Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
15 M
7

13-16, F. 2

Digitized by Google

Digitized by Google

MAGNVM BVLLARIVM ROMANVM,

A PIO QVARTO VSQVE AD INNOCENTIVM IX.

OPVS ABSOLVTISSIMVM LAERTII CHERVBINI
præſtantiſſimi Iuriſconſulti Romani ; Et à D. Angelo Cherubino Monacho
Caſſinenſi nunc denuò Illuſtratum & Recenſitum.

EDITIO NOVISSIMA.

Quatuor tomis diſtributa: Vitis & Iconibus æneis omnium Pontificum decorata: In qua non ſolùm Conſtitutiones omnes S.D.N. VRBANI VIII. *quotquot reperiri potuerunt, ordine temporis inſertæ Appendiceſque duæ ſuis locis reſtitutæ; verùm &* S.D.N. INNOCENTII X *conſtitutiones vſque ad hanc diem emanatæ, ſunt ſuperadditæ, ſuis Rubricis & Scholijs conuenientibus ſummarijſque marginalibus exornatæ, ac tandem vberioribus quàm antea Indicibus locupletatæ.*

TOMVS SECVNDVS.

LVGDVNI,
Sumptib. Philippi Borde, Laur. Arnaud, & Cl. Rigaud.

M. DC. LV.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

INDEX
SEX ROMANORVM PONTIFICVM,
QVORVM CONSTITVTIONES
Iuxta Temporum ſeriem continentur in hoc Secundo Tomo.

PIvs IV. Mediolanenſis	habet conſt. 106.	pag. 1
Pius V. Italus	conſt. 151.	156
Gregorius XIII. Italus	conſt. 102.	361
Sixtus V. Italus	conſt. 107.	490
Gregorius XIV. Mediolanenſis	conſt. 19.	699
Innocentius IX. Bononienſis	conſt. 2.	726

Digitized by Google

SVMMA PRIVILEGII
Regis Chriſtianiſſimi.

LVDOVICI XIV. Galliæ & Nauarræ Regis Diplomate ſancitum eſt, ne quis in regno ſuo, aliiſve locis ditioni ſuæ ſubiectis, intra proximos annos nouem, à die impreſſionis primæ inchoandos, ac numerandos, excudat, vendat, excudendum, vendendúmque quouis modo & ratione conetur librum, qui Inſcribitur, *Magnum Bullarium Romanum nouiter editum multis conſtitutionibus adauctum, & Iconibus æneis omnium Pontificum exornatum*, præter PHILIPPVM BORDE, LAVRENT. ARNAVD, & CLAVDIVM RIGAVD, Bibliopolas Lugdunenſes, aut illos quibus ipſimet conceſſerint. Prohibitum inſuper eâdem auctoritate Regiâ omnibus ſuis ſubditis, eundem librum extra regni ſui limites imprimendum curare, vel quempiam, vbicumque fuerit, ad id agendum impellere, ac inſtigare, ſine conſenſu dictorum BORDE, ARNAVD, & RIGAVD. Idque omne ſub confiſcatione librorum, aliiſque pœnis originali Diplomate contra delinquentes expreſſis. Datum Pariſiis die quinta Decembris, milleſimo ſexcenteſimo quingenteſimo quarto.

De mandato Regis

Signatum,

BERAVD.

Hæc prima Editio Lugdunenſis deſiit excudi die quarta Decembris 1654.

PIVS QVARTVS
PONT. CCXXVIII.
ANNO CHRISTI MDLX.

Pius Quartus Mediolanenſis, de familia Medicea, Io. Angelus antea vocatus, Patre Bernardino, Cardinalis Tituli S. Priſcæ, creatus Rom. 7. kalend. Ianu. 1560. coronatus in Feſto Epiphaniæ Domini ſequentis anni, ſedit annos quinque, menſes duos, dies 15. creauit Cardinales 46. Obiit anno Dom. 1565. quinto Idus Decemb. Corpus eius in Baſilica S. Petri ſepultum fuit; Vacauit ſedes dies 26.

I. Iuriſdictio Gubernatoris Almæ Vrbis, procedendi contra Mercatores cambia ſicca & illicita contrahentes.

Contra eoſdem procedit hodie in omnibus articulis huius bullæ A. Cameræ, vt habetur in Pauli V. conſt. 28. Eximiæ.

De Gubernatore Vrbis vide addita ad Leonem X. Conſtit. 8. *Etſi.* lib. 1.

Edita An. D. 1560.

Cauſa huius conſtitut.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

CVm ſicut accepimus, non ſine maxima animi noſtri diſplicentia, etiam poſt publicationem cuiuſdam proclamatis, ſiue banni de expreſſo mandato noſtro facti, & commiſſione venerabilis fratris N. Hieronymi Epiſcopi Martoraſenſis, tunc Almæ Vrbis noſtræ Gubernatoris, in locis conſuetis publicati, auaritiam omnium malorum peſſimum genus inter dilectos filios Almæ Vrbis noſtræ prædictæ Mercatores adeo ſerpuiſſe, atque in dies ſerpere, vt iam illorum vnicuiq; breui & modico tempore proximi iacturá diteſcere in pecuniis Curialibus eiuſdem Vrbis, & præcipue Ciſalpinis ad cambium & recambium (vt vulgo dicunt) mutuandis faciliimus pateat aditus; Ita vt Dei timore poſtpoſito, animarumq; ſuarum ſalutis, ac Chriſtianæ charitatis & Euangelicæ eruditionis, qua bona nobis à Deo collata indigẽtibus nihil lucri inde ſperãtes charitatiue mutuare monemur, penitus immemores; non ſolum ad pretium eiſdem Mercatoribus, à ſummis Pontificibus noſtris prædeceſſoribus retroactis temporibus toleratum, ſuas pecunias ad cambium, & recambium huiuſmodi Curialibus prædictis dederint, verumetiam in præſentiarum illas ad longe maiorem, & nimis exceſſiuam, penituſq; vſurariam, ac Chriſtianam profitentibus religionem ſacris Canonibus interdictam atque damnatam ſummam dare conantur: vnde euenit vt plurimi dictę Vrbis Curiales hic neceſſitate coacti, eaſdem pecunias ſub tam graui fœnore accipientes, & pro illorũ amicis Mercatoribus pręfatis fideiubentes, ac ſe in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ obligantes, tum ob varia itinerum pericula, tum etiam aëris diuerſis in locis intemperiem, pecunias, vt pręmittitur, acceptas, eiſdem Mercatoribus tempore conuento reddere nequeuntes, maxima cum illorum iactura ad eorumdem Mercatorum importunitatem pluries, vt aiunt, recambiare coacti, & nonnulli etiam carceribus inhumaniter cum illorum ingenti tum corporis & bonorũ, tum etiam honoris & famę detrimẽto diuturno tẽpore detenti fuerint.

Facultas Gubernatoris, coërcendi Mercatores Vrbis exercentes, cambia illicita, & infligendi pœnas hic expreſſas, & contentas in conſtitutionibus Marchiæ contra vſuras, &c.

§. 1. Nos igitur cupientes pro noſtri Paſtoralis officij debito, præmiſſis, quantum cum Deo poſſumus, via celeri remedium aliquod adhibere, eorumdemq; Mercatorum inſatiabilis vſuræ prauitati, eorumq; animarum ſaluti, & mercantilis exercitij fidelitati, Curialiumque pręd̃ictorum tam enormibus læſionibus atque incommoditatibus paterno affectu opportune conſulere, Motu ſimili, &c. Dilecto filio

dictæ Vrbis noſtræ moderno Gubernatori, vt ad Cameræ Apoſtolicæ Commiſſarij generalis, necnō partis læſæ querelam ſeu inſtantiam, omnibus, & ſingulis Mercatoribus Rom. Cur. ſeq. in poſterum à die datæ præſētium ſub maioris excommunicationis latæ ſentētiæ, ac duorum millium ducatorum auri in auro eidem Cameræ irremiſſibiliter applicandorum ipſo facto incurrendis pœnis, à dictæ Vrbis Curialibus quibuſcumq; ratione quarumcumq; obligationum etiā in ampliori forma Cameræ tam principali, quam acceſſorio, & fideiuſſorio reſpectiuè nominibus factarum, & deinceps quomodolibet fiendarū, pro pecuniis ad cambium, & recambium huiuſmodi ſic vſurarie, & malo modo acceptis, & accipiendis, ac in partibus non ſolutis, aut non ſoluendis, vltra ſummam conuenientem quæ Mercatoribus realibus, qui vera cambia realia, & non ſic faciunt, de iure, & ſtylo mercātili verè deberetur, hic in Curia petere, exigere, aut eoſdem Curiales via iuris obligationum etiam in forma dictæ Cameræ celebratarum, & celebrandarum vigore ſeu prætextu cogere, ſeu cogi aut excommunicari, &c. vel alias quomodolibet in eorum perſonis, & bonis moleſtari, ſeu inquietari facere audeant vel præſumant, diſtrictius ſub pœna, quæ in Cōſtitutionibus Marchiæ cōtra vſurarios ſtatuitur, & aliis ſuo arbitrio moderandis pœnis inhibeat. Necnon quaſcumque obligationes etiam in præfata forma Cameræ occaſione quarumcumque partitarum pecuniarum ad cambium, & recambium huiuſmodi à prædictis Mercatoribus cum eiſdem Curialibus quomodolibet factas, & quas Mercatores ipſi à prædictis Curialibus tamquam principalibus ſeu fideiuſſoribus hic in Vrbe poſt dictum bannum dumtaxat repetierunt, & exegerunt, & recuperarunt, ac pro non ſolutis exigere, & recuperare intendunt, cum cambia huiuſmodi ſicca vel non realia à ſacris Canonibus prohibita ſint, vſurarias, prauas, iniquas, deteſtabiles, interdictas, & damnatas, ac quaſcumque obligationes etiam in forma præfata Cam. Apoſt. poſt dictum bannum dumtaxat deſuper illarum occaſione factas, nullas, & inualidas exiſtere auctoritate noſtra decernat, & declaret, totamque ſummam principalem per eoſdem Mercatores exactam, & recuperatam, iuxta formam dictorum bannimentorum, ex nunc ipſo facto eidem Cameræ Apoſt. parti vero læſæ id quod vltra prædictam ſummam principalem in cambiis, & recambiis, &c. à dictis Mercatoribus irremiſſibiliter exigendam, recuperandam, & reſtituendam applicet, & eoſdem Mercatores iuxta Conſtitutiones prædictas Marchiæ condemnet.

Et contra eoſdē ſummariè, & cū. procedendi.

§. 2. Cum poteſtate eoſdem Mercatores, & eorum quemlibet, omneſque alios, & ſingulos ſua cōmuniter vel diuiſim quomodolibet intereſſe putantes, in dicta Curia, & extra eam citandi, ac quibus, & quotiens inhibendum erit, etiam ſub excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, etiam pecuniariis, eiuſdem Gubernatoris arbitrio moderandis, & applicandis inhibendi, inobedienteſque, & rebelles quoſcumque ſententias cēſuras, & pœnas huiuſmodi incidiſſe, & incurriſſe declarandi, aggrauandi, reaggrauandi, & interdicendi, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit brachij ſæcularis auxilio. Necnon ſuper præmiſſis omnibus ſummariè, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij ſeu tela iudiciaria, ſingulis diebus & horis, præterquam in honorem Dei feriatis procedendi, dictóſque Mercatores, & eorum quemlibet ad exhibendum quoſcumq; libros etiam rationum, via iuris, & ſub eiſdem cenſuris, & pœnis compellendi, cæteraque alia faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, & exequendi quæ in præmiſſis omnibus, & circa ea omnia neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna committimus, & mandamus.

Clauſula derogatoria.

§. 3. Præmiſſis ac quibuſuis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis, conſuetudinibus, capitulationibus, & pactis, necnon obligationibus etiam in dicta forma Cameræ etiam iuramento, &c. vallatis, ac palatij Curiæ ac Mercatorum, & huiuſmodi ſtylo, necnon partitis, libris, & rationibus ac computis deſuper quomodolibet factis, & quibuſuis licentiis forſan dictis Mercatoribus per quoſcumq; etiam noſtros maiores Officiales etiā Vrbis Gubernatores conceſſas, quas contra expreſſam mentem noſtram factas eſſe declaramus, cæteriſque in contrarium quomodolibet facientibus non obſtantibus quibuſcumque, Mercatorum, & Curialium huiuſmodi nomina, cognomina, & qualit. & pecuniarum, & creditorum quantit. diorumque hic forſan de neceſſitate exprimi neceſſariorum tenores, continentias, formas, & compendia pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes.

Sola ſign. ſuffic.

§. 4. Præſentiſque noſtri Motus proprij ſolam ſignaturā, abſque illius regiſtratura ſufficere, & vbique fidem facere tam in iudicio, quàm extra, attento quod in Vrbe.

Clauſula præſeruatiua.

§. 5. At iuxta illius formam, & tenorem per quoſcumque Iudices, &c. ſublatā, &c. iudicari, &c. debere. Nec de ſubreptionis vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu vllo vnquam tempore notari aut impugnari poſſe, illiuſq; copiæ per vnum ex noſtris Curſoribus cum originali auſcultatæ, & Mercatoribus aliiſq; perſonis, & Iudicibus præſentatæ, vim validæ, & efficacis inhibitionis habeant, ac ſi originale hoc præſentatum foret, quacumque regula ſiue conſtitutione in contrarium forſan edita nequaquam obſtante. Placet Motu proprio I. *Papa ſubſcrip.*

Iuriſdictio Cardinalis Protectoris, & Iudicis cauſarum Archihoſpitalis pauperum infirmorum Incurabilium de Vrbe. II.

Huius Archihoſpitalis inſtitutionem, & priuilegia, attende ſupr. in conſt. 15. Leo X. fol. Saluatoris; *vbi notaui.*

PIVS PAPA QVARTVS.

Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1560.

Exordium.

AD charitatis, & miſericordiæ opera Chriſti pauperibus in Archihoſpitali Incurabilium S. Iacobi in Auguſta de Vrbe, quæ maxima, & continua ſunt; ſine detrimento, vel intermiſſione exercenda, æquum eſt prouidere; vt illud ac pro ea famulantes, à noxis quantum poteſt liberentur.

Cauſa iſtius conſtitut.

§. 1. Cum itaque, ſicut accepimus, Archihoſpitale ipſum, ob lites, & quæſtiones, quibus ad diuerſa Vrbis tribunalia, occaſione locationum, cēſuum, donationum, hæreditatum, legatorum, & diuerſarum aliarum rerum eiuſdem, tam tangendo, quàm defendēdo, iugiter implicitum exiſtit, quamplurima damna, & incommoda patiatur, & impenſæ litis, valores rei de qua ex tēpore agendi ſæpenumero exuperēt.

Aduocatio cauſarum coram quocumque Iudice vertentiū. Archihoſpitale S. Iacobi Incurabilium de Vrbe, & eius officiales quomodolibet concernentiū, & earum commiſſio Cardinali pro tempore Protectori qui ſummarie cognoſcat cum facultate.

§. 2. Nos Archihoſpitale ipſum in quo piiſſima charitatis, & miſericordiæ opera, pauperibus Chriſti continuo impendi ſpectantur, ab huiuſmodi diſpendiis quantum poſſumus ſubleuare volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas cauſas, inter dictum Archihoſpitale, ſiue dilectos filios Cuſtodes, Officiales, ac Miniſtros Societatis eiuſdē Archihoſpitalis, & quaſcumq; alias etiam ſingulares perſonas, Vniuerſitates, Societates, & loca coram Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, Regente, Præſidente, & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, necnon Vicario, Gubernatore, Senatore Vrbis, illiuſque Primo, & Secundo Collateralibus, ac Appellationum cauſarum Curiæ Capitolij eiuſdem Vrbis Capitaneo, & aliis quibuſcumque Iudicibus ordinariis, & delegatis, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, ac eiuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, nunc & pro tempore pendentes, ſuper quibuſcumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommiſſis, teſtamentis, exequutionibus, reuocationibus, bonis, rebus, iuribus, & actionibus, Archihoſpitale, & Societatē, Officiales, litis conſortes, & alios prædictos, tam coniunctim, quàm diuiſim, ac tam actiuè, quàm paſſiuè, concernentibus, & ad Archihoſpitale, & Societatem quomodolibet ſpectantibus, in quacumque inſtantia, inter illos, necnon alia æquè, vel magis pia loca, Vniuerſitates, & Collegia quomodocumque priuilegiata, ſeu viduas, pupillos, & alias perſonas etiam exemptas cuiuſcumque qualitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis, & naturæ exiſtant, etiā præmiſſis expreſſis maiores, quarum omnium ſtatum, & merita, ac iudicum, & collitigantium nomina, & cognomina, & qualitates, cæteraque etiam de neceſſitate exprimenda, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, in ſtatu, & terminis, in quibus reperiuntur, dummodo inſtructæ non ſint, harum ſerie ad nos aduocamus, & dilectum filium noſtrum Bartholomæum, tt. S. Crucis in Hieruſalem, Preſbyterum Cardinalem della Cueua nuncupatum, modernum, & pro tempore exiſtentem Protectorem, eiuſdem Archihoſpitalis Iudicem ordinarium, & perpetuum, ad prædictas,

Digitized by Google

prædictas, necnon quaſcumque alias ſimiles, vel diſſimiles cauſam, & cauſas, ciuiles, criminales, & mixtas, ad Archihoſpitale, & Societatem huiuſmodi pertinentes, tam per eos, quam contra eos, & inter eos, ac perſonas, Vniuerſitates, collegia, ſeu loca etiam priuilegiata, & exempta, tam actiue, quam paſſiue, pro tempore mouendas, iuxta ordinariam iuriſdictionem, ſeu facultaté, tam Gubernatori, quam Regenti Cameræ Apoſtolicæ, ſeu Vicario præfatis, & eorum cuilibet attributas, ac prout rerum qualitas exegerit, ſeu poſtulauerit, cum omnibus, & ſingulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, & ſola facti veritate inſpecta, & abſque aliquorum terminorum ſubſtantialium obſeruatione, aut alicuius Regiſtri confectione, per ſe, vel alium, ſeu alios, audiendas, & ſine debito terminandas, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium per prædicta conſtituimus, & deputamus.

In Curia, & extra citandi, & monendi. §. 3. Et ad hunc effectum illi, etiam per alium, ſeu alios quoſcumq, tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, conſtito ſibi prius, etiam ſummarie de non tuto acceſſu, citandi, & monendi, eiſdemq; & prædictis, & quibuſcumque aliis eiuſdem Vrbis Curiarum Iudicibus, & perſonis, tam eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus, quibus, & quoties opus fuerit, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, quibus ſibi, ſiue ab eo pro tempore deputando Auditori videbitur inhiberi, & in euentum non paritionis, contra inobedientes, ac rebelles, ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum huiuſmodi, illarumque aggrauationem, & alias iuxta ſtilum, & morem dictarum Curiarum in ſimilibus ſeruari ſolita, ac aliàs prout ſibi videbitur proceden. ſententiamque ſiue ſententias debitæ executioni demandandi ſiue demandari faciendi; contradictores quoſlibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, aliaque iuris, & facti opportuna remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendi, auxiliumque brachij ſæcularis, ad hoc ſi opus fuerit inuocandi, omniaque, & ſingula alia in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi plenam, & liberam licentiam, ſeu facultatem concedimus.

Ambulatorio proceſſu aliorum Iudicum. §. 4. Decernentes Archihoſpitale, Societatem, ac eius Officiales, & perſonas huiuſmodi, ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum, alibi quam coram Bartholomæo Cardinali, & pro tempore Protectore prædicto conueniri, aut ad alios conueniendum, conſtringi non poſſe. Ac proceſſus, ſententias, & decreta, per alium, ſeu alios, tam ordinarios, quàm delegatos in cauſis prædictis, quomodolibet pro tempore formatos, lata, & facta, cum inde ſequutis quibuſcumque, nulla, irrita, & inania, nulliuſque roboris, vel momenti fore.

Clauſula preſeruatiua. §. 5. Præſentes quoque literas ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, & exemptionibus, ſimilium vel diſſimilium gratiarum, etiam per nos, aut ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, & Sedem prædictam, vel eius Legatos, & per regulas Cancellariæ Apoſtolicæ, pro tempore factas, etiam in fauorem Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis penitus, & omnino exceptas eſſe, & cenſeri, nec eiſdem præſentibus, per quaſcumque literas, & etiam quaſuis regulas, generales, & ſpeciales, & derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes, derogari poſſe, & ſi illis vllo vnquam tempore ex aliqua, etiam quantumuis neceſſaria, & vrgenti cauſa derogari contingat, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omiſſo inſertus, & huiuſmodi derogatio conſiſtorialiter facta, & per trinas, & diſtinctas literas, eumdem tenorem continentes, tribus ſimilibus diſtinctis vicibus, Adminiſtratoribus, ſiue Cuſtodibus, Gubernatoribus, Rectoribus, & Oeconomis Archihoſpitalis, & Societatis huiuſmodi legitime intimata, & innouata fuerit, eorumque ad id expreſſus accedat aſſenſus, derogationem huiuſmodi nemini ſuffragari.

Decretum irritans. §. 6. Sicque per quoſcumque Iudices quauis auctoritate fungentes, etiam prædictæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate fungente, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, & felicis record. Bonifacij Papæ VIII prædeceſſoris noſtri de vna in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium, ad iudicium non trahatur, aliiſq; conſtitutionibus Apoſtolicis, necnon Fabricæ prædictæ, & Hoſpitalium, Eccleſiarum, Monaſteriorũ, & aliorum quorumcumque locorum, & Ordinum, etiam exemptorum, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, & indultis, conſeruatoriis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis eiſdem, ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Iudicibus, Curiis, & Tribunalibus, eorumq; perſonis, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & dictam Sedem, etiam ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac aliàs ſub quibuſcumq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis, necnon reformationibus, etiam nouiter facientibus, ac paribus motu, & ſcientia approbatis, etiam diſponentibus, quarum cauſæ huiuſmodi ad forum, ſeu Curiam Capitolij reaſſumi debeant, quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, alias de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non auté per regulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, quorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habétes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harũ ſerie, ſpecialiter, & expreſsè, ac eiſdem motu, & ſcientia, & poteſtatis plenitudine derogamus, ac ſufficienter derogatum eſſe decernimus, contrariis quibuſcumq; aut ſi prædictis vel quibuſuis aliis, coniunctim vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, vel excommunicari, aut extra, vel vltra certa loca, Curias, & Tribunalia, ad iudicium trahi non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi mentionem, ac quibuſlibet aliis priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, aut totaliter non inſerta, iuriſdictionis ipſius Protectoris explicatio impediri valet quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

§. 8. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula loca, quibus illis pro tempore opus fuerit, deferre, volumus, & prædicta auctoritate decernimus, quod illorũ tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Protectoris, vel Societatis huiuſmodi, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, vel Curiæ etiam ſæcularis munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. *Fides tranſumptorum.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 22. menſis Ianuarij 1560. Pontificatus noſtri Anno 1. *D. P. Ann. 1. die 22. Ian.*

Moderatio conſtitutionis Pauli IV. editæ contra Religioſos apoſtatas, aut malè tranſlatos, vel extra clauſtra vagantes. III.

De Regularibus apoſtatis, & eiectis edidit Sanctiſſ. D.N. Vrbanus VIII. Conſtit. 26. Sacra infr. tom. 4.

PIVS EPISCOPVS. *Edita An. D. 1560.*

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. SEdis Apoſtolicæ ſolertia dum ad ſalutare quorundam remedium extructa, in eorum detrimentum vergere conſpicit, ne quod illis profuturum maturitate ſumma prodiiſſe comperitur, noxium incauto miniſterio efficiatur, celeris prouiſionis opem afferrè conſueuit, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Paulus IV edidit conſtitutionem de qua hic. §. 1. Dudum ſiquidem poſtquam fel. rec. Paulus Papa IV. prædeceſſor noſter, &c.

Omittitur relatio bullæ Pauli IV. Quoniam nuper habemus ſup. fol. Poſtquam *num. 14.*

§. 2. Cum autem, ſicut accepimus, licet ſingulæ literæ

In executione literarum Pauli IV. multæ lites ortæ fuerunt, ex causis hic expreſsis.

prædictæ à zelo religionis eiuſdẽ prædeceſſoris emanarũt, nihilominus cum poſt illarum publicationem per Ordinarios locorum ad earum executionem procedi cœptũ foret, maximi in omnibus Regnis & Prouinciis rumores, lites & contentiones, ac grauia ſcandala multipliciter exorta fuerint, cum propter maximum ipſorum Apoſtatarum, & trãſlatorum numerum, tum etiam ex quo multi prætenderent vel prætendebatur damnati in dictis literis omnes fere vniformiter, nulla inter cauſam & cauſam, ac lepram & leprã differentia & diſtinctione habita damnabantur, cum tamẽ plerique eorum præuiis diſpenſationibus, & indultis, ac licentiis ab eorum Superioribus, & à Sede Apoſtolica ex iuſtis & rationabilibus cauſis conceſſis muniti forent, & nihilominus quãplures ex eis zelo conſcientiæ aut pœnitentia ducti, literis prædictis parere, & ad Monaſteria a quibus egreſſi fuerant redire ſeſe paratos exhiberent, ſed ab eorum Superioribus nullatenus reciperentur, ſicq; ob earumdem literarum rigorem magnis confuſionibus inuoluti ac miſeriis & calamitatibus oppreſſi, omnibus remediis deſtituti, ac perpetuis cenſuris innodati, ciboque ſpirituali & tẽporali priuati remanerent, ita quod vel fame perire, aut in extremam deſperationem adduci cogerentur, alijq; Chriſti fideles ob magnam dictorum Apoſtatarum multitudinem vix eorum conuerſationem effugere, & exinde excommunicationis incurſum euadere poſſent, & propterea veriſimile ſit, quod ſi bonitati diuinæ eiuſdem prædeceſſoris vitam paulò vlterius prorogare placuiſſet, ipſemet literas ſuas huiuſmodi zelo charitatis, vt par erat, ad iuſtam moderationis formam & æquitatem reduxiſſet.

Ideo hic Pont. abſoluit omnes Apoſtatas, & translatos in ſæculo vagantes, à cenſuris, & pœnis incurſis ob non paritionem dictæ conſtit. Pauli IV.

§. 3. Nos igitur pro Paſtoralis officij noſtri debito omnibus ius & iuſtitiam, vt decet, miniſtrare, neminiq; iniuriam inferre, aut quemquam ſuis iuribus, ac legitimis defenſionibus priuare, aut alias indebite moleſtare volentes, ſed ſingulorum Chriſti fidelium animarũ ſaluti ante omnia proſpicere cupientes, ſingularum literarum prædeceſſoris huiuſmodi tenorem, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro expreſſis habentes, habita ſuper his cum nonnullis venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus ſuper hoc negotio ſpecialiter deputatis deliberatione matura; Motu ſimili, ac ex certa ſcientia noſtris, & de ſimili poteſtatis plenitudine omnes & ſingulos Apoſtatas ſeu tranſlatos in dictis literis cõprehenſos & adhuc in ſæculo vagantes, cuiuſcũq; Ordinis fuerint, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpẽſionis, & interdicti, ac aliis ſententiis, cenſuris, & pœnis, quas ob non paritionẽ literarum prædictarum, ſeu alias quomodolibet incurrerunt, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe abſoluimus & liberamus.

Et ſuper irregularitate per eoſdem contracta diſpenſat.

§. 4. Necnon ſuper irregularitate per eos contra tenorẽ dictarum literarum Miſſas celebrando, ſeu alias ſe diuinis immiſcendo forſan contracta, dũmodo in cõtemptum clauiũ id non egerint, miſericorditer in Domino diſpẽſamus, ac abſolutos & liberatos, ac diſpenſatos fore cenſemus.

Et dictã Pauli IV. conſtit. ad formam iuris, & ſacrarum conſtitutionum reducit.

§. 5. Singulaſque literas prædictas, an in eis contenta & inde ſequuta quæcumque, ad formam iuris & ſacrarum conſtitutionum reducimus, & reducta fore, Sicque ab infraſcriptis & quibuſuis aliis iudicibus, ac prædictis Auditoribus & Cardinalibus, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & interpretari debere, ac quidquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Aduocat etiã ad ſe omnes cauſas, contra eos, coram quibuſcumque Iudicibus introductas, eaſque ſummarie & iuxta diſpoſitionem iuris, & ſacrarum conſtitutionum cognoſcendas cõmittit Vicario Vrbis, extra eã vero Ordinariis, & Superioribus Monaſteriorum, & cæt.

§. 6. Et nihilominus omnes & ſingulas lites & cauſas hactenus coram quibuſuis Ordinariis, vel delegatis Iudicibus etiam in Romana Curia introductas, & in quacumque inſtantia contra dictos Apoſtatas vel tranſlatos, vel alias inter quaſuis perſonas præmiſſorum occaſione pendentes, etiam ſi inſtructæ ſint, ad nos aduocamus, ac cauſas tam ad nos aduocatas in ſtatu & terminis quibus reperiuntur reaſſumẽdas, necnon quã & quas quæcumq; perſonæ eccleſiaſticæ & regulares ac etiam ſæculares, necnon Conuentus, Collegia, & Vniuerſitates dicta occaſione ſeu in præmiſſis communiter, vel diuiſim intereſſe putantes, contra dictos Apoſtatas vel tranſlatos, aut alios quoſcumque actiue vel paſſiue ciuiliter, vel criminaliter, ac realiter & perſonaliter vel mixtim habẽt & mouẽt, aut habere vel mouere volent & intendent, cum omnibus & ſingulis incidentibus, depẽden. emergen. annexis & connexis totoq; negotio principali, quoad profeſſos videlicet in Alma Vrbe & eius diſtrictu, & alios in ea præſentes dilecto filio noſtro Iacobo tt. S. Mariæ in Coſmedin Presbytero Cardinali Sabello nuncupato, noſtro in dicta Vrbe, & diſtrictu Vicario generali, ſeu eius locum tenẽti, extra Curiam vero Ordinario loci, ac Superiori Monaſterij in quibus prima & originaria profeſſio per quemlibet ex Apoſtatis & tranſlatis prædictis emiſſa aſſeritur, necnon obtinenti primam dignitatem in Eccleſia Cathedrali, ſeu Metropolit. vel alij Superiori loci huiuſmodi, ſeu antiquiori Canonico pro tempore reſidẽti per eos coniunctim, viſis in primis & diligenter inſpectis & examinatis diſpenſationibus, facultatibus, licentiis, & indultis per eoſdem Apoſtatas & tranſlatos quomodolibet obtentis, ac proceſſibus deſuper habitis, & cauſis in eis allegatis mature diſcuſſis, ac prout iuſtum & æquum fuerit, verificatis & probatis, ſũmarie ſimpliciter & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij, ac ſola veritate inſpecta, appellatione poſtpoſita audien. cognoſcen. & iuxta iuris & ſacrarum conſtitutionum diſpoſitionẽ fine debito terminan. committimus & mandamus.

Facultates eiſdem Iudicibus concedit vt ſummarie procedant, &c.

§. 7. Ac eiſdem Iudicibus omnes & ſingulos prædicta occaſione citandos etiam per edictum publicum, conſtito etiam ſummarie & extraiudicialiter de non tuto acceſſu citandi, necnon illis & aliis quibus, vbi quando, & quoties opus fuerit, etiã ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis ac etiam pecuniariis eorũ arbitrio imponendis, moderandis, & applicandis etiã per edictum ſimile inhibendi. Necnon quoſcumq; Apoſtatas & tranſlatos huiuſmodi, qui ſine canonica diſpenſatione aut licentia in ſæculo vagari reperti fuerint, ad Monaſteria à quibus exiuerunt, aut alia regularia, vel alia honeſta loca, prout melius pro ipſorum animarum ſalute eis viſum fuerit, ſuper quo ipſorũ Iudicũ conſcientiã oneramus, reuerti ſeu intrare faciẽdi & cõpellendi, ac quecumq; alia, quæ per eos in præmiſſis ſtatuta & ordinata fuerint, debitæ executioni demãdandi, ac quaſcũque executiones per quoſuis Iudices ordinarios, vel delegatos in vim literarum prædeceſſoris huiuſmodi alias cõtra iuris formam factas cauſa cognita retractandis & annullandis, & in priſtinum ſtatum reducendis, contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita compeſcendi, necnon cenſuras & pœnas prædictas incurriſſe declarandi, atque illas legitimis deſuper habendis ſeruatis proceſsibus, etiam iteratis vicibus aggrauandi, interdictum eccleſiaſticum prout iuris fuerit apponendi, & auxilium brachij ſæcularis, ſi opus fuerit, inuocandi, ceteraq; in præmiſsis & circa ea neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, plenam, & liberam concedimus facultatem.

Clauſula derogatoria.

§. 8. Non obſtantibus præmiſsis literis prædeceſſoris, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon priuilegiis indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumq; tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis quotieſcumque, & per quoſcumque, ac quibuslibet, & ex quibuſuis cauſis, necnon intuitu, conſideratione, contemplatione, & ad inſtantiam quorumuis, aut etiam motu, ſciẽtia, ac plenitudine ſimilibus, etiam quod nonnulli ex dictis Ordinibus profeſſores ſe de cauſis eis per Sedem ipſam delegatis, niſi ſub certis modo & forma ibidem contentis intromittere minime teneantur, conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, quoad præmiſſa dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Apoſtatæ, & tranſlati abſoluti pœnitentiam ab eorum confeſſoribus iniungendam facere debeant.

§. 9. Volumus autem quod ſinguli Apoſtatæ & tranſlati huiuſmodi, vt præfertur abſoluti, pœnitentiam per eorum confeſſorem ſibi pro exceſsibus prædictis iniungendam facere omnino teneantur. Quodque antequam ſententiæ ſeu declaratoriæ per ſupradictos Iudices à nobis deputatos ferẽdæ paruerint, à celebratione Miſſarum & quocumque altaris miniſterio omnino abſtineant.

Apoſtatæ, & tranſlati diſpenſationes & indulta Iudicibus præſentare & cauſam expedire debent infra ſex menſes, alias in cenſuras antea incurſas recidant.

§. 10. Volumus autem quod infra ſex menſes à die publicationis præſentium ipſi Apoſtatæ ſeu tranſlati licentias eorum, ac diſpenſationes, & indulta ſupradictis Iudicibus præſentent, & ſententiam declaratoriam deſuper ab eiſdem promulgari, ac cauſam realiter & cum effectu totaliter expediri faciant, quo termino elapſo, & cauſa, vt præfertur, non expedita, dicti Apoſtatæ & tranſlati in eaſdem cenſuras & pœnas, in quibus ante publicationem præſentium erant, reincidiſſe eo ipſo cenſeantur, niſi per ipſos

Iudices

Iudices ſteterit, aut alio legitimo impedimento per ipſos Iudices arbitrãdo, dicti Apoſtatę & tranſlati detẽti fuerint.

Exemplorum fides. §. 11. Ceterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca in quibus eis vtendum erit deferri, volumus ſimiliter, & prædicta Apoſtolica auctoritate ſtatuimus atque decernimus, illarum tranſumptis ſiue impreſſis ſiue manuſcriptis, dicti Vicarij ſigillo, & illius ſeu publici Notarij ſubſcriptione munitis, eamdem prorſus fidem vbique locorum in iudicio & extra adhibendam fore, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

D. P. An. 1 die 3. April. Publicatio. Dat. Rom. apud S. Petrum, Ann. Incarnat. Domin. 1560. tertio nonas Aprilis, Pontificatus noſtri Anno primo.

Anno à Natiuitate Domini 1560. Indict. 3. die vero 6. menſis Apr. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris & D. N. D. Pij papa IV. Anno 1. retroſcripta litera Apoſtolica affixa & publicata fuerunt ad valuas Baſilicarum Eccleſiarum S. Ioannis Lateranen. & principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancell. Apoſtol. dimiſſis inibi copiis illarum affixis per nos Bernardinum Andreutium, & Triphonem Victorellum Curſores.

Ioan. Andreas Panizza Magiſter Curſorum.

IV.

Contra detinentes iocalia & alia quæcumque bona ad ſedem Apoſtolicam ſpectantia, ac ſcientes & non reuelantes.

De materia poſui concord. ſupra in Pauli Quarti conſtit. 11. Incumbentia. *fol.* *Et ſignanter contra non reſtituentes ſcripturas, vide inf. Sixt. V. conſtit.* 56. Non ſine. *vbi notabo.*

PIVS EPISCOPVS,

Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Data An. D. 1560. Proœmium. PAſtoralis officij auctoritas nos admonet, & ordo rationis expoſcit, vt circa ea potiſſimum verſemur, per quæ res, & bona Rom. Eccleſiæ, præſertim vſui & ornatui Romani Pontificis pro tẽpore exiſtentis, & Sacri Palatij Apoſtolici deputata ab impiorum inſultibus, & rapinis præſeruentur, & ab eis auſu ſacrilego, aut alias quomodolibet abinde aſportata & diſtracta, noſtrę operationis miniſterio, cũ animarum ſalute eorum, qui cæca cupiditate ducti in non paruam Sanctæ Matris Eccleſiæ iniuriam, & ipſorum animarum perniciem, Dei timore poſtpoſito, ea ſurripere, ſeu ſibi appropriare, aut iſtinc diuertere auſi fuerint, eidẽ Romano Pontifici pro tempore exiſtenti reſtituantur, & taliter in præmiſſis prouideatur quod ceteris cedat in exẽplum.

Causa iſtius conſtitut. §. 1. Cum itaque, ſicut non ſine graui animi noſtri moleſtia accepimus, tam tempore infirmitatis diuerſorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, ex qua, ſicut Domino placuit, ab humanis deceſſerunt, quam exinde diuerſarum Sedium vacantium, quamplura etiã pretioſa iocalia, ornamenta, & alias res & bona vſui præfato, vt prefertur, deputata, & alias ad eumdem Rom. Pontificem pro tempore exiſtentem, & Cameram Apoſtolicam ſpectantia & pertinentia, tàm ex dicto Palatio, quàm aliis quibuſuis locis ablata & diſtracta fuerint, & à diuerſis eorum proteruia inualeſcente detineantur, in noſtrum & eiuſdem Pontificis pro tempore exiſtentis non ſolum detrimentum, ſed etiam Sedis Apoſtolicæ ignominiam, & ipſius auctoritatis diminutionem, necnon illa detinentium animarum perniciem atque periculum non modicum.

Confirmatio pœnarum impoſitarum contra occupatores bonorum Cameræ Apoſt. §. 2. Nos huiuſmodi inconuenientibus & animarum periculis quantum in nobis eſt obuiare, & aliàs in præmiſſis, prout par eſt, prouidere volentes; Motu proprio, & ex certa ſcientia, omnes & ſingulas cenſuras & pœnas eccleſiaſticas per quoſcumq; Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros contra talium perpetratores, ac aliàs bonorũ Apoſtolicorũ vſurpatores, raptores, receptores, & poſſeſſores, ac detinentes & non reſtituentes, ac ſcientes, & non reuelantes, ſub quibuſuis verborũ formis promulgatas, quorum, & literarũ Apoſtolicarũ deſuper confectarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur præſentibus haberi volumus pro expreſſis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentiũ approbamus & innouamus, ac ad infraſcriptos extẽdimus & ampliamus.

Præceptum reſtituendi omnia bona dictæ Cameræ. §. 3. Et nihilominus motu & ſcientia ſimilibus, omnes & ſingulas, tàm ſæculares, quàm eccleſiaſticas, ac etiam militiarum & Ordinũ quorumcumq; religioſas etiam quacumque Epiſcopali, Archiepiſcopali, & Patriarchali ſeu ſuperiori Eccleſiaſtica, etiã Cardinalatus honore, ac etiam Comitali, Marchionali, aut Ducali dignitate fungẽtes, ac alias mundanas perſonas, nullas penitus excipientes, cum dignitas, qualiſcumq; ſit, in peccatis nemini excuſationem præbere debeat, quę iocalia, ornamenta, aurum, argentum, mõnetatũ & non monetatũ, gemmas, margaritas, lapides pretioſos quocumq; nomine nũcupatos, pecunias, veſtes, pannos, & tam manuſcriptos, quam quoſuis alios libros, ſcripturas, necnon equos, mulos, mulas, imagines aureas, argẽteaſque, acæneas, & marmoreas, ac ſupellectilia, & alias quaſcumq; res & bona mobilia & immobilia, ſpiritualia & profana cuiuſcumq; generis, qualitatis, & quantitatis, ſeu pretij exiſtentia, pro vſu & commoditate Romani Pontificis pro tempore exiſtẽtis, & ornamento Palatij huiuſmodi deputata, ac ad eumdem Romanum Pontificem pro tẽpore exiſtentem ſpectantia & pertinentia, tempore infirmitatis cuiuſuis Romani Põtificis prędeceſſoris noſtri, ex qua poſtmodum deceſſit, ac etiam dictæ Sedis propterea vacantis, necnon per annum ante obitum & vacationem huiuſmodi ex dicto Palatio, & alias vndecumq; & quocumq; aſportarunt, ſubtraxerunt & occultarunt, ſeu prætenſo titulo donationis vel remiſſionis, quietantiæ, vel alio quouis prætextu detinent, ſeu ſciunt ea per alios poſſideri, vſurpari & detineri, aut occupata fuiſſe, & ad eorum manus perueniſſe requirimus & monemus, eiſq; diſtrictè præcipiendo mandamus, quatenus infra ſex dierum ſpatium, quorum duos pro primo, duos pro ſecundo, & reliquos duos dies pro tertio & peremptorio termino eis & eorũ cuilibet pro canonica monitione aſſignamus, omnia & ſingula iocalia ornamẽta, aurum, argẽtum, gemmas, margaritas, lapides pretioſos, pecunias, veſtes, pãnos, libros, equos, mulos, mulas, imagines, ſupellectilia, & alias res, & bona huiuſmodi dilecto filio Frãciſco Odeſcalco dictæ Cameræ Præſidenti cum effectu reſtituant & conſignent, & ſi donationem vel remiſſionem, aut quietantiam deſuper ſibi factam prætendant, illam ſeu illas videndas, vt decet, & examinandas exhibeant & producant, ac illorum raptores, vſurpatores, ſeu detentores vel occupatores ſcientes reuelent.

§. 4. Alioquin lapſis diebus huiuſmodi, omnes & ſinguli præfati Epiſcopali vel Archiepiſcopali, aut Patriarchali, ac etiam Cardinalatus honore ſeu dignitate prædití, interdictã ingreſſus eccleſię pœnam, alij verò excommunicationis & maledictionis æternæ ſententiam, quam alias in eos in his ſcriptis ferimus, & à quibus niſi à nobis, & eodem Romano Pontifice pro tempore exiſtente, ac ſatisfactione pręuia, præterquam in mortis articulo conſtituti, relaxationis & abſolutionis beneficium obtinere non poſſint, eo ipſo incurrant, & ſi Pontificali aut Cardinalatus honore ſeu dignitate prædití ſub interdicto huiuſmodi per octo dies præfatos, ſex immediatè ſequentes permanere, alij verò inferiores ab eis eamdem excommunicationis ſententiã animo, quod abſit, indurato ſuſtinere non formidauerint, ex tunc elapſis dictis octo diebus, Pontificali & etiam Cardinalatus honore ſeu dignitate prædití à regimine Eccleſiarum eis commiſſarum, eo ipſo ſuſpenſi, ac tàm ipſi, ſi alia beneficia eccleſiaſtica obtineant, quàm inferiores ab eis, omnibus & ſingulis monaſteriis, prioratibus, dignitatibus, adminiſtrationibus, canonicatibus & præbendis, ceteriſq; beneficiis eccleſiaſticis cum cura & ſine cura, ſæcularibus ac Ordinum quorumcumque regularibus, quæ in titulum vel commendam ſeu adminiſtrationem, aut alias quomodolibet etiam ex quibuſuis conceſſionibus ſeu diſpenſationibus Apoſtolicis obtinent, ac etiam Officiis Romanæ Curiæ per eos obtentis, Sæculares vero Feudis, Vicariatibus, Dominiis, & aliis iuribus, ac priuilegiis quibuſcumque eis per Romanam Eccleſiam aut Sedem præfatam ſeu alios quoſcumque etiam quacumque alia auctoritate etiam Imperiali, vel Regali eis conceſſis, etiã eo ipſo priuati exiſtant; & ad ſimilia beneficia, feuda, priuilegia, vicariatus, dominia, & iura obtinenda, necnon ad quoſcumque actus legitimos exercendos inhabiles, ac etiam inteſtabiles ſimiliter eo ipſo fiant, poſſintque beneficia, officia, ac vicariatus & feuda, aliaque iura huiuſmodi tamquã vacantia abſq; alia declaratione deſuper facienda à nobis & Sede præfata, ac aliis ad quos pertinet illa concedere & dare, liberè impetrari. Sciturí quod ſi ipſi, aut eorum aliqui ſuæ ſalutis immemores in pręmiſſis moroſi fuerint, ſeu pręmiſſa adimplere non curauerint, aut contempſerint, hoc eis pro graui cri-

Pœna non reſtituentium, ſcientiumque & non reuelantium.

mine & delicto imputabitur, & Iuſtitia mediãte contra eos ad grauiores & tales pœnas abſq; vllo reſpectu procedetur, quod illorũ coercitio eis perpetuo cedat ad noxam, & aliis in exemplum, abſque ſpe alicuius veniæ inde conſequendæ: ſi vero ſe humiles, & ad ſatisfaciendum, aut confitendum promptos exhibuerint, cum omni manſuetudine, & reſpectu excipientur, & ex eorum ſpontanea reſtitutione, ſeu confeſſione eis ſalutaris miſericordiæ, & gratiæ amplexus exuberanti Sedis præfatæ in ſingulos pœnam pietate prouenient. Ac ſingulas donationes eis deſuper factas, prout iuſtitia ſuadebit, & ordo dictauerit rationis, admittemus. Ac vt præfertur, ſcientes, & reuelantes, vltra cœleſte præmium, à nobis condignam mercedem, & retributionem recipient, cum eorum omnium grata ſatisfactione.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis præfatis, necnon donationibus, conceſſionibus, & aliis diſpoſitionibus de bonis, rebus, & aliis præmiſſis, etiam Cardinalibus, & aliis prædictis, etiam per dictos prædeceſſores, aut eorum aliquos ex quacumq; cauſa factis, & quibuſuis aliis, ſub quibuſcumq; tenoribus, & formis, ac cũ quibuſuis etiã derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, etiam motu, & ſcientia paribus conceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, & quoad hoc eis nolumus aliquatenus ſuffragari, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Iuſſit publicandi hanc bullam.

§. 6. Volumus autem quod cum primum præſentes literæ, quarum tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis ſicuti ipſis originalibus literis fidem plenam adhiberi debere decernimus, in valuis Baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, & Eccleſiæ Lateranen. ac acie Campi Floræ etiam de Vrbe per vnum ex Curſoribus noſtris affixæ fuerint, perinde ſingulos quos concernunt quoad præmiſſa omnia arctent, ac ſi eædem præſentes literæ eis ſingulariter, & perſonaliter inſinuatæ, & intimatæ fuiſſent.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

D. P. An. 1. die 3. April.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. 3. Non. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno 1.

V. Exemptio Monialium, & Sororum cuiuſcumque Ordinis Regularium, à decimis, ſubſidiis, aliiſque oneribus.

Aliam exemptionem pro Monialibus Ordinum Mendicantium habemus infr. in conſt. 11. Pij V. Dum ad vberes. *Et ſignanter ab onere hoſpitandi milites attende conſt. 148. eiuſdem Pij,* Cum ſicut.

Edita An. D. 1560.

PIVS EPISCOPVS,

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DE ſtatu Eccleſiarum, & Monaſteriorum quorumlibet curæ noſtræ diuina diſpoſitione commiſſorum paterna diligentia cogitantes, ad ea per quæ illorum, ac perſonarum præſertim fœminei ſexus in illis ſub regulari caſtimonia Altiſſimo famulantium ſtatui, & opportunæ ſubuentioni valeat ſalubriter prouideri, ipſæque perſonæ ſemotis perturbationibus vniuerſis, in pacis, & quietis amœnitate diuinis officiis liberius vacare valeant, libenter intendamus, ac in iis noſtri Paſtoralis officij partes fauorabiliter impartimur.

Exemptio à ſolutione decimarum, & ſubſidiorum [illegible] onerũ. Hoc idem [illegible] Monialium Mendicantium [illegible] Pij V. cit. in rubr.

§. 1. Hinc eſt, quod nos, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate omnes, & ſingulas Abbatiſſas, Prioriſſas, Miniſtras, Moniales, & Sorores quorumcumque Monaſteriorum, Domorum, & regularium locorum Monialium, & Sororum quorumuis Ciſtercien. Præmonſtraten. S. Claræ, necnon S. Benedicti, & S. Auguſt. ac Tertij Ordinis S. Franciſci, & aliorum quorumuis Ordinum, etiam ſub cura, & regimine, ac ſecundum regularia inſtituta Fratrum Minorum de Obſeruantia nuncupatorum, & Eremitarum eiuſdem S. Auguſtini, degentiũ in Lombardia, & quibuſcumq. aliis Italiæ partibus conſiſtentium, ipſaque Monaſteria, & Domos, & loca (deductis quatuordecim ducatis auri de Camera pro victu cuiuſlibet Monialis ſeu Sororis) alios redditus non habentia, eorumq; poſſeſſiones, & alia quæcumque bona mobilia, & immobilia, à quarumcumque decimarum, & ſubſidiorum, ac aliorum onerum quomodolibet nuncupatorum, per Nos, & Sedem Apoſtolicam ſeu eius Legatos, & Nuncios, aut quoſcumque alios, quauis auctoritate fungentes, etiam pro expeditione contra Turcas, vel fidei tuitione, ac Fabrica Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, aut quauis alia vrgentiſſima cauſa pro tempore impoſitorum ſolutione, ex certa noſtra ſcientia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium in perpetuum prorſus eximimus, & liberamus.

Prohibitio Commiſſariis, & aliis exactoribus.

§. 2. Et nihilominus omnibus, & ſingulis Collectoribus, Subcollectoribus, ac Commiſſariis, necnon quibuſcumque aliis, ad decimarum, & ſubſidiorum huiuſmodi exactionem deputatis, & pro tempore deputandis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub noſtræ indignationis, ac excommunicationis latæ ſententiæ pœna diſtrictius inhibemus, ne Abbatiſſas, Prioriſſas, Miniſtras, Moniales, & Sorores, Domos, & Monaſteria, & loca prædicta, etiam vigore quarumcumque literarum à nobis, vel Sede prædicta pro tempore emanatarum, etiamſi in eiſdem contineatur, quod ad quæuis exempta, & non exempta, Domos, Monaſteria, & loca ſe extendant, vel alterius cuiuſcumque tenoris exiſtant, ipſius Sedis ſibi conceſſæ facultatis, niſi de præſentibus earumque toto tenore, ac de dictis Ordinibus, & nomine eorum quibus dictorum Ordinum cura, gubernatio, & protectio pro tempore commiſſa fuerint, plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, fecerint mentionem, ad ſoluendum decimas ſeu ſubſidia, aut onera huiuſmodi quouis modo cogere, aut compellere, ſeu alias præmiſſorum occaſione eas moleſtare, ſeu inquietare præſumant.

Executorum iſtius conſtitutionis deputatio, & facultates.

§. 3. Quocirca dilectis filiis cameræ Apoſtolicæ Locumtenenti, ac Almæ Vrbis noſtræ Vicario in ſpiritualibus generali, necnon vniuerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & etiam dilectis filiis eorum in ſpiritualibus Vicariis generalibus, cæteriſque Eccleſiarum Prælatis per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios eiſdem Abbatiſſis, Prioriſſis, Miniſtris, Monialibus, & Sororibus in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, eaſdem præſentes, & in eis contenta quæcumque inuiolabiliter obſeruari faciant. Non permittentes eas, ac Domos, Monaſteria, & loca huiuſmodi per Collectores, aut Subcollectores, & Cõmiſſarios præfatos, ſeu quoſcumque alios contra earumdem præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, contradictores quoſlibet, & rebelles per cẽſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac alia opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cẽſuras, & pœnas ipſas, etiã iteratis vicibus aggrauãdo, inuocato etiã ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacij PP. VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali, de duabus dietis edita, dummodo non vltra tres dietas vigore præſentium ad iudicium non trahatur, & aliis conſtitutionibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam in forma Breuis, aut aliis quibuſcumque per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam nos & Sedem prædictam, cum quibuſuis irritatiuis, annullatiuis, reuocatiuis, exceptiuis, reſtitutiuis, declaratiuis, aut derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, etiam pluries, ac alias quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi talia forent, quod pro eorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis fides danda.

§. 5. Volumus autem quod earumdem præſentium tranſumptis ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, & manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis

ſcriptis eadem prorſus fides in iudicio,& extra adhibeatur, quę originalibus adhiberetur,ſi forēt exhibitę vel oſtenſæ.

Nulli ergo,&c. Si quis,&c.

D.P. An.1. die 5. April. Dat.Romæ apud S.Petrum,Anno Incarnationis Dominicę 1560.nonis Aprilis,Pontificatus noſtri Anno primo.

VI. Approbatio Confraternitatis ſub Inuocatione SS. TRINITATIS nuper in Vrbe inſtitutæ, ad hoſpitandum Peregrinos ad Vrbem deuotionis cauſa accedentes, ac reficiendum pauperes Conualeſcentes ex alijs hoſpitalibus dimiſſos:Et tam illos, quam iſtos ſalubriter in mandatis Domini erudiendos.

Iſta Confraternitas in Archiconfraternitatem cum facultate alias Confraternitates aggregandi, ſuaſque gratias communicandi,ab iſtomet Pontifice erecta fuit, & pluribus Indulgentiis à Gregorio XIII.& aliis Summis Pontificibus decorata: Sed eorum bullas prætermiſi, quoniam circa modum aggregandi nouam formam tradidit Clem.VIII.in conſtit.115. Quęcumque.*lib.3.Et circa Indulgentias nouam itidem diſpoſitionem edixit Paulus V. adhuc non editam, licet firmatam die 2.Octobris 1606. vbi aliquid habetur etiam de inſtituto huius Archiconfraternitatis, circa prædicationem quæ in eius Oratorio Iudæis qualibet hebdomada fieri conſueuit.*

Cauſas autem eiuſdem Archiconfraternitatis cognoſcit S.R.E.Cardin.eius Protector,ex conſt. 123.Pij V. *Cum ſunt.* hic inſra.

Edita An.D. 1560. *PIVS EPISCOPVS,*

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. ILlius qui pro dominici ſaluatione gregis, in ara crucis, in pretium immolari non abnuit, quique inter alia ſibi beneplacita, opera charitatis exerceri præcepit, vices licet immeriti gerentes in terris, curis angimur aſſiduis,& continua meditatione pulſamur,circa quæcumque pia opera,ex Chriſti fidelium deuotione ordinata, vt firma perpetuò ſubſiſtant, omni ſtudio intendere, & vt ad præmiſſa Chriſti fidelium vota facilius concurrant, fideles ipſos quibuſdam ſpiritualibus& allectiuis muneribus libenter proſequimur, ac eorum pia ſuffragia donis cæleſtibus confouemus, vt exinde reddantur diuinæ gratiæ aptiores, & charitatis deuotio in dies peramplius augeatur in eis.

Confraternitas Trinitatis nuper in Vrbe inſtituta fuit, ad ſuſceptionem pauperum Peregrinorum, & Conualeſcentium. §.1. Cum itaque ſicut pro parte dilectorum filiorum modernorum Cōfratrum Confraternitatis Sanctiſſimæ TRINITATIS in Alma Vrbe,de conſenſu bonæ memorię Philippi Archinthi Epiſcopi Salutiarum, in dicta Vrbe & illius diſtrictu Sedis Apoſtolicæ dum viueret Vicarij generalis,alias in pauperum Peregrinorum,& Conualeſcentium perſonarum ſubſidium inſtitutæ & erectæ,nobis nuper exhibita petitio continebat, ipſi relictis peccatorum ſordibus, ad diuinorum præceptorum quantum humana patitur fragilitas obſeruationem reducti,iramque diuinam pœnitentia & orationibus præcipue placari conſiderantes, vltima cuiuſlibet menſis Dominica in vnum congregati,peccata ſua confeſſi,ſacratiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum deuote recipiant, factáque deinde proceſſione, orationem in deputato Oratorio inchoantes,& inter cetera,pro reipublicæ Chriſtianæ conſeruatione & augmento, ac inter Principes Chriſtianos vniuerſali pace, ac pro tēpore Romani Pontificis & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, illiuſque Prælatorum proſpero ſtatu,deuote orantes, orationem ipſam partitis inter ſe horis triduo reddant continuam,& in ipſius Confraternitatis Hoſpitali,quod multis annis in domo conductitia tenuerunt, & nunc in propria ad id Dei liberalitate & benignitate per eos empta tenent, quoſcumque Peregrinos ex quibuſuis Mundi partibus ad vrbem & Hoſpitale huiuſmodi deuotionis cauſa confluentes recipiant,& tribus ac quandoque pluribus diebus hoſpitentur & nutriant:ac alias charitatiue tractent. Pauperes quoq.Conualeſcentes,qui dum ab infirmitate liberi quidem,ſed debiles ex alijs Hoſpitalibus exeuntes, quo ſe recipiant & reficiant non habent,in eodem ſuo Hoſpitali ſimiliter recipiant,ac eos non ſolum corporaliter donec robuſtiores euadant, pie alant;verumetiam rudes & ignaros interim dum ibidem morantur in mandatis Domini erudiant, cunctaque hæc opera ex bonis ſibi à Deo collatis, aliorumq; Chriſti fidelium eleemoſynis,cum ipſa Confraternitas proprios redditus vltra quindecim ducatos non habeat,hactenus exercuerint & exerceant,exercereq; perpetuo intendant,pro parte eorumdem Confratrum nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus vt ipſi & alij Chriſti fideles ſui interioris hominis reformationi intendere, & in pijs & charitatiuis operibus præfatis, ſine quibus cæleſte regnum acquiri non poteſt, perſeuerare ſtudeant,& ceteri ad ingrediendum dictam Confraternitatem alliciantur eo libentius & promptius, quo ſpiritualibus donis ſe refici, animarumque ſuarum ſalutem facilius adipiſci cognouerint,eorum animarum ſaluti pauperumque ac dictæ Confraternitatis ſucceſſui conſulere, ac ipſius Confraternitatis erectionem huiuſmodi, illiuſque ſtatuta, & ordinationes approbare & confirmare, ac aliàs in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§.2. Nos igitur qui diuini cultus augmentum,& animarum ſalutem, & Hoſpitalium quorumlibet ſalubrem directionem,& in eis degentium pauperum ſubuentionem noſtris potiſſimum temporibus vbique vigere, & augeri ſinceris deſideramus affectibus,quique dictorum Confratrum tam ſalubria vota & pia opera, plurimum in Domino collaudamus,ipſos & eorum ſingulos, à quibuſuis excommunicationis,ſuſpenſionis & interdicti,aliiſque eccleſiaſticis ſententiis,cenſuris & pœnis,à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt,ad effectum præſentium dumtaxat conſequendū, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, ipſius Confraternitatis erectionem,& inſtitutionem, necnon ordinationes & ſtatuta pro ſalubri eiuſdem Confraternitatis directione, nunc & pro tempore edita, ſacris canonibus non contraria,ac inde pro tempore ſecuta quæcumque, licita tamen & honeſta, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus,& confirmamus,ac rata & grata habemus, illiſque perpetuæ firmitatis robur adiicimus. *Et modo à Pontifice cum ſuis ordinationibus confirmatur.*

§.3.Et inſuper vniuerſis,& ſingulis Confratribus Confraternitatis huiuſmodi,nunc,& pro tempore exiſtentibus aliiſque Chriſti fidelibus vtriuſque ſexus, etiam de dicta Confraternitate non exiſtentibus, qui Hoſpitale præfatū, ſeu illius pro tempore Eccleſiam vel Capellam, in eiuſdem Sanctiſſimæ Trinitatis,& Sancti Benedicti,cuiuſlibet anni feſtiuitatibus deuote viſitauerint annuatim, & ibidem ter Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicā deuote recitauerint, & de bonis ſibi à Deo collatis pro eorumdem Conualeſcentium & peregrinorum manutentione,eorum arbitrio aliquam eleemoſynam porrexerint, plenariam omnium peccatorum remiſſionem & indulgentiam miſericorditer in Domino auctoritate & tenore prædictis,ex certa ſcientia,ac de Apoſt.poteſt. plenitudine concedimus,& elargimur. *Indulgentias concedit viſitantibus eius Hoſpitale, & Eccl. in feſtis Trinitatis, & Sancti Benedicti, & eleemoſynas largientibus. Sed omnes indulgentias pro quibus porrigendis manus adiutrices, reuocatas eſſe à Pio V. in conſtitut. 50.*

§.4. Illis vero qui vltima cuiuſlibet menſis Dominicæ, vel illam immediate ſequenti,Lunæ ſiue Martis, aut alijs diebus, Orationi per dictos Confratres pro tempore fiendæ & continuandæ interuenerint, & illam per vnam horam, vel ſi vires ad id non ſuppetant, breuiori tempore continuauerint pro reipublicæ Chriſtianæ conſeruatione & augmento,ac Principum Chriſtianorum mutua & vniuerſali pace, necnon noſtro & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis,ac Rom.Eccleſiæ huiuſmodi, & illius Paſtorum, felici & proſpero ſtatu, pias ad Chriſtum Ieſum preces effundendo, quoties id fecerint. *Orantibus etiā tempore orationis, quæ fit à Confraternitate.*

§.5. Necnon qui de gremio dictæ Confraternitatis eſſe pro tempore deſiderauerint, in ipſa eorum in Confratres receptione & deſcriptione, dummodo omnes & ſinguli Chriſti fideles præfatis tēporibus & diebus ipſis,pœnitentes & confeſſi ſint,& ſacratiſſimum D.N.Ieſu Chriſti corpus receperint,centū annos,& totidem quadragenas de iniūctis eis pœnitētiis etiā miſericorditer in Dño relaxamus. *Confratribus quoque. Tunc id quod nota....*

§.6.Præterea eiſdem ac omnibus, & ſingulis alijs præfatis,& eorum cuilibet, vt facilius & commodius ad præmiſſa ſe diſponere poſſint, Quod temporibus & diebus prefatis,preterquā tempore Paſchatis Reſurrectionis eiuſdem *Facultas eligendi confeſſ.*

D. N. Ieſu Chriſti, quemcumque ſecularem, vel cuiuſuis etiam Mendicantium Ordinis regularem presbyterum, in ſuum poſſint eligere Confeſſorem, qui eos & eorum quemlibet ab omnibus & ſingulis eorum peccatis, criminibus, exceſſibus & delictis quantumcumque grauibus & enormibus, etiam Sedi præfatæ reſeruatis (nullis prorſus præterquam in Bulla in die Cœnæ Domini legi ſolita contẽtis exceptis) abſoluere, & pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem iniungere poſſit & valeat, licentiam & facultatem impartimur.

Hoc limitauit Clem. VIII. in conſtit. 115.

§. 7. Et demum aliis quibuſuis perſonis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus vbilibet conſtitutis, quę eidem Hoſpitali, pro eius ac Conualeſcentium & Peregrinorum præfatorum manutentione & ſuſtentatione aliquam eleemoſynam eorum arbitrio quomodolibet porrexerint, vel vndecumque tranſmiſerint, etiam quoties id fecerint, trecentos annos & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentiis ſimiliter in Domino relaxamus.

Eleemoſynam praſtantibus indulgentia datur. Tu vide mox citatam reuocationẽ Pij V.

§. 8. Præſentibus, quas ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium indulgentiarum, gratiarum & facultatum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus aut derogationibus, etiam intuitu fabricæ Principis Apoſtolorum de dicta Vrbe, aut Cruciatæ ſanctæ, & ex quibuſuis, quantumcumque vrgentiſſimis cauſis, per nos & Sedem prædictam aut alios quoſcumque, etiam Motu proprio, & alias quomodolibet pro tempore factis, nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, & quotiens illæ emanabunt, totiens in priſtinum ſtatum reſtitutas eſſe & cenſeri debere decernimus, perpetuis futuris temporibus duraturis.

Clauſula huius conſtitutionis preſeruatiua.

§. 9. Volumus autem quod præſentiũ tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo pro tempore exiſtẽtis Protectoris dictæ Confraternitatis munitis, plenaria fides in iudicio & extra illud vbiq; locorũ adhibeatur, prout originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtẽſæ.

Fides danda tranſumptis.

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, adiectionis, conceſſionis, elargitionis, relaxationum, impartitionis, decreti & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſt. eius, ſe nouerit incurſurum.

Sanctio pœnalis.

Dat. Romæ apud S. Petrũ, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. Tertio Kal. Maij, Pontificatus noſtri Anno primo.

D. P. An. 1. die 29 April.

VII.

Facultas Prælatorum Congregationis Monacorum B. MARIÆ Montis Oliueti, Ordinis S. Benedicti, circa abſolutionem & diſpenſationem Monacorum, ab irregularitate, quibuſcumque caſibus, quatuor exceptis, incurſa.

Ad hoc vide moderationem Clem. VIII. infr. in eius conſt. 115. Quæcumq; *Cetera vero quæ iſtam Congregationem concernunt, indicaui ſup. Clem. VI. conſtit. 1.* Solicitudinis. *fol. lib. 1.*

Edita An. D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS

Dilectis filijs Generali & alijs Abbatibus & Viſitatoribus Congregationis Montis Oliueti, Ordinis S. Benedicti.

Exordium.

VOtis veſtris, per quæ veſtrarum & Monacorum veſtrorum animarum ſalus prouenire dignoſcitur, inducimur, vt illis, quantum cum DEO poſſumus, beneuolum fauorem impartiamur.

§. 1. Hinc eſt, quod Nos volentes vos, qui, vt aſſeritis, ex iuſtis & rationabilibus cauſis, ad inſtar Sancti Auguſtini, & Minorum S. Franciſci, ſeu aliorum Ordinum & Congregationum, quoſcumque Monacos à quacumque irregularitate, (præterquam ratione homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum) abſoluere, & cum illis, vt illa non obſtante, ad omnes etiam ſacros & presbyteratus ordines promoueri poſſint, diſpenſare deſideratis, ſpecialibus fauoribus & gratiis proſequi volentes, veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, Vobis & cuilibet veſtrum, vt in foro conſcientiæ tantum, omnes & ſingulos Congregationis veſtræ Monacos, etiam ante legitimã ætatem, ad aliquem ex ſacris ordinibus promotos, à quacumq; irregularitate per eos quomodolibet pro tempore, præterquam ratione homicidij voluntarij, bigamiæ, aut mutilationis membrorum) contracta, abſoluere, & cum eis, vt illa non obſtante, ad omnes etiam ſacros & presbyteratus ordines, alias tamen rite promoueri, & poſtquam in illis promoti fuerint, etiam in altaris miniſterio miniſtrare, ac miſſas & alia diuina officia celebrare, ac quaſcumque adminiſtrationes & officia ipſius veſtræ Congregationis recipere & retinere, illaq; gerere & exercere libere & licite valeat, diſpenſare, eoſq; in priſtinum, & eum in quo ante præmiſſa quomodolibet erant aut exiſtere poterant, ſtatum reſtituere, reponere, & plenarie reintegrare libere & licite valeatis. Quodq; Confeſſor, quem quilibet veſtrum pro tempore duxerit eligendum, vos & veſtrũ quemlibet ſi forſan quod abſit, aliquam irregularitatem quomodolibet pro tempore incurreretis, abſoluere, & in ſtatum priſtinum reſtituere, ac vt adminiſtrationes & officia prædicta, vt præfertur, recipere & retinere, etiam licite & libere valeat, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus & indulgemus.

Facultas abſoluendi, & diſpenſandi, de qua in rubr.

Alios caſus poſtea reſeruatos fuiſſe à Clem. VIII. vt inf. in eius bulla 115 Quæcumque.

§. 2. Non obſtantibus præmiſſis, & Apoſtolicis, ac Prouincialibus & Synodalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac veſtri Ordinis & Congregationis, etiam iuramẽto, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus innouatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi de illis, eorumq; totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro plene & ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Derog. quorumcumque in contrarium.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 24. Maij milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Pontific. noſtri Anno 1.

D. P. An. 1 die 24. Maij.

VIII.

Spolia perſonarum eccleſiaſticarum, de eorum bonis, etiam ad fauorem locorum piorum, abſque Sedis Apoſtolicæ licentia diſponentium, ſpectant ad Reuer. Cameram Apoſtolicam.

Hoc idem ſtatuit Paul. III. vt ſupra in eius conſt. 29. Romani *fol. lib. 1.*

Hæc tamen licentia non ſuffragatur Curatis extra reſidentiam decedentibus, vt infra in conſtit. 91. *In ſuprema* Sedcuriales habent priuilegium circa ſpolia, vt infra in Pauli V. conſt. 18. *In eminenti*, vbi plene notabo.

Edita An. D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS

Dilecto filio Franciſco Odeſcalco Cam. noſtra Apoſt. Præſidenti, ac ſpoliorum quorumcumque in vniuerſa Italia Collectori noſtro generali. Dilecte fili ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

Exordium.

GRaue nobis & moleſtum accidere ſolet, cum de perſonarum eccleſiaſticarum actionibus, quæ integritatis exemplo ceteris præſtare debent, ea nobis deferuntur, quæ & eorum famæ ſinceritatem denigrare, & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ incommodum ac detrimentum afferre videntur, vnde nos vt malitioſorum prauis intentionibus occurrere valeamus, debita poſtmodum remedia in mediũ afferre, & pernicioſis fraudibus, prout ex vniuerſalis noſtræ Curiæ ſolicitudine tenemur, obuiare cogimur.

Cauſa conſtitutionis.

§. 1. Cum itaque (ſicut ex proborum, & fide dignorum hominum relatione nuper accepimus) quamplures prælati, presbyteri, & aliæ eccleſiaſticæ perſonæ diuerſarum prouinciarum, locorum, & dominiorum, & præſertim Regni Neapolis, nulla à nobis ſeu Sede Apoſtolica facultate teſtandi ſuffulti vel muniti, ſed temeritate propria, & forſan ad ſuorum importunam ſuggeſtionem impulſi, in eorum vltimis voluntatibus teſtamenta ſua condendo, ac donationes ſeu legata, aut codicillos faciendo, de bonis ſuis diuerſimode, licet id facere nullo modo poſsint, neque debeant, diſponere audeant, ipſaque bona ſub diuerſis confictis prætextibus, & coloribus, hoſpitalibus ac piis locis, & forſan cum promiſsionibus clandeſtinis, quod eorum conſanguineis vel affinibus, aut aliis perſoni ; ab eiſdem teſtatoribus nominatis poſt illorum obitum ab ipſis hoſpitalibus, & locis, de certa ſeu quota portione bonorum huiuſmodi ſubueniatur,

uenatur, teſtari, relinquere, legare, codicillari non erubeſcant, in dictæ cameræ graue damnum, & præiudicium maximum dictæ Cameræ indemnitati opportune conſulere, & inconuenientibus huiuſmodi pro officij noſtri debito congruum remedium adhibere volentes;

Prohibetur diſpoſitio in vltima voluntate de rebus eccleſiaſticis, abſque licentia Sedis Apoſt.

§. 2. Motu proprio & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtra, non ad tuam vel alterius pro te nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium decernimus, & declaramus, omnia, & ſingula teſtamenta, donationes, in illis vel mortis cauſa factas, codicillos, legata, & quæcumque alia in vltimis voluntatibus per quoſcunq; eccleſiarum prælatos, etiā ſi Patriarchali, Archiepiſcopali, vel Epiſcopali præfulgeāt dignitate, ac quorumuis monaſteriorum cuiuſcunque Ordinis, Abbates, ſeu Cōmendatarios, ac presbyteros, & alias quaſlibet eccleſiaſticas perſonas prædictas, & quaſcunque alias, quæ ex bonis, & redditib. eccleſiaſticis, & beneficiorum fructus percipiunt, abſque noſtra ſeu eiuſdem Sedis ſpeciali licentia & facultate quomodolibet quæ in futurū ab illis quocunque prætextu, aut quæſito colore, etiam in fauorem hoſpitalium & aliorum piorum locorum huiuſmodi de dictis redditibus fieri, condi, & teſtari, ſeu relinqui, aut quouis vltimæ voluntatis titulo diſponi contigerit, nulla, irrita, inania, inualida, ac nullius prorſus roboris vel momenti fore & eſſe, ac nemini, neque etiam hoſpitalibus, & piis locis præfatis, cum ad Cameram ipſam ſolum fraudandum prout ex multis fraudibus deſuper commiſsis & repertis nobis conſtitit, præmiſſa fieri clare appareat, vllatenus deinceps ſuffragari neque ſubſiſtere, aut teſtamentis ſuis huiuſmodi quemquam iuuare, aut tueri, nec effectum aliquem vlla ratione habere vel ſortiri.

Iuſſit illa veluti ſpolia exigenda per Cameram.

§. 3. Quinimmo te, de cuius probitate & fide ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus, bona quæcunque poſthac in dictis teſtamentis relicta, tamquam ſpolia ad nos & eādem Cameram ſpectantia & deuoluta, per te vel ſubcollectores tuos deputatos iam, vel deputandos libere exigere & recuperare, illorumque poſſeſſionem abſque vitio ſpolij apprehendere, ingredi ac retinere poſſe, & debere.

Annullatio diſpoſitionum dictarum faciendarum de dictis bonis.

§. 4. Necnon pro tollendis omnino fraudibus prædictis quæcunq; teſtamenta, donationes, codicillos, legata, & alias quaſcunq; vltimas voluntates, vt præfertur, in poſterum faciendas, & facienda, atque in eis contenta, & inde ſecuta quæcunque etiam quoad ſubſecutas dictorum bonorum poſſeſſiones, & illorum apprehenſiones huiuſmodi, motu ſcientia, & deliberatione prædictis, ex nunc, prout ex tunc reuocamus, irritamus, caſſamus, & annullamus, ac viribus prorſus euacuamus, pro reuocatiſque, irritis, caſſatis, annullatis, & penitus viribus omnibus euacuatis vbicunque, tam in iudicio, quam extra, ab omnibus haberi debere volumus, decernimus, atque mandamus.

Decretum irritans.

§. 5. Sicque per quoſcumq; etiam S.R.E. Camerarium, & alios Cardinales, ac Clericos, & præſidentes eiuſdem Cameræ, ceteroſque iudices, & commiſſarios, ac alios tam eccleſiaſticos, quam ſæculares, quauis dignitate, & auctoritate, etiam marchionali, ducali, & regali fulgentes, in quibuſuis cauſis, & inſtantiis, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi, ac decidendi facultate, & auctoritate iudicari, interpretari, atque decidi debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon prouinciarum, locorū, dominiorum Regni Neapolis, & quorumcumque aliorum Regnorum, ac hoſpitalium, & præſertim pauperum incurabilium, & aliorum piorum locorum cuiuſuis ciuitatis, etiam Neapolis, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, & indultis, ac literis Apoſtolicis, illis & quibuſcumque aliis perſonis, & locis etiam actu hoſpitalitatem exercentibus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſq; efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac Sedem Apoſtolicam, aut alias etiam per nos quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis, etiam ſi in illis expreſſe caueatur, quod teſtamenta clericorum, presbyterorū, vel etiam prælatorum facultatem teſtandi à dicta Sede minime habentium, in fauorem hoſpitalū, aut aliorum piorum locorum huiuſmodi quomodolibet facta valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, & executioni demandari debeant. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & totaliter inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, illaq; aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe vel debere decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die 26. Maij milleſimo quingenteſimo, ſexageſimo, Pontificatus noſtri Anno primo. *D. P. Anno die 26. May.*

IX.

Confirmatio quamplurium gratiarum & immunitatum, exemptionúmque & priuilegiorum Fratrum Militum Conuentus, & Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani, eiuſque Magni Magiſtri, Priorum, & aliarum perſonarū, à Pontif. prædeceſſoribus conceſſorum, cum eorundem extenſione, & aliorum conceſſione.

Hæc priuilegia à ſucceſſoribus Pont. fere in omnibus confirmata, & in nonnullis extenſa, & reſpectiue modificata fuerunt, vt hic in apoſtillis indicaui. Cetera autem de hoc Ordine & Militia notaui ſup. in conſt. 2. Anaſt. IV. *fol.* 60. Chriſtianæ.

PIVS EPISCOPVS, *Edita An. D. 1560.*

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CIrcumſpecta Romani Pontificis prouidentia prædeceſſorum ſuorū geſtis, quæ ſuadentibus honeſtis cauſis pro perſonarum Eccleſiaſticarum præſertim regularium pro fidei catholicæ aduerſus Chriſti Crucis inimicos, defenſione & conſeruatione iugiter laborantium, commodo & vtilitate prouide emanauerunt, vt eo firmius perdurent, quo ſæpius fuerint Apoſtolicæ Sedis præſidio roborata, libenter ſuæ approbationis robur adijcit, ea de nouo concedit, aliaſque deſuper diſponit, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Mart. V. cognitionem cauſarum ſubditorū Hoſpitalis dedit M. Magiſtro, & Conuentui.

§. 1. Dudum ſiquidem poſtquam fel. rec. Martinus V. ex certa ſcientia per ſuas ſtatuerat, & ordinauerat, quod quælibet querelæ, quæſtiones, lites, cauſæ & controuerſiæ quas ex tunc inter fratres & ſubditos hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani tunc præſentes & futuros, ex quibuſuis occaſionibus oriri, & moueri contingeret quouis modo, cum omnibus ſuis incidentibus, emergentibus, annexis & connexis, ac omni cuiuſuis appellationis (præterquam in defectus, aut denegatæ iuſtitiæ, vel illati perperam contra ſtabilimenta, & cōſuetudines dicti hoſpitalis grauaminis, caſibus) remoto obſtaculo per pro tempore exiſtentem Magiſtrum, & dilectos filios, Conuentum dicti Hoſpitalis, ſeu illos ex illis fratribus, quibus ipſi Magiſter & Conuentus eas committerent, etiam vſque ad tertiam definitiuam ſententiam incluſiue audirentur, necnon iuxta laudabiles cōſuetudines & ſtabilimenta Hoſpitalis huiuſmodi, & prout alias iuris foret debito fine deciderentur, omneſque, & ſinguli Priores, præceptores, baiulivi, caſtellani, & fratres Hoſpitalis prædicti, poſtquam de mandato ſeu auctoritate Magiſtri & Conuentus præfatorum in quibuſuis ex prædictis contra eos intentandis cauſis, ad comparendum coram ipſis & commiſſariis per eos, vt præfertur, pro tempore deputatis, in locis quantumcumque ab eodem Hoſpitali remotis citati forent, coram eiſdem Magiſtro, Conuentu, & Commiſſariis prout contingeret, legitime comparere deberent, & tenerentur, iuri, & iuſtitiæ ſecundum ſtabilimēta, approbationes, vſus & laudabiles cōſuetudines præfati Hoſpitalis pariturі. Quodque illi ex prioribus, præceptoribus, caſtellano, empoſta, baiuliuis, fratribus & ſubditis præfatis, qui contra eorum aliquem ſuper quibuſuis querelis, rebus, vel negotiis, præterquam in caſibus præfatis, coram alioquam præfatis Magiſtro & Conuentu, ac

per

per eos pro tempore datis Commiſſariis in cauſam traheret, & ad alium quam eoſdem, appellationes quaſcumque interponerent, cauſas huiuſmodi prorſus perderent, & excommunicationis ſententiam incurrerent, neque ſuper qua contenderent priuati exiſterent eo ipſo.

Sixt. IV. quaſcumque prouiſiones menſe camerarum ad ipſum M. Magiſtrum ſpectare voluit.

§. 2. Et Sixtus IV. inter alia, omnes & ſingulas collationes, prouiſiones, vniones, annexiones, & incorporationes, ac quaſcumque alias conceſſiones & diſpoſitiones, de præceptoriis, cameris, magiſtralibus nuncupatis, ſeu illarũ fructibus, redditibus & prouentibus, quibuſuis perſonis, cuiuſcumque ſtatus, ordinis, vel cõditionis exiſterent, quauis conſideratione & ſub quacumque verborum forma, ac cum quibuſuis clauſulis derogatoriis, etiam Motu proprio, & ex ſimili ſcientia, ac cum expreſſa derogatione iurium Magiſtri dicti Hoſpitalis, ſeu annuæ reſponſionis illi faciendæ eatenus auctoritate Apoſtolica factas, nullas & inualidas, nulliúſq; roboris vel momenti fuiſſe & eſſe, etiam per ſuas declarauerat, & quatenus viribus ſubſiſtere dicerentur, reuocauerat, caſſauerat & irritauerat, ac illas & quas in futurum, etiam cum expreſſa derogatione literarum Sixti prædeceſſoris huiuſmodi fieri contingeret, pro infectis haberi voluerat. Ac monuerat & requiſiuerat omnes, & ſingulos earumdem camerarum magiſtralium detentores ſeu poſſeſſores qui tunc erant, aut pro tempore eſſent, prætextu conceſſionum prouiſionum, & diſpoſitionum quarumlibet, quæ ab alio quam pro tempore exiſtente Magiſtro dicti Hoſpitalis eatenus emanauerant, & in futurum emanarent, etiam à dicta Sede, vt infra certum tunc expreſſum terminum camerarum per eos pro tempore detentarum, ſeu poſſeſſarum huiuſmodi poſſeſſionem vacuam, liberam & expeditam Magiſtro dicti Hoſpitalis, aut illius legitimo procuratori traderent & aſſignarent, alioquin ex tunc prout ex ea die, in omnes, & ſingulos qui non parerent, ſeu vt non parerent, ſuaderent, aut alias auxilium, conſilium vel fauorem præſtarent, excommunicationis ſententiam promulgauerat, a qua niſi in mortis articulo conſtituti, ab alio quam Romano Pontifice nequirent abſolutionis beneficium obtinere, & præter ſententiam excommunicationis huiuſmodi, ſi dicti Hoſpitalis fratres forent, & excommunicationis ſententiam huiuſmodi per menſem animo ſuſtinerent indurato, prioratibus, caſtellaniis, baiuliuiis, præceptoriis, & officiis præfati Hoſpitalis per eos tunc obtentis, eo ipſo priuati & inhabiles, ad illa & alia in poſterum obtinenda eſſent, poſſetque per Magiſtrum & Conuentũ præfatos de illis ſic vacan. per priuationem huiuſmodi libere diſponi, liceret quoque Magiſtro pro tempore exiſtẽti Hoſpitalis huiuſmodi dicto termino decurſo, per ſe vel procuratores ſuos poſſeſſionem camerarum earumdem propria auctoritate libere apprehendere, ac illarum fructus, redditus, & prouentus percipere, ac in ſuos & eius magiſtratus vſus, & vtilitatem conuertere, & retinere cuiuſuis licentia ſuper eo minime requiſita.

Innocen. VIII. Ordinē S. Sepulchri & Militia S. Lazari ſuppreſſit, & cum Ordine Hieroſolymitano vniuit.

Tu ſcito Pium hanc vnionem S. Lazari reuocaſſe. S. in ſua conſtit. 45. Inter aſſiduas.

§. 3. Et Innocentius VIII. ex certis cauſis tunc expreſſis inter alia, Sancti Sepulchri Dominici Hieroſolymitani Ordinis Sancti Auguſtini, & Militiæ Sancti Lazari in Bethleem & Nazareth, etiam Hieroſolymitani Ordines, eorumque prioratus & præceptorias, necnon domum de Montemorillon, dicti Ordinis Sancti Auguſtini Pictauen. diœceſis nuncupatam, & alia ab eis dependentia membra cum ſuis pertinentiis, ac eorumdem Ordinum & Militiæ, archiprioratum, prioratus & magiſtratus generales, ac in eorumdem Ordinum prioratibus, præceptoriis, domibus, & membris, illorumque quibus denominabantur nomina, dependentias & pertinentias de fratrum ſuorum conſilio per quaſdam ſuppreſſerat, & extinxerat, illaq; omnia & ſingula per vniuerſum Orbem exiſtentia Hoſpitali præfato pro illius membris, ac domum prædictam expreſſe pro mẽbro prioratus Aquitaniæ dicti Hoſpitalis de ſimili conſilio perpetuo vniuerat, incorporauerat, conceſſerat & aſſignauerat, ac voluerat, quod tam qui in titulum, quam qui in commendam illam tunc obtinerent, ad aliorum Fratrum dicti Hoſpitalis inſtar iuxta tunc Magiſtri, & Conuentus præfatorum, aut ab eis auctoritatem habentium prouidam moderationem pro temporum qualitate de eorumdem mẽbrorum quæ ſic obtinerent prouentibus, communi theſauro dicti Hoſpitalis ſuffragia & onera exhiberent annuatim, ac Magiſtri, & conuentus prædictorum mandatis obtemperarent, nec quouis modo, clam vel palàm illi qui prioratus, beneficia & loca Ordinum ſuppreſſorum huiuſmodi tenerent, eis cederent, vel renunciarent, aut de eis donationem facerent abſque expreſſo conſenſu, licentia & auctoritate Magiſtri, & Conuentus præfatorum, & ſi ſecus facerent, irritum & inane, nulliuſque roboris eſſe decreuerat, & nihilominus pœnam priuationis beneficiorum, & excommunicationis latæ ſententiæ eo ipſo incurrere cenſerentur.

Nulliq; exemptionem ab obedientia M. Magiſtri, & conuentus, neque à ſolutione onerum communis ærarij excuſare voluit.

Hæc latius eſt diffinitum in Sixt. V. conſt. 43. Æquum.

§. 4. Et de ſimili conſilio, omnes & ſingulas exemptiones priorum, baiuliuorum, caſtellaniæ, empoſtæ, præceptoriarum, & fratrum eiuſdem Hoſpitalis, tam a ſuperioritate, iuriſdictione, obedientia & correctione tunc Magiſtri & Conuentus prædictorum, ac aliorum prælatorum ipſius Hoſpitalis etiam cum eorum receptione in protectionem dictæ Sedis, ita vt illi ſolummodo eſſent ſubiecti, & Magiſtro ac Conuentui, & Prælatis præfatis, parere, & ad Hoſpitale prædictum accedere non tenerentur, quam ab onere ſolutionis, eorumq; communi theſauro prædicto, & illius receptoribus annis ſingulis ratione prioratuum, baiuliuarum, caſtellaniæ, empoſtæ, præceptoriarum, & aliorum membrorum eiuſdem hoſpitalis quæ obtinerent, ſoluere tenerentur; necnon quaſcumque ſpeciales reſeruationes, & conferendi mandata de prioratibus, baiuliuiis, caſtellania, præceptoriis & membris prædictis quomodolibet, & quacũque ratione vel cauſa, etiam impenſorum per eos fidei, & Hoſpitali, aut Sedi præfatis obſequiorum, aut alia inexcogitabili conſideratione ab Innocentio prædeceſſore & Sede præfatis, etiam cum Motus proprij & certæ ſcientiæ, aliiſque fauorabilibus & inſolitis clauſulis conceſſas, etiam ſi in eis contineretur expreſſe, quod per quaſcumq; reuocationes & derogationes, ac literas & conceſſiones non cenſerentur reuocatæ, immo illis non obſtantibus in ſuis remanerent robore & efficacia, perinde, ac ſi reuocatæ non eſſent, niſi dum & quoties ſub certis tunc expreſſis modo & forma, ac verborum conceptione reuocarentur, per alias ſuas ex certa ſciẽtia reuocauerat, caſſauerat, & annullauerat, ac voluerat pro infectis haberi, & illis quibus conceſſæ erant minime ſuffragari, liceretq; Magiſtro omnẽ eius ſuperioritatem in eos ſic exemptos exercere, ac receptoribus prædictis eos ad ſoluendum eis, & dicto theſauro, quæ pro tempore deberent, perinde ac ſi exemptiones ipſæ numquam conceſſæ fuiſſent, de ſimili conſilio decreuerat.

Beneficia eiuſdem huius Ordinis nec affecta, nec ſub reſeruationibus cõprehendi, & ad ſolum M. Magiſtrũ, & Conuentum eorum collationes ſpectare voluit.

§. 5. Ac in perpetuum valitura conſtitutione, de eorumdem fratrum conſilio ſtatuerat & ordinauerat, quod ex tũc de cetero perpetuis futuris temporibus prioratus, baiuliuæ, caſtellaniæ, empoſtæ, præceptoriæ, & membra quæcumque dicti Hoſpitalis, quæ pro tempore qualitercumq; vacarent, tam in Romana Curia, quàm extra eam ſub quibuſuis generalibus, vel ſpecialibus reſeruationibus Apoſtolicis, factis, & quas fieri contingeret de beneficiis eccleſiaſticis, etiam apud Sedem præfatam pro tempore vacantibus, vtpote ad hoſpitalitatem & fidei tuitionem ordinata nullatenus includerentur, nec reſeruata vel affecta exiſterent, ſed hoſpitalium pauperum quæ ſub reſeruationibus ipſis non includebantur, quoad id, ſortirentur naturam, deberetq; de illis per pro tempore exiſtentem Magiſtrum, & conuentum præfatos dũtaxat, & non alium iuxta ſtabilimenta prædicta Fratribus dicti hoſpitalis prouideri, & quas fieri contigerit per ipſum Innocentium prædeceſſorem, aut ſucceſſores ſuos Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ac dictam Sedem, vel eius auctoritate, aut alia quacumque, de illis reſeruationes, prouiſiones, collationes, commendas, vniones, & quaſcumque alias ſimiles, vel diſſimiles diſpoſitiones & exemptiones priorum, baiuliuorum, præceptorum, & fratrum, à Magiſtri & Conuentus prædictorum obedientia & ſuperioritate, aut debitis per eos præfato theſauro reſponſionibus annuis, & aliis iuribus quacumque ratione vel cauſa, etiam motu & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine cum derogatione poſteriorum literarum Innocentij prædeceſſoris huiuſmodi, nullius penitus eſſent roboris vel momenti, & haberentur prorſus pro infectis, nec cenſeretur ſtatuto Innocentij prædeceſſoris huiuſmodi vnquam derogatum per quaſcumque clauſulas etiam derogatoriarum derogatorias, fortiores & efficaciores, niſi dum, & quotiens ipſarum poſteriorum literarum, de verbo ad verbum, vere & non per clauſulas id importantes inſerto tenore, de ſimili Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio

derogui

derogari contingeret, nec etiam tunc niſi ad id Magiſtri, & Conuentus prædictorum expreſſus accederet aſſenſus, & non aliter, nec alio modo, cenſereturque ſemper in huiuſmodi, quæ ſic fierent de conſilio prædicto derogationibus, appoſita clauſula, quod effectum ſortirentur de conſenſu Magiſtri, & Conuentus prædictorũ, & non aliter, nec alio modo, decernens collationes, prouiſiones, cómendas, vniones, diſpoſitiones, & reſeruationes quaſlibet, quas per alios quàm Magiſtrum, & Cõuentum prædictos de eiſdem prioratibus, baiuliuis, præceptoriis, caſtellania, & membris, etiam apud Sedem ipſam pro tempore, per ceſſum vel deceſſum, ſeu quamuis aliam dimiſſionem vacantibus fieri contingeret, & ſi per ipſum Innocentium prædeceſſorem, & pro tempore exiſten. Roman. Pontificem fierent, illis quibus ſic fierent, nullum ius, nullumve coloratum titulum tribuere poſſidendi, & eos quoad omnes effectus etiam conſtitutionis ſuæ de triennali poſſeſſore non moleſtando pro meris detentoribus ſine titulo haberi, & reputari, ac irritum, & inane quicquid ſecus ſuper iis à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoráter contingeret attétari.

Iulius II. expectatiuas, & alias gratias præiudiciales abſque conſenſu Magiſtri, & Conuentus irritauit.

§.6. Necnon Iulius II. omnes, & ſingulas expectatiuas, reſeruationes, antianitates, mandata de prouidendo, conceſſiones, coadiutorias ſine conſenſu, & omnes alias gratias, & literas, ſuper prioratibus, baiuliuis, præceptoriis, caſtellania, empoſtæ, ac quibuſuis aliis beneficiis dicti Hoſpitalis quomodocumque, & qualitercumque abſque Magiſtri, & Conuentus prædictorũ conſenſu quibuſuis perſonis cuiuſcumque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis forent, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ex quibuſuis cauſis etiam oneroſis eatenus conceſſas, & conceſſa, etiam quaſuis clauſulas illarum ab huiuſmodi reuocationibus præſeruatiuas in ſe continentes, & continentia, ſimilibus Scientia, & Poteſtatis plenitudine pro reuocatis, caſſatis, & annullatis perpetuo valituræ conſtitutionis edicto per quaſdam decreuerat. Et ordinauerat quod prioratus, caſtellania, empoſtæ, & baiuliuæ, præceptoriæ, rectoriæ, adminiſtrationes, officia, domus, & loca Hoſpitalis huiuſmodi, ſeu eorum aliquod, vel aliqua, ſub quibuſcumque dictæ Sedis, vel Legatorum eius literis, ſub quacumque forma, vel expreſſione verborum, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, ac cum quibuſuis vrgentiſſimis, efficaciſſimis, & derogatoriis clauſulis, irritantibuſque decretis, in genere, vel in ſpecie quouis modo in antea concedendis cadere, ſeu comprehendi nullatenus deberent, nec illarum vigore per quempiam acceptari, aut alicui de eis prouideri poſſet, ſed illorum commiſſiones, & omnimoda diſpoſitio ad Magiſtrum, Conuentum, Priores, & caſtellaniam, empoſtæ huiuſmodi iuxta conſuetudines, vſus & naturas dicti Hoſpitalis, & illi conceſſa priuilegia, & indulta liberè pertinerent, quodque fratres dicti Hoſpitalis inobedientes, & male ſoluentes iuxta formam ſtabilimentorum Hoſpitalis huiuſmodi priuationis pœnam incurrerent.

Coadiutorias, & alias gratias non factas fratrum huius Ordinis reuocauit.

§.7. Et per alias, omnes, & ſingulas ſpeciales reſeruationes, coadiutorum deputationes, regreſſus, acceſſus, conceſſiones, gratias, & facultates in aliorum quam fratrum dicti Hoſpitalis fauorem, commodum, & vtilitatem cuiuſcumq; dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, nobilitatis, præeminentiæ vel conditionis forent, etiam ſi Cardinalatus honore fulgerẽt, quauis etiam Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, vel aliorum Principum conſideratione vel intuitu, aut ex quauis quantumcumque grandi, inexcogitabili, & vrgentiſſima cauſa, & reſpectu per Sedem præfatam eatenus conceſſas, & factas, quæ ad finem commendæ perpetuæ, vel temporalis tendere dignoſcerentur, reuocauerat, caſſauerat, & annullauerat, illaque caſſa, irrita, & inania, nulliuſque roboris, vel momenti eſſe, nec illarum etiam regreſſuum, ſeu acceſſuum huiuſmodi, aut aliarum facultatum ſeu commendarum, etiam ex tunc prout ex diebus vacationis earumdem, & è conuerſo pro tempore fictarum prætextu, aliqua ex præceptoriis, ſeu aliis beneficiis Hoſpitalis huiuſmodi acceptari, vel aſſequi, aut ius in re, vel ad rem cuiquam acquiri potuiſſe ſeu poſſe decreuerat.

Cauſarum, & litium totalem deciſionem M. Magiſt. & Conuentus remiſit.

§.8. Et per alias, Motu ſimili literas Martini prædeceſſoris huiuſmodi approbans, ac innouans, omnes, & ſingulas lites, cauſas, querelas, & controuerſias inter fratres præfatos, coram quibuſcumque cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, ac eorum Locatenen. necnon iudicibus, etiam Cardinalibus, dicta auctoritate Apoſtolica, vel aliter deputatis, tam in dicta Curia, quàm in quibuſcumque mundi partibus penden... ad ſe aduocans, illas, & quas antea inter fratres eoſdem, & quoſcumque alios ſuper prioratibus, baiuliuis, caſtellania, empoſtæ, præceptoriis, aut beneficiis Hoſpitalis huiuſmodi moueri contingeret, per Magiſtrum, & Conuentum præfatos, ſeu eorum commiſſarios, iuxta eiuſdem Hoſpitalis ſtabilimenta, & approbatas conſuetudines, decidendas remiſerat, ac Auditoribus, Locatenentibus, & iudicibus præfatis ne in cauſis huiuſmodi ad vlteriora procederent, ſeu de illis, vel aliis quibuſcumque in futurum quoquomodo ſe intromitterent, inhibuerat, ac quicquid per eos contra inhibitionem huiuſmodi, ſcienter vel ignoranter contingeret attentari, irritum & inane decreuerat.

Indulgentias Eccl. ſtatui Ordinis innouauit.

§.9. Ac indulgentias per quoſcumque Rom. Pontifices viſitantibus domos, & loca ipſius Hoſpitalis conceſſas innouauerat.

Exemptionum à decimis, & aliis oneribus quibuſcumque, & aliorum conceſſ. approbauit.

§.10. Necnon Motu, & ſcientia ſimilibus, omnia & ſingula priuilegia, immunitates, indulgentias, & exemptiones ſæcularium exactionum, ac prærogatiuas, & alias quaſcumque gratias, conceſſiones, facultates, libertates, & indulta terram mareque concernentia, dicto Hoſpitali, & illius Religionis prioratibus, baiuliuiis, caſtellaniæ, empoſtæ, præceptoriis, adminiſtrationibus, officiis, capellis, oratoriis, & membris, ac Magiſtro pro tempore exiſtenti, & Conuentui præfatis, necnon prioratus, baiuliuas, caſtellaniam, empoſtæ, præceptorias, eccleſias, oratoria, adminiſtrationes, & membra præfata obtinentibus, per piæ memoriæ Clementem V. Bonifacium VIII. Caliſtum III. ac præfatos Sixtum, & Innocentium, necnon quoſcumque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros tunc ſuos, in genere, vel in ſpecie conceſſa, necnon libertates, & exemptiones ſæcularium exactionum per eos, à Regibus, & Principibus, ac aliis Chriſti fidelibus obtentas, ac decimas, primitias, cenſus, fructus, redditus, prouentus, agros, poſſeſſiones, dominia, prædia, iura, iuriſdictiones, aliaque mobilia, & immobilia, ſiue in terra, vel in mari exiſtentia, & ad Hoſpitale, prioratus, baiuliuas, caſtellaniã, empoſtæ, præceptorias, & membra huiuſmodi, in genere, vel in ſpecie ſpectantia, per reliquas ſuas literas de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine approbauerat, laudauerat, ratificauerat, & confirmauerat, ſupplens omnes, & ſingulos defectus ſi qui forſan interuenerant in eiſdem, ac omnia & ſingula ea ab vniuerſis Chriſti fidelibus, tam clericalis ordinis, quàm temporalis poteſtatis ſæcularibus, & etiam aliis regularibus perſonis, ſub pœnis, & cenſuris in eiſdem contentis inuiolabiliter obſeruari voluerat.

Hoc plenius cōceſſit Pius V. in conſt. 77. Et ſi cunctæ, vbi notabis.

Publicationem indulgentiarum conceſſit.

Ad hoc vide formam traditam à Concil. Trid. ſeſſ. 21. c. vlt.

§.11. Necnon omnibus, & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & locorum Ordinariis, eorumque officialibus atque vicariis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub eiſdem pœnis ſimiliter iniunxerat, vt quaſcumque indulgentias, & peccatorum remiſſiones, per eorum diœc. & loca publica nunciari permitterent.

Leo X. omnes conceſſ. Mart. V. Alex. VI. Pij II. & Iul. II. cōprobauit.

§.12. Ac Leo X. quondam Fabritij de Carreto Magiſtro dicti Hoſpitalis, & præfatorum Conuentus, aſſerentium ſe à tunc immemorabili tempore citra in poſſeſſione, vel quaſi deputandi in ſingulis prioratibus vnum vicarium cum facultate præceptorias, baiuliuas, & alias domos Hoſpitalis huiuſmodi conferendi, antianitates, tam ſpeciales, quàm generales, dandi & concedendi, ac penſiones ſeu reſponſiones, & onera, ſuper domibus, præceptoriis, & aliis beneficiis dicti Hoſpitalis imponi ſolita à quibuſcumque clericis, etiam ſæcularibus illa in commendam obtinentibus, eorumque colonis, & inquilinis etiam laicis, eo modo quo à fratribus dicti Hoſpitalis exigebantur, exigendi, & cum inhabilibus ratione ætatis, & defectus natalium diſpenſandi exiſtere, ſupplicationibus inclinatus, ſingulas, non tamen Innocentij prædeceſſoris huiuſmodi, ac omnes & ſingulas alias, tam ipſius Martini, & recolendæ memoriæ Alexandri VI. Pij II. & ipſius Iulij, quàm aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum ſimiliter prædeceſſorum noſtrorum tunc ſuorum eiſdem Hoſpitali, & Magiſtro pro tempore exiſtenti, ac Conuentui, & fratribus conceſſa, & in illis contenta quæcumque, etiam quoad aduocationem omnium cauſarum etiam ſuper prioratibus, præceptoriis, & aliis beneficiis Hoſpitalis huiuſmodi etiã in eadem Curia pendentium, quas ad ſe tunc aduocauit (exceptis tunc, & pro tempore per appellationem à defini-

tiua

tiua ſententia iuxta formam ſtabilimentorum prædictorum introductis, & pendentibus, per quaſdam ſub plumbo approbauerat, innouauerat, & confirmauerat, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obſeruari debere decreuerat, eique omnia de nouo conceſſerat.

Priuilegiumq; M. Mag. & Conuentui dedit, Vicarios in Prioratibus deputandi, cum facultatibus connexis. Tu quoad facultatem diſſ. uſ. ſauas, vide Conſtit. 115. Clementis VIII. Quæcumque.

§. 13. Ac Fabritio, & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conuentui huiuſmodi, vt in ſingulis prioratibus ipſius Hoſpitalis vnum vicarium cum facultate conferendi præceptorias, baiulivias, & alias domos Hoſpitalis huiuſmodi deputare, antianitates, tam ſpeciales, quam generales dare, & concedere, ac penſiones ſeu reſponſiones, & onera ſuper domibus, præceptoriis, & aliis beneficiis Hoſpitalis huiuſmodi imponi ſolita à quibuſcumque, etiam clericis ſæcularibus illa in commendam obtinentibus, eorumque colonis, & inquilinis etiam laicis, eo modo, quo a Fatribus dicti Hoſpitalis exigebãtur, exigere, & cum inhabilibus ratione ætatis, & defectus nataliũ quo ad prioratus, præceptorias, & alia beneficia dicti Hoſpitalis dũtaxat diſpenſare poſſent.

Literiſque M. Mag. & Conuentus credi iuſſit, quoad profeſſionis emiſſionem, &c.

14. Ac quod verbis in ipſorum Magiſtri, & Conuentus literis circa profeſſionis emiſſionem, habitus ſuſceptionem, debitorum, &, obſequiorum in partibus orientalibus præſtationem plena fides adhiberetur, facultatem conceſſerat. Et nihilominus quod ipſe Fabritius, & pro tempore exiſtens Magiſter, & Conuentus, præmiſſa omnia, & ſingula, prout eatenus conſueuerant, ſine contradictione alicuius facere poſſent.

Eiuſque literæ authentatæ, & prouiſiones, eo ipſo approbatæ cenſeantur.

§. 15. Quodque quæcumque literæ antianitatis, ſeu prouiſiones à Magiſtro pro tempore exiſtente, & Conuentu præfatis eatenus conceſſæ, & in poſterum concedendæ eo ipſo confirmatæ, & approbatæ cenſerentur.

Beneficiaq. vacantia, vt hic non deuoluantur ad Papam.

§. 16. Et quod prouiſiones beneficiorum quorumcumque dicti Hoſpitalis, quæ per ceſſationem ſolutionis præfato Hoſpitali, vel inobedientiam dumtaxat vacaſſent, numquam ad ſuperiorem ipſum Leonem prædeceſſorem, & Sedem præfatam deuolui cenſerentur, quoad hoc vt dictus Magiſter pro tempore exiſtens impediretur quo minus illa quandocumque libere conferre poſſet.

Alienationes non fiant.

§. 17. Quodque omnes, & ſingulæ donationes, & alienationes bonorum immobilium dicti Hoſpitalis, ſeu eius locorum in poſterum faciendæ dumtaxat, ipſo iure nullæ, nulliuſque roboris, vel momenti exiſterent.

Clauſula, Et cum derogatione, non operetur vltra expreſſa.

§. 18. Et quod clauſula cum derogatione priuilegiorum dicto Hoſpitali conceſſorum latiſſime extendenda, & additione illorum pro expreſſis, tam in quibuſuis cõmiſſionibus iuſtitiam concernentibus, quàm in quibuſuis gratioſis ſupplicationibus, tunc & pro tempore ſignatis non operaretur, nec eius vigore in cauſis ſeu literis Apoſtolicis ſuper ipſis ſupplicationibus conficiendis priuilegia ipſa vltra quam in ſupplicationibus narrata eſſent, narrari poſſent, neque illis ſi prætextu dictarum clauſularum narrarentur derogatum cenſeretur, ſtatuerat, & ordinauerat. Decernens ſic per quoſcumque Iudices; etiam cauſarum Palatij huiuſmodi Auditores, ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari debere, irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari.

Expectatiuaſque reſeruationes, &c. conceſſas, & concedendas ipſe idē Leo X. reuocauit.

§. 19. Et per reliquas in forma breuis literas Motu ſimili quaſcumque gratias expectatiuas, ſpeciales, & generales reſeruationes, etiam in mẽte ſua, & in nullius, ſeu quarumuis perſonarum fauorem, ac vniones, annexiones, & incorporationes, ſuppreſſiones, extinctiones, & applicationes, ac vniendi, annectendi, incorporandi, & commendandi facultates, & mandata, necnon coadiutorum deputationes, etiam de conſenſu, & alias conceſſiones, & diſpoſitiones, de quibuſuis prioratibus, baiuliuiis, caſtellania, empoſtæ, præceptoriis, cameris magiſtralibus, & aliis beneficiis dicti Hoſpitalis vacaturis, necnon ſpecialium reſeruationum, vnionum, annexionum, incorporationum, ſuppreſſionum, extinctionum, facultatum, mandatorum, coadiutoriarum, regreſſuum, & acceſſuum, ac aliarum diſpoſitionum huiuſmodi executiones, ampliationes, reualidationes, reintegrationes, repoſitiones, reſtitutiones, & ſuper illis, & eorum efficacia, & quod illorum reuocationibus, modificationibus, ſuſpenſionibus, reſtitutionibus, & ad ius commune reductionibus per Leonem prædeceſſorem, & Sedẽ præfatos factis non includerẽtur declarationes, & intentionis mentis ſuæ atteſtationes, quæ quorumuis etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, Prælatorum, Ducum, Principum, Marchionum, Vniuerſitatum, ſtudiorum, iurium ceſſorum, vel oblatorum, etiam pro ſedandis litibus, aut ſeruitiorum, & obſequiorum Leoni prædeceſſori, & Sedi præfatis etiam pro fide catholica impenſorum, & damnorum eis etiam per infideles illatorum, ſeu quauis alia quantumcumque grandi conſideratione pro quibuſuis perſonis, cuiuſcumq; ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, & quacumque eccleſiaſtica, etiam Cardinalatus, & mundana dignitate fulgentibus, etiam cum Motus proprij, & certæ ſcientiæ, ac plenitudine poteſtatis, & quibuſuis præſeruatoriis ac aliis etiam derogatoriarum derogatoriis, fortioribus, & inſolitis clauſulis à Leone prædeceſſore, & Sede prædictis, ac eius Legatis etiam de latere, & Nunciis, etiam cum eorumdem Legatorum poteſtate, quauis auctoritate eatenus quomodolibet emanauerant, quoad ea in quibus nondum verè fuerant effectum ſortita, expreſsè reuocauerat, & voluerat illas, & quas emanare contingeret in futurum, ſimiles & diſſimiles ſpeciales reſeruationes, vniones annexiones, incorporationes, ſuppreſſiones, extinctiones, applicationes, nominationes, nominandique, reſeruandi, & conferendi facultates, mandata, coadiutorum deputationes, regreſſus, & acceſſus huiuſmodi, & ſuper illis prouiſiones, ampliationes, reintegrationes, reſtitutiones, repoſitiones, & declarationes, etiam cum expreſſa poſteriorum literarum huiuſmodi derogatione, etiam ſi in eiſdẽ quæ emanauerant, & in futurum emanarent, ſpecialibus reſeruationibus, vnionibus, annexionibus, incorporationibus, ſuppreſſionibus, extinctionibus, nominationibus, facultatibus, mãdatis, coadiutoriis, regreſſibus, acceſſibus, & eorum extenſionibus, ampliationibus, reualidationibus, reintegrationibus, repoſitionibus, reſtitutionibus, & declarationibus, ac ſi ſuper illis confectis literis contineretur expreſsè, quod in aliquibus ſpecialibus, ſeu generalibus reuocationibus, ſuſpenſionibus, modificationibus, & reſtrictionibus, quæ pro tempore fierent, nullatenus includerentur, niſi de perſonarum quas tunc concernebant, & in futurum concernerent, ac quarum conſideratione emanauerant, & in poſterum emanarent, nominibus, cognominibus, dignitatibus, & officiis, ac cauſis propter quas eis conceſſæ erant, ſeu concederentur, expreſſa mentio fieret, idque ipſis perſonis intimaretur per diuerſas literas ſub diuerſis datis, cum certi temporis interuallo inter datas huiuſmodi, & perſonarum earumdem in reuocationibus huiuſmodi expreſſus accederet aſſenſus, intelligerenturque gratiæ ipſæ toties reualidatæ, & in priſtinum ſtatum repoſitæ, quoties eas reuocari, reſtringi, & modificari contingeret, ac pro infectis, & non conceſſis haberi, & viribus omnino carere, etiamſi per eas quæ emanarent ſpeciales reſeruationes, & alias gratias viribus vacuatas huiuſmodi eiſdem poſterioribus literis cum earum Dat. inſertione ſpecifice quomodolibet derogari videretur, & ne ſimiles reſeruationes, ac gratiæ & priorum reualidationes, quas ab ipſo Leone prædeceſſore, etiam cum poſteriorum literarum huiuſmodi expreſſa derogatione, ac ſupradictis, aliiſque efficacioribus, fortioribus, & inſolitis clauſulis in poſterum emanare contingeret, contra præmiſſorum tenorem ſortirẽtur effectum, ſed quotiens emanarent toties reuocarentur, eaſque poſteriores literas, ac omnia, & ſingula in eis contenta, ad id vt omnes, & ſingulas ſpeciales reſeruationes, vniones, coadiutorias, regreſſus & acceſſus, ac alias gratias prædictas ſemper includerent, de qualibet die Pontificatus ſui repetierat, & innouauerat, decernẽs repetitionem, & innouationem huiuſmodi eis, quorum intereſt de ſingulis diebus dicti Pontificatus prout magis expediret, in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi eiſdem diebus ab ipſo Leone prædeceſſore actu emanaſſent, ſuffragari, & ſic iudicari debere, ac quicquid ſecus attentari contingeret, irritum, & inane decreuerat.

Clemens VIII. omnia ſupradicta Priuilegia & gratias confirmauit, & ſamiliares, & [illegible] poſſe decreuit.

§. 20. Et cum nefandiſſimus Chriſtiani nominis hoſtis Turcarum tyrannus validiſſima claſſe maritima, maximoque exercitu terreſtri paratis, inſulam Rhodi totius Chriſtianitatis ſpecimen acerrimis, & multiplicatis conatibus inuaſiſſet, ac crudeli, & inaudita obſidione affeciſſet, & tandem inſulam, & ciuitatem Rhodi huiuſmodi vi, & armis expugnaſſet, ac literæ, libri, & munimenta, ſeu documenta antiqua priuilegiorum, & indultorum eis a dicta Sede conceſſorum periſſent, & deperdita fuiſſent, ſimilis memoriæ

Clemens

Clemens Papa VII. pariter prædeceſſor noſter, Motu, & ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, omnia & ſingula priuilegia, iuriſdictiones, facultates, immunitates, cōceſſiones, indulgētias, libertates, prærogatiuas, gratias, exēptiones, fauores, & indulta dicto Hoſpitali, ac illius baiuliuis, prioratibus, præceptoriis, domibus, hoſpitalibus, eccleſiis, capellis, locis & mēbris, necnon Magiſtro, baiuliuis, prioribus, præceptoribus, militibus, fratribus, & perſonis, ac eorū vaſſallis ſubditis & ſeruitoribus pro tempore exiſtentibus eatenus per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, tunc ſuos, ſucceſſiuis temporibus, & demum per Leonem prædeceſſorem, & Sedem præfatos ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis quomodolibet conceſſa, approbata & innouata, per quaſdam approbauerat, confirmauerat, & innouauerat, ac valida & efficacia exiſtere, necnon perpetuæ roboris firmitate ſubſiſtere, & inuiolabiliter obſeruari, ac Magiſtro, baiuliuis, prioribus, præceptoribus, militibus, fratribus, perſonis, vaſſallis, ſubditis, & ſeruitoribus præfatis ſuffragari debere decreuerat, ac omnia & ſingula, prout per Leonem & alios prædeceſſores, ac Sedem præfatos cōceſſa fuerunt, ita vt Magiſter, baiuliui, priores, præceptores, milites, fratres, perſonæ, vaſſalli, ſubditi, & ſeruitores illis libere perpetuo vti poſſent de nouo.

Iuriſdictionemq. etiam meri, & mixti imperij in perſonas & bona eis M. Mag. & Conuentui conceſſit.

Tu de hac materia vide [illegible] huius Pij IV. Pont. [illegible]

§ 21. Necnon tunc, & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conuentui Hoſpitalis huiuſmodi iuxta illius ſtabilimenta, & laudabiles conſuetudines, ac mores in baiuliuas, prioratus, caſtellaniam, empoſtæ, domos, hoſpitalia, membrā, loca, & bona quæcumque, necnon quoſcumque baiuliuos, priores, caſtellanum, empoſtæ, præceptores, fratres, & perſonas Hoſpitalis & Religionis huiuſmodi, ac illorum vaſſallos, ſubditos, & ſeruitores vbicumq. tam citra, quam vltra montes, tunc & pro tēpore conſtitutos, & cōmorātes, qui omnes eidem Magiſtro, & ſubdelegatis ab eo firmiter; tàm perſonaliter, quàm realiter omni exceptione ceſſante, & quocumque à Clemente prædeceſſore, vel Sede prædictis, obtento vel obtinendo indulto non obſtan. parere & obedire tenerentur, plenariam & omnimodam, etiam meri & mixti imperij iuriſdictionem, & ſuperioritatem.

Procedendi contra inobedientes priuando, &c.

§. 22. Ipſique Magiſtro contra rebelles, & ſuis mandatis non obedientes, etiam vigore literarum Apoſtolicarum, etiam in forma breuis ab ipſo Clemente, & ſucceſſoribus ſuis emanatarum, ſeruatis quatuor terminis ad docendum ſe paruiſſe, & ſatisfeciſſe in loco Conuentus Hoſpitalis huiuſmodi poſt legitime executam primam citationem, ad mulctam ſiue pœnam perſonaliter, iuxta mores & ſtabilimenta prædicta, ſeu etiam priuationem habitus, aut beneficiorum, domorum & prædiorum per eos obtentorum procedendi, vel etiam, ſi magis expedire videretur, beneficia, domos & prædia ipſa ad manus ſuas, ſeu receptorum dicti Hoſpitalis reducendi, & donec ipſi inobedientes contumaciam purgarent, vel debita onera perſoluerent, ſiue ſæculares, aut alterius ordinis regulares beneficia dicti Hoſpitalis poſſidentes, forent pro ſuo arbitrio retinendi, illorumque fructus, redditus & prouentus, arrendandi & percipiendi, necnon cameras magiſtrales prædictas ad ſe recipiendi, ſiue illas ſolitis penſionibus pro ſuæ voluntatis libito imponendis & moderandis, onerandi, & alias de illis tamquam de præceptoriis & prædiis menſæ magiſtrali vnitis, & incorporatis diſponendi.

Procuratorisq; in Rom. Curia cum facultate beneficia etiam reſeruata, &c. præterquam in manibus Papæ reſignata conferendi, &c.

§. 23. Ac in Romana Curia procuratorem generalem, cum generali vel ſpeciali, & limitata poteſtate, & facultate conſtituendi, ſeu deputandi. Et in eadem Curia per ſe ſeu dictum procuratorem ad id poteſtatem à Magiſtro & Conuentu præfatis habentem, quæcumque eiuſdem Hoſpitalis beneficia, cuiuſcumque qualitatis exiſtentia apud Sedem prædictam quomodolibet (præterquam per reſignationem in manibus ſuis, & ſucceſſorum ſuorum Roman. Pontificum) pro tempore vacantia, iuxta ipſius Hoſpitalis ſtabilimenta libere conferendi. Et tam Magiſtro, quam Conuentui præfatis, etiam de illis, de quibus eatenus diſpoſitum fuerat de nouo, ac aliis beneficiis huiuſmodi, etiam tamquam priuatis prædiis in titulum perpetui beneficij eccleſiaſtici, ſeu etiam ad nutum, aut amouibiliter, vni vel diuerſis perſonis aſſignari ſolitis, etiam dictæ Sedi reſeruatis, ſeu alias affectis, aut ad Sedem ipſam deuolutis, libere prouidendi, & illa vniendi, diſmembrandi, & alias de illis diſponendi, necnon antianitates, tàm generales, quàm ſpeciales ſuper eiſdem beneficiis fratribus eiuſdem Hoſpitalis concedendi, ac reſignationes dictorum beneficiorum recipiendi & admittendi, illaque reſignantibus titulum, ſeu denominationem, ac omnes eorum fructus, ſeu illorum partem, aut ſuper illis quaſcumque penſiones annuas, quæ etiam tranſirent ad ſucceſſores in eis, etiam ſub cenſuris & pœnis eccleſiaſticis etiam priuationis in talibus apponi ſolitis, ad vitam vel ad tempus reſeruandi, concedendi conſtituendi & aſſignandi, & quod altero decedente, ſuperſtes in illius poſſeſſione ſuccederet, indulgendi, ſeu regreſſum ad illum concedendi.

Indulgentias publicandi, & quæſtuandi M. Mag. & Conuentui [illegible] dedit.

Tu [illegible] de Concil. Trid. ſeſſ. 21. c. vlt.

§. 24. Ipſiſque Magiſtro & Conuentui, priuilegia, exemptiones & indulgentias eis, & dicto Hoſpitali conceſſa vbique locorum, etiam abſque alicuius Ordinarij licentia, ſub ſigillo tamen Prioris illius prouinciæ, vel eorum Conſeruatoris in ea degentis, publicandi & quæſtuandi, ſeu eleemoſynas & Confraternitatum obuentiones quærendi, & recipiendi.

Cœmeteria quæ in Eccleſiis Ordinis ſepeliendi, &c.

Tu vide Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 13.

§. 25. Necnon cœmeteria in eorum parochialibus eccleſiis habendi, ac quorumcumque Chriſti fidelium cadauera, etiam ſi excommunicati, vel interdicti forent, dummodo interdicto cauſam non dediſſent, ſaluo iure rectori parochiano debito, abſque aliquo onere & ſolutione Epiſcopo facienda, recipiendi & ſepeliendi.

Legata recipiendi.

§. 26. Legata & donata, tam inter viuos, quàm qualibet vltima voluntate exigendi & percipiendi.

Sacros Ordines à quocumque Epiſcopo conſequendi.

Tu ſerua Conc. Trident. ſeſſ. 7. cap. 11.

§. 27. Necnon baiuliuis, prioribus, præceptoribus, militibus, fratribus & perſonis præfatis quæcumque eccleſiaſtica ſacramenta, ac omnes etiam ſacros ordines à quocūq, mallent catholico Antiſtite gratiam, & communionem dictæ Sedis habente nihil oblato, vel ſoluto recipiendi.

Arma geſtandi.

§. 28. Et tam ipſis, quam eorum familiaribus arma quæcumque, & vbicumque locorum pro ſui defenſione, & hoſtium dictæ Sedis offenſione geſtandi.

Confeſſiones audiendi, & ſacramenta miniſtrandi.

Tu attende bullam 115 Clement. VIII.

§. 29. Necnon capellanis eiuſdem Hoſpitalis, baiuliuorum, priorum, præceptorum, militum, fratrum, perſonarū, vaſſallorum, ſubditorum & familiarium prædictorum confeſſiones audiendi, & pœnitentiam ſalutarē eis iniungēdi, ac Euchariſtiæ & alia ſacramēnta eccleſiaſtica miniſtrādi.

Interdicti tempore celebrandi.

Tu vide Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 12.

§. 30. Necnon tēpore interdicti (dūmodo illi cauſam non dediſsēt) excommunicatis & interdictis excluſis, clauſis ianuis, & ſubmiſſa voce, miſſas & alia diuina officia celebrādi.

Nouas præceptorias Ordinariorum auctoritate exemptas erigendi.

§. 31. Necnon quibuſuis Chriſti fidelibus in quibuſuis ciuitatibus, locis, & diœc. præceptorias, domos & hoſpitalia ſub dependentia & ſubiectione dicti Hoſpitalis per illius fratres obtinendi, quæ eiſdem priuilegiis, immunitatibus indulgentiis, conceſſionibus & indultis, quibus aliæ dicti Hoſpitalis præceptoriæ, domus & hoſpitalia, vtebātur, potiebantur, & gaudebant, vterentur, potirētur & gauderent, aſſignata illis congrua dote, Ordinariorū locorum, & quorumuis aliorum licentia minime requiſita, & nulla præterea in illis, Ordinariis ipſis iuriſdictione, aut oneris impouendi facultate reſeruata, conſtrui, & erigi faciendi, plenam, & liberam facultatem & auctoritatem cōceſſerat.

Donationes & alios damnoſos contractus reuocandi.

§. 32. Quaſcumque donationes, conceſſiones, locationes, inueſtituras & alias alienationes cenſuum, reddittuum, iurium, iuriſdictionum, & bonorum quorumcumque ad baiuliuas, prioratus, caſtellaniam, empoſtæ, præceptorias, domos, hoſpitalia, beneficia, & loca Hoſpitalis huiuſmodi pertinentium, in illorum læſionem, iacturam, vel detrimētum, etiam per perſonas dictæ religionis, etiam cum renunciationibus, pactis, iuramentis & pœnis deſuper impoſitis & adiectis, ac inſtrumentis, & literis deſuper confectis, & confirmationibus forſan inde ſecutis, etiam de licentia dictæ Sedis, abſque tamen conſenſu ſeu expreſſa licentia Magiſtri & Conuentus prædictorum, quacumque præſcriptione, ſeu longiſſima pacifica poſſeſſione, & detentione non obſtantibus.

Regreſſus quoſcumque, iam Clem. VII. reuocauit.

§. 33. Necnon quoſcumque acceſſus, ingreſſus, & regreſſus ac coadiutorias ad baiuliuas, prioratus, caſtellaniam, empoſtæ, præceptorias, domos, hoſpitalia & alia beneficia hoſpitalis huiuſmodi, præterquam ex cauſa oneroſa, & de conſenſu dictorum Magiſtri & Conuentus etiam per Clementem, & prædeceſſores ſuos præfatos conceſſos caſſauerat, reuocauerat, annullauerat, & irritauerat, nulliuſq; roboris vel momenti fore, & pro infectis haberi decreuerat.

Aduerſus contractus læſione in integrum reſtituit.

§. 34. Ac cenſus, redditus, iura, iuriſdictiones, & bona alienata huiuſmodi, ac etiam per quoſcumque etiam ſæcu-

lares occupata, vſurpata, & detenta, ad ius & proprietatem dicti Hoſpitalis, ſeu illius baiuliuarum, prioratuum, caſtellaniæ, empoſtę, præceptoriarum, domorum, hoſpitalium, & beneficiorū prædictorū reduxerat, illaq; in integrum aduerſus conceſſiones, donationes, & alias quaſlibet alienationes prædictas, necnon inueſtituras illarum prætextu quomodolibet quauis auctoritate factas & cōceſſas, in integrū, ac in priſtinum, & eum ſtatum in quo antea erant, reſtituerat, repoſuerat, & plenarie reintegrauerat, illarūq; detētores cuiuſcumq; dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes ad illorum relaxationem per cenſuras eccleſiaſticas, & alia iuris remedia cogi, & compelli poſſe voluerat, & ſimiles alienationes de cetero ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & priuationis beneficiorum per eos obtentorum pœnis per contrafacientes eo ipſo abſque aliqua declaratione incurrendis fieri prohibuerat, & ſi fierēt, illas viribus omnino carere decreuerat.

Lites omnes etiam in Rom. Curia vertentes. M. Magiſtro commiſit. Tu hoc vide ethan hic inf.

§.35. Necnon omnes & ſingulas lites, etiam in dicta Curia, & Rotæ Auditorio ſuper quibuſuis dicti Hoſpitalis beneficiis inter quaſcumque perſonas motas, & in quibuſuis inſtantiis pendentes, in quibus concluſum non fuerat, ad ſe aduocauerat, & illas eiſdem Magiſtro & Conuentui per eos iuxta formam ſtabilimentorum, & laudabilium cōſuetudinum prædictorum, & ſi eis videretur, tàm in eadem Curia, quam extra eam, in ſtatu debito reaſſumendas, & decidendas cōmiſerat, eiſq; quorum intereſt etiā per edictum publicū locis publicis affigendum (conſtito tamen ſummarie de non tuto acceſſu ad eas) citandi, ac quibus, & quotiés opus foret inhibendi, etiam ſub cenſuris & pœnis eccleſiaſticis, etiam contra condemnatos, etiam in Curia prædicta, tàm realiter, quàm perſonaliter exequi mandauerat.

Exemptionem à ſuperioritate Ordinariorum conceſſit. Hoc intellige iux. bull. Pij V. n. 136. Expoſ. & Greg. XIII. n. 62. Circumſpecta.

§.36. Et inſuper Hoſpitale, ac illius baiuliuas, prioratus, caſtellaniam, empoſtæ, domos, cameras, hoſpitalia, & loca quæcumque, necnon magiſtrum, baiuliuos, empoſtæ, priores, præceptores, milites, & perſonas, ac eorum ſubditos, vaſſallos, colonos, & ſeruitores, tunc & pro tempore exiſtentes, etiam presbyteros curam animarum exercentes, quamdiu illa exercerent, & in illorum obſequiis forent, ac illorum res, animalia, prædia, domos, molendina, & bona quæcumque quæ obtinebant & poſſidebant, ac in futurum canonice obtinerent, & poſſiderent, ſub beati Petri, & dictæ Sedis, atq; ſua protectione ſuſceperat, ac omni iuriſdictione, correctione, onere, ſtatutis, bannis, dominio, ſuperioritate, & poteſtate quorumcumque Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & Prælatorum, necnon quorumcumque temporalium dominorum quauis poteſtate, etiam Imperiali, Regali & Ducali fulgentium, ac vniuerſitatum & illarum regentium, etiam, præterquam dicti Hoſpitalis, Ordinariorum tàm ſpiritualium, quàm temporalium vbicumque, tàm citra, quàm vltra montes, & mare conſtitutorum, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis & conditionis exiſtentium, illorumque Vicariorum & Officialium, Locatenentium, & Iudicum, tunc & pro tempore exiſtentium quorumlibet.

Exemptio eſt à ſolutione quarumcumq. onerum dedit. Hanc approbauit Pius V. in conſtit. 77. vbi notabis.

§.37. Necnon a ſolutione & exactione paſſagij, arreragij, gabellæ, datij, tractæ, collectæ, procurationis, iocundi aduentus, iurium etiam ſynodalium, cenſuum & decimarū, etiam noualium, etiam hortorum, pratorum, piſcationum, & molendinorum, ad quæ cuilibet acceſſus nullatenus, directe, vel indirecte prohiberi poſſet, & terrarum quas per ſe ipſos, vel alios eorum nominibus etiam colonos, arrendatarios & emphyteutas excolebant, & de quibus fructus percipiebant, & cuiuſuis alterius oneris perſonalis, ſeu mixti, ab Ordinariis vbicūq; & ex quacumq; cauſa impoſiti, vel imponendi pro tempore liberauerat & exemerat, ac ſibi & dictæ Sedi immediate ſubiecerat, illoſq; & illa, etiam ſi in quibuſcumque ſtatutis, literis, conſtitutionibus, & regulis, etiam per Clementem prædeceſſorem, & Sedem prædictos pro tēpore editis, nominatim ſpecialiter & expreſſe grauarentur, ſeu onerarentur, ſemper liberos, immunes & exemptos, ac exceptos, & ipſi Clementi prædeceſſori immediate ſubiectos eſſe decreuerat. Ita quod Archiepiſcopi, Epiſcopi, Prælati, Ordinarij, Vicarij, Officiales, Locatenentes, & Iudices præfati, etiam ratione delicti vel contractus, ſeu rei de qua ageretur, vbicumque committeretur delictum, iniretur contractus, aut res ipſa conſiſteret, nullam in eos, vel ea, iuriſdictionem, correctionem, viſitationem, ſuperioritatem, dominium, partitionem, exactionem, ſeu poteſtates exercere, aut excōmunicationis, aliaſvè ſententias, cenſuras & pœnas promulgare, aut etiam ratione perſonarū vel rerum, animalium, ac bonorum ſuorum ad aliquam ſolutionem pontium, fontium, furnorum, murorū, ſeu etiam aliarū eccleſiarum quam dictæ religionis, etiā ſi forſan eatenus per abuſum, ſeu alterius priuilegiū, aut negligentiam, etiam per longiſſimum tempus taliter obſeruatum non fuiſſet. Quæ omnia etiam præſcriptiones, nullo pacto ſaltem in poſterum quo minus huiuſmodi exceptionibus vti poſſent, obſtare voluit, & decreuit eos coarctare, aut alij quicumque cuiuſcumque eccleſiaſticæ vel mundanæ dignitatis, aut præeminentiæ, ſtatus vel conditionis exiſterent, etiam locis & terris S.R.E. etiā immediate ſubiectis, & ad inſtantiam cuiuſcumque Principis, ſeu Communitatis, ſub excommunicationis latæ ſentētiæ, & à quadrupli vltra damna & expenſas reſtitutionis pœnis per cōtrafacientes eo ipſo incurrendis, eos in iudicio & extra, ſuper præmiſſis, & eorum vſu, ſeu poſſeſſione, vel quaſi, directe vel indirecte, quouis quæſito colore, vel ingenio, moleſtare, impedire, vexare, aut alias quomodolibet impetere præſumerent, deberent, ſeu etiam valerent.

Iuſpatronatus ex fundatione, & dotatione ad tertiā partem eriari, & tunc facultatē relinquendi Ordini conceſſit.

§.38. Et inſuper ſtatuerat & ordinauerat, quod ius patronatus, & præſentandi perſonas idoneas ad baiuliuas, prioratus, præceptorias, hoſpitalia, membra, alia beneficia & loca Hoſpitalis huiuſmodi, niſi ratione fundationis, aut dotationis ſaltem ad tertiam partem illorum fructuū, quo caſu liceat Magiſtro & Cōuentui præfatis, ſi dicta eorū beneficia & loca Hoſpitalis huiuſmodi a dicto iurepatronatus liberare vellent, aut dotantibus bona reſtituere, ſeu illorum pretiū perſoluere, ac ex tunc baiuliuas, prioratus, præceptorias, hoſpitalia, membra, & beneficia huiuſmodi conferre.

Penſiones aliquas fratribus, quam per Sedē Apoſt. abſque conſenſu Mag. aſſignari prohibuit.

§.39. Quodq; ſuper eorum fructibus, redditibus & prouentibus aliquæ penſiones annuæ quibuſuis perſonis ſæcularibus, ſeu alterius Ordinis, quam dicti Hoſpitalis regularibus ſine expreſſo conſenſu Magiſti & Conuentus prædictorum, etiam per ſedem prædictam reſeruari, conſtitui & aſſignari nullatenus poſſent, & ſi reſeruarentur, concederentur, conſtituerentur & aſſignarentur, reſeruationes, conſtitutiones, aſſignationes & conceſſiones huiuſmodi nemini ſuffragarentur, nec propterea aliquas cenſuras, vel pœnas incurrere poſſent.

Beneficia, & penſiones habētes inf. ſex menſes profeſſionē regularē huius Ord. facere, & habitum ſuſcipere debere iuſſit.

Hoc idem Gregor. XIII. latius deſcribit in conſtit. 60.

§.40. Quodque omnes & ſinguli eorum baiuliuarum, prioratuum, præceptoriarum, domorum & beneficiorum in vim dictarum collationum poſſeſſores ſæculares, aut alterius Ordinis regulares, ſeu penſiones ſuper illorum fructibus, redditibus & prouentibus huiuſmodi eatenus etiam per Sedem eamdem reſeruatas percipientes, illas & illa infra ſex menſes à die intimationis dictarum literarum in manibus Magiſtri & Conuentus prædictorum, iuxta formam ſtabilimentorum dictæ religionis dimittere, & trāſferre ſeu illarum caſſationi conſentire tenerētur, alioquin beneficia & penſiones huiuſmodi niſi illa poſſidentes, & illas percipientes infra dictum tempus habitum ſuſciperent, & profeſſionem regularem ipſius Religionis emitterent, lapſis menſibus ipſis vacarent, ac caſſæ & extinctæ eſſent, & eſſe cenſerentur eo ipſo.

Quicumque per fratres in Conſeruatores electi, tenerentur eos tutari, prout ſi Conſeruatores deputati fuiſſent.

§.41. Ac quod quæcumque perſonæ in dignitate eccleſiaſtica, & vbilibet conſtitutæ, per eoſdem baiuliuos, priores, præceptores & fratres, ac eorum ſingulos pro tempore eligendæ, ſub excōmunicationis latæ ſententiæ pœna ipſos aduerſus inferentes eis iniurias, ſeu grauamina vel damna, in perſonis, rebus & bonis, manutenere, conſeruare, & quācumque iuriſdictionem exercere, necnon ſententias, cenſuras & pœnas eccleſiaſticas contra rebelles, ac inobedientes cum effectu promulgare, necnon omnibus facultatibus & conceſſionibus quibuſuis Conſeruatoribus eis per quaſcumque literas Apoſtolicas eatenus deputatis quomodolibet conceſſis, vti, potiri & gaudere deberent, in omnibus & per omnia, perinde ac ſi per eaſdem literas Conſeruatores & Iudices deputati fuiſſent.

Capellanos Ordinis tantummodo parochialibus deſeruire, & per Ordinarios gratis ad hoc recipi præcepit.

§.42. Et quod presbyteri, qui in dicta Religione profeſſionem non emiſiſſent, niſi de expreſſa licētia vel conſenſu Magiſtri, ſeu priorum, præceptorum, vel fratrum, quos id tāgeret, ad deſeruiendum parochialib⁹ & aliis eccleſiis, aut capellis ipſius Religionis nullatenus admitterentur, ſed in quibuſcumq parochialibus & aliis eccleſiis, ac capellis Hoſpitalis huiuſmodi, capellani eiuſdem Religionis per locorum Ordinarios ſub eadem excommunicationis latæ

ſententiæ

ſententiæ pœna ſi contrafacerent eo effectu incurrenda,ad requiſitionem,ſeu præſentationem dictorum baiuliuorum, priorum, præceptorum & fratrum abſque aliqua exactione,& oneris impoſitione recipi & admitti deberent.

Habentem ſuſceptum, & non alios, priuilegiis Ordinis gaudere voluit.

§. 43. Quodque illi dumtaxat fratres priuilegiis prædictis gauderent,qui à præfato Magiſtro,ſeu de eius licentia habitum ſuſcepiſſent, & profeſſionem emiſiſſent,ſeu de habitu ſuſcipiendo,& profeſſione huiuſmodi emittenda infra certum tempus arctati fuiſſent , nulluſque baiuliuorum, priorum , præceptorum & fratrum prædictorum abſque mandato,ſeu licentia præfati Magiſtri,aut ſaltem ſui prioris , ſeu procuratoris ipſius Hoſpitalis in dicta Curia exiſtentis, priuilegiis præfatis in eadem Curia vti valeret,nec illa abſque huiuſmodi licentia vagantibus ſuffragarentur.

Manus violentas in confugientes ad Eccl. Ordinis iniici prohibuit.

§. 44. Ac manus violentas in eos,qui ad eccleſias,ſeu domos eiuſdem Religionis pro ſua ſalute confugerent , per quempiam iniici , ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna prohibuerat.

Literis ſuis [illegible], vt nec derogari poſſe [illegible] cauit.

§. 45. Decernens literis prædictis ,& in eis contentis quibuſcumque,etiam per quæcumque literas Apoſtolicas, etiam quaſuis clauſulas generales vel ſpeciales ,etiam derogatoriarum derogatorias,efficaciores & inſolitas, ac etiã irritantia decreta ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes, nullatenus derogari poſſe, nec derogatum cenſeri,niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſertus,ac huiuſmodi derogationis conſiſtorialiter factæ,& per trinas diſtinctas literas eumdem tenorem continentes,tribus ſimilibus diſtinctis vicibus,Magiſtro & Conuentui præfatis legitime intimatæ , & inſinuatæ forent,ac ipſorum Magiſtri & Conuentûs ad id expreſſus accederet aſſenſus , & aliter factas derogationes nemini ſuffragari , ac Magiſtrum & Conuentum præfatos ad parendum literis derogatoriis huiuſmodi , & decretis,ſuper illis proceſſibus, ac illorum executoribus , & ſubexecutoribus, eorumque mandatis,& monitionibus minime teneri,& literarum huiuſmodi executionem omnino impedire , nec ratione reſiſtentiæ huiuſmodi cenſuris eccleſiaſticis , per eoſdem executores & ſubexecutores latis innodari poſſe.

Decretum irritans appoſuit.

§.46.Et ſic in præmiſſis omnibus,& ſingulis per quoſcũque iudices & commiſſarios,quauis auctoritate fungentes, tàm in dicta Curia, quam extra eam pro tempore deputatos,ſublata eis & eorũ cuilibet quauis aliter circa præmiſſa iudicandi,& interpretandi facultate & auctoritate iudicari,& definiri debere,ac irritum & inane,ſi ſecus ſuper præmiſſis omnibus , vel eorum aliquo à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari.

Alexandri V. Greg. IX. Boniſ. VIII. Clementis V. Innocentii IV. & Calliſti III. exemptionem à decimis cet. confirmauit, & innouauit. Ne non infeudari [illegible] Pius IV. cauit.

§.47. Necnon literas etiam piæ memoriæ Alexandri V. Gregorij IX.Bonifac j VIII.Clementis etiam V. Innocentij IV. & Calliſti III. Romanorum Pontificum etiam prædeceſſorum noſtrorum,tunc ſuorum,eidem Hoſpitali, etiã ſuper decimis ex eorum terris , poſſeſſionibus & animalibus non ſoluendis conceſſas,per alias ſuas literas approbauerat, ac quoad terras & poſſeſſiones ad quantumcumque longum tempus , non tamen in perpetuum feudum , ſeu emphyteuſim conceſſas obſeruari debere decreuerat.

Lites omnium prioratuum Ordinis M. Mag. & Conuentus cognoſcendas, [illegible] commiſit.

§.48. Et per alias motu ſimili,omnes & ſingulas cauſas, tàm inter priores,baiuliuos, caſtellanum empoſtæ, præceptores,fratres,&milites Hoſpitalis huiuſmodi,quam etiam pro communi theſauro prædicto agente,tam ratione prioratuum,baiuliuatuum,præceptoriarum & domorum Hoſpitalis huiuſmodi , quàm etiam bonorum , & pecuniarum etiam dicti theſauri , ſeu delictorum , etiam ſi exaduerſo aliqui clerici ſæculares,vel regulares, aut laici exiſterent, & actiue,ſeu paſſiue in dictis cauſis quomodolibet in quacumque inſtantia interueniſſent, & cum opportuna derogatione ſtabilimentorum,vſuum,morum,conſuetudinum, & priuilegiorum dicti Hoſpitalis,etiam ab eodem Clemẽte prædeceſſore conceſſorum , etiam prætextu iuratæ perhorreſcentiæ (dummodo non ex cauſa denegatæ iuſtitiæ, aut perperam obſeruatorum ſtabilimentorum proceſſiſſent)cõmiſſas,& in futurum etiam cum ſimilibus derogationibus pariter committendas, ad ſe in terminis in quibus reperirentur, etiam executiuis aduocauerat , illaſque in eiſdem terminis per Magiſtrum , ac Conuentum præfatos in eorum conſilio ordinario , ſiue in generali Capitulo vt moris erat, & eorum ſtabilimenta ac conſuetudines exigebant , ipſaque priuilegia expoſtulabant , cum omnibus & ſingulis illarum incidentibus , dependen. emergen.annexis & connexis, tàm coniunctim, quàm diuiſim, etiam ſine aliqua regiſtrorum in huiuſmodi cauſis factorum exhibitione & productione, cognoſcendas ſeu reaſſumendas,& fine debito terminandas, prout tunc Magiſtro dicti Hoſpitalis videretur expedire,cõmiſerat & mandauerat.Inhibens ex tunc iudicibus,& partibus extra Conuentũ & ſuos iudices contra formã ſtabilimentorum prædictorũ litigãtibus, ne ex tunc de cetero in dictis cauſis quomodolibet procedere præſumerent,decreto irritãti deſuper adiecto.

Expectatiuas quoque & omnes gratias præuentiuas aliasque [illegible] Hoſpitalis ſuper illius beneficiis conceſſas etiam per Sedem Apoſtolicam reuocauit, & illis non obſtantibus M. Magiſtrum & Conuentum de illis diſponere poſſe declarauit.

§.49. Et per reliquas ſuas in forma breuis literas,omnes & ſingulas ſpeciales & generales,etiam mentales reſeruationes,expectatiuas,mandata de prouidendo, conceſſiones, coadiutorias,vniones,etiam perpetuas , necnon alias præuentiuas gratias, & literas Apoſtolicas ſuper prioratibus, & Caſtellania empoſtæ,baiuliuatibus,præceptoriis,rectoriis,domibus,locis,& membris,ac aliis beneficiis dicti Hoſpitalis quouis modo nuncuparentur, etiam in Caſtellæ & Legionis , ac Valentiæ regnis, ac principatu Cataloniæ, quomodocumque & qualitercumque , etiam cum quibuſuis fortiſſimis & inſolitis, etiam derogatoriarum derogatoriis,clauſulis,irritantibuſq; & aliis decretis,ac inhibitionibus quibuſuis,etiam non dicti Hoſpitalis perſonis cuiuſcumque dignitatis,ſtatus,gradus,ordinis,conditionis,præeminentię forent,etiam Cardinalatus honore fulgentibus & functuris, etiam ex quibuſuis iuſtiſſimis & vrgentiſſimis cauſis,quã per Clementem prędeceſſorẽ,& Sedẽ præfatos,tàm in genere,quàm in ſpecie cõceſſas & conceſſa, & quaſuis etiã præuentiuas & reſtitutorias,ac præſeruatiuas clauſulas in ſe continentes,& continentia, eorumque omniũ vim & effectũ reuocauerat,caſſauerat, & annullauerat,nulliuſq; roboris vel momenti fore & eſſe, ac nemini ſuffragari poſſe neque debere,nec per eas cuiquã in prioratibus, caſtellania empoſtæ, baiuliuatibus, præceptoriis, dignitatibus,domibus,locis,& membris,ac aliis beneficiis Hoſpitalis huiuſmodi , vel ad illa ius acquiri potuiſſe vel poſſe,neque coloratum titulum poſſidendi,ſed illis non obſtantibus Magiſtrum & Conuentum præfatos,coniunctim vel diuiſim iuxta conſuetudines & ſtabilimenta huiuſmodi Hoſpitalis de Caſtellania, empoſtæ,baiuliuatibus,præceptoriis,domibus,locis & membris,ac aliis beneficiis Hoſpitalis huiuſmodi libere diſponere potuiſſe & poſſe,& ſic iudicari debere , ac quicquid ſecus ſuper his attentari contingeret, irritum & inane decreuerat.

Paulus III cõceſſiones Pont. prædeceſſ. præſertim quoad perceptionem antiquarum decimarum confirmauit.

§.50. Similis memoriæ Paulo Papæ III. ſimiliter prædeceſſori noſtro pro parte tunc Magiſtri,ac priorum, baiuliuorum,præceptorum,militum & fratrum dicti Hoſpitalis expoſito,quod antea eiſdem Magiſtro,prioribus,præceptoribus & fratribus,à dicta Sede conceſſum fuerat, vt in parochiis & locis in quibus veteres decimas percipiebant, nouàlium decimas pro ea parte qua veteres percipiebant, ſimiliter perciperent (licet de conceſſione huiuſmodi,cum eorum munimenta in prædicta expugnatione periiſſent,vt præfertur, docère non poſſent) præfatus Paulus prædeceſſor,Magiſtri,priorum,baiuliuorum,præceptorum,militum & fratrum prædictorum in ea parte ſupplicationibus inclinatus,conceſſionem,facultatem,caſſationem,reuocationẽ, annullationem,irritationem,reductionem,reſtitutionem, repoſitionem,reintegrationem, commiſſionem,mãdatum, liberationem,exemptionem,derogationem,ſtatutũ,& alia per Clementem VII. conceſſa & geſta, necnon ſuppreſſionem, extinctionem,applicationem, approbationem, conceſſionem, aſſignationem, abſolutionem & tranſlationem per Innocentium VIII.ac facultatem, ſeu indultum percipiendi decimas nouàlium pro ea parte,qua veteres decimas percipiebant,necnon omnia & ſingula, tàm per præfatos Alexandrum,Gregorium,Bonifacium,Clementem V. Innocentium IV. Calliſtum, Leonem, & Clementem VII. quam etiã ſimilis memoriæ Ioannem XXII. Martinum V. Alexandrum V.Pium II.Paulum etiam II.Alexandrum VI. & quoſcumque alios Romanos Pontifices prædeceſſores ſuos,ac Sedem præfatam eidem Hoſpitali,& illius prioratibus,baiuliuis,præceptoriis,domibus,hoſpitalibus, eccleſiis,capellis,& aliis locis,ac membris,necnon pro tempore exiſtentibus Magiſtro,prioribus,baiuliuis, præceptoribus, militibus,fratribus & perſonis,ac eorum vaſſallis,& ſeruitoribus eatenus ſub quibuſcumque tenoribus & formis,ac cum quibuſuis clauſulis & decretis quomodolibet cõceſſa, approbata & innouata,ac cum inhibitionibus & decretis,

necnon omnibus & ſingulis aliis in eis contentis clauſulis ſingulas prædeceſſorum prædictorum deſuper, tam ſub plũbo, quam in forma breuis literas confectas ex certa ſcientia, per ſuas ſub plumbo confectas literas approbauit, confirmauit, & innouauit, ac valida & efficacia exiſtere, & perpetuæ roboris firmitate ſubſiſtere, ſuoſque effectus ſortiri.

Exemptionem à ſolutione decimarum ſeruari iuſſit.

De hac vide Leonem X. & Pium V. Et ſic de alibi notabo.

§. 51. Ac etiam quoad poſſeſſiones, terras & bona quæ per quantumcumque longum tempus (quod nonaginta nouem annos, ſeu trium vitam intelligi ſeu cenſeri debere decreuit, & declarauit) non tamen in perpetuum feudum, ſeu emphyteuſim eatenus conceſſa fuerant, & in futurum concederentur, inuiolabiliter, ita quod ipſi priores, præceptores & fratres, necnon coloni, arrendatarij & firmarij, pro poſſeſſionibus, terris & bonis etiã ad nonaginta nouem annos, ſeu trium vitã, non tamen in perpetuũ feudum ſeu emphyteuſim, vt præfertur, pro tempore conceſſis, necnon ſuis & aliis in illis pro tẽpore natis, aut naſciturìs animalibus, a ſolutione quorumcumq. datiorũ, ſeu decimarũ, vel aliorum onerum, iuxta tenorem literarũ Clementis VII. prædeceſſoris huiuſmodi immunes & exẽpti perpetuo exiſterent per quoſcumque quauis dignitate, & præeminẽtia præfulgerent, etiam ſub ſententiis, cenſuris & pœnis in eis contentis perpetuo obſeruari. Necnõ Magiſtro, prioribus, baiuliuis, præceptoribus, militibus, fratribus, perſonis, vaſſallis, ſubditis & ſeruitoribus præfatis ſuffragari debere decreuit, omneſq; & ſingulos iuris & facti defectus, ſi qui forſan interuenerãt in eiſdẽ, ſuppleuit, ac præmiſſa omnia & ſingula prout per ſingulos prædeceſſores & Sedem præfatos, decreta, conceſſa, prohibita, ſtatuta, ordinata, innouata & geſta fuerant, in omnibus & per omnia perpetuo conceſſit, decreuit, prohibuit, ſtatuit, ordinauit & fecit.

Parochialibus, & aliis Eccleſiis Ordinis capellanos [illegible] deputari conceſſit quibuſcumq. non obſtan.

Hæc latius cõprehendit Gregor. XIII. conſtit. [illegible] magis.

§. 52. Illaque etiam ad hoc vt Magiſter & ſinguli priores, baiuliui, præceptores, milites & fratres Hoſpitalis huiuſmodi pro eorum libito voluntatis parochiales, ac etiam ſine cura eccleſias, vel earum vicarias, ſeu capellanias perpetuas, aut capellas, vel altaria, ſeu alia beneficia ſimplicia ad eorum collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem, ratione prioratuum, baiuliuarum, præceptoriarum, etiam camerarum magiſtralium nuncupatarum, hoſpitalium, domorũ, & aliorum beneficiorum dicti Hoſpitalis per eos pro tempore obtentorum de iure, ſtatuto, conſuetudine, fundatione, aut priuilegio, vel alias quomodolibet ſpectantia & pertinentia, & ab ipſis baiuliuiis, præceptoriis, domibus, hoſpitalibus & aliis beneficiis dependentia, ſeu illis annexa, quæ dudum fratribus ſaltem capellanis eiuſdem Hoſpitalis, & ab eiſdem Magiſtro, prioribus, baiuliuis, ac præceptoribus & aliis prædictis conferebantur, à longo tamen & forſan longiſſimo tempore citra, de cuius initio memoria hominum forſan non exiſtebat, per ipſos Magiſtrum, priores, baiuliuos, præceptores, milites & fratres, per abuſum aut ex defectu fratrum capellanorum, vel aliarum perſonarum eiuſdem Hoſpitalis ad id idonearum, clericis ſeu preſbyteris ſæcularibus collata, aut conferri, & per ipſos preſbyteros, vel clericos ſæculares obtineri ſolita, etiam fratribus Hoſpitalis huiuſmodi præſertim capellanis nuncupatis, qui vt aſſerebatur à presbyteris, ſeu clericis, niſi quoad geſtationem crucis, vel habitus dicti Hoſpitalis ad pectus non differebant, immo priuilegiis clericorum ſæcularium iuxta forſan eorum priuilegia, & conſuetudines gaudere ſolebant, ſi ad id alias idonei, & habiles reperirentur, conferre, ac alias de illis prouidere & diſponere, ipſique fratres quibus beneficia huiuſmodi conferri contingeret, illa ſi ſibi alias canonice conferrentur, aut ipſi eligerentur, præſentarentur, vel alias aſſumerentur ad illas, & inſtituerentur in eis, recipere, & in titulum etiam quoad viuerent, retinere reſpectiue, libere, & licite valerent, extendit & ampliauit, eiſq; conceſſit & pariter indulſit, ac cũ eis ſuper hoc legitime diſpenſauit. Necnõ Magiſtrum, priores, baiuliuos, præceptores, milites, fratres, perſonas, vaſſallos, ſubditos, & ſeruitores prædictos illis omnibus, iuxta illorum cõtinentium, & tenorem perpetuo vti, potiri, frui & gaudere, libere & licite poſſe decreuit, prout in ſingulis literis prædeceſſorum huiuſmodi plenius continetur.

Pius autem IV. Pontifex iſte, ex cauſis hic ex [illegible] priuilegia, & gratias per Martinũ V. & alios prædeceſſores Hoſpitali, & Militia S. Ioannis Hieroſolymitanæ, cuiuſq. perſonis, & rebus, conceſſas, iuxta Leo. X. Clement. VIII. & Pauli III. conceſſiones, & iuxta conſtitutionẽ nuper in Curia Regum Aragonũ editam cõfirmat.

§. 53. Nos igitur cupientes, vt Religio Hoſpitalis huiuſmodi, cuius fratres nullis parcẽdo periculis, contra piratas, turcas, & alios Chriſti nominis hoſtes, dimicare, ac pro ſalute Chriſtiana honeſtã mortẽ oppetere nõ ceſſant, & quaqua verſum claſſis Chriſtianorum in infideles dirigitur, vocati ſe illi adiungunt, primoſque congreſſus fortiter ſuſtinent, ſicuti nouiſſime in expugnatione terræ Aphricæ priſcam virtutem oſtendentes, omnium primi illius muros conſcenderunt; ſalubriter dirigatur & amplietur, Dilectos filios Ioannem de Valeta modernum Magiſtrum, ac priores baiuliuos, præceptores, milites, fratres & perſonas Hoſpitalis huiuſmodi, ac eorum ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio non ad Ioannis de Valeta Magiſtri, aut baiuliuorum, priorum, præceptorum, militum, fratrum, vel perſonarum prædictarum, ſeu aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſtatuta, ordinationes, declarationes, reuocationes, caſſationes, irritationes, voluntates, monitiones, requiſitiones, promulgationes, ſuppreſſiones, extinctiones, vniones, incorporationes, conceſſiones, etiam facultatum aſſignationes, decreta, annullationes, aduocationes, remiſſiones, inhibitiones, iniunctionem, moderationem, repetitionem, renouationem, approbationes, confirmationes, ſuppletiones, reſtitutionem, repoſitionem, cõmiſſionem, mandatum, ſuſceptionem, liberationem, exemptionem, ſubiectionem, prohibitionem, extenſionem, ampliationem, indultum, & diſpenſationem Martini, Sixti, Innocentij, Iulij, Leonis, Clementis, & Pauli prædeceſſorum huiuſmodi, necnon omnia & ſingula priuilegia, iuriſdictiones, facultates, immunitates, conceſſiones, indulgentias, libertates, prærogatiuas, exemptiones, gratias, fauores, & indulta, Hoſpitali, baiuliuiis, prioratibus, caſtellaniæ, præceptoriis, domibus, conuentibus, ſeu Monaſteriis, eccleſiis capellis, locis & membris, necnon pro tempore exiſtẽtibus Magiſtro, baiuliuis, prioribus, caſtellano, præceptoribus, militibus, fratribus, & perſonis, ac eorũ vaſſallis, ſubditis & ſeruitoribus, per prædictos, & alios quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & Sedem prædictam ſub quibuſcumq; tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis hactenus quomodolibet conceſſa, approbata, & innouata, necnon cum omnibus & ſingulis, in eis contentis clauſulis ſingulas eorumdem prædeceſſorum, tàm ſub plumbo, quàm in forma breuis literas, prout per anteceſſores noſtros Leonem X. Clementem VII. & Paulum III. conceſſa, confirmata, & approbata fuerunt, & conſtitutionem eorum nuncupatam in nouiſſime celebrata curia Regum Aragonum, vt accepimus, editam, qua inter alia caueri dicitur expreſſe, quod pro euitandis litibus & diſcordiis, quæ ſæpius in præceptoriis dicti Hoſpitalis ſuſcitari ſolent, in præceptoriis, & beneficiis Hoſpitalis huiuſmodi ad manus iudicum ad id competentiũ apprehenſis, in tenuta & poſſeſſoriis, ac aliis articulis & proceſſibus, qui coram iudicibus ſæcularibus tractari poſſunt, illi obtinere debeant, qui per Magiſtrum & Conuentum Hoſpitalis huiuſmodi prouiſi, eorum bullas, & executoriales regias habuerint & reportauerint, iuxta literarum ipſius Ioannis prædeceſſoris continentiam & tenorem.

Statuta, & Ordinationes capitulis generalis anni 1558. approbat.

§. 54. Et inſuper omnia & ſingula ſtabilimenta, ordinationes, & decreta in Capitulo generali nouiſſime celebrato edita, præſertim de feſtis Apoſtolorum duplici officio celebrandis; Et reſponſione, ac nouis impoſitionibus iuxta formam ſtabilimentorum, & priuilegiorum eorumdem factis, ſuper prioratibus, ac aliis beneficiis & locis dicti Hoſpitalis, ad ſubleuandum illius onera. Et de illegitimis in fratres milites eiuſdem Hoſpitalis neutiquam cooptandis, niſi ex Comitum, aut ſuperiorum genere, nec etiam illis niſi à patre, auo, & proauo paterno per ſeriem illuſtribus prognatis. Necnon diuiſiones animalium quæ in præceptoriis decedentium præceptorũ reperiuntur, pro vna præceptoriis ipſis, & pro alia medietatibus, vel etiam aliquando in totum ærario publico in certos caſus applicandis. Ac pœna in non ſoluentes reſponſiones, & impoſitiones ærario. Necnon commutatione ſolutionis iurium ratione mortuariorum, & vacantium. Et dilatione diuiſionis bonorum, ſpoliorum, mortuo Magiſtro præfato. Et annumeratione certarum Præceptoriarum, quæ Magiſtratui ſunt perpetuo vnitæ.

vnitæ. Ac forma licentiarum exercendi Militiam ſæcularem per fratres cum pœnis in contrafacientes. Et prouiſione aduerſus malos adminiſtratores bonorum. Necnon acceptatione adminiſtrationis communis ærarij per Magiſtrum præfatum factam ad requiſitionem ſexdecim Capitularium,& reliqua,quorũ omnium tenores,ac ſi de verbo ad verbum infererentur,præſentibus pro expreſſis,& inſertis haberi volumus, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus,confirmamus & innouamus.

Et ad Hoſpitale . . . in inſula Melitæ conſiſtens extendit.

§. 55. Ac ad Hoſpitale prædictum ad præſens in Meliten.& non in Rhodi inſula cõſiſtens, illiuſque Magiſtrum, baiulinos,priores,præceptores,fratres, & perſonas,ac alia infraſcripta extendimus & ampliamus, eaque omnia valida & efficacia exiſtere, & perpetuã roboris firmitatem obtinere, ſuoſque effectus ſortiri, ac ab omnibus quauis dignitaté & præeminentia fulgeant, etiam ſub ſententiis, cenſuris & pœnis in eis contentis perpetuo inuiolabiliter obſeruari decernimus.

Cauſas . . . committit M. Mag. & Conuentui.

§. 56. Necnon cauſas ſub literis Martini & Clementis prædeceſſorum huiuſmodi comprehenſas,ac omnes & ſingulas lites & querelas, ſiue in dicta Curia,tàm in Auditorio noſtro, quàm per commiſſiones, ſiue extra eam ſuper quibuſuis dicti Hoſpitalis beneficiis, ac bonis & pecuniis theſauri,& fratrum quorumcumque, ſeu ſuper eorundem delictis, etiamſi ex aduerſo aliqui clerici ſæculares vel regulares,aut laici exiſterent,& actiue,ſeu paſſiue iuxta alias formas ſtabilimentorum & priuilegiorum prædictorum in dictis cauſis quomodolibet,& in quacumque inſtantia interueniſſent hactenus motas, in quibus tamen non concluſum ſit, & in futurum quouis prætextu mouendas in quibuſuis inſtantiis pendentes, quarum ſtatus, & merita etiam præſentibus haberi volumus pro expreſſis, ad nos aduocamus,ac illas eiſdem Magiſtro & Conuentui per eos iuxta formam dictorum ſtabilimentorum, & laudabilium conſuetudinum prædictorum in ſtatu debito reaſſumendas, & decidendas committimus, eoſque quorum intererit citandi, & quotiens opus fuerit inhibendi, etiam ſub cenſuris & pœnis eccleſiaſticis, tam in curia prædicta, quàm extra eam,facultatem concedimus. Necnon illorum ſententias, & rem iudicatam per Priorem Eccleſiæ dicti Conuentus,etiam ſub cenſuris & pœnis eccleſiaſticis contra condẽnatos etiam in curia prædicta,tàm realiter,quàm perſonaliter exequi mandamus,ita quod alibi quam in dicto Hoſpitali, aut extra illud ex Magiſtri & Conuentus commiſſione, iuxta ſtabilimenta, & vſus huiuſmodi cognoſci & terminari nequeant.

Appellari à iudicibus Hoſpit. ad M. Mag. & Conuentum, & ab illis ad Capit. generale permittit, & non alias.

§. 57. Nec à ſententiis per Iudices dicti Hoſpitalis pro tempore latis,ad alium quàm Magiſtrum & Conuentum prædictos,ſeu iudices ab eis deputatos in quauis inſtantia, neque à ſententiis per ipſum Magiſtrum & Conuentũ latis,alið quàm ad ipſum generale Capitulum,ſiue per ipſius Hoſpitalis fratres,ſiue per ipſos ſubditos & vaſſallos quoquomodo appellari poſſit,immo vſque ad tertiam ſententiam in eodem Conuentu procedere teneantur.

Sententias, & mandata M. Magiſtri nullo prætextu impediri poſſe decernit.

§. 58. Et ſimiliter, quod omnes ſententiæ per eoſdem Magiſtrum & Conuentum latæ, omnes item cõmiſſiones, citationes,collationes,bullæ,& omnia denique eorumdem reſcripta ad omnes ſuæ iuriſdictioni ſubditos, ac reliquos etiam quorum intererit cauſas,lites, ſeu querelas coram ipſis pertractari directa exequi,& à nullis locorum,& terrarum dominis,etiam Ducali, aut Regali dignitate fulgẽtibus aliqua ratione expectandi conſenſus,ſeu alio quouis quæſito colore in eorumdem executione impediri poſſint, ſeruato tamen in eis exequendis Dat. Ordine,ita quod eorum vltima primis anteferri nequeant.

Procedendum contra clericos ſæculares & regulares, ſeu laicos, Ordinis debitores, procedendi concedit.

§. 59. Ac quod contra Clericos ſæculares, ſeu laicos, prioratus,baiuliuas,præceptorias, domos,& alia beneficia Hoſpitalis huiuſmodi occupantes,ſeu illi,aut eius communi theſauro, ſeu fratribus occaſione reſponſionum annuarum,vacantium,mortuariorum, annatarum,paſſaggiorum, arreragiorum,ſeu alias quomodolibet debentes,ſiue agant, ſiue conueniantur, etiam in quauis inſtan. ad cauſam veniant,Magiſter & Conuentus præfati,modo,& forma quibus contra ipſius Hoſpitales fratres procedi conſueuit, libere procedere,& eos prioratibus,baiuliuis, præceptoriis, domibus,& aliis beneficiis huiuſmodi iuxta alias formam priuilegiorum prædictorum priuare valeant, concedimus & indulgemus.

Conſeruatores . . . Ordinarios, . . . & alios, quamcumque . . . rectores . . . tribuit.

§. 60. Necnon perſonas in dignitate eccleſiaſtica vbilibet conſtitutas, & quoſcumque locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios,& Officiales, necnon Canonicos Metropolitan.& Cathedralium, aliarumque eccleſiarum prælatos,& rectores per eoſdem baiulinos, priores, præceptores & fratres,ac eorum ſingulos pro tempore eligendos in Cõſeruatores, qui quamdiu exercuerint dictum officium, à nemine quo minus illud exerceant ſub aliquo prætextu impediri,vel moleſtari poſſint,deputamus. Ita quod ipſi ſic electi,ſub pœna excõmunicationis latæ ſententiæ per eoſdẽ priores,baiulinos,præceptores & fratres,ac eorum ſingulos aduerſus inferentes eis,aut eorum ſeruitoribus,& familiaribus iniurias,ſeu grauamina vel damna, in perſonis rebus,& bonis,ſeu exigentes ab eis vectigalia, datia, pedagia,gabellas,collectas,aut alia onera,defendere,& præſeruare, ac omnem eorum iuriſdictionem exercere. Necnon ſententias,cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, cõtra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare: ac omnibus facultatibus Conſeruatoribus dicti Hoſpitalis, & illius perſonarum, per quaſcumque literas Apoſtolicas quomodolibet conceſſis,vti,ac priuilegia prioribus, baiulinis,præceptoribus, & fratribus præfatis pro tempore conceſſa eis obſeruare facere debeant, & teneantur.

Iura omnia exigi mandat. Hoc tamen diſpoſitum vide in conſtit. 4. Sixt. V. Æquum.

§. 61. Ac iura mortuariorum, & vacantium, necnon arreragiorum,paſſagiorum,& aliorum quorumcumque,ita vt quæuis perſonæ cuiuſcumque eccleſiaſticæ dignitatis exiſtentes beneficia Hoſpitalis huiuſmodi pro tempore obtinentes,illa ſoluere omnino teneantur, & adſtricti ſint,ac ad id etiam ſub ſententiis,cenſuris & pœnis eccleſiaſticis, ac alias iuxta eorumdem priuilegia priuationis & apprehenſionis etiam beneficiorum ad manus ſuas remediis cogi poſſint,ſolui mandamus.

Ordinari à quocumque Antiſtite, & extra tẽpora concedit.

§. 62. Necnon exemptionem,& liberationem prædictas, ita quod Magiſtri baiulinorum, priorum,præceptorum,& dicti Hoſpitalis fratres,capellani, à quocumque catholico Antiſtite, ſub Romanæ Sedis obedientia conſtituto ſacros ordines, etiam extra tempora à iure ſtatuta, tribus diebus feſtiuis ſuſcipere,& in quibuſuis tàm ſæcularium, quàm regularium eccleſiis abſque alicuius licentia, etiam altari portatili celebrare poſſent.

Hoc moderatur Conc. Trident. ſeſſ. 7. cap. 11.

Exemptionem à decimis ſubſidiis, & cæt. elargitur.

§. 63. Nec omnino aliquis ex prædicti Hoſpitalis fratribus,donatis,ſeruitoribus,vaſſallis & colonis in prioratibus, baiuliuatibus, commendis, domibus, membris,aut aliis quibuſuis beneficiis,prædiis,ſiue grangiis quomodocumque à dicto Hoſpitali dependentibus, in quibuſcumq; locis ſub quorumcumque Patriarchatum, Epiſcoporum, Vniuerſitatum,Hoſpitaliũ, Rectorum eccleſiarum limitibus, & iuriſdictione conſtitutis, decimas, aut canonicam portionem,ſeu charitatiuum ſubſidium, aut quartas nũcupatas,ſeu alias quaſcumque collectas, vel contributiones, tàm ex antiquis,eorum culturis, quàm ex recenter cultis noualibus, alicui quouis modo ſoluere teneantur. à quibus omnibus exactionibus, atque etiam tàm nouo ſubſidio dilecto filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Regi in ſuis Regnis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros conceſſo,quàm canonica portione,ſeu quarta nuncupata in Franciæ Regnis nuper impoſita, necnon à quibuſcumque aliis facultatibus Regibus huiuſmodi, & aliis Principibus conceſſis,vel concedendis in futurum, omnia dicti Hoſpitalis loca, vt præfertur, necnon eccleſiarum quomodocumque à dicto Hoſpitali dependentium fabricas libera & liberas,exempta & exemptas,ſicut per prædeceſſores noſtros Romanos Pontifices fuiſſe, ita modo eſſe declaramus & volumus.

Hanc firmauit Pius V. vt in eius conſt. 77. Et ſi . . .

Priuilegium extrahendi bladum, pecuniam, &c. abſq; datio tribuit.

§. 64. Addentes quod præfati Magiſter & Conuentus, priores,baiuliui, præceptores aut quicumque alij ex dicti Hoſpitalis fratribus per quoſcumque locorum, aut terrarum dominos,tàm ſpirituales, quàm temporales, etiam ſi regali dignitate præfulgeant, etiam in terris S.R.E (ſicut alias per literas olim Paul. III. prædeceſſor noſter conceſſerat) ab extractione frumenti, ordei, vini, olei, leguminum,& quorumuis fructuum,atque etiam pecuniarum ex prioratibus,baiuliuatibus,commendis, membris,domibus,grangiis,aliiſve prædicti Hoſpitalis locis prouenientium nullo vmquam modo impediri poſſint, quo minus præfata omnia pro ſua poſſeſſorum voluntate in quæcumque fidelium loca ab omni pedagio, datio, ſeu tracta quæ dicitur, libera & exempta valeant aſportare; Et bona etiam patrimonia-

Vide moderationẽ Pauli V. in conſtit. 10. Inter.

lia,

lia, Magiſtri baiuliuorum, priorum, præceptorum, & fratrum, ac aliarum perſonarum huiuſmodi, tam acquiſita, quam in poſterum acquirenda, aut illis quouis modo etiam ex conceſſione Apoſtolica, vel Magiſtrali, pertinentia: ex die emiſſæ per eoſdem Magiſtrum, baiuliuos, priores, præceptores, fratres, & perſonas, profeſſionis, vt præfertur, ab omnibus decimis, & aliis oneribus libera, immunia, & exempta exiſtant.

Priores, & præceptores infra limites ſuæ iuriſdictionis, veros ordinarios declarat.

§. 65. Et ipſi Magiſter, ac Conuentus, necnon prior eccleſiæ, aliique priores, & præceptores intra limites ſuarum iuriſdictionum, & adminiſtrationum veri Ordinarij iuxta formam ſtabilimentorum, & priuilegiorum prædictorum exiſtant, & eſſe cenſeantur. Ac beneficia eccleſiaſtica ad præſentationem, ſeu collationem baiuliuorum, priorum, præceptorum, & Hoſpitalis huiuſmodi ſuffragari debere decernimus. Ita quod preſbyteri ſæculares illa ad præſens in commendam, ſeu alias quomodolibet obtinentes, commendæ huiuſmodi cedere, aut illa alias dimittere nequeāt, niſi de conſenſu eorum ad quos præſentatio, ſeu collatio ſpectat, & in fauorem dicti Hoſpitalis, ſeu perſonarū quæ habitum per fratres capellanos eiuſdem Hoſpitalis deferri ſolitū ſuſcipiant, & profeſſionem per eos emitti ſolitam emittant: nec illa deinceps ipſi, niſi infra ſex menſes à die intimationis habitū ipſius religionis ſuſceperint, & regularem profeſſionē infra alios ſex menſes emiſerint, poſſidere poſſint, & ſi ſecus fiat, aut ceſſionem, ſeu reſignationem huiuſmodi, ac de dicti Ordinis beneficiis etiam in manibus noſtris in futurum fieri cōtingat, huiuſmodi ceſſiones, reſignationes, & prouiſiones nullius ſint roboris, vel momenti, niſi in illis expreſſe dicatur, & de conſenſu Magni Mag. & de illis iuxta formam priuileg. d. relig. prouideatur.

Ad hoc vide d. conſtit. 77. Pij 4.

Indulgentias Ordini conceſſas approbat.

Quoad porrigentes manus adiutrices, vide conſt. Pij V. in ord. 30.

§. 66. Ac quaſcumque indulgentias, & peccatorum remiſſiones hactenus eis per prædeceſſores noſtros cōceſſas, & præſertim Sixti IV. de plenaria indulgentia, ſemel in vita, & in mortis articulo, pro eis, eorumque ſeruitoribus, & miniſtris pugnantibus, ac Honorij III. de alia plenaria pro his, qui eis manus porrexerint adiutrices, ac Clemētis VII. & ſuorū prædeceſſorum de quadraginta annis, & totidem quarantenis, ac ſeptima parte iniunctæ pœnitentiæ pro viſitantibus eorū eccleſias, & oratoria vbicumq; exiſtētia, & manus porrigentibus adiutrices in ſingulis ſecūdis, quartis, & ſextis feriis Quadrag. & capitis ieiuniorum, ac feſti Sancti vocabuli dictarū Eccleſiarum. Necnon Clemētis V. quoad facultatem ſuper votis (Terræ ſanctæ, & caſtitatis dumtaxat exceptis) ac ſuper vſuris, rapinis, & male ablatis, vel acquiſitis, quorum domini certi non reperiuntur, & indiſtincte relictis in vltimis voluntatibus pro ſuſtentatione pauperum, ac ſuper Diuinis Officiis, & Horis Canonicis omiſſis, componendi, & abſoluendi. Ac Vrbani etiam prædeceſſoris quoad confratrias dicti Ord. pro colligendis eleemoſynis ſemel in anno admittēdas, & aliis cōfratribus non poſtponendas confirmamus, & approbamus.

Beneficia Ordinis non in tit. perpetui beneficij, ſed ad nutum concedi poſſe.

§. 67. Et inſuper cum prioratus, baiuliuiæ, præceptoriæ, domus, & alia beneficia Hoſpitalis huiuſmodi, eorumque bona omnia præfato Hoſpitali inſeruiant, & quodammodo vnita ſint, & pro tempore exiſtentes Magiſter & Conuentus Hoſpitalis huiuſmodi plenam in ea iuriſdictionem habeant, prioratus, baiuliuias, præceptorias, domos, conuētus, monaſteria, & alia beneficia huiuſmodi de cetero ex perſonis illa obtinentibus vacare non poſſe, ſed cedentibus, vel decedentibus illorum pro tempore poſſeſſoribus, ea vni, ſeu pluribus, non in titulum perpetui beneficij eccleſiaſtici, ſed tamquam manualia ad nutum, ſeu amouibiliter iuxta formam ſtabilimentorum, & priuilegiorum prædictorum concedi, & aſſignari debere.

Rem iudicatā M. Magiſtro, & Conuentui nō citatis non præiudicare decernit.

§. 68. Et per quamcumque rem iudicatam Mag. & Cōuentui præfatis, niſi ipſi ſpecialiter ad cauſā vocati fuerint, ſuper iuriſdictione prædicta, & ſua ciuili eorū poſſeſſione præiudicari, aut præiudicatum cenſeri non poſſe, ſed eos ſemper, re iudicata huiuſmodi non obſtan. ſuper poſſeſſorio huiuſmodi agere, & de ſpolio dare poſſe.

Perſonas religionis in cauſis ipſius, teſtes aliis deficientibus recipiendas.

§. 69. Ipſoſque Magiſtrum, Priores, Baiuliuos, Præceptores, Milites, Fratres, perſonas, vaſſallos, ſubditos, & ſeruitores in ipſius Hoſpitalis, & Religioſorum cauſis in omni iudicio, & contra quoſcumque vbi aliæ probationes non exiſtunt, etiam iuxta formam ſtabilimentorum, & priuilegiorum prædictorum in teſtes adhiberi.

M. Magiſtrum Priores, &c. quoſcumque Fratres delinquentes vbique capere poſſe decernit.

§. 70. Necnon Magiſtrum, & Conuentum, quoſcumque, & ſingulos Priores, Baiuliuos, Caſtellanum Empoſtæ, ſuorum Prioratuum, Baiuliuiarum, & Caſtellaniæ Fratres, ſeu Religioſos delinquentes, vel inobedientes cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ exiſtentes, etiam ſi quauis etiam Apoſtolica exemptione fungentur, in quocumque loco quantumuis priuilegiato, & quauis etiam Imperatoris, Regum, ſeu aliorum Principum, etiam eccleſiaſticorum Curiis, per ſe, aut ſuos officiales, & miniſtros capere, & incarcerare, ac captos à ſe, vel eorum nomine liberare, & ad Hoſpitale prædictum per Magiſtrū, & Conuentum prædictos iuxta eorum conſtitutiones, & ſtabilimenta puniendos ſub debita cuſtodia tranſmittere, & tranſmitti facere libere, & licite poſſe. Ac tam eccleſiaſticos, quam ſæculares officiales, & locorum poteſtates, ad eiſdem Magiſtro & Conuentui, Prioribus, Baiuliuis, & Caſtellano in præmiſſis aſſiſtendum, ac auxilium, conſilium, fauorem, & iuuamen præſtandum ſub excommunicationis, & aliis ſententiis, cenſuris & pœnis eccleſiaſticis teneri, & obligatos fore.

Ad hoc vide etiā bullā 37. Clemens. VIII. A qua.

Huius bullæ, & priuilegiorū tranſumptis credi iubet.

§. 71. Necnon præſentium, & quorumcumque priuilegiorum Apoſtolicorum eis hactenus conceſſorum, & in poſterum concedendorum tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, aut curiæ eccleſiaſticæ munitis plenam, & eam, quæ præſentibus adhiberetur, fidem in iudicio & extra, adhiberi debere decernimus.

Eius, & mandatorum M. Mag. & Conuentus publicationem omnes arctare decernit.

§. 72. Ac volumus, quod tam præſentium, quàm aliarum quarumcumque literarum Apoſtolicarum, ſeu earum tranſumpti, ac mandatorū Magiſtri, & Conuentus prædictorum publicatio & affixio, in ſingulis Prioratibus, Baiuliuatibus, præceptoriis, membris, & beneficiis dicti Ordinis factæ, perinde arctent, ac ſi contra contentos ſub eiſdem perſonaliter factæ eſſent, facta in primis diligentia de illis perſonaliter reperiendis in dictis locis.

Habitum extra Conuentū ſuſcipientes, aut beneficia, &c. poſſidentes, infra annum nō comparentes in Conuentu, priuari poſſe decernit.

§. 73. Et nihilominus ſtatuimus, ac dictis Magiſtro & Conuentui perpetuò concedimus, quod ſi quiſquam Priorum, Baiuliuorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum dicti Hoſpitalis Crucem, vel habitum extra dictum Conuentum à Romano Pontifice, vel de eius licentia receptum geſtans, intra annum poſtquam illam ſuſceperit, aut ſibi de Prioratu & Baiuliua, Præceptoria, officio, vel beneficio Hoſpitali huiuſmodi prouiſum, vel alias in eius fauorem diſpoſitum fuerit. Ac quicumq; alius dicti Ordinis beneficium, vel penſionē obtinens, aut fructus percipiens, quādocumque pro ſeruitiis Religionis, aut alias euocatus, ſeu in ſolutione iurium communis ærarij moroſus fuerit, coram dictis Magiſtro, & Conuentu perſonaliter non comparuerit, & obedientiam, aliaq; iura debita eiſdem Magiſtro, & Conuentui non præſtiterit, eo elapſo habitu, dignitate, adminiſtratione, & beneficio, ac quocumque honore, & officio iuxta alias formas ſtabilimentorum, & priuilegiorum prædictorum, eo ipſo careat, priuatuſq; cenſeatur, ſeu ſi videbitur priuari poſſit. Nec vlla huius ſtatuti derogatio, aut exemptio realis vel perſonalis, ſeu alia gratia præſeruatiua, etiā motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, quomodolibet pro tēpore facta, ſeu conceſſa contra præmiſſa valeant, nec Magiſter, & Conuentus præfati illis parere teneantur, ſed illis nō obſtātibus de Prioratu, Baiuliuia, Præceptoria, dignitate, officio, vel beneficio, ſic, aut per priuationē huiuſmodi vacāte, iuxta ſtabilimēta, & alia præmiſſa libere diſponere, aut illa alias per eum, vel eos ad quem, ſeu quos Antianitatis, vel alio iure pertinet, acceptari poſſint.

Prædicta certo tantum modo derogari poſſe declarat.

§. 74. Decernentes præſentibus, & in eis contentis omnibus, non niſi eiſdē modo, & forma quibus in literis Leonis, Clementis, & Pauli prædeceſſorū prædictorum conceſſum eſt, nullatenus derogari poſſe, nec derogatum cenſeri.

Clauſulā ſublata, &c. appoſuit.

§. 75. Et ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, tàm in dicta Curia, quàm extra eam pro tempore deputatos ſublata eis, & eorum cuilibet quauis alias circa præmiſſa iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper præmiſſis, omnibus, & ſingulis à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§. 76. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopo Toletanenſi, & Epiſcopo Pariſienſi, ac pro tempore exiſtenti Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Regenti, ſeu generali Auditori, per Apoſtolica ſcripta motu

ſimili

ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magiſtri, Priorum, Baiuliuorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum prædictorum, ſeu alicuius eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ei que in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari, ac ſingulos quos ipſæ præſentes literæ concernunt, illis pacifice gaudere. Non permittentes eos deſuper contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari. Contradictores & rebelles quoſlibet per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas, ac alia iuris remedia, appellatione poſt poſita, compeſcendo, ac quoſcumque quorum intererit, etiã per edictum publicum locis publicis affigendum, conſtito ſummarie de non tuto acceſſu, citando, ac quibus, & quotiens inhibendum fuerit, etiam ſimili edicto, ac ſub eiſdem pœnis & cenſuris, inhibendo, ipſaſque cenſuras & pœnas eccleſiaſticas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Contrariis derogat. §. 77. Non obſtantibus præmiſſis, ac dicti Bonifacij prædeceſſoris, qua cauetur nequis extra ſuam Ciuitatem, vel Diœceſim niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ Diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne Iudices à Sede præfata deputati extra Ciuitatem, vel Diœceſim in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alij, vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, ac quibuſuis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dicti Hoſpitalis etiã iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac quibuſuis priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Ordinariis præfatis, & quibuſuis Eccleſiis, Monaſteriis, Ordinibus, locis, & perſonis cuiuſcumq; dignitatis, ſtatus, vel conditionis exiſtentibus ſub quibuſcũque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſerti forent præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dũtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cõtrariis quibuſcumq; aut ſi aliquibus eorum, vel diuiſim ab eadẽ ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excõmunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbũ de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo, &c.

D.P. An. 1560. 1. Iulij. Dat. Romæ apud S. Petrũ, Anno Incarnationis Dñicæ 1560. Kalendis Iulij, Pontificatus noſtri Anno primo.

X. De reſidentia Epiſcopali, reſidentiumque priuilegiis, & non reſidentium pœnis.

Hoc idem poſtea decreuit etiam Concil. Trid. in ſeſſ. 6. cap. 1. & ſeſſ. 23 cap. 1. & ſeſſ. 24. c. 12. Et ampliorem diſpoſitionem fecit contra omnes Curatos hic idem Pont. infra in conſtit. 91. In ſuprema, *quibus alias quoque pœnas impoſuit, ibi videas.*

Edita An. D. 1560.

PIVS EPISCOPVS,

Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

[illegible] DE ſalute gregis Dominici nobis ex Alto commiſſi, attentius cogitantes, ad ea libenter intẽdimus, per quæ grex ipſe continua ſuorum cum eo reſidentia Paſtorũ præſeruetur à noxiis, & in deuium prolabens, ad rectitudinis tramitem reducatur, vt Paſtores ipſi, reſidentiã ipſam, prout tenentur, commodius facere, ac circa ipſius gregis curam libentius, ac feruentius inuigilare, & illum ab errorũ præcipitiis præſeruare, ac in fide orthodoxa, & deuotione noſtra continere valeant, opem, & operã efficaces impendimus, prout rerum, & temporum qualitate penſata, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Epiſcopi abſentes redeant ad eorum Eccleſias. §. 1. Hinc eſt, quod nos Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, vniuerſos, & ſingulos venerabiles fratres noſtros Epiſcopos, Archiepiſc. Primates, & Patriarchas, ab Eccleſiis, & Diœceſibus ſuis abſentes in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ pœna, eo ipſo, abſque alia declaratione incurrenda, diſtricte præcipiendo monemus, vt omnibus poſtpoſitis quantocitius, in Romana Curia videlicet moram trahentes, intra vnum; extra eam vero in Italia intra duos; extra vero Italiam exiſtentes intra quatuor menſes a die publicationis præſentium in locis infraſcriptis faciendam cõputandos, ſe itineri cõmittere, & legitimis itineribus ad Eccleſias, ſeu Diœceſes ſuas proficiſci, & ſeſe perſonaliter cõferre, ac ibidem vt tenentur reſidere, & Paſtorale officiũ exercere debeant.

§. 2. Si quis autem a Patriarchali, Primatiali, Metropolitana ſeu Cathedrali Eccleſia ſibi quocumque titulo, nomine, ſeu iure commiſſa, quacumque illi dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeant, legitimo impedimento, ſeu iuſtis & rationabilibus cauſis ceſſantibus, ſex mẽſibus continuis extra ſuam Diœceſim morando abfuerit, quartæ partis fructuum vnius anni, Fabricæ Eccleſiæ, & pauperibus loci per Superiorem eccleſiaſticum applicandorum pœnam ipſo iure incurrat. Quod ſi per alios ſex menſes in huiuſmodi abſentia perſeuerauerit, aliam quartam partem fructuum ſimiliter applicandam, eo ipſo amittat, creſcente vero contumacia, ac ſeueriori ſacrorum Canonum cenſuræ ſubiiciatur, Metropolitan. Suffraganeos, Epiſcopos abſentes, Metropolitan. vero abſentem, Suffraganeus Epiſcopus antiquior reſidens, ſub pœna interdicti ingreſſus Eccleſiæ ipſo iure incurrenda, infra tres menſes, per literas, vel nuncium Rom. Pontifici denunciare teneatur, qui in ipſos abſentes, prout cuiuſcumque maior, aut minor contumacia exegerit, ſuæ ſupremæ Sedis auctoritate animaduertere, & eccleſiis ipſis de Paſtoribus vtilioribus prouidere poterit, ſicut in Domino nouerit ſalubriter expedire. *Inhabil. fiet & non reſidentes pœnas à iure [illegible] incurrant. Quas pœnas impoſuit Conc. Trid. [illegible] de reſiden.*

§. 3. Eoſdem autem Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, & Epiſcopos mandatis noſtris parentes, & apud ſuas eccleſias, ſeu in earum Diœceſibus perſonaliter reſidentes ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes, vt liberius, & commodius eorum officio fungi valeant, eis, & eorum cuilibet, vt quando reſederint, etiam prætextu quorumcumque delictorum, & exceſſuum atrociorum, etiam hæreſis, & læſæ Maieſtatis criminum per eos quomodolibet commiſſorum, ad comparendum perſonaliter in Romana Curia per quoſcumque Iudices ordinarios, vel delegatos, etiam S.R.E. Card. niſi vigore ſpecialis commiſſionis manu noſtra, vel Rom. Pontificis pro tempore exiſtentis ſignatæ, trahi, aut citari non poſſint nec debeant, atque aliter factas citationes, & cenſuras in eis appoſitas, ac inde ſecuta quæcumque, nulla, & irrita, ac nullius roboris, & momenti fore, ac eos minime afficere, aut arctare ſtatuimus, & ordinamus. *Obedientes, & reſidentes gaudent priuilegiis infra, præcipue vt videlicet, citari non poſſint ad comparendum in Rom. Cur. niſi de commiſſione Papæ.*

§. 4. Necnon eos, & eorum quemlibet ab omnibus, & ſingulis decimis, ſubſidiis, & aliis oneribus ordinariis, & extraordinariis quomodolibet nuncupatis, per nos & ſucceſſores noſtros Romanos Pont. pro tempore exiſtentes, ac Sedem Apoſtolicam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac etiam conſiſtorialiter etiam ad inſtantiam Regum, & Principum, quomodolibet, & ex quauis etiam quãtumuis vrgentiſſima, iuſtiſſima, ac pia, & neceſſaria cauſa, etiam pro defenſione fidei Catholicæ, ratione dictarum Eccleſiarum nunc, & pro tempore impoſitis, illorumque ſolutione, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ex ſimili ſcientia penitus, & omnino eximimus, & liberamus, nec ad id à dilectis filiis modernis, & pro tempore exiſtentibus S.R.E. Camerario, necnon Cam. Apoſt. Theſaurario, Præſidentibus, & Clericis, ac decimarum, ſubſidiorum, & aliorum onerũ huiuſmodi Collectoribus, & Subcollectoribus, ſeu Exactoribus, & Commiſſariis ad id pro tempore deputatis, etiam vigore quorumcumque priuilegiorum, indultorum, & literarum, etiam præſentibus derogantium, ac illarum totum tenorem de verbo ad verbum exprimentiũ, eis quomodolibet conceſſorum, & concedendorum, cogi ſeu compelli, & ob non ſolutionem huiuſmodi aliquas ſententias, cenſuras & pœnas incurrere poſſe decernimus. Illiuſque & quibuſuis aliis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub noſtræ indignationis, necnon excommunicationis, aut ſuſpenſionis, ac priuationis ſuorum officiorum, & beneficiorum, quæ obtinent, & pro tempore obtinebunt, eo ipſo incurrendis pœnis, ne eoſdem Epiſcopos, Archiepiſc. Primates, & Patriarchas ſic in dictis Eccleſiis, vel earum Diœceſibus reſidentes, quamdiu in illis reſederint, vt præfertur, ad ſolutionem decimarũ, ſubſidiorũ, & onerum præ- *Exemptio. ſiet à ſolutione decimarum, &c.*

ſatorum cogere, ac propter illorum non ſolutionem excommunicationis aut alias ſententias, cenſuras, & pœnas promulgare quoquomodo audeant, ſeu præſumant diſtrictius inhibemus.

Iuriſdictionem quoque hab. in clericos ſæculares, & etiã regulares extra clauſtra degentes quomodolibet exemptos.

§. 5. Et inſuper eiſdem Epiſcopis, Archiepiſcopis, Primatibus, & Patriarchis ſic vt præmittitur reſidentibus, vltra priuilegia, & indulta eis per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac Sedem Apoſtolicam, & Generalia Cócilia, & Cancellariæ Apoſtolicæ Regulas conceſſa, quæ in ſuo robore permanere volumus, tanquam à dicta Sede delegati in quibuſcumque ciuilibus, criminalibus, vel miſtis cauſis contra quoſcumque clericos ſæculares particulares, ac etiam extra eorum Monaſteria, ſeu regularia loca degentes regulares quomodolibet exemptos auctoritate noſtra procedere, & cauſas ipſas cognoſcere, fineque debito terminare, ac quicquid terminauerint exequi, & obſeruari facere, ipſoſque exemptos pro tempore delinquentes, iuxta eorum exceſſus, & delicta punire, corrigere, & omnem iuriſdictionem in eos exercere, omniaque alia & ſingula in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, & opportuna quæ noſmet facere, exercere, & exequi poſſemus, in omnibus, & per omnia facere, exercere, & exequi libere, & licite valeant, plenam, & liberam licentiam, ac facultatem auctoritate & tenore prædictis côcedimus, & indulgemus.

A decretis ante definitiuam, & vbi agitur de correctione morũ appellatio non admittitur.

§. 6. Decernentes ab eorum ordinationibus, interlocutionibus, & decretis ante definitiuam ſententiam, vel vim definitiuæ habentem, & vbi agetur de morum correctione, nullatenus etiam ad nos, & Sedem Apoſtolicam appellari poſſe, & nihilominus per appellationes quaſcumque contra præſentium tenorem quomodolibet interpoſitas minime cauſas deuolui, aut etiam per quaſuis inhibitiones etiam cum quibuſuis cenſuris, & pœnis, eis a quibuſuis Iudicibus ordinariis, vel delegatis forſan faciendas, illarum vlteriorem cognitionem, & expeditionem, & vbi de morum correctione agetur, etiam legitimam executionem minime impediri, aut cenſuris, & pœnis huiuſmodi ligari, aut irretiri cenſere.

Decretum irritans.

§. 7. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Metropolitan. aut alios Iudices, & Commiſſarios, etiam Palatij Apoſt. Auditores, & S.R.E. Card. ſublata eis aliter iudicandi, & interpretandi, aut definiendi poteſtate iudicari, definiri, aut interpretari debere, necnon irritum, & inane quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum iſtius conſt. deputatio, & facultates.

§. 8. Mandantes venerabilibus fratribus noſtris Feltren. & Piſaurien. ac Amerin. Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta, Motu ſimili, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi & quando opus fuerit, & quotiens pro parte eorumdem Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Primatum, & Patriarcharum, ſeu alicuius eorum deſuper requiſiti fuerint, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eadem auctoritate noſtra illos, & eorum ſingulos omnibus, & ſingulis præmiſſis pacifice frui, & gaudere, non permittêtes eos deſuper per eoſdem Camerarium, Theſaurarium, Præſidentes, & Clericos, necnon Collectores, & Subcollectores, & Exactores, & Commiſſarios præfatos, ſeu quoſcumque alios quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet, & rebelles per ſimiles cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas ac alia opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 9. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, & aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis Cameræ præfatæ ſtatutis, decretis, & declarationibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, necnon priuilegiis, indultis, exemptionibus, etiam Mari magno, aut aliàs nuncupatis, Conſeruatorum deputationibus, & eorum ac aliis inhibitionibus, quibus dicti Epiſcopi, Archiepiſcopi, & Patriarchæ deferre minime teneantur, ſed illis reiectis ac non obſtantibus, in dictis cauſis, vt præfertur, procedere, & illas iure debito terminare poſſint, ac literis Apoſtolicis eiſdem Cameræ Camerario, Theſaurario, Præſiden. & Clericis, ac Collectoribus, & Subcollectoribus, & Commiſſariis, ac exemptis, necnon Regibus, & Principibus præfatis, ac dilectis filiis Archipreſbytero, & Capitulo Eccleſiæ noſtræ Lateranen. necnon Hoſpitali noſtro S. Spiritus in Saxia de Vrbe, & quibuſuis aliis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, & quæ aduerſus præmiſſa nemini ſuffragari poſſe volumus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, vel quibuſuis aliis communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptorum fides.

§. 10. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula, in quibus fides forſan facienda foret, loca deferri, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod earum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ eccleſiaſticæ vel perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio, & alibi vbi opus fuerit, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Forma, & effectus publicationis.

§. 11. Quodque publicatio præſentium cum dimiſſione copiæ in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ eoſdem præfatos, & eorum ſingulos etiam à dicta Curia abſentes, ſic vt præfertur, monitos, arctet, & afficiat, perinde ac ſi præſentes literæ eis, ac eorum cuilibet perſonaliter intimatæ forent. Nulli ergo, &c.

D. P. Anno 1560. die 4. Septemb.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. Pridie Nonas Septembris, Pontificatus noſtri Anno primo.

Publicatio.

Anno a Natiuitate Domini 1560. Indict. 3. die vero 13. menſis Sept. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. Anno I. retroſcriptæ literæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis retroſcriptis, dimiſſis ibidem copijs affixis iuxta illarum formam, & tenorem per nos Iacobum Carra, & Bernardinũ Andrentium præfati S.D.N. Papæ Curſores.

XI.

Reductio ad terminos iuris communis, bullæ Pauli IV. edita ſuper alienationibus, & locationibus bonorum eccleſiaſticorum, quoad cauſas pendentes, & futuras; *Et licentia reuidendi iam deciſas.*

Hanc bullam Pauli IV. habes ſupr. fol. Iniunctum, *num. 3. ibi videas quæ dixi in rubrica.*

PIVS PAPA QVARTVS.

Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1560.

Exordium.

PRouida Romani Pontificis circumſpectione, ea quæ certis ſuadentibus cauſis emanarunt, ex aliis non minus attendendis rationibus, ad rationis tramitem reducit, prout rerum qualitate digeſta ſalubriter côſpicit expedire.

Paul. IV. edidit conſtit. de qua hic.

§. 1. Dudum ſiquidem fel. rec. Paulus PP. IV. prædeceſſor noſter ex certis, tunc expreſſis, & nobis notis cauſis Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, &c.

Omittitur reſiduum narratiuæ, quia ipſam bullã habes in loco cit. in rubr.

Lites autem, & quæſtiones multæ ortæ sũt, & quamplurimi de rigore ſæ executione d. conſt. Paul. IV. conqueruntur.

§. 2. Cum autem ſicut accepimus occaſione dictarum literarum, & Motus proprij huiuſmodi, diuerſæ lites, quæſtiones, & controuerſiæ ortæ, ac diuerſa grauamina, læſiones, perturbationes, & incommoda diuerſis perſonis generata, & illata, ac literæ & Motus proprij huiuſmodi rigoroſæ executioni demandata fuerint, in earumdem perſonarum animarum moleſtiam non modicam, plurimorum ad nos querelæ delatæ fuerint, & indies deferantur, conquerentium potiſſimum de rigore, vel potius inuſtitia literarum,

rum, & Motus proprij prædictorum, præſertim factæ interpretatione prout à nonnullis dicitur eſſe facta, quod contra illos non poſſit opponi legitima præſcriptio temporis, neque compenſatio, vel etiam pro melioramentis competens retentio, & pro fructibus bona fide perceptis, & conſumptis excuſatio, neque fori declinatio, minuſque appellatio, aliave iuris communis remedia, & quod alienationes factæ à Rom. Pont. ſolemnitatibus alias à iure requiſitis. & etiam ad commodum, & fauorem, & ex neceſſitate S.R.E. non valeant.

Hic hic Pont. illam conſt. reducit ad terminos iuris communis quoad cauſas pendentes & futuras.

§. 3. Nos arbitrantes indemnitati Eccleſiarum per anteriores Canones eſſe abunde prouiſum, ac quietem & tranquillitatem ſingulorum Chriſti fidelium noſtris potiſſimũ temporibus, ſinceris exoptantes affectibus, ad tollen. omnem querelarum prædictarum occaſionem, literarum, & Motus proprij prædictorum veriores, necnon proceſſuum deſuper formatorum, & ſententiarũ latarum tenores, ac ſi de verbo ad verbũ insererentur. Necnon quarumcumq; litium deſuper forſan motarum, & penden. ſtatus, ac merita ac nomina & cognomina iudicum, & collitigan. præſentibus pro expreſſis habentes, volentes conſideratione etiam dilectorum filiorum Pop. Rom. vbi propter literas, & Motum proprium prædict. nouitates nullæ factæ eſſe dicuntur, literas & Motum proprium huiuſmodi quoad penden. & futuras cauſas, ac ſi vmquam emanaſſent ad ius commune, & terminos, & viam iuris communis, & ex certa noſtra ſcientia, & de Apoſt. poteſt. plenitudine omnino reducimus, reuocamuſque, caſſamus, & annull. ac viribus vacuamus.

Quo vero ad decifas, abſoluit condemnatos à cenſuris, & cauſas mandat rauideri ſecundum iuris communis diſpoſitionem.

4. Quo vero ad eas cauſas in quibus vigore litterarum, & Motus proprij prædictorum, ad ſententiæ prolationem eſt proceſſum, illos contra quos eſt ſententiatum, ſi ſint propterea cenſuris Eccleſiaſticis irretiti, à cenſuris huiuſmodi abſoluimus, concedimúſque & volumus, quod etiam ſi ab eiſdem ſententiis non appellauerint, aut interpoſitæ per eos appellationes deſertæ remanſerint, ac etiam ad earumdem ſententiarum executionem proceſſum fuerit, poſſint nihilominus, firma remanente executione iam facta, pro eorum, & cuiuſque eorum libito voluntatis ſuper ſententiarum executionumque huiuſmodi, & quorumcumq; inde ſecutorum iniuſtitia, & nullitate coram ſuis competen. ordinariis, ſiue ſpecialiter delegatis Iudicibus agere, & experiri in cauſis, quæ ipſis ſecundum iuris communis diſpoſitionem, poſthabitis Bulla, & Motu proprio prædictis, procedi, & ſententiari, & definiri debeat, ita vt ſi huiuſmodi ſententias cum inde ſecutis à dictis ordinariis, vel Iudicibus ſpecialiter delegatis per viam nullitatis, vel iniuſtitiæ reuocari contigerit etiam quod vnica ſententia ſit in fauorem priorum poſſeſſorum executioni demandetur, firma manente appellatione, quoad caput deuolutiuum.

Decretum irritans.

§. 5. Et ita per quoſcumque Iudices quauis auctoritate fungen. etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata &c. Irritum quoque, &c. Iudicari, & definiri.

Forma, & effectus publicationis.

§. 6. Præſentiumque (quas vim legis in perpetuum habere volumus) ſolam ſignaturam ſufficere, & poſtquam per Curſores in locis conſuetis more ſolito publicatæ fuerint, ſtatim omnes afficere, & earum tranſumptis vnius ex dilecti filij noſtri in Alma Vrbe Vicarij Iudicibus manu ſubſcriptis, eiuſdemque Vicarij ſigillo obſignatis, non minus quam ipſis originalibus credi, & fidem adhiberi decernimus, & declaramus.

Clauſula derogatoria.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis renunciationibus, & de non contrauenien. obligationibus deſuper factis, etiam iuramento, quod quoad hoc relaxamus, vallatis priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis decretis, etiam Motu proprio, & ſciẽtia ſimilibus quomodolibet conceſſis, &c. Quibus omnibus, & ſingulis in literis latiſſ. extenden. etiã ſi de illis, &c. tenores, &c. hac vice dũtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Fiat Motu proprio. I.

Fuit ſubſcrip. D. Ann. 1. die 11 ſept. Ianuarii.

Dat. Rom. apud S. Marcum, 3. Idus Septembr. Anno I. *Anno a Natiuitate Domini 1560. Indict. 3. die vero 24. menſis Septembr. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. Anno I. retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, ac Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Cancell. Apoſt. valuis, ſeu portis tamquam locis ad ſimilia facien. conſuetis iuxta ipſarum literarum tenorem, per nos Iacobum Carra, & Nicolaum de Matthæis Curſor.*

Ioannes Magnus Mag. Curſor.

Forma contrahendi in ſtatu Eccleſiaſtico Societates, Officij nuncupatas. XII.

Aliam ediderat diſpoſitionem Paulus IV. vt ſupra in eius Conſt. 8. Inter cæteras, *fol. prout aliam quoque edixerat Leo X. die 12. Ianuarij 1514 ſed Leonis bullam veluti in totum antiquatam volens prætermiſi.*

PIVS PAPA QVARTVS.

Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1560.

Paulus IV. tradidit formam contrahendi ſocietates Officiorum nuncupatas, vt in eius conſt. Inter cætera ſup. fol.

CVm ſicut accepimus felic. rec. Paulus Papa IV. prædeceſſor noſter certis tunc expreſſis cauſis motus, quod nullus tam in Curia, quàm in tota ditione Eccleſiaſtica Officialis cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, dignitatis, conditionis, & præeminentiæ exiſteret, tunc, & pro tempore aliquam ſocietatem ſuper aliquo, ſeu aliquibus ex officiis ad tunc ſuam, ſeu Sedis aut Cameræ Apoſtolicæ, ſeu Camerarij, Vicecamerarij, Pœnitentiarij Maioris, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoris, diſpoſitioné quomodolibet pertinentibus, quæ vendi conſueuerunt per eum obtinen. pro tempore cum aliqua alia perſona, ſeu perſonis, Communi, Collegio, ſeu Vniuerſitate, niſi præcedente Signatura ab eo, ſeu Rom. Pont. pro tempore exiſten. obten. in qua pacta, & conuentiones partium exprimi deberent, pro cuius expeditione, & certa aduocatione medium pro centenario quolibet ſcutorum, ſeu ducatorum cogeretur ſoluere, inire præſumeret, & ſocietates aliter quàm ſic initæ non valerent, & earum prætextu agi non poſſe, & forſan alia, tunc expreſſa ſua conſtitutione Motu proprio ſub Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimoquinto, Nonis Octobris, Pontificatus ſui Anno I. ſtatuerit, & ordinauerit prout in ea latius continetur & habetur.

Hic Pont. ex cauſis hic relatis eã reuocat.

Aduerte quod non intelligitur reuocata in totum. Nos cupientes, vt patet etiam ex litera huius bullæ.

§. 1. Nos conſiderantes ſicut fideli relatione percepimus, quod ex huiuſmodi conſtitutione multæ, & diuerſæ tam noſtræ Almæ Vrbis, quàm ditionis eccleſiaſticæ, & extra eam perſonæ, quæ aurum, pecunias in ſocietatibus Officiorum huiuſmodi contrectare ſolitæ erant, ea prohibitione vti re noua territæ earum ſocietates, quæ in notabili numero, & ingenti pecuniarum ſumma exiſtebant ſtatim diſſoluerunt, & reuocarunt, ad exactionemque pecuniarum ſic in ſocietatibus datarum agere, & Officiales eorumque fideiuſſores cogere cœperunt, & enixe inſtiterunt, quo factum eſt vt Officiales ipſi, & eorum fideiuſſores, tum etiam ob mala tempora quæ interuenerunt promptam non haberent, quam reſtituerent, pecuniam; nec ab aliis propter huiuſmodi Conſtitutionis difficultatem pecunias in ſocietatem reperirent, eorum officia, ſeu bona alia viliori etiam pretio vendere, & alienare, vel pecunias alias ſub grauioribus etiam illicitis vſuris capere, vel potius quod pluribus contigit decoquere, & ab Vrbe aufugere, & ſic creditores defraudare omnino cogerentur, ob quod grauia damna, & incommoda tam Vrbi, quàm ipſis particularibus Officialibus, & perſonis illata fuerint, quæ etiam hodie ſuſtinent. Cupientes quantum cum Deo poſſumus his malis obuiare pro tempore futuro, ac Officiales ipſos, & alios intereſſe putantes ab huiuſmodi grauibus, & damnatis vſuris condebitis exactionibus liberare; Supplicationibus dilectorum filiorum noſtrorum Populi Romani, & Conſeruatorum Almæ Vrbis noſtræ ſuper hoc nobis porrectis inclinati, eiſque inſtantibus, & cum eis more pij patris benigne agere volentes, Motu ſimili ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine dictam Conſtitutionem per dictum Paulum Quartum, vt præmittitur, factam, cum omnibus in ea appoſitis clauſulis, cuius tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, pro expreſſis haberi volumus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac pro caſſatis, irritis, & annullatis haberi volumus, illamque viribus tempore futuro penitus euacuamus.

Nouamque diſpoſitionem inducit.

§. 2. Volentes, & auctoritate noſtra decernentes, quod de cetero ipſis Officialibus ſuper tamen eorum Officiis ſocietates quaſcumque cum pactis tamen licitis, & honeſtis

prout

prout & quemadmodum ante conſtitutioné præfatam ſolitum erat, etiam nulla à nobis, ſeu Rom. Pont. pro tempore exiſtent. deſuper expedita Supplicatione, ſeu Signatura, non tamen vltra valorem Officiorum ſuper quibus illas fieri contingeret, ita quod ad requiſitionem ſecum ſocietates contrahentium, teneantur in ipſo cõtractu ſpecialiter exprimere alias ſocietates ſuper eodem Officio contractas ſi quæ ſint, & ſi eas falſo negauerint, vel expreſſerint in toto, vel in parte, pœnam priuationis officiorum, ipſorum ſuper quibus ſocietates huiuſmodi contractæ fuerint, ſine tamen præiudicio creditorum, quatenus aliunde illis ſatisfieri non poſſit, ipſo iure incurrant. Et nihilominus tàm ipſi, quam fideiuſſores deſuper præſtiti ad ſatisfactionem ſocietatum, & debitorum deſuper contractorum teneantur, & obligati exiſtant, facere, & inire, ac pecunias recipere, & contractus deſuper celebrare, qui alias tamen legitime initi, validi & efficaces exiſtant, & executioni demandari debeant, libere, & licite poſſint & valeant, licentiam & facultatem concedimus per præſentes.

Contrariis derogat.

§. 2. Dicta Conſtitutione ceteriſq; in contrarium quomodolibet facientibus non obſtantibus quibuſcumq; præmiſſorum omnium & aliorum hic forſan neceſſario exprimendorum tenores pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes. Placet Motu proprio. I.

Papa ſubſcrip.

XIII. De ſolemnitatibus obſeruandis in venditionibus, & locationibus bonorum & iurium Cameræ Apoſtolicæ.

De alienationibus autem, & infeudationibus Terrarum, &c. Sedis Apoſtolicæ, vide prohibitionem Pij V. inf. in eius Conſt 35. Admonet. *vbi notabo.*

Edita An. D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS. Motu proprio, &c.

Exordium.

CVm in alienationibus rerum ad Eccleſias, & Fiſcum pertinentium nonnulla ſint a iure ſpecialius diſpoſita, ne Eccleſiæ, & Fiſcus per malignitatem hominũ grauius lædantur, eaque maxime in rebus ad Romanam Eccleſiam, quæ ceterarum eſt caput, & eius Cameram Apoſtolicam pertinentibus obſeruari conueniat, quorum omiſſionem plerumque damnoſam fuiſſe, experientia rerum magiſtra docente, compertum eſt.

Quæ ſolemnitates, obſeruentur, in alienationibus, & locationibus bonorum Camer.

§. 1. Idcirco nos præfatæ Romanæ Eccleſiæ eiuſq; Cameræ Apoſtolicæ indemnitati, ex noſtri officij debito conſulere volentes, Motu ſimili, & ex certa ſcientia, hac in perpetuum valitura conſtitutione ſtatuimus, & ordinamus, vt de cetero in omnibus venditionibus, locationibus, & alienationibus Theſaurariarum, duhanarum, gabellarum, aliorumq; iurium, bonorum, & redditũum quorumcumq; tam in Alma Vrbe noſtra, quàm in aliis Prouinciis, Ciuitatibus, & locis noſtræ, & S.R.E. ditioni ſubiectis, ad prædictam Cameram quomodolibet pertinentium per eamdem Cameram, ſeu ab ea deputatos, & deputãdos ad quantumcumque, longum, ſeu breue tempus faciendis, debitæ, & de iure requiſitę ſolemnitates, tàm quoad publica edicta, cum expreſſione locorum, & dierum, in quibus hæc fieri debebunt emittẽda, & licitationes, & ſubhaſtationes cum temporis, a iure ſeu Iudicis arbitrio ſtatuti præfixione, necnon plus offerentibus deliberationes, quam quoad cetera circa rerum Fiſci alienationes depoſita, obſeruari debeant.

Aliterque facta nulla ſint.

§. 2. Et aliter factæ venditiones, locationes, ſeu alienationes rerum huiuſmodi non valeant, nulliuſque roboris, & momenti exiſtant, ſed per eamdem Cameram reuocari, ipſæq; res ſic alienatæ cum fructibus inde perceptis repeti, & aliis vendi, ſeu locari poſſint & debeant, ſicque per quoſcumque Iudices etiam Palatij Apoſtolici Auditores, & S.R.E. Cardinales iudicari, & declarari debere, ſublata eis aliter iudicandi, & declarandi facultate, irritumque & inane quicquid ſecus à quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Fraudulentæ pactiones damnantur.

§. 3. Et ne in huiuſmodi ſubhaſtationibus faciendis fraus aliqua fieri valeat, omnibus, & quibuſcumq; res præfatas emere, vel conducere volentibus, ne cum aliis quibuſcumque pacta, ſeu conuentiones, vt illi minora pretia offerant, & licitentur, ſeu aliquam ſuper præmiſſis ſocietatem, ſeu conuenticulam occultam in præiudicium prædictæ Cameræ ineant, ſub nullitatis, & inualiditatis omnium per eos in præmiſſis mediante fraude huiuſmodi gerendorum, ac excommunicationis maioris, & decemmillium ducatorum auri eidem Cameræ applicandorum pœnis diſtrictius inhibemus.

Executoribus bullæ deputatio.

§. 4. Mandantes dilectis filiis Guidoni Aſcanio Sanctæ Mariæ in via lata Diac. Cardinali, noſtro & S.R.E. Camerario, ac prædictæ Cameræ Præſidentibus, Clericis, vt præſentes, quarum ſolam ſignaturam noſtram, etiam abſque datæ appoſitione, regula Cancellariæ noſtræ forſan contraria non obſtante, ſufficere volumus in libris Cameræ regiſtrari, ac in eiſdem literis contenta omnia, & ſingula inuiolabiliter obſeruent, & a quibuſcumque aliis obſeruari mandent, & faciant cum effectu.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eidem Camerario, & Clericis, & Cam. Apoſt. quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores, &c. quoad præmiſſa ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque.

Papa ſubſcrip. D.P. Ann. 2. die 16. Sept. Admiſſa in Cam. Apoſt.

Placet, & ita Motu proprio ſtatuimus, & mandamus. I.
Dat. Romæ apud S. Marc. 16. Kalend. Octob. Ann. primo.
Regiſtrata lib. 35. fol. 253. die 15. Nouemb. 1560. admiſſa, & regiſtrata ex decreto Cam. collata, & concordata.
Hieronymus de Tarano.

XIV. Iudices cauſarum Beneficialium, vel criminalium, priuationem Beneficiorum concernentium, eorumque affines, & familiares, beneficia illa impetrare non poſſint.

Edita An. D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Cauſa conſtit.

CVpientes vnicuique iuſtitiam, prout par eſt, æqua lance miniſtrari, & omnem delinquendi occaſionem ab ipſius iuſtitiæ miniſtris, præſertim Iudicibus in beneficialibus, ac etiam criminalibus priuationem beneficiorum eccleſiaſticorum concernentibus cauſis tàm à Sede Apoſtolica, ac eius Legatis, & Vicelegatis, quam alias quomodolibet, & à quibuſcumque pro tempore deputatis, ſeu ad quos illarum cognitio, tam de iure, quam de conſuetudine, etiam ratione eorum quæ obtinent officiorum, & alias quomodolibet pertinet, & pertinebit, ſeu quibus cauſæ ipſæ tàm Apoſtolica, quam alia auctoritate commiſſæ ſunt, & pro tempore committentur, penitus remoueri, ac eorum fraudibus obuiare, & animarum ſaluti quantum cum Deo poſſumus ſalubriter conſulere.

Iudices cauſarum beneficialium, eorumq. affines, & familiares beneficia illa impetrare non poſſint.

§. 1. Ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernimus, & declaramus quoſcumque Iudices etiam S.R.E. Card. necnon cauſarum Palatij Apoſt. Audit. ſeu Locaten & vtriuſque vel alterius Signat. Refer. & quoſuis alios etiam Archiepiſcopali, Patriarchali, aut alia maiori dignitate etiam Legationis munere fungentes, ad audiendum, cognoſcendum, & decidendũ cauſas ſuper quibuſvis eccleſiis monaſteriis, prioratibus, & aliis beneficiis eccleſiaſticis, tam in Romana Curia, quàm extra eam quomodolibet hactenus motas, etiam priuationem earumdem concernentes, & in futurum mouendas, tam alia Sede eiuſque Legatis, ſeu Vicelegatis prædictis, ac tàm Apoſtolica, quam ordinaria, aut alia auctoritate, & a quibuſuis in dicta Curia, & extra eam, vel alias vbilibet pro tempore deputatos, ſeu ad quos ſimilium cauſarum deciſio, ſeu qualiſcumque cognitio etiam quomodolibet, vt præfertur, ſpectat & ſpectabit in futurum, aut quibus illas quouiſmodo audiendas, cognoſcendas, & decidendas, & vt prefertur, alias committi contigerit, necnon eorumdem Cardinalium, Auditorum, Locatenentium, Referendariorum, & aliorum, vt præfertur, qualificatorum Iudicum huiuſmodi nepotes, cõſanguineos, affines, procuratores, ſollicitatores, ac domeſticos, vel familiares, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, & etiam ex quorum ſententiis priuationes eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, & beneficiorum huiuſmodi, aut alias emanauerint, ac emanabunt, eorum per priuationem eamdem, aut alias quomodolibet occurrenda vacatione, nullo vmquam tempore à nobis, ſeu Sede, aut aliis Legatis prædictis, vel quibuſuis illorum ordinariis collatoribus impetrare, aut ab aliis impetrari, ſeu ſibi cõferri, & de illis prouideri facere quoquomodo poſſe,

ſeu

ſeu debere, ſed illos penitus ad illa impoſterum obtinenda inhabiles fore & eſſe, ac quaſcumque impetrationes ſic ab eis, etiam vt præfertur, qualificatis, necnon collationes, & prouiſiones, ac quiuis alias diſpoſitiones, aut alias conceſſiones de eccleſiis, monaſteriis, prioratibus, & beneficiis huiuſmodi etiam per nos, aut prædeceſſores noſtros etiam motu & poteſtatis plenitudine ſimilibus hactenus quomodolibet factas, & in poſterum faciendas, nullas, irritas, & inanes, nulliuſq; roboris & momenti exiſtere, nullumque per illas eis ius quæſitum fuiſſe fore aut eſſe, ſeu dici vel cenſeri, ac de annali, & triennali poſſeſſore, aut alias Cancellariæ Apoſt. regulas, ſeu alias conſtitutiones eis aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe, ſed illos eis ſic impetratis omnino priuatos, & ab eis amouendos eſſe, prout nos harum ſerie priuamus, & amouemus, ac priuatos & amotos eſſe denunciamus.

Decretum irritans. §. 2. Et ita per eoſdem Cardinales, Auditores, Locatenentes, ac alios quoſcumque Iudices quauis auctoritate fungentes, ſublata, &c. iudicari, &c. debere, irritum quoque, &c. decernimus & declaramus.

Clauſula derogatoria. §. 3. Non obſtantibus ſi opus ſit de non tollendo iure quæſito, & aliis quibuſvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis, &c. etiam iuramento &c. roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis in genere, vel in ſpecie etiam iuramento, & cet. ac Motu ſcientia, & poteſtatis plenitudine paribus conceſſis quibuſuis, omnibus in literis latiſſime exten. etiamſi de eis, &c. tenores, &c. hac vice ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis & conſuetis. *Papa ſubſcrip.* Fiat Motu proprio. I.

Reiteratio clauſularum. §. 4. Cum decreto, declaratione, derogatione, & aliis de ac pro omnibus ſupradictis, quæ hic pro ſufficienter, & ad partes, repetitis habeantur latiſſime exten. perpetuo in forma gratioſa, & ſi videbitur literæ deſuper ad perpetuam rei memoriam cum præmiſſorum omnium, & ſingulorum etiam nomen, & cognomen etiam beneficiorum ſic impetratorum, eorum qualitatem etiam maioritatis, & principalitatis, & illa impetrantium, in ſe continentium, etiam ſi Cardinales vel alias, vt præfertur, qualificati fuerint, ac tempus detentionis maiori, & veriori expreſſione latiſſime exten. per breue noſtrum expediri, & in dicta Cancellaria, & alias vbilibet publicari poſſint, & ſi videbitur cum opportuno decreto, quod illarum tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu Curiæ eccleſiaſticæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, latiſſime extendi poſſint, ſeu ſi videbitur præſentis Motus proprij etiam abſque illius regiſtratura & data, ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, quacumque regula, ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante. Fiat. I. *Sola ſignatura ſufficit.*

D.P. An. 1. die 11. Octob. Dat. Romæ apud S. Petrum 5. Idus Octob. Anno primo.

XV. Approbatio & declaratio iuriſdictionis, & indultorum, Archipresbyteri, & Iudicis cauſarum Canonicorum, & Capituli B.M. Maioris de Vrbe.

Has iuriſdictiones vide ſup. in Conſtit. 19. Pauli III. fol. Cum ſicut.

Edita An. D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

Motus proprij ſuæ Pauli III. inſerti in rubrica.

CVm ſicut accepimus, dilectus filius noſter Carolus tit. Sanctæ Praxedis S.R.E. presbyter Card. Borrhomæus nuncupatus, Baſilicæ S. Mariæ Maioris de Vrbe Archipresbyter, & dilecti filij eiuſdem Baſilicæ Canonici, Capitulum, ac Beneficiati, & Clerici, & ſingulæ perſonæ præinſertos Motus proprios omniaq; Baſilicæ huiuſmodi priuilegia pro illorum ſubſiſtentia firmiori, noſtri & Sedis Apoſtolicæ patrocinio, & munimine roborari deſiderent.

Confirmatio bullarum, & indultorum cum declaratione iuriſdict. cauſarum criminalium. §. 1. Nos Carolo Cardinali Archipresbytero, & Capitulo, Canonicis, Beneficiatis, & Clericis, & perſonis Baſilicæ prædictæ ob ſinguli item eorum erga nos, & Sedem Apoſtolicam deuotioné benigne annuere, ac eos ſpecialis gratiæ fauore proſequi volentes. Ac omnes, & ſingulas cauſas ciuiles, & beneficiales, meras, & mixtas, eccleſiaſticas, ſeu ſpirituales, & profanas, necnon etiam criminales (citra tamen pœnam ſanguinis, & corporis afflictiuam) tam inter Canonicos, & Capitulũ, ac Beneficiatos, & Clericos, aliaſque prædictæ Baſilicæ, & alias quaſcumque perſonas, cuiuſcumque ſtatus, gradus, dignitatis, & præeminentiæ exiſtentes, de & ſuper cenſibus, canonibus, penſionibus, reſponſionibus, & aliis quibuſcumque rebus, & bonis addictam Baſilicã ſpectan. & pertin. vel ius, aut intereſſe prædictæ Baſilicæ, quomodocumque, & qualitercumque concernen. directe, vel indirecte, quam etiam inter ipſoſmet Canonicos, & Beneficiatos, Clericos, Capellanos, & Sacriſtanos, & alias eiuſdem Baſilicæ perſonas, & alios prædictos, & alias quaſcumque perſonas, loca, Collegia, & Vniuerſitates, ac Communitates ſuper quibuſcumque bonis, & pecuniarum ſummis, rebuſque aliis quocumq; nomine nuncupatis, & quomodocumque qualificatis ad dictos Canonicos, Beneficiatos, & Clericos, ac quemlibet eorum quomodolibet ſpectan. in genere, vel in ſpecie, coram quibuſcumque Romanæ Curiæ, ſeu aliis quibuſuis Iudicibus, & Locatenen. & Auditoribus, & S.R.E. Card. quomodolibet, & in quacumque inſtantia penden. in ſtatu, & terminis in quibus reperiuntur, ab eiſdem Iudicibus, & ex tenore præſentium auctoritate Apoſtolica motu ſimili, & ex certa ſcientia noſtra, ad nos aduocantes. præinſertos Motus proprios, omniaque alia, & ſingula priuilegia, facultates, exemptiones, libertates, prærogatiuas, antedationes, iuriſdictiones, auctoritates prædictæ Baſilicæ, necnon eiuſdem Baſilicæ ſtylum, mores, conſuetudines, ſtatuta, indulta, & gratias, aliaſque præfatæ Eccleſiæ, ac Carolo Card. Archipreſb. necnon Capitulo, & Canonicis, Beneficiatis, & Clericis prædictis, etiam ſuper collatione quorumcumque beneficiorum eccleſiaſticorum per prædictos, & quoſcumque alios Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, in genere, vel in ſpecie & alias quomodolibet conceſſa, facta, edita, obſeruata, & vſu exiſten. ac deſuper ſignat. ac confectas literas, Motus proprios, ſupplicationes, inſtrumenta, & alias ſcripturas, & in eis contenta, ac illorum vigore ſubſecuta, geſta & emanata quæcumque, auctoritate, motu, & ſcientia ſimilibus tenore præſentium confirmamus, approbamus, & innouamus, ac illis perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, omneſq; & ſingulos tam iuris, quàm facti, & ſolemnitatum defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus, ac ſingula præmiſſa, & in præinſertis, aliiſq; motibus propriis, ſupplication. literis, inſtrumentis, & ſcripturis Baſilicæ Archipresbytero, Capitulo, & Canonicis prædictis, vt præfertur conceſſa, & inde ſecuta quæcumque, valida & efficacia fore, & eſſe, ac perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari debere, & ita per prædictos, & quoſcumque alios Iudices, &c. omneſque cauſarum Palatij noſtri Apoſtolici Auditores, & S.R.E. Cardinales ſublata, &c. iudicari debere, irritumque &c. decernimus.

Noua earumdem conceſſio. §. 2. Et nihilominus pro potiori cautela, eadem omnia, & ſingula eiſdem auctoritate, motu, & ſcientia, & tenore, modo & forma, quibus conceſſa ſunt, de nouo concedimus, ac omnes & ſingulos prædictos, vt præfertur, & alias quomodolibet penden. & ad nos aduocatas, & alias quaſcumq; cauſas, lites, & quæſtiones, moleſtias, & differentias, vt præfertur, & alias quomodolibet ſpecificat. & qualificatas, modo & forma præmiſſis, ac inter Canonicos, Capitulum, Beneficiatos, Clericos, Capellanos, & Sacriſtas Baſilicæ prædictæ, aliaſq. perſonas, motas & mouẽdas, actiue & paſſiue eidem Carolo Card. & pro tempore exiſten. Archipresbytero Baſilicæ prædictæ, illius Vicecancellario deputato, & deputan. etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu figura Iudicij, & etiam ſi videbitur quando opus fuerit manu Regia, alias iuxta præinſertorum motuum propriorum tenorem, cum omnibus earum inciden. audien. cognoſcen. deciden. fineq; debito terminan. committimus, & mandamus. Cum poteſtate citan. & inhiben. &c. in eiſdem cauſis, & qualibet earum, ſecundum dictorum motuum propriorũ tenorem proceden. citationeſque per Curſorem, ſeu Mandatarium ad id per Reuerendiſſ. D. Archipresbyterum deputan. in cauſis quibuſcumque vigore huiuſmodi Motus proprij fieri facien. aliaq; facien. in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna.

Derogatio contrariorum. §. 3. Præmiſſis, ac conſtitution. & ordination. Apoſt. ſtatutiſque, priuilegiis etiam nouiſſime in fauorem Populi Rom. conceſſis, & conceden. ac cum clauſulis derogatoriarum

rum

rum derogatoriis, ſtylo Palatij, & Rom. Curiæ, ceteriſque conceſſionibus in preinſertis, & quibuſcumque aliis Motibus propriis conceſſ. non obſtan. contrariis quibuſcumque, ſtatum pro ſufficienter expreſſis haben. cum clauſulis opportunis. Fiat Motu proprio. I.

§. 4. Et cum abſolutione à cenſuris, ad effectum, &c. & de confirmatione, approbatione, innouatione, adiectione, ſuppletione, decreto, noua conceſſione, commiſſione, mandato, derogatione, aliiſq; præmiſſis, ac ſupra, quæ hic pro ſigillatim repetitis haberi perpetuo in forma gratioſa latiſſime extenden. & ſi videbitur cum opportuna executorum deputatione qui aſſiſtant &c. & ſub cenſur. &c. Cum facultate aggrauan. inuocato brachij ſæcularis auxilio latiſſime exten. Et quod præmiſſorum omnium & ſingulorum & cognomina Iudicum collitigan. ſtat. merit. inuocation. denominat. annex. qualit. nuncupat. aliorumque neceſſariorum maior, & verior, ſpec. & expr. fieri poſſ. in literis expedien. & de Confirmatione priuilegiorum tantum quatenus ſint in vſu, & decretis Conc. Tridentini non repugnent.

XVI. Confirmatio Confraternitatis S. Rocchi à morbo Epidimiæ liberatoris in Vrbe hactenus inſtitutæ, & ab Alex. VI. & Leon. X. nonnullis priuilegiis decoratæ, cum aliarum Indulgentiarum & gratiarum conceſſione. Et Iudicis ad ſuarum cauſarum cognitionem deputatione.

Has Indulgentias moderatus eſt, & alias conceſſit Paul V. in eius conſtit. adhuc non edita, quamuis firmata die 3. Octob. 1606. Et normam aggregandi alias Confraternitates tradidit Clem. VIII. in conſtit. 115. Quæcumque.

Edita An. D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

REgimini vniuerſalis Eccleſiæ, meritis licet imparibus, ſuperna diſpoſitione præfecti, ad ſingulas Orbis Eccleſias, & Hoſpitalia, ac alia pia loca, præſertim Almæ Vrbis noſtræ, in quibus pias Chriſti fidelium Societates, diuerſa pietatis & charitatis opera ſinceri deuotione exercẽtes, ad omnipotentis Dei, ac Sanctorum eius gloriam & honorem inſtitutas, cum odore bonæ famæ, & illorum ac aliorum Chriſtifideliũ ſalute vigere cernimus, vt noſtris præcipue temporibus votiuis in ſpiritualibus & temporalibus proficiant incremẽtis, Paſtoralis officij noſtri partes libenter conuertimus, & iis, quæ in illorum fauorem & commodum, ac proſperum & felicem ſucceſſum a diuerſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris conceſſa ſunt, vt firma perpetuo & illibata perſiſtant, cum à nobis petitur, Apoſtolicis muniminis firmitatem adiicimus, illaque extendimus, & ampliamus, ac de nouo concedimus, & alias deſuper prouidemus, prout perſonarum Societatum earumdem pia vota depoſcunt, & nos in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Alex. VI. confirmauit Confraternitatem S. Rocchi …

§. 1. Sane alias fe. rec. Alexandro Papæ VI. prædeceſſori noſtro, pro parte dilectorum filiorum Confratrum Confraternitatis S. Rocchi Confeſſoris de dicta Vrbe expoſito, quod nonnulli Chriſtifideles in eadem Vrbe commorantes, pie conſiderantes, quod quamplures Chriſtiani nominis profeſſores interceſſione eiuſdem S. Rocchi à morbo epidimiæ non ſolum præſeruabantur, ſed etiam dicto morbo infecti liberabantur, quodque in dicta Vrbe nulla Eccleſia ſub inuocatione S. Rocchi huiuſmodi conſtructa exiſtebat, quandam Confraternitatem inter ſe ſub inuocatione eiuſdem S. Rocchi fecerant, & ordinauerant, & vt haberent locum, in quo pro diuinis celebrandis, & iis quæ ad directionem & gubernationem dictæ Confraternitatis pertinebant, & pertinerent in futurum, conuenire poſſent, & quandam petiam terræ montis Auguſtæ de dicta Vrbe prope viam publicam qua itur ad Eccleſiam S. Mariæ de Populo, etiam de ipſa Vrbe, conſiſtentem, ſub annua reſponſione decem ducatorum, certis modo & forma tunc expreſſis conduxerunt, & quod ipſi Confratres intendebant inibi vnam Eccleſiam ſub dicta inuocatione conſtrui, & ædificari, ac in ea Miſſas, & alia diuina officia per Capellanum, ſeu Capellanos alios idoneos celebrari facere, & illam ornamentis eccleſiaſticis munire, & fulcire, præfatus prædeceſſor, vt Chriſtifideles illam viſitare, & diuina officia audire, ac vt interceſſione eiuſdem S. Rocchi apud Altiſſimum huiuſmodi morbo epidimiæ conſeruari & liberari poſſent, eorumdem Confratrum ſupplicationibus inclinatus, Confraternitatem præfatam per quaſdam literas Apoſtolica auctoritate approbauit, & confirmauit.

§. 2. Ac eiſdem Confratribus tunc & pro tempore exiſtentibus ſtatuta rationabilia & honeſta, ac ſacris canonibus non contraria, pro directione & conſeruatione dictæ Confraternitatis, ac Officiales pro gubernatione eiuſdem faciendi & condendi. *Statuta condendi, & officiales deputandi facultatem dedit.*

§. 3. Ac in loco dictæ petiæ terræ, vnam Eccleſiam ſub inuocatione S. Rocchi huiuſmodi ſine alicuius præiudicio conſtrui & ædificari, & per quemcumq; Catholicum Antiſtitem conſecrari, & in ea poſtquam conſtructa & conſecrata foret, ſeu etiam antequam conſecraretur ſuper altare portatili per Capellanum ſeu Capellanos Miſſas, & alia diuina officia celebrari faciendi. *Eccleſiamque S. Rocchi … ædificandi & conſecrandi … faciendi.*

§. 4. Ac de eleemoſynis & aliis piis oblationibus quæ in dicta Eccleſia erogarentur, ac bonis mobilibus & immobilibus quibuſcumque, quæ dictę Confraternitati quomodolibet relinquentur, in conſtructionem dictæ Eccleſiæ, & illius manutentionem, necnon dictæ Confraternitatis vtilitatem, ac alia pia opera charitatis, & alios pios vſus, prout per dictos Confratres ſtatutum, & ordinatum fuiſſet, diſponendi; ita vt ipſi Confratres ſuper illis per quoſvis, tam religioſos quam ſæculares, tamquam eis debitis, vel eos pertinentibus, etiam prætextu quorumcumq; priuilegiorum eis conceſſorum moleſtari nequirent, ſed illorum diſpoſitio libera ad dictam Confraternitatem pertineret. Et ipſi Confratres, ac eorum Eccleſia nulli perſonæ religioſæ vel ſæculari, aut alteri Societati ſubeſſent, & à quorumcumque aliorum Superiorum quoad præmiſſa exempti exiſterent. *Pias oblationes recipiendi.*

§. 5. Ac quibuſuis Chriſtifidelibus apud dictam Eccleſiam ſepulturam eligendi cuiuſuis licentia ſuper & alias minime requiſita, licentiam, & facultatem conceſſit. *Mortuos in dicta Eccleſia ſepeliendi.*

§. 6. Necnon ducentis ex eiſdem Confratribus, & eorum cuilibet vt ad dictum numerum dumtaxat, & non vltra tunc præſentibus & futuris, vt aliquem idoneum preſbyterum ſæcularem, vel cuiuſvis Ordinis regularem in ſuum poſſent eligere confeſſorem, qui vita ſibi comite, in caſibus Sedi Apoſt. reſeruatis, poſt finitũ annum Iubilæi tunc proxime venturi, (præterquam offenſæ eccleſiaſticæ libertatis, criminum hæreſis & rebellionis, aut conſpirationis in perſonam vel ſtatum Rom. Pont. ſeu Sedem præfatam, falſitatis literarum Apoſtolicarum, ſupplicationum, & cõmiſſionum, inuaſionis, & deprædationis, aut deuaſtationis terrarum, & maris, Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectorum, offenſæ perſonalis in Epiſcopum, vel alium Prælatum, prohibitionis deuolutionis cauſarum ad Rom. Curiam, delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium, ſemel dumtaxat in vita, aliis vero quotiens opportunum foret, cõfeſſionibus ſuis diligenter auditis, pro commiſſis eis debitam abſolutionem impenderet, & iniungeret pœnitentiam ſalutarem. Necnon vota quæcumque (vltramarino, liminum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac S. Iacobi in Compoſtella, necnon Caſtitatis, & Religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeret. Quodque confeſſor, quem quilibet ipſorum Confratrum duceret eligendum, omnium peccatorum ſuorum, de quibus corde contriti & ore confeſſi forent poſt dictum annũ Iubilæi, etiam ſemel in vita, & in mortis articulo plenam remiſſionem eis & eorum cuilibet, in ſinceritate fidei, & vnitate dictæ Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia & deuotione ſua, ac ſucceſſorum ſuorum Rom. Pont. canonice intrantium perſiſten. ſibi dicta auctoritate Apoſtolica concedere poſſet, indulſit. *Confeſſorem pro Confratribus eligendi &c.*

§. 7. Præterea vt dicta Eccleſia facilius conſtrui & ædificari, & poſtquam conſtructa & ædificata foret, manuteneri, ac ornamentis eccleſiaſticis decorari ac fulciri poſſet, ac congruis frequentaretur honoribus, & Chriſtifideles eo libentius ad illam confluerent, ac pro conſtructione prædictis manus porrigerent adiutrices, omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui dictam conſtruendam Eccleſiam, poſtquã conſtrui incœpta foret in eiuſdem S. Rocchi, & S. Martini feſtiuitatibus a primis veſperis vſque ad occaſum ſolis … feſtiuitatum *Indulgentiam … Hæc indulgentia … plenaria …*

feſtiuitatum earumdem deuote viſitarent, & inibi pro præmiſſis manus porrigerent adiutrices, decem annos & totidem quadragenas pro qualibet dictarum feſtiuitatum pro tempore eis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxauit.

Leo X præ-dicta confirma-uit. §. 8. Et deinde pro parte dictorum Confratrū piæ mem. Leoni Papæ X. etiam prædeceſſori noſtro, etiam expoſito quod dicta Eccleſia ad Dei laudem iam conſtructa & ædificata erat, ipſiq; Confratres in eiuſdem Eccleſiæ fabrica, necnō quatuor Capellanorū, quorū quilibet in dicta Eccleſia Miſſas & alia diuina officia celebranti, vigintiquinque ducatos annuatim percipiebant, ac pro Sacriſtæ, necnon Cuſtodis ſuſtentatione, ac exequiis defunctorum, necnon cera, oleo, calicibus, & aliis ornamentis eccleſiaſticis, ac penſione annua dictæ petiæ terræ, necnon gubernatione & manutentione Hoſpitalis & infirmorum, ac Miniſtrorum eiuſdem, ſuſtentationeque & dotibus puellarum annis ſingulis ſexcentos vel circa exponerant, ac fructus, redditus, & prouentus eiuſdem Eccleſiæ, vix ad ſolutionem penſionis dictæ petiæ annuatim ſufficiebant, ac numerus Confratrum in dicta Confraternitate in dies peramplius abundaret. Idem Leo prædeceſſor, eorum ſupplicationibus ſimiliter inclinatus literas Alexandri prædeceſſoris, & per illas eiſdem Confratribus conceſſa priuilegia, indulta, & gratias huiuſmodi per alias ſuas literas approbauit, & confirmauit.

Tandem ... Capellani ... Sacramenta ... infirmis ... miniſtrare. §. 9. Necnon pro potiori cautela illa omnia & ſingula eiſdem Confratribus de nouo conceſſit, ac poſteriores ſuas literas quo ad id vt ipſius Confraternitatis Capellani pro tempore exiſtentes, illius Confratribus etiam infirmis Eucharistiæ Sacramentum quoties opporteret, miniſtrare, illudque ad eorumdem Confratrum infirmorum domos de dicta Eccleſia cum ea qua decebat reuerentia, prout aliæ Societates & Confraternitates eiuſdem Vrbis conſueuerant, deferre libere & licite valerent, Rectorum Parochialium Eccleſiarum intra quarum parochias Confratres & domus huiuſmodi conſiſterent, & cuiuſuis alterius licentia ſuper hoc minime requiſita, iure tamen eorumdem Rectorum Parochianorum in omnibus ſemper ſaluo.

Confeſſorem eligendi facultatem. §. 10. Quodque vt non ſolum ducenti vt præfertur, ſed omnes & ſinguli ipſius Confraternitatis Confratres pro tempore exiſtentes, in dicta Vrbe tamen degentes Confeſſorem eligere poſſent.

Indulgentiam plenariam ... feſtiuitatum. §. 11. Illique ac omnes & ſinguli vtriuſque ſexus Chriſtifideles vere pœnitentes, & confeſſi, qui dictam Eccleſiam in ſingulis S. Rocchi, & S. Martini feſtiuitatibus prædictis, & per octauas earum viſitarent, & manus porrigerent adiutrices, pro ſingulis feſtiuitatibus & diebus huiuſmodi, quibus id facerent, plenariam indulgentiam, & peccatorum ſuorum remiſſionem conſequerentur, auctoritate Apoſtolica præfata extendit, & ampliauit.

Priuilegium fori ... Confratribus. §. 12. Et inſuper eiſdem Confratribus tunc, & pro tempore exiſtentem Curiæ cauſarum Cam. Apoſt. generalem Auditorem in Iudicem ordinarium, ita quod tunc, & pro tempore exiſten. Confratres præfati coram alio quam dicto Auditore etiam ratione delicti aut contractus, ſeu quaſi vel rei de qua ageretur, vbicumque committeretur, delictum initetur, contractus aut res ipſa conſiſteret, nullo etiam quæſito modo aut colore conueniri, aut eorum, necnon Eccleſiæ Confraternitatis, & Hoſpitalis prædictorum negotia, controuerſiæ & cauſæ pertractari, cognoſci aut definiri poſſint, eadem auctoritate Apoſtolica deputauit, ſtatuit, & ordinauit, prout tam in Alexandri quam Leonis prædeceſſorum literis deſuper confectis prædictis plenius continetur.

... Eccleſia ... confirma-ua. §. 13. Cum autem ſicut Confratres Confraternitatis S. Rocchi huiuſmodi nobis nuper exponi fecerūt, Eccleſia ipſa ad Dei laudem ex piis tā dictorum Confratrum, quam aliorum Chriſti fidelium eleemoſynis conſtructa & ædificata fuerit, & in ea diuina officia celebrentur ac diuerſa charitatis opera exerceantur, ipſaque Eccleſia per eoſdem Confratres laudabiliter regatur & gubernetur, ipſique cupiant eorum Confraternitatem ac omnia priuilegia, indulgentias, exemptiones, & indulta eis conceſſa præfata pro illorum ſubſiſtentia firmiori, & vt ipſi in huiuſmodi piis operibus exercendis de bono in melius perſeuerare valeant etiam per nos approbari, & confirmari, ac ampliari, Nos conſiderantes copioſam Sedis præfatæ benignitatem, ſalutis operibus ſemper intentam ad illa præcipue attendere, per quæ ſinguli Chriſtifideles ad huiuſmodi ſalutis & alia opera pia exercenda facilius inuitentur, & in eorum pia deuotione conſeruentur, ac diligentius eiſdem diuinis officiis intenti exiſtant, eorumque loca Deo propitio ſuſcipiant incrementa, eorumdem Confratrum ſupplicationibus in hac parte inclinati, Confraternitatem S. Rocchi de Vrbe huiuſmodi, ac illius priuilegia, indulgentias etiam plenarias, exemptiones & indulta, eorumque confirmationem, approbationem, ac deſuper confectas Alexandri, & Leonis prædeceſſorum literas huiuſmodi, ac prout illa concernunt omnia, & ſingula eis contenta, & inde ſecuta quæcumque Apoſtolica auctoritate prædicta tenore præſentium approbamus, & confirmamus, illiſque perpetuæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes & ſingulos tam iuris quam facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus.

Gratias indulgentias & indulta, aliorum locorum Piorum Vrbis hic enunciatorū concedit. §. 14. Necnon Eccleſiæ, Confraternitati illiuſque Confratribus præfatis, & aliis eiuſdem Eccleſiæ, & illius bonorum Adminiſtratoribus, Gubernatoribus Rectoribus, Oeconomis, Capellanis, Familiaribus, Miniſtris, ac aliis perſonis de eadem Confraternitate nunc & pro tempore exiſtentibus, ſeu aliquam curam de Confraternitate, Cōfratribus & Eccleſia præfatis, & illius manutentionem habentibus, necnon perſonis inibi pro tempore decedentibus, ſeu de bonis ſuis pro manutentione Confraternitatis & Eccleſiæ huiuſmodi, eiuſque Fabricæ bonorum gubernatione & augmento aliquid relinquentib. Quod omnibus & ſingulis priuilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, indulgentiis etiam plenariis, & peccatorum remiſſionibus, ac aliis gratiis, ſpiritualibus & temporalibus Imagini S. Saluatoris ad Sancta Sanctorum, & Charitatis, ac Archihoſpitalis S. Iacobi, & Hoſpitalis S. Spiritus in Saxia, ac Corporis Chriſti, & Sacramenti, ac Campi Sancti & Archihoſpitalis Orphanorum ac aliis Confratribus Confraternitatum de dicta Vrbe, necnon eiſdem Imagini, & Archihoſpitali S. Iacobi, & Hoſpitali Sancti Spiritus, & Archihoſpitali Orphanorum, ac Campo Sancto. Necnon Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de eadem Vrbe illiuſque deputatis, eorumque necnon eiuſdem B. Mariæ de Populo, & Conſolationis, ac S. Ioannis Baptiſtæ Florentinorum, aliiſque eiuſdem Almæ Vrbis Eccleſiis, ac illa & illas viſitantibus, vel eis benefacientibus, eorumque Adminiſtratoribus, Guardianis, Rectoribus, Capellanis, Familiaribus, Oeconomis, Gubernatoribus, & aliis perſonis ſimilem curam in eis ſumentibus, ac pauperibus & infirmis eorum, etiā per nos, ac præfatos ſeu quoſcumque alios Rom. Pont. prædeceſſores & ſucceſſores noſtros, ac Sedē eamdem conceſſis & concedendis, & quibus illi, & ille & illa vtuntur, potiuntur, & gaudēt, ac vti, potiri & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, Confraternitas S. Rocchi illiuſque Confratres, Eccleſia, Hoſpitale, Domus, & Adminiſtratores, Rectores, Capellani, Seruitores, Familiares, Miniſtri, Oeconomi, ac Gubernatores, huiuſmodi aliæque perſonæ ſimilem curam inibi ſumentes, ac illa viſitantes vel eis benefacientes, ex nunc in perpetuum vtantur, potiantur & gaudeant, ac vti, potiri & gaudere libere & licite valeant in omnibus & per omnia, perinde, ac ſi eiſdem Confraternitati S. Rocchi, Confratribus Eccleſiæ Hoſpitalis Gubernatoribus & aliis perſonis, ac illa viſitantibus & benefacientibus, ac aliis præfatis pro tēpore ſpecialiter & expreſſe conceſſa fuiſſent, ac in futurum concederentur. Necnō quibuſuis presbyteris tam religioſis quam ſecularibus, qui in ipſa Eccleſia S. Rocchi quocumque anni tempore celebrauerint, & animabus Chriſti fidelium qui in charitate Dei deceſſerint, ac pro quibus iidem presbyteri ibi celebrauerint aut celebrari fecerint ac orauerint, eaſdem indulgentias & peccatorum remiſſiones quæ celebrantibus pro defunctis in Capella Scala Cœli nuncupata Monaſterij Trium Fontiū extra muros eiuſdē Vrbis, aut in Capella in præſepe Domini, ſita in Eccleſia eiuſdem B. Mariæ Maioris de dicta Vrbe, & animab. pro quibus inibi celebratur, & oratur, auctoritate & tenore prædictis concedimus & indulgemus.

Tu ſcias indulgentias ad inſtar reuocatas eſſe quantum omnes Confratribus conceſſas, vſque ad S. D. N. Paulū V. qui nouā circa indulgentias diſpoſitionem fecit vt notatur in rubr.

gemus. Ipſaſque indulgentias, gratias, priuilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias conceſſiones ac remiſſiones, ad illos, illas, & illa extendimus & prorogamus ac ampliamus.

Publicãdi indulgentias licentiam impartitur.

Tu vide bullã Clem. VIII. cit. in rubr.

§. 15. Et quod Adminiſtratores, Rectores, Capellani, Seruitores Familiares, Miniſtri, Oeconomi, & Gubernatores Eccleſiæ, & Confraternitatis S. Rocchi huiuſmodi, indulgentias, priuilegia, indulta exemptione, immunitates, libertates & alias conceſſiones ac remiſſiones ac dies & feſta in quibus & cauſas propter quas illas conſequi debeant ad eorum beneplacitum publicari facere, necnon eleemoſynas Eccleſiæ S. Rocchi ac Hoſpitali, & illius domui præfatis ac aliis ſub inuocatione eiuſdem S. Rocchi erigendis elargiendas recipere, & ad illas recipiendas & quærendas ac indulgentias huiuſmodi publicandas per dictam Vrbem ſeu alibi quæſtores ſeu quaſcumque alias perſonas, Vicarij pro tempore exiſtentis dictæ Vrbis ac diœceſani aut cuiuſuis alterius licentia deſuper minime requiſita, deputare & mittere, ac alias Confraternitates ſub dicta inuocatione, vbiuis locorum erigere & inſtituere, ac quibuſuis Eccleſiis, Hoſpitalibus & aliis piis locis, necnon Confratribus ſic erectis omnia & ſingula priuilegia, indulgentias, facultates & indulta, eiſdem Confratribus Hoſpitali & aliis præfatis conceſſa illis communicare & ad eorum inſtar concedere & in eos transferre.

Statuta etiam condendi.

§. 16. Necnon, quæcumque ſtatuta & ordinationes licita & honeſta, tam circa regimen & tranquillitatem Eccleſiæ Hoſpitalis & domus S. Rocchi huiuſmodi, diuinorumque celebrationem, quam numerum Confratrum, & Miniſtrorum, Rectorum, Capellanorum, Oeconomorum, Gubernatorum, & familiarium prædictorum, illorumque perſonas & ornamenta ac bona mobilia & immobilia illorum, eorumque Adminiſtratorum & alia præmiſſa concernentia condere, alterare, mutare, ac de nouo edere, & per eos hactenus forſan facta reformare & mutare ſeu de nouo edere ac quaſcumque pœnas in contrauenientes apponere valeant eiſdem auctoritate & tenore licentiam & facultatem concedimus & indulgemus.

Priuilegium fori quo ſupra ad omnes perſonas & miniſtros extendit.

A. C. facultates vide conſt. 20. S. D. N. Pauli V.

§. 17. Necnon quod non ſolum Confratres, ſed etiam illius & Eccleſiæ huiuſmodi Adminiſtratores, Gubernatores, Rectores, Oeconomi, Seruitores, Familiares, Miniſtri, Capellani, Rectores ſeu Officiales, non ſolum à Vicarij Vrbis huiuſmodi, ſed etiam aliorum quorumcumque iuriſdictione, correctione, viſitatione, & poteſtate penitus & omnino exempti, & ſolum iuxta præfati Leonis prædeceſſoris diſpoſitionem Cardinali S.R.E. Cameræ Apoſt. Regenti aut ipſius Cameræ Auditori pro tempore exiſtenti ſubiecti exiſtant, eiuſque correctioni & punitioni ſubiaceant, & quod coram aliis reſpondere minime teneantur, nec ad id cogi, ſeu compelli neque propterea aliquas ſententias, cenſuras, & pœn. incurrere, ſed illis impune, & obſiſtere reſiſtere valeant.

Bona etiam feudalia, & eccleſiaſtica Confraternitati relinqui poſſunt. Clauſula præſeruatiua.

§. 18. Quodque bona quæcumque etiam feudalia, ac emphyteutica, & eccleſiaſtica, præfatæ Confraternitati tam inter viuos, quàm cauſa mortis, ſeu teſtamento, vel codicillo dari, concedi, & relinqui, ipſique illa prout cetera Eccleſiæ, & Confraternitatis huiuſmodi bona regere, & gubernare, nec deſuper a quoquam moleſtari, ſeu perturbari poſſint, ſtatuimus, & ordinamus.

Clauſula derogatoria.

§. 19. Ac quod præmiſſa omnia, & ſingula de ſubreptionis, & nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu, etiam ex eo quod ea quæ ſuper præmiſſis geſta fuerunt, & emanarunt plenarie expreſſa, ſeu prout exiſtant narrata minime fuerunt, ſeu quouis alio prætextu, occaſione, vel cauſa notari, vel impugnari, aut in aliquo annullari, vel alterari non poſſint, neque notata ſeu impugnata, aut alterata cenſeantur, ſed valida, & efficacia exiſtant, ac ſi exprimenda de neceſſitate de verbo ad verbum inſerta fuiſſent. Quodque præſentes literæ ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, modificationibus, limitationibus, reſtitutionibus, reſponſionibus, & exceptionibus ſimilium literarum, gratiarum, & indulgentiarum etiam per nos, & recol. me. Marcellum Papam II. ſeu alios prædeceſſores & ſucceſſores noſtros Rom. Pont. & Sedem huiuſmodi vel eius Legatos, ac etiam per regulas Cancellariæ Apoſt. pro tempore factas, ac in fauorem dictæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe & expeditionis contra infideles nullatenus comprehendantur, ſed ſemper ab illis penitus, & omnino exceptæ ſint, & eſſe cenſeantur, illiſque per quaſcumque literas, & quaſuis clauſulas generales, & ſpeciales etiam derogatoriarum derogatorias efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta ſub quacumque verborum forma, & expreſſione in ſe contineri nullatenus derogari poſſit, nec derogatum eſſe cenſeatur, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſertus, & huiuſmodi derogationes conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eumdem tenorem continentes tribus ſimilibus vicibus Confratribus, adminiſtratoribus, Gubernatoribus, Rectoribus, & Oeconomis præfatis legitime intimatæ, & inſinuatæ fuerint, eorumque ad id expreſſus accedat aſſenſus, & aliter factæ derogationes nemini ſuffragentur.

Decretum irritans.

§. 20. Et ita per quoſcumque Iudices quauis auctoritate fungentes, & cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, & ipſius S.R.E. ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, necnon ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Alia Indulg. plenaria pro viſitantibus dictã Eccleſiam etiam alia die, quã feſto Natiuitatis, ſeu Sancti per Confratres eligen.

§. 21. Et nihilominus, vt Eccleſia S. Rocchi in maiori veneratione habeatur, & ad illam viſitandum, & beneficiendum facilius concurratur, de ipſius omnipotentis Dei miſericordia, ac eorumdem Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, vniuerſis, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis, ſeu confitendi propoſitum habentibus, qui vltra S. Rocchi, & S. Martini feſtiuitates prædictas, alio die per eoſdē adminiſtratores, Gubernatores, Rectores, & Oeconomos ad id nominandos, à primis veſperis vſque ad occaſū Solis ſequentis diei, Eccleſiam S. Rocchi præfatā deuote viſitauerint, ac pro illius & eius Hoſpitalis manutentione, ſeu ornamentorum emptione, vel alias ad illorum vtilitatem in aliquo manus porrexerint adiutrices.

Et alia pro Confratribus.

Tu habes reuocationẽ in d. conſt. S. D. N. Pauli V. cit. in rubr.

§. 22. Necnon ſingulis Confratribus, adminiſtratoribus, capellanis, & aliis Eccleſiæ, & Hoſpitalis miniſtris, & perſonis præfatis, qui in eorum infirmitate, ſeu alias in mortis articulo pœnitentes, & contriti nomen IESVS nominauerint, aut ſignum pœnitentiæ, ſeu Crucis, aut animum ſeu vultum ad Deum, aut caput ſurſum ad cœlum eleuauerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, ac Iubilæum, & remiſſionem in forma Eccleſiæ conſueta miſericorditer in Domino elargimur.

Clauſula derogatoria.

§. 23. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac eccleſiarum, monaſteriorum, hoſpitalium, & confraternitatum præfatorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis, Apoſtolicis illis, ac dilectis filiis Populo Romano, & dictæ Vrbis Conſeruatoribus, & quibuſuis aliis per quoſcumq; Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, & nos, ac Sedem præfatam etiam per modū generalis legis, ac ſtatuti perpetui, ac Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac quauis inſtantia, & cum quibuſuis etiā derogatoriarū derogatoriis aliiſq; efficacioribus efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis irritantibuſq; & aliis decretis etiam iteratis vicibus conceſſis approbatis, & innouatis. Quibus omnibus illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus. Ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. A. 1. die 18. Octob.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 18. Octobris 1560. Pontificatus noſtri anno primo.

XVII.

Facultas Iudicum lite pendente decernendi ſequeſtra ſuper fructibus beneficiorum Sedi Apoſt. reſeruatorum ſiue affectorum, & ordinaria, vel alia auctoritate nulliter collatorum. Et pœnæ deſuper temere litigantium.

Fructus vero beneficiorum lite pendente, apud perſonas idoneas à Iudice eligendas deponi iuſſit Pius V. inf. in conſt. 57. Cordi.

Edita An. D. 1650.

Cauſa conſtit.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter, D. Pius diuina prouidentia Papa IV. Cupiens prout ſuo Paſtorali incumbit officio, vnicuique, quod ſuum eſt, tribui, iuſtitiamque inter omnes æqua lance miniſtrari, ac animarum periculis, & fraudibus eorum, qui paſſim beneficia eccleſiaſtica in menſibus in quibus illorum collatio, & prouiſio per conſtitutiones ſuas, ſeu Cancellariæ Apoſt. regulas deſuper editas, diſpoſitioni ſuæ pro tempore reſeruata exiſtunt vacantia, ſeu alias eidem, & Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni generaliter reſeruata, aut ex generali reſeruatione Apoſtolica, vel alias affecta, ordinaria, ſeu alia auctoritate contra dictarum conſtitutionum tenorem, aut alias indebite ſibi conferri, & de illis etiam prouideri procurant, & in eis prætextu collationũ, & prouiſionum huiuſmodi ſe intrudunt, ad hoc vt illorum fructus ſuos faciant, & ex eis impetrantes Apoſtolicos, ſeu aliàs iuſto titulo prouiſos moleſtent, & interim lites adeo in longum protrahant, vt impetrantes, & iuſtum titulum habentes, aut cum eis concordare, aut eorum iuri cedere, & renunciare, aut in proſecutione litium huiuſmodi omnes fere eorum facultates diſſipare, & tandem in illarum proſecutione mori cogantur. Quique beneficia in Rom. Curia, vel extra eam litigioſa reſignant, aut eorum iuri cedunt ſimpliciter, vel in fauorem tertij in memorialibus cum partibus datis, & conſenſibus deſuper præſtitis, quæ penes ſe retinent, & nihilominus lites huiuſmodi proſequuntur, & dum cognoſcunt nullum ius ſibi in huiuſmodi beneficiis litigioſis competere, ad effugiendam ſententiam, & expenſas, vel fructuum reſtitutionem in quibus condemnandi venirent, ſupplicationes deſuper ſignari, ac datas, & conſenſus partium huiuſmodi extendi faciunt, aſſerentes ſe iamdiu illa dimiſiſſe, partes fouentes bonum ius, & Iudices iuſtitiam miniſtrantes deludendo, quantum in eo eſt obuiare, ac omnem penitus talia præſumendi occaſionem tollere.

Facultas Iudicum ſequeſtrum faciendi fructus beneficiorum, lite pendente ſuper illis tanquam Sedi Apoſt. reſeruatis, vel affectis, & per ordinarios, vel alios nulliter collatis.

§. 1. Hac ſua perpetuo valitura ſanctione ſtatuit, & ordinauit, quod quoties in antea aliquem ſuper quouis beneficio eccleſiaſtico, vt prætertur, reſeruato, ſeu affecto, & dicta auctoritate vel alias nulliter collato, tam in dicta Curia, quàm extra eam litigare contigerit, & iudici ordinario, ſeu cui cauſa deſuper commiſſa fuerit, etiam ſummarie, & extraiudicialiter, quantum ſibi pro rei qualitate ſufficere parte legitime citata videbitur, conſtiterit beneficium ipſum in dictis menſibus vacauiſſe, aut alias, vt præfertur, reſeruatum, ſeu affectum, & nihilominus ordinaria, ſeu alia auctoritate nulliter collatum, & indebite retentum exiſtere, idem iudex reproducta citatione fructus, redditus, & prouentus beneficiorum ſic nulliter collatorum, & indebite detentorum ſequeſtrari mandet & faciat, ac alia exequatur in præmiſſis neceſſaria, & opportuna. Super quo eidem iudici omnem poteſtatem, & auctoritatem impartitus eſt. Idemque Sanctitas ſua in cauſis nunc in quauis inſtantia coram eiſdem Iudicibus pendentibus ſimiliter obſeruari mandauit.

Talesq. beneficiis renunciantes, & litigantes, etiam ſi lis reſeruata teneantur ad damna, & intereſſe, &c.

§. 2. Præterea decreuit, & declarauit ſic ſignantes, ſeu cedentes & nihilominus lites huiuſmodi proſequen. ne eorum malitia illis prodeſſe, & fouentibus bonũ ius nocere valeat, ad fructuum, reddituum, & prouentuum dictorum beneficiorum per eos perceptorum reſtitutionẽ, ac expenſarum in litibus huiuſmodi factarum refectionem, omniaque, & ſingula damna, & intereſſe in quibus condemnati fuerint, ſi non ceſſiſſent, vel reſignaſſent, per Iudices, tam ordinaria, quam delegata, vel alia auctoritate fungentes, coram quibus lites ipſas pro tempore pendere, ſeu moueri contigerit condemnandos fore, & condemnari debere, ac ad id teneri, & obligatos eſſe. Ipſoſque ac etiam in dictis beneficiis ſucceſſores quoſcumque ad paritionem ſententiæ, ſeu ſententiarum, ac literarum executorialium pro tempore latæ, ſeu latarum, & decretarum, a quibus appellare non liceat, ad reſtitutionem, ſeu relaxationem poſſeſſionis, ac fructuum, reddituum, & prouentuum, necnon refectionem expenſarum, ac damnorum, & intereſſe huiuſmodi perinde, ac ſi contra eoſdem ſucceſſores ſententia, ſeu ſententiæ latæ, & literæ executoriales huiuſmodi decretæ fuiſſent, cogi, & compelli. Sic tamen quod poſtquam alter ipſorum ſententiæ, ſeu ſententiis, ac reſtitutioni, vel relaxationi poſſeſſionis, & fructuum, reddituum, & prouentuum, necnon damnorum, & intereſſe huiuſmodi refectioni, aliiſque præmiſſis realiter, & cum effectu paruerit, aliter deſuper moleſtari non poſſit.

Decretum irritans.

§. 3. Et ita in præmiſſis omnibus, & ſingulis per eoſdem, & alios quoſcumque Iudices, & etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſub lata, & cet. iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & cet.

Papa ſubſcrip.

Placet, publicetur, & deſcribatur. I.

Publ. Conſt.

Lecta, & publicata fuit ſupradicta Conſt. Romæ in Cancell. Apoſt. Anno Incarnat. D m. 15o. die vero Sabbati 26. menſis Octobr.

XVIII.

Vaſſallorum obligationes de cetero fiendæ, pro eorum Dominis Sedi Apoſtolicæ ſubiectis, nullæ erunt. Et Domini eorum Vaſſallos ab obligationibus iam factis indemnes releuare, & pecunias ſolutas infra ſex menſes reſtituere cogentur.

Hæc prohibitio quoad obligationes Communitatum, confirmata, & extenſa fuit à Sixto V. inf. in eius conſtit. 42. Inter varias, & Clem VIII. in conſt. 10. Pro commiſſa, vbi alia de Communitatibus videbis. Prout de Baronibus alia inſpicies in conſt. 41. d. Clem. VIII. Inſtitit.

PIVS PAPA QVARTVS.

Motu proprio, &c.

Edita A. D. 1560.

Cauſæ iſtius conſtit.

QVia non ſolum ex debito charitatis, & Paſtoralis officij, quo omnium noſtrorum, & Rom. Eccleſiæ ſubditorum, præcipuam curam tenere debemus, ſed pro intereſſe etiam pecuniario Sedis, & Cameræ præfatæ, debemus proſpicere, & curare, vt ex terris, ciuitatibus, oppidis, caſtris, villis, & locis, temporali dominio Comitum, Baronum, Domicellorum, aut alias quomodolibet nuncupatorum, nobis ſubditorum oriundi, aut illarum illorumque incolæ, & habitatores, ſuis facultatibus non exhauriantur, quandoquidem ad paupertatem redacti, non valerent ſoluere ſubſidia, & ſufferre onera quæ nobis, & Sedi, ac Cameræ præfatis, ratione ſuperioritatis, & alias tam ordinarie, quàm extraordinarie, prout contingit, præſtare tenentur, & conſueuerunt. Et (ſicut accepimus) prauus quidam abuſus a multis annis citra inoleuit, quod nonnulli ex Comitibus, Baronibus, & aliis temporalibus Domicellis, præfatis, per ſeipſos, vel per alias ad eorum commodum interpoſitas perſonas accipiendo pecunias mutuo, ſeu alios contractus faciendo, faciunt ciuitatum, oppidorum, caſtrorum, terrarum, villarum, & locorum, ſibi ſubditorum vniuerſitates, & homines, & plerumque etiam particulares, accedere, & fideiubere, ſeu principaliter, & in ſolidum obligare, & adueniente tempore ad faciendam ſolutionem, vel ſatisfactionem, ipſis Dominis non ſoluentibus, neque ſatisfacientibus, miſeri ſubditi coguntur, vel de ſuo ſoluere, & ſatisfacere, ac depauperari, vel ſoluere, & ſatisfacere non valentes, cenſuris, & interdictis ſubiici, ac per executores tribulari, immenſiſque faſtidiis vexari, & demum ad ſoluen. & ſufferen. Cameræ Apoſtolicæ ſubſidia, & alia præfata impotentes reddi.

Domini reſtituant inf. ſex menſes Vaſſallis pecunias pro eis ſolutas.

§. 1. Nos igitur tot inconuenientibus occurrere, illorũque occaſionem tollere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Vniuerſis, & ſingulis Comitibus, Baronibus, Domicellis, & aliis præfatis, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, priuationiſque dominij, ciuitatum, oppidorum, caſtrorum, villarum, & locorum præfatorum ipſo facto incurrendis pœnis, in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus, & mandamus, vt quicumque ex eis, pro quibus, ſeu pro quorum commodo, vtilitate, & intereſſe, immediate, vel aliis perſonis median. vel ſuppoſitis eorum ſubditi vniuerſaliter, vel particulariter, ex quacumque cauſa, & quocumque modo obligati hactenus fuiſſe reperiuntur, debitum per ipſos ſubditos ſic lata, ſeu quomodolibet expoſita, integre infra ſex menſes proximos reſtituiſſe.

Et ab aliis obligationibus indemnes releuent eoſdem ſubditos.

§. 2. Et pro aliis obligationibus non ſolutis neque ſatisfactis debitis temporibus, de ſuis propriis abſ-

que ſubditorum damno aliquo, ſoluiſſe, & ſatisfeciſſe, ipſoſque ſubditos, etiam non petentes, vere & realiter indemnes, & penitus ſine damno releuaſſe. Et nihilominus omnes, & ſingulas confeſſiones, & quietationes, & liberationes dictorum Dominorum per ipſos ſubditos, circa releuationem indemnitatis huiuſmodi, non interueniente vera, & reali ſatisfactione etiamſi iuratæ fuerint, irritas, & nullius momenti fore, & eſſe decernimus.

Obligationes Communitatum, & Vaſſallorum de cetero pro Dominis ſendæ, nullius momenti.

§. 3. Inſuperque omnes, & ſingulas fideiuſſiones, & acceſſiones, etiam cum clauſula, Principaliter, & in ſolidum, necnon vti principales, & tàm perſonales, quàm reales, & alias quaſcumque obligationes, & promiſſiones, per Vniuerſitates, & perſonas ſubditas præfatas, ſiue vniuerſaliter, ſiue particulariter, etiam in ampliori forma Cam. Apoſt. cum iuramento, cenſurarum, & mandati executiui ſuſceptione, & promiſſione, etiam iurata, etiam de non vtendo remedio huius noſtræ prouiſionis, vltro ſeu ad preces, & inſtantiam, aut ad commodum, ſeu vtilitatem ſuorum in temporalibus Dominorum, immediate ipſis Dominus nominatis, ſeu illis non nominatis, alijs interpoſitis nominibus, & perſonis, de cetero perpetuis futuris temporibus, quocumque modo facien. & prout illas concernent deſuper conficienda inſtrumenta, nullius roboris, & momenti fore & eſſe. Vniuerſitateſque & perſonas ſubditas præfatas, nullo modo obligare, neque in iudicio, vel extra, vllā omnino fidē facere.

Decretum irritans.

§. 4. Sicque & non aliter per quoſcumque Iudices, etiam S.R.E. Cardinales, & Palatij Apoſtolici cauſarum Auditores, Cameræ Apoſtolicæ Regentem, & alios quoſcumque Iudices, in Alma Vrbe, & alijs quibuſcumque S.R.E. Terris, & locis, ſublata aliter iudicandi facultate iudicari debere. Ac ſi & quicquid ſecus fieri contingat, irritum, &c.

Publicata in Vrbe ligat ignorantes.

§. 5. Et præſentium (quas poſtquam per aliquem ex noſtris Curſoribus in locis conſuetis Vrbis affixæ, & publicatæ fuerint, omnes, etiam ignorantes, afficere volumus) ſolam ſignaturam, regulā contraria non obſtante, ſufficere decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obſtan. conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, priuilegijs Cameræ, & alijs quibuſcumque conceſſis, cuiuſcumque tenoris exiſtant, ſtatutiſque & conſuetudinibus locorum, etiam iuramento, &c. roboratis, ceteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque. Placet, & ita decernimus, & mand. I.

Papa ſubſcrip.

Anno a Natiuitate Domini 1560. Indict. 3. die vero 13. menſis Octobr. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papa IV. Anno I. retroſcripta litera affixa, & publicata fuerunt ad valuas Cancellaria Apoſt. & in acie Campi Floræ, ac ad valuas Baſilica Principis Apoſtolorum de Vrbe, per nos Iulium Parinum Clericum Terdonenſem, & Iacobum Cāra .D.N.P.P. curſ. Camillus Cherub. mag. curſ.

Publ. P. Anno 1560.

XIX. De Spolijs Clericorum ob illicitam negotiationem. Et de indultis Curialium, & Incolarum Almæ Vrbis ſuper dd. Spolijs.

Ad primam rubricæ partem, habes confirmationem Sixti V. in eius conſtit. 100. In conferendis. Et ad ſecundam vide pro Curialibus indultum Pauli V. in conſtitut. 18. In eminenti, vbi plene notabo. Et præcipue pro Militia S. Ioannis Hieroſolymitani, habes diſpenſationem hic infra in conſt. 29. Rom.

Scias autem Clericis in Agro Romano, & proprijs Terris licere agriculturam exercere, ex permiſſione, & indulto Clementis VIII. in conſt. 72. Inter multiplices. l. 5.

Edita An. D. 1560

P I V S E P I S C O P V S,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Decens eſſe cenſentes, & æquum, vt nos, qui alios in ſua iuſtitia confouemus, Cam. Apoſt. iura non negligamus, quin immo ne prætextu incertitudinis, illa ab aliquibus vſurpari, aut ſuper eis dubia aliqua oriri contingat, ita noſtræ declarationis remedio prouideamus, quod a nemine deſuper dubium aliquod deduci poſſit.

Cauſa conſt.

§. 1. Cum itaque ſicut accepimus, a nonnullis vertatur in dubium, an res & bona per Clericos, etiam in ſacris ordinibus conſtitutos ex negociatione illicita, aut alias contra ſacros Canones acquiſita, vti Spolia, vel alias ad Cameram præfatam iure legitimo ſpectare, & pertinere debeant. Nos omnes deſuper hæſitationis materias ſubmouere, ac cauillationibus, & altercationibus, ac litibus viam præcludere, & denique malitijs eorum, qui iura dictæ Cameræ vſurpare ſatagunt, obuiare, aliaſque in præmiſſis opportune prouidere volentes.

Clericorum bona ex illicita negotiatione, vel alias contra ſacros Canones acquiſita ad Cam. Ap. ſpectant, vt ſpolia.

§. 2. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernimus, & declaramus, omnia, & ſingula, res, & bona, cuiuſcumque qualitatis, & quantitatis exiſtentia, ac in quibuſuis regionibus, & regnis, ac dominijs, tam citra, quàm vltra montes, & maria conſiſtentia, per quoſuis clericos, tam ſæculares, quàm quorumuis, etiam Mendicantium Ordinum, ac Militarium regulares, etiam in ſacris ordinibus conſtitutos, cuiuſcumque ſtatus, ordinis, & conditionis fuerint, ac Archiepiſcopali, Epiſcopali, vel alia maiori dignitate præfulgeant, ex negociatione illicita, aut alias contra ſacros Canones quomodolibet acquiſita, quæ pro tempore poſt obitum eorum, qui etiam ex facultate quā habuerint teſtandi, condito teſtamento, vbiuis locorum deceſſerint, & decedent, aut quibus illos, etiam eis viuentib. priuari, & eis deſtitui contigerit, & præſertim quondam Andreæ Iapiro de S. Ioanne Rotundo presbyteri, ſeu Religioſi, extra Rom. Curiam ad illam forſan veniendo defuncti, hactenus remanſerunt, remanent, & remanebunt, ad eamdem Cameram & non alios, etiam in quibuſuis Cathedralibus, etiam Metropolit. & Collegiatis, ac alijs Eccleſijs, Monaſterijs, Hoſpitalibus, Militijs, ceteriſque beneficijs Eccleſiaſticis cum cura, ſæcularibus, & quorumuis Ordinum regularibus qualitercumque qualificatis ſucceſſores, illa in titulum, commendam, adminiſtrationem, commiſſionem, ac alias quomodolibet pro tempore obtinentes, etiamſi ad illa, vigore prioris tituli, ius regrediendi, ſeu accedendi, aliquibus conceſſum fuerit, ſpectaſſe, & ſpectare, ac ſub nomine ſpoliorum venire, illaque vti Spolia ad Cameram ipſam pertinentia perpetuo colligi, & recuperari potuiſſe, poſſe, ac debere.

Decretum irritans.

§. 3. Et ita per quoſcumque Iudices quauis auctoritate fungētes in quacumque inſtantia, ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere. Necnon irritum, & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio, & facultates.

§. 4. Mandantes dilecto filio noſtro Guidoni Aſcanio Sanctæ Mariæ in Via lata, Diac. Card. de Sancta Flora nuncupato, Camerario noſtro, & eius in Camerariatus officio ſucceſſoribus, quatenus Spolia ipſa, prout alia ipſius Cameræ iura, exigi, & recuperari, ac præſentes inuiolabiliter obſeruari faciat, nec permittat Cameram ipſam, vel pro ea agentes, deſuper modo aliquo moleſtari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quoslibet & rebelles, per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, & appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtan. fel. rec. Bonifacij P. VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, & alijs conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Eccleſiarum, Monaſteriorum, Ordinum, Militiarum, & beneficiorum prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis & dilectis filiis illorum Capitulis, Conuentibus, Superioribus, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam Motu & ſcientia ſimilibus, conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſt. nō facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo, &c.

Datum

D.P. An 1. die 5. Nouemb.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. Non. Nouemb. Pont. noſtri Anno primo.

Sequitur declaratio dictæ Conſtitutionis.

Edita A.D. 1560.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmanus Pontifex ex ſua circumſpecta prouidentia attendens ſuam Almam Vrbem, Apoſtolorum Petri & Pauli glorioſo martyrij cruore Domino noſtro IESV CHRISTO conſecratam, caput Orbis exiſtere, & Altiſſimum in ea ſacerdotij principatum, Chriſtianæque Religionis caput inſtituiſſe, & ad illam tamquam communem omnium Chriſtifidelium patriam de vniuerſis mundi partibus Chriſtifideles ipſos in copioſo numero confluere, vt illa eo amplioribus prærogatiuis decoretur, quo eſt omnium aliarum mater, cunctorumque ad eam vndequaque accedentium benigna receptrix & alumna, ac illius incolæ, & habitatores, ac Romanam Curiam ſequentes eo quietius & tranquillius in ea degant, quo ſe amplioribus fauoribus & gratiis nouerint communitos, nonnunquam à ſuis prædeceſſoribus in illorum fauorem conceſſa, pro illorum ſubſiſtentia firmiori, non ſolum approbat, ſed etiam innouat, & quæ poſtmodum ab eo emanarunt literæ Apoſtolicæ, ne defectu incertitudinis aliquid quod à mente ſua alienum ſit, oriri contingat, illas ita ſuæ declarationis adminiculo dilucidat, vt nulli hæſitationis & dubitationis ſcrupulus relinquatur, & alias deſuper diſponit, prout rerum & temporum qualitate penſata, conſpicit in domino ſalubriter expedire.

Iulius III. edidit bullam de qua ſupra.

§. 1. Nuper ſiquidem poſtquam fel. rec. Iul. PP. III. &c.

Omittitur quia ipſa bulla Iul. eſt ſup. lib. 1.

Hic vero alia edidit bullam huc præcedentem.

§. 2. Nos ex certis tunc expreſſis cauſis Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, per alias noſtras literas ſub dat. videlicet Non. Nouemb. Pont. noſtri Anno 1. decreuimus & declarauimus omnia & ſingula, &c.

Omittitur quia eſt bulla quæ præcedit.

Hic dubitabatur an eſſet contra conſt. Iulij III. Vnde hic declarat non fuiſſe præiudicatum priuilegijs Curialium, & non extendere ad Card. ... decedentes, aut ... teſtandi facultate habentes ex priuilegio aut licentia Sedis Apoſt.

§. 3. Cum autem ſicut nobis innotuit, à nonnullis hæſitetur, an ex his literis noſtris ſtatuto, & ordinationi Iulij prædeceſſoris huiuſmodi præiudiciũ aliquod generatum ſit, aut dici, ſeu cenſeri poſſit, Nos qui Vrbis decorem & venuſtatem ac illius incolarum prædictorum proſperum & felicem ſucceſſum ſinceris exoptamus affectibus, quique illam non minoribus fauoribus quam dicti prædeceſſores proſecuti ſunt proſequi intendimus, ne propter noſtræ declarationis defectũ, ex veritatis ſuppreſſione contra mentem & voluntatem noſtras cuiquam præiudicium generetur, quantum in nobis eſt prouidere volentes, ac dictarum noſtrarum literarum veriorem tenorem præſentibus pro ſufficienter expreſſo habentes, necnon motu & ſcientia ſimilibus, literas noſtras prædictas ad S.R.E. Cardinales, etiam vbiuis locorum decedentes, ac eorum bona vbique exiſtentia nullo pacto, ad Vrbem & Curiam præfatas, necnon Prælatos, Officiales, ac alios ſæculares, & cuiuſuis Ordinis regulares clericos, ceteroſque tam in Vrbe & Curia præfatis pro tempore exiſtentes, & in ea, ſeu eius diſtrictu decedẽtes, quã alias alibi vbiuis locorum, etiam vltra montes & maria exiſtentes teſtandi tamen, codicillandi, & alias de bonis ſuis quibuſcumque quomodolibet diſponendi facultatem, ſeu etiam quod eis ab inteſtato decedentibus eorũ bona ad ipſorũ proximiores, & qui niſi beneficiati eſſent ſuccedere deberent, deuoluantur & debeant, ſpecialem ab Apoſt. Sede vel officiorum ſuorum ratione priuilegiorum, aut ex alio quouis titulo pro tempore habentes, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ, perſonas minime ſe extendere, neque illos, aut eorum aliquem comprehendere, ſed ab eis penitus exceptos fuiſſe, fore & eſſe, ac dici & cenſeri, & alias eaſdem noſtras literas etiam abſque verbis, aut alios contra ſacros canones, in illis appoſitis in omnibus & per omnia, ac ſi illa in eis appoſita non fuiſſent, ſeu illæ ſine eis emanaſſent, ſtare, & in ſuis robore, & efficacia permanſiſſe, & permanere debuiſſe & debere.

Confirmatio conſt. Sixti IV & aliorum.

In eas quæ ... in bullo S.D.N. Pauli IV. ... tur.

§. 4. Declarantes eiſdem Motu & ſcientia, tàm Iulij ſtatutum, & ordinationem huiuſmodi, quam per Sixtum IV. & Alex. VI. Leonem X. & alios Rom. Pont. etiam prædeceſſores noſtros, ac etiam nos, etiam in Conclaui in quo diuina diſponente clementia ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti fuimus, etiam in ipſius Vrbis, & eius ædificiorum, Romanæque Curiæ & eius Officialium ac aliarum perſonarum prædictarum, etiam extra Vrbem, & quibuſuis prouinciis, etiam vltra montes & maria, vt præfertur, in genere, vel in ſpecie, circa teſtandi, & ſuccedendi huiuſmodi facultatem quomodolibet conceſſa priuilegia, & indulta, ac cum inhibitionum decretorum, & in eis contentis clauſulis Iulij prædictas, ac aliorum prædeceſſorum prædictorum ſingulas deſuper confectas literas, & inde ſecuta quæcumque, quorum omniũ tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, etiam ad hoc vt omnes & ſinguli ſupradicti de omnibus, & ſingulis eorum rebus & bonis, etiam nulla quantitatis, & acquiſitionis ipſorum bonorum diſtinctione habita, libere diſponere valeant, ac ſi dictæ noſtræ literæ non emanaſſent, aut aliæ in poſterum emanarent, dicta auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, confirmamus, & innouamus, necnon illis perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus. Et nihilominus pro potiori cautela, illa omnia & ſingula eiſdem modis & formis, quibus per dictos prædeceſſores conceſſa fuerunt, de nouo eiſdem auctoritate, & tenore, ac Motu & ſcientia ſtatuimus, ordinamus, & concedimus, necnon illa valida, & efficacia exiſtere ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter obſeruari ac ſingulis ſupradictis ſuffragari.

Decretũ irritans.

§. 5. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per Camerarium, Præſidentes & Clericos præfatos ac quoſcumque alios Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores & ipſius Eccleſiæ Rom. Cardd. ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate iudicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtan. præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Cameræ, & Eccleſiarum, ac Monaſteriorum, & Ordinum prædictorum, & quibuſuis aliis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon priuilegiis, indultis & literis Apoſtolicis, illis ſub quibuſcumque ten. & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, conceſſis, & approbatis, ac innouatis. Quibus omnibus, illorum ten. præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; ac omnibus illis quæ Iulius, & alij prædeceſſores præfati in dd. ſuis literis voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§. 7. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum tranſumptis, ſeu copiis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & alicuius Prælati ſigillo munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra vbique adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrarum declarationum, decretorum, approbationis, confirmationis, innouationis, adiectionis, ſtatuti ordinationis, conceſſionis, derogationis, & voluntatis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D.P. An 2. die 5. Febr.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1560. nonis Febr. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1561. Indict. 4. die vero 15. menſis Febr. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. Anno I. retroſcripta literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, & valuis Cancellariæ Apoſt. per nos Iacobum Curra, & Antonium Clerici Curſores.

Franciſcus Rogerius Mag. Curſ.

Confirmatio & noua conceſſio omnium facultatum, & priuilegiorum S.R.E. Camerario, hactenus à ſummis Pont. conceſſorum.

Ad hæc vide conſtit. 65. Clem. VIII. In conferendis. vbi plene notabo.

PIVS EPISCOPVS.
Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

PRouidentia Romani Pontificis plurimum circumſpecta, nonnumquã ea, quæ certis ſuadent. b. cauſis, per eius prædeceſſores geſta ſunt, ex alijs non minus rationabilibus cauſis, alterat, & ad priſtinum ſtatum reducit, ac quælibet in ſua iuriſdictione, & poſſeſſione conſeruat, & manutenet, prout æquitas ſuadet, & id in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Camerarius habuit multas facultates & priuilegia vſque ad Paulũ IV. qui illa limitauit.

§. 1. Sane cum dilectus filius noſter Guido Aſcanius S. Mariæ in Via lata Diaconus Card. de Sancta Flora nuncupat. modernus, & qui ante eum pro tempore fuerunt S.R.E. Camerarij, multa & diuerſa priuilegia, eis, eorumque Camerariatus officio à quampluribus Rom. Pont. prædeceſſoribus noſtris cõceſſa habuerint & habeant, ac in illorum poſſeſſione pacifica & quieta, vſque ad tempus fel. rec. Pauli Papæ IV. prædeceſſoris noſtri, qui ex certis cauſis animum ſuum mouentibus, id expedire ratus, illa limitauit, ſeu ſuſpendit, aut reuocauit, extiterint.

Hic autẽ Põt. illa cõfirmat, & de nouo cõcedit.

§. 2. Nunc vero experientia rerum omnium magiſtra docente, priuilegia ex rationabilibus cauſis conceſſa, ac publicæ commoditati vtilia fore comperientes, & propterea eorumdem prædeceſſorum noſtrorum veſtigijs inhærentes, Motu proprio, non ad alicuius inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, limitationem, ſeu ſuſpenſionem, aut reuocationem priuilegiorum huiuſmodi per præfatum Paulum prædeceſſorem, vt præmittitur, factas harum ſerie reuocantes, omnia, & ſingula priuilegia, moderno, & pro tempore exiſtentibus eiuſdem S.R.E. Camerarijs, eorumque Camerariatus officio huiuſmodi, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros conceſſa, quorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis haberi volumus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, in omnibus, & per omnia, prout ante limitationem, ſuſpenſionem, aut reuocationem Pauli prædeceſſoris huiuſmodi erant, confirmamus, approbamus, & innouamus. Et nihilominus potiori pro cautela, quatenus opus ſit, ea omnia moderno, & pro tempore exiſtentibus ipſius S.R.E. Camerarijs, eorumque Camerariatus officio huiuſmodi de nouo concedimus.

Quibuſcumque non obſtantib.

§. 3. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. etiam per præfatum Paulum prædeceſſorem, etiam quoad Hebræorum viuendi modum, & tolerantias eiſdem Hebræis non concedendas, ac alias quomodolibet editis, quibus, illarum tenores ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita omnino ſeruata eſſet, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, quoad præmiſſa motu ſimili, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrarijs quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§. 4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, voluntatis, confirmationis, approbationis, innouationis, conceſſionis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D.P.A. 1. die 13. Nouemb.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. Idib. Nouemb. Pontificatus noſtri anno 1.

XXI. Contra pugnantes in duello, & illud vbique gentium permittentes, ſpectantes, compliceſque, &c.

Duellorum vſum vetuit in Statu Eccleſiaſtico Iul. II. ſup. conſt. 19. Regis. & deinde Leo X. in conſtit. 31. Quam Deo. Eaſque ſimpliciter confirmauit Clem. VII. & ideo eius bullam non poſui.

Sanctio iſta ampliata fuit à Clem. VIII. vt inf. in eius conſt. 11. Illius, vbi cetera notabo.

PIVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Edita A.D. 1560.

Exordium.

EA quæ à prædeceſſoribus noſtris Roman. Pontificibus, ſuadentibus legitimis cauſis emanarunt, libenter approbationis, & innouationis munimine ſolidamus, vt eo firmius illibata perdurent, quo ſæpius fuerint Apoſtolica auctoritate munita, illaque de nouo ſtatuimus, & ampliamus prout rationabiles cauſæ perſuadent, & hoc in domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Clem. VII. edidit bullam de qua hic.

§. 1. Dudum ſiquidem à fel. rec. Clemente Papa VII. prædeceſſore noſtro emanarunt literæ in quibus nonnullæ aliæ inſeruntur tenorum ſub ſequentium.

Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam, Conſueuit, &c.

Cauſa conſtit.

Omittitur reſiduum, quia ſimpliciter confirmat bullas citatas in rubrica.

§. 2. Cum autem ſicut nobis innotuit, quamplurimi Duces, Comites, Marchiones, Domicelli, Barones, & alij in temporalibus domini, vicarij, communitates, & vniuerſitates ciuitatum, terrarum, & locorum eidem Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectorum, nonnullique alij ſingularia certamina exoptantes, & alij etiam, vt præfertur, ſubditi illa videre cupientes, ſuorum ſtatus, ſalutis, & honoris immemores literis prædictorum huiuſmodi contrauenire, & cenſuras, ac pœnas in illis contentas paruipendere non verentur, in animarum ſuarum perniciem, & diuinæ maieſtatis offenſam, ac Reipublicæ læſionem.

Confirmatio conſt. Iulij II. Leon. X. Clem. VII.

§. 3. Nos quorum eſt ſceleratorum inſolentiis quibus aduerſum Deum & proximum, ac dictæ Sedis auctoritatem veluti Catholicæ profeſſionis inimici ſæuiunt, ſalubriter reprimendis, ne ipſorum inualeſcat præſumptio, & peruerſitas extollatur intendere, & ne literæ prædictæ quæ prouida deliberatione ab ipſis prædeceſſoribus emanarunt, contemptibiles reddantur, ſed illarum tranſgreſſores debita animaduerſione puniantur, prouidere volentes, Motu proprio non ad aliquorum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, ſingulas Iulij, Leonis, & Clementis, prædeceſſorum prædictorum literas cum ſtatutorum, ordinationum, adiectionum, decretorum, declarationum, confiſcationum, incorporationis, applicationis, voluntatum, & mandatorum, ac omnibus, & ſingulis alijs in eis reſpectiue contentis clauſulis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & innouamus, & perpetuo firmitatis robore ſubſiſtere, & ſingulos quos literæ ipſæ concernunt, & concernent, ſub excommunicationis, anathematis, maledictionis, perpetuæ infamiæ, diffidationis, criminis læſæ maieſtatis, ſeditionis, rebellionis, confiſcationis, & priuationis ſtatuum, & dominiorum, ac Feudorum, & Vicariatuum, ac aliorum bonorum ſuorum, ac depoſitionis illorum, necnon inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ac interdicti, ac alijs cenſuris, ac pœnis eccleſiaſticis, & temporalibus, aliiſque in eiſdem literis contentis, quas contrauenientes eo ipſo incurrant, & inteſtabiles fiant, ac vltra pœnas prædictas carceribus mancipari & detineri, & pœnis prædictis irremiſſibiliter puniri debeant, perpetuo obſeruari, & per executores in dictis literis deputatos aduerſus eoſdem contrafacientes ad totalem executioné dictarum pœnarum procedi debere decernimus.

Extẽſio cõſtitutionum ad autores duellantium & affigentes, vel ſubſcribẽtes cartas duelli.

§. 4. Illaque tàm ad pugiles taliter pugnantes, quàm eos ad id tentantes, & prouocantes, aut locum, ſeu campum ad pugnandum dantes, ſeu concedentes, ac in illis aſtantes, & intereſſentes, ac certantes, comitantes, & conſiliuam præſtantes, necnon conſulentes, ac adhærentes, & fautores, necnon chartas certaminis, ſeu duelli ſubſcribentes, vel affigentes aut publicantes, etiam ſi prædictæ, ſeu cuiuſcumque alterius dignitatis, nobilitatis, ſtatus, gradus, & ordinis, tàm eccleſiaſticæ, quàm mundanæ exiſtant, etiam ad hoc vt ipſi vltra pœna prædictas excõmunicationis maioris latæ ſententiæ à pœná, à qua nonniſi à nobis ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente abſolui poſſunt, eo ipſo incurrant, & ſi Eccleſiaſtici fuerint, etiam omnibus & ſingulis Eccleſiis,

mona

monaſterijs, dignitatibus, & aliis beneficiis Eccleſiaſticis per eos obtentis, ſeu in quibus, & ad quæ ius eis competit, eo ipſo priuati, & ad illa ac alia in poſterum obtinenda inhabiles exiſtant, necnon illa tanquam per priuationem huiuſmodi vacantia ab aliis impetrari poſſint, extendimus & ampliamus.

Innouatio ſtatutorum a Iulio II. Leon. X & Clem. VII.

§. 5. Et nihilominus præmiſſa omnia & ſingula prout per Iulium, Leonem, & Clementem prædeceſſores præfatos, ſtatuta & ordinata, inhibita, decreta & mandata fuerunt, in omnibus & per omnia de nouo ſtatuimus, ordinamus, inhibemus, decernimus, declaramus, & mandamus.

Reuocatio quarumcumque concessionum.

§. 6. Ac omnes conceſſiones duellorum huiuſmodi, & facultates deſuper prædictis, ſeu aliis quibuſuis perſonis per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, quibuſuis formis & verborum expreſſionibus forſan conceſſas & approbatas, & innouatas, harum ſerie reuocamus, caſſamus & annullamus.

Monitio ad omnes Principes Christianos etiam non ſubiectos R. E. ne duella & certamina permittant.

Ad quod habes Conc. Trid. ſeſſ. 25 c. 19 de reform. ut in bulla Clem. VIII. & in ea notis.

§. 7. Et inſuper cupientes, illa & tam deteſtabilem pugnantium, & aliorum loca ad pugnandum, ac alias in præmiſſis fauorem præſtantium, & denique tanti ſceleris fautorum nequitiam, non ſolum in terris & locis eidem Romanæ Eccleſiæ, vt præfertur, ſubiectis, ſed alias vbilibet penitus reprimi & aboleri, ac ſingulorum Chriſti fidelium animarum periculis obuiare, per viſcera Domini noſtri Ieſu Chriſti, rogamus & obteſtamur vniuerſos & ſingulos totius Orbis Imperatorem, Reges, Duces, etiam armorum, Marchiones, Barones, ceteroſque Principes Chriſtianos, necnon dominia, potentatus, communitates ciuitatum, ac vniuerſitates oppidorum, caſtrorum, terrarum & locorum quorumcumque, illorumque in temporalibus dominos, ac etiam militum, tam equeſtrium, quam pedeſtrium, capitaneos & præfectos etiam temporali ditioni ipſius Romanæ Eccleſiæ non ſubditos, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, ac præeminentiæ fuerint, vt diuini nominis intuitu, & pro ſua in nos & hanc Sanctam Sedem Apoſtolicam deuotione & reuerentia, necnon fidei cultu & conſeruatione, ac animarum eorum qui huiuſmodi duella diabolica fraude decepti perquirunt ſalute, dicta duella, ſeu alia ſingularia certamina in ſuis Regnis, Ducatibus, Marchionatibus, Baroniis, Dominiis, terris & locis nullatenus fieri permittant, immo ne fiant expreſſe prohibeant & diſſuadeant: diſtrictius præcipientes eis, ne vllo vnquam tépore huiuſmodi duella ſeu certamina quouis prætextu, ſeu quauis occaſione vel cauſa admittere, aut aliquos ad id irritare ſeu prouocare, vel illis intereſſe, aut ve fiant pati, ſeu permittere audeant, vel præſumant; alioquin eos, ac etiam extra terras & loca ditionis Eccleſiæ huiuſmodi non ſubiecta duella, ſeu ſingularia certamina huiuſmodi, aut diffidationes deſuper facientes, & ad id irritantes, prouocantes, & auxilium, conſilium, vel fauorem dantes, ac illis aſtantes & intereſſentes, & ſimiliter chartas deſuper ſubſcribentes aut publicantes, ſeu de illis ſe intromittentes, eorumque ac ipſorum ſingulos ab Imperatore & Regibus inferiores maioris excommunicationis, & vltra eam ſi Eccleſiaſtici fuerint, priuationis & inhabilitatis pœnis prædictis ſubiacere, illaſque incurrere, & ab eis præterquam à nobis, ſeu dicto Rom. Pont. pro tempore exiſtente, vt præfertur abſolui, aut aduerſus illas reſtitui, ſeu rehabilitari non poſſe neque debere decernimus & declaramus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 8. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis quæ dicti prædeceſſores in ſingulis eorum literis prædictis voluerunt non obſtare; ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. I 13. Nouemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, 1560. Idibus Nouembris Pontificatus noſtri anno primo.

XXII. Approbatio Archiconfraternitatis Orationis & Mortis, nuper in Vrbe inſtitutæ, ad Orationem quadraginta horarum, ſingulis menſibus publice peragendam, Et pauperum defunctorum cadauera, gratis & decenter ſepelienda, cum indulgentiarum conceſſione.

Huiuſmodi Orationem, in cunctis Vrbis Eccleſiis, locisque piis, præſcripta Eccleſiarum, & temporis diſtributione, abſque intermiſſione fieri iuſſit Clem. VIII. in ſua Conſtitut. 17. Graues. qua adhuc ſeruatur. De indulgentiis autem, attende conſtitut. Pauli V. mox edendam, quam vidi firmatam ſub die 1. Decembris 1605.

PIVS EPISCOPVS, *Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Edita An. D. 1560.

Proœmium.

Diuina diſponente clementia ad ſummi Apoſtolatus apicem meritis licet imparibus ſublimati, Chriſti fidelium omnium votis, præſertim ad charitatis, aliorumque piorum operum exercitium, & deuotionis ſinceritatem certumque orationum & ieiuniorum Altiſſimo pura mente conſecrandorum ordinem tendentibus, ac ipſorum fidelium Societatibus, ſalubribuſque illarum ordinationibus, quo propterea pie inſtitutæ fuiſſe dicuntur, libenter potiſſimum cum à nobis petitur, Apoſtolici muniminis præſidium adiicimus, ac eoſdem fideles, vt ad opera huiuſmodi feruentius amplexanda prócliuiores efficiantur, indulgentiis, & peccatorum remiſſionibus frequenter inuitamus, vt exinde deſiderabilia ſalutis æternæ præmia facilius valeant promereri.

In Vrbe quidam Christi fideles instituerunt Confraternitatem Orationis & Mortis ad Orationē 40. horarū menſe quolibet, faciendam, Et pauperum defunctorū corpora decenter ſepelienda, & alia pia opera exercenda.

§. 1. Sane ſicut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Guardianorum, Adminiſtratorum, & officialium Confraternitatis de Oratione, alias della Morte nuncupatæ, in Alma Vrbe inſtitutæ, petitio continebat, iam multis annis elapſis nonnulli Chriſti fideles in ipſa Vrbe degentes diuino inſtinctu moti, & pia mente conſiderantes, Orationes humiliter & deuotè à Chriſtifidelibus in vnum in Dei nomine conuenientibus factas, diuinæ Maieſtati gratas & acceptas exiſtere, ac illis, & eleemoſynis, aliiſque piis operibus ipſius Omnipotentis Dei Clementiam & miſericordiam impetrari, vnam Societatem, ſeu Confraternitatem vtriuſque ſexus perſonarum de Oratione, alias della Morte nuncupatam, in eadem Vrbe inſtituerunt, & inter alia ordinauerunt, vt ſingulis menſibus, diebus, & horis ad id per pro tempore exiſtentes eiuſdem Cófraternitatis Guardianos, ſeu Adminiſtratores, & officiales deſignandis & ſtatuendis ad imitationem quadraginta dierum, quibus Dominus noſter Ieſu Chriſtus in deſerto vitam humanam agens ieiunauit, ac etiam Sanctorum Apoſtolorum, & patrum primitiuæ Eccleſiæ, qui ad Deum ſine intermiſſione orabant, Oratio fieret, ad eumdem Omnipotentem Deum vocalis & mentalis, horas quadraginta continuas per homines & mulieres dictæ Societatis, ac alias perſonas ibidem intereſſe volentes, etiam ſi Confratres non eſſent, ac ipſi Confratres in principio cuiuſlibet Orationis ſingulo menſe in penultima eius Dominica, vel alio die fieri ſolitę Corpus Domini cum decenti pompa deferrent, Necnon pauperum, ac miſerabilium perſonarum decedentium corpora iam antea ſæpenumero abſque vlla forſan cæremonia præter conſuetudinem Chriſtianam delata, exemplo Thobiæ etiam propriis humeris deferrent, ac propriis faculis, intortitiis, & candelis, adhibitis, aliiſque expenſis neceſſariis ſepelirent, necnon ſingulo menſe pro animabus Confratrum defunctorum, ac eorum quorum corpora ab ipſis Confratribus humata forent anniuerſarium celebrarent, & infirmis egenis ipſius Confraternitatis de medico & eleemoſynis pro poſſe ſuccurrerent, illoſque & Confratrum charitate viſitarent, atque officia diuina, prout aliis Confraternitatibus conceſſum erat, exercerent.

Ordinationeſque pro regimine d. Confratern. constituunt.

§. 2. Cum autem ſicut eadem petitio ſubiungebat dicta Confraternitas, Spiritu ſancto adiuuante concurſu fidelium, qui ad illam confluxerunt, augmentum, & in dictis piis operibus incrementum non modicum ſuſcepérit, ac in dies augeatur, dictique Confratres qui ipſam Confraternitatem primo in S. Laurentij in Damaſo conſtituerunt, & ad præſens in S. Ioannis Euangeliſtæ in Ayra dictæ Vrbis Eccleſiis congregatam retinent, etiam pro illius directione & augmento nonnulla Capitula, & Statuta fecerint, & ediderint, ac Venerab. fratrem noſtrum

ſtrum Federicum Epiſcopum Præneſtinum S. R. E. Cardinalem de Cæſis nuncupandum in d. Confraternitatis Protectorem elegerint, prout in vno vel pluribus documentis, & forſan publicis deſuper confectis plenius dicitur contineri, Guardiani, & Adminiſtratores prædicti nobis humiliter ſupplicari fecerunt, vt inſtitutioni Confraternitatis, eiuſque Statutis & Capitulis huiuſmodi pro firmiori illorum ſubſiſtentia Apoſtolicæ confirmationis robur adiicere, ac alias in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic autẽ Pôt. d. Confraterni. eiuſq. ord. narrationes approbat, & de nouo conſtituit, accedente conſenſu Archiconfrat. Charitatis.
De quo cõſtat hic in fin.

§. 3. Nos igitur, qui Chriſtifidelium deuotionem, orationes & pœnitentiam, ac charitatis opera vbique locorum, ſed præcipue in ipſa Vrbe feliciter adaugeri, ſinceris deſideramus affectibus, hanc dictorum Confratrum deuotionem in Domino collaudantes, ac Guardianos, Adminiſtratores, & Officiales prædictos, ac eorum quemlibet à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, necnon omnium & ſingulorum documentorum prædictorum, tenores præſentibus pro expreſſis haben. huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, dummodo dilectorum filiorum Archiconfraternitatis Charitatis etiam de Vrbe ad infraſcripta accedat aſſenſus, inſtitutionem Confraternitatis de Oratione, alias de Morte nuncupatæ huiuſmodi, ac omnia & ſingula per Guardianos, & Confratres prædictos, circa præmiſſa edita, ordinationes & ſtatuta, ac prout illa concernunt cetera in eiſdem documentis contenta, licita & honeſta, ac ſacris Canonibus non contraria, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ex certa ſcientia approbamus, & confirmamus, ac omnes, & ſingulos iuris & facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus, illiſque omnibus perpetuæ firmitatis robur adiicimus. Et nihilominus eamdem Confraternitatem de Oratione, alias de Morte nuncupandam eiſdem modo & forma, quibus per ipſos Chriſtifideles inſtituta exiſtit, de nouo auctoritate & tenore præmiſſis inſtituimus, & etiam erigimus.

Eiuſq; officialib. dat poteſtate, quoſcũque in confraternit. recipiendi.

§. 4. Ac eiſdem Guardianis, Adminiſtratoribus, & Confratribus quaſcumque vtriuſque ſexus perſonas eis bene viſas, ac gratas, & acceptas, tàm Eccleſiaſticas, quàm ſæculares vndecumque exiſtentes, dictam Confraternitatem ingredi volentes, cuiuſuis licentia minime requiſita in eorum Confratres, ac Confraternitatis gremium recipien. & admitten. licentiam & facultatem concedimus.

Statuta cum auctoritate Protectoris cõdendi & reformandi.

§. 5. Eiſque cum eiuſdem Federici Epiſcopi, & deinceps pro tempore exiſtentis Protectoris ſui auctoritate, ſeu approbatione, quæcumque ſtatuta & ordinationes pro eiuſdem Confraternitatis felici regimine, ad piorum operum huiuſmodi exercitium, & alias circa præmiſſa, prout eis videbitur, & placuerit, condere, & reformare, quæ poſtquam condita, & reformata fuerint, eo ipſo Apoſtolica auctoritate approbata, & confirmata ſint, & eſſe cenſeantur, & per ipſos Guardianos, ac Adminiſtratores, & Confratres obſeruari debeant.

Crucẽ ligneã, & habitũ nigrũ deferendi.

§. 6. Necnon tàm in eorum Oratorio, quàm in proceſſionibus per Vrbem faciendis Crucem ligneam, & habitum conſuetum de tela nigra cum capuccis, ſiue pieceis deferre, prout etiam de præſenti deferunt.

Eleemoſynas, oblationes, & legata recipiendi, & in dictos pios vſus exponendi.

§. 7. Necnon eleemoſynas, & oblationes quaſcumque, ac etiam piorum Chriſti fidelium, etiam S.R.E. Cardinalium, aliorumque Prælatorum, & officialium, aliarumque perſonarum, tàm ſæcularium, quàm Eccleſiaſticarum, tàm hactenus, quàm in futurum vltimis voluntatibus, vel etiam inter viuos donationibus, vel largitionibus relicta, legata, hæreditates, & bona quæcumque eidem Confraternitati relinqui, & Confraternitatem illa ſic relicta recipere, & de illis illorumque fructibus in dictos pios vſus, prout illis videbitur diſponere, ac omnia & ſingula alia recipere, obtinere, & facere, & ad ea admitti poſſe ad quæ aliæ Vrbis prædictæ Confraternitates à Sede Apoſtolica approbatæ poſſunt & valent, citra tamen illarum præiudicium.

Confraternit. ad aliã Eccleſiam transferendi, & in ea Capellanum habendi, ad retinendum Ven. Sacramentum.

§. 8. Et inſuper Confraternitatem ipſam ad aliam Eccleſiam, ſeu locum ipſius Vrbis ſibi beneuiſum transferre; & inibi ſi Eccleſia non extet, Eccleſiam vnam cum ſuis Oratoriis & manſionibus; ſi vero Eccleſia inibi reperiatur de illius pro tempore Rectoris conſenſu vnam Capellam ſeu Oratorium, in qua, vel quo ſacratiſſimi Corporis Chriſti Sacramentum reconditum eſſe debeat, & ad eius Altare Capellanum ad id per eoſdem Guardianos, & Officiales ad eorum nutum eligendum, & amouendum, prout hactenus habuerunt, per quem miſſæ, & alia diuina officia celebrari, & ipſis Confratribus Euchariſtiæ, & alia ſacramenta Eccleſiaſtica miniſtrari poſſint, habere & retinere, ac conſtrui facere.

Defunctorũq; corpora in Eccleſiis eorum parochialibus ſuis expẽſis requiſitis parochis ſepeliẽ.

§. 9. Et ipſi Guardiani, & Officiales, ac Confratres dictæ Confraternitatis, & eorum Capellani quorumcumque pauperum decedentium corpora in parochiali Eccleſia ſub qua ipſi pauperes deceſſerint, ſeu illius Cœmeterio, ſi Cœmeterium habuerint dictæ Confraternitatis ſumptibus & expenſis, ac cum ſuis faculis, intorticiis, & candelis, cum licentia tamen atque intereſſentia eius Rectoris, ſeu Vicarij ſi vocatus adeſſe voluerit, ita quod ſi adeſſe noluerit dictæ Confraternitati ianuas Eccleſiæ prædictæ ad hunc effectum aperire omnino teneatur, in forma Eccleſiæ conſueta, & ſolemniter ſepelire, vel ſepeliri facere, libere & licite valeant, eiſdem auctoritate & tenore indulgemus.

Indulgẽtiarũ conceſſio pro Confratribus, Sororibus, & aliis.
Tu vide nouã diſpoſitionem Pauli V. cit. in rubr.

§. 10. Et inſuper vt Chriſtifideles eo libentius ad ingrediendum Confraternitatem huiuſmodi inducantur, & animarum ſalus peramplius propagetur, De Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis, præſentibus & futuris eiuſdem Societatis vtriuſque ſexus Confratribus, qui ad illam in diebus Orationis quadraginta horarum huiuſmodi acceſſerint, & pro noſtra, & pro tempore exiſtentis Pontificis Rom. ſalute, necnon d. Sedis, ac Principum, omniumque Chriſtianorum pace & tranquillitate pie orauerint, necnon Chriſti fidelibus, qui Eccleſiam Confraternitatis huiuſmodi in Natiuitatis, Veneris ſancti, & ſecunda feria octauæ Corporis D. N. Ieſu Chriſti feſtiuitatum diebus deuote viſitauerint, vere tamen confeſſis & contritis, vel firmum confitendi propoſitum haben. & ſimiliter orantibus, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem eiſdem auctoritate & tenore concedimus & elargimur. Eorum autem omnium & ſingulorum Confratrum, qui per totam primam, vel ſecundam dictæ Orationis noctem in eadem Oratione permanſerint, ac pro viribus, vt ſupra preces effuderint intuitu vnius animæ cuiuſcumq; fidelis defuncti, pro qua quicumque ex ipſis Miſerere mei Deus, & De profundis, Pſalmos, aut quinquies orationem Dominicam, & Angelicam ſalutationem humiliter in dictæ Orationis fine, coram Sanctiſſimo Sacramento dixerint, quoties id fecerint, centum annos. Illis vero Confratribus, qui dictorum pauperum decedentium corpora ad locum ſepulturæ detulerint, aut aſſociauerint, & infirmos prædictos viſitauerint, quoties id fecerint mille annos, & totidem quadragenas de iniunctis ſibi pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxamus. Necnon eiſdem Confratribus, quod liceat eis & eorum cuilibet, durante eorum infirmitate miſſam in domibus ſuis celebrari facere.

Facultas eligendi confeſſorem.
Tu vide d. cõſt. Pauli V.

§. 11. Necnon confeſſorem, ſeu confeſſores qui eos in mortis articulo ab eorum peccatis, & Sedi prædictæ in Bulla Cœnæ Domini legi conſueta reſeruatis, Religionis, & caſtitatis votis dumtaxat exceptis, dicta auctoritate abſoluere poſſint, eligere.

Facultas aggregandi alias Confraternit. Ad hoc vide eãdem conſt. Pauli V.

§. 12. Ac ipſis Guardianis, Officialibus, & deputatis pro tempore exiſtentibus quaſcumque Confraternitates extra Vrbem prædictam ſub huiuſmodi vocabulo, & inſtitutis pro tempore erectas omnibus & ſingulis prædictis, aliiſque priuilegiis, & indulgentiis ſibi deinceps concedendis, ſub conditionibus, & formis ſibi beneuiſis aggregandi, illaſque eis in toto, vel in parte communicandi facultatem ſimiliter concedimus, ac indulgemus huiuſmodi.

Clauſula huiuſmodi præſeruatiua.

§. 13. Et præſentes literas ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus derogationibus, vel limitationibus quarumcumque ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum per nos, & Sedem prædictam, etiam in fauorem fa-

bricæ

literæ, Baſilicæ Principis Apoſtolorum de ipſa Vrbe, expeditionis contra infideles & cruciatæ ſanctæ, vel aliter etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum, aut aliorum inſtantiam quomodolibet pro tempore factis nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, & de nouo conceſſas fore, ipſiſque Confratribus, & aliis fidelibus ſuffragari debere decernimus.

Clauſula derogatoria.

§. 14. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, ac in Prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac noſtra, de indulgentiis, & gratiis huiuſmodi ad inſtar non concedendis, aliiſque editis, & edendis Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, necnon quorumuis Eccleſiarum, & aliorum locorum; etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiiſque, indultis, & literis Apoſtolicis, & eorum Superioribus, ac perſonis, aliiſque quibuslibet ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum, derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, & Motu proprio, ac alias quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus, approbatis & innouatis, quibus omnibus etiam ſi de illis, ac totis illorum tenoribus ſpecialis, ſpecifica & indiuidua, non autem per clauſulas idem importantes mentio, aut quæuis alia expreſſio habenda, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli, &c.

D. R. An. Dn. 17. Nouemb.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. 15. Kalend. Decemb. Pontificatus noſtri anno primo.

Conſenſus Ar. hic confraternitatis Charitatis de Vrbe.

Anno Incarnationis Dominicæ 1561. die 7. Februarij, R. D. Antonius Lomellinus Protonotarius Apoſtolicus, Horatius de Marchianis, Chriſtophorus Lucarinus, Franciſcus Sangaletus deputati Societatis, ſeu Confraternitatis Charitatis de Vrbe per Franciſcum Puccium eorum procuratorem, omnibus & ſingulis retroſcriptis ſine tamen præiudicio priuilegiorum eiuſdem Confraternitatis Charitatis, & literarum expeditionis conſenſerunt, &c.

Tro Io. Baptiſta Doria. Io. Baptiſta Zianus.

XXIII. Indictio proſecutionis Sacri & Oecumenici Concilij Trid.

Concilium iſtud indictum fuerat à Paulo III. vt ſupra in eius conſtitut. 33. Initio. Abſolutumque & confirmatum fuit ab iſto Pontifice Pio IV. vt inf. conſtitut. 73. Benedictus. vbi ponam concord. Materia.

Datum An. D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Eccleſiæ regimen, licet tanto oneri impares, ſola Dei dignatione vocati, ſtatim circumferentes oculos per omnes reipublicæ Chriſtianæ partes; cernenteſque non ſine magno horrore, quam longe, lateque peſtis hæreſum & ſchiſmatis peruaſiſſet, & quanta Chriſtiani populi mores correctione indigerent; in eam curam, & cogitationem, pro ſuſcepti muneris officio incumbere cœpimus, quemadmodum ipſas hæreſes exſtirpare, tantumque, & tam pernicioſum ſchiſma tollere, moreſque adeo corruptos, & deprauatos emendare poſſemus.

Paulus III. & Iulius III. indixerunt Conc. Trident. ſed interruptum non fuit perfectum cauſis de quibus hic in contextu conſtitutionis.

§. 1. Cùm autem intelligeremus ad hæc ſananda mala aptiſſimum eſſe remedium, quod ſancta hæc Sedes adhibere conſueuiſſet, œcumenici, generaliſque Concilij eius congregandi, & Deo iuuante celebrandi, conſilium cepimus. Indictum illud quidem antea fuit à fel. record. Paulo Tertio, & eius ſucceſſore Iulio prædeceſſoribus noſtris, ſed variis de cauſis ſæpius impeditum, & interpellatum perfici non potuit. Siquidem Paulus cum id primo in Vrbem Mantuam, deinde Vicentiam indixiſſet, quaſdam ob cauſas in literis eius expreſſas id primo ſuſpendit, poſtea Tridentum tranſtulit. Deinde cum quibuſdam de cauſis illi quoque eius celebrandi tempus dilatum fuiſſet, tandem, ſuſpenſione ſublata, in eadem Ciuitate Tridentina inchoatum fuit. Verum ſeſſionibus aliquot habitis, nonnullis decretis factis, ipſum ſe poſtea Concilium aliquibus de cauſis, accedente etiam Sedis Apoſtolicæ auctoritate, Bononiam tranſtulit. Iulius autem qui ei ſucceſſit in eandem ciuitatem Tridentinam id reuocauit, quo quidem tempore facta alia quædam decreta ſunt. Sed cum noui in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuiſſent, & bellum in Italia, & Gallia grauiſſimum exarſiſſet, rurſus Concilium ſuſpenſum & dilatum fuit, acriter nimirum humani generis hoſte, aliaſque ex aliis difficultates, & impedimenta obiiciente, vt tantum Eccleſiæ commodum, quod prorſus auferre non poterat, ſaltem quam diutiſſime retardaret. Quantopere vero interea auctæ fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hæreſes, quantopere ſchiſma creuerit, ſine maximo animi dolore, nec meminiſſe poſſumus, nec referre. Sed tandem pius & miſericors Dominus, qui nunquam ita iraſcitur, vt miſericordiæ obliuiſcatur, Regibus & Principibus Chriſtianis pacem, & vnanimitatem donare dignatus eſt. Qua nos occaſione oblata, maximam in ſpem venimus, ipſius miſericordia freti, fore vt his tantis quoque Eccleſiæ malis eadem Concilij via finis imponatur. Nos itaque ad ſchiſma hæreſeſque tollendas, ad corrigendos & reformandos mores, ad pacem inter Chriſtianos Principes conſeruandam, celebrationem eius non eſſe duximus diutius differendam.

Iſte autem Pont. ex cauſis hic expreſſis actum Conc. proſequi mandat ad diem Reſurrectionis Domini 1561.

§. 2. Habita igitur cum Venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, factis etiam conſilij noſtri certioribus chariſſimis in Chriſto filiis noſtris Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & aliis Regibus atque Principibus, quos quidem, ſicut de eorum ſumma pietate, & ſapientia nobis pollicebamur, paratiſſimos ad ipſius Concilij celebrationem adiuuandam inuenimus, ad Dei Omnipotentis laudem & gloriam, atque Vniuerſalis Eccleſiæ vtilitatem de eorundem fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu, ſacrum Oecumenicum & generale Concilium, auctoritate eiuſdem Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum, qua nos quoque in terris fungimur, freti, & ſubnixi, in ciuitate Tridentina ad ſacratiſſimum diem Reſurrectionis Dominicæ proxime futurum indicimus, & ibi celebrandum ſublata ſuſpenſione, ſtatuimus atque decernimus.

Monetq. Prælatos vt accedant ad Concilium.

§. 3. Quocirca Venerabiles fratres noſtros omnibus ex locis Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, ceteroſque quibus in Concilio generali accedere, & ſententiam dicere iure communi, vel ex priuilegio, vel ex antiqua conſuetudine licet, vehementer in Domino hortamur, & monemus atque etiam diſtricte præcipiendo mandamus in virtute ſanctæ obedientiæ, in vi quoque iuramenti quod præſtiterunt, & ſub pœnis quas in eos, qui ad Concilia generalia conuenire neglexerint ſacris ſciunt eſſe canonibus conſtitutas, vt ad Concilium ibi celebrandum conueniant intra eam diem, niſi forte fuerint impedimento legitimo præpediti, quod tamen impedimentum per legitimos procuratores Synodo probare debebunt. Monemus propterea omnes, & ſingulos quorum intereſt intereſſeve poterit, vt in Concilio eſſe non negligant.

Hortatur etiam Imperatorem, Reges & Principes, vt per ſeipſos, vel eorū Oratores Concil. interſint, &c.

§. 4. Chariſſimos vero in Chriſto filios Romanorum Imperatorem electum, ceteroſque Reges & Principes, quos optandum ſane eſſet Concilio intereſſe poſſent, hortamur, & rogamus, vt ſi ipſi intereſſe Concilio non potuerint, vt Oratores ſuos prudentes, graues, & pios viros vtique mittant quo ipſorum nomine illi interſint, curentque diligenter pro ſua pietate, vt ex eorum Regnis atque dominiis Prælati, ſine recuſatione ac mora tam neceſſario tempore, Deo, & Eccleſiæ officium ſuum præſtent, eoſdem etiam curaturos eſſe minime dubitantes, vt per ipſorum regna & dominia tutum, ac liberum iter Prælatis, eorumque familiaribus, comitibus, & aliis omnibus ad Concilium euntibus, & ab illo redeuntibus pateat, benigneque ac comiter omnibus in locis recipiantur atque

atque tractentur; ſicut, quod ad nos attinet, ipſi quoque curabimus, qui nihil omnino prætermittere decreuimus quod ad tam pium & ſalutare opus perficiendum à nobis in hoc loco conſtitutis præſtari poſſit, nihil, vt Deus ſcit, quærentes aliud, nihil propoſitum habentes in hoc Concilio celebrando, niſi honorem ipſius Dei, diſperſarum ouium reductionem, ac ſalutem, & perpetuam Chriſtianæ reipublicæ tranquillitatem, ac quietem.

Hanc bullam Romæ publicari mandat.

§. 5. Vt vero hæ literæ, & quæ in eis continentur, ad omnium quorum oportet, notitiam perueniant: nec quiſquam ea excuſatione vti poſſit quod illa ignorauerit, præſertim cum non ad omnes quos de his literis certiores fieri oporteret, tutus forſitan pateat aditus, volumus, & mandamus, vt in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum & in Eccleſia Lateranen. tunc cum in eis populus, vt Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam, clara voce à Curiæ noſtræ Curſoribus, ſeu notariis aliquibus publicis recitentur, & poſtquã recitatæ fuerint, ad valuas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur: ibique quo legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquamdiu relinquantur. Cùm autem inde amouebuntur, earum exempla in iiſdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem & affixionem, omnes & ſingulos, qui his literis comprehenduntur, poſt duos menſes à die publicationis, & affixionis earum volumus perinde adſtrictos, & obligatos eſſe, ac ſi ipſiſmet illæ coram editæ, & lectæ fuiſſent.

Transſumptorum fides.

§. 6. Tranſumptis quoque earum quæ manu alicuius notarij ſcripta, ſubſcriptave, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munita, vt ſine dubitatione vlla, fides habeatur, mandamus atque decernimus. Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 1. 29 Nouemb.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1560. tertio Kal. Decemb. Pontificatus noſtri anno primo.

Papæ ſubſcrip.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

Cardinalium ſubſcriptiones.

Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Portuen.
Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Tuſculanus.
Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Præneſtin.
Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Albanen.
Ego Chriſtophorus Madrucius Card. Trid.
Ego Otho Truchſes Card. Aug.
Ego B. de la Cueua Card. S. Crucis.
Ego Ti. Card. Criſpus.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Io. Card. S. Vitalis.
Ego Io. And. Card. Meſſanen.
Ego Iac. Card. Puteus.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clemen. ſubſc.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Io. Card. Reumanus.
Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
Ego Thad. Card. Gaddus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Clem. Card. Aracæli.
Ego I. Card. Sabellus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego A. Card. Farneſius Vicecanc.
Ego Gui. Aſc. Card. Camerarius.
Ego Hip. Card. Ferrarien.
Ego Iul. Card. Vrbin.
Ego Aloy. Card. Cornelius.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Io. Card. de Medicis.
Ego Carolus Card. Borromæus.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1560. Indict. 4. die vero 2. menſis Decemb. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa IV. Anno I. retroſcripta literæ Apoſtolicæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in locis ſuprascriptis, iuxta earum ſeriem & tenorem, & etiam vt moris eſt, & illis amotis dimiſſis illarum copiis affixis per nos Bernardinum Andreutium, & Io Andream Panizzam Apoſtolicos Curſores.

Petrus Valtrius Mag. Curſ.

XXIV. Ordo, quo Prælati in ſacro Concilio Tridentino locum habere debent, in actibus publicis.

Iſtud Concilium hic idem Pontifex abſoluit & approbauit inf. in conſtitut. 73. Benedictus. vbi alia notabo.

Edita A. D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS, &c.

Exordium.

SIcut ea, quæ pacem & concordiam nutriunt, pura mente ſemper inquirimus, ita ex debito noſtræ paſtoralis ſolicitudinis tenemur illa ſubmouere, quæ diſcordiam ſuſcitare, & ſcandalum introducere poſſe videntur.

Declaratio præcedentiæ Prælatorũ in Concilio.

Hanc præcedentiã Legati Apoſtolici declararũt, nulli ius acquirere, aut tollere, vt legitur ſeſſ. 26. in fine.

§. 1. Itaque ad tollendam omnem controuerſiam materiarum, quæ inter Prælatos ad celebrationem ſacri Oecumenici & generalis Concilij in ciuitate Tridentina pro tempore congregatos, ſuper eorum præcedentia forte iam ſunt exortæ, & in dies oriri poſſunt. Volumus, ac vobis per præſentes mandamus, vt omnes & ſingulos Prælatos prædictos, videlicet Venerabiles fratres Patriarchas primo, ſecundo Archiepiſcopos, tertio autem loco Epiſcopos in quibuſuis actibus publicis, ſecundum gradum & ordinem ſuarum ad eorum Eccleſias promotionum (ita quod qui prius promotus ad eas fuerit in ſuo quiſque ordine prior exiſtat) incedere, ſedere, ac locum habere (nulla habita ratione ad ipſorum dignitates primatiales, ſiue veræ, ſiue prætenſæ illæ fuerint) auctoritate noſtra faciatis, ſtudioſeque & diligenter curetis, atque pro veſtra prudentia, ac pietate geratis, vt cuncta iſtic concordibus animis, in virtute Spiritus ſancti, cum Dei omnipotentis honore, atque timore, quiete, feliciterque procedere valeant.

Clauſula derogatoria.

§. 2. Non obſtantibus præmiſſis, & quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceterîſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. A. 1. 31. Decemb.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſc. die vltima Decemb. 1560. Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

XXV. Confirmatio, & extenſio iuriſdictionis, Præſidentis, & Camerarij Riparum Almæ Vrbis in cauſis ciuilibus & criminalibus, & etiam indultorum Nautarum, & Mercatorum Ripalium.

Hanc iuriſdictionem & indulta, vide in conſtitut. 6. Pauli III. Cum nobis. & in aliis ibi indicatis.

Edita A. D. 1660.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

Paulus III. & alij, his mercatoribus indulta conceſſerunt, vt in eius bulla eius in rubr.

CVpientes pro communi ac publica vtilitate, & commodo Vrbis noſtræ, & præcipuè Curialium, incolarum, mercatorum, & nautarum in Romana noſtra Ripa, & Ripetta, commercia exercentium fauoribus incumbere, & ſcientes etiam alias per fel. rec. Innoc. VIII. Leon. X. Clem. VII. & Paulum III. Rom. Pontt. prædeceſſores noſtros, fuiſſe ſtatutum, & ordinatum, vt fauorabilius dictis mercatoribus, & nautis, liceret mercaturam profiteri, quod poſſent vti omnibus gratiis, & priuilegiis ab antiquo illis conceſſis, contra, & aduerſus eorum debitores, bonaque illorum, & hæredes, occaſione rerum Ripalium, velatius in literis dictorum prædeceſſorum noſtrorum dicitur contineri.

Hic renouat approbat.

§. 1. Nos attendentes, quod fauorabilibus, & publicis vtilitatibus eſt ſuccurrendum, & per contrarium fraudibus, calliditatibus, & cauillationibus obuiandum, maxime illorum, qui curant & ſtudent pernicioſe protrahere cauſas, retardare ſolutiones, & impedire executiones, & indemnitatibus publicis, ac dictorum mercatorum, & nautarum, Curiæque Ripæ & Ripettæ conſulere, & volentes illos & illas ſpecialis gratiæ fauore proſequi, Motu ſimili, & ex certa ſcientia, &c. conceſſiones, gratias, indulta,

&

& priuilegia, literas, ſtatuta, & capitula, omneſque alias ſententias latas per Cameram noſtram,& inter ipſos mercatores, & dohanerios gabellæ vini, & omnia alia inſerta in dictis ſtatutis, & conſuetudinibus Ripalibus, in fauorem dictæ Curiæ,& mercatorum, & nautarum, & inde ſecuta quæcumque, Apoſtolica auctoritate confirmamus, & approbamus, & quatenus opus ſit de nouo concedimus. Omneſque & ſingulos,tàm iuris quàm facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſden., ac ſolemnitates omiſſas, ſi quæ omiſſæ ſunt, ſupplemus.

Iuriſdictio eius, omnes lites ad ...

§. 2. Ac volentes inconuenientiis obuiare, quæ ſæpe oriuntur, à male forſan iudicantibus, gratias noſtrorum prædeceſſorum conceſſas huiuſmodi noſtro Tribunali,ac illius nautis, & mercatoribus, Motu proprio, & ex certa ſcientia, & plenitudine poteſtatis, declaramus noſtræ intentionis eſſe, ac noſtrorum prædeceſſorum, quod omnes cauſæ tàm introductæ, quam introducendæ in dicto Tribunali, in prima inſtantia, occaſione rerum Ripanum,vel ab illis emergen.dependen. annexorum, & connexorum, & cauſa pretij illorum, de quibus certa habetur fides, ac quomodocumque, & qualitercumque, licitè tamen & honeſtè fuerit contractum, & conuentum inter ipſos mercatores, nautas, & alios eorum debitores, commercia pro rebus Ripalibus cum illis habentes, quod dictæ cauſæ & lites, non poſſent modo aliquo, in dicta prima inſtantia, vbi tamen non eſt deneganda appellatio, per ſtatuta, & conſuetudines Ripales, etiam per dependentiam vel ratione vniuerſalis iudicij, executionis hæreditatum,& bonorum, ſeu dotium,intentari, introduci, neque reaſſumi in aliquibus aliis Curiis Vrbis noſtræ, ſed omnino debeant finiri, & determinari in dicta Curia Ripæ & Ripettæ per Camerarium eiuſque notarium, & officiales, & in arduis, & vbi cadit punctus iuris, habito conſilio ſapientis,iuxta formam dictorum ſtatutorum de huiuſmodi loquentium, ſi opus fuerit. Et ſic etiam de contractibus, pactionibus, & conuentionibus habitis quocumque locorum,etiam in finitimis prouinciis.

Et criminaliũ cauſarum.

§. 3. Et inſuper Motu proprio volumus, quod omnes cauſæ mixtæ, & criminales incluſiue, etiam vſque ad vltimũ ſupplicium, pro omnibus exceſſibus, delictis, & homicidiis in dicta Ripa perpetratis, tàm in mari, quam in dicta Ripa, & eius diſtrictu,& pertinentiis,& quocumque locorum in mari,tàm contra res, & merces deſtinatas ad Ripam prædictam,vel ad noſtrum portum Ciuitatis Vetulę, per nautas,vel alios, etiam quod per terram poſtea ex aliquo portu peruenerint ad Vrbem noſtram, ſeu noſtram Ripam,vel Ripettam,cognoſcantur per Camerarium dictæ Ripæ, ac ſupra, & debito fine terminentur, & incidenter contra quoſcumque facinoroſos homines, & nautas, habeat merum, & mixtum imperium, animaduerſionem, & gladij poteſtatem prout olim habuit, & in præſentiarum habet, quam poteſtatem confirmamus, & quatenus opus ſit,dicto Camerario,& eius Ripæ,& Ripettæ concedimus. Decernentes irritum & inane quicquid in contrarium attentari contigerit in futurum.

Clauſula præſeruatiua.

§. 4. Volumus etiam quod præſenti Motui proprio noſtro per quamcumque noſtram ſignaturam, etiam Motu proprio emanatam, & in futurum emanandam,etiam ſi de eorum clauſulis derogatoriis mentio fiat, niſi illius expreſſa mentio de verbo ad verbum habeatur, nullatenus derogatum cenſeatur. Declaramus etiam noſtræ intentionis nunquam fuiſſe,per quemdam noſtrum Motum proprium confirmatorium capitulorum gabellæ Studij, &c. Velle auferre beneficium prælationis, prioritatis,& dominij ipſorum mercatorum, & nautarum,in rebus, ac vinis exiſtentibus, iuxta tenorem Motus proprij fel. rec. Pauli Tertij prædeceſſoris noſtri, ſed fraudibus tantum obuiare.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus,& ordinationibus Apoſtolicis,ſtylo Palatij, ſtatutis,ac nouis reformationibus Vrbis,ac literis à nobis emanatis; priuilegiis, indultis,& aliis facultatibus forſan conceſſis,quouis modo debitoribus dictorum mercatorum,& nautarum,occaſione rerum prædictarum,ac aliis,& pro tempore A.C. Apoſtolicæ,Vicario, Gubernatori,Senatori Vrbis,Collateralibus illius, ac aliis Iudicibus Vrbis, & illorum Curiis, & forſan Dohaneriis gabellæ Studij, etiam per nos conceſſis, innouatis, & approbatis,& concedendis,&c. Quibus omnibus, &c. ac ſi eorum tenores, &c. hac vice dumtaxat derogamus.

Iuſſio deſcribendi in ſtatutis. Vbi ibi deſcriptum.

§. 6. Præſentemque noſtram conſtit.cui non derogatum per quamcumque ſignaturam & in qua omnia & ſingula decreta,formas,& alia in dictis Motibus propriis contenta, deſcripta, & reperta contenti declaramus,volumus in volumine ſtatutorum d. Curiæ Ripæ, & Ripettæ deſcribi, & regiſtrari, & eius ſignaturam in iudicio, & extra vbique fidem facere, & ſufficere, regula contraria non obſtante.

Pœna contrauenientium.

§. 7. Mandantes omnibus quatenus ſub excommunicationis ſententia, & mille ducatorum auri, &c. ipſo facto incurrendis, toties quoties contrauentum fuerit, & proceſſus ſit ipſo iure nullus. Et ita ſeruari inuiolabiliter mandamus.

Papa ſubſcrip. Camera approbatio.

Placet Motu proprio. I. Videatur in Camera I.
Videtur concedi d., L. de Torres in plena Camera.

XXVI.

Deputatio & facultates Cardinalis Camerarij cognoſcendi cum voto Congregationis,quaſcumque cauſas intereſſe Reuer. Cameræ Apoſt. tangentes, ac reuidendi computa Officialium, & aliorum etiam iam ſolidata & deciſa,& contractus læſionem eiuſdem Cameræ continentes reſcindendi, ac bonorum detentores coercendi.

De cognitione huiuſmodi cauſarum vide ſup. Pauli III. conſt. 9. Non ſine. cum ibi nota. Et de redditione, ac reuiſione huiuſmodi computorum, vide ſup. in eiuſdem Pauli conſt. 40. Cum ſicut. & infra proxime in conſt. 87. huius Pontif. Cum inter.

De materia autem Camerarij & Cameræ, vide infra Clementis VIII. conſt. 65. In conferendis.

Edita A.D.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

Exordium.

Romanum decet Pontificem ex iniuncto ſibi deſuper paſtorali officio, ſolerti diligentia procurare, ne res, & iura Cameræ Apoſtolicæ fraude, malitia, & perfidia nonnullorum, detrimentum aliquod patiantur,ſed vt malitiis,ſeu fraudibus,perfidiaque eorum detectis propterea punitis, caſtigatis, damniſque eorum, fraude, & malitia huiuſmodi,dictæ Cameræ illatis,refectis melioráque,maioraque in dies efficiantur,etiam opem,& operam impendere efficaces.

Cauſa huius conſtit.

§. 1. Cùm itaque ſicut accepimus diuerſi Sedis Apoſtolicæ Nuncij,ac iurium, rerum,& bonorum Cameræ Apoſtolicæ præfatæ collectores, ſubcollectores, exactores,adminiſtratores, officiales,& commiſſarij,necnon theſaurarij,tàm in Alma Vrbe noſtra,& Statu noſtro Eccleſiaſtico, quàm diuerſis aliis, etiam vltra maria,& montes,Regnis, Prouinciis, & dominiis, per nos,& diuerſos alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ſiue S.R.E. Camerarios, aut eiuſdem ſtatus noſtri ſuperintendentes pro tempore exiſten.vel prædictam Cameram, ſeu alias à Miniſtris noſtris deputati,illorumque miniſtri,& forſan aliæ perſonæ Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, & dictæ Cameræ, ſeu eius officialibus de ſuis adminiſtrationibus,& geſtis rationem reddere debentes, ſuarum adminiſtrationum, & rationum in Camera prædicta, ſeu alibi exhibitis, & præſentatis libris, & computis, dubitantes per eorumdem computorum exactam diſcuſſionem, & diligentem examinationem eidem Cameræ debitores reperiri, & declarari, & ad reliqua reſtituendum cogi, & aliquando eorum fraudes detegi, & pro præmiſſis debitis pœnis affici, eadem computa calculari, diſcuti, examinari, ſolidari, & declarari neglexerint, & procraſtinauerint, negligantque & procraſtinentur de præſenti: multi etiam dictorum computorum exhibitionem, & ſolidationem diſtulerint, & differant, quoſque ob Pontificum, & officialium mutationem, quam in Curia Romana ſæpius euenire, & quotidie fieri experientia docuit, iudices talium computorum ignaros, rationales, ſiue alios pro eadem Camera agentes ſibi propitios, & fauentes obtinuerint, & obtineant, & quorum poſtea iniuria,

tia, ſeu ipſis mutua quadam deuinctis amicitia, computa prædicta ſecundum ipſorum Adminiſtratorum, etiam iniuſtam voluntatem calculari, ſolidari, & declarari ſæpe ſæpius contingit, multaque non admittenda admiſſa fuerint, & admittantur, & quamplurima in fraudem eiuſdem Cameræ occultantur, necnon pleraque alij varia & diuerſa credita contra Cameram prædictam cõfingentes, ac antiqua, ac forſan bis ſoluta, & extincta reperientes, ac forſan facta colluſione cum prætenſis creditoribus paruo pretio illa, & mandata Cameralia deſuper expedita redimentes, aduenientе Sedis vacantis tempore, quo de patrimonio beati Petri, & alijs prouincijs S.R.E. ſubiectis non ita ſicut viuente Romano Pontifice diligenter exacta cura habetur, ab eadem Camera, etiam præcedentibus illicitis forſan modis procuratis ſacri Collegij Cardinalium, vel illius capitis ordinum mandatis, ſuper dictis confictis redemptis, ſiue alijs prætextibus ex donatione liberali, ſeu ſeruitorum remuneratoria obtentis, multas, & notabiles pecuniarum ſummas indebite, & minus iuſte exegerint, ac per varias artes, fauores, & illicitos modos extorſerint, ex quo dicta Camera ad illorum ſatisfactionem nullatenus tenebatur, quodque ad præfatas fraudes, & infidelitas pecuniarum exactiones, & aliarum rerum extorſiones colorandas Roman. Pontificibus, poſtea ad ſummum Apoſtolatus apicem ſtatim aſſumptis, ab eiſdem in principio ſuorum Pontificatuum obreptitie, & ſubreptitie mandata, cedulas, & diuerſas alias literas, etiam Motu proprio, indebitarum ſolutionum confirmatorias, reualidatorias, & præceptorias obtinuerint, & obtineant, prout etiam forſan à nobis diuerſis temporibus, ſubreptitie tamen, & fraudulenter obtinuerunt. Multique ſub diuerſis coloribus, & confictis exemptionum priuilegijs, à nobis & diuerſis Romanis Pontificibus obtentis, ab annuis cenſibus, & impoſitionibus, etiam ſubſidij triennalis, necnon iuribus, etiam quindenniorum Cameræ prædictæ debitis, ſe, ſubditoſque ſuos de facto eximentes, ab illorum debita ſolutione, & ſolita contributione ſubtraxerint, & ſubtrahant, multaque caſtra, oppida, territoria, villas, nemora, paludes, montes, bona, & iura, etiam regalia noſtra, & prædeceſſorum noſtrorum, ac ad noſtrum, & eorum ſupremum dominium, ſiue ad illius recognitionem ſpectantia & pertinentia, nulla ſaltem legitima præcedente cauſa, à quamplurimis Communitatibus, Vniuerſitatibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, aut particularibus perſonis de facto occupauerint, & detinuerint, ac in præſentiarum detineant, & occupent in maximum S.R.E. & eiuſdem Cameræ damnum, & præiudicium, ac ſacri Apoſtolici patrimonij, & ærarij diminutionem, quod cum ob præfatas pecuniarum profuſiones, & bonorum, ac caſtrorum ſupradictorum infidelitas occupationes ſemper exhauſtum reperiatur, & defraudetur.

Deputatio, & facultates Camerarij cognoſcen. vnà cum quinq. Deputatis, cauſas concernentes intereſſe Cam. Apoſt.

§. 2. Et propterea eiuſdem Cameræ indemnitati prouidere, ipſamque à ſimilibus grauaminibus, & extorſionibus, ac ſimiliter illos, qui circa prædicta aliquo modo oppreſſi fuiſſent releuare cupientes, ac de fide, induſtria, doctrina, ſufficientia, ſingularique rerum experientia, dilecti filij noſtri Vitellotij S. Mariæ in Via lata, diaconi Cardinalis Vitellij nuncupati, eiuſdem S.R.E. Camerarij plurimum in domino confidentes, eidem Vitellio Cardinali & Camerario, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine committimus, & mandamus, quatenus adhibitis ſecum Venerabili fratre noſtro Annibale Archiepiſcopo Auinionen. eiuſdem Cameræ Clerico, & dilectis filijs Donato Matthæo Minali Theſaurario noſtro generali, & Franciſco de Gratſis familiari noſtro, ac Ianotto Caſtiliono Militiæ S. Lazari Hieroſolymitani Magno Magiſtro, & Magiſtro Paulo Odeſcalco vtriuſque ſignaturæ noſtræ Referendario, & Cancellariæ Apoſtolicæ correctore, ac de eorum, ſeu maioris partis illorum inſimul congregatorum voto & aſſenſu, cum præſentia & aſſiſtentia Venerabilis fratris noſtri Aloyſij Epiſcopi Montis piloſi Cameræ prædictæ generalis Commiſſarij, omnes & quaſcumque cauſas ciuiles, & criminales, ſeu mixtas, prophanas, & ſpirituales, beneficiales, ſeu ſimiliter mixtas, in quibus directè, vel indirectè, fiſci & Cameræ prædictæ intereſſe ſeu præiudicium vertatur, ſeu quomodolibet vertere ſibi cum eiuſdem Congregationis voto videbitur indeciſas, pendentes, etiam inſtructas coram quibuſcumque iudicibus ordinarijs, ſeu etiam auctoritate Apoſtolica delegatis, etiam ſi S.R.E. Cardinales, ac Curiæ cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores pro tempore fuerint, & hodie etiam reperiantur, ſeu etiam in Camera noſtra Apoſtolica, in ſtatu, & terminis, in quibus pro tempore reperientur, & de præſenti exiſtunt, ad ſe ac voto dictæ Congregationis, ſeu maioris illius partis aduocet, illaſque & omnes alias quas præfatus Aloyſius Epiſcopus & Commiſſarius, coram eo proponet, moueritque & proponere volet & intendat, contra quaſcumque perſonas Eccleſiaſticas, ſæculares, & quorumuis Ordinum regulares, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ, & conditionis fuerint, etiam ſi Cardinalatus honore, aut Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, Ducali, Marchionali, Comitiali vel quacumque alia dignitate, excellentia, & prærogatiuas præfulgeant, & quocumq; nomine nuncupentur, etiam Communitates quarumcumque ciuitatum, etiam Metropolitan. Vniuerſitates, Conuentus, Congregationes, & Collegia quæcumque, etiam capita ordinum quorumcumque, vna cum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis & connexis, ac toto negocio principali audiat, & cognoſcat, & cum prædictorum voto, & aſſiſtentia, iuſtitia mediante terminet.

Computationes Miniſtrorum, & aliorum, etiã ſolidata reuidendas.

§. 3. Ac quæcumque computa, quæ tamen ex rationabili cauſa eidem Vitellotio Cardinali & Camerario de voto eiuſdem Congregationis reuidenda videbuntur, etiam per prædictam Cameram, ſiue illius Officiales, & quoſcumque alios, & ſæpius ſolidata, declarata, & deciſa, etiam ſi Roman. Pont. & noſtram confirmationem, liberationem, & abſolutionem contineant, diligenter reuideat, de nouo calculet, & calculari faciat, & ac ſi numquam ſolidata, & declarata fuerint, mediante iuſtitia diſcutiat, declaret, & terminet, ac quæcumque admiſſa, & in fraudem, damnum, læſionem eiuſdem Cameræ quomodolibet geſta, auctoritate noſtra reuocet, & retractet.

De contractibus læſione Cam. Apoſt. continentes reſcindendis.

§. 4. Omneſque contractus ſuper locationibus, & alienationibus, ac inueſtituris bonorum, & iurium etiam quorumcumque feudorum prædictæ Cameræ, etiam cum Romanis Pontificibus, & Sede Apoſtolica quomodolibet celebratos recognoſcat, & læſionem eiuſdem Cameræ continentes reſcindat, & annullet, nulloſque & irritos, prout iuris fuerit, decernat & declaret.

Detentoreſque bonorũ eiuſd. Cam. coercendis.

§. 5. Ac quæcumque caſtra, oppida, territoria, villas, nemora, paludes, montes, & alia loca dominij directi, vel vtilis S.R.E. vel Cameræ Apoſtolicæ indebite à quibuſuis particularibus perſonis quacumque dignitate, excellentia, & prærogatiua fulgentibus, ſeu etiam Communitatibus, Vniuerſitatibus, & Collegijs occupata, illicite, vel detenta, ad eadem Cameræ prædictæ dimittendum, & relaxandum, ſub pœnis & cenſuris arbitrio ſuo moderandis, & exequendis, etiam prout iuſtum ſibi videbitur; cogat & compellat.

Et manu regia & appellatione remota, &c. procedendi.

§. 6. Et vt facilius hoc exequi poſſit, quoſcumque quorumcumque bonorum, caſtrorum, oppidorum, territoriorum, villarum, nemorum, paludum, montium, & aliorum iurium eiuſdem Cameræ detentores, & occupatores, ad titulum iuſtum ſuæ detentionis, & occupationis huiuſmodi, intra tempus ſeu terminum arbitrio ſuo præfigendum, coram ſe exhibendum mandet & faciat, quo termino elapſo, & titulo non exhibito, ad incorporationem bonorum huiuſmodi de ſimili voto, prout tamen alias iuris fuerit, procedat. Cum facultate, de ſimili voto eiuſdem Congregationis, eiſdem in cauſis ſummarie, ſola facti veritate inſpecta, omni & quacumque appellatione remota, etiam manu Regia, ac ſi nos ipſi in eiſdem cauſis iudicaremus procedendi, & contra repertos dictæ Cameræ debitores, fraudatores, & ipſius iurium & rerum occupatores, caſtrorum, & aliorum bonorum detentores, & quomodolibet delinquentes, vel cenſus ſoluere ceſſantes, aut legitimis inueſtituris, & titulis carentes, ſiue illos non exhibentes, eos in caducitatis feudorum, beneficiorum, & priuationis bonorum pœnas incurriſſe declarandi, procedendi, & cum effectu exequendi, etiam per diſtractionem bonorum & capturam pignorum & tenutarum, ac perſonarum, ipſaſque

quo

que perſonas compellendi ad dictæ Cameræ integram ſatisfactionem, ac debitis pœnis etiam corporalibus, & decupli, ac alia prout in Motu proprio felicis record. Pauli Papæ III. prædeceſſoris noſtri, quem etiam per præſentes confirmamus, & quatenus opus ſit innouamus & coram Cardinale, & Congregatione huiuſmodi locum habere decernimus, puniendi, pœnaſque iuxta demeritorum, & perſonarum qualitates, etiam corporis afflictiuas, augendi, minuendi, commutandi, & exequendi, Ac dictam Cameram, ad ſua bona & iura, caſtra, territoria, ſiue illorum plenariam poſſeſſionem reponendi, reintegrandi, & reſtituendi, cum poteſtate citandi, etiam per edictum publicum, ac ſub ſententiis, cenſuris, & Eccleſiaſticis, ac pecuniariis pœnis arbitrio ſuo moderandis, etiam ſimili edicto inhibendi, & monitoria ad perſonaliter, & non per procuratorem coram ſe comparendum, ſub ſimilibus pœnis decernendi & relaxandi. Ac monitionibus, & inhibitionibus ſuis inobedientes, cenſuras, & pœnas in eis contentas incurriſſe declarandi, ipſaſque cenſuras, etiam iteratis vicibus aggrauandi, ac auxilium brachij ſæcularis quoties opus fuerit inuocandi. Aliaque omnia gerendi, faciendi, exercendi, & exequendi, quæ in præmiſſis, & circa ea ſibi cum voto Congregationis prædictæ neceſſaria viſa fuerint, & opportuna.

Officiales Status Eccleſiaſtici obediant mandatis Camerarij.

§. 7. Mandantes omnibus & ſingulis in ſtatu noſtro Eccleſiaſtico, ac quibuſuis aliis locis, nobis, & dictæ Sedi mediate, vel immediate ſubiectis, Gubernatoribus, Theſaurariis, ac quibuſuis aliis Regnis, Prouinciis, & dominiis, ipſiuſque eiuſdem Cameræ Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Commiſſariis, Adminiſtratoribus, & Officialibus, illorumque miniſtris, ac quibuſuis aliis perſonis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ eo ipſo abſque alia declaratione incurrendis, necnon quorumcumque feudorum, beneficiorum, & bonorum priuationis, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ac duorum millium ducatorum auri de Camera, eidem Cameræ applicandorum, & aliis eidem Vittellotio Cardinali & Camerario beneuiſis pœnis, quatenus mandatis & monitionibus Vitellij Card. & Camerarij in præmiſſis pareant & obediant, illique ac dictæ Congregationi in quantum eis fuerit aſſiſtant. Ac inhibentes præfatis iudicibus, ac ſub ſimilibus pœnis ex nunc, prout ex tunc, & è contra, poſtquam ipſe Vittellius Cardinalis cauſam coram eis pro tempore pendentem, ad ſe vigore præſentis Motus proprij aduocauerit, vlterius ad quorumuis inſtantiam procedere debeant ſiue præſumant.

Decretum irritans.

§. 8. Decernentes quicquid deſuper per eos, ſeu quoſcumque alios, & S.R.E. Card. aut eiuſdem Palatij Auditores, ſcienter, vel ignoranter præſumptum fuerit, irritum & inane.

Clauſula derogatoria.

§. 9. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac priuilegiis, facultatibus indultis, conceſſionibus, donationibus, confirmationibus, exemptionibus, abſolutionibus, & literis eiſdem Nunciis, Gubernatoribus, Theſaurariis, Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Adminiſtratoribus, Officialibus, Miniſtris, Communitatibus, Vniuerſitatibus, Collegiis, & aliis perſonis prædictis, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac forſan nos, & Sedem, ac Cameram prædictas, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, & Motu, & ſcientia ſimilibus, & aliàs quomodolibet in contrarium præmiſſorum conceſſis. Quibus omnibus, illorum tenores, &c. pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu ſimili ſpecialiter & expreſſe derogamus, illaque reuocamus, caſſamus, & annullamus, irritaque decernimus; ceteriſque contrariis quibuſcumque. Et vt facilius & melius, quæ per eumdem Vittellotium Cardinalem & Camerarium, ac dictam Congregationem decreta & ordinata fuerint, executioni demandari poſſint & valeant; Donato Matthæo Minali prædicto, moderno, & pro tempore exiſtenti Theſaurario noſtro generali, committimus & mandamus, vt quaſcumque pecunias, pro præmiſſis neceſſarias & opportunas, de mandato tamen eiuſdem Vitellotij Card. & Camerarij ſoluendas exburſet & perſoluat, ac perſolui faciat cum effectu. Quas quidem pecunias ſic pro tempore ſolutas, nos in computis ſuis bonas faciemus & approbabimus, perinde, ac ſi de mandato noſtro ſolutæ fuiſſent, prout per præſentem Motum proprium approbamus, & pro approbatis habemus.

Facultas Camerario deputandi Officiales & c.

§. 10. Nos enim eidem Vitellotio Cardinali & Camerario quoſcumque Commiſſarios, Notarios, Secretarios, Officiales, Curſores, Computiſtas, ſeu calculatores cum ſalario, & prouiſione ſibi beneuiſa, tàm in Alma Vrbe noſtra, quam vbique locorum, cum ſimili, aut limitata poteſtate creandi conſtituendi, & deputandi, qui ex tunc, prout ex ea die, & è contra poſtquam ab eodem Vitellotio Cardinali & Camerario, creati, conſtituti, & deputati fuerint, à nobis creati, deputati, & conſtituti eſſe cenſeantur, plenam & liberam licentiam, & facultatem concedimus & impartimur.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 11. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij, etiam abſque illius data & regiſtratura, ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, quacumque regula, ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante.

Placet Motu proprio. I. *Papa ſubſcri.*

Confirmatio conſtitutionum à Pio II. Paulo II. Sixto IV. Iulio II. Leone X. & Clemente VII. editarum contra homicidas, & bannitos, eorumque fautores, & complices, ac Dominos, & Communitates non cuſtodientes eorum territoria à bannitis, furibus; &c. Et reuocatio quarumcumque facultatum gratiandi homicidas, aut cum eis componendi. XXVII.

Ad materiam bannitorum vide omnino conſtitut. 6. Sixt. V. Hoc noſtri, vbi plene de ſingulis notabo.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A.D. 1561.*

Proœmium

IN eminenti Sedis Apoſtolicæ ſpecula diuina diſponente clementia, licet immeriti conſtituti, inter multiplices noſtræ ſollicitudinis curas, quibus aſſidue premimur, illam, pro noſtro paſtorali officio in primis ſuſcipere debemus, per quam omnes Chriſtifideles, præſertim noſtri & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ deuoti, & peculiares filij, quiete & pacifice, & ſine aliqua offenſione viuere valeant. Vnde nos ad id operarias manus libenter apponimus, ac illa, quæ pro eorum felici, proſpero ac pacifico ſtatu per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros facta fuiſſe comperimus, non ſolum Apoſtolico munimine roboramus, verum etiam pro illorum maiori obſeruantia innouamus, ac de nouo ſtatuimus & ordinamus, ac pœnas adiicimus, vt ſi non virtutis amore, ſaltem formidine pœnæ mandata Apoſtolica arctius ſeruentur, & alias deſuper diſponimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Clem. VII. edita conſt. de qua hic.

§. 1. Dudum ſiquidem à fel. record. Clemente Papa VII. prædeceſſore noſtro emanarunt literæ tenoris ſubſequentis. Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. In ſancta Beati Petri Sede &c.

Omittitur tenor iſtius conſtitutionis quia habetur ſup.

Hic modo Pont. confirmat, conſt. Pont. de quibus in rubr.

§. 2. Cum nos poſt noſtram ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionem ob non obſeruationem dictarum fratrum literarum, bellis quibus non ſolum ciuitates, terræ, & loca temporali dominio eiuſdem Rom. Eccleſiæ ſubiecta, ſed etiam totius Italiæ ſuperioribus annis magno cum omnium in eis habitantium incommodo

vexata fuerunt, id forſan cauſantibus, in eiſdem ciuitatibus, terris & locis, ac etiam in Alma Vrbe noſtra inteſtina, & diuturna odia, ac diſcordias ciuileſque diſſenſiones vigere, ac furta, latrocinia, homicidia paſſim perpetrari cognouerimus, ac mente reuoluentes præfatos Pium, Paulum, Sixtum, Iulium, Leonem, Clementem prædeceſſores, ad tranquillum & felicem ſtatum reuoluentes necnon commoda, tàm perſonarum eiuſdē Vrbis quàm aliarum ciuitatum, terrarum, & locorū eidē Rom. Eccleſiæ ſubiectorum aciem ſuæ conſiderationis extendiſſe, illorum exemplo moti animum ad ſedandum diſcordias, & odia, tàm in Vrbe, quàm in aliis ciuitatibus, terris, & locis dictæ Eccleſiæ ſubiectis prædictis & ad firmandam perpetuam pacem, & quietem, pro dictorum ſubditorum commodis applicauerimus, & vt præmiſſa facilius votiuum conſequi vealant effectum, literas prædictas omnino obſeruandas, eſſe decreuerimus Habita igitur ſuper his cū fratribus noſtris S.R.E. Cardd. deliberatione matura, ac de illorum vnanimi conſilio, & aſſenſu, ſingulas Pij, Pauli, Sixti, Iulij, Leonis, & Clementis prædeceſſorum literas huiuſmodi cum ſtatutorum, ordinationum, extenſionum, ampliationum, reuocationum, caſſationum, irritationum, annullationum, decretorum, confiſcationum, incorporationum, applicationum, voluntatum, hortationum, requiſitionum, & mandatorū, ac omnibus, & ſingulis aliis in eis reſpectiue contentis clauſulis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & innouamus, ac perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & per ſingulos quos literæ ipſæ concernunt in futurum, ſub excommunicationis, anathematis, maledictionis, infamiæ, ſuſpenſionis, diffidationis, criminis læſæ maieſtatis, ſeditionis, rebellionis, confiſcationis, diſpoſitionis, priuationis, inhabilitatis, & interdicti, ac aliis cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, & temporalibus, ac corporis afflictiuis in eiſdem literis contentis, quas contrauenientes eo ipſo incurrant, perpetuo inuiolabiliter obſeruari.

Eaſque extēdit ut hic.

§. 3. Illaſque etiam ad homicidas, ſicarios, exitios, criminoſos, rebelles, alioſque infames propter homicidia, & alia nefanda per eos perpetrata exceſſus, crimina, & delicta, etiā ad hoc, vt ipſi in ciuitatibus, terris, caſtris, vel locis eorum, ſeu in quibus tunc morabantur banniti, & condemnati, etiam habita pace ab hæredibus, filiis, ſeu conſanguineis occiſorum, aut partium læſarum, non ſolum à locis circumuicinis vſque ad quinquaginta milliaria, ſed etiam ab omnibus, & ſingulis ciuitatibus, terris, caſtris, & locis, etiam Regni, & partium prædictorum nobis & dictæ Rom. Eccleſiæ mediate, vel immediate quomodolibet ſubiectis banniti, & exules ſint, & eſſe cenſeantur, nec in illis, ſeu eorum aliquo etiam prætextu cuiuſuis licentiæ, ſalui conductus, remiſſionis, reductionis, reuocationis, vel alterius gratiæ per eos deſuper quomodolibet pro tempore obtentæ moram trahere poſſint, & ſi in eis relederint, vel reperti fuerint, capi, & detineri, & incarcerari, ac iuxta criminum & exceſſuum per eos perpetratorum qualitatem, & literarum Pij & Clementis prædeceſſorum huiuſmodi tenorem ſub pœnis in eiſdem literis contentis per officiales ciuitatis, terræ, caſtri vel loci in qua, vel quo deprehenſi fuerint, debitis pœnis plecti, ſeu inde educi, & ad forum, ſeu officiales ad quos criminum, ſeu exceſſuum eorumdem punitio, de iure vel conſuetudine pertinet, remitti debeant, extendi, & ampliari debere, & in eis locum habere decernimus.

Receptatoribus eorum, & fautoribus pœnas imponit.
Ad hoc vide Sixt. V. cit. in rubr.

§. 4. Et nihilominus præmiſſa omnia & ſingula, prout per Pium, Paulum, Sixtum, Iulium, Leonem, & Clementem prædeceſſores præfatos, ſtatuta, ordinata, extenſa, ampliata, reuocata, caſſata, annullata, inhibita, decreta & declarata fuerunt, etiam ad hoc vt duces, barones, marchiones, comites, domini temporales, vicarij, feudatarij, capitanei, magnates, principes, communitates, ciues, officiales, & perſonæ, ac alij quos, prædictæ, & præſentes literæ concernunt, ac ipſorum ſinguli literas, & in eis contenta huiuſmodi non obſeruantes, & illis directe, vel indirecte quomodolibet contrauenientes, ac eis adhærentes, eorumque fautores & complices, ſingulas cenſuras & pœnas prædictas eo ipſo abſque aliqua declaratione incurrant, & incurriſſe cenſeantur. Ipſique duces, barones marchiones, comites, domini in temporalibus, vicarij, & feudatarij ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum, etiam Regni, & partium prædictorum nobis, & eidem Eccleſiæ immediate ſubiectorum, aliquos noſtros, & dictæ Eccleſiæ hoſtes & inimicos, aut ſubditos, exules, bannitos, & facinoroſos cuiuſcumque ſtatus, vel conditionis fuerint, publice vel occulte, vllo vnquam tempore recipere, vel acceptare nullatenus præſumant, & ſi aliquos ad eorum dominia & territoria confugere contigerit, illos ex eorum dominiis, vel territoriis huiuſmodi expellere, ſeu ad ſimplicem iuſſionem, vel requiſitionem noſtram & ſucceſſorum noſtrorum quo voluerimus, ſeu ſucceſſores ipſi voluerint tute conducere facere. Ac quod præmiſſa à ſuis ſubditis inuiolabiliter obſeruentur omni excuſatione ceſſante cum effectu curare, ſub ſimilibus priuationis & rebellionis, ac criminis læſæ maieſtatis pœnis, ſi contrafecerint, eo ipſo incurrendis.

Baronibus, & Communitatib. præcipit, vt eorum territoria expurgent ab homicidis.

§. 5. Necnon vt homicidæ, fautores & complices præfati, facilius capi & puniri poſſint, quod communitates ciuitatum, & vniuerſitates terrarum, caſtrorum, & locorum in quibus, ſeu quorum territorio, diſtrictu, & ditione, dicta homicidia perpetrabuntur, ſub pœnis interdicti Eccleſiaſtici, & duorum millium per communitates, ac mille ducatorum per vniuerſitates, necnon ciuitatum, terrarum, & locorum eorumdem domicelli, barones, vicarij, aut alij in temporalibus domini, ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ, & quinque millium ducatorum auri præfatæ Cameræ irremiſſibiliter applicandorum eo ipſo, abſque alia declaratione incurrendis pœnis, eoſdem homicidas, complices, & fautores ſtatim capere, ac omnem exactiſſimam diligentiam, de qua per publica documenta fidem etiam facere teneantur, capi facere, & ſi eos capere nequiuerint, ſtatim commiſſum homicidium vniuerſitatibus, ſeu incolis, & habitatoribus oppidorum, & locorum circumuicinorum, ad quæ declinabunt, ſeu declinare poterunt notificari, communitates vero, & domini in temporalibus prædicti, ad quorum ditiones tales declinabunt, cum primum id ad eorum notitiam deuenerit, eos apprehendere, ſeu apprehendi facere, quod ſi non potuerint, ſimiliter id vniuerſitatibus, ſeu incolis, & habitatoribus vicinorum locorum ad quæ declinabunt, aut veriſimiliter declinare poterunt, inſinuare, & captos ad eorum iudices ordinarios traducere, & tradere ſub ſimilibus pœnis teneantur, & debeant, de nouo ſtatuimus, ordinamus inhibemus & declaramus.

Facultates homicidas gratiandi reuocat.
Ad hoc vide declarationē hic infra.

§. 6. Et ſimiliter quibuſuis dictæ Sedis Legatis etiam de latere, ac Nunciis, & prouinciarum Rectoribus, necnon noſtris, & dictæ Romanæ Eccleſiæ Vicariis in temporalibus pro tempore exiſtentibus, & præfatis Communitatibus, omnem ſuper abſolutionibus homicidiorum huiuſmodi per nos, & prædeceſſores noſtros, ac Sedem eamdem, ſub quauis forma & verborum expreſſione conceſſam, approbatam, & innouatam, auctoritatem, & facultatem reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, & ſi quando ſimiles abſolutiones per nos & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, & Sedem præfatam concedi contigerit, illa per Iudices, & Officiales ad quos pertinet, niſi trinæ literæ Apoſtolicæ ſub interuallo vnius menſis pro ſingulis literis huiuſmodi cum expreſſa derogatione præſentium deſuper emanauerint, nullatenus admitti vel obſeruari volumus.

Executores deputat.

§. 7. Quocirca dilectis filiis Guidoni Aſcanio S. Mariæ in via lata diacono Card. de ſancta Flora nuncupato, noſtro, & pro tempore exiſtenti Camerario, & Cameræ prædictæ Theſaurario, Præſidentibus, Clericis, ac vniuerſis & ſingulis Legatis, & Vicelegatis prouinciarum noſtrarum, & aliis Rectoribus, ac Officialibus ciuitatum, terrarum, & partium prædictarum, nobis & dictæ Sedi mediate, vel immediate ſubiectorum, Motu ſimili mandamus, quatenus præſentes literas ſolemniter in ſingulis prouinciis, ciuitatibus, terris, & locis

prædictis

prædictis publicari, necnon omnia & ſingula in eis contenta inuiolabiliter obſeruari faciant, & mandent. Contradictores quoslibet, & rebelles cuiuſcúque ſtatus, gradus, & præeminentiæ fuerint, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas damnabiliter incurriſſe declarent, & declarationem huiuſmodi per eos faciendam in libris maleficiorum conſcribi, & annotari mandent, & faciant, necnon capitales prædictas ſententias à miniſtris iuſtitiæ, abſque alicuius incurſu irregularitatis exequi procurét realiter, ac irremiſſibiliter exigant, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis, necnon pro exactione pœnarum pecuniariarum huiuſmodi contra communitates, & vniuerſitates, ac in eorumdem inobedientium in temporalibus dominorum vaſſallos propter eorum huiuſmodi inobedientiam repreſalias concedant, necnon realiter & cum effectu exequi faciant. Attentius hortantes & requirentes in domino barones, & domicellos, ac in temporalibus dominos dicti Regni, necnon illius prouinciarum, ciuitatum, & locorum Gubernatores, & Officiales pro tempore exiſtentes, vt præfatos homicidas, fautores, & complices capiant, & capi procurent, eaſque ad Præſides noſtrarum prouinciarum, vnde ipſi homicidæ, fautores, & complices originem traxerunt, conduci & eis realiter conſignari ſimiliter cum effectu faciant.

Clauſula derogatoria.

§. 8. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis quæ dicti prædeceſſores in præfatis eorum literis voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque, Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſcumque aliis priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus ſuper recipiendis bannitis, homicidis, ac bargoſis, & aliis prædictis quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis ten. vel de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quoad hoc nuiquam nolumus vllatenus ſuffragari.

Forma & effectus publicationis.

§. 9. Volumus autem quod præſentes literæ noſtræ poſtquam in valuis baſilicæ Principis Apoſtolorum, & in Campo Floræ de Vrbe affixæ fuerint, omnes & ſingulos ciues Romanos, & alios in Vrbe commorantes effluxis quindecim diebus, alios vero Duces, Comites Marchiones, Domicellos, Barones, & alios temporales dominos & Vicarios, communitates & vniuerſitates ciuitatum, terrarum, & locorum Sedi præfatæ mediate, vel immediate ſubiectorum huiuſmodi decurſo menſe arctent, & contrafacientes pœnas præfatas incurrant, in omnibus & per omnia, perinde ac ſi eis omnibus & ſingulis contrafacientibus perſonaliter & particulariter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo, &c.

D. P. Anno 2. die 6. Ian.

Dat. Romę apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1561. octauo Idus Ianuarij Pont. noſtri An. 2.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1561. indictione 4. die vero 16. Aprilis, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. An. 2 retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem copiis affixis, per nos Iulium Parinum, & Franciſcum Sottocaſa prælibati Sanctiſſimi D. N. Papæ Curſores.

Bartholomæus Sottocaſa Mag. Curſ.

Sequitur declaratio circa facultatem Officialibus interdictam gratiandi, aut componendi bannitos ex cauſa homicidij.

Hæc eadem ſtatuit Pius V. in ſua conſtitut. 10. Ex ſuperne & Clem. VIII. in conſtit. 15. In regendis, vbi ſuper hac Congregationem Cardinalium inſtituit.

PIVS PAPA QVARTVS.
Motu proprio, &c.

Edita Ann. Dom. 1564.

NVper ſiquidem cum nos poſt noſtram ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionem, ob non obſeruationem literarum fel. record. Pij II. Pauli etiam II. Sixti IV. Iulij ſimiliter II. Leonis X. & Clementis VII. prædeceſſorum noſtrorum alias contra homicidas editarum, literis, quibus non ſolum ciuitates, terræ, & loca temporali dominio S. R. E. ſubiecta, ſed etiam tota Italia retroactis, &c.

Reſiduum omittitur quia ipſa bulla eſt quæ præcedit.

Cauſa declarationis.

§. 1. Cùm autem, ſicut accepimus, nonnulli ex Gubernatoribus, & Officialibus per nos in diuerſis ciuitatibus, terris, & locis Status noſtri Eccleſiæ conſtitutis, & deputatis, forſan voluntatis noſtræ ignari, aut alias prætendant pœnarum remiſſionem, inquiſitis, bannitis, & condemnatis, ſuper homicidiis per eos pro tempore perpetratis, per eos remitti, gratiamque fieri, ac exinde ab eis compoſitionem exigi poſſe.

Declaratio de qua in rubr.

§. 2. Nos ad tollendum omne dubium quod exinde exoriri poſſet, & ne Gubernatores, & Officiales prædicti, ac quicumque alij, ignorantiæ eiuſdem voluntatis noſtræ, aut quouis alio prætextu in his ſe intromittere præſumant, veriores dictarum literarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, pro expreſſis habentes, decernimus, & declaramus, gratias, ſeu remiſſiones, aut compoſitiones quibuſuis inquiſitis, condemnatis, aut bannitis, ex cauſa vel occaſione homicidij animo deliberato, vel caſu fortuito, aut in rixa, vel alio quouis modo pro tempore perpetrati, pro quo pœna ordinaria, vel extraordinaria, impoſita, vel imponenda eſſet, per quoſcumque in ciuitatibus, terris & locis prædictis, noſtros & Sedis Apoſtolicæ Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, vel alios officiales deputatos & deputandos fieri in poſterum nullatenus poſſe, & illas tantum compoſitiones, & gratias cum inquiſitis, condemnatis, & bannitis huiuſmodi, vt ſupra in poſterum faciendas valere, illiſque ſuffragari, qui habuerint ſupplicationes deſuper manu noſtra propria ſignatas, & per Datarium noſtrum pro tempore exiſtentem datas.

Decretum irritans.

§. 3. Et ita per quoſcumque iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Card. ſubla. &c. irritum quoque, &c.

Clauſula derogatoria,

§. 4. Non obſtantibus quibuſcumque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. ac omnibus illis quæ in dictis noſtris literis voluimus non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola Signatura ſufficit.

§. 5. Volumus autem, quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura etiam abſque illius data, & regiſtratura, ſufficiat, ac vbique in iudicio & extra, fidem faciat, regula ſeu conſtitutione Apoſtolica quacumque contraria non obſtantibus.

D. P. A. 5. die 26. April.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſexto Kalend. Maij, Anno quinto.

Priuilegia & exemptiones Prælatorum ſacro & Oecumenico Conc. Trid. aſſiſtentium, eorumque familiarium. XXVIII.

Dè huius Concilij indictione, proſecutione, & aliis, vide inf. in conſt. 73. Benedictus. vbi notabo.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Edita An. D. 1564.

Exordium.

CIrcumſpecta Romani Pont. prouidentia, ſingulorum merita, & obſequia debita meditatione conſiderans, illos prout æquum eſt, ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequitur, quos vniuerſalis Eccleſiæ obſequiis iugiter intentos laborare, ac diuerſas expenſas ſubire cognoſcit.

Hic Pont. reſeruauit quædam benefi. ca de quibus hic.

§. 1. Hinc eſt, quod nos, qui dudum omnia, & ſingula beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia & quorumuis Ordinum regularia qualitercumque qualificata, & vbilibet exiſtentia, in ſingulis Ianuarij, Februa-

rij, Aprilis, Maij, Iulij, Auguſti, Octobris, Nouembris mẽſibus alias quam per reſignationem extra Romanam Curiam vacatura, ad collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem, quorumcumque collatorum & collatricum, ſecularium, & regularium, non tamen S.R.E. Card. aut aliorum ſub concordatis inter Sedem Apoſtolicam, & quoſcumque alios initis, & per eos, qui illa acceptare, & obſeruare debuerant, acceptatis & obſeruatis, quæ lædere non intendebamus comprehenſorum, quomodolibet pertinentia noſtræ diſpoſitionis per conſtitutioné noſtram deſuper editam, & in Cancellaria Apoſtolica publicatam reſeruauimus.

Et deinde Epiſcopis, & aliis apud eorum Eccleſias reſidentibus facultatem diſponendi de beneficiis non reſeruatis vacantibus, vt hic.

§. 2. Et deinde per eamdem conſtitutionem venerabilibus Fratribus noſtris, Epiſcopis, Archiepiſcopis, & Patriarchis apud ſuas Eccleſias, ſeu in illarum diœceſibus, pro tempore reſidẽtibus gratificari volẽtes, eiſdem Epiſcopis, Archiepiſcopis, & Patriarchis, quotieſcumque, & quandocumque apud eorum Eccleſias, ſeu in earum diœceſ. reſiderent dumtaxat, de quibuſuis dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, officiis, canonicatibus, & præbendis, ac aliis beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, ſecularibus, ac quorumuis Ordinum regularibus, ad eorum collationem, prouiſionem, præſentationem electionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem pertinentibus, quæ antea in ſingulis Febr. Aprilis, Iunij, Aug. Octob. & Decemb. menſibus vacare contingeret, dummodo alias diſpoſitioni Apoſtolicæ generaliter reſeruata, vel ex generali reſeruatione Apoſt. affecta non eſſent, etiamſi præſentationes nominationes, vel electiones eorum, quæ ſaluæ procedere conſueuiſſent, reſeruatione præfata non obſtante, quam quoad eos locum habere nolumus, libere diſponendi facultatem conceſſimus.

Exemptionẽ, quæ a ſolutione decimarũ, & c. eiſdem conceſſit: vt ſup. in conſt. 10 Deſacute.

§. 3. Et ſucceſſiue eoſdem Epiſcopos, Archiepiſcopos, & Patriarchas, vt circa gregem ſibi commiſſum feruentius inuigilarent, vt quamdiu ipſi apud ſuas Eccleſias, ſeu in illarum diœceſ. huiuſmodi, reſiderent, ab omnibus, & ſingulis decimis, ſubſidiis, & aliis oneribus ordinariis, & extraordinariis, quomodolibet nuncupatis, per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ac Sedem Apoſtolicam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac etiam conſiſtorialiter, etiam ad inſtantiam Regum & Principum, quomodolibet, & ex quauis etiam quantumuis vrgentiſſima, iuſtiſſima, ac pia, & neceſſaria, cauſa, etiam pro defenſione fidei catholicæ, ratione dictarum Eccleſiarum, tunc & pro tempore impoſitis, illorumque ſolutione, per alias noſtras literas exemimus, & liberauimus.

Et modo eadẽ priuil. conceſſit Prælatis Conc. Trid. intereſſentibus pro tempore quo ibi reſederint, aut in itinere fuerint.

§. 4. Ad labores & impenſas graues, quas præfati, & alij Epiſcopi, & Patriarchæ ſacro Oecumenico, & generali Concilio in ciuitate Tridentina indicto pro tempore intereſſentes ſuſtinere coguntur, debitum reſpectum habentes, ac animo reuoluentes eos inibi reſidentes vniuerſali Eccleſiæ deſeruire, & cum cauſa reipublicæ chriſtianæ abſint ab Eccleſiis quibus præſunt, aut in quibus beneficiati exiſtunt, præſentes, & reſidentes merito reputari debere, Motu proprio, non ad eorumdem Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, Abbatum, Generalium Ordinum, cæterorumque prælatorum vel quorumuis aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia præfatis, qui apud ſuas Eccleſias, ſeu in earum diœceſibus reſiderent, ac alternatiua huiuſmodi gaudebant, in dicto Concilio, quamdiu illud durauerit reſidendo, & inibi interſiciendo, necnon in itinere ad illud accedendo, & inde legitima ſubſiſtente cauſa recedendo, & ad Eccleſias ſuas redeundo, alternatiua, & exemptione huiuſmodi vti, & gaudere, libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia ac ſi apud ſuas Eccleſias, ſeu in earum diœceſium prælatis perſonaliter reſiderent, in omnibus, & per omnia concedimus, & indulgemus, dictamque exemptionem, & alternatiuam ad ipſos, ac vniuerſos, & ſingulos alios venerabiles fratres noſtros Epiſcopos, Archiepiſcopos, & Patriarchas etiam ad hoc vt illi, ac eorum ſinguli, qui in dicto Concilio interim ad præſens reſident, aut ad illud in poſterum accedent, quod quamdiu Conc. ipſum durauerit, & ipſi interfuerint, dicta alternatiua gaudere poſſint, & occaſione Epiſcopalium, ſeu Archiepiſcopalium, vel Patriarchalium Eccleſiarum, aut Monaſteriorũ, vel aliorum beneficiorũ Eccleſiaſticorũ, cum cura, & ſine cura, ſecularium, & quorumuis Ordinum regularium, quæ etiam ex quibuſuis conceſſionibus, & diſpenſationibus Apoſtolicis, in titulum & commẽdam, ac alias quomodolibet obtinent, & in poſterum obtinebunt, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque ſint, quæ omnia præſentibus pro expreſſis haberi volumus, ad ſolutionem, quorumcumque ſubſidiorum ſeu decimarum, collectoribus, ſeu ſubcollectoribus, aut aliis executorib. vel quibuſuis aliis perſonis, quauis auctoritate fũgẽtibus cogi poſſint, Motu & ſcientia ſimilibus extendimus, & ampliamus.

Executores deputat.

§. 5. Mandantes vniuerſis, & ſingulis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios, faciant auctoritate noſtra præſentes literas ab omnibus ad quos ſpectat inuiolabiliter obſeruari, contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, ac alia opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Contrariis derogat.

§. 6. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, necnon prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, aut ſi eiſdem collectoribus, & ſubcollectoribus, & quibuſuis aliis communiter, vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptis creat ſidem.

§. 7. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula, in quibus de eis fides forſan facienda fuerit, loca deferre, volumus & eadem auctoritate decernimus, quod ipſarum tranſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ Eccleſiaſticæ, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſt. conſtitutæ munitis, eade prorſus fides in iudicio, & extra, vbi opus fuerit adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Sanctionem pœnalẽ adiic.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, indulti, extenſionis, ampliationis, mandati, voluntatis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac B. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D.P.A. 2. die 1. Martij.

Dat. Romæ apud S. Petrum An. Incarnationis Dominicæ 1561. Kalend. Martij, Pontificatus noſtri An. 2.

Sequitur indultum, quod in eorum litibus ſuperſedeatur.

PIVS PAPA QVARTVS
Motuproprio, &c.

Edita An. D.

Cauſa huius indulti.

CVm ob celebrationem Conc. per nos indicti oporteat Prælatos, tam ab Alma Vrbe noſtra, quam ab aliis Chriſtiani Orbis partibus ad ciuitatem Tridentinam, in qua indictum fuit, accedere, & quamplures eorum habeãt varias, & diuerſas cauſas coram aliquibus ex venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus, & in Auditorio Rotæ, ac in aliis noſtræ Curiæ tribunalibus, ordinariis, ſiue delegatis, quæ propter illorum abſentiam aliquod detrimentum ſuſcipere poſſent.

Superſedeatur in cauſis præſ. exiſtentium ad Concilium ſi ipſi voluerint.

§. 1. Nos volentes prouidere ne dicti Prælati, eorumq; familiares, ac aliæ perſonæ dicto Conc. intereſſe habẽtes, cauſarum huiuſmodi curis diſtrahantur, Motu ſimili, ac ex noſtra certa ſcientia, & poteſtatis plenitudine mandamus, quatenus in omnibus, & quibuſcumque, vbique, tam coram præfatis Card. quàm Rotæ Auditoribus, Iudicibus ordinariis, ſiue delegatis, pendentibus cauſis prælatorum, dicto Concilio adeſſe habentium, clericorum, ſiue laicorum, cõmiſſis, ſeu committendis, durante eorum abſentia, & ipſis in Concilio, & ſeruitiis huiuſmodi reſidentibus, ſuperſedere debeant, præterquam in cauſis, in quibus ipſi Prælati, & alij ſupraſcripti, per eorum procuratores duxerint procedendum, in quibus ſit in eorum arbitrio, hoc noſtro mandato, vti vel non. Et ita mandamus, decernimus, & declaramus. Mandantes inſuper eiſdem etiam S. R. E. Cardinali, qui Signaturæ Iuſtitiæ præeſt, vel præerit in dicta Alma Vrbe, ne in cauſis pendentibus huiuſmodi aliquas commiſſiones dependentes, citationes, ſeu vocationes ipſorum abſentium

Cur. ſequen, deſ. lo requiren. in eorum præiudicium admittant, etiam ſi in eis, aut aliqua ſupradictarum cauſarum executione, non tamen occaſione rei iudicatæ procedatur. Status cauſarum huiuſmodi, & merita, pro expreſſis habentes.

Clauſula derogatoria.

§. 2. Non obſtantibus priuilegiis, conſtitutionibus literis Apoſtolicis, regulis Cancellariæ, ac quibuſcumque contrariis.

Decretum irritans.

§. 3. Sublata à quibuſcumque iudicibus, etiam S.R.E. Cardinalibus aliter iudicandi facultate. Decernentes irritum, & inane, ſi ſecus à quoquam ſcienter, vel ignoranter contigerit, attentari.

Papa ſubſc.

Placet Motu proprio. I.

XXIX.

Quod bona omnia Fratrum Militum Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani, vbique decedentium, etiam ex illicita negociatione acquiſita, vti ſpolia, non ad Cameram Apoſtolicam, ſed ad ipſum Hoſpitale ſpectent, & pertineant.

De hac Militia plene notaui ſup. in conſt. 2. Anaſtaſ. IV. Chriſtiana.

Edita An. D. 1563.

PIVS PAPA QVARTVS.

Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius determinationis, & conceſſionis.

ROmani intereſt Pontificis, vt cunctorum ſibi, & Sedi Apoſtolicæ deuotorum, præſertim fratrum Militum, qui tamquam fortiſſimum orthodoxæ fidei aduerſus crudeliſſimos Chriſtiani nominis hoſtes propugnaculum, diros hoſtium expectant inſultus, gratiæ, & ab ea eis conceſſa, vt illibata ſint remaneant prouidere, & eas conceſſiones quæ gratiis huiuſmodi aliquod inferre præiudicium, aut eas dubias reddere videntur, ad omnem tollendi hæſitandi materiam, ac pacem confouendam declarare, aliaſque & alia in his operari, prout in Domino ſalubriter cognoſcit expedire.

Bona à fratribus & Militibus relicta, poſt eorū obitum ſpectabāt ad Conuentum.

§. 1. Sane nobis pro parte dilectorum filiorum Magni Magiſtri & Conuentus Hoſpitalis S. Io. Hieroſolymitani fuit expoſitum, quod licet omnia, & ſingula fratrum Militum eiuſdem Hoſpitalis bona, poſt eorum obitum relicta, ad Hoſpitale & Conuentum prædictum in vim ſtabilimentorum, vſuum, & naturarum dicti Hoſpitalis, ſeu priuilegiorum, & indultorum Apoſtolicorum eidem Hoſpitali, illiuſque Magno Magiſtro, & perſonis per diuerſos Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros conceſſorum, ac etiam per nos approbatorum, & alias legitime, & de iure ſpectant, & pertinent.

Hic autem Pont. bona ex negociatione illicita per Clericos acquiſita, vti ſpolia ad Cameram ſpectare decreuit ſupra in conſt. 19. Dudum.

§. 2. Cum autem nos nuper poſtquam acceperamus à nonnullis verti in dubium, an res & bona per Clericos etiam in ſacris ordinibus conſtitutos, ex negociatione illicita, aut alias contra ſacros Canones acquiſita, vti ſpolia, vel alias ad Cameram noſtram, Apoſtolicam iure legitimo ſpectare, & pertinere deberent; Nos, omnē deſuper hæſitationis materiam ſubmouere, ac cauillationibus, & altercationibus, litiuſque præcludere, & demq; malitiis eorum qui iura dictæ Cameræ vſurpere ſatagebant obuiā ire, aliaſque in præmiſſis opportune prouidere, tunc volentes, omnia, & ſingula res, & bona cuiuſcumque qualitatis, & quantitatis exiſtentia, ac in quibuſuis rebus, & regnis, ac dominiis, tam citra, quàm vltra montes, & maris conſiſtentia, per quoſuis clericos, tam ſeculares, quam quorumuis etiam Mendicantium Ordinum, ac Militarū regulares, etiam in ſacris ordinibus conſtitutos, cuiuſcumque ſtatus, ordinis, & conditionis eſſent, ac Archiepiſcopali, Epiſcopali, vel alia maiori dignitate præfulgerent, ex negociatione illicita, aut alias contra ſacros Canones quomodolibet acquiſita, quæ pro tempore poſt obitum eorum, qui etiam ex facultate, quam habuiſſent teſtandi condito teſtamento veluti locorum deceſſiſſent, & decederent, aut quibus illos deſtitui contigiſſet, remāſiſſent, & remanerent, ad eandem Camerā, & non ad alios, etiam in quibuſuis cathedralibus, & metropolitanis, & collegiatis, ac aliis Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, Militiis, ceteriſque beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, decedentibus, & quorumuis Ordinum regularibus, quantiſcumque qualificatis ſucceſſores, etiam titulum, commendam, adminiſtrationem, ac alias quomodolibet pro tempore obtinen. etiam ſi ad illa, vigore prioris tituli, ius regredien. ſeu acceden. & ingredien. aliquibus cōceſſum fuiſſet, ſpectaſſe, & ſpectare, & ſub nomine ſpoliorum venire, illaque vti ſpolia ad Cameram ipſam pertinen. perpetuo colligi, & recuperari potuiſſe, & poſſe ac debere. Et ita per quoſcumque iudices quauis auctoritate fungen. in quacumque inſtantia, ſublata eis quauis aliter iudican. & interpretan. facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere; necnon irritum, & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquā quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attētari, decreuerimus, & declarauerimus, cum mandati, derogationis, aliiſque clauſulis, tunc expreſſis, prout in noſtris deſuper in forma breuis ſub dat. videlicet, Nonis Nouemb. Pontificatus noſtri Anno 1. ex prædictis literis, quarum tenores hic haberi volumus pro expreſſis, latius continetur.

[illegible] conſtitutione poſſe Magiſtrum & [illegible] Camera.

§. 3. Cumque Magnus Magiſter & Conuentus, ac fratres Milites præfati occurren. fratrum Militum Hoſpitalis prædicti obitu, ſuper eorundem decedentium fratrū Militum bonis, per iurium, & ſpoliorum Cameræ noſtræ Apoſtolicæ prædictæ Collectores, & eiuſdem Cameræ Commiſſarios, earumdem literarum vigore moleſtari dubitent. Noſque eiuſdem Hoſpitalis, & illius perſonarum manutentioni, ac neceſſitatibus, quantum cum Deo poſſumus libenter prouidere procuramus, maximè conſiderantes attentius eiuſdem Hoſpitalis fratres Milites, ſe & ſua, pro fide, & illius defenſione, in crudeliſſimos chriſtiani nominis hoſtes exponere neceſſe eſſe continuo, hoc præſertim inſtanti tempore, quo idem immaniſſimus hoſtis Turcarum tyrānus luctu proxime præteriti non immemor, in animarum Chriſtifidelium adeo ſpirat minas, vt omnibus fidelibus magis tamen fratribus Militibus pauorem incutiens, ipſos non immerito ad diligentem excitat rerum prouidentiam, propterea non conuenire, vt iidem fratres Milites, qui ſuperſtites exiſtunt defunctorum ſpolientur bonis, ad ſuorum, aliorumque Chriſticolarum defenſionem, rebus penitus neceſſariis.

Hic ergo Pōt. declarat, ſuo de con ſtitutione, & aliis ſtatutis dictam Reſeruationem non comprehendi.

§. 4 Ideirco, vt omnis hæſitandi materia ſubmoueatur, eiuſdem Hoſpitalis, & illius perſonarum huiuſmodi indemnitatibus paterno conſulere affectu, ipſoſque ſpecialis gratiæ fauore proſequi volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, auctoritate Apoſt. tenore præſentium declaramus, decernimus, & in verbo veritatis atteſtamur, noſtræ intentionis numquā fuiſſe, nec eſſe, nec in poſterum fore, per dictas noſtras, aut quaſcumque alias literas, a nobis & Sede Apoſt. ac alias quomodolibet pro tempore emanatas, etiam quaſcumque generales vel ſpeciales, etiā derogatoriarum derogatorias aliaſque efficaciores, & inſolitas clauſulas, nec irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continen. ſtatutis, ſtabilimentis, vſibus & naturis hoſpitalis prædicti, ac priuilegiis, indultis, ac aliis gratiis, illi, eiuſq; ſe perſonis conceſſis, & concedendis in aliquo derogaſſe, nec derogare, ſeu aliquod eius, vel eorum cuilibet præiudicium intuliſſe nec inferre, ſed ſemper valida & efficacia, ac illæſa, & in ſuo robore permanſiſſe & permanere, nec eadem neque Hoſpitale, Conuentum, Fratres, Milites, & perſonas præfatos, ſubſcriptis, aut quibuſcumque ſimilibus, aut diſſimilibus literis, decretis, declarationibus, onerum impoſitionibus, vllatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis excipi, & quotiens illæ emanabunt, totiens in priſtinum, & validum ſtatum reſtitui debere, ac excepta & reſtituta, & de nouo etiā ſub dat. &c. per Magnum Magiſtrum, & Conuētum præfatos eligenda, conceſſa fore, & eſſe decernimus.

Omnia que bona fratrum Magni Magiſtri decedētium & ad Hoſpitale, & ad Camerā, non ad eorum ſpectare declaratur.

§. 5. Omniaque & ſingula res, & bona cuiuſcumq; qualitatis & quantitatis exiſtentia, ac in quibuſuis rebus, & regnis, necnō dominiis tam citra, quā vltra montes, & maris conſiſtentia, per quoſuis Fratres, Milites, & perſonas dicti Hoſpitalis quomodolibet acquiſita, quæ pro tēpore poſt eorum obitum, vbiuis locorum deceſſerint & decedent, aut quibus illos etiam eis viuentibus non tamen per Sedem Apoſt. priuari, aut eis deſtitui contingeret hactenus remanſerant, remanent, & remanebunt ad Hoſpitale, & Conuentum præfatos, non autem ad eandem Cameram, ſeu alios quoſcumque alias iuxta, ſtabilimentorum, vſuum, naturarum, ſtatutorum, & priuilegiorum huiuſmodi formam, & tenorem ſpectaſſe, & ſpectare.

Agentes Religioſi in hac actione non moleſtentur.

§. 6. Necnon Hoſpitale, & Conuentum huiuſmodi, aut pro eis agentes per Cameræ huiuſmodi iurium, ſpoliorum, & bonorum Collectores, & Subcollectores, Exactores, Commiſſarios, vel alios quacumque auctoritate, dignitate vel officio fungen. & functuros, nullatenus moleſtari, inquietari, vel perturbari poſſe nec debere. Et ita per quoſuis Iudices quauis etiam auctoritate Apoſtolica fungen. etiam Palatij noſtri cauſarum Auditores, in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentatum eſt forſan hactenus, vel in poſterum contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Contraria nõ obſtant.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus, & naturis, ac reformationibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, & Cameræ huiuſmodi iurium, ſpoliorum, & bonorum Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Commiſſariis prædictis, & quibuſuis aliis perſonis in genere, vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & efficaciſſimis, ac inſolitis clauſulis, necnon irritan. & aliis decretis, etiam motu, ſcientia ac poteſtate ſimilibus, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, & ſingulis etiam ſi pro eorum ſufficienti derogatione de eis, eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſè derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

D. P. A. 2. die 24. Mar.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſc. die 24. Martij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, Pont. noſtri Anno 2.

XXX. Confraternitatis ſub inuocatione Sanctiſſ. Crucifixi ad pauperes Virgines maritandum, aliaque pia opera exercendum pridem in Vrbe inſtitutæ, in Archiconfraternitatem erectio; Cum indulto ſingulis annis in Feſto S. Crucis vnum reum capitaliter condemnatum è carceribus liberandi. Iuriſdictioque Cardinalis eius Protectoris, quaſcumque ipſius cauſas cognoſcendi.

Quoad formam aggregandi alias Confraternitates attende bullam 115. Clem VIII. Quæcumque. Et quoad indulgentias Confratrum nouam fecit diſpoſitionem Paul. V. mox publicandam, quam vide firmatam ſub die 28. Februarij 1608.

Scias etiam quod iſta Confraternitas curam in temporalibus charitatiuè ſuſtinet, Monaſterij Monialium Capuccinarum nuper in Vrbe illius Confratribus procurantibus inſtituti.

Edita An. D. 1561. & 1564.

PIVS PAPA QVARTVS.

Motu proprio, &c.

Cauſa huius conſtitut.

CVm ſicut accepimus venerabilis Confraternitas, ſeu Societas Imaginis Sanctiſſimi Crucifixi in Eccleſia Sancti Marcelli de Vrbe, eiuſque Cuſtodes, & Confratres, ob lites, & quæſtiones, quibus ad diuerſa Vrbis Tribunalia occaſione locationum, cenſuum, donationum, hæreditatum, legatorum, & diuerſarum aliarum rerum eiuſdem, tàm agendo quàm defendendo iugiter implicita exiſtat, quamplurima damna, & intereſſe patiatur, ac impenſa litis valorem rei de qua ex tempore agitur ſæpe numero exuperet.

Aduocat ad ſe iſte Pont. omnes cauſas ciuiles Societatem tangentes.

§. 1. Nos Societatem prædictam in qua piiſſima charitatis, & miſericordiæ opera, eleemoſynas pauperibus, & miſerabilibus puellis dotes elargiendo continuo impendi ſpectantur, ab huiuſmodi diſpendiis quantum poſſumus ſubleuare volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas cauſas, lites, quæſtiones & controuerſias inter dictam Societatem, ſiue eiuſdem dilectos filios Cuſtodes, Officiales, & Miniſtros, & quaſcumque alias etiam ſingulares perſonas, tam laicas, quàm Eccleſiaſticas, Vniuerſitates, Societates, Congregationes, Monaſteria, & alia huiuſmodi loca cuiuſcumque gradus, ſtatus, ordinis, & conditionis exiſten. coram S.R.E. Camerario, Regente, Præſidente, & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, necnon Vicario, Gubernatore, ac Senatore Vrbis, illius collateralibus, & Iudicibus, ac appellationum cauſarum Curiæ Capitolij eiuſdem Vrbis Capitaneo, & aliis quibuſcumque Iudicibus, ordinariis, & à nobis ſpecialiter quomodocumque Commiſſariis deputatis, & delegatis, etiam cauſarum Sacri Palatij Apoſtolici Auditoribus, & Locatenentibus, ac eiuſdem S.R.E. Cardinalibus, nunc & pro tempore motas, pendentes, & quomodolibet mouendas, ſuper quibuſcumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommiſſis, teſtamentis, hæreditatibus, ac illarum diſcuſſionibus, atque quorumcumque iurium, & actionum ceſſionibus, aliiſque inter viuos contractibus, executionibus, bonis, rebus, iuribus, & actionibus Societatem prædictam eiuſque Cuſtodes, Officiales, Miniſtros, & litis contortes, tam coniunctim, quam diuiſim, ac tàm actiuè, quàm paſſiuè concernentibus, ad Societatem ipſam quomodolibet ſpectantibus, in quacumque inſtantia inter illam eiuſque Cuſtodes, & alios præfatos, necnon alia æque, vel magis pia loca, Vniuerſitates, Monaſteria, Congregationes, & Collegia quomodocumque priuilegiata, ac viduas, pupillos, & alias perſonas etiam exemptas, pendentes, & motas, & mouẽdas, cuiuſcumque gradus, ſtatus conditionis, ordinis, & naturæ exiſtant, etiam præmiſſis expreſſis maiores, quarum omnium ſtatum, & merita ac Iudicum, & collitigantium nomina, & cognomina, ac qualitates ceteraque etiam de neceſſitate exprimenda, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, in ſtatu, & terminis in quibus modo reperiuntur, dummodo non ſint inſtructæ, harum ſerie ad nos aduocantes.

Eſſeuntque Iudicem, ordinarium elegit Protect. Societatis, & ab eo deputandum cum facultate procedendi ſummarie, &c.

§. 2. Dilectum filium noſtrum Raynutium Farneſium tituli S. Angeli presb. S.R.E. Card. ac Maiorem Pœnitentiarium, modernum, ac pro tempore exiſtentem Protectorem eiuſdem Societatis, Iudicem ordinarium, ac perpetuum ad prædictas necnon quaſcumque alias ſimiles, vel diſſimiles cauſas ciuiles, ad Societatem huiuſmodi pertinentes, tàm per eos, quam contra eos, & inter eos, ac perſonas, Vniuerſitates, Collegia, ſeu alia loca prædicta etiam priuilegiata, & exempta, tam actiuè, quam paſſiuè, pro tempore mouendas, iuxta ordinariam facultatẽ ſeu iuriſdictionem tàm Gubernatori, quã Regenti Cameræ Apoſtolicæ ſeu Vicario noſtro præfatis, & eorum cuilibet attributas; ac prout rerum qualitas exegerit, ſeu poſtulauerit, cum omnibus, & ſingulis earũ inciden. dependen. emergen. annexis, & connexis, ſummariè, ſimpliciter, & de plano ſine ſtrepitu, ac figura iudicij, & abſque tela iudiciaria, & ſola veritate inſpecta, & abſque aliquorum terminorum ſubſtantialiũ obſeruatione, aut alicuius regiſtri, vel extractus confectione, per ſe ipſum, ſeu alios ab eo deputandos, audiendas, cognoſcendas, ſineque debito terminandas; auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo conſtituimus, & deputamus, & ad hunc effectum illi etiam per alium, ſeu alios quoſcumq, tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictũ publicum, conſtito ſibi etiam ſummarie de non tuto acceſſu, citandi, & monendi, eiſdemque, & præfatis, ac

quibuſ-

quibuſcumque aliis eiuſdem Vrbis Curiarum Iudicibus, & perſonis, tàm Eccleſiaſticis, quam ſecularibus, quibus, & quotiens opus fuerit, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, quibus ſibi ab eo tempore deputando Auditori videbitur, inhiben. & in euentum non paritionis contra inobedien. contumaces, & rebelles, ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum huiuſmodi, illarumque aggrauationes, & reaggrauationes, & alias iuxta morem, & ſtylum dictarum Curiarum in ſimilibus ſeruari ſolitum, ac alias prout ſibi videbitur, procedendi.

Sententias exequatur. §.3. Sententiamque ſiue ſententias debitæ executioni demandandi, ſiue demandari faciendi,

Contradictores cenſuris. §.4. Contradictores quoſlibet &, rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, aliaque iuris, & facti remedia opportuna appellatione poſtpoſita, compeſcendi, auxiliumque brachij ſæcularis ad hoc ſi opus fuerit inuocandi, omniaque alia, & ſingula in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna faciendi, geren. & exequen. plenam, & liberam, ac amplam licentiam, & facultatem atque auctoritatem concedimus.

Eiuſdem nullitatibus præterquam ex tribus. §.5. Decernentes, quod ipſius Reuerendiſſ. Cardinalis Protectoris, ſiue ipſius deputandi pro tempore Auditoris, ſententiis, ordinationibus, & decretis, nullitas aliqua opponi nullo modo poſſit, niſi ex defectu iuriſdictionis, citationis, & mandati.

§.6. Et licet ad inſtantiam quorumcumque hæredum, ſiue quorumlibet aliorum committatur in futurum, vel etiam modo pendeat commiſſa cauſa diſcuſſionis alicuius hæreditatis, & dictæ Societati, ſeu Cuſtodibus, & Officialibus ipſius, etiam virtute commiſſionis fuerit inhibitum, tamen ne exactio creditorum in præiudicium ipſius Societatis protelletur, data idonea cautione per dictos Cuſtodes, & Officiales, de reſtituen. ſummam debitam, in euentum ſuccumbentiæ prioribus, & potioribus creditoribus, dictus Reuerendiſſimus Cardinalis Protector prædictos hæredes, ſiue alios quoſcumque debitores, ſeu ipſorum quorumlibet ex quacumque cauſa ceſſionariorum, vel ab eis quomodolibet, & ex quocumque titulo cauſam habentes, ad ſatisfaciendum integraliter dictæ Societati, de eius credito iuris, & facti remediis opportunis cogat, & compellat.

Singulis diebus procedendi. §.7. Ac in omnibus, & ſingulis, & quibuſcumque cauſis præfatis, ad dictam Societatem, vt ſupra ſpectan. ſingulis diebus, & horis feriatis, & non feriatis, præterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum ob neceſſitatem hominum indicendarum procedat.

Notarium deputandi. §.8. Ac Notarium actuarium quem ſibi placuerit deputet.

§.9. Et quod citationes in cauſis prædictis etiam per Mandatarium Curiæ Capitolij fieri poſſint.

§.10. Et quod quicumque executores Tribunalium Vrbis, poſſint & debeant exequi, & effectualiter executioni mandare, omnes & ſingulas ſententias decreta, & mandata præfati Raynutij Cardinalis Protectoris, ſiue ab eo deputatorum, quæ non obſtante regula Cancellariæ, &c. ſufficiant ſi ſignata ſint, eiuſdem Raynutij Cardinalis paruo ſigillo.

§.11. Decernentes inſuper Societatem prædictam eiuſque Officiales, & perſonas huiuſmodi ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum aliàs quam coram præfato Reuerendiſſ. Cardinali Protectore conueniri, aut ad alios conuenien. conſtringi non poſſe, ac proceſſus, ſententias, & decreta per alium ſiue alios tam ordinarios, quàm etiam ſpecialiter deputatos, & delegatos Iudices in cauſis præfatis quomodolibet pro tempore formatos in prima inſtantia latas, & factas, cum inde ſecutis quibuſcumque, nullas, irritas, & inanes, nulliuſque roboris, & momenti fore.

§.12. Præſentes quoque literas ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, & exemptionibus, ſimilium, vel diſſimilium gratiarum, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Roman. Pontifices, & Sedem præfatam, vel eius Legatos etiam per regulas Cancellariæ Apoſtolicæ pro tempore factas, etiam in fauorem Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis penitus, & omnino exceptas eſſe, & cenſeri, nec eiſdem præſentibus per quaſcumque literas, etiam quaſuis clauſulas generales, & ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes, derogari poſſe, & ſi illis vllo vmquam tempore, ex aliqua etiam quantumuis neceſſaria, & vrgenti cauſa derogari contingat, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omiſſo inſertus, & huiuſmodi derogatio conſiſtorialiter facta, ac per trinas, & diſtinctas literas, eumdem tenorem continentes, tribus ſimilibus diſtinctis vicibus, Adminiſtratoribus ſiue Cuſtodibus, ac aliis Officialibus Societatis huiuſmodi legitime inſinuata, & intimata fuerit, eorumque ad id expreſſus accedat aſſenſus, derogationem huiuſmodi nemini ſuffragari. Sicque per quoſcumque Iudices quauis auctoritate fungentes etiam præfatæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & definiri debere, irritum quoque, &c. attentari.

Clauſulas obſtantium derogatorias ſubdit. §.13. Non obſtantibus præmiſſis, & fel. record. Bonifacij PP. VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltrà tres dietas, aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Fabricæ prædictæ, ac Hoſpitalium, Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, & Ordinum, etiam exemptorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, conſeruatoriis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis, eiſdem ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Iudicibus, Curiis, & Tribunalibus eorumque perſonis, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & dictam Sedem, etiam motu, ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac alias ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis, necnon reformationibus, etiam nouiter factis, ac paribus motu, & ſcientia approbatis, etiam diſponentibus, quod cauſæ huiuſmodi ad forum, ſeu Curiam Capitolij reaſſumi debeant. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione alias de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe, ac eiſdem motu & ſcientia, & poteſtatis plenitudine, derogamus, ac ſufficienter derogatum eſſe decernimus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi præfatis, vel quibuſuis aliis communiter, vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra vel vltra certa loca, Curias, & Tribunalia ad iudicium trahi non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, aut totaliter non inſerta iuriſdictionis ipſius Protectoris explicatio impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Transumptis fidem præſtari iubet. §.14. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula loca quibus illis pro tempore opus fuerit, deferre. Volumus, & præfata auctoritate decernimus, quod illarum transſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Protectoris, vel Societatis huiuſmodi, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel Curiæ etiam ſæcularis muniris, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Placet Motu proprio. I. *Papa ſubſcr.*

Datum Romæ apud S. Petrum, Sexto Idus April. Anno 2. *D.P. An. 2. die 8. April.*

Sequitur. Erectio in Archiconfraternitatem, & indultum liberandi carceratum.

Edita Ann. Dom. 1564.

PIVS PAPA QVARTVS.
Motu proprio, &c.

Pius Sodalitati multa pia opera exercenti, confirmat hic Pont. indultũ liberandi vnũ condemnatum in feſto S. Crucis, id eius bullam omnino quæ hoc ſufficienter hic eſt relatam.

CVm ſicut nobis innotuit, in Confraternitate Sanctiſſ. Crucifixi in Eccleſia Monaſterij S. Marcelli de Vrbe inſtituta, dilecti filij illius Confratres quamplura opera charitatis, Domino bonorum omnium largitore opitulante, hactenus tum in colenda Sanctiſſ. Crucifixi Imagine quæ in ipſa Eccleſia ſita eſt, tum in viſitandis pauperibus infirmis eiuſdem Confraternitatis, eiſdemque Medicum adhibendo, & ſubſidium tranſmitten. ſepeliendiſque pauperibus mortuis, maritandis virginibus, recitan. Officium, illique continuo quibuſuis diebus feſtiuis, & quadrageſimalibus intereſſen. tum etiam in aliis diuerſis piis, & laudabilibus operibus, & maxime expenſis, & ſumptibus quæ, & qui de præſenti in erectione, & fabrica eorum Oratorij fiunt, & fieri ſperantur, exercuerint & exerceant. Nos qui nuper, ſeu alias gratiam eiſdem Confratribus per fel. record. Iulium Papam III. prædeceſſorem noſtrum factam, vt vnum vinctum, ſeu Carceratum, & ex cauſa capitali damnatum quem mallent ex quocumque crimine, excepto crimine hæreſis, & læſæ Maieſtatis, dummodo pacem ab hæredibus defuncti habeat anno ſingulo in perpetuum in feſto Inuentionis Sanctæ Crucis de menſe Maij, ſeu in feſto Exaltationis eiuſdem de menſe Septembris in honorem S. D. N. Ieſu Chriſti liberare, & ex carceribus extrahere poſſent, & prout præfatus fel. record. Iulius III. conceſſerat, confirmamus, & approbamus, & quatenus opus etiam de nouo conceſſimus, prout in noſtro Motu proprio latius conſtat, & apparet.

Et nunc eam in Archiconfraternitatem erigit.

§.1. Cupientes eamdem Societatem, & Confratres ſpiritualibus gratiis, & fauoribus proſequi, ac vt ipſa opera non minuantur, ſed in dies augeantur, ipſos Confratres alioſque deuotos fideles allicere, & propterea ipſam Confraternitatem, & illius Confratres gratiarum muneribus ornare, & decorare volentes, motu ſimili, &c. ipſam Societatem, & Confraternitatem omnium aliarum Confraternitatum, quæ ſub inuocatione nominis Sanctiſſimi Crucifixi hactenus in toto Orbe Terrarum erectæ fuerunt, ſeu in poſterum erigi contigerit, Archiconfraternitatem facimus, creamus, erigimus, conſtituimus, deputamus, ordinamus, & eſſe volumus. Ita vt ſit Caput omnium Societatum, & Confraternitatum ſub Sanctiſſimo Nomine Crucifixi erectarum, & erigen. Omneſque alias Confraternitates erectas, & erigendas ſub nomine præfato vbicumque locorum ſitæ ſint, præfatæ Confraternitatis immediate ſubiicimus, & membra Societatis præfatæ, & ab ea dependentia conſtituimus, deputamus, & ordinamus, ac eſſe volumus.

Statuta confirmat & inſtitutiones concedit.

§.2. Necnon dictam Archiconfraternitatem cum illius Oratorio in loco dictæ Eccleſiæ vicino in quibuſdam domibus ipſi Archiconfraternitati, & illius Confratribus per Priorem, & Fratres dicti Monaſterij, vel alios ſub certis modo, & forma, tunc expreſſis, conceſſis conſtrui incepto, omnibuſque eiuſdem Archiconfraternitatis bonis, & legatis, & eleemoſynis elargitis, & elargiendis, ac acquiſitis, & acquirendis. Itaque eiuſdem Archiconfraternitatis, Confratres, ſeu Priores, vel Guardiani Archiconfraternitatem ipſam, & illius bona regere, gubernare, & adminiſtrare ac de eiſdem bonis legatis, & eleemoſynis ad eorum libitum, & prout eis videbitur, & placuerit diſponere, & illa in vſus eis viſos conuertere poſſint, ac omnia, & ſingula ſtatuta, & conſtitutiones dictæ Societatis, quæ per dilectum filium noſtrum Raynutium Farneſium tt. S. Angeli in foro Piſcium presbyterum Cardinalem S. R. E. Maiorem Pœnitentiarium, & dictæ Archiconfraternitatis Protectorem confirmata, & approbata fuerint, confirmamus, & approbamus. Ac eiſdem Confratribus, vel Prioribus, ſeu Guardianis quæcumque ſtatuta, & ordinationes proſperum ſtatum, ac regimen, & gubernium dictæ Archiconfraternitatis concernentia ad eorum libitum concedere, alienare, & mutare totiens quotiens eis videbitur, libere, & licite valeant, concedimus, & indulgemus, illaque ex nunc, prout ex tunc poſtquam condita, mutata, vel alterata fuerint confirmamus.

Executores & defenſores deputat.

§.3. Quocirca dicto Raynutio Cardinali, & Pœnitentiario, ac moderno Protectori Archiconfraternitatis præfatæ aliis Protectoribus pro tempore deputan. Necnon vniuerſis, & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, & aliis quibuſcumque in dignitate Eccleſiaſtica vbicumque locorum conſtitutis, Motu præfato per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, & eorum quilibet quoties fuerint pro parte dictorum Archiconfratrum, vel aliorum priuilegium ab ipſis pro tempore habentium requiſiti, eiſdem in præmiſſis, & eorum ſingulis quomodolibet aſſiſtant, eoſdemque faciant gratiis, & priuilegiis præfatis libere frui, & gaudere. Non permitten. à quoquam deſuper moleſtari, Contradictores, & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis, irritum quoque, & inane decernen. quicquid in contrarium contigerit attentari.

Clauſulas derogatorias apponit.

§.4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam iuramento, aut quauis alia firmitate roboratis, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine in præiudicium, ſeu contrarium præmiſſorum per nos, & quoſcumque Roman. Pontif. prædeceſſores noſtros dictis, & aliis quibuſuis Eccleſiis, Baſilicis, Hoſpitalibus, Societatibus, & locis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis conceſſis, &c. confirmatis, &c. ac conceden. &c. Quibus omnibus, & ſingulis etiam ſi de illis, &c. tenores illorum pro expreſſis, & de verbo ad verbum inſertis habentes hac vice derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Papa ſubſcr.

Conceſſ. Motu proprio in præſentia D. N. Papæ.
C. Card. Borrhomæus.

Clauſularum repetitio.

§.5. Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum, &c. Et de creatione, erectione, conſtitutione, & deputatione, in Archiconfraternitatem cum confirmatione ſtatutorum, &c. ac priuilegiis, conceſſ. gratiis, facultatibus, & derogationibus, ac omnibus aliis, & ſingulis præmiſſis, quæ hic pro repetitis, & expreſſis habeantur, perpetuo in forma gratioſa latiſſime exten. quatenus opus fuerit. Et quod præmiſſorum omnium, & ſingulorum maior, & verior ſpec. & expreſſio fieri poſſit in literis per breue noſtrum expedien.

Sola ſignatura ſufficiat.

§.6. Seu ſi ipſis Archiconfratribus videbitur ſola præſentium ſignatura noſtra ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra quæcumque regula contraria non obſtan.

Fides exemplorum.

§.7. Ac quod præſentis tranſumptis auctoritate manu Notarij publici, aut Secretarij d. Archiconfraternit. ſubſcriptis, & ſigillo dicti Protectoris, vel ipſius Archiconfraternitatis munitis, eadem proſſus fides adhibeatur in iudicio, & extra vbi exhibita fuerint, vel oſtenſa, prout originali adhiberetur ſi oſtenderetur.

D. P. An. 5. die 5. Maij.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Idus Maij, Anno 5.

XXXI.

Inquiſitorum hæreticæ prauitatis facultas, procedendi contra Sacerdotes, qui mulieres pœnitentes in actu confeſſionis, ad actus inhoneſtos prouocare, & allicere tentant.

Edita An. D. 1561.

PIVS PAPA QVARTVS,
Venerabili Fratri Archiepiſcopo Hiſpalenſi in Regnis Hiſpaniarum hæretic. prauitatis Inquiſitori generali.

Quidam Sacerdotes abutendo Sacramento Pœnitentiæ, mulieres in actu confeſſionis ad actus inhoneſtos prouocant.

CVm ſicut nuper, non ſine animi noſtri moleſtia, accepimus, diuerſos Sacerdotes in Regnis Hiſpaniarum, atque etiam in eorum Ciuitatibus, & Diœceſibus curam animarum habentes, ſiue eam pro aliis exercentes, aut alias audiendis confeſſionibus pœnitentium deputati, in tantam prorupterint iniquitatem, vt Sacramento

Pœnitentiæ

Pœnitentiæ in actu audiendi confeſſiones abutantur, nec illi, & qui id inſtituit Domino Deo, & Saluatori noſtro Ieſu Chriſto iniuriam facere verentur, mulieres videlicet pœnitentes ad actus inhoneſtos, dum earum audiunt confeſſiones alliciendo, & prouocando, ſeu allicere, & prouocare tentando, & procurando, ac loco earum per Sacramentum huiuſmodi Creatori noſtro reconciliationis, grauiori peccatorum mole eas onerando, & in manibus Diaboli tradendo, in Diuinæ Maieſtatis offenſam, & animarum perniciem, & Chriſti fidelium ſcandalum non modicum.

Contra eos, qui iſto Pont. ab Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis inquiri decreuit.

§.1. Nos in animum inducere nequeuntes, quod qui de Fide Catholica rectè ſentiunt, Sacramentis in Eccleſia Dei inſtitutis abutantur, aut illis iniuriam faciant, fraternitati tuæ, de cuius eximia pietate, virtute, atque doctrina plurimum in Domino confidimus, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus per te, vel per alium, ſeu alios à te deputandum, ſeu deputandos contra omnes, & ſingulos Sacerdotes dictorum Regnorum, ac illarum Ciuitatum, & Diœceſium de præmiſſis quomodolibet diffamatos, tam ſæculares, quàm quorumuis etiam exemptorum, ac Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiectorum Ordinum Regulares, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtant, tàm ſuper præmiſſis, quàm ſuper Fide Catholica, & quid de ea ſentiant diligenter inquiras, & iuxta facultatem tibi contra hæreticos, aut de hæreſi quouis modo ſuſpectos à Sede Apoſtolica conceſſarum continentiam, & tenorem procedas, ac culpabiles repertos iuxta exceſſuum ſuorum qualitatem, prout iuris fuerit punias, eos etiam ſi, & prout de iure fuerit faciendum, debita præcedente degradatione ſæcularis Iudicis arbitrio puniendos tradendo.

Locus reſtituendus.

Contraria derogat.

§.2. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Eccleſiarum, & Monaſteriorum, necnon Ordinum quorumlibet quorum ipſi Sacerdotes fuerint, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam Motu proprio, aut alias quomodolibet conceſſis, etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. 2. die 16. April.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 16. Aprilis 1561. Pontificatus noſtri Anno 2.

XXXII. Applicatio Reu. Cameræ Apoſtolicæ, omnium fructuum beneficiorum Italiæ Sedi Apoſtolicæ reſeruatorum ſeu affectorum, pro tempore quo aliter quam per ceſſum ipſa beneficia vacauerint.

Ampliorem diſpoſitionem de his fructibus, habes in Sixt. V. conſt. 100. In conferendis, vbi Theſaurar. Papæ eorum Collector deputatur.

De fructibus autem huiuſmodi beneficiorum in Regno Neapolis, eſt ſpecialiter diſpoſitum infr. in conſt. 26. Pij V. Cupientes.

Edita An. D. 1561.

PIVS PAPA QVARTVS

Ad futuram rei memoriam.

Cauſa huius Conſtitutionis.

CVpientes malitiis nonnullorum, qui in poſſeſſione Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum diſpoſitioni Apoſtolicæ reſeruatorum pro tempore vacantium, ſine iuſto titulo, ac ſine literis Apoſtolicis, vt illorum fructus durante vacatione huiuſmodi vſurpent, ſe intrudere non verentur, occurrere, & Cameræ noſtræ Apoſt. grauiſſimis oneribus in aliqua parte ſubleuandis quantum cum Deo poſſumus conſulere, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia ac matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine.

Applicatio R. Cam. Apoſtolicæ fructuum beneficiorum Sedi Apoſt. reſeruatorum, ſeu affectorum in Italia a die vacationis, vſque ad diē prouiſionis, &c.

§.1. Omnes & ſingulos fructus, redditus, & prouentus, ac iura, obuentiones & emolumenta quæcumque quomodolibet, & qualitercumque nuncupata omnium, & ſingulorum Monaſteriorum etiam Conſiſtorialium, & beneficiorum Eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & quorumuis Ordinum regularium nobis, & Sedi Apoſtolicæ tàm per cōſtitutiones Apoſtolicas, quàm Cancellariæ Apoſtolicæ regulas editas, & edendas, ſeu alias quomodolibet, & ex quauis cauſa, generaliter, vel ſpecialiter reſeruatorum, ſeu affectorum in partibus Italiæ in quibus Collectores, & Subcollectores ſpoliorum, & iurium Cameræ Apoſtolicæ prædictæ eſſe conſueuerunt, ac earum Ciuitatibus, & Diœc. conſiſtentium, per obitum, & alias quouis modo, præterquam per ceſſum illa obtinentium, pro tempore vacantium, a die ipſorum Monaſteriorum, & beneficiorum vacationis pro rata temporis vſque ad diem prouiſionis ſeu commendæ de eiſdem beneficiis, & Monaſteriis per nos faciendæ, de qua per literas noſtras ſub plumbo, & non aliter conſtare debere volumus, eidem Cameræ auctoritate Apoſtolica tenore præſentium reſeruamus, applicamus, incorporamus, & appropriamus, illaque ei reſeruata, applicata, incorporata, & appropriata eſſe, & fore, & ad illam ſpectare, & pertinere.

Facultas Collectoris exigendi dictos fructus.

§.2. Nullumque præter nos & dictam Cameram, aut dilectum filium Donatum Matthæum Minalem, ac pro tempore exiſtentem Theſaurarium noſtrum, ac Spoliorum, & aliorum iurium ipſius Cameræ Collectorem generalem, vel eius Subcollectores ea percipere, exigere, & recuperare, aut alias ſe in illis intromittere poſſe, aut debere tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus.

Inhibitio contra alios ne deſuper ſe intromittant.

§.3. Et nihilominus ne aliquod impedimentum huic noſtræ ordinationi occurrat, quibuſuis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum ordinariis in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub ſuſpenſionis a diuinis, & interdicti ingreſſus Eccleſiæ quoad Archiepiſcopos, & Epiſcopos, quo ad vero alios inferiores, etiam ſub excommunicationis, & aliis arbitrij noſtri, & quo ad omnes ſub priuationis facultatis conferendi beneficia in eorum menſibus pro tempore vacantia pœnis diſtrictè præcipimus, & inhibemus, ne beneficia diſpoſitioni Apoſt. reſeruata, ſeu affecta quouis prætextu, cauſa, aut quæſito colore cuiquam conferre, ſeu de illis prouidere, aut in illis, vel eorum poſſeſſione ſeſe intromittere quoquomodo audeant, vel præſumant.

Clauſula ſublata, &c.

§.4. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque quauis auctoritate fungentes Iudices, commiſſarios, & perſonas, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane decernimus, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Facultas Collectoris in executione huius conſt.

§.5. Mandantes eidem Donato Matthæo, & pro tēpore exiſtenti Theſaurario, & Collectori, vt noſtro, & dictę Cameræ nomine fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta huiuſmodi per ſe, vel eius Subcollectores prædictos, etiā propria auctoritate exigat, percipiat, & leuet, ſibique nihilominus conſignari, & tradi ab omnibus ad quorū manus peruenerint pro rata prædicta per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas per perſonas Eccleſiaſticas ab eo eligendas, fulminandas, & alia opportuna iuris, & facti remedia quæcumq; appellatione poſtpoſita, faciat & curet, inuocato etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis, ſuper quibus omnibus, & ſingulis plenam, & liberam illi per præſentes concedimus facultatem.

Clauſula derogatoria.

§.6. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Monaſteriorum, & illorum Ordinum, ac beneficiorum prædictorum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis illis, & quibuſuis aliis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus conceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, ac de

verbo

verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idē importantes mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, illaque aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe, ſiue debere decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Declaratio, quod ex dictis fructibus onera beneficij ſupportentur.

§.7. Volumus autem, quod ex fructibus, redditibus, & prouentibus per dictum Theſaurarium, & etiam deputatos per rata, huiuſmodi percipiendis onera quæcumque dictis beneficiis incumbentia ſimiliter pro rata temporis ſupportari debeant.

Exemplorum fides.

§.8. Quodque præſentium manu Notarij publici ſubſcriptis tráſumptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu Curiæ Eccleſiaſticæ munitis eadē prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D P. An. 2. die 25. Apr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 25. Aprilis 1561. Pontificatus noſtri Anno 2.

XXXIII. Iuriſdictio, & facultates Auditoris cauſarum Curiæ Reu. Cameræ Apoſtolicæ.

Hoc officium eſt antiquiſſimum, & plures ei Pontifices auxerunt iuriſdictiones, vt notaui ſupra in conſt. 7. Innoc. VIII. Apprime. & latius dicam in Pauli V. conſt. 28. Eximiæ, cum ibi notandis. Et inde cognoſces, quid his facultatibus auctum, quidue reformatum fuerit, & limitatum.

Edita An. D. 1561.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus ſeruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.
Venerabili Fratri Flauio Epiſcopo Muran. Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

Proœmium.

AD eximiæ deuotionis affectum, quem cum fidei cōſtantia, & ſinceritate mentis, tu, & progenitores tui ad nos, & Romanam Eccleſiam gerere comprobamini, necnon generis nobilitatem, eximiamque doctrinam, ac in rebus gerendis experientiam, & dexteritatem, necnon fidei, & iuſtitiæ zelum, ac integritatem, ſingularemque probitatem, necnon cæteras virtutes quibus perſonam tuam, illarum largitor Altiſſimus multipliciter inſigniuit, noſtræ dirigentes conſiderationis intuitum, ac propterea indubiam ſpem gerentes, quod ea quæ tibi duxerimus committenda, ſumma cum prouidentia, & exacta cum diligentia laudabiliter exequeris, dignum quin potius debitum arbitramur, vt eandem perſonam condignis honoribus, & gratiis proſequamur.

Officium Auditoriatus Cameræ vacans olim per obitum Franciſci Alberici, & in Offi. tū Regentis Cam. transformatum, & illud Cardinali de Neap. conceſſit Paul. IV. cum bullam vti oſtenſam præterij

§.1. Cum itaque nos nuper officium generalis Auditoriatus, ſeu Audientiæ Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ, quod antea tunc per obitum quondam Franciſci Alberici de Rachaneto, olim Curiæ cauſarum huiuſmodi generalis Auditoris, extra Romanam Curiam defuncti vacans, fel. rec. Paulus Papa IV. prædeceſſor noſter, ex certis tunc expreſſis cauſis nomine Auditoriatus in perpetuū ſuppreſſo, & extincto in officium Regentis S.R.E. Cameræ Apoſtolicæ de fratrum ſuorū conſilio Apoſtolica auctoritate transformauerat, ac in illud erexerat, & inſtituerat, ac poſtmodum officium huiuſmodi ab eius primæua erectione, tunc vacans, dilecto filio noſtro Alphonſo, tunc S. Nicolai inter Imagines, nunc vero SS. Ioannis & Pauli Diacono Cardinali Neapolitano nuncupato, dicta auctoritate conceſſerat, & aſſignauerat.

Vacauit poſtea per reſignationem, & illud hic Pontifex ſuppreſſit

§.2. Cum dictus Alphonſus Card. officium Regentatus huiuſmodi in manibus noſtris ſponte, & libere reſignaſſet, noſque reſignationem huiuſmodi duxiſſemus admittendam, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris eiuſdem S.R.E. Card. deliberatione matura, & de eorum conſilio, & vnanimi conſenſu, Officium Regentatus huiuſmodi eius nomine, & denominatione huiuſmodi per nos ſuppreſſis, & extinctis, ac illius erectione, & inſtitutione prædictis, necnon literis Apoſtolicis deſuper confectis reuocatis, caſſatis, & annullatis, aduerſus erectionem, & inſtitutionem, necnon literas Apoſtolicas præfatas, ac in priſtinum, & eum, in quo ante illius ſuppreſſionem necnon erectionem, & inſtitutionem huiuſmodi erat, ſtatum, priſtinamque naturam in omnibus, & per omnia reſtituimus, repoſuimus, & plenarie reintegrauimus, prout in literis Apoſtolicis deſuper confectis, ac manu noſtra, & dictorum fratrum noſtrorum ſignatis plenius continetur.

Et modo Officium A.C. confert Flauio Vrſino cum ſuis facultatibus & maxime infra dicendis.

§.3. Nos, poſt longam ſuper hoc habitam diſcuſſionē, & maturam deliberationem, in te oculos noſtræ mentis conicientes, ac de ſupradictis tuis virtutibus ſpecialem in Domino fiduciam ſumentes, ac ſperantes, quod tu qui Eccleſiæ Muran. præeſſe dignoſceris, ac vtriuſque iuris Doctor, & in vtraque Signatura noſtra Referendarius, & Prælatus domeſticus noſter exiſtis, dextera Domini tibi aſſiſtente propitia, Officium huiuſmodi ſcies, voles & poteris, ad laudem, & vtilitatem multorum fideliter exercere, Teque à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtis, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluētes, & abſolutum fore cenſentes, ac ſuppreſſionis, erectionis, & inſtitutionis, necnon literarum præfatarum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, ac verum, & vltimū dicti Officij Auditoriatus vacationis modū præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio non ad tuam, vel alterius pro te nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Officium Auditoriatus, ſeu Audientiæ Cameræ huiuſmodi, ſiue per ſimilem reſignationem Alphonſi Cardinalis, ſeu adhuc per obitum Franciſci prædictorum, ſiue alias quouis modo, quem hic haberi volumus pro expreſſo, vacet cum Officio Correctoriæ Archiuij Romanæ Curiæ, aliiſque illi annexis, necnon omnibus, & ſingulis illius honoribus, priuilegiis, iuribus & regalibus, vel alias nuncupatis emolumentis conſuetis, ac facultatibus, & indultis, ac decretis etiam in ordine, & modo procedendi in cauſis eidem Franciſco, & aliis, qui pro tempore fuerunt cauſarum Curiæ generalibus Auditoribus etiam per fel. rec. Iulium II. Leonem X. Clementem VII. Paulum III. & Iulium etiam III. ac alios quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac etiam nos, & Sedem Apoſtolicam ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, tàm ſub plumbo, quàm in forma breuis, & alias ex vſu, & conſuetudine quomodolibet conceſſis, tibi Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium concedimus, & aſſignamus, Teque in noſtrum, & dilecti filij noſtri Guidonis Aſcanij S. Mariæ in Via lata Diaconi Cardinalis de Sancta Flora nuncupati moderni, & pro tempore exiſtentis Camerarij noſtri, ac cauſarum Curiæ huiuſmodi generalē Auditorem, cum honoribus, oneribus, priuilegiis, iuribus, emolumentis, facultatibus, & decretis prædictis, conſtituimus, & deputamus, teque in locum dicti Franciſci, quoad huiuſmodi Auditoriatus Officium, eiuſque exercitium, quoad vixeris, ſubſtituimus, & ſubrogamus.

Cauſas obligationum in forma Cameræ priuatiue, quoad alios cognoſcendi.

Hæc extenſio eſt ad alias obligationes, vt in conſt. S. D. N. Pauli V. cit. in rub.

§.4. Tibique per te, vel alium, ſeu alios idoneum, ſeu idoneos Locumtenentem, ſeu Locumtenentes tuos, quos pro tempore duxeris aſſumendos, vel deputandos de omnibus, & ſingulis cauſis, modis, & formis, ſupra, & infrapſcriptis cognoſcendi, & illas decidendi facultatem concedimus. Ita quod tu in cauſis obligationū in forma Cameræ celebratarum ſolus (præterquā inter Ciues Romanos inter quos Motum proprium vltimo loco per nos deſuper in fauorē Pop. Rom. conceſſum obſeruari volumus, alij vero quicumque etiam Rom. Cur. Iudices in ſimilibus cauſis, nullatenus, nulloque modo procedere poſſint) procedere debeas. Necnon de omnibus, & ſingulis obligationibus in forma Cameræ, vbiuis locorum, & inter quaſcumque perſonas factis, & faciendis illis dumtaxat exceptis, quæ in dependentibus a litibus, & cauſis in eadem Camera, aut coram aliis Iudicibus pro tempore introductis factæ, ſeu receptæ fuerint, & tunc non per viam cenſurarum, ſed mandati executiui cognoſcas.

Reaſſumendi cauſas obligationum Cameralis ſpecialiter alteri non commiſſas.

§.5. Ita vt quaſcumque cauſas, quæ de cætero perpetuis futuris temporibus in eadem Curia ſuper ipſis obligationibus, in alio quam tuo, ac Curiæ cauſarum huiuſmodi tribunali (præterquam in vim ſpecialis commiſſionis noſtræ de dicta obligatione, ſpecialem mentionem facientis) motæ fuerint, in illarum ſtatu, ſtatu, & terminis,

nis, in quibus reperientur tua ordinaria auctoritate (exceptis cauſis in Curia Capitolij contra dictos Ciues Romanos pro tempore iuxta formam dicti Motus proprij motis) reaſſumere, & Iudicibus, quibus ſunt commiſſæ, ac coram quibus illæ pendebunt in poſterum, ne in eis, aut de illis, quoquomodo, vel quouis quæſito colore, directe vel indirecte, ſe intromittere præſumant, etiam ſub ſententiis, cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, arbitrio tuo moderandis, & applicandis inhibere, ac quicquid ſecus ſuper his contigerit attentari, irritum, & inane decernere.

Cenſuras promulgandi.

§.6. Ac etiam ſolus dictarum obligationum vigore cenſuras Eccleſiaſticas promulgare.

Cauſas Prælatorũ, Mercatorum, Curialium penſionumque, &c. cognoſcendi.

§.7. Necnon omnes, & ſingulas ſpirituales, & Eccleſiaſticas, ac profanas, & quorumuis eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, eorumque, ac noſtrorum familiarium, continuorum commenſalium, & Prælatorum quorumcumque in ipſa Curia degentium, ac etiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, ac Communitatum, & Vniuerſitatum, Oratorum, necnon dictæ Curiæ Officialium, & eamdem Curiam ſequentium, ac familiarium eorumdem, & ipſius Curiæ cauſarum huiuſmodi Auditoris Notariorum, & eorum familiarium, Campſorum quoque, & quorumuis Mercatorum, ac Penſionum annuarum ſuper fructibus, redditibus, & prouentibus Eccleſiaſticis aſſignatarum, etiam ſi earum ſolutio non in ipſa Curia, ſed in partibus ſit facienda.

Cauſarum in Curia motarũ appellationumque hic indicatarum.

§.8. Et qualcumque alias etiam cõmiſſarias cauſas, tàm ciuiles, quam criminales, & mixtas, & coniunctim, vel diuiſim in eadem Curia quomodocumque, & qualitercumq; motas, & mouendas, & inter qualcumque partes, etiam per viam inquiſitionis, aut ex officio quomodolibet pendentes. Ac quæ per appellationem agrauaminibus illatis, & inferri comminatis, ſeu ſententiis diffinitiuis, vel interlocutoriis, à quibuſuis Iudicibus ordinariis, & arbitris, atque arbitratoribus in Curia, & Vrbe prædictis (Vicario noſtro, ac Gubernatore, & Senatore Vrbis prædictæ, & Iudicibus Capitolinis, dumtaxat exceptis, & extra eas a quibuſcumque Iudicibus, ordinariis, vel delegatis, ſeu arbitris, vel arbitratoribus, ac etiam dictæ Sedis Legatis, & eorum Vicelegatis in terris eidem Eccleſiæ Romanæ mediate, vel immediate ſubiectis, aut aliis earum Gubernatoribus, vel Officialibus, & quibuſuis in feudum, vel Vicariatum, aut alias quomodolibet conceſſis, pro tempore latis, & promulgatis, interpoſitarum, ſeu alias ad eamdem Sedem, etiam per viam reclamationis iudicialis, vel extraiudicialis, aut nullitatis, vel recurſus hactenus deuolutæ ſunt, & in poſterum deuoluentur.

Summarie procedo in cauſ. Mercatorum Notariorum, & 100. ducat. & inf.

§.9. Eas videlicet, in quibus non agetur vltra ſummam ducentorum ducatorum auri de Camera, aut de re verum ſummæ prædictæ valorem non excedente, ſeu quæ inter, & contra Mercatores dictæ Curiæ, pro quibuſcumque negotiis, ad quamcumque ſummam aſcendant, & inter, ac contra Notarios ſuos, & eorum familias, pro tempore vertentur, ſummarie ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola veritate inſpecta, etiam manu Regia, & abſque obſeruatione terminorum, qui de ſtylo, ſeu ordinatione Palatij Apoſtolici, aut alias obſeruari conſueuerunt.

Alias autem ſeruatis terminis.

§.10. Alias vero dictam ſummam, aut illius valorem excedentes, & inter, ac contra alios quam Mercatores vertentes, ſeruatis terminis, & alias ſummarie, prout in beneficialibus; eiſdemque terminis quomodocumque male, & nulliter, præpoſtere, ac inculcate tentis, pro minori partium diſpendio etiam vnico contextu, citatione, & audientia reiteratis, etiam per affixionem citationum pro tempore faciendarum ad valuas habitationis ipſorum citandorum, quoad obligatos in forma Cameræ, & quoad alios aliter obligatos, vbi non agetur de maiori quam viginti ducatorum ſumma audire, cognoſcere, decidere, & fine debito terminare.

Cauſas criminales in Vrbe, & extra à exemptis cognoſcendi.

§.11. Necnon de omnibus, & ſingulis criminibus, exceſſibus, & delictis, tam in Vrbe, & Curia præfatis, quam extra eas per quoſcumque, tam eiuſdem Sedis Officiales, quàm dictam Curiam ſequentes, & alios etiam à iuriſdictione Ordinariorũ exẽptos, & prædictæ Sedi immediate ſubiectos, cuiuſcumq; Eccleſiaſticæ, vel mundanæ dignitatis, etiam Epiſcopalis, vel maioris, & per quoſcumque alios cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, perpetratis, vel perpetrandis, tam ad Procuratoris Fiſcalis denunciationem, & promotionem, quàm etiam partium accuſationem, vel etiam inſtigationem, ſeu ex mero officio inquirere, & ſuper illis, tàm per viam inquiſitionis, quàm accuſationis, ſeu denunciationis, & inſtigationis huiuſmodi procedere, & culpabiles repertos iuxta ſuorum exceſſuum exigentiam, & qualitatem punire, dummodo monitoria contra Epiſcopos, vel eorum Superiores, ad comparendum, perſonaliter, niſi præuia commiſſione manu noſtra ſignata, non decernas.

Literas Apoſtol. exequendi.

§.12. Necnon quaſcumque literas Apoſtolicas, generales, aut particulares, tàm ſub plumbo, etiam per officium Audientiæ literarum noſtrarum contradictarum expeditas, quam in forma breuis, & quarum ſolam ſignaturam ſufficere conceſſum fuerit, ſupplicationes per nos, & pro tempore exiſtentes Romanos Pontifices aut in cius, ſeu noſtri præſentia ſignatas, necnon literas pro tempore exiſtentium Camerarij, & Pœnitentiarij Maioris noſtrorum, dummodo in illis, & literis Apoſtolicis prædictis alij executores deputati non fuerint, ſolus, in quibus vero executores deputati erunt, accumulatiue cum illis exequi, & ſuper illis proceſſus debitos in forma ſolita, etiam cum promulgatione cenſurarum in ſimilibus promulgari ſolitarum decernere.

Sententias in Curia latas à Iudicibus hic non exceptis exequendi, & pariter proceſſus Cœnæ Domini, &c.

§.13. Ac tuarum, & per tuos Locumtenentes, ſeu quoſuis alios, tàm Eccleſiaſticos, quàm ſæculares Iudices, & tàm delegatos, quam ſubdelegatos, & etiam cauſarum dicti Palatij Apoſtolici Auditores, vel nos, aut Rom. Pont. pro tempore exiſtentes, tam in ſpecie, quam in genere, ac alios quomodolibet in eadem Curia pro tempore latarum ſententiarum. Necnon quorumcumque proceſſuum generalium, & ſpecialium, tàm in die Cœnæ Domini, quam alias cum cenſurarum, & pœnarum Eccleſiaſticarum fulminatione fieri ſolitorum executiones, quas etiam ſi delegatis, aut ſubdelegatis prædictis, vel quibuſuis aliis etiam ſpecialiter per nos, & Sedem prædictam commiſſæ fuerint, tibi Auditori accumulatiue, & non priuatiue commiſſas eſſe volumus, & decernimus, ſeruatis terminis in tribunali Auditoris huiuſmodi ſeruari ſolitis, & etiam ſingulis diebus, & horis, prout in ordinariis conſuetum erat facere, illaſque & illos debitæ executioni, etiam ſi opus fuerit cum auxilij brachij ſæcularis inuocatione demandare.

Cauſas extra Curiam initorũ in Curia cognoſcen.

§.14. Et quaſcumque Communitates, Vniuerſit. Collegia, & Capitula, necnon extra d. Curiam degentes perſonas, pro debitis per eos in eadem Curia contractis, aut ſalario, ſeu contractu in dicta Curia inito.

Curialiumque.

§.15. Degentes vero in eadem Curia, ſeu Curiales Eccleſiaſticos, ſæculares, vel regulares, etiam ab ipſa Curia abſentes, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, dignitatis, etiam Pontificalis, conditionis, vel præeminentiæ exiſtẽtes, pro quibuſuis rebus, & pecuniarum ſummis ad quorumuis etiam abſentium, quorum pro tempore intererit, inſtantiam, quoties expedierit, etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie, & extraiudicialiter de non tuto ad eos acceſſu, ad ſatisfaciendum de eorum debitis, & præſtandum ea ad quæ pro tempore tenebuntur monere, & citare.

Remiſſoriales & compulſoriales dandi.

§.16. Ac literas quaſcumque remiſſoriales, & compulſoriales, & tam generales quam ſpeciales vbi & quoties opus fuerit arbitrio tuo decernere.

In vim Eug. & Leonina Curiales tuendi.

§.17. Necnon etiam in vim Bullæ Eugen. in fauorem Curialium emanatæ, & Leoninæ, necnon cuiuſcumque alterius extenſionis inhibere.

Monitoria & cit. ad partes decernendi.

§.18. Ac monitoria, & citationes, ac inhibitiones ad partes etiam per ſimile edictum decernere, eos quoque arreſtare, & incarcerare. Et ſi tibi videbitur, pœnas, & mulctas dimittere, & relaxare, ac pro delictorum, exceſſuum, & criminum qualitate eis (citra tamen mortem, & membri mutilationem) per te, & tuos Locatenentes infligere, & imponere.

Cenſuras promulgan.

§.19. Necnon quoſlibet inobedientes excommunicare, a diuinis ſuſpẽdere, generaliter & ſpecialiter interdicere, ac ſentẽtias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas per te, tuoſque Locatenentes pro tempore latas, etiam iteratis vicibus, aggrauare. Et quod à te, vel Locatenentibus prædictis pro tempore excommunicati, ſeu alias cenſurati, ab aliis

quam

quam à te, vel eiſdem Locatenentibus prædictis, etiam de partium conſenſu præterquã in mortis articulo cõſtituti, abſolui non poſſint, ad euitandas colluſiones ſtatuere.

Abſolutiones dandæ.

§.20. Et cum tibi viſum fuerit expedire, Communitates, Vniuerſitates, Collegia, Capitula, & perſonas quaſcumque à quibuſuis ſententiis, cenſuris, & pœnis, ac mulctis Eccleſiaſticis, ſpiritualibus & temporalibus, per alios videlicet quam per te, & dictam tuam Curiam inflictis, in diebus Paſchalibus cum reincidentia abſoluere, ac ſententias, cenſuras, & pœnas, ac mulctas huiuſmodi, & quæcumq; interdicta ſuſpendere, tollere, & eis relaxare.

Oblig. contra hæredes, exequendi.

§.21. Necnon obligationes in forma Cameræ huiuſmodi, etiam poſt mortem debitoris, quoad illius bona tantum, etiam per vim confeſſionis debiti, per aliquem ex procuratoribus in qualibet obligatione conſtitutis more ſolito faciendæ & hæredibus legitime citatis ſeu alias arbitrio tuo exequi, & executioni demandari facere.

Et alia omnia consueta faciendi.

§.22. Et generaliter omnia & ſingula alia quæ ad officium Auditoris Curię cauſarum huiuſmodi de iure, vel ex priuilegio, aut vſu, ſeu literis, & conſuetudine prædictis, olim ſpectabant, & quæ illi qui pro tempore fuerunt Curiæ cauſarũ huiuſmodi Auditores, ex conceſſis eis facultatibus facere, decernere, mandare, ſtatuere, ordinare, & exequi quomodolibet poterant, ſeu conſueuerant, facere, dicere, mandare, ſtatuere, ordinare, & exequi. Habituri ratos & gratos, proceſſus & ſententias quos & quas, tu & tui Locaten. prædicti pro tẽpore habueritis & tuleritis, ac reliqua omnia, quæ in præmiſſis, & circa ea, ac quodlibet eorũ feceritis, dixeritis, mãdaueritis, ſtatueritis, ordinaueritis, ac facturi ea omnia, auctore Domino in omnibus vſque ad ſatisfactioné condignam, inuiolabiliter obſeruari.

Confirmatio omniũ facultatum & indultorum.

§.23. Et inſuper eiſdem auctoritate, & poteſtatis plenitudine, tàm Iulij II. Leonis X. & aliorum prædec. huiuſmodi literas, quam omnia & ſingula priuilegia, indulta, facultates, iuriſdictiones, & gratias, officio Auditoriatus, & Auditoribus prædictis quomodolibet conceſſa, ac cum omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis, ſingulas deſuper confectas literas, quarum omnium & ſingularum literarum prædictarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, approbamus, & confirmamus, ac innouamus, necnon perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obſeruari debere decernimus, illaque omnia & ſingula ad officium Auditoriatus, & Auditorem pro tempore exiſtentem, perinde ac ſi in eis ſpecialiter & expreſſe conceſſa, & pro eis, ſeu in illorum fauorem, ſtatuta, & ordinata fuiſſent, extendimus, & ampliamus.

Facultas in ceſſionibus bonorum & diſcuſſionibus.

§.24. Quodq; cap. Odoardus, & cap. Peruenit. ac quæuis alternatiuæ, ſeu moratoriæ, & dilationes etiã ſalinatiæ, per quoſcumq; etiã eiuſdem R.E. Card. pro tempore decretæ, obligatis in forma Cam. quoad bona, nullatenus proſint.

*Et vide Bullam S. D. N. Pauli V. ***** in rub.*

Quinimo obligationes in forma Cam. quoad bona tantũ, debitæ executioni demandentur, etiam poſt morté debitoris, non obſtante quacumq; appellatione, & ſuperinde obtenta cõmiſſione de huiuſmodi obligatione expreſſam mentioné non faciente, aut diſcuſſione hæreditatis vbilibet pendéte, ſi per creditores data fuerit idonea cautio in forma depoſiti, de reſtituendo id quod receperint, prioribus, & potioribus creditoribus, in euentũ ſuccumbentiæ.

Locus A.C. in Capella Pap.

§.25. Quodque tu in Capella, & reliquis actibus, tam publicis, quam priuatis, primum locum poſt Gubernatorem, & Oratores Principum, ſi Prælati fuerint, habeas, tibi indulgemus, ac volumus, & ſtatuimus.

Executorum deputatio.

§.26. Mandantes, & diſtrictius inhiben. quibuſuis Iudicibus, &c.

Clauſula præſeruatiua.

§.27. Decernentes præſentes literas, ac in eis contenta quæcumque ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, & alterationibus, &c.

Decretum irritans.

§.28. Et ita per quoſcumq; Iudices, & Cõmiſſarios, &c.

Clauſula derogatoria.

§.29. Non obſtantibus præmiſſis, & ſi opus ſit de non tollendo iure quæſito, ac quibuſuis aliis cõſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, cõſuetudinibus, etiã iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis, &c.

Fides tranſumptorum.

§.30. Quodque præſentium tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu &c. Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 2. die 1. Maij.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1561. Kal. Maij, Pont. noſtri Anno 2.

Iuriſdictio Senatoris, Collateralium, & aliorum Iudicum Curiæ Capitolij Almæ Vrbis. XXXIV.

Circa iſtam iuriſdictionem habes ſup. Iulij II. conſt. 28. Decet. ac Leon. X. conſt. 1. Dum ſingularem. Sed plenam & diſtinctam diſpoſitionem vide in nouis Statutis, per totum, & ſignanter lib. 1. c. 41. quorum confirmationem videre eſt in conſt. 61. Greg. XIII. Vrbem. Et declarationem quoad Conſules Artium Vrbis, habes in eadem bulla.

PIVS PAPA IV. Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1561.

Romanorũ & Incolarũ Vrbis mandatum fori Capitolini etiam in obligationibus Cameralibus ubi A.C. non præuenit.

Dilectos filios Senatorem, Cõſeruatorem, Populumque Rom. ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes, omnimodam & integram (prout illis per fel. rec. Sixtum IV. Iul. II. Leonem X. Paulum III. & alios Rom. Pont. prædeceſſores noſtros alias conceſſa fuit) iuriſdictionem, cauſarumq; inter ipſos, ac etiam & inter Romanos, & incolas pro tempore motarum cognitioné, & deciſionem totalem Cur. Capitolij Romani, ita quod in prædictis, & aliis cauſis, obligationibus, etiam in forma Cam. Apoſt. in quibus videlicet per alios Iudices præuentum non ſit, aliiſq; quibuſuis differentiis, & actionibus inter ipſos Romanos, ac eorum aliquem, vel aliquos deinceps orituris & mouendis, nullus præter Senatorem, & ipſius Capitolij Iudices pro tempore exiſtentes, ſeu priuilegiorum Apoſtolicorum, aut conſuetudinum, ſeu quouis alio prætextu intromittere poſſit, etiam dictorum prædeceſſorum conceſſiones huiuſmodi, literaſque & alias deſuper confectas ſcripturas approbantes, confirman. & innouan. literarumque & ſcripturarum earumdem tenores præſentibus pro expreſſis habentés, auctoritate Apoſt. ex certa ſcientia, &c. perpetuo concedimus, & indulgemus.

Derogatio facultatũ aliorũ Iudicum in his cauſis.

§.1. Ac Senatorem, Conſeruatores, & Populum Rom. Curiamque & Iudices Capitolinos præfatos, quoad iuriſdictionem huiuſmodi, aduerſus quaſcumque aliis Almæ Vrbis Tribunalibus, & Magiſtratibus, etiam Regent. Cameræ, Gubernatori, & noſtro Vicario quomodolibet etiam conſiſtorialiter conceſſas facultates, & alias contrarias diſpoſitiones in priſtinum, & eum in quo ante illarum conceſſiones quomodolibet erant ſtatum reſtituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, ac facultates, & alias diſpoſitiones contrarias huiuſmodi ad hunc effectum per præſentes reuocamus, caſſamus, & annullamus.

Chirurgi, vel hic vel coram Gub. crimina referant.

§.2. Et inſuper ne delicta remaneant impunita, quod Chirurgi, Barbitonſores, & alij vulnerum, aliorumque criminum notitiam habentes, illa ad Curiam Capitolij huiuſmodi iuxta ipſius Senatoris deſuper proponenda edicta & ſub pœnis inibi apponendis, aut ad Curiam Gubernatoris iuxta ſolitum deferre teneantur.

*Nulli tres attendantur hoc ſeruatur Stat. ***** in rubr.*

§.3. Quodque pro celeriori cauſarum expeditione, in eadem Curia Capitolina nullitatum nulla ratio habeatur niſi earum quæ ex iuriſdictionis, citationis, vel mandati defectu prouenient.

Feriæ quæ ſeruandæ. De eis vide lib. 1. cap. 58. Statuti.

§.4. Et ne feriarum accumulatio cauſarum expeditionem in longum protrahat, ſublatis de medio ceteris feriis voluntarie, per vſum, vel alias, non tamen in honorem Dei introductis, obſeruatio tantum coërceatur ad ferias in antiquis Statutis expreſſe deſcriptas.

Affectamentorum quando peti poſſit.

§.5. Ac etiam Statuta de affectamentis loquentia declarantes, quod affectamentum peti non poſſit niſi in capitibus, & articulis, quorum grauamen per definitiuam reparari non valeat, qui ex Statuto ſub Rub. de Appell. non recipiendis, lib. 6. poſiti colliguntur, nec in cauſis ſummam 10. ducat. non exceden. in aliis vero cauſis è decem ſupra in litis conteſtatione dumtaxat peti poſſit, & hoc arbitrio Iudicis, in definitiuis autem, vel interlocutoriis vim definitiuæ habentibus ſententiis Iudex cauſas huiuſmodi in affectamentis proponere, aliis in contrarium loquentibus Statutis non attentis omnino teneatur.

Vide cap. 76. lib. 1.

Affectamentũ quomodo fiat, aliquo ex Iudicibus abſente infirmo vel recuſato. Vide Stat. lib. 1. c. 11. & 12.

§.6. Et præterea quod ſi vnum ex Iudicibus Curiæ huiuſmodi abeſſe, vel ægrotare, aut ſuſpectũ iurari cõtigerit, affectamentum per tres reliquos præſentes Iudices fieri poſſit, quorum vnus in loco ægrotantis, vel abſentis Iudicis ad tribunal. pro interlocutoriis faciendis ſedeat, & ſuper incidentibus, emergentibus & dependen. vſque ad ſententiam definitiuam excluſiue prouideat, etiam perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

§.7. Nec

Clauſula præ-ſeruatiua.

§.7. Necnon Senatorem, Conſeruatores, Populũ, & Curiam præfatos ad antiquam eorum iuriſdictionem, vt præmittitur reſtitutos, & plenarie reintegratos eſſe. Ac præſen. & in eis contenta quæcumque valida, & efficacia fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter obſeruari debere, nec de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis noſtræ defectu quouis quæſito colore, prætextu, vel ingenio nullatenus notari, vel impugnari, nec per nos, vel Sedem Apoſt. vllo vmquam tempore reuocari aut alias illis derogari poſſe. Et ſi ac quoties illa reuocari, aut alias illis derogari contigerit, toties in priſtinum ſtatum reſtitui, & de nouo etiam ſub poſteriori data per ipſos Senatores, & Conſeruatores eligenda, conceſſa, & ſtabilita eſſe.

Decretum irritans.

§.8. Et ſic per quoſcumque Iudices, & Commiſſ. etiam S.R.E. Card. &c. ſublatata eis quauis aliter interpretandi, &c. facultate iudicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Clauſula derogatoria.

§.9. Non obſtan. præmiſſis, ac conſtitutionib. & ordinationib. Apoſt. Statutis, &c. etiam Palatij Apoſt. Curiarumque Vrbis ſtylis necnon priuilegiis, indultis, & literis Apoſt. quibuſuis Rom. Curiæ Tribunalibus Curiis, Magiſtratibus Iudicibus & aliis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis etiam Motu ſimili, etiam conſiſtorialiter conceſſis, &c. quibus omnib. illorũ tenores præſentib. pro ſufficienter expreſſis habentes hac latiſſime derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque cum clauſulis opport. Placet Motu proprio. I.

Papa ſubſcr. … reparatio.

§.10. Et cum abſolutione à cenſuris ad effectum, &c. Et cum approbatione, confirmatione, innouatione, conceſſione, indulto, reſtitutione, repoſitione reintegratione, reuocatione, caſſatione, annullatione, ſtatuto, ordinatione, decreto, & derogatione præmiſſis, vt ſup. perpetuo. Et quæ ſola præſen. ſufficiat ſignatura, & vbique etiam in Iud. fidem faciat, regula contraria non obſtante, ſeu ſi videbitur literæ deſuper per Breue noſtrum, etiã cum literarum prędeceſſ. prædictorum, & inde ſequutorum ten. aliorumque neceſſariorũ maiori, & veriori expreſſione expediri poſſint.

Limitatio priuilegij fori in ciuilib. cauſis. Aliam vide … ſup. …

§.11. Et quod ad obligationes in forma Cameræ ſeruetur forma ipſius obligationis, vt ſi ſit in poteſtate auctoris, vel creditoris conuenire debitorem ſuum Romanum, vel incolam laicũ non ſolũ coram Regente, vel Auditore Cam. ipſarum obligat. Iudice ordinario, ſed etiam in Cur. Capitolij. Quoad reliquas vero cauſas ciuiles non tamen Fiſcales poſſit reus Romanus, vel incola declinare quodcumque aliud forum, & petere ſe remitti ad Cur. Capitolij, niſi alterius Iudicis iuriſdict. prorogauerit, aut in eum tacite, vel expreſſe conſenſerit, & aliter facti reaſſumptiones vel inhibit. prædictam Cur. Capitolij nullius ſint roboris, vel momenti.

Sequitur declaratio d. conſt. reſpectu Iuriſdictionis Gubernat. Vrbis.

PIVS PAPA IV. Motu proprio, &c.

Cauſa conſtit.

NE per præinſertum Motum proprium aliquod præiudicium bono, & pacifico regimini Almæ Vrbis noſtræ, quæ in præſentiarum vener. fratri Hieron. Epiſcopo Sagonen. per nos commiſſum extitit, inferatur.

Præſeruatio iuriſdictionis Gubernatoris

§.1. Decernim⁹, & declaramus intẽtionis noſtræ minime fuiſſe nec eſſe, quod per Signaturã præinſerti Motus prop. prædicti in aliquo iuriſdiction. & facultatibus eiuſdem moderni, ac pro tempore exiſtentis Gubernatoris, præſertim circa bannimentorum editiones, ac cognitiones cauſarum criminalium Mercedem, & pauperum, vel alias miſerabilium perſonarum, ac alias quaſcumque cauſas ſibi, aut aliis Gubernatoribus, & eius officio per quoſcumque Rom. Pont. prędeceſſ. noſtros tam contra Ciues Romanos, quàm alios quoſcumque quomodolibet conceſſ. in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi dictus præinſertus Motus proprius minime ſignatus nec à nobis emanatus fuiſſet, minime præiudicetur, nec præiudicatum eſſe intelligatur. Et ſic per quoſcumque, &c. Sublata, &c. Irritum quoque, &c. ſolamque præſentis Motus proprij noſtri Signaturam in iudicio, & extra ſufficere, ac fidem facere regula contraria non obſtante ſimiliter decernimus, & declaramus.

Contrariorum obſtantiũ …

§.2. Præinſerto Motu proprio ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque, priuilegiorum, & facultatum eidem, ac pro tempore exiſtenti Gubernatori, & eius officio conceſſ. tenoribus, &c. pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes, & quæ & quas per præſentes innouamus.

Placet Motu proprio. I.

Papa ſubſcr.

XXXV.

Extenſio conſtitutionis Pauli III. circà cauſas ciuiles intereſſe Fiſci Cam. Apoſt. concernentes, in eadem Camera cognoſcendas.

Hanc Bullam Pauli III. habes ſupra Non ſine. Et conſonat, huius Pontificis altera bulla 55. Romanus. Et ante eos, hoc idem ſtatuerat Vrb. VI. ſup. in eius conſt. 2. Apoſtolica.

PIVS PAPA IV. Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1561. Paulus III. auocauit ciuiles cauſas ſub Fiſci intereſſe concernen. & illas, ac alias mouendas, in Cam. Apoſtol. cognoſci mandauit, vt in eius conſt. est. in rubr.

CVm, ſicut accepimus, licet Rom. Pont. prædeceſſ. noſtri, pro cauſis ciuilibus Fiſcum noſtrum tangen. proprium tribunal. Camerarij, ac Præſidentium Cam. Apoſt. maximis rationib. & non modico eiuſdẽ Cameræ diſpendio, vt cauſæ præfatæ per prælatos pro tempore Præſidentes in Cam. Apoſt. vbi & Procurator Fiſci noſtri Apoſt. interuenit, diſcutiãtur diſputẽtur, & notẽtur, vtq; ipſe Procur. Fiſci noſtri nõ cogatur pro cauſis Fiſcũ, vt præfertur, tangen. cum nõ modica eius ab occupationibus ſui officij diſtractione, & non ſine etiã indignitate Officij, quod loco præfati Cæſaris ſucceſſit, & illius priuilegio in dictis cauſis vtitur, tali ratione interueniens ſui in Camera, dum ipſæ cauſæ inibi diſcutiũtur, & notãtur, & fel. rec. Paul. III. prædeceſſor noſter, tẽpore ſuo, iſta ratione per præinſertũ eius Motu propriũ dictas cauſas Fiſcũ tãgen. extra Camerã coram aliis Iudicibus & tribunalib. Vrbis inter Fiſcum, & priuatum commiſſas, vel aliter cœptas, ſiue in petitorio, ſiue in poſſeſſorio, ac quibuſuis ſtatu, & terminis, etiam ſi inſtructæ fuerint, ad ſe auocauerit, & eidem Camerario, & Præſidentibus, ac in proprio tribunali commiſerit necnon etiam in futurum committendas, vel alias incipiendas illas ſimiliter, abſque alia pro tempore Rom. Pont. ſignatura, vel mandato, propria eorum auctoritate ad ſe auocan. & reaſſumendi, liberam facultatem conceſſit.

Multi tamen prætendebant cõſt. Pauli nõ procedere, quando Fiſcus in iuriſdictionem alterius Iudicis coſenſiſſet, vel eius intereſſe ſecũdario detegeretur in cauſis inter alios vertentibus. Hic igitur Põt. extendit dictã conſtitutione etiam ad ideo cauſas.

§.2. Cumq; (ſicut accepimus) non deſint, qui poſt reaſſumptionem in Cam. Apoſt. vt prefertur, facta cõtra Fiſcũ, in ſignaturis adhuc ad alios Iudices trahere conantur diuerſis prętextibus, ac pręcipue quando pro tẽpore Procuratores Fiſcal. corã aliis Iudicib. aliquando per incuriã, vel multiplicitatẽ negotiorũ, proprij in hoc priuilegij fori nõ memores, agere vel reſpõdere, vel alias in Iudices nõ ſuos cõſentire cœperũt, ac etiã quãdo in proceſſu cauſarũ inter priuatos, intereſſe Fiſci detegitur principal. vel ſecũdariò.

§.3. Nos attenden. quod priuilegiũ fori Fiſco conceſsũ, cõcernit publicũ, & quod iſta ratione idẽ Paul. prædeceſſor cauſas inter Fiſcum, & priuatũ, etiã alibi inſtructas, per præinſertũ motum proprium auocauit, & quod quandocumq; etiã in cauſis quæ inter priuatos agũtur, detegitur Fiſci intereſſe, ſiue principaliter, ſiue ſecundario, idẽ Fiſcus debet gaudere ſui fori priuilegio, & alios trahere, & non trahi, Motu ſimili, ex certa ſcientia hæſitationes, & difficultates huiuſmodi ſubmouere, ac etiã Fiſco noſtro, & illius pro tẽpore Procuratoris incommoditati, ac indignitati occurrere cupientes, & deben. Motu ſimili, ac ex certa ſciẽtia præinſertum Motũ propriũ, tàm quoad iam alibi, etiã in Rota, & Motu proprio cõmiſſas, & alias cœptaſq; in poſterum cõmittẽdas, vel alias incipien. cauſas, innouamus. Declarantes, illum extendi & quatenus opus ſit, extendentes, etiã ad cauſas, in quib. Procurator Fiſci agendo vel defendendo, corã aliis iudicibus, & tribunalib. comparendo, vel alias conceſſiſſet, & illorum iuriſdictionem prorogaſſet, ac etiã vbi intereſſe Fiſci, ſiue principaliter, ſiue ſecundario in cauſis iam inter priuatos cœptis, detegeretur, dũmodo ſit intereſſe ciuile, & dummodo cauſæ huiuſmodi, etiã quod in illis vertatur intereſſe Fiſci, nõ ſint per cõmiſſiones manu noſtra propria, ſcientes de intereſſe Fiſci aliis Iudicib. & tribunalibus, cum ſpeciali, & expreſſa præſentis Motus proprij derogatione, cõmiſſæ non fuerint, quas nolumus præſentibus eſſe comprehenſas, ſed ſemper exceptas.

Cameralibuſque dat cognitionem omniũ cauſarũ à Papa non aliis commiſſarum.

§.4. Dantes, ſaluis præmiſſis, eiſdem Camerario, & Præſidẽtibus plenariam, & liberam facultatem, & auctoritatem, prędictis, & aliis quibuſuis inhiben. fuerit in Rom. Curia, & extra eã, & ſub cẽſuris, & pœnis, etiã quoad cauſas ſimiles

les in futurum extra Cameram committendas, propria eorum auctoritate, ſine alio noſtro mandato, nec ſignatura, inhiben. & in cauſis huiuſmodi, non obſtan. quibuſcumque ſignaturis, & inhibition. hactenus factis, & in futurũ facien. niſi commiſſiones in futurum præſentandæ, manu noſtra cum præſentium de verbo ad verbum inſertione, & illarum derogatione ſignatæ fuerint, procedendi, citandi, declarandi, aggrauandi, reaggrauandi, interdictum ponendi, auxiliumque brachij ſæcularis inuocan. ceteraque alia facien. dicen. geren. & exequen. quæ in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna fuerint.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Cam. Apoſt. clauſulis ſtatutis, & conſuetudinib. ac reformationibus, etiam iuramento, &c. roboratis, priuilegiis quoq; indultis, & literis Apoſtolicis, quibus (illorum tenores, cauſas, & effectus pro expreſſis, & inſertis haben. & exprimi, ac de verbo ad verbum inſeri poſſe decernen.) latiſſime derogamus ceteriſq; contrariis quibuſcũq; cum clauſulis opportunis, & cõſuetis.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 6. Volentes præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique tàm in iudicio, quàm extra fidem facere, abſque alia literarum expeditione, ſeu quod literæ in forma breuis ad perpetuam rei memoriam, cum maiori, vera, & ampliori ſpecificatione omnium, & ſingulorum præmiſſorũ, & circa ea neceſſariorũ, latiſſime exten. adeo quod contraria quæcumq; penitus, & omnino tòllãtur, & non obſtent.

Papa ſubſcr. Placet Motu proprio. I. Die 26. Iulij. 1561.

Præſentetur B. Amerin. Regens. Andreas Panizzat, Mag. Curſ.

D.P. An. 2. die 16. Iulij. *Præſentatus per Iulium Parinum Curſorem.*

XXXVI. Inquiſitorum hæreticæ prauitatis facultas, eligendi, & creandi in Notarios quoſcumque etiam Clericos ſæculares, & regulares, in cauſis Inquiſitionis.

Tu ſcias quod Alexand. IV. ſup. in eius conſtit. 22. Ne commiſſa. hoc idem conceſſit, quoad Clericos, qui in ſæculo Notariatus officium habuerant.

Edita An. D. 1561.

P I V S E P I S C O P V S,
Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

PAſtoralis officij cura meritis licet imparibus nobis ex alto commiſſa, nos aſſidue incitat, & inducit, vt vigiles ſolicitudinis noſtræ oculos diligenter circumflectamus, ad eaque potiſſimum noſtræ proviſionis remedia adhibeamus per quæ ſancta, & Catholica Fides, vbique prout debet conſeruetur, & augeatur, improbique Hæretici illius impugnatores, quoad fieri poteſt debite compeſcantur, & comprimantur.

Cauſæ huius conſtit.

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Inquiſitorum, & Commiſſariorũ hæreticæ prauitatis in diuerſis Regnis, Prouinciis, Ciuitatibus, Inſulis, & aliis Chriſtiani Orbis partibus deputatorum, nobis nuper expoſitum fuit, quod ipſi in cauſis ſanctæ fidei aduerſus eoſdem Hæreticos proſequendis, perſonis probatis, & idoneis, quæ officio Notarij in eis fungantur plurimum indigere noſcuntur, vnde officio ipſius Inquiſit. tum propter ipſorũ Notariorum penuriam, tum quia pleriq; officiũ huiuſmodi tãquã odioſũ exercere recuſãt, ne illud ſuſcipiẽdo quẽquã offendere videãtur, magnũ incõmodũ, & detrimentũ generatur.

Facultas Inquiſitorum de qua in rubr.

§. 2. Nos igitur noſtræ vigilantiæ curã adhibere, in præmiſſiſque opportune prouidere volentes, omnibus, & ſingulis hæreticæ prauitatis Inquiſitoribus, & Commiſſariis in quibuſuis Regnis, & Dominiis, Prouinciis, Ciuitatib. inſulis, etiam Græciæ, ceteriſque Terris, & locis in quibus Chriſtiana Religio colitur, conſtitutis, & quomodolibet pro tempore deputatis, quod quotiens eis expedire videbitur, vnum vel plures, etiam Clericos ſæculares, vel quorumuis Ordinum Regulares, qui ſibi ſufficiẽtes, & idonei viſi fuerint, in quibuſcumq; cauſis ſanctæ Fidei, & Inquiſitionis huiuſmodi in Notarios eligere, aſſumere, & creare, eoſque ad officiũ Notariat. cauſarũ prædictarũ deputare, ipſiq; ſic electi & deputati, acta quæcũq; & proceſſus cauſarũ ipſarũ diligẽter, & fideliter deſcribere, & annotare, ceteraq; omnia ad id quomodolibet neceſſaria, & opportuna facere, gerere, & exercere, licere, & licite poſſint, & valeant, plenã, & omnimodã, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium facultatẽ & poteſtatem concedimus, & impartimur.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obſtantib. quibuſuis cõſtitutionib. & ordinationib. Apoſt. necnon quarũuis Ciuitatũ, & Terrarũ, etiam iuramẽto, cõfirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & cõſuetudinib. priuilegiis quoq; indultis, & literis Apoſt. illis, & quibuſuis Notariorũ Collegiis, etiã per Sedẽ Apoſt. quomodolibet conceſſis, quib. omnib. eorũ tenores præſẽtib. pro ſufficiẽter expreſſis habẽtes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dũtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſq; cõtrariis quibuſcũq.

Fides tranſumptorum.

§. 4. Volumus autem, & eadem auctoritate Apoſt. decernimus, quod quoniam difficile admodum eſſet præſentes noſtras literas ad ſingula quæque loca vbi opus foret deferri, earundem præſentium tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Officij Inquiſit. Almæ Vrbis noſtræ munitis, eadem prorſus fides, in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1561. Kal. Septemb. Pont. noſtri anno ſecundo. *D.P. A. 2. die 17. Aug.*

Approbatio Confraternitatis, & Hoſpitalis ſub inuocatione B. Mariæ de Pietate nuper in Vrbe inſtituti, ad egenos dementes charitatiue recipiendos, & curandos. Cum facultate alias eiuſmodi Confraternitates extra Vrbem, cum Indulgentiarum participatione erigendi. XXXVII.

Formam in aliis Confraternitatibus erigendis, vel aggregandis, tradidit Clem. VIII. in conſtit. 115. Quæcumque. Quo vero ad Indulgentias, attende reformationem, nunc edendam à Paulo V.

P I V S E P I S C O P V S, *Edita An. D. 1561.*
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ILlius qui pro Dominici ſaluatione gregis, in ara Crucis, in pretium immolari non abhorruit, quique inter alia ſibi beneplacita, opera charitatis exercere præcepit, vices licet immeriti gerentes in terris, curis angimur aſſiduis, & continua meditatione pulſamur circa quæcumq; pia opera, & Chriſtifidelium deuotione ordinata, vt firma perpetuo, & illibata perſiſtant, omni ſtudio intendere, & vt ad ipſa Chriſtifideliũ vota facilius cõcurrant, fideles ipſos, quibuſdã ſpiritualibus, & allectiuis muneribus libenter proſequimur, ac eorum pia ſuffragia donis cæleſtib. confouemus, vt exinde reddantur diuinæ gratiæ aptiores, & in eis charitatis deuotio in dies peramplius augeatur.

Inſtituta fuit in Vrbe Confraternitas B. Mariæ de Pietate, ad egenos mentis inopes, educandos atque curandos, &c.

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Confratrum Confraternitatis Chriſtifidelium, ſub nomine pauperum aduenarum inſtitutæ petitio continebat, quod alias nonnulli Chriſti fideles in Alma Vrbe degentes Dei ſpiritu (qui vbi vult ſpirat) ducti, ac zelo pietatis accenſi, memoreſq; illius Prophetæ dicentis: Egenos, & vagos induc. in domum tuam, & carnem tuam ne deſpexeris. Quodque hoſpitalitas Apoſtolicis doctrinis maxime commendabatur, pariterque conſiderantes, multos pauperes, pruinæ, & frigoribus expoſitos per cryptas, & ruinas dictæ Vrbis iacere, & interdum maxima, & extrema frigoris calamitate, & fame perire, ac viden. etiam quoſdam alios pauperes, mentis inopes, Chriſtianorum omnium maxima miſeratione dignos, qui rationis orbati iudicio, nudi per dictam Vrbem ambulabant, vniuerſis ludibriis, & plagis, aliiſq; vitæ calamitatibus, animarumque ſalutis periculis expoſitos eſſe, & nulla receptacula in dicta Vrbe exiſtere, ac cupientes, hos & illos ab eorum miſeriis eximere, vnam domum ſitam in regione Columnæ de dicta Vrbe eorum induſtria quæſitam, & ſuis ſumptibus extructam, & aptatam, primo pauperibus aduenis hoſpitan. deputauerint, lectiſque & ſuppellectilibus, ac rebus aliis conquiſitis ad vitæ vſum neceſſariis munierint, & inibi pauperes aduenas benigne recipi, eorumque pedes lauari, ac diebus aliquot iuxta cuiuſcumque indigentiam cibari, pariterque fidei Chriſtianæ rudimenta per Capellanum eorum miniſtrum, ignorantes ac ſimplices docere, & ad peccatorum ſuorum confeſſionem faciendam, & ſacram Euchariſtiam ſumendam hortari curauerint, prout etiam ad præſens curant. Quodque in eadem domo vnum Oratorium ſub inuocatione B. Mariæ de Pietate, Apoſtolica

torium ſub inuocatione B. Mariæ de Pietate, Apoſtolica auctoritate interueniente, extruxerunt, & ornarunt, vbi ſacra Euchariſtia in ſacrario decenter ſeruatur, & quotidie Miſſa celebratur, locuſque luminaribus ſemper accenſis illuſtratur, ac pro manutenenda inibi hoſpitalitate, vnam Cõfraternitatem Chriſti fidelium Pauperum Aduenarum nuncupatam, dicta auctoritate erexerunt, & inſtituerunt, ac in dicto Oratorio in prima cuiuſlibet menſis die Dominica dictæ Confraternitatis Confratres, Chriſti Corporis viatico reficiuntur, nec his pietatis operibus contenti, ſed pia piis operibus cumulantes, ipſos pauperes, mentis inopes, per dictam Vrbem, vt præfertur, vagan. ad eandem domum deduxerunt, & ad illorum inſaniam curandam operam Medicorum adhibere cœperunt, animis geren. ſupradictam hoſpitalitatem aduenarum proſequi, & in ſanandos, curandoſque dementes prædictos, eorum facultates, iunctis aliorum Chriſtifidelium eleemoſynis ſe extendere poſſe, ac quod pro dictæ Confraternitatis ſalubri directione, & augmento nonnulla ſtatuta, & ordinationes ediderunt, necnon dilectum filium noſtrum Bartholomæum tt. S. Crucis in Hieruſalem, presbyterum Cardinalem de la Cueua nuncupatum, dictæ Confraternitatis Protectorem delegerunt, prout in literis Apoſtolicis deſuper confectis, ac per ipſos Confratres impetratis, ac eiſdem ſtatutis, & ordinationibus, ac inſtrumentis publicis, ſiue aliis ſcripturis deſuper forſan confectis plenius dicitur contineri.

Expone à Pet. tentione pop. ...

§. 1. Quare pro parte eorundem Confratrum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt præmiſſis pro eorum ſubſiſtentia firmiori, robur Apoſtolicæ confirmationi adiicere, ac alias in prædictis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Quæ Pet. d. inſtrumenti, & ſtatuta Confraternitatis approbat.

§. 3. Nos igitur, qui pietatis, & charitatis opera vbique exerceri, ſinceris exoptamus affectibus, eorundem Confratrum pium, & laudabile opus plurimum in Domino collaudantes, necnon ſingularum literarum, ac inſtrumentorum, ſeu ſcripturarum præfatarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, dictæ Confraternitatis erectionem, & inſtitutionem, necnon prædictam, ac omnia, & ſingula alia per Guardianos, & Adminiſtratores dictæ Domus, & prædictos Confratres circa præmiſſa edita, ſtatuta, & ordinationes, prout illa concernunt, omnia & ſingula, in dictis inſtrumentis, ſiue ſcripturis contenta (licita tamen, & honeſta, ac ſacris Canonibus non contraria) Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac omnes, & ſingulos iuris, & facti defectus ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus, illiſque omnibus perpetuæ firmitatis robur adiicimus.

Decretoque eam erigit, & eidē Confraternitati das facultatem ſtatuta condendi.

§. 4. Et nihilominus quatenus opus ſit, Confraternitatē ipſam pauperum aduenarum, quæ etiam curandorum dementium curam gerat, eiſdem modo, & forma, quibus per dictos Chriſti fideles erecta, & inſtituta exiſtit, auctoritate & tenore prædictis, de nouo erigimus, & inſtituimus. Ac eiſdem Guardianis, Adminiſtratoribus, ac Confratribus quaſcumque perſonas illis beneuiſas, & gratas, & acceptas, tam Eccleſiaſticas, quam ſæculares, dictam Confraternitatem ingredi volentes, cuiuſuis licentia deſuper minime requiſita, in eorum Confratres, & Confraternitatis gremium recipiendi, licentiam, & facultatem, eiſdem auctoritate, & tenore concedimus. Eiſque quod cum eiuſdem Bartholomæi Card. & deinceps pro tempore exiſtentis Protectoris ſui auctoritate, ſeu conſenſu, alia quæcumque ſtatuta, & ordinationes pro eiuſdem Confraternitatis felici regimine, ad piorum operum huiuſmodi exercitium, & alias circa præmiſſa, prout eis videbitur edere, condere, & reſtaurare libere, & licite poſſint indulgemus, ac per eos Guardianos, & Adminiſtratores, & Confratres obſeruari debere volumus, & decernimus.

Cõfratribus, Miſſam in domib. propriis celebrari faciendi.

§. 5. Et inſuper eiſdem Confratribus, quamdiu infirmi fuerint, quod liceat eis Miſſam in domibus ſuis celebrari facere.

Tu vide Cõc. Triden. ſeſſ. 22. c. 10 poſt Canones. Eleemoſynas, & oblationes, ac legata recipiendi.

§. 6. Necnon eleemoſynas, & oblationes quaſcumque, ac etiam piorum Chriſtifidelium, & S.R.E. Cardd. & aliorum Prælatorum, & Officialium, aliarumque perſonarum, tam Eccleſiaſticarum, quam ſæcularium, tam hactenus, quam in futurum, in vltimis voluntatibus, vel etiam inter viuos donationes, vel largitiones eidem Confraternitati relicta, donata, legata, hæreditates, & bona quæcumque recipere, & de illis, & eorum fructibus in pios vſus, prout eis videbitur diſponere, & alia omnia recipere, obtinere, & facere, ac ad illa admitti poſſe, quæ Vrbis Confraternitates a Sede Apoſt. approbatæ poſſunt, & valent citra tamen illarum præiudicium.

Indulgentia porrigentibus eleemoſynas. Tu vide reuocationem in conſt. 10 Pii V. Et ſi.

§. 7. Ac vniuerſis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus eleemoſynas, largitiones, oblationes, donationes, & legata huiuſmodi facientibus, vt eaſdem Indulgentias, & peccatorum remiſſiones conſequantur, quas conſequuntur, qui Baſilicis Principis Apoſtolorum, & S. Ioannis Lateranen. ac illius, & S. Spiritus in Saxia de Vrbe Hoſpitalibus, bona quæcumque porrigunt donant, aut relicta, & legata faciunt.

Facultas transferend. Cõfraterni. atem & Hoſpitale ad alium loc. & Sacramenta ibi adminiſtrandi.

§. 8. Præterea eiſdem Confratribus vt eorum Confraternitatem ipſam, & Oratorium, ac eorum Hoſpitale, ad aliam domum, Eccleſiam, ſiue locum ipſius Vrbis eis beneuiſum transferre, ac inibi vnum Oratorium, ſiue Capellam, aut Sacellum in quo, vel quo Sacratiſſimum Corporis Chriſti Sacramentum reconditum eſſe debeat, & ad eius Altare Capellanum ad id per eoſdem Guardianos, & Adminiſtratores, ad eorum nutum eligen. & amouen. prout hactenus habuerunt, per quem Miſſæ, & alia Diuina officia celebrari, ac ipſis celebran. & aliis quibuſuis Chriſtifidelibus Euchariſtiæ, & pœnitentiæ Sacramenta miniſtrari facere poſſint, habere, & retinere, ac conſeruari facere.

Bona decedentium ſine teſtamento in d. Hoſpitali ad illud ſpectent.

§. 9. Et ipſi Guardiani, & Adminiſtratores, ac Confratres, veſtes, pecunias, aurum argentum, & alia bona quæcumque dementium, & aliorum pauperum decedentium ab inteſtato, in dicto extructo, aut in poſterum extruen. per dictos Confratres Hoſpitali percipere, & in vſum, & vtilitatem huiuſmodi Hoſpitalis conuertere.

Indulgentia pro prima cuiuſq. menſis Dominica.

§. 10. Ipſiſque Confratribus, & quibuſuis aliis Chriſtifidelibus, qui in dicto Oratorio, ſiue Capella, prima cuiuſque menſis in Die Dominica ſacram Euchariſtiam ſumpſerint, & quinquies Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam in memoriam quinque vulnerum Ieſu Chriſti Domini noſtri dixerint, precatique fuerint omnipotentem Deum pro pace, vnitate, tranquillitate ac felici ſtatu Sanctæ Matris Eccleſiæ, totiuſque Populi Chriſtiani, qualibet vice, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem.

Facultas eligendi Confeſſorem, qui Cõfratres abſoluat, &c.

§. 11. Nec non dictis Confratribus facultatem, vt Confeſſorem ſiue Confeſſores, qui eos in mortis articulo, ab omni ſententia excommunicationis, & ab omnibus eorum peccatis, à culpa, & pœna, plenarie abſoluant eligere perpetuis futuris temporibus.

Ad hoc vide reformationem Clem. VIII. ...in rubr. Facultas erigendi vel aggregandi alias Confraternitates cũ participatione Indulgentiarũ.

§. 12. Necnon eiſdem Guardianis, & adminiſtratoribus pro tempore exiſten. vt quaſcumq; Confraternitates extra Vrbem, ſub huiuſmodi vocabulo inſtituere, & pro tempore inſtitutas, omnibus, & ſingulis prædictis, & aliis priuilegiis, & indultis deinceps concedendis, ſub conditionibus, & formis eis bene viſis decorare, illaſque eis, in toto, vel in parte communicare libere, & licite valeant, ſimiliter concedimus.

In hoc habemus formam traditam à Clem. VIII. ...in rubr. Clauſula præſeruatiua.

§. 13. Ac Indulgentias huiuſmodi, & præſentes literas, ſub quibuſcumque reuocationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, vel limitationibus, quarumcumque ſimilium, vel diſſimilium gratiarum, & Indulgentiarum per nos, & Sedem Apoſtolicam, etiam in fauorem Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe huiuſmodi, & expeditionum contra Infideles, & Cruciatæ Sanctæ, vel alias etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, & aliorum Principum inſtantiam, quomodolibet pro tempore facti nullatenus comprehen. ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties, in priſtinum ſtatum reſtitutas, & de nouo conceſſas fore; ipſiſque Confratribus & aliis prædictis ſuffragari debere decernimus.

Clauſula derogatoria.

§. 14. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, ac in prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus, conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon ſtatutis, & priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, ac illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio,

mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

D. P. Ann. 2. die 11. Sept. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1561. Idus Septemb. Pont. noſtri anno ſecundo.

XXXVIII Quod Inſtrumenta pro intereſſe Hoſpitalis S. Spiritus in Saxia de Vrbe rogata, per illius pro tempore Notarios, & Secretarios, in Cancellaria eiuſdem Hoſpitalis cuſtodiri, & per alios Notarios, & Secretarios ſucceſſores gratis expleri, & in publicam formam redigi poſſint, illiſque plena fides adhibeatur.

Omnia quæ ſpectant ad iſtud Hoſpitale, videnda ſunt ſup. in conſt. 7. Innoc. III. Inter. & in conſt. 22. Sixt. IV. Religionis.

Edita A. D.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

Cauſa conceſſionis huius priuilegij. CVm, ſicut accepimus, pro tempore exiſten. Præceptor Hoſpitalis noſtri S. Spiritus in Saxia de Vrbe, Ordinis S. Auguſtini, ſoleat in Hoſpitali ſuis ſumptibus, & expenſis tenere vnum Notarium, & quandoque etiam vnum Secretarium, qui de omnibus inſtrumentis intereſſe eiuſdem Hoſpitalis concernentibus, rogantur, & ſæpius contingat, vt ipſis Notario, & Secretario à dicto Hoſpitali recedentibus, & officium Notariatus, ſeu Secretariatus huiuſmodi in dicto Hoſpitali exercere deſinentibus, aut deceden. eorum ſcripturæ per eos, ſeu illorum hæredes, ex eodem Hoſpitali alio tranſportentur, & quandoque pereant, ſeu diſſipentur, vel ad Notariorum, qui notas, vel imbreuiaturas inſtrumentorum intereſſe prædicti Hoſpitalis concernen. abſque præmio explere, & in publicam formam redigere recuſant, manus deueniant, in non modicum dicti Hoſpitalis, & illius pauperum detrimentum.

Priuilegium de quo in rub. §. 1. Nos præmiſſis occurrere, & indemnitati Hoſpitalis, & pauperum prædictorum, paterno affectu conſulere volentes, Motu ſimili Apoſtolica auctoritate, per præſentes ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus Notarius, & Secretarius dicti Hoſpitalis ab eo recedentes, & officium Notariatus, & Secretariatus huiuſmodi exercere deſinentes, aut ipſorum Notarij, & Secretarij ſi decedant hæredes, imbreuiaturas, ſeu notas inſtrumentorum per eos rogatorum intereſſe prædicti Hoſpitalis quomodolibet concernen. alio tranſportare nequeant, ſed eas in Cancellaria dicti Hoſpitalis ad hoc vt illi ſuccedentes Notarius, & Secretarius prædicti, illas gratis, & ſine præmio explere, & in publicam formam redigere poſſint, dimittere teneantur. Et pro tempore exiſten. Præceptor dicti Hoſpitalis, eos ad illas vt præfertur dimitten. & propterea auctoritate cogere, & compellere valeat. Quodque pro tempore exiſtens Notarius, & Secretarius prædicti Hoſpitalis, vigore præſentium, & abſque alia deſuper ſibi conceden. ab aliquo licentia, & facultate, imbreuiaturas, ſeu notas inſtrumentorum per anteriores Notarios, & Secretarios dicti Hoſpitalis rogato intereſſe eiuſdem Hoſpitalis quolibet concernen. explere, & in publicam atq; authenticam formam redigere poſſint. Eiſque ſic expletis, & in publicam atque authenticam formam redactis, ea prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur, ſi per alium Notarium præceden. licentia, & facultate ſibi iuxta ſtatutorum, &c. & reformationum Almæ Vrbis, & Collegij Scriptorum Archiuij Romanæ Curiæ, & alias ſeruatis ſeruan. conceſſæ expletæ, & in publicam formam redactæ fuiſſent.

Derogatio contrariorum. §. 2. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis prędictis, & quibuſuis aliis ſtatutis, &c. & reformationibus etiam iuramento, &c. roboratis, priuilegijs quoque indultis, & literis Apoſtolicis, Dilectis filiis Populo Romano, & prædictis Collegio, & quibuſuis aliis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis etiam motu ſimili, aut alias quomodolibet conceſſis, &c. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, &c. illorum tenores, &c. hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 3. Præſentium etiam, abſque eo quod regiſtrentur, aut illis data apponatur ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique in iudicio, & extra regula contraria non obſtante, fidem facere decernen. &c. *Sola Signatura ſufficit.*

Fiat Motu proprio. I. *Papa ſubſcr.*

Quod Birretum Viride deferant etiam coram Iudicibus Vrbis, & Carcerum Viſitatoribus petentes alternatiuas, vel beneficium cap. Peruenit. & cap. Odoardus. XXXIX.

Hæc beneficia, quibus danda, & deneganda ſint, vide ſupra in conſt. 16. Clem. VII. Cum ex multorum. vbi etiam habes, quantum duret inſtantia iſtarum cauſarum.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c. *Edita An. D. 1561.*

CVpientes Mercatoribus, & aliis perſonis tàm Almæ Vrbis noſtræ Ciuibus, quàm forenſibus in ipſa Vrbe cum quibuſuis perſonis contrahendi omnem poſſibilem ſecuritatem concedere, & omnem viam, ac etiam omnes dilationes, & per quas Mercatorum, & aliarum perſonarum debitores à debitorum, ſolutione ſubterfugere, ſeu ſe quoquomodo ſubtrahere, & creditores eorum creditis defraudare, aut ſupplantare poſſent, de medio tollere, ac remedium opportunum præmiſſa ne fiant adhibere, & vt debitores ipſi à præmiſſis, ſi non Dei omnipotentis, ſaltem humanæ ignominiæ timore abſtineant, & ſic eorumdem Mercatorum, & perſonarum firmitati prouidere volentes. *Cauſa conſtit.*

§. 1. Et conſiderantes Motum proprium à fel. rec. Paulo Papa IV. præde. noſtro, quod ex tunc de cetero alternatiuæ, ſignificationes, & dilationes quæcumque, niſi iuxta iuris diſpoſitionem, ac formam ſtatutorum ipſius Vrbis concedi nullatenus poſſent, & qui illas obtinuiſſent & ex tunc in futurum obtinerent, ſemper Birretum Viride portare tenerentur emanatum, circa ipſorum debitorum malitiam, ſeu malos homines non ſufficere, cum ipſum Birretum Viride, niſi poſtquam ad alternatiuam, vel alias dilationes admiſſi fuerint portare non teneantur, & ſic beneficio temporis in graue creditorum præiudicium, & iacturam gaudeant. *Paul IV. ſtatuit debitores obtinentes alternatiuas, vel dilationes teneri deferre Birretum Viride.*

§. 2. Nos igitur Motu ſimili, &c. Per præſentes perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero quicumque debitores, ſeu in forma Cameræ, aut alias quomodolibet obligati, quamcumque alternatiuam, ſignificationem, vel aliam quamcumque dilationem etiam ſecundum cap. Peruenit, vel Odoardus, ſeu inhibitionem aliquã à Curiæ cauſarum Cameræ Apoſt. Auditore, ſeu eius Locumtenente, aut Almæ Vrbis Vicario, vel Gubernatore, vel Senatore, ſeu aliis ipſius Vrbis Iudicibus etiam Commiſſariis, aut etiam Carcerum Vrbis Viſitatoribus petere non poſſint, niſi ſe prius coram illis dictum Birretum Viride geſtando præſentauerint, & ipſum Birretum Viride publice, & ſecrete ſub fuſtigation. per Vrbem pro prima vice, & triremium pro ſecunda, qua ſine dicto Birreto reperti fuerint, deferre, per ſe, vel ſuos legitimos procuratores ipſis abſentibus promiſerint, & medio iuramento affirmauerint, ac aliter à prædictis, & aliis quibuſuis Iudicibus etiam vigore ſpecialis commiſſionis noſtra, aut ſucceſſorum noſtrorum manu ſignatæ, vel ſignandæ obtentæ, & obtinendę, alternatiua, & ſignificationes, aut dilationes quæcumque etiam ſecundum iuris formam nullæ ſint, & ipſis debitoribus etiam ſi Clerici exiſtant, nullatenus ſuffragentur. *Hic auct P. Pt. declarat debitores teneri geſtare dictum Birretũ corã Iudicib. Vrbis antequam inhibitionẽ obtineant, & promittere ipſum de cetero deferre.*

§. 3. Mandantes eidem Auditori Cam. vt huiuſmodi conſtitutionem, & ordinationem perpetuo, & inuiolabiliter etiam in quibuſcumque litibus, & cauſis hactenus motis obſeruari faciat, & mandet, contra omnes, & ſingulos præmiſſis in aliquo contrauenientes per cenſuras & pœnas, ac etiam pecuniarias, & alia remedia opportuna ſibi viſa etiam manu Regia procedendo. *Deputatio executorum.*

§. 4. Præ

Derogatio Contrariorum.

§. 4. Præmiſſis ac quibuſcumque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac ipſius Vrbis Statutis, & reformationibus, ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 5. Voluműſque quod præſentium ſola noſtra ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, quacumque regula contraria non obſtante.

Papa ſubſcri.

Placet Motu proprio. I.

Publ. P. A. 2. die 27 Octob.

Anno à Natiuitate Domini 1561. indict. 4. die verò 27. menſis Octobr. Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii Diuina prouidentia Papa IV. Anno ſecundo retroſcripta litera Apoſtolica, affixæ, & publicata fuerunt in valuis Principis Apoſtolorum, de Vrbe, Cancellaria Apoſt. ac in acie Campi Floræ, vt moris, eſt per nos Bernardinum Andreutium, & Io. Gherardi Curſ. Apoſt.

Iulius Parinus Mag. Curſ.

XL. **Inquiſitores hæreticæ prauitatis, non teneantur publicare dicta teſtium contra Schiſmaticos, vel Hæreticos examinatorum. Neque rationem reddere de proceſſibus, alteri quam Rom. Pontifici, aut ſupremis Inquiſitoribus Almæ Vrbis.**

Edita An. D. 1561.

PIVS PAPA QVARTVS.

Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa conſtit.

CVm ſicut non ſine magna animi noſtri moleſtia accepimus, humani generis hoſte inſtigante ita Schiſmaticorum, & aliorum Hæreticorum numerus in prouincia, ſtatu, & diœceſi ciuitatis noſtræ Auinionen. præualuerit, & propter eorum, ſeu alicuius ipſorum potentiam, & malitiam, nullus contra eos deponere, ſeu eorum crimina reuelare, & accuſare audeat, quo fit vt ipſi ſchiſmatici, & hæretici remaneant impuniti, in non modicam diuinæ Maieſtatis offenſam, & graue perſonarum Catholicarum ſcandalum.

Inquiſitor dicta teſtium contra Hæreticos examinatorũ publicare non tenetur.

§. 1. Nos ne in futurum aliquis metu ipſorum hæreticorum, & ſchiſmaticorum, eorum crimina reuelare formidet, aliàs in præmiſſis opportune prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, noſtris, Dilecto filio Fratri Bernardo moderno Inquiſitori Auinionen. vel pro tempore exiſtenti, in dicta prouincia hæreticæ prauitatis Inquiſitori, vt perſonas, quæ ſchiſmaticos, ſeu hæreticos huiuſmodi reuelauerint, ſeu contra eos depoſuerint, & teſtificauerint publicare, ſeu reuelare minime teneantur. Et ſi ab eodem inquiſit. aliqua ipſorum teſtium dicta publicari contingat, ita truncata, & ſecretè publicentur, vt cognitio nominum, & cognominum ipſorum teſtium, ad aliquam notitiam deuenire non poſſit.

Syndicari neque rationes, niſi Rom. Pont. & ſupremis Inquiſitoribus Vrbis.

§. 2. Quodque ipſe Inquiſitor à quoquam ſyndicari nequeat & nemini, niſi nobis, aut pro tempore exiſtenti Romano Pontifici, & Almæ Vrbis noſtræ ſupremis Inquiſitoribus de proceſſibus per eum contra dictos hæreticos, & ſchiſmaticos formatis rationem reddere teneatur, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus, pariter, & indulgemus.

Inhibitio contra moleſtantes Inquiſitorem ſuper prædictis.

§. 3. Diſtrictius inhibentes vniuerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Prælatis, eorumque in ſpiritualibus, & temporalibus Vicariis ſeu Officialibus generalibus, & dilectis filiis omnibus, & ſingulis Iudicibus, & perſonis tàm Eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & ordinis, vel conditionis exiſtentibus, ne ipſum modernum, & pro tempore exiſtentem Inquiſitorem ad nominum, & cognominum dictorum teſtium reuelationem, & publicationem, ſeu de proceſſibus per eundem modernum contra ipſos hæreticos, & ſchiſmaticos formatis, vel ab eo, & aliis Inquiſitoribus pro tempore in futurum formandis rationis redditionem arctare, nec ſuper præmiſſis, ſeu eorum occaſione quouis prætextu moleſtare, perturbare, vel inquietare audeant, vel præſumant. Irritum nihilominus, & inane decernentes ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & in Prouincialibus, ac Synodalibus conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus, ſtatutiſque & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda foret, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe latiſſimeque derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſc. die 1. Nouemb. 1561. Pontific. noſtri anno ſecundo. *Dat. P. A. 2. die 1. Nouem.*

Fructus & emolumenta ad Capitulum & menſam Eccleſiarum Vrbis communiter ſpectantia, & diſtributiones pro defunctorum anniuerſariis largiendæ, applicantur diſtributionibus quotidianis pro intereſſentibus Diuinis officiis. XLI.

PIVS PAPA QVARTVS.

Motu proprio, &c.

Edita Ann. Dom. 15..

Cauſa conſtit.

CVm, ſicut accepimus, in hac Alma Vrbe noſtra, quæ caput exiſtit totius Orbis, & in qua cœleſtis altitudo conſilij Sedem Apoſtolicam nullis defecturam temporibus naturaliter ſtabiliuit, ita in Eccleſiis collegiatis diuinus cultus diminutus fuerit, vt exteris nationibus ſcandalum non modicum generetur.

Diſpoſitio de qua in rubr.

§. 1. Volentes igitur, quantum in nobis eſt, diuino cultui conſulere, & abuſus huiuſmodi tollere, decernimus, ſtatuimus, & ordinamus, omnes & quoſcumque fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta quæcumque, in quibuſcumque rebus conſiſtant, quarumcumque Eccleſiarum, tàm ſacroſanctæ Lateranenſis Eccleſiæ, B. Petri Apoſtolorum Principis, & Glorioſiſſimæ Virginis S. Mariæ Maioris nuncupatæ, quàm aliarum quarumcumque Eccleſiarum, ad Capitulum, & menſam earumdem communiter ſpectantes, & pertinentes applicari, aſſignari, & adſcribi debere, ſicut tenore præſentium ſine tamen præiudicio penſionum ſuper dictis fructibus reſeruatarum applicamus, adſcribimus, & aſſignamus diſtributionibus quotidianis, diſtribuendas, & diuidendas inter Canonicos, & alios Beneficiatos Diuinis officiis intereſſentes dictarum Eccleſiarum, iuxta Eccleſiæ cuiuſlibet ordinationem rationabiliter iam factam, ſeu etiam faciendam per nos, vel dilectum filium noſtrum Almæ Vrbis Vicarium generalem. Qui verò aliter de dictis fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, emolumentis quicquam receperint (exceptis illis quos infirmitas, ſeu iuſta, & rationabilis cauſa, aut Eccleſiæ vtilitas excuſant, rerum ſic receptarum dominium non acquirant, nec faciant cauſas ſuas, immo ad omnium reſtitutionem teneantur. Idem quoque de diſtributionibus pro defunctorum anniuerſariis largiendis decernimus obſeruandum.

Vicarius Papæ executor.

§. 2. Mandantes dilecto filio Iacobo Cardinali Sabello, noſtro in dicta Vrbe, eiuſque diſtrictu Vicario, quatenus ordinationem, ſtatutum, decretum, applicationem, & aſſignationem huiuſmodi, in quibuſcumque Eccleſiis in dicta Vrbe conſiſtentibus, inuiolabiliter per quoſcumque quauis auctoritate, etiam Cardinalatus honore fungentes, per cenſuras Eccleſiaſticas, & alias pœnas etiam pecuniarias, arbitrio imponendis, quacumque appellatione remota, manu regia obſeruari faciat. Contradictores, &c. ſublata, &c. Sicque per quoſcumque Iudices, &c. irritum quoque, &c.

Clauſula derogatoria.

§. 3. Non obſtantibus præmiſſis, conſtitutionibus Apoſtolicis, & conſuetudinibus, & conſtitutionibus quarumlibet dictarum Eccleſiarum, confirmatione Apoſtolica, vel quauis alia firmitate roboratis, latiſſime extendendis, quibus omnibus, illorumque tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Papa ſubſcri.

Placet Motu proprio. I.

Dat. Romæ apud S. Petrum duodecimo Kal. Decemb. anno ſecundo. *Dat. P. A. 2. 20. Nouemb.*

XLII. **Proxenetæ Ripæ Almæ Vrbis, tenentur Nautis, & Mercatoribus Vini, de pretio vini eis mediantibus venditi, emptoribus illud non ſoluentibus.**

Alia eorundem Mercatorum, & nautarum indulta, ad priuilegium fori, indicani hic ſupra in conſtit. 25. Capientes.

Edita A. D. 1561. *PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. DEcet Roman. Pontificem ex debito ſui paſtoralis officij, ad ea diligenter proſpicere, per quæ in hac Alma Vrbe, ad quam veluti communem omnium patriam, freqũens eſt hominum concurſus, vini, ac rerum aliarum humano victui neceſſariarum vbertas, cum eiuſdẽ Vrbis incolarum in copioſo numero exiſtentium commoditate, Nautarum quoque, & Mercatorum vina, & res huiuſmodi ad Vrbem ipſam aduehentium, plena ſecuritate, noſtræ prouiſionis ope, vnicuique quod ſuum eſt tribuendo, non ſolum manuteneri, ſed augeri, ac in ea ad publicam omnium vtilitatem, per amplius conſeruari ſalubriter valeat.

Nautæ vẽdebant mediãtibus Proxenetis eorum vina, cauponibus, & aliis quos non cognoſcebant, & pro conſecutione pretij litigare cogebantur.

§. 1. Cum itaque ſicut diuerſi diuerſarum partium Nautæ, & Mercatores querelanter nobis nuper exponi fecerunt; ipſi quos vini, ac res huiuſmodi ad Ripam fluminis dictæ Vrbis deducere ſæpe contingit, neminem cognoſcentes, & diutius in dicta Vrbe, ſeu Ripa abſque eorum graui detrimento morari nequeuntes, vina huiuſmodi mediantibus Proxenetis, Senſalibus nuncupatis, cauponibus, hoſpitibus, tabernariis, ac aliis diuerſarum qualitatum perſonis, à quibus vini venditi pretij ſolutio, ſeu exactio nimium tarda, & difficilis exiſtit vendere, & deinde pro huiuſmodi pretio recuperando caupones, hoſpites, tabernarios, ac perſonas huiuſmodi, ad iudicium euocare, ac proinde varias lites, & quamplures ſumptus, & expenſas ſubire, procuratores cum menſtruis ſalariis in dicta Vrbe conſtituere, & relinquere cogantur, ac ſæpius etiam caupones, hoſpites, tabernarios, ac perſonas huiuſmodi doloſe, & fraudulenter decoxiſſe, ſolum vertiſſe, foro ceſſiſſe, atque alias ſoluendo non eſſe inueniant. Quo fit vt negociatio circa hæc magna cum eorum iactura multum impediatur, & retardetur, ac ipſi vina prædicta longe dimidio etiam carius vendere adſtringantur, in graue totius Vrbis, ac illius, & præſertim pauperum incolarum euidens detrimentum. Et propterea ipſi, ſeu eorum maior, & ſanior pars apud nos, vt eis in præmiſſis de opportuno remedio prouidere velimus, vehementer inſtantes, ſi noſtræ prouiſionis auxilio ab eiſdem damnis, & incommodis liberati fuerint, vltro per eorum propriis manibus ſubſcriptas ſyngraphas nouis, & Cam. Apoſtolicæ perpetuis futuris temporibus, pro impenſis etiam Miniſtrorum in præmiſſis ſubeundis, quatuor iulios pro quolibet dolio vini ordinario, vltra omnes alias præſtationes, & ſolutiones ad hæc vſque tempora introductas, ſe ſoluturos offerant, & longe eſſe minorem ſuam hanc quatuor iuliorum præſtationem, quam tot, & tanta incommoda, quæ in dies ſubire compelluntur, atteſtentur, ac ſublatis dictis incommodis, etiam multo viliori pretio vina ſua vendere poſſe affirment.

Pontifex igitur Nautarũ, & Mercatorum vini ſecuritati, ac vini vbertati conſulẽdo, decernit, ipſos Proxenetas teneri pro pretio vini venditi, eis mediantibus, quãdo emptores ſoluere recuſant, vel dilatio vltra 20. dies cõceſſa non ſit ab ipſis Mercatoribus.

§. 2. Nos igitur eoſdem Nautas, & Mercatores ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi, ac eorum indemnitati, & publicæ vtilitati, quantum in nobis eſt, prouidere volentes, ac omnia, & ſingula priuilegia, & hypothecas, tàm de iure, quam conſuetudine eis quomodolibet concesſa, & competentes, quorum tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, harum ſerie approbantes, & innouantes, ac de nouo concedentes, necnon per eos nobis factam oblationem prædictam acceptantes, ratamque & gratam habentes, ac ſimul laudabilem alias in his, vt plene nouimus introductum, licet poſtmodum nonnullorum vel incuria, vel fraudibus, & malitiis à quibuſdam annis citra male obſeruatum vſum, per quem Proxenetæ quorum opera vina vendita fuerant, poſt trinam requiſitionem dictorum emptoribus factam, ad totalem pretij ſolutionem eiſdem venditoribus tenebantur, amplectentes, conſideratis prius natura negocij, quæ in celeri expeditione conſiſtit, ac ipſorum Nautarum, & Mercatorum, ac aduenarum, & aliarum perſonarum in eadem Vrbe degentium, ac cum eis contrahentium ignorantia, publicæque vtilitatis conſeruatione, necnon dictæ Vrbis excellentia, quæ pluribus priuilegiis à diuerſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris decorata fuit, & deinde habita ſuper his cum diuerſis probis viris horum omnium peritis, deliberatione matura, ex certa noſtra ſciẽtia auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus pro tẽpore exiſtentes Proxenetæ, qui quotidie in dicta Ripa verſantur, quique caupones, tabernarios, & hoſpites, ac alias perſonas huiuſmodi in eadem Vrbe degentes, quæ per eorum manus vina ab eiſdem Nautis, & Mercatoribus emunt, per continuam, ſeu frequentem, & circularem cum eis ratione exercitij, eorum officij, ac cum aliis perſonis habitam conuerſationem, ac tractationem cognoſcunt, & cognoſcere poſſunt, ſeu facile de eis eorumque facultatibus ſe informare, ac certiores reddi valeant, quorumque fidem in nominibus, & venditionibus faciendis in hoc negotio huiuſmodi vinorum venditores quodammodo ſequi videntur, ad ſolutionem pretij cuiuſcumque quantitatis vini, eis mediantibus venditi, & venditoribus non ſoluti, in omnibus & per omnia, ac ſi ipſis venditum fuiſſet teneantur, adeo vt facta emptoribus, per eoſdem venditores, trina requiſitione iudiciali, ſeu extra iudiciali, etiam vnico contextu, & de eadem requiſitione coram iudice competenti etiam fide facta, ipſo facto, nullaque admiſſa excuſatione, ad eorum ſolutionem omnibus iuris, & facti remediis ſtatim, vnica tantum citatione præcedente, etiam ſi opus fuerit, per ſubhaſtationem, & venditionem officij Proxenetæ, quod pro tempore obtinebunt, quacumque appellatione remota compellantur, niſi venditores præfati emptoribus ipſis ad ſoluendum pretium vini venditi dilationem vltra viginti dies fecerint, atque conceſſerint. Quo caſu Proxenetæ huiuſmodi nullatenus teneantur, niſi mercatores ipſi opera, & interuentu ipſorum Proxenetarum dilationem huiuſmodi feciſſe probauerint, quo probato, Proxenetæ prædicti ad huiuſmodi ſolutionem, vt præfertur, teneantur.

§. 3. Salua tamen remanente præſentis ſtatuti, & ordinationis vigore proxenetis, in caſibus in quibus tenerentur, contra dictos emptores actione, in omnibus, & per omnia, ac ſi vinum prædictum per eos emptoribus venditum extitiſſet, ipſique cum eis contraxiſſent, etiam abſque alia deſuper per dictos venditores actionum, aut aliorum iurium ceſſione facienda.

Proxenetaſq; ita ſoluentes agere poſſe declarat contra emptores vini prout ſi ipſimet vinũ eis vendidiſſent.

§. 4. Et pro maiori Proxenetarum, ac Mercatorum, & Nautarum, ac aliorum prædictorum cautela, quod moderni caupones, hoſpites, & tabernarij, ac officia cauponis, hoſpitis, & tabernarij ad præſens exercentes infra quindecim dies, alij vero qui in futurum illa exercere voluerint, ante eorum exercitium, coram dictæ Ripæ Camerario, in forma depoſiti pro centum ſcutis pro quolibet hoſpitio, ſeu qualibet taberna, vel caupona, de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo coram dicto Camerario, omnibuſque aliis iudicibus competentibus cum omnibus, & ſingulis perſonis quomodolibet intereſſe habentibus occaſione cuiuſcumque quantitatis vini, per eos à Nautis, ſeu Mercatoribus ripalibus empti idonee cauere, & cautiones huiuſmodi in fine cuiuſlibet anni renouare etiam teneantur, ac ad id per Camerarium prædictum, omnibus iuris, & facti remediis ipſo facto cogi, & compelli poſſint, quibuſcumque appellatione, & ſubterfugiis remotis. Super quibus ipſi Ripæ Camerario eos totiens quotiens vſque ad quamcumque ſummam pro præmiſſorum executione mulctandi, ac mulctam huiuſmodi pro vna Cameræ prædictæ, & pro alia illius medietatibus officij Camerarij huiuſmodi, & executori applicandi, eamque exigendi, ac tabernas, hoſpitia, & cauponas huiuſmodi claudendi, omniaque alia & ſingula in eiſdem præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna, decernendi, mandandi, faciendi, & exequẽdi, plenam, & liberã, auctoritate, & tenore prædictis concedimus facultatem alioquin ipſum, & Camerarium, & Notarium inde rogatum in præmiſſis negligentes pro dictis centum ſcutis de eorum

Et pro maiori cautela Mercatorum vini, ac Proxenetarum, præcipit quòd quique caupones, & tabernarios cauere debere de ſtando iuri &c. occaſione vini, cum quibuſcũque perſonis.

proprio

proprio teneri, ac ad illorum ſolutionē cogi, & compelli, & ita per quoſcumque iudices, & commiſſarios, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac præfatos Cardinales ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere decernimus, & declaramus.

Et gabellam iuliorū quatuor pro quolibet dolio vini fiſco & per Miniſtros Cameræ exigi debere iubet.

§. 5. Et nihilominus ne dicta Camera propterea damnum aliquod patiatur, ſed vt præmiſſa omnia ſuum plenarium effectum ſit etius ſortiri valeant, ac ex cauſa conceſſa ſint, & eſſe cenſeantur, pro Miniſtrorum in his in dicta Ripa, & alibi, ac alijs præmiſſis neceſſariorum mercede, & manutentione eoſdem quatuor iulios pro quolibet dolio vini ordinario, quod ad dictam Ripam appellere contigerit, modernis, & pro tempore exiſtentibus Dohanæ Ripæ huiuſmodi Appaltatoribus, & Miniſtris dictæ Cameræ per prædictos venditores vltra omnes alias hucuſque introductas præſtationes prædictas, in primis, & ante omnia perſolui, & ab eis exigi debere volumus, & mandamus. Præcipientes eiſdem Appaltatoribus, & Miniſtris, vt à publicatione earumdem præſentium illos vna cum aliis eiuſdem Cameræ iuribus à prædictis venditoribus exigant, ac retineant in vtilitatem ipſius Cameræ conuertendos, ac in eorum libris annotent.

Regiſtrique mandat in Camera Apoſt. conſtit. iſtam.

§. 6. Necnon dilectis filiis noſtro Guidoni Aſcanio S. Mariæ in Via lata Diacono Cardinali de Sancta Flora nuncupato Camerario noſtro, ac ipſius Cameræ Theſaurario, Præſidentibus, Clericis, & perſonis, vt eaſdem præſentes in libris Cameræ prædictæ regiſtrent, illaſque ac omnia in eis contenta huiuſmodi inuiolabiliter obſeruari faciant. In contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 2. die 20. Nouemb.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, duodecimo Kalend. Decembris. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1561. indictione 4. die 12. menſis Decembr. Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij Diuina prouidentia Papa IV. Anno ſecundo retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ, omniaque & ſingula in eis contenta lecta, affixæ, & publicatæ fuerunt in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Eccleſiæ Lateranen. de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, in dictiſque locis per aliquod ſpatium temporis dimiſſis, vt moris eſt, per nos Bernardinum Andreutium, & Franciſcum Sottocaſa prælibati S.D.N. Papæ Curſores

Bartholomæus Sottocaſa Mag. Curſ.

XLIII. Pœnæ maleficiorum Communitatum Status Eccleſiaſtici, vel locorum ſubiectorum applicantur Reuerendæ Cameræ Apoſtolicæ quatenus ex cauſa vere oneroſa, aut piis, vel publicis operibus, non ſint applicatæ. Et Gubernatores locorum decem pro centenario conſequantur de eiuſmodi pœnis, accuſatores autem quartam partem pœnarum bannimentalium.

Hæc omnia approbauit Six. V. in conſtit. 93. Ad Romanum, vbi etiam præfigi iuſſit terminum ad docendum, de prætenſis applicationibus ex cauſa oneroſa, &c.

Edita A.D. 1561. 1562. & 1564.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus ſeruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

DEcet Romanum Pontificem id maxime omni ſtudio curare, & efficere, vt populi ſuæ ſanctæque Sedis Apoſtolicæ ditioni ſubiecti, in pace, & tranquillitate viuant, ac vt quietis ſtatus perturbatores, quos virtutis amor à malo non retrahit, pœnæ ſaltem formidine coërceantur, omniſque eis occaſio, quoad ſcelera committenda procliuiores reddi poſſe videantur, penitus adimatur.

Pœnæ per delicta impoſita

§. 1. Sane cum experientia rerum magiſtra docente luce clarius cognouerimus, pro eo quod in omnibus fere ciuitatibus, terris, caſtris, & locis, nobis, & præfatæ Sedi immediate ſubiectis, tam ex illorum ſtatutis, & conſuetudinibus, quàm etiam ex rectorum decretis, & edictis, ſeu proclamatibus, quæ pro tempore fieri contingit, ſeu alias ex variis priuilegiis illis conceſſis, pœnæ pro delictis, & exceſſibus impoſitæ, in totum vel pro parte Communitatibus ciuitatum, terrarum, & locorum huiuſmodi applicantur, & à delinquentibus, vtpote qui de ipſarum Communitatum corpore exiſtunt, & in illis quam plures ſibi neceſſitudine, & amicitia coniunctos habent minime exiguntur, plura, & enormia delicta committi, & perpetrari, ac impunita, vt plurimum remanere; indeque ad illa, & peiora committenda, homines promptiores, & faciliores reddantur, plerumque inimicitias oriri, ortaſque ingrauceſcere, & foueri.

vigore ſtatutorū, vel bannimentorum applicatæ erāt Communitatib. & propterea delinquētes tanquam portiones eas nō ſoluebant, & in dies maiora delicta cōmittebant.

Ideo hic Pont. d. pœnas (non tamē impoſitas pro damnis datis in vineis &c.) Cam. Apoſt. applicat.

§. 2. Nos propterea, pro noſtri paſtoralis officij debito, his quantum in nobis eſt occurrere, & ne ſub ſpe impunitatis quiſpiam audacior ad delinquendum fiat, prouidere volentes, habita prius ſuper hoc cum Venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus matura deliberatione, ac de eorum vnanimi conſilio, hac in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus, vt in omnibus, & ſingulis ciuitatibus, terris, & locis, vt præfertur, nobis & Sedi Apoſtolicæ ſubiectis, in quibus pœnæ aliquæ pecuniariæ, & mulctæ, ſiue certæ expreſſæ ſummæ, ſiue Bonorum, ſiue alicuius partis illorum confiſcationis, pro quibuſuis criminibus, à iure communi, vel municipali, ſiue etiam per decreta, edicta, proclamata, aut bannimenta à locorum Rectoribus, & Prouinciarum Præſidibus, ſeu Gubernatoribus, ac etiam de latere Legatis, & eorum Vicelegatis, ceteriſque officialibus, & iuſtitiæ miniſtris, edita, & facta inflictæ, ipſarum ciuitatum, terrarum, & locorum Communitatibus, ex ſtatuto, vel conſuetudine, etiam à nobis, & Sede Apoſtolica approbatis, & confirmatis, aut priuilegio Apoſtolico, etiam ex titulo oneroſo, vel pro reparatione murorum, fontium, pontium, & viarum, & etiam Eccleſiarum, ſeu piorum locorum, aut pro aliis rebus publicis, vel alias quomodolibet conceſſo, in totum, vel in partem applicatæ exiſtunt (illis tantum quæ pro damnis in poſſeſſionibus, vineis, agris, ſiluis, & nemoribus illatis impoſitæ fuerint exceptis) non prædictis Communitatibus, ſed Cameræ Apoſtolicæ applicatæ ſint & eſſe cenſeantur, & per officiales, ſeu executores ad id ab ipſa Camera deputan. etiam quæ hactenus earumdem Communitatum negligentia, ſeu potius nimia indulgentia exactæ non fuerunt, exigantur, ac exigi poſſint, & debeant.

Inhibetq; locorū Rectorib. vt de cetero tales pœnas applicent niſi Cam. & applicationes aliter factas annullat.

§. 3. Inhibentes vniuerſis, & ſingulis Legatis, ſub indignationis noſtræ, ac Rectoribus, & aliis ſupradictis, ſub excommunicationis, ſeu ſuſpenſionis à diuinis, aliiſque arbitrij noſtri pœnis eo ipſo incurrendis, ne de cetero perpetuis futuris temporibus in eorum decretis, edictis, proclamatibus, ſeu bannimentis facien. aut ſententiis ferendis pœnas pecuniarias, & mulctas, aut bonorum in partem, vel in totum confiſcationes huiuſmodi alicui alteri præterquam Fiſco noſtro, & Cameræ Apoſtolicæ applicare quouis modo audeant, & vbi etiam per eos alicui alteri applicari contigerit, illas nihilominus eidem Cameræ applicatas fore, & cenſeri, ac per eius officiales, & executores præfatos excipi. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam præfatos Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Declaratio circa applicationes factas piis locis, vel ex cauſa oneroſa.

§. 4. Ne autem his quibus pœnæ pecuniariæ, ſeu mulctæ prædictæ forſan, ex titulo vere oneroſo, pecunia ſcilicet actualiter numerata applicatæ extiterunt, præiudicium fiat, Volumus, vt hi, qui illas, ſeu illarum partem ſic ex titulo oneroſo ſibi applicatas, ſeu applicatam fuiſſe docuerint, poſtquam illæ per officiales Cameræ Apoſtolicæ exactæ fuerint, de eorum manibus (præuiis tamen dictæ Cameræ mandatis) illas integre, ſeu pro parte prout eis applicatæ erant accipiant. In illarum vero exactione nullatenus ſe intromittant. Et idem in illis pœnis, & mulctis, ac confiſcationibus quæ applicatæ eſſe

oſtendentur pro reparationibus murorum, pontium, & viarum, & in primis Eccleſiarum, & piorum locorum, aliiſque rebus, publicis videlicet, obſeruari mandamus.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac prouincialibus, & municipalibus, quorumcumque locorum, ſtatutis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis Communitatibus prædictis, & aliis quibuſcumque etiam ex titulo oneroſo conceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, quoad præmiſſa ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c.

Publ. P. An. 2. die 4. Decel.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1561. Non. Decemb. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Papa ſubſcr.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

Cardinalium ſuoſcriptiones.

Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Portuen.
Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Tuſculanus.
Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Præneſtin.
Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Sabinen.
Ego Chriſtophorus Madrucius Trid. Epiſc. Albanen.
Ego Otho Card. Auguſtanus.
Ego B. della Cueua Card. Sanctæ Crucis.
Ego R. C. Sancti Angeli, Maior Pœnitentiarius.
Ego Ful. Card. Peruſ.
Ego Io. Michael Card. Saracenus.
Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Hieronymus Card. de Corrigio.
Ego B. Card. Nauagerius.
Ego Alexan. Card. Farneſius Vicecanc.
Ego Gui. Aſc. Card. Camerarius.
Ego N. Card. de Sermoneta.
Ego Iul. Card. Vrbinas.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego Iac. Card. Puteus.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis
Ego B. Card. Tranen.
Ego Io. Card. Reumanus.
Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
Ego I. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Clem. Card. Aracæli.
Ego I. Card. Sabellus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego Aloy. Card. Cornelius.
Ego B. Card. Saluiatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Petrus Franciſcus Card. Ferrerius.
Ego Alph. Carafa Card. Neapolitanus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Carolus Card. Borrhomæus.
Ego Mar. Siticus Card. ab Alta Emps.
Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
Ego Ind. de Aualos Card. de Aragona.
Ego Alph. Card. Geſualdus.
Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1562. indictione 5. die vero 13. menſis Ianuar. Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa IV anno 3 retroſcripta litera affixa, & publicata fuerunt ad valuas Baſilica Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellaria Apoſtolica, & in acie Campi Flora, per nos Franciſcum Rogerium, & Honofrium Montargali prælibati S. D. N. Papa Curſores.

Anton. Clerici mag. Curſ.

Sequitur extenſio d. conſtitutionis.

Edita A. D. 1562.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Romanum ſpectat Pontificem ſua ſollicitudine indefeſſa diligenter prouidere, vt ea quæ ab eo ſancita ſunt, ita ſuæ declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla deſuper dubitandi occaſio, cuiquam relinquatur.

Hic Pius edidit conſt. de qua hic.

§. 1. Cum itaque nos nuper ex certis, tunc expreſſis cauſis, & cet.

Omittitur quia ip ſa bulla eſt præcedens.

Deſuper orto eſt dubium.

§. 2. Et forſan ab aliquibus prætendi poſſit caſtra, villas, & loca iuriſdictioni ciuitatum, & terrarum ſtatus noſtri Eccleſiaſtici ſubiecta, ſub eiſdem literis minime comprehendi, ac literas ipſas ad illa non extendi, & proinde pœnas, mulctas, ac alias bonorum confiſcationes huiuſmodi, per officiales, ſeu executores dictæ Cameræ, in caſtris, villis, & locis huiuſmodi nullatenus exigi poſſe, ac Cameræ Apoſt. prædictas literas eſſe applicata.

Idē ergo Pon. declarat dictā etiā cōſt comprehēdere etiā caſtra, & loca ſubiecta iuriſdictioni Ciuitatū, & Terrarum ipſius Status Eccleſiaſtici.

§. 3. Nos ne hoc, vel alio quouis prætextu Camera ipſa circa pœnarum, ac mulctarum, & bonorum confiſcationum huiuſmodi exactionem defraudetur, eius indemnitati, illiuſque officialium, & executorum huiuſmodi tranquillitati in præmiſſis quantum in nobis eſt prouidere, omnemque deſuper haſitandi materiam exinde ſubmouere, ac mentem noſtram circa hæc pandere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, harum ſerie decernimus, & declaramus, caſtra, villas, & loca iuriſdictioni ciuitatum, oppidorum, & terrarum dicti ſtatus noſtri Eccleſiaſtici quomodolibet ſubiecta, ſub prædictis literis omnino comprehendi, ac comprehenſa eſſe, & cenſeri, ac literas ipſas ad illa ſe extendere, & extendi debere. Necnon illarum vigore officiales, executores prædictos pœnas, & mulctas, ac alias bonorum confiſcationes huiuſmodi in eiſdem ciuitatibus, terris, caſtris, villis, & locis, ac alias iuxta earumdem literarum continentiam, & tenorem exigi poſſe, ac exactiones huiuſmodi licitas, ac iuxta mentem noſtram factam eſſe, & cenſeri in omnibus & per omnia, perinde ac ſi in eiſdem literis ſpecialis, & expreſſa de eiſdem caſtris, villis, terris, & locis, mentio facta fuiſſet.

Clauſula ſublata.

§. 4. Et ita per quoſcumque iudices, & commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ac eiuſdem S. R. E. Cardinales, cauſarumque Palatij Apoſtolici Auditores, ſeu eorum Locatenentes, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus & ſingulis aliis quæ in dictis literis voluimus non obſtare.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 3. die 7 Febr.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1562. ſeptimo Idus Februarij, Pontificatus noſtri anno tertio.

Sequitur declaratio circa portionem pœnarum dandam Officialibus, & Accuſatoribus.

Edita A. D. 1564.

PIVS PAPA QVARTVS
Ad futuram rei memoriam.

Officiales ſtatu. E. 10. pro 100. de [illegible]

CVpientes pro iniunctæ nobis adminiſtrationis officio, contentioni, ac controuerſiis, quæ quotidie inter officiales ſtatus noſtri Eccleſiaſtici, & Cameram noſtram Apoſtolicam, ſeu pro ea Agentes ſuper participatione pœnarum maleficiorum ſtatutariarum, & bannimentalium exoriuntur, atque excitantur, mature obuiare, & opportune prouidere, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtra, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, ordinamus, atque præcipimus, quod portio decem pro centenario mulctarum pœnarum, tam bannimentalium, quàm ſtatutariarum, eiſdem officialibus, nunc, & pro tempore exiſtentibus ſolummodo competat & competere debeat, ij ſique officiales dicta portione, & non vltra contenti remaneant, neque aliquid aliud præter portionem huiuſmodi capere, aut habere poſſint.

Accuſatores vero quartā de pœnis bannimentalibus.

§. 1. Ita tamen quod ex pœnis bannimentalibus propriè & particulariter, accuſatori, quando is vere exiſtat, quarta pars ipſarum pœnarum iuxta ſolitum dari valeat.

Omnes capitis a Depoſitario.

§. 2. Necnon tam officiales prædicti eorum portionem huiuſmodi, quam ipſi accuſatores eamdem quartam partem

tem de manibus Depoſitariorum Cameræ præfatæ, quibus cura exigendi ſimiles pœnas iniuncta fuerit, & non aliter, nec alio modo accipere debeant, & ad id faciendum omnino teneantur.

Prohibitio plus percipiendi.

§. 3. Inhibentes eiſdem officialibus, & eorum ſingulis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis, aliiſque arbitrij noſtri pœnis, ne quicquam aliud excepta dicta portione decem pro centenario, ex eiſdem pœnis capere, exigere, vel habere audeant ſeu præſumant, nec ipſi, & accuſatores prædicti portionem, & quartam huiuſmodi reſpectiue, ab aliis quam ab ipſis eiuſdem Cameræ Depoſitariis, vt præfertur, accipiant, irritum nihilominus decernentes & inane, quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutiſque & conſuetudinibus quorumuis locorum, & ciuitatum, etiā iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos forſan quomodolibet in contrarium conceſſis & confirmatis, quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & totaliter inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium, ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 5. Volumus autem quod earumdem præſentium tranſumptis, manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Theſaurarij noſtri generalis, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ originalibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 2. die 20. April.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 20. Aprilis 1564. Pontificatus noſtri anno quarto.

Admiſſio & reg. in Camera.

Die 28. Aprilis 1464. admiſſæ ſunt hæ literæ Apoſt. ex decreto Cameræ, & regiſtratæ libro ſignaturarum Sanctiſſ. D. N. Papæ, apud me Notarium.

Hie. de Tarano.

XLIV.

Reformatio Rotæ Romanæ.

Ordinationes, & reformationes huius Rotæ. vide ſupra in conſtit. 14. Ioannis XXII. Ratio & infra in conſtit. 44. Paul V. Vniuerſi. §. 5. vbi notabo. Auditorum vero numerum præfiniuit Sixt. IV. in conſt. 2. Romani. Indultaque & gratias, & facultates eiſdem contulerunt Innoc. VIII. ſup. in conſt. 13. Finem Leon. X. conſt. 3. Sedis Clem. VII. in conſtit. 13. Conuenit. & Paul. III. in conſt. 12. Romani.

Data An. D. 1561.

P I V S   E P I S C O P V S,
Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN throno iuſtitiæ, ſuper omnes gentes & regna, meritis licet imparibus, ſuperna diſpoſitione conſtituti, ad ea quæ iuris & iuſtitiæ cultum, ac obſeruantiam concernunt, dirigimus potiſſimum aciem noſtræ mentis, vt vniuerſis nationibus ad Sedem Apoſtolicam omnium fidelium matrem & magiſtram, pro litium, & controuerſiarum inter eos vigentium deciſione recurrentibus, longis iudiciorum curriculis ſublatis, ac minoribus quam fieri poterit diſpendiis, opportune conſulatur.

Rota reformanda causa breuiter refertur.

§. 1. Sane poſtquam nos circa Curiæ noſtræ reformationem ſolerti ſtudio intendentes, reliquorum eiuſdem Curiæ tribunalium & officiorum emendationem, & correctionem cum Dei auxilio, & Venerabilium fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium conſilio, feliciter peregimus, demum ad Palatij noſtri Auditorium, in quo vniuerſorum Chriſti fidelium grauiores cauſæ per duodecim ſummæ virtutis & doctrinæ viros, ex omnibus mundi partibus magna cum diligentia conquiſitos, mature cognoſcuntur, & magna cum integritate, & iuſtitia terminantur, animum adiecimus. Et licet in eodem tribunali pauca admodum correctione digna offenderimus, nihilominus vt nihil intactum relinqueremus, nonnulla potius pro litibus abbreuiandis, ac partium diſpendiis euitandis, vel ſaltem minuendis, vocatis ipſis Auditoribus, ac pluries, tam in voce, quàm in ſcriptis auditis, prouidenda cenſuimus.

Facultates Auditorum circa cauſas eis cōmiſſas.

§. 2. Et idcirco de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio ſtatuimus & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, ad tollendum multiplicationem commiſſionum, & parcendum laboribus, & expenſis litigantium, vnica commiſſio in qualibet inſtantia ſufficiat, & illius vigore Auditor cauſam ſibi commiſſam cognoſcere, & cum omnibus & ſingulis dependentibus, & emergentibus, ac alias quomodolibet incidentibus decidere valeat. Poſſit etiam Auditor ſine noua commiſſione præfigere terminum ad docendum de attentatis, ac nullitatibus, & cauſis propter quas quis in integrum reſtitui debeat, ac illo elapſo & non docto, ad cauſæ expeditionem procedere; necnon remiſſorias decernere, dilationes concedere, liquidationes fructuum in partibus delegare, ac omnia & ſingula alia vſque ad finalem ſententiarum ſuarum executionem incluſiue facere, quæ de iure ordinarij facere poſſunt.

Prorogationes fatalium concedantur arbitrio Rotæ.

§. 3. Prorogationes autem fatalium ſæpius, & paſſim non concedat, ſed tantum ex aliqua honeſta cauſa, ac præuia illius cognitione, arbitrio Rotæ.

Sententia non proferantur, niſi cauſa in Rota propoſita, & habitis votis.

§. 4. Auditor tamen in aliqua honeſta cauſa, ſiue magni, ſiue parui momenti exiſtat, etiam ſi eius deciſio clari iuris eſſe videatur, definitiuam ſententiam, vel interlocutoriam vim definitiuæ habentem ferre non valeat, niſi cauſa in Rota propoſita, & habitis votis Coauditorum, niſi partes in actis expreſſe conſenſerint, quod cauſa ſine voto Coauditorum expediri poſſit. Idemque in aliis quibuſuis præiudicialibus decretis ſeruari volumus, ſi actor, vel reus quod negotium in plena Rota cognoſcatur, inſtiterit.

Sententiæ publicentur vt hic.

§. 5. Item ſententiæ latæ per Auditores prout in cedula, vt moris eſt, vel per viam termini pro ſeruato, ſubſcribantur, & publicentur in actis intra quindecim dies, & in vltima anni audientia latæ, infra menſem, alioquin pronunciationes huiuſmodi pro circumductis habeantur.

Notarij accipientes decreta ad referendum, referant vt hic.

§. 6. Termini etiam pro ſeruatis habiti, & cedulæ ipſarum ſententiarum, quæ interdum per alium notarium quam actuarium ipſius cauſæ ad referendum accipi conſueuerunt, referantur ipſi Notario cauſæ eadem, vel ſequenti die qua recipiuntur. In vltimis vero audientiis, ſaltem infra triduum; & ſi Auditor qui pronunciauit prout in cedula, vel terminum habuit pro ſeruato, retinuerit citationem penes ſe, illam Notario cauſæ ſimiliter intra prædictos dies conſignare debeat, alias termini huiuſmodi circumducti, & irriti cenſeantur.

Sententia nō proferantur ante perfectū regeſtum.

§. 7. Auditor vero non pronunciet in cauſa, niſi perfecto regiſtro, & illo ad Rotam delato, vna cum dictis teſtium, illiſque ac iuribus in eadem Rota, prout res exegerit, lectis. In vltima vero anni audientia, ac quandocumque agetur de ferenda declaratoria contra contumacem, etiam regiſtro non perfecto, ex originalibus pronunciare valeat. Ita tamen quod pars ad cuius inſtantiam pronunciatum fuerit, regiſtrum ipſum pro actorum conſeruatione quanto citius perfici curare teneatur.

Deciſionū copia petentibus detur.

§. 8. Et inſuper Auditor partibus petentibus copiam deciſionis in cauſa factæ, cum iuribus ac rationibus, tradere debeat, prout antiquitus laudabiliter fieri conſueuit.

Cauſa Auditorū conſanguineorum, & familiarium non cognoſcātur in Rota.

§. 9. Cauſæ autem propriæ Auditorum, & eorum familiarium, ac conſanguineorum, vel affinium vſque ad ſecundum gradum iuxta ius canonicum computandum, non cognoſcantur in Rota.

Affines, domeſtici, vel notarij Auditorū, non ſe intromittant in cauſis Rotæ.

§. 10. Nec Auditores in eorum domibus ſubſtitutos, vel doctores, aut alios iuriſperitos, etiam conſanguineos qui Subſtituti, vel Aduocati, aut Procuratoris officio fungantur, aut in caſibus rotalibus, vel eorum proceſſibus ſeſe quoquo modo intromittant, nec Aduocatos, & Procuratores domeſticos, aut aliquos ex ſuis notariis domeſticos habeant. Item Aduocati, aut Procuratores conſanguinei, vel affines vſque ad ſecundum gradum, alicuius Auditoris, ac etiam illius Notarij, in cauſis coram eo pendentibus nullatenus patrocinari valeant.

§. 11. Nec

Auditores nõ inducant partes vt aſſumant certum Aduocatum, vel Procuratorem.

§. 11. Nec Auditores compellant, aut aliquo modo inducant partes per ſe, vel per alios, vt aſſumant certum Aduocatum, vel Procuratorem, ſed electio huiuſmodi omnino ipſarum partium arbitrio relinquatur.

Nec diſpondeat contra ius, &c.

§. 12. Item Decanus, & alij Auditores, præſertim antiquiores, attendant, ne aliquid non ſolum contra ius, ſed nec etiam contra ſtylum, & deciſiones antiquas factas in Rota, quæ impreſſæ habentur, quoquo modo decidatur, etiam prætextu æquitatis in iure non ſcriptæ, niſi maxima cum ratione, & diſcuſſione, omnibus votis, ſeu ſaltem illorum duabus tertiis partibus, aliter faciendum eſſe iudicauerit.

Nullitates tres tantum attendantur.

§. 13. Deinceps etiam in cauſis pendentibus non attendantur aliquæ nullitates, præterquam ex defectu iuriſdictionis, citationis, vel mandati, niſi cauſa nullitatis ſpecialiter ante datam præſentium commiſſa reperiretur.

A liquidatione fructuum & expenſarum ſemel appelletur.

§. 14. Et à liquidatione fructuum, & expenſarum taxatione, ſemel tantum appellare liceat, ita quod duæ conformes rem iudicatam faciant.

Auditores quando ad Cancellariam cauſas remittere poſſint.

§. 15. Auditores vero cauſas ſibi commiſſas, pro ſola partium importunitate ad Cancellariam remittere non poſſint, ſed tantum habita licentia à Summo Pontifice, vel ex iuſtis cauſis deductis in Rota, & ab ea probatis.

§. 16. Et ſi Auditor cognouerit in actis adeſſe ſuſpenſionem criminis, remittat acta huiuſmodi, vel illorum exemplum, prout res exegerit, ad iudicem ordinarium.

Criminalitates ad Iudices Ord. remittant.

Et ſi cauſa criminalis præiudicialis fuerit cauſæ ciuili, in eius cognitione ſuperſedeat. Et quandocumque Iudex ordinarius, in cauſis criminalibus coram eo pendentibus, indiguerit depoſitionibus teſtium, vel aliquibus ſcripturis ad cauſas criminales facientibus; teneatur Auditor illas, vel earum exemplum, vt præfertur, exhiberi facere.

Sportulas ſic recipiant videlicet.

§. 17. Vt autem debitus modus ſportulis imponatur, non poſſint Auditores partibus, per ſe vel alium quouis modo ſportularum nomine aliquid petere, vel exigere, ſed nec ſponte dantibus vltra taxam infraſcriptam accipere, videlicet.

In cauſis profanis.

§. 18. In cauſis pecuniariis, ſeu profanis, aut quæ alias pretio nummario quoquo modo æſtimari poſſint, ſi æſtimatio rei de qua agetur non excedat ſummam mille ducatorum, vſque ad aureos decem, à mille vero vſque ad decem millia, vigintiquinque: à decem millibus vſque ad viginti millia, quinquaginta: ab inde ſupra vſque ad quamcumque ſummam, centum.

In cauſis beneficialibus.

§. 19. In beneficialibus vero, ſi redditus annuus de quo agetur non excedat ſummam centum ducatorum, ſimiliter decem, à centum vero vſque ad mille, vigintiquinque: à mille vſque ad tria millia, quinquaginta: abinde vero ſupra, centum aureos pro ſportulis cuiuſcumque ſententiæ definitiuæ dumtaxat, vt præfertur, accipere valeant. Si vero cauſa æſtimationem non facile recipiat, ſportulæ moderatæ pro rerum & perſonarum qualitate, iuxta taxas prædictas recipi poſſint: nec aliquid vltra non ſolum ipſis Auditoribus, ſed nec eorum familiaribus, vel conſanguineis, aut aliis quibuſuis perſonis directe vel indirecte, quouis quæſito colore vel ingenio, exceptis eſculentis & poculentis, quæ triduo conſumi poſſint, ipſarum ſententiarum, aut Auditorum intuitu præſtari poſſit.

Sportulæ deponantur penes Notarium poſt latam ſententiam.

§. 20. Quas quidem ſportulas iuxta taxam prædictam, apud Notarium cauſæ poſt ſubſcriptam ſententiam, & notario traditam, & non antea, deponi, & Auditori conſignari volumus: quodque Notarius depoſitionem, & conſignationem huiuſmodi in actis notare & ſpecificare teneatur.

Notarij idonei eligantur, officiaq. nõ arrendent, & pro ſubſtitutis, facta teneantur.

§. 21. Officia vero Notariorum Rotæ, non conferantur niſi perſonis peritis & idoneis, quæ per ſeipſos illa exercere ſciant, & exerceant, niſi aliqua legitima cauſa impediantur. Nec eo caſu officia, aliquibus arrendare, aut ſubſtitutos deputare valeant, niſi a proprio Auditore approbati fuerint; qui inſuper de officio fideliter exercendo arbitrio Auditoris cauere debeant. Et pro ipſorum ſubſtitutorum facto, Notarij ipſi quo ad intereſſe partium, tamquam principaliter obligati omnino teneantur.

Hæc bulla legatur anno quolibet in prima Rota.

§. 22. Diſtrictius præcipientes modernis, & pro tempore exiſtentibus Auditoribus, & eorum Decano in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub indignationis noſtræ, & excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque noſtro & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis arbitrio infligendis pœnis, vt præſentem conſtitutionem noſtram ſingulis annis in prima audientia, vna cum aliis conſtitutionibus antiquis, legi & publicari faciant, & illam, ac omnia & ſingula in ea contenta diligenter obſeruent, & ab eorum notariis, & aliis quatenus ad eos pertinet, obſeruari curent cum effectu.

Decretum irritans.

§. 23. Decernentes nihilominus irritum & inane, ſi ſecus ſuper his ab ipſis, vel quibuſuis aliis, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 24. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac ipſorum Auditorum Collegij, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis & facultatibus, eiſdem Auditoribus & Collegio, etiam Motu proprio & conſiſtorialiter, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, aut etiam nos conceſſis, approbatis, & innouatis: quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa ac indiuidua, & de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio habenda, ſeu quæuis alia exquiſita forma ſeruanda foret, tenores huiuſmodi pro ſufficienter expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque: aut ſi præfatis Auditoribus, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Forma & effectus publicationis, quã habes hic in fin.

§. 25. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, nulluſque illarum ignorantiam prætendere valeat, volumus & mandamus, illas in eiuſdem audientiæ Palatij noſtri, ac Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, & acie Campi Floræ, per aliquos ex Curſoribus noſtris affigi, & per aliquod temporis ſpatium, relicta ibidem earum copia affixa, detineri, & exinde omnes & ſingulos quorum intereſt, vel intereſſe poterit quomolibet in futurum, afficere, ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 1561. 27. Decemb.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1561. ſexto Cal. Ianuarij, Pontificatus noſtri anno tertio.

Papa ſubſcr.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Cardinalium ſubſcriptiones.

Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Oſtien.
Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Portuen. manu prop.
Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Tuſculan.
Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Prænestin. iſ.
Ego Otho Card. Auguſtanus Epiſc. Albanen.
Ego R. C. Sancti Angeli, Maior Pœnitentiarius.
Ego Ti. Card. Criſpus.
Ego Fuluius Card. Per.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
Ego Io. B. Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Clem. Card. Aracæli.
Ego I. M. Card. Alexandrinus.
Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego B. Card. Salutatus.
Ego Ph. Card. Abuid.
Ego Io. Card. Reumanus.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Aloy. Card. Cornelius.
Ego R. Card. Nauagerius.
Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.
Ego Alexan. Card. Farneſius Vicecanc.

Ego

Ego Gui. Aſc. Card. Camerarius.
Ego Iul. Card. Vrbinas.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Carolus Card. Borrhomæus.
Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
Ego Ind. de Aualos Card. de Aragona.

Publicatio. *Deinde retroſcripta præfatæ literæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in locis in eiſdem literis deſignatis iuxta earum literarum ſeriem, & tenorem, per nos Bernardinum Andreutium, & Iulium Parinum Apoſtolicos Curſ.*

Petrus Valtrini Magiſter Curſ.

XLV. Annullatio quarumcumque legitimationum de naturalibus ſpuriis factarum, in præiudicium vocatorum ex fideicommiſſo aut teſtamento, aut quauis alia valida diſpoſitione (dummodo non ſint ſortitæ effectum.) Et reuocatio facultatum eo modo legitimandi.

Prohibitio autem teſtandi & diſponendi de acquiſitis ex rebus eccleſiaſticis, & aliis bonis, ad commodum illegitimorum, etiam legitimatorum habetur infra in Pii V. conſt. 117. Quæ ordini. & ibi not. de materia.

Edita A. D. 1562. *PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. QVamuis à Sede Apoſtolica ad quam negociorum multitudo vndique confluit, curis continuo plena innumeris, nonnulla interdum ex quibuſdam cauſis aliquando per occupationem ac importunam petentium inſtantiam concedantur, quæ in alieni iuris præiudicium tendunt & detrimentum, non debet reprehenſibile videri ſi Rom. Pontifex ad cuius prouidentiam pro debito paſtoralis officij ſpectat ſuper his debite prouidere, illa rationabilibus & iuridicis cauſis maturius, & attentius deinde cognitis quandoque reuocat & annullat, ac in ſtatum redigit rationis.

Cauſa huius conſtitut. §. 1. Sane cum fide digna plurimorum relatione, non ſine animi noſtri moleſtia intellexerimus, nonnullos Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac prætextu quarumdam ſibi conceſſarum facultatum Comites Palatinos, & alios multos, ſpurios & naturales, & forſan inceſtuoſos, etiam in præiudicium venientium ab inteſtato, & vocatorum ex teſtamento ad fideicommiſſa, ac hæreditates & legata, vel donationes ita legitimaſſe vt in huiuſmodi fideicommiſſis, hæreditatibus, aut legatis vel donationibus, non obſtantibus teſtatorum voluntatibus ſuccedant, ac proinde variæ contentiones & ſcandala in graue multorum præiudicium, ac animarum iacturam hactenus exorta ſint, & in præſentiarum oriantur.

Annullatio legitimationũ de naturalib. factarum in præiudiciũ vocatorũ ex teſtamento, &c. dummodo non ſint ſortitæ effectũ, & reuocatio facultatis legitimandi in præiudiciũ vocatorum ex teſtamento, &c. §. 2. Nos illa vtpote contra ius, & æquum exiſtentia, de cetero ne fiant opportune prouidere, necnon eorum quos hoc ipſum tangit, ac tangere poterit, quomodolibet in futurum indemnitati conſulere volentes, Motu proprio, non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex ex certa ſcientia, ac poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas legitimationes de quibuſcumque naturalibus ſpuriis per Romanos Pontifices prædeceſſores præfatos, ac Comites Palatinos huiuſmodi, & quoſcumque alios ad id facultatem habentes in præiudicium vocatorum ex fidei commiſſo, aut teſtamento, vel quauis alia, valida tamen diſpoſitione, ſub quibuſuis tenoribus & formis, ac cum quibuſuis verborum formis & expreſſionibus, ac efficaciſſimis & inſolitis clauſulis, & etiam irritantibus decretis, etiam Motu ſimili, etiam conſiſtorialiter, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine etiam, cum derogatione regulæ, ſeu conſtitutionis de non tollendo iure quæſito, ac aliis cautelis quomodolibet factas (nondum tamen adhuc viuentibus vltimis bonorum huiuſmodi poſſeſſoribus per quorum obitum ad legitimos prædictos deuolui deberent, effectum ſortitas, nec ius in re conſecutas) necnon eorumdem Comitum Palatinorum, & aliorum facultates legitimandi habentium, ad hoc tantum vt deinceps tales legitimationes in præiudicium fideicommiſſorum, & aliarum diſpoſitionum huiuſmodi facere nõ poſſint, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo reuocamus, caſſamus, & annullamus.

§. 3. Necnon quaſcumque lites & controuerſias quas illarum ſtatus, & cauſarum merita, nominaque & cognomina Iudicum & colitigantium præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, in Romana Curia, vel extra eam ſuper præmiſſis motas & indeciſas pendentes, in ſtatu & terminis in quibus reperiuntur harum ſerie ad nos aduocamus, caſſamus, & extinguimus. *Extinctio litiũ pendentiũ circa eas.*

§. 4. Necnon partibus litigantibus, & Iudicibus coram quibus illæ pependerunt, ſeu forſan adhuc pendent indeciſæ, perpetuum ſilentium imponimus iuxta declarationem prædictam, ac imponi volumus & mandamus. Diſtrictius inhibentes eiſdem Iudicibus ne in eiſdem cauſis, necnon Comitibus Palatinis, ac aliis facultatem legitimandi huiuſmodi habentibus in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub noſtræ indignationis quo ad Comites, & alios facultatem legitimandi huiuſmodi, etiam aliter quam vt præfertur habentes, & aliorum quorumcumque illorũ facultatum, priuilegiorum, & indultorum caſſationis, annullationis, & totalis reuocationis, necnon decem millium ducatorum auri de Camera quoties contrauenerint, ipſi Cam. Apoſtolicæ applicandorum pœnis ſimilibus de legitimationibus deinceps ſe reſpectiue cõtra diſpoſitionẽ, & declarationem noſtrã huiuſmodi intromittere quoquo modo audeãt, ſeu præſumãt. *Inhibitio contra Comites Palatinos, & alios legitimandi facultatem habentes, ne præſumãt legitimare contra formã huius conſtitutionis.*

§. 5. Decernentes Comites Palatinos, & alios quoſcumque legitimandi facultatem habentes, vt præfertur, nullas in præiudicium fideicommiſſorum, & voluntatum teſtatorum huiuſmodi legitimationes in poſterum facere poſſe, & aliter factas, & forſan faciendas iuxta diſpoſitionem, & declarationem noſtram huiuſmodi reſtringi & limitari. Ac ſic in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſeu eorum Locatenentes, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate interpretari, iudicari, & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à dictis Comitibus & Iudicibus, vel quibuſuis aliis, quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. *Decretum irritans.*

§. 6. Non obſtantibus noſtra de non tollendo iure quæſito, quatenus opus ſit, ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac prædictis, & quibuſuis aliis facultatibus, priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Comitibus Palatinis, & quibuſuis aliis, etiam pari Motu, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim a prædicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpẽdi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel ſpeciali cuiuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectus huiuſmodi literarum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de qua cuiuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. *Clauſula derogatoria.*

§. 7. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, nec aliqui de illis ignorantiam aliquam prætendere valeant, vel allegare, volumus ipſas præſentes literas quoad legitimationes Apoſtolica auctoritate factas, vbiuis locorum, quo vero ad illas quæ ex Imperiali conceſſione factæ fuerunt, in terris nobis & Romanæ Eccleſiæ, mediate & immediate, ſubiectis, in caſibus in quibus illam terris huiuſmodi, de iure fieri permittitur, locum habere, & effectum ſortiri debere, necnon in valuis Cancellariæ Apoſtolicæ, ac acie Campi Floræ affigi, & publicari, ac eos quos concernunt perinde arctare, ac ſi *Hæc cõſtit. ligat vbiq. quoad legitimationes factas auctoritate Apoſtolica, quo vero ad alias factas Imperiali cõceſſione, ligat in terris Rom. Eccleſ. ſubiectis.*

ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, cum non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extitit publicatum,

Nulli ergo, &c.

D.P. An. 3. die 1 Ianuarij. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1562. Calend. Ianuarij, Pontificatus noſtri anno tertio.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1564. indictione 7. die vero 17 menſis Aprilis, Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. Anno 5. retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis retroſcriptis dimiſſis ibidem copiis affixis per nos Iacobum Carra, & Nicolaum de Matthæis Curſ.*

Barth. Sottocaſa mag. Curſ.

XLVI. Declaratio, & ampliatio iuriſdictionis Conſulum Artis mercantiæ pannorum de Vrbe.

Hanc iuriſdictionem primo inſtituit Mart. V. vt ſup. in eius conſt. 6. Cum inter. & Paul. III. atque alij (quorum bullas conſulto prætermiſi) confirmarunt.

Edita An. D. 1562. PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

Confirmatio iuriſdictionis. VOlentes dilectos filios Mercatores pannorum Almæ Vrbis noſtræ, non minori quam prædeceſſores noſtri proſecuti ſunt, fauore proſequi, idcirco eorumdem literas, ac in eis contenta, & inde ſecuta quæcumque confirmamus, & firmitatis robore munimus, & approbamus quatenus ſint in vſu.

Extenſio eiuſdem. §. 1. Præterea prouide attendentes, quod cæleſti fauente numine humana prole aucta, & bonorum Mercantilium, & præſertim pannorum pretium eſt auctum, & propterea iure merito iuriſdictio iuſdicentium augenda eſt, Motu ſimili, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, fidem de qua in præinſertis fit mentio, ad ſummam ducatorum auri triginta augemus & extendimus, ita vt fides ipſis libris Mercatorum de rebus ſpectantibus ad artem Mercantiæ, dummodo ipſi mercantiliter, & mercatorum ordine & more ſcripti, ac confecti & tenti ſint, iuramentumque prout in præinſertis continetur, interueniat, vſque ad ſummam ducatorum triginta auri adhibeatur. Et quod Conſules ipſi inter laicos de rebus prædictis, etiam ſi ipſi Romani Ciues ſint, & Curiales Ro. Cu. ſequentes, ius dicere, cognoſcere, terminare, & exequi poſſint vſque ad ſummam prædictam, & ſine præiudicio Tribunalis Auditoris Cameræ, in quacumque ſumma, & aliorum Tribunalium vltra ſummam viginti, abſque eo quod cauſæ ab eorum Tribunali, præterquam per appellationem legitimo tempore, & modo interpoſitam, auocari poſſint, decernimus & mandamus.

Contrariorum derogatio. §. 2. Non obſtantibus quibuſuis priuilegiis, etiam perſonis ſupraſcriptis, etiam Motu proprio attributis, quorum omnium tenores perinde, ac ſi de verbo ad verbum hic inſerti forent, pro expreſſis haberi volumus, ac aliis quibus prædeceſſor præfatus in præfatis literis minime obſtare voluit; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Clauſula ſublata. §. 3. Et ſic per quoſcumque Iudices iudicari, & interpretari volumus, & mandamus, ſublata aliter interpretandi, aut iudicandi facultate, irritum quoque & inane decernentes, quicquid in contrariũ contigerit attentari.

Sola ſignatura ſufficit. §. 4. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat regula contraria non obſtante, vel quod breue deſuper ſi videbitur expediri poſſit.

Papa ſubſcri. Placet Motu proprio. I.

D.P. A. 3 15 Ian. Datum Romæ apud S. Petrum 18. Calen. Februarij, anno tertio.

XLVII. Contra Franchitias in Vrbe acclamantes, aut illas pro male factoribus, vel ære alieno adſtrictis tenentes, ſiue Curiam in eorum captura impedientes.

Hanc bullam approbauit Greg. XIII. in eius conſt. 12. Et ipſa. Quam pœnis addictis innouauit Sixt. V. in eius conſtit. 6. Hoc noſtri.

PIVS EPISCOPVS, *Edita A.D. 1562.*
Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Exordium. INter ceteras quibus ex iniuncto nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officio aſſidue angimur curas illa nobis præcipue cordi eſt, vt Alma Vrbs noſtra ad quam omnes Chriſti fideles ex vniuerſis mundi partibus veluti ad tutiſſimum refugium confluunt, facinoroſis hominibus expurgata, & penitus vacua permaneat, ac in ea boni omnes quieta ſecuritate fruantur, malis autẽ nullus quo ſe confouere poſſint locus relinquatur. Et hi qui à Magiſtratibus iuſdicentibus iuſtitiam conſecuti fuerint, illius etiam executionem libere, vt decet, contra condemnatos, vbicumque eos moram trahere contigerit, conſequantur.

Cauſa huius conſtit. §. 1. Sane cùm non ſine animi noſtri perturbatione acceperimus, nonnullos tam ob crimina per ipſos commiſſa, quàm ob debita contracta, ſibi ipſis à miniſtris & executoribus iuſtitiæ timentes, ad ædes Magnatum, & præſertim S.R.E. Cardinalium, & Oratorum Principum, vti loca à dictis iuſtitiæ miniſtris tuta, tametſi contrarium eſſe deberet, in dies confugere, & in illis ſe recipere & confouere, ſicque impunitos quandoque euadere, & creditores executione eorum creditorum vt plurimum fruſtrari.

Iulius III. franchitias prohi. vt ſup. in eius conſt. 17. §. 2. Et licet ad huiuſmodi abuſum extirpandum, à fel. rec. Iulio Papa III. prædeceſſore noſtro, quædam conſtitutio edita fuerit, talium tamen iuſtitiam fugientium temeritatem in tantum excreuiſſe, vt non ſolum ſe in dictis locis recipere, ſed etiam illa veluti iuſtitiæ minime ſubiecta, Franchitias appellare non erubeſcant, tanquam in præfata Vrbe, in qua Summus Pontifex cum ſacro Cardinalium Collegio reſidet, & vt CHRISTI Vicarius toto Orbi exemplum iuſtitiæ præbere debet, aſylum, & receptacula delinquentium, ac ſuis debitis ſatisfacere recuſantium eſſe toleretur, neque executio iuſtitiæ libere fieri valeat. Rem quidem peſſimi, valdeque pernicioſi exempli, quæ non ab ipſis Cardinalibus, & Oratoribus vtpote modeſtis, & iuſtitiæ cultoribus, ſed plerumque ipſorum familiarium culpa, & facto proceſſit.

Hic Pont. illã confirmat, & Frãchitias teneri, aut acclamari prohibet. §. 3. Nos volentes tam enormes, & deteſtandos abuſus penitus tollere, vtque nullus improbis tutus locus detur, ſed executores iuſtitiæ paſſim, & vbique eorum officium libere, & intrepide exequi valeant prouidere, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes in primis conſtitutiones circa præmiſſa tam per prædictum Iulium, quàm quoſcumque alios Pontifices prædeceſſores noſtros editas, cum omnibus & ſingulis cenſuris, & pœnis in eis contentis approbantes, & innouantes, hac in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus, vt nullus de cetero cuiuſcumque ſit dignitatis, & præeminentiæ, ſub indignationis noſtræ, & aliis arbitrij noſtri pœnis, ædes prædictas, aut alia quæcumque loca, Franchitias appellare audeat. Nulliſque Cardinalium, & Oratorum, & Magnatum, etiam ſi noſtri, ſeu Romani Pontificis pro tempore ſecundum carnem nepotes, aut alio conſanguinitatis, ſeu affinitatis vinculo coniuncti fuerint, familiares, aut alias in ipſorum domibus commorantes, ſeu locis circumuicinis, malefactores quoſlibet, etiam non condemnatos, aut pro debitis obnoxios, contra quos tamen mandata executiua ad inſtantiam creditorũ decreta, & relaxata extiterint, vt eos à manibus Curiæ eximant receptare, vel alias ſub aſſertæ Franchitiæ prætextu, ſecuros reddere, vel executores iuſtitiæ quo minus eorum officium contra illos, etiam in domibus & locis circumuicinis prædictis libere, & ſine vlla prorſus contradictione exequi poſſint, quouis modo directe, vel indirecte impedire præſumant.

Contrauenientibus, pœna impoſita. §. 4. Alioquin receptantes, aut ſecuritatem præſtantes, ſeu etiam executores iuſtitiæ quomodolibet, vt præmittitur impedientes, necnon qui Cardinalium, aut Oratorum, ſeu Magnatum quorumlibet nomen acclamando, contra dictos iuſtitiæ miniſtros inuocauerint, aut alias quoſlibet alios in eoſdem miniſtros concitauerint, velut,

crimi

criminis læſæ maieſtatis rei condignis pœnis afficiantur, contra quos omnes & ſingulos ad ſupradictas,& etiam ad alias pœnas in quibus malefactores ipſi condemnati fuerint, vel quas promeruerint, intereſſeque & damna inde prouenientia, necnon ad creditorum ſatisfactionem, etiam ex officio, & ad Fiſci noſtri, ac partium inſtantiam reſpectiue inquiri & procedi, & ſucceſſiue eos condemnari poſſe & debere, volumus atque decernimus.

Iuſſio Card. & Oratorib. [illegible]

§.5. Mandantes nihilominus Cardinalibus, Oratoribus, & aliis prædictis ſub eiuſdem noſtræ indignationis pœna, vt familiares ſuos, & alias in ipſorum domibus commorantes, ne præmiſſa committant omnino admoneant, & cum effectu cohibeant, neque per illos aliquid de præmiſſis fieri quouis modo tolerent, ſeu permittant.

Clauſula derogatoria.

§.6. Non obſtantibus conſtitutionibus,& ordinationibus Apoſtolicis, priuilegiis quoque & indultis, ſub quacumque tenorum forma quomodolibet in contrarium conceſſis, confirmatis,& iteratis vicibus innouatis, aſſertis conſuetudinibus, quas per præſentes improbamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c.

D.P.A.3. die 18. Febr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. duodecimo Cal. Martij, Pontific. noſtri Anno 3.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D.N.Ieſu Chriſti 1561. indict.5 die vero Lunæ 23. menſis Febr. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij Diuina prouidentia Papæ IV. Anno eius 3. retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Cancell. Apoſt. & aciei Campi Floræ, per me Ioannem Baptiſtam Maſtrellum Curſorem.

Camillus Cherubinus Mag. Curſ.

XLVIII. Declaratio, & limitatio conſtitutionis editæ à Paulo IV. ſuper ordinationibus obſeruandis per Hebræos in Statu Eccleſiaſtico degentes.

Has limitationes in his quæ aduerſantur d. conſtit. Pauli IV ſuſtulit Pius V. in conſt.6. Romanus. *& Clem.VIII.in conſt.19.* Cæca. *Et de materia Hebræorum, vide ſup. in ipſius Pauli IV. conſt.3.* Cum nimis.

Edita A.D. 1562.

PIVS PAPA QVARTVS.

Vniuerſis & ſingulis vtriuſque ſexus Hebræis in Alma Vrbe commorantibus, & commorari ſolitis, viam veritatis agnoſcere, & agnitam cuſtodire.

Paul. IV. multa ſtatuit circa Iudæorum viuendi modum in conſt. cit. in not.

DVdum à fel. rec. Paulo Papa IV. prædeceſſore noſtro zelo religionis Chriſtianæ moto literæ Apoſtolicæ circa veſtrum, aliorumque Hebræorum viuendi modum, ſub data videlicet pridie Idus Iulij, Pontificatus ſui anno primo emanarunt, quarum vt accepimus prætextu per calumniam & cauillationes nonnullorum veſtris facultatibus inhiantium, literas ipſas in multis præter ipſius prædeceſſoris intentionem interpretantium, vos diuerſimode vexati & inquietati fuiſtis.

Hi modo Pij. [illegible], in itinere de loco ad locum eis poſſe deferre biretum nigrum.

Quod reuocauit Pius V. in conſt. ſed tamen ita ſeruatur.

§.1. Quare nos conſiderantes quod ſancta Mater Eccleſia Hebræis quos in memoriam paſſionis Dominicæ tolerat, multa plerumque concedit, vt Chriſtiana benignitate allecti errorem ſuum recognoſcant,& ad verum, quod eſt Chriſtus, lumen tandem conuertantur, plurimorum etiam prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærendo, ſtatui veſtro opportune prouidere volentes, ac literarum prædictarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes: Motu proprio non ad veſtram, vel alicuius veſtrum, aut alterius pro vobis ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Vobis omnibus & ſingulis, vt dum vos ab vno loco ad alium iter agere contigerit, poſſitis in ipſo itinere biretum, ſeu pileum nigrum deferre, ea tamen conditione, vt ſi vltra vnam diem vno in loco moram traxeritis, poſtea ſolitum biretum glauci coloris geſtetis, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus ac indulgemus. Volenteſque quod ſi locus pro veſtra habitatione aſſignatus amplus & capax, ac negotiis gerendis, & mercibus exercendis aptus & commodus ſit, intra illum vos contineatis: alioquin in alio capaci commodo vobis aſſignando, vel priori quantum opus fuerit ampliando, ſeu iam per dilectum filium Guidonem Aſcanium Cardinalem Camerarium iam ampliatum,& forſan eiuſdem Guidonis Aſcanij, ſeu ab eo deſuper deputan. arbitrio in poſterum ampliando.

Stabilia vſque ad 1500. ducat. habere valeant. & mercaturam quamcumque rerum exercere poſſint.

Quæ reuocauit idem P.V. ſuperiori.

§.2. Et vltra domos in clauſura exiſtentes quas per vos acquiri forſan contigerit, quæcumque alia ſtabilia, bona, ſeu prædia vrbana, & ruſtica, vſque ad valorem mille & quingentorum ducatorum auri tenere poſſitis; bonaque ipſa Chriſtianis & colonis etiam partiariis, vel ſub certa annua penſione, prout cum illis conuenietis, locare, ac etiam ſine aliquibus fraude,& monopolio culturæ terrarum, & animalium cuiuſcumque generis, aliarumque rerum ſocietates cum eiſdem Chriſtianis contrahere, & qualcumque artes, & mercaturas quarumcumque mercium, & rerum humano vſui quomodolibet neceſſariarum, etiam olei, frumenti, vini, hordei, cæterorumque fructuum (non tamen ſuperiores huiuſmodi commercia, & emptiones publico edicto omnibus etiam Chriſtianis negociantibus interdixiſſent) exercere & vbi etiam hæc vobis à veſtris debitoribus in ſolutum data fuerint, illa recipere, acceptaque quibuſuis perſonis etiam Chriſtianis vendere,& cum illis pro aliis bonis permutare,& prout volueritis alienare.

Cum Chriſtianis honeſte conuerſentur.

§.3. Et cum Chriſtianis conuerſationem & familiaritatem honeſtas, non tamen eoſdem Chriſtianos in veſtros famulos habere, aut quomodolibet tenere. Et de pecuniis per vos, & veſtrum quemlibet mutuatis intereſſe pro tempore vſque ad datam literarum prædeceſſoris huiuſmodi decurſo, iuxta capitula vobis antea conceſſa & tolerata, exceptis tamen caſibus iam deciſis, vel per tranſactionem, vel ſententiam quæ in rem iudicatam tranſierit finitis, quas in ſuo robore permanere omnino volumus, niſi quæ arbitrio noſtro noua reuiſione digna videbuntur, abinde vero circa iuxta modum ex eiuſdem prædeceſſoris ordinatione vobis datum, & donec alius modus vobis, per nos, ſeu noſtrum & Sedis Apoſtolicæ Camerarium præfatum pro tempore ſtatuetur, dummodo tum intereſſe de veſtro intereſſe non exigatis, exigere.

Pignora poſt lapſum 18. menſium vendere valeant.

§.4. Et pignora quæ à Chriſtianis quomodocumque per vos accipi contigerit, de illis lapſis decem & octo menſibus integris poſtquam vobis conſignata fuerint, per publicam ſubhaſtationem aſſiſtenti officiali publico, & parti legitima intimatione facta, & alias iuxta morem & modum antequam dictæ literæ emanaſſent in præfata Alma Vrbe ſeruari ſolitum vendere, & illorum pretium pro concurrenti ſumma veſtri crediti, reliquum, ſi quod ſuperfluerit illorum dominis reddendo & conſignando, vel in manibus officialis deponendo, vobis retinere, & de illis nullam rationem illorum dominis, ſeu cuiquam alteri reddere teneamini, ſed velut de propriis bonis libere diſponere valeatis, plenam & liberam eiſdem auctoritate & tenore facultatem concedimus.

Statuta Vrbis ſeruent ſi non obſtant indultis.

§.5. Et inſuper volumus vt vos ſub ſtatutis & decretis generalibus Almæ Vrbis præfatæ, quæ tamen priuilegiis & conceſſionibus vobis indultis contraria non ſint, comprehendamini, & illa obſeruare teneamini.

Domini domorum in ſeptis eas locent pro penſione vt hic.

§.6. Et ne ob certi loci intra quem habitare debeatis aſſignationem,& intra illum domos conducendi neceſſitatem ab illarum dominis vltra debitum modum prægrauemini, vt domorum domini in locis prædictis illas vobis pro iuſto pretio per Camerarium præfatum declarando, loca teneantur, neque illud quouis modo augere, vel alterare valeant.

Qui ſtabilia ab eis emerũt, ſoluant pretiũ abſque cautione, vel illa cum fructibus reſtituant.

§.7. Præterea ſi à vobis, vel veſtrum ſingulis vigore Apoſtolicarum prædeceſſoris literarum, bona ſtabilia quæ poſſidebatis à vẽdere coactis aliqui huiuſmodi bona emerunt, & illorum etiam ſub prætextu cautionum, de euictione, ſeu alias per calumnias requiſitarum non præſtitarum vobis nondum perſoluerint, vt pretia conuenta vobis abſque alicuius cautionis præſtatione integre perſoluere, aut bona ipſa ſtabilia, per eos empta in eo ſtatu, quo erant tempore emptionis vnà cum fructi-

bus per eos perceptis reſtituere teneantur. Omneſque libros rationum veſtrarum, & alias ſcripturas publicas, & priuatas vobis ablatos & ablatas, ſeu depoſitos & depoſitas, quibuſuis ſequeſtris ſuper illis factis ſublatis, vobis reſtitui mandamus, voſque ad reddendum rationem aliquam de contractibus, ſeu inſtrumentis etiam caſſis, & extinctis nullatenus teneri, neque adſtringi poſſe decernimus.

Delicta præterquam hic excepta tam patrata remittit.

§.8. Et vlterius vos omnes & ſingulos ab omnibus, & quibuſuis delictis, criminibus, etiam tam contradictas Pauli prædeceſſoris, quàm contra eiuſdem Pauli Pontificatus tempore durante quorumuis S.R.E. Card. aut aliorum quorumcumque literas etiam libros non exhiben. aut alias ipſis literis non parendo exceſſibus, & tranſgreſſionibus quantumcumque grauibus & enormibus per vos vſque ad præſentem diem commiſſis, exceptis dumtaxat criminibus homicidij, homicidioque maioribus, ac læſæ maieſtatis, & falſæ monetæ, falſificationis literarum Apoſtolicarum, & in contemptum fidei Chriſtianæ commiſſis, & iuxta formam inſtrumenti per vos in Camera Apoſtolica cum dilecto filio Donato Matthæo Minali generali Theſaurario modo facto, ſeu celebrato quoad pœnas tantum cuicumque præterquam parti applicandas, & quæ hactenus depoſitatæ, ſeu exactæ non fuerint, & ſaluo in reliquis iure cuiuſlibet tertij, necnon à quibuſuis reſiduis vigeſimarum, & talearum, & alijs quibuſcumque, tàm ciuilium quàm criminalium Cameræ Apoſtolicæ debitis, auctoritate & tenore præmiſſis abſoluimus & liberamus.

Querelans contra eos occaſione exactionis intereſſe, habet annum ad proſequendum querelā reſpectu pœnæ.

§.9. Et inſuper volumus quod pro futuris tranſgreſſionibus ratione exactionis veſtri intereſſe querelans, ſeu accuſator annum tantum habeat ad proſequendum ſuam accuſationem, ſeu querelam quantum ſit reſpectu pœnæ, vt ſupra applicandæ: quo vero attinet ad intereſſe ciuile ipſius querelantis, vel accuſantis, vel cuiuſlibet alterius tertij, nulla alia ſit præfinitio temporis, niſi ea quæ à iure communi ſtatuta eſt.

Præſcriptio iuris cōmunis contra Iudæos opponi poteſt.

§.10. Et pariter quod veſtris creditis, tàm præteritis quàm præſentibus & futuris ea ſolum opponatur præſcriptio quæ præfinita eſt à iure communi, & quod pro toto eo tempore quo quis pecunijs veſtris fruitur, intelligatur intereſſe currere, computando tamen diem pro die, menſem pro menſe, non autem diem pro menſe, & pro tranſgreſſionibus veſtris pœnæ ſint arbitrariæ de cetero, exceptis tamen illis caſibus pro quibus certæ pœnæ ſunt ſtatutæ à iure communi.

Apothecæ extra ſeptum Iudæorum habere poſſint, vt hic.

§.11. Præterea vobis permittimus quod poſſitis tenere apothecas extra ghectum, ſeu ſeptum hebraicum, quantum tamen fieri poterit contiguas, & in illis ab ortu ſolis vſque ad occaſum, exceptis diebus feſtiuis, permanere, & mercaturam, ac artes veſtras, & banchum, aliaque vobis permiſſa exercitia exercere, dummodo adueniente nocte, vos ad veſtras ſolitas intra clauſtra habitationes reducatis.

Libri non probant contra Chriſtianos niſi ſcripti ſint vulgari Italico ſermone.

Quod voluit etiā Paul. IV. ett. in rub.

§.12. Ceterum vt fraudibus occurratur, mandamus, vt vos rationes quas cum Chriſtianis habueritis, characteribus linguæ vulgaris Italicæ ſcribere teneamini, aliàs veſtris libris, ſeu rationibus aliàs quam vt præfertur ſcriptis, ſeu notatis nulla fides prorſus adhibeatur, poſſitis tamen ad libitum veſtrum priuatos libros in vſus veſtros cōſcribere lingua veſtra hebraica, dummodo ex eis Chriſtianos non conueniatis. Quodque non ſolum vos in Alma Vrbe præfata commorantes, ſed etiam ceteros extra illam in alijs quibuſuis locis moram trahentes, qui in eadem negotia aut commercia aliqua habuerint, pro illorum modo & qualitate teneantur, & obligati ſint in ſolutione compoſitionis, per vos nuper cum Camera Apoſtolica factæ, aliiſque omnibus oneribus per vos ſuſtinendis & fiendis, iuxta ratam eis per taxatores imponen. concurrere & contribuere, ac demum inſtrumentum conuentionis per vos cum Camera Apoſt. ſiue eius Theſaurario, ſub die 8. Ianuarij præſentis anni initæ cum omnibus in eodem inſtrumento contentis de verbo ad verbum, prout iacet auctoritate & tenore præmiſſis approbamus, ratificamus & confirmamus, omniaque in illo conceſſa vobis damus, & concedimus, & condonamus, ac præmiſſa omnia & ſingula in præſentibus noſtris literis contenta inuiolabiliter obſeruari.

Decretum irritans.

§.13. Sicque per quoſcumque Iudices & commiſſarios quauis auctoritate fungentes etiam Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Executorum iſtius conſtitutionis deputatio & facultates.

§.14. Quocirca dilectis filiis noſtro & Romanæ Eccleſiæ Camerario, & etiam noſtro in Alma Vrbe, eiuſque diſtrictu in ſpiritualibus Vicario, & Curiæ cauſarum Cam. Apoſt. Auditori generali motu ſimili per præſentes mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte veſtra fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, vobiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra vos conceſſione, indulto, voluntate, permiſſione, liberatione, abſolutione, mandato, confirmatione, approbatione, decreto, aliiſque præmiſſis, & præſentibus literis pacifice frui & gaudere, non permittentes vos aut aliquem veſtrum deſuper per quoſcumque quauis auctoritate fungen. quomodolibet indebite moleſtari; contradictores quoſlibet, ac inobedientes & rebelles, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Clauſula derogatoria.

§.15. Non obſtantibus ſupradictis Pauli prædeceſſoris, & quibuſuis alijs literis, conceſſionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, etiam per nos contra præmiſſa, ſeu aliquod præmiſſorum editis, necnon prouincialibus, etiam per Sedis Apoſtolicæ pro tempore de latere Legatos, etiā ſuper præſcriptione ſex annorum ſiue alterius breuioris quæ à iure communi indicta ſit temporis contra Hebræos præfinita ſimiliter editis, etiam Vrbis præfatæ ſtatutis & conſuetudinibus, etiam per Sedem Apoſtolicam approbatis & confirmatis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis dictæ Almæ Vrbi, ſeu eius populo, ac quibuſuis alijs ſub quibuſcumque verborum formis & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus & efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & alijs decretis quibuſuis et conceſſis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facien. plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

D. P. Anno 3. die 27. Febr.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 27. Febr. 1562. Pontificatus noſtri Anno tertio.

Publicatio.

Anno a Natiuitate D. N. Ieſu Chriſti 1562. Indict. 4. die verò 12. menſis Martij, Pontificatus autem Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij Diuina prouidentia Papæ IV. Anno 3. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ præſentatæ, & intimatæ fuerunt magnifico D. Cæſari Contardo Auditori Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. Card. de S. Flora, & D. Hieronymo de Tarano Cauſ. Apoſt. notario, & Bernardino de Monte Leone, & Iacobo alias Beniliacqua executoribus R.P.D.A.C. illis ſubſcriben. iuxta dictarum literarum formam & tenorem, dimiſſa deinde copia in actis dicti D. Hieronymi de Tarano, per me Ioannem Andream Panizzam prælibati S. D. N. Papæ Curſ.

Petrus Valterius Mag. Curſ.

Prohibitio deferendi, retinendi, & vendendi Archibuſettos breuioris menſuræ duorum palmorum in Statu Eccleſiaſtico. XLIX.

Hac

Hac conſt. extenſa fuit etiam contra deferentes pugiones, cultellos, & aliud genus armorum breuioris menſuræ trium palmorum per Pium V. in eius conſt. 144. Cum vices eius.

Edita An. D. 1562. *P I V S   E P I S C O P V S,*

Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius prohibitionis. CVm vices eius, licet immeriti, geramus in terris, qui de cœlo ad ima deſcendens, pro ſalute humani generis ſeipſum ad Crucis patibulum obtulit, omni quo poſſumus ſtudio, continuo inuigilare debemus, vt omnis prorſus occaſio, homicidia, tamquam in eiuſdem humani generis perniciem tendentia, committendi, quantum in nobis eſt, ſubmoueatur. Et quia experientia cognouimus, quamplura ex illis tormentulis igneis, Archibuſettis vulgariter nuncupatis (quæ occulte deferri poſſunt, & ad necem inferendam aptiora, & fere ineuitabilia eſſe videntur) in dies committi & perpetrari, nec hactenus ob proclamata, etiam ſub grauiſſimis pœnis, a Rectoribus prouinciarum & terrarum, nobis & S.R.E. ſubiectarum, ab illis deferendis, ob ſicariorum copiam & audaciam, ceſſari aut abſtineri; quinimo paſſim & indiſtincte, non ſecus, ac cetera arma minus prohibita, ab omnibus fere geſtari.

Prohibitio deferendi & retinendi Archibuſettos breuioris menſuræ duorum palmorum. §. 1. Nos propterea volentes proditorium, & abominabile, & deteſtandum armorum genus huiuſmodi penitus & omnino deſtruere, ac ab Alma Vrbe, aliiſque terris noſtris prædictis, in totum eliminare. Motu proprio, & ex certa ſcientia, hac in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus, nemini cuiuſcumque ſit dignitatis, gradus, ordinis, conditionis, aut præeminentiæ, licere genus armorum huiuſmodi, quod breuioris duorum palmorum menſuræ exiſtat, publice vel occulte, tàm per Vrbem, ciuitates, & loca noſtra prædicta, quam etiam in itineribus quoquo modo, aut quouis etiam militiæ, aut executionis iuſtitiæ, prætextu deferre, minuſque in domibus, aut alibi retinere, vendere, emere, aut permutationis, in ſolutum dationis, pignoris, vel quocumque alio titulo recipere, quinimo quicumque illa habuerint, intra viginti dierum ſpatium, à die publicationis præſentis conſtitutionis in locis infraſcriptis faciendæ, computandum, in Alma Vrbe noſtra illius Gubernatori; in aliis vero locis prædictis, Rectori, vel Præſidi, aut etiam Gubernatori, ſeu cuiuis alij ſuperiori loci in quo ea habentes fuerint, denunciare, & ad eum perferre, ſeu perferri facere, ac penes ipſum in loco ad id deputando, ſeruanda dimittere teneantur.

Contrauenientium pœna. §. 2. Qui vero contrafecerit, dictumque genus armorum, lapſis dictis viginti diebus, retinuerit; crimen læſæ maieſtatis, & rebellionis, ac pœnas pro illo a iure inflictas eo ipſo incurrat.

Inhibitio contra Officiales ne licentias aliquibus concedant. §. 3. Inhibentes (prout tenore præſentium inhibemus) omnibus & ſingulis, etiam de latere noſtro Legatis, ac ſub indignationis noſtræ, & quibuſcumque Vicelegatis, Gubernatoribus, Rectoribus, Præſidentibus, ac aliis noſtris, & Sedis Apoſtolicæ, ſeu ciuitatum & terrarum prædictarum officialibus, ne ſub ſuſpenſionis à diuinis, ac excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque arbitrij noſtri pœnis, cuiquam tale genus armorum, ſub quouis colore deferendi, vel alias, vt præmittitur, retinendi, licentiam & facultatem ad quodcumque etiam breuiſſimum tempus, concedere audeant vel præſumant.

Licentiæ antè pro illis data nullæ ſint, & a pœnis prædictis non excuſent. §. 4. Decernentes nihilominus licentias & facultates ſic concedendas, nullas penitus & inualidas exiſtere, ac illis non obſtantibus, eos qui ſub illarum clypeo, dictum genus armorum detulerint, aut vt præmittitur retinuerint, pœnas prædictas omnino incurſuros, illoſque irremiſſibiliter puniendos fore, & contra omnes & ſingulos huic noſtræ conſtitutioni contrauenientes, ad Fiſci noſtri inſtantiam, & etiam ex officio procedi, & inquiri poſſe, ac ad pœnarum prædictarum executionem deueniri omnino debere.

Affixio publicationis. §. 5. Vt autem præmiſſa ad omnium notitiam deducantur, nec aliquis prætextu ignorantiæ excuſari poſſit; volumus quod præſentes literæ per aliquos Curiæ noſtræ Curſores, ad baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Eccleſiæ Lateranen. necnon Cancellariæ Apoſtolicæ valuas, ac in acie Campi Floræ affigantur, & publicentur.

Tranſumptorum fides. §. 6. Quodque earum tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, certa & indubitata fides adhibeatur, prout ijs ſis literis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Et tranſumpta huiuſmodi, Legati, Vicelegati, Rectores, vel Præſides, aut Gubernatores, ſeu alij Superiores prouinciarum, terrarum, oppidorum, & locorum prædictorum, per publicum præconem publicari, & valuis Cathedralis, ſeu Matricis Eccleſiæ loci, aut palatij eorũ reſidentiæ affigi faciant, publicationemq; & affixione prædictas, lapſis dictis viginti diebus, perinde omnes arctare, ac ſi perſonaliter intimatæ forent.

Derogatio contrariorum. §. 7. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, priuilegiis quoque, & indultis, quibuſcumque perſonis fortan conceſſis, confirmatis, & innouatis, aliiſque conſuetudinibus, quas (ſi quæ forent) per præſentes improbamus, nullaſque & inualidas eſſe declaramus. Et quæ omnia (illorum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes) reuocamus, & annullamus, nullaque & irrita eſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo, &c.

D. P. A. 3. die 6. Maij Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. pridie Non. Martij, Pont. noſtri Anno 3.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1562. indict. 5. die verò 20. menſis Martij, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris & D. N. D. Pij Diuina prouidentia Papæ IV. Anno tertio ſupraſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in valuis ſupraſcriptis, per nos Io. Gerardum, & Philibertum Capuis Curſores Apoſtolicos. Petrus Valerius Mag. Curſ.*

L.

Iuriſdictio, & facultates Cardinalis protectoris & iudicis cauſarum Monaſterij, & Monialium (impudicarum iam mulierum) Conuertitarum de Vrbe nuncupatarum.

Inſtitutionem huius Monaſterij, & eius indulta, vide ſup. in Leon. X. conſt. 39. Saluator. vbi notaui.

Edita An. D. 1562. *PIVS PAPA IV. Motu proprio, &c.*

Cauſa conſtit. CVm ſicut accepimus, non ſine animi noſtri diſplicentia, Monaſterium Conuertitarum de Vrbe, illiuſque Moniales, ob lites, & quæſtiones, quibus ad diuerſa Vrbis Tribunalia, occaſione bonorum meretricum cortiſanarum, & aliarum quarumcumque mulierum inhoneſtam vitam agentium, & ab inteſtato decedentium, ſeu quæ eiſdem Monialibus iuxta formam felic. rec. Leonis Papæ V. & aliorum prædeceſſorum noſtrorum partem debitam non donauerint, vel reliquerint, vel alias dictæ bullæ non ſatisfecerint, ac locationum, cenſuum, donationum, hæreditatum, legatorum, & diuerſarum aliarum rerũ, tàm in agendo, quam defendendo ipſum Monaſterium concernen. & ad illud, ac eius Moniales prædictas, quouis modo ſpectan. iugiter implicatæ exiſtant, & quamplurima damna & incommoda patiantur, ac impenſæ litis valorem, de qua pro tempore agitur, ſæpenumero exuperare, atque propter huiuſmodi diuturnam pendentiam, & illarum expeditionis tarditatem, ipſum Monaſterium a pluribus annis citra multis debitis inuolutum exiſtat, ita vt vix ab eis poſſit explicari, aut habere vnde illius onera, & dictarum Monialium alimenta proueniant, niſi de celeri & opportuno remedio prouideatur.

Aduocatio cauſarũ Monaſterij non ir Conuertitarum coram quocũque iudice vertentium cum quibuſcumque etiam priuilegiatis. §. 1. Nos Monaſterium Conuertitarum prædictarum, in quo mulieres carnis libidinum, & licentioſæ vitæ antea aſſuetæ, caritatiue recipiuntur, & in viam Domini diriguntur, earumque & illas ſequentium animarum æterna ſalus paratur, tantoque hoſpitalia & alia pia loca, in quibus Chriſti pauperes, tam infirmi quàm alias recipiuntur, aluntur, & cooperiuntur excellere, quanto anima, & corpus, & cetera terrena antecellunt, ac earum paupertatibus & indemnitatibus, paterna pietate fauorabiliter conſulere, & vt ab huiuſmodi diſpendiis & expenſis quãtocitius ſubleuentur, prouidere volẽtes, Motu ſimili, & de certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas cauſas inter dictum Monaſterium & Moniales prædictas, ſiue earum Gubernatores, ac procuratores, & agentes, & quaſcumque alias etiam ſingulares perſonas, Collegia, Vniuerſitates, Societates, etiam pia & religioſa loca, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & qualitatis, priuilegiatas & priuilegiata, tàm

... S.R.E. Camerario, necnon A. & Præſiden. ac Clericis Cam. Apoſt. necnon Vicario, & Gubernatore, ac Senatore Vrbis, Capitaneoque & aliis quibuſcumque iudicibus, ordinariis & delegatis, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, ac S. R. E. Cardd. nunc & pro tempore exiſten. occaſione quorumcumque bonorum & rerum ſupradictum Monaſterium, & illius Moniales, & alios prædictos, tàm coniunctim quàm diuiſim, ac tàm actiue quàm paſſiue concernentibus, & ad prædictum Monaſterium & Moniales huiuſmodi quomodolibet, & de intereſſe ipſarum quomodocumq; & qualitercumque apparere poſſit ſpectan. in quacumque inſtantia, inter illos, necnon alia æque, vel magis pia loca Vniuerſitates, Collegia, quomodocumque priuilegiata, viduas, pupillos, & alias perſonas etiam exemptas penden. cuiuſcumque qualitatis, ſtatus, ordinis, vel conditionis & naturæ exiſten. etiam maiores expreſſis, in eodem ſtatu & terminis, in quibus reperiuntur (dummodo instructæ non ſint) ante illas, ac omnes alias & ſingulas de cetero inter Monaſterium & Moniales huiuſmodi, illius Gubernatores, procuratores & agentes ac ſupradictos, & alios quoſcumque quomodolibet, tàm actiue quàm paſſiue mouen. harum ſerie aduocamus.

Deputatio & facultates iudicis dictarū cauſarum, & protectoris Monaſterij.

§.2. Ac in Venerab. fratrem noſtrum Ioan. Epiſcopum Sabinen. S.R.E. Card. Moronum nuncupatum, modernum, & pro tempore exiſten. protectorem eiuſdem Monaſterij Conuertitarum, iudicem ordinarium & perpetuum, ad prædictas, necnon qualcumque alias, ſimiles vel diſſimiles, cauſam & cauſas, ac etiam criminales & mixtas, tàm per eos, & contra eos, & eorum ſingulares perſonas ſuper præmiſſis, à quibuſcumque aliis rebus, iuribus, & actionibus, ſuper bonis & rebus cuiuſcumque qualitatis, quantitatis, valoris & naturæ exiſtant, & ad Monaſterium & Moniales præfatas huiuſmodi pertinentes, inter eos, ac perſonas, Vniuerſitates, Collegia, ſeu loca pia, etiam priuilegiata & exempta, tàm actiue quàm paſſiue pro tempore mouen. iuxta ordinariam iuriſdictionem ſeu facultatem, tàm Gubernatori quàm Auditori Cameræ, ſeu Vicario Vrbis præfato, & eorum cuilibet attributam, ſeu attributas, per ſe, vel eius Auditorem, nunc aut pro tempore exiſten. ſeu alium per eum deputatum, vel deputandum audien. ſineque debito terminan. & deciden. & quod decreuit in quocumque loco, & contra qualcumque perſonas quantumcumque priuilegiatas plenarie exequen. ſeu exequi facien. quibuſuis inhibitionibus, etiam vigore ſpecialium commiſſionum, etiam noſtra & ſucceſſorum noſtrorum huiuſmodi manu ſignata, emanata, & emanan. non obſtan. auctoritate Apoſt. tenore præſentium perpetuo conſtituimus & deputamus, & ad hunc effectum illi etiam per alium, ſeu alios quoſcumque, tam in Rom. Curia, quam extra eam, & per edictum publicum conſtito ſummarie ſibi de non tuto acceſſu, citandi & monendi, ac eiſdem & præfatis.

Facultas inhibendi quibuſcumque Iudicibus Vrbis.

§.3. Necnon quibuſuis aliis etiam Cur. Capitolij primo & ſecundo illius Collateralibus, ac Appellationum Capitaneo, quam aliarum eiuſdem Vrbis Curiarum Iudicibus & perſonis, tam Eccleſiaſticis quam ſæcularibus, quibus, & quoties opus fuerit, ſub cenſuris, ſententiis, & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, de quibus eidem Protectori, ſiue eius deputan. Auditori, videbitur inhiben. & in euentum non paritionis, contra inobedientes & rebelles ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum huiuſmodi, illarumque aggrauationem, & alia, iuxta ſtylum & morem dictarum Curiarum in ſimilibus ſeruari ſolitum, & alias prout ſibi videbitur, proceden.

Sententias exequendi.

§.4. Sententiamque ſiue ſententias, debitæ executioni demandan. ſeu demandari facien. in omnibus & per omnia, & iuxta etiam facultatem dictis Audit. Cameræ, Vrbis Gubernatori, & Vicecancellario per eandem bullam conceſſam.

Inobedientes coercendi.

§.5. Contradictores quoſlibet & rebelles, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, aliaque iuris & facti opportuna remedia appellatione poſtpoſita compeſcen. auxiliumque brachij ſæcularis, ad hoc ſi opus fuerit, inuocan.

Cetera neceſſaria faciendi.

§.6. Omniaque alia & ſingula in præmiſſis, & circa ea, neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna, faciendum & exequendum.

Cauſas reaſſumendi ab aliis Iudicibus.

§.7. Ac cauſam & cauſas, motas & mouendas, commiſſas & committendas, toties quoties opus fuerit, ſemel & pluries eiuſdem Cardinalis arbitrio reaſſumen. plenam & liberam licentiam & facultatem concedimus.

Et cauſ. alibi cognoſci nequeunt.

§.8. Decernen. Monaſterium Conuertitarum prædictarum, & illius Moniales & Gubernatores, ſeu Procuratores, & eorum agentes, perſonaſque prædictas, ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum alibi quam coram prædicto nunc, & pro tempore dicti Monaſterij Conuertitarum exiſten. Protectore conueniri, aut alios conuenien. conſtringi non poſſe. Ac proceſſus ſententias & decreta per alium, vel alios, tàm ordinarios quàm delegatos in cauſis prædictis quomodolibet pro tempore formatas, latas, & factas, cum inde ſecutis quibuſcumque, nulla, irrita, & inania, nulliuſque roboris vel momenti fore.

Clauſula præſeruatiua.

§.9. Præſentes quoque ſub quibuſcumque reuocationibus, ſuſpenſione, & exceptionibus, ſimilium vel diſſimilium gratiarum, etiam per nos & ſucceſſores noſtros Rom. Pont. aut Sedem Apoſt. vel eius Legatos, etiam per Regulas Cancell. Apoſt. pro tempore factas ad fauorem fabricæ Baſilicæ Principis Apoſt. de Vrbe, nullatenus comprehen. ſed ſemper ab illis penitus & omnino exemptas eſſe, & cenſeri, nec eiſdem præſentibus per quaſcumque literas, & qualuis regulas generales & ſpeciales, etiā derogatoriarū derogatorias, efficaciores & inſolitas clauſulas, & irritan. decreta, ſub quacumq; verborum expreſſione in ſe cōtinen. derogari poſſe, & ſi illis vllo vnquam tempore ex aliqua etiam quantumuis neceſſaria & vrgentiſſima cauſa derogari contingat, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omiſſo inſertus, & huiuſmodi derogatio conſiſtorialiter facta, & per trinas, & diſtinctas literas eundem tenorem continen. tribus ſimilibus diſtinctis vicibus, Monialibus, Gubernatoribus, & Deputatis, ceteriſque perſonis prædictis legitime intimata & inſinuata fuerit eorumque expreſſus accedat ad id conſenſus, derogationem nemini ſuffragari, nec præſenti Motu proprio per quamcumque conceſſionem, etiam noſtra & ſucceſſorum noſtrorum manu ſignatam, fuiſſe & fore derogatum.

Decretum irritans.

§.10. Sicque per quoſcumque Iudices quauis auctoritate etiam Card. ſublata, &c. iudicari debere, irritum quoque, &c.

Clauſula derogatoria.

§.11. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & in concilio generali edita de duabus dietis, dummodo non vltra tres dietas ad iudicium trahant, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, & fabricæ prædictæ, necnon Hoſpitalium, Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum regularium, & piorum locorum, ac Ordinum quorum illi exiſtent, & aliorum quorumcumque locorum exemptorum, iuramento, &c. roboratis ſtatutis, &c. priuilegiis quoque, indultis, necnon conſeruatoriis, & exemptionibus, ac literis Apoſt. in forma Motus proprij eiſdem Capitolij Rom. necnon Iudicibus Curiis, Tribunalibus, & eorum perſonis per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem Apoſt. etiam Motu proprio, ac alias ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis in contrarium quomodolibet conceſſis, necnon reformationibus etiam nouiter factis, ac etiam Motu proprio ſimili approbatis, etiam de reaſſumen. eiſdem cauſis ad forum, ſeu Curiam Capitolij, quibus omnibus etiamſi de illis, &c. tenores, &c. ac ſi in ſpecie præſentibus infererentur, tam in genere quam in ſpecie, ad effectum, ſufficien. derogation. pro ſe ſufficienter expreſſis haben. & habere decernen. harum ſerie ſpecialiter & expreſſe Motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac de poteſtatis Apoſtolicæ plenitudine derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola Signatura ſufficit.

§.12. Volumus autem præſentis Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, tàm in iudicio quàm extra, clauſula ordinaria non obſtante, quodque præſentium tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, ſigillo prędicti Protectoris, ſeu alterius cuiuſ-

cumque perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel Curiæ ſæcularis munitis, eadem proſus fides adhibeatur, tam in iudicio quam extra, quæ præſentibus adhiberetur ſi exhibitæ vel oſtenſæ fuerint.

Papa ſubſcri. Placet Motu proprio. I.

D. P. Ann. 3. 17. Martij. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, 16. Kal. Aprilis, Anno 3.

LI.

Iuriſdictio Inquiſitorum hæreticæ prauitatis, procedendi contra quoſcumque regulares, & religioſos, quoquo modo priuilegiatos, & exemptos, de hæreſi culpabiles, dummodo eorum Superiores non præuenerint.

Hanc iuriſdictionem etiam priuatiue quoad ipſos Ordinum, & religioſorum Superiores, Inquiſitoribus conceſſit Paul. V. vt infra in eius conſt. 26. Romanus Et conſonat conſt 22. Alex. IV. Ne commiſſa, quæ eſt ſup.

Edita An. D. 1562.

PIVS PAPA QVARTVS
Ad futuram rei memoriam.

Exordium. PAſtoris æterni vices, meritis licet inſufficientibus gerentes in terris, ſic vigilantiæ noſtræ ſolicitudinem circa oues curæ noſtræ diuina diſpoſitione commiſſas exercere ſtudemus, ne illæ ab ouili ſuo, extra quod ſaluus nemo eſſe poteſt, aberrantes, in luporum rapacium inſidias vllo modo incidere valeant, ſed intra caulas dominicæ cuſtoditæ, dextera paterna feliciter perfrui poſſint.

Pont. conceſſerunt aliquibus Ordinibus de hæreſi inquiri non poſſe niſi per eorum Superiores. §. 1. Nuper ſiquidem accepimus, nonnullos Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros anteactis temporibus ex cauſis tunc expreſſis, diuerſis Ordinibus etiam mendicantibus, quòd contra eorum fratres & religioſos in quibuſcumque cauſis etiam hæreſis, niſi per eorumdem Ordinum ſuperiores, & prælatos inquiri, aut procedi quoquomodo non poſſit, inter alia priuilegia per ſuas literas conceſſiſſe, & nos forte illas confirmaſſe, ſuperceſcente autem temporis, & hominum malitia, hac noſtra potiſſimum ætate, (quod ſane dolenter referimus) in agro Euangelici Patrisfamilias zizania etiam inter dictos fratres & religioſos in tantum pullulaſſe, meſſemque tritico taleſcentes adeo polluere videmus, vt vulpeculæ iam in aperto vineam Domini demoliri nituntur.

Sed hic Pont. ad ea ceſſanda ſtatuit, hæreticos inquiſitores contra eos procedere poſſe contra quoſcumque fratres, & religioſos, & exemptos, dummodo eorum Superiores non præuenerint. §. 2. Quare nos pro paſtoralis officij nobis diuinitus crediti debito, quantum cum Deo poſſumus, opportuna in præmiſſis remedia adhibere volentes, vt quos Dei amor à malo non reuocat, pœnæ ſaltem formido à delinquendo retrahat. Et propterea conſiderantes, quod ſi dilecti filij Inquiſitores hæreticæ prauitatis, tam generales quàm vbique locorum deputati particulares, in cauſis hæreſis huiuſmodi contra quoſcumque quorumuis Ordinum etiam quomodolibet exemptorum & mendicantium fratres profeſſores & religioſos, quandocumque cauſas ipſas hæreſis ab eis inchoari contigerit, procedere valerent, profectò id in non modicam fidei catholicæ cederet vtilitatem, cum præſertim ex hoc ſuperiores & prælati ordinum prædictorum, ſicut veriſimiliter credendum eſt, ad ſubditos ſuos ſub probata religionis norma continendos, tranſgreſſoreſque debitis pœnis compeſcendos faciliè reddi poſſint diligentiores. Ideirco Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtra, hac noſtra firmiter valitura conſtitutione, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, ordinamus, atque decernimus, quod de cetero in omnibus Chriſtiani Orbis partibus Inquiſitores hæreticæ prauitatis, tàm generales, quam in quibuſuis Prouinciis, Ciuitatibus, Oppidis, Terris, & locis pro tempore deputati particulares, contra quoſcumque Fratres, profeſſores & Religioſos Ordinum prædictorum, ac etiam contra quoſcumque quouis modo priuilegiatos & exemptos, de hæreſis crimine quomodolibet ſuſpectos, aut culpabiles, dummodo ab eorumdem Fratrum profeſſorum, & Religioſorum ſuperioribus, & prælatis in cauſis huiuſmodi præuenti non fuerint, iuxta facultates officij ipſius inquiſitionis inquirere & procedere, ac culpabiles, & delinquentes repertos ſecundum canonicas ſanctiones caſtigare aut punire, ceteraque omnia, & ſingula facere, gerere, & exequi libere, & licite poſſint & valeant, ſuper quibus plenam & liberam eiſdem Inquiſitoribus, & eorum cuilibet facultatem concedimus & poteſtatem.

Et ita ac non aliter iudicari iubet. §. 3. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Contrariis derogat. §. 4. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, ac in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, & Ordinum prædictorum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Mari magno, & Bulla aurea, vel alias quomodolibet nuncupatis, eiſdem Ordinibus, & illorum Superioribus, ac Prælatis, etiam per dictos Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & Sedem Apoſtolicam, ac etiam per nos, aut quoſcumque alios quouis modo conceſſis, confirmatis, & iteratis vicibus approbatis & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis ten. ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, eorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & totaliter inſertis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſſe derogamus, ac ſufficienter & plene derogatum eſſe volumus, atque decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis credi mādant. §. 5. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, ea prorſus fides adhibeatur, quæ originalibus literis ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D. P. An. 3. die 1. April. Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 1. Aprilis 1562. Pontifie. noſtri Anno 3.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1562. indict. 5. die verò 10. menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris & D. N. D. Pij Diuina prouidentia Papa IV. Anno tertio, retroſcriptæ literæ Apoſt. aff. væ & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancell. Apoſt. ac in acie Campi Floræ, dimiſſis ibi bullarum copiis auſcultatis, & collationatis cum eiſdem originalibus literis, vt moris eſt, per me Thomam Roger. S. D. N. Papæ, ſanctæ Inquiſitionis Curſ.*

De Homicidis, aliiſque reis pœnæ capitalis vel ſanguinis, etiam non condemnatis, vel in contumaciam condemnatis, & infra ſex menſes non ſponte ſe in carceribus conſtitutis, non audiendis. Appellationibuſque condemnatorum in pœnam fiſco, & Cameræ Apoſtolicæ applicatam non admittendis, niſi facto depoſito. Ac de pœnis fractæ pacis vel treguæ, & allegatione nouæ cauſæ, vel minoritatis. Et legitimæ filiorum confiſcatione.

Quoad prædictos reos extra carceres non audiendos, hanc bullam extendit ad omnes condemnatos in pœnam corporis afflictiuam, & in quacumque inſtantia, Pius V. in conſt. 40. Licet alias. Et terminum ſex menſium, prorogauit ad annum in conſt. 9. Cum ob. vbi videas declarationem etiam circa allegationem nouæ cauſæ.

Bannitorum autem materiam, plene indicabo in conſt. 6. Sixti V. Hoc noſtri.

Edita A. D. 1562. & 1565.

PIVS PAPA QVARTVS
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ETſi cuncta, quæ ex multa Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum prouidentia proceſſerunt, executioni debitæ demandanda eſſe cenſemus, illa tamen præcipuè, quæ ad ſalubrem temporalis ditionis Apoſtolicæ Sedis directionem, & pro Cameræ Apoſtolicæ indemnitate prudenter ordinata comperimus, vt illibata, firmaque perpetuo ſubſiſtant, libenter non ſolum noſtræ approbationis, verum etiam opportunæ innouationis munimine roboramus.

Iulius III. edidit conſtitutionem.

§. 1. Dudum ſiquidem cum fel. record. Iulius Papa III. prædeceſſor noſter, &c.

Omittitur hæc bullæ narratio, quia ipſa eſt ſupra. Fide.

Paulus III. ſimiliter hic eſt.

§. 2. Et deinde piæ mem. Paulus Papa III. etiam prædeceſſor noſter per eum ex plurium fide dignorum teſtimonio accepto, quod nonnulli Ciuitatum, Terrarum, &c.

Omittitur narratiua bullæ, quia tota eſt ſup. Cum ſicut ex.

Hic Pont. eas approbat.

§. 3. Nos igitur, ne literæ prædictæ, ex eo quod illarum executio ab aliquibus fieri neglecta fuit, ſeu propter eorum forſan non vſum, in deſuetudinem abiiſſe à quoquam prætendi, ſeu aliter quomodolibet allegari, deque earum viribus hæſitari contingat, ſed illæ, vt par eſt, ſuos debitos ſortiantur effectus, & ab omnibus obſeruentur, prouidere volentes, Motu & ſcientia ſimilibus, præfatas & alias quaſcumque quarum, & inde ſecutorum quorumcumque, aliorum circa præmiſſa latius etiam de neceſſitate exprimendorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum ſimiliter inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi volumus, aliorum prædeceſſorum noſtrorum ſuper præmiſſis, tàm ſub plumbo, quàm in forma Breuis editas literas, & in eis contenta, ac inde ſequuta quæcumque, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, eiſque Apoſtolicæ firmitatis robur adiicimus, ac ea valere, perpetuaque roboris firmitate ſubſiſtere, ac ſuos effectus plenè ſortiri, & ab omnibus quos illa concernunt, & concernere poterunt quomodolibet in futurum integre obſeruari debere decernimus, omneſque & ſingulos, tam iuris quàm facti defectus, ſi qui forſan tunc interuenerint, in eiſdem ſupplemus.

Et capitaliter condemnatū accedat non audiri extra carceres, etiā ſi petat remiſſionem ex eo quod bannitū occiderit.

§. 4. Et nihilominus motu, ſcientia, & auctoritate prætatis, per hanc noſtram conſtitutionem in perpetuum valituram ſtatuimus, & ordinamus. Quod nullus in pœn. in capitis condemnatus, qui ſub prætextu quod ipſe aliquem bannitum occiderit, aut alias quouis modo ad manus Curiæ peruenire fecerit, & propterea à dicta pœna capitis in quam condemnatus fuit liberari, & abſolui debere aut alium bannitum per ipſum condemnatum nominandum, iuxta formam bannimentorum deſuper emanatorum remittere poſſe prætendit, per procuratorem, excuſatorem, defenſorem, vel vt quemlibet de populo, audiri, vel admitti poſſit, aut debeat, niſi prius reus ipſe, qui liberationem, aut abſolutionem, vel nominationem, & remiſſionem huiuſmodi conſequi, aut fieri poſſe, vel debere prætendit, ſeipſum in carceribus iuxta formam literarum Iulij II. prædeceſſoris noſtri huiuſmodi, perſonaliter conſtituerit.

Et ita indicari mandat.

§. 5. Quodque literæ prædictis, & huic noſtræ diſpoſitioni, niſi de ipſis clara, & expreſſa mentione facta, & per noſtram, & ſucceſſorum noſtrorum Rom. Pont. manus propriæ ſignaturam derogari non poſſit. Sicque, & non aliter in omnibus, & ſingulis præmiſſis, ac tam præſentibus, & pendentibus, quam futuris cauſis, & litibus, per quoſcumque Iudices, etiam S. R. E. Card. & de latere Legatos, ac Palatij Apoſt. cauſarum Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari debere, ac quicquid contra præſentium tenorem contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Derogatoria quibuſcumque non obſtantibus.

§. 6. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & Prouinciæ noſtræ Marchiæ Anconitanæ ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illi, Ciuitatibus, Terris, & locis præfatis, eorumque Gubernatoribus, & Communitatibus, ſub quibuſcumque verborum formis & tenoribus, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie, etiam motu & ſcientia ſimilibus, etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides transumptorum.

§. 7. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides, in iudicio & extra, tàm in dicta Curia, quam extra eam, vbilibet adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. Ann. 3. die 10. Apr.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 10. Aprilis, 1562. Pontificatus noſtri anno tertio.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1562. indict. 5. die verò 22. menſis Maij, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij Diuina prouidentia Papæ IV. Anno tertio ſupraſcriptæ literæ lectæ affixæ, & publicatæ fuerunt in valuis baſilicarum Principis Apoſtolorum, & S. Ioannis Lateranen. de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, & illis amotis, copiæ earumdem affixæ in dictis locis dimiſſæ fuerunt, per nos Bernardinum Andreutium, & Iulium Parinum Curſ.

Hon. Montarg. Mag. Curſ.

Sequitur declaratio dictæ Conſtitutionis.

Edita An. D. 1562.

PIVS PAPA QVARTVS.
Motu proprio, &c.

Relatio præcedentis conſt.

CVm nos dudum veſtigiis fel. rec. Iulij Papæ II. prædeceſſoris noſtri inhærentes, nullum homicidij reum, qui ſe ab illo etiam ſub prætextu quod alium bannitum occiderit, ſeu ab alio banniti occiſore, iuxta formam bannimentorum id permittentium, nominatus fuerit, aut ex alia quauis cauſa abſolui debere prætendat, ad abſolutionem petendum per procuratorem, aut excuſatorem, ſeu defenſorem, etiam velut quemlibet de populo comparentem, audiri vel admitti debere, niſi ipſe reus ſe in carcere perſonaliter conſtituerit, ſtatuerimus & ordinauerimus, prout in noſtris deſuper editis literis, quarum tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, plenius continetur.

Dubium deſuper exortum.

§. 1. Verum cum, vt nuper accepimus, à nonnullis in dubium reuocetur, an in dictis noſtris literis ſolum homicidæ banniti, vel condemnati, non autem illi qui nondum condemnati, vel banniti eſſent, comprehendantur.

Declaratio & extenſio dict. etiam ad condemnatos.

§. 2. Nos propterea omnem ambiguitatem circa præmiſſa, amputare, & penitus tollere volen. Motu ſimili, & ex noſtra certa ſcientia, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione nullum ab homicidio, ſeu alio quouis crimine, pro quo pœna corporalis veniat imponenda ex aliqua cauſa, etiam quia alium bannitum occiderit, vel ab alio banniti occiſore, iuxta formam proclamatum, & bannimentorum id permittentium, vel conſtitutionum deſuper editarum, nominatus fuerit, ſiue etiam quia ab ipſo occiſus, bannitus & condemnatus extiterat, ac impune ex diſpoſitione dictorum proclamatum & bannimentorum, ſeu conſtitutionum occidi poterat, ſe abſolui debere prætendentem, ſiue pro homicidio, aut alio crimine per eum commiſſo bannitus & condemnatus, ſiue nondum bannitus nec condemnatus, nec etiam inquiſitus exiſtat, per ſe vel aliam perſonam pro eo quomodolibet comparentem, ad abſolutionem petendum admitti vel audiri poſſe, niſi ſe prius in carcere conſtituerit, & ad cauſam hæredes ab ipſo occiſi, citari, & in euentum quod quis ab homicidio per ipſum commiſſo, ex eo quod alium bannitum occiderne,

rit, vel ab aliquo banniti occiſore, vt præfertur nominatus fuerit, ſe abſolui obtineat.

Banniti qui præmiis remitti in loco vbi ſunt hæredes occiſi, niſi habita pace.

§. 3. Eum nihilominus a loco in quo hæredes occiſi commorantur, quouſque ab illis pacem obtinuerit, exulare debere, neque ad eum locum aliter, niſi pace ab illis habita remitti poſſe, perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Omnibus officialibus ad vnum.

§. 4. Inhibentes nihilominus omnibus, & ſingulis Iudicibus quacumque auctoritate fungentibus, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque arbitrij noſtri pœnis; & noſtris etiam de latere Legatis ſub indignationis noſtræ pœna, ne contra tenorem huius noſtræ conſtitutionis, de cetero quempiam ſic vt præmittitur ſe abſolui petentem, niſi in carcere conſtitutum, quoquo modo audiant, vel admittant, & vbi ſecus fecerint, proceſſus taliter habitos, ac ſententias deſuper latas, nullius fore momenti, ac vitio nullitatis ſubiacere, & illis non obſtan. reos ſic abſolutos pœnis debitis puniri, ſeu de nouo inquiri poſſe.

Et iudicari mandat.

§. 5. Sicque per quoſcumque Iudices etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis aliter iudicandi & interpretandi facultate iudicari & interpretari debere, irritumque & inane, quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, decernimus.

Quibuſcumque non obſtan.

§. 6. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, legibus, ac prouincialibus, & municipalibus quorumuis locorum ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, necnon proclamationibus, & bannimentis ſuper præmiſſis editis, & in poſterum edendis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſuis in contrarium forſan conceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus (illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis haben.) quoad præmiſſa, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis creditur.

§. 7. Ac præſentium ſolam ſignaturam noſtram ſufficere, & vbique fidem facere in iudicio & extra, regula contraria non obſtan. eorumque ſeu literarum deſuper expediendarum exemplis, etiam impreſſis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra iudicium adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Papa ſubſc. D.P. An. 3. die 6. Octob.

Placet Motu proprio. I.

Dat. Romæ apud S. Petrum Pridie Non. Octob. Anno 3.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1563. indictione 4. die vero 2. menſis Febr. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. An. 4 ſupraſcripta literæ Apoſtolicæ lectæ & publicatæ fuerunt in valuis baſilicarum SS. Ioannis Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, illiſque amotis illarum copiis affixis, dimiſſis per me Bernardinum Andreutium Apoſt. Curſorem.

Antonius Clerici Mag. Curſ.

Sequitur plenior declaratio ſupradictarum conſtitutionum.

Edita A.D. 1565.

PIVS PAPA QVARTVS

Motu proprio, &c.

Relatio præteritarum conſtitutionum.

Licet dudum per fel. record. Paulum III. & forſan alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac deinde per nos inter alia iuſtiſſimis rationibus tunc expreſſis prouiſum ordinatumque fuerit, quod in cauſis criminalibus ſeu mixtis, Fiſcum, & Cameram Apoſtolicam quomodolibet concernentibus, in quibus reos condemnari contingeret, appellationes vel prouocationes, niſi prius facto depoſito pœnarum, in quibus ex delicto delinquentes ipſi, aut illi qui pro eis fideiuſſiſſent, vel ex contractu quoquomodo condemnandi venirent, aut catenus condemnati fuiſſent, omnino recipi, & admitti non poſſent. Sed appellationes, & prouocationes in cauſis huiuſmodi interpoſitæ, & in futurũ interponendæ ac appellantes ipſi teneri deberent. Aut ſi ſententia eſſet in pœnam capitis condemnatoria, non admitteretur appellatio, neque aliter audiretur reus, niſi in carceribus conſtitutus. Et in ſuper quod quæcumque reſcripta, & commiſſiones cauſarum ſimilium appellationum, & prouocationum ad cuiuſuis inſtantiam, per quemcumque ad commiſſiones Signaturæ Iuſtitiæ ſignandas deputatum, aut etiam manu noſtra, & ſucceſſorum noſtrorum ſignanda, non facto dicto, depoſito nullius eſſent roboris, vel momenti, ſed illis non obſtantibus, ad vlteriora in cauſis ipſis vſque ad pœnarum prædictarum effectualem exactionem deberе procedi. Quodque commiſſiones cauſarum, in quibus intereſſe Fiſci, & Cameræ prædictis ageretur, non deberent ſignari, neque expediri niſi citato Procuratore Fiſcali, & Theſaurario Prouinciæ ex qua quælibet cauſa exiſteret, aliaſque & aliter prout in ſingulis Pauli & aliorum prædeceſſorum, & noſtris ſub annulo Piſcatoris, ſub die decima Aprilis, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, expeditis literis quarum tenores hic pro expreſſis haberi volumus, latius continetur.

Dubia ſuper exorta.

§. 1. Tamen ordinationes, & diſpoſitiones huiuſmodi, noſtraque & dictorum prædeceſſorum in illis edendis intentio, cauillantium calumniis in dies eluduntur, & ſuper earum ſiniſtris interpretationibus, agentes pro Fiſco, & Camera prædicta fatigantur, ex eo præſertim quod nonnulli circa faciendum depoſitum prædictum contẽdant ſatisfactum eſſe ſtatutis, & diſpoſitionibus prædictis ex ſola cautione in forma depoſiti, & quod citare Procuratorem Fiſcalem, & Theſaurarium in expeditione ſingularum commiſſionum, tamquam nimis rigoroſum, videatur eſſe præter noſtræ mentis intentionem. Inſuper aduerſus obligationem conſtituendi reos appellatos in carcere, diuerſas etiam cauillationes opponunt. Vnde prouenit, quòd ipſi rei non coacti facere actuale depoſitum, non curant cauſas ſuarum appellationum expediri, ſed potius de induſtria procurãt illas in longum protrahi, maxime cum non citatis Procuratore Fiſcali, & Theſaurario prædictis contingat per eos impetrari commiſſiones directas Iudicibus, vel in Alma Vrbe exiſtentibus negotiorum multitudine impeditis, vel extra Curiam eorum amicis, & in locis in quibus non ſunt qui iura Fiſci tueri poſſint aut velint, narrando etiam in ipſis commiſſionibus multa mendacia vt illorum medio poſſint ad retardandum executionem, & cauſam intrican. inhibitiones ab ipſis Iudicibus extorquere. Quæ omnia non ſolum tendunt in Cameræ prædictæ detrimentum (quod tolerabilius eſſet) ſed etiam proueniente inde delictorum impunitate, datur aliis materia delinquendi, & vniuerſis populis ſcandalum non modicum.

Declaratio circa depoſita fienda à condemnatis, ad fauorem Fiſci in Camera. Vide quod dixi in rub.

§. 2. Nos igitur calumniis, & aliis inconuenientibus huiuſmodi quantum cum Deo poſſumus obuiare, & in his opportune prouidere volentes, hac noſtra in perpetuum valitura declaratione, ordinatione, conſtitutione, ſtatuimus, & ordinamus. Quod in ſupradictis ſeu criminalibus, aut ciuilibus, vel ex delicto, ſiue ex contractu, vt præfertur procedentibus cauſis, Fiſcum, & Cameram prædictam, illiuſque intereſſe quomodolibet concernentibus non liceat alicui condemnato cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, qualitatis, & conditionis, etiam ſi Vniuerſitates, & Collegia fuerint, à condemnationibus huiuſmodi, & ſententiis deſuper latis, ſeu illæ definitiuæ fuerint, ſeu interlocutoriæ, aut vim definitiuæ habentes, appellare, prouocare, aut de nullitate dicere, neque quomodolibet interpoſitæ appellationes, prouocationes, & nullitatis dictiones huiuſmodi, per quoſuis Iudices ordinarios, vel delegatos in Romana Curia, vel extra eam commorantes, etiam per Camerarium noſtrum, ac Præſidentes & Clericos dictæ Cameræ, necnon eiuſdem Cameræ Apoſtolicæ cauſarum generalem Auditorem, modernos, & pro tempore exiſtentes, aut eorum aliquem, ſub indignationis noſtræ, ac excommunicationis pœna recipi, ſeu admitti poſſint niſi prius ei, & eorum cuilibet per publica inſtrumenta

conſtito quod ante interpoſitam vnamquamque appellationem, ſeu prouocationem, vel nullitatis dictionem, ſi condemnatio contineat pœnam pecuniariam, ſeu pecunia æſtimabilem, fuerit eiuſdem pœnæ, ſeu illius æſtimationis factum integrale actuale, & purum depoſitum in manibus Theſaurarij Prouinciæ illius. Ad quod quidem actuale, & integrale depoſitum quoſcumque teneri volumus, niſi forſan ſumma deponenda reſpectu perſonæ condemnatæ ſit adeo magna, vt inſpecta quantitate & qualitate facultatum ipſius, non ſine maximo diſpendio in breui temporis ſpatio prouideri poſſit. Quo caſu habita fide ſuper hoc à Gubernatore, ſeu Vicelagato illius Prouinciæ, quod conſideratis præfatis condemnatus integre deponere non valeat, volumus ad medietatis, ſeu alterius minoris ſummæ, prout reorum facultates poſſe ferre per dictos Gubernatores ſeu Vicelegatos iudicabitur, & depoſitionem omnino teneri, dummodo hoc caſu præſtent cautionem in forma depoſiti de ſoluendo reſiduum pœnæ, in qua condemnati fuerint infra annum niſi abſolutionem legitime obtinuerint, & de prædicta abſolutione docuerint, dummodo per nos, vel ſignaturam aliud ſuper dicto depoſito, citato tamen ſemper Fiſco, ordinatum ſeu decretum non fuerit.

Declaratio quoad capitaliter condemnatos, & commiſſiones non ſignandas niſi Fiſco, & Theſaurario citatis.

§. 3. Et ſi pœna ſit capitalis pecunia non æſtimabilis, niſi prius ipſo condemnato in carceribus conſtituto, ac etiam facto depoſito præfato talium appellationum, prouocationum, & nullitatum commiſſiones ſignari, aut alias iuriſdictione ordinaria per Iudices ſupra nominatos, ſeu alios, inhibitiones, monitoria, aut citationes extra Curiam decerni, & expediri, vel per eorum Notarios ſcribi, & relaxari non poſſint, niſi prius antequam illorum ſingulæ ſignentur, aut reſpectiue decernantur, cum competenti termino ad dicendum cauſam quare ſignari, aut expediri non debeant vt moris eſt, Procurator Fiſcalis, & Theſaurarius, vel Procurator in Curia Romana exiſtens, Theſaurarij illius Prouinciæ ex qua fuerit condemnatio facta, coniunctim citati fuerint, & ſi ſignandæ veniant, nonniſi in Curia, vel in Curia generali, & loco reſidentiæ Præſidis illius Prouinciæ ex qua cauſa ipſa eſt, committi poſſit. Et ſi ob inaduertentiam ſeu alias, aliquas commiſſiones, ſeu inhibitiones, aut monitoria, & citationes ſuper præmiſſis, aut aliquo præmiſſorum expedire contingat, Iudices quibus illa præſentabuntur reſpectiue, illorum vigore ad inhibitionis decretum, aut aliquem alium actum, ſub ſimili indignationis noſtræ, ac excommunicationis pœna, non audeant, neque poſſint procedere, niſi prius, & ante omnia ſibi apud acta legitime conſtito, quod depoſitum fuerit, vt præfertur factum. Quodque in expeditione commiſſionis, inhibitionum, monitorij & citationum extra Curiam, citationes prædictæ interuenerint, & rei ipſi ſe in carceribus conſtituerint.

Declaratio circa pœnam fractæ pacis, & treguæ, & cautiones de non offendendo.

§. 4. Et inſuper quoniam eo hominum proteruitas deuenit, vt hi qui homicidium, vel maleficium aliquod committere deliberarunt, prius quærant eos quos pro hoſtibus habent, tregua vel pacis prætextu aſſecurando, decipere, quo facilior poſtea delicti perpetratio reddatur, expeditque propterea vt quos Dei timor non retinet, pœnarum rigor deterrendo coerceat, populorum quieti conſulere, & flagitioſos ſicariorum, ac ſcandalorum auſus deprimere, necnon cauillationibus, quas ad ſolutiones pœnarum effugiendas hominum malitia in dies excogitat, ſubuenire volentes, quod pœnæ conuentionales pacis, & treguæ ruptæ & fideiuſſiones de non offendendo, ſtipulentur in futurum per Notarios in fauorem Cameræ Apoſtolicæ, & non Communitatum vel alterius, & ſi aliter factæ fuerint, in ipſius Cameræ fauorem ſtipulare cenſeantur.

Allegatio nulla quod noua cauſa. Tu vide quod dixi in rubr.

§. 5. Quodque in cauſis treguarum, paciſque fractarum, ipſi fractores, vel eorum fideiuſſores allegare non poſſint quod offenſa ex noua cauſa proceſſit, nec allegata cuiquam ſuffragetur.

Declaratio circa promiſſiones de non offendendo.

§. 6. Et quia in cautionibus de non offendendo, partes intendunt, vt ſibi eo quo melius fieri poteſt modo, cautum ſit ne offendatur impune, & ideo promittunt non ſolum pro ſeipſis, ſed etiam pro aliis eorum coniunctis, quod non offendent, neque offendi facient, ſed aliquando Notariorũ imperitia ſenſum, & intentionem partium peruertente contingit eos ſcribere, quod partes promittunt non offendere per ſe, & alios; vbi ſcriptum oportuiſſe pro ſe, & aliis, differentiam videlicet inter has voces per, & pro, neſcientes, vel confundentes, ac propterea præbentes cauſam cauillosis, & delinquentibus prætendendi, quod facta offenſione per vnum ex comprehenſis in fideiuſſione, non ſit commiſſa ſtipulatio pœnæ, niſi conſtet quod ille qui offendit, de mandato principalis offenderit, vnde etiam infinita ſcandala eueniunt, illaque remanent impunita. Idcirco quod ſi quis Notarius errorem huiuſmodi cõmiſerit, mille ducatorum auri Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pœna plectatur, & nihilominus ſiue ex dictione per ſiue ex dictione pro, ſtipulatio concepta, & offenſio ſequuta fuerit, principales promittentes ad pœnã conuentionalem perinde teneantur, ac ſi ipſis mandantibus offenſio emanaſſet, & de eorum mandato legitime conſtaret, ijdemque Notarij ſub ſimili pœna in inſtrumentis fideiuſſionum de non offendendo, apponant clauſulam. Quod data contrauentione alicuius comprehenſi in ſtipulatione, & ſi contingat talem contrauenientem vere & realiter conſiteri, vel ficte propter contumaciam in non comparendo, pœna conuentionalis committatur, & exigi poſſit à fideiuſſoribus, nulla excuſatione vel exceptione penitus admiſſa, immo habeantur crimen & contrauentio ac ſi per teſtes vel alias legitime probatum, vel approbata fuiſſent. Et ſi clauſula in ſtipulatione omiſſa fuerit, illa nihilominus pro appoſita, contrauentio pro legitime approbata habeantur.

Declaratio q. ſententia contumaciæ in reos, procuratores, & teſtes, ſeruetur in his commiſſionib.

§. 7. Et ſimiliter ſi per principalem, ſiue alium in fideiuſſione comprehenſum, ſtipulationi contrauentum, & ſeu contrauenienſ contumax, itaque in meram contumaciam condemnatus fuerit fideiuſſor ſtatim ad ſoluendum pœnam conuentionalem cogatur, nec poſſit audiri, ſuum principalem offendiſſe ex cauſa neceſſariæ defenſionis allegando, & deducendo, ne videlicet delinquentes indirecte per procuratorem, & interpoſitam perſonam audiantur, & quod dictum eſt in exemplo exceptionis huiuſmodi, id etiam ad omnia alia extendatur. Et ſi talis clauſula fuerit in prædictis ſtipulationibus omiſſa, nihilominus appoſita ſimiliter intelligatur.

Et etiam in legitima ſoluenda à parentibus. Hoc fallit in reis ex bulla 2. Innoc. IX.

§. 8. Quod & ad legitimam per parentes ſoluen. extendimus, vt illam ſoluere teneantur, etiam ſi eorum filij in meram contumaciam de aliquo delicto condemnati, aut banniti fuerint, non obſtante quocumque ſtatuto, aut forſan conſuetudine in contrarium exiſtente, quibus omnibus per præſentes in ampliori forma derogatum eſſe cenſemus, & decernimus.

Contumaces infra ſex menſes conſtituant. Immo infra annum vt dixi in rubr.

§. 9. Præterea quoniam ſæpe contingit, vt qui ex aliquo crimine in contumaciam condemnati fuerint, perdurant ad multos annos in contumacia, expectantes occaſionem, vt per temporis diuturnitatem criminis probatio impoſſibilis reddatur, & tunc quærunt contumaciam ſibi remitti, & ſuper defenſionibus audiri, cum criminis probandi facultas eſt Fiſco ſublata, cauſam plerumque vel coram Iudicibus in ipſos propenſis, vel in locis vbi iura Fiſci deduci non poſſunt introducentes, ſtatuimus, quod rei in contumaciam condemnati, ad ſuas defenſiones faciendas admitti non poſſint, niſi infra ſex menſes, quo ad faciendas videlicet à die condemnationis, quo vero ad iam factas condemnationes, à die publicationis præſentium computandos, nec alibi quam in loco vbi condemnatio ſecuta eſt, vel in Curia generali Prouinciæ vbi delictum fuerit commiſſum. Et ſi ſecus fieri contingat, quæcumque abſolutiones deſuper obtinendæ, etiam ſi vigore commiſſionis Signaturæ noſtræ nullius ſint roboris vel momenti, ſed ad ipſarum condemnationum iam factarum executionem deueniri poſſit, & debeat. Quo termino ſex menſium elapſo, ſententiæ in contumaciam latæ, crimen notorium efficiant, & tamquam in rem iudicatam tranſiuerint, realiter, & perſonaliter executioni demandentur.

Homicidæ maiores annis 14. non prodeſt minor. ac. Banniti gratis liberandi ſi abſoluti ſunt.

§. 10. Nec homicidis proſit minor ætas viginti annorum dum tamen maiores quatuordecim annorum extiterint.

§. 11. Quod ſi banniti huiuſmodi in contumaciam

condemnati, venient poſtmodum pro ſoluendi, Iudices ſub pœna nullæ ſententiarum, & infamiæ perpetuæ, illos gratis, & ſine vlla ſportularum ſolutione, abſoluere debeant.

Præuentio declaratur inter Iudices laicos, & Eccleſ. Hoc reduxit ad terminos iuris Pius V. ut ante tabo.

§. 12. In cauſis vero clericorum criminalibus mere Eccleſiaſticis, Ordinarij Eccleſiaſtici priuatiue ad ſæculares Iudices cognoſcant, ſed in aliis mixtis ſit locus præuentioni inter Ordinarium, & Iudicem ſæcularem, dataque præuentione ex parte Ordinarij Eccleſiaſtici, non niſi contra clericos tantum procedere poſſit. Et ſi prætenderetur ratione connexitatis adiuncti, vel alias, quomodocumque laicum eius forum ſortiri debere, Iudex tamen ſæcularis ita præueniens, quauis inhibitione ſibi facta non obſtante, abſque cenſurarum vel aliarum pœnarum incurſu procedere poſſit. Necnon quibuſcumque appellationibus, prouocationibus, nullitatum dictionibus, commiſſionibus, inhibitionibus, & aliis decretis contra formam ſuperius traditam per quoſcumque etiam Iudices præfatos pro tempore quomodolibet emanatis, & factis non attentis, libere, & licite per ipſos Iudices à quibus ad ſuarum condemnationum totalem executionem, alias tamen legitime, ſub ſimilis indignationis & excommunicationis pœna, procedi poſſe, & omnino debere, ac vt procedant præcipimus, & mandamus.

Contrauenientium pœna.

§. 13. Et inſuper tàm Iudicibus præfatis, quàm Notariis ſub eadem excommunicationis, ac indignationis noſtræ, priuationiſque officiorum pœna, ne contra præmiſſa aut quicquam præmiſſorum facere, & attentare præſumant, diſtrictius inhibemus.

Decretum irritans.

§. 14. Sicque & non aliter, in præmiſſis omnibus & ſingulis, per quoſcumque, &c. Sublata, &c. iudicari, & interpretari in quauis cauſa & inſtantia debere. Irritum quoque, &c. decernimus.

Clauſula derogatoria.

§. 15. Non obſtantibus præmiſſis ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutiſque & conſuetudinibus ſingularum Prouinciarum prædictarum, Ciuitatum, Oppidorum, & locorum eorumdem, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Vniuerſitatibus, Communitatibus, & hominibus Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum prædictorum, ac etiam ſingulis prænominatis, & aliis quibuſcumque Iudicibus, &c. per nos, & prædeceſſores noſtros conceſſis, ac etiam iteratis vicibus innouatis, quibus omnibus, &c. illorum tenores &c. hac vice latiſſime derogamus, cæteriſque in contrarium facien. quibuſcumque cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Fiat Motu proprio. I.

Forma & effectus publicandi.

§. 16. Et cum declaratione, ſtatuto, ordinatione, inhibitione, decretis, derogatione, & aliis præmiſſis, quæ ad partem, etiam quoad ſingulas partes, repetita eſſe cenſeantur & ſint, latiſſime exten. Et quod præmiſſorum omnium & ſingulorum, & præſertim ſingularum literarum pręnarratarum, priuilegiorumque indultorum, & aliorum contrariorum prædictorum, aliorumque forſan latius exprimendorum tenores pro ſufficienter expreſſis habeantur, ac exprimi, narrari, & inſeri poſſint in literis per Breue noſtrum expediendis, quæ in dictæ Cameræ, & Cancellariæ noſtræ, & Audientiæ cauſarum Palatij Apoſtolici valuis, & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibi copiis, affixæ poſt menſem à die affixionis huiuſmodi computan. omnes, & ſingulos ita afficiant, atque arceant, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Fiat I.

D.P. A.4. & 22. Maij. Publicatio.

Dat. Romæ apud S. Petrum 12. Kalend. Iunij, Anno ſexto.

Anno à Natiuitate Domini 1565. indictione 8. die vero 26. menſis Maij, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. An. 6. ſupraſcripta litera Apoſtolica, lecta, affixa & publicata fuerunt in locis ſupraſcriptis, vt moris eſt, dimiſſis illarum copiis affixis, per nos Bernardinum Andreutium, & Iulium Parinum Apoſt. Curſores.

Io. Freille Mag. Curſ.

LIII.

Reformatio Officij Pœnitentiariæ Apoſtolicæ.

Aliam reformationem edidit Pius V. qui etiam conſt. iſtam, ac omnes Pœnitentiariæ facultates reuocauit, & nouum ſtatum induxit, vt inf. in eius conſt. 83. In omnibus. ubi alia indicabo.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1562.

Exordium.

IN ſublimi B. Petri ſolio, meritis licet imparibus ſuperna diſpoſitione locati, ſtatim ab ipſo noſtri Pontificatus initio, officij noſtri eſſe duximus, vt omni adhibita diligentia errores, quos circa omnes gradus & hominum conditiones, nimia forſan licentia & impunitate, magno cum animi mœrore hiſce potiſſimum temporibus committi animaduertimus, prouidentiæ noſtræ miniſterio corrigere, & emendare, ac ea quæ hominum licentia creſcente, deformata eſſent, reformare, illaque præſertim circa Romanæ Curiæ officia, & tribunalia ad veram debitamque normam, & obſeruantiam reducere curaremus.

Cauſa reformationis.

§. 1. Hinc eſt, quod nos ad Pœnitentiariæ noſtræ officium in quo morum cenſura, & animarum ſalus præcipue vertitur, noſtræ conſiderationis oculos dirigentes, & attendentes in eo plures & diuerſos abuſus, propter ſuperiorum temporum licentiam & incuriam irrepſiſſe, illi ſeſe latius diffundant, quantum in nobis eſt, occurrere volentes, habita deſuper cum Venerabilibus fratribus noſtris S.Ro.E. Cardinalibus deliberatione matura, ipſoque Maiore Pœnitentiario, ac eius officialibus auditis, & eorum iuribus diligenter viſis, ac omnibus mature conſideratis, de ipſorum fratrum conſilio, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus.

Reformatio ſuper:

§. 2. Quod de cetero perpetuis futuris temporibus pro tempore exiſtens Maior Pœnitentiarius, ac eiuſdem Pœnitentiariæ Regens, Correctores, Scriptores, Procuratores, ac alij quicumque eius officiales & miniſtri, ab eorum omnium, quæ in infraſcriptis Capitulis, & prohibitionibus continentur, conceſſione, commiſſione, & expeditione penitus ceſſare, & abſtinere debeant.

Commutationibus vltimarum voluntatum.

§. 3. Et in primis idem Pœnitentiarius abſtineat à commutationibus vltimarum voluntatum, & earum derogationibus.

Vnionibus, & beneficijs.

§. 4. Necnon ab vnionibus perpetuis, & ſuppreſſionibus, ac tranſlationibus beneficiorum Eccleſiaſticorum, & applicationibus vnius beneficij alteri beneficio, & illarum confirmationibus.

Conceſſione iurispatronatus.

§. 5. Item à conceſſione iuspatronatus, ſeu præſentandi ad beneficia Eccleſiaſtica propter augmentum fructuum, ſed tantum ex cauſa fundationis, vel dotationis illud concedere poſſit.

Licentiis ſtandi extra clauſtra.

§. 6. Similiter abſtineat à licentiis ſtandi extra pro monialibus ex quacumque cauſa.

Nullitate profeſſionum.

§. 7. Necnon à declarationis pro religioſis propter vim, & metum, quos in ingreſſu religionis vel emiſſione profeſſionis ſibi illatos fuiſſe prætendant, quando poſt emiſſam profeſſionem huiuſmodi ſe ſuſceperunt ſacros ordines in religione, etiam ſi aſſeratur, quod eoſdem vi, & metu durante ſuſceperint. In aliis autem caſibus declaratoriæ ipſæ committantur Ordinario loci, & vocato Priore Monaſterij, in quo fuerit emiſſa profeſſio, & numquam in Curia, etiam ſi pars & teſtes præſentes eſſent.

Licentiis pro religioſis infirmis.

§. 8. Nec concedat religioſis licentias ſtandi extra propter infirmitates, & ſimilia impedimenta, & nec etiã pro ſubuentione parentum, aut pupillorum, vel aliorum conſanguineorum, niſi obtenta licentia ſuorum Superiorum, & in facultatibus pro religioſis eiſdem tranſeundi de Ordine ad Ordinem, etiam in caſibus à iure permiſſis appenatur ſemper clauſula, quod perpetuo inibĩ in clauſtro Domino famulari teneantur.

Abſolutione apoſtatarum.

§. 9. Apoſtatis vero abſolutionem non concedat, niſi ea lege expreſſa, vt ſtatim ad clauſtrum proprij Ordinis redeant, vel ad alium Ordinem tranſeant, æqualis, vel arctioris obſeruantiæ, vt ibi perpetuam vitam agant.

§. 10.

Licentiis vt obtineant beneficia.

§. 10. Nec illis, aut aliis tranſlatis prædictis indulgeatur, vt beneficia Eccleſiaſtica obtinere, vel illis vti mercenarij deſeruire, aut alias etiam de Superiorum ſuorum licentia extra clauſtrum quoquo modo degere valeant.

Commiſſionibus permutandi, vel alienandi bona Eccleſiaſtica.

§. 11. Similiter non concedat commiſſiones alienationum, vel permutationum, aut affrancationum, aut illarum confirmationum de bonis Eccleſiaſticis in forma, quæ dicitur, Si in euidentem, pro rebus quarum redditus annuus ſummam viginti ducatorum auri de Camera excedat, & commiſſiones huiuſmodi ſemper Ordinario loci, & alteri perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ coniunctim committantur. Et ſi de ipſius Ordinarij intereſſe, vel præiudicio agatur, tunc loco ipſius committantur Metropolitano. Et ſi res ad ipſum Metropolitanum pertineat, Ordinario viciniori, & numquam ſimiles concedantur commiſſiones quando agitur de alienatione iuriſdictionum, vel vaſſallorum ad Eccleſiam quouis modo pertinentium.

Abſolutione à criminibus.

§. 12. Prætterea ne Ordinarij in corrigendis ſubditorũ exceſſibus impediantur, & delicta impunita remaneant, non concedat abſolutiones, vel mandata, de abſoluendo ab homicidiis, vel aliis grauibus delictis, etiam occultis, pro quibus de iure ciuili pœna capitalis impoſita ſit, præterquam in foro conſcientiæ dumtaxat. In reliquis vero minoribus, & leuioribus exceſſibus, de quibus tamen delinquens non fuerit citatus, vel inquiſitus, cõmittere poſſit Ordinario, vt impoſita illi pœna eius arbitrio, eum etiam in foro fori abſoluat ipſumque ab executione Ordinum ſi ſecum ſuper irregularitate diſpenſatum fuerit, ſimiliter eius arbitrio ſuſpendat. Epiſcopis tamen vel eorum Superioribus, aut aliis Prælatis Sedi Apoſtolicæ immediate ſubiectis, & quibuſuis perſonis in terris Eccleſiæ, & multo minus in Vrbe delinquentibus, ab aliquibus delictis extra forum conſcientiæ abſolutionem minime concedere poſſit.

Simoniacorũque &

§. 13. Caueat etiam Pœnitentiarius ne in abſolutionibus à ſimonia, reali vel conuentionali, etiam occulta, vmquam concedat, vt ipſi ſimoniaci beneficia, ſuper quibus ſimoniam commiſerunt, ſeu pecunias, vel alia pro illis accepta, aut fructus exinde poſt commiſſam ſimoniam perceptos, in toto vel in parte retinere poſſint, quinimo in abſolutionibus huiuſmodi apponatur clauſula, quod vterque ad beneficium ſuper quo fuit commiſſa ſimonia, perpetuo inhabilis exiſtat.

Homicidarũ.

§. 14. Et inſuper homicidæ voluntario, etiam alias canonice abſoluto, altaris miniſterium, aut aſcenſum ad ſuperiores Ordines, & reſtitutionem, aut retentionem beneficiorum, quibus ipſo iure quis priuatus, vel priuandus ſit, concedere minime valeat.

Literis promouendi ad ſacros Ordines.

§. 15. Nec minus literas de promouendo ad ſacros Ordines, ac etiam ad primam tonſuram à quocumque Catholico Antiſtite, niſi allegetur iuſta cauſa propter quam ab Ordinariis ſuis promoueri, nec ab eis, aut eorum officialibus literas dimiſſorias obtinere valeant, & tunc cõcedi poſſint à quocumque Ordinario, vel pro eo Pontificalia exercente, & ſi cauſa allegata falſa fuiſſe deprehendatur, ſic promoti ab executione Ordinum per ſuos Ordinarios ſuſpendi, vel illa etiam perpetuo priuari poſſint.

Abſolutione à iuramentis.

§. 16. Similiter idem Pœnitentiarius non concedat abſolutiones à iuramento, niſi ad effectum agendi dumtaxat.

Diſpenſat. matrimon.

§. 17. Nec diſpenſationes matrimoniales in forma gratioſa, ſed ſemper committantur Ordinariis, prout alias fieri conſueuit.

Licentia doctorandi.

§. 18. Neque concedat religioſis licentiam ſuſcipiendi gradũ doctoratus, vel magiſterij contra ſtatuta Ordinis, niſi ex aliqua probabili cauſa, & niſi de licentia ſuorum Superiorum.

Abſolutione à fructibus indebite perceptis.

§. 19. Nec abſolutiones à fructibus indebite perceptis, ratione non ſeruitij beneficiorum, vel ob non promotionem, aut alium tituli defectum, etiam in foro conſcientiæ, niſi facta reſtitutione fructuum huiuſmodi.

Vſurpatæ iuriſdictionis.

§. 20. Nec etiam abſolutiones concedat pro vſurpata iuriſdictione, vel violata libertate Eccleſiaſtica, etiam in foro conſcientiæ niſi cum clauſula, Satisfacto prius de damnis, & expenſis parti læſæ.

Facultate teſtandi.

§. 21. Neque facultates teſtandi iuxta formam quinterni ſimpliciter, ſed cum clauſula, Dummodo non ſupra ſummam centum ducatorum etiam ad pias cauſas, ac pro ſeruientibus. Religioſis vero extra clauſtrum, etiam cum Apoſtolica diſpenſatione degentibus, facultates teſtandi nullo modo concedantur.

Confirmatione geſtorum ab Ordin.

§. 22. Et inſuper non confirmet geſta per Ordinarios, aut alios inferiores illis de iure communi non conceſſa, nec ſuppleat eorum defectus.

Diſpenſat ſuper ætate.

§. 23. Minus etiam diſpenſet ſuper ætate promouendorũ ad ſacros Ordines de iure requiſita, nec tẽpus præfatis admunus conſecrationis ſuſcipiendum à iure ſtatutũ vltra tres menſes, & terminum anni Rectoribus Parochialium Eccleſiarum, & aliis quibuſuis ad ſacros etiam presb. ordines ſuſcipiendos, à iure aut in fundatione beneficiorum quomodolibet conſtitutum extra caſus à iure permiſſos, vltra ſex menſes minime prorogare valeat.

Pœnitẽtiarius ſuas facultates non excedat.

§. 24. Et vltra præmiſſa abſtineat etiam ab expeditionibus quibuſcumque, quæ ſibi per literas ſuarum facultatum expreſſe non conceduntur, niſi alias de iure communi in caſibus de quibus agetur Ordinario conceſſæ reperiantur. Nec ſuffragetur prætextus conſuetudinis ſeu ſtyli, aut quaſi poſſeſſionis ipſius Maioris Pœnitentiarij, & prædeceſſorum ſuorum in ſimilibus concedendis, etiam ſi conſuetudo, aut ſtylus, vel quaſi poſſeſſio huiuſmodi per literas facultatum ſuarum generaliter approbata reperiantur.

Sede vacante Pœnitentiarij officiũ vacat, in his quæ ad forum fori. Idem habet inf. in conſt. 64.

§. 25. Volumus inſuper quod officium ſacræ Pœnitentiariæ Sede Apoſtolica vacante, in omnibus & ſingulis quæ ad forum fori quomodolibet pertinent, penitus, & omnino conquieſcat. Quodque ea tantum pro animarum ſalute expedire valeat, quæ forum conſcientiæ reſpiciunt.

Inhibetur Pœnitentiario & Officialibus ne aliquid expedire præſumant citra prædictorum tenorem.

§. 26. Diſtrictius inhibentes moderno, & pro tempore exiſtenti Maiori Pœnitentiario in virtute ſanctę obediẽtiæ, ac Regenti, Correctoribus, Scriptoribus, Procuratoribus, Reuiſoribus, Sigillatoribus, aliiſque dictæ Pœnitentiariæ Officialibus quibuſcumque ſub noſtræ indignationis, & excommunicationis latæ ſententiæ, necnõ priuationis, & amiſſionis ſuorum huiuſmodi, & aliorum Officiorum & beneficiorum quorumcumque per eos obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, aliiſque grauioribus noſtro & pro tempore exiſten. Rom. Pont. arbitrio infligendis & applicandis pœnis, ne de conceſſionibus, & expeditionibus ſibi per præſentes interdictis contra præmiſſorum tenorem, etiam prætextu quorumuis priuilegiorum, & indultorum eis quomodolibet conceſſorum ſe intromittere quoquo modo audeant, ſeu præſumant.

Decretum irritans.

§. 27. Decernentes qualcumque conceſſiones, gratias, ac expeditiones deinceps ab eodem officio Pœnitẽtiariæ contra præſentium tenorem, quod abſit, pro tẽpore emanatas, etiam ſi in illis aſſeratur viuæ vocis oraculo, ac de mandato noſtro, & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. ſpeciali, & expreſſo factas fuiſſe, nullas nihilominus, & inualidas, ac extortas, & ſubreptitias eſſe, & cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe, & ita per quoſcumque locorum Ordinarios, ac Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, ac eiuſdem S.R.E. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 28. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. priuilegiis quoque & indultis eidem Maiori Pœnitentiario, ac eius officio, etiam in illius erectione, & inſtitutione, etiam Motu proprio conſiſtorialiter, ac de fratrum eorumdem conſilio & aſſenſu, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in genere, vel in ſpecie, & alias quomodolibet, etiam per fel. rec. Eugenium IV. Sixtum etiam IV. & Paulum III. ac alios quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac etiam nos conceſſis, approbatis, & innouatis, ac decretis, & cenſuris in illis appoſitis. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica,

individua

indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenã & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus quarumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus præſentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenorib. ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum habenda eſſet in eiſdem literis mentio ſpecialis.

Forma es eſ. ſo ius publicatione. Quam valere. ubi ius in. §. 29. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & omnes quorum intereſt, vel intereſſe poterit, omnino afficiant, volumus, & mandamus illas in Palatij noſtri Apoſt. ac officij Pœnitentiariæ huiuſmodi valuis, & acie Campi Floræ affigi, & per aliquod temporis ſpatium, relicta ibidem copia, detineri, vt ij quos literæ ipſæ concernunt ſeu concernere poterunt, quomodolibet in futurum, quod ad ipſorum notitiam non peruenerint, vel illas ignorauerint, quo minus eos arctent, perinde ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel ignorantiam allegare. Cum non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum.

Claus. ſana- §. 30. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, voluntatis, innouationis, decreti, derogationis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

D.P. An. 3. & 4. Maij. Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1562. quarto Non. Maij, Pontificatus noſtri Anno 3.

Papa ſubſcri. Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Cardinalium ſubſcriptiones.

Ego R. Card. de Carpo Epiſc. Portuen.
Ego F. Card. Piſanus Epiſc. Tuſculan.
Ego Fed. Card. Cæſius Epiſc. Prænestin.
Ego Io. Card. Moronus Epiſc. Sabinenſis,
Ego Chriſtof. Card. Epiſc. Albanen. Triden.
Ego Otho Card. Truchſes Card. Auguſtan.
Ego B. de la Cueuan, Card. S. Crucis.
Ego Ti. Card. Criſpus.
Ego Fuluius Card. Peruſinus.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Io. Card. S. Vitalis.
Ego Io. Card. Puteus.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis ſſ.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Io. Card. Reumanus.
Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
Ego Fr. M. Card. Alexandrinus.
Ego Iac. Card. Sabellus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego Aloyſius Card. Cornelius.
Ego B. Card. Saluiatus.
Ego Ph. Card. Abard.
Ego Petr. Franciſc. Card. Ferterius
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Hieronymus Card. Corrigientis.
Ego B. Card. Nauagerius.
Ego Io. Fr. Card. de Gambara.
Ego Alex. Card. Farneſius Vicecanc.
Ego Gui. Aſc. Card. Camerarius.
Ego N. Card. de Sermoneta.
Ego Iul. Car. Vrbinas.
Ego Alphonſus Caraſa Card. Neapolitanus.
Ego Vittellotius Card. Vittellius.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego Fr. Card. Gonzaga.
Ego Indicus de Aualos Card. de Aragona.
Ego Alph. Card. Geſualdus.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1562. indictione 5. die verò Veneris, menſis Maij, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papa IV. An 4. retroſcripta litera Apoſtolica, affixa & publicata fuerunt ad valuas palatij Apoſtolici, & palatij officij ſacra Pœnitentiaria, & in acie Campi Flora, vt in retroſcriptis, literis continetur, dimiſſis copiis earumdem in dictis locis affixis per nos Franciſcum Rugerium, & Iulium Parinum prælibati S. D. N. Papa Curſ.*

Honofrius Montarg. Mag. Curſ.

Reformatio Officij Correctoris Cancellariæ Apoſtolicæ, & literarum minoris Iuſtitiæ, Contradictarum nuncupatarum. LIV.

Aliam reformationem edidit Pius V. vt infra in eius conſt. 90. Romani.

Edita A. D. 1562. PIVS EPISCOPVS, *Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. Vniuerſi gregis Dominici curam nobis diuina diſpoſitione commiſſam, pro Paſtoralis officij debito diuina fauente gratia diligenter, & ſalubriter exercere cupientes, ad ea potiſſimum pro Chriſtifidelium animarum ſalute noſtræ dirigimus conſiderationis intuitum, per quæ iuris & iuſtitiæ cultus à noſtris, & Sedis Apoſtolicæ Officialibus ſeruetur, & inuiolabiliter cuſtodiatur.

Cauſa huiuſ reformationis quæ ratione ſuper. §. 1. Sane cum nos vna cum Venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus, ſingulorum Romanæ Curiæ Tribunalium, & Officiorum Correctioni & emendationi iugiter intendentes, inter cetera ad officium Correctoris Cancellariæ Apoſtolicæ, ac literarum iuſtitiæ contradictarum reſpexerimus animaduerterimus etiã officiũ ipſum quod antiquiſſimum exiſtit, & per quod literæ Apoſtolicæ iuſtitiæ ſub nomine Rom. Pont. ac ſub plumbo expediuntur, pro ſuperiorum temporum licentia antiquam diſciplinam, ac puritatem in literarum huiuſmodi expeditione relaxaſſe, ac propterea pro illius reformatione & emendatione, vocato, & audito dilecto filio Magiſtro Paulo Odeſcalco, Cancellariæ, & literarum huiuſmodi moderno Correctore, Motu proprio, & ex certa ſcientia de eorumdem fratrum conſilio & aſſenſu, ſtatuimus & ordinamus.

Expeditionibus in cauſis in quibus Papa, vel eius Signatura reſcripſit. Vide declarationem eius Pij nuper cit. §. 2. Quod deinceps perpetuis futuris temporibus dictus Paulus, ac pro tempore exiſtens Correctot, necnon literarum earumdem Procuratores in cauſis in quibus reſcripta à nobis, vel à Signatura noſtra iuſtitiæ pro tempore emanare contigerit, in eadem inſtantia ſe nullatenus intromittant. Poſſint tamen cauſas appellationum à ſententiis definitiuis, vel definitiuæ vim habentibus committere.

Indulgentiiſque teſtamen. tis, contractibus, &c. §. 3. Item confirmationes Indulgentiarum, ſiue perpetuarum, ſiue temporalium, & teſtamentorum, aut vltimarum voluntatum, ac iuriſpatronatus & præſentandi nullo modo expediant, ſed nec contractuum, niſi ad vtriuſque contrahentis ſupplicationem, & ſine præiudicio tertij.

Sententiis, laudis, compromiſſis. §. 4. Et minus ſententiarum niſi cum clauſula, quatenus rite & recte latæ ſint, & in rem tranſiuerint iudicatam, neque aduerſus illas aliquid fuerit impetratum: A confirmationibus etiam compromiſſorum, & laudorum ante vtriuſque partis expreſſam homologationem.

Vnionibus beneficiorum. Quid generale præ habeat Pius V. ibid. §. 5. Necnon vnionum perpetuarum, vel ſuppreſſionum, aut tranſlationum beneficiorum Eccleſiaſticorum, aut illorum fructuum applicationum omnino abſtineant.

Alienationib. bonorum Eccleſiaſticorũ. §. 6. Similiter non concedant confirmationes alienationum, permutationum, aut liberationũ de bonis Eccleſiaſticis, quorum annuus redditus ſummam quinque ducatorum excedat, id quod diſpoſitiue in literis exprimi debeat.

Quod itidem prohibuit. Pius V.

debeat, & confirmationes huiuſmodi ſemper Ordinario loci, & alteri perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ coniunctim committantur. Et ſi de ipſius Ordinarij intereſſe vel præiudicio agatur, tunc loco ipſius committantur Metropolitano, & ſi res ad ipſum Metropolitan. pertineat, Ordinario viciniori, & numquam ſimiles commiſſiones concedant quando de alienandis iuriſdictionibus, vel vaſſallagijs ad Eccleſias quomodolibet, pertinentibus agitur.

Profeſſionibus Regularium.

§. 7. Literas etiam declaratorias nullitatis profeſſionis propter vim & metum, quando religioſi poſt ingreſſum religionis, vel emiſſam profeſſionem ſacros ordines in religione ſuſceperunt, etiam ſi aſſeratur quod eiſdem vi, & metu durantibus dictos ordines ſuſceperint, minime concedant. In alijs autem caſibus declaratoriæ huiuſmodi committantur Ordinario loci, vocato Priore Monaſterij loci eiuſdem in quo fuit emiſſa profeſſio, & numquam in Romana curia etiam ſi pars, & teſtes ibidem præſentes eſſent.

Quod etiam prohibuit totaliter Pius V ibid.

Religioſorum licentiis ſtandi extra clauſtra &c.

§. 8. Sed nec licentias religioſis eiſdem ſtandi extra Monaſterium etiam in caſibus infirmitatis, vel alijs à iure permiſſis, nec pro ſubuentione parentum pupillorum, aut aliorum conſanguineorum, niſi de expreſſa licentia ſuorum ſuperiorum petita, & obtenta.

Hoc reuocatũ eſt ibid.

Abſolutionib. iuramentorũ.

§. 9. Et ſimiliter abſolutiones à iuramento, præterquam ad effectum agendi, & excipiendi.

Facultatibus teſtandi.

§. 10. Ac facultates teſtandi de bonis Eccleſiaſticis in forma quinterni vltra ſummam centum ducatorum minime concedere valeant. Religioſis vero etiam extra clauſtra cum legitima diſpenſatione degentibus, ſimiles facultates teſtandi nullatenus concedantur.

Ordinariorum geſtis.

§. 11. Item geſta per Ordinarios, aut alios inferiores, niſi in caſibus illis expreſſe de iure permiſſis, & quando ex eorum narratiua formam iuris minime per eos ſeruatam eſſe conſtat, nullatenus confirment, nec eorum defectus iuris vel facti, aliquo modo ſuppleant.

Beneficiorum titulis, vel poſſeſſionibus. Ad hoc vide d. cons. Pij V.

§. 12. In primis autem abſtineant à confirmatione tituli, vel poſſeſſionis beneficiorum Eccleſiaſticorum, etiam pro pacificis poſſeſſoribus, etiam cum clauſula, ſicuti iuſte, & pacifice poſſidetis, cum ſicut accepimus, confirmationes huiuſmodi plerumque petantur in fraudem ad confouendos intruſos, & alios qui literas Apoſtolicas prouiſionis beneficiorum eorumdem minime, expediuerint, ac minime curant expedire.

Declaratoriis ſuper homicidiis & irregularitate.

§. 13. Abſtineant etiam à declaratorijs ſuper homicidijs, & irregularitate exinde contracta, etiam ſi illa vim vi repellendo, & ad neceſſariam defenſionem commiſſa fuiſſe aſſeratur.

Decimarum confirmationibus.

§. 14. Item à confirmationibus decimarum, illarum acquiſitionum, etiam pro pacificis poſſeſſoribus, niſi illas ante Concilium Lateranen. tempore rec. mem. Alexandri III. celebratum legitime acquiſitas eſſe expreſſe dicatur.

Reb. litigioſis.

§. 15. Et inſuper à confirmationibus quibuſcumque de rebus litigioſis omnino ceſſent.

Indultorum confirmatione.

§. 16. Priuilegia vero, ac facultates, & gratias per Sedem Apoſtolicam conceſſa, in genere tantum, non autem in ſpecie confirment, niſi priuilegia ipſa de verbo ad verbum inſerantur, de quibus per literas Apoſtolicas, aut earum tranſumpta authentica omni prorſus ſuſpicione carentia, ipſi Correctori conſtiterit, de quo in confirmatione ipſa expreſſa mentio fieri debeat.

Rebus dubiis.

§. 17. Poſtremo cum officium ipſum Correctoris potiſſimum verſetur in conceſſione, vel confirmatione eorum quæ ſunt de iure permiſſa nullatenus concedendo, vel confirmando reſcribat in materijs quoquomodo in iure dubijs, vel vbi variæ ſunt iuriſperitorum opiniones, etiam pro communi illorum ſententia, ſed tantum vbi de re ipſa clara, & expreſſa de iure deciſio apparet, & de cuius intellectu nullatenus apud iuris interpretes dubitetur.

Procuratores non committant falſa veritatem. Pius V. param falſi imponit in gen. 1. 2. &c.

§. 18. Procuratores autem literarum ipſarum contradictarum materias iniuſtas, aut indebitas non procurent, nec minutas literarum forment contra, vel præter continentiam memorialium, & veritatem facti illis à partibus exhibiti, ne facto variato, & veritate immutata literas expediant, quæ alias expediri non poſſent, prout ſæpius attentatum fuiſſe accepimus. In reliquis vero per præſentes non immutatis aut alteratis, antiquum ſtylum in expeditionibus literarum earumdem ſeruari ſolitum inuiolabiliter obſeruent.

Contrauenientium pœna.

§. 19. Diſtrictius inhibentes præfato, ac pro tempore exiſtenti Correctori ſub indignationis noſtræ, Procuratoribus vero præſentibus, & futuris ſub excommunicationis latæ ſententiæ, necnon priuationis officiorum, & beneficiorum quorumcumque per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, aliiſque noſtri, & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. arbitrio inferendis, & applicandis pœnis, ne de cauſis, ac expeditionibus per præſentes interdictis, & alias quam vt præfertur, etiam prætextu quorumuis priuilegiorum, & indultorum, eis & eorũ officio quomodolibet conceſſorum, aut conſuetudinis, vel quaſi poſſeſſionis in ſimilibus materijs prohibitis expediendis ſe intromittere quoquomodo audeant, vel præſumant.

Irritatio contrauentionum.

§. 20. Decernentes nihilominus quaſcumque conceſſiones, commiſſiones, & alias expeditiones ab illis, & à dicto officio deinceps contra præſentium tenorem pro tempore quomodolibet, quod abſit, attentatas, nullas, & inualidas, ac extortas, & ſubreptitias fore, & eſſe, ac cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe.

Clauſula ſublata, &c.

§. 21. Sicque per quoſcumque locorum Ordinarios, ac Iudices, & Commiſſarios etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac eiuſdem S. R. E. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 22. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, priuilegijs quoque, & indultis eiſdem Correctori, & Procuratoribus ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac forſan nos conceſſis, approbatis, & innouatis, ac decretis, & cenſuris in illis appoſitis (quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus) contrarijs quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et quibuſlibet alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus præſentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialiter.

Iuſſio publicanda.

§. 23. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & eos quorum intereſt, vel intereſſe poterit, omnino afficiant, volumus, & mandamus, illas in Palatij noſtri Apoſtolici, ac Audientiæ literarum Contradictarum valuis, & acie Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris affigi, & per aliquod temporis ſpatium, relicta ibidem earum copia, affixas detineri, vt ij quos literæ ipſæ concernunt, ſeu concernere poterunt quomodolibet in futurum, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel allegare, quod ad ipſorum notitiam non peruenerint, cum non ſit veriſimile apud eos incognitum remanere, quod tam patenter publicatum fuerit.

Sanctio pœnalis.

§. 24. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infrin-

gere

gere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

D.v. An. 3. die 27. Maij. Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1562. ſexto Kal. Iunij, Pontificatus noſtri anno 3.

Papæ ſubſcri. Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

Cardinalium ſubſcriptiones. Ego R. Card. de Carpo Epiſc. Oſten.
Ego F. Card. Piſanus Epiſc. Portuen.
Ego Fed. Card. Cæſius Epiſc. Tuſculan.
Ego Io. Card. Moronus Epiſc. Prænеſtin.
Ego Otho Card. Aug. Epiſc. Albanen.
Ego B. de la Cueua Card. S. Crucis.
Ego R. Car. Sancti Angeli, Maior. Pœniten.
Ego Ti. Card. Criſpus.
Ego Fuluius Card. Peruſinus.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Io. Card. S. Vitalis.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis ſſ.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
Ego Io. Suauius Card. Reumanus.
Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego B. Card. Saluiatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego B. F. Card. Ferrerius.
Ego Hieronymus Card. Corrigienſis.
Ego B. Card. Nauagerius.
Ego Io. Fr. Card. de Gambara.
Ego Alex. Card. Farneſius Vicecanc.
Ego Gui. Aſc. Card. Camerarius.
Ego Iul. Car. Vrbinas.
Ego Alphonſus Caraſa Card. Neapolitanus.
Ego Ind. de Aualos Card. de Aragona.
Ego Alph. Card. Geſualdus.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1562. indictione quinta die vero 19. menſis Iunij Pontif. Sanctiſſ. in Christo Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. Anno tertio, retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Palatij Apoſtolici, Audientiæ literarum Contradictarum, & in acie Campi Floræ, & deinde amotæ dimiſſis ibidem in locis ſupraſcriptis copiis earumdem affixis per nos Iulium Parinum, & Camillum Cherubinum prælibati S. D. N. Papæ Curſores.*

Franciſcus Rogerius Magiſter Curſorum.

LV. Reformatio Tribunalis Reu. Cameræ Apoſtolicæ.

Hanc reformationem latius proſequitur hic idem Pontifex in Conſtit. 87. Cum inter. *Et quoad Camerarium aliam reformationem edixit Clem. VIII. in conſt. 65.* In conferendis, *vbi de Camerarij, & Cameræ materia plene notabo. Et nouiſſime eorum reformationem edidit Paul. V. in conſtit. 71.* Vniuerſi.

De munere autem Officialium Cameræ, vltra notata hic, & in dicta alia reformatione in apoſtillis, plene habes de Clericis in conſt. 12. Eug. IV. *Inter.* ſup. & in conſt. 2. Call. III. *Quæ laudabili.* in conſt. 8. Iul. II. *Ex iniuncto*, De Auditore Cam. vide in conſtitut. 28. Pauli V. *Eximia.* De Theſaurario in Sixt. V. conſt. 100. *In conferendis.* De Præfecto Annonæ, in Greg. XIII. conſt. 35. *Inter ceteras*, De Commiſſario Cameræ in Bulla 44. Sixt. V. *Ad excelſum.* De Fiſco in Clem. VII. conſt. 20. *Quoniam.* ſup. Et de ipſo Camerario eorumque omnium cap. in Clem. VIII. conſt. 65. *In conferendis.*

PIVS EPISCOPVS, *Edita A.D. 1562.*
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. ROmanus Pontifex, Chriſti Vicarius, veluti prudens paterfamilias prouide animaduertens, in agro dominico multam meſſem, & multos iam operarios eſſe, vt opus Domini recte, & ſine confuſione adimpleatur, ſingulis curas partitur, & officia diſtribuit, ac ne quis muneris ſibi commiſſi limites excedat, aut in alterius meſſem falcem imponat, ſolerti ſtudio, & diligentia prouidet, ſicut pro felici ipſius agriculturæ, & directione in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Studiũ Papæ reformandi eius Curiam. §. 1. Sane poſtquam nos ſacrum Oecumenicum, & generale Concilium pro extirpandis hæreſibus, & Chriſtiani populi moribus emendandis in Ciuitate Tridentina celebrandum indiximus, prout illud diuina fauente gratia frequentiſſimo Prælatorum conuentu iam feliciter congregatum exiſtit, & ſuos ſalutares progreſſus habere cœpit, dum Concilium ipſum generali totius Eccleſiæ reformationi diligenter incumbit, nos Curiæ noſtræ, ac illius Officiorum, & Tribunalium peculiari correctioni animum adiecimus, & à ſacræ Pœnitentiariæ officio, in quo ſalus præcipue vertitur animarum, initio ſumpto illius reformationem feliciter abſoluimus.

Cauſa huius reformationis. §. 2. Nunc vero Cameræ noſtræ Apoſtolicæ tribunal tanquam reliquis totius Curiæ dignius, & excellentius, in quo non ſolum patrimonij beati Petri, ſed vniuerſorum Fiſci Apoſtolici iurium conſeruatio, & adminiſtratio verſatur, direximus oculos noſtræ mentis, animaduertimuſque in eandem Cameram pro ſuperiorum temporum licentia, & incuria, pleraque negocia extra propriam ipſius tribunalis naturam, tam circa ditioni eccleſiaſticæ in temporalibus ſubiectas, quàm reliquas totius Chriſtiani Orbis prouincias irrepſiſſe, per quæ Camerarij noſtri, ac Præſidentium, & Clericorum eiuſdem Cameræ ſtudia, a proprijs & peculiaribus eorum curis diſtrahuntur, aliorumque tribunalium, & officiorum dictæ Curiæ, ac totius Eccleſiaſtici Status iuriſdictio, cum magno Fiſci noſtri, ac partium litigantium detrimento, & reliquorum Chriſtifidelium ſcandalo, confunditur, & impeditur. Idcirco ad tollendos abuſus huiuſmodi, & vt Camerarius, ac Clerici, & Præſidentes prædicti eorum proprio muneri commodius & diligentius intendere valeant, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, & dilecto filio noſtro Guidone Aſcanio S. Mariæ in Via lata Diac. Card. de Sancta Flora nuncupato, moderno Camerario noſtro, ac dilectis filiis Præſidentibus, & Clericis dictæ Cameræ eiuſque Notariis auditis, & eorum facultatibus, & iuribus diligenter inſpectis, omnibuſque maturè conſideratis, de eorumdem fratrum conſilio Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus.

Camerarius & Clerici cauſas Fiſci intereſſe concernen. & nõ alias cauſas priuatorum cognoſcant. Et ſe abſtineãt à §. 3. Quod de cetero perpetuis futuris temporibus prædicti Guido Aſcanius Cardinalis, ac pro tempore exiſtentes Camerarius, ac Præſidentes, & Clerici, Fiſci noſtri negotiis diligenter incumbant, vtque illud liberius, & facilius facere, & exequi poſſint, cauſis inter Fiſcum noſtrum, & priuatos iuxta propriam eorum tribunalis naturam contenti ſint, & propterea à cognitione cauſarum inter priuatos, etiam per viam appellationis, etiam ex Terris Eccleſiæ ad Sedem Apoſtolicam interpoſitæ omnino abſtineant, niſi cauſæ a negociis fiſcalibus dependeant, aut ab illis originem trahant.

Cõmiſſionib. cauſarum. §. 4. Similiter abſtineant à commiſſionibus, & auocationibus cauſarum, necnon literis monitorialibus, & inhibitoriis, ac ſequeſtrationibus, & aliis huiuſmodi, vbi non agitur de intereſſe Fiſci, etiam in Terris Eccleſiæ, cum hæc ad ſignaturam noſtram ſpectare noſcantur, & alias ordo iudiciorum multipliciter confundatur. Permittimus tamen illis pro minori pauperum diſpendio, vt cauſas appellationum à ſententiis diffinitiuis, vel earum vim habentibus interlocutoriis intra quadraginta milliaria ab Vrbe in rebus minimis, & profanis, ſummam viginti quinque ducatorum non excedentibus, de quo diſpoſitiue mentionem facere teneantur, per ſimplices literas alias iuxta formam iuris committere poſſint.

Alienationẽſque bonorum Eccleſ. Tu vide de materia prohibitionem Pij V. in conſtit. 69. §. 5. Interdicimus etiam illis commiſſiones alienatio-

num

num de bonis eccleſiaſticis in forma quæ dicitur, Si in euidentem, pro rebus quarum redditus annuus ſummam quinque ducatorum auri de Camera excedat, de quo redditu ſimiliter expreſſa mentio in diſpoſitiua literarum habeatur, & commiſſiones huiuſmodi ſemper Ordinario loci, & alteri perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ coniunctim committantur. Et ſi de ipſius Ordinarij intereſſe, vel præiudicio agatur, tunc loco ipſius committantur Metropolitano, & ſi res ad ipſum Metropolitan. pertineat, Ordinario viciniori, & numquam ſimiles commiſſiones concedant, quando agitur de alienatione iuriſdictionum, vel vaſſallorum ad Eccleſiam quouis modo pertinentium.

Abſolutionib. à delictis, &c.

§. 6. Inſuper ne delicta impunita remaneant, ab abſolutionibus, & remiſſionibus delictorum quorumlibet, etiam leuium, aut illarum commiſſionibus, necnon ſaluis conductibus pro delinquentibus etiam de delictis extra Terras Eccleſiæ commiſſis omnino abſtineant.

Moratoriis.

§. 7. Et ſimiliter à moratoriis dilationibus niſi ad modicum tempus, & non vltra menſem, ac data idonea cautione, & pro his debitoribus tantum qui aliam dilationem non obtinuerint.

Hebræorum tolerantiis

§. 8. Hebræis vero tolerantias, aut alia priuilegia præiudicium Chriſtianorum quomodolibet concernentia.

Repræſaliis.

§. 9. Et quibuſuis perſonis, frumentorum aut aliorum victualium ex Vrbe, vel aliis Terris Eccleſiæ.

Poſſeſſione beneficiorũ, & cæt.

§. 10. Et tam in illis, quàm extra eas ad cuiuſuis inſtantiam, repræſalias etiam pro debitis fiſcalibus, niſi de particulari, & expreſſo mandato noſtro, aut Pontificis pro tempore exiſtentis.

§. 11. Necnon literas Camerales pro adipiſcenda poſſeſſione beneficiorum eccleſiaſticorum, etiam nobis, & Sedi Apoſt. reſeruatorum, & prorogationem temporis ad expediendas literas Apoſtolicas quarumcumque gratiarum, aut ad ſolutionem annatarum, vel aliorum iurium Collegio Cardinalium, aut officialibus debitorum minime concedere valeant.

Vectigalibus.

§. 12. Caueant etiam ab impoſitione, vel augmento vectigalium, ſeu datiorum, vel illorum diminutione, aut alteratione ex quacumque cauſa etiam publicam vtilitatem concernente.

Spoliis Clericorum.

§. 13. Sed nec ſpolia Clericorum decedentium, aut decimas, vel alia regalia, aut credita fiſcalia, in toto vel in parte donare, vel remittere poſſint. Commiſſarij vero ad præmiſſa exigenda, & recuperanda non niſi idonei, & probatæ vitæ, nullũ habentes in ea re intereſſe cõſtituantur, qui etiam iureiurando, ac idoneis cautionibus de eorum officio fideliter, & diligenter exercendo adſtringantur.

De Clericorum iuriſdictione.

§. 14. Clerici vero Cameræ cum nullam iuriſdictionem, vt ſinguli, ſed tantum collegialiter, & in plena Camera habere noſcantur nihil expediant priuatim, & ſingulariter nec aliquas literas, aut patentes de quacumque re ſubſcribant, niſi ex commiſſione eis facta in eadem plena Camera, in qua omnia clare, & diſtincte proponi, ac in libro propoſitionum annotari debeant.

Notariorum munere.

§. 15. Notarijque in expeditionibus, & ſcripturis deſuper conficiendis, de propoſitione, & commiſſione huiuſmodi mentionem expreſſam habere teneantur.

Indultis circa ſpiritualia.

§. 16. Sed & tam Camerarius, quàm Clerici ipſi vltra prohibita in præſenti reformatione, a quibuſcumque licentiis, gratiis, & indultis de rebus ſpiritualibus in forma gratioſa, vel commiſſaria, etiam cum clauſulis iuſtificatiuis, & alias tam in Terris Eccleſiæ, quam extra illas, omnino abſtineant.

Expeditionib.

§. 17. Et ſimiliter à quibuſcumque aliis expeditionibus quæ ſibi ratione ſuæ ordinariæ iuriſdictionis propter publicam vtilitatem, vel alias expreſſe per literas ſuarum facultatum conceſſæ non reperiuntur. Nec prætextus conſuetudinis, aut quaſi poſſeſſionis etiam antiquiſſimæ, & immemorabilis in ſimilibus concedendis eis ſuffragetur, etiam ſi conſuetudo, & quaſi poſſeſſio huiuſmodi per literas aliquorum Pontificum generaliter approbatæ fuerint.

Notariorum exactionibus.

§. 18. Notarij vero Cameræ abſtineant ab extorſionibus, & indebitis exactionibus, vtpote pro obligationibus ſoluendi annatas, quæ tamen in promptu ſoluuntur, prout hactenus vſurpatum eſſe accepimus, & aliis huiuſmodi, ſuper quibus, & aliis per præſentes ſtatutis, & prohibitis. Camerarius, ac eius Vicarius diligentem inquiſitionem adhibere, & delinquentes condignis pœnis pro modo culpæ punire debeant.

Camerarij, & Clericorum officium pro tempore Sedis vacantis.

§. 19. Sede autem Apoſtolica vacante, officium Camerarij quod per conſtitutionem piæ mem. Clementis Papæ V. etiam prædeceſſoris noſtri in Conc. Viennen. editam durare decernitur, ita durare declaramus, vt tam ipſe Camerarius, quàm Præſidentes, & Clerici, ac Notarij prædicti non ſolum ea quæ præſenti conſtitutione prohibentur, & quæ Pontifice viuente etiam pro eiuſdem Pontificis reuerentia, aut alias quomodolibet exercere, & expedire non conſueuerunt, nullimode vſurpent, ſed tantum exactioni pecuniarum Cameræ Apoſt. debitarum, ac illarum reſeruationi, necnon prouiſioni vſus ratione Sedis Vacantis neceſſario faciendis incumbere, & propterea a ſolutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, vel nouatione, ac rationum ſolidatione, & quibuſcumque aliis expeditionibus, tam gratiam, quam iuſtitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus, omnino abſtinere debeant.

Contrauenientium pœna.

§. 20. Diſtrictius inhibentes præfato, ac pro tempore exiſtenti Camerario in virtute ſanctæ obedientiæ, Clericis vero, ac Notariis, & aliis officialibus, & eorum miniſtris quibuſcumque ſub excommunicationis latæ ſententiæ, necnon priuationis officiorum, & beneficiorum quorumcumque per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, aliiſque nobis, & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. arbitrio pœnis, ne de cauſis, negociis, ac expeditionibus per præſentes interdictis, etiam prætextu quorumuis priuilegiorum, & indultorum eis quomodolibet concesſorum, aut conſuetudinis, vel quaſi poſſeſſionis huiuſmodi ſe intromittere quoquo modo audeant, ſeu præſumant.

Annullatio attent. geſtor.

§. 21. Decernentes qualeſcumque conceſſiones, commiſſiones, & expeditiones ab illis, & à dicta Camera deinceps contra præſentium tenorem pro tempore forſan, quod abſit, attentatas, etiam ſi illas viuæ vocis oraculo emanaſſe alleratur, nihilominus nullas, & inualidas, ac extortas, & ſubreptitias fore, & eſſe, ac cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe.

Clauſula ſublata.

§. 22. Et ita per quoſcumque locorum Ordinarios, ac Iudices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac eiuſdem Rom. Eccleſiæ Cardinales, etiam Prouinciarum, ac Terrarum ditionis Eccleſiaſticæ Legatos, eorumque Vicelegatos, Gubernatores, & alios Officiales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 23. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, priuilegiis quoque, indultis, ac facultatibus eiſdem Camerario, ac Præſidentibus, & Clericis, etiam Motu proprio, & conſiſtorialiter, ac de fratrum eorumdem conſilio, & aſſenſu ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, in genere, vel in ſpecie, & alias quomodolibet etiã per piæ mem. Martinum V. Eugenium IV. Innoc. VIII. & prædictum Leonem X. & Paulum III. ac Iulium etiam III. & alios quoſcumque Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac forſan etiam nos conceſſis, approbatis, & innouatis, ac decretis, & cenſuris in illis appoſitis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac indiuidua, & de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idẽ importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis priuilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus quorumcumque tenorum

tum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus præſentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus, habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Forma, & effectus publicationis. §. 24. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & eos quorum intereſt, vel intereſſe poterit omnino afficiant, volumus, & mandamus illas in Palatij noſtri, ac Cameræ Apoſtolicæ valuis, & acie Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris affigi, & per aliquod temporis ſpatium, relicta ibidem earum copia, affixas detineri, vt ij quos literæ ipſæ concernunt, ſeu concernere poterunt quomodolibet in futurum, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel allegare, quod ad ipſorum notitiam non peruenerint, cum non ſit veriſimile apud eos incognitum remanere, quod tam patenter publicatum fuerit.

Sanctio pœnalis. §. 25. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

D. P. Anno 3. die 27. May. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, 1562. ſexto Kal. Iunij, Pontificatus noſtri anno tertio.

Papæ ſubſcr. Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Locus Signi.

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

Cardinalium ſubſcriptiones. Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Oſtien.
Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Portuen. manu propr.
Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Tuſculanus.
Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Prænestin. ſſ.
Ego Otho Truchſes de VValburg. Epiſc. Card. Albanen.
Ego B. de la Cueua Card. S. Crucis.
Ego R. Card. Sancti Angeli, Maior Pœniten.
Ego Tr. Card. Criſpus.
Ego Fuluius Card. Peruſ.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Ia. Card. Sancti Vitalis.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Io. Card. Reumanus.
Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
Ego F. M. Card. Alexandrinus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego Bernardus Card. Saluiatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego P. F. Card. Ferrerius.
Ego Hieronymus Card. Corrigienſis.
Ego R. Card. Nauagerius.
Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.
Ego Alexand. Card. Farneſius Vicecanc.
Ego Iul. Card. Vrbinas.
Ego Alph. Carafa Card. Neapolitanus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
Ego Ind. de Aualos Card. de Aragona.
Ego Alph. Card. Geſualdus.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1562. indictione quinta, die vero 19 menſis Iunij Pontif. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. Anno tertio, retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Palatij Apoſtolici, Cameræ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, & deinde amotæ dimiſſis ibidem in locis ſupraſcriptis earum copiis affixis, per nos Iulium Parinum, & Camillum Cherubinum prælibati S. D. N. Papæ Curſores.*

Franciſcus Rogerius Magiſter Curſorum.

Reformatio Tribunalis Auditoris cauſarum Curiæ Reu. Cameræ Apoſtolicæ. LVI.

Pius V. aliam edixit reformationem in conſt. 113. Inter illa, & alteram Paul V. in conſt. 71. Vniuerſi. §. 4. vbi etiam notabo.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. INter multiplices Paſtoralis officij noſtri curas, illa nos potiſſimum vrget, vt prouiſionis noſtræ miniſterio Romanæ Curiæ Tribunalia, iuſte, & ſalubriter dirigantur, ac ſubditis noſtris & aliis Chriſtifidelibus cauſas, & negocia ſua in eis tractantibus, ius, & iuſtitia æqua lance, & minoribus quam fieri potent diſpendiis miniſtrentur.

Cauſa huius reformationis. §. 1. Sane cum nos vna cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, generali Tribunalium, & Officiorum eiuſdem Curiæ reformationi ſolerti ſtudio, ac vigilantia intenderemus, inter cetera reſpeximus ad antiquiſſimum, & nobiliſſimum Tribunal noſtri, & Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalis Auditoris, qui non ſolum Rom. Curiæ Iudex ordinarius exiſtit, ſed in tota temporali Iuriſdictione noſtra, ac vniuerſis Chriſtiani Orbis Prouinciis, & Regnis ex indulto diuerſorum Rom. Pontificum prædeceſſorum noſtrorum in ciuilibus, & criminalibus, iuriſdictionem exercet, animaduertimuſque in eodem Tribunali pro temporum incuria, & negociorum multiplicitate nonnullos abuſus irrepſiſſe, ac non modica emendatione, & correctione opus eſſe.

Reformatio ſuper. §. 2. Et propterea, vt tam Auditor quàm eius Locumtenentes, & Notarij intra iuriſdictionis ſuæ fines ſe contineant, neque cauſas contra iuris ordinem cum Rectorum, & Gubernatorum eiuſdem ditionis noſtræ, & aliorum Ordinariorum iniuria, ac ſubditorum noſtrorum, & reliquorum Chriſti fidelium nimio diſpendio ad ſe trahant, aliaſque vt decet eorum officio ritè, & rectè fungantur, prouidere volentes, vocato, & audito venerabili fratre noſtro Flauio Epiſc. Mutin. moderno noſtro & d. Curiæ Auditore, & habita ſuper his cum eiſdem Cardinalibus deliberatione matura, de eorum conſilio Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus Auditor, ac Locumtenentes, ſeu Iudices, & Notarij dictæ Curiæ pro tempore exiſtentes, ad infraſcriptorum capitulorum, & in eis contentorum quorumcumque plenariam obſeruationem teneantur.

Monitoriis ſpecialibus. §. 3. Et in primis Auditor præfatus non decernat monitoria ſpecialia in cauſis profanis etiam in terris Eccleſiæ vltra quadraginta milliaria ab Vrbe, quando valor cauſæ non excedit ſummam centum florenorum.

Appellat. admittendis. §. 4. Deinde non recipiat nec admittat appellationes de partibus, niſi cum clauſula expreſſa, Quatenus à ſententia definitiua, vel vim definitiuæ habente appellatum ſit.

Vide Pij V. cit. in conſt. Monitoriis generalibus. §. 5. Succeſſiue in monitoriis generalibus reſeruet facultatem etiam Ordinario loci, abſoluendi incurrentes cenſuras in eis contentas.

Cedulonibus. §. 6. Præterea non permittat affigi cedulones cum picturis dæmonum, & aliis ſimilibus.

Sequeſtris. §. 7. Item non decernat ſequeſtra, niſi iuxta formam conſtitutionis fel. rec. Clementis Papæ V. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Ad compeſcendas, prout ſeruatur in Rota, & in illis ſemper appenatur clauſula, Prouiſo quod de fructibus ſequeſtratis cultus diuinus manuteneatur, ac animarum cura exerceatur, & alia onera beneficio incumbentia ſupportentur. *Vide etiam bullã Pauli V.*

Monitoriis contra Epiſc. & eorũ ſuperiores. §. 8. Porro non decernat contra Epiſcopos, & eorum ſuperiores monitoria ad perſonaliter comparendum, niſi prævia commiſſione ſignata manu noſtra, aut pro tempore exiſtentis Romani Pontificis, & pro decreto monitorij ad perſonaliter comparendum nihil percipiat. *Vide ibid.*

Expenſis contumacialibus inſtigatoris.

§. 9. Subſequenter expenſæ contumaciales reſtituantur inſtigatori, ſi illas fecerit, alioquin Notario cauſæ, ac alijs qui in ea expeditiones ſcripſerunt, ac eas gratis ad inſtantiam Fiſci conceſſerunt.

Remiſſoriis in cauſis criminalibus.

§. 10. Item non concedat Auditor in cauſis criminalibus remiſſoriam ad partes ad probandum delictum, vel fundandam Fiſci intentionem, ſed aduocentur teſtes ad Curiam, vel cauſa remittatur ad partes vbi delictum eſt commiſſum.

Literis pro capiend. indicijs. Vide d. bullā

§. 11. Nec concedat literas ad capienda indicia contra aliquem, niſi prius in Curia aliqualiter conſtiterit de delicto.

Examine reorū, & teſtiū.

§. 12. Præterea non permittat, quod procurator Fiſci examinet reos, ſed tantum examini intereſſe poſſit, ac reus per Iudicem examinetur, & idem ſeruetur in teſtibus qui pro reo examinabuntur, vel det interrogatoria in ſcriptis.

Reorum in carcere retentionem.

§. 13. Deinde curet ne rei vltra triduum retineantur in carceribus ſecretis antequam examinentur, niſi tamen natura cauſæ aliud ſuadeat.

Dilationibus Fiſci.

§. 14. Studeatque generaliter dilationes in Fiſci fauorem abbreuiare, ne rei diutius laboribus, & expenſis fatigentur.

Intereſſe Fiſci in cauſis priuatorum.

§. 15. Nec differat expeditionem cauſarum inter priuatos pendentium, licet procurator Fiſci proteſtetur cauſam non expediri niſi ipſo citato pro eius intereſſe, niſi de eo incontinenti ſaltem ſummarie doceat.

Cauſis vſurarum contra Mercatores.

§. 16. Nec inhibeat aut retardet Mercatoribus creditorum ſuorum exactionem ad Fiſci inſtantiam ſub prætextu vſurariæ prauitatis in eis commiſſæ, ſed procedatur ſeparatim in cauſa vſurarum ſine retardatione cauſæ ciuilis iuxta iuris diſpoſitionem.

Appellationibus Fiſci.

§. 17. Minus etiam admittat appellationem Fiſci ab abſolutoria lata pro reo iuxta laudabilem conſuetudinem hactenus in Curia ſeruatam.

Inuentariis de bonis inquiſitorum.

§. 18. Item inquiſito reo non fiat inuentarium illius bonorum, niſi agatur de delicto pro quo veniat imponenda pœna capitalis, vel confiſcationis bonorum, aut alia notabilis pœna, niſi detur idonea fideiuſſio de ſtando iuri, & iudicato ſoluendo. Quando autem inuentarium conficiendum fuerit, non deſcribatur inuentarium huiuſmodi in Regiſtro, ſed tantum moderata merces pro qualitate rei à Notario accipiatur.

Sportulis Iudicum.

Vide d. bullā Pauli V.

§. 19. Et in cauſis ordinarijs Auditor prædictus, ſeu eius in criminalibus Locumtenens non recipiat ſportulas, neque Notarius aliquid pro nota ſententiæ, ſed in cauſis criminalibus, & declaratorijs contumacialibus tantum.

Notariorum procura, vel pactis.

§. 20. Inſuper caueat dictus Auditor ne ſui Notarij, vel eorum ſubſtituti ſint procuratores cauſarum eiuſdem tribunalis, aut paciſcantur de quota litis vel lucri, cum procuratoribus, vel ſollicitatoribus, ſub pœna priuationis, & infamiæ.

Decretis ſigne.

§. 21. Nec audeant Notarij ipſi facere ex ſe decreta etiam quantumuis ordinaria, & ſolita, ſed ſemper ad Iudicem recurrant, ſub pœna falſi, & priuationis exercitij.

Contrahentiū cognitione.

§. 22. Curentque etiam Notarij, vt cognoſcant contrahentes ſaltem per depoſitionem vnius ex teſtibus in inſtrumento apponendis, ne fiat ſuppoſitio perſonarum.

Officiorū arrendatione.

§. 23. Item eorum officia arrendare non poſſint, niſi perſonis per ipſum Auditorem approbatis.

Inhibitionib. vigore Legis Eugenianæ, de qua vide in Eugen. IV. conſtit. 4.

§. 24. Præterea Auditor præfatus non concedat monitoria, vel inhibitiones in vim conſtitutionis Eugenianæ in fauorem Curialium, niſi pro illis qui ſaltem per annum in Curia continuè reſidentiam fecerint.

Termino referendi.

§. 25. Et ſi contingat vnum Notarium accipere terminum pro alio Notario ad referendum, teneatur ipſe accipientes per totam illam diem qua acceperit, relationem facere.

Mandatis de manutenendo.

Ad quod vide d. bull. Pij V. circa rubr.

§. 26. Et inſuper Auditor præfatus non concedat mandata de manutenendo aliquem in poſſeſſione in qua exiſtit, niſi conſtito ſaltem extraiudicialiter eum accepiſſe, & retinuiſſe vere, & actualiter, non autem verbaliter, & momento tantum poſſeſſionem vacantem, & non cum ſpolio alterius.

Mandatis ſuſpicionis fugæ. Vide d. bull. Pij V. & Pauli V.

§. 27. Porro non concedat mandatum de capiendo ratione ſuſpicionis fugæ, niſi conſtito ſibi ſaltem ſummarie, & extraiudicialiter de credito liquido, & de ſuſpicione fugæ etiam per iuramentum ipſius creditoris, & niſi facta ſolutione, vel depoſito actuali per actorem de expenſis capturæ in euentum in quem illa indebite facta detegatur.

Copiis dandis ante torturā.

§. 28. Inſuper præfatus Auditor, ſeu eius Locumtenens in criminalibus faciat ſemper dare copiam indiciorum reo, vel petentibus pro eo ante torturam, & pendente termino ad faciendas defenſiones, detur commoditas carceratis liberè loquendi cum eorum aduocatis, & procuratoribus, etiam ſemotis arbitris, niſi tamen qualitas cauſæ aliud neceſſario ſuadeat, quæ quidem indiciorum copiæ dentur pauperibus gratis, & abſque aliqua pecuniaria exactione.

Regiſtris in cauſis ordinariis conficiendis.

§. 29. Præterea Notarij non conficiant regeſta in cauſis ordinarijs, nec commiſſarijs non excedentibus valorem ducentorum florenorum, ac in ipſis regeſtis & extractibus, & quibuſcumque alijs eorum expeditionibus teneantur ſeruare taxas iuxta reformationem in nouiſſimo Concilio Lateranen. editam.

Iuriſdictione A. C.

§. 30. Tandem, vt tollantur controuerſiæ inter tribunalia dictæ Curiæ, & vnicuique ſua iuriſdictio ſeruetur, declaramus executionem obligationis in forma Cameræ ad præfatum Aud. Cameræ priuatiue ad alia tribunalia pertinere, præterquam in inſtrumentis dependentibus à cauſis, & actis in alijs tribunalibus huiuſmodi geſtis, & ſine præiudicio Motus proprij per nos in fauorem Populi Romani editi.

Inhibitio, & pœna in contrauenientes.

§. 31. Diſtrictius inhibentes Auditori ſub indignationis noſtræ, & Locumtenentibus ſiue Iudicibus, ac Notarijs prædictis ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac priuationis officiorum ſuorum huiuſmodi, & alijs etiam grauioribus noſtro, & pro tempore exiſtentis Rom. Pontificis arbitrio infligendis, & applicandis pœnis, ne de expeditionibus, ac decretis, & alijs ſibi per præſentes interdictis, ac contra prædictorum Capitulorum formam & tenorem etiam quorumuis priuilegiorum, indultorum ac literarum eis quomodolibet conceſſarum, vel alio quouis prætextu ſe intromittere, aut illa immutare, vel alterare quoquomodo audeant, ſeu præſumant.

Clauſula ſublata, &c.

§. 32 Decernentes quæcumque decreta, & acta ab eiſdem Auditore, Iudicibus & Notarijs pro tempore contra præſentium formam, & tenorem, quod abſit, emanata, & facta, nulla & inualida, ac extorta, & ſubreptitia nulliuſque roboris, vel momenti fore, & cenſeri, nemini que propterea ſuffragari poſſe, vel debere, & ita per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ac cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 33. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. priuilegijs quoque & indultis eidem Tribunali, ac illius Auditoratus officio, ac Auditori, etiam in eiuſdem officij erectione & inſtitutione, ac Iudicibus, & Notarijs ipſis, illorumque Collegio, etiam Motu proprio conſiſtorialiter, ac de fratrum eorundem conſilio & aſſenſu, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in genere, vel in ſpecie, & alias quomodolibet, etiam per nos conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim à præfata ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et quibuſlibet alijs priuilegijs, indultis, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta

effectus

effectus præſentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenor. ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum habenda eſſet in eiſdem literis mentio ſpecialis.

Iuſſio publicandi hanc bullam. §. 34. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & omnes quorum intereſt, vel intereſſe poterit, afficiant, volumus, & mandamus illarum copiam in Palatij noſtri Apoſtolici, ac domus, ſeu Curiæ præfati Auditoris valuis, & acie Campi Floræ affigi, & ibidem relicta earum copia, aliquandiu detineri, vt ij quos literæ ipſæ concernunt, ſeu concernent in futurum, quod ad ipſorum notitiam non peruenerint, vel illas ignorauerint, quominus eos arctent, perinde ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel ignorantiam allegare, cùm non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum.

Sanctio pœnalis. §. 35. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, declarationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem, &c.

Dat. P. A. 3. die 2. Iunij. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1562. quarto Non. Iunij, Pontificatus noſtri an. 3.

Papæ ſubſcr. Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

Cardinalium ſubſcriptiones. Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Oſtien.
Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Tuſculan.
Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Præneſtin.
Ego Otho Card. Auguſtanus Epiſc. Albanen.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Ia. Card. Puteus.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
Ego F. M. Card. Alexandrinus.
Ego Iac. Card. Sabellus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego B. Card. Saluiatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Hieronymus Card. Corrigienſis.
Ego B. Card. Nauagerius.
Ego Gui. Aſc. Card. Camerarius.
Ego Carolus Card. Borrhomæus.
Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
Ego Alph. Card. Geſualdus.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1562. indictione 5. die 24. menſis Iulij, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. Anno 3. retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt in locis ſupra ſcriptis, vt moris eſt, dimiſſis copiis earumdem affixis, per nos Camillum Cherubinum, & Franciſcum Rogerium prælibati S. D. N. Papæ Curſ.*

Bartholomæus Sottocaſa Mag. Curſ.

LVII. Loca pia & Confraternitates etiam inſtitutæ, vel dependen. à Capitulo Sacroſanctæ Lateranenſis Eccleſiæ, vel S. Spiritus, aut S. Sebaſtiani ad Catecumbas de Vrbe, ſubijciuntur iuriſdictioni, & obedientiæ Ordinariorum, ac Rectorum Parochialium. Et eiſdem Capitulis prohibetur, de cetero erigere loca pia, & Eccleſias, vel in eorum membra recipere.

Quoad vltimam partem, Capitulum S. Ioannis, certis additis modificationibus, reintegratum fuit à Six. V. in conſtit. 19. Si cunctas. vbi notabo.

Anno A. D. 1562. PIVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Regimini vniuerſalis Eccleſiæ diuina fauente clementia præſidentes, inter cetera ad quæ noſtri Paſtoralis officij ratione tenemur, in primis ſatagendum nobis fore arbitramur, vt ne quid quorumuis priuilegiorum, facultatum, & indultorum Apoſtolicorum quibuſuis perſonis & locis ob quaſuis, etiam quantumlibet pias cauſas conceſſorum, aut alio quopiam prætextu, tàm in eorum quos in partem vniuerſalis Eccleſiæ regiminis ſibi Sedes Apoſtolica aſſumpſit, quàm aliorum quorumuis iuriſdictionis præiudicium, vel auctoritatis diminutionem temere à quoquam agendo, attentetur, & ex quo ſumptis ſcandalorum cauſis vniuerſus Chriſti fidelium cœtus cum animarum periculo coinquinetur.

§. 1. Cum itaque ſicut magna cum animi noſtri moleſtia accepimus, quamplurimi Eccleſiarum, Capellarum, Capellaniarum, Oratoriorum, Altarium, Societatum, & Confraternitatum Archipresbyteri, Rectores, Priores, Gubernatores, Guardiani, Societates, Officiales, & miniſtri, ex eo forſan, quod eorum Eccleſiæ, Capellæ, Capellaniæ, Oratoria, Altaria, Societates, ac Confraternitates huius à primæua illorum erectione, & inſtitutione, vel alias in membra, ſeu grangias per Præceptorem Hoſpitalis S. Spiritus in Saxia de Vrbe, S. Auguſtini & Abbatem Monaſterij S. Sebaſtiani ad Catecumbas prope, & extra muros dictæ Vrbis Ciſtercien. Ordinum, ac Capitulum Eccleſiæ Sancti Ioannis Lateranen. de eadem Vrbe, quorumdam per nonnullos prædeceſſores noſtros Rom. Pont. ac Sedem prædictam ac forſan nos eiſdem Hoſpitali, Monaſterio, & pro tempore exiſtentibus illorum Præceptori & Abbati, ac Eccleſiæ Lateranen. & Capitulo, cum facultate illa alijs Eccleſiis, Capellis, Capellaniis, Oratoriis, Altaribus, Societatibus & Confraternitatibus impartiendi, & communicandi deſuper forſan conceſſorum priuilegiorum, facultatum, & indultorum prætextu, vel alias etiam cum huiuſmodi impartitione, & communicatione recepta exiſtunt, ac ab eis dependēt, ac alias ſe, ac Eccleſias, Capellas, Oratoria, Altaria, Capellanias, Societates, ac Confraternitates huiuſmodi illorumque bona quæcumque ab Ordinariis locorum eorumque iuriſdictione, obedientia & viſitatione, ac correctione exemptos & exempta eſſe prætendant, ac proinde nulla ab eis requiſita vel obtenta licentia in Eccleſiis, Capellis, Capellaniis, Oratoriis, & Altaribus huiuſmodi per quoſdam Sacerdotes conductitios ad eorum nutum amouibiles Diuina officia celebrare, ac Chriſti fidelium eorumdem confeſſiones audire, eiſque ſanctiſſimum Euchariſtiæ, necnon Baptiſmatis, & alia ſacramenta eccleſiaſtica miniſtrari, defunctorum cadauera certa emolumenta mortuaria nuncupata percipiendo, ac in eorum vtilitatem conuertendo ſepeliri, ac diuerſa alia in Ordinariorum prædictorum, ac Parochialium Eccleſiarum Rectorum, infra quorum Diœc. & Parochiarum limites Eccleſiæ, Capellæ, Oratoria, Capellaniæ, & Societates, ac Confraternitates huiuſmodi erectæ & inſtitutæ exiſtunt iuriſdictionis, & auctoritatis præiudicium facere audeant, ſeu præſumant, ac Ordinarios, & Parochialium Eccleſiarum Rectores huiuſmodi ſuis debitis iuribus, & emolumentis defraudent, illorumque præcepta, & monitiones floccipendentes, diuerſa exceſſus, & delicta committant, ob idque per Ordinarios, ac Parochialium Eccleſiarum Rectores huiuſmodi, necnon Archipresbyteros, Rectores, Priores, Gubernatores, Guardianos, & Officiales, ac miniſtros prædictos variæ lites, & controuerſiæ coram diuerſis iudicibus, & commiſſariis in Rom. Cur. & extra eam ortæ ſint, & forſan adhuc pendeant indeciſæ, in graue Chriſti fidelium eorumdem animarum periculum, populique ſcandalum, ac ordinis clericalis vilipendium non modicum.

Miniſtri Eccleſiarum inſtitutarum ſiue dependentium ab Hoſpitali S. Spiritus vel Monaſterij S. Sebaſtiani ad Catecumbas, ſiue Capitulo S. Ioannis Lateranen. de Vrbe prætendebāt exemptos eſſe à iuriſdictione Ordinariorum, & exceſſus committebant.

Vnde multæ lites ortæ fuerunt inter illos, & locorum Ordinarios.

Ideo Pont. iſte eaſdem lites omnes ad ſe auocat, & extinguit.

Et reuocat Hoſpitalis, Monaſterij, & Capituli prædictorū facultates erigendi Eccleſias, & Societates ſiue illas in eorum membra recipiendi cū facultatum & indulgentiarū communicatione Eccleſiaſq; & Societates huiuſmodi ſubijcit iuriſdictioni Ordinariorum, & Rectorum Parochialium.

§. 2. Nos quorum eſt quemlibet in ſuis iuriſdictione, & auctoritate manutenere, ac ne in eis indebite à quoquam impediatur, ſolertiæ noſtræ curas impendere, cunctorum quoque Chriſti fidelium animarum ſaluti, quantum cum Deo poſſumus conſulere, litium, cauſarum, & controuerſiarum quarumcumque in præmiſſis motarum, & forſan pendentium ſtatus, & merita, nominaque & cognomina iudicum, & colligantium præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, ac lites, controuerſias, & cauſas huiuſmodi ad nos harum ſerie aduocantes, illaſque penitus annullantes, caſſantes, & extinguentes, partibuſque litigantibus perpetuum ſilentium

imponentes, necnon eiſdem iudicibus ne ſe de eis vlterius intromittere, ſub noſtræ indignationis, & excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, audeant ſeu præſumant, diſtrictius inhibentes, ac vlterioribus ſcandalis, quæ ex præmiſſis oriri poſſent, debite ac ſalubriter obuiare volentes, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, omnia, & ſingula priuilegia, facultates, & indulta, etiam Motu ſimili, etiam conſiſtorialiter, ac ad quorumuis inſtantiam, ac ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum, derogatoriis, efficacioribuſque, & inſolitis, clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, per nos ac Sedem, ſeu prædeceſſores huiuſmodi Præceptori Hoſpitalis, ac Abbati Monaſterij, necnon Capitulo Eccleſiæ Sancti Ioannis Lateranen. huiuſmodi, etiam ſuper facultate erigendi, & inſtituendi Eccleſias, Capellas, & Capellanias, Oratoria, Altaria, Societates, & Confraternitates, illaque in grangias, vel membra recipiendi, ac per eos erectis, & inſtitutis Eccleſiis, Capellis, Capellaniis, Oratoriis, Altaribus, Societatibus, & Confraternitatibus, illorumque Archipresbyteris, Prioribus, Gubernatoribus, Guardianis, Sacerdotibus Officialibus, & Miniſtris quocumque nomine nuncupatis, & aliis quibuſuis, etiam ex certa ſcientia conceſſa, ac forſan auctoritate Apoſtolica approbata, & confirmata, dicta auctoritate tenore præſentium ex ſimili noſtra ſcientia caſſamus, extinguimus, irritamus penitus, & abolemus. Necnon Eccleſias, Capellas, Capellanias, Altaria, Oratoria, Societates, & Confraternitates, illorum Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Miniſtros huiuſmodi, cum omnibus illorum bonis iuriſdictioni, correctioni, & obedientiæ Ordinariorum, ac Rectorum Parochialium Eccleſiarum, in quorum Diœc. & Parochiis illa reſpectiue extiterint, vt præfertur, prædictis, & aliis quibuſuis ſibi alias conceſſis priuilegiis, immunitatibus, facultatibus, exemptionibus, & gratiis non obſtantibus, ſubiicimus, & ſupponimus. Ac ordinariis, per ſe vel alium, ſeu alios quos duxerint eligendos, & deputandos, Eccleſias, Capellas, Capellanias, Oratoria, Altaria, Societates, & Confraternitates, illorumque Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Miniſtros quoſcumque quotiens eis videbitur viſitandi, corrigendi, inobedientes quoque, & rebelles quoſcumque, appellationis, & quibuſuis aliis ſublatis atque remotis obſtaculis, ſententias, cenſuras & pœnas, eccleſiaſticas, & pecuniarias ſibi benevisas, & in eos propterea latas incurriſſe declarandi, aggrauandi, reaggrauandi, ac brachij ſæcularis auxilium inuocandi, & pœna debita puniendi, plenam, & liberam facultatem concedimus.

Contrauenientium pœnæ.

§. 3. Diſtrictius inhibentes Archipresbyteris, Prioribus, Guardianis, Gubernatoribus, Sacerdotibus, Officialibus, & Miniſtris prædictis, ac aliis quibuſuis quauis dignitate, & auctoritate fungentibus ſub eiſdem, ac duorum millium ducatorum auri de Camera, Cameræ Apoſtolicæ applicandorum, necnon priuationis quorumcumque beneficiorum eccleſiaſticorum qualitercumque qualificatorum per eos pro tempore obtentorum, conceſſorum, eo ipſo abſque aliqua deſuper facienda declaratione per contrauenientes incurrendis pœnis, ne deinceps perpetuis futuris temporibus quorumuis priuilegiorum, facultatum, & indultorum ſibi quomodolibet pro tempore conceſſorum, aut alio quouis prætextu, Præceptor videlicet, Abbas, & Capitulum prædicti Eccleſias, Capellas, Capellanias, Oratoria vel Altaria, aut Societates, vel Confraternitates erigere, & inſtituere, ac illas & illa ſic erectas, & inſtitutas, ſeu erecta, & inſtituta, cum facultatum & indulgentiarum participatione, & communicatione, in grangias, vel membra eorum Hoſpitalis, vel Monaſterij, aut Eccleſiæ Lateranen. huiuſmodi recipere. Archipresbyteri vero, & Priores, & Gubernatores, ac Guardiani, Sacerdotes quoque, Officiales, & Miniſtri prædicti Diuina officia celebrare, ſeu celebrari facere, confeſſiones audire, vel alia ſacramenta eccleſiaſtica cuipiam miniſtrare, defunctorum cadauera ſepelire, aut aliquos Sacerdotes pro præmiſſis exequendis deputare audeant, ſeu præſumant. Immo ſub pœnis prædictis mandantes, & præcipientes eiſdem, vt Ordinariis, ac Rectoribus Parochialium Eccleſiarum huiuſmodi, necnon piis eorum mandatis, monitionibus, & exhortationibus, in omnibus, & per omnia parere, & obedire debeant, ſalubreſque eorum correctiones prompto, & libenti animo ſuſcipiant. Decernentes eoſdem Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Miniſtros, necnon eorum Eccleſias, Capellas, Capellanias, Altaria, Oratoria, Societates, & Confraternitates, ac alios quoſcumque ſub eiſdem priuilegiis, indultis, & facultatibus comprehenſos eiſdem Ordinariis omnino ſubiecta fuiſſe, fore & eſſe.

Decretum irritans.

§. 22. Et ita per quoſcumque prædictos & alios Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 23. Non obſtantibus ſi opus ſit de non tollendo iure quæſito, & aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Hoſpitalis, & Monaſterij, ac Eccleſiæ S. Ioannis Lateranen. & Ordinum huiuſmodi, etiã iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis, illis eorumque Præceptori, Abbati, & Capitulo prædictis reſpectiue, eorumque ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, in genere, vel in ſpecie, & alias etiam motu, & poteſtatis plenitudine ſimilibus etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis & innouatis, quibus omnibus, & ſingulis etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idẽ importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim à prædicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbũ de indulto huiuſmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel ſpeciali cuiuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectus huiuſmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua cuiuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Sanctio pœnalis.

§. 25. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ aduocationis, annullationis, caſſationis, extinctionis, irritationis, abolitionis, ſubiectionis, ſuppoſitionis, inhibitionis, conceſſionis, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

D. v. An. 3. die 13. Iunij

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1562. Id. Iunij, Pontificatus noſtri ànno tertio.

Reformatio Tribunalium ordinariorum, & aliorum Iudicum Romanæ Curiæ, officiique tam Aduocati, & Procuratoris pauperum, quàm Fiſci Reu. Cameræ Apoſtolicæ. LVIII.

De his omnibus Iudicibus, & Officialibus, nimis prolixum eſſet hic adnotationes intexere, ideo cuique ipſorum in bullis eos tangentibus opportune ſignificaui ibi, vel in indice materiarum, quod locupletiſſimum erit, requiras. Et pariter in nouiſſima reformatione Pauli V. in ſua conſtit. 71. Vniuerſi.

Quod

Quod autem attinet ad Gubernatorem Vrbis, vt poſſit cognoſcere cauſas criminales ſuper delictis quarumcumque perſonarum non obſtantibus indultis conceſſis diuerſis Vrbis Tribunalibus, & Iudicibus, quæ intelligi voluit cumulatiue cum Gubernatore Vrbis, vide S. D. N. Vrbani VIII. conſtit. 93. Decr. inf. tom. 4.

Edita A. D. 1562.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

His Pauli reformationi Pœnitentiariæ ſup. ...

§. 1. CVm ab ipſo noſtri Pontificatus initio id præcipuum ſemper corde geſſerimus, vt Romanæ Curiæ officia, & Tribunalia, ſublatis omnibus, qui ex nimia forſan præteritorum temporum licentia inualuerant abuſibus, in meliorem formam reducerentur. Ac ob id in primis ad Pœnitentiariam noſtram, vtpote in qua de animarum ſalute maxime agitur, mentis noſtræ aciem conuertentes, pro illius reformatione nonnulla ſtatuta perpetuo obſeruanda ediderimus. Et deinde conſiderantes nobis ex iniuncto ſummi Apoſtolatus officio etiam incumbere, non ſolum rebus ſpiritualibus conuenientia remedia adhibere, ſed etiam temporali Sedis Apoſt. dominio ſubiectos præſertim pauperes ab oneribus quantum fieri poteſt ſubleuare, ac vt in tranquillitate recte gubernentur prouidere, Cam. noſtræ Apoſtolicæ officia ad honeſtum modum reduxerimus, & illius etiam, ac noſtri Auditoratus officium reformauerimus.

Nunc aliorum iudicum reformationem proſeq. Super ...

§. 2. Verum pro vlteriori reformatione huiuſmodi proſequenda, opportunum quinimo neceſſarium eſſe cenſentes reliqua etiam prædictæ Vrbis, & Curiæ ordinaria tribunalia, & ab illis dependentia, noſtrique etiam Fiſci procuratoris officium ad decentem normam reducere, illorum Magiſtratibus, ac Notariis, & aliis officialibus in vnum pluries congregatis, & in præſentia noſtra, ac nonnullorum venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ob hoc à nobis ſpecialiter electorum auditis, ac omnibus mature conſideratis, etiam de ceterorum omnium fratrum noſtrorum conſilio hac in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus, ſtatuimus, & ordinamus.

Sportulæ Iudicum in cauſis ciuilibus ordinariis

§. 3. Quod nullus Iudicum ordinariorum Almæ Vrbis, & Romanæ Curiæ cuiuſcumque ſit dignitatis in cauſis ciuilibus ordinariis ratione ſportularum aliquid prorſus accipiat, etiam à ſponte dare volentibus.

Et in criminalibus ordinariis & commiſſariis.

§. 4. In criminalibus vero pro ſportulis ſententiæ definitiuæ abſolutoriæ à prætenſis criminibus, in quibus alias pœna à deportatione ſupra veniret imponenda, non vltra decem, a deportatione vero infra, non vltra quinque aureos accipere poſſint. Et ſibi ipſis caueant, ne pro extorquendis huiuſmodi ſportulis aliquem nolentem quouis modo abſolui ad petendum ſententiam huiuſmodi per cauſarum expeditionis dilationem, vel rei in carceribus detentionem, vel per cautiones de ſe repræſentando, vel non diſcedendo, vbi alias illis de iure locus non ſit, præſtandi cautionem, aut alias quoquo modo inducant. Pro ſententia autem in cauſis capitalibus, & vltimi ſupplicij, vel in qua alias pœna corporalis imponitur, etiam ſi in illa indemnitati partis offenſæ, vel proſequentis proprium intereſſe etiam pecuniarium prouideatur, & in illius fauorem pronuncietur, nihil prorſus accipiant. Et pro ea, in qua pœna pecuniaria, vel relegationis imponitur, & incidenter indemnitati conſulitur, & in illius fauorem etiam pronunciatur, non vltra quinque aureos habere poſſint. In commiſſariis cauſis criminalibus, quæ ſcilicet in vim commiſſionis à principio coram eis introducuntur, non vltra duplum eius, quod in ordinariis accipere valeant.

In ciuilibus commiſſariis.

§. 5. In ciuilibus ſimili modo commiſſariis, vbi de ſumma à vigintiquinque infra agitur, nihil prorſus, à vigintiquinque vſque ad centum, ſcuta tria, à centum vſque ad ducenta ſcuta ſex, a ducentis vſque ad quamcumque ſummam ſcuta decem, & non vltra. Pro quacumque ſententia declaratoria, ob non paritionem monitorij in contumaciam, non vltra decem carlenos. Pro declaratoria in vim literarum, aut alias habente vim definitiuæ, ſi ſumma ſit certa, accipiant prout ſupra taxatum fuit, vbi autem non ſit certa, ſed agetur ad ipſarum literarum executionem, accipiant ſecundum cauſæ, & perſonæ qualitatem, dummodo non vltra quinque aureos. Pro quocumque interlocutorio, ſeu decreto ante definitiuam ſententiam nihil omnino.

Mercede Iudicum pro decretis in contractibus.

§. 6. Et ſimiliter pro decretis in contractibus, & obligationibus virorum, & mulierum, aut rerum Eccleſiæ, & piorum locorum, in domo ipſorum Iudicum interponendis, ac etiam pro caſſatione cuiuſcumque querelæ ſiue proceſſus nihil, pro decretis vero extra domum interponendis, dimidium vnius ſcuti tantum accipiant. Quæ quidem decreta nonniſi à Gubernatore, Auditore Cameræ, Vicario, & Senatore, ac eorum Iudicibus in contractibus, & obligationibus præfatis interponantur.

Sportulæ Capitan. Appell. iuxta taxã Statuti, quod in cap. ... 40. lib. 1.

§. 7. Capitaneus tamen Appellationum Curiæ Capitolij recipiat ſportulas ſecundum taxam per ſtatuta Vrbis ei traditam.

Tempore receptionis ſportularum.

§. 8. Quas etiam ſportulas ſuperius taxatas non niſi è manibus Notarij cauſæ, & ſententia prius ab ipſis ſubſcripta accipere eis vllo modo liceat.

Taxa pro Sigillo Iudicum.

§. 9. Pro Sigillo præſertim in mandatis de relaxando carceratos pro quouis crimine etiam capitali, & in quouis alio genere expeditionum in cauſis criminalibus apponendo non exigat vltra iulium vnum, excepto Auditore Cameræ quoad eius expeditiones taxam requirentes dumtaxat. In ciuilibus autem vnuſquiſque exigat iuxta ſolitum. Pro ſigillo in expeditionibus quæ fiunt in curia cum clauſula. Si quis. nihil.

Prohibitione eliminã à Barisello, &c. recipiendi.

§. 10. A Bariſello & quibuſuis aliis expeditoribus etiam Curiarum ſuarum particularibus, & ſi ſponte dare velint ſub quouis prætextu nihil prorſus recipere præſumant.

Obſeruantia bul. Pauli III. ſup.

§. 11. Et quoad expeditionem carceratorum obſeruent in omnibus, & per omnia Motum proprium a fel. rec. Paulo III. circa eorumdem carceratorum expeditionem editum.

Declaratione terminis pro ſeruato.

§. 12. Idemque Iudices, tàm in criminalibus, quàm in ciuilibus, qui ſententias priuatim cedula ferre, & terminos pro ſeruatis habere conſueuerunt, dictarum ſententiarum cedulas ſubſcribere, & terminos pro ſeruatis habitos declarare intra decem dies omnino teneantur. Nec citationes in quarum terminis pronunciare, vel eorum terminos pro ſeruatis haberi contigerit, penes ſe ipſos retinere poſſint, ſed penes Notarios actuarios dimittant. Alioquin ſententiæ, & termini ipſi lapſis dictis decem diebus pro circumductis habeantur.

Nullitatibus attendendis.

§. 13. Non attendat nullitates, niſi ex defectu citationis, iuriſdictionis, vel mandati, ſed illis non obſtantibus ad cauſarum expeditionem procedant.

Expeditione cauſarum à duobus ſcutis inf.

§. 14. Expediant cauſas a duobus ſcutis infra ſummarie, manu regia, partibus tantum oretenus auditis, & ſine ſcriptis, niſi aliter ipſis ex rationabili cauſa viſum fuerit, quam Burgi, de Satellis, Ripæ & Ripettæ iudices exprimere in actis teneantur.

Carcerũ viſitatione.

Ad hoc vide bull. Pij V. 68.

§. 15. Gubernator ſemel in menſe, vna cum pauperum ac Fiſci Aduocatis & Procuratoribus, ac deputato à Societate Charitatis, vltra viſitationem ordinarie ſemel in hebdomada fieri ſolitam, viſitet carceres, tàm ſecretos, quam publicos per ſeipſum, ne carcerati indebite à cuſtodibus carcerum opprimantur, ac vt tabula nouiſſime à dilecto filio Guido Aſcanio S. R. E. Cardinali, & Camerario noſtro edita, & in ipſis carceribus affixa tenenda obſeruetur, prouideat.

Medicorũ pro carceratis electione, & munere.

§. 16. Protector vero Charitatis, & illius deputati cum interuentu Gubernatoris, & Procuratoris Fiſci eligat duos Medicos fideles, & expertos, vnum videlicet Phyſicum, alterum vero Chirurgum, qui viſitent carceratos infirmos, & eos curent, ac de eorum infirmitate, cum opus fuerit, fidem faciant eidem Gubernatori, & aliis Iudicibus, prouideatque eiſdem de competenti ſalario ex pœnis maleficiorum ſoluendo.

Confeſſorum pro carceratis electione.

§. 17. Et in primis eligat aliquem preſbyterum ſæcularem, vel regularem, qui confeſſiones ipſorum infirmorum, vel aliorum carceratorum, non tamen vltimo ſupplicio damnatorum, poſtquam in manibus executorum conſignati fuerint, quorum cura ad Confratres Societatis S. Ioannis Baptiſtæ Miſericordiæ nuncupati ſpectat, audiant,

audiat, eoſdem carceratos viſitet, ac ſpiritualiter conſoletur.

Fiſco citando in cauſis criminalibus.

§. 18. Nullus Iudicium etiam Burgi, de Sabellis, Ripæ, & Ripettæ in cauſis criminalibus procedat, ſeu ſententiam ferat, niſi Fiſco in omnibus actis, in quibus de iure citari debet, legitime citato.

Aduoc. Proc. & Notarius domi Iudicũ nõ retinendũ.

§. 19. Non retineant domi ſuæ familiariter aliquem Procuratorem, nec Aduocatum, nec etiam Notarium ſuæ curiæ.

Iudicis de Sabellis deputatione. Hoc idem iuſſit Greg. XIII. infra in eius bulla 26.

§. 20. Iudex de Sabellis nullas pecunias pro obtinendo iudicatus officium Mareſcallo pro tempore exiſtenti perſoluant, aut ei etiam poſt aſſecutum officium mutuet, nec ſub quouis prætextu quicquam ei det, minus ipſe Mareſcallus ab eodem Iudice, quauis occaſione, vel cauſa, etiam in vim cuiuſcumque prætenſi indulti ſibi à Sede Apoſtolica conceſſi, aut prætenſæ conſuetudinis, quod, & quam per præſentes reuocamus, & improbamus, percipere audeat.

Notariorum d. Curia numero, & officium.

§. 21. Liceatque eidem Mareſcallo duos tantum Notarios actuarios in eius curia habere, nec quouis prætextu numerum Notariorum huiuſmodi augere poſſit. Supprimendo ex nunc prout ſupprimimus omnia dictæ Curiæ Notariatus officia, duobus tantum exceptis ad ipſius Mareſcalli electionem. Ita tamen quod dicti duo ceteris de pretio officiorum ſuorum ſatisfacere teneantur.

Cuſtodia d. Curiæ ab electione.

§. 22. Item Mareſcallus officium Commentarienſis, & Capitanei Curiæ ſuæ nullo modo arrendet, ſed per fideles & idoneos Cuſtodes, & executores illa exerceri faciat. Ipſis prius carcerum cuſtodibus à Gubernatore Vrbis approbatis.

Iudicũ d. Curiæ, & Burgi Turris Nonæ, Ripa, & Ripetta ſindicatu.

§. 23. Iudices Burgi, & de Sabellis, ac Turris Nonæ, coram Gubernatore & Auditore Cameræ in fine cuiuſlibet anni, & Ripettæ, ac Ripæ in fine officij coram Clerico Cameræ eiuſdem Ripæ præſidente ſyndicatui ſtare teneantur.

Camerarij Ripa officio ad ſex menſes.

§. 24. Nec idem Camerarius Ripæ vltra ſex menſes in eius officio permanere, nec confirmari valeat.

Iudicis Burgi iuriſdictione. Ad quã vide conſt. 4. Iul. III.

§. 25. Cauſæ tamen eorum qui in Burgo habitant, in prima inſtantia coram Iudice Burgi cognoſcantur, & terminentur, exceptis cauſis obligationum in forma Cameræ, quæ coram ſuis Iudicibus, & mercedum, ac miſerabilium perſonarum, quæ ad inſtantiam creditorum, coram omnibus ordinariis Iudicibus introduci, & ab illis terminari poſſint.

Conſeruatorũ Vrbis reſidẽtia in Palatio Capitolij.

§. 26. Conſeruatores Vrbis in Palatio pro ipſis deputato reſidere teneantur, hoc videlicet modo, primus ipſorum primo menſe, ſecundus ſecundo, & tertius tertio, ita quod vnus ipſorum in dicto Palatio ſemper reſideat.

Conſeruatorũ eorũdem auctoritate.

Ad hoc vide Stat. Nou. li. 1. c. 15. & lib. 2. cap. 4. & ſeqq.

§. 27. Non poſſint de pœnis ſtatutariis, vel per eorum proclamata inflictis, aliquo modo gratiam facere in totum, & præſertim de corporalibus, nec illas commutare, ſine conſenſu ipſorum omnium inſimul conuocatorum, & eo caſu non vltra medietatem pœnæ remittere, nec in domo ſuper huiuſmodi gratiis aliquid ſignare poſſint, ſed ad earũdem pœnarum executionem, poſtquam de illarum incurſu conſtiterit, celeriter procedant. Ad quarum etiam pœnarum præſertim corporalium executionem in euentum in quem non mittantur executioni per ipſos Conſeruatores à die delati criminis intra quindecim dies quilibet alius Iudex ordinarius procedere poſſit, dummodo pœnas pecuniarias in manibus Camerarij populi Romani ſeis perſolui faciat, nec ipſos reos à carceribus ſine dictorum Conſeruatorum conſenſu relaxet. Et cum potiſſime ipſorum officium conſiſtat in coercendis, & puniendis Piſtoribus, Laniis, Salſamentariis, Olitoris, Fructarolis, & aliis artificibus, vt Vrbs ipſa omnibus ad victum neceſſariis magis quam fieri poſſit abundet, Abſtineant ab omni genere muneris, etiam ab eſculentis, & poculentis, ab huiuſmodi ſcilicet ſpeciei hominibus, nec ab eis aliquid ſub quouis prætextu accipiant. A quibus etiam abſtinere faciant omnino eorum Scribam, Notarium, & Secretarium, ac Fideles, & alios eorum officiales, & in primis Extraordinarios, corporali pœna eos coercendo, & deinde ab officio remouendo.

Extraordinariorum Pop. Rom. cautione & fide.

§. 28. Quos Extraordinarios ad officium Extraordinariatus huiuſmodi exercendum nullatenus admittant, niſi recepta ab eis cautione ſaltem iuratoria ſub pœna ipſis Conſeruatoribus beneuiſa de officium ipſum fideliter exercendo, & præmiſſa obſeruando, ac de ſeipſos repræſentando pro omni eo quod in exercitio dicti eorum officij admittere poſſint.

Aliam requiri cautionem Statutũ lib. 3. cap 19.

Fide et dãda.

§. 29. Quibus quidem extraordinariis fidem adhibeant iuxta formam decreti a modernis Conſeruatoribus vltimo loco editi, & non aliter. Cogant Extraordinarium maiorem ad exercendum officium etiam per ſeipſum, & per ſubſtitutum idoneum ab ipſis Conſeruatoribus approbandum.

Officio eorũdẽ. Ad quod vide d. Statutũ lib. 3. cap. 19.

§. 30. Et idem Extraordinarius maior, & eius ſubſtitutus, ac minores Extraordinarij cogere poſſint quoſcumque etiam per detentionem corporum, vt permittant ponderare carnes, & alia omnia quæ ſub eorum cura ſunt, & pretium denuntient, & recuſantes pro prima vice puniantur in duplum valoris rei penes eos inuentæ, & pro alia vice, ſi illud idem admiſerint, in duplum, & alia etiam corporali arbitrio Conſeruatorum, & nihilominus Extraordinarius, & eius ſubſtitutus, ac alij minores Extraordinarij prædicti omnia Conſeruatoribus denuncient, & res taliter inuentas nullatenus ſibi retineant, ſed ad ipſos Conſeruatores deferre teneantur. Et Barigellus, ac alij executores quarumcumque curiarum eidem Extraordinario maiori, & eius ſubſtituto in prædictis, ac aliis eorum officium concernentibus obedire teneantur.

Mandatorum executiuo.

§. 31. Mandata executiua quæcumque, tàm in ciuilibus, quam in criminalibus a quibuſcumque Iudicibus decreta, paſſim & indiſtincte vbique, tàm in Vrbe, quàm in Burgo, & Ripa, nulla locorum diſtinctione habita, abſque alicuius licentia, & præſertim Capitanei, & Iudicis Burgi, ac Camerarij Ripæ, per quoſcumque executores liberæ executioni demandentur: nec executio, ſub eo etiam prætextu, quod locus Iudici, qui mandatum decreuit, ſubiectus non ſit, aliquo modo impediri poſſit.

Magiſtrorum Viarum taxa, in vendendis locis ad exponenda venalia, &c.

§. 32. Magiſtri viarum, à Piſtoribus, Laniis, Salſamentariis, Fructarolis, & ceteris huiuſmodi pro pretio locorum ad exponenda venalia, tàm in plateis, quàm in viis illis concedi ſolitorum exigant quartam partem minus quam hactenus exigi conſueuerit, præterquam a deferentibus res venales ad mercatum in platea Agonis, à quibus nihil prorſus exigere poſſint.

Eorũdem officio. Ad quod vide Greg. XIII. conſt. 22.

§. 33. Ad ſtrata lateritia in viis, prout opus eſſe eis videbitur, dominos contiguarum domorum cuiuſcumque ſint dignitatis, aut ſi ipſi abfuerint, vel ſoluendo non ſint, illorum inquilinos iuris remediis opportunis, ac ſub eorum arbitrij pœnis cogant. Curent ex pecuniis, quæ ab Vrbis artificibus exiguntur, & deponuntur, etiam à carrectariis, quæ ſimiliter deponentur, nec ab eiſdem magiſtris quouis modo percipiantur, vias eiuſdem Vrbis continuo, ac Agonis, & ceteras plateas dictæ Vrbis ad minus quater in anno, idemque in Martij, Iunij, Septembris, & Decembris menſibus, munditiis purgari. Nullos actus, nullaque negotia, quæ alicuius momenti fuerint, ſine rogitu ſui Notarij expediant.

Submagiſtrorũ relationes.

§. 34. Submagiſtri vero illorum, relationes quas tanquam periti facere ſolent, non niſi mediante iuramento faciant, & ſi quid dolo vel fraude egerint, periurij & alias pœnas arbitrio Camerarij & Clerici Cameræ pro tempore Præſidentis incurrant, & ad intereſſe partibus condemnentur.

Magiſtrorum edictis.

§. 35. Edant in initio eorum officij proclamata ſub nomine dicti Camerarij, & de pœnis in illis contentis, ac ſtatutariis nullam ſine eiuſdem Camerarij, aut ſaltem Clerici præſidentis mandato gratiam facere poſſint. In ceteris tàm quoad appellationes ab eorum ſententiis, quàm quoad reliqua omnia, obſeruent noua, & vetera ſtatuta.

Aduocati pauperũ officio. Vide etiam Paul V. conſt. 44. §. 14.

§. 36. Aduocatus pauperum ſolicite ſtudeat ne carcerati in aliquo, tàm à Iudibus, quàm etiam ab executoribus, & carcerum cuſtodibus grauentur. Et propterea non deſit vnquam in viſitationibus carcerum, tàm publicis, quam priuatis, & procuratores pauperum, ac illorum ſubſtitutos, & etiam carcerum viſitatorem ſingulis hebdomadis vna vice ad ſe euocet, & de omnibus carceratis præſertim his qui in ſecretis detinentur, diligenter ſe informet. Et ſi ipſos procuratores vel ſubſtitutos, & viſitatorem

ſitatorem negligentes inuenerit, Viſitatoribus carcerum denunciet, ac vt de aliis prouideatur inſtet. Et cum ratione officij ſui gratis pauperes defendere, & illis patrocinari debeat, nihil prorſus ab illis accipiat. Et vt facilius ipſis pauperibus operam ſuam impendere poſſit, viſitator carcerum quolibet die poſt viſitationem carceratorum ad ipſum accedere, & ipſi nomina eorum qui in dies carcerantur in ſcriptis, & pariter etiam Iudicibus deferre teneatur.

Procuratores pauperum officium. Vide d. conſt. Pauli V.

§. 35. Procuratores vero eorumdem pauperum, & ipſorum ſubſtituti, ſingulo quoque die carceres viſitare, & nomina omnium, qui ad illos ducuntur, ac Iudicum de quorum mandato, ac etiam cauſas eorum detentionis, & diem tum ad largam ponuntur, & an ante vel poſt prandium ſiue cœnam, annotare teneantur. Et ſimiliter pecunias, & alias quaſcumque res quas inuenerint repertas fuiſſe penes ipſos carceratos, & deinde omnia ad notitiam d. Aduocati deducant, ad quem etiam quod ab ipſo minime requiſiti fuerint, ſemel in hebdomada, & interim toties quoties carceratis opus erit, accedant. Nihil omnino accipiant à pauperibus, nec etiam ab aliis carceratis etiam quod diuites ſint, ſine ſpeciali licentia Gubernatoris, aut ſaltem pauperum Aduocati. Non poſſint aliquo modo dicti Procuratores, & Subſtituti contra reos ad oſtenſam, etiam ſi extra carceres ipſorum reorum cauſa agatur, neque etiam Aduocatus patrocinando, vel alios quomodolibet ſub quouis prætextu interuenire.

Aduocati Fiſci officium. Vide eamdem bullam Pauli V. §. 11.

§. 38. Fiſci aduocatus in omnibus cauſis criminalibus, & aliis Fiſcum tangentibus, vbi articuli iuris emerſerint, interueniat, & procurator Fiſci ipſum ſuper hoc omnino requirere teneantur, & in eis abſque vllo præmio patrocinetur. Poſſit tamen ab inſtigatoribus propriam iniuriam, vel intereſſe proſequentibus, ſi quid ſponte dare voluerint, illud percipere. Idemque in omnibus Viſitationibus carcerum adeſſe teneatur, nec reorum etiam extra carceres exiſtentium detentionem aſſumat, ſed pro veritate, & iuſtitia cauſam Fiſci tueatur.

Procuratoris Fiſci cauſæ quomodo proſequendæ. Vide eamdem bullam Pauli V.

§. 39. Procurator autem Fiſci in primis proſpiciat, quod ſicut in admiſſione ad eius officium in Camera Apoſtolica de illud recte, & fideliter adminiſtrando iuramentum præſtat, ita in illius proſecutione taliter ſe gerat, vt cauſam nullam promoueat, quam calumnioſam eſſe cognouerit, & cum primum de calumnia poſt litem cœptam, vel de rei innocentia conſtiterit, ab illa deſiſtat, & aliter non expectata ſententia.

Fiſcus à reis nihil, ac ab inſtigatoribus moderate recipiat.

§. 40. Et cum ratione ſui officij cogatur ad introducendas cauſas, in quibus de intereſſe Fiſci agitur, nihil omnino ab inſtigatoribus accipiat pro decreto, vel ſubſcriptione cuiuſcumque monitorij, etiam ad perſonaliter comparendum. In proſecutione vero cauſarum non niſi moderate pro labore per eum ſiue eius ſubſtitutos ad vtilitatem, & cõmodum eorumdem inſtigatorum ſubeundo. Nihil vero accipiat à reis ſub quouis prætextu, & præſertim ab iis, qui obtinuerint ſententiam abſolutoriam à qua ipſe procurator appellare noluerit. Nec etiam pro appoſitione manus in mandatis de relaxando, quibus nihilominus cuſtodes carcerum, vbi id eis à Iudicibus committitur expreſſe ſine dicti Procuratoris Fiſci manus appoſitione obedire, & carceratos dimittere teneantur.

Et de expenſis contumacialibus inſtigatoribus & Notariis, ſoluendis, vel cui ſoluendæ, & reſiduum tribuatur proc.

§. 41. Quoad expenſas contumaciales, vel quæ aliis à reo reficiuntur, ſi inſtigator adſit, ſiue apertus ſiue ſecretus, qui ipſas fecerit, ipſi inſtigatori procurator Fiſcalis, cui ratione condemnationis ſoluendæ veniunt, reſtituat, vbi vero nullus adfuerit inſtigator, ſatisfacto prius de illis Notarius pro mercede laborum ſuorum, reſiduum dictarum expenſarum (cum non ſit iuſtum reum ex contumacia ſua commodum conſequi debere) eidem procuratori Fiſci perſoluatur. Reos non interroget, nec teſtes examinet, niſi in præſentia Iudicis, & pro aſſiſtentia ſiue examine reorum, vel teſtium, ſiue ad oſtenſam, ſiue ad defenſam, vel alias pro reo inductorum, nihil prorſus accipiat, nec etiam ſui ſubſtituti accipiant, & vbi in termino examinis teſtium non interfuerit, interrogatoria non dederit, teſtes inducti ſine vlteriori dilatione examinentur.

Citationis originalis ...

§. 42. Citatus originalem citationem non poſſit retinere penes ſe vltra diem, ſed illam curſori reſtituere ſequenti die teneatur, illius copia dimiſſa ſi voluerit. In qua citatione pars ad cuius inſtantiam fit, nomen Notarij in cuius officio cauſa tractatur, vel tractari debet, & procuratoris, ſi principalis abſit ab Vrbe, apponere debeat, alioquin dicta citatio nulla cenſeatur, nec ipſum procuratorem Fiſci afficiat.

Capturam nõ committat niſi &c.

§. 43. Non det mandata de capiendo quempiam voce, vel in ſcriptis, niſi vbi adfuerit periculum fugæ, & Iudicis copia incontinenti haberi non poſſit.

Appellet, & deinde Signatura iuuetur de admiſſione vel reiectione ſua appellationis.

§. 44. Et cum ad Signaturam ſpectet cauſam appellationum nomine dicti procuratoris Fiſcalis à ſententiis contra eum latis interpoſitarum reiicere, vel committere; idem procurator appellare non prohibeatur. Verum quoad illarum reiectionem, vel commiſſionem pro cauſarum, & perſonarum qualitate Signatura ipſa occurrentibus caſibus huiuſmodi prouidere poterit, in cuius commiſſionis Signatura citetur prius, antequam ſignetur, pars quæ ſententiam abſolutoriam obtinuit, & aliter Signatura nullius ſit roboris vel momenti.

Superſeſſoriæ cum actum ciuilium non procuret.

§. 45. Et cum officium procuratoris Fiſci principaliter quoad cauſas criminales conſiſtat, in proſecutione vindictæ publicæ non ſe intromittat pro obtinendis inhibitionibus de ſuperſedendo in cauſis ciuilibus, & præſertim prætextu vſurarum, niſi vbi de iure ad eius inſtantiam inhiberi poteſt.

Remiſſoriæ Fiſco, & inſtigatori denegandæ.

§. 46. Nec ei vel etiam inſtigatori concedatur remiſſoria etiam prætextu indulti à felicis record. Paulo III. conceſſi, niſi in caſibus in quibus alias de iure concedi debet.

Literæ pro capiendis indiciis quando dētur.

§. 47. Minus ſi concedantur literæ ad partes pro capiendis indiciis, niſi prius dato aliquo ſummo arbitrio Iudicis à quo impetrantur, & tunc non committantur alteri quam loci ordinario, vel eius Vicario, niſi ſubſiſtente probabili cauſa ſuſpicionis.

Dilationes non ſuæ concedendæ.

§. 48. Nec etiam dilationes non neceſſariæ, nec debito longiores, quinimmo potius ſtudeant Iudices quam primum cauſas expedire, ne rei diutius tædio carceris, vel laboribus, & expenſis fatigati, componere, & ſe redimere cogantur.

Compoſitiones cum quibus tractandæ.

§. 49. Procurator præfatus cum pro debito eius officij curare debeat, vt rei puniantur, non tractet de compoſitione cum ipſis reis, ſed expeditioni cauſarum incumbat, & vbi reus compoſitionem fieri petierit, non fiat niſi cum interuentu Iudicis, & ipſius Procuratoris Fiſci.

Abſolutorum cautiones non requirendæ.

§. 50. Nec ad eius inſtantiam, aut alias ex officio eius abſolutus definitiue à crimine cogatur dare cautionem de ſe repræſentando, vel non diſcedendo ab Vrbe.

Fiſcus ... appellationem ... inſtigator.

§. 51. Non proſequatur cauſam appellationis à ſententia contra eum lata, vbi adſit inſtigator, ſecretus vel apertus, niſi data cautione per eumdem inſtigatorem de reficiendo expenſas, tàm prioris, quam vlterioris inſtantiæ in euentum ſuccumbentiæ.

Fiſcus ... cauſa ... .

§. 52. Non audiatur Fiſcus proteſtando cauſam, quæ agitur inter priuatos, non cepcam ... ipſo citato ... prætextu intereſſe ipſius, niſi de illo inco. tinenti, ... tum iudici ſufficere videbitur docuerit.

F... ...

§. 53. Et vt delicta impunita non remaneant, interueniat etiam in curia de Sabellis, Ripæ, ac Burgi. Et cum ſit Fiſci, & Cameræ Apoſtolicæ Procurator generalis, rationi conuenit, vt de omnibus criminibus, & cauſis Fiſcum ipſum tangentibus notitiam habeat.

Fiſci facultate deputandi ſubſtitutos.

§. 54. Propterea ad eum ſpectet Procuratores Fiſcales vti eius ſubſtitutos in terris S.R.E. deputare quos Legati etiã de latere cum literis patentibus dicti Procuratoris Fiſcalis ad eorum officia admittere teneantur, & admitti faciant. Qui ſubſtituti ſub pœna priuationis eorum officij, ac aliis arbitrio noſtro imponendis, ipſum Procuratorem generalem de omnibus Fiſcum ipſum concernentibus, & præſertim, de ſententiis tàm abſolutoriis, quàm condemnatoriis certiorem facere debeant.

Prohibitione participando cum eis.

§. 55. Caueat autem idem Procurator generalis, ne à dictis eius Subſtitutis, ſiue pro ſubſtitutione facienda, ſiue quauis alia ratione, vel cauſa quicquam recipiat, ſed omnia emolumenta eiſdem Subſtitutis libere, & integre dimittat.

§. 56. Procu

Fiſci Capitolini Statutum.

§.56. Procurator Fiſci Curiæ Capitolinæ, in omnibus & per omnia illud idem obſeruet, quod Cameræ noſtræ Apoſtolicæ Procurator, quoad ea videlicet capitula ſuperius adnotata, quæ ipſum etiam concernere, & ſibi conuenire poſſint.

Pœnarum inflictione in contrauenientes.

§.57. Et ſi plus vel à perſonis ſupra prohibitis, aut alias quam vt ſupra adnotatum fuit, omnes ſupradicti receperint, vel ſuper hoc contrauenerint, maiores Iudices, & Aduocati ſententiam excommunicationis, & arbitrij noſtri pœnas, inferiores autem & omnes alij ſupradicti vltra dictam excommunicationis ſententiam, etiam priuationis officij pœnam incurrant, & alias arbitrio noſtro puniantur.

Taxa à Notarijs ſeruanda.

§.58. Notarij Curiarum ſupradictarum, tàm criminalium, quàm ciuilium cauſarum non exigant, niſi iuxta taxam eis præſcriptam, & ſi plus exegerint, pro prima vice, viginti quinque, pro ſecunda quinquaginta, & pro tertia centum ſcutorum, & priuationis officij, ac etiam corporales arbitrio Iudicum imponendas pœnas reſpectiue incurrant. Quam taxam in vulgari ſermone ſcriptam in eorum officijs, ſub eiſdem pœnis appenſam, ita quod ab omnibus legi poſſit, habere teneantur.

Officiorū Notariatuum attendēdo.

§.59. Exerceant eorum officia per ſeipſos, nec illa attendent ſine licentia Iudicum, exceptis Notarijs Gubernatoris, Burgi, de Sabellis, Ripæ, Turris Nonæ, & Ripettæ, ac Capitolinis, qui nullo modo illa ſine expreſſa licentia noſtra etiam in ſcriptis obtenta attendare poſſint.

Subſtitutis per eos recip. cau.

§.60. Nec ſubſtitutos recipiant, niſi ab ipſis Iudicibus approbatos, pro quibus ad damna, & intereſſe quæ illorum culpa partibus euenerint, etiam ſi ipſos exhibuerint, & ſoluendo non fuerint, teneantur, & obligati ſint.

Actus prohibitus a duobus ſcutis infra. Regiſtra ſecundum iuxta Motum proprium qui eſt inf. in conſt. 106.

§.61. Nihil ſcribant in cauſis à duobus ſcutis infra ſine ſpeciali licentia Iudicum.

§.62. Non conficiant regiſtra, niſi iuxta formam noſtri Motus proprij, nec illa vel etiam extractus in cauſis ordinariis, etiam vtraque ſeu altera partium petente, niſi de Iudicum licentia in ſcriptis obtenta, vel niſi acta eſſent ad alium Iudicem tranſportanda. In cauſis tamen excedentibus ſummam ducentorum ſcutorum, dummodo non ſint cauſæ mercedum, & miſerabilium perſonarum, vel alias tales in quibus executiue proceditur, ſi commiſſiones ſuperuenerint, regiſtra conficere poſſint, ſeruata ſemper in reliquis forma dicti Motus proprij noſtri.

Copiæ indiciorum.

§.63. Nec pro copia indiciorum, quàm effectualiter reo non dederint, quicquam percipere, niſi loco arrhæ habeant, & vbi reus amplius ipſam copiam habere noluerit, etiam quod arrham dederit, ab ipſo non exigant niſi pro rata copiæ confectæ.

Notariorum Capitolij numero, & electione &c.

§.64. Notarij Capitolini deſeruientes Collateralibus Senatoris pro actuarijs non poſſint eſſe vltra numerum viginti; nec recipi niſi ſeruata forma Statutorum, ſed ad dictum numerum reducantur ad electionem Senatoris, & Conſeruatorum, & per ſe ipſos coram Collateralibus acta conſcribant, nullumque aliud officium Notariatus in alia quauis Curia obtineant.

Taxa ciuilē. Quā vide in Statut. lib. 3. c. 93. & ſeqq. Et in cōſt. 45. Pauli V.

§.65. Et tàm ipſi, quàm ceteri Notarij Curiarum Capitolij, ac etiam Scriba Senatus, & Secretarius Conſeruatorum, pro eorum mercede non accipiant vltra taxam eis à Statutis limitatam, & vbi non ſit à Statutis limitata iuxta taxam Notariorum cauſarum ciuilium Gubernatoris accipiat, excepto Notario Magiſtrorum viarum, qui indiſtincte exigere poſſit ſecundum dictam taxam Notariorum Gubernatoris.

Protonotarij & Notarij criminalis Capitolij taxa.

§.66. In criminalibus vero Protonotarius, & Notarius maleficiorum Senatoris taxam Notarij in criminalibus d. Gubernatoris, prout, & Notarij aliarum Curiarum, etiam Auditoris, & Vicarij obſeruent & nihil vltra quocumque prætextu accipere audeant.

Extractuum taxatione. Tu vide Stat. lib. 1 cap. 16.

§.67. Non deferant Notarij præfati Capitolij extractus ad Iudices, niſi prius per Correctores, aut per vnum ex eis viſi taxati fuerint, & nihil præter arrham ante dictam taxationem recipere poſſint, quam taxationem intra terminum vnius diei à receptione dicti extractus correctores abſque vllo præmio faciant.

Notariorum eorundem decedentium ſcripturæ.

§.68. Eorundem Notariorum Capitolij in poſterum decedentium, & etiam defunctorum hæredes, & quicumque alij eorum ſcripturas detinentes, intra quindecim dies ab obitu ipſorum Notariorum, & publicationis præſentium reſpectiuè computandos, dictas ſcripturas, & nomen Notarij cuius fuerint, ſub pœna amiſſionis dictarum ſcripturarum, & illarum emolumentorum, Secretario Conſeruatorum denuncient, & præfatus Secretarius librum teneat, in quo denunciationes huiuſmodi ſcribat.

Rogitus ad referendū prohibitione.

§.69. Nullus ex Notariis etiam Cameralibus, & Auditoris Cameræ, nec eorum ſubſtituti de inſtrumentis, quæ extra iudicium fient ad referendum alteri Notario, ſeu Connotario, ſe rogare poſſint, ſed Notarij principales per ſe ipſos, & eorum ſubſtituti pro ipſis Notariis in quorum officiis commorantur, de inſtrumentis ſe rogent, non autem ad alteri referendum.

Pluriium Notariatuum retentione damnata.

§.70. Nec poſſint Notarij omnium Curiarum ſupradictarum in futurum obtinere plura officia Notariatus in diuerſis Tribunalibus, ſed officia Notariatus huiuſmodi inter ſe incompatibilia cenſeantur.

Et procuratione.

§.71. Et tàm ipſi Notarij, quàm eorum ſubſtituti, non poſſint eſſe procuratores in Curia in qua Notarij ſunt, & officium ſubſtituti exercent.

Conſulum artium ſtatuta.

§.72. Conſules artium quarumcumque obſeruent eorum ſtatuta legitime approbata, ac vſu recepta.

Iuriſdictione que.

§.73. Nec reaſſumant cauſas, præſertim mercedum, & miſerabilium perſonarum coram alioribus Magiſtratibus introductas.

Notariorum Artiū Taxa.

§.74. Et illorum Notarij taxam eis per dicta ſtatuta præſcriptam, & vbi aliqui ipſorum nullam habuerint minorem taxam, aliorum qui illam habuerint ſequantur, & ſecundum illam exigant.

Aſſeſſorumq. eorundem.

§.75. Aſſeſſores autem dictorum Conſulum, ac aliorum officialium Curiæ Capitolij ſalarium non habentes, caueant ne in cauſis minimis, videlicet à quinque ſcutis infra quicquam pro eorum voto, & conſilio, & in alijs non vltra ſportulas dictis ſtatutis taxatas percipiant.

Iudicis Turris Nonæ iuriſdictione.

§.76. Iudex Turris Nonæ non ſe intromittat in cauſis à decem ſcutis ſupra, nec in criminalibus, niſi leuibus & minimis.

Notariorum ipſius taxa.

§.77. Eiuſque Notarius obſeruet tabulam Notariorum Curiæ de Sabellis, cuius Notariatus officium per obitum illud nunc obtinentis extinctum ſit, & ſuppreſſum eſſe cenſeatur, prout in euentum prædictum illud ex nunc prout ex tunc ſupprimimus.

Curſorū Papæ taxa pro citationibus, &c.

§.78. Curſores noſtri pro qualibet citatione, inhibitione, vel quauis alia intimatione cuiuſlibet actus iudiciarij non exigant vltra bolon. duos, niſi forſitan executio citationis, vel alterius actus iudiciarij huiuſmodi facienda eſſet in loco ſatis diſtante à Tribunalibus Vrbis, quo caſu exigere poſſint bolendinos quatuor, & non vltra, & loca intelligantur eſſe diſtantia, ſi executio ſit facienda in regione Tranſtiberim, Montium, Triuij, & prope Eccleſiam B. Mariæ de Populo, & ſi extra mœnia Vrbis, in illius tamen ſuburbijs non vltrà carlenum vnum. Pro citatione vero, inhibitione, vel intimatione ſimili contra Epiſcopos & Prælatos, ac alias perſonas qualificatas, & procuratorem Fiſci facienda, non vltra bolendinos quinque. Pro ſubhaſtatione quorumcumque pignorum, tam mobilium, quàm immobilium exigant ſimiliter, prout hactenus exigere conſueuerunt. Nec aliquis ipſorum, pro ea intimatione, in qua parti intimatur mandatum procuræ eſſe in actis productum, vel procuratoris in cauſis eſſe reuocatos, vltra iulium vnum percipere audeat. Minus officium ipſorum cuiquam impartiri doloſe recuſent, ſeu differant. Nec etiam ſub prætextu modicæ mercedis, vel ob id quod maiorem habere vellent. Et quia de cetero in cauſis tot commiſſiones quot hactenus fieri conſueuit, pro reformatione Signaturæ noſtræ de proximo publicanda fieri prohibemus, pro prima commiſſione, per quam ſcilicet cauſa coram aliquo iudice introducitur exigant bolendinos quinquaginta, pro alijs vero, ſi quæ in cauſa ſuperuenerint, carlenos duos Cancellariæ. In reliquis autem obſeruent in omnibus, & per omnia normam eis à Concilio Lateranen. traditam, nec præmiſſis in aliquo contrauenire præſumant, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, & priuationis officiorum eo ipſo incurrenda.

Mandatariorum taxa pro citationibus, &c.

§.79. Mandatarij quarumcumque Curiarum non exigant vltra bolendin. vnum pro citatione, niſi ſit citatio facienda in longinquis locis ab eorum Curijs, quo caſu exigant duos, & non vltra. Illud idem faciant in intimatione

intimatione cuiuſlibet ſequeſtri, monitorij, inhibitionis, decreti, & cuiuſcumque actus iudiciarij, exceptis citationibus faciendis contra fiſcum, pro quibus exigere poſſint bolendinos tres. Pro ſubhaſtatione, & deliberatione pignorum, ſiue rerum & bonorum mobilium, & immobilium, vſque ad ſummam trium ſcutorum, bolendinum vnum pro quolibet ſcuto, ab inde ſupra bolendinos duos pro quolibet ſcuto, ita tamen quod vltra vnum ſcutum non exigant pro quacumque ſumma, etiam quod res ſubhaſtatæ, & deliberatæ ad magnam ſummam aſcendant.

Barigelli, & executorum taxa.

§. 80. Barigellus, & executores quarumcumque Curiarum, ac cuſtodes carcerum, obſeruent in omnibus, & per omnia tabulam nouiſſime a Camerario noſtro editam, ſub pœnis in ea contentis.

Eiſdem poteſtas circa fraudes Artiſtarum.

§. 81. Idemque Barigellus, & ceteri executores contra committentes fraudes, quas inuentiones vocant, eo modo vt extraordinarij, & alij Curiæ Capitolij, & Conſeruatorum executores faciunt, ad executionem procedere poſſint, dummodo in fraude deprehenſos ad ipſos Conſeruatores deferant, & deducant, habeantque partem pœnarum huiuſmodi inuentionum, prout & dicti Extraordinarij. Nec etiam quiſpiam, qui executionem non fecerit, prætextu quod facta fuerit executio ab eo executore, à quo fieri non poterat, vel in loco in quo certus executor deputatus erat, aliquid prorſus à partibus contra quas executio facta fuerit, ſuo pœna furti, exigere audeat.

Pœnarum inflictio in Notarios Conſul. Aſſeſſores [illegible] contrauenientes.

§. 82. Si quis vero ex Notariis, & Conſulibus, ac illorum Aſſeſſoribus, aliquid contra præmiſſa eos reſpectiuè concernentia, in quibus ſpecialiter pœna adiecta non ſit, admiſerint, præter excommunicationis ſententiam, quam ipſo facto incurrere volumus, etiam pecuniariis, & corporalibus pœnis quoad Notarios & Cancellarios Curiarum præfatarum ipſorum Iudicum, & quoad Conſules, & illorum Notarios, & Aſſeſſores, Conſeruatorum arbitrio affic antur.

A pauperibus nihil exigi prohibetur.

§. 83. Et nihilominus omnes, & ſinguli ſupradicti in hac noſtra conſtitutione comprehenſi, ſciant & ſane intelligant, id quod ſibi in quibuuis caſibus accipere conceſſum extitit, ad pauperes & impotentes nullo modo extendi, à quibus aliquid prorſus accipi poſſe ſub pœnis ſuperius reſpectiuè expreſſis omnino prohibemus.

Clauſula derogatoria.

§. 84. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, legibus, ac Vrbis, & Rom. Curiæ præfatarum ſtatutis, etiam iuramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtylis & cóſuetudinibus, quos & quas per præſentes improbamus, priuilegiis quoque indultis, & litteris Apoſtolicis, officiis & illorum officialibus ſupradictis per quoſcumque Rom. Pontif. prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos contra præmiſſa, vel aliquod præmiſſorum forſan hactenus conceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſerti forent pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes, quoad præmiſſa duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceterisque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§. 85. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, ſtatuti, ordinationis, voluntatis, prohibitionis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem, &c.

D. P. Anno 3. die, 1. Iunij

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. Kal. Iulij Pont. noſtri anno tertio.

Papæ ſubſcr.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

Cardinalium ſubſcriptiones.

Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Oſtien.
Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Portuen.
Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Tuſculanus.
Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Praneſtin.
Ego Chriſtoph. Card. Epiſc. Sabin. Triden.
Ego Otho Card. Auguſt. Epiſc. Albanen.
Ego R. Card. Sancti Angeli, Maior Pœniten.
Ego Ti. Card. Criſpus.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
Ego Iac. Card. Puteus.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis,
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Io. Card. Reomanus.
Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
Ego I. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Clemens Card. Aracæli.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego Aloyſius Card. Cornelius.
Ego Bernardus Card. Saluiatus.
Ego Ph. Card. Atri.
Ego M. Ant. Card. Amulius.
Ego Gi. Ia. Ant. Card. Camerarius.
Ego N. Card. de Sermoneta.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego Fr. Card. Gonzaga.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. N. Ieſu Chriſti 1563. indict. 6. die vero 20. menſis Ianuarij, Pontif. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij Diuina prouide tia Papæ IV. Anno 4. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt in valuis S. Io. Lateran. et Principis Apoſtolorum ac Vrbe, necnon in acie Campi Floræ, per nos Io. Gerardum, & Iulium Paruum prælibati Sanctiſſ. Domini noſtri Papæ Curſ.

Petrus Valerius Mag. Curſ.

LIX.

Reformatio Referendariorum Signaturæ Iuſtitiæ Romani Pontificis, & ordinationes à Iudicibus Romanæ Curiæ obſeruandæ.

Referendariorum huiuſmodi priuilegia, vide ſupra in Pauli III. conſtitut. 23. Debita. *& infra in Sixt. V. conſtitut. 41.* Quemadmodum. *vbi idem Pont. numerum & qualitates Referendariorum præfinuit.*

Officium autem vtriuſque Signaturæ, Sede Romani Pont. vacante, ſinere iuſſit idem Pont. infra in conſtit. 63. *In eligendis.* Et quoad commiſſiones ſignatas in cauſis Fiſcalibus, vide eumdem ſupra conſtit. 52. *Et præclara.* & conſtitutionem hanc præcedentem. Et in cauſis Fabricæ S. Petri de Vrbe vide in bulla Pij V. conſt. 95. *Et ſi omnium.* Et quod hæc ſignatura non ſe extendebat in cauſis Cameralibus, declarauit Clem. VIII. infra in ſua conſt. 65. *In conferendis.* Eiuſque reformationem vide in Pauli V. conſt. 71. *Vniuerſi.* §. 1.

Edita A.D. 1562.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius reformationis.

CVm nuper nos generali officiorum, & Tribunalium Romanæ Curiæ pro abuſibus extirpandis, ac vniuerſali in ea litigantium commoditate, reformationi intenderimus, & prouiderimus, Cupientes eorumdem litigantium indemnitati in totum conſulere, ac vt celerius lites terminentur prouidere, valde opportunum, immo neceſſarium eſſe cenſuimus etiam Signaturam Iuſtitiæ, à qua plerúque hi qui lites in longum protrahere, alioſque diutius & grauioribus impenſis defatigare quærunt, cauillationibus & verſutiis diuerſa reſcripta, aut ſuperflua, aut dilationem inducentia extorquent reformare. Idcirco pro illius reformatione, viſis & etiam mature diſcuſſis, nonnullis per dilectos filios Referendarios noſtros adinuentis, & coram nobis etiam in præſentia nonnullorum ex venerabilibus fratribus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus propoſitis, de eorumdem, ac ceterorum fratrum noſtrorum conſilio, hac in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus.

De Commiſſionibus reiectis in Signat. Iuſtitiæ.

§. 1. Quod nullus ex dictis Referendariis propoſitas, & reiectas in Signatura Iuſtitiæ commiſſiones, in Signatura Gratiæ coram nobis propoſitere audeat, niſi talis ſit materia, quæ ſcientiam noſtram requirat, aut quæ per Signaturam Iuſtitiæ ad eamdem Signaturam Gratiæ remiſſa fuerit.

§. 2. Nec

Auocatoriis & alijs præiudicialibus.

§. 2. Nec in antiquis ac arduis materiis in quibus plures hinc inde expeditæ fuerint commiſſiones, & in auocatoriis à prioribus iudicibus, & quouis modo præiudicialibus, manum apponere niſi ipſius citata coram eo parte intereſſe habente.

Præinſertarū reformatorum.

§. 3. Et cum agitur de reuocatione, aut moderatione alicuius præinſertæ, ſimiliter manum non apponat, niſi in præinſerta appoſitum ſit nomen Referendarij, qui illi manum appoſuit, vt rationē reddere, & eam iuſtificare poſſit. Nec etiam reformatio ſiue moderatio eiuſdem præinſertæ ab habente Signaturam Iuſtitiæ, niſi nomen Referendarij, vt præmittitur, in ipſa præinſerta appoſitum fuerit, aliquo modo ſignetur.

Appellationū commiſſionib.

§. 4. Nec manus in commiſſionibus appellationum ab interlocutoriis, niſi expreſſo releuanti grauamine. Nec cum appellatur à definitiua cū clauſula, aut vim definitiuæ habere, niſi res adeo exprimatur, vt videat Referendarius, an tale ſit grauamen, quod per definitiuam reparari non poſſit. Et ſi in commiſſione appoſita fuerit clauſula, cum toto negotio principali, tunc addatur, iuſtificato tamen dicto grauamine.

Nullitatumq; & attentatorum, &c.

§. 5. Abſtineant vlterius Referendarij ab appoſitione manuum in commiſſionibus nullitatum, & attentatorum, niſi exprimantur nullitates ex defectu iuriſdictionis, citationis, vel mandati, & ipſa attentata. Et pariter in illis in quibus narratur, pronunciatum fuiſſe prout in cedula.

Prorogationis fatalium Ad quod vide hic infra.

§. 6. Nec etiam manum apponant in commiſſionibus prorogationis fatalium, niſi in quibus prima vice ipſa prorogatio petitur, illas vero commiſſiones in quibus pro vlteriori prorogatione ſupplicatur, in Signatura noſtra gratiæ proponant.

Criminalibus & matrimonialibus.

§. 7. Cauſæ criminales, & matrimoniales non inferioribus Epiſcopis, & in terris Eccleſiæ, cauſæ criminales clericorum in ſacris conſtitutorum Ordinario, reliquorum vero clericorum, & laicorum, locorum Gubernatoribus committantur.

Reformatio in cauſis reſtit. in integr. nullitatum, & attentatorum.

§. 8. Et vt lites quanto citius fieri poſſit, ac minori partium diſpendio expediantur, decernimus, quod quilibet Iudex cui cauſæ reſtitutionis in integrum, nullitatis & attentatorum, de cetero committentur, poſſit abſque ſpeciali commiſſione præfigere terminum ad docendum de cauſis reſtitutionis, ac de ipſius nullitatibus, ſeu attentatis, & eo lapſo & non docto, ad negotij principalis expeditionem procedere.

Terminorumq; reiteratione.

§. 9. Similiter quilibet Iudex in quibuſlibet cauſis coram eo introductis, & introducendis, & etiam Auditor Rotæ, in cauſis extra Rotam commiſſis, poſſint omnes terminos ſubſtantiales in vim commiſſionis à fel. rec. Innocentio Papa VIII. prædeceſſore noſtro quam ad omnes Iudices, & etiam Auditores in cauſis præmiſſis tenore præſentium extendimus, abſque alia ſpeciali commiſſione reiterare.

Expenſarūq; taxatione.

§. 10. Quodque ab exceſſiua taxatione expenſarum, ſemel tantum appellatio committatur, & duæ ſententiæ habeant vim trium.

Cauſis quoque diſcuſſionum De iis vide in Clem. VIII. conſt. 10.

§. 11. Cauſæ diſcuſſionum inter creditores, & hæredes defuncti, ſeu alterius debitoris, de cuius bonis inter ipſos creditores agitur, intra tres meſes, quoad præſentes, quoad abſentes vero citra montes intra ſex menſes, vltra autem intra nouem expediantur, & nullo modo niſi ex magna cauſa, & per Signaturam noſtram Gratiæ inſtantia prædicta prorogetur.

Aditione hæreditatis, & confectione inuentarij.

§. 12. Et à die obitus debitoris intra duos menſes hæredes præſentes, abſentes autem citra montes intra quatuor, vltra vero montes intra ſex inuentarium conficere, & an velint hæreditatem adire deliberare teneantur.

Diſcuſſionum cauſis pendentibus, credita liquida executioni mandentur.

§. 13. Et interim Iudices coram quibus cauſas diſcuſſionis huiuſmodi pendere contigerit, bona ipſius debitoris defuncti, vel decoctoris debitoris creditoribus habentib. credita certā liquida interim recepta idonea cautione de reſtituendo habentibus priora, & potiora, & contribuendo habeat æqualia iura conſignari mādent, & faciāt.

Decretum irritans.

§. 14. Si quis autem conſtitutioni noſtræ huiuſmodi in aliquo contrauenerit, indignationis noſtræ, ac alias arbitrij noſtri pœnas eo ipſo incurrat. Et nihilominus commiſſiones contra tenorem præſentium ſignatæ, nullius ſint roboris, vel momenti, ac per præoccupationem extortæ cenſeantur, illiſque Iudices quibus eas præſentari contigerit, minime parere teneantur. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Clauſula derogatoria.

§. 15. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§. 16. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

D. P. Anni. die 31. Iunij.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. Kal. Iulij Pont. noſtri anno tertio.

Papa ſubſc.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

Cardinalium ſubſcriptiones.

Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Portuen.
Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Tuſculanus.
Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Prenestin.
Ego Chriſtoph. Card. Epiſc. Sabin. Triden.
Ego Otho Card. Epiſc. Auguſt. Albanen.
Ego R. Card. Sancti Angeli, Maior Pœniten.
Ego Ti. Card. Criſpus.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Io. Card. Reumanus.
Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
Ego F. M. Card. Alexandrinus.
Ego Clemens Card. Aracœli.
Ego Iac. Card. Sabellus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego Aloyſius Card. Cornelius.
Ego Bernardus Card. Salniatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego M. Ant. Card. Amulius.
Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.
Ego Alexand. Card. Farneſius Vicecanc.
Ego Gui. Aſc. Card. Camerarius.
Ego Iul. Card. Vrbinas.
Ego Card. Simoncellus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego Fr. Card. Gonzaga.
Ego Ind. de Auaios Card. Aragonius.

Declaratio dictæ Reformationis circa prorogationes fatalium.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

Cauſa huius declarationis.

CVm nuper noſtris literis, quæ ſuper reformatione Signaturæ edidimus, inter cetera caueatur, quod prorogationes fatalium non niſi ſemel à Signatura Iuſtitiæ concedi poſſent, ſperantes infra prima, vel ſaltem ſecunda fatalia, cauſas decidi, & terminari poſſe. Cumque vt accepimus, tām propter cauſarum multitudinem, quam etiam propter illorum impericiam, ſit quodammodo impoſſibile id fieri, & propter eandem cauſarum multitudinem, contingere poſſe Signaturam noſtram quandoque totam impediri in prorogationibus prædictis.

Declaratio quod Signatura Iuſtit. concedat prorogationem fatalium iuxta eius ſolitum non obſtante præmiſſa reformatione.

§. 1. Igitur cupientes non ſolum publicæ vtilitati, ſed etiam commoditati ſalubriter prouidere Motu ſimili decernimus, ſtatuimus, & ordinamus, eorumdem fatalium prorogationem, in quibuſuis cauſis a noſtra Signatura Iuſtitiæ, prout ante dictarum noſtrarum literarum editionem, fieri conſueuit, concedi. Et quatenus poſt emanatas à nobis literas ſuper reformatione Signaturæ Iuſtitiæ vſq; in diem publicationis præſentis noſtri

Motus

Motus proprij inſtantia, ſeu fatalia alicuius cauſæ lapſa fuerint, defectu prorogationum, partes litigantes læſas aduerſus peremptorium inſtantiæ, ac fatalium huiuſmodi in integrum arbitrio dilecti filij noſtri Ludouici tit. S. Cyriaci in Thermis presb. Card. Simonetæ nuncupati, dictæ Signaturæ Præſidentis, reſtitui poſſe, & indulgeri, & taliter conceſſas, & indultas ſuæ firmitatis robur obtinere, perinde ac ſi dictæ noſtræ literæ talem clauſulam non habuiſſent, illis aliter in ſuo robore permanſuris. Et ſic per quoſcumque Iudices, &c. ſublata, &c. irritum quoque, &c.

Derogatio contrariorum.

§. 2. Præmiſſis ceteriſque in contrarium facien. non obſtan. quibuſcumque.

Declaratio de prorogationibus.

§. 3. Volumus tamen quod in ſecunda ſiue vlteriori prorogatione, & reſtitutione conceden. per dictum Ludouicum Card. adhibeatur diligentia, vt ex cauſa & non aliter, tales prorogationes concedantur, ſuper quo eius conſcientiam oneramus.

Sola Signatura ſufficit.

§. 4. Ad quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & ſumptus illius impreſſi vbique fidem faciat in iudicio, & extra, attento quod in Vrbe.

Papæ ſubſc.

Placet Motu proprio. I.

LX. Confirmatio Militiæ Ordinis Sancti Stephani, à Coſmo Medices Florentiæ, & Senarum Duce, de licentia huius Pontificis nuper inſtitutæ, ſub regula Sancti Benedicti cum exemptionum, & indultorum conceſſione.

Hanc licentiam habuit Coſmus die 1. menſis Octob. 1561. quam vti hic ſufficienter relatam prætermiſi. Et idem Coſmus Magnus Dux Hetruriæ creatus fuit à Pio V. vt in eius conſt. 88. Romanus. *Et deinde Franciſcus eius filius quædam Hoſpitalia pro hac Militia obtinuit à Sixt. V. vt in eius conſtit.* 65. Præclara. *Prout & Ferdinandus alter filius (omnes Magni Duces) ab eodem Sixt. impetrauit pro Militibus etiam bigamis, & habitum clericalem non deferentibus, facultatem retinendi, & transferendi penſiones, vt in altera eius conſtitut.* 104. Circumſpecta. *Et nuper Paul. V. ampliauit infra in eius conſtitut.* 46. Dum generoſa.

Data An. D. 1562.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

HIs quæ pro Religionis propagatione, & fidei catholicæ defenſione ac animarum ſalute, prouide facta eſſe noſcuntur, vt firma perpetuo, & illibata perſiſtant, libenter Apoſtolici muniminis robur adiicimus, ac illa de nouo concedimus, & deſuper diſponimus, prout catholicorum Principum nobis, & Apoſtolicæ Sedi deuotorum pia vota expoſcunt, & id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Coſmus Medices Floren. & Senarum Dux, licentiam à Pont. obtinuit inſtituendi aliquam Militiam vt hic.

Hanc licentiam habuit vt supra in rubr.

§. 1. Dudum ſiquidem pro parte dilecti filij Nobilis viri Coſmi Med. Florentiæ, & Senarum Ducis nobis expoſito, quod ipſe ad Dei laudem, & gloriam, ac fidei catholicæ defenſionem, Mariſque Mediterranei ab infidelibus tuitionem, ac poſteritatis ſuæ decus & honorem, cupiebat vna Militiam ſub certo approbato Ordine per eum eligendo cum dote competenti ex ſuis propriis bonis aſſignanda, pro vno Magiſtro, ceteroque Militum numero, ad aliarum in Hiſpaniis, vel alibi rite inſtitutarum Militiarum inſtar, in eius Dominio erigere, ſi ſibi ad id noſtra, & Sedis prædictæ licentia ſuffragaretur. Nos præfato Coſmo Duci, vt ad Dei honorem, & gloriam, alioſque effectus præmiſſos, in dicto dominio, & loco, ac æde ſacra ſibi bene viſis, vnam Militiam ſub regula Sancti Benedicti, vel alterius approbati Ordinis, ac ſub inuocatione, & cum inſigniis de quibus ſibi videretur decentibus, poſtea priuilegiis, facultatibus, & indultis, à nobis, & dicta Sede decorandam, cum dote conuenienti per eumdem Coſmum Ducem arbitrio ſuo, vt præfertur, aſſignanda, pro vno Magiſtro, qui videlicet ipſe Coſmus quoad viueret, & deinde pro tempore exiſtens Florentiæ Dux eſſe deberet, & certo Militum per ipſum Magiſtrum pro tempore exiſtentem, tàm à primæua erectione huiuſmodi, quàm ex nunc deinceps perpetuo inſtituendorum, ac habitu regulari donandorum, & ad regularem Ordinis huiuſmodi profeſſionem admittendorum numero, ſub eiuſdem Magiſtri obedientia, ac cum pactis, capitulis, conditionibus, & ſtabilimentis, per dictum Coſmum Ducem edendis, & per nos & dictam Sedem poſtmodum approbandis, ad aliarum Militiarum prædictarum inſtar, ſine tamen alicuius præiudicio erigere, & inſtituere ac pro Militiæ Militumque præfatorum ſalubri directione, quæcumque ordinationes, & ſtatuta per nos, vt præfertur, confirmanda, condere poſſet, licentiam & facultatem per alias noſtras in forma breuis literas conceſſimus.

Erexit tamen Militiam S. Stephani sub reg. S. Bened. & condecentes prouentus aſſignauit.

§. 2. Cum autem ſicut accepimus, idem Coſmus Dux omnipotentem Deum, vt chriſtianum decet Principem, honorare, proximo prodeſſe, vitamque beatam promereri deſiderans, in immenſæ Maieſtatis diuinæ, ac glorioſiſſimæ Dei genitricis, ſemperque Virginis Mariæ, totiuſque cœleſtis Curiæ gloriam & honorem, earumdem literarum vigore, vnam ſub inuocatione, & protectione Beati Stephani Militiam Militum S. Stephani nuncupandam, ſub regula eiuſdem Sancti Benedicti erexerit & inſtituerit, illique nonnullos fructus, redditus, & prouentus, ac bona pro eius dote aſſignauerit, volueritque quod eius Milites præfati in ſua receptione, charitatem, caſtitatem coniugalem, & obedientiam expreſſe profiterentur.

Charitatem, & coniugalem caſtitatem, & obedientiam Milites expreſſe profiteri iuſſit.

§. 3. Charitatem nempe cui tanquam ſolidæ baſi militia ipſa innitereetur, honorem Dei rebus vniuerſis præponendo, ſacræ Scripturæ præceptis parendo, Sedis prædictæ mandata ſeruando, pro fide catholica pugnando iuſtitiam colendo, pauperibus ſubueniendo, captiuos ab infidelibus vinculis recuperando, & finaliter ſeſe vltroneos cuicumque periculo pro Chriſtianæ Religionis defenſione, & pro eius augmento non ſolum facultates, ſed propriam vitam exponendo. Caſtitatem vero ſiue pudicitiam nullam aliam feminam præter propriam vxorem carnaliter cognoſcendo. Obedientiam autem in omnibus ſibi per Magiſtrum, vel eius Locumtenentem, alioſque Militiæ ſuperiores, iuxta illius ordinationes, & ſtatuta iniunctis, bono & hilari animo diligenter exequendis.

Statuta quæque ſuper huiuſmodi regula condidit. An autē Milites propter inobſeruantiam Regulæ incidant in peccatum vide inf.

§. 4. Ac pro ſalutari Militiæ, Militumque prædictorum regimine, & perpetuitate, quamplura Canones & Statuta, ac ordinationes ſuper ipſorum Militum regula, ſuper Militiæ ſtatutis, & conſtitutionibus, ſuper Militum officio, ac profeſſione, ſuper pœna tranſgreſſoribus regulæ ſtatutorumque infligenda, ſuper modo Milites ad profeſſionem recipiendis, illorum habitu, Eccleſia, & cultu diuino, Hoſpitalitate, communi theſauro, Capitulo generali, Magno Magiſtro, officiis & dignitatibus Militiæ, Militum officio, exercitio, & commendis, contractibus, alienationibus, & locationibus, necnon prohibitionibus & pœnis, ac ſuper aliis prouiſionibus, rebuſque ad diuini nominis cultum, Militiæ decus, Religionis augmentum, & animarum ſalutem facientibus ediderit, atque ſanciuerit, prout in illis, variiſque capitulis deſuper Italico ſermone in vno quinterno diſtincte conſcriptis, ac de noſtro mandato per dilectum filium noſtrum Ioannem Baptiſtam, tit. S. Clementis presb. Cardinalem Cicada nuncupatum diligenter examinatis, ac perlectis, & emendatis, ac per nos manu propria ſubſcriptis plenius continetur.

Hic autē Pōt. erectionem huius Militiæ, ac ſtatuta confirmat.

§. 5. Nos præfati Coſmi Ducis pium, & laudabile inſtitutum, vt pote fidei catholicæ exaltationem, & alia pia opera concernens, plurimum in domino collaudãtes, necnon erectionis, inſtitutionis, ſtatutorum, cano-

num, ordinationum, & capitulorum, ac ſuper illis confecti quinterni prædictorum, & inde ſecutorum, veriores tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, ac ipſum Coſmum Ducem, quem ſpeciali dilectione proſequimur, in hoc ſuo laudabili Militiæ Chriſtianæ promouendæ propoſito confouere, ac ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes. Motu proprio non ad ipſius Coſmi Ducis, vel alterius pro eo nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, erectionem, inſtitutionem, aſſignationem, aliaque omnia, & ſingula, canones, ſtatuta, ordinationes, & capitula prædicta, ac prout illa concernunt, cetera in prædicto quinterno contenta, & inde ſecuta quæcumque, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ex certa ſcientia confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, necnon omnes & ſingulos iuris, & facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, ſupplemus.

Et ipſum Coſmum ac alios pro tempore Ducem Flor. Magnum Magiſtrum illius Militiæ conſtituit, & priuilegia aliorum Militiarum Magiſtris eidem tribuuntur.

§. 6. Et nihilominus potiori pro cautela Militiam prædictam eiſdem modo, & forma quibus per ipſum Coſmum Ducem erecta, & inſtituta eſt de nouo ex ſimili ſcientia eadem auctoritate perpetuo erigimus, & inſtituimus, illique ſic erectæ, omnia & ſingula fructus, & alia mobilia, & immobilia, res & bona illi per eumdem Coſmum Ducem hactenus conceſſa, & deinceps tam per eum quàm alios quoſcumque licite concedenda, etiam perpetuo applicamus, & appropriamus, necnon canones, ſtatuta, & ordinationes, & capitula prædicta de nouo ſtatuimus, & ordinamus. Ac eumdem Coſmum, & pro tempore exiſtentem Florentiæ Ducem in Magnum Magiſtrum eiuſdem Militiæ cum oneribus, prærogatiuis, & facultatibus, quibus alij aliarum Militiarum dicta auctoritate confirmatarum Magiſtri inter ſuos Milites quomodolibet vtuntur, fruuntur, & gaudent, ſimiliter perpetuo conſtituimus, & deputamus, illique prædicta immutandi, & reformandi, ac alia quæcumque ordinationes, & ſtatuta ad eiuſdem Militiæ directionem ſcientia licita, & honeſta, ac ſacris canonibus minime contraria quotiens ſibi videretur condendi facultatem concedimus. Ac præmiſſa omnia & ſingula valida & efficacia fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & per Milites fratres, & alias eiuſdem Militiæ perſonas, aliosque quomodolibet inuiolabiliter obſeruari debere. Ac eoſdem Milites, & religioſos ab illis nullatenus reſilire poſſe, ſed ad illorum obſeruationem teneri, & efficaciter obligatos fore, cenſuriſque, & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis ad id compelli poſſe.

Decretum irritans

§. 7. Et ſic per quoſcumque Iudices quauis auctoritate fungentes ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Executores iuſtitiæ conſtituit deputatio, & ſeruitio.

§. 8. Quocirca venerabili fratri noſtro Epiſcopo Amerin. & dilectis filiis Vicariis venerabilium fratrum noſtrorum Floren. & Piſan. Archiepiſcoporum in ſpiritualibus generalibus, Motu ſimili per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, & quotiens pro parte dicti Coſmi, & pro tempore exiſtentis Florentiæ Ducis fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari. Ac Coſmum & pro tempore exiſtentem Florentiæ Ducem, necnon Milites prætactos, ac alios ad quos ipſæ literæ concernunt, & eis contenta ac ſtatuta, illis pacifice gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 9. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri, qua cauetur, ne quis extra ſuam ciuitatem, vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus & in illis vltra vnam dietam a fine ſuæ diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne iudices a Sede prædicta deputati extra ciuitatem vel diœceſim, in quibus deputati fuerint contra quoſcumque procedere, aut alij vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus non tribus dietis in Concilio generali edita, & quibuſuis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quarumcumque aliarum etiam Hoſpitalis S. Io. Hieroſolymitani Militiarum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis, illis, ac dilectis filiis illarum Magiſtris, conuentibus, & fratribus ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis, clauſulis necnon irritantibus, & aliis decretis etiam motu & ſcientia ſimilibus, ac conſiſtorialiter, etiam per viam contractus, ac vniuerſæ legis, & ad Imperatorum, Regum, aut aliorum Principum inſtantiam, ac aliis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Sanctio pœnalis

§. 14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum confirmationis, approbationis, adiectionis, ſuppletionis, erectionis, inſtitutionis, applicationis, ſtatuti, ordinationis, conſtitutionis, deputationis, conceſſionis, decreti mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Dat. P. A. 3. 1. Februarij.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. Kalend. Februarij, Pontificatus noſtri Anno 3.

Sequitur conceſſio priuilegiorum d. Militiæ.

Edita An. D. 1562.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ALtitudo diuinæ prouidentiæ nullis præſcripta limitibus nullíſque terminis comprehenſa cæleſtia pariter, & terreſtria, ſublimi illa ratione diſponit, & mortalium mentes ad ea, per quæ beneuolentia, & feruenti deuotione Catholicorum Principum ad id tendentium, & quam in nos, & Romanã gerere comprobantur Eccleſiam, mediante, perſonarum quarumlibet ſub regulari obſeruantia degentium optata ſalus vndique prouenire animarum, diuiniuſque cultus ſuſcipiat incrementa, incitat. Vnde nos, quibus meritis licet imparibus, vniuerſalis Eccleſiæ regimen eadem eſt prouidentia creditum, iuxta Sedis Apoſtolicæ officium, pro eorum meritis dexteram in eos liberalitatis noſtræ extendere cenſemus, quo ipſi in perſeuerantia laudabilium operum feruentius animentur quorum exemplo prouocati, ad ſimilia facilius inducantur.

Exemptio à quacumque iuriſdictione Ordinariorum. Tu ad nunc vide moderationem Conc. Trid. ſeſſ. 14. c. 11. & 14. cap. 3. Greg. XIII n. 39. Sal. ....

§. 1. Hinc eſt, quod nos dilectos filios nobilem virum Coſmum Medices Florentiæ, & Senarum Ducem, Magnum Magiſtrum Militiæ S. Stephani ſub regula S. Benedicti, & Conuentum eiuſdem Militiæ in Ducatu Florentiæ per eumdem Coſmum Ducem de licentia noſtra inſtitutæ, ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes, eoſdem & eorum ſingulos à quibuſuis excõmunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis ſi quibus quomodolibet innodati

dati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio non ad eorum, vel alicuius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate omnes, & ſingulos ipſius Militiæ Milites, Priorem, ceteroſque miniſtros Eccleſiæ dicti Conuentus, & alias perſonas, etiam in ſacris, & presbyteratus ordinibus conſtitutas, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque, cum cura & ſine cura beneficia Eccleſiaſtica obtinentes, eorumque beneficia, commendas, res, & bona quæcumque ab omni iuriſdictione, ſuperioritate, viſitatione, dominio, & poteſtate quorumuis Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, aliorumque locorum ordinariorum Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ex certa ſcientia perpetuo eximimus, & totaliter liberamus, illoſque dicto Coſmo Duci, & Magno Magiſtro in ſpiritualibus, & temporalibus, eiſmodo, & forma, quibus in ipſius Militiæ ſtatutis, & ordinationibus continetur, immediate ſubiicimus, & ſupponimus, ita quod ipſi locorum Ordinarij nullam in eos iuriſdictionem, ſuperioritatem, dominium, vel poteſtatem, etiam ratione cuiuſcumque contractus, delicti, vel alterius rei vbicumque ineatur cõtractus, committatur delictum, & res ipſa conſiſtat, exercere valeant, ſed Milites, Prior, & aliæ perſonæ huiuſmodi de iuſtitia, coram ſolo Magno Magiſtro prædicto, vel eius deputato reſpondere debeant. Decernẽtes quoſcumque proceſſus contra illos, vel eorum aliquem, tam per ipſos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios, ſeu quoſuis alios, quam Magiſtrum, vel eius deputatum prædictos, pro tempore factos, & quaſlibet etiam excommunicationis, vel ſuſpenſionis aliaſque ſententias promulgatas nullas, & inualidas, nulliuſque roboris, vel momenti fore.

Facultas recipiendi & transferendi penſiones vſque ad ducat. 200. Hoc approbauit, & extendit Sixt. V. & [illegible]

§. 2. Ac ſingulis Militibus coniugatis, etiam bigamis, aliiſque presbyteris, vt ſingulas penſiones annuas vſque ad ſummam ducentorum ducatorum auri de Camera ſuper quorumuis Cathedralium, etiam Metropolitan. & aliarum Eccleſiarum, monaſteriorum, prioratuum, canonicatuum, & præbendarum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, aliorumque beneficiorum Eccleſiaſticoru, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & quorumuis Ordinum regularium, fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis alias ſibi canonice reſeruandas accumulatiue, cum quibuſuis aliis penſionibus annuis, quas illos ex quouis alio priuilegio Apoſtolico pro tempore percipere contigerit, & continget ad vitam percipere, exigere, & leuare, ac in ſuos vſus, & vtilitatem conuertere, illaſque ad aliquam expeditionem contra infideles accedendo, aut in ea exiſtendo, in toto vel parte, ſimul vel ſucceſſiue quando ſibi videbitur etiam in mortis articulo, in cuiuſuis perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut Canonici Cathedralis Eccleſiæ & in dictæ Militiæ Militum manibus, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Eccleſiaſtica obtinentium, & expectantium fauorem, abſque aliquo poſſeſſorum beneficiorum huiuſmodi habendo conſenſu, transferre, in omnibus, & per omnia perinde prout Militibus S. Pauli, & Piis nuncupatis, per Sedem Apoſt. indultum exiſtit etiam citra Cruciatæ obligationem.

Priuilegium [illegible] de [illegible] modo acquiſitis. Vide Paul. cit. in rubr.

§. 3. Necnon tam illis, quàm ceteris omnibus Militibus, ac Priori, & Miniſtris, etiã presb. & beneficiatis eiuſdem Militiæ, vt de quibuſcumque, tam ſtabilibus, quam mobilibus bonis pecuniarum ſummis, gemmis, & lapidibus precioſis, aliiſque rebus cuiuſcumque qualitatis, & quantitatis, ac valoris exiſtant, per eos etiam ratione beneficiorum Eccleſiaſticorum quorumlibet per eos obtentorum, ac alias vndecumque, & quomodolibet acquiſitis, & ad illos quouis modò ſpectantibus, dummodo quintam illorum partem Conuentui prædicto relinquant, inter quoſcumque conſanguineos filios etiam ſpurios, & alios illegitimos, aliaſque quantumuis incapaces perſonas teſtari, ac alias etiam per codicillos, donatione inter viuos, cauſa mortis, & alia quacumque via, prout ſibi videbitur diſponere, ac illa in pias, & non pias, alias tamen licitas cauſas erogare.

[illegible]

§. 4. Ac Priori Eccleſiæ dicti Conuentus pro tempore exiſtenti, vt quoties ſibi placuerit, Miſſam, ac alia Diuina officia in prædicta aliiſq; dictæ Militię Eccleſiis in habitu Põtificali, cũ mithra, & baculo paſtorali celebrare, ac poſt Miſſam dummodo ibi nõ ſit præſens aliquis catholicus Antiſtes, vel de illius conſenſu, ibidem benedictionem Chriſti populo impartiri, & quàm ille quam ſinguli presbyteri Milites eiuſdem Militiæ vnum curatum beneficium Eccleſiaſticum a dicta Militia dependens, ſeu illi vnitum aut incorporatum, etiam ſi parochialis Eccleſia, vel eius perpetua vicaria fuerit, ſi ad hoc ſufficientes, & idonei fuerint, & beneficium huiuſmodi alias ſibi canonice conferatur, recipere, & retinere, libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore prædictis de ſpecialis dono gratiæ diſpenſamus, ſibique pariter indulgemus.

Milites ob inobſeruantiam Reg. quando peccent.

§. 5. Et inſuper quod nullus ex Magiſtro & Militibus pro tempore exiſtentibus, aliiſque perſonis, dictæ Militiæ propter eius regulam, ſtatuta, & capitula, nunc & pro tempore edita non obſeruata, vel minus rite adimpleta, in [illegible] tale incidat, præterquam in obedientiam, & [illegible] plures commiſſam, & continuatam, & [illegible] rebellionem, & alios caſus peccatum [illegible] ex diuinis præceptis, ſacriſque Canonibus [illegible].

Exemptio eorumdem a ſoluttione decimarum & aliorum onerum.

§. 6. [illegible] Religionis, & Militiæ huiuſmodi bona poſſeſſiones, & fructus, redditus, & prouentus quæcumque, tam per Magnum Magiſtrum commendis, aliiſque beneficiis, & officiis dictæ Militiæ, in illorum inſtitutione, quam deinceps illis, dictoque Conuentui, & eius perſonis quomodolibet aſſignanda, concedenda, & applicanda, in [illegible] aliis decimis, ſubſidiis, aliiſque ordinariis, & extraordinariis oneribus, per nos & Rom. Pont. pro tempore exiſtentes, ac Sedem Apoſtolicam ex quauis cauſa quantumuis neceſſaria, etiam pro Cruciata Sancta, & defenſione contra infideles nullatenus comprehendantur, neque ad aliorum, annatarumque, ſeu illorum dimidiam fructuum, reddituum, & prouentuum beneficiorum, & in illorum prouiſionibus faciendam ſolutionem teneantur, ſed ab illis excepta ſint, & eſſe cenſeantur, niſi ea, quæ hactenus oneribus huiuſmodi fuerint, & de præſenti ſunt obnoxia.

Penſiones ſuper benef. Milit. imponi nõ poſſint niſi pro perſonis dictæ Militiæ.

§. 7. Et quod nulla penſio annua ſuper alicuius cõmendę, vel alterius [illegible] Militię huiuſmodi fructibus ex reſignatione [illegible] Rom. Pont. aut alia quauis probabili cauſa [illegible] in perſona perſonæ dictæ Militiæ, etiam per ipſum Pontificem reſeruari, neque commendæ, & alia beneficia dictæ Militiæ penſionibus huiuſmodi aliter quam vt præfertur onerari poſſint. Et ſi penſiones deſuper aliter aſſignari contingat, aſſignationes ipſæ nullius ſint roboris, vel momenti, nec titulares beneficiorum huiuſmodi ad illarum ſolutiones teneantur, neque ad id cenſuris Eccleſiaſticis aliiſque pœnis compelli poſſint, etiam ſtatuimus, & ordinamus.

Indulg. plen. pro Militibus in expeditione contra infideles, vel hæreticos decedentibus.

§. 8. Propterea vt ipſi Milites Eccleſiæ catholicæ, fideliumque defenſionem contra infideles animo feruentiori, minoríque perdendæ lucis humanæ ſi æternam inde nanciſcendam proſpectant, metu ſuſcipiant, de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, vniuerſis, & ſingulis Militibus, & aliis eiuſdem Militiæ perſonis qui in expeditione, tàm maritima, quàm terreſtri, contra infideles, vel hæreticos nedum hoſtilibus armis, ſed etiam aliquo quouis mortis genere, de peccatis ſuis corde contriti, & ore confeſſi, vel ſaltem ſtatutis à iure temporibus confitendi propoſitum habentibus in virtute fidei Catholicæ deceſſerint.

Indulg. etiam plen. pro viſitãtibus die 2. Aug. Eccl. Conuentus. Hoc intellige, vt hic inf.

§. 9. Ac tàm Militibus & perſonis præfatis, quam quibuſuis aliis vtriuſque ſexus, etiam vere pœnitentibus, & confeſſis, ſeu confitendi propoſitum habentibus, vt præfertur, qui Eccleſiam Conuentus huiuſmodi quæ ſub inuocatione S. Stephani Papæ & martyris eſt conſecranda, in ſingulo die feſtiuitatis eiuſdem S. Ssephani Papæ & martyris ſecunda Auguſti, à primis Veſperis vſque ad occaſum Solis feſtiuitatis huiuſmodi annuatim deuote viſitauerint, ac pro pace inter Principes Chriſtianos confouenda ter orationem Dominicam, & toties, Salutationẽ Angelicam recitauerint, plenariam omnium, & ſingulorum peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem.

Indulg. pro aliqua Militia dondatione.

§. 10. Qui vero de bonis qui ſibi à Deo collatis vnam eiuſdem Militiæ commendam fundauerint, vel dotauerint,

Hoc concedit bus & in conſt. 30. Et §. tint, aut Conuentui, & Militiæ prædictis ad eius ſubuentionem, & onerum illi incumbentium ſupportandorum facilior ſupportatione aliquid iuxta facultatum ſuarum modum piamque intentionem donauerint, vel legauerint, eas omnes indulgentias, quas Hoſpitalis S. Io. Hieroſolymitani benefactores conſequuntur, ſine illorum præiudicio miſericorditer in Domino ſimiliter perpetuo concedimus, & elargimur.

Clauſula præſeruatiua. §. 11. Ac indulgentias, priuilegia, exemptiones, ſtatuta, & alia præmiſſa nullo vnquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis noſtræ defectu notari, vel impugnari poſſe: neque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum, priuilegiorum, exemptionum, ſtatutorum, & aliarum gratiarum ſuſpenſionibus, reuocationibus, limitationibus, aliiſque contrariis diſpoſitionibus à nobis, & ſucceſſoribus noſtris, ac Sede prædicta quauis de cauſa quantumlibet iuſtiſſima pro tempore emanatis, & emanandis comprehendi, ſed ſemper ab illis excepta, & quotiens illa emanabunt, totiens in priſtinum ſtatum reſtituta, & de nouo conceſſa eſſe, & cenſeri.

Decretum irritans. §. 12 Et ſic in præmiſſis per quoſcumque iudices, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his à quocumque quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Quocirca Venerabilibus noſtris Muran, & Aretin. ac Piſtorien. Epiſcopis, per Apoſtolica ſcripta, motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes noſtras literas, & in eis contenta ſolemniter publicantes, dictiſque Coſmo Duci & Magno Magiſtro, ac Conuentu in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra literas, & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari, ac quos literæ ipſæ concernunt, & concernent in futurum, & eorum ſingulos illis pacifice gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque contra earumdem literarum tenorem quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus ſ, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria. §. 13. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri, qua cauetur, ne quis extra ſuam ciuitatem, vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne iudices a Sede præfata deputati extra ciuitatem vel diœceſim, in quibus deputati fuerint contra quoſcumque procedere, aut alij vel aliis vices ſuas committere præſumant. Et de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium nō trahatur, & aliis Apoſtolicis, ac in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon dictæ Militiæ, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus, & naturis, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem ſi alias viſitantibus dictam Eccleſiam erigendam modo præmiſſo aliqua alia indulgentia in perpetuum, vel ad certum aliud tempus nondum elapſum duratura, per nos conceſſa fuerit, præſentes literæ quo ad indulgentiam in eis contentam nullius ſint roboris vel momenti. Quodque beneficia eidem Militiæ conferenda huiuſmodi, debitis propterea non fraudentur obſequiis, & animarum cura in eis, ſi qua illis immineat nullatenus negligatur.

Sanctio pœnalis. §. 14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, exemptionis, liberationis, ſubiectionis, diſpenſationis, indulti, ſtatuti, ordinationis, conceſſionis, elargitionis, decretorum, mandati & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ 1562. Non Iulij, Pont. noſtri Anno 3. *D P. A. 3. die 5. Iulij.*

Decanatus Collegij Auditorum Rotæ Romanæ, cum omnimoda præcedentia, ſpectat ad Auditorem tempore vacationis in Curia præſentem, aut ex cauſa publica abſentem, & extra Curiam à Rom. Pont. deſtinatum. LXI.

Eamdem iam edidit ſanctionem de Decanatu Collegij Cardinalium Paulus IV. vt ſup. in eius conſt. 5. Cum venerabiles.

Alia ad hanc Rotam ſpectantia indicaui tibi hic ſupra conſt. 44.

P I V S E P I S C O P V S, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1562.*

Exordium. DVdum ſiquidem à fel. rec. Paulo IV. prædeceſſore noſtro emanarunt literæ tenoris ſubſequentis. Paulus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam, &c.

Omittitur tenor, quia habes ſup. in ipſius Paul. IV. conſt. 5.

Cauſa huius conſtitut. §. 1. Nos conſiderantes quod dilecti filij cauſarum Palatij Apoſt. Auditores ad cauſas audiendum, & iura reddendum conſtituti, perſonaliter in Rom. Curia reſidere debent, ac eorum in eadem Curia continua reſidentia id exigente, in aſſecutione dignitatum, aliis abſentibus merito præferendi, & amplioribus priuilegiis honorandi veniunt, ex præmiſſis & diuerſis aliis cauſis animum noſtrum mouentibus. Ne in poſterum Decanatus Collegij dd. Auditorum illius occurrente vacatione, in aliquem ex cauſarum Palatij huiuſmodi Auditorem niſi ex cauſis præmiſſis abſentem, & propter abſentiam ſuam, in iniuriam aliorum eiuſdem Palatij Auditorum tunc præſentium deueniat, aut ſuper eodem Decanatu aliquæ controuerſiæ, ſeu diſſenſiones inter ipſos Auditores oriantur.

Definitio quod Decanatus Collegij Auditorum Rotæ Rom. ſpectet ad Auditorem tempore vacationis in Curia præſentem, aut ex cauſa publica abſentem, & extra Curiam à Summo Pontifice deſtinatum. §. 2. Literas prædictas cum decretis, ac omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis, ad Decanatum Collegij Auditorum huiuſmodi, etiam ad hoc vt eiuſdem Decanatus, quem dilectus filius Iulius Oradinus Electus Peruſinus, locum vnius ex cauſarum Palatij huiuſmodi Auditoribus de mandato noſtro tenens, tempore prouiſionis de perſona ſua, & illius præfectionis Eccleſiæ Peruſinæ, tunc certo modo paſtoris ſolatio deſtitutæ per nos nuper Apoſtolica auctoritate factarum obtinebat, & exercebat, per prouiſionem & præfectionem huiuſmodi, non niſi ad dilectum filium Io. Baptiſtam de Rubeis cauſarum Palatij huiuſmodi Auditorem in dicta Curia officium Auditoratus cauſarum huiuſmodi laudabiliter exercendo reſidentem, & alias de Republica benemeritum, ex nunc & de cetero perpetuis futuris temporibus, occurrente vacatione, ad antiquiorem cauſarum Palatij huiuſmodi Auditorem in dicta Curia reſidentem, aut ex cauſa publica abſentem, & extra eamdem Curiam per Romanum Pont. deſtinatum deuenire poſſit. Et Io. Baptiſta, ac poſtquam dictus Decanatus ad eum deuenerit, in d. Curia præſens, aut vt præfertur abſens, & extra dictam Curiam deſtinatus Auditor antiquior præfatus, omnes alios Auditores, etiam antiquiores, ſemper in quibuſuis ſeſſionibus, diſputationibus, votis, & aliis actibus publicis & priuatis præcedat, nec per alios Auditores etiam antiquiores tunc abſentes, etiam ſi poſtmodum incontinenti ad dictam Curiam ſe conferant, & in ea continuo reſideant, ſuper ipſo Decanatu, aut illius ſeſſionibus, vel aliis actibus, ſeu diſputationibus ad eum pertinentibus impediri, aut moleſtari valeat, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine extendimus & ampliamus.

§. 3.

Derogatio contrariorum. §. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtylo Palatij, necnon Collegij Auditorum prætatorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac omnibus illis quæ dictus prædeceſſor in dictis literis voluit non obſtare, ceteriſque contrarijs quibuſcumque.

Sanctio pœnalis. §. 4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extenſionis, & ampliationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis &c.

D.P.A. 3. die 27. Iulij. Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. ſexto Kal. Auguſti, Pontificatus noſtri Anno 3.

LXII. Reuocatio Priuilegiorum quibuſcumque locis Pijs, & alijs conceſſorum, diſpenſandi ſuper irregularitatibus, impedimentiſque matrimonialibus, &c.

Hic idem Pont. reuocauit etiam quæcumque indulta, confeſſionalia, Mare magnum, & ſimilia quibuſcumque regularibus & alijs elargita, in his quæ Conc. Trid. aduerſantur, vt inf. conſt. 94. In principis, *vbi notabo. Et adde conſt. 115. Clementis VIII.* Quæcunque.

Elect. A.D. 1562. *PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. DE commiſſo nobis vniuerſalis Eccleſiæ regimine, ita nos oportet eſſe ſolicitos, vt propenſiore ſtudio caueamus, ne illa quæ hactenus multorum precibus & inſtantijs pro animarum ſalute tam à nobis, quam à noſtris prædeceſſoribus emanarunt, hominum abuſu in grauem cedant animarum iacturam, neve Chriſtifideles cuiuſuis indulgentiæ, peccatorum remiſſionis vel facultatis, aut priuilegij obtentu, procliuiores ad illicita in poſterum perpetranda reddantur, ac nimia veniæ facilitas eis peccandi tribuat incentiuum.

Hic Pont. de prædeceſſorum Fabricæ S. Petri & Hoſpitalis S. Spiritus, & aliorum piorum locorum priuilegia. §. 1. Sane cum nos, auſpice Chriſto, nuper ad generalem Tribunalium Almæ Vrbis, Curiæque noſtræ officiorum omnium debitam, ac ſalubrem reformationem certis tunc rationabilibus cauſis moti proceſſerimus, ac quoſdam qui in illis diuerſimode præter mentem noſtram committebantur abuſus, per noſtram prouidentiam remouerimus, reformationem huiuſmodi inſequentes, in alios etiam hominum ſtatus, non minores ob cauſas dirigere ſaluberrimum eſſe cenſemus. Attendentes igitur quod licet alias nos, ac diuerſi Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, vt Chriſtifideles præfati, ad charitatiua & pia opera exercenda promptiores redderentur, ſicque illorum animarum ſaluti, necnon Fabricæ baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe manutentioni & ſtatui, ac hoſpitalis noſtri Sancti Spiritus in Saxia de eadem Vrbe, ac aliorum piorum locorum, & Confraternitatum commoditati, & pauperum ac miſerabilium, & aliarum perſonarum in eis pro tempore degentium ſuſtentationi, ac opportunæ ſubuentioni rite conſuleretur, ac ex certis tunc expreſſis rationabilibus cauſis diuerſas indulgentias, peccatorum remiſſiones, conceſſiones, gratias, priuilegia, facultates etiam diſpenſandi ſuper impedimentis matrimonialibus, vel alijs quibuſcumque defectibus, & irregularitatibus, & abſoluendi, indulta eiſdem Fabricæ & Hoſpitali, ac illorum Commiſſarijs, Præceptori & Miniſtris conceſſerimus.

Quibus prædicti abutebantur. §. 2. Nihilominus, ſicut non ſine graui mentis noſtræ perturbatione nuper intelleximus, tàm baſilicæ Fabricæ, quàm Hoſpitalis & aliorum locorum, & Confraternitatum Commiſſarij & Miniſtri, huiuſmodi indulgentijs, peccatorum remiſſionibus, conceſſionibus, gratijs, priuilegijs, ac diſpenſandi, vt præmittitur, ac abſoluendi, & alijs facultatibus & indultis ſibi conceſſis prædictis in graue illorum animarum periculum diuerſimode abutantur, ac circa illa, non mediocres committuntur errores, in ſcandalum plurimorum, ac diuinæ maieſtatis offenſam.

§. 3. Nos igitur debitam gregis Dominici curam habere, & ne tales abuſus piorū mentes polluant, ac pie conceſſa, hominū malitia, animarū ſaluti detrimentum afferant, vt par eſt prouidere, quantū in nobis eſt, ſcandalis obuiare, & animarū ſaluti conſulere volentes, necnon indulgentiarum, remiſſionum, conceſſionum, gratiarum, priuilegiorum, facultatum & indultorum Fabricæ, ac Hoſpitali, necnon alijs locis & Confraternitatibus, ac Commiſſarijs, Præceptori, & Miniſtris conceſſorum huiuſmodi veriores tenores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, omnia, & ſingula, indulgentias etiam plenarias, ac peccatorum remiſſiones, necnon conceſſiones, priuilegia, indulta & facultates, etiam diſpenſandi, vt præmittitur, & abſoluendi (non tamen relicta, & hæreditates etiam ad pias cauſas exequi faciendi, & illa, ſeu eorum partem dictæ Fabricæ iuxta tenorem priuilegiorum prædictorum applicandi, necnon Commiſſarios & debitores ipſius Fabricæ ad illi reddendum computa, & ſatiſfaciendum de adminiſtratis, & debitis per eos, prout hactenus fieri conſueuit, cogendi & compellendi Fabricæ, & Hoſpitali prædictis necnon Monialium Spiritus Sancti Venetiarum, aliuſque eiuſdem Sancti Auguſtini, ſeu aliorum Ordinum, tam virorum quam mulierum Monaſterijs, ac Hoſpitalibus, Eccleſijs, capellis, altaribus, confraternitatibus, ſocietatibus, & alijs pijs locis à d. Hoſpitali Sancti Spiritus dependentibus, ſeu in eius membrum, aut grangiam, quauis etiam Apoſtolica auctoritate erectis, ac illorum Præceptoribus, Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, & Priorisſis, Confratribus, ſeu illorum Conuentibus, ac Commiſſarijs, necnon miniſtris, quoad Fabricam videlicet in Italia dumtaxat, quo vero ad hoſpitalia, & monaſteria, confraternitates, & ſocietates, ac alia loca huiuſmodi, tàm in Italia, quam alias vbiuis locorum, ex quibuſuis cauſis, & ad quorumuis etiam Principum quorumcumque inſtantiam, vel eorum intuitu, conſideratione vel contemplatione, etiam Motu ſimili, etiam conſiſtorialiter, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam ſi illa ſub quibuſuis reuocationibus, alterationibus, vel limitationibus, ſimilium vel diſſimilium indulgentiarum, conceſſionum, gratiarum, priuilegiorum, facultatum & indultorum, in toto, vel parte minime comprehenderentur, & quotiens illa reuocari contingeret totiens in priſtinum ſtatum reſtituta eſſent, & eſſe cenſerentur, irritanti etiam decreto deſuper forſan adiecto, ac cum alijs quibuſuis clauſulis quomodolibet conceſſa, ac iteratis vicibus approbata & innouata (præterquam quoad ea in quibus iam ſuum ſortita ſunt effectum) Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, perpetuo reuocamus, caſſamus, annullamus, irritamus, & viribus vacuamus. *Hic ideo Pont. generaliter ea reuocat, & tamen quoad Fabricam relicta tangit.*

Prohibitio eis de cetero vtenda. §. 4. Diſtrictius inhibentes eiſdem Præceptoribus, Abbatibus, Abbatiſſis, Conuentibus, Confratribus, & Miniſtris cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis & conditionis exiſtentibus, ac etiam Archiepiſcopali, Epiſcopali, aut alia maiori dignitate fungentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, & indignationis, necnon excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ne de cetero indulgentijs, conceſſionibus, gratijs, facultatibus, etiam diſpenſandi, vt præmittitur, & abſoluendi priuilegijs & indultis prædictis vti, ac de illis ſe intromittere quoquo modo audeant ſeu præſumant. Ac decernentes ex nunc irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contrarijs derogat. §. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis necnon quibuſuis priuilegijs, indultis, & literis Apoſtolicis forſan in contrariū, etiam Motu & ſcientia ſimilibus, etiam per nos conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus illorum omnium veriores tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus ceteriſque contrarijs quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari

municari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenã & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel ſpeciali cuiuſcumque tenoris exiſtat per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectus huiuſmodi gratiæ impediri valeat, vel quomodolibet differri, & de qua, cuiuſque toto tenore, habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Vides danda tranſumptis bullæ.

§. 6. Vt autem præſentes literæ ad cunctorum notitiam deueniant, volumus, & mandamus illas in dictæ baſilicæ valuis, ac acie Campi Floræ affigi, vt hi quos literæ ipſæ concernunt, ſeu concernere poterunt, quomodolibet in futurum, quod ad ipſorum notitiam non peruenerint, vel illas ignorauerint quominus eos arctent, perinde ac ſi perſonaliter intimatæ forent, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel ignorantiam allegare, cum non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum.

Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

Dat. P. A. 3. die 19 Sept.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562, 13. Kal. Octobris, Pontificatus noſtr. Anno 3.

LXIII. Ordinationes pro tempore Sedis Apoſtolicæ vacantis, circa electionem Summi Pontificis, & obſeruantiam Conclauis. Declarationeſque Iuriſdictionum Collegij Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, Camerarij, & Clericorum Cameræ Maioris Pœnitentiarij, Datarij, Præfectorum, & Prælatorum Signaturæ Gratiæ & Iuſtitiæ, & Cuſtodum Conclauis.

Quoad electionem Papæ habes etiam ſanctionem Gregor. X. in cap. 3. de Elect. in 6. & aliam Clem. V. in clemen. 9. eod. tit. necnon Clem. VI. ſup. in conſt. 5. Licet. *& Iulij II. in conſt. 3.* Cum tam, *Pauli IV. conſt. 16.* Cum ſecundum. *Et de materia Cardinalium, plene notabo in conſt. 50. Sixti V.* Poſtquam.

De electione Summi Romani Pontificis præter notata in præcedentibus rubricis, attende pleniſſimam diſpoſitionem à Greg. XV. editam in conſt. 13. *Æterni*, infra tom. 4. ad quam alias poſteriores conſt. habes indicatas circa cæremonias in huiuſmodi electione obſeruandas.

Edita A. D. 1562.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Electio Rom. Pont. vna mature fieri debet.

IN eligendis Eccleſiarum Prælatis, quibus & humana, & diuina miniſteria committuntur, quantam adhiberi curam oporteat, teſtantur Patrum noſtrorum ſacratiſſimæ conſtitutiones, quas illi magna ſeueritate de Epiſcoporum, & aliorum Prælatorum qualitate ediderunt, propterea quod à bonis bona omnia, videlicet charitas, vigilantia, Eccleſiaſtica diſciplina, denique animarum eis commiſſarum ſalus proficiſceretur, à malis vero contra, non niſi mala, nempe auaritia, negligentia, faſtus, & animarum periculum poſſit expectari. Quod ſi in quibuſlibet Eccleſiarum Paſtoribus tantopere prouidendum eſt, ne quis aſſumatur indignus, maiorem certe, & perſpicaciorem diligentiam in Romano Pontifice eligendo, qui ceteris Paſtoribus eſt præfuturus, & totius Dominici gregis curam habiturus, oportet adhiberi.

Ideo Pont. in rub. cit. prouidas conſtit. ediderunt.

§. 2. Hac ſancta meditatione permoti prædeceſſores noſtri, & præſertim fel. rec. Alexander III. Greg. X. Clem. V. Clem. VI. & Iulius II. nonnullas conſtitutiones ſanxerunt ad prouidendum, vt ſummorum Pontificum electiones libere, & recte, & mature fierent. Sed quoniam res humanæ ſemper in deterius prolabuntur, niſi ſit qui eas aſſidue retineat & conſeruet, verendumque ſit ne aliquando propter earum conſtitutionum tranſgreſſionem ſuborti abuſus longius ſerpant, & progrediantur.

Hic etiam Pot. ait et addit videlicet quod ardinales ab ante decem dierum expectentur, & interim nouem diebus fiant defuncti Pont. exequiæ.

§. 2. Nos quantum cum Deo poſſumus futuris caſibus, & periculis occurrere volentes, eorumdem prædeceſſorum noſtrorum conſtitutiones, tum innouando, tum declarando, & pro rerum & temporum neceſſitate ſupplendo, de Fratrum noſtrorum vnanimi conſilio atque aſſenſu definimus, ſtatuimus, & declaramus, vt cum Pontificem de hac vita migrare contigerit, Cardinales præſentes decem tantummodo diebus, iuxta dicti Gregorij prædeceſſoris conſtitutionem in Concilio Lugdunen. editam, Cardinales abſentes expectare teneantur, & interim ſolitas nouem continuorum dierum exequias omnino peragant, nec vllo prætextu vlterius differant. Et ne quid impedimento eſſe poſſit quo minus exequiæ ipſæ nono die abſoluantur, ſi quando per occaſionem alicuius magni impedimenti, & præcipui ipſis Cardinalibus videretur officium exequiarum intermitti debere, dies illi ſic intermiſſi in numerum nouem dierum nihilominus computari debeant, & impenſa quæ in eis pro exequiis facienda eſſet, inter pauperes Chriſti diſtribuatur. Ac vt ſuperfluis quoque ſumptibus, qui iam in immenſum excreuerunt, modus imponatur, funus ſimplicius quam conſueuerit fiat, ita vt illius ratione (præter regalia Populo Romano præſtari ſolita) decem millium ducatorum ſummam, pannis lugubribus, & regalibus tàm Camerarij & Clericorum, ac aliorum Camerariorum, quàm aliorum quorumcumque Miniſtrorum, & Officialium, ac aliis omnibus omnino computatis, impenſa non excedat. Summa autem decem millium huiuſmodi, vel ſi Collegio viſum fuerit etiam minor, aut nullo modo maior, per tres Card. antiquiores, vnum videlicet de quolibet ordine, & Camerarium proportionabiliter pro rata diſtributionis alias fieri ſolitæ, inter prædictos omnes, & ſingulos diuidatur.

Elapſis decem dieb. Cardd. poſt celebratam Miſſam Spiritus ſancti Conclaue ingrediantur & electioni Pont. incumbant.

§. 3. Lapſis vero decem diebus à die obitus Pontificis, ingreſſus Conclauis nullatenus prorogetur aut differatur, ſed ſequenti die Miſſa de Spiritu ſancto celebrata, ſiue Cardinales abſentes venerint ſiue non, qui fuerint præſentes ſtatim Conclaue ingredi teneantur, & ingredientes ipſi abſque mora aliqua omiſſa omnino Capitulorum confectione primis diebus fieri ſolitorum, in electionis negotio procedant, & ſingulis diebus ſcrutinium fiat, & in primo ſcrutinio etiam accedere liceat.

Ingredi nolentes, aut abſque cauſa inde recedentes pœnã conſtitut. Greg. X. incurrant.

§. 4. Si qui vero ſorte intrare noluerint, vel ingreſſi abſque manifeſta infirmitatis cauſa iuramento Medicorum, & à maiori parte Cardinalium per ſecreta ſuffragia approbata exiuerint, dictæ conſtit. Gregorij pœnam incurrant.

Cardd. præſentes in Conclaue & extra Pontificẽ eligere valeant, lapſis decem diebus.

§. 5. Declarantes nihilominus, quod poſtquam Cardinales præſentes, aliis Cardinalibus etiam de latere Legatis, aut ex alia quacumque etiam publica cauſa, etiam cum licentia ſummi Pontificis abſentibus vlterius non expectatis, poſt tamen lapſum dictorum decem dierum à morte Pontificis, electionem ſiue intra, ſiue extra Conclaue fecerint, electio ſic ex itineris, aut alterius etiam probabilis, & notorij ipſorum Cardinalium abſentium impedimenti prætextu impugnari minime valeat, quum publica vtilitas ex matura electione proueniens cuiuis alteri rationi præferri debeat.

Sede vacante Colleg. Cardd. de his enarratis tantum diſponat.

§. 6. Sedis autem vacatione durante, Collegium Cardinalium in iis quæ ad Pontificem maximum dum viueret pertinebant, nullam omnino poteſtatem aut iuriſdictionem habeat, neque gratiam, neque iuſtitiam faciendi, aut factam per Pontificem mortuum executioni demandandi, ſed ea omnia futuro Pontifici reſeruare teneatur. Neque de ſtatu temporali Romanæ Eccleſiæ, neque de pecuniis Cameræ Apoſtolicæ aut Datarij, vel pro ſolutione debitorum ante obitum Pontificis quomodolibet contractorum, aut alias ex quauis cauſa (caſibus infraſcriptis dumtaxat exceptis) quicquam diſponere, nec contra dictam Gregorij conſtitutionem pro ſeipſis aliquid percipere, nec æs alienum vltra neceſſarios ſumptus præſentibus comprehenſos contrahere debeant, neque Camerarius, Theſaurarius, Datarius, Depoſitarius, Caſtellanus Arcis Sancti Angeli, aut alij

Officiales contra harum conſtitutionum tenorem, Collegio obedire teneantur, ſiue debeant, quinimo ſi eis in talibus obtemperauerint, aut ipſi Cardinales, vel Officiales ex eorum officiis contra præmiſſa aliquid attentare præſumpſerint, de ſuo proprio Cameræ Apoſtolicæ plenarie ſatisfacere, & pecunias erogatas reſtituere, ac quæuis damna ad eligendi Pontificis arbitrium reſarcire cogantur. Quod autem expendi poſſit erit præfata decem millium ducatorum ſumma. Illud item quod pro victu familiæ Pontificiæ ante Conclauis ingreſſum, ac poſt ingreſſum pro pauperum Officialium palatij tantum per Camerarium, & Priores Ordinum deſcribendorum victu, ac etiam pro eleemoſynis Sede vacante fieri conſuetis. Itemque pro defenſione Terrarum Eccleſiæ, vel partis earum. Necnon pro regalibus Populo Romano, & illius Magiſtratibus, ac cuſtodia Vrbis, & Conclauis, illiuſque prouiſionibus opportunis neceſſarium erit. Quæ vero impenſa pro defenſione Terrarum, & locorum Eccleſiæ & ſecuritate, ac prouiſionibus Conclauis facienda ſit, Cardinales præſentes per ſecreta ſuffragia ordinare debeant, ita vt maioris partis ſententia obtineat id quod obſeruandum erit, etiam in Gubernatoribus Vrbis, tàm vltra pontem, quam citra, & aliis Officialibus, etiam pro ſtatus Eccleſiaſtici regimine ſi opus fuerit eligendis. Si vero vltra prædicta aliquod grande periculum immineret, cui omnibus & ſingulis Cardinalibus præſentibus iuxta Ordinationem Gregorij X. aut ſaltem duabus illorum tertiis partibus per ſecreta ſuffragia videretur celeriter occurrendum, tunc Collegium iuxta maioris partis ſententiam ſimiliter per ſecreta ſuffragia de remedio opportuno, ac prouide de neceſſaria impenſa prouidere poſſit & debeat.

Tres Cardd. & Camerar. occurrentes neceſſitates proponere, & Cõclaue negotia curent.

§. 7. Statuimus etiam quod tres Cardinales antiquiores, vnus videlicet ex quolibet ordine, vna cum Camerario poſt Pontificis obitum, reliquos Cardinales congregandi, & occurrentes neceſſitates in congregationibus generalibus proponendi, & vt conclaue bene vndique claudatur curandi ius habeant.

Ingreſſo Conclaui, alij tres quolibet 3. die eorum loco ſubintrent.

§. 8. Ipſorum autem officium tertia die poſt Conclauis ingreſſum omnino expiret, eorumque loco tres alij ſequentes in ordine, quolibet tertio quoque die, cum eodem Camerario in eadem poteſtate ſuccedant.

Camerar. ſuique Officiales, virtute eis præſcripta & nõ aliis incumbant.

§. 9. Camerarij quoque, & Maioris Pœnitentiarij officia, quæ etiam Sede vacante durante, ita durare decernimus, & declaramus, vt non ſolum ea quæ præſenti conſtitutione prohibentur, & quæ Pontifice viuente exercere non conſueuerunt, ſeu à quibus pro eiuſdem Pontificis reuerentia, aut alias quomodolibet abſtinebant, minime vſurpent, ſed Camerarius, ac Præſidentes, & Clerici, aliique Miniſtri, & Officiales Cameræ Apoſtolicæ exactioni pecuniarum eidem Cameræ debitarum, ac prouiſionibus ratione Sedis vacantis iuxta præmiſſa neceſſario faciendis dumtaxat incumbere, & propterea à ſolutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, rationum ſolidatione, extractionibus frumentorum, remiſſionibus delictorum, aſſecutionibus delinquentium, & quibuſcumque aliis expeditionibus tàm gratiam, quàm iuſtitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus omnino abſtinere debeant.

Pœnitentiarius, & eius Officiales quæ ad forum cõſcientiæ ſpectant, tantummodo expediant.

§. 10. Pœnitentiarius vero, & eius Officiales ea tantum facere & expedire valeant, quæ ad forum conſcientiæ pertinent, in reliquis officium eorum conquieſcat. Itaque à quibuſcumque matrimonialibus, & aliis diſpenſationibus, ac abſolutionibus, & declarationibus, necnon quibuſuis aliis expeditionibus forum, quod aiunt, fori, mixtum, vel ſeparatim quomodolibet reſpicientibus omnino abſtineant. Alioquin in quibus tam Camerarius, Pœnitentiarius, & alij prædicti, etiam de licentia aut mandato totius Collegij contrafecerint, ea nulla, & irrita ſint, ac nemini ſuffragentur. Et nihilominus eorum exceſſus, & inobedientiæ rationem, Pontificis arbitrio quandocumque reddere teneantur. Literis etiam noſtris ſuper reformatione Cameræ, & Pœnitentiariæ huiuſmodi editis in ſuo robore permanſuris.

Datarij officiũ morte Pontificis expirat.

§. 11. Datarij vero miniſterium per eiuſdem Pontificis obitum omnino expiret, ita vt non ſolum datas per eum antea notatas extendendi poteſtatem minime habeat, ſed qualcumque ſupplicationes gratiarum, & iuſtitiæ penes eum, aut eius miniſtros adhuc exiſtentes etiam ſi datæ fuerint, Collegio Cardinalium ſtatim ſub ſigillo clauſas præſentare teneantur futuro Pontifici reſeruandas. Quod ſi contra præmiſſa quicquam ad cuiuſuis etiam Cardinalis inſtantiam attentare præſumpſerit, irritum, & inane exiſtat, & nihilominus falſi crimen incurrat, illius rationem futuro Pontifici redditurus.

Cardd. & Prælatorum Signat. gratiæ & iuſtitiæ officium conquieſcat.

§. 12. Prohibentes inſuper ne Cardinales, & Prælati Signaturæ gratiarum, & iuſtitiæ præfecti Sede vacante ſupplicationes, & commiſſiones aliquas, etiam ſi ſupplicantes, paruas datas, vt moris eſt antea obtinuerint, ſignare valeant, ſed officia eorum omnino ceſſare intelligantur. Quod ſi aliter fecerint, pro exceſſibus huiuſmodi futuri Pontificis arbitrio puniantur.

Cõclauis cellæ ſorte diſtribuantur.

§. 13. Mandamus quoque quod Cellæ conclauis Cardinalibus ſorte diſtribuantur, nec liceat eas etiam infirmitatis prætextu mutare, aut deſuper ædificare, vel illas dilatare, ſed quilibet, etiam Decanus, ſit ſua ſorte contentus.

Apud Conclaue habitare, vel morari prohibetur.

§. 14. Poſt Conclauis vero ingreſſum interdicimus, & expreſſe prohibemus ſub officiorum, & beneficiorum priuationis pœna, atque etiam ſub alia arbitrio Gubernatoris ad cuſtodiam Conclauis deputati ſoliti infligenda, ne quis immediate ſupra aut infra Conclaue, ſeu à lateribus habitare vel morari poſſit. Quæ loca ita muris claudi, & à Præſidentibus cuſtodiæ Conclauis, ac à dicto Gubernatore ſæpius viſitari debeant. Et ſi qua fraus commiſſa fuerit, teneatur ipſe Gubernator ſub periurij pœna eo ipſo incurrenda, & alia arbitrio futuri Pontificis infligenda, delinquentes huiuſmodi Cardinalibus pro tempore deputatis reuelare, curareque, vt delinquentes ipſi carcerentur, & acriter puniantur.

Conclaue à Cardd. deputatis viſitetur &c.

§. 15. Teneantur quoque Cardinales pro tempore deputati Cellas Cardinalium, & alia Conclauis loca ſæpius viſitare, & diligenter perquirere ne ipſius Conclauis muris, aut laquearibus, ſeu pauimentis vetita foramina fiant. Et ſi quid tale deprehenſum fuerit, auctores priuationis officiorum, & beneficiorum, ac aliis etiam corporalibus, & ſeueriſſimis pœnis, Gubernatoris ac etiam futuri Pontificis arbitrio afficiantur, & conſcij de præmiſſis eiſdem pœnis teneantur, niſi ſtatim, ſi intra Conclaue fuerint, eiſdem Cardinalibus deputatis, ſi vero extra Conclaue, Gubernatori & Prælatis præpoſitis reuelauerint. Qui quidem Gubernator, & Prælati ſub periurij pœna in hoc inuigilare, & opportune prouidere debeant.

Cardd. non infirmi duos, infirmi tres ſeruientes habeant.

§. 16. Quilibet autem Cardinalis in Conclaui duobus ſeruientibus, Clericis vel Laicis contentus ſit. Infirmis autem, & grauiter affectis à maiori parte Collegij per ſecreta ſuffragia, tertius ad ſummum indulgeri poſſit.

Conclauiſtæ à Cardd. approbentur.

§. 17. Qui ſeruientes familiares domeſtici, & continui commenſales ipſius Cardinalis, & ab anno ante fuiſſe, & tunc eſſe debeant, & non mercatores miniſtri Principum, Domini temporales & iuriſdictionem habentes, neque fratres, aut nepotes Cardinalium, etiam ſi expenſis eorum viuerent. Et de qualitatibus Conclauiſtarum Cardinales deputati ante Conclauis ingreſſum diligenter inquiſitionem habere, & eos approbare, ac poſt ingreſſum denuo diligenter prouidere debeant.

Sacriſta vnus ſtet in Conclaui, Magiſtrique cæremoniarũ duo, Medici duo, Chirurgus vnus, Aromatarius vnus, Faberlignar. vnus, Cementarius vnus, Barbitonſores duo, famulos duo,

§. 18. Sacriſta quoque cum vno clerico coadiutore in officio Sacriſtiæ; duo quoque Magiſtri cæremoniarum Conclaue ingrediantur Miſſis celebrandis, & aliis quæ ad ipſos pertinent vacaturi. Adſit præterea vnus Religioſus pro Confeſſionibus audiendis à maiori parte Cardinalium per ſecreta ſuffragia eligendus; vnus Collegij Secretarius tantum; duo Medici; vnus Chirurgus; vnus Aromatarius, cum vno aut duobus ſeruientibus; vnus Faberlignarius; vnus Cementarius; duo Barbitonſores, cum vno aut duobus ſeruientibus. Item octo aut decem ſeruientes publicæ vtilitati, & commoditati, omnium,

veluti pro lignis portandis, pro verrendo Conclaue, & ſimilibus neceſſariis miniſtrandis, qui omnes à Collegio Cardinalium, non tamen ex familia alicuius Cardinalis, per fabas ſecretas eligantur, ita tamen vt is obtineat, qui plura vota tulerit, & eis ſalaria de publico perſoluantur. Quod ſi vltra præfatas perſonas, in Conclaui aliquis inuentus fuerit, expelli ſtatim debeat. Et ſi quis vſpiam ſe occultaſſe deprehendatur, ignominioſe expellatur, & infamia notetur, & officiis atque beneficiis priuetur, conſerij vero ſub eadem pœna illos Collegio reuelare teneantur, præmium reportaturi ſi indicauerint.

Ex clauſo colloquium prohibetur.

§.19. Clauſo Conclaui nulli ad colloquium etiam extra portam Conclauis etiam Principum Oratores, niſi ex magna & vrgenti cauſa à maiori parte Collegij approbanda admittantur. Et ſi quis forte, quod abſit, clam ipſum Conclaue, & aliunde quam per oſtium ingrediatur, omni honore, gradu, ac officio, & beneficio ipſo facto priuatus exiſtat, & tradatur Curiæ ſæculari acerrimis pœnis puniendus.

Literas, vel ſigna tranſmittere prohibetur.

§.20. Literas vero aut cuiuſuis generis ſcripta ad eos, qui in Conclaui erunt, ſeu nuncium, vel notam, aut ſignum mittere, ſeu recipere, aut contra, è Conclaui ad eos qui foris erunt, vllo modo liceat, qui contrafecerint, quacumque dignitate etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, pœnæ excommunicationis latæ ſententiæ ſubiaceant, a qua ſoluendi facultate, præterquam in mortis articulo, ſoli Pontifici Maximo reſeruata, à quo nihilominus pro qualitate delicti vltra dictam excommunicationis pœnam puniendi erunt.

Excommiſſe ſuper electione Pont. damnantur. Hec ſtrictius damnantur Greg. XIV. in conſt. 4.

§. 21. Prohibentes etiam ſuper futura electione Pontificis ſponſiones, quas excommiſſas vocant, fieri, & ſi forte contra præſentium tenorem factæ fuerint, illas nullas, & irritas, in iudicio & extra, fore & omnino cenſeri, & contrafacientes, ac proxenetas arbitrio Gubernatoris, & futuri Pontificis puniri debere decernimus.

Cardd. vnico ferculo, & moderato, & in propria cella veſcantur iuxta conſt. Clem VI. ſup.

§.22. Cardinales autem primo ipſo die quo Conclaue ingreſſi fuerint, tàm in prandio, quam in cœna ſolo ferculo vnius ſpeciei tantum, eoque moderato, & alias iuxta conſtitutionem præfati Clementis VI. qualificato contenti ſint, & eſſe debeant, nec quiſquam in alterius Cella, vel de alterius ferculo veſcatur.

Prælati cuſtodes Conclauis ne literæ, &c. tranſ[illegible] curent.

§.23. Prælati quoque ad cuſtodiam Conclauis deputati ſub pœna periurij, & ſuſpenſionis à diuinis, maxima, & exquiſita diligentia vtantur in inſpiciendis, ac præſcrutandis epulis, & aliis rebus ac perſonis Conclaue intrantibus, & de eo exeuntibus, ne ſub earum rerum velamine literæ aut notæ, vel ſigna aliqua tranſmittantur. Quod ſi tale quid inuentum fuerit, familiares Cardinalium aut alij delinquentes pœnam priuationis officiorum, & beneficiorum, ac inhabilitatis ad obtenta, & obtinenda incurrant. Et vlterius per Gubernatorem carceribus mancipentur, exinde niſi de mandato noui Pontificis nequaquam relaxandi, ſed eius arbitrio acrius puniendi, omni facultate Collegio Cardinalium in fauorem quorumcumque qui in præmiſſis vel eorum aliquo deliquerint, omnino interdicta.

Conclauiſta diſcedentes, non ingrediantur vlterius.

§.24. Conclauiſtæ vero, & quicumque alij ſeruientes Conclaui ex cauſa infirmitatis manifeſtæ, & notabilis à Medicis medio iuramento probatæ, & de conſenſu deputatorum, quorum etiam conſcientiam deſuper oneramus, & non aliter exituri, nullo modo reuerti poſſint, ſed eorum loco alij eodem prorſus tempore quo infirmi exibunt, ingrediantur.

Cardd. non Diac. votum in electione non habeant.

§. 25. Statuimus etiam, & declaramus, quod ſi forte aliquis Cardinalis ſaltem in Diaconatus ordine conſtitutus non fuerit, is nullatenus ad eligendum admitti debeat.

Cardd. in electione ſeruent hæc ex ipſa.

§.26. Cardinales autem per viſcera miſericordiæ D. N. IESV CHRISTI enixe rogamus, & hortamur, ac eis nihilominus ſub diuini interminatione Iudicij præcipimus, & mandamus, vt attendentes magnitudinem miniſterij quod per eos tractatur, in dandis ſuffragiis, ac aliis omnibus & ſingulis electionem quomodolibet concernentibus, omni dolo ac fraude, factionibus, & animorum paſſionibus remotis, ac Principum ſæcularium interceſſionibus, ceteriſque mundanis reſpectibus minime attentis, ſed ſolum Deum præ oculis habentes, ſeſe pure, libere, ſincere, quiete, & pacifice gerere, & habere debeant. Nec pro ipſius Pontificis electione, conſpirationes, condicta, pactiones, & alios illicitos tractatus inire, ſigna, aut contraſigna votorum ſuorum alteri dare, minaſve aliquibus inferre, tumultus excitare, aut alia facere per quæ electio retardetur, vel minus libere ſuffragia præſtentur per ſe vel alium, directe vel indirecte, quouis colore vel ingenio, audeant vel præſumant. Quod ſi ſecus fecerint, aut contra prohibita in præſenti conſtitutione aliquid admiſerint, vltra diuinam vltionem, arbitrio futuri Pontificis pro modo culpæ in eos quandocumque animaduerti poſſit.

Cuſtodes Conclauis præmiſſa faciant obſeruari.

§.27. Quia vero parum eſſet iura condere, niſi forent qui executioni ea demandarent, ſtatuimus, & ordinamus, vt Prælati, Rectores, Officiales Vrbis, ac Principum Oratores, illuſtres viri, quos omnes à Collegio pro cuſtodia Conclauis eligi continget (eligere autem Collegium debebit eos qui ad id magis idonei videbuntur) præmiſſa omnia plene & inuiolabiliter, ac ſine fraude & dolo aliquo obſeruari faciant, de quo corporale iuramentum coram ipſo Collegio ante ingreſſum Conclauis, & quoties opus fuerit, præſtare teneantur, quæ quidem niſi fecerint, vel ſi in eis dolum & fraudem commiſerint, prædictas pœnas, & ceteras in d. conſt. c. Grego. X. contentas incurrant.

Cardd. nihil de hac extenus innouent, ad hanc conſtit. ſeruari, vna cum aliis curent.

§.28. Volumus autem neque per Prælatos, neque per Rectores, aut Officiales præfatos vltra quam præmittitur, Cardinales arctari, neque præſentes has noſtras conſtitutiones per Collegium Cardinalium vllo modo alterari, corrigi, aut immutari poſſe, ſed illas coram omnibus de verbo ad verbum in prima congregatione poſt obitum Pontificis fieri ſolita, & deinde poſt Conclauis ingreſſum legi, & iurari, eo modo quo leguntur & iurantur conſtit. Iulij II. & aliorum prædeceſſorum noſtrorum, quorum conſtitutionibus, & pœnis in eis contentis vltra præmiſſa per hanc noſtram conſt. derogare non intendimus, ſed magis eas confirmare, innouare, & comprobare.

Cardd. non excludantur ab electione prætextu quarumcumque cenſurarum, &c.

§.29. Et ne diſſenſionis occaſio, aut ſchiſmatis oriatur, volumus, cenſurarum, & excommunicationum præfatarum, & aliarum quarumcumque prætextu, Cardinales à Pontificis electione, actiue vel paſſiue excludi nullo modo poſſe, quas quidem excommunicationes, & cenſuras ad electionis effectum tantum, illis alias in ſuo robore permanſuris, ſuſpendimus, & ſuſpenſas eſſe volumus, & declaramus. Decernentes quoque excommunicationes, & cenſuras ipſas eum ſolum afficere, qui deliquerit, non autem alios Conclaui durante cum eo conuerſantes.

Hec conſtit. vbique ſeruetur.

§. 30. Ac præſentes noſtras vbicumque electionem ſummi Pontificis etiam extra Vrbem fieri contigerit, locum habere, & obſeruari debere.

Publicentur que & omnes afficiant.

§.31. Ac inſuper illas in valuis baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ per aliquos Curſores noſtros legi, & publicari, ac illorum copiam ibidem affixam dimitti, & deinceps omnes, & ſingulos Cardinales etiam abſentes, præſentes, & futuros, & alios quoſcumque quorum intereſt, vel intereſſe poterit quomodolibet et in futurum, afficere, & ligare, nullumque earum ignorantiam prætendere poſſe, ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, præmiſſis ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§.32. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum definitionis, ſtatutorum, declarationum, decretorum, prohibitionum, mandatorum, interdicti, præcepti, rogationis, hortationis, & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Dat. P. A 3. die 9 Octob.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. ſeptimo Idus Octobris, Pontificatus noſtri Anno 3.

Ego

Papa ſubſcrib. Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

Cardd. ſubſcripſerunt.

Ego R.Card.de Carpo Epiſc.Oſtien.
Ego F.Card. Piſanus Epiſc. Portuen. manu prop.
Ego Fed.Card.Cæſius Epiſc. Tuſculan.
Ego Io.Card.Moronus Epiſc. Prænestin.ſſ.
Ego Truchſes de Vvalburg.Epiſc.Card.Alban.
Ego Ti.Card.Criſpus.
Ego Io.Mi.Card.Saracenus.
Ego Io.Card.S.Vitalis.
Ego Ia.Card.Puteus.
Ego Io.B Cicada Card.S.Clementis.
Ego B.Card.Tranen.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Io. Card. Reumanus.
Ego Io.Ant.Card.Capiſuccus.
Ego Fr.M.Card.Alexandrinus.
Ego Clemens Card. Aræcæli.
Ego Io.Ant.Card.S.Georgij.
Ego Aloyſius Card.Cornelius.
Ego B.Card.Saluiatus.
Ego Ph.Card.Aburd.
Ego M.Ant.Card.Amulius.
Ego R. Card. Nauagerius.
Ego Alexand.Card.Farneſius Vicecanc.
Ego Gui.Asc.Card Camerlanus.
Ego Iul.Car.Vrbinas.
Ego Hieronymus Card. Simoncellus.
Ego Vitellotius Card.Vitellius.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
Ego Ind. de Aualos Card. de Aragona.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1562. indictione quinta die vero 21. menſis Octob. Pontif. Sanctiſſ. in Christo Patris, & D.N.D.Pij diuina prouidentia Papæ IV. Anno tertio, ſupraſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt Romæ in locis ſupraſcriptis, vt eſt moris, inibi earumdem copiis dimiſſis affixis, per nos Andream de Curia, & Franciſcum Faya, eiuſdem S.D.N. Papæ Curſ.*

Pro Mag.Curſ.Franciſcus Rogerius Magiſter Curſ.

LXIV. Indulgentiarum gratiæ ab omnibus Officialibus, citra clauſulam porrectionis manuum adiutricum, & gratis expediantur, excepto ſalario regiſtraturæ.

Quinimo hodie nec pro regiſtratura quicquam ſoluitur, vt experientia hoc omnes docet.

Reuocationem vero Indulgentiarum continentium facultatem quæſtuandi, ac pro quibus porrigendæ ſunt manus adiutrices, vide etiam in conſtit. 30. Pij V. *Et ſi dominici.*

Edita An. D. 1562.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

Exordium.

DEcet Romanum Pontificem quem Dominus noſter IESVS CHRISTVS Vicarium ſuum cæleſtibus theſauris diſpenſandis in terris conſtituit, prouidere, vt ſicut ipſe theſauros huiuſmodi & gratias cæleſtes gratis acceptas ad honorem Dei, & illius Sanctorum, animarumque Chriſti fidelium ſalutem abſque lucro diſpenſat, idem quoque à Romanæ Curiæ Officialibus quibus literarum Apoſtolicarum ſuper gratiis à Sede Apoſtolica pro tempore conceſſis expeditio incumbit, obſeruetur.

Indulgentiæ gratis expediantur, excepto ſalario regiſtraturæ, & ſine clauſula manuum adiutricum.

§.1. Quapropter inconueniens eſſe cenſentes pro concedendis Indulgentiarum quæ in ſolis meritis paſſionis eiuſdem D. N. IESV CHRISTI, & eius glorioſorum Martyrum, & Sanctorum conſiſtunt, aliquid temporale exigere, nos præmiſſis prout noſtro incumbit officio de remedio opportuno prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, dilectis filiis modernis, & pro tempore exiſtentibus S. R. E. Vicecanc. eiuſque in Cancellaria Apoſtolica Locumtenenti, necnon Summiſtæ, Scriptoribus, illorumque pro tempore Reſcribendario, Computatori, Receptori, & Defenſoribus, necnon Secretariis literarum Apoſtolicarum, illarumque tàm maioris, quàm minoris præſidentiæ Abbreuiatoribus, ac Sollicitatoribus, plumbique & Regiſtri Magiſtris Collectoribus, earumdem literarum Apoſtolicarum Regiſtratoribus, Bullatoribus, Fratribus barbatis nuncupatis, & illorum famulis, necnon in regiſtro ſupplicationum manu, & in præſentia noſtra ſignatarum, Magiſtris, & Scriptoribus, aliiſque Romanæ Curiæ officialibus, & perſonis etiam eorum officia ex cauſa quantumuis onerosa obtinentibus cuiuſcumque qualitatis, & conditionis exiſtant, ac quocumque nomine appellentur, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ, necnon amiſſionis ad ſemeſtre omnium emolumentorum eorum officiorum quæ ipſo iure quoties contrafecerint, Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe applicata eſſe cenſeantur, ac creſcente inobedientia etiam priuationis eorumdem officiorum ipſo facto incurrendis pœnis Apoſtolica auctoritate tenore præſentium præcipimus, & mandamus, quatenus videlicet in regiſtro ſupplicationum, Magiſtri & Scriptores huiuſmodi vltra ſalarium tantum pro regiſtratura ordinariis exigi ſolitum, alij vero officiales literas Apoſtolicas, tàm ſub plumbo, quàm in forma Breuis, ſuper gratiis indulgentiarum & peccatorum remiſſione etiam plenariam, tam pro viuis quam defunctis, tam ad tempus quam perpetuo, ad futuram, ſeu perpetuam rei memoriam, vel alia forma, ac cum quauis narratiua pro quibuſuis particularibus perſonis, ſeu Eccleſiis etiam Cathedralibus, & Collegiatis, Monaſteriis, Prioratibus, Capellis perpetuis, Capellaniis, Oratoriis, Hoſpitalibus, Capitulis, Collegiis, Conuentibus, Confraternitatibus, Societatibus, Vniuerſitatibus, & quibuſcumque aliis piis locis à nobis, & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, etiam facultatem eligendi Confeſſorem cum votorum commutatione in ſe continentibus pro tempore, citra tamen clauſulam porrectionis manuum adiutricum conceſſis, & concedendis, conficiant gratis pro Deo vbique per eorum officia abſque aliqua taxa regaliæ, ſeu iocalium, aut cuiuſuis alterius generis ſolutione, vel exactione quantumuis ordinaria, vel extraordinaria, omnibus recuſatione & contradictione ceſſantibus, illico nullo alio à nobis aut altero deſuper expectato mandato expediant, & proſequentibus illarum expeditionem, etiam ſi partes quorum intuitu fuerint conceſſæ, in Romana Curia non ſint præſentes, ſed longe ab illa abſint, expeditas tradant, & conſignent.

§.2. Mandantes dilectis filiis noſtro, & pro tempore Rom. Pont. Datario, & eiuſdem Cancellariæ Regenti, quatenus ipſi, vel alter eorum per ſe vel alium, ſeu alios præſens mandatum noſtrum, per omnes & ſingulos ad quos ſpectat inuiolabiliter obſeruari faciant. Inobedientes que & rebelles quoſcumque cenſuras, & pœnas antedictas incidiſſe declarent, dictaſque pœnas ab illis irremiſſibiliter perſolui, & in arcam Collegij dictæ fabricæ inferri, & reponi, & ſi contra præceptum hoc noſtrum, exactum aliquid fuerit, illico eis qui illud ſoluerint, integre reſtitui curent, pro celeriori huius mandati noſtri obſeruatione, dictarumque pœnarum exactione & ablati reſtitutione, mandatum executiuum ſi eis videbitur contra eoſdem inobedientes & rebelles quoties opus fuerit decernant, & relaxent. Executoris deputatio & facultates.

§.3. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictorum Officialium Collegiorum inſtitutionibus & erectionibus, necnon ſtatutis etiam iuramento, &c. roboratis, priuilegiis quoque indultis & literis Apoſtolicis eiſdem Vicecancellario, Summiſtæ, Officialibus, & perſonis, ac Collegiis, etiam in eorum inſtitutionibus, & erectionibus huiuſmodi ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam formis derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon Clauſula derogatoria.

irritantibus

irritantibus, & aliis etiam vim contractus inducen. decretis conceſſis, confirmatis, & innouatis, quæ eis aut eorum alicui quo ad præmiſſa volumus nullatenus ſuffragari, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Iuſſio publicandi.

§.4. Volumus autem quod præceptum, & mandatum noſtrum huiuſmodi ad hoc, vt ad plenam & indubitatam notitiam deueniant, in dicta Cancellaria publicentur, & in illius libro deſcribantur, ac perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruentur.

Papa ſubſcr.

Placet publicetur, & deſcribatur. I.

Publ. P. A. 3. die 7. Nou.

Affixum & publicatum fuit ſupradictum mandatum Romæ in Cancellaria Apoſt. anno Incarnationis Dominicæ 1562. die vero 7. menſis Nouemb. Pontificatus præfati Sanctiſsimi Domini noſtri Papæ Anno 3.

LXV. Facultas Collegij deputatorum Fabricæ S. Petri de Vrbe, cogendi pro executione piorum legatorum, quoſcumque Notarios ad ei tradendum exemplar inſtrumentorum, poſt annum obitus teſtatoris, ſoluta eis debita mercede.

Quanta ſit hæc merces, definitur à Paul. III. ſup. in eius conſt. 31. Dudum ad vniuerſas. *Et alia de iſto Collegio indicaui plene ſup. in conſt. 3. Clem. VII.* Admonet.

Edita A. D. 1562.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

Collegiũ exequitur pias diſpoſitiones teſtatorum infra annum non executas.

De hoc vide infra in cõſt. 96. Pij V. Decet.

ETſi per diuerſos Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & nos, diuerſæ facultates, priuilegia, & indulta dilectis filiis, Collegio Deputatorum Fabricæ baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ſuper executione teſtamentorum, & legatorum ad pias cauſas factorum, conceſſa fuerint; interaliaque vt plenius piis teſtantium voluntatibus ſatisfieret, Collegio præfato, & per eum Commiſſariis deputandis, vt ſi infra annum à die obitus teſtatorum, eorum teſtamenta per hæredes, vel alios ad quos ſpectaret, plenariæ executioni demandata non forent, ipſi illa debitæ executioni demandare facerent, indultum fuerit.

Sed multa teſtamenta quæ clauſa notariis dantur, non aperiuntur, & executioni mandari non poſſunt.

§.1. Multa tamen teſtamenta in quibus diuerſa legata, & relicta ad pias cauſas reperiũtur, ex eo quod teſtatores illa dum vixerunt (ſicut in Regno Neapolitano per multos fieri ſolet) clauſa Notariis conſignarunt, & hæredes ab inteſtato ſucceden. omniaque bona defunctorum poſſiden. non curant teſtamenta ipſa clauſa aperiri facere, & teſtatorum voluntates adimplere, in graue animarum ſuarum periculum, & tam prædictæ fabricæ, quam aliorum piorum locorum, ac plurimorum pauperumq; detrimentum, & contra teſtatorum huiuſmodi intentionem, hactenus, ſicut accepimus, executioni demandata non fuerunt.

Hic ideo Pont. dat Collegio facultatem de qua in rubr.

§.2. Nos Fabricæ, piorum locorum, pauperumque ſubuentioni, voluntatum teſtatorum implemento, ac ſaluti animarum hæredum huiuſmodi, quantum cum Deo poſſumus conſulere volentes, Motu proprio ac ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, prædictis Collegio & eius Commiſſariis, vt ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac alias iuxta formam facultatum, priuilegiorum, & indultorum prædictorum, omnes & ſingulos Notarios, penes quos huiuſmodi teſtamenta clauſa vt præfertur, vel alias reperiuntur, vel in futurum reperientur, poſt annum à die obitus teſtatorum, ad illa aperienda, & ipſis Commiſſariis oſtenden. ſolutaque ipſis Notariis debita mercede; iuxta formam priuilegiorum prædictorum, ad tradendum ſibi exemplar ipſorum teſtamentorum in forma probanti, & authentica, etiam cum inuocatione brachij ſæcularis ſi opus fuerit, quacumque appellatione remota cogere poſſint, tenore præſentium concedimus & indulgemus.

Et ſic iudicari iubet.

§.3. Sicque in præmiſſis, omnibus & ſingulis per locorum Ordinarios, ac quoſcumque alios Iudices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, &c. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi & interpretandi facultate, &c. iudicari, & definiri debere, & quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Contrariis derogat.

§.4. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac locorum Ciuitatum, & Prouinciarum, in quibus Notarij exiſtent, vel teſtamenta huiuſmodi confecta fuerint, iuramento, &c. roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibuſque & aliis decretis, ac efficacioribus & inſolitis clauſulas in ſe continen. quorum tenores, &c. haberi volumus pro expreſſis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, &c. mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, hac vice dumtaxat derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.5. Volumus autem quod præſentis Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, eiuſque exemplaribus etiam impreſſis, manu Secretarij ipſius Collegij, & ſigillo præfatæ Fabricæ munitis, eadem fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præſenti Motui proprio adhiberetur, ſi eſſet originaliter adhibitus vel oſtenſus.

Papa ſubſcr.

Placet Motu proprio. I.

D. P. A. 3. die 18 Decemb.

Dat. Romæ apud S. Petrum, 15. Kalend. Ianuarij Anno tertio.

LXVI. Damnatio, & excommunicatio Odetti à Caſtillione, Cardinalis, in hæreſim Hugonotorum prolapſi.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus ſeruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ONeroſum ſupremi Paſtoris officij munus nobis ex alto commiſſum, mentem noſtram continuo premit, & vrget, vt illud exequi in primis ſat gentes, gregem Dominicum curæ noſtræ diuinitus creditum omni ſtudio & diligentia in perfecta, ac ea qua decet fidei vnitate tueri, & conſeruare, ac ne in agro vniuerſalis Eccleſiæ zizaniam ſeminare tentantes, ac D. N. IESV CHRISTI, cuius vices, quamuis indigni, gerimus in terris, tunicam inconſutilem, videlicet eiuſdem Eccleſiæ vnitatem ſcindere molientes, eos præſertim, quos omni ſpe ad verum Dei cultum reuertendi nouimus eſſe deſtitutos, tamquam membra putrida, & infructuoſos palmites ab eadem Eccleſia ſuccidere, ac penitus euellere, & ſi qua gregis prædicti ouis morbo incurabili correpta reperiatur, illam ne ceteras contagione inficiat, foras eiicere, ac prouide gregem ipſum ab omni labe purgatum ſeruare, ne culpa, ac negligentia noſtris quandoque oues perditas, aut huiuſmodi morbo infectas, ſummus ipſius gregis paſtor Dominus iuſtus iudex de eis in diſtricto illius iudicio rationem à nobis exquirat, & quo in maiori dignitate vel honore conſtituti reperiuntur, qui in eorundem gregis & Eccleſiæ perniciem talia præſumunt, eo ſeuerius in eos animaduertere, ipſoſque ſpirituali & temporali mucrone ferire ſtudeamus.

Odettus à Caſtillione Card. Hugonotorum hæreſim profeſſus.

§.1. Sane cum nuper, magno cum animi noſtri mœrore, plurimorum fide dignorum relatione, ac fama publica, non quidem à maleuolis & ſuſpectis, ſed grauibus & honeſtis, ac veridicis perſonis exorta, etiam per modum notorij facti permanentis, ad aures noſtras peruenerit, iniquitatis filium Odettum à Caſtillione S. R. E. Diaconum Cardinalem, & Eccleſiæ Beluacen. perpetuum Adminiſtratorem in ſpiritualibus & temporalibus, alias per Sedem Apoſtolicam deputatum, ad quem velut ipſius vniuerſalis & Romanæ Eccleſiæ Cardinalem, & honorabile membrum pertinebat, pro fidei Catholicæ defenſione, Apoſtolicæque Sedis conſeruatione, proprium ſanguinem vbi opus fuiſſet, effundere, vitamque exponere, ac hæreticos vndique, & præcipue ab Eccleſia Beluacen. prædicta, illiuſque Ciuitate, & Diœceſi, quarum curam gerebat,

gerebat, potiſſimum expellere, illoſque totis viribus, ac omni conatu perſequi, ſuorum muneris, ſtatus, decoris, honoris, ac propriæ ſalutis, necnon beneficiorum, quibus illum Sedes Apoſtolica, tot tantiſque dignitatibus decorauerat, receptorum, & fidelitatis iuramenti eidem Sedi per eum præſtiti, nobilitatiſque ſuæ originis prorſus immemorem, Deique timore poſtpoſito contra Sedem eamdem ſe temere erigentem adeo in profundum malorum prolapſum fuiſſe, vt in peſſimam illam quæ his calamitoſis & deplorandis temporibus in inclyto Regno Franciæ, proh dolor, maxime inualuit, Hugonotorum nuncupatam hæreſim, nedum inciderit, ſed ipſos Hugonotos hæreticos, quos præſertim in Ciuitate, & Diœceſi prædictis corrigere & punire, vel ſaltem ab eis profligare debebat, defendere, fouere, protegere, aut tueri curauerit, & quamplures huiuſmodi peſtiferæ ſectæ viros, pſeudotheologos, in rectores & concionatores, quibus alios ſeducere ac inficere poſſet, familiariter retinuerit, arma ſumpſerit, ac alia grauiſſima, hæreſim manifeſtam denotantia, pertinaciter contra fidem Catholicam, ſanctamque Romanam Eccleſiam commiſerit & perpetrauerit, in grauem diuinæ Maieſtatis offenſam, ac omnium Chriſtifidelium ſcandalum.

§. 2. Nos igitur, quorum eſt pro noſtro Paſtoralis officij miniſterio præmiſſis decenter prouidere, non valentes citra immenſæ illius diuinæ Maieſtatis offenſam, necnon Chriſtifidelium eorumdem ſcandalum, modo aliquo præmiſſa, vtpote tam impia & enormia conniuentibus oculis pertranſire, vt tamen videremus, clamorem qui ad nos peruenerat, idem Odettus opere compleuiſſet, Venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardd. hæreticæ prauitatis Inquiſitoribus generalibus in Rom. Curia deputatis, vt de præmiſſis omnibus & ſingulis ſe diligenter informarent, veritatemque deſuper inquirerent, ac deinde nobis in Conſiſtorio noſtro ſecreto referrent, commiſimus & mandauimus.

§. 3. Cumque Cardinales Inquiſitores præfati, mandatis noſtris huiuſmodi parentes, ſuper iis diligenter inquiſiuiſſent, ac dictum Odettum nedum ſuperius expreſſa, ſed etiam longe deteriora commiſiſſe & perpetraſſe, nempe inter alia credidiſſe, & pertinaciter tenuiſſe, Eccleſiam vſque ad iſta tempora hæreticorum Hugonotorum erraſſe, necnon palam & publice partes dictorum Hugonotorum hæreticorum, illorumque conuenticulos & ſectas fouiſſe, ſecutum ac tutatum fuiſſe & laudaſſe, abiectiſque Cardinalatus habitu & inſignibus, quibus ſe indignum reddiderat, ad Hugonotos hæreticos ipſos declinaſſe, eorumque ſectam expreſſe profeſſum fuiſſe, ſeque illorum exercitus ductorem feciſſe, & adhuc exiſtere, aliaque in ſanctam fidem & Catholicam religionem commiſiſſe comperiſſent, & nobis in Conſiſtorio prædicto retuliſſent, illaque adeo notoria eſſent, vt nulla poſſent tergiuerſatione celari, eiſdem Cardd. Inquiſitoribus etiam viuæ vocis oraculo dedimus in mandatis, vt præfatum Odettum ſub excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque cenſuris & pœnis tunc expreſſis ad perſonaliter comparendum, & ſe à præmiſſis expurgandum intra certum tunc expreſſum, ac alias ſub certis modo & forma monerent, requirerent, & citarent, ac literas monitoriales & citatorias contra eumdem Odettum per edictum publicum in d. Eccleſia Beluacen. & illius palatij Epiſcopalis valuis, ac in Alma Vrbe noſtra in locis conſuetis exequendas & publicandas decernerent, ac illis ſic, vt præmittitur, executis, ac coram ipſis Inquiſitoribus reproductis, terminiſque ad docendum ſe illis paruiſſe ſeruari ſolitis ſeruatis, dictoque Odetto prius ad audien. ſententiam per nos ferendam legitime citato, & dilecto filio Petro Belo Procuratore Fiſci eiuſdem hæreticæ prauitatis generalis Inquiſitionis ad hæc inſtante, ad huiuſmodi cauſæ expeditionem, iuſtitia mediante, deuenire volentes.

§. 4. Habita deſuper cum prædictis, & aliis Venerabilibus fratribus noſtris eiuſdem S.R.E. Cardinalibus matura deliberatione, de eorumdem vnanimi voto, conſilio, & aſſenſu, CHRISTI prius Saluatoris noſtri nomine inuocato, in throno iuſtitiæ pro tribunali ſedentes, & ſolum Deum præ oculis habentes, per hanc noſtram ſententiam, quam ferimus in his ſcriptis, pronunciamus, decernimus, & declaramus, præfatum Odettum in excommunicationis latæ ſententiæ, priuationis, confiſcationis omnium bonorum ſuorum, præſentium & futurorum, officiorum & dignitatum, etiam Cardinalatus, iurium, priuilegiorum, & actionum, ac criminis hæreſis pro confeſſo haberi pœnas in dictis literis monitorialibus, & citatoriis contentas ob ipſius Odetti illis non paritionem damnabiliter incidiſſe & incurriſſe; & nihilominus quia tam ex proceſſu contra eum formato, & per dictos Inquiſitores, vt præmittitur, relato, quam notorietate facti quod nulla prorſus excuſatione palliari, aut tergiuerſatione celari poteſt, & ex quamplurimis aliis quæ nobis innotuerunt, ac de quibus alias multipliciter conſcientiam noſtram plene informatam habemus de hæreſis, & ſchiſmatis criminibus huiuſmodi, omni vſque ſuperius enarratis per eum commiſſis & perpetratis clare & aperte conſtitit & conſtat, ipſum Odettum hæreticum, excommunicatum, Hugonotum, ſchiſmaticum, & blaſphemum, ac à fide Catholica & S. R. E. apoſtatam, & transfugam, fidei tractorem, & periurum pronunciamus & iudicamus, ac declaramus, & propterea eum ab omni Cardinalatus commodo & honore, ac priuilegio etiam clericali a die commiſſorum criminum huiuſmodi ipſo iure depoſitum, dictæque Eccleſiæ Beluacen. adminiſtratione, ac omnibus beneficiis, & officiis, honoribus, dignitatibus, ac prælaturis prorſus, & ad illa inhabilem & perpetuo incapacem, ac eius bona, iura, & iuriſdictiones publicata fuiſſe & eſſe, & ad eos ad quos ſpectant capi poſſe, dictamque Eccleſiam Beluacen, & cetera beneficia quæcumque & qualiacumque Eccleſiaſtica, & officia per eum obtenta vacaſſe, & vacare ſimiliter declaramus & decernimus, ac eumdem Odettum quatenus opus ſit deponimus, priuamus, & inhabilem facimus, eiuſque bona omnia, iura, & iuriſdictiones publicamus, depoſitumque & priuatum, ac inhabilem effectum, ac velut talem hæreticum, ſchiſmaticum, & blaſphemum, & infructuoſum palmitem ab Eccleſia præciſum vlterius legitime puniendum fore decernimus, eiuſque perſonam à Chriſtifidelibus capiendam & detinendam, & ad iuſtitiæ & miniſtrorum manus, vt pœnis debitis affici poſſit, tradendam, omni meliori modo & forma, quibus poſſumus & debemus, & exponimus.

§. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ pronuntiationis, iudicationis, declarationis, decretorum, depoſitionis, priuationis, facti, publicationis, & expoſitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. *Sanctio pœnalis.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1563. Pridie Kal. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno 3. *D. P. Ann. 4. die 31. Martij.*

† Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus. *Papa ſubſc.*

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

† Ego R. Card. de Carpo Epiſc. Oſtien. *Cardd. ſubſcr.*
† Ego F. Card. Piſanus Epiſc. Portuen.
† Ego Otho Truchſes Epiſc. Albanen.
† Ego R. Car. Sancti Angeli, Maior Pœniten.
† Ego Fuluius Card. Peruſ.
† Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
† Ego Io. Card. S. Vitalis.
† Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
† Ego B. Card. Tranen.
† Ego Scipio Card. Piſarum.
† Ego Io. Card. Reomanus.
† Ego F. M. Card. Alexãdrin. hæreticæ prauitatis Inquiſitor.
† Ego Alex. Card. Farneſius Vicecanc.
† Ego Gui. Aſc. Card. Camerarius.
† Ego Hip. Card. Ferrarien.
† Ego Iul. Card. Vrbinas.
† Ego Vitellotius Card. Vitellius.
† Ego Aloyſius Card. Eſten.
† Ego Marcus Sitticus Card. ab Altaemps.
† Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
† Ego Ind. de Aualos Card. Aragonius.

Anno

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1563. Indict. 6. die vero 11. menſis Sept. Pontif. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papa IV. Anno 4. ſupraſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, Palatij ſanctiſſ. Inquiſitionis, & in acie Campi Floræ, earumdem ibidem dimiſſis copiis affixis, per nos Andream de Curia, & Bartholomæum Sottocaſa, eiuſdem S. D. N. Papæ Curſ.*

Antonius Clerici Mag. Curſ.

LXVII. Facultates Cardinalium Reipublicæ Chriſtianæ generalium Inquiſitorum in Vrbe procedendi etiam contra Prælatos hæreticos, vel hæreticorum fautores.

Huiuſmodi cauſas contra Epiſcopos Pontifici Romano referri iuſſit Pius V. in eius conſt. 82. Si de protegendis. §.6. *Et prædictam iuriſdictionem & alias confirmauit Sixt. V. in conſt.* 74. Immenſa. §.1. *Et ampliauit ad Regulares Paulus V. in conſt.* 26. Romanus.

Edita An. D. 1563. *PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. ROmanus Pontifex, Chriſti Vicarius, ac B. Petri ſucceſſor, cui ipſe CHRISTVS Dominus noſter oues ſuas paſcendas enixe ter commendauit, ne oues deperditæ de eius manu quandoque requirantur, omni ſtudio, & ſolertia continue inuigilare debet, vt à S.R.E. quæ ceterarum caput eſt, & magiſtra, deuiantes, ac aberrantes, ad gregem Dominicum totis viribus reducat, & quas Dei timore propoſito & ſalutaribus monitionibus ad illam allicere nequiuerit, temporalium ſaltem pœnarum metu coerceat.

Cauſa ediſt. §.1. Cumque nos propterea poſtquam ad ſummi Apoſtolatus apicem, licet immeriti, diuina fauente clementia aſſumpti fuimus, ſtatim mentis noſtræ aciem eo direximus, vt hæreticæ prauitatis vndique extirpatis erroribus, fides Catholica vbique augmentum ſuſcipiat, & diffuſius protendatur, nihilque quod huic rei profuturum cognouimus, prætermiſerimus. Et nihilominus ſicut nuper non ſine graui cordis dolore, & animi amaritudine accepimus, nonnulli Prælati, & in dignitate Eccleſiaſtica, ac Epiſcopali ordine conſtituti, ad quos veluti in partem ſollicitudinis noſtræ vocatos, magis ſpectaret ceteros, præſertim eorum curæ creditos ab erroribus reuocare, & in eiſdem erroribus pertinaciter perſiſtentes inſequi, nedum in ſimiles errores hæreticos grauiter prolapſi fuere, ſed etiam ceterorum hæreticorum fautores, receptatores, & auxiliatores exiſtunt, & eamdem fidem Catholicam cuius defenſores eſſe deberent, in dies oppugnare non verentur.

Iuriſd. Cardd. generalium Inquiſitorum procedendi contra quoſcumque quacumque dignitate Eccleſ. præditos hæreticos &c. §.2. Volentes igitur huic tam pernicioſo morbo, prout noſtro incumbit officio, occurrere, ac ne vlterius progrediatur, quantum in nobis eſt, prouidere, Motu proprio per Apoſtolica ſcripta venerabilibus fratribus noſtris, & dilectis filiis noſtris Inquiſitoribus contra hæreticam prauitatem generalibus in Alma Vrbe noſtra pro tempore reſidentibus, quibus vt contra quoſcumque etiam Epiſcopali, ac quacumque alia etiam Cardinalatus præditos dignitate procedere poſſint, per alias noſtras indulſimus, tenore præſentium, committimus, & mandamus, vt omnes & ſingulos hæreticos, & hæreticorum fautores, receptatores, & auxiliatores prædictos, de huiuſmodi criminibus diffamatos, in Prouinciis, & locis in quibus Lutherana ſecta inualuit, commorantes, ad quos ob ipſorum hæreticorum frequentiam notorium eſt, tutum, ſeu ſaltem liberum non patere acceſſum, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, & alia quacumque etiam Cardinalatus dignitate præfulgeant, nonnullis aliis deſuper habitis ſuper non tuto, vel non libero acceſſu, huiuſmodi informationibus (receptis tamen ſummarie, & extraiudicialiter quantum ipſis Inquiſitoribus ſufficere videbitur prius indiciis) etiam per edictum in valuis Palatij Officij ſanctæ Inquiſitionis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & acie Campi Floræ tantum per vnum ex noſtris Curſoribus, vel etiam in locis finitimis terrarum in Italia conſiſtentium, nobis & eidem S.R.E. immediate ſubiectis, prout ipſis Inquiſitoribus viſum fuerit, affigendum, & publicandum, citent, moneant & requirant, vt intra certum, & competentem terminum eis ipſorum Inquiſitorum arbitrio præfigendum ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ſuſpenſionis à diuinis, & priuationis etiam à Cathedralibus Eccleſiis, & quibuſcumque dignitatibus & beneficiis Eccleſiaſticis, ac officiis, & ordinibus quæ obtinent, & in quibus conſtituti exiſtunt, & inhabilitatis ad illa & alia quæcumque in poſterum obtinenda, necnon confeſſionis criminum hæreſis eis obiectorum, aliiſque tàm Eccleſiaſticis, quàm temporalibus, etiam pecuniariis, & bonorum confiſcationis, ac corporalibus, & etiam relapſus, & aliis per ipſos Inquiſitores imponendis pœnis; coram ipſis perſonaliter, & non per procuratorem, defenſorem vel excuſatorem aliquem compareant, & ſe à criminibus prædictis expurgent, & ſi in termino prædicto non comparuerint, & ſe à dictis criminibus legitime non expurgauerint, ad obſeruationem terminorum ad docendum ſe dictis literis citatoriis, & monitorialibus paruiſſe pro ſententia declaratoria, incurſu cenſurarum, & pœnarum in eiſdem literis contentarum ferenda ſeruari ſolitorum, ac etiam in cauſa ipſa criminis hæreſis inquirendo ad receptionem probationum pro definitiua ſuper crimine etiam contra abſentes, ſic vt præfertur monitos ferenda ſententia, vſque ad ipſius ſententiæ ferendæ calculum procedant, ac demum proceſſum omnem nobis, vt ad ſententiæ quæ iuſta viſa fuerit, prolationem deuenire poſſimus, in Conſiſtorio noſtro ſecreto referant. Nos enim citationem, & monitionem per publicum edictum, vt præfertur, decernendas & exequendas prædictas, dictos ſic citatos, & monitos perinde arctare, ac ſi perſonaliter citati forent, illaſque ac proceſſus deſuper habendos ſententiaſque inde ferendas validos, & validas fore.

Decretum irritans. §.3. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores in quauis inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter interpretandi, & definiendi facultate & auctoritate, iudicari, & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper iis à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Clauſula derogatoria. §.4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Palatij noſtri ſtylo, etiam certam aliam formam, quoad citationes per edictum decernendas, & exequendas, inducentibus, quibus, illorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis. §.5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ commiſſionis, mandati, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

D. P. Anno die 7. Ap[ril.] Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1563. primo Idus Aprilis, Pontificatus noſtri Anno 4.

LXVIII. Iuriſdictio Cardinalis Protectoris, & Iudicis cauſarum Hoſpitalis, & Societatis S. Hieronymi Illyricorum de Vrbe.

Edita A[n. D.] 156[3]. *PIVS PAPA QVARTVS Motu proprio, &c.*

Cauſa co[...] CVm ſicut accepimus Hoſpitale Illyricorum S. Hieronymi prope Ripettam de Vrbe, ob lites, & quæſtiones, quibus ad diuerſa Vrbis Tribunalia, occaſione locationum, cenſuum, donationum, hæreditatum, &

& legitorum, & diuerſarum aliarum rerum eiuſdem, tàm agendo, quàm defendendo, iugiter implicitum exiſtit, quamplurima damna, & incommoda patiatur, ac impenſæ litis, valorem, &c. de qua ex tempore agitur ſæpenumero exuperet.

[illegible] Pio de qua in rubr.

§. 1. Nos Hoſpitale ipſum, in quo piiſſima charitatis, & miſericordiæ opera pauperibus Chriſti continuo impendi ſpectantur, ab huiuſmodi diſpendiis quantum poſſumus ſubleuare volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas cauſas, inter dictum Hoſpitale ſiue dilectos filios Cuſtodes, & officiales, ac Miniſtros Societatis eiuſdem Hoſpitalis, & quaſcumque alias etiam ſæculares perſonas, Vniuerſitates, Societates, ac loca coram Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, Regente, Præſidente, ac Clericis Cameræ Apoſtolicæ, necnon Vicario, Gubernatore, & Senatore Vrbis, illiuſque Primo, Secundo Collateralibus, ac appellationum cauſarum Curiæ Capitolij eiuſdem Vrbis Capitaneo, necnon Magiſtro Stratarum, aliiſque quibuſcumque Iudicibus ordinariis, & delegatis, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, & eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, nunc & pro tempore pendentes, ſuper quibuſcumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommiſſis, teſtamentis, executionibus, reuocationibus, bonis, rebus, iuribus, & actionibus, Hoſpitale, & Societatem, Officiales, litis conſortes, & alios præfatos, tàm coniunctim, quàm diuiſim, ac tàm actiue, quàm paſſiue concernentibus, ac ad Hoſpitale, & Societatem huiuſmodi quomodolibet ſpectantibus, in quacumque inſtantia inter illos, necnon alia æque vel magis pia loca, Vniuerſitates, & Collegia quomodolibet priuilegiata, ac Viduas, pupillos, & alias perſonas etiam exemptas, pendentibus, cuiuſcumque qualitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis, & naturæ exiſtant, etiam præmiſſis expreſſis in iuores, quorum omnium ſtatum, & merita, ac Iudicum, & colitigantium nomina, & cognomina, & qualitates, ceteraque etiam de neceſſitate exprimenda præſentibus haberi volumus pro expreſſis, in ſtatu & terminis, in quibus reperiuntur, dummodo inſtructæ non ſint, harum ſerie ad nos auocantes, dilectum filium noſtrum Rodulphum Pium, Epiſcopum Oſtienſem, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Decanum, Cardinalem de Carpo nuncupatum, modernum, & pro tempore exiſtentem Protectorem eiuſdem Hoſpitalis, Iudicem ordinarium, & perpetuum, ad præfatas, necnon quaſcumque alias ſimiles, vel diſſimiles, cauſam & cauſas ciuiles & criminales, ac mixtas, ad Hoſpitale, & Societatem huiuſmodi pertinen. tàm per eos, quam contra eos, & inter eos, ac perſonas, Vniuerſitates, Collegia, ſeu loca etiam priuilegiata, & exempta, tàm actiue, quàm paſſiue, pro tempore mouendas, iuxta ordinatam iuriſdictionem ſeu facultatem, tàm Gubernatori, ſiue Regenti, vel Auditori Cameræ Apoſtolicæ, quàm Vicario præfatis, & eorum cuilibet attributas, ac prout rerum qualitas exegerint ſeu poſtulauerint, cum omnibus, & ſingulis eorum inciden. dependen. emergen. annexis & connexis, ſummarie ſimpliciter, & de plano, ac ſola facti veritate inſpecta, & abſque terminorum aliquorum ſubſtantialium obſeruatione, aut alicuius regiſtri confectione, per ſe vel alium ſeu alios audiem & fine debito terminan. auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo conſtituimus, & deputamus etiam ad hunc effectum illi etiam per alium, ſeu alios quoſcumque tàm in Romana Curia, quàm extra eam, etiam per edictum publicum, conſtito ſibi prius, quam etiam ſummarie de non tuto acceſſu ad illos, citandi, & mouendi, eiſdemque, & præfatis, ac quibuſcumque aliis eiuſdem Vrbis Curiarum Iudicibus, & perſonis, tàm Eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus, quibus, & quoties opus fuerit, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, quibus ſibi, ſiue ab eo deputando Auditori videbitur, inhibendi, & in euentum non paritionis contra inobedientes, & rebelles, ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum huiuſmodi, illarumque aggrauationes, & alias iuxta ſtylum, & morem dictarum Curiarum in ſimilibus ſeruari ſolitum, ac alias prout ſibi videbitur procedendi, ſententiamque ſiue ſententias debitæ executioni demandandi, ſiue demandari faciendi. Contradictores quoſlibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, aliaque iuris, & facti opportuna remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendi, auxiliumque brachij ſæcularis ad hoc ſi opus fuerit inuocandi, omniaque, & ſingula alia in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, plenam, & liberam licentiam, ſeu facultatem concedimus. Decernentes Hoſpitale, Societatem, & eius Officiales, & perſonas huiuſmodi ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum, alibi quam coram Rodulpho Pio Cardinale, & pro tempore Protectore præfato, conueniri, aut ad alios conueniendum conſtringi non poſſe, ac ſententias, proceſſus per alium ſeu alios Iudices, tàm ordinarios, quam delegatos in cauſis præfatis pro tempore formatas, datas, latas, & factas, cum inde ſecutis quibuſcumque, nulla, irrita, & inania, nulliuſque roboris, vel momenti fore.

Clauſula præſeruatiua huius conceſſionis.

§. 2. Præſentes quoque literas, ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, & exemptionibus ſimilium, vel diſſimilium [illegible], etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, & Sedem præfatam, vel eius Legatos, etiam per regulas Cancellariæ Apoſtolicæ pro tempore factas, etiam in fauorem Fabricæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis penitus, & omnino exceptas eſſe, & cenſeri, nec eiſdem præſentibus per quaſcumque literas, & quaſuis alias clauſulas generales, & ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes derogari poſſe, & ſi illis vllo vmquam tempore, ex aliqua etiam quantumuis neceſſaria, & vrgenti cauſa derogari contingat, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omiſſo inſertus, & huiuſmodi derogatio conſiſtorialiter facta, ac per trinas, & diſtinctis vicibus, Adminiſtratoribus ſiue Cuſtodibus, Gubernatoribus, Rectoribus, & Oeconomis Hoſpitalis, & Societatis huiuſmodi legitime intimata, & inſinuata fuerit, eorumque expreſſus ad id accedat aſſenſus, derogationes [illegible] huiuſmodi nemini ſuffragari. Sicque per quoſcumque [illegible] Iudices quauis auctoritate fungentes, & præfatæ etiam [illegible] Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & definiri debere; irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper iis à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria contrariorum.

§. 3. Non obſtantibus præmiſſis, & felicis recordationis Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Fabricæ præfatæ, ac Hoſpitalium, Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, & Ordinum, etiam exemptorum, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, conſeruatoriis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis eiſdem, & dilectis filiis Populo Romano, necnon Iudicibus, Curiis, & Tribunalibus, eorumque perſonis, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & dictam Sedem, etiam Motu & ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac alias ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis, necnon reformationibus etiam nouiter factis, ac paribus motu, & ſcientia approbatis, etiam diſponentibus quod cauſæ huiuſmodi ad forum, ſeu Curiam Capitolij reaſſumi debeant. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, aliter de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil

penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe, ac eiſdem motu & ſcientia, ac poteſtatis plenitudine derogamus, ac ſufficienter derogatum eſſe decernimus, contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis,

Fiat Motu proprio. I.

Repetitio clauſularum.

§. 4. Et cum abſolutione cenſ. ad effectum præſentium, & de auctoritate, conſtitutione, deputatione, licentia, facultate, conceſſione, decreto, & derogatione & aliis præmiſſis, quæ hic pro ſigillatim repetitis ad partem habeantur, latiſſime attenden. & quod præmiſſorum omnium, & ſingulorum maior, & verior ſpecificatio, & expreſſio fieri poſſit in literis per breue noſtrum ad perpetuam rei memoriam ſi videbitur latiſſime expedienda. Quodque earumdem literarum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Protectoris, vel Societatis huiuſmodi, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel Curiæ etiam ſæcularis munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem literis originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Et quod ad cauſas in futurum mouendas tantum.

D. P. A. 4. die 4. Septemb.

Datum Romæ apud S. Marcum, Pridie Nonas Septemb. anno quarto.

LXIX. Studij generalis Bononienſis, eiuſque Rectoris atque Scholarium indulta.

Hoc Studium antiquiſſimum eſt, & de eo habetur ſup. in conſtit. 2. Innoc. VI. Quaſi. *Et in hac Ciuitate Bononiæ Rotam inſtituit Paul. III. vt in eius conſt.* 4. Ex iniuncto.

Ad materiam Studiorum generalium, vide cap. fin. de Magiſtr. & cap. 2. de Priuileg. in 6. Necnon in ſpecie hic infra conſtit. 88. *In ſacroſancta.* Et etiam Conc. Trid. ſeſſ. 5. cap. 1.

Edita An. D. 1563.

PIVS PAPA QVARTVS
Ad perpetuam rei memoriam.

SAcri Apoſtolatus miniſterio meritis licet imparibus ſuperna diſpoſitione præſidentes, ad ea libenter intendimus, per quæ literarum ſtudia vbique noſtræ prouiſionis ope continua ſuſcipiant incrementa, & iis quæ propterea, ac pro perſonarum quarumlibet præſertim literarum ſcientia præditarum commodo prouide facta fuiſſe dicuntur, vt firma perpetuo, & illibata perſiſtant, noſtræ approbationis robur libenter adiicimus, ac alias deſuper prouidemus, prout locorum & perſonarum qualitatibus debite penſatis, in Domino conſpicimus expedire.

Studij Bononienſ. commendatio.

§. 1. Cum itaque ſicut accepimus in Ciuitate noſtra Bononien. Studium generale Iuris Ciuilis, & Pontificij ſemper adeo floruerit, & floreat, vt ad eam veluti ad ſtudiorum matrem vndique confluant variæ, & diuerſæ perſonæ, & ex qua quamplures famoſiſſimi viri prodiiſſe, & in dies prodire dignoſcatur, quorum ſcientia, nedum ipſa Ciuitas, ſed etiam totus illuſtratur Orbis, & cum nuperrime pro commodiori vtilitate Scholarium in eadem Ciuitate, & Vniuerſitate ſtudentium, ac etiam ibidem legentium, per dilectum filium noſtrum Carolum Tituli S. Martini in Montibus presbyterum Cardinalem Borromæum nuncupatum noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ in dicta Ciuitate Legatum, dicta Vniuerſitas, ſeu Sapientia in qua Doctores legunt in melius reformata, & ſeu de nouo conſtructa fuerit. Nos cupientes Vniuerſitatem ipſam, ac dilectum filium Antonium de Raia Vtriuſque Iuris Doctorem nuperrime eiuſdem Vniuerſitatis Rectorem, & alias ad id ad Nos deputatum, & Scholares ad eam accedentes ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes, & vt facilius ad eam accedendum, & ſtudia proſequendum inuitentur, ac excitentur, Statutorum, Ordinationum, priuilegiorum, & capitulorum dictæ Vniuerſitatis tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur præſentibus pro expreſſis habentes, ipſoſque Antonium, & Scholares à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes.

Rectoris Studij electio.

§. 2. Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, pro tempore exiſtenti Rectori eiuſdem Vniuerſitatis, liberam & abſolutam facultatem eamdem Vniuerſitatem regendi, & gubernandi, ac vltra alias facultates, honores, priuilegia, & emolumenta quæcumque ſibi attributa, ac conceſſa, omnes & quaſcumque cauſas, ciuiles tantum inter ipſos Scholares eiuſdem Vniuerſitatis, & alios quoſcumque in futurum mouendas videndi, audiendi, cognoſcendi, decidendi, ac fine debito terminandi, ita vt omnimoda & libera iuriſdictio, reſpectiue dictarum cauſarum ciuilium ad eumdem Rectorem libere, & pleno iure ſpectet, & pertineat, etiam priuatiue ad Vicelegatum eiuſdem Ciuitatis, ac omnes alios, & quoſcumque Iudices auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus.

Rectoris priuilegium.

§. 3. Ac vt eadem Vniuerſitas ſine Rectore non remaneat, quinimmo, vt Scholares ad Officium Rectoratus eiuſdem Vniuerſitatis acceptandum inuitentur, auctoritate, & tenore prædictis volumus, & mandamus, quod de cetero Rectoribus ipſis, finito dicto eorum officio, & poſtquam in dicta Vniuerſitate Bononien. publice doctorati fuerint, de aliquo Gubernio, ſeu Prætoria, aut alio officio iuxta qualitatem, & merita perſonæ in Prouinciis Marchiæ, vel Romandiolæ per Legatos, ſeu Gubernatores earumdem pro tempore, ſub indignationis noſtræ, & mille ducatorum pœnis Cameræ Apoſtolicæ applicandorum prouideri debeat, ipſiſque gubernio, aut alij ex prædictis officiis in aliquibus Ciuitatibus ex dictis Prouinciis præſici, ac ad Gubernium, ſeu Prætoriam, aut officium huiuſmodi admittendos fore, & eſſe. Mandantes pro tempore exiſtentibus Legatis, ſeu Prolegatis, Vicelegatis, vel Gubernatoribus, vt eoſdem ad Gubernium, ſeu Prætoriam huiuſmodi, vt ſupra admittant, ac de illis, eiſdem, vt præfertur, prouideant, & ſeu admittant, & prouideri faciant, iuxta tamen qualitatem, & merita perſonæ ipſius Rectoris.

Priuilegiorum & ordinationum eiuſdem Studij confirmatio.

§. 4. Et inſuper omnia, & ſingula dictæ Vniuerſitatis, & Gymnaſij præfati ſtatuta, ordinationes, priuilegia, & capitula quæcumque ac deſuper forſan confecta inſtrumenta, & documenta, ſiue alias ſcripturas, publicas, & priuatas, ac in eis contenta, ac inde ſequuta quæcumque dummodo licita, & honeſta ſint, & contra canonicas ſanctiones, & libertatem Eccleſiaſticam non tendant, eiſdem auctoritate, & tenore perpetuo approbamus, & confirmamus, eiſque perpetuæ firmitatis robur adiicimus, illaque omnia, valida & efficacia exiſtere, ac ſuos plenarios, & integros etiam executiuos effectus ſortiri, ac perpetuis futuris temporibus ab omnibus cuiuſcumque gradus perſonis Vicelegatis, ac Iudicibus, & Officialibus dictæ Ciuitatis, tam ordinariis, quàm extraordinariis, ac delegatis, & ſubdelegandis, necnon Collegiis, & Congregationibus, ac Auditoribus, & Magiſtratibus aliiſque quibuſcumque etiam in foris eorum propriis inuiolabiliter, & inconcuſſe obſeruari, ac iuxta eorum diſpoſitionem debite exequi, nec per quempiam illis contrariari, aut ea etiam in aliquo alterari poſſe, nec debere decernimus, ſupplentes omnes, & ſingulos, tàm iuris, quàm facti defectus ſi qui forſan interuenerint in eiſdem. Et nihilominus potiori pro cautela præmiſſa omnia modo, & forma præmiſſis, ac in dictis documentis, & ſcripturis contentis, auctoritate, & tenore præfatis perpetuo ſtatuimus, concedimus, & ordinamus.

Decretum irritans.

§. 5. Quodque illis, ac præſentibus literis etiam per quaſcumque literas Apoſtolicas quauis etiam derogatoriarum derogatorias, & efficaciores, ac inſolitas clauſulas, necnon irritantia, & alia decreta inſolita continentes minime derogari, nec derogatum eſſe cenſeri poſſit, & ſi illis derogari contingat derogatio huiuſmodi nemini ſuffragetur. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios ſublata eis,

&

& eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate in qualibet causa & instantia, iudicari, & interpretari debere, irritum quoque & inane, si ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Executorum deputatio, & facultates.

§. 6. Quocirca Venerab. fratribus Epiſcopo Bononienſi, ſiue eius Vicario in ſpiritualibus generali, ac Vicelegato Ciuitatis noſtræ Bononienſis, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cam. Apoſt. generali Auditori per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectoris, & Scholarium prædictorum, vel alicuius eorum, ſeu aliorum quorum intererit deſuper fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eaſdem præſentes literas plenum effectum ſortiri, ac iuxta illarum tenorem firmiter obſeruari, necnon ſingulos, quos literæ ipſæ concernunt præmiſſis omnibus, & ſingulis pacifice frui, & gaudere non permittentes illos, vel eorum aliquem per quoſcumque deſuper contra earumdem literarum tenorem quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras Eccleſiaſticas, ac pœnas pecuniarias eorum arbitrio moderandas & applicandas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando. Super quibus, necnon contradictores, & rebelles prædictos, ac quoſcumque moleſtatores, & alios præmiſſorum occaſione citandos, conſtito eis ſummarie, & extraiudicialiter de non tuto acceſſu, etiam per edicta publica locis publicis, ac ipſis citandis circumuicinis, de quibus ſit veriſimilis coniectura quod ad eorumdem citandorum notitiam peruenire valeant affigenda, quæ perinde illos arctent, ac ſi eis perſonaliter intimata fuiſſent citandi, eiſque, ac quibuſuis Iudicibus, & aliis perſonis quibus dicta occaſione inhibendum fuerit, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis prædictis, ac per ſimilia edicta inhibendi, eiſdem auctoritate & tenore eis facultatem concedimus.

Clauſula derogatoria.

§. 7. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac d. Ciuitatis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia, roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, ac reformationibus, & decretis, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis quibuſuis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſq; efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis conceſſis, & approbatis, ac etiam iteratis vicibus innouatis. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in eis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanturis, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Dat. d. 25. Septemb.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſc. die 25. Septemb. 1563. Pontific. noſtri anno quarto.

LXX. **Renouatio antiquarum Ordinationum, gratiarum, & priuilegiorum Ord. Ciſtercienſis Monachorum S. Benedicti, Iuriſdictioniſque & auctoritatis Abbatis, & aliorum Prælatorum d. Ordinis.**

Similem conſtitutionem edidit Greg. XIII. inf. in eius bulla 18. Superna. *vbi alia indicabo de eodem Ordine. Et ante eum non abſimilem prius edidit Pius V. num* 102. Ex innumeris.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1563.

Exordium.

IN eminenti dignitatis Apoſtolicæ ſpecula meritis licet imparibus diuina diſpoſitione vocati, ad ea libenter intendimus per quæ ſinguli Religionum Ordines, abuſibus & incommodis quæ in eos temporum decurſu diuerſimode irrepſerunt eliminatis, non ſolum antiquis ſuis prærogatiuis, & dignitati reſtituantur, ſed etiam regularia eorum inſtituta ad diuinę Maieſtatis laudem, & gloriam in poſterum ſtabiliantur. Et vt id votiue ſuccedat, his quæ per Rom. Pont. prædeceſſores noſtros prudenter conceſſa, ordinataque fuerunt, vt firma perpetuo & illibata perſiſtant, libenter cum a nobis petitur Apoſtolici roboris firmitatem adiicimus, illaque nonnumquam innouamus, & ampliamus, ac alias ſuper his diſponimus, prout perſonarum, temporumque conditione penſata conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Ordo Monaſticus Ciſterc. tamdiu in ſumma puritate, virtut. ſanctitate floruit, ſed paulatim in deſolationem prolapſus eſt.

§. 1. Sane exhibita nobis nuper pro parte dilecti filij Ludouici Abbatis Monaſterij Ciſtercij Cabilonen. Diœc. petitio continebat quod licet Ordo Ciſtercien. in ſumma puritatis, & deuotionis perfectione, per multa retroactorum annorum ſæcula, ac tamdiu exemplari religioſorum ſuorum vita atque ſanctimonia, non ſolum in Regno Franciæ vbi ſupremum eius caput, videlicet Ciſtercij prædictum cum aliis quatuor illius præcipuis, nempe Firmitatis, Pontiniaci, Claræuallis, & Morimundi Cabilon. prædictæ, ac Antiſſiodoren. & Lingonen. Diœc. reſpectiue Monaſteriis, quæ filiæ Ciſtercij nuncupantur, ſed etiam per alia fere vniuerſa Chriſtiani Orbis climata, cum bonæ famæ, & virtutum odore, eximioque religionis decore ad ædificationem militantis Eccleſiæ, quamdiu iuxta SS. Patrum inſtitutiones, & regularia illius inſtituta, præfatis, aliiſque Monaſteriis, de Monachorum d. Ordinis perſonis prouiſum, eiuſque laudabilia inſtituta, ritus, conſuetudines, & priuilegia firmiter obſeruata fuerunt, Domino cooperante floruerit; nihilominus à pluribus annis citra, præſertim poſtquam pleraque Monaſteriorum, & Prioratuum ſuorum aliis quam dicti Ordinis perſonis commendari, à Superioris obedientia, per exemptionum, vnionum, aliaſque diuerſas vias, tamquam membra à ſuo corpore diuelli, abſtrahi, & diſmembrari cœperunt, ſpecioſo illo regularis diſciplinæ candore paulatim offuſcato, vniuerſus Ordinis ſtatus in miſerabilem diſperſionem, & deſolationem prolapſus eſt.

Cuius reformatio & reſtitutio nunc fieri poſſe proponitur, ſi eius inſtituta & ritus renouentur, & exemptiones in contrarium conceſſæ amoueantur.

§. 2. Cùm autem ſicut eadem petitio ſubiungebat, tantis huius olim Deo mortalibuſque gratæ religionis incommodis, aliter quam per antiquorum ſtatutorum, conſuetudinum, rituum, & priuilegiorum prædictorum vndique conuulſorum, & diuerſimode oppreſſorum reſtitutionem, mederi, non poſſe videatur, pro parte eiuſdem Ludouici Abbatis aſſerentis ſe Romam his periculoſis temporibus, opis ſuper hoc à nobis implorandæ gratia perſonaliter acceſſiſſe, nobis fuit humiliter ſupplicatum quatenus afflictis eiuſdem Ordinis rebus ſuccurrentes, exemptiones ab ipſius Ordinis Superioribus, per eius perſonas aliaque priuilegia contra illum per quoſuis ab Apoſtolica Sede obtenta moderari, ac præfatis ſtatutis, conſuetudinibus, ritibus, & priuilegiis pro illorum firmiori ſubſiſtentia robur Apoſtolicæ confirmationis adiicere, illaque innouare, ac alias in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ideo Pont. exemptiones omnes ab Abbate, Capitulo & aliis conceſſas aduerſus Ordinem ſtatuta reuocat.

§. 3. Nos igitur qui Ordinis prædicti, nobis & dictæ Sedi in primis deuoti, decus, & integritatem, ſuique priſtini candoris reſtitutionem, ſincero deſideramus affectu ipſum Ludouicum Abbatem à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium, dumtaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes, & abſolutum

fore cenſentes, necnon omnium, & ſingulorum infraſcriptorum immunitatum, libertatum, exemptionum, indulgentiarum, etiam plenariarum, conſeruatoriarum, facultatum, ordinationum, ſtatutorum, priuilegiorum, indultorum, & aliarum gratiarum, ac literarum deſuper expeditarum, tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnes, & ſingulas ab Abbate Monaſterij Ciſtercij aliiſq; Superioribus & Capitulo generali Ordinis huiuſmodi, eiuſque deputatis immunitates, libertates, & exemptiones quibuſuis, tam virorum, quàm S. Catharinæ Caietan. & S. Mariæ de Cæleſtia nuncupatæ Venetiarum, aliiſque Monialium Monaſterijs, ac Prioratibus, & alijs regularibus locis dicti Ordinis, ac dilectis filiis Abbatibus, & Prioribus, dilectiſque in Chriſto filiabus Abbatiſſis, & Priorissis, necnon Conuentibus, Capitulis, & perſonis eorumdem, tàm in Gallia, Italia, Hiſpania, Portugallia, Germania, Anglia, & Scotia, quàm alibi vbilibet conſiſtentibus.

Abbatemque & alios Superiores, omnia loca & perſonas viſitare, & corrigere poſſe ſtatuit.

§. 4. Ita quod immunitatibus, libertatibus, & exemptionibus huiuſmodi non obſtan. pro tempore exiſtentes Abbas generalis nuncupatus, & alij Superiores dicti Ordinis, eorumque Vicarij, iuxta ipſius Ordinis inſtituta, Monaſteria, Prioratus, & loca prædicta, ac illorum perſonas, tàm in capitibus, quàm in membris viſitare, libere & licite valeant.

Indulta Epiſcopis & aliis concessa viſitandi loca & perſonas antedicta, quatenus impediant Abbatem & Superiores Ordinis in viſitando.

§. 5. Ac quæcumque priuilegia, & indulta Apoſtolica viſitandi Monaſteria tam virorum, quàm mulierum Ordinis huiuſmodi, quibuſuis Venerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis aliis locorum Ordinariis, Abbatibus, & aliis, quam generali Ciſtercien. prædicto, ac aliis quatuor Primis nuncupatis, quatuor, Monaſteriorum filiarum Ciſtercij nuncupatorum prædictorum Abbatibus, ceteriſque Superioribus eiuſdem Ordinis ad id ab ipſo generali Capitulo deputatis perſonis, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ exiſtentibus, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem prædictam, etiam ad quorumuis etiam Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, vel etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, etiam conſiſtorialiter, & cum cauſæ cognitione ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, clauſulis irritantibuſque, ac aliis decretis hactenus quomodolibet conceſſa, ac etiam iteratis vicibus approbata, & Apoſtolicas, ac alias literas deſuper confectas, & inde ſecuta quæcumque, ad hoc dumtaxat vt Abbati generali, & aliis Superioribus Ordinis, eorumque Vicariis Monaſteria huiuſmodi, vt ſupra dictum eſt, viſitare liceat, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium moderamur & limitamus.

Inhibitio contra Epiſcopos & alios, impedientes eos in viſitationib.

§. 6. Inhibentes Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Superioribus Prælatis videlicet ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, ac ſuſpenſionis a diuinis, Abbatibus vero, & aliis inferioribus præfatis, ceteriſque quibuſcumque perſonis ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ne Abbatem generalem, & alios Superiores Ordinis eorumque Vicarios præfatos, quo minus viſitationes iuxta regularia Ordinis inſtituta huiuſmodi libere facere poſſint, per ſe vel interpoſitas perſonas, directe vel indirecte, aut alias quoquomodo impedire audeant, vel præſumant.

Monaſteria recipiant eoſdem viſitatores.

§. 7. Ipſis autem Monaſteriorum, & aliorum locorum prædictorum Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Conuentibus, Monachis, Monialibus, & perſonis, vt Generalem, alioſque Abbates, Superiores, & Vicarios præfatos, vt præfertur viſitare volentes, benigne recipiant, eiſque, & eorum mandatis in concernentibus eorum viſitandi officium huiuſmodi pareant, & humiliter obediant, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub ſimilis excommunicationis pœna diſtricte præcipien. mandamus.

Confirmatio omnium gratiarum ab eodem Ordine Ciſtercienſi.

§. 8. Et inſuper vniuerſa & ſingula priuilegia, prærogatiuas, immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias, etiam quatenus ſint in vſu, plenarias, conſeruatorias, facultates, indulta & alias gratias Ciſtercij, & quatuor filiabus nuncupatis Monaſteriis, & Ordini, eiuſque Capitulo generali, definitoribus & aliis Superioribus præfatis per piæ mem. Paſchalem II. Calliſtum etiam II. Eugenium III. Alexandrum etiam III. Lucium ſimiliter III. Honorium etiam III. Gregorium IX. Innocentium IV. Sixtum pariter IV. præterquam Commendas, & Commendatarios Monaſteriorum, & aliorum locorum Ordinis huiuſmodi concernentia, & quod Commendatarii pro tempore exiſtentibus nullam in Monaſteria dicti Ordinis ſibi Commendata, & eorum Monachos iuriſdictionem exerceant, ac etiam ſuper priuilegiorum, aliarumque gratiarum ipſi Ordini conceſſarum confirmatione, ſub quarto, & ſexto Idus Martij, quinto Nonarum & quarto Idus Martij, quinto, & ſexto Idus Martij, ſexto annis Pontificatus ſui Dat. reſpectiue, & quoſcumque alios Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem prædictam hactenus quomodolibet conceſſa.

Confirmatio ſtatuta non contraria, Ordinis.

Hæc & ſuperiora confirmauit Greg. XIII. inf. in eius bulla 18.

§. 9. Necnon ordinationes, & ſtatuta ab exordio fundationis eiuſdem Ordinis vſque in præſentem diem in dicto generali Capitulo concorditer edita, etiam ſi in vſu eſſe defecerint, dummodo infra lapſum temporis immemorabilis videlicet centum annorum in deſuetudinem non abierint, ac præterea ſuper contributionibus, per omnia & ſingula eiuſdem Ordinis Monaſteria Abbati Ciſtercij, ſeu Capitulo generali prædictis ſoluendis, & ſoluen. ita quod omnes etiam Commendatarij ad earum ſolutionem, etiam ſub ſimilis excommunicationis latæ ſententiæ pœna teneantur, & ad id etiam quibuſcumque priuilegiis, etiam ab ipſa Sede obtentis, non obſtantibus compelli poſſint, prout illa concernunt omnia & ſingula alia in literis Apoſtolicis, aliiſque documentis deſuper confectis contenta, & inde ſecuta quæcumque, licita tamen & honeſta, eiſdem auctoritate & tenore, ex certa ſcientia confirmamus & approbamus, ac illis perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, omneſque, & ſingulos iuris, & facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, ſupplemus.

Renouatio concessionum indultorum.

§. 10. Ac potiori pro cautela, eadem omnia & ſingula priuilegia, prærogatiuas, & facultates, exemptiones, indulgentias, conſeruatorias, indulta, & alias gratias eiſdem modo & forma quibus Ordini eiuſque Abbatibus, Capitulo generali, & Superioribus præfatis per dictos prædeceſſores conceſſa ſunt, illis de nouo auctoritate, & ten. prædictis concedimus, & innouamus.

In Monaſteriis commendatis, perſonis extra Ordinem, menſa debet mensa Conuentualis ab Abbatiali ſeparari, & ſufficiens pro Monachis, &c. Hoc declarat Greg. infra.

§. 11. Et præterea quod in Monaſteriis dicti Ordinis, quæ diuerſis perſonis (etiam ſi Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ, & S. R. E. Cardinales exiſtant) de præſenti Commendata eſſe reperiuntur, & in futurum Commendari, ſeu alias quoquomodo aliis quam Ordinis ipſius perſonis concedi contingat, vbi non fuerit reſtituta menſa conuentualis ab Abbatiali menſa diſtincta & ſeparata, cum annuis fructibus, redditibus, & prouentibus, iuxta Monaſteriorum ipſorum facultates, competentibus & honeſtis, pro ſufficienti Conuentus & Monachorum, aliorumque religioſorum eiuſdem Ordinis numero, in vno quoque ex ipſis Monaſteriis per ipſos Generalem, & ceteros Ordinis ipſius Superiores, aut eorum Vicarios ordinando, ad quam menſam ſic inſtituendam, congruoſque reddittus aſſignandos ipſi Commendatarij omnino teneantur, & ad id etiam per cenſuras Eccleſiaſticas fructuum, redditaum, & prouentuum ſequeſtrationes, & alia opportuna iuris remedia cogi poſſint, & debeant.

Religioſi alterius Ordinis, in eiſi, aut exiſtantes, aut eiuſdem Ord. profeſſionem faciant.

§. 12. Et quia, ſicut accepimus, in multis dicti Ordinis, tàm virorum, quàm mulierum Monaſteriis quam plures Mendicantium, & aliorum Ordinum religioſi vtriuſque ſexus, ab immemorabili tempore citra ſe intruſerunt, & perſæpe intrudere præſumunt, quod illi vel indecenter, & cum effectu eiiciantur, vel ſaltem habitum infra annum ſuſcipiant, ac profeſſionis regularis eiuſdem Ciſtercien. Ordinis expreſſe emittant, debitamque obedientiam, & reuerentiam illius Abbati generali, & reliquis Superioribus præfatis præſtent, ac diuinum officium ſecundum ipſius Ordinis morem celebrent, ſeque regularibus eius inſtitutis omnino conforment.

Vniones, & ſuppreſſiones, & extinctiones fieri nequeunt.

§. 13. Vniones autem, annexiones, & incorporationes, ac ſuppreſſiones, & extinctiones Monaſteriorum, & Prioratuum eiuſdem Ordinis, aut fructuum, redditaum,

tuum, & prouentuum illorum, diſmembrationes, & locis alijs quamtumlibet pijs, applicationes, & aliæ quæuis perpetuæ illorum alienationes, cuicumque alteri loco ex quauis cauſa quantumcumque honeſta, vrgenti, & neceſſaria, abſque ſpeciali & expreſſo eiuſdem Abbatis generalis pro tempore exiſtentis conſenſu in ſcriptis, cauſaque prius à Capitulo præfatis, vel alias rite cognita, etiam per nos, & Sedem prædictam etiam de Fratrum conſilio, ac ad quorumuis etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam deinceps nullatenus fieri poſſint, & ſi aliter fiant, nullius omnino ſint roboris, neque Ordo, eiuſque Superiores, & perſonæ, præfatis literis deſuper conficiendis obedire debeant.

Monachi degentes in Monast. unitis eius Pastoris remaneant ſub correctione Superiorum eorum Ordinis.

§. 14. In his vero quæ hactenus vnita, annexa, & incorporata fuerunt, ſerue ur præcedente forma ſingularum literarum ſuper his vnionibus, incorporationibus, ſeu applicationibus, aut aliis quibuſcumque diſpoſitionibus expeditarum. Ita tamen quod Monachi in ſingulis Monaſterijs huiuſmodi degentes, ſint, & remaneant ſub obedientia, & correctione Abbatis Generalis, aliorumque Superiorum Ordinis Ciſterc. prædictorum, & ſuorum Vicariorum in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi vniones, annexiones, & incorporationes huiuſmodi non emanaſſent, etiam ſi in illis aliter caueretur, & vſus, non tamen à tempore immemorabili, vt præfertur contrarium obtineat, quæ contra præſentis ſtatuti tenorem nemini ſuffragentur.

Moniales alterius Ord. non recipi poſſint in Abbatiis huius Ordinis.

§. 15. Poſtremo quod nullę alterius Ordinis Moniales, in Abbatiſſas Monaſteriorum Monialium dicti Ordinis aſſumi, vel ſi aſſumantur in eiſdem Monaſterijs recipi poſſint, niſi illorum immediato patre Superiore præſente, qui illis habitum exhibeat, & ab eis tria ſubſtantialia vota, necnon iuramenta obſeruandi ſtatuta dicti Ordinis, ac ſecundum ea viuendi recipiat.

Monaſteria huiuſmodi teneantur ad contributiones ſoluendas Abbati, & Capitulo.

§. 16. Quodque omnia & ſingula Monaſteria, Ordinis huiuſmodi, tam virorum, quam mulierum vbicumque exiſtentia, ſeu eorum Abbates, vel Priores etiam Commendatarij, Abbatiſſæque vel Prioriſſæ, in ſignum obedientiæ & ſuperioritatis, ſolita regalia videlicet contributiones ſolitas, etiam Abbati Monaſterij Ciſtercij, & Capitulo generali præfatis, omnibus exceptione, recuſatione, præſcriptione, & alia excuſatione penitus ceſſantibus, annuatim ſoluere teneantur, & ad id compelli poſſint, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna eiſdem ſcientia, auctoritate & tenore, perpetuo ſtatuimus & ordinamus.

Clauſula huius conſtit. præſeruatiua.

§. 17. Ac limitationem, moderationem, inhibitionem, præceptum, mandatum, approbationem, confirmationem, adiectionem, ſuppletionem, conceſſionem, innouationem, ſtatuta, & ordinationes, aliaque præmiſſa, ac præſentes literas de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu, quouis prætextu quæſitove colore, aut ingenio, nullatenus notari, argui, vel impugnari poſſe, neminemque illa quauis de cauſa, etiam iuſtiſſima impugnantem in iudicio vel extra audiendum eſſe nec illa ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium conceſſionum, gratiarumque reuocationibus, ſuſpenſionibus, modificationibus, limitationibus, vel derogationibus, etiam per nos & ſucceſſores noſtros, ac Sedem prædictam, etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum intuitu & contemplatione, aut in eorum, vel etiam in nullius fauorem ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, ac etiam vim contractus, aut legis, ſeu ſtatuti perpetui inducentibus decretis, & alias quomodolibet conceſſis & concedendis, à quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis deſuper quomodolibet editis, & edendis aliquatenus comprehendi, neque illis vllo vmquam tempore, etiam per Sedem prædictam derogari poſſe, nec derogatum cenſeri, niſi de toto tenore, & data præſentium expreſſa mentio habita, & derogatio, ſuſpenſio, limitatio, reuocatio, aliaque prædicta de Ciſtercij, aliorumque quatuor primorum nuncupatorum Abbatum prædictorum expreſſo conſenſu facta fuerint, & ſi aliter derogari, reuocari, ſuſpendi, limitari, corrigi, aut emendari contigerit, huiuſmodi derogationem, reuocationem, ſuſpenſionem, limitationem, correctionem, & emendationem, nullius eſſe roboris, vel momenti, & quoties illa vel illa emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtituta, & de nouo etiam ſub quacumque data per ipſum Abbatem Monaſterij Ciſtercij pro tempore exiſtentem eligenda, conceſſa eſſe, & cenſeri.

Decretum irritans.

§. 18. Et ita per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, ac cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, iudicari, definiri, & interpretari debere, & quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 19. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra de non tollendo iure quæſitum, & alijs quibuſuis Apoſtolicis, necnon in Prouincialibus, & Synodalibus Concilijs editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, declarationibus, & decretis, priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis præfatis, aliiſque Congregationibus, Præſulibus, Abbatibus, Eccleſiis, Monaſteriis, Capitulis, Conuentibus, Prouinciis, ac perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere vel in ſpecie, etiam motu ſimili, aut etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet conceſſis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum veriores tenores, formas, dat. & decreta in eis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides danda tranſumptis huius bullæ.

§. 20. Et quia difficile foret eaſdem præſentes ad diuerſa loca Prouinciaſque circumferre, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod illarum tranſumptis, ſeu exemplis etiam formis impreſſis, manu alicuius publici Notarij ſubſcriptis, & ſigillo Abbatis generalis, aut alicuius ex aliis Superioribus Ordinis huiuſmodi munitis, plena & indubia, ac ea prorſus fides vbique etiam in iudicio adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1563. ſexto Kal. Octobris, Pontificatus noſtri anno quarto. D.P. A. 4. anno 26 Septemb.

Caupones & Albergatores Vrbis, non tenentur de furtis rerum eis non conſignatarum, commiſſis in eorum hoſpitiis, ſi hoc ipſi hoſpitibus notificent in eorum ingreſſu. LXXI.

Solent hi Caupones & Albergatores in eorum hoſpitiis publice affixam tenere hanc bullam idiomate vulgari conſcriptam, ad ſe liberandum ab huiuſmodi notificatione.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1563.

Cauſa huius conſtit.

CVm ſicut non ſine animi noſtri diſplicentia nobis innotuit, à quam pluribus annis citra in Alma Vrbe noſtra contigerit, & in præſentiarum ſæpe contingat, quod dilecti filij Societas Hoſpitum, Albergatorum, & Cauponum dictæ Vrbis, ab hoſpitibus & aduenis ad dictam accedentibus, ac aliis in ea moram trahentibus Hoſpitaris, & Albergatoris, ſuper eo quod hoſpites, & aduenæ, & Albergatorij aſſeruerint, & aſſerant, ſeu

verius eorum verſutia & calliditate finxerint & fingant, ſe multas, & diuerſas pecuniarum, & aliorum bonorum quæ nunquam Hoſpitibus, & Albergatoribus huiuſmodi conſignauerant, neque conſignarunt, aut in rei veritate forſan habuerant neque habuerunt, quantitates ſecum ad hoſpitia attuliſſe, & deinde vt à ſumptibus & expenſis per eos factis exoluti, & liberi euadere poſſent, atque poſſint, illas & illa perdidiſſe, ac ab Hoſpitibus, Albergatoribus, & Cauponibus ipſis, vel aliis perſonis furto ſubtracta & ſublata fuiſſe, illos de facto huiuſmodi accuſando, & calumniando diuerſimode, etiam vſque ad incarcerationem, ac alia iuris & facti remedia, etiam vltra refectionem ſortis principalis moleſtati fuerint, ac quotidie moleſtentur & vexentur, in ſcandalum plurimorum, dictæque Societatis dedecus & vilipendium, ac rerum & bonorum ſuorum non modicum diſpendium & grauamen.

Hoſpites Vrbis non poſſint moleſtari pro rebus in eorum hoſpitiis furto ſubtractis, & eis antea non conſignatis, per aduenas, quibus Hoſpites, & Caupones hoc notificauerint.

§. 1. Idcirco ad fraudibus, verſutiis, calumniis, ac inconuenientibus, necnon coinquinamento, & gliſcenti contagio huiuſmodi, ac aliis præmiſſis omnibus & ſingulis obuiandum, Motu ſimili & certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, volumus, ſtatuimus, & ordinamus deinceps perpetuis futuris temporibus qualcumque merces, pecuniarum ſummas, alias res & bona vſque ad quamcumque quantitatem. aſcenden. per eoſdem hoſpites, & aduenas, ac alios Albergatorios ſibi quomodocumque & qualitercumque furto ſubtracta, & ſublata fore aſſerentes, ac prætendentes à dictis Hoſpitibus, Albergatoribus, & Cauponibus, ac eorum quolibet inſolidum, niſi illa prius per eoſdem aduenas, ac hoſpitarios, & albergatorios, eiſdem Hoſpitibus, Albergatoribus, & Cauponibus in cuſtodiam data, & conſignata fuerint minime repeti, nec eoſdem Hoſpites, Albergatores, & Caupones deſuper conueniri, capi, arreſtari, incarcerari, detineri, aut quoquomodo realiter, vel perſonaliter moleſtari, vexari poſſe neque debere. Quæ omnia prædictis hoſpitibus, & aduenis, ac albergatoriis in eorum ingreſſu dicti Hoſpites, Albergatores, & Caupones notificare & intimare debeant, & teneantur.

Iſtæ notificationes fieri ſolent eo modo, quo dixi ſup. in ſum.

Confirmatio priuilegiorum & ordinationũ Societatis Hoſpitum.

§. 2. Necnon omnia & ſingula gratias, conceſſiones, immunitates, priuilegia, & indulta per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem Apoſtolicam prædictæ Societati, & eorum ſingulis, in genere vel in ſpecie conceſſis & conceſſa, necnon quæcumque capitula, ſtatuta, & ordinationes per eos hactenus quomodolibet condita & facta, licita tamen & honeſta, quatenus ſint in vſu, eadem auctoritate Apoſtolica tenore præſentium confirmamus & approbamus, illiſque perpetuæ firmitatis robur adiicimus, omneſque & ſingulos, tam iuris, quam facti, ſi qui forſan interuenerint, ac ſolemnitatum deſuper forſan omiſſarum defectus ſupplemus.

Facultas condendi ſtatuta licita & ſac. Canon. non contrar.

§. 3. Seu in eiſdem ſi Societati videbitur ſibi quæcumque alia ſtatuta, ordinationes, & capitula rationabilia & honeſta, ac ſacris canonibus non contraria, condendi, & edendi, ac condita & edita pro temporum qualitate, & quoties eis videbitur, alterandi, mutandi, & delendi, ac alia de nouo faciendi, quæ poſtquam condita & edita, ac mutata, & de nouo facta, & per Camerarium approbata fuerint, eo ipſo eadem auctoritate approbata, & confirmata ſint & eſſe cenſeantur, plenam & liberam facultatem, licentiam & poteſtatem concedimus.

Decretum irritans.

§. 4. Et ita per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate & poteſtate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, necnon dilectos filios nunc & pro tempore exiſtentes dictæ Vrbis Conſeruatores, iudicari & definiri, ac obſeruari debere, ſublata &c. Si quis, &c. irritum quoque, &c. decernimus & declaramus.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtan. conſtit. ordinationibus ac ſtatutis, etiam iuramento, &c. roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis prædictis, Conſeruatoribus, & quibuſuis aliis perſonis ſub quibuſcumque ten. & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficaciorib. & inſolitis clauſulis etiam iteratis vicibus, etiam pari motu conceſſis, &c. & concedendis quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, &c. tenores, &c. in literis latiſſimè extenden. &c. hac vice derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Fiat vt petitur. I.

Clauſularum repetitio.

§. 6. Et cum abſolutione à cenſuris, ad effectum, &c. & quod tenores capitulorum, ac ſtatutorum, & ordinationum, per Societatem præd. etiam quomodolibet confectarum habeantur pro expreſſis, ſeu in toto vel in parte exprimi poſſint. Et de voluntate, ſtatuto, ordinatione, confirmatione, approbatione, adiectione, ſuppletione, conceſſione, decreto, declaratione, & derogatione, ac aliis præmiſſis, quæ hic pro ſufficienter ad partem repetitis habeantur, perpetuo in forma gratioſa latiſſime extenden. ex certa noſtra ſcientia, & ad perpetuam rei memoriam & cum deputatione executorum opportuna qui aſſiſtant, cum poteſtate citandi, &c. etiam per edictum, &c. etiam dictos Conſeruatores, &c. inhibendi, &c. etiam ſimili edicto aggrauandi, reaggrauandi, interdicendi, &c. inuocato, &c. brachij ſæcularis, &c. cum derogatione conſtitutionis de vna & duabus, non tamen tribus dietis, ac quorumcumque ſtatutorum, &c. priuilegiorum, indultorum & literarum Apoſtolicarum, quibus etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Card. necnon dictis Conſeruatoribus, & aliis quibuſcumque, ſub quibuſuis tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis in contrarium quomodolibet etiam æquali motu, &c. conceſſis & concedendis: quorum omnium tenores, &c. latiſſime exprimi poſſint, ad effectum ſufficientis derogationis eorum, ita quod non obſtent, &c. latiſſime extenden. Et quod præmiſſorum omnium & ſingulorum, aliorumque circa præmiſſa neceſſariorum, maior & verior ſpecificatio & expreſſio fieri poſſit, in literis per breue noſtrum, ſeu officium contradictarum in forma gratioſa ſi videbitur expedien. ſeu quod præſentis Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, regula contraria non obſtante.

Datum Romæ apud S. Petrum, quarto Idus Nouembis anno quarto.

D. P. A. 4. die 10. Decemb.

LXXII.

Reuocatio exemptionum à ſolutione Dohanæ Vrbis, quibuſcumque præterquam locis Piis conceſſarum, vel in capitulis Dohanæ expreſſarum. Et declaratio quoad exemptiones ob numerum duodecim filiorum.

Magis generalem reuocationem vide inf. in Sixt. V. conſt. 2. Inter. *& Pauli V. conſt. 11.* In maximis.

Edita An. D.

PIVS PAPA QARTVS
Motu proprio, &c.

Cauſa conſtit.

Licet fel. rec. Paulus Papa tertius prædeceſſor noſter, rationabilibus cauſis prænarratis, Motum proprium ediderit, Nihilominus tanta eſt hominum importunitas, vt etiam à Procuratore noſtro Fiſcali nobis fuit expoſitum quod multæ ſimiles & diſſimiles prænarratæ exemptiones poſtea, tàm ab ipſomet Paulo Tertio, quàm à Iulio Tertio, Marcello Secundo, & Paulo Quarto ſucceſſoribus Pontificibus, & etiam à nobis, etiam ſub ſignatura Motus proprij, extortæ fuerunt, vnde Dohanæ Vrbis, illarumque Dohanerij in eaſdem, & forſan maiores, quam in præinſerto narrantur difficultates & controuerſias denuo inciderunt, cum magno etiam noſtro & Cameræ præfatæ præiudicio, cum omnia tandem in ipſius Cameræ detrimentum retorqueantur.

Reuocatio exemptionum quo ad ſolutionem Dohanarum Vrbis quibuſcumq. præter quam Piis locis, vel ob num. 12. filiorum conceſſarum.

§. 1. Nos igitur eiſdem quibus præfatus Paulus prædeceſſor, & aliis rationabilibus animum noſtrum mouentibus rationibus & cauſis, & præſertim quia nunc multo plures ſunt ex prouentibus dictarum Dohanarum in certos vſus per ipſam Cameram aſſignatæ ſummæ, ita quod nihil reſtat vnde ſummæ pro exemptionibus huiuſmodi defalcari, ſumi, ſeu detrahi poſſint, omnes & ſingulas lites & cauſas præmiſſorum occaſione quomodolibet in quacumque inſtantia, & coram quibuſcumque iudicibus penden. ad nos pari modo aduocamus & extinguimus. Omneſque & ſingulas gratias per quoſcumque prædeceſſores noſtros, & etiam per nos quomodolibet, & ex quacumque etiam

maxima

maxima cauſa, præter expreſſas in capitulis inter Cameram & Dohanerios prælatos ſtipulatis conceſſas, exemptiones, immunitates, ac priuilegia, quo ad præfatas Almæ Vrbis Dohanas, earumque Dohanarum ſolutionem, & inuiolatam obſeruationem dictorum capitulorum cum Dohanerijs præſentibus & futuris, per eandem Cameram factorum & faciendorum, præterquam pro pijs & miſerabilibus locis, & pro illis dumtaxat, quibus ob numerum duodecim filiorum conceſſæ & conceſſa fuerint, & quouſque duodecim illi ſuperſtites in communi viuent, in ipſaque Vrbe cum eorum familiis continuo degent, & pro rebus dumtaxat quas aliunde (excepto vino quod pro eorum vſu in Ripa Almæ Vrbis noſtræ in barca exiſten. compárauerint, in Vrbem ipſimet ſuo ſumptu conuehi facient pro ſuo proprio vſu tantum, non autem pro mercimonijs & alijs rebus, quæ ad Vrbem, vt vendantur, per eos, ſeu per alios conuehentur, ſeu quas ipſi aliter quam pro vſu proprio conuehi & portari facient, in ceteris rebus & pro alijs perſonis, nullis prorſus exceptis, præſentium tenore caſſamus, irritamus, annullamus, & reuocamus, ac pro caſſis, irritis, & nullis habemus, haberique & eis nullatenus ſuffragari volumus.

Declaratio rerum exemptarum ab, Dohanerio [illegible]. §. 2. Inſuper eo quod res & bona præfata, etiam victualia, quas & quæ immunitates præfatas habentes pro vſu velle, & eſſe dicent, debeant fieri mandata in ſcriptis ſub ſcripta per patrem familias, ſi viuet, aut illo defuncto per illum ex ipſis duodecim filijs qui erit maior natu, aut qui domus regimen habebit, etiam cum iuramento atteſtari, res, bona, & victualia huiuſmodi eſſe pro eorum vſu proprio, & ad eorum inſtantiā eſſe aduecta. Et quod etiā fachini, geſtatores, & carrarij, quorū opera in illis deferendis vſi fuerint, fiat ſolita fides quemodo res, bona & victualia præfata, in ipſorum immunitatē habentium, domum delata, & recondita fuerint, alias Dohanerij non debeant immunitates ipſas admittere, ſed conſuetam ab alijs non immunibus ſolutionem exigant. Et inſuper quod ſi contingat aliquem ex ipſis filijs ob prælaturam forſaſſe adeptam, vel ob aliam quamcumque cauſam propriæ ſuæ familiæ, & ſibi inſeruientium numerum augere, non debeat immunitas præfata ſuffragari pro numero perſonarum, vt prætertur, ſeu alias quomodolibet accreſcentium, ſed ſuffragetur, admittaturque dumtaxat pro numero, & habita ratione perſonarum quæ erant tempore impetratæ immunitatis. Et ſi ipſi Dohanerij aliter quam vt præfertur, immunitates ipſas receperint, pro illis quantitatibus, in quibus præmiſſa excedent, & non obſeruabunt, Camera non teneatur eis facere aliquam remiſſionem.

Ad quod vide etiam Pauli V. const. [illegible] in rub.

Decretum irritans. §. 3. Et ſic per ipſos Camerarium & Clericos Cameræ, & alios quoſcumque iudices etiam S. R. E. Cardinales in quacumque inſtantia, ſublata, &c. iudicari, irritumque, &c. quicquid ſecus, &c. decernimus.

Derogatio contrariorum. §. 4. Mandantes Camerario, Præſidenti, & Clericis præfatis, vt reuocationem, caſſationem, irritationem, & annullationem, ac decretum noſtrum huiuſmodi, omniaque & ſingula alia præmiſſa, ſub indignationis noſtræ pœna obſeruent, & ab alijs inuiolabiliter obſeruari mandent & faciant.

Clauſula derogatoria. §. 5. Non obſtantibus præmiſſis, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, priuilegijs, indultis, & immunitatibus prædictis tam ſub plumbo, quam per breue, aut alias hactenus, vt præfertur, conceſſis, & in futurum, etiam cum præſentis expreſſa derogatione, etiam Motu proprio, & manu noſtra propria concedendis, ſub quibuſcumque verborum expreſſionibus, & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatorijs, irritantibus, & alijs quantumcumque fortiſſimis decretis, etiam ſi de illis pro illorum ſufficienti derogatione, certa, & expreſſa forma, & indiuidua, ac de verbo ad verbum expreſſio, ſeu inſertio facienda eſſet, illorum omnium tenores, &c. pro expreſſis, &c. ceterisque in contrarium facien. quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficiat, & exemplis [illegible] fides præſt. §. 6. Præſentis autem cedulæ ſolam ſignaturam regula contraria non obſtan. ſufficere, & eius exempla manu vnius ex Notarijs Cameræ prædictæ ſubſcripta, vbique in iudicio & extra fidem facere, in librisque Cameræ præfatæ conſuetis regiſtrari volumus & mandamus.

Regiſtr.

Placet Motu proprio. I.

Confirmatio ſacri & Oecumenici Concilij Tridentini. LXXIII.

Iſtud Concilium indixit Paul. III. in conſtit. 33. Initio. *Et poſt Iulium III. proſecutus eſt hic Pont. vt ſup. in conſt.* 23. Ad Eccleſiæ. *Ac Prælatis ei interesſentibus indulta conceſſit in conſt.* 28. Circumſpecta. *Ordinemque loci quem ibi in actibus publicis Prælati haberent declarauit in conſt.* 24. Sicut ea. *Et quando ligare incipiat habetur hic infra in conſt.* 80. Sicut ad.

Super interpretatione decretorum huius Concilij, quam hic Pontifex ſibi reſeruat, necnon & ſuper executione eiuſdem Concilij Cardd. Congregationem inſtituit hic idem Pontif. in conſtit. 81. *Alias nos.* & Sixt. V. in con. 74. *Immenſa*, in Congregat. 8.

PIVS EPISCOPVS, &c. *Edita An. D. 1564.*
Ad perpetuam rei memoriam.

BEnedictus Deus, & Pater D. N. Ieſu Chriſti, Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis, qui reſpicere dignatus Eccleſiam ſuam ſanctam, tot procellis & tempeſtatibus agitatam, atque vexatam, & grauius in dies laborantem, apto tandem ei ſubuenit, optatoque remedio. Ad plurimas & pernicioſiſſimas hæreſes extirpandas, ad corrigendos mores, & reſtituendam eccleſiaſticam diſciplinam, ad pacem & concordiam Chriſtiani populi procurandam, indictum iampridem in ciuitate Tridentina œcumenicum & generale Concilium à piæ mem. Paulo III. prædeceſſore noſtro, & ſeſſionibus aliquot habitis cœptum fuerat. Ad eius autem ſucceſſore Iulio in eandem Vrbem reuocatum, poſt alias ſeſſiones celebratas varijs impedimentis & difficultatibus obiectis, ne tum quidem peragi potuerat. Itaque diutius intermiſſum fuerat, non ſine maximo mœrore piorum omnium, cum quotidie magis Eccleſia eiuſmodi remedium imploraret.

Conc. Trid. indictū fuit à Paulo III. vt in conſt. 13. Initio, & cœtū à Iul. III. ſed eius conſt. prætermiſſ.

§. 1. Nos autem poſt ſuſceptum Sedis Apoſtolicæ regimen, tam neceſſarium ac ſalutare opus ſicut paſtoralis ſollicitudo monebat, diuinæ miſericordiæ fiducia perficere aggreſſi, adiuti pio ſtudio chariſſimi in Chriſto filij noſtri Ferdinandi Romanorum Imperatoris electi, & aliorum Chriſtianorum Regum, Rerumpublicarum, ac Principum, tandem conſecuti ſumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis laborare deſtitimus, quodque à Patre luminum aſſidue precati ſumus. Cum enim eam in Vrbem vndique ex Chriſtiani nominis nationibus conueniſſet noſtris conuocata literis, & ſua etiam ipſorum pietate excitata Epiſcoporum, & aliorum inſignium Prælatorum maxima, & œcumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & ſacrarum literarum ſcientia, diuinique & humani iuris cognitione præſtantes viros, præſidentibus ipſi Synodo Sedis Apoſtolicæ Legatis, nobis adeo Concilij libertati fauentibus, vt etiam de rebus Sedi Apoſtolicæ propriè reſeruatis liberum ipſi Concilio arbitrium per literas ad Legatos noſtros ſcriptas vltro permiſerimus, quæ de ſacramentis & alijs rebus quæ quidem neceſſariæ viſæ ſint, tractanda, definienda, & ſtatuenda reſtabant, ad confutandas hæreſes, ad tollendos abuſus, & emendandos mores a ſacroſancta Synodo, ſumma libertate, diligentiaque tractata, & accurate, ac mature admodum definita, explicata, ſtatuta ſunt. Quibus rebus perfectis Concilium tanta omnium qui illi interfuerunt concordia peractum fuit, vt conſenſum eum plane à Domino effectum fuiſſe conſtiterit, idque in noſtris atque omnium oculis valde mirabile fuerit. Pro quo tam ſingulari Dei munere ſupplicationes ſtatim in Alma hac Vrbe indiximus, quæ magna Cleri, & populi pietate celebratæ fuerunt, laudeſque & gratias diuinæ maieſtati merito perſoluendas curauimus, cum eiuſmodi Concilij exitus ſpem magnam, & prope certam attulerit, fore vt maiores in dies fructus ad Eccleſiam ex ipſius decretis, conſtitutionibuſque perueniant.

Hic autem Pont. illud proſequi iuſſit vt ſup. in conſt. 23. Huic Conc. interfuerunt Legati Card. 2. Patriarchæ 3. Archiepiſc. 25. Epiſc. 168. Abbates 7. Procuratores abſentium 39. Generales Ordinum 7. Qui omnes ſubſcripſerūt ſe Cōc. & fuerunt n. 255. vt legitur in fin. Concily.

Cõfirmatmodo Pont. iſte d. Conc. quam confirmationẽ Synodus petiit, & hoc tertur etiã ſic ſuadente.

§. 2. Cum autem ipſa ſancta Synodus pro ſua erga Sedem Apoſtolicam reuerentia, antiquorum etiam Conciliorum veſtigiis inhærens, decretorum ſuorum omnium, quæ noſtro, & prædeceſſorum noſtrorum tempore facta ſunt, confirmationem à nobis petient, decreto de ea re in publica ſeſſione facto. Nos ex Legatorum literis primus, deinde poſt reditum eorum ex iis, quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, poſtulatione ipſius Synodi cognita, habita ſuper hac re cum Venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardd. deliberatione matura ſanctique Spiritus in primis auxilio inuocato, cum ea decreta omnia Catholica, & populo Chriſtiano vtilia, ac ſalutaria eſſe cognouiſſemus, ad Dei Omnipotentis laudem, de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio & aſſenſu, in Conſiſtorio noſtro ſecreto illa omnia & ſingula, auctoritate Apoſtolica hodie confirmauimus, & ab omnibus Chriſtifidelibus ſuſcipienda, ac ſeruanda eſſe decreuimus, ſicut harum quoque literarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & ſuſcipi, obſeruarique decernimus.

Præcipitq. Prælatis & aliis ea ſiuè obſeruari. At quando ligare intelligit dixi in rubr.

§. 3. Mandamus autem in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis à ſacris Canonibus conſtitutis, aliiſque grauioribus, etiam priuationis, arbitrio noſtro infligendis, vniuerſis, & ſingulis Venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis quibuſuis Eccleſiarum Prælatis, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & dignitatis ſint, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, vt eadem decreta & ſtatuta Eccleſiis ſuis, ciuitatibus, & diœceſibus, in iudicio & extra iudicium diligenter obſeruent, & à ſubditis quiſque ſuis ad quos quomodolibet pertinent, inuiolabiliter faciant obſeruari, contradictores quoſlibet & contumaces, per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, etiam in ipſis decretis contentas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam, ſi opus fuerit, brachij ſæcularis auxilio.

Hortatur etiã Imperat. Reges, & Principes ad obſeruationẽ eiuſde Concilij.

§. 4. Ipſum vero cariſſimum filium noſtrum Imperatorem electum, ceteroſque Reges, Reſpublicas, ac Principes Chriſtianos monemus, & per viſcera miſericordiæ D.N. Ieſu Chriſti obteſtamur, vt qua pietate Concilio per Oratores ſuos affuerunt, eadem pietate, ac pari ſtudio diuini honoris, & populorum ſuorum ſalutis cauſa, pro Sedis quoque Apoſtolicæ, & ſacræ Synodi reuerentia ad eiuſdem Concilij exequenda, & obſeruanda decreta Prælatis, cum opus fuerit, auxilio & fauore ſuo adſint, neque aduerſantes ſanæ ac ſalutari Concilij doctrinæ, opiniones à populis ditionis ſuæ recipi permittant, ſed eas penitus interdicant.

Prohibetque edi commentarios vel interpretationes ſuper decretis Conc.

§. 5. Ad vitandum prætetea peruerſionem, & confuſionem quæ oriri poſſet ſi vnicuique liceret, prout ei liberet in decreta Concilij commentarios, & interpretationes ſuas edere; Apoſtolica auctoritate inhibemus omnibus, tam eccleſiaſticis perſonis cuiuſcumque ſint ordinis, conditionis, & gradus, quam laicis quocumque honore, ac poteſtate præditis, Prælatis quidem ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, aliis vero quicumque fuerint, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ne quis ſine auctoritate noſtra audeat vllos commentarios, gloſſas, annotationes, ſcholia, vlluuve omnino interpretationis genus ſuper ipſius Concilij decretis quocumque modo edere, aut quicquam quocumque nomine, etiam ſub prætextu maioris decretorum corroborationis, aut executionis, aliove quæſito colore ſtatuere.

Declarationẽ quo Concilij ſibi reſeruat. Hoc voluit etiã Synodus Trid. in ſeſſ. 25 ſub fi.

§. 6. Si cui vero in eis aliquid obſcurius dictum, & ſtatutum fuiſſe, eamque ob cauſam interpretatione, aut deciſione aliqua egere viſum fuerit, aſcendat ad locum quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apoſtolicam omnium fidelium magiſtram, cuius auctoritatem etiam ipſa ſancta Synodus tam reuerenter agnouit. Nos enim difficultates, & controuerſias ſi quæ ex eis decretis ortæ fuerint nobis declarandas, quemadmodum ipſa quoque ſancta Synodus decreuit, reſeruamus, parati, ſicut ea de nobis merito confiſa eſt, omnium prouinciarum neceſſitatibus, ea ratione, quæ commodior nobis viſa fuerit, prouidere.

Decretum irritans.

§. 7. Decernentes nihilominus irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 8. Vt hæc autem ad omnium notitiam perueniant, neue quis excuſatione ignorationis vti poſſit, volumus & mandamus, vt hæ literæ per aliquos curiæ noſtræ Curſores in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranen. tunc cum in eis populus, vt Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palàm, & clara voce recitentur & poſtquam recitatæ fuerint ad valuas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur, ibique vt legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquantiſper relinquantur. Cum autem inde amouebuntur relictis de more eiuſdem exemplis, in Alma Vrbe ad impreſſionem tradantur, quo commodius per Chriſtiani nominis Prouincias, & Regna diuulgari poſſint.

Iuſſio publicandi hanc bullam.

§. 9. Tranſumptis quoque earum, quæ manu alicuius publici Notarij ſcripta, ſubſcriptaue, & ſigillo ac ſubſcriptione alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munita fuerint, fidem ſine vlla dubitatione haberi mandamus atque decernimus.

Tranſumptis fides.

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, monitionis, inhibitionis, reſeruationis, voluntatis, mandatorum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Sanctio pœnalis.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo * quarto ſeptimo Kalend. Februarij, Pontificatus noſtri anno quinto.

*Dat. P. A. die 26. Ian. * tertio.*

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus. *Papa ſubſcr.*

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

Cardinalium ſubſcriptiones.

Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Oſtien. Decanus.
Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Portuen.
Ego Io. Card. Moronus Epiſc. Tuſculanus.
Ego A. Card. Farneſius Vicecanc. Epiſc. Sabien.
Ego R. Card. Sancti Angeli, Maior Pœniten.
Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Io. Card. Reomanus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego F. Clemens Card. Aracæli.
Ego Iac. Card. Sabellus.
Ego B. Card. Saluiatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Lud. Card. Simoneta.
Ego F. Card. Paciecus, y de Tol.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Io. Fr. Card. de Gambara.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego M. S. Card. Conſtantien.
Ego Alph. Card. Geſualdus.
Ego Hip. Card. Ferrar.
Ego Fr. Card. Gonzaga.
Ego Guid. Aſc. Card. Camerarius.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.

LXXIV.

Græci ſubiiciuntur iuriſdictioni Ordinariorum, circa ea quæ Dei cultum, Sacramentorum adminiſtrationem, animarumque ſalutem, & hæreſum extirpationem concernunt.

Edita A. 1564.

Alia de Græcis notaui plene in conſt. 14. Innoc. IV. Sub catholicæ.

PIVS PAPA QVARTVS.
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

ROmanus Pontifex præcipuus æquitatis, & religionis aſſertor, facultates, & gratias ab Apoſtolica Sede conceſſas, ex quibus tempore procedente animarum pericula, & inter Catotholicos ſcandala prouenire animaduertit,

uertit, pro ſui paſtoralis officij debito mature reuocare conſueuit.

§. 1. Sane nonnulli locorum Ordinarij nuper ad audientiam noſtram referri curarunt, quod in quampluribus Regni Siciliæ citra, & vltra Pharum, & alijs Chriſtiani nominis ciuitatibus, & locis magna Græcorum, tam religioſorum, & ſecularium clericorum, quàm laicorum multitudo reperitur, qui Eccleſiæ Græcæ mores, & ritus obſeruantes, ſeque ſuos proprios eiuſdem nationis Prælatos habere, ac illis, non autem locorum Ordinarijs ſubeſſe, ſed immunitatum, aliorumque priuilegiorum ſibi per fel. rec. Leonem X. Paulum III. Iulium etiam III. & forſan alios Rom. Pontif. prædeceſſores noſtros, & dictam Sedem antiquitus conceſſorum prætextu, ſe ab eorumdem Ordinariorum iuriſdictione, & ſuperioritate exemptos eſſe prætendentes, in puritate fidei propoſita, in diuerſas hæreticas, nefandaſque opiniones, & abſurda deliramenta paſſim prolabuntur, aſſerentes inter alias eorum blaſphemias nullum eſſe defunctorum purgatorium, Rom. Pont. aliquam in eos iuriſdictionem, vel auctoritatem habere negantes; indulgentias ab illo conceſſas damnantes, eccleſiaſticas ſententias, & cenſuras ab eo latas ſpernentes, Sanctiſſimæ Dei genitricis Virginis Mariæ, beatorum Apoſtolorum, & aliorum Dei Sanctorum feſtiuitates ab Eccleſia Romana, ſanctiſque Patribus ordinatas non obſeruantes, ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſuis infantibus in Baptiſmo exhibentes, inflammata defunctorum cadauera ſuperſtitione quadam impia, & pluſquam barbarica è ſepulchris eruentes, igneque comburentes, Ordinariorum locorum, quos hæreticant, viſitationem, iuriſdictionemque contemneates, & Eccleſiaſticam diſciplinam perturbantes; ac demum huiuſmodi, aliiſque ſuis opinionibus erroneis atque ſacrilegis populos Latinos inficientes, correctionem legitimam ſuæ prætenſæ exemptionis clypeo repellentes, in ſuis impietatibus, & alijs aliiſque contabeſcunt, & inueteraſcunt, in ſummum vicinorum populorum, præſertim ſimplicium animarum perniciem, & ſcandalum plurimorum.

§. 2. Nos igitur prouide conſiderantes eiuſdem Sedis intentionem nunquam fuiſſe exemptionem, aliudve priuilegium à ſe conceſſum, vt inde ſcelerum impunitas, & animarum periculum emergat, abuſibus, & periculis huiuſmodi, quantum cum Deo poſſumus, tempeſtiue obuiare volentes, ac quarumcumque exemptionum, aliorumque priuilegiorum dictis Græcis, eorumque Prælatis, Rectoribus, Abbatibus, & alijs, tam Sancti Baſilij, & alterius Ordinis regularibus, quàm ſecularibus, ac etiam laicis perſonis quocumque nomine nuncupatis, per præfatos, & alios quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem præfatam, in genere vel in ſpecie hactenus conceſſorum, ac etiam iteratis vicibus approbatorum, & innouatorum, litterarumque deſuper confectarum, & inde ſecutorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas exemptiones, ac prout illas concernunt, deſuper confectas litteras præfatas, ad hoc videlicet, vt ipſi locorum Ordinarij quaſcumque Græcorum Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, & alia pia loca, tam ſecularia, quàm cuiuſuis Ordinis regularia, eorumque Prælatos, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, ac minori dignitate præfulgeant, necnon Abbates, Rectores, Miniſtros, & quaſuis alias eiuſdem nationis perſonas, in ſuis ciuitatibus & diœceſibus conſiſtentia, quoties opus fuerit, viſitare, ac in illis ſuam ordinariam iuriſdictionem, plenamque & omnimodam ſuperioritatem, in iis quæ Dei cultum, Sacramentorum adminiſtrationem, & animarum ſalutem, hæreſumque extirpationem concernunt, exercere, & exequi licere, & licite valeant, reliquis ipſorum Græcorum in diuinis celebrandis, aliiſque ritibus à Sede Apoſtolica approbatis, necnon priuilegijs, & gratiis Apoſtolicis intactis remanentibus, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo reuocamus, caſſamus, & annullamus, ac reuocatas, caſſatas & annullatas eſſe, nec ipſis Græcis, clericis, vel laicis, eorumve Prælatis, Eccleſiis, Cœnobiis, aut alijs piis locis in aliquo ſuffragari, ſed illos omnes & ſingulos locorum, in quibus moram traxerint, Ordinariorum viſitationi, correctioni, punitioni, iuriſdictioni, & omnimodæ ſuperioritati in præmiſſis ſubeſſe, illiſque tamquam ſuperioribus ſuis, ſuarumque animarum paſtoribus humiliter obedire.

§. 3. Et ſic quoſcumque iudices, & commiſſarios *Decretum irritans.* quauis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis, quauis aliter iudicandi facultate, iudicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, *Clauſula derogatoria.* & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 5. Per hoc tamen non intendimus, quod ipſi Græci *Fides tranſumptorum.* ab eorum græcanico ritu diſtrahantur, vel alias deſuper quoquo modo per locorum Ordinarios, aut alios impediantur.

§. 6. Et quia difficile foret præſentes ad diuerſa loca, *D. P. A. 5 die 16. Febr.* in quibus illarum exhibitio forſan erit neceſſaria, circumferri, volumus, & eadem auctoritate ſimiliter decernimus, quod earum dem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, & perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo ſignatis, plenaria eadem, quæ præſentibus adhiberetur fides, in iudicio & extra, quæ præſentibus adhiberi deberet, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 16. Februarij 1564. Pontificatus noſtri anno quinto.

Deciſio in fauorem Congregationis Lateranen. Canonicorum regularium Ordinis S. Auguſtini, ſuper lite quam de præcedentia habebat, cum Congregatione Caſſinenſi, alias S. Iuſtinæ, Monachorum Ordinis S. Benedicti. LXXV.

De præcedentia autem eorumdem Canonicorum cum omnibus regularibus, præter Canonicos ſeculares S. Georgij in Alga extat declaratio Pij V. in eius conſt. 116. Cum ex. *vbi notabo. Alia de Congregatione Lateranenſi notaui. ſup. in conſtit. 2. Paſchal. II.* Quanto. *fol. 57. Et de Congregatione Caſſinenſi notaui pariter ſuprà in conſtitu. 1. Iulij II.* Super.

PIVS PAPA QVARTVS *Edita A. D. 1564.*
Ad futuram rei memoriam.

SEdis Apoſtolicæ prouidentia circumſpecta, ne rurſus *Exordium.* ea quæ in controuerſiis inter perſonas Eccleſiaſticas, præſertim Altiſſimo ſub regulari profeſſione famulantes, exortis, pro tranquillo Religionis ſtatu prudenter ordinauit, in moleſtos contentionis anfractus relabantur, maiorem ſolet, dum id res ipſa requirit, adhibere cautionem.

§. 1. Sane nuper poſtquam ſicut nobis innotuerat, ab *Lis ſup. præcedentia de qua in rubr. orta erat.* antiquis vſque temporibus, etiam ſupra centum annos retroactos, lis & cauſa ſeu controuerſia inter dilectos filios Rectorem generalem, & Canonicos regulares S. Auguſtini Congregationis Lateranenſis, ex vna, ac Monachos S. Benedicti Ordinis Caſſinen. alias Sanctæ Iuſtinæ de Padua congregationum partibus ex altera, ſuper illorum præcedentia, ſeu præcedendi ſuit orta, & coram diuerſis Iudicibus, etiam in noſtro Palatij Apoſtolici auditorio ventilata, ac demum non ſine animi noſtri moleſtia in œcumenico Concilio Tridentino, inter earumdem congregationum Abbates reuocata fuerat.

§. 2. Nos conſiderantes, lites & controuerſias huiuſmodi in Eccleſia præſertim inter religioſas, & reformatas perſonas, quæ relictis mundi vanitatibus, votum ſuum in humilitatis ſpiritu, Domino, & Deo noſtro, qui ſe pro nobis vſque adeo humiliauit, vt formam ſerui acciperet, perſoluere profitentur, non modicum illi præclaræ, Deoque præcipue dilectæ virtuti, quæ eſt humilitas, labem infundere, populoque ſcandalum generare, ac *Quòd iſte Pontifex audiens & ſibi relata à commiſſis tribus Cardinalib. hic nominatis.*

propte

propterea illas omni ratione ſubmouendas, publicæque religionis tranquillitati, ac miniſtrorum Dei reconciliationi, & mutuæ dilectioni quamprimum conſulendum eſſe rati, Motu proprio dictas cauſas, & controuerſias vbilibet, & coram quibuſuis iudicibus motas, & in quibuſuis inſtantiis indeciſas pendentes, ab eiſdem iudicibus ad nos auocauimus, illaſque dilectis filiis noſtris Ioanni Michaëli Sanctæ Anaſtaſiæ Saraceno, Ioanni Baptiſtæ S. Clementis Cicadæ, ac Bernardino Scoto nuncupatis, S.R.E. presbyteris Card. audiendas, cognoſcendas, & decidendas per quandam Motus proprij ſchedulam, & deinde illas per aliud noſtrum reſcriptum eiſdem Cardinalibus per eos audiendas tantum, nobiſque referendas commiſimus.

Qui Card. retulerunt Pontifici præfatos Canonicos præcedere debere.

§. 3. Qui quidem Cardinales, dictis partibus earumve procuratoribus, & aduocatis pluries auditis, dubiiſque emergentibus ad plenum diſcuſſis, & reſolutis, comperto ſatis per eos ex compluribus literis Apoſtolicis, diuerſiſque aliis documentis, rationibus & probationibus, quod ipſi Canonici fuerunt, & ſunt de illis clericis à ſancto Auguſtino, quinimmo à ſanctis Apoſtolis inſtitutis, eoſdem Canonicos, tam ſuæ antiquæ inſtitutionis huiuſmodi, quàm etiam dignitatis clericalis, qua eos ſtatim quod profeſſionem regularem emittunt, inſignitos eſſe oportet, aliarumque qualitatum in eis exiſtentium ratione, dictamque illarum Congregationem Lateranen. præfatos Monachos, & eorum congregationem Caſſinen. præcedere debere cenſuerunt, & concluſerunt, ſuamque concluſionem huiuſmodi ad audientiam noſtram iuxta vltimi noſtri reſcripti præfati tenorem retulerunt.

Pont. ideo ſententiauit pro Canonicis.

§. 4. Vnde nos illorum relatione intellecta, eaque per nos diligenter examinata, quoniam eam in omnibus ſuis partibus veritati, & iuri conſonam comperimus, per noſtram definitiuam ſententiam pronunciauimus, ſententiauimus, decreuimus, & declarauimus, Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares congregationis Lateranen. vti clericos dimiſſa ſuperiori veſte, pallio, ſeu cappa, in linea veſte, clericalique habitu incedentes (quod etiam in Alma Vrbe conſuetum fuerat, & tunc obſeruabatur) in proceſſionibus & omnibus aliis actibus publicis, & priuatis, tam in d. Vrbe noſtroque & aliorum Romanorum Pontificum ſucceſſorum noſtrorum conſpectu, quàm alias in vniuerſis, & quibuſcumque aliis ciuitatibus, terris, oppidis, & locis, Abbates, Prælatos, & Monachos Ordinis S. Benedicti congregationis Caſſinen. prædictos præcedere debuiſſe & debere, ac eoſdem Abbates, Prælatos, & Canonicos Regulares, dictamque eorum congregationem, vt præfertur incedentes, dictis Abbatibus, Prælatis, & Monachis S. Benedicti, & eorum congregationi in omnibus, & ſingulis præmiſſis præferendos, anteponendos, & in digniori loco locandos fore, & eſſe.

Abbates'q. ipſarum Religionũ debere præcedere ſingulariter, & de per ſe abſq. eorum Conuentib. iuxta antiquiorẽ promotionem.

§. 5. Abbates vero dictarum congregationum ſingulariter, & de per ſe abſque eorum conuentibus in Conciliis generalibus, prouincialibus, & ſynodalibus, ac aliis actibus publicis, & priuatis, in quibus Abbates de iure, vel conſuetudine locum, & votum habent, vel pro tempore quomodolibet habebunt, inter ſeſe iuxta ſingulorum ipſorum Abbatum ibidem interuenientium priorem, & antiquiorem promotionem ad Abbatiam, ac illorum promotione dumtaxat, non autem Congregatione, & Ordinis cuius ſint, attentis, præcedere, & præferri, & in digniori loco collocari debuiſſe & debere, prout ex tunc prætulimus, anteposuimus, & collocauimus, præferrique, anteponi, & collocari mandauimus. Iactationes quoque, moleſtationes, oppreſſiones, perturbationes, vexationes, & impedimenta quæcumque per Abbates, Prælatos, & Monachos prædictos, & eorum congregationem Caſſinen. eiſdem Abbatibus, Prælatis, & Canonicis regularibus congregationis Lateranen. ſuper præfatis omnibus & ſingulis, & illorum occaſione quomodolibet factas, præſtitas, & illatas, factaque, præſtita, & illata, fuiſſe, & eſſe temerarias, illicitas, indebitas, & iniuſtas, temerariaque, illicita, indebita, & iniuſta, ac de facto præſumptas, & præſumpta, illaſque, & illa Abbatibus, Prælatis, & Monachis congregationis Caſſinen. huiuſmodi feciſſe, & facere minime licuiſſe, neque licere de iure. Et propterea de, & ſuper illis, ac dicto iure præcedendi, omnibuſque, & ſingulis aliis præmiſſis perpetuum ſilentium imponendum fore, & eſſe, & tunc impoſuimus, prout in reſcripto, relatione, & ſententia prædictis plenius continetur.

Et modo ſup. p'ea eis ſi'e in ten. ia adductũ, & tam inuicem lites ob ſcandalum vitandas.

§. 6. Ne autem de ſententiæ, aliorumque præmiſſorum validitate vllo vnquam tempore dubitari, ac propterea vel alio quouis prætextu rem mature diſcuſſam, & iudicatam, rurſus in controuerſiam retrahi, neue denuo in Eccleſia Dei inter tales perſonas religioſas, contentiones exoriri, ac populo ſcandala generari contingat, tempeſtiue prouidere, ac ſupremam huic negotio manum apponere cupientes, necnon veriores literarum ſingulorum prædeceſſorum, ac reſcripti proceſſus, relationis, ſententiæque præfatorum, & inde ſecutorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu ſimili, non ad ipſorum Abbatum, Prælatorum, & Canonicorum regularium congregationis Lateranen. vel alterius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione, & certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ad effectum executionis dictæ ſententiæ tantum, omnes & ſingulos proceſſus, & ſententiæ præfatorum defectus etiam ſubſtantiales, ſi qui forſan in eiſdem interuenerint, harum ſerie ſupplemus, ac eandem ſententiam vna cum eius proceſſu validos, & efficaces eſſe, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter ab omnibus obſeruari debere, nec partes ipſas ab eis vllo vnquam tempore quouis prætextu quæſitoue colore reſilire poſſe, ſed ad illorum obſeruationem teneri, cenſuriſque & pœnis, tam eccleſiaſticis, quàm pecuniariis ad id cogi & compelli, neque Monachos eorumve congregationem aduerſus ſententiam, aliave præmiſſa in priſtinum quouis quæſito colore, vel ingenio reſtitui, nec illa oppugnantes audiri.

Clauſula'e ſeruatiua, & Decretum irritans.

§. 7. Præſenteſque literas de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, aut alio quouis defectu notari, ſeu impugnari poſſe, ſicque & non aliter per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, etiam S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum, cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus, præmiſſaque omnia perpetuo ſtatuimus.

Executores deputat cum ſolitis facultatib.

§. 8. Et quod ita fiant, & obſeruentur, volumus atque mandamus ſimiliter venerabili fratri Epiſcopo Amerin. & dilecto filio noſtro in Alma Vrbe, & eius diſtrictu Vicario in ſpiritualibus, ac Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditori generalibus, per præſentes motu pari mandantes, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectoris generalis, & Abbatum, Prælatorum, ac Regularium Canonicorum S. Auguſtini congregationis Lateranen. præfatorum, vel alicuius eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, ac illis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra illos ſuppletione, decreto, voluntate, & mandato, aliiſque præmiſſis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos vel eorum quempiam deſuper quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, deturbari, vel inquietari. Contradictores quoſlibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & tam eccleſiaſticas, & pecuniarias, etiam arbitrio ſuo moderandas, & applicandas, quàm etiam priuationis beneficiorum eccleſiaſticorum per ipſos contradictores obtentorum pœnas, aliaque iuris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis, ſeruatis proceſſibus, illos ſententias, cenſuras & pœnas huiuſmodi incurriſſe declarando, illoſque etiam iteratis vicibus aggrauando, & interdictum eccleſiaſticum imponendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 9. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacij PP. VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo quiſpiam præſentium vigore vltra tres dietas ad iudiciũ nõ trahatur, ac aliis quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis,

necnon

necnon Monaſteriorum, & Ordinum ac Congregationum præfatorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, vel cõſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis illis, eorumque ſuperioribus, ac perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam motu, & ſcientia ſimilibus quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus illorum tenores pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Vſus tranſumptorum. §. 10. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in iudicio, & extra vbilibet locorum plena, & indubia, eademque prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. die 18. Ianuarij. Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die decimaoctaua Ianuarij 1564. Pontificatus noſtri anno quinto.

Sequitur tenor ſententiæ prædictæ.

Tenor ſententiæ. CHriſti nomine inuocato, pro Tribunali ſedentes, & ſolum Deum præ oculis haben. per hanc noſtram diffinitiuam, ſententiam, quam ferimus in his ſcriptis, in cauſa & cauſis, quæ coram nobis, & quas dilectis filiis noſtris Ioanni Michaeli Saraceno tit. S. Anaſtaſiæ, Ioanni Baptiſtæ Cicadæ tit. S. Clementis, ac Bernardino Scoto tit. S. Matthæi S.R.E. Cardinalibus primo audiendas, cognoſcendas, & per eos decidendas, & terminandas, & deinde per præfatos Cardinales per Apoſtolica noſtra reſcripta nobis referendas commiſimus, inter dilectos filios Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares Ordinis S. Auguſtini, congregationis Lateranen. & vniuerſam Congregationem ex vna & Prælatos, Abbates, & Monachos Ordinis S. Benedicti congregationis Caſſinen. alias S. Iuſtinæ de Padua nuncupatos, & dictam eorum Congregationem, de & ſuper præcedentia, & iure inter eos præcedendi, tam in proceſſionibus, quàm in generalibus, & ſynodalibus, ſeu prouincialibus Conciliis, omnibuſque actibus publicis & priuatis, rebuſque aliis in actis cauſæ & cauſarum huiuſmodi latius deductis, & illorum occaſione, in prima ſeu alia verſæ fuerint, & vertebantur inſtantiis, partibus ex altera, cauſa huiuſmodi coram dictis Cardinalibus ad plenum ventilata, ac ſæpius auditis partibus, & dubiis in ea plene diſcuſſis, & reſolutis, ac viſis de iure videndis, & demum per dictos Cardinales nobis matura deſuper facta relatione, pronunciamus, ſententiamus, decernimus, & declaramus Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares congregationis Lateranen. vti clericos dimiſſa ſuperiori veſte, clericalique habitu incedentes (quod etiam in Alma noſtra Vrbe Romæ conſuetum fuit, & nunc obſeruatur) in proceſſionibus, & omnibus aliis actibus publicis, & priuatis, tam in dicta Alma Vrbe noſtra, noſtroque, & ſucceſſorum noſtrorum conſpectu, quàm alias vniuerſis, ac quibuſcumque aliis ciuitatibus, terris, oppidis, & locis, dictis Abbatibus, Prælatis, & Monachis Ordinis S. Benedicti Caſſinen. præcedere debuiſſe, & debere, eoſdemque Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares, dictamque eorum Congregationem, vt ſup. incedentes, dictis Abbatibus, Prælatis, & Monachis S. Benedicti, & eorum Congregationi, in omnibus, & ſingulis præmiſſis præferendos, anteponendos, & in digniori loco collocandos fore, & eſſe. Abbates vero dictarum congregationum Lateranen. & S. Benedicti ſingulariter, & de per ſe abſque eorum conuentibus, in Conciliis generalibus prouincialibus, & ſynodalibus, & aliis actibus publicis, & priuatis, in quibus Abbates de iure, vel conſuetudine locum, & votum habent, vel pro tempore quomodolibet habebunt, inter ſeſe iuxta ſingulorum ipſorum Abbatum ibidem interuenientium, priorem & antiquiorem promotionem ad Abbatiam, ac illa promotione dumtaxat, non autem Congregatione, & Ordine cuius fuerint attentis, præcedere, ac præferri, & in digniori loco collocari debuiſſe, & debere, prout præferimus, anteponimus, collocamus, præferrique, anteponi, & collocari reſpectiue mandamus. Inquietationes quoque, moleſtationes, oppoſitiones, perturbationes, vexationes, & impedimenta quæcumque per præfatos Abbates, Prælatos, & Monachos dicti Ordinis S. Benedicti, & dictam eorum Congregationem eiſdem Abbatibus, Prælatis, Canonicis regularibus dicti Ordinis, & eorum Congregationi, de & ſuper præfatis omnibus & ſingulis, & illorum occaſione quomodolibet factas, præſtitas, & illatas, factaque, præſtita & illata, fuiſſe & eſſe temerarias illicitas, indebitas, & iniuſtas, temerariaque, illicita, indebita, & iniuſta, ac de facto præſumptas, & præſumpta, illataque & illa præfatis Abbatibus, Prælatis, & Monachis feciſſe, & facere minime licuiſſe, nec licere de iure. Et propterea de, & ſuper illis, ac dicto iure præcedendi, vt ſupra, omnibus aliis, & ſingulis præmiſſis perpetuum ſilentium imponendum fore & eſſe, ac imponimus. Vtramque partẽ in expenſis iuſtis ex cauſis abſoluentes. *Impoſitio perpetui ſilentij. Abſolutio partium ab expenſis.*

Ita eſt I.

Ita refero, & cenſeo pronunciandum eſſe Ioannes Michael Cardinalis Saracenus. *Nomina Cardinalium, qui cauſam cognouerũt, & pronunciarunt.*

Ita refero, & cenſeo pronunciandum Ioannes Baptiſta Cardinalis S. Clementis.

Ita refero, & cenſeo pronunciandum eſſe Bernardinus Cardinalis Tranen.

Reuocatio licentiarum omnium quibuſcumque (exceptis Commiſſariis, & Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis) conceſſarum, tenendi vel legendi libros Lutheranos, aut de hæreſi ſuſpectos. Et prohibitio illos de cetero habendi vel legendi. LXXVI.

Iſtis Inquiſitoribus, data eſt expreſſe facultas eos tenendi, & aliis licentiam dandi, vt inf. in conſtit. 82. Cum inter. *Et hodie habemus etiam indicem librorum prohibitorum firmatum in conſt. ſeq. à & Cl. VIII. in conſt.* 36. Sacroſanctum. *Et quo ad opera Molinæi vide eiuſdem Clem. conſt.* 89. Apoſtolicæ. *vbi illa ſtrictiſſime omnibus prohibuit.*

Non diſſimilem reuocationem habes à Greg. XV. factam in conſt. ipſius 40. *Apoſtolatus.* inf. tom. 4. Et de Hæreticorum libris habes in bulla quæ legi ſolet in die Cœnæ Dominicæ, cuius vltimum exemplar habes in S.D.N. Vrbani VIII. conſt. 62. *Paſtoralis.* dicto to. 4. §. 1.

PIVS PAPA QVARTVS.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. CVm pro munere quod ſuſtinemus, id præcipue nobis propoſitum habeamus, & omni ſtudio, diligentiaque curemus, vt omnes Chriſti fideles tam grauibus calamitoſiſque temporibus in recta, & Catholica fide contineamus, id agere & prouidere neceſſe eſt, vt omnibus aberrandi ab ea occaſionem ſubtrahamus. Nemini autem mirum videri debet, ſi Romanus Pontifex nunquam facultates aliquas, quas ipſe, vel prædeceſſores eius probabili adducti ratione conceſſerint, poſtea reuocet, cum ipſo rerum vſu edoctus animaduerterit, eas iuſtiori de cauſa eſſe reuocandas.

Cauſa reuocationis. §. 1. Ad notitiam noſtram peruenit, ex data nonnullis licentia habendi, & legendi libros hæreticos, aut de hæreſi ſuſpectos, ad hæreſes & errores, qui in eis libris continebantur, refellendos, non raro euenire ſolere, vt illis ipſis eorum librorum lectio noceat, quibus ob eam cauſam conceſſa fuerit, vt aliis prodeſſe poſſent, illis ipſis hæreſibus, & erroribus propter humanæ mentis imbecillitatem eos implicans, à quibus ſe alios reuocaturos eſſe confiſi fuerant.

§. 2. Huic

Reuocatio licentiarũ habendi, & legendi libros Lutheranos, vel de hæreſi ſuſpectos.

§. 2. Huic rei prouidere, & animarum periculo, quantum fieri poteſt, pro paſtorali ſolicitudine occurrere cupientes, cogitanteſque nobiſcum, nuper in ſacro generali Concilio hæreſes horum temporum ita confutatas, atque damnatas fuiſſe, vt tantæ Synodi auctoritas, cuius decreta huius ſanctæ Sedis auctoritate, cum deliberatione matura confirmata, & comprobata ſunt, ad vitandos errores, & Catholicæ fidei veritatem agnoſcendam ſufficere omnibus debeat, nec vllius præterea confutatio requirenda ſit, prædeceſſorum noſtrorum præſertim fel. record. Iulij III. & Pauli IV. veſtigijs inſiſtentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac deliberatione matura, omnes & ſingulas facultates habendi, & legendi libros Lutheranos, aut aliorum hæreticorum, ſeu de hæreſi ſuſpectos, omnibus tam clericis ſæcularibus aut regularibus, quàm laicis, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis ſint, etiam ſi Epiſcopali, vel Archiepiſcopali, aut alia maiori eccleſiaſtica, ſeu ſæculari dignitate præfulgeant (Inquiſitoribus, & commiſſarijs hæreticæ prauitatis à Sede Apoſtolica deputatis quoad ex officio fungentur, exceptis) à nobis aut quocumque prædeceſſorum noſtrorum, ſeu Apoſtolicæ Sedis Legatis, maioriue Pœnitentiario, vel quibuſcumque alijs, quibuſcumque verborum formis, & clauſulis etiam derogatoriarum derogatorijs, irritantibuſque, & alijs decretis quomodolibet, etiam metu, & ſcientia ſimili ad hoc tempus conceſſas, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium reuocamus, & pro reuocatis, & irritis, perinde ac ſi numquam conceſſæ fuiſſent, habemus & haberi volumus.

Prohibitio legendi, & habendi libros prohibitos, & prohibendos.

§. 3. Inhibentes omnibus ſub cenſuris, ſententijs, & pœnis, tam a ſacris Canonibus, quàm a Sede Apoſtolica ad hoc tempus conſtitutis in eos, qui huiuſmodi libros legant, aut habeant, ne quis eorum poſt hac eis facultatibus vti, neue vllos omnino libros huiuſmodi improbatos & prohibitos, aut quos in poſterum à Sede Apoſtolica, Inquiſitoribuſve hæreticæ prauitatis, aut locorum Ordinarijs improbari, prohiberique contigerit, legere, habereque quacumque de cauſa audeat.

Monitio, vt tales libri Inquiſitoribus vel locorum Ordinarijs conſignentur.

§ 4. Impreſſores autem & Bibliopolas, & alios, quicumque eiuſmodi libros habent, habueruntve (Inquiſitoribus & Commiſſarijs iiſdem dumtaxat exceptis) monemus, & cuilibet eorum, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœna incurſus criminis hæreſis, & alijs contra hæreticos a iure inflictis & irrogatis, tam eccleſiaſticis, quã temporalib. ſententijs, cenſuris & pœnis, præcipimus ac mandamus vt eos libros intra ſexginta dies à die quo hæ literæ publicatę fuerint, numerãdos, quorũ viginti pro primo, alios viginti pro ſecundo, reliquos viginti pro tertio, ac peremptorio termino, & monitione Canonica eis aſſignamus, Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis in ciuitatibus, in quibus, ij libri ſint, tradant, atque conſignent.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis contrarijs quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Forma publicandi hanc conſtitutionem.

§. 6. Vt vero hæ literæ, & quæ in eis continentur, ad omnium quorum oportet notitiam perueniant, nec quiſquam ea excuſatione vti poſſit, quod illa ignorauerit, volumus, & mandamus, vt in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi tunc, cum in eis populus, vt Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palàm clara voce a Curiæ noſtræ Curſoribus, ſeu Notarijs aliquibus publicis recitentur, & poſtquam recitatæ fuerint, ad valuas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur, ibique quo legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquamdiu relinquantur.

Fides trãſumptorum.

§. 7. Tranſumptis quoque earum quæ manu alicuius publici Notarij ſcripta, ſubſcriptaue, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munita fuerint, vt ſine dubitatione vlla fides habeatur, mandamus atque decernimus.

D. P. An. 5. die 14. Martij

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 14. Martij, 1564. Pontificatus noſtri Anno quinto.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1564. indictione 7. die vero 7. menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. Anno 5. retroſcripta literæ lectæ, & recitatæ fuerunt alta & intelligibili voce, ac affixæ & dimiſſæ fuerunt in locis retroſcriptis, dimiſſis etiam ibi copijs affixis, & alias in omnibus & per omnia, iuxta illarum formam, & tenorem per nos Thomam Rogerium, & Iacobum Carra, præfati S. D. N. Papæ Curſores.

Bartholomæus Sottocaſa Mag. Curſ.

Approbatio Indicis librorum prohibitorum, cum regulis firmatis per Patres à ſacro Concilio Tridentino deputatos. Et prohibitio illos de cetero habendi & legendi. LXXVII.

Hunc Indicem habes in fine d. Concilij. Et illius ſupplementum edidit Clem. VIII. infra in conſt. 36. Sacroſanctum, *&* *conſtit.* 89. Apoſtolicæ.

Super Indice huiuſmodi, Congregationem Cardinalium inſtituit Sixtus V. vt in ſua conſtit. 74. Immenſa in 7. Congreg. vbi notabo.

Attende quæ addidi ad Conſtitut. præcedentem.

Edita An. D. 1564.

PIVS PAPA QVARTVS
Ad perpetuam rei memoriam.

Lectio librorũ hæreticorum non modũ ſimpliciores, ſed etiam doctos viros corrumpit.

Dominici gregis cuſtodiæ Domino diſponente præpoſiti, vigilis more paſtoris non deſiſtimus ipſi gregi ab imminentibus periculis, quanta maxima poſſumus cura, & diligentia, præcauere, ne propter negligentiam noſtram pereant oues, quæ pretioſiſſimo Domini noſtri Ieſu Chriſti ſanguine ſunt redemptæ. Et ſi autem quæ ad fidei veritatem patefaciendam, & ad horum temporum hæreſes confutandas pertinebant, in œcumenico, & generali Concilio Tridentino, ſancti Spiritus aſſiſtente gratia, nuper adeo enucleata, ac definita fuerunt, vt facile iam ſit vnicuique ſanam, catholicamque doctrinam à falſa adulterinaque internoſcere; tamen cum librorum ab hæreticis editorum lectio, non modo ſimpliciores homines corrumpere ſoleat, verum ſæpe etiam doctos eruditoſque in varios errores, & a veritate fidei catholicæ alienas opiniones inducere, huic quoque rei eſſe duximus prouidendum.

Ideo Concil. Trid. delegauit Prælatos, ad firmandũ Indicẽ librorum prohibitorum.

§. 1. Cum autem aptiſſimum ei malo remedium eſſe ſciremus, ſi componeretur atque ederetur Index ſiue Cathalogus librorum, qui vel hæretici ſint, vel de hæretica prauitate ſuſpecti, vel certe moribus, & pietati noceant, id negocium ad ſacram Tridentinam Synodum retecerамus, ea vero ex tanta Epiſcoporum, & aliorum doctiſſimorum virorum copia delegit ad eum conficiendum Indicem multos cum doctrina, tum iudicio inſignes Prælatos ex omnibus fere nationibus. Qui quidem non ſine maximo labore, plurimiſque vigilijs, eum Indicem tandem, Deo iuuante, perfecerunt, adhibitis etiam in conſilium lectiſſimis quibuſdam Theologis. Peracto autem Concilio, cum ex ipſius Synodi decreto is Index nobis oblatus fuiſſet, vt ne ante ederetur, quàm à nobis approbatus fuiſſet, Nos doctiſſimis quibuſdam, probatiſſimiſque Prælatis eum accuratiſſime legendum, examinanandumque tradidimus, & ipſi etiam legimus.

Illum ideo perfectũ non approbat Papa.

§. 2. Cum igitur eum magno ſtudio, acri iudicio, diuturna cura confectum, & præterea commodiſſime digeſtum eſſe cognouerimus. Nos ſaluti animarum conſulere, eamque ob cauſam prouidere cupientes, ne libri, & ſcripta cuiuſcumque generis, quæ in eo improbantur, ſiue vt hæretica, ſiue vt de hæretica prauitate ſuſpecta, ſiue vt pietati, ac morum honeſtati inutilia, aut aliqua correctione ſaltem indigentia, poſthac à Chriſti fidelibus legantur, ipſum Indicem, vna cum regulis ei præpoſitis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, imprimique ac diuulgari, & ab omnibus vniuerſitatibus Catholicis, ac quibuſcumque alijs vbique ſuſcipi, eaſque regulas obſeruari mandamus atque decernimus.

Poſtquam l... vel ten... prohiben...

§. 3. Inhibentes omnibus & ſingulis, tam eccleſiaſticis perſonis ſecularibus, & regularibus cuiuſcũque gradus, ordinis,

ordinis, & dignitatis ſint, quam laicis quocumque honore, ac dignitate præditis, ne quis contra earum regularum præſcriptum, aut ipſius prohibitionem Indicis libros vllos legere, habereve audeat. Si quis autem aduerſus eas regulas, prohibitionemque fecerit: is quidem, qui hæreticorum libros, vel cuiuſuis auctoris ſcripta propter hæreſim, vel falſi dogmatis ſuſpicionem damnata, atque prohibita legerit, habueritve, ipſo iure excommunicationis pœnam incidat, eamque ob cauſam in eum tamquam de hæreſi ſuſpectum, inquiri & procedi liceat, præter alias pœnas ſuper hoc ab Apoſtolica Sede, ſacriſque Canonibus conſtitutas. Qui autem libros alia de cauſa prohibitos legerit, habueritve, præter peccati mortalis reatum, Epiſcoporum arbitrio ſeuere ſe nouerit puniendum.

Clauſula derog. §. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum ne excommunicari poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Formam publicationis huius bullæ præſcribit. §. 5. Vt hæc autem ad omnium notitiam perueniant, neve quis excuſatione ignorationis vti poſſit, volumus, & mandamus, vt hæ literæ per aliquos Curiæ noſtræ Curſores in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi tunc, cum in eis populus, vt Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palàm & clara voce recitentur; & poſtquam recitatæ fuerint, ad valuas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur, ibique vt legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquantiſper relinquantur. Cum autem inde amouebuntur, earum exempla in iiſdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem & affixionem, omnes & ſingulos, qui his literis comprehenduntur, poſt tres menſes a die publicationis, & affixionis earum numerandos, volumus perinde adſtrictos, & obligatos eſſe, ac ſi ipſimet illæ editæ, lectæque fuiſſent.

Tranſumptis fides. §. 6. Tranſumptis quoque earum, quæ manu alicuius publici Notarij ſcripta, ſiue ſcriptave, & ſigillo ac ſubſcriptione alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, munita fuerint, fidem ſine vlla dubitatione haberi mandamus atque decernimus.

D. P. A. 1. die 24. Martij. Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſc. die 24. Martij 1564. Pontificatus noſtri Anno 5.

LXXVIII. Approbatio Confraternitatis ſub inuocatione Sanctiſſimi nominis Dei, ad cauendum blaſphemias, periuria, illicitaque iuramenta inſtitutæ, cum indulgentiarum, & aliarum gratiarum conceſſione.

In quibus autem Eccleſiis hæc ſodalitas inſtituenda ſit, vide in conſt. 130. Pij V. Decet. vbi alia quoque adnotabo. Quo vero ad indulgentias huius Confraternitatis, attende conſt. Pauli V. mox publicandam, & iam firmatam ſub die 31. Octobr. 1606.

Edita An. D. 1564.

PIVS PAPA QVARTVS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. INiunctum nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officium, nos admonet, vt animarum ſaluti quantum cum Deo poſſumus, etiam multiplicatis gratiis omni ratione conſulamus.

Inſtitutio Sodalitatis nominis Dei in Hiſpaniis. §. 1. Hodie ſiquidem per nos accepto, quod in Burgenſi, & pluribus aliis Hiſpaniarum ciuitatibus, & aliis locis vna ſaluberrima Confraternitas ſub vocabulo Nominis Ieſu inſtituta erat, cuius Confratrum partes potiſſimum eſſent, diligenter cauere, ne vel ipſi, vel alij coram eis aliquo modo, niſi ob cauſam grauiſſimam iurarent, & contrafacientes modeſte admonerent. Quodque ipſi Confraternitati plurimi Chriſti fideles ſe conſcribi fecerant, quorum opera, & ſtudio blaſphemiæ, periuria, & alias illicita iuramenta commode prohibebantur.

Approbatio Sodalitatis. §. 2. Nos vt ipſa Confraternitas in maiori ſemper reuerentia habeatur, & Chriſti fideles eo libentius illam ingrediantur, quo ipſa amplioribus decorata ſpiritualium gratiarum donis, & Apoſtolicis fuerit ſuffulta priuilegiis, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis dictæ Confraternitatis, vbiuis terrarum, & locorum, nunc & pro tempore diffuſæ, vtriuſque ſexus Confratribus in illa, nunc & pro tempore deſcriptis vbilibet conſtitutis, ſiue ſub eiuſdem Cõfraternitatis regula prius edita, ſiue ſub alia ſimul comprehendatur, qui vere pœnitentes, & cõfeſſi die feſto Circumciſionis D. N. Ieſu Chriſti annis ſingulis, in perpetuum, ſacroſanctum Euchariſtiæ Sacramentum ſuſceperint, & ſolemnitati per ipſam Confraternitatem in dicto die feſto vbiuis locorum pro tempore celebrari ſolitæ, in toto vel in parte interfuerint, quoties id egerint, toties pro quolibet die feſto huiuſmodi plenariam omnium & ſingulorum, ac quorumcumque peccatorum ſuorum indulgentiam, remiſſionem & abſolutionem, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, concedimus & elargimur.

Indulgentia plenaria in die Circumciſionis Domini.

Primæ Dominicæ cuiuſcumque menſis. §. 3. Illis vero dictæ Confraternitatis confratribus, qui qualibet prima die Dominica cuiuſque menſis totius anni, ſimiliter in perpetuum, ad miſſam, quam ipſi Confratres audire tenentur, audiendam conuenerint, quotieſcumque id egerint, decem annos.

Admonentibus quoque temere iurantes, & blaſphemantes. §. 4. Qui vero temere iurantem, aut alias diuinum nomen blaſphemantem, modeſte, & charitatiue, quandocumque admonuerint, pro qualibet vice centum dies. Et quicumque verbi Dei prædicatori, ſæculari, vel cuiuſuis Ordinis regulari, qui Chriſti fideles, vt a iuramentorum abuſibus caueant, & hanc dictæ Confraternitatis regulam amplectantur hortatus fuerit, decem annos de iniunctis ſibi pœnitentiis in forma Eccleſiæ conſueta, miſericorditer in Domino relaxamus.

Facultas Confratrum eligendi in die Circumciſionis confeſſores approbatos, qui eos abſoluant, &c. §. 5. Et vt ipſi Confratres dictæ Indulgentiæ plenariæ, Deo propitio, facilius efficiantur participes, illis & eorum ſingulis, indulgentiam huiuſmodi conſequi volentibus, vt dicto die feſto Circumciſionis occurrente, quoſcumque ſibi bene viſos idoneos presbyteros, ſæculares, vel cuiuſuis Ordinis regulares, per Ordinarium loci approbandos, in ſuos poſſint eligere confeſſores, qui confeſſionibus ipſorum diligenter auditis, eos & eorum quemlibet, ab omni & quacumque excommunicationis, etiam maioris, & ab omnibus & quibuſuis aliis Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure, vel ab homine, aut mixtim, quauis occaſione, vel cauſa latis (ſaluo tamen iure tertij) necnon ab omnibus & ſingulis eorum peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis quantumcumque grauibus, & enormibus, etiam locorum Ordinariis, ac Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, præterquam in Bulla die Cœnæ Domini legi conſueta contentis, dicta auctoritate Apoſtolica abſoluere, eiſque pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem iniungere, Ac vota quæcumque (Hieroſolymitano, viſitationis Liminum BB. Apoſtolorum Petri & Pauli prædictorum de Vrbe, ac Iacobi in Compoſtella, necnon caſtitatis & religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeant, ſimiliter auctoritate & tenore præmiſſis perpetuo concedimus, & indulgemus.

Ad hoc vide reformationem Clem. VIII in conſt. 115.

Ordinarij faueant promouentes huius Sodalitatem. §. 6. Mandantes vniuerſis & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis ceteris Eccleſiarum Prælatis, & locorum Ordinariis vbilibet conſtitutis, eorumque generalibus ſpiritualibus Vicariis, & Officialibus, quod vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro Confratrum prædictorum parte fuerint requiſiti, eidem Confraternitati prædictæ pro poſſe faueant, fauorabiliter aſſiſtant, & illam promouere procurent.

Clauſula huius conſt. præſeruatiua. §. 7. Præſentibus quas numquam etiam per nos aut alios Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros, vel Sedem præfatam, aut alios quotcumque quomodolibet reuocari, ſuſpendi, limitari, reduci, modificari, aut eis in aliquo derogari poſſe, neque ſub quibuſuis illarum, aut ſimilium, vel diſſimilium, indulgentiarum & gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, alterationibus, modificationibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, in genere vel ſpecie, per nos vel ſucceſſores noſtros, aut Sedem præfatam, ſeu quoſuis alios,

alios, & ex quibuſcumque etiam vrgentiſſimis, & neceſſariis cauſis, etiam pro fabrica Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cruciata ſancta, vel expeditione contra infideles, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, Principum, vel aliorum inſtantiam, ſeu eorum contemplatione, vel etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac alias quomodolibet canonice, vel de facto, nunc & pro tempore impoſitis & factis, vllatenus vmquam comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & de nouo conceſſas fore ac cenſeri decernimus, perpetuis futuris temporibus duraturis.

In die Circumciſionis non obſtante interdicto in locis Confraternitatis celebrari poſſit, & ſociorum corpora ſepeliri valeant.

§.8 Vt autem ipſi Confratres, maiorem à nobis gratiam reportaſſe lætentur, eiſdem confeſſoribus Confratribus iuramenta quælibet ſine alterius præiudicio relaxare. Et præterea eidem Confraternitati, illiuſque Confratribus, ac Eccleſiis, Capellis, & Altaribus eiuſdem, vbilibet conſtitutis, quod quocumque tempore cuiuſuis interdicti, & ceſſationis à diuinis, videlicet dicto die feſto Circumciſionis, à primis veſperis vſque ad occaſum Solis eiuſdem diei incluſiue, Veſperæ, Miſſæ, aliaque diuina officia in ipſius Confraternitatis Eccleſiis, Altaribus, ac Capellis, ſolemniter, & publice celebrari, Qualibet vero prima die Dominica cuiuſlibet menſis priuati Confratres priuatam eorum Miſſam ex eiuſdem Confraternitatis inſtituto celebrari ſolitam celebrari facere, illique intereſſe. Ac inſuper ſemel in menſe Dominicum corpus ſuſcipere. Et quoties aliquem vel aliquos ex ipſis Confratribus quocumque tempore interdicti, ſeu ceſſationis à diuinis huiuſmodi, mori contigerit, dummodo cauſam non dederit interdicto, eorum cadauera cum moderata pompa ſepeliri, libere & licite valeant. Et interim interdicta & ceſſationes à diuinis huiuſmodi quæcumque ſint, ad effectum præmiſſum omnino ſuſpendantur, & ſuſpenſa eſſe cenſeantur, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus, & indulgemus.

Clauſula præſeruatiua.

§.9. Ac præſentes literas ſub quibuſuis reuocationibus, derogationibus, vel limitationibus ſimilium gratiarum, per nos vel ſucceſſores noſtros, in genere vel ſpecie ex quibuſuis etiam vrgentiſſimis cauſis etiam ad Imperatoris, Regum, & aliorum Principum inſtantiam pro tempore quomodolibet emanatis, nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas fore.

Decretum irritans.

§.10. Et ita per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate iudicari & definiri debere ac quicquid ſecus à quoque quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clauſula derogatoria.

§.11. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, ac in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, editis & edendis, necnon etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Declaratio circa d. facultatem eligendi Confeſſorem.

§.12. Volumus autem ne Confratres ipſi, quod abſit, propter huiuſmodi gratiam reddantur procliuiores ad illicita committenda, quod ſi à ſinceritate fidei, & vnitate S.R.E. ac obedientia, & deuotione, noſtris vel ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium deſtiterint, aut confidentia eiuſdem gratiæ aliqua commiſerint, gratia & literæ quoad eligendum confeſſorem huiuſmodi illis nullatenus ſuffragentur.

Declaratio circa d. indulg.

§.13. Volumus autem quod ſi aliqua alia indulgentia fuerit per nos in aliquo loco eidem Confraternitati conceſſa, præſentes quoad locum huiuſmodi nullæ ſint.

Dat. P. A. 5. die 13. April.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. Idib. April. Pontif. noſtri Anno 5.

LXXIX. Quod maior pars Cardinalium Sanctiſſimæ Inquiſitionis decernit, à tota Congregatione valide ſtatutum cenſetur.

Quinimo (aliquibus abſentibus) duos tantum Cardinales hoc idem poſſe ſtatuit Pius V. in ſua conſt.23. Cum felicis. *Inſtitutionem vero huius Congregationis habes ſup. in Pauli III. conſt.34.* Licet.

Edita An. D.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

Deputatio Card. congr. S. Inquiſit.

CVm nos per noſtrum ſpecialem Motum proprium ſub data Romæ apud ſanctũ Marcum quarto Non. Auguſti, Pontificatus noſtri Anno quinto, officio ſupremo in Alma Vrbe, & Curia noſtra, ac tota repub. Chriſtiana ſanctæ Inquiſitionis hæreticæ prauitatis, eiuſque cauſarum audientiæ, cognitioni, expeditioni, & terminationi præfecerimus, & deputauerimus dilectos filios noſtros Ioannem Michaëlem S. Anaſtaſiæ Saracenum, & Ioan. Baptiſtam S. Clementis Cicadam, ac Ioannem Suauium S. Priſcæ Romanum, necnon Michaëlem S. Sabinæ Ghiſlerium, & Clementem S. Mariæ in Aracæli Montalium, & Ludouicum S. Cyriaci in Thermis Simonetam, & Carolum S. Martini in Montibus Borromæum presbyteros, ac Vitellotium S. Mariæ in Porticu Vitellium diaconum, tunc titulorum Miſeratione diuina S.R.E. Cardinales, cum facultatibus, iuriſdictionibus, & auctoritatibus, prout in eodem Motu proprio latius continetur.

Alia deputatio.

§.1. Cum poſtea etiam in eodem ſancto Officio ſupremo inquiſitionis, hæreticæ prauitatis, verbo deputauerimus Inquiſitorem dilectum filium noſtrum Franciſcum Alciatum tituli S. Suſannæ Cardinalem, ne in poſterum de ipſius iuriſdictione hæſitari contingat, Motu ſimili & ex certa noſtra ſcientia, deputationem huiuſmodi tenore præſentium approbamus, & confirmamus, & quatenus opus ſit de nouo eumdem generalem Inquiſitorem hæreticæ prauitatis, prout ſupraſcripti alij octo Cardinales, conſtituimus, deputamus, & ordinamus, & in numero ſupradictorum aliorum Inquiſitorum vnimus, & aggregamus.

Quod maior pars ſtatuerit Congregatio ſeceſſe auctor.

§.2. Et inſuper pro faciliori cauſarum expeditione, & terminatione, ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, vt quicquid per maiorem partem S.R.E. Cardinalium, qui in Congregatione pro dicto officio interuenerint ſeu conuenerint dictum, geſtum, ſtatutum, ordinatum decretum, terminatum, ſeu ſententiatum extiterit, ſit validum, & firmum, ita & taliter quod nullo modo impugnari poſſit, perinde ac ſi omnes, & ſinguli Cardinales prædicti in d. Congregatione conuenifſent, & maior pars conſenſiſſet.

Omnimoda iuriſdictio Congregationi eſt.

§.3. Cum plena & omnimoda iuriſdictione, auctoritate, & poteſtate omnibus prædictis Cardinalibus, & eorum prædeceſſoribus, per nos vel alios Summos Pontifices aliis quomodolibet conceſſis, & attributis, irritum, &c. decernentes.

Derogatio contrariorum.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & omnibus illis, quæ nos & prædeceſſores noſtri voluerunt & volumus non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.5. Decernentes ſolam præſentis noſtri Motus proprij ſignaturam ſufficere, & vbique in iudicio, & extra fidem facere, regula contraria non obſtante.

Placet Motu proprio. I.

Papa ſubſcr.

LXXX. Declaratio quod Concilij Tridentini decreta, circa Reformationem, & ius poſitiuum tantummodo, ligare cœperunt à Kal. Maij 1564.

De materia Concilij notaui hic ſup. in conſt.73. Benedictus Deus. *Et de Congregatione inſtituta ſup. eius obſeruantia, vide bullam ſubſeq.*

Edita A. D. 1564.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium

SIcut ad ſacrorum Conciliorum decreta, ac Canones, auctoritas atque confirmatio Apoſtolicæ Sedis, & debet & ſolet accedere, ita ſi qua ſuper eis exorta ſit dubitatio, eiuſdem Sedis iudicio, & declaratione tollenda eſt.

§.1. Ad

Dubitabant multi à quo tempore ligaret Concilium Tridentinum Reformat. & ius positiuum.

§.1. Ad aures noſtras peruenit multos eſſe, qui dubitent ex quo tempore cœperint decreta ſacri generalis Concilij Tridentini, ad reformationem & ius poſitiuum dumtaxat ſpectantia, eos ad quos pertinent obligare, illa præſertim quæ tempora certa præſtituunt ad prouinciales, diœceſanaſque Synodos celebrandas, ad ſacros ordines ſuſcipiendos, ad religioné profitendam, ad parochiales Eccleſias, aliaque beneficia Eccleſiaſtica quę * eiuſdem Concilij decretis retineri prohibitum fuit, reſignanda, & ad complures res huiuſmodi exequendas, ac alias omnes ad prædictam reformationem iuſque poſitiuum tantum ſpectantes, quæ obſeruari, aut curari debeant.

** illum.*

Declarat ideo hic Pont. cœpiſſe ligare à Kal. Maij 1564.

§.2. Nos itaque vt omnis controuerſia, dubitatioque collatur, Motu proprio eam rem prout rationi, iuri, & æquitati conuenire cenſuimus, duximus declarandam. Nam etſi ipſius Concilij decreta, etiam de venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu in Conſiſtorio noſtro ſecreto confirmata à nobis fuerunt, ſub finem menſis Ianuarij, & ab eo etiam tempore apud hanc ſanctam Sedem obſeruari cœperunt, quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter emendateque imprimendis neceſſario conſumptum fuit, & iure etiam communi ſancitum eſt, vt conſtitutiones nouæ vim, non niſi poſt certum tempus obtineant, æquum nobis, & iuſtum viſum eſt, prædicta decreta omnia ad dictam reformationem, iuſque poſitiuum dumtaxat ſpectantia, à Kalen. Maij proxime præteriti omnes obligare cœpiſſe, neque poſt eam diem excuſationem cuiuſquam, quod ea ignorauerit, admittendam.

Decretum irritans.

§.3. Atque ita Apoſtolica auctoritate declaramus, ac definimus, & ab omnibus iudicari debere mandamus, atque ſtatuimus. Decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus a quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito contigerit iudicari.

Clauſula derogatoria.

§.4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis aliiſque in contrarium facientibus quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§.5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, definitionis, mandati, ſtatuti, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. A. 5 die 15. Iul.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. 15 Kalend. Auguſti, Pontificatus noſtri Anno 5.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1564. Indict. 7 die vero 20. menſis Iuly. Pontif. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa IV. Anno 5. retroſcripta litera affixa, lecta, & publicata fuerunt in valuis Baſilicarum Principis Apoſtolorum de Vrbe, & S. Ioannis Lateranen. necnon Cancellaria Apoſtolica, & in acie Campi Flora per nos Iacobum Carra, & Iulium Parinum prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Mag. Curſ.

LXXXI. Inſtitutio Congregationis S. R. E. Cardinalium, ſuper executione, & obſeruantia Sacri Concilij Tridentini, & aliarum Reformationum huius Pontificis.

Huius Congregationis facultatem, etiam ſuper interpretatione d. Conc. præfiniuit Sixt. V. in conſt. 74. Immenſa. *in* 8. *Congr.*

Quando Concilium iſtud cœperit ligare, habes in conſt. præced. Et quando fuerit approbatum legitur in conſt. 73.

Dat. An. D. 1564.

PIVS PAPA QVARTVS

Motu proprio, &c.

Reformationes de quibus in præſentiarum fit mentio.

ALias nonnullas conſtitutiones, & ordinationes, reformationem maioris Pœnitentiarij, ac ſacræ Pœnitentiariæ noſtræ, ac Vicarij noſtri, ac eius officij, necnon Camerarij, & Cameræ Apoſt. ac illius cauſarum Auditoris necnon Palatij Apoſtolici cauſarum Auditorum, ac Gubernatoris, & Capitolinæ Curiarum, & Contradictarum, aliorumque Almæ Vrbis noſtræ ac Rom. Cur. Tribunalium, & officiorum concernentes edidimus, quæ tamen, vt intelleximus, ab eorumdem officiorum, & tribunalium præfatis, ac officialibus minus diligenter obſeruantur.

Inſtitutio Congregationis de qua in rubr.

§.1. Cum autem enixæ noſtræ voluntatis ſit, vt illa, & pariter decreta ſacri Concilij Tridentini, in his quæ ad eorum officia ſpectant, ab eiſdem omnino obſeruentur, nos propterea conſiderantes parum eſſe iura condere, niſi ſint qui ea executioni demandari faciant, & in præmiſſis, prout ex debito paſtoralis officij nobis, meritis licet imparibus, iniuncti obligamur, ſalubriter & vtiliter prouidere, præfataſque conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta Concilij, quas & quæ hic haberi volumus pro expreſſis, inuiolabiliter obſeruari volentes, venerabili fratri noſtro Ioanni Epiſcopo Tuſculan. Morono, Io. Michaeli S. Anaſtaſiæ Saraceno, ac Io. Baptiſtæ S. Clementis Cicadæ, necnon Michaeli S. Sabinæ Alexandrino, Clementi S. Mariæ in Aracæli, & Ludouico S. Cyriaci in Thermis Simonetæ, ac Carolo S. Martini in Montibus Borromæo presbyteris, necnon Vitellotio S. Mariæ in Porticu Vitellio nuncupatis, titulorum, diacono, Cardinalibus committimus, & mandamus, quatenus ipſi, ſeu eorum maior pars, coniunctim vel diuiſim, eorum arbitrio, etiam tamquam executores dictarum literarum, conſtitutionum, & decretorum prædictorum conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta præfata, iuxta tenores eorum, ac literarum deſuper confectarum per quoſcumque Pœnitentiariæ, Vicariæ, & Cameræ, ac Rotæ curiarum, ac Tribunalium prædictorum iudices, & officiales, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac priuationis officiorum, & aliis eiſdem Cardinalibus beneuiſis, etiam pecuniarum, eo ipſo incurren. pœnis, firmiter obſeruari faciant, & cum effectu (niſi tam in executione dictorum decretorum Concilij, quàm dictarum literarum noſtrarum aliqua dubietas, aut difficultas emerſerit, quo caſu ad nos referant,) inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Obedientia Congreg. debita.

§.2. Ac eos, qui literis, & decretis prædictis, & eorumdem Cardinalium mandatis non paruerint, ex nunc, prout ex eadem die, & è contra, illorum officiis priuatos, necnon ad illa, & alia Romanæ Curiæ officia in poſterum obtinenda inhabiles, ac ipſis ab eiſdem officiis ſic priuatis, illa tamquam per priuationem vacantia à Datario noſtro vendi, & à quibuſuis perſonis idoneis pro pretio conuenienti emi, libere & licite poſſe, auctoritate noſtra curent, nuncient, decernant, ac declarent, prout nos harum ſerie nunciamus, decernimus, & declaramus.

Derogatio contrariorum.

§.3. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Pœnitentiariæ, & curiarum, necnon tribunalium prædictorum ſtatutis, &c. etiam iuramento, &c. roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis illis, ac dictis officialibus, & tribunalibus ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam Motu ſimili, &c. & alias quomodocumque conceſſis, &c. Quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. Hac vice latiſſime derogamus, eaque aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Papa ſubſc.

Placet Motu proprio. I.

D. P. A. 5. die 2. Aug.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, quarto Non. Auguſti Anno 5.

LXXXII. Facultas S.R.E. Cardinalium Congregationis ſuper Inquiſitione hæreticæ prauitatis, tenendi, & legendi libros hæreticos, aut alias prohibitos, & concedendi aliis licentiam eos habendi, ac legendi.

Hanc facultatem quoad opera Caroli Molinæi hæretici, abſtulit Clement. VIII. in conſtit. 89. Apoſtolici.

Congregationem eiuſmodi inſtituit in Vrbe Paul. III. vt ſupra in ſua conſt. 34. *Licet.*

Aduerte quæ adieci ſup. ad conſt. 76. *Cum pro.*

Edita A.D. 1564.

PIVS PAPA QVARTVS

Motu proprio, &c.

Hic Pont. deputans Cardinales inquiſitores generales, ſed hanc bullam hic non habes.

CVm inter crimina, quæ animaduerſione digna ſunt, & in corrigendo exempla cunctis præbere debeant, hæreſis ſit grauius, & ceteris deteſtabilius: ideo cum nobis maxime diſpliceat, & ne illud latius ſerpat, pro illo extirpando, cunctis etiam de crimine huiuſmodi infectis, & illius fautoribus, ne ad deteriora (quod Deus auertat) delabantur, per nos non modicum inuigilandum ſit. Cumque annis præteritis, & etiam forſan vſque in hodiernum diem in diuerſis mundi partibus, proh dolor, hæreſes, & falſa dogmata pullulauerint, & adhuc pullulent, ſollicitante humani generis inimico, minuſque etiam cuiuſcumque correctionis prætextu pullulare ceſſent. Propterea dilectos filios noſtros Io. Michaelem S. Anaſtaſiæ Saracenum, Io. Baptiſtam S. Clementis Cicadam, Io. Suauium S. Priſcæ Reomanum, Michaëlem S. Sabinæ Alexandrinum, Clementem Olera S. Mariæ de Aracæli, Ludouicum S. Cyriaci in Thermis Simonetam, Carolum S. Martini in Montibus Borromæum presbyteros, ac Vitellotium S. Mariæ in Porticu diaconum Vitellium, Cardinales nuncupatos, pro erroribus, qui occaſione quarumcumque hæreſum dietim contingunt, reprimendis, & ſeu hæreſibus huiuſmodi, & illarum fautoribus, Domino noſtro Ieſu Chriſto auxiliante, extirpandis, deputauerimus: ac eos in Inquiſitores, ſeu in ſanctæ Inquiſitionis congregatione deputatos, cum omnimoda poteſtate conſtituerimus.

Illi indigebant libris prohibitis ex cauſis hic expreſſis, quos tamen tenere non audebant ſtante Indice de quo ſupra in conſt. 77.

§.1. Et eis ſæpe contingat, ne Catholici, & Chriſticolæ veneno huiuſmodi ſectæ, & illius fautorum afficiantur, ac etiam pro negotiorum, & cauſarum pro tempore incurrentium expeditione, ac hæreticorum, qui etiam ad præſens carceribus in Alma Vrbe noſtra mancipati exiſtunt, ac pro tempore mancipentur, deprehenſione, & eorum ad veram doctrinam reductione, nonnullos ſeu quamplures libros ab ipſis impiis hæreticis, & ſectæ Lutheranæ fautoribus compoſitos, & in lucem editos, ac qui in dies ſucceſſu temporis edentur, & componentur, ac etiam aliquando oporteat, pro conſeruanda religione in cordibus Catholicorum, eiſdem libris, & hæreticorum deceptionibus, fraudibus & dolis, ac machinationibus reſpondere, vel à viris catholicis, ac ſacræ doctrinæ peritis reſponderi facere, ſtantibuſque conſtitutionibus hactenus per nos editis, & per Indicem librorum correctorum de mandato noſtro, vel alias factum, prohibitionibus factis, eoſdem libros, pro huiuſmodi erroribus reprimendis, tenere, & legere dubitent, ac vt nilij obedientiæ eoſdem libros perſpicere, vt accepimus, non audeant.

Hic idem Pont. licentiam & facultatem de qua in rubr. eis concedit.

§.2. Ad omnem igitur hæſitandi materiam & conſcientiæ ſcrupulum in eis tollendum, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, de eorumdem Io. Michaelis, Io. Baptiſtæ, Io. Suauij, Michaelis, Clementis, Ludouici, Caroli, ac Vitellotij Cardinalium fide, probitate, & conſtantia, ſingularem, tum notitiam tum fiduciam habentes, eiſdem Cardinalibus, vt durante eorum officio, & quamdiu Inquiſitioni huiuſmodi præfuerint, quoſcumque, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque, quorumcumque, tum antiquorum tum modernorum & futurorum, infidelium, & hæreticorum, aut hæreſis, & cuiuſcumque impietatis, vel ſuperſtitionis, vel reprobatæ lectionis, condemnatorum, vel ſuſpectorum, ac etiam incertorum, vel diſſimulatorum auctorum, & ſcriptorum, atque etiam Huguonotorum commentaria, tractatus, libros, collectanea, expoſitiones, annotationes, interpretationes, verſiones, & alia cuiuſcumque inſcriptionis & argumenti opera, quocumque nomine nuncupata, Latino, Græco, Hebræo, aut quocumque alio etiam vulgari cuiuſcumq; regionis ſermone compoſita, tam manu ſcripta, quam a quibuſcumque impreſſoribus, & in quibuſcumque locis, etiam nominatim prohibitis vel ſuſpectis, ſeu etiam ſine impreſſorum, & locorum, ac temporis titulo, ac atque locorum Ordinariorum, & hæreticæ prauitatis Inquiſitorum, aut aliorum ad id deputatorum licentia & approbatione impreſſa, etiam ex proteſto contra nos, & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem, & S.R.E. ac Sedem Apoſtolicã prædictam, compoſita, & conſcripta, ac etiam diuulgata, necnon hæreſes & errores, ſeu reprobatas & damnatas diſciplinas continentia, necnon impreſſorum & auctorum, aliorumque id genus hominum damnatorum memoriam, & nomina præſeferentia, tam per officiũ S. Romanæ & vniuerſalis Inquiſitionis, quam alias quomodocumque & qualitercũque, in genere vel in ſpecie pro tempore prohibita in quibuſuis mundi partibus, ad quas eos accedere contigerit, & potiſſimum in Alma Vrbe noſtra, & Romana Curia, habere, tenere, legere abſque aliquo conſcientiæ ſcrupulo, & cuiuſcumque ſuſpicionis vel infamiæ, aut cenſurarum Eccleſiaſticarum incurſu, libere & licite poſſint & valeant. Ita quod in futurum nullatenus ſuper retentione librorum, ſcripturarum, extractuum, explicationum, & commentariorum huiuſmodi impediri, moleſtari, vel argui ſeu inquiri poſſint, plenam & liberam licentiam, facultatem, & auctoritatem concedimus & impartimur, ac deſuper cum eis indulgemus.

Prohibetque ceteris aliis ne libros prohibitos teneant vel legant, etiam vigore quorumcumque priuilegij, abſque eorundem Card. Inquiſit. licentia.

§.3. Diſtrictius inhibentes quibuſuis aliis, tam Eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus perſonis etiam quacumque auctoritate, præcellentia, & dignitate fungentibus, etiam Cardinalatus honore præditis, ne eoſdem libros, extractus, ſeu ſcripturas & commentaria huiuſmodi, etiam vt præfertur ſpecificata, quouis quæſito colore, etiam cuiuſuis priuilegij, à nobis, & à prædeceſſoribus noſtris, vel ab ipſo Sanctæ Inquiſitionis officio hactenus conceſſi prætextu, penes ſe retinere, aut tenere, legere, & explicare, abſque Cardinalium prædictorum noua facultate & licentia, ſub excommunicationis maioris, & latæ ſententiæ pœna, quam eo ipſo in his ſerimus ſcriptis; ac aliis pœnis à conſtitutionibus ac ſacris Canonibus inflictis, & in Indice huiuſmodi contentis, audeant ſeu præſumant. Ac decernentes irritum, &c.

Facultatémque ei de Inquiſit. concedit talem licentiam dandi.

§.4. Et nihilominus eiſdem ſupranominatis Cardinalibus dilectis filiis noſtris, quando eis, vel eorum maiori parti videbitur, ſi placuerit in plena congregatione tantum ſimilem licentiam concedendi quibuſcumque perſonis cuiuſcumque dignitatis, gradus, ordinis, & præeminentiæ exiſtentibus, ſupradictos libros etiam cuiuſcumque damnatæ lectionis tenen. haben. legen. & interpretandi, ſeu explicandi ad tempus, vel in perpetuum, & conceſſam reuocandi, ſimiliter licentiam & facultatem concedimus, & impartimur de gratia ſpeciali.

Clauſ. derog.

§.5. Non obſtantibus Lateranen. & quorumcumque Conciliorum ac aliis Apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus, conſtitutionibus & ordinationibus, ſtatutis, &c. etiam iuramento roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis pro tempore exiſtentibus Sanctæ Inquiſitionis huiuſmodi minoribus Inquiſitoribus, & quibuſuis etiam S.R.E. Cardinalibus, ceteriſque ad dictum officium, in dicta Vrbe, & alibi deputatis, ac alias in genere, vel in ſpecie, etiam cum cenſurarum & pœnarum incurſu, aliiſque decretis & clauſulis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, etiam Motu proprio, &c. ſeu etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet conceſſis, quibus omnibus etiam ſi de illis, &c. tenores, &c. hac vice latiſſime, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ac ſufficienter derogatum eſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis.

Fiat Motu proprio. I.

Clauſularum repetitio.

§.6. Et de conceſſionibus, impartitionibus, indultis, inhibitione, ſingulis decretis, derogatione, declaratione, de, ac pro omnibus & ſingulis præmiſſis, vt ſupra latiſſime exten. Et cum opportuna ſi videbitur exequutorum deputatione, &c. etiam ſub cenſuris, &c. cum poteſtate aggrauandi, &c. inuocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis, & cum derogationibus, conſtitution. de vna, & de duabus dietis, non tamen vltra tres, ac prædictorum & quorumcumque aliorum quomodolibet contrariorum ad effectum, &c. latiſſime exten. & quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio & extra, regula contraria non obſtante, ſeu ſi videbitur literæ per breue noſtrum cum præmiſſorum omnium & ſingulorum etiam qualitat. ac nominum, & cognominum

conſultorum

conſultorum huiuſmodi maiori & veriori ſpecificatione, & expreſſione expediri poſſint.

D. P. Ann. 5. 27. Auguſti. Dat. Romæ apud Sanctum Marcum 6. Cal. Septemb. Anno 5. [illegible]

LXXXIII. **Cancellariæ criminales Status Eccleſiaſtici, ex cauſa vere oneroſa aliis non conceſſæ, R. Cam. Apoſt. iterato applicantur. Et ſtatuta pro Cancellariis præfiniuntur. Cum priuilegiorum conceſſione. Ac Theſaurarij & A. C. ſuper illis & eorum cauſis, iuriſdictione, & auctoritate.**

Eamdem applicationem fecit Paul. IV. vt ſup. in eius conſt. 10. Romanus.

Edita An. D. 1564. & 1565. *PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. SVperna prouidentia, quæ cunctorum Chriſtifidelium cœtum per diuerſa Rectorum officia ſtatuit in rectitudine gubernandum, Pontificalem ad hoc nobis ſupremam contulit dignitatem, vt præ ceteris per congruam executionem paſtoralis officij, cuius miniſterio numine aſſiante diuino, quamuis indigni præſidemus, cunctorum præſertim nobis & Sedis Apoſtolicæ ſubditorum, vtilitati & indemnitati ſalubriter conſulamus, ac ne in ciuitatibus, terris, caſtris, & aliis eidem Sedi immediate ſubiectis locis Notariorum, & Tabellionum, ſeu Scribarum incuria, vel nimia indulgentia, aut impunitate, partium contrahentium & litigantium actus & inſtrumenta ſummo cum eorum detrimento depereant, aut falſitatis, immutationis, vel alterationis vitio ſubiaceant, ſed ad omnium commoditatem illa delicte diligenterque conſeruentur illæſa, & proinde vt ius ſuum vnicuique intactum remaneat, opem, & operam efficaces impendamus.

Cauſa iſtius conſtit. §. 1. Cum itaque ſicut magno cum animi noſtri mœrore acceperimus, in quamplurimis Status noſtri Eccleſiaſtici ciuitatibus, terris caſtris & locis, nulla fere aut rara admodum Archiua, ſeu Regeſtra pro contractuum, inſtrumentorumque & actorum aliorum, necnon varij alterius generis publicarum ſcripturarum debita conſeruatione ſint inſtituta, & ſi quæ ſint, ita incertis, vſu, & conſuetudine deprauata reperiantur, vt qui illis præſunt Notarij, Tabelliones, & Scribæ, etiam actuarij, cum ipſi, vel ad tempus à locorum Communitatibus & vniuerſitatibus, ſeu aliis ſuperioribus, aut perſonis ad id ſe poteſtatem habere prætendentibus, ad Notariatuum officia exercenda ſint electi, vel ex eo quod officia ipſa, a nobis vel prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſeu Camera Apoſtolica ipſis gratioſe conceſſa ſunt, exercitia ſuorum officiorum huiuſmodi paruipendentes, illorumque amiſſionem, vel priuationem, ſeu quoduis alterius generis mulctæ, vel pœnæ nuſquam metuentes, partes ipſas exhibendis inſtrumentis, quorum conſeruationem ipſi prorſus negligunt, in forma probanti, ac ſolutionibus ſuperinde faciendis pro eorum arbitrio vexare non vereantur, ac (quod peius eſſe videtur) ipſorumque quam plures præſertim in locis in quibus illorum electio & deputatio ad Communitates aut Vniuerſitates, quas etiam circa officiorum damnatorum datorum conceſſiones variis modis aberrare nobis plene conſtitit, ſpectat, literarum & artis notariatus rudes prorſus, & ignari, ac ad tale munus ſuſcipiendum, & exequendum penitus inhabiles ſint, in conficiendis inſtrumentis, & aliis actibus publicis, ſiue decretis, & declarationibus annotandis, infinitos committant errores & falſitates. Ac nulli reuiſores, qui ſe de notariorum eorumdem idoneitate & ſufficientia informent, ac de eis atteſtentur, exiſtant, ſed paſſim fauore, pretio, vel pactionibus, etiam ſuper officiorum Notariatuum huiuſmodi emolumentis, partim vero electores, partim vero iudices, & commiſſarios diuidendis & diſtribuendis coniunctim eligantur, ac propterea exceſſiuæ ſcripturarum taxæ, & exactiones, non nanciſcuntur inuitæ, quam inuſtitæ extorquentur, cauſæque in longum protrahantur, & quaſi immortales efficiantur.

Pauli IV. conſtitutio ſuper iſtis Cancellariis minime obſeruatur. Eam habes ſup. cuius cauſam in rub. §. 2. Cumque inſtitutio fel. rec. Pauli Papæ IV. prædeceſſoris noſtri præmiſſis, ac forſan aliis tunc ſuadentibus cauſis moti, ſuper officiis notariatuum huiuſmodi in cauſis criminalibus ſtatus noſtri prædicti, proinde quidem ac permaximæ vtilium capitulorum editionem factam per Legatos & Vicelegatos, ac Gubernatores locorum ita negligantur, vt ipſi (neſcitur qua ratione docti) præter, & contra mentem & intentionem noſtras, illa & capitula huiuſmodi omnino neglectis, Cancellarios, & Notarios pro eorum libito, in ciuitatibus, terris, caſtris, & locis ſub eorum legationibus, ſeu gubernijs comprehenſis ponere, aliis amotis, aut ſi non amotis, in eorum officia, aut ea, quæ ad illa ſpectant ſe ingerere non formidant, quam ob cauſam plura etiam ad præſens in huiuſmodi criminalibus notariatuum officia penes dictam Cameram non ſine maximo eius detrimento vendenda remanent, in grauem diuinæ maieſtatis offenſam, partiumque contrahentium & litigantium præiudicium & grauamen, Notariorumque, Iudicum, & Commiſſariorum, necnon Communitatum, & Vniuerſitatum, aliarumque perſonarum animarum periculum & iacturam, ac plurimorum ſcandalum.

Ideo ab iſto Pont. reuocantur omnes conceſſiones de eis factæ ex cauſa non onero. §. 3. Nos igitur, quibus imminet talia ad meliorem & ſaniorem ſtatum reducendi continua ſolicitudo præmiſſis ne fiant in poſterum, debitæ prouiſionis noſtræ adminiculo, quantum nobis ex alto conceditur obuiare, necnon animarum ſaluti, noſtrorumque ciuitatum, terrarum, caſtrorum & locorum huiuſmodi, ac eorum incolarum, præſertim litigantium & contrahentium ſtatui, quieti, commoditati, ſecuritati, ac ſalubriori directioni illorum regiminis conſulere volentes, necnon quaſcumque prouiſiones, conceſſiones, aſſignationes, & quaſuis alias diſpoſitiones de prædictis ciuilibus, & quæ tam coniunctim, quam ſeparatim exerceri ſolent, & nondum vendita penes dictam Cameram exiſtant, criminalibus huiuſmodi, & ratione ſcripturarum dumtaxat damnorum datorum officiis, ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum huiuſmodi, etiamſi ad Legatorum, Communitatum, Vniuerſitatum, & aliarum particularium perſonarum cuiuſcumque dignitatis, præeminentia, & auctoritatis exiſtentium, quouis modo pertineant, & illa per deputatos a Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus ſeu Poteſtatibus, vel aliis iuſtitiæ miniſtris hactenus exerceri ſolita ſint, ac ad præſens exerceantur, quibuſuis perſonis cuiuſcumque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, per nos, aut quoſcumque alios Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac Sedem eamdem, ac etiam Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Poteſtates, ac alios Officiales, & perſonas huiuſmodi, perpetuo, vel ad tempus, præterquam tamen ex cauſa oneroſa, ſolutionis videlicet, & exburſationis pecuniarum factas, illarum omnium veriores tenores, datas, & decreta etiam irritantia in eis appoſita, ac cauſas propter quas factæ & conceſſæ fuerunt, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, harum ſerie reuocantes, caſſantes, & annullantes, ac reuocatas, caſſatas, & annullatas, nulliuſque roboris vel momenti exiſtere, nemini que ſuffragari, aut prodeſſe poſſe, ſeu debere decernentes. Ipſaque officia à quibuſuis Communitatibus, Vniuerſitatibus, legationibus, gubernijs, etiam perpetuis, vel temporalibus, necnon Magiſtratibus, Poteſtatibus, & aliis Iudicibus & perſonis, penitus, & omnino perpetuo diſmembrantes, & ſeparantes, ac eadem officia Cameræ præfatæ applicantes, & appropriantes, & ad illam in futurum perpetuo ſpectare declarantes & decernentes.

Paulique prædicti bulla confirmatur. §. 4. Necnon Pauli prædeceſſoris huiuſmodi ſuper notariatuum in criminalibus officiis confectas literas, veriorem illarum tenorem, ac ſi de verbo ad verbum inſertus foret, præſentibus pro expreſſo ac inſerto habentes, Apoſtolica auctoritate etiam perpetuo confirmantes & approbantes, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera noſtra deliberatione, Dilectum filium Donatum Matthæum Minalem, modernum & pro tempore exiſtentem Theſaurarium noſtrum generalem totius ſtatus noſtri Eccleſiaſtici, & Cameræ huiuſmodi Commiſſarium generalem, ad omnia & ſingula quarumcumque Legationum, ciuitatum, terrarum, & locorum totius ſtatus Eccleſiaſtici prædicti notariatuum in ciuilibus, & nondum vendita

criminalia, necnon damnorum datorum officia, etiam ſi illa, per vnum vel duos, aut plures notarios exerceri conſueuerint, ac ſub quorumcumque S.R.E. Cardinalium, vel aliarum perſonarum legationibus, aut gubernijs, perpetuis vel temporalibus, comprehenſa ſint, cum eorum ſcripturis, ſi quæ ſint, necnon honoribus, oneribus, & emolumentis, cum capitulis infraſcriptis, ac alias cum obligationibus, clauſulis, cautelis, decretis, pactis, & conditionibus, ac pro pretio, ſeu pretijs dicto Theſaurario benevisis in vtilitatem ipſius Cameræ conuertendis & applicandis ad vitam quibuſuis perſonis, originarijs vel forenſibus, ſibi benevisis.

Theſaurario facultas eas alienandi conceditur.

§. 5. Ita quod liceat ipſi Theſaurario pro tempore exiſtenti perſonas huiuſmodi officia pro tempore ementes, in corporalem, realem, & actualem, omnium & ſingulorum officiorum emptorum huiuſmodi poſſeſſionem, ſeu quaſi inducere, inductoſque defendere & manutenere, amotis exinde, etiam manu regia, appellatione poſtpoſita & ceſſante, quibuſuis eorum detentoribus, quos nos etiam per præſentes amouemus, & amotos eſſe denunciamus.

Cancellarij, ſtatim publici Notarij efficiuntur.

§.6. Necnon perſonas officia huiuſmodi pro tempore ementes, ſtatim emptione, & illorum admiſſione factis, in notarios publicos & legales creamus, conſtituimus, & deputamus. Ita quod eis in poſterum liceat quælibet inſtrumenta & ſcripturas, etiam ratione damnorum datorum huiuſmodi, ac in ciuilibus & criminalibus cauſis reſpectiue, coniunctim vel ſeparatim, & alias iuxta modum per prædictum Theſaurarium præſcribendum, coram quocumque, ſiue quibuſcumque iudicibus & perſonis, ſæcularibus vel Eccleſiaſticis quacumque poteſtate, vel etiam Cardinalatus honore, aut alias fulgen. & tam in iudicio quam extra ſcribere.

Theſaurario facultas vendendi Cancellarias etiam originarijs, nō obſtante bulla Pauli IV. ſup. edit.

§.7. Necnon officia in criminalibus huiuſmodi nondum vendita, ſi dictus Theſaurarius illorum emolumentorum tenuitatem perſpexerit, vna cum ciuilibus officijs, literis Pauli prædeceſſoris huiuſmodi quoad hoc non obſtantibus, perſonis, etiam locorum originarijs, & incolis, vel forenſibus, ac alias prout eidem Theſaurario melius videbitur, nomine eiuſdem Cameræ, & in illius vtilitatem vendenda, concedenda, conferenda, & alienanda, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conſtituimus, & deputamus.

Cameram pro venditionibus huiuſmodi obligandi.

§.8. Eique Cameram ipſam, omniaque illius bona præmiſſorum occaſione in ampliſſima forma eiuſdem Cameræ obligandi, aliaque in præmiſſis & circa [illegible], neceſſaria ac opportuna faciendi, & exercendi, necnon detentores prædictos expellendi.

Cancellarios detentores expellendi.

§.9. Ac vnum vel plures Commiſſarium, ſeu Commiſſarios loco ſui, cum ſimili aut limitata poteſtate, facultate, & auctoritate, ac alias, prout ſibi videbitur, ad præmiſſa deputandi.

Dubia interpretandi ac liter decidendi ſummarie, &c.

§.10. Ac ſi quæ forſan ſuper præmiſſis, omnibus & ſingulis, aut alijs illorum occaſione per eorumdem officiorum emptores, aut Communitates, Vniuerſitates, Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, aut alias perſonas dubitari contingeret, ac propterea iam forſan inter eos orta ſint, & oriri in poſterum contigerit lites, & dubia, illa interpretandi, & declarandi, ac ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu & figura iudicij, appellatione remota, decidendi, & terminandi, plenam, & liberam, ac omnimodam poteſtatem, facultatem, & auctoritatem damus, concedimus, & impartimur.

Prohibitio ceteris & emptoribus, ne Cancellarias diſturbandi. Ad [illegible]

§.11. Diſtrictius inhibentes quibuſuis Communitatibus, Collegijs, & alijs particularibus perſonis, & pro tempore exiſtentibus Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Officialibus, Iudicibus, & Commiſſarijs, quibuſcumque poteſtate, auctoritate, facultatibus, priuilegijs, indultis, prærogatiuis, præeminentijs, & dignitatibus munitis, ne ſub indignationis noſtræ, ac excommunicationis latæ ſententiæ, alijſque, quoad inferiores à Legatis, & Vicelegatis prædictis eiuſdem Theſaurarij arbitrio moderandis, applicandis, & infligendis pœnis, quouis quæſito colore, ingenio, vel prætextu, audeant ſeu præſumant ſe vlterius in eiſdem Notariatuum officijs, tam per Cameram venditis, quàm deinceps vendendis, ac alijs præmiſſis, vel eorum interpretatione, ac originalibus ſcripturis officia huiuſmodi ipſorumque Notariorum præiudicium concernentibus, per ſe ſeu eorum Cancellarios, ſeu Secretarios, aut ſcribas, vel alium, ſeu alios intromittere, aut de illis quomodolibet diſponere, ſeu Notarios illa pro tempore ementes moleſtare, perturbare, vel impedire, aut contra eos procedere. Decernentes, & declarantes, detentores prædictos ſpoliatos eſſe, dici, & cenſeri, aut illis actionem ſpolij propterea competere, aut deſuper agere.

Præſentes huiuſmodi [illegible].

§. 12. Ac præſentes literas vllo vmquam tempore quouis quæſito colore, vel ingenio, de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, argui, vel impugnari, ſeu reſtitutiones in integrum aduerſus illas, per ſic amotos, vel alios quoſcumque impetrari, aut eos illis etiam motu ſimili contra vti, ipſaſque præſentes ad viam iuris reduci, etiam enormiſſimæ læſionis, aut alio quouis prætextu nullatenus poſſe. Ac illas, & quaſcumque venditiones, alienationes, & conceſſiones de eiſdem officijs per eumdem Theſaurarium, & Commiſſarios ab eo pro tempore deputatos, nomine eiuſdem Cameræ faciendas, ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, alterationibus, vel limitationibus contrarijs minime comprehendi, ſed illas perpetuis futuris temporibus validas & efficaces fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter obſeruari, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum etiam ſub data poſteriori per ipſum Theſaurarium, ſeu Commiſſarios, & emptores eligenda reſtitutas, & de nouo conceſſas eſſe, & cenſeri; necnon perſonas, quibus officia huiuſmodi vendentur, & concedentur, ſi per Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Poteſtates, & alios Officiales prædictos pro tempore exiſtentes modo aliquo moleſtari, vel impediri contigerit, Cameram ipſam ad ipſos defendendum, & manutenendum, ac alia præmiſſa omnino teneri.

Cancellariæ triennio vacantes non cenſentur, & vacantes à Theſaurario conceduntur.

§.13. Ac officia Notariatuum huiuſmodi per triennium à data præſentium computandum, vacabilia non eſſe, neque cenſeri, ſed dicto triennio elapſo, ſingulorum officiorum prædictorum, quando per illa obtinentium reſignationes vel obitus, ſeu quamcumque aliam dimiſſionem, vel admiſſionem, aut venditionem vacauerint, illa præcedentibus ſupplicationibus manu Romani Pontificis, aut in eius præſentia ſignandis, ac alias in omnibus & per omnia, prout in alijs Romanæ Curiæ officijs vacabilibus fieri conſueuit, expediri debere. Necnon illa hac prima vice tantum per dictum Theſaurarium pro pretio reperibili vendi, ipſumque Theſaurarium literas patentes illarum conceſſionum, & aſſignationum deſuper expedire, & concedere poſſe, ipſaque officia ſub præſentibus comprehendi, & per eas Cameræ prædictæ applicata eſſe, & cenſeri.

Cum facultate rogandi quæcumque inſtrumenta & acta.

§.14. Necnon perſonas illa pro tempore ementes facultatem inſtrumenta quæcumque rogandi, & ſcribendi, necnon actitandi, aliaque faciendi in quocumque, & quibuſcumque Tribunalibus Gubernatorum, ac eiuſdem Status Eccleſiaſtici Rotæ Auditorum, Ciuitatum, Communitatum, Poteſtatum, Commiſſariorum deputatorum, & deputandorum, & aliorum quorumcumque Officialium, & Iuſtitiæ Miniſtrorum, ac in Curia, ſeu Curiis Mercatorum quorumlibet, ac coram quibuſcumque officijs Bullectarum, Datiorum, Gabellarum, mercium, ſiue pecudum, ac damnorum datorum huiuſmodi, tàm in cauſis ciuilibus, quàm criminalibus, ſiue mixtis iuxta modum per Theſaurarium huiuſmodi in illorum officiorum conceſſionum patentibus literis præſcribendum, & non alias habere.

Originarij & exteri emere poſſunt.

§.15. Ac tam ciues, vel originarios, & incolas Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum, in quibus officia huiuſmodi inſtituta fuerint, quam extraneas perſonas officia ipſa emere poſſe.

Et ita & non aliter iudicari debere.

§.16. Et ita in præmiſſis, omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, etiam Cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſeu illorum Locatenentes, ac etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quicquid ſecus ſuper iis à quoquam

quauis

quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Cancellarij ſunt Pauli IV & iſtas vnas cons. ponit.

§. 17. Volumus autem, quod perſonæ quibus officia huiuſmodi concedentur, Notarij Curiales nuncupentur. Ipſique infraſcripta, ac ea quæ in eiuſdem Pauli prædeceſſoris literis continentur ordinationes, ſtatuta, & capitula quæcumque, & præſertim ea quæ illorum ſindicatum concernunt, omnino obſeruare, libroſque conficere, ac eorum inſtrumenta in protocolla debite redigere, ſententias etiam, aliaſque ſcripturas diligenter conſeruare teneantur.

Acta manualia ſcribantur.

§. 18. Quodque de cetero omnia acta, quæ in litibus, & cauſis fieri, & ſcribi contingent, non in forma proceſſus, ſed in libris, manualibus nuncupatis, ſcribere teneantur.

Taxa obſeruanda.

§. 19. Nec ratione tàm criminalium, quàm ciuilium officiorum huiuſmodi, pro mercede plus quam hodie capitur; capere poſſint; ſeruatis modo, & taxa in literis Pauli prædeceſſoris præfati circa huiuſmodi officia criminalia præſcriptis.

Indulta, & exemptiones à Paulo IV concessæ perſeuerent.

§. 20. Ipſiſque omnibus, & ſingulis, priuilegiis, prærogatiuis, & exemptionibus Notariis criminalibus per literas Pauli prædeceſſoris huiuſmodi conceſſis, quoad perſonas, & res ipſorum Notariorum, & eorum Subſtitutorum, ac familiæ vſum, & victum in Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis prædictis, ac extra eas, per vniuerſum Statum noſtrum Eccleſiaſticum prædictum vtantur, potiantur, & gaudeant.

Sed D.N. Pius V exemptiones reuocauit in conſ. ...

Communitatibus ... dare debeant.

§. 21. Quodque partem aliquam ſuorum emolumentorum contribuere, aut aliquod onus, vel reſponſionem ratione ſuorum officiorum quibuſuis Communitatibus, Collegiis, Legatis, Gubernatoribus, aliiſue perſonis ſoluere minime teneantur, non obſtante, quod alias contribuerint, ſeu ſoluerint aut onus aliquod ſubierint, etiam ex cauſa oneroſa, ſolutionis videlicet, & exburſationis pecuniarum dictæ Cameræ tantum factæ, Sed eo caſu certior factus Theſaurarius ipſe, prius iis quorum intereſt de ſorte principali quam ſoluerint, aut alia aliqua remuneratione, vel aſſignatione prouidere, & circa ea in prima dictorum officiorum venditione aduertere debeat, & teneatur. Sitque pro ea vice duntaxat merus iudex, ita vt ab eius ſententiis, ſeu declarationibus, vel decretis, verbo vel in ſcriptis, etiam ad partium inſtantiam latis, & factis, appellari non liceat, auditis prius iis, quorum intereſt, quibus interea emptores præfati nihil ſoluere teneantur.

Auditor Cam. eorum iudex ac etiam ... Theſaurarius ... ſint.

§. 22. Ac quod dicta Camera, & illius Curiæ cauſarum pro tempore exiſtens generalis Auditor, & Theſaurarius, ac eorum quilibet in ſolidum, emptores eorumdem officiorum eorumque per eos emptorum officiorum huiuſmodi ſubſtitutos in pacifica poſſeſſione manutenere debeat, ac facta venditione prædicta dictus Auditor Notariorum Curialium huiuſmodi in omnibus cauſis, tam ratione dictorum ſuorum officiorum, quàm alias cõtra eos per quoſcumque quomodolibet pro tempore motis, merus iudex, & executor ſit, eſſeque cenſeatur. Ita vt ipſi coram alio iudice, quouis prætextu vel cauſa, euocari ſeu trahi non poſſint, ac in eiſdem litibus, & cauſis, quæ videlicet ratione perſonarum ſuarum inter eos, ac officiorum eorum contra quoſcumque, idem Auditor manu regia ſine ſtrepitu & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, appellatione ab eius ſententia remota, procedere poſſit, & debeat. Ita tamen quod pars, quæ grauata cenſebitur, pariter iudicato, & refectis expenſis, ſententiæ reuiſionem in Camera petere poſſit, & ſi damna aliqua per emptores Notarios huiuſmodi, aut aliquem eorum paſſa, aut expenſæ in eiſdem litibus, & cauſis ratione dictorum eorum officiorum factæ fuerint, idem Auditor prout iuſtum ei videbitur, à partibus condemnatis, aut Camera prædictis de illis ſatisfieri facere procuret, & teneatur.

... non moleſtentur ...

§. 23. Quodque Legati, & Vicelegati Prouinciarum, ſiue Ciuitatum, Caſtrorum, Terrarum, & locorum Gubernatores, Communitates & Collegia, Poteſtates, ac Commiſſarij, qui ad præſens adminiſtrant, aut adminiſtraturi ſunt iuſtitiam, coram quibus Notarij, ſeu eorum Subſtituti, tam ciuiles quam criminales in toto Statu Eccleſiaſtico pro tempore ſcribentes exiſtunt, non poſſint, nec debeant. Notarios Curiales huiuſmodi moleſtare, vexare, perturbare, ſeu quaſi huiuſmodi eorum officiorum, vel emolumentis, neque ſe eorum officiis aliquatenus ingerere, ad eaque officia alios Notarios quoquomodo intromittere, vel ſalaria eorum contra earumdem præſentium, ac Pauli Prædeceſſoris deſuper confectarum literarum huiuſmodi formam diminuere, nec dicta officia in affictum recipere, neque conductores aliquos proferre, ſub pœna excommunicationis per contrafacientes eo ipſo incurrenda, à qua nonniſi à prædicto Auditore Cameræ, ac refectis prius eiuſdem Auditoris arbitrio damnis & intereſſe ipſorum Notariorum Curialium, & non alias abſolui poſſint.

Cancellariarum conceſſiones reformantur, ſi Camera Apoſt. vltra dimidium læſa ſit.

§. 24. Et ſi reperientur aliqua ex dictis officiis tàm ciuilibus, quàm criminalibus vendita, ſeu alias quibuſuis perſonis quocumque titulo, tàm per nos, quam prædeceſſores noſtros, aut Cam. Apoſt. præter & contra tam earumdem præſentium noſtrarum, quam prædicti Pauli prædeceſſoris iam deſuper confectarum literarum huiuſmodi formam & tenorem quomodolibet alienata, ſi in alienatione huiuſmodi dicta Camera vltra dimidium læſa fuiſſe reperiatur, tunc illorum emptoribus per Cameram ipſam prius reſtitutis pretiis, illa ab eodem Theſaurario de nouo vt vacantia vendantur. Illaque in omnibus, & per omnia ſub præſentibus comprehendantur, & comprehenſa omnino intelligantur.

Cancellarii eorum ſcripturas ad Archiua deferre nõ tenentur, ſed eorum ſucceſſoribus conſignare. Vide formam traditã à Paulo IV in rub.

§. 25. Quodue in omnibus Ciuitatibus, Terris, & locis totius Status Eccleſiaſtici prædictis, etiam ſi in illis Archiua aliqua, non tamen ex cauſa oneroſa exburſationis videlicet pecuniarum eidem Cameræ factæ vt præfertur, inſtituta, etiam quibuſuis facultatibus, & priuilegiis munita exiſtant, Notarij ipſi Curiales diligentiſſime ſcripturas, & inſtrumenta ſuorum officiorum conſeruent, ac ad illorum delationem ad Archiua huiuſmodi non teneantur, ſed illa, occurrente eorumdem officiorum, ſiue per ceſſum, aut venditionem, ſiue per mortem, aut alias, vacatione, eteni a Sede Apoſtolica officia huiuſmodi ſic vacantia concedentur, aſſignari, & tradi debeant.

Cancellariæ habentur pro Archiuis vbi illa non ſunt.

§. 26. Ipſique Notarij Curiales in Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis huiuſmodi in quibus nulla Archiua exiſtent, à reliquis Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum & locorum eorumdem non Curialibus Notariis pro Archiuio habeantur, ac illorum ſcripturarum cuſtodes exiſtant, nec tàm eas, quam ſuas alias quauis de cauſa tranſportare valeant.

Officiales tenentur ad inſtantiam Cancellariorum, alios Notarios inquirere, & ret... inhabiles repellere.

§. 27. Ac Ciuitatum, Caſtrorum, Terrarum, & locorum, in quibus Notarij ipſi Curiales inſtituti fuerint, Gubernatores, ſeu iuſtitiæ adminiſtratores, eiſdem Curialibus Notariis inſtantibus ceteros Notarios non Curiales iure vel priuilegio, aut facultatibus, inſtrumenta rogãdi ſuffultos de eorum priuilegiis, facultatibus, & iure huiuſmodi inquirere, ſibique ſuorum priuilegiorum, facultatum, & iuris patentes literas oſtendi petere, & facere, ac eos quos habiles repererint, ad rogitus contractuum, & inſtrumentorum ſuſcipiendos admittere, Alios vero minus habiles, etiam quantumuis idoneos, & ſufficienti priuilegio munitos, repellere, eiſque ne contractus, & inſtrumenta conficiant, aut ſe de eis rogent, inhibere poſſint, & cogant admiſſos huiuſmodi Notarios ad inſtrumenta redigenda in libros, & protocolla, eiſdem modo & forma, ac ſub pœnis quæ in dicta conſtitutione Pauli IV. continentur. Quorum quidem Notariorum non Curialium inquiſitio ſingulis ſaltem menſibus, & ad quamlibet ipſorum Curialium Notariorum inſtantiam, & aduerſus inobedientes executio à Gubernatoribus, & iuſtitiæ miniſtris huiuſmodi ſine aliquo temporis interuallo fiat, ad hoc vt ſcripturæ publicæ ſuum effectum ſortiantur, ſub pœnis contra Gubernatores, alioſque iuſtitiæ miniſtros, opem auxiliumque ſuum in, ſupra, & infra notatis caſibus denegantes præfato Auditori Cameræ benemtis.

Notariorum decedentium ſcripturas, Cancellariæ cuſtodiunt ſi Archiuia non ſint in locis illis.

§. 28. Quando autem in præfatis locis, vbi nullum eſt Archiuium quiſpiam Notarius non Curialis deceſſerit,

rit, aliquis ipſorum Curialium Notariorum cum Cancellario Vniuerſitatis, ſeu Communit. ſi talis Vniuerſit. vel Communitas Cancellarium habeat; ſin minus cum alio, vbi ſcripturæ Notarij non Curialis defuncti repèrirentur, ſe conferat, ac eas accipiat, & de illis inuentarium conficiat, quo confecto illud in libro penes ſe remanſuro regiſtret, & deinde illud Notarij defuncti hæredibus conſignet, ac ſcripturas huiuſmodi ad officium ſuum tranſportet, & ſimul cum alijs ſuis ſcripturis conſeruet. Ac caſu quo extrahendum aut dandum ſit ſumptum aliquod ſcripturarum, & inſtrumentorum Notarij defuncti huiuſmodi, poſſit & debeat illud publicare tantamque mercedem recipere, quantam ſi rogatus de eodem ſumpti inſtrumento fuiſſet, relictis tamen mercedis eiuſdem tribus ex quatuor partibus hæredibus præfatis, & ſi dicti Notarij Curiales, dum infirmantur ſcripturas ſuas huiuſmodi Notarijs Curialibus cõſignare voluerint, teneantur Notarij Curiales huiuſmodi eas recipere, & morte Notarij conſignantis ſuccedente, ordinem qui ſupra deſcribitur, omnino ſequi. Et circa hæc Gubernatores, ceterique iuſtitiæ miniſtri Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum in quibus Notarij, non Curiales huiuſmodi obierint, Notariorum defunctorum huiuſmodi hæredes ad conſignandum ſcripturas illorum, ſi quæ penes illos extiterint ſub pœnis ſibi beneuiſis cogere, & compellere auxiliumque, fauorẽ, & operam efficaces deſuper impendere debeant: quæ ſi recuſauerint, à præfato Auditore Cameræ pœna eiuſdem Auditoris arbitrio imponenda & applicanda, puniri poſſint. In locis autem vbi plures Notarij aderunt Curiales, occurrente obitu aliquorum Notariorum non Curialiũ, tunc is Notarius Curialis curam ſcripturarum defuncti habeat, qui ad hoc à ceteris ſocijs ſorte extractus erit.

Cauſe inter plures Cancellarios per turnum à Menſar. diſtribuantur, &c.

§. 29. Porro ſi in ciuitate aut Terra, vel loco alio, plures fuerint Notarij Curiales, nulli partium litigantium cauſam inchoare liceat coram eo Notario quem volet, etiam ſi cauſa, vel lis ſit ordinaria, ſeu extraordinaria, aut commiſſionis, ſiue appellationis ſed per turnum cauſæ omnes diſtribuantur inter Notarios prout in Alma Vrbe, ac inter Rotæ Notarios Almæ Vrbis noſtræ fieri, & obſeruari ſolet, videlicet qui voluerit committere cauſam, vel litem, aut eam inchoare de mandato Superioris, ſiue per viam libelli, ſiue alterius cuiuſuis petitionis, ſeu appellationis, adeat Menſarium, qui quolibet menſe ſorte ab illis eligetur, & mutabitur ipſe, librumque ad hunc effectum cuſtodiet cum inſcriptione nominum, & cognominum aliorum Notariorum collegarum ſuorum in eodem tribunali vbi pendebit cauſa, eaque nomina in buſſula, ad hoc apta imbuſſulabit, & vnus illorum ſorte extractus in illa cauſa Notarius eſſe cenſeatur. Idemque Menſarius in prædicto libro Notariorum extractum dictæ cauſæ faciet deſcriptionem, cum deſcriptione tituli, & nuncupationis cauſæ, nominumque partium litigantium, & ſucceſſiue in alijs pro tempore aduenientibus cauſis extrahatur vnus reliquorum Notariorum qui ſuperfuerint in buſſula, & ſic de alijs donec turnus finitus fuerit, & eorum quiſque cauſam aliquam habuerit, & ſuper hoc turno etiam comprehendatur nomen Menſarij, finitoque turno iterum nomina omnium Notariorum in buſſula ponantur, nominaque, & cauſæ modo quo ſupra extrahantur, & inter eos diuidantur, quo fiet vt donec extractio nominum à buſſula facta fuerit, partes litigantes ſuæ cauſæ Notarium prorſus ignorabunt. Notario extracto, cauſaque per Menſarium Notario extracto aſſignata, penes ipſum remaneat, ac in ea ſcribat, nec in illa alijs Collegij Notarijs liceat in eodem tribunali in eadem cauſa ſcribere aut vllo modo ſe in ea immiſcere. Ita vt Notarius, cui ſorte cauſa obtigerit, etiam ſi illa non agitetur, ſe iterum imbuſſulare petere non poſſit, donec turnus ipſe finiatur.

Menſarius extrahatur, & eius officium.

§. 30. Et ſinaliter ſingulis primis diebus cuiuſlibet menſis ſorte extrahatur vnus Menſarius, cui libri Menſariatus conſignabuntur, & computa cauſarum ad quos pertinebunt, cum buſſula, alijſque nominibus quæ ſupererunt. Et quia multis in locis plurium cauſarum principium ſumitur, vel ex præcepto, vel monitorio Superiorum, aut à fugæ ſuſpicionis mandato, in quibus ſolitum eſt apponi ſigillum Iudicis, Volumus, ad hoc vt ſeruetur æqualitas in diſtributionibus cauſarum inter Curiales Notarios huiuſmodi, quod ſigillo ipſo penes Iudicem remanente in euentum expeditionis præcepti, aut monitorij, vel mandati, antequam illa ſigillentur, Notarius ex buſſula extrahatur qui præceptum, ſeu monitorium, vel mandatum huiuſmodi ſcribat, quo ſcripto, ipſe ad Menſarium Notarium accedat, & illo ſigillari procuret. Et in locis in quibus ratione præceptorum, monitoriorum, & mandatorum huiuſmodi nihil vltra ſigillum ſoluitur, ſigillo huiuſmodi Menſario pro tempore exiſtenti ſoluto, Menſarius ipſe in fine menſis Superiori ſeu Iudici ad quem ſpectat ſigilli emolumentum, computum ſigillorum datorum reddere teneatur. In locis vero in quibus ſigillum huiuſmodi gratis datur, Menſarius illius ratione nihil exigat. In locis autem in quibus eorundem præcepti, monitorij, & mandati ratione partim pro ſigillo, partim vero pro ſcriptura aliquid ſoluitur, Notarius ſcribens ſuam ratam retineat; ratam vero Iudicem, vel Superiorem eiuſdem ſigilli ratione tangentem, Menſario tunc exiſtenti perſoluat, ac Menſarius de ſimilibus, vt ſupra, eidem Iudici, ſeu Superiori in fine cuiuſlibet menſis computum reddere debeat, nec hoc ordine intelligatur confundi cauſa vnius tribunalis cum alio tribunali, ſed cuiuſlibet tribunalis Notarij Curiales pro tempore exiſtentes, de per ſe ſuum turnum conficiant in diuiſionibus cauſarum.

Cancellarij non ſe intromittant in ſcripturis Notariorum, vbi ſunt Archiua.

§. 31. In Ciuitatibus vero in quibus pro conſeruatione ſcripturarum ſunt Archiua, & regeſta, ac ordo publicus, nec de fraude, errore, ignorantia, aut ſcripturarum amiſſione dubitatur, Notarij Curiales præfati de aliorum non Curialium Notariorum ſcripturis, rogitibus, vel inſtrumentis minime ſe intromittant, nihil tamen recognitionis, vel alterius oneris Archiuio, aut matriculæ huiuſmodi ſoluere, aut illis modo aliquo ſubeſſe, aut illorum legibus, & ſtatutis parere minime teneantur. Prohibentes reliquis Notarijs dicti Status noſtri Eccleſiaſtici ne actum aliquem litis, ſeu illius dependentiæ, aut præſentationis monitorij, citationis, executionis, pacis, concordiæ, aut alterius rei vnde lis, ſeu iudicium inchoatur, vel deducitur, in ea Ciuitate in qua Notarij Curiales extiterint, ſcribere, recipere, ſeu de illis rogare præſumant.

Partes cogi non poſſunt ad extrahenda inſtrumenta.

§. 32. Inſuper quod nulla, vel Bononiæ vel alterius Ciuitatis, aut loci Archiua, vel regeſtra conſuetudinem cogendi partes etiam inuitas ad extrahenda à ſuis protocollis publica inſtrumenta, & acta, etiam nulla neceſſitate requirente habentia, ad deinceps facere, neque illorum Notarij, nec etiam ipſi Curiales ex actis aliquam perſonam aliquam contra illius voluntatem ad extrahendum inſtrumenta non ſolum facta, ſed etiam fienda cogere, aut alias contra illam deſuper agere queant.

Arbitrium Litigantibus ad ſolutionem actorum cogi poſſunt.

§. 33. Præterea quoties litem aliquam, ac illius actus tranſportare contigerit, ſi arrha à partibus litigantibus Notario cauſæ data fuerit, Notarius ipſe eaſdem partes pro rata quamlibet earum tangente, etiam ſi partes ipſæ actibus, & ſcripturis huiuſmodi non amplius indigeant, ad ſolutionem ſcripturarum actorum prædictorum omnino cogere, & compellere poſſit.

Cancellarij Collegium in Rom. Curia erigere tenentur.

§. 34. Deinde quod omnes Notarij Curiales vnum Collegij, & congregationis corpus efficiant, ac vnum Collegium Romæ inſtituere, & qui ex Notarijs ipſis Romæ præſentes fuerint, quolibet menſe ſemel ad minus congregari, & de rebus officia prædicta concernentibus tractare, ac pro ſalubri illorum, & dicti Collegij conſeruatione, & directione, quæcumque ſtatuta, & ordinationes, licita tamen & honeſta cum voto tamen, & aſſenſu prædicti Auditoris Cameræ, quoties eis videbitur, condere, facere, ſtatuere, & ordinare, illaque poſtquam condita, facta, ſtatuta, & ordinata fuerint, pro eorum libito, ac temporum qualitate id exigente mutare, alterare, aut penitus caſſare, & alia de nouo facere, ſtatuere, condere, & ordinare. Necnon officia ipſa attentis ſingulorum valore & pretio, prout eis illorum conſcientia dictauerit, taxare. Ita quod taxa facta ſinguli ſingulorum officiorum huiuſmodi Notarij illam ſingulis annis eidem Collegio per illud iuxta prouidam illius ordinationem de illa diſponendam perſoluere teneantur.

§. 35.

Taxa ſoluenda admiſſionis Cancellariorum.

§. 35. Dummodo tamen taxa ipſa decem ſcuta auri non excedat, nec minor taxa vnius ſcuti ſimilis exiſtat. Præterea vacatione alicuius ex dictis officiis per ceſſum, vel deceſſum, aut aliter pro tempore occurrente, in admiſſionibus nouorum Notariorum eadem taxa, ſeu rata eidem Collegio de illa per illud, vt præfertur diſponenda ſoluetur.

Cancellariorum Officia non confiſcantur.

§. 36. Inſuper officia prædicta exceptis læſæ Maieſtatis, falſitatis, aut homicidij criminibus, ac ſeruata forma bullarum Pauli prædeceſſoris) huiuſmodi ratione cuiuſque alterius criminis confiſcari, aut illa obtinentes eis priuari, vel ceſſiones, aut reſignationes de illis pro tempore faciendæ impediri, aut quauis de cauſa differri non poſſint nec debeant.

Societates ſuper Taxa tempore ſolutionis officiorum.

§. 37. Et ſuper illis liceat inire Societates, prout in aliis Romanæ Curiæ officiis fieri ſolet.

§. 38. Et dum concedentur in poſterum pro ſupplicationis expeditionis expeditione, & compoſitione (hac prima vice dumtaxat excepta) quinque ſcuta auri pro centenario ratione pretij venditionis officiis, vſque ad ſummam mille ſcutorum incluſiuè, à ſumma vero mille ſcutorum huiuſmodi vſque ad aliam quamcumque duo ſcuta ſimilia pro quolibet centenario, noſtro, ac pro tempore exiſtenti Rom. Pont. Datario ſoluatur.

Facultas illa reſignandi.

§. 39. Et quoties Notarij Curiales præfati per ſe vel eorum procuratores officia reſignabunt, aut iuri in illis, vel ad illa competenti in manibus noſtris, ac pro tempore exiſtentis Rom. Pont. cedent, Nos, ac pro tempore exiſtens Rom. Pontifex huiuſmodi reſignationes, ſeu ceſſiones admittere, & in regeſtro ſolito regiſtrari facere idemque Datarius datam paruam dare teneantur, ſecundum quam expediatur ſupplicatio quanto citius poterit.

Cancellariorum Collegium gaudeat priuilegiis Archiuij Rom. Curiæ, ut hic expreſſis.

§. 40. Quodque Notariorum Curialium Collegium huiuſmodi, omnibus & ſingulis priuilegiis, facultatibus, prærogatiuis, & gratiis Collegio Archiuij Romanæ curiæ (ſine tamen illius præiudicio) quomodolibet conceſſis, etiam quoad creationem Notariorum, aut aeque id genus negotia veatur, potiatur, & gaudeat, omneſque, & ſinguli Notarij Curiales ſtatim vbi admiſſi, eorumque nomina in libro Collegij Curialium prædictorum deſcripta fuerint, Notarij Apoſtolici Curiales vt præfertur nuncupati, vere ſint, & eſſe cenſeantur, ac pro talibus habeantur.

Officia per ſubſtitutos exerceri.

§. 41. Quodque Notarij Curiales ſua officia huiuſmodi per ſe vel alium ſeu alios, fideles ſcilicet & ſufficientes Subſtitutos. Notarios tamen publicos Apoſtolica auctoritate creatos, ac habiles, & idoneos, & à prædicto Notariorum Curialium Romæ inſtituendo Collegio approbatos, quodque in eodem Collegio cautionem idoneam de probe, & legaliter exercendo, ac ſe ſyndicatui ſubmittendo, aliaque agendo iuxta formam literarum Pauli prædeceſſoris huiuſmodi.

Inſtrumenta quæ vbique rogare.

§. 42. Necnon quæcumque inſtrumenta vbicumque locorum rogare, & tales Subſtituti illa (patronis eorum à Ciuitatibus, Terris, Caſtris & locis in quibus eorum Notariatus officia inſtituta fuerint, abſentibus) publicare, & ſubſcribere poſſint. Decernentes huiuſmodi inſtrumenta, tàm Romæ, quàm alibi vbicumque locorum, plenam, & indubitatam fidem facere, nec de illorum validitate aliquo vmquam tempore dubitari poſſe.

Collegium habeat ſigillum & ceteris ſubſtitutis.

§. 43. Ac quod liceat eidem Collegio habere ſigillum, & ſub illo legalitates, aliaque huiuſmodi expedire, prout in aliis eiuſdem Rom. Curiæ Collegiis obſeruatur. Quodque Notarij ipſi Curiales in Ciuitatibus, Terris Caſtris, & locis dicti Status noſtri Eccleſiaſt. in quibus plures ſunt Notarij, alia Collegia à Romano Collegio tamen dependentia, cum ſimili ſigillo, & quæ ab omni alio Collegio, Societate, & matricula aliorum Notariorum, atque Doctorum liberi, & exempti, nulluſque ſuperioritatem in illos eorumque Notarios, exercere poſſit ſimiliter facere, & inſtituere poſſint.

Executiones litterarum Curiæ etiam Prouinciis, quod eſſent, non ſit ſer...

§. 44. Porro quod Notarij Curiales huiuſmodi in quibuſcumque Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis dicti Status noſtri Eccleſiaſtici, vbi reſederint, ſint executores, ad eoſque pertineant præſentatio, & intimatio, & executio videlicet Rom. Curiæ expeditionum, veluti literarum in forma breuis, monitoriorum, citationum, inhibitionum, brachij ſæcularis, & cuiuſcumque generis executionum, illuc à Romanis Iudicibus, ac Vrbe præfecta pro tempore tranſmiſſorum, nec illi præter ipſos alius rogare, vel ſcribere, nec alij intimationes ſupradictorum facere poſſint, alias intimationes, & rogitus huiuſmodi nullius ſint roboris vel momenti, & illis fides nullatenus adhibeatur.

Gubernat. & alii non cauſas in eorum præiudicium.

§. 45. Neque Legati, Vicelegati, aliiue Superiores, & iuſtitiæ miniſtri cauſas, tàm criminales, quàm ciuiles, coram Iudicibus inferioribus inchoatas, & acceptas ab illis, in Notariorum Curialium, & capitulorum huiuſmodi præiudicium euocari, vel alias ab eis amouere, præterquam in capitalibus cauſis, quo caſu id (ſeruatis tamen Curialium Notariorum huiuſmodi emolumentis, ac ſine illorum præiudicio) fieri poſſit.

Clauſula præſeruatiua.

§. 46. Decernentes præmiſſa, omnia & ſingula nullo vmquam tempore quouis quæſito colore vel ingenio, de ſubreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu, notari, vel impugnari poſſe, ſed illa ſemper valida, & efficacia fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter obſeruari, ac Notariis, Curialibus, illorumque Collegiis prædictis, in omnibus & per omnia ſuffragari, ac vt præfertur, iudicari, & definiri debere.

Clauſula derogatoria.

§. 47. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra de non tollendo iure quæſito, non tamen ex cauſa onerosa prædicta proueniente, & aliis quibuſuis Apoſtolicis, necnon in Prouincialibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, ac Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, ac locorum huiuſmodi iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſuis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, & aliis perſonis de huiuſmodi officiis quomodolibet etiam ex cauſa onerosa eiſdem Prouinciis Ciuitatibus, Terris, & locis ac perſonis per quoſcumque Rom. Pont. & Cameram ipſam, etiam Nos, & prætextu donationis, conceſſionis, & aliarum diſpenſationum etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac alias conceſſis, approbatis, & innouatis, quas & quæ illorum omnium vim, & effectum, datas, tenores pro expreſſis habentes, ad effectum præmiſſorum reuocamus, irritamus, & annullamus illiſque ſpecialiter, & expreſſe derogamus.

Auditor Cam. executor deputatur.

§. 48. Et inſuper pro præmiſſorum omnium conſeruatione præfatum Auditorem Cameræ in conſeruatorem, & executorem præſentis noſtræ intentionis, ac omnium, & ſingulorum in ea contentorum ſpecialiter, & expreſſe facimus, cõſtituimus, & deputamus. Volentes quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis ſigillo, & manu alicuius Prælati munitis, talis & tanta fides adhibeatur, qualis & quãta præſentibus adhiberetur, ſi illę in medio originaliter exhiberentur, vel oſtenderentur. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim à prædicta ſit Sede indultũ, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſã ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentioné, & quibuslibet aliis dictæ Sedis indultis, generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in eiſdem literis mentio ſpecialis. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 5. die 6. Octob.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. Pridie Non. Octobris, Pontificatus noſtri Anno quinto.

Sequitur facultas Theſaurarij Papæ, locandi & diſponendi de dictis Cancellariis.

Edita An. D. 1565.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

Exordium.

CONtinua mentem noſtram ſolicitudo vexare non ceſſat, vt circa ea quæ pro noſtrorum, & Sedis Apoſtolicæ ſubditorum vtilitate, illorumque, necnõ Ciuitatum, Terrarum, & locorum noſtri Status Eccleſiaſtici,

ſtici, proſpera ſalubrique directione, à nobis emanarunt, ita prouide attendamus quod per ampliationem facultatum perſonarum deſuper deputatarum, ac aliis viis opportunis illorum deſiderata executio ſuum felicem celeremque conſequantur effectum.

Hic Pius edidit conſt. de qua hic.

§. 1. Cum itaque nos nuper, &c.

Omittitur reſiduum narratiuæ, quia ipſa bulla quæ præcedit.

Et modo dat facultatem Theſaurario dictæ Cancellariae locandi.

§. 2. Et ſicut accepimus idem Theſaurarius ad venditionem, & conceſſionem ſingulorum officiorum huiuſmodi certis ſuperuenientibus legitimis cauſis, ita promptè citra graue dictæ Cameræ damnum, & præiudicium procedere nequeat, idcirco nos eiuſdem Cameræ indemnitati quantum in nobis eſt cõſulere, & ſi non venditionis, ſaltem alia non minus ipſi Cameræ commoda atque vtili via de ipſis officiis diſponere, ac alia quæ per nos in dictis literis deſuper ſtatuta ſunt, & ordinata executioni debitæ demandare volentes, literarumque prædictarum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro expreſſis habentes, præfato Donato Matthæo Minali moderno, & pro tempore exiſtenti Theſaurario noſtro generali huiuſmodi, vt vltra eas quas literarum earumdem vigore, tàm circa officiorum huiuſmodi, diſpoſitionem, quàm alia in literis ipſis contenta quæcumque deſuper exequenda ſibi conceſſimus facultates etiã omnia & ſingula, tam ciuilium & criminalium, quàm quoad ſcripturas dumtaxat damnorũ datorũ, Notariatuum, & officia huiuſmodi, in toto vel in parte ac alias prout ſibi commodius eidemque Cameræ vtilius facere videbitur, cum omnibus illorũ ſcripturis, libris, Protocollis & inſtrumẽtis, ſi quæ habeant, necnõ honoribus, oneribus, & emolumentis, vni ſeu pluribus perſonis, Ciuitatibus, Terrarum, & locorum prædictorum, originariis vel forenſibus, ad tempus per eum præfigendum, & determinandum, pro pretio ſeu pretiis repetibilibus, ac cũ pactis, & conditionibus, ac alias modis, & formis prout eidem Donato Matthæo moderno, ac pro tempore exiſtenti Theſaurario huiuſmodi melius videbitur Cameræ prædictæ nomine, ac in illius vtilitatem, & commodum arrendare, locare, ſeu ad firmam, vel aliam reſponſionem annuam, ſeu menſtruam concedere. Ac pretium ſeu firmam, vel aliam reſponſionem huiuſmodi, etiam vnico contextu, & anticipata ſolutione recipere, & habere aut recipi, & haberi, ac de receptis, & habitis Arrẽdatarios, & ſoluentes quoſcumque quietare, & liberare, ſeu quietari & liberari facere, necnon quæcumque obligationes etiã dictæ Cameræ bonorũ quorumcumque, ac promiſſiones, pactus & inſtrumenta deſuper neceſſaria ac in eorumdem arrendatariorum fauorem, & cautelam tendentia facere aliqua opportuna circa ea exequi. Necnon perſonæ ſeu perſonis cui vel quibus officia ipſa, in toto vel parte, vt præfertur arrẽdata fuerint, vt officia ipſa per quemcumque ſeu quoſcumque Subſtitutos, idoneos & habiles, ac in artis Notariatus huiuſmodi peritos, & Notarios, præſtita tamen de Subſtitutorum eorumdẽ fide, & legalitate idonea, & ſufficienti cautione arbitrio dicti Theſaurarij exercere ſeu illa ſublocare libere, & licite valeant, ſcientia, poteſtate, ac auctoritate ſimilibus concedimus, & indulgemus, eiſque liberam amplam, & omnimodam deſuper facultatem, poteſtatem, & auctoritatem damus, concedimus, & impartimur.

Cancellarij prædicti, & Notarij Epiſcoporum, ſeu ſe ipſos non impediant.

§. 3. Diſtrictius inhibentes tam officia præfata emptionis, & venditionis, ac arrendamenti ſeu locationis titulo pro tempore obtinentibus, & exercentibus, quam Curiarum Epiſcoporum Notariis quibuſcumque ne ſub excõmunicationis latæ ſententiæ, ac ducentorum ducatorum per quemlibet contrauenientium qualibet vice incurrẽ. & eidem Cam. Apoſt. applican. pœnis ipſi in ciuilibus, & profanis tàm ordinariis, quàm com. vti ad Curiales, illi vero in ſpiritualibus cauſis, vti ad Curiarum Epiſcopalium Notarios huiuſmodi dumtaxat ſpectan. ſcribere actitare ſeu ſe alias de illis reſpectiue in alterius præiudicium intromittere quouis prætextu ſeu quæſito colore, aut ingenio, directe vel indirecte audeant, ſeu præſumant.

Camerarius & Clerici conjunctim ſoluant obligationes deſuper permanent.

§. 4. Ac mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub noſtræ indignationis pœna dilectis filiis noſtro Vitellotio Sanctæ Mariæ in Vialata Diacono Cardinali Vitellotio nuncupato, moderno ac pro tempore exiſtenti Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, necnon dictæ Cameræ Theſaurario Clericis Præſidentibus, & perſonis, ac quibuſuis aliis ad quos id quomodolibet ſpectat, & ſpectabit in futurum, quatenus præſentem noſtram Motus proprij cedulam, necnon arrendamenta, locationes, & cõceſſiones de dictis officiis eorumque ſcripturis reſpectiue, ac de ſuper inter eumdem Theſaurarium, ac quoſcumque eorumdem officiorum, & ſcripturarum reſpectiue arrendatarios, & affictuarios pro tempore interuenientia pacta, conuentiones, & capitula in dicta Camera recipiant, & admittant, illaque in eiuſdem Cameræ libris, & protocollis regiſtrari, deſcribi, & annotari, ac deſuper neceſſaria contractus, & inſtrumenta, cum debitis, ac ſolitis clauſulis, cautelis & obligationibus fieri, confici & ſtipulari faciant, literaſque patentes & mandata opportuna arrendatariis, ac aliis quibus opus fuerit dent, tradant, & exhibeant realiter, & cum effectu.

Clauſula præſeruatiua.

§. 5. Necnon decernentes arrendamenta, locationes, & conceſſiones, ac ſcripturas & inſtrumenta deſuper pro tempore facta valida, & efficacia fore, nec ob intentionis, ſeu voluntatis noſtræ, aut alium quempiam defectum ſubreptionis, aut nullitatis vitio ſubiacere poſſe.

Clauſula ſublata.

§. 6. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata, &c. iudicari & definiri debere, ac irritum, &c. attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obſtantibus noſtris per quas inter alia volumus, res, prouentus, iura & obuentiones dictæ Cameræ non niſi licitatione præuia cuiquam locari, arrendari, vel concedi non poſſe neque debere, ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis quibuſuis, &c. etiam Motu proprio, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis & innouatis, quibus omnibus illorum veriores tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 8. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, quacumque regula, ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante.

P. ſ. ſu ſi

Placet Motu proprio I.

Admiſſa in Camera.

Die 28. Maij 1565. admiſſa hac hac eſt cedula Motus proprij ex decreto Cameræ, & regiſtrata libro ſecundo ſignaturarum, S. D. N. Papæ apud me Notarium fol. 83. Hier. de Tarano.

Reintegratio priuilegiorum, ac facultatis quærendi eleemoſynas pro Archihoſpitali S. Spiritus in Saxia de Vrbe. LXXXIV.

Alia de iſto Archihoſpitali plene ſcripſi apud conſt. 7. Innoc. III. Inter. *ſup. fol. 84.*

Edita An. D. 1564.

PIVS PAPA QARTVS
Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

CVm Magiſtrum illum cœleſtem, & Dominum noſtrum, quamdiu ſub mortalitatis noſtræ exuuiis in hoc mundo peregrinatus eſt, pauperum infirmorum curam non ſolum per ſeipſum aſſidue geſſiſſe, ſed etiam illam nobis in diſcipulis ſuis diligenter demandaſſe recordamur, neceſſariæ Hoſpitalium in quibus infirmos quotidie cum maxima charitate recipi, & ſolicite curari cognouimus, ſubuentioni, & miſerabilium perſonarum in eis degentium conſolationi deeſſe non poſſumus. Vnde maiorem aliquorum neceſſitatem cognoſcentes, tametſi ſpirituales indulgentias, & alias gratias eis aliiſque ſimilibus piis locis per Sedem Apoſt. olim conceſſas, generaliter certis rationabilibus de cauſis reuocãdas duxerimus, maiori tamen & vrgentiori nonnullorũ neceſſitate proſpecta, ſimiliter ex cauſis non minus comprobandis, illa aduerſus reuocationes huiuſmodi aliquãdo reſtituenda cenſemus, vt quod ipſi perſonaliter præſtare

ſtare nequimus, ad id fideles ipſos exequendum ſpiritualibus muneribus inuitemus.

§. 1. Sane cum retroactis annis, priuilegia, indulgentias, facultates etiam diſpenſandi ſuper impedimentis matrimonialibus, & aliis quibuſcumque defectibus, ac ſuper irregularitatibus, necnon abſoluendi, & alias gratias variis Eccleſiis, & tàm noſtro S. Spiritus in Saxia de Vrbe Ordinis S. Auguſtini, quàm ceteris aliis Hoſpitalibus, & piis locis per diuerſos Rom. Pōt. prędeceſſores noſtros, ea etiam per nos, & Sedem prædictam varie conceſſa plures limitauerimus, & reſtrinxerimus, & declarauerimus. Ac poſtremo ex certis tunc expreſſis cauſis, per noſtras ſub Dat. 13. Kalen. Octob. Pontificatus noſtri Anno III. deſuper expeditas literas, Motu proprio reuocauerimus & caſſauerimus & annullauerimus, diſtrictius inhibentes eorumdem Hoſpitalium, & aliorum piorum locorum Præceptoribus, Superioribus, & perſonis, etiam ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, ne de cetero indulgentiis, conceſſionibus, facultatibus, priuilegiis, indultis, & aliis gratiis huiuſmodi, vti, ſeu ſe de illis intromittere quoquomodo præſumerent. Ac decernentes irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari, prout in dictis literis plenius continetur.

§. 2. Ac in Concilio Tridentino ſtatutum ſit, vt quæſtores eleemoſynarum, eorumque nomen, & vſus deinceps in quibuſcumque Chriſtianæ Religionis locis penitus aboleantur, nec quæſtores ad officium quæſtuum huiuſmodi exercendum vlterius admittantur. Et nihilominus, indulgentias, & alias ſpirituales gratias, quibus non ideo Concilium ipſum Chriſti fideles priuandos eſſe cenſuit, in poſterum per Ordinarios locorum adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus, populo publicandas eſſe decreuit; Dans illis facultatem etiam eleemoſynas huiuſmodi, atque oblata ſibi charitatis ſubſidia nulla prorſus mercede accepta, fideliter colligendi, vt tandem omnes vere intelligant cœleſtes hos Eccleſiæ theſauros, non ad quæſtum, ſed ad pietatem exerceri.

§. 3. Nos præfati Hoſpitalis noſtri, ad quod non ſolum magnus pauperum infirmorum ex omnibus Chriſtiani Orbis nationibus Romam venientium quotidie fit concurſus ſed etiam in quo non paruus vtriuſque ſexus infantium expoſitorum numerus habetur, alitur, & inſtruitur ipſæque pauperes puellæ nubiles, indultis viris matrimonio copulantur, & alia pietatis opera diligenter exercentur. Vt tot tantiſque ſumptibus ad id neceſſariis, ſufficere valeat ſubuentioni, quantum nobis ex alto permittitur conſulere cupientes, ac omnia, & ſingula priuilegia, indulgentias etiam plenarias, facultates, indulta, & alias gratias, eidem Hoſpitali eiuſque Præceptori, mēbris, & perſonis per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem prædictam hactenus quomodolibet conceſſas, literarumque deſuper confectarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, eadem priuilegia, indulgentias, etiam plenarias, & alias facultates, indulta, aliaſque gratias, quæ præfato Concilij decreto minimè aduerſantur, ſed illi commode coaptari poterunt, ad hoc dumtaxat, vt illis, omnibus & ſingulis, idem Hoſpitale, & eius membra ad id per dilectum filium Bernardinum Cyrillum de Aquila modernum, & pro tempore exiſtentem Præceptorem dicti Hoſpitalis, ad eius beneplacitum in ſcriptis deſignanda, & ſpecificanda, iuxta ipſius decreti Conciliaris formam, & tenorem vbilibet gentium vti, frui, & gaudere; ipſique fideles, indulgentias, & alias gratias in eis contentas conſequi libere, licite valeant, in omnibus & per omnia, perinde, ac ſi reuocatio, ac deſuper expeditæ literæ noſtræ prædictę nō emanaſſent, Hoſpitali, eiuſque Præceptori, & perſonis præfatis in perpetuum, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium quatenus ſint in vſu, & dummodo decretis Concilij huiuſmodi non repugnent, vel præiudicent.

§. 4. Quodque publicatio locorum adhibitis duobus de Capitulo temporibus debitis fieri debeat, qui & eleemoſynas, aliaque oblata ſibi charitatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta fideliter colligi, & ad effectum præmiſſum conſignari debeant, reſtituimus, ac de nouo concedimus, & elargimur, ac idem Hoſpitale aduerſus literas noſtras huiuſmodi quoad præmiſſa, in priſtinum, & eum in quo ante dictam reuocationem erat, ſtatum reponimus, & plenarie reintegramus. Ac priuilegia, indulgentias, facultates, indulta, & alias gratias huiuſmodi dicto Hoſpitali reſtituta, & de nouo conceſſa, Hoſpitaleque aduerſus reuocationem noſtram huiuſmodi plene reintegratum eſſe, & cenſeri.

§. 5. Et ſic per quoſcumque locorum Ordinarios, & alios Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungētes, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & definiri debere. Ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. *Clauſula ſublata.*

§. 6. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis Apoſtolicis, necnon in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus, conſtitutionibus, & ordinationibus, ac omnibus illis, quæ in literis in ipſius Hoſpitalis fauorem expeditis prædictis, non obſtare conceſſum fuit, ceteriſque contrariis quibuſcumque. *Clauſula derogatoria.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 11. Octobris, 1564. Pontificatus noſtri Anno quinto. *D. P. Ann. 5. die 11. Octob.*

Prohibitio confidentiarum Beneficialium, & reſeruatio diſpoſitionis Sedis Apoſtolicæ, quorumcumque Beneficiorum in confidentiam receptorum, cum pœnarum inflictione in huiuſmodi criminis reos. LXXXV.

Confidentiæ cognoſcendi regulas, ac præſumptiones, teſteſque in cauſis confidentiæ recipiendos, declarauit inf. Pius V. in conſt. 85. Intolerabilis. *Et facultates Iudicis eiuſmodi cauſarum confidentiæ, & ſimoniæ in Romana Curia habes inf. in Sixt. V. conſt.* 47. Diuina *Et quoad confidentias in Regno Franciæ, vide eiuſdem Sixti conſt.* 61. Paſtoralis.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1564.*

ROmanum Pontificem in excelſa militantis Eccleſiæ ſpecula conſtitutum, vigiles mentis oculos non ſolum in abſentium extendere, ſed potiſſimum in præſentium domeſticorumque fratrum, & filiorum ſuorum mores diligenter perſcrutandos, aliquando reflectere, ac eos, præſertim quos in Apoſtolicæ ſollicitudinis partem euocauit Altiſſimus, nedum ab omni pactionis illicitæ contagione, verum etiam ab eius omnimoda ſuſpicione vacuos, & immunes conſeruare decet, vt qui ceteros illuſtris officij ſublimitate antecellunt, eoſdem priſca etiam illa morum integritate præſtare dignoſcantur. *Exordium.*

§. 1. Sane licet dudum, cum certam ſimoniacę prauitatis ſpeciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, etiam Romanæ Curiæ atque adeo in ſacrum venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Collegium, quaſi per cuniculos irrepſiſſe, ac nonnullos ex ipſis fratribus, nimia quadam facilitate ſeu potius importunis amicorum familiariumque precibus adductos, beneficia Eccleſiaſtica in confidentiam huiuſmodi recepiſſe, & frequenter recipere intelleximus hanc illicitam beneficentiæ exercendæ, ſeu amicitiæ colendæ viam à tanto ſaltem Collegio prorſus eliminare cupientes eoſdem fratres in Conſiſtorio noſtro ſecreto, non ſemel admonuerimus, hunc aliena beneficia cuſtodiendi modo ne aſſueſcerent, ne ve illa hoc pacto reciperent, vtque ſic recepta dimitterent, nihilominus nuper ad aures noſtras peruenit eorum aliquos, monitionis noſtræ immo potius ſuimet oblitos ea quæ cuſtodienda acceperant beneficia, nondum tamen dimiſiſſe. Et inſuper illos, & nonnullos alios, etiam Patriarchas, & Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam Cam. Apoſt. Clericos, Eccleſias, Monaſteria, dignitates, & alia beneficia huiuſmodi, in ſui fauorem reſignata, ceſſa, vel alias admiſſa, acceptaſſe, *Cauſa huius conſtit.*

ſtici, proſpera ſalubrique directione, à nobis emanarunt, ita prouide attendamus quod per ampliationem facultatum perſonarum deſuper deputatarum, ac aliis viis opportunis illorum debita executio ſuum felicem celeremque conſequantur effectum.

Hic Pont. edidit conſt. de qua hic.

§. 1. Cum itaque nos nuper, &c.

Omittitur reſiduum narratiuæ, quia ipſa bulla quæ præcedit.

Et modo dat facultatem Theſaurario vtilius Cameræ officia locandi.

§. 2. Et ſicut accepimus idem Theſaurarius ad venditionem, & conceſſionem ſingulorum officiorum huiuſmodi certis ſuperuenientibus legitimis cauſis, ita prompte citra graue dictæ Cameræ damnum, & præiudicium procedere nequeat, idcirco nos eiuſdem Cameræ indemnitati quantum in nobis eſt cõſulere, & ſi non venditionis, ſaltem alia non minus ipſi Cameræ commoda atque vtili via de ipſis officiis diſponere, ac alia quæ per nos in dictis literis deſuper ſtatuta ſunt, & ordinata executioni debitæ demandare volentes, literarumque prædictarum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro expreſſis habentes, præfato Donato Matthæo Minali moderno, & pro tempore exiſtenti Theſaurario noſtro generali huiuſmodi, vt vltra eas quas literarum earumdem vigore, tàm circa officiorum huiuſmodi, diſpoſitionem, quàm alia in literis ipſis contenta quæcumque debite exequenda ſibi conceſſimus facultates etiã omnia & ſingula, tàm ciuilium & criminalium, quam quoad ſcripturas dumtaxat damnorũ datorũ, Notariatuum, & officia huiuſmodi, in toto vel in parte ac alias prout ſibi commodius eidemque Cameræ vtilius facere videbitur, cum omnibus illorũ ſcripturis, libris, Protocollis & inſtrumẽtis, ſi quæ habeant, necnõ honoribus, oneribus, & emolumentis, vni ſeu pluribus perſonis, Ciuitatibus, Terrarum, & locorum prædictorum, originariis vel forenſibus, ad tempus per eum præfigendum, & determinandum, pro pretio ſeu pretiis reperibilibus, ac cũ pactis, & conditionibus, ac alias modis, & formis prout eidem Donato Matthæo moderno, ac pro tempore exiſtenti Theſaurario huiuſmodi melius videbitur Cameræ prædictæ nomine, ac in illius vtilitatem, & commodum arrendare, locare, ſeu ad firmam, vel aliam reſponſionem annuam, ſeu menſtruam concedere. Ac pretium ſeu firmam, vel aliam reſponſionem huiuſmodi, etiam vnico contextu, & anticipata ſolutione recipere, & habere aut recipi, & haberi, ac de receptis, & habitis Arrẽdatarios, & ſoluentes quoſcumque quietare, & liberare, ſeu quietari & liberari facere, necnon quæcumque obligationes etiã dictæ Cameræ bonorũ quorumcumque, ac promiſſiones, pactus & inſtrumenta deſuper neceſſaria ac in eorumdem arrendatariorum fauorem, & cautelam tendentia facere aliqua opportuna circa ea exequi. Necnon perſonæ ſeu perſonis cui vel quibus officia ipſa, in toto vel parte, vt præfertur arrẽdata fuerint, vt officia ipſa per quemcumque ſeu quoſcumque Subſtitutos, idoneos & habiles, ac in artis Notariatus huiuſmodi peritos, & Notarios, præſtita tamen de Subſtitutorum eorumdẽ fide, & legalitate idonea, & ſufficienti cautione arbitrio dicti Theſaurarij exercere ſeu illa ſublocare libere, & licite valeant, ſcientia, poteſtate, ac auctoritate ſimilibus concedimus, & indulgemus, eiſque liberam amplam, & omnimodam deſuper facultatem, poteſtatem, & auctoritatem damus, concedimus, & impartimur.

Cancellarij prædicti, & Notarij Epiſcoporum, ſcripturas non impediant.

§. 3. Diſtrictius inhibentes tam officia præfata emptionis, & venditionis, ac arrendamenti ſeu locationis titulo pro tempore obtinentibus, & exercentibus, quam Curiarum Epiſcoporum Notariis quibuſcumque ne ſub excõmunicationis latæ ſententiæ, ac ducentorum ducatorum per quemlibet contrauenientium qualibet vice incurrẽ. & eidem Cam. Apoſt. applican. pœnis ipſi in ciuilibus, & profanis tàm ordinariis, quàm com. vti ad Curiales, illi vero in ſpiritualibus cauſis, vti ad Curiarum Epiſcopalium Notarios huiuſmodi dumtaxat ſpectan. ſcribere actitare ſeu ſe alias de illis reſpectiue in alterius præiudicium intromittere quouis prætextu ſeu quæſito colore, aut ingenio, directe vel indirecte audeant, ſeu præſumant.

Camerarius & Clerici Cameræ ...

§. 4. Ac mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub noſtræ indignationis pœna dilectis filiis noſtro Vitellotio Sanctæ Mariæ in Via lata Diacono Cardinali Vitellotio nuncupato, moderno ac pro tempore exiſtenti Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, necnon dictæ Cameræ Theſaurario Clericis Præſidentibus, & perſonis, ac quibuſuis aliis ad quos id quomodolibet ſpectat, & ſpectabit in futurum, quatenus præſentem noſtram Motus proprij cedulam, necnon arrendamenta, locationes, & cõceſſiones de dictis officiis eorumque ſcripturis reſpectiue, ac de ſuper inter eumdem Theſaurarium, ac quoſcumque eorumdem officiorum, & ſcripturarum reſpectiue arrendatarios, & affictuarios pro tempore interuenientia pacta, conuentiones, & capitula in dicta Camera recipiant, & admittant, illaque in eiuſdem Cameræ libris, & protocollis regiſtrari, deſcribi, & annotari, ac deſuper neceſſaria contractus, & inſtrumenta, cum debitis, ac ſolitis clauſulis, cautelis & obligationibus heri, confici & ſtipulari faciant, literaſque patentes & mandata opportuna arrendatariis, ac aliis quibus opus fuerit dent, tradant, & exhibeant realiter, & cum effectu.

§. 5. Necnon decernentes arrendamenta, locationes, & conceſſiones, ac ſcripturas & inſtrumenta deſuper pro tempore facta valida, & efficacia fore, nec ob intentionis, ſeu voluntatis noſtræ, aut alium quempiam defectum ſubreptionis, aut nullitatis vitio ſubiacere poſſe. *Clauſula præſeruatiua.*

§. 6. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata, &c. iudicari & definiri debere, ac irritum, &c. attentari. *Clauſula ſublata.*

§. 7. Non obſtantibus noſtris per quas inter alia voluimus, res, prouentus, iura & obuentiones dictæ Cameræ non niſi licitatione præuia cuiquam locari, arrendari, vel concedi non poſſe neque debere, ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis quibuſuis, &c. etiam Motu proprio, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis & innouatis, quibus omnibus illorum veriores tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. *Derogatio contrariorum.*

§. 8. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, quacumque regula, ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante. *Sola ſignatura ſufficit.*

Placet Motu proprio I. *Pap. ſo ſci*

Die 28. Maij 1565. admiſſa hac hac eſt cedula Motus proprij ex decreto Cameræ, & regiſtrata libro ſecundo ſignaturarum, S. D. N. Papæ apud me Notarium fol. 83. Hier. de Tarano. *Admiſſio in Camera.*

Reintegratio priuilegiorum, ac facultatis quærendi eleemoſynas pro Archihoſpitali S. Spiritus in Saxia de Vrbe. LXXXIV.

Alia de iſto Archihoſpitali plene ſcripſi apud conſt. 7. Innoc. III. Inter. *ſup. fol. 84.*

PIVS PAPA QVARTVS *Edita An. D. 1564.*

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

CVm Magiſtrum illum cœleſtem, & Dominum noſtrum, quamdiu ſub mortalitatis noſtræ exuuiis in hoc mundo peregrinatus eſt, pauperum infirmorum curam non ſolum per ſeipſum aſſidue geſſiſſe, ſed etiam illam nobis in diſcipulis ſuis diligenter demandaſſe recordamur, neceſſariæ Hoſpitalium in quibus infirmos quotidie cum maxima charitate recipi, & ſolicite curari cognouimus, ſubuentioni, & miſerabilium perſonarum in eis degentium conſolationi de eſſe non poſſumus. Vnde maiorem aliquorum neceſſitatem cognoſcentes, tametſi ſpirituales indulgentias, & alias gratias eis aliiſque ſimilibus piis locis per Sedem Apoſt. olim conceſſas, generaliter certis rationabilibus de cauſis reuocãdas duxerimus, maiori tamen & vrgentiori nonnullorũ neceſſitate proſpecta, ſimiliter ex cauſis non minus comprobandis, illa aduerſus reuocationes huiuſmodi aliquãdo reſtituenda cenſemus, vt quod ipſi perſonaliter præſtare

ſtare nequimus, ad id fideles ipſos exequendum ſpiritualibus muneribus inuitemus.

Et Pont. reuocauit indultum diſpē. ſuper impedimentis matrimonialibus, irregularitatibus, & alias concessa. De reuocatione.

§. 1. Sane cum retroactis annis, priuilegia, indulgentias, facultates etiam diſpenſandi ſuper impedimentis matrimonialibus, & aliis quibuſcumque defectibus, ac ſuper irregularitatibus, necnon abſoluendi, & alias gratias variis Eccleſiis, & tàm noſtro S. Spiritus in Saxia de Vrbe Ordinis S. Auguſtini, quā certis aliis Hoſpitalibus, & piis locis per diuerſos Rom. Pōt. prędeceſſores noſtros, ea etiam per nos, & Sedem prædictam varie conceſſa plurnes limitauerimus, & reſtrinxerimus, & declarauerimus. Ac poſtremo ex certis tunc expreſſis cauſis, per noſtras ſub Dat. 13. Kalen. Octob. Pontificatus noſtri Anno III. deſuper expeditas literas, Motu proprio reuocauerimus & caſſauerimus & annullauerimus, diſtrictius inhibentes eorumdem Hoſpitalium, & aliorum piorum locorum Præceptoribus, Superioribus, & perſonis, etiam ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, ne de cetero in indulgentiis, conceſſionibus, facultatibus, priuilegiis, indultis, & aliis gratiis huiuſmodi, vti, ſeu ſe de illis intromittere quoquomodo præſumerent. Ac decernentes irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari, prout in dictis literis plenius continetur.

Conc. Trid. ſeſſ. 21. c. 9. ſtatuit quæſtores eleemoſynarum aboleri, indulgentias per Ordinarios publicari.

§. 2. Ac in Concilio Tridentino ſtatutum ſit, vt quæſtores eleemoſynarum, eorumque nomen, & vſus deinceps in quibuſcumque Chriſtianæ Religionis locis penitus aboleantur, nec quæſtores ad officium quæſtuum huiuſmodi exercendum vlterius admittantur. Et nihilominus, indulgentias, & alias ſpirituales gratias, quibus non ideo Concilium ipſum Chriſti fideles priuandos eſſe cenſuit, in poſterum per Ordinarios locorum adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus, populo publicandas eſſe decreuit; Dans illis facultatem etiam eleemoſynas huiuſmodi, atque oblata ſibi charitatis ſubſidia nulla prorſus mercede accepta, fideliter colligendi, vt tandem omnes vere intelligant cœleſtes hos Eccleſiæ theſauros, non ad quæſtum, ſed ad pietatem exerceri.

Et idem Pōt. priuilegia Hoſpitalis reſtituit, & indulgentias, & priuilegia Conc. Trid. non contraria, per Hoſpitalem, quæ membris a generali Præceptore ſpecificandis.

§. 3. Nos præfati Hoſpitalis noſtri, ad quod non ſolum magnus pauperum infirmorum ex omnibus Chriſtiani Orbis nationibus Romam venientium quotidie fit concurſus ſed etiam in quo non paruus vtriuſque ſexus infantium expoſitorum numerus habetur, alitur, & inſtruitur ipſæque pauperes puellæ nubiles, indultis viris matrimonio copulantur, & alia pietatis opera diligenter exercentur. Vt tot tantiſque ſumptibus ad id neceſſariis, ſufficere valeat ſubuentioni, quantum nobis ex alto permittitur conſulere cupientes, ac omnia, & ſingula priuilegia, indulgentias etiam plenarias, facultates, indulta, & alias gratias, eidem Hoſpitali eiuſque Præceptori, mēbris, & perſonis per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem prædictam hactenus quomodolibet conceſſas, literarumque deſuper confectarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, eadem priuilegia, indulgentias, etiam plenarias, & alias facultates, indulta, aliaſque gratias, quæ præfato Concilij decreto minime aduerſantur, ſed illi commode coaptari poterunt, ad hoc dumtaxat, vt illis, omnibus & ſingulis, idem Hoſpitale, & eius membra ad id per dilectum filium Bernardinum Cyrillum de Aquila modernum, & pro tempore exiſtentem Præceptorem dicti Hoſpitalis, ad eius beneplacitum in ſcriptis deſignanda, & ſpecificanda, iuxta ipſius decreti Conciliaris formam, & tenorem vtilibus et gentium vti, frui, & gaudere; ipſique fideles, indulgentias, & alias gratias in eis contentas conſequi libere, & licite valeant, in omnibus & per omnia, perinde, ac ſi reuocatio, ac deſuper expeditæ literæ noſtræ prædictę nō emanaſſent, Hoſpitali, eiuſque Præceptori, & perſonis præfatis in perpetuum, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium quatenus ſint in vſu, & dummodo decretis Concilij huiuſmodi non repugnent, vel præiudicent.

Per eum eleemoſynas colligi & publicari.

§. 4. Quodque publicatio locorum adhibitis duobus de Capitulo temporibus debitis fieri debeat, qui & eleemoſynas, aliaque oblata ſibi charitatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta fideliter colligi, & ad effectum præmiſſum conſignari debeant, reſtituimus, ac de nouo concedimus, & elargimur, ac idem Hoſpitale aduerſus literas noſtras huiuſmodi quoad præmiſſa, in priſtinum, & eum in quo ante dictam reuocationem erat, ſtatum reponimus, & plenarie reintegramus. Ac priuilegia, indulgentias, facultates, indulta, & alias gratias huiuſmodi dicto Hoſpitali reſtituta, & de nouo conceſſa, Hoſpitaleque aduerſus reuocationem noſtram huiuſmodi plene reintegratum eſſe, & cenſeri.

§. 5. Et ſic per quoſcumque locorum Ordinarios, & alios Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungētes, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & definiri debere. Ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. *Clauſula ſublata.*

§. 6. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis Apoſtolicis, necnon in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus, conſtitutionibus, & ordinationibus, ac omnibus illis, quæ in literis in ipſius Hoſpitalis fauorem expeditis prædictis, non obſtare conceſſum fuit, ceteriſque contrariis quibuſcumque. *Clauſula derogatoria.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 11. Octobris, 1564. Pontificatus noſtri Anno quinto. *D. P. Ann. 5. die 11. Octob.*

Prohibitio confidentiarum Beneficialium, & reſeruatio diſpoſitionis Sedis Apoſtolicæ, quorumcumque Beneficiorum in confidentiam receptorum, cum pœnarum inflictione in huiuſmodi criminis reos. LXXXV.

Confidentiæ cognoſcendi regulas, ac præſumptiones, teſteſque in cauſis confidentiæ recipiendos, declarauit inf. Pius V. in conſt. 85. Intolerabilis. *Et facultates Iudicis eiuſmodi cauſarum confidentiæ, & ſimoniæ in Romana Curia habes inf. in Sixt. V. conſt.* 47. Diuina *Et quoad confidentias in Regno Franciæ, vide eiuſdem Sixti conſt.* 61. Paſtoralis.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1564.*

ROmanum Pontificem in excelſa militantis Eccleſiæ ſpecula conſtitutum, vigiles mentis oculos non ſolum in abſentium extendere, ſed potiſſimum in præſentium domeſticorumque fratrum, & filiorum ſuorum mores diligenter perſcrutandos, aliquando reflectere, ac eos, præſertim quos in Apoſtolicæ ſolicitudinis partem euocauit Altiſſimus, nedum ab omni pactionis illicitæ contagione, verum etiam ab eius omnimoda ſuſpicione vacuos, & immunes conſeruare decet, vt qui ceteros illuſtris officij ſublimitate antecellunt, eoſdem priſca etiam illa morum integritate præſtare dignoſcantur. *Exordium.*

§. 1. Sane licet dudum, cum certam ſimoniacę prauitatis ſpeciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, etiam Romanæ Curiæ atque adeo in ſacrum venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Collegium, quaſi per cuniculos irrepſiſſe, ac nonnullos ex ipſis fratribus, nimia quadam facilitate ſeu potius importunis amicorum familiariumque precibus adductos, beneficia Eccleſiaſtica in confidentiam huiuſmodi recepiſſe, & frequenter recipere intelleximus hanc illicitam beneficentiæ exercendæ, ſeu amicitiæ colendæ viam à tanto ſaltem Collegio prorſus eliminare cupientes eoſdem fratres in Conſiſtorio noſtro ſecreto, non ſemel admonuerimus, hunc aliena beneficia cuſtodiendi modo ne aſſueſcerent, ne ve illa hoc pacto reciperent, vtque ſic recepta dimitterent, nihilominus nuper ad aures noſtras peruenit eorum aliquos, monitionis noſtræ immo potius ſui met oblitos ea quæ cuſtodienda acceperant beneficia, nondum tamen dimiſiſſe. Et inſuper illos, & nonnullos alios, etiam Patriarchas, & Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam Cam. Apoſt. Clericos, Eccleſias, Monaſteria, dignitates, & alia beneficia huiuſmodi, in ſui fauorem reſignata, ceſſa, vel alias admiſſa, acceptaſ- *Cauſa huius conſtit.*

ſe,

ſe, aut de illis, per obitum vel alias vacantibus, à nobis, & prædeceſſoribus noſtris, ſeu etiam ab Ordinariis, & aliis inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum præſentationem, ad alterius commodum ſibi prouideri obtinuiſſe, illaque, ac etiam alia aliter vacantia ſibi in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut alias dicta auctoritate conceſſa, quandoque in reſignantium, vel cedentium, ſeu etiam aliorum fauorem ceſſiſſe, vel alias dimiſiſſe. Ac ſibi propterea penſiones annuas, ac fructus, redditus, & prouentus Eccleſiarum, Monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi, in toto, vel in parte, etiam aliquando cum facultate illas, & illos transferendi, ac etiam collationem, prouiſionem præſentationé, & aliam diſpoſitionem beneficiorum Eccleſiaſticorum ad earumdem Eccleſiarum, Monaſteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore exiſtentes, ac alios huiuſmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium necnon regreſſus, ſiue acceſſus, & ingreſſus ad Eccleſias, etiam Cathedrales, Monaſteria, ac alia diuerſa beneficia Eccleſiaſtica, ſibi reſeruari procuraſſe, & obtinuiſſe, ad hoc videlicet, vt confidentes ſic decimarum Apoſtolicarum, vel communis dicti Collegij, & annatæ, aliorumque iurium dictæ Cameræ debitorum, ſolutionem eludant, integriſque beneficiorum, etiam in menſibus Apoſtolicis vacantium, aut alias diſpoſitioni Sedis Apoſtolicæ generaliter reſeruatorum collationibus, ac interdum, vt beneficia ipſa, tempore procedente, in aliquorum, tunc forſan de iure inhabilium, & incapacium, vel nondum adhuc natorum fauorem, cedantur ſeu reſignentur, vel vt perſonæ inhabiles, & incapaces huiuſmodi, etiam laici, penſionibus, ac fructibus, redditibus, & prouentibus Eccleſiaſticis fruantur, & gaudeant, ſeu potius illis, & facultate transferendi prædicta abutantur, in animarum ſuarum periculum, & pernicioſum exemplum.

Beneficia in confidentia recepta à die receptionis vacare Pont. decernit, & Sedi Apoſt. reſeruat.

§.2. Quare nos hanc Cardinalium eorumdem in monitionibus noſtris parendo incuriam, & tam illorum, quàm ceterorum Prælatorum, etiam clericorum, ac aliorum quorumcumque indignam fallaciam, conniuentibus oculis diutius minime diſſimulandam, ſed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum tandem eſſe cenſentes. Et quoniam hanc ipſorum, qui monitioni noſtræ non parentes, beneficia huiuſmodi in confidentiam, vt prætertur, retinuerunt, & fructus ex eis indebite, vel percipiendo, vel per alios nomine ſuo, etiam per ſimulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias, ac donationes, & remiſſiones percipi ſinendo, grauiter exceſſerūt Cardinalium metam, potius ex immoderata erga ſuos indulgentia, quam aliquo præceptorum noſtrorum ſpretu proceſſiſſe facile reputamus. Idcirco omnes & ſingulas Eccleſias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac Monaſteria, etiam conſiſtorialia, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, dignitates etiam maiores, & principales, etiam conuentuales, perſonatus, adminiſtrationes, & officia, ceteraque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumuis Ordinum, regularia, etiam de iurepatronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, & illuſtrium, etiam ex fundatione, & dotatione exiſtentia, per eiuſdem Rom. Eccleſiæ etiam Epiſc. Card. & quoſcumque alios, etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam eiuſdem Cameræ Clericos, in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut alias, in huiuſmodi confidentiam iure prohibitam cuiuſuis perſonæ, vt prætertur, contemplatione vel intuitu, quouis modo recepta, illorum liberam collationé, & diſpoſitioné nobis & Sedi Apoſt. harum ſerie reſeruantes, ipſo iure à die receptionis eorumdem vacaviſſe, & vacare. Ac fructuum, & penſionum reſeruationes, ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum conceſſiones, eis, vt præmittitur factas ac regreſſus, ſiue acceſſus, & ingreſſus conceſſos huiuſmodi ceſſaſſe, & ceſſare, ac extinctos eſſe.

H[illegible] Regnum Franciæ Sixtus V. in [illegible] cap. 1

Re[illegible] Cam. Apoſt. applicat.

§.3. Ex eoſdem Card. ſeu quoſuis alios, à prima die receptionis beneficiorum huiuſmodi, citra fructus, redditus, & prouentus earumdem Eccleſiarum, Monaſteriorum dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac penſiones prædictas indebite percipere, ſuoſque facere non potuiſſe, neque debuiſſe, ſed illos, omnes & ſingulos ad Cameram eamdem deuolutos fuiſſe & eſſe, illique deberi, ac ipſos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet peruenerunt, & eorum hæredes, ad integram illorum reſtitutionem in vtroque foro teneri, & ad id opportunis iuris remediis compelli debere auctoritate Apoſtolica, tenore præſentiũ decernimus, & declaramus.

[illegible] Regno Galliarum [illegible] Sixt. V. in [illegible]

Prohibet [illegible] ſub pœnis [illegible] Pius V. in [illegible]

§. 4. Et inſuper vniuerſis, & ſingulis tàm eiuſdem Rom. Eccleſiæ Cardinalibus etiam Epiſcopis, quàm Prælatis, & Clericis, ac aliis prædictis, præſentibus & futuris, ne deinceps vllo vmquam tempore aliquas Eccleſias, Monaſteria, dignitates, vel alia beneficia, etiam de dicto iurepatronatus vti præfertur exiſtentia, aut fructus, vel penſiones, aut regreſſus, ſeu acceſſus in confidentiam prædictam, aut ad effectum reſeruationum huiuſmodi ſibi poſtmodum cedentibus procurandarum, recipere præſumant, Cardinalibus videlicet, & aliis Prælatis huiuſmodi, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, reliquis vero ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ pœna, per contrafacientes eo ipſo incurrenda, à qua niſi à nobis aut Rom. Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui nequeant, diſtrictius inhibemus.

Annullat quaſcumque [illegible] factas & [illegible] Sedi Apoſt. reſeruata eſſe decernit.

§. 5. Ac quaſcumque collationes, prouiſiones, præfectiones, commendas reſeruationes facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, ſiue accedendi, & ingrediendi, ac alias diſpoſitiones de Eccleſiis, Monaſteriis, dignitatibus, & aliis beneficiis, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus, per nos & alios Rom. Pont. ſucceſſores noſtros, etiam Motu proprio, ſeu conſiſtorialiter, aut etiam per Ordinarios, & alios inferiores collatores, etiam ad patronorum eorumdem præſentationem, & quomodolibet cum interuentu confidentiæ huiuſmodi expreſſe, ſiue occulte, ac de iure præſumpto, & alias contra præmiſſa pro tempore factas, nullas & inualidas, nulliuſque roboris vel momenti fore neque cuiquam ſuffragari, ſed Eccleſias, Monaſteria, dignitates, ac alia beneficia huiuſmodi, ipſo iure vacare, ac noſtræ, & Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni reſeruata, fructuſque, & penſiones Cameræ Apoſtolicæ applicatos, vt prætertur eſſe, & cenſeri.

Decretum irritans.

§. 6. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, etiam ipſius Eccleſiæ Rom. Card. ſublata eis quauis aliter interpretandi, & iudicandi facultate, etiam per præſumptiones, & coniecturas legitimas, & eorum arbitrio (cum alias confidentias huiuſmodi in lucem erui, & probari non poſſe conſtet) procedendo iudicari, & definiri debere ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane ſimiliter decernimus.

Clauſula derogatoria.

§. 7. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dictis, ac aliis conſtitutionibus Apoſtolicis, necnon Collegij præfati iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia, roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Forma, & effectus publicationis.

§. 8. Et ne quiſquam vllo vmquam tempore præſentium ignorantiam prætendere poſſit, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipſæ præſentes literæ ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe valuas, per aliquem ex Curſoribus noſtris, illarum copia ibi affixa, & dimiſſa, & etiam in Cancellaria Apoſtolica de more publicentur, ac in eiuſdem Cancellariæ quinterno, ad maiorem partium illas in iudicio producere volentium, commoditatem deſcribantur.

Sanctio pœnalis.

§. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã noſtræ reſeruationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

D. P. Anno [illegible] die 11. Octob.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ

Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto 16. Kal. Nouembris, Pontificatus noſtri Anno quarto.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1564. Indict. 7. die vero 4. menſis Decembris, Pontif. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. Anno V. ſupraſcriptæ literæ Apoſtolicæ publicatæ, & affixæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem in ſupraſcriptis locis ſupraſcriptarum literarum copiis affixis, vt moris eſt, per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andreutium prælibati S.D.N. Papæ Curſores.*

Antonius Clerici Mag. Curſorum.

LXXXVI. De Electionibus ad regimina Monaſteriorum, Præpoſiturarum, & aliarum dignitatum Conuentualium.

Edita An. D. 1564. *Ad hoc vide pleniorem diſpoſitionem Greg. XIII. in eius conſt. 6.* Onus.

Cauſæ huius edictum. SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & D. N. D. Pius diuina prouidentia Papa IV. Ad cuius peruenit notitiam, quod licet alias omnia Monaſteria virorum, valorem ducentorum florenorum auri communi æſtimatione excedentia, necnon prioratus, præpoſituras, ac alias dignitates Conuentuales, & præceptorias generales, Ordinum quorumcumque, diſpoſitioni ſuæ generaliter reſeruauerit, ac propterea illorum prouiſiones, & ad eaque ſpeciali priuilegio eligendi ſibi per Sedem Apoſtolicam conceſſo ſuffulta ſunt, canonice factarum electionum confirmationes, ad Sanctitatem ſuam, & dictam Sedem pertinere noſcantur, nihilominus plerique Religioſi cæca nimis ambitione agitati, partim electiones de ſuis perſonis ad Monaſteria, Prioratus & alias dignitates Conuentuales huiuſmodi, vel priuilegium eligendi prædictum habeant, vel illo careant, nullo iuris ordine ſeruato, nullaque boni vel æqui ratione habita, temere fieri, factaſque per Ordinum Superiores, aut locorum Ordinarios de facto confirmari, partim vero nedum priuſquam electiones de ſe ad Monaſteria, & alias Conuentuales dignitates eligendi priuilegio ſuffulta factæ, rite confirmentur, ſed ne electi quidem canonice, ſe in regimine, & adminiſtratione tam in ſpiritualibus, quam temporalibus Monaſteriorum, aliarumque dignitatum vacantium eorumdem, ac illorum bonorum immiſcere non verentur, in animarum ſuarum periculum, auctoritatis Apoſtolicæ contemptum, & plurimorum ſcandalum.

Annullatio electionum factarum absque Sedis Apoſt. approbatione, vel confirmatione. §. 1. Volens tantis, qui paulatim in religioſos irrepſerunt abuſibus, & auſibus nimis licentioſis aliquando, ſicut par eſt, occurrere, ſuamque Sedi præfatæ prærogatiuam aſſerere, Omnes & ſingulas electiones quarumuis perſonarum ad regimina Monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, & aliarum dignitatum Conuentualium, ipſarumque electionum confirmationes per quoſcumque cuiuſuis ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, & quauis etiam Archiepiſcopali, Patriarchali, aut maiori præfulgeant dignitate hactenus ſic præſumptas, nullas, & inualidas, ac pro nullis, inualidis, & pro ſic infectis habendas eſſe, perſonaſque ſic vt præfertur electas & confirmatas, Monaſteria, aliaſque dignitates huiuſmodi ſine legitimo titulo poſſediſſe, & poſſidere, necnon illorum fructus, redditus, & prouentus indebite percepiſſe, & percipere. Ac perſonas ipſas ad abſolutionem, & habilitationem ſuper his, necnon confirmationem electionum de ſe factarum à Sanctitate ſua ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente, aut Sede prædicta, infra ſex menſes à data præſentium computandos impetrandum, ac literas Apoſtolicas ſuper huiuſmodi confirmatione in totum expedien. omnino teneri declarauit.

Forma deinceps ſeruanda. §. 2. Et nihilominus hac ſua perpetuo valitura conſtitutione ſtatuit & ordinauit, quod nullus de cetero ſe in regimine, & adminiſtratione Monaſterij, vel alterius dignitatis Conuentualis, ad quod ſeu quam illum eligi contigerit, in ſpiritualibus vel temporalibus antequam rite celebrata electio à Sanctitate ſua, aut Romano Pontifice pro tempore exiſtente, & Sede prædicta confirmata, & literæ Apoſtolicæ deſuper expeditæ fuerint, per ſe vel alium in toto, vel in parte quouis quæſito colore immiſcere, aut ad aliud vel illam ſe recipi facere, vel alias ſe pro eius Prælato gerere præſumant.

Pœna aliter electorum, vel electionem confirmantium. §. 3. Decernens omnes & ſingulos, qui ſecus fecerint, iure ſi quod illis ad Monaſteria, vel eorum Regimina, & adminiſtrationes, ac alias Conuentuales dignitates per electionem huiuſmodi quæſitum fuerit, eo ipſo priuatos, & deinceps ibi ineligibiles eſſe, ipſaque Monaſteria & alias dignitates ab eadem Sede impetrari poſſe, qui vero ſimiles electiones confirmare præſumpſerint, etiam eo ipſo Superiores Ordinum videlicet ſuis dignitatibus priuatos, Ordinarios autem locorum etiam ſi Archiepiſcopali, & maiori præcellant dignitate, ingreſſum Eccleſiæ interdictum, eoſque ab Eccleſiarum ſuarum regimine, & adminiſtratione ſuſpenſos exiſtere.

Placet, publicetur & deſcribatur. I. *PP ſubſcrip.*

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ, in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnat. Dominicæ 1564. die vero Martis vltima menſis Octob. Pontif. præfati S.D.N. Papæ anno V. *Publ. P. A. 5. die 31. Octob.*

Alia & Secunda Reformatio Tribunalis Reuerendæ Cameræ Apoſtolicæ, & Officialium eius. LXXXVII.

Primam quam hic Pontifex edixit reformationem, habes ſup. in eius conſt. 55. Romanus, *vbi plene notaui.*

PIVS EPISCOPVS Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1564.*

Hic Pont. pro reformatione gregis Dominici, celebrari fecit Concil. Trid. vt ſup. in eius conſtit. 75. CVm inter ceteras animi curas, quibus in hac præcelſa beati Petri Sede meritis licet imparibus conſtituti quotidie ſolicitamur, illa vel à primordiis aſſumptionis noſtræ ad ſummi Apoſtolatus apicem præcipua fuerit, & vniuerſum gregem Dominicum fidei noſtræ commiſſum, ad illicita valde procliuem, pro nobis iniuncti muneris officio in viam ſalutis reduceremus, eiuſque rei gratia, ſacrum Oecumenicum, & generale Concilium in Ciuitate Tridentina indicen. celebran. & Deo fauente abſoluendum conuenimus.

Romanæ Curiæ & eius offic. reformatio, de qua in eius conſt. præcedentibus. §. 1. Et propterea ne dum foris de reformandis in vniuerſali Eccleſia moribus tractaretur, interim ipſa morum cenſuram domi, videlicet apud Sedem ipſam detrectare, cauſamque Curiæ Romanæ, & Almæ Vrbis noſtræ, in qua Sacerdotij Principatum, & Chriſtianæ Religionis caput, vnde merito vniuerſi Chriſti fideles, rectæ Catholicæque vitæ ſumerent exemplum, diuina inſtituit prouidentia, protelare videremur, quinimmo, vt à domo noſtra iudicium inciperet, Curiam ipſam, ac præcipuos illius Magiſtratus, ordines, & officia multis exceſſibus, & corruptelis quæ veſana hominum libidine in eam ſenſim irrepſerant, ſummis tum ſtudio, tum diligentia repurgauerimus.

Eiuſq. Cameræ vt ſup. in conſtit. 55. Romanus. §. 2. Et inde animum noſtrum ad Cameram Apoſtolicam, ad quam negotia locorum omnium totius Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Status, aſſidue confluunt, eiuſque Tribunal, quod ſiue iuriſdictionis antiquitate, & auctoritate, ſiue rerum gerendarum excellentia, ſiue virorum amplitudine, ceteris in eadem Curia, præſtat, intendentes, multa, quantum tulit temporis ratio, circa illius iuriſdictionem huiuſmodi, ac poteſtatem, & facultatem, necnon dilectorum filiorum Notariorum, & aliarum perſonarum ſuarum ſtatum, & directionem ſalubriter ordinauerimus, prout in aliis literis noſtris deſuper confectis, plenius continetur.

Hanc d. Cameræ reformationem proſequendo, omnia eius priuilegia quatenus huic reformationi non ſint contraria confirmat. §. 3. Nos ſemel inceptum reformationis huiuſmodi negotium Domino cooperante diffuſius proſequi, nec tamen ex iis, quæ pro ipſius Cameræ, & pro tempore exiſtentis Eccleſiæ Romanæ Camerarij, necnon Clericorum & reliquarum perſonarum dictæ Cameræ ſtatu, & directione, ac alias ibi hactenus ſalubriter inſtituta, & conceſſa fuiſſe reperiuntur, quicquam detrahere, ſed his

immotis in ſua firmitate permanentibus, ea ſolum, quæ experientia, vel deeſſe vel obeſſe probauit, opportune iuxta rerum exigentiam ſupplere, & emendare volentes: Necnon omnium, & ſingularum Conſtitut. tam generalium, quam ſpecialium, in fauorem dictæ Cameræ editarum, ac quorumcumque priuilegiorum, facultatum, gratiarum, conceſſionum, literarum, & indultorum, illi, ac præfatis Camerario, & Clericis eorumque Collegio, & perſonis, per fel. rec. Gregorium IX. Bonifacium VIII. Vrbanum VI. Martinum V. Eugenium IV. Sixtum etiam IV. Innocentium etiam VIII. Iulium II. Leonem X. Paulum III. & Iulium ſimiliter III. ac alios quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia conceſſorum, confirmatorum, & innouatorum, Necnon ſtatutorum, ordinationum, & decretorum Cameræ, ac Camerarij, & Clericorum prædictorum, eorumque Collegij cauſas, res, perſonas, & ſtatum concernentium hucuſque conditorum, & ab eiſdem prædeceſſoribus, vel eorum aliquibus confirmatorum, necnon quarumcumque literarum, & aliorum documentorum deſuper confectorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes: Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, illa omnia, & ſingula, ac prout ea concernunt reliqua in ipſis literis, aliiſque documentis contenta, quatenus literis noſtris prædictis contraria non ſint, nec illarum effectum impediant, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, approbamus, & confirmamus, eiſque perpetuæ, & inuiolabilis roboris firmitatem adiicimus, ac omnes, & ſingulos, iuris & facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus.

Iterato eaque concedit.

§. 4. Et nihilominus eadem præmiſſa, omnia & ſingula Cameræ, Camerario, Clericis, & Collegio prædictis conceſſa, & indulta, eiſdem modis, & formis, quibus ab ipſis prædeceſſoribus noſtris emanarũt, ſimilibus auctoritate, & tenore de nouo perpetuo concedimus, & indulgemus, ac ab illis ſtatuta, & ordinata, ſtatuimus, & ordinamus, volentes illa perpetuis futuris temporibus, ſub cenſuris & pœnis in iis contentis inuiolabiliter obſeruari.

Clericorum d. Cameræ qualitates deſignantur.

§. 5. Cum autem officio Clericatus dictæ Cameræ, quod in ipſa Curia primarium exiſtit, munus potiſſimum incumbat eiuſdem Cameræ res rite, & recte adminiſtrandi, iura & redditus vtiliter locandi, contractuſque deſuper neceſſarios, & opportunos ineundi, quorum occaſione ipſi Clerici Cameræ, Procuratores patrimonij beati Petri, rerumque omnium totius Status Eccleſiæ Romanæ ſimiliter di cuſtodes, & Præſides merito nuncupantur. Necnon ius reddendi, & iuſtitiam tam Fiſco & priuato, quàm ipſis priuatis, ſi qua ratione de Fiſci intereſſe agatur, adminiſtrandi. In his autem muneribus obeundis, vel temporum malitia, vel antiquiorum Clericorum negligentia, vel deſuetudine, res Cameralis detrimentum non modicum accepiſſe noſcatur. Hinc eſt, quod nos ſicut rei magnitudo poſtulat ad vlteriorem, etiam in his, reformationem procedendum eſſe cenſentes, Motu, ſcientia, poteſtatis plenitudine, & tenore ſimilibus, perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps, ad ipſa Clericatus Cameræ officia cum vacabunt, nulli niſi vitæ, morumque integritate præſtantes, literarum ſcientia præditi, rerumque humanarum experientia inſignes, aſſumi debeant, quorum excellentia, virtute, doctrina, & auctoritate Camera ipſa, & Romanæ Eccleſiæ Status vniuerſus recte gubernari, & latiſſimum ab eis incrementum ſuſcipere poſſit.

Camerales contractibus Cameræ participes eſſe, prohibentur.

Ad hoc vide conſt. 5 Iul. III.

§. 6. Et vt maior videlicet diræ cupiditatis pernicies omnino eliminetur, quod poſthac in quibuſcumque contractibus ſuper locationibus rerum, & iurium ipſius Cameræ celebrandis, ſeu partitis, vt aiunt, faciendis, nullus Vicecamerarius, Theſaurarius, aut quiſpiam ex Clericis, & Cameralibus, Aſſiſtentibus, Notariis, aliiſque miniſtris, & perſonis, dictæ Cameræ, quocumque nomine nuncupatis, illarum particeps exiſtat. Quin potius ipſi ab omni quantumuis omnino commodo & lucro, etiam quomodocumque directe vel indirecte prouenienti, omnino abſtineant, quod ſi eorum aliquem ſecus feciſſe legitime conſtiterit, officio ſuo, ipſo facto perpetuo priuatus exiſtat, perpetuaque infamia notetur, ac aliis pœnis noſtro, noſtrique ſucceſſoris Rom. Pontificis, pro tempore exiſtentis arbitrio ſubiaceat. Qui vero de præterito circa præmiſſa deliquerit, pœnis à iure, & conſtitutionibus a prædeceſſoribus noſtris ſuper hoc editis, & indictis puniatur.

Contra Vi. Cameræ, cum eorum affinibus non interſint.

Tu vide d. Iul. III.

§. 7. Sed nec quiſquam dictorum Vicecamerarij, Theſaurarij, Clericorum, aliorumque Cameralium, & Miniſtrorum, aſſiſtentium, vllis contractibus, quos inter Cameram ipſam, & eorum conſanguineos, aut affines ad quartum vſque gradum attinentes fieri contigerit, ſub mille ducatorum Cameræ præfatæ applicandorum, & alia noſtro dictique ſucceſſoris arbitrio incurrenda pœna, ſaluis nihilominus conſtitutionibus antiquis aliàs pœnas propter hoc irrogantibus, interuenire; vel alias ſeſe in illos eorumque tractatibus, per ſe vel alium, ſeu alios quouis quomodo immiſcere audeat.

Clerici cauſæ propinquorum ... aut earũ diſcuſſionib. non interſint.

§. 8. Cauſæ vero coniunctorum, & propinquorum alicuius Clerici, ad dictum quartum gradum excluſiue ipſi Clerico nullatenus committantur, nec quiſquam eorum ſibi commiſſas audiat, ſed eas expreſſa cauſa recuſet. Nec etiam in diſcuſſionibus & deciſionibus tam illarum, quam aliarum quarumcumque cauſarum, in quibus aliquod intereſſe prætendere poſſet, ſiue Clericus ſiue aſſiſtens ille vllo modo intereſſe, nec vllum votum habere, ſed ſtatim à dicta Camera etiam dum cauſa proponitur etiam inuitus, cum in hoc ignorantiam prætendere non poſſit, egredi debeat, & ſi ſecus fecerit, Clericus per menſem ſuſpenſionem ab exercitio, & perceptione emolumentorum ſui officij, aliis Clericis applicandorum, ipſo facto incurrat, Aſſiſtens vero ſocalium, & ſalarium exactione aliis Aſſiſtentibus applicanda, ipſiuſque Cameræ ingreſſu trium menſium ſpatio mulctetur.

Suſpicionis cauſa contra Cameralem in Camera approbanda eſt.

§. 9. Quicumque autem, ſiue ex Clericis ſiue ex aliis Cameralibus præfatis ab aliquo ſuſpectus in cauſa recuſatus fuerit, accuſans non niſi expreſſa ſuſpicionis cauſa audiri, illaque expreſſa abſente recuſato, vt ſuſpecto in Camera diſcuti, eaque à pluribus approbata, ſuſpectus ipſe in huiuſmodi cauſa nullo modo ſe intromittere, aut intereſſe debeat. Si vero ſuſpicio probari nequiuerit, nulla eius allegata ratio habeatur.

Contractus Camerales quomodo formandi.

§. 10. Et quoniam vbi periculum maius intenditur, ibi eſt plenius conſulendum, quod ſuper quibuſcumque contractibus Cameralibus deinceps in perpetuum ineundis, capitula, & conuentiones per Theſaurarium Cameræ, pro tempore exiſtentem, vel alium ad quem ſpectauerit prius conſcribantur, eorumque exempla ſingulis Clericis, & aliis omnibus Cameralibus per Commiſſarium eiuſdem Cameræ, tribus ſaltem diebus antequam de negotio tractetur, tranſmitti debeant, quibus vnuſquiſque ſeorſum inſtructus domi mature conſulere, tamque cum ceteris in Camera ipſa conferre poſſit, vt illi omnes recte diſcernere valeant, ac tum demum ea quæ decreuerint ſtatuto die in plena Camera comprobanda, per quempiam alta voce legi debeant, vt ſolito inter eos ordine ſeruato, cuique licitum ſit ſuper vnoquoque capitulorum quid ſentiat coram dicere, & allegare, & quod inde ipſi Cameræ vtile, & optimum videbitur, executioni ſalubriter demandetur. Ceterum vt fraudibus, quæ in huiuſmodi contractibus fieri poſſunt, necnon periculis, controuerſiis, ac litibus obuietur, publicæque vtilitati euidentius conſulatur, quod huiuſmodi capitula, quæ ſic confecta, & expedita fuerint imprimi, aut ſcribi, & publicari, ac affigi in locis ſolitis debeant.

Prouentus Cameræ ſub haſta licitari debeant.

§. 11. Ac omnia, res, prouentus, & iura Cameræ iuxta formam aliarum literarum à nobis ſuper hoc Motu ſimili emanatarum, quas etiam per præſentes innouamus, ſub haſta licitari omnino debeant. Quæ omnia per dictos Vicecamerarium, Theſaurarium, Clericos, & alios ſupranominatos, ſub excommunicationis pœna, non niſi à nobis, & ſucceſſoribus noſtris præterquam in mortis articulo relaxanda, exacte ſeruari mandamus, declarantes vota, & iuramenta ipſorum aliter præſtita eoſdem non ligare. Ac contractus, & omnia inde ſecuta, nullius roboris, vel momenti exiſtere, quinimmò per Cameram, quandocumque reuocari, & contractus

ipſos

ipſos ſeruata eadem forma, de nouo celebrari debere.

Camerales conueniant diebus ſtatutis ſummo mane in Camera.

§. 12. Cumque fidei curæ, & iudicio dictæ Cameræ tamquam præfatæ Curiæ, & totius eccleſiaſticæ ditionis, necnon ipſius Principis in huiuſmodi rebus, & Domus ſupremo Tribunali ſtatus ipſe vniuerſus commiſſus ſit, magnopere laborandum eſt, vt munus iuſtitiæ virtutum omnium Dominæ, & Reginæ, ac publici, priuatique tutricis optimæ, non ſolum Imperio, ſed etiam maieſtate, & dignitate fulciatur, & tamquam in bene compoſito corpore purus ſanguis, ita in illa religionis, iuſtitiæ, & æquitatis, quaſi ſanitas perpetuo conſtet, quod ſtatutis diebus, quibus dicta Camera in Palatio Apoſtolico, & vbicumque haberi conſueuit, quiſque in ea interueniens, ſummo mane, & hora ab ipſa Camera ſtatuta, ſicuti alij bene conſtituti Magiſtratus dictæ Curiæ conuenire debeat.

Curſores debent Cameram pridie intimare.

§. 13. Curſores vero, iubente ipſo Camerario ſeu Vicecamerario, ipſam Cameram, certis loco, & ſiue ordinaria ſiue extraordinaria fuerit, pridie ſub pœna amiſſionis ſalarij menſtrui, ſingulis tam Clericis, quam alijs Cameralibus perſonaliter, vel per cedulam domi dimiſſam, omni tempore prænunciare teneantur.

Abeſſe non debent Camerales ab ea ſine licentia Camerarij vel Decani.

§. 14. Et cum abſentia ipſa per ſe damno, & incommodo maximo omnibus ſit cum non ſolum rerum gerendarum curſum retardet, ſed ipſa quoque negotia in diſcrimen manifeſtum conſtituat, & plerumque deſtituat, quod nullus deinceps, ſiue Clericus ſiue alias Cameralis, ab ipſa Camera, ſine expreſſa Camerarij, vel eiuſdem Cameræ Decani licentia, impune abeſſe poſſit, excepta publicæ vtilitatis priuatæque neceſſitatis cauſa, quam tamen abſens per Nuncium eidem Cameræ ſignificare debeat. Qui vero id ſemel, & iterum neglexerit, fructibus, & emolumentis illius menſis, aut iocalibus & regalibus, alijs applicandis, quæ vel vno ex eiſdem contradicente illi nequaquam remitti vel condonari poſſint, & alias ipſius Cameræ arbitrio priuari debeat, nec niſi de expreſſa noſtra, aut ſucceſſoris noſtri licentia ceteris in Camera ſignificata, ab Vrbe abeſſe poſſit, ſtatutis, & decretis, quæ de abſentia Clericorum, & aliorum præfatorum diſponunt, integris permanentibus per præſentes innouatis. Illis tamen quæ a Trident. Concilio ſuper reſidentia ſtatuta ſunt ſaluis, & illæſis manentibus.

Rochetto & Cappa hic & ipſi Camerales induti ſint in Camera.

§. 15. Clerici autem, & qui alias Rochetto, & Cappa vtuntur, eiſdem in qualibet Camera, reliqui vero ſolitis veſtibus rubeis & violaceis, nulla deinceps Conſiſtorij habita diſtinctione induantur, aliter vero induti excuſari aut admitti non poſſint.

Menſam accedant, & inde ad Cameram ſe conferant.

§. 16. Omnes itaque ſic induti dicta hora, pulſata campanella ad Menſam accedant, quæ Decano, & alio Clerico, vel abſente Decano, duobus Clericis ad minus aſſiſtentibus incipi debeat, eaque peracta præeuntibus duobus, Curſoribus omnes Cameram verſus tendant, alius poſt alium ſeruato ordine incedentes, quo quiſque commodius ab agentibus, & colligantibus de rebus pertractandis valeat informari.

Ante cauſarum propoſitionem, imperato ſilentio, proponantur attente.

§. 17. Vbi vero ad locum propoſitionum cauſarum peruenerint, imperato omnibus per Camerarium, ſeu eo abſente, Vicecamerarium, vel Decanum ſilentio, Aduocati, Procuratores, & alij quibus id incumbit cauſas huiuſmodi non turbate, aut confuſe, vt plerumque conſueuit, ſed ſingulatim, & ita diſerte, reuerenter, & ſine ſtrepitu proponant, vt ab omnibus commode intelligi, & à Clerico Menſario notari poſſint. Quod ſi illi à Camerario, ſeu Vicecamerario, vel Decano, ſemel, & iterum moniti non obtemperauerint, ad hoc munus deinceps non admittantur.

Notarij Cameræ procurationes cauſarum ne exerceant.

§. 18. Cumque Notarij dictæ Cameræ turpi lucro inhiantes ex procurationibus cauſarum plerumque per eos, vel eorum Subſtitutos precibus, amicitia, vel pecunia factis, cauſas ipſas non modo affectare, ſed in eis quoque Notarij, & Procuratoris officia in detrimentum partium coniunctim exercere noſcantur, quod illi deinceps ab eiuſmodi procurationibus ſub pœna ducentorum ducatorum Cameræ præfatæ applicanda, prorſus abſtineant, ſed Procuratores cauſarum, vel Solicitatores ipſarum, ad eas procurandas dumtaxat admittantur.

Cauſæ pauperum proponantur per Procuratorem pauperum in Camera, pars 2.

§. 19. Quodque pauperum, & miſerabilium perſonarum cauſæ, quarum in dicta Curia quo maior eſt numerus, eo maior præſertim quoad impenſas ratio eſt, habenda de cetero à Procuratore pauperum, qui in eodem loco vbi deſcribuntur continue aſſiſtat, gratis & quandocumque voluerit, etiam extra ordinem fauore paupertatis proponantur. Qui pro eiſdem, ad conſulendum, & informandum Aduocatum eorumdem pauperum, vt eos in ipſa Camera defendere poſſit, accedere teneatur. Et ſi ab officio ſuo ſic ſibi iniuncto quoquomodo defeciſſe, & pariter ſi Aduocatus ipſe ſuo officio gratis pro pauperibus exhibendo, & pro nullo alioqui contraxerit, aut litiget cum Camera patrocinando defuiſſe apparuerit, prima vice ſi legitime impeditus non fuerit, ſalario trium menſium mulctetur, & ſi reinciderit in idipſum, officio ſuo perpetuo priuatus exiſtat eo ipſo.

Propoſitiones occurrentes ſcribendæ ſunt per Clericum Menſarium, antequam fiat Camera.

§. 20. Clerici autem ceterique Camerales Cameram ipſam, priuſquam omnes propoſitiones eadem die occurrentes per Clericum Menſarium deſcriptæ fuerint, non ingrediantur.

Oratio B. Iſidori per Clericum nouiſſimum poſtea legatur.

§. 21. Ipſi vero illis expletis ingreſſi, cum ſine Dei adiutorio, & Spiritus ſancti gratia nihil boni ſperandum ſit, erecta ad Deum omnipotentem mente, illiuſque ac Beatiſſimæ ſemper Virginis Mariæ genitricis ſuæ, aduocatæ noſtræ toto corde ab omnibus inuocato flexis genibus ſuffragio, ea oratio B. Iſidori Epiſc. quæ incipit, Adſumus Domine Sancte Spiritus, per nouiſſimum Clericum tunc præſentem alta, & intelligibili voce legatur. Qua finita quicumque in plena Camera audiri voluerit, liceat illi eam tunc ingredi ac proloqui, & informare, iique ab omnibus æquo animo, ac benigne audiatur.

Deinde ſtringatur, audiantur.

§. 22. Quibus ſic rite peractis Camera ipſa claudatur. Et quia valde incommodum quin etiam indecorum videtur, vt poſtea quiſque indifferenter ad tantum Tribunal, ſine illius Præſidentium licentia admittatur, quod ſaltem vnus ex Curſoribus præfatis ante oſtium eiuſdem Cameræ aſſidue maneat, illudque cuſtodiat. Nec quemcumque cuiuſcumque gradus, & conditionis, niſi præmonito per eum Vicecamerario, ſeu Decano præfato, indeque deliberato, admittere, vel introducere audeat, ſed talis aut licentiam expectare, aut omnino recedere debeat. Ceterum clauſa dicta Camera, nulla propoſitio, niſi forte Procuratoris Fiſci, vel Commiſſarij Cameræ, ſeu Procuratoris pauperum, quibus iure merito quandoque eſt indulgendum, vlterius audiatur, neque deſcribatur.

Camera poſtea claudatur, & nemo admittatur per Curſores cuſtodientes niſi cum licentia, & cauſarum propoſitiones pro Fiſco, vel Commiſſario Cameræ, aut Procuratore pauperũ ſcribantur.

§. 23. Demum ceteris ſemotis, & quibuſcumque ſermonibus, & collocutionibus ad res Cameræ minime facientibus, quæ expeditiones Camerales impedire, vel in longum protrahere conſueuerunt, prorſus omiſſis, omnes toto animo ad propoſitiones audiendas, & decreta facienda incumbant. Quod vt commodius, & facilius expediri poſſit, Camera ipſa per duas horas continuas poſito præ oculis horologio ad minus habeatur, & ſi negotia exegerint, vlterius producatur, ex qua interim nemo niſi a Papa, ſeu Cardinale curam negotiorum gerente, inde expreſſe euocatus, aut aliqua vrgenti neceſſitate ingruente, egredi debeat.

Menſarius cauſarũ propoſitiones legat.

§. 24. Moxque ſilentio à Camerario, ſeu eo abſente à Vicecamerario, vel Decano omnibus impoſito, dictus Menſarius de more propoſitiones adſcriptas legat.

Decanus diſtribuat cauſas per turnũ, non tamen concernentes officia, vel Gubernia Clericorum.

§. 25. Et quoad eas quæ diſtributionem cauſarum concernunt, ipſe ſolus Decanus reſpondeat, nec quiſquam illum cauſas diſtribuentem quoquomodo interrumpere, vel aliquid dicere audeat, quo vni magis quam alteri, vel ſibi potius cauſam aliquam committat, ſed cauſas ipſas omnes, & ſingulas per turnum diſtribuat, incipiente tamen turno ab eo Clerico quem Camerarius præſens nominauerit, vel eo abſente ſors educta prætulerit, exceptis cauſis quarum vniuerſitas ratione gubernatorum diuerſorum, vel officiorum quotannis vnicuique Clerico diſtribuitur, eiſdem Clericis omnino relinquendis.

Clerici deinde cauſas expediant præuia citatione ad informandũ, & tranſmiſſa cedula propoſitionis, & ſeruatis aliis hic deſcriptis.

§. 26. In cauſis autem expediendis hæc ratio habeatur. vt quæ iudicialem indaginem requirunt, nullus Clericorum, niſi prius eis in Camera communicatis, & parte ad informandum citata, audeat illas de cetero expedire.

Quin etiam reſcripta omnia etiam manu Papæ ſignata, ac d. Cameræ decreta, quibus cognitio cauſarũ, ipſis Clericis demandatur, niſi in eis dicatur expreſſe, quod per ſolum ſcriptum audiat, & decidat, ita intelligi, aut interpretari volumus, quod ipſis Clericis illas in plena Camera referre, & de voto omnium expedire teneatur. Verum vt prolixa litium diſpendia, quo poteſt compendio arceantur, Clericus qui iudex, vel commiſſarius fuerit, cauſam aliquam propoſiturus, partibus prius auditis diligenter factum diſcutiat, illoque bene, & ſufficienter inſtructo cedulã manu ſua ſubſcriptam parti agenti, & inſtanti contra Fiſcum, vel alium, ſeu Procuratori Fiſci contra partem de more tradat, qua etiam Clericos, & Camerales omnes certiores faciat ſe huiuſmodi cauſam præſtituto die propoſiturum, vt vnuſquiſque in eam intendere, & ad dicendum ſententiam ſuam inſtructus accedere poſſit, dataque ipſa cedula, & aduerſario intimata, Iudicibuſque oſtenſa, ſi die propoſitionis per ipſam cedulam ſtatuto adueniente, per Fiſcum, vel per partem expeditionem petentem, omnibus Iudicibus datæ fuerint informationes, licet per aduerſarium illam diffugientem idem factum non fuerit, cauſæ nihilominus proponantur, diſcutiantur, & ſi id negotium patiatur, etiam altera parte non informante terminentur. Quod ſi vnus ex Iudicibus in partis, vel Fiſci gratiam, odium, vel fauorem cauſæ huiuſmodi expeditionem, prætextu quod in ea informatus non ſit impedire, aut in longum protrahere moliatur, ſi talem contiterit informationes habuiſſe, illa pariter ab aliis Iudicibus expediatur. Verum ſi adueniente die propoſitionis, informationes à parte, vel Fiſco expeditionem deſiderante omnibus datæ non fuerint, cum id illi ad culpam debeat imputari, cauſæ huiuſmodi propoſito atque expeditio, donec omnes fuerint informati ſuſpendatur, & interea ſuperſedeatur. Et ſi præfato propoſitionis die adueniente, informationes huiuſmodi ab vtraque parte omnibus datæ fuerint, Iudicibus tamen pro negotij difficultate, & grauitate de cauſa non liqueat, ipſi propoſitionem huiuſmodi ad alium diem differre valeant, idemque eis licitum ſit, ſi altera pars quæ informationem non dedit, docuerit ſe fuiſſe legitime impeditam, impedimento huiuſmodi ſaltem à maiori parte Iudicum approbato. Nullus autem qui informationes huiuſmodi acceperit, ſe illas habuiſſe, ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda audeat denegare.

Cauſæ propoſitæ ordinatim diſcutiantur, & iuxta maiorem partem votorum decidantur.

§. 27. Cumque cauſæ ipſæ Camerales, quæ multæ ſunt, & de ſui natura maximam deſiderant celeritatem, niſi certa ratione, & ordine propoſitæ fuerint, nimia expeditionis tarditate, & partibus & Cameræ certum & maximum patiant detrimentum, quod quilibet Clericus ex multis cauſis ſibi, vel ex reſcripto Pontificis, vel ex decreto Cameræ commiſſis, reique cognitionem habentibus, in qualibet Camera ſeruato inter eos ſolito ordine, vnam tantum deligat, quæ pro qualitate perſonarum, rei, & temporis (prælatis ſemper pauperibus, & viduis) maiorem poſtulat celeritatem, & illius ſeriem facti, vnde quæſtio, & dubium partibus dandũ elicitur, fideliter proponat. Eodemque dubio dato, quæſtionem ipſam, ac iura, & rationes partium prius per eum perſtricta, in alia Camera breuiter referat, mox Decanus Camerales primum, deinde Clericos, ab eis exordiens, qui poſtremo in Camera admiſſi fuerint, ita vt ſecundum literas præfati Eugenij Papæ Decanus ipſe vltimus reſpondeat, de ea re omnes interroget, & ad interrogationem illius, Camerales ſcilicet conſulendo, Clerici vero decidendo, ſolum Deum illiuſque extremum iudicium præ oculis habentes, ex ordine ſententias ſuas dicant.

Votis autem æqualibus, ea pars præualeat cui Camerarius adhæſerit, eo abſente maior pars votorum Cameralium conſultiuorum.

§. 28. Et ne contingat cauſas, & negotia diutius remanere indeciſa, quod quandocumque vota deciſiua fuerint æqualiter diuiſa, nec de maiori parte ipſorum appareat, tunc illa pars ipſorum quibus dictus Camerarius, vel eo abſente maior pars votorum Conſultiuorum adhæſerit, debeat præualere, vt hac ratione & quamplures cauſæ breui expediantur & partes ipſæ laboribus, & expenſis ſubleuentur. Dum vero cauſæ ipſæ proponuntur, ſuffragia rogantur, & ſententiæ dicuntur, omnes magno ſilentio loquentem audiant, nec quiſquam eum interpellare audeat, ſed exploto ſermone, ſi illum in facto erraſſe cognouerit, tunc liceat errantem humane benigneque admonere, vt is ſeipſum corrigere, & alij poſt eum dicturi poſſint eorum opinionem firmius explicare.

Decanus vero remittat ad Pontificem cauſas gratiam ſapientes, & Gubernatori, Auditori C. vel Theſaurario remittat cauſas ad eos ſpectan.

§. 29. Si vero aliquam propoſitionem gratiam ſapientem, vel ad iuriſdictionem Gubernatoris, ſeu cauſarum Curiæ dictæ Cameræ Auditoris, vel illius Theſaurarij pertinentem, fieri contigerit, Decanus prædictus propoſitione audita, ſi gratiam concernant, Summum Pontificem adeundum reſpondeat, reliqua vero ad Theſaurarium, Gubernatorem vel Auditorem præfatos, prout ſuæ cuiuſque iuriſdictionis fuerit, veteri more non autem ad quempiam Clericum remittat, vt hac ratione partes ab expenſis ſubleuentur, & iuriſdictio vnicuique conſeruetur.

Vota aliorum reuelantes, pœnas hic deſcriptas incurrunt.

§. 30. Cumque nulla maior peſtis grauiorque pernicies ex Collegiis proficiſcatur, quam ſententias, & opiniones aliorum exteris aperire, vnde libertas dicendi, quæ in Iudiciis præualet, eripitur, odia gignuntur, & probis conſultoribus inimicitiæ parantur, quibus humanæ ſocietati, & ipſi iuſtitiæ quam profitemur, nihil magis contrarium eſſe conſtat. Quod quicumque aliorum ſuffragia, vel ſuam, aut aliorum ſententiam foris patefecerit, & alicui indicauerit, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrat, à qua niſi à nobis, aut ſucceſſore noſtro abſolutionis beneficium nequeat obtinere. Et prima quingentorum, & altera mille ducatorum dictæ Cameræ applicandorum, tertia vero vice aliis grauioribus pœnis, & noſtro & ſucceſſoris noſtri puniantur arbitrio.

Delinquentes in Cam. va corrigantur, & Pont. denuncientur.

§. 31. In reliquis autem quoquo modo delinquentes in plena Camera, à dicto Decano primum moneantur, deinde iocalibus, & regalibus Cameræ arbitrio mulctentur, aliis pœnis ſpecialiter expreſſis ſaluis manentibus. Ipſe vero Decanus, & eo negligente ſui ſequens Clericus in ordine, ſtatim illos nobis, vel ſucceſſori noſtro, ſub noſtræ vel eius indignationis pœna, denuntiare teneatur, vt inde à nobis, vel illo ſicut expediens fuerit, amplius prouideatur.

Proponentes cauſas ſcripturas ſecum habeant.

§. 32. Vt autem quiſque in dicendis ſententiis propriæ conſcientiæ melius ſatisfacere valeat, & ea quæ dicenda ſunt, ab ipſis fontibus potius hauriantur quam per riuulos conſectentur. Quod Clerici die propoſitionis per eos faciendæ, acta & ſcripturas earum cauſarum, quas propoſituri ſunt, necnon dicta teſtium in Camera penes ſe prompta habeant, quibus controuerſiæ, quæ in facto ipſo plerumque oriuntur, & facilius dirimantur, & cauſæ ipſæ celerius expediantur.

Deciſiones cauſarum, annotentur, à Proponentibus in lib. Deciſionum Cam.

§. 33. Et quoniam pleriſque neceſſariæ ſunt ſententiæ, & concluſiones Camerales, quare varia relatio, cum non æque à pluribus ac ab vno fieri poſſit, plerumque cõtrouerſiam mouet. Quod vniuſcuiuſque deciſionis argumentum ſiue ſubſtantia, ſtatim atque per Cameram abſoluta fuerit, ab ipſo Clerico proponente, in certo, ac proprio libro deciſionum Cameralium nuncupato breuiter deſcribi, deſcriptaque legi, & ab omnibus comprobari, eumdemque librum vna cum alio decretorum ordinariorum penes Menſarium ſingulo menſe cuſtodire, quo certus, ac fidelis ad vtrumque recurſus omnino habeatur.

Quæ prius verbo facto in Camera expedienda ſunt, ab omnibus Clericis tunc præſentibus ſubſcribantur, exceptis ſententiis, & mandatis, ad expeditionem concernentib. officia Clericorum.

§. 34. Eis vero literis patentibus, mandatiſque Cameralibus, quæ niſi prius facto verbo in Camera expediri prohibuimus, cum illa de conſenſu omnium expediantur, pariter ab omnibus Clericis tunc præſentibus ſubſcribantur, ſententiis mandatiſque pro illarum executione relaxandis dumtaxat exceptis, quæ licet de voto omnium proferantur, tamen a Clerico Iudice, & Commiſſario tantum ſubſcribi debeant. Quæ vero Clericorum iuriſdictionem ordinariam, ac vniuſcuiuſque Clerici propriam, ſingulis ſpecialiter demandatam concernunt, ratione gubernioꝝum, quæ quotannis inter ipſos Clericos diſtribuuntur, ea ab vnoquoque cuius fuerit ea iuriſdictio, priuatim de more expediantur. Quæ quidem omnia cum hucuſque per Subſtitutos Notariorum, & eos quidem rudes, ac imperitos, & plerumque literarum ignaros, ad Clericos deferri conſueuerint, quos nec etiam in cauſis cognoſcendis inſtruere poſſunt, ab ipſiſmet Notariis principalibus, ſeu à Subſtitutis eorum, per Clericos approbandis tantum, qui eoſdem Clericos de omnibus plene informare valeant, deferantur.

§. 35. Cum

Administratores rationes reddant, modo, & forma hic expressis.

Iurent autem omnia fideliter, non reddentes vide infra in Paragr. illis §. 40.

§. 35. Cum autem negotium acceptandi, conſolidandique rationes quæ in Camera quotidie redduntur, quod per manus Clericorum, quorum id eſt præcipuum munus, non minore labore, quã periculo continue verſatur, ſicut eſt maximi ponderis atque momenti, ita maiori ſolito debeat cura, & diligentia pertractari. Quod omnes, & ſinguli Theſaurarij, Depoſitarij, Commiſſarij, & alij quicũque rerum, & pecuniarum Cameræ Adminiſtratores, & Exactores, quouis nomine nuncupentur, de cetero rationes, & computa modo & forma infraſcriptis in eadem Camera reddere, eaque vera eſſe, nec habere diuerſa iurare omnino teneantur, quacumque conſuetudine hucuſque ſeruata, quæ potius corruptela eſt cenſenda, non obſtante. Nec quiſpiam cuiuſcumque gradus, & conditionis exiſtat, ad rationes prædictas afferendas, iurandaſque per procuratorem, ſi præſens in Vrbe fuerit, ſed per ſeipſum tantum admittatur. Abſentes vero, & qui infirmitate, aut carceribus, ſeu aliquo legitimo fuerint impedimento detenti, per eorum procuratorem ſpeciale ad id mandatum habentem, eidem iuramento adſtringantur. Et nihilominus ad eos ſic impeditos, ſi in Vrbe fuerint, Notarius Cameræ mittatur, qui ab eis quoque ſimile recipiat iuramentum, de quo etiam coram teſtibus ſemper rogetur.

Quas rationes Notarius ad Calculatores deferat.

§. 36. Rationes vero illas iuratas, Notarius ipſe rogatus, ad Calculatores, ſeu Computatores rerum Cameræ ſtatim deferat, vt inde ab eis ad Præſidentem,& Theſaurarium quamprimum portentur, & celeriter diſcutiantur.

Sed eas faciat præſente Commiſſario.

§. 37. Cum vero Clericus ſolidationem computorum, quæ in domibus Clericorum fieri ſolent, aggredi voluerit, Cameræ Commiſſarium ad intereſſendum ſolidationi huiuſmodi omnino citari facere teneatur, ac in ipſomet decreto commiſſionis ſolidationis poſt deputationem Iudicum expreſſe addi debeat. Qui Commiſſario præfato citato, & præſente, ad computorum ſolidationem procedant, & abſque dicto Commiſſario, quem omnino ſemper adeſſe ſub pœna priuationis officij mandamus, non poſſint vllo modo vllaue in cauſa ad ſolidationem deuenire.

Administratores librum teneant in quo, &c.

§. 38. Omnes autem rerum Cameræ conductores, aliarumque Adminiſtratores, & pecuniarum Exactores, librum corio, vel membrana coopertum habeant, in quo aliquibus ex primis folijs in albis dimiſſis, facultatum literas, mandata, atque reſcripta quæcumque, contractus denique ipſos ad verbum quibus huiuſmodi curæ, & exactioni Præpoſiti, adminiſtrationem ipſam geſſerint tranſcribere, & deinde rationes ipſas modo & forma infraſcriptis conſcribere, & conſcriptas edere teneantur. Quilibet poſtmodum à Notario Cameræ, vt moris eſt, recipiatur. Et primo albo folio, nominibus Adminiſtratorum, adminiſtrationis genere, rationum qualitate, temporis quo redduntur ſpatio, & iuriſiurandi ſubſtantia, breuioribus verbis inſcribantur. Et ſubſequenter Præſidens, & Theſaurarius, quid per Clericos Iudices, in eis animaduertendum ſit, adnotare, & adnotationes ipſas manu eorum propria ſubſcribere debeant.

Rationũ redditio [illegible] fit.

§. 39. Et vt ipſa rationum redditio faciliori cognitione tranſigatur, earumque conſolidatio ſemper, & vtrique iuſta & fidelis appareat. Quod huiuſmodi rationum iuſtificationes in eodem, ſi id commode fieri poterit, ſin autem in alio libro, ab eo qui illas redditurus eſt, regiſtrentur, & ad verbum literæ, ac mandata Cameralia quæcumque, fides, ac inſtrumenta, & reliquæ omnes ſcripturæ ad rem pertinentes tranſcribantur, & ad earum ſingulas ſingulæ rationes, & particulæ, ſeu partitæ referantur, adiecto vnicuique earum folio, necnon citato eiuſdem libri chartarum numero, quo iuſtificatio quælibet deſcripta fuerit. Iſque liber cum altero proferatur, ab ipſius Cameræ Computatore legatur, & cum originalibus ſcripturis, ſi eas rationem reddens penes ſe retinere voluerit, diligenter ac eodem conferatur, qui collatione priuſquam in Camera vna facta, & ſcriptura fideli reperta, id atteſtetur manu propria, his verbis vtroque, in libro videlicet iuſtificationum, & quarumlibet ipſarum *cum originali*. In ſcripturis vero originalibus, & à tergo illarum *cum Regiſtro concordat*, eius nomine proprio ſubſcripto.

Clerici in ſolidationibus videant, scripturas originales.

§. 40. Et nihilominus in ipſa computorum ſolidatione clerici ad id deputati originalia mandata, ſeu eorum tranſumpta authentica, & ſcripturas diligenter videre teneantur.

Libri rationũ quæ continere debeant.

§. 41. Libri quoque præfati rationum eorumque ſingulæ partitæ, tam accepti, quam expenſi, perſonas, cauſas, locum, annum, menſem, diem, ac ſummam adeo claros, atque diſtinctos contineant, vt qualis quantuſque ſit introitus, & exitus omnibus innoteſcat. Quin etiam fides acceptorum, tam priuatas, quam publicas, Notariumque de eis rogatum, ac nomina debitorum eiuſdem Cameræ, ac rationem illam ſpectantium eiuſque quantitates pariter comprehendant. Et ſi ea de re contractus vllus celebratus, aliaue ſcriptura, tam publica, quàm priuata, confecta fuerit, ea omnia in eodem vel altero libro præfato ſimul cum alijs regiſtrentur, & ſingulatim prout ipſa res exegerit, citentur. Et in qualibet exactione commiſſa præponatur etiam taxa, deinde ſcribatur. Et demum reſiduum pecuniarum quantum id fuerit, & à quibus exigendum adnotetur, per hoc enim introituum omnium Cameræ ratio hucuſque in incerto poſita, & valde obſcura reddita omnibus perſpicua fiet, ac negotia huiuſmodi cautius expedientur, & clericorum iudicium firmius, atque tutius reddetur.

Et in Archiuo custodiantur.

§. 42. Ipſorum denique computorum ſolidationes promptæ ſemper omnibus pateant, cum libros huiuſmodi in Archiuio eiuſdem Cameræ, Computatores præfati perpetuo retinere, & cuſtodire teneantur.

Contrauenientes puniantur.

§. 43. Quod ſi ſecus fiat, libri ipſi non admittantur, ac omni prorſus fide careant. Adminiſtrator etiam, qui rationes confecerit periurio notetur. Notarius vero pro qualibet vice ducentorum ducatorum pœnam incurrat. Et ſi libris præfatis ſub præſcripta forma non confectis Clerici Iudices ad ſolidationes computorum proceſſerint, ducatis mille auri præfatæ Cameræ applicandis mulctentur, & ad intereſſe Fiſci teneantur. Vicecamerarius vero, & Theſaurarius, Præſidens, & alij Camerales, ſi & ipſi in culpa fuerint, noſtro & ſucceſſoris noſtri arbitrio puniantur, Computator ab officio remoueatur, Rationes quoque ſuperinde conſolidatæ & calculi facti, ac inde ſecuta quæcumque ſint nullius roboris vel momenti.

Rationes à Clericis Iudicibus quomodo videndæ.

§. 44. Clerici vero Iudices, quibus ipſa rationum redditio demandata fuerit, non vt prius ſeparatim, & alter poſt alterum rationes ipſas diſcutiant, ſed antiquiorem poſterior adeat, qui coniunctim, Adminiſtratore & Computatore præſentibus, citatoque Procuratore Fiſci, ſeu Commiſſario Cameræ cuncta perpendant, ponderent, & excutiant; admittenda admittant, reijcienda reijciant, & dubia parti, & Fiſco diſputanda relinquant, quæ cum eiſdem mature examinata, atque diſcuſſa, prout eis iuſtum videbitur ab ipſis facto prius verbo in plena Camera decidantur, & terminentur.

Administratores anno quolibet rationes reddant.

§. 45. Et quia ex tarda rationum redditione omnia in dies obſcuriora redduntur, & pleraque mala exinde prouenire noſcuntur, quæ quo longius protrahuntur & inueteraſcunt, compeditiora fiunt, & difficilius explicantur. Quod Adminiſtratores omnes rerum Cameralium quocumque nomine nuncupati qui rationes in Camera quoquomodo redditurí ſunt, illas non in fine adminiſtrationis eorum, vt prius, ſed ſi adminiſtratio vltra annum durauerit, ſingulo quoque anno in fine illius, vel ſequentis principio, modo præmiſſo, reddere omnino teneantur. Idque niſi iuſta interdum ſuadente cauſa ipſi Cameræ aliter expedire videatur, in ipſo contractu quem ſecum eis Camera de cetero inierit exprimatur, & ille ad id ſub pœna mille ducatorum ſimilium etiam eidem Cameræ applicandorum, necnon eiuſdem adminiſtrationis amiſſione, quæ ſtatim ab eis libere auferri, & alijs concedi poſſit, omnino adſtringantur.

Thesaurarius & alij Papæ ministri quãdo rationem reddere debeant.

De Thesaurarij muneribus vide bull. 100. Sixti V.

§. 46. Et inſuper quod præfatus Theſaurarius generalis, de omnibus, & ſingulis rebus & pecunijs ab eo, vel deputatis ſuis in hunc vſque diem vndecumque & quomodocumque receptis & expenſis, ac etiam alius Theſaurarius noſter ſecretus, de quibuſcumque pecunijs [illegible] percepit, necnon Magiſter Domus noſtræ accepti hucuſque & impenſi, ac Gubernator Vrbis,

Procurator Fiſcalis, necnon Magiſtri viarum eiuſdem Vrbis, & quicumque alij noſtri in Alma Vrbe Magiſtratus & Officiales, tam qui de præſenti ſunt, quam qui in præteritum fuerint, cuiuſcumque ſtatus, gradus, vel præeminentiæ ſint, de quibuſcumque condemnationibus criminalibus, ſeu pœnis, aut compoſitionibus, ratione quorumcumque delictorum, & quarumcumque cauſarum ab eis hactenus factis, aut adminiſtratis, vel exactis, & ad Cameram Apoſtolicam ſpectantibus, deinceps vero Theſaurarius ipſe generalis ſingulo quoque ſemeſtri, Magiſter domus autem, ac Gubernator, Theſaurarius ſecretus, & alij omnes præfati ſingulo trimeſtri rationé dictæ Cameræ in perpetuum reddere teneantur.

Commiſſarij Cam. officiũ.

Ad quod vide etiã bullã 44. Six. V.

§. 47. Proprium autem ſit inter cetera dicti Commiſſarij munus, demandatas Iudicibus redditiones, rationes, omnes, eaſdemque commiſſas adnotare, & illarum celerem expeditionem procurare, curareque, vt id totum quod perfecto calculo reliquum fuerit eidem Cameræ debitum ad manus Depoſitarij generalis, vel illorum ad quos ſpectauerit, ſeu decretum fuerit quamprimum, re ipſa perueniat. Et vt debitores remedijs opportunis ad illud donec omnia integre perſoluta fuerint compellantur, contractuum omnium, atque capitulorum, ſcripturarumque in Camera celebrandorum & diſcutiendorum exempla, ſingulis Clericis & Cameralibus, per dictos tres dies ante deferantur. Quod ſi ab officio ſic ſibi iniuncto defeciſſe conſtiterit, vnius menſis ſalario, & iocalium portione, ſibi in proxima diuiſione obuentura, & ſi iterum deficiat ſalario ſemeſtris integri puniatur, tertia vero vice officio ſuo perpetuo priuatus exiſtat.

Computatorũ Cameræ officium.

Ad quod vide inf. prox.

§. 48. Verum cum magna, atque ampla negocia quæ quotidie in Camera geruntur, præ eorum varietate atque multitudine quædam ab anteceſſoribus neglecta, partim in diuturna obſcuritate latuerint, partim etiam prorſus euanuerint, vnde dicti Clerici & Camerales in ſumma illorum ignoratione verſantes, plerumque conſilij ancipites ſæpiſſimeque diſtracti, rem ipſam vel imperfectam relinquunt, vel cum magno eiuſdem Cameræ detrimento, diuerſam agunt, fuerintque propterea ab ipſis Clericis, & Præſidentibus Computatores Cameræ, vna cum alio ab eis pro tempore ſubſtituto, ſuperioribus menſibus conſtituti, atque præfecti curæ conficiendi librum maiorem in quem omnia ad Cameram quomodolibet ſpectantia in dies ſingulos ab eis diſtincte conſcriberentur, atque certo ordine congererentur. Nos itaque hoc non minus neceſſarium, quam vtile harum ſerie approbantes, & innouantes ſimiliter ſtatuimus, & ordinamus quod ipſi deputati, & Præfecti, omnes, & ſingulos introitus, ac exitus eidem Cameræ in dies obuenientes quicumque fuerint, illiuſque debitorum, & creditorum nomina, vndequaque prouenientia in hoc ipſo libro maiori deſcribant. Conceſſionum quoque rerum Cameralium omnium contractuum qui continuo in Camera celebrantur argumentum, atque ſubſtantiam, eorumque diem, & annum, Notariumque inde rogatum, quam breuiſſime perſtringant, declarentque Cameram, & Adminiſtratores quotcumque prout res poſtulauerit debitores, & creditores, eorumque quantitâtes claras, atque diſtinctas apponant. Nuntios etiam Apoſtolicos, Collectores, Subcollectores, Theſaurarios, Depoſitarios, & Cõmiſſarios, pecuniarum Exactores, ac reliquos omnes, qui ad aliquod negocium Cameræ expediendum admittentur, breuiter conſcribant, breuia, literas, patentes, & facultates, ac mandata Cameralia quæcumque adnotent, diem & annum, quibus illa expedita fuerint, adijciant, & à quo clerico ſubſcripta, notarioque expedita, & denique vbi regiſtrata ſint, compendio explicent, & quæ quidem omnia & ſingula incorrupta ſeruentur, & integra cuſtodiantur.

Miniſtrorum Cameræ expeditiones regiſtrentur & ſubſcribantur à tergo per Computatores.

§. 49. Præterea volumus & ordinamus omnes quibuſuis negocijs Cameralibus, tam in Vrbe, quam extra eam Præfectos, antequam illa exerceant, & ab Vrbe recedant, expeditiones ſuas quocumque nomine nuncupatas eiſdem Computatoribus in eodem libro adnotandas exhibere, ipſaſque niſi ſic adnotatas, & in illarum tergo per alterum ex eiſdem Computatoribus de hoc fidem facientem ſubſcriptas, illis reſtitui omnino prohibemus. Pro earum vero expeditionum adnotatione, ſubſcriptione & reſtitutione, Computatores præfati caueant à partibus etiam vltro dantibus, quicquam accipere; quod ſi ſecus fecerint, pœna priuationis officij, ſeu alias arbitrio Cameræ puniantur.

Miniſtri iurét & caueãt ut inf.

Pœnas autem ſpecialiter computa non tradentium vide ĩ bulla Pauli IV. conſt. 40.

§. 50. Et inſuper quod omnes cuiuſcumque gradus, atque dignitatis fuerint, res ipſius Cameræ vtcumque & quomodocumque adminiſtraturi, priuſquam adminiſtrationem ſuſcipiant, iurent in manibus Camerarij noſtri negocium, atque curam ſibi commiſſam, recte & fideliter ſe eſſe geſturos, rationes tempore debito rite reddituros, reliquum reſtituturos, libroſque rationum legitime conſcripturos, ac illos intra tempus, quod eis, dum proficiſcuntur præfixum fuerit, etiam iniuſſos, in Cameram exhibituros, eaque omnia ſe rite & fideliter præſtituros penes vnum ex Notarijs Cameræ idonee caueant. Ac cautio ſic ab eis præſtita in eodem libro maiori ab eiſdem Computatoribus ſummatim adnotetur; quod ſi ab eis impedimento ceſſante prætermiſſum, nec intra dictum tempus impedimentum huiuſmodi doctum atque comprobatum fuerit, vltra pœnas in cautione huiuſmodi contentas, arbitrio Cameræ puniantur.

Computatorũ Cameræ officiũ. Ad quod vide ſup. & infra prox.

§. 51. Iidem quoque Computatores, Inuentarium ſeu Indicem omnium & ſingulorum librorum, & rationum, quæ hactenus in dicta Camera redditæ ſunt, & in poſterum reddentur, diſtincte & ordinate conficiant, in quo rationes ipſæ cuiuſcumque rei fuerint, à quo adminiſtratæ, & redditæ, illarum quoque dies, & annus ſtrictim demonſtrentur; ac huius indicis ſeu inuentarij exemplum vterque eorum continuo apud ſe contineat, quibus librum nullum, nullaſve rationes ad Cameram ſpectantes cuiquam niſi Clerico, & Camerali tradere, vel in manibus dimittere liceat. Si quis autem ex Cameralibus eorum aliquem pro rebus Cameralibus videre, & apud ſe retinere voluerit, illum de manu dictorum Computatorum accipiat, & in eorum libello ad hoc tantum deputato ſe illum recepiſſe ſcribat, & intra dies quindecim ad ſummum reſtituturum promittat. Qui vero ex Computatoribus id facere neglexerit, ſuo ſit officio ipſo iure priuatus, & pro libro & ſcripturis propterea deperditis damnum & intereſſe, tam Cameræ quam parti iuxta formam literarum piæ memoriæ Iulij II. & Leonis X. etiam Romanorum Pontificum prædeceſſorum præfatorum omnino reficiat, vel alias arbitrio Cameræ puniatur.

Librorum & ſcripturarum Cameræ occupatores excommunicat. et a pœna incurrant.

§. 52. Verùm cum multi varij multique libri, ac quamplures, diuerſæque ſcripturæ rerum Cameralium, ob nullam, vel modicam in illis cuſtodiendis, conſeruandiſque hucuſque adhibitam diligentiam, varijs in locis, diſperſi atque diffuſi ſint, & à pleriſque detineantur in maximum Cameræ detrimentum; Volumus etiam & ordinamus, omnes & ſingulos illorum detentores & occupatores, ac huiuſmodi occultationis conſocios, & participes, niſi in Vrbe intra octo, & extra eam intra triginta dies à die notitiæ publicationis præſentium numerandos, pro qua nos alias literas noſtras, quæ publicentur, decernere intendimus, eoſdem libros, & ſcripturas, ad Computatores & Cuſtodes præfatos detulerint, vel eaſdem perſonas detinentes, conſcias & participes denunciauerint, excommunicationis maioris laqueo ſubiacere.

Computatores Cameræ iurẽt & caueãt officiũ fideliter adminiſtrare.

§. 53 Quos quidem Computatores & Cuſtodes pro tempore exiſtentes, cum illorum officium ſit maximi ponderis atque momenti priuſquam ad illius exercitium admittantur, iureiurando adſtringi, & ideo cauere volumus, præfatum officium ſe recte & fideliter executuros, omniaque & ſingula eis præſcripta ſtricte cuſtodituros, & diligenter obſeruaturos.

Clerici ſalariũ ſibi non ſtatuere poſſunt.

§. 54. Poſtremo cum valde inconueniens, & à iure alienum ſit, quod quis in concernentibus proprium commodum ſuum ſe Iudicem conſtituat, pariter conſtituimus & ordinamus, quod Clerici præfati pro aliquo munere, ſeu onere, ordinario vel extraordinario à Romano Pontifice pro tempore ſibi iniuncto, ſalarium ſeu mercedem ſibi ipſis ſtatuere & declarare non poſſint, ſed illud ab eodem Pontifice, vel eo cui ea cura demandata fuerit, qualitate perſonæ & negocij commiſſi conſideratis ordinetur.

§. 55. Decernentes conſtitutiones, ſtatuta, ordinationes

nes & decreta noſtra præmiſſa, ſanctè & inuiolabiliter ab omnibus, etiam ſub ſententiis, cenſuris & pœnis præmiſſis, perpetuo obſeruari, ſicque & non aliter per quoſcumque cenſeri, iudicari, definiri & interpretari debere. Necnon ex tunc irritum & inane, quidquid ſecus ſuper his, omnibuſque & ſingulis aliis præmiſſis per præfatos, aut quoſcumque alios, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executor deputatur Camerarius. §. 56. Quocirca dilecto filio noſtro Vitellotio S. Mariæ in Via lata, Diacono Card. Vitellio nuncupato, moderno, & pro tempore exiſtenti noſtro, & ipſius Eccleſiæ Romanæ Camerariç, per Apoſt. ſcripta illi etiam in virtute ſanctæ obedientiæ diſtricte præcipiendo, & eius etiam quoad hoc conſcientiam onerando, pari Motu mandamus, quatenus præſentes literas, & in eis contenta quæcumq. tam in d. Camera quam extra eam, vbi, quando, & quoties opus fuerit, ſolemniter publicari, & in eiuſdem Cameræ libris regiſtrari, ac per omnes quos illa cõcernunt inuiolabiliter obſeruari, & debitæ executioni demandari, ac illa quoties pro parte alicuius intereſſe habentis requiſitus fuerit, in iudicio & extra exhiberi faciat. Ac vniuerſos præfatos ad illorum obſeruationem cenſuris & pœnis præmiſſis, quacumque mora ceſſante cum effectu cogat & compellat; contradictores quoſlibet ac inobedientes, & rebelles, auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Clauſ. derog. §. 57. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Cameræ iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, ac omnibus illis, quæ in ſingulis prædeceſſorum præfatorum, ac noſtris literis prædictis cautum fuit non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma & effectus publicationis. §. 58. Vt autem conſtitutiones, ſtatuta, ordinationes, & decreta noſtra huiuſmodi ad ſingulorum, quos oportet notitiam perueniãt, nec illorum ignorantia quempiam excuſet, volumus, ac etiam dicta Apoſtolica auctoritate mandamus, quod præſentes literæ Baſilicæ Vaticanæ, & dictæ Cameræ valuis, necnon in acie campi Floræ, aliiſque publicis, & opportunis Almæ Vrbis præfatæ locis, per vnum ex Curſoribus noſtris de more affigantur, & ibi quantum ad lecturam earum opus fuerit permaneant.

Hæc in legatur ... Cameræ. §. 59. Ac ſingulo quoque anno in perpetuum in eadem Camera, quæ menſe Octobris prima habebitur, per nouiſſimum Clericum tunc præſentem palam & alta voce ad verbum ſine intermiſſione legantur.

Transumptorum fides. §. 60. Quodque illarum exemplis fideliter exſcriptis, ac etiam impreſſis vnius notarij Cameræ manu ſubſcriptis, & Camerarij præfati ſigillo obſignatis, eadem prorſus fides vbique locorum, etiam in iudicio adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

D. P. An. 5. 1 Nouemb. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. Kal. Nouemb. Pont. noſtri anno quinto.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1564. indict. 7. die vero 10. menſis Decemb. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina Prouidentia Papa IV. Anno eius V. præſentes literæ Apoſtolicæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ad valuas Cameræ Apoſtolicæ, in acie Campi Floræ, & ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, dimiſſis in omnibus præfatis locis præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, vt moris eſt, & deinde amotis, per nos Iulium Parinum & Alexandrum Alleancellum prælibati S. D. N. Papæ, & Cameræ Apoſtolicæ Curſores.*

Ant. Clerici Magiſter Curſ.

LXXXVIII.

Forma profeſſionis Fidei Catholicæ, obſeruanda à quibuſcumque promotis & promouendis ad aliquam liberalium artium facultatem, electiſque & eligendis ad cathedras lecturas & regimen publicorum Gymnaſiorum.

Huiuſmodi profeſſionem facere debent etiam prouiſi de beneficiis Eccleſiaſticis, vt in bulla ſeq. Et inſuper Medici debent iurare contenta in conſtit. 3. Pij V. Supra gregem.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1564.*

Exordium. IN ſacroſancta B. Petri Principis Apoſtolorum Cathedra, meritis licet imparibus, hiſce procelloſis inſtantis Eccleſiæ tempeſtatibus conſtitutos, plurimum nos oportet eſſe ſolicitos, vt Domini gregem curæ noſtræ commiſſum non ſolum ab apertis rapacium luporum vndecumque cauſis obſtrepentium inſultibus, ſed etiam à magis formidoloſis peſtiferarum vulpecularum domi latitantium inſidiis, per prouidum paſtoralis officij miniſterium, ipſo Domino cooperante præſeruemus, ac illis omnes nocendi occaſiones, quantum cum Deo poſſumus, vbilibet auferamus.

Cauſa conſtit. §. 1. Cum itaque iuxta notum Sanctiſſimi Vatis oraculum, timor Domini, ſine quo vera Religio, & Catholicæ fidei puritas nullibi reperitur, ſapientiæ ſit initium, & qui vel in ſcientiis proficere, vel eas alios docere parant, ſupremum illum ſapientiæ parentem, benignumque largitorem deuoto ſanæ fidei obſequio demereri, veraque ſinceræ Religionis pietate ſibi conciliare debeant.

Doctores ac cæteri cuiuſcũque facultatis profeſſores, tam electi quam eligendi illas non exerceant, niſi prius Catholicam fidem profiteantur, iuxta formam hic traditam. §. 2. Idcirco hanc Fidei puritatem, ſcientiis doctrinisque quibuslibet, tum tradendis, tum addiſcendis, tanquam neceſſariam baſim, conſtituere, & ne ſimplicia nonnullorum adoleſcentium, res nouas audiendi cupidorum, ingenia in naufragoſos blandientium hæreſum ſcrupulos imprudenter impingant, occurrere cupientes; Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod deinceps nullus Doctor, Magiſter, Regens, vel alius cuiuſcumque artis & facultatis profeſſor, ſiue clericus ſiue laicus ac ſæcularis, vel cuiuſuis Ordinis regularis ſit, in quibuſuis Studiorum generalium Vniuerſitatibus, aut Gymnaſiis publicis, aut alibi ordinariam, vel extraordinariam lectoris Cathedram aſſequi, vel iam obtentam retinere, ſeu alias Theologiam, canonicam vel ciuilem cenſuram, Medicinam, Philoſophiam, Grammaticam, vel alias liberales artes in quibuſcumque ciuitatibus, terris, oppidis, ac locis etiam in Eccleſiis, Monaſteriis, aut Conuentibus Regularium quorumcumque, publice vel priuatim quoquomodo profiteri, ſeu lectiones aliquas in facultatibus huiuſmodi habere vel exercere.

Rectores ſtudiorũ & alij ſuperiores non eligantur, niſi præſtita profeſſione. §. 3. Neque Doctores ipſi, aut Vniuerſitatum ſeu Gymnaſiorum eorundem Rectores, Cancellarij, vel alij Superiores, ſed nec etiam Palatini Comites, aut alij particulares facultatem eruditos viros ad eoſdem gradus promouendi, etiam à nobis & Apoſtolica Sede, vel alias vndecumque habentes, ſcholares, tàm laicos quam clericos, & cuiuſuis Ordinis regulares, vel alios quoſcumque quantalibet eruditione præditos, ad vllum gradum in eiſdem facultatibus ſuſcipiendum recipere & admittere.

Scholares neque promoueantur ad aliquem gradum, niſi ſeruata eadẽ. §. 4. Neque Doctores, Magiſtri & Scholares, ad electionem alicuius in Rectorem, vel Cancellarium Vniuerſitatis aut Gymnaſij procedere; Nec ipſi Scholares vel alij quantumlibet docti, & alioqui habiles, gradus huiuſmodi, vel eorum aliquem, palam, vel priuatim, recipere valeant, niſi Doctores videlicet ac Regentes, Magiſtri, & alij profeſſores iam ad Cathedras & lecturas recepti, in Italia infra tres, extra vero illam infra ſex menſes à die publicationis præſentium computandos, reliqui vero ad Cathedras & alias lecturas ibidem in poſterum aſſumendi ante illorum receptionem, in Rectoris, vel aliorum Superiorum, eligendi autem in Rectores vel Cancellarios ante illorum electionem, vel ſaltem admiſſionem in Ordinarij loci, vel eius in ſpiritualibus Vicarij. Ac promouendi Scholares & alij præfati ante illorum promotionem in eiſdem Ordinarij, ſeu eius Vicarij, aut Doctorum, aliorumve promouentium manibus, præuio etiam proceſſu vel debita informatione, quantum eis ſufficere videbitur, ſuper Religione, Fideque Catholica, Rectorum, Cancellariorum, Doctorum, Lectorum, & promouendorum eorundem per ipſos locorum Ordinarios, vel eorũ Vicarios rite facta præcedente, eandem Catholicam fi-

dem, verbis, iuxta formæ infraſcriptæ tenorem conceptis palam, & ſolemniter profiteri teneantur. Et deſuper inſtrumentum publicum confici, ac de proceſſu, ſeu informatione & fidei profeſſione in priuilegio Doctoratus, vel alterius gradus huiuſmodi ſpecialis, ac de verbo ad verbum mentio & relatio fieri debeat, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo ſtatuimus & ordinamus.

Superiores non permittant aliter aliquem promoueri ad gradus, vel facultates profiteri, ſub pœnis ibi expreſſis.

§. 5. Ac omnibus & ſingulis earumdem Vniuerſitatum & Gymnaſiorum Rectoribus, Doctoribus, & aliis Superioribus, ac alias facultatem doctorandi habentibus, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis & præeminentiæ fuerint, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, vel maiori dignitate, etiam Cardinalatus honore, ac Ducali vel alia etiam Regia & Imperiali auctoritate præfulgeant, ne quem in Vniuerſitatibus, Ciuitatibus, oppidis, vel aliis locis ſibi, in ſpiritualibus vel temporalibus ſubiectis, aliter Cathedras, aut alias lectiones retinere, conſequi, vel ad gradus promoueri reſpectiuè patiantur, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub interdicto ab ingreſſu Eccleſiæ quoad Antiſtites, quo vero ad inferiores, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, necnon priuationis omnium & ſingulorum dignitatum, beneficiorum, officiorum, & feudorum Eccleſiaſticorum per eos quomodolibet obtentorum, & inhabilitatis ad illa & alia in poſterum obtinenda, eo ipſo per contrafacientes incurrendis pœnis diſtrictius inhibemus.

Promotiones aliter facta irrita.

§. 6. Ac quaſcumque receptiones, promotiones electiones, & admiſſiones abſque proceſſu, certaque de Religione, & Fide Catholica notitia, ac dicta fidei profeſſione, ſic vt præfertur, præcedente, pro tempore factas, nullas, inualidas, nulliuſque roboris, vel momenti eſſe, neque cuiquam in iudicio vel extra ſuffragari poſſe.

Decretum irritans.

§. 7. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi, facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clauſ. derog.

§. 8. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Vniuerſitatum & Gymnaſiorum, Ordinum, & locorum quorumcumque etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, facultatibus, & literis Apoſtolicis eiſdē Vniuerſitatibus & Gymnaſiis, ac Ordinibus & locis, eorumque Rectoribus, Doctoribus, Superioribus, etiam in temporalibus Dominis, Comitibus Palatinis, & aliis etiam regularibus perſonis præfatis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficacioribus, etiam vim contractus inducentibus clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam per nos ac Sedem præfatam, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſeu ad quorumuis, etiam Imperatorum, Regum, Rerumpublicarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, & alias quomodolibet conceſſis, ac etiam pluries approbatis & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorūq; totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, ſpecialiter & expreſſe motu ſimili derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Forma & effectus publi…

§. 9. Ne autem quiſpiam præſentium ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare poſſit; ſeu ipſæ ad omnium notitiam deducantur, volumus & mandamus, quod eædem præſentes in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ noſtræ valuis, ac acie Campi Floræ per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ copia illarum ibi dimiſſa, omnes in Italia intra tres, extra vero illam exiſtentes intra ſex menſes proximos à ea die affixionis computandos, perinde arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Forma autem dictæ Profeſſionis fidei hæc eſt.

Forma profeſſionis fidei.

EGo N. firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula quæ continentur in Symbolo fidei, quo S.R.E. vtitur, videlicet. Credo in vnum Deum, Patrem Omnipotentem, factorem Cœli & Terræ, viſibilium omnium, & inuiſibilium. Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtum Filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum ante omnia ſæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu ſancto, ex Maria Virgine, & homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundum Scripturas. Et aſcendit in cœlum, ſedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus eſt cum gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum ſanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur, qui locutus eſt per Prophetas. Et vnam Sanctam, Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor vnum Baptiſma in remiſſionem peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorum. Et vitam venturi ſæculi. Amen. Apoſtolicas & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes, & conſtitutiones firmiſſime admitto, & amplector. Item ſacram Scripturam, iuxta eum ſenſum, quem tenuit & tenet ſancta mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum Scripturarum admitto; nec eam vnquam niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe vera & proprie Sacramenta nouæ legis, à Ieſu Chriſto Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet, Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorum omnium ſacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto. Omnia & ſingula quæ de peccato originali, & de iuſtificatione in Sacroſancta Tridentina Synodo, definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo, verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium pro viuis, & defunctis atque in Sanctiſſimo Euchariſtiæ ſacramento eſſe vere, realiter, & ſubſtantialiter, corpus, & ſanguinem, vna cum anima, & diuinitate Domini Noſtri Ieſu Chriſti, fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quam conuerſionem Catholica Eccleſia tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie, totum atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi. Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragiis iuuari. Similiter, & Sanctos, vna cum Chriſto regnantes, venerandos atque inuocandos eſſe eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias eſſe venerandas. Firmiter aſſero imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque vſum Chriſtiano populo maxime ſalutarem eſſe affirmo. Sanctam, Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarum matrem, & magiſtram agnoſco. Romano

que

que Pontifici Beati Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario, veram obedientiam ſpondeo, ac iuro. Cetera item omnia à Sacris Canonibus, œcumenicis Concilijs, ac præcipue à ſacroſancta Tridentina Synodo, tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: ſimulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & immaculatam vſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiſſime Deo adiuuante retinere, & confiteri, atque à meis ſubditis, ſeu illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, & doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. ſpondeo, voueo, ac iuro, ſic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

Sanctio pœnalis. §. 11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ordinationis, inhibitionis, derogationis, voluntatis, ſtatuti, decreti & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1564. Idibus Nouemb. Pontificatus noſtri anno 5.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1564. indict. 7. die vero 4. menſis Decemb. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina Prouidentia Papæ IV. Anno 5. præſentes literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis in præfatis locis præſentium retroſcriptarum literarum copijs affixis, vt eſt moris per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andreutium prælibati S.D.N. Papæ Curſores.*

Ant. Clerici Magiſter Curſ.

LXXXIX. Forma profeſſionis Orthodoxæ Fidei, obſeruanda à prouiſis de beneficiis Eccleſiaſticis curatis, ac dignitatibus, Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis locis Ordinum Regularium, & Militiarum.

Hanc profeſſionem emittunt etiam plerique alij, vt habetur in præced. conſt. Græci autem quam formam ſeruent vide inf. in Gregor. XIII. conſtit. 33. Ego.

Edita An. D. 1564. *P I V S   E P I S C O P V S, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Fit diſpoſitio Conc. Trid. eſt in cap. 12. ſeſſ. 24. INiunctum nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officium requirit, vt ea quæ Dominus Omnipotens, ad prouidam Eccleſiæ ſuæ directionem, ſanctis Patribus in nomine ſuo congregatis diuinitus inſpirare dignatus eſt, ad eius laudem, & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque iuxta Concilij Tridentini diſpoſitionem, omnes quos deinceps Cathedralibus, & ſuperioribus Eccleſiis præfici, vel quibus de illarum dignitatibus, canonicatibus, & alijs quibuſcumque beneficijs Eccleſiaſticis, curam animarum habentibus, prouideri continget, publicam Orthodoxæ Fidei profeſſionem facere, ſeque in Rom. Eccleſiæ obedientia permanſuros ſpondere, & iurare teneantur.

Extenſio ad Conuentus. §. 1. Nos volentes etiam per quoſcumque, quibus de Monaſterijs, Conuentibus, Domibus, & alijs quibuſcumque locis regularium quorumcumque Ordinum, etiam Militiarum, quocumque nomine, vel titulo prouidebitur, idem ſeruari, & ad hoc vt vnius eiuſdem fidei profeſſio vniformiter ab omnibus exhibeatur, vnicaque & certa illius forma cunctis innoteſcat, noſtræ ſollicitudinis partes in hoc alicui minime deſiderari, formam ipſam præſentibus adnotatam, publicari, & vbique gentium, per eos ad quos ex decretis ipſius Concilij, & alios prædictos ſpectat, recipi, & obſeruari, ac ſub pœnis per Concilium ipſum in contrauenientes latis, iuxta hanc, & non aliam formam profeſſionem prædictam ſolemniter fieri, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium diſtricte præcipiendo mandamus huiuſmodi ſub tenore.

EGo N. firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula quæ continentur in Symbolo fidei, quo S.R.E. vtitur, videlicet. Credo in vnum Deum, Patrem Omnipotentem, factorem Cœli & Terræ, viſibilium omnium, & inuiſibilium. Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtum Filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum ante omnia ſæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu ſancto, ex Maria Virgine, & homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundum Scripturas. Et aſcendit in cœlum, ſedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus eſt cum gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum ſanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur, qui locutus eſt per Prophetas. Et vnam Sanctam, Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor vnum Baptiſma in remiſſionem peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorum. Et vitam venturi ſæculi. Amen. Apoſtolicas & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes, & conſtitutiones firmiſſime admitto, & amplector. Item ſacram Scripturam, iuxta eum ſenſum, quem tenuit & tenet ſancta mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum Scripturarum admitto; nec eam vnquam niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe vera & proprie Sacramenta nouæ legis, à Ieſu Chriſto Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet, Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorum omnium ſacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto. Omnia & ſingula quæ de peccato originali, & de iuſtificatione in Sacroſancta Tridentina Synodo, definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo, verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium pro viuis, & defunctis atque in Sanctiſſimo Euchariſtiæ ſacramento eſſe vere, realiter, & ſubſtantialiter, corpus, & ſanguinem, vna cum anima, & diuinitate Domini Noſtri Ieſu Chriſti; fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quam conuerſionem Catholica Eccleſia tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie, totum atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi. Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragijs iuuari. Similiter, & Sanctos, vna cum Chriſto regnantes, venerandos atque inuocandos eſſe eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias eſſe venerandas. Firmiter aſſero imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque vſum Chriſtiano populo maxime ſalutarem eſſe affirmo. Sanctam, Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarum matrem, & magiſtram agnoſco. Romanoque Pontifici Beati Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario, veram obedientiam ſpondeo ac iuro. Cetera item omnia à Sacris Canonibus œcumenicis Concilijs, ac præcipue à ſacroſancta

Forma profeſſionis fidei obſeruanda ſub pœnis hic expreſſis.

ſancta Tridentina Synodo, tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: ſimulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reiicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & immaculatam vſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiſſime Deo adiuuante retinere, & confiteri, atque à meis ſubditis, ſeu illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, & doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. ſpondeo, voueo, ac iuro, ſic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

Iuſſio publicandi.

§. 3. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica de more legantur, & vt omnibus facilius pateant, in eius quinterno deſcribantur, ac etiam imprimantur.

Sanctio pœnæ.

§. 4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem, &c.

D. P. An. 5. 13. Nouemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1564. Idibus Nouemb. Pontificatus noſtri anno 5.

Publicatio.

Lecta, & publicata fuerunt ſupra ſcripta litera Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. die vero Sabbati 9. menſis Decembris Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij Papa 4. Anno V.

A. Lomellinus Cuſtos.

XC. Approbatio Confraternitatis ſub inuocatione Duodecim Apoſtolorum nuper in Vrbe inſtitutæ, pro decentiori Sanctiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti veneratione, & egenorum mendicare erubeſcentium, vel alias oppreſſorum ſubuentione, Et elargitio indulgentiarum.

Iſtam Confraternitatem Sixtus V. erexit in Archiconfraternitatem, cum facultate alias Confraternitates aggregandi die 15. Iuly 1586. ſed eius bullam prætermiſi, tamquam hoc dumtaxat continentem. Et formam aggregandi præfiniuit Clem.VIII. in conſt. 115. Quæcumque.

Opus d. venerationis Sanctiſſimi Sacramenti, mox diligenter curat Sodalitas Sanctiſſimi Corporis Chriſti, de qua habetur in conſtit. 20. Pauli III. *Dominus* ſup. Hæc autem ſedulo incumbet dictæ pauperum ſubuentioni. Eiuſque indulgétias immutauit Paul. V. in conſt. mox publicanda iam firmata ſub die 3. Octob. 1606.

Edita An. D. 1564.

PIVS PAPA QVARTVS.
Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

IN Apoſtolicæ dignitatis culmine, meritis licet imparibus diuina diſpoſitione conſtituti, ad ea noſtræ conſiderationis aciem libenter dirigimus, per quæ noſtræ prouiſionis auxilio diuinus cultus cum animarum ſalute, vbilibet actiuum ſuſcipiat incrementum; & his quæ propterea ex pia fidelium deuotione inſtituta, & ordinata dicuntur, vt firma perpetuo, & inconcuſſa permaneant, cum à nobis petitur, Apoſtolici muniminis præſidium propentius impartimur, ac fideles ipſos ſpiritualium gratiarum muneribus proſequimur, vt exinde diuinæ gratiæ aptiores reddantur, & charitatis deuotio in eis per amplius augeatur.

Quidā Chriſti fideles inſtituerunt in Vrbe Confraternitatem, pro decentiori Euchariſtiæ Sacramento veneratione, & egenorum

§. 1. Sane dilecti filij confratres Confraternitatis ſub inuocatione duodecim Apoſtolorum in Eccleſia Conuentus eorumdem Sanctorum duodecim Apoſtolorum de Vrbe Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium nuncupatorum inſtitutæ, nobis nuper exponi fecerunt, quod alias nonnulli Chriſti fideles pia deuotione ducti conſiderantes Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum inter cetera Eccleſiæ Sacramenta, præcipuis honore, reuerentia, & veneratione dignum, præſertim dum ad infirmos defertur, à nonnullis, vel paucis admodum Chriſti fidelibus, & minus quam deceat honorifice comitari, idque ægre ferentes, & ſingulari zelo deuotionis cupientes, vt eidem Sacramento debitus cultus, honor, & veneratio exhiberentur, quantum in eis erat prouidere, vnam vtriuſque ſexus Chriſtifidelium Confraternitatem, ſub inuocatione præfata ad Omnipotentis Dei, ſacratiſſimique Corporis Dominici laudem, gloriam, & honorem inſtituerunt, & ordinarunt: ac pro eius ſalubri directione, & incremento, plurimque operum exercitio inter alia, nonnullos ex eis, qui curam, & regimen Monaſterij Monialium domus Piæ nuncupati, regionis S. Euſtachij de Vrbe, ſub regula ſanctæ Claræ d. Ordinis, mulierumque ibi pro tempore degentium nouiter erecti, & ab ipſa Confraternitate trahentis originem, haberent, & alios, qui Chriſtifidelium eleemoſynas perquirerent, vt exinde pauperibus erubeſcentibus, & miſerabilibus perſonis in ſuis neceſſitatibus eorumdé Chriſti fidelium ope ſecrete, & alias ſubueniretur, alios vero, qui alia pietatis, & charitatis opera erga quoſcumque pauperes ope deſtitutos, ac indigentia, paupertate, & litibus, & aliter oppreſſos illos conſulendo, & iudicibus pro iuſtitia commendando, ac viſitando, & ex eorum, & aliorum Chriſti fidelium eleemoſynis quantum poſſent eis ſubueniendo exercerent, conſtituerunt, & deputarunt.

Monaſterij Domus Piæ, & ſubuētionē egenorum mēdicare erubeſcentium, vel alias oppreſſorum.

Ad hæc vide quæ dixi in rubrica.

Et ſicut Domū Piam habes regi ab alia Congregatione, vt habetur in conſtitut. 51. Gregor. XIII. Cupientes, vbi notabis.

Protectorem d. Confraternitatis, Cardinalem Vitellū deputarunt.

§. 2. Necnon dilectum filium noſtrum Vitellotium Sanctæ Mariæ in Via lata Diaconum Cardinalem Vitellium nuncupatum, S.R.E. Camerarium, in ſuum, & dictæ Confraternitatis Confratrem, & Protectorem elegerunt, & receperunt, prout in inſtrumentis, ſeu capitulis, aut alijs documentis deſuper forſan confectis, plenius dicitur contineri.

Et modo ſupplicant Pontifici, pro confirmatione prædictorum.

§. 3. Quare pro parte Confratrum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus inſtitutioni Societatis, ac conſtitutioni, deputationi, electioni, & receptioni præfatis, pro firmiori illarum ſubſiſtentia robur Apoſtolicæ confirmationis adijcere, ac alias in præmiſſis opportune prouidere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic Pontifex d. inſtitutionē, & Protectoris deputationem & ordinationes ita ſeriatim approbat.

§. 4. Nos igitur qui pia, & ſalubria fidelium vota, ex quibus diuinus cultus propagatur, & ſalus animarum prouenire dignoſcitur, pij patris affectione libenter proſequimur, & vt optatum ſortiantur effectum, operam efficacem attentius impendimus, ac tam venerabile Sacramentum à cunctis Chriſtifidelibus, vt per hoc eorum deſideratam ſalutem conſequi valeant peramplius honorari, venerari, laudari, & magnificari ſinceris exoptamus deſiderijs, ac Omnipotenti Deo, quod tam ſalubria, neceſſaria, & vtilia opera exerceantur, immenſas gratias agentes, & vt illa perpetuo frequenter, ac Chriſti fideles ipſi eis feruentius inſiſtant, quo nos erga eos amplioribus, & ſpecialioribus gratijs liberales eſſe, ſeque propterea maiori cæleſtis gratiæ deuotione refici poſſe cognouerint, quantum cum Deo poſſumus prouidere volentes, necnon veriores præmiſſorum inſtrumentorum, & aliorum documentorum deſuper confectorum tenores, præſentibus pro expreſſis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, inſtitutionem, & ordinationem Confraternitatis, necnon conſtitutionem, & deputationem, ac Protectoris electionem, & receptionem huiuſmodi, aliaque omnia, & ſingula per eoſdem Confratres circa præmiſſa geſta, ſtatuta, & ordinata, ac prout illa concernunt, reliqua in inſtrumentis, ſeu capitulis, aut alijs documentis prædictis contenta, & inde ſecuta, quæcumque, (licita tamen, & honeſta) Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, approbamus, & confirmamus, ac illa omnia, & ſingula Apoſtolici muniminis præſidio roboramus, omneſque & ſingulos, tam iuris, quam facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus. Et nihilominus eumdem Vitellotium Cardinalem, & quemcumque, qui ad id per ipſos Confratres pro tempore electus fuerit, in eiuſdem Confraternitatis Protectorem conſtituimus, & deputamus.

Aliaq; ſtatuta de cetero edidi facultatem tribuit.

§. 5. Et inſuper eiſdem Confratribus quæcumque ſtatuta, ordinationes, capitula, & decreta felix regimen, & gubernium dictæ Confraternitatis concernentia (licita tamen, & honeſta, ac ſacris Canonibus non contraria)

edendi

edendi, condendi, & faciendi, conditaque mutandi, alterandi, ac penitus tollendi, ſeu caſſandi, & alia de nouo edendi, condendi, & faciendi. Quæ poſtquam edita, condita, facta, alterata, mutata, & pro tempore per exiſtentem Vicarium Almæ Vrbis approbata fuerint, eo ipſo dicta auctoritate approbata ſint, & eſſe cenſeantur. Seque in dicta Eccleſia congregandi, & congregationes faciendi, ac dilectis filiis fratribus dicti Conuentus Confraternitatem, ſuoſque Confratres huiuſmodi in dicta Eccleſia recipiendi, & admittendi, ac inibi congregari permittendi, plenam, liberam & omnimodam poteſtatem, licentiam, & facultatem eiſdem auctoritate, & tenore concedimus, & impartimur.

Indulgentias Confratribus largitur. §. 6. Et inſuper, vt Eccleſia, & Confraternitas in ea inſtituta huiuſmodi, congruis frequententur honoribus, ac Confratres ipſi, aliique Chriſti fideles ad præfatum Euchariſtiæ Sacramentum dum proceſſionaliter, ac alias ad infirmos defertur, deuote, & honorifice comitandum alliciantur, & etiam, vt ſe eo promptiores ad id exhibeant, quo ſe exinde æternæ vitæ præmia facilius conſequi ſperauerint, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis ipſius Confraternitatis Confratribus pro tempore exiſtentibus, & illam pro tempore ingredientibus, ceteriſque vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis, ſeu ſtatutis a iure temporibus confitendi propoſitum habentibus, qui dictam Eccleſiam in ſingulis dictis feſtiuitatum duodecim Apoſtolorum annis ſingulis deuote viſitauerint, ac proceſſionaliter cum eiſdem Confratribus dictum Euchariſtiæ Sacramentum, dum illud tam ad infirmos quam aliàs, pro tempore deferetur, honorifice, ac cum debitis reuerentia & honore, Deum orando, & mente recolendo, piaſque preces ad eum effundendo comitati fuerint, ac qui miſſæ vltimo quoque die Dominico cuiuſlibet menſis in dicta Eccleſia alta voce, & alias ſolemniter celebrandæ interfuerint, vel illi confeſſi & corde contriti ipſum Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, ac præmiſſa adimpleuerint, & quoties orationem quadraginta horarum nuncupatam per eoſdem Confratres fieri contigerit, in dicta Eccleſia, ſeu eorum capella interfuerint, quoties id fecerint, toties plenariam omnium, & ſingulorum peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem in forma Iubilæi Sancti, auctoritate, & tenore præfatis, miſericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Ac inſtitutionem Confraternitatis, ac conſtitutionem, electionem, & receptionem Protectoris, capitulaque, & alia per eoſdem Confratres geſta huiuſmodi, perpetuis futuris temporibus obſeruari debere.

Indulgentiæ in reuocationibus non comprehenduntur. §. 7. Necnon indulgentias, & alia præmiſſa ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, aut derogationibus ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum, & gratiarum nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis excepta fore, & cenſeri, dictoſque Confratres, ſuoſque officiales, aut eorum aliquem ſuper præmiſſis, ſeu eorum aliquo à quoquam quouis prætextu etiam pro informatione Curiæ, tam ex officio, quam ad inſtantiam Fiſci quomodolibet moleſtari, ſeu perturbari non poſſe.

Clauſula ſublata. §. 8. Et ſic per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiri debere. Ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Derogatio obſtantium. §. 9. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Conuentus, Monaſterij, & Ordinis præfatorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis eorumque ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, per quoſcumque Romanos Pontifices etiam prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem prædictam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, & alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo, ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 10. Volumus autem quod tranſumptis præſentium, manu alicuius Notarij publici, vel Secretarij ipſius Confraternitatis ſubſcriptis, & ſigillo prædictæ Confraternitatis, ſeu Protectoris illius, aut alicuius Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, & adhiberi debeat, quæ literis ipſis originalibus adhiberetur, ſi exhibitæ forent, vel oſtenſæ. *Fides exemplorum.*

Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris, die 16. Nouembr. 1564. Pontificatus noſtri Anno 5. *Dat. P. A 5. 16. Nouemb.*

De Spoliis Clericorum, extra reſidentiam decedentium. XCI.

Extenſionem etiam quoad Curiales, vide infra in Pauli V. conſtit. 18. In eminenti. *vbi plene notabo de materia.*

Circa ſpolia vide conſt. 48. S.D.N. Vrban. VIII. *Superni,* int. rom. 4. §. 12.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1564.*

IN ſuprema militantis Eccleſiæ ſpecula meritis licet inſufficientibus diuina diſpoſitione conſtituti, cunctos non ſolum vigilantiæ noſtræ commiſſos dominicos greges, ſed etiam ſingulorum Paſtorum ſuorum actus intenta noſtræ mentis acie colluſtrantes, ſtudium efficax, operamque ſedulam ad hoc omnino ſtatuimus adhibere, vt quemadmodum operoſum Sacri Concilij Tridentini progreſſum, feliceemque exitum, Domino cooperante præſtitimus, ita ſanctiſſima illius decreta, ipſorum præſertim, qui in Apoſtolicæ ſolicitudinis partem vocati ſunt Paſtorum officium concernentia, non tepide, neque diſſimulanter exequamur. *Proœmium.*

§. 1. Sane licet in Concilio præfato ſaluberrima fuerit ordinatione decretum, quod omnes, & ſinguli venerabiles fratres noſtri Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, & Epiſcopi, & alij beneficiati apud Eccleſias ſponſas ſuas reſidere teneantur, nonnulli tamen (quod non ſine animi noſtri mœrore referimus) adeo ſui, gregumque quos olim deperditos Saluator noſter proprio ſanguine redimere dignatus eſt, ſibi creditorum obliti ſunt, vt etiam nunc in Alma Vrbe, vel alibi commorantes, & ſacroſancta ſpiritualis matrimonij, inter eos, ſuaſque Eccleſias ſolemniter contracti iura confundentes, ſponſas ſuas in longa quaſi viduitate relictas, & prædictas Eccleſias quomodocumque ſibi conceſſas inuiſere, & apud illas, vt probos, & prouidos patresfamilias decet, reſidere non curent, in perditionem animarum ſuarum, & ſubditorum ſuorum, ac pernicioſum exemplum & ſcandalum plurimorum. *Cõc. Trid. ſeſſ. 6. c. 1. & ſeſſ. 23. c. 1. decreuit Curatos apud eorum Eccleſias reſidere debere.*

§. 2. Nos hanc illorum contumaciam alicuius etiam temporalis pœnæ metu, frangendam, ſeu conuincendam eſſe cenſentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnibus, & ſingulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis præfatis, ac aliis quibuſcumque etiam quauis auctoritate, dignitate, gradu, vel præeminentia præfulgentibus, dictas Eccleſias in commendam, vel adminiſtrationem, aut alio quouis nomine obtinentibus, & aliis quibuſcumque beneficiatis curam animarum habentibus, qui iuxta decreti ſuper Reſidentia in Concilio prædicto promulgati tenorem, perſonalem in ſuis Eccleſiis reſidentiam *Hic Pont. eos monet, & hortatur eoſdem ad reſidentiã.*

tiam facere tenerentur, in virtute ſanctæ obedientiæ, vltra pœnas in dicto decreto Concilij contentas, etiam ſub priuationis eorum, à regimine, & adminiſtratione Eccleſiarum ſuarum, ac aliis noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis ſucceſſoris noſtri arbitrio imponen. pœnis diſtricte præcipiendo per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus omni mora ceſſante in eiſdem ſuis Eccleſiis, iuxta formam, & tenorem dicti Concilij perſonaliter reſideant.

Et nõ reſidentium bona, nĩ ſpecia. ad Cameram Apoſtol. deuenire, non attenta licentia teſtandi, ſi extra reſidentiam deceſſerint.

§. 3. Et nihilominus, ſi quos mandato noſtro huiuſmodi, quod abſit, non parere contigerit, ne etiam tales abſentes melioris in hac parte conditionis, quam ceteri in ſuis Eccleſiis reſidentes exiſtant, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione per præſentes ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps omnia, & ſingula mobilia, & immobilia, etiam in Vrbe, vel eius diſtrictu, exiſtentia, & ſe mouentia, res, & bona, iura, & actiones cuiuſcumque qualitatis, & valoris, ac vbicumque locorum conſiſtant, ad Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios quoſcumque, etiam quauis auctoritate, dignitate, gradu, & præeminentia præfulgentes, Eccleſias prædictas in titulum, vel commendam, ſiue adminiſtrationem, aut alio quouis nomine obtinentes & alios quoſcumque beneficiatos, curam animarum habentes, qui extra prædictas Eccleſias, ac diœc. etiam in Romana Curia, aut alibi degentes, & iuxta decretum, & formam Concilij huiuſmodi non reſidentes deceſſerint pertinentia, & per illos ſuarum Eccleſiarum, ac quorumcumque Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, & aliorũ beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & regularium, quæ illi quomodolibet obtinuerint, ac fructuũ, reddituum, & prouentuum Eccleſiaſticorum, necnon penſionum annuarum ſibi ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & prouentibus reſeruatarum, & aſſignatarum occaſione quæſita, etiam ſi facultatem ſpecialem, de illis, aut eorum parte teſtandi, & alias libere diſponendi, à nobis, & à quibuſcumque aliis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus, & ſucceſſoribus noſtris, etiam cum clauſulis, quod facultates huiuſmodi reuocari non queant, aliiſque irritantibus decretis obtinuerint, & in vim illarum literarum deſuper confectarum, de rebus, & bonis huiuſmodi ipſi que diſpoſuerint, tanquam ſpolia ad Cameram Apoſtolicam legitime pertineant.

Inuẽtariũ deſcribi bonorum dicta bona, & Cameræ applicari.

§. 4. Liceatque dilectis filiis moderno, & pro tempore exiſtenti Commiſſario noſtro generali, & ſuis dictæ Cameræ deputatis in euentum deceſſus huiuſmodi, ſolitum inuentarium ſuper rebus, & bonis præfatis conficere, illaque prout de reliquis clericorum ſpoliis fieri ſolet, ad dilecti filij noſtri moderni, & pro tempore exiſtentis generalis theſaurarij manus redigere, dictæque Cameræ applicare, cuiuſuis licentia deſuper minime requiſita.

Licentias teſtandi non reſidentibus, & poſſeſſionẽ [?] ... earum annullat.

§. 5. Ac facultates, & deſuper confectas literas prædictas, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, etiam in recompenſam laborum, & obſequiorum, etiam Nobis, & Eccleſiæ Romanæ dictæque Sedi impenſorum quomodolibet conceſſas, & etiam iteratis vicibus approbatas, illarum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, in euentum obitus huiuſmodi, etiam ſi in Vrbe, aut eius diſtrictu, vel alibi extra ſuas Eccleſias, vt præfertur, contigerit, ex nunc, prout ex tunc, & econtra, in dictæ contumaciæ pœnam eiuſdem poteſtatis plenitudine, & tenore reuocamus, caſſamus, & annullamus, & tam eas, quam earum prætextu quomodolibet et pro tempore condita, factaque teſtamenta, codicillos, legata, donationes, & alias diſpoſitiones quaſlibet, etiam ad pias cauſas, vel in remunerationem ſeruitiorum, nulla, & inualida, nulliuſque roboris, vel momenti fore, neque cuiquam contra præſentium tenorem ſuffragari.

Decretum irritans.

§. 6. Et ſic per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, & S.R.E. Cardinales in quauis inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliás iudicandi & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Declaratio quod ... [illegible] ... circa ſpolia ... [illegible].

§. 7. Per hoc autem noſtris, & Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum ordinationibus, reſeruationibus, & decretis, quoad Prælatorum, & aliorum beneficiatorum, etiam in ſuis Eccleſiis, aut diœceſ. reſidentium, & ibi decedentium, quæ etiam ampliamus, & extendimus ad habentes Eccleſias in Vrbis diſtrictu, ibique reſidentes, & decedentes, ſpolia Cameræ Apoſtolicæ applicanda hactenus emanatis, nullatenus præiudicare, neque quicquam in eis alterare intendimus, ſed ea in ſuo robore, vt antea, manere volumus, præterquam quoad eos, qui in ſuis Eccleſiis iuxta formam prædicti Concilij reſederint, & ſpecialem licentiam teſtandi habuerint, hanc enim tantum ſaluam eis eſſe volumus, ita vt generalis licentia teſtandi eis quomodolibet reſidentibus minime ſuffragetur, ſed ſola ſpeciali ſi quam habuerint tueri ſe poſſint.

Forma ... publicationis ... [illegible]

§. 8. Ceterum vt præceptum, mandatum, ſtatutum, ordinatio, reuocatio, caſſatio, decretum, & alia præmiſſa, præſenteſque literæ ad eorum, quorum intereſt notitiam deducantur, nulluſque poſſit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare, ſed illa perpetuo firma & illibata permaneant, volumus & mandamus quod eædem præſentes in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ noſtræ valuis, ac acie Campi Floræ per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, ab ea die omnes perinde arcteant, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 9. Non obſtantibus præmiſſis, ac in fauorem Curialium per fel. rec. Sixtum Quartum, Leonem Decimum, Iulium Tertium, & quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos editis & approbatis, necnon aliis literis, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo, &c.

Dat. P. Ap. 25. Nouemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1564. 7. Kalend. Decembris, Pontificatus noſtri anno 5.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1564. indict. 7. die vero 4. menſis Decemb. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina Prouidentia Papæ IV. Anno 5. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis in præfatis locis præſentium retroſcriptarum literarum copiis affixis, vt eſt moris per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andreutium præfati S.D.N. Papæ Curſores.

Ant. Clerici Magiſter Curſ.

XCII.

Reuocatio cuiuſcumque priuilegij, Communitatibus, Confraternitatibus, & aliis quibuſcumque, etiam locis piis conceſſi, homicidam in in die Veneris Sancti, aut alio tempore è carceribus liberandi, & reſeruatio eiuſmodi gratiæ conſulto Pontifice ab eius officialibus de cetero concedendæ.

Edita An. D. 1564.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

DVm ad ſolitam Romani Pontificis Ieſu Chriſti Vicarij clementiam, tanquam ad exuberantem pietatis fontem pro gratiis impetrandis vndequaque concurritur, ipſique more pij patris omnes vti filios dilectiſſimos in intimis charitatis, & miſericordiæ viſceribus indulgenter amplectimur, vſu nonnumquam euenit inde priuilegia flagitando reportari, quæ licet prima petitionis ſpecie nihil incommodi ſecum afferri videantur, illorum tamen conceſſionem ſubſequens experientia Reipublicæ damnoſam, meritoque eſſe conuincit improbandam.

Cauſa huius conſtit.

§. 1. Sane quoniam & noſtri paſtoralis officij cura, & præſentium temporum conditio plane nos coegit modum diuerſis abuſibus, qui iampridem in mores hominum, quos Dei prouidentia vigilantiæ noſtræ committere dignata eſt, ſenſim irrepſerant, aliquando ſalubriter imponere, prout in his, non ſolum circa ſpiritualem vniuerſalis Eccleſiæ, cui licet immeriti præſidemus, ſed etiam circa temporalem Sedis Apoſtolicæ ſtatum, videlicet reformandum aciem noſtræ mentis intendere

tendere dudum cooperante Domino non deſiſtamus Nos etiam non minimum operæpretium facturos eſſe cenſemus, ſi cunctas quo ad eius fieri poterit occaſiones homicidiorum, quæ in diuinæ maieſtatis offenſam, & publicæ quietis perturbationem in dies paſſim increbreſcunt prætrandorum conabimur è medio ſui mouere. Conſiderantes itaque priuilegia variis ciuitatum, terrarum, & locorum, nobis & S.R.E. in temporalibus immediate ſubiectorum, Communitatibus, Vniuerſitatibus, ac Confraternitatum, & aliorum piorum locorum, Rectoribus, & hominibus ſuper vno homicida ſingulis annis Veneris in Paraſceue, vel alio certo die, è carceribus, meritiſque ſuppliciis liberando, & ſalutiferæ cruci, vel altari præſentando, aut patriæ dimittendo, per nonnullos Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, & Sedem prædictam in Chriſtianæ charitatis, diuinique cultus, & fidelium ſubditorum fauorem diuerſimode conceſſa, nonnumquam improbis, ſicariis, & ſceleratis, parricidis animum in proximum quemque ſiu ſub ſpe liberationis huiuſmodi crudeliter ſæuiendi, & humanum ſanguinem effundendi præbuiſſe, ac illos in quorum manu priuilegiorum vſus aut executio ſita eſt, eis vt plurimum non ad Chriſtianam pietatem vti, ſed potius ad quæſtum, & fauores importunos in animarum ſuarum perniciem, & bonorum ſcandalum imprudenter abuti ſolere, perditiſſimos homines, à neceſſaria, nec vlla ratione condonandi morte, cœlo, terraque multum indignantibus, atque reclamantibus impie ſub prætextu pietatis eripientes.

Derogatio priuilegiorum Communitatibus, & aliis concessorum, liberandi homicidas carceratos.

§. 2. Nosque propterea omnino præſtare cenſentes, quod huiuſmodi gratiæ, à noſtro, & qui, cum ſit omni corruptela ſuperior, an tales huius immunitatis damnati homines miſericordiæ locum relinquerint, ſincerius rimabitur, Rom. Pont. pro tempore exiſtentis, quam incertæ multitudini, corruptorumue Rectorum arbitrio dependeant. Necnon quorumcumque priuilegiorum Communitatibus, Vniuerſitatibus, ac Collegiis prædictis, & aliis quibuſlibet, etiam quorumuis Imperatorum, Regũ, vel Religionis contemplatione, ſeu in damnum, recompenſam, vel aliter quomodolibet conceſſorum, ac plures etiam per nos approbatorum & innouatorum literarumque deſuper expeditarum, & inde ſecutorum, tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia, & ſingula priuilegia præmiſſa, tam in Alma Vrbe, quam extra eam in vniuerſo eiuſdē S.R.E. dominio temporali, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis, etiam vim contractus inducentibus clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, etiam conſiſtorialiter, ac Motu, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem prædictam, vel eius Legatos quibuſuis Ciuitatibus, Oppidis, Caſtris, Locis, ſeu Communitatibus, Vniuerſitatibus, Confraternitatibus, Collegiis, Eccleſiis, Hoſpitalibus, piis locis, & aliis perſonis, tam ſæcularibus, quàm Eccleſiaſticis, etiam cuiuſuis Ordinis regularibus, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, qualitatis, & præeminentiæ fuerint, hactenus quomodolibet conceſſa, ac etiam pluries approbata, & innouata, tenore præſentium reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, nulliuſque roboris, vel momenti fore, neque deinceps cuiquam ſuffragari, neque Ciuitates, Oppida, Caſtra, Loca, ſeu Communitates, Vniuerſitates, Collegia Confraternitates, aut eorum Rectores, vel alios quoſlibet eorumdem priuilegiorum prætextu alicuius homicidæ gratiam, abſolutionem, aut remiſſionem prætendere, requirere, vel homicidam abſoluendum nominare, ſeu præſentare, vel huiuſmodi priuilegiis alias vti, neque ciuitatum, terrarum, aut locorum prædictorum Gubernatores, Rectores, vel Magiſtratus pro tempore exiſtentes, nominationes, aut præſentationes huiuſmodi admittere, ſeu aliquem ita nominatum, vel præſentatum dimittere, & abſoluere poſſe.

Remittit Pontifici ... caſus gratia dignos ...

§. 3. Sed ſi quis caſus, gratia, & miſeratione dignus occurrat, illum ad nos, & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem, vt in hoc pro facti, perſonarumque qualitate fiat quod conuenire videbitur, referri debere. Ac quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus, & declaramus.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Vt autem præſentes ad omnium notitiam facilius deducantur, volumus, & mandamus quòd illæ in Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, ac in Acie Campi Floræ de Vrbe per aliquem ex noſtris Curſoribus affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, vniuerſos, & ſingulos quorum intereſt intra menſem à die affixionis huiuſmodi computandum, perinde afficiant, arctentque ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominũ, &c. *Clauſula derogatoria.*

Dat. Romæ apud S.Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. 19. Kalen. Ianuarij, Pontificatus noſtri, Anno 5. *Dat. P. An 5. 14. Decemb.*

Anno à Natiuitate Domini 1565. indictione 8. die vero 18. menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſſimi in Christo patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. Anno 6. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ publicatæ, & affixæ fuerunt in Cancellariæ & Cameræ Apoſtolicæ valuis, & acie Campi Floræ, vt moris eſt, dimiſſis ibidem in ſupradictis locis præſentium literarum copiis affixis, per nos Iulium Parinum, & Camillum Cherubinum prælibati Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſores. *Publicatio.*

Nicolaus de Mattheis Mag. Curſ.

Iuriſdictio Conſulum Artis Merciariorum Almæ Vrbis. XCIII.

Confirmationem earumdem facultatum habes infra in Gregor. XIII. conſt. 61. Vrbem. *Et aliam conceſſit Clem. VIII. die* 10. *Februarij* 1593. *ſed eam tamquam ſimpliciter confirmatoriam ſciens prætermittam.*

PIVS PAPA QVARTVS Motu proprio, &c. *Edita An. D. 1565.*

CVm paſtorali noſtro incumbat officio, iuxta facti exigentiam, & temporum varietates, quoſcumque ad ſuas iuriſdictiones temporum calamitate collapſas, reſtituere, & reintegrare. *Exordium.*

§. 1. Nos attendentes dilectos filios Collegium, & Vniuerſitatem Merciariorum, & illis adhærentium huius Almæ Vrbis, & Curiæ noſtræ non modicæ vtilitati, & commoditati, immo etiam neceſſitati, dum varia præſertim mercimonia humano vſui apprime neceſſaria, longinquis ex partibus, maximis eorum nedum ſumptibus, verumetiam ſæpe diſpendiis, ac laboribus & periculis, quotidie ad Vrbem, & Curiam præfatas, maxima etiam cum vectigalium & portoriorum S. R. E. fructu & vtilitate, terra, marique, vehunt, & vehi procurant cõſulere. Et propterea dilectos filios Conſeruatores Almæ Vrbis, conſiderantes eoſdem Collegium, & Vniuerſitatem, illiuſque particulares homines pro eorum creditis exigẽdis coram diuerſis Vrbis tribunalibus & Iudicibus, maximis cum eum laboribus & diſpendiis defatigari, & ea de cauſa, bona & mercimonia huiuſmodi fieri cariora eiſdem Collegio & Vniuerſitati, vt Conſulatũ, & peculiare tribunal, ad aliarũ artium, & præſertim Mercatorũ inſtar, conſtruerent & erigerent, commiſiſſe, & mandaſſe, eiſdẽ ſolum & locum ad dictum tribunal, & Conſulatum conſtruendum inibique de rebus ad eorum artem ſpectantibus, & pertinentibus iuſdicendum, cauſaſque ſui fori cognoſcendum, prout alias conſueuerant aſſignaſſe. *Conſeruatores Vrbis aſſignarunt Vniuerſitati Merciariorum locũ, in foro Capitolino, vt ibi Conſules iuſdicerent de rebus ſpectantibus ad artem.*

§. 2. Ac fel. record. Bonifacium Papam Nonum prædeceſſorem noſtrum, ſeu de illius mandato quondam Zachariam Triuiſanum Venetum, tunc Vrbis Senatorem eiſdem Collegio, & Vniuerſitati habilitatem, licentiam, facultatem, libertatem, & poteſtatem quaſcumque res, & ſpetiarias, ferreas, argenteas, aureas, vel alias humano vſui neceſſarias, & pertinentes, etiam quaſcumque alias artes, & artificum quæcumque Collegia in ſpecie quomodolibet concernentes exponẽdi, & expoſitas publice etiam per Vrbem portan. vendendi ſine aliquibus quomodolibet eis à quoquam aliarum Artium propoſito *Senator, Vrbis tempore Bonifacij IX. eidẽ Vniuerſitati facultatem dedit vendẽ. quaſcumque res, etiam concernentes alias artes, & erigendi ... Collegium.*

propoſito obſtaculo ſeu impedimento, impoſito vel inferendo, conceſſiſſe, nec ob id aliud quam vnum & idem Merciariorum Collegium, ſed ſeorſum ab aliis vti hæc Alma Vrbs in vſu habebat cenſeri mandaſſe; nec etiam ea re, cuique dictarum aliarum Artiũ Collegio, Collegiique Præpoſito ipſos Vniuerſos, & ſingulos Merciarios Vrbis, fieri ſubiectos voluiſſe. Quinimo ipſos omnes tamquam miniſtrantes negocia, & exercitia, quę vberiorem Ciuitatẽ alunt tueri, & manuteneri, ac defendi cenſuiſſe, ab omnibus contrariantibusq́, maxime ab his, qui auaritia ducti earum rerum faciebant pretia cariora. Idemque Senator præfatus per conceſſam poteſtatem à Bonifacio prædeceſſore noſtroq́, etiam auctoritate, & poteſtate Senatus præmiſſa ſanciuiſſe, & perpetuo valitura mandauiſſe.

Collegiũ modo ſtatuit, Cõſules cognoſcere cauſas de rebus ſpectan. ad artem, vſque ad quãcumque ſummam inter homines de arte, & inter alios vſque ad d. ſcut. 30. Ad quod vide ampliationẽ hic in fine.

§. 3. Ipſumque Collegium, & vniuerſitatem nonnulla ſtatuta ad dictum Tribunal, & ad artem huiuſmodi neceſſaria, in libro Statutorum deſcripta edidiſſe, & ordinaſſe, illaque per Senatores, & Conſeruatores reſpectiue approbata, & confirmata fuiſſe. Et nouiſſime inter cetera ſtatuiſſe, & ordinaſſe, quod Conſules ius & rationem inter homines artis, & pro quibuſcumque cauſis ad artem huiuſmodi ſpectan. & pertinen. & ab eis dependẽ. vſque ad quamcumque ſummam ius reddere valeãt, & ſi aliquis ipſius artis conueniret in iudicio aliquam aliam perſonam, quæ non eſſet eiuſdem artis, dummodo foret pro re ad artem ipſam ſpectante, Conſules, qui pro tẽpore fuerint iuriſdictionem contra tales, cuiuſcumque ſtatus, gradus, aut conditionis exiſtant ementes bona dictæ artis, & alias ſuper eis quomodolibet contrahentes conuentos, vſque ad ſummam triginta ducatorum auri in auro de Camera haberent, & perſonæ ſic conuentæ iuriſdictionẽ huiuſmodi, vſque ad dictam ſummam incluſiue, ſub quouis prætextu, cauſa, vel occaſione, etiam ſi eſſent nobiles, & Romani Ciues; Vrbis incolæ, vel Curiales omnes, ſeu alias quoquo modo declinare non poſſint.

Libris ſuis eorum mercatoribus fidem adhiberi.

§. 4. Et ne in vnaquaque ſumma præſentia Notarij, & illius ſtipulatio requiratur, ſtatuiſſe, quod Codicibus, & libris rationum Merciariorum, Velectariorum, Berrectariorum, Setarolorum, ſeu Banderariorum dictæ Vniuerſitatis, & aliorum eiuſdẽ Collegij confectis vſque ad ſummam triginta ducatorum auri de Camera, omnibus partitis eiuſdem rationis ſimul computatis plene credatur, & fides adhibeatur cum iuramẽto, contra quoſcumque. Inter homines vero de arte vſque ad quamcumque ſummam occaſione merciariæ, & cuiuſlibet alterius generis ad artem huiuſmodi pertinentis. Ita quod agentes, & exigere volentes cum iuramento, perinde plena fides dictis libris adhibeatur, ac ſi legitime, & concludenter probatum eſſet, dummodo ipſi libri, mercantiles, & mercatorum more, & ordine ſcripti, confecti, & tenti ſint, rationabili ſuſpicione carentes, & ad perſonas ſcribentes reſpectu habito.

Falſitatẽ contra doloſe cõmittentes in eorum libris coercet.

§. 5. Et ſi falſitas in aliquo loco doloſe annotata reperiretur, talis liber per Conſules vniuerſitatis prædictæ in foro publico Capitolij ſono tubæ comburatur, cum publicatione falſitatis, & illius auctoris; & alias pœnas incurrat, quas de iure communi vel municipali incurriſſe diceretur, & perpetuo infamis remaneat, & per eum ſcriberdis de cetero non credatur.

Appellari non poſſe à ſententiis Conſulum infra x. ſcut.

§. 6. Necnon à ſententiis à ſumma decem ſcutorum, & infra aliquæ ex partibus coram dictis Conſulibus litigan. quemadmodum aliis Iudicibus, & Curiis conceſſum extitit, appellare, vel alias reclamare minime poſſint, nec valeant, & quicquid per eoſdem Conſules decerneretur, aut fieret eſſet validum, firmum & efficax, realique executioni demandandum.

Quæ ſtatuta Senator, & Conſeruatores approbarunt. Hic Pont. modo confirmat, & innouat ſupradictas conceſſiones Senatorum, & Conſeruatorũ, & ſtatuta Vniuerſitatis & Collegij ... ſcut. 30. & facultatẽ ampliat. vt hic in fine.

§. 7. Hæcque & alia vltimo dictæ ordinationes, & ſtatuta per dilectos filios modernos ipſius Vrbis Senatorem, & Conſeruatores tamquam rationi conſonantia, approbata, & confirmata fuiſſe.

§. 8. Idcirco idem Collegium, & Vniuerſitatem tamquã præmiſſis de cauſis de Republica optime meritos, ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequentes, Motu ſimili, &c. non ad ipſius Collegij, & Vniuerſitatis, aut alterius eiuſdem artis inſtantiam, & requiſitionem, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac poteſtatis plenitudine, mandatum, aſſignationem, conſignationem, conſtructionem, & erectionem dicti Conſulatus, & tribunalis, vt præmittitur factũ, necnon licentiam, libertatem, habilitatem, facultatem, & poteſtatem ab eodem Bonifacio prædeceſſore noſtro, ſeu Zacharia olim Senatore præfatis conceſſas, ac ab ipſa Vniuerſitate condita Statuta, & ordinationes, facta & vt ſupra approbata, & in poſterum per ipſam Vniuerſitatem fienda, & per Senatorem, & Conſeruatores eiuſdem Vrbis iuxta formã Statutorũ præfatæ Vrbis approban. illorumque, & illarũ confirmationes, ac eiuſdẽ Bonifacij prædeceſſoris Zachariæ Senatoris, conceſſionem illorum, ac omnium, & ſingulorum præmiſſorum, ceterorumque hic etiam de neceſſitate exprimendorum veriores tenores, & effectus, pro hic plenè, & ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum, penitus & omnino inſertis habentes, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus, confirmamus, & innouamus, eiſque perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, ac ea omnia, & ſingula perpetuo, & inuiolabiliter obſeruari debere decernimus, & mandamus, & quatenus opus ſit de nouo cõcedimus, & vt ſupra ſtatuimus, & ordinamus, omniaq; & ſingula inuiolabiliter perpetuis futuris tẽporibus obſeruari mandamus. Ac omnes, & ſingulos, tam iuris, quam facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, ſi quæ ſolemnitates omiſſæ fuerint ſupplemus. Ita quod eiuſdẽ, Collegij, & Vniuerſitatis moderni, & reliqui in poſterum pro tempore exiſtentes Conſules ſuper huiuſmodi & in ſpecie ſuper præfato ſtatuto de iuriſdictione, iuxta illius tenorem vſque ad quamcumque ſummam exercendi quoad perſonas de arte huiuſmodi; & qui de arte non fuerint, vſque ad dictam ſummam triginta ducatorum auri de Camera abſque alio obſtaculo, vel impedimento aliarum Curiarum, iuriſdictionem, & poteſtatem habeant prout tenore præſentium damus, concedimus, & elargimur facultatem, licentiam, & poteſtatem, ac auctoritatem, in omnibus & ſingulis, cauſis, litibus & differentiis, ex quauis cauſa, vel occaſione ad artem huiuſmodi ſpectan. & pertinen. ſeu dependentibus, vna cum omnibus, & ſingulis ſuis incidentibus, emergentibus, dependentibus, annexis, & connexis coram eis vertentibus, & quæ in futurum contigerint moueri, procedendi ſummarie, ſimpliciter & de plano, nulla iuris ſolemnitate, vel ordine ſeruato, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta procedant, & cognoſcant, terminent & decidant, & procedere perpetuis futuris temporibus, poſſint & valeant, vſque ad totalem, finalemque, & effectualem executionem, & paritionem omnium & ſingulorum eorum mandatorum, realiter, vel perſonaliter, prout eis videbitur relaxandorum.

Et præcipit Iudicibus Vrbis ne Conſules deſuper impediant.

§. 9. Nec præfatos modernos, & pro tempore exiſtentes Vrbis, Gubernatorem, Senatorem, Vicarium noſtrum, & Cameræ Apoſtolicæ Auditorem, vel alios quoſuis eiuſdem Vrbis Iudices, & officiales, tam Ordinarios quam Commiſſarios, etiam prætextu obligationum in forma Cameræ Apoſtolicæ iuxta Motum proprium Populo Romano conceſſum, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ incurren. impediri, vel alias quomodocumque, & qualitercumque moleſtari; ſeu reaſſumi, aut reuocari, ſeu inhiberi poſſint, nec reſpectiue valeant.

Clauſula ſublata.

§. 10. Et ita per quoſcumque Iudices quauis auctoritate, dignitate, vel facultate fungentes, etiam S. R. E. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, reaſſumendi, inhibendi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, interpretari, & definiri debere decernimus.

Clauſula præſeruatiua.

§. 11. Et quod præſentibus, ſeu literis deſuper conficiẽdis, ſub quouis prætextu, per quaſcumque clauſulas, etiã derogatoriarum derogatorias derogari non poſſit, niſi cũ tota præſentium præinſertione, & ſpecifica nominum eorumdem Conſulum mentione, irritum, & inane, quicquid ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Ita quod præfati pro tempore exiſtentes Conſules procedere poſſint, & valeant, illis non obſtantibus, abſque aliquo attentatorum, & innouatorum vitio.

Clauſula derogatoria.

§. 12. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Gubernatori, Senatori, Vicario noſtro, aut Cameræ Apoſtolicæ Auditori, ceteriſque aliis Iudicibus, quoad cauſas dicti fori,

&

& de rebus ad artem ſpectantibus, & pertinentibus, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus etiam iuramento, &c. confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ac facultatibus eiſdem Gubernatori, Senatori, Vicario noſtro, & Cameræ Apoſt. Auditori, Collateralibus, & quibuſuis aliis, in genere, vel in ſpecie, ſub quibuſcũq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, etiam quantumuis efficaciſſimis clauſulis & decretis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita ſeruata foret, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe omni meliori modo, &c. derogamus. Necnon omnibus illis quæ dictus Bonifacius ſeu idem Zacharias Senator in eorum literis voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fiat vt petitur. I.

[illegible] §. 13. Et cum abſolutione à cenſuris ad effectum, &c. etiam in caſibus regulæ, &c. cum illius opportuna derogatione, quatenus opus ſit exten. Et quod tenores literarum, & ſtatutorum prædictorum habeantur pro expreſſis, & latiſſime, ac de verbo ad verbum exprimi & inſeri poſſint & de approbatione, innouatione, confirmatione, indulto, decreto, derogatione, proceſſu, & aliis præmiſſis, de omnibus & ſingulis prædictis quæ hic pro repetitis habeãtur perpetuo in forma gratioſa & ex certa ſcientia.

Ampliatio [illegible] Conſulum [illegible] §. 14. Quodque qui tacite vel expreſſe, in eorumdem Conſulum iuriſdictionem conſenſerint, etiam vſque ad quamcumque ſummam ius dicere & cauſas cognoſcere & terminare poſſint & valeant, nec propterea per viam nullitatis impugnari vel retractari poſſint decernimus. Et quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio, & extra, regula contraria non obſtante, attento quod in Vrbe, ſeu ſi videbitur literæ deſuper etiam cum deputatione executorum qui aſſiſtant.

[illegible] §. 15. cum poteſtate pro illis, ac dictis Conſulibus monendi, cogendi, grauandi, & reaggrauandi, ac citandi per Senatorium edictum, infra diſtrictum iuxta formam Statutorum Vrbis, ac etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie & extraiudicialiter, de non tuto acceſſu & reaſſumen. quaſcumque cauſas ad inſtantiam rei volentis iuriſdictionem dictorum Conſulum à quibuſcumque Iudicibus, & inhibendi ſub quibuſcumque pœnis pecuniariis eorum arbitrio præmiſſorum omnium ac ſingulorum, ac cum qualitate, aliorumque citra præmiſſa neceſſaria, maior ſpecificatio, & expreſſio eorumdem, & quorumcumque ſtatutorum ipſius Artis, ipſius Collegij arbitrio, etiam cum eorumdem præinſertione toties quoties eidem Collegio videbitur, ſemel & pluries per Breue noſtrum ſimul vel ſeparatim expediri poſſit.

Fiat. I.

D.P. An. 6. 5 Feb. Dat. Romæ apud S. Petrum Nonis Febr. An. 6.

Videat Vicarius I.

Viſa M. Antonius Archiepiſc. Theatinus Vicegerens.

XCIV. Reuocatio quorumcumque indultorum confeſſionalium, Maris magni, aliorumque priuilegiorum, quibuſcumque etiam Regularibus conceſſorum, in his quæ Concilio Tridentino aduerſantur.

Iuriſdictionem huius Concilij, & eius proſecutionem videre eſt hic ſup. in conſt. 23. Ad Eccleſiæ. *Et indulta Prælatorum et intereſſentium ſunt in conſtit.* 28. Circumſpecta *Et quando ligare cæperit, vide in conſt.* 80. Sicut ad.

Edita An. D. 1564. *PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.*

Exordium. IN Principis Apoſtolorum Sede, meritis licet imparibus diuina diſpoſitione conſtituti, nihil neque vniuerſali Eccleſiæ curæ & ſolicitudini noſtræ commiſſæ, ſalubrius, neque iniuncto nobis Apoſt. ſeruitutis officio decentius præſtare poſſumus, quam quod prouidẽtiæ noſtræ miniſterio œcumenicum Conc. Trid. ſicut noſtris potiſſimum auſpiciis, ſummaque ſanctorum Patrum concordia per Dei miſericordiam feliciter abſolutum fuit, ita per vniuerſos, qui Chriſtiana pietate cenſentur vbique ſuſcipiatur, & remotis quibuſlibet obſtaculis ab omnibus æqualiter obſeruetur.

Concilium Tridentinũ, multa ſtatuit ad morum reformationem, quibus plurimorum indulta aduerſantur. § 1. Cum itaque in eodem Concilio quamplura ſalubria, & ad vniuerſalem morum reformationem valde vtilia decreta atque ſtatuta, maturo præſentium ipſorum examine præcedente, ſint edita, quibus multa atque diuerſa priuilegia, exemptiones, immunitates, diſpenſationes facultates, conſeruatoriæ, indulta, & vt vocant Confeſſionalia, & Mare magnum, & aliæ gratiæ, quæ variis tam Cathedralibus, etiam Metropolitanis quàm Collegiatis Eccleſiis, Monaſteriis, conuẽtibus, & aliis Religioſis, etiam Fratrum Mẽdicantium domibus, & Ordinibus, necnon ſancti Spiritus in Saxia, Sancti Ioannis Lateranen. ac Incurabilium de Vrbe, Sancti Antonij Viennen. & S. Bernardi Iuren. aliiſque Hoſpitalibus, Militiis, eorumque Capitulis, & Conuentibus, ac Vniuerſitatibus, etiam Studiorum generalium Collegiis, tam ſæcularibus quam Eccleſiaſticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis Apoſtolorum de Vrbe quam aliis Fabricis, Sanctæ Cruciatæ, aliiſque piis locis & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Præpoſitis, & aliis Eccleſiaſticis, tam ſæcularibus quam diuerſorum Ordinum & militiarum regularibus, ac etiam laicis cuiuſcumque dignitatis, & excellentiæ, ac etiam Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus vtriuſque ſexus perſonis, necnon aliquibus Notariis, & etiam de latere Legatis, atque Nunciis, tam perpetuo quam ad tempus per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem Apoſtolicam, eiuſque Legatos hactenus, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu etiam Imperatorum Regum, Ducum & aliorum Principum contemplatione & intuitu, etiam de fratrum conſilio diuerſimode, variiſque temporibus, in genere, vel ſpecie, ex quauis etiam honeſta cauſa conceſſa, & etiam pluries confirmata, & innouata fuerunt in pleriſque contrariantur.

Illa ergo Indulta hic Pontif. ex reuocat. §. 2. Nos quibus in primis cordi eſt, tam ſancta, & Eccleſiæ Dei ſaluberrima decreta ſuos, vt par eſt effectus vbique conſequi, & ab omnibus obedienter obſeruari, priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conſeruatoriarum, indultorum, confeſſionalium, Maris magni, & aliarum gratiarum prædictarum, ac quarumcumque Apoſtolicarum & aliarum literarum deſuper, confectarum, proceſſuumque, decretorum, & aliorum inde ſecutorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & plene inſertis habentes, Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod eadem omnia & ſingula priuilegia, exemptiones, immunitates, facultates, diſpenſationes, conſeruatoriæ, indulta, confeſſionalia, Mare magnum & aliæ gratiæ in his omnibus & ſingulis, in quibus illa ſtatutis & decretis Concilij huiuſmodi contrariantur ipſo iure reuocata, caſſata, & annullata, ac ad ipſius Concilij terminos, atque limites reducta ſint, & cenſeantur, nec quicquam aduerſus ipſa decreta, & ſtatuta quominus vbique, & apud omnes obſeruentur, in aliquo ſuffragari poſſe, ſed ea perinde haberi & reputari debere, ac ſi numquam emanaſſent, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium declaramus, ac etiam ſtatuimus & ordinamus.

Et eorum vigore acta & agenda, a die qua d. Concilium ligare cæpit nulla eſſe decernit. §. 3. Decernentes nihilominus omnia & ſingula quæ vigore priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, & diſpenſationum, facultatum, conſeruatoriarum, indultorum, confeſſionalium, & aliarum quarumcumque gratiarum huiuſmodi poſt id tempus, quo Concilium obligare cœpit, facta & geſta quomodolibet fuerunt, & in poſterum fient, in iis, in quibus dicti Concilij decretis aduerſantur, nulla, inualida, & irrita eſſe, & cenſeri, ac nemini etiã quantumlibet, vt præfertur qualificato, tam in foro quod aiunt fori, quã cõſcientiæ ſuffragari poſſe & debere.

Clauſula ſublata.

§.4.Et ita per quoſcumque locorum Ordinarios,alioſque Iudices& Commiſſarios,quauis auctoritate fungentes, etiam,S.R.E.Card.ſublata eis,& eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, in vtroque foro iudicari & definiri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§.6.Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, ſtatuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei,ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Dat. P. A 6. 17. Febr.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1564.13.Kal.Martij, Pont Anno 6.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Dom.1565.ind.6.die vero 24. menſis Febr. Pont.Sanctiſ.in Chriſto Patris,& D.N.D. Pij diuina prouidentia Papa IV. Anno eius 6.retroſcripta litera Apoſt. affixa & publicata fuerunt in acie Campi Floræ, & valuis Cancellariæ Apoſt.per nos Nicolaum de Matthæis, & Camillum Cherubinum S.D.N.Papæ Curſ.

Philibertus Chapuis Mag.Curſ.

XCV. Confirmatio plurimarum gratiarum, & priuilegiorum, Fratrum Militum Hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani,à Pont.prædeceſſoribus conceſſorum, in his quæ Conc. Trid. non aduerſantur. Et conceſſio aliarum immunitatum, & indultorum.

Quoad præcedentes gratias, habes etiam ſup. Alex. IV. conſt.1. Cum à nobis *& Clem. IV. conſt. 2.* Cum dilectis *& conſt.5.*Venerabilibus. *Quæ vero ad priuilegia hic elargita innouauit, limitauit, & abſtulit Pius V.vt inf.in eius conſt.28.* Sicuti. *vbi notabo.*

Edita An. D. 1565.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſæ huius conſtit.

INter aſſiduas Dominici gregis nobis diuinitus commiſſi, non ſolum à ſpiritualibus, ſed etiam à corporalibus, noxis, periculiſque imminentibus quantum nobis ex alto permittitur, præſeruandi curas, illi potiſſimum, poſt diuini numinis auxilium frequentibus cordis noſtri ſuſpiriis imploratum,omni conatu nobis incumbendum eſſe ſtatuimus, vt aduerſus inexplebilem Chriſtiani ſanguinis ſitim, quæ in teterrimo illo Turcarum Tyranno cum longo annorum numero pariter in dies adaugeri conſpicitur, bellica etiam fideliſſimorum Commilitonum præſidia comparemus: & nedum temporalis ditionis noſtræ, totiuſque Italiæ hoſtilis claſſis incurſioni vndique expoſitæ portus,& littora validis arcibus,propugnaculiſque firmemus, verum etiam ſtrenuis militibus, qui Cruce Redemptoris & Domini noſtri tamquam Dominico ſtigmate conſpicui ſeſe perpetuos pro ſalute domus Iſrael propugnatores fore iureiurando profiteantur, & præſtent, præſidia noſtra roboremus antiquaſque Eccleſiæ Dei Militias ac Hoſpitalitates, & præſertim pauperum leproſorum S. Lazari Hieroſolymitani Hoſpitalitatem ab illo Sanctiſſimo viro Baſilio Magno, vſque à recolendæ memoriæ Damaſi I. Rom. Pont. prædeceſſoris noſtri, ac Iuliani Apoſtatæ,& Valentiniani Imperatorum temporibus illuſtratam, & per Orbem varie ampliatam, & iniuria temporum imminutas, & quaſi exauthoratas, priſtinæ dignitati reſtituamus: ac illis quo promptius votis noſtris reſpondeant, & priſca ſua priuilegia confirmemus, & illa ſubinde nouorum conceſſione liberaliter cumulemus.

Innoc. III. & Honor. III. ſuſceperunt ſub protectione Sedis Apoſt. perſonas, res & bona Hoſpitalis & Militia.

§.1. Dudum ſiquidem poſtquam felicis record. Innocentius III. & ſucceſſiue Honorius etiam III. varias ac diuerſas exemptiones,& alias gratias tunc & pro tempore exiſtentibus Magiſtro, & Fratribus Hoſpitalis, ſeu domus S. Lazari Hieroſolymitani, ſub regula S. Auguſtini, & leproſariis conceſſerant, eorum.que perſonas,leproſarias & alia loca, ſub ſua & Sedis Apoſtolicæ protectione ſuſceperant.

Greg. IX indulgentiam conceſſit dantibus eleemoſynam. Hoc tamen reuocat Pius V.in conſt. 50.

§. 2. Et Gregorius Nonus omnibus Chriſtifidelibus manus charitatiuas, Magiſtro & fratribus domus Sancti Lazari Hieroſolymitani, vel eorum nunciis eleemoſynas petituris, pro ſolutione debitorum ſuorum, & fratrum eorumdem ſubſtentatione porrigentibus, viginti dies de iniunctis ſibi pœnitentiis, per quaſdam relaxauerat.

Dedit quoque licentiam profitendi vnam ex regulis approbatis.

§.3. Et per alias ſuas literas, tunc Epiſcopo Tridentino mandauerat, vt ipſis fratribus, in ſuis domibus ſiue locis profiteri volentibus, aliquam regulam ex approbatis, iuxta petitionem ſibi ab eis factam concederet, ſi expedire videretur.

Innoc. IV. dedit facultatem eligendi militem ſanum in Magnum Magiſtrum.

§.4. Et Innocentius IV. per eum accepto, quod licet de antiqua,approbata, & catenus pacifice obſeruata conſuetudine obtentum eſſet, vt miles leproſus domus Sancti Lazari Hieroſolymitani in eius magiſtrum aſſumeretur: verum quia fere omnes limites leproſi dictæ domus, ab inimicis fidei miſerabiliter interfecti fuerant, & & huiuſmodi conſuetudo nequibat commode obſeruari. idcirco tunc Epiſcopo Tuſculano per quaſdam commiſerat,vt ſi ſibi ſecundum Deum viſum foret expedire,fratribus ipſis licentiam, aliquem militem ſanum, ex fratribus prædictæ domus S.Lazari,in eius Magiſtrum non obſtante conſuetudine huiuſmodi, de cetero eligendi, auctoritate Apoſtolica concederet.

Medietatemque molendini in Nympha conceſſit.

§. 5. Et per alias ſuas literas medietatem molendini, quod Eccleſia Romana, tunc cum quondam Boetio Camerario ſuo in Nympha habebat, Magiſtro & fratribus domus leproſorum S. Mariæ Magdalenæ Terracinen.ſub annuo cenſu duodecim denariorum Senatus in perpetuum conceſſerat,

Alex IV. prioribus conceſſit facultatem abſoluendi Fratres quoquomodo ſe percutientes.

§.6.Et Alexander etiam IV.narrans per quaſdam quod ſicut Canonica cóſtitutione cauebatur, quod Monachi & Canonici Regulares, quocumque modo ſe in clauſtro percuſſiſſent, non eſſent ad Apoſtolicam Sedem mittendi,ſed ſecundo diſcretionem, & prudentiam ſui Abbatis, diſciplinæ ſubdendi: quod ſi Abbatis diſcretio ad eorum correctionem non ſufficeret,prouidentia eſſet Diœceſani Epiſcopi adhibenda, niſi exceſſus difficilis foret & enormis, propter quem merito eſſet ad Romanam Eccleſiam recurſus habendus, ſtatutum huiuſmodi ad Magiſtrum, & fratres Hoſpitalis leproſorum S. Lazari Hieroſolymitani Ordinis S. Auguſtini duxerat extendendum:ſtatuendo, vt in tali caſu (niſi maior eſſet prouidentia requirenda) per priores ſuos,qui (ſicut audiuerat) preſbyteri eſſe noſcebantur, fratribus abſolutionis beneficium impenderetur.

Et profeſſionem regulæ S. Auguſtini approbauit, vt inf. in conſt. 1. eiuſ. in rub.

§. 7. Et per alias ſuas regulam beati Auguſtini, quam iidem fratres ſe aſſerebant profeſſos eſſe, ſicut illam catenus ſeruauerant, eiſdem dicta auctoritate confirmauerat, atque communiuerat, eadem auctoritate nihilominus ſtatuendo vt regula ipſa ab eiſdem fratribus & ſucceſſoribus ſuis,perpetuis futuris temporibus obſeruaretur.

Donationem Federici Imperatoris approbauit. Sed ergo non potuit.

§.8. Et per alias ſuas, donationem alias factam Magiſtro& fratribus Hoſpitalis leproſorum S. Lazari Hieroſolymitani Ordinis S. Auguſtini à Federico Romano Imperatore ante latam in eum depoſitionis ſententiam, diuerſarum terrarum, poſſeſſionum, ac ſtartiarum de ſuo dominio exiſtentium in Sicilia, Calabria, Vallegratis, Apulia, & Terra Laboris, cum diuerſis ſæcularium exactionum exemptionibus, ratam & firmam habens, eam auctoritate Apoſtolica confirmauerat atque communiuerat.

Eccleſiam de Galbis conceſſit.

§. 9. Ac eidem Hoſpitali, in quo (ſicut acceperat) conuentus nobilis ſtrenuorum militum & aliorum, tam ſanorum quam leproſorum pro expugnandis inimicis Chriſtiani nominis manere ſolebat, & quod ad extremam fere paupertatem, propter guerrarũ diſcrimina erat redactum, poſſeſſionibus ſuis pro magna parte à Paganis & hoſtibus Eccleſiæ occupatis, ſuiſque Magiſtro & fratribus, eadem auctoritate conceſſerat, vt Eccleſiam de Galbis Lincolinen.diœceſis, in qua iuſpatronatus (ſicuti aſſerebant) obtinebant, cedente vel decedente ipſius

Rectore

Rectore,pro ſua reſeruanda inopia ſuis vſibus deputare poſſent, ita tamen quod perpetuo Vicario in ea ſeruituro de ipſius prouentibus portio competens, ex qua congrue ſuſtentaretur, & Epiſcopalia, ac alia ipſius Eccleſiæ onera ſupportarentur, aſſignaretur, diœceſani Epiſcopi iure in omnibus ſaluo.

Facultatem componendi de viſuris, &c. ibid. Tu in hac attende bullam 94. Pij V. Clem. VIII conſt. 115.

§. 10. Et ſimiliter per alias ſuas Magiſtro & fratribus huiuſmodi, eorum neceſſitatem paterno compatiens affectu,auctoritate prædicta duxerat cócedendum;vt de vſuris, rapinis,& aliis male acquiſitis, dummodo illi quibus eorum reſtitutio fieri deberet, omnino inueniri & ſciri non poſſent, necnon de redemptionibus votorum, auctoritate diœceſanorum prius factis, (Hieroſolymitano dumtaxat excepto) vſque ad ſummam ducentarum marcharum argenti recipere valerent, ſi pro ſimilium receptione aliàs non eſſent ab ipſo huiuſmodi gratiam conſecuti,ita quod ſi aliquid de ipſis ducentis marchis,dimiſiſſent vel reſtituiſſent, vel dediſſent illis à quibus eas accepiſſent,huiuſmodi dimiſſum,vel reſtitutum,ſeu datum, nihil ad liberationem eorum prodeſſet,nec quantum ad illud haberentur aliquatenus abſoluti.

Diœceſanos non poſſe ponere rectores in domibus Hoſpitalis decreuit. De hoc vide etiam in conſ.

§. 11. Et cum ad eius notitiam perueniſſet,quod in nõnullis religioſis,& leproſorum domibus in diſtrictu Regni Nauarræ, Campaniæ,& Briæ, Comitis Palatini conſiſtentibus locorum diœceſani Rectores ſeu adminiſtratores de nouo ponere, ſeu inſtituere præſumebant pro ſuæ libito voluntatis,in earumdem domorum non modicum præiudicium & grauamen,cõtra antiquam, approbatam, & hactenus pacifice obſeruatam in talibus conſuetudinem veniendo,volens earumdem domorum grauamen indebitum auferre, tunc Abbati Monaſterij Orbacen. dicti, vel alterius Ordinis Sueſſionen. diœc. dederat in mandatis quatenus,ſi ita eſſet, præfatos diœceſanos, vt ab huiuſmodi præſumptione omnino deſiſterent monitione præmiſſa, dicta auctoritate Apoſtolica, appellatione remota præuia ratione compelleret.

Nicolaus iij. exemit a ſolutione decimarum.

§. 12. Præterea Nicolaus III. declarauerat,quod de redditibus, & prouentibus Leproſariorum huiuſmodi, qui in vſus miſerabilium & infirmorum conuertebantur decima non ſolueretur.

Hic latius vide in conſt. Pij V. cit. in rubr. Clem. IV facultatem cogendi religioſos leproſos ad eos, vt in ſua eſſent... ſup.

§. 13. Et Clemens etiam IV. per quaſdam vniuerſis Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac aliis Eccleſiarum Prælatis, exemptis & non exemptis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis pœna, quam inobedientes ipſo facto incurrere voluit, niſi mandatum huiuſmodi diligenter exequi curarent;& nihilominus ſub pœna priuationis officij,& beneficij ſuorum, præcipiendo mandauerat,quatenus dum aliqui de dictis Magiſtro, Fratribus, & Procuratoribus domorum S. Lazari Hieroſolymitani, ad Archiepiſcopos, & alios præfatos, & eorum loca pro capiendis infirmis leproſis perueniſſent,eis in hoc adeſſe curarent; memores Dominum in lege Moyſi præcepiſſe, quod omnes leproſi eiicerentur extra volens,& ordinás, vt Domino complacebat,quod tam mares, quam mulieres, clerici & laici,religioſi, & ſæculares morbo lepræ laborantes, per eoſdem fratres, & procuratores eorum caperentur, & eiicerentur extra, cum omnibus eorum bonis, tam mobilibus, quam immobilibus ad habitationem cum aliis infirmis domorum Ordinis S. Lazari huiuſmodi. Si vero clerici, vel laici mandatum ſuum in aliquo negligerent adimplere, voluit quod ipſi fratres, aut illorum procuratores, illos peremptorie citarent, vt coram ſe compararent, facturi iuſtitiæ complementum.

Eleemoſynaſque colligendi, ibid. Tu vide bullam 115. Clem. viij.

§. 14. Ac rurſus per alias ſuas mandauerat,quod fratres ipſi ipſius confratriæ ad aliqua loca accedentes pro eleemoſynis colligendis benigne reciperentur, & honeſte tractarentur. Ipſique locorum Ordinarij, & ij ad quos ſpectat, vt permitterent eoſdem fratres in Eccleſiis ſuis populum admonere, ac eleemoſynas colligere, ac etiam Confraternitates facere,illud præcauentes, ne occaſione illorum eleemoſynæ pauperum Chriſti deperirent,& impedirent opera pietatis.

Ordinarios Miſtre... tueri voluit, vt ibid. Fratres que gratis ſepeliri, vt ibid.

§. 15. Necnon ipſis Archiepiſcopis, Epiſcopis,& aliis Prælatis iniunxerat, vt curarent defendere, & manutenere fratres præfatos aduerſus parochianos; qui domos illorum inuadebant; aut indebitis moleſtiis opprimebant. Nec à fratribus, & perſonis religionis huiuſmodi pro ſepultura quicquam exigeretur, vel acciperetur, niſi ipſa ſpontanea decedentium liberalitas, vel parentum deuotio eis contuliſſet.

Exemptionē à decimis conceſſit. Hoc vide latius in conſtit. Pij V. cit. in rubric.

§. 16. Nec ab eis contra priuilegiorum dictæ Sedis tenorem de omnibus fructibus terræ, quibus propria induſtria,aut expenſis colerent, & laborarent, ac etiam de nutrimentis animalium ſuorum,ſed nec de ipſis animalibus decimas exigere præſumerent.

Oratoria cõſtrui poſſe voluit ibid.

§. 17. Quodque ipſi Archiepiſcopi & Epiſcopi oratoria pro vſu fratrum, & perſonarum præfatorum, ac ſuæ familiæ dedicare, ac cœmeterium benedicere procurarent.

Dimittentes habitum coerceri iuſſit, ibid.

§. 18. Ac quòd de cetero Fratres ſeu Milites,ac Donatos Militiæ Hoſpitalis huiuſmodi, qui Crucem,& regularem habitum deponerent, & per abrupta ſæculi vagarentur, quive Prioribus ſuis contumaces, & rebelles exiſtebant, & Bolinas detinerent contra voluntates ipſorum, monerent inſtanter,ac pro officij ſui debito compellerent, vt habitum depoſitum reaſſumerent, in obedientia Prælatorum ſuorum, deuote,& humiliter perſeuerarent, & Bolinas ſiue alia officia per violentiam nullo modo detinere præſumerent, mandatorum ſuorum contemptores, excommunicationis ſententia compellerent, eámque vſque ad ſatisfactionem condignam inuiolabiliter obſeruari facerent.

Indulgentias benefactoribus, conceſſit. Pius V. reuocauit in conſt. 30.

§. 19. Et nihilominus quibuſcumq; qui de facultatibus ſibi à Deo collatis, fratrib. Hoſpitalis præfati ſubueniſſent ſeque tam ſanctæ Fraternitati Collegas adſcribi ſtuduiſſent,eiſque beneficia perſolui ſſent, annuatim ſeptimam partem iniunctæ ſibi pœnitentiæ relaxauerat.

Ordinariis facultatem dedit vota cõmutandi ſubuenient. ib. Hoſpitali. Hoc puto reuocatum à Pio V. in conſt. 99.

§. 20. Eiſdemque locorum Ordinariis, & aliis curam animarum habentibus, commutandi cuiuſuis abſtinentiæ, & quarumcumque peregrinationum vota (Hieroſolymitano, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum dumtaxat exceptis) in pecuniarum ſubſidium præfatis fratribus,vel nunciis exhibendum,cum ſuper hoc ab eis, vel eorum aliquo fuiſſet requiſiti, dummodo conditione inſpecta nunciorum, & fratrum præfatorum neceſſitate penſata (ſuper quibus eorum conſcientias onerauerat) pretio, vel precibus, amicitia, fauore, vel odio cuiuſcumque nihil circa hoc, ſuper quibus ſciret ſe vnumquemque eorum redditurum in examine diſtricti iudicij rationem, ageretur in fraudem vel diminutionem ſubſidij ſupraſcripti, plenam & liberam facultatem conceſſerat. Volens,vt huiuſmodi pecuniarum ſubſidium præſtandum per vouentes peregrinationes eaſdem, ad tantam pecuniæ ſummam extenderetur, quantam vouentes ipſi pro complendo voto peregrinationis huiuſmodi derſonaliter expendiſſent. Votum autem huiuſmodi abſtinentiæ iuxta illius arbitrium intenderat redimi, qui votum huiuſmodi commutaret.

Abſoluendi ȝt ab irregularitate dato ſimili ſubſidio.

§. 21. Perſonis autem Eccleſiaſticis volens plenius prouideri, diœceſanis earum diſpenſandi cum eis, qui cum à canone, vel ab homine latam excommunicationis ſententiam incurriſſent,irregularitatis notam immiſcendo ſe diuinis officiis contraxiſſent, vel ob id contrahere ipſos contigiſſet, dummodo tantum erogaſſent fratribus, vel nunciis ſupradictis,quantum expendiſſent eundo ad Rom. Curiam, & morando in ipſa pro diſpenſatione huiuſmodi obtinenda, & redeundo etiam ab eadem, niſi forſan in Epiſcopos, Abbates, vel alios Superiores proprias inieciſſent manus temere violentas, poſtquam ab excommunicationum ſententiis, quas incurrerent, vel incurrere ipſos contigiſſet, iuxta formam Eccleſiæ fuiſſent abſoluti,conceſſerat poteſtatem.

Hoc eſt etiam reuocatum à Pio V. mox citat. & Clem. viij in conſtit. 115.

Mortuos ſepelire in eorum Eccleſiis permiſit, vt in d conſtit. 2. Cum dilectis.

§. 22. Volens ob reuerentiam ipſius venerabilis domus, vt ij, qui eorum fraternitatem aſſumpſiſſent,ſi forſan Eccleſiæ ad quas perueniſſent, à diuinis officiis interdictæ forent, ipſis morientibus, ſepultura eccleſiaſtica minime negaretur, niſi nominatim excommunicationis vinculo fuiſſent innodati. Liceretque eis confratres ſuos, quos Eccleſiarum Prælati apud Eccleſias ſuas malitioſe ſepeliri non permiſiſſent, niſi excommunicati,vel in interdicto nominati fuiſſent, aut publici vſurarij, tumulandos deferre,ad Eccleſias huiuſmodi Hoſpitalis.

Oblationeſque retinere, vt ib.

§. 23. Et oblationes, tam pro eis quam pro aliis,qui in eorum cœmeteriis requieſcunt, exhibitas, ſine alicuius præiudicio retinere.

Etiam tempore interdicti vt ibid.

§. 24. Quodque receptiones Fraternitatis eiuſdem, ſeu etiam collectarum, ſaluo iure dominorum ſuorum, ſub B. Petri, & ſua protectione conſiſterent. Et ſi qui eorumdem fratrum, qui ad eas Fraternitates miſſi fuiſſent: vel collectas, in quamlibet ciuitatem, aut caſtellum, vel vicum, aut alium locum deueniſſent, ſi forte locus ille fuiſſet à diuinis officiis interdictus, in eorum iucundo aduentu, ſemel in anno aperirentur Eccleſiæ, & eiectis excommunicatis diuina officia ibi celebrarentur, ſalua tamen in omnibus declaratione Concilij generalis.

Clericos Hoſpitali ſeruire permiſit, vt ibid.

§. 25. Mandans etiam eiſdem Archiepiſcopis, & Epiſc. vt ſi qui de Clericis Eccleſiarum ſuarum, præfati Hoſpitalis fratribus, cum licentia Prælati & Capituli ſui, ſponte, ac gratis per annum, vel biennium decreuiſſent deſeruire, nequaquam impedirentur.

Ioann. XXII. exemptionem à iuriſd. Ordinariorum conceſſit Hoc p enim vide in conſt. Pij V. cit. in rubr.

§. 26. Et ſubſequenter Io. XXII. Vniuerſis Archiepiſcopis, Epiſcopis & aliis Eccleſiarum Prælatis mandauerat, quatenus in præfatos Magiſtrum, & Fratres, ac Milites, Clericoſque, Donatos, vel Nuncios, aut Eccleſias eorum, (quippe qui nullum habebant Epiſcopum, vel Prælatum præter Romanum Pontificem ſupra ſe, & ſpeciali prærogatiua gaudebant, & in quibus Ordinarij locorum auctoritatem eccleſiaſticam poteſtatem nequaquam habebant) excommunicationis, vel interdicti ſententiam promulgare nullatenus præſumerent, nec eos indebita vexatione grauarent, ſed erga ipſos ſe taliter gererent, quod aduerſus eos materiam querelandi ſuſcitare non haberent.

Greg. X. ſeu Alex. IV. Fratres non moleſtare iuſſit.

§. 27. Inſuper Gregorius X. & ſeu Alexander IV. eiſdem Magiſtro, & Fratribus Hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani paterna ſolicitudine prouidere volens, aduerſus nonnullos Religioſos, & Clericos ſæculares, & laicos, qui ſub prætextu quæſtionis inter eoſdem exiſtentis, & cuiuſdam prauæ conſuetudinis, animalia, & alia bona dictorum Fratrum Militum temeritate propria audebant inuadere, & tandiu detinere præſumebant, donec eſſet eis de hujuſmodi quæſtionibus iuxta eorum beneplacitum ſatisfactum licet iuriſdictionem ordinariam, ſeu delegatam in eos non haberent, quas ipſis hoc facere permiſſum eſſet, per ſuas literas auctoritate Apoſtolica inhibuerant, ne qui occaſione prædictæ conſuetudinis tamquam nullo iure ſubnixæ, eiſdem Fratribus, ac aliis ſupra nominatis, ſeu eorum Nunciis ab eis per totum Orbem deſtinandis, memoratas inferrent moleſtias. Neue Fratres, & bona ſua ſine iuris ordine occupare, inuadere, ſeu quomodolibet detinere præſumerent.

Exemptionem concesſit à ſolutione gabellarum, & eorum bonis.

§. 28. Quodque de omnibus fructibus terræ, quibus propria induſtria, aut expenſis colerent, & laborare facerent, ac de animalibus, aut de ipſis nutrimentis animaliũ, ac aliis quibuſcumque bonis ſuis, ſi cõtingeret quod bona præfata, aut fructus huiuſmodi aut animalia ipſa, vel ex eis prouenientia, aliquid per ipſos fratres, Milites, vel Donatos venderetur, aut emeretur, tam pro ſuſtentatione cuiuſlibet eorum, aut pauperum leproſorum, quam pro reparatione cuiuſuis domus, aut Hoſpitalis, ſiue Eccleſiæ præfatæ Militiæ, & per Ciuitates, aut Caſtra, & Oppida, portus, pontes, ac nauigia, & loca alia quorumcumque Regum, & Reginarum, aut Ducum, Marchionum, Comitum, Vicecomitum, Baronum, & aliorum Dominorum in toto Orbe exiſtentium, in quibus pro tempore ſtare, vel tranſire, & reuerti deberent abſque aliquo impedimento eos permitterent vendere, vel emere, aut tranſire, ac reuerti, & præteritum cuiuſuis pedagij, datij, gabellæ, bullettarum, & quarumcumque exactionum ſolutione, mandauerant.

Paul. II. leproſiam Capuã. ſub protectione Sedis Apoſtolicæ, & exemptionem ab onerib. accepit.

§. 29. Et Paulus II. Magiſtros, & Fratres domus leproſorum S. Lazari extra muros Capuan. eorumq; perſonas, & locum in quo diuino erant obſequio mancipati, cum omnibus bonis, quæ tunc rationabiliter poſſidebant, aut ex tunc in futurum iuſtis modis poſſent adipiſci, ſub B. Petri, & ſua protectione ſuſceperat. Omnéſque libertates, & immunitates à prædeceſſoribus ſuis, ſiue per alia priuilegia, ſiue indulta, eis & dictæ domui cõceſſas. Necnon libertates, & exemptiones ſæcularium exactionum à Regibus, & Principibus, aliiſq; Chriſtifidelibus rationabiliter eis, & eorum domui indultas ſpecialiter autẽ domos, prata, paſcua, hortos, vineas, & alia bona mobilia, & immobilia eorum, ſicut ea iuſte, & pacifice poſſidebant, eis, & per eos eidem domui prædicta auctoritate Apoſtolica confirmauerat, diſtrictius inhibens, ne quis de hortis, virgultis, ſeu eorum animalium nutrimentis decimas ab eis exigere præſumeret.

Alex. Vrban. Cle. & Greg. viſitantibus leproſiam Peruſin. & eleemoſynam dantibus, indulgentias conceſſit. Has reuocauit Pius V. in conſt. 50.

§. 30. Et ſimiliter Alexander, Vrbanus, Clemens, & Gregorius Rom. Pont. ſimiliter prædeceſſores noſtri, conſideratis charitatis, & pietatis operibus, quæ erga infirmos, & pauperes Hoſpitalis leproſorum de Colle Peruſin. Diœceſis, iugiter exercebantur, & quod ad id eiuſdem Hoſpitalis propriæ non ſufficiebant facultates, cupientéſque ad eorumdem pauperum conſolatoria ſubſidia Chriſti populum ſpiritualibus muneribus inuitare, omnibus vere pœnitentibus, & cõfeſſis, qui deuote ad Hoſpitale memoratum accederent, manumque charitatis porrigerent, Greg. videlicet vnum annum, & vnam quadragenam, ſinguli vero reliquorum prædeceſſorum eorumdem centum dies de iniunctis eis pœnitentiis miſericorditer relaxarãt.

Nic. IV. illa confirmauit, & alias conceſſit.

§. 31. Et poſtmodum Nicolaus IV. remiſſiones, & indulgentias huiuſmodi per ſuas literas approbauerat, & confirmauerat, aliaſque indulgentias, & peccatorum remiſſiones, & Chriſtifidelibus diuerſa pauperum, & leproſorum loca, & hoſpitalia huiuſmodi viſitantibus, & manus adiutrices, ac pias eleemoſynas pro ipſorum pauperum leproſorum ſubuentione erogantibus, per quaſdam conceſſerat, & relaxauerat.

Exemptionemque dedit Hoſpitali de Valloncellis, à procurationib. legatorum, & quibuſcumq. collectis.

§. 32. Ac per alias ſuas ad inſtar dicti Clementis IV. Cuſtodi, & Fratribus Hoſpitalis leproſorum S. Lazari de Valloncellis, vt illi ad præſtationem procurationum Legatis Sedis Apoſtolicæ, vel Nunciis aut exactionum, collectarum, ſeu ſubſidiorum quorumcumque minime tenerentur, nec ad ea ſoluenda per literas dictæ Sedis, Legatorum, Rectorum, vel Nunciorum, cuiuſcumque tenoris exiſterent, aut alia quauis auctoritate in perpetuum compelli non poſſent, conceſſerat. Decernens irritas, & inanes interdicti, ſuſpenſionis, & excommunicationis ſententias, ſi quas propter hoc in eos, vel eorum aliquem, aut Hoſpitale præfatum in poſterum contigiſſet promulgari.

Leo X. reſtituit Hoſpitalia S. Io. Leproſorũ Panor. & S. Agathæ Meſſan. olim Hoſpitali S. Lazari ſubiecta, aduerſus ſuppreſſionem Innoc. VIII.

§. 33. Et Leo X claræ memoriæ ad Caroli Romanorum, & Hiſpaniarum Regis tunc in humanis agentis preces, Hoſpitalia S. Io. Leproſorum Panormitan. & S. Agathæ Meſſanen. Ordinis S. Auguſtini, olim Hoſpitali S. Lazari, tamquam membra capiti ſubiecta, Religioni, & Hoſpitali Capuano S. Lazari præfati, cum omnibus iuribus, & pertinentiis, ac membris eorumdem præfata auctoritate Apoſtolica ſub certis modo, & forma perpetuo reſtituerat; dictumque Hoſpitale Capuanum, aduerſus ſuppreſſiones, & extinctiones, per Innocentium VIII. etiam prædeceſſorem noſtrum factas repoſuerat, & reintegrauerat, ac Magiſtro generali ſeu Præceptori eiuſdem Hoſpitalis, ſeu Domus S. Lazari Capuani eiuſdem Ordinis S. Aug. vt Panormitanum, & Meſſanenſe Hoſpitalia prædicta, cum illa legitimo Gubernatore carerent, acceptare, & de illis, perſonis ſuæ Religionis, prout ante ſuppreſſionem & incorporationem præfatas diſponere, & ordinare poterat, ac ſi illa non emanaſſent, diſponere, prouidere, & ordinare.

Facultatemq; dedit capiendi poſſeſſionem eorumdem Hoſpitalium S. Io. Leproſorum Panor. & S. Agathæ Meſſanen.

§. 34. Ac præfatorum Hoſpitalium poſſeſſionem per ſe vel alium ſeu alios, propria auctoritate libere apprehendere, & eiuſdem Religionis nomine retinere valeret, indulſerat, diſtrictius inhibens, ne quis eumdem Magiſtrum ſuper præmiſſis aliquo modo moleſtare, impedire, ſeu perturbare valeret.

Alex. VI. ac alij Rom. Pót. quamplura alias indulta & gratias conceſſerunt.

§. 35. Ac Alexander VI. Nicolauus II. Honorius etiam IV. Bonifacius VIII. Clemens etiam V. Innocentius VI. Vrbanus etiam IV. Eugenius ſimiliter IV. Sixtus etiam IV. Innocentius etiam VIII. Alexander ſimiliter VI. Clemens VII. Paulus III. Iulius etiam III. & diuerſi alij Romani Pontifices prædeceſſores noſtri eiſdem Magiſtro, & Fratribus, Donatis, & Ordini, illorumque Nunciis, Officialibus, & aliis perſonis, necnon eorum Hoſpitalibus, Eccleſiis, Præceptoriis, & membris, illaſque & illa viſitantibus, ac illis benefacientibus, varia priuilegia, indulta, libertates, immunitates, & alias gratias conceſſerant.

Hic Pót. Pius IV. illa cõfirmauit, præſertim circa iuriſdictionem M. Magiſtri.

§. 36. Poſtremo nos illa confirmauimus, & præſertim ſuper iuriſdictione per Magiſtrum generalem Hoſpitalis, &

& Militiæ prædictorum inter eorum Milites, & perſonas exercenda, & iuſtitiam ſuis Præceptoribus, Militibus, Fratribus, eorumque Vaſſallis, ſubditis, Capellanis, familiaribus, ſeruitoribus, clericis, nunciis, collectoribus, Donatis, ac quibuſcumque aliis perſonis dicti Hoſpitalis pro quibuſcumque rebus illud, eiuſque Militiam, perſonas, beneficia, & bona concernentibus, annexis, connexis, vel dependentibus, aut ſuper dignitatibus, adminiſtrationibus, Præceptoriis, officiis, iuribus, iuriſdictionibus, proprietatibus, bonis, fructibus, cenſibus, poſſeſſionibus, in quacumque inſtantia, etiam vſque ad vltimam ſententiam incluſiue etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, per Magiſtrum generalem Hoſpitalis huiuſmodi, ſeu ab eo delegatos iuſtitiam miniſtrando; innouauimus, & alias indulſimus (prout in diuerſis, tam ipſorum prædeceſſorum) quam noſtris literis deſuper confectis plenius continetur.

Et alia prædicta omnia quatenus Cõcil. Trid. non ſint contraria renouat confirmat.

§.37. Nos igitur volentes dilectum filium Ioannottum Caſtilioneum modernum Hoſpitalis, & Militiæ prædictum Magnum Magiſtrum, eiuſque ſucceſſores Magnos ipſius Hoſpitalis Magiſtros pro tempore exiſtentes, ac Hoſpitale, & Militiam huiuſmodi, eorumque Conuentum, etiam amplioribus, quam quiſpiam noſtrorum prædeceſſorum prædictorum eos proſecuti fuerint, fauoribus, & gratiis proſequi, ac Hoſpitalitatem ipſius S. Lazari, eiuſque Militiam ad miſerabilium pauperum leproſorum vtilitatem, & contra Piratarum, & infidelium Chriſtianæ Religionis incurſioné (quantum in Domino poſſumus) reſtaurare, augereque ac eoſdem Ioannottum Magiſtrum, Milites, Fratres, & alias perſonas, ac eorum ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequen. harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes. Necnon ſingularum prædictarum literarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad Ioannotti, aut Priorum, Præceptorum, Militum, Fratrum, vel perſonarum prædictarum, ſeu aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera liberalitate, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, inſtitutionem, & erectionem Hoſpitalis, & Militiæ huiuſmodi, eiuſque tranſlationem olim ad Præceptoriam, vel Domum Capuanam prædictam factam, ac Præceptoriæ, ſeu Domus huiuſmodi incorporationem, declarationes, reuocationes, voluntates, irritationes, monitiones, requiſitiones, promulgationes, vniones, incorporationes, conceſſiones, etiam facultatum aſſignationes, decreta, remiſſiones, inhibitiones, iniunctionem, renouationem, approbationes, confirmationes, ſuppletiones, reſtitutionem, repoſitionem, commiſſionem, mandatum, ſuſceptionem, liberationem, exemptionem, ſubiectionem, prohibitionem, extenſionem, ampliationem, indultum, & diſpenſationem, regulam, & ordinationem prænominatorum, & aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum huiuſmodi. Nec non omnia, & ſingula priuilegia, immunitates, antelationes, exemptiones, libertates, prærogatiuas, indulgentias, indulta, ſpiritualia, & temporalia, fauores, & gratias, etiam per modum communicationis, & extenſionis eiſdem Hoſpitali, & Militiæ, ac ſuis Magno Magiſtro, Militibus, perſonis, & membris, per Romanos Pontifices, & Sedem huiuſmodi ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis hactenus, in genere, vel in ſpecie conceſſa, approbata, & innouata. Necnon cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, ſingulas eorumdem prædeceſſorum, tam ſub plumbo quam in forma breuis expeditas literas, ac ordinationes, ſtatuta, ſtabilimenta, vſus, conſuetudines, & naturas in eiſdem Hoſpitali, Militiæ, & Religione edita, & introducta, & quaſcumque Apoſtolicas, aliaſque deſuper confectas literas ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, ac alias quomodolibet conceſſa, cum omnibus, & ſingulis decretis, & aliis clauſulis in eis contentis, aliaque omnia, & ſingula inde ſecuta quæcumque eorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis, & inſertis habentes (quatenus decretis Cõcilij Tridentini tamen non repugnent) Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuo approbamus, confirmamus; ac etiam plenarie innouamus, & concedimus, ac innouata, & conceſſa eſſe volumus.

Hoſpitaliq; Capuano communicat.

§.38. Necnon illa ad Hoſpitale præfatum ad præſens in Capuana, & non in Hieroſolymitana Ciuitate conſiſtens, illiuſque Magiſtrum, Priores, Præceptores, Fratres, & perſonas præfatos extendimus, & ampliamus; eaque omnia valida, & efficacia exiſtere, & perpetuam roboris firmitatem obtinere, ſuoſque effectus ſortiri, ac ab omnibus quauis dignitate, & præeminentia fulgentibus, etiam ſub ſententiis, cenſuris & pœnis in eis contentis perpetuo inuiolabiliter obſeruari decernimus.

Omnemque ſuppreſſionem remouet.

§.39. Necnon Hoſpitale, eiuſque membra, & pertinentia vniuerſa aduerſus ſuppreſſiones, & extinctiones, appropriationes, applicationes, vniones, annexiones, incorporationes, & alias contrarias diſpoſitiones olim per ſanctæ memoriæ Innocentium VIII. & Pium II. ac forſan alios Romanos Pontifices, etiam prædeceſſores noſtros; & Sedem præfatam, etiam Conſiſtorialiter; vel Motu, & ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus hactenus quomodolibet emanatis, in priſtinum, & eum, in quo antequam illæ emanarent erant, ſtatum, eiſdem auctoritate, & tenore reſtituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, ac reſtituta, repoſita, & plenarie reintegrata eſſe decernimus, & declaramus. Necnon literas inde emanatas, omniaque, & ſingula in eis contenta, ſuppreſſiones, & extinctiones huiuſmodi concernentia auctoritate, & tenore prædictis reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac pro reuocatis, caſſis, irritis, ac nullis, & infectis, & viribus omnibus vacuis haberi volumus.

Illudque caput Militiæ S. Lazari conſtituit.

§.40. Et potiori pro cautela in præfato Hoſpitali eamdem met Præceptoriam, quæ in eo, vt præfertur, erat, quæ conuentualis, & caput aliarum Præceptoriarum dicti Ordinis exiſtat, ac priuilegiis, indultis, fauoribus, exemptionibus, libertatibus, iuriſdictionibus, auctoritatibus, & facultatibus, ac demum iuribus omnibus, quibus ante illius ſuppreſſiones, & extinctiones prædictas vtebatur, potiebatur, & gaudebat, vti, potiri, & gaudere debeat, ac in eorum omnium poſſeſſione reali, & actuali, in qua prius erat, ex nunc exiſtat, & eſſe cenſeatur in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi Præceptoria præfata numquam ſuppreſſa, & extincta, ſeu aliis vnita fuiſſet, de nouo erigimus, & inſtituimus.

Electionem M. Magiſtri ad Conuentũ & Milites ſpectare decernit.

§.41. Et eiſdem Hoſpitali, Militiæ, ſuiſque Magno Magiſtro, Conuentui, Fratribus, ac Militibus, quod ipſo Ioannotto, & pro tempore exiſtentibus Magnis Magiſtris cedentibus, vel etiam apud eamdem Sedem decedentibus, ſeu ipſum Magnum Magiſtratum alias quomodolibet, etiam per liberam reſignationem in noſtris, vel ſucceſſorum noſtrorum pro tempore exiſtentium Romanorum Pontificum manibus dimittentibus, vel amittentibus, & illo quouis modo vacante, Conuentus eiuſdem Militiæ, inſimul vbi voluerint pro tempore congregati, alium Magnum Magiſtrum iuxta eiuſdem Religionis, & Militiæ ſtabilimenta de conſenſu ſui Protectoris edita, vel edenda, quæ dicto Concilio Tridentino minime ſint contraria, eligere, qui ex nunc prout ex tunc, & è contra, poſtquam ſic electus fuerit, eadem auctoritate Apoſtolica confirmatus ſit, & eſſe cenſeatur, & ita perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Hodie M. Magiſter eſt ſemper Dux Sabaudiæ, ex conſt. 7. Greg. XIII. Pro commiſſæ.

Sedis principalis tranſlationem concedit.

§.42. Necnon eiſdem pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conuentui principalem ipſius Militiæ Sedem ad quemcumque locum etiam maritimum, eiſdem Magiſtro, & Conuentui viſum, etiam quoties ſibi placuerit transferre.

Hodie perpetua Sedes eſt in Sabaudia, vt in d. conſt. Greg. XIII.

Habitus Crucis, & ſtatutorum reformationem permittit.

§.43. Habitumque ſuum Regularem, ac etiam Crucem, etiam ſi de ſuis antiquis habitu, cruceque appareat, vel non appareat, in eum meliorem, qui ſibi videbitur modum (citra tamen aliarum Militiarum, & Religionum præiudicium) reformare, in toto, vel in parte immutare; vel ſtabilire, ac innouare. Regulamque, ſtabilimenta, & ſtatuta dictæ Religionis, & Militiæ de conſenſu ſui Protectoris inſtituere, & reformare, ſeu de nouo condere, edere, & quoties eis placuerit, illas, & illa corrigere, & immutare (dummodo licita, & honeſta, nec eidem Concilio contraria exiſtant, toties, quoties voluerint.

Procurator Fiſcalis, necnon Magiſtri viarum eiuſdem Vrbis, & quicumque alij noſtri in Alma Vrbe Magiſtratus & Officiales, tam qui de præſenti ſunt, quam qui in præteritum fuerint, cuiuſcumque ſtatus, gradus, vel præeminentiæ ſint, de quibuſcumque condemnationibus criminalibus, ſeu pœnis, aut compoſitionibus, ratione quorumcumque delictorum, & quarumcumque cauſarum ab eis hactenus factis, aut adminiſtratis, vel exactis, & ad Cameram Apoſtolicam ſpectantibus, deinceps vero Theſaurarius ipſe generalis ſingulo quoque semeſtri, Magiſter domus autem, ac Gubernator, Theſaurarius ſecretus, & alij omnes præfati ſingulo trimeſtri rationẽ dictæ Cameræ in perpetuum reddere teneantur.

Commiſſarij Cam. officiũ. *Ad quod vide etiã bullã 44. Sixt. V.*

§. 47. Proprium autem ſit inter cetera dicti Commiſſarij munus, demandatas Iudicibus redditiones, rationes, omnes, eaſdemque commiſſas adnotare, & illarum celerem expeditionem procurare, curareque, vt id totum quod perfecto calculo ſ reliquum fuerit eidem Cameræ debitum ad manus Depoſitarij generalis, vel illorum ad quos ſpectauerit, ſeu decretum fuerit quamprimum, re ipſa perueniat. Et vt debitores remedijs opportunis ad illud donec omnia integre perſoluta fuerint compellantur, contractuum omnium, atque capitulorum, ſcripturarumque in Camera celebrandorum & diſcutiendorum exempla, ſingulis Clericis & Cameralibus, per dictos tres dies ante deferantur. Quod ſi ab officio ſic ſibi iniuncto defeciſſe conſtiterit, vnius menſis ſalario, & iocalium portione, ſibi in proxima diuiſione obuentura, & ſi iterum deficiat ſalario ſemeſtris integri puniatur, tertia vero vice officio ſuo perpetuo priuatus exiſtat.

Computatorũ Cameræ officium. *Ad quod vide inf. prox.*

§. 48. Verum cum magna, atque ampla negocia quæ quotidie in Camera geruntur, præ eorum varietate atque multitudine quædam ab anteceſſoribus neglecta, partim in diuturna obſcuritate latuerint, partim etiam prorſus euaguerint, vnde dicti Clerici & Camerales in ſumma illorum ignoratione verſantes, plerumque conſilij ancipites ſæpiſſimeque diſtracti, rem ipſam vel imperfectam relinquunt, vel cum magno eiuſdem Cameræ detrimento, diuerſam agunt, fuerintque propterea ab ipſis Clericis, & Præſidentibus Computatores Cameræ, vna cum alio ab eis pro tempore ſubſtituto, ſuperioribus menſibus conſtituti, atque præfecti curæ conficiendi librum maiorem in quem omnia ad Cameram quomodolibet ſpectantia in dies ſingulos ab eis diſtincte conſcriberentur, atque certo ordine congererentur. Nos itaque hoc non minus neceſſarium, quam vtile harum ſerie approbantes, & innouantes ſimiliter ſtatuimus, & ordinamus quod ipſi deputati, & Præfecti, omnes, & ſingulos introitus, ac exitus eidem Cameræ in dies obuenientes quicumque fuerint, illiuſque debitorum, & creditorum nomina, vndequaque prouenientia in hoc ipſo libro maiori deſcribant. Conceſſionum quoque rerum Cameralium omnium contractuum qui continuo in Camera celebrantur argumentum, atque ſubſtantiam, eorumque diem, & annum, Notariumque inde rogatum, quam breuiſſime perſtringant, declarentque Cameram, & Adminiſtratores quoſcumque prout res poſtulauerit debitores, & creditores, eorumque quantitates claras, atque diſtinctas apponant. Nuntios etiam Apoſtolicos, Collectores, Subcollectores, Theſaurarios, Depoſitarios, & Cõmiſſarios, pecuniarum Exactores, ac reliquos omnes, qui ad aliquod negocium Cameræ expediendum admittentur, breuiter conſcribant, breuia, literas, patentes, & facultates, ac mandata Cameralia quæcumque adnotent, diem & annum, quibus illa expedita fuerint, adiiciant, & à quo clerico ſubſcripta, notarioque expedita, & denique vbi regiſtrata ſint, compendio explicent, & quæ quidem omnia & ſingula incorrupta ſeruentur, & integra cuſtodiantur.

Miniſtrorum Cameræ expeditiones regiſtrentur & ſubſcribantur à tergo per Computatores.

§. 49. Præterea volumus & ordinamus omnes quibuſuis negocijs Cameralibus, tam in Vrbe, quam extra eam Præfectos, antequam illa exerceant, & ab Vrbe recedant, expeditiones ſuas quocumque nomine nuncupatas eiſdem Computatoribus in eodem libro adnotandas exhibere, ipſaſque niſi ſic adnotatas, & in illarum tergo per alterum ex eiſdem Computatoribus de hoc fidem facientem ſubſcriptas, illis retinui omnino prohibemus. Pro earum vero expeditionum adnotatione, ſubſcriptione & reſtitutione, Computatores præfati caueant à partibus etiam vltro dantibus, quicquam accipere, quod ſi ſecus fecerint, pœna priuationis officij, ſeu alias arbitrio Cameræ puniantur.

Miniſtri ... & caueant de ... Pœnas ... ſtatuit ... pœna non reddentium ... Pau. l. ... conſt. 40.

§. 50. Et inſuper quod omnes cuiuſcumque gradus, atque dignitatis fuerint, res ipſius Cameræ vbilibet & quomodocumque adminiſtraturi, priuſquam adminiſtrationem ſuſcipiant, iurent in manibus Camerarij noſtri negocium, atque curam ſibi commiſſam, recte & fideliter ſe eſſe geſturos, rationes tempore debito rite reddituros, reliquum reſtituturos, libroſque rationum legitime conſcripturos, ac illos intra tempus, quod eis, dum proficiſcuntur præfixum fuerit, etiam inuiſſos, in Cameram exhibituros, eaque omnia ſe rite & fideliter præſtituros penes vnum ex Notarijs Cameræ idonee caueant. Ac cautio ſic ab eis præſtita in eodem libro maiori ab eiſdem Computatoribus ſummatim adnotetur; quod ſi ab eis impedimento ceſſante prætermiſſum, nec intra dictum tempus impedimentum huiuſmodi doctum atque comprobatum fuerit, vltra pœnas in cautione huiuſmodi contentas, arbitrio Cameræ puniantur.

Computatorũ Cameræ officiũ. Ad quod vide inf. & infra prox.

§. 51. Iidem quoque Computatores, Inuentarium ſeu Indicem omnium & ſingulorum librorum, & rationum, quæ hactenus in dicta Camera redditæ ſunt, & in poſterum reddentur, diſtincte & ordinate conficiant, in quo rationes ipſæ cuiuſcumque rei fuerint, à quo adminiſtratæ, & redditæ, illarum quoque dies, & annus ſtrictim demonſtrentur, ac huius indicis ſeu inuentarij exemplum vterque eorum continuo apud ſe contineat, quibus librum nullum, nullaſve rationes ad Cameram ſpectantes cuiquam niſi Clerico, & Camerali tradere, vel in manibus dimittere liceat. Si quis autem ex Cameralibus eorum aliquem pro rebus Cameralibus videre, & apud ſe retinere voluerit, illum de manu dictorum Computatorum accipiat, & in eorum libello ad hoc tantum deputato ſe illum recepiſſe ſcribat, & intra dies quindecim ad ſummum reſtituturum promittat. Qui vero ex Computatoribus id facere neglexerit, ſuo ſit officio ipſo iure priuatus, & pro libro & ſcripturis propterea deperditis damnum & intereſſe, tam Cameræ quam parti iuxta formam literarum piæ memoriæ Iulij II. & Leonis X. etiam Romanorum Pontificum prædeceſſorum præfatorum omnino reficiat, vel alias arbitrio Cameræ puniatur.

Librorum & ſcripturarum Cameræ occupatores excommunicatione puniuntur.

§. 52. Verùm cum multi varij multiq; libri, ac quamplures, diuerſæque ſcripturæ rerum Cameralium, ob nullam, vel modicam in illis cuſtodiendis, conſeruandiſque hucuſque adhibitam diligentiam, varijs in locis, diſperſi atque diffuſi ſint, & à pleriſque detineantur in maximum Cameræ detrimentum; Volumus etiam & ordinamus, omnes & ſingulos illorum detentores & occupatores, ac huiuſmodi occultationis conſcios, & participes, niſi in Vrbe intra octo, & extra eam intra triginta dies à die notitiæ publicationis præſentium numerandos, pro qua nos alias literas noſtras, quæ publicentur, decernere intendimus, eoſdem libros, & ſcripturas, ad Computatores & Cuſtodes præfatos detulerint, vel eaſdem perſonas detinentes, conſcias & participes denunciauerint, excommunicationis maioris laqueo ſubiacere.

Computatores Cameræ iurent & caueant de officio fideliter adminiſtrando.

§. 53 Quos quidem Computatores & Cuſtodes pro tempore exiſtentes, cum illorum officium ſit maximi ponderis atque momenti priuſquam ad illius exercitium admittantur, iureiurando aſtringi, & ideo cauere volumus, præfatum officium ſe recte & fideliter executuros, omniaque & ſingula eis præſcripta ſtricte cuſtodituros, & diligenter obſeruaturos.

Clerici ſalariũ ſibi ſtatuere non poſſint.

§. 54. Poſtremo cum valde inconueniens, & à iure alienum ſit, quod quis in concernentibus proprium commodum ſuum ſe Iudicem conſtituat, pariter conſtituimus & ordinamus, quod Clerici præfati pro aliquo munere, ſeu onere, ordinario vel extraordinario à Romano Pontifice pro tempore ſibi iniuncto, ſalarium ſeu mercedem ſibi ipſis ſtatuere & declarare non poſſint, ſed illud ab eodem Pontifice, vel eo cui ea cura demandata fuerit, qualitate perſonæ & negocij commiſſi conſideratis ordinetur.

§. 55. Decernentes conſtitutiones, ſtatuta, ordinatio-

nes

nes & decreta noſtra præmiſſa, ſanctè & inuiolabiliter ab omnibus, etiam ſub ſententiis, cenſuris & pœnis præmiſſis, perpetuo obſeruari, ſicque & non aliter per quoſcumque cenſeri, iudicari, definiri & interpretari debere. Necnon ex tunc irritum & inane, quidquid ſecus ſuper his, omnibuſque & ſingulis aliis præmiſſis per præfatos, aut quoſcumque alios, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Iniunct. de publicat. Camerario. §. 56. Quocirca dilecto filio noſtro Vitellotio S. Mariæ in Via lata, Diacono Card. Vitellio nuncupato, moderno, & pro tempore exiſtenti noſtro, & ipſius Eccleſiæ Romanæ Camerariç, per Apoſt. ſcripta illi etiam in virtute ſanctæ obedientiæ diſtrictè præcipiendo, & eius etiam quoad hoc conſcientiam onerando, pari Motu mandamus, quatenus præſentes literas, & in eis contenta quæcumq; tam in d. Camera quàm extra eam, vbi, quando, & quoties opus fuerit, ſolemniter publicari, & in eiuſdem Cameræ libris regiſtrari, ac per omnes quos illa cōcernunt inuiolabiliter obſeruari, & debitæ executioni demandari, ac illa quoties pro parte alicuius intereſſe habentis requiſitus fuerit, in iudicio & extra exhiberi faciat. Ac vniuerſos præfatos ad illorum obſeruationem cenſuris & pœnis præmiſſis, quacumque mora ceſſante cum effectu cogat & compellat; contradictores quoſlibet ac inobedientes, & rebelles, auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Clauſ. derog. §. 57. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Cameræ iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, ac omnibus illis, quæ in ſingulis prædeceſſorum præfatorum, ac noſtris literis prædictis cautum fuit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma publicationis. §. 58. Vt autem conſtitutiones, ſtatuta, ordinationes, & decreta noſtra huiuſmodi ad ſingulorum, quos oportet notitiam perueniāt, nec illorum ignoratio quempiam excuſet, volumus, ac etiam dicta Apoſtolica auctoritate mandamus, quod præſentes literæ Baſilicæ Vaticanæ, & dictæ Cameræ valuis, necnon in acie campi Floræ, aliiſque publicis, & opportunis Almæ Vrbis præfatæ locis, per vnum ex Curſoribus noſtris de more affigantur, & ibi quantum ad lecturam earum opus fuerit permaneant.

Publicè legantur ... in prima Camera. §. 59. Ac ſingulo quoque anno in perpetuum in eadem Camera, quæ menſe Octobris prima habebitur, per nouiſſimum Clericum tunc præſentem palam & alta voce ad verbum ſine intermiſſione legantur.

Transumptis fides. §. 60. Quodque illarum exemplis fideliter exſcriptis, ac etiam impreſſis vnius notarij Cameræ manu ſubſcriptis, & Camerarij præfati ſigillo obſignatis, eadem prorſus fides vbique locorum, etiam in iudicio adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

D. P. An. 5. 1. Nouemb. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. Kal. Nouemb. Pont. noſtri anno quinto.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1564. indict. 7. die vero 20. menſis Decemb. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina Prouidentia Papa IV. Anno eius V. præſentes literæ Apoſtolicæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ad valuas Cameræ Apoſtolicæ, in acie Campi Floræ, & ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, dimiſſis in omnibus præfatis locis præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, vt moris eſt, & deinde amotis, per nos Iulium Parimum & Alexandrum Attauonum præfatis S. D. N. Papæ, & Cameræ Apoſtolicæ Curſores.*

Ant. Clerici Magiſter Curſ.

LXXXVIII. Forma profeſſionis Fidei Catholicæ, obſeruanda à quibuſcumque promotis & promouendis ad aliquam liberalium artium facultatem, electiſque & eligendis ad cathedras lecturas & regimen publicorum Gymnaſiorum.

Huiuſmodi profeſſionem facere debent etiam prouiſi ac beneficiis Eccleſiaſticis, vt in bulla ſeq. Et inſuper Medici debent iurare contenta in conſtit. 3. Pij V. Supra gregem.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1564.*

Exordium. IN ſacroſancta B. Petri Principis Apoſtolorum Cathedra, meritis licet imparibus, diuina diſpoſitione in hiſce procelloſis militantis Eccleſiæ tempeſtatibus conſtitutos, plurimum nos oportet eſſe ſolicitos, vt Domini gregem curæ noſtræ commiſſum non ſolum ab apertis rapacium luporum vndecumque cauſis obſtrepentium inſultibus, ſed etiam à magis formidoloſis peſtiferarum vulpecularum domi latitantium inſidiis, per prouidum paſtoralis officij miniſterium, ipſo Domino cooperante præſeruemus, ac illis omnes nocendi occaſiones, quantum cum Deo poſſumus, vbilibet auferamus.

Cauſa conſtit. §. 1. Cum itaque iuxta notum Sanctiſſimi Vatis oraculum, timor Domini, ſine quo vera Religio, & Catholicæ fidei puritas nullibi reperitur, ſapientiæ ſit initium, & qui vel in ſcientiis proficere, vel eas alios docere parant, ſupremum illum ſapientiæ parentem, benignumque largitorem decet ſanæ fidei obſequio demereri, veraque ſinceræ Religionis pietate ſibi conciliare debeant.

Doctores ac ceteri cuiuſcūque facultatis profeſſores tam etc. ib quam eligēdi illas non exercēant, niſi prius Catholicam fidē profiteātur, iuxta formam hic traditam. §. 2. Idcirco hanc Fidei puritatem, ſcientiis doctrinis que quibuſlibet, tum tradendis, tum addiſcendis, tanquam neceſſariam baſim, conſtituere, & ne ſimplicia nonnullorum adoleſcentium, res nouas audiendi cupidorum, ingenia in naufragos blandientium hereſum ſcopulos imprudenter impingant, occurrere cupientes; Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod deinceps nullus Doctor, Magiſter, Regens, vel alius cuiuſcumque artis & facultatis profeſſor, ſiue clericus ſiue laicus ac ſæcularis, vel cuiuſuis Ordinis regularis ſit, in quibuſuis Studiorum generalium Vniuerſitatibus, aut Gymnaſiis publicis, aut alibi ordinariam, vel extraordinariam lectoris Cathedram aſſequi, vel iam obtentam retinere, ſeu alias Theologiam, canonicam vel ciuilem cenſuram, Medicinam, Philoſophiam, Grammaticam, vel alias liberales artes in quibuſcumque ciuitatibus, terris, oppidis, ac locis etiam in Eccleſiis, Monaſteriis, aut Conuentibus Regularium quorumcumque, publicè vel priuatim quoquomodo profiteri, ſeu lectiones aliquas in facultatibus huiuſmodi habere vel exercere.

Rectores ſtudiorū & alij ſuperiores non eligantur, niſi præ... ruatis præmiſſis. §. 3. Neque Doctores ipſi, aut Vniuerſitatum ſeu Gymnaſiorum eorundem Rectores, Cancellarij, vel alij Superiores, ſed nec etiam Palatini Comites, aut alij particulares facultatem eruditos viros ad eoſdem gradus promouendi, etiam à nobis & Apoſtolica Sede, vel alias vndecumque habentes, ſcholares, tàm laicos quam clericos, & cuiuſuis Ordinis regulares, vel alios quoſcumque quantaliber eruditione præditos, ad vllum gradum in eiſdem facultatibus ſuſcipiendum recipere & admittere.

Scholares neque promoueantur ad aliquem gradum, niſi ſeruatis eiſdē. §. 4. Neque Doctores, Magiſtri & Scholares, ad electionem alicuius in Electorem, vel Cancellarium Vniuerſitatis aut Gymnaſij procedere; Nec ipſi Scholares vel alij quantumlibet docti, & alioqui habiles, gradus huiuſmodi, vel eorum aliquem, palam, vel priuatim, recipere valeant, niſi Doctores videlicet ac Regentes, Magiſtri, & alij profeſſores iam ad Cathedras & lecturas recepti, in Italia infra tres, extra vero illam infra ſex menſes à die publicationis præſentium computandos, reliqui vero ad Cathedras & alias lecturas ii idem in poſterum aſſumendi ante illorum receptionem, in Rectoris, vel aliorum Superiorum, eligendi autem in Rectores vel Cancellarios ante illorum electionem, vel ſaltem admiſſionem in Ordinarij loci, vel eius in ſpiritualibus Vicarij. Ac promouendi Scholares & alij præfati ante illorum promotionem in eiſdem Ordinarij, ſeu eius Vicarij, aut Doctorum, aliorumve promouentium manibus, præuio etiam proceſſu vel debita informatione, quantum eis ſufficere videbitur, ſuper Religione, Fideque Catholica, Rectorum, Cancellariorum, Doctorum, Lectorum, & promouendorum eorundem per ipſos locorum Ordinarios, vel eorū Vicarios ſuos facta præcedente, eamdem Catholicam fidem,

dem, verbis, iuxta formæ infraſcriptæ tenorem conceptis palam, & ſolemniter profiteri teneantur. Et deſuper inſtrumentum publicum confici, ac de proceſſu, ſeu informatione & fidei profeſſione in priuilegio Doctoratus, vel alterius gradus huiuſmodi ſpecialis, ac de verbo ad verbum mentio & relatio fieri debeat, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo ſtatuimus & ordinamus.

Superiores non permittant aliter aliquem promoueri ad gradus, vel facultates profiteri ſub pœnis hic expreſſis.

§. 5. Ac omnibus & ſingulis earumdem Vniuerſitatum & Gymnaſiorum Rectoribus, Doctoribus, & aliis Superioribus, ac alias facultatem doctorandi habentibus, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis & præeminentiæ fuerint, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, vel maiori dignitate, etiam Cardinalatus honore, ac Ducali vel alia etiam Regia & Imperiali auctoritate præfulgeant, ne quem in Vniuerſitatibus, Ciuitatibus, oppidis, vel aliis locis ſibi, in ſpiritualibus vel temporalibus ſubiectis, aliter Cathedras, aut alias lectiones retinere, conſequi, vel ad gradus promoueri reſpectiuè patiantur, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub interdicto ab ingreſſu Eccleſiæ quoad Antiſtites, quo vero ad inferiores, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, necnon priuationis omnium & ſingulorum dignitatum, beneficiorum, officiorum, & feudorum Eccleſiaſticorum per eos quomodolibet obtentorum, & inhabilitatis ad illa & alia in poſterum obtinenda, eo ipſo per contrafacientes incurrendis pœnis diſtrictius inhibemus.

Promotiones aliter factæ irritæ.

§. 6. Ac quaſcumque receptiones, promotiones electiones, & admiſſiones abſque proceſſu, certaque de Religione, & Fide Catholica notitia, ac dicta fidei profeſſione, ſic vt præfertur, præcedente, pro tempore factas, nullas, inualidas, nulliuſque roboris, vel momenti eſſe, neque cuiquam in iudicio vel extra ſuffragari poſſe.

Decretum irritans.

§. 7. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi, facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clauſ. derog.

§. 8. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Vniuerſitatum & Gymnaſiorum, Ordinum, & locorum quorumcumque etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, facultatibus, & literis Apoſtolicis eiſdẽ Vniuerſitatibus & Gymnaſiis, ac Ordinibus & locis, eorumque Rectoribus, Doctoribus, Superioribus, etiam in temporalibus Dominis, Comitibus Palatinis, & aliis etiam regularibus perſonis præfatis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficacioribus, etiam vim contractus inducentibus clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam per nos ac Sedem præfatam, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſeu ad quorumuis, etiam Imperatorum, Regum, Rerumpublicarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, & alias quomodolibet conceſſis, ac etiam pluries approbatis & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorũq; totis tenorib. ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, ſpecialiter & expreſſe motu ſimili derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Forma & [illegible] publicatio.

§. 9. Ne autem quiſpiam præſentium ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare poſſit; ſed ipſæ ad omnium notitiam deducantur, volumus & mandamus, quod eædem præſentes in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ noſtræ valuis, ac acie Campi Floræ per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ copia illarum ibi dimiſſa, omnes in Italia intra tres, extra vero illam exiſtentes intra ſex menſes proximos a ea die affixionis computandos, perinde arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Forma autem dictæ Profeſſionis fidei hæc eſt.

Forma profeſſionis Fidei.

EGo N. firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula quæ continentur in Symbolo fidei, quo S.R.E. vtitur, videlicet. Credo in vnum Deum, Patrem Omnipotentem, factorem Cœli & Terræ, viſibilium omnium, & inuiſibilium. Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtum Filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum ante omnia ſæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu ſancto, ex Maria Virgine, & homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundum Scripturas. Et aſcendit in cœlum, ſedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus eſt cum gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum ſanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur, qui locutus eſt per Prophetas. Et vnam Sanctam, Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor vnum Baptiſma in remiſſionem peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorum. Et vitam venturi ſæculi. Amen. Apoſtolicas & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes, & conſtitutiones firmiſſime admitto, & amplector. Item ſacram Scripturam, iuxta eum ſenſum, quem tenuit & tenet ſancta mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum Scripturarum admitto; nec eam vnquam niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe vera & proprie Sacramenta nouæ legis, a Ieſu Chriſto Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet, Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorum omnium ſacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto. Omnia & ſingula quæ de peccato originali, & de iuſtificatione in Sacroſancta Tridentina Synodo, definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo, verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium pro viuis, & defunctis atque in Sanctiſſimo Euchariſtiæ ſacramento eſſe vere, realiter, & ſubſtantialiter, corpus, & ſanguinem, vna cum anima, & diuinitate Domini Noſtri Ieſu Chriſti, fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quam conuerſionem Catholica Eccleſia tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie, totum atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi. Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragiis iuuari. Similiter, & Sanctos, vna cum Chriſto regnantes, venerandos atque inuocandos eſſe eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias eſſe venerandas. Firmiter aſſero imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque vſum Chriſtiano populo maxime ſalutarem eſſe affirmo. Sanctam, Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarum matrem, & magiſtram agnoſco. Romano

que

que Pontifici Beati Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario, veram obedientiam ſpondeo, ac iuro. Cetera item omnia à Sacris Canonibus, œcumenicis Conciliis, ac præcipue à ſacroſancta Tridentina Synodo, tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: ſimulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reiicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & immaculatam vſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiſſime Deo adiuuante retinere, & confiteri, atque à meis ſubditis, ſeu illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, & doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. ſpondeo, voueo, ac iuro, ſic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

Sanctio pœnæ. §. 11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ordinationis, inhibitionis, derogationis, voluntatis, ſtatuti, decreti & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1564. Idibus Nouemb. Pontificatus noſtri anno 5. *D. P. An. 1564. 13. Nouemb.*

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1564. indict. 7. die vero 4. menſis Decemb. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina Prouidentia Papa IV. Anno 5. præſentes literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis in præfatis locis præſentium retroſcriptarum literarum copiis affixis, vt eſt moris per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andreutium prælibati S.D.N. Papæ Curſores.*

Ant. Clerici Magiſter Curſ.

LXXXIX. Forma profeſſionis Orthodoxæ Fidei, obſeruanda à prouiſis de beneficiis Eccleſiaſticis curatis, ac dignitatibus, Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis locis Ordinum Regularium, & Militiarum.

Hanc profeſſionem emittunt etiam plerique alij, vt habetur in præced. conſt. Græci autem quam formam ſeruent vide ſuſ. in Gregor. XIII. conſtit. 33. Ego.

Edita An. D. 1564. *PIVS EPISCOPVS,*
Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

INiunctum nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officium requirit, vt ea quæ Dominus Omnipotens, ad prouidam Eccleſiæ ſuæ directionem, ſanctis Patribus in nomine ſuo congregatis diuinitus inſpirare dignatus eſt, ad eius laudem, & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque iuxta Concilij Tridentini diſpoſitionem, omnes quos deinceps Cathedralibus, & ſuperioribus Eccleſiis præfici, vel quibus de illarum dignitatibus, canonicatibus, & aliis quibuſcumque beneficiis Eccleſiaſticis, curam animarum habentibus, prouideri continget, publicam Orthodoxæ Fidei profeſſionem facere, ſeque in Rom. Eccleſiæ obedientia permanſuros ſpondere, & iurare teneantur.

§. 1. Nos volentes etiam per quoſcumque, quibus de Monaſteriis, Conuentibus, Domibus, & aliis quibuſcumque locis regularium quorumcumque Ordinum, etiam Militiarum, quocumque nomine, vel titulo prouidebitur, idem ſeruari, & ad hoc vt vnius eiuſdem fidei profeſſio vniformiter ab omnibus exhibeatur, vnicaque & certa illius forma cunctis innoteſcat, noſtræ ſolicitudinis partes in hoc alicui minime deſiderari, formam ipſam præſentibus adnotatam, publicari, & vbique gentium, per eos ad quos ex decretis ipſius Concilij, & alios prædictos ſpectat, recipi, & obſeruari, ac ſub pœnis per Concilium ipſum in contrauenientes latis, iuxta hanc, & non aliam formam profeſſionem prædictam ſolemniter fieri, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium diſtricte præcipiendo mandamus huiuſmodi ſub tenore.

EGo N. firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula quæ continentur in Symbolo fidei, quo S.R.E. vtitur, videlicet. Credo in vnum Deum, Patrem Omnipotentem, factorem Cœli & Terræ, viſibilium omnium, & inuiſibilium. Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtum Filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum ante omnia ſæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu ſancto, ex Maria Virgine, & homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundum Scripturas. Et aſcendit in cœlum, ſedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus eſt cum gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum ſanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur, qui locutus eſt per Prophetas. Et vnam Sanctam, Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor vnum Baptiſma in remiſſionem peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorum. Et vitam venturi ſæculi. Amen. Apoſtolicas & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes, & conſtitutiones firmiſſime admitto, & amplector. Item ſacram Scripturam, iuxta eum ſenſum, quem tenuit & tenet ſancta mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum Scripturarum admitto; nec eam vnquam niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe vera & proprie Sacramenta nouæ legis, à Ieſu Chriſto Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet, Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorum omnium ſacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto. Omnia & ſingula quæ de peccato originali, & de iuſtificatione in Sacroſancta Tridentina Synodo, definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo, verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium pro viuis, & defunctis atque in Sanctiſſimo Euchariſtiæ ſacramento eſſe vere, realiter, & ſubſtantialiter, corpus, & ſanguinem, vna cum anima, & diuinitate Domini Noſtri Ieſu Chriſti, fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quam conuerſionem Catholica Eccleſia tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie, totum atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi. Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragiis iuuari. Similiter, & Sanctos, vna cum Chriſto regnantes, venerandos atque inuocandos eſſe, eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias eſſe venerandas. Firmiter aſſero imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque vſum Chriſtiano populo maxime ſalutarem eſſe affirmo. Sanctam, Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarum matrem, & magiſtram agnoſco. Romanoque Pontifici Beati Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario, veram obedientiam ſpondeo ac iuro. Cetera item omnia à Sacris Canonibus œcumenicis Conciliis, ac præcipue à ſacroſancta

Forma profeſſionis fidei obſeruanda ſub pœnis hic expreſſis.

ſancta Tridentina Synodo, tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: ſimulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reiicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſalus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & immaculatam vſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiſſime Deo adiuuante retinere, & confiteri, atque à meis ſubditis, ſeu illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, & doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. ſpondeo, voueo, ac iuro, ſic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

Iuſſio publicandi.

§. 3. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica de more legantur, & vt omnibus facilius pateant, in eius quinterno deſcribantur, ac etiam imprimantur.

Sanctio pœnalis.

§. 4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem, &c.

D. P. An. 5. 13. Nouemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1564. Idibus Nouemb. Pontificatus noſtri anno 5.

Publicatio.

Lecta, & publicata fuerunt ſupra ſcripta litera Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. die vero Sabbati 9. menſis Decembris Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij Papæ 4. Anno V.

A. Lomellinus Cuſtos.

XC. Approbatio Confraternitatis ſub inuocatione Duodecim Apoſtolorum nuper in Vrbe inſtitutæ, pro decentiori Sanctiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti veneratione, & egenorum mendicare erubeſcentium, vel alias oppreſſorum ſubuentione, Et elargitio indulgentiarum.

Iſtam Confraternitatem Sixtus V. erexit in Archiconfraternitatem, cum facultate alias Confraternitates aggregandi die 15. Iuly 1586. ſed eius bullam prætermiſi, tamquam hoc dumtaxat continentem. Et formam aggregandi præfiniuit Clem. VIII. in conſt. 115. Quæcumque.

Opus d. venerationis Sanctiſſimi Sacramenti, mox diligenter curat Sodalitas Sanctiſſimi Corporis Chriſti, de qua habetur in conſtit. 20. Pauli III. *Dominus* ſup. Hæc autem ſedulo incumbet dictæ pauperum ſubuentioni. Eiuſque indulgétias immutauit Paul. V. in conſt. mox publicanda iam firmata ſub die 3. Octob. 1606.

Edita An. D. 1564.

PIVS PAPA QVARTVS.
Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

IN Apoſtolicæ dignitatis culmine, meritis licet imparibus diuina diſpoſitione conſtituti, ad ea noſtræ conſiderationis aciem libenter dirigimus, per quæ noſtræ prouiſionis auxilio diuinus cultus cum animarum ſalute, vbilibet actiuum ſuſcipiat incrementum; & his quæ propterea ex piâ fidelium deuotione inſtituta, & ordinata dicuntur, vt firma perpetuo, & inconcuſſa permaneant, cum à nobis petitur, Apoſtolici muniminis præſidium propenſius impartimur, ac fideles ipſos ſpiritualium gratiarum muneribus proſequimur, vt exinde diuinæ gratiæ aptiores reddantur, & charitatis deuotio in eis per amplius augeatur.

Quidã Chriſti fideles inſtituerunt in Vrbe Confraternitatem, pro decentiori Euchariſtiæ Sacramenti veneratione, & regimine

§. 1. Sane dilecti filij confratres Confraternitatis ſub inuocatione duodecim Apoſtolorum in Eccleſia Conuentus eorumdem Sanctorum duodecim Apoſtolorum de Vrbe Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium nuncupatorum inſtitutæ, nobis nuper exponi fecerunt, quod alias nonnulli Chriſti fideles pia deuotione ducti conſiderantes Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum inter cetera Eccleſiæ Sacramenta, præcipuis honore, reuerentia, & veneratione dignum, præſertim dum ad infirmos defertur, à nonnullis, vel paucis admodum Chriſti fidelibus, & minus quam deceat honorifice comitari, idque ægre ferentes, & ſingulari zelo deuotionis cupientes, vt eidem Sacramento debitus cultus, honor, & veneratio exhiberentur, quantum in eis erat prouidere, vnam vtriuſque ſexus Chriſtifidelium Confraternitatem, ſub inuocatione præfata ad Omnipotentis Dei, ſacratiſſimique Corporis Dominici laudem, gloriam, & honorem inſtituerunt, & ordinarunt: ac pro eius ſalubri directione, & incremento, plurimque operum exercitio inter alia, nonnullos ex eis, qui curam, & regimen Monaſterij Monialium domus Piæ nuncupati, regionis S. Euſtachij de Vrbe, ſub regula ſanctæ Claræ d. Ordinis, mulierumque ibi pro tempore degentium nouiter erecti, & ab ipſa Confraternitate trahentis originem, haberent, & alios, qui Chriſtifidelium eleemoſynas perquirerent, vt exinde pauperibus erubeſcentibus, & miſerabilibus perſonis in ſuis neceſſitatibus eorumdé Chriſti fidelium ope ſecrete, & alias ſubuenirètur, alios vero, qui alia pietatis, & charitatis opera erga quoſcumque pauperes ope deſtitutos, ac indigentia, paupertate, & litibus, & aliter oppreſſos illos conſulendo, & iudicibus pro iuſtitia commendando, ac viſitando, & ex eorum, & aliorum Chriſti fidelium eleemoſynis quantum poſſent eis ſubueniendo exercerent, conſtituerunt, & deputarunt.

Monaſterij Domus Piæ, & ſubuentionem egenorum mendicare erubeſcentium, aut alias oppreſſorum.

Ad hæc vide quæ dixi in rubrica.

Et ſicut Domũ Piam hodie regi ab alia Congregatione, vt habetur in conſtitut. 52. Gregor. XIII. Cupientes vbi notabis.

§. 2. Necnon dilectum filium noſtrum Vitellotium Sanctæ Mariæ in Via lata Diaconum Cardinalem Vitellium nuncupatum, S.R.E. Camerarium, in ſuum, & dictæ Confraternitatis Confratrem, & Protectorem elegerunt, & receperunt, prout in inſtrumentis, ſeu capitulis, aut aliis documentis deſuper forſan confectis, plenius dicitur contineri.

Protectoremq. d. Cófraternitatis, Cardinalem Vitelliũ deputarunt.

§. 3. Quare pro parte Confratrum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus inſtitutioni Societatis, ac conſtitutioni, deputationi, electioni, & receptioni præfatis, pro firmiori illarum ſubſiſtentia robur Apoſtolicæ confirmationis adiicere, ac alias in præmiſſis opportune prouidere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Et modo ſupplicant Pontifici, pro confirmatione prædictorum.

§. 4. Nos igitur qui pia, & ſalubria fidelium vota, ex quibus diuinus cultus propagatur, & ſalus animarum prouenire dignoſcitur, pij patris affectione libenter proſequimur, & vt optatum ſortiantur effectum, operam efficacem attentius impendimus, ac tam venerabile Sacramentum à cunctis Chriſtifidelibus, vt per hoc eorum deſideratam ſalutem conſequi valeant peramplius honorari, venerari, laudari, & magnificari ſinceris exoptamus deſideriis, ac Omnipotenti Deo, quod tam ſalubria, neceſſaria, & vtilia opera exerceantur, immenſas gratias agentes, & vt illa perpetuo frequenter, ac Chriſti fideles ipſi eis feruentius inſiſtant, quo nos erga eos amplioribus, & ſpecialioribus gratiis liberales eſſe, ſeque propterea maiori cæleſtis gratiæ deuotione refici poſſe cognouerint, quantum cum Deo poſſumus prouidere volentes, necnon veriores præmiſſorum inſtrumentorum, & aliorum documentorum deſuper confectorum tenores, præſentibus pro expreſſis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, inſtitutionem, & ordinationem Confraternitatis, necnon conſtitutionem, & deputationem, ac Protectoris electionem, & receptionem huiuſmodi, aliaque omnia, & ſingula per eoſdem Confratres circa præmiſſa geſta, ſtatuta, & ordinata, ac prout illa concernunt, reliqua in inſtrumentis, ſeu capitulis, aut aliis documentis prædictis contenta, & inde ſecuta, quæcumque, (licita tamen, & honeſta) Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, approbamus, & confirmamus, ac illa omnia, & ſingula Apoſtolici muniminis præſidio roboramus, omneſque & ſingulos, tam iuris, quam facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus. Et nihilominus eumdem Vitellotium Cardinalem, & quemcumque, qui ad id per ipſos Confratres pro tempore electus fuerit, in eiuſdem Confraternitatis Protectorem conſtituimus, & deputamus.

Hic Pontifex d. conſtitutionẽ, & Protectoris deputationem & ordinationes iã firmatas approbat.

§. 5. Et inſuper eiſdem Confratribus quæcumque ſtatuta, ordinationes, capitula, & decreta felix regimen, & gubernium dictæ Confraternitatis concernentia (licita tamen, & honeſta, ac ſacris Canonibus non contraria) edendi

Aliaq; ſtatuta de cetero edẽdi facultatem tribuit.

edendi, condendi, & faciendi, conditaque mutandi, alterandi, ac penitus tollendi, ſeu caſſandi, & alia de nouo edendi, condendi, & faciendi. Quæ poſtquam edita, condita, facta, alterata, mutata, & pro tempore per exiſtentem Vicarium Almæ Vrbis approbata fuerint, eo ipſo dicta auctoritate approbata ſint, & eſſe cenſeantur. Seque in dicta Eccleſia congregandi, & congregationes faciendi, ac dilectis filiis fratribus dicti Conuentus Confraternitatem, ſuoſque Confratres huiuſmodi in dicta Eccleſia recipiendi, & admittendi, ac inibi congregari permittendi, plenam, liberam & omnimodam poteſtatem, licentiam, & facultatem eiſdem auctoritate, & tenore concedimus, & impartimur.

Indulgentiæ Confratribus elargitæ. §. 6. Et inſuper, vt Eccleſia, & Confraternitas in eam inſtituta huiuſmodi, congruis frequententur honoribus, ac Confratres ipſi, aliique Chriſti fideles ad præfatum Euchariſtiæ Sacramentum dum proceſſionaliter, ac alias ad infirmos defertur, deuote, & honorifice comitandum alliciantur, & etiam, vt ſe eo promptiores ad id exhibeant, quo ſe exinde æternæ vitæ præmia facilius conſequi ſperauerint, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis ipſius Confraternitatis Confratribus pro tempore exiſtentibus, & illis pro tempore ingredientibus, ceteriſque vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis, ſeu ſtatutis a iure temporibus confitendi propoſitum habentibus, qui dictam Eccleſiam in ſingulis dicti ... feſtiuitatum duodecim Apoſtolorum annis ſingulis deuote viſitauerint, ac proceſſionaliter cum eiſdem Confratribus dictum Euchariſtiæ Sacramentum, dum illud tam ad infirmos quam alias, pro tempore deferetur, honorifice, ac cum debitis reuerentia & honore, Deum orando, & mente recolendo, piaſque preces ad eum effundendo comitati fuerint; ac qui miſſæ ſolemni quoque die Dominico cuiuſlibet mentis in dicta Eccleſia alta voce, & alias ſolemniter celebrandæ interfuerint, vel inibi confeſſi & corde contriti ipſum Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, ac præmiſſa adimpleuerint, & quoties orationem quadraginta horarum nuncupatam per eoſdem Confratres fieri contigerit, in dicta Eccleſia, ſeu eorum capella interfuerint, quoties id fecerint, toties plenariam omnium, & ſingulorum peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem in forma Iubilæi Sancti, auctoritate, & tenore præfatis, miſericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Ac inſtitutionem Confraternitatis, ac conſtitutionem, electionem, & receptionem Protectoris, capitulaque, & alia per eoſdem Confratres geſta huiuſmodi, perpetuis futuris temporibus obſeruari debere.

§. 7. Necnon indulgentias, & alia præmiſſa ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, aut derogationibus ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum, & gratiarum nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis excepta fore, & cenſeri, dictoſque Confratres, ſuoſque officiales, aut eorum aliquem ſuper præmiſſis, ſeu eorum aliquo à quoquam quouis prætextu etiam pro informatione Curiæ, tam ex officio, quam ad inſtantiam Fiſci quomodolibet moleſtari, ſeu perturbari non poſſe.

Clauſula ſublata. §. 8. Et ſic per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiri debere. Ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Derogatio ſtantium. §. 9. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Conuentus, Monaſterij, & Ordinis præfatorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis eorumque ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, per quoſcumque Romanos Pontifices etiam prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem prædictam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, & alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides exemplorum. §. 10. Volumus autem quod tranſumptis præſentium, manu alicuius Notarij publici, vel Secretarij ipſius Confraternitatis ſubſcriptis, & ſigillo prædictæ Confraternitatis, ſeu Protectoris illius, aut alicuius Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, & adhiberi debeat, quæ literis ipſis originalibus adhiberetur, ſi exhibitæ forent, vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris, die 16. Nouembr. 1564. Pontificatus noſtri Anno 5. *Dat. R. A. 5. 16. Nouemb.*

De Spoliis Clericorum, extra reſidentiam decedentium. XCI.

Extenſionem etiam quoad Curiales, vide infra in Pauli V. conſtit. 18. In eminenti. *vbi plene notabo de materia.*

Circa ſpolia vide conſt. 48. S.D.N. Vrban. VIII. *Supremi, int. tom. 4. §. 12.*

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A.D. 1564.*

Proœmium. IN ſuprema militantis Eccleſiæ ſpecula meritis licet inſufficientibus diuina diſpoſitione conſtituti, cunctos non ſolum vigilantiæ noſtræ commiſſos dominicos greges, ſed etiam ſingulorum Paſtorum ſuorum actus intenſa noſtræ mentis acie colluſtrantes, ſtudium efficax, operamque ſedulam ad hoc omnino ſtatuimus adhibere, vt quemadmodum operoſum Sacri Concilij Tridentini progreſſum, feliceumque exitum, Domino cooperante præſtitimus, ita ſanctiſſima illius decreta, ipſorum præſertim, qui in Apoſtolicæ ſolicitudinis partem vocati ſunt Paſtorum officium concernentia, non tepide, neque diſſimulanter exequamur.

Cõc. Trid. ſeſſ. 6. c. 1. & ſeſſ. 23. c. 1. decreuit Curatos apud eorum Eccleſias reſidere debere. §. 1. Sane licet in Concilio præfato ſaluberrima fuerit ordinatione decretum, quod omnes, & ſinguli venerabiles fratres noſtri Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, & Epiſcopi, & alij beneficiati apud Eccleſias ſponſas ſuas reſidere teneantur, nonnulli tamen (quod non ſine animi noſtri mœrore referimus) adeo ſui, gregumque quos olim deperditos Saluator noſter proprio ſanguine redimere dignatus eſt, ſibi creditorum obliti ſunt, vt etiam nunc in Alma Vrbe, vel alibi commorantes, & ſacroſancta ſpiritualis matrimonij, inter eos, ſuaſque Eccleſias ſolemniter contracta iura confundentes, ſponſas ſuas in longa quaſi viduitate relictas, & prædictas Eccleſias quomodocumque ſibi conceſſas inuiſere, & apud illas, vt probos, & prouidos patresfamilias decet, reſidere non curent, in perditionem animarum ſuarum, & ſubditorum ſuorum, ac perniciosum exemplum & ſcandalum plurimorum.

Hi. Pont. eis iterum monet, cohortatur eoſdem ad reſidentiã. §. 2. Nos hanc illorum contumaciam alicuius etiam temporalis pœnæ metu, frangendam, ſeu continendam eſſe cenſentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnibus, & ſingulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis præfatis, ac aliis quibuſcumque etiam quauis auctoritate, dignitate, gradu, vel præeminentia præfulgentibus, dictas Eccleſias in commendam, vel adminiſtrationem, aut alio quouis nomine obtinentibus, & aliis quibuſcumque beneficiatis curam animarum habentibus, qui iuxta decreti ſuper Reſidentia in Concilio prædicto promulgati tenorem, perſonaliter in ſuis Eccleſiis reſidentiam

tiam facere tenerentur, in virtute ſanctæ obedientiæ, vltra pœnas in dicto decreto Concilij contentas, etiam ſub priuationis eorum, à regimine, & adminiſtratione Eccleſiarum ſuarum, ac aliis noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis ſucceſſoris noſtri arbitrio imponen. pœnis diſtricte præcipiendo per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus omni mora ceſſante in eiſdem ſuis Eccleſiis, iuxta formam, & tenorem dicti Concilij perſonaliter reſideant.

Et nō reſidentium bona, vel ſpolia ad Cameram Apoſtolicam decreuit, nō obſtante licentia teſtandi, ſi extra reſidentiam deceſſerint.

§. 3. Et nihilominus, ſi quos mandato noſtro huiuſmodi, quod abſit, non parere contigerit, ne etiam tales abſentes melioris in hac parte conditionis, quam ceteri in ſuis Eccleſiis reſidentes exiſtant, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione per præſentes ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps omnia, & ſingula mobilia, & immobilia, etiam in Vrbe, vel eius diſtrictu, exiſtentia, & ſe mouentia, res, & bona, iura, & actiones cuiuſcumque qualitatis, & valoris, ac vbicumque locorum conſiſtant, ad Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios quoſcumque, etiam quauis auctoritate, dignitate, gradu, & præeminentia præfulgentes, Eccleſias prædictas in titulum, vel commendam, ſiue adminiſtrationem, aut alio quouis nomine obtinentes & alios quoſcumque beneficiatos, curam animarum habentes, qui extra prædictas Eccleſias, ac diœc. etiam in Romana Curia, aut alibi degentes, & iuxta decretum, & formam Concilij huiuſmodi non reſidentes deceſſerint pertinentia, & per illos ſuarum Eccleſiarum, ac quorumcumque Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, & aliorū beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & regularium, quæ illi quomodolibet obtinuerint, ac fructuū, redditunm, & prouentuum Eccleſiaſticorum, necnon penſionum annuarum ſibi ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & prouentibus reſeruatarum, & aſſignatarum occaſione quæſita, etiam ſi facultatem ſpecialem, de illis, aut eorum parte teſtandi, & alias libere diſponendi, à nobis, & à quibuſcumque aliis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus, & ſucceſſoribus noſtris, etiam cum clauſulis, quod facultates huiuſmodi reuocari non queant, aliiſque irritantibus decretis obtinuerint, & in vim illarum literarum deſuper confectarum, de rebus, & bonis huiuſmodi tam que diſpoſuerint, tanquam ſpolia ad Cameram Apoſtolicam legitime pertineant.

Iuſſio de ſpoliis dictæ bonis, & Cameræ applicandis.

§. 4. Liceatque dilectis filiis moderno, & pro tempore exiſtenti Commiſſario noſtro generali, & ſuis dictæ Cameræ deputatis in euentum deceſſus huiuſmodi, ſolitum inuentarium ſuper rebus, & bonis præfatis conficere, illaque prout de reliquis clericorum ſpoliis fieri ſolet, ad dilecti filij noſtri moderni, & pro tempore exiſtentis generalis Theſaurarij manus redigere, dictæque Cameræ applicare, cuiuſuis licentia deſuper minime requiſita.

Licentias teſtandi non reſidentibus, ac diſpoſitiones eorum annullat.

§. 5. Ac facultates, & deſuper confectas literas prædictas, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, etiam in recompenſam laborum, & obſequiorum, etiam Nobis, & Eccleſiæ Romanæ dictæque Sedi impenſorum quomodolibet conceſſas, & etiam iteratis vicibus approbatas, illarum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, in euentum obitus huiuſmodi, etiam ſi in Vrbe, aut eius diſtrictu, vel alibi extra ſuas Eccleſias, vt præfertur, contigerit, ex nunc, prout ex tunc, & econtra, in dictæ contumaciæ pœnam eiuſdem poteſtatis plenitudine, & tenore reuocamus, caſſamus, & annullamus, & tam eas, quam earum prætextu quomodolibet pro tempore condita, factaque teſtamenta, codicillos, legata, donationes, & alias diſpoſitiones quaſlibet, etiam ad pias cauſas, vel in remunerationem ſeruitiorum, nulla, & inualida, nulliuſque roboris, vel momenti fore, neque cuiquam contra præſentium tenorem ſuffragari.

Decretum irritans.

§. 6. Et ſic per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, & S.R.E. Cardinales in quauis inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis alias iudicandi & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Declaratio quod ſupradicta non ſint in præiudicium conſtitutionum Romanorum Pontificum.

§. 7. Per hoc autem noſtris, & Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum ordinationibus, reſeruationibus, & decretis, quoad Prælatorum, & aliorum beneficiatorum, etiam in ſuis Eccleſiis, aut diœceſ. reſidentium, & ibi decedentium, quæ etiam ampliamus, & extendimus ad habentes Eccleſias in Vrbis diſtrictu, ibique reſidentes, & decedentes, ſpolia Cameræ Apoſtolicæ applicata hactenus emanatis, nullatenus præiudicare, neque quicquam in eis alterare intendimus, ſed ea in ſuo robore, vt antea, manere volumus, præterquam quoad eos, qui in ſuis Eccleſiis iuxta formam prædicti Concilij reſederint, & ſpecialem licentiam teſtandi habuerint, hanc enim tantum ſuffragari eis eſſe volumus, itaut generalis licentia teſtandi eis quamquam reſidentibus minime ſuffragetur, ſed ſola ſpeciali ſi quam habuerint tueri ſe poſſint.

§. 8. Ceterum vt præceptum, mandatum, ſtatutum, ordinatio, reuocatio, caſſatio, decretum, & alia præmiſſa, præſenteſque literæ ad eorum quorum intereſt notitiam deducantur, nulluſque poſſit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare, ſed illa perpetuo firma & illibata permaneant, volumus & mandamus quod eædem præſentes in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ noſtræ valuis, ac acie Campi Floræ per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, ab ea die omnes perinde arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Forma & effectus iniunctionis in pa...

§. 9. Non obſtantibus præmiſſis, ac in fauorem Curialium per fel. rec. Sixtum Quartum, Leonem Decimum, Iulium Tertium, & quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos editis & approbatis, necnon aliis literis, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Clauſula derogatoria.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1564. 7. Kalend. Decembris, Pontificatus noſtri anno 5.

Dat. P. A... 15. Nouem.

Anno à Natiuitate Domini 1564. indict. 7. die vero 4. menſis Decemb. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina Prouidentia Papæ IV. Anno 5. retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis in præfatis locis præſentium retroſcriptarum literarum copiis affixis, vt eſt moris per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andreutium prælibati S.D.N. Papæ Curſores.

Publicatio.

Ant. Clerici Magiſter Curſ.

Reuocatio cuiuſcumque priuilegij, Communitatibus, Confraternitatibus, & aliis quibuſcumque, etiam locis piis conceſſi, homicidam in in die Veneris Sancti, aut alio tempore è carceribus liberandi, & reſeruatio eiuſmodi gratiæ conſulto Pontifice ab eius officialibus de cetero concedendæ. XCII.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Edita An. D. 1564.

DVm ad ſolitam Romani Pontificis Ieſu Chriſti Vicarij clementiam, tanquam ad exuberantem pietatis fontem pro gratiis impetrandis vndequaque concurritur, ipſique more pij patris omnes vti filios dilectiſſimos in intimis charitatis, & miſericordiæ viſceribus indulgenter amplectimur, vſu nonnumquam euenit inde priuilegia flagitando reportari, quæ licet prima petitionis ſpecie nihil incommodi ſecum afferri videbantur, illorum tamen conceſſionem ſubſequens experientia Reipublicæ damnoſam, meritoque eſſe conuincit improbandam.

Exordium.

§. 1. Sane quoniam & noſtri paſtoralis officij cura, & præſentium temporum conditio plane nos coegit modum diuerſis abuſibus, qui iampridem in mores hominum, quos Dei prouidentia vigilantiæ noſtræ committere dignata eſt, ſenſim irrupſerant, aliquando ſalubriter imponere, prout in his, non ſolum circa ſpiritualem vniuerſalis Eccleſiæ, cui licet immeriti præſidemus, ſed etiam circa temporalem Sedis Apoſtolicæ ſtatum, videlicet reformandum aciem noſtræ mentis intendere

Cauſa huius conſtit.

tendere dudum cooperante Domino non deſiſtamus Nos etiam non minimum operæpretium facturos eſſe cenſemus, ſi cunctas quo ad eius fieri poterit occaſiones homicidiorum, quæ in diuinæ maieſtatis offenſam, & publicæ quietis perturbationem in dies paſſim increbreſcunt patrandorum conabimur è medio ſubmouere. Conſiderátes itaque priuilegia variis ciuitatum, terrarum, & locorum, nobis & S.R.E. in temporalibus immediate ſubiectorum, Communitatibus, Vniuerſitatibus, ac Confraternitatum, & aliorum piorum locorum, Rectoribus, & hominibus ſuper vno homicida ſingulis annis Veneris in Paraſceue, vel alio certo die, è carceribus, meritiſque ſuppliciis liberando, & ſalutiferæ cruci, vel altari præſentando, aut patriæ dimittendo, per nonnullos Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, & Sedem prædictam in Chriſtianæ charitatis, diuinique cultus, & fidelium ſubditorum fauorem diuerſimode conceſſa, nonnumquam improbis, ſicariis, & ſceleratis, parricidis anſam in proximum quemque ſuum ſub ſpe liberationis huiuſmodi crudeliter ſæuiendi, & humanum ſanguinem effundendi præbuiſſe, ac illos in quorum manu priuilegiorum vſus aut executio ſita eſt, eis vt plurimum non ad Chriſtianam pietatem vel, ſed potius ad quæſtum, & fauores importunos in animarum ſuarum perniciem, & bonorum ſcandalum imprudenter abuti ſolere, perditiſſimos homines, à neceſſaria, nec vlla ratione condonandi morte, cœlo, terraque multum indignantibus, atque reclamantibus impie ſub prætextu pietatis eripientes.

Reuocatio priuilegiorum Confraternitatibus, & aliis conceſſorum, liberandi homicidas carceratos. [illegible]

§. 2. Noſque propterea omnino præſtare cenſentes, quod huiuſmodi gratiæ, à noſtro, & qui, cum ſit omni corruptela ſuperior, an tales huius immunitatis damnati homines miſericordiæ locum reliquerint, ſincerius rimabitur, Rom. Pont. pro tempore exiſtentis, quam incertæ multitudini, corruptorumue Rectorum arbitrio dependeant: Necnon quorumcumque priuilegiorum Communitatibus, Vniuerſitatibus, ac Collegiis prædictis, & aliis quibuſlibet, etiam quorumuis Imperatorum, Regũ, vel Religionis contemplatione, ſeu in damnum, recompenſam, vel aliter quomodolibet conceſſorum, ac pluries etiam per nos approbatorum & innouatorum literarumque deſuper expeditarum, & inde ſecutorum, tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia, & ſingula priuilegia præmiſſa, tam in Alma Vrbe, quam extra eam in vniuerſo eiuſdẽ S.R.E. dominio temporali, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis, etiam vim contractus inducentibus clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, etiam conſiſtorialiter, ac Motu, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem prædictam, vel eius Legatos quibuſuis Ciuitatibus, Oppidis, Caſtris, Locis, ſeu Communitatibus, Vniuerſitatibus, Confraternitatibus, Collegiis, Eccleſiis, Hoſpitalibus, piis locis, & aliis perſonis, tam ſæcularibus, quàm Eccleſiaſticis, etiam cuiuſuis Ordinis regularibus, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, qualitatis, & præeminentiæ fuerint, hactenus quomodolibet conceſſa, ac etiam pluries approbata, & innouata, tenore præſentium reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, nulliuſque roboris, vel momenti fore, neque deinceps cuiquam ſuffragari, neque Ciuitates, Oppida, Caſtra, Loca, ſeu Communitates, Vniuerſitates, Collegia Confraternitates, aut eorum Rectores, vel alios quoſlibet eorumdem priuilegiorum prætextu alicuius homicidæ gratiam, abſolutionem, aut remiſſionem prætendere, requirere, vel homicidam abſoluendum nominare, ſeu præſentare, vel huiuſmodi priuilegiis alias vti, neque ciuitatum, terrarum, aut locorum prædictorum Gubernatores, Rectores, vel Magiſtratus pro tempore exiſtentes, nominationes, aut præſentationes huiuſmodi admittere, ſeu aliquem ita nominatum, vel præſentatum dimittere, & abſoluere poſſe.

[illegible]

§. 3. Sed ſi quis caſus, gratia, & miſeratione dignus occurrat, illum ad nos, & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem, vt in hoc pro facti, perſonarumque qualitate fiat quod conuenire videbitur, referri debere. Ac quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter,

vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus, & declaramus.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Vt autem præſentes ad omnium notitiam facilius deducantur, volumus, & mandamus quod illæ in Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, ac in Acie Campi Floræ de Vrbe per aliquem ex noſtris Curſoribus affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, vniuerſos, & ſingulos quorum intereſt intra menſem à die affixionis huiuſmodi computandum, perinde afficiant, arctentque ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominũ, &c. *Clauſula derogatoria.*

Dat. Romæ apud S.Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. 19. Kalen. Ianuarij, Pontificatus noſtri, Anno 5. *Dat. P. An. 5. 14. Decemb.*

Anno à Natiuitate Domini 1565, indictione 8. die vero 18. menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa IV. Anno 6. retroſcripta literæ Apoſtolica publicata, & affixa fuerunt in Cancellaria & Camera Apoſtolica valuis, & acie Campi Floræ, vt moris eſt, dimiſſis ibidem in ſupradictis locis præſentium literarum copiis affixis, per nos Iulium Parinum, & Camillum Cherubinum prælibati Sanctiſſ. D. N Papa Curſores. *Publicatio.*

Nicolaus de Mattheis Mag. Curſ.

XCIII. Iuriſdictio Conſulum Artis Merciariorum Almæ Vrbis.

Confirmationem earumdem facultatum habes infra in Gregor. XIII. conſt. 61. Vrbem. *Et aliam conceſſit Clem. VIII. die* 10. *February* 1593. *ſed eam tamquam ſimpliciter confirmatoriam ſciens prætermittam.*

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c. *Edita An. D. 1565.*

CVm paſtorali noſtro incumbat officio, iuxta facti exigentiam, & temporum varietates, quoſcumque ad ſuas iuriſdictiones temporum calamitate collapſas, reſtituere, & reintegrare. *Exordium.*

§. 1. Nos attendentes dilectos filios Collegium, & Vniuerſitatem Merciariorum, & illis adhærentium huius Almæ Vrbis, & Curiæ noſtræ non modicæ vtilitati, & commoditati, immo etiam neceſſitati, dum varia præſertim mercimonia humano vſui apprime neceſſaria, longinquis ex partibus, maximis eorum nedum ſumptibus, verumetiam ſæpe diſpendiis, ac laboribus & periculis, quotidie ad Vrbem, & Curiam præfatas, maxima etiam cum vectigalium & portoriorum S. R. E. fructu & vtilitate, terra, marique, vehunt, & vehi procurant cõſulere. Et propterea dilectos filios Conſeruatores Almæ Vrbis, conſiderantes eoſdem Collegium, & Vniuerſitatem, illiuſque particulares homines pro eorum creditis exigẽdis coram diuerſis Vrbis tribunalibus & Iudicibus, maximis cum cum laboribus & diſpendiis defatigari, & ea de cauſa, bona & mercimonia huiuſmodi fieri cariora eiſdem Collegio & Vniuerſitati, vt Conſulatũ, & peculiare tribunal, ad aliarũ artium, & præſertim Mercatorũ inſtar, conſtruerent & erigerent, commiſiſſe, & mandaſſe, eiſdẽ ſolum & locum ad dictum tribunal, & Conſulatum conſtruendum inibique de rebus ad eorum artem ſpectantibus, & pertinentibus iuſdicendum, cauſaſque ſui fori cognoſcendum, prout alias conſueuerant aſſignaſſe. *Conſeruatores Vrbis aſſignarunt Vniuerſitati Merciariorum locũ, in foro Capitolino, vt ibi Conſules iuſdicerent de rebus ſpectan. ad artem.*

§. 2. Ac fel. record. Bonifacium Papam Nonum prædeceſſorem noſtrum, ſeu de illius mandato quondam Zachariam Triuiſanum Venetum, tunc Vrbis Senatorem eiſdem Collegio, & Vniuerſitati habilitatem, licentiam, facultatem, libertatem, & poteſtatem quaſcumque res, & ſpetiarias, ferreas, argenteas, aureas, vel alias humano vſui neceſſarias, & pertinentes, etiam quaſcumque alias artes, & artificum quæcumque Collegia in ſpecie quomodolibet concernentes exponẽdi, & expoſitas publice etiam per Vrbem portan. vendendi ſine aliquibus quomodolibet eis à quoquam aliarum Artium *Senator. Vrbis tempore Bonifacij IX. eidẽ Vniuerſitati facultatem dedit vendẽ. quaſcumque res, etiam concernentes alias artes, & erigendi nouum Collegium.*

propoſito obſtaculo ſeu impedimento, impoſito vel inferendo, conceſſiſſe, nec ob id aliud quam vnum & idem Merciariorum Collegium, ſed ſeorſum ab aliis vti hæc Alma Vrbs in vſu habebat cenſeri mandaſſe; nec etiam eaſe, cuique dictarum aliarum Artiũ Collegio, Collegiique Præpoſito ipſos Vniuerſos, & ſingulos Merciarios Vrbis, fieri ſubiectos voluiſſe. Quinimo ipſos omnes tamquam miniſtrantes negocia, & exercitia, que vi eriorem Ciuitaté alunt tueri, & manuteneri, ac defendi cenſuiſſe, ab omnibus contrariantibus, maxime ab his, qui auaritia ducti earum rerum faciebant pretia cariora. Idemque Senator præfatus per conceſſam poteſtatem à Bonifacio prædeceſſore noſtro, etiam auctoritate, & poteſtate Senatus præmiſſa ſanciuiſſe, & perpetuo valitura mandauiſſe.

Collegiũ modo ſtatuit, Cõſules cognoſcere cauſas de rebus ſpectan. ad artem, vſque ad quãtumque ſummam inter homines de arte, & inter alios vſque ad ducat. 30. Ad quod vide ampliationẽ hic in fine.

§. 3. Ipſumque Collegium, & vniuerſitatem nonnulla ſtatuta ad dictum Tribunal, & ad artem huiuſmodi neceſſaria, in libro Statutorum deſcripta edidiſſe, & ordinaſſe, illaque per Senatores, & Conſeruatores reſpectiue approbata, & confirmata fuiſſe. Et nouiſſime inter cetera ſtatuiſſe, & ordinaſſe, quod Conſules ius & rationem inter homines artis, & pro quibuſcumque cauſis ad artem huiuſmodi ſpectan. & pertinen. & ab eis dependẽ. vſque ad quamcumque ſummam ius reddere valeãt, & ſi aliquis ipſius artis conueniret in iudicio aliquam aliam perſonam, quæ non eſſet eiuſdem artis, dummodo foret pro re ad artem ipſam ſpectante, Conſules, qui pro tẽpore fuerint iuriſdictionem contra tales, cuiuſcumque ſtatus, gradus, aut conditionis exiſtant ementes bona dictæ artis, & alias ſuper eis quomodolibet contrahentes conuentos, vſque ad ſummam triginta ducatorum auri in auro de Camera haberent, & perſonæ ſic conuentæ iuriſdictionẽ huiuſmodi, vſque ad dictam ſummam incluſiue, ſub quouis prætextu, cauſa, vel occaſione, etiam ſi eſſent nobiles, & Romani Ciues; Vrbis incolæ, vel Curiales omnes, ſeu alias quoquo modo declinare non poſſint.

Libr [illegible] ceterum mercatorum [illegible] fidem adhiberi.

§. 4. Et ne in vnaquaque ſumma præſentia Notarij, & illius ſtipulatio requiratur, ſtatuiſſe, quod Codicibus, & libris rationum Merciariorum, Velectariorum, Berrectariorum, Setarolorum, ſeu Banderariorum dictæ Vniuerſitatis, & aliorum eiuſdẽ Collegij confectis vſque ad ſummam triginta ducatorum auri de Camera, omnibus partitis eiuſdem rationis ſimul computatis plene credatur, & fides adhibeatur cum iuramẽto, contra quoſcumque. Inter homines vero de arte vſque ad quamcumque ſummam occaſione merciariæ, & cuiuſlibet alterius generis ad artem huiuſmodi pertinentis. Ita quod agentes, & exigere volentes cum iuramento, perinde plena fides dictis libris adhibeatur, ac ſi legitime, & concludenter probatum eſſet, dummodo ipſi libri, mercantiles, & mercatorum more, & ordine ſcripti, confecti, & tenti ſint, rationabili ſuſpicione carentes, & ad perſonas ſcribentes reſpectu habito.

Falſitatẽ contra doloſe [illegible] in eorum libris coerceri.

§. 5. Et ſi falſitas in aliquo loco doloſe annotata reperiretur, talis liber per Conſules vniuerſitatis prædictæ in foro publico Capitolij ſono tubæ comburatur, cum publicatione falſitatis, & illius auctoris; & alias pœnas incurrat, quas de iure communi vel municipali incurriſſe diceretur, & perpetuo infamis remaneat, & per eum ſcribendis de cetero non credatur.

Appellari que non poſſe [illegible] Conſulum a x. ſcutis infra.

§. 6. Necnon à ſententiis à ſumma decem ſcutorum, & infra aliquæ ex partibus coram dictis Conſulibus litigan. quemadmodum aliis Iudicibus, & Curiis conceſſum extitit, appellare, vel alias reclamare minime poſſint, nec valeant, & quicquid per eoſdem Conſules decerneretur, aut fieret eſſet validum, firmum & efficax, realique executioni demandandum.

Quæ ſtatuta Senatores, Conſeruatores approbarunt. Hic Pont. modo confirmat, & innouat ſupradictas [illegible] Senatorum, & Conſeruatorũ, & ſtatuta Vniuerſitatis & Conſulum [illegible] [illegible] ampliat. vt hic in fine.

§. 7. Hæcque & alia vltimo dictæ ordinationes, & ſtatuta per dilectos filios modernos ipſius Vrbis Senatorem, & Conſeruatores tamquam rationi conſonantia, approbata, & confirmata fuiſſe.

§. 8. Idcirco idem Collegium, & Vniuerſitatem tamquã præmiſſis de cauſis de Republica optime meritos, ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequentes, Motu ſimili, &c. non ad ipſius Collegij, & Vniuerſitatis, aut alterius eiuſdem artis inſtantiam, & requiſitionem, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac poteſtatis plenitudine, mandatum, aſſignationem, conſignationem, conſtructionem, & erectionem dicti Conſulatus, & tribunalis, vt præmittitur factã, necnon licentiam, libertatem, habilitatem, facultatem, & poteſtatem ab eodem Bonifacio prædeceſſore noſtro, ſeu Zacharia olim Senatore præfatis conceſſas, ac ab ipſa Vniuerſitate condita Statuta, & ordinationes, facta & vt ſupra approbata, & in poſterum per ipſam Vniuerſitatem fienda, & per Senatorem, & Conſeruatores eiuſdem Vrbis iuxta formã Statutorũ præfatæ Vrbis approban. illorumque, & illarũ confirmationes, ac eiuſdẽ Bonifacij prædeceſſoris Zachariæ Senatoris, conceſſionem illorum, ac omnium, & ſingulorum præmiſſorum, ceterorumque hic etiam de neceſſitate exprimendorum veriores tenores, & effectus, pro hic plene, & ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum, penitus & omnino inſertis habentes, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus, confirmamus, & innouamus, eiſque perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, ac ea omnia, & ſingula perpetuo, & inuiolabiliter obſeruari debere decernimus, & mandamus, & quatenus opus ſit de nouo cõcedimus, & vt ſupra ſtatuimus, & ordinamus, omniaq; & ſingula inuiolabiliter perpetuis futuris tẽporibus obſeruari mandamus. Ac omnes, & ſingulos, tam iuris, quam facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, ſi quæ ſolemnitates omiſſæ fuerint ſupplemus. Ita quod eiuſdẽ, Collegij, & Vniuerſitatis moderni, & reliqui in poſterum pro tempore exiſtentes Conſules ſuper huiuſmodi & in ſpecie ſuper præfato ſtatuto de iuriſdictione, iuxta illius tenorem vſque ad quamcumque ſummam exercendi quoad perſonas de arte huiuſmodi; & qui de arte non fuerint, vſque ad dictam ſummam triginta ducatorum auri de Camera abſque alio obſtaculo, vel impedimento aliarum Curiarum, iuriſdictionem, & poteſtatem habeant prout tenore præſentium damus, concedimus, & elargimur facultatem, licentiam, & poteſtatem, ac auctoritatem, in omnibus & ſingulis, cauſis, litibus & differentiis, ex quauis cauſa, vel occaſione ad artem huiuſmodi ſpectan. & pertinen. ſeu dependentibus, vna cum omnibus, & ſingulis ſuis incidentibus, emergentibus, dependentibus, annexis, & connexis coram eis vertentibus, & quæ in futurum contigerint moueri, procedendi ſummarie, ſimpliciter & de plano, nulla iuris ſolemnitate, vel ordine ſeruato, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta procedant, & cognoſcant, terminent & decidant, & procedere perpetuis futuris temporibus, poſſint & valeant, vſque ad totalem, finalemque, & effectualem executionem, & paritionem omnium & ſingulorum eorum mandatorum, realiter, vel perſonaliter, prout eis videbitur relaxandorum.

Et præcipit Iudicibus Vrbis ne Conſules deſuper impediant.

§. 9. Nec præfatos modernos, & pro tempore exiſtentes Vrbis, Gubernatorem, Senatorem, Vicarium noſtrum, & Cameræ Apoſtolicæ Auditorem, vel alios quoſuis eiuſdem Vrbis Iudices, & officiales, tam Ordinarios quam Commiſſarios, etiam prætextu obligationum in forma Cameræ Apoſtolicæ iuxta Motum proprium Populo Romano conceſſum, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ incurren. impediri, vel alias quomodocumque, & qualitercumque moleſtari; ſeu reaſſumi, aut reuocari, ſeu inhiberi poſſint, nec reſpectiue valeant.

Clauſula ſublata.

§. 10. Et ita per quoſcumque Iudices quauis auctoritate, dignitate, vel facultate fungentes, etiam S. R. E. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, reaſſumendi, inhibendi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, interpretari, & definiri debere decernimus.

Clauſula præſeruatiua.

§. 11. Et quod præſentibus, ſeu literis deſuper conficiẽdis, ſub quouis prætextu, per quaſcumque clauſulas, etiã derogatoriarum derogatorias derogari non poſſit, niſi cũ tota præſentium præinſertione, & ſpecifica nominum eorumdem Conſulum mentione, irritum, & inane, quicquid ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Ita quod præfati pro tempore exiſtentes Conſules procedere poſſint, & valeant, illis non obſtantibus, abſque aliquo attentatorum, & innouatorum vitio.

Clauſula derogatoria.

§. 12. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Gubernatori, Senatori, Vicario noſtro, aut Cameræ Apoſtolicæ Auditori, ceteriſque aliis Iudicibus, quoad cauſas dicti fori, &

& de rebus ad artem ſpectantibus, & pertinentibus, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus etiam iuramento, &c. confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ac facultatibus eiſdem Gubernatori, Senatori, Vicario noſtro, & Cameræ Apoſt. Auditori, Collateralibus, & quibuſuis aliis, in genere, vel in ſpecie, ſub quibuſcũq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, etiam quantumuis efficaciſſimis clauſulis & decretis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita ſeruata foret, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe omni meliori modo, &c. derogamus. Necnon omnibus illis quæ dictus Bonifacius ſeu idem Zacharias Senator in eorum literis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fiat vt petitur. I.

Et inſcrip. [illegible]

§. 13. Et cum abſolutione à cenſuris ad effectum, &c. etiam in caſibus regulæ, &c. cum illius opportuna derogatione, quatenus opus ſit exten. Et quod tenores literarum, & ſtatutorum prædictorum habeantur pro expreſſis, & latiſſime, ac de verbo ad verbum exprimi & inſeri poſſint & de approbatione, innouatione, confirmatione, indulto, decreto, derogatione, proceſſu, & aliis præmiſſis, de omnibus & ſingulis prædictis quæ hic pro repetitis habeãtur perpetuo in forma gratioſa & ex certa ſcientia.

Ambulatio [illegible]

§. 14. Quodque qui tacite vel expreſſe, in eorumdem Conſulum iuriſdictionem conſenſerint, etiam vſque ad quamcumque ſummam ius dicere & cauſas cognoſcere & terminare poſſint & valeant, nec propterea per viam nullitatis impugnari vel retractari poſſint decernimus. Et quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio, & extra, regula contraria non obſtante, attento quod in Vrbe, ſeu ſi videbitur literæ deſuper etiam cum deputatione executorum qui aſſiſtant.

[illegible]

§. 15. cum poteſtate pro illis, ac dictis Conſulibus monendi, cogendi, grauandi, & reaggrauandi, ac citandi per Senatorium edictum, infra diſtrictum iuxta formam Statutorum Vrbis, ac etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie & extraiudicialiter, de non tuto acceſſu & reaſſumen. quaſcumque cauſas ad inſtantiam rei volentis iuriſdictionem dictorum Conſulum à quibuſcumque Iudicibus, & inhibendi ſub quibuſcumque pœnis pecuniariis eorum arbitrio præmiſſorum omnium ac ſingulorum, ac cum qualitate, aliorumque citra præmiſſa neceſſaria, maior ſpecificatio, & expreſſio eorumdem, & quorumcumque ſtatutorum ipſius Artis, ipſius Collegij arbitrio, etiam cum eorumdem præinſertione toties quoties eidem Collegio videbitur, ſemel & pluries per Breue noſtrum ſimul vel ſeparatim expediri poſſit.

Fiat. I.

D.P. An. 6. 5. Feb.

Dat. Romæ apud S. Petrum Nonis Febr. An. 6.

Videat Vicarius I.

Viſa M. Antonius Archiepiſc. Theatinus Vicegerens.

XCIV. Reuocatio quorumcumque indultorum confeſſionalium, Maris magni, aliorumque priuilegiorum, quibuſcumque etiam Regularibus conceſſorum, in his quæ Concilio Tridentino aduerſantur.

Iuriſdictionem huius Concilij, & eius proſecutionem videre eſt hic ſup. in conſt. 23. Ad Eccleſiæ. *Et indulta Prælatorum ei intereſſentium ſunt in conſtit.* 28. Circumſpecta *Et quando ligare cœperit, vide in conſt.* 80. Sicut ad.

Edit. An. D. 1564.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus ſeruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

IN Principis Apoſtolorum Sede, meritis licet imparibus diuina diſpoſitione conſtituti, nihil neque vniuerſali Eccleſiæ curæ & ſollicitudini noſtræ commiſſæ, ſalubrius, neque iniuncto nobis Apoſt. ſeruitutis officio decentius præſtare poſſumus, quam quod prouidẽtiæ noſtræ miniſterio œcumenicum Conc. Trid. ſicut noſtris potiſſimum auſpiciis, ſummaque ſanctorum Patrum concordia per Dei miſericordiam feliciter abſolutum fuit, ita per vniuerſos, qui Chriſtiana pietate cenſentur vbique ſuſcipiatur, & remotis quibuſlibet obſtaculis ab omnibus æqualiter obſeruetur.

Concilium Tridentinũ, multa ſtatuit ad morum reformationem, quibus plurimorum indulta aduerſantur.

§. 1. Cum itaque in eodem Concilio quamplura ſalubria, & ad vniuerſalem morum reformationem valde vtilia decreta atque ſtatuta, maturo præſentium ipſorum examine præcedente, ſint edita, quibus multa atque diuerſa priuilegia, exemptiones, immunitates, diſpenſationes facultates, conſeruatoriæ, indulta, & vt vocant Confeſſionalia, & Mare magnum, & aliæ gratiæ, quæ variis tam Cathedralibus, etiam Metropolitanis quàm Collegiatis Eccleſiis, Monaſteriis, conuẽtibus, & aliis Religioſis, etiam Fratrum Mẽdicantium domibus, & Ordinibus, necnon ſancti Spiritus in Saxia, Sancti Ioannis Lateranen. ac Incurabilium de Vrbe, Sancti Antonij Viennen, & S. Bernardi Iuren. aliiſque Hoſpitalibus, Militiis, eorumque Capitulis, & Conuentibus, ac Vniuerſitatibus, etiam Studiorum generalium Collegiis, tam ſæcularibus quam Eccleſiaſticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis Apoſtolorum de Vrbe quam aliis Fabricis, Sanctæ Cruciatæ, aliiſque piis locis & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Præpoſitis, & aliis Eccleſiaſticis, tam ſæcularibus quam diuerſorum Ordinum & militiarum regularibus, ac etiam laicis cuiuſcumque dignitatis, & excellentiæ, ac etiam Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus vtriuſque ſexus perſonis, necnon aliquibus Notariis, & etiam de latere Legatis, atque Nunciis, tam perpetuo quam ad tempus per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem Apoſtolicam, eiuſque Legatos hactenus, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu etiam Imperatorum Regum, Ducum & aliorum Principum contemplatione & intuitu, etiam de fratrum conſilio diuerſimode, variiſque temporibus, in genere, vel ſpecie, ex quamuis etiam honeſta cauſa conceſſa, & etiam pluries confirmata, & innouata fuerunt in pleriſque contrariantur.

Illa ergo prædicta hic Pont. ex reuocat.

§. 2. Nos quibus in primis cordi eſt, tam ſancta, & Eccleſiæ Dei ſaluberrima decreta ſuos, vt par eſt effectus vbique conſequi, & ab omnibus obedienter obſeruari, priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conſeruatoriarum, indultorum, confeſſionalium, Maris magni, & aliarum gratiarum prædictarum, ac quarumcumque Apoſtolicarum & aliarum literarum deſuper, confectarum, proceſſuumque, decretorum, & aliorum inde ſecutorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & plene inſertis habentes, Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod eadem omnia & ſingula priuilegia, exemptiones, immunitates, facultates, diſpenſationes, conſeruatoriæ, indulta, confeſſionalia, Mare magnum & aliæ gratiæ in his omnibus & ſingulis, in quibus illa ſtatutis & decretis Concilij huiuſmodi contrariantur ipſo iure reuocata, caſſata, & annullata, ac ad ipſius Concilij terminos, atque limites reducta ſint, & cenſeantur, nec quicquam aduerſus ipſa decreta, & ſtatuta quominus vbique, & apud omnes obſeruentur, in aliquo ſuffragari poſſe, ſed ea perinde haberi & reputari debere, ac ſi numquam emanaſſent, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium declaramus, ac etiam ſtatuimus & ordinamus.

Et eorum vigore acta & agenda, à die qua d. Concilium ligare cœpit nulla eſſe decernit.

§. 3. Decernentes nihilominus omnia & ſingula quæ vigore priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, & diſpenſationum, facultatum, conſeruatoriarum, indultorum, confeſſionalium, & aliarum quarumcumque gratiarum huiuſmodi poſt id tempus, quo Concilium obligare cœpit, facta & geſta quomodolibet fuerunt, & in poſterum fient, in iis, in quibus dicti Concilij decretis aduerſantur, nulla, inualida, & irrita eſſe, & cenſeri, ac nemini etiã quantumlibet, vt præfertur qualificato, tam in foro quod aiunt fori, quã cõſcientiæ ſuffragari poſſe & debere.

Clauſula ſublata.

§.4. Et ita per quoſcumque locorum Ordinarios, alioſque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Card. ſui lata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, in vtroque foro iudicari & definiri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§.6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, ſtatuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Dat. P. A 6. 17. Febr.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1564. 13. Kal. Martij, Pont. Anno 6.

Publicatio.

Anno a Natiuitate Dom. 1565. ind. 6. die vero 24. menſis Febr. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidẽtia Papa IV. Anno eius 6. retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, & valuis Cancellariæ Apoſt. per nos Nicolaum de Matthæis, & Camillum Cherubinum S.D.N. Papæ Curſ.

Philibertus Chapuis Mag. Curſ.

XCV. Confirmatio plurimarum gratiarum, & priuilegiorum, Fratrum Militum Hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani, à Pont. prædeceſſoribus conceſſorum, in his quæ Conc. Trid. non aduerſantur. Et conceſſio aliarum immunitatum, & indultorum.

Quoad præcedentes gratias, habes etiam ſup. Alex. IV. conſt. 1. Cum à nobis *& Clem. IV. conſt. 2.* Cum dilectis *& conſt. 5.* Venerabilibus. *Quæ vero ad priuilegia hic elargita innouauit, limitauit, & abſtulit Pius V. vt inf. in eius conſt. 28.* Sicut. *vbi notabo.*

Edita An. D. 1565.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius conſtit.

INter aſſiduas Dominici gregis nobis diuinitus commiſſi, non ſolum à ſpiritualibus, ſed etiam à corporalibus, noxis, periculiſque imminentibus quantum nobis ex alto permittitur, præſeruandi curas, illi potiſſimum, poſt diuini numinis auxilium frequentibus cordis noſtri ſuſpiriis imploratum, omni conatu nobis incumbendum eſſe ſtatuimus, vt aduerſus inexplebilem Chriſtiani ſanguinis ſitim, quæ in teterrimo illo Turcarum Tyranno cum longo annorum numero pariter in dies adaugeri conſpicitur, bellica etiam fidiſſimorum Communitionum præſidia comparemus: & nedum temporalis ditionis noſtræ, totiuſque Italiæ hoſtilis claſſis incurſioni vndique expoſitæ portus, & littora validis arcibus, propugnaculiſque firmemus, verum etiam ſtrenuis militibus, qui Cruce Redemptoris & Domini noſtri tanquam Dominico ſtigmate conſpicui ſeſe perpetuos pro ſalute domus Iſrael propugnatores fore iureiurando profiteantur, & præſtent, præſidia noſtra roboremus antiquaſque Eccleſiæ Dei Militias ac Hoſpitalitates, & præſertim pauperum leproſorum S. Lazari Hieroſolymitani Hoſpitalitatem ab illo Sanctiſſimo viro Baſilio Magno, vſque à recolendæ memoriæ Damaſi I. Rom. Pont. prædeceſſoris noſtri, ac Iuliani Apoſtatæ, & Valentiniani Imperatorum temporibus illuſtratam, & per Orbem varie ampliatam, & iniuria temporum imminutas, & quaſi exauthoratas, priſtinæ dignitati reſtituamus: ac illis quo promptius votis noſtris reſpondeant, & priſca ſua priuilegia confirmemus, & illa ſubinde nouorum conceſſione liberaliter cumulemus.

Innoc. III. & Honor. III. ſuſceperunt ſub protectione Sedis Apoſt. perſonas, res & loca Hoſpitalis & Militiæ.

§.1. Dudum ſiquidem poſtquam felicis record. Innocentius III. & ſucceſſiue Honorius etiam III. varias ac diuerſas exemptiones, & alias gratias tunc & pro tempore exiſtentibus Magiſtro, & Fratribus Hoſpitalis, ſeu domus S. Lazari Hieroſolymitani, ſub regula S. Auguſtini, & leproſariis conceſſerant, eorumque perſonas, leproſarias & alia loca, ſub ſua & Sedis Apoſtolicæ protectione ſuſceperant.

Greg. IX indulgentiam conceſſit dantibus eleemoſynam. Hæc tamẽ reuocatur à Paul. V. in conſt. 30.

§. 2. Et Gregorius Nonus omnibus Chriſtifidelibus manus charitatiuas, Magiſtro & fratribus domus Sancti Lazari Hieroſolymitani, vel eorum nunciis eleemoſynas petituris, pro ſolutione debitorum ſuorum, & fratrum eorumdem ſubſtentatione porrigentibus, viginti dies de iniunctis ſibi pœnitentiis, per quaſdam relaxauerat.

Deditque eis licentiã profitendi vnam ex regulis approbatis.

§.3. Et per alias ſuas literas, tunc Epiſcopo Tridentino mandauerat, vt ipſis fratribus, in ſuis domibus ſiue locis profiteri volentibus, aliquam regulam ex approbatis, iuxta petitionem ſibi ab eis factam concederet, ſi expedire videretur.

Innoc. IV. dedit facultatẽ eligendi Militem ſanum in Magnum Magiſtrum.

§.4. Et Innocentius IV. per eum accepto, quod licet de antiqua, approbata, & catenus pacifice obſeruata conſuetudine obtentum eſſet, vt miles leproſus domus Sancti Lazari Hieroſolymitani in eius magiſtrum aſſumeretur: verum quia fere omnes limites leproſi dictæ domus, ab inimicis fidei miſerabiliter interfecti fuerant, & & huiuſmodi conſuetudo nequibat commode obſeruari, idcirco tunc Epiſcopo Tuſculano per quaſdam commiſerat, vt ſi ſibi ſecundum Deum viſum foret expedire, fratribus ipſis licentiam, aliquem militem ſanum, ex fratribus prædictæ domus S. Lazari, in eius Magiſtrum, non obſtante conſuetudine huiuſmodi, de cetero eligendi, auctoritate Apoſtolica concederet.

Medietatem quã mole ndini in Nympha conceſſit.

§. 5. Et per alias ſuas literas medietatem molendini, quod Eccleſia Romana, tunc cum quondam Boetio Camerario ſuo in Nympha habebat, Magiſtro & fratribus domus leproſorum S. Mariæ Magdalenæ Terracinen. ſub annuo cenſu duodecim denariorum Senatus in perpetuum conceſſerat,

Alex. IV. prioribus conceſſit facultatẽ abſolu. Fratres quoquomodo ſe percutientes.

§.6. Et Alexander etiam IV. narrans per quaſdam quod ſicut Canonica cõſtitutione cauebatur, quod Monachi & Canonici Regulares, quocumque modo ſe in clauſtro percuſſiſſent, non eſſent ad Apoſtolicam Sedem mittendi, ſed ſecundo diſcretionem, & prudentiam ſui Abbatis, diſciplinæ ſubdendi: quod ſi Abbatis diſcretio ad eorum correctionem non ſufficeret, prouidentia eſſet Diœceſani Epiſcopi adhibenda, niſi exceſſus difficilis foret & enormis, propter quem merito eſſet ad Romanam Eccleſiam recurſus habendus, ſtatutum huiuſmodi ad Magiſtrum, & fratres Hoſpitalis leproſorum S. Lazari Hieroſolymitani Ordinis S. Auguſtini duxerat extendendum: ſtatuendo, vt in tali caſu (n. ſi maior eſſet prouidentia requirenda) per priores ſuos, qui (ſicut audiuerat presbyteri eſſe noſcebantur, fratribus abſolutionis beneficium impenderetur.

Et profeſſionẽ regulæ S. Auguſtini approbauit vt ſup. in conſt. 1. eius. de tab.

§. 7. Et per alias ſuas regulam beati Auguſtini, quam iidem fratres ſe aſſerebant profeſſos eſſe, ſicut illam catenus ſeruauerant, eiſdem dicta auctoritate confirmauerat, atque communiuerat, eadem auctoritate nihilominus ſtatuendo vt regula ipſa ab eiſdem fratribus & ſucceſſoribus ſuis, perpetuis futuris temporibus obſeruaretur.

Donationem Federici Imperatoris approbauit. Quã ergo non poſuit.

§.8. Et per alias ſuas, donationem alias factam Magiſtro & fratribus Hoſpitalis leproſorum S. Lazari Hieroſolymitani Ordinis S. Auguſtini a Federico Romano Imperatore ante latam in eum depoſitionis ſententiam, diuerſarum terrarum, poſſeſſionum, ac ſtartiarum de ſuo dominio exiſtentium in Sicilia, Calabria, Vallegratis, Apulia, & Terra Laboris, cum diuerſis ſæcularium exactionum exemptionibus, ratam & firmam habens, eam auctoritate Apoſtolica confirmauerat atque communiuerat.

Eccleſiam de Galbis conceſſit.

§. 9. Ac eidem Hoſpitali, in quo (ſicut acceperat) conuentus nobilis ſtrenuorum militum & aliorum, tam ſanorum quam leproſorum pro expugnandis inimicis Chriſtiani nominis manere ſolebat, & quod ad extremam fere paupertatem, propter guerrarũ diſcrimina erat redactum, poſſeſſionibus ſuis pro magna parte à Paganis & hoſtibus Eccleſiæ occupatis, ſuiſque Magiſtro & fratribus, eadem auctoritate conceſſerat, vt Eccleſiam de Galbis Lincolinen. diœceſis, in qua iuſpatronatus (ſicuti aſſerebant) obtinebant, cedente vel decedente ipſius Rectore

Rectore, pro ſua ſeruanda inopia ſuis vſibus deputare poſſent, ita tamen quod perpetuo Vicario in ea ſeruituro de ipſius prouentibus portio competens, ex qua congrue ſuſtentaretur, & Epiſcopalia, ac alia ipſius Eccleſiæ onera ſupportarentur, aſſignaretur, diœceſani Epiſcopi iure in omnibus ſaluo.

Facultatem componendi de viuris. Oc. ... Te in ... ... 99. Io V Cum VIII conſt. 115.

§. 10 Et ſimiliter per alias ſuas Magiſtro & fratribus huiuſmodi, eorum neceſſitatem paterno compatiens affectu, auctoritate prædicta duxerat concedendum; vt de vſuris, rapinis, & aliis male acquiſitis, dummodo illi quibus eorum reſtitutio fieri deberet, omnino inueniri & ſciri non poſſent, necnon de redemptionibus votorum, auctoritate diœceſanorum prius factis, (Hieroſolymitano dumtaxat excepto) vſque ad ſummam ducentarum marcharum argenti recipere valerent, ſi pro ſimilium receptione aliàs non eſſent ab ipſo huiuſmodi gratiam conſecuti, ita quod ſi aliquid de ipſis ducentis marchis, dimiſiſſent vel reſtituiſſent, vel dediſſent illis à quibus eas accepiſſent, huiuſmodi dimiſſum, vel reſtitutum, ſeu datum, nihil ad liberationem eorum prodeſſet, nec quantum ad illud haberentur aliquatenus abſoluti.

Dioceſanos ... ponere rectores in domibus hoſpitalis ... De ... vide ...

§. 11. Et cum ad eius notitiam perueniſſet, quod in nónullis religioſis, & leproſorum domibus in diſtrictu Regni Nauarræ, Campaniæ, & Briæ, Comitis Palatini conſiſtentibus locorum diœceſani Rectores ſeu adminiſtratores de nouo ponere, ſeu inſtituere præſumebant pro ſuæ libito voluntatis, in earumdem domorum non modicum præiudicium & grauamen, cótra antiquam, approbatam, & eatenus pacificè obſeruatam in talibus conſuetudinem veniendo, volens earumdem domorum grauamen indebitum auferre, tunc Abbati Monaſterij Orbacen. dicti, vel alterius Ordinis Sueſſionen. diœc. dederat in mandatis quatenus, ſi ita eſſet, præfatos diœceſanos, vt ab huiuſmodi præſumptione omnino deſiſterent monitione præmiſſa, dicta auctoritate Apoſtolica, appellatione remota præuia ratione compelleret.

Nicolaus iij. exime a ſolutione decimarum.

§. 12. Præterea Nicolaus III. declarauerat, quod de redditibus, & prouentibus Leproſariorum huiuſmodi, qui in vſus miſerabilium & infirmorum conuertebantur decima non ſolueretur.

Hic laterat ... Pij V. ... Clem. ... leproſos ...

§. 13. Et Clemens etiam IV. per quaſdam vniuerſis Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac aliis Eccleſiarum Prælatis, exemptis & non exemptis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis pœna, quam inobedientes ipſo facto incurrere voluit, niſi mandatum huiuſmodi diligenter exequi curarent; & nihilominus ſub pœna priuationis officij, & beneficij ſuorum, precipiendo mandauerat, quatenus dum aliqui de dictis Magiſtro, Fratribus, & Procuratoribus domorum S. Lazari Hieroſolymitani, ad Archiepiſcopos, & alios præfatos, & eorum loca pro capiendis infirmis leproſis perueniſſent, eis in hoc adeſſe curarent; memores Dominum in lege Moyſi præcepiſſe, quod omnes leproſi eiicerentur extra volens, & ordinás, vt Domino complacebat, quod tam mares, quam mulieres, clerici & laici, religioſi, & ſæculares morbo lepræ laborantes, per eoſdem fratres, & procuratores eorum caperentur. & eiicerentur extra, cum omnibus eorum bonis, tam mobilibus, quam immobilibus ad habitationem cum aliis infirmis domorum Ordinis S. Lazari huiuſmodi. Si vero clerici, vel laici mandatum ſuum in aliquo negligerent adimplere, voluit quod ipſi fratres, aut illorum procuratores, illos peremptorie citarent, vt coram ſe comparerent, facturi iuſtitiæ complemen- [illegible]

Eleemoſynas quo ... ibid. ... bullam 115. Clem. iiij.

§. 14. Ac rurſus per alias ſuas mandauerat, quod fratres ipſi ipſius confraterniæ ad aliqua loca accedentes pro eleemoſynis colligendis benigne reciperentur, & honeſte tractarentur. Ipſique locorum Ordinarij, & ij ad quos ſpectat, vt permitterent eoſdem fratres in Eccleſiis ſuis populum admonere, ac eleemoſynas colligere, ac etiam Confraternitates facere, illud præcauentes, ne occaſione illorum eleemoſynæ pauperum Chriſti deperirent, & impedirent opera pietatis.

Ordinarios ... ibid. Fratres ... ibid.

§. 15. Necnon ipſis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Prælatis iniunxerat, vt curarent defendere, & manutenere fratres præfatos aduerſus parochianos; qui domos illorum inuadebant, aut indebitis moleſtiis opprimebant. Nec à fratribus, & perſonis religionis huiuſmodi pro ſepultura quicquam exigeretur, vel acciperetur, niſi ipſa ſpontanea decedentium liberalitas, vel parentum deuotio eis contuliſſet.

§. 16. Nec ab eis contra priuilegiorum dictæ Sedis tenorem de omnibus fructibus terræ, quibus propria induſtria, aut expenſis colerent, & laborarent, ac etiam de nutrimentis animalium ſuorum, ſed nec de ipſis animalibus decimas exigere præſumerent.

Exemptionē à decimis conceſſit. Hoc vide latius in conſtit. Pij V. cit. in rubric.

§. 17. Quodque ipſi Archiepiſcopi & Epiſcopi oratoria pro vſu fratrum, & perſonarum præfatorum, ac ſuæ familiæ dedicare, ac cœmeterium benedicere procurarent.

Oratoria cōſtrui poſſe voluit ibid.

§. 18. Ac quòd de cetero Fratres ſeu Milites, ac Donatos Militiæ Hoſpitalis huiuſmodi, qui Crucem, & regularem habitum deponerent, & per abrupta ſæculi vagarentur, quiue Prioribus ſuis contumaces, & rebelles exiſtebant, & Bolinas detinerent contra voluntates ipſorum, monerent inſtanter, ac pro officij ſui debito compellerent, vt habitum depoſitum reaſſumerent, in obedientia Prælatorum ſuorum, deuote, & humiliter perſeuerarent, & Bolinas ſiue alia officia per violentiam nullo modo detinere præſumerent, mandatorum ſuorum contemptores, excommunicationis ſententia compellerent, eámque vſque ad ſatisfactionem condignam inuiolabiliter obſeruari facerent.

Dimittentes habitum coerceri iuſſit, ibid.

§. 19. Et nihilominus quibuſcumq; qui de facultatibus ſibi à Deo collatis, fratrib. Hoſpitalis præfati ſubueniſſent ſeque tam ſanctæ Fraternitati Collegas adſcribi ſtuduiſſent, eiſque beneficia perſoluiſſent, annuatim ſeptimam partem iniunctæ ſibi pœnitentiæ relaxauerat.

Indulgentias benefactoribus, conceſſit. Pius V. reuocauit in conſt. 30.

§. 20. Eiſdemque locorum Ordinariis, & aliis curam animarum habentibus, commutandi cuiuſuis abſtinentiæ, & quarumcumque peregrinationum vota (Hieroſolymitano, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum dumtaxat exceptis) in pecuniarum ſubſidium præfatis fratribus, vel nunciis exhibendum, cum ſuper hoc ab eis, vel eorum aliquo fuiſſet requiſiti, dummodo conditione inſpecta nunciorum, & fratrum præfatorum neceſſitate penſata (ſuper quibus eorum conſcientias onerauerat) pretio, vel precibus, amicitia, fauore, vel odio cuiuſcumque nihil circa hoc, ſuper quibus ſciret ſe vnumquemque eorum redditurum in examine diſtricti iudicij rationem, ageretur in fraudem vel diminutionem ſubſidij ſuprafcripti, plenam & liberam facultatem conceſſerat. Volens, vt huiuſmodi pecuniarum ſubſidium præſtandum per vouentes peregrinationes eaſdem, ad tantam pecuniæ ſummam extenderetur, quantam vouentes ipſi pro complendo voto peregrinationis huiuſmodi perſonaliter expendiſſent. Votum autem huiuſmodi abſtinentiæ iuxta illius arbitrium intenderat redimi, qui votum huiuſmodi commutaret.

Ordinariis facultatem dedit vota cōmutandi ſubuenient ib. Hoſpitali. Hoc puto reuocatum à Pio V. in conſt. 99.

§. 21. Perſonis autem Eccleſiaſticis volens plenius prouideri, diœceſanis earum diſpenſandi cum eis, qui cum à canone, vel ab homine latam excommunicationis ſententiam incurriſſent, irregularitatis notam immiſcendo ſe diuinis officiis contraxiſſent, vel ob id contrahere ipſos contigiſſet, dummodo tantum erogaſſent fratribus, vel nunciis ſupradictis, quantum expendiſſent eundo ad Rom. Curiam, & morando in ipſa pro diſpenſatione huiuſmodi obtinenda, & redeundo etiam ab eadem, niſi forſan in Epiſcopos, Abbates, vel alios Superiores proprias iniecíſſent manus temere violentas, poſtquam ab excommunicationum ſententiis, quas incurrerent, vel incurrere ipſos contigiſſet, iuxta formam Eccleſiæ fuiſſent abſoluti, conceſſerat poteſtatem.

Abſoluendi et ab irregularitate dato ſimili ſubſidio.

Hoc eſt etiam reuocatum à Pio V. in ... cit. & Clem. viij. in conſt. 115.

§. 22. Volens ob reuerentiam ipſius venerabilis domus, vt ij, qui eorum fraternitatem aſſumpſiſſent, ſi forſan Eccleſiæ ad quas perueniſſent, à diuinis officiis interdictæ forent, ipſis morientibus, ſepultura eccleſiaſtica minime negaretur, niſi nominatim excommunicationis vinculo fuiſſent innodati. Liceretque eis confratres ſuos, quos Eccleſiarum Prælati apud Eccleſias ſuas malitioſè ſepeliri non permiſiſſent, niſi excommunicati, vel in interdicto nominati fuiſſent, aut publici vſurarij, tumulandos deferre, ad Eccleſias huiuſmodi Hoſpitalis.

Mortuos ſepelire in eorum Eccleſiis permiſit, vt in d. conſtit. 2. Cum dilectis.

§. 23. Et oblationes, tam pro eis quam pro aliis, qui in eorum cœmeteriis requieſcunt, exhibitas, ſine alicuius præiudicio retinere.

Oblationes factas recipere, vt ib.

& Militiæ prædictorum inter eorum Milites, & perſonas exercenda, & iuſtitiam ſuis Præceptoribus, Militibus, Fratribus, eorumque Vaſallis, ſubditis, Capellanis, familiaribus, ſeruitoribus, clericis, nunciis, collectoribus, Donatis, ac quibuſcumque aliis perſonis dicti Hoſpitalis pro quibuſcumque rebus illud, eiuſque Militiam, perſonas, beneficia, & bona concernentibus, annexis, connexis, vel dependentibus, aut ſuper dignitatibus, adminiſtrationibus, Præceptoriis, officiis, iuribus, iuriſdictionibus, proprietatibus, bonis, fructibus, cenſibus, poſſeſſionibus, in quacumque inſtantia, etiam vſque ad vltimam ſententiam incluſiue etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, per Magiſtrum generalem Hoſpitalis huiuſmodi, ſeu ab eo delegatos iuſtitiam miniſtrando, innouauimus, & alias indulſimus (prout in diuerſis, tam ipſorum prædeceſſorum) quam noſtris literis deſuper confectis plenius continetur.

Et modo prædicta tantum quatenus Conc. Trid. non ſint contraria innouat, confirmat.

§. 37. Nos igitur volentes dilectum filium Ioannottum Caſtilioneum modernum Hoſpitalis, & Militiæ prædictum Magnum Magiſtrum, eiuſque ſucceſſores Magnos ipſius Hoſpitalis Magiſtros pro tempore exiſtentes, ac Hoſpitale, & Militiam huiuſmodi, eorumque Conuentum, etiam amplioribus, quam quipiam noſtrorum prædeceſſorum prædictorum eos proſecuti fuerint, fauoribus, & gratiis proſequi, ac Hoſpitalitatem ipſius S. Lazari, eiuſque Militiam ad miſerabilium pauperum leproſorum vtilitatem, & contra Piratarum, & infidelium Chriſtianæ Religionis incurſionẽ (quantum in Domino poſſumus) reſtaurare, augereque ac eoſdem Ioannottum Magiſtrum, Milites, Fratres, & alias perſonas, ac eorum ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequen. harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes. Necnon ſingularum prædictarum literarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad Ioannotti, aut Priorum, Præceptorum, Militum, Fratrum, vel perſonarum prædictarum, ſeu aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera liberalitate, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, inſtitutionem, & erectionem Hoſpitalis, & Militiæ huiuſmodi, eiuſque tranſlationem olim ad Præceptoriam, vel Domum Capuanam prædictam factam, ac Præceptoriæ, ſeu Domus huiuſmodi incorporationem, declarationes, reuocationes, voluntates, irritationes, monitiones, requiſitiones, promulgationes, vniones, incorporationes, conceſſiones, etiam facultatum aſſignationes, decreta, remiſſiones, inhibitiones, iniunctionem, renouationem, approbationes, confirmationes, ſuppletiones, reſtitutionem, repoſitionem, commiſſionem, mandatum, ſuſceptionem, liberationem, exemptionem, ſubiectionem, prohibitionem, extenſionem, ampliationem, indultum, & diſpenſationem, regulam, & ordinationem prænominatorum, & aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum huiuſmodi. Nec non omnia, & ſingula priuilegia, immunitates, antelationes, exemptiones, libertates, prærogatiuas, indulgentias, indulta, ſpiritualia, & temporalia, fauores, & gratias, etiam per modum communicationis, & extenſionis eiſdem Hoſpitali, & Militiæ, ac ſuis Magno Magiſtro, Militibus, perſonis, & membris, per Romanos Pontifices, & Sedem huiuſmodi ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis hactenus, in genere, vel in ſpecie conceſſa, approbata, & innouata. Necnon cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, ſingulas eorumdem prædeceſſorum, tam ſub plumbo quam in forma breuis expeditas literas, ac ordinationes, ſtatuta, ſtabilimenta, vſus, conſuetudines, & naturas in eiſdem Hoſpitali, Militiæ, & Religione edita, & introducta, & quaſcumque Apoſtolicas, aliaſque deſuper confectas literas ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, ac alias quomodolibet conceſſa, cum omnibus, & ſingulis decretis, & aliis clauſulis in eis contentis, aliaque omnia, & ſingula inde ſecuta quæcumque eorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis, & inſertis habentes (quatenus decretis Concilij Tridentini tamen non repugnent) Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuo approbamus, confirmamus, ac etiam plenarie innouamus, & concedimus, ac innouata, & conceſſa eſſe volumus.

Hoſpitali nunc Capuano communicat.

§. 38. Necnon illa ad Hoſpitale præfatum ad præſens in Capuana, & non in Hieroſolymitana Ciuitate conſiſtens, illiuſque Magiſtrum, Priores, Præceptores, Fratres, & perſonas præfatos extendimus, & ampliamus, eaque omnia valida, & efficacia exiſtere, & perpetuam roboris firmitatem obtinere, ſuoſque effectus ſortiri, ac ab omnibus quauis dignitate, & præeminentia fulgentibus, etiam ſub ſententiis, cenſuris & pœnis in eis contentis perpetuo inuiolabiliter obſeruari decernimus.

Omnemque ſuppreſſionem remouet.

§. 39. Necnon Hoſpitale, eiuſque membra, & pertinentia vniuerſa aduerſus ſuppreſſiones, & extinctiones, appropriationes, applicationes, vniones, annexiones, incorporationes, & alias contrarias diſpoſitiones olim per ſanctæ memoriæ Innocentium VIII. & Pium II. ac forſan alios Romanos Pontifices, etiam prædeceſſores noſtros; & Sedem præfatam, etiam Conſiſtorialiter, vel Motu, & ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus hactenus quomodolibet emanatis, in priſtinum, & eum, in quo antequam illæ emanarent erant, ſtatum, eiſdem auctoritate, & tenore reſtituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, ac reſtituta, repoſita, & plenarie reintegrata eſſe decernimus, & declaramus. Necnon literas inde emanatas, omniaque, & ſingula in eis contenta, ſuppreſſiones, & extinctiones huiuſmodi concernentia auctoritate, & tenore prædictis reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac pro reuocatis, caſſis, irritis, ac nullis, & infectis, & viribus omnibus vacuis haberi volumus.

Illudque caput Militiæ S. Lazari ſtatuunt.

§. 40. Et potiori pro cautela in præfato Hoſpitali eamdemmet Præceptoriam, quæ in eo, vt præfertur, erat, quæ conuentualis, & caput aliarum Præceptoriarum dicti Ordinis exiſtat, ac priuilegiis, indultis, fauoribus, exemptionibus, libertatibus, iuriſdictionibus, auctoritatibus, & facultatibus, ac demum iuribus omnibus, quibus ante illius ſuppreſſiones, & extinctiones prædictas vtebatur, potiebatur, & gaudebat, vti, potiri, & gaudere debeat, ac in eorum omnium poſſeſſione reali, & actuali, in qua prius erat, ex nunc exiſtat, & eſſe cenſeatur in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi Præceptoria præfata numquam ſuppreſſa, & extincta, ſeu aliis vnita fuiſſet, de nouo erigimus, & inſtituimus.

Electionem M. Magiſtri, ad Conuentum & Milites ſpectare decernit.

§. 41. Et eiſdem Hoſpitali, Militiæ, ſuiſque Magno Magiſtro, Conuentui, Fratribus, ac Militibus, quod ipſo Ioannotto, & pro tempore exiſtentibus Magnis Magiſtris cedentibus, vel etiam apud eamdem Sedem decedentibus, ſeu ipſum Magnum Magiſtratum alias quomodolibet, etiam per liberam reſignationem in noſtris, vel ſucceſſorum noſtrorum pro tempore exiſtentium Romanorum Pontificum manibus dimittentibus, vel amittentibus, & illo quouis modo vacante, Conuentus eiuſdem Militiæ, inſimul vbi voluerint pro tempore congregati, alium Magnum Magiſtrum iuxta eiuſdem Religionis, & Militiæ ſtabilimenta de conſenſu ſui Protectoris edita, vel edenda, quæ dicto Concilio Tridentino minime ſint contraria, eligere, qui ex nunc prout ex tunc, & è contra, poſtquam ſic electus fuerit, eadem auctoritate Apoſtolica confirmatus ſit, & eſſe cenſeatur, & ita perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Hodie M. Magiſter eſt ſemper Dux Sabaudiæ, ex conſt. 7. Greg. XIII. Pio commiſſæ.

Sedis principalis tranſlationem concedit.

§. 42. Necnon eiſdem pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conuentui principalem ipſius Militiæ Sedem ad quemcumque locum etiam maritimum, eiſdem Magiſtro, & Conuentui viſum, etiam quoties ſibi placuerit transferre.

Hodie perpetua Sedes eſt in Sabaudia, vt in d. conſt. Greg. XIII.

§. 43. Habitumque ſuum Regularem, ac etiam Crucem, etiam ſi de ſuis antiquis habitu, cruceque appareat, vel non appareat, in eum meliorem, qui ſibi videbitur modum (citra tamen aliarum Militiarum, & Religionum præiudicium) reformare, in toto, vel in parte immutare; vel ſtabilire, ac innouare. Regulamque, ſtabilimenta, & ſtatuta dictæ Religionis, & Militiæ de conſenſu ſui Protectoris inſtituere, & reformare, ſeu de nouo condere, edere, & quoties eis placuerit, illas, & illa corrigere, & immutare (dummodo licita, & honeſta, nec eidem Concilio contraria exiſtant,) toties, quoties voluerint.

Habitus Crucis, & ſtatutorum reformationem permittit.

Erigendi in Commendas, & præceptorias beneficia qualitercumque qualificata de iurepatronatus laicorum, etiamsi dignitates, aut Monasteria non tamen Consistorialia, &c.

Ad hoc vide Pij V. conſtit. in rub.

§.44. Necnon eidem Ioannotto, & pro tempore exiſtenti Magno Magiſtro, vt quæcumque, quotcumque, & qualiacumque, etiam qualitercumque qualificata beneficia Eccleſiaſtica de iurepatronatus laicorum ex fundatione, vel dotatione exiſtentia, & perſonale ſeruitium in Cathedralibus, & Collegiatis inſignibus non requirentia (dummodo illis animarum cura non immineat) etiamſi illa Archipreſbyteratus rurales, aut dignitates, vel nomen dignitatis habentia (extra tamen Cathedrales, & Collegiatas Eccleſias conſiſtentia, etiam ſi præſtimonia, aut præſtimoniales portiones exiſtant, vel alia ſimplicia, aut Monaſteria, non tamen Conſiſtorialia) vel alia beneficia Eccleſiaſtica regularia, cura tamen, & conuentu carentia, fuerint, accedente tamen conſenſu patronorum, & ſine præiudicio ea obtinentium & ipſis cedentibus, vel decedentibus, in Præceptorias, Commendas, Capellas, aut Eccleſias ipſorum Hoſpitalis, & Militiæ perpetuo erigere, inſtituere, dictæque ſuæ Militiæ perpetuo incorporare, applicare, & appropriare.

Præſentandi ius patronatus, & præſentādo perſonas, & inſtituendi præſentatos, ac alias conferendi dicta beneficia. Tu vide d. bullam Pij V.

§.45. Ac illarum fundatoribus, vel dotatoribus ius patronatus, & præſentandi dictis Magiſtro & Conuentui, vel eorum deputato perſonas idoneas ad Præceptorias, Domos, Capellas, ſeu Eccleſias, & Hoſpitalia huiuſmodi, pro tempore vacantia, perpetuo præſeruare, & concedere, & eiſdem Magiſtro, & Conuentui ſic à patronis præſentatos, iuxta ſtabilimenta dictæ Religionis, Ordinariorum locorum & quorumuis aliorum conſenſu minime requiſito, in illis inſtituere, ac illas conferre, & de eis prouidere. Ita tamen, quod ibi debitus diuinus cultus per perſonas idoneas, etiam ſi dicti Ordinis fuerint, ab Ordinario approbandas, in eiſdem exerceatur.

Hoſpitalia, Leproſaria, & alia loca, ad Hoſpitalitatē Leproſorum deſtinata, Hoſpitali, & Militiæ S. Lazari eſſe cenſeantur, etiamſi ſint iurispatronatus laicorum.

§.46. Necnon quod Hoſpitalia, Leproſariæ, & alia loca quæcumque vbi vllo vnquam tempore fuerit, ſit, vel erit Hoſpitalitas leproſorum, ſeu infirmorum S. Lazari nuncupatorum, etiam ſi iuriſpatronatus laicorum ſint, Militiæ, & Hoſpitali S. Lazari huiuſmodi ſubiecta, & incorporata, & ad ius, & proprietatem, ac ad omnimodam diſpoſitionem, inſtitutionem, & collationem moderni, & pro tempore exiſtentis Magni Magiſtri, & Conuentus eorumdem iuxta ipſius Militiæ, ſeu Religionis ſtabilimenta (ſaluo tamen iurepatronatus pertinere cenſeantur, prout alia etiam dictæ Religionis, ſeu Militiæ Hoſpitalia, Capellæ, Oratoria, beneficia, & loca ſpectant, & pertinent; dummodo in illis Hoſpitalitas debita ſeruetur, & cultus diuinus nullatenus diminuatur, ac in illorum fundatione, vel dotatione ſecus non fuerit ordinatum.

Præſeruatio iuriſdictionis Ordinariorū, & exceptio huius Militia cum Militia S. Ioannis in non exceptis.

§.47 Saluis tamen legitimis titulis, & præſcriptionibus, & ſalua iuriſdictione Ordinariorum, tam ea quæ de iure communi eis competit, quam quæ ex decretis dicti Concilij Tridentini eiſdem eſt attributa. Præterquam tamen in iis caſibus, in quibus Concilium prædictum expreſsè, vt præfertur, eximit, & excepit Religionem S. Ioannis Hieroſolymitani, in quibus, & hæc S. Lazari Religio pariter excepta, & exempta ſit, & eſſe cenſeatur.

Facultas reti- nendi penſiones ducat. 500.

Hanc reduxit ad du. at. 400 Clem. VIII. in conſt. 102. Decer.

§.48. Et inſuper Militibus, ac Preſbyteris, & Capellanis Hoſpitalis, & Militiæ S. Lazari huiuſmodi, nunc & pro tempore exiſtentibus, ac eorum ſingulis, tam clericis, quam laicis, etiam coniugatis, & bigamis, vt vnam, vel plures penſiones annuas vſque ad ſummam quingentorum ducatorum auri de Camera nouorum, ſuper quorumuis Cathedralium, etiam Metropolitanarum, & aliarum Eccleſiarum, ac earum menſarum, etiam Patriarchalium, Archiepiſcopalium, & Epiſcopalium, necnon etiam Monaſteriorum, etiam Conſiſtorialium, Prioratuum, Canonicatuum, & præbendarum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, & Officiorum, aliorumque beneficiorum Eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſæcularium & quorumuis Ordinum Regularium, qualitercumque qualificatorum fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis, ac diſtributionibus quotidianis alias canonice ſibi reſeruatas, ſeu reſeruandas, vel loco penſionum annuarum, omnes & ſingulos, ac quoſcumque ſimiles fructus, redditus, & prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta quæcumque, ac etiam diſtributiones quotidianas ſibi reſeruata, & reſeruanda, etiam ſi poſt illarum, vel illorum reſeruationem vxorem duxerint, & bigami effecti fuerint, recipere, ſeu retinere, & ad vitam percipere, exigere, & leuare, ac in ſuos vſus, & vtilitatem conuertere.

Eaſque transferendi.

§.49. Illaſque, cum primum ipſa Militia S. Lazari in aliqua expeditione contra infideles militare cœperit, in toto, vel parte, ſimul, vel ſucceſſiue, quando ſibi videbitur, etiam in mortis articulo, in cuiuſuis perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut Canonici Cathedralis Eccleſiæ manibus, & in Fratrum Militum dictæ Militiæ S. Lazari, vel cuiuſcumque perſonæ, ſeu quarumuis perſonarum, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Eccleſiaſtica obtinentium, & expectantium fauorem abſque aliquo poſſeſſorum beneficiorum huiuſmodi deſuper habendo conſenſu, etiam abſque ſuper præſentibus conficiendarum literarum tamquam notariorum præſentia, ſeu oſtenſione, vel viſione, aut alia ſolemnitate in Romana Curia, vel extra eam, in omnibus, & per omnia, perinde ac Militibus S. Pauli, Pijs nuncupatis, & per Sedem Apoſtolicam indultum eſt, etiam citra Cruciatæ obligationem transferre, ac eiſdem perſonis nominandis per ipſas, penſiones reſeruare, etiam abſque aliqua literarum Apoſtolicarum expeditione, ac alia deſuper neceſſaria facere libere, & licite valeant, eiſdem auctoritate, & tenore de ſpeciali gratia concedimus, & indulgemus, ac plenam, & liberam licentiam, & facultatem illis impartimur. Et cum ipſis Militibus deſuper, ac etiam, vt ipſas penſiones vna cum dictæ Militiæ S. Lazari Hoſpitalibus, vel Præceptoriis, aut aliis beneficiis, quoad vixerint, retinere poſſint, diſpenſamus.

M. Magiſtri & totius Militia ſuſceptio ſub protectione Sedis Apoſtolica.

§.50. Et inſuper idem Hoſpitale S. Lazari, ac illius Prioratus, præceptorias, domos, cameras, Hoſpitalia, & loca quæcumque; necnon Magiſtrum, Priores, Præceptores, Milites, & perſonas, ac eorum ſubditos, vaſſallos, colonos, & ſeruitores nunc, & pro tempore exiſtentes, etiam preſbyteros curam animarum exercentes, quamdiu illa exercuerint, & in illorum obſequiis fuerint, ac illorum res, animalia, prædia, domos, molendina, & bona quæcumque, quæ obtinent, & poſſident, ac in futurum canonice obtinebunt, & poſſidebunt, ſub B. Petri, & dictæ Sedis, atque noſtra protectione ſuſcipimus.

Exemptio à iuriſdictione ab omnibus dominorū temporalium, & ſpiritualium, intelligē iuxta terminos Conc. Trid. vt declarat Pius V. ext. in rub.

§.51. Ac ab omni iuriſdictione, correctione, onere, ſtatutis, bannis, dominio, ſuperioritate, & poteſtate quorumcumque Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & Prælatorum necnon quorumcumque temporalium dominorum quauis poteſtate etiam Imperiali, Regali, & Ducali, fulgentium, ac Vniuerſitatum, & illarum Regentium, etiam (præterquam dicti Hoſpitalis, Ordinariorum, tam ſpiritualium, quàm temporalium vbicumque, tam citra, quam vltra montes, & mare conſtitutorum, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentium, illorumque Vicariorum, & Officialium, Locatenentium, & Iudicum, nunc & pro tempore exiſtentium, quorumlibet.

Exemptio à decimis, &c. Tu attende de. laratſonem Pij V. ext. in rub.

§.52. Necnon à ſolutione, & exactione paſſagij, arreragij, gabellæ, datij, tractæ, collectæ, procurationis, iocundi aduentus, iurium etiam ſynodalium, cenſuum, & decimarum, etiam nouatium hortorum, pratorum, piſcationum, & molendinorum (ad quæ cuilibet acceſſus nullatenus directe, vel indirecte, prohiberi poſſit) & terrarum, quas per ſe ipſos, vel alios eorum nominibus etiam colonos, arrendatarios, & emphyteutas excolent, & de quibus fructus percipient, & cuiuſuis alterius oneris perſonalis, realis, ſeu mixti, ordinarij, vel extraordinarij vbicumque, & ex quacumque cauſa impoſiti, vel imponendi pro tempore, liberamus, & eximimus, ac nobis, & dictæ Sedi immediate ſubijcimus. Illoſque, & illa, etiam ſi in quibuſcūque ſtatutis, literis, conſtitutionibus, & regulis, etiam per nos, & Sedem præfatam pro tempore editis, nominatim, ſpecialiter, & expreſſe grauarentur, ſeu onerarentur, ſemper immunes, liberos, & exemptos, ac exceptos, & nobis, ac ſucceſſoribus noſtris Romanis Pōtificibus, immediate ſubiectos, ac immunia, libera, exempta, & ſubiecta eſſe decernimus. Ita quod Archiepiſcopi, Epiſcopi, Prælati, Ordinarij, Vicarij, Officiales, Locatenētes, & Iudices præfati, etiam ratione delicti, vel contractus, ſeu rei, de qua agetur, vbicumque committatur delictum, ineatur cōtractus, aut res ipſas conſiſtat, nullam in eos, vel ea iuriſdictioné, correctionem, ſeu poteſtatem exercere. Aut excommunicationis, aliaſve ſententias, cēſuras, & pœnas promulgare, aut

aut etiam ratione perſonarum, vel rerum, animalium, ac bonorum ſuorum ad aliquam ſolutionem, pontium, fontium, furnorum, murorum, ſeu etiam aliarum Eccleſiarum, quam dictæ Religionis, etiam ſi forſan hactenus per abuſum, ſeu alterius priuilegium, aut negligentiam, etiam per longiſſimum tempus taliter obſeruatum non fuerit. Quæ omnia etiam præſcriptiones nullo pacto, ſaltem in poſterum, quo minus huiuſmodi exceptionibus vti poſſint, obſtare volumus, & decernimus eos coarctare, aut alij quicumque cuiuſcumque Eccleſiaſticæ, vel mundanæ dignitatis, aut præeminentiæ, ſtatus, vel conditionis exiſtant, etiam locis & Terris S. R. E. etiam immediate ſubiectis, & ad inſtantiam cuiuſcumque Principis, ſeu Communitatis ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ſeu quadrupli, vltra damna, & expenſas, reſtitutionis pœnis per contrafacientes eo ipſo incurrendis, ne eos, in iudicio vel extra ſuper præmiſſis, vel eorum vſu, ſeu poſſeſſione, vel quaſi, directe, vel indirecte, quouis quæſito colore, vel ingenio moleſtare, impedire, vexare, aut alias quomodolibet impetere præſumant, debeant, ſeu etiam valeant.

Fratres, & alia perſonæ Hoſpit. & Militiæ de iuſtitia coram ſolo M. Magiſtro, & Conuentu, vel ab eis delegatis tenentur ſtare [illegible] Hoc etiam declarat Pius V. [illegible]

§. 53. Sed Priores, Milites, & aliæ perſonæ Hoſpitalis, & Militiæ S. Lazari huiuſmodi de iuſtitia coram ſolo Magno Magiſtro, & Conuentu, vel eorum deputato reſpondere debeant. Decernentes quoſcumque proceſſus contra illos, vel eorum aliquem tam per ipſos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios, ſeu quoſuis alios, quàm Magiſtrum, vel eius deputatum præfatos, pro tempore factos, & quaſlibet etiam excommunicationis, vel ſuſpenſionis, aliaſque ſententias promulgatas, nullas, & inualidas, nulliuſque roboris, vel momenti fore.

Exemptio à decimis, & nonalibus, ac quartis [illegible] Regi Hiſpaniarum, & quarta in Franciæ Regnis impoſita.

§. 54. Nec omnino aliquis ex Hoſpitalis, & Militiæ S. Lazari Fratribus, donatis, ſeruitoribus, vaſallis, & colonis in prioratibus, Commendis, Domibus, Hoſpitalibus, Leproſariis, membris, aut aliis quibuſuis beneficiis, prædiis, ſiue Grangiis quomodocumque à dicto Hoſpitali dependentibus, in quibuſcumque locis, ſub quorumcumque Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Vniuerſitatum, Hoſpitalium, Rectorum Eccleſiarum limitibus, & iuriſdictione conſtituti, decimas, aut canonicam portionem, ſeu caritatiuum ſubſidium, aut Quartas nuncupatas, ſeu alias qualcumque collectas, ſeu contributiones, tam ex antiquis eorum culturis, quam ex recenter cultis noualibus alicui quouis modo ſoluere teneantur. A quibus omnibus exactionibus, atque etiam nouo ſubſidio dilecto filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Regi in ſuis Regnis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores conceſſo, & canonica portione, Quarta nuncupata in Franciæ Regnis impoſita, necnon à quibuſcumque aliis facultatibus Regibus huiuſmodi, & aliis Principibus conceſſis, vel concedendis in futurum, omnia dicti Hoſpitalis loca, vt præfertur, necnon Eccleſiarum quomodocumque à dicto Hoſpitali dependentium Fabricas, libera, & liberas, & exemptas eſſe declaramus, atque volumus.

Facultas extrahendi frumentum, & quæcumque [illegible] Hoſpitali ad quæcumque fidelium loca [illegible] S. Lazari m. 10. lutet.

§. 55. Et inſuper quod præfati Magiſter, & Conuentus, Priores, Præceptores, aut quicumque alij ex dicti Hoſpitalis Fratribus, per quoſcumque locorum, aut Terrarum dominos, tam ſpirituales, quam temporales, etiam ſi Regali dignitate præfulgeant, etiam in Terris S.R.E. ab extractione frumenti, ordei, vini, olei, leguminum, & quorumuis fructuum, atque etiam pecuniarum ex Prioratibus, Commendis, membris, domibus, grangiis, aliiſve præfati Hoſpitalis locis prouenientium, nullo vnquam modo impediri poſſint, quo minus præfata omnia pro ſua poſſeſſorum voluntate in quæcumque fidelium loca ab omni pedagio, datio, ſeu tracta, libera & exempta valeant aſportare.

Exemptio etiam pro bonis patrimonialibus [illegible] M. Magiſtri, & Conuentus [illegible] Receptori, & Aliis.

§. 56. Et bona etiam patrimonialia Magiſtri, Priorum, Præceptorum, & Fratrum, ac aliarum perſonarum huiuſmodi, tam acquiſita, quam in poſterum acquirenda, aut alias quouis modo, etiam ex conceſſione Apoſtolica, vel Magiſtrali pertinentia, ex die emiſſæ per eoſdem Priores, & Præceptores, Fratres, & perſonas profeſſionis, vt præfertur, ab omnibus decimis, & aliis oneribus libera, immunia, & exempta exiſtant.

§. 57. Et quod quælibet querelæ, quæſtiones, lites, cauſæ, & controuerſiæ, quas ex nunc inter Fratres, & ſubditos Hoſpitalis, & Militiæ S. Lazari nunc præſentes, & futuros, ex quibuſuis occaſionibus oriri, & moueri contigerit quouis modo, cum omnibus ſuis incidentibus, emergentibus, connexis, & annexis, ac omnium cuiuſuis appellationis; (præterquam in defectus, aut denegatæ iuſtitiæ, vel illati perperam contra ſtabilimenta, & conſuetudines dicti Hoſpitalis grauaminis caſibus) remoto obſtaculo per pro tempore exiſtentem Magiſtrum, & Conuentum dicti Hoſpitalis, ſeu illos ex Fratribus, quibus ipſi Magiſter, & Conuentus id commiſerint, etiam vſque ad tertiam definitiuam ſententiam incluſiue audiantur.

Citati coram Magiſtro, & Conuentu, ſeu eorum delegatis comparere tenentur.

§. 58. Necnon iuxta laudabiles conſuetudines, & ſtabilimenta Hoſpitalis huiuſmodi, & alias prout iuris fuerit, debito fine decidantur. Omneſque & ſinguli Priores, & Præceptores, Milites, & Fratres Hoſpitalis præfati, poſtquam de mandato, ſeu auctoritate Magiſtri, ſeu Conuentus præfatorum in quibuſuis ex prædictis contra eos intentandis cauſis ad comparendum coram ipſis, & Commiſſariis per eos, vt præfertur, deputatis, in locis quantumcumque ab eodem Hoſpitali remotis citati fuerint, coram eiſdem Magiſtro, Conuentu, & Commiſſariis, prout contigerit, legitime comparere debeant, & teneantur, iuri, & iuſtitiæ ſecundum ſtabilimenta, approbationes, vſus, & laudabiles conſuetudines præfati Hoſpitalis pariturі.

Milites, & aliæ perſonæ religionis prohibentur coram aliis litigare ſeu coram aliis [illegible] pro iuſtitia, quam coram iudicibus Religionis.

§. 59. Quodque illi ex Prioribus, Præceptoribus, Fratribus, & ſubditis præfatis, qui contra eorum aliquem ſuper quibuſuis querelis, rebus, vel negotiis (præterquam in caſibus præfatis) coram alio quam præfatis Magiſtro, & Conuentu, ac per eos pro tempore datis Commiſſariis in cauſam traxerint, & ad alium quam ad eoſdem appellationes qualcumque interpoſuerint, cauſas huiuſmodi prorſus perdant, & excommunicationis ſententiam incurrant, reque ſuper qua contenderint, priuati exiſtant eo ipſo.

Poteſtas, & iuriſdictio M. Magiſtri, & Conuentus ſuper perſonis & rebus iuxta ſtabilimenta.

§. 60. Necnon moderno, & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conuentui Hoſpitalis huiuſmodi, iuxta illius ſtabilimenta, & laudabiles conſuetudines ac mores, in Prioratus, & Præceptorias, domos, Hoſpitalia, mēbra, bona, & loca quæcumque, necnon quoſcumque Priores, Præceptores, Fratres, & perſonas Hoſpitalis, & Religionis huiuſmodi, ac illorum vaſallos, ſubditos, & ſeruitores vbicumque, tàm citra, quàm vltra montes, nunc & pro tempore conſtitutos, & commorantes, qui omnes Magiſtro & ſubdelegatis ab eo firmiter, tàm perſonaliter, quàm realiter, omni exceptione ceſſante, & quocumque à nobis, vel Sede prædicta obtento, vel obtinendo indulto non obſtante parere & obedire tenerentur, plenariam, & omnimodam etiam meri, & mixti imperij iuriſdictionem, & ſuperioritatem.

Facultas M. Magiſtri procedendi contra inobedientes, & rebelles etiam per edictum publicum etiam ad priuationem quorumcumque beneficiorum per eos quomodolibet obtentorum.

§. 61. Ipſique Magiſtro contra rebelles, & ſuis mandatis non obedientes etiam vigore literarum Apoſtolicarū etiam in forma breuis à nobis & ſucceſſoribus noſtris pro tempore emanatarum, ſeruatis quatuor terminis ad docendum ſe paruiſſe; & ſatisfeciſſe in loco Conuentus Hoſpitalis huiuſmodi, poſt legitime executam primam citationem ad mulctam, ſiue pœnam perſonaliter iuxta mores & ſtabilimenta prædicta, ſeu etiam priuationem habitus, & beneficiorum, domorum, & prędiorum per eos obtentorum procedendi, vel etiam ſi magis expedire videbitur, beneficia, domos, & prædia ipſa ad manus ſuas, ſeu Receptorum dicti Hoſpitalis reducendi, & donec ipſi inobedientes contumaciam purgauerint, vel debita onera perſolnerint, ſiue ſæculares, aut alterius Ordinis Regulares beneficia dicti Hoſpitalis poſſidentes fuerint, pro ſuo arbitrio retinendi, illorumque fructus, redditus, & prouentus arrendandi, & percipiendi.

Auocatio quarumcumque cauſarū, & commiſſio Magiſtro, & Conuentui terminandi.

Hoc limitat Pius V. ea. in [illegible]

§. 62. Necnon cauſas prædictas, ac omnes, & ſingulas lites & querelas, ſiue in Romana Curia, tàm in Auditorio noſtro quàm per commiſſiones, ſiue extra eam, ſuper quibuſuis dicti Hoſpitalis beneficiis ac bonis, & pecuniis ærarij, & Fratrum quorumcumque, ſeu ſuper eorumdem delictis, etiam ſi ex aduerſo aliqui Clerici, ſæculares vel regulares, aut laici extiterint, & actiue ſeu paſſiue alias iuxta formam ſtabilimentorum & priuilegiorum prædictorum, in dictis cauſis quomodolibet, & in quacumque inſtantia interuenerint hactenus motas, in qui-

bus tamen non concluſum ſit, & in futurum quouis prætextu mouendas, in quibuſuis inſtantiis pendentes, quarum ſtatus, & merita etiam præſentibus haberi volumus pro expreſſi, ad nos aduocamus, ac illas eiſdem Magiſtro, & Conuentui per eos, vel ab eis deputatos iuxta formam dictorum ſtabilimentorum, & laudabilium conſuetudinum prædictorum in ſtatu debito reaſſumendas & decidendas committimus, eoſque quorum intererit citandi, & quoties opus fuerit inhibendi etiam ſub cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, tàm in Curia prædicta, quàm extra eam, facultatem concedimus.

Facultas exequendi ſententias, & rem iudicatam.

§.63. Necnon illorum ſententias, & rem iudicatam per Priorem Eccleſiæ dicti Conuentus, etiam ſub cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis contra condemnatos, etiam in Curia prædicta, tàm realiter, quàm perſonaliter exequi mandamus, ita quod alibi quam in dicto Hoſpitali, aut extra illud ex Magiſtri, & Conuentus commiſſione iuxta ſtabilimenta & vſus huiuſmodi, cognoſci, & terminari nequeant.

Appellationes à ſententiis delegatorum ad M. Magiſtrũ, & Conuentũ, & ab eis ad Capit. generale iuxta formam ſtabilimentorum deuoluantur.

§.64. Nec à ſententiis per Iudices dicti Hoſpitalis pro tempore latis ad alium, quam Magiſtrum, & Conuentum prædictos, ſeu Iudices ab eis deputatos, in quauis inſtantia, neque à ſententiis per ipſum Magiſtrum, & Conſilium latis, alio quam ad ipſum generale Capitulum, ſiue per ipſius Hoſpitalis Fratres, ſiue per ipſos ſubditos, & vaſallos quoquomodo appellari poſſit: quinimo illi vtique ad tertiam ſententiam in eodem Conuentu procedere teneantur.

Omnes expeditiones & executoriales, M. Magiſtri, & Conuentus exequantur abſque alicuius licentia, nec per quemcumque etiã Ducali, aut Regali dignitate fulgentibus impediri poſſint.

§.65. Et ſimiliter, quod omnes ſententiæ per eoſdem Magiſtrum, & Conuentum latæ, omnes item commiſſiones, & citationes, collationes, & omnia denique eorumdem reſcripta ad omnes ſuæ iuriſdictioni ſubditos, ac reliquos etiam, quorum intererit, cauſas, lites, ſeu querelas coram ipſis pertractari, directe exequi, & à nullis locorũ, & Terrarum dominis etiam Ducali, aut Regali dignitate fulgentibus aliqua ratione expectandi conſenſus, ſeu alio quouis quæſito colore in eorumdem executione impediri poſſint: ſeruato tamen in eis exequendis Datæ ordine. Ita quod eorum vltima primis anteferri nequeant.

Facultas procedendi contra clericos, ſeu alios detinentes loca, & bona d. religionis, ſeu non ſoluentes debita communi ærario, prout contra perſonas d. Ordinis. Sed Pius V. limitauit vt in conſt. cit. in rubr.

§.66. Ac quod contra Clericos ſæculares, ſeu laicos, Prioratus, Præceptorias, domos, & alia beneficia Hoſpitalis huiuſmodi occupantes, ſeu illi, aut eius communi ærario, ſeu Fratribus occaſione reſponſionum annuarum, vacantium, mortuariorum, annatarum, paſſagiorum, arreragiorum, ſeu alias quomodolibet debentes, ſiue agant ſiue conueniantur, & in quauis inſtantia ad cauſam veniant, Magiſter, & Conuentus præfati, modo & forma quibus contra ipſius Hoſpitalis Fratres procedi conſueuerit, libere procedere, & eos Prioratibus, Præceptoriis, domibus, & aliis beneficiis huiuſmodi, alias iuxta formam priuilegiorum prædictorum, priuare valeant, concedimus, & indulgemus.

Qualibet perſona in dignitate eccleſiaſt. conſtituta poſſit eligi in Conſeruatorem, cum facultatibus oportunis, & neceſſariis. Sed Pius V. limitauit in conſt. allegata in rubr.

§.67. Necnon perſonas in dignitate Eccleſiaſtica vbilibet conſtitutas, & quoſcumque locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios, & Officiales, necnon Canonicos Metropolitan. & aliarum Cathedralium, aliarumque Eccleſiarum Prælatos, & Rectores per eoſdem Priores, Præceptores, & Fratres, ac eorum ſingulos pro tempore eligendos in eorum Conſeruatores, qui quamdiu exercuerint dictum officium a nemine quo minus illud exerceant ſub aliquo prætextu impediri, vel moleſtari poſſint, deputamus: ita quod ipſi electi ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna eoſdem Priores, Præceptores, & Fratres, ac eorum ſingulos aduerſus inferentes eis, aut eorum ſeruitoribus, & familiaribus iniurias, ſeu grauamina, vel damna, in perſonis, rebus, & bonis, ſeu exigentes ab eis vectigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera, defendere, & præſeruare, ac omnem eorum iuriſdictionem exercere, necnon ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas contra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare, ac omnibus facultatibus, Conſeruatoribus dicti Hoſpitalis, & illius perſonarum per quaſcumque literas Apoſtolicas quomodolibet conceſſis vti, ac priuilegia Prioribus, Præceptoribus, & Fratribus præfatis pro tempore conceſſa, eis obſeruari facere debeant & teneantur.

Quod iura mortuariorum vacantiũ ſolui debeant, ſub pœnis, &c.

§.68. Ac iura mortuariorum, & vacantium, necnon arreragiorum, paſſagiorum, & aliorum quorumcumque, itavt quæuis perſonæ cuiuſcumque Eccleſiaſticæ dignitatis exiſtentes, beneficia Hoſpitalis huiuſmodi pro tempore obtinentes, illa ſoluere omnino teneantur, & adſtricti ſint, ac ad id etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac alias iuxta eorumdem priuilegia, priuationis & apprehenſionis beneficiorum ad manus ſuas remediis cogi poſſint, ſolui mandamus.

Facultas ſuſcipiendi ordines, & ſacramenta à quocũ Antiſtite, etiam extra tempora, & celebrandi in quibuſuis Eccleſiis.

§.69. Necnon exemptionem, & liberationem præfatas, ita quod Magiſter, Priores, Præceptores, & dicti Hoſpitalis Fratres, Capellani à quocumque Catholico Antiſtite ſub Romanæ ſedis obedientia conſtitutos ſacros ordines, etiam extra tempora à iure ſtatuta tribus diebus feſtiuis ſuſcipere, & in quibuſuis, tàm ſæcularium quàm regulariũ Eccleſiis abſque alicuius licentia celebrare poſſint.

Quod limitauit Pius V. in rubr.

M. Magiſter, Conuentus, Priores, & Præceptores intra limites ſuarũ iuriſdictionum ver Ordinarij ſint.

§.70. Et ipſi Magiſter, & Conuentus, necnon Prior Eccleſiæ, aliique Priores, & Præceptores intra limites ſuarum iuriſdictionum, & adminiſtrationum veri Ordinarij iuxta formam ſtabilimentorum, & priuilegiorum prædictorum, exiſtant, & eſſe cenſeantur.

Magiſter, & Conuentus quoſcumque delinquentes capere, incarcerare, & ad locum Conuentus transmittere poſſint. Sed Pius V. moderauit id ne liceret in Curia Rom. Officiales vndecumque teneantur præſtare auxilium pro capiendis, & tranſmittendis delinquentibus.

§.71. Necnon Magiſtrum & Conuentum, quoſcumq; & ſingulos Priores, ac Commendatores ſuorum Prioratuum, & Commendarum Fratres, ſeu Religioſos delinquentes, vel inobedientes, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus gradus, ordinis præeminentiæ exiſtentes, etiam ſi quauis etiam Apoſtolica exemptione fungantur, in quocumque loco quantumuis priuilegiato, & quauis etiam Imperatoris, Regum ſeu aliorum Principum etiam Eccleſiaſticorũ Curia, per ſe aut ſuos Officiales & Miniſtros, capere, & incarcerare, ac captos à ſe vel eorum nomine liberare, & ad Hoſpitale præfatum per Magiſtrum, & Conuentum præfatos iuxta eorum conſtitutiones & ſtabilimenta puniendos ſub debita cuſtodia tranſmittere, & tranſmitti facere, libere, & licite poſſe.

§.72. Ac tam eccleſiaſticos, quàm ſæculares Officiales, & locorum poteſtates, ad eiſdem Magiſtro, & Conuentui, Prioribus, Commendatoribus, aliiſque in præmiſſis aſſiſtendum, ac auxilium, conſilium, fauorem, & iuuamen præſtandum ſub excommunicationis, & aliis cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, teneri, & obligatos fore.

Annullatio reſeruationũ, vnionum, ac aliarum gratiarũ præiudicantiũ quomodolibet concessarũ ſuper locis dictæ Religionis, & facultas prouidendi de illis per M. Magiſtrum.

Quod tamen ſeruari non ſunt ſortita effectum vt in d. § V. conſt.

§.73. Ac omnes, & ſingulas ſpeciales, & generales, etiã mentales reſeruationes, expectatiuas, mandata de prouidendo, coadiutorias, conceſſiones, vniones, etiam perpetuas, necnon alias præuentiuas gratias, & literas Apoſtolicas ſuper Prioratibus, Præceptoriis, Rectoriis, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis eccleſiaſticis dicti Hoſpitalis quouis modo nuncupentur, etiam in Angliæ, Caſtellæ, Legionis, ac Valentiæ Regnis, ac Principatu Cathaloniæ & Comitatu Flandriæ, quomodocumque, & qualitercumque, etiam cum quibuſuis fortiſſimis & inſolitis, etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, ac inhibitionibus quibuſuis, etiam non dicti Hoſpitalis perſonis cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, vel præeminentiæ fuerint, etiam Cardinalatus honore fungẽtibus, & functuris, etiam ex quibuſuis iuſtiſſimis, & vrgentiſſimis cauſis, etiam per nos, & Sedem præfatam, tàm in genere, quàm in ſpecie conceſſas, & conceſſa, & quaſuis etiam præuentiuas, & reſtitutorias, ac præſeruatiuas clauſulas in ſe continentes, & continentia, eorum vim & effectum reuocamus, caſſamus, & annullamus, nulliuſque roboris, vel momenti fore, & eſſe, ac nemini ſuffragari poſſe, neque debere, nec per eas cuiquam in Prioratibus, Præceptoriis, dignitatibus, domibus, locis, & membris ac aliis beneficiis Hoſpitalis huiuſmodi, vel ad illa ius acquiri potuiſſe, vel poſſe, neque coloratum titulum poſſidendi tribuere, ſed illis non obſtantibus Magiſtrum, & Conuentum præfatos, coniunctim vel diuiſim, iuxta conſuetudines & ſtabilimenta huiuſmodi Hoſpitalis, de Prioratibus, Præceptoriis, domibus, locis, & membris, ac aliis Hoſpitalis beneficiis huiuſmodi, libere diſponere potuiſſe, & poſſe, & ſic iudicari debere, ac quicquid ſecus ſuper his attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Alia caſſatio ſimiliter quarumcumque expectatiuarũ, reſeruationum, antianitatum generaliter ſicut etiã ex certa ſcien. ſine conſenſu Magiſtri, & Conuentus.

§.74. Ac omnes, & ſingulas expectatiuas, reſeruationes, antianitates, mandata de prouidendo, conceſſiones, coadiutorias ſine conſenſu, & omnes alias gratias, & literas ſuper Prioratibus, Præceptoriis, ac quibuſuis aliis beneficiis dicti Hoſpitalis, quomodocumque, & qualitercumque (abſque Magiſtri, & Conuentus præfatorum conſenſu

conſenſu quibuſuis perſonis cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, etiam Cardinalatus honore fungentibus, ex quibuſuis cauſis etiam oneroſis, hucuſque conceſſas, & conceſſa, etiam quauis clauſulas illarum ab huiuſmodi reuocationibus præſeruatiuas in ſe continentes, & continentia, ſimilibus ſcientia, & poteſtatis plenitudine pro reuocatis, caſſatis, & annullatis huius perpetuo valituræ conſtitutionis edicto per præſentes decernimus, & ordinamus.

§.75. Necnon omnes, & ſingulas collationes, prouiſiones, vniones, annexiones, & incorporationes, ac quaſcumque alias conceſſiones, & diſpoſitiones de Præceptoriis, cameris magiſtralibus pro tempore nuncupatis, ſeu illarum fructibus, redditibus, & prouentibus quibuſuis perſonis cuiuſcumque ſtatus, ordinis, vel conditionis extiterint, quauis conſideratione, & ſub quacumque verborum forma, ac cum quibuſuis clauſulis derogatoriis, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, ac cum expreſſa derogatione iurium Magiſtri dicti Hoſpitalis, ſeu annuæ reſponſionis illi faciendæ, hucuſque auctoritate Apoſtolica factas, nullas, & inualidas, nulliuſque roboris, vel momenti fuiſſe, & eſſe decernimus. Et quatenus viribus ſubſiſtere dicerentur, reuocamus, caſſamus, irritamus, ac illas, & quas in futurum etiam cum expreſſa derogatione literarum noſtrarum huiuſmodi fieri contigerit, pro infectis haberi volumus.

§.76. Monentes, & requirentes omnes, & ſingulos earumdem Camerarum Magiſtralium, & ſeu locorum detentores, ſeu poſſeſſores, qui nunc ſunt, aut pro tempore erunt, prætextu conceſſionum, prouiſionum, & diſpoſitionum quarumlibet, quæ ab alio quam pro tempore exiſtente Magiſtro dicti hoſpitalis hactenus emanauerint, & in futurum emanabunt, etiam a dicta Sede, vt infra duorum menſium terminum Camerarum, & locorum per eos pro tempore detentorum, ſeu poſſeſſorum huiuſmodi poſſeſſionem vacuam, liberam, & expeditam Magiſtro dicti Hoſpitalis, aut illius legitimo procuratori tradant, & aſſignent. Alioquin ex nunc, prout ex tunc, in omnes, & ſingulos, qui non paruerint, ſeu aliis vt non pareant ſuaſerint, aut alias auxilium, conſilium, vel fauorem præſtiterint excõmunicationis ſententiam promulgamus, & eos in illas incidiſſe declaramus, à qua niſi in mortis periculo conſtituti ab alio quam à Romano Pontifice pro tempore exiſtente abſolutionis beneficium obtinere nequeant. Et præter ſententiam excommunicationis huiuſmodi, ſi dicti Hoſpitalis Fratres fuerint, & excommunicationis ſententiam huiuſmodi per menſem animo ſuſtinuerint indurato, Prioratibus, Præceptoriis, & officiis præfati Hoſpitalis per eos tunc obtentis eo ipſo priuati, & inhabiles ad illa, & alia in poſterum obtinenda exiſtant.

§.77. Poſtque per Magiſtrum, & Conuentum præfatos de illis ſic vacantibus per priuationem huiuſmodi libere diſponi.

§.78. Liceat quoque Magiſtro pro tempore exiſtenti Hoſpitalis huiuſmodi, dicto termino decurſo, per ſe vel procuratores ſuos poſſeſſionem Camerarum, & locorum eorumdem propria auctoritate libere apprehendere, ac illorum fructus, redditus, & prouentus percipere, ac in ſuos, & eius Magiſtralis menſæ vſus, & vtilitatem conuertere, & retinere; cuiuſuis licentia ſuper eo minime requiſita.

§.79. Præterea ſimiliter perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, quod ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus Prioratus, Præceptoriæ, & membra quæcumque dicti Hoſpitalis, quæ pro tempore qualitercumque vacauerint, tam in Romana Curia quam extra eam, ſub quibuſuis generalibus, vel ſpecialibus reſeruationibus Apoſtolicis factis, & quas fieri contigerit de beneficiis Eccleſiaſticis etiam apud Sedem præfatam pro tempore vacantibus, vtpote ad Hoſpitalitatem, & fidei tuitionem ordinata, nullatenus includantur, nec reſeruata, vel affecta exiſtant, ſed Hoſpitalium pauperum, quæ ſub reſeruationibus ipſis non includuntur, quoad id ſortiantur naturam.

§.80. Debeatque de illis per pro tempore exiſtentem Magiſtrum, & Conuentum præfatos dumtaxat, & non alium, iuxta ſtabilimenta præfata, Fratribus dicti Hoſpitalis prouideri, & quas fieri contigerit per nos, aut ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ac dictam Sedem, vel eius, aut alia quacumque auctoritate de illis reſeruationes, prouiſiones, collationes, commendas, vniones, & quaſcumque alias ſimiles, vel diſſimiles diſpoſitiones.

§.81. Et exemptiones Priorum, Præceptorum, & Fratrum, à Magiſtri, & Conuentus præfatorum obedientia, & ſuperioritate, aut debitis per eos præfato ærario reſponſionibus annuis, & aliis iuribus, quacumque ratione, vel cauſa, etiam Motu, ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam cum expreſſa derogatione poſteriorum literarum quarumcumque, quæ etiam per nos in contrarium forſaſſe fieri contigerit, nullius penitus ſint roboris, vel momenti, & habeantur prorſus pro infectis.

Exemptiones conceſſa Prioribus, & Militibus ne ſufragentur aduerſus debita per ipſos communi ærario d. Hoſpitalis, & obedientiã, M. Magiſtri, & Conuentus.

§.82. Nec cenſeatur ſtatuto huiuſmodi vmquam derogatum per quaſcumque clauſulas etiam derogatoriarum derogatorias, fortiores, & efficaciores, niſi dum, & quoties, ipſarum poſteriorum literarum de verbo ad verbum vere, & non per clauſulas id importantes, inſerto tenore de ipſorum S. R. E. Cardinalium conſilio derogari contigerit, nec etiam tunc, niſi ad id Magiſtri, & Conuentus præfatorum expreſſus accedat aſſenſus, & non aliter, nec alio modo.

Ad hoc vide Pium V. cit. in rubr.

Præſentibus literis non cenſeatur derogatum niſi modo, & forma hic expreſſis.

§.83. Et ſemper in huiuſmodi, quæ ſic fient de conſilio præfato derogationibus, cenſeatur appoſita clauſula, quod effectum ſortiantur de conſenſu Magiſtri, & Conuentus præfatorum, & non aliter, nec alio modo.

Clauſula de conſenſu M. Magiſtri, & Conuentus ſemper ſubintelligatur ad effectum, vt derogationes non ſubſiſtant niſi cum eorũ conſenſu.

§.84. Decernentes collationes, prouiſiones, commendas, vniones, reſeruationes, & alias diſpoſitiones quaſlibet, quas per alium quam Magiſtrum, & Conuentum præfatos de eiſdem Prioratibus, Præceptoriis, & membris etiam apud Sedem ipſam pro tempore, per ceſſum, vel deceſſum, ſeu quamuis aliam dimiſſionem vacantibus, fieri contigerit, etiam ſi per nos, & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem fient, & illis, quibus ſic fient, nullum ius, nullumque coloratum titulum tribuere, poſſidendi. Et eos quoad omnes effectus etiam conſtitutionis noſtræ de triennali poſſeſſore non moleſtando, pro meris detentoribus ſine titulo haberi, & reputari.

Prohibitio diſpoſitionis locorum d. Religionis, niſi de conſenſu M. Magiſtri, & Conuentus. Hoc vltimũ limitauit Pius V. cit. in rubr.

§.85. Ac quaſcumque donationes, conceſſiones, locationes, inueſtituras, & alias alienationes cenſuum, redituum, iurium, iuriſdictionum, & locorum quorumcumque ad Prioratus, Præceptorias, domos, Hoſpitalia, beneficia, & loca Hoſpitalis huiuſmodi pertinentium in illorum læſionem, iacturam, vel detrimentum, & perſonas dictæ Religionis, etiam cum renunciationibus, pactis, iuramentis, & pœnis deſuper appoſitis, & adiectis, ac inſtrumentis, & literis deſuper confectis, & confirmationibus forſan inde ſecutis etiam de licentia dictæ Sedis, abſque tamen conſenſu, ſeu expreſſa licentia Magiſtri, & Conuentus præfatorum, quacumque præſcriptione, ſeu longiſſima pacifica, poſſeſſione, & detentione non obſtantibus.

Reciſſio contractuum, & aliarum alienationum, donationum, occupationũ in damnum Religionis factarum. Pius V. reſtringit vt credo quoad futuras alienationes.

§.86. Necnon quoſcumque acceſſus, ingreſſus, & regreſſus, ad coadiutorias ad Prioratus, Præceptorias, domos, Hoſpitalia, & alia beneficia Hoſpitalis huiuſmodi (præterquam ex cauſa oneroſa, & de conſenſu dictorum Magiſtri, & Conuentus) etiam per nos, & prædeceſſores noſtros præfatos conceſſos ſimiliter caſſamus, reuocamus & annullamus, ac irritamus nulliuſque roboris, vel momenti fore, & pro infectis haberi decernimus.

Caſſatio, & extinctio acceſſuum, regreſſuũ, &c. præterquam ex cauſa oneroſa, & de cõſenſu M. Magiſtri conceſſorum.

§.87. Ac cenſus, redditus, iura, iuriſdictiones, & bona alienata huiuſmodi, ac etiam per quoſcumque etiam ſæculares occupata, vſurpata, & detenta, ad ius, & proprietatem dicti Hoſpitalis, ſeu illius Prioratuum, Præceptoriarum, domorum, Hoſpitalium, & beneficiorum prædictorum reducimus. Illaque in integrum aduerſus conceſſiones, donationes, & alias quaſlibet alienationes prædictas, necnon inueſtituras illarum prætextu quomodolibet quauis auctoritate factas, & conceſſas, in integrum, ac priſtinum, & eum ſtatum in quo antea erant, reſtituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, illorumque detentores cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes ad illorum

Loca, & bona, ac iura quacumque occupata, & vſurpata reducũtur ad ius, & proprietatem d. hoſpitalis, ac eius membrorum per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas.

relaxa

relaxationem per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia iuris remedia cogi, & compelli poſſe volumus.

Prohibitio alienationum in futurum fundatarum.

§.88. Et ſimiles alienationes de cetero ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & priuationis beneficiorum per eos obtentorum pœnis, per contrafacientes eo ipſo abſque aliqua declaratione incurrendis, fieri prohibemus, & ſi fiant, illas viribus omnino carere decernimus.

Conceſſio, & incorporatio hoſpitalium, & locorum quorumcumque ſub inuocatione S. Lazari conſtructa, & adiſpicata.

§.89. Et quod Hoſpitalia, Leproſariæ, Capellæ, Oratoria, beneficia, & alia pia loca huiuſmodi, etiam in Alma Vrbe, & aliis quibuſcumque Terris, dominiis, & locis ſub dicti S. Lazari inuocatione fundata, conſtructa, ædificata, & erecta, & quæ in poſterum perpetuis futuris temporibus fundari, conſtrui, ædificari, & erigi contigerit, cum eorum applicationibus, vnionibus, annexionibus, & incorporationibus factis & deinde faciendis, ad Magiſtrum, & Conuentum, ac Religionem huiuſmodi ſpectent, & pertineant, illiſque ſubiiciantur, & ſubiecta exiſtant, & à dicto Hoſpitali dependeant.

Inhabilitas omnium preterquã Militum d. Religionis ad obtinẽda hoſpitalia, & beneficia ſub inuocatione S. Lazari cõſtructa.

§.90. Illaque per eiuſdem Religionis Fratres, & Religioſos, non autem per alias Eccleſiaſticas, & ſæculares etiam Oppidorum, Locorum, Villarum, & Communitatum perſonas, niſi de Magni Magiſtri, & Conuentus præfatorum expreſſo conſenſu, regi, & gubernari debeant.

Facultas imponẽdi annuũ ſubſidium.

§.91. Et in ſignum recognitionis, & ſuperioritatis huiuſmodi de aliquo annuo rationabili canone, ſeu cenſu per eoſdem Magiſtrum, & Conuentum, & Definitores generalis Conſilij huiuſmodi imponendo, & eis ſingulis annis perſoluendo reſpondere debeant, & teneantur. Ac in euentum rebellionis, aut non ſubiectionis, ac reſponſionis, ſingulares Communitatum, & aliæ perſonæ huiuſmodi, maioris excommunicationis ſententia, per nos, & ſucceſſores noſtros præfatos innodatæ, earumque Eccleſiæ interdictæ ſint, & eſſe cenſeantur, nec ab huiuſmodi maiori excommunicatione per nos, aut ſucceſſores præfatos abſolui, aut interdicta ipſa relaxari poſſint, niſi ad id Magiſtri, & Conuentus præfatorum expreſſus per eorum patentes literas accedat aſſenſus.

Et demoliendi loca quæcumque ſub inuocatione S. Lazari ſ[illegible] quibus obedientia [illegible]

§.92. Liceatque Ioannotto, & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conuentui, necnon Præceptoribus, & Prioribus huiuſmodi beneficia, Oratoria, Hoſpitalia, & alia loca ſub nomine S. Lazari pro tempore etiam in Vrbe, & Curia prælatis fundata, & dotata, quæ eidem Ioannotto, & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conuentui, ac Præceptoribus huiuſmodi obedire, ſeu ſubeſſe, aut annuam reſponſionem ſoluere recuſare contigerit, ſolo æquare, & demoliri, & imagines à parietibus delere, ſeu per eaſdem Communitates, & alias perſonas Eccleſiaſticas, & ſæculares ſolo æquari, & demoliri, ac imagines huiuſmodi deleri ſub excommunicationis latæ ſententiæ, interdicti, ac aliis cenſuris, & pœnis, etiam cum inuocatione auxilij brachij ſæcularis facere.

Alia conceſſio locorũ, & beneficiorum ſub inuocatione S. Lazari intitulatorum, etiam ſi non ſint poſſeſſa per Magiſtrũ, & Fratres præfatos, & non obſtante conſuetudine, aut iuribus ſeu contraria. Hoc renouauit Pius V. in d. ſua conſt.

§.93. Quodque omnia, & ſingula alia Hoſpitalia, Præceptoriæ, leproſariæ, membra, & pia loca dicti Ordinis, ſub vocabulo S. Lazari intitulata, etiam ſi non ſint poſſeſſa, vel recepta per Magiſtrum, Conuentum, aut Fratres præfatos, nihilominus ab ipſo Hoſpitali, S. Lazari dependere, nulliquc alio Monaſterio, Præceptoriæ, ſiue alio pio loco, præterquam dicto Hoſpitali, etiam ſi longæua conſuetudo, aut ſubmiſſio aliqua repugnarent, pleno iure ſubeſſe auctoritate, & tenore præmiſſis decernimus pariter, & declaramus.

Alia inhabilitas ad obtinenda loca d. Religionis præterquam à Fratribus eiuſdem Ordinis profeſſis. Presbyteri ſæculares commẽdataris benef. in dicti Ordinis illis cedere nõ poſſint, niſi de conſenſu, &c.

§.94. Statuentes, ac etiam decernentes, quod ipſius Ordinis Hoſpitalia, Præceptoriæ, leproſaria, membra, & loca nulli cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, vel conditionis fuerit, præterquam ipſius Hoſpitalis Fratribus, & Ordinem ipſum expreſſe profeſſis, eis tamen pro ſolo nutu dicti Magiſtri, & Conuentus exiſtentis, & pro tempore ad clauſtrum quoties expedierit reuocandis, in titulum, vel commendam conferri valeant, ſiue poſſint.

§.95. Quinimo presbyteri ſæculares illa ad præſens in commendam, ſeu alias quomodolibet obtinentes, commendæ huiuſmodi cedere, aut illa alias dimittere nequeant, niſi de conſenſu eorum ad quos præſentatio, ſeu collatio ſpectat, & in fauorem dicti Hoſpitalis, ſeu perſonarum, quæ habitum per Fratres Capellanos eiuſdem Hoſpitalis deferri ſolitum ſuſcipiant, & profeſſionem per eos emitti ſolitam emittant, nec illa deinceps ipſi niſi infra ſex menſes à die intimationis habitum ipſius Religionis ſuſceperint, & Regularem profeſſionem infra alios ſex menſes emiſerint, poſſidere poſſint.

Ceſſiones, & prouiſiones de beneficiis ſine clauſula, quod conſenſu M. Magiſtri nullius, [illegible] ſint robo[ris].

§.96. Et ſi ſecus fiat, aut ceſſionem, ſeu reſignationem huiuſmodi, ac de dicti Ordinis beneficiis, etiam in manibus noſtris in futurum fieri contingat, huiuſmodi ceſſiones, reſignationes, & prouiſiones nullius ſint roboris, vel momenti, niſi in illis expreſſe dicatur, (& de conſenſu Magni Magiſtri) & de illis iuxta formam priuilegiorum dictæ Religionis prouideatur.

Reuocatio iuriſpatronatus, niſi ex fundatione, vel dotatione. Pius V. hoc declarauit in conſt. 1. al. in rubr.

§.97. Et inſuper ſtatuimus, & ordinamus, quod iuſpatronatus, & præſentandi perſonas idoneas ad Prioratus, Præceptorias, Hoſpitalia, membra, alia beneficia, & loca Hoſpitalis huiuſmodi, niſi ratione fundationis, aut dotationis, ſaltem ad tertiam partem illorum fructuum: quo caſu liceat Magiſtro, & Conuentui præfatis, ſi dicta eorum beneficia, & loca Hoſpitalis huiuſmodi a dicto iurepatronatus liberare voluerint, aut dotantibus bona reſtituere, ſeu illorum pretium perſoluere. Ac ex nunc Prioratus, Præceptorias, Hoſpitalia, membra, & beneficia huiuſmodi conferre.

Prohibitio reſeruandi [illegible] [illegible] [illegible] Hoſpitalis niſi in fauorem Fratrum.

§.98. Et quod nulla penſio annua ſuper alicuius Præceptoriæ, Commendæ, vel alterius beneficij Militiæ huiuſmodi fructibus etiã ex reſignatione in manibus Romani Pontificis, aut alia quauis pro alia cauſa, niſi in perſona perſonæ dictæ Religionis, & Militiæ, etiam per ipſum Pontificem reſeruari, neque Commendæ, & alia beneficia dictæ Religionis penſionibus huiuſmodi aliter, quam vt præfertur, onerari poſſint. Et ſi penſiones deſuper aliter aſſignari contingat, aſſignationes ipſæ nullius ſint roboris, vel momenti, nec titulares beneficiorum huiuſmodi ad illarum ſolutiones teneantur, neque ad id cenſuris Eccleſiaſticis, aliiſve pœnis compelli poſſint.

Obtinentes beneficia, & penſiones [illegible] in manibus M. Magiſtri infra ſex menſes vel habitũ ſuſcipiant, & profeſſionem emittant.

§.99. Quodque omnes, & ſinguli eorum Prioratuum, Præceptoriarum, domorum, & beneficiorum in vim dictarum collationum poſſeſſores ſæculares, aut alterius Ordinis regulares, ſeu penſiones ſuper illorum fructibus, redditibus, & prouentibus huiuſmodi hucuſque etiam per Sedem eamdem reſeruata percipientes, illas, & illa infra ſex menſes a die intimationis præſentium literarum in manibus Magiſtri, & Conuentus, præfatorum iuxta formam ſtabilimentorum dictæ Religionis dimittere, transferre, ſeu illarum caſſationi conſentire teneantur, alioquin beneficia, & penſiones huiuſmodi, niſi illa poſſidentes, & illas percipientes infra dictum tempus habitum ſuſceperint, & profeſſionem regularem illius Religionis emiſerint, lapſis menſibus ipſis vacent, ac caſſæ, & extinctæ ſint, & eſſe cenſeantur eo ipſo.

Ad Parochiales, & alias Eccleſias dicti Ordinis admittantur poſſint Fratres Capellani, non obſtante quod per abuſum, aut alias aliis per longiſſimi temporis [illegible] ſæcularibus fuerint collata, aut conferri conſueta. Quod intelligi [illegible] dimiſſione [illegible] vt in Pij [illegible] conſt. cit. [illegible] rubr.

§.100. Et Magiſtro, ſingulíſque Prioribus, Præceptoribus, Militibus, & Fratribus Hoſpitalis huiuſmodi, vt pro eorum libito voluntatis Parochiales, ac etiam ſine cura Eccleſias, vel earum Vicarias, ſeu Capellanias perpetuas, aut Capellas, vel Altaria, ſeu alia beneficia ſimplicia ad eorum collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem ratione Prioratuum, Præceptoriarum, etiam Cameralium Magiſtralium nuncupatarum, domorum, & aliorum beneficiorum dicti Hoſpitalis per eos pro tempore obtentorum de iure, ſtatuto, conſuetudine, fundatione, aut priuilegio, ſeu alias quomodolibet ſpectantia, & pertinentia, & ab ipſis Prioratibus, Præceptoriis, domibus, Hoſpitalibus, & aliis beneficiis dependentia, ſeu illis annexa, & quæ dudum forſan Fratribus ſaltem Cappellanis eiuſdem Hoſpitalis, & ab eiſdem Magiſtro, Prioribus, & Præceptoribus, & aliis præfatis conferebantur, à longo tamen, & forſan longiſſimo tempore citra, de cuius initio memoria hominum forſan non exiſtit, per ipſos Magiſtrum, Priores, Præceptores, Milites, & Fratres per abuſum, aut ex defectu Fratrum Capellanorum, vel aliarum perſonarum eiuſdem Hoſpitalis ad id idoneorum, Clericis, ſeu Presbyteris ſæcularibus collata, aut conferri, & per ipſos presbyteros, vel clericos ſæculares obtineri ſolita, etiam Fratribus Hoſpitalis huiuſmodi.

§. 101. Præſertim Capellanis nuncupatis, qui à ſæcularibus presb. ſeu clericis, niſi quoad geſtationem,

Crucis,

Crucis, vel habitus dicti hoſpitalis ad pectus, non diffe-runt, ſi ad id alias idonei, & habiles reperiantur, conferre, ac alias de illis prouidere, & diſponere. Ipſique Fratres, quibus beneficia huiuſmodi conferri contigerit, illa, ſi ſibi Canonice alias conferantur, aut eligantur, præſententur, vel alias aſſumantur ad illa, & inſtituantur in eis, recipere, & in titulum etiam quoad vixerint retinere.

§. 102. Et tam Magiſter, quam ſinguli presbyteri, Milites eiuſdem Religionis, & Militiæ, vnum Curatum beneficium eccleſiaſticum à dicta Militia, & Religione dependens, ſeu illis vnitum, aut incorporatum, etiamſi parochialis Eccleſia, vel eius perpetua Vicaria fuerit, ſi ad hoc ſufficientes, & idonei fuerint, & beneficium huiuſmodi alias illi canonice conferatur, recipere, & retinere libere, & licite valeant, auctoritate & tenore prædictis de ſpecialis dono gratiæ indulgemus, ſecumque pariter diſpenſamus.

§. 103. Et per quamcumque rem iudicatam Magiſtro, Conuentui præfatis, niſi ſpecialiter ad cauſam vocati fuerint, ſuper iuriſdictione prædicta, & ſua ciuili eorum poſſeſſione præiudicari, aut præiudicatum cenſeri non poſſe, ſed eos ſemper re iudicata huiuſmodi non obſtante ſuper poſſeſſorio huiuſmodi, ac etiam ſpolio agere poſſe.

§. 104. Ipſoſque Magiſtrum, Priores, Præceptores, Milites, Fratres, & perſonas, vaſſallos, ſubditos & ſeruitores ipſius Hoſpitalis, & Religionis omnium cauſis in omni iudicio, & contra quoſcumque, vbi aliæ probationes non exiſtunt, in teſtes admitti.

§. 105. Et quod Presbyteri, qui in dicta Religione profeſſionem non emiſerint, niſi de expreſſa licentia, vel conſenſu Magiſtri, ſeu Priorum, Præceptorum, vel Fratrum, quos id tangeret, ad determinatum Parochialibus, & aliis Eccleſiis, aut Capellis ipſius Religionis nullatenus admittantur, ſed in quibuſcumque Parochialibus, & aliis Eccleſiis, ac Capellis Hoſpitalis huiuſmodi Capellani eiuſdem Religionis per locorum Ordinarios ſub eadem excommunicationis latæ ſententiæ pœna, ſi contrafecerint, eo effectu incurrenda, ad requiſitionem, ſeu præſentationem dictorum Priorum, Præceptorum, & Fratrum abſque aliqua exactione, & oneris impoſitione recipi, & admitti debeant.

§. 106. Quodque illi dumtaxat priuilegiis præſentibus gaudeant, qui a præfato Magiſtro ſeu de eius licentia habitum ſuſceperint, & profeſſionem emiſerint, ſeu de habitu ſuſcipiendo, & profeſſione huiuſmodi emittenda intra certum tempus arctati fuerint.

§. 107. Nulliſque Priorum, Præceptorum, & Fratrum præfatorum abſque mandato, ſeu licentia præfati Magiſtri, aut ſaltem ſui Prioris, ſeu Procuratoris ipſius Hoſpitalis in dicta Curia exiſtentis, priuilegiis prædictis in eadem Curia vti valeat, nec illa abſque huiuſmodi licentia vagantibus ſuffragentur.

§. 108. Ac manus violentas in eos, qui ad Eccleſias, ſeu Domos eiuſdem Religionis pro ſua ſalute confugerint per quempiam iniici, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna prohibemus.

§. 109. Ac iura mortuariorum, & vacantium, necnon arreragiorum, paſſagiorum, & aliorum quorumcumque, ita vt quæuis perſonæ cuiuſcumque eccleſiaſticæ dignitatis exiſtentes beneficia Hoſpitalis huiuſmodi pro tempore obtinentes, illa ſoluere omnino teneantur, & aſtricti ſint, ac ad id etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac alias iuxta eorumdem priuilegia priuationis, & apprehenſionis beneficiorum ad manus ſuas remediis cogi poſſint.

§. 110. Ac Ioannoto, & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conuentui præfatis, vt in ſingulis Prioratibus ipſius Hoſpitalis vnum Vicarium cum facultate conferendi Præceptorias, & alias Domos Hoſpitalis huiuſmodi deputare, ancianitates, tam ſpeciales quam generales dare, & concedere, ac penſiones, ſeu reſponſiones, & onera ſuper domibus, Præceptoriis, leproſariis, & aliis beneficiis hoſpitalis huiuſmodi imponi ſolita, à quibuſcumque etiam clericis ſæcularibus illa in Commendam obtinentibus, eorumque colonis, & inquilinis, etiam laicis eo modo quo à Fratribus dicti hoſpitalis exigentur, exigere.

§. 111. Et cum inhabilibus ratione ætatis, & defectus natalium quoad Prioratus, Præceptorias, & alia beneficia dicti hoſpitalis dumtaxat, diſpenſare poſſint. Ac quod verbis in ipſorum Magiſtri, & Conuentus literis circa profeſſionis emiſſionem, habitus ſuſceptionem, debitorum, & obſequiorum præſtationem plena fides adhibeatur, facultatem concedimus.

§. 112. Et quod quæcumque literæ antianitatis, ſeu prouiſionis a Magiſtro pro tempore exiſtente, & Conuentu præfatis hucuſque conceſſæ, & in poſterum concedendæ, eo ipſo Apoſtolica auctoritate confirmatæ, & approbatæ cenſeantur.

§. 113. Et quod prouiſiones beneficiorum quorumcumque dicti Hoſpitalis, quæ per ceſſationem ſolutionis præfato Hoſpitali vel inobedientiam dumtaxat vacauerint, numquam ad nos, & Sedem præfatam deuolui cenſeantur, quoad hoc vt dictus Magiſter pro tempore exiſtens impediatur, quominus illa quandocumque libere conferre poſſit.

§. 114. Ac in Romana Curia Procuratorem generalem cum generali, vel ſpeciali, aut limitata poteſtate, & facultate conſtituendi, ſeu deputandi, & in eadem Curia per ſe, ſeu dictum Procuratorem ad id poteſtatem à Magiſtro, & Conuentu præfatis habentem, quæcumque eiuſdem Hoſpitalis beneficia cuiuſcumque qualitatis exiſtentia apud Sedem præfatam quomodolibet, præterquam per reſignationem in manibus noſtris, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum, pro tempore vacantia, iuxta ipſius Hoſpitalis, & Militiæ ſtabilimenta libere conferendi.

§. 115. Et tam Magiſtro, quam Conuentui præfatis etiam de illis, de quibus hucuſque diſpoſitum fuerit, de nouo, ac aliis beneficiis huiuſmodi etiam tamquam prioratis prædictis in titulum perpetui beneficij Eccleſiaſtici, ſeu etiam ad nutum, aut amouibiliter, vni, vel diuerſis perſonis aſſignari ſolitis, etiam dictæ Sedi reſeruatis, ſeu alias affectis, aut ad Sedem ipſam deuolutis libere prouidendi.

§. 116. Et illa vniendi, diſmembrandi, & alias de illis diſponendi. Necnon antianitates, tam generales quam ſpeciales, ſuper eiſdem beneficiis Fratribus eiuſdem Hoſpitalis concedendi.

§. 117. Ac reſignationes dictorum beneficiorum recipiendi, & admittendi, illaque reſignantibus titulum, ſeu denominationem, ac omnes illorum fructus, ſeu illorum partem, aut ſuper illis qualcumque penſiones annuas, quæ etiam tranſeant ad ſucceſſores in eis, etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, etiam priuationis in talibus apponi ſolitis, ad vitam vel ad tempus reſeruandi, concedendi, inſtituendi, & aſſignandi.

§. 118. Ipſiſque Magiſtro, & Conuentui priuilegia exemptiones, & indulgentias, eis, & dicto Hoſpitali conceſſa vbique locorum, etiam abſque alicuius Ordinarij licentia, ſub ſigillo tamen Prioris illius Prouinciæ, vel Conſeruatoris in ea degentis, publicandi, & ſeu eleemoſynas, & fraternitatum obuentiones colligendi, & recipiendi.

§. 119. Necnon Cemeteria in eorum Parochialibus Eccleſiis habendi, & quorumcumque Chriſtifidelium cadauera, etiam ſi excommunicati, ac interdicti forent (dummodo interdicto cauſam non dederint) ſaluo iure Rectori Parochiano debito, abſque aliquo onere, & ſolutione Epiſcopo facienda recipiendi, & ſepeliendi.

§. 120. Legata, & donata, tam inter viuos quam qualibet vltima voluntate exigendi, & percipiendi.

§. 121. Necnon Prioribus & Præceptoribus, Militibus, Fratribus, & perſonis præfatis quæcumque Eccleſiaſtica Sacramenta, ac omnes etiam ſacros ordines à quocumque maluerint Catholico Antiſtite, gratiam, & communionem dictæ Sedis habente, nihil oblato, vel ſoluto, recipiendi.

§. 122. Et tam ipſis, quam eorum familiaribus arma quæcumque, & vbicumque locorum pro ſui defenſione, & hoſtium dictæ Sedis offenſione geſtandi.

§. 123. Necnon Capellanis eiuſdem Hoſpitalis, Priorum, Præceptorum, Militum, Fratrum, perſonarum, vaſſallorum,

Ad hoc vide Pium V. in conſt. ... ſuper ancianitatibus, ... natalium, & ſtatutis literis Magiſtri, & Conuentus, vt ibi.

Literæ antianitatis, & prouiſionis Magiſtri, & Conuentus eo ipſo confirmatæ cenſeantur.

Deuolutio ad Sedem Apoſtolicam non datur.

Facultas deputandi procuratorem generalem in Rom. Cur. cũ facultate conferendi beneficia. Tu vide Pium V. quam infra.

Facultas conferendi beneficia etiam reſeruata, affecta, vel deuoluta, etiam in titulum perpetuum conferendi, vel ad nutum aut amouibiliter.

Vniendi, & diſmembrandi, & concedendi ancianitates, admittendi reſignationes, ac reſeruandi titulum fructus penſiones, & prouiſiones, quæ etiam tranſeant ad ſucceſſores.

Facultas publicanda Indulgentias, & colligendi eleemoſynas. Pius V. reuocauit in conſt. 30.

Sepeliendi in eorum Parochialibus etiã excommunicatos, & interdictos, dũmodo &c.

Exigendi donata, & legata.

Sacramenta, & ordines, à quocumque recipiendi. Tu vide Piũ V. conſt. in rub.

Arma deferendi.

Audiendi confeſſiones, miniſtrandi Sa-

vaſſallorum, ſubditorum, & familiarium præfatorum confeſſiones audiendi, & pœnitentiam ſalutarem eis iniungendi, ac Euchariſtiæ, & alia Sacramenta Eccleſiaſtica miniſtrandi. **Necnon tempore interdicti (dummodo illi** cauſam non dederint) excommunicatis, & interdictis, excluſis, clauſis ianuis, & ſubmiſſa voce, Miſſas, & alia diuina Officia celebrandi.

§. 124. Necnon quibuſuis Chriſtifidelibus in quibuſuis Ciuitatibus, locis, Diœceſibus, Præceptorias, & Domos, & Hoſpitalia, ſub dependentia, & ſubiectione dicti Hoſpitalis, & Militiæ, per eius Fratres, & Milites obtinendi, quæ iiſdem priuilegiis, immunitatibus, indulgentiis, **conceſſionibus, & indultis, quibus aliæ dicti Hoſpitalis** Præceptoriæ, Domus, & Hoſpitalia vtentur, fruentur, & gaudent, vtantur, potiantur, & gaudeant, aſſignata illis **congrua dote, Ordinariorum locorum, & quorumuis aliorum licentia minime requiſita, & nulla præ**terea in illis Ordinariis ipſis iuriſdictione, aut oneris impoſitione facultate reſeruata, conſtruendi, & erigi faciendi, **plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus.**

§. 125. Et inſuper dictis Ioannotto, & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & conuentui, omnia & ſingula priui**legia, facultates, indulgentias, gratias, immunitates,** exemptiones, libertates, conceſſiones, indulta præſentia quibuſuis Prioratibus, Eccleſiis, Capellis, Hoſpitalibus, Leproſariis, Oratoriis, Eremitoriis, ac eiuſdem S. Lazari Confraternitatum Confratribus, membris, & aliis locis a dicto Hoſpitali, & Militia dependentibus ac Monaſteriis, & ſeruientibus in eiſdem communicandi, dandi, & concedendi, ac eaſdem facultates impartiendi.

§. 126. Necnon quaſcumque Confraternitates, & Eccleſias, Oratoria, Hoſpitalia, Leproſarias, Capellas, Capellanias, Altaria, & alia beneficia eccleſiaſtica in quibuſuis locorum ſub inuocatione S. Lazari, cum reſeruatione annui cenſus ad eorum beneplacitum, in membrum Hoſpitalis, & Militiæ S. Lazari huiuſmodi erigendi, & inſti**tuendi. Ac dotem, ſeu dotes illis diſtribuendi, & aſſignan**di, ac conſtituentibus huiuſmodi dotes, iuſpatronatus, & ſeu præſentandi perſonas idoneas ad illa, illorum pro tempore occurrente vacatione reſeruandi. Ac inibi Capellanos perpetuos, ſeu temporales ad eius nutum ponendi, & deſtituendi. Ac ei, vel eis, cui, vel quibus ſibi videbitur limitatam aut illimitatam poteſtatem concedendi, ac omnia, & ſingula alia faciendi, gerendi, exercendi, & exequendi, quæ ad diuini cultus augmentum, ac Religionis & Militiæ conſeruationem, & manutentionem, ac Chriſtifidelium ſpiritualem conſolationem, in Domino cognouerint fore neceſſaria, & opportuna, plenam, & liberam licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur.

§. 127. Ac omnibus Prioribus, Præceptoribus, ceteriſque Militibus, ac Fratribus, & Miniſtris etiam profeſſis, & beneficiatis eiuſdem Religionis, & Militiæ, vt de quibuſcumque, tam ſtabilibus, quam mobilibus bonis pecuniarum ſummis, gemmis, & lapidibus pretioſis, aliiſque rebus, cuiuſcumque qualitatis, & quantitatis, ac valoris exiſtant per eos etiam ratione beneficiorum eccleſiaſticorum quorumcumque per eos obtentorum, ac alias vnde**cumque, & quomodolibet acquiſitis, & ad illos quouis** modo ſpectantibus, dummodo quintam illorum partem Conuentui præfato relinquant, inter quoſcumque conſanguineos, illos etiam ſpurios, & alios illegitimos, aliaſque quantumuis incapaces perſonas teſtari, ac alias etiam per codicillos, donatione inter viuos, cauſa mortis, & **alia quacumq; via prout ſibi videbitur diſponere, ac illa** in pias, & alias cauſas erogare.

§. 128. Ac Priori Eccleſiæ dicti Conuentus pro tempore exiſtenti, vt quoties ſibi placuerit Miſſam, & alia diuina officia, tam in dicta, quam in aliis Religionis Eccleſiis in habitu **Pontificali, cum Mitra, & Baculo Paſtorali celebrare, ac poſt Miſſarum ſolemnia (dummodo ibi non ſit præſens** aliquis Catholicus Antiſtes, vel de illius conſenſu) ſolemnem benedictionem Chriſti Populo impartiri.

§. 129. Et inſuper, quod nullus ex Magiſtro, & Militibus, ac Fratribus, pro tempore exiſtentibus, aliiſque perſonis dictæ Militiæ, & Religionis, propter eius regulam, capitula, ac ſtatuta, nunc & pro tempore edita, non obſeruata, vel minus rite adimpleta in peccatum mortale incidat, præterquam inobedientiam & contumaciam plu**ries commiſſam, & continuatam, & ab ipſa Religione re**bellionem, & alios caſus peccatum huiuſmodi ex diuinis præceptis ſacriſque Canonibus generantes.

§. 130. Quódque Magiſter pro tempore exiſtens d. Hoſpitalis & Conuentus, Fratres cuiuſuis Ordinis, ſeu Religionis Ordine Carthuſianorum dumtaxat excepto, in Fratres d. Hoſpitalis recipere, & de quocumque Ordine, quem antea profeſſi erunt, ad Hoſpitale, & Ordinem S. Auguſtini huiuſmodi transferre, & ipſi ſic translati in Hoſpitali, & Ordine S. Auguſtini huiuſmodi quoad vixerint, remanere (eorumdem Superiorum licentia deſuper requiſita) libere, & licite valeant.

§. 131. Et vt ipſi Milites Eccleſiæ Catholicæ, fideliumque defenſionem contra infideles animo feruentiori, mortiſque perdendæ lucis humanæ, ſi ad æternam vitam nanciſcendam proſpectant, metu ſuſcipiant, de omni**potentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli** Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, vniuerſis, & ſingulis Militibus, & aliis eiuſdem Militiæ perſonis, qui in expeditione, tam maritima, quam terreſtri, contra infideles vel Hæreticos, nedum hoſtilibus armis, ſed etiam aliquo **quouis mortis genere, de peccatis ſuis corde contriti, &** ore confeſſi, vel ſaltem ſtatutis à iure temporibus confitendi propoſitum habentes in vnitate huius Catholicæ deceſſerint.

§. 132. Ac tam Militibus, & perſonis præfatis, quam quibuſuis aliis vtriuſque ſexus etiam vere pœnitentibus, & confeſſis, ſeu confitendi propoſitum habentibus, vt præfertur, qui Eccleſias, Conuentus, & Hoſpitalia huiuſmodi vbicumque exiſtentes, in ſingulo dicti feſtiuitatis illius Sancti ſub cuius inuocatione conſecratæ fuerint, à primis veſperis vſque ad occaſum ſolis feſtiuitatis huiuſmodi annuatim deuote viſitauerint, ac pro pace inter Principes Chriſtianos conſeruanda ter Orationem Dominicam & totidem Angelicam Salutationem recitauerint, plenariam omnium, & ſingulorum peccatorum ſuorum **indulgentiam, & remiſſionem.**

§. 133. Qui vero de bonis ſibi à Deo collatis vnam eiuſdem Militiæ Commendam fundauerint, vel dotauerint, aut Conuentui, & Militiæ præfatis ad eius ſuſtentationem, & onerum illi incumbentium ſupportandorum faciliorem ſupportationem aliquid iuxta facultatum ſuarum modum, piamque intentionem donauerint, vel legauerint, eaſdem omnes Indulgentias, quas Hoſpitalis S. Spiritus in Saxia de Vrbe benefactores conſequuntur (ſine illorum præiudicio, miſericorditer in Domino ſimiliter perpetuo concedimus, & elargimur. Et ne propter locorum diſtantiam fideles ipſi eorum pio deſiderio fruſtrentur, vtque commodius eleemoſynæ ad Hoſpitale præfatum pro ſuſtentatione Militum, qui in fidei Catholicæ defenſionem contra Infideles militauerint ſubuentione, ac pauperum Leproſorum, & aliorum onerum ſuorum ſupportatione peruenire poſſint, ipſas Confraternitatem cum omnibus, & ſingulis conceſſionibus, indultis, facultatibus, indulgentiis, & peccatorum remiſſionibus ſibi Confratribus pro tempore exiſtentibus conceſſis, ad omnia, & ſingula membra, Eccleſias, & loca tam ab **ipſo Hoſpitali** pro tempore dependentia, quam alia, in quibus ſimiles Confraternitates per Magiſtrum, & Conuentum dicti Hoſpitalis pro tempore exiſtentes, ſeu eorum Commendatores, Nuntios, vel Procuratores pro tempore ad id ab eis ſpecialiter deputatos inſtituentur, ordinabuntur, & erigentur, extendimus, & ampliamus.

§. 134. Omnibus itaque, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, tam Eccleſiaſticis quam ſæcularibus, & quorumcumque etiam Mendicantium Ordinum, etiam regu**laris obſeruantiæ, nunc, & pro tempore exiſtentibus,** aliiſque Chriſtifidelibus cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, qui certam pecuniarum ſummam, cuius valor de præſenti ad quintam partem vnius ducati auri de Camera, ſeu ad duas Aquilas monetæ Regni Siciliæ aſcendit, vel ſummam per præfati Hoſpitalis Magiſtrum, & Conuentum pro tempore taxandam in d. Societatis, ſeu Confraternitatis ingreſſu ex bonis ſuis perſoluerint.

§. 135. Et ſingulo anno certam aliam quantitatem taxandam ſoluere promiſerint, & in ſcriptis dicti Hoſpitalis &

& non alio deſcribentur, vt presbyterum ſæcularem, vel cuiuſuis Ordinis regularem, in ſuum Confeſſorem poſſint eligere, qui eorum confeſſione diligenter audita, ſemel in vita, & ſingulo anno in feſto S. Lazari eorum vita durante ab omnibus, & ſingulis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, & promulgatis (ſine tamen tertij præiudicio) etiam occaſione ſimoniæ ſuper ordinibus, & beneficiis aſſequendis, vbicumque contractæ.

§. 136. Ac votorũ, & dierum Dominicorũ, & feſtiuorum necnon aliorum Eccleſiæ mandatorum tranſgreſſionibus periuriorum ac pœnitentiarum iniunctarum, necnon diuinorum Officiorum, in toto, vel in parte omiſſionibus; ac omnibus eorum peccatis, & criminibus, de quibus corde contriti, & ore confeſſi fuerint, etiam ſi talia fuerint propter quæ Sedes Apoſtolica merito conſulenda foret, etiam Romano Pontifici, & dictæ Sedi quouis modo reſeruatis, præterquam contentis in Bulla in die Cœnæ Domini quotannis legi conſueta.

§. 137. Ac etiam in mortis articulo plenariam omnium peccatorum huiuſmodi abſolutionem, & remiſſionem impendere, & ſi tunc mors non fuit ſecuta, quoties in tali caſu conſtituti fuerint illam reiterare, in aliis vero non reſeruatis caſibus toties, quoties opportunum erit illos abſoluere, & eis pœnitentiam ſalutarem iniungere. Necnon vota quæcumque (vltramarino, Religionis, & Caſtitatis votis duntaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare poſſit, & valeat. Ita tamen quod Confeſſor ipſe ſi pro enormibus delictis pœnitentia iniungenda, vel commutatio votorum fienda veniet, vltra ſuſſidium, vt præfertur taxatum, aliud ſubſidium per eumdem Confeſſorem, delicti, & voti huiuſcemodi, ac conſcientiis qualitate penſata arbitrandum, in capſa pro indulgentia dicti Hoſpitalis colligenda per eius Commiſſarios deputanda, ad commodum, & vtilitatem dicti Hoſpitalis, & Militiæ perſoluntaciat, conſcientiam dicti Confeſſoris ſuper id onerantes. Quodque idem Confeſſor ſic electus cum eiſdem Confratribus cum in Confeſſorem eligentibus cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ fuerint Clericali Militiæ adſcriptis, etiam Religioſis, etiam quæcumque beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, qui præmiſſis ſententiis ligati, Miſſas, & alia diuina officia celebrando, aut ſe illis alias immiſcendo, vel alias quomodolibet irregularitatem contraxerint (bigamia & homicidio voluntario duntaxat exceptis) vt ad omnes ſuperiores, etiam ſacros ordines promoueri, & in illis, ac per eos ſuſceptis ordinibus huiuſmodi etiam in altaris miniſterio miniſtrare, ac dignitates, beneficia eccleſiaſtica quæcumque ſe inuicem compatientia retinere, & recipere, necnon Monaſteriis, & Eccleſiis Cathedralibus, etiam Metropolitan. ac Patriarchalibus præfici, & præeſſe, libere, & licite poſſint, diſpenſare, ac eis de illis, quæ tunc detinerent dignitatibus, & beneficiis huiuſmodi prouidere, & eis quibus minus canonice præfuerint Eccleſiis, & Monaſteriis huiuſmodi præficere, in foro conſciẽtiæ dũtaxat, præfata auctoritate Apoſt. valeat.

§. 138. Et inſuper ſi iidem Confratres vt ſupra in d. Confraternitate deſcripti, tempore interdicti quouis modo à Sede Apoſtolica impoſiti à vita deceſſerint, illorum cadauera (abſque tamen funerali pompa) eccleſiaſticæ ſepulturæ tradi poſſint, dummodo cauſam non dederint interdicto.

§. 139. Necnon Quadrageſimalibus, & aliis temporibus, & diebus Stationum Vrbis Romæ, vnam vel duas Eccleſias, ac vnum, vel duo altaria viſitando in partibus, in quibus illos reſidere contigerit, eaſdem gratias, indulgentias, & remiſſiones peccatorum conſequantur, ſeu conſequi poſſint, quas ſi dictis diebus, & temporibus, Baſilicas, & Eccleſias Stationum Vrbis Romæ, & extra eam ad id deputatas, perſonaliter viſitarent.

§. 140. Præterea Quadrageſimalibus, & aliis temporibus, & diebus, quibus eius ouorum, butyri, & aliorum lacticiniorum de iure, conſuetudine, vel alias quouis modo prohibitus exiſtit, eiſdẽ ouis, caſeo, butyro, & aliis lacticiniis de conſilio alterius, necnon carnibus tempore neceſſitatis tantum, & de vtriuſque Medici conſilio veſci.

§. 141. Necnon mulieribus in Confraternitate ipſa deſcriptis, etiam ſi viduæ remanſerint, vt cum vna, ſeu duabus honeſtis mulieribus quæcumque Monaſteria Monialium cuiuſuis Ordinis, etiam S. Claræ, de licentia eorumdem Monaſteriorum, Abbatiſſarum, ſeu Priorisſarum, quater quolibet anno ingredi, & cum eiſdem Monialibus loqui, & conuerſari, & refectionem corporalem ſumere (dummodo ibidem non pernoctant) poſſint, & valeant.

§. 142. Quodque cum primum ipſi Confratres in præfata Confraternitate deſcribentur, omnibus, & ſingulis priuilegiis, ſuffragiis, indulgentiis ſpiritualibus, & temporalibus, per nos, & alios prædeceſſores noſtros præfatis Hoſpitali S. Spiritus in Saxia de Vrbe, necnon illius Confratribus quibus inter cetera conceſſum exiſtit.

§. 143. Vt quicumque pœnitens, & contritus nomen IESV in mortis articulo nominauerit, plenariam peccatorum ſuorum, etiam de quibus niſi morte præueniretur, confiteretur, remiſſionem conſequatur.

§. 144. Necnon ieiuniis, vigiliis, orationibus, peregrinationibus Terræ Sanctæ, & indulgentiis pleniſſimis Iubilæi anni quinquagenarij, & Stationum, & Dedicationum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, à bonis omnibus, quæ fiunt in eodem ſacro Hoſpitali, ac vniuerſali ſacroſancta militante Eccleſia, quibus ceteri Confratres potiuntur, & in futurum gauiſuri ſunt, vti, potiri, gaudere, & participare debeant.

§. 145. Et ſi infra annum obierint, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam conſequantur. Et ſi vixerint, præter Stationes Vrbis, infraſcriptis etiam diebus ſequentes indulgentias conſequentur, videlicet ſingulis diebus vitæ eorum, & per omnes dies Veneris totius anni, vnius anni, & quadraginta dierum, in ſingulis Apoſtolorum feſtiuitatibus duorum millium annorum, in Feſto Epiphaniæ, & ſingulis diebus poſt Octauam centum millium annorum, in Dominica qua cantatur pro Introitu Miſſæ, Omnis terra; de menſe Ianuarij, & ſingulis diebus Dominicis menſium totius anni trium millium annorum, & totidem quadragenarum, & remiſſionem tertiæ partis omnium peccatorum; in feſtiuitatibus D.N. Ieſu Chriſti, videlicet Natiuitatis, Reſurrectionis, Aſcenſionis, & ſingulis diebus per Octauam duorum millium annorum, & octingentarum quadragenarum, in feſto Pentecoſtes, & ſingulis diebus poſt Octauam octo millium annorum, & totidem quadragenarum, in feſto Corporis Chriſti & ſingulis diebus poſt octauam duorum millium annorum, & ſeptimæ partis omnium peccatorum, in feſto Natiuitatis Beatæ Mariæ, & ſingulis diebus per eius Octauam triginta millium annorum; in feſto omnium Sanctorum, & ſingulis diebus vſque ad Feſtum S. Leonardi trium millium annorum, & totidem quadragenarum.

§. 146. Largientibus vero, ſeu tranſmittentibus, vel in eorum vltimis voluntatibus, vel teſtamentis legantibus aliquid de bonis ſuis eidem Hoſpitali in articulo mortis, plenariam à culpa, & à pœna omnium peccatorum ſuorum remiſſionem, & indulgentiam. Ac cuique animæ, quæ vnita Chriſto in charitate ab hac luce migrauerit, in Purgatorio exiſtenti, pro qua animæ eleemoſyna per ipſum Magiſtrum, & Conuentum ſeu ab eis deputatos taxanda eidem Hoſpitali erogabitur, vt eamdem indulgentiam plenariam à pœna, & à culpa (prout pietati maieſtatis diuinæ placuerit) conſequatur, concedimus, & indulgemus.

§. 147. Notariis vero, qui rogati fuerint de teſtamentis, vel aliis vltimis voluntatibus, in quibus aliquid diſponi contigerit in fauorem, & commodum eorumdem Hoſpitalis, & Militiæ, vt ſub excommunicationis pœna diſpoſitionem huiuſmodi, quanto citius commode poterunt, Magiſtro, & Conuentui d. Hoſpitalis, vel alteri per quem id poterit ad ipſorum Magiſtri, & Conuentus notitiam peruenire, intimare tenentur.

§. 148. Ipſis quoque Notariis, & Confeſſoribus eorumdem decedentium in ſuorum remiſſionem peccatorum eiſdem teſtantibus, & confitentibus commemorare non omittant, vt ad tam pia opera, quæ in dicta Religione exercentur manus porrigant adiutrices, præcipimus. Et quoſcumque Chriſti fideles, ac præſertim Confratres Confraternitatis huiuſmodi pro tempore exiſtentes ad id per viſcera miſericordiæ D.N. Ieſu Chriſti hortamur.

Perſonæ Ordinis gaudent gratiis Hoſpitalis S. Spiritus de Vrbe cui inter alia licet quod Confratres in articulo mortis indulgentiam conſequantur. In vide d. Bullam Clem. VIII. §. 15.

Ieiuniis, &c. Terræ Sanctæ gaudent. In vide ibid.

Decedentes infra annum, &c. indulg. conſequuntur. Ad hoc vide d. Bullam Clem. VIII.

Donantes aliquid Hoſpitali ... In vide ... Pius V. in conſt. 30.

Notarii notificent legata facta Hoſpitali, & Militiæ.

Notarii, & Confeſſores hortentur teſtatores ad ſubueniendum huic Religioni.

Decedentes in Hoſpitali, & inſiſtentes obſequiis Hoſpitalis, gaudeãt omnibus priuilegiis Confraternitatis.

§. 149. Quodque decedentes pro tempore in Hoſpitali præfato, & Hoſpitalis, ac pauperum leproſorum eorumdem obſequiis pro tempore inſiſtentes vtriuſque ſexus quamdiu perſeuerauerint in obſequiis huiuſmodi dumtaxat, eiſdem omnibus priuilegiis, facultatibus, & gratiis, quibus Confratres in libro Hoſpitalis huiuſmodi deſcripti pro tempore potientur, & gaudebunt.

M. Magiſtri facultas componendi de vſuris, rapinis, incendiis, incertis pœnitentium, legatis Hoſpitali, vel eius membris debitis, & relictis ad pios vſus.
Hoc non eſt in conſtit. Pij V. cit. in rub. ergo puto reuocatum

§. 150. Quodque Magiſter pro tempore, & Conuentus dicti Hoſpitalis, ſiuque de eorum licentia pro tempore, legitimi Commiſſarij, Nuncij, vel Procuratores, de vſuris, rapinis, incendiis, (non tamen Eccleſiarum damnis datis,) & alio quocumque nomine, titulo, vel modo male ablatis, vel illicite acquiſitis (ſi tamen verus dominus, cui eorum reſtitutio fieri deberet, ignoretur, de pœnitentiis à Sacerdotibus confitentibus impoſitis redimendis, ſeu commutandis. Necnon legatis ad Hoſpitale ipſum, ſeu eius membra debitis, vel alias indiſtincte ad pios vſus relictis ad vtilitatem ipſius Hoſpitalitatis, & Militiæ componere poſſint, ita quod detinentes ad aliam reſtitutionem minime teneantur.

Facultas publicandi Indulgentias. Tu vide conſt. Pij V. n. 30. Et ſi.

§. 151. Necnon quod ſingulis annis in die Dominica Palmarum vſque ad eius Octauam incluſiue, & in die feſto Natiuitatis D. N. Ieſu Chriſti, & aliis diebus beneuiſis Magiſtro, & Conuentui, & eorum Commiſſariis, quibuſcumque Chriſti fidelibus manus adiutrices pro ſuſtentatione d. Religionis, eiuſque membrorum porrigentibus, indulgentias plenarias, & generales peccatorum omnium remiſſiones vbique ſolemniter, etiam cum proceſſione, & appoſitione truncorum, & Crucis, in medio Eccleſiarum, publicare, & impartiri: Pœnitentiarios cum virgis (vt moris eſt) deſuper deputare, & alia facere, quæ circa huiuſcemodi facultatum, & indulgentiarum, ac peccatorum remiſſionem, executionem, & confeſſionem quomodolibet neceſſaria, & opportuna fuerint.

Confraternitates inſtituendi. Tu ſerua conſt. 215. Cle. VIII.

§. 152. Quodque antiquas, & nouas ſanctas Confraternitas S. Lazari omni tempore, & in quibuſcumque locis erigere, ordinare, & inſtituere, ac publicari facere, ac quoſcumque Chriſti fideles in Confratres recipere, illiſque Confeſſionalia concedere. Ita quod quæcumque inſtitutiones, erectiones, & ordinationes dictarum Confraternitatum abſque moderni, & pro tempore exiſtentis Magiſtri dicti Hoſpitalis expreſſo conſenſu in membris Eccleſiis, & locis huiuſmodi pro tempore factæ, nullius ſint roboris, vel momenti.

Omnia loca ſub inuocatione S. Lazari ſint huic Ordini ſubiecta.

§. 153. Ac omnia, & ſingula Hoſpitalia, Oratoria, Eccleſias, Capellas, Altaria, & loca Religionis, & militiæ huiuſmodi, in quibuſcumque partibus exiſtentia, ſub inuocatione S. Lazari intitulata, etiam ſi non ſint poſſeſſa, vel recepta per Magiſtrum, ac Fratres prælatos, nihilominus moderno, & pro tempore exiſtenti Magiſtro Generali, & Conuentui huiuſmodi ſubiecta, & tanquam membra dicti Hoſpitalis ab eo dependentia (ad inſtar aliorum annuatim reſpectiue contribuentium, contributorias, & contributoria eſſe; ac per ipſum generalem Magiſtrum, & Conuentum, ſeu eorum legitimos Commiſſarios viſitari, & reformari; illorumque Rectores, & Gubernatores (ſi de iure amouendi fuerint) amoueri: & aliæ perſonæ idoneæ loco eorum deputari poſſint.

Eiuſdem priuilegiis vtãtur.

§. 154. Et cum eis Confratribus tantum, vt commodius Altiſſimo deſeruire poſſint, omnibus, & ſingulis facultatibus, priuilegiis, immunitatibus, gratiis, plenariis, indulgentiis, & peccatorum remiſſionibus prædictis, quocumque tempore, & in quibuſcumque locis libere vti, etiam in illis partibus, & locis, in quibus Indulgentiæ pro Fabrica Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe publicatæ extiterint.

Priores Hoſpitalium S. Lazari quando poſſint indulgentiam publicare.

§. 155. Necnon quod Priores, & Præceptores quorumcumque Hoſpitalium, & domorum, a dicto Hoſpitali S. Lazari dependentium, & illud in caput ſuum recognoſcentium, prædictam plenariam indulgentiam, & peccatorum generalem remiſſionem in die feſto Dominicæ Palmarum, & per eius octauam, & aliis beneuiſis diebus, vt ſupra, publicare.

Confeſſiones audire, vel Confeſſores deputare.

§. 156. Et ſi in Sacerdotio conſtituti fuerint, per ſe vel alium, ſeu alios probos, ſi vero Sacerdotes non fuerint, per alios probos, idoneos, & honeſtos, viros ſæculares, vel cuiuſuis Ordinis Regulares Sacerdótes in ſuis Hoſpitalibus, ac domibus præfatis tantum, confeſſiones quorumcumque audire, & cum huiuſmodi confitentibus quibuſcumque facultatibus, & Indulgentiis, ac peccatorum remiſſionibus vti, ac eaſdem illis (de licentia tamen expreſſa Magiſtri pro tempore exiſtentis, & Conuentus præfati Hoſpitalis ſingulis annis renouanda) impartiri plene, & libere poſſint, aliis vero temporibus ſint ſicuti alij Sacerdotes nullam à Sede præfata facultatem habẽtes.

Hoc intellige de approbatis ab Ordinario vt in conſt. Pij V. cit. in rub.

Eleemoſynas Nolis ſonantibus colligere.

§. 157. Poſſint tamen collectas ſolitas, & conſuetas Nolis, & Campanellis ſonantibus (circa tamen publicationem Indulgentiarum, ac traditionem Confeſſionalium) omni tempore, in terminis ſuis (de licentia Magiſtri pro tempore, & Conuentus huiuſmodi ſingulis annis renouanda, & non aliter) facere.

Nolas animalibus oblatis appendere.

§. 158. Ac Nolas, ſeu Campanas Porcis, ſeu aliis quibuſuis animalibus, quæ eidem S. Lazaro offerri contigerit, appendere, ſeu aliqua nota ſub ſignare.

Indulgentias vbique publicare.

§. 159. Quodque Magiſter, & Conuentus, ac eorum Nuncij, ac Commiſſarij præfati, etiam in locis, in quibus Fratres Ordinis Minorum de Obſeruantia, vel Commiſſarij Apoſtolici pro Fabrica Baſilicæ huiuſmodi pro tempore deputati fuerint, quaſcumque facultates, & indulgentias ſolemniter vbique cum appoſitione truncorum, & Crucis in Eccleſiis publicare, & facultatibus, priuilegiis, & gratiis ipſi Hoſpitali conceſſis vti.

Quæ Indulgentiæ non intelligantur ſuſpenſæ.

§. 160. Necnon quod durante quacumque ſuſpenſione temporali indulgentiarum, & gratiarum, etiam pro Cruciata contra Infideles cuicumque Imperatori, Regi, aut Principi Chriſtiano conceſſarum, vel in poſterum concedendarum, Indulgentiæ enim plenariæ, ac omnes facultates, & gratiæ eidem Hoſpitali, illiuſque Magiſtro, Conuentui, Fratribus, & membris per prædeceſſores noſtros, & nos, ac etiam Sedem præfatam conceſſæ non intelligantur ſuſpenſæ, ſed in ſuo priſtino, & vero valore, & firmitate exiſtant, & permaneant.

Fratres poſſint in eorum Eccleſiis diuina celebrare.

§. 161. Necnon étiam ob reuerentiam S. Lazari, vt liceat ipſis Fratribus in eorum Eccleſiis Miſſas, & alia quæcumque diuina officia legere, vel etiam alta voce celebrare, vel per alios presbyteros idoneos celebrari facere.

Sacramenta infirmis Hoſpitalium miniſtrare.

§. 162. Ac omnibus, & ſingulis Chriſti fidelibus, & Leproſis pauperibus, infirmis in dictis Hoſpitalibus pro tempore degentibus Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtrare.

Mortuos ſepelire.

§. 163. Ac eorum, & aliorum quorumcumque fidelium corpora mortuorum id eligentium, & petentium, in Cæmeteriis, & Eccleſiis dictorum Fratrum Eccleſiaſticæ tradi ſepulturæ.

Eiſdem verbũ Dei prædicare.

§. 164. Ac verbum Dei in Eccleſiis ipſorum, pauperibus ipſis, & Leproſis huiuſmodi proponere, & proponi facere, quoties eis viſum fuerit expedire, alicuius licentia ſuper hoc minime requiſita, ſimiliter volumus, & ordinamus.

Conceſſio quorũcumq. a. a. rũ priuilegiorũ, gratiarũ, exemptionũ, & aliarũ facultatũ habitarũ ceſſarũ, vel in futurum concedendarũ Hoſpitalibus, & Militiæ reſpectiue S. Ioãnis Hieroſolymitani, S. Iacob. de Spata, S. Anton. Viennen. & S. Spiritus de Vrbe, S. Stephani in Toſcana, dũmodo Concil. Trident. non repugnent, & iuribus aliorum tertiorum non præiudicent.

§. 165. Et inſuper eidem moderno, & pro tempore exiſtenti Magno Magiſtro, & Conuentui, ac ſingulis Militibus, & aliis perſonis Hoſpitalis, & Militiæ huiuſmodi quod omnibus, & ſingulis priuilegiis, immunitatibus, iuriſdictionibus, & exemptionibus, etiam per viam exequutionis in ipſa onerum impoſitione, diſpenſationibus, indultis, conceſſionibus, diſpoſitionibus, honoribus, gratiis, libertatibus, fauoribus, antelationibus, reſtitutionibus, reintegrationibus, & aliis quibuſuis gratiis hucuſque Sancti Ioannis Hieroſolymitani, Sancti Iacobi de Spata, Sancti Stephani Militiis, ac Sancti Spiritus in Saxia de Vrbe, & Sancti Antonij Viennen. Hoſpitalibus, Religionibus, & Ordinibus, eorumque locis, perſonis, rebus, & bonis per quoſcumque Romanos Pontifices, etiam prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos, & Sedem præfatam, ſeu Concilia generalia, vel alios quoſcumque, in genere, vel in ſpecie, etiam ad Imperatorum, Regum, ac aliorum Principum inſtantiam, vel Motu proprio, aut alias quomodolibet conceſſis, & in futurum concedendis, & quibus Hoſpitalia, Religiones, & Militiæ huiuſmodi, ac eorum Magni Magiſtri, Conuentus, Fratres, & Milites vtuntur, & potiuntur, & gaudent, ac vti poterunt quomodolibet, in futurum, pariformiter, & abſque vlla penitus differentia vti, potiri, & gaudere in omnibus, & per omnia, libere, & licite valeant, eiſdem auctoritate, & tenore etiam perpetuo concedimus, & indulgemus, ac ea omnia, & ſingula, prout

conceſſa

conceſſa fuerunt, & in dies concedentur, eorumque omnium, & quarumcumque literarum deſuper quomodolibet confectarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus pro expreſſis, & inſertis habentes, eiſdem moderno, & pro tempore exiſtenti Magno Magiſtro, & Conuentui, ac Hoſpitali S. Lazari & Militiæ eorumque Militibus, & perſonis, ac eorũ Hoſpitalibus, Præceptoriis, domibus, Leproſariis, beneficiis, capellis, Eccleſiis, locis rebus, & bonis, elargimur, ac conceſſa eſſe, & eos illis vtilibet, in genere, vel ſpecie vti, potiri, & gaudere licere poſſe volumus, decernimus, & declaramus, Ordinariorum locorum, aut cuiuſuis alterius licentia, vel conſenſu deſuper minime requiſitis. Ita quod ſuper illis, vel eorum occaſione per ipſos Ordinarios, aut quoſuis alios moleſtari, perturbari, vel inquietari non poſſit, dummodo Concilio Tridentino prædicto non repugnent, & dictis Hoſpitalibus, & Militiis, ac iuribus cuiuſlibet alterius tertij non præiudicent. Ita tamen (quoad exemptiones) iuriſdictio Ordinariorum, tam ea quæ de iure communi eis competit quam quæ ex decretis d. Concilij Tridentini eiſdem eſt attributa, ſemper ſalua exiſtat.

§. 166. Præterquam tamen in iis caſibus, in quibus Concilium præfatum expreſſe excepit, & exemit Religionem S. Ioannis Hieroſolymitani, in quibus & hęc S. Lazari Religio, & Militia excepta, & exempta pariter intelligatur.

§. 167. Et quod Indulgentias, prout Hoſpitali S. Spiritus conceſſæ ſunt, & in futurum concedentur, concedimus, & elargimur.

§. 168. Præterea volumus, & decernimus, quod tam præſentium quam aliarum quarumcumque literarum Apoſtolicarum, ſeu earum tranſumptis, ac mandatorum Magiſtri, & Conuentus præfatorum publicatio, & affixio in ſingulis prioratibus, Præceptoriis membris, & beneficiis Religionis huiuſmodi factæ, perinde arctent, ac ſi contra contentos ſub eiſdem perſonaliter factæ eſſent: facta tamen in primis diligentia de illis perſonaliter reperiendis in dictis locis.

§. 169. Et nihilominus ſtatuimus, ac dictis Magiſtro, & Conuentui perpetuo concedimus, quod ſi quiſquam Priorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum d. Hoſpitalis Crucem, vel habitum extra dictum Conuentum etiam a Romano Pontifice, vel de eius licentia receptum geſtās intra annum, poſtquam illum ſuſceperit, aut ſibi de Prioratu, Præceptoria, officio, vel beneficio Hoſpitalis huiuſmodi prouiſum, vel alias in eius fauorem diſpoſitum fuerit.

§. 170. Ac quicumque alius d. Militiæ beneficium, vel penſionem obtinens, aut fructus percipiens, quandocumque pro ſeruitiis Religionis, aut alias euocatus, ſeu in ſolutione iurium communis ærarij moroſus fuerit, & citatus coram dictis Magiſtro, & Conuentu perſonaliter non comparuerit, ac illis obedientiam, aliaque iura debita non præſtiterit, tempore ſibi ad id præfigendo elapſo, habitu, dignitate, adminiſtratione, & beneficio, ac quocumque honore, & officio, alias iuxta formam ſtabilimentorum, & priuilegiorum prædictorum, eo ipſo careat, priuatuſque cenſeatur, ſeu ſi videbitur priuari poſſit.

§. 171. Nec vlla huius ſtatuti derogatio, aut exemptio realis, vel perſonalis, ſeu alia gratia præſeruatiua, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus quomodolibet pro tempore facta, ſeu conceſſa, contra præmiſſa valeat.

§. 172. Nec Magiſter, & Conuentus præfati illis parere teneantur, ſed illis non obſtantibus de Prioratu, Præceptoria, dignitate, officio, vel beneficio, ſic, aut per priuationem huiuſmodi vacante, iuxta ſtabilimenta, & alia præmiſſa libere diſponi; aut illa alias per eum, vel eos, ad quem, ſeu quos antianitatis, vel alio iure pertinet, acceptari poſſint.

§. 173. Decernentes omnia, & ſingula præmiſſa ac præſentes noſtras literas nullo vnquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, vel impugnari, aut argui poſſe, neque illa omnia, & ſingula præmiſſa, tanquam eiſdem Magno Magiſtro, & Conuentui, Militiæ vel Militibus, partim videlicet quoad antiqua reſtituta, & quoad noua ex cauſa onerosâ conceſſa, ſub quibuſuis, tam præſentium, quam ſimilium, vel diſſimilium gratiarum in genere, vel in ſpecie, ſuſpenſionibus, ac derogationibus, reuocationibus, limitationibus, alterationibus, aliiſque contrariis diſpoſitionibus à nobis, & à ſucceſſoribus noſtris, & à Sede præfata quauis de cauſa quantumlibet iuſtiſſima pro tempore emanata comprehendi, ſed ſemper ab illis excepta, & quoties illa emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & de nouo etiam ſub Data per Magnum Magiſtrum eligenda, conceſſa eſſe, & cenſeri. Necnon præmiſſis, ac præſentibus literis etiam per quaſcumq; literas Apoſtolicas, etiam quaſuis clauſulas, generales, vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes, nullatenus derogari poſſe, nec quoad illa derogatum cenſeri, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſertus, & huiuſmodi derogationes Conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eumdem tenorem continentes tribus diſtinctis ſimilibus vicibus Magno Magiſtro, & Conuentui præfatis intimatæ, & inſinuatæ fuerint, ac ipſorum Magiſtri, & Conuentus ad id expreſſus accedat aſſenſus, & aliter factas derogationes nemini ſuffragari, ac Magiſtrum, & Conuentum præfatos ad parendum literis derogatoriis huiuſmodi, & decretis ſuper illis proceſſibus, ac illorum Exequutoribus, & Subexecutoribus, eorumque mandatis, & monitionibus minime teneri, ſed illos literarum huiuſmodi executionem omnino impedire, nec ratione reſiſtentiæ cenſuris Eccleſiaſticis per eoſdem Exequutores, vel Sub exequutores latis innodari poſſe.

§. 174. Et ſic in præmiſſis, omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere. Et quidquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit; irritum, & inane decernimus. *Decretū irritans, & clauſula ſublata.*

§. 175. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Galeſin. & Montiſfaſconen. Epiſcopis, ac pro tempore exiſtenti Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magiſtri, Priorum, Præceptorum, Militũ, & Fratrum, S. Lazari prædictorum, ſeu alicuius eorum deſuper fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari. Ac eaſdem Militiam, & Magiſtrum, & Conuentum, Fratres, Religioſos, omneſque & ſingulos alios, quos ipſæ præſentes literæ concernunt, illis pacifice gaudere. Non permittentes eos, vel eorum aliquem deſuper contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, perturbari, vel impediri. Contradictores, & rebelles quoſlibet per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, & etiã pecuniarias eorum arbitrio moderandas, ac alia opportuna, iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac quoſcumque, quorum intererit, etiam per edictum publicum locis publicis affigendum; conſtito ſummarie de non tuto acceſſu citando, ac quibus, & quoties inhibendum fuerit etiam ſimili edicto ſub eiſdem pœnis, & cenſuris inhibendo, ipſaſque cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas etiã iteratis vicib. aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis. *Exequutores huius conſtitutionis, eorumq; facultates.*

§. 176. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri, qua cauetur, ne quis extra ſuam Ciuitatem, vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ Diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne Iudices à Sede præfata deputati, extra Ciuitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint, cõtrà quoſcũque procedere, aut alij, vel aliis vices ſuas cõmittere præſumãt, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo vltra tres dietas, aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, ac Lateranen. Concilij nouiſſime celebrati. Ac noſtris de vnionibus committendis ad partes vocatis quorum intereſt, & *Clauſula contrariorũ, & obſtantiũ derogatoria.*

exprimendo valore fructuum, tam vniendorum beneficiorum, quam eorum quibus fit vnio. Necnon de non expediendis literis reſeruationis alicuius penſionis, niſi de conſenſu illas ſoluere tunc habentis, ac quibuſuis alijs Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus Concilijs editis generalibus, vel ſpecialibus, conſtitutionibus, & ordinationibus, ac dictorum Hoſpitalium, Militiarum, & Ordinum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus, & naturis, ac quibuſuis priuilegiis, indultis, ac literis Apoſtolicis, etiam Ordinariis, & alijs Militijs præfatis, ac quibuſuis Eccleſiis, Monaſteriis, Ordinibus & locis, etiam Fabricæ Baſilicæ S. Petri de Vrbe, ac Cruciatæ ſanctæ, eorumque perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis etiam ad Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum inſtantiam, etiam conſiſtorialiter, & Motu ſimili, & alias quomodolibet, etiam per nos, etiam pluries conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua & expreſſa, non autem per clauſulas generales id importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe pari Motu derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Concilij Trid. præſeruatio circa omnia hic diſpoſita.

§. 177. Et quoniam per præſentes Concilij Tridentini conſtitutionibus, & decretis in aliquo præiudicare non intendimus, volumus, quod in omnibus, & ſingulis gratiarum, aliiſque capitibus præmiſſis, clauſula (dummodo Concilio Tridentino non repugnent) appoſita, & repetita cenſeatur.

Tranſumptorũ fides.

§. 178. Verum quia difficile foret, præſentes literas ad varia loca vbi de illis docendum fuerit, circumferre, volumus, & dicta auctoritate Apoſtolica decernimus, quod præſentium tranſumptis, etiam per impreſſionem factis, ac prædicti Ioannotti, & pro tempore exiſtentis, Magni Magiſtri dicti Hoſpitalis, & Conuentus ſigillo munitis, ac eiuſdem Ioannotti, & pro tempore exiſtentis Magni Magiſtri, & Conuentus Secretarij, ſeu Regentis Cancellariæ dictæ militiæ manu ſubſcriptis: dictiſque ſuis literis aliſque earumdem præſentium, in toto, vel in parte inſertione, eam vtique fidem in iudicio, & extra adhiberi, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi originaliter exhiberentur.

Præſentium aſſertione non egent gratiæ M. Magiſtri.

§. 179. Quodque in literis, ſeu gratiis præſentium vigore concedendis, eaſdem præſentes inſerere iidem Ioannottus, & pro tempore exiſtens Magnus Magiſter, & Conuentus minime teneantur: ac gratiæ ipſæ quibuſuis perſonis per Ioannottum, & pro tempore exiſtentem Magnum Magiſtrum, & Conuentum huiuſmodi, iuxta tenorem earumdem literarum pro tempore conceſſæ valeant, & illis ſuffragentur, in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi eædem præſentes literæ de verbo ad verbum in eis inſertæ forent.

Sanctio pœnalis.

§. 180. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, conceſſionis, extenſionis, ampliationis, decreti, reſtitutionis, repoſitionis, reintegrationis, declarationis, reuocationis, caſſationis, irritationis, annullationis erectionis, inſtitutionis, ſtatuti, ordinationis, indulti, impartitionis, diſpenſationis, liberationis, exemptionis, ſubiectionis, mandati, deputationis, monitionis, requiſitionis, promulgationis, reductionis, elargitionis, intentionis, voluntatis, auocationis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtol. eius ſe nouerit incurſurum.

D. P. Ann. 6. Maij.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1565. 4. Non. Maij, Pont. noſtri anno 6.

Nuncij Apoſtolici, & alij ad Principes deſtinati, fauores ab eis procurare, aut illis vti nequeant, ad obtinendas dignitates apud Sedem Apoſtolicam, ipſis vel eorum conſanguineis, & neceſſariis conferendas. XCVI.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad futuram rei memoriam. *Edita A.D. 1565.*

Proœmium.

ET ſi Romanum Pontificem, quem Dominus Omnipotens in perſona Principis Apoſtolorum Eccleſiæ militanti ſponſæ ſuæ præficere dignatus eſt, in eius vniuerſo corpore a noxiis, quæ paſſim in illud irrepunt præſeruando, plurimum decet eſſe ſolicitum, in hoc tamen eum multo magis inuigilare neceſſe eſt, ne per importunum ſuorum propriorum Miniſtrorum, qui frequenter ab eius latere ad diuerſos Orbis Principes peregre mitti ſolent, ambitum, dum videlicet eorum nonnulli inordinato curſu ad dignitates quaſlibet anhelant, & ad hoc Principum fauores demerendo, Pontificiam, & Eccleſiæ pro qua miſſi fuerunt cauſam, vel impudenter prodere, vel certe remiſſius agere non verentur, genuinus ille clericalis candor deturpetur, debitus Prælatorum pudor inter laicos requiratur, integritatis antiqua perſuaſio minuatur & ob illorum fluxam fidem immoderatamque cupiditatem Eccleſiaſticus ordo ſcandaloſe blaſphemetur.

Cauſa conſtitutionis.

§. 1. Sane conſiderantes quod annis præteritis aliqui quorumdam Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, ac etiam noſtri, & Apoſtolicæ Sedis Nuncij ad diuerſos Principes ſæculares, etiam pro ſeriis, grauibuſque dictæ Sedis negociis miſſi, muneris ſui, decorique nimium obliti in deteſtandam prælaturarũ, aliorumque Eccleſiaſticorum, atque adeo Cardinalatus honorum ambitionem collapſi, ad illos alia qualibet quam ſanctiſſima Aaronis via peruenire ſatagentes, commendatitias ſuper hoc literas, & indebitos fauores ab ipſis Principibus emendicare non erubuerunt, & quod eis recto tramite gradiendo non dabatur, affinius, & quibus non obſequi difficile fuiſſet Principum efflagitationibus extorſerunt, in ſuimet qui per oſtium non intrarunt animarum periculum, & prauum aliorum exemplum.

Inhibetur Nunciis, ex alijs ne à Principibus ad quos mittuntur fauores procurent, illiſque vtantur ad obtinen. dignitat. ex pœnas hic expreſſis.

§. 2. Nos itaque reſeratum his artibus aditum huiuſmodi ne ceteris item pateat diligenter occludendum eſſe cenſentes, habita etiam cum venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto, matura ſuper hoc deliberatione, ac de illorum conſilio, & vnanimi aſſenſu hac perpetuo valitura ſanctione, vniuerſis, & ſingulis noſtris, & quorumuis Romanorum Pontificum ſucceſſorum noſtrorum Nunciis, aliiſque ad quoſuis Imperatores, Reges, Reginas, Duces, & alios ſæculares Principes pro tempore ex quauis cauſa miſſis, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, vel præeminentiæ ſint, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, vel alia maiori præfulgeant dignitate, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ, ac priuationis omnium & ſingulorum, Cathedralium, etiam Metropolit. & aliarum Eccleſiarum, ac Monaſteriorum, etiam conſiſtorialium, necnon aliarum dignitatum etiam maiorum, & principalium perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, ac Canonicatuum, & præbendarum, ceterorumque beneficiorum Eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & quorumuis Ordinum regularium, etiam ex quibuſuis conceſſionibus, & diſpenſationibus Apoſtolicis, in titulum, commendam, adminiſtrationem, & alias quomodolibet, ac etiam Romanæ Curiæ, & aliorum etiam ſæcularium cuiuſcumque qualitatis, etiam quæ ex cauſa onerosa aſſecuti fuerint, officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia ſimilia, vel diſſimilia in poſterum obtinenda, necnon infamiæ perpetuæ per contrafacientes eo ipſo incurrendis pœnis, auctoritate Apoſtolica harum ſerie diſtrictius inhibemus, ne deinceps ſimiles Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, aut aliorum Principum ſæcularium commendationes, preces, aut alios etiam vocales, aut in ſcriptis fauores ad aliquas Pontificias, aut alias dignitates, ſæculares, vel regulares,

lares, aut etiam Cardinalatus, vel alios honores & officia eccleſiaſtica conſequendum, aut ſibi, vel aliis conſanguineis, & neceſſariis ſuis quoquomodo per ipſum Romanum Pontificem conferenda, per ſe, vel alium, ſeu alios, directè, vel indirectè quomolibet ambire, ſeu procurare, neve illis etiam vltro ſibi per Principes ſponte oblatis vti præſumant, vel audeant, eadem auctoritate, & præſentium tenore ſtatuentes, quod omnes, & ſinguli in præmiſſis delinquentes, nulla alia monitione præcedente, & abſque proceſſu deſuper habendo, ſententias, & pœnas præmiſſas irremiſſibiliter eo ipſo incurrant.

Litteræ Principum, vel eorum Oratorum preces Sedi Apost. porrectæ sufficiunt ad incurrendum præfatas pœnas. §. 3. Quodque ad illos ſententias, & pœnas huiuſmodi damnabiliter incurriſſe legitime probandum, & omnino conuincendum ſolæ Principum ipſorum literæ, vel preces etiam per ſuos apud Sedem prædictam Oratores verbotenus porrectæ, plenam, indubiam, & ſufficientem, in iudicio, & extra fidem faciant, nec ad id alterius probationis adminiculum requiratur.

Decretum irritans. §. 4. Ac decernentes ita per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere. Necnon ex nunc, irritum, & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Forma & effectus publ. §. 5. Ne quis autem inhibitionis, & ſtatuti prædictorum ignorantiam prætendere valeat, volumus præſentes literas in Baſilicæ eiuſdem Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ valuis per aliquem ex Curſoribus noſtris earum exemplum ibi affigendo, & dimittendo publicari, publicationemque, & affixionem huiuſmodi ſingulos, & poſt duos menſes immediate ſequentes non ſecus afficere, ligare, & perinde arctare, & ſi literæ ipſæ perſonaliter illis intimatæ fuiſſent.

Clausula derogatoria. §. 6. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis. §. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ inhibitionis, ſtatuti, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

D. P. A. 6. 11. Aug. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ 1565. 15. Kalend. Iunij, Pontificatus noſtri, anno 6.

PP. subscr. Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

Cardinalium subscriptiones.
Ego Io. Mi Card. Saracenus.
Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Io. Card. Reomanus.
Ego Io. Antonius Capiſuccus.
Ego Fr. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Clemens Card. Aræcæli.
Ego Iac. Card. Sabellus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego B. Card. Saluiatus.
Ego Iud. Card. Simoneta.
Ego F. Card. Paceccus, de Toledo.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Io. F. Card. de Gambara.
Ego M. S. Card. de Alta-Emps.
Ego Franciſcus Card. Mantuanus.
Ego Marcus Ant. Card. Columna.
Ego Ptolemæus Card. Comenſis.
Ego B. Card. Lomellinus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius. S.R.E.Cam.
Ego Franciſcus Card. Alciatus.
Ego Gulielmus Card. Sirletus.

Anno à Natiuitate Domini Noſtri Ieſu Christi, 1565. *Indict. 8. die vero 5. menſis Octobris, Pontific. autem Sanctiſſ. in Christo Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. Anno 6. retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, vt moris eſt, per nos Scipionem de Octauianis, & Io. Andream Rogerium Curſores.* *Publicatio.*

Alexander Aſtancollus Magiſter Curſ.

Priuilegium Abbatum Congregationis Caſſinenſis, alias S. Iuſtinæ Monachorum Ordinis S. Benedicti, vtendi Pontificalibus, benedicendique Populum, & conſecrandi lapides pro altarium vſu. XCVII.

Huius Congregationis antiquiſſimam originem, & alia notaui ſup. in conſt. 1. Iulij II. Super cathedram.

Super vſu Baldachini, & aliarum ceremoniarum in his Pontificalibus emanauit Decretum à Sacra Rituum Congregatione ad fauorem Abbatum huius Congregationis, quod habes relatum, & confirmatum à S. D. N. Vrb. VIII. in conſt. 161. *Exponi* inf. tom. 4. Et idem antea nonnulla ſtatuerat de auctoritate Dietæ eiuſdem Congregationis in conſt. 87. *Commiſſi* dict. tom. 4.

PIVS PAPA QVARTVS *Edita An. D. 1565.*

Dilectis filiis Præſidenti, Viſitatoribus Congregationis Caſſinenſis, alias Sanctæ Iuſtinæ de Padua Salutem, & apoſtolicam benedictionem.

Exordium. Sedis Apoſtolicæ circumſpecta benignitas deuotorum conſueuit iuſtis annuere votis, & his, quæ diuini cultus reſpiciunt augmentum, animarumque ſalutem libenter intendere.

Causa concessionis infrascriptæ. §. 1. Exhibita ſiquidem nobis pro parte veſtra petitio continebat, quod cum in diuerſis Monaſteriis, necnon locis regularibus veſtræ Congregationis Caſſinenſis, alias Sanctæ Iuſtinæ de Padua, diuerſa Altaria, Capellæ, Capellaniæ, & alia pia loca in dies erigantur, & ſæpe creſcente numero presbyterorum Religioſorum eiuſdem Congregationis, Altaria benedicta deficiant.

Indultum pro Abbatibus, vtendi baculo, & mitra, & benedictionem dandi, & lapides, pro Altaribus consecrandi. §. 2. Nos volentes commoditati Religioſorum dictæ Cōgregationis, ac eorum deuotioni in præmiſſis opportune conſulere, & ipſam Congregationem fauoribus, & gratiis proſequi, eidem Congregationi, & ſingulis illius Abbatibus pro tempore exiſtentibus, qui licet quinquennales ſint, nihilominus ex priuilegio Apoſtolico eidem Congregationi conceſſo, Baculo Paſtorali, ac Mitra Pontificali, in Eccleſia Monaſteriorum, in quibus Abbates pro tempore deputati exiſtunt, vti, & benedictionem Pontificalem poſt diuina officia Chriſti fidelibus inibi exiſtentibus elargiri conſueuerunt, quoſcumque lapides marmoreos, vel porphyrios, vel alios, ad vſum altarium portatilium accommodandos, pro vſu quorumcumque vtriuſque ſexus dictæ Congregationis Monaſteriorum, Prioratuum, & Eccleſiarum, & aliorum piorum locorum, ſuper quibus intra clauſtra eorumdem Monaſteriorum, & Prioratuum, ſeu ſepta Eccleſiarum, & aliorum piorum locorum huiuſmodi dumtaxat, Miſſæ celebrari poſſunt, conſecrare, & benedicere, Ordinariorum locorum licentia deſuper minime requiſita, libere, & licite valeant, plenam, & liberam licentiam, & facultatem, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, concedimus, & indulgemus.

Clausula præservativa. §. 3. Decernentes conceſſionem, & indultum huiuſmodi, necnon præſentes literas, ſub quibuſuis, vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, vel derogationibus; per nos, & quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores, & ſucceſſores noſtros quomodolibet factis, vel faciendis, nullatenus comprehenſas, ſed ſemper exceptas ab illis exiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & de nouo conceſſas eſſe.

Claus. derog. §. 4. Non obſtantibus quibuſuis etiam reuocatoriis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, per nos,

nos, & per quaſcumque Cancellariæ regulas, editis, & edendis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

D.P. An. 6. 6. Iulij. Dat. Romæ apud S.Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 6. Iulij 1565. Pontificatus noſtri, anno 6.

XCVIII. Impetrantes aliqua priuilegia, & gratias intereſſe Reuer. Cam. Apoſt. quomodocumque concernentes, infra tres menſes à die impetrationis, in Camera Apoſt. illa præſentare, & regiſtrari facere debent, alioquin illis, tamquam inualidis vti non poſſunt.

Conceſſiones Officiorum, Priuilegiorum, Exemptionum, gratiarum, & Indultorum in præiudicium Sedis, & Cameræ Apoſtolicæ emanatarum reuocauit S. D. N. Vrb. VIII. conſt. 28. *Superni*, inf. tom. 4.

Edita An. D. 1565.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

Exordium. INgens humeris noſtris iugiter incumbens expenſarū onus ita nos premit, & excitat, vt noſtrorum, & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ rerum, & iurium, ſublatis quibuſuis obſtaculis, ſolertem curam habentes, eiuſdem Cameræ indemnitati, quantum in nobis eſt, conſulere ſtudeamus.

Cauſa huius conſtit. §. 1. Cum itaque ſicut nuper nobis innotuit, complures diuerſi ſtatus, & conditionis perſonæ varia priuilegia, facultates, licentias, indulta, ſiue conceſſiones, tam à nobis quam pro tempore exiſtentibus, noſtris, & Apoſtolicæ Sedis Legatis, eorum Vicelegatis, ac Gubernatoribus, ac forſan aliis noſtris, & dictæ Cameræ miniſtris, & perſonis, nimis forſan, ac tædioſis quibuſdam earumdem perſonarum precibus, & inſtantiis in dies obtineant, ſeu potius extorqueant, quæ cum à nobis, ſeu Legatis, aut Vicelegatis, vel Gubernatoribus ac Miniſtris, & perſonis huiuſmodi bona quadam fide, neque minus forſan quam par eſſet, diligenter, accurate perſpecta concedantur, illa nonnumquam, immo ſæpius in noſtrum, ac Cameræ præfatæ præiudicium, grauamen, & detrimentum non leue conceſſa, eſſe & manaſſe conſpicimus.

Impetrantes indulta concernen. intereſſe Cameræ, debent infra tres menſes, illa in Camera præſentare, & regiſtrari facere ſub pœna nullitatis. §. 2. Quapropter, vt præmiſſis (ne aliis prodeſſe cum velimus, nobis ipſis præiudicium inferamus) aliquantiſper prouidere volentes, præſenti noſtra perpetuo valitura conſtitutione, & ordinatione, quam vim, & naturam legis perpetuæ ab omnibus obſeruandæ penitus habere, & obtinere decernimus, Apoſtolica auctoritate, & ex certa noſtra ſcientia, harum ſerie ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes, & ſinguli cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes, necnon etiam Ducali, Marchionali, Comitali, aut alia quauis ſæculari, ac Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, ſeu etiam alia quacumque eccleſiaſtica dignitate, præeminentia, & auctoritate, etiam Cardinalatus honore fulgentes, qui aliqua priuilegia, gratias, facultates, licentias, & indulta, aut conceſſiones, quæ aliqua ex parte, quauis ratione, ſeu cauſa, directè, vel indirectè, principaliter, ſecundario, vel acceſſoriè, aut quouis modo, noſtrum, aut dictæ Cameræ qualecumque minimum intereſſe, vel præiudicium, grauamen, ſeu detrimentum concernere cenſebuntur, illa infra tres menſes à die eorum impetrationis computandos, in eadem Camera præſentare, ac ibidem regiſtrare facere debeant, & teneantur; alioquin lapſis tribus menſibus eiſdem, ac priuilegiis, facultatibus, licentiis, gratiis, ac indultis, vel conceſſionibus huiuſmodi non præſentatis, minuſque regiſtratis, illa, in iudicio, & extra nullatenus fidem facere poſſint, tamquam non conceſſa, nullaque & ipſo iure inualida, ac nullius roboris, vel momenti fuiſſe, & eſſe, & fore, neminique ſuffragari, vel prodeſſe poſſe, ſeu debere reſpectiue habeantur, & cenſeantur, prout nos illa ex nunc nulla, & inualida, irritaque, & inania, ac nullius roboris, vel momenti fuiſſe, & eſſe, neminique, vt præfertur, ſuffragari poſſe declaramus.

Executoris deputatio per obſer. intimand. huius bullæ. §. 3. Mandantes propterea in virtute ſanctæ obedientiæ dilecto filio noſtro Vitellotio Sanctæ Mariæ in Via lata diacono Cardinali Vitellio nuncupato, moderno, & pro tempore exiſtenti Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, quatenus præfatam noſtri Motus proprij cedulam, ac in ea contenta quæcumque, ab omnibus, quos illa concernunt, & concernent in futurum, penitus, & omnino, ac inuiolabiliter, & inconcuſſe obſeruari faciat, & procuret.

§. 4. Decernentes, ita vt præfertur, per dilectos filios eiuſdem Cameræ Theſaurarium, Præſidentes, & Clericos, alioſque miniſtros, & perſonas, ac eiuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & alios quoſcumque iudices ſublata, &c. iudicari, & definiri debere, irritum quoque, &c. attentari. Decretum irritans.

§. 5. Priuilegiis, facultatibus, licentiis, gratiis, indultis, & conceſſionibus, necnon conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcumque. Clauſ. derog.

§. 6. Volumus autem quod præſentis Motus proprij cedulæ per quæcumque priuilegia, gratias, & indulta, etiam abſque data & regiſtratura, vt præfertur concedenda, niſi cum illius ſpecifica inſertione derogari nullatenus poſſit, quodque eius ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio, & extra quacumque regula, ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante, ſeu ſi conſultius fore viſum fuerit, literæ etiam ad perpetuam rei memoriam latiſſime expediri poſſint. Sola ſufficit ſignatura.

Placet Motu proprio. I. PP. ſubſcrip.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, octauo Idus Augusti, anno ſexto. D.P. Ann. 6. 6. Augusti.

Die 22. Auguſti 1565. admiſſa eſt hæc cedula Motus proprij ex decreto Cameræ, & regiſtrata libro ſecundo ſignaturarum Sanctiſs. D.N. Papæ apud me Notarium. Admiſſio, & reg. in Camera.

Hier. de Tarano.

Anno à Natiuitate Domini 1565 indictione 8 die vero 13. menſis Septemb. Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. Anno eius 6. retroſcriptæ præſentes literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, & in valuis Cancellariæ Apoſtolicæ dimiſsis ibidem præfatis literis per aliquod temporis ſpatium affixis, & deinde amotis, vt moris eſt, per nos Scipionem de Octauianis, & Bartholomæum Sottocaſa præfati Sanctiſſimi Domini N. Papæ Curſ. Publicatio.

Iulius Parinus Mag. Curſ.

Reuocatio omnium licentiarum, & facultatum præterquam ex cauſa vere oneroſa conceſſarum, extrahendi frumenta, blada & legumina de locis Sedis Apoſtolicæ mediate, & immediate ſubiectis. Et prohibitio de cetero extrahendi. XCIX.

Hæc prohibitio extenſa eſt ad quodcumque genus Graſciæ à Pio V. in conſt. 108. Romani *& Greg. XIII. conſt.* 50. Volentes. *Quinimo idem Greg. ibidem ampliauit ad recollecta etiam ex bonis eccleſiaſticis, & quæcumque indulta quamuis ex cauſa oneroſa conceſſa. Idque approbauit Clem. VIII. in conſt.* 49. Frumenti. *& ampliauit Paul. V. in conſt.* 12. Inter.

Quoad huiuſmodi extractiones attende S.D.N. Vrban. VIII. editam conſt. 28. *Superni*, §. 16. inf. tom. 4. Mitigationem vero, quod in cenſuras Eccleſiaſticas non incurrant, qui Annonæ ſpecies extra ſtatum Eccleſiaſticum, certis caſibus extrahunt, habes in conſt. 30. Greg. XV. *Romani* d. tom. 4.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c. Edita An. D. 1565.

Exordium. INter multiplices curas, quibus aſſidue premitur, eas ſolicitudinis partes à Nobis non immerito ſuſcipiendas eſſe arbitramur, per quas illis, quos ſupremæ dignitatis noſtræ Pontificalis ratione iuriſdictioni noſtræ temporali ſubiectos eſſe cernimus, etiam in his, quæ communem vitæ vſum, & ſubſtentationem concernunt, opportune, prouidetur, ac proinde nonnullas facultates licen

licentias, & indulta hactenus, tam à nobis, quam à prædeceſſoribus noſtris Rom. Pont. quibuſdam certis tunc ſuadentibus cauſis conceſſa, quæ præmiſſis obeſſe contuemur, aliis vrgentibus, magiſque neceſſariis ſuperuenientibus cauſis, pro noſtra in cunctis ſolita prouidentia interdum reuocamus, & annullamus, aliaque deſuper diſponimus, prout omnium communitati vtilitati percipimus ſalubriter expedire.

Cauſa huius edicti. §. 1. Sane attendentes, quod licet Dei Omnipotentis gratia, & benignitate in ſtatu noſtro Eccleſiaſtico, ea talis hactenus fuerit, ac ſit in præſentiarum Annonæ copia, quod ex ea ſtatus eiuſdem populi, & ſubditi noſtri, facile, commodeque, ac vili pretio, ſe, ſuaſque familias ſuſtentare poſſent, nihilominus nimia lucri cupiditate multorum forſan prætextu certarum licentiarum, & facultatum eis, vt aſſerunt, conceſſarum, ex diuerſis dicti ſtatus partibus, & locis frumenta, & alia blada, ac legumina in multarum etiam pauperum partium earumdem perſonarum præiudicium, & grauamen extrahentium, & alio aſportantium, efficitur, vt fere ſemper populi, ac ſubditi ipſi nimia Annonæ huiuſmodi charitate, rerumque penuria oppreſſi, quoad eorum qualemcumque ſuſtentationem, & victum quotidianum non mediocriter, ſed pluſquam par ſit, noſtramque deceat prouidentiam, patiantur.

Reuocatio gratiarum, licentiarum, & facultatum, vigore quarum ... ex cauſa onerosa extrahentur frumenta, blada, & legumina ex prouinciis, ciuitatib. & locis ſtatus eccleſiaſtici. §. 2. Nos igitur, quorum eſt præ ceteris, per debitæ prouiſionis noſtræ miniſterium præmiſſis obuiare, ac populorum, & ſubditorum prædictorum commoditatibus opportune conſulere, & ne licentiarum, & facultatum huiuſmodi cauſa alius prodeſſe quidam velint, noſtri rerum penuria huiuſmodi pergrauentur, ſatagere volentes, auctoritate Apoſtolica, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine præſentibus perpetuo valituris, eas omnes, & ſingulas, præterquam ex cauſa vere onerosa, ſolutionis videlicet, & exburſationis pecuniarum, extrahendi frumenta, & cuiuſuis alterius generis blada, & legumina, ex quibuſuis prouinciis, ciuitatibus, terris, & locis, ditionique noſtræ eccleſiaſticæ, mediate, vel immediate ſubiectis, quibuſuis communitatibus, vniuerſitatibus, & perſonis tam ſæcularibus quam quorumuis Ordinum regularibus, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis, exiſtentibus, ac etiam Ducali, Marchionali, Comitali, aut alia ſæculari dignitate, & excellentia, necnon Cardinalatus honore fulgentibus, per nos, & prædeceſſores noſtros præfatos, aut alios quoſcumque ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, & irritandis, etiam de neceſſitate exprimendis, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac alias quomodolibet conceſſas, approbatas, & innouatas, illarum ſingularum veros tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus insererentur, pro ſufficienter expreſſis haben. reuocamus, caſſamus, & annullamus, ac viribus vacuamus, illaſque reuocatas, caſſatas, & annullatas, ac inualidas, & viribus vacuas, neminique prodeſſe, aut ſuffragari poſſe, ſeu debere decernimus, & declaramus.

Innouatio prohibitionum extrahendarum, & proclamatarum extra statum. §. 3. Necnon hactenus de non extrahendo frumenta, blada, & legumina huiuſmodi, in Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis prætatis, tam à nobis quam prædeceſſoribus noſtris, conſtitutiones, & inhibitiones emanatas, ac aliis quibuſuis factas inhibitiones, bannimenta prohibitiones, & proclamata innouamus, ac ſub pœnis in illis contentis obſeruari volumus.

Prohibitio extrahendi, & alio aſportandi frumentum. §. 4. Diſtrictius inhibentes quibuſuis perſonis etiam, vt præfertur qualificatis, ne in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub noſtræ indignationis, necnon confiſcationis omnium bonorum, & amiſſionis feudorum pœnis, licentiarum, ſeu facultatum, alias tamen quam vt præfertur, ex onerosa videlicet ſolutionis, exburſationiſque cauſa pecuniarum conceſſarum, aut alio quouis prætextu, directe vel indirecte, frumenta & blada, necnon legumina huiuſmodi ex Prouinciis, Ciuitatibus, Terris & locis præfatis quocumque modo extrahere, & alio aſportare audeant vel præſumant.

Camerario demandatur, & facultas. §. 5. Ac mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ dilecto filio noſtro Vitellotio ſanctæ Mariæ in Via lata diacono Cardinali Vitellio nuncupato, S.R.E. Camerario, quatenus ipſe, vltra ordinariam ſui Camerariatus officij facultatem, ſpecialem quandam & præcipuam in præmiſſis curam habens, præſentem noſtri Motus proprij cedulam, ac in ea contenta quæcumque, ab eis quos illa quomodolibet concernunt, & concernent in futurum, firmiter, & inconcuſſe obſeruari, executionique debitæ demandari; necnon in Prouinciis, Ciuitatibus, Terris & locis huiuſmodi, ac alibi, vbi opus fuerit, publicari & notificari, necnon contradictores quoſlibet, & inobedientes, ac præſentibus, & inde pro tempore emanatis proclamatibus, bannimentis, & inhibitionibus quil uſcumque non parentes, quacumque appellatione & ſubterfugio remotis, auctoritate noſtra compeſcat: ac ſi ei expediens & opportunum fore videbitur, legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, aut etiam ſimpliciter & de plano, necnon manu regia, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij, ſed ſola facti veritate inſpecta, illas cenſuras & præfatas, ac alias qualcumque in eiſdem pro tempore ſubſecutis bannimentis, inhibitionibus, proclamatibus, & prohibitionibus contentas pœnas incidiſſe declaret, eaſque ab illis exigi & recuperari faciat & procuret, ſibi in præmiſſis omnibus & ſingulis amplam & omnimodam, dantes & concedentes facultatem, poteſtatem, & auctoritatem.

Licentias habere prætendentes ex cauſa onerosa verificent coram Camerario alioquin eis vti non poſſint. §. 6. Ac decernens omnes & ſingulos, frumenta, blada, ac legumina, vt præfertur, extrahentes, & alio aſportantes, facultates & licentias ex onerosa, ſolutionis videlicet exburſationis pecuniarum cauſa ſibi conceſſas eſſe allegantes, prætendentes, antequam ipſi illis modo aliquo deinceps vllo vmquam tempore vti poſſint, illas coram eodem Vitellotio Cardinale, & Camerario verificari debere, ac ad id teneri, & obligatos exiſtere; alioquin ipſis non iuſtificatis, & per eundẽ Cardinalem Camerarium non approbatis, eaſdem facultates & licentias, ac illarum vigore ſeu prætextu qualeſcumque per eos frumentorum, bladorum, & leguminum huiuſmodi de cetero factas extractiones & aſportationes, nullas & inualidas, ac de facto & nulliter, ac præter mentem & intentionem noſtras factas fuiſſe & eſſe, ac perſonas taliter extrahentes, & aſportantes pœnas præfatas incidiſſe & incurriſſe, ac ad illarum totalem ſatisfactionem penitus teneri.

Clauſula derogatoria. §. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis, &c. etiam iuramento, &c. roboratis: priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Vniuerſitatibus, Communitatibus, ac perſonis, etiam vt præfertur, qualificatis quomodolibet, etiam motu, ſcientia, auctoritate, & poteſtatis plenitudine paribus, etiam conſiſtorialiter, &c. ac alias quomodolibet conceſſis, &c. quibus omnibus & ſingulis illorum omnium veros tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Licentia extrahendi frumenta à Camerario non approbata nõ valent. §. 8. Volumus autem, vt deinceps perpetuis futuris temporibus nulli quarumcumque licentiarum, etiam ex cauſa onerosa, etiam ſi propria auctoritate extractio illis permiſſa ſit, conceſſarum & concedendarum vigore extractiones granorum, bladorum, & leguminum huiuſmodi abſque eiuſdem Camerarij Cardinalis patentibus deſuper concedendis literis, aliquo pacto in toto ſtatu eccleſiaſtico facere poſſint aut valeant. Alioquin contrafacientes in præfatas pœnas incidiſſe & incurriſſe declaramus, & ab eodem Cardinale Camerario declarandos eſſe decernimus, &c.

Sola ſignatura ſuſſicit. §. 9. Quodque ſola præſentis Motus proprij ſignatura ſuffici t, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, quacumque regula ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante.

Placet Motu proprio. I.

PP. ſubſc. Dat. P. A. 6. die 13. Aug. Datum Romæ apud S. Marcum, Idibus Auguſti, anno ſexto.

Confirmatio gratiarum, & priuilegiorum, & facultatis quærendi eleemoſynas, Abbati, Conuentui, C.

tui, & Fratribus Ordinis S. Antonij Viennen. conceſſarum, quatenus Concilio Tridentino non aduerſentur.

De huiuſmodi gratiis & priuilegiis, notaui ſup. in Boniſ. VIII. conſtit. 5.* In diſpoſitione *vbi videas etiam cetera de hoc Ordine S. Antonij.

Quo vero ad facultatem colligendi eleemoſynas, attendenda eſt forma tradita à Greg. XIII. infra in eius conſt. 37. *Romani.*

Edita An. D. 1565

PIVS PAPA QVARTVS
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX debito paſtoralis officij nobis, meritis licet imparibus, diuina diſpoſitione commiſſi, circa monaſteriorum & hoſpitalium infirmorum, aliorumque piorum locorum ſtatum proſpere dirigendum, infirmoſque in ſuis neceſſitatibus ſubleuandum paternæ pietatis oculos intendentes, ea quæ pro illorum ſubuentione ab Apoſtolica Sede emanarunt, quantum (ſaluis Sanctorum Patrum decretis) nobis ex alto permittitur, approbationis noſtræ ſubſidio libenter ſtabilimus, & in his alias diſponimus, prout habita temporum ratione, cognitaque miſerabilium perſonarum egeſtate, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Concil. Trid. quæſtum prohibuit.

§. 1. Sane exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Ludouici de Langiaco Abbatis & Conuentus Monaſterij ad Romanam Eccleſiam nullo medio pertinentis S. Antonij de S. Antonio, Ordinis S. Auguſtini Viennen. diœc. petitio continebat. Quod licet in Concilio Tridentino ſtatutum ſit, vt quæſtores eleemoſynarum, eorumque nomen & vſus, deinceps in quibuſcumque Chriſtianæ Religionis locis penitus aboleantur, nec quæſtores ad officium quæſtatum huiuſmodi exercen. vllatenus admittantur, ipſum tamen Concilium indulgentias, & alias ſpirituales gratias, quibus non ideo Chriſtifideles priuandos eſſe cenſuit, in poſterum per Ordinarios locorum adhibitis duobus de Capitulo debitis temporibus populo publicandas eſſe decreuit, dans illi facultatem, etiam eleemoſynas huiuſmodi, atque oblata ſibi charitatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta, fideliter colligendi, vt tandem omnes vere intelligant, cæleſtes hos Eccleſiæ theſauros, non ad quæſtum, ſed ad pietatem exerceri.

Sed Hoſpitalia S. Antonij eleemoſynis de ... ſuſtentantur, licet pro eis quæratur absque ... & ... excommunicatione.

§. 2. Et cum monaſterium ipſum, eiuſque hoſpitalia, præceptoriæ, & aliæ domus per orbem Chriſtianum, longe, lateque diſperſa, ad quæ miſerabiles illæ perſonæ horrendo ſacri ignis cruciatu conceptæ, recurſum paſſim habere, ibique recipi, ali, medicari, & ſubſtentari ſolent piis fidelium eleemoſynis, ſine quibus apud eorumdem hoſpitalium plurimi pauperes infirmi nutriri non poſſent, hoc prætextu minime deſtituenda ſint, præſertim cum eorum Religioſi ſiue miniſtri plenarias indulgentias, ſeu confeſſionalia nuſquam circumferant. Idcirco præfati Ludouicus Abbas, & conuentus humiliter ſupplicari fecerunt, quatenus ſibi, vt neceſſariis hoſpitalium ſuorum ſumptibus ſufficere, ſuoſque infirmos alere queant, opportune conſulentes, priuilegia, facultates, & gratias eiſdem Hoſpitalibus conceſſa, quæ præfato Concilij decreto non aduerſantur, approbare, ac alias eorum neceſſitatibus ſubuenire, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hæc ideo P. ... confirmat ... quatenus Concilio Trid. non contrariantur, & alias etiam gratias, ...

§. 3. Nos igitur qui pauperum præſertim infirmorum, languentiumque curam nequaquam abiiciendam, ſed potius toto piæ mentis affectu amplectendam eſſe cenſemus, Omnia & ſingula priuilegia, facultates, indulta, & alias gratias, eiſdem monaſterio & conuentui, ſuiſque hoſpitalibus, præceptoriis, membris, & aliis dependentiis, & Confraternitatibus, ac eorum Abbati, Conuentui, Superioribus, Præceptoribus, Confratribus & perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem prædictam hactenus quomodolibet conceſſa, literarumque deſuper confectarum tenores, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, eadem priuilegia, indulgentias, ac quæſtuandi, & alias facultates, ac indulta, aliaſque gratias quæ præfato Concilij decreto commode coaptari poterunt, literaſque deſuper confectas, ad hoc vt illis omnibus & ſingulis monaſterium, ac eius hoſpitalia, præceptoriæ, domus, & alia membra, dependentiæ atque Confraternitates, ad id per præfatum Ludouicum modernum, & pro tempore exiſtentem, Abbatem ſeu Conuentum Monaſterij huiuſmodi, vel perſonam, ſeu perſonas ad id, ab eo, vel ab eis deputatas, ad eorum beneplacitum in ſcriptis deſignanda & ſpecificanda, iuxta ipſius decreti Concilij Tridentini formam & tenorem vbilibet gentium vti frui, & gaudere, ipſique fideles indulgentias, & alias Apoſtolicas gratias ſibi propterea conceſſas conſequi libere & licite poſſint, quoad ea tantum quæ ſunt in vſu, & decretis dicti Concilij Tridentini non repugnant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium confirmamus, approbamus, & innouamus.

Quæcumque in præiudicium reuocat.

§. 4. Ac aduerſus quaſcumque reuocationes, caſſationes, ſuſpenſiones, & limitationes, etiam per nos hactenus factas, in priſtinum ſtatum reſtituimus, reponimus, & plenarie iuxta formam dicti Concilij reintegramus, necnon illis perpetuæ firmitatis robur adiicimus, ac illa valida & efficacia, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, ac monaſterio, hoſpitalibus, præceptoriis, domibus, Confraternitatibus, & aliis locis & perſonis, ſic vt præfertur, deſignandis & ſpecificandis, ac eorum perſonis ſuffragari.

Et ita iudicari decernit.

§. 5. Et ſic per quoſcumque locorum Ordinarios, & alios Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Executores deputat.

§. 6. Quocirca Venerab. Fratribus Archiepiſcopo Cæſarauguſtanen. & Epiſcopo Venuſino, ſiue eorum in ſpiritualibus Vicariis, aut Officialibus generalibus, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Ludouici, & pro tempore exiſtentis Abbatis & conuentus prædictorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra illos, confirmatione, approbatione, innouatione reſtitutione, repoſitione, reintegratione, & decreto, aliiſque præmiſſis pacifice frui & gaudere. Non permittentes eos, vel eorum aliquem, ſeu deputatos ſuos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, vel impediri Contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris remedia eadem auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, eaſdem cenſuras & pœnas, etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc ſi opus ſit auxilio brachij ſæcularis.

Contrariis derogat.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. record. Bonifacij Papæ octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, (dummodo quiſpiam vltra tres dietas præſentium vigore non extrahatur) & quibuſuis aliis Apoſtolicis, ac in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, ac omnibus illis quæ in literis priuilegiorum, facultatum, indultorum & aliarum gratiarum huiuſmodi non obſtare conceſſum fuit, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptis credi iubet.

§. 8. Volumus autem quod tranſumptis præſentium manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, & adhiberi debeat,

beat, quæ literis ipſis originalibus adhiberetur, ſi exhibitæ forent vel oſtenſæ.

D.P. An.6. die 19. Auguſti.

Dat. Romæ apud S.Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 19. Auguſti 1565. Pontificatus noſtri anno ſexto.

CI. Erectio Ciuitatis Piæ, prope Arcem S. Angeli de Vrbe, & priuilegia in ea ædificantium, ac ad eamdem translatio Conuentus & Eccleſiæ S. Mariæ Tranſpontinæ nuncupatæ.

*Similem ſed arctiorem priuilegiorum concessionem dedit Six. V. ædificantibus & habitantibus in Burgo Felici, Montis Quirinalis vt inf. in eius conſt.*103. Dum ad vberes. *Et ante eos Alexander VI. ædificantibus in via Alexandrina, vt ſup. in conſt.*8. Et ſi vniuerſis.

Idem An.D. 1565.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmanum decet Pontificem Almam Vrbem in qua iuſſu Dei per Vicarium ſuum beatum Petrum Apoſtolorum Principem Sedes Apoſtolica ad omnium Chriſtifidelium commoditatem, ac religionis augmentum immobilis conſtituta, & copioſo tum eiuſdem Principis, tum exultantis illius glorioſi vaſis electionis, coapoſtoli ſui, innumerabiliumque Chriſtianorum Sanctiſſimorum ſanguine Domino ſuo conſecrata extitit, ita vt tum vt Eccleſiæ caput in ea potiſſimum Ciuitate foret, quæ principatum Orbis iampridem ſibi vendicauit, & ad quam, tanquam ſupremam Orbis Chriſtiani metropolim, communemque mortalium omnium patriam & altricem, magnus vndequaque populi ſit concurſus, non ſolum iuſtitia pietateque moderari, ſed etiam eius Pomerio ad populum ibi quotidie, Domino benedicente, non mediocriter augeſcentem ac prendum dilatato, nouis ſubinde vicorum, regionumque additamentis ampliare.

Burgum S. Petri olim dictum Leo IV. ... Leoninam.

§. 1. Cupientes igitur veſtigiis fel. record. Leonis Papæ IV. prædeceſſoris noſtri, qui ſuum tum quod Burgum S. Petri vocant antea per piæ mem. Nicolaum III. & alios pleroſque Romanos Pontifices etiam prædeceſſores noſtros, iuxta præfati Principis Apoſtolorum Baſilicam ad Curialium commoditatem inſtitutum, non mediocriter ornauit & ampliauit, illudque ſuo de nomine Ciuitatem Leoninam appellauit, inhærendo, pro ipſius Vrbis decore, & ampliatione nouam apud eidem ſuburbium Ciuitatem conſtituere, populumque quo libentius ad eam inhabitandam, nouiſque ædificiis replendam ſe conferat, & in ea cum omni tranquillitate & commoditate, aerisque ſalubritate degere poſſit, patentis fauoribus & gratiis inuitare, poſt varia quæ in Vaticano, dictaque Leonina Ciuitate feliciter opera noſtra iampridem conſurgere noſcuntur ædificia.

Hic Pontifex ...

§. 2. Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Omnipotentis Dei gratia per nos in primis ad hoc ſupplicibus votis implorata, ad eius laudem & gloriam, tractum illum inter vetera Leoninæ Ciuitatis mœnia, & muros, propugnaculaque ab arce S. Angeli ad Palatium Apoſtolicum per nos nuper excitata interiacentem, quem etiam, ne eius incolis repentinæ Tyberis inundationes, aerisque intemperies obeſſe poſſit, ſuggeſta paſſim humo in altum eleuari, cloacaſque ad ſordes eleuandas aptis locis fabricari mandauimus, in Ciuitatem Piam ſimiliter de nomine noſtro nuncupandam, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo erigimus & inſtituimus.

Conuentum, & Eccleſiam B. Mariæ Tranſpontinæ transfert ad Ciuitatem Piam ...

§. 3. Et quoniam omne principium ab ipſo Deo ſummo rerum opifice, ciuitatumque omnium præſide atque cuſtode, necnon beata & glorioſa ſemperque Virgine Dei Genitrice MARIA, par eſt auſpicari, Conuentum eiuſdem B. Mariæ Tranſpontinum nuncupatæ, Ordinis ipſius S. MARIÆ de Monte Carmelo, qui in dicta Ciuitate Leonina olim conſtructus reperitur, & quem pro fortificatione, ſtruendiſque aggeribus Arcis noſtræ S. Angeli, & alias ad publicam vtilitatem dirui, & ſolo æquari expedit cum ſuis Eccleſia, titulo, denominatione, fratribus & perſonis, capellis, capellanis, altaribus, officiis & beneficiis, necnon cura animarum illi imminente, fonte baptiſmali, Sanctorumque reliquiis & indulgentiis in ea exiſtentibus, ac fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, fundationibus, cenſibus, redditibus, & priuilegiis vniuerſis, ad eandem Ciuitatem Piam eiſdem auctoritate & tenore transferimus.

Eiſque Fratribus conceduntur omnia priuilegia habitantium in Ciuitate Pia concessa.

§. 4. Ita vt dilecti filij Prior & fratres illius, in eadem Ciuitate Pia ſimilem curam animarum, habitatorumque ibi pro tempore degentium, cum omnibus honoribus, & oneribus parochialibus Eccleſiis debitis, ſolitis & conſuetis, habeant & exerceant, dictique habitatores Eccleſiam Conuentus tranſlati huiuſmodi pro ſua parochiali nanciſcantur, & recognoſcant, parochianique dictæ Eccleſiæ exiſtant & nuncupentur. Ac iidem Prior & fratres, omnibus & ſingulis gratiis, fauoribus, exemptionibus, & libertatibus, priuilegiis & indultis quibus alij dictæ Ciuitatis Piæ incolæ, & habitatores vtentur, & quomodolibet gaudebunt, ſimiliter vti, & gaudere poſſint.

Et eandem Eccleſiam viſitantibus, &c. Indulgentias concedit.

§. 5. Et inſuper, vt deuotio, non ſolum dictorum incolarum ſed etiam totius populi Romani ad dictam Eccleſiam viſitandam & frequentandam augeatur, vltra alias indulgentias & gratias ſpirituales illi hactenus conceſſas, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ſuorum prædictorum auctoritate confiſi, vniuerſis & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, ſeu ſtatutis à iure temporibus confitendi propoſitum habentibus, qui intra decennium proximum futurum annuatim dictam Eccleſiam in ſingulis Domini noſtri IESV CHRISTI, ac eiuſdem glorioſiſſimæ Virginis Matris feſtiuitatibus, ac etiam qui intra triennium proximum ſingulis Dominicis diebus antiquam præfatam nondum dirutam, ſeu poſt eius demolitionem nouiter conſtruendam, Eccleſias prædictas deuote viſitauerint, & orationem Dominicam ac ſalutationem Angelicam ibi ter recitauerint, quoties id fecerint toties plenariam omnium peccatorum ſuorum remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus, & elargimur in forma Eccleſiæ conſueta.

Et nouã Eccleſiam ædificari iubet.

§. 6. Et inſuper pro Conuentu, eiuſque Eccleſia de nouo fundandis & conſtruendis, aream, ſitumque conuenientem arbitrio dilectorum filiorum nobilis viri Gabrij Serbelloni, dicti Burgi & militum noſtrorum prætorianorum Præfecti, noſtri ſecundum carnem fratris conſobrini, & Horatij Nari, ac Hieronymi de Pichis Nobilis Roman. modernorum & pro tempore exiſtentium ipſius Vrbis Magiſtrorum viarum, aſſignari volumus atque mandamus. Quibus etiam Priori & Fratribus pro ſatiſfactione damnorum demolitionis Eccleſiæ bis mille ſcuta ſolui & numerari iuſſimus. Antiquum autem Conuentus & Eccleſiæ præfatorum ſitum, cum primum dicta Eccleſia diruta fuerit, ex nunc prout ex tunc profanamus, & pro area, ac propugnaculis dictæ arcis ad profanos vſus reducimus & conuertimus.

Et dictam Ciuitatem Piã, Fonte & ludo literario ornari mandat.

§. 7. Vias autem, ac domos, palatia, ceteraque ædificia ſolita dictæ Ciuitati, Piæ in planitie æquali, quoad primum ſolare, ac altitudinem ſtillicidij grundarum tecti vulgariter nuncupati, frigoris, æſtuſque defendendi gratia, eorũ pariter arbitrio conſtrui & fabricari, ac ad publicam dictorum incolarum, & habitantium vtilitatem & refrigerium ex Palatio Apoſtolico deſtinatis, vel aliis commodioribus aquis Fontem in medio dictæ ciuitatis excitari; Ludumque literarium, ſeu Scholam publicam pro pueris & adoleſcentibus gratis edocendis ſimiliter inſtitui & aperiri, Magiſtroque & Præceptori, qui literis & bonis moribus eos inſtruat, de honeſto ſalario ex prouentibus Gabellæ Studij Almæ Vrbis aſſumendo, prouideri ſtatuimus & ordinamus.

Eccleſiaſticorum ibi ædificantium priuilegia. Tu vide conſt. 117. Pij V. Quæ ordine.

§. 8. Et vt promptius & alacrius ad ædificandum omnes cuiuſuis gradus & conditionis alliciantur & inuitentur; quibuſcumque perſonis eccleſiaſticis, etiam quacumque dignitate fungentibus, vt pro ea quantitate, qua ibi ædificauerint, de rebus & bonis ſuis quibuſcumque in Vrbe, & alibi vbicumque locorum conſiſtentibus, etiam quæ ſub nomine ſpoliorum Cameræ Apoſtolicæ debitorum comprehenduntur, vltra ædificia præfata teſtari,

ſtari, & alias diſponere: Necnon ipſis in infirmitate conſtitutis, ac etiam laicis, vt præfertur, ædificantibus, etiam in Alma Vrbe, & Romana Curia præſentibus, dummodo per viginti dies ſuperuixerint, quæcumque venalia dictæ Curiæ officia, etiam per procuratorem pro concurrenti factarum à ſe fabricarum huiuſmodi reſignare, ac cedere, & reſignationes huiuſmodi omnino admitti debere, & admiſſas cenſeri per ſimplicem conſenſum deſuper præſtandum, ac ſuum plenarium effectum ſortiri. Regularibus vero, vt domos per ipſos in dicta Ciuitate conſtructas perſonis etiam incapacibus, etiam iuxta priuilegia montis Fidei de Vrbe, & quæ dilectis filiis illius Porcionariis montiſtis nuncupatis conceſſa ſunt, ſimiliter conceſſa ſint, & eſſe intelligantur, etiam inter viuos & cauſa mortis donare & relinquere, ac alias de illis diſponere.

Locorumque piorum.

§. 9. Eccleſiis vero & locis piis quibuſcumque, quæ penes quamcumque idoneam perſonam, aut ædem ſacram, & in quocumque loco pecunias ad effectum illas in emptionem aliorum bonorum ſtabilium, in euidentem vtilitatem conuertendi depoſitas tenent, vel in futurum tenebunt, illas in domorum in dicta Ciuitate Pia ædificationem exponere, quæ ſic expoſitæ in euidentem vtilitatem ipſarum Eccleſiarum & locorum piorum, ceſſiſſe & cedere cenſeantur.

Laicorū etiā & clericorū Tu vide d. bullā Pij V.

§. 10. Ac laicis, etiam coniugatis & Clericis in ipſa Ciuitate Pia ædificantibus, quod penſiones ſuper beneficiorum eccleſiaſticorum fructibus, redditibus, & prouentibus ſibi aſſignatas, ad ratam decem ſcutorum pro quolibet centenario per eos in fabricando pro tempore expenſo recipere, retinere, & percipere, ac illas in quaſuis perſonas, etiam in mortis articulo, & prout eorumdem Sanctorum Petri & Pauli, ac Pij nuncupati milites, iuxta priuilegia per nos & prædeceſſores noſtros ſibi conceſſa, formamque eis traditam, etiam abſque conſenſu dicta beneficia obtinentium deſuper habendo, pariformiter transferre. Ita quod priuilegia eadem ſic ædificantibus laicis, etiam clericis, etiam Prælatis, & Religioſis conceſſa, et communicata cenſeantur.

Impudicarum mulierum ibi ædificantium priuilegium, contra conſt. Leon. X & Clem. VII & Pauli III.

§. 11. Impudicæ vero, quas Curiales vulgus appellat, & aliæ inhoneſtæ mulieres, quæ in dicta Ciuitate Pia ad minus pro ſcutis quingentis ædificauerint, tam de ſuis ædificiis huiuſmodi, quàm aliis earum bonis quomodocumque, etiam ex turpi quæſtu acquiſitis & acquirendis, ſimiliter teſtari & diſponere libere & licite valeant, nec tales mulieres teſtatæ, vel ab inteſtato decedentes, aliquam partem Monaſterio Conuertitarum de Vrbe iuxta diſpoſitionem Leonis X. ac recol. mem. Clem. VII. & Pauli III. Romanorum Pontificum etiam prædeceſſorum noſtrorum, & eorum priuilegia debitam relinquere teneantur, ſed dicta earum bona libere & integraliter, tam ex teſtamento, quàm ab inteſtato, ad earum hæredes peruenire debeant.

Ædificia ibidē conſtructa confiſcari nequeunt, iuxta priuilegia Montis Fidei.

§. 12. Quodque domus & ædificia quæcumque per quoſuis in dicta Ciuitate Pia pro tempore conſtructa, ex quocumque crimine & delicto, præterquam hæreſis, & læſæ maieſtatis confiſcari non poſſint, ad inſtar priuilegiorum Montis Fidei, ſed eorum dominis & ſucceſſoribus ſuis, perinde ac ſi delicta non commiſiſſent, perpetuo firma & illæſa remanere debeant, eiſdem auctoritate & tenore, perpetuo concedimus & indulg. &c.

Domini fundorum tenentur ea ſi ipſi nō velint ædificare, ædificare volentibus locare, &c.

§. 13. Ceterum ne in ipſa Ciuitate Pia ædificare volentes à fundorum dominis vllo modo retrahantur, etiā perpetuo ſtatuimus & ordinamus, quod intra annum à data præſentium computandum, in quouis Ciuitatis Piæ loco ædificare volentibus, domini fundi, ſi ipſi ædificare noluerint, ſeu ſe ædificare velle dicentes, niſi infra trimeſtre ædificare cœperint, fundum huiuſmodi pro annuo cenſu perpetuo ad rationem vnius iulij pro qualibet canna, dare & locare teneantur, & ad id compelli poſſint & debeant. Ipſique conductores, ſiue cenſuarij a ſolutione primi ſemeſtris, omnino liberi & exempti ſint & eſſe intelligantur. Quodque tam fundorum domini, quàm conductores & cenſuarij intra ſex menſes, à data præſentium à die locationis reſpectiue computandos, fabricas huiuſmodi omnino inchoare, & in fundo centum cannarum, conductores mille, fundi vero domini quingentorum ſcutorum ſummas in fabricam exponere, & ita proportionabiliter ædificare volentes, tam domini ſoli, quàm conductores, pro ſitus quantitate, & ad ratam huiuſmodi fabricare teneantur.

Conductores autem ... dictos fundos ... ad ... Eccleſias ... ſitus.

§. 14. Conductores autem præfati, eorumque hæredes & ſucceſſores, quandocumque ſibi placuerit, eoſdem fundos, etiam ad Eccleſias, Hoſpitalia, vel alia quæcumque loca pia quomodolibet pertinentes, iuxta facultates ſanctæ mem. Sixti Quarti, & Alexandri Sexti, & Leonis Decimi, etiam Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, dicta decima parte cenſus, eximere, & ſe ab huiuſmodi cenſu liberare, ac totaliter eximere valeant.

Aliud priuilegium emptionum.

§. 15. Præterea qui in Ciuitate Pia ædificauerint, in venditionibus viridariorum, vinearum, & terrenorum in partibus Transtiberim exiſtentium, quoquo modo pro tempore faciendis, aliis qui in dicta Ciuitate Pia non ædificauerint, etiam ſi vicini eorum, bonorum venditorum huiuſmodi exiſtant omnino, arbitrio tamen prælato, præferri poſſint & debeant, prout & quem admodum ſi ius congrui, ſeu protimeſeos ratione vicinitatis, communionis, vel alias quomodocumque haberent, in quibus etiam qui prius ædificauerit, ceteris præferatur.

Ciuitas Pia gaudeat omnibus priuilegiis Ciuitatis Leoninæ.

§. 16. Porro dictam Ciuitatem Piam poſtquam conſtructa & ædificata fuerit, etiam ex nunc prout ex tunc regimini, adminiſtrationi, gubernio, & iuriſdictioni eiuſdem moderni & pro tempore exiſtentis Præfecti, ad inſtar ipſius Ciuitatis Leoninæ, æque principaliter, & ſine aliqua differentia ſubiicimus; eamdemque omnibus & ſingulis priuilegiis, honoribus, fauoribus, gratiis, & facultatibus, necnon ſtatutis & conſuetudinibus, quibus dicta Ciuitas Leonina vtitur, potitur, & gaudet, vti, potiri, & gaudere ſimiliter æque principaliter poſſe, dictumque Præfectum pro tempore exiſtentem vtriuſque Ciuitatis, Leoninæ, videlicet, atque Piæ, Capitaneum, ſeu Præfectum principaliter denominari & deberi debere volumus.

Executores deputat & facultates.

§. 17. Dilecto filio Vitellotio S. Mariæ in Via lata Diacono Card. Vitellio nuncupato, moderno & pro tempore exiſtenti S. R. E. Camerario, nec non eiuſdem modernis, & pro tempore exiſtentibus Præfecto, & viarum Magiſtris, Motu proprio, & ex certa ſcientia diſtricte præcipiendo mandantes, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi, &, quando opus fuerit, ac quoties pro parte alicuius prædictorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ac conductoribus, & ædificantibus, eorumque hæredibus & ſucceſſoribus, ac omnibus & ſingulis aliis ſupra nominatis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant, auctoritate noſtra præſentes literas & omnia in eis contenta, ab omnibus, etiam ſub pœnis eorum arbitrio imponendis & applicandis, firmiter & inuiolabiliter obſeruari: illaſque debitæ executioni demandari procurent. Nos enim illis & eorum cuilibet, omnia & ſingula præmiſſa, faciendi & exequendi, & quæ in eis dubia inciderint, declarandi & interpretandi, ac tempus & tempora in præmiſſis prorogandi & moderandi, ceteraque in his, & circa ea neceſſaria & opportuna gerendi, plenam, liberam, & omnimodam facultatem & poteſtatem concedimus per præſentes.

Decretum irritans.

§. 18. Necnon omnia & ſingula præmiſſa, valida & efficacia exiſtere, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter obſeruari, ac ſingulis ſupradictis ſuffragari. Sicque in omnibus & ſingulis præmiſſis per Camerarium præfatum, & dilectos filios dictæ Cameræ Præſidentes, & Clericos, ac quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac ipſius S.R.E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clauſula derogatoria.

§. 19. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Cameræ Vrbis, & Baſilicæ prædictorum, & aliarum Eccleſiarum ac Monaſteriorum, & Ordinum quorumcumque, necnon quibuſuis aliis iuramento, confirmatione Apoſtolica,

lica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis eorumque Superioribus, Magiſtratibus, ac etiam dilectis filiis Populo Romano, ſub quibuſuis tenoribus & formis, ac quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam motu & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine etiam per nos, etiam conſiſtorialiter, & alias quomodolibet conceſſis, ac etiam pluries approbatis & innouatis. Quibus omnibus etiam pro ſufficienti illorum derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter inſertis, & expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe pari motu derogamus: cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§.20. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ erectionis, inſtitutionis, tranſlationis, elargitionis, prophanationis, reductionis, conuerſionis, ordinationis, conceſſionis, abſolutionis, liberationis, ſubiectionis, mandati, præcepti, indulti, ſtatuti, decreti, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 6. 23 Auguſti.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1565. 10. Kal. Septembris, Pontificatus noſtri Anno 6.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1565. Indictione 8. die vero 7. Decembr. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. anno 6. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Palatij Apoſtolici, Baſilicæ Lateranenſis, ac acie Campi Floræ, necnon ad valuas Cancellariæ Apoſt. dimiſſis ibidem in omnibus & ſingulis ſupradictis locis earumdem præſentium retroſcriptarum literarum copiis, vt moris eſt, affixis, per nos Bernardinum Andreutium, & Iulium Parinum prælibati Sanctiſſ. D. N. Papæ, & ſanctæ Apoſt. Sedis Curſores.

Philibertus Capuis Mag. Curſ.

CII. Confirmatio & extenſio iuriſdictionis S.R.E. Cardinalis Camerarij, & Magiſtrorum Viarum Almæ Vrbis.

Hanc iuriſdictionem à Pio V. fere extinctam, reſtituit Gregor. XIII. in conſt. 22. *Quæ publicæ*, vbi plene notauo. Et inde iſta corrigitur bulla, in his quæ ibidem diſpoſita fuerunt.

Editio An. D. 1565.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INter multiplices curas, quæ mentem noſtram vndequaque ſollicitant, illi ſumma ope iampridem incumbendum nobis eſſe ſtatuimus, vt Almam Vrbem noſtram, perpetuam Vicarij Chriſti ſpiritualiſque imperij Sedem longe felicioribus, quam priſcum illud temporale partum fuerat, auſpiciis ſtabilita in communemque totius Chriſtiani populi patriam, ſicut bonis moribus, omnique virtutum genere perornatam, ita templorum & aliarum, tàm ſacrarum & publicarum, quàm priuatarum ædium, platearum, & viarum pulchritudine, necnon murorum, propugnaculorumque firmitate decoratam, ac etiam pomeriis ſuis longe, lateque prolatis, inſigniter ampliatam, cum Dominus huic noſtræ peregrinationi modum duxerit imponendum, relinquamus: & vt hæc votis noſtris reſpondeant, eorum curam, ſolicitudinemque egregiorum Ciuium prudentiæ libenter committimus, qui ſciant, velint, & valeant id muneris diligenter amplexari, & fideliter exercere.

Sixtus IV.

§.1. Dudum ſiquidem fel. rec. Sixtus Papa IV. prædeceſſor noſter, cupiens ipſius Vrbis, &c.

Omittitur relatio huius bullæ, quia eam habes ſup. *Etſi de cunctarum.*

Leo etiam X.

§.2. Et ſucceſſiue piæ mem. Leo Papa X. etiam prædeceſſor, &c.

Omittitur etiam hæc relatio quoniam ipſa bulla eſt ſup. *Inter curas.*

Hic Pont. confirmat dictas conſt. Sixt. IV. & Leon. X.

§.3. Nos autem eiuſdem Almæ Vrbis ornatui, amplificationi decori, & pulchritudini, aeriſque ſalubritati, non minus quam ipſi prædeceſſores conſuluerunt, quantum in nobis eſt, conſulere, & quemadmodum illam Ciuitatē noſtram Piam ampliauimus, mœnibuſque ac propugnaculis muniuimus, eam quoque vt municam, ita etiam ornatam, ac ſpecioſam reddere cupientes: eorumdem prædeceſſorum veſtigiis inhærendo, ſimiliter Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de pari poteſtatis plenitudine, ſingulas Sixti & Leonis prædeceſſorum eorumdem literas prædictas cum ſupradictis, ac etiam aliis, omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis, ac inde ſecuta quæcumque, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo, confirmamus, approbamus, & innouamus. Decernentes eaſdem literas, in omnibus & ſingulis illarū partibus, etiam hic non expreſſis, etiam in quibus forſan hactenus vſu receptæ non ſunt, ſeu non eſſe dici poſſent, perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter & ad vnguem ab omnibus obſeruari debere, ac omnes & ſingulos ad illarum obſeruationē omnino teneri, & efficaciter obligatos exiſtere & cenſeri. Ac ad id opportunis, iuris & facti remediis, etiam per cenſuras & pœnas in eiſdem literis appoſitas, & inflictas, cogi poſſe, & etiam debere.

Præfigitque terminum ad ædificandum, illis qui ædificare promiſerunt, & ſub tali prætextu vicinioris domus ſibi vendi fecerunt.

§.4. Præterea cum non ſine animi noſtri diſplicentia intelleximus, ea quæ per præfatos prædeceſſores in prænarratis literis pro publico Almæ Vrbis commodo & honore ordinata fuere, contrarium ſortiri effectum, quandoquidem licet iuxta earum tenorem in præmiſſis, & forſan certis aliis ibi expreſſis caſibus, Camerarius, & Magiſtri viarum, qui pro tempore fuerunt, quamplures ad domos ſuas, vicinis ſe ibi ædificare velle dicentibus, ſeque id facturos, etiam cum obligatione promittentibus, vendendum coegerint, multi tamen emptores huiuſmodi obligationibus per eos ad noua ædificia inchoandum, & perficiendum, ſeu iam conſtructa ampliandum, pactis, modis & formis, ac ſub pœnis in ſententiis Camerarij, & Magiſtrorum viarum, iuxta formam dictarum literarum promulgatis contentis non obſtantibus, poſtquam dictas domos antiquis dominis eiectis habuerunt, noua ædificia per ſe promiſſa facere, ſeu iam conſtructa ampliare non curarunt, memoratas prædeceſſorum præfatorum conſtitutiones, & antiquos domorum dominos ſimul cludendo, & pœnas prætatas damnabiliter incurrendo, indignitatibus huiuſmodi, vt par eſt, prouidere volentes, eiſdem auctoritate & tenore ſtatuimus, volumus, & ordinamus, vt qui infra ſex menſes à die publicationis præſentium promiſſiones per eos à viginti annis citra factas, & in futurum faciendas, non adimpleuerint, ac propterea pœnas iuxta formam dictarum literarum incurrerent, manu Regia ad ſolutionem pœnarum huiuſmodi per Camerarium, & viarum Magiſtros præfatos cogantur, quarum pœnarum vna fabricæ, ſeu munitioni murorum Ciuitatis noſtræ Piæ, & altera medietates Camerario, & viarum Magiſtris præfatis applicentur; & nihilominus ipſi eluſores ad dictas domos pro eodemmet pretio, quo illas emerunt, priinis dominis retrouendendum à Camerario & Magiſtris præfatis cogi poſſint.

Declarat vbi venditiones domorum, &c. ſemper intimandas eſſe vicinis. Tu vide Greg. XIII conſt. cit. in rubr. § 8. & ſeq.

§.5. Et quum pluries hactenus ſit in literis Sixti prædeceſſoris huiuſmodi dubitatum, an domini vendere volentes deberent requirere vicinos ſuper venditionibus domorum, plateolarum, ſediminum, ſituum, vel caſalenorum, ipſis vicinis contiguorum, per eoſdem dominos faciendis, ad obuiandum litibus, quæ ex hac cauſa deinceps oriri poſſent, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione ſtatuimus & ordinamus, vt in futurum ſiue vicinus requiſierit prius venditionem, ſeu vendere volentem ſuper venditione domus, plateolæ, ſediminis, ſitus vel caſalenis, ſiue non requiſierit, ſemper ad hoc vt venditio aliis quam vicinis facta vel facienda, valida ſit, ſuumque ſortiatur effectum, venditor ſiue emptor domus huiuſmodi vicinum ipſo perſonaliter reperto, ſi haberi poterit, per vnum, ſin autem facta diligentia perſona aliter reperiri commode non poterit, per duos ex Mandatariis, vel noſtris Curſoribus domi dimiſſa copia, in abſente vero per edictum

publicum requirere, vel requiri facere debeat, & teneatur, an ipſe vicinus velit domum venditam, ſeu venalem huiuſmodi pro pretio per dictum emptorem, ſeu emere volentem, non vicinum, vere & non ficte oblato, ſoluto, aut promiſſo, & cum eiſdemmet pactis & conuentionibus.

Vicinoſque poſt intimationem adimplere debere nis expreſſa. Tu vide Greg. XIII. §.9. & ſeqq.

§.6. Qua quidem requiſitione, ſeu intimatione, per venditorem, ſeu emptorem ſic facta, ſi vicinus, aut vicini, ſi plures fuerint, intra quindecim dies non acceptauerint, & ſummam cum emptore, ſeu emere volente non vicino conuentam non promiſerint, & de fabricando ad certam ſummam arbitrio Magiſtrorum viarum, ſub certa pœna eiſdem Magiſtris benevisa, ſe non obligauerint, & deinde intra alios quindecim dies dictam ſummam realiter & cum effectu, ſi vere & realiter in primo inſtrumento, vel contractu fuerit ſoluta, non ſoluerit; & ſi nondum fuerit ſoluta, omnia in eodem primo inſtrumento, vel contractu, aut obligatione vel conuentione contenta non adimpleuerint, tunc venditio aliis quam vicinis facta, vel facienda huiuſmodi, firma & valida remaneat. Sin vero præfata intimatio modo quo ſupra facta non fuerit, tunc venditio iuxta præfatarum Sixti prædeceſſoris literarum formam, facta pro vicino intelligatur. Et ſi prædicta intimatio facta non fuerit, volumus quod ad reſciſſionem primi inſtrumenti huiuſmodi venditionis, vnuſquiſque vicinorum prædictorum, ſemper & quandocumque admittatur, nec illi via ſit præcluſa, niſi poſt annum a die ſcientiæ venditionis, quam ſcientiam declaramus ſufficere tantum in generali, nempe ſcire rem fuiſſe venditam, etiam quod pretium & aliæ qualitates fuerint ignoratæ.

Vicinos quoque præferendos eſſe inquilino declarat.

§.7. Et concurrentibus in cuiuſuis, ſeu quorumuis domorum, plateolarum, ſediminum, ſituum, & caſalenorum emptione, inquilino & vicino, ipſe vicinus eidem inquilino, ac alias, ſeruata præinſertarum literarum forma, omnino ſemper præferatur, & præferri debeat.

Simulataſque venditiones annullat, & contrahentibus pœnas imponit.

§.8. Et ad obuiandum ſimulationibus & fictionibus, quæ plerumque in ſimilibus inſtrumentis venditionum, etiam forſan ad eludendum huiuſmodi noſtras, & noſtrorum prædeceſſorum ordinationes, inter venditores & emptores, præcipue exprimendo maius pretium in inſtrumento quam vere & realiter ſit ſolutum vel conuentum intercedere conſueuerunt, volumus quod venditiones, in quibus huiuſmodi ſimulationes, præſertim circa pretij quantitatem interuenerint, omnino nullæ ſint; & nihilominus tàm pretium per emptorem ſolutum vel promiſſum, quàm res ſic vendita, ad nos & Sedem Apoſtolicam eo ipſo deuoluatur, pro vna Fabricæ Ciuitatis noſtræ Piæ, ſeu illius murorum, & pro altera medietatibus Camerario & Magiſtris præfatis irremiſſibiliter applicanda, prout ex nunc applicamus.

Confirmat etiam quaſcumque Pont. conceſſiones, & eas circa officium & facultates Magiſtrorum viarum. Et dubias in ornatum Vrbis interpretari decernit.

§.9. Et inſuper pro maiori officij dilectorum filiorum Horatij Nari, & Hieronymi Pichi, modernorum & ſucceſſorum ſuorum pro tempore exiſtentium Magiſtrorum viarum dictæ Vrbis dignitate ſimul & auctoritate, ac ad obuiandum cauillationibus, quæ in dies ſuper eorum officio, & priuilegiis, ac facultatibus ſuis ſubinde emergere poſſent, omnia & ſingula, ac quæcumque priuilegia, facultates, gratias, prærogatiuas, & indulta Magiſtris Viarum Vrbis, eorumque officio huiuſmodi per præfatos, & quoſuis alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos dictā & Sedem hactenus quomodolibet, & ſpecialiter per vnam Motus proprij ſchedulam à piæ mem. Paulo Papa III. ſimiliter prædeceſſore noſtro editam, incipientem (inter alias innumerabiles & graues) conceſſa in primis & ante omnia eiſdem auctoritate & tenore approbantes, ſimiliter perpetuo ſtatuimus, ordinamus, decernimus, & declaramus quod quælibet pars & clauſula, ſiue conſtructio, tam ſupradictorum per Sixtum & Leonem, ac Paulum, ac quorumvis aliorum per quoſcumque alios Romanos Pontifices prædeceſſores, & etiam reſpectiue ſucceſſores noſtros, ac nos & Sedem eandem editarum, & quandocumque edendarum literarum, & etiam pari motu ſignatorum reſcriptorum officium & facultates Magiſtrorum viarum Vrbis huiuſmodi quomodolibet concernentium, reſpicientium, ſicubi ſenſus erit, vel videbitur eſſe dubius, ſemper in dictæ Vrbis fauorem, & ornatum intelligatur, accipiatur, & interpretetur, ac intelligi, accipi, & interpretari, & ita à Camerario & Magiſtris præfatis, in cauſis coram eis vertentibus, iudicari & definiri debeat, iuſque ipſum in literis & reſcriptis præfatis, ſi opus ſit, fauorabile non autem odioſum ſit & eſſe cenſeatur, & etiam ad effectum præfatum caſus dicatur comprehenſus, potius quàm extenſus, quacumque interpretatione, ſenſu, intelligentia, opinione, aut alia re in contrarium quomodolibet faciente non obſtante.

Vicinis etiam fabricare volentibus, decernit alios vicinas domos, etiā locari ſolitas, quam non, vendere debere. Tu vide eundem contra Gregor. XIII. §.5. & ſeq.

§.10. Præterea ne fabricare, ſuaque ædificia ad Vrbis ornatum ampliare volentes, propter loci defectum, cum interdum domos vicinas locari ſolitas, quas eis vigore literarum prædictarum emere liceat, non habeant, ſed domus ipſæ vicinæ à propriis illarum dominis ſint habitatæ, à ſuo propoſito abſtrahantur, & non poſſint propter ſitus carentiam, fabricas, & palatia, ſiue domos, vt aiunt requadrare, ideo ſtatutum dicti Sixti prædeceſſoris ſuper domorum locari ſolitarum, dominis ad illarum venditionem vicino ſeu vicinis fabricæ, domumque ſeu domos ſuas ampliare volentibus faciendam compellendis, vt præfertur editam, ad quaſcumque domos, hortos, terrena, etiam per proprios eorum dominos inhabitari ſolita, caſu quo videlicet vicinus palatium, aut aliquam magni momenti fabricam, domum, hortum, ſeu terrenum vicini à duobus lateribus ad minus circumdantem, & domus, horti vel terreni conuicini pretium, ſeu valorem quadruplo excedentem inchoauerit, ſeu inchoatum perficere voluerit, etiam ſi tales domus, horti, & terrena quorumvis Monaſteriorum, Eccleſiarum, vel Hoſpitalium, vel aliorum piorum locorum, extra tamen ſepta Monaſteriorum, Eccleſiarum, aut piorum locorum huiuſmodi, dictiſque Monaſteriis & aliis locis piis minime contigua exiſtant, ita quod ſtatutum Sixti huiuſmodi non ſolum in locari, ſed etiam caſu prædicto in per proprios eorum dominos habitari ſolitis domibus, hortis, & terrenis locum omnino habeat, & ad vnguem obſeruari debeat. Ac domini domorum, hortorum, & terrenorum ipſorum, etiam per eos habitatorum, ad illorum venditionem, vicino ſeu vicinis huiuſmodi fabricam conſtruere, ſeu perficere, volenti ſeu volentibus, & etiam in domo fabricanda, ſeu amplianda, non habitantibus, nec habitare ſolitis, per Camerarium & Magiſtros viarum præfatos pro pretio æſtimando, & plus decima illius parte, & alias iuxta literarum Sixti & Leonis huiuſmodi formam & tenorem faciendam arbitrio dictorum Camerarij, & Magiſtrorum, per eos etiam manu regia, cogi & compelli poſſint.

Idemque ſtatuit & mandat de caſalenis.

§.11. Et inſuper Sixti prædeceſſoris ſtatutum caſalena per plures pro indiuiſo poſſeſſa, & in maximum Vrbis detrimentum plerumque diruta vel diſcooperta, ita quod ipſi omnes conſortes eorumdem caſalenorum poſſeſſores ad dicta caſalena reſtaurandum, & cooperiendum, ac inibi Magiſtrorum præfatorum arbitrio fabricandum, vel ſi & prout eiſdem Magiſtris melius videbitur, vno vel pluribus ipſorum conſortum fabricare volenti, ſeu volentibus, reliqui conſortes fabricare nolentes vel differentes, ad ſuas portiones conſorti, vel conſortibus fabricare volenti, ſeu volentibus, pro pretio per peritos æſtimando vendendum, & conſors, ſeu conſortes fabricare volens, ſeu volentes, ad portiones prædictas emendum, aut ſi nullus ipſorum fabricare voluerit, ipſi omnes ad dicta caſalena, vicino ſeu vicinis domorum contiguarum pro pretio, vt præfertur, æſtimando vendendum, ac idem vicinus ſeu vicini ad illa emendum per Camerarium & Magiſtros præfatos eorum arbitrio, etiam manu regia ſub pœnis ſibi bene viſis reſpectiue compelli poſſint: & nihilominus contrauenientes caducitatis, & alias in præſentibus appoſitas pœnas incurrant, perpetuo extendimus & ampliamus.

Domos quaſcumque diuiſas ... quam diuerſas pro conformandis vnione & planis compelli debere decernit.

§.12. Et cum multæ viæ in eadem Vrbe iampridem de nouo inchoatæ imperfectæ remaneant, ac in pluribus earumdem viarum locis, non ſolum illæ domus, ſed ne parietes quidem, ſeu muri conſtructi reperiantur, & variis in locis domus ad inuicem diuiſæ, diſtantes, ſeparatæ & truncatæ remaneant, in eiuſdem Vrbis non modicam deformitatem, & locorum eorumdem deturpationem,

&

& (quod peius eſt) in dictis locis ſic deſertis, ſordes, & immunditiæ paſſim proiiciantur; nos huiuſmodi incommodis obuiare cupientes, volumus & ordinamus, vt in omnibus & ſingulis huiuſmodi locis vnuſquiſque dominus, ſiue directus ſiue vtilis, in domo à ſe poſſeſſa, vel caſaleno ſic truncata, vel truncato, aut in ſitu, vel ſolo, aut alio loco ſuo proprio, ſaltem muro, ſeu pariete claudere, illamque illud, vel illum infra ſex menſes à die publicationis præſentium pro tempore faciendæ: in domibus vero de nouo incidendis, pro viis ſeu plateis conſtruendis infra ſex menſes à die integræ ſatisfactionis, à Magiſtris vel aliis ipſis dominis domorum factæ computandos, muris, ſeu parietibus, ſaltem vſque ad primum ſolare, includere debeat, & teneatur ſub pœna ad arbitrium eorumdem Magiſtrorum viarum imponenda per quemlibet contrauenientem, eo ipſo toties quoties contrauenerit incurrenda. Et ſi loci ipſa ſint cenſualia, ſiue emphyteutica, & Eccleſiis, Monaſteriis, ſeu aliis locis, vel perſonis quibuſuis reſpondentia, ipſa dictis ſex menſibus elapſis, ad ſuos directos dominos cum eodem onere fabricandi, ſeu muro claudendi, dummodo ſi perſonæ Eccleſiaſticæ ſint eorum liberationem, ſiue affrancationem iuxta formam prædictarum literarum faciendam non impedierint, deuoluta ſint, & eſſe cenſeantur: etiam ſi domus, ſitus, & caſalena prædicta ſint Eccleſiarum, Monaſteriorum, ſeu piorum locorum quorumcumque. Et ita per quoſcumque iudices iudicari debere mandamus. Poſſint tamen dicti viarum Magiſtri eumdem terminum ſex menſium pro qualitate locorum, & perſonarum, vbi eis videbitur, prorogare.

Et inquilinos personas & coniu domorum dictarum dominorum si vtriis in huiuſmodi [illegible] [illegible] posse & debere declarat.

§.13. Et nihilominus ex nunc quibuſuis locorum præfatorum inquilinis, ſeu affictuariis, ne facta prius ipſis ſimplici dictorum Magiſtrorum inhibitione, & locorum eorumdem penſiones vel cenſus dominis ſuis ſub pœna iterandæ ſolutionis perſoluant, ſed eas & eos, etiam inuitis dominis, in expenſis pro præmiſſis neceſſariis conuertant, & muros ad dictam altitudinem, ſi ſat erit, perficiant, donec, & quouſque in eiſdem locis, vt præfertur, fabricatum fuerit, inhibemus pariter & interdicimus; quodque deinceps domini conductoribus ipſis illas bonas facere teneantur; & in euentum contrauentionis, ac ſoluta per ipſos inquilinos, ſeu conductores penſione, & dicto pariete ad minus vſque ad primum ſolare non perfecto, eoſdem inquilinos ſeu conductores de ſuo proprio ad dictam conſtructionem teneri, & obligatos eſſe volumus, & etiam declaramus.

Dominoſque domorum pro viis [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] vendendas cogere [illegible] declarat, [illegible]. Vide ibid. in §.1.

§.14. Et in domibus ita inciſis, ſiue de nouo incidendis earum domini per nos ita ſint grauati ad fabricandum, vel muro claudendum, vt præfertur, ad minus vſque ad primum ſolare, & multoties ipſi domini inhabitantes ex hac cauſa maximam recipiant incommoditatem, cum ex ipſa inciſione domus ipſorum remaneant incommodæ, idcirco in caſu & caſibus præfatis, vbi domus per dominos inhabitatæ pro viis, ſeu plateis conſtruendis inciſæ fuerint, & ſic incommodæ effectæ & reſarcitæ, ibidemque intra ſex menſes, vel poſtea fabricatum fuerit, domos contiguas etiam per dominos inhabitatas, qui non fabricauerint præfatis dominis qui fabricauerint ſic domos inciſas dominos præfatos vicinos, etiam habitantes, ad vendendum pro pretio per duos peritos, & in euentum diſcordiæ, per Magiſtros præfatos æſtimando, & plus decima illius parte, vt præfertur per Camerarium & Magiſtros præfatos eorum arbitrio, etiam à tribus lateribus domus vicinorum non circumdantes, nec duplum nec triplum in valore excedentes, manu regia compelli poſſe volumus & etiam mandamus.

Et dominos ſituum vacuorum fabricandi [illegible] Magiſtri viarum [illegible] vendere poſſe [illegible] fabricare [illegible]. Vide ibid. in §.2.

§.15. Cumque tam in de Populo, & de Portugallo, ac Sanctiſſimæ Trinitatis, & Piæ nuncupatis, quam aliis dictæ Vrbis viis, quamplurimi ſitus, ſeu prædia reperiantur muris, domibuſque omnino vacui, quo fit vt viæ ipſæ lateribus ſterni, ſeu pauimentari, & ad ornatum reduci nequeant, pariter ſub pœnis præfatis, volumus, ſtatuimus, & ordinamus, quod ſituum prædictorum domini infra eoſdem ſex menſes in dictis ſitibus, vel muros, vt præfertur, vel ædificia conſtruere, ſeu conſtrui facere debeant & teneantur. Ita quod lapſo ſex menſium termino præfati Magiſtri viarum ſitus præfatos, in quibus, vt præfertur, fabricatum non fuerit, quibuſcumque perſonis ac pro pretio reperibili, locare & concedere, ſeu, ſi Camerario & Magiſtris ipſis melius videbitur, ſitus ipſos quibuſcumque perſonis pro pretio huiuſmodi in manibus eorum depoſitariorum ad effectum illud poſtmodum dominis dictorum ſituum conſignandi, facta tamen per dominos præfatos ratificatione venditionis præfatæ per Magiſtros factæ, & datis idoneis cautionibus in forma, iuxta formam Statutorum Vrbis deponendo vendere & alienare libere & licite, ac valide etiam poſſint ad effectum prædictum.

Viculos ſique inter domos exiſtentes, appropriari & occupari poſſe declarat, ab iis qui ibi primo fabricauerint. Ad hoc vide etiam cant. de conſt. Greg. XIII. in §. 3.

§.16. Et quoniam in Alma Vrbe quamplurimi adſunt viculi latitudinis duorum vel trium palmorum, aut circa, in quibus variæ ſordes & immunditiæ continuo iniiciuntur, & muri circumcirca exiſtentes putrefactione corrupti, fœtorem, cum peſtiferi & mali aeris generatione inducunt, adeo vt tempore procedente dicti muri corruant, & collabantur, & collapſi eiiciantur, vt deinceps vnicus murus pro vtroque latere domorum contiguarum inſeruiat, ſub eiſdem pœnis, quod de cetero nemo cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtens, in, vel ſuper muris huiuſmodi trabes, aut tigna, ſeu quid aliud apponere, caminos, vel quidpiam aliud conſtruere, vel murum dicti viculi eleuare, ſeu aliquod ibi ædificium fulcire, aut alias illis vti vel inniti queat nec debeat. Muratoribus vero quibuſcumque, ne de cetero ſub exilij à toto Statu Eccleſiaſtico, & bonorum ſuorum confiſcationis pœna, in dictis muris pro illorum reparatione, aut de nouo extructione, manum & operam apponere, vel quicquam operis ibidem facere, ſeu fabricare audeant vel præſumant. Et vlterius ad tollendos dictos muros & viculos, volumus quod ille ex vicinis, qui primus voluerit fabricare, poſſit (habita tamen à præfatis Magiſtris licentia, etiam abſque alicuius pretij ſolutione cuiquam facienda) eoſdem viculos ſibi aſſumere, appropriare & vendicare, & ſuper muro ſui vicini tigna, lapides, cœmenta, & trabes, aliaque ad fabricam ſuam neceſſaria apponere, ſuamque fabricam deſuper adaptare, & vt dicitur appodiare, & alias eodem muro communiter cum vicino per eumdem fabricare volentem medietate dicti muri ad æſtimationem duorum peritorum per partes ipſas eligendorum, & in euentum diſcordiæ per Magiſtros viarum taxandi.

Et Cloacas, ſiccagnatoria, &c. in vias aquam euomentes obſtrui debere.

§.17. Et quia quamplurimæ domus eiuſdem Vrbis quaſdam paruas habent Cloacas, Clauichettas vulgariter nuncupatas, in viis publicis reſpondentes, & ab ipſis domibus aquam, & immunditias, in vias & loca publica euomentes, quibuſcumque perſonis, vt infra eoſdem ſex menſes ſub dictæ caducitatis, & aliis pœnis præfatis, tàm cloacas, quàm etiam viculos prædictos, necnon qualcumque latrinas, ſeu cantaras, & ſiccatoria, vulgo ſciacquatoria nuncupata, & piſcinas in vias publicas, & vicos ſeu viculos, aut plateas exeuntes, & reſpondentes obſtruere; & ſi velint cantaras, in eorum corttibus ſeu cortilibus, & cancis, non autem in vel ſuper viis publicis, ſeu plateis, fabricare debeant; ita quod inquilini domorum, & locorum huiuſmodi præmiſſa ex pecuniis eorum penſionis, etiam inuitis dominis, & contra eorum voluntatem facere poſſint: & non facientes ad pœnam arbitrio præfatorum Magiſtrorum viarum imponendam teneantur. Et nihilominus omnes penſiones decurſas, & præfatis dominis interim contra inhibitionem eis faciendam ſolutas conſignare teneantur depoſitario dictorum Magiſtrorum viarum, ad effectum cloacas, aliaque præmiſſa claudendi, & cantaras, vt præfertur faciendi, inhibemus, præcipimus, atque mandamus.

Fideicommiſſa quoque declarat, non impedire præmiſſorum operationem. Quod habes etiā ibid. con. 9. Gregor. XIII.

§.18. Et cum in viarum, quæ pro tempore fiunt, conſtructione, ordinatione, & ampliatione, ac in domorum, caſalenorum, & ſituum, ſiue partium eorum applicatione ſeu venditione, in omnibus caſibus ſupradictis, & aliis quomodolibet ex cauſis præfatis occurrentibus, interdum ſit neceſſe domorum, ſeu locorum ad vſum viarum huiuſmodi inciſorum, ſeu diuiſorum partes remanentes adiudicare, & multoties propter fideicommiſſa appoſita dubitetur ne lites & controuerſiæ oriantur, ad tollendum igitur litium materiam, huiuſmodi fideicommiſſa ad effectum præmiſſorum (ita tamen, quod ea quæ fideicommiſſo ſubiecta erant, ſic adiudicentur,

quod pretia illorum in tot bonis ſtabilibus reinueſtiantur, quæ bona remaneant eidem fideicommiſſo ſubiecta eodem modo prout dicta bona ſic adiudicata antea ſubiecta erant) penitus & omnino tollimus, caſſamus, & amouemus, illiſque ad hunc effectum ſufficienter & expreſſe harum ſerie derogamus.

Canneta etiã & viridaria ad culturã reduci mandat. Vide ibid. in §.14.

§.19. Et cum Vrbs ipſa ædificiis, & viridariis ornata, & ſplendida eſſe debeat, intus vero, & extra, ac prope illã adſint quamplurima canneta deformitatem Vrbis generantia, aërisque ſerenitatem & ſalubritatem, ac clarum fluminis conſpectum impedientia, & etiam male agendi opportunitatem, locumque ſubminiſtrantia, quod quicumque tàm extra per centum & quinquaginta cannarum diſtantiam prope, quàm intra mœnia eiuſdem Vrbis, necnon etiam in Angelica, & verſus flumen in Pontis Miluij viis nuncupatis, ac per viginti cannarum diſtantiam iuxta qualcumque alias vias publicas canneta habent; illa, ac omnia canneta intus Vrbem exiſtentia, præter ea quæ ſunt extra vias publicas in locis abſconditis ſeu remotis infra præfatos ſex menſes ſub pœnis prædictis funditus extirpare, euellere atque tollere, ac ad terrenum & culturam vinearum, ſeu viridariorum reducere debeant.

Prata etiam ſita prope viã Angelicã, ad canneta rec. hor vi reduci prohibet.

§.20. Necnon cum Angelicam, ac Caſtelli nuncupatas vias, per vineas & prata, ad maximum Ciuitatis noſtræ Piæ per nos nouiter conſtructæ ornatum, fecerimus, intellexerimuſque quod nonnulli prata prædicta ad canneta, vineas, ac hortos facienda impudenter claudere cogitant. Ideo quod nullus in poſterum, etiam ſi proprietarius exiſtat, dicta prata ad alium vſum, præterquam ad paſcua, fœnumque colligendum deſtinare poſſit. Quodque omnes & quicumque, qui ab eo tempore, quo diuina fauente clementia ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti fuimus, huiuſmodi prata reſtrinxerunt, ac ibi vineas, canneta, ſiue hortos fecerunt, ad illa in priſtinum ſtatum, nempe ad pratum reducendum, per Camerarium, & viarum Magiſtros præfatos cogi & compelli poſſint & debeant, præcipimus & ordinamus.

Hortoſque ibi factos præterquam carciofforum ad pratorum & vinearum vſum reduci mandat.

§.21. Et ſimiliter quia horti prope Vrbem conſiſtentes propter aquarum irrigationem, malum & peſtiferum ſolent generare aerem, & maxime in Burgo noſtro S. Petri, ac dicta Ciuitate noſtra Pia, ad cuius ornamentum, decorem, & aëris ſalubritatem ſummopere intendimus. Deſiderantes igitur, vt quemadmodum dictam Ciuitatem Piam muris & propugnaculis cinximus, & ab hoſtilibus offenſionibus ſecuram reddidimus, ita quoque aëris ſalubritate non careat, ſtatuimus, quod omnes horti exiſtentes in pratis extra portam Angelicam, (exceptis dumtaxat cardorum, vulgo carciofolorum hortis, in quibus aquarum irrigatio nullo modo fit) penitus tollantur & aboleantur, ac ad vinearum & pratorum vſum reducantur, ſub caducitatis quoad dominos, & quoad inquilinos, ſeu affictuarios, ſub exilij, & bonorum confiſcationis, aliiſque dictorum Magiſtrorum viarum arbitrio infligendis pœnis.

Scalas quoque vias Vrbis impedientes de cetero fieri prohibet & factas tolli præcipit.

§.22. Et quoniam in variis Almæ Vrbis locis viæ publicæ diuerſis modis ſunt impeditæ, & inter alia à certis ſcalis, & baſtoni, vt vulgariter dicitur, factis, quæ multis in locis vias publicas fere per vnam cannam & vltra occupant, in maximum earumdem viarum præiudicium, & obſtaculum, adeo vt duo currus concurrentes commode pertranſire nequeant. Idcirco ſub præmiſſis & aliis arbitrio Camerarij, & Magiſtrorum præfatorum imponendis pœnis, diſtricte præcipiendo mandamus, vt in poſterum nemo quominus via pro duabus thedis cocchiis vulgariter nuncupatis, concurrentibus, lata, ſpatioſaque remaneat, dictas ſcalas audeat ita componere, ſed tantummodo duos vel tres palmos vltra ianuam excedere: factas vero ſcalas præmiſſas, ad dictos duos vel tres palmos infra eoſdem ſex menſes ſub ſimilibus pœnis reducere & reſtringere vnuſquiſque debeat. Muratores autem ibi aliter operantes, exilij & bonorum confiſcationis pœnas incurrere & exoluere volumus.

Et hanc conſtitutionem [illegible] ad vineas & caſalia intra 12. mil. ab vrbe extendit. Ad quod vide eandem conſt. Greg. XIII. in §.5.

§.23. Præterea cupientes, non ſolum ipſam Vrbem interiorem, ſed etiam illius ſuburbia, & circuitum, ac vineas decorari, cum nobis innotuerit nonnullos, pulchras & delicioſas vineas, ac poſſeſſiones, facere & ampliare volentes, à vicinis illis terrenum, aut vineas locari tamen, ſeu ad medietatem fructuum, vel alias dari & concedi ſolitas, ad id vendere nolentibus impediri, præfatis Camerario, & viarum magiſtris, vt quoſcumque ſiue ſæculares, ſiue Eccleſiaſticos, etiam ſi Monaſteria quorumuis, etiam Mendicantium Ordinum, necnon Eccleſiæ, Hoſpitalia, aut alia pia loca fuerint, terrena, vineas, aut canneta, locari tamen, aut ad medietatem fructuum, vel alias, vt ſupra dari ſolita, ab vna, non ſolita vero locari à tribus, ſeu duabus partibus circumdata, extra tamen ſepta Monaſteriorum eorumdem habentes vel habentia, ad illorum, in toto vel in parte, etiam pro vialium directura, & accommodatione facienda, arbitrio dictorum Camerarij, & Magiſtrorum venditionem vicinis illa ſic circumdantibus, & ampliare volentibus, pro iuſto & rationabili pretio per duos peritos per partes eligendos, & in euentum diſcordiæ, per præfatos Magiſtros, habita dictorum electorum relatione, æſtimando faciendam, etiam manu Regia cogere poſſint & debeant, etiam ſi loca ipſa non ſint vel fuerint locari ſolita, & abſque vlla difficultate id etiam procedere volumus, in vinea, canneto, vel terreno ſic conuicino, vbi domus commoda pro domini habitatione non fuerit, concedimus & ordinamus. Necnon huiuſmodi noſtram ordinationem, non ſolum ad vineas, ſed etiam ad caſalia intra duodecim milliaria ab Vrbe conſiſtentia, ad dictæ Vrbis ornatum, & commoditatem dominorum caſalium extendimus, ac extendi debere præcipimus & mandamus. Cumque intellexerimus multa caſalia magnæ quantitatis rubrorum habere incorporata nonnulla terrarum portiones, aut petia modicæ quantitatis pedichæ vulgariter nominata: volumus etiam & ordinamus, vt quicumque caſale habuerit centum rubrorum, aut minus, & hoc maxime vbi aliquod nobile, ſiue commodum ædificium pro habitatione exiſtat, & aliquam pedicham vicinam & contiguam habeat; ſi ab vno latere tantum rubra centum, decem: & ſi à duobus, viginti: ſi à tribus, triginta: & ſi caſale excedat ſummam centum, ad dictam ratam, vt ſupra. Et ſi aliquod etiam multorum rubrorum caſale in alio incorporatum exiſtat, videlicet cum aliqua lingua, quatenus dicta lingua ſit incorporata, illam ſibi arbitrio dictorum Camerarij, & Magiſtrorum pro pretio per peritos æſtimando, & aucta decima parte pluris vendicare poſſit.

Scalas & curritoria viarum publicarum prominentia ſtatim demoliri mandat.

§.24. Et inſuper eiſdem viarum Magiſtris, vt quoſcumque ad ſcalas quaſlibet extra domos, & in viis, ſeu plateis publicis exiſtentes, quarum præſertim in Regionibus Tranſtiberinis, & Triuij, maxima adeſt copia, & quæ vias publicas non parum impediunt & occupant. Necnon ad mœniana, alias curritoria lignea, mignani vulgo nuncupata, extra muros domorum multum vel modicum ſe porrigentia & eminentia, in vias publicas proſpectum habentia, infra annum à die publicationis præſentium deſtruendum & tollendum arbitrio Camerarij, & Magiſtrorum eorumdem cogere & compellere. Necnon domorum inquilinis, vt penſiones per eos pro tempore debitas etiam inuitis dominis retinere, & in expenſas pro deſtructione ſcalarum & curritoriorum huiuſmodi neceſſarias abſque eo quod ad iteratam dominis ſuis ſolutionem teneantur, conuertere valeant & debeant. Quinimo inquilini ipſi dictas penſiones, donec ſcalæ & curritoria huiuſmodi ablata fuerint, poſt ſimplicem inhibitionem eis faciendam ſuis dominis ſub pœna ſolutionis dictis Magiſtris viarum iterato faciendæ nullatenus perſoluere poſſint; quod tamen vnicuique ferrea, ſeu lapidea mœniana quæ vulgo arengherias, aut balauſtos vocant, habere liceat impune permittentes.

Porticalia demoliri aut muris claudi iubet.

§.25. Quodque quilibet infra annum prædictum ſuas porticus, ſeu porticalia, penitus & omnino deſtruere & demoliri, aut muris claudere habeant; dummodo porticus ipſæ non ſint modernæ & inſignes, iudicandæ & dignoſcendæ iudicio eorumdem Magiſtrorum viarum. Illæ vero porticus, quæ pro viarum dilatatione incidendæ erunt, ita manere tolerentur, quouſque per præfatos viarum Magiſtros exciſæ fuerint.

Hortoſque in caſamentis Vrbis exiſtentes muris claudi præcipit.

§.26. Et præterea, quod inter caſamenta, ſeu in locis eiuſdem Vrbis habitatis non liceat cuique habere hortos ſeu viridaria ſepibus concluſa, ſed illorum domini ſub pœnis prædictis illa muris circumdare teneantur.

§.27. Omneſque

Pontes ligneos trauerſos in viis publicis amoueri mandat.

§. 27. Omneſque pontes lignei per vias publicas tranſuerſi cum litum publicum occupent, & dictæ Vrbis ornatum oſtendant, intra eiuſdem anni terminum, exceptis tantum illis, qui non in principalibus, ſed tranſuerſalibus viis, aut in viculis conſiſtentes, viſum & lucem non impediunt, iudicio eorundem Magiſtrorum dignoſcendis.

Ponticelli in domibus ruinoſis tolli iubet.

§. 28. Et vlterius omnes ponticelli in quibuſuis domibus ruinoſis in viis, ſiue plateis exiſtentes, intra ſex menſes a die publicationis præſentium per illorum reſpectiue dominos, ſeu inquilinos ſub pœnis præmiſſis omnino tollantur & auferantur, auferrique debeant.

Artium diſtinctio & unaquæque in certis viis per Camerarium & Magiſtros fieri, & [illegible] formari præcipit.

§. 29. Et quoniam ad dictæ Vrbis decorem, & ornatum non parum cederet, ſi vnaquæque ars ab aliis artibus ſeparata, & in vnum collecta ac vnita, ſuis loco & ordine collocaretur, & præcipue illa, quæ ad victum ſic ſparſa non eſt neceſſaria, cum artifices ipſius Vrbis quaſi abſque vlla diſtinctione inuicem confuſi, atque maxima ordinis perturbatione, ornatuſque & decoris publici præiudicio habitare noſcantur, qui, quorumque tabernæ & officinæ ſi in ſuis quiſque locis, & vicis ſegregatis ordinarentur, tàm Vrbis ornatui, quàm etiam illorum commoditatibus non parum conſuleretur, vt omnis inter eos confuſio amoueatur, & ipſi ab inuicem iuxta ſpecies ſuas ſeparati, in quantum poterit, decorem Vrbi deferant, ſimul & commoditatem. Ideo quod quoties, & poſtquam per Cameram & Magiſtros viarum huiuſmodi Artium diuiſio & ſituatio ſtatuta & ordinata fuerit, quicumque artifex cuiuſcumque artis & exercitij in aliquo vico, via, aut platea dictæ Vrbis, vbi ſuæ artis exercitium magis vigeat, & conſtitutum fuerit, vt præfertur, habitare voluerit, poſſit quemcumque alium cuiuſcumque alterius à ſuo diuerſi exercitij artificem ibi non commorantem, ſed commorari volentem, expellere & emere, ac expelli & eiici facere, & nullius locationes, dummodo ad longum tempus, ſeu ad vitam, vel generationem non ſint, factas, ſubintrare pro eodem met pretio, data tamen cautione de exercendo dictam ſuam artem in dicto loco ad minus per annum, & vltra arbitrio Camerarij, & Magiſtrorum viarum præfatorum, exceptis tamen ſemper dominis in propriis domibus habitantibus. Et ad euitandas controuerſias, poſſint ipſi Camerarius, & viarum Magiſtri, ſemper & quandocumque arbitrio ſuo decernere & declarare, quæ ars in vno loco magis vigeat, quam altera, ac etiam artificij inquilino ſic pro tempore expellendo, vnius menſis, aut longiorem ipſis Magiſtris benè uiſum terminum ad euacuandum præfigere. Et inſuper fines, limites, & vicos, intra quos vnaquæque ars, & illius artifices ſuo ordine ſtare & conſiſtere debeant, conſtituere & declarare, prout & quando eis videbitur & placuerit, perpetuo ſtatuimus, mandamus, & ordinamus.

Candelariorum, Coriariorum, & Vaccinariorum artes prope flumen exerceri mandat.

§. 30. Et quia aeris putrefactio non ſolum ex malis humoribus & immunditiis, ſed etiam ex malis odoribus & fœtoribus generatur, ſicque ars Candelariorum diffuſa per Vrbem tetrum putorem reddens, multum noceat Ciuitati; ſiccirco quemadmodum artes vaccinariorum, ſeu coriariorum, necnon artificum chordas muſicales ex animalium ſibris facientium malum reddentes odorem, ad fluminis Ripam ſeparatæ reperiuntur, ita & dictam Candelariorum artem, vt is putor exhalationem habeat, prope flumen ad Sixti, ſiue quatuor capitum, aut Sanctæ Mariæ nuncupatos Pontes, vbi Camerario, & viarum Magiſtris præfatis magis videbitur expedire, infra menſem a die publicationis præſentium ſub conſiſcationis omnium bonorum ipſorum Candelariorum, & aliis etiam in eorum perſonam arbitrio Camerarij & Magiſtrorum præfatorum infligendis pœnis reduci, ac in locationes aliis perſonis ibi factas, prout eiſdem Magiſtris videbitur, ſubintrare debere, volumus & mandamus.

[illegible] Vrbis [illegible] ſub [illegible] fieri [illegible].

§. 31. Et quoniam Vrbs ipſa nimium eſt humiditati ſubiecta, ſicque in certis partibus ſilicibus ſtrata humidior efficiatur; Propterea omnibus & ſingulis muratoribus ſub exilij, aliiſque pecuniariis, & etiam corporalibus dictorum Magiſtrorum arbitrio infligendis pœnis, dominis vero ſub ducentorum ducatorum, vt præfertur, applicandorum pœna, ne deinceps viam ſilicibus ſternere, ſeu aliquas ſilicatas ante domos ſuas facere audeant ſeu præſumant, inhibemus. Volumus autem, quod omnes viæ ipſius Vrbis coctilibus ſternantur lateribus, vna cum ſuis interlineis, quas guidas vocant, ſiue tiburtino, aut ſiliceo lapide, arbitrio dictorum Magiſtrorum; nec ſint aliquo pacto interruptæ, ſed in vnaquaque via ſint omnes guidæ ex piperino, tiburtino, aut ſiliceo lapide.

Camerario & Magiſtris [illegible] dat facultatem cogendi dominos poſſeſſionum contiguarum viis principalibus, ad ſtruendum muros, &c.

§. 32. Et inſuper præfatis Magiſtris viarum in perpetuum, & pro decore eiuſdem Vrbis, ac ſtructura viarum principalium, præſertim intus & extra Vrbem in via Flaminia, de Populo nuncupata, infra vnum miliare dominos vinearum, & aliarum poſſeſſionum viis ipſis contiguarum, ad muros & alia pro dictarum viarum principalium ſtructura & decore, arbitrio Camerarij, & Magiſtrorum eorumdem neceſſaria conſtruendum, fabricandum, & reſarciendum, vel ratam expenſarum ipſos dominos, & quemlibet ipſorum pro prædictis, & eorum ſingulis reſpectiue quomodolibet tangentem, ſoluendum, & ſeu depoſitandum, prout ipſis Magiſtris videbitur. Et ſi aliquis, vel aliqui dictorum dominorum muros conſtruere, aut alia, vt præfertur facere, vel dictam ratam ſoluere recuſauerint, præfati viarum Magiſtri pro celeriori expeditione ipſos dominos ſic renitentes & moroſos, ad ſuas vineas, ſiue poſſeſſiones, in toto vel parte alteri, ſeu aliis pro iuſto & rationabili pretio, vt ſupradictum eſt, æſtimando, vendendum, etiam manu Regia cogere & compellere.

Et dubia ſuper præmiſſorum intelligentia eorum arbitrio diſſoluendi.

§. 33. Ac ad tollendas diſputationes, iidem Camerarius & Magiſtri viarum, omnes & ſingulas, ac quaſcumque difficultates, & dubia, quæ ſuper præmiſſis, aliiſque omnibus & ſingulis in præſentibus contentis, & deſcriptis, ac illorum ſenſu, intelligentia, vel ſignificatione oriri quandocumque contigerit, interpretari & diſſoluere arbitrio ſuo interpretari & declarare poſſint & valeant, licentiam, facultatem, poteſtatem, & auctoritatem omnimodam impartimur.

In quib. cauſis ab eis non appellatur.

§. 34. Præterea ſtatuimus, & de nouo etiam ordinamus, quod in cauſa ſternendarum viarum huiuſmodi, præfati Magiſtri ſint meri iudices & executores; ac ab eorum decretis & mandatis in hac parte, ſicuti in cauſa mercedis, non poſſit quoquo modo, niſi facto actualiter depoſito penes Notarium ipſorum Magiſtrorum in pecunia numerata, conſignando poſtea actori, vel reſtituendo reo, prout deinde per Camerarium, ſeu Viarum Præſidem, ad quem recurſum fuerit, eſſet, vel erit iudicatum, appellari, vel recurſus ad quempiam, etiam pro tempore exiſtentes Camerarium, Clericos, vel præſidentes Cameræ Apoſtolicæ, aut quoſlibet alios iudices haberi; ſed mandata præfata executioni demandari debeant, non obſtantibus quibuſcumque ſignificationibus per prædictos, vel quoſcumque alios forſan faciendis.

Cauſa[illegible] artis muratoriæ eiſdem Magiſtris audiendas committit & [illegible].

§. 35. Et vt eorumdem Magiſtrorum viarum officium in ſua auctoritate & dignitate, prout decet, habeatur, illorumque mandata diligentius executioni demandentur, & cauſæ ſuper arte muratoria pro tempore naſcentes ſagacius & maturius veluti per expertos, & pro minori partium diſpendio decidantur, omnes & quaſcumque cauſas, lites, quæſtiones, controuerſias, & differentias, tam inter quoſcumque muratores, & fornaciarios, quàm eos & quoſuis alios artifices aut alias, tam eccleſiaſticas quam ſæculares perſonas ſuper dicta arte muratoria, & rebus ad illam quomodolibet pertinentibus, ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus tam actiue quàm paſſiue mouendas, cum omnibus & ſingulis ſuis incidentibus, dependentibus, emergentibus annexis & connexis, ac toto negocio principali per præfatos Horatium Narum, & Hieronymum Tichum, modernos & pro tempore exiſtentes Magiſtros viarum dictæ Almæ Vrbis qui coniunctim procedere debeant, ſimpliciter & de plano ac ſola facti veritate inſpecta, etiam ſi, & quando eis videbitur, ſine ſtrepitu & figura iudicij, nullaque tela iudiciaria ſeruata, etiam manu Regia procedendo; audiendas, cognoſcendas, decidendas, fineque debito terminandas eſſe, & fore decernimus, volumus, ſtatuimus, declaramus & ordinamus. Non præiudicando tamen, nec derogando prædictorum artium Conſulatibus: ita tamen quod a ſententiis ipſorum Cõſulum non poſſit ad aliquod aliud Tribunal appellari, nec recurſus haberi,

O 3 præter

præterquam ad Magiſtros viarum præfatos, & dictæ Vrbis Conſeruatores, ſeu Camerarium noſtrum. Cum poteſtate citandi & inhibendi, quos, quibus, vbi, quando, & quoties opus fuerit, etiam per edictum publicum, conſtito ſummariè, & extraiudicialiter de non tuto acceſſu, vel abſentia, aut latitatione, ſub pecuniariis, aliiſque ipſorum Magiſtrorum viarum, & Conſeruatorum reſpectiue arbitrio imponendis & moderandis pœnis. Et in euentum non paritionis, inobedientes pœnas ipſas incurriſſe, vnica tantum citatione præuia, declarandi, & aggrauandi: dictaſque cauſas in quocumque ſtatu reaſſumendi, omniaque alia & ſingula deſuper neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, & exequendi. Ita tamen quod neque Gubernator neque Vicarius dictæ Vrbis, neque Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalis Auditor, neque eiuſdem Vrbis Senator, nec Præſidens Ripæ ſeu Ripettæ, neque præter tamen Camerarium noſtrum dumtaxat quicumque alius, vel alij eiuſdem Vrbis vel extra eam vbilibet conſtituti iudices ordinarij vel extraordinarij, delegati vel ſubdelegati, aut quæuis aliæ perſonæ cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeāt, & etiam habeant priuilegia, vel indulta, quod ipſi ſint iudices vel protectores aliquarum Societatum, vel locorum etiam piorum, aut cauſarum illorum Auditores, quatenus ipſi viarum Magiſtri in cauſarum huiuſmodi cognitione præuenerint, cauſas artis muratoriæ huiuſmodi nullatenus, in toto vel in parte audire, cognoſcere, decidere, ſeu ſe in illis quomodolibet, & quouis prætextu intromittere poſſint, neque debeant, & quicquid ſecus factu fuerit, irritum ſit & inane, ac pro infecto habeatur, & per prædictos viarum Magiſtros ſi præuenerint, vt præfertur, omnino reuocari quandocumque poſſit (ſaluo tamen quod Clerici & Præſidentes Cameræ Apoſtolicæ ſe in huiuſmodi cauſis iuxta Pauli III. literas prædictas dumtaxat, & nō alias intromittere poſſint) perpetuo committimus, & mandamus, ac eoſdem Magiſtros viarum, cauſarum, & litium huiuſmodi Iudices, & executores ſpeciales, & generales, ita quod in eis, vt præfertur, alte, & baſſe procedere valeant, conſtituimus, & deputamus. Saluo tamen recurſu, ſi partes voluerint ad ipſum Camerarium.

Literas iſtas in Camera recipi & registrari mandat. §. 36. Mandantes propterea dilectis filiis Vitellotio S. Mariæ in Via lata, Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, moderno & pro tempore exiſtenti Camerario, & Præſidentibus, & Clericis præfatis, quatenus ſtatim viſis præſentibus nullo alio deſuper à nobis, vel ſucceſſoribus noſtris, aut dicta Sede, ſeu aliundecumque expectato mandato, omni mora, dilatione, & contradictione ceſſantibus, eaſdem præſentes in dicta Camera recipiant, & admittant, ac in illius libris regiſtrari mandent, illaſque inuiolabiliter, & ad vnguem, in omnibus & per omnia perpetuo obſeruent, ac ab omnibus & ſingulis obſeruari faciant realiter & cum effectu.

Clauſulam præſeruatiuā apponit. §. 37. Ac præſentes literas perpetuo durare & valere, perpetuoque roboris firmitate ſubſiſtere, neque de ſubreptionis vel obreptionis, ſeu nullitatis, aut quod præmiſſi, & quodlibet præmiſſorum non fuerint vſu recepta, aut alio quocumque vitio, ſeu etiam intentionis noſtræ, vel eiuſdem Sedis, aut quouis alio defectu notari vel impugnari, neque etiam per nos vel ſucceſſores noſtros, aut dictam Sedem reuocari, alterari, ſuſpendi, modificari, aut illis in aliquo derogari vnquam poſſe.

Decretum irritans addit. §. 38. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & ipſius Eccleſiæ Romanæ Cardinales, etiam Legatos de latere, ſublata eis quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari & definiri debere. Ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus & declaramus.

Executores deputat. §. 39. Quocirca Venerabilibus fratribus noſtris Oſtien. & Portuen. ac Tuſculanen. Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Magiſtrorum viarum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis omnibus & ſingulis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant auctoritate noſtra eoſdem viarum Magiſtros approbatione, confirmatione, innouatione, ſingulis ſtatutis, voluntatibus, ordinationibus, extenſionibus, ampliationibus, mandatis, præceptis, inhibitionibus, interdictis, conceſſionibus, indultis, commiſſionibus, deputationibus, decretis, declarationibus, reuocatione, aliiſque præmiſſis, iuxta præſentium tenorem pacifice frui & gaudere. Non permittentes eos, vel ab eis cauſam habentes, per Camerarium, Præſidentes, & Clericos præfatos, aut quoſuis alios quacumque auctoritate fungentes, contra præmiſſa, vel eorum aliquod quomodolibet indebite moleſtari, inquietari, vel perturbari. Contradictores quoſlibet, inobedientes & rebelles per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, ac alia iuris opportuna remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

§. 40. Non obſtantibus præmiſſis, ac certa per nos dudum Motu ſimili edita ſuper pœnarum per cauſeres, qui fabricas præmiſſas non fecerunt, nec faciunt, incurſarum ampliatione, impreſſioni librorum de ordine noſtro à Ciuitate Venetiarum ad Vrbem traductæ, facta, ſiue conceſſa, quam tenore præſentium, quo ad præmiſſa, omnino reuocamus. Ac etiam noſtra de non tollendo iure quæſito, necnon recolendæ memoriæ Pauli Secundi, & Pauli Quarti de rebus eccleſiaſticis non alienandis, ac alienatis recuperandis. Necnon Bonifacij Octaui etiam Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, de vna & duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, necnon aliis quibuſuis Apoſtolicis, ac in generalibus, prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis, editis & edendis conſtitutionibus, & ordinationibus ac Vrbis & Curiæ Romanæ, ac Cameræ Apoſtolicæ, eiuſdemque Curiæ Tribunalium, ac quarumuis Eccleſiarum, Monaſteriorum, Hoſpitalium, & aliorum piorum locorum, necnon Ordinum, Conſulatuum, & Societatum, ac vniuerſitatum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, ſtylis, vſibus, naturis, decretis, capitulis, & etiam nouis reformationibus, legibus Pontificiis & Imperialibus, ſacris Canonibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, illorumque reſpectiue Populo, Ciuibus, incolis, & ſuperioribus, ac tam ſupranominatis, quam quibuſuis aliis perſonis, & etiam iudicibus eccleſiaſticis & ſæcularibus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, etiam motu & ſcientia ſimilibus, vel ad quorumuis inſtantiam, in genere & ſpecie, ac etiam conſiſtorialiter, & alias quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innouatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores, formas & decreta in eis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in eis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, motu & ſcientia ſimilibus, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ac ſufficienter derogatum fore & cenſeri, volumus & decernimus. Necnon omnibus illis, quæ Sixtus, Leo, & Paulus III. prædeceſſores præfati in eiſdem ſuis literis non obſtare voluerunt, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim ab eadem ſit. Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod illarum tranſumptis, ſeu copiis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & alicuius Prælati ſigillo munitis

Clauſula derogatoria.

eadem

eadem prorſus fides, etiam in iudicio adhibeatur, quæ præſentibus ſi vbicumque forent exhibitæ, vel oſtenſa, adhiberetur.

Forma & effectus publicationis ... §. 41. Et ne quiſpiam vllo vmquam tempore præſentium ignorantiam prætendere poſſit, volumus, & eadem auctoritate decernimus quod ipſæ præſentes literæ in Cameræ Apoſt. & Curiæ Capitolij valuis, ac in acie Campi Floræ de Vrbe, per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ, copiis illarum ibi dimiſſis, vniuerſos & ſingulos, quorum intereſt, intra menſem à die affixionis huiuſmodi computandum, perinde afficiant, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Sanctio pœnalis. §. 42. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, approbationis, innouationis, decreti, ſtatuti, ordinationis, applicationis, declarationis extenſionis, ampliationis, mandati, interdicti, ablationis, caſſationis amotionis, reuocationis, præcepti, intentionis, permiſſionis, conceſſionis, inhibitionis, impartitionis, commiſſionis, conſtitutionis, deputationis, derogationis, & voluntatis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D.P. An. 6. 21. Auguſti. Dat. Romæ apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ 1565. decimo Kal. Septemb. Pont. noſtri Anno ſexto.

Publicatio. *Anno à Natiuitate D. 1565. Indictione 8. die vero 5. menſis Decemb. Pont. Sanctiſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. anno. 6. præſentes literæ Apoſtolicæ in quinterno foliorum in totum 1 computato præſenti; triginta annorum publicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cameræ Apoſt. Curiæ Capitolij, & acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem in ſingulis locis prætatis reſpectiue, præſentium literarum copiis, vt moris eſt, affixis, per nos Bernardinum Amatrianum, & Iulium Parrinum, prælibati Sanctiſ. Domini Noſtri Papæ, & Apoſtolicæ Sedis Curſores.*

Philibertus Capuis Mag. Curſ.

CIII. Approbatio plurimarum declarationum ad Regulam Fratrum Minorum Conuentualium Ordinis S. Franciſci, in eorum Generali Capitulo editarum, ad ipſius Ordinis reformationem.

Aliæ extant pontificiæ declarationes d. Regulæ, & nonnullæ d. Ordinis reformationes, quas indicaui ſup. in conſt. 5. Honorij III. Solet. *ſupra vbi plene notaui.*

Alias Conſtitutiones ediderunt iſti Fratres in Capitulo generali celebrato anno 1625. quas Sanctiſſ. D. N. Vrban. VIII. ceteris Conſtitutionibus, iſtis nouis repugnantibus abrogatis approbauit, & Vrbanas Conſtitutiones dictas confirmauit in conſt. 88. *Militantis.* inf. tom. 4.

Edita An. D. 1565.

PIVS PAPA QVARTVS
Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. SEdis Apoſtolicæ copioſa benignitas piis quarumlibet regulari ſub caſtimonia Domino militantium perſonarum votis libenter annuit, & illis quæ pro earum feliciſtatu & reformatione proceſſiſſe comperit, vt illibata perſiſtant libenter Apoſtolici adiicit muniminis firmitatem.

Deputatio Cardinalium pro reformatione Ordinis ... §. 1. Sane cum nos nuper conſiderantes quam vberes fructus in Dei Eccleſia facer Fratrum Minorum Ordo ab eius inſtitutione produxerit, & quantos in dies producturus ſit, ſi ad priſtinam maiorum ſuorum normam per nouitatem, ſeu reformationem vitæ reſtitutus foret, quibuſdam ex dilectis filiis noſtris S.R.E. Cardinalibus, & præſertim dilectis filiis noſtris Carolo tituli S. Praxedis Borromæo Protectori, ac Ludouico tituli S. Cyriaci in Thermis Viceprotectori eiuſdem Ordinis preſbyteris Cardinalibus Symoneta nuncupatis ipſius Ordinis reformationem curandam commiſerimus, quibus negotium ipſum tantæ curæ fuit, vt dilectum filium Antonium de Sapientibus de Auguſta eiuſdem Ordinis Generalem, & Miniſtros, nonnulloſque Fratres eiuſdem Ordinis, tunc congregatos in eo Capitulo generali Florentiæ nuper celebrato, in quo idem Antonius in ipſius Ordinis Generalem ad triennium electus, & deinde à nobis ad aliud triennium, ſupplicationibus Miniſtrorum Prouincialium dicti Capituli nobis humiliter porrectis confirmatus fuit, ad nonnulla ſtatuta, & ordinationes negotium huiuſmodi concernentia edenda, adduxerint, ac multa priori profeſſioni adiunxerint, ac veterem diſciplinam renouauerint, nihilque prætermiſerint quod ad exactam ſuæ profeſſionis completionem viſum fuerit opportunum, prout in publicis documentis deſuper confectis plenius dicitur contineri.

Confirmatio huius Prioris ... confir. §. 2. Nos qui ipſum Antonium, petitione, ſupplicatione, & conſenſu dicti Capituli Generalis ſponte accedentibus, ad aliud triennium in eiuſdem Ordinis Generalem deputauimus, ſtatutorum, & ordinationum huiuſmodi, de quibus certam notitiam habemus, veriores tenores præſentibus pro expreſſis habentes, cupienteſque, vt dictus Ordo, quem in viſceribus gerimus charitatis, ad ſuum priſtinum ſtatum, ſeu viuendi normam reducatur ſuoſque ſperatos longe vberiores producat fructus, Motu proprio non ad alicuius nobis deſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, ac ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quæcumque ſtatuta, ordinationes, declarationes, electiones, & electionis huiuſmodi modos, validationes, petitiones, ſupplicationes, conceſſiones, deputationes, prohibitiones, inhabilitationes, amotiones, diſpenſationes omniaque, & ſingula in dicto Capitulo Generali circa dicti Ordinis reformationem facta & geſta, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo approbamus, & confirmamus illiſque perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, ac ea perpetuis futuris temporibus per quoſcumque ipſius Ordinis Superiores, & alias perſonas ſub pœnis in illis adiectis inuiolabiliter obſeruari mandamus, ac omnes, & ſingulos tam iuris, quam facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus, ſicque per eoſdem Superiores, & quoſcumque eiuſdem Ordinis Miniſtros, nunc & pro tempore exiſtentes obſeruari, & iudicari debere necnon quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Contrariorum derogatio. §. 3. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ſtatutiſque, & conſuetudinibus ipſius Ordinis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis dicto Ordini, necnon illius Superioribus, Miniſtris Conuentibus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum mentio habenda eſſet, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, omniaque contra reformationem huiuſmodi hactenus conceſſa & edita reuocamus, & annullamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum ſub annulo Piſcatoris, die 17. Septemb. 1565. Pontificatus noſtri Anno 6. D.P. A. 6. die 17. Septembr.

Sequuntur iſtæ Conſtitutiones Reformationis.

CAP. I.

REgula, & vita Fratrum Minorum hæc eſt, ſcilicet Domini Noſtri IESV CHRISTI Sanctum Verba Cap. 1.

Euangelium obſeruare, viuendo in obedientia, ſine proprio, & in caſtitate.

1. *Declaratio, quod Regula S. Franciſci renouat profeſſionem Euangelij.*

Per hæc verba Seraphicus Pater noſter voluit nos docere, quod regula, & vita quam profitebatur, non erat res noua, ſed proculdubio renouata profeſſio Euangelici inſtituti.

2. *Declaratio ſuper Obedientia.*

Viuendo in obedientia. Non ſolum Dei mandata, ſed hominum etiam propter Deum exequendo. Nam & Chriſtus Saluator noſter factus eſt obediens vſque ad mortem.

3. *Super proprietate.*

Sine proprio. Quia, vt dictum eſt in præfatione, Fratres Minores numquam habuerunt quicquam quod poſſiderent, vel quo vterentur tamquam proprio; ita dicebat de ſeipſo Chriſtus, vulpes foueas habent, &c. Et de Apoſtolis ſcriptum eſt, multitudinis credentium erat cor vnum, & anima vna, nec quiſquam eorum, quæ poſſidebat, aliquid ſuum eſſe dicebat, ſed erant illis omnia communia.

4. *Super caſtitate.*

Et in caſtitate. Quia B. Franciſcus voluit Fratres ſuos ceteris præſtare, iubens vt nedum mente & corpore caſti eſſent, ſed etiam ne haberent cum mulieribus ſuſpecta conſortia, & ne ingrederentur Monaſteria Monacharum, prout infra dicetur. Duo in hoc capitulo notantur. Primum, vt vota iſta obedientiæ, paupertatis, & caſtitatis inuiolabiliter obſeruentur, pro quorum executione ponuntur ordinationes, quæ continentur in ſequentibus capitulis. Secundum quod eo modo, quo B. Franciſcus promittit obedientiam Beatiſſimo Domino Papæ Honorio, & ſucceſſoribus ſuis, ita Fratres agnoſcant ſe ſubditos Romano Pontifici, & poſt ipſum Superioribus Ordinis, Generalibus, Prouincialibus, Cuſtodibus, Guardianis, &c. Hæc autem non ex ſua voluntate ſolum cum illis viſum fuerit, ſed maxime ex voto, quo adſtricti ſunt ſemper, & vbique.

Cap. II.

Verba Cap. 2.

Si qui voluerint.

1. *Declaratio ſuper licentia recipiendi Nouitios. In vide bulla 71. Sixt. V. Cum de omnibus.*

In hoc capitulo ſunt tres articuli principales. Primus de recipiendis ad Ordinem Fratribus. Secundus de Apoſtatantibus ab Ordine. Tertius de Fratrum indumentis. Circa primum ponuntur infraſcriptæ conſtitutiones ex decreto Generalis Capituli. Non liceat alicui Conuentui, vel loco, pueros ad Ordinem recipere, neque habitum illis dare, ſine Generalis, vel Prouincialis expreſſa licentia; quæ non detur, niſi prius de puerorum indole conſtiterit, & quod de parentibus bonæ famæ orti fuerint.

2. *Super recipiendorum educatione, & ætate.*

Nouitij, qui ſument habitum in quocumque Monaſterio ante ætatem completam ſexdecim annorum, mittantur ſtatim a ſuo Superiore in certum Conuentum, ſeu Seminarium, vnum vel plura, quæ Nouitiatus vocamus. Qui ſeparati ſint a locis & habitatione profeſſorum, atque ibi cum ſuis Præceptoribus, & Rectoribus à Capitulo deputandis morantes educentur, & inſtruantur in timore Dei, ac bonis diſciplinis & moribus. Atque hac de cauſa in quacumque Prouincia ex cuſtodia, vbi commode fieri poterit, multiplicentur dicti Nouitiatus, & maneant ibi pueri vſque ad ætatem dictam annorum ſexdecim.

3. *Super Cura Profeſſorum non promotorum ad Ordines.*

Profeſſi etiam, qui non fuerint in ſacris Ordinibus conſtituti, quantum fieri poterit, ſua loca, & certum præceptorem habeant, qui eamdem curam, quæ de Nouitijs habetur, de illis gerat. Neque huiuſmodi profeſſi per Vrbem, vel clauſtra vagari permittantur.

4. *Declaratio ſuper ſtatione nutriendorum in Conuentibus ſuis.*

Teneantur vero natiui puerorum, & profeſſorum Conuentus, ijs Conuentibus qui præfatos nutrient, ſuccurrere iuxta taxam a Superiore imponendam.

5. *Declaratio ſuper occupatione Fratrum non literatorum.*

Qui autem minus apti ad literas inuenti fuerint, occupentur muſica, & in ſeruitute Conuentuum, vel etiam in aliqua arte viris religioſis non contraria, vt puta in arte pictorum, tonſorum, hortulanorum, & ſimilium.

6. *Declaratio ſuper ſeruitium.*

Et vbi non fuerint huiuſmodi profeſſi, inſeruiant Fratres iuniores, licet fuerint Sacerdotes: melius tamen eſſet, vt in quolibet Conuentu inducerentur aliqui laici, & illis prouideretur de victu & veſtitu iuxta condecentiam eorum ſtatus, quemadmodum in pleriſque locis fieri conſueuit.

7. *Super ætate emittendorum profeſſionem, & promouendorum ad Ordines. Ad hoc & præcedentem Capit. annotata, vide etiam bullam 71. Sixt. V. Cum de omnibus.*

Pueri non admittantur ad profeſſionem, niſi poſt decimum ſextum annum ſuæ ætatis expletum, iuxta decretum Sanctæ Tridentinæ Synodi; iuxta quam etiam ad ſacros Ordines admittentur, non ſolum quantum ad ætatem, ſed etiam quantum ad ſufficientiam, & probitatem: ad Subdiaconatum quidem poſt annum vigeſimumſecundum, ad Diaconatum poſt vigeſimumtertium, ad Preſbyteratum poſt vigeſimumquintum. Profeſſionem vero in libro ad hoc deputato, adoleſcentes & alij profiteri volentes ſua manu ſubſcribant, quem librum ſinguli Conuentus particulariter habere teneantur. Et qui profeſſionem ſolemnem non emiſerint, non poſſint promoueri ad ſacros Ordines.

8. *Super numero Fratrum ... Conuentibus. In vide bullam Pauli V. ...*

Is quoque tantum numerus Fratrum in ſingulis Conuentibus, & locis admittatur, qui ex redditibus proprijs Monaſterij, ac conſuetis eleemoſynis commode poſſit ſuſtentari. Nec ab eorum parentibus, propinquis, aut curatoribus aliquid ex eorum bonis, quocumque prætextu ante profeſſionem accipiatur, excepto victu, & veſtitu pro tempore quo in probatione fuerint.

9. *Super receptione Fratrum alterius Ordinis.*

Fratres vero alterius Ordinis, aut etiam eiuſdem Ordinis, qui tamen diuerſas habent obſeruantias ſeu viuendi modum, non recipiantur, niſi à Generali Capitulo, explorata prius eorum vita, & quod ab arctiori inſtituto non diſcedant fuerint approbati.

10. *Super apoſtatis, &c.*

Circa ſecundum, vbi dicitur, Et nullo modo licebit eis de iſta religione exire, &c. Licentia exeundi habitum, aut ſubeundi ſerendi nulli omnino concedatur; ſed nec morari cum habitu extra clauſtra ſui Ordinis cuiquam permittatur, niſi forte apud aliquos Prælatos, aut alios, cauſa lectionis, aut prædicationis, ſeu alicuius pij operis, de licentia ſui Superioris iuxta ſeſſ. 25. cap. 4. Et ſi qui hactenus extra ſunt abſque licentia ſuorum Superiorum reuocentur iuxta bullam D.N. Pij IV. reuocatoriam priuilegiorum Datam 13. Calend. Martij 1564. Contumaces vero excommunicentur, & niſi paruerint, ſubijciantur Ordinario puniendi. Qui vero de Superiorum licentia alicui Prælato, Principi, aut Vniuerſitati ſeruient, obedientiæ, & correctioni Superiorum ſui iaceant ſemper.

11. *Super exeundi clauſtra, & de Prouincia. Ad hoc videndum habes etiam Sixti V. ... 71. Cum de ...*

Nulli etiam liceat exire clauſtra eius loci vbi de familia degit, abſque licentia ſui Guardiani, qui cauſam cognoſcat, & comitem illi pro ſuo arbitrio eligat: habeatur tamen ratio vitiorum indignum, & gradnatorum. Neque aliquis diſcedat ex Cuſtodia, ſine Cuſtodis licentia, vt conſtitutiones generales, & Benedictus XII. præcipiunt. De Prouincia vero nonniſi de Magiſtri Prouincialis licentia, ſiue eius Commiſſarij in ſcriptis obtenta, neque cauſa accedendi ad Superiorem Prælatum. Qui contrafecerit, vltra pœnam a ſancta Synodo Tridentina ſtatutam, etiam in Ordine pœna carceris per menſem, & vnius publicæ diſciplinæ oppro. ... mulctetur, atque ſecundum Alexandrinas conſtitutiones ad Conuentum, Cuſtodiã, ſiue Prouinciam ſuam conſtitu... remittatur. Seruetur omnino decretum earumdem conſtitutionum, quod ita dicit: Inhibetur inſuper Miniſtris iuxta generalia ſtatuta, vt nulli licentiam, ad Romanam Curiam tribuant, etiã cauſa deuotionis accedendi, ne detur occaſio vagandi, niſi in Capitulo de conſenſu Definitorum, & niſi fuerit vir probus, & moribus grauis, vel vrgeat magna neceſſitas Prouinciæ, Conuẽtus, vel Monaſterij, & ſi fieri poteſt, nullus Romam accedere permittatur, niſi cui fuerit à Generali Miniſtro conceſſa licentia ſpecialis. Hactenus decretũ. Si quis vero Miniſter, huiuſmodi licentiam aliter quam ſupradictum eſt, dederit, officio ſuo priuetur: ſi autem quis ſine licentia Romam fuerit, cum reuertentem, etiam ſi literas commendatitias habeat, Prouincialis in carcerem tradat, & diſciplinatum à ſua cuſtodia proſcribat.

12. *Super manſione Fratrum in Conuentibus natiuis.*

Qui clauſtris morantur, non permittantur diu manere in ſuis natiuis Conuentibus, niſi viri graues, & valde ſenes. Iuuenes vero alibi collocentur, & nullus aduerſus Superiorem per hoc reclamare præſumat, ſed humiliter iuſſa faciat.

13. *Super colore veſtimentorum.*

Circa tertium, De veſtimentis infraſcripta ſtatuuntur. Vt in veſtimentis ſit modus, neque eorum luxus, ſiue colorum varietas, infamiam apud laicos Fratres reddat, omnes Fratres pannis communibus ſubnigri coloris induantur, vel ſaltem ijs raſcijs, quæ duplices vocantur, & tales vt panni videantur, quæ etiam ad obſcuritatem tendant.

Ceteri

Ceteri omnes panni, & raſcię (niſi pro habitibus, qui ſubtus deferuntur) abijciantur, & illis vti non liceat.

14 *Super delatione Cothurnorum, &c.*

Nullus cothurnos albos, ſiue borzachinos deferat, nullus birretum in Eccleſia, vel per Ciuitatem geſtet, neque etiam Chirothecas, niſi in itinere. Qui contrafecerit poſt rerum priuationem, etiam à Conuentu expellatur; ita fiet de iis, qui aliquod indumentum vanum, & aliquo vano artificio elaboratum geſtauerint.

15. *Super delatione Mantellorum.*

Pallia, ſiue mantelli non deferantur cum manicis, ſiue ornati orbiculis, ſed ſint ſimplices, & longiores, & ſinguli Sacerdotes vnum habeant.

16. *Super delatione Veſtimentorum, tunicarum, & cordarum.*

Veſtimenta etiam, quæ ſubtus deferuntur, nonniſi honeſta ſint, & coloris Ordinis noſtri. Et tunicæ apertæ non deferantur. Atque cordæ ſint rudes, & communes, non laneæ, aut aliqua curioſitate confectæ: ſuper quibus omnibus ſinguli Prouinciales diligenter inuigilabunt.

17. *Super ſupellectili in cellis. Ad hoc habetur in conſt. 66. Pij V.*

In Cellis, ſeu Cameris Fratrum, non liceat ſupellectilem aliam quam neceſſariam, & profeſſioni paupertatis congruentem habere.

CAP. III.

Verba Cap. 3.

Clerici faciant diuinum officium, &c.

1. *Declaratio ſuper recitatione officij.*

In hoc Capitulo ſunt tres Articuli. Primus de diuino officio. Secundus de ieiunio. Tertius de modo eundi per mundum. Circa primum ſtatuitur, quod omnes & ſinguli cuiuſcumque conditionis exiſtant, iuxta laudabilem & ſeruatum hactenus Religionis morem, diuinis myſteriis, & choro quotidie horis debitis interſint; nulluſque exemptus habeatur, niſi quos Alexandrinæ conſtitutiones excipiunt, vtputa Lectores, prædicatores, infirmi, & alij publicæ vtilitati tunc expoſiti, qui tamen alias ſuo debito ſatisfaciant. Diuinum vero officium deuote, attente, & punctuatim perſoluatur. Neque aliquis e choro diſcedat, niſi expleto officio, ſine Guardiani licentia.

2. *Super proceſſione per Clauſtra, & Miſſa pro Benefactoribus.*

In qualibet prima Dominica menſium, fiat Proceſſio per clauſtra, cum Litaniis pro Eccleſia Catholica, pro fidei defenſione, & Principum Chriſtianorum concordia. Die vero Lunæ ſequenti, vbi fuerit numerus ſufficiens Fratrum, canetur Miſſa pro Benefactoribus Ordinis, viuis atque defunctis.

3. *Super poena omittentium ...*

Si quis autem conuictus fuerit de conſueta omiſſione diuini officij, vt neque frequenter chorum, neque videatur, aut audiatur diuinis vacare, cuiuſcumque gradus & conditionis extiterit, ſit priuatus omni officio, & gradu, & non niſi per Generalem reſtitui poſſit.

4. *Super diſcurſu per Eccleſiam.*

Cum diuina celebrantur, nemo diſcurrat per Eccleſiam, neque ibi interdiu moram trahat, niſi cauſa orationis, vel ſaltem ex rationabili cauſa Guardiano nota: & dum diuina celebrantur, Fratres non audiant in confeſſione abſque neceſſitate, & de Guardiani licentia.

5. *Super celebratione Miſſarum, Confeſſione, & Communione.*

Vniuerſi Fratres ad Sacerdotium aſſumpti, vt in Dei timore, & gratia ſe contineant, quam crebrius poterunt, & ſaltem diebus Dominicis, & feſtis ſolemnibus, prævia peccatorum confeſſione Sacerdoti facienda, Miſſas deuote celebrent. Qui vero Sacerdotes non ſunt, ſaltem quinto decimo quoque die confiteantur, & communicent, aliter priuantur arbitrio Superioris.

6. *Super ſupellectilibus Eccleſiæ, & ſacrarij mundandis.*

Curabunt præterea Guardiani, vt omnia Eccleſiæ & ſacrarij ſupellectilia munda ſeruentur, Eccleſiaque ipſa, & Conuentus ſæpe purgetur.

7. *Super ... Miſſarum ...*

In Conuentibus vero, vbi magnus Miſſarum numerus ex legatis impoſitus eſt, eleemoſyna vero tam tenuis, vt fratres ſuſtentari non poſſint, ſeruetur caput quartum reformationis generalis ſeſſ. 25. Trid. Conc. Ad cuius executionem ordinat Generale Capitulum, vt in Capitulis Prouincialibus cuiuſcumque Prouinciæ habeatur hæc conſideratio, cum obligationis Miſſarum, tum emolumenti quod inde trahitur, & hæc omnia referantur ad Generale Capitulum, vt ibi quicquid ſecundum Deum viſum fuerit, ſtatuatur.

8. *Super ...*

Circa ſecundum, ieiunia omnia Sanctæ Romanæ Eccleſiæ & Regulæ noſtræ à cunctis fratribus ſeruentur, prouideaturque illis in his diebus, de conuenienti cibo; & iuxta conſtitutiones Alexandrinas, ceremoniæ ſolitæ non ſolum in prandio, ſed etiam in refectione ſerotina, quæ hora competenti fiat, & ad quam omnes conueniāt, peragantur. Nulli vero à ieiunio excuſentur, niſi quos cōſtitutiones prædictæ eximunt. Quod ſi quis abſque legitima cauſa Guardiano nota non ieiunauerit, idque probari poſſit, ſi correctus non ſe emendauerit, pane, & aqua in carceribus puniatur.

Singulis ſextis feriis vniuerſi fratres diſciplinam faciant, & in emendationem peccatorum ſuorum ſe percutiant, memores quod Dominus noſter Ieſus Chriſtus pro peccatis noſtris dira perpeſſus eſt. Hæc autem diſciplina ita fiat, Congregentur in choro, vel ſacrario, ſiue alio loco conuenienti fratres, & extinctis luminibus, ac clauſis ianuis, & feneſtris, Superior, aut alius deputatus, ſignum manu faciat indicans ſilentium, quod per aliquod ſpatium ſeruatur, & interim fratres contemplationi vacant. Deinde idem Superior, vel deputatus incipit verſum hūnc, & totum dicit, videlicet, Apprehendite diſciplinam, ne quando iraſcatur Dominus, & pereatis de via iuſta. Tunc omnes incipiunt ſe percutere, & dicuntur alternatim ab omnibus deuote, & punctuatim Pſalmi, Miſerere mei Deus, &c. Deus miſereatur noſtri, &c. cum Gloria Patri, &c. De profundis, cum Requiem æternam, &c. Quibus expletis, dicitur, Chriſtus factus eſt pro nobis obediēs vſque ad mortem, mortem autem Crucis, &c. Inde Superior vel deputatus dicit hanc Orationem incipiens abſolute. Reſpice quæſumus Domine ſuper hanc familiam tuā, pro qua Dominus noſter Ieſus Chriſtus nō dubitauit manibus tradi nocentium, & Crucis ſubire tormentum. Poſtea dicitur ab omnibus, Salue Regina mater miſericordiæ, &c. Et Superior vel deputatus dicit ſequentes Verſiculos, & Orationes reſpondentibus fratribus ad ſingulos Verſiculos, videlicet ℣. Emitte ſpiritum tuum, & creabuntur, &c. ℟. Et renouabis faciem terræ. ℣. Ora pro nobis Sancta Dei genitrix. ℟. Vt digni efficiamur promiſſionibus Chriſti. ℣. Ora pro nobis Beate Franciſce. ℟. Vt digni, &c. Oremus. Deus qui corda fidelium. Concede miſericors Deus fragilitati noſtræ præſidium, &c. Deus qui Eccleſiam tuam B. Franciſci meritis, &c. Deus cui proprium eſt miſereri ſemper, & parcere, &c. Exaudi quæſumus Domine ſupplicum preces, &c. Deus à quo ſancta deſideria, recta conſilia, & iuſta ſunt opera, &c. Vre igne ſancti Spiritus renes noſtros, & cor noſtrum, &c. Deus omnium fidelium paſtor, &c. Omnipotens ſempiterne Deus, miſerere famulis tuis Cardinalibus Protectoribus noſtris, &c. Actiones noſtras, &c. Omnipotens ſempiterne Deus ædificator, & cuſtos, &c. Omnipotens ſempiterne Deus, qui viuorum dominaris ſimul & mortuorum, &c. Per Dominum noſtrum, &c. In fine dicitur, Diuinum auxilium maneat ſemper nobiſcum. Amen. Tunc omnes deſinunt ſe percutere, & per aliquam moram ſub ſilentio iterum contemplationi vacant. Demum facto ſigno à ſupradicto Superiore, vel deputato omnes ſurgunt. 9. *Super diſciplina ſexta qualibet Feria facienda.*

A menſa communi nulli eximantur, tàm mane quàm ſero; quod ſi aliqui actu legentes, vel prædicantes, ſeu graduati, aut infirmi, iudicati fuerint à Superioribus digni hac exemptione, hi tantum cibis à communi deputatis, & ex communi diſpenſa vtantur. In menſa autem habeatur ſemper lectio ex Sacra Scriptura, vel ex ſanctis Patribus. 10. *Super cōmuni menſa, & cibo. Ad quod extat conſt. 68. Pij V.*

Soli Procuratori Conuentuum, & locorum, aut alij Fratri deputato, Fratrum neceſſaria, præſertim vero eſculenta, & poculenta emere liceat. 11. *Super deſtinato ad emenda eſculenta & alia neceſſaria.*

Circa tertium. Nulli eundi per mundum à Superioribus facultas fiat, niſi ex vrgenti neceſſitate, & tunc Prælatus inueſtiget, quo ituri, quæ negotia, & cum quibus ſint acturi Fratres, antequam licentiam illis tribuat: & quantum fieri poteſt non permittat aliquem ſolum proficiſci, ſed ſocium illi aſſignet. 12. *Super licentia eundi per mundum.*

Fratres itinerantes non ſint conuiuæ, neque hoſpitentur in domibus laicorum, præſertim publicorum hoſpitum, vbi ſunt loca noſtra, ſed teneantur conuenire Præfectum loci, ibique manere, & de eius conſilio ſe gerere. 13. *Super itinerantium hoſpitio.*

Nullus magiſtratum aliquem Principem, vel Prælatum ex quacumque cauſa adire audeat, niſi ea cauſa à Superiore ſuo prius cognita fuerit, obtinueritque ab eo facultatem accedendi. Quin potius prohibetur, ne quis 14. *Super acceſſu ad Principes, & alios, vel ad aliquem forum.*

in

Generali iudicati fuerint, nonniſi eodem rigoroſo examine præmiſſo, & præmiſſo promotorum iuramento. Eſt enim in Ordine tanta eruditorum copia, vt ad tam exiguum numerum reſtringi non poſſint, quod in proximis Comitiis Generalibus Florentiæ omnes nouerunt. At quoniam Fratres extra Italiam conſtituti (excepta Dalmatia) nonniſi difficile, & magnis ſumptibus ad Generale Capitulum accedere poſſunt, ſtatuitur vt ij omnes, qui voluerint ad magiſtralem coronam recipi examinentur in aliqua publica vniuerſitate illius regionis de qua fuerint, propoſitis concluſionibus in ea facultate ad quam promoueri voluerint. Qui quidem, ſi præmiſſo rigoroſo examine ab illa vniuerſitate digni Doctoratus titulo iudicati fuerint, fidemque publicam ab ipſa de eorum ſufficientia habuerint, poſſit eos Generalis per ſuas literas in aliqua vniuerſitate, vel à perſona auctoritatem habente, ad doctoratus lauream ſuſcipiendam admittere. Nullus vero ad doctoratum, vel ad alium gradum ſuperioritatis de cetero promoueatur, qui prius profeſſionem fidei non fecerit iuxta bullam præfati Domini Noſtri Pij Quarti.

Cap. VI.

Verba Cap. 6.

Fratres nihil ſibi approprient, &c.

1. Declaratio ſuper proprietate. Ad hoc vide etiam conſt. c. 1. q.

Circa hoc Capitulum repeti poſſent, quæ ſupra in præfatione, & in Capite quarto dicta ſunt, quod ſcilicet nos non habemus in particulari aliquid proprium, ſed vſum ſimplicem rerum; quamuis ſancta Tridentina Synodus conceſſerit, vt poſſimus habere proprium in communi. Ad tollendum tamen omne proprietatis vitium iuxta decreta eiuſdem ſacroſancti Tridentini Concilij, prohibemus omnibus Ordinis noſtri Fratribus, & Sanctimonialibus, ne quiſquam eorum, bona immobilia, vel mobilia cuiuſcumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquiſita, tamquam propria, aut etiam nomine Conuentus poſſideat, vel teneat, ſed ſtatim ea Superiori tradantur, Conuentuique vel Monaſterio incorporentur, prout nos ex nunc ea applicamus, & incorporamus, applicataque, & incorporata pronunciamus.

2. Super conceſſione [illegible] vel adminiſtratione bonorum [illegible].

Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Ordinis noſtri concedere, etiam ad vſumfructum, vel vſum, adminiſtrationem, aut commendam. Etſi aliquæ licentiæ etiam à Generali, aut alio quouis modo ex quacumque cauſa aduerſus prædicta hactenus conceſſæ reperiantur, eas ex nunc tollimus, & abrogamus. Adminiſtratio autem bonorum Monaſteriorum, ſeu Conuentuum, ad ſolos officiales eorumdem ad nutum Superiorum amouibiles pertineat.

3. Super [illegible] ſuper [illegible].

Mobilium vero vſum ita Superiores permittant, vt eorum ſuppellex ſtatui paupertatis quam profeſſi ſunt, conueniat, nihilque ſuperflui in ea ſit; nihil etiam quod ſit neceſſarium, eis denegetur; quorum omnium regiſtrum Superiores apud ſe habeant, & ſingulo anno reuideant, & Fratres ea vendere, alienare, aut donare nemini valeant. Quòd ſi quis aliter fecerit, vel quidquam etiam ſi pecunia ſit, tenere deprehenſus, aut conuictus fuerit, is biennio actiua & paſſiua voce priuatus ſit, atque etiam iuxta Ordinis noſtri conſtitutiones veluti proprietarius puniatur. Quinimmo ad errores iſtos tollendos præcipit generale Capitulum, vt in ſingulo Conuentu, & Monaſterio ſit ærarium publicum, vbi reponantur ſingulorum Fratrum, & Sanctimonialium pecuniæ; quæ inde non extrahantur ſine neceſſitate à Superiore cognita. Monemus tamen ſingulorum Conuentuum Superiores, iuxta ſingulorum Fratrum merita, gradum, & neceſſitates, ex reliquis bonis, & præſertim ab eiſdem Fratribus acquiſitis, aliqua eis pro ſtudiorum, & laborum ſuſtentatione, largius & commodius ſubminiſtrent.

4. Super cura ſenum & infirmorum.

5. Super neceſſitatibus bonorum per infirmum [illegible].

Habeatur vero diligens ſenum & infirmorum cura; prouideaturque eis de communibus eleemoſynis in eorum neceſſitatibus; & in ſingulo Conuentu præficiatur ſaltem vnus, cui huiuſmodi cura committatur.

6. S[illegible] bonorum [illegible].

Et cum quis infirmari cœperit, ſtatim reſignet Superiori omnia quæ ſuo vſui fuerint applicata, vt in caſu mortis Conuentui cedant.

Emolumenta quæ ex Priorum Legatis (vel vt vocant) manſionariis proueniunt, in publicam vtilitatem conuertantur, & nulli particulari tribuantur.

7. Super nullitate licentiarum diſponendi de bonis Ordinis.

Licentia vero diſponendi de bonis ſuo vſui deputatis, aut etiam de cellulis, & cameris ipſis, nulli Fratri, aut Sanctimoniali tribuatur, ſed hæc ſit Generalis, & Prouincialium cura, ſecundum gradum & virtutem, ea, quibus videbitur aſſignare. Et ſi quis hactenus à Superioribus Ordinis, aut etiam à Sede Apoſtolica talem diſponendi licentiam obtinuit, nulla cenſeatur.

8. Super Syndicorum, & Procuratorum numero.

Quod autem ad Syndicos, vel Procuratores, ſancteſios, ſiue operarios attinet, ſinguli Conuentus & Monaſteria, vbi Superioribus Ordinis viſum fuerit opportunum, vnum, aut alterum illorum, ſiue plures eligant ad ipſorum Superiorum nutum amouibiles, vt ſancta Tridentina Synodus decernit; non quidem vt rerum, & bonorum Ordinis Procuratores, & Rectores, quemadmodum hactenus conſueuit, cum nondum Religio haberet proprium in communi, ſed vt Conſeruatores, & Defenſores, qui non poſſint à Principibus, vel Communitatibus inſtitui, ſed tantum præſentari. Superior vero, qui ei videbuntur, confirmet; & non permittat eos perſeuerare vltra triennium niſi Generale Capitulum ex vrgenti cauſa aliter decreuerit. Hi vero attingant ſaltem annum quadrageſimumquintum, etiam vbi eis bonorum temporalium fuerit cura commiſſa, teneantur quotieſcumque à Superiore, vel Sanctimonialibus requiſiti fuerint, de ipſis bonis rationem reddere; quæ quidem bona, etiam pecunias ipſas non teneant apud ſe, ſed conſeruentur in Monaſteriis, & non exponantur niſi iuxta earumdem Sanctimonialium, vel earum Superiorum voluntatem. In ſpiritualibus vero vllo modo ipſi Syndici, ſiue operarij non ſe intromittant, vt infra dicetur. Procuratores ex Ordine, ſingulo menſe corā Fratribus in loco publico ſuæ adminiſtrationis rationem reddere teneantur; aliter priuentur bonis omnibus ſuo vſui deputatis, etiam ipſo Conuentu. In quam pœnam incidat etiam qui mercaturas animalium, ſocietates, vel alias negociationes exercere compertus fuerit. Si quis vero in ſua adminiſtratione fraudem aliquam, vel furtum commiſerit, priuetur officio, & diſciplinetur; & ſi furtum inſigne fuerit, etiam à Prouincia proſcribatur, & per decennium ad officia inhabilis habeatur.

9. Super cuſtodia clauium bonorum Conuentuum.

Claues, ſub quibus bona Conuentuum, & Monaſteriorum reponuntur, non à Superioribus ipſorum Conuentuum & Monaſteriorum tantum, ſed etiam ab aliis diſcretis perſonis eorumdem locorum cuſtodiantur, qui omnes diligenter, introitum & exitum ipſorum bonorum in libris deſcribant, & Prælato ſuo poſtmodum oſtendant.

Cap. VII.

Verba Cap. 7.

Si quis Fratrum inſtigante inimico mortaliter peccauerit.

1. Declaratio ſuper Fratrum confeſſione.

Duo in hoc capitulo docet nos Beatus Franciſcus. Alterum, ad quos Fratres peccantes debeant recurrere. Alterum, quo modo ſint recipiendi. Circa primum ſtatuitur, & ordinatur, vt nullus Fratrum peccata propria, vel proximi ſui propalare audeat, niſi Superioribus Ordinis, ſub pœna carceris per menſem, & vnius publicæ diſciplinæ omni ſexta feria ipſius menſis.

2. Super propalatione ſecretorum, & ſcandalorum Ordinis.

Nullus etiam audebit literas ſcribere in infamiam proximi, & Religionis, neque Fratrum ſcandala, & ſecreta in Ordine reuelare, niſi prædictis Superioribus, ſub eadem pœna, & excommunicatione latæ ſententiæ, à qua per ſolum Generalem abſolui poſſit.

3. Super recurſu à ſententia Prouincialis.

Nemo ſubterfugiat iudicium ſui Magiſtri Prouincialis, neque eum reiiciat, quouſque ſuam ſententiam non protulerit. Qui ſecus fecerit exilio à prouincia per triennium puniatur. Prouincialis tamen procedat in cauſa. Si vero ſuſpicio fuerit, quæ indiciis vehementibus appareat quòd Prouincialis procedat ex odio & paſſione, poſſit accuſatus poſtulare à Generali Collegam, qui vna cum Prouinciali cauſam ſuam expediat. Ipſe tamen reus hinc interim recedere non poſſit, ſub pœna conuicti criminis.

4. Super recurſu ad brachium ſæculare.

Qui ſi pro iniuſtitia ſibi illata, vel quam prætendit ſibi illata eſſe ad brachium ſæculare recurrerit, & non potius ad

ad Superiores Ordinis, exulet ſtatim à prouincia, & fiat inhabilis ad omnia officia.

5. *Super accuſatione fratrū.* Non accuſet frater fratrem de aliquo crimine coram Superiore, niſi per teſtes, vel ſufficientia indicia probare poſſit, quod imponit, aliter accuſans ea pœna mulctetur, quam accuſatus ſuſtinere debuiſſet, & ſit ſemper, quando quis imponit aliquid, quod per teſtes, vel ſufficientia indicia non probetur, pœna talionis puniatur, denunciare tamen liceat, & denunciantem Superior ſecretum teneat.

6. *Super offenſione fratrum.* Quicumque ex quauis cauſa in fratrem ſuum manum violentam iniecerit, ſanguinemque fuderit, vel etiam ſine ſanguine grauiter percuſſerit, vltra pœnas delicto congruentes, etiam ad omnia Ordinis officia in perpetuum inhabilis habeatur, & à prouincia expellatur, neque ad officia, ſiue prouinciam reſtitui poſſit niſi per Generale Capitulum, & per omnium patrum Definitorum vota. Quas pœnas eos quoque incurrere volumus, & decernimus, qui conuiciis, minis, aliiſue modis aliquem ad percuſſionem irritauerint, & laceſſiuerint. Teneantur vero Guardiani, alij locorum noſtrorum Rectores, ſub pœna priuationis ſuorum officiorum, huiuſmodi reos, etiam ſi in domo ipſorum non deliquerint, in carcerem conijcere à Superioribus puniendos.

7. *Super punitione fratrum delinquentiū.* Qui commiſerit aliquod facinus, propter quod ſi eſſet in ſæculo, foret iuxta leges morte plectendus, vel aliquam inſignem infamiam, ſiue ruinam Ordini ſiue Ordinis Superioribus intentauerit, perpetuis carceribus condemnetur. Et ſi aliquo tempore condonatum illi fuerit de his pœnis, numquam tamen ad Conuentum ſuum remittatur, neque habilis ad officia Ordinis habeatur.

8. *Super punitione contumeliam in fratres dicentiū.* Qui verba minus honeſta in contumeliam fratrum, & Superiorum etiam in clauſtro dixerit, pro arbitrio Superiorum ieiuniis & carcere maceretur.

9. *Super punitione incorrigibilium.* Incorrigibiles, in Capitulis Generalibus, & Prouincialibus publice puniantur. Quòd ſi neque hoc modo ad mentem reuocari poterunt vt bene, honeſteque viuere velint, ſuſpendantur à diuinis, & laicalem ducant vitam, ac ſeruiant Monaſterio tamquam laici. Et ſi perſeuerauerint incorrigibiles eſſe, perpetuis carceribus mancipentur.

10. *Super correctione fratrū.* Circa ſecundum. Omnibus Superioribus Ordinis præcipit Generale Capitulum, vt Fratres peccantes ita cum iuſtitia corrigant, vt miſericordiæ non obliuiſcantur, & caueant, ne peccatum fratris occultum in propatulo exponant & qui debent Ordinis miſerias tegere, & occultare, eas ſæculi auribus non traducant, & manifeſtas faciant.

Cap. VIII.

Verba Cap. 8. Vniuerſi Fratres vnum de Fratribus iſtius Religionis teneantur ſemper habere Generalem Miniſtrum, &c.

1. *Declaratio ſuper modo dandi ſuffragia in electione Officialiū.* Circa caput iſtud de electione Superiorum Ordinis, & aliorum officialium, explicandus eſt modus, quo eligi debeant, vt ſeruetur Canon ſextus reformationis regularium editæ à Sancta Tridentina Synodo, vbi dicitur. In electione Superiorum quorumcumque, &c. (explicetur totus) Pro executione igitur præſentis Canonis ex decreto Generalis Capituli Florentiæ nuper habiti ſtatutum eſt, vt huiuſmodi electiones per ea ſecreta ſuffragia fiant, quæ nos balotationes vulgo dicimus; vt puta, in quibus ita facile fraudes non admittuntur, vbi ſingulorum votorum ſuffragia calculis lineis, aut laneis colliguntur, hoc ſcilicet modo, extat vas ligneum duplex, in quod, cum quis manus impoſuerit, poteſt calculum ſuum in quam voluerit partem deponere (vna enim pars vota affirmatiua, altera negatiua colligit) & nemo nouit vbi calculus ceciderit, ita vt vnuſquiſque côſcientiæ ſuæ ſatiſfacere, & ipſe à nullo cogi poteſt. In electione igitur Generalium, Prouincialium, Procuratoris in Vrbe, Cuſtodum, Guardianorum, & omnium officialium, quibus aliquis gradus adminiſtrationis, vel ſuperioritatis in ſubditos ex electione accedit, fiat electio per balotationes, & non alio modo. Quicquid ſecus factum fuerit irritum ſit, & inane. In Prouinciis Auſtriæ, Bohemiæ, Orientis, & Terra Sanctæ, & ſi quæ ſunt ſimiles Prouinciæ, quæ eligere ſuos Prouinciales non conſueuere, deſignentur à Generali per triennium Prouinciales, qui tamen in deputandis aliis inferioribus Officialibus modo ſupradicto vtantur. Et ne fraus in calculis oriatur, mandat generale Capitulum, vt vnuſquiſque accipiat ſuum calculum à Præſidente Capituli, quo accepto, recta via ad vas balotationis accedat manu eleuata, & digitis extenſis, ita vt omnes, videant, quod vnicus eſt ſingulorum calculus. Diſcreti etiam ad Prouinciale Capitulum profecturi, vbi fuerit numerus conueniens fratrum à ſuis Conuentibus, & ipſi Definitores in Capitulo à ſuis Cuſtodiis per balotationes eligantur. Qui Definitores ad aliud officium non poſſint aſſumi, ſed perſeuerent in illo per annum vſque ad Capitulum Prouinciale, & interim conſilio, & auxilio ſinguli in ſua Cuſtodia prouinciali, dum viſitat, aſſiſtant. Quod ſi Prouinciale Capitulum non celebrabitur, ipſimet cum Prouinciali totidem alios patres per eaſdem balotationes ſecernent, qui ſub nomine Definitorum officiales Prouinciæ eligant, & per annum ſimiliter perſeuerent. Et ita fiat ſingulis annis, quando Capitulum Prouinciale non habebitur. Caueant tamen fratres omnes, quibus ius electionis conuenit, ne calculum ſuum alieni tribuant, neue alterius ipſi recipiant, vel fraudem aliquam in modo iſto electionis committant, ſub pœna expulſionis à Prouincia, & inhabilitationis ad omnia officia Ordinis.

Qui ſuas eleemoſynas, & alia bona in manu Superiorum ſuorum iuxta modum ſupraſcriptum in capite ſexto, non reſignauerit, Conuentuique non incorporauerit, non poſſit eligi ad aliquem gradum, & honorem, ſed veluti proprietarius puniatur. 2 *Quod non incorporantur non eligatur ad gradus.*

Si quis vero via, & fauore Principum, & Prælatorum, quaſi vi quadam intromittere ſe in officiis Religionis, procurauerit, ſtatim ad ea inhabilis habeatur. 3. *Et etiam procurantes officia, &c.*

Prouinciales peracto ſui magiſtratus triennalis termino, non procurent reeligi iterum a ſua Prouincia, niſi ex defectu fratrum vel alia rationabili cauſa id Generalis per patentes literas permitteret, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, & priuationis graduum, quas pœnas extendi volumus etiam ad eos, qui eos elegiſſent. 4. *Prouinciales quando reeligi poſſint.*

Commiſſarij Generales quauis poteſtate præditi, non audeant electos Prouinciales, etiam ſi eorum electioni præfuerint, confirmare, cum id tantum Generalis munus ſit, & auctoritas, niſi id in ſuis patentibus expreſſe contineretur. Qui ſecus fecerint, ab auctoritate, & gradibus cecidiſſe intelligantur. 5. *Commiſſarij Generales à Magiſtro Generali electos non confirmant.*

Procurator in Vrbe maneat apud Sanctum Saluatorem de Vnda, hyberno ſaltem tempore, ſecundum antiquas Ordinis conſtitutiones, & ſummorum Pontificum decreta. Et ad euitandam diſcordiam vnus tantum Procurator, non plures eligantur. Procurator vero electus, ſicut & Generalis, iuramentum ſolitum iuxta Alexandrinas conſtitutiones præſtare teneatur. 6. *Procurator in Vrbe vnus ſit, vterque, & habitet apud S. Saluatorem in Vnda.*

Capitula Generalia, & Prouincialia poſſit Generalis conuocare quando, & vbi illi viſum fuerit, iuxta tenorem Regulæ, de triennio in triennium, vel ad alium terminum maiorem, vel minorem. Et vocales, qui vocati fuerint, congruo tempore adeſſe curabunt, aliter voce actiua, & paſſiua priuentur. Qui vero vocales non ſunt, ad Capitula non accedant ſub pœna vnius publicæ diſciplinæ. 7. *Capitula à Magiſtro Generali conuocantur.*

Cap. IX.

Fratres non prædicent in Epiſcopatu alicuius Epiſcopi, eum, &c. *Verba Cap. 9*

Tria potiſſima in hoc Capitulo animaduertenda ſunt. Primum ne quis fratrum in Epiſcopatu alicuius Epiſcopi audeat prædicare cum ab illis fuerit contradictum, vt ſonat litera, & nuper ſtatuit Sancta Tridentina Synodus ſeſſione octaua, canone quarto. Secundum, ne quis officium prædicationis ſibi arroget, ſed à ſuis Superioribus mittatur. Tertium, quomodo ſe habere debeant Prædicatores in eo munere obeundo. Circa primum mandat Generale Capitulũ omnibus Prædicatoribus Ordinis, vt ſeruent illum punctum Regulæ, & Concilij, ne ſcilicet populo prædicent contradicente Epiſcopo, Quinimo fratres omnes, honorem, & reuerentiam Epiſcopis exhibeant. 1. *Declaratio ſuper eo in textu Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 4.*

Sermetur

2. Super obſervantia cap. 14. ſeſſ. 7.

Seruetur etiam decretum eiuſdem Sanctæ Synodi ſeſſione ſeptima, canone decimo quarto. Ne fratres audiant confeſſiones ſæcularium, niſi prius fuerint à ſuis Superioribus examinati, & ab Ordinariis admiſſi. Qui ſecus fecerint, vltra alias pœnas, reddantur inhabiles ad huiuſmodi confeſſiones audiendas.

3. Super Prædicatorum qualitate.

Circa ſecundum, nullus ad officium prædicationis admittatur à Generalibus, ſiue Prouincialibus Magiſtris, qui non fuerit Sacerdos, vel Diaconus, vita, & moribus comprobatus, præcipue vero Catholica doctrina inſtructus. Superiores Ordinis omnem ſuam curam, & ſtudium adhibebunt, vt bene noſcant Prædicatores, quos admittunt, eorumque doctrinam explorabunt, nequid contra receptam veritatem, vel contra Sedem Apoſtolicam, ſiue Chriſtianos Principes prædicetur. Similiter ſe gerant erga Patres confeſſarios, quos non admittent ad tam difficile munus, niſi viros bonæ conſcientiæ, & qui ſciant diſcernere inter lepram, & lepram. Hi autem per Conuentus, & loca iuxta neceſſitatem diſtribuantur.

4. Super diſpenſatione eorundem.

Magiſtri, & Prædicatores etiam diſponantur hoc modo, vt in prædicationibus, & lectionibus, præſertim circa ſuum conſcientiæ, ſe exerceant, populoſque in fide inſtruant. Et qui non legunt, vel non prædicant, vel in aliquo officio Religioni non ſeruiunt (niſi alias in his ſtudiis ſuas partes geſſerint) exemptionibus, & honoribus, ſui gradus non gaudeant. Fratres vero qui ad caſuum conſcientiæ lectionem audiendam non acceſſerint, non admittantur ad audiendas confeſſiones, niſi viri alioquin eruditi, & probati. Et id curent Prouinciales ſub pœna priuationis officij.

5. Super Prædicatoribus, & Confeſſoribus non ſuis vel illicentiatis.

Si quis deprehenſus fuerit Prædicatoris, vel Confeſſoris munus abſque Superiorum licentia exercuiſſe, poſt carcerem per menſem, exulet à prouincia per triennium, & ſi ſæpius hoc modo deliquerit, per annum carceribus deputetur.

6. Super his, quæ Fratres cauere debent.

Ad quod vide eiuſd. ſupra ſum X. conſ. 81.

Circa tertium, nullus Fratrum in ſuis prædicationibus, ne latum quidem vnguem diſcedere audeat a communibus ſenſibus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, & à Patrum ab ea approbatorum ſententiis, neque aliquam nouam opinionem introducat. Argumenta etiam hæreticorum, vel eorum reſponſiones in medium afferre nemo in ſuis concionibus audebit, ea præſertim, quæ captu difficilia ſunt rudi plebeculæ, ne hæreticorum dicta, pro concluſionibus veris, & Catholicis recipiantur. Si quis vero poſt hac conuictus fuerit aliquam propoſitionem hæreticam, vel ſchiſmaticam populo prædicaſſe, propter quam abiurationem facere teneatur, nunquam amplius ad prædicatoris munus, neque ad Ordinis officia admittatur. Et ſi quis à quatuor annis citra fuerit aliqua labe hæreſis notatus, & conuictus, habeatur inhabilis ad quoſcumque gradus, & dignitates per decennium.

7. Fratres non edant ex libris . . . non approbati à Superiore. Ordinis.

Nullus etiam librum aliquem tractantem de fide, aut de quacumque alia materia in lucem edere valeat, ſub pœna excommunicationis, & carceris, niſi prius à Generali, vel à deputatis ab eo, ille liber fuerit approbatus, & præterea alia obſeruentur, quæ circa hoc in decretis Concilij Tridentini, & Indice librorum cauta ſunt.

CAP. X.

Verba Cap. 10.

Fratres qui ſunt miniſtri, & ſerui aliorum fratrum, &c.

1. Declaratio ſuper miniſtros Prouinciales, ſui ipſis ſuccumbas.

In hoc Capitulo B. Franciſcus inſtruit Superiores Ordinis, & eorum ſubditos quomodo inuicem ſe gerere debeant. Superiores vocat miniſtros, & ſeruos aliorum fratrum, vt ſciant ſe non eſſe dominos, neque habere dominium ſuper ſubditos, vt Domini temporales, ſed ideo conſtitutos eſſe ſuper alios, vt eorum vtilitati, & ſaluti inſeruire debeant; præfecturæ enim noſtræ ſunt potius officia, quam dignitates. Subditos vero docet, vt omnimodam obedientiam ſuis Superioribus præſtent, memores, quod propter Deum abnegauerunt proprias voluntates. Quapropter mandatur omnibus Prouincialibus ſub pœna priuationis ſuorum officiorum, vt ſingulis annis, dum viſitant, examinare debeant fratres ſuos etiam ſub iuramento, de ſtatu Conuentuum, & locorum, de vita fratrum, de moribus, de conuerſatione, & de obſeruatione harum conſtitutionum, atque de omnibus certiorem faciant Generalem Magiſtrum, viſitent quoque cameras, explorent ſi quid habent fratres ſuperflui, quod non conueniat ſuæ profeſſioni, & vbi non ſunt Inquiſitores, etiam libros fratrum diligenter examinent.

Mandatur quin etiam prædictis ad meritum obedientiæ ſalutaris, vt in promouendis fratribus ad aliquem gradum, vel officium, inuigilent, ne indigni præferantur dignis, & mali optimis, ſed in omnibus publicæ vtilitati, & ornamento conſulant. Præferantur vero, qui publico commodo Conuentuum, & locorum non ſuæ vtilitati incumbunt. *2. Super eorundem munere circa fratrum promotiones.*

Caueant quoque Prouinciales ſub pœna priuationis officij, ne de cetero cooptent in cœtum Patrum, qui fuerint minoris ætatis annorum quadraginta, nec ad hoc ſuffragari poſſit aliquis gradus, vel officium, præter doctoratus titulum, indecens enim eſt, vt inter eos, quorum conſilio res Conuentuum aguntur, omnes paſſim ſine delectu introducantur. *3. Super eorundem munere circa ætatem recipiendorum.*

Subditis vero mandatur ſub eadem vi obedientiæ, ita humiliter exhibeant ſe dicto Superiorum, vt nihil ſibi magis faciendum proponant, quam illud, quod ipſorum Superiores iuxta ſuæ profeſſionis præſcriptum peragendum iuſſerint. *4. Super obedientia Superioribus præſtanda.*

Qui autem minus obediens, vel contumax ſuis Superioribus fuerit, & admonitus nō ſe emendauerit, veluti regulæ ſuæ, & voti obedientiæ tranſgreſſor puniatur. Et quicumque, in Generali, vel Prouinciali Capitulo ad aliquod officium aſſumptus fuerit, & non paruerit, per quinquennium ad omnia officia Ordinis inhabilis habeatur, actiuaque voce careat.

CAP. XI.

Præcipio firmiter fratribus vniuerſis, ne habeant ſuſpecta conſortia. *Verba Cap. 11.*

1. Declaratio Super colloquio, & commercio cum mulieribus.

Duas partes habet hoc Capitulum. Prima prohibet fratribus ſuſpecta conſortia mulierum. Secunda ingreſſum in Monaſteria Monacharum.

Circa primam partem, mandat Generale Capitulum diſtricte Fratribus omnibus, ne conuerſari, neque loqui audeant cum mulieribus malæ famæ, & quantum fieri poterit, etiam ab alloquutione mulierum bonæ famæ abſtineant. Qui comprehenſi fuerint habere ſuſpecta conſortia mulierum, & correcti non ſe emendauerint, carceribus per menſem mancipati à Conuentu proiiciantur.

2. Super pœna admittentium mulieres intra clauſtra.

Et ſi quis conuictus fuerit huiuſmodi mulieres duxiſſe intra clauſtra Conuentus, vltra præfatas pœnas, etiam flagris omni ſexta feria publice cedatur per menſem.

3. Super Cuſtodia Oſtij Conuentus.

Vt autem hæc omnia ſeruentur diſtricte præcipitur, vt in omnibus Conuentibus diligenter clauſura obſeruetur, & vnus fratrum ianuæ ſemper aſſiſtat, qui mulieres nullo modo ingredi permittat.

4. Super Hoſpitio ſæcularium in Conuentu.

In ipſis vero Conuentibus, & locis non recipiantur hoſpitio perſonæ ſæculares, niſi forte aliqui Prælati, & viri admodum inſignes ad breue tempus, & de licentia Superioris, vt clauſura debite ſeruetur, & laicorum diſcurſu non interrumpatur. Quare obſecrandus eſt Beatiſſimus Papa, vt iubeat, Principibus, & Magiſtratibus, ne grauent Conuentus, & loca equis, militibus, & aliis eorum officialibus.

Ad hoc ſcias Pium V. prohibuiſſe hoſpitia Militum, vt in eius conſt. 148. Cum ſicut

5. Super acceſſu Fratrum ad Monaſteria Monialium.

Circa ſecundam partem de Sanctimonialibus, mandatur omnibus, & ſingulis fratribus noſtris, ne accedant ad Monaſteria Monialium, niſi pro diuinis agendis, & ex iuſſu Superiorum, qui ætatem, & probitatem mittendorum conſiderent, ſub pœna per triennium ſecundum conſtitutiones Capituli Generalis Mediolanenſis proximi. Et qui mittentur, à Sanctimonialium alloquutione abſtineant, ſub pœna exilij per annum.

6. Super ingreſſu eorundem intra clauſtra Monialium ad de prohibitione Pij V. in conſt. 205.

Circa vero ingreſſum Monaſteriorum ſeruetur Canon quintus reformationis Regularum Tridentinæ Synodi, vbi dicitur, Ingredi autem intra ſepta Monaſterij nemini liceat, cuiuſcumque generis, aut conditionis, ſexus, vel ætatis fuerit, ſine Epiſcopi, vel Superioris licentia in ſcriptis obtenta ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda. Quapropter mandatur Abbatiſſis omnibus Monaſteriorum noſtrorum ſub pœna eadem, & ſub pœna priuationis officij, ne admittant intra clauſtra Monaſteriorum aliquem abſque expreſſa licentia in ſcriptis ſuorum Superiorum quicumque is ſit, & cuiuſcumque

cumque conditionis. Licentia autem in caſibus tantum neceſſariis detur, veluti pro Conſeſſore, Medico, aut aliis Miniſtris exigente neceſſitate.

7. *Super Medici qualitate & admiſſione intra clauſtra.* Vnicus etiam ſit, & communis Sanctimonialium Medicus, prouectæ ætatis, ab vniuerſitate Monialium eligendus, & per Generalem, ſeu Prouincialem approbandus, qui cum clauſtra Monaſterij ingreſſus fuerit, comitatus à duabus Monialibus ex antiquioribus, ſi Abbatiſſa adeſſe non potuerit, ſemper incedat, quouſque clauſtra exierit.

8. *Super admiſſione & erudis puellarum inter Moniales.* Circa puellas ſæculares, quæ in quibuſdam Monaſteriis erudiendæ introducuntur, maximam curam adhibeant Superiores, vt nonniſi honeſtas, & pacificas Virgines de Monialium conſenſu ingredi ſinant, & quæ ingreſſæ fuerint non ſuſtineantur vltra 16. annos. Quo tempore vel habitum regularem ſuſcipiant, vel nubendæ domum remittantur. Monaſteria vero, quæ tales Virgines recipere non conſueuere, nullo modo ad eas recipiendas cogantur.

9. *Super earumdem puellarũ examine & approbatione.* Puellæ etiam habitum non ſuſcipiant, nec profeſſionem emittant, abſque approbatione Generalis, vel Prouincialis, aliiſque requiſitis iuxta decreta Concilij Tridentini in ſeſſ. 25. Quicquid ſecus factum fuerit, irritum ſit, & inane, ac contrafacientes excommunicationem incurrant. Superiores autem ipſi teneantur antea diligenter ſcrutari voluntatem puellarum, an ſponte, an inuitæ Monaſterium ingrediantur: vt ſi ſponte ad religionem accedant, eas ſuſcipiant, ſi inuitæ, eas reiiciant, atque domum remittant.

10. *Super earumdem ætate, ad ſuſceptionem habitus, & emiſſionem profeſſionis.* Quæ ſponte voluerint ad Religionem accedere, habitum non ſuſcipiant ante duodecimum annum, neque admittantur ad profeſſionem ante decimum ſextum ſuæ ætatis annum expletum, & niſi per annum ſaltem antea in probatione ſteterint. Cuius profeſſionis tempus, ne Epiſcopus ignoret, teneatur præfecta Monaſterio eum ante menſem certiorem reddere ſub pœna à Concilio ſtatuta: & ſingula Monaſteria habeant librum, in quo deſcribantur nomina profitentium, & tempus.

11. *Super earumdem bonis.* Ante vero profeſſionem (excepto victu, & veſtitu) nihil tribuatur Monaſterio ex bonis puellarum à parentibus, propinquis, aut curatoribus quocumque prætextu, ne hac occaſione diſcedere nequeant, quod totam, vel maiorem partem ſubſtantiæ ſuæ Monaſterium poſſideat, nec facile, ſi diſceſſerit, id recuperare poſſit. Quin potius præcipit Sancta Synodus ſub Anathematis pœna dantibus & recipientibus, ne hoc vllo modo fiat; & vt abeuntibus ante profeſſionem omnia reſtituantur, quæ ſua erant.

12. *Super Nouitiarũ Magiſtra.* Habeant quoque ipſa Monialium Monaſteria ſua ſeminaria, ſiue nouitiatus præcipuamque puellarum magiſtram, quæ eas erudiat, & in viam mandatorum Dei dirigat.

13. *Sup. et Monialium exercitio in cultu diuino.* In primis vero mandat generale Capitulum Sanctimonialibus omnibus noſtri Ordinis, vt diuino cultui ſemper inuigilent, Horis Canonicis de noctu vacent, verba otioſa, & vana non admiſceant, a choro horarum tempore non diſcedant, ſed iuxta earum profeſſionem, abiectis mundi vanitatibus & illecebris, ſe totas Deo committant, ieiuniis, & orationibus inſiſtendo: præcipue vero ieiunia Romanæ Eccleſiæ, & ſuæ Regulæ, ac diſciplinam in his diebus non prætermittant. Confeſſionem peccatorum ſuorum ſingulis ſaltem menſibus faciant, & ſacroſanctam Euchariſtiam ſuſcipiant vt eo ſe ſalutari præſidio muniant ad omnes oppugnationes dæmonis fortiter ſuperandas. Quod vero ad Sanctiſſimum Chriſti corpus attinet, præcipit Sancta Synodus ne intra chorum, & ſepta Monaſterij, ſed in publica Eccleſia conſeruetur, non obſtante quocumque indulto, aut priuilegio.

14. *Super Confeſſoris Monialium qualitatibus.* Confeſſores Sanctimonialium conſtituantur viri probi, & modeſti: & non maneant apud vnum Monaſterium ex celebrioribus præſertim, niſi per triennium, niſi forte ex aliqua rationabili cauſa aliter Superiori viſum fuerit. Neque in monaſteriis noſtri Ordinis Confeſſores illi admittantur, qui non ſint ex ipſo Ordine, quippe qui ſciunt, quid importet Sanctimonialium profeſſio, & poſſunt a tranſgreſſione regulæ abſoluere, quod non poſſunt ceteri, vt literæ Apoſtolicæ teſtantur. Sed & præter ordinarios Confeſſores, alius extraordinarius, a ſuis Superioribus, bis aut ter in domo offeratur, qui omnium confeſſiones audire debeat.

Electio vero Abbatiſſæ ea ſit, quæ & aliorum Superiorum Ordinis ſcilicet per balotationes, nulla ratione conſuetudinis, aut antiquitatis habita, ſed ſit in mera eligentium libertate eam Monialem, quam magis idoneam iudicauerint in Abbatiſſam ſibi eligere, ſeruata forma Tridentini Concilij ſeſſ. 25. cap. 7. 15. *Super electione Abbatiſſæ Monialium.*

Abbatiſſa autem electa confirmationem à Superiore poſtulet; & nihil quod ad Monaſterium, vel ad regimen ipſius pertineat, inconſultis Vicaria, & decretis Monaſterij faciat. Quod ſi fecerit, irritum ſit, & inane. Et ſi ſæpius hoc modo deliquerit, officio ſuo priuetur. Sed neque Abbatiſſa aliqua perſeueret vltra triennium, niſi pro reformatione, aut aliqua maxima monaſterij vtilitate, ſed expleto termino triennali ad nouæ Abbatiſſæ electionem procedatur, nulla conſuetudine in contrarium faciente. 16. *Quod eius officium triennio finiatur.* *Hoc idem ſtatuit Greg. XIII in conſt. 84. Expoſcit.*

Non promoueantur vero ad aliquod officium, quæcumque ſecreta, & ſcandala ſui Monaſterij extra Ordinem, præſertim apud laicos detulerint, quas ſ volumus expreſſe in excommunicationem latæ ſententiæ incidere, à qua per Generalem tantum præmiſſa pœnitentia abſolui poſſint. Neque promoueantur, quæ de ſuſpecto conſortio conuictæ fuerint, ſed priuentur omnino acceſſu ad crates, & rotulas, quouſque ſignum aliquod manifeſtæ reſipiſcentiæ oſtenderint. 17. *Quæ in Abbatiſſam eligi nequeunt.*

Nulla ſanctimonialis accedet ad crates, & rotulas aliquam perſonam alloquutura ſine licentia Abbatiſſæ, & cum præſentia Auditricum, quæ in omni Monaſterio ex antiquioribus diſcretis de more habeantur, & hæc licentia raro, & non niſi ex vrgenti cauſa, atque pro alloquendis parentibus, & conſanguineis tantum concedatur. Quæ vero ſine Abbatiſſæ licentia, vel ſine Auditricum præſentia ad crates, aut rotulas inuenta fuerit, priuetur acceſſu ad eas per menſes ſex pro qualibet vice. 18. *Quod Moniales abſque licentia non accedant ad Crates vel Rotam.*

Nulla etiam ſanctimonialis aliqua munuſcula dabit, vel recipiet neque mittet literas, aut accipiet, niſi prius munuſcula viſa, & literæ lectæ ad Abbatiſſam fuerint, atque ab ea iudicatum fuerit, vt admittantur. 19. *Quod literas, & munuſcula non mittãt abſque licentia.*

Et Monaſterio vero exire nulla ipſarum ex quacumque cauſa audebit, niſi ſecundum decreta Sanctæ Tridentinæ Synodi capite quinto reformationis Regularium. *Adde materiã ſanctionem Clem. VIII. in conſt. 18.*

Veſtimenta etiam ſanctimonialium huiuſmodi ſint, vt profeſſioni earum reſpondeant, non pretioſa, non colorata, non mollia, ſed honeſta, ſimplicia, & communia, maniciſque amplis vtantur ad earum tunicas exteriores. Et omnes profeſſæ habeant ſua pallia, ſiue mantellos, cum quibus ad crates, & coram ſuo Superiore ſemper compareant, quæ contrafecerint, actiua, & paſſiua voce ad Superioris arbitrium priuata intelligatur. 20. *Quod nulla exeat clauſtra, Adde bullam 2. Pij V.*

Super cratibus ferreis ſint telæ nigræ, quæ numquam auferantur, ne Moniales à quoquam videri poſſint, niſi forte a progenitoribus, fratribus, & ſororibus de licentia Abbatiſſæ. 21. *Quod veſtimenta ſint ſimplicia & communia.* 22. *Tela nigra ſit ſuper crates.*

Viſitatio, correctio, habitus in ingreſſu, & vel in profeſſione collatio, ad ſolum Superiorem Ordinis, ſiue eius Commiſſarium pertineat, non ad aliquem laicum, ſiue presbyterum ſæcularem, conſuetudine, & abuſu aliquo non obſtante. Qui ſecus fecerit excommunicationem illico incurrat, in quam etiam incidant quicumque ſe intromittere audebunt in iis, quæ pertinent ad ſpirituale regimen Monialium, etiam in deputandis Confeſſoribus, aut aliis fratribus, exceptis Superioribus Ordinis, quorum hæc cura tantum ſit, & officium. 23. *Collatio habitus, & poſſeſſionis ad Superiores Ordinis Fratrum.*

Circa vero Monaſteriorum, & ſanctimonialium bona, tam mobilia, quam permanentia, ſeruetur illud quod de bonis Conuentuum, & Fratrum ſupra in ſexto capite ſtatutum eſt, hoc adiicientes, vt operarij, factores, & alij Monaſteriorum miniſtri non eligantur, neque acceptentur à ſanctimonialibus, ſine Superiorum approbatione, ad quorum etiam nutum amouibiles ſint, vt Sancta Synodus decernit. 24. *Electio Factorum pro Monialibus fit ab eis, cũ Superiorum approbatione.*

In ſingulis vero Monaſteriis iuxta ſtatuta Concilij certus, & determinatus numerus Monialium ſtatuatur, qui vel ex redditibus propriis Monaſterij, vel ex conſuetis eleemoſynis commode ſuſtentari poſſit: ad quod invigilabunt Superiores. 25. *Certus Monialium numerus ſtatuatur iuxta ſuas Conſtitutiones.*

Si au

26. *Moniales transferri poſſunt ad alios Conuentus pro reformatione.*

Si autem fuerint aliqua Monaſteria, quæ reformatione indigeant, poſſit Superior pro eorum reformatione ſumere Moniales ex alijs Monaſterijs eiuſdem Ordinis, & eas ibi præficere, cuiuſcumque dominij, & ſtatus fuerint, non obſtante contradictione Dominorum temporalium.

27. *Confeſſores Monialium contra ſuas non abſoluant.*

Et quoniam ſupradicta omnia ab ipſis Sanctimonialibus ſeruari omnino volumus, mandamus omnibus, & ſingulis Monaſteriorum noſtrorum Confeſſoribus, ne ſanctimoniales, contrafacientes his conſtitutionibus, niſi præmiſſa pœnitentia, abſoluant.

Regulæ Cap. 12.

Cap. XII.

Quicumque fratrum diuina inſpiratione voluerint ire inter Saracenos, &c.

1. *Declaratio circa Fratres mittendos ad loca infidelium.*

In hoc capitulo ſunt duo admodum breues articuli. Primus de ijs, qui ad partes infidelium proficiſci voluerint. Secundus de Protectore, eiuſque auctoritate. Circa primum inuigilandum valde eſt, vt fratres ad terram Sanctam, ad quam prouincia Regni Cypri pertinet, ſiue ad partes infidelium præcipue ad Peram prope Conſtantinopolim vbi locum ſatis amplum habemus, profecturi ſint eius vitæ, morum, & doctrinæ, vt credi poſſit aliquem fructum Chriſtianæ fidei ex eorum acceſſu ad illas partes prouenturum.

2. *Circa Fratres ſe conferentes ad loca hæreticorum.*

Examinentur etiam, & probentur, qui ad confinia hæreticorum ſe conferunt, præſertim vbi Conuentus, & Monaſteria ſunt noſtri Ordinis, vt puta in Gallia, Germania, Polonia, Bohemia, Auſtria, Morauia, Dalmatia, Epiro, & ſimilibus partibus, vt Catholica Eccleſia aliquam vtilitatem inde referat. Quapropter ſub vi obedientiæ ſanctæ omnibus Superioribus Ordinis mandat Generale Capitulum, ne cui ad ea loca, niſi prius de mittendorum probitate ſibi conſtiterit, eundi facultatem aliquando faciant.

3. *Memorantur alia facta, & ſe mittunt ad Protectoris auctoritatem.*

Tu de ea vide quæ notaui ſupra in conſt. 4. Greg. XI. Cum ſicut dudum.

Circa ſecundum Deo optimo Maximo ſummæ à nobis gratiæ agendæ ſunt, quod in ea incidimus tempora, in quibus Protectorem ſecundum Regulam noſtram videre, & habere, datum eſt. Eo enim Gubernatore, quid boni ſperare non debemus? Eo Protectore, quid aduerſi timere poſſumus? Eo Correctore quis ab inſtitutis ſuæ regulæ deficiet? Gubernator eſt, promouebit ad bonum. Protector eſt, defendet à malis. Corrector eſt, continebit in fide, & obedientia Sanctæ Romanæ Eccleſiæ. In his enim auctoritas eius eſt, in his officium ſuum verſatur, vt expreſſe dicit Beatus Franciſcus in hoc capite, & declarat Gregorius IX. alias XI. primus Ordinis Protector, & deinde Sixtus Quartus, & reliqui omnes, qui regulam explicarunt. Te igitur ô Illuſtriſſime, & Reuerendiſſime Carole Borromæe appellamus, tuam fidem, & benignitatem obteſtamur, vt nos tuæ curæ, & patrocinio commiſſos Beatiſſimo Auunculo tuo, & Sanctiſſimo Patri noſtro Pio Quarto commendatos facias, tu vero religionem noſtram tua prudentia, conſilio, & auctoritate, protegere ne deſiſtas, vt ab inimicorum inſidijs tuta, Beati Patris ſui Franciſci veſtigijs inhærendo, ſedulum in humilitatis ſpiritu reddere valeat Domino famulatum. Præterea cupiens Generale Capitulum, vt ſupradictæ leges, & conſtitutiones tam extra Italiam, quam in Italia ab vniuerſo ſodalitio noſtro ſeruentur, & executioni demandentur, tria hæc præcipua decreuit, ac iuſſit.

2. *Circa Generalis, & Prouincialis facultatem diſpenſandi, in his quæ in Regula continentur.*

Primum, ne Generalis, & multo minus Prouinciales poſſint diſpenſare in his, quæ ſunt de eſſentia Regulæ, vt puta, quæ recipiunt tria vota eſſentialia, obedientiæ, ſcilicet, paupertatis, & caſtitatis, ſed neque in alijs niſi ex vrgenti neceſſitate, vel aliqua valde rationabili cauſa, quæ tamen decretis Tridentinæ Synodi non aduerſetur, ſuper quod ipſorum Superiorum conſcientias oneratas voluit.

3. *Circa acceſſum Generalis ad viſitandum Hiſpaniam & Portugal.*

Secundum, quod quilibet Generalis in primo officij ſui triennio, ceſſante legitimo impedimento bellorum, aut peſtis, Prouincias Hiſpaniarum, & Portugalliæ in perſona propria viſitare teneatur. Quod ſi ex ſua negligentia non fecerit, non poſſit in Generalem reeligi pro ſecundo triennio, ſed alius eligatur, qui huic decreto ſatisfaciat.

4. *Circa puniendos Miniſtros negligentes executioni huius reformationem.*

Miniſtri vero, qui in executione præſentis reformationis à Generali, vel Viſitatoribus minus diligentes inuenti fuerint, ab officijs ſuis cadant, & reddantur inhabiles etiam ad minores gradus, & officia Ordinis. Viſitatores autem, qui Prouincialium partes implebunt, etiam Prouincialium magiſtratu potiantur.

5. *Circa reuocationem conſtitutionũ, quæ reformationi, & Conc. Trid. aduerſantũ.*

Tertium, quod conſtitutiones Ordinis noſtri quocumque tempore factæ, etiam ſi Apoſtolica auctoritate ſint confirmatæ, in his, quæ decretis huiuſmodi, Tridentini Concilij repugnant, omnino irritæ, & abrogatæ eſſe intelligantur, atque omnes ad limites, & præſcriptiones iſtarum, & Concilij redactæ cenſeantur.

Supplicatio, pro executione Reformationis in omnibus locis.

Poſtremo à Beatiſſimo Domino noſtro Pio Quarto ſupplices petimus, vt iubeat Principibus, & Magiſtratib. ne vllam moleſtiam, vel impedimentum inferant, vel inferri ſinant, quo minus ſuprafcriptæ Sanctiones in ſuis dominijs executioni mandentur, ſed potius faueant, & auxilium ſuum impendant, &c.

Reſciſſio alienationum, infeudationum, & conceſſionum Terrarum, & locorum S.R.E. ac Sedis, & Cam. Apoſtolicæ, ſine competenti recompenſa, aut neceſſitate, vel dictæ Sedis vtilitate id non exigente factarum. CIV.

Sed immo Pius V. alienationes, & infeudationes fieri, & tractari prohibuit, etiam ex cauſa permutationis prætextu neceſſitatis, vel euidentis vtilitatis Sedis Apoſt. vt infr. in eius conſt. 35. Admonet. vbi plene notabo de hac materia.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1565.*

Exordium.

Apoſtolicæ ſeruitutis officium, fidei & diligentiæ noſtræ diuinitus traditum nos iampridem excitat, & impellit, vt ipſam Sedem, & Cameram Apoſtolicam non ſolum futuris rerum ſuarum iacturis ſartam, tectam præſtare, ſed etiam aduerſus illata ſibi detrimenta, ſemotis omnibus omnium iniuſtis affectibus quoad eius fieri poteſt integrare ſtudeamus

Hic Pont. bullã Pauli IV. editam contra alienantes bona eccleſiaſt. ad terminos iuris reduxit, vt ſupra.

§. 1. Sane licet in Pontificatus noſtri principio frequentibus multorum, qui conſtitutionem pie felicis record. Paulum Papam IV. prædeceſſorem noſtrum de rebus Eccleſiæ non alienandis, & de alienatis recuperandis editam, tamquam nimis rigoroſam, quippe quæ nullam inter alienationes ex cauſa neceſſaria, vel vtili factas, & alias mere voluntarias eccleſijs damnoſas differentiam faciebat, retractari vehementer inſtabat, querelis inducti, rem in plena Signatura noſtra cognoſcere, & multitudinem querelantium ſedare volentes, dictam conſtitutionem ad terminos iuris communis ſub data videlicet, 3. Idus Septembr. Pont. noſtri, anno primo, reducere quodammodo coacti fuerimus.

Et modo ipſã annullat, quaſcumque alienationes bonorũ Eccleſiæ Rom. & Cam. Apoſt. ſine cõpetenti recompenſa, vel neceſſitate, ſeu euidẽti vtilitate factas.

§. 2. Nos tamen quos ſucceſſus temporis experientia longo rerum vſu, & quotidiano paſtoralis officij noſtri exercitio varijs modis edocuit, multas alienationes rerum Eccleſiæ Romanæ, Sediſque, & Cameræ prædictarum per aliquos importunis precibus, & alijs varijs artibus inductos Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros, & forſan (quod dolenter referimus) per nos, nulla rationabili cauſa ſuadente in grauiſſimam ipſius eccleſiæ læſionem, Dei offenſam, populi ſcandalum, & euidens animarum periculum hactenus factas, & approbatas extitiſſe, non ſolum perſpicui huius animarum periculi magnitudine, ſed etiam debita erga Deum, & ſuam cui nos præeſſe voluit eccleſiam pietate, tum etiam vrgentis cõſcientiæ noſtræ teſtimonij religione perculſi, rem omnem cum Venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto diligenter duximus perſcrutandam; vbi mature conſiderantes bonum, & fidelem Dei ſeruum, nihil eorum quæ ſibi à Domino credita ſunt, diſtrahere, ſeu negligere, nec aliter quam ex cauſa vel neceſſitatis, vel euidentis vtilitatis alienare: ſed cuncta fideliter conſeruare debere; hinc eſt quod his alijſque iuſtis de cauſis moti quarumcumque venditionum, infeudationum, conceſſionum, & aliarum quocumque nomine nuncupatarum alienationum

de Ciuitatibus, Terris, Oppidis, Caſtris, Feudis, Dominiis, & Locis, & aliis ſtabilibus bonis, ac cenſibus, & iuribus quibuſcumque vbilibet conſtitutis ad Eccleſiam, Sedem, & Cameram præfatas quomodolibet pertinentibus, & quæ pertinuiſſe, vel pertinere cenſeri poſſent, cuiuſcumque qualitatis, quantitatis, excellentiæ, & quantumuis maximi, vel minimi momenti fuerint quibuſuis perſonis quauis Eccleſiaſtica vel ſæculari, ſiue mundana, etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, Cardinalatus honore, ſeu Marchionali, Ducali, Regali, vel alia quacumque dignitate, ſeu præeminentia præditis, aut etiam Communitatibus, Vniuerſitatibus, Collegiis, & aliis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac per nos, dictamque Sedem, ac Cameram ex cauſa gratioſa, & lucratiua, ſine aliqua, vel ſaltem minime correſpectiua, nec competenti recompenſa, ſeu neceſſitate, vel euidenti dictæ Sedis vtilitate id non exigente, perpetuo, vel ad recipientium vitam, aut alias ad longum tempus, etiam per viam permutationis, hypothecæ, recompenſæ, contractus, etiam iurati, etiam de Fratrum conſilio quouis colore, vel ingenio, etiam Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia; ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam cum quibuſuis aduerſus quaſcumque reuocationes, & alias contrarias diſpoſitiones præſeruatiuis, & in priſtinum ſtatum reſtitutiuis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, etiam a quocumque quantumlibet longiſſimo, & immemorabili tempore citra quomodolibet factarum & conceſſarum, ac etiam iteratis vicibus approbatarum, & innouatarum, contractuumque deſuper initorum, & iuratorum, necnon quarumcumque Apoſtolicarum, & aliarũ ſcripturarum, aliorumque hic etiam de neceſſitate exprimendorum tenores, ac quarumcumque litium, & cauſarum ſi quæ deſuper vbilibet, & in quauis inſtantia pendeant, ſtatus, & merita præſentibus, ac ſi de verbo ad verbum infererentur pro ſufficiẽter expreſſis, & inſertis habentes, de fratrum ipſorum conſilio, & aſſenſu vnanimi ex certa ſcientia noſtra, ac de eadem Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, vniuerſas, & ſingulas venditiones, ceſſiones, infeudationes, locationes, donationes, permutationes, hypothecas, cõceſſiones, & alias omnimodas alienationes, & contractus præfatos quæcumque, quorcumque, & qualeſcumque, ac in quorumuis Principũ, ac Cardinalium, Patriarcharum, & aliorum Prælatorum fauorẽ, vel eorum contemplatione per prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem præfatam, neceſſitate, vel euidenti vtilitate Sedis huiuſmodi id non exigente, ſeu ſine aliqua, vel ſaltem minime correſpectiua neque competenti recompenſa vt præmittitur factos, & conceſſos, ac confirmatos, & approbatos, etiam ſi quantumuis longiſſima temporis præſcriptione robur ſumpſiſſe dici poſſint, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo reuocamus, reſcindimus, caſſamus, irritamus, annullamus, ac viribus, omnino vacuamus.

Declarat etiã huiuſmodi alienationes nec quicquam tenuiſſe.

§. 3. Declarantes venditiones ceſſiones, infeudationes, locationes, donationes, permutationes, hypothecas, conceſſiones, & ceteras alienationes præmiſſas nequaquam tenuiſſe, nec tenere, nullumque emptoribus, ceſſionariis, feudatariis, locatariis donatariis, aliiſque rerum ipſarũ detentoribus, nec aliquem poſſidendi titulum per eas quæſitum eſſe, nec eiſdem Eccleſiæ, Sedi, & Cameræ præiudicium afferre potuiſſe.

Vaſſalloſque nullum eis vaſſallagium debere detentoribus bonorum Sedis Apoſt.

§. 4. Ac Ciuitatum, Terrarum, & aliorum locorum eorumdem habitatores vaſſallos, & ſubditos, dictis illorum detentoribus nullum vaſſallagij fidelitatis, vel ſubiectionis, aut aliud ius vel obedientiam alienationum huiuſmodi, vel etiam iuramenti per eos illis præſtiti, quod etiam eis harum ſerie relaxamus, prætextu, debere aut illis adſtrictos eſſe.

Occupatoreſq; bona ea reſtituere, & fructus perceptos reſtituere debere.

§. 5. Quinimo detentores ipſos ad eaſdem Ciuitates, Terras, Caſtra, Oppida, & loca Sedi, & Cameræ præfatis realiter, & cum effectu reſtituenda, & relaxanda, ac eorum detentores ad fructuum inde poſt obitum concedentis hactenus perceptorum, & in poſterum percipiendorum reſtitutionem in vtroque foro omnino teneri, & ad id etiam ſententiis, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, necnon priuationis quorumcumque aliorum feudorum Eccleſiaſticorum per eos etiam legitime obtentorum, & inhabilitatis ad illa aliaque deinceps obtinenda, ac aliis iuris & facti remediis, cogi & compelli poſſe.

Clauſula præſeruatiua.

§. 6. Ac decernentes præſentes vim perpetuæ legis habere, neque de nullitatis vitio ſeu intentionis noſtræ, vel alio quouis defectu notari ſeu impugnari poſſe, ſed illas omni exceptione remota, validas & efficaces fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter obſeruari.

Decretum irritans.

§. 7. Sicque per quoſcumque iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, in quauis etiam de præſenti pendente cauſa, & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere. Ac irritum quoque & inane quicquid à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 8. Non obſtantibus reductione noſtra & litis pendentiis præmiſſis, ac etiam per nos præſtitis iuramentis, & de non tollendo ius quæſitum, aliiſque quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis; necnon priuilegiis, indultis, promiſſionibus, ratificationibus, obligationibus, ſubmiſſionibus, renunciationibus, & literis Apoſtolicis, detentoribus, præfatis, & aliis quibuſuis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cũ quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficaciſſimis, ac inſolitis clauſulis irritantibuſque, & aliis decretis, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus per nos etiam Conſiſtorialiter, & contra tales reuocationes quomodolibet conceſſis, ac etiam pluries approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita formã ad hoc ſeruanda foret, illorũ tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe penitus, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma & modus publ.

§. 9. Vt autem præſentes ad eorum quos concernunt notitiam facilius deducantur, volumus, & mandamus, quod illæ in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ, ac Cameræ Apoſtolicæ valuis per aliquem ex noſtris Curſoribus affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, vniuerſos & ſingulos quorum intereſt, ſi citra videlicet intra montem, ſi vero vltra montes fuerint infra tres menſes a die affixionis huiuſmodi computandos perinde afficiant, ligent, arctentque, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Quam habet in p.m.

Dat. P. A. D. die 17. Nouẽ.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1565. xv. Kal. Decembris, Pontificatus noſtri anno ſexto.

Papa ſubſc.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

Cardinalium ſubſcript.

Ego Io. Mi. Cardinalis Saracenus.
Ego Io. Cardinalis Sancti Vitalis.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Io. Card. Reomanus.
Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Clem. Card. Araceli.
Ego Iac. Card. Sabellus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego Bern. Card. Saluiatus.
Ego Lud. Card Simoneta.
Ego F. Card. Paceccus de Toledo.
Ego M. Ant. Card. Amulius.
Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.
Ego M. S. Card. de Alta Emps.
Ego Franciſcus Card. Mantuanus.

Ego Marcus Ant. Card. Columna,
Ego Ptolomæus Card. Comenſis.
Ego B. Card. Lomellinus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius S.R.E. Cam.
Ego Franciſcus Card. Aleiatus.
Ego Gulielmus Card. Sirletus.

Publicatio. *Anno a Natiuitate D.N. Ieſu Chriſti 1565. Indict. 8. die vero 5. menſis Octob. Pontificatus autē Sanctiſſ. in Chriſto Patris, D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. anno ſexto, retroſcripta litera affixa, & publicata fuerunt ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancell. Apoſt. vt moris eſt, per nos Scipionem de Octauianis, & Io. Andream Rogerium Curſores.*

Alex. Aſtancollus Mag. Curſ.

Sequitur facultas Camerarij ſup. prædictis.

Idus An. D. *PIVS PAPA QVARTVS*

Motu proprio, &c.

Exordium. DEcens eſſe arbitramur & congruum ita nos, &c. vt ſupra.

Deputatio Camerarij executoris deſuper. §. 1. Nos literas ipſas, ac in eis contenta quæcumque ſuos plenarios ac debitos effectus ſortiri cupientes, Dilecto filio noſtro Vitellotio S. Mariæ in Via lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, noſtro ac eiuſdem S. R. E. Camerario, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus in virtute ſanctæ obedientiæ ipſe etiam vltra ordinariam ſui Camerariatus officij facultatem per ſe vel alium, ſeu alios literas prædictas, ac in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit ſolemniter publicans, faciat auctoritate noſtra executioni debitæ demandari, illaque firmiter & inconcuſſe obſeruari. Non permittens Sedem & Cameram præfatas, ac pro eis agentes quoſcumque contra literarum earumdem tenorem indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles, literiſque prædictis contrauenientes etiam contra eos manu Regia, ac ſimpliciter, & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij, ſolaque rei veritate inſpecta procedens, per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias eius arbitrio infligen. moderan. & applican. omni quacumque appellatione, & reclamatione remota compeſcendo.

Derogatio contrariorum. §. 2. Non obſtan. de vna & duabus non tamen tribus dictis, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit. §. 3. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura, etiam ſi videbitur abſque aliqua illius regiſtratura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, quacumque regula ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante.

PP. ſubſcrip. Placet Motu proprio. I.

Taxa mercedum Notariorum cauſarum Ciuilium, Gubernatoris, Vicarij, Iudicis Burgi, & Magiſtrorum Viarum Vrbis, & etiam Capitolij in caſibus de quibus per Statuta non eſt prouiſum.

Taxam vero Notariorum Criminalium habes in conſt. ſeq. Et Notariorum A. C. in conſt. 113. Pij V. Inter illa. *Quas omnes reformatas attende in Pauli V. conſt. 72.*

PIVS PAPA QVARTVS

Motu proprio, &c.

CVm nuper generali Reformationi, circa Romanæ Curiæ officia, & Tribunalia per noſtras deſuper editas literas prouiderimus, & inter cetera ſtatuerimus, vt quorumdam, Tribunalium Notarij, pro actis coram eis facien. adnotandis, & conſcribendis, mercedem iuxta taxationem per nos eis ordinandam, & non vltra, exigere valeant: ideirco nos illam ad ſupraſcriptum modum duximus reducendam. Quam per Notarios actuarios in cauſis Ciuilibus Curiarum Almæ Vrbis noſtræ Gubernatoris, & noſtri in eadem Vrbe Vicarij, necnon Capitanei Burgi Sancti Petri, & Magiſtrorum viarum, ac in caſibus, in quibus per ſtatuta Vrbis ſpecialiter non prouidetur, etiam Senatoris eiuſque Collateralium, & Capitanei appellationum, ac Magiſtrorum Iuſtitiariorum obſeruari mandamus, ſub pœnis in dictis noſtris literis expreſſis. Vtque tam ipſis Notariis quantum petere valeant, quam partibus litigantibus quantum ſoluere debeant iugiter innoteſcat iubemus, vt ſinguli Notarij prædicti, taxationem ſupraſcriptam in vulgari ſermone impreſſam, Tabellæ affixam in ſuo quiſque Officio in loco publico, quo ab omnibus inſpici, legi, & intelligi poſſit teneant, contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Notarij prædicti ſermone vulg. taxam, & tabellam affixam teneant in loco publico.

Placet Motu proprio. I.

PRo quocumque Monitorio, Arreſto, ſeu præcepto litis introductiuo cum clauſula, ſiquis, &c. nihil.
Pro quacumque petitione, comparitione, proteſtatione, ſiue allegatione, bol. vnum bol 1
Pro quacumque reuocatione inhibitionis de facto factæ, Arreſti, Sequeſtri, ſeu cuiuſuis Mandati, bol. duos. b. 2
Pro mandato ſuſpicionis fugæ, cum examine teſtium vſque ad ſummam ſcutorum decem, bol. decem. b. 10
Cum productione iurium à decem infra, bol. ſeptem cum dimidio. bol. 7 ½
A decem ſupra, cum examine teſtium, bol. duodecim. b. 12
Cum productione Iurium à decem ſupra bol. decem. b. 10
Pro Arreſto in carceribus, idem ſoluitur reſpectiuè
Pro mandato de relaxando, cum cautione vſque ad ſummam ſcutorum decem, bol. quindecim. b. 15
Si vero cum conſenſu, ſiue cautione, bol. duodecim. b. 12
Abinde ſupra ſi cum cautione, bol vigntiquinque. b. 25
Si vero ſine cautione, bol. viginti. b. 20
Pro quocumque mandato in contumaciam, bol. tres. b. 3
Pro reuocatione Mandati in contumaciam bol. duos b. 2
Pro Non Grauetur, ſeu mandato de non moleſtando in forma iuris, bol tres. b. 3
Pro quocumque depoſito pro quacumque ſumma in actis facien. nihil.
Pro reſtitutione depoſiti pro quolibet ſcuto in cauſa mercedum, bol. vnum in ceteris. b. 2
Depoſita vltra ſcuta quinque apud Montem Pietatis fieri decreuit Greg. XIII. infra in eius conſt. 94. Inter multiplices
Pro rogitu cuiuſcumque obligationis in officio vſque ad ſummam ſcutorum decem, bol. ſeptem cum dimidio. b. 7 ½
Abinde ſupra, bol. decem. b. 10
Extra officium duplum.
Pro caſſatione cuiuſcumque obligationis Iudicialis vſque ad ſummam decem bol. quinque. b. 5
Abinde ſupra, bol. decem. b. 10
Pro ſuſceptione termini in iudicio ad ſoluendum, bol. duos. b. 2
Pro quacumque ſuſceptione cenſurarum in iudicio, quæ non fiat niſi vltra decem, bol. ſeptem cum dimidio. b. 7 ½
Pro moderatione cenſurarum, bol. duos. b. 2
Pro quocumque partito litis deciſiuo, bol. duos. b. 2.
Pro quocumque iuramento extra Officium, ſuſceptione termini, aut actus iudicialis vſque ad ſcutos decem, bol. ſeptem cum dimidio. b. 7 ½
Abinde ſupra, bol. decem. b. 10
Pro quocumque Mandato vigore termini in iudicio ſuſcepti, vel cenſurarum, vel iuramento vſque ad ſummam ſcutorum, quinque, bol quinque. b 5
A ſcutis quinque vſque ad decem, bol. decem. b. 10
A decem vſque ad viginti, bol. viginti. b. 20
A viginti vſque ad quamcumque ſummam, bol. quinquaginta. b 50
Pro decreto ſupradicti mandati, bol. duos. b 2
Pro quacumque fide de exequendo Mandatum in alia Curia, decretum, ſeu appoſitionis manus in contumaciam, vel alias non facto proceſſu, bol. duos. b. 2
Pro quocumque rogitu procuræ in Officio, bol. duos. b. 2
Extra vero officium, bol. octo. b. 8
Pro productione quorumcumque iurium, articulorum, & interrogatorum, bol. duos. b. 2
Pro quacumque reſtitutione iurium cum dimiſſione copiæ à decem ſcutis infra, ſupra tamen duo in ſcripturis priuatis, bol. ſeptem cum dimidio. b 7 ½
A decem vſque ad viginti, bol. quindecim. b. 15
A viginti ſupra, bol. viginti. b. 20
Si vero inſtrumenta publica, vel alia iura, duplum in quolibet caſu prædicto.
Pro relatione ad videndum iurare teſtes, & illorum

reductione, ſpecificatione materiarum etiam ſi inſimul cum inductione teſtium fiat, bol. duos. b. 2

Pro reſponſione articulorum ſiue præparatoriorum pro quolibet articulo, ſeu præparatorio etiam generali ſiue fiat verbo ſiue fiat per productionem cedulæ, bol. vnum. b. 1

Pro examine Teſtis in quacumque ſumma, ſummarie abſque articulis & interrogatoriis bol. ſeptem cum dimidio. b. 7 ½

Pro examine ſuper recognitione texerarum, bol. quatuor. b. 4

Pro recognitione apocarum, bol. tres, b. 3

Pro examine ſuper articulis, & interrogatoriis à ſcutis decem infra, ſupra tamen duo, bol. decem, b. 10

A decem vſque ad viginti, bol. quindecim. b. 15

A viginti vſque ad quamcumque ſummam, bol. vigintiquinque. b. 25

Si vero articuli, & interrogatoria fuerint exceſſiua, ſoluatur arbitrio Domini.

Extra vero officium ſoluatur duplum.

Pro copia teſtium publicorum, ſoluatur ad rationem vt ſupra pro examine.

Pro quacumque informatione iudici facienda cum oſtenſione actorum, iurium, vel teſtium, à quinque ducatis infra, bol. tres. b. 3

A quinque, vſque ad decem, bol. ſex. b. 6

Ab inde ſupra bol ſeptem cum dimidio.

Et vnica tantum informatio in omnibus caſibus ſoluatur. 7. ½

Et ſi fiat extractus, vel Regiſtrum, nihil ſoluatur pro informatione.

Pro quocumque decreto diffinitiuo, vel nota ſententiæ vim diffinitiuæ haben. vſque ad ſummam ſcutorum quinque, bol. quinque. b. 5

Vſque ad decem, bol. dem. b. 10

Vſque ad viginti, bol. triginta. b. 30

Vſque ad quamcumque ſummam, bol. quadragintaquinque. b. 45

Pro quocumque mandato vigore ſententiæ ſeruatis ſeruandis, vel cauſa cognita, vſque ad ſummam ſcutorum quinque bol. ſeptem cum dimidio. b. 7 ½

Vſque ad decem bol. decem. b. 10

Vſque ad viginti bol. triginta b. 30

Vſque ad quamcumque ſummã, bol. quinquaginta. b. 50

Pro copia cuiuſlibet commiſſionis, bol. decem. b. 10

Pro copia ſimplici cuiuſlibet inſtrumenti in actis rogati, bol. ſeptem cum dimidio. b. 7 ½

Pro copia ſubſcripta pro fide eorumdẽ, bol. decem. b. 10

Pro copia articulorum ſi ſit magna ſcriptura, b. decem. b. 10

Pro copia cuiuſlibet petitionis partiti iuramenti, allegationis, & cuiuſcumque alterius actus iudicialis in actis facti, bol. duos. b. 2

Pro mandato de euacuando domum, bol. vigintiquinque. b 25

Pro quocumque mandato de conſignandis pignoribus, b. tres. b. 3

Pro quocũque decreto confeſſionis debiti, bol. duos. b. 2

Pro quibuſcumque literis declaratoriis vigore Monitorij vel in illarum loco Mandato in contumaciam, bol. trigintaſeptem cum dimidio. b. 37 ½

Pro quibuſcumque literis excommunicatoriis ſiue delegatoriis vigore obligationis in forma Cameræ vel monitorij reintegrati, vel mandato loco illarum vſque ad ſummam vigintiquinque ſcutorum, bol. trigintaſeptem cum dimidio. b 37 ½

A vigintiquinque vſque ad quamcumque ſummam, bol. quinquaginta. b. 50

Pro abſolutione à cenſuris, bol. ſeptem cum dimidio. b. 7 ½

Pro inſtrumento abſolutionis à cenſuris idem ſoluatur, prout in literis.

Pro quocumque Brachio ſæculari, ſoluatur duplum ad rationem ſummæ prædictæ.

Pro monitorio extra Vrbem in illius diſtrictu, bol. viginti b. 20

Pro rogitu inſtrumenti poſſeſſionis infra mœnia vrbis, bol. triginta ſeptem cum dimidio, b. 37 ½

Extra vero mœnia vrbis, arbitrio Domini.

Pro inuentario de bonis, extra officium, bol. quinquaginta. b 50

Pro publicatione inſtrumentorum, ſeruentur ſtatuta Vrbis.

In cauſis à quinque infra, ſpecificentur materiæ in actis & examinentur teſtes abſque articulis & interrogatoriis, & Notarius teneatur ſuper generalibus examinare, & ſi pars voluerit dare interrogatoria, concordet Notarium.

Etſi agatur de bonis, & non de pecuniarum quantitatibus, ſtetur arbitrio Domini, qua taxa ſolui debeat.

Pro extractibus fiendis prout hactenus fieri conſueuerunt, pro quolibet folio habentibus lineas vigintiduo in quaſlibet pagina, bol. ſeptem cum dimidio, b 7 ½

In cauſis commiſſariis, pro comparitione & relationibus, nihil recipiatur & in omnibus caſibus, ſoluatur prout in aliis Vrbis tribunalibus ſolui ſolitum & conſuetum eſt.

A pauperibus miſerabilibus perſonis ſoluere impoten. nihil iuxta formam literarum noſtrarum accipiant.

Taxa mercedum Notariorum cauſarum criminalium Gubernatoris, Auditoris Cameræ, Vicarij, & Senatoris Vrbis, ac Iudicis Burgi. CVI.

Horum Notariorum taxa plenius reformata eſt à Paulo V. infr. in eius conſt. 78. Cum nos.

PIVS PAPA IV. Motu proprio, &c.

Notarij prædicti ſeruent hanc taxam, & tabellam affixam teneant in loco publico.

CVm nuper generali reformationi circa Rom. Curiæ Officia & Tribunalia per noſtras deſuper editas literas prouiderimus, & inter cetera ſtatuerimus, vt quorumdam Tribunalium Notarij pro actis coram eis facien. adnotandis, & conſcribendis mercedem iuxta taxationem per nos eis ordinandam, & non vltra, recipere valeant Idcirco nos illam ad ſupradictum modum duximus reducendam, quam per Notarios actuarios, in cauſis criminalibus Curiarum Almæ Vrbis noſtræ Gubernatoris, Auditoris Cameræ, Vicarij, Senatoris, ac Burgi, obſeruari mandamus ſub pœnis in dictis noſtris literis expreſſis, vtque tam ipſis Notariis quantum petere valeant, quam partibus litigantibus quantum ſoluere debeant iugiter innoteſcat, iubemus, vt ſinguli Notarij prædicti taxationem ſubſcriptam in vulgari ſermone impreſſam, & tabellæ affixam, in ſuo quiſque officio in loco publico, quo ab omnibus inſpici, legi, & intelligi poſſit teneant, contrariis non obſtan. quibuſcumque.

Placet Motu proprio. I.

PRo receptione querelæ ex officio, vel ad inſtantiam partis ſiue in officio, ſiue extra officium. nihil.

Pro examine teſtium pro informatione Curiæ, ſiue in officio ſiue extra officium, ſimiliter ex officio vel ad inſtantiam, partis. nihil.

Pro examine reorum in carceribus. nihil.

Pro quolibet Monitorio, inhibitione, vel ſequeſtro in curia, cum clauſula, Si quis. ſcut. bol. 3

Pro alia inhibitione, arreſto, monitorio, vel ſequeſtro ſine dicta clauſula. ſc. b. 5

Pro qualibet ſignificatione, cum fideiuſſione, ſiue obligatione. ſc. b. 15

Pro ſimili ſignificatione, abſque fideiuſſione, & obligatione. ſc. b. 10

Pro monitorio pœnali, citatione, inhibitione, ſequeſtro, arreſto, aut alio quouis inſtrumento ſiue in curia ſiue extra curiam, ſiue auctoritate ordinaria ſiue commiſſaria pro Fiſco. nihil.

Pro ſimili monitorio in curia in vim commiſſionis, ſi adeſt inſtigator ſecretus vel apertus, carlen. quinque. ſc. b. 37 ½

Pro monitorio vel ſequeſtro extra curiam auctoritate ordinaria, ſi adeſt inſtigator, vt ſup. ſc. b. 25

Pro monitorio vel ſequeſtro extra curiam in vim commiſſionis, ſi adeſt ſimilis inſtigator ſecretus vel apertus. ſc. b. ½

Pro inhibitione in curia vigore commiſſionis, ad inſtan. partis,

partis, vel ſi adeſt inſtigator, vt ſupra carl. quinque ſc. b. 37 ÷

Pro inhibitione ſimili extra curiam. ſc. b. 60

Pro citatione etiam cum inhibitione vigore commiſſionis, etiam per edictum extra curiam, ad inſtantiam partis, vel ſi adeſt inſtigator vt ſupra. ſc. 1 b ÷

Pro compulſorialibus generalibus vel ſpecialibus extra curiam vigore commiſſionis ſc. 1 b ÷

Pro inſtrumento remiſſoriæ ſc. 1 b ÷

Pro quolibet palmo rotuli remiſſoriæ carl. 5. ſc. b. 37 ÷

Pro literis miſſiuis pro examinan. teſtibus extra curiam loco remiſſorialium ſc. b. 20

Pro literis declaratoriis ob non paritionem monitorij extra curiam, carl. 10. ſc. b. 75

Si in cauſa commiſſaria ſc. 1 b. ÷

Pro brachio ſæculari ſimiliter ob non paritionem monitorij extra cu. in cauſ. ordin. ſc. 1 b. 50

Pro brachio ſæculari vel mandato executiuo loco executorialium extra curiam in cauſa cōmiſſaria. ſc. 2. b. 50

Pro mandato de capien. extra cu. auctoritate ordinaria, ad inſtantiam partis vel inſtigatoris ſecreti, vel aperti. ſc. b. 25

Si in cauſa commiſſaria ſc. 1

Pro edicto tempore vacantiarum ſc. b. 50

Pro comparition. relation. iurium production. vel aliis quibuſuis actis pro Fiſco. nihil

Pro qualibet relatione, comparition proteſtation. iurium production. vel alio actu parte inſtante ſc. b. 2

Pro actu depoſiti pecuniarum nihil

Pro conſignatione depoſiti pro quolibet ſcuto b. 1

Pro conſignatione pignoris vel rei depoſitatæ ſc. b. 7 ÷

Depoſita vero ſunt hodie apud Montis Furatu ſieri de re mis Gregor. XIII infra in noua conſt. 94. Inter multiplices.

Pro examine cuiuſlibet teſtis in cauſa capitali, vel in qua veniret imponenda pœna corporis afflictiua, cum articulis & interrogatoriis, vel cum interuentu Domini Iudicis, vel Fiſci, in officio vel domo ipſius Iudicis. ſc. b. 50

Si extra domum & officium, etiam ſi teſtis ſit egregius vel illuſtris ſuper eiſdem ſc. 1

Si abſque interrogatoriis & interuentu Iudicis & Fiſci, vel ſuper bona fama, aut ſuper vno vel duobus articulis tantum in officio ſc. b. 25

Si extra officium, etiam ſi teſtis ſit illuſtris, vt ſupra. ſc. b. 4

Pro examine teſtis in aliis cauſis non capitalibus, ſuper articulis & interrogatoriis, vel cum interuentu Iudicis vel Fiſci in officio ſc. b. 3

Si extra officium, etiam ſi teſtis ſit egregius, vel illuſtris. ſc. b. 50

Si abſque interrogatoriis & interuentu Iudicis, vel Fiſci, in officio ſc. b. 15

Si extra officium ſc. b. 25

Si materiæ in articulis vel interrogatoriis fuerint exceſſiuæ, in quolibet ex caſibus prædictis attendatur taxa iuxta exceſſiuitatem arbitrio D. Iudicis

Pro examine teſtis in officio ſummariè, abſque articulis & interrogatoriis ſc. b. 10

Si extra officium ſc. b. 15

Pro oſtenſione depoſition. teſtium publicatorum abſque copia, ſoluatur medietas eius quod ſolutum fuerit pro examine reſpectiue.

Pro copia ipſius depoſition. teſtium pro quolibet fol. continen. lineas 23. ſc. b. 7 ÷

Pro quolibet folio copiæ indiciorum continen. lineas 23. & pro qualibet linea 12. ſyllabas ſi vnus tantum reus fuerit, ſc. b. 5

Si duo vel plures rei fuerint, pro quolibet fol. ſimili carlen. vnum. ſc. b. 7 ÷

Pro quolibet centenario fol. regeſtri in cauſis ordinariis, ſi ad inſtan. partis fieri contingat, dummodo pagina fol. contineat lineas 24. & regiſtrum vel extractus cur. Capitolij factus fuerit iux. formam Motus proprij S. D. N. D. Pij PP. IV. ſc. 3. b 1 ÷

In cauſis vero commiſſariis à principio cum totidem 24. lineis, & iuxta formam eiuſdem Motus proprij, pro quolibet centenario. ſc. 4

Pro quolibet folio extractus facti cum lineis, & iuxta tenorem dicti Motus proprij ſc. b. 7 ÷

Pro quolibet centenario rubricaturæ proceſſus de partibus. ſc. 1. b. 50

Pro mandato de relaxan. aliquem in cauſa capitali, vel alia in qua veniret imponenda pœna corporis afflictiua, vbi præceſſerint indicia, & reus fuerit examinatus, nec fuerit lata & ſubſcripta ſententia ſc. b. 50

Vbi vero reus præcedentibus indiciis examinatus, fuerit condemnatus, vel etiam tam ante, quam poſt compoſuerit, aut ſoluerit pœna, ſeu ex gratia pœna ei remiſſa fuerit. ſc. 1

Pro mandato de relaxando aliquem in alia cauſa, vbi præcedent indicia, & reus componat, vel pœnam ſoluat, aut condemnatus ex gratia liberetur ſc. b. 30

In aliis vero quibuſuis caſibus pro ſimili mandato de excarcerando ſc. b. 20

Pro rogitu cuiuſlibet fideiuſſionis in officio, vel carcere. ſc. b. 10

Si extra officium & carcerem ſc. b. 20

Pro mandato de capiendo aliquem pro indiciis, vel pro curiæ informatione nihil

Pro mandato de capiendo pro cautione de non offendendo. ſc. b. 7 ÷

Pro non grauetur ſc. b. 5

Pro mandato de euacuando ſeruatis ſeruandis b. 20

Pro inuentario in cauſa capitali ſc. 1

Pro ſimili inuentario facto de mandato Iudicis in quauis alia cauſa criminali ſc. b. 50 plus vel minus arbitrio Iudicis

Pro ſimili inuentario in cauſa ciuili ſc. b. 20

Pro æſtimatione, ſubhaſtatione, & venditione bonorum mobilium, vel ſe mouentium Fiſco incorporatorum, vſque ad valorem ſcut. 10. b. 15

A ſcut. 10. vſque ad 20. ſc. b. 30

A ſcut. 20. vſque ad 50. ſc. b. 75

A ſcut. 50. vſque ad 100. ſc. 1

A ſcut. 100. vſque ad 500. ſc. 2

A ſcut. 500. vſque ad quamcumque ſummam ſc. 3

Pro adeptione poſſeſſionis bonorum ſtabilium Fiſco incorporatorum intra mœnia ſc. 1

Si extra, ſoluatur iuxta importantiam cauſæ, & diſtantiam loci, arbitrio Domini Iudicis

Pro ſubhaſtatione, venditione, & deliberatione ſimilium bonorum ſtabiliū vſque ad valorē ſcut. 100. ſc. 1. b. 2

Ab inde ſupra capiatur arbitrio eiuſdem Domini Iudicis

Pro nota ſententiæ diffinitiuæ, declaratoriæ, vel interlocutoriæ, in quauis inſtantia pro Fiſco nihil

Pro nota ſententiæ abſolutoriæ diffinitiuæ in cauſa capitali in prima inſtantia, pro quolibet reo ſc. 4

Si in ſecunda inſtantia ſc. 3

Si in tertia inſtantia ſc. 2

Pro ſimili nota ſententiæ in alia cauſa in qua veniret imponenda pœna corporis afflictiua, in prima inſtantia ſc. 3

Si in ſecunda ſc. 2

Si in tertia ſc. 1

Pro ſimili nota ſententiæ abſolutoriæ definitiuæ in cauſa non capitali, & in qua non veniret imponenda pœna corporis afflictiua in prima inſtantia ſc. 2

Si in ſecunda ſc. 1 b. 50

Si in tertia inſtantia ſc. 1

Pro ſimili nota ſententiæ declaratoriæ in quauis cauſa & inſtantia ſc. 1

Pro nota ſententiæ definitiuæ in cauſa diſcuſſionis, recipiatur iux. importantiam cauſæ arbitrio Domini Iudicis

Pro nota decreti habentis vim ſententiæ definitiuæ in quolibet ex caſibus prædictis capiatur pro medietate, iuxta taxam prædictarum ſententiarum reſpectiue

Pro quolibet folio copiæ articulorum, vel iurium productorum carl. vnum ſc. b. 7 ÷

Pro reſtitutione iurium ſc. b. 25

Pro quolibet ſaluo conducto pro homicidio ad quoduis tempus ſi forte dari contingat de mandato S. D. N. ſc. 1

Si pro alio minori delicto. ſc. b. 50

Pro decreto ad exequendum mandatum iam decretum reuocationis, inhibitionis, vel ſequeſtri de conſignando bona depoſitata, vel ſimilis naturæ, vna cum fide

vel mandato deſuper opportuno carl. vnum.ſc. b.75

Pro caſſatione cuiuſlibet ſimplicis fideiuſſionis, obligationis, vel querelæ. ſc. b. 10

Pro caſſatione ſimilis fideiuſſionis, vel querelæ in quibus ſecutus fuerit proceſſus, vel examen inquiſiti, non tamen condemnatio ſc. b. 20

Pro caſſatione ſimilis fideiuſſionis, vel obligationis in cauſa graui, & pro perſona tertia, attendatur importantia ipſius cauſæ, & perſonæ inquiſitæ, & ſtetur iudicio Domini Iudicis, niſi partes fuerint inter ſe concordes. ſc. 1

Pro caſſatione proceſſus in cauſa capitali, pro quolibet inquiſito ſc. 1

Si in cauſa minori, in qua tamen veniret imponenda pœna corporis afflictiua ſc. b.75

Pro caſſatione proceſſus in alia cauſa non capitali, in qua non veniret imponenda pœna corporis afflictiua ſc. b. 50

Pro caſſatione proceſſus in cauſa graui, & pro perſona tertia attendatur importantia cauſæ perſonæ, & ſtetur iudicio Domini Iudicis, vt ſupra

Pro inſtrumento ſententiæ in cauſa capitali. ſc. 2

Pro ſimili inſtrumento in cauſa in qua tamen veniret imponenda pœna corporis afflictiua ſc. 1. b. 50

Pro ſimili inſtrumento in cauſa minori ſc. 1

Pro inſtrumento ſententiæ declaratoriæ, abſolutionis, vel decreti habentis vim ſimilis ſententiæ ſc. b. 50

Pro ſuſceptione cenſurarum, vel termini in iudicio ſc. b. 5

Pro fide cuiuſlibet actus iudicialis ſc. b.10

Pro fide decreti viſitæ extra diem viſitæ ſc. b.5

Pro rogitu procuræ in officio ſc. b.5

Si extra officium ſc. b.10

Pro expenſis contumacialibus in cauſa capitali ordinaria, in qua præcedentibus indiciis reus fuerit monitus, & in contumaciam condemnatus ſc. b.50

Si in cauſa non capitali, in qua tamen modo præmiſſo reus ſit in pœnam corporis afflictiuam condemnatus ſc. 1

Si in alia minori cauſa in qua eodem modo reus ſit tantum in pœnam pecuniariam condemnatus ſc. b.50

Pro ſimilibus expenſis contumacialibus in cauſa commiſſaria in primo capite, vt ſupra ſc. 2 b.50

Si in ſecundo ſc. 2

Si in tertio capite ſc. 1 b.50

Si vero huiuſmodi expenſæ fuerint in cauſa graui, vel pro perſona tertia, exigatur iuxta importantiam cauſæ, & qualitatem perſonæ, arbitrio Domini Iudicis

Pro quibuſuis aliis inſtrumentis, expeditionibus, & ſcripturis, quorum merces in præſenti taxa non exprimitur, & etiam in præinſertis in quibus videlicet controuerſia inter Notarium & partem oriri contigerit, ſtetur arbitrio Domini Iudicis

Eadem taxa præinſerta ſeruetur in quibuſuis officiis criminalibus prædictis, etiam in cauſis mixtis, vel etiam ciuilibus, criminalibus dependentibus, aut quibus de intereſſe Fiſci agitur

In aliis vero mere ciuilibus in eiſdem officiis pertractandis, etiam in caſibus prædictis, ſeruetur taxa Notariis ciuilibus nouiſſime impoſita.

In omnibus caſibus prædictis, & aliis quomodolibet contingentibus, pro paupere nihil penitus recipiatur, & de paupertate ſtetur relationi Domini Aduocati vel procuratoris pauperum, & vbi opus fuerit, loco copiæ indiciorum vel iurium, oſtendantur originalia ipſi Domino Aduocato vel Procuratori dictorum pauperum gratis.

PIVS V. PONT. CCXXIX.
ANNO DOMINI MDLXVI.

Pius Quintus, Alexandrinus, de Ghiſileriis, frater Michael antea dictus Ordinis S. Dominici, presbyter Cardinalis tituli S.Mariæ ſupra Mineruam. Creatus ſeptimo Idus Ianuarij, Coronatus 16. Kal. Febr. 1566. creauit Cardinales 21. Vixit annos ſex, menſes tres, dies 23. Obiit Kalen. Maij anno 1572. ſepultus fuit in Baſilica S.Petri, poſtea à Sixto Quinto, ad ſacram Ædem S.Mariæ Maioris in ſacellum ad Præſepe conſtructum tranſlatus fuit. Vacauit ſedes dies vndecim.

Quod Cardinalibus Congregationis Sanctiſſimæ Inquiſitionis, Officiales omnes pareant. Et quoſcumque pro aliis delictis carceratos, & ad d. Officium Inquiſitionis delatos, ad eoſdem Cardinales remittant, aliorum criminum cognitione ſuſpenſa. I.

Conſonat conſt.76. Clem. VIII. Sanctiſſimus, & ante illam, Sixtus V. in eius conſtit.74. eorumdem Cardd. iuriſdictionem præfiniuit.

Sanctissimvs D.N.D. Pius diuina prouidentia Papa Quintus, ſtatuit, decreuit, & ordinauit, ac mandauit vt negocia fidei, omnibus & ſingulis aliis præferantur, cum fides ſit ſubſtantia & fundamentum Chriſtianæ Religionis, omnibus & ſingulis Almæ Vrbis, eiuſque diſtrictus Gubernatori, Senatori, Vicario, Cameræ Apoſtolicæ Auditori, & quibuſcumque aliis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus Prouinciarum & terrarum ſuæ Sanctitati, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ mediate & immediate ſubiectarum, ac eorum Locatenen. officialibus, barigellis, & aliis miniſtris, necnon aliis locorum Ordinariis, ceteriſque magiſtratibus & officialibus, ac cuiuſuis conditionis & ſtatus hominibus, in omnibus & ſingulis terris, oppidis, & ciuitatibus, ac in tota Republica Chriſtiana exiſten. ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac indignationis ſuæ Sanctitatis, & aliis arbitrio ſuæ Sanctitatis, & Illuſtriſſimorum & Reuerendiſſimorum Dominorum Cardinalium Inquiſitorum generalium imponendis & exequendis pœnis, vt eiſdem Cardinalibus Inquiſitoribus, ac eorum præceptis & mandatis in quibuſcumq; officium S. Inquiſitionis concernen. pareant & obediant.

Editio An. D…

Omnes offi- ciales obedi… Inquiſitoribus generalibus.

§.1. Reges

§. 1. Reges vero, Duces, Comites, Barones, & quoſuis alios Principes ſæculares in Dei nomine rogamus, vt eiſdem Cardinalibus Inquiſitoribus, eorumque officialibus faueant, auxiliumque præbeant, & a ſuis magiſtratibus ſubditis auxilium præberi faciant in negotiis ad dictum officium ſpectan.

§. 2. Necnon carceratos quoſcumque pro quibuſuis delictis, & debitis etiam atrocibus apud dictum Inquiſitionis officium quomodolibet delatos vel denunciatos, ſuſpenſa aliorum criminum inferiorum cognitione, ad eoſdem Cardinales, & Inquiſitionis carceres, ibidemque ad criminis hæreſis totaliter cognitionem & expeditionem retinendos, & poſtea ad eoſdem officiales pro aliorum criminum expeditione remittendos, ſine mora tranſmittant.

II. **Quod beneficia curata in Alma Vrbe, eiuſque diſtrictu, præuio examine Cardinalis Vicarij Romani Pontificis conferantur.**

Edita An. D.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

§. 1. CVpientes vt beneficia Eccleſiaſtica curam animarum habentia, maxime in hac Alma Vrbe noſtra, quæ totius mundi caput exiſtit, & à qua ceteræ exemplum capere debent, perſonis dignis, & habilibus, quæ in loco reſidere, ac curam per ſe ipſos exercere valeant, iuxta ſacrorum Canonum decreta, ac examinatis, & ad ea obtinen. idoneis, & habilibus, & per examinatores ad id iuxta nouiſſime Oecumenici Concilij Tridentini decreta deputatos, repertis & approbatis, conferantur.

§. 2. Tenore præſentium ſtatuimus atque decernimus, quod occurrente vacatione, tam per obitum, quam per reſignationem, aut alias quomodolibet beneficiorum Eccleſiaſticorum curam, vt præfertur, animarum habentiũ, in eadem Vrbe noſtra, eiuſque diſtrictu, nulli de eiſdem prouideatur, aut illa conferantur, aut ad ea inſtituantur, eligantur aut alias quouis modo diſponatur de eis, per quouis ordinarios collatores, etiam S. R. E. Cardinales, ad quos etiam ratione titulorum ſuorum, collatio, inſtitutio, aut quæuis alia diſpoſitio ſpectat & pertinet, niſi is, cui prouiſio, collatio, inſtitutio, electio, aut quælibet alia diſpoſitio in perſonam illius facien. ſit, per dilectum filium noſtrum Iacobum tituli S. Mariæ in Coſmedin presbyterum Cardinalem, de Sabellis nuncupatum noſtrum in dicta Alma Vrbe, eiuſque diſtrictu, Vicarium generalem, præuio examine, per examinatores ad hoc deputatos, idoneus & habilis repertus & approbatus fuerit.

§. 3. Prouiſiones, collationes, inſtitutiones, & quaſuis alias diſpoſitiones aliter factas quibuſuis perſonis, nullas, inuandas, nulliuſque roboris vel momenti, ac nullum titulum, etiam coloratum poſſiden. eis tribuere, ſed beneficia præfata, adhuc vt præfertur vacare, & per nos, vel alios, ad quos illorum collatio ſpectat, perſonis dignis & habilibus conferri, & de eis diſponi poſſe. Non obſtantibus prouiſionibus, collationibus, & inſtitutionibus, electionibus, & aliis diſpoſitionibus factis, ſicque per quoſcumque Iudices, &c. ſublata, &c. iudicari debere, irritum quoque, &c.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, priuilegiis quibuſcumque, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus conceſſis & innouatis, ac indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque verborum & tenorum formis, latiſſime extendendis, quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. haben. ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Placet Motu proprio. M.

III. **Medici, quæ ſeruare debeant, in curatione Infirmorum.**

Hic nota quod Medici Hebræi non ſunt admittendi ad curandos infirmos Chriſtianos, vt infra in Greg. XIII. conſtit. 68. Alias pix. *vbi hanc conſt. ſeruari etiam præcipit. Et inſuper recordare quod omnes Medici profeſſionem Fidei facere debent, antequam promoueantur, vt ſup. in Pij IV. conſt.* 88. In ſacroſancta.

PIVS PAPA QVINTVS
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1566

Exordium.

SVpra gregem Dominicum noſtræ vigilantiæ diuinitus creditum, vigiliis ſpeculatoris, prout nobis deſuper conceditur, exercentes officium, ad ea per quæ animarum ſaluti cum diuini nominis gloria conſuli valeat, libenter intendimus, vt Chriſti fideles poſt baptiſmum in peccata lapſi, per ſacramentum Pœnitentiæ Deo reconcilientur.

Innoc. III. iuſſit Medicis vt infirmis ſuadeant, quod vocent, Medicos animarum.

§. 1. Sane cum infirmitas corporalis nonnumquam ex peccato proueniat, dicente Domino languido quem ſanauerat, Vade, noli amplius peccare, ne quid deterius tibi contingat, ac propterea pronide fel. rec. Innocentius Tertius prædeceſſor noſter Medicis præceperit, vt cum eos ad ægrotos vocari contigerit, ipſos ante omnia moneant, vt animarum Medicos vocent, ne cum eis hoc in extrema ægritudine conſtitutis ſuadetur, in deſperationis articulum incidant.

Hic Pont. innouat hanc iuſſionem.

§. 2. Nos igitur volentes hoc tam ſalutare præceptum nulla temporis præſcriptione aboleri, ſed ſemper obſeruari, conſtitutionem præfatam auctoritate Apoſtolica tenore præſentium innouamus.

Et prohibet Medicis vltra tres dies infirmos non confeſſos, curare.

§. 3. Et hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione, ſtatuimus & decernimus, quod omnes Medici cum ad infirmos in lecto iacentes vocati fuerint, ipſos ante omnia moneant, vt idoneo confeſſori omnia peccata ſua iuxta ritum S. R. E. confiteantur, neque tertio die vlterius eos viſitent, niſi longius tempus infirmo Confeſſor ob aliquam rationabilem cauſam, ſuper quo eius conſcientiam oneramus, conceſſerit, & eis per fidem confeſſoris in ſcriptis factam conſtiterit, quod infirmi vt præmittitur peccata ſua confeſſi fuerint.

Iubet coniunctos, domeſticos & Parochos, confeſſionem eis ſuadere.

§. 4. Coniunctos vero, ac omnes familiares & domeſticos infirmi in Domino rogamus & monemus, vt de infirmitate Parochum certiorem faciant, ac tam Parochus quam coniuncti & familiares præfati infirmum ad confeſſionem peccatorum ſuadeant & inducant.

Medici contrauenientes coercentur.

§. 5. Quod ſi qui Medicorum præmiſſa non obſeruauerint, vltra pœnas in dicta conſtitutione contentas, quas incurrere declaramus, perpetuo ſint infames, & gradu medicinæ quo inſigniti erant, omnino priuentur, & à Collegio ſeu vniuerſitate Medicorum eiiciantur, ac pœna etiam pecuniaria arbitrio Ordinariorum, vbi deliquerint, mulctentur.

Iurentque hæc obſeruare quando doctorantur.

§. 6. Et vt hæc omnia inuiolabiliter obſeruentur, volumus, & eadem auctoritate præcipimus & mandamus, vt nullus poſthac vbique locorum in medicina doctoretur, aut ei quomodolibet medendi facultas a quouis Collegio & Vniuerſitate concedatur, niſi omnia in præſenti noſtra conſtitutione contenta, medio eorum iuramento coram Notario publico, & teſtibus obſeruare in eorum manibus, vel Ordinarij iurauerint, & de huiuſmodi iuramento, in priuilegio ſeu licentia medendi ſpecialis mentio fiat. Quod ſi Collegia & Vniuerſitates præfatæ non recepto à promouendis iuramento huiuſmodi, eoſdem ad gradum prædictum promouerint, aut eiſdem medendi licentiam præſtiterint, pœnam priuationis facultatis alios vlterius doctorandi incurrant.

Ordinarij exigant idem iuramentũ à Medicis tam promotis vel licẽtiam medẽdi habentibus & iurare renitentes denũcient.

§. 7. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus & ſingulis venerabilibus fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, quatenus in ciuitatibus & diœceſibus propriis præſentes noſtras literas publicari faciant, ac iuramentum prædictum a medicis iam promotis, ſeu licentiam medendi habentibus, omnibus iuris remediis exigant, neque aliquos ad medendum in ciuitatibus & diœceſibus prædictis admittant, niſi eis conſtiterit eoſdem iuramentum huiuſmodi præſtitiſſe, & contumaces, & iurare, ac iuramentum huiuſmodi iam præſtitum exhibere recuſantes, gradu Medicinæ, & omnibus

bus priuilegiis eiſdem Medicis, tam coniunctim quam diuiſim, eis, & eorum cuilibet conceſſis per quoſuis etiam Romanos Pontifices priuent, ac ab ingreſſu Eccleſiæ arceant, donec reſipuerint.

Clauſula derogatoria.

§. 8. Non obſtantibus præmiſſis, priuilegiis, indultis, literis Apoſtolicis, quibuſuis perſonis Collegio & Vniuerſitati, ſub quibuſuis verborum formis & tenoribus conceſſis, quæ omnia, quoad effectum validitatis conſtitutionis noſtræ tantum, reuocamus caſſamus, & annullamus, & omnes Principes ſæculares ac alios Dominos & Magiſtratus temporales rogamus, requirimus, & obſecramus per viſcera miſericordiæ IESV CHRISTI eiſdem in remiſſionem peccatorum nihilominus iniungentes, quod in præmiſſis omnibus eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis aſſiſtant, & ſuum fauorem & auxilium præſtent, ac contrafacientes pœnis etiam temporalibus afficiant.

Iuſſio publicandi.

§. 9. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria, & acie Campi Floræ publicentur, & inter conſtitutiones extrauagantes perpetuo valituras conſcribantur.

Fides träſumptorum.

§. 10. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus & etiam declaramus, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorſus fides vbicumque adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. An. 1. 8. Martij.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 8. Martij milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Pontific. noſtri anno primo.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1566. Indict. 6. die vero 11. menſis Martij, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno primo, retroſcripta literæ ſeu breue affixa & publicata fuerunt in valuis Cancell. Apoſtolicæ, & acie Campi Floræ, per me Camillum Cher. Apoſtol. Curſ.

Scipio de Octauianis Mag. Curſ.

IV. Reuocatio priuilegij quibuſcumque conceſſi, celebrandi Miſſas veſpertino tempore.

Conſonat Concilium Trident. quo diſponitur miſſas debitis horis celebrari in cap. Quanta. *ſeſſ.* 22.

Quo vero ad celebrationem miſſarum ritu Græco & Latino, habes hic infra in conſt. 12. *Prouidentia.*

Edita An. D. 1566.

§. 1. SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidentia Papa Quintus. Ad cuius notitiam peruenit, quod nonnulli Cathedralium etiam forſan Metropolitanarum, Collegiatarum, & aliarum Eccleſiarum, necnon Monaſteriorum, conuentuum, domorum, & aliorum piorum locorum ſæcularium, & diuerſorum Ordinum, ac Militiarum regularium Prælati, Capitula, Clerici, Fratres, aliique ſuperiores & perſonæ, antiquum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ritum in ſtatutis Miſſarum celebrandarum temporibus peruertere ſatagentes, diuerſas licentias & facultates, Miſſas, quæ media nocte, & ſeu in aurora Natiuitatis, ac de mane Reſurrectionis Domini noſtri IESV CHRISTI, & forſan aliarum feſtiuitatum iuxta prædictum ritum celebrari conſueuerant, de ſero etiam forſan circa ſolis occaſum vigiliæ feſtiuitatum earumdem in ſuis Eccleſiis, & Capellis celebrandi, ſeu celebrari faciendi, ab Apoſtolica Sede, vel eius Legatis, ac etiam maiori Pœnitentiario pro tempore exiſtente variis prætextibus impetrauerunt, illiſque iampridem vtuntur. Hoc ab antiquo Catholicæ Eccleſiæ inſtituto, Sanctorumque Patrum decretis deuiare conſiderans, ac propterea hunc abuſum ab Eccleſia Dei ſubmouere volens, omnes ac ſingulas licentias & facultates huiuſmodi hactenus, etiam Motu proprio, vel quorumuis etiam Imperatorum, Regum, & aliorum Principum contemplatione, & ex quibuſuis cauſis quomodolibet conceſſas, ac Apoſtolicas, & alias literas deſuper confectas,

Reuocatio facultatum celebrandi miſſas tempore veſpertino.

illarum omnium tenores pro ſufficienter expreſſis habens Apoſtolica auctoritate, ex certa ſcientia reuocauit, ac omnino caſſauit & annullauit.

Prohibitio ſic de cetero celebrandi.

§. 2. Hac præſenti perpetuo valitura conſtitutione quibuſuis Prælatis, Capitulis, Clericis, Fratribus, aliiſque ſuperioribus, & perſonis earumdem Eccleſiarum, Monaſteriorum, conuentuum, domorum, & aliorum piorum locorum in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis ſuæ, ac perpetuæ ſuſpenſionis à diuinis pœna diſtrictius inhibens, ne deinceps Miſſas veſpertino tempore, huiuſmodi licentiarum & facultatum, aut alio quouis prætextu celebrare, vel celebrari facere præſumant, ac mandans locorum Ordinariis, vt eamdem præſentem conſtitutionem ſuo prædictis & aliis ſibi beneuiſis pœnis per quoſcumq; Prælatos, Capitula, Clericos, Fratres, Superiores, & perſonas huiuſmodi inuiolabiliter obſeruari faciant, contradictores quoſlibet auctoritate Apoſtolica compeſcendo.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis necnon Eccleſiarum, Monaſteriorum, Conuentuum, domorum, & aliorum locorum prædictorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, domibus & locis, illorumque Capitulis, Conuentibus, Superioribus, & perſonis, ac Ordinibus ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam ad Imperatoris, Regũ, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, aut eorum contemplatione, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus ipſa Sanctitas ſua illorum tenores pro expreſſis habens, ſpecialiter & expreſſe derogauit, illaque quoad præmiſſa, caſſauit penitus & annullauit, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma iuſſionis publ.

§. 4. Decernens præſentes, earumque copias per aliquem ex ſuis curſoribus in baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Lateranen. ac Cancellariæ Apoſtolicæ valuis affixas, omnes, cum primum earum notitiam habuerint, perinde afficere, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Placet, & ita mandamus. M.

PP. ſub inſ. Publicatio 29. Martij Pont. An. 1.

Anno à Natiuitate D. 1566. indict. 9. die vero 29. menſis Martij, Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno I. ſupraſcripta litera, lecta, affixa, & publicata fuerunt in locis ſupraſcriptis, vt moris eſt, per me Bernardinum Andreutium Apoſt. Curſ.

Scipio de Octauianis Mag. Curſ.

Ordinationes circa obſeruantiam diuini cultus in Eccleſiis, & venerationem Feſtiuitatum, Necnon & contra Simoniacos, Blaſphematores, Sodomitas, & Concubinarios. V.

Quoad primam partem huius conſt. habes etiam Conc. Triden. ſeſſ. 22. in cap. 1. poſt Canones, & ſeſſ. 25. poſt primum decretum.

Contra vero Simoniacos vide ſup. conſt. 3. Iul. II. *Cum tam.* ſup. vbi plene notaui. Contra Blaſphematores vide conſt. 7. Leon. X. *Superne*, & conſt. 23. Iul. III. *In multis.* ſup. Contra Sodomitas autem vide eamdem bullam Leon. X. & aliam huius Pont. num. 72. *Horrendum.* Et contra Concubinarios attende d. conſt. Leon. X. & Concilium Trid. ſeſſ. 25. cap. 14.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1566

Exordium.

CVm primum Apoſtolatus officium diuina nobis diſpoſitione commiſſum ſuſcepimus, ſtatim omnem curam, & cogitationem noſtram in dominici gregis fidei noſtræ crediti ſalute defiximus, & Chriſtifideles Deo iuuante, ita dirigere ſtatuimus, vt à vitiis & peccatis abſtinentes, iter, quod ad vitam æternam ducit, inſiſtant.

Cauſa huius conſtitutionis.

§. 1. Cum autem ad omnia, quæ diuinam maieſtatem aliquo modo poſſent offendere mouenda, mentis noſtræ aciem intenderimus, ea primum, & ſine mora emendare decreuimus, quæ Deo præter cetera diſplicere, & iram eius prouocare cum diuinæ docent ſcripturæ, tum grauiſſima exempla declarant, nempe diuini cultus neglectum, ſimoniæ labem, blaſphemiæ crimen, & libidinis naturæ contrariæ vitium execrandum, propter quæ populi & natio-

nes, bellorum, famis, & peſtilentiæ calamitatibus iuſta Dei vltione ſæpe plectuntur. Et ſi autem contra eos, qui tam grauia crimina admiſerint, multæ à prædeceſſoribus noſtris conſtitutiones editæ fuerunt, tamen quia parū eſt leges edere, niſi ſint qui eas debitis temporib. exequātur.

§. 2. Idcirco ne qui forſan ex tolerantia ſperare impunitatem audeant, ſcientes pleroſque pœnarum grauitate magis quam Dei timore arceri ſolere a voluntate peccandi, omnes & ſingulas ſententias, cenſuras, & pœnas contra eos, qui talia deliquerint latas confirmamus, & Apoſtolica auctoritate innouamus, nec de earum rigore quicquam relaxamus, admonemuſque eos qui talia perpetrare veriti non fuerint, non ſolum ſubituros eas pœnas quæ ſacris ſunt Canonibus conſtitutæ, ſed eas etiam quas leges ciuiles comminantur, & noſtri quoque arbitrij diſcretio pro perſonarum qualitate conſtituet.

§. 3. Mandantes Ciuitatum, & locorum ſtatus noſtri Eccleſiaſtici pro tempore Ordinariis, & Gubernatoribus, illis quidem ſub pœna ſuſpenſionis à diuinis, his vero ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, vt quos debitum Deo cultum in Eccleſiis non tribuere, aliiſque nefandis criminibus pollutos eſſe compererint, comprehendi curent pœnis afficiendos competentibus. Sciturus etiam ipſis Iudicibus, quod ſi poſt hanc noſtram conſtitutionem in caſtigandis huiuſmodi delictis negligentes fuerint, primum quidem Dei omnipotentis iudicio obnoxij erunt, deinde noſtram quoque incurrent indignationem. Vt autem pœnarum certitudo cunctis facilius innoteſcat, nonnullas hic duximus exprimendas, aliis nihilominus contra huiuſmodi criminum reos a iure ſtatutis in ſuo robore manentibus.

§. 4. Vt igitur Deo Optimo Maximo, Glorioſæ Virgini, & Sanctis omnibus debitus honor defetatur, Gregor. X. prædeceſſoris noſtri conſtitutionem innouantes, ac ſtatuta in Tridentino Concilio obſeruari volentes, ſtatuimus & ordinamus, vt ad Eccleſias ſit humilis & deuotus ingreſſus, quieta conuerſatio, deuotis orationibus inſiſtant, & omnes genibus flexis ſanctiſſimum Sacramentum adorent, ad nomen IESV CHRISTI Domini noſtri cum exhibitione reuerentiæ caput inclinent, nullus in dictis Eccleſiis ſeditionem faciat, tumultum excitet, clamores moueat, impetumue committat, ceſſent vana, fœda, & profana colloquia, riſus immoderati, & ſtrepitus omnes iudiciorum, & alia quæcumque quæ diuinum officium perturbare poſſunt. Nullus intra Eccleſias deambulare audeat ſiue præſumat, dum celebrantur ſacra Miſſarum myſteria, & alia diuina officia. Qui vero prædicta petulanti animo contempſerint, præter diuinæ vltionis acrimoniam, noſtri quoque arbitrij pœnas incurrent, quæ omnia locorum quoque Ordinarij in ſuis Eccleſiis facient obſeruari. Quicumque vero in Eccleſiis, dum ibi ſacrificium Miſſæ, & diuina celebrantur officia, aut verbum Dei prædicatur, deambulare, vociferari, aut verſo tergo ad ſanctiſſimum Sacramentum irreuerenter ſedere, aut aliquid quod ſcandalum generet, aut diuina perturbet officia, facere præſumpſerit, pœnam vigintiquinque ducatorum incurret, præter alias arbitrio noſtro imponendas, & moderandas pœnas, & qui non habebit in ære luet in corpore, aut exilio mulctabitur. Qui vero in Eccleſiis cum mulieribus impudicis, ſiue etiam honeſtis colloquium ſcurrile habuerit, aūt alios inhoneſtos actus fecerit, vigintiquinque ducatorum pœnam incurrat, & carceris per menſem. Qui in Eccleſiis, vt ſupra, obſcœnis & inhoneſtis verbis aut ſignis vſus fuerit, aut alia fœda colloquia cum perſonis quibuſcumque habuerit, decem aureorum pœna mulctetur, aut alias corporaliter puniatur. Mandamus præterea omnibus & ſingulis Cathedralium, Collegiatarum, & Parochialium Eccleſiarum Capitulis, Rectoribus, Vicariis, Sacriſtis Oſtiariis, & aliis ipſarum cuſtodibus, quatenus præfatos omnes in Eccleſiis delinquentes admoneant, & vt in eis vetita fieri non permittant, vel ſaltem ipſis Ordinariis, vel Officialibus noſtris puniendos deferant, quod ſi facere neglexerint, pœnam duorum aureorum vice qualibet incurrent.

§. 5. Pauperes quoque mendicantes, ſeu eleemoſynas petentes per Eccleſias tēpore Miſſarum, prædicationum, aliorumque diuinorum officiorum ire non ſinant, ſed eos ad valuas Eccleſiarum ſtare faciant, ſub pœna duorum aureorum Capitulis infligenda pro qualibet vice, niſi eos eiici curauerint, & parochis dimidij aurei. Religioſis etiam clauſtralibus, ſiue regularibus præcipimus in virtute ſanctæ obedientiæ, vt in Eccleſiis ſuis deputent aliquem, qui tales eiiciat, & ſi negligentes fuerint grauiſſime ab ordinario corripiantur, quod ſi illi parere recuſauerint, grauiſſimas pœnas incurrent, & pro qualitate perſonarum, etiam corporaliter punientur arbitrio noſtro, ſiue ſuperiorum.

§. 6. Et vt in Eccleſiis nihil indecens relinquatur, iidem prouideant, vt capſæ omnes, & depoſita, ſeu alia cadauerum conditoria ſuper terram exiſtetia omnino amoueantur prout alias ſtatutum fuit, & defunctorum corpora in tumbis profundis infra terram collocentur. *Cadauerum capſa in Eccleſiis ſuper terrā exiſten. amouentur.*

§. 7. Cum vero dierum feſtorum obſeruatio ad Dei cultum maxime pertineat, & in lege diuina præcipiatur, cupientes abuſus prauos, qui ex eorum inobſeruantia inualuerunt, omnino corrigere, & antiquorum Canonum ſtatuta renouantes, mandamus, vt omnes dies Dominici, & præcipue in honorem Dei, B. Mariæ Virginis, Sanctorum Apoſtolorum feriati, cum omni veneratione obſeruentur, & omnes in dictis præfatis Eccleſias frequentent, diuinis officiis deuote intendant, ab omni illicito & ſeruili opere abſtineant, mercatus non fiant, profanæ negociationes & iudiciorum ſtrepitus conquieſcant. Qui vero in diebus præfatis opus aliquod illicitum feciſſe deprehenſus fuerit, præter diuinam vltionem & amiſſionem animalium, quibus ad vecturam vtetur, etiam graues pœnas incurret arbitrio noſtro, ſeu Vicarij noſtri in Vrbe, in aliis autem locis arbitrio Ordinariorum, vel aliorum Magiſtratuum, ita vt præuentioni locus ſit. Quibus omnibus diſtricte præcipimus, vt hæc diligenter obſeruari procurent, illas etiam feſtiuitates, quæ iuxta conſuetudinem locorum ſolemniter celebrari conſueuerunt, iuxta laudabilem conſuetudinem debita cum reuerentia obſeruari faciant, ſub pœnis arbitrio ipſorum imponendis & moderandis. *Feſtorum omnes venerētur. Ad hoc habes Cōc. Trid. ſeſſ. 25 poſt princ.*

§. 8. Et vt Simoniacæ prauitatis labes protſus aboleatur, conſtitutiones anteceſſorum noſtrorum contra Simoniacos editas, & præſertim Pauli II. inuiolabiliter obſeruari mandamus, & delinquentes tam in ſacrorum ordinum receptione, quam in beneficiorum aſſecutione, ſtatutis etiam inferius pœnis noſtra auctoritate affici volumus. Quicumque igitur deteſtabile crimen Simoniacæ prauitatis commiſiſſe, conuictus fuerit in conſequendis ordinibus, eo ipſo ſit ab illorum executione per decennium ſine ſpe diſpenſationis ſuſpenſus, & per annum carceribus mancipetur. Qui dignitates Eccleſiaſticas ſimoniace acquiſiuerit, illis ſit ipſo iure priuatus, & in futurum inhabilis ad eas, & quaſcumque alias obtinendas. Qui beneficium aut officium Eccleſiaſticum ſimoniace adeptus fuerit, illis ſimiliter ſit ipſo iure priuatus, & ad fructuum omnium, quos perceperit, reſtitutionem teneatur, & perpetuo ſit inhabilis ad ea, & quæcumque alia beneficia Eccleſiaſtica obtinenda. Si quis autem tale crimen pluries commiſiſſe conuictus fuerit, præter ſupradictas pœnas, etiam corporaliter puniatur, & ab ordinibus Eccleſiaſticis degradatus à fidelium conſortio eiiciatur. Qui vero ordines & beneficia ſimoniace contulerint, pœnis à iure ſtatutis puniantur, cuiuſcumque gradus, conditionis, & dignitatis, etiam ſi Epiſcopi, Archiepiſcopi, vel maiores fuerint. *Simoniacorū pœna. Ad hoc vide conſt. cit. in rubr.*

§. 9. Caueant præterea quicumque, ne in ſacramentorum exhibitione Simoniacum aliquid faciant, alioquin grauiſſime puniantur per locorum Ordinarios, qui huiuſmodi criminis reos cum maxima ſeueritate coercere procurent, iuxta Concilij Tridentini ſtatuta. *Simonia ſacramentalis ſeueriſſime puniatur iuxta Statuta Conc. Trid. de quib. in rubr.*

§. 10. Ad abolendum vero nefarium, & execrabile blaſphemiæ ſcelus, quod in antiqua lege Deus morte puniri mandat, & imperialibus quoque legibus receptum eſt, nunc autem propter nimiam Iudicum in puniendo ſegnitiem, vel potius deſuetudinem, ſupra modum inualuit, Leonis X. prædeceſſoris noſtri in nouiſſimo Lateranen. Concilio ſtatuta innouantes, Decernimus, vt quicumque lacus Deum, & Dominum noſtrum IESVM CHRISTVM, vel Glorioſam Virginem Mariam eius genitricem *Blaſphemantium pœna. Alias vide ſupra in conſt. indicata in rubr.*

genitricem expreſſe blaſphemauerit, pro prima vice pœnam vigintiquinque ducatorum incurrat, pro ſecunda pœna duplicabitur, pro tertia autem centum ducatos ſoluet, & ignominia notatus exilio mulctabitur. Qui vero plebeius fuerit, nec erit ſoluendo, pro prima vice manibus poſt tergum ligatis ante fores Eccleſiæ conſtituetur per diem integrum, pro ſecunda fuſtigabitur per Vrbem, pro tertia lingua ei perforabitur, & mittetur ad triremes. Quicumque clericus in hoc blaſphemiæ crimen incurrerit, pro prima vice fructibus vnius anni omnium & quorumcumque beneficiorum ſuorum, pro ſecunda beneficiis ipſis priuetur, pro tertia omnibus etiam dignitatibus exutus deponatur, & in exilium mittatur. Quod ſi clericus nullum obtinuerit beneficium, pœna pecuniaria vel corporali pro prima vice puniatur, pro ſecunda carceribus mancipetur, pro tertia verbaliter degradetur, & ad triremes mittatur. Qui reliquos ſanctos blaſphemauerit, pro qualitate blaſphemiæ, atque perſonæ, arbitrio iudicis puniatur.

Sodomitarum pœna. Vide extat. in vnir. §.11. Si quis crimen nefandum contra naturam, propter quod ira Dei venit in filios diffidentiæ, perpetrauerit, Curiæ ſæculari puniendus tradatur & ſi clericus fuerit, omnibus ordinibus degradatus ſimili pœnæ ſubiciatur.

Concubinariorum pœna. §.12. Monemus præterea omnes locorum Ordinarios, & in virtute ſanctæ obedientiæ eis præcipimus, vt ſtatuta Tridentini Concilij contra concubinarios, tam clericos quam laicos edita, diſtricte faciant obſeruari, reddituri Deo, ac nobis, ſi id omiſerint, rationem.

Vide ibid.

Procedatur contra prædictos etiam per ſecretam denunciationem. §.13. Et vt præmiſſorum delictorum ſimoniæ, blaſphemiæ, ac ſtupri nefandi notitia facilius habeatur, volumus quod in ſingulis caſibus, non ſolum per accuſationem, & inquiſitionem, ſed etiam ad ſimplicem & ſecretam denunciationem procedatur per quoſcumque iudices, alias tamen de iure competentes, tam ratione delicti quam perſonarum, ita quod inter eos locus ſit præuentioni.

Calumnioſi denunciatores coerceantur. §.14. Monemus præterea omnes & ſingulos, vt ſolum Dei timorem præ oculis habentes, & non alia animi praua affectione ducti, culpabiles tantum deferant, innocentes non vexent. Quod ſi aliqui ex calumnia aliquos denunciaſſe comperti fuerint, eos ad pœnam talionis teneri volumus & mandamus.

Pœnæ applicentur ut ... §.15. Mulctæ autem pecuniariæ applicabuntur pro duabus partibus locis piis arbitrio noſtro in Vrbe, extra vero, Ordinariorum, pro tertia accuſatori qui delinquentes detulerit.

Iuſſis prædicta ... §.16. Mandamus autem Principibus, Comitibus, & Baronibus omnibus, S.R.E. feudatariis, ſub pœna priuationis feudorum, quæ ab ipſa Eccleſia Romana obtinent. Reliquos vero Principes Chriſtianos, & Terrarum Dominos hortamur in Domino, & in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus, vt pro diuini nominis reuerentia & honore, præmiſſa omnia in ſuis dominiis, ac Terris exactiſſime ſeruari faciant, vt etiamnam ab ipſo Deo mercedem pro tam bonis operibus recepturi.

Clauſ. derog. §.17. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, ordinationibus Apoſtolicis, ac exemptionibus, priuilegiis, indultis, facultatibus, & literis Apoſtolicis quibuſuis Capitulis, Conuentibus, Militibus, Ordinibus, & perſonis cuiuſcumque qualitatis & conditionis exiſtentibus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceterisque contrariis quibuſcumque.

Fides adh. transump. §.18. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis & ſigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorſus fides, vbique adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis. §.19. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ innouationis, relaxationis, admonitionis, confirmationis, mandati, ſtatuti, decreti, ordinationis præcepti, monitionis, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1566. Kalend. Aprilis, Pontificatus noſtri anno primo. *D. P. Ann. 1. Aprilis.*

VI.

Confirmatio conſtitutionis à Paulo IV. editæ circa Iudæorum viuendi modum. Et declaratio ſigni glauci coloris in Statu Eccleſiaſtico ab eis deferendi.

Hæc bulla eſt à ſucceſſoribus Pont. confirmata, vt notaui ſup. in ipſius Pauli IV. conſt. 3. Cum nimis. *ſup. vbi alia indicaui de materia Iudæorum.*

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita Ann. 1566.*

Exordium. Romanus Pontifex Chriſti Vicarius in terris nonnumquam ea quæ pro zelo religionis à ceteris Romanis Pontificibus prædeceſſoribus ſuis conceſſa dicuntur, vt illibata perſiſtant, approbat & confirmat prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Pauli IV. ... §.1. Dudum fel. rec. Paulus Papa IV. prædeceſſor noſter, zelo fidei Chriſtianæ motus certum modum viuendi & habitandi Iudæis præſcripſit, prout in quadam eius conſtitutione, cuius tenor ſequitur, & eſt talis, videlicet: Paulus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum nimis abſurdum, &c.

Omittitur tenor illius conſt. quia habes ſupra

H... innouat & approbat. §.2. Nos igitur cupientes, vt conſtitutio, ſtatuta & ordinationes huiuſmodi, perpetuis futuris temporibus obſeruentur, Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, & non ad alicuius alterius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera noſtra deliberatione, conſtitutionem, ſtatuta, & ordinationes huiuſmodi, & prout illa concernunt, omnia & ſingula in dictis prædeceſſoris literis contenta, & inde ſecuta quæcumque, auctoritate Apoſtolica præſentium tenore approbamus, innouamus, & confirmamus, & robur perpetuæ firmitatis obtinere decernimus, volumus, & ſub interminatione diuini iudicij præcipimus & mandamus, & omnia in poſterum obſeruari firmiter, non ſolum in terris & dominiis nobis ſubiectis, ſed etiam vbique locorum.

Signum ... deferendum ... §.3. Et ad omnem circa colorem birreti per maſculos, & ſigni per fœminas, deferendorum huiuſmodi tollendam hæſitationem declaramus dictum colorem eſſe, qui vulgo gialdo dicitur.

Hoc ... Ordinariis. §.4. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus & ſingulis venerabilibus fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis & Epiſcopis, quatenus in ciuitatibus & diœceſibus propriis præſentes noſtras literas publicari & obſeruari faciant.

Obſeruare ... Principibus. §.5. Et omnes Principes ſæculares, & alios dominos, & magiſtratus temporales rogamus, requirimus & obſecramus per viſcera miſericordiæ IESV CHRISTI, eiſdem in remiſſionem peccatorum nihilominus iniungentes, quod in præmiſſis omnibus eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis aſſiſtant, & ſuum fauorem & auxilium præſtent, ac contrafacientes pœnis, etiam temporalibus afficiant.

Contrariis rogat. §.6. Non obſtantibus omnibus quæ idem Paulus prædeceſſor in ſupradictis literis voluit non obſtare, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis per recol. mem. Pium Quartum Romanum Pontificem prædeceſſorem noſtrum, & Sedem Apoſtolicam, etiam forſan conſiſtorialiter, ac per viam generalis legis & ſtatuti, ac in vim ſtipulati contractus, ex quauis, etiam vrgentiſſima & oneroſa, ac Motu proprio, & ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis, etiam ſi in eis diſponeretur & caueretur expreſſe, quod delationem birreti glauci coloris huiuſmodi ſuſtinere, ac quod non vt præmittitur, in loco clauſo habitare tenerentur,

tenerentur, & quod bona ſtabilia vſque ad certam ſummam acquirere ac ſocietatem cũ Chriſtianis ſuper rebus ad annonam ſpectantibus inire, ac conuerſationem cum eiſdem Chriſtifidelibus habere, ac pignora alias quã præſcripto modo diſtrahere, ac plures Synagogas retinere poſſent induſſerit, aut alias quomodolibet eis dictas literas Pauli prædeceſſoris in fauorem Hebræorum prædictorum limitauerit. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorũ ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda aut alia exquiſita forma ſeruanda foret, & in eis caueatur, quod nullatenus derogari poſſit, illorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, necnon modos & formas ad id ſeruandas pro indiuiduo ſeruatis habentes, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus. Et literas eiuſdem Pauli prædeceſſoris, & omnia in eis contenta obſeruari in omnibus & per omnia mandamus, perinde ac ſi literæ Pij ſimiliter prædeceſſoris noſtri non emanaſſent, aut ſi aliquibus cõmuniter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultũ quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſt. non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Forma publicationis. §.7. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria, & acie Campi Floræ publicentur, & inter conſtitutiones extrauagantes perpetuo valituras conſcribãtur.

Fides tranſumptorum. §.8. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus & etiam declaramus quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides vbicumque adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 1. 19 Aprilis. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, 13. Calen. Maij, Pontificatus noſtri Anno 1.

Publicatio. *Anno à Natiuitate D. N. Ieſu Chriſti 1566. Indictione 9. die vero 1. menſis Maij, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa V. anno 1. retroſcripta literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in locis retroſcriptis per nos Scipionem de Octauianis & Io. Andream Panizam Apoſtolicos Curſ.*

Camillus Cher. Mag. Curſ.

VII. Contra impedientes, aut non ſubuenientes Nautis & alijs naufragium patientibus in locis S. R. E. mediate & immediate ſubiectis. Bonorumque naufragantium occupatores, Et Communitates ac Barones & Dominos eos non capientes.

Generalem ſanctionem in ſurripientes bona Chriſtianorum vbique naufragata, habes in bulla quotannis in die Cœna Domini legi ſolita, de qua vide in Pauli V. conſt. 63. Paſtoralis. *Specialem vero pro Regno Britanniæ, lege ſup. in conſt. 1. Honorij II.* Cariſſimus.

Auxiliatoribus autem, quod de bonis recuperatis debeatur, videre eſt ſup. in Pauli III. conſt. 42. *Accepimus.*

Edita An. D. 1566.

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c.

Bona naufragantium frequenter ab incolis & officialibus locorum occupabantur, & naufragantes, &c. impediebantur. CVm nobis ex parte dilecti filij Martini de Ayala Romæ commorantis, Conſulis protectoris & defenſoris, ac generalis procuratoris, in rebus maritimis & mercantilibus, Nation. Hiſpanorum, Neapolitanorum & Siculorum, Mediolanenſium, ceterorumque ſubditorum chariſſimi in Chriſto filij noſtri Philippi Hiſpaniarum, ac vtriuſque Siciliæ, &c. Regis Catholici in Alma Vrbe noſtra, ac Ripis & Portibus, Terrarum & locorum S. R. E. ſubiectorum expoſitum fuerit, non ſine maxima noſtra diſplicentia, quod retroactis temporibus cum maximo damno & periculo miſerorum nautarum & mercium conductorum naues & naulia diuerſis mercibus onuſta, propter maris infortunium, & in dictis portibus, fugamque ab infidelibus & alijs inimicis arreptam, aliosue inopinatos caſus ob quos nonnulli naues & naulia deſeruerunt, & ab eorumdem inimicorum conatibus euaſi fuerunt, eorumque perſonas, nauibus & mercibus in eis conductis omiſſis, in terra, alijque periti in mari, ſaluas effecerunt, naufragia paſſi fuerunt, in portibus, plagis, & ripis locorum maritimorum prædictæ S. R. E. non ſine maximo damno patronorum nauiliorum & nauium prædictarum, ac mercium conductarum, & detrimento Terrarum & locorum dictæ S. R. E. ad quæ prædictæ naues & naulia cum ſuis mercibus ſæpiſſime tendebant, & ibidem in beneficio & abundantia ipſarum terrarum exponenda erant, & quod occurrentibus ad loca prædicta, nautis & conductoribus mercium præfatarum pro ſalute eorum, necnon nauium & mercium ipſarum nanciſcenda, exiſtimantes ſe ſecuros eſſe expectan. inter Chriſtianos & amicos conſequi opem, & fauorem fratrum amicabilem, prout ratio & æquitas id poſtulant, & prout in alijs locis in ſimilibus infortunijs fit, per dictorum locorum maritimorum incolas & habitatores, ac officiales, non ſolum penes eos non repererunt auxilium præfatum, quinimmo maius impedimentum, quia contra omne ius diuinum & humanum addendo talibus naufragium patientibus damnum damno, & afflictis afflictionem, cum maxima Dei & noſtra, ac proximi offenſa, ab eiſdem habitatoribus & officialibus terrarum præfatarum damnum & tribulatio illata fuit, etiam cum minis & comminationibus, & illi naufragantes ab eiſdem eorũ bonis & mercibus, quas domino permittente à tali infortunio liberarunt, & liberabant, animo diabolico, & peruerſo priuati fuerunt, dicta bona & merces, occupando & detinendo, ac ſi eſſent infidelium. Barones, dominique temporales, & eccleſiaſtici officiales talium locorum ſub prætextu naufragij, & ſpecie prætenſionis, ac directi iuris, illa ad ſe ſpectare & pertinere aſſerebant, vſurpando dictas naues & naulia, merceſque quas auferunt à proprijs patronis in ſcandalum, peruerſum, & iniquum exemplum, quod non ſolum repugnat religioni Chriſtianæ præſertim in Terris S. R. E. huiuſmodi, quæ omnes ad ſe venientes benigne amplectitur, verum etiam contra omnẽ humanam & ciuilem legem, & iuris æquitatem, mentemque noſtram, quæ eſt vt omnes Chriſtifideles qui in dictis terris S. R. E. contractabunt ſint patroni ſuorum bonorum, de illiſque poſſint libere diſponere, ſiutque bene & amicabiliter tractari, & non debeant modo aliquo vexari nec moleſtari.

§.1. Quapropter nos prædeceſſorum noſtrorum veſtigijs inhærendo, volentes præmiſſis occurrere, damniſque & ſcandalis, ne veniant quantum poſſumus obuiare Motu ſimili, &c. auctoritate Apoſtolica, & de certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ad perpetuam rei memoriam ſtatuimus & ordinamus, firmiterque & inuiolabiliter obſeruari mandamus in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis, necnon decem millium ducatorum auri largorum Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pœnis, quatenus in Vrbe Roma, ſuiſque portibus & ripis ac Ciuitate Anconitana, alijſque omnibus & ſingulis Ciuitatibus, Terris, Caſtris, ripis, portibus, & plagis, tam verſus Adriaticum mare dictæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectis, & etiam Prælatorum, dominorumque temporalium & Baronum dictarum terrarum, in quibus eſt commercium maritimum, perſona aliqua cuiuſcumque gradus eccleſiaſtici vel ſæcularis, communiter vel diuiſim officialis, aut priuatus, & præſertim Oſtien. & Portuẽ Epiſc. & quorumcumque aliorum Cardinalatus honore fulgen. deſuper non audeat vel præſumat aut permittat præbere impedimentũ, aut genus aliquod moleſtiæ præſtare dictis nautis, & mercium cõductoribus ſubditis prædicto Regi Catholico, & alijs quibuſcũque & cuiuſcuque nationis, qui cum bono & iniquo tẽpore, infortuniũ aut naufragium patiantur in dictis ripis vel prope Ripas, aut intra mare, ſeu in aliqua parte illius, aut portibus, ſeu plagis (quod Deus auertat) aut quouis alio volũtario, neceſſitato, infortunato, aut pacifico modo eos inibi applicare *Hic idem Pet. pœnas imponit impedientibus naufragiũ patientes &c. & naufragantes benigne tractari præcipit.*

Q contingat

contingat in quamcumque Ripam, portum, aut plagiam dictarum Terrarum S.R.E. huiuſmodi, quinimmo illi fauore & ope gratioſe recipiantur, & benigne tractentur, reſtituendo, & reſtitui faciendo, res & bona eorum in talibus nauibus conducta, ſi ea per aliquam, vel aliquos detineri, & occupari contingat, & in poſterum occupabuntur, & detinebuntur, lib ere abſque eo quod eos ad ſoluendum iura aut aliquid aliud cogant & compellant, ad effectum vt ſtante huiuſmodi bona comportatione, eorum querelæ ceſſent, & illi libentiori animo conducant ad loca præfata ſe & eorum merces.

Commiſſariũ & Conſulem deputat pro recuperatione huiuſmodi bonorum.

§. 2. Et licet alias fel. rec. Paulus Papa III. & Iulius etiã Tertius prædeceſſores noſtri per eorum Motus proprios, & literas in forma breuis, vel alias cõceſſerant dicto Martino Conſuli auctoritatem recuperandi, & libere recipiendi naulia, naues, & merces naufragium paſſas, ac dictis ſubditis noſtris, & illas propriis patronis reſtituendi, & reſtitui faciendi ab illis perſonis illa occupantibus, propterea approbando, & confirmando dictum breue, & Motus proprios, omneſque alias patentes, & conceſſiones, tam Apoſtolicas quam Regias quomodolibet emanatas & conceſſas, ac in illis contenta, & inde ſecuta quæcumque illis in ſuo robore permanentibus, & quæ ſub dictis pœnis inuiolabiliter obſeruari mandamus, ipſum Martinum in naufragiis Commiſſarium generalem deputamus, non obſtan. quacumque conceſſione, ordinatione, decreto in contrarium forſan emanato, quacumque via & modo, & ad inſtantiam quarũuis perſonæ aut perſonarum cuiuſcumque ſtatus, gradus, & conditionis exiſten. quarum tenores pro plene & ſufficienter expreſſis haberi volumus, ac ſi de verbo ad verbum inſerti eſſent, quibus expreſſe derogamus, per præſentes concedimus & impartimur facultatem & auctoritatem dicto Martino Conſuli, vt ipſe tamquam talis Conſul & Protector, ac generalis Procurator & defenſor nationum præfatarum repræſentando perſonas intereſſe habentes in talibus naulis, nauibus & mercibus, & tamquam perſona legitima poſſit per ſe, ſuoſque miniſtros in ſocietate, dictorum patronorum præſentibus, aut in illis abſentibus, etiam ipſi patroni in abſentia dicti Martini Conſulis, ſuorumve miniſtrorum & deputatorum, coniunctim vel diuiſim poſſint exigere, recuperare naulia, naues, ac merces præfatas naufragium paſſas ſiue derelictas, in mare aut extra mare, aut in aliqua illius parte, portibuſque & plagiis atque Ripis, alioque quouis loco vbi reperientur.

Soluentibus ac recuperã- tibus illa, præcipitur diſponant in ſito d. Commiſſario & Conſule.

§. 3. Et quia euenire ſolet, quod tales naues & naulia, ac merces in eis conductæ non ſunt propriæ, aut patronorum talia naulia conducentium, ſeu patronantium, aut ea aſſecurantes intereſſati ſunt, volumus etiam quod ſi patroni & nautæ, ſeu aliæ perſonæ ſaluas effecerint aut recuperauerint dictas merces, vel earum partẽ ſeu naulia præfata, non poſſint modo aliquo de eis diſponere abſque nutu & voluntate dicti Martini Conſulis, qui ſolerter inquirere debeat de mercibus ſaluis & perditis vſque quo veritatem omnino comperiat, ad hoc ne ſub prætextu naufragij aut protectionis mercium in mare, intereſſe habentes modo aliquo, damnificati aut defraudati, ſeu ſuis priuati exiſtant. Et inſuper quod omnes & ſinguli quarumcumque nauium cuiuſcumque generis patroni debeant & teneantur cum omni diligentia ſaluare & cuſtodire bona quæcumque per eos conducta & naufragantia, neque illa tamquam perdita dimittere, ſed ipſum Conſulem pro opportuno remedio certiorare in beneficium, & ſaluationem ipſorum bonorum naufragantium, ita quod ipſis patronis ſiue nautis deficientibus in aliquo præmiſſorum naufragia huiuſmodi, & damna quæcumque, & exinde prouenientia ipſorum patronorum culpæ imputentur, & ad intereſſe ac damna teneantur. Ac ſi contingat ab aliqua perſona ſeu perſonis cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſten. & noſtram monitionem huiuſmodi ignorantiam in toto vel in parte detinere merces, res & bona aliqua in eis conducta furtiue & coacte, vel prætextu prætenſionis naufragij, vel alio quocumque modo, eadem nihilominus dictus Martinus Conſul recipere, exigere, & recuperare, & à detinentibus perſonis illa dictis patronis ad quos ea de iure ſpectant & pertinent, reſtitui facere abſque aliqua exactione ſeu detractione prætextu dictæ prætenſionis, aut quæſito colore, ſeu ſolutione aliquibus perſonis eccleſiaſticis vel ſæcularibus, Baronibus, Comitibus, aut triremiũ Capitaneis, Caſtellanis, Gubernatoribus, Commiſſariis, ſeu cuicumque alteri cuiuſcumque conditionis, præeminentiæ, & ſtatus ſit, faciendo cui Conſuli compellendi, & reſtitui, ac caſtigari faciendi tales vſurpatores, & detentores, plenam & liberam facultatem & auctoritatem concedimus.

Baronibus & Gubernatoribus ut eos ut in præ... ſis eidem Conſuli auxilium præſtent.

§. 4. Quibus perſonis expreſſe in virtute ſanctæ obedientiæ & ſub pœnis præfatis mandamus quatenus dimittant & ſinant præfatos patronos nauium & nauliorum nationum præfatarum, & quarumcumque aliarum dictumque eorum Conſulem, & Miniſtrum ſeu Miniſtros illa omnia recuperare, & alias de eorum nauibus, naulis, mercibus, & bonis conductis, etiam derelictis, & iis tam per mare vagantibus, quam prope terram, & Ripa conſiſtentibus libere diſponere abſque aliqua moleſtia vel impedimento illis, directe vel indirecte præſtan. nec debeant ſe intromittere in dictis naufragatis, nec naufragio præfato, niſi in eo ad quod per dictos patronos, Conſulem & Miniſtrum erunt requiſiti & vocati pro eorum ope & fauore, nec ſub aliquo prætextu, vel colore dicto Martino Conſuli, aut eius Miniſtris ſeu deputatis præfatis in libero exercitio ſui officij generalis Conſulatus, & Commiſſariatus huiuſmodi, & ad illud ſpectan. aliiſque ſupradictis aliquod impedimentum, moleſtiam, aut perturbationem præſtent ſeu præſtari permittant, quinimmo ei & eis, omne auxilium & fauorem in præmiſſis, & circa ea neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna, ad quæ præfati noſtri ſubditi quotieſcumque pro parte dictorum Conſulis ac Miniſtrorum, in licitis & honeſtis erunt requiſiti, præſtare teneantur, quibus, eis videlicet qui à dicto Martino Conſule, & Miniſtris vocati erunt ad recuperationem adiuuerint, per dictum Conſulem expenſis rerum liberatarum, in quarum beneficium elaborauerint, in laboris ſubſidium dabitur quod iuſtum & honeſtum erit, & eidem Conſuli videbitur, quod erit iuxta meritum illorum, qui in ſaluandis huiuſmodi rebus & bonis interuenerint, licet fraternitatis charitas in talibus calamitoſis euentibus eos ad id obliget atque cogat.

Et auxilium dantibus indulgentias concedit.

§. 5. Et vt Chriſtifideles ad præmiſſa alliciantur aut naufragium huiuſmodi patientibus ab eis propitiora ſubſidia præbeantur, omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, qui auxilium, conſilium, & fauorem naufragium patientibus in reparatione & conſeruatione ſuorum bonorum præſtiterint, decem annos & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentiis in Domino relaxamus.

Omnibus ... circumstantibus tempore naufragiorum iubet ut ferant auxilium præſtent.

§. 6. Mandantes dictis noſtris ſubditis, tam Ciuitatis Veculæ, & Oſtiæ, Porti, & Neptuni, ac Pilottis illarum, ac etiam Anconæ, ac habitatoribus omnium, Terrarum, Riparum, Portuum, & Plagiarum, necnon patronis, & nautis nauium, nauiliorum, triremium, biremiumque Capitaneis, & barcharum conductoribus & piſcatoribus, ac aliis quibuſcumque perſonis exiſtentibus & habitantibus in aut prope, vel vbi talia naufragia accidere contingat, ſub pœna ſolutionis tanti quanti bona naufragata valuerint, & quæ ob defectum adiutorij amitterentur, quatenus illico poſtquam à patrono Conſule, aut deputatis vocati fuerint, occurrant, & feſtinanter accedant cum eorum barchis ac triremibus, & biremibus, ad adiuuandum & ſaluandum ea omni cum diligentia, ac ſi eorum propria eſſent, ſolutis tamen eis pro eorum labore expenſis mercium conductarum, & rerum ſaluatarum his quæ Conſul, videbitur, prout labor eorum exegerit, & non poſſint petere, nec petant aliquid aliud, nec quartum, nec partem, nec ius aliquod rerum ſaluatarum præter ſupradicta, conceſſione, ſtatuto, conſuetudine, ordinatione, vſu, & quibuſuis aliis minime obſtantibus penitus, caſſamus & ſuffragari nolumus.

Committit etiam & Dominis ... ſecretis naufragio latrones & vſurpatores ... detentos.

§. 7. Volumus autem quod in locis, ſeu territoriis vbi naufragium præfatum euenerit, Dominus, vel Domini, aut Communitas talis loci teneantur conſignare in manibus noſtræ iuſtitiæ, & Miniſtrorum illius, latronem ſeu latrones, vſurpatorem ſeu vſurpatores, detentorem ſeu detentores huiuſmodi rerum naufragatarum, alias teneantur

teneantur ſoluere totum damnum & expenſas in tali naufragio, aut illius dependen. paſſa, & ſeu patienda, ac paſſas & ſeu patiendas.

Camerarius, qui S.R.E. [illegible] earum decidat.

§. 8. Et ſi aliquid forſan occurrerit ſuper præmiſſis, quod dictus Conſul non poſſit accommodare, & concludere, recurratur ad nos, & ſeu dilectum filium Vitellotium Camerarium noſtrum, & S.R.E. quē & nullum alium illud decidere & finire poſſe volumus, etiam cum facultate & auctoritate ampliſſime puniendi, & caſtigandi quoſcumque latrones & prædatores, etiam vſque ad pœnam capitalem. Volentes etiam per præſentes præfatum Cardinalem Camerarium, merum & verum iudicem & executorem in cauſis maritimis naufragiorum, & etiam quarumcumque aſſecurationum, ſuper quibus lis & controuerſia aliqua inter quoſcumque euenire poſſet, ex cauſa tamen dictorum naufragiorum, cum opportuna auocatione à quibuſcumque iudicibus, non tamen Rom. Curiæ fore & eſſe debere.

Conſuli [illegible] deputatis, facultas [illegible] defenſiua arma [illegible].

§. 9. Necnon auctoritate præfata concedendo dicto Conſuli, eiuſque deputatis prout concedimus eiſdem, vt pro ipſorum ſecuritate & defenſione cuiuſcumque generis arma, tam offenſiua, quam defenſiua in toto dominio, & pertotum dominium eccleſiaſticum, ſcilicet in omnibus terris & locis maritimis, & mari conuicinis per quindecim milliaria à terra diſtantibus, libere & licite portare poſſint & valeant, quibuſcumque bannis editis ſeu edendis & aliis quibuſcumque Apoſtolicis conſtitutionibus & ordinationibus non obſtan.

Executores deputat, & facultates concedit.

§. 10. Et nihilominus pro obſeruatione præmiſſorum, motu & ſcientia noſtris præfatis præcipiendo mandamus dilecto filio Vitellotio Vitellio Camerario noſtro, necnon Clericis præſiden. Cam. Apoſt. ac prælatis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, necnon vniuerſis & ſingulis tam Almæ Vrbis, quam aliarum quarumcumque S. R.E. mediate vel immediate ſubiectarum Prouinciarum, Terrarum, & locorum, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenen. Poteſtatibus, Iudicibus, & aliis quouis nomine nuncupatis iuſdicentibus, & iuſtitiæ miniſtris, necnon Illuſtribus Magnif. viris Dominis Ducibus, Marchionibus, & Baronibus, Domicellis, Nobilibus Caſtellanis, triremiumque Ducibus & Capitaneis, ac quorumcumque locorū Cōmunitatibus ſeu vniuerſitatibus, omnibuſque & ſingulis aliis particularibus perſonis, ad quos quomodolibet ſpectat, ſeu in futurum ſpectabit, ſeu ſpectare poterit, & S.R.E. prædictæ, mediate vel immediate ſubiectis, quatenus præmiſſa omnia & ſingula inuiolabiliter obſeruent, & obſeruari faciāt, & ſub pœnis & cenſuris antedictis necnon rebellionis, & priuationis omnium & ſingulorum honorum ſeu officiorum, ac confiſcationis & publicationis quorumcumque bonorum per eos, & ipſorum quemlibet obtentorum, incurrendique in crimine læſæ maieſtatis. Contradictores, &c. cum ampliſſima facultate & auctoritate, dictos raptores, graſſatores, & deprædatores, & latrones, in fragranti crimine, ſeu delicto repertos puniendi, & caſtigandi, ad effectum vt huiuſmodi iuſtis querelis ceſſantibus, dicti mercatores & nautæ eo libentius cum ſuis nauigiis, nauibus, & mercibus ad Vrbem ipſam, locaque prædicta S.R.E. prædictæ ſecurius, & tutius accedant.

Derogatio contrariorum.

§. 11. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. necnon ſtatutis & conſuetudinibus etiā municipalibus quarumcumque terrarum, & locorum in cōtrarium forſan editis, ac priuilegiis, indultis, & literis Apoſt. quibuſuis perſonis, necnon ciuitatibus, oppidis locis, caſtris ac portibus maritimis, ſub quibuſcumque verborum formis & tenoribus, ac cum quibuſcumque clauſulis & decretis, & contractibus, & motu proprio, &c. ac alias conceſſis, quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. pro expreſſis habentes, hac vice latiſſime derogare placeat, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficiat.

§. 12. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, regula contraria non obſtante, ſeu ſi videbitur literæ in forma breuis expediri poſſint.

Placet Motu proprio. M.

[illegible]

Dat. Romæ apud S. Petrum, octauo Calen. Maij, Anno primo.

De Clauſura & numero Monialium cuiuſcumque Ordinis, & pœnis earumdem abſque licentia Superiorum, ex cauſa magni incendij, vel infirmitatis lepræ, vel epidimiæ tantummodo eis concedenda, è Monaſteriis egredientium, concomitantiumque & receptantium; ac Superiorum aliter eis licentiam concedentium. Necnon de eleemoſynis pro ipſarum Monialium ſubuentione colligendis. VIII.

Quoad clauſuram, habes etiam infra Greg. XIII. conſt. 28. Vbi gratiæ, *& Pauli V. conſt.* 74. Monialium. *Et quoad eleemoſynas vide aliam eiuſdem Greg. bullam* 8. Deo ſacris. *Et conſt. Bonif. VIII. hic citatam, videre eſt in tit. de Stat. Reg. in 6. Decretumque Conc. Trid. in ſeſſ.* 25. *cap.* 5.

Quoad vero conſenſus Monialium, ſine quo mulieres ſæculares licentis Monaſteria ingrediendi, vel non poſſent, vt illis vti valeant, declarauit quod de cetero expreſſe capitulariter, & per ſecreta ſuffragia haberi debeat, S.D.N. Vrb. an. VIII. conſt. 29. *ſacroſanctum* infra tom. 4.

PIVS EPISCOPVS,

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita Anno 1566. 1569. & 1570. Exordium.

Circa paſtoralis officij nobis, meritis licet imparibus, deſuper commiſſi curam quantum nobis ex alto permittitur inuigilantes, aſſidue ad ea per quæ ſingulis erroribus, & exceſſibus obuiatur, ac perſonis quibuslibet, præſertim fœminei ſexus virginitatem ſuam Altiſſimo vouentibus, ſub religionis iugo Chriſto Saluatori in caſtitatis holocauſto famulari affectantibus, ſemita iuſtitiæ & honeſtatis declinantibus, ne quicquam in eis reperiatur incongruum, quod in regularis ponat honeſtatis gloria maculam, & diuinam merito poſſit offendere maieſtatem, opportune ſecuritur, libenter intendimus, ac in his noſtræ vigilantię partes propenſius impartimur, prout id in Domino ſalubriter expedire conſpicimus.

Moniales tacitè vel expreſſe Religionem profeſſæ clauſuram ſeruent.

§. 1. Hac igitur perpetuo valitura conſtitutione, inhærentes etiam, conſtitutioni fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Periculoſo, & decretis Conc. Trid. ſuper clauſura Monialium editis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, atque perpetuo decernimus, vniuerſas & ſingulas moniales, præſentes atque futuras, cuiuſcumque Religionis Ordinis vel militiarum, etiam Hieroſolymitan. ſint, quæ vel iam receptæ ſint, vel in poſterum in quibuſuis Monaſteriis, ſiue domibus recipientur, & tacite vel expreſſe religionem profeſſæ, etiam ſi conuerſæ, aut quocumque alio nomine appellentur, etiam ſi ex inſtitutis, vel fundationibus earum regulę ad clauſuram non teneantur, nec vmquam in earum monaſteriis, ſeu domibus, etiam ab immemorabili tēpore ea ſeruata non fuerit, ſub perpetua in ſuis monaſteriis, ſeu domibus deberet de cetero permanere clauſura, iuxta formam dictæ conſtitutionis fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, quę incipit, Periculoſo, in ſacro Conc. Trid. approbatam, & innouatam, quam nos auctoritate præfata etiam approbamus & innouamus, in omnibus & per omnia, ac illam diſtricte obſeruari mandamus.

Inobedientes coerceantur per Ordinarios.

§. 2. Quod ſi aliquæ moniales forſan reperiantur, quæ conſuetudine etiam immemorabili, aut inſtituto, vel fundatione regulæ ſuæ fretæ animo obſtinato huic clauſuræ reſiſtant, aut quoquomodo reluctentur, Ordinarij vna cum ſuperioribus earum, omnibus iuris & facti remediis compellant eaſdem tamquam rebelles & incorrigibiles ad præciſe ſubeundum dictam clauſuram, & perpetuo obſeruandum.

Tertiariæ ſi ſolemne votum emiſerint, clauſuram ſubeant, ſin autem per Ordinarios ad clauſuram ſuadeantur.

§. 3. Mulieres quoque quæ Tertiariæ, ſeu de pœnitentia dicuntur, cuiuſcumque fuerint Ordinis in congregatione viuentes ſi & ipſæ profeſſæ fuerint, ita vt ſolemne votum emiſerint, ad clauſuram præciſe, vt præmittitur & ipſæ teneantur, quod ſi votum ſolemne non

Q 2 emiſerint,

emiſerint, Ordinarij vna cum ſuperioribus earum hortentur,& perſuadere ſtudeant,vt illud emittant,& profiteantur,ac poſt emiſſionem, & profeſſionem eidem clauſuræ ſe ſubijciant; quod ſi recuſauerint, & aliquæ ex eis inuentæ fuerint ſcandaloſe viuere ſeueriſſime puniantur.

Et volentes ſine clauſura & profeſſione viuere, non recipiantur in aliqua Religione ſeu Cõgreg.

§.4. Ceteris autem omnibus ſic abſque emiſſione profeſſionis, & clauſura viuere omnino volentibus interdicimus, & perpetuo prohibemus, ne in futurum vllam aliam prorſus in ſuum Ordinem, Religionem, Congregationemve recipiant. Quod ſi contra huiuſmodi hanc noſtram prohibitionem & decretum aliquas receperint, eas ad ſic viuendum omnino inhabiles reddimus,ac illarum quaſlibet profeſſiones & receptiones irritas facimus & annullamus.

Eleemoſynæ pro monialib. colligãtur per Cõuerſas, aut per Profeſſas habitãtes prope monaſteria, ætatis annor. 40.

§.5.Porro ne moniales,vel Tertiariæ prædictæ propter hanc clauſuram,detrimentum aut incommodum aliquod in earum neceſſitatibus,maxime in pertinentibus ad illarum victum patiantur, ſed vt eis opportune conſulatur, auctoritate Apoſtolica præfata ſtatuimus, decernimus, præcipimus, atque mandamus Ordinariis & Superioribus earum, vt curent colligi fidelium eleemoſynas per conuerſas, quæ non ſint profeſſæ,vel ſi profeſſæ fuerint, ſint tamen ætatis annorum quadraginta, & in domibus contiguis, extra tamen monaſterium,degant, & non ingrediantur clauſuram aliarum Monialium, niſi in caſibus ex earum conſtitutionibus permiſſis;& de earum domibus exire non poſſint pro huiuſmodi eleemoſynis colligendis niſi de licentia Ordinarij, vel earum Superiorum.

Conuerſæ profeſſæ de cetero non recipiantur.
Hoc declarauit Greg. XIII.cit.in rub.

§.6. Et de cetero nullæ aliæ conuerſæ profeſſæ recipi amplius etiam de conſenſu ſuorum Superiorum vel Prælatorum poſſint; quod ſi aduerſus hanc noſtram prohibitionem receptæ fuerint, illarum receptio nulla, irrita & inanis ſit, prout ex nunc nullam, irritam, facimus, & annullamus.

Monialium recipiendarũ numerus regulatur iuxta redditus Monaſteriorum.
Quod habes in Conc. Trid. ſeſſ. 25.c. 3.

§.7.Quod ſi prædicto modo neceſſitatibus monialium & mulierum Tertiariarum prædictarum ſuccurri ſufficiẽter non poterit, mandamus ipſis Ordinariis & Superioribus earum, vt ipſi prouideant de aliis perſonis piis, & Deo deuotis, quæ fidelium eleemoſynas colligant, vel alias eo meliori & commodiori modo quo fieri poterit, etiam ex opere manuum ipſarum monialium & mulierũ prædictarum, arbitrio Ordinariorum & Superiorum earumdem, & prout eis congruentius expedire videbitur, prouideatur,& ſuccurratur.Et ne propter monialium numerum exceſſiuum clauſuræ obſeruatio violetur, inhærentes etiam ſimiliter diſpoſitioni dictæ conſtitutionis Bonifacij,& Conc Trid. decreto,monialibus prædictis,& illarum Superioribus, & Ordinariis diſtricte inhibendo præcipimus & mandamus; ne plures in earum Monaſteriis recipiant & admittant, ſiue recipi & admitti permittant, quam ex propriis redditibus ipſorum monaſteriorum, vel conſuetis eleemoſynis commode ſuſtentari poſſint.

Executorum deputatio.

§.8.Mandantes propterea in virtute ſanctæ obedientiæ ſub obteſtatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, vniuerſis venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis & Epiſcopis, quatenus in Ciuitatibus, & diœceſibus propriis, præſentes noſtras literas publicari faciant, ac in monaſteriis monialium ſibi ordinario iure ſubiectis, in iis vero quæ ad Romanam mediate vel immediate ſpectant Eccleſiam Sedis Apoſtolicę auctoritate vna cum Superioribus eorumdem monaſteriorum clauſuram, vt præmittitur, quamprimum poterunt ſeruari procurent. Contradictores atque rebelles per cenſuram eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo; inuocato ad hoc,ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Ac vt hoc tam ſalutare decretũ facilius obſeruetur,omnes Principes ſæculares,& alios dominos,& magiſtratus tẽporales rogamus,requirimus, & obſecramus per viſcera miſericordiæ D.N. Ieſu Chriſti, eiſdem in remiſſionem peccatorum iniungentes, quod in præmiſſis omnibus eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & aliis monialium Superioribus aſſiſtant,ac ſuum fauorem & auxilium præſtent, ac impedientes pœnis etiam temporalibus afficiant.

Clauſula derogatoria.

§.9.Præmiſſis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus,etiam per Sedem Apoſtolicam approbatis & confirmatis; priuilegiis quoque indultis & literis Apoſtolicis etiam in fundatione,& inſtitutione eiſdem Monaſteriis, vel domibus, & Monialibus, ſub quibuſcumque verborum formis, & clauſulis irritantibus, & aliis decretis quibuſlibet conceſſis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi pro ſufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis,ſpecifica,expreſſa,& indiuidua,non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi,ac ſi de verbo ad verbum inſererentur,pro ſufficienter expreſſis habentes, quoad effectum validitatis noſtræ conſtitutionis tantum derogamus contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum,quod interdici,aut ſuſpendi non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Ordinarii in his procedant etiam in locis exemptis.

§.10.Per hoc autem in Monaſteriis exemptis,Ordinarij locorum quoad alia nullam ſibi credant iuriſdictionem vel poteſtatem aliquatenus eis attributam.

Iuſſio publicandi.

§.11.Volumus autem quod præſentes literæ ad valuas Baſilicæ B.Petri Apoſtolorum Principis, & in Cancellaria noſtra,ac acie Campi Floræ publicentur, & inter conſtitutiones extrauagantes perpetuo valituras conſcribantur.

Exemplorum fides.

§. 12. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæcumque loca deferri,volumus & etiam declaramus,quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorſus fides vbicumque adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 1. die 29. Maij.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1566. 4. Kal. Iunij. Pontificatus noſtri Anno primo.

Sequitur declaratio d. bullæ.

Edita An. D. 1569.

PIVS EPISCOPVS, &c.

Exordium.

Decori & honeſtati omnium ſanctimonialium, quarum Ieſus Chriſtus Dominus noſter ſponſus eſt, vt in puritate & caſtitate ſuperædificantes, in ipſo feliciter inhabitare valeant, conſulentes, ea quæ illarum exiſtimationi detrahere poſſent, decet nos conſulto ſubmouere.

Cauſæ huius conſtitut.

§.1.Sane periculo & ſcandalo plena res eſt, ac regulari obſeruantiæ vehementer aduerſatur, ſanctimoniales aliquando parentes,fratres,ſorores, aut alios agnatos, vel cognatos, necnon Monaſteria, & alia filiationes nuncupata, etiam eis ſubiecta viſitandi, aut infirmitatis cauſa, aliove prætextu à Monaſteriis exire & per ſæcularium perſonarum domus diſcurrere,& vagari,quo veluti colore eximium quoque honeſtatis,& pudicitiæ decus in diſcrimen committunt.

Monialium à clauſura exeuntium abſque licentia, &c. pœna.

§. 2. Vnde nos malo huic pro noſtro Paſtoralis officij debito ſalubriter occurrere volentes, inhærentes etiam decreto ſacri Conc. Trid. de clauſura Monialium diſponenti, ac aliis noſtris literis ſuper ſuper huiuſmodi clauſura editis adiicientes, volumus, ſancimus, & ordinamus nulli Abbatiſſarum, Priorißarum, aliarumve Monialium, etiam Carthuſienſium, Ciſtercienſium, S. Benedicti & Mendicantium,& quorumcumque aliorum Ordinum, etiam Militiarum, ac ſtatuum,graduum, & conditionum, dignitatum, ac præeminentiarum exiſtentium, etiam infirmitatis, ſeu aliorum Monaſteriorum, etiam eis ſubiectorum, aut domorum, parentum, aliorumve conſanguineorum viſitandorum; aliave occaſione & prætextu, niſi ex cauſa magni incendij,vel infirmitatis, lepræ, aut epidimiæ,quæ tamen infirmitas, præter alios Ordinũ Superiores quibus cura Monaſteriorum incumberet, etiam per Epiſcopum, ſeu alium loci Ordinarium, etiam ſi prædicta Monaſteria ab Epiſcoporum & Ordinariorum iuriſdictione exempta eſſe reperiatur, cognita & expreſſe in

in ſcriptis approbata ſit, à Monaſteriis præfatis exire, ſed nec in prædictis caſibus extra illa, niſi ad neceſſarium tempus ſtare licere. Aliter autem quam, vt præfertur, egredientes, ſeu licentiam exeundi quomodocumque concedentes necnon comitantes, ac illarum receptatrices perſonas, ſiue laicas, aut ſæculares, vel Eccleſiaſticas, conſanguineas, vel non, excommunicationis maioris latæ ſententiæ vinculo ſtatim eo ipſo abſque aliqua declaratione ſubiacere, à quo præterquam a Rom. Pont. niſi in mortis articulo abſolui nequeant. Et inſuper tàm egreſſas, quam præſidentes, & alios Superiores prædictos eis licentiam huiuſmodi concedentes, dignitatibus, officiis, & adminiſtrationibus, per eas & eos, tunc obtentis priuamus, & illas & illos ad obtenta, & alia in poſterum obtinenda inhabiles.

Licētia aliter concedēda ... reuocantur ... hic ampliat ... XIII. ... §. 3. Necnon licentias & facultates, ſeu indulta & priuilegia exeundi à Monaſteriis, & extra illa ſtandi, à nobis, ſeu alio Romano Pont. prædeceſſore noſtro, ac Sedis Apoſt. Nunciis, & Legatis, etiam de latere, ac Maiore Pœnitentiario, aut Ordinum prædictorum Superioribus, aliiſque perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis reſtitutiuis præſeruatiuis, mentis atteſtatiuis, etiam nouam gratiam, & datam concernentibus, aliiſque efficacioribus ac inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque Apoſt. poteſtatis plenitudine, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorũ Principum, necnon S. R. E. Card. intuitu & contemplatione ac inſtantia, vel alias quomodolibet conceſſa (quæ penitus abolemus) ac literas deſuper confectas, & in poſterum concedendas, & conficiendas, nullas & inualidas, nulliuſque roboris ac momenti fore, nec illas habentibus & habituris ſuffragari poſſe.

Decretum irritans. §. 4. Et ita per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Executio & ... huius conſt. & Conc. Trid. ... §. 5. Mandantes vniuerſis & ſingulis Venerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum Ordinariis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub obteſtatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, quatenus per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas in Ciuitatibus & diœceſibus propriis quolibet anno publicent, omniaque in illis cõtenta, necnon præfatum decretum ipſius Concilij, quod incipit Bonifacij VIII. diligenter & inuiolabiliter ſub cẽſuris Eccleſiaſticis, aliiſque præfatis pœnis, & in eodem decreto contentis, obſeruent & obſeruari faciant & procurent. Contradictores quoſlibet & rebelles, ac præmiſſis non parentes, etiam aliis pœnis auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita compeſcendo; necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, interdictum Eccleſiaſticum apponendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Clauſula derogatoria. §. 6. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque, Aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Aliis Apoſtolicis conſtitutionibus & iuribus de huiuſmodi clauſura diſponentibus, nihilominus in ſuo robore duraturis.

Fides tranſumptorum. §. 7. Ceterum volumus quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorſus fides vbique terrarum, tàm in iudicio, quam extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

Dat. ... An. ... Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dom. 1570. Kal. Febr. Pont. noſtri Anno 5.

Anno a natiuitate D. 1570. indictione 13. die vero 27. menſis Febr. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa V. anno eius 5. retroſcripta literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt Romæ ad valuas Cancell. Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Ioannem Guererum, & Chriſtianum de Monte, præfati S. D. N. Papæ Curſ.

Antonius Clerici Mag. Curſ.

IX.

Declarationes circa allegationem nouæ cauſæ, in caſu fractæ pacis, vel treguæ. Admiſſionemque reorum in contumaciam condemnatorum in Statu Eccleſiaſtico ad faciendas defenſiones, infra vel poſt annum; necnon circa præuentionem inter Iudicem Eccleſiaſticum & laicum in cauſis mixti fori.

De materia Bannitorum notas dabo inf. ad conſt. 6 Sixt. V. Hoc noſtri.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c. *Edita An. D. 1566. & 1571.*

Exordium. CVm ob innumeras Rom. Pont. occupationes, ac particularium rerum quarumlibet ſtatus ignorantiam, contingat ab eo quandoque literas emanare, quæ in magnum aliquorum præiudicium redundare noſcuntur, minime reprehendendum eſſe videtur, ſi tandem præiudicio cognito, literas huiuſmodi, etiam ſi per eius prædeceſſorem emanauerint, tamquam per inaduertentiam editas reuocat, & limitat, aliaſque deſuper diſponit prout rerum & temporum qualitate penſata conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Pius IV. allegationē nouæ cauſæ prohibuit in caſu pacis & treguæ fractæ. §. 1. Dudum ſiquidem fel. record. Pius Papa Quartus, prædeceſſor noſter cupiens criminibus & exceſſibus qui in dies oriebantur prouidere, per quaſdam ſuas in forma Motus proprij editas literas inter alia ſtatuit, quod in cauſis treguarum, & pacis fractarum ipſi fractores vel eorum fideiuſſores allegare non poſſent quod offenſa ex noua cauſa proceſſiſſet, nec allegata cuiquam ſuffragaretur.

Et in cauſis mixtis Iudicũ præuentionem declarauit ſupra in conſt. 92. § 12. §. 2. Et etiam quod in cauſis mixtis inter Iudicem eccleſiaſticum & laicum, locus ſit præuentioni, ita tamen quod iudex eccleſiaſticus in caſu præuentionis non poſſit procedere contra laicum, ſed illum debeat remittere ad Iudicem laicum, & aliàs prout in eiſdem literis plenius continetur.

Hic Pont. declarat prohibitionē quoad principales tantum, procedere non autē quoad comprehenſos. §. 3. Nos conſiderantes à ratione & iuri debito alienum eſſe eos qui criminis innoxij fuerint, eorumque fideiuſſores, ſi treguæ, pax, ſeu fideiuſſiones de non offendendo poſtea ex noua emergente occaſione fractæ fuerint, earum occaſione grauari debere, cum præcipue paces, treguæ, ſeu fideiuſſiones huiuſmodi de non offendendo non ad offenſionẽ ex futuris cauſis, ſed ex præteritis tantum oriantur, literas præfatas quoad præmiſſa reuocantes, caſſantes, & moderantes, effectumque ſuum ſortiri in præmiſſis non poſſe decernentes: Motu ſimili &c. nouam cauſam in pacis, treguarum, ſeu fideiuſſionum huiuſmodi fractione principales tantum, videlicet qui fuerunt cauſa pacis, treguarum, ſeu fideiuſſionum de non offendendo huiuſmodi factarum, ſeu faciendarum; præſtitarum ſeu præſtandarum, ſi ipſi aliquo modo, ſeu aliquis eorum in dictis fractionibus interuenerint, ſeu interuenerit, videlicet ſi aliquis ex dictis principalibus aliquem ex comprehenſis in pace, tregua, ſeu fideiuſſione de non offendendo offenderit, vel ipſe ab aliquo ex ipſis comprehenſis offendatur, non excuſare. Si vero ſupradicti principales, ſeu aliquis eorum in fractione pacis, treguæ, ſeu fideiuſſionis huiuſmodi, vt ſupra non interuenerint, ſeu interuenerit, ipſos eorumque conſanguineos & fideiuſſores, ceteroſque in pace, & tregua, ſeu fideiuſſione de non offendendo comprehenſos, & quemlibet eorum nouam cauſam huiuſmodi allegare poſſe, & ea probata excuſari debere, & quoquo modo grauari, perturbari, aut inquietari non poſſe neque debere; idque tàm in cauſis motis & indeciſis pendentibus, quàm etiam finitis, & in quibus etiam pronunciatum fuit (dummodo ſententiæ deſuper latæ totaliter non ſint executioni demandatæ) locum ſibi vendicare poſſe, & debere declaramus.

Cõtumacibus dat annum ad comparendum.

§.4. Cumque etiam ſæpe contingat partes ipſas contra quas in cõtumaciam procedi conſueuit, vel ita negociorum mole grauari, vel ita longe abeſſe vt ipſorum contumaciam ſex menſium ſpatio huiuſmodi expurgare minime queant, terminum ſex menſium huiuſmodi ad annum prorogamus, ac contumacibus huiuſmodi defenſiones nonniſi poſt anni elapſi terminum denegari debere; ac qualcumque aliter quam vt præmittitur ferendas ſententias nullas, inanes, nulliuſque roboris & momenti, fore & eſſet, prout nos eas ex nunc tamquam contra iuris debitum, & de facto latas annullamus, caſſamus & irritamus.

Præuentionem quo ad iuris, & Con. Trid. terminos reducit.

§. 5. Quo vero ad præuentionem inter Iudicem Eccleſiaſticum, & laicum, declaramus, illam habere locum in terminis, & ſtatu, prout ante dictum Motum proprium erat, ac ipſum ad terminos iuris in hoc reducimus; & volumus, vt in præuentionibus procedatur iuxta formam iuris; & ſacrorum decretorum Conc. Trid. & non alias, aliter, nec alio modo.

Decretum irritans.

§.6. Sicque & non aliter per quoſcumque Iudices, &c. etiam S.R.E. Card, ac cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata, &c. iudicari debere; irritum quoque, &c. auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus & decernimus.

Iudices & Notarij hæc obſeruent.

§. 7. Et nihilominus pro potiori præmiſſorum validitate, omnibus & ſingulis Iudicibus, tam ordinarijs, quam delegatis & ſubdelegatis, ac eorum Locatenentibus & Notarijs, ſub excommunicationis maioris, ac indignationis noſtræ, officiorumque ſuorum priuationis pœnis, ne contra præmiſſa aut illorum aliqua facere, & attentare præſumant diſtrictius inhibemus.

Clauſ. derog.

§.8. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac quarumcumque Ciuitatum, Prouinciarum, & locorum, etiam iuramento, &c. roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis Vniuerſitatibus, Communitatibus, & hominibus prouinciarum, Ciuitatum, & locorum prædictorum quomodolibet conceſſis, &c. Quibus omnibus, &c, etiam ſi de illis, &c. illorum tenores, &c. hac vice latiſſime derogamus; ceteriſque contrarijs quibuſcumque, cum clauſulis opportunis.

Papa ſubſcr.

Fiat Motu proprio. M.

Clauſularum repetitio.

§.9. Et de reuocatione, caſſatione, declaratione, reductione, voluntate, prorogatione, annullatione, irritatione, ſtatuto, & decreto, inhibitione, derogatione, & alijs præmiſſis, quæ hic pro ſimul, vel ad partem repetita habeantur latiſſime extenden. Et quod præmiſſorum omnium & ſingulorum, & præſertim præſentibus contrariorum pro ſufficienter expreſſis habeantur.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 10. Et quod præſentis Motus proprij etiam abſque data & regiſtratura, ſola ſignatura ſufficiat. & vbique fidem faciat in iudicio & extra, regula contraria non obſtante.

Fides exemplorum.

§.11. Eiuſque tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Iuſſio pœnalis.

§.12. Quodque Cameræ, & Cancellariæ Apoſt. ac audientiæ cauſarum Palatij Apoſtolici valuis & in acie Campi Floræ dimiſſis copijs affixis, poſt menſem affixionis huiuſmodi computandum, omnes ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Fiat. M.

Publ. P. §. 1. die 20. Iunij.

Anno à Natiuitate Dom. 1566. indictione. 9. die vero 20. menſis Iunij Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno I ſupradictus Motus proprius affixus, & publicatus fuit ad valuas Principis Apoſtolorum, de Vrbe, Cameræ, ac Cancell. Apoſtolicarum, necnon in audientia literarum contradictarum, ac in acie Campi Floræ, dimiſſis inibi copijs affixis per me Ioannem Guerardi præfati S.D.N. Papæ Curſ.

Ant. Clerici Mag. Curſ.

Sequitur declaratio d. Conſtitutionis.

Edita An. D. 1571.

PIVS PAPA V.

Motu proprio, &c.

Item

DVdum poſtquam fel. rec. Pius Papa IV. prædeceſſor noſter, cupiens ſubterfugijs delinquentium obuiare, per quaſdam ſuas in forma Motus proprij editas literas, ſub dat. Romæ apud S. Petrũ, 12. Cal. Iunij, Anno VI. inter alia ſtatuiſſet, quod rei in contumaciam condemnati ad ſuas defenſiones faciendas admitti non poſſint, niſi infra ſex menſes, quoad faciendas, videlicet à die condemnationis, quo vero ad iam factas condemnationes à die publicationis earumdem literarum computandos, per alias noſtras etiam in forma Motus proprij emanatas literas, die 20. menſis Iunij, Pont. noſtri anno primo publicatas, terminum ſex menſium huiuſmodi ad annum prorogauimus, ac contumacibus huiuſmodi defenſiones nonniſi poſt anni elapſi terminum denegari debere decreuimus.

Dubia remouet ſuper prædictis.

§.1. Cumque ſicut accepimus, à nonnullis ordinationem, & diſpoſitionem huiuſmodi, noſtramque & dicti prædeceſſoris in illis edendis intentionem varijs calumnijs eludere, & ſuper earum ſiniſtris interpretationibus agentes pro Fiſco, & Camera Apoſtolica fatigare, & cauſas in longum protrahere, & illas intricare, ſententiarumque executionem euitare ſatagentibus, ſæpe in dubium verti contingat (licet ex verborum proprietate res clara ſit) an ſcilicet tam ſponte comparentes, de quibus loquitur Motus proprius præfati prædeceſſoris, quam etiam capti intra dictum tempus, indiſtincte admitti debeant ad faciendum ſuas defenſiones, maxime ſtantibus in eodem noſtro Motu proprio appoſitis ſupra relatis verbis videlicet. Ac contumacibus huiuſmodi defenſiones nonniſi poſt anni elapſi terminum denegari debere, quæ indefinite prolata ſunt, & videntur poſſe comprehendere, tam ſponte comparentes quam captos, nihilominus conſiderantes quod verba ipſa nihil aliud diſponunt, quam prorogationem termini, his quibus ex forma Motus proprij prædicti prædeceſſoris denegari non poterat.

Declarat quod capti, licet contumaces, tam infra annum non audiantur abſque Papæ licentia, contra eos in contumaciam legitimis præcedentibus indicijs ſententiæ demandentur.

§.2. Nos igitur ad tollendum omne dubium, & abſurdum euitandum, quod capti, & ſponte comparentes paris eſſent conditionis, necnon calumnijs, & alijs inconuenientibus huiuſmodi quantum cum Deo poſſumus obuiare, omnemque diſputandi materiam tollere, & in his opportune prouidere volentes, necnon ſingularum literarum prædictarum, ac iudiciorum inquiſitorum proceſſuum condemnationum, & ſententiarum deſuper formatarum, & latarum, ac formandarum, & promulgandarum huiuſmodi, aliorumque forſan latius exprimen. tenores, continentias, formas, & compendia, ac reorum delictorum, criminum, & exceſſuum, ac pœnarum huiuſmodi, & Iudicum nomina, cognomina, gradus, & qualitates, ac quantitates, & loca pro plene, &, ſufficienter pro expreſſis habentes, & decernentes, necnon ſingulas prænarratas literas confirmantes, & innouantes, Motu ſimili, &c. quod damnati, & in contumaciam condemnati in pœnam capitis & vltimi ſupplicij, ſi capti ad manus Curiæ deuenerint per iudices ad nouas, ſiue alias defenſiones faciendas, etiam intra dictum tempus non admittantur, niſi habita à nobis, vel ſignatura noſtra deſuper gratia ſpeciali, nec literæ ipſæ, quæ in eorum odium editæ ſunt, eis in aliquo ſuffragentur, aut illis ſe iuuare ſiue defendere poſſint. Quinimmo, quod iudices præfati ſententias ipſas condemnatorias, tam in Vrbe quam extra eam latas, & ferendas, ſi tamen legitimis præcedentibus indicijs ad inquirendum promulgatæ fuerint, executioni realiter, & corporaliter, ſuis loco & tempore congruis reſpectiue totaliter & integre, contra ſic captos demandent; & demandari faciant, hac noſtra perpetuo valitura declaratione declaramus, & decernimus, & quatenus opus ſit, de nouo ſtatuimus, & ordinamus, & ita mentis, & intentionis noſtræ fuiſſe, & eſſe atteſtamur.

Officiales id ſeruent.

§. 3. Præterea Almæ Vrbis noſtræ generali Gubernatori, ceteriſque Iudicibus, ordinarijs vel delegatis, in Romana Curia vel extra eam reſidentibus quibuſcumque, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna committimus & mandamus, diſtrictæ præcipiendo per præſentes, quatenus huiuſmodi noſtram declarationem, ſeu nouam conſtitutionem, & ordinationem, necnon ipſas præſentes, & in eis contenta, omnia & ſingula, in cauſis criminalibus ſeu mixtis, ac alijs Fiſcum & Cameram Apoſtolicam illiuſque intereſſe

quomo

quomodolibet concernentes, nunc & pro tempore pendentibus quibuſcumque, etiamſi fortan aliqui capti nunc in carceribus detineantur, perpetuo inuiolabiliter obſeruari mandent, & faciant, & illi obſeruent.

§.4. Et ita, & non aliter in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque iudices, & Commiſſarios, &c. etiam S.R.E. Cardinales, ac Palatij Apoſtolici cauſarum Auditores, ſublata, &c. iudicari, interpretari, & definiri debere, irritum quoque, &c. decernimus.

Clauſula derogatoria.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutiſque, ac conſuetudinibus Prouinciarum, Ciuitatum, oppidorum, & locorum quorumcumque etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis alia firmitate roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Vniuerſitatibus, Communitatibus, & hominibus Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum prædictorum, ac etiam ſingulis prænominatis, & alijs quibuſcumque Iudicibus, &c. per nos, & prædeceſſores noſtros conceſſis, & etiam iteratis vicibus innouatis, quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. hac vice latiſſime derogamus, ac ſtylo Palatij, ceteriſque in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.6. Volumus autem, quod præſentis Motus proprij, etiam abſque data, & regiſtratura, ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio & extra, regula contraria non obſtante.

Tranſumptis fides.

§.7. Eiuſque tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, ſeu literæ deſuper per breue noſtrum expediri poſſint, & ſi videbitur cum omnium, & ſingulorum prænarratorum, & expreſſorum, aliorumque neceſſariorum ſpecificatione, & inſertione, & cum alijs clauſulis opportunis, & conſuetis.

Placet Motu proprio. M.

PP. ſubſcr. D. P. An. 6. die 17. Sept. Publicatio.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Idus Septembr. Anno 6.

Anno a Natiuitate Domini Noſtri Ieſu Chriſti, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, Indictione decimaquarta, die vero decimaſeptima menſis Septembris, Pontificatus autem Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papa V. Anno ſexto, retroſcriptus Motus proprius affixus, & publicatus fuit in acie Campi Floræ, & ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, dimiſſis copijs affixis, per me Io. Andream Panizzam prafati Sanctiſſ. Domini Papæ Curſ.

Io. Guetardi Mag. Curſ.

X. Innouatio & ampliatio conſtitutionum à Pont. prædeceſſoribus editarum contra Homicidas, brigoſos, vindictam tranſuerſalem, aut hominum collectam facientes, facinoroſque homines, eorumque complices, & fautores, Communitates quoque & alios eorum territoria à prædictis non cuſtodientes in Statu Eccleſiaſtico.

Has conſtitutiones indicaui hic in apoſtillis, & eis addo videm. conſtit. 65. Gregor. XIII. Tanta. *& conſtit. 6. Sixti V.* Hoc noſtri. *vbi plene notabo.*

PIVS EPISCOPVS,
Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

EX ſupernæ diſpoſitionis arbitrio gregis Dominici curæ præſidentes, inter varias animi ſolicitudines quæ ex paſtoralis officij miniſterio nobis incumbunt, illam à nobis potiſſime amplectendam eſſe putamus, per quam inter ſingulos gregis eiuſdem fideles, præſertim vero nobis, & Romanæ Eccleſiæ ſubditos, pax & concordia confouentur, ſeditiones ſedantur, ſcandalis obuiatur, & animarum ſalus procuratur. Vnde ea quæ ſedula meditatione hactenus à diuerſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris prænarratorum ratione geſta fuiſſe ac ordinata comperimus, quo ſæpius fideles ipſi illa perſpicient innouari, eo feruentius, ac promptius ad illorum obſeruationem excitentur, confirmanda, innouanda, noſtræque auctoritatis munimine roboranda eſſe cenſemus, aliaſque deſuper diſponimus prout in Domino conſpicimus expedire.

§.1. Sane alias poſtquam fel. rec. Pius Papa II. prædeceſſor noſter, per eum accepto, quod à certis tunc elapſis annis, &c.

Pius II. edidit bullam hic cit.

Omittitur reſiduum narratiuæ, quia ipſam bullam 5. Pij II. habes ſup. *Ad retinendas.*

§.2. Cum ſæpius contingeret, quod offenſionis ignarus, aut ob huiuſmodi exceſſus plurimum condolens, horribili, &c.

Paul. II. edidit alteram hic cit.

Omittitur pariter reſiduum relationis huius bullæ 4. Pauli II. *Viros nam.* habes eam ſupra.

§.3. Et ſucceſſiue recol. memor. Sixtus Papa IV. ſimiliter prædeceſſor noſter accepto per eum quod contenta in literis Pij prædeceſſoris huiuſmodi à certis annis tunc elapſis citra non fuerant obſeruata, & ex illorum non obſeruantia ſubditi præfatæ Eccleſiæ procliuiores erant ad homicidia committenda, ac fere paſſim quotidie perpetrabantur, & homicidæ præfati ideo ad illa committenda promptiores exiſtebant, quia ſperabant latere, & ſuorum exceſſuum remiſſionem conſequi facile poſſe, ac deteſtabilem & horrendam ſicariorum nequitiam talium ad aliorum cautelam iuris remediis proſequi ſtudio cupiens indefeſſo, habita ſuper iis cum fratribus ſuis præfatæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, de illorum conſilio per ſuas literas, ſtatuta, decretaque Pij prædeceſſoris huiuſmodi, ac prout illa concernebant omnia & ſingula in dictis literis Pij prædeceſſoris præfati contenta approbauerat, & robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decreuerat, ac voluerat & de eorumdem fratrum conſilio ſtatuerat, & ordinauerat, quod condemnatis eatenus, & quos in poſterum condemnari contingeret vbilibet in ciuitatibus, terris, & locis prædictis pro homicidio, ſiue vt principales, ſiue vt auxilium, conſilium, vel fauorem præſtantes, ſuarum condemnationum remiſſionum, aut contra illas ſaluum conductum, & licentiam ſecure in loco patrati criminis, vel infra quinquaginta milliaria (vt præfertur) propinquo nullatenus obtinere poſſent ab alio quam à Rom. Pont. qui pro tempore eſſet, & alicuius alterius etiam Legati de Latere remiſſio nemini ſuffragaretur, & ſi forſan contingeret eumdem Rom. Pont. ad remiſſiones ſiue ſaluum conductum huiuſmodi procedere, talis remiſſio per præoccupationem proceſſiſſe cenſeretur, & nemini prodeſſe poſſet, niſi in illa verus literarum Sixti prædeceſſoris huiuſmodi tenor de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes inferius inſertus foret, & determinata cauſa exprimeretur, quæ eumdem Rom. Pont. induceret ad derogandum eiſdem literis Sixti prædeceſſoris, quæ cum tam matura deliberatione ab eodem Sixto prædeceſſore emanauerant.

Sixt. IV. aliã bullam edid. hic relatã, & à me propterea prætermiſſam in hoc opere.

§.4. Et ſubſequenter ſanctæ mem. Iulius Papa II. etiam prædeceſſor noſter habita ſuper iis cum fratribus ſuis tunc, &c.

Iul. II. edidit aliam hic cit.

Omittitur pariter reſiduum narratiuæ conſt. 6. Iul. II. *Cum homines,* quia eſt ſupra

§.5. Et inſuper per eumdem Iulium prædeceſſorem accepto quod cum nonnulli Ciuitatum, Caſtrorum, & locorum tam Regni noſtri tunc Siciliæ citra Pharum, quam aliarum partium dictæ Eccleſiæ ſubiectarum etiam Vrbi prædictæ adiacentium, quam propter homicidia, aliqua nefanda per eos perpetrata exceſſus, crimina, & delicta, & alias eorum demeritis id exigentibus à Ciuitatibus, terris, caſtris, & locis eorum, ſeu in quibus tunc morabantur exules, rebelles, & banniti, quod in illis propterea ſecure morari nequirent, alij de Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis dictæ Eccleſiæ ſubiectis ad Regnum, & alias adiacentes huiuſmodi, alij autem ex Regno, & adiacentibus partibus prædictis, ad Ciuitates, Terras, Caſtra, & loca eidem Eccleſiæ ſubiecta

Et aliam hic relatam, quã non habes ſupra in hoc opere.

prædicta etiam dictæ Vrbi adiacentia ſe transferrent, nonnulli Barones, Proceres, & Domini, ſeu Vicarij in temporalibus Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum, ac Regni, & partium adiacentium prædictorum, eorumque Officiales, & ſubditi dictos homicidas, bannitos, criminoſos, atque rebelles homines ſcienter receptare, & quod grauius erat protegere, & defendere non formidabant, ſe reos tantorum ſcelerum, per homicidas & alios bannitos prædictos perpetratorum, apud Deum conſtituentes, & tam ipſis homicidis, & malefactoribus, quam aliis ſimilia vel grauia delicta perpetrandi, & committendi audaciam, & ſcelerum huiuſmodi impunitatem tribuentes in animarum ſuarum periculum, iuſtitiæ conculcationem, ac dictæ Sedis auctoritatis contemptum, & ſcandalum plurimorum. Idem Iulius prædeceſſor Motu proprio omnes, & ſingulos Barones, Proceres, Milites, ac Dominos, & Vicarios in temporalibus Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum eorumdem, necnon noſtros, & eorumdem Baronum, Procerum, Militum, & Dominorum Vicarios, Officiales, & ſubditos per ſuas literas requiſierat & monuerat, eiſque & eorum cuilibet in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, quam contrafacientes eo ipſo incurrerent, diſtrictius inhibuerat, ne homicidas, bannitos, criminoſos, rebelles, aliosque infames homines præfatos, qui propter eorum delicta banniti in locis originis ſuæ, ſeu aliis regnorum, Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & aliorum locorum prædictorum propter eorum malam vitam commorari non poterant, ex tunc de cetero nullatenus receptare, aut eis conſilium, auxilium, vel fauorem quouis quæſito colore præſtare præſumerent. Quinimo tales ad eorum dominia declinantes, ſeu in eis commorantes capi, & ad forum ſeu iuſtitias, vel Officiales ad quos punitio, & caſtigatio criminum, & exceſſuum per eos perpetratorum, vt præfertur, de iure vel conſuetudine pertinebant & ſpectabant, deſtinare, aut ſi partibus læſis, & offenſis vtilius foret, illos iuxta criminum, & exceſſuum per eos perpetratorum qualitatem ad pœnas à iure ſtatutis in locis vbi deprehenſi forent procedere procurarent.

Leo X. aliam edidit hic cit.

§ 6. Præterea fel. mem. Leo Papa X. etiam prædeceſſor noſter ſimiliter per eum accepto quod nequiſſimi ſicarij, &c.

Prætereo inſertionem bullæ 16. Leon. X. *Omnes.* quia ipſa eſt ſupra.

Clem. VII. alteram hic cit.

§ 7. Porro ad notitiam ſimilis memoriæ Clementis Papæ VII. pariter prædeceſſoris noſtri peruento plures Vrbis, &c.

Non pono hic iſtam bullam 10. Clem. VII. *In ſancta.* quia habes eam ſup.

Pius IV. aliā edidit hic indicatam.

§ 8. Piæ mem. Pius Papa IV. ſimiliter prædeceſſor noſter ſingulas Pij II. Pauli, Sixti, Iulij, Leonis, & Clementis, &c.

Prætereo hanc bullam 27. Pij IV. Siquidem habes ipſam ſup. *In eminenti.*

Hic modo Pont. Pius V. antedictas conſt. approbat.

§ 9. Cum autem ſtatim vbi nos ad ſummi Apoſtolatus apicem diuina cooperante prouidentia aſſumpti fuimus, ob earumdem literarum non obſeruationem in eiſdem Ciuitatibus, Terris, & locis, ac etiam in Alma Vrbe noſtra varias diſſenſiones, diſcordias, & odia vigere, latrocinia, & homicidia, aliaque nefandiſſima crimina perpetrari, ac præfatos Pium II. Paulum, Sixtum, Iulium, Leonem, Clementem, ac Pium IV. prædeceſſores pro felici ac tranquillo ſtatu & commodo perſonarum tam dictæ Vrbis quam aliarum Ciuitatum, Terrarum, & locorum prædictorum, præmiſſa ſtatuiſſe, ordinaſſe, & peregiſſe perſpexerimus. Idcirco nos quoque eadem ratione, quietis videlicet ac pacis moti habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris eiuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, ac de illorum vnanimi conſilio & aſſenſu ſingulas Pij II. & Pauli, ac Sixti, necnon Iulij, & Leonis, Clementis, & Pij IV. prædeceſſorum literas huiuſmodi, cum ſtatutorum, ordinationum, extenſionum, ampliationum, reuocationum, caſſationum, irritationum, annullationum, decretorum, confiſcationum, incorporationum, applicationum, voluntatum, hortationum, requiſitionum, & mandatorum, omnibuſque & ſingulis aliis in eis reſpectiue contentis clauſulis Apoſtolica auctoritate prædicta tenore præſentium approbamus, confirmamus, & innouamus, illiſque perpetuum, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, ac ab omnibus, & ſingulis quos illæ concernunt penitus ac ſub prædictis per contrafacientes irremiſſibiliter incurrendis pœnis obſeruari volumus atque decernimus.

Communitates, in quo commiſſa ad reſarcimentum damnorum & tenentur propena.

Ad hoc vide bullam Greg. XIII. incip. ...

§ 10. Eaſdemque literas, ad hoc vt ſi homicidæ, ſicarij, banniti in Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis prædictis cuiquam damna aliqua intulerint, ipſique damnis taliter illatis, à Ciuitatum Communitatibus, ac Terrarum, Caſtrorum & locorum huiuſmodi Vniuerſitatibus capti, & deprehenſi non fuerint, ſed taliter delinquentes impune euaſerint, communitates, ac vniuerſitates huiuſmodi (præter hoc quod ad damnorum quorumcumque ſic illatorum parti læſæ damnaque huiuſmodi patienti, eorumque hæredibus plenariam reſtitutionem, & ſatisfactionem omnino teneantur) ad tantumdem quantum damna illata huiuſmodi extimata fuerint, Cameræ Apoſtolicæ realiter cum effectu perſoluendum omnino ſint adſtricti, auctoritate, & tenore præfatis extendimus, & ampliamus.

Cōmunitates bannitos capere ſtudeant.

§ 11. Mandantes eiſdem Communitatibus, & Vniuerſitatibus quatenus ipſæ in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub maioris excommunicationis, ac aliis nobis, & pro tempore exiſtenti Romano Pontifici beneuiſis pœnis, eoſdem ſicarios, & bannitos in eorum Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis commorantes, ſeu per eas & ea tranſeuntes capere, & ad populum conuocandum & coadunandum campanas pulſare, eoſque ſic captos ad carceres conducere, aut Curiæ temporali conſignare omnino teneantur.

Executores huius conſt. deputat.

§ 12. Quocirca dilectis filiis Vitellotio S. Mariæ in via lata Romanæ Eccleſiæ Camerario, & Cameræ præfatæ Theſaurario, Præſidentibus, Clericis, ac vniuerſis, & ſingulis Legatis, & Vicelegatis Prouinciarum noſtrarum, & aliis Rectoribus, ac Officialibus Ciuitatum, Terrarum, & partium prædictarum nobis, & dictæ Sedi mediate, vel immediate ſubiectarum diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus præſentes literas ſolemniter in ſingulis Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis prædictis publicari, necnon omnia & ſingula in eis contenta inuiolabiliter obſeruari faciant & mandent. Contradictores quoſlibet & rebelles, cuiuſcumque ſtatus, gradus, & præeminentiæ fuerint, ſententias, cenſuras, & pœnas prælatas damnabiliter incurriſſe declarent, & declarationem huiuſmodi per eos faciendam in libris maleficiorum conſcribi, & adnotari mandent, & faciant. Necnon capitales præfatas ſententias à miniſtris iuſtitiæ abſque alicuius incurſu irregularitatis exequi procurent, ac realiter & irremiſſibiliter exigant, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis. Necnon pro exactione pœnarū pecuniariarum huiuſmodi contra Communitates, & Vniuerſitates, ac in eorumdem inobedientium in temporalibus dominorum vaſſallos propter eorum huiuſmodi inobedientiam repræſalias concedant, necnon & cum effectu exequi faciant. Attentius hortantes, & requirentes in Domino Barones, & Domicellos, ac in temporalibus dominos dicti regni, necnon illius Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum Gubernatores, & Officiales pro tempore exiſtentes, vt præfatos homicidas, & fautores, & complices capiant, & capi procurent, captoſque ad præſides noſtrarum Prouinciarum, vnde ipſi homicidæ, fautores, & complices originem traxerunt, conduci, & eis realiter conſignari ſimiliter cum effectu faciant.

Clauſulas derogatorias appoſuit.

§ 13. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. ac omnibus illis quæ dicti prædeceſſores in præfatis eorum literis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſcumque aliis priuilegiis, indulgentiis, & literis

Apoſtolicis

Apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus ſuper recipiendis bannitis, homicidis, & brigoſis, ac aliis prædictis quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quoad hoc cuiquam nolumus vllatenus ſuffragari.

Terml. & effectus public. eaku.

§. 14. Volumus autem quod præſentes literæ noſtræ poſtquam in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & in Campo Floræ de Vrbe affixæ fuerint, omnes & ſingulos Ciues Roman. & alios in Vrbe commorantes effluxis quindecim diebus, aliàs vero Duces, Comites, Marchiones, Domicellos, Barones, & alios temporales dominos, & Vicarios, Communitates, & Vniuerſitates, Ciuitatum, Terrarum, & locorum Sedi præfatæ mediate & immediate ſubiectorum huiuſmodi decurſo menſe arctent, & contrafacientes pœnas præfatas incurrant in omnibus & per omnia, perinde ac ſi eis omnibus & ſingulis contrafacientibus, perſonaliter & particulariter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo, &c.

D. P. An. 1566. an 1. ....

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1566. tertio Nonas Iulij, Pontificatus noſtri Anno 1.

Papæ ſubſcr.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Subſcriptiones Cardd.

Io. Card. Moronus Epiſcopus Portuenſis.
Ego Io. Mi. Cardinalis Saracenus.
Ego Io. Cardinalis Politianus.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Io. Card. Capiſuccus.
Ego Iac. Card. Sabellus.
Ego Marcus Ant. Card. Columna.
Ego Ptolomæus Card. Comenſ.
Ego Aloyſius Card. de Pad.
Ego Zacharias Card. Delphinus.
Ego Marcus Antonius Card. Bobba.
Ego Franc. Ab. Card. Conſt.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego Aloyſius Card. Cornelius.
Ego Lud. Card. Simoneta.
Ego Ant. Card. Granuelanus.
Ego F. Card. Paciecco de Toledo.
Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.
Ego Innicus Aualus Card. Arag.
Ego Guido Card. Vercelleſi.
Ego Benedictus Lomellinus.
Ego G. Card. Sirletus.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego F. Card. Alciatus.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1566. Indictione 6. die 17. menſis Auguſti, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & Domini noſtri Pij diuina prouidentia Papa V. anno 1. ſupraſcriptæ literæ Apoſtolicæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ dimiſſis illarum copiis affixis per nos Bernardinum Andreutium, & Io. Andream Rogerium Apoſtolicos Curſores.

Iulius Parinius Mag. Curſ.

Sequitur ampliatio pœnarum contra Fautores Bannitorum.

Pius An. D. 1566.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INdefeſſa paſtoralis noſtræ prouidentiæ ſolicitudo, ad ea potiſſimum diligenter intendit, per quæ omnes Chriſtifideles, præſertim ſubditi, & S. R. E. deuoti & peculiares filij, quiete & pacifice viuere valeant; Vnde nos in his noſtræ prouiſionis remedium libenter adhibemus, ac pœnas adiicimus, vt, ſi non pacis cupidine, ſaltem formidine pœnæ, mandata Apoſtolica ad ipſorum ſubditorum noſtrorum tranquillitatem ſpectantia, debite ſeruentur, & alias deſuper diſponimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

§. 1. Cum itaque (ſicut non ſine graui animi noſtri moleſtia nuper accepimus) diuerſæ ſtatus Eccleſiaſtici, & dominij noſtri temporalis perſonæ, poſthabitis & neglectis conſtitutionibus & mandatis, tam à nobis quam etiam aliis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris emanatis, homicidas, rebelles, latrones publicos, graſſatores viarum, ac in pœnam capitis bannitos, & alios facinoroſos homines, in ſuis locis receptare, ac tenere, eiſque diuerſimode fauere, conſiliumque & auxilium præſtare non reformident, in non modicum Apoſtolicorum mandatorum contemptum plurimamque eorumdem ſubditorum noſtrorum perturbationem, & offenſionem.

Cauſa huius conſtit.

§. 2. Nos igitur, ad quos pro vniuerſalis noſtræ adminiſtrationis munere, præcipue pertinet inconuenientibus huiuſmodi, & ſcandalis, quæ exinde quotidie prouenniunt, omni diligentia noſtra obuiare, in præmiſſis, quantum cum Deo poſſumus, opportune, matureque prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine præter alias contra talia perpetrantes à nobis iam factas conſtitutiones, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione, & conſtitutione ſtatuimus, ordinamus, volumus, decernimus, & declaramus. Quod quicumque ſubditi noſtri, & ipſius Romanæ Eccleſiæ, cuiuſuis ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, & præeminentiæ exiſtentes, etiam ſi Barones, Domicelli, & Feudatarij noſtri fuerint, aliquos homicidas, rebelles, publicos latrones, graſſatores viarum, ac in pœnam capitis bannitos, & quoſlibet alios facinoroſos homines, illorumque adhærentes, fautores, & complices, de cetero in ſuis locis receptauerint aut tenuerint, pœnis confiſcationis omnium bonorum, ac demolitionis domorum ſuarum, & exilij perpetui vna cum totis eorum familiis, vltra alias pœnas tam in noſtris, quàm eorumdem prædeceſſorum noſtrorum deſuper confectis literis contentas, (quas contrafacientes eo ipſo incurrere volumus) per dilectos filios Gubernatores, Officiales, ac Iuſtitiæ miniſtros Prouinciarum, Ciuitatum, terrarum, & locorum nobis, & dictæ Romanæ Eccleſiæ ſubiectorum (quibus vt præſentes noſtras literas omnino exequantur, ſub indignationis noſtræ pœna, diſtricte præcipimus) irremiſſibiliter afficiantur, plectantur, & puniantur afficique & puniri debeant.

Ampliatio pœnarum in auxiliatores prædictorum bannitorum in futurum.

§. 3. Qui vero præfatos homicidas, rebelles, publicos latrones, viarum graſſatores, in pœnam capitis bannitos, & facinoroſos homines, hucuſque in locis ſuis receptauerint, aut tenuerint, in exilium vna cum ipſorum familiis, ad varia loca per ipſos Gubernatores, Officiales, ac iuſtitiæ miniſtros declaranda, & ſtatuenda (data per eos idonea cautione de huiuſmodi exilio ſeruando) mittantur, & relegentur. Decernentes præterea, ſuper præmiſſis procedi poſſe per accuſationem, delationem, inquiſitionem, & alio quouis modo.

Declaratio quæ ad receptores præteritos.

§. 4. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, in quauis cauſa, & inſtantia (ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate) iudicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quidquid ſecus à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula ſublata.

§. 5. Non obſtantibus, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, confirmatis, & ſæpius innouatis; quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua mentio habenda eſſet, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ad effectum præſentium, ſpecialiter, & expreſſe derogamus) ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Clauſ. derog.

§. 6. Ceterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus opus fuerit, deferri, volumus etiam ac decernimus, quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo

Tranſumptorum fides.

ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides, in iudicio & extra adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 1. die 15 Aug.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1566. 18. Kalen. Septembr. Pontificatus noſtri Anno 1.

Sequitur mandatum quotannis d. Bullam publicandi.

Edita An. D. 1566.

PIVS PAPA QVINTVS
Ad perpetuam rei memoriam

Præceptū publicandi hanc bullam anno quolibet, & aſſeruandi in Archiuiis.

§.1. CVm nos nuper pro noſtri Paſtoralis officij ſolicitudine, ad pacem & quietem in vniuerſo ſtatu noſtro Eccleſiaſtico inducendam & conſeruandam, mala extirpanda, ac Ciuitates, Terras, & loca noſtra ſicariis & aliis nefariis hominibus expurganda, quaſdam noſtras ſub plumbo deſuper confectas literas contra homicidas, bannitos, & alios facinoroſos, eorumque receptatores, adhærentes, & fautores publicari fecerimus, volenteſque literas huiuſmodi ab omnibus, quos ipſæ concernunt, inuiolabiliter obſeruari, nec inobedientes vllo modo ſeſe excuſare poſſint, Motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, ordinamus, ac ſub indignationis noſtræ, & mille ducatorum Cameræ Apoſt. applicandorum per contrafacientes eo ipſo incurrendis pœnis diſtricte præcipimus, & mandamus, Quod quælibet Communitas, Vniuerſitas, & populus quarumcumque Ciuitatum, Oppidorum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum nobis & S. R. E. mediate vel immediate ſubiectorum, ſtatim cum dictæ noſtræ literæ, ſi earum tranſumptum impreſſum ad eos peruenerint, conuocato eorum publico conſilio in præſentia Officialium, ſyndicorum, & curam maleficiorum habentium, eas ibi alta & intelligibili voce etiam vulgari ſermone illas declarando, vt melius & facilius ab omnibus percipi poſſint, legi facere, & deinde in eorum Archiuio publico diligenter cuſtodiri curare omnino debeant. Ac ſucceſſiue ſingulis annis in principio cuiuſlibet anni perpetuis futuris temporibus ſimiliter, vt præfertur, eaſdem literas in eorum publico conſilio legendo reiterare teneantur.

Contrauenientium pœna.

§.2. Quod ſi (quod non credimus) ab aliquibus prætermiſſum, vel contrauentum fuerit, volumus, & ſub excommunicationis, & aliis arbitrij noſtri pœnis etiam mandamus, quod loci Gubernator, Rector, & quilibet alius Iuſtitiæ miniſter quocunque nomine nuncupatus, contra ſtatutum, & ordinationem noſtram huiuſmodi non obſeruantes, ad executionem pœnarum prædictarum ſine mora irremiſſibiliter, procedat, vt quos obedientiæ bonum ad mandatis noſtris parendum non adducit, pœnarum ſaltem metus à contraueniendo abſterreat. In contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque.

Exemplorum fides.

§.3. Præterea volumus præſentium literarum tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, plenam & indubiam fidem æque ac originalibus ipſis adhiberi debere.

D. P. An. 1. die 4. Sept.

Datum Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die quarta Septembris, 1566. Pontificatus noſtri Anno 1.

XI. Exemptiones Ordinum Mendicantium, pro eorum bonis & perſonis, à ſolutione gabellarum & quarumcumque contributionum, onereque hoſpitandi Milites.

Aliam exemptionem generalem pro omnibus Monialibus & Sororibus cuiuſcumque Ordinis, à ſolutionibus & contributionibus huiuſmodi, vide ſup. in conſt. 5. Pij IV. De ſtatu. *Et ab onere hoſpitandi Milites, hic iterum conceſſit, vt infra in conſt. 148.* Cum ſicut.

Edita An. D. 1566.

PIVS PAPA QVINTVS
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DVm ad vberes, quos ſacri Mendicantium Ordines in agro dominico quotidie faciunt fructus attente reſpicimus, & attente conſiderationis indagine perſcrutamur ipſorum Religionis ſinceritatem, & voluntariæ paupertatis habitum in quibus ſub humilitatis ſpiritu deuotum Altiſſimo præſtant famulatum, dignum, quin potius debitum reputamus, vt illis ea libenter concedamus, per quæ ſemotis quibuſlibet grauaminibus promptiores eiuſdem Altiſſimi inhæreant ſeruitiis.

Exemptiones Ordinū Mendicantium à gabellis, &c. Pro Eorū perſonis & Bonis & Colonis Mercium & Animalium.

§.1. Hinc eſt quod nos volentes eoſdem Mendicantiū Ordines, & dilectos filios eorum Fratres, & Monachos, ceteraſque perſonas, ac etiam Moniales quaſlibet eiuſdē Ordinis ſub illorum cura degentes ſpecialibus fauoribus & gratiis proſequi, Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiā, ſed ex certa noſtra ſcientia ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus omnes & ſinguli Mendicantium Ordinum huiuſmodi Fratres, Monachi, & dilectæ filiæ in Chriſto Moniales ſeu Sorores, ac aliæ vtriuſque ſexus perſonæ regulares vbilibet per totū Chriſtianum Orbem diffuſi, & conſtituti, illorumque Monaſteria, cœnobia, domus, Conuentus, Eccleſiæ, Capellæ, Oratoria, & alia loca etiam vnita, ac membra, & dependentia, necnon terræ cultæ, & incultæ, poſſeſſiones, prædia, agri, & alia omnia & ſingula mobilia & immobilia, ac ſe mouentia, & vbilibet, ac in quibuſcumque rebus conſiſtentia bona, necnon eorum in dictis bonis laboratores, coloni, arrendatarij, locatarij, & affictuarij, negotiorumque ſuorum geſtores vniuerſi quomodolibet nuncupati, nunc & pro tempore exiſtentes in perpetuum, ab omnibus & ſingulis exactionibus, tam vrbanis quam ruſticis, necnon datiis, gabellis, pedagiis, vectigalibus, collectis, impoſitionibus, & oneribus, ordinariis & extraordinariis, ac tam realibus quam perſonalibus, meris & mixtis, etiam Subſidio triennali, & augmento, ac focularibus: Equorum taxis; Militumque hoſpitiis, ac alias quibuſcumque nominibus nuncupatis quauis auctoritate quomodolibet impoſitis, & imponendis, & quæ laicis ac aliis quibuſuis quomodolibet imponi conſueuerunt, & in futurum imponentur, ac ratione quarumcumque mercium, & rerum cuiuſcumque generis, vel qualitatis exiſtentium, tam per mare, & aquam dulcem quam per terram vndecumque & quomodocumque pro tempore delatarum, necnon animalium quorumcumque mortuorum & viuorum, & quæ alias quomodolibet & ex quauis cauſa, ac ſuper quibuſcumque rebus tam in Alma Vrbe noſtra quam extra eam vbilibet locorum exiguntur, & in futurum exigentur. Necnon à contributionibus, & ſolutionibus in aliis faciendis, ac tam pro victu & veſtitu, quam quocumque alio vſu ſuo tantum, ac tam emendo quam vendendo, & alias quomodolibet negotiando. Necnon etiam à ſolutione quadrantis pro ſingulis libris carnium de animalibus, quæ nunc & pro tempore ex armentis occidi contigerit, necnon etiam quæ in ſuis ædibus, prædiis & poſſeſſionibus priuatim detinent, & nutriunt, ac à contributione ſumptuum, & expenſarum quæ aliquando pro pontibus, viis, aquæductibus, muris, mœnibus, aliiſve machinis ſtruendis, & reparandis, ſeu reficiendis, ac Ciuitatum, Terrarum, & locorum quorumcumque fortificationibus, necnon etiam alias in omnibus, & per omnia, ac tam in dicta Vrbe, quam extra eam vbilibet penitus, & omnino liberi, immunes, & exempti, ac liberæ, & exemptæ, liberaque immunia & exempta ſint, & eſſe cenſeantur, ac pro talibus teneantur, & reputentur. Quodque Terræ, agri, poſſeſſiones, & loca aratiua, vt præfertur in illis quæ aliquando pro paſcuis animalium ad certum tempus reſeruantur, nullatenus vnquam comprehendantur, nec comprehendi cenſeantur.

Exemptio ab onere hoſpitandi Milites.

§.2. Ac etiam moneſteria, cœnobia, aliaque omnia regularia loca prædicta, pro quorumcumque militum tam equitum quam peditum hoſpitiis, quemadmodum magno cum noſtro dolore huculque in pleriſque locis factum comperimus, nequaquam aſſignentur, nec aſſignari debeant.

Adde vt.

§.3. Et

§.3. Et inſuper quod fructus, redditus, prouentus, introitus, & alia quæcumque bona Monaſteriorum, cœnobiorum, & aliorum locorum regularium præfatorum, ab aliis quam à Syndicis, & Procuratoribus religioſis fratribus, monachis, & monialibus, aliiſque perſonis præfatis exigi, illaque dumtaxat in beneficium loci, vel ſuſtentationem ipſorum religioſorum fratrum, & monialium expendi, nec per alios quoſcumque quouis nomine cenſeantur, nec in alium quam præmiſſum vſum conuerti, ſeu expendi poſſint neque debeant, niſi de conſenſu ſuperiorum illius loci, cui data, vel conſignata, aut donata fuerint, quem alias ſpectabunt, nec etiam ſoli tutores, aut curatores, ſeu protectores, & alio nomine Sanctesſij, aut alias nuncupari, de eiſdem bonis vllo modo diſponere poſſint. Quodque idipſum etiam de eleemoſynis, oblationibus, & quibuſcumque aliis donatiuis intelligi, & obſeruari debeat, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, ordinamus, volumus, & declaramus.

§.4. Necnon fratres, monachos, moniales, ac alias regulares perſonas, eorumque monaſteria, cœnobia, conuentus, Eccleſias, capellas, oratoria, & alia loca, ac terras, poſſeſſiones, prædia, agros, & bona, necnon laboratores, colonos, arrendatarios, locatarios, affictuarios, ac geſtores, prædicta, vt præfertur libera, immunia, & exempta eiſdem auctoritate, & tenore facimus, ac fore & eſſe decernimus.

§.5. Mandantes propterea dilectis filiis modernis, & pro tempore exiſtentibus Cameræ Apoſtolicæ Camerario, Præſidentibus, & Clericis, ac Commiſſariis agentibus, & officialibus qui vbicumque, vt omnibus & ſingulis tam virorum, quam mulierum monaſteriis Mendicantium Ordinum huiuſmodi exiſtentibus ſub ditione noſtra temporali mediate vel immediate conſtitutis, tantum ſal quantum pro eorum vſu ſufficeret ſingulis annis omni dilatione ceſſante, & contradictione remota contribuere, & aſſignare, ac contribui, & aſſignari facere debeant realiter, & cum effectu.

§.6. Diſtrictius etiam in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac excommunicationis maioris latæ ſententiæ, ac duorum millium ducatorum auri de Camera pro vna baſilicæ S. Petri de Vrbe, & pro altera medietatibus ſingulis monaſteriis, & locis præfatis quæ moleſtari, ſeu perturbari contigerit, irremiſſibiliter applicandorum pœnis eo ipſo ſi & quoties contrafactum fuerit incurrendis, inhibentes tam illis quam dilectis filiis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Datiorum, Gabellarum, onerum, & aliorum præmiſſorum exactoribus, conductoribus, appaltatoribus, necnon quibuſuis communitatibus, & vniuerſitatibus, illarumque officialibus, & perſonis, aliiſque quibuſcumque ad quos ſpectat, & quomodolibet ſpectabit in futurum, quatenus præmiſſa omnia & ſingula inuiolabiliter & perpetuo obſeruent, ac ab omnibus obſeruari faciant, neque fratres, monachos, moniales, & alias religioſas perſonas alioſque ſupradictos ſuper præmiſſis quomodolibet moleſtent, & perturbent, neque permittant per quoſcumque quomodolibet moleſtari, ſeu perturbari. Et ſi quis contradicere, aut quouis modo contrauenire præſumpſerit, per mandatum executiuum contra ipſum cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, ordinis, vel præeminentiæ fuerit, ipſo facto procedi.

§.7. Et ſic per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungen. ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

§.8. Quocirca venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ſiue eorum Vicariis in ſpiritualibus generalibus, necnon dilectis filiis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ac Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis quarumcumque Eccleſiarum Prælatis, & perſonis, vbilibet, & in quibuſcumque Regionibus, Terris, & locis exiſtentibus, & aliis ad quos quomodolibet ſpectat & ſpectabit, per præſentes Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, & eorum quilibet per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte fratrum, Monachorum, Monialium, aliarumque Religioſarum perſonarum præfatarum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, illiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant auctoritate noſtra illos, & eorum ſingulos ſtatuto, ordinatione, voluntate, declaratione, conſtitutione, deputatione, mandato, inhibitione, decreto, aliiſque præmiſſis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos deſuper per Camerarium, Præſidentes, Clericos, & Commiſſarios Cameræ huiuſmodi, necnon Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Collectores, Gabellarum, & Exactores prædictos, aut quoſcumque alios ad aliquam ſolutionem, contributionem, vel præſtationem præmiſſorum occaſione quomodolibet faciendam quouis modo cogi, & compelli, aut alias contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quoſlibet, & rebelles per prædictas aliaſque opportunas cenſuras, & pœnas appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras & pœnas huiuſmodi incurriſſe declarando, interdictum Eccleſiaſticum apponendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus ſit auxilio brachij ſæcularis.

§.9. Non obſtan. fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij Generalis de duabus dictis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium non extrahatur, ac omnibus illis quæ in contrarium per quoſcumque officiales & quoſuis alios ac præſertim per officiales Ciuitatis noſtræ Bonon. & quoſuis alios adducta ſunt hactenus, & deducentur in poſterum, ac adduci, & allegari poſſent, necnon quibuſcumque litibus, & cauſis, tam in Rom. Cur. quam extra eam vbilibet, ac coram quibuſcumque iudicibus etiam Palatij noſtri cauſarum Auditoribus, ac S. R. E. Card. ſuper præmiſſis inter quoſcumque quomodolibet pendentibus ac etiam inſtructis, & ad ſententiam deductis, vel etiam à ſententia terminatis, niſi in fauorem Eccleſiæ fuerint. Et præſertim quadam lite inter huiuſmodi regulares, ac ciues, & communitatem dictæ Ciuitatis Bonon. in Romana Curia pendente, quas & quam, ac omnes proceſſus, & ſcripturas productas, & producendas, ac Regiſtra, & ſententias vbiuis comparentes, & latas, ac ferendas ad nos auocamus, & penitus extinguimus, caſſamus, annullamus, & delemus, perpetuumque deſuper ſilentium imponimus. Necnon quibuſuis Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus etiam contra exemptos quomodolibet editis, & edendis, ac etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis illis & eorum ſingulis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus efficaciſſimis ac inſolitis clauſulis irritantibuſque & aliis decretis in genere & ſpecie, etiam Motu ſimili & ex certa ſcientia etiam conſiſtorialiter, & alias quomodolibet etiam iteratis vicibus in contrarium conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. *Clauſ. derog.*

Dat. Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 29. Iulij, 1566. Pont. noſtri Anno 1. *D. P. An. 1. die 29. Iulij.*

XII.

Reuocatio facultatis quomodolibet cōceſſæ Græcis, Latino ritu, & Latinis, Græco more celebrandi Miſſas & diuina Officia.

Ad materiam celebrandi Miſſas, vide ſup. conſt. 5. Cum primum. *Alia autem de Græcis indicani ſup. in Pij IV. conſt. 74.* Romanus.

Edita An. D 1566.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

PRouidentia Romani Pontificis plurimum circumſpecta, nonnumquam ea quæ certis ſuadentibus cauſis per eius prædeceſſores geſta ſunt, ex aliis non minus rationabilibus cauſis alterat, & ad priſtinum ſtatum reducit, prout æquitas ſuadet, & in Domino conſpicit expedire.

Reuocatio facultatum conceſſarum Græcis celebrandi ritu Latino, & Latinis ritu Græco.

§. 1. Sanè cum ad notitiam noſtram peruenerit, quod nonnulli presbyteri tam Græci, quam Latini antiquum S.R.E. ritum tam in celebratione Miſſarum, quam aliorum diuinorum officiorum peruertere ſatagentes, diuerſas licentias, & facultates, Miſſas & alia diuina officia Græci Latino more, ac Latini Græco ritu celebrandi ab Apoſtolica Sede, vel eius Legatis, ac etiam maiore Pœnitentiario pro tempore exiſtente variis prætextibus impetrarunt, illiſque iampridem vtuntur, hoc ab antiquo Catholicæ Eccleſiæ inſtituto, Sanctorumque Patrum decretis deuiare conſiderantes, propterea hunc abuſum ab Eccleſia Dei extirpare, & ſubmouere volentes, omnes, & ſingulas licentias, & facultates huiuſmodi hactenus etiam Motu proprio, vel quorumuis etiam Imperatorum, Regum, & aliorum Principum contemplatione, & ex quibuſuis cauſis quomodolibet conceſſas, ac Apoſtolicas & alias literas deſuper confectas, illarum omnium tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, Apoſtolica auctoritate ex certa ſcientia hac præſenti noſtra perpetuo valitura conſtitutione reuocamus, caſſamus, annullamus, & irritamus, quibuſuis presbyteris tam Græcis, quam Latinis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac perpetuæ ſuſpenſionis à diuinis pœnis diſtrictius inhibentes, ne deinceps presbyteri Græci, præcipue vxorati Latino more, & Latini Græco ritu, huiuſmodi licentiarum, & facultatum, aut alio quouis prætextu Miſſas, & alia diuina officia celebrare, vel celebrari facere præſumant.

Epiſcopi, & alij faciant in eorum Diœceſ. publicari & obſeruari hanc conſtit.

§. 2. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis quatenus in Ciuitatibus, & diœceſibus propriis præſentes noſtras literas publicari, & ſub prædictis, & aliis ſibi beneuiſis pœnis per quoſcumque Prælatos, Capitula, Clericos, Fratres, Superiores, & perſonas quaſlibet inuiolabiliter obſeruari faciant. Contradictores quoſlibet auctoritate Apoſtolica compeſcendo.

Clauſ. derog.

§. 3. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Eccleſiarum, Monaſteriorum, Conuentuum, Domorum, & aliorum locorum quorumcumque etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, Domibus, & locis, illorumque Capitulis, Conuentibus, Superioribus, & perſonis ac Ordinibus ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam ad Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, aut eorum contemplatione, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores pro expreſſis habentes, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, illaque quoad præmiſſa caſſamus penitus, & annullamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma & effectus publicat.

§. 4. Volumus autem quod præſentes literæ ad valuas beati Petri Apoſtolorum Principis, & Cancellariæ noſtræ, ac in acie Campi Floræ publicentur, & inter conſtitutiones extrauagantes perpetuo valituras conſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus quod earum tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides vbicumque adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, &c. Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 1. die 20. Aug.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1566. 13. Kalen. Septembr. Pontificatus noſtri Anno 1.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1566. indict. 9. die vero Veneris 20. menſis Septembr. Pontif. autem Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno eius primo, præſentes retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ per nos Bartholomæum Sottocaſa, & Io. Andream Rogerium præfati S.D.N. Papæ Curſ.

Nicolaus de Matthæis Mag. Curſ.

Reuocatio conſtitutionis Pij IV. & innouatio alterius conſtitutionis Greg. XI. & Clem. VI. ſuper exprimendis gradibus propinquioribus, in diſpenſationibus matrimonialibus impetrandis in diuerſis gradibus. XIII.

De materia diſpenſationum vide etiam infra in conſt. 62. Ad Romanum. *vbi notabo.*

Edita An. D 1566.

SAnctiſſimus in Chriſto pater, & Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidentia Papa V. Attendens per quamdam conſtitutionem dudum per fel. rec. Pium Papam IV. Sanctitatis ſuæ prædeceſſorem editam, qua cauetur, quod in diſpenſationibus matrimonialibus, pro diuerſis, conſanguinitatis ſeu affinitatis ex eodem ſtipite prouenientibus gradibus coniunctis non remotioris ſolum, prout olim fieri ſolebat, ſed etiam propinquioris graduum expreſſa mentio fieri debeat, alioquin diſpenſationes, ac deſuper confectæ literæ nullius ſint roboris vel momenti, prout in dicta conſtitutione plenius continetur, à diſpoſitione iuris communis, & laudabili, ac antiquo Rom. Cur. ſtylo nimium recedi, ac fauorem matrimonij debitum reſtringi.

Enarrat conſtitutionem Pij IV.

§. 1. Volenſque propterea iuri & ſtylo prædictis, necnon piæ mem. Greg. XI. & Clem. VI. Rom. Pont. etiam Sanctitatis ſuæ prædeceſſorum veſtigiis inhærendo, ſacramento & libertati matrimonij, quantum cum Deo poteſt fauere, ſtatuit & ordinauit quod de cetero in quibuſcumque diſpenſationibus quas pro matrimoniis contractis, aut contrahendis inter viros & mulieres, inuicem diuerſis prohibitis conſanguinitatis & affinitatis, aut mixtis, ex communi ſeu ab eodem ſtipite ſurgentibus, quicumque illi ſint, dummodo primum quoquomodo non attingant, cum in eo Sanctitas ſua numquam diſpenſare intendat, gradibus coniunctos, ab eadem Sanctitate ſua & pro tempore exiſtente Romano Pontifice, aut Sede Apoſtolica impetrari, vel alias concedi contigerit, ac literis commiſſionibuſque deſuper etiam locorum Ordinariis faciendis gradus remotior attendatur, trahatque ſecum propinquiorem, ac ob id ſufficiat remotiorem tantum gradum exprimere, obtentis tamen poſtea ſuper propinquiore literis declaratoriis iuxta Gregorij & Clementis prædeceſſoris huiuſmodi conſtitutiones, quas quoad hoc innouauit, & inuiolabiliter obſeruari mandauit; diſpenſationeſque ſeu diſpenſandi commiſſiones, ac deſuper confectas literas, & proceſſus habitos per eaſdem diſpenſatis, ſeu his cum quibus diſpenſari mandatur propter proximioris gradus huiuſmodi non expreſſionem, de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis defectu notari non poſſe, ſed in omnibus, & per omnia ſuffragari, perinde ac ſi in literis ſeu commiſſionibus huiuſmodi de proximiore, ſeu vtroque gradu, ſpecialis & expreſſa mentio facta fuiſſet.

Remiſſio ... quæ in ...

§. 2. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam S.R.E. Card. ſublata eis, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quocumque quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decreuit.

Clauſula ... bitata.

Conſtitutione Pij prædeceſſoris huiuſmodi ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Placet, publicetur, & deſcribatur, M.

Papæ ...

Lecta

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ 1566. die vero Martis 20. menſis Auguſti, Pontific. præfati Sanctiſſ. D. N. Papæ anno 1.

A. Lomellinus Cuſtos.

XIV. Declarationes Concilij Tridentini ſeſſ.24 cap.2. & 4. circa impedimenta cognationis ſpiritualis, & affinitatis ex fornicatione, quoad matrimonia poſt confirmationem Concilij contracta, & de cetero contrahenda.

Huius Concilij confirmatio habetur in conſt. 73. Pij IV. Benedictus. *vbi dixi de eius indictione, proſecutione, & quo tempore illud ligare cœperit.*

Edita An. D. 1566.

SAnctiſſimus in Chriſto pater, & Dominus D. N. Pius diuina prouidentia Papa V. ad cuius notitiam peruenit, quod cum in decretis Sacri Concilij Tridentini certæ tantum perſonæ enumerentur, inter quas dumtaxat cognatio ſpiritualis deinceps contrahatur, ab aliquibus reuocatur in dubium, an qui vltra perſonas in dictis decretis enumeratas quoquomodo cognatione ſpirituali ante confirmationem dicti Concilij, coniuncti erant abſque diſpenſatione Apoſtolica matrimonium poſt dictam confirmationem contrahere potuerint, ac hodie & de cetero contrahere poſſint cum ante prædictam confirmationem id facere de iure minime liceret.

§. 1. Et inſuper cum in eiſdem decretis ſtatuatur affinitatem, quæ ex fornicatione contrahitur, in illis ſolummodo attendi debere qui primo vel ſecundo affinitatis gradu coniunguntur, ab aliquibus pariter dubitetur, An matrimonia inter perſonas, quæ ante confirmationem dicti Concilij tertio, vel vlteriori huiuſmodi affinitatis gradu coniunctæ erant, poſt confirmationem dicti Concilij abſque diſpenſatione Apoſtolica contracta & quæ deinceps contracti contigerit, dirimi debeant.

§. 2. Sanctitas ſua ad tollendum omne dubium, eos qui ante confirmationem prædicti Concilij cognationẽ ſpiritualem contraxerunt, dummodo non ſint ex perſonis in dictis decretis enumeratis, & inter quas tantum Concilium voluit deinceps contrahi hanc cognationem ſpiritualem matrimonij vinculo inter ſe abſque diſpenſatione aliqua, libere & licitè copulari poſſe, ac matrimonia etiam poſt confirmationem huiuſmodi, abſque diſpenſatione Sedis Apoſtolicæ inter eas iam contracta valere, pleramque roboris firmitatem obtinere.

§. 3. Et ſimiliter matrimonia poſt confirmationem Concilij abſque diſpenſatione Apoſtolica ſequuta, & quæ de cætero ſequentur, inter perſonas quæ ante dictam confirmationem, affinitatem (infra tamen ſecundum gradum ex fornicatione prouenientem) contraxerant, propter huiuſmodi affinitatem dirimi non debere, ſed valida, & efficacia exiſtere declarauit.

§. 4. Sicque per quoſcumque Iudices Commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decreuit.

Placet publicetur, & deſcribatur. M.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ 1566. die vero Martis 20. menſis Auguſti, Pontificatus præfati Sanctiſſ. D. N. Papæ anno primo.

A. Lomellinus Cuſtos.

Sequitur alia declaratio circa impedimenta cognationis ſpiritualis.

Edita An. D. 1566.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

CVm illius vicem licet minime ſuffragantibus meritis, geramus in terris, de cuius vultu prodit iudicium, & vident oculi æquitatem, officij noſtri debitam proſequimur actionem, ſic obſcuros ſacrorum canonum ſenſus ita aperire ſtudentes, vt pijs Chriſtifidelium mentibus nulla dubitandi occaſio relinquatur.

Dubium ſecundum circa dictũ cap. 2.

§. 1. Sanè licet ex eo quòd in Concilio Tridentino decretum fuerit cognationem ſpiritualem inter eos tantum contrahi, qui ſuſcipiunt baptizatum de baptiſmo, ac baptizatum ipſum, & illius patrem & matrem, necnon baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem & matrem, in reliquis perſonis, quæ per antiquos canones occaſione cognationis huiuſmodi contrahere prohibeantur, omne impedimentum ſublatum eſſe videatur, adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus, an ſaltem impedimentum cognationis ſpiritualis huiuſmodi inter maritum vel vxorem ſuſcipientis, & baptizatum, necnon inter maritum vel vxorem ſuſcipientis, & patrem ac matrem baptizati vigeat, propterea quod prohibitum de vno coniuge, de altero etiam prohibitum eſſe videatur.

Declaratio eiuſdem dubij.

§. 2. Nos piarum mentium quieti, & matrimoniorum fauori (quantum ex alto nobis permittitur) conſulere volentes, à præciſis verbis Concilij minimè diſcedendum in præmiſſis eſſe cenſuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum ratione cognationis huiuſmodi ſubeſſe decernimus, & declaramus, quominus inter dictos maritum vel vxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quaſcunque alias perſonas tam ex parte ſuſcipientis quam baptizantis, & baptizati, in dicto Conſilio nominatim non expreſſas, matrimonium libere & licite contrahi poſſit, & ita ab ab omnibus iudicari debere mandamus atque ſtatuimus.

Decretum irritans.

§. 3. Decernentes irritum & inane, ſi quid ſecus à quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito contigerit iudicari.

Clauſula derogatoria.

§. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus Apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcumque.

Forma publ. quæ mox ſequitur.

§. 5. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtol. & in acie Campi Floræ de more publicentur & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 1. die 28. Nou.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, 4. Cal. Decemb. Pont. noſtri anno primo.

Viſas de curia Io. Barengus.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1566. indict. 9. die vero 9. menſis Decembris, Pontif. Sanctiſſ. & D. N. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno eius 1. retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt per nos Antonium Clerici, & Ioannem Andream Rogerium præfati S. D. N. Papæ Curſ. *Stephanus de Olea Mag. Curſ.*

Sequitur alia declaratio circa impedimentum affinitatis, & fornicationis.

Edita An. D. 1566.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Romanum Pontificem ſpectat canonicas ſanctiones, quæ expreſſiorem ſenſum poſtulare videntur, re diligenter perſpecta ita declarare, & alias prouidere, vt omnis dubietas de pijs Chriſtifidelium mentibus euellatur.

Dubium ſecundum circa dic. c. 5. Côc. Trid.

§. 1. Sane poſtquam ex eo quod Tridentina Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione prouenientis, per quod non ſolum matrimonium contrahi prohibetur, ſed etiam poſtea factum dirimitur, ad eos tantum reſtrinxit, qui primo & ſecundo gradu coniunguntur, in vlterioribus vero gradibus ſtatuit matrimonium poſtea factum non dirimi, à pluribus Chriſtifidelibus, vt accepimus, eſt dubitatum, an licet in vlterioribus gradibus huiuſmodi matrimonium contractum non dirimatur, adhuc tamen iuxta antiquos canones contrahi prohibeatur.

Declaratio eiuſdem dubij.

§. 2. Et vt propterea nos omnem ambiguitatem tollere, & animarum tranquillitati, ac matrimonij libertati

quantum cum Deo poſſumus conſulere volentes, Declaramus, & Apoſtolica auctoritate decernimus, nullum hodie impedimentum remanere quo minus in vlterioribus gradibus huiuſmodi libere & licite matrimonium contrahi poſſit.

Decretum irritans.

§. 3. Et ita ab omnibus iudicari debere mandamus atque ſtatuimus, decernentes irritum & inane ſi quid ſecus à quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito contigerit iudicari; non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcumque.

Forma publ. quæ mox ſequitur.

§. 4. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur, & quia difficile foret eas ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 8. die 28. Nou.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dom. 1566. 4. Kal. Decemb. Pont. noſtri anno primo.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1566. indict. 9. die vero 19. menſis Dec. Pont. S. D. N. D Pij diuina prouidentia Papa V. anno eius primo, retroſcripta litera Apoſtolica affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in valuis Cancellariæ Apoſt. & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Ioannem Andream Rogerium, & Camillum Cherub. Curſ.

Stephanus de Olea Mag. Curſ.

XV.

Familiares S.R.E. Cardinalium, & aliorum Prælatorum Roman. Curiæ, regalia, vel ſtipendia non conuenta, ab eis, vel eorum hæredibus petere prohibentur. Et ordo in ſatisfaciendis eorumdem creditoribus præfinitur.

Hæc ſtipendia infra annum à die obitus debitorum, & pro biennio tantum peti poſſe decreuit Paul. III. in conſt. 43. Cum ſicut. *ſup.*

De conſignatione annuli & ornamentorum Capellæ, de quibus hic agitur, vide Iulij III. conſt. 8. *Cum ſicut.* De prælatione autem miſerabilium perſonarum vide infra in conſt. 25. *Accepimus* Aromatariorum autem, vide in conſt. 47. Clem. VIII. *Laudabilis.* Et Piſtorum vide conſt. 56. Sixt V. *Cæleſtis.* Quanto autem tempore duret inſtantia harum diſcuſſionum, videre eſt ſup. in Clem. VII. conſt. 17. *Cum ex multorum.* vbi notaui.

Edita An. D 1566.
Cauſa huius conſtit.

SAnctiſſ. in Chriſto Pater & D.N.D. Pius diuina prouidentia Papa V. Accepto, vt aſſeruit, quod nonnulli familiares Reuerendiſſ. DD. Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardin. veluti Paraſrenarij, Credentiarij, Coqui, Magiſtri Stabuli, ita vulgariter nuncupati, & forſan alij cuiuſcumque ſint nominis, & miniſterij, defunctis Cardinalibus eorum Dominis, conſuetudiuis, priuilegij, ſeu quocumque alio prætextu, in non modicam memoriæ ipſorum defunctorum Cardinalium ignominiam, Paraſrenarij videlicet mulas cum inſtrumentis, & phaleris ſuis, & alij alia ipſorum Cardinalium inſtrumenta, & bona, per ipſos familiares reſpectiue in eorum miniſterijs teneri, & exerceri ſolita, etiam inuitis ipſorum defunctorum hæredibus, & Cardinalibus, ſiue teſtamentorum exequutoribus ab ipſo teſtatore, ſiue pro hæredibus ab inteſtato per Conſtitutiones Pontificias deputatis, etiam argentea, & pretioſa ſibi arripere, & vſurpare, ac pro illis, plerumque etiam inter ſe rixari, & digladiari conſueuerunt, cum magno totius Curiæ ſcandalo, & Cardinalatus dignitatis opprobrio, & vniuerſi etiam S. R. E. Cardinalium Paraſrenarij Caudatarij, vniuerſitatis, & collegia inter ſe facientes in nouorum Cardinalium creatione, & obitu, & forſan aliis certis temporibus ab eiſdem nouis Cardinalibus, & defunctorum hæredibus reſpectiue certas pecuniarum ſummas, aut res alias, magna cum importunitate, & temeritate exigere, & quodammodo extorquere ſunt ſoliti.

Prohibitio petendi Regalia à Cardinalib. vel eorum hæredibus.

§. 1. Volens tam ſcandaloſorum abuſuum occaſionem tollere, omnes, & ſingulas conſuetudines & vſus per prædictos, & alios quoſcumque ipſorum Cardinalium familiares, & miniſtros, tam ſingulariter quam communiter, & collegialiter, vt præfertur, ſeu alias quomodolibet prætendi, & exinde actiones, & iuris quæcumque remedia allegari, & exerceri ſolita, penitus abrogauit, & ſuſtulit, ac de cetero familiaribus ipſis prædictorum occaſione nullum ius, nullamque penitus actionem, aut iuris remedium competere, neque eis aliqua ex bonis, & pecuniis prædictis deberi, ſed eos debere eſſe contentos ſuis ſalariis, ſi qua eis promiſſa fuerunt, & eo amplius ſi defunctorum hæredibus, aut Cardinalibus prædictis reſpectiue aliquid familiaribus ipſis, ſiue vt ſingulis ſiue vt vniuerſis, aut alias ex mera ipſorum hæredum, & Cardinalium liberalitate dare placebit, irritumque, &c. decreuit.

Contrariis derogatio.

§. 2. Non obſtan. prætenſis conſtitutionibus prædictis, & forſan per Roman. Pontifices ſuos prædeceſſores, & per ſe, & Sedem Apoſtolicam etiam iteratis vicibus conceſſis, confirmatis, approbatis, & innouatis, priuilegiis quoque, &c. tenores, &c. latiſſime extenden.

D. P. An. 1. die 6. Sept.

Apud S. Marcum in Conſiſtorio habito die Veneris 6. Septembris 1566.

Sequitur alia in prædictis conſtitutio.

Edita An. D.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

Familiares non petant mercedem ad communem.

CVpientes litium anfractibus, qui poſt obitum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, & aliorum quorumcumque Prælatorum in Rom. Cur. decedentium inter eorum creditores oriuntur, dum ſe vnuſquiſque altero potiorem contendit, dum aliqui prætextu mercedis & regaliarum, alios creditores præcedere conantur, quo fit vt ſæpe numero pauperrimi, qui eorum ſubſtantiam bona fide crediderunt, non tantum debita ſatisfactione defraudentur, ſed etiam longis, & periculoſis litibus grauiſſimo cum eorum impendio defatigentur, hac perpetuo valitura conſtitutione ſancimus, vt defunctis in Romana Cur. tam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, quam Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Cameræ Apoſtolicæ Clericis, Sacri Palatij Apoſtolici Auditoribus, Referendariis, maioris præſidentiæ Abbreuiatoribus, & aliis quibuſuis Prælatis, nullus ſuper eorum bonis mercedem petere poſſit in præiudicium creditorum, niſi euidenter appareat, quod ſub certa conſtituta mercede, ad ſeruitium huiuſmodi acceſſiſſet.

Seruetur bulla Paul. III. cit. in rubr.

§. 1. Et vt etiam ſeruetur forma conſtitutionis fel. record. Pauli tertij ſuper hoc conceſſa, quam (quatenus opus ſit) innouamus.

Regalia non petantur vt in decreto prec. cod.

§. 2. Similiter eorumdem Cardinalium, & Prælatorum familiares abſtineant à petitione regaliarum cuiuſcumque generis, iuxta formam decreti de Fratrum conſilio de menſe Septembris proximè præteriti ſuper hoc editi.

Camera pro annulo & Capella præferatur omnibus.

§. 3. Porro in ſatisfactione creditorum dictorum Cardinalium, & Prælatorum in Rom. Cur. decedentium talis ordo ſeruetur, vt poſt conſignationem annuli, & ornamentorum Cappellæ dilecto filio Cameræ Commiſſario (reſpectu Cardinalium) in primis & ante omnia faciendam.

Creditores ſecundo pro cibariis.

§. 4. Prior cauſa ſit eorum, qui pro vſu dictorum Cardinalium, & Prælatorum, eorumque familiæ res cibarias dederint.

Succeſſiue pro veſtiarijs.

§. 5. Secunda eorum, qui res veſtiarias, & ad vſum corporis ipſorum, non autem ad ornatum, vel ad pompam neceſſarias, ſubminiſtrauerint, quandoquidem ex cauſis huiuſmodi creditores, vt plurimum ſint pauperes, vel mercatores, qui pro illis aduehendis innumera pericula ſubeunt, & ſine illis præfati Cardinales & Prælati ſtatum eorum dignitatis, vſque ad obitum minime ſuſtentare potuiſſent, & requiſiti, vtique veriſimiliter omnem honeſtam obligationem, etiam cum iuramento, & in forma Cameræ contraxiſſent.

§. 6. Ter

Mercenarij domus qua conuenerunt de mercede. §. 6. Tertia vero cauſa ſit præfatorum mercenariorum quibus certa conſtituta merces appareat, quibus ſatisfactis in ceteris ſeruetur ius commune. Quod non tantum in futuris, ſed etiam in pendentibus negocijs locum habere decernimus, etiam ſi ex alia cauſa creditores inſtrumenta & obligationes, etiam in forma Cameræ habeant.

Executor bullæ Auditor A. Cam. §. 7. Quo circa dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditori nunc & pro tempore exiſtenti, tenore præſentium committimus & mandamus, quatenus prænuſſa omnia & ſingula per hæredes & teſtamentorum executores & ceteros ad quos pro tempore ſpectabit, etiam per cenſuras Eccleſiaſticas, & pœnas etiam pecuniarias, & alia iuris & facti remedia opportuna, inuiolabiliter obſeruari faciat.

Contraria tolluntur. §. 8. Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis priuilegijs, obligationibus in forma Cameræ conceſſis, ceteriſque contrarijs non obſtantibus quibuſcumque.

Et ſubſcrip. Placet Motu proprio. M.

Sequitur declaratio quoad Aromatarios.

PIVS PAPA QVINTVS

Motu proprio, &c.

Dubitatio quoad Aromatarios. §. 1. QVia ſicut accepimus, à nonnullis dubitari contingit, An præmiſſus Motus proprius in ea parte qua creditores occaſione cibariorum ceteris etiã anterioribus, & habentibus hypothecam præferuntur extendatur vel contineat Aromatarios, qui occaſione ſuorum aromatum, & aliarum mercium ad exercitium eorum ſpectantium creditores exiſtunt.

Declaratio d. dubitationis. §. 2. Nos dubitationem huiuſmodi tollere cupientes, animaduertentes quod illorum merces ad victum quotidianum neceſſariæ non exiſtunt, ſed potius pro delicijs inſeruiunt, aut pro Medicamentis, quorum occaſione magnum ſibi quæſtum parant, & nihilominus ſpeciali priuilegio ſunt muniti, cuius vigore concurrunt, cum obligatione in forma Cameræ. Propterea declaramus diſpoſitionem ſupradictam, Aromatarios quoad medicinalia, & expenſas funerum non comprehendere, nec eos qui fuerunt de eorum credito ſatisfacti, præſtito iuramento de reſtitutione prioribus & potioribus, cum non teneantur illud ſeruare, ex quo non vergit in diſpendium ſalutis æternæ.

Fiat Motu proprio. M.

XVI. Iuriſdictio Conſulum Artis Agriculturæ Vrbis, cognoſcendi cauſas rerum ad Artem ſpectantium inter quaſcumque perſonas, & confirmatio Statutorum eius.

Latius declaratur hac iuriſdictio, in cap. 23. & ſeqq ipſorum Statutorum poſtea editorum à Greg. XIII. Et eiuſmodi Artis nonnulla extant priuilegia, de quibus mox inf. in conſt. 19. Cupientes. *cum ibi indicandis.*

Edita An. D. 1566.

PIVS PAPA QVINTVS

Motu proprio, &c.

Exordium. PIa deuotio, & aſſidua cura, & diligentia, quas dilecti in Chriſto filij Conſules, & Collegium nobilis, antiquæ Artis Agriculturæ Vrbis, erga nos, & ſanctam Sedem Apoſtolicam Almamque Vrbem noſtram indeſinenter exhibent, nos inducunt, vt quæ ad dicti Collegij conſeruationem, & augmentum fore dignoſcimus liberaliter, & proprio motu concedamus.

Nouorum ſtatutorum editio. §. 1. Cum igitur dilecti filij prædicti nuper antiquiſſima eorum ſtatuta id vſu exigente emendauerint, & ſuppleuerint, multaque etiam de nouo, quæ ad neceſſariam dicti Collegij, ac iuriſdictionis Conſulum, ipſius Collegij conſeruationem, & augmentum neceſſaria viſa fuerunt, ſtatuerint, & addiderint, quæ omnia diligenter inſpici, & emendari mandauimus, prout inſpecta, & emendata fuerunt.

Commendatio nobilis Artis Agriculturæ Vrbis. §. 2. Nos igitur attendentes quod opera, cura, diligentia, & impenſa prædictorum dilectorum filiorum, Deo Optimo Maximo fauente factum eſt, vt Ciuitas noſtra, quæ retroactis temporibus mari inuecto, & vndique perquiſito frumento indigebat, noſtris feliciſſimis temporibus non ſolum frumento abundet, ſed etiam quod plus eſt vicinis, & exteris, terra marique iam agri Romani frumentum ſubminiſtrari poſſit prout ſæpiſſime ſubminiſtratum fuit, & quod non minus eſt, aer noſtræ Almæ Vrbis ex aſſidua agrorum cultura, ſiluarum & nemorum extirpatione paluſtriumque locorum exiccatione, factus eſt tutior, clementior, & ſalubrior, & conſiderantes quod qui agrorum culturæ incumbunt non debent litibus, & per diuerſa Tribunalia trahi, ne forte à cultura propter lites, dum forum proſequi cupiunt retrahantur, ac etiam attendentes, quod de rebus ſpectantibus ad artem, nullus magis quam ipſi de arte cognoſcere, & terminare valent: cupienteſque dictum Collegium illiuſque Conſules, & eorumdem iuriſdictionem amplioribus gratiis, & fauoribus proſequi, eoſdem dilectos filios à quibuſcumque cenſuris ad effectum validitatis præſentium abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes.

Confirmatio ſtatutorum. §. 3. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſtatuta prædicta ſicut prædictum eſt reformata, emendata, & ſuppleta tenore præſentium approbamus, confirmamus, & homologamus, eiſdemque noſtrum & Sedis Apoſtolicæ robur adijcimus.

Iuriſdictio Dominorum Conſulũ eiuſdem Artis. §. 4. Eaque auctoritate prædictis inter homines de arte prædicta, deque rebus ſpectantibus ad artem, iuxta eorumdem ſtatutorum declarationem cuiuſcumque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtant, etiam ſi clerici & curiales Romanæ Curiæ ſequentes aut quocumque alio priuilegio muniti exiſtant, ſeruari volumus, & mandamus, eoſdemque dictis Conſulibus, eorumque iuriſdictioni pro rebus ſpectantibus ad artem ſuppetimus, ſubijcimus, & ſubmittimus.

Decretum irritans. §. 5. Et ſic per quoſcumque Iudices tam ordinarios, quam delegatos iudicari, decerni, & definiri volumus, & mandamus, ſublata aliter iudicandi, & interpretandi facultate. Irritum quoque, & inane decernen. quidquid in contrarium contigerit attentari. Volumus autem quod de ſubreptione, & obreptione, aut intentionis defectu, præſentis noſtri, Motus proprij quouis modo opponi non poſſit, attento quod Motu proprio.

Clauſ. derog. §. 6. Non obſtan. præmiſſis, ac quibuſcumque priuilegiis, & indultis etiam quibuſuis perſonis, ac iudicibus ordinariis, ſiue delegatis, etiam Dohaneriis Almæ Vrbis reſpectu affidatorum damnum dantium in ſegetibus, & caſalibus Vrbis per nos, & quoſcumque Romanos Pontifices editis, quorum omnium priuilegiorum, & indultorum tenores hic pro ſufficienter expreſſis, perinde ac ſi de verbo ad verbum inſerta, & expreſſa forent, haberi volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit. §. 7. Et quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, attento quod in Vrbe.

Fiat Motu proprio. M.

Dat. Romæ apud S. Marcum, quinto Id. Septembris anno primo. *D.P. An. 1. die 9. Sept.*

Sclaui baptizati, ad Conſeruatores Almæ Vrbis pro libertate confugientes, libertatem conſequuntur, & Ciues Romani efficiuntur. XVII.

Hoc prius ſtatuit Paul. III. ſed poſtea reuocauit. Eius ergo conſtitutiones uti otioſas ponere nolui, ſtante hac poſtrema piaque diſpoſitione.

PIVS PAPA QVINTVS *Edita An. D. 1566.*

Motu proprio, &c.

DIgnum, & rationi congruum eſſe videtur, vt ea quæ & veteri inſtituto Officium Senatus Cameræ Vrbis, & ipſius Conſeruatores conſueuerunt, vel alias illis conceſſa exiſtunt, munimine Apoſtolicæ ſuperioritatis in poſterum roborentur, & in vſum, ſi adhuc non exiſtant, reducantur.

Paul. III. integrauit facultatem Cõſeruatorũ Vrbis, libertate donandi Sclauos ad eos pro libertate confugientes. §. 1. Nos ſiquidem, qui etiam in minoribus conſtituti, ſemper & continue Populum Romanum paterno dilectionis amore proſecuti ſumus, & ipſius priuilegia, ea maxime, quæ Chriſtiano Populo neceſſaria & vtilia

eſſe videntur, confirmare deſideramus, fel. rec. Pauli Papæ III. prædeceſſoris noſtri, qui per ſuas in forma breuis literas, ipſos Conſeruatores & Populum in facultate & priuilegio mancipia quęque ſclauos vulgariter nuncupata, qui baptizati, & Chriſtiani prius facti fuerint, ad Senatus Cameræ ipſius Vrbis officium, ac illius Conſeruatores pro eorum libertate confugientia, prout ex veteri conſuetudine hactenus, vt ipſe predeceſſor narrauerat, Conſeruatores præfati tum ex ſpeciali priuilegio Pontificali, tum Imperiali poteſtate ab aſpero ſeruitutis iugo liberandi facultatem habuerant, etiam ſi lapſu temporis deperdita fuiſſent, reintegrauit, veſtigiis inhærendo.

Hic Pōt. eandem facultatē confirmat.

§. 2. Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine eoſdem Conſeruatores pro tempore exiſtentes ſpeciali fauore proſequentes, ac literas Apoſtolicas Pauli prædeceſſoris, ac ſi de verbo ad verbum insererentur pro expreſſis habentes, illaſque in totum iuxta illarum tenorem confirmantes, ipſos Conſeruatores, ac officium Senatus Cameræ Vrbis in iuriſdictionem, facultatem, & poteſtatem mancipia quæcumque ſub iugo ſeruitutis quomodolibet alligata, ad huiuſmodi Senatus Cameræ Vrbis officium pro tempore exiſten. ac ipſius Vrbis Conſeruatores confugientia, ac libertatem acclamantia, per eoſdem Conſeruatores libertate donari, & Romani Ciues, liberique homines effici poſſint, prout ipſe Paulus prædeceſſor reintegrauerat, reintegramus, ac pro potiori cautela de nouo damus, concedimus, & gratioſe impartimur. Itaque mancipia ſeu ſclauos eadem, quæ ab eiſdem in poſterum liberabuntur, pro liberis hominibus, & Romanis ciuibus in omnibus, & per omnia vbique haberi, teneri, & reputari debere, Dantes & concedentes eiſdem mancipiis, ſic vt præfertur ab eiſdem Conſeruatoribus liberatis, facultatem in iudiciis contra quaſcumque perſonas ſtandi, contrahendi, teſtandi, & alia faciendi, quæ ceteri ciues Romani liberi homines facere conſueuerunt, & faciũt, & ea in omnibus & per omnia habere, & libera eſſe decernimus, volumus, & mandamus, ac ex nunc prout ex tunc, & è contra, omni iuri ciuiliſ et ſtatutorum, conſuetudinum, & aliorum contrariorum rigore penitus reiectis liberamus.

Et ita iudicari mandat.

§. 3. Et ſic in præmiſſis omnibus per quoſcumque tam ordinarios quam delegatos etiam quacumque iuriſdictione fungentes iudices, & perſonas, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, ſententiandi, & definiendi facultate, poteſtate, & auctoritate, iudicari, ſententiari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſcienter vel ignoranter contra præſentium tenorem fieri & attentari contigerit, irritum & inane decernentes.

Clauſ. derog.

§. 4. Non obſtantibus Motu proprio & ſeu literis forſan deſuper per viam decreti vel alias per dictum Paulum Prædeceſſorem ſub Dat. Romæ apud S. Petrum 5. Id. Nouembris, Anno Pontificatus ſui quintodecimo ſupradictarum ſuarum literarum in forma breuis etiam forſan ad inſtantiam dicti Populi Romani decretis, derogatoriis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Vrbis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus reformationibus, & decretis, ac quibuſuis priuilegiis, indultis & literis Apoſtolicis in genere vel in ſpecie per quoſcumque alios Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, tam ſub plumbo quam in forma breuis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis etiam irritantibus, & aliis in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, tenores illorum ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo infererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ac omnibus illis, quæ dictus prædeceſſor voluit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 5. Volumus autem quod ſola ſignatura præſentium ſufficiat, & vbique, in iudicio & extra fidem faciat, regula contraria non obſtante, ſeu ſi videbitur, literæ deſuper per breue noſtrum ſeu ſub plumbo, aut alias prout melius videbitur expediri poſſint.

Declaratio pro Sclauis baptizatis.

§. 6. Et quoad illos ſeruos dumtaxat, qui antea vt præfertur ſacro baptiſmatis lauacro mediante, Chriſtiani facti fuerint, & non de alio.

Datum Romæ apud S. Marcum, 5. Id. Septemb. anno primo.

D.P. An. 1. die 9. Sept.

XVIII.

Iuriſdictio Vicarij Papæ, circa obligationes & contractus initos in forma Cameræ Apoſt. quoad loca pia, & perſonas Eccleſiaſticas, in Vrbe.

De hac iuriſdictione adnotationes vide ſup. in conſt. 36. Paul. III. Licet.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1566.

Cauſa huius conſt.

CONſiderantes varia diſpendia, & incommoda quæ Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis piis locis illorumque Rectoribus, Abbatibus, Archipreſbyteris, Prioribus, Præpoſitis, & aliis beneficiatis in Alma Vrbe conſiſten. inferuntur, ſi ad diuerſa Tribunalia Vrbis euocari, & proprium Vicarij noſtri in dicta Vrbe Tribunal deſerere cogantur, & ob id ſæpe iura, & inſtrumenta, munimenta, & ſcripturæ bonorum eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, & locis piis deperduntur in detrimentum eorumdem.

Iuriſdictio Vicarij in negotiis Cameralibus.

§. 1. Idcirco indemnitati eorum conſulere prout tenemur & occurrere volentes, per facultatem, & poteſtatem dilecto filio Alexandro Riario cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditori per fel. rec. Pium Papam IV. prædeceſſorem noſtrum ſub variis conceſſionibus conceſſam, & attributam quarum omnium tenores hic pro ſufficienter expreſſis etiam cum illarum Dat. haberi ſeu inſeri poſſe volumus, & decernimus, poteſtati & iuriſdictioni Dilecti filij noſtri Iacobi tituli S. Mariæ in Coſmedin preſbyteri Card. in Alma Vrbe eiuſque diſtrictu Vicarij generalis circa perſonas Eccleſiaſticas, loca pia, illorumque bona quæ iuriſdictioni præfati Vicarij ſubſiſtunt, etiam ſi inter contractus cum ſolita obligatione in forma Cam. ſeu Ripæ & Ripettæ interuenerint, aliquod præiudicium factum non fuiſſe, ſed quod idem Vicarius Cardinalis in omnibus, & per omnia procedere poſſit quoad perſonas, & bona præfata prout ante eum ceteri Vicarij pro tempore quondam Franciſcus Albericus, & alij eiuſdem Cameræ Auditores prædeceſſores in dicto Auditoratus officio tunc fungebantur procedebant, tenore præſentium auctoritate Apoſtolica declaramus, & ſic per quoſcumque, &c. ſublata, &c. irritum quoque, &c.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 2. Solamque præſentis noſtri Motus proprij ſignaturam, in iudicio & extra etiam abſque illius regiſtratura fidem facere, regula contraria non obſtan. decernimus.

Clauſ. derog.

§. 3. Non obſtan. conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, & facultatibus, & indultis eidem Auditori Cameræ conceſſis, ceteriſque contrariis nequaquam obſtant.

PP. ſubſcrip.

Placet Motu proprio M.

Dat. Romæ apud S. Marcum, prid. Id. Septemb. anno primo.

D. P. An. 1. die 12. Sept.

XIX.

Priuilegia pro exercentibus artem Agriculturæ in diſtrictu Almæ Vrbis, & frumenta ac blada afferentium ad eam. Prohibitioque eos impediendi, vel illa vltra vſum neceſſarium ſuæ familiæ emendi.

Horum priuilegiorum declarationem & ampliationem, vide inf. in Clem. VIII. conſt. 70. Inter. *& Paul. V. conſt.* 70. Paſtoralis. *Et ſignanter priuilegium fori, dedit eiſdem hic Pius ſup. in conſt.* 16. Pia.

Contra vero impedientes delationem frumentorum ad Vrbem, & ementes vltra vſum, attende conſtit. 50. Greg. XIII. *Volentes*, cum ibi notandis.

PIVS PAPA QVINTVS
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1566.

Exordium.

CVpientes pro commiſſo nobis Apoſtolico munere omnibus regimini ac curæ noſtræ ſubiectis populis

non

non modo ſpiritualia fideliter, vt debemus, diſpenſare, ſed in temporalibus etiam quantum cum Deo poſſumus ſalubriter prouidere, nullam prætermittimus diligentiam pro pauperum, qui ſub hoc noſtro temporali gubernio viuunt, ſubleuandis neceſſitatibus, ac potentiorum oppreſſionibus propulſandis.

Cauſa huius leg.

§. 1. Hinc eſt, quod cum ad rei frumentariæ negotium quod præcipua pro eorumdem pauperum ſuſtentatione, & victu cura eget, animum noſtrum intendimus, ſummopere nobis laborandum cognoſcimus, vt fraudibus, quæ in dies Annonæ à ditioribus fiunt, quo carius eam vendant, omni ſtudio, ac diligentia prouideatur. Intelligentes itaque non ſine animi noſtri moleſtia, diuites ipſos, ac potentes non modo propria ipſorum frumenta bladaque quæ ex prædiis ſuis, propriaque agricultura colligunt, in horreis recondere, ac concluſa ſupprimere, & donec illorum pretium pro eorum auaritia adauctum conſpiciant, ab omni prorſus venditione abſtinere, verum etiam à laboratoribus, operariiſque propriis, ac etiam ſubditis (ſi Barones ſint) illud vili pretio comparare, donec tantam vndique tritici copiam cumularint, vt pauperes, qui aliunde frumentum venale non reperiunt, neceſſitate ducti ab eiſdem diuitibus, & Baronibus eo pretio emere cogantur, quod venditorum ipſorum auaritia affectauerit. Quinimo eos etiam qui ad Vrbem hanc noſtram, quo vndique ex omnibus mundi partibus Chriſti fideles confluunt frumenta, bladaque prædicta importare cupiunt, omni via & ratione impedire, ac retardare præſumunt, contra Summorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum decreta ordinationeſque & in maximum etiam animarum ſuarum periculum.

Reprobatio frumentarius … Clem. VII. … cap. … ipſius …

§. 2. Nos præmiſſis remedium aliquod opportunum adhibere omnino volentes, in primis diuites prædictos omnes, ac Barones hortamur in domino, & monemus, vt Dei largitatem in ſe ipſos agnoſcentes, pauperibus benigniores in poſterum ſeſe præbeant, atque ab huiuſmodi deteſtabili frumentario quæſtu prorſus abſtineant, memores ſcriptum eſſe, quod qui abſcondit frumenta maledicetur in populis, benedictio autem ſuper caput vendentium. Quod ſi propria frumenta, quæ ipſis vltra vſum eorum ſuperſunt debitis temporibus, prout certe deberent, vendere detrectant, at ſaltem ab alienorum emptione, & illicita negociatione abſtineant, & quam Dei benignitas populis fertilitatem anni concedere dignatur, eam ipſi inuidioſe perturbare non præſumant. Quod ſi tam à prædictis emptionibus frumentorum, quam ab impediendo ſubditos eorum, alioſque ad Vrbem Romam frumenta, bladaque omnia deferentes in poſterum non abſtinuerint, ſciant ſe pœnas in conſtitutionibus Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, præcipue que Clem. VII. pro abundantia rei frumentariæ, & Agriculturæ exercendæ, anno à Natiuitate Domini noſtri IESV CHRISTI 1523. decimo Kal. Martij, editis incurſuros, quas quidem prædeceſſorum noſtrorum diſpoſitiones præſenti noſtra perpetuo duratura conſtitutione in hac parte innouamus.

Declaratio … pœnarum.

§. 3. Declarantes inſuper omnes cuiuſcumque generis, qualitatis, & conditionis fuerint, qui frumentum, aliaque blada vltra vſum familiæ ſuæ, animo, & intentione illa carius vendendi emunt, ſine licentia in ſcriptis ab Ordinario Annonæ pro tempore obtenta, quam tamen rationabili de cauſa tantum, & gratis omnino concedi volumus, non modo pœnas amiſſionis ipſius frumenti & bladorum, & alias pecuniarias ab ipſo ordinario pro tempore impoſitas incurſuros, ſed etiam Dei omnipotentis maieſtatem ſummopere læſuros, grauiterque in eo peccaturos, Barones vero, & alios dominos, terrarumque vniuerſitates, omneſque alios nobis & Sanctæ Sedi Apoſtolicæ, mediate vel immediate ſubiectos cuiuſcumque ſtatus, aut conditionis extiterint, etiam ſi Epiſcopali, Metropolitana, Patriarchali, & Cardinalatus etiam dignitate præfulgeant, qui ſubditorum ſuorum frumenta, aliaque blada, vltra vſum, & neceſſitatem ſuam, & familiæ ſuæ emerint, quique accedentes ad Vrbem cum frumentis aliiſque rebus ad victum neceſſariis, directe vel indirecte impediunt, vel remorantur, pœnas in dicta Clem. VII. prædeceſſoris noſtri conſtitutione expreſſas incurſuros, videlicet priuationis feudorum, ſuſpenſionis, excommunicationis, & interdicti iuxta tenorem, & formam prædictæ conſtitutionis aliarumque in ea expreſſarum, quas in hac parte per præſentes noſtras innouamus, & earum tenores hic pro ſufficienter expreſſis haberi volumus.

Exemptio deferentium frumenta ad Vrbem à ſolutione gabellarum & aliorum onerum.

§. 4. Vt vero facilius, commodiuſque omnes poſſint ad Vrbem hanc noſtram frumenta, bladaque libere conuehere, eos vt præfertur dicta de cauſa ad Vrbem accedentes, ab omni pedagio, gabella aut onere quocumque pro dicti frumenti bladorumque comportatione eximimus ac liberamus, immuneſque & exemptos eſſe, ac fore perpetuo declaramus.

Prohibitio quid quam ab eis exigendi.

§. 5. Mandantes omnibus tam vniuerſitatibus terrarum quam Gubernatoribus, Rectoribus, aliiſque dominis, nobis ac Sanctæ Sedi Apoſtolicæ, mediate vel immediate ſubiectis quocumque titulo, vel dignitate præfulgeant, etiam ſi S. R. E. Card. exiſtant, ne prædictorum frumentorum, aliorumque bladorum ad Vrbem venientium occaſione quicquam ſolui ab ipſis vectoribus faciant, aut quoquomodo in Ciuitatibus, Terris, ac Locis regimini eorum ſubiectis dicta de cauſa ſolui permittant, aut patiantur, ſub pœnis ſupradictis, aliiſque arbitrio noſtro declarandis.

Priuilegium eorumdem ne moleſtentur pro eorum debitis etiã Cameralib. veniendo, ſtando & redeundo ab Vrbe.

§. 6. Volumus etiam quod venientes, ea de cauſa ad Vrbem videlicet ad frumenta bladaque prædicta conuehenda, tuti omnino ſint ab omnibus ciuilibus executionibus, tam pro eorum debitis, quam pro Cameralibus quibuſcumque exactionibus, & repræſaliis quacumque de cauſa, & contra quoſcumque decretis, ſeu decernendis, Irritum, & inane decernentes quicquid contra, & aduerſus prædictos, ſeu eorum animalia, & res quas ſecum prædicta de cauſa detulerint, tam in accedendo ad Vrbem, ibique commorando per biduum, ad effectum vendendi ea quæ attulerint, quam etiam in redeundo ad eorum ſolitam habitationem, executum, vel quoquomodo attentatum fuerit. Inhiben. omnibus cuiuſcumque generis executoribus, ſeu curiæ miniſtris, ne prædictos dicta de cauſa ad Vrbem accedentes ibique vt præfertur commorantes, ſeu inde diſcedentes moleſtare præſumant ſub pœnis arbitrio Præfecti Annonæ pro tempore infligendis.

Priuilegium exercentium agriculturam ne moleſtetur pro debitis, dũ colunt, vel ſeminant frumenta, aut colligunt.

§. 7. Eos etiam qui agriculturam ipſam pro cõmuni bono laudabiliter intra XL. ab Vrbe milliarium exercent, dignis fauoribus & priuilegiis proſequi volentes, tam meſſium quam ſeminum tempore, dum ſcilicet colligendo, vel ſeminando tritico veriſimiliter occupantur, ab omni ſupradicta executione etiam ſi ex obligatione in forma Cameræ proceſſerit, tutos omnino, ac ſaluos fore, & eſſe declaramus, dummodo aliunde quam ex agriculturæ fructibus ſoluere non poſſint.

Boues Aratorii, &c. pro debitis capi non debent, & in tacitis hypothecis non comprehenduntur, & gaudent priuilegiis bonorum dotalium.

§. 8. Boues vero aratorios, omniaque inſtrumenta ad agriculturam neceſſaria non ſupradictis temporibus tantum, ſed perpetuo pro quauis ciuili obligatione auferri, aut alia ratione impediri prohibemus. Declarantes inſuper in tacitis quibuſcumque hypothecis à quacumque quauis de cauſa inductis prædictos boues aliaque inſtrumenta prædicta minime comprehenſa fore. Et in ſumma prædictis rebus agriculturę inſeruientibus, tanquam commoditatis immo neceſſitatis publicæ inſtrumentis omnia priuilegia concedentes, quæ bonis dotalibus de iure conceſſa eſſe reperiuntur. Sicque per quoſcumque Iudices, &c. irritum & inane, &c.

Executorum deputatio.

§. 9. Quæ omnia, quo fidelius ab omnibus obſeruentur, volumus dilectos filios noſtros Ludouicum Simonetam, Marcum Antonium Amulium, & Vitellotium Vitellium Camerarium S. R. E. Card. ea quam ipſorum grauitatem, & virtutem decet diligentia curare: Dantes eis in præmiſſis plenam & omnimodam facultatem, & eam quam nos ipſi habemus poteſtatem pro præmiſſorum executione, obſeruantiaque cum poteſtate declarandi, & decidendi ſi quid in præſenti noſtra conſtitutione, declaratione, aut definitione egere videbitur.

Clauſula derogatoria.

§. 10. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Vrbis, Terrarum Oppidorum & villarum quarũcumque iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, reformationibus & decretis, priuilegiis quoque, & indultis Apoſtolicis communitatibus,

vniuerſitatibus, baronibus, ac aliis præfatis, à dicta Sede Apoſtolica, vel à nobis forſan conceſſis, quæ eis quo ad præmiſſa nolumus ſuff. agari. Necnon pactis & conditionibus, ac omnibus aliis quæ dicti prædeceſſores voluerunt non obſtare contrariis quibuſcumque.

Iuſſio publicandi.

§. 11. Ceterum ne de præmiſſis quemquam dubitare contingat, volumus quod præſentium literarum tenor per omnia loca publica d. Vrbis ſolemniter publicari debeat, ipſæque literæ ſic publicatæ perinde arctent omnes quos concernunt, ac ſi ſingulis eorum perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 12. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra quacumque regula ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtan.

Placet Motu proprio. M.

PP. ſubſcrip. Admiſſio in Cam. Apoſtol. Pontif. An. 1. die 11. Octob.

Die 11. Octob. 1566. Admiſſa eſt hæc cedula Motus proprij ex decreto Cameræ, & regiſtrata libro ſecundo ſignaturarum Sanctiſſ. D. N. Papæ apud me Notarium.

Hier de Tarano.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1566. indict. 9. die vero 10. menſis Octob. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij Papæ V. Anno I. infraſcripta litera Apoſtolica affixa fuerunt ac publicata in acie Campi Floræ, ac valuis Cancellariæ Apoſtolicæ, vt moris eſt per nos Franciſcum Settecaſa, & Nicolaum de Matthæis Curſ.

Philibertus Chapuis Mag. Curſ.

XX.

Quod mulieres, etiam prætextu cuiuſuis priuilegij, facultatis, aut licentiæ, ingredi non poſſint, (exceptis caſibus hic expreſſis) Monaſteria & clauſtra, cuiuſcumque Ordinis regularis.

Reuocationem autem licentiarum huiuſmodi tam ingrediendi Monaſteria Monialium quam virorum, habes inf. in conſt. 28. Greg. XIII. Vbi gratiæ. *in conſtit. 74. Pauli V.* Monialium. *De clauſura autem Monialium vide hic ſup. in conſt. 8.* Circa *vbi notaui.*

Mulieres ſæculares non poſſunt vti his licentiis niſi habito conſenſu Monialium Monaſterij, quod præſtari debet expreſſe, capitulariter, & per ſecreta ſuffragia prout ſtatuit S. D. N. Vrban. VIII. conſt. 29. *Sacroſanctum.* inf. tom. 4.

Edita An. D. 1566. & 1570.

PIVS PAPA QVINTVS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Regularium perſonarum, quæ relicto ſæculo Dei ſe obſequio dedicarunt, pro commiſſo nobis officio, quieti conſulere cupientes, ad ea remouenda, quæ religioſum earum propoſitum impedire poſſunt, curam noſtram libenter intendimus, vt nulla re, quæ eas à diuino cultu auocet præpeditæ, ſecundum Ordinum ſuorum regularia inſtituta, & decretum Sacri Tridentini Concilij, tranquillis mentibus gratum Altiſſimo impendere poſſint famulatum.

Cauſa huius conſt.

§. 1. Quia igitur, & Carthuſienſium Ordinis, & aliorum regularem vitam profeſſorum quies non parum ſolet, ſicut accepimus, perturbari, propterea quod mulieres modeſtiæ matronalis oblitæ, domos, ac Monaſteria eorum, contra ipſorum inſtituta, prætextu confeſſionalium, aut aliarum literarum Apoſtolicarum ingredi audeant, ipſis etiam Abbatibus, Præpoſitis, Prioribus, & aliis præſidentibus aliquando recuſantibus & renitentibus, non ſine magna eorum moleſtia, nec ſine graui laicorum etiam offenſione ac ſcandalo, ſi quando admitti nimis facile videantur.

Reuocatio licentiarum.

§. 2. Huic rei prouidere volentes, Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas facultates ac licētias ingrediendi monaſteria, ac domos Carthuſienſium, & aliorum quorūcumque regularium Ordinum, etiam Mendicantium, mulieribus, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & quacumque dignitate, ac præeminentiæ præditis, etiam Comitiſſis, Marchioniſſis, Duciſſis, ſub quibuſcumque verborum tenoribus & formis, & cum quibuſcumque etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus decretis ab Apoſtolica Sede quomodocumque conceſſas, quarum tenores, perinde ac ſi de verbo ad verbum præſentibus infererentur, haberi volumus pro expreſſis, tenore præſentium reuocamus, & caſſas, irritas, & inanes eſſe decernimus.

Prohibitio de pœna mulieri ingredienti.

§. 3. Diſtricte prohibentes mulieribus quidem prædictas facultates, & licentias prætendentibus, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, poſtquam harum literarum notitiam habuerint, à qua non poſſint niſi à nobis, aut Romano Pontifice, qui pro tempore fuerit, abſolui, præterquam in mortis articulo, ne dictas domos & monaſteria ingredi audeant.

Pœna Prælatorum ea admittentium.

§. 4. Ipſis vero Monaſteriorum & Conuentuum Abbatibus, Præpoſitis, Prioribus, & aliis Præſidentibus quocumque nomine vocentur, & eorum Monachis, Canonicis, & Fratribus, ſiue mendicantibus, ſiue non mendicantibus, ſub priuationis officiorum, quæ in præſentia obtinent, & inhabilitatis in poſterum, ad illa, & alia omnia, & ſuſpenſionis à diuinis ipſo facto, ſine alia declaratione, incurrendis pœnis, ne eas introducere, admittereve præſumant.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Iuſſio publicandi.

§. 6. Volumus autem & mandamus, vt hæ literæ ad valuas Baſilicæ B. Petri Apoſtolorum Principis, & in Cancellaria noſtra, atque in acie Campi Floræ de more publicentur.

Tranſumptorum fides.

§. 7. Quia vero difficile foret has literas ad omnia loca deferri, volumus & declaramus, vt earum exemplis & tranſumptis manuſcriptis vel impreſſis, & manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis, par vbique fides habeatur, ac ſi præſentes exhibitæ eſſent vel oſtenſæ.

D. P. An. 1. 24. Octob.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris die 24. Octobris 1566. Pontificatus noſtri anno primo.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1566. indict. 9. die 28. menſis Octobris, Pontific. S. D. N. Pij Papæ V. Anno primo, ſupraſcripta litera affixa, & publicata fuerunt in locis ſupraſcriptis, per nos Bernardinum Andreutium, & Ioannem Andream Rogerium Apoſt. Curſ.

Philibertus Chappuis Mag. Curſ.

Sequitur declaratio conſtitutionis præinſertæ.

Edita An. D. 1570.

PIVS PAPA QVINTVS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Decet Romanum Pont. certiſſimum mentis ſuæ interpretem, ſi quando quippiam dubietatis in literis ab eo emanatis occurrit, ſuæ declarationis oraculo quamprimum explanare.

Hic Pont. adducit conſt. præcea.

§. 1. Cum alias à nobis emanauerint quædam literæ in ſimili forma breuis ſub die 24. Octobris 1566. Pontific. noſtri anno primo. In quibus, mulieribus quibuſcumque Monaſteriorum Regularium ingreſſus cum derogatoriis clauſulis, & irritantibus decretis prohibetur, & alias prout in illis plenius continetur.

Extenſio dictæ prohibitionis ad quaſcumque mulieres.

§. 2. Nos intuitu, & in fauorem Congregationis Montis Virginis aliquas dubitationes, quæ circa dictarum literarum, & mentis noſtræ intelligentiam oriri poſſent elucidare, & ſubmouere volentes, ſupplicationibus dictæ Congregationis, nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, Apoſtolica auctoritate tenore præſētium dicimus & declaramus, fuiſſe & eſſe mentem & intentionem noſtram, quod dictæ literæ non ſolum comprehenderent, & comprehendant mulieres habere prætendentes facultatem & indulta ingrediendi Monaſteria, ſed etiam omnes & quaſcumque mulieres alias, tam in genere quam in ſpecie.

Declaratio huiuſdam prohibitionis.

§. 3. Significantes nihilominus, prout ſignificamus, quod propter hoc, & prædictas noſtras literas, non intelleximus nec intelligimus, quod mulieribus præcluderetur, nec præcludatur aditus ad Monaſteria & loca Regularia dictæ Congregationis ac eorum clauſtra, quando in eis Miſſæ, & alia diuina officia celebrantur, ac dum proceſſiones

proceſſiones fiunt, & quando Chriſti fidelium cadauera ibi ſepeliuntur, ac etiam pro eis ſuffragia fiunt, ſed libere perpetuo concedimus eiſdem omnibus mulieribus facultatem, vt ad illa loca dictæ Congregationis in quibus dicta pia opera exercentur cum aliis Catholicis perſonis accedere libere & licite poſſint & valeant.

Alia indulgentia. §. 4. Et ſimiliter quod quando diuinum verbum in Clauſtris Monaſteriorum, & Regularium locorum Congregationis huiuſmodi proponitur, vel per aliam quamcumque cauſam tantus concurſus populi fuerit, quod commode ingredi non poſſint, & egredi per portam Eccleſiæ, perpetuo concedimus, vt dictæ mulieres, vna cum aliis ſæcularibus perſonis poſſint ingredi, & egredi per portam Clauſtri Monaſteriorum & locorum Regularium Congregationis huiuſmodi, dummodo recto tramite accedant ad portam qua exitur è Monaſterio, ſicque volumus pariter & indulgemus.

Clauſula præſeruatiua. §. 5. Decernentes præſentes de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quouis alio defectu notari vel impugnari non poſſe, ſicque in præmiſſis ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere; irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §. 6. Non obſtantibus præmiſſis, ac dictis noſtris literis, cum inde ſecutis, & quibuſuis aliis Apoſtolicis vniuerſalibus, prouincialibus, & ſynodalibus, & ſpecialibus & generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon etiam Monaſteriorum & locorum prædictorum, ac illorum Ordinum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, & etiam nouis reformationibus, priuilegiis quoque indultis, & etiam aliis literis Apoſtolicis, in genere vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam Motu proprio, & conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus & ſingulis, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D.P. An. 1. 16. Iulij. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die decimaſexta Iulij, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Pontificatus noſtri anno primo.

XXI. De veritate exprimenda à Procuratoribus Pœnitentiariæ, in diſpenſationibus, ceteriſque gratiis Apoſtolicis, ſub pœna falſi.

Alias pœnas habes infra in conſt. 83. In omnibus. *vbi agitur de Reformatione Pœnitentiariæ.*

De Materia autem huiuſmodi diſpenſationum vide infra in conſt. 62. *Ad Romanum*. vbi notabo.

Edita An.D. 1566.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

Cauſa conſt. CVm ſicut accepimus nonnulli ſuæ conſcientiæ prodigi, ac propriæ ſalutis immemores, vt facilius à nobis, & Sede Apoſtolica diſpenſationes matrimoniales, & alias gratias & conceſſiones obtineant, gradus conſanguinitatis vel affinitatis, aut cognationis ſpiritualis, ac ſcientiam illorum aliter quam eis à principio ab ipſis partibus ſignificatum vel narratum fuerit exponunt, & ſi matrimonia huiuſmodi adhuc contracta non fuerint, pro contractis narrant, ac alias diuerſimode veram facti ſpeciem, tam in ipſis diſpenſationibus matrimonialibus, quam pro aliis quibuſcumque gratiis & conceſſionibus obtinendis immutent, ac propterea cum, non ſolum in impetrationibus huiuſmodi falſitas narretur, verum etiam in partibus plerumque pro verificatione gratiarum huiuſmodi veritas immutetur, & falſitas committatur.

Veritas exprimatur, ſub pœna falſi. §. 1. Nos igitur huiuſmodi abuſibus & erroribus obuiare cupientes, Motu proprio, &c. omnes & ſingulos Procuratores, tam officij ſacræ Pœnitentiariæ, ſeu Contradictarum, quam alios quoſcumque Sollicitatores & Scriptores quos Copiſtas vocant, qui veritatem facti à narratione, quam ab ipſis partibus habuerunt, quoad ſubſtantialia, & qualitates neceſſario exprimendas diuerſam faciunt, ſeu quoquo modo interuertunt, aut immutant, deprauantur, & per ſubreptionem & obreptionem gratias à nobis extorquent, pœnam falſi incurrere, & ea puniri omnino debere decernimus & declaramus.

Executores deputatio. §. 2. Mandantes propterea Almæ Vrbis Gubernatori, Cameræ Apoſtolicæ Auditori & Vicario, quatenus in præmiſſis reos & culpabiles repertos pœna falſi, vt præmittitur, puniant; cum poteſtate citandi, etiam per edictum conſtito ſummarie de non tuto acceſſu, aliaque dicendi & faciendi in præmiſſis neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna.

Clauſ. derog. §. 3. Non obſtantibus præmiſſis, conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis nequaquam obſtantibus, irritum quoque & inane, &c. dicique, &c. iudicari & definiri debere, ſublata, &c. decernentibus.

Sola ſignatura ſufficit. §. 4. Et quod præſentis Motus proprij, & abſque data & regiſtratura ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio & extra, regula contraria non obſtante.

Tranſumptorum fides. §. 5. Eiuſque tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Forma publicationis. §. 6. Quodque Cameræ & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac audientiæ cauſarum Palatij Apoſtolici valuis, & in acie Campi Floræ dimiſſis inibi copiis affixis omnes ita afficiant & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Placet Motu proprio M.

Papæ ſubſc. Public. An. 1. 5. Decemb. *Die 5. Decemb. 1566. ſupraſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis, dimiſſis in eiſdem locis copiis affixis, per me Nicolaum de Matthæis Curſ.*

Io. Guerardi Mag. Curſ.

XXII. Declaratio quod ſententiæ in fauorem reorum de hæreſi Inquiſitorum à quibuſcumque Iudicibus contra ſtylum vel diſpoſitionem iuriſdictionis Officij ſanctiſſimæ Inquiſitionis latæ & ferendæ, non tranſierint nec tranſeant in rem iudicatam. Et iuriſdictio Cardinalium Inquiſitorum ipſas cauſas reuidendi. Et confirmatio conſtitutionis Pauli Quarti editæ contra Hæreticos.

Hæc bulla Paul. IV. eſt 19. ſup. Cum ex. *Et huius Congregationis Cardd. facultates indicabo in Six. V. conſt. 74.*

Edita An.D. 1566.

PIVS PAPA QVINTVS,
Motu proprio, &c.

Iſte Pont. in minorib. exiſtens, Inquiſitor fuit, & abuſus hic deſcriptos iure cognouit. INter multiplices curas quæ animum noſtrum aſſidue pulſant, illa in primis eſt, prout eſſe debet, vt Eccleſia Dei nobis ex alto commiſſa, purgatis, immo quantum fieri poteſt procul exterminatis omnibus hæreſibus & prauis erronearum opinionum dogmatibus, tuto militare, & tanquam nauis in tranquillo mari, ſedatis omnibus tempeſtatum fluctibus & procellis, ſecure nauigare, & ad optatum ſalutis portum peruenire poſſit. Cum itaque nos dum in minoribus conſtituti ſanctiſſimi Officij Romanæ, & vniuerſalis contra hæreticam prauitatem Inquiſitionis negocia pertractaremus, tandem ex longo vſu, atque experientia rerum magiſtra cognouerimus, quod multi rei delati, & in prædicto ſanctiſſimo officio, ſeu alibi coram locorum Ordinariis, & hæreticæ prauitatis Inquiſitoribus proceſſati, ac de hæretica prauitate inquiſiti falſos teſtes ad co-

tum defenſam examinari faciendo, ac compurgatorum de eorum vita & doctrina minimè informatorum opera, & teſtimonio ſe iuuantibus, ac diuerſis aliis illicitis modis, excogitatiſque doloſis excuſationibus, & malitiis prædictum ſacrum officium ſanctiſſimæ Inquiſitionis, ceteroſque Iudices, & etiam Romanos Pontifices deludendo, & decipiendo plures etiam veluti innocentes definitiuas à prædictis proceſſibus, & Inquiſitionibus abſolutorias, & præcedente canonica purgatione eorum aſſertæ bonæ & catholicæ fidei vitæ & doctrinæ declaratorias ſententias, ſeu decreta ab eodem ſanctiſſimo officio, aliiſque locorum ordinariis ſiue delegatis, & Inquiſitoribus, ac etiam Roman. Pont. prædeceſſoribus noſtris obtinuerunt, ſeu extorſerunt, quas ſententias, & decreta præfati Romani Pont. etiam cum perpetui ſilentij impoſitione, ac inhibitione, ne dictum ſanctiſſimum officium, aut alij Inquiſitores ad vlteriora procedere poſſent ſeu deberent, necnon etiam cum cauſarum auocatione ad ſolum Romanum Pontificem ſub cuius protectione ſui mittebantur, aliiſque derogatoriarum derogatoriis, & efficaciſſimis clauſulis, ac etiam irritantibus, & aliis decretis, etiam in forma gratioſa ampliando, per varios & varias eorum Motus proprios, ac etiam ſub plumbo vel annulo Piſcatoris expeditas literas, etiam in conſiſtorio, ſeu conſiſtorialiter emanatas confirmarunt. Vnde eueniebat quod prædicti rei inquiſiti, ſub velamine & tutamine prædictarum ſententiarum declaratoriarum, & literarum Apoſtolicarum, & præſertim vigore clauſulæ inhibitoriæ contra Inquiſitores factæ confidentes, clam, & etiam aliquando palam in antiquis eorum erroribus contra fidem catholicam perſeuerando, numquam ad gremium Eccleſiæ vere redibant, immo cum aliis ſecure, & tamquam Catholici conuerſando, eorumdem aliorum animos corrumpere, & inficere, ac in ſuas hæreticas opiniones trahere de facili potuerunt, in totius reipublicæ Chriſtianæ non modicum ſcandalum, & in præiudicium, prædictorumque delatorum animarum perniciem & iacturam.

Et ideo reducit ad terminos iuris quaſcumque literas Apoſt. in cauſis hæreſis emanatas, & reuocat eaſdem quatenus ſint contraria diſpoſitioni, iuriſdictioni ac ſtylo Inquiſitionis, & declarat quod ſententiæ in reorum inquiſitorum fauorem contra dictum ſtylũ & diſpoſitionem datæ & ferendæ numquam tranſeant in rem iudicatam.

§ 1. Nos huic ſcandalo adeo periculoſo & contagioſo obuiare, dictarumque animarum ſaluti conſulere, & prouidere, omnemque iuriſperitorum dubietatem & altercationem, ac quæcumque impedimenta & obſtacula, propter quæ ſancta Inquiſitio hæreticæ prauitatis, quomodocumque & qualitercumque impediretur, vel retardaretur, tollere volentes, Motu ſimili & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, in primis omnes & ſingulas, ac quaſcumque literas Apoſtolicas ſub quacumque verborum forma, etiam in prædictis ac quibuſuis aliis cauſis hæreſis, etiam Motu proprio, &c. ac etiam conſiſtorialiter, &c. & alias quomodolibet emanatas, necnon etiam deſuper ſignatas motuum propriorum & alias cedulas quaſlibet, ad ius & iuſtitiam, ac iuris terminos reducentes, necnon Fiſco prædicti ſancti officij Inquiſitionis, & aliorum ordinariorum & delegatorum Iudicum aduerſus prædictas literas, inhibitiones, ac etiam derogatoriarum derogatorias, aliaſque clauſulas quaſlibet os aperientes, & quatenus iuriſdictionis diſpoſitioni vel ſtylo dicti officij ſint contraria, illas penitus, & perpetuo reuocantes, hac noſtra perpetua, perpetuoque valitura vniuerſali conſtitutione, omnes & ſingulas, & quaſcumque, etiam ex capite aſſertæ innocentiæ abſolutorias, vel etiam præcedente canonica purgatione ſub quacumque verborum forma declaratorias ſententias, etiam definitiuas, & decreta in eorumdem reorum inquiſitorum & delatorum fauorem per prædictum ſanctiſſimum officium, alioſque Iudices ordinarios & delegatos, ac etiam Roman. Pontifices latas & lata, aut in futurum per nos etiam & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ferendas & ferenda, numquam feciſſe, nec in futurum poſſe facere tranſitum in rem iudicatam, Apoſtolica auctoritate declaramus, decernimus, ſtatuimus, & ordinamus.

Facultates Inquiſitorum generaliter conceduntur, ad cauſas, non obſtantib. ſententiis à Sede Apoſtol. confirmatis.

§. 2. Præfatiſque ſententiis & decretis, & quantumcumque per literas Apoſtolicas etiam in forma gratioſa, etiam iteratis vicibus, ac etiam à pluribus Romanis Pont. emanatis, confirmatis, vel confirmandis, cum prædictis, vel aliis quibuſcumque etiam derogatoriarum derogatoriis, ac etiam irritantibus, aliiſque clauſulis & decretis, necnon inhibitionibus, ac etiam canonicis ſanctionibus, quorum omnium & ſingulorum, aliorumque præmiſſorum, & inde ſecutorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis ac totaliter inſertis, ceteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque non obſtan. per prædictum ſanctum officium ſanctæ Inquiſitionis, ac dilectos filios modernos & pro tempore exiſtentes Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales hæreticæ prauitatis Inquiſitores, & ſuper dicto officio nunc & pro tempore deputatos, contra eoſdem & reos, delatos & inquiſitos, etiam ſi fuerint, & ſint Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ, Primates, eiuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, Legati, etiam de latere, Comites, Barones, Marchiones, Duces, Reges, & Imperatores, tam de antiquis quam nouiter etiam ſuper eiſdem articulis, receptis vel recipiendis teſtibus, aliiſque argumentis, probationibus, & indiciis iuxta facultates eiſdem Cardinalibus Inquiſitoribus, per nos & quoſcumque prædeceſſores & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ac Sedem Apoſtolicam quomodolibet conceſſas & datas, ac in futurum reſpectiue dandas & concedendas, denuo inquiri & procedi poſſe & debere, etiam in omnibus & per omnia perinde ac ſi prædictæ ſententiæ, decreta, & literæ Apoſtolicæ, ac etiam canonicæ purgationes in prædictorum reorum delatorum, & inquiſitorum, etiam Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, Primatum, Cardinalium, Legatorum, Comitum, Baronum, Marchionum, Ducum, Regum, & Imperatorem fauorem non emanaſſent, nouis præſertim ſuperuenientibus indiciis eiuſdem vel alterius ſpeciei hæreſis, tempus præteritum etiam reſpicien. vel vbi appareret per aliena indicia quod illicitis modis prius ipſe delatus, vel inquiſitus fuiſſet abſolutus, eadem Apoſtolica auctoritate volumus pariter & mandamus. Concedentes eiſdem Cardinalibus Inquiſitoribus, & ſuper dicto ſacro Sanctiſſ. Inquiſition. officio, nunc & pro tempore deputatis, plenam, liberam, amplam & omnimodam facultatem, poteſtatem, & auctoritatem cauſas huiuſmodi etiam auctoritate œcumenici vniuerſalis Concilij Tridentini deciſas reuidendi, ac in ſtatu & terminis in quibus ante prædictas ſententias & decreta, ac etiam canonicas purgationes quomodolibet reperiebantur, reaſſumendi, fineque debito terminandi, prout in aliis cauſis pendentibus indeciſis per eoſdem Cardinales Inquiſitores, iuxta eorum facultates fit, fierique poteſt, & conſueuit.

§. 3. Et inſuper veſtigiis fel. record. Pauli Papæ Quarti prædeceſſoris noſtri inhærendo Conſtitutionem alias contra hæreticos & ſchiſmaticos per eumdem Paulum prædeceſſorem, ſub data videlicet Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octauo, quintodecimo Cal. Martij, Pontificatus ſui Anno IV. editam, tenore præſentium renouamus, & etiam confirmamus illamque inuiolabiliter, & ad vnguem obſeruari volumus & mandamus, iuxta illius ſeriem atque tenorem.

Paul. IV. conſt. contra hæreticos approbatur.

§. 4. Et ſic in omnibus & ſingulis ſupradictis cenſeri, ac ita per prædictos & quoſcumque iudices, &c. ſublata, &c. iudicari, &c. debere; irritum, &c. perpetuo decernimus & declaramus.

Clauſula ſublata.

§. 5. Non obſtan. præmiſſis, ac regula noſtra de non tollendo iure quæſito, & quibuſuis aliis Apoſtolicis, vniuerſalibus, prouincialibus, & ſynodalibus conſtitutionibus, ordinationibus, necnon iuramento, &c. roboratis ſtatutis, &c. priuilegiis quoque, indultis, & prædictis, ac aliis literis, & etiam Motibus propriis quibuſlibet, etiam præfatis reis, & inquiſitis etiam Epiſcopis, &c. ac Imperatoribus etiam abſolutis, & quibuſuis aliis perſonis, in genere vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus, &c. ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque clauſulis, ac etiam irritantibus, & aliis decretis, ac etiam pœnalibus inhibitionibus, etiam Motu proprio, &c. ac conſiſtorialiter, &c. & alias in contrarium quomodolibet conceſſis, &c. in poſterumque concedendis, &c. Quibus omnibus etiam ſi de illis, &c. eorum tenores, &c. lattiſſime hac vice derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis.

Clauſula derogatoria.

Fiat

Fiat Motu proprio. M.

§. 6. Et cum abſolutione a cen. ad effectum, &c. & de reductione,&c. reuocatione ſingulis declaratione, decretis, ſtatuto, ordination. voluntatibus, mandatis, conceſſione, reuocatione, confirmatione, derogatione, aliiſque præmiſſis vt ſupra in forma gratioſa perpetuo, & ad perpetuam rei memoriam.

§. 7. Et quod poſtquam præſentes, ſeu deſuper forſan conficiendæ literæ, per aliquem vel aliquos ex Curſoribus noſtris in baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe,& Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, ac acie Campi Floræ affixæ & publicatæ fuerint, omnes prædictos etiam Epiſcopos, &c. ac Imperatores & alios quorum intereſt afficiant & arctent, perinde ac ſi eis perſonaliter, intimatæ & inſinuatæ fuiſſent, ac vim & efficaciam ſolemnis, perſonalis, validæ, & peremptoriæ monitionis & citationis habere, omneſque ligare habeant.

§. 8. Et quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio & extra, regula contraria non obſtan. Et nihilominus ſi videbitur literæ deſuper, etiam per breue noſtrum, aut officium contradictarum, ſimul vel ad partem, expediri poſſint.

§. 9. Et quod præſentium, ſeu deſuper conficiendarum literarum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, aut curiæ eccleſiaſticæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi exhibitæ forent vel oſtenſæ.

Fiat Motu proprio. M.

Datum Romæ apud S. Petrum, 12. Kal. Ianuarij, Anno 1.

Anno à Natiuitate D. 1567. indictione 10. die vero Lunæ 30 menſis Decembris, Pontif. Sanctiſſ. in Christo Patris & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papa V anno 1. ſupraſcriptus Motus proprius affixus & publicatus fuit ad valuas Principis Apoſtolorum beati Petri de Vrbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem eiuſdem copiis affixis, vt moris eſt per nos Ioannem Gerardi, & Chriſtianum de Monte, prælibati S D N. Papæ Curſores. Stephanus de Olea Mag. Curſ.

XXIII. Quod fecerit maior pars Cardinalium Sanctiſſ. Inquiſitionis, vel aliquibus abſentibus, eorum duo, valet ac ſi omnes feciſſent.

Similem conſt. 69. edidit Pius IV. vt ſup. Cum nos.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

CVm fel. rec. Pius IV. prædeceſſor noſter per ſuum ſpecialem Motum proprium, &c. vt ſup.

Omittitur relatio quia ipſa bulla eſt in loco indicato in ſubn.

§. 1. Nos poſtquam diuina prouidentia ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti fuimus, conſiderantes eoſdem præfectos Cardinales, in variis ac diuerſis publicis negociis, ob eorum experientiam & doctrinam implicitos & occupatos eſſe, vt dictum officiũ concernentes eo celerius expediri poſſint, quo illi præpoſiti aliis negotiis fuerint minus impliciti, loco ipſorum, quibus etiam aliorũ quorumdam negociorum ad Sedem Apoſtolicam ſpectantium curam dedimus, in eodem ſacro officio Inquiſitionis hæreticæ prauitatis deputauimus Inquiſitores dilectos filios noſtros Bernardinum Scotum tit. S. Matthæi, Scipionem tit. S. Anaſtaſiæ Rebibam, Franciſcum tit. S. Crucis in Ieruſalem Paciechum, Ioannem Franciſcum de Gambara tit. S. Pudentianæ S.R.E. Cardinales.

§. 2. Ne tamen in poſterum, de eorum iuriſdictione hæſitari contingat, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia deputationem huiuſmodi tenore præſentium approbamus, & confirmamus, & quatenus opus ſit de nouo eoſdem quatuor Cardinales generales hæreticæ prauitatis in eiſdem Alma Vrbe, Curia Romana, ac tota Republica Chriſtiana creamus, confirmamus, & deputamus.

§. 3. Et inſuper pro faciliori earum expeditione ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, vt quicquid per maiorem partem præſentium, vel aliquibus abſentibus, per duos ex prædictis Cardinalibus deputatis, qui in Congregatione pro dicto officio interuenerint, ſeu conuenerint, dictum, geſtum, ſtatutum, ordinatum, decretum, terminatum, ſeu ſententiatum extiterit, ſit validum & firmum, ita & taliter quod nullo modo impugnari poſſit, perinde ac ſi omnes & ſinguli Cardinales prædicti in dicta Congregatione interueniſſent, & conueniſſent, & maior pars eorum conſentiſſet; cum plena & omnimoda iuriſdictione, auctoritate & poteſtate dicto officio, ac omnibus prædictis Cardinalibus, & eorum prædeceſſoribus, per nos vel alios ſummos Pontifices alias quomodolibet conceſſis & attributis; irritum, &c. decernentes. *Decretum irritans.*

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ nos & prædeceſſores noſtri voluerunt, & volumus non obſtare; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 5. Decernentes ſolam præſentis noſtri Motus proprij ſignaturam ſufficere, & vbique in iudicio & extra fidem facere, regula contraria non obſtante. *Signatura ſola ſufficit.*

Placet Motu proprio. M. *Papa ſubſc.*

Mitigatio conſtitutionis Pij IV. quoad appellationes condemnatorum, facto depoſito, vel data cautione, & declarato quod confeſſus non appellet. XXIV.

Iſta Pij IV. conſt. 52. eſt ſupra vbi notaui.

PIVS PAPA QVINTVS *Edita An. D.*
Motu proprio, &c.

§. 1. CVm (ſicut accepimus à dilecto filio Alexandro Riario Auditore noſtro, & appellationum Iudice ordinario) ex diuerſis literis in forma Motus proprij per fel. recor. Pium Quartum, & alios Pontifices prædeceſſores noſtros, & præſertim ſub dat. Romæ apud S. Petrum, duodecimo Kal. Iunij, Anno ſexto (quorum omnium tenores hic volumus pro expreſſis haberi) emanato, de non admittendis appellationibus, neque decernendis inhibitionibus, monitoriis, & citationibus in cauſis criminalibus Fiſcum noſtrum quomodolibet concernentibus, in quibus reos contigerit condemnari, niſi prius facto actuali depoſito pœnarum, in quibus ex delicto delinquentes ipſi, aut illi qui pro eiſdem fideiuſſiſſent, vel ex contractu quoquo modo condemnandi venirent, aut eatenus condemnati fuiſſent) contingat, quod alij, etiam optimum ius fouentes, interdum ob nimiam eorum paupertatem modum talia depoſita faciendi non habentes, & ſic ſecluſo eis, ob non factum depoſitum, remedio appellationis, eorum bonum ius, quod prætendunt deducere in appellatione, remanet incognitum, & deperditum, & præſertim quoad illos, qui non ſunt confeſſi crimen. *Pius IV. poſt alios Pont. prohibuit appellationẽ non facto depoſito in cauſis criminalib. vt in conſt. 51.*

§. 2. Nos igitur more pij Paſtoris, præmiſſis omnibus obuiare volentes, ne appellationis remedium, cuiuſque proſecutio pauperibus tolli videatur, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, dictas literas mitigantes, & reformantes, tenore præſentium ſtatuimus, decernimus & ordinamus, ac perpetuo obſeruari mandamus, quod in ſimilibus cauſis Fiſcalibus, & aliis de quibus in literis, & Motu proprio huiuſmodi fit mentio, omnes & ſingulæ appellationes, ac quæcumque deſuper pro tempore præſentatæ, ac præſentandæ, commiſſiones per dictum Alexandrum modernum & pro tempore exiſtentem Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditorem tamquam Iudicem talium appellationum; necnon per quemcumque alium Iudicem huiuſmodi iuriſdictionem habentem ad mittant, ac recipiant, & admitti ac recipi, libere & licite poſſint, valeant, ac debeant, illarumque vigore quaſcumque inhibitiones, citationes, ſeu monitoria decernentes, & alia facientes in præmiſſis neceſſaria, eiſdem Auditori noſtro, & Iudicibus præfatis, ad id iuriſdictionem habentibus, auctoritatem damus, ac licentiam impartimur; præſtita tamen prius cautione idonea per partem ſeu partes appellantes, non tamen confeſſos, *Hic autem Pont. conceſſit appellatione data cautione vt hic, quatenus minus ſit dimes appellans.*

in

in forma depoſiti, pro pœna in qua condemnatus extitit, & ſeu reſpectiue de ſe conſtituendo in carcere, & ibidem remanendo in quacumque parte iudicij, & quatenus pars eſſet diues facto prius actuali depoſito, arbitrio Iudicis ad quem.

Confeſſis tamen appellationem denegat. §. 3. Quo vero ad confeſſos, liceat Iudici à quo, non obſtantibus huiuſmodi appellationibus & inhibitionibus, & abſque aliquarum pœnarum incurſu, ad vlteriorem executionem pro pœnæ huiuſmodi conſecutione procedere; & neque tam ipſi quàm partes ad literarum, ſeu Motus proprij præfati obſeruantiam, quo ad hæc, & illa quoquo modo concernentia, niſi iuxta præſentem limitationem & moderationem, vllatenus teneantur.

Decretum irritans. §. 4. Et ita in præmiſſis omnibus & ſingulis, per quoſcumque Iudices, etiam Cam. Apoſt. Camerarium, Præſidentem, Clericos, Theſaurarios, ac Procuratores Fiſcales, & S. R. E. Cardinales, &c. ſublata, &c. debere; irritum, &c. perpetuo decernimus.

Clauſ. derog. §. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit. §. 6. Volumus autem præſentis noſtri Motus proprij ſolam ſignaturam ſufficere, & fidem facere, in iudicio & extra, regula contraria non obſtante, etiam abſque eo quod per Curſores præſentetur.

Papa ſubſcri. Placet Motu proprio. M.

XXV. Reformatio Collegij Capranicenſis, à Cardinali de Capranica, & Collegij Nardini, à Card. Nardino, in Vrbe pro Scholaribus inſtitutorum: Et confirmatio iuriſdictionis Cuſtodum Hoſpitalis S. Saluatoris, Gubernatorum vtriuſque Collegij.

Aliud ſimile Collegium inſtituit Cardinalis Matthæus, vt videre eſt in conſt. 8. *Pauli.V.* Altitudo.

Priuilegia autem Scholarium generalis Gymnaſij Almæ Vrbis, vide ſupra in Bonif. VIII. conſtit. 9. *In ſuprema*, vbi notaui.

Edita An. D.

PIVS PAPA V.
Motu proprio, &c.

Card. Capranica, inſtituunt in Vrbe Collegiũ Capranicenſe, & Card. Nardinus Collegiũ Nardinum, & eorum Gubernium dederũt Cuſtodibus S. Saluatoris. ACcepimus quod poſtquam piæ mem. Dominicus & Angelus Cardinalis de nobili familia Capranicenſi, & Stephanus Cardinalis Nardinus Collegia Scholaſticorum in Vrbe, illud Capranicenſe, iſtud Nardinum nuncupata, fundauerunt & erexerunt, & dotauerunt, ac conſtitutiones pro vita & moribus, habitu, veſtitu, & profeſſione inibi ſtudentium ſcholarũ ediderunt, & eorumdem Collegiorum Gubernatores, dilectos filios nobiles viros Cuſtodes pro tempore pij Hoſpitalis Imaginis S. SALVATORIS ad Sancta Sanctorum de Vrbe creauerunt, & eſſe voluerunt: quibus omnimodam poteſtatem corrigendi, mulctandi, puniendi, & alias prout in dictis conſtitutionibus latiſſime continetur conceſſerunt, dictique Cuſtodes in præmiſſorum pacifica & quieta poſſeſſione extiterunt.

Sed Scholares eorum iuriſdictione ſe eximere tentabãt. §. 1. Iidem Scholares in prauum animum conuerſi iuramenti per eos præſtiti immemores, contra prædictarum laudabilium conſtitutionum formam quærentes ſe à iuriſdictione, protectione, & gubernio dilectorum filiorum Cuſtodum prædictorum eximere, & dicto Collegio, & pio loco abiectis, diuerſas in dies inhibitiones à diuerſis Vrbis Tribunalibus, ac diuerſas à Signatura Iuſtitiæ commiſſiones, extorquere tentabant, & extorquebãt, per quas dictorum dilectorum filiorum adminiſtrationem, gubernium, & correctionem euitare tentabant.

Paulus idcò III eoſdem Cuſtodes cõpetentes eorum iudices eſſe declarauit. §. 2. Cumque prædicta ad notitiam fel. record. Pauli Papæ Tertij prædeceſſoris noſtri peruenisſent, idem prædeceſſor quærens non minus menti & voluntati dictorum piorum Cardinalium, quam animabus ipſorũ Scholarium conſulere, ſuo proprio Motu voluit, iuſſit, & mandauit, quod illucuſque omiſſæ cauſæ ipſo iure ad eoſdem Cuſtodes redirent, quos ſolum, inſolidum Iudices eorumdem Scholarium ordinarios, iuxta earumdem conſtitutionum formam eſſe declarauit, reſeruata ſolum eiſdem Scholaribus facultate appellandi à diffinitiua, & tunc ad ſolos dilectos filios Conſeruatoris Vrbis; ac de cetero inhibuit, commiſſiones aut inhibitiones contra prædicta decerni non poſſe, & inſuper voluit & mandauit dictas conſtitutiones de cetero, vt iacent, obſeruari.

Scholares non ſuſtinentes concluſiones intra ſtatuta Collegiorum, inde expelli decernit. §. 3. Et quod qui è Scholaribus ſecundum ſtatuta Concluſiones infra tempus conſtitutum ſuſtinere ceſſarent, ipſo facto ſine vlla monitione priuati exiſterent, & à Collegiis expellerentur, & alij pro illis ſubſtituerentur, & ad reſtitutionem expenſarum quibus ſe indignos iudicauerant, & fecerant Collegij omnino tenerentur.

Paulus IV. prædicta confirmauit. §. 4. Et ſucceſſiue ſanctæ mem. Paulus Papa Quartus prædeceſſor noſter de præmiſſis certioratus prædicta omnia per ſuas in forma Motus proprij literas, confirmauit, & perpetuis futuris temporibus ſeruari mandauit.

Hic modo Pius etiam confirmat. §. 5. Nos igitur cupientes non ſolum quæ pie & ſancte conſtituta ſunt obſeruari, ſed etiam prolapſa ad viam ſalutis reuocari, & quæ ad animarum ſalutem, & vitæ Chriſtianæ cultum conueniunt, augeri, & in ampliorem formam redigi, prædeceſſorum conſtitutiones, & ordinationes prædictas, ac dicti Collegij conſtitutiones, auctoritate Apoſtolica, & de poteſtatis plenitudine, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia confirmamus & approbamus.

Armari vetat Scholares, & arma eorum prohibet, nec tamen niſi in Camera. §. 6. Ac motu ſimili, & ſimili poteſtate ad augmentum quietis dicti Collegij, ſalutem animarum Scholarium prædictorum, & cultum Chriſtianæ fidei de nouo hac noſtra in perpetuum conſtitutione valitura, ſtatuimus, decernimus & mandamus, quod de cetero in dicto Collegio nullus Scholaris, nec etiã ipſũ Collegiũ poſſit retinere, aut habere, neq; publicè, neque occulte, aliquod genus armorum, tam defenſibilium, quàm offenſibilium, excepto ſolo enſe, quem ipſis Scholaribus in eorum Cameris retinere permittimus, & quæ erunt in dicto Collegio, tam ipſorum Scholarium, quàm Collegij arma cuiuſuis generis, excepto ſolo enſe, in Viſitatione per dilectum filium Franciſcum Cardinalem Alciatum tit. S. Suſannæ diaconum, & per dictos dilectos filios Cuſtodes, de mandato noſtro nuper facta reperta fuerunt, illa omnia per præfatos Cuſtodes vendi mandamus, & pretiũ ex eis prouidendum dominis ipſorum, ſiue ſint Scholares, ſiue ipſum Collegium aſſignari mandamus; conſcientiam eorumdem dilectorum filiorum Cuſtodum onerantes in hoc, videlicet vt pugiones, & quos appellant piſtoleſios, necnon & falcatos enſes, quos vulgo ſtortas, aut alio ſimili nomine appellant, vendant magiſtris qui eos fundant, & ad rudem materiam reducant. Et quia qui bonis literis operam nauare, & in ſacris initiari incipiunt, paci & quieti, ac togæ & non armis incumbere debent, volumus & mandamus quod quicumque Scholaris de cetero, de die vel de nocte, & quocumque tempore cum enſe, quem his ſolum retinendum videlicet, vt ſupra reliquimus, vel alio genere armorum per Vrbem incedere repertus fuerit, etſi licentiam à quouis ad id poteſtatem habente, excepta ſola noſtra licentia, & ſucceſſoris noſtri, legitime ſe habere aſſerant, & habeant, illico per quoſcumque executores, nullo alio expectato mandato carcerentur, & in carceribus per ſex continuos menſes detineantur, abſque eo quod aliquid de menſa dicti Collegij participent, & vlterius illico à loco dicti Collegij priuentur. Qui vero de cetero in eorum cameris, aut alio loco dicti Collegij reperti fuerint tenere aliquod genus armorum excepto enſe ſolum, vt præfertur pro prima vice priuentur expenſis vnius menſis, pro ſecunda vero vice eiiciantur ſtatim de Collegio.

Ludũ aleæ & aliorum damnat. §. 7. Non minus etiam quia non ſolum in Scholaribus & viris togatis, quam in omnibus ludum aleæ, ſeu taxillorum & chartarum cuiuſcumque generis, tamquam à legibus & ſacris canonibus, ac bonis moribus abhorrentem deteſtamur, præcipimus, mandamus, & inhibemus, ne de cetero aliquis Scholarium, ſeu familiarium & ſeruientium in dicto Collegio aliquod genus chartarum, ſeu aleæ aut taxillorum, publice vel occulte retinere poſſit & valeat, quod ſi alicui chartæ, aut alea ſeu taxilli in eorum camera, aut alio loco Collegij reperti fuerint, illico pro prima vice à menſa & victu per vnum integrum menſem arceantur, & iterum in tale crimen inciderint à Collegio arceantur, & tamquã incorrigibiles priuentur.

§. 8. Inſu

Habitumque & capucium eciam geſtare debent ſcholares.

§. 8. Inſuper quia ex habitu mens, & animus vt plurimum & cognoſcitur, & demonſtratur, inhærens piæ menti teſtatorum volumus & mandamus quod incipiendo à proximis futuris kalendis menſis Nouembris, Scholares perpetuo quando eunt extra Collegium, quocumque eant per Vrbem incedere debeant in habitu longo & veſte longa cum ſolito capuccio iuxta dictarum conſtitutionum formam. Volentes & mandantes, quod illi qui fuerint reperti extra dictum Collegium ſine dicto habitu & capuccio, prima vice per quemcumque executorem etiam abſque alio mandato carcerentur, & in carceribus per tres continuos menſes detineantur, abſque eo quod de menſa Collegij aliquid participent, ſecunda vero vice à dicto Collegio arceantur, & locis eiuſdem Collegij priuentur.

In Logica, Philoſophia, ac iure ciuili operam dare poſſe declarat.

§. 9. Et quia nonnumquam controuerſum accepimus circa ſtudia & profeſſiones ipſorum Scholaſticorum declaramus dictas conſtitutiones, ac etiam quando opus ſit, ſupplemus & emendamus, volumus & mandamus, quod de cetero dictorum Collegiorum Scholaſtici Logicæ, & Philoſophiæ operam eo vſque dare, quantum, & quouſque eis ſufficiat pro ingreſſu ad ſacram Theologiam; & ſimiliter poſſint iure ciuili eo vſque operam dare, quantum, & quouſque eis ſufficiet pro ingreſſu ad ius canonicum. Medicinæ autem eos operam dare omnino prohibemus & inhibemus.

Licentiam à Pio IV. conceſſam reuocat.

§. 10. Caſſantes & irritantes ac annullantes omnem licentiam etiam per fel. record. Pium Papam Quartum eiſdem conceſſam tamquam piæ menti fundatorum contrariam; quibuſcumque in ea clauſulis exiſtentibus non obſtantibus.

Conformiter que Collegiorum circa promotionem ad ſacros Ordines declarat.

§. 11. Et quamuis conſtitutiones Collegiorum prædictorum arctent Scholaſticos ad ſe promoueri faciendum poſt triennium à die ingreſſus Collegij ſaltem ad ſacrum ſubdiaconatus ordinem, nihilominus reſpicientes ad decreta ſacri Concilij Tridentini, volumus quod dicti Scholares elapſo triennio teneantur dumtaxat accipere quatuor ordines minores, & teneantur & obligati ſint quotidie officium Sacratiſſimæ Virginis MARIÆ recitare, & vlterius ſe taliter præparare, vt in euentum quod à nobis & ſucceſſoribus noſtris illis, vt ſperamus, eccleſiaſtica beneficia conferentur, vel probaretur legitime habere eos ſufficienter patrimonium, poſſint apparere habiles & idonei ad ſuſcipiendos ſacros ordines, & tunc vel ad titulum beneficij quod eis conferetur, vel patrimonij quod habere eos probabitur, teneantur omnino promoueri ad dictos ordines ſacros.

Executores ... ipſos Cuſtodes.

§. 12. Mandantes propterea dilectis filiis Cuſtodibus hoſpitalis prædicti, vt prædicta diligenter attendant, & totis viribus auctoritate noſtra inuiolabiliter obſeruari faciant, prout inuiolabiliter nos Motu proprio, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine obſeruari volumus & mandamus.

Contrariis tol...

§. 13. Contrariis non obſtantibus quibuſcumque; irritum quoque & inane decernentes quicquid in contrarium à quoquam ſuper præmiſſis contigerit attentari.

... ſola ſuf... tione ...

§. 14. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra; & quod regiſtretur per ſecretarium dicti hoſpitalis in libro conſtitutionum dicti Collegij, vt nemo de illis, ignorantiam quouis tempore prætendere poſſit.

... ſubſcr.

Placet Motu proprio. M.

XXVI. Applicatio Reu. Cameræ Apoſt. fructuum beneficiorum Regni Neapolis Sedi Apoſt. reſeruatorum ſeu affectorum pro tempore aliter quam per obitum vacantium, à die vacationis, vſque ad diem, quo à Rom. Pontifice prouiſi, poſſeſſionem ceperint de manu Nuncij Apoſt. in eodem Regno.

Eamdem applicationem fecit Pius IV. die 7. Decemb. 1560. quam ideo prætermiſi. Applicationem vero generalem edixit Pius ibidem IV. fructuum omnium beneficiorum Italiæ reſeruatorum Sedi Apoſt. in alia eius conſtit. Cupientes. *vbi notaui.*

PIVS PAPA QVINTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Editæ A. D. 1567.

Cauſa applicationis.

CVpientes malitiis nonnullorum, qui fructus Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum diſpoſitioni Apoſtolicæ reſeruatorum vſurpare non verentur occurrere, & Cam. noſtræ Apoſtolicæ indemnitati, quantum cum Deo poſſumus, conſulere.

Applicatio de qua in rub.

§. 1. Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulos fructus, redditus, & prouentus, ac iura, obuentiones, & emolumenta quæcumque quomodolibet, & qualitercumque nuncupata, omniũ & ſingulorũ beneficiorũ eccleſiaſticorum, cũ cura & ſine cura, ſecularium, & quorumuis Ordinum regulariũ, & Monaſteriorum, etiam Conſiſtorialium, nobis & Sedi Apoſtolicæ, iuxta Cancellariæ Apoſtolicæ regulas, editas & edendas, ſeu alias quomodolibet, & ex quauis cauſa generaliter vel ſpecialiter reſeruatorum, ſeu affectorum in Regno Neapolis, & quibuſuis illius Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, Oppidis, & locis conſiſtentium per obitum, & alias quouis modo, præterquam per ceſſum illa obtinentium pro tempore vacantium, à die ipſorum beneficiorum & Monaſteriorum vacationis pro rata temporis, vſque ad diem, quo prouiſi per nos de eiſdem beneficiis & Monaſteriis vigore literarum noſtrarum ſub plumbo illorum poſſeſſionem de manu dilecti filij Magiſtri Pauli Odeſcalchi Notarij, & in dicto Regno Nuncij, & collectoris noſtri, per quem alias noſtras literas Commiſſarium ad capiendum poſſeſſionem beneficiorũ & Monaſteriorũ huiuſmodi deputauimus, habuerint, & acceperint, & aliter capta poſſeſſio nullius ſit roboris vel momenti, ac prouiſis ipſis nullũ ius per eam acquiri, neque eis vllatenus ſuffragari poſſit, eidem Cameræ Apoſtolicæ auctoritate Apoſtolica tenore præſentium applicamus, incorporamus, & appropriamus, illaque applicata, incorporata, & appropriata eſſe, & fore, & ad illam ſpectare & pertinere, nullumque præter nos & dictam Cameram, aut ipſum Paulum Nuncium & Collectorem, aut ab ipſo deputatos ſubcollectores, ea percipere, exigere, aut alias ſe in illis intromittere poſſe, aut debere, ſtatuimus & ordinamus.

Ordinarij & alij non ſe intromittant in collatione horũ beneficiorum.

§. 2. Et nihilominus ne aliquod impedimentum huic noſtræ ordinationi occurrat, quibuſuis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum Ordinariis in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub ſuſpenſionis à diuinis, & interdicti ingreſſus Eccleſiæ, quoad Archiepiſcopos, & Epiſcopos, quo vero ad alios inferiores, etiam ſub excommunicationis & aliis arbitrij noſtri, & quo ad omnes, ſub priuationis facultatis conferendi beneficia in eorum menſibus pro tempore vacantia pœnis, diſtricte præcipimus & inhibemus, ne beneficia diſpoſitioni Apoſtolicæ reſeruata ſeu affecta prædicta, quouis prætextu, cauſa, aut quæſito colore cuiquam conferre, ſeu de illis prouidere quoquo modo audeant vel præſumant.

Clauſula ſublata.

§. 3 Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque quauis auctoritate fungentes Iudices, Commiſſarios, & perſonas, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere; irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Facultas Theſaurarij Papæ, vt hos fructus exigat.

§. 4. Mandantes eiſdem Paulo Nuncio & Collectori, vt noſtro & dictæ Cam. nomine, fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta huiuſmodi exigat, percipiat, & leuet, ſibique conſignari & tradi ab omnibus, ad quorum manus peruenerint pro rata prædicta, per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, ac alia opportuna iuris & facti remedia quacumque appellatione poſtpoſita faciat, & curet; inuocato etiam ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis. Super quibus omnibus & ſingulis plenam & liberam illi per præſentes concedimus facultatem & poteſtatem.

Quibuſcumq; non obſtan.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Monaſteriorum & illorum Ordinum ac beneficiorum prædictorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis & quibuſuis aliis perſonæ

perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis & inſolitis clauſulis irritantibuſque & aliis decretis, etiam motu & ſcientia ſimilibus conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus, omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, illaſque aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe ſiue debere decernimus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§. 6. Volumus autem, quod præſentium manu Notarij publici ſubſcriptis tranſumptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu Curiæ eccleſiaſticæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D.P. An.2. 8. Ianuar.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 8. Ianuarij 1567. Pont. noſtri anno 2.

XXVII. Miſerabiles perſonæ in cauſis diſcuſſionum, ceteris aliis creditoribus præferuntur, pro eorum creditis, vſque ad ſummam ſcutorum quinquaginta in Vrbe.

Ad materiam diſcuſſionum videnda eſt conſt.16. Clem.VII. Cum ex. *ſup. & conſt.15. huius Pont. ſup.* Sanctiſſimus. *cum ibi nos. An autem iſti miſerabiles præferantur etiam Piſtoribus & Aromatariis attende inf. in conſt.36. Six. V.* Cæleſtis *& conſt.47. Clem.VIII.* Laudabilis.

Mox ampliata eſt iſta conſtitutio à Paulo V. in ſua conſtit.81. *Vniuerſi.* §. 11. ad finem.

Edita An. D.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

Cauſa conſt.

ACcepimus multos pauperes, & perſonas miſerabiles reperiri, qui cum alicuius ſint creditores, de eorum credito volentes ſibi ſatisfieri, comparent in cauſis diſcuſſionum bonorum eorum debitoris, iura ſua producentes, verum ipſi aut quia non priores, potioreſue, aut quia vt priores, nec potiores ſunt, propterea euenit quod dum eorum creditum in maximum ipſorum præiudicium conſequi non valent, ſæpiſſime fiat, quod eorum pauperrimæ familiæ in non modicum ipſorum earumque dedecus mendicare cogantur.

Miſerabiles perſonæ in cauſis diſcuſſionum præferendi ſunt, pro ſum. ſcut. 50. aliis creditoribus.

§.1. Nos itaque huiuſmodi perſonarum miſeriis compatientes, eiſdemque in præmiſſis ſubuenire volentes, Motu ſimili, & non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera voluntate & deliberatione, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Apoſtolica auctoritate volumus, ac perpetuo ſtatuimus & ordinamus, quod ſi in cauſis huiuſmodi in Tribunali dilecti filij Alexandri Riarij, noſtri & Cameræ Apoſtolicæ Auditoris, tam motis, quàm mouendis in futurum, comparuerint creditores vſque ad ſummam ſcutorum quinquaginta incluſiue pro quolibet, qui vere ſint miſerabiles perſonæ, iis de eorum credito, etiam quod non ſint priores aut potiores, ſatisfieri poſſit & debeat.

Iudex deputatur A. C. Ego vidi omnes Iudices Vrbis hac facultate vti.

§.2. Mandantes propterea præfato dilecto filio Alexandro Riario Auditori noſtro, quatenus conſtito ſibi prius etiam ſummarie, & extraiudicialiter, ac quantum ſibi ſufficere videbitur, de præmiſſis paupertate & miſeria, dictos pauperes ad ſatisfactionem eorũ crediti admittat, eiſque ſatisfieri mandet, & faciat realiter & cum effectu, plenamque & liberam ac omnimodam ſibi in ſuper præmiſſis eadem Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus facultatem, Cum poteſtate quos, quibus, vbi, quando, & quoties opus fuerit, etiam per edictum publicum conſtito ſummarie & extra iudicialiter de non tuto acceſſu, ac etiam ſub eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & etiam pecuniariis pœnis, aliiſque arbitrio ſuo imponendis, moderandis, & applicandis, citandi, monendi, & inhibendi, & in euentum non paritionis declarandi, aggrauandi, reaggrauandi, & excommunicandi, interdicendi, auxiliumque brachij ſæcularis, ſi opus fuerit, inuocandi ſeu adhibendi, necnon perpetuum deſuper ſilentium, omni & quacumque appellatione & recurſu remotis, imponendi, omniaque & ſingula alia faciendi, dicendi, gerendi, mandandi, & exequendi, in præmiſſis & circa ea neceſſaria ſeu qualibet opportuna.

Decretum irritans.

§. 3. Sicque etiam in præmiſſis ab omnibus cenſeri, ac etiam per quoſcumque alios iudices, &c. ſublata, &c. iudicari, &c. debere, irritumque, &c. decernimus & declaramus de gratia ſpeciali.

Clauſula derogatoria.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac dicta noſtra de non tollendo iure quæſito, & quibuſuis aliis Apoſtolicis, vniuerſalibus, prouincialibuſque & ſynodalibus, ac municipalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ſpecialibus & generalibus, necnon etiam Vrbis & Curiæ Romanæ, etiam iuramento, &c. roboratis, ſtatutis, &c. vſibus, naturis, ſtylis, & etiam nouis reformationibus, priuilegiis, in genere, vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, &c. etiam Motu proprio & conſiſtorialiter, &c. ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, &c. in poſterumque concedendis, necnon legibus, etiam Pontificiis, & Imperialibus, &c. editis & edendis, quibus omnibus, etiam ſi de eis, &c. eorum tenores, &c. pro plene & ſufficienter expreſſis habentes, latiſſime, hac vice derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque, ſtatum, &c. & merita cauſarum huiuſmodi, ac præmiſſorum omnium & aliorum neceſſariorum, tenores, &c. etiam pro plene & ſufficienter expreſſis habentes.

Sola ſufficit ſignat.

§. 5. Volumus autem præſentem noſtrum Motum proprium perpetuis temporibus durare, ac illius ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique in iudicio & extra fidem facere, regula contraria non obſtante.

Placet Motu proprio M.

Papa ſubſc.

Declaratio, reformatio, & reuocatio plurimarum gratiarum, immunitatum, & priuilegiorum Militiæ Hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani hactenus à Summis Pontif. conceſſarum. XXVIII.

Huic Militiæ, quæ Regulam S. Auguſtini profitetur, vt habetur ſup. in conſt.1. Alex.IV. Cum à nobis. *multa priuilegia elargitus eſt Clem.IV. in conſt.2.* Cum dilecti. *ſup. & conſt.5.* Venerabilibus. *& plerique alij Pontt. necnon Pius IV. alia plurima indulta dederunt, vt in ipſius Pij IV. conſt.95.* Inter aſſiduas.

Eamdem Militiam Greg. XIII. vniuit Militiæ S. Mauritij martyris nuper inſtitutæ per Emanuelem Philibertum Ducem Sabaudiæ, eiuſque perpetuo regimini ſubiecit, vt in ipſius Greg. conſt.6. *Chriſtiani.* & conſt.7. *Pro commiſſa.* Et poſtremo paucis additis hæc approbauit Clem.VIII. in conſt.102. *Decet.*

Edita A. D. 1567.

PIVS EPISCOPVS, &c.
Ad futuram rei memoriam.

Cauſa huius reformationis priuilegiorum Militiæ S. Lazari.

SIcuti bonus agricola, qui largiorem ex agro quem colit, prouentum colligere cupit, temporum vices ſolicitus obſeruat, & poſitis in eo plantis, non ſemper irriguos riuos, aut pinguem limum admouet, ſed collectum quandoque humorẽ deducit, ac nimiam ramorum lætitiã cohibet, & ne vires fruſtra effuſæ euaneſcant, ferro comprimit. Ita nos agri Dei noſtri culturæ, ipſo fauente, fidelibus ſtudiis incumbentes, Hoſpitale S. Lazari Hieroſolymitani, eiuſque Militiam, feracem ſane, vti ſperamus, inter ceteras huius agri plantam, pridem à compluribus prædeceſſoribus noſtris, ac nobiſmetipſis indulgentiis excultam, ne forte inutili frondium ſylua luxuriet, reſectis, ac veluti putatis ramis ſterilibus, intra ordinem ponere, atque ad meliorem & vtiliorem cultum (habita horum temporum ratione) reducere cupimus, vt tãdẽ ſuis in ſe collectis viribus & tamquam radicibus ſolo altius

altius adiectis, firmius perſiſtens, ſuaues, atque vberes fructus domino perferat.

§.1. Dudum etenim, poſtquam fel. rec. Pius Papa IV. prædeceſſor noſter, inſtitutionem, erectionem, necnon tranſlationem Hoſpitalis & Militiæ huiuſmodi, ac quamplurima priuilegia, indulta, facultates, licentias, exemptiones, libertates, indulgentias, gratias, & alia a diuerſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, tunc ſuis, dicto Hoſpitali, eiuſque Magno Magiſtro, & Conuentui, ac Fratribus etiam per modum communicationis, & extenſionis, in genere & in ſpecie conceſſa, necnon ſtatuta, vſus, & conſuetudines in eiſdem Hoſpitali, & Militia edita, & introducta, Apoſtolica auctoritate, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ auctoritatis plenitudine, confirmauerat & approbauerat, ac etiam innouauerat & inſuper alia multa conceſſerat, eaque omnia ad Hoſpitale S. Lazari, quod in ciuitate Capuana, etiam tunc conſiſtebat, extenderat, ipſumque Hoſpitale & eius membra & pertinentias, aduerſus ſuppreſſiones, extinctiones, vniones, & alias diſpoſitiones quaſcumque, de illis per rec. mem. Innocentium VIII. & Pium II. ac forſan alios Rom. Pontifices, etiam conſiſtorialiter factas, in priſtinum quo ante illas erant ſtatum reſtituerat, ac plenariè reintegrauerat, decernens inter alia, ea tamquam ex cauſa oneroſa conceſſa, reſtituta, & facta, reuocari, limitari, vel alterari, ac ſub reuocationibus, limitationibus, alterationibus, generalibus vel ſpecialibus ſi forte fierent, comprehendi non poſſe.

§.2. Nos quoque in ipſo ſtatim Pontificatus, ad quem diuino aſſlante Spiritu vocati ſumus, initio, eadem omnia, ipſiuſque Pij IV. prædeceſſoris literas ſuper eis expeditas, paribus motu, ſcientia, & auctoritate confirmauimus, approbauimus, & innouauimus, ac ſimilibus clauſulis & decretis muniuimus, quibuſdam tamen limitationibus & reſtrictionibus adiectis, quas hic quoque pro repetitis eſſe volumus, prout in prædictis literis, ac quadam cedula, Motu proprio, & manu noſtra ſignata plenius continetur.

§.3. Verum poſtea experti tam multa ſic conceſſa, non tantum ipſis Hoſpitali & Militiæ incrementum, quantum aliis cupiditatem afferre, illorum vero vſum, & diſpenſationem tum periculoſius ipſis quibus conceſſa ſunt, tum oneri nobis fore. Ac propterea volentes illis modum, & normam, ac certos demum limites ſtatuere, illorumque omnium, necnon prædictarum, & quarumcumque præterea literarum & cedularum, ſimiliumve ſcripturarum, quæ inde confectæ ſunt, tenores, continentias, & formas, pro plene & ſufficienter expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ad Dei gloriam, & publicam vtilitatem, manentibus erectione, inſtitutione, ac tranſlatione, necnon reſtitutione, & reintegratione dictorum Hoſpitalis & Militiæ, ac illarum approbatione prædictis, quas, prout hactenus factæ ſunt, prout tamen iuris fuerit, ratas habemus in præmiſſis, vt præfertur conceſſis, confirmatis, & innouatis, & tenore præſentium ſic perpetuo ſtatuimus & ordinamus.

§.4. Omnia & ſingula dictis Hoſpitali, Magiſtro, Conuentui, & Militibus, à prædictis & aliis quibuſcumque Romanis Pontificibus ante ipſum Pium IV. prædeceſſorem conceſſa, eatenus dumtaxat confirmata eſſe, & cenſeri, quatenus temporibus eiuſdem Pij IV. ante factam ab eo illorum confirmationem prædicta obſeruabantur, & in vſu erant, atque alienis iuribus, ſiue ex præſcriptione, ſiue alias quocumque titulo legitime quæſitis, detrimentum, aut præiudicium non inferant.

§.5. Ex his vero, quæ ab ipſo Pio IV. conceſſa ſunt, atque ex ſtatutis ordinatis, & decretis ab eodem, erga illa quibuſcumque, non alia vlla, neque aliter omnino valida eſſe, aut ipſis Hoſpitali, Magiſtro, Conuentui, & Militiæ licere, quam infraſcripta, & cum moderationibus, reductionibus, limitationibus, & mutationibus, tàm in prædicta cedula, Motu proprio, & manu noſtra ſignata poſitis, quàm infraſcriptis. Reliqua autem omnia & ſingula, necnon illa concernentia, confirmationes, literas, & alia ſupradicta, & inde ſecuta quæcumque reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac viribus omnino euacuamus, ac reuocata, caſſata, irrita & nulla, ac ſine viribus ſemper fore, neque in iudicio aut extra iudicium attendi, vel etiam allegari, neque cuiquam ſuffragari, neque pro eis, aut ſecundum ea quicquam ſtatui, ac iudicari, neque præſentes de intentionis noſtræ, aut alio defectu impugnari, neque earum reuocationem, moderationem, vel reductionem, aut aduerſus ea reſtitutionem, aliave iuſtitiæ, aut gratiæ remedia, impetrari, aut etiam motu, ſcientia, & plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, concedi, aut conceſſis quempiam vti poſſe; & ita per quoſcumque iudices, etiam ad id ſpecialiter delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, ſublata eorum cuilibet quauis aliter interpretandi & iudicandi auctoritate, interpretari & iudicari debere, ac quicquid ſecus quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

§.6. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis clauſulis & decretis, etiam mentes dictorum prædeceſſorum atteſtantibus, & quantumuis validis & firmis in dictis conceſſionibus, confirmationibus, & literis, ſub quauis exquiſita verborum formula appoſitis, necnon de iure quæſito non tollendo, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, dictique Hoſpitalis etiam iuramento ſimili, confirmatione, aut quauis alia firmitate roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, naturis, vſibus, ſtabilimentis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.7. Volumus autem quod Magiſter & Conuentus, ac Milites præfati, nobis & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ac Sedi Apoſtolicæ, vt, ac quoties vocati, aut requiſiti fuerint, contra quoſcumque Romanæ Eccleſiæ hoſtes, vel rebelles armati inſeruire, atque opem & auxilium præſtare ſuis impenſis teneantur.

Et cum conditione quod hæc Militia ob eiuſdem S. R. E. ſemper parata eſſe debet contra eius hoſtes.

Ea vero quæ Magiſtro, Conuentui, & Militia præfatis licere, ac manere permittimus, ſunt quæ ſequuntur, videlicet.

Indulta conceſſa ſunt infraſcripta.

§.8. Quod dilecto filio Ioannotto Caſtilioneo moderno & pro tempore exiſtēte magno Magiſtro, cedente, vel etiam apud eamdem Sedem decedente, ſeu magnum Magiſtratum alias quomodolibet etiam per liberam reſignationem in noſtris, vel noſtrorum ſucceſſorum pro tempore exiſtentium Romanorum Pont. manibus, dimittente, vel amittente, & illo quouis modo vacante, Conuentus eiuſdem Militiæ (ſi tamen tunc firmam Sedem in aliquo certo loco, ibi auctoritate, & de licentia dictæ Sedis, ante vacationem huiuſmodi conſtitutam habuerint, & illic reſederint) inſimul ibidem congregati, alium magnum Magiſtrum, iuxta eiuſdem Religionis, & Militiæ ſtabilimenta, de conſenſu ſui Protectoris, edita vel edenda, quæ Concilio Trid. minime ſint contraria, eligant: ita tamen quod eiuſdem electionis confirmationem intra tres menſes à die quo facta fuerit, ab eadem Sede petere omnino debeant, alioquin electio ipſa nulla ſit, & electo aliquod ius non tribuat, ſed Magiſtratus ipſius omnimoda diſpoſitio ad dictam Sedem eo ipſo deuoluatur.

Electio Magni Magiſtr. ſpectet ad Relig. ſed cōfirmatio à Sede Apoſt. obtineatur infra tres menſes, alias ad eam deuoluta ſit. Hodie M. Magiſter eſt perpetuo Dux Sabaudiæ, vt in rub. notatis.

§.9. Quodque idem Magiſter pro tempore exiſtens, & Conuentus, principalem ipſius Militiæ Sedem, ad quemcumque locum, etiam maritimum, eis viſum, conſulta prius Sede Apoſt. & ab ea licentia & facultate obtenta, transferre, habitumque ſuum regularem, ac etiam Crucem, etiam ſi de ſuis antiquis habitu, cruceque appareat, vel non appareat, in eum meliorem, qui ſibi videbitur modum (citra tamen aliarum Militiarum, & Religionum præiudicium) reformare, in toto vel in parte, immutare, vel ſtabilire, ac innouare, regulamque, ſtabilimenta, & ſtatuta dictæ Religionis & Militiæ, de conſenſu ſui Protectoris, & aliorum Fratrum, vel definitorum, inſtituere & reformare, ſeu de nouo condere, cedere, & illas ac illa corrigere & mutare (dummodo licita & honeſta, nec eidem Concilio contraria exiſtant) toties quoties voluerint.

M. Magiſt. & Conuentus, de licentia Sedis Apoſt. principalem locum transferre, ac habitū regul. & ſtatuta reformare poſſit. Hodie locus principalis eſt Ciuitas Sabaudiæ, vt in conſt. Gregor. XIII. cuius rubr.

§.10. Necnon idem Ioannottus, & pro tempore exiſtens magnus Magiſter, quæcumque, quodcumque, & qualiacumque ſimplicia dumtaxat beneficia Eccleſiaſtica de iurepatronatus laicorum, ex fundatione & dotatione exiſtentia, & perſonale ſeruitium, in Cathedralibus &

M. Magiſter poteſt conſtituere oblata quælibet ſique ſimplicia beneficia de iurepatr.

Laicorum in Commendas eaque ipſi Hoſpitali, & Militiæ incorporare, ac de eis perſonas idoneas prouidere, vt diuinus cultus exerceatur.

Collegiatis non requirentia (accedente tamen conſenſu patronorum, de quorum iuribus eis, vt præfertur, ex fundatione & dotatione competentibus, per publica documenta, non autem alia probationum genera, coram pro tempore exiſtentibus Vicario noſtro in Vrbe in ſpiritualibus generali, & Auditori Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ, vocatis quorum intereſt, legitime conſtet, & ſine præiudicio ea obtinentium, & ipſis cedentibus vel decedentibus) in Præceptorias, Commendas, Capellas, aut Eccleſias ipſorum Hoſpitalis, & Militiæ, perpetuo erigere & inſtituere, dictæque ſuæ Militiæ perpetuo incorporare, applicare, & appropriare; ac illarum fundatoribus & dotatoribus, iuſpatronatus, & præſentandi dictis Magiſtro & Conuentui, vel eorum deputato perſonas idoneas, ac Præceptorias, domos, capellas, ſeu Eccleſias, & Hoſpitalia huiuſmodi pro tempore vacantia, perpetuo præſeruare, ſeu etiam reſeruare & concedere, & ſic à patronis præſentatos, iuxta ſtabilimenta dictæ Religionis, Ordinariorum locorum, & quorumuis aliorum conſenſu minime requiſito, in illis inſtituere, ac alias illa conferre, & de eis prouidere poſſint: ita tamen, quod debitus diuinus cultus per perſonas idoneas etiam ſi dicti Ordinis fuerint, ab Ordinario approbandas in eiſdem exerceatur. Quodque confirmatio erectionis & inſtitutionis Præceptoriarum, Commendarum, Capellarum, aut Eccleſiarum pro tempore ſic erectarum, ac illarum incorporationis, applicationis, & appropriationis, necnon iuriſpatronatus ad illas reſeruationis, & conceſſionis huiuſmodi, ſi citra, infra quatuor, ſi vero vltra montes beneficia huiuſmodi conſiſtant, intra ſex menſes à die quo factæ fuerint, à Sede Apoſtolica impetrari debeat, alias illæ & inde ſecuta quæcumque, nulla & irrita, nulliuſque roboris vel momenti exiſtant; ac beneficia huiuſmodi in eorum priſtinam naturam reſtituta eſſe cenſeantur, & ab eadem Sede impetrari poſſint.

Hoſpitalia & alia loca quæcumq; Hoſpitali S. Lazari cenſeantur eſſe ſubiecta, quæ non per Vniuerſitates aut alias Eccleſia. perſonas, ſed per eius fratres regantur, quæ eidem Hoſpitali aliquo cenſu per Magiſtrum, Conuentū & definitores imponendo ſingulis annis reſpondeant.

§. 12. Necnon quod Hoſpitalia, Leproſariæ, & alia loca quæcumque, tàm in Alma Vrbe, quàm in aliis quibuſcumque terris, dominiis, & locis, ſub inuocatione S. Lazari leproſorum hactenus fundata, conſtructa, erecta, & inſtituta, & quæ in poſterum fundari, conſtrui, erigi, & inſtitui contigerit, etiam ſi per Magiſtrum, Conuentum, & Fratres huiuſmodi recepta, aut poſſeſſa non ſint, vbi vllo vmquam tempore fuerit, ſit, vel erit Hoſpitalitas leproſorum ſeu infirmorum S. Lazari nuncupatorum, de qua legitime coram locorum Ordinariis conſtet, etiam ſi iuriſpatronatus laicorum ſint, cum omnibus vnionibus, annexionibus, incorporationibus & applicationibus, illis pro tempore factis, Militiæ & Hoſpitali S. Lazari huiuſmodi, ſubiecta & incorporata, & ad ius & proprietatem, ac omnimodam diſpoſitionem, inſtitutionem, & collationem, moderni & pro tempore exiſtentis magni Magiſtri & Conuentus eorumdem, iuxta ipſius Militiæ, ſeu Religionis ſtabilimenta (ſaluo tamen iurepatronatus) pertinere cenſeantur, prout alia etiam dictæ Religionis, ſeu Militiæ Hoſpitalia, Capellæ, Oratoria, beneficia & loca, ſpectant & pertinent, illaque per d. Militiæ Fratres, (non autem per alias Eccleſiaſticas aut ſæculares perſonas, etiam ciuitatum, terrarum, oppidorum, & villarum, Communitates vel Vniuerſitates) regi & gubernari, & in ſignum recognitionis ſuperioritatis dicti Hoſpitalis de aliquo rationabili canone, ſeu cenſu per Magiſtrum & Conuentum, & Definitores generalis Capituli dicti Hoſpitalis imponendo, ſingulis annis reſpondere debeant, ſine alicuius præiudicio, & dummodo in illis hoſpitalitas debita ſeruetur, & cultus diuinus nullatenus diminuatur, ac in illorum fundatione vel dotatione ſecus non fuerit ordinatum.

Praeſeruatio iuriſdictionis Ordinariorum & contributio pro Seminariis.

§. 13. Saluis tamen legitimis titulis, & præſcriptionibus, & ſalua iuriſdictione Ordinariorum, tàm ea quæ de iure communi eis competit, quàm quæ ex decretis dicti Concilij Tridentini eiſdem eſt attributa; præterquam in iis caſibus, in quibus Concilium prædictum expreſſe exemit, & excepit Religionem S. Io. Hieroſolymitani, in quibus & hæc S. Lazari Religio, poſtquam tamen in aliquo certo loco firmam Sedem Conuentualem habere cœperit, & ibi Magiſter & Conuentus præfati reſederint, pariter excepta & exempta ſit & eſſe cenſeatur, excepta taxatione pro Seminariis inſtituendis.

§. 14. Et inſuper Milites, ac Presbyteri & Capellani Hoſpitalis, & Militiæ S. Lazari huiuſmodi, nunc & pro tempore exiſtentes, ac eorum ſinguli, etiam coniugati, qui cum vnica tantum, & virgine matrimonium contraxerint, vnam vel plures penſiones annuas vſque ad ſummam quingentorum ducatorum auri de Camera nouorum ſuper quorumuis Cathedralium etiam Metropolitan. & aliarum Eccleſiarum, ac etiam Menſarum, etiam Patriarchalium, Archiepiſcopalium, & Epiſcopalium, necnon etiam Monaſteriorum, etiam Conſiſtorialium, Prioratuum Canonicatuum, & præbendarum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, aliorumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura & ſine cura, ſæcularium, & quorumuis Ordinum regularium, qualitercumque qualificatorum fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis, ac diſtributionibus quotidianis, alias canonice ſibi aſſignatas vel aſſignandas, vel loco penſionum annuarum, omnes & ſingulos, ac quoſcumque ſimiles fructus, redditus, & prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta quæcumque, ac etiam diſtributiones quotidianas, vſque ad dictam ſummam ſibi reſeruatos & reſeruandos, etiam ſi poſt illarum vel illorum reſeruationem, vxorem, vnicam tamen, eamque virginem, vt præfertur, duxerint, ad vitam percipere, exigere, ac leuare, ac in ſuos vſus & vtilitatem conuertere, libere & licite valeant; & quo ad hoc, atque etiam penſiones & fructus aſſignandos & reſeruandos, vnacum Prioratibus, Præceptoriis, & aliis beneficiis Hoſpitalis S. Lazari huiuſmodi percipere.

Facultas ſe... penſiones annuas vſque ad ſum. 500 duc. ... Leo X.

§. 15. Et inſuper idem Hoſpitale S. Lazari, ac illius Prioratus, Præceptoriæ, domus, cameræ, Hoſpitalia, & loca quæcumque, necnon intra regularia dictorum Hoſpitalis, & Militiæ loca degentes, Magiſter, Priores, Præceptores, Milites, & perſonæ, ac eorum ſubditi, vaſſalli, coloni, & ſeruitores, nunc & pro tempore exiſtentes, etiam presbyteri curam animarum exercentes, (ſeruatis tamen decretis Concilij Tridentini) quamdiu illa exercuerint, & in illorum obſequiis fuerint, ac illorum ratione beneficiorum dicti Hoſpitalis S. Lazari tantum, non autem patrimonialia, res, animalia, prædia, domus, molendina, & bona quæcumque quæ obtinent & poſſident, ac in futurum canonice obtinebunt & poſſidebunt, ſub B. Petri & dictæ Sedis, & noſtra protectione, ab omni iuriſdictione, correctione, onere, ſtatutis, bannis, dominio, ſuperioritate & poteſtate, iuxta tamen terminos Concilij Tridentini, & ſaluis eius decretis, quorumcumque Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & Prælatorum, etiam locorum Ordinariorum, cum primum ſedem Conuentualem propriam habere cœperint, vt præfertur. Necnon ex nunc quorumcumque temporalium dominorum, quauis poteſtate, etiam Imperiali, Regali, & Ducali fungentium ac Vniuerſitatum, & illarum Regentium, etiam (præterquam dicti Hoſpitalis) Ordinariorum temporalium, vbicumque, tàm citra quam vltra montes, & mare conſtitutorum, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentium, illorumque Vicariorum, & Officialium, Locatenentium & Iudicum, nunc & pro tempore exiſtentium quorumlibet, necnon à ſolutione, & exactione paſſagij, arreragij, gabellæ, datij, tractæ, collectæ, procurationis, iocundi aduentus, iurium, etiam Synodalium, cenſuum, & decimarum, etiam nonalium, etiam hortorum, pratorum, piſcationum, & molendinorum, atque cuiuſlibet acceſſus, nullatenus directe vel indirecte prohiberi poſſint, & terrarum, quas per ſeipſos vel alios eorum nominibus, etiam colonos, arrendatarios, & emphyteutas excolent, & de quibus fructus percipient ratione beneficiorum Hoſpitalis S. Lazari huiuſmodi, & cuiuſuis alterius oneris perſonalis, realis, ſeu mixti, ordinarij vel extraordinarij, vbicumque & quacumque cauſa, impoſiti vel imponendi pro tempore, liberi & exempti, ac nobis, & dictæ Sedi immediate ſubiecti exiſtant. Ita quod Archiepiſcopi, Epiſcopi, Prælati, Ordinarij, Vicarij, Officiales, Locatenentes, & Iudices in ſpiritualibus, etiam ratione delicti (dummodo illud non ſit de atrocioribus) vel contractus, ſeu rei de qua agetur, vbicumque committatur delictum, ineatur contractus, aut res ipſa conſiſtat,

Religio S. Lazari, ... ſubditi, ... ſub protectione Sanctæ Sedis Apoſtolicæ exiſtunt ab omni iuriſdictione, ... ſuperioritate Dominorum temporalium ...

ii

ſi perſonæ ipſæ intra regularia loca prædicta degent, & ibi aliquis à dictis Magiſtro & Conuentu ad id ſpecialiter cum iuriſdictione deputatus fuerit, poſtquam Conuentus Hoſpitalis huiuſmodi dictam Sedem habuerint, temporales vero Iudices, & Domini præfati, etiam ex nunc, nullam in eos, vel ea, iuriſdictionem, correctionem, ſeu poteſtatem (ſaluis tamen decretis Concilij Tridentini) exercere, aut excommunicationis, aliaſve ſententias, cenſuras, & pœnas promulgare, aut etiam ratione perſonarum, vel rerum, animalium, ac bonorum (non tamen patrimonialium) ad aliquam ſolutionem pontium, fontium, furnorum, murorum, ſeu etiam aliarum Eccleſiarum, quam dictæ Religionis, etiam ſi forſan hactenus per abuſum, ſeu alterius priuilegium, aut negligentiam, etiam per longiſſimum tempus taliter obſeruatum non fuerit. Quæ omnia, etiam præſcriptiones, nullo pacto, ſaltem in poſterum obſtent, quominus exemptionibus, quibus alij Regulares cuiuſcumque Militię Milites vtuntur, & eodem modo quo illi vti poſſint, eos coarctare, aut alij quicumque cuiuſcumque Eccleſiaſticæ vel mundanæ dignitatis, aut præeminentiæ, ſtatus vel conditionis exiſtant, etiam in locis & terris S. R. E. etiam immediate ſubiectis, & ad inſtantiam cuiuſcumque Principis, ſeu Communitatis, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ſeu quadrupli, vltra damna & expenſas, reſtitutionis pœnis per contrafacientes eo ipſo incurrendis, eos in iudicio vel extra ſuper præmiſſis, vel eorum vſu ſeu poſſeſſione vel quaſi, directe vel indirecte quouis quæſito colore vel ingenio, moleſtare, impedire, vexare, aut alias quomodolibet impetere præſumant, debeant, ſeu etiam valeant. Sed Priores, Milites, & aliæ perſonæ Hoſpitalis, & Militiæ S. Lazari huiuſmodi ſic degentes, poſt firmatam dictam Sedem, de Iuſtitia coram ſolo magno Magiſtro, & Conuentu, vel eorum deputato (alioquin & interim, donec ipſam ſedem habuerint, coram Ordinariis locorum tamquam Sedis Apoſtolicæ delegatis) reſpondere debeant. Et quicumque proceſſus contra illos, vel eorum aliquem, per ipſos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios, alias quam vt præmittitur, ſeu quoſuis alios pro tempore facti, & quælibet, etiam excommunicationis vel ſuſpenſionis, aliæque ſententiæ promulgatæ, nulli & inualidi, nulliuſque roboris & momenti ſint.

§. 16. In delictis autem atrocioribus, inter magnum Magiſtrum, ſeu deputatos ab eo, ac locorum, tàm in ſpiritualibus, quàm temporalibus Ordinarios ita ſeruetur; vt qui ex eis præuenerit, eius ſit in delinquentes iuriſdictio.

§. 17. Nec aliqui ex Hoſpitalis, & Militiæ S. Lazari, Fratribus, donatis, ſeruitoribus, vaſſallis, & colonis in prioratibus, commendis, domibus, hoſpitalibus, leproſariis, aut aliis quibuſuis beneficiis, prædiis, ſiue grangiis quomodocumque à dicto Hoſpitali dependentibus, in quibuſcumque locis, ſub quorumcumque Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Vniuerſitatum, Hoſpitalium, Rectorum, Eccleſiarum, limitibus, & iuriſdictione conſtituti, decimas, aut canonicam portionem, ſeu caritatiuum ſubſidium, aut quartas nuncupatas, ſeu alias quaſcumque collectas, ſeu contributiones, tàm ex antiquis Hoſpitalis S. Lazari, & beneficiorum huiuſmodi culturis, quàm ex recenter cultis noualibus, alicui quouis modo ſoluere teneantur, niſi provt alij regulares cuiuſuis Militiæ Milites, generalibus vel ſpecialibus circa hoc priuilegiis pacifice gaudentes, ſoluere tenentur; à quibus omnibus exactionibus, atque etiam nouo ſubſidio, chariſſimo in Chriſto filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Regi in ſuis Regnis per quoſcumque Romanos Pōtifices prædeceſſores noſtros conceſſo, & canonica portione, ſeu quarta nuncupata in Franciæ Regnis impoſita, necnon à quibuſcumque aliis facultatibus, Regibus huiuſmodi, & aliis Principibus, conceſſis vel concedendis in futurum, omnia d. Hoſpitalis loca, necnon Eccleſiarum quomodocumque à d. Hoſpitali dependentium Fabricæ, ad exemplum aliarum regularium Militiarum locorum, ſint libera & exempta.

§. 18. Et inſuper quod præfati Magiſter & Conuentus, Priores, Præceptores, aut quicumque alij ex dictis hoſpitalis Fratribus, per quoſcumque locorum aut terrarum dominos, tàm ſpirituales quàm temporales, etiam ſi Regali dignitate præfulgeant, etiam in terris S.R.E. ab extractione frumenti, ordei, vini, olei, leguminum, & quorumcumque fructuum, atque etiam pecuniarum, ex Prioratibus, Commendis, membris, domibus, grangiis, aliiſve præfati hoſpitalis locis prouenientium, nullo vmquam modo impediri poſſint quo minus præfata omnia, pro ſua poſſeſſorum voluntate, in quæcumque fidelium loca, ab omni pedagio, datio, ſeu tracta, vt præfertur, libera & exempta valeant aſportare.

Illos fructus, & pecunias ex locis Militia & hospit. S. Lazari, illaque ad quæcumque fidelium loca ſine datio & gabella aſportandi.

§. 19. Et bona Magiſtri, Priorum, Præceptorum, & Fratrum, ac aliarum perſonarum huiuſmodi, tàm acquiſita quàm in poſterum acquirenda, ex conceſſione Apoſtolica vel magiſtrali, ex die emiſſæ per eoſdem Priores, Præceptores, Fratres & perſonas profeſſionis, ab omnibus decimis, & aliis oneribus, ſimiliter ad exemplum bonorum aliarum regularium Militiarum, libera, immunia, & exempta exiſtant.

Tu vide modo rationē Pauli V. conſt. 20. Inter.
Exemptio etiā pro bonis patrimonialibus poſt emiſſam profeſſionem.

§. 20. Et quod quælibet querelæ, quæſtiones, lites, cauſæ, & controuerſiæ quas ex nunc inter Fratres & ſubditos hoſpitalis & Militiæ S. Lazari, præſentes & futuras; ex quibuſuis occaſionibus oriri, & moueri cōtigerit, quouis modo cum omnibus ſuis incidentibus, emergentibus, connexis & annexis, ac omnium cuiuſuis appellationis (præterquam in defectus, aut denegatæ iuſtitiæ, vel illati perperam contra ſtabilimenta, & conſuetudines dicti hoſpitalis grauaminis caſibus) remoto obſtaculo per pro tempore Magiſtrum & Conuentum dicti hoſpitalis, ſeu illos ex Fratribus, quibus ipſe Magiſter & Conuentus id commiſerint, etiam vſque ad tertiam definitiuam ſententiam incluſiue audiantur, necnon iuxta laudabiles conſuetudines, & ſtabilimenta hoſpitalis huiuſmodi, & alias provt iuris fuerit) debito fine decidantur; omneſque & ſinguli Priores, Præceptores, Milites, & Fratres hoſpitalis præfati (poſtquam de mandato ſeu auctoritate Magiſtri, ſeu Conuentus præfatorum, in quibuſuis ex prædictis contra eos intentandis cauſis, ad comparendum coram ipſis, & commiſſariis per eos, vt præfertur, deputatis, in locis quantumcumque ab eodem Hoſpitali remotis, citati fuerint) coram eiſdem Magiſtro, Conuentu, & Commiſſariis, provt contigerit, legitime comparere debeant & teneantur, iuri, & iuſtitiæ (ſecundum ſtabilimenta, approbationes, vſus, & laudabiles conſuetudines præfati hoſpitalis) pariturí.

Iuriſdictio M. Magiſtri & Conuentus, ſiue eorum delegatorū inter perſonas Relig. & Militiæ.

§. 21. Quodque illi ex Prioribus, Præceptoribus, Fratribus, & ſubditis præfatis, qui contra eorum aliquem ſuper quibuſuis querelis, rebus, vel negotiis, (pręterquam in caſibus præfatis) coram alio quam præfatis Magiſtro & Conuentu, ac per eos pro tempore datis Commiſſariis, in cauſam traxerint, & ad alium quam ad eoſdem appellationes quaſcumque interpoſuerint, cauſas huiuſmodi prorſus perdant, neque ſuper qua contenderint, priuati exiſtant eo ipſo.

Milites & aliæ perſonæ Relig. prohibetur coram aliis litigare, ſeu cōparere pro iuſtitia quā coram Iudicibus Religionis.

§. 22. Necnon modernus & pro tempore exiſtens Magiſter & Conuentus hoſpitalis huiuſmodi (iuxta illius ſtabilimenta, & laudabiles conſuetudines, ac mores) in Prioratus, & Præceptorias, domos, hoſpitalia, membra, bona, & loca quæcumque, necnon quoſcumque Priores, Præceptores, Fratres & perſonas hoſpitalis & Religionis huiuſmodi, ac illorum vaſſallos, ſubditos, & ſeruitores vbicumque, tàm citra quàm vltra montes, nunc & pro tempore conſtitutos, & commorantes (qui omnes Magiſtro & ſubdelegatis ab eo, firmiter, tàm perſonaliter, quàm realiter, omni exceptione ceſſante, & quocumque à nobis vel Sede prædicta obtento, vel obtinendo indulto, non obſtante, parere, & obedire teneantur) plenariam & omnimodam, etiam meri & mixti imperij, iuriſdictionem & ſuperioritatem.

Poteſtas & iuriſdictio Magiſtri, & Conuentus ſuper perſonis & rebus.

§. 23. Ipſeque Magiſter contra rebelles, & ſuis mandatis non obedientes, etiam vigore literarum Apoſtolicarum, etiam in forma breuis, à nobis & ſucceſſoribus noſtris pro tempore emanatarum, ſeruatis quatuor terminis ad docendum ſe paruiſſe & ſatisfeciſſe in loco Conuentus hoſpitalis huiuſmodi, poſt legitime executam primam citationem, ad mulctam, ſiue pœnam perſonaliter, iuxta mores & ſtabilimenta prædicta, ſeu etiam ad priuationem habitus & beneficiorum, domorum, & prædiorum per eos obtentorum procedendi; vel etiam, ſi

Procedendiq; cōtra rebelles, & inobedientes, etiā per edictū publicū, etiam ad priuationē beneficiorum quomodolibet obtentorum.

magis expedire videbitur, beneficia, domos, & prædia ipſa ad manus ſuas, ſeu receptorum dicti hoſpitalis reducendi, & (donec ipſi inobedientes contemaciam purgauerint, & debita onera perſoluerint) pro ſuo arbitrio retinendi, illorum fructus, redditus, & prouentus, arrendandi & percipiendi.

Et aduocandi ſingulas cauſas, lites, & querelas, quæ inter ipſos Fratres & Milites oriuntur.

§.24. Necnon omnes & ſingulas cauſas, lites, & querelas (nondum tamen coram aliis iudicibus motas, & pendentes) ſuper quibuſuis dicti Hoſpitalis beneficiis, ac bonis, rebus, & pecuniis ærarij, & Fratrum quorumcumque, in quibus inter ſeipſos inuicem, realiter, ſiue perſonaliter conuenient, ſeu conuenientur, atque etiam in quibus ab aliis etiam clericis ſæcularibus vel regularibus, aut laicis ſimiliter conuenientur, etiam per deputatos ab eis, in locis in quibus cauſæ ipſæ cognoſcentur, audiendi & decidendi, eoſque citandi, & quoties opus fuerit inhibendi, etiam ſub cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, tàm in curia prædicta quàm extra eam, facultatem habeant.

Et exequendi ſententias, & rem iudicatam.

§.25. Necnon illorum ſententiæ, & res iudicata per Priorem Eccleſiæ dicti Conuentus, etiam ſub cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis contra condemnatos, tàm realiter quàm perſonaliter executioni mandentur: ita quod alibi quam in dicto hoſpitali, aut extra illud ex Magiſtri & Conuentus commiſſione cognoſci & terminari nequeant.

Appellationes à ſententiis delegator. ad M. Magiſt. & Conuentum, & ab eis ad Capit. gener. declarantur.

§.26. Nec à ſententiis, per Iudices dicti hoſpitalis pro tempore latis, ad alium quam Magiſtrum & Conuentum prædictos, ſeu Iudices ab eis deputatos, in quauis inſtantia, neque à ſententiis per ipſum Magiſtrum, & Concilium latis, alio quam ad generale Capitulum, ſiue per ipſius hoſpitalis Fratres, ſiue per ipſos ſubditos, & vaſſallos, quoquo modo appellari poſſit: quinimo illi vſque ad tertiam ſententiam in eodem Conuentu procedere teneantur.

Omnes expeditiones, & executoriales Magiſtri, & Conuent. exequantur abſq. alicuius licētia, nec à quopiam poſſint impediri.

§.27. Et ſimiliter, quod omnes ſententiæ per eoſdem Magiſtrum, & Conuentum latæ, omnes item commiſſiones, citationes, collationes, & omnia denique eorumdem reſcripta, ad omnes ſuæ iuriſdictioni ſubditorum, ac reliquorum etiam quorum intererit, cauſas, lites, ſeu querelas coram ipſis pertractandas, directe exequi, & à nonnullis locorum & terrarum dominis, etiam Regali, aut Ducali dignitate fulgentibus, aliqua ratione expectandi conſenſus, ſeu alio quouis quæſito colore in eorumdem executione impediri poſſint, ſeruato tamen in eis exequendis Datæ ordine, ita quod eorum vltimæ primis anteferri nequeant.

Facultas procedendi contra clericos, ſeu alios indebite occupantes loca, & bona Relig. ſeu non ſoluentes annuales cenſus & debitas reſponſiones vacantium mortuariorū, annatarum, &c. communi ærario.

§.28. Ac quod contra Clericos, ſæculares ſeu laicos, Prioratus, Præceptorias, domos, cameras magiſtrales nuncupatas, & alia beneficia hoſpitalis huiuſmodi, eorumque res & bona, quocumque titulo, ſine tamen conſenſu, & expreſſa licentia Magiſtri & Conuentus præfatorum, indebite occupantes, ſeu illi, aut eius communi ærario, ſeu Fratribus, occaſione reſponſionum annuarum, vacantium, mortuariorum, annatarum, paſſagiorum, arreragiorum, ſeu alias quomodolibet, & ex quacumque alia cauſa debentes, ſiquidem illi actores ſint, & in quauis inſtantia ad cauſam venient, Magiſter & Conuentus præfati, modo & forma quibus contra ipſius hoſpitalis Fratres procedi conſueuerit, pro illorum recuperatione libere procedere, & eos Prioratibus, Præceptoriis, domibus, & aliis beneficiis huiuſmodi, ſeruata forma iuris, & alias iuxta formam priuilegiorum prædictorum priuare: ſi vero rei fuerint, coram ipſorum competentibus Iudicibus ad recuperationem, & alia prædicta agere, & omnia iuris remedia tentare, ac demum priuatione huiuſmodi legitime facta, de prioratibus, aliiſque beneficiis prædictis, per priuationem eamdem vacantibus, libere diſponere valeant.

Quælibet perſona in dignitate Eccleſiaſt. poſſunt eligi in Conſeruatores cum facultatibus neceſſariis.

§.29. Necnon perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica vbilibet conſtitutæ, & quicumque locorum Ordinarij, ac eorum Vicarij & Officiales, per eoſdem Magiſtrum & Conuentum, poſtquam dictam Sedem habuerint pro tempore eligendam ſeruata tamen forma Concilij Tridentini, in eorum & quorumcumque Priorum, Præceptorum, & Fratrum hoſpitalis huiuſmodi, Conſeruatores qui quamdiu exercuerint dictum officium, à nemine quo minus illud exerceant ſub aliquo prætextu impediri vel moleſtari poſſint, deputari ſint; ita quod ipſi electi, ſub excommunicationis pœna eoſdem Priores, Præceptores, & Fratres, ac eorum ſingulos, non tamen extra regularia dicti Hoſpitalis loca degentes, aduerſus inferentes eis, aut eorum ſeruitoribus & familiaribus iniurias, ſeu grauamina vel damna, in perſonis, rebus, & bonis, ſeu exigentes ab eis contra ac ſupraſcriptum eſt, vectigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera defendere & præſeruare, ac omnem eorum iuriſdictionem exercere; necnon vbi executio realis vel perſonalis aduerſus reos fieri non poterit, & reorum contumacia id exegerit, præcedentibus legitimis monitionibus, aliiſque ſeruandis rite ſeruatis, ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas contra rebelles & inobedientes, cum effectu promulgare, ac priuilegia Prioribus, Præceptoribus, & Fratribus præfatis pro tempore conceſſa, eis obſeruari facere debeant & teneantur; in cauſis autem Hoſpitalis & Militiæ huiuſmodi, eorumque bonorum & perſonarum, vbi aliæ probationes non exiſtent, eorum Magiſter, Priores, Præceptores, Milites, Fratres, vaſſalli, ſubditi, ſeruitores, & aliæ perſonæ in teſtes adhiberi & recipi poſſint.

Obtinentes beneſ. hoſpitalis tenēntur ſoluere hoſpitali iura mortuariorū & vacantiū, &c.

§.30. Ac iura mortuariorum, & vacantium, necnon arreragiorum, paſſagiorum, & aliorum quorumcumque, ita vt quæuis perſonæ cuiuſcumque Eccleſiaſticæ dignitatis exiſtentes, beneficia hoſpitalis huiuſmodi pro tempore obtinentes, illa ſoluere omnino teneantur, & adſtricti ſint, ac ad id etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac aliis iuxta eorumdem priuilegia, priuationis, & apprehenſionis bonorum ad manus ſuas remediis cogi poſſint, ſoluantur.

Facultas ſuſcipiendi ordines etiam extra tempora, & celebrandi in quibuſuis Eccleſiis, cum conditionibus quibuſdam.

§.31. Necnon quod Magiſter, Priores, Præceptores, & dicti hoſpitalis Fratres Capellani, ab Ordinariis, intra quorum diœceſ. fines, eorum Prioratus, Præceptoriæ, & alia loca, in quibus eos reſidere oportuerit, exiſtent, vel ſi ab Ordinariis præfatis legitime impeditis non potuerint, ab eis nihilominus examinati, atque idonei ſecundum canonicas ſanctiones reperti & approbati, habitiſque ab eis dimiſſorialibus literis, & à ſuis ſuperioribus licentia, & ſeruata in omnibus forma Concilij Tridentini, à quocumque catholico Antiſtite ſub Romanæ Sedis obedientia conſtituto, in propria diœceſi reſidente, aut in aliena pro diœceſano Pontificalia exercente, diligenti præuio examine, ſacros Ordines, etiam (ſi id pro vtilitate aut neceſſitate Hoſpitalis, Prioratuum, Præceptoriarum, & aliorum locorum huiuſmodi reſpectiue eiſdem Ordinariis, & Superioribus videbitur expedire) extra tempora à iure ſtatuta, tribus, nec paucioribus diebus feſtiuis ſuſcipere, & in quibuſuis tàm ſæcularium quàm regularium Eccleſiis, cum commendatitiis ſui ſuperioris literis, abſque alicuius licentia celebrare poſſint.

Magiſter Conuentus, Priores, & Præceptores intra limites ſuarum iuriſdictionū veri Ordinarij cēſentur.

§.32. Et ipſi Magiſter & Conuentus, necnon Prior Eccleſiæ, aliique Priores & Præceptores, intra limites ſuarum iuriſdictionum & adminiſtrationum, veri Ordinarij, iuxta formam ſtabilimentorum & priuilegiorum prædictorum, exiſtant, & eſſe cenſeantur.

Magiſter, & Conuentus quoſcumque delinquentes vbique capere, & ad Conuentum, vel alium ad id deſtinatum tranſmittere poſſunt.

§.33. Necnon Magiſter, & Conuentus, quoſcumque & ſingulos Priores & Commendatores, ſuorum Prioratuum & Commendarum Fratres ſeu Religioſos delinquentes vel inobedientes, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis & præeminentiæ exiſtentes, etiam ſi quauis, etiam Apoſtolica exemptione fungantur, in quocumque loco quantumuis priuilegiato, & quauis, etiam Imperatoris, Regum, ſeu aliorum Principum, etiam Eccleſiaſticorum Curia, præterquam Romana, per ſe, aut ſuos Officiales & Miniſtros, capere & incarcerare, ac captos à ſe vel eorum nomine liberare, & ad Hoſpitale præfatum per Magiſtrum & Conuentum præfatos (iuxta eorum conſtitutiones & ſtabilimenta) puniendos ſub debita cuſtodia tranſmittere, & tranſmitti facere, libere & licite poſſint.

Officiales omnes tenentur præſtare auxiliū pro capiendis & tranſmittendis delinquentibus.

§.34. Ac tàm Eccleſiaſtici quàm ſæculares Officiales, & locorum Poteſtates, ad eiſdem Magiſtro & Conuentui, Prioribus, Commendatoribus, aliiſque in præmiſſis aſſiſtendum, ac auxilium, conſilium, fauorem, & iuuamen præſtandum, ſub excommunicationis, & aliis cenſ. & pœnis Eccleſiaſt. teneantur, & obligati ſint.

§.35. Ac

Caſuis & [illegible] . . . Magiſtri & Conuentus.

§.35. Ac omnia & ſingula, quæ tamen ſuum nondum ſortita ſunt effectum, ſpeciales, & generales, etiam mentales reſeruationes, expectatiuæ, mandata de prouidendo, antianitates, ſine conſenſu Coadiutoriæ, necnon præuentiuæ quæcumque gratiæ, de & ſuper Prioratibus, Præceptoriis, Rectoriis, Domibus, Cameris Magiſtralibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis Eccleſiaſticis dicti Hoſpitalis quouis modo nuncupentur, etiam in Angliæ, Caſtellæ, Legionis, ac Valentiæ Regnis, ac Principatu Cathaloniæ, & Comitatu Flandriæ, quomodocumque & qualitercumque, abſque Magiſtri & Conuentus præfatorum conſenſu, etiam cum quibuſuis fortiſſimis & inſolitis, etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis irritantibuſque, & aliis decretis & inhibitionibus, etiam motu & ſcientia ſimilibus, quibuſuis etiam aliis quam dicti hoſpitalis perſonis cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis vel præeminentiæ fuerint, etiam Cardinalatus honore fungentibus & functuris, etiam per nos, & Sedem præfatam, tàm in genere quàm in ſpecie conceſſa & facta, & quaſuis etiam præuentiuas, & reſtitutorias, ac præſeruatiuas, necnon derogatorias iuribus dictorum Magiſtri & Conuentus, etiam quoad annuam reſponſionem illis faciendam, clauſulas in ſe continentia, eorumque vires & effectus, reuocata, caſſa, & nulla, nulliuſque roboris vel momenti ſint, ac nemini ſuffragari poſſint, neque debeant, nec per ea cuiquam in Prioratibus, Præceptoriis, dignitatibus, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis hoſpitalis huiuſmodi, ius acquiri poſſit, neque coloratus titulus poſſidendi tribui, ſed illis, effectum ſuum, vt præfertur, nondum ſortitis, nequaquam obſtantibus, Magiſter & Conuentus præfati, coniunctim vel diuiſim, iuxta conſuetudines & ſtabilimenta huiuſmodi hoſpitalis, de Prioratibus, Præceptoriis, domibus, cameris, locis & membris, ac aliis hoſpitalis beneficiis huiuſmodi, libere diſponere.

[illegible] . . . reſtitutionem.

§.36. Et interim (donec de illis diſpoſuerint) per ſe, vel procuratores ſuos poſſeſſionem eorumdem vacantem propria auctoritate libere apprehendere, ac illorum fructus, redditus, & prouentus percipere, ac in ſuos & Magiſtralis & Conuentualis menſarum vſus & vtilitatem conuertere & retinere poſſint, cuiuſuis licentia ſuper his minime requiſita.

Loca Relig. ne obtinendantur ſub reſeruationib. Apoſtol., ſed ſint manualia.

§.37. Præterea, quod Prioratus, Præceptoriæ, & membra, ac beneficia quæcumque dicti hoſpitalis, quæ pro tempore qualitercumque vacauerint extra Romanam Curiam ſub quibuſuis generalibus vel ſpecialibus reſeruationibus Apoſtolicis factis, & quas fieri contigerit de beneficiis Eccleſiaſticis pro tempore vacantibus, vtpote ad hoſpitalitatem & fidei tuitionem ordinata, nullatenus includantur, nec reſeruata vel affecta exiſtant, ſed hoſpitalium pauperum, quæ ſub reſeruationibus ipſis non includuntur, quoad id ſortiantur naturam.

Loca Relig. per [illegible] Magiſtrum & Conuentum [illegible] . . .

§.38. Debeatque de illis per pro tempore exiſtentem Magiſtrum & Conuentum prædictos dumtaxat, & non alium, iuxta ſtabilimenta prædicta, Fratribus dicti Hoſpitalis prouideri. Reſignationes vero, ſeu ceſſiones de illis à pro tempore illa obtinentibus, etiam ſi obtinentes de dicta militia non ſint, in fauorem quarumcumque perſonarum fieri nequeant, niſi perſonæ ipſæ profeſſionem per Fratres dicti hoſpitalis emitti ſolitam iam emiſerint, aut illam ex tunc intra duos menſes expreſſe emittere, & habitum per eoſdem geſtari ſolitum ſuſcipere & geſtare paratæ exiſtant; alioquin reſignationes & ceſſiones ipſæ, & quas aliter fieri contigerit, per nos, aut ſucceſſores noſtros Rom. Pont. pro tempore exiſtentes, ac dictam Sedem, vel eius, aut alia quacumque auctoritate de Prioratibus, Præceptoriis, membris & beneficiis huiuſmodi reſeruationes, prouiſiones, collationes, commendæ, vniones, & quæcumque aliæ ſimiles vel diſſimiles diſpoſitiones.

Exemptiones [illegible] . . . Magiſtri, [illegible].

§.39. Et exemptiones, Priorum, Præceptorum, & Fratrum, à Magiſtri & Conuentus præfatorum obedientia & ſuperioritate, aut debitis per eos præfato ærario reſponſionibus annuis, & aliis iuribus, quacumque ratione vel cauſa; etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam cum expreſſa derogatione poſteriorum literarum quarumcumque, quæ etiam per nos in contrarium fortaſſe fieri contigerit, nullius penitus ſint roboris vel momenti, & habeantur prorſus pro infectis, nec cenſeatur in hac parte vmquam derogatum per quaſcumque clauſulas, etiam derogatoriarum derogatorias, fortiores & efficaciores, niſi dum & quoties ipſarum poſteriorum literarum de verbo ad verbum, vere & non per clauſulas id importantes, inſerto tenore de ipſorum S. R. E. Cardinalium conſilio derogari contigerit, nec etiam tunc niſi ad id Magiſtri & Conuentus præfatorum expreſſus accedat aſſenſus, & non aliter, nec alio modo; & ſemper in huiuſmodi, quæ ſic fient de conſilio præfato, derogationibus, cenſeatur appoſita clauſula, quod effectum ſortiantur de conſenſu Magiſtri & Conuentus præfatorum, & non aliter, nec alio modo.

Loca Relig. nõ niſi in Relig. profeſſis, ac habitũ geſtantibus conferri poſſint.

§.40. Quodque collationes, prouiſiones, commendæ, vniones, reſeruationes, & aliæ diſpoſitiones quælibet, quas de eiſdem Prioratibus, Præceptoriis & membris pro tempore, per ceſſum vel deceſſum, ſeu quamuis aliam dimiſſionem, præterquam apud Sedem vacantibus; alias quam in huiuſmodi perſonis, & modo prædicto fieri contigerit, etiam ſi per nos & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem fient, illis, quibus ſic fient, nullum ius, nullumque coloratum titulum tribuant poſſidendi.

Alienationes non fiant, & quæ factæ, viribus omnino careant.

§.41. Alienationes cenſuum, reddit000uum, iurium, iuriſdictionum, & bonorum quorumcumque ad Prioratus, Præceptorias, domos, hoſpitalia, beneficia, & loca hoſpitalis huiuſmodi pertinentium, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & priuationis beneficiorum obtentorum pœnis, per contrafacientes eo ipſo abſque aliqua declaratione incurrendis, de cetero ne fiant; & ſi fiant, viribus omnino careant.

Reuocatio iurispatr. per facultas liberãdi facta reſtitutione.

§.42. Et inſuper, quod iurapatronatus, & præſentandi perſonas idoneas ad Prioratus, Præceptorias, hoſpitalia, membra, aliaque beneficia & loca hoſpitalis huiuſmodi, à quadraginta annis citra acquiſita, & in futurum acquirenda, ex quauis cauſa, præterquam ratione fundationis, & iuxta diſpoſitionem Concilij Tridentini, niſi præuia diligenti cognitione per locorum Ordinarios habenda, reperta fuerint ob maxime euidentem beneficiorum, & locorum huiuſmodi neceſſitatem conſtituta eſſe, ab eiſdem Ordinariis in totum reuocentur, & reſtituta patronis eo quod ab ipſis propter ea datum fuerit, in priſtinam libertatem reducantur, & ex tunc (ſine tamen damno illa canonice poſſidentium) liceat Magiſtro & Conuentui præfatis, Prioratus, Præceptorias, Hoſpitalia, membra & beneficia huiuſmodi conferre.

Prohibitio reſeruationis penſionũ ſuper beneficiis dicti hoſpitalis, niſi in fauore Fratrum eiuſdem Ordinis & Religionis.

§.43. Et quod nulla penſio annua ſuper alicuius Præceptoriæ, Commendæ, vel alterius beneficij Militiæ huiuſmodi fructibus, etiam ex reſignatione in manibus Romani Pontificis, aut alia quauis probabili cauſa, niſi in perſonam dictæ Religionis & Militiæ, etiam per ipſum Pontificem reſeruari, neque Commendæ, & alia beneficia dictæ Religionis penſionibus huiuſmodi, aliter quam vt præfertur onerari poſſint, & ſi penſiones deſuper aliter aſſignari contingat, aſſignationes ipſæ nullius ſint roboris vel momenti, nec titulares beneficiorum huiuſmodi ad illarum ſolutiones teneantur, neque ad id cenſuris Eccleſiaſticis, aliiſve pœnis compelli poſſint.

Ad parochiales & alias d. Ord. Eccleſias deputari poſſunt Fratres capellani, non obſtante quod per abuſũ aut alias per longiſſimum tempus preſbyteris ſecularibus fuerint collatæ, aut conferri conſueta.

§.44. Et quod liceat Magiſtro, ſinguliſque Prioribus, Præceptoribus, Militibus, & Fratribus hoſpitalis huiuſmodi, Parochiales, ac etiam ſine cura Eccleſias, vel earum Vicarias, ſeu Capellanias perpetuas, aut Capellas, vel Altaria, ſeu alia beneficia ſimplicia ad eorum collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem ratione Prioratuum, Præceptoriarum, & Camerarum Magiſtralium nuncupatarum, domorum, & aliorum beneficiorum dicti Hoſpitalis per eos pro tempore obtentorum, de iure, ſtatuto, conſuetudine, fundatione, aut priuilegio, ſeu alias quomodolibet ſpectantia, & pertinentia, & ab ipſis Prioratibus, Præceptoriis, domibus, hoſpitalibus, & aliis beneficiis dependentia, ſeu illis annexa, & quæ dudum Fratribus ſaltem Capellanis eiuſdem hoſpitalis ab eiſdem Magiſtro, Prioribus, & Præceptoribus, & aliis præfatis conferebantur, à longo tamen,

& forſan longiſſimo tempore citra, de cuius initio memoria hominum forſan non exiſtit, per ipſos Magiſtrum, Priores, Præceptores, Milites, & Fratres per abuſum, aut ex defectu Fratrum Capellanorum, vel aliarum perſonarum eiuſdem hoſpitalis ad id idonearum, clericis ſeu presbyteris ſæcularibus collata, aut conferri, & per ipſos presbyteros vel clericos ſæculares obtineri ſolita, cum primum per quamcumque dimiſſionem illa nunc obtinentium vacauerint, ea ſcilicet quibus presbyteratus ordo annexus eſt, non aliis quam Fratribus hoſpitalis huiuſmodi Capellanis nuncupatis, qui à Militibus presbyteris, ſeu clericis, niſi quo ad geſtationem Crucis, vel habitus dicti hoſpitalis ad pectus non differunt, dummodo ſi presbyteri, aut in ea ætate conſtituti, vt ad ordinem presbyteratus promoueri poſſint, & ad id alias etiam iuxta diſpoſitionem Concilij Tridentini, idonei, & habiles ſint: reliqua vero ceteris Fratribus Militibus conferre, ac alias de illis prouidere, & diſponere.

Fratres Militēs quibus beneficia conferuntur in titulum ea quoad vixerint retinere poſſunt.

§.45. Ipſique Fratres, quibus Beneficia huiuſmodi contigerit, ſi ſibi canonice alias conferantur, aut eligantur, præſententur, vel alias aſſumantur ad illa, & inſtituantur in eis, recipere, & in titulum etiam quoad vixerint retinere.

Parochialibus & aliis Eccleſ. niſi per Capellanos Ordinis. etiam non profeſſos, in defectum profeſſorum, deſeruiatur, qui præſentati ab Ordinariis ad requiſitionem Magiſtri, &c. admittantur.

§.46. Et quod presbyteri, qui in dicta Religione profeſſionem non emiſerint, niſi de expreſſa licentia, vel conſenſu Magiſtri, ſeu Priorum, Præceptorum, vel Fratrum, quos id tangeret, ad deſeruiendum Parochialibus, & aliis Eccleſiis, ac capellis Hoſpitalis huiuſmodi, Capellani eiuſdem Religionis, vel in defectum eorum presbyteri in ea non profeſſi, dummodo tàm hi, quàm illi (vt præfertur) idonei ſint, & iuxta decreta Concilij Tridentini huiuſmodi, per locorum Ordinarios ad requiſitionem, ſeu præſentationem dictorum Priorum, Præceptorum, & Fratrum, ad quos id pertinere compertum fuerit, abſque aliqua exactione & oneris impoſitione, recipi & admitti debeant.

Priuilegiis relig. dumtaxat gaudeant, qui habitũ ſuſceperint, & infra certum tempus profeſſionem emiſerint.

§.47. Quodque illi dumtaxat Priuilegiis dicto hoſpitali conceſſis gaudeant, qui à præfato Magiſtro, ſeu de eius licentia habitum ſuſceperint, & profeſſionem emiſerint, ſeu de habitu ſuſcipiendo, & profeſſione huiuſmodi emittenda infra certum tempus arctati fuerint.

Qui gaudeant his priuilegiis.

§.48. Nulluſque Priorum, Præceptorum, & Fratrum præfatorum, abſque mandato ſeu licentia præfati Magiſtri, aut ſaltem ſui Prioris, ſeu Procuratoris ipſius hoſpitalis in Romana Curia exiſtentis, priuilegiis prædictis in eadem Curia vti valeat, nec illa abſque huiuſmodi licentia vagantibus ſuffragentur.

Non iniiciantur manus violentæ in confugientes ad Eccleſias religionis.

§.49. Ac manus violentæ in eos qui ad Eccleſias, ſeu domos eiuſdem Religionis pro ſua ſalute confugerint, per quempiam inijci nequeant, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna.

Facultas deputandi Vicarium, cum facultate conferendi beneficia.

§.50. Liceat etiam Ioanni noto, & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conuentui præfatis, in ſingulis Prioratibus ipſius hoſpitalis vnum Vicarium cum facultate conferendi Præceptorias, & domos hoſpitalis huiuſmodi, deputare, ac penſiones, ſeu reſponſiones, & onera ſuper domibus, Præceptoriis, Leproſariis, & aliis beneficiis hoſpitalis huiuſmodi imponi ſolita à quibuſcumque etiam Clericis ſæcularibus illa in Commendam obtinentibus, eorumque Colonis, & Inquilinis, etiam laicis, eo modo quo à Fratribus dicti hoſpitalis exigentur, exigere.

Et Procurat. generalem in Rom. Cur. cū poteſtate conferendi benef. etiã reſeruata, affecta, vel dimiſſa, etiã in titul perpetui beneficij, vel ad nutū, aut amouibiliter, etiam per viã perpetuæ vnionis.

§.51. Ac in Romana Curia Procuratorem generalem cum generali, vel ſpeciali, aut limitata poteſtate, & facultate conſtituere, ſeu deputare; & in eadem Curia per ſe, ſeu dictum Procuratorem quæcumque eiuſdem hoſpitalis beneficia cuiuſcumque qualitatis exiſtentia quomodolibet, præterquam per reſignationem in manibus noſtris, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pont. pro tempore, aut per obitum, ſeu alias quomodocumque apud Sedem vacantia, iuxta ipſius hoſpitalis, & Militiæ ſtabilimenta, libere conferre, & de illis, de quibus iam diſpoſitum fuit de nouo, de aliis vero beneficiis huiuſmodi, ſiue illa tamquam priuata prædia in titulum perpetui beneficij Eccleſiaſtici, ſeu etiam ad nutum, aut amouibiliter vni, vel diuerſis perſonis aſſignari ſolita ſint, iuxta ſolitum huiuſmodi, pro beneficiorum eorumdem natura, aut etiam ſi expedierit per viam perpetuæ vnionis, libere diſponere; ita tamen, quòd beneficia presbyteris deſtinata, nullatenus Militibus, ſeu Fratribus capellanis in presbyteratus ordine, aut tali ætate qua ad illum canonice promoueri poſſint, conſtitutis, dumtaxat conferantur.

Et concedendi antianitates, ac reſignationes.

§.52. Necnon Antianitates, tàm generales, quàm ſpeciales ſuper eiſdem beneficiis Fratribus eiuſdem hoſpitalis, quæ eo ipſo Apoſtolica auctoritate confirmatæ, & approbatæ cenſeantur, concedere: ac reſignationes dictorum beneficiorum recipere, & admittere.

Facultas ſepeliendi in eccl. Parochialibus quoſcumque, etiam interdictos, dummodo &c.

§.53. Necnon Cœmeteria in eorum Parochialibus Eccleſiis habere, & quorumcumque Chriſtifidelium cadauera, etiam ſi interdicti forent, (dummodo interdicto cauſam non dederint) ſaluo iure, ſi quod Cathedrali Eccleſiæ, aut alteri Parochiali ratione Quartæ funeralis debitum fuerit, abſque alio onere, & ſolutione Epiſcopo facienda, recipere, & ſepelire.

Exigendi donata, & legata.

§.54. Legata, & donata, tàm inter viuos, quàm qualibet vltima voluntate exigere, & percipere.

Recipiendi quæcumque Eccleſiaſtica ſacramenta à quocumque Catholico Antiſtite.

§.55. Necnon Prioribus, Præceptoribus, Militibus fratribus, & perſonis præfatis intra Regularia dicti hoſpitalis loca degentibus (de ſuorum Superiorum licentia, aliis vero quo ad confirmationem ſine Diœceſani, quo ad alia vero, ſine Parochialium Eccleſiarum, intra quorum limites eos degere contigerit, præiudicio, & ſeruatis decretis Concilij Tridentini) liceat quæcumque Eccleſiaſtica Sacramenta à quocumque maluerint Catholico Antiſtite, ſiue alio illa licite adminiſtrante, gratiam, & communionem dictæ Sedis habente, nihil oblato, vel ſoluto recipere.

Deferendi quæcumque Arma vbicumque locorum.

§.56. Et tàm ipſis, quàm eorum familiaribus Arma quæcumque & vbicumque locorum pro ſua defenſione, & hoſtium dictæ Sedis offenſione geſtare.

Audiendi confeſſiones, miniſtrandi ſacramenta, & celebrandi diuina per Fratres Capellanos, etiam tempore interdicti.

§.57. Liceat ſimiliter Capellanis eiuſdem hoſpitalis, Priorum, Præceptorum, Militum, Fratrum, perſonarum, vaſſallorum, ſubditorum, & familiarium præfatorum intra huiuſmodi loca degentium, Confeſſiones audire, & pœnitentiam ſalutarem eis iniungere, ac Euchariſtiæ, & alia Sacramenta Eccleſiaſtica miniſtrare, necnon tempore Interdicti, dummodo illi cauſam non dederint, excommunicatis & interdictis excluſis, clauſis ianuis, & ſubmiſſa voce, Miſſas, & alia diuina officia celebrare.

Erigendi præceptorias, domos, hoſpitalia aſſignata certa dote, quæ gaudeant priuilegiis, & in quibus Ordinarii nulla ſit iuriſdictio.

§.58. Quilibet autem Chriſtifideles in quibuſuis Ciuitatibus, locis, diœceſibus, præceptorias, domos, & hoſpitalia, ſub dependentia & ſubiectione dicti hoſpitalis, & Militiæ, per eius Fratres, & Milites obtinenda, quæ iiſdem priuilegiis, immunitatibus, indulgentiis, conceſſionibus & indultis, quibus aliæ dicti hoſpitalis, præceptoriæ, domus, & hoſpitalia vtentur, fruentur & gaudebunt, vtantur, potiantur & gaudeant, aſſignata illis congrua dote, Ordinariorum locorum, & quorumuis aliorum licentia minime requiſita; & nulla præterea (niſi vſquequo Magiſter, & Conuentus hoſpitalis huiuſmodi propriam Sedem Conuentualem in aliquo certo loco habuerint) in illis Ordinariis ipſis iuriſdictione, aut oneris imponendi facultate reſeruata, conſtrui & erigi faciendi, plenam & liberam facultatem, & auctoritatem habeant.

Facultas teſtandi omnibus etiam ... de quibuſcumque bonis ex fructibus benef. ac quaſitis, & etiam conſanguineis illegitimis, ... partem relinquant.

§.59. Ac quod pariter liceat omnibus Prioribus, Præceptoribus, ceteriſque Militibus, ac Fratribus, & Miniſtris etiam presbyteris & beneficiatis eiuſdem Religionis, & Militiæ, de quibuſcumque, tàm ſtabilibus quàm mobilibus bonis, pecuniarum ſummis, gemmis, & lapidibus pretioſis, aliiſque rebus cuiuſcumque qualitatis & quantitatis, ac valoris exiſtant, per eos etiam ratione beneficiorum Eccleſiaſticorum dicti hoſpitalis dumtaxat per eos obtentorum, ac alias vndecumque, & quomodolibet acquiſitis, & ad illos quouis modo ſpectantibus (dummodo quintam illorum partem Conuentui præfato relinquant) inter quoſcumque conſanguineos, filios etiam ſpurios, & alios illegitimos, aliaſque quantumuis incapaces perſonas teſtari, ac alias etiam per codicillos, donatione inter viuos, cauſa mortis, & alia quacumque via, prout ſibi videbitur, diſponere, ac illa in pias, & non pias, alias tamen licitas cauſas erogare.

Tu attende conſt. 73 ... Pont. Sac ſanctum.

§.60. Priori

Celebrandi in habitu Pont. & dandi benedictionem dummodo non ſit præſens aliquis Antiſtes, & tunc de illius licentia.

§. 60. Priori autem Eccleſiæ dicti Conuentus pro tempore exiſtenti, quoties ſibi placuerit, Miſſam & alia diuina Officia in præfata aliiſque dictæ Religionis Eccleſiis, in habitu Pontificali cum mitra & baculo paſtorali celebrare; ac poſt Miſſarum ſolemnia (dummodo non ſit præſens aliquis Catholicus Antiſtes, vel de illius conſenſu) ibi benedictionem Chriſti populo impartiri.

Milites, & alij non incurrunt peccatũ mortale propter inobedientiam & contumaciã plures commiſſã, & rebellionẽ à Religione.

§. 61. Et inſuper, quod nullus ex Magiſtro, & Militibus, ac Fratribus pro tempore exiſtentibus, aliiſque perſonis dictæ Militiæ, & Religionis, propter eius Regulam, Capitula, & Statuta, nunc & pro tempore edita, non obſeruata, vel minus rite adimpleta, in peccatum mortale incidat, præterquam propter inobedientiam, & contumaciam pluries commiſſam, & continuatam, & ab ipſa Religione rebellionem, & excommunicationis pœnæ ſibi impoſitæ, ac alios caſus, peccatum huiuſmodi ex diuinis præceptis, ſacriſque Canonibus generantes.

Perſonæ relig. tempore ſumptionis habit. & profeſſionis, atq. in artic. mortis habẽt facultatẽ eligendi Confeſſ. à quo recipiãt indulg. plenariam, &c.

§. 62. Et quod ipſi Milites, & aliæ eiuſdem Militiæ perſonæ, qui tempore ſumptionis habitus, & Profeſſionis eorum Regularium emiſſionis, atque in articulo mortis conſtituti, de peccatis ſuis corde contriti, & ore confeſſi fuerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam & remiſſionem, cum facultate etiam eligendi ſibi dicto tempore profeſſionis & mortis, confeſſorem ab Ordinario tamen approbatum. Ac tàm Milites, & perſonæ præfatæ quàm quiuis alij vtriuſque ſexus, qui Eccleſias domorum, & aliorum locorum hoſpitalis huiuſmodi, vbicumque exiſtentes, ſingulis diebus Feſtiuitatum, quæ in honorem D.N. Ieſu Chriſti, & Beatiſſ. Mariæ Virginis eius Matris, annuatim celebrantur, à primis Veſperis vſque ad occaſum ſolis Feſtiuitatum huiuſmodi, deuote viſitauerint, & pro pace inter Principes Chriſtianos confouenda ter orationem Dominicam, & totidem Angelicam ſalutationem recitauerint, ſeptem annorum & totidem quadragenarum ex iniunctis eis pœnitentiis relaxationem conſequantur.

Notarij tenentur ſub pœna excommunicationis notitiam dare de legatis factis hoſpitali, & Militiæ.

§. 63. Necnon quòd Notarij, qui rogati fuerint de teſtamentis, vel vltimis aliis voluntatibus, in quibus aliquid diſponi contigerit in fauorem & commodum Hoſpitalis, & Militiæ, ſub excommunicationis pœna diſpoſitionem huiuſmodi, quanto citius commode poterunt, Magiſtro, & Conuentui dicti hoſpitalis, vel alteri, per quem id poterit ad ipſorum Magiſtri, & Conuentus notitiam peruenire, intimare curent.

Priores & Præceptores in Dominica Palmarũ & per eius Oct. poſſunt de conſenſu Ordinariorũ confeſſ. audire, & eis concedere indulgentias, & eaſdem illis impartiri.

§. 64. Necnon quòd Priores, & Præceptores quorumcumque Hoſpitalium, & domorum à dicto hoſpitali Sancti Lazari dependentium, & illud in caput ſuum recognoſcentium, in die feſto Dominicæ Palmarum, & per eius octauam, ſi in ſacerdotio conſtituti fuerint, per ſe in ſuis hoſpitalibus, ac domibus præfatis tantum, confeſſiones quorumcumque de conſenſu Ordinariorum locorum audire, & cum huiuſmodi confitentibus quibuſcumque facultatibus & indulgentiis, ad peccatorum remiſſionem, eis auctoritate Apoſtolica conceſſis, vti, ac eaſdem illis (de licentia tamen expreſſa Magiſtri pro tempore exiſtentis, & Conuentus præfati hoſpitalis, ſingulis annis renouanda) impartiri, iidemque aut etiam ſi in presbyteratus ordine conſtituti non ſint, alium, vel alios probos, & idoneos presbyt. ſæculares vel cuiuſuis ordinis Regulares per locorum Ordinarios approbatos, ad id deputare plene & libere poſſint; aliis vero temporibus ſint ſicut alij ſacerdotes nullam à Sede prædicta facultatem habentes.

Facultas appendendi campanas vel ſubſignandi animalia S. Lazaro oblata.

§. 65. Poſſint etiam Nolas, ſeu Campanas porcis, ſeu aliis quibuſuis animalibus, quæ eidem Sancto Lazaro offerri contigerit, appendere, ſeu aliqua nota ſubſignare.

Indulgentiæ, & gratiæ S. Lazari non intelliguntur ſuſpenſæ.

§. 66. Necnon quòd durante quacumque ſuſpenſione temporali indulgentiarum, gratiarum conceſſarum, vel in poſterum concedendarum, Indulgentiæ prædictæ ac omnes facultates, & gratiæ eiſdem Hoſpitali, illiuſque Magiſtro, Conuentui, Fratribus, & Membris per Sedem præfatam conceſſæ, non intelligantur ſuſpenſæ; ſed in ſuo priſtino, & vero valore, & firmitate exiſtant, & permaneant,

Facultas plenarie indulgentiæ,

§. 67. Necnon vt liceat ipſis Fratribus in eorum Eccleſiis Miſſas, & alia quæcumque diuina officia legere, vel etiam alta voce celebrare, vel per alios presbyteros idoneos celebrari facere: ac omnibus, & ſingulis Chriſtifidelibus, & leproſis pauperibus infirmis in dictis hoſpitalibus pro tempore degentibus Eccleſiaſtica ſacramenta miniſtrare, ac eorum, & (ſine tamen cuiuſcumque præiudicio) aliorum quorumcumque fidelium corpora mortuorum id eligentium, & petentium in Cæmeteriis, & Eccleſiis dictorum Fratrum Eccleſiaſticæ tradere ſepulturæ.

Sacramenta miniſtrandi, ac corpora quorumcumque fidelium ſepeliendi.

§. 68. Ac Verbum Dei debitis & congruis temporibus in Parochialibus quidem, Parochianis & populo, in aliis vero Eccleſiis ipſorum pauperibus ipſis, ac leproſis huiuſmodi per ſe ipſos, ſi ſuorum Superiorum licentiam habuerint atque ab ipſis de vita, moribus, & ſcientia examinati, & approbati fuerint, petita ab Epiſcopis, intra quorum diœc. fines Eccleſiæ ipſæ conſtitutæ fuerint, benedictione, proponere: & ſi legitime impediti fuerint, per alios idoneos, ſuperiorum ſuorum, & eorumdem Epiſcoporum licentiam habentes. & in omnibus iuxta formam Conc. Trid. proponi facere.

Verbum Dei Prædicandi.

§. 69. Et inſuper, quòd modernus, & pro tempore exiſtens Magnus Magiſter, & Conuentus, ac ſinguli Milites, & aliæ perſonæ Hoſpitalis, & Militiæ huiuſmodi poſtquam præfatam Sedem Conuentualem firmauerint, vt præmiſſum eſt, omnibus & ſingulis Priuilegiis, immunitatibus, iuriſdictionibus, exemptionibus, etiam per viam exceptuationis in ipſa onerum impoſitione, diſpenſationibus, indultis, conceſſionibus, diſpoſitionibus, honoribus, gratiis, libertatibus, fauoribus, antelationibus, reſtitutionibus, reintegrationibus, & aliis quibuſuis gratiis huculque Sancti Ioannis Hieroſolymitani, Sancti Iacobi de Spata, Sancti Stephani Militiis, ac Sancti Spiritus in Saxia de Vrbe, & Sancti Antonij Viennenſis Hoſpitalibus, Religionibus, & Ordinibus, eorumque locis, perſonis, rebus, & bonis, per quoſcumque Romanos Pontifices, etiam prædeceſſores noſtros ac etiam per Nos, & Sedem prædictam, ſeu Concilia generalia, vel alios quoſcumque, in genere vel in ſpecie, etiam ad Imperatorum, Regum, ac aliorum Principum inſtantiam, vel Motu proprio, aut alias quomodolibet hactenus conceſſis, quibus Hoſpitalia, Religiones, & Militiæ huiuſmodi, eorum Magni Magiſtri, Conuentus, & Fratres Milites vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, abſque vlla penitus differentia (citra Indulgentias quæſtuarias) vti, potiri, & gaudere, in omnibus & per omnia, libere ac licite valeant, perinde ac ſi ea omnia & ſingula prout illis conceſſa fuerunt, eorumque omnium, & quorumcumque literarum deſuper quomodolibet confectarum tenores hic de verbo ad verbum inſererentur: ita quod ſuper illis, vel occaſione per ipſos Ordinarios, aut quoſuis alios moleſtari, perturbari, vel inquietari non poſſint, dummodo moderationibus, & limitationibus ſupraſcriptis, Concilio Tridentino prædicto non repugnent: & per hoc dictis Hoſpitalibus, & Militiis, ac iuribus cuiuſlibet alterius tertij non præiudicetur, ac (quo ad exemptiones) iuriſdictio Ordinariorum, tam ea quæ de iure communi eis competit, quam quæ ex decretis dicti Concilij Tridentini eiſdem eſt attributa, ſemper ſalua exiſtat. Præterquam in iis caſibus, in quibus Concilium præfatum expreſſe excepit. & exemit Religionem S. Ioannis Hieroſolymitani, in quibus, & hæc Sancti Lazari Religio, & Militia (præterquam quo ad Seminarij contributionem) excepta, & exempta pariter intelligatur.

Conceſſio quorumcumque aliorum priuilegiorum gratiarum, exemptionum & aliarum facultatum conceſſarum hoſpitalibus, & militiis S. Io. Hieroſ. S. Iacobi de Spata, S. Anton. Viennen. S. Spiritus de Vrbe, ac S. Stephani in Tuſcia.

§. 70. Præterea, quòd tàm præſentium quàm aliarum quarumcumque literarum Apoſtolicarum, ſeu earum tranſumptorum, ac mandatorum Magiſtri, & Conuentus præfatorum publicatio, & affixio in ſingulis Prioratibus, Præceptoriis, Membris, & Beneficiis Religionis huiuſmodi factæ, perinde arctent, ac ſi contra contentos ſub eiſdem perſonaliter factæ eſſent, facta tamen in præmiſſis diligentia de illis perſonaliter repetiendis in dictis locis.

Publicatio & affixio priuilegiorum, & aliarum literarum Apoſt. & mandatorum Magiſt. & Conuentus arctent, ac ſi perſonaliter facta eſſent.

§. 71. Quodque verbis, in ipſorum Magiſtri, & Conuentus literis, circa ſingulorum Fratrum Militum dicti

Fides adhibẽda literis Magiſtri, & Cõuentus.

Hoſpitalis profeſſionis emiſſionem, habitus ſuſceptionem, debitorum, & obſequiorum præſtationem, plena fides adhibeatur.

Magiſter, & Conuentus poſſunt priuare quemcumque inobedientem, ac iura Relig. non reſeruantem, præſertim ſi in ſolutione annualis cenſus moroſus fuerit.

§. 72. Et nihilominus, quod ſi quiſquam Priorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum dicti Hoſpitalis, ac quicumque alius qui profeſſionem per Fratres dicti Hoſpitalis emitti ſolitam emiſerit, quandocumque pro ſeruitiis Religionis, aut alias euocatus, ſeu in ſolutione iurium communis Ærarij moroſus fuerit, & citatus coram dictis Magiſtro, & Conuentu perſonaliter non comparuerit, ac illis obedientiam, aliaque iura debita non præſtiterit, tempore ſibi ad id præfigẽdo elapſo, canonico impedimento ceſſante, habita dignitate, adminiſtratione, & beneficio, ac quocumque honore, & officio alias iuxta formam ſtabilimentorum, & priuilegiorum prædictorum, per Magiſtrum, & Conuentum præfatos priuari poſſit.

Nulla exemptio valet aduerſus obediẽtiam Magni Magiſtri quominus vocati comparere teneantur. Sed Magiſter, & Conuen. poſſunt diſponere de benef. vacãtib. per priuationem.

§. 73. Nec vlla derogatio, aut exemptio, realis vel perſonalis, ſeu alia gratia præſeruatiua, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus quomodolibet pro tempore facta, ſeu conceſſa, contra præmiſſa valeat, nec Magiſter, & Conuentus præfati illis parere teneantur: ſed illis non obſtantibus, de Prioratu, Præceptoria Dignitate, Officio, vel beneficio ſic per priuationem huiuſmodi vacante, iuxta ſtabilimenta, & alia præmiſſa, libere diſponi, aut illa alias per eum, vel eos, ad quem, ſeu quos antianitatis, vel alio iure pertinet, acceptari poſſit.

Clauſ. harum conceſſionum præſeruatiua.

§. 74. Necnon quod præmiſſis etiam per quaſcumque, literas Apoſtolicas, etiam quaſuis clauſulas generales, vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficacioreſque, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes, nullatenus derogari poſſit, nec quo ad illa derogatum cenſeatur, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſertus, & huiuſmodi derogationes Conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eundem tenorem continentes, tribus, diſtinctis ſimilibus vicibus Magno Magiſtro, & Conuentui præfatis intimatæ, & inſinuatæ fuerint, ac ipſorum Magiſtri, & Conuentus ad id expreſſus accedat aſſenſus: & aliter factæ derogationes, nemini ſuffragentur, ac Magiſter, & Conuentus præfati ad parendum literis derogatoriis huiuſmodi, & decretis ſuper illis proceſſibus, ac illorum executoribus, & ſubexecutoribus, eorumque mandatis, & monitionibus minime teneantur: ſed literarum huiuſmodi executionem omnino impedire, nec ratione reſiſtentiæ cenſuris Eccleſiaſticis per eoſdem executores, vel ſub executores latis innodari poſſint.

Decretum irritans, & clauſula ſublata, &c.

§. 75. Et ſic in præmiſſis, omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & cuilibet eorum quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate iudicari, & definiri debeat. Et quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane ſit.

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 76. Et quo ad præmiſſa non obſtent ea omnia, quæ dictus Pius IV. prædeceſſor in dictis literis voluit non obſtare.

Sanctio pœnalis.

§. 77. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ratihabitionis, ſtatutorum, ordinationum, reuocationis, caſſationis, irritationis, annullationis, euacuationis, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

D.P. An. 2. die 26. Ian.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1567. ſeptimo Kal. Febr. Pontificatus noſtri Anno 1.

XXIX. Reſeruatio Beneficiorum propter crimen hæreſis vacantium, & declaratio quod hæc beneficia non comprehenduntur in impetrationibus, in quibus modus vacationis propter crimen hæreſis, non ſit expreſſus, niſi in caſibus hic nominatis.

Irritauit eaſdem impetrationes, Gregorius XIII. vt infra in eius conſtit. 66. In Eccleſiis, vbi etiam notabo.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1567.

Cauſa huius conſ.

CVm ex Apoſtolatus officio nobis (meritis licet imparibus) credito, cura Dominici gregis nobis immineat generalis, & exinde teneamur more vigilantis paſtoris, vigilare, & attentius prouidere, vt Eccleſiis, & quibuſuis aliis beneficiis Eccleſiaſticis nunc & pro tempore propter crimen hæreſis vacantibus, & vacaturis, tales viri eis præficiantur idonei, qui deteſtandas, ac nefarias hæreſes diabolo diſſeminante contra veræ, & orthodoxæ fidei puritatem exortas, de agro Domini extirpare, & populos ſibi commiſſos ad Catholicæ Eccleſiæ veritatem reducere, doctrina, verbo, & boni operis exemplo valeant.

Reſeruare omnium beneſic. pr. per crimen hæreſis vacantium.

§. 1. Præmiſſorum itaque conſideratione inducti, & aliis ad id ſuadentibus rationabilibus cauſis, nonnullis etiam prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærendo, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera noſtra voluntate, & deliberatione, omnia & ſingula beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſæcularia, & quorumuis Ordinum etiam Sancti Ioannis Hieroſolymitani, & aliarum quarumuis Militiarum regularia quæcumque & qualiacumque ſint, etiam ſi ſæcularia, canonicatus & præbendæ, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia in cathedralibus etiam metropolitanis, vel collegiatis, & dignitates ipſæ in cathedralibus etiam metropolitanis poſt Pontificales maiores ſeu collegiatis Eccleſiis huiuſmodi principales, Regularia vero beneficia huiuſmodi, Monaſteria etiam conſiſtorialia, Prioratus, Præpoſituræ, præpoſitatus, dignitates etiam conuentuales, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia etiam clauſtralia, ac hoſpitalia & præceptoriæ, & alia quomodocumque qualificata fuerint, ordinationi & diſpenſationi noſtræ, & Sedis Apoſtolicæ hac perpetuo conſtitutione valitura auctoritate Apoſt. tenore præſentium reſeruamus.

Declarat quod in impetrationibus beneſic. non comprehenduntur tempore propter hæreſim vacantia, niſi ſpecialiter ſit expreſſum, &c.

§. 2. Declarantes omnes & quaſcumque impetrationes de beneficiis vt præfertur, quomodocumque qualificatis certo modo in futurum faciendas, & obtinendas, beneficia huiuſmodi propter hæreſim vacantia, & in futurum vacatura non comprehendere, niſi ſpecialiter, & diſpoſitiue vacationis modus propter crimen hæreſis expreſſus fuerit, & illum nullo modo ſub quibuſuis clauſulis, & decretis comprehendi quantumcumque generalibus in quibuſuis gratiis & conceſſionibus per nos & Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros faciendis, etiam per fiat ſignatis & conceſſis; ac decernentes omnes & quaſcumque impetrationes de quibuſuis beneficiis, vt præfertur qualificatis hactenus factas & obtentas, niſi earum vigore in iudicio per impetrantes crimen huiuſmodi deductum fuerit, & ſuper eo ſententiam fauorabilem obtinuerint, vel dictorum beneficiorum poſſeſſionem aſſecuti fuerint, ad vacationem huiuſmodi propter crimen hæreſis ſe non extendere, & illum neminem comprehendere.

Decretum irritans.

§. 3. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes etiam S.R.E. Cardinales iudicari & interpretari debere, irritum quoque & inane ſi ſecus per quoſcumque quauis dignitate & auctoritate præditos, iudicatum, fuerint, decernimus.

Forma publ. Qua non ſequitur.

§. 4. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur.

Fides Exemplorum.

§. 5. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus & etiam declaramus quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij ſubſcriptis,

ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 2. 27. Ian. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1567. ſexto Kal. Febr. Pontific. noſtri Anno 2.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1567. Indictione 10. Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij Papæ V. anno 2. die vero 17. menſis Febr. retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Antonium Clerici, & Ioannem Andream Rogerium prædicti Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſores.*

Scipio de Octauianis Mag. Curſ.

XXX. Reuocatio Indulgentiarum quomodolibet conceſſarum, continentium facultatem quæſtuandi, & pro quibus conſequendis porrigendæ ſunt manus adiutrices. Prohibitioque de cetero quæſtuandi, & quæſtores deputandi.

Ad hæc habes etiam huius Pont. conſt. 99. Quam plenum. *Necnon Conc. Trid. ſeſſ. 21. cap. vlt. vbi Abolito vſu quæſtarum, datur Ordinariis forma colligendi eleemoſynas.*

Edita A. D. 1567. *PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium. ETſi Dominici gregis ſaluti ſemper intenti, ſingulis cum humilitate poſcentibus ea benigne concedere nos & prædeceſſores noſtri ſtuduerint, per quæ peccatorum mole depoſita ſalus ipſis ſuccedat, & hoſtis humani generis ſeruitute ereptas animas lucrifaciāt Altiſſimo, qui eas nobis ſua bonitate commiſit; id tamen propenſiori ſtudio nos præcauendum eſſe cenſemus, ne cuiuſuis Indulgentiæ, remiſſionis, vel facultatis obtentu, Chriſtifideles procliuiores ad illicita in poſterum committenda reddantur, aut facilitas veniæ eis peccandi tribuat incentiuum, & exinde clauium auctoritas deducatur in contemptum, & Chriſtifideles quamplurimum ſcandalizentur.

Cauſa huius conſt. §. 1. Sane cum ad auditum noſtrum ex diuerſis mundi partibus quamplurimæ querelæ perlatæ fuerint, quod vigore diuerſarum Indulgentiarum, & facultatum per prædeceſſores noſtros, ac etiam nos vel auctoritate noſtra, tam fabricæ noſtræ baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Eccleſiæ Sancti Ioannis Lateranenſis de Vrbe, ipſiuſque Eccleſiæ, necnon S. Ioannis, & S. Lazari Hieroſolymitan. ac S. Spiritus in Saxia, & S. Ioannis Lateranen. ac S. Iacobi Incurabilium, de eadem Vrbe, necnon S. Elemi, & S. Bouis, ac S. Gothardi, & S. Leuguzoni, necnon S. Nicolai, & Sancti Bernardi montis Iouij, necnon S. Leonardi, ac S. Marthæ, necnon Sanctiſſ. Crucifixi Siracuſan. ac S. Mariæ de monte Serrato, hoſpitalibus, ac etiā S. Sebaſtiani prope, & extra muros dictæ vrbis, necnō S. Antonij de S. Antonio Viennen. diœceſis & Redemptionis captiuorum nuper Neapoli inſtituto Monaſteriis, illorumque, ac diuerſis aliis Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, Militiis, Confraternitatibus, Societatibus, & piis locis conceſſarum, multi quæſtores ex eiſdem indulgentiis lucrum temporale tantum quærentes, nominibus fabricæ Eccleſiarum Hoſpitalium, Monaſteriorum, Militiarum, Confraternitatum, Societatum, & piorum locorum prædictorum in diuerſis Ciuitatibus, & diœceſibus quæſtas facere, Confratres deſcribere, Capellas, & Oratoria erigere, illiſque erectis Indulgentias huiuſmodi communicare, & in diuerſis gradibus à iure prohibitis diſpenſare, ac plura etiam concedere, quam eis vigore facultatum prædictarum licitum ſit, [illegible] ... ntenti, pecuniaſque potiuſquam Chriſti[illegible] ... [illegible] quærentes ac eiſdem indulgentiis ſic abutentes, quæſtum ex illis particularem facere conantur, varioſque & diuerſos Quæſtores, Commiſſarios, Procuratores, Receptores, Theſaurarios, Factores, Nuncios & alios miniſtros conſtituere, qui non ſolum ſupradicta, ſed etiam plura alia eis numquam conceſſa, facere, & concedere, necnon locorum Ordinarios, illorumque in ſpiritualibus vicarios generales, & Officiales, ac Miniſtros, Eccleſiarumque & Ordinum Prælatos, Superiores & perſonas, quæſtas huiuſmodi impedientes cenſuris Eccleſiaſticis innodare, & alias in pluribus grauiter excedentes in diuinæ maieſtatis offenſam, ac ſuarum & Chriſtifidelium animarum perniciem; ac Ordinariorum perturbationem, & piarum mentium ſcandalum, præſumunt.

Reuocatio Indulgentiarum continentium facultatem quæſtuandi, & pro quibus conſequendis porrigendæ ſunt manus adiutrices. §. 2. Nos qui Deo propitio gregis Dominici meritis licet inſufficientibus curam gerimus, & illum ſpiritualis Theſauri elargitione cupimus ipſi Deo reddere acceptabilem, ex præmiſſis, & aliis rationabilibus cauſis animum noſtrum mouentibus, fel. record. Calliſti Quarti, Clementis VII. Pauli III. Iulij ſimiliter III. & diuerſorum aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærentes, Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtātiam, ſed de mera noſtra voluntate, & deliberatione; omnes & ſingulas indulgentias etiam perpetuas, & peccatorum remiſſiones fabricæ & Eccleſiæ huiuſmodi, necnon Sancti Ioannis Hieroſolymitani etiam pro conſtructione, & ædificatione illius nouæ Ciuitatis prædictis, in quibuſuis aliis Hoſpitalibus, Monaſteriis, Eccleſiis, domibus, militiis, Ordinibus etiam Mendicantium, Congregationibus, Confraternitatibus, & Vniuerſitatibus, & piis locis, illorumque Ordinibus, Capitulis, Conuentibus, Magiſtris, Superioribus, & tam ſæcularibus, quàm quorumuis etiam Mendicantium Ordinum Regularibus perſonis, tàm ſingulariter, quàm vniuerſaliter per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros ac etiam nos, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, & ex certa ſcientia, ac ex quibuſuis etiam vrgentiſſimis cauſis, etiam cauſa redemptionis captiuorum, & alias quomodolibet conceſſis: pro quibus conſequendis manus ſunt porrigendæ adiutrices, & quæ quæſtuandi facultatem quomodolibet continent, illarum omnium tenores, formas, derogationes & decreta præſentibus pro expreſſis habentes auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac viribus vacuamus.

Prohibitio deputandi quæſtores, aut faciendi quæſtas, niſi de ſpeciali licentia Papæ. §. 3. Et inſuper perpetuo hac noſtra valitura conſtitutione decernimus, quod ex nunc de cetero ſub indignationis noſtræ pœna, prætextu indulgentiarum & facultatum per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem Apoſtolicam etiam Motu ſimili ac Sedis Apoſtolicæ Legatos, & alias quomodolibet conceſſarum, & quas à nobis & Sede & prædicta in poſterum verbo, literis, aut quauis alia ſcriptura etiam manu noſtra ſignata, etiam cum clauſula quod ſola ſignatura ſufficiat, etiam in fauorem fidei, aut cruciatæ ſanctæ, vel cuiuſcumque alterius piæ cauſæ, etiam priuilegiatæ concedi quomodolibet contigerit nullus quauis etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, & Patriarchali, aut maiori dignitate etiam Cardinalatus honore, ſeu etiam regali, vel temporali excellentia præfulgeat, audeat vel præſumat quæſtas facere, aut Nuncios, Quæſtores, Commiſſarios Theſaurarios, Receptores, pro illis recipiendis in dictis Hoſpitalibus, Eccleſiis, Domibus, Monaſteriis, Militiis & aliis ſupranominatis, vel pro eis aut illorum nominibus alibi conſtituere & deputare, niſi ex ſpeciali licentia, & ex certa ſcientia noſtris & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, de qua per literas noſtras, & eiuſdem Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, locorum Ordinariis, vel eorum in ſpiritalibus Vicariis, ſeu Officialibus derogationem præſentis noſtræ conſtitutionis illius tenore de verbo ad verbum inſerto expreſſe continentes.

Decretum irritans. §. 4. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, conſtare debeat.

§. 5.

Executorum deputatio. §.5.Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ domibus, & ſingulis Venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, quatenus in ciuitatibus, & diœceſibus ſuis, præſentes noſtras literas publicare, & obſeruare debeant; roganteſque omnes, & ſingulos Principes ſæculares, & alios Dominos, & Magiſtratus temporales, eiſque per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti in remiſſionem peccatorum ſuorum iniungentes, quatenus in præmiſſis eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis aſſiſtant, & ſuum auxilium & fauorem præſtent, cum auxilio brachij ſæcularis,

Clauſula derogatoria. §. 6. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis Apoſtolicis, necnon in Prouincialibus, & Synodalibus Concilijs editis, generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon fabricæ Eccleſiæ, Hoſpitaliũ Monaſteriorum, Militiarum Confraternitatum, Ordinũ, Capitulorum, Conuentuum, aliorumque locorum prędictorum; & quorumuis illorum membrorum, Eccleſiarum etiam Cathedralium, & Metropolitanarum etiam iuramẽto confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, ſtabilimentis vſibus & naturis, priuilegijs quoque indultis, & literis Apoſtolicis, illis, & præſertim S.Io. & S. Lazari, ac S. Spiritus in Saxia, Hoſpitalibus, necnon S. Antonij de S. Antonio, & SS. Nicolai, & Bernardi Montis Iouij Monaſterijs, ipſorumque Monaſteriorum Hoſpitalibus, ſingulorumque eorum Conuentibus, Superioribus, & perſonis præfatis, per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores, ac nos, & Sedem Apoſtolicam ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, etiam motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac quauis etiam Imperiali, vel Regali conſideratione, vel inſtantia, & alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam, ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, non autẽ per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſpecialiter & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe volumus, contrarijs quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Iuſſio public. §.7. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & acie Campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur.

Tranſumptorum fides. §.8. Et quia difficile foret eaſdem præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur ſi originaliter forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino, &c,

D.P. An 2. die 8. Febr. Dat. Romæ apud S.Petrum, Anno Incarnat. Dom. 1567. ſexto Idus Febr. Pont. noſtri Anno 2.

Publicatio. *Anno à Nat. D 1567. indict. 10. die vero 17. menſis Febr. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N D. Pij Papæ V. anno 2. infraſcripta litera Apoſt. affixa, ac publicata fuerunt ad valuas Cancell. Apoſt. & in acie Campi Floræ, per nos Antonium Clerici, & Io. Andream Rogerium præfati S. D N. Papæ Curſ.*

Scipio de Octauianis Mag. Curſ.

XXXI. Confirmatio gratiarum & indultorum Congregationis Clericorum Regularium Theatinorum, cum aliorum Priuilegiorum elargitione.

De huius Congregationis inſtitutione, & aliis eius gratiis videnda eſt conſt. 11. Clem. VII. Exponi. *ſup. & alia conſt. eiuſdem* 38. Dudum.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. 9 156*

Proœmium. AD immarceſcibilem vitæ æternæ coronam, ad quam fortes Chriſti athletæ non aduerſus carnem & ſanguinem præliantes, ſed contra ſpirituales antiqui hoſtis nequitias, & huius mundi tenebrarum principatus, aſſiduo fidei clypeo, & ſcuto bonæ voluntatis armati, lumbiſque præcinctis colluctantes, reiectis vanitatibus & illecebris indefeſſe aſpirant, & quo optatum finem tutius conſequantur, Religionis arcem, vnde inimicorum inſultibus, dante Domino, ſecurius reſiſtere, & hoſtilia tela propulſare queant animoſe aſcendunt, eleuantes oculos mentis noſtræ, paterna pietate & beneuolentia ex noſtri paſtoralis officij debito non abre iugiter inducimur, vt tranquillo eorum ſtatui, quantum cum Deo poſſumus prompte conſulamus, & his quæ propterea facta eſſe dignoſcuntur, auctoritatis noſtræ adiiciamus firmitatem, aliaſque deſuper opportune prouideamus prout perſonarum & temporum qualitate penſata, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

§.1. Dudum ſiquidem fel. rec. Clemens Papa VII. prædeceſſor noſter ſibi pro parte, &c.

Omittitur quia hæc bulla eſt quæ citatur in rubr ſup.

§.2. Et deinde pro eadem parte, eidem Clementi prædeceſſori etiam expoſito, quod ipſi, &c.

Omittitur quia ipſa bulla eſt citata in rubr ſup.

§.3. Ac poſtmodum rec. mem. Paulus Papa III. ſimiliter prædeceſſor noſter viuæ vocis oraculo eidem Paulo IV. prædeceſſori qui etiam tunc in minoribus conſtitutus tit. S. Sixti preſb. Card. erat per eumdem Paulum III. prædeceſſorem facto, eidem Congregationi Clericorum Regularium inter alia. Quod maior pars habentium vocem in Capitulo, in quocumque loco commoraretur, repræſentaret totum Capitulum Congreg. Clericorum Regularium huiuſmodi; & vbicumque vocalium maior pars foret, ſemper repræſentaret Capit. Generale, & haberet in ipſa Congreg. Clericorum Regularium ſuper Præpoſitos omnes & Superiores ſacerdotes & alios profeſſos in ſpiritualibus & temporalibus, poſt ſanctam Sedem Apoſtolicam cui immediate ſubiiciebantur, ſupremam iuriſdictionem, & poteſtatem donec Capitulum Generale ſolemniter celebraretur,

§.4. Et ſi vocales in Eccleſiis, & locis eorumdem Congregationis Regularium pares numero forent, ibi ex gratia, & priuilegio intelligeretur adeſſe Capitulum repræſentans Generale, vbi foret vocalis, qui antiquior eſſet omnibus alijs vocalibus, qui in locis particularibus pares numero forent.

§.5. Capitulumque huiuſmodi haberet in prædictis Congregatione Clericorum Regularium ius ſupremum; & quandocumque in Eccleſiis & locis prædictis, omnibus caſibus & neceſſitatibus prouidere poſſent, & maxime ſuperueniente cauſa de Superiore caſſando, transferendo, & de nouo creando, quocumque nomine appellaretur, vt in ſpiritualibus & temporalibus libere adminiſtraret.

§.6. Quodque tempus ſuæ adminiſtrationis non poſſet vltra annum protogari, & omnibus Congregationis Clericorum Regularium gauderet priuilegiis.

§.7. Et generaliter quicquid poſſent Præpoſiti per Priuilegia, poſſent etiam eorum Locatenentes. Et ſi ille, qui vt Superior adminiſtraſſet, in Præpoſitum erigeretur, tempus, quo ſine titulo Præpoſituræ adminiſtrauiſſet, non impediret quominus poſſet ſicut ceteri Præpoſiti vſque ad triennium confirmari.

§.8. Ac etiam tempore quo contingeret per lapſum anni officia Præpoſitorum vacare, ſupradictum Capit. ſcribere poſſet Præpoſitis ſub hac, vel ſimili forma, Licet officium Præpoſituræ tunc tali die vacaret, tamen vt Superior non deſiſtat in ſpiritualibus & temporalibus libere, vt antea adminiſtrare, donec aliter fuerit prouiſum, prouiſioque ſuum ſortiatur effectum.

§.9. Necnon quod antiquior in voce, qui in loco eſſet, ſuccederet

[illegible] ſuccederet ipſo iure Præpoſituræ vacanti per lapſum anni, ceſſum, vel deceſſum Præpoſiti, & gauderet omnibus priuilegiis Congregationis Clericorum Regularium huiuſmodi, **donec per Capitulum Generale, vel repræſentans Generale de alio Superiore, vel aliter prouideretur,** & obſeruaretur, vt dictus antiquior, vt ſupra adminiſtraret in cauſa abſentiæ, vel infirmitatis, ipſius Præpoſiti, niſi ipſe Præpoſitus aliter prouidiſſet.

[illegible] §.10. Quodque laici ad Congregationem venientes, ſi **videretur eos non diuino officio mancipandos,** vterentur veſtibus Clericalibus, quæ tamen ſecundum conditionem locorum, & perſonarum honeſtę cenſerentur, eiſque tempore probationis ſimpliciter aſſignatæ ad profeſſionem trium votorum more eorundem Congregationis, ſine tamen veſtium mutatione, & benedictione admitti. Ac omnibus priuilegiis prædictis gaudere poſſent dicta auctoritate conceſſit, & decreuit.

§.11. Ac poſtea pro parte quondam Bonifacij presbyteri **Alexandrini eiuſque ſociorum Congregationis Clericorum** Regularium huiuſmodi, inclytæ mem. Iulio Papa etiam III. prædeceſſori noſtro, expoſito quod ipſi qui in locum Pauli prædeceſſ. & Gaietani huiuſmodi ſucceſſerant, vt literæ prædictæ, firmius permanerent, & inuiolabiliter obſeruarentur, cupiebant illas ab eodem Iulio prædeceſſore approbari & innouari, idem Iulius prædeceſſor eorum ſupplicationibus in ea parte inclinatus, conceſſiones, & ſtatuta, ac ordinationes, necnon cum omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis ſingulas literas prædictas, etiam per ſuas in ſimili forma breuis ſub die 10. Iunij Anno Domini 1551. Pontific. ſui Anno 2. expeditas literas approbauit, & innouauit, illiſque perpetuæ & validæ firmitatis robur adiecit, ac illa omnia, & ſingula obſeruari, & Bonifacio, & ſociis præfatis, & eorum ſucceſſoribus Clericis regularibus ſuffragari, ipſoſque illis perpetuis futuris temporibus vti, frui, potiri, & gaudere poſſe, necnon ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari irritum & inane decreuit.

[illegible] §.12. Et deinde prædictus Paulus IV. prædeceſſor diuina fauente clementia ad Summi Apoſtolatus apicem aſſumptus, Motu proprio per eius cedulam dictas in forma breuis præfati Iulij prædeceſſoris literas præinſertas habentem, ſub Dat. videlicet 7. Idus Octob. Pontific. ſui Anno primo, quædam per cedulam ipſam declarata, & Capitula, ac ipſas literas & omnia in eis contenta, necnõ curam & adminiſtrationem Congregationis de Somaſca eidem Congregationi Clericorum Regularium per prædictum Paulum III. prædeceſſorem commiſſam, etiam ad hoc vt illorum, & de Somaſca Congregat. huiuſmodi, ac omnes illorum perſonæ omnibus & ſingulis priuilegiis, & prærogatiuis, ac aliis quibus vtebantur, potiebantur & gaudebant, ac vti, potiri & gaudere poſſent quomodolibet in futurum, ad inuicẽ & alter alterius, & e conuerſo vti, potiri, & gaudere licite poſſent & valerent, Apoſtolica auctoritate approbans, confirmans, & innouans, illiſque perpetuæ & validæ firmitatis robur adiiciens & illa omnia, & ſingula obſeruari, & eis ſuffragari, eoſque perpetuo illis frui, & gaudere, & ita iudicandum fore, ſublata quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ac irritum & inane eiſdem quicquid ſecus attentari contingeret.

[illegible] §.13. Decernens Congregationi Clericorum Regularium, **ac tunc, & pro tempore exiſtentibus Clericis Regularibus** præfatis, vt ipſi, qui idonei forent Euchariſtiæ **ſacramentum, in omnibus & ſingulis etiam ad eos non** ſpectantibus Eccleſiis quibuſcumque vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus debite, etiam non per eos ſed alios confeſſis, & aliis, vt moris eſt adminiſtrare.

[illegible] **§.14. Ipſiſque, vt omnibus & ſingulis priuilegiis, indulgentiis, prærogatiuis, exemptionibus, immunitatibus,** gratiis, & indultis dilectis filiis Societatis de Ieſu Almæ Vrbis noſtræ, tam in ſpiritualibus, quam temporalibus, in ſpecie vel in genere, per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros; & dictam Sedem quomodolibet conceſſis, & concedendis, & quibus Societas huiuſmodi, tam in vita, quam mortis articulo, etiam circa peccatorum remiſſionem, & **iniunctarum pœnitentiarum relaxationes,** & ipſius Euchariſtiæ adminiſtrationem & alias quomodolibet vtebantur, potiebantur, & gaudebant, ac vti, potiri, & gaudere poterant, ſimiliter ipſi Congregatio, & Clerici Regulares vti, potiri, & gaudere libere & licite **poſſent, & valerent, ac illorum omnium participes eſſe** deberent conceſſit, & indulſit. Priuilegia quoque, indulgentias, prærogatiuas, & alia omnia eiſdem Societati, vt præfertur, etiam communicatiue conceſſa ad Congregationem, & Clericos Regulares præfatos extendit & ampliauit, ipſiſque, vt omnia, & ſingula tàm per eoſdem **Clementem VII. Paulum III. quàm Iulium etiam III. prædeceſſores eis conceſſa, & per eundem Paulum IV.** etiam prædeceſſorem & alios ex tunc in poſterum **concedenda priuilegia, gratiæ, indulgentiæ, prærogatiuæ, exemptiones, & indulta toties reintegrata, confirmata,** & innouata, ac in priſtinum ſtatum reſtituta eſſe cen**ſerentur, quoties per eundem Paulum IV. prædeceſſorem** & Sedem prædictam alia quæcumque priuilegia, aliis Congregationibus, & quorumuis Ordinum Religioſis, & Monachis conceſſa, & concedenda reintegrari, confirma**ri, vel innouari, & in priſtinum ſtatum reſtitui contingeret etiam conceſſit & indulſit, cum decreto & clauſulis, ac alias certis modo & forma tunc expreſſis, &c.**

§.15. Cum autem ſicut accepimus, &c. Motu proprio, &c. prædicta omnia præſentium tenore confirmamus, approbamus & innouamus &c. *Hic modo Pont. omnia prædicta confirmat.*

§.16. Et inſuper eiſdem Congregationi Clericorum Regularium, tàm Romæ, quam Venetiis, & Neapoli, ac alias vbique locorum degentium, ac illius nunc & pro tempore exiſtentibus Clericis præfatis, vt ipſi & eorum ſinguli, qui Præpoſiti fuerint, quorumcumque qui Congregationem huiuſmodi ingreſſi iuxta illorum ritum profeſſionem per eoſdem Clericos Regulares emitti ſolitam ſolemniter emittere voluerint, in eorum & cuiuſlibet ipſorum profeſſionis emiſſionis, ſeu alio anteriori die quocumque, eorum confeſſionibus per dictos Præpoſitos, aut eorum aliquem diligenter auditis, ipſos & eorum ſingulos ab omnibus & ſingulis eorum peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis, ac quacumque per eos eatenus quomodolibet contracta irregularitate, & peccatis aliis quantumcumque grauibus & enormibus, per ipſorum & eorum ſingulos vſque ad dictam diem, quomodolibet perpetratis, commiſſis, & incurſis, etiam ſi talia forent, de quibus hic ſpecialis, & expreſſa mentio habenda, & propterea dicta Sedes merito conſulenda eſſet. Necnon priuationis, ſuſpenſionis, & interdicti, & quibuſuis aliis eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis in eos à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus profitendos ipſos tunc quomodolibet innodatos, & vt tales declaratos, & publicatos eſſe reperiri contigerit, ſine tamen alicuius præiudicio in quibuſcumque etiam prædictæ Sedi Apoſtolicæ reſeruatis caſibus, præterquam tamen contentis in Bulla die Cœnæ Domini legi conſueta, huiuſmodi Apoſtolica auctoritate prædicta alias in ſuperius dicta forma plene abſoluere, & totaliter liberare, & eis pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem iniungere, ac cum ipſis, & eorum quolibet ſuper irregularitate per ipſos, & eorum quemlibet inde, ac etiam quia ſententiis, cenſuris, & pœnis prædictis ligati miſſas forſan, ac alia diuina officia, non **tamen in contemptum clauium celebrauerint, aut alias** ſe in eis immiſcuerint per pridem vſque tunc, ac etiam ex quocumque eorum defectu, & impedimento, non tamen ex homicidio voluntario proueniente, ac alias quomodolibet contracta. Quodque his præmiſſis, & aliis non obſtantibus in ſuis quos antea ſuſceperunt etiam presbyteratus ſacris ordinibus, & quando nullis aut aliquo, **vel aliquibus eorum adhuc non fuerint tunc pro**moti, ad illos omnes etiam ſacros, & presbyteratus ordines huiuſmodi, alias tamen rite promoueri, & in eis promoti etiam in altaris miniſterio in dictis & aliis quibuſuis Eccleſiis atque locis miniſtrare libere & licite valeant **diſpenſare, & ab illis, & eorum quolibet omnem inhabilitatis & infamiæ maculã ſiue notam ex præmiſſis circa eos quomodolibet inſurgentem, & per ipſos contractam penitus abolere.** Necnon eos, & quemlibet ipſorum in priſtinum, & eum in quo ante præmiſſa quomodolibet erant ſtatum, & alias iuxta ſupradictam formam reſtituere.

Præpoſitoque dat facultatẽ abſoluendi venientes ad hanc Relig. a quibuſcumque caſibus non reſeruatis in Bulla Cœnæ Domini.

Ad hoc vidẽda eſt etiam conſt. 115. Clemen. VIII. Quæcumque.

§.17

Clericiſque auctoritatem impartitur adminiſtrãdi Sacram. omnibus intra habitationes Congreg. exiſtentes, & etiam ceteris in caſu neceſſitatis.

§. 17. Et tam Præpoſiti, quam ceteri omnes Clerici, Romæ, Venetiis, Neapoli, ac alias vbique locorum degentes, Congregationis huiuſmodi, nunc & pro tempore exiſtentes, qui tamen preſbyteri fuerint Euchariſtiæ etiam pro viatico, ac etiam conſtitutis in articulo mortis, ac extremæ Vnctionis ceteris Clericis, & Fratribus Congregationis huiuſmodi, ac etiam mercenariis, famulis, operariis, & ſeruis eorumdem Congregationis, ac quibuſuis hoſpitibus etiam ſæcularibus, & extraneis, quos in locis, vel habitationibus Congregationis huiuſmodi tunc reperiri contigerit, etiam in mortis articulo, & quoties de illo dubitari contigerit, etiam diœceſan. locorum, & Sacerdotum curatorum quorumcumque, etiã in quorũ Ciuitatibus, & Diœceſibus, ac Eccleſiarũ Parochis reſpectiue, Eccleſiæ, & loca ipſorum Congregationis nũc & pro tempore fuerint, aut aliorum quorumcumque licentia minime petita, nec obtenta; & in caſum quo non daretur ſpatium petendi talem licentiam propter repentinam neceſſitatem etiam quibuſcumque aliis perſonis, quæ in huiuſmodi neceſſitate intra Eccleſias, Collegia, domos, & habitationes Congregationis prædictorum reperiri contigerit, ac extra illa aliis quibuſuis infirmis etiam in mortis articulo conſtitutis vbique in cauſa neceſſitatis ſupradictæ, etiam nulla ad hoc per eos petita, nec eis conceſſa licentia cuiuſuis Sacerdotis Curati, pœnitentiæ Sacramenta eccleſiaſtica miniſtrare poſſint.

Ad profeſſiones non poſſe cogi decernit.

§. 18. Ac etiam eiſdem, & aliis Clericis Regularibus Congregationis huiuſmodi, Romæ, Venetiis, Neapoli, ac alias vbique locorum degentibus, cum ipſi fere totos dies in orationibus, ac Miſſis, & aliis diuinis Officiis dicendis tranſigatur, & frequenter ipſos ab audiendis pœnitentium confeſſionibus eſſe, & verbum Dei populo prædicare oporteat. Quod de cetero perpetuis futuris tẽporibus, ipſi ſicut alij qui in ſtrictiori clauſura perpetuo viuunt ad cum ceteris Vrbis noſtræ, & Neapolit. prędictarum, ac aliarum Ciuitatum, Terrarum, & locorum in quibus dictæ eorum Eccleſiæ, domus & loca ſunt, & erunt quomodolibet in futurum, perſonis Eccleſiaſticis, tàm ſæcularibus, quàm præfatorum, & aliorum quorumcumque Ordinum Regularium proceſſionaliter in eorũ proceſſionibus, publicis vel priuatis, etiã ſolemnibus, aut extra illas de per ſe incedendum minime teneantur, nec ad id etiam ſi ceteræ perſonæ huiuſmodi, tam de iure, vel ſtatuto, quam vſu, & conſuetudine, ac alias quomodolibet aſtringantur inuiti, quauis etiam Apoſtolica auctoritate cogi, moneri, vel compelli, nec propterea aliquibus eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis innodari, vel ligari poſſint.

Indulgentias eiſdem elargitur.

§. 19. Ac etiam ſingulis ex ipſis, qui tàm in eorum propriis Eccleſiis & locis exiſtentes, quàm etiam quoties, ac quamdiu pro quibuſuis rebus & cauſis de ſuorum Congreg. Regularium huiuſmodi Superiorum licentia, iuſſu Commiſſione vel mandato, propriis Eccleſiis vel domibus abfuerint, & ad quæuis alia Ciuitates, Oppida, Terras & loca declinare, & eos illibi eſſe, ac etiam permanere contigerit, quadrageſimalibus, & quibuſuis aliis anni tẽporibus, atque diebus ſtationum Baſilicarum & Eccleſiarum d. Vrbis, & extra illius muros, atque dictis eorumdem Congregationis, & aliis quibuſcumque Eccleſiis, & locis, illaque, & illa viſitantibus conceſſarum indulgentiarum, propriam. Eccleſiam ſiue Oratorium, aut vnam aliam Ciuitatum, Oppidorum, Terrarum, & locorum ad quæ vt præmittitur declinauerint, & vbi permanſerint, aut in eis quinque vel quatuor, ſi tot extent, aut pauciora altaria deuote viſitando, & ſemel Pſal. Miſerere, &c. & Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam, & Symbolum Apoſtolorum pro felici ſtatu, & conſeruatione militantis Eccleſiæ, & exaltatione fidei Catholicæ, noſtra quoque, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontt. quorumcumque proſperitatem recitando, omnes & ſingulas indulgentias, & peccatorum remiſſiones viſitantibus Baſilicas, & alias præfatæ Vrbis, & extra illius muros ad id deputatas ac ipſorum Congregationis, & aliorum quorumcumque, tam in Vrbe, & Neapolit. quam aliis Ciuitatibus, Terris, Oppidis, & locis ſitas Eccleſias viſitantibus conceſſas conſequantur, quas conſequerentur, & conſequi poſſent ſi ſingulis temporibus, & diebus ſupradictis Baſilicas & alias Vrbis prædictæ, ac extra illius muros, necnon in Neapolit. & aliis Ciuitatibus, Oppidis, Villis, & locis præfatis ſitas Eccleſias perſonaliter viſitarent, ac omnia & ſingula, quæ pro huiuſmodi indulgentiis conſequendis quomodolibet requiruntur adimplerent, Apoſtolica auctoritate prædicta concedimus, & indulgemus, ac etiam perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Ad hoc attendenda eſt conſt. 16. Pauli V.

Claus. præ- ſeruat. [illegible] appon.

§. 20. Decernentes præſentes noſtras literas, quæ ad plenam probationem præmiſſorum omnium, & ſingulorum, itaut nulla probatio in contrarium admittatur, ſufficiant nec ad id alterius probationis adminiculum requiri debeat, ac eaſdem præmiſſa ſeu earum aliqua de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, ſeu impugnari non poſſe, ſed ſemper valida, & efficacia exiſtere, ac eiſdem Congreg. & illius Regularibus Clericis, & aliis perſonis ſuffragari, & ſub nullis, etiam totum earumdem præſentium tenorem in ſe continentibus, reuocationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, aut aliis alterationibus, ſimilium vel diſſimilium confirmationum, conceſſionum & gratiarum, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam motu & ſcientia ſimilibus, etiam conſiſtorialiter etiam per nos & ſucceſſores noſtros Rom. Pontt. pro tempore exiſten. ex quibuſuis cauſis etiam iuſtiſſimis pro tempore quomodolibet factis, nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis excipi, ac quoties illæ emanabunt toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & plenarie reintegrata exiſtere & cenſeri, & ita per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, vt præfertur, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate iudicari, ſententiari, & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores deputat.

§. 21. Quocirca Venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopo Neapolitano Placentin. ac Amerin. Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta mandamus quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta, quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties ſuper hoc pro parte Congregationis, & illius Clericorum Regularium, ac aliarum perſonarum prædictorum, vel alicuius eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque & cuilibet ipſorum in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra literas, & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari, illoſque, & quemlibet illorum eis pacifice frui, & gaudere, non permittentes illos, vel eorum quempiam per quoſcumque deſuper quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Contrariis omnibus derogat.

§. 22. Non obſtantibus piæ mem. Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, qua cauetur, ne quis extra ſuã Ciuitatem, vel Dioc. niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ Diœc. ad iudicium euocetur, ſeu ne Iudices à Sede Apoſt. deputati extra Ciuitatem, vel Diœc. in quibus deputati fuerint contra quoſcũque procedere, aut alij, vel aliis vices ſuas committere quoquomodo præſumant, & de duabus dietis in Cõcilio Generali edita, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur. Necnon aut regulis noſtris de vnionibus, & illarum confirmationibus committendis ad partes vocatis quorum intereſt, ac de indulgentiis ad inſtar non concedendis. Necnon Lateranen. Concilij nouiſſime celebrati ſi opus ſit, ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſupradictis, & omnibus aliis, quæ ſinguli prædeceſſores prædicti in dictis eorum cedulis, literis & ſupplicatione voluerunt non obſtare, & quæ reuocarunt, quibuſque derogarunt cum perpetui deſuper ſilentij impoſitione, & inhibitione alias prorſus ſimilibus modo & forma ſupradictis. Quibus etiam omnibus & ſingulis; etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione alias de illis

eorum quę

torumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim à præfata ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

[Tranſumptis fides.] §. 23. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides, tam in Romana Curia quam extra eam vbilibet adhibeatur, & illis ſtetur etiam in iudicio & extra, quæ eiſdem literis adhiberetur, ſi in medium exhibitæ forent, vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, auocationis, extinctionis perpetui ſilentij impoſitionis, approbationis, confirmationis, innouationis, adiectionis, conceſſionis, indulti, ſtatuti, ordinationis, decreti, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

[D. P. An. 1. die 13. Febr.] Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo, ſexageſimo ſeptimo ſeptimo Id. Februarij Pontificatus noſtri anno tertio.

[redacted] Forma expediendi literas Apoſtolicas ſuper gratiis reſignationum beneficiorum Eccleſiaſticorum.

Formam autem publicandi eiuſmodi reſignationes, videbis in conſt. 85. Greg. XIII. Humano. *vbi notabo, aliis tamquam minus neceſſariis, prætermiſſis.*

[Litt. An. D. 1567.]

PIVS PAPA V.

Motu proprio, &c.

[Rationem.] COgit nos neceſſitas, vt nouam futuris aliquot huius Curiæ negociis formam imponere curemus. Quocirca dilectis filiis S. R. E. Viceccancellario, literarum Apoſtolicarum Abbreuatoribus, & in illarum expeditione dicto Viceccancellario aſſiſtentibus, Summatori, ceteriſque omnibus id expeditionis munus in Curia, & Camera Apoſtolica, & vbicumque gerentibus, tenore præſentium auctoritate Apoſtolica mandamus.

[Forma prouiſionis prima.] §. 1. Vt deinceps ſuper omnibus gratiis, & conceſſionibus Apoſtolicis de quibuſuis beneficiis, cum cura & ſine cura, ſæcularibus, & quorumuis Ordinum Regularibus, etiam apud Sedem Apoſtolicam vacantibus, & diſpoſitioni Apoſtolicæ reſeruatis, in quibus addita fuerit clauſula. Et in forma dignum, literas Apoſtolicas expediant in eadem forma quæ aut ad Epiſcopum diœceſanum, aut ad Vicarium Generalem, aut ad officiales eiuſdem Epiſcopi diſiunctiue, ad electionem impetrantis dirigantur, cum limitationibus, & clauſulis infraſcriptis, videlicet, de parochialibus Eccleſiis, vel earum parochialibus Eccleſiis dumtaxat, & per reſignationem vacantibus in dictis literis poſt verbum mandamus, vt ſi ſibi conſtiterit, quod dictus N. reſignans, ſi in ſacris ordinibus conſtitutus exiſtat, aliunde commode viuere poſſit, ac per diligentem examinationem per te adhibitis examinatoribus ad hoc à Concilio Tridentino deſignatis, ſi iſthic ſint vbi eſſe debent in diœceſana ſynodo deputati, ſin autem abſque illis faciendam dictum I. reſignatarium ad hoc idoneum eſſe reperetis, ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, Eccleſiam prædictam, cuius, &c. & inferius poſt verba. Cum omnibus iuribus & pertinentiis ſuis, eidem Ioanni, quibuſcumque aliis ſeſe ad examen prædictum, etiam per mutuum concurſum admitti, & ſibi de dicta Eccleſia prouideri petentibus, penitus excluſis, infra triginta dies poſtquam præſentes literæ tibi præſentatæ fuerint auctoritate noſtra conferas, & aſſignes, &c.

[Secunda.] In ceteris vero literis de quibuſuis aliis beneficiis per eamdem reſignationem vacantibus ſimiliter poſt verbum mandamus, inſeratur, vt ſi tibi conſtiterit, quod ſi dictus N. quatenus in ſacris ordinibus conſtitutus exiſtat, aliunde commode viuere poſſit, ac per diligentem examinationem dictum Iidoneum eſſe repereris, ſuper quo tuam cõſcientiam oneramus, Canonicatum, & præbendam prædictam, quorum, &c. Et inferius poſt verbum, pertinentiis ſuis, eidem I. intra 30. dies poſtquam præſentes literæ tibi præſentatæ fuerint, auctoritate noſtra conferas, &c.

[Tertia.] Propterea in omnibus mandatis prouiſionum, ſeu commendis de quibuſcumque beneficiis, & Monaſteriis per ſimilem reſinationem, ſeu ceſſum vacantibus, ad finem ante clauſulam decreti irritantis, addatur hæc clauſula; videlicet. Ceterum ne dum prodeſſe ſtudemus; aliqua forte irrepat iniquitas in exitium animarum, tu attente his circumſpicias, an ex prædictæ N. & I. prædictorum ſuper dicta reſignatione, vel ceſſione, vt fuerit, quam nos nullo hucuſque vitio laborare deprehendimus, interceſſerit ſimoniæ labes, aut alia illicita pactio, vel etiam corruptela, nos eum, &c.

[Quarta.] In reliquis autem prouiſionibus, & commendis quorumcumque curatorum & ſimplicium beneficiorum, ſæcularium, & regularium prædictorum, etiam reſeruatorum aliter quam per reſignationem quouis modo vacantibus; videlicet quoad parochiales Eccleſias, vel earum perpetuas vicarias dumtaxat, poſt verbum mandamus, vt ſi per diligentem examinationem per te adhibitis examinatoribus ad hoc, vt ſupra vſque, oneramus, Eccleſiam prædictam cum omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis eidem Io. intra triginta dies, &c. conferas.

[Quinta.] Et ſimiliter in omnibus aliis eadem forma ſeruetur omiſſa clauſula adhibitis examinatoribus.

[Sexta.] Et deinde ſuper omnibus huiuſmodi literis, etiam aliæ literæ executoriæ dari debeant, directe vel ad Metropolitanum, vel vni ex propinquioribus Epiſcopis, ſiue eorum Vicario, vel officiali diſiunctiue, aut nomine dignitatis Epiſcopi expreſſe, quando alij executores ſuper hoc à nobis dati pro tempore adfuerint videlicet pro parochialibus Eccleſiis per reſignationem vacantibus in hunc modum, videlicet, Fratri Archiepiſcopo N. ſalutem, &c. Hodie cum dilectus filius N. nuper parochialis Eccleſiæ Rector de N. & N. diœceſis dictam Eccleſiam quam tunc obtinebat, per certum Procuratorem ſuum ad id ab eo ſpecialiter conſtitutum, in manibus noſtris ſponte, & libere reſignaſſet, noſque reſignationem huiuſmodi duxiſſemus admittendam, venerabili fratri noſtro Epiſcopo N. per alias noſtras literas dedimus in mandatis, vt ſi conſtaret, quod N. in ſacris ordinibus conſtitutus exiſteret, aliunde commode viuere poſſet, ac per diligentem examinationem per eumdem Epiſcopum adhibitis examinatoribus ad id à Concilio Tridentino deſignatis, ſi iſthic ſint, vt eſſe debent in diœceſana ſynodo deputati, ſin autem ſine illis faciendam, dilectum filium N. Clericum dictæ diœceſis ad id idoneum eſſe reperiret, clauſulam prædictam per reſignationem eamdem tunc vacantem & antea diſpoſitioni Apoſtolicæ reſeruatam, etiam ſi illa alias quouis modo, aut ex alterius cuiuſcumque perſonæ vacaret, cum illis forſan annexis, ac omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis, prædicto Io. quibuſcumque aliis ſeſe ad examen prædictum, & per mutuum concurſum admitti, & ſibi de dicta Eccleſia prouideri petentibus penitus excluſis, intra triginta dies poſtquam dictæ literæ præſentatæ fuerint, auctoritate noſtra conferret, & aſſignaret, prout in dictis literis plenius continetur. Quocirca fraternitati tuæ, &c. mandamus, vt ſi dictus Epiſcopus eamdem Eccleſiam intra prædictos 30. dies ipſi Io. non contulerit, & aſſignauerit, tu illis elapſis poſtquam tibi conſtiterit, quod dictus Io. ſi in ſacris ordinibus conſtitutus exiſtit, aliunde commode viuere poſſit, vt præfertur, ac ſolertem examinationem à te, etiam adhibitis tribus vel pluribus aliis probis & peritis viris, quam primum faciendam prædictum N. idoneum eſſe repereris, ſuper quo tuam conſcien

conſcientiam oneramus, prædictam Eccleſiam cum annexis, ac iuribus, & pertinentiis ſupradictis eidem N. quibuſcumque aliis huiuſmodi concurrentibus prorſus excluſis, dicta auctoritate conferre, & de illa etiam prouidere procures, inducens per te, vel alium, ſeu alios ipſum N. vel Procuratorem ſuum ejus nomine in corporalem poſſeſſionem Eccleſiæ, ac annexorum iurium, & pertinentiarum prædictarum, & defendens inductum amoto exinde quolibet detentore, ac faciens illi de Eccleſiæ & annexorum eorumdem fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, & obentionibus vniuerſis integre reſponderi, contradictores, &c. Non obſtantibus omnibus, quæ in dictis literis voluimus non obſtare, aut ſi pro tempore exiſtenti Epiſcopo N. vel quibuſuis aliis, cõmuniter vel diuiſim, ab Apoſtol. ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſit per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Ceterum tu attente iſtic circumſpicias, an ex parte N. & I. prædictorum ſupradictæ reſignationi vt fieret interceſſerit ſimoniæ labes, aut alia illicita pactio, vel alia corruptela. Dat. &c.

Sexta. In ceteris vero beneficiis prædictis per ſimilem reſignationem vacantibus, vt ſupra. Venerabili Archiep. N. ſalutem. Hodie cum dilectus filius F. nuper Canonicus B. Canonicatum, & præbendam Eccleſiæ B. quos tunc obtinebat per certum Procuratorem ſuum, &c. vt ſupra duxiſſemus admittendum, venerabili fratri noſtro Epiſcopo N. per alias noſtras literas dedimus in mandatis, vt ſi ei conſtaret, quod dilectus F. ſi in ſacris ordinibus conſtitutus eſſet, aliunde commode viuere poſſet, ac per diligentem examinationem dilectum filium N. Clericum N. diœceſis ad id idoneum eſſe reperiret, Canonicatum, & præbendam præfatos per reſignationem eamdem tunc vacantes, & antea Apoſtolicæ diſpoſitioni reſeruatos, etiam ſi illi alio quouis modo, aut ex alterius cuiuſcumque perſona vacaret, cum illis forſan annexis, & plenitudine iuris canonici, & omnibus iuribus & pertinentiis ſuis, prædicto Io. intra triginta dies poſtquam dictæ literæ deputatæ forent, auctoritate noſtra conferret, & aſſignaret, prout in dictis literis plenius continetur. Quocirca fraternitati tuæ, &c. mandamus, vt ſi dictus Epiſcopus eoſdem Canonicatum, & præbendam intra prædictos triginta dies ipſi Io. non contulerit, & aſſignauerit, tu illis elapſis, poſtquam tibi conſtiterit quod dictus F. ſi in ſacris ordinibus conſtitutus ſit, & aliunde cõmode viuere poſſit, vt pręfertur, & per ſimilem examinationem quamprimum faciendam præfatum Io. idoneum eſſe reperetis, ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, Canonicatum, & præbendam prædictos cum omnibus annexis de plenitudine iuris Canonici, ac omnibus iuribus & pertinentiis prædictis, eidem Io. conferre, & de illis etiam prouidere dicta auctoritate procures, vel inducens per te, vel alium, ſeu alios ipſum Io. vel Procuratorem ſuum eius nomine in corporalem poſſeſſionem Canonicatus, & præbendæ, ac annexorum, iuriumque & pertinentiarum prædictarum, & defendens inductum amoto exinde quolibet detentore, ac faciens illum, vel pro eo Procuratorem prædictum ad præbendam huiuſmodi in dicta Eccleſia in Canonicum recipi & in fratrem, ſtallo in Choro, & loco in Capitulo dictæ Eccleſiæ cum iuris Canonici plenitudine aſſignatis, ſibique de Canonicatus, & præbendæ, ac annexorum eorumdem fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, & obuentionibus vniuerſis integre reſponderi. Contradictores, &c. Non obſtantibus omnibus, quæ in dictis literis voluimus non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi pro tempore exiſtente Epiſcopo, & dilectis filiis Capitulo B. vel quibuſuis, &c. mentionem. Ceterum tu attente iſthic circumſpicias, &c. Dat &c.

Septima. Aliis autem prouiſionibus, ſeu commendis huiuſmodi beneficiorum alias vacantibus, alia forma executoria concipiatur, quæ literæ congruunt principali.

Octaua. Similiter quando Vicario, vel officiali prædicto huiuſmodi literas, tam pro principali, quam pro executoria dirigi contigerit, communis eis formula ſeruatis aliis omnibus ſupradictis ordinetur.

Nona. Ceterum omnibus] mandatis de præbendis, vel commendæ Monaſteriorum, etiam reſeruata, tam virorum, quæ extra Conſiſtorium expediuntur, quam etiam mulierum, vetus forma commiſſaria ſicubi deſueuit, reſtituatur ac literæ deſuper expediantur cum clauſula, quod delegatus de meritis, & idoneitate promouendi ſe informet, & ſi cum ad regimen, & ad miniſtrationem Monaſterij repererit idoneum, conſcientiam illius onerando prouideat, vel commendet intra triginta dies, vt ſupra. & deſuper forma executorialium, etiam concipiatur, quæ ſuis prouiſionibus correſpondeant.

Decima. Denique in ipſis commendis poſt verbum, idoneum repereris, interſerantur verba, ad Monaſterium vel beneficium in commendam obtinendum.

Iuſſio regiſtrandi. §. 2. Volentes præſentes tam in dicto Cancellariæ libro, quinterno nuncupato, quam etiam Camera prædicta regiſtrari, & ab omnibus inuiolabiliter cuſtodiri. Ac decernentes irritum, &c.

Clauſula derogatoria. §. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtylo Cancellariæ, & Cam. Apoſt. quantocumque temporum ſeruato, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Placet, & ita Motu proprio mandamus M. *Papa ſubſcr.*

Lectus & publ. fuit ſupra d. Motus proprius Romæ in Cancellaria Apoſt. Anno Domini 1567. die 13. Martij Pont. S.D.N. Pij diuina prouidentia Papa V. anno ſecundo. *D.P. An. 2. die 13. Mart.*

XXXIII. Damnatio cuiuſcumque collationis Eccleſiarum Parochialium, non ſeruata forma Concilij Tridentini, hactenus factæ, vel de cetero faciendæ.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1567.*

Exordium. IN conferendis beneficiis Eccleſiaſticis, & præſertim Parochialibus Eccleſiis perſonis dignis & habilibus, quæ in loco reſidere, & per ſe ipſos curam exercere valeant, quantam diligentiam adhiberi oporteat, Alexandri III. Lateranen. & Gregorij X. Lugdunen. generalibus Conciliis, ac Innocentij ſimiliter III. & aliorum Romanorum Pont. prædeceſſorum noſtrorum editæ conſtitutiones teſtantur.

Conc. Trid. ſeſſ. 7. c. 13. & ſeſſ. 24. c. 18. de reformat. tradidit formam conferendi Parochiales Eccleſias, & interim de Vicario prouidendo. §. 1. Quod vt diligentius, ac rectius perficiatur, ſtatuit etiam Synodus Tridentina, vt occurrente vacatione parochialis Eccleſiæ etiam generaliter, vel ſpecialiter, etiã vigore indulti in fauorem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, aut alias quomodolibet reſeruatæ vel affectæ, debeat Epiſcopus habita notitia vacationis Eccleſiæ, ſi opus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua eius arbitrio fructuum portionis aſſignatione conſtituere, qui onera ipſius Eccleſiæ ſuſtineat, donec ei de Rectore prouideatur. Et deinde Epiſcopus, & qui iuſpatronatus habet, intra decem dies, aut aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum, aliquos clericos ad regendum Eccleſiam idoneos Examinatoribus iuxta formam eiuſdem Synodi deputatis, nominet, & nonniſi ab eiſdem Examinatoribus per concurſum aliorum Examinatorum, etiam tamquam magis idoneo ab Epiſcopo iudicato & electo de Eccleſia prouideatur. alias prouiſiones, ſeu inſtitutiones omnes præter formam prædictam factæ, ſurreptitiæ cenſeantur.

Quidam non Epiſcopi de huiuſmodi Eccleſiis prouiderunt, non ſeruata dicta forma. §. 2. Sed quoniam res humanæ ſemper in deterius prolabuntur niſi ſit qui eas retineat, ac debitæ executioni demandet, & verendum ſit ne propter conſtitutionum huiuſmodi tranſgreſſionem maximi abuſus oriantur. Nos, ad quorum notitiam non ſine graui noſtra moleſtia peruenit nonnullos ex venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, & Epiſcopis, occurrente vacatione Parochialium Eccleſiarum, eas nullo aut minus rite ſeruato examine, præſertim illo quod per concurſum fieri debet ex Concilio Tridentino, vel etiam examine rite ſeruato, perſonis minus dignis, carnalitatis aut alium humanæ paſſionis affectum non rationis iudicium ſequentes contuliſſe, & de eis prouidiſſe, volentes quantum cum Deo poſſumus huiuſmodi ac etiam futuris periculis occurrere.

§. 3. Eo

Vbi hac Pont. collationes factas, ac fiendas contra formã d. Cõc. annullat, & beneficia vacare decreuit, & Sedi Apoſt. reſeruat.

§. 3. Eorumdem prædeceſſorum noſtrorum conſtitutiones præfatas etiam innouando, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium omnes & ſingulas collationes, prouiſiones, inſtitutiones, & quaſuis diſpoſitiones Parochialium Eccleſiarum ab eiſdem Epiſcopis, & Archiepiſcopis, ac quibuſuis alijs collatoribus, tam ordinariis quam delegatis, etiam S.R.E. Cardinalibus, ac Sedis Apoſtolicæ Legatis, vel Nunciis, præter & contra formam ab eodem Concilio Tridentino, præſertim in examine per concurſum faciendo, præſcriptam factas aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris vel momenti fore & eſſe, nullumque prouiſis ius aut titulum etiam coloratum poſſidendi præbere, & parochiales Eccleſias huiuſmodi, vt prius ante collationes huiuſmodi vacabant, ex nunc vacare ſtatuimus, decernimus, & declaramus, eaſque omnes pro tempore ſic vacantes noſtræ & Sedis Apoſtolicæ, ſeu eorũ quibus ius conferendi eas, præterquam Epiſcopis, & Archiepiſcopis, qui curam dicti examinis iuxta decretum Concilij habere debent competet, diſpoſitioni reſeruamus.

Earum collationes Parochialium ſpectare ad Sedẽ Apoſt. ſi de eis ſecundum formam dicti Cõc. Ordinarij non prouiderint, in tempore, & modo hic expreſſo.

§. 4. Inſuper ne Parochiales Eccleſiæ diu in ſuſpenſo maneant in maximum animarum periculum, quarumcumque Parochialium Eccleſiarum, quarum dum pro tempore vacant, ad Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & Patriarchas, & quoſuis alios Ordinarios collatores, in menſibus ordinariis, collatoribus etiam per noſtras regulas aſſignatis prouiſio & collatio ſpectat & pertinet, de quibus iidem Epiſcopi & Ordinarij prædicti intra ſex menſium ſpatium à die vacationis earumdem perfecto examine iuxta formam Concilij Tridentini præfati non prouiderint, ac illarum etiam quarum collationes nobis, & dictæ Sedi generaliter vel ſpecialiter & ex quauis cauſa reſeruatæ, ſeu affectæ exiſtunt, aut alias ex indulto Sedis Apoſtolicæ competunt, ad quas occurrente illarum vacatione Epiſcopi & Archiepiſcopi præfati perſonas per examen concurſu mutuo habito iuxta dicti Concilij Tridentini formam approbatas & magis idoneas non elegerint, aut electas nobis vel ſucceſſoribus noſtris, aut iis ad quos collatio ſpectabit, pro collatione obtinenda intra quatuor menſium ſpatium à die illius vacationis non ſignificauerint, necnon Parochialium Eccleſiarum, ſimilium, quæ iuriſpatronatus eccleſiaſtici, vel aliorum ſeu clericorum & laicorum ſimul fuerint, ſi præſentatus intra tempus eiſdem patronis à iure præfixum præuio examine iuxta formam dicti Concilij approbatus petatur inſtitui, inſtitutioque ipſa per duos menſes à die præſentationis dilata fuerit, collationem prouiſionem, inſtitutionem, ac omnimodam diſpoſitionem, nobis & ipſi Sedi ac perſonis indulta huiuſmodi conferendi, prouidendi, ſeu inſtituendi obtinentibus reſpectiue reſeruamus, data tamen in Parochialibus Iuriſpatronatus optione ipſis patronis, vt ſi inſtitutio ad Ordinarios ſpectabit, ipſis Ordinariis illam facere negligentibus, & vltra dictos duos menſes deferentibus, poſſint pro huiuſmodi inſtitutione obtinenda habere recurſum ad Metropolitanum, vel viciniorem Ordinarium, aut ad Sedem Apoſtolicam.

Terminus Cõcilij non prorogatur.

§. 5. Prohibentes etiam eiſdem Ordinariis ne tempus decem dierum eiſdem Ordinariis & patronis ab eodem Concilio Tridentino ad nominandum idoneos clericos coram deputatis Examinatoribus præfixum, vltra alios decem dies prorogare audeant, vel præſumant.

Beneficia ſic reſeruata Ordinarij non conferant.

§. 6. Diſtrictius inhibentes ne quis præter Romanos Pontifices, aut alios indulta huiuſmodi obtinentes, vt præfertur quacumque ſit ſuper hoc auctoritate munitus, de huiuſmodi beneficiis ſic reſeruatis (vt præfertur) diſponere, vel circa illa etiam per viam permutationis, vel alias innouare quoquo modo præſumat.

Collatio prædictorum fiat magis idoneis, & ſic datur appellatio.

§. 7. Vt autem non ſolum dignis, ſed magis idoneis reperits iuxta eiuſdem Concilij decretum Parochiales Eccleſiæ conferantur, volumus & eadem auctoritate decernimus, quod ſi Epiſcopus minus habilem poſthabitis magis idoneis elegerit, poſſint ij qui reiecti fuerint à mala electione huiuſmodi ad Metropolitanum, vel ſi ipſe eligens Metropolitanus, aut exemptus fuerit, ad viciniorem Ordinarium vti noſtrum & Sedis huiuſmodi delegatum, aut alias ad ipſam Sedem Apoſtolicam appellare, ac prælectum ad nouum examen coram ipſo appellationis Iudice & eius Examinatoribus prouocare, & conſtito de prioris eligentis irrationabili iudicio, eoque reuocato, Parochialis, magis idoneo per eumdem iudicem appellationis auctoritate noſtra (quatenus collatio ad Epiſcopum à quo appellatum fuit ſpectaret) conferatur; alias eadem magis idoneo per Iudicem appellationis approbato conferenda remittatur ad eum ad quem collatio, prouiſio, vel inſtitutio ſpectabit.

Appellatio autem nõ ſuſpendit executionem electionis.

§. 8. Hæc tamen appellatio interpoſita interim non impediat aut ſuſpendat quo minus electio per Ordinarium primo loco facta interim debitæ demandetur executioni, & prouiſus ab eadem Eccleſia cauſa appellationis huiuſmodi dependente non amoueatur.

Et à Iudice appellationis ad Sedem Apoſt. appellabitur.

§. 9. Et ſi quis à ſententia per Iudicem appellationis lata duxerit appellandum, is tunc ad Sedem ipſam Apoſtolicam appellauit. Si ſecus in præmiſſis omnibus & ſingulis actum aut attentatum fuerit, irritum decernimus & inane.

Transumptorum fides.

§. 10. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur; quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Forma & effectus publicat.

§. 11. Quodque literæ ipſæ Cam. & Cancell. Apoſtolicarum, & Audientiæ cauſarum Palatij Apoſtolici valuis, & in acie Campi Floræ, dimiſſis inibi copiis publicatæ & affixæ, omnes ita afficiant & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, 1567. 1 §. Cal. Apr. Pont. noſtri anno 2. *D P. An. 1. die 18. Martij*

Anno à Natiuitate D. 1567. indictione 10. die vero 16. menſis Maij, Pontif. autem Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno eius II. retroſcripta litera affixæ, & publicata fuerunt in retroſcriptis locis, vt moris eſt per nos Alexandrum Aſtancollum & Ioannem Guerardum prælibati S.D.N. Papæ Curſ. *Publicatio.*

Ant. Clerici Mag. Curſ.

Quod Religioſi regulares, ob defectum presbyterorum, in partibus nouarum Indiarum, officio Parochorum fungi valeant. XXXIV.

Has nouas Indias Alexan. VI. donauit Regi & Eliſabeth Reginæ, vt ſup. in eius conſt. 2. Inter &c.

PIVS PAPA QVINTVS *Edita A. D. 1567.*

Cariſſime in Chriſto fili noſter, Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

Philippus II. Rex Hiſpan. huic Põt. expoſuit, quod in partib. Indiarũ. ob defectũ presbyterorum religioſi Parochorum officio functi ſunt, in maximũ Chriſtianæ fidei propagationem. Et ideo ſupplicat pro indulto in futurum, habita per religioſos licentia ab eorum Superioribus in Capitulis prouincialibus.

§. 1. Exponi nobis nuper fecit tua Maieſtas Regia, quod iuxta Sacri œcumenici Concilij Tridentini decreta, nulla matrimonia niſi præſente Parocho, aut de illius licentia contrahi. Nulluſque Religioſus abſque Epiſcopi licentia, verbum Dei prædicare, ac ſæcularium perſonarum confeſſiones audire. Epiſcopi vero nouas Parochias in locis ab inuicem longe diſtantibus conſtituere poſſint. Quia tamen in partibus Indiarum Maris Oceani, Religioſi, propter presbyterorum defectum, hactenus officio Parochi functi fuerunt, & id quod ad conuerſionem Indorum attinet, exercuerunt, & exercent, ex quo non modicos, ſed maximos fructus, etiam verbum Dei eiſdem Indis prædicando & explicando, ac confeſſiones audiendo, ad fidei Catholicæ propagationem fecerunt, dicta Maieſtas tua nobis humiliter ſupplicari fecit, quatenus ipſis Religioſis, vt illi ad vberiores fructus in dicta conuerſione Indorum reportandum incitentur, in locis eis aſſignatis, & aſſignandis, officium Parochi, matrimonia celebrando, ſacramenta Eccleſiaſtica miniſtrando, prout hactenus conſueuerunt, exercendi, & ab eorum Superioribus, in Capitulis Prouincialibus obtenta licentia, verbum Dei prædicandi, & ſæcularium confeſſiones de ſuorum Superiorum licentia audiendi facultatem concedere, aliaſque in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Quare ipſe Pont. concedit dictum indultum.

§. 2. Nos igitur qui ſingulorum, præſertim Catholicorum Regum votis ad diuini cultus augumentum

tam religioſis idioma Indorum intelligentib. & cũ de licentia Superiorũ obſeruata circa matrimonia Conc. Trid. forma in reliquis ſolemnitatibus, abſque alia licẽtia Ordinariorum.

& animarum ſalutem tenden. libenter annuimus, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnibus & ſingulis Religioſis quorumcumque etiam Mendicantium Ordinum, in dictis Indiarum partibus, & in eorumdem Ordinum Monaſteriis, vel de illorum Superiorum licentia extra illa commorantibus, vt in locis ipſarum partium. eis de ſimili licentia aſſignatis, & aſſignandis, officium Parochi, huiuſmodi matrimonia celebrando, & Eccleſiaſtica ſacramenta miniſtrando, prout hactenus conſueuerunt (dummodo ipſi in reliquis ſolemnitatibus dicti Concilij formam obſeruent) exercere, & verbum Dei vt præfertur, quatenus ipſi Religioſi Indorum illarum partium idioma intelligant, de ſuorum Superiorum licentia vt præfertur, in eorum Capitulis Prouincialibus obtenta, prędicare, ac confeſſiones audire, Ordinariorum locorum, & aliorum quorumcumque licentia minime requiſita, libere & licite valeant, licentiam, & facultatem auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus, & indulgemus.

§. 3. Et inſuper, ne in locis illarum partium, in quibus ſunt Monaſteria Religioſorum, qui animarum curam exercent, aliquid per prædictos Epiſcopos innouetur, eadem auctoritate, & tenore ſtatuimus & ordinamus.

Epiſcopis inhibet, ne illos moleſtent.

§. 4. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere; ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clauſula ſublata, &c.

§. 5. Mandantes nihilominus, dilectis filiis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, & B. Mariæ de Mercede, ac del Carmen, extra & intra muros Hiſpalenſium Monaſteriorum, per Priores gubernari ſolitorum, Prioribus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, eiſdem Religioſis, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eis & eorum cuilibet, conceſſione, indulto, ſtatuto, & ordinatione ac aliis præmiſſis pacifice frui & gaudere. Non permittentes eos, per locorum Ordinarios, & alios quoſcumque, contra præſentium tenorem, quomodolibet moleſtari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quoſlibet, & rebelles, per cenſuras Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias pœnas, eorum arbitrio moderandas, & applicandas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac cenſuras ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, interdictum ponendo. inuocato ad hoc, ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Deputatio executorum.

§. 6. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis Apoſtolicis, ac in Prouincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac Monaſteriorum, & Ordinum prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Monaſteriis & Ordinibus, prædictis, eorumque Superioribus & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma, ad hoc ſeruanda foret tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in eis tradita obſeruata inſerti forent præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Clauſula derogatoria.

§. 7. Et quia difficile foret, præſentes literas, ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides forſan facienda foret, deferre, etiam volumus, & eadem auctoritate Apoſtolica decernimus, quod illarum tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in iudicio & extra, vbi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 24. Martij, anno 1567. Pont. noſtri anno. 2. *D.P. ſt.1. die 24.Mar.*

XXXV.

Prohibitio alienandi & infeudandi Ciuitates & loca S.R.E. vel de eorum alienationibus & infeudationibus tractandi, quouis prætextu, etiam euidentis vtilitatis.

Hac prohibitio ab omnibus ſucceſſoribus confirmata fuit, initio Pontificatus, vt in eorum bullis, quas omnes tamquam ſimpliciter confirmatorias prætermiſi. Quinimmo extenſa eſt à Greg. XIII. vt notaui in eius conſt. 3. Inter. *& à Six. V. vt pariter notaui in eius conſt.* 26. Quanta. *ac ab Innoc. IX. in conſt.* 1. Quæ. *vbi aliarum alienationum materias indicabo. Et iterum ampliata fuit à Clem. VIII. in conſt.* 1. Ad Romani. *Qui Clemens huic bullæ Ducatum Ferrariæ mox ad Sedem Apoſtolicam deuolutum cum ſuis redditibus ſubiecit in alia conſt.* 52. Sanctiſſimus.

At ſcias non comprehendi Terras & loca confiſcata ob delicta de quibus in Greg. XIII. conſtit. 65. *Tanta.* & Sixt. V. conſtit. 6. *Hoc noſtri.* Pro vt neque comprehenduntur ea quæ Camera Apoſt. emit à Baronibus, iuxta conſtit. Clem. VIII. *Iuſtitia.*

Attende quæ addidi ad Leon. I. conſt. 1 ſup. tom. 1.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1567.*

Exordium.

ADmonet nos ſuſcepti cura regiminis vniuerſalis Eccleſiæ cui auctore Domino præſidemus, vt Ciuitates, Terræ, Oppida, & Loca, nobis & Sedi Apoſtolicæ in temporalibus mediate & immediate ſubiecta perpetuo, in iure, dominio, & proprietatę ac poſſeſſione dictæ Sedis conſeruentur.

Cauſa huius conſt.

§. 1. Sane licet nonnulli Romani Pontifices prædeceſſores noſtri per eorum Conſtitutiones, rerum Eccleſiaſticarum alienationes prohibuerint, & iam factas reuocauerint, & annullauerint; nihilominus cum retroactis temporibus nonnulli nimium ambitioſi & dominandi cupidi ſub variis prætextibus, coloribus & cauſis, ſæpe etiam falſis (quod non ſine maximo animi noſtri mœrore referimus) aliquibus Romanis Pontificibus ſuggeſtionibus & inſinuationibus ſuis conati ſint oſtendere, & perſuadere magis vtile, & expediens S. R. E. & Sedi præfatæ fore, ſi aliquæ Ciuitates, Terræ, Oppida, Caſtra, Arces, & Loca, ad ius & proprietatem eiuſdem Sedis pertinentia, in feudum, gubernium, vicariatum, ducatum, aut quemuis alium titulum perpetuum, vel ad tertiam generationem, ſeu ad vitam, aut alias ad longum tempus concederentur vel etiam ex eo quod alias in feudum data aut quouis alio titulo huiuſmodi alienata fuerint, & propterea tamquam ad Sedem prædictam deuoluta, vel deuoluenda poſſe & debere de iure iterum infeudari, & alienari, atque inde nonnullas alienationes, infeudationes, & conceſſiones à Sede Apoſtolica emanaſſe, ex quibus illa non mediocrem diminutionem non ſolum patrimonij, ſed etiam extimationis recepiſſe dignoſcitur.

Declaratio quod Ciuitates, & loca S.R.E. iã alienata infeudata & concessa, quæ alienanda & deuoluenda eru, cẽtur ip o iure Sedi Apoſt. incorporata.

§. 2. Hinc eſt quod nos conſiderantes omnium Ciuitatum, & locorum prædictorum ſingularem fidem, & promptam deuotionem eidem Sedi exhibitam, omni tempore valde vtilem & ſalutarem fuiſſe, & eſſe; ac volentes non ſolum alienationes huiuſmodi (quas tempore noſtro omnino exulare intendimus) de medio tollere, & quod nobis licere non patimur, noſtris ſucceſſoribus indicamus, quos non immemores fore ſperamus ante Domini noſtri IESV Chriſti in examine diei magni aduentus tribunal, villicationis noſtræ rationem reddituros nos eſſe, ſed vt omnis alienationum huiuſmodi fiendarum occaſio penitus aboleatur, quantum cum Deo poſſumus, peramplius prouidere, cõſtitutionib. prædeceſſorum

rum noſtrorum huiuſmodi etiam inhærendo, illaſque innouando, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera animi noſtri deliberatione, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, habita etiam ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto conſultatione matura, de eorum conſilio, & vnanimi aſſenſu (qui etiam iurauerunt præſenti Conſtitutioni non contrauenire, nec Pontificibus alienationes contra tenorem præſentium attentantibus conſentire, & abſolutiones à iuramento huiuſmodi non petere, nec acceptare) hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione decernimus & declaramus, Ciuitates, & loca prædicta etiam hactenus in feudum, aut quemuis alienationis titulum dari ſolita, vel conſueta, ad nos & Sedem præfatam quomodolibet deuoluta, & pro tempore deuoluenda, abſque alia vlteriori declaratione, & illorum poſſeſſionis apprehenſione eo ipſo Sedi, & Cameræ Apoſtolicæ incorporata, ac ad ius, & proprietatē, & dominium priſtinum, ac poſſeſſionem rediiſſe cenſeri, perinde ac ſi per quadraginta annos & vltra, Ciuitates, & Loca præfata, à nobis & Sede præfata immediate poſſeſſa, & numquam in feudum, aut titulum conceſſa fuiſſent.

Prohibetur de ... in feudum & alienatione ... tractandi. §. 3. Statuimuſque, & decernimus, quod omnes, & ſingulæ tam Communitates, & Vniuerſitates, quam Ciues, & incolæ Ciuitatum, Terrarum, & Locorum prædictorum aliæque quæcumque perſonæ, tam Eccleſiaſticæ quam ſæculares, cuiuſuis dignitatis & ordinis etiam Epiſcopalis, vel maioris exiſtentes, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, tam publice in conſiliis Ciuitatum, & Locorum præfatorum, quam priuatim alibi in quibuſuis locis, etiam Ciuitatum, & Terrarum earumdem Gubernatores, aut & Sedis Apoſtolicæ Legati, vel Prolegati exiſtant, tractantes, conſulentes, aut alias verba facientes de infeudationibus, aut alienationibus de Ciuitatibus, & locis præfatis immediate ad nos & Sedem præfatam ſpectantibus, & pertinentibus, etiam deuolutis, etiam in feudum communiter, & pluries dari ſolitis, etiam ex cauſa permutationis, vel ſub annuo cenſu, aut canone, aut alias quomodolibet, etiam contemplatione meritorum erga Sedem præfatam, aut ſub prætextu neceſſitatis, vel euidentis vtilitatis faciendis, ſeu de poſtulandis à nobis, & Sede præfata quibuſuis perſonis cuiuſuis dignitatis, ſtatus, gradus, etiam nobis, & ſucceſſoribus noſtris ſecundum carnem coniunctis, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, aut quauis alia, temporali vel Eccleſiaſtica dignitate fungentibus, in Duces, Vicarios, Gubernatores, ſeu quemuis alium titulum, ad vitam vel in perpetuum, vel longum tempus, aut etiam Sedis Apoſtolicæ beneplacitum, Ciuitatum & Locorum præfatorum, ac propterea de eligendis Oratoribus ad nos, & ſucceſſores noſtros ſuper præmiſſis, vel illorum occaſione mittendis proponentes, tam ipſi quā Oratores munus huiuſmodi recipientes, aut alij quicumque alienationes huiuſmodi Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, per ſe vel alium ſeu alios, inſinuantes, vel ſuadentes, eo ipſo ſententiam excommunicationis incurrant, à qua niſi ab ipſo Pontifice, præterquam in mortis articulo, abſolui nequeant. Et inſuper Sanctæ Romanæ Eccleſiæ & Sedi Apoſtolicæ præfatæ rebelles; etiam in primo capite læſæ maieſtatis, & proditores Ciuitatum, & Locorum præfatorum, ac bona eorum fiſco, & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ ipſo iure deuoluta, & incorporata, ſint, & eſſe cenſeantur omnibuſque Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis per eos quomodolibet obtentis beneficiis Eccleſiaſticis eo ipſo priuati exiſtant, neque ad Ciuitates, & Loca præfata vllo vmquam tempore remitti poſſint. Et ſi aliquando eos reintegrari contigerit, nihilominus infames remaneant, illiſque bonorum & dignitatum portæ perpetuo claudantur.

... ad ... meliorament... §. 4. Et quoniam intelleximus aliquos etiam Cardinales, Ciuitates, Terras, Oppida, Caſtra, Arces, & Loca ad vitam, ſeu tertiam, vel aliam generationem, aut alias à dicta Sede, etiam ex cauſa onerosa, obtinere, habere, & poſſidere, cum facultate faciendi in illis melioramenta, ita quod ab eis amoueri non poſſint, niſi reſtitutis ſibi prius pecuniis in melioramenta huiuſmodi expoſitis, omnes, & ſingulas facultates faciendi melioramenta præfata quibuſuis perſonis etiam Cardinalibus per eoſdem prædeceſſores noſtros aut alios ad id facultatem habentes quomodolibet conceſſas harum ſerie reuocamus, & annullamus, & nemini deinceps ſuffragari poſſe, neque debere, ac cuicumque facultatem faciendi melioramenta huiuſmodi habenti illa, etiam pro munitione, & tuitione, niſi ex cauſa neceſſariæ conſeruationis Locorum eorumdem facta fuerint, poſt publicationem præſentium facere omnino interdicimus, ac prohibemus, & ſi ſecus à quoquam factum, attentatumue fuerit, melioramenta quæcumque per eos contra tenorem præſentium facta locis ipſis cedere, & Cameram ad illorum ſatisfactionem minime teneri, & obligatam eſſe volumus, & declaramus.

§. 5. Decernentes præſentes literas ſub quibuſuis reuocationibus, caſſationibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus ſub quibuſuis tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis pro tempore quomodolibet factis minime comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, totiens in priſtinum ſtatum reſtitutas, & de nouo conceſſas eſſe, & cenſeri debere. *Clauſula præſeruatiua.*

§. 6. Irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. *Decretum irritans.*

§. 7. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Ciuitatum, & Locorum prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. *Clauſ. derog.*

§. 8. Sic igitur deuotionis, & fidei conſtantia Ciuitatum, & Locorum præfatorum erga nos, & ſucceſſores, noſtros, & eamdem Romanam Eccleſiam perſeueret, vt merito integritatis virtus maiora beneficia ab eadem Sede conſequi mereatur. *Obſeruantia laus.*

§. 9. Volumus autem quod ſicut omnes & ſinguli Cardinales præſentes Conſtitutionem huiuſmodi, quantum in eis erit, obſeruare, illiſque non contrauenire, nec Pontificibus contrafacientibus conſentire, aut abſolutionem à iuramento præſtito non petere, nec oblatam, aut conceſſam acceptare in Conſiſtorio noſtro ſecreto promiſerunt, & iurarunt, idem per abſentes Cardinales à Conſiſtorio, in habitatione eorum, & à Romana Cu. vt quandocumque ad eamdem Curiam ſe contulerint, ac per futuros pro tempore Cardinales in aſſumptione pilei promitti, & iurari debeat, ac promiſſionem, & iuramentum huiuſmodi in forma iuramenti per eoſdem Cardinales præſtari ſoliti adiungi, & inſeri debere; ac contrafacientes pœnam periurij, & perpetuæ infamiæ iuris & facti, eo ipſo incurrere decernimus. Præterea quod ipſi Cardinales, occurrente Apoſtolicæ Sedis vacatione, in Conclaui quando de obſeruandis literis Iulij Papæ II. prædeceſſoris noſtri ſuper electione Romani Pontificis, & aliis conſtitutionibus iuramentum præſtare ſolent, etiam de inuiolabiliter obſeruanda præſenti Conſtitutione noſtra per quemlibet eorum, qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & poſtmodum idem ad Summi Pontificatus faſtigium aſſumptus, poſt eius aſſumptionem hoc ipſum promittere, ac iurare, & deinde poſt coronationem ſuam, promiſſionem, & iuramentum huiuſmodi per literas ſuas ſpeciales harum confirmatorias reiterare debeat. Quod ſi illud à Pontifice (quod credendum non eſt) recuſabitur, aut differetur, tunc dicti Cardinales in primo Conſiſtorio ſecreto, & præcipue eorum Decanus, & capita Ordinum apud eum omni cum inſtantia, & inſtantiſſime pro præſentium obſeruatione petere, & rogare, ac obteſtari non ceſſent, idque vt omnino efficiat, diligentiſſime curare ſtudeant, ſtatuimus, & ordinamus. *Iuramentum à Card. præſtandū pro obſeruantia huius conſtitutionis.* *Et etiam à Pont. electo.* *Quod omnino bene obſeruarunt vt dixi in rubr.*

§. 10. Quodque præſentes literæ in libellum redigantur, & poſt prædictas Iulij literas, quæ in dicto Conclaui legi ſolent, inter alias conſtitutiones noſtras adiungantur, & etiam in quinterno Cancellariæ Apoſtolicæ cum aliis extrauagantibus noſtris deſcribantur, ac ad valuas baſilicæ Beati Petri Principis Apoſtolorum, & in Cancellaria noſtra Apoſtolica, ac acie Cāpi Floræ publicentur. Et quia difficile foret præsētes ad ſingula quæque *Forma publ. hanc conſtit. Quam habet hic in fine.*

loca deferri, decernimus, etiam & declaramus, quod eorum tranſumptis, etiam impreſſis manu alicuius Notarij ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorſus fides vbique, in iudicio & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis. §. 11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam, noſtræ declarationis, reuocationis, decreti, ſtatuti, & interdicti, prohibitionis, ordinationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 2. die 29 Mart. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo, ſexageſimo ſeptimo, quarto Cal. Aprilis, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Papa ſubſcr. Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Vtinam dirigantur viæ meæ ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas.

Cardd. ſubſcriptiones.
Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Oſtien̄.
Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Portuenſis.
Ego Chriſtoforus Card. Madrucius Epiſc. Præ.
Ago A. Card. Farneſius Epiſc. Tuſcul. Vicecanc.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Ful. Card. Peruſ.
Io. Card. Politianus.
Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
B. Card. Tranen.
Scipio Card. Piſarum.
Io. Card. Capiſuccus.
Ego Clemens Card. Aracœli.
Ego Ia. Card. Sabellus.
Ego Io. Antonius Card. S. Georgij.
Aloyſius Card. Cornelius.
Berd. Card. Saluiatus.
Ego Phi. Card. à Burdeſia.
Ego Lud. Card. Simoneta.
Ego Ant. Card. Granuelanus.
Ego F. Card. Paciecco.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Hieronymus Card. de Corrigia.
Ego Io. Franc. Card de Gambara.
Ego N. Card. de Sermoneta.
Ego Hipp. Card. Ferrarien.
Ego Innicus Aualos Card. Arag.
Ego Marcus Antonius Card. Columna.
Ego Io. Franciſcus Card. Commendonus.
Ego Marcus Antonius Card. Bobba.
Ego Hugo Boncompagnus Card. S. Sixti.
Ego Alexander Card. Sfortia.
Ego Alexander Card. Cribellus.
Ego Franciſcus Acquaduus Card. Caſtilion.
Ego Benedictus Card. Lomellinus.
Ego Gulielmus Card. Sirletus.
Ego F. M. Card. Alexandrinus.
Ego Hieroymus Card. Simoncellus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius S. R. E. Cam.
Ego Franciſcus Card. Alciatus.

Publicatio. *Anno à Natiuit. D. N. IESV Chriſti 1567. Indict. 10. die vero 13. menſis Maij, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno eius 2. retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, per nos Io. Andream Rogerium, & Nicolaum de Matthæis Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſores.*

Antonius Clerici Mag. Curſ.

XXXVI. Quod feſtum S. Thomæ de Aquino, vti feſtum de præcepto S. R. E. in Regno Neapolis, alibi vero vti feſtum quatuor Catholicæ Eccleſiæ Doctorum, de cetero celebretur.

Hunc Sanctum canonizauit, & eius feſtum inſtituit Io. XXII. vt in eius conſt. 11. Redemptionem.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Editio An. D. 1567.*

Exordium. Mirabilis Deus in Sanctis ſuis, qui ſe daturum illos in laudem & gloriam & honorem, prophetæ ore promiſit: vt quos ſicut Sol in conſpectu ſuo fulgentes, ob merita ſanctitatis coronat de cœlo, admirabiliter etiā honoraret in ſæculo, & in eo quod illis, tribui iubet laudis & venerationis officio, debitum quoque maieſtati ſuæ honorem & gloriam agnoſceret. Quorum non modo vitam, ſed mortem, ſepulchra, monumenta, reliquias, & imagines, ad Catholicæ fidei confirmationem, & ad confuſionem hæreticæ prauitatis, vt felicius etiam, quam in præſenti vita, doceret viuere mortuos qui in Domino moriuntur, ſæpiſſime dignatus eſt decorare & illuſtrare miraculis.

Ioan. XXII canonizauit S. Thomam, vt in bull. commemorat. §. 1. Ex quo ſanctorum laudabili numero, qui catholicam veritatem, corde, opere, & ore roborarunt, Angelici Doctoris S. Thomæ de Aquino Ordinis Fratrum Prædicatorum in Cœlum aſſumptio, multis ante annis, orbi terrarum, & diuinis & propriis eſt comprobata teſtimoniis. Nam & miraculorum ſignis, quibus ſerui ſui Thomæ perpetua veræ pietatis opera nobilitare voluit inexhauſta Dei benignitas, & certiſſima Chriſtianæ regula doctrinæ, qua S. Doctor Apoſtolicam Eccleſiam infinitis confutatis hæreſibus illuſtrauit, adductus, fel. record. Ioannes XXII. prædeceſſor noſter, illo in Sanctorum numero relato, eius diem feſtum Nonis Martij, quo die nunc etiam colitur, anniuerſario honore celebrare iuſſit.

Hic modo Pont. eius feſti vult expreſſis. §. 2. Sed quoniam Omnipotentis Dei prouidentia factum eſt, vt Angelici Doctoris, vi & veritate doctrinæ, ex eo tempore, quo cœleſtibus Ciuibus adſcriptus fuit, multæ, quæ deinceps exortæ ſunt hæreſes, confuſæ & conuictæ diſſiparentur, quod & antea ſæpe, & liquido nuper in ſacris Tridentini Concilij decretis apparuit; eiuſdem memoriam, cuius meritis orbis terrarum a peſtiferis quotidie erroribus liberatur, maiore etiam quam antea grati & pij animi affectu colendam ſtatuimus. Quod officium noſtrum præter beneficia ex illius ſalutari diſciplina in diem magis profecta in ſacroſanctæ Eccleſiæ filios, ad quorum paſtoralem, paternamque curam, Dei benignitati humilitatem noſtram placuit euocare, poſtulat etiam aliqua ex parte eiuſdem Ordinis Prædicatorum communio, & ſocietas, vnde licet imparibus meritis nos etiam, tamquam ex fonte profluximus.

Eius feſtum celebrari iubet vt in ... §. 3. Itaque primum vt in Ciuitate & Regno Neapolitano, quod in eam Prouinciam, quæ ad ſalutarem omnium gentium inſtitutionem, ex nobiliſſima familia Aquinate, clariſſimum hoc edidit Eccleſiæ Dei lumen, tantum inde laudis, decoriſque diuina bonitas redundare voluerit, de venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio atque vnanimi aſſenſu, ipſa die nonarum Martij, qua præſtantiſſimus Doctor migrauit in cœlum, poſthac ſemper vniuerſi vtriuſque ſexus ab omnibus vetitis, ac ſeruilibus operibus laboribuſque abſtinentes, feſtum Diui Thomæ ſolemniter ſub duplici maiori officio ſicut ceteras eius generis ſolemnes feſtiuitates, quæ de ipſius Eccleſiæ præcepto ſeruantur; in aliis autem Orbis terræ partibus, quemadmodum Sanctorum quatuor Eccleſiæ Doctorum feſtiuitates piæ mem. Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri præcepto celebrantur, ſic eumdem feſtum diem S. Thomæ in perpetuum poſthac omnes item, vtriuſque ſexus Chriſtifideles celebrent, & venerentur, & Apoſtolica auctoritate ſtatuimus ac ſancimus.

Indulg. eius altare viſitantibus. §. 4. Vt vero etiam memoriæ S. Doctoris maiori ſtudio ac pietate cultus & debita veneratio adhibeatur, de Omnipotentis Dei, ac beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli auctoritate confiſi, omnibus vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui in ipſo S. Thomæ feſtiuitatis die, ſacellum vel altare in Eccleſia S. Dominici Neapolitañ ſitum, in quo ſcriptoris Angelici doctrina, Saluatoris Crucifixi ore (ſicuti pia teſtatur hiſtoria) mirabiliter probata fuit, à primis eius diei veſperis, vſque ad occaſum Solis deuote viſitauerint, ſeptem annos & totidem quadragenas.

Feſtum celebrantibus concedit. §. 5. In ceteris autem orbis terræ partibus, iis qui eumdem feſtum diem, vt præfertur, ſolemniter celebrauerint,

&

& ad Eccleſiam, quæ apud eos fuerit, vel ſacellum, aut altare ſub eiuſdem S. Thomæ inuocatione, pie ac deuote acceſſerint, quoties id fecerint, toties centum dies de iniuncta ipſis pœnitentia per præſentes literas in perpetuum valituras, quas ſub aliis cuiuſcumque generis indulgentiarum conceſſionibus & illarum reuocationibus nullo modo comprehendi volumus, miſericorditer in Domino relaxamus.

Exempl. huius credi iubet. §. 6. Et quia difficile eſſet has ipſas literas ad ſingula orbis terrarum loca peruenire, volumus & auctoritate Apoſtolica decernimus, vt earum exemplis etiam impreſſis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati munitis, vbique locorum & gentium, in iudicio & extra eadem prorſus fides adhibeatur, quæ iis ipſis ſi exhibitæ eſſent, iure ab omnibus adhiberetur.

Sanctio pœnalis. §. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, voluntatis, relaxationis, ſtatuti, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D.P. An. 1. die 11. Apr. Dat. Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ, 1567. tertio Idus Aprilis, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Papa ſubſcrib. Ergo Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus

Vtinam dirigantur viæ meæ ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas.

Card. ſubſcriptiones. Ego F. Card. Piſanus Epiſc. Oſtien.
Ego Io. Card. Moronus Epiſc. Portuen.
Ego Chriſtophorus Card. Madrucius Epiſc Præneſtin.
Ego A. Card. Farneſius Epiſc. Tuſculan. Vicecancell.
Ego Io. Mi Card. Saracenus.
Io. Card. Politianus.
Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
B. Card. Tranen.
Scipio Card. Piſarum.
Io. Card. Capiſuccus.
Ego Clemens Card. Aræcœli.
Ego Ia. Card. Sabellus.
Ego Io. Antonius Card. S. Georgij.
Ego Aloyſius Card. Cornelius.
Ber. Card. Saluiatus.
Ego Phi. Card. à Burdeſia.
Ego Lud. Card. Simoneta.
Ego Ant. Card. Granuelanus.
Ego F. Card. Paciecco.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Hieronymus Card. de Corrigio.
Ego Io. Franc. Card. de Gambara.
Ego Hipp. Card. Ferrarien.
Ego Innicus Aualos Card. Arag.
Ego Io. Franciſcus Card. Commendonus.
Ego Marcus Antonius Card. Bobba.
Ego Hugo Boncompagnus Card. S. Sixti.
Ego Alexander Card. Sfortia.
Ego Alexander Card. Cribellus.
Ego Benedictus Card. Lomellinus.
Ego Gulielmus Card. Sirletus.
Ego F. M. Card. Alexandrinus.
Ego Hieronymus Card. Simoncellus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius S.R.E. Cam.
Ego Franciſcus Card. Alciatus.

Anno à Natiuit. D.N. Ieſu Chriſti 1567. Indict. 10. die vero 30 menſis Iunij, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno eius 2 retroſcripta litera lecta, publicata & affixa fuerunt in valuis Sancti Petri de Vrbe, & S. Io. Lateranen. Cancellaria Apoſtolica, per nos Io. Andream Rogerium, & Chriſtianum de Monte prædicti Sanctiſſ D.N. Papæ Curſores.

Camillus Cherubinus Mag Curſ.

XXVII. Moderatio indultororum S.R.E. Cardinalium, ſuper collatione beneficiorum.

Aliam & ſtrictiorem moderationem fecit Greg. XIV. in ſua conſt. 19. Sanctiſſimus. Et poſtremo Paul. V. in conſt. 58. Sanctiſſimus.

Quoad indulta Cardinalium circa diſpoſitionem beneficiorum, quod non communicentur Capitulo, & Canonicis, cum quibus illa alias eſſent communia, vide S.D.N. Vrb. VIII. conſt. 59. *Accepto* inf. tom. 4. Quod vero Cardinales prætextu indulti etiam cum expreſſa facultate concedendi, non poſſint diſponere de beneficiis Eccleſiæ, cuius regimini ceſſerunt, cum aliquibus exceptionibus habes eiuſdem S.D.N. Vrb. VIII. conſt. 60. *Licet* inf. d. tom. 4.

Edita An. D. 1567. Exordium. Sanctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidentia Papa V.

Ex tam multis S.R.E. Cardinalium ſuper beneficiorum Eccleſiaſticorum diſpoſitione indultis, & multiplicatione aliarum ſuper aliis facultatum, quæ quotidie literis dictorum indultorum diffuſe inſeruntur, ſæpe numero impeditus, quo minus ſolitam antehac Sedis huius benignitatem erga pauperes, & benemeritos liberaliter exercere poſſit.

Reuocatio indultorũ S.R.E. Cardinaliũ circa beneficiorum collationem. §. 1. Idcirco rationem capere volens, vt tanta dehinc eiuſcemodi indultorum, & facultatum largitione præciſa, dictis perſonis commodius beneficandi via ſibi libera recludatur, omnia & quæcumque indulta, conceſſiones, facultates, & alia priuilegia, conferendi quæcumque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia & quorumuis Ordinum regularia qualitercumque qualificata, ad collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, & quácumque aliam diſpoſitionem dictorum Cardinalium, ratione Patriarchalium, Metropolitan. & aliarum Cathedralium Eccleſiarum necnon monaſteriorum, prioratuum, dignitatum & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, quæ quomodolibet obtinent, & in poſterum obtinebunt, ac etiam quorum collatio, prouiſio, & quæuis alia diſpoſitio, illis ex cauſa factæ per eos ceſſionis, regiminis, & adminiſtrationis, ſeu commendæ, aut reſignationis, Eccleſiarum, monaſteriorum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi, Apoſtolica auctoritate reſeruata exiſtit, vel in poſterum reſeruabitur, necnon quorumcumque inferiorum collatorum & collatricum, de iure, priuilegio, conſuetudine, ac alias quomodolibet pertinentia, & etiam illa commendandi, ac alias de eis diſponendi, omnibus & ſingulis Cardinalibus prædictis, etiam de dictorum inferiorum collatorum conſenſu, per quoſcumque Rom. Pont. ac Sanctitatem ſuam, & dictam Sedem, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & etiam ex pactis inter dictos Pontifices & Cardinales diuerſis temporibus factis, firmatis, & iuratis, ac quibuſuis contractis, & aliis cauſis conceſſa; & etiam iteratis vicibus innouata atque extenſa, quibuſcumque concepta formulis, ac etiam reſtitutiuis, mentis atteſtatiuis, præſeruatiuis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis & inſolitis clauſulis, necnon vim contractus inducentibus, & aliis decretis ſuffulta, quorum omnium tenores Sanctitas ſua haberi voluit pro expreſſis, ſpecialiter & expreſſe reuocauit, literaſque Apoſtolicas deſuper confectas, & quoad ca[...]a quibus illa nondum erant ſortita effectum, & inde ſecuta quæcumque, caſſauit & annullauit, viresque & effectum de cetero non habere decreuit.

Declaratio & limitatio circa futuram illarum conceſſionem. §. 2. Præterea voluit & ordinauit, quod omnes deinceps literæ Apoſtolicæ facultatum & indultorum huiuſmodi pro ſingulis Cardinalibus prædictis, præſentibus & futuris ad vnam tantum cathedralem, vel maiorem Eccleſiam, ſeu illius loco, vnum vel duo monaſteriũ, ſeu monaſteria, aut vnũ aliud vel duo alia, beneficium ſeu beneficia in dictis literis exprimendam ſeu exprimendum vel exprimenda, quam ſeu quod, vel quæ ipſi Cardinales vltra illas ſex Epiſcopales ac presbyterales, & diaconales Cardinalium Eccleſias tunc temporis obtinebunt, ſeu cuius vel quorum collatio eis reſeruata fuerit, vt præfertur; ac etiam ſublata omnino altera huiuſmodi indultorum parte ſuper conſenſu ipſorum Cardinalium requirendo in prouiſione beneficiorum apud Sedem prædictam pro tempore vacantium, alias ſub dictis indultis comprehen-

ſorum, de quibus omnibus Sanctitas ſua poſthac libere diſponere intendit, & etiam citra facultates commendandi monaſteria aliaque beneficia Eccleſiaſtica, ſæcularia & regularia, necnon diſponendi de monaſteriis, etiam cura & conuentu carentibus, & de dignitatibus, conuentualibus, & in Metropolitan. aliiſque cathedralibus poſt Pontificales maioribus, & in collegiatis Eccleſiis principalibus. Ac etiam diſponendi de beneficiis Referendariorum cauſarum Palatij Apoſtolici Auditorum, Protonotariorum, & aliorum officialium dictæ Sedis, necnon familiarium, ceterorumque omnium, qui conſtitutionibus declaratoriis fel. rec. Pauli Papæ III. ad perpetuam rei memoriā editis cōtinentur. Deniq; cū moderatione facultatū diſponendi de beneficiis familiarium ipſorum Cardinalium, ac conceſſionum eis per regulas Cancellariæ Apoſtolicæ factarum, de conſenſu per ipſos in prouiſionibus Apoſtolicis præſtando, ad eos ſolos familiares continuos commenſales eorumdem, qui vera & actuali familiaritate continua commenſalitate huiuſmodi durante extra Romanam Cur. vel Cardinalibus ipſis in dicta Curia exiſtētibus, apud d. Sedem deceſſerint, & ad ea ſola beneficia, quæ ipſi familiares continui commenſales viuentes, ad collationem dictorum Cardinalium pertinentia obtinebant, ſeu quæ ex collatione ſibi ab eiſdem Cardinalibus facta aſſecuti fuerant expediantur. Aliter vero etiam motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus, ac etiam cum præſentium, ſpeciali & expreſſa derogatione expeditæ, nullius ſint roboris vel momenti. Et nihilominus huiuſmodi conſtitutiones, & regulas ſuper beneficiis familiarium Cardinalium editas, etiam quoad Cardinales indulta huiuſmodi non habentes, ad familiares, & beneficia prædicta dumtaxat reſtrinxit, & moderatus fuit.

Decretum irritans.

§. 3. Decernens ſic in iis, ceteriſque omnibus præmiſſis per quoſcumque &c. etiam cauſarum dicti Palatij Auditores, ac etiam ipſos Cardinales, ſublata &c. necnon irritum & inane quicquid ſecus per quoſcumque etiam prætextu indultorum, facultatum, & conceſſionum huiuſmodi, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. derog.

§. 4. Statuto, ordinatione, decreto, & declaratione Sanctitatis in craſtinum eius aſſumptionis ad ſummi Apoſtolatus apicem editis, quod Cardinales in conſtitutionibus & regulis per eam poſt priorum ſuarum conſtitutionum & regularum editionem & publicationem in poſterum faciendis, non includantur, niſi illæ eorumdem Cardinalium fauorem concernant, vel ipſæ edendæ conſtitutiones de illorum, ſeu maioris partis eorum conſilio editæ fuerint, ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

PP. ſubſcr.

Placet publicetur, & deſcribatur. M.

Pont. An. 2. die 30. Aprilis.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ 1567. *die vero Mercurij vltima menſis Aprilis, Pontific. præfati Sanctiſſ. D. N. Papæ anno 2.*

A. Lomellinus Cuſtos.

XXXVIII. Monaſteria quorum fructus reperiuntur taxati in libris Reuer. Cam. Apoſt. & quæcumque beneficia piis locis vnita de cetero non vacantia, quindennia & alia iura eidem Reu. Cam. ſoluere tenentur. Et Capitula, Congregationes, & alia pia loca, indicare debent beneficia quæ poſſident, & titulum poſſeſſionis, & annuos redditus.

Eadem fere iuſſit Paulus IV ſup. in ſua conſt. 17. Decens. *Et ampliauit Sixtus V. infra in conſt.* 33. Cameræ. *vbi de hac materia notabo.*

Edita An. D.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

Exordium.

Apoſtolicæ Sedis poſcit auctoritas, vt quæ prouide per Roman. Pont. ſtatuta fuerunt, debitæ executioni demandentur.

Cauſa huius conſtit.

Cum autem, ſicut accepimus, vt annatarum communium, & aliorum iurium ſemel tantum, vel de xv. in xv. annos, ob perpetuas beneficiorum Eccleſiaſticorum vniones perſoluendorum, quæ alias fel. rec. Iulius Tertius, & Paulus Quartus Rom. Pont. prædeceſſores noſtri per eorum literas in forma Motus proprij deſuper editas, ex prætexto dumtaxat Cam. Apoſt. applicauerunt, eo celerius quo poterit exactio & executio fiat, plurimum intereſſit, & neceſſarium exiſtat vt tam Iulij Tertij & Pauli Quarti prædeceſſorum literas prædictas, quam alias quaſcumque conſtitutiones, ſtatuta, decreta, & declarationes per recol. mem. Pium Secundum, Paulum etiam Secundum, Innocentium Octauum, Iulium ſimiliter Secundum, ac Iulium & Paulum præfatos, alioſque diuerſos Rom. Pont. prædeceſſores noſtros contra pro tempore in Camera Apoſtolica, aut alias ratione annatarum communium, & aliorum iurium prædictorum ſemel tantum, aut de xv. in xv. annos ſoluen. obligatos, aut alios quoſcumque beneficia Eccleſiaſtica, abſque eo quod annatas, communia, & quindennia prædicta ſoluiſſent pro tempore poſſidentes, editas & factas per nos innouentur, approbentur, & confirmentur.

Cōfirmat ſupradictas, & defectus ſupplet.

§. 1. Nos igitur ſingularum literarum, & cuiuſlibet Motus proprij a prædictis Romanis Pont. prædeceſſoribus noſtris, vt præfertur, quam etiam forſan à nobis hactenus emanati veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum hic inſerti eſſent pro plene ſufficienter expreſſis & inſertis haberi volentes, illas & illos, necnon omnia & quæcumque per quoſcumque iudices, executores, & commiſſarios in illis deputatos, & ab eis ſubdelegatos, ac alios miniſtros in præmiſſis, & circa ea, quomodolibet geſta & executa reperiuntur, ac inde ſecuta quæcumque, ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, approbamus & confirmamus, ac rata & grata habemus, necnon illis perpetuæ & irrefragabilis firmitatis robur adiicimus, illaque inconcuſſe obſeruari debere decernimus & declaramus, omneſque & ſingulos, tam iuris quam facti, & ſolemnitatum forſan omiſſarum, & alios quoſcumque defectus ſiqui forſan interuenerint in eiſdem, & qui neceſſario exprimi deberent, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſupplemus, illaſque & illa, quatenus opus ſit, innouamus.

§. 2. Et inſuper quoniam ſicut etiam nobis innotuit à nonnullis nimium ſcrupuloſis, & pluſquam oporteat ſapere contendentibus hæſitatur, An monaſteria quorum fructus, &c. in libris Cameræ Apoſtolicæ taxati reperiuntur, necnon Prioratus quorumuis Ordinum regularia & regulares, ceteraque beneficia Eccleſiaſtica quocumque titulo nuncupata, quorum fructus, redditus & prouentus in diſtributiones quotidianas conuertuntur, ſub literis Pauli Secundi, & aliorum prædeceſſorum huiuſmodi comprehendantur.

§. 3. Nos conſiderantes, quod annatarum communium & aliorum iurium prædictorum exactio, in recognitionem vniuerſalis dominij introducta, eſt antiquiſſima, quindenniorumque vſus & ſolutio ideo adinuenti ſunt, ne Camera prædicta ex monaſteriorum, prioratuum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum vnionibus, quæ amplius vacare non ſperabātur, detrimentum aliquod pateretur. Volentes Cameræ noſtræ Apoſtolicæ, ac venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, necnon dilectorum filiorum Romanæ Curiæ officialium participantium iura præſeruare, illorumque indemnitati conſulere, ad omne dubium, omnemque diſputandi & excipiendi occaſionem tollendum, Motu ſimili, &c. omnia & ſingula monaſteria, tam ſæcularia quam quorumuis Ordinum regularia, dummodo in libris eiuſdem Cameræ taxata reperiantur, reliqua vero monaſteria, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, tam ſæculares quam quorumuis Ordinum regulares, necnon dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, & alia quæcumque beneficia Eccleſiaſtica, etiam ſi manualia, & de iurepatronatus exiſtant, quorum fructus, &c. ſummam 24. ducatorum auri de Camera ſe. co. æſt. valorem annuum excedūt, à quocumque tempore citra etiam ante fel. record. Martinum Papam Quintum ſimiliter prædeceſſorem noſtrum, & per nos & ſucceſſores noſtros quibuſcumque Cathedralibus, etiam Metropolitanis, ſeu

Collegiatis

Collegiatis Eccleſiis, aut capitularibus menſis, etiam pro quotidianis diſtributionibus, aut alias vſibus, necnon Collegiis, Vniuerſitatibus Congregationibus quorumuis Ordinum monaſteriis, domibus, hoſpitalibus, fabricis, ac vtriuſque ſexus perſonarum piis locis quantumuis priuilegiatis, & exemptis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, Apoſtolica auctoritate vnita, ſeu alias quomodolibet, & quouis titulo obtenta & poſſeſſa, ſub literis Pauli Secundi, & aliorum prædeceſſorum huiuſmodi comprehendi & includi.

§. 4. Et propterea omnia & ſingula Cathedralium, etiam Metropolitanarum, Eccleſiarumque Collegiatarum, Capitula, Congregationes, Vniuerſitates, Collegia, Hoſpitalia, & pia loca, & quiuis alij in quorum fauorem vniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & ſubmiſſiones huiuſmodi factæ reperiuntur, quantumcumque vt præfertur, exemptæ & priuilegiatæ exiſtant, etiam ſi ſe ſuperinde in Camera Apoſtolica non obligauerint, dummodo monaſteria & beneficia ipſa poſſideant, ad ſolutionem cõmunium annatarum & aliorum iurium prædictorum eidem Cameræ pro tempore præterito (ſaluis collegij & officialium iuribus quoad futura remanentibus) ratione vnionum, annexionum, incorporationum, applicationum, & ſubmiſſionum prædictorum ſingulis xv. annis à die qua illæ ſuum ſortitæ fuerũt effectum, & alias iuxta tenorem literarum in forma Motus proprij à Iulio Tertio prædeceſſore prædicto ſuper applicatione quindenniorum prædictorum eidem Cameræ facta deſuper emanatarum ſoluendam teneri, & obligatos eſſe, & ad id per ſententias, cenſuras & pœnas in ſingulis Pauli Secundi, & aliorum prædeceſſorum huiuſmodi literis contentas, cogi & compelli poſſe.

§. 5. Sicque & non aliter in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis Apoſtolica auctoritate fungen. etiam Palatij noſtri Apoſtolici cauſarum Auditores, necnon Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ac venerabilem fratrem noſtrum Hieronymum Epiſcopum Maceratnen. præfatæ Cameræ Clericum, cui omnes & ſingulas cauſas occaſione præmiſſorum pendentes commiſimus in quauis inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet aliter iudicandi facultate, iudicari & definiri debere, irritumque, &c. decernimus & declaramus.

§. 6. Mandantes eidem Hieronymo Epiſcopo, vt omnes & ſingulas cauſas coram eo inter dilectum filium eiuſdem Cameræ Collectorem ex vna, & quaſcumque Congregationes, Capitula, Collegia, & quaſuis alias perſonas ex altera partibus, ſuper ſolutione annatarum communium, & aliorum iurium quindenniorum eorumdem vel eorum occaſione, nunc & pro tempore pendentes, iuxta præſentium tenorem terminet & decidat. Et pro faciliori indagatione vnionum prædictarum, omnia & ſingula Cathedralium etiam Metropolitanarum & Collegiatarum Eccleſiarum Capitula, Collegia, necnon tam virorum quam mulierum ſæculares, & quorumuis Ordinum regulares Congregationes, ſeu Collegia & pia loca, eorumdemque Prælatos & procuratores, ad indicandum & profitendum medio iuramento, omnia & ſingula monaſteria, Prioratus, Præpoſituras, Præpoſitatus, Parochiales Eccleſias, & alia quæcumque beneficia Eccleſiaſtica, quæ ipſa Capitula, Congregationes, & alia pia loca prædicta poſſideant, & quo titulo illa poſſideant, illorumque annuos valores, ſub priuationis & aliis in literis in forma Motus proprij Pauli Quarti prædeceſſoris huiuſmodi contentis, ſententiis, cenſuris & pœnis in Romana Curia & extra eam moneat & requirat.

§. 7. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon priuilegiis, exemptionibus, indultis, & literis Apoſtolicis Congregation. Capitulis, & aliis piis locis prædictis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, etiam motu & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut alias quomodolibet conceſſis, ac iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores, &c. pro expreſſis haben. hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, necnon omnibus illis, quæ prædeceſſores prædicti in ſingulis eorum literis voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 8. Volentes præſentis Motus proprij ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique in iudicio & extra, regula contraria non obſtante, fidem facere. *Sola ſignatura ſufficit.*

§. 9. Et nihilominus illius tranſumpto manu publici Notarij Cameræ Apoſtolicæ ſubſcripto vbique locorum tam in iudicio quam extra, fidem adhiberi, ac ſi præſentes exhibitæ forent & oſtenſæ. *Fides tranſumptorum.*

Placet Motu proprio. M. *Papa ſubſcri.*

XXXIX.

Moderatio dotium, munerum, & ornamentorum quarumcumque mulierum, etiam tempore nuptiarum in Vrbe.

Aliam moderationem, edidit Sixt. V. in conſtit. 52. Cum in. *vbi tamen dotes auxit ad ſcuta* 5500.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1567.

QVoniam nos pluries iuſtis cauſis moti, cohortati ſumus dilectos filios noſtros Conſeruatores Cameræ Almæ Vrbis, & Populi Romani, vt vellent in modum publici Statuti moderari, ac limitare quantitatem, vſque ad quam in futurum aſcendere poſſent dotes mulieribus in ipſa Vrbe inter Romanos, ſeu inter eos & exteros, alioſque ſupraſcriptos conſtituendæ ac dandæ, ipſiuſque propterea in diuerſis eorum etiam publicis Conſiliis negocio tractato prius, curam faciendi moderationem & limitationem prædictam, illamque cum pœnis, capitulis & clauſulis opportunis in ſcriptis redigendam, Conſeruatoribus & aliis ſuperius deſcriptis demandauerint, & præinſerta ſcriptura ſic vt ſupra exemplata, eſt in eodem publico Conſilio lecta, & mature diſcuſſa, fuerit per ipſum Conſilium approbata, & in modum publici ſtatuti publicata. *Populus Romanus ad cohortationem huius Pont. ſuper moderatione dotis condidit ſtatutum, cuius tenor mox ſequitur.*

§. 1. Nos cupientes vt inuiolabiliter obſeruetur, Motu ſimili ſtatutum ipſum ſubſcriptum prout iacet, cum omnibus ſupraſcriptis ordinationibus, in omnibus & per omnia, etiam Apoſtolica noſtra auctoritate ex certa noſtra ſcientia perpetuo laudamus & approbamus & confirmamus, omneſque & ſingulos, tam iuris quam facti & ſolemnitatum etiam verbalium forſan omiſſarum defectus ſiqui in præmiſſis interuenerunt, eadem auctoritate Apoſtolica ſupplemus. Et pro abundantiori cautela, maiorique ipſius Statuti, omniumque ſupraſcriptorum efficacia, etiam nos per eadem verba, ſtatutum ipſum, ac ſupraſcriptas omnes ordinationes de nouo facimus, atque inuiolabiliter perpetuo obſeruari, & ad executionem per illos ad quos ſpectat inconcuſſe demandari volumus & mandamus. *Clauſula præſeruatiua.*

§. 2. Volentes quod huius noſtræ cedulæ ſola ſignatura ſufficiat, & clauſura contraria non obſtante, in iudicio & extra fidem faciat. *Confirmat Pont. dictum ſtatutum.*

§. 3. Et quod præmiſſis, ac præinſerto ſtatuto, & huic noſtræ cedulæ ac diſpoſitioni, per nos & ſucceſſores noſtros numquam ſufficienter derogatum eſſe cenſeatur, niſi in publica ſignatura propoſita ſupplicatione cum huius noſtræ cedulæ inſertione, derogatio fuerit conceſſa. *Sola ſignatura ſufficit.*

§. 3. Decernentes irritum & inane ſi quid in contrarium fieri contingat. *Decretum irritans.*

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus, Apoſtolicis, aliiſque dictæ Vrbis ſtatutis, reformationibus & conſuetudinibus, etiam iuramento, &c. roboratis, ceteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque. *Clauſula derogatoria.*

Placet Motu proprio. M.

Datum Romæ apud S. Petrum, Nono Kalend. Iulij, anno ſecundo. *D. P. An. 2. 24. Maij.*

Sequitur tenor iſtius Statuti.

Cap. I.

Cap. I.

Statuitur tenor in quo excedi moderatio doctis ad ſumma 4500. ducarlinos

De ſcuta autem ſunſſe ad 5500. per Sixt. V. conſt. in fine.

§.1. STatuimo & ordinamo, che neſſuna perſona Romana di qualunque ſtato, grado, o preeminenza ſi ſia, etiandio chierico, ardiſca, ne preſuma conſtituire, promettere, pagare, riceuere, tanto in danari contanti, quanto in argento, oro, gioie, prouentioni, o altre coſe, etiamdio, mobili, e ſe mouenti, raggioni, & attioni, dote & acconcio, in vna ò più volte, che paſſi ò ecceda, & computata etiamdio caſſa bianca, bacile, e boccale, la ſomma è quantità di ducati quattromila e cinquecento di carlini, à ragione di diece carlini per ducato. Ne ſia lecito à queſto contrauenire per alcun patto o conſentimento, etiam giurato, da farſi per li contraſcritti & altre terze perſone per cauſa ò occaſione di accreſ. ere ſomma dotale, conſtituir pegno, ò in qualunque modo far fraude à queſto ſtatuto, ad effetto ch'il marito, ò la donna, ò altri per eſſi vengano ad hauer più della detta ſomma di ducati quattromila e cinquecento, in alcun modo ò via diretta ò indiretta, alla pena di mille ducati ſimili da incorrerſi per ciaſcuno che contrafarà. e da applicarſi per la quarta parte all'accuſatore, qual ſarà tenuto ſecreto, l'altra quarta all'eſſecutore, & per lo reſto alla fabrica del Palazzo delli Magnifici Signori Conſeruatori della Camera di queſt'Alma Città di Roma. Et nientedimeno volemo, che pagata ò non pagata la detta pena, tutto quello che oltra la detta ſomma ſi deſſe, ouero ancora con interuento di terze perſone ſotto quale color ſi ſia di donatione, parafreno, ò altro titolo etiá in perſona della donna, qual ſimilmente prohibemo ſotto la pena predetta ipſo facto ſia applicato alla fabrica del Palazzo delli prefati Magnifici Signori Conſeruatori. Et ancora volemo, che colui che conſtituiſce, da, ouero promette in alcun modo oltre la ſomma predetta, o ſuo herede, ò ſucceſſore, ouero la donna per la qual foſſe data per verun tempo venendo il caſo della reſtitutione, poſſa ridimandare illa ſopra più, & habbi perduta ogn'attione che in ciò & ſopra ciò li competeſſe, e detto ſopra più s'applichi ipſo iure alla fabrica predetta come di ſopra; ordinando che tutti ſimili contratti, ò priuate ſcritture, quali ſopra ciò ſi faceſſero ſiano quanto alla detta quantità eceeſſa ipſo iure nulli & inualidi, e per vigore di eſſi nulla eſſecutione ſe ne poſſa fare quanto alla quantità eccedente di ducati quattromila, e cinquecento.

Cap. II.

Notariorum contra hanc prohibitionem inſtrumenta conficientium pena.

§.2. Ancora prohibemo à tutti ſimili Notarij, che non ardiſchino ne preſumino rogar ſi d'alcun inſtrumento, qual ſia contra la prohibitione ſopraſcritta, ne far ſcrittura che ſia incerta, ò che ſi referiſca à quella cedula priuata, o qualunque altra ſcrittura, o arbitrio di huomo, ſotto la pena del falſo, e di ſcudi ducento per ciaſchedun di loro che contrafara, e d'applicarſi come di ſopra, & detti contratti non inualidi ipſo iure, & nullius fidei, & eſſi Notarij s'intendano nondimeno priuati in perpetuo del'oro officij.

Cap. III.

Mediatorum & aliorum ſcriptura huic prohibitioni contrariis interuenientium pena.

§.3. Et ſimilmente prohibemo che neſſuna perſona poſſa in ciò come mezano intrauenire, ò altrimente preſumere far cedula priuata, ouero eſſer teſtimonio in contratto, ò cedula che foſſe contra la prohibitione predetta, alla detta pena, da incorrerſi & applicarſi come di ſopra.

Cap. IV.

Hac prohibitio quos comprehendat.

§.4. Vogliamo ancora che nelle ſopraſcritte prohibitioni & pene ſiano compreſi Baroni, Cortigiani, ò foraſtieri, etiamdio Chierici che apparentaranno con Romani, tanto originarij, come fatti cittadini & incoli di Roma, e tanto dando, e promettendo quanto riceuendo, e ſtipulando, ouero come mezano, notario, teſtimonio, fideiuſſore, ò promiſſore, ò in qualunque altro modo ſi intraineetrano, purche vno delli conſorti, cioè, ò ſpoſa, ò marito, ò ſpoſo, ò moglie, ſia Romano originario, ouero fatto cittadino, ò pur'incola in Roma.

Cap. V.

Sponſa nō poteſt ad pompā oſtēdere parapharnalia.

§.5. Ne ſia lecito alla ſpoſa poiche ſe ne ſarà gita à marito, ò prima, moſtrare ò far moſtrare à pompa, ò altrimente, tanto in publico, come in priuato, in preſenza di perſone, che non ſiano di caſa, le robe che ſaranno nelle caſſe, e ſponſalitio, quali vogliamo non poſſano eccedere in numero di dua, alla pena di ducati cinquecento, da incorrerſi & applicarſi come di ſopra.

Cap. VI.

Moderatio munerum inter coniuges & affines. Ad hoc vide bullam Sixti V.

§.6. Non ſia medeſimamente lecito al ſpoſo donare più di vna veſte alla ſpoſa, la quale ſia conforme alli habiti liciti per le vltime reformationi ſopra ciò fatte, alla pena predetta. E non ſia lecito al padre ò madre, ò altra congionta perſona della ſpoſa, donar al ſpoſo, o ad altri per lui; directe ouero indirette, nel tempo della ſubharratione, ò prima ò poi, alcun vaſo, bacile, boccale, coppa, nappo, catena, ò altro dono, tanto di oro, come d'argento, denari, gioie, perle, drappi, ò altre coſe, etiamdio nó ſimili, alla pena predetta di ducati 500. & perdita delle robbe, d'applicarſi come di ſopra. Non ſia lecito alli parenti dello ſpoſo nell'atto della ſubharratione donare alla ſpoſa alcun dono, eccetto che padre, madre, fratelli, e ſorelle carnali e conſobrini del ſpoſo, alla detta pena, Non ſia lecito alla ſpoſa, e ſuoi, al tempo della ſubharratione, dar fazzoletti, ò coſa ſimile ad altre perſone, che à coloro che li è permeſſo di donare, & che donaranno come di ſopra, alla pena predetta.

Nomina deputatorum

§.7. Deputati ſuper præmiſſis per Populum Romanum in publico conſilio Illuſtriſſimi Domini Conſeruatores Cameræ Almæ Vrbis D. Antonius Vellius I.V.D. Aduocatus Conſiſtorialis, D. Domitius Caualerius, D. Vincentius Nobilius, Magnificus D. Angelus Prior Dominorum Capitum Regionum, D. Marcus Antonius Burghelius Aduocatus Conſiſtorialis, D. Marius Gabriellius Aduocatus Conſiſtorialis, D. Pirrhus Tharus I.V.D. Vincentius Parentius I.V.D. Galeatius Poggius I.V.D. Antonius Maſſa I.V.D. Dominus Lucas Petus I.V.D. Dominus Marius Frangipanus, D. Cincius Frangipanus, D. Hector Mutinus, D. Horatius Narus, D. Petrus Paulus Fabius, D. Thomas Caualerius, D. Hieronymus Picus.

XL.

Extenſio conſtitutionis Pij IV. de condemnatis & bannitis non audien. niſi in carceribus conſtitutis, & defuncti hæredibus citatis, vt procedat etiam contra condemnatos in contumaciam, & in quacumque inſtantia, pro quacumque pœna corporis afflictiua.

Hac bulla Pij IV. eſt 52. ſup. Et ſi cuncta. *Et plene de materia bannitorum notabo inf. in conſt. 6. Sixt. V.* Hoc noſtri.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

Pius IV. ea conſt. de hic.

LIcet alias fel. record. Pius Papa IV. prædeceſſor noſter Motu proprio, & ex eius certa ſcientia, ſua perpetuo valitura conſtitutione ſanciuerit, &c.

Omittitur reſiduum huius narratiuæ, quia ipſam bullam habes ſup. Et ſi cuncta.

Cauſa de variatione.

§.1. Cum tamen à nonnullis in dubium reuocetur, an in literis Pij prædeceſſoris huiuſmodi, comprehendantur etiam illi qui ex aliqua criminali cauſa pro qua pœna corporis afflictiua imponenda foret, in eorum contumaciam condemnati fuerint, itaut ad purgandum contumaciam, & condemnationem huiuſmodi admitti, vel audiri non debuerint nec debeant, niſi prius ſe in carceribus conſtituerint.

Declaratio & extenſio.

§.2. Nos omnem circa præmiſſa ambiguitatem è medio tollere, & penitus amputare volentes, necnon literarum huiuſmodi tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illiſque nihil addentes vel minuentes, Motu ſimili ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernimus & declaramus, eos omnes & ſingulos qui ex huiuſmodi cauſis, licet in eorum meram contumaciam hactenus condemnati fuerint, & in futurum condemnabuntur, ſub eiſdem literis omnino comprehenſos fuiſſe & eſſe, ac fore, ita vt non aliter ad

purgandum dictas eorum contumaciam & condemnationem admitti debuerint, vel debeant, niſi ſeſe prius in carceribus conſtituerint vel conſtituant. Decernentes quod in quacumque inſtantia, caſu, & cauſa ſe abſolui petant, licet forſan in aliqua ſe conſtituerint, nullo modo audiantur, niſi ſe prius in carceribus ſeruatis ſeruandis de nouo conſtituerint, & nouæ conſtitutioni huiuſmodi ad plenum ſatisfecerint.

§.3. Ac omnes & ſingulas abſolutiones, remiſſiones, & quaſuis alias gratias contra præſentium tenorem quomodolibet pro tempore impetratas, & a quibuſcumque iudicibus cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, quouis prætextu vel cauſa emanatas nullatenus attendi debere, minuſque cuiquam prodeſſe modo poſſe, ſed tanquam nullas & inualidas, nulliuſque roboris vel momenti cenſendas eſſe, liceréque præfatis, & aliis iudicibus quibuſcumque, illis non obſtan. proceſſus huiuſmodi reaſſumere, & prout iuris fuerit terminare.

§.4. Præſentemque noſtrum Motum proprium nullo vmquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu, notari vel impugnari nullatenus poſſe, ſed illum ſemper validum & efficacem exiſtere, ſuoſque plenarios effectus omnimode ſortiri.

§.5. Sicque in præmiſſis omnibus, etiam per S.R.E. Cardinales, ac cauſarum Palatij Auditores, alioſque Iudices, &c. ſublata eis &c. iudicari debere, irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel in futurum contigerit attentari, fuiſſe, eſſe, & fore, & vitio nullitatis penitus ſubiacere decernimus.

§.6. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon omnibus illis quæ idem prædeceſſor in eiſdem literis voluit non obſtare ceterisque contrariis quibuſcumque.

§.7. Volumus autem, quod præſentis Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio & extra, regula quacumque contraria non obſtante, cum decreto, quod præſentium tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Placet Motu proprio. M.

Anno à Natiuitate D. 1567. indict. 10. die vero 12. menſis Iulij, Pontif. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D.N.D. Pij Papæ V. anno eius II. retroſcripta litera affixa, & publicata fuerunt ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt per nos Iulium Parinum, & Alexandrum Aſtancollum præfati S.D.N. Papæ Curſ.

Camillus Cher. Mag. Curſ.

XLI. Confirmatio & noua conceſſio plurimorum indultorum pro Ordinibus Fratrum & Monialium Mendicantium. Et declaratio atque extenſio Concilij Tridentini circa ea. Et communicatio eorumdem indultorum, cum aliis Ordinibus regularibus. Necnon & iuriſdictio Conſeruatorum.

Hæc bulla ab iſtomet Pontifice reuocata eſt, quoad examen & approbationem Confeſſorum per Ordinarios facienda inf. in conſt. 133. Romani. Et Greg. XIII. in conſt. 9. In tanta. *omnia hæc priuilegia reduxit ad terminos iuris communis, & Concilij Tridentini. Ita quod ea tantum perſiſtunt indulta, quæ ante huiuſmodi bullas habebant Mendicantes, & Concilio Trid. non aduerſantur.*

PIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

ETſi Mendicantium Ordines, qui ſedulum in vinea Domini quotidie exhibere non ceſſant famulatum, ſummo ſemper ſtudio, etiam dum in minoribus eſſemus, amplexi ſumus ad ſummi tamen Apoſtolatus apicem, meritis licet imparibus, diuina fauente clementia aſſumpti, dum id mente recolimus, fateri non poſſumus, quin eos propenſiori charitate, & paterno affectu amplectamur, ac exinde pro ſuis ſanctis ſtudiis, honeſtiſque laboribus, proque ſalute animarum, ab Apoſtolica Sede, cuius continue pacem & dignitatem Ordines ipſi fortiter tutati ſunt, tam ſpiritualia quam temporalia ſubſidia ornamentaque acceperint, & accipiant, quibus & ſancta ſua officia, ac vitam ſuam regularem facilius atque expeditius exequi, & tranſigere poſſint, & ceteræ religioſæ perſonæ, Ordineſque alij, exemplo ipſorum promptiores, alacrioreſque ad ſua officia perſoluenda reddantur.

§.1. Hinc eſt quod nos attendentes pleroſque ex venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, & Epiſcopis, qui eoſdem Ordines præcipue tanquam fructiferos in agro Domini palmites, & colere & adiuuare deberent, non ſolum id exequi negligere, verum etiam Concilij Tridentini decretis in prauum ſenſum retortis, eos & eorum quemlibet variis afficere incommodis & perturbationibus, eorumque priuilegiis non modicum afferre grauamen. *Epiſcoporum moleſtiæ erga Mendicantes hic referuntur.*

1 Quidam enim Epiſcopi, vt accepimus, nolunt admittere quoſdam regulares ad prædicationem, etiam in ſuis Eccleſiis faciendam, quamuis de eorum habilitate ad huiuſmodi opus exercendum, habeant bonum teſtimonium à ſuis ſuperioribus. Alij vero volunt, vt nedum ſemel, ſed etiam pluries in anno, coram ipſis, vel eorum Vicariis prædicatores præſententur, ac pro licentia prædicandi, quam nonniſi in ſcriptis dare volunt, aliquid quandoque exigunt. Alij etiam Epiſcopi maximam regularibus iniuriam irrogare videntur, dum præter ordinem & veterem conſuetudinem, abſque vlla ratione quoſdam reiiciunt, & quoſdam, pro eorum libito, admittunt ad prædicationem huiuſmodi habendam in locis ſuæ diœceſis. *Hæc prima moleſtia declaratur infra num. 1.*

2 Quorumdam etiam locorum Ordinarij, quoſdam religioſos probos viros, & idoneos, etiam à ſuis Superioribus approbatos, ad confeſſiones audiendas admittere nullo modo volunt. Quidam ex eis volunt, non ſolum ſingulis annis, ſed etiam pluries in anno, in aliquibus partibus eoſdem confeſſores ſibi præſentari. In aliquibus vero oppidis, tam Epiſcopi ſeu eorum Vicarij, quam presbyteri Curati, nolunt vt fratres mendicantes vocati ad audiendas confeſſiones infirmorum, maxime ſi infirmitas eſt grauis, aut etiam ſanorum, in priuatis illorum domibus, vel alibi præterquam in ſuis Eccleſiis, aut monaſteriis poſſint accedere. *Hæc ſecunda declaratur infra nu. 2.*

3 Nonnulli etiam audent confeſſores monialium, qui pleno iure ſubſunt regularibus, examinare, cum tamen id minime per Concilium decernatur, ſicut & de fratribus, qui ſunt audituri confeſſiones aliorum fratrum. *Hæc tertia declaratur infra nu. 3.*

4 Quidam etiam in aliquibus partibus nituntur aſſerere ſeu facere, ne quiſquam infra annum poſſit ſacram Euchariſtiam in Eccleſiis Mendicantium recipere, neque etiam moniales tertiarias nuncupatas ſuorum Ordinum, vt aliqui aſſerunt, in aliquibus partibus fieri, cum tamen ſolum in Paſchate, quoad ſæculares dumtaxat, iuxta priuilegia Summorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum eiſdem Ordinibus conceſſa, id obſeruari debeat. *Hæc quarta declaratur infra nu. 4.*

5 Alij vero Epiſcopi, ſeu eorum Vicarij audent ad eorum libitum dare licentiam quibuſcumque, quæcumque monaſteria monialium etiam Sanctæ Claræ ingrediendi, etiam ſi regularium curæ ſubdita ſunt. *Hæc quinta declaratur infra nu. 5.*

6 Quidam vero ſub prætextu exquirendi voluntates puellarum, ante profeſſionem earum volunt eas extrahere à monaſteriis, & per longum tempus alibi detinere, ipſaſque puellas, ſeu nouitias de pleriſque rebus interrogant, neque neceſſariis, neque in decreto Concilij Tridentini deſuper contentis, ex quibus non modica poteſt oriri occaſio ſcandali. *Et hæc declaratur num. 6.*

7 Alij vero pleriquè noluerunt quoſdam regulares aliarum diœceſium ſacris ordinibus initiare, ac etiam à ſuis Ordinis Prælatis approbatos admittere nolunt. *Et hæc declaratur num. 7*

8 Aliqui

Et iſta declaratur num. 8.

8 Aliqui vero ſingulis dominicis diebus in ſuos Parochianos ad ſonum campanæ excommunicationem promulgant vt non poſſint intereſſe miſſis, concionibus, & diuinis officiis, niſi in propria Parochia. Alij vero in aliquibus partibus in eorum Eccleſiis conciones ſacræ ſcripturæ, & ſermones pro mortuis haberi nolunt, & ſi aliquid ipſis relictum fuerit, vt ab ipſis miſſæ dicantur, vel alia officia pro mortuis celebrentur, ipſi ſibi ea vſurpant, dicentes quod ipſi ea exequi non poſſunt, quia ipſi ſunt paſtores. Alij vero ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & exilij per decennium à diœceſi, pœna inhibuerunt, ne miſſæ in eorum Eccleſiis celebrentur in diebus feſtiuis, antequam Rector Parochialis Eccleſiæ celebrauerit. Alij etiam nolunt, vt dum prædicatio in Eccleſia Cathedrali habetur, alibi prædicetur.

Et iſta declaratur num. 9.

9 Ac inſuper in quibuſdam omnem ordinem & quietem perturbant, dum controuerſias iamdiu ſopitas & extinctas ſuper præcedentia excitare, & vbi nullæ erant pepererunt, dum pro arbitrio & voluntate eorum hos illis præferre noluerunt.

Et iſta declaratur nu. 10.

10 Quidam etiam Epiſcopi volunt regulares à cura animarum excludi, & illam ſolis presbyteris ſæcularibus committi.

Et iſta n. 11.

11 Quidam vero quartam funeralium extendere volunt etiam ad miſſas, legata, & alia quæcumque, quæ domibus regularium relinquuntur.

Et iſta n. 12.

12 Alij autem volunt quartam partem omnium eorum quæ etiam pro ornamento Eccleſiæ palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & eorum etiam quæ pro victu fratrum relinquuntur.

Et iſta n. 13.

13 Aliqui etiam in quibuſdam partibus etiam volunt, vt non ſolum ius ſepulturæ ſolui conſuetum, quod ſemper ſoluitur, neque denegatur, ſed etiam omne illud, quod Eccleſiis Ordinum ad eorum libitum partes dant quando ſepeliuntur ibidem defunctorum corpora, id totum curatis etiam de nouo ſoluatur, inſtanter conantur, impedientes ne aliter corpora defunctorum ad monaſteria fratrum deferantur, vnde in hoc maxime tam partes quam ipſos fratres grauari contingit.

Et iſta n. 14.

14 Aliqui vero etiam ex locis mendicantium, qui curam habent animarum, volunt pro ſeminario decimas exigere, ac in caſu renitentiæ etiam pignus exigunt. Alij autem præfatos fratres, ac moniales ſub eorum cura degentes, ſubſidium regium perſoluere cogunt, cum multæ earumdem monialium vix habeant pro earum victu & veſtitu neceſſaria vitæ.

Et iſta n. 15.

15 Alij etiam in quibuſdam partibus pauperes Mendicantes, eleemoſynas petere prohibent pro eorum dumtaxat ſubſtentatione, & ſi inuenerint eos panem vel aliquid aliud ſimile amore Dei ſibi collatum portantes, quandoque ab eis auferre minantur, afficientes graui iniuria & contumelia: Nonnulli vero Epiſcopi vel Capitula Canonicorum pauperes mendicantes, tam fratres quam moniales ſuorum Ordinum, tam de redditibus bonorum ſi quæ habent, quam de poſſeſſionibus vineis, agris, & aliis ſuis bonis quibuſcumque, non ſolum largitione fidelium ſibi conceſſis, ſed etiam alias iuſtis de cauſis ab eis acquiſitis, ac pecuniis emptis, ſibi decimas, ac primitias aliis reſpectiue ſoluere cogunt.

Hæc 16. declaratur infra num. 16.

16 Alij autem auſi ſunt inquirere, & proceſſus facere contra aliquos regulares, intra clauſtra delinquentes, vel de quorum delictis aliqua erat ſuſpicio, non expectata ſuorum ſuperiorum cenſura. Alij vero Epiſcopi monialium monaſteria ingredi, & illa ingrediendi licentias aliis concedere, & aduerſus illas proceſſus formare ipſorum Ordinum ſuperioribus irrequiſitis, præſumunt. Aliqui etiam dominium temporale ſuper moniales habere prætendunt. Nonnulli vero frequentiſſime regulares citant, & iuriſdictioni ſuæ ſubiicere tentant, ac eorum conuentum occupant, ipſos expellendo, ac in ipſos iuriſdictionem vel poteſtatem exercent. Aliqui vero ipſos carceribus, abſque cauſæ cognitione mancipant, ac manibus pedibuſque laborant, vt regulares mendicantes ſuæ ditioni ſubiiciant, & vſque adeo ſe intromiſerunt in gubernatione conuentuum, & in correctionibus fratrum, vt prouincialibus & generalibus nullus amplius videatur relictus locus, aut vlla iuriſdictio.

17 Aliqui autem, conuentuum Priores & Guardianos rationes & computa facere cum ſyndicis conuentuum huiuſmodi prohibent. *Hæc 17. declaratur infra num. 17.*

18 Fratres quoque qui ad Epiſcopos huiuſmodi recurſum habent, à Prioribus & Guardianis præfatis caſtigari & puniri interdicunt. Inhibent quoque Superioribus Ordinum, ne faciant proceſſus contra fratres, ac in ipſos imperium, & brachium ſæculare exercent. *Hæc 18. declaratur infra num. 18.*

19 Alij vero ipſos extra clauſtra degentes ſub eorum protectione recipiunt, eoſque ſic permanere permittunt, eoſque etiam inuitis ſuis ſuperioribus detinent. *Et iſta n. 19.*

20. Aliqui vero bonorum ipſorum fratrum tanquam ad eos, ſi extra clauſtra defuncti fuerint, ſpectantium poſſeſſionem occupare præſumunt, & ad habitum religionis reuerſis, ſua bona conſignare nolunt. *Et iſta n. 20.*

21 Ac etiam vniones à Sede prædicta, aut alias rite factas de beneficiis Eccleſiaſticis impediunt, & ſibi relaxari debere volunt, & contradictores excommunicationis gladio feriunt. *Et iſta n. 21.*

22 Alij vero regulares campanas diebus feſtiuis pulſare, vel eodem tempore, quo ipſi celebrant, miſſas celebrare nolunt. *Et iſta n. 22.*

23 Aliqui etiam pro licentia danda ædificandi quamdam domum regularem, triginta vel quadraginta ducatos exigere non erubuerunt. *Et iſta n. 23.*

24 Alij vero eos mortuorum corpora aſſociare, alij autem illos cum Parocho ſimilia munera ſubire non permittunt, niſi maior canonicorum pars interuenerit. *Et iſta n. 24.*

25 Alij vero mortuorum officia in regularium Eccleſiis peragi nolunt, niſi cum ipſorum præſentia, & ipſorum moniales, vel alias perſonas, etiam ſi in earum funere Parochus interuenire non deberet, ſepelire prohibent, niſi ipſi Parocho prius certum quid ſolutum fuerit, & ſi aliquem ipſi ſciuerint in regularium Eccleſiis ſepulturam elegiſſe, eum, vt dicitur, non ante ad illas deferre ſinunt, quam ad Parochi Eccleſiam delatum, inibique officium peractum fuerit. *Et iſta n. 25.*

26 Poſtremo vero teſtamenta ſine presbyterorum præſentia fieri prohibent, & ſi quid ipſis regularibus relictum fuerit, id aſſerentes contra Concilij Tridentini canones eſſe, reuocare omnino procurant. *Et iſta n. 26.*

§. 2. Ac propterea volentes præmiſſis, ac aliis ſimilibus exceſſibus & grauaminibus, ex noſtri paſtoralis officij debito prouidere, attendentes etiam illos qui onus diei & æſtus, tam in prædicationibus quam in ceteris ſpiritualibus muneribus quotidie ſuſtinent, niſi etiam aliquantiſper ſubleuentur, facile fore, vt oppreſſi, à ſuis officiis omnino deſiſtant, ne in poſterum eis aliquod inferatur grauamen, Concilij Tridentini huiuſmodi decreta, quorum falſa, ſeu minus vera intelligentia præmiſſa irrepſerunt, quorumque declaratio non niſi ad nos ſpectat, & modo & forma infraſcriptis declaranda cenſuimus.

1 Nos igitur Motu proprio, non ad alicuius inſtantiam, ſed de mera deliberatione, & ex certa ſcientia noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine declaramus Canonem ſeſſionis 24. cap. 4. per quem omnibus regularibus, etiam in ſuorum Ordinum Eccleſiis contradicente Epiſcopo prædicationis officium interdicitur, Mendicantium Ordinum fratres huiuſmodi, quando à ſuis Generalibus, vel eorum Miniſtris prouincialibus ad id deputati fuerint, non comprehendere, neque eos afficere poſſe, immo volumus, quod in ſuis EEccleſiis, quando eis placuerit, licite, & abſque vllo impedimento, vel contradictione, etiam Epiſcopi, niſi ipſe prædicauerit prædicare poſſint.

2 Quod vero in ſeſſione 23. cap. 15. circa confeſſiones à regularibus non audiendas ſtatuitur, hoc etiam dictorum Ordinum fratres, à præfatis ſuis Generalibus, vel Miniſtris prouincialibus ad audiendas confeſſiones vtriuſque ſexus Chriſtifidelium approbatos, vt præmittitur, minime comprehendat, ita vt à confeſſionibus audiendis, tam intra eorum Eccleſias, domos, quam

quam extra minime prohibeantur ſuper hoc literas fel. rec. Pauli Papæ Quarti, etiam prædeceſſoris noſtri, concedentes eiſdem fratribus mendicantibus regularis obſeruantiæ poſſe confeſſiones ſæcularium perſonarum, etiam infirmarum, etiam extra domos & monaſteria ſua, & vbilibet audire, approbando, & de nouo concedendo. Statuimus etiam quod ille qui ſemel in vna diœceſi admiſſus per Epiſcopum fuerit, ſemper in eadem diœceſi habeatur pro admiſſo, nec amplius examinari vel præſentari in dicta diœceſi debeat tam quoad prædicationes faciendas, quam quoad confeſſiones audiendas, nec aliquid pro prædictis exigi vel recipi debeat.

Declaratio 3. moleſtia, de qua ſup. n. 3. ſed reuocatum ... [illegible]

3. Confeſſiones vero monialium, quæ degunt ſub cura regularium ab Ordinario examinari nolumus, quemadmodum neque etiam fratres ſi debeant audire confeſſiones aliorum fratrum examinari debent. Lectores inſuper ex eiſdem fratribus, & in Theologia graduati, qui cum licentia ſuorum ſuperiorum ad gradum admiſſi fuerint, cum de ipſorum doctrina ambigendum non ſit, tam confeſſiones audituri quam prædicationis munus ſubituri, ab Epiſcopis minime examinentur.

Declaratio 4. moleſtia, de qua ſup. n. 4.

4. Ipſique Chriſtifideles Sacramentum Euchariſtiæ (Reſurrectionis Dominicæ feſtiuitate dumtaxat excepta) ſumere, eiſque illud per fratres huiuſmodi adminiſtrari valeat, nec ad illud faciendũ per locorum Ordinarios, aut Eccleſiarum Rectores prælatos, ſeu alios quoſcumque (illorum licentia minime requiſita) etiam ſub cenſuris eccleſiaſticis & aliis pœnis, cogi vel compelli poſſint ſeu debeant, etiam decernimus & declaramus. Et licet in ſeſſ. 25. cap. 12. caueatur, quod cenſuræ & interdicta eccleſiaſtica, etiam à locorum Ordinariis promulgata mandante Epiſcopo, à regularibus in eorum Eccleſiis publicari debeant, tamen ſi tempore celebrationis alicuius ex feſtis ſanctorum, Ordinum eorumdem, ac aliis feſtiuitatibus iuxta eorumdem Ordinum priuilegia Apoſtolica, interdictum huiuſmodi emanauerit, illud in præfatis feſtiuitatibus, & earum octauis ſuſpendimus.

Declaratio 5. moleſtia, de qua ſup. n. 5.

5. Cum inhoneſtum ſit quemlibet in alienam meſſem falcem inmittere, cumque monialium monaſteria nonniſi de Epiſcopi vel Superioris licentia, & in caſibus neceſſariis, aliquis ingredi præſumat in ſeſſ. 25. cap. 5. prohibetur, hoc tantum in illis monaſteriis locum habere volumus, quæ Ordinariis ipſis pleno iure ſubſunt, in quibus, in caſibus neceſſariis ipſi dare licentiam poſſint, & non in aliis monaſteriis. Ita vt in præfatis monaſteriis, quæ Ordinariis ipſis pleno iure non ſubſunt, ipſi Ordinarij illa ingredi non poſſint, prout in regulis earum, ſeu de iure ſtatuitur, & eis aliquos proceſſus aduerſus moniales ipſas, ſeu fratres huiuſmodi propterea, ſeu alias ipſorum Ordinum ſuperioribus requiſitis, quoquomodo formare, aut facere poſſe omnino prohibemus, ita vt aliquam iuriſdictionem, ſeu aliquod quodcumque dominium in moniales & fratres huiuſmodi reſpectiue habere, exercere, aut exequi nullatenus poſſint aut debeant, immo illas & illos omnes ab eorum ſuperioritate, dominio, & iuriſdictione, & poteſtate, eximimus & liberamus, prout eis conceſſum eſt per ſua priuilegia à Sede præfata obtenta, & ita præfatæ moniales, ac fratres ſint excluſi à ſuperioritate & iuriſdictione Ordinariorum reſpectiue huiuſmodi, vt etiam in illarum vel illorum Syndicis, aut procuratoribus deputandis vel in diſponendis illorum facultatibus, vel alia ſibi non competentia facienda, vllatenus non ſe intromittant, nec etiam Ordinarij ipſos regulares præfatos citare, & iuriſdictioni ſuæ ſubiicere, ac eorum conuentus occupare, ipſos ab eis expellendo, ac in ipſos iuriſdictionem aliquam & poteſtatem exercere, vt præmittitur, aut ipſos carceribus mancipare, & contra eos aliud facere poſſint, vt ſuæ ditioni ſubiiciantur.

Declaratio 6. moleſtia, de qua ſup. n. 6.

6. Volumus etiam, quod puellarum Deo dicandarum, an ſcilicet coactæ vel ſeductæ fuerint, examen faciendum, nonniſi infra quindecim dies, poſtquam iuxta Concilium Tridentinum Epiſcopi, vel eorum Vicarij requiſiti fuerint, fieri poſſit quibus elapſis amplius in hoc illis ſe intromittere non liceat, cuius occaſione, nec Epiſcopus nec eius Vicarius intra ſepta monaſteriorum ingrediantur, ſed ſtent ante cratem ferream, & interrogationes alias, quam eas quæ præfatum Concilium Tridentinum iubet, eis fieri omnino prohibemus, ac ſimiliter volumus, quod puellæ, ſeu nouitiæ ipſæ ad alias interrogationes reſpondere minime teneantur.

7. Seſſione vero 23. cap. 8. neminem niſi à proprio Epiſcopo ordinari poſſe ſtatuens, in regularibus locum non habere omnino declaramus, ita quod fratres huiuſmodi præfatos, etiam ſacros ordines à quolibet Antiſtite, gratiam & communionem Apoſtolicæ Sedis habente, Ordinarij loci minime requiſita licentiâ in locis ſeu domibus fratrum huiuſmodi, aut alibi recipere poſſint.

Declaratio 7. moleſtia, de qua ſup. n. 7.

8. Et inſuper ſeſſ. 22. decretum, quod per populum ſæpe ad ſuas Eccleſias, ſaltem dominicis, & maioribus feſtiuis diebus, conuenire debere monet in ſequendo, volumus quod fratribus mendicantibus huiuſmodi, non ſolum prohiberi non poſſit, ne miſſas & alia diuina officia faciant in eorum Eccleſiis verumetiam in quibuſcumque aliis vbi celebrari miſſas ſolitum eſt, etiam ipſis non vocatis ſeu ad id requiſitis; celebrare valeant: ac etiam quod conciones & lectiones ſacræ ſcripturæ & ſermones pro mortuis, etiam in Eccleſiis facere, ac eleemoſynas pro celebrandis huiuſmodi miſſis, & aliis diuinis officiis peragendis, ſi eis illas donari, ſeu relinqui contingat, recipere, necnon miſſas & diuina officia huiuſmodi, etiam in diebus dominicis vel feſtiuis, etiam antequam rector Parochialis Eccleſiæ celebrauerit, celebrare, & facere, & quando eis videtur, etiam ſi nunc in Eccleſia Cathedrali prædicetur, prædicare, ac etiam quicumque vtriuſque ſexus Chriſtifideles, totius anni tempore, illas & illa in Eccleſiis fratrum huiuſmodi audire poſſint. Ipſi Chriſtifideles vllatenus deſuper moleſtari, aut impediri per locorum Ordinarios, ſeu rectores parochialiũ Eccleſiarum, aut alios quoſcumque vllo pacto, cauſa vel occaſione non valeant ſeu debeant, ſed præfati Chriſtifideles audiendo miſſas & alia diuina officia in Eccleſia fratrum huiuſmodi diebus dominicis, aut feſtiuis, præcepto Eccleſiæ de illis audiendis ſatisfeciſſe cenſeantur.

Declaratio 8. moleſtia, de qua ſup. n. 8.

9. Controuerſias autem omnes de præcedentia quæ eadem ſeſſione 25. cap. vero 13. per Epiſcopum terminari mandantur, non niſi durantes per illum dirimi, finitas autem nullo pacto innouari poſſe ſtatuimus.

Declaratio 9. moleſtia, de qua ſup. n. 9.

10. Cumque licet cap. 11. ſeſſ. 25. ſtatuat; quod in domibus virorum, ſeu mulierum, quibus animarum perſonarum ſæcularium cura imminet, nulli etiam ad nutum amouibiles; inibi deputentur, niſi de Ordinarij conſenſu, ac præuio examine huiuſmodi præcedente; ad curam huiuſmodi admitti poſſe omnino volumus præfatos regulares.

Declaratio 10. moleſtia; de qua ſup. n. 10.

11. Quartam autem funeralium, de qua ſeſſ. 25. c. 13. nequaquam ſoluere teneantur monaſteria, quæ à quadraginta annis citra fundata exiſtunt, poſtquam Concilium ipſum loquitur tantum de monaſteriis ante annos quadraginta fundatis, quæ ipſam quartam ſoluere conſueuerunt, & vbi ſolui conſueuit; id tantum ceræ & aliorum quæ in aliquibus partibus deferri contigerit, tempore quo defunctorum corpora ad ſepulturam deferuntur, non autem de miſſis, ſeu legatis, vel aliis, fratribus ipſis, ſeu monialibus huiuſmodi relictis, aut alias quomodolibet donatis, ſolui debet, ſicque intelligi Concilij decretum, quoad quartam huiuſmodi ſoluendam debere decernimus. Vbi vero non eſt conſuetudo ſoluendi quartam huiuſmodi, de nullo ſupraſcriptorum ſolui debere declaramus.

Declaratio 11. moleſtia, de qua ſup. n. 11. Alia declaratio eſt in bulla huic annexa ſub §. 11.

12. Nec ad quartam, ſeu aliam partem omnium eorum, quæ etiam pro ornamento Eccleſiæ palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & aliorum quæ dictis Eccleſiis relinqui vel dari contigerit, etiam ſi pro victu fratrum, aut alias relinquantur, aliquid contribuere teneantur.

Declaratio 12. moleſtia, de qua ſup. n. 12.

Declaratio 13. moleſtia, de qua ſup. n. 13. Alia declaratio eſt in bulla huic annexa ſub § 2.

13. Ac etiam ius ſepulturæ ſolui tantum conſuetum curatis, & non aliquid aliud eis ſolui debeat, quamuis partes ad earum libitum Eccleſiis Ordinum huiuſmodi, ſeu eorum fratribus, alia quæcumque tribuant, ſeu eleemoſynas elargiantur quando ſepeliuntur ibidem corpora mortuorum huiuſmodi, nec propterea impediri debeant, quin poſſint defunctorum corpora præfata ad eorum Eccleſias tumulanda deferri facere.

Declaratio 14. moleſtia, de qua ſup. n. 14. Alia eſt declaratio in d. bulla huic annexa.

14. Inhoneſtum quoque eſſe cenſentes, Mendicantium Ordines ad aliquorum onerum contributionem teneri, illos illorumque loca, etiam ſi curam animarum habeant, ac quæcumque beneficia illis vnita, ad contributionem pro ſeminario, aut decimarum aliquarum ſolutionem, immo illos & eorum domos, monaſteria, beneficia & loca quæcumque, & ab illis quomodolibet dependentia eorumque poſſeſſiones, vineas, agros, & prata, ac alia bona quæcumque, tam ad ipſos, quam ad moniales præfatas, etiam largitionem fidelium, ſeu alias iuſtis de cauſis ab eis acquiſita, ac pecuniis empta, vel alias quomodolibet pertinentia minime teneri, illoſque & illas, à quibuſcumque decimis, primitiis, quartis, mediis, & aliis fructuum partibus, necnon ſubſidiis charitatiuis, etiam per nos cõceſſis, ad quorumcumque etiam Regum, Principum, & dominorum temporalium inſtantiam, quacumque etiam vrgentiſſima, & de neceſſitate exprimenda cauſa, ac etiam aliis quibuſcumque oneribus, tam ordinariis quam extraordinariis, etiam ratione fructuum, olerum, virgultorum, lignorum, beneficiorum, & aliarum quarumcumque rerum, tam pro victu quam veſtitu, aut alias ſibi neceſſariarum quomodolibet, etiam auctoritate Apoſt. nunc & pro tempore impoſitis, ita vt penitus & omnino ad alicuius rei contributionem minime teneantur, omnino eximimus & liberamus, illoſque & illas, ad illos & illa, etiam ſi ſæculares, & aliæ perſonæ quæcumque in eas exigendi poſſeſſione fuerint, minime teneri debere volumus, nec ſub capite 12. ſeſſionis 25. comprehendi poſſe vel debere decernimus.

Declaratio 15. moleſtia, de qua ſup. n. 15.

15. Quod vero de vſu quæſtorum eleemoſynarum auferendo loquitur ſeſſionis 21. cap. 8. id ad Mendicantium Ordines nullo modo referri poſſe, vel debere, etiam decernimus, quin potius cum eleemoſynis huiuſmodi viuere cogantur, eis id facere liberum omnino eſſe declaramus.

Declaratio 16. moleſtia, de qua ſup. n. 16. Tu ad hoc vide Clem. VIII. const. 59. Suſcepti,

16. Quoniam vero ex nimia Epiſcoporum ſibi irrogata auctoritate, ipſi perſonas regulares ſuæ iuriſdictioni ſubiicere omnino ſtudent, ac decreto Concilij præfati, ſeſſ. 25. cap. 14. edito, quo cauetur, quod ſi regularis intra clauſtra exiſtens, & extra ea, ita notorie deliquerit, vt populo ſcandaloſus ſit, termino ab Epiſcopo præfigendo, à ſuo ſuperiore omnino puniatur, ſin minus, ab Ordinario delinquens puniri poſſit, confiſi, variis inde ſtrepiſque grauaminibus regulares afficiunt, Ordinarios præfatos aliquid contra regulares in clauſtris degentes huiuſmodi, quouis prætextu, occaſione, vel cauſa innouare non poſſe vel debere, nec aliquos proceſſus contra ipſas perſonas regulares formare aut facere poſſe volumus; niſi propter manifeſtum ſcandalum, & ſuorum Ordinum ſuperioribus prius conſultis, & negligentibus, alioquin omnia & ſingula contra præmiſſa facta & geſta, ac facienda in futurum pro nullis & infectis habeantur.

Declaratio 17. moleſtia, de qua ſup. n. 17.

17. Neque etiam ſe intromittant vllo pacto, aut aliqua ratione in gubernatione conuentuum, tam fratrum, quam monialium huiuſmodi, & illorum correctionibus, ſed omnia iſta, & alia neceſſaria ad correctionem & gubernationem, fratrum aut monialium huiuſmodi, & eorum Generalibus, ac Miniſtris, ſeu Prouincialibus, vel aliis eorum aut earum reſpectiue ſuperioribus, etiam ratione computa faciendi cum Syndicis conuentuum huiuſmodi, omnino relinquatur, nec vllo modo in prædictis, per ſe vel alios ſe intromittant.

Declaratio 18. moleſtia, de qua ſup. n. 18.

18. Fratres quoque ſi contigerit eos ad huiuſmodi Ordinarios recurſum habere à præfatis Generalibus Miniſtris, ſeu Prouincialibus, Prioribus, Guardianis, & aliis ſuperioribus caſtigari & puniri poſſe, & debere, neque ipſos Ordinarios præfatis ſuperioribus Ordinũ huiuſmodi vllatenus inhibere. Quinimmo præfatos ſuperiores proceſſus contra fratres ſuos & moniales huiuſmodi quando opus fuerit, circa delictorum inquiſitionem, vel caſtigationem facere poſſe decernimus, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Declaratio 19. moleſtia, de qua ſup. n. 19.

19. Inhibemus etiam ipſis Ordinariis, ne fratres extra clauſtra degentes, ſub eorum protectione recipiant, eoſque inuitis ſuis ſuperioribus detineant.

Declaratio 20. moleſtia, de qua ſup. n. 20.

20. Prohibemus quoque eiſdem Ordinariis, ne aliquo modo ſe intromittant in bonis dictorum fratrum extra clauſtra ſuorum Monaſteriorum pro tempore degentium ſiue decedentium, & quamuis in habitu, ſiue abſque habitu moriantur, volumus quod eorum bona mobilia & immobilia, ad Ordinem quem profeſſi ſunt, pertineant, diſponenda iuxta conſtitutiones ſeu ordinationes præfatorum Ordinum, neque illa Ordinarij præfati occupare præſumant, immo huiuſmodi, & ad habitum Religionis reuertentium bona omnia monaſteriis ipſis, cum ea quæ acquirit monachus de iure monaſterio acquirantur, pertinere etiam decernimus.

Declaratio 21. moleſtia, de qua ſup. n. 21.

21. Ac ipſis Ordinariis, ne quaſcumque vniones, etiam perpetuas, à Sede prædicta, vel alias, vt præfertur hactenus factas, & pro tempore faciendas, de beneficiis eccleſiaſticis, ſeu illorum fructibus, quin ſuum ſortiãtur effectũ impediant, omnino etiam prohibemus, & cenſuras eccleſiaſticas & alias pœnas per eos in contradictores pro tempore latas, nullius eſſe roboris vel momenti, ſimiliter decernimus & declaramus. Inſuper volumus quod præfati regulares, quibus cura animarum eſt, poſſint per ſe ipſos iuxta ſuorum Superiorum ordinationem, aut alios Vicarios, ſeu Capellanos ſæculares ipſorum regularium nutu amouibiles, ab eis deputatos, & ab Ordinario pro idoneis nominatos & approbatos, præfatam curam exercere, neque in eorum deputatione vel amotione, neque alicuius partis fructuum conſignatione pro præfatis Cappellanis ſeu Vicariis ſæcularibus, ſi per tales curam exercere contigerit, Epiſcopi vllo pacto ſe intromittant.

Declaratio 22. moleſtia, de qua ſup. n. 22.

22. Prohibemus inſuper eiſdem Ordinariis, ac aliis quibuſcumque perſonis, ne impediant ipſos fratres, quando eis placuerit, tam in diebus dominicis ſeu feſtiuis, aut aliis totius anni temporibus, campanas pulſare, & etiam tẽpore quo ipſi celebrauerint, miſſas celebrare, necnon mortuorum corpora aſſociare, & illa per fratres ipſos quando in Eccleſiis ſuis præfatis delata fuerint, abſque præſentia rectorum Eccleſiarum huiuſmodi ſepeliri facere, ac officia mortuorum huiuſmodi peragi poſſe, neceſſariamque præſentiam rectorum, aut aliorum clericorum, quin infirmi libere ſua poſſint condere teſtamenta minime eſſe, ac ipſos regulares legata, aut quæuis alia ſibi teſtamentis relicta, exigere & obtinere poſſe, neque aliquod ius in contrarium eſſe decernimus & declaramus,

Declaratio 23. moleſtia, de qua ſup. n. 23. Tu vide Clem. VIII. Quoniam

23. Licentias vero pro conſtruendis domibus regularibus, quæ 4. cap. 25. ſeſſ. niſi de Ordinarij licentia conſtrui prohibentur, gratis omnino dari, & nonniſi legitimi ſubſiſtente cauſa, ſuperioribus explicanda illas recuſari poſſe.

Declaratio 24. moleſtia, de qua ſup. n. 24.

24. Necnon fratres præfatos, etiam ſolos mortuorum corpora aſſociare, ac mandatum in die Cœnæ Domini fieri ſolitum in Eccleſiis ſeu domibus fratrum cuiuſlibet Ordinis prædictorum, ſolemniter facere, & prædicta die prædicare hora qua eis videbitur, nec per locorum Ordinarios, aut rectores Eccleſiarum, ſeu alios quoſcumque prohiberi poſſe etiam decernimus & declaramus.

Declaratio 25. moleſtia, de qua ſup. n. 25.

25. Mandantes etiam vniuerſis locorum Ordinariis, ne mortuorum officia agere rectores parochialium in Eccleſiis ipſorum fratrum contra illorum voluntatem permittant. Ac moniales dictis fratribus ſubditas vel perſonas ſepulturam in eorum Eccleſias eligẽtes, nulla ſoluta parochio portione, ſepelire, vel ſi fratres ad mortuorum corpora aſſocianda vocati fuerint, illa abſque fratrum huiuſmodi præſentia ſepeliri facere audeant vel præſumant.

26 Cum

Declaratio [illegible] de qua sup. n. 20.

26 Cumque maxime deceat liberam eſſe cuiuſuis teſtantis voluntatem, prauum illum vſum paruo adhuc tempore, vt præfertur, introductum, per quem teſtamenta abſque presbyterorum præſentia fieri interdicuntur, omnino abrogamus.

Declaratio quoad acceſſum ad proceſſiones.

§. 3. Postremo quod cap. 13. ſeſſ. 25. cautum fuit, quod omnes, ſcilicet tam clerici quam regulares quicumque ad publicas proceſſiones vocati, accedere compellantur id quoad fratres præfatos de illis tantum proceſſionibus intelligi volumus, ad quas ſecundum conſuetudinem antiquam locorum ſoliti ſunt accedere, vel quæ pro bono pacis Eccleſiæ, vel pro victoria contra infideles indicuntur, quod etiam de illis conuentibus, qui Collegia nuncupantur, minime intelligi volumus, in quibus fratres ſub arctiori clauſura degunt, ita vt nec in choro cantent, nec ad mortuos accedant, ſed tantum ſtudiis & lectionibus vacent.

Lites [illegible] ſuper [illegible].

§. 4. Præterea ſi forte, inter Epiſcopos, vel Collegia, aut Capitula, vel alias quaſuis perſonas, & præfatos fratres, ſeu moniales, aut eorum aliquos, ſuper præmiſſis vel aliquo eorum, coram quocumque ſeu quibuſcumque iudicibus, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, ac S.R.E. Cardinalibus, tam in Romana Curia quam extra eam vbilibet lis, ſeu lites reſpectiue pendeant, nos litem ſeu lites, & cauſam vel cauſas huiuſmodi ad nos aduocamus, ac illam & illas, quarum ſtatum, ac nomina & cognomina iudicum & collitigantium, præſentibus haberi volumus pro ſufficienter expreſſis, caſſamus & extinguimus, ac partibus ipſis perpetuum ſilentium deſuper imponimus.

Confirmatio [illegible]

§. 5. Ac inſuper vt facilius præmiſſa omnia illibata perſiſtant, omnia & ſingula priuilegia, immunitates, indulgentias, facultates, libertates, indulta, diſpenſationes, fauores & gratias, quæ decretis Concilij Tridentini alias, quam vt ſuperius eſt dictum, conceſſum & declaratum, non contrariantur expreſſe eiſdem fratribus, necnon Monialibus quibuſcumque, & Sororibus Tertij ordinis prædictorum Ordinum reſpectiue Ordinibus, ac illorum Eccleſiis, domibus & perſonis, etiam viuæ vocis oraculo, in genere vel in ſpecie, tam per recolendæ memoriæ Eugenium IV. Sixtum IV. Leonem X. Paulum III. ac dictum Paulum IV. & Pium etiam IV. quàm alios quoſcumque Rom. Pont. etiam prædeceſſores noſtros ac nos & Sedem eamdem quomodolibet conceſſa, confirmata, & innouata, necnon noſtras, & prædeceſſorum noſtrorum, ac alias quaſcumque deſuper confectas literas; quarum omnium tenores, ac eorumdem prædeceſſorum noſtrorum nomina & alia de neceſſitate exprimenda, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, etiam præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi volumus, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo approbamus & confirmamus, illiſque perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, eaque perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari debere, ac fratribus, ſuperioribus, & perſonis Ordinum huiuſmodi, necnon aliis quibuſcumque quos illa concernunt, ſuffragari debere, ſeu poſſe volumus. Necnon priuilegia, immunitates, facultates, libertates, indulta, diſpenſationes, exemptiones, fauores, & gratias, tàm ſpirituales quàm téporales, modo & forma quibus conceſſa ſunt, etiam per viam communicationis & extenſionis actiue & paſſiue, inter ſe & alios quoſcumque Ordines reſpectiue, de nouo concedimus, illaque omnia & ſingula ad domos & loca quæcumque dictorum Mendicantium Ordinum & Monialium quarumcumque, ac ſororum de tertio Ordine nuncupatarum in Congregatione viuentium dictorum Ordinum, vt præfertur hactenus recepta, & in poſterum recipienda. Necnon eorum perſonas & bona, etiam ſi priuilegiorum & aliarum gratiarum præfatorum authentica originalia, propter temporis antiquitatem, vel varias Vrbis ruinas deperdita exiſtant, dummodo de eis alias legitime conſtet, extendimus & ampliamus.

Derogatio in-[illegible].

§. 6. Et ſic in præmiſſis omnibus & ſingulis, per quoſcumque iudices & perſonas quauis auctoritate fungentes, etiam Card. & Auditores præfatos, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate iudicari & definiri debere, necnon quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

§. 7. Quocirca dilectis filiis noſtris, Prædicatorum Cardinali Protectori, & S. Hieronymi Generali Ordinum, ac Curiæ cauſarum Cameræ Apoſt. etiam generali Auditori, nunc & pro tempore exiſtentibus, per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem fratrum, aut monialium, vel alicuius eorum fuerint deſuper requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes, & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari, ac ſingulos quos literæ ipſæ concernunt, pacifice frui & gaudere non permittentes eos vel aliquem eorum deſuper contra præſentium tenorem per quoſcumque, etiam locorum Ordinarios, quomodolibet indebite moleſtari contradictores quoslibet & rebelles, per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, & interdictum eccleſiaſticum apponendo; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Executoriales deputatio & facultates.

§. 8. Non obſtantibus præmiſſis, & aliis Apoſtolicis, necnon in prouincialibus & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac etiam iuramento confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis, eiſdem Epiſcopis vel quibuſuis aliis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis irritantibuſque, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam Motu ſimili, ac alias quomodolibet cóceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, nó autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; necnon omnibus illiſque in literis confirmationis, & innouationis priuilegiorum eorumdem, alias per eoſdem Paulum IV. & Pium etiam IV. prædeceſſores noſtros prædictos, Ordini fratrum Minorum huiuſmodi conceſſorum, conceſſum eſt non obſtare, contrariis quibuſcumque, aut ſi locorum Ordinariis, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et quia difficile foret earumdem, præſentium literarum notitiam ad quaſcumque perſonas peruenire, & vbique illas præſentare, etiam motu & ſcientia ſimilibus, volumus & decernimus, quod tranſumptis earumdem præſentium literarum etiam per impreſſionem factis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, aut ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis, quemadmodum adhiberetur præſentibus literis originalibus ſi præſentarentur, vbique adhibeatur, tam in iudicio quàm extra illud plena & indubitata fides.

Clauſula derogatoria.

§. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, prohibitionis, exemptionis, liberationis, inhibitionis, aduocationis, caſſationis, extinctionis, impoſitionis, approbationis, confirmationis, adiectionis, conceſſionis, extenſionis, ampliationis, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Sanctio pœnalis.

V a Datum

D.P. An. 2. die 16. Maij. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, 1567. 17. Cal. Iunij, Pont. noſtri anno 2.

Sequitur extenſio iſtorum priuilegiorum Mendicantium, ad alios Ordines.

Edita An. D. *PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. EX ſupernæ diſpoſitionis arbitrio gregi Dominico præſidentes, inter curas multiplices, quas ex miniſterio noſtri paſtoralis officij nobis incumbere cenſemus, illam per quam perſonarum quarumlibet, earum præſertim quas ſub ſuaui Religionis iugo ſedulum in dies Altiſſimo famulatum exhibere, conſpicimus, ſtatui & quieti rite conſulitur, libenter amplectimur, ac vt perſonæ ipſæ idem exoptantes à nobis, gratias & fauores reportaſſe lætentur, grato intendimus animo, ac in his noſtri paſtoralis officij partes fauorabiliter impartimur, prout temporum qualitate penſata, id perſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Conſt. huius PP. eſt præinſerta. §. 1. Nuper ſiquidem à nobis emanarunt literæ tenoris ſubſequentis. Et ſi mendicantium, &c.

Omittitur tenor, quia eſt hic ſup. inſertus.

Cauſa extenſionis priuilegiorum. §. 2. Et deinde pro parte dilectorum filiorum Canonicorum Regularium Ordinis S. Auguſtini Congregationum Lateran, & S. Saluatoris, ac S. Crucis Olumbrien. & Monachorum S. Benedicti Congreg. & Ordinum Caſſinen. Montis Oliueti, Vallis Vmbroſæ, necnon etiam Congreg. Ciſtercien, & Cartuſien. necnon S. Hieronymi Hiſpaniarum, ac Camaldulen. & fratrum Militiæ Ieſu Chriſti Reformatorum nuncupatorum Regni Portugalliæ, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod ipſi etiam iuxta eorum cuiuſli et regularia inſtituta, tum vita eorum exemplari tum doctrina, ac verbi Dei prædicatione, aliaſque ſummis eorum laboribus & ſtudiis, animarum ſalutem ac ſanctæ Sedis Apoſtolicæ dignitatis & auctoritatis augmentum hactenus ſemper procurauerunt, & in dies circa hoc tam laudabile miniſterium magis, ac magis verſari non ceſſantes, ſibi fauente superni numinis auxilio, ſuauiſſimum cunctiſque fidelibus gratiſſimum ſuæ probitatis & diligentiæ latius diffundunt odorem, parite que in vinea Domini laborare non deſinunt; ac proinde eos aliqua ratione indignos cenſeri nõ poſſe, quin ipſi quoque gratiarum, facultatum, priuilegiorum, & aliorum præfatis fratribus Mendicantibus cõceſſorum participes fieri, necnon Monaſteria, etiam Monialium, & alia loca quęcumque ad gratias, facultates, priuilegia, ac alia in eiſdem præinſertis literis contenta quæcumque extendi, ac illis gaudere debeant. Quare pro eorumdem Canonicorum, Monachorum, & Fratrum parte nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt eorum ſtatui, & tranquilitati conſulentes, eos & eorum ſingulos, necnon ſuorum Ordinum & Congregationum monaſteria, etiam Monialium, ac domos & loca alia quæcumque, ad declarationes, ſtatuta, exemptiones, voluntates, prohibitiones, approbationes, extenſiones, & decreta, ac alias gratias, facultates & priuilegia quæque prædictis fratribus Mendicantibus conceſſa prædicta, ita vt illis omnibus & ſingulis, æque & pariformiter abſque vlla penitus differentia, frui & gaudere poſſint & debeant, extendere, & quatenus opus ſit illa eis de nouo concedere, aliaſque ſibi deſuper opportune prouidere, de benignitate Apoſt. dignaremur.

Extenſio priuilegiorum. §. 3. Nos igitur qui omni qua fieri poteſt ratione commodiori perſonarum quarumlibet, præſertim Deo dicatarũ animi quietem ſinceris exoptamus affectibus, ſingulos Canonicos, Monachos, & fratres prædictos à quibuſuis cenſuris & pœnis eccleſiaſticis, quauis occaſione *Hæc extenſio fuit reſtricta à Greg. XIII. cit. in rubr.* latis, ſi quibus innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, Canonicos, Monachos, & fratres prædictos, ſi profeſſionem regularẽ iuxta eorum ſtatuta, & laudabiles conſuetudines, ac priuilegia & indulta eis conceſſa emiſerint reſpectiue, illorũque Monaſteria, etiã Monialium necnon domos, & loca alia quæcumque ad ſingula declarationes, ſtatuta, & immunitates (à contributione Seminariorum pauperum clericorum iuxta ordinationem dicti Concilij Tridentini erigendorum, & inſtituendorum, necnon ſubſidiorum Apoſtolica auctoritate pro tempore impoſitorum, ac quæſtuatione eleemoſynarum dumtaxat exceptis) exemptiones, voluntates, prohibitiones, approbationes, extenſiones, decreta, & alia quæcumque, gratias, facultates, & priuilegia eiſdem fratribus Mẽdicantibus, vt præfertur conceſſa, & facta, ac alia in præinſertis literis cõtenta, & inde ſecuta quæcumque, dicta auctoritate Apoſt. tenore præſentium perpetuo extẽdimus, & ampliamus illoſque declarationibus, ſtatutis, exemptionibus, voluntatibus, prohibitionibus, approbationibus, extenſionibus, decretis, & aliis gratiis, facultatibus, & priuilegiis huiuſmodi pariformiter, & abſque vlla penitus differentia, prout dicti fratres Mendicantes vtuntur, potiuntur & gaudent, ac vti, potiri & gaudere poterunt, libere & licite vti, potiri, & gaudere poſſe, atque debere; illaque omnia & ſingula ſibi, eorumque Monaſteriis, domibus, & locis huiuſmodi, eorũque ſuperioribus, & perſonis, quibuſcumque, quas illa concernunt, & pro tempore concernent, ſuffragari, necnon modo & forma quibus prædictis fratribus Mendicantibus conceſſa & facta ſunt, conceſſa factaque eſſe; necnon ad ſingula Monaſteria, domos, & loca quæcumque dictorum Canonicorum, Monachorum, & Fratrum, necnon Monialium, Congregationum, & Ordinum prædictorum in Congregatione viuentium, extenſa & ampliata cenſeri.

Decretum irritans. §. 4. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices & perſonas, & S.R.E. Card. ac cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, necnon quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Executorum deputatio & facultates. §. 5. Quocirca Venerabilibus fratribus, & dilectis filiis eiuſdem S.R.E. Cardinalibus, dictorum Ordinum & Congregationum huiuſmodi reſpectiue, nunc & pro tempore Protectoribus per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Canonicorum, Monachorum, & Fratrũ, aut Monialium huiuſmodi, vel alicuius eorum fuerint deſuper requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes, & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari, ac ſingulos, quos literæ ipſæ concernunt, pacifice frui & gaudere, non permittentes eos vel aliquem eorum deſuper, tàm contra præſentium literarum, quàm præinſertarũ tenorem per quoſcumque, etiam locorum Ordinarios quomodolibet inde moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles, per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, & interdictum eccleſiaſticum apponendo; inuocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria. §. 6. Non obſtantibus præmiſſis, & aliis Apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus, conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac etiã iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis eiſdem Epiſcopis aut quibuſuis aliis perſonis ſeu quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis; quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, præſentibus pro expreſſis

preſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi locorum Ordinariis, vel quibuſuis aliis, communiter vel diuiſim à prædicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Fides Exemplorum

§.7. Et quia difficile foret earumdem præſentium notitiam ad quaſcumque perſonas peruenire, & vbique illas præſentare, etiam dicta auctoritate noſtra volumus & decernimus, quod tranſumptis illarum, etiam per impreſſionem factis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis, prout eiſdem præſentibus adhiberetur ſi præſentarentur, vbique adhibeatur, tàm in iudicio quàm extra illud, plena & indubitata fides.

Sanctio pœnalis.

§.8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, extenſionis, ampliationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. d. a. die 16. Aug.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dom. 1567. 17. Kalend. Septembris Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

Sequitur declaratio prainſertæ conſtitutionis.

Editio an. 1571.

PIVS PAPA QVINTVS,

Vniuerſis & ſingulis Venerabilibus Fratribus Patriarchis Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, & aliis perſonis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis, necnon Metropolitan. & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, ac eorumdem Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum officialibus, ſeu Vicariis, in ſpiritualibus, generalibus, vbilibet conſtitutis, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

Exordium.

AD hoc nos Deus prætulit in familiam domus ſuæ, vt ſingulis opportuna prouiſionis auxilia fidelis ſeruitutis, iniuncta prouidentia, pro tempore diſpenſantes, Religioſorum quorumlibet, præſertim Fratrum Ordinis Prædicatorum, in humilitatis ſpiritu, ſub Religionis iugo, Deo ſeruientium, neceſſitatibus intendamus, diſpendiis & oppreſſionibus, diuina cooperante clementia ſalubriter occurramus.

Hic Pont. & alii quam plura Ord. Fratrum S. Dominici conceſſerunt.

§.1. Sane licet, nos, & quamplures Rom. Pont. prædeceſſores noſtri propter vberes fructus, quos dictus Ordo Fratrum Prædicatorum, multa præfulgens gloria meritorum, & gratia ſanctitatis in agro militantis Eccleſiæ, in propagationem fidei orthodoxæ, catenus produxerat, ac in futurum producturum fore, firma ſpe ſperabatur, & vt Fratres ipſi quietius eorum ſanctis officiis, vitæque regulari, ac Verbi Dei prædicationibus, libentius & alacrius ad ipſius fidei Chriſtianæ propagationem incumbere valerent, & incumberent cum effectu, quamplura priuilegia, indulta, gratias, exemptiones, & immunitates eis conceſſerint.

Et ſpecialiter ne à prædicatione, vt ſup. 281.

§. 2. Et inter cetera, per quaſdam alias noſtras literas declarauerimus, Canonem ſeſſ. 24. cap. 4. Trid. Conc. per quem omnibus regularibus, etiam in ſuorum Ordinum Eccleſiis, contradicente Epiſcopo, prædicationis officium interdicitur, fratres huiuſmodi, quando à ſuis Generalibus, vel eorum Miniſtris Prouincialibus, ad id deputati fuerint non comprehendere, neque eos afficere; immo voluerimus, quod in eorum Eccleſiis, quando eis placeret licite, etiam abſque vllo impedimento, vel contradictione, etiam Epiſcopi, niſi ipſe prædicaret, licet in Cathedrali Eccleſia, tunc prædicatur, prædicare poſſent.

Et quartam funera. ā. & decimas, vt ſupra 11. 12. & 13.

§. 3. Circa autem quartam funeralium, de qua in ſeſſion. 25. cap. 13. eiuſdem Concilij, Nequaquam domos, ſeu Conuentus, & Monaſteria, quæ à quadraginta annis citra tunc fundata exiſtebant, poſtquam Concilium ipſum loquitur tantum de Monaſteriis, ſeu domibus ante quadraginta annos fundatis, & quæ ipſam quartam ſoluere conſueuerunt, & tantum ceræ, & aliorum, quæ tempore quo defunctorum corpora ad ſepulturam deferuntur, non autem de Miſſis, ſeu Legatis, vel aliis, Fratribus ipſis, ſeu Monialibus, relictis aut alias quomodolibet donatis ſolui debere; ſicque decretum Concilij huiuſmodi, quoad dictam quartam funeralium ſoluendam intelligendum eſſe decreuerimus. Vbi vero non eſt conſuetudo ſoluendi quartam funeralium huiuſmodi, de nullo ſupraſcriptorum ſolui debere declarauerimus. Nec ad quartam, ſeu aliam partem eorum, quæ etiã pro ornamento Eccleſiæ palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & aliorum, quæ dictis Eccleſiis, ſeu Fratribus, etiam pro eorum victu, aut alias relinqui, vel dari contingeret, aliquid contribuere tenerentur, ac curatis ſeu parochialium Eccleſiarum Rectoribus, ius tantum ſepulturæ eis ſolui conſuetum, nec aliquid aliud, quamuis partes ad earum libitum Eccleſiis ipſorum Fratrum, ſeu eiſdemmet Fratribus, alia quæcumque tribuiſſent, ſeu elargiti fuiſſent, quando in eorum Eccleſiis corpora mortuorum ſepeliuntur eis ſoluere, ſeu ad aliquorum onerum contributionem eiſdem curatis faciendam teneri, nec propterea impediri poſſe Fratres ipſos, quin poſſent defunctorum corpora præfata, ad eorum eccleſias tumulanda deferri facere.

Exemptione quoque à ſolutione onerum, & iuriſdictione ordin. vt ſup. n. 14.

§.4. Neque dictos Fratres, illorumque loca, etiam ſi curam animarum haberent, aut quæcumque beneficia eis vnita ad aliquam contributionem pro Seminario, aut decimarum aliquarum ſolutionem pariter teneri, nec cogi poſſe; immo illos, & eorum domos, monaſteria, beneficia, & loca ab illis quomodolibet dependentia, eorumque bona quæcumque, tam ad eos, quam ad Moniales præfatas quomodolibet pertinentia, à quibuſcumque decimis, primitiis, quartis, mediis, & aliis fructuum partibus, necnon ſubſidiis charitatiuis, etiam per nos, ex quacumque cauſa conceſſis, ac aliis quibuſcumque oneribus, tam ordinariis quam extraordinariis, necnon ab omni iuriſdictione & ſuperioritate Ordinariorum locorum, ita vt Ordinarij ipſi aliquam iuriſdictionem, ſiue poteſtatem in eos exercere, ſiue eos eorum iuriſdictioni ſubiicere, vel aliquid contra eos facere minime poſſent, exemerimus & liberauerimus.

Nonnulli tamen Epiſcopi & alij moleſtabant Fratres & Moniales ſuper præmiſſis ex cauſis hic enunciatis.

§.5. Nihilominus, ſicut accepimus, nonnulli Epiſcopi, ſiue alij locorum Ordinarij, aliique Eccleſiarum Prælati, necnon Canonici, ſiue capitulares perſonæ, ac parochialium Eccleſiarum Rectores, & aliæ tàm eccleſiaſticæ, quàm ſæculares perſonæ, qui non ceſſant dictos Fratres, & Moniales, eorumque perſonas, ſiue œconomos, & procuratores, ſuper præmiſſis diuerſimode moleſtare, & ipſos in eorumdem quiete, & ſpiritualibus muneribus turbare.

Alij enim prætendentes, quod cum Canon Conc. huiuſmodi, ſuper quo, vt præfertur, noſtra emanauit declaratio, non loquatur niſi de vna quarta, Cathedrali ſeu parochiali Eccleſiæ ſolui conſueta, nec dictum Concilium, nec nos cogitauerimus de duabus quartis, ſcilicet vbi conſueuit ſolui, & Cathedrali, aut parochiali Eccleſiis, & ideo dictis in locis ceſſare diſpoſitionem dictæ declarationis noſtræ, & Canonis Concilij.

Alij vero etiam prætendentes, dictis noſtris declarationibus non obſtantibus, Fratres prædictos quantumcumque ab eorumdem Superioribus approbatos in eorum Eccleſiis, & locis prædicare non poſſe niſi primo ſe coram Ordinariis ipſis ſiue eorum Vicariis, & licentiam ſuorum Superiorum muneris dictæ prædicationis præſentauerint, & ab eiſdem Ordinariis, ſeu dictis eorum Vicariis benedictionem obtinuerint.

Alij etiam locorum Ordinarij, necnon Canonici, & capitulares perſonæ, tam Metropolitanarum & Cathedralium, quam Collegiatarum, necnon parochialium eccleſiarum Rectores, ſiue aliæ perſonæ eccleſiaſticæ etiã prætendentes dictos Fratres alienas parochias cum eorũ Cruce eleuata ad leuanda cadauera eorum qui in Eccleſiis domorum, & locorum eorumdem Fratrum elegerint ſepulturam, intrare, & dicta cadauera ad ipſorum Fratrum Eccleſias pro eis inibi tumulandis, recuſante ipſo loci Ordinario, ſiue Capitulo, vel Rectore, deferre ſeu deferri facere non poſſe.

Alij autem ex conſuetudine prætendentes, quod Fratres ipſi cum eorum Cruce non poſſint leuare cadauera defunctorum ex eorumdem domibus, & eorum funus exequi,

exequi, ſed Capitulis, ſiue capitularibus perſonis, ſeu Rectoribus ipſis id tantum licere, & primo ad ipſorum Capitulorum, ſiue Preſbyterorum Eccleſias dicta corpora deferri debere, & in eiſdem Eccleſiis funus, ſiue funeris officium peragi, poſtea vero per ipſos preſb. retentis funeralibus vniuerſis, ſiue ſolutis ſibi certis pecuniis per hæredes defuncti pro funere, & exequiis, ſiue Miſſis in eorumdem Eccleſiis celebrandis, tunc, & non alias licere Fratribus corpus, ſiue cadauer defuncti ad eorum eccleſiam deferre.

Alij etiam prætextu diuerſarum conſuetudinum, & concordatorum, etiam, cum dictis Fratribus initorum, prætendentes à dictis Fratribus, & Monialibus velle habere, & ſibi exigere licere, quartam, ſeu aliam portionem, etiam quorumcumque legatorum, & ſeu aliarum piarum largitionum, ipſis Fratribus, & Monialibus, ſiue eorumdem domibus, Eccleſiis, & locis quoquomodo factarum.

Alij etiam prætendentes iuriſdictionem, & ſuperioritatem in dictos Fratres, & Moniales, eorumdemque domos, Conuentus, Monaſteria, & loca exercere poſſe, & propterea ipſos Fratres, & Moniales ad ſolutionem diuerſorum onerum, & impoſitionum, dictorumque ſubſidij, & decimarum cogunt, & compellunt.

Aliique in erectione, ſiue inſtitutione, & acquiſitione nouorum locorum, ſiue domorum, Conuentuum, & Eccleſiarum dicti Ordinis, & alias præmiſſorum occaſione eoſdem Fratres, & Moniales moleſtant, & perturbant, contra noſtrarum, & dictorum prædeceſſorum noſtrorum literarum formam, & tenorem.

Hic Pont. ad tollendum has controuerſias, eas omnes ad ſe aduocat.

§. 6. Nos præmiſſis, & aliis ſimilibus grauaminibus, perturbationibus, & moleſtiis Fratribus, & Monialibus præfatis illatis, eorumdemque Fratrum & Monialium quieti, & tranquillitati conſulere, & vt Fratres ipſi facilius & promptius eorumdem officia, & vitam regularem, ac munus prædicationis eis iniunctum, ad ſummi Dei laudem, & fidei Catholicæ propagationem, exequi, & adimplere, illiſque incumbere poſſint, & ad illa promptiores reddantur, opportune prouidere, ac omnem ambiguitatem, etiam noſtræ amplioris declarationis miniſterio remouere volentes; Ipſoſque Fratres, & Moniales, & eorum ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt, & ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes. Necnon literarum præfatarum, ac cuiuſuis litis, & cauſæ, deſuper inter quoſcumque, & in quauis inſtantia penden. ſtatus, & merita, nominaque & cognomina Iudicum, & collitigantium, eorumque iura, & titulos, ac ſententiarum deſuper forſan latarum. Necnon tranſactionum, ſiue conuentionum inter eos initarum, ac inſtrumentorum, aliarumque ſcripturarum deſuper quomodolibet confectorum, & inde ſecutorum quorumcumque tenores, præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad alicuius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera deliberatione, & ex certa ſcientia noſtra, omnes lites, cauſas, controuerſias, & quæſtionum materias, ſuper præmiſſis, & eorum occaſione, inter Fratres, ſeu etiam Moniales præfatos ex vna, necnon Epiſcopos, & locorum Ordinarios, ac Canonicos, ſiue capitulares perſonas, Parochialium eccleſiarum, Rectores, & alias quaſcumque perſonas eccleſiaſticas, & ſæculares præfatas, partibus ex altera, coram quocumque Iudice, ſeu quibuſuis iudicibus eccleſiaſticis, & ſæcularibus, etiam Sedis Apoſtolicæ de latere Legatis, ac Vicelegatis, ac etiam ab eadem Sede delegatis, ſubdelegatis ac aliis quibuſuis, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & Sacri Palatij Apoſtolici cauſarum Auditoribus, quomodolibet in prima, ſeu alia quacumque etiam forſan vlteriori inſtantia introductas; & adhuc forſan pendentes, etiam forſan ſi ſuper illis, etiam contra dictos Fratres, & Moniales, per vnam, vel plures ſententias iudicatum, & inter ipſas partes concordatum, ſiue tranſactum deſuper fuerit, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium ad nos auocamus, eaque omnia, & ſingula caſſamus, & extinguimus, ac pro caſſis, & penitus extinctis haberi volumus, & declaramus, eiſdemque Epiſcopis, locorum Ordinariis, Vicariis, Canonicis, capitularibus perſonis, necnon parochialium Eccleſiarum Rectoribus, & ceteris perſonis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, deſuper perpetuum ſilentium imponimus.

Cõfirmat omnia priuilegia eiuſdem ordinis & Monialib. concessa.

§. 7. Necnon omnia & ſingula priuilegia, indulta, conceſſiones, ſuppreſſiones, extinctiones, vniones, incorporationes, applicationes, immunitates, exemptiones, libertates, prærogatiuas, fauores, communicationes, indulgentias, & alias quaſcumque gratias dicto Ordini fratrum Prædicatorum, & eiuſdem pro tempore exiſtentibus Magiſtro Generali, Prouincialibus, Superioribus, Fratribus, & Monialibus præfatis, eorumdemque domibus, Conuentibus, Monaſteriis, Eccleſiis, & locis, ac membris, colonis, ſeruitoribus, procuratoribus, œconomis, ac aliis perſonis quibuſcumque dicti Ordinis regulam profitentibus, etiam oblatis, & tertij habitus Monialibus nuncupatis, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem præfatam, ac dictæ Sedis Legatos, Vicelegatos, Epiſcopos, locorum Ordinarios, & quaſcumque alias perſonas, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque quibuſuis clauſulis, ſtatutis, etiam irritantibus decretis, hactenus quomodolibet conceſſa, approbata, & innouata, literaſque deſuper tàm ſub plumbo, quàm in forma Breuis, & alias quomodolibet confectas, & expeditas, ac prout ea, omnia & ſingula per eoſdem prædeceſſores, ac nos, & Sedem præfatam, alioſque prædictos, conceſſa, approbata, & innouata fuerunt, quorum omnium & ſingulorum tenores, formas, & datas, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, eiſdem auctoritate, & tenore approbamus, confirmamus, & innouamus, illaque omnia & ſingula, efficacia exiſtere, & perpetuam roboris firmitatem obtinere, ac ſuos plenarios & integros effectus ſortiri. Necnon ab omnibus, & ſingulis, quauis etiam de latere Legati, Vicelegati, necnon Cardinalatus, Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, & quauis alia Eccleſiaſtica, ſiue ſæculari & temporali præfulgeant dignitate & præeminentia, etiam ſub ſententiis, cenſuris & pœnis in eiſdem contentis, perpetuo inuiolabiliter obſeruari debere decernimus.

Declarat indultum circa prædicatione de quo in præſenti bulla nu. 1.

§. 8. Et inſuper quod Fratres dicti Ordinis (ab eorum Superioribus tamen approbati) in eorum Eccleſiis, quando eis placuerit, etiam quod in Cathedrali Eccleſia (non tamen ab Epiſcopo inuito) prædicetur, libere, & licite abſque aliquo impedimento, ſine etiam ipſius Epiſcopi contradictione, & abſque eo, quod coram dicto Epiſcopo ſi non præſentauerint, nec eidem licentiam muneris prædicationis huiuſmodi exhibuerint, & ab eodem Epiſcopo benedictionem, vt præfertur, non obtinuerint, prædicare, & munus prædicationis huiuſmodi exequi.

Infra ſepultura de qua ibidem n. 13.

§. 9. Necnon Fratres ipſi quæcumque corpora defunctorum, qui ſe in eorum Eccleſiis ſepeliri ordinauerint, vel ſi à defunctorum hæredibus, ſiue curam funeris habentibus, vocati fuerint, ipſorum Fratrum Cruce eleuata, etiam ſine dictorum Canonicorum, ac Capitularium perſonarum, necnon Curatorum, vel aliorum preſbyterorum interuentu, ex ipſorum defunctorum domibus leuare, eaque accipere, & aſſociare, ac ad ipſorum Fratrum Eccleſias directe deferri, & in eorum Eccleſiis (non tamen tempore interdicti) ſepeliri facere, ſaluo dumtaxat iure parochiali. Nec Fratres ipſi ad alterius cuiuſuis contrariæ conſuetudinis, vſus, ſiue moris obſeruationem teneri, vel ſuper præmiſſis à quoquam quauis auctoritate, moleſtari, ſeu perturbari poſſint, vel debeant.

Et quartam funeralium de qua ibid. n. 13. & ſeqq.

§. 10. Quartam autem funeralium, quoad domos, ſiue Conuentus, & Monaſteria ipſius Ordinis, tempore dicti Concilij Tridentini, ante quadraginta annos fundata, & erecta, & ratione illorum vbi conſuetudo illam ſoluendi tantum extitit, ac de ceris, & aliis, quæ deferuntur iuxta cadauer dum ad ſepulturam defertur, non autem de aliis quibuſuis eiſdem Fratribus, ſeu Monialibus,

nialibus, aut eorum domibus, Conuentibus, Monaſteriis, Eccleſiis, & locis, etiam pro funeris ſiue Anniuerſarij, aut Miſſarum celebratione donatis, legatis, ſiue alias quomodolibet largitis, & vbi duæ quartæ forſan ſolui conſueuerint, vna ſcilicet Parochiali Eccleſiæ, alia vero Epiſcopo, ſiue Cathedrali, aut Collegiatæ Eccleſiæ, ſiue Canonicis, & Capitulo eiuſdem, vna tantum, ſcilicet Epiſcopo, vbi vero conſuetudo illam ſoluendi non fuit, ſiue domus, Conuentus, & Monaſteria dictorum Fratrum, & Monialium, poſt quadraginta annos erecta ſiue fundata fuerint, nequaquam nec vllo modo ſoluere, ſeu tradere, omnem aliam præmiſſis contrariam conſuetudinem, ſiue morem, harum ſerie caſſantes, & extinguentes, ac omnibus & ſingulis quorum intereſt deſuper perpetuum ſilentium imponentes.

§. 11. Minuſque Fratres & Moniales ipſi, ad aliquorum onerum, realium vel perſonalium, etiam ratione eorumdem domorum, ſeu Conuentuum, Monaſteriorum, Eccleſiarum, & locorum, ac quorumcumque beneficiorum eiſdem vnitorum, etiam ſi, vt præfertur curam animarum habeant, contributionem ſiue ſolutionem etiam per Seminario, & decimarum quarumcumque, aut cuiuſcumque ſubſidij, etiam caritatiui, & Triennalis nuncupati, nunc, & pro tempore per nos, & quoſcumque Romanos Pontifices, aut Sedem præfatam impoſitorum, & imponendorum ex quauis cauſa, quantumcumque vrgentiſſima teneantur, vel deſuper aliter moleſtari poſſint, ſeu debeant.

§. 12. Quodque Fratres, & Moniales præfati, vbique locorum nouas domos, ſiue Conuentus, & Monaſteria, ac Eccleſias, dictorum Ordinis, cum clauſtris, cellulis, refectuariis, domitoriis, aliiſque officiis neceſſariis, Ordinarij loci, ſiue cuiuſuis alterius licentia, deſuper minime requiſita, conſtruere, ædificare, erigere, & inſtituere, nec pariter ſuper his moleſtari poſſint, ſiue debeant, eiſdem auctoritate, & tenore, etiam perpetuo, ſtatuimus, ordinamus & declaramus, eiſque Fratribus, & Monialibus, ſuper præmiſſis omnibus, & ſingulis licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur.

§. 13. Ac etiam ipſos Fratres, & Moniales, eorumque domos, monaſteria, beneficia, & ab illis quomodolibet dependentia loca, ac bona quæcumque, cuiuſcumque qualitatis & quantitatis exiſtant, dictorumque bonorum colonos, laboratores, & conductores, ac oblatos, & tertij habitus Moniales, aliaſque perſonas præfatas, à quibuſuis decimis, etiam prædialibus, & primitiis, quartis, mediis & aliis partibus fructuum, ac ſubſidiis, etiam caritatiuis præfatis, ac ab omni iuriſdictione, & ſuperioritate quorumcumque locorum Ordinariorum, etiam de nouo, quatenus opus ſit, auctoritate & tenore ſimilibus eximimus, & liberamus, ac exemptos, liberos, & immunes penitus eſſe volumus. Necnon, quatenus opus ſit, illos eorumque ſingulos, in ius & proprietatem B. Petri, & Sedis Apoſtolicæ, ac ſub eorum ſpeciali & immediata protectione ſuſcipimus, ac eos ſolum, & dumtaxat immediate Sedi præfatæ, & nobis, ac pro tempore exiſtenti Romano Pontifici, ſubiacere decernimus, & declaramus.

§. 14. Et vt Fratres & Moniales à præmiſſis moleſtiis, & perturbationibus ſubleuati, quietius Altiſſimo famulari, & vberiores fructus quotidie in agro Domini, pro Chriſtianæ Religionis defenſione & ampliatione perferre poſſint, tàm vos omnes & ſingulos ſupradictos, quàm quaſcumque alias perſonas in dignitate Eccleſiaſtica vbilibet, & in quibuſuis Mundi partibus conſtitutas, & quoſcumque locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios, & officiales; necnon Canonicos Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum, per eoſdem Fratres, & ſeu Moniales, ac dicti Ordinis fratrum Prædicatorum, Superiores, & domorum Priores, ac eorum ſingulos pro tempore eligendos, in eorum, & dictorum eorumdem priuilegiorum, indultorum, conceſſionum, & gratiarum, & ſingulorum aliorum præmiſſorum Conſeruatores, & Iudices vnicos, qui, quamdiu dictum officium exercueritis, & ipſi exercuerint, à nemine, quominus illud exerceatis, & exerceant, ſub aliquo prætextu, ac ſub excommunicationis, ſiue ſuſpenſionis à diuinis latæ ſententiæ quam eo ipſo incurrere volumus & declaramus reſpectiue pœna, impediri, vel moleſtari poſſitis, & poſſint, dicta auctoritate deputamus. Ita quod vos, ſeu alij quicumque ſic electi, ſub excommunicationis, & ſeu ſuſpenſionis latæ ſententiæ pœna huiuſmodi, quam ſtatim quod munus, ſiue officium Conſeruatoris huiuſmodi acceptare, & debite ac plenarie exequi neglexeritis, & neglexerint, abſque alterius declarationis miniſterio incurrere volumus, nec ab aliquo quam à nobis, & pro tempore exiſtente Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo) abſolui poſſe, eoſdem Priores, Superiores, & Fratres, ac Moniales, etiam tertij habitus oblatos & alios præfatos. ac eorum ſingulos, aduerſus inferentes eis, aut eorum Procuratoribus, Agentibus, ſeruitoribus, & familiaribus in præmiſſis, & eorumdem aliquô, moleſtias, ſiue perturbationes aliquas, ſeu iniurias, grauamina, vel damna, in perſonis, rebus & bonis, ſeu exigendo ab eis ab eis vectigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera defendere, præſentare, ac omnem eorum iuriſdictionem exercere. Necnon ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, contra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare, ac omnibus facultatibus Conſeruatoribus dicti Ordinis fratrum Prædicatorum, illiuſque Fratribus, & perſonis per quaſcumque literas Apoſtolicas quomodolibet conceſſis vti, ac priuilegia Superioribus, Prioribus, & Fratribus, ac Monialibus præfatis pro tempore conceſſa, eis obſeruari facere debeatis, & debeant.

§. 15. Neque Superiores, Priores, Moniales, oblati, & ceteræ perſonæ Ordinis huiuſmodi, & ab eis dependen. præfatæ coram aliis quàm vobis, & dictis Conſeruatoribus, etiam vigore, ſeu prætextu, quarumcumque conſtitutionum & ordinationum aliquorum Regnorum, etiam quod non habentes Superiorem in illis Regnis, coram ſæcularibus Iudicibus reſpondere debeant, ac teneantur ad iudicium vocari, vel alias moleſtari, quauis occaſione vel cauſa, poſſint vel debeant. Quodque ipſi Fratres, & Moniales oblati, & aliæ perſonæ præfatæ, ſiue actores ſiue rei exiſtant, coram aliquo alio Iudice ordinario vel delegato, quam prædicto ſuo Conſeruatore (coram quo primo vnam ſententiam definitiuam, antequam ipſi ad aliud iudicium euocentur, ſeu cauſa committatur, vel transferatur, obtinere debeant, & teneantur) vt præfertur, etiam quauis occaſione vel cauſa moleſtari, vel in iudicium trahi, ſiue ad iudicium euocari, vel agere minime poſſint ſiue debeant, eiſdem auctoritate & tenore, etiam ſtatuimus, ordinamus, & decernimus.

Declarat eoſdẽ Fratres & alias perſonas eiuſdem Ordinis alibi quam coram eorum Conſeruatoribus conuenire nec conueniri poſſe.

§. 16. Et inſuper aduerſus moleſtatores, inquietatores, & alios iniuriatores huiuſmodi, volentes eiſdem Ordini, Magiſtro Generali, Prioribus, Superioribus, Fratribus, Monialibus, oblatis, ſeruitoribus, œconomis, Procuratoribus, & aliis eorum perſonis præfatis illo remedio prouidere, per quod ipſorum compeſcatur temeritas, & aliis aditus, & voluntas committendi ſimilia præcludatur. Diſcretioni veſtræ per præſentes mandamus, quatenus vos, vel duo, aut vnus veſtrum, per vos vel alium, ſeu alios, etiam ſi ſint extra loca, in quibus eſtis deputati Conſeruatores, & Iudices Ordini fratrum Prædicatorum, ac illius pro tempore exiſtentibus Magiſtro Generali, Prioribus, Fratribus, Monialibus, oblatis, præſentibus & futuris, quibuſuis aliis perſonis præfatis, efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, non permittatis eos ſuper iis, ac eorum priuilegiis, immunitatibus, gratiis, conceſſionibus, facultatibus, exemptionibus, indultis, ac aliis quibuſuis eiſdem conceſſis per quoſcumque Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, aliosque Eccleſiarum Prælatos, necnon eorum Vicarios, Officiales, Capitula, Collegia, & Clericos, ac Eccleſiaſticas perſonas, tàm ſæculares quàm S. Benedicti, S. Auguſtini, Ciſtercien. Carthuſien, Cluniacen. Præmonſtraten. & aliorum quorumcumque Ordinum, & Congregationum, ac Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani, & S. Iacobi de Spata, ac Ieſu Chriſti, & quarumcumque aliarum Militiarum Religioſos, & Milites, exemptos & non exemptos, necnon Duces,

Conſeruatorũ iuriſdi. & facultates.

Marchiones, Comites, Barones, Milites, & Laicos, Communitates Ciuitatum, Vniuerſitates Oppidorum, Caſtrorum, Villarum & aliorum locorum, ac alia ſingulares perſonas Ciuitatum & Diœceſum, ac quarumcumque aliarum partium, ſuper præmiſſis & eorum aliquo quouis prætextu, & quæſito colore, & contra præmiſſorum ſingulorum tenorem, & formam indebite moleſtari, aut eis, vel eorum alicui, moleſtias, grauamina, damna, ſeu iniurias, & iacturas, irrogari, facturi dictis Prioribus, Superioribus, Fratribus, Monialibus, oblatis, aliſque perſonis prædictis, cum ab eis, aut eorum aliquo fueritis requiſiti, ſuper dictorum priuilegiorum, indultorum, exemptionum, libertatum, facultatum, & aliarum gratiarum præfatarum obſeruatione, necnon ſuper quibuſuis moleſtiis, damnis, iniuriis, atque iacturis ſibi pro tempore illatis, ſeu inferri comminatis, in illis videlicet, quæ iudicialem requirunt indaginem ſummarie, ſimpliciter & de plano, ſine ſtrepitu & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, in aliis vero qualitas eorum exegerit, iuſtitiæ complementum. Moleſtatores, & iniuriatores huiuſmodi, necnon contradictores quoſlibet & rebelles, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis extiterint, quandocumque, & quotieſcumque expedierit, auctoritate noſtra, per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita compeſcendo; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis; & nihilominus legitimis ſuper his, per vos habendis ſeruatis proceſſibus, illos, quos cenſuras, & pœnas præfatas, ac alias per vos pro tempore latas incurriſſe vobis conſtiterit, eas incurriſſe declaretis, ac cenſuris, & pœnis prædictis, quoties opus fuerit, etiam iteratis vicibus aggrauare curetis. Ceterum ſi per ſummariam informationem, per vos ſuper iis habendam, etiam vobis conſtiterit, quod ad loca, in quibus moleſtatores, & iniuriatores huiuſmodi, necnon ceteros, quos præſentes literæ concernunt, pro tempore morari contigerit, pro monitionibus, requiſitionibus, & inhibitionibus ipſis, ac citationibus de eis faciendis tutus non pateat acceſſus. Nos vobis, monitiones, requiſitiones, & citationes, ac inhibitiones quaſlibet, tàm contra in iudicio præſentes, quàm alios quoſcumque ſua quomodolibet intereſſe putantes, & quacumque auctoritate ſiue dignitate præfulgentes, in decreto, ſiue executione dictæ citationis ſiue inhibitionis nominandos, etiam ſub eiſdem cenſuris, ac aliis arbitrio veſtro imponendis, & applicandis pœnis, etiam pecuniariis, etiam per edicta publica locis affigenda publicis, & partibus illis vicinis, de quibus ſit veriſimilis coniectura quod ad ipſorum monitorum, requiſitorum, & citatorum notitiam peruenire valeant, faciendi, & decernendi, eoſque citandi, ac eiſdem moleſtatoribus, iniuriatoribus, contradictoribus, & rebellibus, ac aliis quibus opus fuerit, etiam ſub cenſuris Eccleſiaſticis, ac aliis pœnis, etiam pecuniariis, ſuo arbitrio moderandis, inhibendi, eaſque incurriſſe modo præmiſſo declarandi, aggrauandi, & auxilium brachij ſæcularis inuocandi. Necnon cauſas, & controuerſias quaſcumque dictorum Fratrum Monialium, & dicti Ordinis Superiorum oblatorum, ac aliarum perſonarum præfatarum, ſuper quibuſuis rebus, & negotiis, motas & mouendas, actiue & paſſiue, cum omnibus & ſingulis earum incidentibus, dependentibus, & emergentibus, annexis & connexis, modo præmiſſo, & tàm coniunctim quàm diuiſim, arbitrio veſtro, audiendi, cognoſcendi, decidendi, & in ſuis ſtatu & terminis reaſſumendi, & fine debito finiendi, & terminandi; & earumdem, necnon ſententias per vos ferendas, poſtquam tranſiuerint in rem iudicatam, vel alias de iure executioni locus fuerit, debite exequendi, & executioni demandandi, plenam & liberam, earumdem tenore præſentium concedimus facultatem, & poteſtatem. Ac volumus, & eadem Apoſtolica auctoritate decernimus, quod monitiones, requiſitiones, citationes, inhibitiones ſic factæ huiuſmodi, ipſos monitos, requiſitos, citatos, & inhibitos arctent, perinde ac ſi eis factæ, inſinuatæ, & intimatæ perſonaliter extitiſſent.

Clauſula ſublata.

§. 17. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis, per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere. Ac irritum & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 18. Non obſtantibus tam fel. record. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, qua cauetur; ne quis extra ſuam Ciuitatem, vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis, vltra vnam dietam, à fine ſuæ Diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne Iudices à Sede prædicta deputati extra Ciuitatem, & Diœceſim in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alij, vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo vltra tres dietas aliquis vigore præſentium ad iudicium non trahatur ſeu quod de aliis quam manifeſtis iniuriis, & violentiis, ac aliis, quæ iudicialem non requirunt indaginem, pœnis in eos qui ſecus egerint, & in id procurantes adiectis, Conſeruatores ſe nullatenus ſe intromittant, quam aliis quibuſcumque conſtitutionibus à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, tam de Iudicibus delegatis, quam perſonis vltra certum numerum ad iudicium non vocandis, aut alias editis, quæ veſtræ in hac parte poſſent iuriſdictioni, aut poteſtati, eiuſque libero exercitio quomodolibet obuiare. Quodque vos filij Canonici officiales, & Vicarij non ſitis de perſonis quæ deputari poſſunt in Conſeruatores. Priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis, ac exemptionibus, facultatibus, & aliis conſeruatoriis, per nos, ante eoſdem prædeceſſores noſtros Romanos Pontifices, quibuſuis Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, & aliis piis locis, necnon Ordinibus, Congregationibus, Militiis, Communitatibus, & aliis Collegiis, ac Vniuerſitatibus, etiam Studiorum generalium Ciuitatibus, Caſtris, Terris, & locis, ac perſonis, tam Eccleſiaſticis quam ſæcularibus, cuiuſcumque dignitatis, etiam Patriarchali, Epiſcopali, Archiepiſcopali, & alia maiori dignitate, ſeu auctoritate fungentibus, ac Capitulis, Conuentibus, Ducibus, & aliis Dominis temporalibus, etiam per modum ſtatuti perpetui, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus ac quibuſuis aliis perſonis, cuiuſcumque qualitatis, conditionis, gradus, præeminentiæ, ſeu dignitatis, ac Vniuerſitatibus, etiam Studiorum generalium, ſeu Collegiis, etiam exemptis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, etiam de non trahendis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam Maremagnum, ſeu bulla Aurea nuncupatis, aut alias quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſa habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe pari motu derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, ſeu extra, vel vltra certa loca ad iudicium euocari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi, & eorum perſonis, locis, Ordinibus, & nominibus propriis mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia, generali vel ſpeciali, cuiuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectus huiuſmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua eiuſque toto tenore habenda ſit noſtris literis mentio ſpecialis.

Decla[illegible] facu[illegible] & [illegible]

§. 19. Ceterum etiam volumus, & dicta Apoſtolica auctoritate decernimus, quod quilibet veſtrum proſequi valeat articulum, etiam per alium inchoatum, quamuis idem

idem inchoans nullo fuerit impedimento Canonico impeditus. Quodque à data præſentium, ſit vobis & vnicuique veſtrum, in præmiſſis & eorum ſingulis, cœptis & non cœptis, præſentibus & futuris perpetuata poteſtas, & iuriſdictio attributa, vt eo vigore, eaque firmitate poſſitis in præmiſſis omnibus, cœptis & non cœptis, præſentibus & futuris, & pro prædictis procedere, ac ſi prædicta omnia & ſingula coram vobis cœpta fuiſſent, & iuriſdictio veſtra & cuiuſlibet veſtrum, in prædictis omnibus & ſingulis per citationem, vel modum alium legitimum perpetuata extitiſſet, conſtitutione prædicta ſuper Conſeruatoribus, & alia qualibet in contrarium edita non obſtante.

Fides exemplorum. §.20. Et quia difficile foret præſentes literas, ad ſingula, in quibus de eis fides forſan facienda fuerit, loca deferre, etiam volumus, & eadem auctoritate Apoſtolica decernimus, quod præſentium tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut Curiæ Eccleſiaſticæ munitis, in iudicio, & alibi, vbi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Præſentibus perpetuis futuris temporibus duraturis.

D. P. An. 6 die 23. Sept. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 23. Septembris, 1571. Pontific. noſtri Anno 6.

XLII. Spoliorum nomine ad R. Cameram Apoſt. ſpectantium, non veniunt ornamenta, & paramenta Eccleſiarum, nec ſupellectilia domeſtica. Neque bona Clericorum qui beneficia aut penſiones, non excedentes ſummam ducatorum triginta, habuerunt.

Quæ autem comprehendantur nomine ſpoliorum, videbis plene apud conſt. 18. *Paul V.* In eminenti.

Ex A. D. 1567. *PIVS EPISCOPVS,*
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

ROmani Pontificis prouidentia circumſpecta ad ea ſolicitudinis ſuæ partes potiſſimum conuertit, per quæ ſingulis Eccleſiis debita obſequia, & opportuna ſubuentionis auxilia minime ſubtrahantur. Cum itaque, ſicut accepimus, nonnulli Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, & Abbates ſeu Commendatarij, ac alij beneficia Eccleſiaſtica obtinentes, proprij honoris, & ſalutis immemores, etiam prætextu facultatum teſtandi eis per Sedem Apoſtolicam conceſſarum, in eorum vltimis voluntatibus res ſacras ac vaſa, ornamenta, & paramenta Eccleſiaſtica, aliaque cultui diuino dicata quandoque ex fructibus Eccleſiaſticis per eos acquiſita, non Eccleſiis, & Monaſteriis, ac beneficiis quibus præfuerunt, ſeu à quibus prouentus Eccleſiaſticos, & ſtipendia acceperunt, prout rationi & honeſtati contentaneam foret, ſed aliis locis, etiam aliquando non piis, ac interdum eorum conſanguineis, & affinibus relinquere, ac Cameræ Apoſtolicæ Collectores, prætextu quod illa ſub appellatione ſpoliorum veniant, tamquam eiuſdem Cameræ ſpolia exigere, & percipere non erubeſcant, in maximum religionis dedecus, ac Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum eorumdem detrimentum, ac relinquentium animarum periculum, ſcandalumque plurimorum.

§.1. Nos abuſibus, ſcandaliſque huiuſmodi prouidere, ac ſingularum Eccleſiarum, & Monaſteriorum, ac beneficiorum indemnitati, animarumque quorumlibet ſaluti conſulere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſtatuimus, ordinamus, decernimus, & declaramus, quod de cetero omnia & ſingula ornamenta, & paramenta, ac vaſa, necnon Miſſalia, & Gradualia, ac Cantus firmi, & Muſicæ aliique quomodolibet nuncupati libri, & aliæ res ſacræ, etiam auri, & argenti, ac quæcumque alia bona per quoſcumque Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, ſeu Commendatarios, & alios quoſcumque, quæcumque, & qualiacumque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſæcularia, & quorumuis Ordinum regularia, in titulum vel commendam, aut alias quomodolibet obtinentes, quocumque nomine vel titulo cenſeantur, etiam ſi de illis, & eorum qualitatibus ſpecialis, & expreſſa mentio habenda foret, ad vſum & cultum diuinum, etiam in eorum priuatis ædibus, & Capellis, vel Oratoriis deſtinata, tempore eorum obitus ex teſtamento vel ab inteſtato relicta, ſub quibuſuis facultatibus teſtandi, & alias diſponendi de bonis per eos ex altari, vel alias quomodolibet acquiſitis, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores, & ſucceſſores noſtros, ac nos ſub quibuſuis tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam Motu proprio, & alias quomodolibet conceſſis, & concedendis, minime comprehendantur, nec ſub appellatione ſpoliorum veniant, ſed ad ſingulas Eccleſias, Monaſteria, etiam Conuentu carentia, & beneficia huiuſmodi in quibus reſederint, aut quibus præfuerint, ſeu quæ alias obtinuerint omnino ſpectent, & pertineant, ac ſpectare, & pertinere.

Succeſſores in Eccleſiis propria auctoritate illa apprehendere poſſunt. §.2. Itaque poſt eorum obitum eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, & beneficiis, etiam ſi in Romana Curia, & procul ab illis deceſſerint, vel ad illa numquam acceſſerint, etiam ſi antea Eccleſiarum, & Monaſteriorum regimini ceſſerint, vel beneficia huiuſmodi renunciauerint, eo ipſo applicata, & incorporata ſint, & eſſe cenſeantur. Ita quod liceat illis defunctis, in eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, & beneficiis ſucceſſoribus, ac Eccleſiarum, & Monaſteriorum huiuſmodi Capitulis, & Conuentibus, reſpectiue, illa propria auctoritate libere apprehendere, ac eorum Eccleſiis & Sacriſtiis applicare, & incorporare.

Et de illis etiam ad pias cauſas diſponere prohibetur. §.3. Ac quæcumque donationes, ac relicta, & legata, teſtamenta, & codicilli, & aliæ vltimæ voluntates ſeu ſpolia deſuper, contra præſentis conſtitutionis noſtræ tenorem quomodolibet pro tempore facta, quoad præmiſſa, nulla & inualida, nulliuſque roboris & momenti exiſtant, & perſonis, etiam Eccleſiaſticis, ſeu locis, etiam piis, aut Eccleſiaſticis aliis quibuſcumque, in quarum ſeu quorum fauorem pro tempore facta fuerint, minime ſuffragentur, nec per ea eiſdem perſonis, ſeu locis, vel aliis Eccleſiis huiuſmodi aliquod ius in rebus prædictis, vel ad illas acquiri poſſe.

Detentoreſque illorum bonorum ad reſtitutionem compelli debent. §.4. Quinimo res ſacras, ac alia bona prædicta quocumque nomine, vel titulo pro tempore detinentes, ad illa Eccleſiis, & Monaſteriis, ac beneficiis per defunctos quomodolibet acquiſitis, vt præfertur, iuxta præſentium tenorem realiter & cum effectu reſtituendum, & conſignandum, quibuſuis diſpoſitionibus de illis in contrarium quomodolibet factis minime attentis, omnino teneantur, & ad id per cenſuras & pœnas, etiam furti, & ſacrilegij, ac alia, iuris & facti remedia opportuna cogi & compelli poſſint, & debeant.

Supellectilia presbyterorum & clericorum nõ veniũt ſub nomine ſpoliorum. §.5. Inſuper ne deinceps contingat inſolentia ſpoliorum Cameræ Apoſtolicæ Collectorum, vel ſubcollectorum aliquas Eccleſias, nec hominum quemquam damno, & iniuria affici, nec cuiquam de cetero vertatur in dubium, quæ res habendæ ſint nomine ſpolij, ſimili modo ſtatuimus, decernimus, & declaramus, quod quæcumque ſcamna, cathedræ, arcæ, & etiam ligneæ, vel lapideæ, etiam marmoreæ, menſæ, & tabulæ, ac quæcumque dolia, ſeu vaſa vinaria vacua, & alia ſimilia ſupellectilia domeſtica per quoſuis presbyteros, ſeu clericos ab humanis pro tempore decedentes, tempore eorum obitus in Eccleſiis, ſeu eorum domibus Eccleſiarum earumdem, vel alibi vbiuis locorum relicta, etiam ſi ex fructibus, & prouentibus beneficiorum quæ dum viuerent obtinebant acquiſita fuerint, ſub ſpoliorum appellatione minime veniant, nec pro ſpoliis vllo modo reputari poſſint.

Spolium non poteſt prætendi per obtinentes beneficia vel penſiones non excedentes 30. ducatos. §.6. Præterea quod nullum ſpolium Cameræ præfatæ fieri, nec quicquam à quibuſuis ſpoliorum Cameræ huiuſmodi Collectoribus, vel Subcollectoribus exigi poſſit per obitum illius, qui dum viueret, vnum vel plura beneficia Eccleſiaſtica obtinuerit, cuius vel quorum inſimul fructus, redditus, & prouentus, triginta ducatorum auri

de

de Camera ſecundum communem æſtimationem, valorem annuum non excesſerint, aut qui penſiones annuas ſuper quibuſuis fructibus Eccleſiaſticis vſque ad dictum valorem annuatim perceperit, dummodo tamen is ſe ab omni illicita negotiatione, & à ſacris canonibus prohibita abſtinuerit. Ita quod ſi quis dictorum Collectorum aliquid ex bonis quorumuis defunctorum qui ſimilia beneficia obtinuerint, ſeu ſimiles penſiones perceperint, prætextu ſpoliorum eiuſdem Cameræ percipere, aut alias contra præſentes noſtras literas, attentare præſumpſerint, ad totalem bonorum per eum perceptorum reſtitutionem teneatur, ac ad viam iuris, etiam per ſimiles cenſuras & pœnas, cogi & compelli poſſint, & debeat.

Inhibitio com... ſpoliorum collectores, ne de ... ſe intromittant.

§.7. Diſtrictius inhibentes quibuſuis Cameræ præfatæ ſpoliorum collectoribus, nunc & pro tempore exiſtentibus ſub indignationis noſtræ, & priuationis eorum officiorum pœna, ne in ornamentis, & paramentis, ac vaſis, & libris præfato cultui diuino dicatis, ac alias in rebus ſacris, necnon ſupellectilibus præfatis quomodolibet ſe intromittant, nec in eorum inuentariis tamquam ſpolia redigant ſeu deſcribant, ſed ornamenta, & paramenta, necnon vaſa, & libros, aliaque diuino cultui dicata huiuſmodi Eccleſiis, & Monaſteriis, Capellis, & aliis beneficiis huiuſmodi, eorumque Rectoribus & aliis præfatis libere admittant, & conſignent, ac conſignari faciant cum effectu, ac ſupellectilia prædicta in locis vbi conſtiterint relinquant.

Decretum irritans.

§.8. Ac decernentes ſic in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, ac irritum & inane, quicquid ſecus ſuper eis à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio & facultates.

§.9. Quocirca dilectis filiis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, & ſingulis locorum Ordinariis, ac maiorem dignitatem poſt Pontificalem in vniuerſis Eccleſiis Cathedralibus, & Metropolitan. pro tempore obtinentibus per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi & quando opus fuerit, quotiens pro parte quorumcumque in præmiſſis intereſſe habentium, vt præfertur, fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta quæcumque firmiter obſeruari, ac ſingulos quos literæ ipſæ concernunt, illis pacifice gaudere, non permittentes eos deſuper quomodolibet indebite moleſtari: Contradictores auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Clauſula derogatoria.

§.10. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon Eccleſiarum, & Monaſteriorum huiuſmodi iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, facultatibus teſtandi, aliiſque priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis conceſſis, approbatis, & innouatis, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis & expreſſa mentio facienda eſſet, illorum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, illis in reliquis in ſuo robore permanentibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Diuiſio ornamentorum, &c. quando beneficiatus obtinuit plura beneficia.

§.11. Volumus autem quod ſi aliquis ex Patriarchis, Epiſcopis, Abbatibus, ſeu Commendatariis, & aliis beneficiatis præfatis pluribus Eccleſiis, ſeu Monaſteriis, pro tempore ſimul, vel ſucceſſiue præfuerit, ſeu plura beneficia obtinuerit, ornamenta, & paramenta, ac res, & bona prædicta ad illa omnia, habita ratione fructuum, & temporis quo eadem beneficia poſſedit, omnino pertineant, & proportionabiliter inter ea diuidatur.

Forma publicationis conſtitutionum publ. habes in fin.

§.12. Quodque præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & acie Campi Floræ, de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur.

Fides tranſumptorum.

§.13. Et quia difficile foret præſentes ad quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus earum tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, vel alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis, eadem prorſus fides in iudicio & extra, adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§.14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ordinationis, ſtatuti, decreti, declarationis, inhibitionis, mandati, & voluntatis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D.P. die 30. Aug.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1567. 3. Kalend. Septembr. Pontificatus noſtri Anno 2.

Iuriſdictio Conſulum Artis Lanæ in Vrbe, cognoſcendi cauſas ad Artem ipſam ſpectantes. XLIII.

Approbatio eſt etiam in conſt. 61. Vrbem. *Gregor. XIII. & extenſio habetur in conſtit.* 14. Cum alias. *Sixti V. qui eius Mercatoribus priuilegia ibidem conceſſit.*

Editio An. D. 1567.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

Cauſa huius conſt.

VT ad Artis Lanæ quæ tamquam nobilis Mediolani, Neapoli, Florentiæ, aliiſque inſignibus Ciuitatibus, in illarum decus & ornamentum, ac Ciuium, & populi vtilitatem & ſuſtentationem, quammaxime quotidie exercitatur, exercitium etiam in hac Alma Vrbe noſtra temporum iniuria iam pene collapſum reſtaurandum, & ſuo priſtino ſplendori reſtituendum, dilecti filij Collegiũ, ſeu Societas Mercatorum Artis Lanæ Vrbis noſtræ eo efficacius excitentur, illique alacrius intendant, quo vberiori Sedis Apoſtolicæ munificentia nouerint ſe confoueri, Collegium, ſeu Societatem prædictam ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes.

Confirmatio priuilegiorum & ſtatutorum Artis Lanæ Vrbis.

§.1. Omnia & ſingula ipſius Collegij, ſeu Societatis capitula, ordinationes, ſtatuta, priuilegia, indulta, immunitates, exemptiones, aliaſque gratias à quibuſcumque Romanis Põtificibus prædeceſſoribus noſtris quomodolibet conceſſa, approbata, & innouata, etiam ſi illa in vſu eſſe deſierint, illorum, omnium, necnon literarum & inſtrumenti, ſeu inſtrumentorum deſuper confectorum tenores pro expreſſis & inſertis habentes, ac prout illa concernunt in dictis literis, ſeu inſtrumentis, contenta, & inde ſecuta quæcumque, licita & honeſta, ac ſacris canonibus non contraria, Apoſtolica auctoritate perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, omneſque & ſingulos iuris & facti defectus, ſi qui forſan interuenerint, in eiſdem ſupplemus, quoad omnes, & ſingulas perſonas dictam Artem exercentes in perpetuum.

Iuriſdictio facultas Conſulum ... Artis ... ſ.cauſ. ... Artem ... concernentes.

Vide an ad tam hoc ...

§.2. Necnon quod moderni, & pro tempore exiſtentes ipſius Collegij ſeu Societatis Conſules, de omnibus & ſingulis cauſis, tàm ciuilibus quam criminalibus, ſeu mixtis, etiam ratione præteritorum (quatenus inſtructæ non ſint,) Lanæ Artem concernentibus iuxta præfata ſtatuta, & ordinationes in futurum cognoſcere, eaſque decidere, & terminare libere & licite valeant, ita quod cauſæ præfatæ per modernos, & pro tempore exiſtentes Vrbis præfatæ Gubernatorem, & Senatorem, & Conſeruatores alioſque Capitolinos Iudices, & ceteros etiam maiores Magiſtratus, quouis prætextu vel colore reaſſumi nõ poſſint, ipſos Conſules in ordinarios Iudices conſtituendo, & deputando perpetuo ſtatuimus, & ordinamus. Ac confirmationem, approbationem, adiectionem, ſuppletionem, exemptionem, liberationem, conſtitutionem, deputationem, ſtatutum, & ordinationem præfata ſuos plenarios, & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter obſeruari, ac eiſdem exercentibus, & Collegio ſuffragari, & illos ad omnimodam ſuorum ſtatutorum obſeruationem teneri, & efficaciter obligatos fore.

§.3. Ac

§.3. Ac literas ſuper præſentibus conficiendas in libris Cameræ, & Capitolij ſi videbitur regiſtrari, & nullo vmquã tempore quouis quæſito colore, vel ingenio de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, vel impugnari, nec ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, vel limitationibus ſimilium vel diſſimilium gratiarum, à nobis vel dicta Sede pro tempore emanatarum, comprehendi, ſed ſemper ab illis exemptas, & quoties illæ emanabunt toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & de nouo etiam ſub data per eoſdem Collegium, ſeu Societatem eligenda, conceſſas, ac validas, & efficaces eſſe, & cenſeri,

§.4. Et ſic per quoſcumque Iudices, &c. etiam S.R.E. Cardinales ſublata, &c. iudicari, & definiri debere, irritum quoque, &c. decernimus.

§.5. Necnon moderniis, & pro tempore exiſtentibus Camerario, Præſidentibus, & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, ac Senatori, Conſeruatoribus, Gubernatori, aliiſque Vrbis prædictæ Magiſtratibus, Dohaneriis, Commiſſariis, & aliis perſonis, ne Collegium, ſeu Societatem illiuſque ſingulas perſonas prædictas ſuper præmiſſis in aliquo moleſtare, perturbare, vel impedire quouis quæſito colore, vel ingenio audeant, ſeu præſumant, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac mille ducatorum auri de Camera per contrafacientes eo ipſo toties quoties, &c. incurrenda, partim Collegio, ſeu Societati huiuſmodi, partim Hoſpitali S. Iacobi Incurabilium de Vrbe applicanda, pœnis diſtrictius inhibemus, quinimo Collegio illiuſque perſonis præfatis quoad præmiſſa, eorumque executionem quantum in eis fuerit, ac prout ad illos, communiter vel diuiſim pertinebit, faueant & aſſiſtant, ac eadem præmiſſa integre obſeruari faciant præcipimus, & mandamus.

[Clauſula derogatoria.] §.6. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac præſcriptione etiam longiſſimi temporis, necnon dictæ Vrbis, etiam iuramento, &c. roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, inhibitionibus, declarationibus & decretis, etiam per nos, & quoſuis Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros etiam Motu ſimili, &c. hactenus factis, & in poſterum faciendis, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis etiam populo Romano, Senatori, Conſeruatoribus, Gubernatori prædictis, ac Clericis, & Gabellariis, Dohaneriis, Commiſſariis, aliiſque deputatis, & perſonis quocumque nomine nuncupatis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie etiam motu & ſcientia ſimilibus conceſſis, &c. quibus omnibus in literis latiſſime extenden. illorum tenores, &c. hac vice latiſſime derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis.

Fiat vt petitur M.

§.7. Et cum abſolutione à cenſuris ad effectum, &c. & quod inſtrumenta literarum, ſtatutorum, priuilegiorum, exemptionum, aliorumque prædictorum tenores habeantur pro expreſſis, ſeu in toto vel parte exprimi, aut de verbo ad verbum inſeri poſſint, & cum confirmatione, approbatione, adiectione, ſuppletione, exemptione, liberatione, ſtatuto, ordinatione, decreto, inhibitione, præcepto, mandato, & derogatione præfatis, quæ hic pro ſingulariter repetitis habeantur in forma gratioſa ad perpetuam rei memoriam latiſſime extenden. & cum opportuna ſi videbitur executorum deputatione, qui aſſiſtant etiam ſub cenſuris, &c. cum poteſtate aggrauandi, &c. interdictum Eccleſiaſticum apponendi, inuocato etiam ad hoc ſi opus ſit auxilio brachij ſæcularis, cum derogatione conſtitutionum de vna, & duabus dietis non tamen vltra tres.

§.8. Et quod ſola præſentis Motus proprij ſufficiat ſignatura, & vbique etiam in iudicio fidem faciat, regula contraria non obſtan. ſuper qua literæ etiam per Breue noſtrum, cum maiori & veriori præmiſſorum expreſſione expediri poſſint.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Non. Septemb. Anno 2.

Fiat. M.

Declaratio quod Ordines tam S. Dominici, & S. Franciſci, quam Eremitarum S. Auguſtini, & Carmelitarum, ac Seruorum B. Mariæ, ſunt vere & proprie Ordines Religioſi Mendicantes, etiam ſi in communi bona quamuis immobilia poſſideant, eorumque gratiis omnibus perfruuntur. XLIV.

PIVS PAPA QVINTVS [*Edita An. D. 1567.*]

Ad perpetuam rei memoriam.

[*Exordium.*] ROmanus Pontifex, tam vniuerſalis Chriſtianæ, quam ſingularum eius Religionum præcipuus defenſor, omnibus illarum incommodis pro ſui Paſtoralis officij debito libenter occurrit, & eorum indemnitati ſalutiſque, iuxta temporum morumque exigentiam, declarationibus, & aliis remediis conſulere ſolet opportunis.

[*Cauſa huius declarationis.*] §.1. Sane licet dilecti filij omnium Mendicantium Ordinum Fratres, a contributione Seminarij Clericorum, in qualibet Ciuitate iuxta eiuſdem Concilij formam erigendi, per Tridentini Concilij decreta eximantur. Noſque inter alia eiſdem Mendicantium Ordinum Fratribus conceſſa priuilegia, eos & eorum quemlibet, tam a Seminarij huiuſmodi contributione, quam ſubſidio, quomodolibet et necnon decimis quibuſcumque, & certis aliis oneribus Apoſtolica auctoritate ſimilibus exemerimus, & liberauerimus, eoſque ad illorum omnium contributionem nullo vmquam tempore cogi & compelli poſſe decreuerimus. Cum tamen non ſine animi moleſtia nuper acceperimus, nonnulli locorum Ordinarij, & forſan in prouincialibus Conciliis, eo forſan ſub prætextu, quod Ordinum Mendicantium Fratres huiuſmodi bona ſtabilia ex indulto ſeu diſpenſatione Apoſtolica retinere poſſunt, & propterea Mendicantes re vera non ſint, eos ad Seminarij ſubſidij, decimarum, & aliorum onerum huiuſmodi contributionem cogere forſan præſumpſerunt, & in dies præſumunt, in graue ipſorum Ordinum grauamen, & præiudicium non modicum.

[*Declaratio de qua in rubr.*] §.2. Nos animo reuoluentes, eos ex fructibus bonorum huiuſmodi varias Reipublicæ Chriſtianæ vtilitates afferre, cum ex ipſis varios Magiſtros, & Doctores manuteneant, ex quorum doctrina ipſorum Fratres Nouitij eruditi poſtmodum effecti, gregem Dominicum prædicationibus ſuis, conſiliis, confeſſionibus, orationibus, aliiſque innumeris pietatis operibus tueantur, & paſcant, eorumque domos non minus, imo magis, quam ea quæ per Ordinarios erecta ſunt, Seminaria, vocari poſſe, & propterea Mendicantium nomen amittere nullo modo debere: Volentes idcirco omnem dubitandi materiam amputare, omnes & ſingulos Mendicantium Ordinum Fratres huiuſmodi, ac eorum ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon quarumcumque litium, & cauſarum coram quibuſuis Iudicibus, & vbicumque quomodolibet pendentium ſtatus, & merita, nominaque & cognomina Iudicum & colitigantium, necnon quorumcumque priuilegiorum, indultorum, exemptionum, & immunitatum eorumdem Ordinum Mendicantium Fratribus hactenus quomodolibet conceſſorum, tenores præſentibus pro expreſſis habentes, lites quoque, & cauſas præfatas vt præfertur, pendentes, ad nos harum ſerie aduocantes, illaſque penitus extinguentes, & colitigantibus huiuſmodi perpetuum ſuper præmiſſis ſilentium imponentes, Motu proprio non ad ipſorum Fratrum, vel alicuius eorum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulos Quatuor Mendicantium Ordinum, videlicet, S. Dominici, & S. Franciſci, ac Eremitarum S. Auguſtini, necnon Carmelitarum, & quos etiam recenſeri volumus Seruorum B. Mariæ nominibus comprehenſos Fratres, eorumque domus, Monaſteria, & loca etiam ſi in communi propria bona, tam mobilia quam immobilia, & ſtabilia, ac alia quæcumque poſſederint, Mendicantium vocabulo,

vocabulo, & omnibus & ſingulis Mendicantium priuilegiis eis quomodolibet conceſſis, vti poſſe, & debere, nec ſuper præmiſſis vllo vnquam tempore moleſtari poſſe auctoritate Apoſtolica per præſentes ſtatuimus, & declaramus, ac tam Concilij Tridentini, quam omnia & ſingula alia decreta, ſtatuta, ordinationes, priuilegia, & iura de Mendicantibus loquentia, ad omnes & ſingulos Ordines præfatos, eorumque domos, & loca, etiam propria bona, in communi tamen retinentes, extendimus, & ampliamus, illaque de illis loqui etiam auctoritate præfata per eaſdem præſentes declaramus.

Inhibitio contra Ordinarios & alios ne de ſuper eos moleſtent, & ſi quid exactum eſt, reſtituant.

§.3. Ac inſuper eiſdem Ordinariis, & quibuſuis aliis tam Eccleſiaſticis quam ſecularibus, quauis auctoritate fungentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, & aliis arbitrio noſtro moderandis pœnis ſimiliter per præſentes mandamus, vt ſi quid per eos tam noſtro quam prædeceſſoris noſtri temporibus, tam ratione Seminarij, ſubſidij, & decimarum, quam aliorum onerum huiuſmodi exactum fuit, id totum eiſdem Fratribus, omni mora & dilatione poſtpoſitis reſtituant. diſtrictius inhibentes eiſdem locorum Ordinariis, ceteriſque perſonis tam Eccleſiaſticis quam ſæcularibus, quauis auctoritate fungentibus, & cuiuſuis dignitatis gradus, & conditionis exiſtentibus, ne eoſdem Mendicantium Ordinum Fratres præfatos, bona huiuſmodi retinentes quouis prætextu ſuper Seminarij, ſubſidij, & decimarum contributione moleſtare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præſumant.

Clauſula præſeruatiua.

§.4. Decernẽtes quoque præſentes literas vllo vnquã tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus poſſe, neque ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, modificationibus, limitationibus, reſtrictionibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus tam per nos quam etiam ſucceſſores noſtros quomodolibet, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque decretis pro tempore factis & faciendis, quorumcumque tenorum exiſtant includi, ſed illis non obſtantibus, in ſuis robore & efficacia perſiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas & plenarie reintegratas, etiam ſub Data etiam per ipſos eligenda de nouo conceſſas eſſe, & ita incommutabilis voluntatis & intentionis noſtræ eſſe, & ad hoc vt perpetua firmitate ſubſiſtant, vim validi & efficacis contractus inter Sedem Apoſt. & præfatorum Ordinum Mendicantium huiuſmodi Fratres habere debere. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio & facultates.

§.5. Quocirca dilectis filiis Curiæ cauſarum Cam. Apoſt. generali Auditori, necnon quarumcumque tam Cathedralium quam Collegiatarum Eccleſiarum, Decanis, Præpoſitis, Archipreſbyteris, Archidiaconis, Theſaurariis, & quibuſuis aliis in eiſdem Eccleſiis dignitates obtinentibus, vbilibet & in quibuſcumque regionibus, Terris, & locis exiſtentibus per præſentes Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi & eorum quilibet per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Fratrum, vel alicuius eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis omnibus pacifice frui & gaudere, non permittentes eos, vel eorum quempiam ſuper illis quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet & rebelles per ſententias, cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo. Et nihilominus legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas etiam aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſ. derog.

§.6. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas quis vigore præſentium ad iudicium non trahatur, & aliis Apoſtolicis, necnon in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis in genere vel in ſpecie, etiam motu ſimili, & ex certa ſciẽtia ac Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac alias quomodolibet, etiam conſiſtorialiter conceſſis, approbatis, confirmatis, & ſæpius innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret (tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbũ nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris) hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptorum fides.

§.7. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, aut alicuius Prælati, vel in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti, ſigillo munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Forma publicationis.

§.8. Quodque eædem præſentes in valuis Cancellariæ Apoſtolicæ, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon in acie Campi Floræ per aliquem ex Curſoribus noſtris publicentur, & inter extrauagantes conſtitutiones perpetuo valituras conſcribantur, ac poſtquam publicatæ fuerint, plenam & indubiam fidem faciant, necnon omnes & ſingulos illas concernentes perinde ligent, ac ſi eſſent perſonaliter intimatæ.

D. P. An. 2. die 3. Octob.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 3. Octobris 1567. Pont. noſtri anno 2.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1567. Indictione 16. menſis Octobris, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno eius 2. retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in retroſcriptis locis vt moris eſt, per me Alexandrum Aſtancollum præfati Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſ.

Philippus Chappius Mag. Curſ.

XLV.

Prohibitio tranſeundi ab Ordine Fratrum Minorum Capuccinorum S. Franciſci de Aſiſio, ad Ordinem Minimorum S. Franciſci de Paula, & è contra.

Capuccinis eſt etiam prohibita receptio Fratrum de Obſeruantia à Sixto V. in eius conſt. 20. Pro ea. vbi alia indicabo.

PIVS PAPA QVINTVS
Ad perpetuam rei memoriam.

Editæ An. D. 1567.

Exordium.

SEdis Apoſtolicæ ſolertia, dum ad ſalutare quorumdam remedium extructa, in eorum detrimentum vergere conſpicit, ne quod illis profuturum maturitate ſumma produxiſſe comperitur, noxium incauto miniſterio efficiatur, celeris prouiſionis opem afferre conſueuit, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Cauſa huius prohibitionis.

§.1. Sane accepimus, quod cum aliquando contingat aliquos Fratres Religioſos tam Ordinis S. Franciſci Capuccinorum, quam eiuſdem S. Franciſci de Paula Minimorum nuncupatorum, de vno loco ad alium, etiam forſan abſque ſuorum Superiorum licentia transferri, exinde perturbationes, & mala exempla inter eoſdem Fratres ſæpius oriri ſolent.

Prohibitio quo ad ...

§.2. Nos cupientes perturbationibus, & malis exemplis huiuſmodi quantum cum Deo poſſumus obuiare, Motu proprio non ad alicuius inſtantiam, ſed de noſtra

mera

mera liberalitate, & ex certa noſtra ſcientia, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, nullus ex Fratribus Capuccinis ad dictum Ordinem S. Franciſci de Paula, nec econuerſo, quod nullus Frater eiuſdem S. Franciſci de Paula ad Ordinem Fratrum Capuccinorum huiuſmodi, vllo vmquam tempore, & quacumque etiam & quantumcumque iuſtiſſima cauſa, etiam de licentia ſuorum Superiorum, ſe transferre poſſe, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Pœna contra-[...] §. 3. Decernentes ſtatutum & ordinationem huiuſmodi per Fratres præfatos, ſub indignationis noſtræ pœna, inuiolabiliter obſeruari debere, ac ex nunc irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate tam ordinaria quam delegata, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio con-[...]trariorum. §. 4. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac ſtatutis & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tran-[...]ſumptorum. §. 5. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides forſitan facienda foret, deferri, volumus vt ipſarum tranſumptis manu publici Notarij ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, in iudicio & extra, vbi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

[...] P. An. 2. [...] 6 Octob. Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 6. Octobris, 1567. Pont. noſtri anno ſecundo.

XLVI. Quod ſpolia Monachorum Ordinis Ciſtercienſis ſpectent ad loca & Monaſteria in quibus profeſſionem emiſerunt. Et Commendatarij, aut Commiſſarij Reuer. Cameræ Apoſtolicæ in illis ſe non intromittant.

***De inſtitutione & toto ſtatu eius Ordinis, notaui plene in conſt. 1. Paſch. II. ſup.* Deſiderium.**

[...]no Ac. D. 1567.

PIVS PAPA QVINTVS
Ad futuram rei memoriam.

[...]ordium. Decet Romanum Pontificem iuſtitiæ ſupremum aſſertorem ad ea libenter intendere, per quæ gratiæ à Sede Apoſtolica in fauorem quarumcumque præſertim Religioſarum perſonarum pro tempore emanatæ ſuum, vt par eſt, conſequantur effectum, & vt id facilius ſubſequi poſſit, dubiis & difficultatibus, quæ ſuperinde pro tempore oriuntur, aliquando per declarationis, quandoque vero per alia remedia prouidere.

[...]ſa huius [...]ſtit. §. 1. Sane cum ſicut dilecto filio Hieronymo de la Souchiere Abbate generale, vel pro eo dilecto filio Dionyſio Laceronis Procuratore & Vicario etiam generali Ciſtercienſis Ordinis referente accepimus, in ſtatutis & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica vel alia firmitate roboratis, dicti Ordinis, priuilegiis quoque indultis & literis Apoſtolicis eidem Ordini conceſſis, ac per fel. rec. Pium Papam IV. prædeceſſorem noſtrum & Sedem Apoſtolicam confirmatis, inter alia diſponatur, quod in ſpoliis, rebus & bonis Monachorum Ordinem ipſum profeſſorum, in quibuſuis locis & Monaſteriis pro tempore decedentium, eorum Abbates, & Priores Commendatarij pro tempore exiſtentes ſe intromittere nequeant, ſed illa Monaſterij ſeu Prioratus aut loci, in quo dictum Ordinem expreſſe profeſſi fuerint, & ſeu eos decedere contigerit, conuentuali menſæ applicari & incorporari debeant, defuncto tamen ſuperioribus diebus in Monaſterio de Caſamari eiuſdem Ordinis Verulan. Diœceſ. quod dilectus filius Fuluius Philonardus Clericus, in Commendam ex conceſſione ſeu diſpenſatione Apoſtolica obtinet, quondam Antonio Pollutio ipſius Monaſterij Priore, præfatus Fuluius & quidam Cameræ Apoſtolicæ Procurator, aut Commiſſarius ipſius Antonij bona, vt ipſa forſan in proprios vſus conuertere poſſint, apprehendere & ſibi appropriare contendant, in grauem ipſius Monaſterij Conuentualis menſæ iacturam, præiudicium & grauamen.

§. 2. Nos cupientes, vt ea quæ per prædeceſſores noſtros, & Sedem præfatam rite ordinata dicuntur, firmiter obſeruentur, ac finem huiuſmodi contentioni, futuris autem quantum cum Deo poſſumus obuiare volentes, eoſdemque Hieronymum Abbatem & Dionyſium ac ſingulos Monachos Ordinis huiuſmodi à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio non ad ipſorum ſeu alicuius alterius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate quod de cætero tam præfatus Fuluius, quam quicumque alij Commiſſarij quorumcumque Monaſteriorum & Prioratuum vel aliorum locorum dicti Ordinis, tam citra quam vltra montes, & in quibuſcumque Mundi partibus conſiſtentium, & quicumque noſtri & Cameræ præfatæ Commiſſarij & Procuratores quomodocumque in ſpoliis, bonis & rebus quæcumque ſint, tam præfati Antonij, quam aliorum quorumcumque Monachorum dicti Ordinis in ipſorum Commendatariorum Monaſteriis, Prioratibus, locis & iuriſdictionibus pro tempore decedentium, ſe intromittere non poſſunt, ſed illa ad Monachos Monaſteriorum, ſeu Prioratuum vel locorum huiuſmodi, & ſeu eorum Conuentualem menſam coniunctim vel diuiſim pleno iure ſpectare, & pertinere, ac eorumdem Monachorum, ſeu menſæ fore & eſſe, eorumque poſſeſſionem realem & actualem adipiſci & continuare, ipſoſque Monachos deſuper per quoſcumque Commendatarios etiam prætextu cuiuſuis indulti, ſeu conceſſionis ſibi deſuper facti, aut conſuetudinis antiquitus obſeruatæ, & ſeu præfatum Commiſſarium, ſeu quoſuis alios quauis auctoritate fungentes moleſtari, perturbari, vel inquietari non poſſe, neque debere auctoritate Apoſtol. per præſentes decernimus & declaramus, illaque quatenus opus ſit, eiſdem Monachis concedimus & aſſignamus. *Quòd ſpolia Monachorum Ordinis Ciſtercienſis, non ad eorũ Commendatarios aut Cam. Apoſt. ſed ad loca in quib. profeſſionem emiſerunt ſpectent.*

§. 3. Necnon tam Fuluio, quam quibuſuis aliis Commendatariis, & Commiſſariis præfatis, ne in ſpoliis, rebus & bonis pro tempore decedentium Monachorum huiuſmodi directe vel indirecte, quouis quæſito colore, vel ingenio ſe de cætero intromittere audeant vel præſumant, ſub excommunicationis maioris latæ ſententiæ, & aliis Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, etiam pecuniariis arbitrio infraſcriptorum Iudicum infligendis & moderandis diſtrictius inhibemus. *Inhibitio contra Commendatarios & officiales Cam.*

§. 4. Ac tam venerabili fratri Epiſcopo Soranen. & dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ præfatæ Auditori generali, quam quibuſuis aliis Iudicibus quauis auctoritate fungentibus, per quos in præmiſſis, vt præfertur, & non alias ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate iudicari debere volumus, per præſentes Motu ſimili mandamus quatenus ipſi & eorum quilibet per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit ac quoties pro parte Hieronymi & pro tempore exiſtentis eiuſdem Ordinis Abbatis, ſeu Dionyſij & Monachorum huiuſmodi fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis, ac tam dicti Antonij defuncti, quam quorumcumque aliorum Monachorum dicti Ordinis decedentium ſpoliis & bonis eorumque (cum Monachi ipſi deceſſerint) poſſeſſione adipiſcenda efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant Abbatem & Monachos ipſos ſtatutis, priuilegiis, & indultis quoad dicta ſpolia, res, & bona, necnon decreto, declaratione, conceſſione, & aſſignatione, ac inhibitione præfatis pacifice frui & gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles per ſententias, cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas præfatas, aliaque opportuna iuris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo. Et nihilominus legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis. *Deputatio executorum huius conſt.*

§. 5. Non obſtantibus piæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres quis vigore *Clauſula derogatoria.*

præſentium ad iudicium non trahatur, & aliis Apoſtolicis necnon Prouincialibus & Synodalibus conſtitutionibus & ordinationibus ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis tam Ordini & Commendatariis prælatis eorumque Superioribus & perſonis, quam Cameræ præfatæ, ac qui uſus illius Commiſſariis & Procuratoribus ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in genere vel in ſpecie, etiam conſiſtorialiter conceſſis, confirmatis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis ſpecifica & expreſſa mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſq; contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Dat. P. An. die 23. Octob. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die 23. Octobris, 1566. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

XLVII. Declaratio portionum aſſignandarum Vicariis perpetuis Eccleſiarum Parochialium, Monaſteriis, beneficiis, Eccleſiis vel locis piis perpetuo vnitarum,

Hæc bulla in parte reſpiciente Vicarias Eccleſiarum Mendicantium, ad iuris & Concilij Tridentini terminos reducta eſt à Greg. XIII. in conſtit. 9. In tanta. *Et quoad Vicarias Vrbis hic idem Pont. aſſignationem præfiniuit hic infra in conſtit. 139.* Et ſi omnibus. *De eiuſmodi autem vnionibus & portionibus loquitur etiam in Conc. Trid. in cap. 5. & ſeqq. ſeſſ. 7. & cap. 9. ſeſſ. 14 & cap. 13. ſeſſ. 24. cap. 16. ſeſſ. 25.*

Edita An. D. 1567. *PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. AD exequendum Paſtoralis officij debitum, vigilantibus ſtudiis intendentes, ad ea per quæ Cathedralium aliarumque Eccleſiarum, necnon Monaſteriorum, beneficiorum, ſeu Collegiorum, ac aliorum piorum locorum proſpero profectui, diuinique cultus augmento, & opportunæ congruæq; ſuſtentationi parochialium Eccleſiarum eiſdem vnitarum ſtatum feliciter dirigendo, & perſonarum in illis curam animarum exercentium vtilitati recta ratione, & prouida moderatione conſuli, & ſalubriter prouideri valeat libenter interponimus noſtræ ſolicitudinis partes.

Ordinarij excedebant mētem Concil. Trident. in aſſignatione portionum Vicariis perpetuis facienda. §. 1. Hinc eſt quod nos, ad quorum aures (quod non ſine animi noſtri moleſtia referimus) peruenit, nonnullos ex venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, in deputandis Vicariis, ac in aſſignatione portionum Vicariis perpetuis parochialium dictis Eccleſiis, Monaſteriis, beneficiis, Collegiis, vel locis piis perpetuo vnitarum ex Concilio Tridentino facienda, ita modum exceſſiſſe, vt parum aut nihil ex fructibus, redditibus, & prouentibus parochialium Eccleſiarum ſic vnitarum Eccleſiis, Monaſteriis, beneficiis, Collegiis, aliiſve locis piis remanſerint. ob idque multæ ortæ ſint ſuper hoc controuerſiæ circa interpretationes decreti d. Concilij.

Declarat ideo vniones factas fuiſſe vt [illegible] opera [illegible] fierent. §. 2. Nos ad eas tollendas animum intendentes, conſiderantesque vniones ipſas ideo à prædeceſſoribus noſtris factas eſſe, vt ex redditibus, & emolumentis beneficiorum vnitorum, Eccleſiis, Monaſteriis, Collegiis, beneficiis, & locis piis, quibus illa vniuntur, facilius onera eiſdem incumbentia ſupportentur, & promptius à miniſtris Eccleſiaſticis, in eiſdem diuina officia celebrentur, hoſpitalitas ſeruetur, aliaque charitatis opera exerceantur, ac etiam vt nihilominus cura animarum dictarum parochialium laudabiliter exerceretur, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia auctoritate Apoſtolica hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſtatuimus, & ordinamus, ac declaramus, quemadmodum etiam de ipſius Concilij mente fuiſſe colligimus, Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos præfatos in aſſignatione portionis ipſis Vicariis perpetuis ex prædicto Concilio ipſorum Prælatorum arbitrio facienda, ita ſe continere & arbitrari debere, vt non maior centum, nec minor quinquaginta ſcutorum annuorum ſumma computatis omnibus etiam incertis emolumentis & aliis obuentionibus communiter percipi ſolitis eis omnino aſſignetur, niſi Vicariis ſolitum fuiſſet plus aſſignari, ſiue in quantitate, aut quota fructuum, pecuniaque numerata, fundo, ſeu alia re ſtabili portio huiuſmodi conſtituatur, cuiuſcumque valoris parochialis Eccleſia vnita fuerit, & habita etiam ratione redditaum & onerum loci, cui parochialis ipſa vnita fuerit, ita quod portiones vltra, vel infra dictas ſummas ſcutorum centum, & ſcutorum quinquaginta hactenus aſſignatæ, vel in poſterum forſan aſſignandæ, quoad exceſſum, & defectum huiuſmodi nullius roboris, & momenti exiſtant, & ad ſummas prædictas reductæ & auctæ reſpectiue cenſeantur, niſi tamen valor annuus ipſius parochialis vnitæ habita ratione, vt præfertur, minor ſit quinquaginta ſcutis. quo caſu portio aſſignata, vel aſſignanda Vicario perpetuo non debeat excedere ſummam annuatum valoris dictæ parochialis, ſed ſufficiat quod omnes fructus eius dumtaxat attribuantur ipſi Vicario perpetuo.

Et ad quem ſpectat onus ſoluendi quindennia pro ipſis portionibus. §. 3. Et quoniam iniquum eſſet, eos qui commodis priuantur, eadem onera quæ prius ſuſtinebant debere ſufferre, volumus & ſtatuimus, quod Eccleſiæ, Monaſteria, Collegia, beneficia, & pia loca huiuſmodi, in quorum parochialibus Eccleſiis vnitis contingat Vicarias prædictas erigi, pro quantitatibus fructuum ipſis Vicariis perpetuis aſſignatorum, ad ſolutionem quindenniorum, quam nobis & Cam. Apoſt. ſoluunt, vlterius non teneantur, ſed eis detractio fiat ad ratam certorum, quæ de fructibus dictarum parochialium percipiuntur. Ita tamen quod Vicarij perpetui, qui pro tempore deputabuntur, teneantur accipere à Sede Apoſt. nouam prouiſionem ſuæ deputationis, & ſoluere annatam pro portione fructuum, redditaum & prouentuum certorum ſibi aſſignata, & expedire literas Apoſt. nec alias ad poſſeſſionem dictarum Vicariarum perpetuarum, & ſeruitium earumdem parochialium admitti poſſint, niſi ſoluta annata, & expeditis literis Apoſtolicis nouæ prouiſionis, vt præfertur, alioquin integrum quindennium ſolui debere, nec Vicarij prædicti antea tuta conſcientia fructus percipere poſſint.

Eligendique Vicarios. §. 4. Volumus inſuper, & ita mandamus, quod dicti Vicarij perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, ſed ad nominationem illorum, in quorum Eccleſiis vnitis ponentur, cum ipſorum Ordinariorum, ſeu eorum Vicariorum præuio examine approbatione deputentur.

Facultas Mendicantium, quoad Vicarias locorum eis vnitas. §. 5. Et ſi dictæ parochiales vnitæ erunt Monaſteriis Regularium Mendicantium poſſint à Superioribus dictorum Monaſteriorum nominari ex ipſis Mendicantibus, quos ſi Ordinarij præuio examine, per ſe aut eorum Vicarios faciendo idoneos ad curam animarum exercendam inuenerint, & ita pro idoneis approbauerint, teneantur in Vicarios, ad nutum tamen Superiorum ſuorum amouibiles, deputare. Idemque etiam ſeruetur in regularibus Monacis tantum, dummodo in ea parochiali, in qua vnus ex Monachis fuerit, ſeruata forma prædicta, Vicarius deputatus, habitent cum eo ſaltem quatuor alij ex dictis Monachis.

Vide not. in rub.

Decretum irritans. §. 6. Sicque per quoſcumque Iudices quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi poteſtate iudicari & interpretari debere, necnon irritum & inane decernimus, quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attentari.

Clauſula derogatoria. §. 7. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Iuſſio publicandi. §. 8. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria

Cancellaria noſtra Apoſtolica, & ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur.

Exemplorum fides. §. 9. Et quia difficile foret eas ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 2. die 1. Nou. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1567. Kalend. Nouembr. Pontificatus noſtri Anno 2.

Publicatio. *Anno a Natiuitate 1567. Indict. 10. die vero 15. menſis Nouemb. Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno eius 2. retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ibidem dimiſſis copijs affixis per nos Io. Andream Rogerium, & Ant. Clerici Curſ. Apoſt.*

Io. Guerardi Mag. Curſ.

XLVIII. Prohibitio agitationis Taurorum, aliarumque ferarum beſtiarum, cum annullatione votorum, & iuramentorum deſuper adhibitorum.

Circa vota & iuramenta illicita generalior eſt prohibitio Gregor. XIII. inf. in eius conſtit. 93. Inter Apoſtolicas.

Edita An. D. 1567. *PIVS EPISCOPVS*

Seruus ſeruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. DE ſalute gregis Dominici noſtræ curæ diuina diſpenſatione crediti, prout ex debito Paſtoralis officij adſtringimur, ſollicite cogitantes, fideles cunctos gregis eiuſdem ab imminentibus corporum periculis etiam animarum pernicie perpetuo arcere ſtudemus.

Cauſa prohibitionis. §. 1. Sane licet deteſtabilis duellorum vſus à diabolo introductus, vt cruenta corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex decreto Concilij Tridentini prohibitus fuerit, nihilominus adhuc in pleriſque Ciuitatibus, & alijs locis, quamplurimi ad oſtentationem virium ſuarum & audaciæ, in publicis priuatiſque ſpectaculis, cum Tauris, & alijs feris beſtijs congredi non ceſſant, vnde etiam hominum mortes, membrorum mutilationes, animarumque pericula frequenter oriuntur.

Prohibitio agitationis Taurorum & ferarum beſtiarum. §. 2. Nos igitur conſiderantes hæc ſpectacula, vbi Tauri, & feræ in circo vel foro agitantur, à pietate, & charitate Chriſtiana aliena eſſe, ac volentes hæc cruenta turpiaque, dæmonum & non hominum, ſpectacula aboleri, & animarum ſaluti quantum cum Deo poſſumus prouidere, omnibus & ſingulis Principibus Chriſtianis quacumque, tam Eccleſiaſtica quam mundana etiam Imperiali, Regia, vel quauis alia dignitate fulgentibus, quouis nomine nuncupentur, vel quibuſuis Communitatibus & Rebuſpublicis, hac perpetuo noſtra conſtitutione valitura ſub excommunicationis & anathematis pœnis ipſo facto incurrendis, prohibemus & interdicimus, ne in ſuis Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, Oppidis & locis, huiuſmodi ſpectacula, vbi Taurorum aliarumque ferarum beſtiarum agitationes exercentur, fieri permittant. Militibus quoque cæteriſque alijs perſonis, ne cum Tauris & alijs beſtijs in præfatis ſpectaculis, ipſi tam pedeſtres quam equeſtres congredi audeant, interdicimus.

Moriens ibi careat Eccleſiaſtica ſepultura. §. 3. Quod ſi quis eorum ibi mortuus fuerit, Eccleſiaſtica careat ſepultura.

Clerici ſpectaculis non interſint neque Milites. §. 4. Clerici quoque tam regularibus quam ſæcularibus beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, vel in ſacris ordinibus conſtitutis, ſub excommunicationis pœna ne eiſdem ſpectaculis interſint, ſimiliter prohibemus.

Contractus in fauorem huiuſmodi agitationibus irritantur. §. 5. Omneſque obligationes, iuramenta & vota, à quibuſuis perſonis, Vniuerſitate vel Collegio de huiuſmodi Taurorum agitatione, etiam vt ipſi falſo arbitrantur, in honorem Sanctorum, ſeu quarumuis Eccleſiaſticarum ſolemnitatum, & feſtiuitatum, quæ diuinis laudibus, ſpiritualibus gaudijs, pijſque operibus, non huiuſmodi ludis celebrari & honorari debent, hactenus factas, & facta, ſeu in futurum fienda, quæ & quas omnino prohibemus, caſſamus & annullamus, ac pro caſſis, nullis & irritis haberi perpetuo decernimus atque declaramus.

Principes hoc ſeruari faciant. §. 6. Mandamus autem omnibus Principibus, Comitibus & Baronibus S.R.E. feudatarijs, ſub pœna priuationis feudorum, quæ ab ipſa Eccleſia Romana obtinent; Reliquos vero Principes Chriſtianos, & Terrarum dominos prædictos hortamur in Domino, & in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus, vt pro diuini nominis reuerentia & honore, præmiſſa omnia in ſuis dominiis, ac Terris huiuſmodi exactiſſime ſeruari faciant, vt ettimam ab ipſo Deo mercedem tam boni operis recepturi.

Prælati ſub cenſuris eccleſiaſt. idem procurent. §. 7. Ac vniuerſis venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, alijſque locorum Ordinariis, in virtute ſanctæ obedientiæ, ſub obteſtatione diuini iudicij, & intimatione maledictionis æternæ, quatenus in Ciuitatibus, & Diœc. propriis præſentes noſtras literas ſufficienter publicari faciant, & præmiſſa, etiam ſub pœnis & cenſuris Eccleſiaſticis obſeruari procurent.

Quibuſcumque non obſtantibus. §. 8. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac exemptionibus, priuilegiis, indultis, facultatibus, & literis Apoſtolicis, quibuſuis perſonis cuiuſcumque quantitatis, & conditionis exiſtentibus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum. §. 9. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & acie Campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur, & earum tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorſus fides vbique adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino, &c.

D. P. An. 2. die 1. Nou. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ, 1567. Kalend. Nouembris, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Publicatio. *Anno a Natiuitate Domini 1567. indict. 10. die vero 15. menſis Nouembris, Pont. Sanctiſſ. D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno eius 2. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, ibidem dimiſſis copiis affixis per nos Antonium Clerici, & Ioannem Andream Rogerium præfati S.D.N. Papæ Curſ.*

Ioannes Guerardus Mag. Curſ.

XLIX. Declaratio quod Ordo Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula, inter Ordines Mendicantes comprehenditur, eorumque gratiis & priuilegiis perfruitur.

Alia de hoc Ordine, notata ſunt apud conſtit. 5. Sixt. IV. Sedes.

Edita A. D. 1567. *PIVS PAPA QVINTVS*

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. APoſtolicæ Sedis benignitas ſicut ex debito Paſtoralis officij erga omnes fideles generaliter affectum charitatis extendit, ſic eos quos ſub regularis obſeruantiæ iugo diuino cultui emancipatos eſſe cognoſcit ſpeciali tenetur patrocinio confouere.

Ordo Minimorum S. Franciſci de Paula habet omnia priuilegia Mendicantium: ſuper in conſt. 10. inf. §. 1. Exponi ſane nobis nuper fecerunt dilecti filij Fratres Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula iamdudum Apoſtolica auctoritate approbati, quod licet inter alia eis conceſſa priuilegia & indulta, omnia & ſingula quatuor Mendicantium Ordinum priuilegia ad Ordinem Minimorum huiuſmodi, ac illius profeſſores & domos, eorumque Eccleſias per Sedem Apoſtolicam extenſa, & ampliata fuerint, & propterea Fratres Ordinum huiuſmodi

huiuſmodi etiam ſub Mendicantium nomine comprehendi debeant, nec ſuper præmiſſis à quoquam moleſtari poſſint. Cum tamen (ſicut eadem expoſitio ſubiungebat) ex eo quod nos nuper in quadam declaratione per nos ſub Mendicantium Fratrum Ordinibus certis tunc expreſſis de cauſis facta, præter S. Dominici, & S. Fraciſci, ac Eremitarum S. Auguſtini, necnon Carmelitarum Mendicantium Ordines etiam in illis B. Mariæ Seruorum inſeri voluerimus, ac propterea facile à quibuſdam dubitari merito poſſet, quod ſi Ordinis Minimorum Fratres huiuſmodi ſub illis comprehendi voluiſſemus, non ſpecialem etiam de illis mentionem omnino feciſſemus. Quare ne ſuper præmiſſis vnquam dubitari contingat, iidem Fratres nobis humiliter ſupplicari fecerunt, vt ſibi in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic modo Fr. idem decernit, & inter Ordines Mendicantes, ipſum comprehendi declarat.

§. 2. Nos attendentes, eos (cum actu mendicent) nonniſi honeſta de cauſa in Mendicantium Ordinem eſſe adſcriptos, ac propterea ſua priuilegia illæſa conſeruare volentes, eoſque & eorum quemlibet à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à iure vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes necnon quarumcumque litium, & cauſarum ſtatus, ac merita, nomina & cognomina Iudicum, coram quibus illæ pendent, ac collitigantium, aliorumque necnon quorumcumque priuilegiorum, indultorum, exemptionum, & immunitatum eis conceſſorum præſentibus pro expreſſis habentes cauſaſque huiuſmodi ad nos harum ſerie aduocantes, illaſque penitus & omnino extinguentes, ac litigantibus huiuſmodi perpetuum ſuper præmiſſis ſilentium imponentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnia & ſingula priuilegia, immunitates, exemptiones, facultates, gratias, libertates indulta, & alias gratias, tam per nos nuper quam quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & Sedem eamdem quomodolibet Mendicantibus Ordinibus conceſſa, ad præfatum Minimorum Ordinem de nouo extendimus, & ampliamus, ipſoſque vere Mendicantes eſſe, & ſub Mendicantium Ordinibus eſſe, & comprehendi debere, necnon omnia & ſingula Concilij Tridentini decreta pro Mendicantibus Ordinibus declarata, & modificata, etiam pro Ordine Minimorum huiuſmodi declaramus, & modificamus.

Ex nunc, tri- ea quæ obſeruari præcipit.

§. 3. Diſtrictius in virtute ſanctæ obedientiæ, ac aliis arbitrio noſtro infligen. pœnis inhibentes quibuſuis locorum Ordinariis ac aliis quibuſcumque, ne eoſdem Fratres Ordinis Minimorum contra eos ſic conceſſa priuilegia moleſtare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præſumant.

Clauſulas præſeruatiuas huic bullæ appoſuit.

§. 4. Decernentes quoque præſentes literas vllo vmquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus poſſe, minuſue ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, modificationibus, limitationibus, reſtitutionibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, tam per nos quam etiam ſucceſſores noſtros quomodolibet, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque decretis, pro tempore factis & faciendis quorumcumque tenorum exiſtant, includi, ſed illis, non obſtantibus in ſuis robore & efficacia perſiſtere, & quoties illæ emanabunt toties in priſtinum ſtatum, reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas, etiam ſub data per ipſos Fratres Ordinis Minimorum eligenda, de nouo conceſſas eſſe, & ita incommutabilis voluntatis & intentionis noſtræ eſſe, & ad hoc vt perpetua firmitate ſubſiſtant, vim validi & efficacis contractus inter dictam Sedem, & præfatorum Ordinum Mendicantium Fratres huiuſmodi habere.

Clauſulam ſublatæ, &c. addidit.

§. 5. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores eius deputat.

§. 6. Quocirca venerabilibus fratribus Archiepiſcopo Theatino, & Epiſcopo Amerino, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Fratrum Ordinis Minimorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra ipſos Fratres Ordinis Minimorum huiuſmodi voluntate, ſtatuto, declaratione, & aliis præmiſſis omnibus & ſingulis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas aliaque opportuna iuris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo. Et nihilominus legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Contrariis derogat.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dictis, dummodo vltra tres dictas quis vigore præſentium ad iudicium non extrahatur, & aliis necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus, conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis; ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibus quoque & aliis decretis in genere vel in ſpecie, & quomodolibet per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros præfatos, ac nos & Sedem præfatam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia etiam conſiſtorialiter, & de fratrum noſtrorum conſilio, necnon Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſis, confirmatis & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, & expreſſa mentio, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die 9. Nouembris, 1567. Pontificatus noſtri anno ſecundo. *Dat. P A. 2. die 9. Nou.*

L.

Declaratio quod Congregatio Fratrum S. Hieronymi Ieſuatorum nuncupata, vere comprehendatur inter Ordines Mendicantium, eorumque perfruatur gratiis & indultis.

Recordare quod iſta Congregatio ſpecialiter gaudet omnibus gratiis & priuilegiis conceſſis & concedendis, Ordini Fratrum Eremitarum S. Auguſtini, cuius Regulam profitetur, vt in 36. conſt. Clem. VII. Sacrar. ſup. Alia autem dicam in conſt. 16. Paul. V. Religioſos.

Vide quæ addidi ad conſt. 11. Pi. Mart. V. ſup. tom. 1.

Edita An. D. 1567.

PIVS PAPA QVINTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex priuilegia religioſis Altiſſimo famulantibus à Sede Apoſtolica conceſſa, illis nedum conſeruare, ſed aliis etiam religioſis conceſſa ad eos quandoque extendere & ampliare conſueuit, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Cauſa huius conſtit.

§. 1. Sane ſicut accepimus, licet inter alia priuilegia dilectis filiis Congregationi Fratrum Sancti Hieronymi Ieſuatorum nuncupatorum, cuius Fratres illam pro-

tempore ingredientes profeſſionem per religioſos Ordinis S. Auguſtini emitti ſolitam, expreſſe emittere, & in communi viuere ſoliti ſunt, conceſſa etiam omnia & ſingula priuilegia, exemptiones, immunitates, gratiæ, & indulta Ordini Eremitarum eiuſdem S. Auguſtini, & illius profeſſoribus, ac forſan aliis Ordinibus Mendicantium conceſſa, ad ipſam Congregationem, & illius Fratres, eorumque domos, & Eccleſias per Sedem Apoſt. extenſa, & ampliata fuiſſent. Et propterea Congregatio huiuſmodi, & illius Fratres dictis priuilegiis gaudere, & ſub Mendicantium numero comprehendi debeant, nec ſuper præmiſſis a quoquam moleſtari poſſint. Cumque nos nuper in quadam declaratione per nos ſuper Mendicantium Fratrum Ordinibus, certis tunc expreſſis de cauſis facta, vltra S. Dominici, & S. Franciſci, ac Eremitarum S. Auguſtini, necnon Carmelitarum Mendicantium Ordines, ſolum in illis Ordinem B. Mariæ Seruorum inſeri voluerimus. Et propterea facile à quibuſdam dubitari merito poſſet, quod ſi dictam Congregationem, & illius Fratres ſub illis comprehendi voluiſſemus, non ſpecialem etiam de illis omnino feciſſemus mentionem.

Conceſſio indultorum Ordinib. Mendicantium elargitorum.

§. 2. Nos itaque attendentes, eos cum actu mendicent, non niſi honeſta de cauſa in Mendicantium Ordinibus huiuſmodi eſſe adſcriptos, ac propterea ſua priuilegia huiuſmodi illæſa conſeruare volentes, ac quarumcumque litium, & cauſarum ſtatus & merita, ac nomina, & cognomina Iudicum, coram quibus illæ pendent, & colitigantium, aliorumque necnon quorumcumque priuilegiorum, indultorum, exemptionum, & immunitatum ipſi Congregationi conceſſorum, tenores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio non ad ipſius Congregationis, vel illius Fratrum aut alicuius ex eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, ac ex certa ſcientia, & de eiuſdem Sedis poteſtatis plenitudine, omnia, & ſingula priuilegia, immunitates, exemptiones, facultates, gratias, libertates, indulta, & alias gratias tam per nos nuper quam quoſcumque Rom. Pontifices prædeceſſores, & Sedem eamdem quomodolibet Mendicantibus Ordinibus conceſſa, eorum omnium ac deſuper, & tam ſub plumbo, quam in forma breuis confectarum litterarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſſis, & inſertis habentes, ad ipſam Congregationem Ieſuatorum, illiuſque Fratres, domos, Eccleſias, & loca quæcumque de nouo quoad ea quæ eorum Regulæ & modo viuendi repugnant tantum, auctoritate Apoſt. tenore præſentium extendimus & ampliamus.

Connumeratio inter Ordines Mendicantium.

§. 3. Ipſoſque vere Mendicantes, & ſub Mendicantium Ordinibus eſſe & comprehendi debere, necnon omnia, & ſingula Concilij Tridentini decreta pro Mendicantibus huiuſmodi declarata, & modificata, etiam pro Congregatione huiuſmodi, eiuſque Fratribus declaramus, & modificamus. Diſtrictius inhibentes quibuſuis locorum Ordinariis, ne dictam Congregationem, illiuſque Fratres contra eis ſic conceſſa priuilegia moleſtare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præſumant.

Clauſula præſeruatiua.

§. 4. Decernentes quoque præſentes literas vllo vmquam tempore de ſubreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus poſſe, minuſue ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarũ reuocationibus, modificationibus, limitationibus, reſtitutionibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus tam per nos, quam etiam ſucceſſores noſtros, quomodolibet, ac etiam cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibus decretis pro tempore factis, & faciendis, quorumcumque tenorum exiſtant, includi, ſed illis non obſtantibus in ſuis robore, & efficacia perſiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas, & ſub data etiam per ipſos eligenda de nouo conceſſas eſſe, & ita incommutabilis voluntatis, & intentionis noſtræ eſſe. Et ad hoc, vt perpetua roboris firmitate ſubſiſtant, vim validi & efficacis contractus inter Sedem Apoſtolicam, & præfatos Ordines Mendicantium, & Congregationem huiuſmodi illiuſque, Fratres habere debere. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Card. ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Iudicum & executorum deputatio.

§. 5. Quocirca venerabilibus fratribus Amerin. & Maceraten. Epiſcopis, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, per præſentes Motu ſimili committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, dum & quando ac quoties opus fuerit, & pro parte Congregationis vel illius Fratrum huiuſmodi, aut alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eos & eorum quemlibet dictis priuilegiis, exemptionibus, facultatibus, gratiis, & indultis, dictis Ordinibus Mendicantibus conceſſis, pacifice frui & gaudere, ac præſentes literas obſeruari, non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet moleſtari, perturbari, aut inquietari, Contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas appellatione poſtpoſita compeſcendo, ipſaſque cenſuras etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 6 Non obſtantibus præmiſſis, & fel. rec. Bonif. Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, ac quibuſuis litis pendentiis, quas nos harum ſerie ad nos aduocamus, illaſque extinguimus, & litigantibus huiuſmodi perpetuum ſilentium imponimus, ac Apoſtolicis necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibuſque & aliis decretis ac clauſulis, etiam motu proprio, etiam conſiſtorialiter, & de fratrum noſtrorum conſilio conceſſis, confirmatis, & pluries innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Dat. P. A. 2. die 18. Nou.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die 18. Nouembris, 1567. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Prohibitio ſignandi & expediendi commiſſiones cauſarum, & inhibitiones in cauſis ſpoliorum & illicitæ negociationis, non citato prius Commiſſario R. Cam. Apoſt. L I.

De munere & auctoritate Commiſſarij, vide plene in conſtit. 87. Pij IV. Cum inter. *Et infra in conſtitut. 44. Sixt. V.* Ad excelſum. *vbi notabo.*

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1569.

Cauſa huius prohibitionis.

ATtendentes quam frequenter contingat, quod qui bona ad Cameram Apoſtolicam ſpectan. & ſignanter ſpolia per Clericos deceden. relicta detinent, variis prætextibus, & calumniis, dilationes & ſubterfugia quærentes, illorum conſignationem facere, & debitam ſatisfactionem impendere recuſant, & vt ſe in huiuſmodi iniuſta

iniuſta detentione confoueant, modo friuolas appellationes configunt, modo inhibitiones ſumma malitia extorquent, quibus cauſas ad Iudices non informatos, & vbi non eſt qui cauſarum huiuſmodi expeditioni vacet, trahunt in graue animarum ſuarum præiudicium, & Cameræ præfatæ læſionem.

Prohibitio decernẽdi inhibitiones per quoſcũque iudices in cauſis ſpoliorum & illicite negotiationis, non citato Commiſſario Cam.

§. 1. Et propterea incommodis huiuſmodi obuiare volentes, dilectis filiis Vitellotio S. R. E. Card. Camerario ac omnibus Romanæ Curiæ Iudicibus, tam ordinariis quam delegatis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna præcipimus & mandamus, ne in cauſis ſpoliorum, vel illicitarum negociationum per Clericos factarum, inhibitiones aliquas, tam auctoritate ſua ordinaria, quam etiam vigore reſcripti extra Romanam Curiam ad quaſuis Mundi partes, & contra quoſuis collectores, decernant, & relaxent, niſi prius in ipſa Romana Curia ad illas decerni videndum dilectus filius Cameræ Apoſtolicæ Commiſſarius generalis fuerit citatus, & de citatione huiuſmodi in actis appareat, & de ea in inhibitione ipſa mentio fiat.

Prohibitio Commiſſiones cauſarum per Referendarios & alios expediendi non citato eodem Commiſſario in Annullatio inhibitionum emanatarum vigore cõmiſſionum, ex quibus clarè non dignoſcitur, an de prædictis cauſis agatur.

§. 2. Porro Signaturæ noſtræ tam gratiæ quam Iuſtitiæ Referendarij, ac Cancellariæ Apoſtolicæ Corrector, & Auditor contradictarum, ſimiliter commiſſiones in cauſis huiuſmodi nullo modo, niſi præuia citatione eiuſdem Commiſſarij expediant.

§. 3. Et ſi quandoque contingat ita ſub verborum inuolucro, vel alia narratiua commiſſiones concipi, vt diſcerni non poſſit, an de cauſis ſpoliorum, vel illicitarum negociationum agatur, tunc tam nuncij Apoſtolici in Prouinciis reſidentes, & de cauſis huiuſmodi cognoſcentes, quàm à dilecto filio Theſaurario noſtro generali ſpoliorum collectore, & eiſdem nunciis deputati ſubcollectores, quibus inhibitiones huiuſmodi præſentari contingat, illis minime parere teneantur, ſed abſque aliquo ſcrupulo, aut pœnarum incurſu, illis reiectis, ad vlteriora procedere poſſint & debeant, partibus alias iuſtitiam miniſtrando, & nihilominus irritum & inane decernimus, quicquid contra præſentium tenorem, fuerit decretum vel attentatum.

Forma & effectus public.

§. 4. Volumus autem quod Præſentis Motus proprij cedula, valuis Cancellariæ & Cameræ Apoſtolicæ per vnum ex curſoribus noſtris, vt moris eſt publicata, ita omnes Romanæ Curiæ officiales, & Iudices afficiat, ac ſi perſonaliter ſingulis intimata foret.

Sola ſignatura ſufficit. PP. mot. pr.

§. 5. Et quod illius ſola ſignatura, etiam abſque data & regiſtratura ſufficiat, & vbique fidem faciat, contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Placet Motu proprio. M.

Dat. P. An. 3. 5. Ianuar.

Die 5. Ianuarij 1568. retroſcripta litera affixa & publicata fuerunt in valuis Cancellariæ Apoſtol. per me Nicolaum de Matthæis Curſ.

Franciſcus Sottocaſa Mag. Curſ.

LII.

Quod Fratres Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſeruantia, ſemper poſſint extra tempus Quadrageſimæ & Aduentus, in feria quinta, in qua non occurrit aliquod feſtum, aut eius octaua, recitare officium Sanctiſſ. Corporis Chriſti.

Alia de hoc Ordine indicaui ſup. in conſt. 23. Leo. X. Itc.

Edita An. D. 1568.

PIVS PAPA QVINTVS
Dilectis filiis Miniſtro Generali, & vniuerſis fratribus Ordinis Minorum de Obſeruantia.

Fratres Minores de Obſeruantia ſupplicarunt pro licentia celebrandi qualibet 5. fer. offic. Corporis Chriſti.

§. 1. EXponi nobis nuper feciſtis, quod cum vos mente recolentes Dominũ noſtrũ IESVM CHRISTVM tranſiturum de hoc mundo ad Patrem in vltima cœna, qua paſcha cum diſcipulis ſuis manducauit admirabile Sacramentum pretioſiſſimi corporis & ſanguinis ſui inſtituiſſe, vt vniuerſi Chriſticolæ illud tanquam ſuæ Charitatis, quam in Cruce oſtendit, memoriale recolerent, pro ipſius Dominici corporis ſolemniori & ſpecialiori veneratione, deſideratis qualibet quinta feria officium de Chriſti corporis, prout in Breuiario Romano ipſius ſolemnitatis die habetur recitare, ſi vobis ad id Sedis Apoſtolicæ ſuffragaretur auctoritas. Quare nobis humiliter ſupplicare feciſtis, vt vobis in præmiſſis opportune prouidere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ergo Pont. d. licentiam concedit, præterquam in quadrageſima & Aduentu & in feſto vel octau. occurrente in d. 5. feria.

§. 2. Nos pium hoc veſtrum deſiderium plurimum in Domino collaudantes, ac huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, vobis & veſtrum cuilibet vbilibet exiſtentibus, vt qualibet quinta feria, quæ toties Quadrageſimæ, & Aduentus Domini non fuerit, aut in qua aliquod feſtum ſeu octaua non inciderit, omiſſo occurrenti officio, illud de corpore Chriſti, iuxta illud quod in præſenti Breuiario Romano, in eius ſolemnitatis die recitandum proponitur, recitare libere & licite valeatis, ita tamen quod illud ſic recitando, debito ad quod adſtricti eſtis, in omnibus & per omnia perinde ſatisfacere cenſeamini, ac ſi officium pro tempore currens, & vobis à Romana Eccleſia propoſitum recitaretis; nec propterea illo recitato ad occurrentes huiuſmodi, vel alicuius alterius officij recitationem teneamini, nec ad id, à quoquam inuiti, cogi aut compelli poſſitis, minus ve aliquas ſententias, cenſuras, & pœnas quomodolibet latas incurrentes, auctoritate Apoſtolica per præſentes indulgemus.

Ordinariis & aliis mandat ne Fratres deſuper moleſtent.

§. 3. Diſtrictius inhibentes quibuſuis locorum Ordinariis, & quibuſuis aliis, quacumque auctoritate fulgentibus, vel cuiuſcumque gradus exiſtentibus, ne vos & veſtrum quemlibet quouis prætextu ſuper præmiſſis quomodolibet moleſtare, perturbare, aut inquietare ſub excommunicationis ſententia, aliiſque arbitrio noſtro moderandis & infligendis pœnis audeant vel præſumant.

Contrariis derogat.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis Apoſtolicis, necnon in Prouincialibus conſtitutionibus & ordinationibus generalibus ac ſynodalibus Conciliis editis, atque ordinis præfati, & quibuſuis aliis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate ſroboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis credo iubet.

§. 5. Ceterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca in quibus expediens foret deferre, volumus & ſimiliter Apoſtolica auctoritate prædicta decernimus, quod illorum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Apoſtolica conſtitutæ munitis, eadem prorſus in iudicio & extra, ac alias vbilibet fides indubia adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 3. die 8. Ianuar.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annullo Piſcatoris die 8. Ianuarij 1568. Pontific. noſtri anno tertio.

LIII.

Vnio Fratrum Amadeorum, & Clarenorum. Ordidini Fratrum Minorum S. Franciſci de Obſeruantia.

Scias nonnullos de prædictis Fratribus, ad Conuentuales Fratres tranſiuiſſe, quos tandem ibi permanere poſſe, conceſſit Gregor. XIII. die 20. Decembris 1581. cuius tamen bullam vti minus neceſſariam prætermiſi. De toto autem Ordine Franciſcano plene notaui ſup. ad conſt. 6. Honor. III. Solet.

Edita An. D. 1568.

PIVS EPISCOPVS
Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

S. Franciſcus in humanis exiſtes multos fratres ſub vnica regula collegit.

BEatus Chriſti Saluatoris Confeſſor Franciſcus dum adhuc mortalis huius vitæ ſpatia decurreret, ardentiſſimo cœleſtium amore captus, nec ſibi tantum illa, ſed quamplurimis hominum fieri poteſt, quæſita cupiens, totuſque in idipſum incumbens, quæ Ordinis Minorum initia fuerunt, confluentes ad ſe veluti ad meliorem frugem vndique fratres ſuos in vnam familiam collegit, collectoſque ipſorum omnium vitam & mores, ad vnam eamdemque regulam dirigens, iis præceptis inſtituit, ea diſciplina formauit, quæ ad coniunctionem, atque adeo vnionem inter illos conciliandam ac tuendam maxime pertinerent, humilitatem illis præcipue amplectendam proponens, qua humana hæc omnia & fluxa, quod eiuſdem Saluatoris conſilium fuerat, aſpernari, ſolidam

ſolidam ac permanentem à Deo felicitatem expectarent. Itaque hac ipſa familia ſuas operas ad præſcriptam rationem grauiter conferente, Domini Dei noſt. ager egregie cultus vberrimos & præſtantiſſimos fructus continuo protulit, & ſubinde profert, atque, vt ſperamus, proferet in dies ſuauiores & largiores.

Sed dicta regula in plures congregationes ſegregata fuit.

§. 1. Verum quoniam eadem familia, quæ vna ab vno conſtituta fuerat, in quaſdam quaſi partes paulatim ita conceſſit, vt iam non vna, ne ipſo quidem, quo à patre ſuo vocata eſt, nomine conſiſtat, ſed variis agnominibus cum de illa, vel illa parte agitur ſit diſtinguendum. Propterea nos ne animorum quidem, aut mentis inter eos, quos exterius ita rebus ſeiunctos cernimus, interiorem coniunctionem ſperare tuto valemus, quin etiam quando in eam de qua ſupra diximus, ſpem erecti ab eiuſdem Ordinis fratribus optima quæque, & maxima ad Dei gloriam, & militantis Eccleſiæ vtilitatẽ & optamus, & ſane pro ea, quam in hoc præcelſæ dignitatis faſtigio collocati, noſtro muneri debemus diligentia exigimus, non ſinimus carere cura, ne forte rebus ita neglectis, quod Deus Opt. Max. auertat, magna inde ſenſim incommoda ſubeamus.

Hic dignoſce ex his quæ notant in cenſit. Hon. illustrat rub

Ideo hic Pont. interdicit, omnes Congregationes diſcrepantes ab inſtitutis regulæ fratrũ Minorum de Obſeruantia.

§. 2. Id igitur qua poſſumus ope poſt petitum à Deo auxilium cauere volentes, atque hic potiſſimum incipientes, Motu proprio atque ex certa ſcientia & matura deliberatione noſtra Apoſtolica auctoritate, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Amadeorum & Clarenorum, etiam della Becca nuncupatorum S. Petri in Monte Aureo, & S. Hieronymi, ſiue S. Bartholomæi in Inſula de Vrbe, aliarumque quarumlibet prouinciarum reſpectiue fratrum Ordinis S. Franciſci eorumdem inſtitutiones, congregationes, conuentus, denominationes, nomina & vocabula quæcumque, necnon quatenus regularibus inſtitutis fratrum dicti S. Franciſci Ordinis familiæ, Minorum de Obſeruantia vocatorum diſcrepant eorum regula, inſtituta, conſtitutiones, ſtatuta, conſuetudines, & ritus, modumque & normam viuendi interdicimus & prohibemus; illaque necnon illorum promiſſiones, confirmationes & approbationes Apoſtolica auctoritate factas, & illorum cauſa priuilegia, indulta, gratias, & literas, etiam à Sede Apoſtolica, & forſan occaſione concordiarum inter ipſos fratres initarum confirmatorias, ac motu, ſcientia, poteſtatiſque plenitudine ſimilibus, vel etiam conſideratione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum conceſſa, & quibuſcumque concepta formulis, ac ſuffulta decretis, quorum omnium tenores iis literis haberi volumus pro expreſſis, extinguimus, ſupprimimus, reuocamus, caſſamus, & in perpetuum, penitus & omnino omnia tollimus.

Omnesque illas Congregationes vnit ſub ordine dictorum Minorum de Obſeruantia.

§. 3. Eos autem omnes & ſingulos fratres qui eiuſmodi ſe Congregationum, & denominationum erant, cum eorum omnibus domibus, Eccleſiis, Oratoriis, & locis quibuſcumque vbicũque conſiſtant, fratribus Ordinis Minorum familiæ de Obſeruantia vocatis, eorumque Congregationi aggregamus atque vnimus. Et ſic in poſterum ex nunc perpetuo aggregatos & vnitos eſſe, dictis de obſeruantia adhærere, & eiſdem, quibus illi vtuntur, regula, regularibus inſtitutis, profeſſione, moribus, habitu, ac viuendi forma, ac agnominibus & denominationibus vti, ac vnam familiam tantum de cetero eſſe, eiſdemque Generalibus ſeu Prouincialibus Miniſtris, ceteriſque ſuperioribus, aut officialibus, quibus illi ſubſunt, aut pro tempore ſuberunt, ſubiectos eſſe, & in eadem immediate cum illis obedientia Deo ſeruire, pure, ordinarie, & vniformiter, nullaque prorſus re, nulloque diſcrimine ſeiunctos, aut diſſimiles habere decernimus.

Et iuramenta, vota, & promiſſiones quæ eis impedire poſſunt, remittit.

§. 4. Quinimmo vt hæc puriore conſcientia, ac tranquilliore animo præſtare valeant debeantque & non aliter, eoſdem priorum inſtitutorum, rituumque & aliorum ſupradictorum, iis ſcilicet dumtaxat, quibus ab inſtitutis & ritibus fratrum de Obſeruantia differebant, necnon ſi quibus quauis ratione, aut modo, iureue aut facto iis tenebantur, vel etiam tenentur, aut teneri ſe opinantur, promiſſione, profeſſione, iuramento, aut voto, quorum obſeruatio ſcandalum, aut perturbationem iudicio ſuperioris ceteris allatura eſſet, abſoluimus & liberamus, mandantes ipſorum vniuerſis & ſingulis, vt præmiſſa non impediant, neque eis vlla ex parte vlla ratione, vlloque modo reſiſtant vel aduerſentur, ac nihil faciant, vel experiantur, aut tentent, quo minus plene aut celeriter, aut facile ſuos effectus conſequantur. Neque vt ea vitent, ſæcularium habitu lateant, vel tamquam Clerici ſæculares ad aliquos Ordines minores vel maiores promoueri præſumant. Neque vero ad alias religiones, aliosue Ordines etiam paris vel arctioris regulariſque Obſeruantiæ tranſeant, ſine licentia Sedis Apoſtolicæ ſpeciali, ſed præfatis fratribus de Obſeruantia, eorumque congregationi & obedientiæ adhæreant, & omnibus aliis ſupradictis quamprimum pareant, & obſequantur re ipſa.

Fratribus que promiſſa adimplere recuſantibus pœnas hic deſcriptas imponit.

§. 5. Quod ſi eorum quiſpiam ſecus fecerit, omnes illaſmet ſententias, cenſuras, & pœnas eo ipſo incurrat, & patiatur, quæ mere Apoſtatæ ipſi, tam iuxta canonicas ſanctiones, quam dicti Ordinis regularia inſtituta incurrant & patiantur ac perinde contra illum, ſiue ab Ordinariis locorum, ſiue ab ipſis ſuperioribus fratrum de Obſeruantia ad quos pertinet, procedatur, & ſeuere animaduertatur, atque contra vere Apoſtatam procederetur, & animaduerteretur. Et ſi quando ad obedientiam reuerſus in aliorum conſortium receptus fuerit, vocis tam actiuæ quam paſſiuæ, ſuorumque Ordinum omnium perpetuo careat.

Et fratres ſic aggregatos alio quam de Obſeruantia nomine appellare prohibet, & eorum antiqua priuilegia regula de Obſeruantia non contraria retinere, poſſe decernit.

§. 6. Ceterum vt vniuerſa Congregatio fratrum huiuſmodi de Obſeruantia hoc additamento quaſi coloniis aucta, placida ſimul perpetuaque pace fruantur, & conquieſcant, neque vno tantum nomine, ſed vna etiam mente conſiſtant, nullaque ibi altercandi occaſio ſubrepat, eiſdem Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſtatuimus & ordinamus, vt nullus ex veteribus fratribus de Obſeruantia quemquam ſic nouiter aggregatorum recordatione priorum nominum, aut vitæ, vel alias quocumque modo irritare, aut Amadæum, vel Clarenum, ſeu alia, quam de Obſeruantia nuncupatione appellare audeant. Qui contra auſus fuerit, à ſuo ſuperiore grauiter puniatur, ipſi quin etiam ſic aggregati fratres ſuos gradus, & quæ ratione ſuorum graduum priuatim habent, priuilegia, facultates, & auctoritates, inſtitutis tamen regularibus de Obſeruantia expreſſe non contraria, vt prius retineant.

Vniuerſorum autem priuilegia & præcedentiã declarat.

§. 7. Vniuerſi vero iiſdem priuilegiis, facultatibus, immunitatibus, prærogatiuis, indultis, & gratiis indiſtincte fruantur & potiantur, quibus & ipſi veteres; ac quoties prouincialia, vel generalia Capitula habebuntur, ita horum quiſque pro ea in qua ipſe fuerit, prouincia, ſi tamen alias vocem in Capitulo habiturus fuiſſet, illis interſit, quemadmodum & veterum quilibet intereſſet vel intereſſe poterit, & pariter vt illi, tam in eiſdem capitula, ſuperiorum, ad quos pro tempore pertinebit, diſpoſitione, ad quoſcumque gradus, & quæcumque officia, in quibuſlibet prouinciarum, ſub quibus deget, Conuentibus & domibus regularibus, tam antiquis quam nouiter vnitis de Obſeruantia promoueri & aſſumi valeat. Denique ita vtrique ſemper inter ſe agant, vt ceteris pares, ſola antiquitate alteris præferantur. ita ſcilicet, vt inter gerentes pares gradus vel pares ordines, ſuſcepti gradus vel ordinis, inter alios vero emiſſæ profeſſionis tempore, ſiue ſit ex veteribus, ſiue ex nouiter aggregatis, loco in Choro, & Capitulo, proceſſionibus, ac quibuſcumque aliis prærogatiuis antecedat, ſeruata interim graduum & ordinum maioritate.

Loca regularia non reſeruantur abſque permiſſione Pontificis.

§. 8. Præterea nulla omnino domus, quamuis parua, & exigua, nulluſque locus regularis, vbi dicti fratres hactenus ante aggregationem de ipſis, vt ſupra factam habitare ſoliti ſunt, ad ipſos quacumque ratione pertinens, relinquatur abſque permiſſione noſtra expreſſa, ſed à tot fratribus vnaquæque continuo habitetur, quot ibi commode, eſſe, & ali poterunt, & quæ eiſdem domibus eleemoſynæ, vel alio nomine pia hominum largitione offeruntur ſubſidia, pariter ſi quæ ad reſtaurationes fulcimenta, vel alium vſum fabricarum, necnon ad Eccleſiarum lumina, & ornatum, vaſorumque ac ceteræ ſupellectilis comparationem tradita, legata, relicta, aut quocumque nomine donata ſunt, etiam conſideratione prioris inſtitutionis, quæ ibi tunc vigebat, ac contemplatione Congregationum, quarum tunc temporis erant,

illatumque nomine expreſſo, eadem omnia,& alia inſuper quæcumque, quauis aliter donantium huiuſmodi diſpoſitione abſumenda, nouis habitatoribus, in ſupradictos tantum, neque alios vllos conuertenda vſus, omni prorſus quantum ad vnionem præfatam pertinet, caducitate, eiuſue prætenſione ſecluſa, integre debeantur.

Gubernatio Monialiũ ad quos, pertiet.

§.9. Gubernatio quoque & cura quorumcumque Monaſteriorum Monialium, quæ antea Conuentibus, aut Superioribus huiuſmodi domorum, & locorum demandata erat, ad illos pertineat, qui ibi erant, in poſterum.

Miniſtri Generalis facultas circa deputationem Officialiũ & Fratrum vſque ad celebrationẽ Capituli.

§. 10. Proinde poſſit Generalis Miniſter in omnibus quarumcumque Prouinciarum domibus, ſicut ſupra, vnitis, donec Generalem, vel in ipſa Prouincia, in qua illæ ſitæ fuerint, Prouinciale Capitulum celebretur, officiales & fratres, ſiue ex veteribus, ſiue ex nunc aggregatis, ſiue etiam ex vtriſque, quo & qui ſibi viſi fuerint arbitrio ſuo libere deputare, & ad illarum regimen & directionem mittere; interea vero temporis ipſi fratres ſic nouiter aggregati, ſi citramontani fuerint, in illius, in qua nati ſunt, ſi vero vltramontani, in illius, cuius maluerint Prouinciarum domibus regularibus ſint, & maneant, vſquequo aliter conſtituatur, & ipſos ad aliam domum, aliumve locum mitti, ſiue Capituli, ſiue Generalis Miniſtri huiuſmodi ordinatione contingat. Porro in Capitulo Prouinciali Mediol. fratrum de Obſeruantia, quod Mediolani proxime celebrabitur, omnibus Prouinciæ Mediol. regularibus domibus de Obſeruantia, tam antiquis quam nunc vnitis, vt præfertur, de Guardianis aliiſque officialibus & ſuperioribus, ac fratribus, qui illas regere, & in illis eſſe debeant, ex vtrorumque fratrum veterum ſcilicet, & nunc aggregatorum numero differenter, alias tamen ex more inter fratres de Obſeruantia prius obſeruato prouideatur. Idem deinceps, in ceteris, quæ per Prouincias ſubinde celebrabuntur capitulis quoad ipſarum Prouinciarum domos, obſeruetur, ac in Prouinciarum numero, terminiſque & denominationibus ea ratio atque diſtinctio habeatur, quæ inter fratres de Obſeruantia ante has ipſas literas habebatur.

Loca aggregata ſint eius prouinciæ intra cuius fines exiſtunt.

§. 11. Nuper autem aggregatæ domus in eam Prouinciam tranſeant, & in ea numerentur, intra cuius fines quæque conſiſtit; & cum pro tempore Prouinciale Capitulum celebrandum erit, ij tantum ad illud conueniant, qui ex illa Prouincia fuerint, in qua tunc capitulum celebratur. In ipſo vero Mediolanenſi, quod primum omnium poſt has literas propediem celebrandum eſt, quicumque ex fratribus aggregatis, qui ante aggregationem à nobis, vt ſupra factam, vbique locorum degentes erant, & Prouincia S. Petri in Monte Aureo de Vrbe, & illa comprehendebantur, & idcirco vocem in Capitulo habeant, quoniam literarum ignari illuc forte omnes ſe conferent, poſſint quidem libere omnes hac vice celebrationi adeſſe, ſed ij tantum ex eis iam nunc ibi vocem habeant, & ſuffragia ferant, qui ſunt ex illis domibus, quæ iuxta aggregationem prædictam intra antiquos limites, & fines prouinciæ Mediolanenſis fratrum de Obſeruantia ſunt ſitæ.

Clauſula præſeruatiua.

§. 12. Has porro literas, & his literis contenta, decreta, ſtatuta, ordinationes, & alia omnia vſque adeo firma & valida, atque obſeruanda eſſe volumus, vt numquam reuocari, aut infringi, vel ſuſpendi, numquam de voluntatis, aut mentis noſtræ defectu oppugnari poſſint, numquam aduerſus reſtitutionem in integrum, & reductionem ad terminos iuris, aut aliud quodcumque gratiæ vel iuſtitiæ remedium quiſque impetrare, vel etiam ab aliis impetrato, aut motu ſimili conceſſo vti valeat ex quauis cauſa quantũlibet rationabili, & ita de his omnibus & ſingulis, ac ſimul quod hæc eadem aliquibus eiuſmodi ſtatutorum, & ordinationum reuocationibus, ſuſpenſionibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, generalibus vel ſpecialibus, ab eadem Sede Apoſtolica pro tempore factis, non comprehendantur, ſed ab aliis ſemper excepta ſit.

Decretum irritans.

§. 13. Sicque à quibuſcumque Iudicibus ordinariis & delegatis, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, ac S.R.E. Cardinalibus, etiam de latere Legatis, in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter interpretandi & iudicandi facultate & auctoritate, interpretari & iudicari debeat, necnon quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Executores deputati, facultates.

§. 14. Propterea dilectis filiis Carolo tit. S. Praxedis presbytero Card. Borrhomæo nuncupato, dicti Ordinis Protectori & correctori, necnon pro tempore exiſtenti eiuſdem Ordinis generali miniſtro mandamus, vt ambo, vel ipſorum alter has literas, & quicquid in proxime Prouinciali Capitulo Mediolanenſi vtroque vel altero ipſorum præſidere pro ſupraſcriptorum omnium executione & obſeruatione ordinabitur, faciant per ſe vel alium, ſeu alios, ab omnibus & ſingulis fratribus præfatis exactiſſime obſeruari. Cõtradictores quoſlibet & non parentes ac rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam graduum, officiorum & vocis, tam actiuæ quàm paſſiuæ priuationem, ac cetera quæ ſibi videbuntur opportuna iuris & facti remedia, quacumque proſſus appellatione poſtpoſita, & etiam reiecta, compeſcendo, atque eoſdem in ſententias, cenſuras & pœnas prædictas incidiſſe declarando, eaſque ſæpius aggrauando, adhibita etiam, ſi opus fuerit, manu militari, & inuocato auxilio brachij ſæcularis.

Clauſ. derog.

§. 15. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra de non tollendo iure quæſito, ac piæ mem. Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Ordinis & Congregationum huiuſmodi iuramento, confirmatione Apoſtolica, & quauis alia firmitate roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, & indultis Apoſtolicis, illis per quoſcumque Romanos Pontifices, ac Sedem Apoſtolicam, & etiam nos ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, in genere & in ſpecie conceſſis, & quotieſcumque confirmatis & innouatis, & Mare Magnum nuncupatis, ac quibuſlibet aliis indulgentiis, & literis Apoſtolicis, per quæ his literis, non expreſſa vel etiam non inſerta harum effectus & executio impediri valeret, vel tardari, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda eſſet mentio ſpecialis.

Tranſumptorum fides.

§. 16. Volumus etiam quod harum literarum exempla, etiam impreſſa dicti Caroli Cardinalis & Protectoris, aut Generalis, ſeu alicuius Prouincialis Miniſtri fratrum ſigillo, & eiuſdem Caroli Cardinalis Secretarij, vel ipſiuſmet Generalis, aut Prouincialis Miniſtri manu obſignata, eamdem fidem in iudicio & extra iudicium vbique locorum faciant, quam hæ literæ ipſæ facerent, ſi oſtenderentur vel exhiberentur.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1568. 10. Kal. Febr. Pontificatus noſtri an. 3.

D. P. An. 3. die 23. Ian.

LIV.

Iuriſdictio & facultates S.R.E. Cardinalis Protectoris, ac Iudicis cauſarum Monaſterij S. Catherinæ de Roſa nuncupatæ, & Congregationis in Vrbe inſtitutæ ad ibi recipiendas, pieque educandas Virgines miſerabiles, in periculo amittendæ pudicitiæ commorantes.

Ordinationes circa iſtarum Virginum contractus, vltimaſque voluntates, & alimentorum ſubminiſtrationem edixit Clem. VIII. in conſt. 95. Apoſtolici.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

[illegible] An. P. 1568

Facultas Protectoris & deputatorum, puellas in periculo amittenda pudicitia exiſtentes inuitis parentibus capiendo illaſque & alios eas occultantes, &c. coercendi.

CVpientes vt Monaſterium Beatæ Catharinæ della Roſa nuncupatæ de Vrbe, iamdudum pro receptandis, & aduocandis miſerabilibus puellis, quæ in periculo pudicitiæ ſubuertendæ, in dicta Vrbe reperiuntur erectum, & Confraternitas ibidem pro gubernio dicti Monaſterij canonice inſtituta, non ſolum manuteneantur, verumetiam indies incrementum ſuſcipiant, Monaſteriumque & Confraternitatem huiuſmodi ſpecialibus gratiis & fauoribus proſequi volentes, Motu ſimili ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, dilecto filio noſtro Hippolito tit. S. Mariæ Nouæ presbyt.

preſbyt. Card. Ferratien. nuncupato, nunc & pro tempore Monaſterij, & Confraternitatis huiuſmodi exiſten. Protectori, ſeu Confraternitati prædictæ, illiuſque Adminiſtratoribus Gubernatoribus, & deputatis, quod qualcumque puellas in periculo pudicitiæ exiſten. amittendæ, & ſi bene viſum fuerit propria auctoritate, etiam inuitis parentibus capere, & in dictum Monaſterium introducere, illaſque tam dum in dicto Monaſterio manſerint, quam etiam inde egreſſæ ſiue nuptæ, ſiue viduæ fuerint, necnon occultantes, & latitare facientes carcerare, punire, corrigere, & caſtigare, eorum arbitrio, ſeu alias iuxta eorum ſtatuta & prouidas ordinationes poſſint & valeant, concedimus, ſtatuimus, decernimus & mandamus.

Iudicem Protectorem & deputatos in cauſis ciuilibus & criminalibus, Monaſt. S. Catharinæ, eiuſque Confraternitatis, Monialium & puellarum, etiam è Monaſt. egreſſarum, constituit, in quacumque inſtantia procedere, &c. poſſint.

§. 1. Necnon pro ipſius Monaſterij, Confraternitatiſque Monialium, & puellarum minori diſpendio, ne cogantur per diuerſa tribunalia litigare, omnes & ſingulas cauſas, lites, quæſtiones, & controuerſias ciuiles, criminales, profanas, ſpirituales meras, & mixtas inter Confraternitatem, ſeu eius adminiſtratores, gubernatores, & deputatos huiuſmodi, Moniales, ſeu puellas in dicto Monaſterio degentes, ſeu quæ inde egreſſæ, & nuptui traditæ ſunt ex vna & qualcumque alias perſonas cuiuſcumque dignitatis, gradus, ordinis, conditionis & præeminentiæ exiſtentes, Vniuerſitates, Societates, Congregationes, & Monaſteria, aut alia loca pia, ex altera partibus, etiam ſi coram S.R.E. Camerario, Clericis, & Præſidentibus Cameræ Apoſtolicæ, & eiuſdem Cameræ generali Auditore, necnon Vicario, Gubernatore, & Senatore dictæ Vrbis, illorum Locatenentibus, Collateralibus, & Iudicibus, ac dictæ Vrbis cauſarum Appellationum Capitaneo, & Sacri Palatij Apoſtolici Auditoribus, & eiuſdem S.R.E. Cardinalibus, aliiſque Iudicibus ordinariis ſeu delegatis, huiuſmodi moras, & pendentes, & deſuper ſtatu & bonis, tam Monialium quàm puellarum, necnon quibuſcumque locationibus, venditionibus, legatis, fideicommiſſis, teſtamentis, hæreditatibus, atque illorum diſcuſſionibus, atque quorumcumque iurium, & actionum ceſſionibus, aliiſque inter viuos contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ executionibus, reuocationibus, bonis, rebus, iuribus & actionibus ad Confraternitatem prædictam, eiuſque Gubernatores, Adminiſtratores, & deputatos, Moniales & puellas prædictas, tam coniunctim quàm diuiſim, ac tam actiue quàm paſſiue ſpectantibus & pertinentibus, in quacumque inſtantia, (quarum omnium & ſingularum ſtatum, & merita, necnon iudicum & collitigantium nomina & cognomina, ac qualitates ceteraque de neceſſitate exprimenda pro expreſſis haben.) in ſtatu, & terminis in quibus nunc reperiuntur, harum ſerie ad nos aduocantes, illaſque omnes & ſingulas, motas & pendentes, ac quam & quas Confraternitas gubernatores, adminiſtratores, & deputati, necnon Moniales, & puellæ ibi degentes, & illæ quæ exinde egreſſæ, & nuptui traditæ ſunt, & pro tempore fuerint, habere volent contra eaſdem perſonas, Vniuerſitates, & Collegia, Congregationes, Confraternitates, Monaſteria, & alia huiuſmodi pia loca, pro rebus, bonis, hæreditatibus, iuribus & actionibus huiuſmodi, nunc & pro tempore Monaſterij Confraternitatis præfatarum exiſtenti Protectori præfato, vna cum illarum emergentibus, dependentibus, incidentibus, annexis & connexis, ſummariè, ſimpliciter, & de plano, & ſola facti veritate inſpecta, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij, per ſeipſum, ſeu alios à ſe deputandos, in quacumque inſtantia vſque in finem audien. cognoſcen. & fine debito terminandum, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium committimus & mandamus. Ipſumque Protectorem nunc & pro tempore exiſten. in dictis cauſis motis pendentibus, & in futurum mouendis, in iudicem ordinarium cum facultate eaſdem cauſas, in quacumque inſtantia vſque ad finem per ſeipſum vel alium, ſeu alios eius Auditores, illas cognoſcen. deciden. & terminan. & aliis facultatibus prædictis, facimus, conſtituimus, & deputamus.

Inhibendi facultas in Curia & extra, & in edictis citatio, ac etiam per ſe & alios procedendi.

§. 2. Necnon cum poteſtate citandi & inhibendi, quos, quibus, & quoties, in Curia & extra eam, etiam per edictum publicum conſtito etiam de non tuto acceſſu eidemque, quam & quibuſuis aliis eiuſdem Vrbis iudicibus & perſonis, tam eccleſiaſticis quàm ſæcularibus, quibus & quoties opus ſit, & ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis & pecuniariis, quibus ſibi, ſeu ab eo pro tempore deputando Auditori videbitur inhibendi, & in euentum non paritionis contra inobedientes, contumaces, & rebelles ad declarationem incurſus cenſurarum & pœnarum huiuſmodi, illarumque aggrauationes & reaggrauationes, & alias iuxta morem & ſtylum Curiarum Vrbis in ſimilibus ſeruari ſolitum, & prout ſibi videbitur proceden. ſententiaſque ſuas debitæ executioni demandare, ſiue demandari facien. auxiliumque brachij ſæcularis ad hoc ſi opus fuerit inuocandi, omniaque & ſingula alia in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna faciendi, gerendi & exercendi, ac in omnibus & ſingulis eis prædictis ad dictam Societatem, Moniales, & puellas, vt præmittitur, ſpectantes, ſingulis diebus & horis feriatis & non feriatis, præterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum ob neceſſitatem hominum indictarum & indicendarum procedere.

§. 3. Ac quemcumque Notarium, ſibi bene viſum in cauſis huiuſmodi deputare poſſit & valeat. *Notarium deputan.*

§. 4. Quodque citationes & inhibitiones, quæ in eis fieri oportuerit, etiam per Curiæ Capitolij, & quoſcumque alios Mandatarios fieri poſſint. *Mandatarij omnes citant.*

§. 5. Et quicumque executores Vrbis poſſint & debeant effectualiter executioni demandare, omnes & ſingulas ſententias decreta, & mandata prædicti Cardinalis Protectoris, ſiue ab eo deputatorum, quæ non obſtan. regula Cancellariæ ſub eius paruo ſigillo expediri poſſint. *Executoreſque exequantur.*

§. 6. Ac inſuper Confraternitatem prædictam, eiuſque adminiſtratores, gubernatores, & deputatos, necnon Moniales, aut puellas ibidem degentes, & inde egreſſas nuptas, ſeu viduas huiuſmodi ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum alibi quam coram prædicto Protectore conueniri, aut ad alios conuenientibus conſtringi non poſſe; ac proceſſus, ſententias, & decreta, per alium ſeu alios, tam ordinarios quàm delegatos Iudices, in omnibus prædictis quomodolibet pro tempore formatos latas, & facta, cum inde ſecutis quibuſcumque nulla, irrita & inania, nulliuſque roboris vel momenti fore. *Confraternitas, Moniales, puella, & adminiſtrat. coram Protectore duntaxat conueniri & conuenire poſſunt.*

§. 7. Præſentemque cedulam ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, ſeu renouationibus, ſimilium vel diſſimilium conceſſionum & gratiarum, etiam per nos & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, & Sedem prædictam, vel eius Legatos, etiam per Regulas Cancellariæ Apoſtolicæ pro tempore factas, nullatenus, comprehendi, ſed ſemper ab illis penitus & omnino exceptas, & quoties illæ emanabunt præſentem cedulam in priſtinum ſtatum reſtitutam eſſe, & cenſeri debere, nec eidem cedulæ per quaſcumque literas, etiam quaſuis clauſulas, generales vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, irritantiaque & alia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione continentes, derogari poſſe, etiam ſi illi vllo vnquam tempore ex aliqua etiam quantumuis neceſſaria, & vrgenti cauſa derogari contingat, niſi tenor eiuſdem cedulæ de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo inſertus, & huiuſmodi derogatio per trinas diſtinctas literas eumdem tenorem continentes tribus ſimilibus, diſtinctis vicibus, adminiſtratoribus, gubernatoribus, deputatis, & Confratribus huiuſmodi, omnibus & ſingulis legitime inſinuata & intimata fuerit, eorumque expreſſus ad id acceſſerit aſſenſus, derogationem huiuſmodi nemini ſuffragari, nullius eſſe roboris vel valoris, & ſic per quoſcumque Iudices quauis auctoritate fungen. etiam prædictæ Eccleſiæ Cardinales, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata, &c. ac irritum, &c. iudicari & definiri debere. *Clauſula præſeruatiua.*

§. 8. Non obſtan. præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis vigore præſentium ad iudicium non trahatur, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Hoſpitalium, Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, & ordinum, iuramento, &c. roboratis, *Clauſ. derog.*

toratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegijs quoque, indultis Conſeruatoribus exemptionibus, & literis Apoſtolicis eiſdem, ac dilectis filijs Populo Romano, necnon Iudicibus, Curijs & Tribunalibus, eorumque perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & nos ad dictam Sedem, etiam motu, & ſcientia ſimilibus conceſſis, approbatis, & innouatis, etiam diſponentibus, & cauſæ huiuſmodi ad forum, ſeu Curiam Capitolij reaſſumi debeant, quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma illius contenta, obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcumque; aut ſi præfatis, aut quibuſuis alijs communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, aut excommunicari, vel extra, aut vltra certa loca Curias & Tribunalia ad iudicium trahi non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſlibet alijs priuilegijs, indultis Apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſten. per quæ præſentibus non expreſſa, aut totaliter non inſerta iuriſdictionis ipſius Protectoris explicatio impedita valeat quomodolibet, vel deferri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in præſentibus mentio ſpecialis.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 8. Volumus autem præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere in iudicio & extra, regula contraria non obſtante, & earumdem tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Protectoris, ſeu Confraternitatis huiuſmodi munitis, eamdem prorſus fidem adhiberi, quæ adhiberetur præſentibus manu noſtra ſubſcriptis.

D. P. An. 5. 10. Februar.

Placet M. Romæ, apud S. Petrum, quarto idus Februarij, anno tertio.

LV. Reſeruatio beneficiorum omnium vacantium, Sede Epiſcopali vacante.

Edita An. D. 1568.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidentia Papa V.

Reſeruatio beneficiorum vacantium Sede Epiſcopali vacante.

§. 1. Cupiens pauperibus Clericis, & alijs benemeritis perſonis, de beneficijs eccleſiaſticis prouidere, omnia & ſingula beneficia eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſecularia, & quorumuis Ordinum regularia, qualitercumque qualificata, & vbilibet exiſtentia, Sede Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, & primatiali quarumcumque Eccleſiarum Cathedralium, etiam Metropolitanarum, Patriarchalium, ac Primatialium pro tempore Paſtoribus deſtitutarum vacante, quomodolibet vacantia & vacatura, tam in prædictis quam alijs Eccleſijs, necnon Ciuitatibus & diœceſibus quibuſcumque, ad eorumdem Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, & Primatum collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem quomodolibet pertinentia, diſpoſitioni ſuæ reſeruauit.

Decretum irritans.

§. 2. Sicque in præmiſſis per quoſcumque, &c. ſublata, &c. iudicari debere, irritum quoque, &c. decreuit.

Placet, publicetur, & deſcribatur. M.

Papa ſubſcr. Publ. ... An. 3. die 9. Martij.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſt. anno Incarnationis Dominicæ 1568. die vero 9. menſis Martij, Pontif. præfati S.D.N.P. pa. an. 3.

LVI. Facultas Collegij Fabricæ S. Petri Apoſtolorum Principis de Vrbe, circa legata quæ fiunt Eccleſiæ B. MARIÆ Lauretanæ, ſi eius Miniſtri in illis exigendis, fuerint negligentes.

Hanc bullam Clem. VIII. innouauit die 16. Martij 1599. ſed vti ſimpliciter confirmatiuam conſulto prætermiſi. Et alia de materia Fabricæ videbis hic infra in conſt. 96. Decet.

PIVS PAPA QVINTVS

Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1568.

Exordium.

AD Romani Pontificis ſpectat officium opportunis prouidere remedijs, ne Eccleſiæ, & alia pia loca, præſertim Romanæ Eccleſiæ immediate ſubiecta, & in honorem Glorioſiſſimæ Dei genitricis dedicata, ſuis tam ſpiritualibus quam temporalibus bonis, aliquorum malitia vel negligentia fraudentur.

Cauſa huius conſt.

§. 1. Sane nuper ad aures noſtras non ſine dolore peruenit, complures Chriſti fideles perſonas, diuerſarum Ciuitatum, & locorum, tàm in Italia, quàm extra eam, multas variaſque pecuniarum ſummas, & res ac bona Eccleſiæ B. MARIÆ Virginis de Laureto nuncupatæ nullius diœceſis, deuotionis cauſa reliquiſſe, donaſſe, aut alias conceſſiſſe, de quibus certa notitia propter incuriam & negligentiam Notariorum, qui in dictis Ciuitatibus, & locis de relictis, donationibus, & conceſſionibus huiuſmodi rogati fuerunt, aliarumque perſonarum, quæ de illis ſcripturas confecerunt, hactenus haberi non potuit, nec poteſt in præſenti, vnde dicta Eccleſia non modicum ſentit detrimentum.

Notarij infra ſcriptas hic expreſſum notificent operarijs ... deputati Eccleſiæ B. M. de Laureto ... ſub pœnis.

§. 2. Nos igitur ne Eccleſia præfata, pecunijs, rebus, ac bonis huiuſmodi defraudetur, atque immoderatis ſumptibus per Commiſſarios pro eorum exactione fieri ſolitis exoneretur, ipſaſque pecunias, res, & bona eadem Eccleſia facilius conſequatur, de aliquo opportuno remedio prouidere, ipſiuſque Eccleſiæ indemnitati quantum cum Deo poſſumus, prout tenemur, conſulere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnibus & ſingulis Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & aliorum locorum quorumcumque Notarijs, alijſque perſonis, ex quorum tam publicis, quàm priuatis ſcripturis conſtare quouis modo poteſt, aut poterit in futurum de aliquibus pecuniarum ſummis, rebus, ac bonis cuiuſcumque quantitatis, qualitatis, generis, ac valoris extiterint, quæ Eccleſiæ præfatæ, pure vel conditionaliter, aut alias quomodocumque, ſaltem à triginta annis citra, in aliqua vltima voluntate relicta, vel inter viuos donata, vel quomodolibet cõceſſa, aut promiſſa fuerint, aut in poſterum relinquentur, donabuntur, concedentur, aut promittentur, in virtute ſanctæ obedientiæ diſtricte præcipiendo, & ſub priuationis ſuorum officiorum, ac ſolutionis dupli pecuniarum, rerum, ac bonorum prædictorum, pro vna videlicet ipſi Eccleſiæ, & altera medietatibus ſolutionis dicti dupli accuſatori, & executori æqualiter inter eos diuidendis & applicandis pœnis præcipimus & mandamus, & inſuper hac noſtra in perpetuum valitura, ordinatione & conſtitutione ſub eiſdem pœnis ſtatuimus & ordinamus, vt de cetero perpetuis futuris temporibus, Notarij & perſonæ præfatæ, omnes & ſingulas diſpoſitiones in fauorem dictæ Eccleſiæ à quocumque & quomodocumque faciendas, de quibus, tam per ſuas proprias, quàm per aliorum etiam defunctorum ſcripturas penes ipſos exiſtentes, quomodocumque conſtare poteſt, in Italia intra trium, extra vero eam intra octo menſium ſpatium, ſi eas per viam vltimæ voluntatis fieri contigerit, à die mortis diſponentium, ſi vero inter viuos à die ſolutionis faciendæ computandum, diſpoſitiones autem iam factas intra ſimile ſpatium, à die tamen intimationis præſentium, fieri etiam per earumdem præſentium, vel earum tranſumptorum, vt infra ſubſcribendorum ac ſigillandorum affixionem ad valuas Cathedralium Eccleſiarum in Ciuitatibus, & inſigniorum Eccleſiarum, in terris, caſtris, & locis præfatis facien. computan. Gubernatori pro tempore exiſtenti ipſius Eccleſiæ, ſeu perſonis ab eo pro maiori commoditate eorumdem Notariorum, & aliarum perſonarum in certis præcipuis Ciuitatibus, ſeu locis eius arbitrio ad hoc deputan. reuelare ac notificare.

Deputati prædicti notificationes iſtas deſcribant, &c.

§. 3. Præfati vero deputandi, ipſum Gubernatorem notificationum & denunciationum ſibi per Notarios factarum huiuſmodi ſingulis quibuſque menſibus certiorem facere, & eaſdem notificationes, ac denunciationes in libris ſuis, etiam ad hoc ſpecialiter confectis vel conficiendis, manu propria adnotare, eoſdemque libros ad Gubernatorem præfatum quoties ab eo ſuper hoc requiſiti fuerint, mittere, aut deferre, necnon vt idem Gubernator denunciationes, & notificationes, non ſolũ Notariorum,

riorum, & aliarum perſonarum, ſed etiam deputandorum prædictorum adnotare, ſeu manu Cancellarij ipſius Eccleſiæ adnotari facere in libro ad hoc etiam ſpecialiter confecto vel conficiendo, dictoſque libros in fine ſui officij, ſuo in officio Gubernatoris immediato ſucceſſori coram Notario ad hoc ſpecialiter vocato & rogato conſignare reſpectiue teneantur & debeant, & vnuſquiſque eorum teneatur & debeat.

Fabrica S. Petri de Vrbe, nõ poteſt quintã partem dictorum relictorũ prætendere, niſi probata negligentia Miniſtrorum dictæ eccleſiæ.

§. 4. Quoniam vero Commiſſarij Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, vigore nonnullorum priuilegiorum à diuerſis Romanis Pontificibus, eidem Fabricæ ſuper exactione certorum legatorum conceſſorum quintam partem legatorum ipſi Eccleſiæ de Laureto relictorum exigendi facultatem habere prætendunt, volumus, & eiſdem Fabricæ prædictæ Commiſſarijs nunc & pro tempore exiſtentibus, Motu & ſcientia, ac poteſtate ſimilibus, etiam diſtricte præcipiendo mandamus, ne in poſterum vigore præfatorum, aut quorumcunque aliorum priuilegiorum quintam partem præfatam, niſi poſtquam de Miniſtrorum ipſius Eccleſiæ in exigendis dictis legatis negligentia conſtiterit, exigere poſſint, audeantve aut præſumant. Quodque negligentiam prædicti Miniſtri non aliter, quam ſi intra annum in Italia, vel infra biennium extra eam, à die quo denunciationes & notificationes Gubernatori, vel deputandis prædictis factæ fuerint; vel ſi denunciationes & notificationes prædictæ factæ non fuerint, infra biennium in Italia, & quinquennium extra eam, à die mortis teſtatorum ſeu alias diſponentium computan. legata huiuſmodi non exegerint, aut deſuper litem contra hæredes, ſeu alios eorumdem legatorum debitores non mouerint, incurriſſe cenſeantur.

Clauſ. derog.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac priuilegijs dictæ Fabricæ conceſſis, quorum omnium tenores habere volumus pro ſufficienter expreſſis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§. 6. Et in quia difficile eſſet earumdem præſentium notitiam, ad ſingulos Notarios, aliaſque perſonas Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum & locorum huiuſmodi peruenire, & vbique illas affigi vel intimari, etiam motu & ſcientia ſimilibus, volumus & decernimus, quod illarum tranſumptis, etiam per impreſſionem factis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo dictæ Eccleſiæ, aut alicuius Prælati, vel perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis, ea prorſus fides indubia, in iudicio & extra, ac alias vbilibet adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

D.P. An. 3. die 10. Mart.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die decima Martij, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Pontificatus noſtri anno tertio.

LVII. Fructus beneficiorum lite pendente deponendi, apud idoneam perſonam à Iudice eligendam, deponi debent non obſtantibus quibuſcumque ſtatutis, diſponentibus quod Capitula & Canonici eos recipiant.

De ſequeſtris autem à Iudicibus decernendis ſuper fructibus beneficiorum lite pendente, vide ſup. in Pij IV. conſtit. 17. Sanctiſſimus.

Edita An. D. 1568.

PIVS EPISCOPVS

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

Cordi nobis eſt literis minuere, & à laboribus ſubditos, maxime perſonas eccleſiaſticas diuino cultui deditas, releuare.

Beneficiorum litigioſorum fructus lite pendente percipiebantur à Capit. & Canonicis, vigore eorum ſtatutorum, vnde lites efficiebantur immortales.

§. 1. Sane cum ſicut accepimus, in pleriſque Cathedralibus & Collegiatis eccleſiis earum conſtitutionibus & ſtatutis, etiam à Sede Apoſtolica approbatis & confirmatis, cautum ſit, quod occurrentibus litibus, & controuerſiis inter prouiſos de dignitatibus, officiis, canonicatibus, & præbendis, portionibus, & præſtimoniis, ceteriſque beneficiis eccleſiaſticis qualitercumque qualificatis, tam ordinaria quàm Apoſtolica auctoritate, tam ſuper illorum prouiſione ſeu inſtitutione, aut poſſeſſione, quã illorum idoneitate & habilitate, aut ex quauis cauſa, & eorumdem ad dignitates, canonicatus & præbendas, ceteraque beneficia eccleſiaſtica prædicta admiſſione & receptione, & Capitulum, & Canonicos, ceteraſque capitulares perſonas ad quos admiſſio & receptio, tam de iure quam ex conſuetudine ſpectat & pertinet, aut etiam alias perſonas eccleſiaſticas aſſerentes beneficia prædicta ad ſe de iure ſpectare, ipſi ſic prouiſi interim beneficiorum huiuſmodi fructus, ac diſtributiones non percipiant; ſed Capitulum & Canonici illas, vel in ſuos vſus, & vtilitatem conuertendas, ſeu reſtituendas ei cui de iure reſtituendæ erunt, recipiant, prout in dictis conſtitutionibus & ſtatutis, ſeu conſuetudinibus continetur, quo factum eſt, vt lites huiuſmodi immortales efficiantur, nec earum optatus finis videri poſſit.

Hic Pont. mãdo decernit eos deponi debere penes idoneam perſonã à Iudice eligendam.

§. 2. Hinc eſt quod nos hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione, auctoritate Apoſtolica ſtatuimus atque decernimus, quod fructus, redditus, & prouentus, ac diſtributiones, ceteraque emolumenta, quæ vigore conſtitutionum, conſuetudinum, & ſtatutorum prædictorum, à Capitulo & Canonicis recipienda, vt præmittitur, erant, amplius non ab eiſdem Capitulo & Canonicis recipiantur, ſed penes perſonam, fide & facultatibus idoneam per Iudicem coram quo cauſæ huiuſmodi pendere repertæ fuerint, eligendam & nominandam deponantur, reſtituenda ei cui de iure poſtea reſtituenda fuerint.

Decretum irritans.

§. 3. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes in quauis inſtantia iudicari debere, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate; irritum quoque & inane decernimus, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis ac quibuſuis Apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus, conſtitutionibus & ordinationibus, & quarumuis eccleſiarum prædictarum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis alia firmitate roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, etiã immemorabilibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis eorumque Capitulis, & ſuperioribus per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem Apoſtolicam ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac quauis etiam Imperiali, vel Regali, conſideratione vel inſtantia, & alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, perinde ac ſi tenores huiuſmodi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſerti, & forma in illis tradita obſeruata foret, pro ſufficienter expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 5. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ præſentib. adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Forma publ. quæ mox ſequitur.

§. 6. Quodque literæ ipſæ in Cameræ & Cancellariæ Apoſtolicarum, & audientiæ cauſarum Palatij Apoſtolici valuis, & in acie Campi Floræ dimiſſis inibi copiis, publicatæ & affixæ, omnes ita afficiant & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo, &c.

D.P. An. 3. 30. Mart.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1568. tertio Kalen. Aprilis, Pontificatus noſtri anno 3.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1568. Indictione 11. die vero 2. menſis Iunij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno 3. retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Cameræ & Cancellariæ Apoſtolicarum, & audientiæ cauſarum Palatij Apoſtolici, ac acie Campi Floræ, dimiſſis in omnibus locis præfatis earumdem retroſcriptarum literarum copiis, per nos Iulium Parinum, & Io. Bernetum prælibati Sanctiſſ. D.N. PP. Curſ.

Io. Freile Mag. Curſorum.

Quæ

LVIII. Quæ beneficiorum eccleſiaſticorum reſignationes per Epiſcopos & alios Collatores admitti poſſint.

De forma autem ea reſignandi, attende infra Gregor. XIII. conſt. 85. Humano. *vbi de materia hac notas apponam.*

Edita An. D. 1568

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QVanta Eccleſiæ Dei incommoda omni tempore attulerit, & nunc quotidie magis afferat, miniſtrorum in eam ingreſſio vitioſa, iam late perſpiciant, & cum mœrore expendant Præſules omnes & Paſtores, quando hæc pernicies ceterarum omnium maxima, tam multas Orbis eccleſias impie violarit.

Pius iſte alias ſuſpendit facultatem admittendi reſignationes benef. & de illis ſic vacantibus diſponendi.

§. 1. Quia vero hoc malum cum in ceteris frequens, tum maxime in beneficiorum, & officiorum eccleſiaſticorum dimiſſione admittitur, nemini moleſtum eſſe debet, quod perinde de reprimendis quotidianis fraudibus, quæ hac in re frequentiores interuoluuntur, certam aliquam rationem tandem inituri officij noſtri partes, in prohibenda omnibus interim reſignationum huiuſmodi acceptione paulo ſeuerius interpoſuerimus, omneſque beneficiorum interim reſignandorum diſpoſitiones quæ fierent, in irritum reuocauerimus, ac etiam decreuerimus nullum per eas in illis ius, neque titulum, vel coloratum, tam in petitorio quàm in poſſeſſorio ipſis prouiſis tribuere, quin etiam eos ad illa deinceps obtinenda perpetuo inhabiles fore. Collatores vero alias in illorum diſpoſitione, etiam tamquam deuolutionis iure ſeſe interponere non poſſe, ſed de eis vt vere vacantibus, ſiue per Romanos Pontifices, ſiue alios collatorum eorumdem Superiores vti præuentum eſſet libere prouideri.

Hic modo Pius ex cauſis hic enunciatis,

§. 2. Nunc autem intendentes inſtitutum hoc noſtrum, quo ſanctuarium Domini cupimus illibatum, auctore Domino perſequi, ac ſimul quantum in nobis eſt cauere, ne reſignationes ipſæ dehinc pro cuiuſque arbitrio, nulliſque vel certe leuibus cauſis paſſim & temere admittantur, prohibitionem, & alia prædicta, ac cetera omnia noſtris ſuper his literis contenta eatenus relaxamus, vt poſthac,

Declarat, quæ reſignationes de cetero admitti & recipi poſſint.

§. 3. Epiſcopi & alij facultatem habentes, eorum, dumtaxat reſignationes recipere & admittere poſſint, qui aut ſenio confecti, aut valetudinarij, aut corpore impediti, vel vitiati, aut criminì obnoxij, cenſuriſque eccleſiaſticis irretiti, aut nequeunt, aut non debent eccleſiæ vel beneficio inſeruire; ſeu qui vnum aliud, vel plura beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud contigerit promoueri; religionem quoque ingreſſuri, vel matrimonium contracturi, ſi ſtatim poſtea id re ipſa exequantur; denique quis ex aliis caſibus acciderit, qui conſtit. fel. record. Innocentij Papæ Tertij de dimittendis Cathedralibus eccleſiis edita continentur. Qui etiam ob capitales inimicitias nequeunt, vel non audent in loco beneficij reſidere ſecuri. Sed nec horum vllus ſacro ordini mancipatus, niſi religionem ingreſſurus valeat vllo modo beneficium vel officium eccleſiaſticum reſignare, niſi aliunde ei ſit quo in vita poſſit commode ſuſtentari. Ad hæc beneficiorum & officiorum permutationes admittere, quæ Canonicis ſanctionibus, & Apoſtolicis conſtitutionibus permittuntur.

Hæc Innoc. III. conſt. eſt in c. 10 de Renũciat.

Et præcipit Epiſcopis præſentatorib. & electorib. quæ cauere debeant.

§. 4. Caueant autem Epiſcopi, & alij prædicti, itemque omnes electores, præſentatores, & patroni, tam eccleſiaſtici, quàm laici quicumque ſint, ne verbo quidem, aut nutu, vel ſigno, futuri in huiuſmodi beneficiis & officiis ſucceſſores, ab ipſis reſignantibus, aut aliis eorum ſignificatione, vel hortatu deſignentur, aut de his aſſumendis, promiſſio inter eos, vel etiam intentio qualiſcumque intercedat.

Prohibetq. beneficia reſignanda non conferri conſanguineis collatorum vel reſignantium.

§. 5. Ceterum præcipimus atque interdicimus, ne ipſi Epiſcopi, aut alij collatores de beneficiis & officiis reſignandis prædictis, aut ſuis, aut admittentium conſanguineis, affinibus, vel familiaribus, etiam per fallacem, circuitum multiplicatarum in extraneos collationum audeant prouidere; quod ſi ſecus ac etiam quicquid præter vel contra formam prædictorum fuerit à quocumque temere attentatum, id totum ex nunc vires & effectum decernimus non habere.

Contrauenien. tib. pœnas ſtatuit.

§. 6. Qui vero contrafecerint, vt in eo quo deliquerint puniantur, à beneficiorum & officiorum collatione, necnon electione, præſentatione, confirmatione & inſtitutione, prout cuique competierit, tamdiu ſuſpenſi remaneant, donec remiſſionem à Romano Pontifice meruerint obtinere; & qui talia beneficia ſeu officia receperint, eos prædictis pœnis volumus ſubiacere. Et nihilominus in eos qui ſic ſuſpenſi conferre, eligere, præſentare, confirmare, vel inſtituere, auſi fuerint, excommunicationis quo ad perſonas, quo vero ad Capitula & Conuentus, à diuinis ſuſpenſionis ſententias ipſo facto promulgamus; quibus etiam nullus alius quam ipſe Romanus Pontifex, ſiue abſolutionis, ſiue relaxationis gratiam (excepto mortis articulo) valeat impertire. Prohibitione, & literis noſtris prædictis nihilominus in ceteris omnibus perpetuo valituris.

Contrariis derogat.

§. 7. Non obſtantibus quibuſcumque priuilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis generalibus & ſpecialibus quibuſcumque Epiſcopis & aliis Superioribus ac inferioribus eccleſiarum Prælatis, necnon Eccleſiis, Monaſteriis, & Capitulis, Conuentibus, Collegiis & Vniuerſitatibus, eorumque & aliis perſonis, etiam Regia, & Imperiali maieſtate præditis, ſub quacumque verborum forma & conceptione conceſſis, per quæ effectus præſentium impediri poſſet quomodocumque, vel differri, etiam ſi de eis, ipſorumque totis tenoribus ad verbum, ac de propriis nominibus eorum, necnon Eccleſiis, Monaſteriis, locis, Ordinibus, & dignitatibus, de quibus necnon cauſis, propter quas illa conceſſa ſunt, ſpecialem & expreſſam, præſentibus fieri oporteret mentionem.

Publicari hãc conſtit. præcipit.

§. 8. Ceterum iubemus eaſdem præſentes ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi. Volumuſque eas ſic publicatas, omnes & ſingulos perinde afficere & obligare, ac ſi illis ipſis fuiſſent ſingulariter intimatæ.

Exemplis credi iubet.

§. 9. Exemplis quoque prædictis, etiam impreſſis, manuque Notarij publici, & ſigillo Prælati eccleſiaſtici, vel eius Curiæ obſignatis, eamdem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis præſentibus ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ

D. P. An. 3. 1. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno incarnationis Dominicæ 1568. Kalen. Aprilis, Pontificatus noſtri anno tertio.

LIX. Reformatio Fratrum Ordinis Cruciferorum, præcipue circa proprietatem, adminiſtrationem, munuſque Officialium.

Nonnulla de hoc Ordine ſcripſi ſup. ad conſtit. 1. Vrban. III. Cum anteceſſor.

Edita An. D. 1568.

PIVS EPISCOPVS Seruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

Regulares in obſeruãtia eorum inſtitutione continendi ſunt, & ab ea exorbitantes, ad eandẽ reuocandi.

NIhil in Eccleſia Dei, aut præclarius, aut vtilius arbitramur, quàm optimam diſciplinam eorum, qui diuini ſpiritus inſtinctui obſecuti, ſeſe regularibus inſtitutis deuinxerunt. Hi namque cum genere vitæ, tum doctrina, operibus & exemplis, certum directumque iter, ad cæleſtem beatitudinem conſequendam, ceteris omnibus fidelibus in ſæculo viuentibus oſtendunt. Quocirca magnam vndique curam & diligentiam adhibere neceſſe eſt, vt quicumque huic ſacro ſunt contubernio mancipati, in ſuæ quiſque regulæ obſeruatione, pie ſancteque nutriantur & confirmentur. Exorbitantes vero, ſalutaribus remediis ad proprium inſtitutum reuocentur.

Huiuſmodi regularis diſciplinæ reſtitutioni iſte Pont. multum ſtuduit.

§. 2. Quam quidem ſolicitudinem nos, ex quo fuimus ad regimen vniuerſalis Eccleſiæ diuina pietate vocati, perpetuam habuimus, pluribuſque Ordinibus à vetuſta diſciplina declinantibus, nunc nouarum conſtitutionum editione, nunc antiquarum reſtitutione vel correctione, ita profecimus, vt iam non mediocres ex labore noſtro fructus late per Orbem progrediantur.

Et modo iſtũ Ordinem reformare intendit.

§. 2. Quare inſtitutum hoc noſtrum perſequi, annuente Deo, intendentes, inter ceteras Religiones, quæ reformatione

mation indigere noſcuntur, Fratrum Cruciferorum Ordo nobis nunc occurrit, cuius priſtinos mores ex effuſa ſenſim licentia in multis corruptos, ad ſuam quantum poteſt integritatem referamus.

Cuius Ord. Regula ab Alexand. III. iuxta B. Cleti de[illegible] inſtituta, dum ſe illius obſeruantia ſteterit, multum profecit.

§.3. Quondam enim hæc regula à fel. rec. Alexandro Papa III. iuxta diſciplinam B. Cleti inſtituta, quamdiu in veterum inſtitutorum ſuorum obſeruatione permanſit, eius profeſſores, cum integritate vitæ tum ſalubri Prioratuum, Hoſpitalium, & locorum ſuorum directione, bonorumque pia & fideli adminiſtratione, egregiis apud omnes laudibus, merito floruerunt.

Ab obſeruantia poſtea de[illegible], fere defecit.

§.4. Vbi vero primum Prioratuum, Hoſpitalium, & locorum prædictorum cura perpetua, certis quibuſdam id forte promeritis, aut Religioni maxime vtilibus, de benignitate ſeu prouidentia Sedis Apoſt. demandata eſt, ea tunc demum cupido tam multorum animos inceſſit, vt illa fere omnia, aut in titulum, aut in commendam perpetuam, variis prætenſis cauſis, ſibi paulatim vſurparint; & qui illa ſic poſtea poſſederunt minus morigeri atque obedientes ſuis Superioribus effecti, fructus qui prius ad publicam vtilitatem, commoditatemque Religionis, & in alendis pauperibus diſpenſabantur, proprios ſibi fecerunt, profanis etiam vſibus applicantes.

Innocent. VIII. ideo perpetuitate eſſe verū, ad triennium redaxit iuxta antiquum inſtitutum. Ego anti eius bullam vti hoc plene relatam prætermiſi.

§.5. Vnde cum huius frugiferæ diſciplinæ cultus iam peruerti, ac labaſcere conſpiceretur, piæ mem. Innocentius Papa VIII. procurante Priore generali, & Definitoribus dicti Ordinis bene ac prouidenter ſtatuit, vt ipſe Generalis, ac ceteri omnes Priores, necnon Definitores, Rectores, & Adminiſtratores dicti Ordinis, deinceps non ad vitam, ſed ad triennium duntaxat iuxta primæuam inſtitutionem aſſumerentur, & ſuum quiſque Prioratum, vel aliam adminiſtrationem ſemper in proximo Capitulo generali reſignare deberet

Verum tamen perſe[illegible] obſeruantia denuo remanet.

§.6. Quod quidem etſi iam regulari diſciplinæ reintegrandæ ſpem optimam in ipſo ſtatim principio præſeferret, graſſante tamen non multo poſt magis magiſque huiuſmodi cupiditate, ruſus ex perpetua Prioratuum, & Hoſpitalium prædictorum, in titulum & commendam conceſſione, eadem illa, & forte deteriora incommoda ipſi Religioni ſucceſſerunt.

Clem. VIII. præterea, formam eligendi officiales edixit. Ego autem ex ſupradicta cauſa, eam bullam omiſi.

§.7. Quamobrem recol. mem. Clemens Papa VII. prædeceſſor noſter perpetuo ſtatuit & decreuit, vt in proximo, & futuris deinceps Capitulis generalibus dicti Ordinis, tres ipſius Ordinis profeſſores idonei, Priores, & Rectores annales, in ſpiritualibus & temporalibus, ad ſingulos Prioratus, & ſingula Hoſpitalia ita eligerentur, vt primo loco nominatus, primo anno, alter vero ſecundo, & tertius tertio regeret; ac ſecundus primo, tertius vero ſecundo, etiam pro reliquo illo anni tempore, quo primus vel ſecundus aliqua cauſa regere nequiret, per ſortem ſuæ cuiuſque nominationis vſque ad ſequens Capitulum generale ſubrogaretur. Et ſi celebrato Capitulo generali, interim vſque ad celebrationem ſequentis Prioratus vel aliud beneficium eiuſdem Ordinis, in titulum vel commendam, perpetuam aut temporalem, obtentum, etiam diſpoſitioni Apoſtolicæ ratione conuentualitatis, aut alias ſpecialiter vel generaliter reſeruatum, quouis modo vacaret, nullus de illo, quam Prior generalis ſeu eius Vicarius, ſed nec ille niſi ad annum dumtaxat, & ſic deinceps vſque ad proximum generale Capitulum diſponere valeret, quemadmodum fuerat iam ab ipſo Innocentio Papa ſalubriter ordinatum.

Prioratus & Hoſpitalia vacantia, à Priore & Capit. gener. conferri iuſſit.

§.8. Ceterum huiuſmodi Prioratus & Hoſpitalia, etiam à Sede Apoſtolica impetrari non poſſent, nec de illis cum vacarent, ex quo vlterius vacare non conferentur, aliter quàm Priorem generalem, & Capitulum generale, modo & forma prædictis diſponi poſſet.

Clem. prædic. & Pauli III. multa alia pro dicti Ord. reformatione decreuerant, quæ nunquam ſeruata fuerunt. [illegible] ex eadem cauſa, ponere non curaui.

§.9. Multaque præterea, tàm ab ipſo Clemente, quàm etiam fel. rec. Paulo Papa III. prædeceſſore noſtro pro conſeruatione dictæ Religionis edita & promulgata fuerunt, quibus antiquus ipſe cultus regularis facile reſtitui in ea poterat, ſi dicti Fratres illorum obſeruationi vere & ex animo incubuiſſent, ſed huiuſmodi ambitio ex multorum cordibus numquam ſatis excuſſa, in tantum præualuit, vt plerique ex iis, qui aut ſeſe dimiſſuros Prioratus aſſimilauerant, aut intentionem aliquam id faciendi præſtiterant, non modo id poſtea neglexerint, ſed & aliis exemplo fuerint, eamdem viam fidentius inſequendi. Hinc toti Ordini tanta quotidie parantur detrimenta, vt niſi efficax illi remedium tempeſtiue quæratur, verendum eſt ne illa ſit in maiorem denique perniciem ruitura.

Hic Pont. Ord. priſtinæ Obſeruantiæ reſtituere volens, bullas Innoc. VIII. Clem. VIII. & Pauli III. approbat, in his quæ huic conſt. non aduerſantur.

§.10. Nos hæc mala ex ipſa perpetua rerum adminiſtrandarum facultate, vel maxime prouenire arbitrati, illis omni qua poteſt induſtria occurrere, ac ſimul dictam Religionem priſtino ſuo candori, quantum in nobis eſt, reſtituere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſingulas Innocentij, Clementis, & Pauli prædeceſſorum prædictorum literas ſuper præmiſſis confectas, ac quæcumque in eis contenta, præſentibus noſtris non contraria, harum ſerie innouamus, approbamus, & confirmamus, effectumque ſuum plenarium, in omnibus & per omnia, ſortiri debere volumus.

Prouiſioneſq; & [illegible] benefic. & locorū Ord. vel eorū fructuū, hactenus factas reuocat.

§.11. Vt vero hæc noſtra voluntas, inſtitutique noſtri ratio impedimentis omnibus explicita, promptos & felices ſucceſſus habeat, omnes & quaſcumque, tàm Apoſtolicas, quàm ordinarias collationes, prouiſiones, commendas, in adminiſtratorem deputationes, & alias diſpoſitiones de Prioratibus etiam Conuentualibus, Hoſpitalibus, & aliis beneficiis, cum cura & ſine cura, dicti Ordinis, & etiam ſuper illorum fructibus quarumcumque penſionum annuarum, aut aliarum rerum, vel etiam ipſorum fructuum, ſeu partis eorum reſeruationes, Fratribus ſupradictis, ac etiam ipſum Ordinem profeſſuris, perpetuo ſiue ad certum & qualecumque tempus, necnon omnia & quæcumque regreſſus, acceſſus, & ingreſſus, ac regrediendi, accedendi, & ingrediendi facultates & indulta, Coadiutorum quoque deputationes ad illos & illa, ac etiam reſeruationes ædium, & earum partium, camerarum, cœnaculorum, ædificiorum, hortorum, & quarumcumque aliarum rerum, tàm prædictorum quàm etiam omnium aliorum Prioratuum, Hoſpitalium, & locorum Conuentualium dicti Ordinis, quæ vel illorum ſeptis continentur, vel vt propinqua illorum Conuentibus, vel ad hoſpitalitatem exercendam vſui ſunt, etiam de conſenſu, ac ex reſignationis ſeu ceſſionis iuris, ac etiam litis, & cauſa, aut concordiæ Apoſtolica auctoritate confirmatæ, aliave cauſa quantumcumque oneroſa, & conſiderabili, tàm eiſdem Fratribus, quàm quibuſcumque aliis, etiam S. R. E. Cardinalibus, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem prædictam, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, necnon conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum facta & conceſſa, quibuſcumque concepta formulis, ac etiam reſtitutiuis, præſeruatiuis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis & inſolitis clauſulis, necnon vim contractus inducentibus, & aliis decretis ſuffulta, quorum omnium tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, dicta auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ſpecialiter & expreſſe reuocamus, & Apoſtolicas, ac quaſcumque alias literas, necnon proceſſus habitos per eaſdem, & inde ſecuta quæcumque caſſamus, & annullamus, ac volumus illa omnia vires & effectum de cetero non habere.

Prouiſos poſſeſſione priuatos, ac inde amotos declarat.

§.12. Et nihilominus omnes & ſingulos Priores, & ceteros Fratres, illos & illa obtinentes prædictos, ac eos qui profiteri volentes, vt præfertur, receperunt, etiam quantumcumque longiſſimo tempore poſſeſſores, eiſdem omnibus ex nunc priuamus, & ab illorum poſſeſſione amouemus, amotoſque denunciamus.

Non dimittentibus pœnas imponit.

§.13. Iubemus quoque Generalem ac alios Priores, Commendatarios, Adminiſtratores & Rectores prædictos in vniuerſum & ſingulatim, vt quamprimum præſentes illis intimatæ fuerint, non expectata alia à nobis iuſſione, aut mentis declaratione, ab omnimoda adminiſtratione abſtineant, ac poſſeſſionem huiuſmodi vacuam, liberam, & expeditam, realiter dimittant, deque omnibus & ſingulis bonis mobilibus, necnon fructibus & rebus ab eis perceptis, etiam in pecuniis conſiſtentibus, Priori Generali, ac Viſitatoribus rationem reddant, reliqua vero locis ſuis omnino dimittere debeant. Quod ſi horum quiſquam ſecus quoquomodo contenderit, illum talem excommunicationis ſententia innodamus, ac dignitatibus, adminiſtrationibus, & officiis dicti Ordinis perpetuo indignum decernimus eo ipſo.

Dimittentibus autem, titulũ nomen, & inſignia retinere, electionisque tàm actiuæ quàm paſſiuæ vocem permittit.

§.14. Ipſi tamen ſic dimittentes, titulum, nomen, & inſignia omnia Prioris ita retineant, vt quoad vixerint, & in vnitate fidei, atque obedientia, & obſeruatione præſentium perſtiterint, nec quicquam quod eos merito reddat indignos admiſerint, vocem, & ſuffragium actiue & paſſiue, etiam quoad electionem dicti Prioris generalis habeant; & tam in proximo, quàm in ceteris deinceps Capitulis generalibus, ad curam & regimen aliorum Prioratuum & Hoſpitalium commoueantur, ſed annales dumtaxat, vt præſcriptum eſt, eligi poſſint.

Prioris generalis officium triennio finiri, & in Cap. gen. eum eligi iubet.

§.15. Ceterum ex iis, quæ pro ſalubri dictæ Religionis ſtatu, & felici directione alioqui inſtituta hucuſque reperiuntur, quæque nec præſentibus contraria ſunt, nec illorum effectum impedire poſſunt, nihil omnino detrahere, ſed illa omnino immota cuſtodiri; rurſus, ea quæ ad ipſius regulæ conſeruationem, atque ædificationem, vel deeſſe vel obeſſe poſſunt, præſenti pagina ſupplere vel emendare intendentes, ac etiam inhærentes prædictis Innocentij, Clementis, & Pauli prædeceſſorum literis, quarum ſingularum tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſtatuimus & ordinamus, quod futuris temporibus in perpetuum Prior generalis dicti Ordinis triennalis dumtaxat, ac tertio quoque anno, in Capitulo generali ſingulis triennijs celebrando, per ſuffragia ſecreta, iuxta Concilij Tridentini diſpoſitionem, & alias ſecundum literas Innocentij prædeceſſoris huiuſmodi, & regularia dicti Ordinis inſtituta, laudabileſque conſuetudines eligatur, ita quod excurſo prædicti triennij ſpatio, ipſum officium nequeat illi deinceps prorogari.

Aliorũ Priorum eligendorum formã & tempus deſignat.

§.16. Vt vero vniformis in dicto Ordine ratio habeatur, dehinc tres profeſſores idonei Priores annales ad vnum quemque ceterorum omnium Prioratuum prædictorum in dicto Capitulo generali dumtaxat, ita per ſeriem eligantur, & inſtituantur, vt primus ſolum primo anno, ſecundus ſecundo, ac tertius tertio, regimen & adminiſtrationem eius Prioratus, ad quem ſic electus fuerit, in ſpiritualibus & temporalibus habeat; & ſi horum trium quemuis cedere vel decedere, vel inde ex aliqua cauſa amoueri contingat, ille qui finito eo anno ei immediate ſucceſſurus erit, etiã pro toto illo tempore, quod cedenti, vel decedenti, aut amoto reliquum eſſet, ſuccedat. Rurſus, ſi duo ex eiſdem qualeſcumque in Ordine electi, vel primo anno ceſſerint vel deceſſerint, aut amoueantur, ſuperſtes in reliquum omne tempus, modo prædicto, vſque ad proximum generale Capitulum adminiſtret; omnibus vero tribus eodem interuallo quandocumque deficientibus, ei Prioratui ac etiam aliis, in titulum vel commendã, perpetuam vel temporalem obtentis prædictis cum vacabunt, etiam ſi, vt præfertur, aut alias reſeruata fuerint, alium vel alios Fratres idoneos annales dumtaxat vſque ad proximum generale Capitulum ſubrogabit, quocumque priuilegio Apoſtolico generali vel ſpeciali, quibuſdam Prioratibus & Conuentibus dicti Ordinis conceſſo, & etiam multiplicatis vicibus approbato, aut ſtatuto quacumque firmitate munito, ſeu conſuetudine quantocumque tempore obſeruata, quod ipſi non à Capit. generali electos recipiunt, ſed ſuos ſibi Priores alias iuxta formam literarum Clementis huiuſmodi eligunt penitus abrogatis & annullatis. Priores autem omnes ſuo rite defuncti officio annali, rurſus poterunt in ipſo futuro Capitulo generali itidem, vt antea Priores in aliis Prioratibus & domibus dicti Ordinis, ſi rurſus idonei iudicati fuerint, ad alium annum, & ſic deinceps deputari. Ad eumdem vero Prioratum, vnde Priores exierint, nequeant ante exactum omnino triennium remeare.

Adminiſtratorum cuiuſque Prioratus munus.

§.17. Ad hæc nullus omnino Priorum, curam aut adminiſtrationem bonorum, & aliarum rerum temporalium, diſpenſationemque reddituum ſui Prioratus, ſeu domus, etiam nomine ſui Conuentus habere, ſiue exercere, vel ſeſe in iis interponere poſſit, ſed vniuerſum id onus tribus Religioſis in vnoquoque Capitulo generali ita demandetur, vt primus, rerum & bonorum menſe, tàm Prioris quàm Prioratus, inferendorumque in eum redituum curam habeat. Alter tamquam depoſitarius pecunias & cetera ab illo importata fideliter aſſeruet. Reliquus de pecuniis & rebus à Depoſitario captis Priori, Fratribus, & demum vniuerſæ de neceſſariis veluti diſpenſator, cum Prioris auctoritate prouideat, officiorum huiuſmodi inuicem confuſione penitus interdicta. Sed & ij tres, tàm accepti quàm impenſi ſingulis menſibus Priori ſuo, adhibitis etiam duobus vel tribus Fratribus eiuſdem Prioratus probatioribus, rerumque vſu peritis, deinde ipſimet rurſus præſentibus ipſis Priore & peritis, Priori Generali vel Viſitatoribus quotieſcumque viſitationis officium fecerint. Denique Prior generalis, tàm de illis omnibus, quàm etiam ſuæ menſæ prouentibus, & rebus, ſemper in proxime ſequenti Capitulo generali, & coram tribus Iudicibus ab ipſo Capitulo deputatis, ſuæ adminiſtrationis rationem reddere teneatur.

Prioribus vitam communem & alia præcipit.

§.18. Omnes vero Priores vitam cum ſuis Fratribus communem ducant, nec proprium quidquam habeant; omnibus diuinis officiis, diurnis & nocturnis, in Eccleſia & Choro ſemper adeſſe debeant. In Refectorio ſemper comedant, vbi ſilentium perpetuum agatur, & lectura ſacra ab initio ad finem de more aliorum Religioſorum regularem diſciplinam obſeruantium habeatur. Ædes ſeparatas, neque in clauſtro neque alibi vſquam habeant, ſed vnica cella, aut ſi neceſſitas poſtulauerit, duabus dumtaxat, eiſdemque cum ceteris aliorum Fratrum coniunctis, contenti eſſe debeant.

Proprietatem omnibus interdicit.

§.19. Pari quoque ratione ceteri Fratres nil ſibi proprij vendicantes, neceſſarium victum & veſtitum à ſuo quiſq; Conuentu, ſiue domo, ac per eius Miniſtros, prout cuique opus erit capiant, pecuniæ vſu veluti olim ad libitum abutebantur, deinceps omnibus penitus interdicto; eam tamen diligentiam Prior adhibere debebit, vti ſingulorum, maxime infirmorum & ſenum neceſſitatibus iuxta cuiuſque exigentiam conſulatur. Quicquid vero fuerit cuique priuatim & intuitu perſonæ vndecumque donatum, illud omne Superiori, horarum vigintiquatuor interuallo, exhibeatur, vt depoſito ſtatim committat, & inde ex eo tantum exhibitori miniſtrare iubeat, quantum præſens rei conuenientis vſus & neceſſitas videbitur poſtulare. Quod ſi quiſquam donatum huiuſmodi non exhibuerit, vt præfertur in cenſuras & pœnas, etiam per conſtitutiones noſtras promulgatas, ſe nouerit incidiſſe.

Veſtitum vniformẽ, purum & honeſtum præſcribit.

§.20. Veſtitus autem omnis omnino conformis, nulla exquiſita arte elaboratus, ſed purus & honeſtus in vniuerſum habeatur.

Hoſpitalitatẽ & ſtudium in locis cõmodis reſtitui iubet.

§.21. In omnibus vero locis vetus Hoſpitalitas, quoad fieri poterit, reſtituatur; & in Prioratibus Ciuitatum inſignium, ceteriſque locis commodis optimarum literarum ſtudium, atque exercitium omni tempore habeatur.

Mulierum admiſſionem prohibet.

§.22. Nullus inſuper ſiue Prior, ſiue ſimplex Religioſus, intra ſepta domus ſuæ, neque omnino alibi, mulieres quantumcumque prouectas, ſeu matres, ſeu ſorores, ſeu alias propinquas, etiam infirmitatis tempore, admittat.

Numerũ Fratrum in quolibet Conuentu, minorẽ ſeptem prohibet.

§.23. Poſtremo vt in Prioratibus prædictis, iuſtus Miniſtrorum numerus perpetuo conſtet, numquã pauciores, quam ſeptem Fratres in ſingulis educantur. Illi vero in quibus tot commode ali nequiuerint, aliis Prioratibus eiuſdem Ordinis per d. Capitulum generale, ſeu, ſi id cõmode tunc fieri nequiuerit, cura Protectoris d. Ordinis, adhibitis etiam Priore generali & definitoribus prędictis, perpetuo vniantur, ſeu de opulentiorum Prioratuum, & locorum redditibus, ceteris anguſtioris prouentus Prioratibus & locis commodis rationibus proſpiciatur.

Diſpoſitiones de Prioratibus & beneficiis Ordinis ſic & non aliter fieri iubet.

§.24. Diſtrictius inhibentes in virtute ſanctæ obedientiæ Generali, ceteriſque omnibus & ſingulis Prioribus & Conuentibus ſupradictis, eorumque perſonis, ne de Prioratibus, Hoſpitalibus, ac aliis beneficiis dicti Ordinis ſub ipſa reuocatione noſtra comprehenſis prædictis, aliter quam in dicto Capitulo generali, & vt illis præſcriptum eſt, diſponere quoquo modo præſumant.

Aliterque factas annullat.

§.25. Ac decernentes ex nunc qualcumque præſentationes, electiones, collationes, prouiſiones, commendas, & alias diſpoſitiones, etiam à Sede prædicta, motuque, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac cum præſentium ſpeciali & expreſſa derogatione pro tempore factas, tamquam in læſionem & detrimentum reformatæ Religionis ſubreptas & extortas, nullius prorſus momenti fore, nec per eas ius aliquod cuiquam acquiri.

§.26. Nec

Omnem reuertendum, &c. remouet.

§.26. Nec vllum ex iis, quorum collationes, prouiſiones, & commendæ Prioratuum, Hoſpitalium & beneficiorum prædictorum, ac penſionum, ceterarumque reſeruationes, necnon regreſſus, acceſſus, & ingreſſus, & Coadiutorum deputationes ad illa reuocata ſunt, vt præfertur, ac quemquam alium, quocumque tempore, quauiſque cauſa quantumlibet rationabili, reſtitutionem in integrum, reductionem ad terminos iuris, aut quodvis aliud gratiæ, vel iuſtitiæ remedium impetrare, vel etiam ab alio, vel aliis impetrato, aut motu ſimili conceſſo vti.

Harum literarum impugnationem interdicit.

§.27. Nec præſentes literas de ſubreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quopiam defectu notari nec impugnari, nec ſub vllis reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, ſimilium vel diſſimilium ordinationum ab ipſa Sede, quandocumque vel quomodocumque emanandis, comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & validum ſtatum reſtitutas, & plenarie reintegratas eſſe, & cenſeri.

Et ſecundum eas iudicare præcipit.

§.28. Sicque per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Card. in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis & eorum cuili et quauis aliter interpretandi & iudicandi facultate & auctoritate, vbique interpretari, iudicari & definiri debere, necnon irritum & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Obſeruantiam earumde toto Ordini iniungit.

§.29. Porro Generali, & aliis Prioribus ac Conuentibus, Fratribus, & perſonis, tam coniunctim quàm diuiſim diſtrictius præcipimus, vt præſentes noſtras literas humiliter recipiant, & quæcumque in eis expreſſa, ac per eas decreta, ſtatuta, & mandata ſunt, alia deſuper à nobis non expectata iuſſione, aut mentis noſtræ declaratione, firmiter cuſtodiant, & in omnibus ſtudioſe obedire procurent.

Executionemque Card. Ordinis Protectori demandat.

§.30. Quin etiam dilecto filio noſtro Aloyſio tit. S. Marci presbytero Card. Cornelio nuncupato, moderno dicti Ordinis Protectori, motu ſimili mandamus, vt ipſe eaſdem præſentes, ac quicquid pro earum executione & obſeruatione in d. Capit. generali, vel etiam extra illud ab ipſo adhibitis, ſi ei videbitur, Generali, & aliquot ex aliis Prioribus, vel Definitoribus prædictis, quos duxerit eligendos, ſtatuetur, ordinabitur, & decernetur in omnibus Prioratibus, Hoſpitalibus & beneficiis, ac ab omnibus & ſingulis Prioribus, Fratribus, & perſonis prædictis inuiolate faciat, per ſe vel alium, ſeu alios obſeruari; contradictores quoſlibet & rebelles, ac etiam proteſtantes, & reclamantes, eiſque auxilium, conſilium vel fauorem, publice vel occulte, directe vel indirecte, quouis quæſito colore vel ingenio præſtantes tàm Eccleſiaſticos quàm laicos, cuiuſcumque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, per ſententias, cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam Prioratuum, dignitatum, & adminiſtrationum priuatorias, ceteraque iuris & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita compeſcendo; quin etiam contendentes prædictos, in cenſuras & pœnas ſupradictas incidiſſe declarando; inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Obſtantibus derogat.

§.31. Non obſtantibus noſtris de non tollendo iure quæſito, & de annali ac triennali poſſeſſore, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Ordinis prædicti, iuramento, cõfirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, exemptionibus, & indultis Apoſtolicis, illi, eiuſque Superioribus & perſonis, ac eorum ſingulis per quoſcumque Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem Apoſtolicam, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, ac alias ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, in genere & in ſpecie conceſſis, confirmatis, ac etiam aliis reformationibus, quotieſcumque & quocumque tempore factis & promulgatis, ac quibuſlibet aliis indulgentiis, & literis Apoſtolicis ſpecialibus & generalibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum, ſeu dictorum Ordinariorum iuriſdictio, ſeu executio non impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia contra earumdem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari.

Transumptis credi iubet.

§.32. Denique etiam volumus, quod ipſarum præſentium exempla, etiam impreſſa, dictique Aloyſij Cardinalis, & pro tempore exiſtentis Protectoris, aut Capituli, vel Prioris generalis ſigillo, & Secretarij cuiuſuis eorum, vel Notarij publici manu obſignata, eamdem illam fidem vbique locorum, in iudicio & extra illud faciat, quam ipſæ præſentes ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ, 1568. nono Kal. Maij, Pontificatus noſtri anno 3. *D.P. Ar. 3. & 3. Aprilis.*

Reuocatio omnium priuilegiorum à Sede Apoſt. Officialibus, & aliis quibuſcumque conceſſorum, creandi Doctores, licentiatos & Magiſtros. Et declaratio quod ab illis iam promoti, non gaudeant prærogatiua quoad beneficia & dignitates. LX.

De huiuſmodi prærogatiua habes etiam in Concil. Trid. ſeſſ. 22. cap. 2. & ſeſſ. 24. cap. 12.

Formam vero profeſſionis fidei quam promoti & prouiſi emittere debent; vide in Pij IV. conſt. 88. *In ſacroſanct.* & in conſt. ſeq.

P I V S   E P I S C O P V S, *Bulla A.D. 1568.*
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QVamuis à Sede Apoſtolica ad quam negotiorum multitudo vndique confluit, curis omnino plena innumeris nonnulla interdũ ex iuſtis cauſis cõcedantur, quæ ſucceſſiuis temporibus in publicum detrimentum, & alieni iuris præiudicium tendere noſcuntur, non debet reprehenſibile videri, ſi Romanus Pontifex, ad cuius prouidentiam pro debito paſtoralis officij ſpectat ſuper iis debite prouidere, illa rationabilibus & iuridicis ſuperuenientibus cauſis deinde cognitis, quandoque reuocat & annullat, ac in ſtatum redigit rationis.

Cauſa reuocationis.

§.1. Sane cum fide digna plurimorum relatione non ſine animi noſtri moleſtia intellexerimus, nonnullos Comites Palatinos, & diuerſos alios prætextu facultatum ſibi à Romanis Pontificibus, & Sede Apoſtolica conceſſarum quamplurimos, tàm laicos quàm clericos, tam iure ciuili quàm canonico, & theologia, nullo aut non debito examine præuio, indoctos & inhabiles, Doctores, Licentiatos, & Magiſtros, creaſſe & promouiſſe, vti ad dignitates, ceteraque beneficia Eccleſiaſtica facilius aſſumerentur, & de eis prouiderentur in animarum ſuarum iacturam, & quamplurimorum ſcandalum.

Reuocatio indultorũ creandi Doctores.

§.2. Nos huiuſmodi ſcandalis quantum in nobis eſt obuiare, & alias ne de cetero inhabiles ad huiuſmodi gradus admittãtur prouidere volentes. Motu proprio non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione, & ex certa ſcientia noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione, omnia & ſingula facultates & indulta eiſdem Comitibus, ac etiam quibuſuis Officialium Romanæ Curiæ Collegiis, ſingulíſque aliis perſonis cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ exiſtentibus, ad Doctoratus, Licentiaturæ, & Magiſterij gradum promouendi per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & Sedem Apoſtolicam, ac etiam Motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus quomodolibet conceſſa, confirmata, & innouata, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo reuocamus, caſſamus, & annullamus.

Doctores iam creati nõ gaudeant prærogatiua.

§.3. Ac decretis Conc. Trid. inhærentes. decernimus & declaramus, eos qui à Comitibus & aliis præfatis promoti fuerunt, quoad dignitates, ceteraque beneficia eccleſiaſtica, nulla gradus prærogatiua frui & gaudere poſſe, vel debere.

Clauſula derogatoria.

§.4. Et ſic in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores,

Auditores, ſu[b]lata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, interpretari, iudicari, & definiri debere, necnon irritum & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §.5. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac præfatis, & quibuſuis alijs facultatibus, priuilegijs & indultis, & literis Apoſtolicis, eiſdem Comitibus & Collegijs, necnon quibuſuis alijs, etiam ex quauis cauſa, etiam vrgentiſſima, aut in vim contractus inter eos & Sedem prædictam initi, vel ex cauſa onerosa etiam Motu proprio, ac conſiſtorialiter, & alias quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innouatis, quibus omnibus illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, quo ad hunc effectum ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Iuſſio public. §.6. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, volumus quod in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur.

Exemplorum fides. §.7. Et quia difficile foret eas ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo &c.

D. P. An. 3. 1. Iunij. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1568. Kal. Iunij, Pontificatus noſtri Anno tertio.

Publicatio. *Anno a Natiuitate Domini 1568. Indict. 11. die vero 28. Iunij, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa V. anno 3. retroſcripta litera Apoſtolica affixa & publicata fuerunt ad valuas Cancellaria Apoſtolica, & in acie Campi Flora, vt moris eſt, dimiſſis ibidem præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde amotis, per nos Iulium Parinum, & Philibertum Chappuis præfati Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſores.*

LXI. Reformatio Fratrum Minorum Conuentual. Ord. S. Franciſci.

Aliam reformationem iidem Fratres in Capitulo ediderunt, quam hic Pont. comprobauit inf. in eius conſt. 66. Illa. Et conueniunt decreta Concil. Trid. ſeſſ. 25. cap. 2. & ſeqq. Et alia multa de Ord. isto notaui ſup. in conſtit. 5. Honor. III. Solet. ſup.

Edita An. D. 1568. **PIVS EPISCOPVS,** *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Fratres Conuentuales nihil proprium habere poſſe decernit. AD extirpandos cupitæ proprietatis abuſus, ſummum bonum in frugifera religione fratrum Minorum Conuentualium nuncupatorum peruertentes, ſimulque frangendam peſſimam corruptelam, quæ de adminiſtrationibus & officiis huius Ordinis, per gratiam & ſordes conſequendis, perperam inoleuit. De nobis attributæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulos fratres prædictos, etiam ſi Magiſtri Generales, Prouinciales, Cuſtodes, & alij quicumque ſint, priuato rerum, bonorumque omnium immobilium, mobilium, & ſe mouentium dominio, vſu, vſufructu, poſſeſſione & proprietate, quocumque per eos modo acquiſitis, & ad ipſos obuenitis, perpetuo priuamus, à dictaque poſſeſſione amouemus, & amotos nunciamus, illaque omnia & ſingula in communes ſuarum cuiuſque domorum, & prædictæ Religionis vſus conuertenda concedimus.

Et diſpenſationes quaſcumque deſuper conceſſas, reuocat, & annullat. §.2. Ac omnia & quæcumque priuilegia, diſpenſationes, licentias, permiſſiones, & indulta, eis & ipſorum ſingulis ſuper his, ac domibus, cellis, hortis, pecuniis, aliiſque rebus, etiam cauſa ſenij, infirmitatis, parentum ſubuentionis, congerendæ ſororibus dotis, & cuiuſcumque alterius pij officij intuitu habendis, retinendis, & fruendis, etiam per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem Apoſtolicam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia conceſſa, confirmata, & innouata, quibuſcumque concepta formulis, ac clauſulis & decretis ſuffulta (quorum omnium tenores præſentibus habemus pro expreſſis) ſpecialiter & expreſſe reuocamus, voluműſque illa omnia & ſingula vires, & effectum de cetero non habere.

§.3. Et nihilominus mandamus Magiſtris & Superioribus omnibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, vt rerum & bonorum omnium prædictorum poſſeſſionem nomine domorum & locorum ſuorum capiant, vt illa, illorumque fructus in communes omnium vſus conuertantur. *Et bona quæcumque in communes omnium vſus conuerti mandat.* Statuentes vt deinceps nullus omnino fratrum dicti Ordinis, ſiue Cuſtos, ſiue Prouincialis, ſiue Generalis Magiſtri officio fungens, etiam prætextu huiuſmodi priuilegiorum, diſpenſationum, permiſſionum, & indultorum, ſeu inueteratæ conſuetudinis voto repugnantis, aut quacumque alia cauſa, proprium quicquam, aut priuatum habeat, ſed omnia vtique communia & indiuiſa omnibus religioſis eſſe.

§.4. Quin etiam Magiſtri, Cuſtodes, & Guardiani vitam cum fratribus ſuis commu[ne]m ducere debeant, in Refectorio ſemper comedant; nullas ædes ſeparatas, ſiue in Clauſtro ſiue alibi habeant, ſed vnica cella, eademque cum ceteris aliorum fratrum coniuncta, contenti eſſe debeant. Pari quoque ratione ceteri fratres, nil ſibi proprij vendicantes, neceſſarium victum & veſtitum à ſua quilque domo, & per eius Miniſtros capiant. *Officiales communem vitam cum aliis fratribus in cœnobio [ducere iubet.]* *Quod ampliatur infra in conſt. 66. Illa.*

§.5. Pecuniæ vero & quæcumque aliæ res, quæ cuique priuatim, etiam intuitu perſonæ, vndecumque donatæ, & relictæ fuerint, Superiori horarum vigintiquatuor interuallo exhibeantur, qui illas ſtatim depoſito committat, & inde tantum exhibitori miniſtrari iubeat, quantum præſens rei conuenientis neceſſitas videbitur poſtulare. *Donata Superioribus conſignari.*

§.6. Eam præterea diligentiam Superior adhibere debebit, vt ſingulorum maxime infirmorum neceſſitatibus, iuxta cuiuſque exigentiam debite conſulatur. *Infirmoſque curari iubet.*

§.7. Ad hæc nullus omnino Magiſtrorum, Cuſtodum, & Guardianorum, adminiſtrationem prædictorum bonorum, & aliarum rerum temporalium, diſpenſationemque pecuniarum, & redditũum ſuæ cuſtodiæ, vel domus, etiam nomine Conuentus habere, ſiue exercere, vel ſeſe in eis interponere poſſit, ſed vniuerſum id onus tribus religioſis à Magiſtro Generali ita demandetur, vt primus rerum & bonorum cuſtodiæ, ſiue domus, inſerendorumque in eam redditũum curam habeat; alter tamquam depoſitarius, pecunias & cetera ab illo importata fideliter aſſeruet; reliquus de pecuniis, & rebus à depoſitario captis, Cuſtodi, Guardiano, & Fratribus, ac domui vniuerſæ de neceſſariis veluti diſpenſator, cum ipſius Cuſtodis, ſeu Guardiani auctoritate prouideat, officiorum huiuſmodi inuicem confuſione penitus interdicta. Sed & ij tres, tàm accepti quàm impenſi ſingulis menſibus, ſuo Cuſtodi, vel Guardiano, adhibitis etiam duobus vel tribus fratribus eiuſdem domus probatioribus, rerumque vſu peritis; deinde ipſimet, rurſus præſentibus Cuſtode, Guardiano, & peritis, Magiſtro Generali, vel Viſitatoribus, quotieſcumque Viſitationis officium fecerint. Denique ipſe Magiſter Generalis, in proxime ſequenti Capitulo generali, coram tribus Iudicibus ab ipſo Capitulo deputatis, illorum omnium & etiam vniuerſæ adminiſtrationis ſuæ publicæ & priuatæ rationem reddere teneatur. *Bonorũ adminiſtrationis, ac diſpenſationis, & rationis reddenda formam ponit, vt hic.* *Ad quod vide inf. conſt. 66.*

§.8. Ceterum præcipimus atque interdicimus, omnibus & ſingulis, ne pro Magiſtratibus, & officiis prædictis, quæcumque ſint, vlli ambitus fiant, aut pecuniæ, etiam pro confirmationibus, ſigillo vel ſcriptura, aut quacumque alia re vel cauſa ſoluantur, aliæve pactiones, ſeu promiſſiones intercedant, ſeu munera, aut xenia quocumque modo mittantur, neve quiſquam etiam in officio exiſtens pecunias, aut aliud quicquam, de domo vel cuſtodia ſibi commiſſa, vel aliunde Generali, ſeu alij cuicumque conferat vel remittat. *Officiorumque ambitus prohibet.*

§.9. Quicumque ſecus fecerint, in pœnam priuationis Magiſtratuum & officiorum ſuorum incidant, & ad futura inhabiles & infames reputentur, & pro culpis, etiam tamquam fures puniantur, prout nos illos priuatos, inhabiles & infames declaramus eo ipſo. *Contrauenientium pœna.*

§.10. De

Decretum irritans. §.10. Decernentes irritum & inane, quicquid ſecus in præmiſſis, per quoſcumque, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Procurationibus tamen Generali ex vniuerſo ordine, ac Prouincialibus Magiſtris ex ſua cuique Prouincia, & Viſitatoribus, ex domibus & locis viſitandis debitis & neceſſariis, nequaquam per præſentes ſublatis.

Clauſula derogatoria. §.11. Non obſtantibus prædictis,& noſtra de non tollendo iure quæſito, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt.ac dicti Ordinis iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, necnon Bulla aurea, & Maremagnum nuncupatis,& quibuſlibet aliis priuilegiis,indulgentiis, & literis Apoſt.generalibus & ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant,per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet,vel differri,& de quibus, quorumcumque totis tenoribus ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia,contra prædicta nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari.

Tranſumptorum fides. §.12. Ceterum quia difficile valde eſſet eaſdem præſentes ad ſingula loca, vbi illis opus erit transferre, volumus vt earum exemplis,etiam impreſſis,manuque Notarij publici, & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici, vel eius curiæ obſignatis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino, &c.

D.P. An. 3. die 8. Iunij. Datum Romæ apud S.Petrum anno Incarnationis Dominicæ, 1568. Idus Iunij, Pontificatus noſtri anno 3.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1568. indict.11. die vero 10. menſis Iuny, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papa V. retroſcripta literæ Apoſtolicæ lectæ & publicatæ fuerunt in generali retroſcriptorum fratrum Conuentualium, videlicet Magiſtri Generalis, & Prouincialium Congregatione habita in Conuentu SS. Apoſtolorum de Vrbe, per me Robertum Fontanam Clericum Mutinenſem Archiuij Romanæ Curiæ ſcriptorem, præſentibus ibidem Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. Alexandro Card. Cribello Viceprotectore, & Reuerendiſſ. P. D. Epiſcopo S. Agathæ teſtibus, &c. In quorum fidem hic me ſubſcripſi.*

Robertus Fontanus Archiuij Rom. Curiæ ſcriptor.

LXII. Declaratio Concilij Tridentini ſeſſ.24.cap.3. ſuper impedimento publicæ honeſtatis, circa ſponſalia vel matrimonia.

Ad materiam diſpenſationum matrimonialium, circa exprimenda in ſupplicationibus, vide hic ſup. in conſt.13. Sanctiſſimus. *& conſt.21.* Cum ſicut.

Edita An. D. 1568. ***PIVS EPISCOPVS,***
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. AD Romanum ſpectat Pontificem ſua ſolicitudine diligenter prouidere, vt ſacrorum Conciliorum decreta ita ſuæ declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla deſuper dubitandi occaſio cuiquam relinquatur.

Dubium. §.1. Sane ad aures noſtras peruenit, multos eſſe, qui dubitent, an decretum œcumenici Concil. Trid. ſeſſ.24. de reformatione matrimonij cap.3. quo cauetur, impedimentum publicæ honeſtatis, vbi ſponſalia valida non fuerint, prorſus tolli, vbi vero valida fuerint, non excedere primum gradum, cum in vlterioribus gradibus non poſſit huiuſmodi prohibitio ſeruari, de ſponſalibus per verba (vt aiunt) de futuro tantum concepti intelligatur, vel etiam matrimonia per verba de præſenti contracta, non tamen conſummata, quæ interdum ſponſalia appellantur, comprehendat, ita vt etiam eo caſu impedimentum inde prouenient ſublatum fuerit.

Declaratio dubij. §.2. Nos itaque vt omnis difficultas, dubitatioque tollatur, attendentes quod ſponſaliorum appellatione, qua dictum Concilium vtitur, nonnulli impropriè matrimonium verbis de præſenti conceptis contractum continetur, quodque agitur de correctione iuris veteris, quo caſu ſecundum proprietatem verborum dumtaxat procedendum eſt, præſertim cum longe maiorem rationem prohibitionis in matrimonio per verba de præſenti contracto, quam in ſponſalibus de futuro vigere à nemine dubitetur; idcirco Motu proprio authoritate Apoſtolica tenore præſentium, declaramus & definimus, decretum Concilij huiuſmodi omnino intelligendum eſſe, & procedere in ſponſalibus de futuro dumtaxat, non autem in matrimonio ſic, vt præfertur, contracto,ſed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis caſibus & gradibus, quibus de iure veteri ante prædictum decretum Concilij introductum erat. Et ita ab omnibus iudicari debere, mandamus atque ſtatuimus.

Derogatio contrariorum. §.3. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcumque.

Forma publicandi. §.4. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancell. noſtra, & in acie campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus & etiam declaramus, quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorſus fides vbicumque adhibeatur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

D.P. An. 3. 1. Iulij. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1568. Kalend. Iulij, Pontificatus noſtri Anno tertio.

LXIII. Reformatio Fratrum & Sororum Tertij Ordinis de Pœnitentia S. Franciſci, in communione & ſub trium ſubſtantialium votorum profeſſione viuentium.

Iſtam conſtitutionem moderatus eſt in quibuſdam Sixtus V. in eius conſt.28. Romani. *inſtitutionem vero huius Tertij Ordinis notaui ſup. in conſt.42. Leon.X.* Inter cætera.

Edita An. D. 1568. ***PIVS EPISCOPVS,***
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EA eſt officij noſtri ratio, vt cum de ceteris Eccleſiæ nobis commiſſæ Ordinibus, vel in ſua integritate continendis, vel ad inſtitutum reuocandis, curam perpetuam capiamus, maiore tamen ſolicitudine eadem illa in religioſorum ſodalitatibus requirimus, quos ideo Altiſſimus in ſuum ſibi ſanctuarium ſegregauit, vt ceteros fideles viam doceant, qua & ipſi æternæ ſalutis beatitudinem conſequantur.

Cauſa ſtudij reformandi. §.1. Itaque inter ceteras religiones, fratrum quoque Tertij Ordinis S. Franciſci de Pœnitentia nuncupati in Congregatione viuentium,ac tribus votis ſubſtantialibus aſtrictorum ſtatus nos commouet, vt ad illud reformandum ſtudia noſtra conferamus,quando vel ex tam multis, quæ bonæ mem. Rodulphus Epiſcopus Oſtienſis Cardinalis Carpenſis nuncupatus, dicti Ordinis Protector, Sedis Apoſtolicæ auctoritate fretus in reparanda horum diſciplina præclare & ſalubriter edidit, religionem hanc parum admodum profeciſſe agnouimus.

Extinctio offic. Viſitatoris, Miniſtri, & Vicarij generalis. §.2. Proinde nos hac præcipua morbi cauſa ex propria Præſidentium, & aliorum Miniſtrorum negligentia, vel inſcitia comperta, in communem dicti Ordinis ſalutem alia ratione intenti, de nobis attributæ poteſtatis plenitudine officia Miniſtratus & Viſitatoris generalis dicti Ordinis perpetuo extinguimus, & aboleмus, ac Miniſtrum, Viſitatorem, & Vicarium generalem eiuſdem Ordinis, officio, vſu & exercitio omnimode interdicimus, dictoque prohibemus, ne vllus poſthac Miniſter, Vicarius, ac Viſitator generalis de dicto Ordine habeatur. *Hoc reuocauit Sixt. V. ubi. ſup.*

Subiectio eiuſdem Ord. gen. & Prouincialib. Miniſtris fratrum Min. de Obſeru. §.3. Ceterum vt deinceps Ordo ipſe vtiliorum Rectorum conſilio, & opera dirigatur, nos diuerſorum etiam prædeceſſorum noſtrorum ordinationes ſequentes, vniuerſos & ſingulos fratres, ſorores, Profeſſos, & Conuerſos, necnon domos, monaſteria, & loca virorum & mulierum,ac cuſtodias, & Prouincias per vniuerſum Orbem conſtitutas, gregemque ipſum vniuerſum Tertij Ordinis vtriuſque ſexus Generali, & Prouincialibus Miniſtris Ordinis *Hoc reuocauit Sixt. V. ibid.*

Ordinis Fratrum Minorum de Obſeruantia nuncupatorum prouę in eorum Prouinciis conſiſtunt ita perpetuo ſupponimus, vt Miniſter generalis in vniuerſo Ordine, Prouinciales vero Ordinis Minorum de Obſeruantia in ſuis quiſque Prouinciis plenum ius, liberamque auctoritatem, ac in ſpiritualibus & temporalibus iuriſdictionem omnimodam habeant, domos omnes, ac monaſteria & loca quæcumque, necnon perſonas vtriuſque ſexus, tàm in capite quàm in membris viſitandi, & corrigendi, vagantes & quoſcumque alios puniendi, carcerandi, mutandi, transferendi, ordinibus, officiis, & adminiſtrationibus deponendi, excommunicandi, ſuſpendendi, interdicendi, & reſtituendi, ac ſuper iis & ceteris omnibus Ordinem ipſum, illiuſque domos & perſonas vtriuſque ſexus quomodolibet concernentibus, eorum tamen regulæ prædictæ, & ſacris canonibus, ac præſentibus literis non contrariis ſtatuendi, mutandi, innouandi & exequendi, quemadmodum illis eſt in ſuo proprio Ordine attributum.

Fratres & ſorores Tertij Ord. recipiant in Superiores Fratres de Obſeru.

§.4. Præcipimus igitur in virtute ſanctæ obedientiæ vniuerſis & ſingulis fratribus & ſororibus Tertij Ordinis prædicti vbilibet conſtitutis, vt Generalem & Prouinciales Miniſtros Ordinis Fratrum Minorum de Obſeruantia, tamquam Patres, & Superiores ſuos, eorumque monita & mandata humiliter & deuote recipiãt & re ipſa adimplere procurent, alioquin contradictores quoſlibet & rebelles, ſententiæ, cenſuræ & pœnæ quos quiſque ipſorum tùc tulerint in eoſdem ipſo facto volumus ſubiacere.

Hoc renouauit Sixt. V. vt ſup.

Protectorẽ eũdem habeant.

§.5. Pari quoque ratione eis Cardinalem Protectorem Fratrum de Obſeruantia in protectorem tribuimus, qui eam in eoſdem omnes curam & auctoritatem obtineat, quam alius quiſque pleniſſime hucuſque competitur habuiſſe.

Sixt. V. ibid confirmauit.

In eorum Capitul. interueniant Superiores de Obſeru.

§.6. Statuentes prætere quod futuris omnibus Capitulis Prouincialibus Fratrum Tertij Ordinis huiuſmodi pro Viſitatorum Prouincialium, & aliorum officiorum electione, Fratrum diuiſione, & ſalubri cuiuſque Prouinciæ directione annis ſingulis celebrandis aut Generalis aut eius Commiſſarius aut in cuius Prouincia Capitulum illorum habebitur, Prouincialis Miniſter Ord. Minorum de Obſeruantia huiuſmodi ſemper præſideat, aliter vero celebrata, ac omnia in eis decreta pro irritis habeantur.

Sixt. V. innouauit ibid.

Electio Prouincialium fiat per vota ſecreta.

§.7. In ipſis autem Capitulis Prouincialibus Viſitatorum Prouincialium electio de idoneis Fratribus Tertij Ordinis huiuſmodi per ſecreta ſuffragia, & alias eo modo, quo ac Fratrum Minorum de Obſeruantia Prouincialibus celebretur, celebrata per Miniſtrum generalem prædictum ante omnia confirmetur.

In hoc vide Clement. VII conſtit. 33. Licet.

Eorum officia quandiu durent.

§.8. Hæc vero officia annalia dumtaxat eſſe, & in ſingulis Capitulis Prouincialibus prædictis reſignari debeant, ita vt lapſo primo anno illa vacare cenſeantur. Poterunt tamen ipſimet Viſitatores Prouinciales rurſus in ſequentem annum, & eo finito, etiam in tertium, ſi idonei reperientur, eodem modo eligi & confirmari, ſed omnes ſuis huiuſmodi officiis quandocumque perfuncti, denuo ad illa niſi tranſacto ſexennio nequeant reuocari.

Viſitatorum Prouincialiũ facultates.

§.9. Ceterum omnes & ſinguli fratres & ſorores Tertij Ordinis huiuſmodi in ſua quiſque Prouincia Viſitatori ſuo tamquam Superiori in omnibus quæ ſuis regularibus inſtitutis non aduerſantur, obediant. Omnes vero Viſitatores Prouinciales huiuſmodi ſic electi, tamquam vices gerentes Miniſtrorum Prouincialium Ordinis Fratrum Minorum de Obſeruantia, & illis ſubditi prædicandi, & docendi munus in ſingulis vtriuſque ſexus domibus, Conuentibus & locis ſuæ cuiuſque Prouinciæ obire, eamque in ſibi ſubditos fratres & ſorores iuriſdictionem, quam ipſimet Miniſtri Prouinciales Ordinis Minorum de Obſeruantia obtinent, in omnibus & per omnia exercere, ac quandocumque opus erit confeſſiones omnium & ſingulorum fratrum, & ſororum Tertij Ordinis huiuſmodi per ſe vel alios ſuæ regulæ ſacerdotes idoneos audire, illoſque ab omnibus & ſingulis ſententiis, excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, necnon peccatis, criminibus & delictis, dummodo talia non ſint propter quæ Sedes Apoſtolica merito conſulenda foret, in foro conſcientiæ dumtaxat abſoluere, & pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem iniungere, ac cum Clericis, & Presbyteris eius Ordinis ſuper irregularitate ſi quam ſententiis & cenſuris huiuſmodi illaqueati, Miſſas & alia diuina officia, non tamen in contemptum clauium, celebrauerint, vel alias ſeſe illis immiſcendo contraxerint, diſpenſare libere & licite valeant.

De in hoc attende 2. bullã Sixt. V.

Fratres & ſorores huius Tertij Ord. profeſſi, nihil priuatim habere poſſint.

§.10. Ad hæc nullus omnino fratrum & ſororum Tertij Ordinis huiuſmodi, qui prædicta tria vota ſubſtantialia fecerint, etiam prætextu quorumcumque priuilegiorum, diſpenſationum, indultorum, permiſſionum Apoſtolicorum, aut etiam inueteratæ conſuetudinis voto repugnantis, ſeu quacumque alia cauſa proprium quicquam aut priuatum liceat obtinere, ſed omnia etiam priuatim, ac intuitu cuiuſcumque perſonæ donata, oblata, & conceſſa, vtique communia & indiuiſa omnibus Religioſis eſſe debeant. Quicumque vero pecuniam, aut aliam rem qualemcumque ſibi quacumque cauſa conceſſam Prælato ſuo celauerit, furti reus cenſeatur, & tamquam fur puniatur. Eam tamen diligentiam Superior cuiuſque domus adhibeat, vt communi ipſius domus ſingulis iuxta exigentiam conſulatur.

Sorores eiuſdẽ Ord. in communi & ſub clauſura viuere debeant.

§.11. Præterea ſorores dicti Tertij Ordinis in communi in domibus, monaſteriis, vel hoſpitalibus, aut alia Congregatione viuentes, & dicta tria vota ſubſtantialia Religionis emittentes ſub perpetua clauſura maneant, nulluſque Frater aut Confeſſor earum, vel quicumque Prælatus ad domos, monaſteria, vel alia loca ſororum huiuſmodi, in communi aut collegialiter viuentium, niſi quibus ex officio incumbit, & in caſibus neceſſariis à iure permiſſis, & tunc cum vno vel duobus ſociis prouectis, & honeſtis, ingredi audeat, qui ſecus fecerit carceribus mancipetur, omnibuſque adminiſtrationibus, & officiis deponatur.

Confeſſores & Concionatores approbentur.

§.12. Ipſarum vero ſororum, & omnes alij Confeſſores, & ſacri Concionatores, per Generalem vel Prouincialem Miniſtrum approbentur.

Decreta Rodulphi Card. Protect. obſeruentur.

§.13. In ceteris autem omnibus quæ ad religioſam vitam pertinent, illa prædicti fratres & ſorores Tertij Ordinis obſeruare teneantur, quæ à prædicto Rodulpho Epiſcopo, & Protectore, 28. Aprilis, Anno Domini 1549. fuerunt ordinata, ſubſtantiam totius huiuſmodi regulæ maxime continentia, quam fel. rec. Nicolaus Papa IV. prædeceſſor noſter ad incrementum fidei Catholicæ approbauit, ita tamen vt præſentibus nullatenus aduerſentur.

Dubia deſuper orituræ, à Gen. & Prouinciali declarentur.

§.14. Quæcumque vero dubia in eis contigerit exoriri, illa omnia Generalis, & Prouincialis Miniſtri Ordinis Minorum huiuſmodi debeant declarare, quorum declarationi & determinationi eorum regulæ, & præſentibus non contrariæ ſtari debeat.

De in hoc attende 2. bullã Sixt. V.

Clauſulæ præſeruatiuæ huius reformat.

§.15. Ac decernentes præſentes literas de ſubreptionis, vel obreptionis vitio ſeu intentionis noſtræ defectu nullo vmquam tempore notari, ſeu impugnari poſſe, aut debere, nec aduerſus eas, & in eis contenta quæcumque reſtitutionem in integrum, aut reductionem ad terminos iuris, vel aliud quodcumque gratiæ ſeu iuſtitiæ remedium quiſquam impetrare, vel etiam ab aliis impetrato, aut Motu proprio conceſſo vti valeat ex quauis cauſa quantumlibet rationabili, ac omnia & ſingula præmiſſa aliquibus eiuſmodi Ordinis ſtatutorum, ac quibuſuis aliis reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, generalibus vel ſpecialibus per quoſcumque Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros pro tempore factis non comprehendantur, ſed ſemper ab illis excepta ſint. Sicque per quoſcumque Iudices quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Card. etiam de latere Legatos, in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debeat, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper iis per quoſcumque quauis auctoritate, etiam prætextu priuilegiorum, facultatum, diſpenſationum, & indultorum Apoſtolicorum, quæ quo ad hoc penitus abolemus, aut quouis alio quæſito colore ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§.16. In

Priuilegia Minorum de Obſeruantia conceduntur huic Tertio Ordini.

§. 16. Inſuper vniuerſis & ſingulis fratribus & ſororibus Tertij Ordinis huiuſmodi, eorumque domibus, monaſterijs & locis omnia & ſingula priuilegia, indulgentias, diſpenſationes & indulta Apoſtolica, fratribus & ſororibus dicti Ordinis Minorum de Obſeruantia, etiam quo ad Sacramentorum Eccleſiaſticorum adminiſtrationem & receptionem, quomodolibet conceſſa & concedenda quæcumque ſint & fuerint (præſentibus tamen non repugnantia) ita vt illis omnibus & ſingulis pariformiter, & æque principaliter vti, potiri, & gaudere libere & licite valeant, concedimus & indulgemus.

Obſeruantia huius reformationis mandatur.

§. 17. Ceterum omnibus & ſingulis Fratribus, & Sororibus Tertij Ordinis huiuſmodi diſtrictius iniungimus, vt præſentes noſtras literas humiliter recipiant, & quæcumque eis expreſſa, ac per eas ſtatuta decreta & mandata ſunt, alia deſuper à nobis expectata iuſſione, aut mentis noſtræ declaratione firmiter cuſtodiant, & in omnibus ſtudioſe obedire procurent.

Executorum deputatio & facultates.

§. 18. Quin etiam dilectis filijs noſtris Carolo tit. Sanctæ Praxedis presbytero Cardinali Borrhomæo nuncupato dicti Ordinis Protectori, & illius Miniſtro generali per Apoſtolica ſcripta mandamus, vt ipſi vel eorum alter eaſdem præſentes, ac quicquid pro earum executione & obſeruatione in dictis futuris Capitulis Prouincialibus, vel etiam extra illa ab Generali, & Prouincialibus Miniſtris Ordinis fratrum Minorum de Obſeruantia huiuſmodi ſtatuetur, ordinabitur, & decernetur in omnibus domibus, monaſterijs & locis virorum, & mulierum, ac ab omnibus & ſingulis fratribus & ſororibus Tertij Ordinis huiuſmodi inuiolate faciant per ſe vel alium, ſeu alios obſeruari. Contradictores quoſlibet & rebelles, ac etiam proteſtantes, & reclamantes, eiſque auxilium, conſilium vel fauorem, publice vel occulte, directe vel indirecte quouis quæſito colore vel ingenio præſtantes; tam eccleſiaſticos quam laicos, cuiuſcumque dignitatis, gradus, ordinis vel conditionis fuerint, per ſententias, cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, ceteraque iuris & facti remedia opportuna appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras & pœnas prædictas, etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 19. Non obſtantibus noſtra de tollendo iure quæſito, & piæ mem. Bonifacij Papæ VIII. etiam Prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dictis, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Tertij Ordinis, illiuſque domorum, & etiam mulierum monaſteriorum prædictorum confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegijs quoque, indultis & literis Apoſtolicis, illis, eorumque Superioribus & perſonis, ac eorum ſingulis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros; ac nos & Sedem Apoſtolicam, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, ac alias ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, in genere & in ſpecie conceſſis, confirmatis, ac etiam aliis reformationibus quotieſcumque, ac quocumque tempore factis & promulgatis, etiam Mare magnum, & bulla Aurea nuncupatis, ac quibuſlibet alijs indulgentiis, & exemptionibus Apoſtolicis, ſpecialibus, & generalibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio. Quæ omnia contra earumdem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari.

Declaratio quod non intelligatur præiudicatum Reformationi Tertij Ordinis in Regnis Hiſpan.

§. 20. Per prædicta tamen non intendimus Reformationi fratrum & ſororum Tertij Ordinis in Hiſpaniarum Regnis conſtitut. in aliquo præiudicare, quominus literæ noſtræ deſuper editæ, & quæcumque illarum vigore pro rerum, locorum, & perſonarum qualitate, & exigentia facta ſunt præſentibus non conformia, poſſint quoquomodo impediri, vel retractari.

Exemplorum fides.

§. 21. Denique volumus quod ipſarum præſentium exempla etiam impreſſa, dictique pro tempore exiſtentis Protectoris aut Miniſtri generalis vel prouincialis ſigillo, & Secretarij cuiuſuis eorum, vel Notarij publici manu obſignata eamdem illam fidem vbique locorum in iudicio & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1568. 5. Non. Iulij, Pontificatus noſtri anno tertio.

D. P. An 3. 5. Iulij.

Breuiarij Romani, ad pſallendum horas Canonicas ex decreto ſacri & Oecumenici Concilij Tridentini reſtituti approbatio, cum prohibitione vſus aliorum Breuiariorum, præterquam à primæua inſtitutione Ordinis à Sede Apoſt. vel a conſuetudine ſupra annos ducentum approbatorum. LXIV.

Hoc idem Breuiarium denuo corruptum reſtituit Clemens VIII. in conſtit. 86. Cum in Eccleſia. *Scias etiam vſque ad hæc tempora, Ordines Monachorum militantes ſub regula Sancti Benedicti, diuerſo Breuiario vſos fuiſſe, ſed Pauli V. auctoritate hoc anno 1613. vnanimiter illud reformarunt, & eo vno pariformiter omnes vtuntur.*

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1568.

Diuini Officij forma à Gelaſio I. & Greg. I. inſtituta, & à Greg. VII. reformata ſed tamen poſtea multis modis immutata fuit. Et ex hac varietate orandi, mala hic expreſſa orta ſunt.

QVod à nobis poſtulat ratio Paſtoralis officij, in curam incumbimus, vt omnes, quantum Deo adiutore fieri poterit, ſacri Tridentini Concilij decreta exequantur, ac multo id etiam impenſius faciendum intelligimus, cum ea quæ in mores inducenda ſunt, maxime Dei gloriam, ac debitum eccleſiaſticarum perſonarum officium complectuntur. Quo in genere exiſtimamus in primis numerandas eſſe ſacras preces, laudes, & gratias Deo perſoluendas, quæ Romano Breuiario continentur. Quæ diuini officij formula, pie olim, ac ſapienter à Summis Pontificibus, præſertim Gelaſio, ac Gregorio primis conſtituta, à Gregorio autem Septimo reformata, cum diuturnitate temporis ab antiqua inſtitutione deflexiſſet, neceſſaria viſa res eſt, quæ ad priſtinam orandi regulam conformata reuocaretur. Alij enim præclaram veteris Breuiarij conſtitutionem, multis locis mutilatam, alibi incertis, & aduenis quibuſdam commutatam deformarunt. Plurimi, ſpecie officij commodioris allecti, ad breuitatem noui Breuiarij à Franciſco Quignonio tit. S. Crucis in Hieruſalem Presbytero Cardinali compoſiti, confugerunt. Quin etiam in prouincias paulatim irrepſerat praua illa conſuetudo, vt Epiſcopi in eccleſiis, quæ ab initio communiter cum ceteris veteri Romano more horas Canonicas dicere ac pſallere conſueuiſſent, priuatum ſibi quiſque Breuiarium conficerent, & illam communionem vni Deo, vna & eadem formula, preces & laudes adhibendi diſſimillimo inter ſe ac pene cuiuſque Epiſcopatus proprio officio diſcerperent. Hinc illa tam multis in locis diuini cultus perturbatio, hinc ſumma in clero ignoratio cæremoniarum, ac rituum eccleſiaſticorum, vt innumerabiles eccleſiarum miniſtri in ſuo munere indecore, non ſine magna piorum offenſione verſarentur.

Ideo Paul. IV id emendare tentauit, ſed morte præuentus non perfecit.

§. 1. Hanc nimirum orandi varietatem grauiſſime ferens fel. rec. Paulus Papa IV. emendare conſtituerat, itaque prouiſione adhibita, ne vlla in poſterum noui Breuiarij licentia permitteretur, totam hanc rationem dicendi, ac pſallendi horas Canonicas, ad priſtinum morem, & inſtitutum redigendam ſuſcepit.

Pius IV. perfectionẽ huius operis cõmiſit Patribus Cõc. Trid.

§. 2. Sed eo poſtea nondum iis quæ egregie inchoauerat, perfectis, de vita decente, cum à piæ mem. Pio Papa IV. Trid. Conc. antea varie intermiſſum reuocatum eſſet, Patres in illa ſalutari reformatione eodem Concilio conſtituta, Breuiarium ex ipſius Pauli Papæ ra-

tione reſtituere cogitarunt. Itaque quicquid ab eo in ſacro opere collectum, elaboratumque fuerat, Concilij Patribus Tridentinum à prædicto Pio Papa miſſum eſt.

Sed Concil. id remiſit Pont. vt vide. in Con. pag. pen. ſed Pius IV. non perfecit morte præuentus.

§. 3. Vbi cum doctis quibuſdam, & piis viris à Concilio datum eſſet negotium, vt ad reliquam cogitationem, Breuiarij quoque curam adiungerent, inſtante iam concluſione Concilij, tota res ad auctoritatem, iudiciumque Romani Pontificis ex decreto eiuſdem Concilij relata eſt, qui illis ipſis Patribus ad id munus delectis Romam vocatis, nonnulliſque in Vrbe idoneis viris ad eum numerum adiunctis, eam perficiendam curauit. Verum eo etiam in viam vniuerſæ carnis ingreſſo,

Hic vero Pōt. perfecit Breuiarium & approbauit.

§. 4. Nos, ita diuina diſponente clementia, licet immerito, ad Apoſtolatus apicem aſſumpti, cum ſacrum opus adhibitis etiam ad illud aliis peritis viris, maxime vrgemus magna in nos Dei benegnitate. (ſic enim accepimus) Romanum hoc Breuiarium vidimus abſolutum. Cuius ratione diſpoſitioni ab illis ipſis, qui negotio præpoſiti fuerant, non ſemel cognita, cum intelligeremus, eos in rei cōfectione ab antiquis Breuiariis nobilium Vrbis Eccleſiarum, ac noſtræ Vaticanæ bibliothecæ non deceſſiſſe, grauesque præterea aliquot eo in genere ſcriptores ſecutos eſſe, ac denique remotis iis, quæ aliena, & incerta eſſent, de propria ſumma veteris diuini officij nihil omiſiſſe, opus probauimus, & Romæ imprimi, impreſſumque diuulgari iuſſimus. Itaque vt diuini huius operis effectus re ipſa conſequatur, auctoritate præſentium tollimus in primis, & abolemus Breuiarium nouum à Franciſco Cardinale prædicto editum, & in quacumque Eccleſia, Monaſterio, Conuentu, Ordine, Militia, & loco virorum, & mulierum, etiam exempto, tàm à primæua inſtitutione, quam aliter ab hac Sede permiſſum.

Et modo prohibet a'iud Breuiar. alias editū a Frāc. Card. omniaque alia Breuiaria non approbata in primaeua institutione, vel conſuetudine excedente annos ducētum

§. 5. Ac etiam abolemus quæcumque alia Breuiaria vel antiquiora, vel quouis priuilegio munita, vel ab Epiſcopis in ſuis diœceſibus promulgata omnemque illorum vſum de omnibus Orbis eccleſiis, monaſteriis, conuentibus, militiis, ordinibus, & locis virorum, ac mulierum, etiam exemptis, in quibus alias officium diuinum Rom. Eccleſiæ ritu dici conſueuit, aut debet; illis tamen exceptis, quæ ab ipſa prima inſtitutione à Sede Apoſtolica approbata, vel conſuetudine, vel quæ ipſa inſtitutio ducentos annos antecedat, aliis certis Breuiariis vſu fuiſſe conſtiterit, quibus, vt inueteratum illud ius dicendi, & pſallendi ſuum officium non adimimus, ſic eiſdem, ſi forte hoc noſtrum, quod modo promulgatum eſt, magis placet, dummodo Epiſcopus, & vniuerſum Capitulum in eo conſentiant, vt id in Choro dicere, & pſallere poſſint, permittimus.

Reuocat etiā quæcumque ſtatuta, & facultates orandi iuxta formam antiquorum Breuiariorum.

§. 6. Omnes vero & quaſcumque Apoſtolicas, & alias permiſſiones, ac conſuetudines, & ſtatuta, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel alia firmitate munita, necnon priuilegia, licentias, & indulta precandi, & pſallendi, tàm in choro quàm extra illud, more & ritu Breuiariorum ſic ſuppreſſorum, prædictis Eccleſiis, monaſteriis, conuentibus, militiis, ordinibus, & locis, necnon S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, & aliis eccleſiarum Prælatis, ceteriſque omnibus & ſingulis perſonis eccleſiaſticis, ſæcularibus, & regularibus vtriuſque ſexus, quacumque cauſa conceſſa approbata, & innouata, quibuſcumque concepta formulis ac decretis, & clauſulis roborata, omnino reuocamus volumuſque illa omnia vim & effectum de cetero non habere.

Breuiarium que illud nouum recipi, & iuxta eius formam orari præcipit.

§. 7. Omni itaque alio vſu, quibuſlibet, vt dictum eſt, interdicto, hoc noſtrum Breuiarium, ac precandi, pſallendique formulam in omnibus vniuerſi orbis Eccleſiis, Monaſteriis, Ordinibus, & locis etiam exemptis, in quibus officium ex more, & ritu dictæ Romanæ Eccleſiæ dici debet, aut conſueuit, ſalua prædicta inſtitutione, vel conſuetudine prædictos ducentos annos ſuperante, præcipimus obſeruari. Statuentes Breuiarium ipſum nullo vnquam tempore, vel in totum, vel ex parte mutandum, vel ei aliquid addendum, vel omnino detrahendum eſſe, ac quoſcumque, qui horas Canonicas ex more & ritu ipſius Romanæ Eccleſiæ, iure vel conſuetudine dicere, vel pſallere debent, propoſitis pœnis per canonicas ſanctiones conſtitutis, in eos qui diuinum officium quotidie non dixerint; ad dicendum, & pſallendum poſthac in perpetuum Horas ipſas diurnas & nocturnas ex huius Romani Breuiarij præſcripto & ratione omnino teneri, neminemque ex iis, quibus hoc dicendi, pſallendique munus neceſſario impoſitum eſt, niſi hac ſola formula ſatisfacere poſſe.

Monet quoque eccleſiarum Prælatos, vt hoc Breuiariū introducant.

§. 8. Iubemus igitur omnes, & ſingulos Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, & ceteros eccleſiarum Prælatos, vt omiſſis quæ ſic ſuppreſſimus, & aboleuimus, ceteris omnibus etiam priuatim per eos conſtitutis, Breuiarium ipſum in ſuis quiſque eccleſiis, monaſteriis, conuentibus, ordinibus, militiis, diœceſibus, & locis prædictis introducant; & tàm ipſi, quàm ceteri omnes presbyteri, & clerici, ſæculares & regulares vtriuſque ſexus, necnon milites, & exempti, quibus officium dicendi, & pſallendi quomodocumque ſicut prædicitur, iniunctum eſt, vt ex huius noſtri Breuiarij formula, tàm in choro quam extra illud, dicere & pſallere procurent,

Indulg. dat. dicentibus Pſal. Pœnit. vel Gradual. vel Offic. B. M. & Defūct. diebus in eis præſcriptis.

§. 9. Quod vero in rubricis noſtri huius officij præſcribitur, quibus diebus officium B. Mariæ ſemper Virginis, & Defunctorum, item Septem Pſalmos Pœnitentiales, & Graduales dici, ac pſalli oporteat nos propter varia huius vitæ negotia, multorum occupationibus indulgentes, peccati quidem periculum ab ea præſcriptione remouendum duximus, verum debito prouidentiæ paſtoralis admoniti, omnes vehementer in Domino cohortamur, vt remiſſionem noſtram, quantum fieri poterit, ſua deuotione ac diligentia præcurrentes, illis etiam precibus, ſuffragiis, & laudibus, ſuæ, & aliorum ſaluti conſulere ſtudeant. Atque vt fidelium voluntas, ac ſtudium magis etiam ad ſalutarem hanc conſuetudinem incitetur, de omnipotentis Dei miſericordia, beatorumque Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus, qui illis ipſis diebus, in rubricis præfinitis, B. Mariæ, vel Defunctorum officium dixerint, toties centum dies, qui vero Septem Pſalmos, vel Graduales, quinquaginta, de iniuncta ipſis pœnitentia relaxamus.

Forma publ. Quæ mox ſequuntur.

§. 10. Ceterum vt præſentes literæ omnibus plenius innoteſcant mandamus illas ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancel. Apoſt. & in acie Campi Floræ publicari, earumque exempla de more affigi. Volumuſque & Apoſt. auctoritate decernimus quod poſt huiuſmodi publicationem, qui in Romana Curia ſunt præſentes, ſtatim lapſo menſe, reliqui vero, qui intra montes, tribus, & qui vltra vbique locorum degunt ſex menſibus excurſis, vel cum primum venalium huius Breuiarij voluminum facultatem habuerint, ad precandum, & pſallendum iuxta illius ritum, tàm in Choro, quàm extra illum maneant obligati. Ipſarum autem literarum exempla manu Notarij publici, & ſigillo Prælati eccleſiaſtici, aut illius curiæ obſignata, vel etiam ipſius volumini abſque prædicto, vel alio quopiam adminiculo Romæ impreſſa, eamdem illam vbique locorum fidem faciant, quam ipſæ præſentes, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtēſæ.

Breuiar. Rom. tantum & non alibi ſine licentia Pont. imprimi poteſt. Ad hoc vide Clem. ait in rub.

§. 11. Sed vt Breuiarium ipſum vbique inuiolatum, & incorruptum habeatur, prohibemus ne alibi vſquam, in toto orbe, ſine noſtra, vel ſpeciali ad id Commiſſarij Apoſtolici, in ſingulis Chriſtiani orbis regnis, & prouinciis deputandi, expreſſa licentia, imprimatur, proponatur, vel recipiatur. Quoſcumque vero qui illud ſecus impreſſerint, propoſuerint, vel receperint, excommunicationis ſententia eo ipſo innodamus,

Sanctio pœnalis.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hāc paginam noſtræ ablationis, abolitionis, permiſſionis, reuocationis, iuſſionis, præcepti, ſtatuti, indulti, mandati, decreti, relaxationis, cohortationis, prohibitionis, innodationis, voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1568. 7. Id. Iulij, Pont. noſtri anno 3.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1568. Indict. 11 die vero 15. menſis Iunij, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa V Anno 3. retroſcripta literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancell. Apoſt. & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium,

ſpatium, vt moris eſt affixis & deinde amotis, per nos Iulium Parinum, & Ioannem Bornotum prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

LXV. De reſidentia Rectorum eccleſiarum Parochialium, quibuſcumque indultis etiam Apoſtolicis non obſtantibus.

Ad hæc vide etiam Conc. Trid. ſeſſ. 23. cap. 1. & ſeſſ. 24. cap. 12. de reformat. & ſup. Pij IV. conſt. 10. De ſalute. *& conſt. 91.* In ſuprema.

Edita A.D. 1568.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CVpientes pro noſtri Paſtoralis officij munere Chriſtifidelium animarum ſaluti quantum cum Deo poſſumus ſalubriter conſulere, Parochialibus Eccleſiis ab earum Parochis prout tenentur, in diuinis debite & laudabiliter deſeruiri, inhærendo etiam decretis ſacri Conc. Tridentini,

Rectores Parochialium compellantur ad reſidendũ per Ordinarios vt hic.

§. 1. Motu proprio, & ex mera deliberatione, ceteraque ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione, omnes & ſingulos Rectores Parochialium eccleſiarum cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis & præeminentiæ fuerint, in quibuſcumque Regnis, Prouinciis, Ciuitatibus, Diœceſibus, ac aliis Chriſtiani O[illegible] partibus conſiſtentes qui Parochialem eccleſiam, ac Canonicatũ, aut dignitatem, etiam poſt Pontificalem maiorem, ſeu principalem in quibuſuis Patriarchalibus, aut Metropolitanis vel Cathedralibus, ſeu Collegiatis Eccleſiis, ſeu aliud quodcumque beneficium eccleſiaſticum, etiam quarumcumque diſpenſationum à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, ſeu etiam à nobis hactenus quomodolibet impetratarum, ac literarũ Apoſtolicarum deſuper expeditarum titulo, quas omnes hac præſenti conſtitutione abolemus & reuocamus, ſeu quocumque alio prætextu obtinent, cum prima & præcipua debeat eſſe cura animarum, eos ad reſidendum in Eccleſia Parochiali, & ibi in diuinis deſeruiendum, debitoque eorum officiò fungendum omnino teneri, & obligatos eſſe, ac ad id per Epiſcopos; & aliorum locorum Ordinarios, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegatos, ſub ſententiis & cenſuris eccleſiaſticis, ac pecuniariis, arbitrio eorum declarandis, ac etiam priuationis dictarum Parochialium, & aliorum quorumcumque beneficiorum pœnis, quacumque appellatione remota, cogi & compelli poſſe, & debere auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, præcipimus & ordinamus. Eos tamen ſic reſidentes in Eccleſiis Parochialibus, omnes & ſingulos fructus, redditus, & prouentus, etiam Canonicatus ſui, vel dignitatis, ſeu alterius cuiuſcumque beneficij, exceptis dumtaxat quotidianis diſtributionibus, & aliis qui ex iuſta cauſa abſentes percipere non ſolent, lucrari volumus.

Decretum irritans.

§. 2. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, interpretari, iudicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attentari decernimus & declaramus.

Clauſula derogatoria.

§. 3. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis diſpenſationibus, & exemptionibus, literiſque Apoſtolicis deſuper confectis, necnon Apoſtolicis in Prouincialibus & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, & etiam iuramento confirmatione Apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis quibuſuis perſonis in genere vel in ſpecie, & alias quomodolibet conceſſis, & approbatis, in poſterumque concedendis, & approbandis quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis ſpecifica & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis [illegible] expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris; hac vice dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſſe derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem quod harum literarum tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides tàm in iudicio quàm extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abolitionis, reuocationis, ſtatuti, præcepti, ordinationis, decreti, declarationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1568. 3. Id. Iulij, Pont. noſtri anno tertio.

D. P. Ãn. 3. die 13. Iulij.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1568. Indict. 11. die vero 15 menſis Iulij, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno eius 3. retroſcriptæ literæ appoſ. tectæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancell. Apoſt. & in acie Campi Floræ dimiſſis ibidem præſentibus literis per aliqua aliquod temporis ſpatium, vt eſt moris affixis & deinde amotis per nos Ioannem Bornotum, & Iulium Parinum prælibati Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſ.

I. Andreas Panizza Mag. Curſ.

LXVI. Approbatio reformationis Fratrum Minorum Conuentualium Ordinis S. Franciſci, in Capitulo eiuſdem Ordinis per eos præfinitæ.

Aliam reformationem iam ediderat hic Pont. vt ſup. in conſt. 61. Ad extirpandos. *Et multa ſunt videnda quæ notaui ſupra ad conſtit. 5 Hon. III.* Solet.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1568.

Hic Pont. edidit reformationem de qua in rubr.

ILla nos cura inter cetera ſolicitat, vt optimæ diſciplinæ cultus in omnibus religioſorum Sodalitatibus nutriatur, & confirmetur. Quod quidem nos pridem in ampliſſimo Ordine Fratrum Minorum Conuentualium nũcupatorum magnopere expetentes, rerum omnium proprietatem illis ademimus, multaque præterea de ratione viuendi, & officiis eorumdem edidimus, literaſque noſtras ſuper iis confectas in eorum Capitulo generali, apud Baſilicam duodecim Apoſtolorum de Vrbe proxime celebrato palam omnibus iuſſimus promulgari.

Fratres in Capitulo alia ediderunt.

§. 1. Qui illis ea qua decuit obedientia receptis, ad tollenda, & corrigenda alia præterea intenti, quæ ad huius religionis ſtatum in ſua integritate continendum maxime obeſſe intelligebamus, nonnulla inter ſeſe ſtatuere cogitarunt. Verum inſtante iam ipſius Capituli concluſione, cum temporis anguſtia id minus pateretur, negotium vniuerſum ad arbitrium, & auctoritatem Generalis, & Prouincialium Magiſtrorum, necnon Definitorum dicti Ordinis ex voluntate noſtra demandatum eſt, qui diuerſas alias præſentibus ſubiectas conſtitutiones, ab ipſo Magiſtro Generali ſubſcriptas ordinarunt.

Quæ hic idem Pont. obſeruari præcipit.

§. 2. Quas omnes (ſaluis alias literis noſtris prædictis) præſentium auctoritate approbamus, & confirmamus. Supplentes omnes & quoſcumque ſiue ſolemnitatum omiſſarum, ſiue alios iuris & facti defectus qui interuenerint in eiſdem. Quin etiam illas omnes prout conſcriptæ ſunt facimus, & ordinamus, iubemuſque ipſas æque atque noſtras in omnibus Prouinciis, cuſtodiis, domibus, & locis necnon ab omnibus, & ſingulis Fratribus dicti Ordinis firmiter obſeruari, ac quoſcumque qui illis non paruerint cenſuris & pœnis omnibus, quæ literis prædictis continentur, eo ipſo volumus ſubiacere.

Executores deputat.

§. 3. Et nihilominus dilecto filio noſtro Carolo tit. S. Praxedis preſb. Card. Borrhomæo nuncupato moderno,

&

& pro tempore exiſtenti Protectori, ac etiam Magiſtro Generali dicti Ordinis per Apoſtolica ſcripta mandamus, vt ipſi, vel eorum alter, per ſe vel alium ſeu alios, vbi & quando opus fuerit, tam ſupradictas quàm præſentes literas, & eiſdem inſertas conſtitutiones omnes in omnibus & ſingulis Prouinciis, cuſtodiis, domibus, & locis prædictis, ac ab omnibus & ſingulis Magiſtris, Guardianis, Fratribus, & perſonis in eis expreſſis, iuxta ſingularum literarum, & conſtitutionum huiuſmodi tenorem, inuiolate obſeruari. Contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras, & pœnas aliis noſtris literis contentas prædictas, ceteraque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, cenſuraſque & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Contrariis derogat.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, & fel. rec. Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliiſque Apoſtolicis, conſtitutionibus, ac etiam dicti Ordinis ſtatutis, & conſuetudinibus, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, contrariis quibuſcumque. Aut ſi Magiſtris, Guardianis, & Fratribus prædictis, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, necnon Mare magnum, & Bulla aurea nuncupatis, ac quibuſlibet aliis priuilegiis, exemptionibus, indulgentiis, & literis Apoſtolicis, generalibus & ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia contra ipſarum præſentium, & conſtitutionum huiuſmodi tenorem & effectum, nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Quin etiam, ex nunc irritum decernimus & inane, quicquid ſecus ſuper his per quoſcumque quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Reformationis tenor.

Ita igitur Conſtitutiones prædictæ ſcriptæ ſunt.

Nouitiorum recipiendorum ætas.

§.5. Nouitij etiam oblati, ante decimum octauum ætatis ſuæ annum completum ne recipiantur, neque ante decimum nonum item completum ad profeſſionem admittantur.

Et etiam oblatorum.

§.6. Qui hactenus recepti etiam oblati, quintumdecimum annum non expleuerint, detracto habitu Religionis, domum ad parentes, vel neceſſarios, etiam inuiti remittantur, vel alias omnino emittantur, nec poſtea in ædibus vnde exierint, aut in aliis eiuſdem Ordinis domibus verſari vllo modo poſſint.

Laicorum ætas.

§.7. Laici qui vigeſimumquintum annum non attigerunt, ad ſeruiendum ne recipiantur, & qui recepti etiam nunc ea ætate minores ſunt, eiciantur.

Nouitiorum recipiendorum loca.

§.8. Nouitij ne recipiantur, aut educentur, niſi in Conuentibus inſignioribus, in quibus Dormitorium, & Capitulum habeant ſeorſum ab aliis Fratribus.

Prouinciales eligendi ex aliena Prouincia.

§.9. Nullus deinceps Prouinciæ præficiatur, qui eiuſdẽ Prouinciæ ſit, ſed Prouinciales ex aliena Prouincia ſemper aſſumantur, qui tamen idonei ſint ad id officium, & cultores regularis obſeruantiæ.

Guardianatus officium quandiu duret.

§.10. Guardianatus inſigniores & priuilegiati, vt Roman. Aſſiſten. & huiuſmodi, triennio, non priuilegiati biennio diuturniores ne ſint; in quo tamen habenda eſt ratio Prouinciarum externarum. In illis enim locis hæc officia iuſta de cauſa in longius tempus arbitrio Superioris protrahi poterunt.

Paternitatis titulo qui donantur.

§.11. In paternitatibus hactenus conceſſis, & poſthac concedendis, ea moderatio adhibeatur, vt nemo paternitatis titulo, vel priuilegio fruatur, niſi qui Prouincialatus officium obtineat, vel obtinuerit, vel quadrageſimum annum agat, & alias etiam eo titulo & priuilegio dignus exiſtat.

Fratres ſtent per biennium in vno Conuentu.

§.12. Nulli in eodem Conuentu plus biennio manere liceat, exceptis ſexagenario maioribus, quibus aliquid ex cauſa Superioris arbitrio condonari poterit.

Fratrum numerus in quolibet Conuentu.

§.13. In Conuentu vel domo pauciores ne ſint duodecim Fratribus. Si qua autem domus hunc familiæ numerum alere non poſſit, vel tota Prouincia victum, & quæ præterea neceſſaria ſunt ſuppeditet, vel Fratres cum bonis ex ea domo in aliam transferantur; prouiſione tamen adhibita, ne Eccleſiæ deſtruantur ſed ad eius populi commoditatem conſeruentur. Permittimus tamen vt in Conuentibus, qui Fratribus iter facientibus commodi ſint, ſaltem quatuor Fratres, non minores quinquaginta annis conſtanti & probata vita maneant, ſi plures ea domus alere non poſſit.

Regentes Studiorum quot lectiones interpretari debeant.

§.14. In maioribus Studiis Regentes duas lectiones Theologicas interpretentur, alteram practicam, veluti de Sacramentis, vel de vita recte ſancteque inſtituenda, ex Magiſtro ſententiarum, ac S. Bonauentura, alteram ſpeculatiuam ex Scoto: in minoribus vero Studiis, vna lectione ex Theologia practica contenti ſint.

Fratrū exercitium quotidianum.

§.15. Curent autem Superiores, vt in ſingulis Conuentibus, Fratres, maxime in conſcientiæ caſibus, & reliquis quæ ad audiendas confeſſiones pertinent, ob rei grauitatem, & neceſſitatem, ſummo ſtudio ac diligentia exerceantur.

Proprium nihil habeant.

§.16. Fratres etiam ſi Superiores ſint, nihil proprium habere poſſint, ſed omnia in commune conferantur, diſtribuenda ſingulis, vt vnicuique opus fuerit: ita vt ex communibus cuiuſque Conuentus facultatibus & eleemoſynis, pro viribus domus, vnicuique Fratri quæ ſunt neceſſaria præbeantur.

In communi viuant.

§.17. Fratres omnes & Superiores, & quomodocumque priuilegiati, ægrotis tantum exceptis, in Refectorio cibum capiant; & communi menſa vtentes, communibus epulis veſcantur.

Infirmi & ſenes curentur.

§.18. In primis autem ægrotorum & ſenum cura habeatur. Quod ſi propriæ facultates domus non ſuppetant ad ſubueniendum neceſſitati ægrotantium, vicini Conuentus ditiores ſuppleant, aut etiam tota Prouincia contribuat.

Bonorum cuſtodia.

§.19. In omnibus Conuentibus vel domibus, locus communis theſauri, vel capſa ſit tribus clauibus clauſa, quarum vnam habeat Guardianus, alteram Procurator, tertiam Depoſitarius quo in loco, vel capſa, aurea, argentea, iocalia, & quæque pretioſa, pecunia item Conuentus, cum inuentario earumdem rerum, condita cuſtodiantur; ſeruata tamen diſtinctione ſacrarum, & profanarum rerum.

Quiſque vnica cel a lectoque & humili menſa ſit contentus.

§.20. Nullus ex Fratribus, quamuis Magiſtratus, & Superioris titulo fungantur, priuatas ædes aut in clauſtro, aut alibi vſquam habeat, ſed ſinguli vnica Cella, in communi Dormitorio, nullo ornatu, nudis omnino parietibus, ac lectulo, & menſa humillimis contenti ſint quemadmodum pauperes Religioſos decet.

Dormitoria communia efficiantur.

§.21. Cameræ, ſiue ædiculæ, quæ extra Dormitorium ſeparatim ſunt, ad officinas, vel alios vſus, toto Conuentui communes redigantur, vel ſi Cellæ communis Dormitorij pro Fratrum numero non ſufficiant, & illæ Cameræ, vel ædiculæ, quas diximus ad formam communis Dormitorij redigi poſſint, in Dormitorium commune redigantur; ſin minus, deſtruantur, ac materia, & cæmenta ad reparandam fabricam Conuentus, ſi opus fuerit, conuertantur; vel vendantur, & pretium ad communem vſum Conuentus conferatur.

Horti ſint communes exceptis hortis Nouitiorum & Infirmorum.

§.22. Nullus ex Fratribus priuatum hortum habeat, ſed horti ſint totius Conuentus communes, veruntamen Nouitij, & Infirmaria, hortum, ſeu viridarium à communi viridario ſeiunctum, habere poterunt, quo ceteris ingredi nullo modo liceat.

Bona Fratrū decedem. quomodo mandanda.

§.23. Veſtes, libri, & reliqua, à Superioribus cuiquam Fratri ad vſum & neceſſitatem cõceſſa quæcumque apud eos mortis tempore reperta fuerint, nulli Fratri priuatim aſſignentur, ſed ita diſtribuantur, vt dimidia pars ſit natiui Conuentus, altera eius, vbi mortuus fuerit.

Pro Officialiū deputatione vel confirmatione nihil recipiant.

§.24. Generalis à Prouincialibus, Cuſtodibus, & aliis Religionis Miniſtris quouis illi nomine appellentur, Prouinciales item à Guardianis, aliiſue Officialibus, ob eorum deputationem vel confirmationem nihil omnino, neque magnum neque paruum exigant, ac ne ſponte quidem oblatum accipiant, neque Cancellario, aut ſcribæ, pro ſigillo ſiue ſcriptura, quicquam detur ſed omnia gratis fiant ac dentur. Neque Generalis, neque Prouincialis miniſter, neque Cuſtos neque Guardianus, à quouis Fratre

tre ſui Ordinis, aliquid etiam ſponte oblatum, ſiue dono datum acceptet, vel recipiat.

Subuentiones Prælatis dentur vt in alia conſt. eiuſ. mo.

§. 25. Pro communibus autem impenſis, quas neceſſario ad commodum totius Ordinis, vel alicuius priuatæ domus, fieri contigerit, Generali, Prouinciali, & aliis eo modo conſulatur, quo in literis S. D. N. Pij V. proxime editis, cautum eſſe conſtat.

Alexandrina conſt. ſeruentur vt hic.

§. 26. Quo vero ad promotiones & gradus attinet, id omnino ſeruetur, quod Alexandrinis Conſtitutionibus ſancitum eſt, vt nihil à promouendo exigatur, aut quouiſmodo ſponte oblatum accipiatur. Quod ſi promotione facta Conuentus promotorum, aliquid Religioni donare voluerit, quicquid id ſit, Procuratori detur, vt ad leuationem onerum, & communium ſumptuum Religionis conferatur, ac Procurator omnium acceptorum, & expenſorum rationem reddat.

Habitu & veſtimentis vt hic vtantur.

§. 27. Fratres omnes quocumque gradu & honore ſint, camiſiis laneis, & reliquo veſtitu, honeſtu ac Religioſo, omnique ſuppellectile, & inſtrumento paupere, atque humili, quemadmodum aliis etiam conſtitutionibus cautum eſt, vtantur.

Conſtitutiones ad Ordinis reformationem editæ ſeruentur.

§. 28. Reliquum eſt, vt conſtitutiones omnes, ad diſciplinam regularem reſtituendam, conſeruandam, & augédam, (quæ tamen iis contrariæ non ſint) præcipuè vero eæ quæ à Sanctiſſimo Domino noſtro Pio Papa V. ad reformationem huius Ordinis proxime ſunt editæ, ab omnibus ſanctè inuiolateque ſeruentur.

Iuſſio publicationis conſt.

§. 29. Ceterum vt præſentes literæ omnibus plenius innoteſcant mandamus illas ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla de more affigi.

Fides tranſumptorum.

§. 30. Volumuſque & Apoſtolica auctoritate decernimus, quod huiuſmodi exempla etiam impreſſa, manuque Notarij publici, & ſigillo dicti Magiſtri Generalis, vel Prælati eccleſiaſtici, aut illius Curiæ obſignata, eandem illam vbique locorum fidem faciant, quam ipſæ præſentes, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 31. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, ſuppletionis, ordinationis, iuſſionis, mandati, decreti, præcepti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 3. die 23. Iulij.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1568. decimo Cal. Auguſti, Pont. noſtri anno 3.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1568. Indict. 11 die vero 2 menſis Auguſti, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V Anno III. retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſt. de Vrbe, & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem earumdem retroſcriptarum copiis, vt moris eſt affixis, per nos Iulium Parinum, & Philibertum Cappium prælibati S. D. N. Papæ Curſ.

Camillus Cherubinus Mag. Curſ.

LXVII. Contra Notarios & alios, reſponſiones reorum, depoſitioneſque teſtium, quomodolibet propalantes, vel eis aut teſtibus, in ſecretis carceribus Vrbis detentis, aut aliis pro eis, nuncium deferentes.

Edita An. D. 1568.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

Approbatio conſt. editarū contra Notarios propalantes &c.

LIcet contra Notarios qui in cauſis, tam criminalibus quam ciuilibus, dicta teſtium, aut reorum reſponſiones abſque Iudicis decreto partibus patefaciunt, multæ conſtitutiones editæ ſint, eoſque tamquam falſi reos & infames, ac periuros, puniri debere ſtatutum ſit, nihilominus quia magis timetur quod ſæpius cauetur, & vt in futurum timore, pœnæ ſi non Dei timore, arceantur, omnes & ſingulas cenſuras, & pœnas cõtra eos qui talia deliquerint latas auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, confirmamus & innouamus, nec de earum rigore, propter illarum forſan inobſeruantiam, aut prædeceſſorum noſtrorum & etiam noſtram, ac officialium, & miniſtrorum eorumdem, & noſtrorum tolerantiam quicquam relaxatum, aut remiſſum eſſe, ac eaſdem in ſuo priſtino robore & vigore permanere decernimus & declaramus.

Impoſitio aliarum pœnarum eiſdem vel nuncium eis in ſecretis detētis vel aliis pro eis deferentes.

§. 1. Et vt pœnarum certitudo omnibus hic in Alma Vrbe noſtra innoteſcat, ſtatuimus, decernimus & declaramus omnes & ſingulos Notarios, tam principales quam Subſtitutos, Executores quoque, ac Carcerum Cuſtodes, ceteroſque quibus tam vigore ſui officij quam alias quomodocumque reos, dum in Carceribus ſecretis detinentur facultas alloquendi conceditur, qui reorum reſponſiones, ac teſtium in dictis cauſis depoſitiones propalare in totum vel in parte, dicto, aut facto, quibuſuis perſonis cuiuſcumque conditionis, prærogatiuæ, & dignitatis, tàm mundanæ quàm eccleſiaſticæ exiſtant, abſque Iudicis coram quo cauſa vertitur, & Procuratoris Fiſcalis licentia auſi fuerint, aut eiſdem reis & teſtibus, donec in ſecretis retinentur, etiam quarumuis perſonarum, vt ſupra quomodolibet qualificatarum, vel nomine eorumdem reorũ & teſtium, vel aliis etiam extra carceres exiſtentium nomine eorumdem carceratorum nuncium, epiſtolam, literas, vel (vt vulgo dicitur) ambaſciatas ferre abſque eiuſdem Iudicis, & Procuratoris Fiſcalis licentia, vltra pœnas eis à iure vel ſtatuto inflictas, pœnam relegationis in perpetuum, vel ad tempus ad triremes, & ſi qualitas facti id exegerit, & Iudici videbitur, etiam vltimi ſupplicij incurrere; & puniri debere præcipimus, & mandamus. Sicque per quoſcumque Iudices quauis auctoritate fungentes puniri, & condemnari, & non aliter declaramus. irritum quoque & inane, &c. decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 2. Non obſtantibus præmiſſis, conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ſtilo & conſuetudine, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma & effectus publ.

§. 3. Volumus quod præſentis ſtatuti, decreti & conſtitutionis cedula in acie Campi Floræ, & in Cancellaria noſtra Apoſtolica de more publicetur, & ita omnes quos tangit afficiat, quodque illis noſtra ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, regula contraria non obſtante, &c.

Placet Motu proprio. M.

Papa ſubſcr. Publ. Pont. A. 3. die 13. Iulij.

Anno à Natiuitate D. 1568. Indict. 11 die vero 13 menſis Iulij, Pont. Sanctiſſ. D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno 3. ſupradictæ literæ publicatæ & affixæ fuerunt in locis ſupradictis, per me Io. Andream Rogerium prælibati S. D. N. Papæ Curſ.

Camillus Cherubinus Mag. Curſ.

LXVIII. Iuriſdictio & facultates Viſitatorum Carcerum Almæ Vrbis, in cauſis tam ciuilibus quam criminalibus carceratorum.

Statuta ab eiſdem Viſitatoribus obſeruanda præſcripſit Paulus III. in conſt. 44. Ad onus. *& nouiſſime alia edidit Paul. V. infra in conſt.* 71. Vniuerſi. §. 24.

Dilationes his carceratis conceſſas, eorum fideiuſſoribus non ſuffragari decreuit Iulius III. in conſt. 13. *Cum nuper.* Et de eleemoſynis pro eiſdem colligendis habetur hic inf. in conſt. 100. *Volumus.*

Edita An. D. 1568.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

Facultates Viſitatorum.

REuerendi DD. Viſitatores Carcerum poſſint relaxare debitores à carceribus ex cauſis infraſcriptis.

Concedendi dilationes carceratis ad ſoluendum eorum debita.

§. 1. Et primo concedendo dilationem, data cautione de ſoluendo infra tempus aſſignatum, & hoc præſertim quando viſitatores conſiderant retentionem debitoris cedere non ſolum in ipſius præiudicium, verum etiam creditoris, cum debitor in Carceribus exiſtens efficiatur deterioris conditionis, & in dies minus ſoluendo, vbi extra carceres facilius infra tempus aſſignatum, modum

ſatisfa

ſatisfaciendi repertus ſit, & hoc, dummodo creditores ſint ditiores, & ære alieno non onuſti. Secundo, Relaxare poſſint debitorem, qui licet non habeat pecunias in promptu, habet tamen tot bona, ex quorum venditione poteſt creditoribus ſatisfieri, & ex tunc ipſe conſentit eorumdem bonorum ſubhaſtationi. Et Viſitatores hoc faciant data cautione de ſe repræſentando in eiſdem ſtatu, & terminis, in quibus carceratus reperitur, ne contingat creditorem decipi ex aliquo impedimento præſtito venditioni bonorum. Et ſi bona non ſufficiant, nec bonis cedere velit, nec birettum viride deferre, nonniſi de omnium creditorum conſenſu quemquam relaxare poſſint. Idemque ſeruetur etiãſi ſit clarum debitores nullum prorſus habere modum ſatisfaciendi creditoribus ſuis niſi ex ſudore vultus ſuis. Tertio, Relaxare poſſint, quando creditor executionem habet realem, & eſt in bonis captis per executionem ſibi bene cautum.

Infirmoſque relaxandi.

§. 2. Quarto, in caſu infirmitatis creditores eorum ſumptibus debitoribus alimenta, & medicamenta miniſtrent in carceribus, quibus creditoribus recuſantibus, relaxentur, habita fide à Medicis deputatis, & recepta cautione, ſi illam habent, ſin autem, recepta iuratoria cautione.

Pauperes que non habentes alimenta à creditoribus.

§. 3. Quinto Relaxentur debitores, quando cognita eorum paupertate, ac pertinacia creditoris, ei mandatum fuit vt carcerato debitorj ſubminiſtret alimenta, & ipſe hoc facere recuſat.

Mulieresque honeſtas.

§. 4. Sexto, Relaxarentur à carceribus mulieres pro debito ciuili retentæ quando ſunt honeſtæ, etiam ſi captæ ſint pro debito publico.

Indebite carceratos.

§. 5, Septimo, Relaxare poſſint debitores, qui ex natura debiti non tenentur de iure vltra id quod facere poſſunt, quia tunc nec carcerari poterant, & propterea contra bona eſt dirigenda executio.

Suſpectos de fuga.

§. 6. Octauo, Relaxentur debitores capti vt ſuſpecti de fuga, data cautione de ſe repræſentando ſub pœna debiti.

Cedentes bonis.

§. 7. Nono, relaxentur debitores, facta ceſſione bonorum prout de iure, & ſeruata forma Motus proprij.

Nulliter carceratos.

§. 8. Decimo, Relaxentur debitores nulliter & indebite capti, de qua nullitate manifeſte conſtat. In quibus, omnibus relaxationibus ſint præſentes Iudices, qui mandata relaxarunt & vti edocti & inſtructi, de meritis cauſæ rationem reddant.

Arbitrium Viſitatorum in prædictis.

§. 9. Et in præmiſſis habeatur ratio paupertatis creditoris, & an debitor calumnioſe litem diu ſuſtinuerit, fatigando creditorem expenſis & laboribus, & an aliam dilationem habuerit, & creditori non ſatisfecit, non conſtito de legitimo impedimento. Et in his omnibus DD. Viſitatores arbitrio vtantur, qui penſatis qualitatibus tam creditoris quam debitoris, ac facultatibus, & natura debiti, decernant ea, quæ iuri, & æquitati, & vtilitati etiam creditorum conueniant.

Papa ſubſcr.

Ita eſt M.

Sequitur iuriſdictio in cauſis criminalibus.

Edita An. D. 1568.

PIVS PAPA QVINTVS

Motu proprio, &c.

Cauſa huius conſt.

CVm ſicut accepimus Viſitatores carcerum Almæ Vrbis noſtræ, homicidij aliorumque capitalium criminum reos carceratos ad illorum abſolutionem, & liberationem nimia humanitate proni atque procliues, ſæpe à carceribus liberari faciunt ſub cautione de ſe præſentando, aut alias ſub aliis obligationibus, & conditionibus eis bene viſis, & ita proceſſus debilitantur, & cauſarum expeditiones differuntur, (vel quod moleſtius ferimus) eos quandoque liberant, aut leuiori pœna quam Iuſtitia expoſcit, afficiunt, ac propterea delicta impunita remanent contra ius & vtilitatem publicam.

Declaratio facultatum Viſitatorum, circa relaxationes carceratorum ex cauſa criminali.

§. 1. Nos conſiderantes impunitatem ſcelerum eſſe incentiuum malorum, nolenteſque in futurum reos homicidij, ac aliorum delictorum capitalium, niſi in caſibus à iure expreſſis è carceribus liberari, & extra carceres audiri, aut leuius puniri, tenore præſentium eiſdem Viſitatoribus ſub pœna indignationis noſtræ inhibemus, atq; interdicimus, ne poſthac reos carceratos, vt præmittitur arbitrio ſuo relaxent, & liberent. In leuioribus autem delictis reos confeſſos aut conuictos non relaxent, neque liberent, niſi prius ſententiæ, aut condemnationi, quam eis infligendam, & imponendam duxerint, paruerint, & illius executio facta fuerit. Volumus autem quotieſcumque viderint æquitatem iuris rigori, attenta facti qualitate, præferendam eſſe, cum ad ſolum Principem ius decernendi inter ius & æquitatem non ſcriptam ſpectet & pertineat, tunc facti qualitas diligenter in viſita conſideretur, & ſi quid ab eis de iure relaxandum videbitur, id nobis vnus ex Viſitatoribus vna cum Iudice cauſæ referat, præſente Procuratore Fiſcali, vel Aduocato Fiſcali eiuſdem Cameræ, & Fiſci ac etiam pauperum Aduocato, vt à nobis quid ſtatuendum, & deliberandum ſit, intelligant.

Præceptum quod Iudices non cedant Viſitatoribus aliter ſe gerentibus.

§. 2. Mandantes propterea Iudicibus coram quibus cauſæ criminum huiuſmodi pendent, aut in futurum pendere contigerit ſub ſimilis pœna indignationis noſtræ ne vigore ordinationis Viſitatorum prædictorum contra aut præter ordinationem & mandatum noſtrum, quoſuis carceratos relaxare, aut mandatum de relaxando decernere, vel ſubſcribere audeant, vel præſumant.

Quibuſcumq; non obſtantibus.

§. 3. Non obſtantibus præmiſſis, indultis, & priuilegiis eiſdem Viſitatoribus quomodolibet conceſſis, & innouatis latiſſime extendendis, quibus omnibus illorum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Papa ſubſcr.

Placet Motu proprio M.

Publ. P. A. 19 die 19 Iulij.

Anno à Nat. 1568. Indict. 11. die vero 19. menſis Iulij, Pont Sanctiſſ. D. N. Pij Papa V. anno 3. retroſcripta litera Apoſt. affixa & publicata fuerunt ad valuas Cancell. Apoſt. & in acie Campi Floræ vt moris eſt, per nos Philibertum Cappium, Io. Guerardi Curſ.

Reuocatio facultatum Camerarij, Clericorum, & aliorum Officialium R. Cameræ Apoſt. concedendi commiſſiones in forma, *ſi in euidentem* ſuper alienationibus bonorum Eccleſiaſticorum aut locorum Piorum cuiuſcumque valoris. LXIX.

Iudices autem huiuſmodi cauſarum, quid agere debeant, vide in Pauli II. conſt 2. Cum in omnibus. *vbi notaui, & in conſt. 5. eiuſdem. Papa notaui de materia eiuſmodi alienationum.*

Edita An. D. 1568.

PIVS PAPA QVINTVS,

Motu proprio, &c.

Cauſa huius conſt.

VOlentes indemnitati Eccleſiarum aliorumque piorum locorum quantum cum Deo poſſumus, conſulere, ac prouidere, ne illorum bona ſine noſtra aut ſucceſſoris noſtri ſcientia & licentia alienentur, aut perpetuo, vel ad longum tempus, aut vnam, vel plures illa conducere volentes vitam locentur, aut de his alio titulo diſponatur,

Reuocatio facultatis, ſi de qua in rub.

§. 1. Omnes & ſingulas facultates, & licentias concedendi commiſſiones alienationum vel permutationum aut affiancationum, aut illarum confirmationum quorumuis bonorum Eccleſiaſticorum, aut locorum piorum cuiuſcumque valoris exiſtentium, etiam ſummam annuam cuiuſcumque ducatorum auri de Camera non excedentium, aut alterius minoris valoris in forma quæ dicitur. *Si in euidentem*, Dilecto filio Vitellotio S. Mariæ in Via lata Diacono Card. Vitellio nuncupato S.R.E. Camerario eiuſque anteceſſoribus, & clericorum Cameræ Apoſtolicæ Collegio tam per felic. record. Gregorium IX. Bonifacium IX. Vrbanum VI. Martinum V. Nicolaum V. Sixtum IV. Innocentium VIII. Iulium II. Leonem X. Paulum III. & Iulium ſimiliter III. ac alios quoſcumque Romanos Pontifices prędeceſſores noſtros, etiam Motu proprio, ex certa ſcientia, & ex quauis cauſa etiam vrgentiſſima cum quibuſuis clauſulis etiam derogatoriarum derogatoriis, ac quibuſuis decretis, etiam irritantibus, & in vim contractus conceſſas, confirmatas, & innouatas, illorum omnium tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, perpetuo reuocamus, caſſamus, & annullamus, interdicentes, & expreſſe prohibentes

Locus reſtitutus.

eidem

prohibentes eidem Camerario, & Clericis, ac aliis eiuſdem Cameræ Apoſtolicæ officialibus ſub pœna indignationis noſtræ, ne in futurum licentias, & facultates, ac commiſſiones alienationum huiuſmodi ſub quouis prætextu concedant. Ac commiſſiones, & conceſſiones commiſſionum huiuſmodi contra voluntatem, ordinationem, & decretum noſtrum nullas, inualidas, & irritas eſſe decernimus, & declaramus.

Decretum irritans.

§. 2. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis, per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, &c. ſublata, &c. iudicari, &c, debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à dictis Camerario, Clericis, & aliis officialibus, & iudicibus præfatis, vel quibuſuis aliis quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio cõtrariorum.

§. 3. Non obſtantibus præmiſſis conſtitutionibus, & ordinationibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis prædictis, & aliis quibuſuis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores, &c pro ſufficienter expreſſis habentes, derogamus, illaque quoad præmiſſa caſſamus, reuocamus, & annullamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 4. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprij etiam abſque illius data, & regiſtratura ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, tam in iudicio quam extra, quacumque regula, ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante.

Iuſſio promulgationis.

§. 5. Volumus autem quod præſens noſter Motus proprius in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & in acie Campi Floræ de more publicetur, & inter conſtitutiones perpetuas deſcribatur.

Fides tranſumptorum.

§. 6. Et quia difficile foret præſens ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod eius tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſenti Motu proprio adhiberetur, ſi foret exhibitus, vel oſtenſus.

Papæ ſubſcr. Dat. P. A. 3. die 17 Aug.

Placet Motu proprio. M.

Lectus & publicatus fuit ſupradictus Motus proprius Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo die vero Martis decimaſeptima Auguſti, Pont. S. D. N. Pij Papæ V. anno 3.

A. Lomellinus Cuſtos.

LXX. Contra non reuelantes, & non reſtituentes ſcripturas ad Reu. Cam. Apoſt. quomodolibet ſpectantes.

Hæc bulla confirmatur à Six. V. in conſt. 56. Non fine. *vbi Commiſſario d. Cameræ dat facultatem contra eos procedendi. ibi notabo.*

Edita An. D. 1568.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

Cauſa huius conſt.

CVm de literis, auctoritatibus, & inſtrumentis omnibus ſiue cuſtodiendis, & memoriæ demandandis, ſiue auerſis requirendis, ſedulam pro ſe quemque curam capere oporteat, hoc impenſius multo pro S. R. E. ceterarumque omnium matre & magiſtra, expedit procurare, vt ipſa non modo ſuis, vt par eſt, iuribus protegatur, & propriis munimentis ſubnixa, etiam nefarios inſurgentium quotidie in eam impiorum conatus comprimere, eademque opera reliquo omni ordini Eccleſiaſtico, quandocumque venerit vſus auxilio atque præſidio promptior eſſe poſſit.

Iuſſio adnotandi omnes ſcripturas ad R. Cam. Apoſt. ſpectantes.

§. 1. Itaque vt de ſcripturis, literis, inſtrumentis, regiſtris & monimentis omnibus ad ipſam Romanam Eccleſiam, & hanc ſanctam Sedem Cameramque Apoſtolicam pertinentibus certior deinceps ratio habeatur, & quæ neglecta iacent, in integrum reſtituantur, ac tranſportata vel ablata, aut interuerſa, reuocentur, eorum omnium quæ in Palatio, & Veſtiario noſtro, Bibliotheca item Vaticana, & Arce S. Angeli aſſeruantur, quæque in Archiuis, Chartophilaciis, Armariis, Eccleſiis, Monaſteriis, Conuentibus, & locis publicis & priuatis Vrbis Romæ, Auinionis, ceterarumque omnium Ciuitatum, Prouinciarũ & locorum, nobis & dictæ R. E. immediate, mediateue ſubiectorũ reconduntur, & habentur, breuiariũ ſiue compendium cum indice idoneo conficiendum.

Subtractas autem & ablatas recuperandi.

§. 2. Diſperſa vero vel ſuppreſſa ac celata, ſubtracta, & euolata ad præfatam Sedem, & Cameram reuocanda & repetenda, pari quoque ratione dicto Breuiario adſcribenda eſſe ſtatuimus.

Executorum deputatio ad prædicta.

Hodie hæc ſpectat ad Commiſſarium Cameræ vt in rubrica dixi.

§. 3. Eamque curam venerabili fratri noſtro Carolo Epiſcopo Montis Flaſconen. vnum ex officiis Clericatus præfatæ Cameræ ex indulto Apoſtolico obtinenti, & dilecto filio Honuphrio Camaiano Clerico Aretino, ipſius Cameræ Præſiden. quorum fidem, rerum vſum, diligentiam, & animi integritatem iampridem perſpectam, & exploratam habemus, auctoritate præſentium ducimus delegan. qua in re, vt inſtituti noſtri effectus & executio ocius ſubſequatur.

Monitio ad reuelandum, & reſtituendum dictas ſcripturas.

§. 4. Monemus in primis, omnia & quæcumque Communia Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum præfatorum, necnon Eccleſiarum Prælatos, Capitula, Conuentus & Collegia, omnes item alios & ſingulos eiuſdem S. R. E. Card. aut Comites, Duces, & quouis alio potiori titulo Illuſtres ſint, tam dictæ Vrbis quam etiam Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum immediate & mediate ſubiectorum, publice & priuatim, vt infra terminum per ſupradictum Carolum Epiſcopum & Honuphrium arbitran. poſtquam præſentium literarum promulgatio in Vrbe, & quaque alia Ciuitate, Prouincia, Terra & loco vbi conſiſtunt facta fuerint, omnia & quæcumque exemplaria, libros, protocolla, ſcripturas, exempla inſtrumenta, & munimenta rerum & iurium quorumcumque R. E. ac Sedis & Cameræ prædictarum penes ſe exiſtentia, ſiue ad ipſas legitime pertineant, ſiue commodato, vel depoſito, aut alio quocumque iure & titulo illa obtineant, vel etiam ſubrepta & extorta detineant, præfatis Carolo Epiſcopo, & Honuphrio Præſiden. ſeu eorum in dictis Ciuitatibus, Prouinciis & locis Commiſſariis, omnino reuelare procurent, vt ſcilicet eorum omnium & ſingulorum inuentarium conficiatur. Deinde adnotatis Communitatibus, Ciuitatibus, Eccleſiis, Capitulis, Conuentibus, Archiuis, locis, & perſonis vbi conſtant, ipſa quoque præfato breuiario, ſeu compendio adſcribantur, exemplaribus ſiue exemplis, regiſtris & inſtrumentis, penes eos ad quos illa iure pertinent, tamquam ipſorum fideicommiſſis remanentibus; ita vt numquam ſine Sedis Apoſtolicæ ſpeciali & expreſſa licentia inde amoueri, transferri, aut alias immutari poſſint. Subrepta vero & extorta, vel incerta ad præfatam Cameram referantur, & in dictum compendium atque Indicem conferantur.

Pœna in contrauenientes.

§. 5. Quod ſi forte aliqui lapſo tempore prædicto non paruerint, eos & ipſorum ſingulos, literis, iuribus, & ſcripturis omnibus præfatis, eorumque omnium vſu, & commodo priuamus. Præterea Eccleſias, Capitula, Monaſteria, Conuentus, & Collegia Eccleſiaſtica, necnon Ciuitates, Prouincias, & loca quæcumque Eccleſiaſtico interdicto ſubiicimus, ſingulares vero perſonas eorumdem, ceteroſque præfatos excommunicationis ſententia innodamus eo ipſo, qua illaqueatos nullius alius quam Romanus Pont. excepto mortis articulo, valeat liberare.

Iuriſdictio dd. Iudicum in prædictis executionem.

§. 6. Ceterum, vt præfata promptius exequantur, præfatis Carolo Epiſcopo & Honuphrio Præſiden. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia mandamus vt ipſi ad Arcem, Palatium, Bibliothecam, Veſtiarium, Capitulum, Eccleſias, Capitula, Monaſteria, Conuentus, Archiuia, Domos, & loca præfata, tam publica quam priuata, itemque particularium perſonarum, etiam S. R. E. Cardinalium, necnon Ducum, & aliorum quorumcumque Ædes in dicta Vrbe, & eius diſtrictu poſitas, & vbicumque illa eſſe intellexerint, vel coniecerint, adhibita etiam ad ipſos priuatos armata familia, etiam ante promulgationem præſentium, ac quamprimum ſe conferant, & omni cunctatione reſpondendi vel conſulendi præciſa, vel appellatione remota, ad præfata omnia è veſtigio adhibenda, etiam manu regia, ac per cenſuras & pœnas præfatas ac etiam pecuniarias, aliaſque grauiores arbitrio ſuo irrogandas, moderandas, & applicandas,

ceteraque iuris & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita compellant; exhibita, producta, & inuenta recognoſcant, ac de eis inuentarium, ac breuiarium & indicem præfatum conficiant; quæque ibi relinquenda, vel deinde ad Cameram præfatam referenda erunt, ſtatuant, & decernant eademque illa omnia per ſe vel alium ſeu alios, probos & peritos, cum ſimili aut limitata poteſtate ſu. ſtituendos, extra dictam Vrbem in Prouinciis, Ciuitatibus, & locis præfatis efficere, præterea Notarios deſcriptores, & Antigrapharios quotquot ad præfata negocia fuerint, cum ſalariis ſeu mercede cuique conuenientibus, de Cam. præfata redditibus conſtituendis, & de mandato ipſorum Caroli Epiſcopi, & Honuphrij Præſidentis vtriuſque manu ſubſcripto, arbitrio veſtro perſoluendis, vbique locorum præfatorum conſtituere & ordinare procurent. Nos enim ipſis omnia & quæcumque alia, in prædictis, & circa ea neceſſaria & opportuna, etiam ſi talia forent, quæ mandatum & facultatem exigerent magis ſpecialem, tam coniunctim quam diuiſim, per ſe vel alium, ſeu alios faciendi, & exequendi plenam & liberam ipſarum tenore præſentium concedimus facultatem. Decernentes irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 7. Non obſtan. ſtatutis, & conſuetud. Vrbis, ac Ciuitatum, Prouinciarum, & locorum præfatorum, necnon Eccleſiarum, Monaſteriorum, & Ordinum quorumcumque iuramento, &c. roboratis, ac quantocumque tempore obſeruatis, præſcriptionibus quoque, & priuilegiis, exemptionibus, indultis & literis Apoſtolicis, illis & eorum ſingulis, necnon Pop. Rom. & Card. ac quibuſcumque aliis nullis prorſus exceptis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis conceſſis, confirmatis, &c. Quæ omnia quatenus prædictis in aliquo obſtare, aut effectum præſentium quoquomodo impedire poſſent, illorum omnium tenores, &c. pro expreſſis habentes, Motu & ſcientia ſimilibus reuocamus, tollimus & abrogamus; literaſque omnes & ſcripturas deſuper confectas cum inde ſecutis omnibus caſſamus, annullamus, viribuſque & effectu carere volumus eo ipſo; quodque aliquibus communiter vel diuiſim a dicta ſit Sede indultum, quod interdici, &c. non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes, &c. mentionem, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma publ. Hanc publ. nõ habemus, ſed in temp. Six. Vatic. in tab.

§. 8. Ceterum vt præſentes quarum ſolam Signaturam ſufficere, & vbique tam in iudicio, quam extra illud fidem facere volumus, omnibus plenius innoteſcant, mandamus illas ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe & Cam. prætatæ, necnon Cancell. Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ publicari, earumque exempla de more affigi: ac etiam volumus & Apoſtolica auctoritate decernimus quod huiuſmodi exempla etiam impreſſa, manuque Notarij publici, ac ſigillo Caroli Epiſcopi ſeu Honuphrij Præſiden. prædictorum obſignata, eandem illam vbique locorum fidem faciant, quam ipſæmet præſentes facerent ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ; & nihilominus mandamus literas Apoſtolicas ſiue ſub plumbo ſiue in forma Breuis tam coniunctim quàm diuiſim, quandocumque videbitur expediri.

Placet Motu proprio. M.

Dat. P. A. 3. die 10. Aug. Dat. Romæ apud S. Petrum 14. Cal. Septemb. anno 3.

LXXI. Declaratio quod Fratres Prædicatores Ordinis S. Dominici vbique præcedant ceteris Fratribus cuiuſcumque Ordinis religioſorum Mendicantium.

Hæc declaratio, quæ circa proceſſiones mutata videtur infra eſt conſtit. 84. *Greg. XIII.* Expoſcit. *fuit poſtea à Clem. VIII. ampliata in eius conſt.* 13. Inter cetera. *vbi Fratribus Prædicatoribus præcedentiam vbique concedit, quoad omnes Religioſos tam Mendicantes quam non Mendicantes, poſt Canonicos, & Clericos ſæculares, ac antiquos Ordines Monachales. De toto autem Ordine Dominicano plene notaui ſupra in conſt. 2. Honor. III.* Religioſam.

PIVS PAPA QVINTVS
Ad futuram rei memoriam.

Edita An. D. 1568.

Exordium.

Diuina diſponente clementia omnium mortalium Iudices in terris conſtituti, nos id potiſſimum curare decet, vt vnicuique quod ſuum eſt, ſublatis quibuſuis iurgiis & litium diſpendiis, tribuatur, veritas iuſtitia, & pax inuicem ſe amplexentur, honorque & ordo debitus inter omnes, præſertim religioſos, nobiſcum ſub vno & eodem vexillo Deo militantes, ſeruetur.

Ordo S. Dominici ante alios Ordines Mendicantiũ à Sede Apoſt. approbatos, præcedentiam habere debet, & tamen diuerſæ lites deſuper exortæ ſunt.

§. 1. Cum itaque nuper acceperimus, quod ſacer Ordo fratrum Prædicatorum præ ceteris aliis fratrum Mendicantium Ordinibus, à Sede Apoſtolica primo etſi approbatus, & confirmatus fuerit, illiuſque profeſſores in proceſſionibus, & aliis actibus, ac miniſteriis, publicis & priuatis tam coram Romano Pontifice in eius Capella, generaliumque Conciliorum ſeſſionibus, & congregationibus, quam pleriſque aliis Chriſtifidelium partibus, primum locum inter alios Fratres Mendicantes obtineant, tamen ſi ad Religionis propagationem in Ciuitatibus & aliis locis, in quibus aliorum Ordinum Mendicantium Religioſi, Conuentus & domos prius habebant, domos, aliaue Religioſa loca pro eorum habitatione ædificarunt, ſeu conſtrui fecerunt, aut iam ædificata receperunt, ſæpe contingit quod aliorum Ordinum fratres Mendicantes, antiquitatis Eccleſiarum, vel ſuorum Conuentuum & domorum, quas in eiſdem locis prius habuerunt, ſeu aliis prætextibus, dictos Ordinis Prædicatorum fratres in proceſſionibus, & aliis actibus, ac miniſteriis prædictis contingentibus, præcedere ſatagunt, præeminentiamque & locum debitum eiſdem denegant, & impediunt, quo fit, vt non ſolum inter eos inteſtina odia & diſſenſiones, in eorum animarum perniciem, ac ceterorum Chriſtifidelium ſcandalum non modicum, ſed etiam forſan lites & controuerſiæ iudiciales quandoque subortæ ſint, & indeciſæ pendeant.

Hic ideo Pôt. eas extinguit.

§. 2. Nos, qui de antiquitate & præeminentia cuiuſlibet Ord. fratrum Mendicantium, plenam & indubitatam notitiam habuimus & habemus, eorum honoris, & iurium conſeruationem, ac pacem & quietem inter eos confouere, necnon ſcandala inde quomodolibet orta, quæue oriri poſſent, remouere paterno affectu zelantes, Motu proprio, non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, ac mera deliberatione noſtris, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, litem & cauſam quamcumque, ſeu quæſtionis & controuerſiæ materiam, ſi quæ deſuper vbilibet in Romana Curia, vel extra eam, etiam in noſtro cauſarum Palatij Apoſt. Auditorio, in quacumque inſtantia, inter quoſcumque quomodolibet pendeant, illarum ſtatum, & merita, & non aliqua ſententia, etiam in contradictorio iudicio à quouis Iudice, ordinario vel delegato, quæ in rem tranſierit iudicatam, contra ipſos Fratres Prædicatores ſuper hoc prolata fuerit, ac alia etiam neceſſario magis exprimenda, præſentibus pro expreſſis habentes, ad nos aduocamus, & penitus extinguimus, ac Fratribus aliorum quorumcumque Ordinum Mendicantium ſuper his perpetuum ſilentium imponimus.

Ipſiſq; Fratribus d. præcedentiã concedit.

§. 3. Et nihilominus Fratres ipſos Ordinis Prædicatorum, primum digniorem & honorabiliorem locum inter ceterorum quorumcumque aliorum Ordinum Mendicantium Religioſos, etiam ſi tales eſſent, qui non generali ſermone comprehenderentur, ſed nota, & expreſſione ſpeciali indigerent, tam in Seſſionibus & Congregationibus quorumcumque generalium, Prouincialium, & Synodalium Conciliorum, quam Proceſſionibus, Miniſteriis, & aliis actibus publicis vel priuatis, in quibuſcumque Ciuitatibus, Oppidis, Terris, Caſtris, & aliis locis obtinere, & ſpeciali præeminentia omnino gaudere perpetuo debere, etiam ſi illic Eccleſias, Domos, aut Conuentus non habuerint, ſeu habeant, aut aliorum Ordinum Mendicantium Fratres, & Religioſi in eiſdem Ciuitatibus, & locis antiquiores pro tempore, eorumque Eccleſiæ, Capellæ, domus & loca regularia ibi primo inſtituta, & fundata fuerint, eoſdemve Fratres Prædicatores adhuc, etiam per centum annorum, aut diuturnius, vel alias quantumuis longe magis imme-

moralile

notabile tempus præcedere conſueuerint, declaramus, ſtatuimus, & etiam definimus.

Et deſuper nõ moleſtari mandat.

§. 4. Diſtricte in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis maioris, eo ipſo incurrenda pœna, omnibus & ſingulis quorumcumque aliorū Mendicantium Ordinum pro tempore Religioſis inhibentes, ne de cetero præmiſſorum occaſione Ordinem Fratrum Prædicatorum huiuſmodi, illorumque pro tempore Religioſos quoſcumque moleſtare, inquietare, perturbare, aut quoquomodo impedire audeant vel præſumant, ſupplentes in hoc citationum, omneſque alios, tam iuris quam facti, & quarumcumque aliarum ſolemnitatum, etiam ſubſtantialium & proceſſuum, defectus.

Clauſulas præſeruatiuas appõnit.

§. 5. Ac decernentes, præſentes noſtras literas de ſubreptionis vel obreptionis, intentioniſve noſtræ aut alio quouis vitio ſeu defectu, nullo vnquam tempore impugnari poſſe, ac conſtitutionem noſtram de non tollendo cuiquam per quamcumque gratiam, ſeu conceſſionem, aut declarationem ius quæſitum, aduerſus eas locum ſibi vendicare non poſſe, nec debere.

Decretum irritans.

§. 6. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcūque Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & cauſarum dicti Palatij Apoſtolici Auditores, in quauis cauſa, & inſtantia, etiam per appellationem pendente, iudicari & definiri debere, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter interpretandi & iudicandi facultate, ac irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§. 7. Ceterum, vt declaratio, ſtatutum, definitio, inhibitio, aliaque omnia & ſingula præmiſſa inuiolabiliter obſeruentur, vniuerſis & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Epiſcopis, & dilectis filiis Abbatibus, ac aliis Eccleſiarum prælatis, & perſonis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis, necnon Metropolitan. & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, eorumdem Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Officialibus, ſeu Vicariis in ſpiritualibus generalibus, vbilibet conſtitutis per Apoſtolica ſcripta in virtute ſanctæ obedientiæ committimus, & mandamus, vt has literas noſtras, & in eis contenta quæcumque inuiolabiliter obſeruent, ipſique duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, vbi quando & quoties opus fuerit, & pro parte dictorum Fratrum Prædicatorum, vel aliquorum ex eis fuerint requiſiti eis efficaci præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eos huiuſmodi literis noſtris, & in eis contentis quibuſcumque pacifice frui & gaudere, non permittentes à Religioſis quorumcumque aliorum Ordinum Mendicantium, vel quibuſlibet aliis, quacumque auctoritate fungentibus ſuper præeminentia, & aliis antedictis contra earumdem noſtrarum tenorem, quomodolibet moleſtari, inquietari, perturbari, aut impediri, contradictores & rebelles quoſcumque, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis & dignitatis cuiuſuis exiſtentes, per cenſuras eccleſiaſticas, & pœnas etiam pecuniarias arbitrio eorum moderandas & applicandas, quacumque appellatione poſtpoſita compeſcendo. Et nihilominus eos, qui ſententiam excommunicationis antedictam, cenſuras, & alias pœnas per eos, aut aliquem eorum pro tempore latas incurrerint, legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, illas incidiſſe declarent, nec non aggrauare etiam iteratis vicibus curent, inuocato ad id, ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Obſtantia tollit.

§. 8. Non obſtantibus præmiſſis, & tam huiuſmodi noſtra de non tollendo cuiquam ius quæſitum, & aliis Apoſtolicis, quam in quibuſuis generalibus, Prouincialibus vel Synodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus, conſtitutionibus & ordinationibus, Domorumque, Ordinum & locorum prædictorum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, fundationibus, ſtatutis, vſibus, naturis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis, Fratribus Mendicantibus aliorum Ordinum quorumuis, eorumque Eccleſiis, Capellis, Domibus, & locis & Superioribus, in ſpecie vel in genere, tam per fel. rec. Sixtum Papam IV. quam alios quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, etiam bulla Aurea, Mare Magnum nuncupata, contentis, ac per nos

Motu proprio conſiſtorialiter, etiam per modum legis & ſtatuti perpetui, iteratis vicibus, cum quibus etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, conceſſis pro tempore, in contrarium forſan reuocantibus, etiam ſi eis expreſſe caueretur, quod niſi per trinas diſtinctas literas cum temporis interuallo competenti ternis diſtinctis vicibus, illis quos concernunt intimandas, derogatum eſſe non cenſeatur, aut alia forma in id ſeruanda ſit, conceſſis, approbatis & innouatis, quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, expreſſa & indiuidua mentio habenda eſſet, illorum, omnium & ſingulorum, tenores vim & effectum, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, formaque in eis tradita obſeruata infererentur, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe latiſſime derogamus, & ceteris contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi, ac eorum perſonis, locis, Ordinibus, & nominibus mentionem.

Tranſumptis credi iubet.

§. 9. Et quoniam difficile eſſet præſentes literas ad ſingula quæcumque loca deferri, volumus & eadem Apoſtolica auctoritate etiam decernimus, quod illarum exemplis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis ſigilloque alicuius Prælati, vel perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu Curiæ eccleſiaſticæ munitis; in iudicio & extra vbi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus originalibus, ſi exhiberentur, vel oſtenderentur.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 27. Auguſti 1568. Pont. noſtri anno 3. *D. P. An. 3. die 27. Aug.*

Contra quoſcumque Clericos, tam ſæculares quam regulares, nefandi criminis reos. LXXII.

Ad hoc habes etiam ſup. Leon. X. conſt. 7. Supernæ: *& huius Pont. conſt. 5.* Cum primum.

Edita A.D. 1568.

PIVS EPISCOPVS

Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

HOrrendum illud ſcelus, quo pollutæ fœdatæque Ciuitates à tremendo Dei iudicio cõflagrarunt, acerbiſſimum nobis dolorem inurit, grauiterque animum noſtrum commouet, vt ad illud quantum poteſt comprimendum, ſtudia noſtra conferamus.

Concilij Lateranen. diſpoſitio eſt in bulla Leonis cit. in rubr.

§. 1. Sane Lateranenſi Concilio dignoſcitur conſtitutum, vt quicumque Clerici, illa incontinentia quæ contra naturam eſt, propter quam ira Dei venit in filios diffidentiæ, deprehenſi fuerint laborare, à Clero deiciantur, vel ad agendam in Monaſteriis pœnitentiam detrudantur.

Cauſa huius nouæ diſp.

§. 2. Verum ne tanti flagitij contagium, impunitatis ſpe, quæ maxima peccandi illecebra eſt, fidentius inualeſcat, Clericos huius nefarij criminis reos, grauius vlciſcendos deliberauimus, vt qui animæ interitum non horreſcunt, hos certe deterreat ciuilium legum vindex gladius ſæcularis.

Impoſitio pœnæ capitalis.

§. 3. Itaque quod nos iam in ipſo Pontificatus noſtri principio hac de re decreuimus, plenius nunc fortiuſque perſequi intendentes, omnes & quoſcumque presbyteros & alios clericos ſæculares & regulares, cuiuſcumque gradus, & dignitatis, tam dirum nefas exercentes, omni priuilegio clericali, omnique officio, dignitate & beneficio eccleſiaſtico præſentis canonis auctoritate priuamus. Ita quod per Iudicem Eccleſiaſticum degradati, poteſtati ſtatim ſæculari tradantur, qui de eis illud idem capiat ſupplicium, quod in laicos hoc in exitio deuolutos, legitimis reperitur ſanctionibus conſtitutum.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1568. tertio Cal. Septemb. Pont. noſtri anno 3. *D. P. An. 3. die 30. Aug.*

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Indictione vndecima, die vero vigeſima tertia menſis Septembris, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto

Patris, & D.N.D. Pij Papæ V. anno 3. retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ, Principis Apoſtolorum de Vrbe, Canc. Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Antonium Clerici, & Chriſtianum de Monte, prælibati S.D.N. Papæ Curſ.

Io. Andreas Panizza Mag. Curſ.

LXXIII. Moderatio, & reuocatio priuilegiorum, Officiis Romanæ Curiæ, ac Militiis conceſſorum, circa penſiones obtinendas, & transferendas, ac expectatiuas concedendas, vnioneſque & ſuppreſſiones beneficiorum faciendas, ac facultatem de bonis Eccleſiaſticis teſtandi.

De vnionibus habes etiam Conc. Tridentini ſeſſ. 7. cap. 6. & ſeſſ. 14. cap. 9. & ſeſſ. 24. cap. 13. & 15. Et de facultatibus teſtandi, attende etiam aliam huius Pont. conſt. 117. Quæ ordini. *cum ibi nos.*

Militiæ varias reintegrationes circa hæc ſancita obtinuerunt, quas ſerioſum fuiſſet ſingulas hic adnotare, ideo eas quære in Indice ver. Militiæ.

Reſeruatores autem penſionum perpetuarum ſuper Beneficiis Eccleſiaſticis ad Collegiorum, & piorum locorum fauorem factarum, & Indulta imponendi penſiones etiam temporales, reuocauit S.D.N. Vrban. VIII. conſt. 69. *Sanctiſſimus.* inf. tom. 4.

PIVS PAPA QVINTVS
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1568.

Exordium.

SAcroſanctum Eccleſiæ Dei ſtatum, integrum & incolumem præſtare officij noſtri cum ſit, quæcumque illi detrimentum afferre noſcuntur, noſtra nos decet conſideratione mouere.

Cauſæ huius conſt.

§. 1. Sane tantæ tamque immoderatæ de rebus dominicis, etiam extra ordinem Eccleſiaſticum largitiones, his nouiſſimis temporibus ſuccreuiſſe perhibentur, vt iam optima quæque alieni ſenſim exhauriant, & quod in fouendis multiplicandiſque Miniſtris Eccleſiaſticis, fundandis Seminariis, alendis pauperibus, recreandis infirmis, inſtaurandis Eccleſiis, fulciendis ædibus vetuſtate conſumptis, educandis viris religione, & doctrina claris, quibus Eccleſia ipſa tantopere dignoſcitur indigere, id fere vniuerſum multitudo præripiat laicorum. Hinc maniſeſta nos impellit neceſſitas, vt hac indomita cupiditate repreſſa, de communi Eccleſiæ ſalute conſulamus. At quia omnia incommoda ſtatim vbique facile ſubducere non valemus, ea ſaltem, quæ nobis proxima ſunt, & ante oculos frequentius obuerſantur, in primis tollere curabimus, vt ceteri omnes cum venerit vſus, æquiore animo patiantur.

Reuocatio indultorum transferendi penſiones Collegiis & Officialib. Rom. Cur. conceſſorum, & per laicos, vel clericos, coniugatos eas retinendi.

§. 2. Itaque de nobis attributæ poteſtatis plenitudine reuocamus, & abolemus omnia & quæcumque priuilegia, facultates, diſpenſationes, & indulta Militum S. Pauli, Sancti Georgij, Pij, de Laureto, & de Lilio, necnon Secretariorum, Cubiculariorum, & Scutiferorum Apoſtolicorum, ac quibuſcumque aliis Romanæ Curiæ, & Apoſtolicæ Sedis collegiis, & officiis, tam in dicta Curia quam extra eam conſtitutis, ipſorumque perſonis, necnon Conclauiſtis, de penſionibus, fructibus & aliis rebus Eccleſiaſticis, etiam ad certam & determinatam ſummam & quantitatem conſtitutis, per Clericos coniugatos, Bigamos, & alios Laicos, obtinendis, eiſdem per ipſos, ac aliis ſimilibus per alios Clericos in alium, vel alios transferendis, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & prædictam Sedem, tam in ipſorum officiorum inſtitutione, quam deinceps quandocumque, & quotieſcumque, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, & alias ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis reſtitutionibus, præſeruationibus, mentis atteſtationibus, derogatoriis, aliiſque fortioribus efficaciſſimis & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque ſimili poteſtatis plenitudine, etiam pro defenſione fidei Catholicæ, aut dictæ Sedis, & quibuſlibet aliis aliis cauſis quantumlibet grauibus, vrgentibus, neceſſariis & oneroſis, ac etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum, necnon S.R.E. Cardinalium, deque illorum conſilio, & matura deliberatione prius deſuper habita, conceſſa, confirmata, ac etiam multiplicatis vicibus innouata, extenſa & moderata. Ita quod deinceps illorum ſic reuocatorum prætextu, Laici etiam extra coniugium & in cælibatu viuentes, ac Bigami, & Clerici coniugati nullas nouas penſiones, aut fructus, aut omnino alias res eccleſiaſticas habere, nec ipſi etiam qui coniugati non ſunt, ſi ad primas, aut alias nuptias tranſiuerint, antiquas deinceps percipere, Clerici vero, & alij matrimonium etiam cum vnica & virgine contracturi, poſtquam illud contraxerint, nec antiquas retinere, nec nouas aſſequi poſſint, Sed nec vlli Laici, nec Clerici priuilegio transferendi penſiones, fructus, aut alias res huiuſmodi de cetero potiantur. Decernentes omnes transferendi facultates ex nunc, Antiquas vero penſiones, & alias reſeruationes, tam Laicis quam Clericis conceſſas, & quas ipſos Clericos habere contigerit, per futurum contractum matrimonium huiuſmodi extinctas eſſe.

Reuocatio ſimilium priuilegiorum quarumcumque Militiarum & Hoſpitalium obtinendi penſiones.

§. 3. Ac etiam reuocamus, & abolemus omnia & quæcumque priuilegia, facultates, diſpenſationes, & indulta obtinendi & transferendi ſimiles penſiones, fructus, & alias res Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum & officiorum eccleſiaſticorum, ſæcularium & regularium S. Iacobi de Spata, de Calatraua, de Alcantara, Ieſu Chriſti, & Sancti Stephani, ceteriſque Militiis, necnon Sancti Lazari Hieroſolymitani, ac omnibus & ſingulis aliis Hoſpitalibus, eorumque Militibus, Fratribus & perſonis, tam Clericis quam coniugatis, etiam modo & forma prædictis, & ex eiſdem ac quibuſcumque aliis fortioribus cauſis conceſſa, approbata, & etiam à nobis moderata, & reſtituta; ita quod ipſi, ſiue coniugati ſiue bigami, ſiue clerici ſiue etiam presbyteri, nullas de cetero recipiant, ſed eas ſolas quas nunc habent ſine facultate ipſas transferendi retineant, & eæ quoque per futurum contractum Matrimonij extinctæ cenſeantur.

Declaratio priuatarum diſpenſationum, Militibus conceſſarum prædictis.

§. 4. Omnes vero priuatas diſpenſationes, & gratias habendi, & retinendi penſiones, fructus, & alias res Eccleſiaſticas, Militibus & Fratribus quibuſcumque Militiarum, & Hoſpitalium prædictorum, tam à nobis quam à prædeceſſoribus noſtris, & dicta Sede hucuſq; ſingulatim conceſſa, ita moderamur, & reſtringimus, vt illarum vigore ſoli Milites, & Fratres non coniugati, nec bigami, nouas deinceps penſiones, aut fructus aliaſque res Eccleſiaſticas recipiant, & in cælibatu viuentes, illas & alias iam receptas dumtaxat percipiant. Alij vero, etiam cum vnica, & virgine coniugati, ſi rurſus matrimonium contraxerint, eas omnes quas nunc habent, per huiuſmodi contractum amittant, nec illæ ipſis vlterius debeantur, ſimili facultate transferendi tam antiquas quam futuras penſiones, fructus, & res huiuſmodi omnibus prædictis, etiam non coniugatis ex nunc penitus interdicta, & ſuppreſſa. Sed nec vlli Milites, aut Fratres etiam ſimplices clerici, vel presbyteri prætextu huiuſmodi diſpenſationum, & gratiarum aliqua ſimplicia, aut alia beneficia Eccleſiaſtica ſæcularia, aut aliorum Ordinum regularia, etiam nullum omnino onus, aut ſeruitium habentia, vt præſtimonia deinceps recipere, & retinere poſſint.

Reuocatio facultatum Militiarum concedendi expectatiuas, & reſeruationes ad beneficia, & vniendi, incorporandi, vel ſupprimendi beneficia.

§. 5. Ad hæc quoque reuocamus & abolemus omnia & quæcumque priuilegia, facultates, licentias & indulta, Magiſtris, & Conuentibus, aliiſque perſonis, & locis Militiarum, & Hoſpitalium prædictorum, eorumque perſonis, etiam vt prædictum eſt conceſſa, confirmata, extenſa, & moderata, concedendi expectatiuas, reſeruationes, & alias gratias præuentiuas ad Prioratus, præceptorias, Hoſpitalia, & alia beneficia, & officia, Militiarum, & Hoſpitalium prædictorum. Itemque vniendi, & incorporandi perpetuo vel ad tempus, & ſupprimendi beneficia Eccleſiaſtica cum cura & ſine cura, ſæcularia & quorumuis Ordinum regularia, etiam de iure patronatus Laicorum ex fundatione, & dotatione exiſtentia,

ac etiam nullum penitus ſeruitium, aut ordinem annexum, ſeu aliud onus qualecumque habentia, etiam ruinoſa, & deſerta, ac etiam ſponte à Patronis oblata, vel donata, illorumque fructus, res, & proprietates applicandi & appropriandi Militiis, & Hoſpitalibus ſupradictis, ſeu beneficia ipſa in Monaſteria, Prioratus, præceptorias, beneficia, Hoſpitalia, & alia loca Militiarum & Hoſpitalium eorumdem erigendi, & inſtituendi, ac alias commutandi & reformandi.

Reuocatio expectatiuarum, & vnionum, & ſuppreſſionum, quæ plenarium effectum ſortita non ſunt.

§. 6. Ac etiam omnes & ſingulas expectatiuas, reſeruationes, & alias gratias præuentiuas, ſpeciales & generales, necnon vniones, annexiones, & incorporationes perpetuas & temporales, ſuppreſſiones, applicationes, appropriationes, & alias diſpoſitiones huiuſmodi beneficiorum & fructuum, per Magiſtros, Conuentus, & alios prædictos hucuſque factas, & conceſſas, ac etiam dicta Apoſtolica auctoritate, & ex certa ſcientia confirmatas, quæ plenarium nondum ſunt ſuum ſortitæ effectum.

Reuocatio facultatum teſtandi, & diſponendi de bonis Eccleſiæ, vel fructibus. Ac teſtamentorū quæ huiuſmodi, quæ non habuerunt effectum.

Ita vide inf. conſt. 137. Quæ Ordini.

§. 7. Præterea omnes & quaſcumque licentias, & facultates teſtandi, & alias quomodocumque diſponendi, etiam ad certam, & quantumuis modicam ſummam, & quantitatem, de rebus, fructibus, & bonis immobilibus, mobilibus, & ſe mouentibus ad Magiſtros, Priores, Præceptores, Milites, Fratres, & perſonas Militiarum, & Hoſpitalium prædictorum ratione illorum, necnon Præceptoriarum, Hoſpitalium, & beneficiorum Eccleſiaſticorum, etiam ſæcularium, & aliorum Ordinum regularium, ac penſionum, & fructuum quorumcumque prouenientes, necnon facta hucuſque, non tamen effectum ſortita vigore licentiarum & facultatum prædictarum, teſtamenta & alias diſpoſitiones huiuſmodi, etiam ſi per eaſdem licentias & facultates diſponatur, quod dimidia, vel alia pars rerum & bonorum prædictorum Militiis, Hoſpitalibus, Domibus, & locis, vnde illa prouenerint, aut aliis pus locis relinquantur. Decernentes omnes & ſingulas reſeruationes, aſſignationes, tranſlationes, vniones, annexiones, incorporationes, ſuppreſſiones, applicationes, appropriationes, teſtamenta, donationes, & alias diſpoſitiones quaſcumque, quas prætextu priuilegiorum, facultatum, diſpenſationum, & indultorum prædictorum ſic reuocatorum, ac contra præſentium tenorem per quoſcumque, etiam dicta Apoſtolica auctoritate fieri, vel factas perſequi contigerit, tamquam ſubreptas & extortas, nullius prorſus roboris & momenti eſſe, nec per eas ius, titulum etiam coloratum cuiquam acquiri, nec quemquam quocumque tempore quauiſque cauſa reſtitutionem in integrum, reductionem ad terminos iuris, aut quoduis aliud gratiæ remedium impetrare, aut etiam ab alio vel aliis impetratis, aut motu ſimili conceſſis vti.

Clauſula præſeruatiua.

§. 8. Nec præſentes literas de ſubreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quopiam defectu notari, vel impugnari, nec ſub vllis reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus ſimilium vel diſſimilium reuocationum, & ordinationum ab ipſa Sede quandocumque emanandis comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validum ſtatum reſtitutas, & plenarie reintegratas eſſe & cenſeri.

Decretum irritans.

§. 9. Sicque in iis, ac omnibus & ſingulis aliis ſupradictis per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter interpretandi & iudicandi facultate & auctoritate, vbique interpretari, iudicari & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus per quoſcumque quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Volumus autem ſimilium priuilegiorum, diſpenſationum, facultatum, & indultorum conceſſionem noſtris explodi temporibus, & quod nobis licere non patimur, noſtri ſucceſſoribus indicamus.

Clauſ. derog.

§. 10. Non obſtantibus præmiſſis, & noſtris de non tollendo iure quæſito, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Collegiorum, Officiorum, Militiarum, Hoſpitalium, Conuentuum, necnon S. Benedicti Ciſtercienſis, Sancti Auguſtini, & aliorum Ordinum, & regularum quorum Militia, & Hoſpitalia prædicta ſunt iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus, & naturis quantocumque tempore obſeruatis, necnon fundationibus eorumdem, aliis quoque priuilegiis, indultis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis illis omnibus ipſarumque Militiarum, & Hoſpitalium Magiſtris, Conuentibus, Prioribus, Præceptoribus, Militibus, Fratribus, & perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & prædictam Sedem, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, ſeu quaſi, necnon motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum, Sanctæque Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ac de eorum conſilio, & aſſenſu etiam conſiſtorialiter habito, tam pro Militiarum, Hoſpitalium, & regularum huiuſmodi reſtitutione, & ampliatione, quam alias quomodocumque, ac ſub quibuſcumque tenoribus & formis, necnon cum quibuſuis reſtitutiuis, præſeruatiuis, annullatiuis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis quotieſcumque conceſſis, confirmatis & etiam iteratis vicibus extenſis, & moderatis, etiam ſi in eis, ac ſtatutis, ſtabilimentis, & fundatione prædictis caueatur expreſſe, quod nunquam prædicta reuocata, vel moderata, aut immutata intelligantur, nec illis, in toto vel in parte derogatum cenſeatur per qualcumque literas, etiam derogatoriarum derogatorias, ac alias fortiores & efficaciores clauſulas in ſe continentes, niſi dum & quoties de illorum, ac etiam certarum ſpecialium literarum Apoſtolicarum inde confectarum vere, non autem per clauſulas generales vel ſpeciales idem importantes, inſerto tenore, ac de ſimili Cardinalium conſilio, & ſemper in huiuſmodi quæ ſic fierent de conſilio prædicto derogationes, & aliæ diſpoſitiones cenſeretur appoſita clauſula, quod tunc demum, nec aliter, nec alio modo effectum ſortiantur, cum Magiſtrorum, & Conuentuum prædictorum ad id accedat aſſenſus, quodque derogationes, & aliæ diſpoſitiones huiuſmodi aliter effectum non habeant, niſi huiuſmodi derogationes, & aliæ diſpoſitiones conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eumdem tenorem continentes, tribus diſtinctis vicibus Magiſtris, & Conuentibus prædictis fuerint intimatæ, eorumque pariter ad id expreſſus accedat aſſenſus, aliter vero factæ viribus & effectu omnino careant, ac Magiſtri, & Conuentus prædicti ad parendum illis & decretis deſuper proceſſibus, eorumque executoribus, & ſubexecutoribus, ac ipſorum mandatis & monitionibus minime teneantur, ſed literarum huiuſmodi executionem omnino impedire, nec ratione reſiſtentiæ cenſuris eccleſiaſticis per ipſos executores vel ſubexecutores latis innodari poſſint. Quibus omnibus, etiam ſi alias de eis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus. Et quatenus effectum præſentium quoquomodo impedire vel retardare, vel illis obeſſe poſſent, omnino tollimus & abrogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma publicationis conſt.

§. 11. Vt autem præſentes literæ omnibus plenius innoteſcant, mandamus illas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in Cancellaria Apoſtolica, necnon in acie Campi Floræ publicari, earumque exempla de more affigi, & in dictæ Cancellariæ libro Quinterno nuncupato deſcribi.

Exemplorum fides.

§. 12. Volumuſque & decernimus ipſarum præſentium exempla etiam impreſſa, manuque Notarij publici, & ſigillo Prælati eccleſiaſtici, aut alterius Curiæ obſignata eamdem illam vbique locorum fidem faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino, &c.

Dat. P. A. 3. die 9. Nou.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimooctauo, quinto Idus Septembris, Pont. noſtri anno tertio.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1568. die vero 13. menſis Septembris, indict. 11. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno III. retroſcripta literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Principis Apoſt. de Vrbe, & Canc. Apoſt. & in acie Campi Floræ, ibique dimiſſis copiis affixis per nos Ioannem Andream Rogerium, & Ioannem Andream Panizzam prælibati S. D. N. Papæ, ac Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Curſ.

Iulius Parinus Mag. Curſ.

LXXIV. De dignitatibus & præbendis Eccleſiarum Inſulæ Sardiniæ, aliis Eccleſiis vnitarum, earumque ſuppreſſione, & Parochialium ad primæuum ſtatum reductione, ac Vicariorum in Parochialibus, quæ ſunt annexæ dignitatibus, &c. deputatione.

Edita A. D. 1568.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius conſt.

QVantum animarum cura ceteras omnes ſuperat & excellit, tanto nos impenſius prouidere neceſſe eſt, vt id officij genus, omni vbique adhibita induſtria excolatur. Ex multis enim offenſionibus, quæ ad noſtram quotidie notitiam perferuntur, illam quoque grauiſſimam intelligimus, quod Canonici, & alij habentes dignitates, perſonatus & officia earum Inſulæ Sardiniæ Eccleſiarum, quas partim rerum inopia depreſſas, partim etiam æris inclementia deſertas, iampridem Apoſtolica Sedes proximis Metropolitanis, & aliis Cathedralibus Eccleſiis prouidenter adiunxit, quamquam perſonali in ipſis obſequio ſoluti reſidentiam detrectant atque refugiunt, apud parochiales Eccleſias, quæ ſunt, vel in præbendas ſuorum huiuſmodi canonicatuum inſtitutæ, vel prædictis dignitatibus, beneficiis, & officiis applicatæ, nullum habentes perpetuum Vicarium, vel alium proprium ſacerdotem, qui curam exerceat animarum. Rurſus multæ parochiales Eccleſiæ, ſiue pro præbendis habitæ, ſiue dignitatibus, beneficiis & officiis non vnitarum, nec ſuppreſſarum Eccleſiarum incorporatæ reperiantur, quæ ſunt huiuſmodi Vicariorum ſolatio deſtitutæ.

Extinctio beneficiorum Eccleſiaſticorum Inſulæ Sardiniæ, aliis vnitorum, vel ſuppreſſorum, quæ habent parochiales vti præbendas, &c.

§. 1. Nos aduerſus periculoſam hanc negligentiam, volentes iuris proſecutione cauere, de nobis attributæ poteſtatis plenitudine extinguimus & abolemus omnes dignitates, etiam maiores & principales, necnon canonicatus, præbendas, perſonatus, adminiſtrationes, officia, ceteraque beneficia, omnium & ſingularum dictæ Inſulæ Eccleſiarum aliis vnitarum, vel etiam ſuppreſſarum, quæ parochiales Eccleſias habent vti præbendas, vel alias annexas, vbi non eſt vicaria perpetua conſtituta.

Reductio parochialiũ ad primæuum ſtatum, &c.

§. 2. Ipſas vero parochiales Eccleſias ad primæuum ſtatum ſimplicem & liberum reuocamus, ita vt in earum collatione dehinc ab Ordinariis locorum facienda, Concilij Tridentini forma, quæ de parochialibus Eccleſiis ſuper hoc præſcripta eſt, omnino debeat obſeruari. Statuentes, vt quicumque dignitates, canonicatus, præbendas, beneficia & officia prædicta ſic extincta, etiam plura, & diuerſis huiuſmodi Eccleſiis ex diſpenſatione Apoſtolica, aut alias obtinebant, ex quo iam amplius non ſunt, nullum in dictis principalibus Eccleſiis locum habere contendant, ſed ſingulas prædictas parochiales Eccleſias, vt ſimplices earum rectores retinentes, debeant ibi præſentes perpetuo reſidere, ac debita parochialia officia per ſe ipſos, vt congruit, exercere: nec vlli omnino id effugere, aut conſuetudine immemorabili, aliaue prætenſa iuris cautione defendi poſſint, etiam ſi eam curam ad ſolos Epiſcopos obiiciant pertinere, ſed eos qui canonica monitione præmiſſa in dictis parochialibus Eccleſiis præſentes reſidere neglexerint, cenſuris & pœnis omnibus contra non reſidentes, tam à dicto Concilio quam etiam noſtris, & aliis canonicis ſanctionibus impoſitis, volumus ſubiacere. Verum, ſi de pluribus etiam diuerſarum diœceſum parochialibus vnica dumtaxat præbenda conſtiterit, aut vnio de illis vni tantum dignitati, beneficio, vel officio ſic ſuppreſſo facta fuerit, ſinguli poſſeſſores, etiam qui plura ex ſuppreſſis præfatis obtinebant, vt præfertur, in vna parochiali Eccleſia dumtaxat perpetuo reſidentes, quam intra ſex menſes poſt publicationem præſentium eligere debeant ſi cenſuras & pœnas prædictas effugere voluerint, poterunt, vita eis comite, in ceteris omnibus tolerari, dummodo reliquis Vicarij idonei ab Ordinariis locorum cum debito ſtipendio aſſignentur. Illis vero cedentibus & decedentibus, ſinguli rectores in ſingulis ordinentur, niſi forte loci propinquitas, rerum anguſtia, aliue legitima cauſa connexionem patiatur.

Deputatio Vicariorum in Parochialib. quæ ſũt annexæ dignitatibus, &c.

§. 3. Porro Eccleſiis parochialibus, vel in præbendas canonicatuum erectis, vel dignitatibus, officiis, & beneficiis non vnitarum, nec ſuppreſſarum Metropolitanarum, Cathedralium, & aliarum dictæ Inſulæ Eccleſiarum perpetuo annexis, in quibus nullæ ſunt vicariæ hucuſque perpetuæ inſtitutæ, quoniam canonici & alij dignitates, officia & beneficia huiuſmodi obtinentes, in ipſis Metropolitanis, Cathedralibus, & aliis Eccleſiis deſeruire tenentur, prædicti Ordinarij locorum illas quamprimum ordinare, vel alias prouidere debeant, quemadmodum in generalibus, & prædicto Tridentino Concilio dignoſcitur ordinatum portione fructuum, etiam ſuper certa re aſſignanda, ac per Vicarios propria auctoritate percipienda, quæ tamen centum annue non tranſcendat, inferior vero quam quinquaginta ſcutorum eſſe poſſit, quando ſine notabili principalis incommodo nequeat eſſe pluris, & ea ſit annonæ vilitas, vt ſacerdos queat ex minori commode ſuſtentari.

Executorum deputatio, & facultates.

§. 4. Præcipimus igitur vniuerſis & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum Ordinariis per dictam Inſulam conſtitutis in virtute ſanctæ obedientiæ, vt prædicta omnia & ſingula in ſuis quiſque ciuitatibus, diœceſibus, & locis quamprimum exequantur, & inuiolate faciant ab omnibus obſeruari. Contradictores quoſlibet & rebelles per prædictas, quas viderint ipſi cenſuras & pœnas, ceteraque remedia opportuna, appellatione quacumque poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus prædictis & noſtris de non tollendo iure quæſito, ac de Vicariis huiuſmodi aliter inſtituendis, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Eccleſiarum, in quibus canonicatus & præbendæ, ac dignitates, beneficia & officia prædicta conſiſtunt, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus contrariis quibuſcumque, ſeu quod aliquibus communiter vel diuiſim, à dicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut contra huiuſmodi ſtatuta & conſuetudines, ac priuilegia eis conceſſa, ad reſidentiam, & alia prædicta compelli non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de ſtatutis & conſuetudinibus, necnon Eccleſiarum, locorum, & perſonarum huiuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis priuilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, de quibus, quorumque totis tenoribus ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia contra prædicta nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Quin etiam ex nunc irritum decernimus & inane, quicquid ſecus per quoſcumque quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Iuſſio publ.

§. 6. Ceterum mandamus eaſdem præſentes ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ publicari, earumque exempla de more applicari, voluműſque & Apoſtolica auctoritate decernimus, quod literæ ipſæ ſic publicatæ, omnes & ſingulos abſentes, & vbique extra dictam Inſulam degentes, ac etiam monitiones, citationes, & inhibitiones per quemcumque Ordinarium edicto publico valuis ſuæ Cathedralis Eccleſiæ affigendo, vigore præſentium faciendæ, monitos, citatos, & inhibitos perinde arctent, ac ſi eis perſonaliter factæ fuiſſent.

Quia

Tranſumptorum fides.

§. 7. Quia vero difficile, & incommodum valde eſſet, eaſdem præſentes ad ſingula loca, vbi illis opus fuerit, transferre, ſimiliter volumus, vt earum exemplis etiam impreſſis, manuque Notarij publici, & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici, vel eius curiæ obſignatis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum, &c.

D.P. An. 3. die 1. Octob.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1568. Kalend. Octobris, Pontificatus noſtri anno 3.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1568. Indictione 11. die vero 23. menſis Octobris. Pontificat. Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papa V. anno 3. retroſcripta litera Apoſtolica affixa & publicata fuerunt ad valuas Baſilica Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Flora, dimiſsis ibidem earumdem retroſcriptarum literarum copiis, per nos Iulium Parinum, & Io. Bernotum præfatis Sanctiſſ. D.N.PP. Curſ.

LXXV. Decretum Concilij Tridentini de Clericorum ſæcularium ad ſacros ordines promotione, extenditur ad Clericos regulares ſiue ſæculares more religioſorum in commum viuentes.

Contra male ad ſacros, vel minores ordines, ſeu clericalem characterem ordinantes, & male ordinatos extat conſtit. Sanctiſſ. D. N. Vrb. VIII. 33. *Secretis*, inf. tom. 4.

Edita An. D. 1568.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmanus Pontifex ſacrorum Conciliorum auctor & interpres, illa quæ in huiuſmodi Conciliis à prudentibus patribus in Spiritu Sancto legitime congregatis ſalubriter ſancita ſunt, pro ſui paſtoralis officij debito, cum æquitas, honeſtas, & decus ſuadet, ſicuti declarare, & moderari, ita etiam ad alios caſus extendere conſueuit.

Co. Trid. ſeſſ. 21. c. 2. de reform. huius formam promouendi Clericos ſæculares ad ordines ſacros.

§. 1. Sanè cum non deceat diuino miniſterio adſcriptos cum ordinis dedecore mendicante, aut ſordidum aliquem quæſtum exercere, ſacro Tridentino Concilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps clericus ſæcularis, quamuis alias moribus, ſcientia, & ætate eſſet idoneus, ad ſacros ordines promoueretur, niſi prius legitime conſtaret eum beneficium Eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſte ſufficeret, pacifice poſſidere, vel alias ordinari non poſſet, niſi iuxta decreti ab ipſo Concilio deſuper editi formam & tenorem.

Ex cauſis modo ius expreſſis.

§. 2. Cum autem nulla in huiuſmodi decreto religioſorum clericorum mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli, vti moleſte accepimus, certorum Ordinum religioſi, ſeu Canonici vel Clerici, intra clauſtra monaſteriorum, ſeu domorum more regularium in communi viuentes, qui numquam, ſeu non niſi ad certum tempus profeſſionem emittunt, & ex clauſtro exire, vel dimitti, ad ſæculum redire libere & licite poſſunt, Religionis prætextu titulo ſufficientis beneficij, nec iuxta dicti decreti tenorem ad ſacros ordines ſe promoueri prætendunt, & à nonnullis Epiſcopis paſſim promoueantur, atque inde plerumque illud inconueniens eueniat, vt ſic promoti, & è clauſtro exeuntes, & per ſæculum vagantes, vel mendicare, vel ſordidum quæſtum exercere, non ſine ipſorum dedecore, ac ordinis vilipendio, & quamplurimorum Chriſtifidelium ſcandalo cogantur.

Pontifex illud extendit dictum decretum, ad Clericos regulares more Religioſorum in communi viuentes.

§. 3. Nos igitur, qui ſingulorum Dei miniſtrorum honorem & decus, quantum in nobis eſt, ſinceris exoptamus affectibus, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac perpetuo valitura ſanctione, decretum prædictum de clericis ſæcularibus loquens, ad omnes & ſingulos, etiam cuiuſcumque ordinis Clericos religioſos, ſiue ſæculares more religioſorum viuentes in communi, non profeſſos, harum ſerie extendimus & ampliamus, ac religioſis & aliis prædictis non profeſſis, vt ad ſacros ordines promoueri, necnon omnibus & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, gratiam & communionem Sedis Apoſtolicæ habentibus, vt ordines ipſos huiuſmodi Religioſis perſonis impendere, niſi obſeruata forma dicti decreti nos virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna, interdicimus & prohibemus, ac contrafacientes per annum à præſtatione talium ordinum ipſo iure ſuſpendimus.

Promotiones ſecus non ſeruata forma d. Concilij factas, nullas eſſe, & Miniſtrantes puniri decernit.

§. 4. Statuentes & decernentes promotiones quarumlibet religioſarum perſonarum prædictarum ad ordines huiuſmodi contra ipſius decreti Concilij Tridentini formam, etiam cuiuſuis licentiæ illis ab Apoſtolica Sede vel illarum Superioribus cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & præeminentiæ exiſtant, ſi Pontificali dignitate fungantur, vel Cardinalatus honore præfulgeant conceſſæ, prætextu factas, executione prædictorum Ordinum omnino carere nullaſque prorſus & irritas exiſtere, ſicque promotas perſonas in altaris miniſterio miniſtrare non poſſe. Quinimmo miniſtrantes, priuilegiis, exemptionibus, immunitatibus, & aliis gratiis clericis conceſſis omnino priuari, & irregularitatis, aliaſque in dicto decreto contentas pœnas eo ipſo incurrere, à quibus niſi à Romano Pontifice, vel in mortis articulo minime abſolui poſſint.

Clauſulas derogatorias appoſuit.

§. 5. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac quorumuis monaſteriorum, & Ordinum, etiam iuramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, illorumque ſuperioribus & perſonis; ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, reſtitutiuis & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi alias pro illorum ſufficienti derogatione, de illis illorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica & expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores, formas, datas & decreta in illis impoſita, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Publicationis formam tradit.

§. 6. Et vt præſentes literæ ad omnium notitiam perueniant, neue quis illarum ignorantia excuſari poſſit, volumus & Apoſtolica auctoritate decernimus præſentes literas ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi & imprimi, illarumque exemplis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici, & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici, vel eius curiæ obſignatis, eamdem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 3. die 14. Octob.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, 1568. pridie idus Octobris, Pontificatus noſtri anno 3.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1568. Indictione vndecima, die vero 12. menſis Nouemb. Pontif. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papa V. anno eius 3. retroſcripta litera Apoſt. affixa & publicata fuerunt ad valuas Baſilica Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancell. Apoſt. & in acie Campi Flora, dimiſsis in ſuperius expreſsis locis præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde, vt moris eſt, amotis per nos Thomam Gallarum, & Iulium Parinum præfati S.D.N. Pij Papa V ac Sancta Apoſtolica Sedis Curſ.

Chriſtianus de Monte Mag. Curſ.

De ſolemni trium votorum ſubſtantialium profeſſione regulari emittenda, & vna ex Regulis approbatis eligenda, ab omnibus qui in diuerſis Congregationibus & domibus, ſub voluntaria obedientia, & extra ſolemne votum Religionis viuunt, & habitum à ſæcularibus presbyteris diſtinctum deferunt. LXXVI.

Edita An. D. 1568.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius conſtit.

LVdicrum vitæ genus eorum verſi, qui regularium formam præ ſe ferentes, nec propriis renunciant, nec vllam profitentur ex regulis approbatis, quando horum plerique proprio inſtinctui obſequentes, alij odio incenſi, alij, dum quod ambiunt minus conſequuntur, alij vel dilapidatis vel interuerſis rebus, & ad ſeſe, vel propinquos tranſlatis, vt ratiocinia effugiant, quidam etiam in ſuos ipſorum mores inquiſitum iri præſentientes, quaſi impunitatem adepturi, è ſodalitio ſuo, vt lubet, exibunt, eiectiſque illius inſignibus, veſtem recipiunt ſæcularem. Hinc graues & periculoſæ quotidie offenſiones in populos concitantur, dum quos diſciplinæ regulari perpetuo mancipatos credunt, rurſus eos, etiam vbi conſueuerint, contempto poſt tot annos, & relicto, indignis ſæpe modis, eius cui ſeſe dediderent vitæ inſtituto liberos vident, & ſolutos in ſæculum euagari. Cum igitur conueniat, vt cuius arma induit, eam miles militiam perſequatur, hanc de prædictis rationem capere inſtituimus, vt vel permanendi, vel abſcedendi facultate ſemel ſingulis propoſita, certus deinceps & immobilis diſciplinæ regularis cultus deceat in ipſis ſodalitatibus perpetuo obſeruari.

Viuentes ſub obedientia voluntaria & extra ſolemne votum Religionis debent profeſſionem trium votorū emittere, ſub vna ex Regulis approbatis.

§. 1. Itaque de nobis attributæ poteſtatis plenitudine, ſtatuimus, vt omnes & ſinguli Priores, Præpoſiti, & alij Præſidentes Generales, Prouinciales, & Conuentuales, necnõ Canonici & Fratres S. Georgij in Alga Venetiarum ac Eremitarum S. Hieronymi, alias B. Petri Piſarum, & omnium ac quorumcumque aliarum Congregationum, necnon Eccleſiarum, domorum, & conuentuum, in communi, & ſub obedientia voluntaria, & extra votum ſolemne Religionis viuentes, quorum habitus à ſæcularibus presbyteris eſt diſtinctus, qui religionem amplecti, & profeſſionem regularem ſolemnem emittere voluerint, id in ſuis quiſque conuentibus, & domibus intra vigintiquatuor horarum ſpatium, poſtquam Delegatus noſter præſentes literas eis ſignificauerit, palam & ſponte deliberent & declarent; inde conuocato quamprimum per ſingulas huiuſmodi Congregationes Generali vel alio ſupremo iuxta morem cuiuſcumque Congregationis, Capitulo, ibique electa vna ſub qua degant ex regulis approbatis, in quam maior pars vocum ipſius Capituli conſenſerit, trium votorum ſubſtantialium profeſſionem regularem, intra menſem ſolemniter emittant, & in eam, tanquam ſi quam illam deinceps ingreſſuri atque profeſſuri, perpetuum ferant Altiſſimo famulatum. Sicque profeſſi, vel in ſuis quiſque prioratibus, præpoſituris, præſidentiis, adminiſtrationibus & officiis confirmentur, vel ad alia transferantur, prout cuique Congregationi & Superioribus ſuis videbitur vtilius expedire.

Cæteris exeundi licentia conceditur.

§. 2. Qui vero excurſo iam anni ſpatio in ipſa Congregatione morati, refugerint intra tempus prædictum profiteri, detracto Religionis habitu, ac redditis etiam in vinculis, ſi opus ſit, receptorum & adminiſtratorum omnium rationibus, eiciantur, nec deinceps patiantur in vllis euſdem Congregationis domibus ſeu conuentibus amplius conuerſari. Quocirca mandamus vniuerſis & ſingulis Prioribus, Præpoſitis, Generalibus, Prouincialibus, & Conuentualibus, ac aliis cuiuſcumque dignitatis & nominis Miniſtris, necnon Conuentibus, Canonicis, Fratribus, & perſonis Congregationum huiuſmodi, vt ſtatutum noſtrum prædictum, non expectata alia iuſſione, aut mentis noſtræ declaratione, humiliter recipiant, & ſtudioſe obſeruare procurent. Quod ſi forte aliqui in eo quo nunc ſunt, ſtatu, quem omnino tollimus & abolemus, contra noſtrum hoc ſtatutum perſiſtere contenderint, ſingulos omni dignitate, officio, adminiſtratione & beneficio priuamus, & ad futura perpetuo indignos decernimus, excommunicationis quoque ſententia innodamus eo ipſo.

Clauſula derogatoria

§. 3. Non obſtantibus fundationibus & inſtitutionibus ac ſtatutis & conſuetudinibus congregationum, domorum, & conuentuum prædictorum, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque exemptionibus, & indultis Apoſtolicis, illis eorumque ſuperioribus & perſonis, ac eorum ſingulis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem Apoſtolicam, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, ac alias ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, in genere & in ſpecie, conceſſis & confirmatis, ac etiam aliis reformationibus, quotieſcumque ac quocumque tempore factis & promulgatis, & quibuſlibet aliis indulgentiis & literis Apoſtolicis, ſpecialibus & generalibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia tanquam abrogata, contra earumdem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari.

§. 4. Ceterum mandamus præſentes ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla de more applicari. *Iuſſio publicandi.*

§. 5. Ac etiam volumus, quod ipſarum præſentium exempla etiam impreſſa, & Prælati Eccleſiaſtici, vel eius Curiæ ſigillo, & Notarij publici manu obſignata, eamdem illam fidem vbique locorum, in iudicio & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi ibi oſtenderentur, aut exhiberentur. *Fides tranſumptorum.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, 1568. 15. Kalend. Decembris, Pontificatus noſtri anno 3. *D. P. An. 3. 17 Nouemb.*

Anno à Natiuitate Domini 1568. indict. 11. die vero 4. menſis Decembris, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno III. retroſcripta litera Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſil. Principis Apoſt. de Vrbe, & Canc. Apoſt. & in acie Campi Floræ, dimiſſis in omnibus ſupradictis locis earundem retroſcriptarum literarum copiis affixis, vt moris eſt, per nos Ioannem Freyle, & Iulium Parinum præibus S. D. N. Papæ Curſ. *Publicatio.*

Confirmatio exemptionum Fratrum Militum Hoſpitalis Sancti Ioannis Hieroſolymitani, eorumque familiarium, &c. à ſolutione decimarum, & aliorum quorumcumque onerum. Et præſeruatio iuriſdictionis Ordinariorum quoad perſonas curam animarum exercentes. LXXVII.

Quoad exemptionem hoc idem voluit Greg. XIII. in conſtit. 60. Quo magis, necnon & Greg. XIV. vt in eius conſtit. 5. Quanta. *vbi notabo. Cætera autem de hac Militia indicaui ſup. in conſt. 2. Anaſt. IV.* Chriſtianæ.

Quo vero ad dictam iuriſdictionem Ordinariorum, attende aliam huius Pontificis ſanctionem inf. in conſt. 136. *Expoſcit.* & aliam Greg. XIII. in conſt. 67. *Circumſpecta.*

PIVS PAPA QVINTVS
Ad futuram rei memoriam. *Edita An. D. 1568.*

ET ſi cuncta, quæ ex multa Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum prouidentia, in fauorem Militiarum quarumlibet in fidei Catholicæ defenſionem ſalubriter inſtitutarum proceſſerunt, executioni debitæ demandanda eſſe cenſemus, illa tamen præcipue quæ ad illarum ſtatum proſpere dirigendum per eoſdem Romanos Pontifices prudenter conceſſa comperimus, vt illibata firmaque perpetuo ſubſiſtant, libenter approbationis noſtræ munimine roboramus. *Exordium.*

Leo X. & alij conceſſerunt exemptionem à decimis & aliis oneribus.

§. 1. Cum itaque ſicut accepimus, licet alias felicis recordationis Leo Decimus, Clemens Septimus, Paulus Tertius, & Pius Quartus Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, inter alia priuilegia & indulta Dilectis filiis Magiſtro & Conuentui Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani à Sede Apoſtolica conceſſa, eumdem & pro tempore exiſtentem Magiſtrum, Balliuos, Caſtellanum Empoſtæ, Priores, Præceptores, Milites, aliaſque perſonas Hoſpitalis huiuſmodi, necnon eorum ſubditos, vaſſallos,

ſallos, colonos, & ſeruitores, ac alios in eorum obſequiis, & dicti Hoſpitalis beneficiis quomodolibet nuncupatis exiſtentes, etiam preſbyteros curam animarum exercentes, quandiu illam exercerent, & in illorum obſequiis forent, illorumque animalia, prædia, domos, molendaria, & bona quæcumque, quæ obtinebant, ac in poſterum obtinerent & poſſiderent, à ſolutione & exactione decimarum, cenſuum, iurium etiam ſynodalium & canonicarum portionum, ſeu charitatiui ſubſidij, aut iucundi aduentus, ſeu quartæ, aut alias quomodolibet, aut aliorum quorumcumque onerum, ſub certis modo & forma exemerint & liberauerint, & prout in diuerſis ipſorum prædeceſſorum deſuper confectis literis plenius continetur.

Ordinarij tamen Milites aſſuper moleſtabant vigore Conc. Trid. ſeſſ. 25. c. 18.

§. 2. Et licet priuilegia, exemptiones, libertates, & indulta præfata, ſi vmquam à primæua erectione dicti Hoſpitalis, nunc præcipue fauore & complemento digna ſint, cum ipſi pro fide Catholica defendenda, non modo facultates & fortunas, verum etiam eorum vitam & ſanguinem perdere non dubitauerint: nihilominus diuerſi locorum Ordinarij, & parochialium Eccleſiarum Rectores, ac multæ capitulares perſonæ id ſibi omnino, iuxta ſacri Concilij Tridentini decreta, licere aſſerentes, eoſdem Magiſtrum, Baiuliuos, Caſtellanum Empoſtæ, Priores, Præceptores, Milites, & perſonas, diuerſis oneribus contra eorum priuilegia pergrauare, illoſque ad decimas, cenſus, ſubſidia etiam charitatiua, congruas portiones, iucundum aduentum, paſtor bonus, aut alias nuncupata onera, etiam iura ſynodalia cogere præſumant, in graue ipſius Hoſpitalis detrimentum & grauamen.

Hic ideo Pōt. eamdem exemptione approbat & iterato concedit.

§. 3. Nosque attendentes quod nuper inter alia Mendicantium Ordinum fratribus conceſſa priuilegia, eos & eorum quemlibet, tam à ſeminarij clericorum in qualibet ciuitate, iuxta eiuſdem Concilij Tridentini decreta erecti, ſeu erigendi, quam decimarum, ſubſidij, & aliorum onerum contributione totaliter exemiſſe & liberaſſe, præfatoſque Magiſtrum, Baiuliuos, Priores, Caſtellanum Empoſtæ, Præceptores, Milites, Fratres, & perſonas non minus dignos eſſe, vt eos paribus fauoribus & gratiis proſequamur, illoſque & eorum ſingulos ac ſingulares dicti Hoſpitalis perſonas à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon omnium & ſingulorum priuilegiorum, indultorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, libertatum, & gratiarum, per præfatos, & alios quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac Sedem Apoſtolicam Hoſpitali, illiuſque Magiſtro, Conuentui, & Fratribus Militibus, aliiſque quibuſuis perſonis præfatis hactenus conceſſorum, ac literarum deſuper confectarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad Magiſtri & Conuentus Hoſpitalis huiuſmodi, aut alicuius alterius ſuper hoc pro eis nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, & de mera noſtra liberalitate, ac Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia & ſingula priuilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, libertates, & alias gratias, eiſdem Magiſtro & Conuentui quomodolibet conceſſa, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium confirmamus, & approbamus, illiſque perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus; ac omnes & ſingulos, tam iuris quam facti defectus, ſiqui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus.

Clauſ. derog. ſtimat.

§. 4. Decernentes præſentes literas nullo vmquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod locorum Ordinarij vocati non fuerint, notari, impugnari, vel inualidari minime poſſe, minuſque ſub quibuſcumque ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, limitationibus, reſtrictionibus, & derogationibus comprehendi poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas eſſe, ſicque ab omnibus cenſeri. Et ita per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§. 5. Quocirca dilectis filiis in Regnis Hiſpaniarum, & Neapolitano noſtris & Sedis Apoſtolicæ pro tempore exiſtentibus, Nunciis, aut Curiæ earum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per præſentes motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Magiſtri & Conuentus fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eoſdem Magiſtrum & Conuentum, confirmatione, approbatione, adiectione, ſuppletione, decreto, & aliis præmiſſis pacifice vti, frui, & gaudere, non permittentes eos per Ordinarios præfatos, aut quoſcumque alios contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, perturbari, aut inquietari, contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas huiuſmodi incurriſſe declarando, illaſque etiam iteratis vicibus aggrauando, interdictum Eccleſiaſticum apponendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Contrariis derogat.

§. 6. Non obſtante pie memoriæ Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dictis, dummodo vltra tres dietas auctoritate præſentium ad iudicium non extrahatur, ac aliis quibuſuis Apoſtolicis, necnon in Prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus, conſtitutionibus & ordinationibus, necnon iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis perſonis, etiam præfatis locorum Ordinariis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam Motu & ſcientia ſimilibus, etiam conſiſtorialibus, & de fratrum noſtrorum conſilio, in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores; ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Concilij Tridentini obſeruat.

§. 7. Volumus autem quod præſentes literæ non comprehendant neque Eccleſias, neque perſonas in his quæ ad curam animarum pertinent, in quibus decreta Concilij Trident. huiuſmodi omnino ſeruari debeant.

D.P. An 3. die 19. Nou.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 29. Nouembris 1568. Pontificatus noſtri Anno tertio.

Conſtitutio Congregationis Clericorum regularium S. Maioli, alias de Somaſcha ſub Regula Sancti Auguſtini, cum priuilegiorum elargitione. LXXVIII

De origine & aliis quæ eam concernunt, notaui ſup. in conſt. 21. Paul. III. Ex iniuncto.

PIVS PAPA QVINTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1568

Exordium.

Iniunctum nobis deſuper Apoſtolicæ ſeruitutis officium, digne peragere credimus, ſi ad ea per quæ Congregationes

gregationes præſertim Orphanorum cauſæ inſtitutæ, facilius ſtabiliri, & firmius conſeruari valeant, conſiderationis aciem extendamus.

Paul. III. huic Congregationi caput ſibi eligendi facultatem dedit, & alia vt ſup. in eius conſt. 21. Ex inſtituto & ipſe Paulus ac Pius IV. nonnullas gratias cōceſſerunt, ſed Pij conſt. non poſuimus in ea contenta, & maiora ſunt in alijs conſt. indicatis in d. conſt.

§. 1. Sane exponi nobis nuper fecerunt dilecti filij, Sacerdotes Clerici & laici Congregationis loci de Somaſcha Mediolanen̄. diœceſis dudum canonice inſtitutæ, quod alias fel. record. Paulus Papa III. prædeceſſor noſter Congregationi prædictæ, cuiusque Hieronymus Emilianus olim patricius Venetus vir eximiæ pietatis inſignis, Spiritu Sancto, vt pie creditur, afflatus, omnibus ſæculi curis poſthabitis, initium antea dederat, quamque multi illius exemplo adducti amplexi fuerant, & in Ianuen̄ Mediolanen̄ Ferrarien̄ aliiſque Italiæ Ciuitatibus & Vrbibus acciti illam dilatauerant, caput ſibi eligendi, conſtitutiones condendi facultatem conceſſit, eamque ab Ordinariorum ſuperioritate, iuriſdictione, & poteſtate exemit, ac tam ille quam deinde piæ memoriæ Pius Papa IV. etiam prædeceſſor noſter dictam Congregationem, nonnullis alijs priuilegiis & gratiis proſecuti fuerint.

Paul. III. Card. Borromæus Eccleſiā S. Maioli Papien. eidem Cōgregationi cōceſſit, & hic Pont. d. cōceſſionem confirmauit, eius tamen bullam non poſui.

§. 2. Necnon ſucceſſiue dilectus filius noſter Carolus tituli Sanctæ Praxedis preſbyter Cardinalis Borromæus nuncupatus, ſufficienti ad id facultate, vt aſſerebat ſuffultus dictæ Congregationi Eccleſiam S. Maioli Papien̄ olim per Monachos Cluniacen̄ Ordinis obtineri ſolitam, certis annuis redditibus illi aſſignatis donauit. Noſque poſtmodum donationem prædictam Apoſtolica auctoritate approbauimus, prout in ſingulis prædeceſſorum, & Caroli Cardinalis prædictorum patentibus, ac noſtris literis deſuper confectis plenius continetur.

Ideoq; d. Congreg. d. Eccleſiam caput aliarum conſtituit.

§. 3. Quarum literarum vigore, prædicti Sacerdotes, Clerici & laici Eccleſiam prædictam in domum patrimonialem, & tanquam aliarum Eccleſiarum dictæ Congregationis caput pro futuris Præpoſito qui inibi reſideat, ac vna cum alijs deputandis profeſſis, non ſolum illius, ſed etiam aliarum Eccleſiarum eiuſdem Congregationis curam, regimen & adminiſtrationem habeat, necnon profeſſis, qui dicto Præpoſito reuerentiam & obedientiam præſtent, ſibi delegerunt.

Orphanos etiam bonis artib. erudire, curamque Seminariorum Clericorum gerere ſtudent, ideoq; non eſt dubium quod perpetuo duratura eſt. Verumtamen ex cauſis hic expreſſis, eam melius ſtabiliri exoptatur.

§. 4. Cum autem ſicut eadem expoſitio ſubiungebat, licet iidem Sacerdotes, Clerici & laici religioſe admodum viuant, ac præcipue inter alia pietatis opera, Orphanorum in diſciplina Chriſtiana, boniſque artibus, & literis ſecundum cuiuſque ingenij captum erudiendorum, ac nonnullis in locis Seminariorum Clericorum curam ſummo cum ſtudio gerunt, ac propterea dubium non ſit, quin hæc Congregatio perpetuo duratura ſit.

§. 5. Nihilominus quia pleriſque illorum ob profeſſionem non emiſſam, exiſtimantes ſe non vere religioſos, ab illa recedunt, & ad aliquam religionem conuolant, alij pauperes, non habentes titulum beneficij, & patrimonium, repugnante Concilio Tridentino, ad ordines promoueri nequeuntes, aut alijs rationibus adducti, aliud viuendi genus eligunt, multi ipſius Congregationis Sacerdotes, Clerici & laici ad firmius ſtabiliēdam huiuſmodi Congregationem, & ad obuiandum hiſce & alijs inconuenientibus tria Vota, videlicet Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ emittere ſummopere deſiderant, ſi ad id noſtra, Sediſque Apoſtolicæ ſuffragetur auctoritas. Quare iidem Sacerdotes, Clerici & laici nobis humiliter ſupplicari fecerunt, quatenus illi vota prædicta in manibus alicuius Prælati Eccleſiaſtici emittendi licentiam concedere, & alias perpetuæ illius Congregationi, & Orphanorum prædictorum vtilitati conſulere, opportuneque prouidere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic modo Pōtifex normam emittēdæ profeſſionis & ſub Clericali habitu regulā S. Auguſtini profitendi præſcribit.

§. 6. Nos igitur qui piis, honeſtiſque petentium votis gratum ſolemus præſtare aſſenſum, dictorum Sacerdotum, Clericorum & laicorum, piam vitam, optimumque viuendi modum, & inſtituti propoſitum plurimum in Domino collaudantes, ipſoſque & eorum ſingulos, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequen. abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon prædictarum literarum, & inde ſecutorum quorumcumque tenores præſentibus pro expreſſis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, prædictis Sacerdotibus, Clericis & laicis vota prædicta emittere volentibus, illa in manibus alicuius Prælati Eccleſiaſtici per Congregationem huiuſmodi ad id eligendi donec ſex ex ipſis fuerint profeſſi, & ſibi præpoſitum ipſius Congregationis generalem, ſecundum illorum Conſtitutiones factas ſeu faciendas, eligendum & confirmandum elegerint; & deinde dictis ſex profeſſis, & electo Præpoſito, omnibus & ſingulis alijs Chriſtifidelibus, etiam in Orphanotrophiis educatis & eruditis, dictam religionem ingredi volentibus in ipſius Præpoſiti, ſeu illius Vicarij manibus emittendi & profitendi, ac ſub Regula S. Auguſtini, in habitu tamen clericali & honeſto, ac locis in quibus vixerint conformi incedendo viuendi, necnon Prælato, & Præpoſito, Vicarioque prædictis vota huiuſmodi in manibus illorum recipiendi, liberam facultatem concedimus, ac quod infra triennium proxime futurum, hi, qui per decennium in dicta Congregatione laudabiliter vixerint, vota prædicta emittere volentes, non expectato anno probationis, triennio vero elapſo huiuſmodi, alij ipſa vota emittere volentes, non niſi elapſo anno probationis, & completo anno decimoſexto ſuæ ætatis in Eccleſia prædicta, aut alibi, vbi commodius Præpoſito ſeu Vicario viſum fuerit, vota prædicta, ita vt non ſit locus tacitæ profeſſioni, emittere, & profiteri. Quodque præfati & pro tempore exiſtentes Præpoſitus, Sacerdotes, Clerici & laici ſub dicta regula, ſecundum conſtitutiones per eos factas ſeu faciendas viuere.

Bonaq; relicta ſtabilia recipiendi, & in communi poſſidendi facultatem elargitur.

§. 7. Omniaque & ſingula quæcumque, quotcumque & qualiacumque, bona mobilia ſeu immobilia, dictæ Congregationis, ſeu illius locis vel Eccleſiis, ab Vniuerſitatibus, Communitatibus, & alijs etiam priuatis perſonis cuiuſuis ſtatus, gradus, ordinis, qualitatis, & præeminentiæ exiſtant, teſtamento, vel codicillis, aut alia vltima voluntate, ſeu donatione, etiam inter viuos, aut alias quomodolibet, necnon oblationes ſibi relicta, & relinquenda recipere, exigere, & in communi tantum poſſidere, libere & licite poſſint & valeant.

Et Congregationem iſtam Clericorum regularium S. Maioli ſiue de Somaſcha denominari iubet.

§. 8. Quodque de cetero Congregatio prædicta, Clericorum Regularium Sancti Maioli, ſiue de Somaſcha appelletur, ſimiliter perpetuo ſtatuimus & ordinamus.

Legataq; ſimpliciter relicta Eccleſiæ S. Maioli applicari poſſe decernit.

§. 9. Ac inſuper quomodocumque relicta Congregationi prædictæ, & non aliter expreſſo & declarato loco, ex nunc prout ex tunc, & econtra Eccleſiæ S. Maioli, ita quod liceat pro tempore exiſtenti Præpoſito, per ſe vel alium ſeu alios, dictorum relictorum fructus & emolumenta, in ſibi bene viſos, & neceſſarios vſus & vtilitatem Eccleſiæ S. Maioli, & Congregationis prædictæ, libere & licite conuertere, Diœceſani loci, vel cuiuſuis alterius licentia deſuper minime requiſita, auctoritate & tenore præmiſſis etiam perpetuo applicamus & appropriamus.

Clauſulas huius cōſtitutionis præſeruatiuas apponit.

§. 10. Decernentes præſentes literas, de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis, alioue vitio ſeu intentionis noſtræ defectu, notari, argui, & impugnari, ac reuocari, limitari, moderari, ſuſpendi, aut illis derogari, & ſub quibuſuis ſimilium gratiarum reuocatione, derogatione, limitatione, moderatione, ſuſpenſione, aut alijs contrariis diſpoſitionibus comprehendi non poſſe. Et quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum, reſtituta ac de nouo conceſſa, & perpetuo valida & efficacia eſſe, ac fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri.

Clauſulā ſublatā addidit.

§. 11. Ac ita per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis ac eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari ac definiri debere, ac ex nunc irritum & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executoreſq; deputat.

§. 12. Quocirca Venerab. fratribus Amerin̄ & Papien̄ ac Cremonien̄ Epiſcopis, per præſentes mandamus quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios, Congregationi, & futuro Præpoſito huiuſmodi, ac illius ſingulis perſonis, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, Congregationem,

gationem, illiusque Præpoſitum, & ſingulas perſonas conceſſione, indulto, ſtatuto, ordinatione, applicatione, appropriatione, & decreto huiuſmodi, pacifice frui & gaudere. Non permittentes eos, deſuper per quoſcumque contra præſentium tenoré quomodolibet moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles, ac præmiſſis non parentes, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque iuris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis, ſeruatis proceſſibus, illos cenſuras & pœnas ipſas incurriſſe declarando, necnon eas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Contraria tollit. §. 13. Non obſtantibus præmiſſis, ac rec. mem. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præſentium vltra tres dietas ad iudicium nõ euocetur, & aliis quibuſuis conſtitutionib. & ordinationibus Apoſtolicis, necnon ipſius Congregationis, ac quorumuis Monaſteriorum & Ordinum, etiam iuramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, illis, eorumque Superioribus & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, reiteratis & inſolitis clauſulis, irritan. & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, & alias quomodolibet etiam iteratis vicibus, conceſſis, confirmatis & innouatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi alias pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales, idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, vel aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mẽtionem.

D. P. An. 3. die 6. Dec. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 6. Decembris 1568. Pontificatus noſtri Anno tertio.

LXXIX. Reformatio contractuum de annuis cenſibus creandis, alienandis, & redimendis. Et declaratio quarumdam dubitationum deſuper exortarum.

Quoad quantitatem quæ ex cenſibus Communitatum Status Eccleſiaſtici percipi poteſt extat conſt. 6. Clem. VIII. Quæ ad ſubleuationem.

Edita An. D. 1569. & 1570. *PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

CVm onus Apoſtolicæ ſeruitutis obeuntes, cognouerimus innumeros celebratos fuiſſe, & in dies celebrari cenſuum contractus, qui nedum non continentur intra limites à noſtris anteceſſoribus eiſdem contractibus ſtatutos, verum etiam quod deterius eſt, contrariis omnino pactionibus, propterea ardentem auaritiæ ſtimulum, legum etiam diuinarum manifeſtum contemptum præſeferunt, non potuimus animarum, prout tenemur ſaluti conſulentes, ac piarum mentium petitionibus etiam ſatisfacientes, tam graui morbo, læthiferoque veneno ſalutari antidoto non mederi.

Cauſa huius reformat. §. 1. Hac igitur noſtra conſtitutione ſtatuimus, cenſum ſeu annuum redditum creari, conſtituive nullo modo poſſe, niſi in re immobili, aut quæ pro immobili habeatur, de ſui natura fructifera, & quæ nominatim certis finibus deſignata ſit.

Cenſus creandus eſt ſuper certa re immobili fructifera. §. 2. Rurſum niſi vere in pecunia numerata, præſentibus teſtibus, ac Notario, & in acta celebrationis inſtrumenti, non autem prius, recepto integro iuſtoque pretio.

Et in pecunia numerata, anticipata prohibentur. §. 3. Solutiones quas vulgo anticipatas appellant, fieri, aut in pactum deduci prohibemus.

§. 4. Conuentiones directe aut indirecte obligantes ad caſus fortuitos eum, qui alias ex natura contractus non tenetur, nullo modo valere volumus.

§. 5. Quemadmodum nec pactum auferens, aut reſtringens facultatem alienandi rem cenſui ſuppoſitam, quia volumus rem ipſam ſemper, & libere, ac ſine ſolutione laudemij, ſeu quinquageſimæ, aut alterius quantitatis, vel rei, tam inter viuos, quam in vltima voluntate, alienari. *Onera, contra naturam contractus.*

§. 6. Vbi autem vendenda ſit, volumus dominum cenſus aliis omnibus præferri, eique denunciari conditiones quibus vendenda ſit, & per menſem expectari. *Et pacta auferentia facultatem alienandi.*

§. 7. Pacta continentia morosum cenſus debitorem teneri ad intereſſe lucri ceſſantis, vel ad damnum, ſeu certas expenſas, aut certa ſalaria, aut ad ſalaria, ſeu expenſas mediò iuramento creditoris liquidandas, aut rem cenſui ſubiectam, ſiue aliquam eius partem amittere, aut aliud ius ex eodem contractu, ſiue aliunde acquiſitum perdere, aut in aliquam pœnam cadere, ex toto irrita ſint & nulla. *Item vendenda præferri dominum cenſus.*

§. 8. Immo & cenſum augeri, & nouum creari ſuper eadem, vel alia re in fauorem eiuſdem, aut perſonæ per eum ſuppoſitæ pro cenſibus temporis vel præteriti vel futuri, omnino prohibemus. *Pacta coherẽ morosos, quæ licita, & quæ non.*

§. 9. Sicuti etiam annullamus pacta continentia ſolutiones onerum ad eum ſpectare, ad quem alias de iure, & ex natura contractus non ſpectarent. *Cenſus augeri vel creari non poteſt de fructibus.*

§. 10. Poſtremo cenſus omnes in futurum creandos, non ſolum re in totum vel pro parte perempta, aut infructuoſa in totum vel pro parte effecta, volumus ad ratam perire, ſed etiam poſſe pro eodem pretio extingui. Non obſtante longiſſimi etiam temporis, ac immemorabili, immo centum & plurium annorum præſcriptione, non obſtantibus aliquibus pactis directe aut indirecte talem facultatem auferentibus, quibuſcumque verbis, aut clauſulis concepta ſint. *Onera extranea prohibentur.*

§. 11. Cum vero traditione pretij redditus extinguendus erit, volumus per trimeſtre ante id denunciari ei, cui pretium dandum erit, & poſt denunciam, intra annum tamen, etiam ab inuito pretium repeti poſſe, & vbi pretium, nec volens intra bimeſtre ſoluat, nec ab inuito intra annum exigatur, volumus nihilominus quandocumque redditum extingui poſſe, præuia tamen ſemper denuncia de qua ſupra, & non obſtantibus his, de quibus ſupra, idque obſeruari mandamus etiam quod pluries ac pluries denunciatum fuiſſet, nec vnquam effectus ſecutus fuiſſet. *Cenſus perit pro rata rei cenſuatæ peremptæ.*

§. 12. Pacta etiam continentia pretium cenſus extra caſum prædictum, ab inuito, aut ob pœnam, aut ob aliam cauſam repeti poſſe, omnino prohibemus. *Redimi quãdo poſſit.*

§. 13. Contractuſque ſub alia forma poſthac celebrandos fœneratitios iudicamus. Et ita illis propterea non obſtantibus, quicquid, vel expreſſe vel tacite contra hæc noſtra mandata dari, remitti, aut dimitti contingat, a Fiſco volumus poſſe vendicari. *Repeti ab inuito non licet.*

§. 14. Hanc autem ſalutiferam ſanctionem nedum in cenſu nouiter creando, verum etiam in creato quocumque tempore alienando, modo poſt publicationem conſtitutionis creatus ſit, perpetuo, & in omnibus ſeruari volumus. *Cõtractus aliter initi fœneratitij iudicãtur, & pœna Fiſco ſoluntur.*

§. 15. Declarantes pretium ſemel cenſui conſtitutum nunquam poſſe, ob temporum aut contrahentium qualitatem, ſeu aliud accidens, nec quoad vltimo contrahentes, minui vel augeri. *Hæc bulla quos cenſus capiat.*

§. 16. Et licet legem ipſam ad contractus iam celebratos non extendamus, illos tamen omnes in quos ſub alia forma pertinerent cenſus, hortamur in Domino, vt ſingulos contractus cenſuræ bonorum religioſorum ſubiiciant, & animarum ſaluti conſulant. *Pretium conſtitutum non immutãdum.*

§. 17. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis & conſuetudinibus, necnon priuilegiis & literis, etiam per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam nos ſub quibuſcumque tenor. & formis, ac cum quibuſuis clauſulis etiam derogatoriarum derogatoriis, necnon irritantibus decretis, ex quauis cauſa etiam per modum legis vniuerſalis, aut alias quomodolibet editis, ſiue in fauorem Vniuerſitatum, Communitatum, Collegiorum, Congregationum, Ciuitatum, & locorum conceſſis, approbatis *Hortatio vt cenſus aliter facti ſubiiciãtur cẽnſuræ Religioſorum.*

approbatis & innouatis, quibus omnibus & ſingulis, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, quatenus directe vel indirecte præſenti noſtræ conſtitutioni, in toto vel in parte contrarientur, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Derogatio contrariorum.

§. 18. Volumus autem quod præſentes in Cancellaria & acie Campi Floræ publicentur, & inter conſtitutiones extrauagantes perpetuo valituras conſcribantur.

In ſcriptis public. & deſcrib.

§. 19. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus & etiam declaramus, quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorſus fides vbique adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 20. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ prohibitionis, annullationis, ſtatuti, mandati, hortationis, derogationis, declarationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D.P. An. 4. die 19. Ian.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, quartodecimo Kalend. Februarij, Pontificatus noſtri anno quarto.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1569. Indict. 12. die vero 29. menſis Ianuarij, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno eius quarto, retroſcripta litera Apoſtolica affixa, & publicata fuerunt Romæ in locis retroſcriptis, videlicet ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, per nos Camillum Cherubinum, & Chriſtianum de Monte, prælibati S.D.N. Papæ Curſ.

Io. Guer. Mag. Curſ.

Admiſſio in Cam. Apoſt.

Lecta & publicata fuerunt retroſcriptæ literæ Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, die vero Sabbati vigeſimaſecunda menſis Ianuarij Pontificat. S.D.N. Pij Papæ V. anno 4.

Sequuntur declarationes dubitationum deſuper exortarum.

Edita An. D. 1570.

PIVS PAPA QVINTVS
Ad futuram rei memoriam.

Proœmium.

ETſi Apoſtolica Sedes magna adhibita induſtria operam dat, omnia perſpicue promulgare, vix tamen eſt, vt vmquam ſatis queat vſquequaque cauere, quin ſcrupuloſæ quorumdam mentes, nouos illis ſenſus inducant, quorum perplexitate, multi in dubium euocantur.

Relatio præcedentis conſtitutionis.

§. 1. Pridem enim per conſtitutionem noſtram de cenſuum creatione, inter alia voluimus. Cenſus omnes in futurum creandos, non ſolum re, in totum vel pro parte perempta, aut infructuoſa in totum effecta, ad ratam perire, ſed etiam pro eodem pretio extingui poſſe. Ac pacta continentia moroſum cenſus debitorem, ad intereſſe lucri ceſſantis, vel ad cambium, ſeu ſalaria, & expenſas medio creditoris iuramento liquidandas teneri, aut rem cenſui ſubiectam, ſiue aliquam eius partem amittere, aut aliud ius, ſiue ex eodem contractu, ſiue aliunde acquiſitum perdere, aut in aliquam pœnam cadere, ex toto nulla atque irrita eſſe. Cenſum autem ſeu annuum redditum, non niſi in re immobili, aut quæ pro immobili habetur, ex ſui natura fructifera, atque nominatim certis finibus deſignata ſit, ſed nec cenſum ipſum, niſi vere in pecunia numerata, præſentibus Notario & teſtibus in actu celebrationis inſtrumenti, non autem prius, recepto integro, iuſtoque pretio, creari, conſtituiue nullo modo poſſe.

1. dubium deſuper exortū circa infructuoſitatem.

§. 2. Deinde per dilectum filium Octauium Spinolam Regni Siciliæ Magiſtrum Portulanum hac de cauſa ad nos deſtinatum, accepimus in dicto Regno Siciliæ ſcrupulum exortum, an rerum prædictarum infructuoſitas etiam annalis, aut alias temporalis intelligatur.

2. dubiū circa expenſas.

§. 3. Et an per nullitatem pactorum, & aliorum prædictorum, etiam ius recuperandi, ſiue repetendi impenſas, quas litigando contra moroſos prædictos, aut executores ad eorum loca tranſmittendo, aut alias ex Iudicum mandato ſubire oportet, auferatur.

3. dubiū circa cautelas.

§. 4. Præterea an tam pro ipſis expenſis, quam etiam pro cenſu recuperando contra tertium poſſeſſorem procedi. Et etiam fideiuſſores dari, aliave bona pro prædij cenſu grauati euictione, & ipſius cenſus ſolutione hypothecari. Denique an cenſus huiuſmodi ſuper pluribus rebus inter ſe diuiſis conſtitui poſſint.

4. dubiū circa cenſus dotales.

§. 5. Poſtremo an id quod de pecunia numerata dicitur, prohibeat quominus in dotium aſſignatione cenſus creari poſſit.

Solutio 1. dub.

§. 6. Nos hæc diſcrimina quantum in nobis eſt tollere cupientes, tenore præſentium declaramus, rem infructuoſam, quæ tota vel ex parte infructuoſa perpetuo redditur, non autem ex qua fructus vno, duobus, pluribuſue annis, ſiue tempeſtate, ſiue alio caſu non proueniunt, ſalua alias iuris communis diſpoſitione, intelligi debere.

Solutio 2. dub.

§. 7. Præterea exactionem illarum expenſarum prohiberi, quæ ex pacto vel conuentione tantum inter contrahentes inita, & inſtrumento cenſus ſpecialiter appoſitæ refici permittuntur, non autem earum quæ ex dicti iuris diſpoſitione repetendæ veniunt, & mandato Iudicis adiudicantur.

Solutio 3. dub.

§. 8. Ceterum fideiuſſores dari, aliave bona hypothecari pro prædij cenſus grauati euictione, aut ſi prædium in alium deuenerit, aut ſi aliquis tertius fideiuſſor interceſſerit, tertium poſſeſſorem, vel eius bona obligari minime prohibemus. Hæc autem omnia pro euictione dumtaxat, non autem ſolutione pœnæ adiudicari poſſe intelligimus.

Solutio 4. dub.

§. 9. Poſtremo in dotium aſſignandarum caſu cenſuum creationem, & conſtitutionem prædictam reſpectu actualis numerationis coram Notario & teſtibus faciendæ, locum non habere. Sed in hoc caſu cenſus ipſos etiam pecunia ad manum non habita creari poſſe declaramus.

Propoſitio & reſolutio alterius dubij circa pecuniam præſentem & cedulam bancariam.

§. 10. Denique vt periculis quæ ex tranſportatione pecuniarum frequenter in dicto Regno eueniunt occurratur, permittimus, vt ſi in creatione cenſus pecuniam ad manum commode haberi nequiuerit, illius loco, emptor apocam, ſiue cedulam bancariam idoneam integri pretij venditori in ipſo emptionis actu debeat exhibere.

Præſeruatio præced. conſt. in reliquis.

§. 11. Conſtitutione noſtra prædicta, tam in caſu dotium, quam ceteris omnibus in ea contentis, in ſuo robore permanentibus.

Fides tranſumptorum.

§. 12. Volumus autem vt præſentium exempla etiam impreſſa, Notarij publici manu, & Prælati Eccleſiaſtici, eiuſve Curiæ ſigillo obſignata, eamdem illam prorſus, tam in iudicio quam extra illud, fidem faciant, quam ipſamet præſentia facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. An. 5 die 10. Iunij.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 10. Iunij 1570. Pont. noſtri anno 5.

Iudæorum expulſio ab omnibus locis dominij S. R. E. eiuſque ſubditorum, præterquam ab Vrbe Roma, & Ciuitate Ancone. LXXX.

De materia Iudæorum notaui ſup. ad conſt. 3. Paul. IV. Cum nimis.

Edita An. D. 1569.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius conſtit.

HEbræorum gens ſola quondam à Domino electa, quæ diuinis eloquiis infuſa, cæleſtium myſteriorum particeps eſſet, quantum ceteris omnibus gratia & dignitate excelluit, tantum poſtea incredulitatis ſuæ merito, contempta & neglecta in præceps meruit deturbari, quod adueniente temporis plenitudine perfida & ingrata ſuum Redemptorem indigna morte peremptum impie reprobarit. Amiſſo namque ſacerdotio, legis auctoritate adempta, propriis diſiecta ſedibus, quas tanquam lac & mel fluentes, clementiſſimus & benigniſſimus Deus iam inde a prima ipſius gentis origine illi præparauerat, terrarum Orbem tot iam ſæculis pererrans, inuiſa, probris

probris contumeliiſque omnibus obiecta, fœdas, & infames quaſque artes, quibus famem tolerare poſſit, haud ſecus quam viliſſima mancipia, cogitur attrectare. Sed Chriſtiana pietas hunc ineluctabilem caſum in primis commiſerans, illam humanius ſatis apud ſe paſſa eſt diuerſari, vt ſcilicet crebro illius intuitu paſſionis Dominicæ memoria fidelium oculis frequentius obuerſetur, ſimulque ea exemplis, doctrina, monitis, ad conuerſionem & ſalutem, quæ reliquiis Iſrael, Prophetæ oraculo futura eſt) amplius inuitetur, à qua, ſi Chriſtianorum ſedibus exploſa, ad eas gentes quæ Chriſtum non agnunt diuerteret, magis magiſque aliena redderetur. Verumtamen illorum impietas peſſimis omnibus artibus inſtructa, vſque eo proceſſit, vt iam pro communi noſtrorum ſalute expediat tanti morbi vim celeri remedio prohibere. Nam vt tam multa vſurarum genera omittamus, quibus Hebræi egentium Chriſtianorum ſubſtantiam vſquequaque exinaniuerunt, perſpicuum ſatis putamus eos, furum & latronum receptores, atque participes, qui quaſque res ab iis ſubreptas, & interuerſas, non modo profanas, ſed etiam diuino cultui ſeruientes ne internoſcantur, aut ad tempus ſupprimere, aut alio tráſferre, aut omnino transformare conantur, plerique etiam ſpecię tractandæ rei proprio exercitio conuenientis, honeſtarum mulierum domos ambientes, multas turpiſſimis lenociniis præcipitant, quodque omnium pernicioſiſſimum eſt, ſortilegiis, incantationibus, magieiſque ſuperſtitionibus & maleficiis dediti, quamplurimos incautos atque infirmos Satanæ præſtigiis inducunt, qui credant euentura prænunciari, furta, theſauros, res abditas reuelari, multaque præterea cognoſci poſſe, quorum ne inueſtigandi quidem facultas vlli omnino mortalium eſt permiſſa. Poſtremo cognitum ſatis, & exploratum habemus, quam indigne Chriſti nomẽ hæc peruerſa progenies ferat, quam infeſta omnibus ſit, qui hoc nomine cenſentur, quibus denique dolis illorum vitæ inſidietur. His aliiſque grauiſſimis rebus adducti & augeſcentium quotidie ad Ciuitatum noſtrarum perniciem ſcelerum grauitate permoti, cogitantes præterea ſupradictam gentem præter mediocres ex oriente commeatus nulli Reipublicæ noſtræ vſui eſſe, noſtris vero populis, qui præſertim à nobis aliquanto remotiores ſunt, conducibilius fore illius nomen, flagitia, miſerias aliunde ad ſe relatas audire, quam vllo charitatis ſtimulo eam in ſuo deinceps ſinu vt antehac confouere.

Iudæi omnes, diſcedant de locis dominij S.R.E. Roma, & Ancona exceptis, infra tres menſes à die publicationis.

§. 1. Auctoritate præſentium præcipimus, vt omnes & ſinguli vtriuſque ſexus Hebræi in omni ditione noſtra temporali, & ſub ea conſiſtenti um Ciuitatum, Terrarum, & locorum domicellorum, Baronum aliorumque dominorum temporaliũ, etiam merum & mixtum imperium, ac vitæ neciſque poteſtatem, & quamcumque aliam iuriſdictionem atque exemptionem habentium, de ipſis omnino finibus intra trium menſium ſpatium poſtquam præſentes literæ hic fuerint publicatæ, omnino excedant.

Inobedientium pœna.

§. 2. Quibus præteritis quicumque, ſiue incolæ, ſiue peregrini, ſiue præſentes, ſiue futuri, in quacumque dictæ ditionis Ciuitate, Terra, vel loco, etiam Domicellorum, Baronum, Dominorum, & aliorum exemptorum prædictorum quandocumque inuenti fuerint, rebus omnibus ſpolientur, & Fiſci iuribus applicentur, mancipia Rom. Eccleſiæ fiant, & in perpetuam ſeruitutem aſſerantur dictaque Eccleſia illud idem ius in eos quod ceteri Domini in ſeruos, & mancipia, ſibi debeat vendicare. Vrbe Roma & Ancona dumtaxat exceptis, vbi eos ſolos Hebræos, qui nunc eas habitant, ad prædictã memoriam amplius excitandã perſequẽdaſque cum orientalibus negotiationes, mutuoſque commeatus, cum eiſdem permittimus tolerandos; cum eo tamen, vt noſtras, & prædeceſſorum noſtrorum, aliaſque canonicas de eis conſtitutiones ſtudeant obſeruare; ſin minus, in pœnas omnes quæ dictis conſtitutionibus continentur, quaſque in hoc innouamus, eo ipſo incidant. Futurum enim ſperamus, eos qui præſertim noſtro, & huius Sedis conſpectui proximi ſunt, noxæ metu a maleficiis temperaturos, & interdum aliquos, vt antehac noſtro quoque hortatu ſatis multis contigit, lumen veritatis cum gaudio agnituros. Sed neutri ad alteros, nec in alium dictæ ditionis locum vllo tempore demigrent, nec proficiſcantur, neque quempiam ex proſcriptis ad ſe recipiant, ſi ſeruitutis iugum, & ſupplicia voluerint euitare. Iubemus igitur omnium Prouinciarum, Ciuitatum & locorum dictæ ditionis Legatos, Gubernatores, Præſidentes, Prætores, & Magiſtratus, ac etiam locorum Ordinarios, necnon Domicellos, Barones, Dominos, & exemptos ſupradictos, ac quoſcumque alios ad quos id pertinet, vt quiſque pro ſe, nulla alia à nobis expectata iuſſione, aut mentis declaratione omnia prædicta quamprimum exequantur, & caueant diligenter, vlli poſthac Hebræi ad ipſas Prouincias, Ciuitates, & loca etiam Domicellorum, Baronum, & aliorum prædictorum ex quacumque cauſa amplius accedant. Quicumque vero, etiam de iis qui Romæ & Anconæ nunc ſunt, excurſo trimeſtri proximo inuenti in quacumque dictæ ditionis parte, etiam quæ dominij temporaliter eorumdem Domicellorum, Baronum, Dominorum, & exemptorum ſit, ſtatim Eccleſiæ prædictæ mancipati in ſeruitutem perpetuam conijciantur; quorum etiã ceruicibus grauiores pœnas impendere ſignificamus, vt ceteri eorum exemplo diſcant quanti fuerit hanc noſtram prohibitionem temere neglexiſſe.

Barones, & Gubernatores, & alij exequantur hanc conſt.

Clauſ. derog.

§. 3. Non obſtantibus prædictis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. legibus communibus & municipalibus, Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum prædictorum, necnon Cam. Apoſt. iuramẽto, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, & conuentionibus cum Hebræorum prædictorum vniuerſitate, etiam ſub fide publica, pactis, priuilegiis quoque, indultis, exemptionibus, & literis Apoſt. illis omnibus, ac etiam prædictis Domicellis, Baronibus, & Dominis, ipſorumque Ciuitatibus, terris, locis, & populis, per quoſcumque Rom. Pont. prędeceſſores noſtros, ac nos & Sedem pędictam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque Apoſt. poteſtatis plenitudine, ac alias quomodocumque, & ſub quibuſcumque tenoribus & formis, & ex quibuſuis cauſis etiam oneroſis, ac cum reſtitutionibus, præſeruationibus, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, efficaciſſimis & inſolitis clauſulis; necnon irritantibus & aliis decretis, in genere & in ſpecie quotieſcumque conceſſis, confirmatis, & ſæpius iteratis vicibus innouatis. Quæ omnia & ſingula, etiam ſi de eis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret; tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, quatenus prædicta impedire vel differre, aut alias illis obeſſe poſſent, harum ſerie de ſimili poteſtatis plenitudine, ſpecialiter & expreſſe reuocamus & abolemus, viribuſque & effectu prorſus carere, ac quicquid ſecus per quoſcumque ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides exemplorum.

§. 4. Volumus autem vt præſentium exempla, etiam impreſſa edantur, eaque Notarij publici manu, & cuiuſcumque Curiæ Eccleſiaſticæ, aut Prælati ſigillo obſignata, eamdem illam prorſus fidem vbique locorum faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ permiſſionis, præcepti, innouationis, iuſſionis ſignificationis, reuocationis, abolitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. D. 1569. 4. Kal. Martij, Pont. noſtri anno 4. *Dat. P. A 4. die 26. Febr.*

Publicatio. *Anno à Natiuitate D. 1569. Indict. 12 die vero Sabbati 26. menſis Febr. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa V anno eius 4. præſentes retroſcripta literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Cancell. Apoſt. & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Bartholomæum Sottocaſa, & Io. Andream Rogerium Apoſt. Curſ.*

Chriſtianus de Monte Mag. Curſ.

LXXXI. Quod in ſingulis Prouinciis Fratrum Minorum Ord. S. Fr. de Obſeruantia, duæ ſaltim domus aſſignentur Fratribus ſtrictioris Obſeruantiæ, à quibus abſque Prælatorum licentia nullatenus ad alia loca ſe transferre poſſint.

Aſſignationem domorum huiuſmodi hactenus præcepit Clem. VII. qui fratres iſtos Reformatos approbauit, vt ſup. in eius conſt. 35. In ſuprema. *vbi plene de materia dixi.*

Edita An. D. 1569.

PIVS PAPA QVINTVS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. INiunctum nobis deſuper Apoſtolicæ ſeruitutis officium crebro nos admonet & inducit, vt perſonis quibuſlibet regularibus, vigilantiæ noſtræ partes efficacius exhibentes, eos in inſtitutorum ſuorum regularium candore ſalubriter manu teneamus.

Iuſſio de qua in rub. §. 1. Accepimus ſane nuper, quod in Ordine S. Fr. de Obſeruantia nonnulla ſunt domus & loca, recollecta nũcupata, in quibus dicti Ordinis Fratres arctiorem quam in ceteris vitam degunt, & propterea eidem Ordini commodum & opportunum eſſe cenſentes, vt in ſingulis dicti Ordinis Prouinciis, duæ domus & loca recollecta huiuſmodi exiſtant, auctoritate Apoſtolica tenore præſentiũ perpetuo decernimus atque ſtatuimus, quod in qualibet Prouincia dicti Ordinis duæ ad minus domus & loca recollecta eſſe debeant. Et præfata monaſteria recollecta nullatenus ab huiuſmodi recollectione ſeparari poſſint: & fratres in illis degentes, etiam ſi velint (niſi de Miniſtri generalis ipſius Ordinis, vel Prouincialis & Diſcretorum Conuentuum dictorum locorum recollectorum pro tempore exiſtentium conſilio) ad alia loca non recollecta transferri nequeant, niſi eiſdem Superioribus, vt aliter fiat viſum fuerit expedire.

Clauſula præſeruatiua. §. 2. Decernentes præſentes literas nullo vmquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari vel impugnari, aut inualidari nullatenus poſſe, minuſque ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi nullatenus poſſe, ſicque ab omnibus cenſeri.

Clauſula ſublata. §. 3. Et ita per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari debere; irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputat. §. 4. Et nihilominus pro maiori præmiſſorum occaſione venerabili fratri Epiſcopo Conchen. & dilectis filiis cauſarum Curiæ Cam. Apoſt. generali Auditori, ac Officiali Toletan. per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ſolemniter publicantes, & faciant illas ab omnibus quos illæ concernunt, inuiolabiliter obſeruari, non permittentes aliquid contra præmiſſa quomodolibet innouari. Contradictores quoſlibet & rebelles per eaſdem pœnas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo.

Clauſula derogatoria. §. 5. Non obſtantibus præmiſſis quibuſuis Apoſt. necnõ in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus, conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſuis etiam iuramento & confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab Apoſt. ſit Sede indultũ, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſt. non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptorum fides. §. 6. Ceterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, vbi expediens foret, deferre, volumus quod illarum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſc. die nona Martij 1569. Pont. noſtri anno 4. *D. P. An. 4 die 9. Martij.*

LXXXII. Contra offendentes ſtatum, res, & perſonas ſanctiſſimi Officij Inquiſitionis hæreticæ prauitatis, eorumque filios, necnon complices, & fautores.

Ad hæc habes etiam ſup. conſt. 11. Iulij III. Licet à diuerſis.

Edita An. D. 1569

PIVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Forma publ SI de protegendis ceteris omnibus Eccleſiæ miniſtris, quos in fidem & clientelam noſtram à Domino recepimus, cura nobis quotidiana inſidet, quanto maiore ſtudio eam nos ſollicitudinem capeſſere neceſſe eſt, vt qui in ſacro Inquiſitionis hæreticæ prauitatis officio verſantur, ſub tutela inuiolatæ auctoritatis huius Sedis periculorum omnium expertes, quæque munera ad exaltationem fidei Catholicæ exequantur?

Cauſa huius conſtit. §. 1. Cum itaque eius generis impiorum vis quotidie magis inualeſcat, qui omnibus malis artibus prædictum officium ſubuertere miniſtroſque functionibus diſturbare moliuntur, eo iam nos detrudit neceſſitas, vt nefariam & ſceleſtam illorum audaciam acerbiore caſtigationis verbere reprimamus.

Offendentes, ſeu impetrantes perſonas Inquiſitorum &c. §. 2. Hac igitur generali conſtitutione de fratrum noſtrorum conſilio ſancimus, vt quicumque ſiue priuatus, ſiue cuncta ciuitas, ſiue populus, ſiue Dominus, Comes, Marchio, Dux, vel potiore titulo illuſtris, quempiam ex Inquiſitoribus, Aduocatis, Procuratoribus, Notariis, aliiſue miniſtris prædicti officij, vel Epiſcoporum id munus in ſua diœceſi aut prouincia obeuntium, ſeu accuſatorem, denunciatorem, aut teſtem in cauſa fidei quomodocumque productum vel euocatum occiderit, verberauerit, deiecerit, ſeu perterrefecerit.

Bonaque diripientes. §. 3. Quiue Eccleſias, ædes, aliaſve res, ſiue publicas, ſiue priuatas, officij aut miniſtrorũ expugnauerit, inuaſerit, incenderit, expilauerit, aut libros, literas, auctoritates, exemplaria, regeſta, protocolla, exempla, ſcripturas, aliaue inſtrumenta, ſiue publica ſiue priuata, vbicumque poſita combuſſerit, diripuerit, ſeu interuerterit, ſeu ex incendio aut direptione, aut alio quocumque modo illa exportauerit, ſeu qui conflagratione, expugnatione, aut direptione etiam inermis, ſiue capiendi, ſiue comburendi, ſiue ſupprimendi cauſa fuerit, ſiue res aut perſonas ſeruari defendiue prohibuerit.

Et carceres frangentes, &c. pœnas hic de ipſis incurrunt. §. 4. Quiue carcerem, aut aliam cuſtodiam, ſeu publicã ſeu priuatam effregerit, vinctum extraxerit, ſeu emiſerit, capiendum prohibuerit, captumve eripuerit, receperit, occuluerit, ſeu facultatem effugiendi dederit, ſeu miſerit id fieri, qui cœtum, concurſumve fecerit, ſiue vt aliquid prædictorum fieret omnes accommodauerit, ſiue alias auxilium, conſilium, aut fauorem, publice vel occulte, in quolibet prædictorum ſcienter præſtiterit, licet nemo occiſus, nemo verberatus, nemo extractus, emiſſus vel ereptus, nihil expugnatum, nihil effractum, ſuccenſum direptumve, nullum denique damnum reipſa ſit ſecutum: nihilominus is ſit anathemate præſentis canonis auctoritate ligatus, idem quoque læſæ maieſtatis reus, dominio, dignitate, honore, feudo, ac quocumque alio beneficio temporali & perpetuo eo ipſo priuatus, ſæcularis Iudicis arbitrio relinquatur, qui de eo illas ipſas pœnas exigat, quæ damnatis primo capite dictæ legis per conſtitutiones legitimas irrogantur, bonis, rebuſque omnibus fiſci iuribus applicatis, vti etiam eſt de damnatis hæreticis per ſanctiones canonicas conſtitutum eius filij paterna infamia ſubiecti, omnis & cuiuſcumque hæreditatis, ſucceſſionis, donationis, & legati, ſiue propinquorum ſiue extraneorum omnino ſint expertes, eiſdem præterea portæ numquam pateant dignitatum.

Delinquentes clares tamũmodo probationes in contrarium adducere poſſunt. §. 5. Nemo autem expurgationem habere, aut cauſam vllam proponere vel prætendere poſſit, qui tantum nefas in contemptum & odium huius officij admiſerit, niſi

conſtantium

contrarium per claras probationes docuerit ſe feciſſe. Quod porro de prædictis, eorumque aliis ſtatuimus, illud idem de omnibus clericis, & preſb. ſecularibus & quorumuis Ordinum etiam exemptorum regularibus, & quacumque etiam Epiſcopali, & maiori dignitate prædictis, an etiam priuilegio quomodocumque ſuffultis, decernimus exequendum, ita vt ipſi beneficiis & officiis omnibus Eccleſiaſticis, præſentium auctoritate priuati, per Iudicem Eccleſiaſticum hæreticorum more degradentur, demum poteſtati ſeculari traditi, pœnis prædictis laicorum inſtar ſubiiciantur.

Epiſcoporum tamen cauſæ Rom. Pont. reſeruantur.

§. 6. Pontificum tamen cauſis, nobis & ſucceſſoribus noſtris, reſeruatis, vt re quæſita, & nobis re nunciata, contra eos ad depoſitionem & alias pœnas prædictas procedamus, vti criminis atrocitas videbitur poſtulare.

Intercedentes pro præfatis delinquentib. hæreſis pœnam incurrunt.

§. 7. Quicumque autem pro talibus veniam petere, aut alias intercedere tentauerint, in eaſdem illas pœnas, quæ in hæreticorum fautores à ſacris conſtitutionibus inferuntur, ipſo facto ſe nouerint incidiſſe.

Reuelantes huiuſmodi delicta impunitatem conſequuntur.

§. 8. Verum ſi quis etiam huiuſmodi criminum conſcius vel affinis, ſiue religionis ſtudio, ſiue pœnitentia ductus rem adhuc incognitam retexerit, ſupplicio liberetur.

Forma ſeruanda in abſolutionib. huiuſmodi criminũ à nos conceden.

§. 9. Ceterum earum omnium & quarumcumque abſolutionum rationem à prædictis criminibus, necnon habilitationum & reſtitutionum, etiam ad famam & honores, ita deinceps habendam optamus, vt ſucceſſores noſtri nullas niſi ſaltem ſemeſtri poſt cuiuſque aſſumptionem ad huius dignitatis faſtigium excurſo, ac precibus apud ſupremum officium Inquiſitionis hic inſtitutum verificatis, concedant. Decernentes omnes & quaſcumque huiuſmodi abſolutiones, habilitationes, & reſtitutiones, quę precibus ſic non verificatis de cetero fient nemini prorſus prodeſſe, ſed nec præſentibus niſi toto ipſarum tenore ad verbum inſerto, & gratia ex certa Rom. Pont. ſcientia facta, & propria manu ſubſignata, vlla in parte derogari nec derogatum cenſeri debere, & ſi illis ex quacumque cauſa aliter derogari contigerit, derogationes huiuſmodi nullius prorſus ſore roboris & momenti.

Deputatio executorum.

§. 10. Iubemus igitur vniuerſos & ſingulos Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & ceteros Eccleſiarum Prælatos per vniuerſum Orbem conſtitutos, vt per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas, aut earum exempla in ſuis quiſque prouinciis, ciuitatibus, diœceſibus, & locis ſolemniter publicare, & quantum in ſe eſt, firmiter obſeruari procurent, contradictores quoſcumque, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ipſaſque cenſuras & pœnas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Derogatio contrariorum.

§. 11. Nonobſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§. 12. Volumus autem vt præſentium exempla etiam impreſſa edantur, eaque Notarij publici manu, & cuiuſcumq; ſe curiæ Eccleſiaſticæ, vel Prælati ſigillo obſignata, eamdem illam prorſus fidem vbique locorum faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Obteſtatio ad Principes.

§. 13. Ceterum omnes orbis terrarum Principes, quibus gladij ſecularis poteſtas ad malorum vindictam eſt permiſſa, per eam quam ſe tueri promiſerunt fidem, obteſtamur, ita ſuas quiſque partes, ſiue in præſtando miniſtris prædictis auxilio, ſiue in criminum poſt Eccleſiæ ſententiam animaduerſione interponere, vt eorum quoque præſidiis miniſtri ipſi tanti officij munus pro Dei æterni gloria, & religionis incremento feliciter exequantur, ampliſſimum à Domino præmium recepturi, quod fidei dictæ aſſertoribus in æternæ beatitudinis conſortio præparauit.

Sanctio pœn.

§. 14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, legationis, ſtatuti, decreti, iuſſionis obteſtationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D.P. An. 4. die 1. Apr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1569. Kal. Aprilis, Pont. noſtri anno 4.

Papa ſubſcri.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Vtinam dirigantur viæ meæ ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas.

Cardd. ſubſcriptiones.

F. Card. Piſanus Epiſcopus Hoſtien.
Io. Card. Moronus Epiſcopus Portuen.
Chriſtophorus Madrucius Epiſcopus Præneſtin.
Otho Card. Truchſes Epiſcopus Albanen.
A. Card. Farneſius Vicecan. Epiſcopus Tuſculan.
Io. Bapt. Cicada Epiſcopus Sab. Card. S. Clem.
Ego Ph. Card. à Burdiſeta.
Ego Antonius Card. Granuelanus.
Ego Franciſcus Card. Paceccus.
Ego Hieronymus Card. de Corrigio.
Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.
Ego Nicolaus Card. de Sermoneta.
Ego Ind. de Aualos Card. Aragona.
Ego M. Ant. Card. Columna.
Ego Ptolemæus Card. Comenſis.
Ego P. Card. de Sancta Cruce.
Ego Z. Card. Delphinus.
Ego Hu. Card. S. Sixti.
Ego Iulius Card. Vrbinus.
Ego Fuluius Card. Perulinus.
Ego Io. Riccius Card. Policianus.
Ego Scipio Cardinalis Piſarum.
Ego Iacobus Cardinalis Sabellus.
Ego Aloyſius Card. Cornelius.
Ego Alexander Card. Criuellus.
Ego Guido Card. Vercellus.
Ego Gulielmus Card. Sirletus.
Ego F. Michael B. Card. Alex. Camer.
Ego Hieronymus Card. de Clarauaile.
Ego Ludouic. Card. Madrut.
Ego Innocentius Card. de Monte.
Ego Hieronymus Card. Simoncellus.
Ego Ferd. Card. de Medicis.
Ego Cardinalis Alciatus.
Io. Paulus Cardinalis ab Eccleſia.
A. Cardinalis Caraffa.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1569. Indict. 12 die vero 2. menſis Maij, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno 4. retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum, de Vrbe, Cancell. Apoſt. & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, dimiſſis in locis præfatis præſentibus literis per me aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde amotis, per nos Iulium Parinum, & Io. Bernotum præ latos S.D.N. Papæ Curſ.

Ant. Clerici Mag. Curſ.

Reformatio Pœnitentiariæ Apoſtolicæ, & eius Officialium. LXXXIII

Alia reformatio habetur ſup. in Pij IV. conſt. 53. In ſublimi. *Auctoritatem vero Summi Pœnitentiarij vide ſup. in conſt. 23 Six. IV.* Quoniam. *vbi notaui. Et de Officialibus agitur in conſt. ſubſeq.*

Edita A. D. 1569.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

IN omnibus rebus humanis nihil tam perfecte inſtitui, nihil vllis legibus, ſanctionibuſq; tam diligenter muniri poteſt, quin id lubrica, & præceps, malorumque omnium effectrix cupiditas nouis quotidie artibus peruertere atque corrumpere moliatur. Quocirca omnes ad huius præcelſæ dignitatis faſtigium euecti, perpetua quadam neceſſitate coguntur nuſquam oculos à commiſſo ſibi grege auertere, ſed continenter vigiles circummittere, vt quandocumque vſus poſcit, nouis modo legibus ferendis, modo veteribus corrigendis, vel ad vſum reuocandis, ea quæ paulatim deprauata ſunt, in melius reformentur. Quod quidem nos iam inde ab ipſo Pontificatus noſtri principio, & libenter fecimus, & quantum in nobis eſt, illud idem ſtatutum vrgere, & perſequi annuente

Deo, conamur; neque quicquam nobis eſt, vel præclarius vel optabilius, quam vt collapſos à vetere diſciplina mores, ad priſtinam ſuam integritatem denuo erectos, & in agro Domini à prauarum conſuetudinum ſentibus omnia diligenter perpurgata videamus,

Cauſa huius reformat.

§. 1. Sed ne dum ea quæ ad communem totius corporis ſalutem pertinent, tantopere procurantur, quiſquam nos accuſet, quod eam partem, quæ nobis proxima eſt negligamus, neque illius vlceribus neceſſarium ſalutis remedium applicemus, diuino auxilio freti, Curiæ noſtræ vniuerſæ reformationem iamdudum oculis noſtris obuerſantem aggredi decreuimus; pro qua etſi antehac nonnulli prædeceſſores noſtri, multa ſancte & ſalutariter ordinarunt, hominum tamen fragilitate non ita multo poſt, aut neglecta aut corrupta ſunt, aliis atque aliis aliena ſuo ſibi officio vſurpantibus, & dictæ Curiæ expeditiones inuicem confundentibus, quarum ſingulis ſagax illa vetuſtas, proprium & diſtinctum, pro cuiuſque diuerſitate & materiæ genere officium, tanto ſtudio aſſignauit. Vnde nos operæ pretium fore arbitrati illud in primis conari, vt quod cuique officio congruit, ad illud idem reuocetur, demum ſapienter prouidere, & prouidenter ſtatuere per quos viros, quibuſque modis Curiæ prædictæ negotia, pro rerum, temporum, & locorum qualitate deinceps dirigantur. At quia ceteris omnibus illa anteponere neceſſe eſt, ex quibus pendere dignoſcitur periculum animarum.

Reuocatio facultatū Pœnitentiariæ.

§. 2. Nos huiuſce reformationis exordium à Pœnitentiariæ noſtræ officio capere inſtituimus, eiuſque rei cauſa omnem auctoritatem, ordinariam & delegatam, omniaque priuilegia, facultates, & indulta ideo duximus reuocanda, vt habita de miniſtrorum qualitate, numero, functionibus & officiis ratione explicita, nouam futuris formam de integro præſcribere valeamus, qua ipſum Pœnitentiariæ officium certis quibuſdam facultatibus, quæ aliis officiis magis conueniunt exoneratum atque expeditum, dehinc ea quæ animarum ſalutem præcipue concernunt, attentiore ſtudio proſequatur.

Amotio quorumdam officiorum ab eodem.

§. 3. Primum igitur omnium de huiuſmodi officio, miniſtris, & functionibus rationē prodere volentes, de Apoſt. poteſtatis plenitudine, omnia & ſingula loca, ſeu officia Referendariorum, Correctorum, & Reuiſoris, necnon functiones & exercitia Scriptorum, qui vigintiſeptem, & Procuratorum, qui vigintiquatuor ſunt, quorumque Procuratorum octo officia ad diſpenſationem pro tempore exiſtentis maioris Pœnitentiarij pertinere noſcuntur, in eodem pœnitentiariæ officio perpetuo ſupprimimus & abolemus; eorumque Scriptorum & Procuratorum rationem aliorſum habituri, illos omnes iam nunc ab ipſo Pœnitentiariæ officio amouemus.

Deputatio aliorum Officialium.

§. 4. Ac dictum officium dehinc maiore Pœnitentiario, Regente, Datario, vno Correctore, vno Magiſtro in Theologia, vno Doctore in decretis, duobus Procuratoribus, duobus Scriptoribus, & vno Sigillatore, quos pro futuris rebus & negotiis illius ſatis eſſe duximus, perpetuo conſtare volumus.

Quorum officia venditioni eſſe prohibet.

§. 5. Illorumque omnium officiorum in ipſo Pœnitentiariæ officio conſtitutorum venditionem, aut quamuis aliam voluntatem, tacitam vel expreſſam ea dimittentium diſpoſitionem, expreſſe prohibemus; ſed illa omnia probis & peritis gratis omnino, & ſine aliqua dimittentium, aut aliorum quorumcumque acceptione concedantur; quod ſi ſecus factum fuerit, quæcumque conceſſiones de illis pro tempore factæ, nullius ſint roboris vel momenti.

Pœnitentiarius maior qui.

§. 6. Præterea ſtatuimus & ordinamus, vt deinceps in perpetuum maior Pœnitentiarius officium ſuum per ſeipſum exerceat; quare ſit preſb. magiſter in Theologia, ſeu decretorum doctor; & ſi cauſa legitima à Romano Pontifice admiſſa, abſens, ſeu impeditus fuerit, vnum alium ex S.R.E. Cardinalibus prædictis qualitatibus inſignitum ſibi Propœnitentiarium ſubroget; qui interim hoc munus etiam per ſeipſum proſequatur, literaſque non Pœnitentiarij delegantis, ſed ſuo proprio nomine iubeat expediri.

Regenſque & Datarius qui.

§. 7. Similiter Regens, Datarius, Magiſter in Theologia & Decretorum Doctor, viri eximia doctrina præſtantes, caſuumque conſcientiæ periti.

Corrector.

§. 8. Item Corrector in Decretis, ſtylo, ceteriſque Pœnitentiariæ rebus diligenter verſatus & inſtructus.

Sigillator.

§. 9. Ac etiam ſigillator probatæ vitæ, & vt id munus poſtulat omnium officij expeditionum peritus. Qui omnes maioris Pœnitentiarij cura & ſolicitudine delecti, & à Rom. Pont. confirmati, ad ſuum quiſque officium admittantur.

Procuratores & Scriptores qui.

§. 10. Procuratores quoque & Scriptores prædicti, vita, moribuſque integris ornati ad ſuum quiſque officium exercendum idonei. Ad hæc omnes prædicti officij miniſtri, etiam procuratores & ſcriptores ſint preſb. vel certe in aliquo ex ſacris ordinibus conſtituti, huiuſmodi arcanorum continentiſſimi; quorum etiam de iuramento de fidelitate præſtando adſcribatur, quod nec occultos caſus huiuſmodi, nec perſonas vnquam cuiquam extra officium reuelabunt; qui ſecus fecerint, non leuius quam preſb. peccatorum confeſſiones prodere audentes, puniantur.

Et à quibus examinandi.

§. 11. Procuratoriæ autem & Scriptoriæ officiā ita demum à maiore Pœnitentiario illis concedantur, qui prius à Regente & Correctore, ſuper vitā, moribus, ætate, ſcientia, & aliis qualitatibus requiſitis, diligenter ac propoſitis edictis, & mora ſex dierum præcedente per concurſum examinati, & idonei comprobati fuerint. alioquin omnes conceſſiones, etiam ſi à Romano Pontifice ex aliqua cauſa pro tempore factæ fuerint, pro irritis habeantur.

Officiales per ſe ipſos exerceant, ſtipendiis ſint contenti.

§. 12. Omnes vero ſupradicti officia ſua per ſe ipſos cū diligenter, tum etiam fideliter exerceant, ſolique præſentes & actu exercentes, niſi legitime impediti, fructus, & emolumenta percipiāt; quorum ſingulis certum, ſtatumque aliunde ſtipendium cuique conueniens aſſignare intendimus quo ſolo contenti eſſe debeant, nihilque aliud etiam ſponte oblatum, à partibus, aut alias ſiue pro expeditionis celeritate, ſiue pro alio extraordinario labore, tàm procurando quam ſcribendo, aut recognoſcendo & examinando, capere poſſint; quicumque ſecus fecerint officio ſuo huiuſmodi priuati, excommunicationis quoque ſententia innodati eo ipſo cenſeantur, cuius abſolutionis beneficium ab alio quam Rom. Pont. excepto mortis articulo, nequeat obtinere.

Regentis Pœnitentiariæ munus.

§. 13. Vt autem negotia vniuerſa, qua decet puritate & diligentia dirigantur, prædictus Regens, petitiones caſuſque omnes ad prædictum officium deductos in primis examinet diligenter; quæque perſpicua, & ſecundum cōmunem in eodem officio curſum, abſque difficultate expediri conſueuerunt, eadem expediri iubeat, nihilque omnino vel ordinarium, aut clarum, niſi prius ab ipſo recognitum & probatum, Procuratores expedire incipiant. Dubia vero vel obſcura, vel difficultate obſtructa, Regens ipſe ad maiorem Pœnitentiarium referat, vt diligentius examinentur, demum in eius ſignatura propoſita, cum maturo omnium iudicio decidantur.

Materia diuidantur.

§. 14. Ceterum materiæ omnes ſiue conficiendæ, ſiue ſcribendæ, inter Procuratores & Scriptores, cura Sigillatoris æqualiter diuidantur.

Correctoris officium.

§. 15. Sed vt literæ prædictæ ſtylo ſuo conſcriptæ, ſanæ & incorruptæ emittantur, Corrector prædictus, antequam illæ ſcribantur, ſchedulas ſiue minutas earum à prædictis Procuratoribus conficiendas cum ſupplicatione expedita diligenter recognoſcat, examinet, & corrigat, vt inde literæ ipſæ mundæ & integræ, raſuriſque prorſus carentes expediantur. Itemque ſuper omnibus materiis, tàm ordinariis quam extraordinariis, ſupplicationes vbi illis opus erit, in totum expediri debeant, prius quam ad expeditionem literarum ſuper illis quoquo pacto procedatur.

Sigillatoris officium.

§. 16. Deniq; Sigillator prædictus literas omnes eatenus recognoſcat, vt manus requiſitæ illis appoſitæ ſint, & eorum datæ cum libello ſupplicationis concordet; deinde ipſius ſigillo Pœnitētiariæ obſignatas, & in totum gratis vtique expeditas, tunc demū eas procurantibus reſignet.

Pro expeditione literarū nil ſoluatur.

§. 17. Illud autem ſancte & inuiolate apud officium prædictum volumus obſeruari, vt nihil prorſus pro literarum confectione & expeditione, nec alias etiam pro chartis, atramento, cera, capſula, cordulis, aliiſque rebus ad ipſam expeditionem pertinentibus exſoluatur, rationem aliunde habituri. vnde hæc omnes ſiue … miniſtrorum omnium ſtipendia debeant comparari.

Sigillator cuſtodiat omnes ſcripturas Pœnitentiariæ officium concernen.

§. 18. Sed ne quid rerum dictæ Pœnitentiariæ lapſu temporis pereat neglectumque iaceat, Sigillator ipſe omnia exemplaria, literas, ſcripturas, & inſtrumenta quotamcumque priuilegiorum, facultatum, conceſſionum, prohibitionum, reformationum, & ceterorum omnium dictum officium Pœnitentiariæ in vniuerſum & priuatim concernentium, fideliter ac cum periculo ſuo aſſeruet, deque his omnibus authenticum inuentarium, ac regeſtum conficiat; cui quicquid poſtea additum, ſtatutum, conceſſum, vel vetitum erit, illud totum qualecumque quamprimum adſcribatur, & ſic deinceps hæc omnia in futurorum Sigillatorum fidem cum eiſdem conditionibus & periculis deponantur.

Officialium iuramenta.

§. 19. Ad retinendam vero in dicto officio puritatem & confirmandam ſingulorum fidem, diſtricte præcipimus, vt iuramenta quæ in admiſſione officialium requiruntur, ad præſentem noſtram reformationem accommodata, quotannis in manibus dicti maioris Pœnitentiarij debeant iterari.

Inobedientium pœna.
Quas habes etiam in cõſt. ſeq.

§. 20. Monemus inſuper omnes & ſingulos ſupradictos, vt caueant diligenter, ne in officiorum ſuorum exercitio, fraus vel dolus quoquo pacto admittatur, vel captio inducatur, neve ipſi partibus quidquam doloſe & fraudulenter ſuggerant, quo facilius optata impetrare poſſint, ſed ſolum petitiones iuſtas, rationabiles, & honeſtas, recipiant & proponant. Quod ſi dolum vel fraudem feciſſe, aut quidquam vel minimum pro labore, aut alias quoquomodo accepiſſe conuicti fuerint, præter illas cenſuras & pœnas, quæ contra talia admittentes quomodocumque propoſitæ ſunt, in pœnam priuationis officiorum ſuorum incurrant, & ad futura inhabiles, infameſque reputentur, prout nos illos priuatos, inhabiles, & infames declaramus eo ipſo.

Decretum irritans.

§. 21. Decernentes ex nunc irritum & inane, quicquid ſecus ſuper prædictis, aut eorum aliquo à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 22. Non obſtantibus noſtra de non tollendo iure quæſito, & aliis Apoſtolicis conſtitutionibus, ac de certo officiorum prædictorum numero, etiam pluries à Romanis Pontificibus reducto, necnon officij Pœnitentiariæ huiuſmodi iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, vetere ſtylo & conſuetudinibus quantocumque tempore obſeruatis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Iuſſio obſeruantiæ.

§. 23. Depulſa igitur omnis auaritiæ fœditate, pro ſe quiſque, piam caſtamque mentem ad impoſitum ſibi munus pro Dei æterni gloria, & Chriſtifidelium ſalute acriter intendat, & pro virili parte conetur vt cuncta proſpera, & hoc tanto officio digna ſuccedant. Sedeſque Apoſtolica pro bene geſtis condignæ laudis præconio in ſingulis Chriſtiani Orbis partibus plenius celebretur.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 4. 18. Maij.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnat. Dominicæ 1569. 15. Kal. Iunij, Pont. noſtri anno 4.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1569. Indict. 12 die vero 1. menſis Auguſti, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno 4. retroſcripta litera Apoſt. affixa & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per me Io. Guerardum Curſ.

Camillus Cherubinus Mag. Curſ.

LXXXIV. Scriptores & Procuratores Pœnitentiariæ Apoſtolicæ ad Cancellariam Apoſtolicam transferuntur, & Scriptores & Procuratores literarum minoris gratiæ inſtituuntur.

De materia Pœnitentiaria, vide in conſt. præced. De materia vero Cancellaria, vide ſupra in Pij conſt. 54. Vniuerſi gregis.

Editæ A.D. 1569.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN earum rerum commutatione, quam magnis ſuadentibus cauſis facere compellimur, hoc quoque à nobis ſedulo curandum eſt, vt ille miniſtrorum numerus, qui nouo ordine compoſito vno in loco vſui eſſe deſiit, in alium magis conuenientem commodis rationibus elocetur.

In conſt. præc. ſubduxit hic Pont. à Pœnitentiaria officia Correctorum, Scriptorum, & Procuratorũ, exceptis dub.

§. 1. Cum igitur in generali reformatione officij noſtri Pœnitentiariæ, & quam nuper edidimus, inter talia multa duo officia Correctorum, itemque functiones & exercitia, omnium & ſingulorum Scriptorum, qui vigintiſeptem, & Procuratorum literarum dictæ Pœnitentiariæ, qui vigintiquatuor ſunt in prædicto Pœnitentiariæ officio, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine extinxerimus & aboleuerimus, ac eorundem Scriptorum & Procuratorum, qui tunc literarum Pœnitentiariæ erant, rationem alioſum habituri, eos omnes ab ipſo Pœnitentiariæ officio ſubduxerimus, quemadmodum literis noſtris deſuper confectis plenius continetur.

Et nũc officiã Scriptor. & Procurat. ad Cancellariam transfert.

§. 2. Nos dictis officiis Scriptorum & Procuratorum, eorumque Collegij nouum ſtatum inducere, & quantum in nobis eſt, ſingulorum ea obtinentium indemnitati conſulere volentes, De ſimili poteſtatis plenitudine, omnia & ſingula officia & loca Scriptorum & Procuratorum prædictorum, ipſorumque perſonas & collegia (nouo nomine & titulo vtriuſque indito, ac libera conceſſione, & omnimoda alia diſpoſitione octo officiorum huiuſmodi Procuratorum maiori Pœnitentiario eodem quo antea iure perpetuo remanente) ad Cãcellariam Apoſtolicam transferimus; & cum ea perpetuo coniungimus: Ita vt quondam Scriptores literarum Pœnitentiariæ, dehinc Scriptores literarum Apoſtolicarum minoris gratiæ; alteri vero Procuratores literarum earumdem minoris gratiæ appellentur, & inſcribantur.

Et locũ illis in ea aſſignat.

§. 3. Quibus concedimus, & aſſignamus menſam, ſeu bancum vtriuſque commune in eadem Cancellaria, poſt milites ſanctorum Petri & Pauli, aut alio illi loco à dilecto filio noſtro S. R. E. Vicecancellario conſtituendo, ad quod literæ omnes hoc dehinc officio literarum minoris gratiæ expediendæ, in primis deferantur.

Formamque ſtatuit expeditionis literarum.

§. 4. Statuentes, vt materiæ, quæ in dicto Pœnitentiariæ officio proximis ante dictam reformationem temporibus communiter habebantur, & ex ordinatione noſtra in ſummam redactæ ſunt, deinceps per noſtram, ac Romani Pontificis pro tempore exiſtentis deputatorumve ſignaturam fiant. Harum omnium libellos ſupplices; & idem literarum ſuper eis conficiendarum ſchedulas ſiue minutas, ſoli Procuratores ad dictæ Cancellariæ ſtylũ conſcribant. Conſcriptas minutas Abbreuiatores literarum Apoſtolicarum de maiori præſidentia in primis examinent, & corrigant. Correctas ſoli Scriptores huiuſmodi literarum minoris gratiæ deſcribant, vt inde literæ ipſæ ad Cancellariam prædictam, & Defenſores, alioſque Præſidentes in banco prædicto deferantur, ibique ſecundum regulam ad ritum dicti officij Pœnitentiariæ moderandam taxentur. Mox ab Abbreuiatoribus prædictis, inſtar aliarum in eadem Cancellaria recognitæ, & ad ſupplicationem collatæ, ad Bullariam mittantur, ſubiectoque plumbo protinus à ſigillatore prædicti officij Pœnitẽtiariæ capiantur, qui taxa ad præſcriptum noſtrum recepta; eas per deſcriptores ad id aſſumendos iuxta noſtras ſuper hoc ordinationes regeſtari, & regeſtatas ad exemplum, vt in aliis moris eſt, conferre; denique ſingulis literis prædictis omnem impenſam per verbum Expoſuit, vel literis officij Pœnitentiariæ prædictæ moris erat ſubſcribere, idque etiam regeſto prædicto adnotare procuret.

Emolumentũ Officialibus aſſignat.

§. 5. Percipiendorum autẽ à quoque fructuum & emolumentorum ſuorum ea ratio eſſe debeat, vt finito menſe in primis ſalaria eorum omnium, qui ad menſam prædictam defenſores, & alio officij munere ex Scriptoribus, & Procuratoribus literarum minoris gratiæ huiuſmodi conſtituantur, & ſoluantur, demum Procuratores & Scriptores ſuam quiſque portionem viritim per ſua collegia, vt antea diſtribuendam capiant. Regens vero Cancellariæ, & Abbreuiatores prædicti, pro laboribus illud idem de ſingulis expeditionibus, quod olim prędicti duo Correctores, & ſtipendium, & emolumentum libere & licite percipient. Cetera item ſalaria, & emolumenta in plumbo, & vtroque regeſto; videlicet ſupplicationum, & literarum prædictarum, & alibi neceſſaria

iuxta ordinationes noſtras prædictas capiantur. De taxa vero à dicto Sigillatore capienda, ſtipendia Regentis, Datarij, Correctoris, Theologi, Doctoris, Procuratorum, Scriptorum, Sigillatoris, ceterorumque miniſtrorum officij Pœnitentiariæ, item impenſæ omnes etiam pro charta, atramento, cera; capſula, cordulis, & alia quomodocumque ad expeditionem literarum dictæ Pœnitentiariæ neceſſaria, quas gratias vbique fieri & concedi iam præcipimus, ante omnia deſumantur; & ſingulis perſoluantur; quod vero his omnibus omnino deductis & perſolutis, reliquum erit, maioris Pœnitentiarij prædicti eſſe debeat.

Sigillatoris officium. §. 6. Ad hæc quoque prædictus Sigillator curam habeat prædictas ſupplicationes è manu Datarij recipiendi, & per alios ad id ordinandos deſcribendi, in regeſtum ab altero diſtinctum referendum, & vtrumque fideliter cuſtodiendi. Ceterum nullæ omnino ſupplicationes ſuper huiuſmodi materiis ſignandæ inter Abbreuiatores prædictos diſtribuantur, neque cuipiam relinquantur, neque ſuper iis ſumpta, aliave exempla ex regeſtis deſcribantur, etiam poſtquam literæ Apoſtolicæ ſuper illis expeditæ, & partibus eas proſequentibus redditæ fuerint, ſed ſupplicationes ipſæ apud regeſtum prædictum ſub cura dicti Sigillatoris, qui pariter ipſi regeſto præfectus ſit, fideliter cuſtodiantur.

Inhibitio contra officiales ne aliquid accipiant pro quocumque extraordinario labore, ſub pœnis hic expreſſis. §. 7. Præcipimus igitur atque interdicimus Abbreuiatoribus, Scriptoribus, Procuratoribus, ceteriſque prædictis tàm coniunctim quàm diuiſim, ne quid, vel minimum etiam ſponte oblatum à partibus, ſiue pro expeditionis maturatione, ſiue alio extraordinario labore capiant, aut à famulis aliiſque perſonis capere permittant, ſed ſuis quiſque taxis, & ſtipendiis vti conſtituta ſunt contenti eſſe debeant, Quicumque ſecus fecerint, præter illas cenſuras & pœnas, quæ in talia perpetrantes impoſitæ ſunt, ſuorum officiorum priuationem incurrant, & ad futura inhabiles, ac etiam infames cenſeantur, vti nos illos priuatos, inhabiles, & infames declaramus eo ipſo.

Executores deputat. §. 8 Et nihilominus mandamus prædictis Vicecancellario, & Abbreuiatoribus, necnon Reſcribendario, & Scriptoribus Apoſtolicis, ceteriſque ad quos pertinet, tàm coniunctim, quàm diuiſim, vt Scriptores & Procuratores prædictos, eorumque ſingulos ſic cum vniuerſo corpore prædicto coniunctos fraterna charitate proſequantur, & ad huiuſmodi officia, & ipſorum liberum exercitium, necnon honores, onera & emolumenta omnia recipiant, & admittant, ac faciant prædicta omnia & ſingula inuiolabiliter obſeruari, non permittentes quemquam contra præſentium tenorem quomodolibet impediri. Rurſus eiſdem Scriptoribus, & Procuratoribus ſic cooptatis, & adſcriptis, vt prædicto Vicecancellario tamquam capiti aliorum dictæ Cameræ collegiorum inſtar, obediant, & obſequantur.

Clauſ. derog. §. 9. Non obſtantibus de certo Scriptorum literarum Apoſtolicarum numero, & aliis eorum ac dictæ Cancellariæ ſtatutis, ſtylo, inſtitutione, conſuetudinibus, ſtabilimentis, & reformationibus quantocumque tempore obſeruatis, ac etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 4. 18. Maij. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1569. 14. Kal. Iunij, Pont. noſtri anno quarto.

LXXXV. Declaratio caſuum, ac præſumptionum, in cauſis confidentiæ beneficialis, contra quoſcumque, etiam S. R. E. Cardinales, cum appoſitione pœnarum.

Ad hæc vide ſup. conſt. 85. Pij IV. Romanum. *vbi cetera de ſimoniis & confidentiis notaui.*

Editæ A. D. 1569. *PIVS EPISCOPVS,*
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Intolerabilis multorum peruerſitas, qui ſacroſanctas conſtitutiones nouis quotidie fraudibus eludere nituntur, ſæpe illarum auctores in neceſſitatem adducit cautius prouidendi, quo pertinacium animi ab improbis conatibus grauiore ſanctione poſtpoſita reprimantur.

§. 1. Bene quidem & prouidenter fel. rec. Pius Papa IV. prædeceſſor noſter ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Eccleſiaſticorum corruptelam, ſtatuit & decreuit. *Pius IV. in rub. cit. prohibuit confidentiam.*

Vt in bulla cit. in rub.

§. 2. Verumtamen propter improbas multorum cupiditates prædictas, quæ ad purgandam hac pernicie Eccleſiam, & animarum ſalutem ab ipſo prædeceſſore edita ſunt in multis deprehendimus viam aperuiſſe grauius delinquendi. Siquidem cum frequentibus plurium querelis pridem concitati, quod Iudices in cauſis huiuſmodi confidentiarum expediendis remiſſiores eſſent, omnes & ſingulas cauſas ipſas vbicumque, inter quoſcumque motas ad nos aduocauiſſemus, ad omnimodam huiuſmodi cauſarum, præſentium & futurarum, rerumque omnium ex ipſis reſultantium cognitionem nobis & ſucceſſoribus noſtris reſeruauiſſemus, & ſuper quibuſdam coram nobis proceſſum fuiſſet, variis inde, nec leuibus coniecturis intelleximus vitium quidem confidentiæ occulte irrepſiſſe, ſed pleriſque cauſis præſumptiones, & coniecturas, quæ ad illud probandum deducuntur, minime ſufficere, eiuſque rei cauſa plurimos qui ante literarum prædictarum editionem huiuſmodi confidentias exercebant, vbi cognouerunt obſtructam veritatem propter difficultates probandi in iudiciis confidentias ipſas, contempta conſtitutione prædicta, Eccleſias, monaſteria, & beneficia ſic recepta, vt prius retinere, alios fructus, penſiones, & alias res accipere, alias eorum exemplo ad ſimilia & grauiora fidentius commoueri. Multi enim ipſa beneficia iure retinere nequeuntes, alij ne cogantur ad ſacros Ordines, ad reſidentiam, ad incedendum in habitu clericali, vt ad bellum proficiſcantur, vt inimicos occidant, alij vt alieno nomine lites agant, aut defendant, alij propter crimina incapaces, quidã vt purgato delicto vel abſolutione conſecuta, illa repetant, eadẽ in alios deponunt, & in pleriſque fructus ipſorum aut eis miniſtrãtur, aut quibus ipſi ſtatuunt, ſæpe laicis, & inhabilibus. Plerique vel ſenes, vel infirmi, vt beneficia in domibus ſuis perpetuent, illa renunciarunt & renunciant in alios, qui vel profanam familiam cedentium de fructibus Eccleſiaſticis alant, vel illa etiamnum infantibus, aut naſcituris, aſſeruent, ſacro interdum circuitu retroceſſionis, cum reſeruatione fructuum, & aliarum rerum, aut acceſſu, præſertim ab illis qui præſtandorum iurium Cam. Apoſt. ſunt immunes; alij aut incapaces, aut aliis beneficiis Eccleſiaſticis onuſti, aut Eccleſiaſtico ordini ſeſe mancipare refugientes, aut mere laici beneficia Eccleſiaſtica aliis conferenda procurant, vt de illis poſtmodum ad libitum ſuum diſponatur, fructus etiam percipientes illorum. Ad hæc plerique Ordinarij, & Collatores, ac etiã patroni laici curant deponenda beneficia vt fructus, ſeu penſiones capiant eorumdem, aliiſve faciant miniſtrari. Alia item permulta eiuſcemodi admittuntur, quibus immaculata rerum diuinarum puritas impie violatur, diſciplinæ Eccleſiaſticæ neruus dirumpitur, & imminens patratur exitium animarum.

Sed cognouit hic Pōt multas fraudes deſuper commit. quæ in iudicio non ita probari poſſunt.

§. 3. Quare nos volentes periculoſam talium audaciam noui iuris ſubſidio cohibere, præſentium auctoritate ſtatuimus, *Ideo certis regulis confidẽtias declarat.*

1\. Vt ſi quis quacumque auctoritate, Eccleſiam vel monaſterium, aut aliud beneficium Eccleſiaſticum qualecumque ex reſignatione, vel ceſſione cuiuſcumque perſonæ, ſimpliciter aut cum circuitu retroceſſionis, cum regreſſu vel acceſſu etiam ſola dimittentis intentione receperit, vt illa, vel illud etiam in euentum regreſſus, vel acceſſus, eidem dimittantur, vel alteri poſtea conferatur, aut illius fructus, vel eorum pars alij vel aliis concedantur, vel penſiones ſoluantur, ex eiſdem hæc confidentia cenſeatur.

Itidem ſi Ordinarius, vel alius collator contulerit ante hac aut conferat in futurum, beneficium Eccleſiaſticũ quouis modo vacans, ea conditione, tacita vel expreſſa, vt poſtea in alterum pro arbitrio Collatoris, ſeu alterius cuiuſcumque contra iuris communis ordinationem diſponatur,

diſponatur,

diſponatur, ſiue vt de eo prouiſus, fructus illius, vel partem ad vtilitatem vel libitum conferentis, vel decedentis, aut alterius relinquat, & remittat, ſeu penſionem illi vel illis, quem vel quos idem collator, aut cedens, vel alius per ſe vel alium, ſcripto aut verbo iuſſerit ſeu ſignificauerit, perſoluat, & pariter ſi à patrono etiam laico, vel alteri præſentatori, ſeu electori contigerit, aut contingat id fieri.

3. Adhæc ſi Clericus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis, aut alius à ſolutione iurium ipſius Cameræ, vel etiam Cancellariæ Apoſtolicæ exemptus, poſt reſignationem vel ceſſionem alicuius extranei, de Eccleſia, monaſterio, vel alio beneficio Eccleſiaſtico in ſe, Apoſtolica, vel alia auctoritate factam & admiſſam, illam, vel illud etiam confectis literis Apoſtolicis, & poſſeſſione apprehenſa, in eumdem reſignantem vel cedentem, modico ſpatio interiecto, veluti duorum vel trium menſium retroceſſerit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retroceſſione fructus Eccleſiæ, ſeu monaſterij, aut beneficij, vel eorum pars, ſeu penſio, ſeu quid aliud ſuper his reſeruatum, aut regreſſus, ſeu acceſſus, & ingreſſus ad illam vel illud, ipſi Clerico, vel Cardinali, aut alij exempto ſit, fuerit ve conceſſus.

4. Poſtremo ſi quis crimine aliquo abſolutus, aut cum quo ſuper irregularitate diſpenſatum eſt, denuo receperit quacumque auctoritate Eccleſiam, monaſterium, vel aliud beneficium Eccleſiaſticum, quod ante, vel poſt commiſſum delictum, aut contractam irregularitatem dimiſerit in quibus horum caſuum confidentiæ prauitas ſit contracta, caſuſque huiuſmodi literis prædictis comprehendantur, ac ſi illis ſpeciatim expreſſi fuiſſent, licet ipſum confidentiæ crimen alterius tantum partis conſcientia ſit admiſſum.

Et ad probandam confidentiam, certas præſumptiones ſufficere declarat. §.4. Ad probandum vero plene confidentiarum abuſum, inter alias etiam hæ præſumptiones, & coniecturæ habeantur legitimæ. Videlicet.

1. Si quis poſt ceſſam ab ſe Eccleſiam, vel monaſterium, aut beneficium, & publicatam reſignationem, ſeu ceſſionem, captamque à ſucceſſore poſſeſſionem, ſeſe in illa vel illo, ſeu rebus illius, per ſe vel alium ſeu alios, de facto ingeſſerit, aut fructus perceperit, aut quicumque ſucceſſor illi, vel eius propinquis, ipſos aut partem aliquam remiſerit eorumdem.

2. Si recipiens beneficium conſtituerit dimittentem vel eius parentes aut propinquos, procuratores ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimiſſi, & illi vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit.

3. Si vel ſola procuratoris depoſitione, vel libris rationalibus menſariorum ex parte dimittentis, expeditio quæ perſonam recipientis concernit, proſecuta ſit, ſimulque expenſæ pro ea neceſſariæ ab illo factæ fuerint.

Teſtes ſingulares quo ſufficiant. §.5. Denique ſi quis pro conceſſione alicui facta, quacumque auctoritate de beneficio Eccleſiaſtico, per ſe vel alium ſeu alios interceſſerit, vel alias in negotio conceſſionis ſeſe immiſcuerit quoquo modo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per manus poſſeſſoris, ac etiam ſimplicis donationis titulo perceperit, ſeu de illo poſtmodum ad voluntatem interceſſoris fuerit diſpoſitum quandocumque.

Præſumptiones quæ plene probant. §.6. Teſtes autem de quaque re ſingulares ſingulas probare valeant præſumptiones, & coniecturas, plureſque huiuſmodi præſumptiones & coniecturæ plenam probationem faciant in prædictis.

Alij teſtes recipiendi. §.7. Ceterum criminoſi, & ceteri omnes, qui ad perhibendum in caſibus ſimoniæ teſtimonium recipi poſſunt, ad prædicta omnia admittantur.

Confidentiæ pœna & cauſarum cognitio ad quos ſpectat. §.8. Sed ne quiſquam etiam vana fiducia fretus, non intendendi contra ſe iudicij, in crimine perſeueret, vtque hoc malum grauioris cenſuræ ſtimulo vſquequaque prohibeatur, omnes & ſingulos qui hucuſque Eccleſias, monaſteria, beneficia, fructus, penſiones, aliaſue res, intercedente hoc confidentiæ vitio receperunt, *Ad quod vide etiam conſtit. Sixt. V. cu. incip.* ac retinent, niſi ſtatim ad ſe reuerſi, & reſipiſcentes celeri dimiſſione ſibi proſpexerint, & qui quid tale admiſerint in futurum, etiam omnibus & ſingulis alijs Eccleſiis, monaſteriis, dignitatibus, adminiſtrationibus, officiis, & beneficiis obtentis, quæ pariter ſub dicta reſeruatione comprehendi volumus, necnon fructibus, penſionibus & aliis rebus Eccleſiaſticis, ac etiam Romanæ Curiæ & aliis officiis temporalibus præſentium auctoritate priuamus, & ad futura inhabiles decernimus, & in iuris ſubſidium excommunicationis ſententia innodamus, à qua nullus, niſi in mortis articulo conſtitutus, ab alio quàm à Romano Pontifice, abſolutionis beneficium valeat obtinere. Nos enim aduocatione cauſarum huiuſmodi, & reſeruatione cognitionis illarum, rerumque omnium inde emergentium, nobis & prædictis ſucceſſoribus, vt prædictum eſt factas, cauſis illis dumtaxat exceptis, quæ iam coram nobis pendere noſcuntur, ac etiam iis quas ratione Eccleſiarum & monaſteriorum, quorum diſpoſitio in Conſiſtorio fieri conſueuit aut debet, itemque contra Ordinarios Collatores Epiſcopos, & alios Superiores Prælatos, etiam Cardinales haberi contigerit, vti iam aliis noſtris literis ſtatutum eſt audiendis, decidendis, & terminandis, harum ſerie prorſus relaxata, decernimus, ita deinceps quoſcumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac prædictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & ipſorum cuicumque, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, interpretari, & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus in prædictis per quoſcumque quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§.9. Quocirca omnibus locorum Ordinariis diſtrictius iniungimus, vt in ſuis quiſque Eccleſiis, ciuitatibus, diœceſibus, & locis etiam exemptis, ad prædicta ſtudioſe attendat, & quatenus illis relaxauimus, in delinquentes ſeuere animaduertant, ſi diuinæ Maieſtatis iudicium, dictæque Sedis cenſuram voluerint euitare. In ceteris vero cauſis, & negotiis (nobis, & prædictis ſucceſſoribus exceptis) eoſdem locorum Ordinarios præſentium auctoritate delegamus, vt gratia, & fauore poſtpoſitis, pro ſe quiſque cum venerit vſus, contra prædictos omnes ſub ipſa exceptione comprehenſos diligenter inquirant, ſuaſque inquiſitiones omnes ſigillo obſignatas ad prædictam Sedem quamprimum tranſferant, vt nos, & prædicti ſucceſſores in cauſis huiuſmodi procedentes, quod iuſtum fuerit decernamus. Nos enim ſingulis Ordinariis ipſis prædictos omnes, & quoſcumque alios, etiam exemptos etiam per edictum publicum, conſtito prius ſummarie, & extraiudicialiter de non tuto ad illos acceſſu, citandi, & monendi, eiſque ac Iudicibus ordinariis & delegatis, aliiſque perſonis quibuſcumque ne prædictorum executionem quoquo modo impediant, vel alias in illis ſeſe interponant, etiam per ſimile edictum inhibendi, eoſdem ac alios contradictores & rebelles quoſcumque per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac omnia alia iuris & facti remedia opportuna compellendi, auxilium brachij ſæcularis quandocumque opus erit inuocandi, ceteraque in prædictis, omnibus & ſingulis neceſſaria faciendi & exequendi, plenam & liberam tenore præſentium concedimus facultatem.

§.10. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. *Derogatio contrariorum.* prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliiſque Apoſtolicis conſtitutionibus, & ordinationibus, quodque Epiſcopis, Collatoribus, & prælatis prædictis, etiam Cardinalibus, vel quibuſuis aliis, communiter vel diuiſim à prædicta ſit Sede indultum, vel in poſterum indulgeri contingat, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut contra indulta huiuſmodi ad iudicium trahi non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, & ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis priuilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, aut in totum non inſerta, effectum præſentium aut attributæ prædictis Ordinariis iuriſdictionis explicatio, ſeu exercitium, vel executio impediri valeat quomodocumque vel differri; & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

 §.11. Literis

Conſt. d. Pij IV. in ſuo robore remanet.

§.11. Literis prædeceſſoris huiuſmodi nihilominus in ſuo robore duraturis.

Tranſumptorum fides.

§.12. Volumus autem vt præſentium exempla etiam impreſſa edantur, eaque Notarij publici manu, & cuiuſcumque curiæ Eccleſiaſticæ, vel Prælati ſigillo obſignata, eamdem illam prorſus fidem, in iudicio & extra, vbique locorum faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino, &c.

D. P. An. 4. die 11. Iunij.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ, 1569. Kal. Iunij, Pontificatus noſtri anno 4.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1569. Indictione 12. die vero Sabbati 6. Auguſti, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa V. anno eius 4. retroſcripta litera affixa, & publicata fuerunt ad valuas Baſilicarum Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellaria Apoſt. & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, dimiſſ.s in omnibus ſupradictis locis earumdem retroſcriptarum literarum copiis affixis, per nos Iulium Parinum, & Ioannem Andream Panizzam prædicti S. D. N. Pij Papa V. Curſ.

Chriſtianus de Monte Mag. Curſ.

Sequitur extenſio ad Cardinales.

Edita An. D. 1569.

PIVS PAPA QVINTVS, &c.

Dubia an præceden. conſt. liget Card.

HOdie in Conſiſtorio noſtro ſecreto vt moris eſt accepto, quod à nonnullis prætendebatur S. R. E. Cardinales obtentu priuilegiorum ſub conſtitutione noſtra de confidentiis beneficialibus, ſaltem quo ad priuationem, cenſuras, & alias pœnas in dicta conſtitutione contentas, propter non factam in clauſula impoſitionis illarum ſpecialem & expreſſam de dictis Cardinalibus, & priuilegiis mentionem, minime comprehendi, licet aliter mentis & intentionis noſtræ fuerit, quemadmodum & ex literis dictæ conſtitutionis colligi poſſit.

Declaratio qua eos comprehendit.

§.1. Ad tollendum tam omne dubium atque impedimentum, quo minus conſtitutio præfata commune bonum, & ſalutem animarum concernens, plenarium effectum ſortiatur, declarauimus, omnes Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, in conſtitutione, & literis præfatis, ac ſingulis earum partibus, etiam quo ad priuationes, omneſque, & ſingulas alias cenſuras, & pœnas, in ipſis literis contentas, comprehendi, ac contrafacientes, priuationes, cenſuras & pœnas ipſas incurrere, prout nos illos omnes includi, & incurrere volumus eo ipſo.

Decretum irritans.

§.2 Decernentes ſic per quoſcumque, &c. etiam Cardinales, in quauis cauſa & inſtantia, ſublata &c. iudicari &c. debere; necnon irritum &c. attentari.

Reuocatio priuilegiorum ad effectum præſentium.

§.3. Ac priuilegia præfata, necnon exemptiones, conſeruatorias, & indulta omnia, per quoſcumque Romanos Pontifices &c. etiam Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac etiam conſiſtorialiter, & ex quibuſcumque cauſis in genere vel in ſpecie concesſa, confirmata, extenſa, & moderata, & quantocumque tempore obſeruata, ad effectum præfatorum reuocauimus, & annullauimus, viribuſque & effectu quo ad hæc prorſus carere decreuimus. Volumuſque & ſtatuimus, tenores priuilegiorum &c. qualiacumque ſint, præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis haberi.

Sola ſignatura ſuffecit.

§.4. Solamque hanc ſchedulam manu noſtra ſignatam, & in Cancellariæ Apoſtolicæ libro ad perpetuam rei memoriam regiſtratam, abſque alia literarum confectione, ſufficere, eamque & eius exempla, vbique locorum in iudicio & extra illud fidem facere.

Derogatio contrariorum.

§.5. Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis,, ac Cancellariæ præfatæ regulis, editis & edendis, cæteriſque contrariis, non obſtantibus quibuſcumque.

Dat. P. A. 4. die 14. Nou.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 14. Nouembris 1569. Pontificatus noſtri Anno quarto.

Papa ſubſcr.

Ita eſt M.

Quod facultas erigendi Capellas Roſarij, ſit ſolummodo Magiſtri Generalis Ordinis S. Dominici, & ab eo Deputatorum. Et Confratres Sodalitatum Roſarij ab eis inſtitutarum, oblationes & legata in pios eius vſus conuertenda recipere valeant. Indulgentiaſque hic enunciatas conſequantur. LXXXVI.

Hæc eadem facultas inſtituendi has Confraternitates conceſſa eſt etiam Vicario generali d. Ord. à Sixt. V. in conſtit. 21. Dudum ineffabilia. *Et antiquiorem Roſarij approbationem, habes in conſtit. 18. Sixt. IV.* Ea quæ. *vbi notaui. Quibus adde aliam conſtit. Leonis X. poſitam in Appendice.*

PIVS PAPA QVINTVS
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1569.

Exordium.

INter deſiderabilia cordis noſtri, illud intenſis deſideriis affectamus, vt ſingulorum Chriſtifidelium quorum nobis ex commiſſi Paſtoralis officij de creto cura imminet, generalis animarum ſalus proueniat, vnde pia & ſalubria fidelium vota ad hoc tendentia, & alias ex quibus diuini cultus prouenit augmentum, pij patria affectione proſequimur, ac plenis fauoribus confouemus, & vt optatum conſequatur effectum, Chriſtifideles ipſos ad illa, indulgentiis videlicet & peccatorum remiſſionibus libenter inuitamus.

Cauſa huius conceſſionis.

§.1. Exhibita ſane nobis nuper pro parte dilecti filij Magiſtri Prouincialis Ordinis Prædicatorum Prouinciæ Neapolitan. petitio continebat, quod cum dilectus filius Fr. Ambroſius Saluius loci de Balneolo Nutean. ſiue alterius diœc. ad erigendum Societates Sanctiſſimi Roſarij in quibuſcumque Eccleſiis, per nos & Sedem Apoſtolicam ſpecialiter deputatus fuerit, ſi aliis huiuſmodi facultas, præterquam eiuſdem Ordinis Magiſtro Generali interdiceretur, ex hoc profecto diuerſis abuſibus, qui in illarum erectione interuenire poſſent, ſatis conſultum foret. Quare nobis pro parte eiuſdem Prouincialis fuit ſupplicatum, vt ſibi in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Facultas erigendi Capellã Roſarij ſpectat ad Mag. Gen. Ord. S Dominici. & ab eo deputatos tantum.

§.2. Nos qui honeſtis quorumlibet votis libenter annuimus, eaque fauoribus proſequimur opportunis, eumdem Prouincialem à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolica per præſentes ſtatuimus, quod nulli licitum exiſtat, minuſque aliquis Capellam Sanctiſſimi Roſarij in quauis Eccleſia ſiue loco erigere, præter dictum Generalem, aut ab eo deputatos, ac præfatum Ambroſium.

Nihil ingredientes Sodalitatem ſoluãt.

§.3. Minuſque aliquis Confrater, ſeu vir ſiue mulier, aliquid eidem Societati pro illius ingreſſu, vel alia quauis de cauſa perſoluere.

Confratres ad proceſſ. accedant, & ad ſepel. mortuos inſignia deferant.

§.4. Ac ſinguli Confratres ad quaſuis proceſſiones accedere, & in quibus corpora defunctorum ad ſepeliendum deferuntur, cum eorum inſignis, cuiuſuis etiam Superioris licentia deſuper minime requiſita, etiam abſque aliquo conſcientiæ ſcrupulo, & cenſurarum Eccleſiaſticarum incurſu poſſint & valeant, ſeu eorum quilibet poſſit & valeat.

Prohibitio Confratres in his moleſtãdi.

§.5. Diſtrictius inhibentes quibuſuis, ne eoſdem Generalem, ſeu deputandos, & Ambroſium, ſuper erectione, & inſtitutione Societatum huiuſmodi in quibuſcumque Ciuitatibus, terris, & locis, factis & faciendis, neque eoſdem Confratres ſuper exercitio piorum operum, & profectu ad proceſſiones, ſeu inceſſu cum ſigno eorum, aut dicti ſigni delatione moleſtare, perturbare, aut inquietare audeant nec debeant, quinimo Generali, deputatis,

putatis,& Ambroſio præfatis in præmiſſis auxiliũ, conſilium, vel fauorem præbeant. Nos enim omnes præmiſſis contrauenientes,indulgentiis,& peccatorum remiſſionibus eis conceſſis priuamus,& priuatos eſſe, ac indignos effici, & quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Cõfirmatio indulgentiarũ.

§.6. Poſtremo vero, vt animarum Chriſtifidelium præſertim ex aliqua Societate huiuſmodi erectarum, ſeu per eumdem Ambroſium erigendarum exiſtentium, & camdem Societatem ingredi volentium, quieti, & ſpirituali conſolationi ſalubrius conſulatur, & ad illam vbicumque erectam Chriſtifideles ipſi accedentes eo feruentiores, & promptiores reddantur, quo ſe dono cæleſtis gratiæ decoratos ſenſerint, de omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum auctoritate confiſi, Chriſtifidelibus præfatis de dicta Societate, vt præfertur inſtituta, vel inſtituenda exiſtentibus, vt omnes & ſingulas indulgentias, & peccatorum remiſſiones, tam per nos quam quoſcumque alios Romanos Pontifices, & præſertim Leon. Papam X. prædeceſſores noſtros conceſſas conſequantur, & conſequi poſſint, auctoritate & tenore prædictis miſericorditer in Domino concedimus & indulgemus. Illaque nonniſi in Eccleſiis, in quibus, vt præfertur eadem Societas inſtituta erit, præterquam in caſu ſummæ neceſſitatis & infirmitate grandi, ſeu detentione carcerum, in quibus & alio in loco conſequi poſſint obſeruando tamen illa omnia, quæ in dictis indulgentiis continentur, conſequi poſſe decernimus. Omneſque & ſingulas per eumdem Ambroſium, ſiue Generalem, aut deputandos prætatos auctoritate noſtra, modo tamen ſupradicto, conceſſas confirmamus & approbamus.

Derogatio contrariorum.

§.7. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. 4. die 28 iunij.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 28. Iunij 1569. Pontificatus noſtri anno quarto.

Sequitur alia conſtitutio ſuper prædictis.

Edita An. D. 1569.

PIVS PAPA QVINTVS
Ad perpetuam rei memoriam.

Oratio ad Deum in variis rebus proficua.

Conſueuerunt Romani Pontifices, & alij Sancti Patres prædeceſſores noſtri, cum bellis corporalibus vel ſpiritualibus premerentur, aut aliis tentationibus vexarentur, quo facilius ab illis euaderent, & tranquillitatem adepti, Deo quietius & feruentius inſeruirent & vacarent, diuinam opem implorare, & Sanctorum ſuffragia per ſupplicationes, ſeu per Litanias depoſcere, ac oculos cum Dauide in Montes leuare, certa ſpe confidentes, inde illis auxilia affutura.

Pſalteriũ inſpirat B. Dominico ad exterminandas hæreſes.

§.1. Quorum exemplo adductus, & Spiritu ſancto, vt pie creditur, afflatus Beatus Dominicus Ordinis Fratrum Prædicatorum auctor, (cuius inſtitutum, & regulam cum in minoribus eſſemus expreſſe profeſſi ſumus) ſimili, qua nunc temporis occaſione, quo Albigenſium hæreſi partes Galliarum, & Italiæ miſere vexabantur, & tam multos excæcauerunt ſæculares, vt in Domini ſacerdotes, & clericos ſæuiſſime furerent, leuans in cœlum oculos, & montem illum Glorioſæ Virginis Mariæ Almæ Dei Genitricis, quæ germine ſuo tortuoſi ſerpentis caput contriuit, & cunctas hæreſes ſola interemit, ac benedicto fructu eius ventris, Mundum primi parentis lapſu damnatum ſaluauit, & de quo ſine humanis manibus abſciſſus eſt lapis ille, qui ligno percuſſus gratiarum aquas affluenter produxit, reſpiciens modum facilem, & omnibus peruium, ac admodum pium orandi, & precandi Deum, Roſarium ſeu Pſalterium eiuſdem B. Mariæ Virginis nuncupatum, quo eadem Beatiſſima Virgo Salutatione Angelica centies & quinquageſies ad numerum Dauidici Pſalterij repetita, & Oratione Dominica ad quamlibet decimam cum certis meditationibus totam eiuſdem D. N. IESV CHRISTI vitam demonſtrantibus interpoſita, veneratur, excogitauit, excogitatum per S.R.E. Patres propagauit, orandique modo prædicto per aſſeclas Beati Dominici Fratres, videlicet Ordinis prædicti diuulgato, & à nonnullis accepto, cœperunt Chriſtifideles iis meditationibus accenſi, iis precibus inflammati in alios viros repente mutari, hæreſum tenebræ remitti, & lux Catholicæ fidei aperiri, & ad hanc orandi formam pro locorum diuerſitate Sodalitates per Fratres eiuſdem Ordinis ad hoc à ſuis Superioribus legitime deputatos inſtitui, & Confratres in eis deſcribi.

Hic Pont. ex cauſis hic indicatis illud ſeruari admonet.

§.2. Nos quoque illorum prædeceſſorum veſtigia ſequentes, militantem hanc Eccleſiam diuinitus nobis commiſſam, his temporibus tot hæreſibus agitatam, tot bellis, prauiſque hominum moribus atrociter vexatam, & afflictam cernentes, lachrymabundos, ſed ſpei plenos oculos in montem illum, vnde omne auxilium prouenit leuamus, & ſingulos Chriſtifideles ad ſimile faciendum benigne in Domino hortamur, & monemus.

Idemque confirmat vna cũ ſuis gratiis & indulgentiis.

§.3. Vtque facilius modus ille ab omnibus cum ea qua decet deuotione, & mentis Religioniſque Chriſtianæ ſinceritate amplectatur, auctoritatis noſtræ partes, quantum nobis ex alto conceditur, fauorabiliter impartientes, modum orandi & precandi prædictum, omniaque & ſingula indulta, indulgentias, peccatorum remiſſiones, relaxationes, immunitates, priuilegia, & alias gratias per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & dictæ Sedis, etiam de latere Legatos, ac alios Apoſtolica ad id auctoritate ſuffultos, iuxta precandi modum prædictum orantibus, & Confraternitatibus, ſeu Sodalitatibus, ſub dicto Roſario inſtitutis, & illarum Eccleſiis, ſeu Altaribus, aut Capellanis, vel Confratribus, aut Sodalibus, tàm Motu proprio, & ex certa ſcientia, ſiue in genere, vel in ſpecie, quàm alias quomodolibet, etiam pluries conceſſa, confirmata & innouata, quorum omnium & ſingulorum tenores & compendia, præſentibus haberi volumus pro expreſſis & inſertis, eadem auctoritate harum ſerie perpetuo confirmamus & approbamus, ac illis perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus. Necnon potiori pro cautela, præmiſſa omnia eiſdem modo & forma, quibus conceſſa reperiuntur, etiam perpetuo innouamus.

Et Confratribus Sodalitatum inſtitutarum à Deputatis Ordinis S. Dominici omnes gratias concedit.

§.4. Ac omnibus & ſingulis Chriſtifidelibus vtriuſque ſexus Confratribus, per dilectos filios modernos & pro tempore exiſtentes Fratres Ordinis prædicti in ſuis, & tàm per eos quàm per alios Sacerdotes, etiam in aliis Eccleſiis à dilecto filio, etiam moderno & pro tempore exiſtente ipſius Ordinis Generali Magiſtro, vel eius Vicario dumtaxat deputatos, in huiuſmodi Sodalitatem, ſeu Confraternitatem Roſarij receptis, & deſcriptis, Eccleſias, Altaria, & Capellas huiuſmodi viſitantibus, necnon Deo preces iuxta Roſarij modum prædictum effundentibus, quod omnibus & ſingulis indultis, indulgentiis, peccatorum remiſſionibus, relaxationibus, priuilegiis & aliis gratiis præfatis frui, vti, potiri & gaudere.

Et etiam facultatē percipiendi legata.

§.5. Necnon eiſdem Confraternitatibus, ſeu Sodalitatibus, quod illarum ad id deputati Confratres, omnia & ſingula oblationes, & legata, ſeu donationes, aut alias quouiſmodo, ſiue in teſtamento ſiue codicillis, aut alia vltima vel inter viuos voluntate illis relicta, & erogata, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque, etiam ſi ſpeciali nota digna ſint, percipere, exigere, leuare, & in Confraternitatum huiuſmodi pios vſus conuertere, etiam Ordinarij loci, aut cuiuſuis alterius licentia deſuper minime petita, libere & licite poſſint.

Indulgentias, quæ hic deſcriptas.

§.6. Et inſuper quo quiſque ad ſe numero Confratrum præfatorum aggregandum, promptior & alacrior fiat, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis Confratribus prædictis per deputatos prædictos deſcriptis, vere pœnitentibus & confeſſis, qui prima vice qua deſcripti fuerint, ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum in aliqua Eccleſia, aut Capella dictæ Confraternitatis perceperint, & vnam ſaltem quinquagenam Roſarij recitauerint, & pro tranquillitate Sanctæ Matris Eccleſiæ orauerint, necnon qui in

mortis

mortis articulo conſtituti ſalutaris pœnitentiæ, & viatici Sacramento muniti fuerint, plenariam omnium & ſingulorum peccatorũ ſuorum indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus & elargimur. Qui vero in Reſurrectionis D. N. IESV CHRISTI, & Annunciationis, ac Aſſumptionis eiuſdem B. Mariæ præfatum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, & partem Roſarij, vt præfertur, recitauerint, decem annos, & totidem quadragenas; eiſdem autem Confratribus, qui in reliquis D. N. IESV CHRISTI, & B. Mariæ Virginis præfatorum feſtis diebus, in quibus ſacra ipſius Roſarij myſteria recenſentur, vnam ſaltem Roſarij quinquagenam recitauerint, necnon aliis omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, etiam non Confratribus, qui in eiuſdem Roſarij Proceſſione, quæ menſe quolibet fieri conſueuit, deuote interfuerint, & pariter Confratribus præfatis qui ipſum Roſarium integrum qualibet hebdomada deuote recitauerint, ſeptem annos, & totidem quadragenas de iniunctis ſibi pœnitentiis, etiam miſericorditer in Domino relaxamus.

Clauſula præſeruatiua.

§.7. Decernentes Confratres, & alios præfatos à quoquam deſuper moleſtari, præſenteſque literas de ſubreptionis, vel obreptionis aut nullitatis, aliove vitio, aut intentionis noſtræ defectu notari, argui, vel impugnari, & ſub quibuſuis, ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, alterationibus, limitationibus, ſuſpenſionibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi non poſſe; ſed quoties illæ emanauerint, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas, de nouo, etiam ſub poſteriore data per ipſos deputatos Confratres eligenda conceſſas, ac perpetuo validas & efficaces eſſe, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri debere.

Decretum irritans.

§.8. Et ita per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, ac ex nunc irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§.9. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, ac in Prouincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac Cancellariæ Apoſt. regulis, editis & edendis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides exemplorum.

§.10. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides tàm in iudicio quàm extra adhibeatur, quæ præſentibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 4. 17. Septemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 17. Septembris 1569. Pontificatus noſtri Anno quarto.

LXXXVII. Confirmatio & declaratio priuilegiorum & gratiarum Collegij Scriptorum Archiuij Curiæ Romanæ.

Huius Collegij inſtitutionem, eiuſque ſtatum vide ſup. in conſtit. 15. Iulij II. Sicut. vbi alia notani.

Edita An. D. 1569.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Confirmatio conſt. Iul. II. enarrata in rub. & alterius Leon. X. prætermiſſa, tamquam modo releuans congruentis.

PRidem nos anxio ſolicitoque animo cogitantes, &c. Collegij erectionem, & inſtitutionem à fel. rec. Iulio Papa II. Kal. Septembr. Pontif. ſui anno 5. factam, necnon omnia & quæcumque priuilegia, facultates, exemptiones, prærogatiuas, diſpenſationes, gratias & indulta ab eadem dicta die, & Idibus Decembr. dicti anni, necnon à Leone X. Pridie Non. Octob. Pontif. ſui anno 1. aut alio veriori tempore, necnon aliorum omnium inde vſque Rom. Pont. conceſſiones eidem Collegio & perſonis, in genere & in ſpecie, tàm coniunctim quàm diuiſim factas, & ſuper his omnibus & ſingulis confectas literas, ſcripturas, & inſtrumenta, ac inde ſecuta quæcumque, cum prohibition. clauſulis, & decretis in eis conten. quæ omnia & ſingula æque atque ad verbum præſentibus inſerta, expreſſa & repetita habemus, literiſque ſuper præſentibus conficiendis in totum vel in partem exprimi, totoſque tenores ſingulorum inſeri poſſe volumus, etiam ſi talia, & multa ſint, quæ ſpeciali expreſſione indigeant, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus renouamus, approbamus, & confirmamus, effectumque plenarium & integrum prorſus ſortiri volumus, ac omnes & ſingulos iuris & facti defectus ſi qui interuenerint in eiſdem ſupplemus. Decernentes illa omnia, perpetuum & inuiolabile robur obtinere, ac irritum &c. attentari.

Conceſſio, quod ſcriptores Archiuij, ſint Notarij cauſarum cunctarum cuiuſcumque Iudicis Commiſſarij.

§.1. Quin etiam in perpetuum applicamus, & appropriamus, ac etiam annectimus, vnimus & incorporamus dicto Collegio ſcripturas præfatas, ac omnia & quæcumque iura, fructus & emolumenta ratione officiorum Notariatuum eorum omnium Iudicum ordinariorum, & Commiſſariorum Curiæ & Vrbis in præfata inſtitutione expreſſorum; quibus etiam S. R. E. Cardinales adiungimus, & ſimiles etiam ſi ordinarij dicantur comprehendi volumus. Vt vero in habendo proborum peritorumque Notariorum delectu melior deinceps ratio capiatur, ſtatuimus vt poſthac, in omnibus & quibuſcumque cauſis coram præfatis Iudicibus etiam Cardinalibus quomodocumque habendis & agitandis, Collegium ipſum Notarios idoneos qui in eiuſmodi cauſis ſcribant conſtituere debeat. Nullique omnino ipſorum Iudicum etiam Cardinalium alios Notarios, etiam dicti Archiuij ſcriptores in cauſis huiuſmodi pro arbitrio conſtituere poſſint, ſed eos dumtaxat aſſumere teneantur, quos Collegium præfatum ſuo ex gremio, in genere vel in ſpecie duxerit eligendos. Decernentes alias quaſcumque conſtitutiones, ordinationes, & aſſumptiones Notariorum, etiam de dicti Collegij Scriptoribus, ſiue in genere ſiue in ſpecie, tam per Iudices etiam Cardinales, quam etiam Sedem Apoſtolicam ex quibuſcumque cauſis, etiam motu ſimili, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, necnon proceſſus & alia quæcumque coram eiſdem Iudicibus, etiam Cardinalibus aliter facienda, irrita & inania eſſe, viribuſque & effectu carere, Notarioſque tamquam falſi reos puniri debere. Ceterum Collegium præfatum rationes, & curas omnes huiuſmodi proceſſuum, ſcripturarum, & inſtrumentorum, etiam præteritorum omni tempore habeat, omnia & quæcumque emolumenta, ordinaria & extraordinaria inde quomodocumque prouenientia, ad communem vſum percipiat, & delegandis ſiue ſubſtituendis Notariis ſuis ſtipendia conſtituat, vel alias ſuper hoc conueniat cum eiſdem &c.

Decretum irritans.

§.2. Sicque in his & aliis præfatis omnibus & ſingulis per quoſcumque, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Card. ac Cameram ipſam, in quauis cauſa & inſtantia, ſublata &c. iudicari &c. debere &c. necnon irritum &c. attentari

Derogatio contrariorum.

§.3. Non obſtantibus præmiſſis, & Pauli II. III & IV. aliorumque Romanorum Pontificum, ac noſtris de rebus Eccleſiæ non alienandis, & alienatis reuocandis, ac aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, etiam de gratiis ad inſtar non conceden. Cancellariæ Apoſtolicæ regulis editis & edendis, eiuſque & dictæ Cameræ, earumque Collegiorum, & etiam Vrbis Romæ iuramento &c. roboratis, ſtatutis &c. necnon inſtitutione & fundatione, ac veteri ſtylo quantocumque tempore obſeruato, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, eorumque perſonis omnibus & ſingulis, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, & alias quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis per præfatos, & alios quoſcumque alios Romanos Pontifices, ac nos & dictam Sedem ex quibuſcumque cauſis, etiam Motu, & ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac etiam Conſiſtorialiter conceſſis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis &c. tenores &c. in

genere

genere & in ſpecie ad effectum ſufficientis derogationis eorum latiſſime exten. Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus derogamus, necnon omnibus illis, quod in ſingulis literis præfatis conceſſum eſt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis &c.

Papa ſubſcr. Fiat Motu proprio. M.

D. P. An. 4. die 19 Iulij. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, 15. Kalen. Auguſti, Anno 4.

LXXXVIII. Coſmus Medices Reipublicæ Florentinæ Dux, eiuſque ſucceſſores Magni Duces Etruriæ, creantur.

Iſte Coſmus Militiam S. Stephani, de licentia Pij IV. inſtituit, vt ſup. in eiuſdem Pij conſt. 60. His quæ. *vbi de ea dixi.*

Edita An. D. 1569.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. ROmanus Pontifex in excelſo militantis Eccleſiæ Throno diſponente Domino ſuper gentes & Regna conſtitutus, poſt perluſtratas ſuæ vigilantiæ mentis acie Orbis Chriſtiani Prouincias, circumſpecta ſua prouidentia præclaros, ac principes viros, qui de Sancta Sede Apoſtolica, fideque Catholica benemereri videntur, ſingulari ſuæ benignitatis clementia, quantum ſibi ex alto conceditur, augere, eoſque inſignibus, ornamentis, ac ſpecioſis honorum titulis decorare, atque illuſtrare conſueuit, necnon alias diſponit, prout temporum, locorum, & perſonarum qualitate penſata, conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Ethruriæ Prouinciæ commendatio. §.1. Sane cum nos his noſtris luctuoſiſſimæ tempeſtatis diebus, animo noſtro diu multumque grauiſſimo cum dolore verſaremus, quot & quantæ peſtiferarum hæreſum ſectæ quotidie vndique erumperent, diraque & exitioſa perditorum hominum a fide Catholica aberrantium ſemina paſſim ſerperent, & vbiquequaque propagarentur, omnia Italiæ loca circumſpicientes, Ethruriam Prouinciam nobilitatis decore, & antiquitatis nomine à maioribus celebratam, cuius maxima pars, quæ nobis & ipſi Apoſtolicæ Sedi ſubiecta non eſt, ab omnibus fere lateribus ditioni noſtræ Eccleſiaſticæ contermina atque coniuncta exiſtit, nobis præcipue occurrit, quam diuinæ primum bonitatis gratia, ſolicitudineque ac vigilantia noſtra, deinde præſtantiſſimi ac Religioſiſſimi eius Principis virtute, conſilio, diligentia, præ ceteris intactam & incorruptam, ab huiuſmodique pernicioſa labe & contagione, ſartam tectam conſeruatam eſſe conſpicimus.

Maxime ob eius obſequia Romanis Pont. præſtita. §.2. Huc accedit, quod profecto magnopere nos mouet, Sedem Apoſtolicam, cum ob regionis vicinitatem, tum propter loci opportunitatem gratiſſima plerumque obſequia, atque etiam commoda ſubminiſtratis ab Ethruſcis auxiliis a multis iam ante ſæculis recepiſſe, idque complures Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & præſertim fel. record. Innocentium IV. Clementem etiam IV. Gregorium X. Benedictum XI. Martinum V. & Leonem X. luculenter teſtatos fuiſſe, adeo vt tam eamdem Prouinciam, quam eius Rectores & Magiſtratus ob peculiarem eorum erga Romanam Eccleſiam deuotionem & obſeruantiam, propenſo paternoque affectu, variis gratiis, honoribus, ac priuilegiis iure cohoneſtandos, atque ornandos eſſe duxerint.

Quæ ſignificet Coſmus Medices præſtare ſtudeat opera ſumma. §.3. Quibus rebus debita meditatione mature conſideratis, attendentes quoque in primis, quod dilectus filius nobilis vir Coſmus Medices Reipublicæ Florentinæ Dux, maiorem in dies ſuæ eximiæ virtutis ſplendorem, feruentioremque Catholicæ Religionis cultum, & in adminiſtranda iuſtitia præcellens ſtudium, ex eo tempore quo imperare cœpit, nuſquam prætermiſſum, laudabiliter præ ſe ferre non ceſſat. Quod omnibus in occaſionibus, nobis, ac prædeceſſoribus noſtris, & Apoſtolicæ Sedi, prompto ac libenti animo obſequi ſemper ſtuduerit. Quod nos & eamdem Sedem ab ipſo noſtri Pontificatus initio continuato debitæ reuerentiæ honore coluerit, mandatis noſtris filiali obedientia paruerit, honeſtis noſtris petitionibus obſequentiſſime morem geſſerit. Quod à nobis requiſitus, copias noſtras pecuniis, peditatu, equitatuque alacriter iuuerit, præſertim pro ferendo auxilio Chariſſimo in Chriſto filio noſtro Carolo Francorum Regi Chriſtianiſſimo, aduerſus eius rebelles, & hæreticos, centum etiam aureorum millia, vltra alia, illi mutuando, hortatu noſtro id fecerit. Quod maiora, ſi vſus venerit, ad Catholicæ fidei defenſionem, & incrementum ſe præſtaturum vltro pollicetur.

§.4. Quod pro inclyta eius in Deum pietate, ſuperioribus annis, Militiam S. Stephani, ad ſanctæ fidei exaltationem ac propagationem inſtituerit, bonis dotauerit & amplificauerit. *Militiam S. Stephani inſtituit.*

§.5. Quod vniuerſæ prope prouinciæ Ethruſcæ imperſcrutabili Dei iudicio ad ſummæ dignitatis poteſtatem ciuium Florentinorum aſſenſu vocatus feliciſſime præſit ac dominetur. Quod delatum ſibi admirabiliter Principatum admirabilius regat & moderetur, illumque incomparabili prudentia ac ſapientia, in pacis ac iuſtitiæ amœnitate, ab ineunte eius ætate diligentiſſime contineat & conſeruet. *Statum ſuum optime regit.*

§.6. Quod terra marique præpotens exiſtat. Quod Piratis, facinoroſis, ſicariis, quietis, & otij turbatoribus, necnon noſtris & huius Sanctæ Sedis rebellibus, & aduerſariis hoſtis acerrimus, ſcelerumque & delictorum ſeuerus vindex ſit. Quod numeroſa ac frequenti populorum et ſubditorum Deo benedicente multitudine, copioſis grandibuſque redditibus, & ampliſſimis prouentibus gaudeat, & fruatur. Quod validus peditum & equitum numerus in omnes vſus ei præſto ſemper eſſe poſſit. Quod quamplures florentiſſimas Vrbes, tam Cathedralium quam earum nonnullas Metropolitanarum Eccleſiarum dignitate inſignes, ac Studiorum generalium vniuerſitatibus ornatas, munitiſſimos portus, validiſſimas arces, loca tutiſſima, triremium claſſem paratam, & inſtructam tam ad Tyrrheni ſui maris, quam etiam ad noſtræ oræ maritimæ tutelam habeat. Quod rerum omnium copia, ditionis amplitudine, locorum vbertate, continua vitæ felicitate, demumque gentis celebris admodum & opulentæ viribus firmiſſime ſit nixus vigeat. Quod cuncta hæc ipſi bona per immenſam Dei omnipotentis benignitatem ſibi elargita, ad diuinum honorem & gloriam paratiſſima ſemper fore profiteatur. *Declara[illegible] ea operatur.*

§.7. Quod abſoluta poteſtate ratione liberi & directi dominij Florentini nemini ſit ſubiectus, ita vt iuxta diſtinctionem piæ memoriæ Pelagij ſimiliter Romani Pont. prædeceſſoris noſtri, vti Rex & Magnus Dux ac Princeps merito exiſtat, & inter ceteros Magnos Duces, ac Principes re ipſa eſſe, cenſeri & connumerari poſſit, & debeat. *Superiorem que in ſuo dominio non recognoſcit.*

§.8. Nos igitur tot ac tantis rationabilibus, digniſque de cauſis, clariſſimis quoque ipſius Coſmi Ducis erga nos & Sedem eamdem meritorum, & officiorum monumentis inducti, firmaque ſpe freti, quod is, & eius ſucceſſores, collati noſtri in eos beneficij memores debitam nobis, futuriſque Romanis Pontificibus grato animo fidei ac deuotionis ſinceritatem, perpetuo exhibere, conſeruareque ſtudebunt. Attendentes etiam, quod ſane plurimi facimus, dictum Coſmum Ducem, ac dilectum filium nobilem virum Franciſcum eius filium primogenitum arctis admodum affinitatis, ſanguinis & neceſſitudinis vinculis cum chariſſimo in Chriſto filio noſtro Maximiliano in Imperatorem electo, & maximis Chriſtiani nominis Regibus coniunctos eſſe, eoſque à nobiliſſima ſtirpe Medicea multis honoribus & titulis decorata, & ex qua tot illuſtres proceres, ac tres Romani Pontifices prodierunt, ortum habere. Propterea eumdem Coſmum Ducem ſpecialibus fauoribus, & gratiis paterne benigneque proſequi volentes, ipſumque a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis à iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, Motu proprio non ad ipſius Coſmi Ducis, ſeu alterius pro eo nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, maturaque deliberatione, & mera liberalitate noſtris, ac de ſupremæ noſtræ Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tam dictorum prædeceſſorum, quam etiam Alexandri III. & Innocentij pariter III. ac Pauli IV. ſimiliter *Creatio Coſmi Medices, & eius ſucceſſorum in Magnos Duces Ethruriæ.* *Quam intelligo, vt hic in fine.*

liter

liter prædeceſſorum noſtrorum, qui Portugalliæ, & Bulgarorum, ac Blancorum, necnon Hiberniæ Reges, & vt tunc Dux Bohemiæ, Rex in ſuis literis nominari poſſit, reſpectiue crearunt, conſtituerunt & conceſſerunt, aliorumque Romanorum Pontificum erga diuerſos Principes exempla ſequentes, veſtigiiſque inhærentes, vt potiſſimum ceteri Principes hoc exemplo inuitati ad bene de ſancta hac Sede promerendum incitentur, eumdem Coſmum Ducem eiuſque ſucceſſores pro tempore exiſtentes Duces perpetuis futuris temporibus in Magnos Duces, & Principes Prouinciæ Ethruriæ ſibi pro maxima illius parte ſubiectæ, & in ipſa Prouincia reſpectiue auctoritate Apoſtolica tenore præſentium creamus, conſtituimus, pronunciamus, declaramus, Magnorumque Ducum Ethruriæ Prouinciæ, vt præfertur, eius ſubiectæ nomine titulo & denominatione extollimus, & amplificamus, necnon eos dictæ Ethruriæ Prouinciæ eis ſubiectæ Magnos Duces, & Principes ab omnibus nominari, appellari, inſcribi, dici, haberi, cenſeri & tractari debere volumus, præcipimus, ac mandamus, atque Coſmum Magnum Ducem, eiuſque ſucceſſores præfatos omnibus & ſingulis exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, fauoribus, præeminentiis, prærogatiuis, indultis, priuilegiis, aliiſque quibuſlibet gratiis, & honoribus quibus alij vere liberi, & directi Domini, ac Magni Duces, & Principes etiam Ducali, aut alia quauis etiam maiori dignitate præfulgentes, ac quacumque libera, & abſoluta poteſtate fungentes, in genere vel ſpecie, in quibuſcumque locis, pompis, ſeſſionibus, celebritatibus, cæremoniis, & actibus publicis vel priuatis, tam de iure quam de conſuetudine, etiam in Aula noſtra Vaticana, & vbique Terrarum, etiam ſi aliqui alij Magni & ſimiles Duces & Principes præſentes fuerint, quoquo modo vtuntur, fruuntur, potiuntur & gaudent, ſeu vti, frui, potiri, & gaudere in futurum quomodolibet poterunt, & ſoliti ſunt, non quidem ad illorum inſtar, ſed pariformiter, & abſque vlla prorſus differentia vti, frui, potiri & gaudere poſſe ac debere.

Corona Regalis donatio. §. 9. Et inſuper in euidens clarumque propenſæ noſtræ voluntatis erga dictum Coſmum Magnum Ducem teſtimonium, certamque dilectionis ſignificationem, eum ampliotis quoque gratiæ, & fauoris prærogatiua, maxime dignum cenſentes, vt iuxta ſententiam Clementis IV. prædeceſſoris noſtri prædicti, ex maiori decore ornatum, maioritas appareat dignitatis, ipſum Coſmum Magnum Ducem, & eius ſucceſſores huiuſmodi Regali Corona, vt inferius depingi mandauimus, qua ſuper eorum gentilibus inſignibus, ad illuſtrius nobiliuſque ipſorum decus & ornamentum, vti, eamque portare, ferre, & geſtare, depingique & inſculpi facere libere & licite poſſint & valeant, motu, ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus decoramus, exornamus, & inſignimus, decoratoſque, exornatos & inſignitos fore & eſſe.

Clauſula præſeruatiua. §. 10. Præſenteſque literas de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, ſeu quocumque alio defectu ex quauis etiam quantumlibet iuſtiſſima & vrgentiſſima, rationabilique cauſa nullo vmquam tempore à quoquam notari vel impugnari poſſe, ſed illas validas & efficaces perpetuo fore & eſſe, ſuoſque plenarios, totales & omnimodos effectus ſortiri poſſe ac debere in omnibus & per omnia, ac ſi conſiſtorialiter & de fratrum noſtrorum conſilio factæ, & in ipſo Conſiſtorio noſtro ſecreto lectæ fuiſſent.

Decretum irritans. §. 11. Sicque per quoſcumque Iudices etiam Imperiali, Regia, Ducali, vel quauis alia excellentia, ac dignitate præditos, & alios Commiſſarios qualibet auctoritate fungentes, etiam cauſarum Sacri Palatij noſtri Auditores, & S. R. E. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, ſententiandi, definiendi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, definiri & interpretari debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus & declaramus.

Clauſula derogatoria. §. 12. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum quorumlibet ſtatutis & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis, illis & quibuſuis aliis perſonis etiam Ducibus quibus forſan per Sedem Apoſtolicam conceſſum ſit, quod priuilegiis, præeminentiis, fauoribus, indultis & gratiis ad inſtar Magnorum Ducum, perinde ac ſi ipſi magni Duces realiter & cum effectu eſſent, vti & gaudere poſſint, in genere vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, & quantumcumque efficaciſſimis clauſulis, & decretis quomodolibet conceſſis, confirmatis & innouatis (quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, eorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſſe derogamus, totaliterque & latiſſime derogatum eſſe volumus & decernimus) ceteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 13. Salua nihilominus in noſtris dictæ Prouinciæ, Ciuitatibus, & locis, noſtra & Romanæ Eccleſiæ auctoritate, iuriſdictione, & poteſtate, necnon Imperatoris, & Regum ſuperioritate, iuriſdictione, ac quibuſuis iuribus reſpectiue in locis mediate vel immediate eis ſubiectis, ac citra aliquod præiudicium Ciuitatum, Terrarum, & locorum in eadem Ethruriæ Prouincia conſiſtentium, quæ non ſunt ditiones dicti Coſmi Ducis, nec ei quomodolibet ſubiecta ſunt, neque aliquo modo ei adiunt. *Declaratio quod talis creatio non præiudicat iuri dictioni S. R. E. nec Imperatoris, Regum, &c.*

§. 14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum abſolutionis, creationis, conſtitutionis, pronunciationis, declarationum, amplificationis, voluntatum, præcepti, mandati, decorationis, exornationis, inſignitionis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. *Sanctio pœnalis.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1569. 6. Kalend. Septembr. Pontificatus noſtri anno 4. *D. P. An. 4. die 27. Aug.*

Reuocatio indultorum præter iuris communis diſpoſitionem conceſſorum, recipiendi vel retinendi Religioſos alterius Ordinis, etiam laxioris. LXXXIX.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1569.*

QVæcumque ſacrarum Religionum ſtatum offendere noſcuntur, noſtrum nos incitat officium de medio remouere. Quamquam enim de cohibendis Regularibus ad alium Ordinem tranſlatis Sancta Synodus Tridentina ſalubri conſilio decreuit, vt nemo cuiuſcumque Ordinis Prælatus, vel Superior vigore cuiuſuis facultatis, illorum quempiam ad habitum, & profeſſionem admittere poſſit, niſi vt de Ordine ad quem transfertur, ſub ſui Superioris obedientia in claustro perpetuo maneat, multi tamen Superiores, & Prælati, obtentu priuilegiorum, quamplurimos Apoſtatas & alios diuerſorum Ordinum ad ſe obſurgia, contentiones, leuitatem, & malefacta, vt maxime fugientes, eo etiam conſilio receptare non deſinunt, vt illorum opera in curandis infirmis, gerendiſque eorum locorum rebus, & negotiis vtantur, ex qua re pleriique ſolutiores effecti, & quaſi impunitatem aſſecuti, non perſonas tantum eorum Ordinum, vnde animaduerſionis metu forte exierant, ſed & ipſorum Ordinum ritus moreſque maledictis inſequuntur. *Hæc diſpoſitio Concilij Trid. habetur in ſeſſ. 14. c. 11. & ſeſſ. 25. c. 19. de Regularibus.*

§. 1. Quocirca cum eiuſmodi priuilegia veniant abroganda, quandocumque inſigniter compeiiuntur nocere, vel etiam ſcandala generare, nos his, aliiſque rationabilibus cauſis adducti, & vt quibuſlibet huiuſmodi effugia præcludamus, de nobis attributæ poteſtatis plenitudine reuocamus & abolemus omnia & quæcumque priuilegia, facultates diſpenſationes, & indulta præter iuris communis diſpoſitionem emanata, recipiendi, vel retinendi Fratres, Monachos, Canonicos & alios etiam laxiorum Ordinum profeſſores, quibuſcumque Ordinibus, *Reuocatio priuilegiorum recipiendi vel retinendi Regulares alterius Ordinis etiā laxioris.*

Monaſteriis,

Monaſteriis, Hoſpitalibus, Militiis & piis locis, etiam S. Antonij Viennen. S. Spiritus in Saxia de Vrbe, S. Ioannis Hieroſolymitani, IESV CHRISTI, S. Iacobi de Spatha, S. Lazari Hieroſolymitani, eorumque Eccleſiis, membris, Superioribus, & perſonis, per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem Apoſtolicam, tam in ipſorum Monaſteriorum Hoſpitalium & locorum inſtitutione, quam deinceps quomodocumque, ac quotieſcumque, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, & alias ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis reſtitutionibus, præſeruationibus, mentis atteſtationibus, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, efficacioribus, efficaciſſimis & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque ſimili poteſtatis plenitudine, etiam pauperum infirmorum miſerabilium, & cuiuſcumque alterius pij operis intuitu, ac etiam ex quibuſcumque aliis cauſis, quantumuis grauibus, charitatiuis & neceſſariis, etiam conſideratione, vel ad ſupplicationem Imperatorum, Regum, aliorumque Principum, necnon S.R.E. Cardinalium, deque illorum conſilio, & matura deliberatione prius habita, conceſſa, confirmata, ac etiam multiplicatis vicibus innouata, extenſa, vel etiam moderata. Caſſamus quoque & annullamus, quoad illa, omnes Apoſtolicas, & alias literas ſuper iis confectas, ac proceſſus, & alia inde ſecuta quæcumque.

Prohibitio de cetero eos recipiendi.

§. 2 Ac volumus ea omnia, vires & effectum de cetero non habere, ita vt poſthac illorum ſic reuocatorum prætextu, Prælati & Superiores prædicti, aut alij quicumque nullum prorſus alterius, etiam laxioris Ordinis, vel obſeruantiæ regularem, etiam ſpecialem tranſeundi ad ipſos licentiam (iuxta huiuſmodi priuilegia dumtaxat) ferentem, ad habitum & poſſeſſionem regularem in ſuis quibuſque Monaſteriis, domibus, locis, vel Ordinibus, etiam vt in clauſtro perpetuo maneat, admittant, nec omnino quemquam recipiant, vel retineant. Eos vero, quos in aliquo ex caſibus ſupradictis (vigore huiuſmodi priuilegiorum tantum, ac præter iuris communis diſpoſitionem) iam habent tranſlatos ad eorum Superiores, & loca eius Ordinis vnde erant profecti, quamprimum remittant.

Annullatio literarum Apoſt. deſuper confectarum, & proceſſuum, &c.

§. 3. Decernentes admiſſiones, receptiones, & retentiones huiuſmodi nulla firmitate ſubſiſtere, neminemque prorſus vlli voto, vlliue regulæ, vel obſeruantiæ, etiam iuramento, aliave ſolemnitate promiſſæ obligare, necnon irritum & inane quicquid ſecus per prædictos, aut quoſcumque alios quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Contrauenientium pœnæ.

§. 4. Quicumque vero aliquem contra huius noſtræ reuocationis tenorem admiſerint, aut receperint, aut illos, aut quos iam habent, modo prædicto, tranſlatos, aut receptos retinuerint, ipſos omnibus & ſingulis dignitatibus, adminiſtrationibus, beneficiis, officiis, fructibus, & penſionibus Eccleſiaſticis præſentium auctoritate priuamus, & ad futura inhabiles eſſe volumus eo ipſo.

Ordinarij contra prædictos procedant.

§. 5. Quocirca omnibus locorum Ordinariis, in quorum Diœceſibus loca prædicta conſiſtunt, per Apoſtolica ſcripta mandamus, vt per ſe vel alium ſeu alios de tranſlatis prædictis auctoritate noſtra cognoſcentes, in eos quos contra hoc præſcriptum noſtrum degere inuenerint, ac etiam recipientes, vel retinentes, reiecto quocumque exemptionis priuilegio animaduertant, ipſoſque præterea tranſlatos, vel retentos, ad Priores Ordines, & diſciplinam remittere procurent. Contradictores quoſcumque per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, ceteraque iuris & facti remedia opportuna, quacumque appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 6. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Monaſteriorum, Hoſpitalium, Militiarum, Ordinum & locorum prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus & naturis, quodque Prælatis, & Superioribus prædictis, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim à prædicta ſit Sede indultum, quod literis reuocatoriis ſub quacumque formula editis nullatenus, vel niſi modis, & formis in huiuſmodi indultis contentis parere, & ob non paritionem aliquas cenſuras & pœnas incurrere, aut alias interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi, necnon Monaſteriis, Hoſpitalibus, Militiis, & Ordinibus huiuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis priuilegiis, exemptionibus, indulgentiis, & literis Apoſtolicis generalibus & ſpecialibus, etiam Motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine prædictis, conceſſis, cuiuſcumque tenoris exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel omnino non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia nolumus cuiquam contra prædicta in aliquo ſuffragari, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides exemplorum.

§. 7. Volumus autem, vt ipſarum præſentium exempla edantur eademque etiam impreſſa, Notarij publici manu, & Prælati Eccleſiaſtici, eiuſue Curiæ ſigillo obſignata, eamdem illam vtrique locorum fidem in iudicio & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum, &c. Si quis autem, &c.

D.P. An 4. die 14. Octob.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Prid. Idib. Octobris, Pontificatus noſtri anno quarto.

Publicatio.

Anno à natiuitate Domini 1569. Indict. 12. die vero 5. menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno quarto, retroſcripta literæ Apoſt. lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum Lateranen. Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, dimiſſis in omnibus ſupradictis locis earumdem retroſcriptarum literarum copiis affixis per nos Iulium Parinum, & Ioannem Bernotium prædicti S. D. N. Papæ Curſ.

Scipio de Octauianis Mag. Curſ.

Reformatio officij Correctoris Cancellariæ Apoſtolicæ, & literarum minoris Iuſtitiæ contradictarum nuncupat. XC.

Aliam reformationem fecit Pius IV. vt ſupra in eius conſt. 54. Vniuerſi. *Et de materia Cancellariæ attende ſup. Mart V. conſt. 3.* In Apoſtolicæ, *cum ibi notatis.*

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1569.

Cauſa huius reformat.

ROmani Pontificis circumſpecta prouidentia nonnumquam geſta per Romanos Pontifices prædeceſſores reuocat & moderatur, prout in Domino ſalubriter expedire conſpicit. Hinc eſt, quod ad reformationem literarum officij Correctoris minoris Iuſtitiæ contradictarum nuncupatarum Cameræ noſtræ Apoſtolicæ attendentes, licet a fel. rec. Pio Papa IV. prædeceſſore noſtro quamplura ſalubria ſtatuta & ordinata fuerunt, tamen quia experientia compertum eſt propter nimias ſubtilitates adhuc ſæpe ex dicto officio reſcripta contra mentem noſtram in graue partium præiudicium emanaſſe, quibus, prout ex debito officij noſtri tenemur, prouide conſulere volentes, hac noſtra conſtitutione perpetua ſtatuimus, decernimus atque prohibemus.

Correctores & Procuratores abſtineant à commiſſionibus cauſarum &c.

§. 1. Ne Corrector & Procuratores Collegij officij literarum præfatarum ex officio, vt antea, commiſſiones cauſarum ſub quacumque forma, ſubrogationes, & Iudicum mutationes concedant, minuſque Iudicibus ordinariis, aut aliis delegatis aliquos illis adiungant, aut quorumuis teſtium, etiam ad perpetuam rei memoriam examen ipſi delegent, neque literas ad effectum reuelationis, aut aliquid reſtituendi, aut deponendi, ſeu teſtimonium veritatis perhibendi contra occultas perſonas in forma Significauit, concedi ſolitas, aut literas, quas iuris declaratorias ſuper Religionis validitate, aut quibuſuis aliis quæſtionibus, cauſis & negociis, & quas conſeruatorias

appellant, expediant, ſed omnes ad nos & futurum Rom. Pont. referantur per ſignaturam noſtram, aut eiuſdem Rom. futuri Pont. expediendas & decidendas, prout negotiorum & perſonarum qualitas, ac rei grauitas, & neceſſitas poſtulauerit. Literas vero commiſſionum ſecundum ſupplicationes huiuſmodi, ſuper negotiis, cauſis & quæſtionibus præfatis ſignandas, Corrector, & Collegium huiuſmodi per illius officium expediat.

Corrector concedat confirmationes contractuum, & ſententiarum vt hic.

§. 2. Poſſit tamen idem Corrector, vt antea ex officio literas ſuper confirmatione contractuum ad ſupplicationem partium, & ſine alterius præiudicio, ac ſententiarum, & laudorum de conſenſu partium cum ſolitis clauſulis in forma communi expedire.

Regulas alias non det.

§. 3. Regulas Cancellariæ non niſi de conſenſu S.R.E. Vicecancellarij, aut illius Regentis concedat.

Beneficiales materias non expediat.

§. 4. Abſtineat vero Corrector & Collegium præfatum, quibus iuſtitię maioris literarum expeditio commiſſa fuit, ab omnibus materiis beneficialibus, tam principalibus quam acceſſoriis, & materiis perpetuis, necnon a conceſſione abſolutionis a cenſuris, ſeu cõmiſſionibus illarum.

Licentias teſtandi quas concedat.

§. 5. Licentias teſtandi niſi pro ſumma centum ducatorum, iuxta formam in quinterno Cancellariæ noſtræ traditam, concedat, & dummodo aliam ſimilem non obtinuerit, & quod in omnibus licentiis præfatis hæc clauſula (dummodo ſimilem antea non obtinuerint) apponatur.

Statuta & priuilegia non confirmet.

§. 6. In confirmationibus ſtatutorum, conſtitutionum, ordinationum, & priuilegiorum, ſe non intromittat.

Licentias alienandi nõ det.

§. 7. Licentias alienandi bona Eccleſiaſtica, ſeu ad loca pia pertinentia, confirmationes alienationum huiuſmodi bonorum cuiuſcumque etiam modicæ quantitatis exiſtant, ipſe non attingat, nec expediat.

Litera per Officiales examinentur.

§. 8. Literæ vero per Correctorem & officium præfatum expediendæ ad Bullariam non mittantur, niſi præuio examine, & cenſura Vicecancellarij, aut Regentis & in eadem Cancellaria noſtra de maiori præſidentia aſſiſtentium probatæ fuerint, poſt cuius iudicium neque Corrector, aut quiuis alius manu eas immutando, ſub pœna falſi apponat.

Materias regularium non tangat.

§. 9. Abſtineat quoque ab omnibus materiis concernentibus ſtatum & perſonas regulares vtriuſque ſexus, cuiuſcumque Ordinis.

Procuratores Collegium faciant.

§. 10. Conficiant præterea Procuratores præfati Archiuum in Palatio noſtro Apoſtolico, in loco per nos deſignando, & literas omnes extenſe & integre regiſtrent, & ad minus ſingulo quoque trimeſtri ad dictum Archiuium cuſtodiendas deferant.

Contra hanc bullã & aliã Pii IV. nihil agan.

§. 11. Inhibentes Collegio & Correctori præfatis ſub pœna priuationis officiorum ne contra declarationem ordinationem & decretum præfatum aliquid innouare præſumant. Ceteris omnibus aliis, quæ a Pio quarto, & aliis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris ſtatuta & decreta ſunt, firmis manentibus.

Decretum irritans.

§. 12. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam ipſius Eccleſiæ Romanæ Cardinales, ſublata eis quauis aliter interpretandi & iudicandi facultate, iudicari & definiri debere. Et quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane ſimiliter decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 13. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, priuilegiis quoque & indultis eiſdem Correctori & Procuratoribus, eorumq; Collegio ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac forſan nos conceſſis, approbatis & innouatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa, ac indiuidua & de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque.

Supplicationes commiſſionum quomodo expedien.

§. 14. Volumus autem quod liberum ſit omnibus, ſupplicationes commiſſionum cauſarum in præſentia noſtra, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis ſignatas, non ſolum per officium contradictarum, vt præfertur, ſed etiam vt antea per literas in forma Breuis expediendas obtinere, dummodo per extenſum, & non ſupplicatione introcluſa, literæ præfatæ expediantur.

Taxa non augeatur.

§. 15. Inhibentes Secretariis, & Scriptoribus dicti Collegij ſub pœnis indignationis noſtræ, & priuationis officiorum, ne propter extenſionem huiuſmodi, taxam & impenſam, etiam occaſione ſcripturæ aut laboris vel celeritatis expeditionis, augeant.

Literæ regiſtrentur, &c.

§. 16. Mandanteſque Collegio & Scriptoribus, quod literæ præfatæ per eoſdem regiſtrentur, & in Palatio noſtro ad Archiuium, in loco ſimiliter per nos deſignando, ſingulo quoque trimeſtri ad minus, vt ſupra deferantur.

Forma & effectus publica.

§. 17. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & eos quorum intereſt, vel intereſſe poterit, omnino afficiant, volumus & mandamus illas in Palatij noſtri Apoſtolici, ac Audientiæ literarum contradictarum valuis, & acie Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris affigi, & per aliquod temporis ſpatium relicta illarum earum copia affixa detineri, vt ij, quos literæ ipſæ concernunt, ſeu concernere poterunt quomodolibet in futurum, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel allegare quod ad ipſorum notitiam non peruenerint. Cum non ſit veriſimile apud eos incognitum remanere, quod tam patenter publicatum fuerit. Et quod in quinterno Cancellariæ præfatæ deſcribantur.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Dat. P. An 4. die [12]. Octob.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, 12. Calendas Nouembris, Pontificatus noſtri Anno quarto.

Sequitur declaratio prædictæ Reformationis.

Edita An. D.

PIVS PAPA QVINTVS

Motu proprio, &c.

Cauſa huius declarationis.

NVper certis rationabilibus cauſis tunc ſuadentibus circa officium Correctoris literarum Cancellariæ noſtræ contradictarum nuncupatarum, ſtatuimus vt nihil omnino eorum quæ tunc expreſſa ſunt, quæ antea ex dicto officio concedi conſueuerant, deinceps abſque ſignatura noſtra, & in literarum Apoſtolicarum expeditione Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Vicecancellario aſſiſtentium recognitione & cenſura, à prædicto Correctore expediretur.

Declaratio dicta Reformationis, & facultatum Correctoris, & Procuratorum.

§. 1. Nos cauſis prædictis poſtea plenius cognitis, cupientes promptiori eorum expeditione quæ iuſtitiam concernunt, minorique partium diſpendio conſulere, Motu ſimili, &c. certaque ſcientia volumus, ac dilectis filiis Correctori & Procuratoribus huiuſmodi literarum contradictarum cõcedimus, vt reſcripta & commiſſiones omnium cauſarum, tam ciuilium quam criminalium, necnon Iudicum ſurrogationes, mutationes, adiunctorum dationes, ſiue ordinariis ſiue delegatis faciendas, teſtium ad futuram rei memoriam examinandorum conceſſiones, & reliquas materias maiorem vel minorem nuncupatam Iuſtitiam more concernentes, ſuper quibus omnibus ſupplicationes noſtras ſeu Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, aut ſignaturæ noſtræ iuſtitiæ Præfecti prius ſignatæ, & non alias, abſque aſſiſtentium prædictorum recognitione vel cenſura valeant expedire. Et ſimili modo ſuper ſupplicationibus manu noſtra ſignatis, literas ad effectum reuelandi, aut aliquid reſtituendi, ac teſtimonium veritatis perhibendi, contra occultas perſonas in forma, Significauit, etiam priuatiue quoad omnes, quibus id (excepto dumtaxat noſtro in ſpiritualib. Vicario Vrbis, qui in Vrbe ipſa & ſuburbiis tantum illa expedire poſſit) omnino inhibemus. Et eos ac etiam Notarios qui contrafecerint, emolumentis omnibus ſuorum officiorum per annum integrum priuamus, locis piis applicandis, & præterea quingentorum ducatorum auri de Camera, ac aliis pœnis arbitrariis afficiendos decernimus. Quę omnia (donec aliter per nos aut Sedem Apoſtolicam reformando fuerit conſtitutum) omnino volumus obſeruari, reliquis omnibus in reformatione noſtra ſuper hoc edita contentis ſaluis remanentibus; ita tamen quod nullus alius quam prædictus Vicecancellarius ſeu eius Locumtenens literas prædictas ad Bullariam tranſmittere poſſit.

§. 2. Ceterum

Bulla ſignatura ſufficit.

§.2. Ceterum volumus ſolam ſignaturam præſentibus ſufficere, atque in iudicio & extra fidem facere.

Clauſula derogatoria.

§.3. Regulis noſtris in contrarium editis, & de non tollendo iure quæſito, & aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, & in reformatione prædicta contentis, etiam ſpecialem & expreſſam derogationem & mentionem requirentibus, & clauſulas derogatoriarum continentibus, ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

PP. ſubſcr. Placet Motu proprio M.

XCI. **Indulta, gratiæ & indulgentiæ Confraternitatis nationis Florentinæ, ſub inuocatione S. Ioannis Baptiſtæ Decollati, de Miſericordia nuncupatæ, nuper in Vrbe inſtitutæ ad charitatiue confortandum via Iuſtitiæ morituros, eiſque Eccleſiaſtica Sacramenta ſubminiſtrandum, & eorumdem corpora ſepeliendum.**

Confraternitatem iſtam inſtituit Innocentius VIII. vt ſup. in eius conſt. 16. Inter deſiderabilia. *vbi notaui. Et quoad communicationem Indulgentiarum cum aliis eiuſmodi Confraternitatibus, vide te formam traditam à Clemente VIII. in conſt.* 115. Quæcumque. *Et quoad Indulgentias ipſorum Confratrum, habetis nouam diſpoſitionem. Pauli V. mox publicandam, firmatam die 23. Auguſti.* 1608.

Edita An. D.

PIVS PAPA QVINTVS

Motu proprio, &c.

Innocentius VIII. erexit Sodalitatem.

CVm ſicut accepimus poſtquam alias fel. rec. Innocentius Papa VIII. prædeceſſor noſter, venerabilem Societatem ſeu Confraternitatem Miſericordiæ nuncupatam nationis Florentinorum de Vrbe erexerat & inſtituerat.

Ad cōfortandū via Iuſtitiæ ad mortē damnatos ac ſepeliendum.

§.1. Ac Confratribus ipſius Confraternitatis quemdam locum intra Vrbem, in quo vnam Eccleſiam ædificare, & & conſtruere, in qua vnum Capellanum presbyterum ſæcularem, qui inibi Miſſas, & alia diuina officia celebrare, & omnes qui via iuſtitiæ, vltimo ſupplicio afficiendi eſſent, confortare, & eorum confeſſionibus auditis Eccleſiaſtica Sacramenta eis miniſtrare, ac eos in ſinceritate fidei Catholicæ manutenere haberet, ad eorum diſpoſitionem deputare & tenere, ac inibi eorumdem vltimo ſupplicio afficiendorum corpora, Eccleſiaſticæ ſepulturæ abſque aliqua particulari licentia tradere & humare libere valerent, donauerat.

Confratribus ius eligendi Confeſſorem dedit.

§.2. Quodque Confratres Confraternitatis huiuſmodi pro tempore exiſtentes, quæcumque ſtatuta & ordinationes ſecundum miſericordiam & charitatem, conuenientia & expedientia condere & facere.

Indulgentias conceſſit.

§.3. Atque vnum Confeſſorem idoneum, & ſæcularem, ac cuiuſuis Ordinis regularem, qui eos in certis caſibus tunc expreſſis abſoluere, & eorum vota etiam, certis caſibus tunc expreſſis exceptis, in alia pietatis opera commutare.

Iudicem coram A C deputauit.

§.4. Eiſdemque Confratribus vere pœnitentibus & confeſſis plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam ſemel in vita, & in mortis articulo impendere poſſet, eligere valerent.

Hereditates à condemnatis habere poſſe conceſſit.

§.5. Et quod in omnibus cauſis ciuilibus, non tamen criminalibus, concernentibus bona ipſius Societatis, non niſi coram Auditore Cameræ conueniri poſſent. Et quod caſu quo aliquis vltimo ſupplicio afficiēdus vellet dictam Confraternitatem inſtituere hæredem omnium vel partis bonorum ſuorum, Confratres dictæ Confraternitatis pro tempore exiſtentes, poſſent abſque Fiſci præiudicio, & nomine dictæ Confraternitatis exigere & recuperare in iudicio & extra illud, ac vbique locorum bona prædicta ſibi relicta ab omnibus illa habentibus, licet iuris ſolemnitates ſeruatæ non eſſent; dummodo per inſtrumentum, vel relationem duorum aut trium teſtium, ſiue alias legitime conſtaret & appareret, talem ſimile voluntatem, & loquutionem vltimo ſupplicio afficiendi.

Indulgentiam eorum Eccleſiam viſitantibus dedit.

§.6. Et vltimo omnibus vtriuſque ſexus perſonis vere pœnitentibus & confeſſis, quæ dictam eorum Eccleſiam à primis Veſperis vſque ad ſecundas Veſperas feſtiuitatis Decollationis S. Ioannis Baptiſtæ deuote viſitarent, & pro ſubuentione dictæ Confraternitatis manus porrexerint adiutrices, viginti vnius anni, & totidem quadragenarum indulgentiam & remiſſionem conceſſerat, & indulſerat.

Leo X. hæc omnia approbauit.

§.7. Piæ mem. Leo X. etiam prædeceſſor noſter donationem, conceſſionem, & indultum Innocentij prædicti, ac alia præmiſſa confirmauit & approbauit.

Confratres Nationis Florentinæ eſſe iuſſit.

§.8. Ac ordinauit quod Confratres prædicti aliquem voluntarie acceptare, nec ab aliquibus ad acceptandum in eadem Confraternitate aliquem qui nationis Florentinæ non eſſet compelli & cogi non poſſent.

Aliaſque Indulgentias elargitus eſt.

§.9. Et vlterius omnibus qui dictam Eccleſiam in dicta feſtiuitate ſingulis annis, aliorum viginti, & qui omnibus diebus Dominicis eamdem Eccleſiam viſitarent, ac manus porrigerent adiutrices vt ſupra, aliorum decem, & qui vltimo ſupplicio dictos condemnatos aſſociarent, & confortarent aliorum, ſeptem annorum, & qui eorumdem vltimo ſupplicio affectorum corpora ad ſepulturam aſſociarent, aliorum ſeptem annorum, & totidem quadragenas, de iniunctis eis pœnitentiis indulgentiam & remiſſionem conceſſit.

Clemens VII. præmiſſa confirmauit, &c.

§.10. Quæ omnia per recol. mem. Clementem VII. etiam prædeceſſorem noſtrum approbata & confirmata fuerunt, qui etiam eidem Confraternitati, quod illius Capellani in die Paſchatis Reſurrectionis, ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, omnibus vtriuſque ſexus dictæ Confraternitatis Confratribus in dicta eorum Eccleſia, abſque præiudicio Rectorum in quarum Parochiis degerent, miniſtrare.

Miſſas ante diem pro carceratis celebrare permiſit.

§.11. Atque Miſſas in præſentia vltimo ſupplicio condemnatorum etiam ante diem, dummodo circa auroram celebrare poſſent.

Indulg. viſitantibus Eccleſiā conceſſit.

§.12. Necnon omnibus vere pœnitentibus & confeſſis, aut ſaltem temporibus debitis confitendi propoſitum habentibus, qui dictam Eccleſiam in Paſchatis Reſurrectionis & Decollationis S. Ioannis Baptiſtæ feſtiuitatibus & diebus, à primis Veſperis vſque ad occaſum Solis earumdem feſtiuitatum & dierum ſingulis annis deuote viſitarent, & pro manutentione dictæ Confraternitatis manus porrigerent adiutrices, quoties id fecerint, indulgentiam plenariam, & omnium peccatorum ſuorum remiſſionem.

Legatum & veſtes condēnatorum etiā in præiudiciū Fiſci habere indulſit.

§.13. Eiſdemque Confratribus quod in quocumque legato ſummam ſex ducatorum non excedenti, per quemlibet condemnatum eis verbo vel in ſcriptis relicto, licet eſſet in præiudicium Fiſci, & in eius damnum, ſatisfactis prius executore, & Capitaneo Carceris de expenſis pro victu condemnati factis, ſuccedere, & omnia indumenta, & veſtimenta dictorum condemnatorum cum quibus carcerati aut ad vltimum ſupplicium conducti forent, à quorumcumque etiam illa auctoritate iudicis detinentium manibus, propria auctoritate & abſque alicuius perſonæ licentia accipere, aut accipi facere, & ſibi retinere, & in opera pia, aut alia ſuſtentationi, & oneri dictæ Confraternitatis conuertere valerent & poſſent, ſimiliter conceſſit.

Paulus III. confirmauit, & ampliauit quoad legata.

§.14. Quodque claræ mem. Paulus Papa III. pariter prædeceſſor noſter donationes, conceſſiones, ampliationes, ordinationes, gratias & indulgentias prædeceſſorum confirmando & approbando & renouando; Confratribus prædictis, quod etiam cum præiudicio Fiſci, in legatis ſibi, vt ſupra vſque ad ſummam decem ducatorum pro quolibet legato relictis, executore & capitaneo carceris, vt ſupra ſatisfactis per manus dictorum Confratrum, de his quæ habere deberent, etiam ſuccedere.

Carceratum vnum liberare permiſit.

§.15. Atque in die Decollationis S. Ioannis Baptiſtæ vnum carceratum ad mortem pro quocumque exceſſu condemnatum, ad eorum electionem ſingulis annis liberare, omnibuſque priuilegiis, quibus aliæ Confraternitates in die S. Mariæ de menſe Auguſti gaudent, perpetuo gaudere poſſent, pariformiter conceſſit.

Iulius III. approbauit.

§.16. Quæ omnia per eumdem claræ mem. Iulium Tertium etiam prædeceſſorem noſtrum confirmata & approbata fuerunt. Qui etiam voluit, quod dictus carceratus liberandus, vt præfertur, abſque aliquibus expenſis tam ſuis quam dictæ Confraternitatis ſiue Societatis tam

ratione capturæ quam carcerationis, liberari debere.

Legata condemnatorum vſque ad ſc. 25. ampliamus.

§. 17. Et quod et condemnatus ad mortem, per viam teſtamenti, ſiue donationis, aut alio quocumque modo vſque ad ſummam vigintiquinque ducatorum, eidem Confraternitati libere relinquere valeret.

Facultatē dedit aggregandi alias Confraternitates Tu vide quod dixi in rubr.

§. 18. Quodque Confratres dictæ Confraternitatis, omnia priuilegia, gratias & indulgentias ſibi concesſa & concedenda, omnibus Confratribus & Societatibus Mundi, erectis aut erigendis, quæ condemnatorum vltimo ſupplicio mortis interueniunt, & in ſimilibus operibus miſericordiæ exercitantur, ac ſi pari modo, priuilegia, gratiæ, & indulgentiæ prædictæ eiſdem propriis Confraternitatibus, illorumque Confratrib. concesſa fuiſſent, communicare & concedere poſſent. Atque quod ad proceſſiones ire ſeu accedere niſi ad eorum commoditatem, non tenerentur, nec ad id compelli poſſent, omnibus in contrarium facientibus derogando.

Pius IV. confirmauit.

§. 19. Et vltimo beatæ memoriæ Pius Papa IV. prædeceſſor noſter, donationes, conceſſiones, ampliationes, gratias, indulgentias & alia præmiſſa per prædictos prædeceſſores dictæ Confraternitati illiuſque Confratribus conceſſas & conceſſa approbando & confirmando.

Confratribus infirmis domi Miſſas celebrari cōceſſit

§. 20. Eiſdemque Confratribus quod ipſis infirmis exiſtentibus in eorum domibus miſſam per presbyterum ſæcularem vel regularem ad eorum beneplacitum eligendum, ſingulis diebus, dum eorum infirmitas duraret, etiam ante diem in caſu neceſſitatis, & circa diurnam lucem celebrari facere libere poſſent.

Capellano dedit facultatē pro condemnatis de nocte celebrare eiſque ab elucre & eiſdem Indulg. impartiri.

§. 21. Necnon quod ſi Capellano dictæ Confraternitatis conſtaret, & ſibi videretur, dictos condemnandos ad vltimum ſupplicium eſſe diſpoſitos ad recipiendum ſacroſanctum Euchariſtiæ Sacramentum, poſſet in eorum præſentia etiam de nocte in caſu neceſſitatis Miſſam celebrare, & abſolutionem, ac indulgentiam plenariam in forma Iubilæi impendere, & dictum Euchariſtiæ Sacramentum eis miniſtrare ſimiliter conceſſit & indulſit, prout in ſingulis prædeceſſorum ſupplicationibus deſuper ſignatis, ſeu literis deſuper forſan expeditis latius & plenius contineri dicitur.

Hic Pontif. omnia approbat, & defectus ſupplet.

22. Nos igitur qui ea, quæ à prædeceſſoribus noſtris ita pie & charitatiue conceſſa & ordinata eſſe noſcuntur, vt firma perpetuo & illibata perſiſtant, Apoſtolicæ confirmationis munimine libenter roboramus, eorum veſtigiis inhærentes Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, donationem, conceſſiones, ampliationes, priuilegia, indulta, gratias, indulgentias & peccatorum remiſſiones, ac alia præmiſſa Confraternitati Miſericordiæ illiuſque Confratribus prædictis per dictos prædeceſſores noſtros quomodolibet conceſſas & conceſſa, cum omnibus ſecutis, ac omnium & ſingulorum tam iuris quam facti ſi qui in præmiſſis interuenerunt defectuum, ac ſolemnitatum etiam de iure requiſitarum forſan omiſſarum ſuppletione approbamus, confirmamus & innouamus, illiſque perpetuæ firmitatis robur adiicimus, & ab omnibus quos concernit, & in futurum concernet inuiolabiliter obſeruari debere; irritum quoque, &c. decernimus.

Contraria tollit.

§. 23. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, &c. etiam iuramento, &c. roboratis; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque; cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Papa ſubſcr.

Fiat Motu proprio M.

Repetitio clauſularum.

§. 24. Et cum abſolutione à cenſuris ad effectum, &c. pro omnibus, & quod donationum, conceſſionum, indultorum, ampliationum, gratiarum, indulgentiarum, & peccatorum remiſſionum, & aliorum præmiſſorum, per dictos prædeceſſores noſtros, & dictæ Confraternitati, & illius Confratribus conceſſorum veriores tenores, &c. habeantur pro expreſſis, ſeu in totum vel in partem exprimi poſſint in literis. Et de approbatione, confirmatione, innouatione, ſuppletione, adiectione, indulto, extenſione, prorogatione prædictis, de & pro omnibus & ſingulis ſupradictis quæ hic pro repetitis ad partem habeātur, Motu proprio, &c. ac perpetuo in forma gratioſa. Et cum opportuna ſi opus ſit Iudicum executorum deputatione, qui aſſiſtant, &c. cum plena & libera facultate citandi etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie, &c. de non tuto acceſſu, ac inhibendi, & ſub ſententiis, & cenſuris Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis eorum arbitrio moderan. & applican. pœnis, ac aggrauandi, &c. contradictores, &c. per quaſcumque eis videbitur cenſuras & pœnas compeſcen. inuocato, &c. brachij ſæcularis, cum derogatione conſtitutionum de vna, & duabus, non tamen tribus dictis, ſi opus fuerit latiſſime extenden.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 25. Et quod præſentis Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra illud, quacumque regula contraria non obſtante, ſeu ſi videbitur literæ cum omnium ſingulorum præmiſſorum etiam nominum, cognominum modernorum Confratrum dictæ Confraternitatis inuocationum ſituat. denominat. qualitatum, & aliorum circa præmiſſa quomodolibet neceſſariorum, maiori & veriori ſpecificatione, & expreſſione ſimul vel ad partem ſuper quolibet articulo, prout vtilius videbitur expedire poſſint & quo ad indultum celebrandi Miſſas in domibus, in Oratorio ad id à Vicario Vrbis deſignato, & per presbyterum per dictum Vicarium approbandum tantum.

Declaratio circa liberationem condemnati.

§. 26. Volumus autem quod dicta Confraternitas dictum condemnatum liberandum, nobis & Rom. Pont. pro tempore exiſtenti, denominare debeat, & teneatur.

Fiat M.

XCII.

Confirmatio & innouatio quarumcumque gratiarum & ſignanter præcedentiæ hactenus Congregationi Canonicorum ſæcularium S. Georgij in Alga Venetiarum conceſſarum. Et conceſſio omnium priuilegiorum aliis Ordinibus etiam Mendicantium conceſſorum & concedendorū.

Quod ad præcedentiam etiam reſpectu Canonicorum regularium Lateranen. habes huiuſmet Pont. declarationem infr. in eius conſt. 127. Cum alias, *vbi notabo.*

Edita An. D. 1569.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

EX incumbenti nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officio, quorumlibet Eccleſiaſticorum præſertim Religioſorum locorum illorumque perſonarum, in via mandatorum Domini, ad illius honorem & gloriam deambulantium, ac in pio laudabilique illarum propoſito permanentium, directioni proſperoq; ſtatui aſſidue intenti, illa propterea quę prouide ſtatuta dignoſcuntur quo firmius perſiſtant, libenter Apoſtolici muniminis præſidio ſui ſatis quibuſuis obſtaculis roboramus, perſonas ipſas paternis confouendo affectibus.

Congregatio acceptauit bullam huius Pont. nu. 76. Lubricū, quæ eſt ſupra, & profeſſi ſunt regulam S. Auguſtini.

§. 1. Sane cum ſicut accepimus dilecti filij Rector Generalis & Canonici Congregationis S. Georgij in Alga Venetiarum, qui in eorum Capitulo, in Monaſterio ſeu domo S. Saluatoris in Lauro de Vrbe Congregationis huiuſmodi nouiſſime celebrato tanquam noſtri, & Apoſtolicæ Sedis obedientiæ filij, pręcepto per nos eis alias facto ſuper profeſſione regulari, vt eam qui in huiuſmodi Congregationem de cetero degere vellent profiterentur obtemperando, illam profeſſionem debita cum reuerentia acceptarunt, in eorum Monaſteriis ſiue domibus religioſe laudabiliter prout hactenus vixerunt de cetero viuere, & gratum Altiſſimo famulatum impendere intendant.

Hic modo Pōt. eius gratias omnes & priuilegia Cōcilio Trid. non cōtraria confirmat, & priuilegia cunctaq; alia Religioni conceſſa & concedenda communicat.

§. 2. Nos Rectoris & Canonicorum ipſorum laudabile propoſitum plurimum in Domino commendantes, & quo liberius in pace & tranquillitate iuxta eorum inſtituta viuere poſſint, impedimenta ſi quæ ſint de medio tollere, ipſoſque Rectorem & Canonicos ſpecialibus fauoribus & gratiis proſequi volentes, ac illos & eorum ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis à iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes, necnon conſtitutionum, regularium ſtatutorum, priuilegiorum, indultorum & aliorum conceſſionum ac gratiarum infraſcriptorum, omniumque in contrarium ac præiudicium illorum, ſeu Cōgregationis huiuſmodi, ac literarū etiam in forma breuis, etiam Motu proprio, vel alias

quo

quomodolibet deſuper conceſſorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo intererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, Motu ſimili non ad ipſorum Rectoris & Canonicorum, vel alicuius eorum, aut quorumuis aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, & mera deliberatione noſtris, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo omnes & ſingulas conſtitutiones, ac ritus & mores, aliaque regularia ipſius Congregationis inſtituta, quoad ea quæ ſacris canonibus, & decretis Concilij Tridentini contraria non ſunt, ita quod Rector & Canonici prædicti in proceſſionibus & actibus publicis præcedant, prout antea ſoliti erant; necnon conceſſiones, gratias, priuilegia & indulta ipſis Congregationi ac Rectori, & Canonicis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem eamdem, principaliter ſiue per viam communicationis, aut alias quomodolibet conceſſa, confirmamus, ac illa de nouo; necnon etiam omnia alia per ipſos prædeceſſores, ac nos quibuſuis Ordinibus & Religionibus etiam Fratrum Mendicantium hactenus quomodolibet conceſſa, & quæ de cetero concedentur, eidem Rectori & Canonicis, ac Congregationi gratioſe concedimus, ac confirmata & conceſſa eſſe volumus.

Contrarias conceſſiones irritat.

§. 3. Necnon omnia etiam per prædeceſſores prædictos, & nos etiam per quaſcumque etiam in forma breuis literas in contrarium præmiſſorum, ſeu ipſius Congregationis, & priuilegiorum eidem conceſſorum præiudicium, quomodolibet etiam hactenus conceſſa, reuocamus, irritamus & annullamus, ac irrita & nulla eſſe, necnon quicquid à dicto Rectore & dilectis filiis Patribus, Capitibus Congregationis huiuſmodi nuncupatis, factum ſeu definitum fuerit, obſeruari volumus, ac perpetuo ſtatuimus & ordinamus.

Et ita & non aliter iudicari decernit.

§. 4. Et ſic in præmiſſis omnib. & ſingulis per quoſcumq; Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, Ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, ac ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus, ac ita mentis & voluntatis noſtræ incommutabilis eſſe volumus & declaramus.

Executores huius conſt. deputat.

§. 5. Quocirca venerabili fratri noſtro Epiſcopo Amerino: & dilectis filiis S. Georgij Maioris Venetiarum, ac S. Iuſtinæ Paduanæ Monaſteriorum Abbatibus per Apoſtolica ſcripta Motu pari mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectoris & Canonicorum prædictorum, fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ac illis & illorum ſingulis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciãt auctoritate noſtra præmiſſa obſeruari, ac Rectorem & Canonicos prædictos confirmatione, conceſſione, voluntatibus, ſtatuto, ordinatione, decreto & declaratione huiuſmodi pacifice frui & gaudere: non permittentes eos, & illorum ſingulos, deſuper per quoſcumque contra præſentium tenorem quomodolibet indebite moleſtari, perturbari aut inquietari. Contradictores quoſlibet & rebelles, ac præmiſſis non parentes, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias ipſorum, vel cuiuſlibet ipſorum eorum arbitrio imponen. moderan. & applican. aliaque opportuna iuris remedia compeſcendo; necnon legitimis ad hoc ſeruatis habendis proceſſibus, illos cenſuras & pœnas ipſas incurriſſe declarando, ac ipſas cenſuras & pœnas etiam iteratis vicibus aggrauando, interdictum Eccleſiaſticum apponendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Contrariis derogat.

§. 6. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis Apoſtolicis, necnon in Prouincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac dictæ Congregationis etiam iuramento, Confirmatione Apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis Ordinibus, & illorum ſuperioribus, ac aliis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decrecretis, in genere vel in ſpecie, ac alias quomodolibet, etiam per prædeceſſores noſtros prædictos, ac nos & Sedem prædictam, etiam motu & ſcientia ſimilibus, conceſſis, confirmatis, & approbatis, quibus omnibus & ſingulis etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis ac totis eorum tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſſis ſufficienter habẽtes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, & illis derogatum eſſe volumus contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim à dicta Sede ſit indultum, quod interdici, ſuſpendi, aut excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Nulli ergo omnino, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ, 1569. idus Decemb. Pontificatus noſtri anno 4.

Dat. P. An. 4. 13. Decemb.

Conſtitutio Bonifacij contra offendentes S.R.E. Cardinales extenditur etiam contra ſcientes & non reuelantes. XCIII.

Hoc idem prohibitum eſt in bullis quas in die Cœnæ Domini Romani Pontifices publicare conſueuerunt, de quibus dicam in conſt. 65. Pauli V.

Eadem Bonifacij VIII. diſpoſitio quæ eſt in cap. felicis: de Pœn. in 6. fuit à Leone X. extenſa ad inuadentes eorum domos, vt in eius conſtit. 16. *Temerariorum.* Alia autem de Cardinalibus indicabo in conſt. 50. Sixt. V. *Poſtquam.*

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1569.

Exordium.

INfelicis ſæculi pericula miſerati, dolorem comprimere non valemus, quod nefarij homines, iuſtorum ſanguinem ſitientes, ad illorum quoq; perniciem infeſtiore animo incumbant, quos Spiritus ſanctus membra conſtituit præcipua Eccleſiæ Dei, quam ſuo ſibi ſanguine acquiſiuit.

Bonifacius 8. offendentibus Cardinales, illorumq; fautoribus pœnas hic deſcriptas impoſuit in c. felicis de Pœnis in 6.

§. 1. Magna igitur ratione poſt alios felicis recordationis Bonifacius Papa Octauus de fratrum ſuorum conſilio perpetua conſtitutione ſanciuit, vt ſi quis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalem fuerit hoſtiliter inſecutus, aut percuſſerit, aut cœperit, aut mandauerit id fieri, ſociuſq; fuerit facientis, factumue ratum habuerit, ſeu dederit conſilium vel fauorem, aut receptauerit, aut defenderit ſcienter eumdem, tanquam læſæ maieſtatis reus, perpetuo ſit infamis, & præterea diffidatus, bannitus, & inteſtabilis: omnia eius ædificia ruinæ perpetuæ ſubiaceant, nullus ei debita reddere, nullus ei in iudicio reſpondere teneatur, bonis omnibus Fiſco, vel Reipublicæ applicatis: Idem etiam feudis, beneficiis, & officiis, ſpiritualibus & temporalibus, ſit ipſo iure priuatus, ſed ipſe inſectans excommunicationis ſententiam incurrat, quam ſolus Romanus Pontifex excepto mortis articulo, valeat relaxare.

Sed enim hoc non ſufficere conſtitutionem inquit hic Pontif.

§. 2. Sed ne hæc quidem conſtitutio, propter abdita conſceleratorum conſilia, omnino ſatis eſſe noſcitur ad huiuſmodi ſacrilegia amplius prohibenda. Qui enim alicui vim inferre ſibi proponunt, id ſecreto, in occulto vt maxime machinantur veluti impium illud facinus indicat in perſonam dilecti filij noſtri Caroli tituli Sanctæ Praxedis preſbyteri Cardinalis Borrhomæi, Eccleſiam Mediolanenſem ſanctiſſimis inſtitutis ſtudioſe informantis proxime attentatum. Quæ res nos grauius commouet, vehementiuſque excitat omnia exquirere, vt nobiliſſimæ corporis noſtri partes vndique protegantur. Quibus enim præſidio erimus, quibus ſuppetias afferemus, quos denique tutabimur, ſi templi Dei baſes, ſi clariſſima Eccleſiæ lumina, ſi ſpeciales filios, qui pro animabus populorum,

lorum, pro fide, pro iuſtitia, pro vnitate peruigilant, multos deſeramus.

Propterea eaſdem pœnas imponit ſcientibus & non reuelantibus. §. 3. Itaque ſanctioni prædictæ de ſimili fratrum noſtrorum conſilio adiicientes, Statuimus, vt quiſquis, etiam à nudo conſilio, aut ſimplici fauore, aut omnino à ceteris prædictis alienus, quempiam auctorum, adminiſtrorum, vel conſciorum, coniurationis ſiue conſpirationis, aut commiſſi, committendiue criminis in perſonam Cardinalis, illorumue fautorum, receptorum, vel occultatorum, ſiue ex renunciatione ſibi protinus, vel per interpoſitam perſonam, aut literas facta, cognouerit, ſiue ex ſcripturis, cœtu, conatu, concurſu, inſidiis, aliiſve ſignis & indiciis qualemcumque ſcientiam habuerit, vel etiam coniecerit, quive horum quicquam intellexerit, quantumcumque res alias occulta ſit, quamprimum id Roman. Pontif. ſi in Curia fuerit, ſin autem Ordinario loci, vel ſi Cardinalis ipſe Ordinarius exſtiterit, propinquiori Epiſcopo, & ſi crimen nondum commiſſum fuerit, etiam ipſi Cardinali properet reuelare. Quicumque vero etiam non ſubditus, & omnino extraneus defecerit, cuiuſcumque dignitatis fuerit, prædicto ſit excommunicationis laqueo innodatus, pariterque maieſtatis reus infamiam, & omnes pœnas prædictas eo ipſo incurrat.

Pœnas alias præſentibus. §. 4. Eadem nihilominus conſtitutione quoad reliquas eius partes, ac ceteris omnibus ſanctionibus canonicis & ciuilibus, ad talium coertionem editis, in ſuo robore duraturis.

Rem deferens liberatur. §. 5. Porro ſi quis ad ſanitatem reuertens, rem adhuc incognitam retexerit, omni noxa penitus liberetur.

Ordinarius Papæ ſignificet. §. 6. Ceterum loci Ordinarius ſecreto cum caſum ad ſe delatum, prædicto Pontifici primo quoque tempore nunciare, & interim rem omnem ab ſtirpe exquirere, & ſi neceſſitas tunc poſtulet, ſæculare quoque brachium adhibere.

Iuſſio public. in Vrbe, & extra. §. 7. Sed ne quiſquam horum ignorationem valeat excuſare, iubemus præſentes valuis Eccleſiæ Sancti Ioannis Lateranenſis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, vbi publicabuntur appendi, eique detractis earum exempla eo in loco relinqui, & eas pariter ab omnibus locorum Ordinariis, in ſuis Eccleſiis, locisque inſignibus promulgari.

Tranſumptorum fides. §. 8. Quia vero difficile nimis eſſet ipſas præſentes, quocumque illas opus erit perferre, Volumus earũ exẽpla etiam impreſſa, notarij publici manu, & Prælati Eccleſiaſtici eiuſue curiæ ſigillo obſignata, eamdem illam prorſus fidem, in iudicio & extra illud vbique gentium facere, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis. §. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ adiectionis, ſtatuti, iuſſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 4 die 19. Dec. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, quartodecimo Kalend. Ianuarij, Pontificatus noſtri anno quarto.

Papa ſubſcr. Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Vtinam dirigantur viæ meæ ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas.

Cardd. ſubſcriptiones. Io. Card. Moronus Epiſcopus Portuen.
Chriſtophorus Madrucius Epiſcopus Præneſtin.
Otho Card. Truchſes Epiſcopus Albanen.
A. Card. Farneſius Vicecan. Epiſcopus Tuſculan.
Io. Bapt. Cicada Epiſcopus Sab. Card. S. Clem.
Ego Iulius Card. Vitellius.
Ego Io. Riccius Card. Politianus.
Ego Scipio Cardinalis Piſarum.
Ego Iacobus Cardinalis Sabellus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego Ph. Card. à Burdiſiera.
Ego Hugo Boncompag. Card. S. Sixti.
Ego Alexander Card. Sfortia.
Ego Flauius Card. Vrſinus.
Ego A. Cardinalis Cribellus.
Ego Guido Card. Vercellen.
Ego B. Card. Lomellinus.
Ego Gulielmus Card. Sirletus.
Ego Antonius Card. Granuelanus.
Ego Franciſcus Card. Paceccus.
Ego M. Ant. Card. Amulius.
Ego Hieronymus Card. de Corrigio.
Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara.
Ego Hip. Card. Ferrarien.
Ego Ind. de Aualos Card. Aragona.
Ego P. Card. de Sancta Cruce.
Ego Z. Card. Delphinus.
Ego Io. Fran. de Card. Commendonus.
Ego Marc. Ant. Cardinalis Bobba.
Ego F. Michael B. Card. Alex. Camer.
Ego F. Cardinalis Alciatus.
Ego Hieronymus Card. Simoncellus.
Ego Ferd. Card. de Medicis.
Io. Paulus Cardinalis ab Eccleſia.
A. Cardinalis Caraffa.

Anno à Natiuitate Domini 1570. indictione 13. die 5. Ianuarij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa V. retroſcripta literæ Apoſt. affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Eccleſiæ S. Io. Lateranenſis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Ioannem Freile & Iulium Parinum, & Ioannem Bornotum Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores dimiſſis in omnibus ſupradictis locis earumdem literarum copiis impreſſis affixis. *Publicatio.*

Io. Gerardi Magiſter Curſ.

Confirmatio conſtitutionis Gregor. XI. ac ſententiæ latæ in Rota Romana ad fauorem ſacroſanctæ Eccleſiæ Lateranen. de Vrbe, circa eius præeminentiam, & ſuperioritatem, & prærogatiuam, ſupra omnes Vrbis & Orbis Eccleſias, ac Baſilicam S. Petri de Vrbe. XCIV.

Aliqua de hac Lateranen. Eccleſia vide ſupra in conſt. 4. Honor. III. Sedis. *Et de eius præeminentia, vide in conſt. 1. Greg. XI. ſupra.*

PIVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita A. D. 1569.*

INfima æui conditio ſæpe efficit, vt res vel maxime perſpicuæ & immemorabiles, perplexi erroris caligine ſenſim obductæ, in grauia diſcrimina prolabantur. *Exordium.*

Cauſa ob quas Eccleſiæ Lateranenſis prærogatiua in dubium reuocata fuit. §. 1. Quo genere affecta ſacroſancta Eccleſia noſtra Lateranen. poſt tot inſignes ruinas, quæ ei tenebroſis illis ſæculis acciderant, quibus plerique omnes Rom. Pontif. aut Religionis ſtudio, aut componendæ pacis gratia, aut bellorum periculo, longe ab Vrbe, ſæpe enim in Galliis agebant, de ſumma quoque iuris ſui, & honoris prærogatiua perperam laborauit. Etenim longo poſt interuallo, quam fel. rec. Leo Papa IV. parta de Saracenis ſpectabili victoria, Vrbem ſui nominis, præſidiumque ad Vaticanum ſtatuerat, cum reduces deinceps Pont. in aliis, atque aliis Vrbis Eccleſiis vti cuique tutum aut commodũ erat conſiderent, prædicta Eccleſia, ex tam multis direptionibus, quaſi ſolitudine facta, Sacerdotes Baſilicæ Principis Apoſtolorum cum paruis vetuſtatis gloria, tum nomine & dignitate illuſtres & inſignes ab ea rerum commutatione, prædictum ſibi ius niti ſunt vendicare.

Gregorius XI. in rubr. citatum, eã ſupremã locũ teneri definiuit. Rota etiã cui Pius IV. huiuſmodi articulum decidendum cõmiſit, idem pronunciauit. §. 2. Quam rem non ferens Gregorius Papa XI. qui etiam tunc Auinione ſedebat vt omnem dubitationem eximeret, declarauit & definiuit, prædictam Eccleſiam Lateranen. præcipuam Sedem ſuam dictæ Baſilicæ, ac ceterarum omnium Vrbis & Orbis Eccleſiarum maximum ſupra illas omnes locum tenere.

§. 3. Sed dicti Sacerdotes translato inde prorſus Pontificum domicilio, elatiores quam decuit, & res tulit audentius inſtiterunt, donec Pius Papa IV. anteceſſor noſter

noſter merito commotus quod in cleri conuentu & ſupplicationibus res turbæ intercederent, moleſtæque diſſenſiones fierent, huic tamen controuerſiæ finem conſtituere volens, cauſam vniuerſam dilecto filio Magiſtro Franciſco Sermento cauſarum Palatij Apoſtolici Auditori commiſit audiendam, & omni appellatione præciſa penitus terminan. Qui vocatis vtrimque Capitulis, in ipſa cauſa rite procedens, definitiua ſententia ex communi aliorum dicti Palatij Auditorum conſilio nuper prolata, declarauit, ius præcedendi & prærogatiuam honoris, locique nobilioris ac ſupremi, etiam ſupra canonicos, beneficiatos, clerum, & perſonas prædictæ Baſilicæ in proceſſionibus ſolemnibus, & decretis, ceteriſque omnibus actibus, publicis & priuatis, ad canonicos, beneficiatos, & clerum dictæ Eccleſiæ Lateranen. omnino pertinere. Quin etiam perpetuo ſilentio his rebus impoſito, res iudicata ita executioni mandata eſt, vt habitis poſtea Cleri Conuentibus ac ſupplicationibus, ſacerdotes omnes prædictæ Eccleſiæ Lateranen. ſupremum ibi locum etiam ſupra omnem clerum dictæ Baſilicæ re ipſa obtinuerint.

Hic Pont. omnia confirmat ſuppletq; defectus.

§. 4. Quocirca nos tuendi iuris ſtudio, hanc ſententiam atque declarationem & definitionem, & literas prædicti Gregorij Papæ, & quæcumque in literis ipſis continentur, Motu proprio, certaque quam habemus prædictorum omnium ſcientia, auctoritate Apoſtolica approbamus & confirmamus, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſupplemus omnes & quoſcumque iuris & facti defectus, ſi qui in proceſſu & actibus reperiantur in eſſe: & vt ipſe Gregorius Papa optimo iure fecit itidem definimus, iubemuſque Capitulum & Sacerdotes, perſonaſque omnes dictæ Baſilicæ vbique ſemper ſententiæ & definitioni parere.

Appellationē remouet.

§. 5. Statuentes vt nulla omnino ipſorum prouocatio & teſtificatio, vel reclamatio, ſiue in iudicium producta, ſiue clam interiecta, præterita & futura noceat, nec prorſus vim habeat, materiamve denuo tribuat litigandi.

Nihil in contrarium tentari mandat.

§. 6. Præcipimus igitur atque interdicimus eiſdem ne poſthac quicquam audeant ſuſcitare: quicumque, ſiue vniuerſi ſiue ſinguli, contrafacient, vel nitentur, eos canonicatu, præbenda, dignitate, beneficio, & officio priuamus, priuatoſq; ad futura inhabiles declaramus, eo ipſo.

Sic ſemper iudicari iubet.

§. 7. Decernentes ſic in his, & aliis omnibus ſupradictis, per eoſdem Iudices, & quoſuis alios, omni & quacumque aliter iudicandi & interpretandi facultate penitus adempta vbique iudicari debere, ac irritum & inane quicquid ſecus per quoſcumque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, non obſtantibus contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis credi præcipit.

§. 8. Volumus autem, vt præſentes in Cancellariæ Apoſtolicæ libro, appellato quinterno, deſcribantur, ipſorumque exempla notarij publici manu, & Prælati Eccleſiaſtici, eiuſue Curiæ ſigillo obſignata, eamdem illam omnino fidem in iudicio & extra illud, vbique locorum faciant, quod ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctionem pœnalē addit.

§. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, ſuppletionis, definitionis, iuſſionis, ſtatuti, præcepti, interdicti, decreti, priuationis, declarationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D.P. An. 4. 21. Decemb.

Datum Romæ apud S. Petrum 12. Calend. Ianuarij, Anno Domini 1569. Pontificatus noſtri anno 4.

Papa ſubſcr.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

XCV. Duæ ſententiæ definitiuæ conformes latæ pro Fabrica S. Petri de Vrbe, faciunt rem iudicatam in ea parte, in qua ſunt conformes. Et commiſſiones appellationum quæ ſimpliciter concedentur à Signatura, ſemper intelliguntur cum clauſulæ, ſine præiudicio executionis duarum conformium.

Cetera quæ Fabricam reſpiciunt indicaui ſup. ad conſt. 3. Clem. VII. Admonet. *& in tribus ſubſeqq.*

Edita An. D. 1569.

PIVS EPISCOPVS
Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ETſi omnium litium finem ea qua poſſumus celeritate procuramus, eas tamen quæ Fabrica noſtra S. Petri pro executione legatorum ad pias cauſas relictorum recuperatione, bonorum Eccleſiaſticorum male alienatorum, & aliorum iurium ſuorum agitat, ne in nimis longum cum ipſius Fabricæ detrimento protrahantur lit enter accelerare ſatagimus, & ad eas operarias manus fauorabiliter impartimur.

Cauſa huius conſt.

§. 1. Accepimus ſane nuper, quod tenores bonorum, & pecuniarum ad pias cauſas relictorum, ac bonorum Eccleſiaſticorum male alienatorum, & aliorum quorumcumque iurium ad Fabricam ipſam ſpectantium, in conſignationibus huiuſmodi bonorum, & ſolutionibus faciendis adeo ſunt moroſi, vt illam quantum poſſunt ſubterfugere nitantur, Fabricam proinde expenſis & laboribus fruſtrando.

Duæ ſententiæ pro Fabrica faciunt rē iudicatam, & commiſſiones appellationū ſignatæ cēſentur cum clauſula, ſine præiudicio executionis duarum conformium. Notat tamen quod à prima ſententia Iudicis Collegij, appellatur ad ipſum Collegium, vt ſup. in bulla 3. Clem. VII.

§. 2. Nos præmiſſis opportuna remedia adhibere volentes, ac dilectos filios Deputatos, & Collegium Fabricæ huiuſmodi, eorumque ſingulares perſonas, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad ipſorum Deputatorum & Collegij, vel alicuius eorum, aut pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera liberalitate, & ex certa ſcientia noſtris, eiſdem Deputatis & Collegio, illorumque Miniſtris, vt in huiuſmodi cauſis, duabus pro ſe reportatis ſententiis conformibus, in ea parte in qua erunt huiuſmodi ſententiæ conformes, executionem paratam habeant, atque huiuſmodi ſententiæ executioni debitæ demandentur; parteſque proinde appellantes minime audiri, nec eorum appellationes admitti, minuſque illarum virtute, commiſſiones, preces, aut reſcripta vllo modo impetrari aut concedi, neque etiam quoquo modo impetratis aut conceſſis vti, aut ſe illis iuuari vllatenus poſſint vel præſumant, & ſi quæ etiam per nos aut ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, & manu noſtra propria, vel Cardinalem Signaturæ noſtræ Iuſtitiæ Præfectum pro tempore exiſtentem, aut officium Contradictarum, ſub quibuſuis verborum formis concepta & ſignata, etiam ſi Motu ſimili concedi contigerit, illa ſemper intelligantur eſſe cum clauſula, ſine præiudicio executionis duarum conformium, decreto irritanti etiam appoſito, nec iudicibus ad quos directæ erunt aliquam facultatem tribuant, inhibitioneſque & cenſuras earum vigore emanatas, nullas & nullius eſſe valoris & momenti, volumus atque decernimus.

Clauſula præſeruatiua.

§. 3. Decernentes præſentes literas nullo vmquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis vitio aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel inualidari, etiam ex eo capite quod intereſſe habentes vocati non fuerint, aut ad iuris terminos reduci, minuſque in ius vel controuerſiam vocari poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, minuſque ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus & derogationibus comprehendi vllatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas eſſe, & cenſeri.

Decretum irritans.

§. 4. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi facultate, iudicari debere; irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Contraria derogat.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis Apoſtolicis,

ſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus, conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſuis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis alia firmitate roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſuis perſonis, in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, confirmatis & approbatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa mentio, ſeu quæuis expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides. §. 6. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Secretarij, & ſigillo dictæ Fabricæ ſubſcriptis & munitis, eadem prorſus in iudicio & extra fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis. §. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, voluntatum, decretorum, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 4. 21. Decemb. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, vndecimo Calen. Ianuarij, Pontificatus noſtri anno quarto.

XCVI. Facultas Collegij Deputatorum Fabricæ Baſilicæ S. Petri de Vrbe, exequendi omnia pia legata, infra annum à die mortis teſtatorum realiter non adimpleta, cum retentione quintæ partis pro ſubuentione d. Fabricæ.

Iſtud Collegium inſtituit Clem. VII. vt ſup. in eius conſtit. 3. Admonet. *vbi plene dixi. Et de ea habes etiam in conſt. hanc præcedente, & in duabus ſubſeqq.*

Edita A.D. 1569. *PIVS EPISCOPVS,*

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Decet nos qui omnium Eccleſiarum ſpecialem in Domino curam gerimus, Baſilicæ noſtræ Sancti Petri ita intendere, vt ei omnia quæ poſſumus auxilia præbeamus.

Cauſa huius conceſſionis. §. 1. Sane ſicut accepimus; licet alias diuerſi Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, cupientes perfectioni Fabricæ Baſilicæ huiuſmodi, quæ omnium Eccleſiarum totius Orbis mater eſt, & magiſtra, & admodum creſcit ſtructura, de neceſſariis expenſarum pecuniis opportune prouidere, pro tempore exiſtentibus eiuſdem Fabricæ Collegio Deputatis, eorumque miniſtris, diuerſas facultates, priuilegia, & indulta, per eorum literas conceſſerint, quibus, inter cetera, quod omnia & ſingula legata pia eatenus & pro tempore executioni non demandata exequi facere, & pro huiuſmodi executione ipſorum legatorum, quintam partem pro ipſa Fabrica, ſub certis modo & forma retinere poſſint expreſſe cauetur. Ipſique Collegium, tam in multis ciuitatibus iuriſdictioni noſtræ ſubiectis, quam dominiis Regni Neapolitani, & dilecti filij nobilis viri Coſmi Medices Florentiæ & Senarum Ducis paſſim huiuſmodi pia legata exequi faciant, ex quorum quinta parte maximis expenſarum oneribus Fabricæ præfatæ in magna parte ſuccurratur, dilectus filius noſter, in Alma Vrbe & eius diſtrictu Vicarius in ſpiritualibus, generalis vigore ſpecialis ſuper hoc à Sede Apoſtolica licentiæ & facultatis conceſſæ, in huiuſmodi legatis in dicta Vrbe executioni demandandis, à certis annis ſe intromiſerit in graue ipſius Fabricæ præiudicium.

Facultas de qua in rub. §. 2. Nos qui intimis cordis deſideriis exoptamus, vt dicta Fabrica quanto citius fieri poterit, ad debitum finem perducatur, ipſaque Fabrica attenta mala temporum qualitate, ob pecuniarum defectum, magna parte ſubſtiterit, verendumque ſit, ne ſi in totum deſeratur, etiam quod iam factum eſt corruat, in diuinæ maieſtatis offenſam, & Reipublicæ Chriſtianæ dedecus, ac propterea omnibus quibus poſſumus fauoribus ſuccurrere cupientes, eoſdemque Collegium & Deputatos, eorumque Miniſtros à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harumſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon facultatis eidem Vicario conceſſæ tenores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio non ad ipſorum Deputatorum & Collegij, vel Miniſtrorum huiuſmodi, vel alicuius eorum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiã, ſed ex mera liberalitate & certa ſcientia noſtris, eiſdem Deputatis & Collegio Fabricæ huiuſmodi facultatem eiſdem Vicario conceſſam ad hoc vt elapſis quindecim menſibus à die obitus teſtatorum, & quomodolibet per vltimam voluntatem diſponentium computandis, Collegium & Deputati Fabricæ huiuſmodi legata, in quibus ipſe Vicarius non præuenerit, iuxta formam facultatum præfato Vicario, & aliarum ipſi Fabricæ conceſſarum exequi facere poſſit, per præſentes concedimus & impartimur, illamque ad eoſdem Deputatos extendimus & ampliamus, illoſque deſuper a quoquam impediri minime debere.

Hoc intellige quid ſi legatarij valeant in exacta reinquere, vt ſup. in bulla 11. Pauli 3. Dum. ad.

Clauſula præſeruatiua. §. 3. Necnon præſentes literas nullo vmquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, aut inualidari, etiam ex eo capite quod intereſſe habentes vocati non fuerunt, aut ad iuris terminos reduci, minuſque in ius vel controuerſiam vocari poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, minuſque ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi vllatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas eſſe & cenſeri.

Decretum irritans. §. 4. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi facultate, iudicari debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Clauſula derogatoria. §. 5. Non obſtantibus præmiſſis ac quibuſuis Apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus, conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſuis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis alia firmitate roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis perſonis, in genere vel in ſpecie, quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio ſeu quælibet alia expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum. §. 6. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Secretarij, & ſigillo Collegij dictæ Fabricæ ſubſcriptis & munitis, eadem prorſus in iudicio, & extra fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 4. 21. Decemb. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, vndecimo Calend. Ianuarij, Pontificatus noſtri anno quarto.

XCVII. Facultas Collegij & Deputatorum Fabricæ Baſilicæ S. Petri de Vrbe, exequendi quæcumque legata pia, infra triennium à die obitus teſtatorum non impleta, cum retentione medietatis eorum pro d. Fabrica.

Alia

Alia de Fabrica plene indicata ſunt in conſtit. 3. Clem. VII. ſup. Admonet. *Et de ea habes etiam in duabus conſt. iſtam præcedentibus.*

Edita An. D. 1569.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EXigit incumbentis nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officium, vt Fabricæ noſtræ Baſilicæ ſancti Petri vtilitati proſpicere ſatagentes, ea libenter ipſi concedamus, quæ eius vtilitati credimus expedire.

Applicatio de qua in rubrica.

§. 1. Hinc eſt quod nos qui nuper accepimus, quod tam in Alma Vrbe noſtra, quam in aliis ciuitatibus, terris, dominiis, locis & regnis, reperiuntur multa legata à piis teſtatoribus facta, ad effectum celebrationis Miſſarum, & recitationis diuinorum officiorum; necnon erogationis eleemoſynarum diuerſis Eccleſiis, monaſteriis, hoſpitalibus, & aliis piis locis, ipſaque legata hæredum auaritia, ſeu alias per triennium retroactum executioni debitæ demandata non fuerint, volenteſque tam ſuper præmiſſis ea quæ conueniunt adhibere remedia, quam Fabricæ præfatæ vtilitatem aliqua ex parte procurare, ac dilectos filios Deputatos & Collegium Fabricæ huiuſmodi, eorumque ſingulares perſonas à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad ipſorum Deputatorum & Collegij, vel alicuius eorum, aut pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Deputatis & Collegio huiuſmodi, ſi & poſtquam iuxta tenorem priuilegiorum, & facultatum ſibi conceſſorum legata huiuſmodi executioni debitæ demandari fecerint, vnam illorum medietatem, reliquam vero loco cui legata fuerint, applicamus & appropriamus.

Clauſula præſeruatiua.

§. 2. Decernentes præſentes literas nullo vnquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, aut inualidari, etiam ex eo capite quod intereſſe habentes vocati non fuerint, aut ad iuris terminos reduci, minuſque in ius vel controuerſiam vocari poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, minuſque ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus & derogationibus comprehendi vllatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas eſſe & cenſeri.

Decretum irritans.

§. 3. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, iudicari debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. derog.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, & quibuſuis Apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus, conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſuis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis; ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſuis perſonis, in genere vel in ſpecie, quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua mentio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 5. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Secretarij, & ſigillo Collegij præfatæ Fabricæ ſubſcriptis & munitis, eadem prorſus in iudicio & extra fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, vndecimo Calendas, Ianuarij, Pontificatus noſtri Anno quarto. D. P. An. 4. 21. Decemb.

Facultas Collegij Deputatorum Fabricæ baſilicæ S. Petri de Vrbe, reuidendi & reſcindendi quaſcumque alienationes bonorum Eccleſiaſticorum male alienatorum, & eiuſmodi cauſas cognoſcendi, cum applicatione Fabricæ fructuum exinde à detentoribus indebite perceptorum, &c. XCVIII.

Alia de materia Collegij & Fabricæ, notaui ſup. in conſtit. 3. Clem. VII. Admonet. *Et de ea habes etiam in tribus conſt. iſtam præcedentibus.*

De alienationibus autem bonorum Eccleſiaſticorum, dixi ſup. ad conſtit. 5. Pauli II. *Ambitioſæ.*

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Edita An. D. 1570.

ETſi de ſingulis paſtoralis officij cura nos admonet eſſe ſollicitos, Fabricam tamen ſancti Petri, quam ſpeciali quadam cura nobis cognoſcimus eſſe commiſſam, ſpecialis intentionis fauore proſequimur, eamque gratiis attollimus opportunis. Exordium.

§. 1. Accepimus ſane nuper quod diuerſæ perſonæ tam Eccleſiaſticæ quam ſæculares, quamplura bona, poſſeſſiones & terras ad Eccleſias etiam Metropolitan. monaſteria, beneficia, domos, & alia regularia, ac alia pia loca, necnon Hoſpitalia, pertinentia & ſpectantia, prætextu diuerſarum alienationum eis contra tenorem literarum felicis record. Symmachi, & Pauli Secundi, ac aliorum Rom. Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, aut ſine Apoſtolicæ Sedis licentia, ſeu illarum forma non ſeruata; aut alias in euidens damnum & præiudicium Eccleſiarum, monaſteriorum, beneficiorum, & piorum locorum huiuſmodi factorum occupauerunt, & detinuerunt, ac de præſenti occupent & detineant. Symmachi conſt. eſt in c. 6. de Reb. Eccl. non alien. Pauli Secũdi bulla eſt ſup.

§. 2. Nos præmiſſa conniuentibus oculis pertranſire nequeuntes, vtpote, quæ in diuinæ maieſtatis offenſam, ac Eccleſiarum & Ordinis clericalis detrimentum tendant, vtque Fabricæ præfatæ maximis neceſſitatibus ſuccurramus, dilectos filios Collegium, & Deputatos Fabricæ præfatæ, eorumque pro tempore Auditores & Miniſtros, ac eorum ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad ipſorum Deputatorum & Collegij, ac Auditorum, & miniſtrorum præfatorum, vel alicuius eorum, aut pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, ac de mera noſtra liberalitate & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, eiſdem Collegio & deputatis, eorumque pro tempore Auditoribus & miniſtris præfatis, vt omnes & ſingulas alienationes in emphyteuſim, ſeu cenſum perpetuum, aut tertiam vel aliam generationem, ſeu hominis vitam, aut aliud tempus vltra triennium, locationes vel conceſſiones; ſeu permutationes, aut occupationes, de quibuſuis terris, poſſeſſionibus aut aliis bonis immobilibus, ſeu rebus & iuribus, tam ſpiritualibus quã temporalibus Eccleſiarum, Monaſteriorum, domorum beneficiorum, hoſpitalium, & aliorum piorum locorum quorumlibet ſine Sedis Apoſtolicæ licentia, aut illius forma non ſeruata, in damnum Eccleſiarum, ſeu ſolemnitatibus iure requiſitis, aut conſtitutionibus ipſorum Monaſteriorum ſeu domorum minime ſeruatis, aut alias nulliter hactenus factas reuidere, & conſtito ſibi quantum ſufficere videbitur de præmiſſis, illas, & contractus ſuperinde, ſub quibuſuis formis & verborum expreſſionibus habitos & celebratos, etiam ſi iuramento vallati exiſtant, eorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad Facultas Fabricæ reſcindendi alienationes bonorum Eccleſ. abſque licentia Sedis Apoſtolicæ, aut non ſeruatis ſolemnitatibus, aut in damnum eccleſiarũ factas.

ad verbum præſentibus inſererentur pro expreſſis habentes, auctoritate Apoſtolica ad ſolius præfatæ Fabricæ procuratoris inſtantiam, etiam parte inuita, & contradicente, facta ſibi prius intimatione per tres menſes, tenore præſentium reſcindere, irritare, caſſare, & annullare.

Et tertiã partẽ bonorũ fructuum recuperandorum applicãdi Fabricæ.

Imo loco tertiæ partis poſſunt percipere omnes fructus indebitè perceptos & c. vt infra mox declaratur.

§. 3. Ipſoſque detentores & occupatores, ad terras, poſſeſſiones, & bona, res & iura præfata, vt præfertur detenta & occupata relaxandum, & de fructibus, tam hactenus perceptis, & qui percipi potuerunt, quam in poſterum percipiendis, realiter ſatisfaciendum, cogere & compellere. Bonorumque & fructuum recuperandorum huiuſmodi tertiam partem ipſi Fabricæ, reliquis duabus partibus Eccleſiis, monaſteriis, beneficiis, domibus, hoſpitalibus, & piis locis ad quæ bona ipſa ſpectabunt, cum effectu conſignatis, vendicare & applicare poſſint & valeant, facultatem & auctoritatem, concedimus & impartimur. Ita vt eiſdem Collegio, deputatis, eorumque Auditoribus & miniſtris liceat dictæ tertiæ partis huiuſmodi bonorum præfatæ Fabricæ, vt præmittitur, applicatorum corporalem poſſeſſionem propria auctoritate libere apprehendere, illamque in dictæ Fabricæ vſus, & vtilitatem abſque alia Sedis Apoſtolicæ, & Superiorum Eccleſiarum, monaſteriorum, domorum, beneficiorum, hoſpitalium, & aliorum piorum locorum, ad quæ bona ipſa, & fructus ſpectabunt licentia, alienare, vendere, & conuertere, diœceſani loci, vel cuiuſuis alterius licentia deſuper minime requiſita.

Clauſula præſeruatiua.

§. 4. Decernentes præſentes literas nullo vmquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, aut inualidari, etiam ex eo capite quod intereſſe habentes vocati non fuerint, aut ad iuris terminos reduci, minuſque in controuerſiam vocari poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, minuſque ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi vllatenus poſſe, ſed ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas eſſe, & cenſeri. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi facultate, iudicari debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis Apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus, conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis quibuſuis perſonis, in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa mentio habenda, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 6. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis manu Secretarij & ſigillo Collegij dictæ Fabricæ ſu ſcriptis & munitis, eadem prorſus in iudicio & extra fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

D. P. An 4. 1. Ianuarij.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Cal. Ianuarij, Pontificatus noſtri anno 4.

Sequitur extenſio d. facultatis, etiam quo ad cognitionem cauſarum dd. alenationum.

Edita A D. 1570.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EXigit incumbentis nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officium, vt Fabricam Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, tamquam peculiari noſtræ curæ commiſſam, ſpecialiori cura amplectentes non modo ea quæ illi conceſſa reperimus conſeruemus, verum etiam nouis ſemper conceſſionibus decoremus, vt exinde maioribus ſuffulta præſidiis celerius ad finem debitum perducatur.

Hic Pontifex facultatẽ dedit Collegio Fabricæ S. Petri reuidendi & reſcindedi alienationes bonorum Eccleſ. factas abſque licentia Sedis Apoſtolicæ aut non ſeruatis ſolemnitatibus, vel in damnum Eccleſ. vt hic & ſup. in cõſtitut. præaſerta.

§. 1. Sane licet alias nos ex certis tunc expreſſis cauſis per alias noſtras, Motu proprio confectas literas, dilectis filiis Collegio & Fabricæ præfatæ deputatis, eorumque pro tempore Auditoribus & miniſtris vt omnes & ſingulas alienationes, in emphiteuſim ſeu cenſum perpetuum, aut ad tertiam vel aliam generationem, ſeu nominis vitam, vel aliud tempus, vltra triennium locationes vel conceſſiones, ſeu permutationes, aut occupationes, de quibuſuis Terris, poſſeſſionibus, aut aliis bonis immobilibus, ſeu rebus & iuribus, tam ſpiritualibus quam temporalibus, Eccleſiarum, Monaſteriorum, & domorum, Hoſpitalium, & aliorum piorum locorum quorumlibet ſine Sedis Apoſtolicæ licentia, aut illius forma non ſeruata, vel in damnum Eccleſiarum, ſeu ſolemnitatibus à iure requiſitis, aut conſtitutionibus ipſorum Monaſteriorum ſeu domorum minime ſeruatis, aut alias nulliter eatenus factas reuidere, & conſtito ſibi quantum ſufficere videretur de aliquo ex præmiſſis, illas & contractus ſuperinde, ſub quibuſuis formis & verborum expreſſionibus factos & celebratos, etiam ſi iuramento, & confirmatione Apoſtolica vallati exiſterent, ac alias ſub certis modo & forma, Apoſtolica auctoritate, ad ſolius ipſius Fabricæ procuratoris inſtantiam, etiam parte inuita, & contradicente, facta ſibi prius intimatione per tres menſes, reſcindere, irritare, caſſare, & annullare: ipſoſque detentores & occupatores ad terras, poſſeſſiones, & bona, necnon res & iura præfata, vt præfertur, detenta & occupata, relaxandum & de fructibus tam eatenus perceptis, & qui percipi potuiſſent, quam in poſterum percipiendis realiter ſatisfaciendum, cogere & compellere, bonorumque & fructuum huiuſmodi tertiam partem ipſi Fabricæ, reliquis duabus partibus Eccleſiis, monaſteriis, beneficiis, domibus, Hoſpitalibus, & piis locis, ad quæ bona ipſa ſpectarent, cum effectu conſignatis, vendicare & applicare poſſent & valeant, facultatem & auctoritatem conceſſerimus, prout in dictis literis plenius continetur.

Quia tamen multæ cauſæ corã diuerſis Iudicibus pendebant ſuper præmiſſis & non expediebantur, ideo Pont dat. facultatem collegij illas ad ſe auocandi, & cognoſcendi.

§. 2. Nuper tamen, ſicut nos accepimus, in proſecutione literarum huiuſmodi in hac Alma Vrbe, & multis aliis Ciuitatibus, & locis Collegium præfatum, & eius Miniſtri inuenerint nonnullas cauſas ſuper recuperatione huiuſmodi terrarum, poſſeſſionum, & aliorum bonorum immobilium, rerum & iuriſdictionum diuerſis iudicibus, etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditoribus, commiſſas & delegatas, vel ordinaria auctoritate agitatas, in quibus à multo tempore citra Abbatum, Priorum, & Commendatariorum, Rectorum, Adminiſtratorum, Canonicorum, Capitulorum, & aliorum beneficiatorum negligentia, ſeu impotentia, aut alia ex cauſa, aliquis iudiciarius actus releuans ſeruatus non extitit, & interim Monaſteria, Eccleſiæ, domus, Hoſpitalia, & alia loca præfata detrimentum non modicum ſuſtineant. Nos ſingularum cauſarum præfatarum ſtatus, & merita, nominaque & cognomina Iudicum & colligantium præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, eiſdem deputatis & Collegio, eorumque Commiſſariis, Auditoribus, & Miniſtris, vt omnes, & ſingulas cauſas huiuſmodi, in quibus ſaltem per biennium aliquis iudiciarius releuans actus vltra fataliũ prorogationes ſeruatus non fuerit, in eiſdem ſtatu, & terminis in quibus reperiuntur, à quibuſcumque Iudicibus, tam ordinariis, quam delegatis, etiam ſi cauſarum Palatij huiuſmodi Auditores fuerint, ad ſolius præfatæ Fabricæ procuratoris inſtantiam, etiam Abbatibus, Prioribus, Commendatariis, Adminiſtratoribus, Rectoribus, Capellanis, Hoſpitalariis, & aliis beneficiatis inuitis, reaſſumere, & auocare, illaſque poſtquam, vt præfertur, reaſſumptæ, & auocatæ fuerint, iuxta priuilegia, & facultates eidem Collegio conceſſas, & indultas, & prout procedere poſſunt contra eiuſdem Fabricæ debitores, & in cauſis relictorum ad pias cauſas cognoſcere, deci-

dere,

dere, ac ſine dubito terminare, facultatem concedimus.

Item, quia Epiſc. Bononien. & Rauennaten. in cauſis alienationum huiuſmodi in ſua diœceſi procedebant, ideo facultates Fabricæ impediebantur.

§. 3. Inſuper cum ſicut etiam accepimus licet in Ciuitate noſtra Bononien. venerabilis frater noſter Epiſcopus Bononien. vigore Concilij Tridentini, & Rauennaten. nonnullos ex clero ad locationes bonorum Eccleſiaſticorum, reuidendas, & reſcindendas deputaſſet, & ipſi admodum paucas ſine debito terminaſſent, tamen poſt emanatas dictarum facultatum noſtrarum in dictæ Fabricæ fauorem literas, ſub nomine ipſorum deputatorum certum edictum publicatum fuerit, per quod inter cetera omnes & ſingulæ perſonæ eccleſiaſticæ, necnon Rectores & Adminiſtratores Eccleſiarum, Monaſteriorum, & piorum locorum moniti fuerunt, vt pro adimplemento ſacrorum canonum, & conſtitutionum factarum, tam à nobis quam prædeceſſoribus noſtris omni adhibita diligentia curarent recuperationem bonorum eccleſiaſticorum per triginta annos ante Concilium Tridentinum quocumque titulo male alienatorum, eidem iubendo vt omni ſtudio & diligentia in officio præfatorum deputatorum, & poſſe eorum Notarij infra certum ſtatutum terminum omnium bonorum à triginta annis, vt prætertur, computandis occupatorum, eorumque occupatorum cum ipſorum nominibus, & cognominibus, & ipſorum bonorũ deſcriptionibus, & confinibus notitiam dare, ac quæcumque inſtrumenta, & ſcripturas tales cauſas concernentia exhibere deberent, ad hoc vt ipſi facilius in huiuſmodi cauſis procedere poſſent, & ſucceſſiue poſtquam Commiſſarius præfatæ Fabricæ ſuum edictum iuxta tenorem præfatarum noſtrarum literarum publicari fecerat, idem Epiſcopus à nobis quaſdam literas in forma Breuis obtinuerit, per quas eidem & pro tempore exiſtenti Epiſcopo, prælato ſeu Adminiſtratori, aut eius, vel illius Vicario in ſpiritualibus generali, necnon dilectis filiis Iudicibus, & Reuiſoribus, ac Syndicis ad id ab eodem Epiſcopo in ſynodo diœceſana, deputatis & pro tempore deputandis conceſſimus & indulſimus, vt omnes & ſingulas, ac qualeſcumque alienationes, & conceſſiones quorumcuque bonorũ Eccleſiaſticorum, factas & faciendas, Ciuitatis & diœceſis Bononien. & illarum cauſam & cauſas, reuiderent & cognoſcerent ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ac ſola facti veritate inſpecta, & in illis quæ conſtitutiones fel. record. Symmachi Secundi, & Pauli etiam Secundi Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, in damnum Eccleſiarum, Monaſteriorum, & piorum locorum facta fuiſſe comperiſſent, præhabita ſuperinde congrua reuiſione, adhibitiſque legitimis probationibus procederẽt, & prout iuris foret decidetent, & alia facerent, prout in edicto & literis præfatis plenius continetur, quarum literarum vigore aliud edictum ſuper ſimilibus publicatum extitit, quibus ipſæ perſonæ Eccleſiaſticæ, vt decet, obtemperantes dictas denunciationes in eorum officio detulerunt, & vt Commiſſarium præfatum deluderent, præfati deputati ab edicto per eumdem Commiſſarium facto appellarunt, & ipſum fere in omnibus cauſis præfatis præuenerunt.

Propterea Pius declarat Fabricæ deputatos cognoſcere poſſe omnes cauſas Eccleſiarũ & locorum exẽptorũ a iuriſdictione Ordinariorum & etiam omnes alias cauſas ordinariis non inſtitutas.

§. 4. Nos attendentes præmiſſa, prout in Ciuitate Bononien. hactenus occurrerunt, etiã in multis aliis Ciuitatibus & diœceſibus ſimili vel alio modo occurrere poſſe, & ſi præfata ſic impediretur, hoc non ſine graui ipſius detrimento ſuccedere poſſe volenteſque propterea eiuſdem Fabricæ vtilitati conſulere, ac edictorum & literarum præfatarum tenores ſimiliter præſentibus pro expreſſis habentes, Motu & ſcientia ſimilibus Collegio, Deputatis, Auditoribus, Commiſſariis & Miniſtris Fabricæ præfatæ, vt ipſi in omnibus & ſingulis cauſis Monaſteriorum, Abbatiarum, Prioratuum, domorum & aliorum exemptorum, ſub iuriſdictione ordinaria non comprehenſorum, necnon aliis, in quibus proceſſus nondum eſt inſtructus, etiam ſi in eis Ordinarius virtute literarum noſtrarum, vel ipſa ordinaria auctoritate præuenerit, modo & forma, quibus per præfatas literas, vel alias conceſſum extitit procedendi, eaſque cognoſcendi, & ſine debito terminandi liberam & amplam facultatem concedimus per præſentes.

Facultatem quoque eiſdem Collegio concedit

§. 5. Præterea cum per literas noſtras præfatas eiſdem Collegio & deputatis conceſſerimus facultatem cogendi quaſlibet perſonas ad reſtituendum bona, proprietates, & redditus Monaſteriorum, Eccleſiarum, beneficiorum, domorum, & piorum locorum, vt præmittitur alienata, ſiue detenta & occupata, vna cum eorum fructibus per poſſeſſores & alios perceptis, & de facili euenire poſſet vt plurimæ perſonæ, quæ per multos annos ipſa bona poſſederunt, & in eis plurima melioramenta fecerunt ne bonis ipſis priuentur, canones, cenſus, redditus, quæ pro bonis ipſis ſoluunt, cuperent augere, ita vt cederent in euidentem vtilitatem ipſorum Monaſteriorum, Eccleſiarum, beneficiorum, domorum, hoſpitalium, & locorum piorum. Aliique tanta premerentur neceſſitate, vt ipſis, de fructibus per eos & eorum anteceſſores, & alias perſonas perceptis, integre ſatisfaciendi nulla ſufficiat facultas, oneroſumque eis omnino videatur, cum ipſi forſan bonæ fidei poſſeſſores fuerint, talem ſummam ſoluere. Nos ſuper præmiſſis paterna pietate prouidere cupientes, Volumus Collegium & deputatos præfatos, eiuſque Commiſſarios, Auditores, & Miniſtros poſtquam bonorum partem debitam huiuſmodi iuxta formam literarum noſtrarum Monaſteriis, Eccleſiis, domibus, capitulis, capellanis, beneficiatis, & piis locis, ad ius & proprietatem Monaſteriorum, Eccleſiarum, domorum, capitulorum, rectorum, capellanorum, beneficiorum, & piorum locorum, quorum antea erant, reduxerint, poſſe & valere eiſdem poſſeſſoribus, aut aliis perſonis, de conſenſu eorum quorum intererit, ſub honeſto canone ſiue cenſu, aut alias prout iuſtum eis videbitur, in euidentem tamen vtilitatem ipſorum Monaſteriorum, Eccleſiarum, domorum, capitulorum, Eccleſiarum, capellaniarum, & beneficiorum, ac locorum piorum, de nouo in emphyteuſim ſeu cenſum perpetuum, aut ad tertiam vel aliam generationem, ſeu hominis vitam, aut aliud tempus eorum arbitrio locare & concedere, ac ſuper fructibus male perceptis huiuſmodi, ſi beneficiatorum eorumdem ad id acceſſerit aſſenſus componere. Deque tertia parte bonorum & fructuum huiuſmodi ipſi Fabricæ, per dictas noſtras literas aſſignata arbitrio ſuo, etiam ſine pro tempore exiſtentium Abbatum, Priorum, Commendatariorum, Adminiſtratorum, Canonicorum, Capitulorum, Rectorum, & beneficiatorum eorumdem conſenſu, & eis etiam inuitis, diſponere & componere, ipſoſque poſſeſſores, & alias perſonas cum eis contrahentes quietare, & abſoluere poſſe.

bona ſic pro tẽ ipſis recuperata, de nouo in emphyteuſim illorum voluntate dare in emphyteuſim, & ei ad tertiam generationem, aut aliter & ſuper fructibus componere.

§. 6. Cumque vt ſimiliter accepimus inueniantur multa bona in euidentem vtilitatem Monaſteriorum, Eccleſiarum, & piorum locorum huiuſmodi, ſed conſuetis ſolemnitatibus vel aliis, de iure vel ex forma Ordinum & conſtitutionum Monaſteriorum, capitulorum, Eccleſiarum, domorum, hoſpitalium, & piorum locorum requiſitis non obſeruatis, ac ſine licentia vel confirmatione Apoſtolica alienata, Collegium, & deputatos, & eorum Commiſſarios, ac Miniſtros præfatos, poſſeſſores ipſos, pro exceſſibus & temerario auſu, ac fructibus perceptis indebite huiuſmodi, eorumdem Collegij deputatorum, Commiſſariorum, & Miniſtrorum arbitrio, pœnis pecuniariis, omni & quacumque appellatione remota, in ipſius Fabricæ vtilitatem conuertendis punire & mulctare, eiſdemque poſſeſſoribus, & detentoribus competentem terminum ſub præfatis pœnis, ad obtinendum debitam confirmationem, à nobis & Sede Apoſtolica præfigere, quod ſi neglexerint ipſo termino elapſo, ad incurſus pœnarum huiuſmodi, & ipſorum bonorum priuationem, omni appellatione poſtpoſita, procedere, etiam poſſe volumus & declaramus.

Poſſeſſores ſeu bonorum in vtilitate Eccleſiæ, ſed non ſeruatis ſolẽnitatib. alienatorũ pœnis pecuniariis Fabricæ applicandis punire, pro tali exceſſu, & fructibus perceptis, & certum terminũ præfigere ad obtinendam confirmationẽ à Sede Apoſtolica, &c.

§. 7. Vlterius quoque cum plurima reperiantur Monaſteria, Eccleſiæ, beneficia, Hoſpitalia, & pia loca, quæ inſtrumenta alienationum bonorum ſuorum penes ſe non retineant, ſed ſolum eis canones ſeu cenſus illarum ratione perſoluuntur, liceteque qui ea poſſident forſan penes ſe talia inſtrumenta habeant, illa tamen oſtendere minime volunt, ſequetuentur, quod per multum temporis ſpatium in bonorum eorumdem ſolutionis poſſeſſione exiſtunt, eiſdem Collegio, Deputatis, Commiſſariis & Miniſtris, vt omnes & ſingulas perſonas bona Eccleſiaſtica, vt præfertur, retinentes, poſſidentes, vel detinentes, niſi legitimam cauſam habuerint ſe excuſandi, ad exhibendum per documenta & inſtrumenta publica titulos

Poſſidentes quoque monere, vt inſtrumẽta conceſſionum huiuſmodi, ac pacificam poſſeſſionem, & canonis ſolutionem oſtendant alioquin eos bonis ipſis priuare, &c.

los ſuos, quorum vigore bona huiuſmodi poſſident, intra terminum eis præfigendum, ſub pœnis & cenſuris ſibi bene viſis monere, quod facere recuſantibus, aut non curantibus, iidem Collegium, & deputati, in iis in quibus dicti poſſidentes à quadraginta annis citra non oſtenderint dicta inſtrumenta, & ab inde pacifice poſſediſſe & ſoluiſſe, ac de canone ſolito ipſis beneficiatis reſpondiſſe, ad pœnarum & cenſurarum huiuſmodi incurſum, ac ipſorum bonorū priuationem, fructuūmque eorumdē ſolutionē procedere poſſint, concedimus & indulgemus.

Fructus bonorum pro quibus prima sẽtentia pro Fabrica lata fuerit, deponẽ faciendi penes idoneum depoſitarium vſque ad finẽ litis.

§. 8. Et quoniam indignum videtur, quod Monaſteria, Eccleſiæ, & loca pia, ac Fabrica ipſa, dum per litium anfractus circumduci contingit, fructibus bonorum, pro quibus primam ſententiam in eorum fauorem obtinuerint, priuentur, Volumus, quod Collegium & deputati præfati, necnon eorum Commiſſarij, Auditores, & Miniſtri, poſt primam latam ſententiam, ſi ab ea appellari, & cauſam proſequi continget, fructus bonorum ſuper quibus lis verti contigerit, ſub arcto ſequeſtro, aut penes idoneum Depoſitarium per ipſum Collegium, & eorum Miniſtros eligendū, vſque ad eius cognitum in ſecunda ſententia, deductis tamen his quæ alias ex forma locationum præcedentium Rectoribus, Adminiſtratoribus, Monaſteriis & piis locis fuerint perſoluenda, quæ minime retardari debeant, & ſine litis, ac iurium Monaſteriorum, Eccleſiarum, & piorum locorum ac partium præiudicio ponant, dent, & deponant.

Notarios etiã rogatos de ſcripturis bonorum Eccleſiaſticorum & alios informatos cogere ad illas notificandum.

§. 9. At quoniam Eccleſiarum bona, confinia, canones, cenſus, redditus, & prouentus, iura, inſtrumenta, ſcripturæ à diuerſis auaritia obcæcatis occultantur, adeo quod à multis Abbatibus, Prioribus, Commendatariis, Capitulis, Canonicis, Rectoribus, Capellanis, Guardianis, & aliis beneficiatis, beneficiorum ſuorum bona & illorum confinia, & inſtrumenta ignorentur, eiſdem Collegio & deputatis, eorumque Commiſſariis, Auditoribus, ac ſubdelegatis ſubſtitutis, & Miniſtris, vt ſub pecuniariis, & in illarum ſubſidium Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, ac aliis iuris & facti remediis opportunis, omnes & ſingulos vtriuſque ſexus Chriſtifideles, de præmiſſis informatos, ac Notarios, & Tabelliones, ac alios quoſcumque de inſtrumentis & ſcripturis, ac documentis in præmiſſis, & circa ea neceſſariis rogatos in Eccleſiis dum diuina celebrantur, vel alias, etiam per edictum publicum, vel ſimplicem citationem, vt ea omnia ipſis Monaſteriis, Eccleſiis, beneficiatis, piis locis denuncient, propalent, notificent, exhibeant, & conſignent, citare, & monere, ac contra contumaces, & inobedientes ad incurſus pœnarum, & cenſurarum huiuſmodi declarationem vſque ad illam effectualem obedientiam, omnibus, & ſingulis iuris, & facti remediis opportunis procedere poſſint, & valeant, concedimus, & indulgemus.

Cauſaſq; huiuſmodi cognoſcere, & terminare, & procedere, ſicut in cauſis debitorũ Fabricæ.

§. 10. Et quoniam iuſtum eſſe cenſemus, vt cauſæ, quæ per ipſos Collegium, deputatos, eorumque Auditores, Commiſſarios, & Miniſtros cognoſcuntur, tractantur, & deciduntur, celerem, & optatum finem accipiant, Volumus quod Collegium & deputati, eorumque Auditores, Commiſſarij, & Miniſtri, in omnibus cauſis, quas ipſos & eorum quemlibet pro tempore auocare, cognoſcere, decidere, & fine debito terminare contigerit, illas iuxta priuilegia, & facultates eidem Collegio conceſſas, & indultas, ac prout procedere poſſunt contra eiuſdem Fabricæ debitores, & in cauſis legatorum piorum vna cum illarum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, procedere, cognoſcere, decidere, & ſimiliter fine debito terminare, necnon partes in illis intereſſe habentes citare, & ſi abſentes, aut ſui copiā nō facientes, aut alias non reperibiles fuerint, facta prius diligentia de eos reperiendo per vnum ex Curſoribus noſtris, vel Mandatariis præfatæ Fabricæ, domi, vbi alias reſederint, dimiſſa copia, vel per edictum in valuis Baſilicæ S. Petri huiuſmodi, & in acie Campi Floræ affigen. vel alias, prout in obligationibus in forma Cameræ fieri ſolet, arbitrio ſuo ſimili modo citare, necnon viduis, pupillis, & aliis perſonis de iure curatore indigentibus, curatores ipſos ex officio deputare, ac quibuſuis tàm Apoſtolica, quàm ordinaria auctoritate deputatis etiam S. R. E. Cardinalibus, vel cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, aliiſque Iudicibus, necnon quibus & quoties opus fuerit, ſub pœnis pecuniariis arbitrio ſuo imponendis, ac cenſuris Eccleſiaſticis inhibere, aliaque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & opportuna facere poſſint & valeant.

Inhibitio contra moleſtantes Fabricam & eius deputatos ſupra præmiſſis, aut illorum executionem impedientes.

§. 11. Diſtrictius inhibentes quibuſuis locorum Ordinariis, etiam S. R. E. Cardinalibus, & aliis perſonis, quauis auctoritate etiam Apoſtolica fungentibus, etiam cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub ſuſpenſionis à diuinis, & excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque noſtro arbitrio moderandis, infligendis pœnis, ne eoſdem Collegium, & deputatos moleſtare, aut præmiſſorum executionem quoquomodo impedire, vel in eis ſe directe, vel per indirectum ingerere, vel intromittere poſſint, ſeu audeant, vel præſumāt. Decernentes quoque præſentes literas vllo vnquam tempore, de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod intereſſe habentes vocati non fuerint, notari, in ius vel controuerſiam, ſeu alias reuocari non poſſe, nec per ſubreptionem, vel obreptionem, obtentas præſumi, & ob id viribus carere, minuſque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus quantumuis generalibus, ac fortiſſimis clauſulis, & decretis irritantibus roboratis comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum, in quo ante præmiſſa quomodolibet erant ſtatum, etiam ſub data per Collegium, & deputatos huiuſmodi eligenda plenarie reſtitutas eſſe.

Decretum irritans.

§. 12. Sicque ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam Auditores & Cardinales præfatos, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, iudicari debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 13. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra de non tollendo iure quæſito, & quibuſuis Apoſtolicis, etiam per nos, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis etiam Collegij Cardinalium, & Auditorum, eorumdem, ac aliorum tribunalium, necnon quorumcumque Monaſteriorum, Eccleſiarum, domorum, beneficiorum, ordinum, capitulorum, & piorum locorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & & literis Apoſtolicis, quibuſuis, etiam ipſis Auditoribus, & aliis Iudicibus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam Motu ſimili, & ex certa ſcientia conceſſis, confirmatis, approbatis, & innouatis; quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Duæ partes bonorũ recuperandorũ conſignentur Eccleſiis ad quas ſpectãt.

§. 14. Volumus autem, quod dicti Deputati retenta tertia parte bonorum, per eos pro tempore recuperatorum huiuſmodi, reliquas duas partes ſuis quibuſuis Eccleſiis pro rata conſignare debeant, & teneantur.

Fides tranſũptorum.

§. 15. Quodque præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Secretarij Fabricæ huiuſmodi ſubſcriptis, & ſigillo eiuſdem Fabricæ ſigillatis, eadem proſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ,

Nulli ergo omnino hominum, &c.

D. P. An. 5. 11. Septem.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Domi

Dominicæ 1570. tertio Id. Septembris, Pontificatus noſtri Anno 5.

Sequitur facultas Fabricæ circa applicationem fructuum.

Edita An. D. 1570.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX debito Paſtoralis officij, cui diſponente Domino præſidemus, ad ea libenter intendimus, per quæ quarumlibet Eccleſiarum, Fabricæ præſertim Baſilicæ noſtræ Principis Apoſtolorum de Vrbe, cuius cura nobis peculiaris eſt attributa, congruam ſuſcipiant ſubſtentationem, vtque id felicius ſubſequatur, nonnumquam ea quæ per nos ad ipſarum fauorem ordinata ſunt, quæque non ita felicem ſucceſſum habitura credimus, ad aliam formam reducimus, prout locorum, & temporum qualitate penſata conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Omittitur relatio conſtit. præced.

§.1. Sane licet alias, &c. vt ſuprà.

Modo autem idem Pontifex cauſis hic expreſſis, loco d. tertiæ partis bonorū recuperandorū applicat Fabricæ omnes fructus ex illis bonis, à conductoribus vel ab aliis occupatoribus indebite percept. ſiue fructus vnius anni percipiendos.

§.2. Verùm quia, vt accepimus, dictæ Fabricæ difficile foret tertiam partem proprietatis bonorum eidem Fabricæ, vt præfertur, aſſignatam vendere, & in vſum dictæ Fabricæ conuertere, cum non de facili emptores reperirentur, & plurima bona non ita commodam diuiſionem patiantur, vt tertia ab ipſis pars ſine duarum partium detrimento diſmembrari & ſeparari poſſit. Cupientes indemnitati dictæ Fabricæ conſulere, arbitranteſque, quod ſi loco dictæ tertiæ partis proprietatis bonorum recuperandorum, vt præfertur, dictæ Fabricæ aſſignatæ, omnes fructus contra leges & canones, ac conſtitutiones anteceſſorum noſtrorum per quoſuis conductores & ſucceſſores, vniuerſales vel ſingulares, quomodolibet indebite ex dictis bonis percepti, & qui percipi potuerunt, & non ſine animæ eorum periculo retineri poſſunt, quatenus exigibiles ſint, & in alienationibus, in quibus pauci, aut nulli fructus indebite percepti fuerunt, vel ex inopia debitorum, vel ex quauis cauſa, vel occaſione per ipſos deputatos arbitrāda, nullum vel modicum emolumentum reportare poſſet (cum non ſit conueniens, quod ex eius bono opere detrimentum ſentiat) omnes fructus, redditus & prouentus integri vnius anni ex huiuſmodi bonis recuperatis exigendi & percipiendi dictæ Fabricæ aſſignarentur, & appropriarentur, celeriorem vtilitatem, tàm dictæ Fabricæ, quàm Eccleſiæ ipſæ conſequerentur. Eoſdem itaque Collegium, & deputatos, ac Auditores & Miniſtros, eorumque quoſlibet à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluētes, & abſolutos fore cenſentes, necnon literarum præfatarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtātiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulos fructus, redditus, prouentus, canones, cenſus, affictus, & ſeu alias reſponſiones, quocumque nomine nuncupentur, quomodolibet, tàm per conductores bonorum Eccleſiaſticorū, quàm eorum ſucceſſores quoſcumque vniuerſales, vel ſingulares, aut particulares, ac alios detentores, occupatores, & debitores, ſub quouis prætextu, & inualido contractu, contra leges, canones, extrauagantes, & conſtitutiones anteceſſorum noſtrorum, aut alias indebite, nulliter, & inualide perceptos, & ob infectam radicem primi contractus inualidi, aut alias nulliter cum Eccleſia celebrati, vel occupationis, detentionis, & vſurpationis factæ indebite dictorum bonorum. Si vero, vel quia modici, aut nulli admodum fructus ſint exacti, vel ex debitorum inopia, vel quauis alia cauſa per ipſos deputatos arbitrāda, fructus prædicti non eſſent exigibiles, tunc fructus, redditus, prouentus, cenſus, & canones integros vnius anni ex dictis bonis recuperatis percipiendos, loco dictæ tertiæ partis, plenariè, & integre dictæ Fabricæ aſſignamus, & applicari mandamus. Ita quod eiſdem Collegio, & pro tempore exiſtentibus deputatis, Auditoribus, & Miniſtris prædictis liceat illos propria auctoritate recuperare, exigere, & leuare, illoſque locare, vendere, & alienare, ac in vſum & vtilitatem dictæ Fabricæ conuertere, Sedis Apoſtolicæ vel Superiorum Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum eorumdem, vel Ordinarij, aut cuiuſuis alterius licentia deſuper minime requiſita.

Fabricæq; deputatis facultatem concedit componendi & transigendi in caſibus dubiis, ita vt qui ſe tranſegerit, amplius moleſtari nequeat.

§.3. Et vt facilius Eccleſiæ integram proprietatem, & Fabrica fructus, vt præmittitur, ſibi aſſignatos conſequi poſſit ſine litium curſu, eiſdem Collegio, & deputatis concedimus, & elargimur, vt quoties eis videbitur opportunum, per ſeipſos tantum in cauſis prædictarum alienationum, ſiue detentionum bonorum Eccleſiaſticorum, in quibus ius Eccleſiarum, Monaſteriorum, domorūm, Hoſpitalium, beneficiorum, & piorum locorum præfatorum non adeo clarum exiſtit, vt de facili bona, & fructus, pro Eccleſiis, Monaſteriis, domibus, beneficiis præfatis, & Fabricæ vendicari poſſint, ius ipſum dubium ſic cum dictis detentoribus, poſſeſſoribus, & ſucceſſoribus; vniuerſalibus vel particularibus ſub beneplacito Sedis Apoſtolicæ tranſigere, & componere de conſenſu Rectorum eorumdem arbitrio, poſſint & valeant. Quodque aucta & ſoluta parte, in qua conuenerint, ſeu pro qua compoſuerint, occupatores, poſſeſſores, vel ſucceſſores prædictos, abſoluere & liberare, ita vt de cetero à nemine ſub prætextu quarumcumque conſtitutionum, canonum, legum, extrauagantium, ac bullarum per anteceſſores noſtros prædictos, & per nos ſuper reſciſſione & recuperatione bonorum, & fructuum Eccleſiaſticorum editarum quomodolibet moleſtari, inquietari, vel perturbari poſſint & valeant, ſed facta ſolutione prædicta, ſint & eſſe intelligantur etiam liberati, tàm ab omni periculo, quàm ab omnibus pœnis & mulctis, quas occaſione dictorum fructuum indebite perceptorum incurriſſent, & contractus neceſſarios conficere, qui poſtquam celebrati fuerint idem robur obtineant, ac ſi à Sede Apoſtolica confirmati fuiſſent, & ſuper præmiſſis omnibus & ſingulis perpetuum ſilentium impoſitum ſit, & eſſe cenſeatur.

Inhibitio contra moleſtantes Fabricæ Miniſtros ſuper præmiſſis.

§.4. Diſtrictius inhibentes quibuſuis cuiuſcumque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, & quacumque auctoritate fungentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis, aliiſque noſtro arbitrio moderandis, & imponendis pœnis, ne eoſdem Collegium & deputatos, eorumque Auditores & Miniſtros in præmiſſis moleſtare, perturbare, vel inquietare audeant vel præſumant.

Clauſula præſeruatiua.

§.5. Ac decernentes præſentes literas nullo vmquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis vitio, vel intentionis noſtrę, aut quopiam alio defectu notari, impugnari, aut inualidari, etiam ex eo capite, quod intereſſe habentes vocati non fuerint, aut ad iuris terminos reduci, minuſque in ius vel controuerſiam vocari quouis modo poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, nec ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi nullatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum, etiam ſub quacumque data per ipſos eligenda reſtitutas eſſe & cenſeri.

Decretum irritans.

§.6. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio, & facultates.

§.7. Et nihilominus venerabilibus fratribus noſtris Amerin. & Maceraten. ac Aquinaten. Epiſcopis, Motu ſimili per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quęcumque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Collegij deputatorū, Auditorum, & Miniſtrorum præfatorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, ſibique in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ab omnibus, quos illa concernunt, inuiolabiliter obſeruari, non permittentes eos, vel eorum aliquem deſuper quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna, iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper iis habendis ſeruatis proceſſibus

ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſ. derog.

§ 8. Non obſtantibus fel. record. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis dummodo vltra tres dietas quis vigore præſentium ad iudicium non extrahatur, ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quatenus opus ſit, noſtris de non tollendo iure quæſito, ac vnionibus committendis ad partes vocatis quorum intereſt, & exprimendo valore, necnon Lateranenſis Concilij nouiſſime celebrati vniones perpetuas, niſi in caſibus à iure permiſſis fieri prohibentis, & quibuſuis aliis Apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus, conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio & ſcientia ſimilibus, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis, ac totis eorum tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; cæteriſque contrariis quibuſcumque, ſeu ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Per præſentes autem literas derogatum non eſſe, nec intelligi volumus, in parte vel toto, primis & ſecundis cedulis, Motu proprio confectis, & in fauorem dictæ Fabricæ, ſuper bonis Eccleſiæ alienatis, niſi tantum quo ad dictos integros fructus, etiam facultatem percipiendi fructus vnius anni, vt præfertur, in omnibus vero aliis & ſingulis in dictis cedulis, & literis conceſſis omnia ſtent, & eſſe intelligantur firma & in ſuo robore valida, ac ſi præſentes à nobis non eſſent emanatæ.

In aliis autem forma remaneant, conſt. hic inſerta.

§. 9. Inſuper quoque ſtatuimus, vt earumdem præſentium tranſumptis manu Secretarij, & ſigillo dictæ Fabricæ ſubſcriptis, & munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 5. 1. Februar.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1571. Kalend. Februarij, Pontificatus noſtri Anno ſexto.

XCIX. Prohibitio ad quæſtum publicandi indulgentias, & confeſſionalia.

Ad hæc vide etiam hic ſup. conſt. 30. Et ſi dominici, cum ibi notatis.

Edita An. D. 1570.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Quidam Præſules Eccleſiarū Hiſpaniæ, publicaucrunt, vt iſa quæ ad dimittendum indulgentias, & facultates eligendi confeſſores, &c.

QVam plenum ſit periculi noxia populis ingerere, minime his temporibus afflicta religio teſtatur, quod malum cum in ceteris miniſtris, tum præcipuè in Eccleſiarum Prælatis animaduertendum eſt, quod ab his temere profecta longe maxima Eccleſiæ Dei conferant detrimenta. Rem ſane indignã audiuimus, quod non ſolum quondam Gometius Tello Giron temporarius adminiſtrator Eccleſiæ Toletanæ, ſed etiam quidam Hiſpaniæ Eccleſiarum Præſules officij paterni prætextu, facultates ſibi à ſacris canonibus conceſſas excedentes, literas ſuas in ipſorum ciuitatibus, ac diœceſibus auſi ſunt publicare, quibus inter cetera periculoſa deprehenditur, quod cuicumque illas accipienti certa ſoluta pecunia licitum ſit, quem voluerit ſibi ſumere Sacerdotẽ, qui confeſſione audita ipſum abſoluere valeat, non in eis tantum caſibus, in quibus ſimplex ſacerdos abſoluere poteſt, ſed etiam in iis quæ ſolis Epiſcopis reſeruata reperiuntur; aliquo præterea caſu admixto veluti ſimoniæ reatu, qui ad examen huius ſanctæ Sedis eſſet referendus. Non animaduertentes ipſi Præſules, & Adminiſtratores quam periculoſum ſit, eã paſſim incertis perſonis committere, quæ ad Epiſcoporum iudicium arbitriumque idcirco deferuntur, vt qui melius lepram à lepra diſcernere norint, cauſis & circumſtantiis ſubtili indagine exploratis, ſalutaria cuique morbo remedia valeant adhibere. Ad hæc ipſi in diſpenſandis cœleſtis gratiæ donis nimium prodigi, iis ſic literas prædictas accipientibus, indulgentias, & pœnitentiarum iniunctarum remiſſiones, nulla cum re temporali conferendas, profuſius & indiſcrete largiuntur, quibus, & aliis licentiis prædictis non pauci fluctuantes & infirmi, veniæ facilitate inducti, ad peccandum procliuiores fiunt, quando tot & tantorum delictorum remiſſionem, certo & viliſſimo pretio acquirere poſſe confidant. Indicem præterea caſuum, & indulgentiarum ædibus ſacris appendi iuſſerunt, quo palàm ſignificatur ſoluentibus ſupraſcripta concedi, & inter alia abſoluendi facultatem ab eſu prohibitorum ciborum, itemque indulgeri Miſſæ ſacrificium, & ſepulturam tempore interdicti, aſſumptionem duorum, pluriumve compatrum ad ſacrum Baptiſma, præter eos, qui ſynodalibus, vt dicunt, conſtitutionibus aſciſcuntur, Reparationem Eccleſiarum, erectionem Confraternitatum, & alias pias cauſas prætexendo.

Ideo hic Pont. geſta per illos annullat, & publicationes huiuſmodi indulgentiarum prohibet.

§. 1. Cum igitur inter cetera ſcandala, etiam Simoniæ prauitas redoleat, ex prædictis Sacri Tridentini Concilij decretis, & aliis ſanctionibus Canonicis, noſtræ præterea conſtitutioni de indulgentiis ad quæſtum non emittendis, aduerſetur, clauium auctoritas euileſcat, & pœnitentialis ſatisfactio eneruetur, Nos his malis celeri remedio occurrendum, eademque opera futuris præcauendum fore cenſentes, De Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſupradicta omnia, quæ in ipſa Toletana, & quibuſcumque aliis Ciuitatibus, diœceſibus, & locis, tàm Hiſpaniæ, quàm aliarum quarumcumque Prouinciarum & Regionum quocumque prætextu hucuſque emanarunt, perpetuo abolemus, ac nulla & irrita nunciamus; iubemuſque literas, & indices, necnon ſcripturas, & monumenta quæcumque, publica & priuata, per ipſos locorum Ordinarios, & alios Eccleſiarum Rectores vbicumque reperiuntur dilacerari, penituſque deleri. Et ne talia de cetero à quoquam fiant, publicentur vel concedantur, diſtrictius prohibemus.

Contrauenientibuſq. pœnas hic deſcriptas imponit.

§. 2. Quicumque ſecus egerint, ſeu attentauerint, Antiſtites, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, ab ingreſſu, & perceptione fructuum ſuarum Eccleſiarum tamdiu ſuſpenſi iaceant, donec ſatisfactione præuia illis per Sedem prædictam ſuſpenſio relaxetur. Inferiores vero ab Epiſcopis ſententiam excommunicationis incurrant, à qua, niſi in mortis articulo conſtituti, ab alio quam Romano Pontifice abſolutionis beneficium nequeant obtinere. Decernentes etiam irritum & inane quicquid ſecus per quoſcumque quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Tranſumptis credi iubet.

§. 3. Volumus autem, vt præſentium exempla, etiam impreſſa, Notarij publici manu, & Prælati Eccleſiaſtici ſigillo obſignata, eamdem illam prorſus fidem in iudicio, & extra illud vbique locorum faciant, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctionem pœnalem adiicit.

§. 4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, nunciationis, iuſſionis, prohibitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 4. die 2. Ian.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1570. 4. Non. Ianuarij, Pontificatus noſtri Anno 4.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1570. indictione 13. die vero 23. menſis Ian. Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno 4. retroſcripta literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Eccleſiæ S. Io. Lateranen. & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, dimiſſis in ſupradictis locis præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde

amotis

amotis per me Iulium Parinum, Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſorem.

Io. Guerardi Mag. Curſ.

C. Eleemoſynæ pro Carceratis in Vrbe colligendæ, exponantur pro ſoluendis debitis pauperum Carceratorum. Et pro debito mere ciuili infra ſeptem aureos, nemo carceretur.

De materia iſtorum Carceratorum vide ſup. in conſt. 68. Reuerendi. *vbi notaui.*

Edita A. D.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

Eleemoſyna quomodo expendenda.

§. 1. VOlumus vt omnes eleemoſynæ Carceratorum, tàm quæ per Quæſtores colliguntur, quàm quæ in capſis reponuntur, expendantur pro ſoluendis debitis pauperum Carceratorum arbitrio R. D. Cardinalis Moroni, quem confidimus præ oculis habiturum miſerabiliores perſonas, & iuſtiores cauſas.

Iuſſio cōſtruēdi hoſpitale.

Hoc vtique conſtructum fuit.

§. 2. Eumdem rogamus, vt in Carceribus Turris Nonæ erigi faciat Hoſpitale aliquod ſumptibus Charitatis, in quo curentur pauperes infirmi, donec adhibeatur diligentia, quam celerem eſſe volumus, pro illis liberandis, iuxta Motum proprium fel. rec. Pauli Papæ III. quem ſeruari prorſus volumus.

Prohibitio carcerandi pro minori ſumma ſeptem aureorum.

§. 3. Inſuper iubemus, ne infra ſeptem aureos carcerari quis poſſit pro debito, præterquam cum debitum habet annexam criminalem cauſam.

Papa ſubſcr.

Placet, & ita mandamus. M.

C I. Damnatio & excommunicatio Eliſabeth Reginæ Angliæ, eique adhærentium, cum aliarum pœnarum adiectione.

Henricus quoque Rex eius pater itidem damnatus fuit à Paulo III. vt in eius conſt. 7. Eius.

Edita A. D. 1570.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

REgnans in excelſis, cui data eſt omnis in Cœlo & in terra poteſtas, vnam ſanctam Catholicam & Apoſtolicam Eccleſiam, extra quam nulla eſt ſalus, vni ſoli in terris, videlicet Apoſtolorum Principi Petro, Petrique ſucceſſori Romano Pontifici, in poteſtatis plenitudine tradidit gubernandam. Hunc vnum ſuper omnes gentes, & omnia regna Principem conſtituit, qui euellat, deſtruat, diſſipet, diſperdat, plantet, & ædificet, vt fidelem Populum mutuæ charitatis nexu conſtrictum, in vnitate Spiritus contineat, ſaluumque & incolumem ſuo exhibeat Saluatori.

Henric. VIII. Rex Angliæ, hæreſim introduxit in illo Regno, vt ſup. in Pauli III. conſt. cit. in rub.

§. 1. Quo quidem in munere obeundo, nos ad prædictæ Eccleſiæ gubernacula Dei benignitate vocati, nullum laborem intermittimus, omni opera contendentes, vt ipſa vnitas, & Catholica Religio (quam illius auctor ad probandam ſuorum fidem, & correctionem noſtram, tantis procellis conflictari permiſit) integra conſeruetur. Sed impiorum numerus tantum potentia inualuit, vt nullus iam in Orbe locus ſit relictus, quem illi peſſimis doctrinis corrumpere non tentarint, adnitente inter ceteros flagitiorum ſerua Eliſabeth prætenſa Angliæ regina, ad quam veluti ad aſylum omnium infeſtiſſimi profugium inuenerunt. Hæc eadem, regno occupato, ſupremi Eccleſiæ capitis locum, in omni Anglia, eiuſque præcipuam auctoritatem atque iuriſdictionem monſtroſe ſibi vſurpans, regnum ipſum iam tum ad fidem Catholicam & bonam frugem reductum, rurſus in miſerum exitium reuocauit.

Eliſabeth Regina hæreticam etiam fuit, & eſt, committendo multos errores, hoc expreſſos.

§. 2. Vſu namque veræ Religionis, quam ab illius deſertore Henrico VIII. olim euerſam, claræ mem. Maria regina legitima, huius Sedis præſidio reparauerat, potenti manu inhibito, ſecutiſque & amplexis Hæreticorum erroribus, regium conſilium ex Anglica nobilitate confectum diremit, illudq; obſcuris hominibus hæreticis compleuit, Catholicæ fidei cultores oppreſſit, improbos concionatores, atque impietatum adminiſtros repoſuit, Miſſæ ſacrificium, preces, ieiunia, ciborum delectum, cœlibatum, ritusque Catholicos aboleuit; libros manifeſtam hæreſim continentes, toto regno proponi, impia myſteria, & inſtituta ad Caluini præſcriptum à ſe ſuſcepta, & obſeruata, etiam à ſubditis ſeruari mandauit. Epiſcopos, Eccleſiarum Rectores, & alios Sacerdotes Catholicos, ſuis Eccleſiis, & beneficiis eiicere, ac de illis & aliis rebus Eccleſiaſticis, in hæreticos homines diſponere, deque Eccleſiæ cauſis decernere auſa, Prælatis, Clero, & Populo, ne Romanam Eccleſiam agnoſcerent, neve eius præceptis; ſanctionibuſque Canonicis obtemperarent, interdixit; pleroſque in nefarias leges ſuas venire, & Romani Pontificis auctoritatem atque obedientiam abiurare, ſeque ſolam, in temporalibus & ſpiritualibus dominam agnoſcere iureiurando coëgit, pœnas & ſupplicia in eos qui dicto non eſſent audientes, impoſuit, eaſdemque ab iis, qui in vnitate fidei, & prædicta obedientia perſeuerarunt, exegit. Catholicos Antiſtites, & Eccleſiarum Rectores in vincula coniecit, vbi multi diuturno languore & triſtitia confecti, extremum vitæ diem miſere finiuerunt. Quæ omnia cum apud omnes nationes perſpicua & notoria ſint, & grauiſſimo quamplurimorum teſtimonio ita comprobata, vt nullus omnino locus excuſationis, defenſionis, aut tergiuerſationis relinquatur.

Hic ideo Pont. illam eique adhærentes hæreticos declarat.

§. 3. Nos multiplicantibus aliis, atque aliis ſuper alias impietatibus, & facinoribus, & præterea fidelium perſecutione, Religioniſque afflictione, impulſu & opera d. Eliſabeth quotidie magis ingraueſcente, quoniam illius animum ita obfirmatum atque induratum intelligimus, vt non modo pias Catholicorum Principum, de ſanitate & conuerſione preces, monitioneſque contempſerit, ſed ne huius quidem Sedis ad ipſam hac de cauſa Nuncios in Angliam traiicere permiſerit, ad arma iuſtitiæ contra eam de neceſſitate conuerſi, dolorem lenire non poſſumus, quod adducamur in vnam animaduertere, cuius maiores de Republica Chriſtiana tantopere meruere. Illius itaque auctoritate ſuffulti, qui nos in hoc ſupremo iuſtitiæ throno, licet tanto oneri impares, voluit collocare, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine declaramus prædictam Eliſabeth hæreticam, & hæreticorum fautricem, eique adhærentes in prædictis, anathematis ſententiam incurriſſe, eſſeque à Chriſti corporis vnitate præciſos.

Regno & dignitatibus priuat.

§. 4. Quin etiam ipſam prætenſo regni prædicti iure, necnon omni & quocumque dominio, dignitate, priuilegioque priuatam.

Vaſſallos liberat.

§. 5. Et item proceres, ſubditos, & populos d. Regni, ac ceteros omnes qui illi quomodocumque iurauerunt, à iuramento huiuſmodi, ac omni prorſus dominij fidelitatis, & obſequij debito, perpetuo abſolutos, prout nos illos præſentium auctoritate abſoluimus, & priuamus eamdem Eliſabeth prætenſo iure Regni, aliiſque omnibus ſupradictis. Præcipimuſque & interdicimus vniuerſis & ſingulis proceribus, ſubditis populis, & aliis prædictis, ne illi eiuſve monitis, mandatis, & legibus audeant obedire. Qui ſecus egerint, eos ſimili anathematis ſententia innodamus.

Exemplis credi iubet.

§. 6. Quia vero difficile nimis eſſet, præſentes quocumque illis opus erit perferre, volumus, vt earum exempla, Notarij publici manu, & Prælati Eccleſiaſtici, eiuſve Curiæ ſigillo obſignata, eamdem illam prorſus fidem in iudicio & extra illud, vbique gentium faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1570. 5. Kalend. Maij, Pontificatus noſtri anno 5. *D. P. An. 5. 25. Febr.*

Reformatio totius Ordinis Ciſtercienſis, tam quoad ſtatum Monachorum, & diuinum cultum, quàm reſtaurationem Monaſteriorum, præſtationemque fructuum menſæ Conuentualis in locis commendatis. CII.

Aliam reformationem iam edidit Pius IV. vt ſup. in eius conſt. 70. In eminenti. *& poſtea aliam publicauit Greg. XIII. inf. in eius conſt.* 18. Superna. *vbi alias tibi indicabo.*

De inſtitutione & aliis iſtius Ordinis, notaui ſup. in conſt. 1. *Paſchal. II.* Deſiderium.

Edita An. D. 1570

Hic Pont. permoleſte accepit, cœnobia Ord. Ciſterc. deſtitui.

P I V S   E P I S C O P V S,

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

EX innumeris curis, quibus ſine intermiſſione vexamur, illa nobis duriſſima eſt, quod tot ſacrarum Religionum Conuentus, ſuis orbati iuribus paſſim intercidere conſpicerentur, neque ſane quicquam inexpertum relinquimus, quantum quidem fert difficillima præſentis ſæculi conditio, quod ad illorum reſtitutionem pertinere exiſtimamus. Inter ceteros autem Ordo Ciſterc. longe lateque per orbem propagatus, nobis frequentius obſeruatur, cuius tam multa Cœnobia viris cum doctrina, tum ſanctitate claris olim florentiſſima, maligno temporum errore ad nihilum propemodum rediguntur. Quod cum aliunde ex toto orbe plus ſatis nobis iampridem innotuit, tum maxime ex recenti viſitatione, quam Commiſſarius & Procurator Capituli gener. Ciſterc. in vtraque Sicilia id nobis quoque iubentibus confecit, permoleſte intelligimus, quampluruma eius regni monaſteria, aut debitis officiis deſtituta, aut Monachis ob non præſtitam alimoniam deſerta, aut omnino collapſa, retecta, recluſa, patentia, & vt profana habita, quæ Religionis cultrix illa vetuſtas tantis impendiis euexit.

Volenſque propterea huic malo mederi, hanc edit conſtit. in qua determinat.

§.1. Sed his incommodis tametſi pater Abbas monaſterii Ciſtercii, Cabilonen. diœc. & prædictum Capitulum generale, etiam per priuilegia & indulta illis à fel. rec. Pio II. Sixto IV. Pio etiam IV. & diuerſis aliis Rom. Pont. conceſſa & innouata in vniuerſum occurrendi, & ipſos Commendatarios, ad habendum & retinendum competentem Monachorum numerum, cum menſa ad victum & veſtitum idonea, & etiam alia ad Monaſticum cultum pertinentia cópellendi facultatem habeant; vtile tamen & percommodum illis fore exiſtimauimus, noſtras quoque huic rei partes adſcribere, & certa quædam prædicto Ordini conuenientia, illiuſque moribus & ſtatutis magis cohærentia ſpeciatim proponere, quibus illi amplius ſuffulti poſſint ſupradicta Monaſteria ad Conuentum, diſciplinam, & bonam frugem facilius reuocare. Neque enim ſuſtinere poſſumus, quod tam multi, qui huiuſmodi Monaſteria in Commendam recipiunt, Commédæ conditiones à Conc. Later. præſcriptas, & eaſdem, ac alias ſingulis litt. Apoſt. de huiuſmodi Commendis confectis, ad ſpecialem cuiuſque ſignificationé appoſitas in animæ ſuæ periculum aduerſentur, quibus de ceteris fructibus Monaſterii ſibi commendati diſponere nemini prius permiſſum eſt, quam deductis & conſuetis eiuſdem, ac ipſius conuentus oneribus omnino ſupportatis, & Quarta vbi menſa Abbatialis ſeparata, vbi vero communis eſt, ac etiá in Monaſteriis Conuentu & cura orbatis, Tertia parte omnium fructuum eorumdem in reſtaurationem fabricæ, aut ornamentorum emptionem, aut fulcimentum, ſeu pauperum alimoniam, vbi maior exegerit, ſuaſeritque neceſſitas quotannis erogata. Quin etiam in ipſis Monaſteriis diuinus cultus, ſolicituſque Monachorum, & miniſtrorum numerus nullatenus minuatur, nec alias illa in ſpiritualibus & temporalibus vlla ſubeant detrimenta.

Monaſteria omnia etiam comendata & vnita, & de iurepatronatus Laicorum refici, & ad debitam clauſuram reduci.

§.2. Quare nos ex iis, quæ pro ſalubri d. Religionis ſtatu, & felici directione, à prædictis prædeceſſoribus, & alias quomodocumque inſtituta hucuſque reperiuntur, nec præſentibus contraria, nec effectum earum impedientia nihil omnino detrahere, ſed illa prorſus immota cuſtodiri volentes, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſtatuimus & ordinamus, vt omnia Monaſteria & loca dicti Ordinis, tàm in vtraque Sicilia, quàm ceteris omnibus orbis partibus conſtituta, etiam commendata & vnita, ac etiam de iurepatronatus laicorum quocumque modo exiſtentia, quæ conuulſa, diruta, & extenuata ſunt, reficiantur, & ad debitam clauſuram reducantur, ſtatuta pecunia conuenienti, quæ quotannis in id opus, donec abſolutum fuerit, erogetur.

Numerú competentem Monachorum in eis reſtitui.

§.3. In eiſdem & ceteris locis vbi pro facultatum ratione idonea erunt, competens Monachorum & miniſtrorum numerus reſtituatur.

Ad diuinum & monaſticú vſum neceſſaria reſtitui.

§.4. Ipſorum Eccleſiæ, ſacriſtiæ, dormitoria, & officinæ, vaſis, veſtimentis, libris, ſacra & communi ſuppellectile, ac ceteris omnibus ad diuinum cultum & Monaſticum vſum neceſſariis, conuenienter inſtruantur.

Diuina quotidie celebrari.

§.5. Miſſæ ſacrificium, & alia omnia diuina officia, diurna & nocturna quotidie in choro pſallendo, iuxta ritum dicti Ordinis ſine intermiſſione celebretur.

Menſam Conuentualem & eleemoſynas reſtitui.

§.6. Menſa Conuentualis, & ad communem victum & veſtitum, necnon eleemoſynas & viſitationes, & alia onera ſubeunda conficiatur, intercíſa reparetur.

Libros ſacros haberi.

§.7. Vbi ſacra lectio iuxta Concilii Tridentini diſpoſitionem haberi non poterit, præter eos libros, qui ad diuini officii, & chori vſum neceſſarii ſunt, ſaltem Biblia & Catechiſmus ad parochos recens editus, item opera S. Bernardi, & ſi qui alii ad honeſtam monachorum occupationem poterunt, habeantur, niſi de illis in aſſignatione menſæ Conuentualis iam perſpectum reperiatur. De his omnibus necnon vaſis, veſtimentis, & cetera ſuppellectile prædicta ſemel recepta, Conuentus omnes rationem reddere debeant.

Nouitiatum conſtitui.

§.8. Et vt Nouitii qua decet diſciplina informentur, vnum aut duo monaſteria in quaque prouincia vti commode fieri poterit, ordinentur, in quibus magiſtri, etiam ceterorum monaſteriorum nouitios diuini officii rationem, & regularis obſeruantiæ inſtituta doceant; ita vt quodque monaſterium neceſſaria ſuis ſuppeditet, & ſi nullos habuerit, alii pro eo, eiuſque impenſis recipiantur & inſtruantur.

Cóuentus ædificia, &c. ad certá formam reduci.

Hoc voluit idé Gregor. XIII. ibid.

§.9. Omnia ædificia Conuentus quoquo verſus claudantur, portæ non neceſſariæ obſtruantur, clathri feneſtris vbicumque opus erit infigantur. Templa, ſacriſtiæ, capitula, dormitoria, refectoria, infirmariæ, & omnino aliæ clauſtri partes nihil profani patiantur. Nec conuentus horreum, penu, præſepia, nec prorſus vlla promercalia Abbatum, Commendatariorum, Conductorum, aut aliorum recipiant, nec à commendatariis, penſionariis, aliiſve de clauſtro non exiſtentibus occupentur, ſed illis ſolum proprii clauſtrales vtantur, prout ad diuini officii celebrationem, regularemque obſeruantiam fuerunt conſtituta.

Mulieribus ingreſſum denegari.

§.10. Mulieribus omnibus cuiuſcumque qualitatis, dignitatis, & ætatis, ingreſſus clauſtri, ac aliorum locorum regularium, etiam ædium partis, quæ ab Abbatibus, Commendatariis, Prioribus, aliiſve miniſtris, etiam diuiſim poſſidetur, ſit penitus interdictus; quod ſi ſecus factum erit, tàm ingredientes quam recipientes excommunicationis ſententiam incurrant.

Carcerem ad correctionem conſtitui.

§.11. Carcer ad coërctionem monachorum, vbi non eſt, conſtituatur.

Inuentaria bonorum & ſcripturarum confici.

Hoc voluit etiá Gregor. XIII. cit. in rub.

§.12. In omnibus monaſteriis inuentarium omnium prædictorum, necnon inſtrumentorum, fundationum, donationum, auctoritatum, exemplarium, omniumque monumentorum, conſcribatur, & in formam authenticam redigatur, illudque & cetera omnia prædicta fideliter aſſeruentur. Sicubi vero horum quicquam producendum erit, exemplum ab archetypo deſumatur & tranſmittatur, niſi talis contigerit neceſſitas, vt ipſum exemplar producendum ſit; quod tunc in fidem alicuius probati deponatur, qui idonee caueat illud ipſum quamprimum reportaturum.

Monaſteria non tuta, ad Ciuitates transferri.

Hoc iuſſit etiá Gregor XIII. cit. in rub.

§.13. Illa monaſteria locis patentibus conſtituta, quæ propter Turcarum, ſeu prædonum, vel hæreticorum incurſiones tute ſeruari non poterunt, facto de ipſorum iuribus, literis, auctoritatibus, tabulis, monimentis, atque omni prorſus ſuppellectile, mobilibuſque, bonis, iocalibus, & rebus fideli inuentario, & ſi opus erit earum omnium depoſito apud perſonam fide & facultatibus idoneam, ita vt nihil omnino inde ſine conſenſu expreſſo, & ſpeciali mandato Conuentus moueri valeat, in ciuitates, oppidave vicina transferantur.

Viſitationes prudenter fieri.

§.14. Ceterum ad reſtituendam monaſticam diſciplinam, & reſtitutam conſeruandam, Ciſtercii, & ceteri patres Abbates in Capitulo generali prouideant diligenter, vt omnes viſitationes, ſolicite & prudenter, ac cum pietate fiant, ſalutem animarum, religionis zelum, perpetuum cultum diuinum, clauſuram, obedientiam, & cetera omnia quæ ad mores, correctionem, & religioſorum ædificationem pertinent, procurando.

Neceſſaria eis ſu miniſtrari. Hac ſtatuit etiam Gregor. XIII. cit. in rub.

§.15 Quibus in rebus vbicumque non ſunt menſæ cóuentuali aſſignati redditus qui hoc onus ferre poſſint, Abbates & Commendatarii, ac alii quicumque adminiſtrationem ſpiritualium & temporalium viſitandorú monaſteriorum habentes, neceſſaria omnia miniſtrare, ac cótributiones & ſumptus pro gerendis aliis communibus

negotiis

negotiis Apoſtolicæ Sedis auctoritate impoſitas, ac etiam brachij ſæcularis adhibitionem præſtare, Viſitatores, ac ſolitos & neceſſarios ipſorum famulos, & iumenta debita hoſpitalitate recipere, & eiſdem in omnibus auxiliari omnino debeant, & ad id etiam cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis per Capitulum, ac etiam per ipſos Viſitatores compellantur.

Commendatarios nihil de neceſſariis Monachis detrahere, aut numerũ eorũ minuere, neque eos eiicere poſſe.

§.16. Ne porro deſerendi monaſterij occaſio Monachis præbeatur, quod ex vagandi libertate illis à Commendatariis oblata, vt expenſis parcant, plerumque euenit, præcipimus & interdicimus ne vlli omnino Commendatarij quicquam, vel minimum de menſa, & aliis neceſſariis detrahant, neque vllo modo numerum diminuant, aut quempiam etiam propter delictum eiiciant. Sed quotieſcumque Monachi quid admiſerint, quod quidem animaduerſione dignum ſit, id quamprimum Priori clauſtrali, vel, ſi grauius ſit delictum Viſitatori ſignificent, qui correctionem iuxta Eccleſiæ, & Ordinis prædicti ſtatuta faciat. Quod ſi vlterius vltra ſex menſes diſtulerit, eo ipſo ſit ab eo officio depoſitus, & ad illud cæteraque omnia Ordinis eiuſdem officia triennio inhabilis cenſeatur, ſtatimque Præſidentes, correctionem huiuſmodi aliis committere teneantur.

Tertiam vel quartam partem reddituũ omnium Monaſterij, in eius refectionem, & deinde iuxta Conc. Trid. expone.

§.17. Prædicta autem tertia vel quarta pars redditcuum omnis monaſterij in Commendam conceſſi & concedendi, ex ipſamet proprietate, prædictorum ſuperiorum cura & ſolicitudine exigatur, & ex eis prædicta pecunia conficiatur, eaque quoad ædificia omnia refecta erunt, in id opus impendatur. Eo vero perfecto ipſa tertia vel quarta pars iuxta Concilij diſpoſitionem, & literarum prædictarum tenorem, annis ſingulis eadem cura conuertatur.

Archiuum in Conuentu Ciſtercij conſtitui, & ibi indicẽ bonorum cuiuſcumque Conuentus poni.

§.18. Poſtremo volumus & mandamus, vt monaſterium Ciſtercij cõſtituatur, conſtitutum e reſtituatur Archiuũ, in quo index ordine compoſitus omnium aliorum monaſteriorum, prioratuum, Eccleſiarum, & beneficiorum d. Ord. in omni parte orbis conſtitutorum, etiam in Commendam obtentorum vel vnitorum habeatur, & item diſtinctum cuiuſque inuentarium ſiue repertorium bonorum, proprietatum, rerum, iurium & actionum omnium, necnon exemplum authenticum inſtrumentorum, priuilegiorum, fundationum, donationum, literarum, auctoritatum & monimentorum quorumcumque conficiatur, confectumque fideliter aſſeruetur.

Hoc ſtatuit etiam Gregor. XIII. cit. in rub.

Indulta omnia quoad proprietatem irrita remanere.

§.19. Quia vero proprietas omnium malorum radix vbicumque gliſcit, omne bonum in regula quamuis bene inſtituta peruertit, ideo ne hoc quoque ſicubi habetur, ad perfectionem prædictorum obſtare poſſit, reuocamus & abolemus omnia & quæcumque priuilegia, auctoritates, licentias, diſpenſationes, & indulta cuiuſque priuati rerum & bonorum vſus, proprietatis, poſſeſſionis & dominij, omnibus cuiuſcumque gradus & dignitatis Monachis d. Ord. per quoſcumque Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem prædictam, eiuſve Legatos ex quibuſcumque cauſis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia conceſſa, confirmata & innouata, quibuſcumque concepta formulis, ac clauſulis & decretis ſuffulta, quorum omnium tenores præſentibus habemus pro expreſſis, ac volumus illa omnia vires, & effectum de cetero non habere; quin etiam Viſitatores, & ceteros omnes, qui in huiuſmodi proprietarios ſeuere non animaduerterint, ad huiuſmodi officia & alia ipſius Ordinis miniſteria perpetuo inhabiles eſſe.

Hoc ſtatuit etiam Bened. XII. in conſt. 5. Fulgens. ſup. in 1. & Greg. XIII. cit. in rub.

Obſeruantiã itaque omnium prædictorum executioni demandari.

§.20. Quocirca Ciſtercien. & cæteris omnibus Patribus Abbatibus, & Viſitatoribus d. Ord. edicimus, vt pro ſe quiſque omnia prædicta ſtudeant implere. Omnibus autem noſtris, & prædictæ Sedis Legatis & Nunciis vbicumque exiſtentibus, necnon Ord. prædicti Conſeruatoribus ab ipſa Sede conſtitutis & conſtituendis, ipſorumque ſingulis per Apoſtolica ſcripta mandamus, vt præſentes literas, vbi, & quando opus fuerit, ac quotieſcumque pro parte Abbatum, Definitorum, Viſitatorum, & aliorum prædictorum ſeu alicuius eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ipſiſque efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, prædicta omnia in omnibus Regnis & Prouinciis ſedulo exequantur, & quæcumque alia quæ ad Religionis incrementum ipſis vtilia vel neceſſaria videbuntur, vbique locorum ſtatuant. Et præterea Abbates & Commendatarios cuiuſcumque dignitatis, gradus, & conditionis fuerint, ad prædictorum omnium præſtationem etiam per ſui ſtractionem prouentuum, ac cenſuras & pœnas præfatas, ceteraque opportuna iuris & facti remedia, omni & quacumque appellatione poſtpoſita compellat, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis. Ceterum vt vicina plebs egena pro religionis conſuetudine & inſtituto confoueri poſſit, ac ceteri piam & fidelem rerum adminiſtrationem collaudare poſſint, prædictis Commendatariis præcipimus, vt in ſuis monaſteriis pauperes eleemoſynis pro modo facultatum proſequantur. Decernentes prædicta omnia inuiolata & immutabilia perpetuo conſiſtere, necnon irritum & inane, ſi ſecus per præfatos aut quoſcumque alios quauis auctoritate fungentes, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§.21. Non obſtantibus piæ mem. Bonifacij Papæ VIII. de vna, & in concilio generali edita de duabus dietis, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis ac d. Ordinis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, quodque aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod ad præſtationem prædictorum minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem; & quibuſlibet aliis priuilegiis, conſeruatoriis, exemptionibus, indulgentiis, & literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis irritantibuſque, & aliis decretis in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio, aut etiam conſiſtorialiter, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innouatis; necnon concordiis, conuentionibus, pactis & aliis obligationibus, etiam vt prædictum eſt roboratis, per quæ præſentibus non expreſſa aut omnino non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia ad effectum omnium ſupraſcriptorum penitus abrogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque. Quia vero difficile nimis eſſet præſentes quocumque opus illis erit perferre, volumus vt illarum exempla, etiam impreſſa, Notarij publici, vel Secretarij dicti Abbatis Ciſtercij manu, & eiuſdem Abbatis, vel Capituli alteriuſve Prælati Eccleſiaſtici, aut eius Curiæ ſigillo obſignata, eamdem illam prorſus fidem in iudicio & extra illud vbique locorum faciant, quam ipſæ præſentes facerent ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1570. 8. Idus Martij, Pontificatus noſtri anno 5.

D. P. An. 5. die 8. Martij.

CIII.

Reformatio Ordinis Fratrum Seruorum B. Mariæ Virginis.

Reformationis decreta latius ſunt definita, atque plenius præſcripta in conſt.60. Clem.VIII. Nullus. *vbi omnino videat, quia in apoſtillis vix potuiſſent hic indicari.*

Alia de hoc Ordine notaui ad conſt. 1. Benedicti XI. *Dum leuamus.* ſup. tom. 1.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Edita An. D. 1570.

Congregatio huius Ord. ſublata.

POſtquam nos Deo auctore Ordinem Fratrum B. Mariæ Seruorũ, antehac in duas familias diuiſum, antiquato Congregationis nomine quod altera ſibi aſciuerat, in vnũ idemque corpus, ac in vnam eamdemque familiam; vni dumtaxat capiti ſubiectum ſub eadem Regulari diſciplina reduximus; expedit certa quædam incommoda, quæ bonũ omne in Religione peruertunt, excidere, vt deinceps omnes communibus inſtitutis, & legibus ſuæ profeſſioni magis conuenientibus viuentes, ſalutius dirigantur.

Reformatio ipſius Ord. ſubſequitur.

§.1. Quocirca cum omnis Religio priuatæ proprietatis vſu labefactetur & corruat, nos ad illam ex dicta familia exterminandam, ac ſimul emendandos eos qui

de officiis,& muneribus ambitioſe obtinendis iampridem inoleuerunt, & alios nocentes eius mores, nouoſque inducendos ante omnia intenti.

Reuocatio omnium indultorum aliquid priuatim retinendi.

§.2. De nobis attributæ poteſtatis plenitudine reuocamus & abolemus omnia & quæcumque priuilegia, diſpenſationes, licentias, permiſſiones, & indulta habendi & retinendi priuatum dominium, vſumfructum, poſſeſſionem & proprietatem quorumcumque bonorum immobilium, mobilium, & ſe mouentium, necnon domorum, cellarum, hortorum, pecuniarum & aliarum rerum, Generali, Prouincialibus, Conuentualibus, Prioribus, ac aliis Fratribus, etiam cauſa ſenij, infirmitatis, vel cuiuſcumque pij operis prætextu vel intuitu, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem Apoſtolicam, cuiuſque Legatos, vel etiam dicti Ordinis Superiores, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia conceſſa, confirmata & innouata, quibuſcumque cõcepta formulis, ac clauſulis & decretis ſuffulta, quorum omnium tenores habemus præſentibus pro expreſſis; volumuſque illa omnia & ſingula, vires & effectum de cetero non habere. Quin etiam Fratres prædictos, quicumque ſint, priuato & bonorum,& rerum omnium prædictorum, quomodocumque acquiſitorum & ad eos obuentorum, dominio, vſu, vſufructu, proprietate, titulo & poſſeſſione priuamus, dictaque poſſeſſione amouemus, & amotos nunciamus, reſque, & bona ipſa omnia in communes ſuarum cuiuſcumque domorum,& prædicti Ordinis vſus conuertenda concedimus. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ Generali, Prouincialibus, & Conuentualibus Prioribus ſupradictis, vt rerum & bonorum omnium prædictorum poſſeſſionem, nomine domorum & locorum ſuorum capiant. Et illa illorumque fructus in communes Conuentuum vſus conuertantur.

Prohibitio quicquam priuatim habendi.

§.3. Ceterum præcipimus atque interdicimus, ne deinceps vllus omnino Fratrum prædictorum, ſiue priuatus, ſiue Prioris Conuentualis, ſiue Prouincialis, aut Generalis officio fungens, etiam prætextu huiuſmodi priuilegiorum, diſpenſationum, permiſſionum & indultorum, ſeu inueteratæ conſuetudinis, aut quacumque alia cauſa, proprium quicquam aut priuatum, neque ædes, ſiue in clauſtro ſiue alibi, ſeparatas habeat, ſed omnia vbique communia ſint, & quiſque vnica cella eademque cum ceteris aliorum Fratrum coniuncta, nudis omnino parietibus, ac lectulo & menſa humilibus, quemadmodum pauperes Religioſos decet, contentus eſſe debeat.

Cameræ redigantur in communem Dormitorium.

§.4. Proinde Cameræ ſiue ædiculæ, quæ extra Dormitorium ſeparatim ſunt, ad officinas, aut alias ad communem vſum & commoditatem cuiuſque Conuentus redigantur, vel ſi cellæ communis Dormitorij pro Fratrum numero non ſufficiant, & illæ Cameræ, vel ædiculæ, ad formam communis Dormitorij aptari poſſint, in Dormitorium commune redigantur, ſin minus deſtruantur, ac materia & cementa ad fabricam Conuentus, ſi opus fuerit, conuertantur, vel vendantur, & pretium ad communem vſum Conuentus conferatur.

Ambitus recedant & munera.

§.5. Sed nec vlli omnino ambitus fiant, aut pecuniæ etiam pro confirmationibus, ſigillo, vel ſcriptura, aut quacumque alia re vel cauſa ſoluantur, aliæve pactiones, ſeu promiſſiones intercedant, ſeu munera, aut xenia quocumque modo mittantur, neve quiſquam, etiam in officio exiſtens, pecunias, aut quicquam aliud de Prouincia ſeu domo ſibi commiſſa, vel aliunde Priori Generali, ſeu alij cuicumque conferat, vel remittat. Quicumque ſecus fecerint, in pœnam priuationis Prioratuum & officiorum omnium incidant, & ad futura inhabiles habeantur, & pro culpis etiam tamquam fures puniantur, prout nos illos priuatos & inhabiles declaramus eo ipſo; procurationibus tamen, Generali ex vniuerſo Ordine, ac Prouincialibus Prioribus ex ſua cuique Prouincia, & Viſitatoribus ex domibus & locis viſitandis debitis, nequaquam per præſentes ſublatis.

Superiores diſpenſare valeant Prædicatores, & Lectores, & Officiales, circa recitationem diuinorum officiorum communi.

§.6. Ad reformandos autem alios dicti Ordinis mores vlterius progrediendo, ex iis quæ pro ſalubri huius Religionis ſtatu, & felici directione alioqui inſtituta hucuſque reperiuntur, quæ nec præſentibus contraria ſunt, nec illorum effectum impedire poſſunt, nihil omnino detrahere, ſed illa inuiolate cuſtodiri volentes, de ſimili poteſtatis plenitudine ſtatuimus & ordinamus, vt Fratres omnes, etiam Superiores,& quicumque priuilegiati, niſi tempore Quadrageſimæ & Aduentus Domini prædicationis munus obierint, omnibus diuinis officiis, diurnis & nocturnis interſint, aliis vero temporibus cum ipſis Prædicatoribus, & Lectoribus, iis diebus quibus prædicant & legunt, Superiores pro arbitrio diſpenſare poſſint. Ipſis etiam Superioribus,& aliis Officialibus, eo tantum tempore quo actu in negotiis Conuentus & Ordinis occupati ſunt, aliquid remittatur.

Diuina officia iuxta inſtitutum celebrentur.

§.7. Miſſæ, Matutinum, & aliæ horarum Canonicarum preces, Proceſſiones, Anniuerſaria,& Defunctorum memoriæ, integræ ſuo debito tempore attente cum cantu ſolemni, in diebus quibus conuenit, iuxta regulam ad eorum Fratrum inſtituta celebrentur, nec ſatis habeat quæque domus, Miſſas ſiue fundatione, ſiue ſtatuto, ſiue conſuetudine debitas, vel præſcripto Superioris Conuentus deſignatas dumtaxat celebraſſe, ſed Fratres omnes Sacerdotes, Miſſam etiam non adſtricti frequentiſſime celebrent.

Confeſſiones, communiones, & ieiunia ſeruentur.

§.8. Clerici & Conuerſi, ſemel in Hebdomada peccata ſua confiteantur, & ſingulis ſaltem menſibus ſacram Euchariſtiam ſumant. Ieiunia iuxta ſuam regulam,& conſtitutiones omnino ſeruent.

Numerus Fratrum cuiuſque Domus praſcribitur.

§.9. In quaque domo pauciores Fratres non ſint duodecim. Si qua autem domus hunc familiæ numerum alere non poteſt, Fratres cum bonis ex ea domo in aliam transferantur, prouiſione adhibita ne Eccleſiæ deſtruantur, ſed ad eius populi commoditatem conſeruentur. Permittimus tamen, vt in domibus quæ iter facientibus Fratribus commodæ ſunt, ſaltem quatuor Fratres non minores quinquaginta annis, conſtanti & probata vita maneant, ſi plures ea domus alere poteſt. Nullæ porro domus ſupra vires onerentur.

Prædicationes habeãtur ſingulis diebus feſtiuis.

§.10. In ſingulis domibus omnibus Dominicis,& feſtis diebus prædicationes verbi Dei habeantur.

Lectiones quæ in ſtudiis generalibus, & aliis.

§.11. In maioribus Studiis Regentes duas lectiones Theologicas interpretentur, alteram practicam veluti de Sacramentis, vel de vita ſancte recteque inſtituenda, alteram vero ſpeculatiuam, ex Catholicis & approbatis Doctoribus, Superioris arbitrio ſtatuendis; in minoribus vero vna lectione ex Theologia practica contenti ſint.

Exercitium circa caſus conſcientiæ.

§.12. Ceterum curent Superiores, vt in ſingulis Conuentibus Fratres maxime in conſcientiæ caſibus, & reliquis quæ ad audiendas confeſſiones pertinent, ob rei grauitatem & neceſſitatem, ſummo ſtudio ac diligentia exerceantur.

Catechiſmus legatur diebus feſtiuis.

§.13. Singulis item diebus feſtis Romanus Catechiſmus ad Parochos, in ſingulis Conuentibus legatur.

Libri prohibiti non teneantur.

§.14. Siqui Regentes & Lectores, aut alij Fratres, libros prohibitos habere ſine ſpeciali Sedis Apoſtolicæ licentia fuerint deprehenſi, vltra pœnas iuris communis,& quæ a Sancto Officio Inquiſitionis hæreticæ prauitatis talibus imponuntur, perpetuo munere legendi, prædicandi, & confeſſiones audiendi priuati exiſtant, ad omnia item officia inhabiles actiua voce careant & paſſiua.

Forma promouendi ad gradus, & qualitates promouendorum.

§.15. Nullus ad aliquem gradum promoueatur, niſi ætate, vitæ probitate, & literatura præſtans, & in eis probatus per examen diligens à Priore Generali, ſeu ab aliis qui per eum huic muneri ordinabuntur faciendum, deinde in Capitulo generali publice iterandum. Ætas autem & tempus ſtudij, ac curſus exprimatur; & præterea probetur quod promouendus nulla vmquam infamia, ſeu ſiniſtra opinione fuerit maculatus. A promouendis ad gradus huiuſmodi nihil omnino exigatur, nec etiam ſponte oblatum accipiatur; verum tamen ſi promotione facta Conuentus promotorum, aliquid Religioni donare voluerit, id quicquid ſit Procuratori generali Ordinis tribuatur, vt ad leuationem onerum, & omnium ſumptuum Religionis conferatur; eodem Procuratore, acceptorum & expenſorum rationem, Priori generali, & Definitoribus reddituro. Ceterum omnes à decem annis promoti, rurſus per probos & idoneos viros à Priore generali in quaque Prouincia conſtituendos examinentur, & qui ſaltem mediocri ſcientia in Theologia præditi reperti non fuerint, vſu, & exercitio gradus ſuſpendantur, nec debeãt priuilegio gradus huiuſmodi gaudere. Caueat præterea Superiores licentiam vlli Fratri concedere, vt ad aliquos ordines ſacros, ſiue maiores ſiue minores, promoueri poſſint, niſi ille in ætate legitima conſtitutus,

&

& literatura ad eos requiſita prædirus ſit, habeatque omnia quæ à ſacris canonibus regularibuſque inſtitutis requiruntur; aliter promotus ab ſuorum ordinum executione ſuſpendatur, & licentiam concedens officio deponatur, & per ſexennium inhabilis ad omnia officia habeatur. Sed & noſtra conſtitutio, qua cauetur, ne quis regularis ante emiſſam à ſe expreſſam profeſſionem regularem, ad ſacros ordines promoueri poſſit, inuiolabiliter obſeruetur.

Confeſſorum qualitates.

§. 16. Sacerdotes ad audiendas peccatorum confeſſiones ordinandi, vita, moribus & litteratura probati, & quoad mulieres ætatis prouectæ habeantur. In omni domo huiuſmodi Sacerdotes ex prædicto Ordine conſtituantur, quibus & non alij Fratres omnes peccata ſua debeant confiteri.

Priorum officium duret biennio.

§. 17. Priores omnes numquam vltra biennium durent, ſed biennio functo ipſorum officium vacet; nec ad illud met in eodem Conuentu in ſequens protinus biennium rurſus conſtitui poſſint.

Fratres non ſemel vltra biennium non maneant in eodem Conuentu.

§. 18. Nulli item Fratri in eodem Conuentu plus biennio manere liceat, exceptis ſexagenario maioribus, quibus aliquid ex cauſa, Superioris arbitrio, poterit condonari.

Forma adminiſtrandi Conuentus.

§. 19. Adhæc nullus omnino Priorum adminiſtrationem bonorum, & aliarum rerum, diſpenſationemque pecuniarum & redditiuum ſuæ domus, etiam nomine Conuentus, per ſeipſum habere ſiue exercere, vel ſeſe in eis interponere poſſit; ſed vniuerſum id onus tribus Religioſis à Priori generali ita demandetur, vt primus, rerum & bonorum, inferendorumque in eam redditiuum curam habeat, alter tamquam depoſitarius, pecunias ac cetera ab illo importata fideliter aſſeruet, reliquus de pecuniis & rebus à Depoſitario captis, Priori & Fratribus, ac domui vniuerſæ de neceſſariis velut diſpenſator prouideat, mandante tamen ipſo Priore; qui vnicuique non ſecundum proprium affectum, ſed charitatis regulam prouideri curabit officiorum huiuſmodi inuicem confuſione penitus interdicta.

Forma reddendæ adminiſtrationis rationis.

§. 20. Ceterum ij tres tàm impenſi quàm accepti ſingulis menſibus ſuo Priori, adhibitis etiam duobus, vel tribus Fratribus eiuſdem domus proiorioribus, rerumque viu peritis; deinde ipſi tenear rurſus præſentibus Priore, & peritis prædictis, Priori generali, vel Prouinciali, vel Viſitatoribus, quotieſcumque viſitationis officium fecerint. Denique ipſe Prior generalis in omni proximo Capitulo generali ſaltem coram tribus Iudicibus ab ipſo Capitulo conſtitutis illorum omnium, & etiam vniuerſæ adminiſtrationis ſuæ, tàm publice quàm priuate rationem reddere teneatur.

Donata, & relicta Fratres conſignent Superioribus.

§. 21. Pecuniæ omnes & quæcumque aliæ res cuicumque priuatim, etiam intuitu perſonæ vndecumque donatæ, ſiue relictæ fuerint, Superiori, horarum viginti quatuor interuallo exhibeantur, qui illas ſtatim Depoſitario committat & inde tamen exhibitori miniſtrari iubeat, quantum rei conuenientis præſens neceſſitas videbitur poſtulare.

Fratres omnes in Refectorio communibus epulis veſcantur.

§. 22. Fratres omnes, etiam Superiores, quomodocumque priuilegiati, ægrotis tantum exceptis, in Refectorio cibum capiant, & communi menſa vtentes communibus epulis veſcantur. In primis autem ſenum & ægrotum, necnon Prædicatorum & locorum cura habeatur, ita vt nihil eorum neceſſitati & commoditati deſit. Omnes prædicti, quocumque gradu & honore ſint, camiſiis lineis, & reliquo veſtitu vniuſmodi, eodemque honeſto & profeſſioni conuenienti, omni præterea ſupellectile, & inſtrumento pauperi atque humili vtantur. Nullus priuatum hortum habeat, ſed omnes omnibus domus ſint communes præterquam quoad infirmariam, & nouitios, qui hortum ſiue viridarium ſeiunctum habere poſſint, in quo ceteri nullatenus ingrediantur.

Nouitij qui, & quando admittantur, & quomodo inſtruendi ſint. Ad hoc vide bulla Sixt. V. n. 71 & alias ibi indicandas.

§. 23. Nouitij etiam oblati ante decimumoctauum ætatis ſuæ annum completum non recipiantur, neque ante decimumnonum completum ad profeſſionem admittantur. Qui hactenus recepti, etiam oblati, decimumquintum annum non compleuerint, dimiſſo habitu Religionis, domum ad parentes & neceſſarios etiam inuiti remittantur, vel alias omnino emittantur, nec poſtea in ædibus vnde exierint, aut in aliis eiuſdem Ordinis domibus, vllo modo debeant conuerſari. Laici, qui vigeſimum quintum annum non attigerint, ad ſeruiendum non accipiantur, & qui recepti, etiam nunc ea ætate minores ſunt, reiiciantur. Nouitij non admittantur, aut educentur niſi in Conuentibus inſignioribus, in quibus dormitorium, & capitulum habeant omnino ſeparatum, cuius ingreſſus aliis Fratribus ſit penitus interdictus. In eiſdé domibus ſit vnus Magiſter ætatis prouectioris, moribus & doctrina præditus, qui diligentem habeat prædictorum Nouitiorum curam, & illis præſit. Ipſi autem in grammatica, cantu, cæremoniis, & iis quæ ad Chriſtianam diſciplinam faciunt, inſtruantur; nec è loco nouitiatus, niſi ad Eccleſiam, Refectorium, & ad publicas proceſſiones, & interdiu ad aliquam honeſtam recreationem, cum fida cuſtodia exire debeant.

Veſtiarium Fratrū quale eſſe debeat, & quæ eorum veſtes.

§. 24. In quaque domo ſit vnum veſtiarium commune, in quo omnia omnium Fratrum veſtimenta conſerantur; vniuſmodi ſint, eademque nulla exquiſita arte laborata, ſed ſimplicia & honeſta, ita vt nec vnum ab altero diſtinguatur. Cui veſtiario Cuſtos præficiatur, qui munditiæ, refectionis & diſtributionis eorumdem veſtimentorum curam gerat.

Forma ſeruandi ſcripturas & res eccleſ.

§. 25. In omni domo, locus tutus cū armariis, ſeu capſis habeatur, in quibus ſcripturæ, priuilegia, contractus, & omnia iura ad domum pertinentia, itemque res pretioſæ Eccleſiarum, etiam ſacræ, cum ſuo inuentario ſeu repertorio authéntico aſſeruētur, præter eas, quæ quotidiano ſunt Eccleſiæ vſui neceſſariæ, & quæ in Sacriſtia, & per Sacriſtam cuſtodiantur; ita tamen vt res ſacræ à profanis diſtinguantur. Huius autem loci tres ſint claues, quarum vnam Prior, alteram Depoſitarius, tertiam Procurator domus habeat. Simili quoque modo inuentarium bonorum mobilium cuiuſque Eccleſiæ & domus, necnon immobilium, & quorumcumque iurium ad Conuentum pertinentium, in forma probanti conſcribatur, deque eo exemplum authenticum fiat duplicatum, vt alterum in propria domo remaneat, alterum vero in Archiuio inſignioris, ſeu principalis domus eius Prouinciæ reponatur.

Infirmaria in quocumque Conuentu inſtituatur.

§. 26. In omni domo, infirmaria commodo loco conſtituatur pro Fratribus infirmis, cui infirmarius ordinetur, per quem domus ipſa de illis omnibus, quæ ad animæ & corporis infirmorum ſalutem, commodá & neceſſaria ſunt, charitatiue prouideatur.

Prioris officiū circa Eccleſ. & earum ornamenta.

§. 27. Poſtremo Prior cuiuſque domus præcipuam curam gerat, vt Eccleſiæ in ſuis ſtructuris conſeruentur, & reparentur, mundæ præterea & expurgatæ, vti decet, contineantur, atque illis de libris, vaſis, ornamentis, & aliis ad Altaris miniſterium, & diuinum cultum pertinentibus prouideatur, quæ pariter munda & nitida conſeruentur.

Res Sacriſtiæ non alienentur.

§. 28. Res Sacriſtiæ, cuiuſuis generis ſint nullo modo alienentur, nec pignori opponantur, nec vllo modo alicui accommodentur, ſed ſolum Eccleſiæ propriæ ſeruiant.

Decretum irritans.

§. 29. Decernentes irritum & inane quicquid ſecus per quoſcumque, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Fratres omnes ſeruent hanc reformationē.

§. 30. Quocirca Priori generali, ac omnibus Fratribus prædictis per Apoſtolica ſcripta mandamus, vt quiſque pro ſe præſentes literas humiliter recipiant; & quæcumque in eis ſtatuta, decreta, & mandata ſunt, alia deſuper à nobis non expectata iuſſione, aut mentis noſtræ declaratione, firmiter cuſtodiant, & in omnibus ſtudioſè obedire procurent.

Prior generalis deputatur executor huius conſt.

§. 31. Quinetiam eidem Priori generali cōmittimus vt ipſe eaſdē præſētes, in proximo & deinceps futuris generalibus & prouincialibus Capitulis, & frequenter in omnibus domibus, publice legere, ac eas, & quicquid pro earum executione & obſeruatione, tàm in ipſis Capitulis generalibus, vel etiam extra illa ab ipſo adhibitis aliquot ex aliis Prioribus, vel Definitoribus prædictis, quos duxerit eligendos, ſtatuetur, ordinabitur, & decernetur, in omnibus Prioratibus, ac ab omnibus & ſingulis Prioribus, Fratribus, & perſonis prædictis inuiolate faciat, per ſe vel alium ſeu alios obſeruari. Contradictores quoſlibet & rebelles, ac etiam proteſtantes, & reclamantes; eiſque auxilium, conſilium vel fauorem,

publice vel occulte, directe vel indirecte, quouis quæſito colore vel ingenio præſtantes, tàm Eccleſiaſticos, quam laicos cuiuſcumque dignitatis, gradus, ordinis vel conditionis fuerint, per ſententias, cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam Prioratuum, dignitatum, & adminiſtrationum priuationis ceteraque iuris & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita compeſcendo. Quin etiam contendentes prædictos, in cenſuras & pœnas ſupraſcriptas incidiſſe declarando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Clauſula derogatoria. §. 32. Non obſtantibus noſtris de non tollendo iure quæſito, & de annali ac triennali poſſeſſore, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Ordinis prædicti iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque exemptionibus & indultis Apoſtolicis, illis, eiuſque Superioribus & perſonis, eorumque ſingulis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem Apoſtolicam, etiam per modū ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, ac alias, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, in genere & in ſpecie conceſſis, confirmatis, ac etiam aliis reformationibus, quotieſcumque, ac quocumque tempore factis & promulgatis, ac quibuſlibet aliis indulgentiis & literis Apoſtolicis, ſpecialibus & generalibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum, ſeu dictorum Ordinariorum iuriſdictio ſeu executio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Quæ omnia contra earumdem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari.

Exemplorum fides §. 33. Denique etiam volumus, vt ipſarum præſentium exempla etiam impreſſa, Capituli vel Prioris generalis, ſeu alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut eius Curiæ ſigillo, & Secretarij cuiuſuis eorum, vel Notarij publici manu obſignata, eamdem illam prorſus fidem vtique locorum, in iudicio & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

D. P. An. 5 30. May. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1579. 3. Kal. Iunij, Pontificatus noſtri anno quinto.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Dom. 1560. indict. 13. die vero 20. menſis Sept. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno 5. retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ Apoſt. & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per me Scipionem de Octauianis, & Ioan. Andream Rogerium præfati S. D. N. Papæ Curſores.*

Ant. Clerici Mag. Curſ.

104.

LXIV. Declaratio & ampliatio Conc. Trid. cap. 14. ſeſſ. 24. de prohibitione aliquid exigendi vel petendi, in collatione aliaue prouiſione beneficiorum Eccleſiaſticorum, vel ad illorum poſſeſſionem admiſſionem.

Ad hoc videri poteſt etiam Conc. Trid. ſeſſ. 21. c. 1. & ſeſſ. 24. cap. 18.

Alia ad materiam ſimoniæ beneficialis plene indicaui in conſt. 3. Iulij II. *Cum tam diuino.*

Edita An. D. 1570. *PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. DVrum nimis & incommodum arbitramur, quod Eccleſiarum miniſtri in iis quæ ad ipſorum ſuſtentationem ſuppeditant diſpendia patiantur. Quocirca cum hanc ad rem, ſimulque prohibendam ab Eccleſia Dei auaritiæ prauitatem, editas antehac ſanctiones minime ſatis eſſe intelligimus, nouæ conſtitutionis ſubſidio cogimur prouidere.

§. 1. Cum itaque alias ex plurium Eccleſiarum Cathedralium & collegiatarum conſtitutionibus, aut ex praua conſuetudine obſeruari intelligeretur, vt in electione, præſentatione, nominatione, inſtitutione, confirmatione, collatione, vel alia prouiſione, ſiue admiſſione ad poſſeſſionem alicuius Cathedralis Eccleſiæ, vel beneficij, canonicatuum, aut præbendarum, vel partem prouentuum, ſeu ad diſtributiones quotidianas certæ conditiones, ſeu deductiones ex fructibus ſolutiones, promiſſiones, compenſationeſve illicitæ, aut etiam quæ in aliquibus Eccleſiis dicuntur Turnorum lucra, interponerentur, licet Sancta Synodus hæc deteſtata, mandauerit Epiſcopis, vt quæcumque huiuſmodi quæ in vſus pios non conuerterentur, atque ingreſſus eos qui ſimoniacæ labis, aut ſordidæ auaritiæ ſuſpitionem haberent, fieri non permitterent, ipſique diligenter de eorum conſtitutionibus, ſiue conſuetudinibus ſuper prædictis cognoſcerent, & illis tantum quas probarent exceptis, reliquas vt prauas & ſcandaloſas reijcerent, eos vero qui aduerſus prædicta quauis ratione commiſiſſent, pœnis contra ſimoniacos editis teneri decreuerit, multorum tamen indomita cupiditate, tàm prædicta quam alia ad releuium & commodum ipſorum miniſtrorum edita aut omnino contemnuntur, aut in varios ſenſus traducta, perperam eluduntur. *Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 14. mandauit Epiſcopis vt prauas conſuetudines & ſtatuta, aliquid recipiendi in prouiſionibus beneficiorum remouerent.*

§. 2. Quare nos pro diuini cultus exercitio, ſimulq; euocatorum ad illū auxilio plenius euidentiuſque conſulendum fore rati, reuocamus & abolemus omnia & quæcumque priuilegia, conſuetudines, & ſtatuta quarumcumque Eccleſiarum Cathedralium & Metropolitanarum, ac maiorum, necnon Collegiatarum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, aut alio quouis præſidio munita, ac etiam ſupra hominum memoriam, & longiſſimo, ac quantocumque tempore etiam continuo obſeruata, ſiue pro ſoluendis Eccleſiarum, vel Prælatorum debitis, ſiue pro ſupportandis illorum oneribus, ſiue aliis etiam maioribus, maximis & vrgentiſſimis cauſis conceſſa & approbata, ac etiam multiplicatis vicibus innouata extenſa & moderata, quod vacantibus ipſarum Eccleſiarum dignitatibus, canonicatibus, præbendis, portionibus beneficiis, & officiis, fructus ac etiam quotidianæ diſtributiones ex eis primo ab ipſa vacatione anno, aut longiore, vel etiam breuiore tempore prouenturi, menſæ Epiſcopali, ſeu Capitulari, aliove loco, integre vel partim remaneant, ſeu applicentur, aut in communes vſus cedant, ſeu inter alios Canonicos, & perſonas Eccleſiæ, ſeu Capituli diuidantur. Quodque nullus etiam Apoſtolica auctoritate prouiſus in Canonicum recipi, aut ad dignitatem, ſeu portionem, beneficium, vel officium admitti, vel alias in eius poſſeſſionem induci poſſit, niſi prius de obſeruandis huiuſmodi priuilegiis, conſuetudinibus & ſtatutis iuramentum præſtiterit, & obtentæ illorum derogationi, ac fructuum, & diſtributionum perceptioni renunciauerit, ſeu Capitulo, & perſonis prædictis ceſſerit, ſeu (vt appellant) dulciaria, aut quid aliud præſtiterit quorum omnium tenores, cauſas & effectus habemus præſentibus pro expreſſis, quibuſcumque illa concepta ſint formulis, necnon irritantibus, & aliis decretis roborata. Volentes ea omnia vires & effectum de cetero non habere. *Hic Pont. modo renouat obſeruat. iura, & conſ. huiuſmod.*

§. 3. Præcipimus igitur & interdicimus omnibus Epiſcopis, Capitulis Collegiis & perſonis ad quos id pertine, ne poſthac fructus, aut diſtributiones huiuſmodi, nec prorſus vllam eorum partem retineant, neve ipſorum ceſſionem, vel renunciationem, aut dulciaria, vel alia quomodocumque petant vel exigant, aut quemquam ſiue Ordinaria, ſiue Apoſtolica auctoritate prouiſum, ad præſtandum huiuſmodi iuramentum inducant, aut illi prædicta non facienti poſſeſſionem impediant, vel remorentur. Quicumque cōtrafecerint, ſi Eccleſiarum Antiſtites, tamdiu à Pontificalis officij exercitio ſint ſuſpenſi, donec ſatisfactione prævia illis per Sedem Apoſtolicam ſuſpenſio relaxetur. Capitula vero & Collegia quæcumque Eccleſiaſtico ſubiaceant interdicto, ac ſingulares perſonæ in excommunicationis ſententiam incurrant, à qua, niſi in mortis articulo conſtituti, ab alio quam a Rom. Pont. abſolutionis beneficium nequeant obtinere. Decernentes huiuſmodi præſtita iuramenta *Pœnaſque aliquid recipientibus imponit.*

non tenere, nec quemquam illis obligari, quinimmo iurantes in huiuſmodi cenſuram incidere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his per quoſcumque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Declaratio prædictorum.

§. 4. Et nihilominus ſtatuimus, vt vbicumque huiuſmodi fructus & distributiones Fabricæ, vel Sacriſtiæ, aut alterius pij loci vſibus vltra ſemeſtre tempus reperiuntur concesſi, horum dumtaxat dimidia pars ipſi Sacriſtiæ, vel Fabricæ, aut pro loco deinceps tribuatur, alteram vero beneficiati prædicti integre percipiant.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obſtantibus constitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, decreto prædictæ Synodi, ac etiam constitutione fel. rec. Io. Papæ XXII. quæ incipit, Suſcepti, & aliis iuribus hac de re diſponentibus nihilominus alias in ſuo robore duraturis.

Alia declaratio.

§. 6. Ceterum per prædicta non intendimus illis præiudicare Capitulis, Collegiis, menſis, aut perſonis, fructus & distributiones inter vacationem beneficiorum, & eorum collationem, ſiue poſſeſſionis apprehenſionem prouenientes ex ſtatuto, conſuetudine vel priuilegio huiuſmodi percipientibus, vel retinentibus, quo minus ipſi illos interim vt antea exigere valeant & habere.

Transumptorum fides.

§. 7. Poſtremo volumus, vt præſentium exempla etiam impreſſa, Notarij publici manu, & Prælati Eccleſiaſtici, eiuſve Curiæ ſigillo obſignata eamdem illam prorſus fidem vbique locorum in iudicio & extra illud faciant, quam facerent ipſæmet præſentes, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, abolitionis, præcepti, interdicti, decreti, ſtatuti, intentionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Dat. P. A. 5. die 31. May.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1570. Kal. Iunij, Pontificatus noſtri anno 5.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Dom. 1570. indictione 13. die vero 13. Iulij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno 5. retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, ad valuas Eccleſiæ Sancti Ioannis Lateranenſis, & ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ & in acie Campi Floræ, per nos Scipionem de Octauianis, & Antonium Clerici Curſores Apoſtolicos.

Stephanus de Olea Mag. Curſ.

105

LX.

Innouatio Officij Summatoris literarum Apoſtolicarum, vni ex Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus de cetero conferendi, cum indultorum, gratiarum & iuriſdictionis in ſuos Officiales conceſſione.

Hoc officium perpetuum vacabile eſſe voluit Alexander VI. in conſt. 10. In eminenti. *ſup.*

Editæ An. D. 1570.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

POntifice dignum eſt, & Romanæ Sedis Maieſtate, illius officia augere, & locupletare, vt ipſorum nobilitas, & ſuſcipiendorum ad ea Illuſtriſſimorum virorum ſplendor Romanæ Eccleſiæ dignitatem faciat ampliorem.

Officium Summatoris ab Alex. VI. erectum fuit, in perpetuum & vacabile, et in eius bulla narratum in rubr.

§. 1. Quod nos in animo cogitantes, vnum ex omnibus magni momenti animaduertimus officium Summatoris, literarum Apoſtolicarum à fel. rec. Alexandro Papa VI. perpetuum effectum, quod per aſſumptionem dilecti filij noſtri Petri Donati tit. S. Vitalis in S. R. E. Presbyterum Cardinalem Cæſium nuncupatum, vacare proxime decreuimus, vnius ſolius arbitrio moderari, in quo dirigendo, egregij vnius viri auctoritas, peritorũ auxilio ſubnixa magnopere expeditet. Quocirca eidem officio nouam formam, eamdemque excellentiorem, atque vtiliorem inducere, ſimulque ipſum ita promouere, & amplificare instituimus, vt cum ceteris officiis & muneribus, quæ ſupremi Ordinis viris conueniunt merito coæquetur.

Et concesſit Summatori priuilegia Scriptorum literarum Apoſtolicarum.

§. 2. Cum igitur in prædicta perpetuatione, idem Alexander Papa inter alia ſtatuerit, vt quicumque illud obtinere de eo quemadmodum literarum prædictarum Scriptores, de officio Scriptoriæ diſponeret. &c. Idem quoque omnibus priuilegiis, exemptionibus, prærogatiuis, Immunitatibus, facultatibus, gratiis & indultis, Collegij dictorum Scriptorum omni tempore frueretur.

Aliaque Summatori in dicta bulla concesſa data fuerunt.

§. 3. Ad hæc nonnullis, qui dictum officium poſtea habuerunt inter alia ſit conceſſum, quod officium ipſum, etiam per alium, ſeu alios regere & exercere ſingulis Cancellariæ Apoſtolicæ diebus, & quandocumque ſibi videretur expeditionem extraordinariam dictarum literarum facere poſſent, eaque de cauſa Bullator ad Summatorem quotidie veniret, qui captas ab ipſo literas, bullare deberet. Porrò nullus alius ad exercitium, regimen, ſubreuiſionem, aut ſuperintendentiam dicti Officij, etiam bonum publici, aut alia quacumque maiori, magiſque conſiderabili cauſa à Romano Pontifice directe vel indirecte vſpiam conſtitueretur, neque in eo ſeſe interponere vllo modo poſſet, nec vllæ omnino literæ quantumcumque ſecretæ, niſi prius à Summatore examinatæ expediri deberent. Nulluſque Secretarius, ſiue domeſticus, ſiue de numero participantium, aut alius quiſque literas plumbatas, niſi in Officio prædicto expeditas regiſtraret, ſecus faciens crimen falſi incurreret, atque Officiorum ſuorum emolumenta amitteret, quæ ad Summatorem prædictum pertinerent. Ceterum pro omnibus literis per dictam Cameram expediendis merces ordinaria in dicto Summatoris officio dari ſolita, illis dumtaxat exceptis, quæ ſtatum Romanæ Eccleſiæ vel Catholicam fidem concernerent, integre perſolueretur. A qua nullus Secretarius Papæ etiam domeſticus, aut Scriptor, vel alius etiam maioris conditionis, & quocumque priuilegio fretus, exemptus cenſeretur. Quin etiam Summator ipſe quæcumque ſalaria, recognitiones & iura à quibuſuis Rom. Curiæ Officialibus, eorumque Collegiis præſtari ſolita perciperet, exigeret, & leuaret. Ac Officiales & Collegia ad ea ſoluenda, quacumque reformatione facta & facienda non obſtante, compellere libere & licite valeret. Poſtremò idem Summator, vel ab eo in dicto Officio ſubſtitutus, manſionem, ſeu cameram alias ſolitam in Palatio Apoſtolico, necnon victum pro ſe & vno famulo in Tinello. Et præterea pro ipſo Summatore panem & buccellas, ſingulis diebus, Prælatorum domeſticorum inſtar, habere deberet. Ipſumque Officium, & quod ad illud dictum Summatorem ab omni onere etiam decimarum Papalium, etiam ratione fidei, & expeditionis contra infideles, aut ſternendarum & reficiendarum viarum cauſa exempta eſſent, neque ad illorum contributionem compelli poſſent, quemadmodum diuerſis literis Apoſtolicis deſuper confectis plenius continetur.

Hic modo Pont. inſigniorem ſtatum d. Officij inducit inſtituendo Præſidentem vnum.

§. 4. Nos ad dictæ Sedis ornamentum, & ſalubriorem literarum prædictarum expeditionem, huius Officij ſtatum perfectiorem, inſigniorémque conſtituere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine in ipſo officio vnum Præſidentem, qui Summatoris pro tempore exiſtentis vices gerat, ipſius Summatoris nutu, atque arbitrio ſumendum, & remouendum.

Recognitores quatuor.

§. 5. Item quatuor alia perpetua officia Recognitorum literarum prædictarum per proximum Summatorem dotanda perpetuo erigimus, & inſtituimus.

Quædam officia hic enunciata, valoris ſeu .. mill. d. officij Summatoris annexa.

§. 6. Ac Summatoris officio, vnum Secretariatus Apoſtolici de numero participantium, quod Marcellus Auguſtinus, & vnum præſidentis Annonæ, quod Anaſtaſius Pozzum, ac aliud ſimile, quod Hieronymus Lippomanus, & duo portionum Ripæ officia, quæ Marcus Cornelius dum viuerent obtinebant, per liberam reſignationem dilecti filij Magiſtri Antimi Marcheſani Datarij noſtri in

manibus

manibus noſtris ſponte factam, & per nos admiſſam, aut alias quibuſuis modis, & ex quarumcumque perſonis vacantia, necnon quæcumque, quotcumque, & qualiacumque alia dictæ Curiæ officia, ſimilia vel diſſimilia, & qualitercumque qualificata, ad diſpoſitionem Rom. Põt. pro tempore exiſtentis, pertinentia, pretio concedi ſolita, quæ prædicta omnia, ſimul valorem ſeptuaginta millium ducatorum auri in auro conficiant, ab ipſo proximo Summatore conquirenda, & comparanda, ex nunc, & econtra perpetuo vnimus & annectimus & incorporamus. Ita vt quiſque Summator, qui pro tempore fuerit, itidem Secretarius, Præſidens, Portionarius, & omnium aliorum futurorum officiorum huiuſmodi titularius exiſtat illorumque omnium corporalem poſſeſſionem per ſe vel alium, ſeu alios propria auctoritate libere apprehendere valeat.

Recognitorib. prædictis dotẽ conſtituit.

§.7. Singulis vero quatuor officiis Recognitorum pro dote ipſorum decem, aut plura loca, ſeu portiones cuiuſcumque Montis, ſeu Montium in Vrbe, ſeu ditione temporali S. R. E. conſtitutorum non vacabilium, quorum fructus hic ſoluuntur, ſumptu eiuſdem proximi Summatoris conficienda & exhibenda, perpetuo applicamus, & appropriamus. Declarantes quod ſi dicto officio Summatoris tot alia, quæ ad valorem prædictum ſeptuaginta millium ſcutorum, vt prædictum eſt non aſcendant, vel ſi nulla alia quam prædicta, quæ iam vacarunt vniantur, nihilominus præſentes valere, & plenarium effectum ſortiri debere.

Indulta priuilegia, iuriſdictiones, emolumenta &c. Summatorib. prædeceſſorib. competentia, huic Summatoris officio concedit & approbat.

§.8. Ceterum ex prædictis, & aliis quæ ad dictum Sũmatoris officium, quocumque modo pertinent, & in eo conſueuerint & obſeruantur, nihil prorſus detrahere, ſed illa ac omnia, & quæcumque priuilegia, facultates & auctoritates, exemptiones & indulta ipſi officio, & eius perſonis quomodocumque conceſſa confirmata & extẽſa, quæ ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus habemus pro expreſſis, perpetuo ſtabilia & inuiolata eſſe intendentes, ac futuros omnes Summatores, & dicti officij perſonas, tàm coniunctim quàm diuiſim in illis omnibus potiri; ac etiam omnia & quæcumque iura, ſalaria, regalia, recognitiones, & emolumenta prædicta, & alias conſueta, & ab Officialibus, & Collegiis ſupradictis præſtari ſolita, quemadmodum prædictus Petrus Donatus Card. & quicumque ante eum Summatores, ampliſſime obtinuerunt, eodem modo, iure, & titulo habere & poſſidere volentes; quin etiam omnia & quæcumque iura, iuriſdictiones, facultates, conſuetudines, & indulta dicti officij, & illud, necnon expeditionem dictarum literarum concernentia, à quibuſcumque aliis, cuiuſcumque qualitatis, & conditionis, perſonis & officiis vſurpata, & quantocumque tempore vſitata, ad ius, & proprietatem ipſius reuocantes, perpetuo ſtatuimus & ordinamus, vt ad dictum officium vnus ex S.R.E. Cardinalibus aſſumatur, & dicta quatuor Recognitorum officia, cum quibuſuis aliis dictæ Curiæ officiis compatibilia ſint, & ad liberam Summatoris pro tempore exiſtentis diſpoſitionem omnino pertineant; qui etiam hac prima vice, & deinceps in perpetuum illa, ſeu per reſignationẽ, ſeu per obitum, ſeu quemcumque alium modum vacabunt, concedere, vendere, transferre, & de eis, ac ſuper eis cum quibuſcumque conuenire, paciſci & decernere libere & licite valeat, quemadmodum de aliis ipſius Curiæ officiis fieri conſueuit pro pretio concedantur, viros probos & peritos ad ea admittat, qui per ſuam quiſque, & alias pro materiarum qualitate, & rerum exigentia, eius vel Præſidentis arbitrio expeditioni incumbant.

Formam examinandi literas Apoſt. præſcribit.

§.9. Omnes literæ, quæ ſecundum communem in dicto officio curſum, abſque difficultate expediri conſueuerunt, ab illorum cognitore, qui tunc vicem obtinebit, præſente Summatore, vel Præſidente, diligenter & accurate examinentur, & ipſi referantur, vt illis tunc demum ſubſcribat, & ipſas de more iubeat expediri.

Dubiaque deſuper occurrẽtia decidendi.

§.10. Ad ea vero dubia diſſoluenda, quæ in literis ipſis occurrere contigerit, Summator certum diem in ſingulas hebdomadas conſtituat, quo die coram ſe, ſeu Præſidente ſuo, omnes Recognitores conueniant; & præterea ſi ipſi Summatori viſum fuerit, aliquot alij egregij viri harum rerum vſum habentes ab eodem Summatore adhibeantur, vt dubia omnibus propoſita, cum maturo eorum omnium iudicio decidantur; grauioribus tamen, & obſtruſioribus dubiis, propter quæ Romanus Pontifex merito conſulendus erit, noſtræ & ſucceſſorum noſtrorum declarationi nihilominus reſeruatis.

Summatori etiam abſenti officium per ſubſtitutos exercendi facultatem concedit, & dictorum ſubſtitutorum auctoritatem deſignat.

§.11. Ad hæc omnis Summator, ſiue in dicta Curia præſens, ſiue ab ea quantocumque tempore abſens, etiam omnia officia prædicta vnita, præſentia & futura, quotcumque; & qualiacumque, ac etiam vnius & eiuſdem Collegij, per ſubſtitutum ſeu ſubſtitutos omnino exercere poſſit, qui menſtruis, ac omnibus aliis Congregationibus interſint, vota, vocem, & ſuffragia, tàm actiue quàm paſſiue habeant. Ad officia Referendariatuum Menſariatuũ, ceteraque omnia munera, functiones, & negocia, publica & priuata, etiam pro ſingulis eiuſdem Collegij officiis, etiam eodem tempore, & veluti principales admittantur, literis Apoſtolicis, & aliis ſcripturis, & inſtrumentis ſubſcribant, veſtibus & inſignibus Officialium cuiuſcumque Collegij in Palatio Apoſtolico, proceſſionibus, pompis, & aliis omnibus actibus, publicis & priuatis incedant, & ſedeant, & pro antiquitate præcedant, & prorſus omnia, vt principales faciant, & exequantur, pro ſingulis officiis etiam vnius, & eiuſdem Collegij quantumcumque in eo fuerint, quorum pluralitas & multitudo, nullum prorſus impedimentum ſibi inuicem, nullamque incompatibilitatem faciat, ſingula Congregationum, & munerum omnium emolumenta & ſalaria ordinaria & extraordinaria percipiant, & alias quemadmodum ipſe Summator faceret, facereque poſſet, ſi eadem officia, vt non vnita poſſidens, ibi adeſſet. Eoſdem enim ad effectum omnium prædictorum dumtaxat, Secretarios, Scriptores, & alios omnium Collegiorum huiuſmodi Officiales, & titularios creamus & inſtituimus.

Emolumenta eidem dari præcipit.

§.12. Præterea omnis Summator nullo omnino intermiſſo menſium, dierum aut alterius temporis ſpatio, per conſuetudines & ſtatuta, etiam iurata & confirmata, ſeu priuilegia & indulta Secretariorum Apoſtolicorum, & aliorum Collegiorum præfinito, ſed ſtatim à principio, fructus, emolumenta, Congregationes, ſalaria & iura omnia ſingulorum Officiorum huiuſmodi, præſens & abſens integre capiat.

Statuta pro Officialib. condere.

§.13 Ad omnes autem in ſuo officio continendos, Summator quæcumque ſtatuta, proſperum officij ſtatum concernentia, condere, condita corrigere & mutare, aliaque rurſus, & quotieſcumque ſibi videbitur edere.

Iuriſdictionemque in eis corrigendis habere declarat.

§.14. Prælatos, & quoſcumque alios Officiales, perſonas dictæ expeditionis participes, quicumque fuerint, quo ad ea quæ ad expeditionem ipſam concernunt caſtigare, corrigere & punire, ac contra eos ciuiliter & criminaliter procedere, viceſque ſuas tam in his quam ſupradictis omnibus & ſingulis, alij vel aliis delegare libere & licite poſſit.

Exemptiones Cameraріj & Clericorum tribuit.

§.15. Itemque omnibus & quibuſcumque priuilegiis, & exemptionibus, etiam Ripæ & Ripettæ, ac Dohanæ Vrbis, quæ Camerarius noſter, Clerici, Præſidentes, & alij Camerales habent, eodem iure libere potiantur & gaudeant.

Præſidentis & Recognitorum literas Apoſt. gratis expediri decernit.

§.16. Præſidens vero & Recognitores omnes prædicti, literas Apoſtolicas etiam Monaſteriorum, & Eccleſiarum Cathedralium pro ſe gratis vbique prout literarum Apoſtolicarum Scriptores expediant. Et propterea omnibus & quibuſcumque aliis priuilegiis, facultatibus, exemptionibus & indultis eiſdem Scriptoribus, & eorum Collegio conceſſis, eodem modo quo illi gaudent, & quiſque pro ſe, ſuper his Apoſtolicas literas, tàm coniunctim, quàm diuiſim expedire poterunt,

Summatoris officium reſignari poſſe concedit.

§.17. Poſtremo omnis Summator quandocumque ei videbitur, officium ipſum Summatoris in manibus Pont. pro tempore exiſtentis in fauorem S.R.E. Card. aut alterius cuiuſcumque perſonæ per nos approbandæ; etiam pacto pretio reſignare, & alias de eo diſponere etiam libere & licite valeat, quemadmodum de ceteris dictæ Curiæ Officiis pretio receptis, cuique eſt permiſſum, &c.

Clauſulæ præſeruatiuæ.

§.18. Decernentes omnia & ſupradicta, firma & inuiolata perpetuo conſiſtere, vimque validi & efficacis contractus, inter nos & Sedẽ & Cameram Apoſtolicam, necnon omnes deinceps Summatores habere. Ac irritum & inane quicquid ſecus ſuper his per quoſcumque ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§.19.

Iuſſit admittendi prædictos Officiales

§. 19. Iubemus igitur omnium Collegiorum, & Officiorum prędictorum defenſores, Menſarios Depoſitarios, necnon Vectigalium Redemptores, & ceteros omnes, ad quos pertinet, vt quiſque pro ſe, alia à nobis non expectata iuſſione, aut mentis noſtræ declaratione, prædictum Summatorem, & ab eo ſubſtituendum & ſubſtituendos, necnon Præſidentem, & Recognitores omnes, tam coniunctim quam diuiſim ad prædicta omnia recipiant & admittant, eiſque de ipſis omnibus integre reſpondeant, & ab aliis faciant reſponderi. Qui contrafecerint, eos tamdiu ab Officiorum exercitio ſuſpendimus, & ab emolumentorum perceptione priuamus, donec ſatisfactione præuia, meruerint à Rom. Pont. reſtitutionis beneficium obtinere.

Derogatio contrariorum.

§. 20. Non obſtantibus noſtra de non tollendo iure quæſito, & aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Secretariatus, Scriptoriæ, Archiuij, ceterorumque officiorum, & Collegiorum, necnon Cameræ Vrbis, & vectigalium prædictorum iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, vſibus & naturis, quantocumque tempore obſeruatis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis eorumque Præſidentibus, Miniſtris, & perſonis per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem prædictam, etiam per modum ſtatus perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, & alias ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis reſtitutiuis, præſeruatiuis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus efficaciſſimis & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, & motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus necnon conſiſtorialiter, ac ex cauſis quantumcumque oneroſis, conceſſis, confirmatis innouatis, extenſis & moderatis. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de eis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi ad verbum infererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus. Quodque aliquibus communiter vel diuiſim, à prædicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnæ.

§. 21. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ, &c. infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

D. P. A. 5 die 14. Iuny.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1578. Kal. Iuly, Pontificatus noſtri anno 5.

VI. Miſſalis Romani, ad rite Miſſas celebrandas ex Conc. Trid decreto reformati, approbatio, & & aliorum abolitio.

Hoc Miſſale iterato reſtituit Clem. VIII. vt infra in eius conſt. 108. Cum Sanctiſſimum.

Data A. D. 1570.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QVo primum tempore ad Apoſtolatus apicem aſſumpti fuimus, ad ea libenter animum, vireſque noſtras intendimus, & cogitationes omnes direximus, quæ ad Eccleſiaſticum purum retinendum cultum pertinerent, eaque parare, & Deo ipſo adiuuante omni adhibito ſtudio efficere contendimus.

Ex decret. Concil. Trid. Catechiſmus Miſſale & Breuiarium

§. 1. Cumque inter alia ſacri Trid. Conc. decreta, nobis ſtatuendum eſſet de ſacris libris, Catechiſmo, Miſſali, & Breuiario, edendis atque emendandis, edito iam, Deo ipſo annuente, ad populi eruditionem, Catechiſmo, & ad debitas Deo perſoluendas laudes Breuiario caſtigato, omnino vt Breuiario Miſſale reſponderet, vti congruum eſt, & conueniens (cum vnum in Eccleſia Dei pſallendi modum, vnum Miſſæ celebrandæ ritum maxime deceat) neceſſe iam videbatur, vt quod reliquum in hac parte eſſet, de ipſo nempe Miſſali edendo, quamprimum cogitaremus.

emendanda erant, & Breuiarium iam fuit emendatum, & ab ipſo Pont. confirmatum, vt ſup. in conſt. 64.

§. 2. Quare eruditis delectis viris onus hoc mandandum duximus, qui quidem diligenter collatis omnibus cum vetuſtiſſimis noſtræ Vaticanæ bibliothecæ, aliiſque vndique conquiſitis, emendatis, atque incorruptis codicibus, necnon veterum conſultis ac probatorum auctorum ſcriptis, qui de ſacro eorumdem rituum inſtituto monumenta nobis reliquerunt, ad priſtinam Miſſale ipſum Sanctorum Patrum normam ac ritum reſtituerunt. Quod recognitum iam, & caſtigatum matura adhibita conſideratione, vt ex hoc inſtituto, cœptoque labore fructus omnes percipiant, Romæ quamprimum imprimi, atque impreſſum edi mandauimus, nempe vt Sacerdotes intelligant, quibus precibus vti, quos ritus, quaſue cæremonias in Miſſarum celebratione retinere poſthac debeant. Vt autem à Sacroſancta Romana Eccleſia ceterarum Eccleſiarum matre & magiſtra, tradita vbique amplectantur omnes, & obſeruent, ne in poſterum perpetuis futuris temporibus in omnibus Chriſtiani Orbis prouinciarum Patriarchalibus, Cathedralibus, Collegiatis, & Parochialibus, ſæcularibus & quorumuis Ordinum Monaſteriorum, tam virorum quam mulierum, etiam Militiarum regularibus, ac ſine cura, Eccleſiis, vel Capellis, in quibus Miſſa Conuentualis alta voce in Choro; aut demiſſa celebrari iuxta Romanæ Eccleſiæ ritum conſueuit, vel debet, alias quam iuxta Miſſalis à nobis editi formulam, decantetur aut recitetur, etiamſi eædem Eccleſiæ quouis modo exemptæ Apoſtolicæ Sedis indulto; conſuetudine, priuilegio, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel aliis quibuſuis facultatibus munitæ ſint, niſi ab ipſa prima inſtitutione à Sede Apoſtolica approbata, vel conſuetudine quæ vel ipſa inſtitutio ſupra ducentos annos Miſſarum celebrandarum in eiſdem Eccleſiis aſſidue obſeruata ſit, à quibus, vt præfatam celebrandi conſtitutionem vel conſuetudinem, nequaquam auferimus, ſic ſi Miſſale hoc, quod nunc in lucem edi curauimus, iiſdem magis placeret, de Epiſcopi vel Prælati, Capitulique vniuerſi conſenſu, vt quibuſuis non obſtantibus, iuxta illud Miſſas celebrare poſſint permittimus, ex aliis vero omnibus Eccleſiis præfatis eorumdem Miſſalium vſum tollendo, illaque penitus & omnino reiiciendo.

Et nunc emendari fecit Miſſale, quod nunc comprimat, ac recipi & iuxta illud vbique celebrari iubet niſi alia inſtitutio, à Sede Apoſt. approbata, vel conſuetudo ſupra ducentum annos obſeruata ſit.

Quoad Monachos S. Benedicti hoc reuocat quod notatur ſupra in rubr. conſt. 64.

§. 3. Ac huic Miſſali noſtro nuper edito, nihil vmquam addendum, detrahendum, aut immutandum eſſe decernendo, ſub indignationis noſtræ pœna, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſtatuimus & ordinamus. Mandantes, ac diſtricte, omnibus & ſingulis Eccleſiarum prædictarum Patriarchis, Adminiſtratoribus, aliiſque perſonis quacumque Eccleſiaſtica dignitate fulgentibus, etiam ſi Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, aut cuiuſuis alterius gradus & præeminentiæ fuerint, illis in virtute ſanctæ obedientiæ præcipientes, vt ceteris omnibus rationibus & ritibus ex aliis Miſſalibus quantumuis vetuſtis hactenus obſeruari conſuetis, in poſterum penitus omiſſis ac plane reiectis, Miſſam iuxta modum, ac normam, quæ per Miſſale hoc à nobis nunc traditur decantent ac legant, neque in Miſſæ celebratione alias cæremonias vel preces, quam quæ hoc Miſſali continentur; addere vel recitare præſumant. Atque vt hoc ipſum Miſſale in Miſſa decantanda aut recitanda in quibuſuis Eccleſiis abſque vllo conſcientiæ ſcrupulo, aut aliquarum pœnarum, ſententiarum & cenſurarum incurſu poſthac omnino ſequantur, eoque libere & licite vti poſſint & valeant, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, etiam perpetuo concedimus & indulgemus; Neue Præſules, Adminiſtratores, Canonici, Capellani, & alij quocumque nomine nuncupati presb. ſæculares aut cuiuſuis Ordinis regulares, ad Miſſam aliter quam à nobis ſtatutum eſt, celebrandam teneantur, neque ad Miſſale hoc immutandum à quolibet cogi & compelli.

Illudque immutari prohibet.

§. 4.

Clauſula præſeruatiua.

§. 4. Præſenteſue literæ vllo vnquam tempore reuocari aut moderari poſſint, ſed firmæ ſemper & validæ in ſuo exiſtant robore, ſimiliter ſtatuimus & declaramus.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus, conſtitutionibus & ordinationibus, necnon Eccleſiarum prædictarum invſu longiſſimo & immemorabili præſcriptione, non tamen ſupra ducentos annos roborata, ſtatutis & conſuetudinibus contrariis quibuſcumque.

Hæc conſtitutio quãdo incipiat ligare.

§. 6. Volumus autem, & eadem auctoritate decernimus, vt poſt huius noſtræ conſtitutionis, ac Miſſalis editionẽ, qui in Romana adſunt Curia presb. poſt menſem, qui vero intra montes, poſt tres; & qui vltra montes incolunt, poſt ſex menſes, aut cum primum illis Miſſale hoc venale propoſitum fuerit, iuxta illud Miſſam decantare vel legere teneantur.

Impreſſores nõ imprimant. Miſſale abſq. licentia.

§. 7. Quod vt vbique terrarum incorruptum, ac mendis & erroribus purgatum præſeruetur, omnibus in noſtro & S.R.E. dominio, mediate vel immediate ſubiecto commorantibus Impreſſoribus, ſub amiſſionis librorum ac centum ducatorum auri Cameræ Apoſtolicæ ipſo facto applicandorum, aliis vero in quacumque orbis parte conſiſtentibus, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & aliis arbitrij noſtri pœnis, ne ſine noſtra, vel ſpecialis ad id Apoſtolici Commiſſarij in eiſdem partibus à nobis conſtituendi, ac niſi per eumdem Commiſſarium eidem impreſſori Miſſalis exemplum, ex quo aliorum imprimendorum ab ipſo impreſſore erit accipienda norma, cum Miſſali in Vrbe ſecundum magnam impreſſionem impreſſo collatum fuiſſe, & concordare, nec in nullo penitus diſcrepare, prius plena fides facta fuerit, imprimere vel proponere vel recipere vllo modo audeant vel præſumant auctoritate Apoſtolica & tenore præſentium ſimilibus inhibemus.

Iuſſio publ. & Fides exemplorum.

§. 8. Verum quia difficile eſſet præſentes literas ad quæque Chriſtiani Orbis loca deferri, ac primo quoque tempore in omnium notitiam perferri, illas ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, de more, publicari & affigi, ac earumdem literarum exemplis, etiam impreſſis, manu alicuius publici tabellionis ſubſcriptis, necnon ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eamdem prorſus indubitatam fidem vbique gentium & locorum haberi præcipimus, quæ præſentibus haberetur ſi oſtenderentur vel exhiberentur.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 5. 12 Iulij.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicę, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, pridie idus Iulij, Pont. noſtri anno 5.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1570 Indict. 13. die vero 29. menſis Iulij, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno eius 5. retroſcripta literæ publicatæ & affixæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum, ac Cancell. Apoſt. & acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Io. Andream Rogerium, & Philibertum Cappuis Curſ.

Scipio de Octauianis Mag. Curſ.

CVII. Quod Gubernatori Almæ Vrbis, quicquam de mandato Papæ dicere vel facere aſſerenti, plene credatur.

Alias Gubernatoris iuriſdictiones plene notaui ſup. in Leon. X. conſt. 8. Et ſi pro.

Recordare, quod diuerſis Tribunalibus, & Iudicibus Vrbis varia fuerunt conceſſa Indulta cognoſcendi cauſas criminales ſuper delictis quarumcumque perſonarum priuatiuè quoad alios, quæ S D. N. Vrban. VIII. intelligi voluit non priuatiuè quoad Gubernatorem Vrbis in eius conſtitut. 93. *Decet*, infra tom. 4.

PIVS PAPA QVINTVS.

Motu proprio, &c.

Editũ An. D. 1570 Exordium.

CVm Apoſtolica Sedes quaſi lucerna ſuper candelabrum ſit conſtituta, ne ciuitas quæ ſupra montem poſita eſt, abſcondi poſſit, nos qui ei licet immeriti præſidemus, diligenti debemus cura ſatagere, vt non ſolum ita luceat lux noſtra coram hominibus, vt videntes opera noſtra glorificent patrem luminum à quo bona cuncta procedunt, verum etiam ceteri Chriſtifideles curæ noſtræ diuinitus commiſſi, vbique locorum, ſed præcipue in Alma Vrbe noſtra exiſtentes, quos Domini timor ad virtutes non allicit, iuris rigore perterriti greſſus ſuos in eiuſdem Domini mandatorum via dirigendo impellantur.

Cauſa huius conceſſionis.

§. 1. Quod vt magis votiue nobis ſuccedat, cum conditionis humanæ defectu omnia per nos ipſos exequi nequeamus, vices noſtras aliis committimus, qui ſciant, velint & valeant mandata noſtra fideliter & prudenter exequi, quod profecto in dilecto filio magiſtro Monte de Valentibus, Vrbis prædictæ Gubernatore, notario, & familiari noſtro, nos comperiſſe fateri audemus. Hac ſane ratione allecti & adducti, facere nullo modo poſſumus, quin continue ei grauiſſima peragenda imponamus negocia, ad quorum executionem ipſi procedenti ſi prout negotiorum grauitas exigit, pro illorum ſingulis peculiare eſſet aſſignandum voluntatis noſtrę teſtimonium, facile foret, vt voluntas noſtra non ea qua volumus celeritate executioni demandaretur. Volentes itaque præmiſſis ea adhibere remedia, ne vllo vnquam tẽpore ipſius Montis Gubernatoris auctoritati & iuriſdictioni iniquorum calumniis derogari contingat, aut ipſe Montes Gubernator voluntati noſtræ exequendæ anhelans, illius occaſione moleſtetur, ſalubriter prouidere.

Gubernatori aliquid dicẽti vel facienti de ordine Papæ, plene creditur.

§. 2. Motu ſimili, &c. & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine, volumus & declaramus, omnes & ſingulas ſententias, decreta, bannimenta, proclamationes, aliaque ipſiuſque hactenus geſta, & in poſterum gerenda, & tam in ſcriptis quam alias, etiam ex ſui officij mera auctoritate, in quibus ipſe Montes Gubernator ex ordine noſtro hactenus proceſſiſſe atteſtatus fuerit, vel in poſterum procedere atteſtabitur, eam prorſus vim & efficaciam, idemque robur obtinere, & ab omnibus inuiolabiliter obſeruari, omneſque quos illa concernunt, ita & perinde afficere, ac ſi ea omnia, de ſpeciali & expreſſa commiſſione noſtra, de qua etiam per cedulam manu noſtra, etiam Motu proprio ſignatam conſtaret, emanaſſent, ipſiuſque Montis Gubernatoris aſſertioni abſque aliqua per ipſum exhibenda probatione ſtari, cumque merum mentis & voluntatis noſtræ executorem ſuper ſic per eum, vt præmittitur geſtis, tam in iudicio quam extra, etiam per nos & ſucceſſores noſtros Rom. Pont. ſeu de eorum mandato per quoſcumque moleſtari, inquietari, aut perturbari ex quauis cauſa non poſſe.

Præceptum quod deſuper moleſtari non poſſit.

§. 3. Interdicentes quibuſuis perſonis cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis, ac ordinis exiſtentibus, & quacumque dignitate, facultate, & auctoritate fulgentibus, & in præmiſſis, tam de noſtro quam ſucceſſorum prædictorum mandato proceden. eumdem Montem Gubernatorem ſuper præmiſſis, vel eorum aliquo moleſtandi, inquietandi, aut perturbandi facultatem.

Clauſula præſeruatiua.

§. 4. Decernentes quoque prædictas, & deſuper conficiendas literas nullo vnquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut quopiam alio defectu notari, impugnari, inualidari, ad terminos iuris deduci, in ius vel controuerſiam vocari nullatenus poſſe, minuſque ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi nullatenus poſſe, ſed ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie, etiam ſub quacumque data per ipſum Montem eligenda reintegratas eſſe, vimque validi & efficacis contractus inter nos & Sedem Apoſtolicam, ac eumdem Montem Gubernatorem initi ſortiri.

Clauſula ſublata, &c.

§. 5. Sicque ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcumque Iudices, &c. etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores,

tores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata, &c. iudicari debere, irritum quoque, &c. decernimus.

Clauſ. derog.

§. 6. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, necnon ſynodalibus & Prouincialibus editis conſtitutionibus & ordinationibus, ac legibus, etiam municipalibus & imperialibus, etiam in corpore iuris clauſis, ac dictæ Vrbis, & quibuſuis alijs etiam iuramento vallatis, ſtatutis & conſuetudinibus priuilegijs quoque, &c. quibus omnibus, &c. etiam ſi de illis, &c. illorum tenores, &c. hac vice latiſſime derogamus, ceteriſque contrarijs quibuſcumque cum clauſulis opportunis & conſuetis.

PP. ſubſcript.

Fiat Motu proprio M.

Clauſularum repetitio.

§. 7. Et cum abſolutione à cenſuris ad effectum, &c. & de declaratione, ſtatuto, mandato, decreto, reductione, atteſtatione, interdicto, & alijs præmiſſis, quæ hic pro repetitis habeãtur, & ad partem in forma gratioſa latiſſime exten. & cum opportuna, ſi videbitur, Iudicum & executorum deputatione, qui aſſiſtant, & præmiſſa obſeruari faciant ſub cenſuris, &c. cum poteſtate citandi, &c. aggrauandi, &c. inuocato, &c. ſæcularis, &c. & cum derogatione Bonifacianæ latiſſime exten.

Sola ſignatura ſuffic.

§. 8. Et quod prædicti Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, regula quacumque contraria non obſtan. ſeu ſi videbitur literæ deſuper cum maiori præmiſſorum expreſſione expediri poſſint. Fiat. M.

D. P. An. 5. 9. Aug.

Dat. Romæ apud S. Petrum, 5. Id Augusti, anno quinto.

CVIII. Prohibitio à Pio IV. edita contra frumenta de Statu Eccleſiaſtico extrahentes, extenditur ad extrahentes quodcumque genus Graſciæ.

Eamdem prohibitionem extendit etiam ad recollecta ex bonis Eccleſiaſticis Greg. XIII. inf. in conſt. 50. Volentes. *vbi reuocauit licentias etiam ex cauſa vere onerosa conceſſas. Et ampliauit. Paul. V. in conſt. 12.* Inter.

Edita A. D.

PIVS PAPA V.

Motu proprio, &c.

Exordium.

Romani Pontificis prouidentia circumſpecta prædeceſſorum ſuorum geſta, quæ præcipue pro annona, ad vſum viuendi neceſſaria facta ſunt, penſatis opportunis occaſionibus confirmat, innouat, atque extendit prout conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Pius IV. edidit bullã 99. ſup.

§. 1. Dudum ſiquidem à fel. rec. Pio Papa IV. prædeceſſore noſtro emanarunt literæ tenoris ſubſequentis, videlicet, Pius Papa IV. Motu proprio, &c. Inter multiplices curas, &c.

Omittitur tenor huius conſtitutionis quia habes ſupra

Hic Pont. approbat.

§. 2. Nos præmiſſa firmiter obſeruare, perpetuaque roboris firmitate ſubſiſtere ſinceris deſiderantes affectibus, reuocationem, ceſſationem, annullationem, decretum, declarationem, innouationem, voluntatem & inhibitionem præfata, ex certa noſtra ſcientia, ac de eiuſdem poteſtatis plenitudine, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo confirmamus & approbamus, illiſque perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adijcimus, dictamque Motus proprij cedulam innouamus.

Extenditq. ad omne genus Graſciæ.

§. 3. Ac illam ad licentias & facultates quodcumque genus Graſciæ etiam in carnibus, ouibus, agnis, & alijs animalibus, necnon oleo, ac rebus alijs quibuſcumque conſiſtentis quomodocumque, & qualitercumque nuncupatis concernentes, quibuſcumque (præterquam ex cauſa onerosa à præfata) quomodocumque conceſſas, ita vt illæ ſimiliter reuocatæ, caſſæ & irritæ ſint, & eſſe cenſeantur, auctoritate, poteſtatis plenitudine, & Motu ſimilibus extendimus & ampliamus.

Executores, deputat.

§. 4. Necnon eidem Vitellotio Cardinali præter ordinariam ſui facultatem quoad extenſionem, & ampliationem huiuſmodi, eamdem exequendi, publicandi & notificandi ac declarandi poteſtatem, facultatem & auctoritatem, quæ illi quoad contenta in præinſerta Motus proprij cedula ab eodem prædeceſſore conceſſa, data, & attrit ita extitit, damus, concedimus & impartimur.

Quæ [illegible] Pont. [illegible] ib.

§. 5. Non obſtantibus omnibus quæ dictus prædeceſſor voluit non obſtare, ceteriſque contrarijs quibuſcumque.

Prohibitio vtendi licentijs vel indultis abſque pa[illegible] Camerarij.

§. 5. Volumus autem vt deinceps perpetuis futuris temporibus nulli quarumcumque licentiarum etiam ex cauſa onerosa, etiam ſi propria auctoritate extractio illis permiſſa ſit conceſſarum & concedendarum vigore extractiones granorum, bladorum & leguminum, necnon carnium, olei, & aliorum vt ſupra ſpecificatorum, etiam cuiuſcumque alterius generis, etiam vt præfertur ſpecificatæ Graſciæ huiuſmodi abſque eiuſdem Camerarij Cardinalis patentib. deſuper concedendis literis, aliquo pacto in toto Statu Eccleſiaſtico facere poſſint, aut valeant. Necnon quoſcumque contrafacientes in præfatas pœnas incidiſſe & incurriſſe declaramus, & ab eodem Cardinali Camerario declarandos eſſe decernimus, &c.

Tu vide ampliatione Gregor XIII. cit. in rubr.

Sola ſignatura ſuffic.

§. 7. Quodque ſola præſentis Motus proprij ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, quacumque regula ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante.

Papa ſubſcr.

Placet Motu proprio M.

Moniales Ordinis S. Dominici in articulo mortis conſtitutæ profeſſionem emittere poſſunt, ante annum probationis expletum, dummodo ſint legitimæ ætatis. CIX.

De Monialibus huius Ordinis abſoluendis à Prælatis d. Ordinis, & de quibus, vide inf. in conſt. 124. Debitum. *De toto autem Ordine materiam vide ſup. in conſt. 2. Honor. III.* Religioſam.

PIVS PAPA QVINTVS

Motu proprio, &c.

Edita An. Do. 1570.

Exordium.

Svmmi Sacerdotij cura, meritis licet imparibus, nobis ex alto commiſſa, requirit vt votis illius, per quæ animarum Chriſti fidelium, præſertim Sanctimonialium virtutum Domino ſub ſuaui Religionis iugo virgineaque perpetuæ caſtitatis laureola famulantium, ſaluti ſpiritualique conſolationi conſulitur, libenter annuamus, illaque fauoribus proſequamur opportunis.

Cauſa conſt.

§. 1. Sane exhibita nobis nuper pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Monialium Nouitiarum nuncupatarum, ad Regulam profitendam S. Dominici Fratrum Prædicatorum petitio continebat. Quod quoniam aliquando accidit, vt illæ, durante tempore probationis illarum ad emittendum profeſſionem Regularem & ante illius emiſſionem, ab hac vita migrant, & in dicto tempore probationis obſtantibus conſtitutionibus, ſiue ſtatutis, & ordinationibus dicti Ordinis, non valentes dictam profeſſionem emittere, carent cæleſti merito, quo ex dono, benignitate Sedis Apoſtolicæ ceteræ dicti Ordinis Moniales profeſſæ in dicta profeſſione, & Regula decedentes, gaudent. Quare nobis humiliter ſupplicari fecerunt, vt ſibi in præmiſſis opportune prouidere ex benignitate Apoſtolica dignaremur.

Declaratio de qua in rub.

§. 2. Nos igitur (qui ſalutem animarum dictarum Monialium Nouitiarum, ſic ante profeſſionis emiſſionem, & durante tempore probationis earumdem decedentium ſyncero deſideramus affectu (ipſaſque Moniales Nouitias, & earum ſingulas, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes & abſolutas fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, eiſdem Monialibus Nouitijs, nunc & pro tempore exiſtentibus, & earum ſingulis, vt quando & quoties aliqua ex eis nondum profeſſa de alicuius Medici conſilio, ab hoc ſæculo tranſitura conſpicitur, ipſa pro conſolatione animæ ſuæ, profeſſionẽ prædictam ante tempus requiſitum (quatenus tamen ætate legitima conſtituta ſit) ad illam emittendam, in manibus Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ, vel alterius Superioris Nouitiarum ipſius Monaſterij, ſeu Domus, ita tamen, quod ipſæ Moniales Nouitiæ ſic decedentes, indulgentiam & alias gratias, quas Moniales vere profeſſæ

decedentes conſequuntur, conſequi poſſint, emittere in articulo mortis libere & licite valeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo concedimus, & indulgemus. Necnon eiſdem Monialibus Nouitiis ita tunc profeſſis decedentibus, plenariam peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem in forma Iubilæi miſericorditer in Domino eiſdem auctoritate & tenore largimur.

Clauſula præſeruatiua. §. 3. Ac conceſſionem, indultum, & elargitionem huiuſmodi, ac præſentes literas ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium indulgentiarum & gratiarum ſuſpenſionibus, reuocationibus, & limitationibus etiam in fauorem quorumcumque factis & faciendis, nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtitutas, repoſitas & de nouo conceſſas exiſtere, ipſiſque Monialibus, & profeſſionem emittentibus ſuffragari poſſe.

Clauſula ſublata, &c. §. 4. Et ſic per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, & ſacri Palatij Apoſtolici cauſarum Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his, à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clauſ. derog. §. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, &c. ordinationibus Apoſtolicis, ac Monaſterij, ſeu Domus & Ordinis huiuſmodi etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis, illis eorumque Superioribus & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis & innouatis. Quibus omnibus & ſingulis illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. A. 5. die 23. Aug. Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 23. Auguſti, 1570. Pont. noſtri anno quinto.

CX.

Confirmatio priuilegiorum & gratiarum Societatis Cruce Signatorum, pro Sanctæ Inquiſitionis contra hæreticos præſidio, antiquitus inſtitutæ.

Huiuſmodi gratias & indulta, vide ſupra in conſt. 17. Innoc. IV. Ve nihil. *& conſt. 19.* Malitia. *& conſtit. 2. Vrb. IV.* §. 13. *& Clem. VII. conſt. 27.* Cum ſicut.

Edita An. D. 1570.

PIVS PAPA QVINTVS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. SAcroſanctæ Romanæ, & vniuerſali Eccleſiæ diuina diſponente clementia, meritis licet inſufficientibus præſidentes, omnem paſtoralis noſtri officij curam, atque vigilantiam in id potiſſimum adhibere debemus, vt fides Catholica vbique Terrarum, quantum in nobis eſt, integra inuiolataque conſeruetur, & impij ac deteſtandi Hæreticorum conatus, ipſam vnam fidem violare ſatagengentium, omnibus rationibus comprimantur. Vnde ſi quæ ad iuuandum huiuſmodi noſtrum propoſitum, ac debitum, alias pie inſtituta, ac conceſſa fuiſſe à prædeceſſoribus noſtris comperimus, libenter approbamus, & alias deſuper diſponimus; prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Societas Cruce Signatorum inſtituta fuit pro Inquiſitorum præſidio, & à prædeceſſorib. varia priuilegia ei conceſſa fuerunt. §. 1. Cum itaque inter ceteras, quæ in Eccleſia Dei hactenus inſtitutæ ſunt Chriſtifidelium Societates, illa ſatis vberes, Chriſtianæ Religionis fructus afferre videatur, quæ ſub Cruce Signatorum vocabulo ad aſſiſtendum Hæreticæ prauitatis Inquiſitoribus, auxiliumque quando & quoties opus ſit, in Catholicæ fidei negociis aduerſus Hæreticos, etiam vita ipſa præſtandum, inſtituta exſtitit, vt non immerito à diuerſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris ſpecialibus gratiis, & priuilegiis fuerit decorata.

§. 2. Nos attendentes, quod ea maiorem obtinent roboris firmitatem, quæ pluries Apoſtolicæ confirmationis præſidio ſint communita, vtque paternum noſtrum erga ipſam Societatem charitatis affectum oſtendamus, eiuſdem Societatis Cruce ſignatorum creationem & inſtitutionem, ac priuilegia, quæ ſunt in vſu, necnon indulgentias, prærogatiuas, facultates, gratias & indulta quæcumque, eidem Societati, & illius vtriuſque ſexus Confratribus Cruce Signatis pro tempore exiſtentes, tam per Innocentium IV. Innocentium VIII. Iulium II. Leonem X. Clementem VII. quam quoſcumque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis hactenus quomodolibet conceſſa & confirmata, decretis tamen Concilij Tridentini non repugnantia, necnon literas deſuper emanatas, illorum omnium & ſingulorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium confirmamus, approbamus & innouamus, illiſque perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, omneſque & ſingulos iuris & facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus. *Et hic Pont. dictam inſtitutionem, ac priuilegia, quæ ſunt in vſu, & Concilio Trident. non repugnantia confirmat.*

§. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. *Clauſula derogatoria.*

§. 4. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem vbique fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. *Exemplorum fides.*

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 13. Octobris 1570. Pont. noſtri anno quinto. *D. P. A. 5. die 13. Oct.*

CXI.

Tonſores monetæ tam aureæ quam argenteæ in Vrbe aliiſque locis S.R.E. mediate & immediate ſubiectis, vltimo ſupplicio plectuntur.

Aduerſus autem falſificantes monetam Regis Franciæ in eius Regno & locis circumuicinis, habemus conſtit. Ioann. XXII. in ſuis extrauag. *cap. 1. de crim. falſi.*

PIVS PAPA QVINTVS, *Edita A. D. 1570.*

Motu proprio, &c.

Proœmium. CVm nil magis humanæ vitæ commercio ſit neceſſarium, quam pecuniarum vſus, quæ hominibus cuncta humano victui neceſſaria præbent, decet Romanum Pontificem ad ea libenter intendere, per quæ pecuniæ ipſæ non ſolum non adulterentur, verum etiam in primæuo illarum ſtatu ab omnibus illæſæ conſeruentur. Quod & ſi cunctis in locis, præcipue tamen in hac Alma Vrbe noſtra, quam glorioſi Apoſtolorum Principes martyrio ſuo conſecrarunt, & ad quam veluti communem omnium matrem gentes vndequaque concurrunt, ſingulisque aliis dominiis, Terris & locis, nobis & Sedi Apoſtolicæ mediate vel immediate ſubiectis, curandum eſt, vt & ad illam venientibus vitiorum exempla non proponantur, & quibuſuis peccandi materies ſuccidatur.

Cauſa conſtitutionis ex L. quæ nunquam D. de Falſ. §. 1. Attendentes itaque, quod licet monetarum aurearum tonſoribus vltimi ſupplicij de iure ſit inflicta pœna, argenteas tamen monetas tondentibus, ſatis minor pœna impoſita ſit. Ac animo reuoluentes, quam par ſit vtriuſque delictum, cum ij qui argenteas minuunt, nulla alia de cauſa ab aurearum mutilatione, niſi ob earum defectum ſubſiſtant, ac propterea eodem iuris rigore, in vtroque ſæuiendum eſſe æquum reputantes.

Sanctio de qua in rub. §. 2. Motu ſimili, &c. hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſtatuimus, eos qui argenteas tondent monetas, vltimi ſupplicij, & ea qua aureorum tonſores hactenus puniti ſunt, & de iure puniri debent, pœna puniendos eſſe, & ita ab omnibus, quibus Iudicis officium tam in Vrbe noſtra quam alibi in toto Statu Eccleſiaſtico commiſſum eſt, quouis nomine cenſeantur, & quauis auctoritate præfulgeant, iniunctum eſt, puniri volumus & mandamus.

§. 3. Diſtrictius inhibentes ſingulis Terrarum, locorum *[illegible] in pedibus [illegible] in hoc.*

rum

rum & Ciuitatum dominis in temporalibus, ne Iudices præfatos in præmiſſis hoc modo ſæuientes, ſub excommunicationis, &c. impedire, moleſtare, vel inquietare audeant vel præſumant.

Clauſula ſublata. §. 4. Decernentes quoque, ſic & non aliter, per præfatos & quoſcumque alios Iudices, &c. etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata, &c. iudicari debere irritum quoque, &c.

Clauſ. derog. §. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis Apoſtolicis, necnon in Prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus, conſtitutionibus & ordinationibus, ac legibus etiam Imperialibus, etiam in corpore iuris clauſis, ac etiam municipalibus & particularibus, quam quibuſuis aliis etiam iuramento, &c. roboratis, ſtatutis, &c. priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Motu ſimili, &c. etiam conſiſtorialiter, &c. conceſſis, &c. quibus omnibus illorum tenores, &c. hac vice latiſſime derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, cū clauſulis opportunis & conſuetis.

Fiat Motu proprio M.

Clauſularum repetitio. §. 6. Et quod quorumcumque priuilegiorum, ſtabilimentorum, pœnarum, ſtatutorum, legum, & aliorum neceſſariorum tenores habeantur pro expreſſis, ſeu in toto vel in parte exprimi, ac de verbo ad verbum inſeri poſſint. Et de declaratione, ſanctione, mandato, inhibitione, decreto, & aliis præmiſſis, quæ hic pro repetitis habeantur, & ad partem perpetuo in forma gratioſa. Et cum deputatione, quatenus opus ſit iudicum, qui aſſiſtant, &c. inuocato, &c. ſæcularis cum derogatione dictarum latiſſime extenden.

Iuſſio public. §. 7. Et cum decreto opportuno, quod vt præſentes ad omnium quorum intereſt notitiam deducantur, nulluſque deinceps aduerſus eas aliquam excuſationem prætendere, aut ignorantiam allegare queat, quod illæ imprimantur, & in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & S. Ioannis Lateranenſis, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, necnon acie Campi Floræ affigantur, & inibi earum copiæ dimittantur, quodque affixio huiuſmodi omnes perinde afficiat, ac ſi fuiſſent perſonaliter exhibitæ, intimatæ, & oſtenſæ.

Fides exemplorum. §. 8. Quodque earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſu. ſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sola ſignatura ſufficit. §. 9. Et quod præſentis Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio & extra, regula quacumque contraria non obſtante, ſeu literæ ſuper illis cum maiori præmiſſorum expreſſione, per Breue expediri poſſint.

Fiat. M.

D. P. An. 5. die 25 Octob. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, octauo Cal. Nouemb. anno quinto.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Dom.* 1570. *indictione* 13. *die vero* 3 *menſis Nouembris, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa V. anno V. retroſcriptus Motus proprius affixus & publicatus fuit ad valuas Principis Apoſtol. de Vrbe, & S. Io. Lateranenſis & Canc. Apoſt. & in acie Campi Floræ, per nos Ioannem Gherardi, & Io. Freyle S. D. N. Papa Curſ.*

Ioannes Bernotus Mag. Curſ.

CXII. Contra fraudulentos, & doloſos decoctores, capitali pœna plectendos.

De materia autem Ceſſionis bonorum & dilationum, vide ſupra Pij IV. conſt. 39. Cupientes. *vbi notaui.*

Edita A. D. 1570.

PIVS PAPA QVINTVS

Motu proprio, &c.

Cauſa huius conſtit. POſtquam eouſque humana proceſſit intemperantia, vt Chriſtifideles qui in ſacri baptiſmatis ſuſceptione, diabolo, ac omnibus vanitatibus eius, ſponte ac ſolemniter renunciarunt, diabolica fraude ſeducti, ita mundi huius illecebras expetant, vt pro illis aſſequendis, non modo filij prodigi in Euangelio per Dominum demonſtrati exempla ſequentes, ſua luxurioſe viuendo profundant, verum etiam illis abſumptis; aliena appetant, grande æs alienum à proximis ſuis, qui id eis, prout mutuum fert hominum commercium, ſub variis inſtrumentorum obligationibus liberaliter mutuant, extorquendo, ac deinde dum id eis ſub paupertatis ſpecie reſtituere negligunt, proximos ſuos vna cum tota familia aliquando mendicare cogunt, tacere nullo modo poſſumus, quin & Paſtoralis officij noſtri debito, cui diſponente Domino præſidemus, moniti, & ea qua Chriſtus prior dilexit nos charitate impulſi, clementiæ & miſericordiæ reiectis viis, iuſtitiam & iudicium in tales acriter inſurgendo aſſumamus, iuriſque rigorem acriorem reddamus, vt ſaltem per hoc eos quos timor Domini à malo non retrahit, vltimi ſupplicij pœna exterreat, ſicque vniuerſas Dominici gregis oues ad ouile ad quod, dante Domino, omnes dirigi cupimus, ſalubre perducamus.

§. 1. Sane licet alias fel. recor. Paulus Papa Quartus prædeceſſor noſter inter cetera dilectis filiis Populo Romano conceſſa priuilegia per quaſdā ſuas literas, voluerat, quod dilationes quæcumque niſi iuxta diſpoſitionem iuris ac formam ſtatutorum Almæ Vrbis concedi nullatenus poſſent, & qui illas obtinerent, ſemper birretum viride portare tenerentur, ac alias prout in dictis literis plenius continetur. *Paul. IV ſtatuit debitores obtinentes alternatiuas, vel dilationes teneri deferre birretum viride.*

§. 2. Nihilominus diuerſi iniquitatis filij, præmiſſis non attentis, propriaque temeritate confiſi, poſtquam propriis eorum bonis, non aduerſa fortuna aut fortuitis caſibus, ſiue hoſtium incurſu, vel ventorum, mariſque iniuria (quod quidem vel certe ferendum eſſet, cum ab iis facile caueri nequeat humana prouidentia) ſed ſua ipſorum met incuria, negligentia, prodigalitate, atque luxu in explendis propriis voluptatibus, penitus dilapidatis, proximos ſuos ad varia eorum bona ſibi mutuanda ſub ſpe reſtitutionis compulerunt, illis ſimiliter profuſis, creditores ſuos, ceſſione bonorum deludentes, ac tam literas præfatas, quam alia per nos contra huiuſmodi decoctores, fallitos nuncupatos, edita ſtatuta deridere audent, in graue Apoſtolicæ auctoritatis vilipendium, proximorum ſuorum detrimentum & grauamen, ac animæ ſuæ periculum non modicum. *Multi autem eorum bona, prodigalitate, & luxu dilapidant, & tandem ceſſione bonorum, creditores doloſe deludebant.*

§. 3. Nos præmiſſa conniuentibus oculis pertranſire nequeuntes, & attente conſiderantes nulla alia de cauſa in fures vltimi ſupplicij pœnam eſſe impoſitam, niſi vt talia perpetrandi hominibus via intercluſa, liberum eſſet vnicuique ſua abſque periculo poſſidere & vti, hos autem adeo furibus & latronibus ſimiles eſſe, vt ab illis in nihilo differant, niſi vt quod eis niſi cum vitæ ſuæ periculo agitur, hoc decoctoribus impune liceat, volenteſque propterea, vt par, immo grauius delictum, parem etiam ſortiatur pœnam, iuriſque rigorem in hos grauiorem reddere, ac genus hoc hominum tamquam humano generi infeſtum, è ceterorum cœtu ſegregandum merito eſſe diiudicantes, omnium & ſingularum legum & conſtitutionum, tā Imperialium quam Apoſtolicarum, etiam in corpore iuris deſcriptarum, tenores & formas, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, ſine illarum aliquo præiudicio, quinimmo illas reualidantes & confirmantes, Motu proprio hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſancimus, ſtatuimus, & declaramus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus quæcumque perſona, tam ſæcularis quam Eccleſiaſtica, etiam ſi clericali & Eccleſiaſtico foro gaudeat, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis & conditionis exiſtat, & quacumque dignitate, tam mundana, etiam ſi Domicellus, Comes, aut aliter Nobilis aliquando fuerit, quam Eccleſiaſtica, non tamen Epiſcopali, præfulgeat, qui omnem eorum ſubſtantiam non præmiſſis de caſibus fortuitis, ſed incuria, negligentia, prodigalitate, & luxu ſuis, proprias voluptates explendo, & cupiditatibus non mediocri intemperantia feruentes ſubuerterint & dilapidauerint, necnon qui ſe bona ſua decoxiſſe ſimulantes, illa in fraudem creditorum ſuorum occultant, & eorum pecuniam totam in eorum vtilitatem forſan conuerterint, vt eorum creditores ad ſecum componendum facilius alliciant, vltimi ſupplicij, & ea qua fures ipſi, de iure vel conſuetudine, aut particulari vel municipali ſtatuto plecti ſolent, puniri debeant. *Hic igitur Pont. decreuit huiuſmodi perſonas nō dū ad ceſſionem bonorum nō eſſe admittendas, ſed vltimo ſupplicio plecti debere.*

Executorum deputatio.

§. 4. Mandantes tam Vrbis præfatæ Gubernatori, & Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, quam omnibus & ſingulis noſtris & Sedis Apoſtolicæ in quibuſcumque prouinciis Legatis & Vicelegatis, necnon quarumcumque ciuitatum, terrarum, oppidorum & locorum, nobis & eidem Sedi, tam mediate quam immediate ſubiectarum Gubernatoribus, Prætoribus, Capitaneis, Commiſſariis, & aliis quibuſcumque iudicibus, quauis etiam ſubdelegata poteſtate fungentibus, vt præſentes noſtras inuiolabiliter in eorum iudiciis obſeruent, nec contra tales, niſi illarum forma ſeruata, procedere audeant vel præſumant.

Inhibitio contra impedientes eos, qui ita ſuper præmiſſis iudicauerint.

§. 5. Diſtrictius quoque inhibentes quibuſcumque terrarum, oppidorum, & locorum dominis in temporalibus in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis, &c. pœnis, ne ſic in præmiſſis iudicantes, eorum ſæculari auctoritate moleſtare, inquietare, perturbare, vel impedire, audeant vel præſumant.

Forma & effectus public.

§. 6. Decernentes poſtremo præſentes, & deſuper conficiendas literas nullo vnquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis, vitio aut intentionis noſtræ defectu notari, minuſque ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus comprehendi, vel illis derogari nullo modo tacite vel expreſſe poſſe, niſi de illis, eorumque totis tenoribus, ac eorum Datum de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio & expreſſio facta fuerit, aliterque factas derogationes, nullius roboris vel momenti fore, & tanquam tales a nemine attendi, nec vlli ſuffragari poſſe.

Decretum irritans.

§. 7. Sicque per quoſcumque Iudices, &c. etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, eorumque Collegium, ſublata, &c. irritum quoque, &c.

Clauſula derogatoria.

§. 8. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis Apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus, conſtitutionibus ac legibus, etiam imperialibus, etiam in corpore iuris, vt præfertur, clauſis, ac quibuſuis etiam municipalibus & particularibus, etiam iuramento, &c. roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, &c. ſub quibuſcumque tenoribus, &c. etiam Motu ſimili, &c. etiam conſiſtorialiter, &c. ac ſub quibuſuis verborum formis conceſſis, &c. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, &c. illorum tenores, &c. illis alias, &c. latiſſime, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis & conſuetis. Fiat Motu proprio M.

Forma & effectus public.

§. 9. Et quod quorumcumque ſtatutorum, conſtitutionum, & legum, &c. tenores habeantur pro expreſſis, ſeu in toto vel in parte exprimi, ac de verbo ad verbum inſeri poſſint. Et de ſanctione, ſtatuto, declaratione, decreto, inhibitione, mandato, & aliis præmiſſis quæ hic pro repetitis habeantur, & ad partem perpetuo in forma gratioſa, & cum opportuna, ſi videbitur iudicum deputatione qui aſſiſtant, &c. inuocato, &c. ſæcularis, & cum opportuno decreto, quod vt præſentes ad omnium quorum intereſt notitiam deducantur, nulluſque deinceps aduerſus eas aliquam excuſationem prætendere, aut ignorantiam allegare queat, quod illæ imprimantur, & in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & S. Ioannis Lateranenſis, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, necnon in acie Campi Floræ affigantur, & inibi earum copiæ dimittantur. Quodque affixio huiuſmodi omnes perinde afficiat, ac ſi fuiſſent perſonaliter exhibitæ, intimatæ, & oſtenſæ. Quodque earum tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sola ſignatura ſuffic.

§. 10. Et quod præſentis Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio & extra, regula quacumque contraria non obſtante, ſeu literæ ſuper iis cum maiori præmiſſorum expreſſione per Breue expediri poſſint.

Fiat. M.

D. P. An. 5. die 1 Nouemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Calen. Nouemb. anno quinto.

Publicatio.

Anno à natiuitate Domini 1570. Indict. 13. die vero 3. menſis Nouemb. Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno 5. retroſcriptus Motus proprius affixus & publicatus fuit ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, S. Ioannis Lateranenſis, & Cancellariæ Apoſt. & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Ioan. Guerardi, & Ioannem Freyle præſibatis S. D. N. Papæ Curſ.

CXIII.

Reformatio Tribunalis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditoris, vna cum taxa expeditionum.

Aliam eiuſdem Tribunalis reformationem præfiniuit Pius IV. ſup. in conſt. 56. Inter multiplices. *Et alteram Paul. V. in conſt.* 28. Eximiæ. *vbi de hac iuriſdictione plene notabo. Et poſtremo in alia eius conſt.* 71. Vniuerſi. §. 4.

PIVS PAPA V. Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1570

Proœmium.

INter illa, quæ in ſingulis in Vrbe curiis, & officiis emendanda, ſeu rectius diſponenda decreuimus, hæc de Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalis Auditoris officio, ac Tribunali ſeorſum ab vniuerſali reformatione, Apoſtolica auctoritate perpetuo ſtatuimus & ordinamus, quæ & ab Auditore, & ab eis Locumtenentibus, Curiæque ipſius Iudicibus & Notariis exactiſſime ſeruari præcipimus.

Debitor ex confeſſione procuratoris non condemnetur.

§. 1. In primis, ne quiſquam ex confeſſione debita procuratore ſuo ad id in ipſamet obligatione in poſterum conſtituto, in iudicio vel alibi facta, condemnetur, niſi idem etiam procurator ad defendendum in iudicio fuerit conſtitutus, & ipſe cum conſtitueretur, defendendi onus huiuſmodi ſponte præſens acceptauerit.

Neque excommunicetur.

§. 2. Neue quiſquam ratione ſui conſenſus in contractu, ſeu quaſi contractu, aut alias in iudicio vel extra iudicium, per ſe vel alium quocumque modo, etiam in ſuſceptione, quam vocant, cenſurarum, de cetero præſtiti, pure, aut ſub conditione, aut in diem, cenſuris Eccleſiaſticis innodetur, aut innodatus declaretur.

Procuratoris conſtitutio, aut cenſurarum ſuſceptio, in oblig. non apponatur.

§. 3. Quinimmo nec procuratoris, ad confitendum debitum, conſtitutio, in ipſa debiti obligatione, niſi & ad defendendum vna conſtituatur, & ipſe defendendi onus acceptet, vt præfertur, nec cenſurarum conſenſus, aut ſuſceptio huiuſmodi vſquam recipiatur vel admittatur, ſiue etiam deſcribatur, neque de his quiſquam rogetur etiam in Cameralis obligationis formula, ſiue principaliter, ſiue incidenter; neque iudicium vllum, aut vlla executio inde fiat, aut decernatur.

Niſi de rebus Cameræ agatur.

§. 4. Excipimus autem ab his, quæ de confeſſione debiti, & procuratoris ad id conſtitutione, ſupra ſtatuimus, obligationes quæ de rebus ac iuribus ad Cameram Apoſtolicam pertinentibus factæ iam ſunt, aut in poſterum fieri oportuerit, in quibus quoad huiuſmodi confeſſionem & conſtitutionem, liceat illud idem fieri, quod hactenus eſt obſeruatum.

Forma ſtrictioris obligationis hic traditur.

§. 5. Quod ſi quando aliqui ſeipſos in Vrbe efficacius obligare voluerint, vt in exactionibus laborandum non ſit, quas pro commodiori hominum commercio faciles eſſe expedit, poterit Iudex parti præſenti, & ſe obliganti præcipere, vt die certa tunc ſtatuenda ſoluat; monens, quod ſi ea die ſponte non ſoluerit, nulla exinde facta perſonali citatione, ſed præuia tantum vnica dilatione, quæ per affixionem locis conſuetis intimabitur, ad executionem contra ipſum procedet, & in ſubſidium, vbi executio realis, perſonaliſve facile fieri non poterit; in ipſum tanquam contumacem, contemptoremque ſui præcepti, excommunicationem decernet. Hæc tamen, quoad excommunicationem monitio, vbicumque facilis futura eſſet executio, non adhibeatur.

Obligati in Curia quomodo citandi.

§. 6. Cum autem præſcripta dies ceſſerit, ea diſtinctio ſeruetur, vt ſi obligatio, vel in Vrbe erit contracta, vel in Vrbe ſit ſoluenda, ſola intimationis affixio prædicta ſufficiat.

Obligati extra Curiam vt citandi.

§. 7. Si vero extra Vrbem & obligatio contracta, & ſolutio deſtinata fuerit, non aliter ad executionem procedatur, niſi facta legitime debitori intimatione debitoris

termino

huiuſmodi, Rurſus, vbi in obligatione extra Vrbem facta, pariter ſolutio extra Vrbem deſtinata fuerit, præter dictam dilationem, detur etiam alia pro loci diſtantia, intra quam docere poſſit & debeat debitor ſe ſoluiſſe.

Conferuntur debiti quam dilationem habere poſſint.

§. 8. Quod ſi parti petenti, ac debitum agnoſcenti, danda videbitur aliquando longior aliqua dilatio ad ſoluendum (intra quam nullum omnino mandatum, aliudque executionis genus relaxari poterit) ea erit dierum triginta, aut ſaltem viginti, arbitrio Iudicis, qui pro debitoris qualitate, & debiti ſumma, vtrum voluerit de prædictis terminis eliget.

Dilatione ſumta, mandatum antea relaxatū ſufficiat.

§. 9. Qua in re illud obſeruetur, vt ſi forte poſt decretum & relaxatum, atque etiam actori à Notario traditum, mandatum executiuum, viſum fuerit Iudici dilationem hanc concedere, non alio poſtea iudicio, aut etiam mandato, opus ſit actori, ſi reus intra dilationem ipſam non ſoluerit, ſed eodem illo quod antea traditum aut relaxatum, ſiue decretum fuerat executionem ſuam proſequatur.

Excommunicatio quando ſit danda contra obligatos.

§. 10. Sed & in omnibus, quæ aliter quam cum ſupradictis præcepto & monitione vbicumque locorum factæ fuerint obligationibus, & alias ſemper, illud omnino ſeruetur, vt ad excommunicationem cuiuſquam non deueniatur, niſi cuius fuerit erga Iudicem contumacia, ipſo etiam, nec tantum procuratore ſuo, quamuis ſpecialiter conſtituto, prius legitime citato.

Cauſæ obligationum Cameræ ſint A. C. tantū, niſi contra Romanos laicos in Capitolio.

§. 11. Verum ſicuti antea, earum quæ in forma Cameræ erant obligationum, ita & harum quæ ſtatutæ ſunt, pro illis iudicium, ſiue cognitio & executio in Vrbe ad Auditorem Cameræ ſolum ſpectet in vniuerſum, iuxta ſuas facultates; Romanos tamen debitores laicos, liceat creditoribus etiam in Curia Capitolij conuenire, iuxta priuilegia Populo Romano conceſſa.

Vel contra Clericos in Curia Vicarij.

§. 12. Quo vero ad Clericos, ratione originis, vel beneficij Romanos, locus ſit præuentioni inter ipſum Auditorem, & noſtrum in Vrbe Vicarium.

Appellationes à ſententiis extra Curiam latis, quando & quomodo recipi debeãt.

§. 13. Ceterum idem Auditor appellationes non aliter audiat, ſiue admittat, quam ſi exhibita fuerit Notario in actis ab appellante fides publica, ſeu publicum inſtrumentum ſententiæ à qua extitit appellatum, eaque ſit definitiua, vel vim habeat definitiuæ, neque aliter earum ratione inhibeat, quam inſerto in literis inhibitionis toto fidei, ſeu inſtrumenti huiuſmodi tenore. Quare Iudices à quibus appellari continget, eorumque Notarij, fidem ſeu inſtrumentum huiuſmodi partibus petentibus, & debitam Notariis mercedem ſoluentibus tradent in tempore, alioquin Iudices officio iudicandi, Notarij exercitio notariatus tamdiu ſuſpenſi ſint, donec appellanti omnia damna & intereſſe propterea paſſa, ab ipſo Auditore extraiudicialiter æſtimanda, refarſerint. Et nihilominus facta ab appellante fide de ſua petitione, & Iudicis ſiue Notarij derogatione, idem Auditor inhibere, & in cauſa procedere poſſit.

Literas Apoſtolicas quando & quomodo exequi poſſit A. C.

§. 14. Literas Apoſtolicas, quibus certus, qui per ſe ipſum procedat, executor præſcriptus eſt, nullo modo exequatur, ſed & omnes præterea, in quarum executione pars vocanda fuerit, non aliter exequatur, quam ſeruatis, pro rerum contingentia, conſtitutionibus fel. recor. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, niſi ipſis conſtitutionibus derogatum fuerit expreſſe in literis, quæ fuerint exequendæ, ſed & tunc, ne quemquam extra diœceſim vltra tot dietas euocet quot in ipſis literis expreſſum erit, neue alij vices ſuas committat vel ſubdeleget, quam conſtitutis in dignitate Eccleſiaſtica, aut Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, exceptis literis penſionum quarum ſolutio in Romana Curia deſtinatur, & his omnibus, quibus ipſe nominatim executor præſcriptus fuerit; his enim caſibus poſſit ad ſe vndecumque & quotcumque partes euocare.

Monitoria generalia non dentur.

§. 15. Monitoria generalia, vulgo Significauit appellata, quæ ſcilicet, vt aliquid reueletur, ſeu reſtituatur vel probetur, cum cenſuris Eccleſiaſticis publicari ſolent, nullo modo decernat ſiue expediat.

Epiſcopi & alij non impediãtur in executione Concil. Trid.

§. 16. Similiter nihil ſine ſpeciali noſtra commiſſione decernat, aut faciat, aut mandet, quod Epiſcopos aut alios locorum Ordinarios impedire poſſit, ne ad executionem decretorum ſacri Concilij Tridentini, correctionemque morum libere procedant.

Ex officio non dentur in his, quæ non pertinent ad iuriſdictionē.

§. 17. Ab omnibus autem & ſingulis iis, quæ ad eius iuriſdictionem ſecundum præmiſſa pertinere nolumus, vſque adeo abſtineat, vt neque monitoria, neque citationes, neque inhibitiones, neque ſequeſtra, neque mandata de manutenendo, neque aliud quicquam quocumque ſub prætextu, ſuper iis aut ipſe decernat, aut ab aliis decreta reuocet, & pariter eius Notarij nihil omnino expediant, aut etiã ſcribant, ſub pœna amiſſionis officij.

Nihil in contumaciã expediatur in cauſis ciuilibus.

§. 18. In cauſis vero ſui fori ciuilibus, etiam in quibus ſummarie, & ad inſtar beneficialium procedendi ei conceſſa eſt facultas, numquam omnino ad pœnas contumaciales deueniat; ſed potius receptis probationibus ad negotium principale ſpectantibus, datoq; competenti termino parti abſenti, demum ſuper his ſeruatis ſeruandis definitiue pronunciet, etiam ſine litis conteſtatione.

Mandata de manutenendo nõ detur parte non citata.

§. 19. Mandata de manutenendo, numquam niſi parte legitime citata, & compendioſa ac ſummaria cauſæ cognitione adhibita, decernat.

Sequeſtra etiam.

§. 20. Idem & in ſequeſtris ſeruetur, niſi aliqua ratione timendum ſit, Iudicis arbitrio, de ſuſpicione fugæ, vel bonorum dilapidatione.

Abſentes extra Italiam non citentur ad comparẽdum inſcio Papa.

§. 21. Ne autem contingat, vt abſentes, & in remotiſſimis ab Vrbe partibus degentes, ſi ob prætenſum aliquod crimen moneantur ad perſonaliter comparendum, deinde inculpabiles reperti, maxima itineris incommoda, & diſpendia nulla ſua culpa paſſi ſint, neminem poſthac extra Italiam exiſtentem ad comparendum perſonaliter moneat, niſi facto verbo nobiſcum, de quo verbo habito fiat mentio in literis monitoriis.

Expeditiones extra Curiam ſui ſcribantur ab A.C.

§. 22. Poſtremo Notarij nihil vmquam cuiuſuis generis ſcripturæ ad iudicium pertinentis, quod extra curiam mittendum ſit, expediant, & parti tradant, niſi cum ſubſcriptione Auditoris, vel eius Locumtenentis.

Reformatio circa expenſas.

§. 23. Circa impenſas autem, quæ à partibus, pro ſcripturis & expeditionibus faciendæ ſunt, vltra ea, quæ in vniuerſum in omnibus curiis obſeruari volumus, infraſcripta ſpecialiter in eadem Curia Auditoris, etiam in cauſis pendentibus obſeruentur.

Cauſæ ordinariæ, non efficiuntur cõmiſſariæ per ſuperuenientẽ commiſſionẽ.

§. 24. In cauſis quæ ordinarie ſecundum Auditoris facultates in eius Tribunali introductæ fuerint, vel introduci potuerint, ſiue poſt cœptam cauſam ſuperueniat commiſſio, ſiue ante impetrata ſit, ſiue in prima, ſiue in vlteriori inſtantia, nulla in re augeat impenſam, ſed quoad hoc habeatur ſemper cauſa per ordinaria, ita vt etiam ratione ſententiæ, neque Notarij, neque Iudices quicquam propterea accipiant, vltra id quod accipere potuiſſent, ſi commiſſio non adeſſet.

Siue igitur adſit commiſſio, ſiue non, in cauſis ordinarie ad hunc forum pertinentibus exigatur, vt infra, & non amplius.

Sit itaque pretium perfectæ expeditionis taxa, & aliis omnibus comprehenſis.

Taxa expeditionũ in cauſis ciuilibus Tribunalis A. C.

§. 25. PRo monitorio ſpeciali ad partes iul. nouem.
Pro monitorio ſpeciali per edictum iul. duodecim.
Pro monitorio in vim bullæ Eugenianæ iul. duodecim.
Pro Eugeniana per edictum iul. quindecim.
Pro monitorio in vim bullæ Cœnæ Domini iul. duodecim.
Pro citatione cum inhibitione, vigore appellationis extra Curiam, cum inſertione instrumenti ſententiæ à qua appellatur iul. decem.
Pro inſtrumento remiſſoriæ iul. nouem.
Pro inſtrumento litis pendentiæ extra curiam iul. nouem.
Pro tranſumpto ſimplici vnius bullæ, ſeu inſtrumenti, aut cedulæ, vel etiam plurium ſimilium, vel aliorum iterum in eodem tranſumpto deſcriptorum, ſi fuerint in forma probanti iul. duodecim.
Si vero in forma Vidimus, iul. nouem, habita tamen ratione exceſſus ſcripturarum arbitrio Iudicis, quoad laborem Notarij.
Pro ſequeſtro extra curiam iul. nouem.
Pro literis ſuperuenientiæ, quæ non taxentur iul. quatuor vna cum ſigillo.

Pro fide legalitatis apponendæ in inſtrumentis Notariorum in totum vna cum ſigillo iul. duos.
Pro mandato de exequendo iul. nouem.
Pro nota ſententiæ nihil exigatur.
Pro ſportulis etiam nihil.

Taxa expeditionũ in cauſis Commiſſariis Cur. A.C.

§. 26. At in cauſis quæ per commiſſionem introducuntur, & ab initio ſunt commiſſariæ, neque alias ad huius fori cognitionem ſpectant ſoluatur vt ſequitur.
Pro citatione vigore commiſſionis abſque inhibitione extra curiam iul. nouem.
Pro citatione cum inhibitione ſimplici iul. vndecim.
Pro citatione cum inhibitione ſub cenſuris iul. quatuordecim.
Pro citatione cum inhibitione ſub cenſuris per edictum, etiam pro neceſſario examine iul. decem & octo.
Pro inhibitione ſimplici extra curiam iul. nouem.
Pro inhibitione extra curiam ſub cenſuris iul. duodecim.
Pro inhibitione in curia iul. tres cum dimidio.
Pro monitorio ſpeciali iul. quindecim.
Pro notis ſententiarum definitiuarum, quæ in ſcriptis proferuntur, in prima inſtantia iul. quadraginta, in ſecunda iul. triginta, in tertia iul. viginti.
Pro nota abſolutoria ab obſeruatione iudicij iul. quindecim.
Po nota interlocutoriæ iul. quindecim.
Pro nota declaratoriæ iul. octo.
Pro mandato de exquendo iul. quindecim.
Pro ſequeſtro iul. quindecim.
Pro ſportulis Iudicum pro ſententiis definitiuis ex ſcripto proferendis, non vltra id quod in aliis curiæ Tribunalibus ordinariis à fel. recor. Pio Papa Quarto præſcriptum eſt.

Taxa expeditionũ, actorũ, ac ſcripturarum in cauſis Ordinariis & Commiſſariis Cur. A.C.

§. 27. De ceteris vero actis, ſcripturis, & expeditionibus infraſcriptis, ſiue cauſæ ſint ordinariæ, ſiue commiſſariæ, ſoluatur tantummodo infraſcriptum precium, videlicet.
Pro compulſorialibus generalibus, ſiue ſpecialibus iul. duodecim.
Pro palmo rotuli remiſſoriæ iul. tres. Sit autem palmus linearum triginta, & linea ſyllabarum decem & octo.
Pro inſtrumento remiſſoriæ iul. duodecim.
Pro inſtrumento litis pendentiæ in curia iul. quatuor cum dimid.
Pro interdicto ſpeciali iul. quindecim.
Pro inſtrumento relaxationis interdicti iul. quindecim.
Pro executorialibus iul. triginta ſex.
Pro mandato de immittendo in poſſeſſionem vigore literarum Apoſtolicarum, ſeu in forma breuis iul. decem.
Pro abſolutione, ſiue abſolutionis commiſſione, pro vno iul. nouem.
Pro duobus litis conſortibus iul. quatuordecim.
Pro tribus litis conſortibus iul. decem & octo.
Pro quatuor litis conſortibus iul. viginti tres.
Vltra quatuor quotcumque addantur perſonæ litis conſortes, nihil augeatur precium expeditionis.
Pro Capitulo, Collegio, Confraternitate, aut Vniuerſitate iul. quinquaginta.
Pro inſtrumento abſolutionis iul. duodecim.
Pro decretis à Iudice prolatis non ex ſcripto, etiam vim definitiuæ habentibus, eorumve nota & ſportulis, nihil.
Pro ſimplici fide etiam plurium actorum iul. duos.
Pro examine teſtium, cum articulis & interrogatoriis in cauſa, quæ ſit æſtimationis a quinquaginta ſcutis ſupra vſque ad quamcumque ſummam, ſi articuli non excedant numerum vigintiquinque; interrogatoria numerum trigintaquinque, in domo vel officio Notarij, iul. quatuor, extra vero officium, non vltra duplum.
In cauſa æſtimationis à quinquaginta ſcutis infra ſoluatur tantum pro dimidia. Quod ſi articuli excedant numerum vigintiquinque, & interrogatoria trigintaquinque, ſoluatur merces Notarij arbitrio Iudicis.
Pro inſtrumento ſententiæ, ſi extrahatur iul. quindecim.
Pro inſtrumento declaratoriæ non tamen vigore obligationis in forma Cameræ iul. duodecim.
Pro brachio ſæculari ob non paritionem monitorij, aut literarum Apoſtolicarum, vel executorialium iul. triginta.
Pro mandato ſuſpicionis fugæ, vſque ad quamcumque ſummam, etiam in vim obligationis Cameralis decreto iul. quatuor cum dimidio.
Pro mandato de conſignando vigore ſequeſtri, etiam vbi pro illius verificatione debitor prius fuiſſet conuentus via executiua, vigore obligationis Cameralis iul. quatuor cum dimidio.
Pro mandato de conſignandis pignoribus ſubhaſtandis, aut deliberandis iul. quatuor cum dimidio.
Pro mandato de relaxando pro debito ciuili iul. quatuor cum dimidio.
Pro mandato in cauſis ciuilibus loco literarum, pro parua ſumma iul. quatuor cum dimidio.
Computato in his omnibus mandatis, iulio ſigilli.

Diuiſio pretij dictarum expeditionum.

§. 28. De pretio autem ſic præſcripto, in omnibus ſupradictis expeditionibus, ſiue ordinariis ſiue commiſſariis, dentur Auditori & Maſſæ Notariorum, item (quoad ordinarias) Camerario eædem portiones, quæ, & prout antea pro eiſdem expeditionibus dabantur, nulla ex parte diminutæ. Reliquum quod iis portionibus detractis ſupererit, ſit Notarij expeditionis, præterquam in expeditione abſolutionis, ſiue commiſſionis abſoluendi, in qua ſingulis detrahatur pro rata, ita vt non tantum portio Notarij, ſed cuiuſque aliorum minuatur ad eam rationem, vt tantum vnicuique portioni pro eius modo decreſcat, quantum omnibus in vniuerſum detraximus.

§. 29. Pro mandato executiuo, ſiue brachio, vbi inuocatione opus fuerit ſæculari, per omnia expedito, omnibuſque comprehenſis, pretium ſit vt infra, videlicet.
Ab vno ſcuto vſque ad quindecim iul. quatuor cum dimidio.
A ſcutis quindecim vſque ad vigintiquinque iul. viginti duo.
A ſcutis vigintiquinque vſque ad quingentos iul. triginta tres.
A ſcutis quingentis vſque ad mille iul. ſexaginta ſex.
A ſcutis mille vſque ad quamcumque ſummam iul. centum & decem.

Taxa mandatorum executiuorum.

§. 30. Hoc autem pretium ita diuidatur, vt ex iuliis viginti duobus, Auditor habeat iulios ſex, Camerarius pro ſigillo habeat iulios quatuor cum dimidio, Maſſa Notariorum habeat iul. quatuor cum dimidio, Reliquum habeat Notarius expeditionis.

Ex iuliis triginta tribus, Auditor habeat iulios octo & baiochos duos cum dimidio, Sigillum iulios quinque cum dimidio, Maſſa habeat iul. octo, & baiochos duos cum dimidio, Reſiduum Notarius.

Ex iuliis ſexaginta ſex, Auditor habeat iulios ſexdecim cum dimidio, Sigillum iulios vndecim, Maſſa iulios ſexdecim cum dimidio, Notarius quod ſupereſt.

Ex iuliis centum & decem, Auditor habeat iulios vigintiquatuor, & baiochos ſeptem cum dimidio, Sigillum iulios ſexdecim cum dimidio, Maſſa iulios viginti duos, Notarius reliquum.

Ad conſtituendas autem ſupradictas ſummas, computentur iulij vndecim pro ſingulo ſcuto, quilibet vero iulius ſit decem baiochorum.

Taxa expeditionum cenſurarum Eccleſiaſticarum.

§. 31. Cenſurarum Eccleſiaſticarum nomine, nihil accipiatur, vel in expeditione mandati executiui ſeu brachij ſæcularis, vel ſeorſum ab eo, neque vſquam alias, niſi vbi ad illas rite proceſſum fuerit re ipſa.

Cum vero ad illas procedi contigerit, tunc pro declaratoria, aggrauatoria, & reaggrauatoria ſimul iunctis, & totali earum omnium expeditione, tantumdem exigatur, quantum pro brachio ſæculari, habita ratione prædictæ diſtinctionis ſummarum; ita vt omnis impenſa vtriuſque expeditionis, mandati ſcilicet vel brachij ſæcularis, & cenſurarum ſimul collecta, duplum nõ excedat eius pretij, quod mandato ſeu brachio ſæculari ſupra taxatũ eſt, pro qualibet ſupradictarum ſummarum. Excepta vltima maiori ſumma, videlicet à mille ſupra. In ea enim ſumma etiam ſi contingat vltra, vel poſt mandatum executiuum, ſeu brachium ſæculare, cenſuras quoque relaxari, nihil tamen earum nomine exigatur, ſed tantum præter id pretium, quo pro ſolo mandato ſeu brachio ſæ-

culari

culari ſupra taxatum eſt, accipi poſſit iuſta merces pro ſcriptura.

Numquam tamen cogantur partes inuitæ, vna cum mandato executiuo, ſeu brachio ſæculari, cenſurarum quoque expeditionem accipere, aut earum expeditionis pretium ſoluere, etiam ſi ad cenſuras ipſas in ſubſidium contra contumacem Iudex comminando rite proceſſerit, & extra loca temporali dominio Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubiecta, vel etiam extra Italiam expeditio mittenda foret.

Quod ſi forte quiſquam legitime ſeruatis proceſſibus vtramque expeditionem, mandati ſcilicet ſeu brachij ſæcularis, & cenſurarum eodem tempore habere voluerit, tunc apponatur verbis expreſſis in ipſa expeditione, quoad cenſuras, ne is pretium quod illarum ratione expendit, vllo modo repetere poſſit ab iis contra quos decretæ, & prolatæ fuerunt, niſi aduerſus eoſdem, vigore mandati executiui, ſeu brachij ſæcularis non ſatisfacientes, aut aliàs non parentes, cenſuris ipſis neceſſe fuerit vti.

Diuiſio pretij expeditionũ.

§. 32. Ipſius vero expeditionis cenſurarum pretium prædictum eadem ratione, & iiſdem portionibus diuidatur quibus pretium mandati executiui, ſeu brachij ſæcularis, vt ſupra dictum eſt.

Duplicata dentur ſoluta mercede ſcripturæ. Sigilli iul. 1.

§. 33. Pro duplicatis etiam poſt quodcumque tempus expeditis, nihil exigatur præter ſcripturæ mercedem.

§. 34. Pro ſigillo paruo appenſo in qualibet expeditione ſoluatur iulius vnus tantum, vbi non adeſt minor taxa.

Mãdata non extẽdita non ſoluantur.

§. 35. Pro mandatis executiuis, vel aliis quibuſcumque expeditionibus, Notarij nihil recipiant, niſi illis effectualiter partibus conſignatis.

Nemo cogatur accipere expeditionem.

§. 36. Nec partes ipſæ cogantur accipere aliquam expeditionem, niſi eam quam voluerint.

Pauperes, & miſerabiles habeantur vt hic. Gratis hic expediantur pauperibus.

§. 37. Pauperibus item expeditiones in forma pauperum, miſerabilibus vero gratis omnino tradant etiam ſcripturæ mercedem, diſtinctio vero ſtatuum perſonarum Iudicis arbitrio remittitur.

§. 38. Pro terminis coram Iudice ſeruandis, iudicibus informandis, ſcripturis ad eos deferendis, ſeu etiam in officio perquirendis, regeſtis, ſeu extractibus tranſportandis, & aliis huiuſmodi, Notarij vel eorum ſubſtituti, & in eorum officiis ſcribæ, & copiſtæ, etiam nomine regalium, ſeu bibaliorum, nihil prorſus, etiam à ſponte dantibus accipiant.

Taxa in cauſis criminalibus ſit tertia parte vltra, in prædictis. & in aliis ſeruetur taxa Pij IV.

§. 39. In cauſis criminalibus expeditionum, quæ erunt eiuſdem generis, ſeu nominis, cuius ſunt ſupraſcriptæ, pretium augeri non poſſit vltra tertiam partem eius, quod ſupra in ciuilibus, præſcriptum eſt, in regeſtis, extractibus, copiis iudiciorum, & alterius quam ſupradicti generis ſeu nominis, expeditionibus criminalibus, ſeruetur taxa ab eodem Pio prædeceſſore aliis Tribunalibus ordinariis Vrbis præſcripta.

Expenſa notetur in calce exped.

§. 40. In omnibus expeditionibus ima earum parte Notarius apponat integram ſummam eius, quod vere expoſitum fuit ſub his verbis, videlicet. Expoſuit in totum tantum, idemque etiam in libro expeditionum ipſius Notarij deſcribatur.

Tabella retinenda.

§. 41. Et vt præmiſſa omnibus pateant, ſciatque quilibet quid, & quantum in præmiſſis exponere debeat, quilibet Notarius Auditoris teneatur poſthac tabulam ſupradictorum pretiorum expeditionum literis maiuſculis, ordinate & diſtincte ſcriptam, in eius officio palam loco eminenti, & cognito proponere, & ſemper retinere.

Aliæ reformationes non contrariæ confirmantur.

§. 42. Conſtitutiones item, quæ tàm à nobis quam ab aliis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, ad reformationem huius Curiæ pertinentes emanarunt, & in futurum emanabunt, modo his contrariæ non ſint, omnino in eadem Curia obſeruentur.

Pœna contrauenientium.

§. 43. Diſtrictius inhibentes Auditori ſub indignationis noſtræ, & Locumtenentibus, ſiue Iudicibus, ac Notariis prædictis, ſub priuationis officiorum ſuorum huiuſmodi, & aliis etiam grauioribus, noſtro & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis arbitrio, infligendis & applicandis pœnis, ne de expeditionibus, & aliis ſibi per præſentem interdictis, ac contra præſentis formam & tenorem, etiam quorumuis priuilegiorum & indultorum, ac literarum eis quomodolibet conceſſarum, aut conſuetudinis & ſtyli immemorabiliter obſeruati, vel alio quouis prætextu ſe intromittere quoquomodo audeant ſeu præſumant.

Annullatio in contrarium geſtorum.

§. 44. Decernentes quæcumque decreta & acta, ab eiſdem Auditore, Iudicibus, Notariis pro tempore contra præſentis formam & tenorem emanata & facta, nulla & inualida, ac extorta, ſubreptitia, nulliuſque roboris vel momenti fore & cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe vel debere.

Decretum irritans.

§. 45. Et ita per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate; iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 46. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtylo, conſuetudine, ac quocumque temporis curſu, etiam immemorabili roboratis; priuilegiis quoque, indultis, eidem Tribunali, ac illius Auditoriatus officio; & Auditori etiam in eiuſdem officij erectione & inſtitutione, ac Iudicibus & Notariis ipſis, illorumque Collegio, etiam ſimili Motu, etiam conſiſtorialiter, &c. ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie, & alias quomodolibet, etiam per nos conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſenti, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, & quibuſlibet aliis priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſenti non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus præſentis impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus ſpecifica, & indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum habenda eſſet mentio ſpecialis.

Forma publicationis.

§. 47. Vt autem præſens Motus proprius ad omnium notitiam deducatur, ac omnes quorum intereſt, vel intereſſe poterit afficiat, volumus & mandamus, illius copiam in Palatij noſtri Apoſtolici, ac domus, ſeu curiæ prædicti Auditoris valuis, necnon in acie Campi Floræ affigi, & ibidem relicta eius copia aliquamdiu detineri.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 48. Volumus item, quod præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio & extra, regula contraria non obſtante.

Fides exemplorum.

§. 49. Quodque eius tranſumptis Notarij publici manu ſubſcriptis, & perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ ſigillo ſignatis, plena & indubia fides, eaque prorſus adhibeatur, ſi foret exhibitus & oſtenſus.

PP. ſubſcr.

Placet, & ita Motu proprio ſtatuimus & mandamus. M.

Dat. P. An. 5. die 10. Nou.

Dat. Romæ apud S. Petrum, duodecimo Kal. Decemb. anno quinto.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Ind ict. 13. die vero 4. menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno eius 5. retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in locis retroſcriptis.

Prohibitio diſputandi in publicis Prædicationibus de Conceptione B. Mariæ Virginis, aut de ea vulgari ſermone ſcribendi vel dictandi.

CXIV.

De Prædicatorum autem officio, & approbatione,

vide ſup. in Leon X. conſtit. 21. Supernæ. vbi notaui. De Conceptione B. Mariæ habes in Conc. Trid. ſeſſ. 5. De peccato originali. in fin.

Paul. V. poſtea prohibuit, quod in actibus publicis aſſeratur Beatiſſimam Virginem Mariam fuiſſe conceptam in peccato originali, in conſtit. 105. *Sanctiſſimus.* inf. tom. 3. Quam ampliauit, & reſpectiuè declarauit Greg. XV. in conſtit. 29. *Sanctiſſimus.* inf. tom 4.

Edita An. D. 1570.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius conſtit.

SVper ſpeculam Domini, viri licet exiguis, conſtituti, prophetæ ſolicitudinem imitantes, die noctuque ad diuerſos Eccleſiæ ſtatus noſtræ mentis aciem intendimus, ſtudioſe prouidentes vt communi Domino ab omnibus gradibus fideliter ſeruiatur, ac illis maxime, quibus digniora miniſteria diuini Spiritus fauore credita ſunt, inter quos diuini verbi prædicatores adnumerandos eſſe nemo dubitare poterit, qui eorum munus ab ipſo Domino conſecratum, Apoſtolis præcipue iniunctum fuiſſe animaduertet, qui ſi adepto gradu digne fungerentur, euangelizantes pacem, annunciantes bona, prædicantes ſalutem, non ſolum vox eorum dulcis, verum & ſpecioſi pedes viderentur, & fraternæ ſalutis vberes fructus referentes, multam fiduciam haberent in die Domini. Verum quod neque ſine animi dolore accepimus, nec referre poſſumus, quidam diuerſorum Ordinum Regulares, Clericique ſæculares, omiſſis quæ diuinæ maieſtatis gloriam, & Sanctiſſimæ Dei Genitricis, aliorumque diuinorum venerationem, atque fidelium pietatem promouere poterant, quod Apoſtolus in quibuſdam arguit, languent circa quæſtiones, & pugnas verborum, ex quibus oriuntur inuidiæ, & contentiones, ceteraque vitiorum monſtra, potiſſimum vero cum de Glorioſæ Virginis Mariæ Conceptione ſermo inciderit, tam pertinaciter pro alterutra parte contendunt, ac ſi de illis dogmatibus eſſet, quæ corde credere ad iuſtitiam, ore confiteri ad ſalutem neceſſarium eſt. Quibus illud Prophetæ conuenire videtur, dicunt, ait Dominus cum ego non ſim locutus, cum Sancta Romana Eccleſia omnium Eccleſiarum magiſtra, & doctrix diſciplinæ de ea re huculque non definierit, nemo abſque temeritate præiudicare, vel alterius partis ſententiam damnare poteſt, & quaſi deſint præclariſſima inuentricis gratiæ merita, quæ nec Angelica quidem lingua ſatis digne referri poſſunt, & cum ex illo vberrimo fonte, puteoque aquarum viuentium non poſſint ſaluberrimas haurire aquas, quibus fidelis populus, magna cum vtilitate atque dulcedine, reficeretur, ad diſſipatas ciſternas occurrunt, ſtultas ſcilicet, & ſine diſciplina quæſtiones, quæ generant lites, quas nec frequens multitudo intelligere, nec viri ſapientes, qui capiunt, vtiliter percipere valeant, præſertim quoniam, vt experimento didicimus ipſorum concionatorum, qui ad quæſtiones huiuſmodi proponendas facilius erumpere ſolent, maior numerus materiæ difficultatem prorſus ignorantes, neque intelligentes quæ loquuntur, aut de quibus affirmant, ſimplicium animos, indiſcretæ deuotionis obtentu, vel potius loquacitatis, & oſtentationis effectu, ad tumultus & ſimultates concitant, quos, tumultuantes atque diſſidentes, componere ſedareque potius oportebat. Cumque paruulis in Chriſto lac infundere, prouectis ſolidum cibum apponere deberent, dum in huiuſmodi controuerſiis interminatis verſantur, omnibus vbera proferunt arentia, quod non abſque maledictionis nota legimus in Propheta.

Confirmatio decreti Sixti IV. approbati à Conc. Trid. ſeſſ. 5. de peccato orig. in fin.

§. 1. Nos igitur qui prædeceſſorum noſtrorum ſaluberrima decreta pro viribus ſalua eſſe cupimus, potiſſimum illa, quæ à ſacroſancta Synodo Tridentina denuo ſunt confirmata, liberam cuique facultatem relinquentes opinandi huius controuerſiæ quamlibet partem, prout vel magis piam, vel magis probabile eſſe iudicauerit. Prædictorum igitur concionatorum, aliorumque contentioni, atque temeritati, populorumque ſcandalis occurrere ſtudentes, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſtatutum fel. record. Sixti Quarti prædeceſſoris noſtri, ſuper ea re, quod à præfata ſynodo innouatum eſt (illud præſentibus, ac ſi de verbo ad verbum eſſet inſertum, pro plene & ſufficienter expreſſo & inſerto habentes) Apoſtolica auctoritate tenore præſentium confirmamus & approbamus.

Prohibitio diſputādi in popularib. concionib. de Conceptione B. Mariæ Virginis, aut de ea vulgari ſermone ſcribendi, vel diſcendi.

§. 2. Atque vt deinceps efficacius à cunctis obſeruetur perpetuo ſtatuimus & ordinamus, ac per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus nemo cuiuſcumque ordinis, gradus, conditionis, vel dignitatis exiſtat, in popularibus concionibus, vel vbicumque promiſcua virorum & mulierum multitudo conuenire ſolet, de huius controuerſiæ alterutra parte diſputare, rationibus vel doctorum auctoritate aſſerendo propriam ſententiam, & contrariam refellendo aut impugnando, vel de hac ipſa quæſtione, cuiuſuis pietatis, aut neceſſitatis prætextu vulgari ſermone ſcribere vel dictare præſumant. Qui contra fecerit ſuſpenſionis pœnam à diuinis abſque noua declaratione ipſo facto incurrat, ſi modo fuerit in ſacris conſtitutus, & quocumque præterea gradu, ſiue dignitate, vel adminiſtratione fungatur, illis omnibus ſit ipſo iure priuatus, & ad eadem, vel ſimilia munera obtinenda vel obeunda perpetuæ inhabilitatis cenſuræ ipſo etiam facto ſit obnoxius, ſuper quibus niſi à Romano Pontifice pro tempore exiſtente, diſpenſari ſiue abſolui non poſſit. Et nihilominus aliis pœnis, ſi opus fuerit, à proprio Prælato pro delicti menſura infligendis ſubiiciatur, prout ſubiicimus.

Permiſsio diſſerendi de Conceptione, in diſputationib. ceſſante occaſione ſcandali.

§. 3. Ceterum quamdiu per Apoſtolicam Sedem, altera pars definita non fuerit, oppoſitaque ſententia condemnata, liceat viris doctis, in publicis Academiæ diſputationibus, ſiue generalium, aut Prouincialium Capitulorum, vel vbi alias interſunt, qui rem capere poſſunt, nec ſcandali vlla ſubeſt occaſio, de illa quæſtione diſſerere, & argumentis vtramlibet partem, vel aſſerere, vel impugnare, dum tamen neutra, veluti erronea prædicetur, ſeruenturque illa omnia, quæ à dicto Sixto prædeceſſore noſtro ſtatuta ſunt, quorum ſingula, vt præfertur, etiam quantum ad alias pœnas, duximus innouanda, & innouamus per præſentes.

Iuſsio publicādi hanc bullā vbique.

§. 4. Vt autem hæc noſtra conſtitutio, & præmiſſa omnia, ad eorum omnium quorum intereſt, notitiam congruentius peruenire poſſint, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœna priuationis ab ingreſſu Eccleſiæ, etiam eo ipſo incurrenda, ſi in his quæ mandamus exequendis ſe negligentes exhibuerint, præcipimus & mandamus omnibus & ſingulis locorum Ordinariis, ac eorumdem Vicariis ſuffraganeis, & officialibus quibuſcumque, & aliis ſingulis ad quos quomodolibet ſpectat, & pertinet, quatenus huiuſmodi noſtram conſtitutionem ſingulis ſuæ diœceſis, vel diſtrictus Prædicatoribus, & aliis quibus expedire iudicauerint opportune inſinuent, & publicent, ac inſinuari & publicari faciant. Et ne quis in poſterum quoquomodo ignorantiam de præmiſſis poſſit prætendere, aut ſe contra præmiſſa valeat excuſare.

Forma & effectus publicationis in Vrbe.

§. 5. Volumus, & ſimiliter eadem auctoritate decernimus & mandamus, quod præſentes literæ per aliquos ex noſtris Curſoribus in Baſilicarum S. Ioannis Lateranenſis, ac Principis Apoſtolorum, & Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, ac in acie Campi Floræ de Vrbe de more publicentur, & affigantur, & illis inde amotis remaneant in eiſdem locis earumdem exempla affixa: quæ publicatio & affixio, ita omnes ad quos ſpectat, afficiat, & arctet, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Clauſula derogatoria.

§. 6. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſuis indultis & literis Apoſtolicis, quibuſuis perſonis, etiam quantumcumque qualificatis, & in quacumque etiam Cardinalatus, Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, & quauis alia dignitate & honore conſtitutis, etiam quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari nequeant quomodolibet conceſſis, quæ eis contra præmiſſa in aliquo ſuffragari non poſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 7. Volumus inſuper & decernimus, quod præſentes vim perpetuæ & irrefragabilis conſtitutionis obtineant, & quod illarum tranſumptis impreſſis manu alicuius Notarij ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur,

adhibeatur, quæ præſentibus literis adhiberetur, ſi oſtenſæ vel exhibitæ forent, Regula Cancellariæ noſtræ Apoſtolicæ quacumque in contrarium diſponente, non obſtante.

Sanctio pœnalis.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, approbationis, ſtatuti, ordinationis, mandati, ſubiectionis, innouationis, præcepti voluntatis & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Dat. P. An. 5. die 30. Nou.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo Prid. Kalend. Decembris, Pontificatus noſtri anno quinto.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. N. Ieſu Chriſti 1570. indict. 13. die vero 7. menſis Decembris, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno 5. retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt in Baſilicarum S. Ioannis Lateranenſis, & Principis Apoſtol. de Vrbe, ac Cancell. Apoſtol. valuis, & in acie Campi Floræ, dimiſsis illarum copiis affixis per nos Ioannem Andream Piniççam, & Petrum Aloyſium Gattam prælibati S. D. N. Papæ Curſ.

Camillus Cher. Mag. Curſ.

CXV. Facultas Canonicorum regularium Congregationis Lateranen. Ordinis S. Auguſtini, feſtum illius celebrandi, etiam in die Dominico, ſi in ea illud vel illius octaua occurrerit, & celebrandi etiam feſta nonnullorum Sanctorum ſui Ordinis iuxta antiquum ritum.

De materia autem huius Congregationis vide à me dicta ſup. in conſt. 2. Paſchal. II. Quanto.

Edita An. D. 1570.

PIVS PAPA QVINTVS
Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Licet Eccleſia Dei ſponſa tunc veræ iubilationis ſuæ fructum reportet, cum Chriſtifideles omnes ad precum effundendarum exercitium excitat, eumdemque orandi, pſallendique ritum & morem omnibus proponit, alienum tamen a ratione minime cenſendum erit, ſi aliquos ſanctorum quorumdam patrocinio ſpecialius ſuffultos, ad eorumdem particularem venerationem, etiam per crebras illorum commemorationes ſeſe excitare permiſerit, vt peculiare ipſorum meritum agnoſcentes, eorum quoque veſtigia ſequi quam maxime ſtudeant.

Hic Pont. Breuiarii edidit, & iuxta illud acta celebrari iuſſit, ut in ſua conſtit. 6. Quod à nobis ſup.

§. 1. Hinc eſt, quod nos licet alias ex certis tunc expreſſis cauſis omni alio Breuiarij vſu interdicto, Breuiarium, quod imprimi curauimus, ac pſallendi, precandique formulam in omnibus vniuerſi Orbis Eccleſiis, Monaſteriis, Ordinibus, & locis etiam exemptis, in quibus iuxta ritum Romanæ Eccleſiæ dici debet, aut conſueuit, ſub certis modo & forma ſeruari mandauerimus, ſtatuentes Breuiarium ipſum nullo vnquam tempore, in toto vel in parte mutandum, aut ei aliquid detrahendum, ac alia fecerimus, prout in ipſis literis, quas in cuiuſlibet Breuiarij prædicti principio imprimi voluimus, plenius continentur.

Nunc autem dat Lateranen. Congregationi Feſta de quib. hic, celebrandi iuxta Ordinis ritum, &c.

§. 2. Attendentes tamen dilectos filios Canonicos Regulares Congregationis Lateranen. Ordinis S. Auguſtini, eorum Patrem, ac primum Apoſtolici illius Ordinis Reformatorem S. Auguſtinum prædictum, ac præterea inſigniores eiuſdem Ordinis Sanctos Martyres, ac Confeſſores, quorum meritis eadem Congregatio per orbem propagata, & illuſtrata extitit, & in dies eiuſdem Congregationis perſonæ adiuuantur, atque proteguntur, debita, vt par eſt, veneratione cupere, in eorum præſertim diebus, quibus in Domino obdormire eiſdem obtigit celebrare. Nos propterea pium eorum deſiderium plurimum in Domino commendantes, Motu proprio, non ad dictorum Canonicorum, ſeu alicuius eorum ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, Congregationi dictorum Canonicorum concedimus primum, quod vltra conſuetas Saluatoris Lateranenſis, & S. Auguſtini prædicti eorum Patris, ad Veſperas & Laudes commemorationes, eiuſdem S. Auguſtini feſtum, die vigeſimooctaua Auguſti occurrens, per totam illius octauam, tam in canonicis horis, quam in Miſſæ celebratione, prout hactenus, celebrare poſſint, videlicet in ipſa quidem die, & octaua ſub duplici, infra octauas autem ſub ſemiduplici, cum commemoratione feſtorum ſimplicium occurrentium. De Decollatione autem S. Ioannis Baptiſtæ fiat ſuo die cum commemoratione octauæ. De Dominica autem ſi occurrat infra octauas, fiat de ea cum commemoratione octauæ, ſin autem in ipſa die, vel octaua Dominica occurrente, fiat de Sancto cum Dominicæ commemoratione, cum Antiphonis videlicet, Hymnis, Reſponſoriis, ac reliquis ipſorum Canonicorum propriis, ordinatis à Diuo Thoma Aquinate, iuxta eorum antiquum morem, ſeu & prout, melius ac congruentius videbitur, ab ipſis reformandis, dum tamen tres primæ lectiones ſint de Scriptura, intra octauas quidem de occurrente, in ipſo autem die, & octaua de ſcriptura aſſignata ab ipſis Canonicis, atque congruentius eidem feſto aptata. Mediæ tres, partim de vita eiuſdem Patris, collecta è dictis eiuſdem, in libris præcipue confeſſionum, necnon & Poſſidonij eius contemporanei, ac ſocij, qui cum per annos quadraginta cum eo familiariſſime vixiſſet, vitam etiam eius veriori & integriori modo deſcripſit, partim de ſermonibus eiuſdem Patris de communi vita Clericorum: Tres verò poſtremæ lectiones de Homilia S. Ioannis Chryſoſtomi ſuper Euangelium Matthæi: Vos eſtis ſal terræ: pariter & eius conuerſionem die quinta Maij, cum lectionibus vt ſupra authenticis ex ipſo S. Auguſtino, & Poſſidonio, necnon & cum lectionibus in vltimo nocturno Diui Gregorij Papæ, ſuper Euangelio Lucæ: Erant appropinquantes ad Ieſum publicani & peccatores. Primam quoque eius, quæ vndecima Octobris, & ſecundam, quæ vltima die Februarij occurrit, tranſlationes, necnon & quolibet menſe ſemel ipſius commemorationis feſtum, die in quo feſtum alicuius Sancti non occurrerit, ſub duplici poſſint celebrare. Et ſimiliter Sanctorum Aniani Epiſcopi die Decembris ſecunda. Sancti Thomæ Cantuarien. Epiſcopi & Martyris, vigeſimanona Decembris. Aquilini martyris, Ianuarij vigeſimanona. Guarini Epiſcopi, Februarij ſexta die. Theotoni Confeſſoris, decima octaua die Februarij. Albini Epiſcopi, prima Martij. Herculani Epiſcopi & martyris, Martij ſecunda. Patricij Epiſcopi, Martij decimaſexta. Monicæ Viduæ, Maij quarta. Vbaldi Epiſcopi, Maij decimaſexta. Iuonis Epiſcopi, Maij vigeſima. Bernardi Confeſſoris, Iunij decimaquinta. Ioannis, Octobris decima. Frigdiani Epiſcopi, Nouembris decimanona. Gelaſij Papæ, Nouembris vigeſima prima. Proſperi Epiſcopi, Nouembris vigeſima quarta. Omnium quoque aliorum d. Congregationis, & Ordinis Sanctorum feſta, etiam ſub duplici officio celebrare, atque iis omnibus & ſingulis, proprias eorum, atque authenticas lectiones, ſeu & orationes, ſeruata prædicta Breuiarij forma accommodare valeant, officiaque prædicta recitantes, debito ſuo perinde cenſeantur ſatisfeciſſe, ac ſi ea quæ in Breuiario aſſignantur recitaſſent, nec ad aliam vlterius recitationem vllo vnquam tempore poſſint compelli; prædictaque eorum particularia officia ſeorſum & ſeparatim à Breuiario, vbicumque illis placuerit, abſque alia noſtra, vel Commiſſarij noſtri in illis partibus licentia imprimi facere, libere & licite valeant.

Inhibitio contra moleſtantes Canonicos ſup. præmiſſis.

§. 3. Diſtrictius inhibentes, tam locorum Ordinariis quam quibuſuis librorum impreſſoribus, ceteriſque quauis auctoritate fungentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis maioris, necnon indignationis noſtræ pœnis, ne eoſdem Canonicos ſuper recitatione horarum, aut impreſſione officiorum huiuſmodi impedire, moleſtare, vel inquietare, audeant vel præſumant.

Clauſula præſeruatiua huius cõceſſionis.

§. 4. Ac decernentes præſentes literas nullo vmquam tempore ſubreptionis vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, inualidari nullatenus poſſe, minuſque ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi vllatenus poſſe, ſed quoties illa emanabunt,

nabunt, toties in priſtinum ſtatum, etiam ſub quacumque Data per ipſos eligenda reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas eſſe, ſicque ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum iudicum deputatio. §. 5. Quocirca dilectis filiis noſtris Flauio Vrſino, & Paulo ab Eccleſia, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ presbyteris Cardinalibus, & cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, per præſentes Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Canonicorum, ſeu alicuius eorum fuerint requiſiti ſolenniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta quæcumque firmiter obſeruari, non permittentes eos, ſeu eorum aliquem deſuper contra earumdem præſentium tenorem quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoslibet & rebelles, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita compeſcendo. Necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula contrariorum derogatoria. §. 6. Non obſtantibus fel. recordat. Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilijs generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præſentium vltra tres dietas ad iudicium non trahatur, ac literis noſtris prædictis, quas eoſdem Canonicos ligare nullatenus poſſe volumus, ac quibuſuis aliis Apoſtolicis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi de eis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, eiſdem præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptorum fides. §. 7. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu tamen alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D.P. An. 5. 18. Decemb. Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 18. Decemb. milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Pontificatus noſtri anno 5.

CXVI. Priuilegium præcedentiæ Canonicorum regularium Congregationis Lateranenſis, Ordinis S. Auguſtini, ante alios quoſcumque Regulares, poſt clerum ſæcularem.

Hic Pont. poſtea, ante iſtos Canonicos, præcedere iuſſit Canonicos ſæculares S. Georgij in Alga vt infra in eius conſt. 127. Cum alias nos.

Alia quæ hanc reſpiciunt Congregationem notaui ſupra in conſt. 2. Paſchal. II. *Quanto.* Et de præcedentia cum Monachis S. Benedicti Congregationis Caſſinenſis extat ſup. declaratio Pij IV. in eius conſtitut. 75. *Sedis.*

Edita An. D. 1570. **PIVS EPISCOPVS,** *Seruus Seruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium. CVm ex Ordinum vniuerſitate, qui in Dei Eccleſia reperiuntur, illa caſtrorum aciei comparetur, illius autem gubernium Rom. Pontif. B. Petri vero ſucceſſori ſit demandatum, mirum nemini videri debet, ſi ille curæ ſibi diuinitus commiſſæ inuigilans, cuilibet quod ſuum eſt benigne concedendo, & quæ clara etiam ſui ipſorum natura ſunt, ne in recidiuæ contentionis ſcrupulum relabantur, opportunæ declarationis, ac nouæ conceſſionis remedio conſolidat; vt quibuſuis ſublatis obſtaculis, quilibet pacis amœnitate frui libere poſſit, ac ſcandalorum occaſio penitus tollatur.

Canonici regulares ab Apoſtolis originem trahunt. §. 1. Cum itaque ſicut accepimus dilecti filij vniuerſi Canonici Regulares Ordinis S. Auguſtini Congregationis Lateranenſis, qui ab Apoſtolis originem traxerunt, quique ab eodem S. Auguſtino eorum reformatore, iterum per reformationis viam mundo geniti, merito prætendere poſſunt, ſe, omnes alias perſonas Eccleſiaſticas, tam ſæculares quam regulares, in proceſſionibus, & aliis actibus publicis præcedere debere.

Præcedentia itaque eis datur immediate poſt clerum ſæcularem. §. 2. Cum tamen non liceat membra à capite ſeparare; ſed tamen eis locum debitum aſſignare, ipſorumque indemnitati, vt ſine populi ſcandalo in publicum prodire, exemploque potius ceteris Chriſti fidelibus eſſe poſſint, conſulere volentes, ac omnium & ſingularum litium, *Tu aduerte quod notaui in rub.* quæ forſan ſuper præmiſſis exortæ ſint, aut exoriri quoquomodo poſſint, ſtatus & merita, nominaque & cognomina Iudicum & colitigantium, præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad dictorum Canonicorum, vel alicuius alterius pro eis ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia noſtra, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulos Canonicos prædictos, vbicumque locorum exiſtentes, quos deinceps proceſſionibus, & aliis actibus, publicis vel priuatis, intereſſe contigerit, ſtatim ipſum clerum ſæcularem non exemptum ſubſequi, dum ipſi ſubſequendo præcedunt, dum vero præcedendo præcedunt, illum immediate ſequi debere, auctoritate Apoſtolica per præſentes declaramus. Ac inſuper in omnibus locis, in quibus talis viget conſuetudo in proceſſionibus, vt dicti Clerici non exempti, præcipue quando Canonici alicuius Eccleſiæ Cathedralis, paramenta Eccleſiaſtica induunt, vt cultus diuinus magis vigeat, ac vt Sanctiſſimum Corpus Chriſti, ſeu aliæ reliquiæ, quæ proceſſionaliter deferuntur, decentius & honorificentius aſſocientur, aut quando hoc ipſius Ordinarij mandato continget, ipſi Canonici ſimiliter ac illi, Pluuialia, Planetas, Tunicellas, & alia paramenta ſuper eorum clericalem habitum deferre, necnon pro cruce aſſocianda quæcumque luminaria deferre, libere & licite poſſint, ſtatuimus & ordinamus.

Inhibitio id perturbantes. §. 3. Diſtrictius inhibentes quibuſuis locorum Ordinariis, etiamſi Patriarchali, Prouinciali, Archiepiſcopali, aut alia dignitate perfulgeant, ſub excommunicationis maioris, & indignationis noſtræ pœna, ne eoſdem Canonicos, ſeu aliquem eorum moleſtare, aut præmiſſa quouis modo declarare, vel interpretari audeant.

Clauſula harum priuilegij præſeruatiua. §. 4. Decernentes præſentes literas nullo vmquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod locorum Ordinarij, aut alij forſan intereſſe habentes, vocati non fuerint, aut nullitate notari, impugnari, inualidari, ad terminos iuris deduci, in ius vel controuerſiam vocari, cauſamque vel cauſas quare præmiſſa à nobis emanauerint verificandum nullatenus teneri, nec ob id viribus carere, minuſque ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, ac plenarie reintegratas, etiam ſub Data per ipſos Canonicos eligenda eſſe; ſicque ab omnibus cenſeri. Et ita per

per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & ipſosmet Ordinarios, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quocumque quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§.5. Quocirca dilectis filiis, dictæ Congregationis Protectori, ſeu eius Viceprotectori, & cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ac Vicario ven. Fratris noſtri Epiſcopi Lauden. in ſpiritualibus generali, per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Canonicorum prædictorum, vel alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, illiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eoſdem Canonicos, illorumque ſingulos, præmiſſis omnibus & ſingulis vi præſentium continentia & tenore pacifice frui & gaudere. Non permittentes eos, ſeu eorum aliquem deſuper per quoſcumque indebite moleſtari, perturbari, & inquietari, contradictores quoſlibet & rebelles, ac præmiſſis non parentes, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis, ſeruatis proceſſibus, illos cenſuras & pœnas ipſas incurriſſe declarando, necnon eas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§.6. Non obſtantibus fel. rec. Papæ Bonifacij prædeceſſoris noſtri, etiam qua cauetur, ne quis extra Ciuitatem vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & illis vltra vnam dietam à fine ſuæ diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne Iudices à Sede Apoſtolica deput. extra Ciuitatem vel diœceſim in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alij vel aliis vices ſuas committere præſumant, ac de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo vltra tres dietas quis vigore præſentium ad iudicium non trahatur; ac aliis Apoſtolicis in prouincialibus ac ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialiter vel generaliter, conſtitutionibus & ordinationibus, ac etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus etiam immemorabilibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis Eccleſiis, Congregationibus, Capitulis, Collegiis, Monaſteriis, & aliis locis, eorumque ſuperioribus & perſonis, ſub quibuſuis tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibuſque, & aliis decretis, motu, ſcientia & poteſtate ſimilibus, etiam conſiſtorialiter conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut alia aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nil penitus omiſſo, ac forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, eiſdem præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi mentionem.

Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

Dat. P. An. 5. die 23. Dec.

Dat. Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1570. 10. Kalend. Ianuarij, Pontificatus noſtri anno 5.

CXVII. Reuocatio facultatum teſtandi, & quouis alio modo diſponendi de acquiſitis ex bonis Eccleſiaſticis, ac de aliis rebus, etiam proprio labore partis, aut patrimonialibus, ad commodum illegitimorum, etiam legitimatorum, non tamen Hoſpitalibus expoſitorum, & Orphanorum.

Et abrogatio habilitationum eorumdem illegitimorum ſuccedendi in dictis bonis, aut rebus feudalibus, & emphyteuticis à piis locis profectis.

De huiuſmodi facultatibus, vide pro Curialibus indultum Paul. V. in conſt. 18. In eminenti. *vbi plene notabo. Et attende etiam reintegrationem Militiarum Hiſpaniarum in conſt. 30. Greg. XIII.* Romani. *Quod autem generaliter bona illegitimis relicta, vti ſpolia deueniant ad Reu. Cameram Apoſt. habetur in Six. V. conſt.* 100. In conferendis *cum ibi indicatis.*

De facultate autem legitimandi, vide ſup. in Iul. II. conſt. 15. *Sicut*, ac Pij IV. conſt. 45. *Quamuis* Et etiam vide priuilegium Protonotariis Apoſtolicis conceſſum à Six. V. in conſt. 12. *Romanus.*

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1571. & 1471. Exordium.

QVæ Ordini Eccleſiaſtico noxia eſſe, & ſcandala obiicere perſpiciuntur, neceſſe eſt è medio ſubmouere.

Reuocatio indultorum teſtandi & diſponendi de acquiſitis, ex bonis Eccleſiaſticis, ac de aliis rebus in fauorē illegitimorum etiā legitimatorū no tamen Hoſpitalibus expoſitorum, & Orphanorum.

§.1 Quod nos pro noſtri muneris officio, inter alia incommoda quæ in oculos noſtros incurrunt, de Chriſti peculio, ne ab indignis & reiectis ignominioſe conſumatur, neue illorum cauſa, Eccleſiis & pauperibus præripiatur, curam præcipuam habere volentes, de nobis attributæ poteſtatis plenitudine, reuocamus & abolemus omnia & quæcumque priuilegia, licentias, diſpenſationes, & indulta faciendi teſtamenta, donationes, ſiue inter viuos ſiue cauſa mortis, legata & qualcumque alias diſpoſitiones, de dominiis, terris, caſtris, domibus, & quibuſlibet aliis bonis & rebus, immobilibus, mobilibus, & ſe mouentibus, necnon pecuniis, iuribus & actionibus, ex beneficiis, fructibus, penſionibus, & aliis rebus Eccleſiaſticis qualibuſcumque confectis, acquiſitis, & alias quomodocumque prouenientibus, necnon de peculio, & aliis etiam ſola induſtria, labore, muneribus,

Hæc declarātur inf.

aut quocumque alio modo partis, cuiuſcumque qualitatis, quantitatis, ſpeciei, naturæ, & valoris exiſtentibus, in quoſcumque illegitimos, ſiue ſuos, ſiue extraneos, etiam legitimatos, eoſdemque ex toto vel in parte hæredes inſtituendi, & ſubſtituendi, ſeu quod ipſi in prædictis ab inteſtato ſuccedant, ceteraſque huiuſmodi facultates, & permiſſiones ac etiam habilitationes & capacitates ſuccedendi in bonis & rebus feudalibus, & emphyteuticis, ab Eccleſiis, Monaſteriis & piis locis profectis, quibuſcumque perſonis ſæcularibus, & quorumcumque Ordinum, necnon Militiarum & Hoſpitalium regularibus, ac Romanæ Curiæ officialibus, & aliis Curialibus Curiamque ipſam ſequentibus, & etiam Vrbis Romæ Ciuibus, ac Palatia, ædes, cenſus, aliaque bona, in ea eiuſque diſtrictu habentibus, noſtris quoque & aliorum Romanorum Pontificum familiaribus, Eccleſiarum Prælatis, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & aliis cuiuſcumque dignitatis, ordinis, & conditionis exiſtentibus, illorumque & aliis Eccleſiis, Capitulis, Conuentibus, Ordinibus, Militiis, Hoſpitalibus, Collegiis, officiis, & locis, ac prædictæ Vrbi, aliiſque Ciuitatibus, Prouinciis, & dominiis, eorumque dominis, populis, ciuibus, & incolis, tam per fel. record. Sixtum Quartum, Innocentium Octauum, Alexandrum Sextum, Iulium Secundum, Leonem Decimum, Clementem Septimum, Paulum Tertium, Iulium Tertium, Paulum Quartum, Pium Quartum, & qui ante illos fuerunt alios quoſcumque Romanos Pontifices, ac nos & Sedem Apoſtolicam, eiuſque Legatos, etiam de latere, Nuncios, Notarios, Comites, Collegia, officia, & loca, etiam per modum ſtatuti perpetui, generalis legis, initi & ſtipulati contractus, ſeu quaſi & alias ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis reſtitutiuis, præſeruatiuis, mentis atteſtatiuis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque ſimili poteſtatis plenitudine, ac prædictorum Cardinalium conſilio, & matura deliberatione in Conſiſtorio habita,

habita, necnon conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, etiam ob remunerationem laborum, & obſequiorum, in nobis & dictæ Sedi impenſorum, refectionem damnorum, compenſationem iurium ceſſorum, vel ablatorum, nauatæ Militiæ contra Hæreticos & infideles, ſeu pro prædictæ Vrbis ornatu, & frequentatione, ac quibuſcumque aliis vſibus, ac etiam neceſſariis & piis cauſis conceſſa, & multiplicatis vicibus confirmata, innouata, extenſa, & moderata, & quantocumque tempore pacifice obſeruata, quoad eam partem, quæ illegitimos prædictos tangit dumtaxat, etiam ſi illa contineant, quod omnes Curiales Curiam ſequentes, & alij, ſiue Eccleſiaſtici, etiam Cardinales, ſiue mundani, qui Palatia, domos, & prædia, vrbana vel ruſtica, ædificauerint, aut cenſus, aliave bona acquiſiuerint, aut alias acquiſita habuerint in d. Vrbe, & circum eam ad milliaria decem, ex bonis, ſeu fructibus Eccleſiaſticis, hi tales de illis, necnon iuribus, & iuriſdictionibus omnibus, in fauorem illegitimorum, ac quomodolibet inhabilium, & incapacium, ſiue inter viuos ſiue cauſa mortis diſponere, eoſque hæredes & ſucceſſores, vniuerſales vel particulares inſtituere, & ſubſtituere, & ſi inteſtati deceſſerint, ipſi illegitimi & incapaces, in illis ſuccedere poſſint, quodque per quaſcumque reuocationes, derogationes, aut alias contrarias diſpoſitiones, illis quorum intereſt præiudicari nequeat, & ſi vllo vmquam tempore præiudicatum, aut derogatum quoquomodo apparuerit, ius quæſitum ablatum, & literæ reuocationum & derogationum huiuſmodi, iuris quæſiti ablata cenſeantur. Sicque per quoſcumque Iudices iudicari debeat, & etiam definiri.

Reuocatio facultatū Legatorū, Nunciorum & aliorū ſimilia concedendi.

§.2. Ac pariter tollimus & abrogamus omnes & quaſcumque facultates ſimilia concedendi, Legatis, Nunciis, Notariis, Comitibus, Collegiis, officiis, & aliis, ſupradictis, quorum omnium tenores, ac ſi ad verbum inſererentur, habemus præſentibus pro expreſſis. Ita vt priuilegiorum, diſpenſationum, facultatum, habilitationum, capacitatum, indultorum, & aliorum ſupradictorum ſic reuocatorum, aut etiam literarum, legitimationis prætextu, nullus omnino de huiuſmodi bonis, rebus, pecuniis, iuribus, iuriſdictionibus, & actionibus, in commodum & fauorem illegitimorum vtriuſuis ſexus, ſiue eorum filiorum, ſiue conſanguineorum, affiniumve, ſiue extraneorum etiam in ſtatu ſæculari procreatorum, ac legitimati quacumque auctoritate donatorum, & ad huiuſmodi res & bona, eiuſque ſucceſſionem, teſtato vel inteſtato, idoneorum & capacium effectorum, ſiue teſtamento, ſiue donatione, ſiue legato, ſiue eleemoſyna, ſiue alio quocumque titulo, & pio opere (exceptis in communi, ac omni fraude, conuentione, ſeu compoſitione ceſſante, Hoſpitalibus expoſitorum & Orphanorum) diſponere, nec illegitimi ipſi in eis ab inteſtato, ſiue protinus ſiue per interpoſitas perſonas, ac quomodocumque ſuccedere, aut illa alias ad eos, etiam per quemcumque circuitum multiplicatarum in alios capaces ſucceſſionum, vllo tempore deuenire poſſint.

Annullatio contrariarum diſpoſitionum, quæ non ſunt ſortitæ effectū.

§.3. Ac etiam nulla eſſe, & pro infectis habere volumus, omnia & quæcumque facta hucuſque teſtamenta, legata, donationes, & alia diſpoſita huiuſmodi, quę viuentibus adhuc teſtatoribus, aut alias locum non habuerunt, ac pariter ab inteſtato ſucceſſiones, non tamen litigioſas, quæ plenarium non ſunt effectum ſortitæ.

Prohibitio diſponendi, vt aliquid ipſis illegitimis cõcedatur.

§.4. Dehinc vero diſtrictius prohibemus, ne talia ſiue in prædictos illegitimos vtriuſlibet ſexus, ſiue in illorum coniuges, ſiue ipſorum parentes, filios, deſcendentes, aſcendentes, vel alios cognatos, ſiue viuentibus, ſiue defunctis illegitimis, etiam paupertatis, dotis, aut alterius cuiuſcumque pij operis intuitu fiant, neue ipſi vmquam in rebus, bonis, pecuniis, iuribus, iuriſdictionibus, & actionibus prædictis, ſiue totis, ſiue in parte ſuccedant, aut illa ad ipſos, quauis diſpenſatione ſuffultos, etiam per prædictum circuitum deueniant, neue de eis vlla in alium ſeu alios conceſſio, donatio, tranſlatio, aliave diſpoſitio fiat, vt alia bona ſimilia, vel diſſimilia, illegitimis aut aliis ſupradictis concedantur.

Annullatio diſpoſitionum aliter fact. & pœna diſponentium.

§.5. Quod ſi prædictorum quiſquam fuerit præſentium violator, teſtamentum, donatio, legatum, & diſpoſitio omnino non teneat, nec etiam quoad alios capaces, & res alias valeat. ſicque diſponens, priuilegio, diſpenſatione, facultate, & indulto prædicto, eiuſque vſu, & commodo, etiam in ceteris omnibus ipſo iure ſit priuatus. Nemo quantumuis capax illius prætextu, fructus, res, pecunias, aut prorſus alia bona ſua faciat, nec illa detinens præſcriptione, aut vllo alio iuris præſidio adiuuetur, ſed ad integram illorum reſtitutionem quocumque temporis lapſu non obſtante, debeat coerceri.

§.6. Ita vt omnes in Eccleſiis, Monaſteriis, & beneficiis ſucceſſores, tam coniunctim quam diuiſim, quiſque videlicet pro rata parte ſua, illa omni tempore recuperare poſſint, & qui primus ceteris ab eo monitis, & negligentibus, iudicium intenderit, ei ſoli res tota merito vendicetur. Nullis vero huiuſmodi ſucceſſoribus, pro prædictis inſiſtentibus, ac etiam de peculio alias quam ex rebus Eccleſiaſticis confecto, locorum Ordinarij, tam conceſſorum, & relictorum illegitimis, eorumue cauſa, quam quorumcumque aliorum bonorum immobilium, mobilium, & ſe mouantium, necnon pecuniarum, fructuum, rerum, & iurium, alias ſub dictis teſtamentis, donationibus, legatis, & diſpoſitionibus comprehenſorum, corporalem poſſeſſionem, amotis inde & expulſis quibuſcumque detentoribus, ſiue incapacibus ſiue capacibus, per ſe vel alium, ſeu alios, libere apprehendant, & apprehenſam huius Sedis nomine cuſtodiant, donec ipſa Sedes de illis, vti tum tulerit piorum operum neceſſitas, duxerit prouidendum.

Succeſſores in beneficiis, bona de quibus aliter proniſum eſſet, recuperare poſſint, & eis nõ inſiſtentibus idem faciant locorum Ordinarij pro Sede Apoſt.

§.7. Bona vero, res, & iura, feudalia vel emphyteutica (aliis legitimis ad ea forte vocatis non exiſtentibus) eo ipſo deuoluta, & iuri, ac proprietati ſuarum Eccleſiarum & locorum reſtituta, & cum reliquis eorum bonis conſolidata eſſe declaramus.

Bona Eccleſiaſtica feudalia nõ exiſtentibus legitimis, ad Eccleſ. deuoluuntur.

§.8. Decernentes irritum & inane, quicquid ſecus per quoſcumque, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Vide quod notaui in rub.

§.9. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtatutis & conſuetudinib. Eccleſiarum, Capitulorum, Conuentuum, Ordinum, Militiarum, Hoſpitalium, Vrbium, Prouinciarum, Collegiorum, etiam Cardinalium, & officiorum prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia communitis, & in Conſiſtorio prædicto, ſeu Conclaui habitis, aliiſque priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis generalibus, & ſpecialibus, illis, eorumque & aliis quibuſcumque perſonis, cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam ſupradictis, fortioribus, ac etiam diſponentibus, quod prædicta per quaſcumque literas numquam, aut ſine conſenſu illorum, quorum intereſt, reuocata, aut ſublata intelligantur, & alias cuiuſcumque tenoris exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, aut omnino non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus, ad verbum habenda eſſet noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia, quatenus prædictis aduerſentur, illorumve executionem diſturbare poſſint, viribus prorſus, & effectu carere decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Quia vero difficile nimis eſſet præſentes quocumque illis opus erit perferre.

Decretum irritans.

§.10. Volumus, vt earum exempla, etiam impreſſa, Notarij publici manu, & perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, eiuſve Curiæ ſigillo obſignata, eamdem illam prorſus fidem in iudicio & extra illud, vbique gentium faciant, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

Clauſ. derog.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, 1571. 6. Kal. Februarij, Pont. noſtri anno 6.

D.P. An 6. die 27. Ianu.

Anno Incarnationis Dominicæ 1571. Indict. 14. die vero 2. menſis Martij, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno eius ſexto, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum S. Ioannis Lateranen. Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancell. Apoſt. & acie Campi Floræ, dimiſſæque fuerunt in eiſdem locis per aliquod temporis ſpatium, per nos Petrum Sprengerium, & Petrum Aloyſium Gaitam S. D. N. Papæ Curſ.

Publicatio.

Scipio de Octauianis Mag. Curſ.

Sequitur

Sequitur extenſio dictæ conſtitutionis, etiam ad bona patrimonialia.

PIVS PAPA V.
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1571.

Exordium: AD Rom. ſpectat Pont. ſua ſolicitudine indefeſſa diligenter prouidere, vt ea quæ ab eo emanata ſunt, ita ſuæ declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla deſuper dubitandi occaſio ei relinquatur.

§. 1. Licet etenim, &c.

Pius IV. edidit conſt. de qua hic.

Omittitur hic relatio bullæ Pij I V. quia ipſam totam habes ſup Quamuis

Hic autem Pont. edidit præſertam bullam Decretum eſt an conſtitutio intelligatur etiam quoad bona patrimonialia.

§. 2. Nos deinde per quaſdam noſtras ſub dat. ſexto Calend. Febr. Pont. noſtri Anno ſexto, confectas in forma Motus proprij literas, &c.

vt ſup. in bulla quæ præcedit.

§. 3. Quia tamen ſicut poſtea accepimus, lite & cauſa in partibus coram dilecto filio Guber. Ciuitatis noſtræ Fauentinæ inter dilectum filium Bartholomæum de Lanzonibus laicum Fauentinum ex vna, & quemdam Sanctum filium ſpuriumque Barnabæ etiam de Lanzonibus presbyteri, ipſius Bartholomæi proximiori, de & ſuper hæreditate, & bonis dicti Barnabæ preſb. defuncti, quam & quæ Bartholomæus tanquam proximior, ſeu alias quomodolibet de iure, Sanctus vero præfatus tamquam aſſertus hæres teſtamentarius, & prius legitimatus eiuſdē Barnabæ, ad ſe ſpectare reſpectiue contendunt, ac dictus Sanctus de eodem Barnaba tunc preſb. illegitime natus fuit, & defectum natalium patitur, rebuſque alijs in actis cauſæ, & cauſarum huiuſmodi deductis. & illorum occaſione deducendis in Rom. Curia pendentibus, partibus, ex altera, contingit dubitari, an contra tales illegitimos dictæ noſtræ literæ editæ loquantur, & intelligantur etiam de bonis patrimonialibus, ipſeque Bartholomæus ſit pauper, eius facultates ad ſuſtinendum litem non ſuppetāt, ac propterea dictus Bartholomæus cupiat mentem & intentionem noſtram ſuper præmiſſis expreſſe declarari.

Declarat modo idem Pont. eamdem conſtitutione procedere etiam quoad bona patrimonialia.

§. 4. Nos huiuſmodi dubium elucidare, & voluntatem noſtram patefacere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine, tenore præſentium declaramus, dictas literas noſtras loqui & intelligi etiam de quibuſcumque bonis patrimonialibus, tam mobilibus quam immobilibus, & ſe mouentibus, iuribus & actionibus quibuſcumque, ſicque etiam ab initio intentionis & incommutabilis mentis noſtræ, fuiſſe & eſſe, atteſtamur.

Decretum irritans.

§. 5. Ac ita in præmiſſis ab omnibus cenſeri, ac per præfatos, & quoſcumque alios Iudices, etiam Curiæ, & Palatij Apoſt. Auditores, & S.R.E. Card. & de latere Legatos ſublata ipſis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, & ſi ſecus ſuper iis à quoquam ſquauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Clauſula derogatoria.

§. 6. Non obſtantibus præmiſſis, & quacumque alia litis pendentia, necnon conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt, ac regula noſtra de non tollendo iure quæſito in Cancell. Apoſt. edita, ac legibus & ſtatutis, iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque indultis, & literis Apoſt. in contrarium quomodolibet conceſſis, necnon omnibus alijs, quę in dictis literis noſtris volumus non obſtare, cæteriſque contrarijs non obſtan. quibuſcumque.

Dat. P. A. 7. 5. Martij.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſc. die quinta Martij 15 - 2. Pont. noſtri anno 7.

CXVIII. Cambiorum illicitorum declaratio; & prohibitio.

De pœnis eiuſmodi cambiorum, attende ſup. Pij IV. conſt. 1. Cum ſicut. *Sed prætextu vſuraria prauitatis non retardatur exactio creditorum ad inſtantiam Fiſci coram A. C. vt in eiuſdem Pij IV. conſt.* 56. Inter multiplices 16. *Qui Auditor has Cambiorum cauſas cognoſcit, vt habetur infra in conſt.* 28. *Paul. V.* Eximiæ.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1571.

Exordium. IN eam pro noſtro paſtorali officio curam diligenter incumbimus, vt Domini noſtri ouibus opportuna pro animarum ſalute remedia adhibere minime differamus.

Cauſa conſt. §. 1. Cum itaque ad aures noſtras peruenerit, legitimū cambiorum vſum, quem neceſſitas, publicaque vtilitas induxit, ſæpe numero ob illiciti quæſtus cupiditatem deprauari, vt ſub illius prætextu vſuraria prauitas à nonnullis exerceatur, Nos petitionibus, quæ ſuper his nobis nuper factæ ſunt, hac perpetuo valitura decretali, reſpondendum eſſe duximus, vt neque doloſis ſua fraus ſuffragetur, neque ignaros perdat inſcitia: ſic enim Paſtoris officium exequimur, dum gregem nobis commiſſum ab æternæ damnationis periculo eripere modis omnibus ſtudemus.

Cambiorum illicitorum declaratio, & prohibitio. §. 2. Primum igitur damnamus ea omnia cambia, quæ ſicca nominantur, & ita confinguntur, vt contrahentes ad certas nundinas, ſeu ad alia loca cambia celebrare ſimulant, ad quæ loca ij qui pecuniam recipiunt, literas, quidem ſuas cambij tradunt, ſed non mittuntur, vel ita mittuntur, vt tranſacto tempore vnde proceſſerant, inanes referantur, aut etiam nullis huiuſmodi literis traditis pecunia ibi denique cum intereſſe repoſcitur, vbi contractus fuerat celebratus, nam inter dantes & recipientes, vſque à principio ita conuenerat, vel certe talis intentio erat, neque quiſquam eſt, qui in nundinis, aut locis ſupradictis huiuſmodi literis receptis ſolutionem faciat. Cui malo ſimile etiam illud eſt, cum pecuniæ, ſiue depoſiti, ſiue alio nomine ficti cambij traduntur, vt poſtea eodem in loco, vel alibi cum lucro reſtituantur. Sed, & in ipſis cambijs, quæ realia appellantur, interdum, vt ad nos præfertur, campſores præſtitutum ſolutionis terminum, lucro ex tacita vel expreſſa conuentione recepto, ſeu etiam tantummodo promiſſo, differunt. Quæ omnia nos vſuraria eſſe declaramus, & ne fiant diſtrictius prohibemus. Porrò ad tollendas quoque in cābijs, quantum cum Deo poſſumus, occaſiones peccandi, fraudeſque fœneratorum, ſtatuimus, ne deinceps quiſquam audeat, ſiue à principio ſiue alias, certum & determinatum intereſſe, etiam in caſum non ſolutionis paciſci, neque realia cambia aliter quam pro primis nundinis, vbi illæ celebrantur, vbi vero non celebrantur, pro primis terminis iuxta receptum locorum vſum exercere, abuſu illo prorſus reiecto, cambia pro ſecundis, & deinceps nundinis, ſiue terminis exercendi.

Curandum autem erit in terminis, vt ratio habeatur longinquitatis & vicinitatis locorum, in quibus ſolutio deſtinatur nedum longiores præfiguntur, quam loca deſtinatæ ſolutionis deſiderant, fœnerandi detur occaſio.

Contrauenientium pœna. §. 3. Quicumque contra hanc noſtram conſtitutionem commiſerit, pœnis à ſacris Canonibus contra vſurarios inflictis, ſe nouerit ſubiacere. Eos vero, qui conſpirationes fecerint, vel congeſtam vndique pecuniam ita ad ſe redegerint vt quaſi monopolium pecuniæ facere videantur, pœnis quæ à iure contra exercentes monopolia, conſtitutæ ſunt, teneri ſancimus.

Forma publ. §. 4. Volumus autem quod præſentes literæ in Camera Apoſt. & ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe & Cancell. etiam Apoſt. publicentur, & in ipſa Camera deſcribantur.

Fides tranſumptorum. §. 5. Et quia difficile foret eas ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius eiuſdem Cameræ, vel alterius Notarij ſubſcriptis, & ſigillo dictæ Cameræ, vel Prælati Eccleſiaſtici munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

D. P. An 6. die 28. Ianu.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. D. 1671. 5. Kal. Febr. Pont. noſtri anno ſexto.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1571. Indict. 14. die vero 7. menſis Februarij, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno VI. retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Cameræ Apoſtolicæ Principis Apoſtolorū Baſilicæ de Vrbe,*

ac Cancell. Apoſt. vt moris eſt, per nos Bartholomæum Sertocaſa, & M. Antonium Brutum, præfati S. D. N. Papæ Curſ.

Scipio de Octauianis Mag. Curſ.

CXIX. Extinctio Ordinis Fratrum Humiliatorum, cum reſeruatione Sedi Apoſt. beneficiorum & bonorum propterea vacantium.

Alia de exinde ſecutis vide in conſt ſubſequenti.

Edita An. D. 1571.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius extinctionis.

QVemadmodum ſolicitus pater quem vnice carum educauit filium, via ſalutis egreſſum reuocare cupiens primum hortatur, indulget, prætermittit, increpat, alia præterea atque alia tentare non deſinit, dum quod expetit modo aliquo conſequatur, omnia denique expertus, cum nihil iam proficere intelligit, deſperata prorſus ſalute, omnem de illo parentis animum eiicit, domo expellit, indignum exiſtimans qui parta hæreditate fruatur; Sic Romanus Pontifex, quem diuina Maieſtas patrem, & Paſtorem omnium Eccleſiæ ſuæ Ordinum conſtituit, ſicubi quampiam ſacrarum Congregationum à Regula, & vitæ præſcripto aberrare percipit, modo admonendo, modo concedendo, modo corripiendo, connititur, eam vel primis inſtitutis reſtituere, vel certe quo pacto emendatam in aliquo ſtatu illis magis cohærenti continere, omnibus tandem ad illius ſanitatem conquiſitis, vbi ſalutaria remedia faſtidire, & in viam iniquitatis obſtinatius procedere, atque adeo in prauum indureſcere animaduertit, vt potius confringi, quam corrigi poſſit, omni curatione reiecta, de ipſa remouenda decernit, ne inueterati atque indomiti mali vis in alias inſurgat, eiſque exitio ſit futura. Quod (vt noſtrum hac in re ſtudium flagrat) cum in plurimis, tum maxime in fratrum Humiliatorum familia enixe curauimus, nihil inexpertum relinquentes, quin illa multis iam pridem modis affecta, etſi non protinus, certe accommoda rerum moderatione directa, ad priſtinum inſtitutum paulatim regrederetur.

Card. Borromæum pro emendatione Fratrum Humiliatorum. Hic Card. in Sanctorum numerum relatus eſt à S. D. N. Paul V. vt in eius conſt 43.

§. 1. Etenim poſtquam dilectus filius noſter Carolus Tit. S. Praxedis presb. Card. Borromæus huius Ordinis Protector, & Apoſt. Sedis delegatus, animaduertens dictos Fratres in luxum iampridem effuſos eſſe, multa de ratione cultus diuini, de obedientia, & vita, vt antea communi, deque modo recipiendorum & educandorum Religioſorum, prouidenter ſtatuerat, cum intelligeremus, eos illa ceteraque omnia Regulæ ſuæ inſtituta, omnino aſpernari, vitamque omnium voluptatum varietate confertam ducere, ac Præpoſitos, & qui ex eo Ordine rerum adminiſtrationem habebant, bonam magnamque fructuum partem veluti propriam in vanitatibus mundanis, turpitudinibuſque flagitioſe profundere, innumeraque ſcelera committere.

Et hic Pont. alia decreuit pro eorundem reformatione.

§. 2. Nos vias omnes, quæ illos in aperta huiuſmodi pericula atque incommoda coniecerant, excindere conati, pleraque alia de ipſorum vita, moribus, & proprietate Regulæ inimica, deque modo, & tempore gubernandæ cuiuſque Præpoſituræ, necnon ratione adminiſtrationis bonorum, & diſpenſatione prouentuum, aliiſque muneribus & officiis, ad prolapſi huius ſtatus, & diſciplinæ regularis reparationem maxime conferentibus, edidimus ſperantes illa proſperos tandem ſucceſſus dicto Ordini allatura.

Sed tamē iidem Fratres ſtatuta [illegible] Card. Borromæi Protectoris [illegible] procurarunt.

§. 3. Sed obſiſtente bonarum rerum perturbatore, pleri que omnes (quoniam otio & deſidia nimium aſſueuerant) regulæ inſtituta, & emendationem abhorrentes, etſi ſtatuta & præcepta noſtra communi conſenſu palam acceptarant, clam tamen quibus illa modis ſupprimerent communicantes, nefarias proteſtationes in occulto fecerunt, neceſſarios ſuos, & alios potentiores laicos ad inteſtinas ſeditiones concitarunt, ſuaſores præterea, & impulſores ad intimos ſummorum Principum Miniſtros dimiſerunt, qui magnis præmiis & pollicitationibus eos pellicerent, in animos prædictorum Principum inducere, vt nos ad illam reſcindendam inclinarent, multaque alia de ea tollenda prauis artibus ſunt conati, vt turpem illam & flagitioſam vitam ſuam retinerent, ſæcaleſque mundi voluptates ſequerentur. Inter quos non defuit, qui altius præcipitatus, etiam à Catholica fide ad Hæreticos, & impia illorum dogmata declinarit. Quibus cognitis, omnium grauiſſimum impœnitentiæ peccatum in eis animaduertimus, qui toties fruſtra correpti, in eadem obſtinatione perdurare contendunt, non ſatis habentes talia attentare, niſi & ii, qui inter ipſos qui poſſe putant, illis in primis qui ſaluti eorum ſedulo inuigilant, exitium machinentur, illius ſtimulis concitati, qui ſceleſtum Iudam in funeſtum auaritiæ morbum inieciſſe non contẽtus, etiam ad prodendum Dominum ſuum pecunia impulit. Huius nimirũ ſpiritus nequiſſimi ductu, quondã Hieronym. Lignana Præpoſitus Præpoſituræ S. Chriſtofori Vercellen. & plures alij conſcelerati huius Ordinis, in necem dicti Caroli Cardinalis propitiatoris ſui conſpirantes, vt pecuniam ad tantum nefas expetitam conficerent, de trucidando in primis dilecto filio Fabio Simoneta fratre dicti Ordinis prouentuum præpoſituræ Bredæ Mediolanenſis depoſitario, apud quem nummos inuenire credebant, ſecreto conuenerunt, inde ad Eccleſiam dictæ præpoſituræ, in qua ipſum orantem laqueo ſuffocare decreuerant, profecti, ſed inter ſe de modo aggrediendi miſericordia Saluatoris noſtri, diſcordes, hoc conatu deſtiterunt, mutatoque conſilio ſacra aurea & argentea furati ſunt. Quibus clam venditis, ſeu pignori datis, prædictus Hieronymus quondam Donatum Farinam comprofeſſorem ſuum, apoſtatam, pacta pecunia induxit, vt ipſum Carolum Cardinalem occideret; qui nacta loci & temporis opportunitate, in eum veſperi de more in ſacello cum familia precantem, vt tranſuerberaret, ſclopum glandibus confertum, igne admoto exonerauerit, ſe telorum parte ad veſtes orantis exinanita, aliis vtrimque in proximo violentia ictus defixis, innocentem diuina pietas, ſaluum & incolumem conſeruauit. Quare ambo, & quidam alij huius nefandi criminis participes, poſtea capti pœnas debitas perſoluerunt.

Ideo Hic Pōt. Ord. Fratrum Humiliatorum extinguit.

§. 4. Quando igitur familiam prædictam nulli ſtudio ad Eccleſiæ Dei vtilitatem proficienti incumbentem nulli diſciplinæ Eccleſiaſticæ deditam, nullum omnino futuræ virtutis ſpecimen oſtendentem, tam deteſtandis facinoribus infectam, tam atroci ſacrilegio contaminatam, & præterea impœnitentem atque incorrigibilem agnoſcimus, omni de illa ſpe prorſus excluſa, ipſã tandem tollere conſtituimus, tamquam malam arborem fructus peſſimos proferentem. Habita itaque cum fratribus noſtris deliberatione matura, de illorum conſilio & nobis attributæ poteſtatis plenitudine, extinguimus & abolemus Ordinem prædictorum fratrum Humiliatorum, & officiũ Præpoſiti Generalis, ac Prouincialium, & quæcumque alia miniſteria Ordinis ſic ſuppreſſi, necnon omnia & quæcumque ſtatuta, conſuetudines, & decreta eiuſdem, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel alia quacumque firmitate munita, & pariter priuilegia & indulta, generalia & ſpecialia, quorum omnium tenores, ac ſi ad verbum inſererentur, præſentibus habemus pro expreſſis, quibuſcumque illa concepta ſint formulis, necnon irritantibus aliis decretis & vinculis roborata.

Generalem & alios omnibus officiis & beneficiis & bonis priuat.

§. 5. Priuamuſque Generalem, ac ceteros omnes Præpoſitos, & fratres omnibus Præpoſituris, dignitatibus, adminiſtrationibus, officiis & beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura & ſine cura, necnon domibus, Conuentibus, & locis immobilibus, mobilibus & ſe mouentibus, in Italia, & vbicumque gentium conſtitutis, ſacra quoque & communi ſuppellectile, ac ipſorum omnium vſu, vſufructu, adminiſtratione ac poſſeſſione, ſpirituali & temporali, ac etiam iure & actione, ſiue per ſtatuta noſtra, ſiue alias quomodolibet pertinente. Ac tollimus eis omnimodam facultatem, vſum, & auctoritatem, generalia, prouincialia, & alia capitula de cetero celebrandi.

Et profeſſos in locis eis aſſignandis regulariter viuere, aut ad alios vel ſimiles Ordines tranſire præcipit.

§. 6. Volumus tamen, vt omnes fratres qui nunc ſunt, qui profeſſionem regularem emiſerunt, deinceps in domibus & locis, quos eis cum victu & aliis neceſſariis proxime aſſignandos curabimus, omnino redigantur, vt

vt ibi vitam ducant regularem, ſuæ profeſſioni conformem, ſub cura & viſitatione Ordinariorum locorum, aut alterius, vel aliorum quos eis duxerimus delegandos, vel iuxta iuris communis diſpoſitionem tranſeant, ad pares vel ſtrictiores Ordines approbatos.

Nouitiosque & non profeſſos expelli mandat.

§. 7. Nouitij vero & alij quicumque non profeſſi, detracto Religionis habitu, ex profeſſorum conſortio, & domibus expellantur.

Aliosque ad hunc Ordinē recipi, & alia loca acquiri prohibet.

§. 8. Quibus profeſſoribus nominatim præcipimus, atque interdicimus, ne poſthoc quemquam expulſorum, aut omnino alium, etiam vouentem ad profeſſionem, vel habitum admittant, nec nouas domos vel loca, recipiant, vel acquirant; quod ſi ſecus fiat profeſſio ſit inanis, neminemque obliget, neque in ſpecie neque in genere, ſic profeſſum. Nouarum domorum, ſeu locorum receptiones vel acquiſitiones, viribus & effectu careant, & contrafacientes, excommunicationis ſint ſententia eo ipſo innodati à qua nullus, niſi in mortis articulo conſtitutus abſolui poſſit, abſque Rom. Pontificis licentia ſpeciali.

Reſeruatque Sedis Apoſt. beneficia ſecularia ob huiuſmodi priuationem vacantia & loca, & bona huius ord.

§. 9. Ceterum intendentes, & cultui diuino, & Eccleſiæ miniſtris quamprimum proſpicere, omnes præpoſituras, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia ceteraque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſinecura, quæ deinceps ſæcularia ſint, per priuationem prædictam, apud Sedem Apoſtolicam vacantia, necnon domos, Conuentus, loca, ſuppellectilem, bona res, actiones, & iura ſupradicta, eorumque proprietatem & dominium, noſtræ & dictæ Sedis liberæ diſpoſitioni, ſpecialiter & expreſſe reſeruamus. Decernentes irritum & inane quicquid ſecus per prædictos, aut quoſcumque alios, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Fides exemplorum.

§. 10. Volumus autem vt præſentium exempla, Notarij publici manu, & perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutę ſigillo obſignata, eamdem illam prorſus fidem, in iudicio & extra illud, vbique locorum faciant, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat P. A. 6. die 8. Febr.

Dat Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, 1570. 7. Idus Febr. Pontificatus noſtri anno ſexto.

PP. Subſcrip. Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Vtinam dirigantur viæ meæ ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas.

Cardd. ſubſcriptiones.

Io. Card. Moronus Epiſcopus Oſtien.
Ego Otho Card. Auguſtanus Epiſc. Præneſtin.
Ego A. Cardinalis Farneſius Vicecanc, Epiſcopus Tuſculan.
Ego Io. Card. Politianus Epiſcopus Albanen.
Ego Fuluius Card. Peruſinus.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Iacobus Card. Sabellus.
Ego Io. Fr. Card. de Gambara.
Ego Ind. de Aualos Card. Aragona.
Ego M. Ant. Card. Columna.
Ego P. Card. de Sancta Cruce.
Ego Io. Fran. de Card. Commendonus.
Ego M. Ant. Card. Bobba.
Ego Hugo Boncompag. Card. S. Sixti.
Ego Flauius Card. Vrſinus.
Ego A. Cardinalis Cribellus.
Ego B. Card. Lomellinus.
Ego Guillelmus Card. Sirletus.
Ego F. Michael B. Card. Alex.
Ego F. Hieronymus Card de Claraualle.
Ego F. Card. Alciatus.
Io. Paulus Card. ab Eccleſia.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego Aloyſius Card. Cameracius.
Ego Ant. Card. Granuelanus.
Stan. Card. Vuarmien.
Ego F. Card. Paciecus
Ego M. Ant. Card. Amulius.
Ego Hieronymus Card. de Corregio.
Ego M. Ant. Card. Maffeus.
Ego Iul. Ant. Card. S. Seuerinæ.
Ego C. Card. de Graſſis.
Ego C. Card. Rambullietus.
Ego F. A. Card. Theanen.
Ego F Fœlix Card. de Montealto.
Ego P. Card. Placentin.
Ego I. Card. Aldobrandin.
Ego F. Vincentius Card. Iuſtinianus,
Ego Hier. Card. Ruſticuccius.
Ego Io. Hier, Card. Altanus.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego Ferd. Card. de Medicis.
Iul. Card. de Aquauiua.

Publicatio.

Anno Incarnationis D. 1570. Indict. 14. die vero 2. menſis Martij, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno 6. retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum S. Ioan. Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum, de Vrbe, ac Cancell. Apoſt. & acie Campi Floræ, dimiſſaque fuerunt in eiſdem locis per aliquod temporis ſpatium, per nos Marcum, & Antonium Clerici Sancti Domini Noſtri PP. Curſores.

Scipio de Octauianis Mag. Curſ.

CXX.

Præpoſiturarum nuper extincti Ordinis Fratrum Humiliatorũ diſtributio & applicatio, ipſorumque Fratrum diuiſio, cum locorum & alimentorum aſſignatione. Et cum earumdem dignitatum & beneficiorum ſæcularium d. Ordinis, reſeruatione diſpoſitioni Sedis Apoſt.

Hanc extinctionem habes, cum ſimili reſeruatione, in præced. conſt.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D. 1571.

Conſt. præced. ſummam refert.

QVoniam per extinctionem Ordinis Fratrum Humiliatorum, & priuationem Generalis, ac ceterorum omnium Præpoſitorum, & Fratrum illius, omnibus Præpoſituris, dignitatibus, officiis, & beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura & ſine cura nuper à nobis de fratrum noſtrorum conſilio, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine factas, intendentes, & cultui diuino, & miniſtris Eccleſiaſticis, quamprimum proſpicere, præpoſituras, dignitates, officia, & beneficia prædicta, quæ deinceps ſæcularia eſſent necnon bona, domos, redditus, res, actiones, & iura Ordinis ſic ſuppreſſi, noſtræ & Apoſt. Sedis diſpoſitioni ſpecialiter & expreſſe reſeruauimus. Præterea voluimus, vt omnes Fratres, qui profeſſionem emiſerant regularem, deinceps in domibus & locis, quæ eis cum victu, & aliis neceſſariis aſſignandos curaremus, omnino redigerentur, vt ibi vitam ducerent regularem ſuæ profeſſioni conformem, ſub cura & viſitatione Ordinariorum locorum, aut alterius vel aliorum, quos eis delegaremus, vel iuxta iuris communis diſpoſitionem tranſirent ad pares vel arctiores Ordines approbatos.

Et modo diſſoluit vniones Præpoſiturarũ d. Ordinis.

§. 1. Nunc autem ad inducendum nouum in dictis præpoſituris & locis ſtatum cuique quantum poteſt cõuenientem, & item ſubueniendum aliis Eccleſiis, Conuentibus, piis locis, officiis, & miniſtris ad Religionis cultum, & fidei Catholicæ propagationem, & tutelam vtilibus & neceſſariis, ſimulque ad prædictorum Fratrum diſtributionem, & diuini officij celebrationem paterna charitate intenti, vt ea quæ facere inſtituimus, omni impedimento ſoluta plenarium conſequantur effectum, De ſimili poteſtatis plenitudine, diſſoluimus omnes & quaſcumque vniones, annexiones, & incorporationes, perpetuas & temporales, præpoſiturarum S. Mariæ Eliſabeth de Buſto paruo Mediolanenſis diœceſis, & Sanctæ Catharinæ Cremonenſis, ac forſan aliarum quæ nominatim præſentibus exprimuntur, ſiue vt aliæ aliis, ſiue vt inuicem, aut alias quacumque cauſa antehac factas, reſtituentes eas in liberum & ſolutum ſtatum

lium ſuper earum præpoſiturarum, & ipſarum annexorum fructibus, redditibus, & prouentibus, etiam ſi ſuper illis aliæ penſiones annuæ aliis aſſignatæ, aut illorum reſeruationes factæ ſint, eorumque dimidiam partem longe excedant, per omnes deinceps præpoſitos ſuos, quos & etiam ſuarum præpoſiturarum fructus, & bona omnia ad id efficaciter obligamus, annis ſingulis pro vna, videlicet in B. Io. Baptiſtæ a proxime futura incipiendo pro rata temporis, & altera medietatibus ſingularum penſionum huiuſmodi in Domini N. Ieſu Chriſti Natiuitatem feſtiuitatibus integre perſoluendas; ita tamen, vt dictis triginta quinque perſonis Eccleſiæ Bredæ, ſiue ſingulis ſiue ſimul pluribus decedentibus, aut ad alios Ordines tranſeuntibus, pariter rata dictæ penſionis mille & quadringentorũ ſcutorum eo ipſo extincta ſit, Præpoſitoque accreſcat, donec hi omnes ad numerum viginti, & inter eos omnes ſexdecim Sacerdotes deueniant; ac tunc demũ eis octingenta dumtaxat ſcuta ſimilia quotannis modo prædicto perſoluantur; quibus ad dictum numerum redactis, poſtea diminuentibus, ac etiam aliis aliarum Eccleſiarum prædictarum dehinc quandocumque deficientibus, ſtatim alius vel alij, eiuſve vel eorum vſque ad præſcriptum in quaque Eccleſia numerum, ac totidem Sacerdotes ſiue regulares ſiue ſæculares ſurrogentur, donec omnibus de medio ſublatis, vel alio translatis, Eccleſiæ ipſæ de aliis ad eundem numerum presb. huiuſmodi regularibus, vel ibi perpetuis beneficiatis ſæcularibus idoneis, à ſuo quoque Præpoſito libere aſſumendis & inſtituendis illico referciantur; qui cum ſuis vbi ſtatuuntur ſeruientibus deinceps loco ſuæ penſionis annuum eiuſdem quantitatis redditum de bonis præpoſituræ pro menſa communi, vbi quantitas & numerus perſonarum id poſtulauerit, conficiendum, ſin autem in ſingulos ſtatuendum, futuris deinceps temporibus perpetuis habeant; & ex eo foueantur. Volentes ſupradicta omnia omni tempore inuiolata fore, & ab omnibus firmiter cuſtodiri.

Executorum deputatio.

§. 6. Quocirca omnibus locorum Ordinariis, præſertim in quorum ciuitatibus & diœceſibus præpoſituræ diſtributos fratres prædictos habentes conſiſtunt, per Apoſtolica ſcripta mandamus, vt quiſquis per ſe vel alium ſeu alios, vbi, & quandocumque opus fuerit, prædictis omnibus efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra numerum præfinitum presbyterorum, & aliorum prædictorum in ſingulis Eccleſiis & locis in quibus ſic à nobis diſponuntur, integrum conſeruari, omnes penſiones ſupradictas omnibus illis quibus aſſignantur integre perſolui, res, quibus Eccleſiæ, domus, ædes, bona, res, iura, actiones, & alia prædicta conceduntur, ac prorſus vniuerſos & ſingulos alios quos præſentes literæ concernunt, illis & earum effectu pacifice frui & gaudere, menſas, & redditus annuos, inſtitui & aſſignari, ceteraque omnia eiſdem præſentibus contenta, ſemper & vbique obſeruari, non permittẽtes quemquam contra ipſarum tenorem per quoſcumque moleſtari, vel alias quomodolibet impediri. Contradictores quoſlibet, ac prædictis non parentes, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, ceteraque iuris & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita compeſcendo, cenſuraſque & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc auxilio brachij ſæcularis.

Contrariis derogat.

§. 7. Non obſtantibus noſtris de vnionibus ad partes committendis, & valore fructuum vtrimque exprimendo, ac etiam de fructibus beneficiorum in omnibus gratiis etiam Motu proprio factis, ſecundum verum annuum valorem exprimendis, alioquin gratiæ ipſæ non valeant, & de non tollendo iure quæſito, necnon Lateranenſis Conc. nouiſſime celebrati vniones perpetuas, niſi in caſibus à iure permiſſis fieri prohibentis, ac etiam de vnionibus beneficiorum in diuerſis diœceſibus conſiſtentium non faciendis, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Eccleſiarum, Ordinum & locorum prædictorum iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, ac quod cauſæ propter quas prædictas vniones, & applicationes facimus, prius coram locorum Ordinariis examinatæ & approbatæ non fuerint, quæ propterea per ſurreptionem obtentæ, nunquam intelligantur, & quibuſlibet aliis priuilegiis, indulgentiis, & literis Apoſt. generalibus vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel omnino non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia, & quæcumque alia prædictis impedimentum præſtantia, aut præſtare valentia omnino tollimus & abrogamus, ac nemini contra ipſas præſentes, & earum executionem atque effectum ſuffragari poſſe decernimus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Concedit Fabricæ Eccleſ. Terdonen. ius redimendi nonnulla bona dd. Præpoſitorum vendita vſque ad valorem decem millium pro neceſſitatibus Sed. Apoſt.

§. 8. Cum autem alias pro neceſſitatibus huius Sedis quædam bona, ſeu cenſus vel liuelli nonnullarum præpoſiturarum prædictarum vſque ad valorem decem millium ſcutorum auri in auro diuerſis perſonis, cum pacto illos reluendi intra certum tempus tunc expreſſum, & nondum elapſum, auctoritate noſtra venditi fuerint, Nos nouæ Fabricæ Eccleſiæ prædictæ Terdonen. ſuadente iampridem illius Ciuitatis tutela occupatæ, quantum in nobis eſt ſubuenire cupientes, ius reluendi, ſiue redimendi, omnia bona ſeu cenſus, aut liuellos prædictos, omnemque actionem olim dicto extincto Ordini, & illius Præpoſitis competentia, pro vſu & commodo dictæ Fabricæ, vti poſtea ſtatuemus, & declarabimus, nobis & dictæ Sedi retinemus.

Reſeruatque Sed. Apoſt. beneficia d. Ord. vacantia & vacatura.

§. 9. Demum pio ſtudio inducti, vt ſancta & ſalubris huius noui ſtatus ratio per peculiarem ſolicitudinem omni tempore capiatur, tam prædictas quàm omnes alias præpoſituras, ac cetera beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura ſuppreſſi Ordinis prædicti, extra Romanam curiam quibuſuis modis, & ex quorumcumque perſonis vacantia, & deinceps quandocumque ac quotieſcumque vacatura, noſtræ, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum, ac dictæ Sedis dumtaxat collationi & diſpoſitioni, ſpecialiter & expreſſe in perpetuum reſeruamus. Decernentes irritum & inane, quicquid ſecus ſuper his ac aliis ſupradictis per quoſcumque etiam S.R.E. Card. & de latere Legatos, etiam prætextu facultatum, priuilegiorum & indultorum, ac alias quomodocumque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Exemplorum fides.

§. 10. Quia vero difficile nimis eſſet præſentes in quinterno Cancell. Apoſt. deſcribendas quocumque illis opus erit perferre, volumus, vt earum exempla pro ſingulis quorum intereſt edantur, eaque Prælati Eccleſiaſtici, eiuſve curiæ ſigillo, & Notarij publici manu obſignata, eamdem illam prorſus fidem vbique locorum, in iudicio & extra illud faciant, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino.

Dat Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. D. 1571. 6. Idus Februarij, Pont. noſtri anno ſexto.

Dat. P. A. 6. 8. Februarij.

Epiſcopi regni Siciliæ quotannis inuentarium actorum criminalium conficere & cuſtodire teneantur. CXXI.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D. 1571.

Cauſa huius conſt.

MVneris noſtri eſt, aditum prohibere, per quem ſalubris delictorum animaduerſio perperam diſturbatur. Nefarium etenim facinus in pleriſque Epiſcopatibus Regni Siciliæ citra & vltra Farũ audiuimus exoriri, quod Cathedralibus Eccleſiis præſule viduatis Vicarij à Capitulis conſtituti, gratia, timore, odio, vel ſordibus, quas volunt inquiſitiones & teſtimonia rerum & cauſarum criminalium violant, ſubripiunt, & lacerant, ne delictorum cognitio vel vindicta vſpiam conſequatur.

Præcipitur quod Epiſcopi conficiant inuentarium actorum criminalium quolibet anno, & confectum cuſtodiant.

§. 1. Nos ad hoc malum, qua poteſt induſtria, coercendum, pro noſtro officio intenti, præcipimus omnibus Archiepiſcopis & Epiſcopis dicti Regni, præſentibus & futuris, vt deinceps, inuentarium authenticum, omnium & quarumcumque ſuæ Curiæ querelarum, accuſationum, inquiſitionum, denunciationum, teſtificationum, inſtrumentorum, proceſſuum, ceterorumque actorum, cauſarum, & negociorum criminalium, etiam mixtorum, quæ apud Curiæ ſuæ Notarium fuerint, quotannis in per-

petium conficiant; confectum, & dicti Notarij manu ſubſcriptum, penes ſe cuſtodiant, donec ſuper iis fuerit iudicatum. Et ſi eos de vita decedere interim contigerit, illud vniuerſum ſigillo ſuo obſignatum, fidei Sacerdotis cui peccata confitentur, morte impendente committant, qui ea ſecuta protinus ipſum Prælato, ac domus, ſeu Cõuentui digniori regularium illius Ciuitatis, debeat reſignare, vt ab eis tute & fideliter aſſeruetur, donec futurus aduenerit præſul, cui illud itidem clauſum & integrum tribuatur, quod ipſimet per ſe faciant, ſi quando neceſſe habuerint peregre proficiſci, ita vt illud ipſum ſtatim cum præſentes redierint, recipiant ab eiſdem.

Pœnarū impoſitio contra ſubtrahentes, aut corrumpentes ipſa acta, & ſcripturas.

§. 2. Quicumque autem teſtimonia, proceſſus, ſcripturas, & inſtrumenta huiuſmodi quocumque modo violauerit, corruperit, ſubtraxerit, combuſſerit, ſuppreſſerit, ac iuſſerit id fieri, ſeu auxilium, conſilium vel fauorem præſtiterit, omni ſit dignitate, officio, & beneficio præſentium auctoritate priuatus, & ad futura inhabilis eo ipſo. Idem quoque & pariter Notarius, cui quid prædictorum defuerit, aut alias deliquerit in prædictis, tamquam falſi reus declaretur, pœnaſque omnes ſubeat, quæ ſunt in huiuſmodi rerum falſarios per ſanctiones canonicas, & conſtitutiones legitimas irrogatæ.

Nulli ergo omnino, &c.

D. P. An. 6. 1 Martij.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1571. Kal. Martij, Pontificatus noſtri anno ſexto.

Publicatio.

Anno incarnationis Dominicæ 1581. indictione 14. die vero vltima menſis Martij, Pont. Sanctiſſ. in Christo Patris, & D. N. D. Pij Papæ V anno eius 6. retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum Eccleſiarum S. Io. Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancell. Apoſt. & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, dimiſſis illis in eiſdem locis affixis per multum temporis ſpatium, per nos Scipionem de Octauianis, & Ioannem de Soya Apoſtolicos Curſ.

Petrus Aloyſius Gayla Mag. Curſ.

CXXII. Officij B. Mariæ nuper reformati approbatio, cum indulgentiarum elargitione pro illud recitantibus, & aliorum eius Officiorum abolitione.

Edita An. D. 1571.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Conc. Trid. emendari iuſſit Cate. inſ. mum. Breuiarium & Miſſale, & emẽdata fuerunt, vt habes ſupr. in conſt. 64. & conſt. 106. Hic Pont. emendari poſtea fecit officium B. Mariæ vt hic.

SVperni Omnipotentis Dei prouidentiæ, ac benignitatis exemplo excitati, qui vt humanum genus ab errorum tenebris vendicaret, & in veritatis ſemitam perduceret, ſuæ gloriæ ſplendorem è cœlis in terram demittere, luciſque æternæ radiis bonos pariter & malos perfundere dignatus eſt, meditatio cordis noſtri ad id potiſſimum tendit, vt fides Catholica non ſolum vbique augeatur, & floreat, ſed etiam ne errorum tenebræ, atque ſuperſtitionum abuſus piis Chriſtifidelium mentibus inducantur, & ſi quæ irrepſerunt protinus euellantur.

§. 2. Cum itaque in executionem decretorum ſacri Conc. Trid. gratia diuina aſſiſtente, Catechiſmo ad populi eruditionem edito, Breuiario ad ſacras preces, laudes, & gratias Deo Optimo Maximo ab vtriuſque ſexus Eccleſiaſticis perſoluẽdas reformato, atque Miſſali, vt ſacerdotes intelligerent, quibus precibus vti, qui ritus, quæve cæremoniæ in Miſſarum celebratione obſeruandæ ſint, ad priſtinam SS. Patrum normam reſtituto, eamdem curam & operam adhibere mandauerimus, in emendando ac corrigendo glorioſiſſimæ Dei genitricis B. Mariæ Virginis officio: cuius recitatio ſicut puſillis, & rudibus Chriſtifidelibus peculiaris eſſe dignoſcitur, ita multis ſuperfluis non ſine legentium etiam ſcandalo, & quæ ad vanas ſuperſtitiones facile rudes ipſos inducere poſſunt, auaritia impreſſorum fuit refertum, qui vt Chriſtifideles ad emendum eiuſdem officij libros à ſe impreſſos facile allicerent, multa ſub colore pietatis, & animarum ſpiritualis conſolationis, ex eorum capite addiderunt, iamque ad antedicti B. eiuſdem vniformitatem eiuſdem Dei genitricis, vt credimus interceſſione, eruditorum & piorum virorum, quos ad hoc delegimus, ſtudio officium ipſum, reſecatis quæ aliena & incerta erant, correctum fuerit, & à nobis probatum, Romæ imprimi, & impreſſum diuulgari iuſſerimus, vt inde ſpiritualis quam optamus Chriſtifidelium animabus proueniat conſolatio.

Et modo illud obſeruari præcipit.

§. 3. Motu proprio, &c. & ex certa ſcientia noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, officia quæcumque, in primis Italico, ſeu quouis alio vulgari idiomate & ſermone quomodolibet compoſita, atque officium anno proxime præterito milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo Venetiis apud Iunctas impreſſum his verbis, licet falſo, inſcriptum, Officium B. Mariæ Virginis per Conc. Trid. Pio Quinto Pontifice Maximo reformatum, denique omnia & ſingula alia officia huiuſmodi, etiam Latino ſermone ſub Hortuli animæ, ſeu Theſauri ſpiritualis compendij, aut quouis alio titulo & nomine quomodolibet peruulgata, omnemque illorum vſum approbatione Apoſtolica, ac conſuetudine, & inſtitutione (inueteratis infra dicendis ſemper ſaluis) harum noſtrarum ſerie perpetuo, ab omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, ſæcularibus vel Eccleſiaſticis, etiã quorumuis Ordinum regularium, & militiarum religioſis, qui de iure, conſuetudine, vſu, ſtatuto, inſtitutione, ac conſtitutionibus etiam eorumdem Ordinum militiarum & regulæ, ſeu alias quomodolibet ad recitationem officij B. Mariæ tenentur, & obligati ſunt, tollimus & abolemus.

Aliaque officia tollit & abolet niſi in primaua inſtitutione, vel à conſuetudine ſupra 200 annos approbata fuerint, & non ſint vulgari ſermone compoſita.

§. 4. Ipſiſque in virtute ſanctæ obedientiæ interdicimus, ne aliud quam hoc de mandato noſtro emendatum B. Mariæ Virginis officium, & in impreſſoria officina Populi Rom. pro fideliter & incorrupte imprimendis libris ſacris in Alma Vrbe noſtra erecta impreſſum, quouis prætextu dicere, recitare, legere, ſeu tenere quoquo modo audeant vel præſumant; omni vero alio vſu ipſis (vt vniformiter ab omnibus ſic aſtrictis & obligatis recitetur, nec inter eos diuerſitas illud recitandi vllo vmquam tempore oriatur) interdicto, præfatum hoc noſtrum Officium, ac precandi, pſallendique formulam per vniuerſum Orbem in priuatis domibus, ac Eccleſiis, Monaſteriis, Conuentibus, Capellis, Oratoriis, Ordinibus, Militiis, & locis etiam exemptis, tam virorum quàm mulierũ, in quibus Officiũ ipſum B. Mariæ Virginis recitari (vt præmittitur quomodolibet debet, præcipimus legi, dici, & obſeruari; illis tamen officiis exceptis (dummodo vulgari ſermone, vt præfertur, non ſint compoſita) quæ ab ipſa eorum inſtitutione à Sede Apoſt. expreſſe approbata fuerunt, vel quorum officiorum certum vſum conſuetudine, aut ipſa inſtitutione, ſupra tamen ducentos annos, aſſidue in Eccleſiis, monaſteriis, domibus, & locis vtriuſque ſexus Eccleſiaſticorum obſeruatum fuiſſe conſtiterit. Quibus ſic adſtrictis & obligatis, vt inueteratum illum ritum dicendi & pſallendi ſuum officium (dummodo vt præmittitur, vulgari ſermone non ſit compoſitum, non adimimus, ſic eiſdem ſi forte hoc noſtrum, quod modo peruulgatum eſt, magis placet (dummodo Epiſcopus, vel Prælatus, & vniuerſum capitulum in eo conſentiant,) vt illud etiam in choro dicere & pſallere poſſint permittimus.

Hortatur omnes alios non obligatos recitare offic. B. Mariæ vt officio iſto reformato vti velint.

§. 5. Ab eis vero qui ad eiuſdem officij B. Mariæ Virginis recitationem non aliqua obligatione tenentur, omnem eorumdem officiorum vulgari ſermone quomodolibet compoſitorum, atque ſimilis idiomatis vulgaris orationum, etiam aliis officiis Latini ſermonis inſertarũ, vſum penitus etiam auferimus, illos nihilominus, ne vanis inuoluantur ſuperſtitionum erroribus, quibus alia fere omnia huiuſmodi officia etiam Latino ſermone referta eſſe deprehenſum fuit, in Domino hortantes, vt ab aliorum B. Mariæ quam huius noſtri officij lectione, ac vſu abſtineant, firmiterque credãt eiſdem aliis officiis multas ſub falſis & confictis Sanctorum nominibus confictas orationes fuiſſe inſertas, de quibus, ſicut de indulgentiis, peccatorumque remiſſionibus, quæ recitantibus pleraſque ex orationibus aliis officiis huiuſmodi inſertis, prout rubricis ibidem appoſitis deſignatur, conceduntur, nullam certam extare apud Eccleſiam rationem, propterea ritui & ordinationi huius Officij recitatione ſic à nobis in vniuerſali Eccleſia inſtituti ſe conformantes, aliud eiuſdem B. Mariæ quam hoc noſtrum officium non perlegant vel recitent.

§. 6.

Officiaque antiqua Inquiſitoribus conſignare mandat.

§.6. Ac vt ipſorum officiorum vulgaris idiomatis & ſermonis abuſus et ipſa penitus aboleatur, eadem omnia per omnes & ſingulos ſæculares vel Eccleſiaſticos, etiam ad recitationem antedictam nequaquam adſtrictos, Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis abſque ſpe illorum vnquam recuperationis, alia vero Latino ſermone, & aliis libris inſerta, ad effectum emendandi, & à maculis ſeu erroribus expurgandi, ſibi poſtmodum, cum ſic per eoſdem Inquiſitores expurgata fuerint, reſtituenda, conſignari quamprimum iubemus.

Officium vero reformatum, immutari non poſſe ſtatuit.

§.7. Statuentes huic noſtro Officio nuper edito nihil vllo vnquam tempore per quemcumque quauis auctoritate fungentem, quouis prætextu addi, detrahi, vel immutari debere. Ac omnes & ſingulos, qui ipſum beatæ Mariæ Officium, vt præfertur, dicere, pſallere, & recitare tenentur, ex huius noſtri Romani Officij præſcripto, & ratione ad id omnino obligatos eſſe, & neminem muneri ſuo niſi hac formula ſatiſfacere poſſe.

Indulgentias illud recitãtibus concedit.

§.8. Ac vt fidelium omnium voluntas & ſtudium magis ad ſalutarem huius noſtri Officij B. Mariæ Virginis, & orationum in eo reductarum lectionem & vſum inuitetur, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis, qui ad recitationem huiuſmodi non tenentur, quoties iſtud ſic de mandato noſtro reformatum, quinquaginta dies, qui vero Defunctorum officium, eodem volumine inſertum, alios quinquaginta, qui ſeptem Pſalmos, aut Graduales, etiam eodem volumine inſertos, alios quinquaginta, & qui aliquam ex orationibus ibidem pariter inſertis deuote recitauerint, alios quindecim dies de iniunctis ſibi pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxamus: obligatis vero, eas dumtaxat indulgentias concedimus, quæ literis noſtris ſuper reformatione noui Breuiarij editis deſignantur, & huiuſmodi B. Mariæ Virginis, aut Defunctorum officium, vel ſeptem Pſalmos, aut Graduales recitantibus conceduntur.

Prælatis etiã præcipit, vt illud introducant.

§.9. Mandantes omnibus & ſingulis Venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & ceteris Eccleſiarum Prælatis, vt reliqua omnia B. Mariæ Virginis, etiam per nos priuatim conſtituta, ab omnibus ad recitationem huiuſmodi quomodolibet adſtrictis, ipſa vero vulgaris idiomatis & ſermonis officia etiam ab his qui nullo pacto ad id adſtricti ſunt, penitus omitti, teneri, atque vulgari; ſic & pariter alia etiam latino ſermone compoſita, etiam aliis libris inſerta, Inquiſitoribus prædictis ad effectum antedictum tradi & conſignari iuris opportunis remediis curent. Officium vero illud noſtrum beatæ Mariæ Virginis in omnibus & ſingulis ſuarum ciuitatum & diœceſum Eccleſiis, Monaſteriis, Conuentibus, Ordinibus, Militiis, Oratoriis, domibus, & locis etiam laicorum introducant, & tàm ipſis quàm ceteris omnibus Preſbyteris, Clericis, & aliis vtriuſque ſexus ſæcularibus & regularibus perſonis Eccleſiaſticis, necnon militibus etiam exemptis, quibus dicendi, recitandi, pſallendique officium huiuſmodi quomodolibet, vt præfertur, iniunctum eſt, vt ex huiuſmodi formula vbique illud recitare, & pſallere procurent, prædicta inſtitutione vel conſuetudine ducentos annos ſuperante (non tamen quod ad vulgaris ſermonis officia) ſemper ſalua.

Concionatoribus & Confeſſoribus idem præcipit.

§.10. Concionatoribus quoque verbi Dei, atque Confeſſoribus, vt in eorum prædicationibus atque confeſſionibus omnibus vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus prohibitionem & abolitionem dictorum officiorum vulgari idiomate, & ſermone compoſitorum, quodque Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis quamprimum conſignari debeant, inſuper alterius quam huius noſtri Officij vſum & lectionem periculo ſuperſtitionum non carere, ac illud & alia eo inſerta, vt præfertur, recitantibus ſupradictam de iniunctis ſibi pœnitentiis relaxationem noſtram ſignificare, & eos ad conformandum ſe in hoc prompta deuotione, ritui, & ordinationi a nobis inſtitutis excitare, ad vſumque & recitationem huiuſmodi noſtri officij pietatis zelo hortari ſtudeant. Ceterum hæreticæ prauitatis Inquiſitorum, quibus officia hæc & libros, tradi & conſignari continget, munus & officium præcipuum erit omnia, ſuperſtitiones & errores in fide Catholica redolentia, omnino delere.

Illudq; Romæ tantũ imprimi poſſe declarat.

§.11. Quod noſtrum B. Mariæ Virginis Officium, vt vbique terrarum incorruptum, ac mendis & erroribus purgatum præſeruetur, omnibus in noſtro Sanctæ Romanæ Eccleſiæ dominio, mediate vel immediate ſubiecto commorantibus, vel ad illud quouis prætextu aduenientibus impreſſoribus, & aliis quibuſcumque, ſub amiſſionis librorum, ac quingentorum ducatorum auri de Camera ipſo facto quoties contrauenerint officio Sanctiſſ. Inquiſitionis applican. reliquis vero in quacumque Orbis parte conſiſten. ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & aliis arbitrij noſtri pœnis inhibemus; ne illud infra ſex annos proximos ſeparatim, vel aliis libris inſertum, ſub prædictis Hortuli animæ, Theſauri ſpiritualis, compendij, vel aliis quibuſuis nominibus, & titulis imprimere, aut alibi quam in Alma Vrbe noſtra, & antedicta Pontificis Romani officina impreſſum tenere, recipere, donare, aut venundare publice vel occulte audeant vel præſumant. Dictis vero ſex annis elapſis, id etiam aliter non liceat, niſi cum noſtra, & Romani Pontificis pro tempore, vel ſpecialis ad id Commiſſarij Apoſtolici in ſingulis Chriſtiani orbis Regnis, & Prouinciis deputandi, expreſſa licentia.

Clauſula præſeruatiua.

§.12. Quas quidem noſtras perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & nullo vnquam tempore reuocari, alterari, ſuſpendi, limitari, aut moderari poſſe.

Forma publicãdæ conſtit.

§.13. In valuisque Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ de more publicari & affigi, per huiuſmodique publicationem & affixionem, omnes & ſingulos in eis comprehenſos, videlicet qui in Rom. Cur. adſunt lapſo menſe, qui vero alia loca intra montes, poſt tres, qui vltra incolunt, poſt ſex menſes, aut cum primum ſibi officium hoc noſtrum venale propoſitum fuerit, ita volumus obligatos eſſe, & adſtrictos, ac ſi ipſiſmet illæ coram lectæ, & intimatæ eſſent; ipſarum quoque exempla manu Notarij publici, & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici, aut illius curiæ obſignata, vel etiam dicti Officij noſtri B. Mariæ Virginis voluminibus abſque prædicto vel alio quopiam adminiculo, Romæ tamen, & in Officina antedicta impreſſa, eamdem prorſus vbique fidem facere, quæ præſentibus adhiberetur ſi eſſent oſtenſæ vel exhibitæ.

Decretum irritans.

§.14. Et ſic in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam S.R.E. Cardinales, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & interpretari debere, necnon irritum & inane decernimus, quicquid ſecus ſuper iis à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. derog.

§.15. Non obſtantibus præmiſſis, ac in quibuſuis ſynodalibus, prouincialibus, vel generalibus, ac vniuerſalibus Conciliis editis, aliiſque etiam Apoſtolicis conſtitutionibus & ordinationibus, necnon Eccleſiarum, militiarum, & Ordinum quorumcumque ſtatutis, vſibus, naturis, & conſuetudinibus, etiam iuramento roboratis, quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, expreſſa, & indiuidua mentio habenda eſſet, illis alias in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter & expreſſe derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§.16. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abolitionis, interdicti, præcepti, permiſſionis, ablationis; iuſſionis, ſtatuti, mandati, voluntatis, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 6. 11. Martij.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1571: 5. Idus Martij, Pontificatus noſtri Anno 6.

Publicatio.

Anno Incarnationis Dominicæ 1571. indictione 14. die vero 5. menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſſ. D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno 6. retroſcripta literæ affixæ & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſa in valuis, ſeu portis Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellaria Apoſtolica, necnon acie Campi Floræ, per nos Ioannem Freile, & Scipionem de Ottauianis, prælibati eiuſdem Sanctiſſimi D. N. Papæ Curſores.

Petrus Aloyſius Gayta Mag. Curſ.

CXXIII. Iuriſdictio S. R. E. Cardinalis protectoris & Iudicis cauſarum Archiconfraternitatis Trinitatis nuncupatæ ad pauperes Peregrinos, atque Conualeſcentes recipiendos, piéque alendos in Vrbe inſtitutæ.

Inſtitutionem habes in conſt. Pij IV. num. 6. Illius. *vbi alia notaui.*

Edita A. D. 1571.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

Cauſa huius conſtit.

CVm ſicut accepimus, Archiconfraternitas, ſeu Societas ſub inuocatione Sanctiſſ. Trinitatis Conualeſcentium, & Peregrinorum Regionis Arenulæ de Vrbe, eiuſque Cuſtodes, & Confratres, ob lites, quæſtiones, controuerſias ciuiles, criminales, profanas, ſpirituales meras, & annexas, inter Archiconfraternitatem, ſeu Societatem, eiuſque Adminiſtratores, Gubernatores, & deputatos huiuſmodi, per diuerſa Vrbis Tribunalia litigan. occaſione locationum, cenſuum, donationum, hæreditatum, legatorum, domorum, & diuerſarum aliarum rerum, tàm agendo quàm defendendo, pro ipſius Archiconfraternitatis, ſeu Societatis iuribus defenden. & conſequen. iugiter implicita exiſtat, ex quo ſæpiſſime quamplurima damna & intereſſe patiatur, ac impenſa litis valorem rei de qua ex tempore agitur ſæpenumero exuperet.

Commendatio Confraternit. SS. Trinitatis.

§. 1. Nos Archiconfraternitatem, ſeu Societatem prædictam, in qua piiſſima charitatis & miſericordiæ opera, tam pauperes, & alias quaſuis perſonas vtriuſque ſexus Chriſtifideles, ex quibuſuis mundi partibus ad Vrbem peregrinantes ad hoſpitale huiuſmodi deuotionis cauſa confluentes recipiendo, & eos tribus, ac quandocumque pluribus diebus hoſpitando, & nutriendo, ac caritatiue tractando, quam pauperes conualeſcentes, qui dum ab infirmitate liberi, ſed debiles, ex alijs hoſpitalibus emiſſi, quo ſe recipiant non habentes, in eodem ſuo hoſpitali ſimiliter excipiendo, ac eos non ſolum corporaliter donec robuſtiores euadant pie alendo, verum etiam rudes & ignaros interim dum ibidem morantur, in mandatis Domini audiendo, in diuini nominis obſequium, & S.R.E. exaltationem exercere noſcuntur, quantum cum Deo poſſumus ſubleuare volentes.

Facultas Protectoris, & iudicum Archiconfratern. cognoſcendi quaſcumque cauſas illius intereſſe concernentes, & ab alijs Iudicibus reaſſumendas.

§. 2. Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine; Venerabili fratri noſtro Othoni S.R.E. Cardinali Auguſtano nuncupato, nunc, & pro tẽpore Archiconfraternitatis, ſeu Societatis huiuſmodi exiſtenti, & ab eadem Confraternitate eligendo Protectori omnes, & ſingulas cauſas, quæſtiones, lites, & controuerſias inter dictam Archiconfraternitatem, ſeu Societatem, ſeu eiuſdem dilectos filios Cuſtodes, Officiales, & Miniſtros, & quaſcumque alias perſonas, laicas ſeu Eccleſiaſticas, cuiuſcumque gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ exiſtentes, etiam Cardinalatus dignitate fulgentes, Vniuerſitates, Societates, Congregationes, Monaſteria, & alia loca pia huiuſmodi, etiam ſi coram S.R.E. Camerario, Clericis, & Præſidentibus Cameræ Apoſt. & eiuſdem Cameræ cauſarum Auditori generali, necnon Vicario, Gubernatore, ac Senatore Vrbis prædictæ, eorumque Locumtenentibus, Collateralibus, & Iudicibus, ac dictæ Vrbis cauſarum appellationum Capitaneo, & Sacri Palatij, etiam cauſarum Auditoribus, & eiuſdem S.R.E. Cardinalibus alijſque Iudicibus, ordinarijs ſeu delegatis, hucuſque motas penden. & quomodolibet mouendas, de, & ſuper quibuſcumque locationibus, venditionibus, legatis, fideicommiſſis, teſtamentis, hæreditatibus, ac illarum diſtributionibus, ac quorumcumque iurium, & actionum ceſſioribus, alijſque quibuſcumque, inter viuos & cauſa mortis, & quaſi contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ execution. reuocationibus, bonis, rebuſque, iuribus, & actionibus ad Archiconfraternitatem, ſeu Societatem prædictam eiuſque Cuſtodes, Gubernatores, Adminiſtratores, Officiales, & deputatos Miniſtros eorumque litis conſortes, tàm coniunctim quàm diuiſim, ac tàm actiue quàm paſſiue, tam ſecundario quam principaliter intereſſe concernentes ſpectantibus, & pertinentibus ad Archiconfraternitatem, ſeu Societatem ipſam in quacumque inſtantia (quorum omnium, & ſingulorum ſtatum, & merita, necnon Iudicum, & colitigantium, nomina, & cognomina, & qualitates, ceteraque etiam de neceſſitate exprimenda pro expreſſis habentes) in ſtatu & terminis in quibus reperiuntur, nunc harum ſerie ad nos auocantes, illaſque omnes & ſingulas, motas & penden. ac quam, & quas Archiconfraternitas, ſeu Societas, Gubernatores, Officiales, Adminiſtratores, & Deputati, necnon pauperes ibi degentes, habere velint contra eaſdem perſonas, Vniuerſitates, Monaſteria, & alia huiuſmodi pia loca, pro rebus, bonis, hæreditatibus, iuribus, actionibus huiuſmodi, nunc & pro tempore Archiconfraternitatis, ſeu Societatis prædictæ exiſtenti Protectori, vna cum illarum dependen. emergen. inciden. annexis.

Summarieque & c procede.

§. 3. Summarie, ſimpliciter, & de plano, & ſola facti veritate inſpecta, ac ſine ſtrepitu, & figura iudicij, per ſeipſum, ſeu alios à ſe deputan. in quacumque inſtantia, vſque ad finem audien. cognoſcen. & fine debito terminan. ac etiam alibi introducen. ſeu committen. reaſſumen. auctoritate Apoſtolica tenore præſentium committimus, & mandamus. Ipſumque Protectorem nunc & pro tempore exiſtentem in dictis cauſis motis penden. ac in futurum mouendis, in Iudicem ordinarium cum facultate eaſdem cauſas in quacumque inſtantia, vſque ad finem, & per ſeipſum, ſeu alium, vel alios eius Auditores deciden. & terminan. & alijs facultatibus prædictis, facimus, conſtituimus & deputamus.

In Curia & extra inhibendi.

§. 4. Necnon cum poteſtate citan. & inhiben. quos, quibus, & quoties opus fuerit, in Curia & extra eam, etiã per edictum publicum, conſtito ſummarie & extraiudicialiter de non tuto acceſſu; eidemque, ac quibuſuis alijs eiuſdem Vrbis Iudicibus, ac perſonis, tam Eccleſiaſticis quam ſæcularibus, quibus, & quoties opus fuerit, etiam ſub ſententijs, cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, & pecuniarijs, quibus ſibi, ſeu ab eo pro tempore deputando Auditori videbitur inhiben. & in euentum non paritionis contra inobedientes, contumaces & rebelles ad declarationem incurſus pœnarum, & cenſurarum huiuſmodi exactionem, illarumque aggrauationes, & reaggrauationes, & alias iuxta morem & ſtylum Curiarum Vrbis in ſimilibus ſeruari ſolitum, & prout ſibi videbitur procedendi, ſententiaſque ſuas debitæ executioni demandandi, ſiue demandari faciendi, auxiliumque brachij ſæcularis ad hoc ſi opus fuerit inuocan. omniaque alia, & ſingula, in præmiſſis & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna, facien. geren. & exequen.

Et ſingulis diebus, & horis præterquã in honorẽ Dei feriatis procedendi.

§. 5. Ac in omnibus, & ſingulis cauſis prædictis ſingulis diebus, & locis, feriatis & non feriatis, præterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum ob neceſſitatem hominum indictarum, & indicendarum procedendi.

Notarioſque deputandi.

§. 6. Ac quemcumque Notarium ſibi bene viſum in cauſis huiuſmodi deputandi

Mandatarij huius Iudicis ſeruiant omnes.

§. 7. Volumus etiam, quod citationes, monitiones, & intimationes, quæ in dictis cauſis fieri oportuerit, etiam per Curiæ Almæ Vrbis Vicarij, & quoſcumque alios mandatarios fieri poſſint.

Executoreſque omnium Curiarum.

§. 8. Et quicumque executores Vrbis, poſſint & debeant effectualiter executioni demandare omnes & ſingulas ſententias, decreta, & mandata prædicti Cardinalis Protectoris, ſiue ab eo deputatorum, quæque non obſtante regula Cãcellariæ ſub eius paruo ſigillo expediri poſſint.

Sententia aliorum Iudicum nulla ſint.

§. 9. Et inſuper Archiconfraternitatem, ſeu Societatem prædictam eiuſque Priores, Adminiſtratores, & Gubernatores, ac Deputatos huiuſmodi ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum, principaliter ſeu ſecundario aliàs

quam

quam coram prædicto Cardinali Protectore conuenit, aut ad alios conuenien. conſtringi non poſſe; ac proceſſus, ſententias, & decreta per alium, ſeu alios, tàm ordinarios quàm delegatos Iudices in cauſis prędictis quomodolibet pro tempore formata, lata, & facta, cum inde ſecutis quibuſcumque, nulla, irrita, & inania, nulliuſque roboris, vel momenti fore.

Clauſula præſeruatiua. §. 10. Præſentemque cedulam ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, & exemptionibus & limitationibus, ſeu renouationibus, ſimilium vel diſſimilium conceſſionum, & gratiarum, etiã per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, & Sedem prædictam, vel eius Legatos, etiam per regulas Cancellariæ Apoſtolicæ pro tempore factas, nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis pœnitus & omnino exceptas, ac quoties illæ emanabunt præſentem cedulam in priſtinum robur reſtitutam eſſe, & cenſeri debere, nec eidem cedulæ per quaſcumque literas, etiam quaſuis regulas generales & ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, irritantiaque, & alia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione continentes poſſe, & ſi illi vllo vnquam tempore, ex aliqua etiam quantumuis neceſſaria & vrgenti cauſa derogari contingat, niſi tenor cedulæ de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſertus, & huiuſmodi derogatio per trinas diſtinctas literas eumdem tenorem continentes tribus ſimilibus diſtinctis vicibus, Adminiſtratoribus, Primiceriis, Gubernatoribus, Deputatis, & Confratribus huiuſmodi, omnibus & ſingulis legitime intimata, & inſinuata fuerit, eorumque ad id acceſſerit aſſenſus, derogationem huiuſmodi nemini ſuffragari, & nullius eſſe roboris, vel valoris.

Clauſula ſublata. §. 11. Et ſic per quoſcumque Iudices quauis auctoritate fungen. etiam S.R.E. Cardinales, ac cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores ſublata, &c. ac irritum iudicari, & definiri debere.

Clauſula derogatoria. § 8. Non obſtantibus fel. record. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis dummodo non vltra tres dies aliquis vigore præſentium ad iudicium non trahatur, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. necnon Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac hoſpitalium, Eccleſiarum, monaſteriorum, & aliorum quorumcumque piorum locorum, & Ordinum iuramento, corroboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis Conſeruatoriiſque, exemptionibus, & literis Apoſtolicis eiſdem, ac dilectis filiis Populo Romano, eorum Iudicibus, Notariis, & Tribunalibus, eorumque perſonis, per quoſcumque etiam Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & nos, ac dictam Sedem, etiam motu & ſcientia ſimilibus conceſſ. approbat. & innouat. etiam diſponen. quod cauſæ huiuſmodi ad forum, ſeu Curiam Capitolij rcaſſum debeant. Quibus omnibus & ſingulis etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, alias de illis illorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita, obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis haben. illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, etiam in vim contractus conceſſi & concedendi, vel ſi prædictis, aut quibuſuis aliis communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra, vel vltra certa loca, Curias, & Tribunalia, ad iudicium trahi non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis priuilegiis, indultis Apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, proque præſentibus non expreſſa aut totaliter non inſerta, iuriſdictionis ipſius Protectoris explicatio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus eorumque totis tenoribus, ſpecialis ſpecifica, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per regulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expeditio habenda ſit, in præſentibus literis mentio ſpecialis.

Fides exemplorum. §. 13. Volumus autem præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere, in iudicio & extra, regula contraria non obſtante, & earumdem tranſumptis, etiam impreſſis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Protectoris, ſeu Archiconfraternitatis, ſeu Societatis huiuſmodi munitis, eamdem prorſus fidem adhiberi, quæ adhiberetur præſentibus manu noſtra ſubſcriptis, ac etiam literas ad partem expediri poſſe.

Placet Motu proprio. M.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, 12. Kal. Aprilis, Anno 6. *D. P. An 6. 21. Martij.*

Facultas Magiſtri Generalis, & Prælatorum Ordinis Fratrum Prædicatorum Sancti Dominici, creandi, & deputandi Fratres ipſius Ord. in Notarios, pro executione mandatorum Apoſtolicorum. CXXIV.

De hoc Ordine alia notaui ſup. in conſt. 2. Honor. III. Religioſam.

PIVS PAPA QVINTVS
Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An D. 1571.*

Proœmium. Delatum paſtoralis officij nobis, meritis licet imparibus, ex alto commiſſi, nos admonet & inducit, vt circa Religionum quarumlibet, præſertim Ordinis Fratrum Prædicatorum S. Dominici, ad quem patrio quodam iure peculiarem gerimus paternæ charitatis affectum, ſtatum proſpere dirigendum, & reſcripta Apoſt. quæcumque publicam, ac alias priuatam dicti Ordinis & Fratrum, ſiue Monialium eiuſdem, vtilitatem concernentia, per probos & idoneos eiuſdem Ord. Religioſos, perſonis quibus opus fuerit intimanda & inſinuanda, ac debite exequenda, ſtudiis inuigilemus aſſiduis, ac alias omnibus illorum incommodis, & neceſſitatibus conſulamus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Cauſa huius conſt. §. 1. Cum itaque ſicut nobis dum in minoribus conſtituti eſſemus, ſatis comprobatum fuit, quod fratres Religioſi, & Moniales d. Ord. fratrum Prædicatorum S. Dominici, ſiue Ordinem ipſum, vel illius Regulam profitentes, quem quidem Ordinem expreſſe profeſſi fuimus, tàm vniuerſaliter quàm particulariter quamplura damna, incommoda, & detrimenta patiuntur, & impenſas ſuſtinent ex eo, quod Notarij tàm clerici quàm laici ſæculares, etiam Apoſtolica, Imperiali, Regali, aut alia auctoritate creati & conſtituti, in pleriſque mundi partibus, regionibus, regnis, prouinciis, dominiis, & locis exiſtentes, & eis oriundi, ſiue alias inibi commorantes, mandata, conceſſiones, gratias, priuilegia & indulta, aliaque reſcripta Apoſt. tàm ad publicam, quàm priuatam vtilitatem emanata, ſiue conceſſa, & bonum ſiue commodum, publicum ſiue priuatum concernentia, dominis temporalibus, ſiue Poteſtatibus, Regibus, Ducibus, Principibus, Marchionibus, ac aliis dominis & perſonis, quibus intimanda, ſiue inſinuanda veniunt, ac intimare & inſinuare oportet, intimare, notificare, ſiue inſinuare, variis conflictis reſpectibus recuſant, ſiue non audent contra eorumdem officij liberum & publicum exercitium, debitamque Sedi Apoſtolicæ obedientiam, ac in non modicum publicæ & priuatæ vtilitatis & commodi, præiudicium & detrimentum.

Priuilegiũ de quo in rubr. §. 2. Nos igitur cupientes, quantum cum Deo poſſumus in præmiſſis, Ordini & Fratribus præfatis, ac etiam Monialibus ipſis de opportuno remedio prouidere, & incommodis, detrimentis, expenſis, & damnis eorum obuiare, neque mandata, priuilegia, gratias, conceſſiones, indulta, & reſcripta Apoſtolica, in genere vel in ſpecie dicto Ordini, ſeu ipſius Ordinis Magiſtro generali Prouincialibus, aliiſque Superioribus, Prioribus, & Fratribus, & eorum ſingulis, dictiſque Monialibus, ſiue earumdem Abbatiſſis, Priorīſſis, & earumdem etiam ſingulis eiuſdem Ordinis, ſiue dictum Ordinem, & illius regulam profitentibus, quomodolibet, in genere vel in ſpecie conceſſa, aliaque mandata & reſcripta Apoſtolica, publicam vel priuatam ipſius Ordinis vtilitatem quomodolibet concernentia, & emanata, ob id debito careant effectu, & vacua remaneant, prouidere volentes, ipſoſque Ordinem, ac illius Magiſtrum generalem, Vicarium, Procuratorem, & Fratres, ac Abbatiſſas, Prioriſſas, & Moniales, eorumque ſingulos ſpecialibus fauoribus & gratiis proſequentes, & à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, *Hoc idem conceſſerat Iul. III. die 27. Febr. 1554. ſed eius bullã; ſtante hac pleniori, conſulto prætermiſi.*

dicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon nomina, cognomina Magiſtri generalis, Prouincialium, Vicariorum, Procuratorum, & aliorum Superiorum, ac dictarum Abbatiſſarum, Prioriſſarum, & Monialium, inuocationeſque denominationes, & dependentias Monaſteriorum, Domorum, Conuentuum, & aliorum Regularium locorum, tàm virorum quàm mulierum dicti Ordinis, ac etiam mandatorum, conceſſionum, indultorum, & reſcriptorum, aliarumque gratiarum tenores, præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, modernis, & pro tempore exiſtentibus dicti Ordinis Magiſtro generali, Vicariis, & Prouincialibus, tàm citra quàm vltra, ac alias vbilibet conſtitutis. Quod in vnaquaque eorum Prouincia, vnum, duos, tres, quatuor, vel quinque, aut plures eis bene viſos dicti Ordinis Religioſos, ſeu Fratres, probatos tamen, ac fide & doctrina idoneos, & ab ipſis approbatos, in notarios creare, conſtituere & deputare. Qui ſic creati, conſtituti, & deputati, ſine aliquo reſpectu, & omni ceſſante recuſatione, libere quoties requiſiti fuerint, omnia & ſingula mandata, priuilegia, conceſſiones, gratias, & indulta Apoſtolica, aliaque tàm vniuerſalia, quàm particularia dicti Ordinis, ac quibuſuis aliis, quæ de obſeruantia ſunt tantum locis, domibus, Conuentibus, Monaſteriis, & Eccleſiis, tàm virorum quàm mulierum, & ſeu eiuſdem Ordinis Magiſtro generali, Prouincialibus, Vicariis, Prioribus, & aliis ſuperioribus Fratribus, ac Abbatiſſis, Prioriſſis, Monialibus, & aliis perſonis ſub Regula dictorum Fratrum degentibus, & quæ ſunt obſeruantiæ tantum, in genere vel in ſpecie, vt ad vniuerſam ſiue priuatam vtilitatem conceſſa & emanata reſcripta Apoſtolica eiſdem Regibus, Ducibus, Principibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, & Dominis, aliiſque perſonis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus quibuſcumque, vbi, & quoties opus fuerit, ac ad id requiſiti fuerint, notificare, & intimare. Ac eoſdem iuxta mandatorum, conceſſionum, indultorum, priuilegiorum, & reſcriptorum huiuſmodi formam, continentiam, & tenorem monere, & requirere, aliaque omnia & ſingula circa ea requiſita & opportuna facere, agere, exercere, & exequi, ac de eiſdem omnibus & ſingulis, publicos & publica, actus & inſtrumẽta coram teſtibus ad hoc requiſitis conficere, & ſtipulari, ac in notã redigere, & exinde ſemel vel pluries, prout ad id requiſiti fuerint, vnum vel plures, ac plura, publicos & publica, actus, & inſtrumenta quibus eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio & extra, ac vbique, ac ſi per alios quoſcumque publicos & authenticos rogatos notarios ſtipulata, confecta & publicata, & authenticata fuiſſent conficere, & debitis ſignis & characteribus ſubſcribere, publicare, & authenticare, libere & licite poſſint & valeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium licentiam & facultatem impartimur, concedimus & indulgemus; eiſdemque actis, notis, inſtrumentis, & ſcripturis per dictos Religioſos vt præfertur, Notarios deputatos ſtipulatis, confectis, & vt præfertur authenticatis, plenam & indebitatam fidem vbique, tàm in iudicio quam extra adhibere, ac eoſdem ſic intimatos, monitos, & requiſitos eis affici & arctari debere volumus, ſtatuimus, & ordinamus.

Iuſſio quod prædicti notarij non impediantur.

§.3. Mandantes propterea in virtute ſanctæ obedientiæ, & indignationis noſtræ, ac ſuſpenſionis à diuinis, quo ad Archiepiſcopos, & Epiſcopos, quo ad alios vero inferiores ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, locorum Ordinariis, & aliis quibuſuis perſonis, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, & quacumque etiam dictæ Sedis auctoritate, facultate, ſeu poteſtate, etiam Legati de latere, ac Cardinalatus honore fungentibus, ne ipſos Notarios, vt præfertur deputatos & electos, ſiue eorum aliquem in executione ſupradictorum omnium quouis modo impediant, ſeu impedire aut perturbare audeant vel præſumant.

Clauſula præſeruatiua huius priuilegij.

§.4. Ac decernentes præſentes literas nullo vmquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis, ſeu intentionis noſtræ vitio ſeu defectu, notari ſeu impugnari, ac ſub quibuſuis reuocationibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, à nobis vel ſucceſſoribus noſtris emanandis, comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas exiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum, & validiſſimum, etiam ſub data per eoſdem Magiſtrum generalem, Prouinciales, & alios ſupra nominatos eligenda, conceſſas, reſtitutas, & plenarie redintegratas exiſtere. Et ſic per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, ac irritum & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§.5. Quocirca dilectis filiis Iacobo tit. S. Mariæ in Coſmedin preſb. Card. de Sabellis nuncupato, noſtro in Alma Vrbe Vicario, & curiæ cauſarum Cam. Apoſt. generali Auditori, & Cancellariæ Apoſt. Regenti, nunc, & pro tempore exiſtentibus, per præſentes motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magiſtri Gener. Procur. Prouincialium, & aliorum prædictorum, ſeu alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra illos, & eorum ſingulos, indulto, conceſſione, voluntate, ſtatuto, ordinatione, mandato, & decreto noſtris huiuſmodi, iuxta eorumdem præſentium tenorem, pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet, & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſt. ac alia iuris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus ſententiam, cenſuras, & pœnas prædictas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Derogatio contrariorum.

§.6. Non obſtan. fel. rec. Bonif. PP. VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilio generali de duabus dietis, dummodo quis auctoritate præſentium vltra tres dietas ad iudicium non trahatur, aliiſque quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus ac etiam iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis, etiam dictæ Sedis de latere Legatis, Nuntiis, locorum Ordinariis, & aliis quibuſuis perſonis in præiudicium præmiſſorum per quemcumque Rom. Pont. etiam prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem præfatam tam ſub plumbo, quam in forma breuis, & etiam motu & ſcientia ſimilibus conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Fides tranſumptorum.

§.7. Volumus autem, quod tranſumptis præſentium manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra vbique locorum adhibeatur, & adhiberi debeat, quæ literis ipſis originalibus adhiberetur ſi exhibitæ forent vel oſtenſæ.

D. P. An. 6. 21. Martij.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 21. Martij 1571. Pontificatus noſtri Anno 6.

Quod

CXXV.

Quod Fratres Eremitæ S. Hieronymi Congregationis B. Petri de Piſis, regulam S. Auguſtini dudum profeſſi, vltra gratias d. Congregationis, perfruantur priuilegiis omnibus ab iſto Pontifice Mendicantium Ordinibus elargitis.

De his Fratribus notaui ſup. in conſt. 12. Eugen. IV. Prouenit.

Edita An. D. 1571.

PIVS PAPA QVINTVS.

Dilectis filiis Congregationis Fratrum Eremitarum B. Petri de Piſis Ordinis S. Hieronymi.

Exordium.

RElıgionis zelus, eximiumque regularis obſeruantiæ deſiderium, ac illibatus ſinceræ deuotionis erga nos & Sedem Apoſtolicam affectus, quibus in Domino flagrare comprobamini, promerentur vt noſtram quoque & Sedis prædictæ paternam ſentiatis benignitatem; & & clementiam.

Confirmatio omnium gratiarum Ordini iam conceſſarum.

§. 1. Hinc eſt quod nos Congregationem veſtram fratrum Eremitarum B. Petri de Piſis Ordinis S. Hieronymi, dictoſque fratres, & alias eiuſdem Congregationis perſonas, aliqua noſtra, & dictæ Sedis beneuolentia amplecti, ac ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes, Motu proprio, non ad veſtram, aut alicuius veſtrum, ſeu alterius pro vobis ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera liberalitate, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia, & ſingula priuilegia, facultates, libertates, immunitates, exemptiones, prærogatiuas, indulta, & alias gratias vniuerſas, ſpirituales, & temporales, vobis, & dictæ veſtræ Congregationi, illiuſque capitulo, & perſonis, ac monaſteriis, & locis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & etiam forſan nos ac Sedem prædictam & etiam illius Legatos, necnon etiam locorum Ordinarios quorumlibet hactenus, & in præſentem vſque diem, ac etiam à quantumuis antiquo tempore conceſſa (quatenus ſacri Tridentini Concilij decretis, & regulari obſeruantiæ contraria non ſint, & quoad ea quæ decretis Concilij, & regulari obſeruantiæ huiuſmodi non contrariantur) necnon deſuper confectas literas, inſtrumenta, documenta, & ſcripturas qualſcumque & in eis contenta, ac inde ſecuta, & ſequenda quæcumque, illarum, & illorum, ac præmiſſorum omnium, & aliorum neceſſariorum tenores, & etiam datas cum inde ſecutis, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, & haberi decernentes, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo confirmamus, & approbamus, ac innouamus, & etiam de nouo perpetuo concedimus, necnon illis plenariæ, inuiolabilis, & perpetuæ firmitatis Apoſtolicæ robur adiicimus, omneſque & ſingulos, tam iuris quam facti, & quoſcumque alios defectus, ſi qui forſan interuenerint quomodolibet in eiſdem ſupplemus, illaque valida, & efficacia fuiſſe, eſſe, & perpetuo fore, ac ſuos plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, necnon vobis, & Congregationi veſtræ prædictæ, illiuſque fratribus, perſonis, monaſteriis, & locis ſuffragari, ac ab omnibus, & ſingulis, quos ea quomodolibet concernunt, & pro tempore concernent, inuiolabiliter perpetuo obſeruari debere, voſque & Congregationem veſtram, ac illius fratres, perſonas, monaſteria, & loca ſuper præmiſſis, & infraſcriptis per quoſcumque quauis auctoritate quomodolibet moleſtari vel impediri non poſſe, decernimus & declaramus.

Inhibitio contra perturbatores.

§. 2. Diſtrictius etiam inhibentes omnibus, & ſingulis perſonis cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis vbilibet exiſtentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac aliis arbitrij noſtri pœnis, ne vos aut aliquem veſtrum ſuper præmiſſis, per ſe vel alium ſeu alios, publice vel occulte, directe vel indirecte, quouis quæſito colore vel ingenio quomodolibet moleſtare, inquietare, impedire, vel perturbare audeant ſeu præſumant.

Indulgentia pro Congregatione.

§. 3. Ac inſuper de Omnipotentis Dei miſericordia, & BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, vobis & dictæ veſtræ Congregationi, illius fratribus, & perſonis, ac veſtrum & eorum ſingulis plenariam omnium peccatorum veſtrorum indulgentiam, & remiſſionem à culpa, & pœna in forma Iubilæi ampliſſima, 4. die Dominico cuiuſlibet quadrageſimæ, in perpetuam rei memoriam profeſſionis trium votorum, quam vos fratres dictæ Congregationis, præeunte dilecto filio fratre Ioanne Baptiſta de Monſelice, veſtro, & huius Congregationis generali, prompto, & libenti animo in manibus noſtris ſolemniter ſub regula S. Auguſtini, & ſub conſtitutionibus dictæ Congregationis, Romæ in Eccleſia monaſterij S. Honuphrij die 18. menſis Martij, Anni Domini 1569. emiſiſtis, eiſdem auctoritate, & tenore miſericorditer in Domino perpetuo concedimus, & impartimur.

Tu ad hoc attende bullam S. D. N. Pauli V. n. 16. Romanus.

Communicatio omnium gratiarum ab isto Pont. Ordinibus Mendicantium conceſſarum.

§. 4. Et præterea vos, & eamdem Congregationem veſtram, illiuſque fratres, & perſonas, ac monaſteria & loca, illius confirmationis, nouæque conceſſionis priuilegiorum; omnium Ordinum Mendicantium per nos nuper, ſeu dudum editæ, illius etiam tenores, & datam cum inde ſecutis præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, in omnibus, & per omnia, ac ad inſtar dictorum Ordinum, & æque principaliter, ex nunc, & perpetuo, auctoritate & tenore prædictis aggregamus, ac pro aggregatis haberi, cenſeri, & teneri, in iudicio, & extra iudicium vbilibet, volumus, declaramus, & mandamus.

Tu eas vide ſup. in conſt. 41. Et ſi.

Clauſula præſeruatiua.

§. 5. Præſentes quoque de ſubreptionis vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quouis alio defectu notari vel impugnari, ſeu alias quomodolibet infringi, vel retractari, ſuſpendi vel reuocari, ſeu eis in aliquo derogari nullatenus vmquam poſſe, ſed illas ſemper validas, & efficaces exiſtere, ac ſuos plenarios, & integros effectus ſortiri & obtinere, necnon in omnibus, & ſingulis, quos ea quomodolibet concernunt, & pro tempore concernent, inuiolabiliter vt præfertur, obſeruari, ſicque etiam in præmiſſis, & ſupradictis omnibus, & ſingulis ab omnibus cenſeri.

Clauſula ſublata, &c.

§. 6. Ac ita per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam locorum Ordinarios, etiam tamquam à Sede Apoſtolica delegatos, necnon etiam Rotæ Auditores, ſeu Locatenentes, ac S. R. E. Card. etiam de latere Legatos, ſeu Nuntios, eorumque Vicelegatos, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quauis cauſa, & inſtantia, iudicari, ſententiari, & definiri debere, necnon quicquid ſuper his à quocumque quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus, & declaramus.

Executorum deputatio.

§. 7. Quocirca dilectis filiis curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ac Sedis Apoſtolicæ Legatis etiam de latere & Nunciis vbilibet, nunc, & pro tempore exiſtentibus, præſentibus, & futuris, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, ſi & poſtquam præſentes noſtræ literæ eis præſentatæ fuerint, per ſe vel alium, ſeu alios literas ipſas, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties ſuper hoc pro parte veſtra, aut alicuius veſtrum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, vobiſque & cuilibet veſtrũ in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta huiuſmodi, firmiter obſeruari, voſque, & quemlibet veſtrum illis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes vos aut veſtrum quempiam per quoſcumque contra earumdem præſentium tenorem deſuper quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoſlibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 8. Non obſtantibus fel. record. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, qua cauetur, ne quis extra ſuam ciuitatem vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne iudices a Sede Apoſtolica deputati, extra ciuitatem vel diœceſim in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, ſeu alij vel aliis vices ſuas

committere

committere præſumant, ac in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, & quibuſuis aliis Apoſtolicis, ac vniuerſalibus prouincialibuſque & ſynodalibus, ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon etiam iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam quibuſuis perſonis, & locis, in genere vel in ſpecie ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, ac etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, & etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, alias de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

D. P. A. 6. 30 Martij. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annnulo Piſcatoris, die 30. Martij, 1571. Pontificatus noſtri Anno 6.

CXXVI. Reductio ad terminos iuris communis, conſtitutionum à Sixto IV. Leo. X. & Pio IV. ac aliis Pontificibus editarum, ſuper Iure congrui, & ſuper nouis (exceptis tamen ſacris aut publicis) ædificiis conſtruendis, aut ampliandis in Vrbe.

Hanc reductionem reuocauit Greg. XIII. & ampliſſimam deſuper edidit conſtitutionem nu. 22. Quæ publice. *vbi videas ſupradictorum Pont. conſtitutiones indicatas.*

Edita An. D. 1571.

PIVS PAPA QVINTVS

Motu proprio, &c.

Proœmium. AD hoc nos Deus militanti Eccleſiæ præficere dignatus eſt, vt ſingulorum prædeceſſorum noſtrorum geſta (eo inſpirante qui dat ſpiritum bonum petentibus ſe) reuoluentes, ea quæ certis tunc ſuadentibus rationabilibus cauſiſq; emanarunt, ex aliis non minus attendendis rationibus ad rationis tramitem reducamus, prout rerum, & temporum qualitate digeſta ſalubriter in Domino conſpicimus expedire.

Sixtus IV. citatus in rubr. iuſſit vicinos domos vendere vi mis ad ornatum Vrbis. §. 1. Sane licet alias fel. rec. Sixtus Papa IV. Motu proprio, & ex eius certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſtatuerit, & ordinauerit, quod tunc & pro tempore exiſtentes Romanæ Eccleſiæ Camerarius, & Magiſtri ædificiorum, & ſtratarum dictæ Vrbis, ad requiſitionem dominorum quorumcumque domorum & aliorum bonorum, tenerentur in certis expreſſis caſibus compellere vicinos ac domos, & alia bona expreſſa vendendum, pro pretio per peritos extimando, quodque vicini vendere volentes nonniſi vicinis emere volentibus vendere poſſent, & alias ac latius prout in dicti prædeceſſoris literis continetur ſub dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicę milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo, prid. Kalend. Iulij, Pontificatus noſtri Anno 9.

Leo etiam X. ut in rub. §. 2. Et ſucceſſiue Leo X. ſub dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis prædictæ 1516. quarto nonas Nouembris Pontificatus ſui Anno 4.

§. 3. Ac Pius IV. ſub dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis prædictæ, 1565. 10. Kal. Septemb. Pont. ſui anno 6. & alij Romani Pontifices prædeceſſores noſtri literas prædictas Sixti confirmauerint, innouauerint, declarauerint, ampliauerint, & extenderint, & alias prout latius in dictis literis continetur. *Pius IV. etiã confirmauit, vt in bulla indicata in rubr.*

§. 4. Cum autem ſicut accepimus, occaſione literarum prædictarum diuerſæ lites, quæſtiones, & controuerſiæ ortæ, ac diuerſa grauamina, & læſiones, perturbationes, & incommoda diuerſis perſonis generata, & illata, ac literæ huiuſmodi, quæ correctoriæ iuris communis exiſtunt, ſecundum propriam ſignificationem ſtricte interpretari deberent, rigoroſæ executioni, etiam in caſibus in illis forſan non expreſſis demandatæ fuerint, & in dies demandentur, in earumdem perſonarum animorum moleſtiam non modicam, ac propterea plurimorum ad nos querelæ delatæ fuerint, & in dies deferantur, conquerentium potiſſimum de rigore, vel potius iniuſtitia literarum prædictarum. *Hic modo Pont. ad tollendum lites deſuper ortas.*

§. 5. Nos attendentes quod ea quæ iuri communi, & ſacris Canonibus contrariantur, & ex certis neceſſitatibus imminentibus, & ita forſan requirentibus, ſtatuta, & admiſſa ſunt, perpetua eſſe non debent, & quod ſi legi ciuili multa rigoroſa admittẽdi grauis viſa eſt iniuria quæ inani honeſtatis colore velatur, vt homines de rebus ſuis facere aliquid cogantur inuiti, neque ſuo arbitratu vendenda diſtrahere poſſint, & propterea conſtitutiones caſſauerit, quæ liberum arbitrium diſtrahendi res proprias impedirent, multo grauior nobis eſſe videtur, qui Sanctorum patrum decretis inhærentes, nitimur vt nonniſi ea quæ ad pietatem, & æquitatem, ac liberam diſponendi de rebus ſuis facultatem, & ad quietem, & tranquillitatem ſubditorum noſtrorum, & querelarum, ac litium prætactarum amputationem tendunt, admittamus. Literarum omnium prætactarum veriores, necnon proceſſuum deſuper formatorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, necnon quarumcumque litium deſuper forſan motarum, & in quacumque inſtantia, etiam ſuper iuſtitiæ vel iniuſtitiæ reuiſione penden. ſtatus, merita, ac nomina, & cognomina iudicum, & colligantium præſentibus pro expreſſis haben. illaſque ad nos harum ſerie aduocantes, & extinguentes, perpetuumque ſuper præmiſſis ſilentium imponentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera animi noſtri deliberatione, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine literas, & conſtitutiones Sixti, Leonis, Pij, & aliorum prædeceſſorum noſtrorum huiuſmodi, quoad pendentes in quacumque inſtantia, refectis tamen expenſis, illis qui ſub prætextu dictarum bullarum iuſtam hucuſque habuerunt cauſam litigandi, & futuras cauſas ac ſi numquam emanaſſent, ad ius commune, & terminos, & viam iuris communis omnino reducimus, reuocamus, caſſamus, & annullamus, ac viribus vacuamus. Ita quod in cauſis huiuſmodi ſecundum iuris communis diſpoſitionem, poſthabitis literis præfatis, procedi, ſententiari, & definiri debeat. *Eas reducit ad terminos iuris communis.*

§. 6. Excipimus tamen à præſenti noſtra reductione, & caſſatione, quod ſi pro vna vel pluribus ædibus ſacris, ædificiis, viis, & plateis publicis conſtruendis, ampliandis, vel dirigendis, aliquæ domus vel alia ædificia, & bona eſſent in totum vel in parte incorporanda, demolienda, vel reſtringenda, quod in caſibus præfatis, & non in aliis poſſint vicini, & habentes domos, ſedimina, plateolas, & alia quæcumque bona, etiam ſi aliter vendituri non eſſent, compelli ad ea vendendum. Ita tamen quod compulſi præfati vltra æſtimationem domus, ſediminis, plateolæ, & aliorum bonorum prædictorum faciendam per duos peritos communiter eligendos, & in caſu diſcordiæ, per Magiſtros viarum loco tertij, quartam partem pretij vltra valorem, vt ſupra æſtimandum conſequantur. *Præterquam in ſacris vel publicis exceptis, vt hic.*

§. 7. Diſtrictius inhibentes quibuſuis &c. ne aliter quam vt præmittitur iudicare, vel contra præmiſſa ſententiare, aut lites prædictas proſequi quouis quæſito colore, audeant vel præſumant. Decernentes quoque omnes, & ſingulas aliter quam vt præfertur ferendas ſententias nullas, irritas, inanes, nulliuſque roboris vel momenti, & tamquam tales nemini ſuffragari, nec à quoquam exequi quouis prætextu deberi. *Iuſſio ſic & non aliter iudicando.*

§. 8. P. x

Clauſulæ præſeruatiua.

§.8. Præſentes vero vim perpetuæ conſtitutionis,& legis habere, & inter extrauagantes conſtitutiones noſtras regiſtrari, ac publicari debere, nec vllo vmquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio notari,impugnari, inualidari, ad terminos iuris reduci, in ius vel controuerſiam vocari, quacumque occaſione vel cauſa minime poſſe, minuſque ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, & limitationibus comprehendi nullatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum in quo ante præmiſſa quomodolibet erant ſtatum, reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas eſſe. Sicque ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcumque Iudices quacumque auctoritate fungentes,etiam cauſarum ſacri Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E.Cardinales, ſublata eis aliter iudicandi poteſtate, iudicari, & definiri debere,irritum quoque & inane,ſi ſecus à quoquam quauis auctoritate contigerit attentari.

Mandamuſque propterea dilectis filiis, &c.

Non obſtantibus literis Sixti, Leonis, & Pij præfatis,& aliis Apoſtolicis, necnon, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, quarto Idus Aprilis, anno 6.

Placet Motu proprio. M.

Sequitur extenſio ſupradictæ reductionis, etiam ad inquilinos.

Edita An. D. 1571.

PIVS PAPA QVINTVS,
Motu proprio, &c.

Exordium.

TAnta eſt præſentis ſæculi deprauata malitia, vt dum vni inconuenienti, &c. vt ſup.

Cauſa huius extenſionis.

§.1. Cum tamen nuper ad notitiam noſtram deuenerit, alias in Camera Apoſtolica inter alia decretum fuiſſe,quod exinde in poſterum nullæ venditiones de domibus aliis locatis per earumdem domorū Dominos ſiue illi Romani eſſent, ſiue Curiales, etiam ſi pupilli vel vigintiquinque annis iuniores, vel mulieres, laici vel clerici, ſeu etiam Religioſi, ſeu alias quarumcumque Eccleſiarum Rectores, ſiue earumdem domorum iure, quorumuis beneficiorum per eos obtentorum ius aut dominium habentes, etiam pro eorum quauis neceſſitate vel cauſa, etiam ſi cum iuramento, & quauis etiam obligatione in ampliori forma Cam. Apoſt. ſeu alias quibuſcumque excogitari poſſent cautelis & modis contractæ eſſent, valerent, ſeu alicuius roboris vel momenti exiſterent, niſi primitus & ante omnia iiſdem domorum Domini earumdem inquilinis, per authentica inſtrumenta, & in præſentia notarij publici, & teſtium fide dignorum,bis,cum interuallo decem dierum requiſitis, ſi pro iuſtis conditionibus, & eiſdem pretiis, pactis, & conuentionibus eaſdem domos in eamdem emptionem habere vellent, alias dictæ venditiones exinde nullius eſſent roboris vel momenti, ac alias prout in dicto decreto Camerali plenius dicitur contineri.Quod ſi profecto remaneret, eadem inconuenientia ſequerentur, quæ ex dictis prædeceſſorum noſtrorum literis orta fuerunt.

Hoc decretum Cameræ eſt [illegible] formatiua. Idem conſtit. Greg. XIII. in tractu.

Extenſio d. reductionis etiã ad inquilinos.

§.2. Licetque non immerito cenſeri poſſet in dictarum literarum reuocatione, etiam decretum Camerale præfatum ſaltem ex identitate rationis, ne quis de rebus ſuis diſponere arbitrio ſuo prohibitus videatur, comprehenſum fuiſſe & eſſe, vt tamen ſcrupuloſis omnibus, qui varia litium ſemina ſubminiſtrare non ceſſant, cauillandi materiam ſuccidamus, decreti præfati tenorem præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſo habentes, Motu ſimili, &c. declaramus atque decernimus, decretum præfatum ſub eadem cedula noſtra comprehenſum fuiſſe, & comprehendi debere quo ad liberas domorum venditiones earumdem,inquilinis irrequiſitis per earum Dominos factas(dummodo ſuper earum retractione lis mota per inquilinos,& plenarie hucuſque finita non fuerit, & in futurum contrahendas,perinde ac ſi de dicto decreto ſpecialis, ſpecifica & expreſſa mentio facta fuiſſet. Et nihilominus pro præmiſſorum maiori cautela & firmitate, omnia & ſingula, quæ in dicta cedula contra prædeceſſor. [illegible] literas præfatas, ſtatuimus & ordinamus & obſeruari [illegible] mus, eadem omnia, cum omnibus & ſingulis clauſulis & derogationibus in dicta noſtra cedula contentis, ac ſi de verbo ad verbum hic expreſſa eſſent, quo ad huiuſmodi decretum & liberam vendendi facultatem inquilinis domorum non requiſitis,ſtatuimus & ordinamus, & obſeruari volumus & mandamus.

Decretum irritans.

§.3. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores,ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſubla eis, &c. iudicari debere, irritum quoque, &c. decernimus.

Clauſ derog.

§ 4. Non obſtantibus dicto decreto Camerali huiuſmodi, etiam pluries confirmato, ac aliis præmiſſis, ac quatenus opus ſit, noſtra de non tollendo iure quæſito, etiam quibuſuis aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon iuramento, &c. roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus,necnon legibus etiam municipalibus, priuilegiis quoque,&c.ſub quibuſcumque tenoribus,&c.conceſſis, &c. ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque, ſtatum & merita cauſarum præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis habentes.

PP. ſubſcript.

Placet Motu proprio. M.

D.P. An.6. 9. Iunij.

Datum Romæ apud S. Petrum, Quinto Nonas Iulij anno 6.

CXXVII.

Declaratio quod Canonici ſæculares Congregationis S. Georgij in Alga Venetiarum, præcedant etiam Canonicis regularibus Congregationis Lateranenſis, Ordinis S. Auguſtini.

Hoc priuilegium præcedentiæ, quo ad alios regulares, conceſſit hic idem Pont. d. Congreg. S. Georgij vt ſup. in conſt.92. Ex incumbenti.

Inſtitutionem vero huius Congregationis vide ſup. in conſt.1. Greg.XII. *Illa.* vbi alia indicaui.

Edita An. D. 1571.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

Hic Pont. iſtis Canonicis ſæcularibus dedit præcedentiam vt ſupra in cõſt.92. Et deinde præcedentiam etiã de iis Canonicis regularib. Lateran. vt in alia eius cõſt.116. Ideo dubitari poſſet, an hæc poſterior bulla præcedenti deroget.

CVm alias nos poſtquam dilecti filij Rector generalis & Canonici Congregationis S. Georgij in Alga Venetiarum, mandatis noſtris obtemperando,profeſſionem regularem emiſerant Noſque propterea ipſos ſub noſtra & Sedis Apoſt. protectione receperamus, ac inter alia per quaſdam volueramus, quod Rector & Canonici prædicti in proceſſionibus, & actionibus publicis,prout antea ſoliti erant præcederent,ex certis cauſis tunc expreſſis,omnes ac ſingulos Canonicos regulares Ord.S.Auguſt.Congregat.Lateranen.vbique locorum exiſtentes, quod deinceps proceſſionib.& aliis actibus publicis vel priuatis intereſſe contigiſſet, ſtatim ipſum Clerum ſæcularem non exemptum ſubſequi, dum ipſi ſubſequendo præcedunt, dum vero præcedendo præcedunt, illud immediate ſequi debere per alias noſtras literas declarauerimus, prout in ſingulis literis prædictis plenius continetur, à nonnullis non immerito dubitari poſſet, an per poſteriores literas prædictas prioribus ita derogatum ſit,vt Canonici regulares prædicti, Canonicos Congregationis S. Georgij prædicti præcedere debeant, quod profecto, ſi ita declaretur, non ſine maximo ipſius Rectoris & Canonicorum S. Georgij præiudicio & grauamine eſſe poſſet

Hic modo Põtif. non derogare declarat & præcedentiam Canonicorũ ſæcularũ præſeruat.

§.1. Nos præmiſſa declaratione debita dilucidare ſatagentes, nolenteſque literas noſtras, quæ non ſine cauſæ cognitione prodierunt, in alienum ſenſum, ac aliorum præiudicium diſtrahi,literarum noſtrarum vltimo datarum id, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent,præſentib. pro expreſſis haben. ſeu exprimi & inſeri poſſe decernen. motu ſimili declaramus, & in verbo Rom. Pont. atteſtamur, intentionis noſtræ numquam fuiſſe nec eſſe,quod ſecundo datas literas prioribus ita præiudicare, vt ipſi Canonici Congreg. S.Georgij locum mutare debere cenſeantur, aut cenſeri poſſint, ſed locum ipſis Canonicis regularibus aſſignatum, citra ipſorum Canonicorum Congregationis S.Georgij præiudicium, conceſſum fuiſſe ac eſſe intelligatur,ipſique Canonici Congreg.S.Georgij deinceps & perpetuis temporibus ſub nomine clerici ſæcularis venire, & ita ab omnibus cenſeri, nec ſuper eo à quoquam moleſtari poſſe vel debere.

Obſeruātiā ſubditis huius bullæ præcipit.

§.2. Diſtrictius inhibentes omnibus & ſingulis tam Eccleſiaſticis quàm ſecularibus iudicibus cuiuſcumq; dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis ac conditionis exiſtentibus, & quacumque auctoritate etiam Apoſtolica fungen. & præſertim ſecundo dictis literis deputatis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis maioris, aliiſque arbitrio noſtro moderan. & infligen. pœnis, ne contra prædicta quouis quæſito colore venire, aut quominus illa ſuum plenarium ac integrum ſortiantur effectum, impedire audeant vel præſumāt, quinimmo eos & alios quoſcūq; pœnas in eis appoſitas incurrere minime poſſe volumus.

Cauſa huius declarationis præſeruatiuas apponit.

§.3. Decernentes quoq; præſentes, & deſuper conficiendas literas, nullo vnquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod d. Canonici Regulares, aut alij forſan intereſſe habentes, vocati non fuerint, notari, impugnari, inualidari, aut contra illas de nullitate opponi, ad terminos iuris reduci, in ius vel controuerſiam vocari, cauſamque vel cauſas, propter quas à nobis præſentes emanauerint verificare nullatenus teneri, nec ob id viribus carere minuſq; ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarū, reuocationum ſuſpenſionum, limitationum, aut aliis cōtrariis diſpoſitionibus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutę, repoſitę, & plenarie reintegratę eſſe, etiam ſub quacumq; data per ipſos Canonicos d. Congregationis S. Georgij eligenda, vimque validi & efficacis contractus, inter nos & Sedem Apoſtolicam ac eoſdem Canonicos, etiam cum iuramento initi ac ſtipulati, ſortiri, ſicq; ab omnib. cenſeri. Et ita per quoſcumq; Iudices etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, ſublata eis, &c. iudicari debere, irritum quoque, &c.

Cōtrariis omnib. derogat.

§.4. Non obſtan. literis noſtris præfatis, quas quo ad huiuſmodi effectum, & in ea parte, quæ præſentibus contrariantur, reuocamus & annullamus, ac cum quibuſcumque litium pendentiis (quas ad nos harum ſerie auocamus & extinguimus, perpetuum ſuper illis ſilētium imponimus, illarumque ſtatus & merita, nominaq; & cognomina Iudicum, præſentibus pro expreſſis habentes, ac quibuſuis Apoſtolicis, necnon in prouincialib. & ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſt. dictis Canonicis Regularib. & quibuſuis aliis, ſub quibuſcumque etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritum, &c. hac vice latiſſime derogamus, cęteriſque contrariis quibuſcumque cum clauſulis opportunis & conſuetis.

PP. ſuā ſcript.

Fiat Motu proprio. M.

Repetitio clauſularum

§.5. Et cum abſolutione a cenſuris, &c. & quod ſingularum literarum præfatarum tenores habeantur pro expreſſis, ſeu in toto vel in parte exprimi, ac de verbo ad verbum inſeri poſſint. Et de declaratione, atteſtatione, voluntate, deliberatione, decreto, & aliis prædictis pro repetitis habeantur, & ad partem perpetuo in forma gratioſa, &c. & cum deputatione iudicum & executorum, qui aſſiſtant, & præmiſſa obſeruari faciant, etiam ſub cenſuris, &c. cum poteſtate citandi, inhiben. &c. aggrauandi & reaggrauandi, ac interdicen. &c. & cum derogatione, &c. de vna, & Concilij generalis de duabus dictis, dummodo non vltra tres, ac prædictorum & ſingulorum præſentibus quomodolibet contrariorum. Quorum, &c. latiſſime extenden. & quod præmiſſorum omnium, &c. & per breue literæ expediri poſſint.

Dat. P. An. 6. 25 May.

Dat. Romæ apud S. Petrum, 11. Kal. Iunij, Pont. noſtri anno 6.

CXXVIII De electione & officio Miniſtri generalis, & aliorum Superiorum Ord. Minorum S. Franciſci de Obſeruantia. Et de modo recipiendi Nouitios.

Hæc reformatio his quo ad primam eius partem declarata fuit à Greg. XIII. inf. in eius conſtitut. 13. Conſueuit *Et quo ad ſecundam partem, tam ab ipſo Greg. quam à Sixt. V. innouata eſt, vt inf. in eius conſt. 71.* Cum de omnibus. *vbi notabo.*

PIVS PAPA QVINTVS.

Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1571.

Procemium.

PAſtoralis officij nobis diuinitus iniuncti aſſidua ſollicitudo nos admonet, vt omni cura ac vigilantia ad ea ſemper intendamus; per quæ omnes perſonæ regulares ſub ſuaui Religionis iugo Altiſſimo famulantes, in regularium ac ſalutarium inſtitutorum obſeruatione non modo conſeruentur, ſed ad alia obſeruanda modis, & rationibus congruentibus admoneantur & impellantur. Conſiderantes autem quam vberes fructus Ordo Fratrum Minorum S. Franciſci de Obſeruantia, qui in humilitate & patientia potiſſimum fundatus exiſtit, hactenus in agro Domini attulerit, & in dies magis cooperante eo, à quo bona cuncta & procedunt, afferre non ceſſet, nonnulla ordinanda, & à fratribus prædictis obſeruanda cenſuimus, per quæ Deo Omnipotente auctore, dictus Ordo per noſtræ prouidentiæ miniſterium, felicia in Domino ſuſcipere poſſit incrementa. Motu igitur proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac noſtra perpetuo valitura ſanctione ſtatuimus & ordinamus.

Qui & quomodo eligi poſſint in Superiores huius Ordinis.

§.1. Quod illi Fratres eiuſdem Ordinis poſthac in generalem miniſtrum, & reliquos ſuperiores ſolum eligantur, qui regulam ipſius B. Patris Seraphici bene obſeruare, & qui in choro, victu & veſtitu, quantum officij neceſſitas conceſſerit, cum aliis ſe conformare ſoleant ac debeant, ſuper quo Barchinonenſes conſtitutiones harum ſerie innouamus, omneſque, tam ſuperiorum quorumcumque, quàm Definitorum, Cuſtodum, & Diſcretorum electiones, per vota ſecreta fiant, iuxta ſacri Concilij Tridentini decreta, aliter electiones factæ pro tempore nullæ, & penitus irritæ ſint, & inanes, electique pœnas in dictis decretis contentas incurrant eo ipſo.

Et illi quando vocem habeāt in Capit. Tu vide Greg. XIII. cit. in rubr.

§.2. Quodque Miniſter generalis, Commiſſarius, vel Procurator generales & prouinciales, in eo Capitulo quo abſolui debent, definitores non ſint, neque vocem habeant, ſed facta ſucceſſoris electione diſcedant, vt ſi quis eos accuſare velit, libere agat.

Miniſtrorum Prouincial. electio fiat per vota ſecreta.

§.3. Quod prouincialium Miniſtrorum electio libere per vota ſecreta, vt ſupra fiat, ita vt commiſſarius generalis, vel qui electioni præſederit, ſi formam prædictam tranſgredi, ſeu electores quominus libere eligant, quouis modo impedire conuictus fuerit, officio priuatus exiſtat.

Subornātes & ſubornati in elect. excōm. Tu vide dictā bullā Greg.

§.4. Qui vero in electionibus omnibus, vel ante eas per ſex menſes, pro ſe vel pro alio ſubornauerit, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrat, à qua niſi a Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo abſolui non poſſit, ac voce actiua & paſſiua perpetuo careat, ſubornatus vel alius, etiam pro quo ſubornatio fiet, qui ſubornantem non detulerit, eandem pœnam incurrere cenſeatur.

Fauorem procurantes extra Regulam coercentur.

§.5. Qui autem ad officium obtinendum quorumuis fauorem extra Religionem procurauerit, vltra prædictas pœnas per menſem carceri mancipetur.

Hoc declarat Greg. ibid. Prælatorum officia quādo expletur. Tu vide dictā bullam Greg.

§.6. Quod officium generalis Miniſtri octo annos duret, Commiſſarij & Procuratores generalis ac prouincialis, quatuor, ipſique ſemel officio functi, ad idem eligi non poſſint, niſi poſt ſexdecim annos, nec Miniſter generalis in commiſſarium vel Procuratorem generales, nec Commiſſarius generalis in Miniſtrum ſeu Procuratorem generales, nec Procurator generalis in Miniſtrum vel Commiſſarium generales, niſi poſt dictos ſexdecim annos vt munus ſibi iniunctum cum maiori fructu exercere valeant. Poſſit tamen Miniſter prouincialis in alia prouincia prouincialis eſſe. Et Capitulum quod dicitur intermedium, poſt quatuor annos ab electione Generalis celebrari debeat

Diſcretorum officiū & præcedentia. Hoc officium tollit Greg. ibid.

§.7. Quod generalis Miniſter habeat duos diſcretos ſecum, vnum ex qualibet familia, quorum conſilio vti debeat in grauioribus, ſintque immediate ſubditi Miniſtro generali, ac in generali & Prouincialibus Capitulis habeant vocem, & præcedant omnes alios, tam in loco, quam in voce, niſi illos dumtaxat qui Miniſtri Generalis munus obtine, Vnaquæque autem familia ſuum eligat poſt electionem Miniſtri generalis & definitorum. Si moriantur aut occupentur à nobis ſeu Romano Pontifice

pro

pro tempore exiſtente occupatione longa, arbitrio Miniſtri generalis, vel ab ipſo Miniſtro generali legitime priuentur, alium ſeu alios eligat Miniſter generalis præcedente voto Prouincialium eiuſdem familiæ, eorumque officium cum ipſo Miniſtro generali expiret, tametſi in Capitulis generalibus officio Diſcretorum huiuſmodi functi vocem habere poſſint.

Secretariorum officium & numerus.

§. 8. Quod generalis Miniſter duos Secretarios habeat, alterum videlicet ex altera familia, quo cum negotia cuiuſlibet familiæ expediat, eiſque arbitrio ſuo vti poſſit.

Theologiæ lectores quando habeant vocē in Capitulo prouinciali.

§. 9. Quod ſacræ Theologiæ lector qui quatuor curſus abſoluerit, actiua & paſſiua voce vtatur in prouinciali Capitulo.

Generales ſeruent paupertatem.

§. 10. Quod Magiſter generalis, Commiſſarius, Prouinciales, & alij Viſitatores, & domi & foris ita parce & modeſte in expenſis ſe gerant, vt ſanctæ paupertatis memores, tam Conuentus, releuare, quam proximos ædificare procurent. Qui tamen hoc non ſeruabit, ſi Generalis fuerit, à Definitoribus Capituli generalis, reliqui à Superioribus condigne puniantur.

Nouitiorum recipiendorū forma. Iu vide Sixt. V & Greg. in ...

§. 11. Poſtremo quod in Nouitiis recipiendis fiat inquiſitio de moribus & vita eorum iuxta regulam eiuſdem B. Franciſci, quæ ait, Diligenter examinent eos de fide catholica, & de Eccleſiaſticis ſacramentis, &c. Et hac inquiſitio de progenitorum ſuorum defectu: volentes quòd iis, qui ex Mahumethanorum vel Iudæorum genere deſcendunt, cum poſt ſuſceptum ab eis ſacrum baptiſma, Græci & Iudæi diſtinctio eſſe non debeat, nullatenus defectus generis huiuſmodi quo minus in Ordinem prædictum recipiantur, & ad conſequendas in dicto Ordine dignitates, gradus, & officia Religionis, vel cuipiam alteri nocere poſſit vel debeat. Et quo ad deſcendentes ex hæreticis, videlicet conuerſis, pariter minime circa præmiſſa quicquam obſtet.

Qui recipiantur de deſcendētibus ab hæreticis.

§. 12. Quo ad vero illos qui ex hæreticis damnatis, & non conuerſis, vel quorum ſtatutæ combuſtæ fuerint, originem ducunt, per lineam paternam vſque ad ſecundam generationem, per lineam autem maternam vſque ad primam tantum in præmiſſis obeſſe decernimus, & idem ſeruetur in fratribus, qui ad ſacros etiam presbyteratus ordines admittuntur.

Clauſula derogatoria.

§. 13. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, & quibuſuis dicti Ordinis, ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis Ordini & Superioribus huiuſmodi per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam nos & Sedem Apoſt. etiam motu, ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus & efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis; in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, confirmatis, & ſæpius innouatis, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum mentio habenda foret, eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. An. 6. 28. Maij.

Dat. Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, die 28. Maij, Pont. noſtri anno 6.

Publicatio in generali congregatione.

Anno Incarnationis Dominicæ 1571. indict. 13. die vero vltima menſis Maij, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno 6. retroſcriptæ litteræ Apoſtolicæ lectæ & publicatæ fuerunt in generali retroſcriptorum Fratrum Minorum de Obſeruantia, videlicet Miniſtrorum generalis & prouincialium, ac vocalium congregatione habita in Conuentu S. Mariæ de Aracæli de Vrbe, per me Robertum Fontanum Archiuij Curſ. ſcriptorem Clericorum Mutinen. præſentibus Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. Alexandro Card. Cribello Viceprotectore, & R. P. D. Hieronymo Albernoz electo Tucumanen. Epiſcopo teſtibus, &c. in quorum fidem hic me ſubſcripſi.

Robertus Fontanus Archiuij Rom. Curſ. Scriptor.

Facultas Prælatorum Congregationis Caſſinenſis, alias S. Iuſtinæ, Monachorum Ordinis S. Benedicti, Monachos à quibuſcumque reatibus, cenſuris & pœnis abſoluendi, & cum eiſdem diſpenſandi. CXXIX.

Circa vſum huius facultatis, aduertenda eſt ſanctio 115. Clem. VIII. Quæcumque.

Inſtitutionem huius Congregationis, & alia quæ ad eam ſpectant, notaui ſup. in Iulij II. conſt. 1. *Super Cathedram.* Et adde quod circa eius priuilegia extat alia conſtit. 41. huius Pontif. *Et ſi mendicantium.* in fin.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edi. a An. D. 1571.*

Proœmium.

DVm ad Congregationem Caſſinen. in qua dilecti filij illius profeſſores mortui mundo, ſed Chriſto, qui eſt vera vita, ſub Regula & Ordine S. Benedicti, tranſitoriis & caducis huius labilis ſæculi illecebris abdicatis, viuentes, pro vniuerſali ſalute fidelium preces ad Dominum inceſſanter fundunt, oculos noſtræ pietatis dirigimus, dignum, quin potius debitum reputamus, vt illius monaſteriorum pro tempore exiſtentibus Abbatibus & Prælatis, ea liberaliter concedamus, quæ pro eiuſdem Congregationis, & aliarum perſonarum illius regularibus inſtitutis ſe conformare volentium, conſcientiarum emundatione & ſecuritate, & irregularitatis, & quarumcumque aliarum macularum per eaſdem perſonas pro tempore contractarum abolitione credimus profutura.

Facultas de qua in rubr.

Ad quā vide quid requirat Clem. VIII. in conſt. 115. Quæcūque.

§. 1. Motu itaque proprio, non ad ipſorum Abbatum & & Prælatorum, ſeu alicuius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, & de mera liberalitate noſtris, Apoſtolicæque poteſtatis plenitudine, omnibus & ſingulis modernis & pro tempore exiſtentibus Abbatibus & Prælatis Congregationis huiuſmodi, quoſcumque illius pro tempore exiſtentes Monachos, conuerſos, commiſſos, & oblatos, & tam profeſſos quam nouitios, in ea tamen perſeuerantes, à quibuſuis criminibus, reatibus, culpis, cenſuris & pœnis, per eos & eorum quemlibet, tam antequam poſt illorum in Congregationem huiuſmodi, ac monaſteria ſub illius obedientia exiſtentia ingreſſum, ſeu profeſſionem regularem ibidem per eos emiſſam, ex quauis cauſa, & ob quemuis exceſſum & delictum, publicum vel occultum, caſu, ſeu data opera quomodolibet ab eis & ſingulis, etiam ſi homicidium voluntarium, ſeu membri mutilatio, non tamen poſt ingreſſum huiuſmodi, pro tempore ſubſecutum, ſeu ſubſecuta fuerit, incurſis, & in futurum incurrendis, etiam ſi de caſibus reſeruatis Sedi Apoſtolicæ, vel de comprehenſis in bulla quæ die Cœnæ Domini ſingulis annis legi conſueuit, fuerint, plenarie toties quoties opus fuerit, iniuncta ſibi pro modo culpæ pœnitentia ſalutari, quo ad reatum homicidij tantum, in foro conſcientiæ tantum abſoluendi & liberandi, ac in priſtinum & eum, in quo ante præmiſſa quomodolibet erant & fuerant ſtatum reintegrandi, omnemque inhabilitatis & infamiæ maculam ſiue notam inde quomodolibet inſurgen. ab eis & eorum quolibet prorſus abolen. ſecumque quod præmiſſis non obſtan. non promoti ad omnes etiam ſacros & presbyteratus Ordines promoueri, atque monaſteriis eiuſdem Congreg. in Abbates, Priores, & Prælatos præfici, necnon ad quaſcumque alias dictæ Congregationis prælaturas eligi & aſſumi, munuſque benedictionis ſuſcipere, & tam illi, quam qui iam ante vel poſt præmiſſa, ſine vel fuerint promoti, præfecti & electi, etiam ſi munus benedictionis huiuſmodi ſcienter ſuſceperint, irregularitatibus, inhabilitatibus, reatibus, cenſuris & pœnis huiuſmodi, vel aliis quibuſcumque criminibus irretiti & innodati, ſcienter miſſas & alia diuina officia celebraſſent, ſimulve ſeu alias munere benedictionis huiuſmodi quomodolibet vſi eſſent, in altaris miniſterio miniſtrare, & dicto munere vti, necnon omnes & quaſcumque Prælaturas, obedientias, adminiſtrationes & officia, Ordinis & Cógregationis huiuſmodi, retinere, recipere, gerere, & exercere libere & licite poſſint & valeant,

nullamque de præmiſſis in quibuſuis priuilegiis, facultatibus, diſpenſationibus & conceſſionibus, etiam gratiam vel iuſtitiam, ſeu mixtam concernentibus, etiam per Sedem Apoſt. illi pro tempore conceſſis, mentionem facere teneantur, miſericorditer in Domino diſpenſandi, licentiam & facultatem liberam, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo concedimus & elargimur.

Declaratio d. conceſſionis.

§. 2. Statuentes, abſolutiones, liberationes, reintegrationes, diſpenſationes, necnon omnia alia & ſingula, quæ harum vigore fient, & inde perpetuo ſequentur, valida & efficacia fore, omnibuſque & ſingulis, nunc & pro tempore exiſtentibus Monachis, conuerſis commiſſis, oblatis, donatis, & aliis perſonis Congregationis huiuſmodi, ita demum ſuffragari, ſi & dummodo donec vixerint in habitu & profeſſione regulari eiuſdem Congregationis virtutum Altiſſimo famulati fuerint, ſub obedientiaque Prælatorum & Superiorum dictæ Congregationis permanſerint.

Clauſula præſeruatiua.

§. 3. Decernentes quoque præſentes literas perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & nullo vnquam tempore ſub quibuſuis, ſimilium vel diſſimilium facultatum vel licentiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, prohibitionibus, moderationibus, aliiſve contrariis diſpoſitionibus, & in dicta bulla Cœnæ Domini pro tempore contentis minime comprehenſas eſſe, aut comprehendi debere, ſed ſemper ab illis exceptas eſſe & cenſeri, & quoties contraria huiuſmodi emanabunt, toties eaſdem præſentes, & in eis contenta in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtituta, & perpetuo reintegrata eſſe. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis, per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. derog.

§. 4. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, ac in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus; conſtitutionibus; & ordinationibus, ac Congregationis & Ordinis prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis haben. illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§. 5 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ, &c. infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 6. 15. Iunij.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1571. Idus Iulij Pontificatus noſtri anno ſexto.

CXXX. Quod Confraternitates Sanctiſſimi Nominis Dei in Eccleſiis Ordinis Fratrum S. Dominici, ſi extant, ſin autem de licentia Prioris eiuſdem Ordinis, in aliis Eccleſiis inſtituantur.

Ad hæc vide etiam ſup. conſtit. 78. Pij IV.

Edita An. D. 1571.

PIVS PAPA QVINTVS
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DEcet Romanum Pontificem æqui, & boni ſupremum aſſertorem, ita cuncta prouido ſuo iudicio diſcutere, vt ſcandalis quibuſlibet obuietur, & ea quæ in diuini nominis gloriam ſunt ſtabilita, votiuum ſuſcipiant incrementum.

Sodalitas ipſa ab Ordine S. Dominici proceſſit.

§. 1. Accepimus ſane nuper quod Societas nominis Dei, ſiue Iuramentorum, originem & ortum habuerit ab Ordine Prædicatorum, eo quod ab eiuſdem Ordinis profeſſoribus fuerit inſtituta & aucta, necnon interuentu dilectorum filiorum Fratrum dicti Ordinis multæ Indulgentiæ, aliaque priuilegia, & fauores dictæ Societati, ab Apoſtolica Sede fuerunt conceſſa, tamen multi Clerici, & Parochi in ſuis Eccleſiis dictam Societatem erigere ſtudent, ita vt aliquando ſint plures in eadem Ciuitate Societates, ſeu Confraternitates dictæ inuocationis Nominis Dei, ſeu Iuramentorum, in diminutionem obſeruantiæ, & deuotionis, quæ ex frequentia conuenientium oriri ſolet, & non ſine aliqua confuſione, quæ ob præfatam cauſam in die Circumciſionis Domini, quando feſtum prædictæ Societatis, ſeu Confraternitatis celebrari debet, accedere conſueuit.

Hic ideo Pont. eã in Eccleſiis Ordinis, &c. erigi mãdat.

§. 2. Nos in præmiſſis pro noſtri Paſtoralis officij debito opportune prouidere volentes, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione, & certa ſcientia noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Quod in Ciuitatibus, oppidis, & locis totius orbis Chriſtiani in quibus fuerint Eccleſiæ Ordinis Prædicatorum, ibi tantum, vel in huiuſmodi Ciuitatibus, oppidis, & locis, in dictis Eccleſiis Prædicatorum dumtaxat, dicta Societas, ſeu Confraternitas huiuſmodi inſtituatur in ciuitatibus oppidis, aut locis, in quibus non fuerit dicti Ordinis domus, aut in finitimis Eccleſiis, abſque licentia Prioris Prouincialis, ſeu Conuentualis dicti Ordinis, in cuius diſtrictu ſita fuerit Eccleſia in qua dicta Confraternitas, ſeu Societas eſt, vel erit erigenda.

Confratres ſecus aliter admiſſos Indulgentias non conſequi decernit.

§. 3. Quod ſi ſecus factum fuerit, Confratres taliter admiſſi, dictæ Confraternitatis ſeu Societatis indulgentias non conſequantur, nec fauoribus, aut priuilegiis gaudeant, quæ Confratribus legitime adſcriptis per Sedem præfatam conceduntur, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, ac etiam diſtrictius inhibemus, ſicque volumus, & præcipimus.

Et contrauenientes coerceri mandat per conſeruatores eiuſdem Ordinis.

§. 4. Et nihilominus dilectis filiis Conſeruatoribus dicti Ordinis per præſentes Motu ſimili mandamus, vt contradictores, ſeu attentantes auctoritate noſtra prohibeant, ac etiam per cenſuras aliaſque pœnas etiam pecuniarias, ac cetera iuris & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita compeſcant, & reprimant, ſuper quibus illis facultatem, poteſtatem, & auctoritatem eiſdem auctoritate & tenore concedimus, & impartimur.

Clauſula præſeruatiua.

§. 5. Decernentes præſentes literas de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari, ſeu alias quomodolibet infringi, vel retractari nullatenus vnquam poſſe, ſed eas ſemper validas, & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, & obtinere, necnon ab omnibus quos illæ concernunt inuiolabiliter perpetuo obſeruari.

Decretum irritans.

§. 6. Sicque in præmiſſis ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, etiam S.R.E. Cardinales, ac Palatij noſtri Apoſtolici cauſarum Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. derog.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dictis, dummodo non vltra tres ad iudicium vigore præſentium non trahatur, & Apoſtolicis conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon dicti Ordinis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus etiam conſiſtorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis,

ſpecifica,

ſpecifica, indiuidua, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, à prædicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Fides exemplorum. §. 8. Ceterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca vbi neceſſarium fuerit deferre, volumus quod illarum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides, in iudicio & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. An. 6. 21. Iunij. Dat. Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris, die 21. Iunij, Pont. noſtri anno 6.

CXXXI. Declaratio, quod Religio Clericorum Regularium Societatis Ieſu, eſt vere de Ordinibus Mendicantibus, eorumque gratiis & priuilegiis tam conceſſis quam concedendis perfruitur.

Alia de hac Religione vide ſup. in conſt. 25. Pauli III. Regimini. *vbi plene notaui.*

Edita An. D. 1571.

PIVS PAPA QVINTVS

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. DVm indefeſſæ conſiderationis intuitu perſcrutamur, quantam Chriſtianæ Reipublicæ vtilitatem attulerint Dilecti filij presbyteri Societatis Ieſu, ac plane conſpicimus eos vere mundi huius relictis illecebris, adeo Seruatori ſuo ſe dedicaſſe, vt conculcatis theſauris, quos ærugo & tinea comedit, lumbiſque paupertate & humilitate præcinctis, non contenti terrarum finibus, vſque ad Orientales, & Occidentales Indias penetrauerint, ac eorum aliquos ita Domini amor perſtrinxerit, vt etiam proprij ſanguinis prodigi, vt verbum Dei inibi efficacius plantarent, martyrio voluntario ſe ſuppoſuerint, perque eorum ſpiritualia exercitia, etiam regna ipſa fidem Chriſti agnouerint, ac tam inibi, quam vbique terrarum charitatis, & miſericordiæ opera exercere ſtudeant, facere nullo modo poſſumus, quin eos tanquam veros palmites in Chriſto per charitatem coniunctos, & benigne amplectamur, & ea ſibi ſpecialiter concedamus, quæ & paupertatis per eos emiſſæ voto, & eorum inſtituto, ac commoditati credimus profutura.

Cauſa huius declarationis. §. 1. Hinc eſt quod Nos attendentes, quod licet dilecti filij Præpoſitus generalis, & presbyteri Societatis huiuſmodi, tum quia ipſa Societas mendicans exiſtit, quippe quæ ex eius inſtituto, & conſtitutionibus Apoſtolica auctoritate confirmatis, bona ſtabilia poſſidere nequit, ſed incertis eleemoſynis fideliumq; largitionibus, & ſubuentionibus viuit; tum quia non minus quam ceteri mendicantes in excolenda vinea Domini aſſidue laborant, fructuſque ingentes & ſaluriferos producunt, & propterea eiſdem priuilegiis, indultis, & gratiis Fratribus Mendicantibus hactenus conceſſis, vti, frui, potiri, & gaudere merito poſſint ac debeant. Cum tamen illud aliquando in controuerſiam deduci poſſet, & ex eo quod dicta Societas Collegia habeat ſecum adiuncta.

Declaratio quod Societas eſt de Ordinibus Mendicantibus. §. 2. Nos ambiguitatem huiuſmodi omnino amputare volentes eoſdemque Præpoſitum, & Societatem, eorumque ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis; & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon dictæ Societatis inſtituti, conſtitutionum, & diſpoſitionum, tam de iure, quam ab homine prouenientium, necnecnon Priuilegiorum, immunitatum, indulgentiarum, & gratiarum mendicantibus fratribus huiuſmodi quomodolibet conceſſorum, ac literarum deſuper confectarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes. Motu proprio non ad ipſorum Præpoſiti Generalis, & Societatis, vel alicuius eorum, aut alterius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera liberalitate, & certa ſcientia noſtris, illam, & illius Præpoſitum, ac ſingulas perſonas Societatis huiuſmodi vere, & non ficte mendicantes fuiſſe, eſſe, & fore; & inter aliorum fratrum, & religioſorum Mendicantium ordines, alioſque Fratres, & Religioſos Mendicantes, prout illos nos connumeramus, & connumerari debere; ac omnes & ſingulas tàm iuris, quam hominum diſpoſitiones, in fauorem Religioſorum, ſeu fratrum Mendicantium nunc & pro tempore emanatas, etiam in Societate, illiuſque Domibus, Collegiis, Præpoſito, & aliis Religioſis locum habere.

Eorumq. omnibus gaudet & aliis & priuilegiis. §. 3. Necnon omnia, & ſingula quæcumque, quotcumque, & qualiacumque ſint, etiam ſpeciali nota digna Priuilegia, immunitates, exemptiones, facultates, conceſſiones, indulta, indulgentias, peccatorum remiſſiones, & gratias, tam ſpirituales, quam temporales, literaſque Apoſtolicas, etiam iuſtitiam ſiue mixtum concernentia, hactenus per Nos, & quoſcumque alios Romanos Pontifices, tàm prædeceſſores, quam ſucceſſores noſtros, & denique Sedem Apoſtolicam, & illius Legatos de latere, ſiue Nuncios, & quauis auctoritate fungentes, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam conſiſtorialiter tàm in genere, quam in ſpecie, & tam communiter, & coniunctim, quàm particulariter, & diuiſim, etiam per modum extenſionis, ſeu communicationis, & alias quomodolibet, quibuſuis Ordinibus fratrum, & ſororum Mendicantium quocumque nomine nuncupentur, illorumque Congregationibus, Conuentibus, & Capitulis, ac vtriuſque ſexus perſonis, ac illorum Monaſteriis, Domibus, Eccleſiis, Hoſpitalibus, & aliis piis locis hactenus conceſſa, & in poſterum concedenda; quorum omnium & ſingulorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus pro expreſſis, & inſertis haberi volumus, eiſdem Præpoſito, ac Societati, & omnibus illius perſonis, Domibus ac Collegiis vbique terrarum ſitis, ita quod Societas, Domus, Collegia, Præpoſitus, & perſonæ huiuſmodi omnibus, & ſingulis prædictis Priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, facultatibus, conceſſionibus, indultis, Indulgentiis, remiſſionibus, gratiis, & literis, eiſdem fratrum, & ſororum Mendicantium Ordinibus, Congregationibus, Conuentibus, Capitulis, perſonis, Monaſteriis, Domibus, Eccleſiis, Hoſpitalibus, & aliis piis locis, vt præfertur conceſſis & concedendis, antea potuerint, & nunc ac in futurum, dummodo inſtituto Societatis, & Præpoſiti, ſeu deputatarum perſonarum huiuſmodi voluntati, & beneplacito non refragentur, poſſint libere, & licite vti, frui, potiri, & gaudere in omnibus & per omnia, non ſolum ad illorum inſtar, ſed pariformiter, & æque principaliter, abſque vlla prorſus differentia, perinde ac ſi Societati, Præpoſito, perſonis, Domibus, & Collegiis prædictis nominatim, & ſpecialiter & generaliter conceſſa fuiſſent, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuo ſancimus, volumus, & declaramus, ac pariter concedimus, indulgemus, & elargimur.

Clauſula præſeruatiua. §. 4. Decernentes præſentes literas nullo vmquam tempore per Nos, aut Sedem prædictam reuocari, aut limitari, vel illis derogari poſſe, neque ſub vllis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum, reuocationibus, alterationibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, nunc & pro tempore emanatis, comprehẽdi, ſed ſemper ab illis excipi, & quoties reuocari, alterari, limitari, vel derogari contingat, toties in priſtinum, & eum in quo ante præmiſſa erant, ſtatum reſtitutas, & de nouo, etiam ſub poſteriori, data per pro tempore exiſtentem Societatis huiuſmodi Præpoſitum Generalem eligenda, conceſſas eſſe, & fore, ac ita, & non aliter per quoſcumque Iudices, tam ordinaria, quam delegata, & mixta auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Card. etiam Sedis Apoſtolicæ Legatos de latere, & Nuncios, ac cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, vbique, & in quauis inſtantia interpretari, cenſeri, iudicari, cognoſci, & decidi debere. Irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio executorum.

§. 5. Quocirca venerabilibus fratribus, Patriarchis, Archiepiſcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in ſpiritualibus, aut officialibus generalibus, & curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditori, necnon Abbatibus Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis ad quos id quomodolibet ſpectat, & ſpectabit, per præſentes Motu ſimili, mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Præpoſiti, & perſonarum Societatis huiuſmodi, vel alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eos præmiſſis omnibus, & ſingulis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari: contradictores quoſlibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna, iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauãdo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 6. Non obſtantibus noſtra de non expediendis literis ſuper indulgentiis ad inſtar, ac fel. rec. Bonifacij PP. VIII. Prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij Generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas quis vigore præſentium ad iudicium non trahatur, & aliis Apoſtolicis conſtitutionibus, ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus. Priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem Apoſtolicam, etiam Motu & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cum quibuſuis irritatiuis, annullatiuis, caſſatiuis, reuocatiuis, modificatiuis, præſeruatiuis, exceptiuis, declaratiuis, mentis atteſtatiuis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, ac alias quomodolibet, etiam pluries conceſſis, confirmatis, & innouatis; quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi in eis caueatur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſſit, pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, ſeu aliqua alia forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus contrariis quibuſcumque: aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Fides tranſumptorum.

§. 7. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigno alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. P. An. 6. 7. Iulij.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 7. Iulij, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo Pontificatus noſtri anno 6.

CXXXII. Facultas Prælatorum Ordinis Fratrum Prædicatorum S. Dominici, abſoluendi ſuos Fratres & Moniales, & cum eis diſpenſandi, ſicut Epiſcopi cum Clericis, interdicto eis vſu Cruciatæ vel alterius priuilegij ad eligen. confeſſores, & obtinendas eiuſmodi abſolutiones, & diſpenſationes.

Alia de his fratribus vide ſup. in conſt. 2. Hon. 3. Religioſam. *& de Sororibus vide ibidem ſup. in conſt. 1. Innoc. VIII.* Sedis. *Et ad hanc bullam, neceſſarium puto videndam quoque eſſe conſt. 115. Clem. VIII.* Quæcumque.

P I V S E P I S C O P V S,
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1571.

Exordium.

ROm. Pont. circumſpecta benignitas, honeſtis petentium votis quæ perſonarum ſub Religionis iugo Altiſſimo famulantium ſtatum, & ſalubrem directionem reſpiciunt, ad exauditionis gratiam libenter admittit, & fauoribus proſequitur opportunis.

Petitio Ordinis.

§. 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Prior Prouincialis Prouinciæ Hiſpaniæ Ordinis Fratrum Prædicatorum, quod cum in Bulla Cruciatæ Sanctæ, & aliis priuilegiis, quæ ab Apoſtolica Sede concedi ſolent, detur facultas eligendi confeſſorem idoneum, ab Ordinario approbatum, qui poſſit Chriſti fideles abſoluere à caſibus Ordinario reſeruatis, & à quibuſdam etiam quæ dictæ Sedi reſeruata ſunt; Religioſi dicti Ordinis, ſeu eorum nonnulli etiam his facultatibus vti præſumunt, & illarum prætextu eligunt confeſſorem aliquando, præter eos, qui à ſuis Prælatis, pro audiendis eorum confeſſionibus deputati ſunt, quod aliquando in ſpeciale eorum vergit detrimentum. Quare prædictus Prior nobis humiliter ſupplicari fecit, quatenus in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Declaratio Papæ quod iſti Fratres & Sorores non vtantur Cruciata aut alio priuilegio quoad electionem Confeſſorum, & abſolutionem à caſibus reſeruatis.

§. 2. Nos igitur huiuſmodi obuiare volentes, ac eumdem Priorem à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque ſententiis, cenſuris, & pœnis à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati talem conceſſionem Cruciatæ Sanctæ, & aliorum indultorum particularium, quantum ad prædictum articulum eligendi Confeſſorem, & abſoluendi à caſibus reſeruatis, cum Fratribus, & Sororibus Monialibus totius Ordinis prædicti, tam Prouinciæ Hiſpaniæ huiuſmodi, quam extra eam vbilibet locum minime habere nec cenſeri, ſed noſtræ intentionis exiſtere, quod iidem Fratres, & Moniales, quantum ad Sacramenti Pœnitentiæ, ſeu Confeſſionis adminiſtrationem, diſpoſitioni ſuorum Prælatorum ſubiecti ſint, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo declaramus: eiſdem tamen Prælatis, vt in vſu huius poteſtatis, ſe cum ſubditis benignos & faciles exhibeant præcipientes, & mandantes.

Conceſſio facultatis Prælatis huius Ordinis abſoluendi Fratres & Sorores & cum eis diſpenſandi ſicut Epiſcopi cum Clericis.

§. 3. Et inſuper, quia Sacrum œcumenicum Generale Trident. Concil. conceſſit Epiſcopis, vt abſoluere poſſint in foro animæ, ſeu conſcientiæ ab omnibus peccatis, & diſpenſare in irregularitatibus prout ſeſſ. 24. cap. 6. habetur, ne Prior Conuentualis, & ſuperiores Prælati dicti totius Ordinis, tam in dicta Prouincia, quam extra eam vbilibet, in hac parte deterioris conditionis quam Clerici, aut ſæculares exiſtant, eiſdem Priori Conuentuali, & ſuperioribus Prælatis, vt ipſi per ſe ipſos idem omnino poſſint in Fratres, & Moniales dicti Ordinis ſibi ſubditos quod poſſunt Epiſcopi in Clericos & laicos ſibi ſubiectos, tam quo ad abſoluendi, & diſpenſandi huiuſmodi, quam alias quaſcumque facultates, eadem auctoritate, & tenore, etiam perpetuo concedimus, & indulgemus, ac etiam declaramus.

Clauſula præſeruatiua.

§. 4. Decernentes præſentes literas perpetuo durare, & valere, & ſub quibuſuis illarum conſimilium, vel diſſimilium conceſſionum, indulgentiarum, & gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, alterationibus, derogationibus, vel aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, aut Sedem Apoſtolicam, etiam ex quauis cauſa, aut alias quomodolibet, canonice vel de facto, nunc, & pro tempore factis & faciendis nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & de nouo conceſſas exiſtere, & fore, ac cenſeri, & ſuffragari debere. Irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, & quibuſuis Apoſtolicis, ac Vniuerſalibus, Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus, Conſtitutionibus,

tutionibus, & Ordinationibus. Necnon quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, Statutis, & Conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenorem ſuum, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in eis tradita obſeruata inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

D. P. An. 6. 21. Iuly. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die 21. Iulij 1571. Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

CXXXIII. Regulares cuiuſcumque Ordinis, etiam Mendicantes, Lectores, aut in Theologia graduati, non poſſint ſæcularium confeſſiones audire, niſi fuerint ab Ordinariis præuio examine approbati.

Hoc idem habetur in Concil. Trid. ſeſſ. 23. cap. 15. & infra in Greg. XIII. conſtit. 9. In tanta, *& Clem. VIII. conſt. 115.* Quæcumque.

Priuilegia, & Indulta omnia, etiam per modum communicationis conceſſa Militiis, Hoſpitalibus, Collegiis, Capitulis, Religionibus, Societatibus, Congregationibus, & Ordinibus tam Mendicantibus, quam non Mendicantibus, ceteriſque locis piis, & eorum, ſiue earum reſpectiuè perſonis, ſæcularium perſonarum Confeſſiones audiendi abſque Ordinarij examine, & approbatione, reuocauit S. D. N. Vrban. VIII. Conſt. 92. *Cum ſicut* inf. tom. 4.

Edita An. D. 1571. *PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. ROmani Pontificis prouidentia circumſpecta nonnunquam geſta per eum, rationabilibus & honeſtis ſuadentibus cauſis, moderatur & commutat in melius, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Hæ declarationes Concilij, habentur ſupra in conſt. 41. §. 1. Nuper ſiquidem quaſdam declarationes & moderationes circa nonnulla Concilij Tridentini decreta regulares perſonas Ordinum Mendicantium eorumque inſtituta concernentia edidimus & promulgauimus: Et quia vti accepimus illarum vigore ſacerdotes regulares prædictorum Ordinum quandoque minus idonei, & inhabiles confeſſionibus ſæcularium audiendis ab eorum ſuperioribus præpoſiti, abſque aliqua Epiſcoporum, ſed ſola Magiſtri Ordinis Generalis, aut Prouincialium miniſtrorum approbatione admittuntur.

Regulares nõ audiant confeſſiones ſæcularium niſi ab Ordinariis ſint approbati, vt habetur etiam Concil. Trid. ſeſſ. 23. cap. 15. §. 2. Nos ſuper his pro debito paſtoralis officij prout tenemur ſalubriter prouidere volentes, tenore præſentium hac noſtra conſtitutione perpetuo ſancimus, & declaramus, decretum Concilij Tridentini de approbatione Regularium audiendis confeſſionibus ſæcularium præpoſitorum ab Epiſcopis facienda, obſeruari debere etiam in omnibus Regularibus, quorumuis Ordinum etiam Mendicantium, etiam ſub regulari diſciplina viuentibus, etiam ſi ſint lectores, aut in Theologia etiam de ſuperiorum ſuorum licentia, graduati, vel promoti, vel à ſuis Magiſtris Generalibus, vel Prouincialibus Miniſtris, ſæcularium confeſſionibus audiendis expoſiti. Volumus tamen eos qui ſemel ab Epiſcopo in Ciuitate & diœceſibus ſuis præuio examine approbati fuerunt, ab eodem Epiſcopo iterum non examinari. Ab Epiſcopo autem ſucceſſore pro maiori conſcientiæ ſuæ quiete examinari de nouo poterunt.

§. 3. Inhibentes quibuſcumque Regularibus quorumuis Ordinum, etiam Mendicantium vt præfertur, ne vigore deputationis, & approbationis ab eiſdem Magiſtris, & Miniſtris prouincialibus, etiam quod illarum occaſione ab Ordinariis hucuſque tolerati fuerint, abſque ſpeciali in poſterum licentia, & approbatione ab Ordinariis obtinenda, ſæcularium confeſſiones audire præſumant. Decernentes irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. *Inhibitio contra ſecus agentes.*

§. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac noſtris literis prædictis, & aliis poſtea quibuſcumque regularibus conceſſis, & forſan extenſis, quas quo ad ea quæ præſentibus aduerſantur & contrariantur, penitus & omnino reuocamus, caſſamus, & irritamus, necnon Monaſteriorum, & aliorum Regularium locorum, ac Ordinum quorumcumque, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Mari magno, ſeu bulla aurea, aut alias nuncupatis, quibuſuis Monaſteriis, Regularibus locis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, etiam Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut alias quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus contrariis quibuſcumque. *Derogatio contrariorum.*

§. 5. Vt autem præſentes literæ ad omnium quorum intereſt notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere, aut contra eas ſe excuſare valeat, dicta auctoritate ſtatuimus & decernimus, vt ipſæmet literæ, vel earum tranſumptum in baſilica Principis Apoſtolorum de Vrbe, ſancti Ioannis Lateranenſis, ac Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, ac in acie Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris publicentur, earum exemplo in ſingulis valuis & acie prædictis affixo & dimiſſo. *Forma publ.*

§. 6. Verum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca in quibus de eis fides facienda erit, deferri, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod earumdem literarum tranſumptis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, in iudicio & extra illud, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. *Fides tranſumpti.*

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo; octauo id. Auguſti, Pontificatus noſtri Anno ſexto. *D. P. An. 6. 6. Auguſti.*

Anno à natiuitate D. 1571. indictione 14. die vero 22. menſis Auguſti Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa V. Anno eius ſexto, retroſcripta litera affixa & publicata fuerunt in locis retroſcriptis, per nos Ioannem Gherardum, & Alamanum de Alamanis Curſores. *Publicatio.*

Philibertus Chapius Mag. Curſ.

Reuocatio regreſſuum, acceſſuum, & coadiutoriarum quibuſcumque ad beneficia Eccleſiaſtica conceſſarum. CXXXIV.

Prohibitionem vero de cetero acceſſus & regreſſus concedendi, extendendi, aut transferendi, habes in Conc. Trident. ſeſſ. 25. cap. 7.

Edita A. D. 1571.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmani Pontificis prouidentia circumſpecta nonnumquam geſta per prædeceſſores ſuos rationabilibus & honeſtis ſuadentibus cauſis, moderatur & reuocat, prout id Eccleſiarum indemnitati, conſpicit in Domino expedire.

Reuocatio regreſſuum, & coadiutoriarum ab beneficia conceſſarum, ſuper quibus literæ Apoſt. integraliter, expeditæ non fuerunt.

§. 1. Hinc eſt quod nos volentes omnem hæreditariam beneficiorum Eccleſiaſticorum ſucceſſionem de Eccleſia Dei tollere, ac libertati beneficiorum huiuſmodi prouidere, & vt de perſona magis vtili & idonea, prout requiritur, facilius prouidere valeat, Omnes & ſingulos regreſſus, acceſſus & ingreſſus, etiam euentuales, aut pœnales, ac coadiutorias etiam de conſenſu, aut alias quomodolibet ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis efficaciſſimis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, clauſulis irritantibus, & aliis decretis quomodolibet per quoſuis Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros ad beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſæcularia, & quorumuis Ordinum regularia, etiam ſi ſæcularia, Canonicatus, & præbendæ, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia in Cathedralibus etiã Metropolitanis aut collegiatis Eccleſiis, & dignitates ipſæ in Cathedralibus etiam Metropolitanas poſt Pontificales maiores, ſeu Collegiatis Eccleſiæ huiuſmodi principales, Regularia vero beneficia huiuſmodi, Monaſteria etiam conſiſtorialia, prioratus, præpoſituræ, dignitates etiam conuentuales, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia etiam clauſtralia, ac hoſpitalia & præceptorias etiam hoſpitalis ſancti Ioannis Hieroſolymitani, etiam quarumuis aliarum militiarum quibuſuis perſonis cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali dignitate, aut Cardinalatus honore pollentibus conceſſos, ſuper quibus literæ Apoſtolicæ integraliter hactenus expeditæ non fuerint, etiam ſi in Plumbaria noſtra aut penes Summatorem noſtrum reperiantur, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium reuocamus, caſſamus, & abolemus.

Cancellariæ, & Cameræ Apoſt. officiales literas deſuper non expediant.

§. 2. Mandantes dilectis filiis noſtris Vicecancellario, & dilecto Summatori, ceteriſque officialibus tam Cancellariæ Apoſtolicæ, quam Cameræ noſtræ ad quos ſpectat in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna, ne in futurum ſuper dictis gratiis regreſſus, acceſſus, & ingreſſus, necnon coadiutoriarum literas expediant aut relaxent.

Decretum irritans.

§. 3. Decernentes ex nunc irritum & inane quicquid illorum prætextu contra præmiſſa ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac etiam noſtra de non tollendo iure quæſito regula, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma publ. huius conſtit.

§. 5. Vt autem præſentes literæ ad omnium, quorum intereſt, notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere, aut contra eas ſe excuſare valeat, dicta auctoritate ſtatuimus & decernimus vt ipſæmet literæ vel earum tranſumptum, in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ſancti Ioannis Lateranen. ac Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, ac acie Campi Floræ per aliquem ex curſoribus noſtris publicentur, earum exemplo in ſingulis valuis, & acie prædictis affixo & dimiſſo.

Tranſumptorum fides.

§. 6. Verum quia difficile foret præſentes literas, ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides facienda erit, deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus quod earumdem literarum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio & extra illud, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

D. P. A. 6. 12 Septemb.

Dat. Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimoprimo, prid. Id. Septembris, Pont. noſtri Anno ſexto.

Publicatio.

Anno a Natiuitate Domini noſtri IESV CHRISTI 1571. indict. 14. Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & Domini noſtri, D. Pij Papæ V. Anno Sexto, die vero mercurij 19. menſis Septembris, Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ſancti Ioannis Lateranenſis, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis illarum copiis in ſupradictis locis affixis per nos Ioannem de Soya, & Petrum Sprengerium Sanctiſſ. Domini Noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici pro Domino Magiſtro Curſorum.

Contra habentes beneficium Eccleſiaſticum, non recitantes horas Canonicas. CXXXV.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1571.*

EX proximo Lateranen. Concilio, ea ſalubris ſanctio emanauit vt quicumque habens beneficium Eccleſiaſticum, cum cura, & ſine cura, ſi poſt ſex menſes, quam illud obtinuerit, diuinum officium, legitimo ceſſante impedimento non dixerit beneficiorum ſuorum fructus, pro rata omiſſionis officij, & temporis, ſuos non faciat, ſed eos tamquam iniuſte perceptos, in fabricas ipſorum beneficiorum, vel pauperum eleemoſynas erogare teneatur. Verumtamen multorum animi ſuſpenſione tenentur, cuiuſmodi ratæ prædictæ ratio ſit habenda.

Leo X. decreuit ab recitantes horas Canonicas, amittere fructus benefic. pro rata, vt ſup. in cõſt. 7. §. 38.

Hic modo Pont. hanc ratam declarat

§. 1. Nos huic rei euidentius atque expreſſius prouidere volentes, ſtatuimus, vt qui horas omnes Canonicas vno, vel pluribus diebus intermiſerit, omnes beneficij, ſeu beneficiorum ſuorum fructus, qui illi, vel illis diebus reſponderent, ſiquoti die diuiderentur, qui vero Matutinum tantum, dimidiam, qui ceteras omnes horas, aliam dimidiam, qui harum ſingulas, ſextam partem fructuum eiuſdem diei amittat; tametſi aliquis choro addictus non recitans omnibus horis Canonicis cum aliis præſens adſit, fructuſque, & diſtributiones forte aliter aſſignatas, ſola præſentia iuxta ſtatuta, conſuetudinem, fundationem, vel alias ſibi lucrifeciſſe prætendat etiam præter fructuum, & diſtributionum amiſſionem. Item ille, qui primis ſex menſibus officium non dixerit, niſi legitimum impedimentum ipſum excuſauerit, graue peccatum intelligat admiſiſſe. Declarantes præſtimonia, præſtimoniales, portiones, & qualiacumque alia beneficia, etiam nullum omnino ſeruitium habentia obtinentes, cum prædictis pariter conueniri. At quicumque penſionem, fructus, aut alias res Eccleſiaſticas, vt Clericus percipit, eum modo prædicto ad dicendum officium paruum Beatæ MARIÆ Virginis decernimus obligatum, & penſionum, fructuum, rerumque ipſarum amiſſioni obnoxium.

Sanctio pœn.

§. 2. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, declarationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 6. 20. Septemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimoſeptuageſimo primo, duodecimo Calend. Octob. Pontificatus noſtri Anno ſexto.

Iuriſdictio Epiſcoporum viſitandi parochiales Eccleſias Fratrum Militum S. Ioannis Hieroſolymitani, quoad animarum curam, & adminiſtrationem Sacramentorum. CXXXVI

Hæc iuriſdictio à Pont. ſucceſſoribus ſemper præſeruata fuit, vt liquet ex lectura conſt. 5. Greg. XIV. Quanta, *& aliarum Bullarum quas ibi indicabo. Cetera autem de hac Militia plene notaui ſup. in conſt. 2. Anaſt. IV.* Chriſtianæ.

De priuilegiis exemptorum circa animarum curam & alia vide Greg. XV. Conſt. 18. *Inſcrutabilis* inf. tom. 4.

PIVS PAPA QVINTVS, Ad futuram rei memoriam. *Edita An. D. 1571.*

Exordium.

EXpoſcit paſtoralis officij debitum, cui diſponente Domino præſidemus, vt ad ea ſollicite intẽdamus, per

quæ

quæ diſcordiarum & litium, ac controuerſiarum quarumlibet materia tollatur.

Orta erant lites inter Epiſcopos & Milites iſtam ſuper iure viſitandi.

§. 1. Sane cum nonnulli ex venerabilibus fratribus Epiſcopis dilectos filios Magiſtrum, Baliuos, Caſtellanum Empoſtæ, Priores, Donatos, Capellanos, Fratres, Milites, & alias quaſcumque perſonas Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani ratione Eccleſiarum curam animarum habentium, illarumque Rectores & Miniſtros ad ipſum Magiſtrum ſpectan. & pertinen. iuxta Sacri œcumenici Concilij Tridentini viſitare, dictus vero Magiſter, & alij prædicti, ipſos illorumque Eccleſias, capellanos, & Miniſtros dictis decretis minime comprehendi, ſed ab illis exemptos eſſe prætenderent, materia quæſtionis orta.

Hi. Pont. eas extinguit.

§. 2. Nos igitur eorum paci & quieti conſulere volentes, omnes lites, & controuerſias huiuſmodi tam in Romana Curia, quam alibi coram quibuſcumque Iudicibus in quacumque inſtantia penden. illarumque ſtatus, & merita pro ſufficienter expreſſis habentes ad nos auocantes, eas caſſamus, extinguimus, & ſuper illis perpetuum ſilentium imponimus, ac omnes dictæ Militiæ perſonas à quibuſuis cenſuris harum controuerſiarum occaſione, contra eas per quoſcumque latis & incurſis abſoluimus.

Iuriſdictio Epiſcoporum & quo in rebus.

§. 3. Et ne in futurum aliqua amplius controuerſia oriri poſſit, decernimus, declaramus, ſtatuimus, omnes, & ſingulos locorum Epiſcopos, & alios Superiores tamquam Apoſtolicæ Sedis delegatos, omnes & quaſcumque Parochiales Eccleſias, ceteraque beneficia Eccleſiaſtica ſuarum Ciuitatum & diœc. quibus animarum cura imminet, ad dictam Religionem, eiuſque Milites, Capellanos, Miniſtros, Rectores quomodolibet pertinen. etiam quod in eis Epiſcopalem, & temporalem iuriſdictionem Religio & Milites prædicti haberent, earumque Eccleſias, Rectores, Vicarios, & Miniſtros quoſcumque (in his tamen dumtaxat, quæ animarum curam illiuſque exercitium, & Sacramentorum adminiſtrationem reſpiciunt) viſitare, omneſque actus viſitationem concernentes exercere poſſe, & debere, ac Rectores, ceteroſque huiuſmodi Miniſtros curam animarum exercentes minus idoneos repertos; ſiquidem ad nutum amouibiles ſint, ſtatim amouere, ſin vero titulares ſint, illico ſuſpendere, ac Superiores eorum monere, vt intra aliquem breuem terminum in locum amotorum ſubrogent alios idoneos, prius tamen per ipſos Epiſcopos, & alios Superiores examinatos, & approbatos, titularibus vero ſuſpenſis deputent alios idoneos pariter examinatos, & approbatos, vt ſupra in coadiutores, ſeu Vicarios iuxta decretum Concilij, ſeſſione vigeſimaprima, capite ſexto. Interea vero dum hæc ſubrogatio, ſeu deputatio fiat, ipſi Epiſcopi, & alij Superiores pro neceſſitate curæ animarum prouideant arbitrio ſuo, quod ſi Superiores dictorum Rectorum, & Miniſtrorum intra tempus præfixum non ſubrogauerint, aut deputauerint vt ſupra, tunc dicto termino elapſo ipſi Epiſcopi, & alij Superiores alios præuio examine iuxta eiuſdem Concilij formam idoneos repertos in locum amotorum ſubrogent. Titularibus vero ſuſpenſis coadiutores deputent iuxta dictum capitulum ſextum, ſeſſione vigeſima, qui tamen in dictis parochialibus perinde inſeruiant, ac ſi ſubrogati, aut deputati ab ipſis Superioribus Religionis, & Militum prædictorum fuiſſent.

2. Declaratio circa d. iuriſdictionem.

§. 4. Volumus autem, quod Epiſcopi, & alij Superiores prædicti viſitationem huiuſmodi, & prædicta omnia ſolum tamquam delegati Apoſtolicæ Sedis, & gratis, & abſque vllis dictæ Religionis Rectorum, & Miniſtrorum impenſa, & onere faciant.

3. Declaratio.

§. 5. In collatione item ordinum, necnon conſecratione Eccleſiarum, & ſacrorum vaſorum, ac benedictionibus, & alijs actibus ſpiritualitatem concernentibus, ac inſtitutione præſentatorum ab eiſdem Militibus ad beneficia, aut approbatione, ſeu confirmatione, quas ab eiſdem fieri harum præſentium vigore contigerit, gratis omnia faciant, & diligenter attendant, vt nullos admittant, qui qualitates à Concilio requiſitas non habeant, ac præuio examine iuxta eiuſdem Concilij decreta idonei non exiſtant.

Declaratio.

§. 6. Nolumus autem Epiſcopos, & alios Superiores locorum ſupraſcripta facultate viſitandi vti, qui cum eadẽ Religione, & Militibus ſuper iuriſdictione Epiſcopali in locis viſitan. coram quibuſcumque Iudicibus litigant, niſi ipſi Epiſcopi, & alij ſuperiores in quaſi poſſeſſione antiqua exercitij iuriſdictionis huiuſmodi exiſterent; ſaluo tunc iure vtrique illæſo in petitorio, ſed quod Epiſcopi, & alij Superiores viciniores ius aliquod in iuriſdictione huiuſmodi non habentes nullumque intereſſe prorſus prætendentes, facultate prædicta vtantur.

§. 7. Nolumus item per præſentes vllum afferri præiudicium iuri viſitandi dictas parochiales Eccleſias, & alia beneficia curam animarum habentia, quod antea Religioni, & Militibus prædictis competebat. *4. Declaratio.*

§. 8. Inhibentuſque expreſſe dictis Epiſcopis, & aliis Superioribus, ne hac viſitan. facultate eis per præſentes conceſſa alio vtantur modo, quam præſcripto. *5. Declaratio.*

§. 9. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungen. ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. *Clauſula ſublata, &c.*

§. 10. Non obſtan. præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, in Prouincialibuſque, & ſynodalibus Concilijs editis, generalibus vel ſpecialibus, necnon quibuſuis ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus, & naturis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium forſan quomodolibet conceſſis, & confirmatis, quibus omnibus, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. *Clauſ. derog.*

§. 11. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. *Fides tranſumptorum.*

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum ſub Annulo piſcatoris, die vigeſimoſecundo Septembris, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, Pontificatus noſtri Anno Sexto. *D. P. An 6. 22. Septemb.*

Iuſſio inſtituendi ab Ordinariis locorum Confraternitates Doctrinæ Chriſtianæ, ad pueros alioſque diuinæ legis expertes, bonis moribus, ſanaque doctrina inſtruendum, Et indulgentiarum tam pro Confratribus, quam per eos inſtruendis elargitio. CXXXVII.

Conſonat Concilium Tridentinum ſeſſ. 24. cap. 4. In cuius, nec non iſtius bullæ executionem, ſtatim ferè in Vrbe Congregatio Doctrinæ inſtituta fuit; Et poſtea nonnulli ex dictis Confratribus Clerici in communi viuere cœperunt; Ac poſtremo ex eiſdem Clericis, atque aliis, vnam Doctrina Chriſtianæ in Vrbe Congregationem conſtituentibus Paulus V. eam in Archiconfraternitatem erexit in baſilica S. Petri, & ſuum Vicarium eius Protectorem deputauit, ampliſſimaſque indulgentias conceſſit, vt in eius conſt. 36. Et credito.

Clerici Congregationis Doctrinæ Chriſtianæ de Vrbe, elapſo Nouitiatus anno emittebant votum cum iuramento ſponte de manendo in Congregatione, quod Greg. XV. Romano Pontifici reſeruauit in Conſt. 12. *Ex incumbenti* inf. tom. 4.

PIVS PAPA QVINTVS
Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1571.*

EX debito paſtoralis officij, nobis, meritis licet imparibus, ex alto commiſſi, ad ea libenter intendimus, *Exordium.* per

per quæ diuinus cultus, fideliumque deuotio vbique ſuſcipiat incrementum, ac ipſos fideles ad id indulgentiis, & remiſſionibus inuitamus, vt Chriſtifideles ipſi per temporalia quæ egerint, conſequi valeant præmia felicitatis æternæ.

Commendatio operis docendi Doctrinam Chriſtianam.

§. 1. Nos igitur attendentes, quod infantes & pueri bonis moribus & exercitiis educati, quaſi ſemper vitam pudicam, honeſtam, & exemplarem, ac aliquando ſanctam agunt, è conuerſo autem qui parentum carentia, ſeu paupertate, aut incuria, vel ignauia, non ſic educati, perſæpe ducuntur in exitium, & quod peius eſt, ſecum ducunt plures in interitum, vnde ſi diligenter educati, & in doctrina Chriſtiana inſtructi fuerint à vitiis, & multis aliis erroribus retraherentur: Conſiderantes etiam, prout ex fide dignis relatibus intelleximus, quod nonnulli approbatæ vitæ Chriſtifideles, charitate omnium ſuprema virtute, circa hoc tam pium, tamque Reipublicæ ſaluberrimum opus accenſiti, in ſingulis feſtiuitatibus & Dominicis diebus in diuerſis Eccleſiis & locis, hoc opus ſanctiſſimum amplexi ſunt, & ibi eoſdem infantes & pueros, ac alias miſerabiles perſonas Chriſtianæ veritatis ignaras, congregari faciunt, & eos bonis moribus, & ſana doctrina inſtruunt, ac diligenter in via mandatorum Domini dirigunt, ex quo ſalutiferi fructus hactenus prouenerunt, & in dies magis auxiliante Domino ſperamus: Et quod ſi ad hoc opus ſanctiſſimum vbique locorum exercendum, præfatos Chriſtifideles paternis fauoribus & indulgentiarum muneribus inuitaremus, proculdubio non ſolum eorumdem infantium & puerorum ac perſonarum aliarum ſaluti conſuleretur, verum etiam deuotio Chriſtifidelium omnium ad præfatum opus amplectendum multo magis augeretur.

Iuſſio inſtituendi Confraternitates doctrinæ Chriſtianæ ab Ordinariis in eorum diœceſibus.

§. 2. Cupientes igitur tam pio tamque laudabili operi viribus totis fauere, & animas lucrifacere Creatori, ex certa noſtra ſcientia vniuerſos & ſingulos Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, ceteroſque Eccleſiarum Prælatos, & locorum quorumcumque ordinarios, vbilibet conſtitutos præſentes & futuros rogamus & hortamur attente, eis, ac eorum in ſpiritualibus & temporalibus Vicariis ſeu Officialibus generalibus per Apoſtolica ſcripta mandantes, quatenus hoc opus ſanctiſſimum toto pectore amplectentes, aliquas Eccleſias in ſuis Ciuitatibus, & diœceſibus reſpectiue, ſeu loca honeſta, in quibus præfati infantes & pueri ad audiendum doctrinam Chriſtianam conuenire poſſint, deputent, & viros ad id idoneos, vita & moribus approbatos, qui diebus ſaltem Dominicis eoſdem infantes & pueros, ac alias perſonas diuinæ legis expertes, in articulis fidei, & præceptis ſanctæ matris Eccleſiæ inſtruant, confirment, & eligant, atque tot Societates, ſeu Confraternitates quot ad hoc tam ſanctiſſimum opus exercendum eis opportunæ videbuntur, inibi auctoritate noſtra erigant & inſtituant.

Conceſſio Indulgentiarum pro Confratribus, & etiam pro inſtruendis per eos.

§. 3. Nos enim vt promptius & alacrius ad hanc curam ſubeundam omnes Chriſtifideles alliciantur, & eo libentius curam ipſam ſuſcipiant, quo ex hoc dono cæleſtis gratiæ conſpexerint ſe vberius refectos: De omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, ſeu ſtatutis à iure temporibus firmum confitendi propoſitum habentibus, qui in aliqua dictarum Societatum, ſeu Confraternitatum vbilibet conſtitutarum intrauerint, & adſcripti fuerint, illis videlicet tam qui alios docuerint, quam qui ab aliis in articulis fidei & præceptis Eccleſiæ huiuſmodi inſtructi fuerint, quotieſcumque in præfato ſanctiſſimo exercitio ſe occupauerint, quadraginta dies de iniunctis eis pœnitentiis auctoritate Apoſtolica tenore præſentium miſericorditer in Domino relaxamus, præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Fides tranſumptorum.

§. 4. Ceterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides forſan facienda foret deferri, volumus quod ipſarum tranſumptis manu publici Notarij ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in iudicio & extra, vbi opus fuerit eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 6. Octob. 1571. Pontificatus noſtri Anno Sexto. *D. P. An. 6. 6. Oct.*

CXXXVIII

Appellationum cauſæ, in quibus rei ad fauorem Fiſci R. Cameræ Apoſt. in pœnam pecuniam condemnantur, infra ſex menſes expediri debent per appellantem, alioquin Iudex à quo ſententiam exequi tenetur.

De hac materia appellationum pleue notaui in conſt. 52. Py IV. Et ſi cuncta ſup.

PIVS PAPA QVINTVS, Motu proprio, &c. *Edita A. D. 1571.*

Exordium.

Licet iuri maxime conſentaneum, nobiſque præcipue cordi ſit, vt delinquentes condignis pœnis afficiantur, tamen re ipſa, experiendoque cognouimus, quamplures ſubterfugiis & cauillationibus legum diſciplinam euitare.

Cauſa conſt.

§. 1. Siquidem compertum eſt, eos qui tam in Alma Vrbe noſtra, quam in prouinciis ditionis Eccleſiæ in pœnis pecuniariis condemnantur, clypeo appellationum ſuffultos, ab aliis Iudicibus inhibitiones obtinere. Cumque tam dicti Iudices appellationum, quam qui coram eis iura Fiſci & Cameræ ſunt promotori, de rei & cauſæ qualitate minus informati exiſtant, ac ipſi appellantes non modo appellationem ſuam proſequi non curant, quinimmo illius expeditionem totis viribus ſatagunt retardare, quo fit, vt modo officialium mutatione, quæ interim contingit, modo alio quouis prætextu, condemnatio obliuioni tradatur, & ſic delictum impunitatem, & exinde ditionis noſtræ tranquillitas perturbationem, ac ipſa etiam Camera Apoſtolica detrimentum non modicum conſequatur. Quibus malis prouidere volentes cum remedium appellationis contra Iudicum iniuriam à legibus introductum minime tollere intendamus, ſaltem cum eo homines abuti, & illud in calumniam verſum proſpiciamus, illius tempus limitandum, & reſtringendum duximus, vt eo magis hominum malitiis occurratur, & bene viuere volentium quieti & ſecuritati conſulatur.

Appellationum cauſa in criminalibus infra ſex menſes expediri.

§. 2. Hac igitur perpetuo valitura conſtitutione decernimus, vt lata in cauſis criminalibus ſententia continente pœnam pecuniariam Fiſco noſtro applicandam, appellantes ab ea (in caſibus tamen, quibus alias de iure communi permiſſa eſt appellatio, & ſeruatis iis quæ ex forma conſtitutionum Apoſtolicarum circa depoſitum facien. ſeu cautionem præſtan. ſunt ſeruanda) teneantur infra ſex menſes à die ipſius interpoſitæ appellationis computandos, ita coram Iudice appellationis cauſam ſuam proſequi, vt etiam expeditionem reportent, quibus elapſis & expeditione coram Iudice à quo non reproducta, teneatur præfatus Iudex à quo ad quamcumque Fiſci inſtantiam, etiam ſi acta fuerint tranſportata, ſententiam præfatam debitæ executioni omni mora poſtpoſita demandare, ita vt effectualis incameratio ſubſequatur.

Iudices tradi faciant acta appellantim.

§. 3. Verum ne malitia Iudicis ius litigatorum eludatur deterius, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub indignationis noſtræ ac priuationis officiorum, etiam ſi illa ex cauſa onoroſa obtineant, ac refectionis omnium damnorum & intereſſe, quibuſcumque Iudicibus totius ſtatus noſtri Eccleſiaſtici quacumque dignitate & præeminentia fulgentibus, etiam ſi Legati, Vicelegati, ac prouinciarum Gubernatores exiſtant, committimus & mandamus, vt appellantibus ſine mora acta & proceſſus quoſcumque effectualiter tradi curent & faciant.

Iudices ad quos, cauſam appellationis expediant.

§. 4. Et ipſi Iudices ad quos reſpectiue, bona fide & omni verſutia remota ad cauſarum legitimam expeditionem procedant, ſcituri nos acriter vindicaturos, ſi per eorum quempiam in præmiſſis fuerit appellantibus ipſis præiudicium generatum.

Clauſ. derog.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis legibus, & ſtatutis ceteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque.

Placet Motu proprio M. *Papa ſubſcr.*

Anno à Natiuitate Domini Noſtri IESV CHRISTI, 1571. indict. 14. die vero 16. menſis Octobris Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. Domini Pij diuina *Publicatio. Pot. an. 6. die 16. Octobris.*

prouid

prouidentia Papæ Quinti Anno Sexto, ſupraſcripta literæ affixæ fuerunt ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per me Ioannem de Soya Curſorem.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

CXXXIX

Inſtitutio vndecim Vicariarum perpetuarum in totidem Baſilicis & Eccleſiis Almæ Vrbis, cum aſſignatione portionum & obuentionum pro ſingulis earum.

Ad hæc omnino vide aliam huius Pontificis conſt. 47. Ad exequendum *ſup. vbi notaui.*

Edita An. D. 1572.

PIVS PAPA QVINTVS

Motu proprio, &c.

Exordium.

ET ſi omnibus vniuerſi Orbis Eccleſiis diuina diſpoſitione præſidemus, propius tamen Eccleſiarum Vrbis cura nos tangit, ac de illis potiſſimum, quibus animarum cura imminet ſolliciti ſumus, vtque illa in eis congrue exerceatur quantum cum Deo poſſumus, ſedulo prouidemus.

Cauſa huius conſtit.

§. 1. Vnde nos attente conſiderantes, quod Baſilica S. Ioannis Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe: Item Sanctæ MARIÆ in via lata, & eiuſdem S. MARIÆ Tranſtiberim, & S. Laurentij in Damaſo, & S. Marci, & S. Angeli in foro Piſcium, necnon S. Quirici in Montibus, & S. Nicolai in Carcere Collegiatæ, necnon S. Blaſij della Pagnotta, & S. Catherinæ della Rota nuncupatæ, quæ eiuſdem Baſilicæ Principis Apoſtolorum, ac S. Pantaleonis, quæ Eccleſiæ S. Euſtachij menſis Capitularibus perpetuo vnitæ ſunt, Parochiales Eccleſiæ eiuſdem Vrbis curam animarum, & ſatis amplas Parochias habent, quodque animarum cura ab iis ad quos ea communiter ſpectat, ſæpe negligi ſolet.

Inſtitutio vndecim Vicariarum de quo in rub.

§. 2. Idcirco expediens, imò & neceſſarium fore duximus, vt in ſingulis Baſilicis, & Eccleſiis prædictis ſinguli Vicarij perpetui, congrua fructuum & prouentuum portione, qua honeſte ſuſtentari valeant eis aſſignata, prout in Sacro Concilio Tridentino, & alias à nobis per noſtras literas ſtatutum eſt, ponantur, & deputentur, qui animarum curam huiuſmodi eo diligentius, ac vigilantius gerant, quo magis eam propriè ad ſe pertinere, & ſibi incumbere nouerint. Quapropter & eiuſdem Concilij, & noſtris huiuſmodi ſtatutis inhærentes, Motuproprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, in ſingulis ex Baſilicis, & Eccleſiis ſupradictis, ſingulas Vicarias perpetuas pro ſingulis Vicariis perpetuis, qui curam animarum Baſilicis & Eccleſiis reſpectiue incumbentem gerere, ac Sacramenta Eccleſiaſtica ibi miniſtrare, Miſſas celebrare, & alia iuxta prouidam ordinationem pro tempore exiſtent. in Vrbe Vicarij noſtri in Spiritualibus Generalis, cuique aſſignanda onera ſubire debeant, ad nominationem dictorum filiorum Capituli cuiuſlibet ex eiſdem Baſilicis, & Eccleſiis, quæ nominatio ſit ex numero approbatorum, ab eodem Vicario, præuio illorum examine coram examinatoribus ad id in ipſa Vrbe deputatis per dictum Vicarium, ſeu Vicarij Vicegerentem, inſtituen. ponen. & deputan. perpetuo erigimus, & conſtituimus.

Aſſignatio portionum pro Vicariis.

§. 3. Singuliſque Vicariis huiuſmodi ſingulas portiones, videlicet in qualibet Baſilicarum prædictarum centum & viginti, in Sancti Blaſij vero ſeptuaginta, in S. Catherinæ ſexaginta, in S. Pantaleonis aliorum ſexaginta, in S. MARIÆ in Via lata, octuaginta, in S. MARIÆ Tranſtiberim aliorum octuaginta, in S. Laurentij centum, in S. Angeli ſexaginta, in S. Quirici quinquaginta, in Sancti Nicolai Eccleſiis prædictis ſimiliter quinquaginta ſcutorum monetæ annuatim ex fructibus, redditibus, & prouentibus earumdem Baſilicarum, & Eccleſiarum, eiſdem Vicariis per Capitula Baſilicarum, & Eccleſiarum, in quibus Vicariæ huiuſmodi conſiſtunt, vel quarum menſis Capitularibus Eccleſiæ ipſæ vnitæ ſunt, vt præfertur, quorum Capitulorum ad hæc expreſſus accedit aſſenſus, pro vna in Sancti Ioannis Baptiſtæ, & altera medietatibus portionum huiuſmodi in Domini Noſtri IESV Chriſti Natiuitatum Feſtiuitatibus integre perſoluen. Item omnia & ſingula emolumenta, & obuentiones, quæ ratione exercitij, curæ, & adminiſtrationis Sacramentorum huiuſmodi, ac officiorum funeralium, quæ ipſa die humationis cadauerum celebrabuntur, non autem ratione anniuerſariorum, & ad ipſas Eccleſias, & Baſilicas in poſterum pertinebunt, per ipſos Vicarios propria auctoritate percipien. exigen. & leuandi, ac in ſuos vſus & vtilitatem conuerten. & conuertenda loco penſionum annuarum pro congrua ipſorum Vicariorum ſuſtentatione perpetuo aſſignamus, & applicamus.

Deputatio Vicarij Vrbis in executorem.

§. 4. Mandantes Motu ſimili tenore præſentium Dilecto Filio noſtro Iacobo tituli Sanctæ MARIÆ in Coſmedin, Præsbytero Cardinali Sabello nuncupato, noſtro in Alma Vrbe Vicario in Spiritualibus Generali, quatenus per ſe vel alium ſeu alios, dictos Vicarios ad nominationem & inſtitutionem huiuſmodi, in Vicariarum prædictarum poſſeſſionem corporalem inducat auctoritate noſtra, & defendat inductos, amotis ab illis quibuſlibet illicitis detentoribus, ac faciens ſingulis eiſdem Vicariis de portionibus eis deputatis prædictis integre reſponderi, eoſque portionum ipſarum, necnon emolumentorum, & obuentionum eis vt ſupra aſſignatorum perceptione, & perceptionis pacifica poſſeſſione ſeu quaſi pacifice frui, & gaudere. Non permittens eos deſuper à quoquam quauis occaſione indebite moleſtari, præmiſſaque omnia & ſingula efficaciter adimpleri; & ab omnibus inuiolabiliter obſeruari curet; Contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcen.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obſtan. noſtra, qua ſtatuimus & ordinauimus, & declarauimus, non maiorem centum, nec minorem quinquaginta ſcutorum annuorum ſummam computatis omnibus etiam incertis emolumentis, & aliis obuentionibus communiter percipi ſolitis, Vicariis perpetuis ex præfato Concilio erigen. omnino aſſignari; niſi Vicariis temporariis ſolitum fuiſſet plus aſſignari, ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Baſilicarum, & Eccleſiarum præfatarum etiam iuramento, &c. priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis Baſilicis & Eccleſiis præfatis, earumque Capitulis, Archipreſbyteris, Titularibus, Cardinalibus, & perſonis, ac dilectis filiis Po. Rom. de non conferen. beneficiis d. Vrbis aliis quam originariis, &c. ac quibuſuis aliis in genere vel in ſpecie, & alias in contrarium quomodolibet, etiam per Leon. X. & alios Roman. Pontifices etiam pluries conceſſis, &c. Quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. latiſſime derogantes, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fiat Motu proprio M. *PP. Subſcrip.*

Clauſulare reſeruatio.

§. 6. Et cum abſolutione à cenſ. ad effectum, &c. Et de erectione, conſtitutione, aſſignatione, & applicatione, ac derogatione aliiſque præmiſſis, quæ hic pro ſufficienter repetitis habeantur ad partem etiam ſeperatim, & in vna, nulla facta mentione, ac aliis, & quod ſola ſignatura præſentis noſtri Motus proprij ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio & extra illud, non obſtan. quibuſcúque.

Fiat M.

D. P. An 6. 5. Nouemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum nonis Nouembris Anno Sexto.

CXXXX.

Contra ambientes dignitates; & officia iuriſdictionis adminiſtrationem habentia, eaque pretio, ſeu promiſſione procurantes vel aſſequentes, aut aſſecuta manutenentes, in Statu Eccleſiaſtico.

Edita An. D. 1571. 1572.

PIVS PAPA QVINTVS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ETſi Romani Pontificis continua indefeſſaque meditatio circa ſubditorum ſuorum commodum, & vtilitatem continue implicatur, ac quæ iis, quos vt filios tenere diligit, obeſſe poſſe credit, de medio tollit; negociorum tamen multitudine preſſa, ſingula in dies ſingulos conſiderans, illorum executionem, etiam dietim diſponit, vt & negocia ipſa ſalubrius dirigantur, ac ipſi ſubditi paulatim ſui in eos amoris cognoſcant indicia.

§. 1 Sane

Iure ciuili cauetur, iudices, & alios iuſtitiæ miniſtros ſine quoquã ſuffragio eligi debere, vt in auth. vt iudices, ſine, &c.

§. 1. Sane licet alias ne ordo iuſtitiæ peruerteretur, & ex certis alijs inibi expreſſis cauſis per ciuiles conſtitutiones ſalubriter fuerit ſtatutum, vt iudices, & alij iuſtitiæ Adminiſtratores ſine quoquo ſuffragio fieri debeant, grauiſſimis etiam iniunctis pœnis, qui præmiſſam conſtitutionem tranſgredi auſi quoquomodo fuiſſent, accepimus tamen nuper, non ſine animi noſtri diſplicentia, nonnullos pro conſequendis officiis, & dignitatibus iuriſdictionis exercitium habentibus, pecunias & alias res ſoluere, & promittere aliquibus Curialibus, quorum interceſſionibus & fauoribus talia officia, & dignitates obtinent. Licetque nos pro noſtri Paſtoralis officij debito præmiſſa conniuentibus oculis pertranſire nequeuntes omnem adhibuerimus diligentiam, vt tam ambitioſi huiuſmodi, quam pecuniarum huiuſmodi receptores, & ſtipulatores, tam publice quam ſecrete reperirentur; nihilominus exinde nihil certi expiſcari hactenus potuimus.

Hic autem Pontif. pœnas omnes in tranſgreſſores inflictas innouat, & confirmat.

§. 2. Cupientes igitur præmiſſis modum aliquem imponere, ac eos quos ciuilium pœnarum timor à ſimilibus non coercet, per Canonicas ſanctiones auctoritate Apoſt. omnino deterreri, & auaritiæ huiuſmodi genus iuri & iuſtitiæ huiuſmodi tam obnoxium de medio tollere, conſtitutionis ciuilis, ac pœnarum per illa ſtaturatum tenorem & formam præſentibus pro expreſſis habentes, Motu ſimili, &c. & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas leges, conſtitutiones, ſtatuta, & decreta contra delinquentes huiuſmodi; tam à iure ciuili, quam à ſacris Canonibus facta, ac in illis contenta, punitiones, & pœnas quaſcumque in tales inflictas, harum ſerie innouamus, eaſque idem robur, eamdemque vim obtinere volumus atque ſtatuimus, quod & quam habuiſſent, & haberent, ſi hactenus ad vnguem obſeruatæ fuiſſent, vel à nobis per præſentes emanarent.

Quinimo alias Pœnas hic expreſſas imponit procurantibus, vel obtinentibus mediante pecunia, &c. dignitates & officia.

§. 3. Inſuper quoque, vt earum vſus pœnarum multiplicatione ſtabilior efficiatur, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione quamque vim legis, etiam inuiolabilis habere ſancimus, legibus, conſtitutionibus, ſtatutis, & decretis prædictis præiudicium non inferendo, quinimo illis addendo, decernimus & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus nemini cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis fuerit, liceat mediante pecunia, vel ſolutione, & traditione, ac promiſſione aliarum rerum, etiam per interpoſitas perſonas, aut alias quouis modo faciendas, aliquas dignitates, & officia, exercitium & adminiſtrationem iuriſdictionis habentia procurare, aſſequi, vel obtinere, ac ſi quis his præſentibus contraueniſſe quoquomodo dici, aut cenſeri potuerit, ipſum contrauenientem eo ipſo confiſcationis omnium bonorum, degradationis, & amiſſionis tam priuilegij doctoratus, quam quorumcumque per eum obtentorum officiorum, tam ſæcularium quam Eccleſiaſticorum; ac demum vltimi ſupplicij pœnas irremiſſibiliter incurrere volumus.

Et exceptionem ignorantiæ, non admitti decernit.

§. 4. Ceterum, vt fraudibus, quæ circa præmiſſa exoriri poſſent facilius occurratur, pari modo ſtatuimus, quòd vbicumque & quandocumque compertum fuerit per interpoſitam perſonam aliquas pecunias, ſeu alias res traditas ſeu promiſſas fuiſſe alicui Curiali familiari, vel cuicumque alteri perſonæ pro officiis, & dignitatibus iuriſdictionis adminiſtrationem habentibus, is qui officium huiuſmodi obtinuerit ſe à præmiſſis, attenta interpoſitione perſonæ huiuſmodi nullatenus excuſare queat: quinimo nulla admiſſa ignorantiæ excuſatione ipſo iure præſumatur ſolutionem, & promiſſionem huiuſmodi de eorum qui officia & dignitates ſimilia obtinuerint conſenſu, & mandato penitus eſſe facta, iiſdemque propterea pœnis ſubiacere omnino intelligatur. Poſtremo ne ij qui in præteritum talia officia, ſeu dignitates ſolutionibus, ſeu promiſſionibus mediantibus impetrauerint, credant ſe per præſentes abſolutos eſſe; eiſdem Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine perpetuo declaramus, eos pœnas in tales à iure communi inflictas incurriſſe, & contra eos ad pœnarum huiuſmodi proſecutionem procedi poſſe.

Soluentibus q; aliquid ex cauſa manutentionis officiorum iam obtentorum, eaſdem pœnas infligit.

§. 5. Eos vero qui ſimilibus mediis aliqua officia, & dignitates ſimiliter iuriſdictionis adminiſtrationem habentia obtinent, ſi in futurum quippiam vmquam vigore præcedentium promiſſionum in aſſecutione officij huiuſmodi factarum ſoluerint, ipſo iure, & facto pœnas in hac noſtra conſtitutione contentas incurrere, præſentesque noſtras, tam eos qui in futurum officia ſimilia, & dignitates ſolutionibus, & promiſſionibus præcedentibus obtinebunt, quam eos qui iam obtinuerunt, ſi in futurum aliquid manutentionis in eis, aut alia cauſa ſoluerint ligare volumus.

Promiſſionesque deſuper factas annullat.

§. 6. Decernentes contra præmiſſa quoduis pactum, etiam iuramento vallatum, ac inſtrumenta, & alias forſan deſuper editas ſcripturas minime in cauſa eſſe poſſe quo minus ſoluere habentes, ſi pro præmiſſis ſoluerint, pœnas præſentibus contentas incurrant. Nos enim pacta, conuentiones, promiſſiones, & ſcripturas, ac alia quæcumque quomodolibet vt præfertur inita exinde caſſamus, irritamus, & annullamus, eoſque à iuramentis, & aliis nexibus prædictis abſoluimus.

Clauſula præſeruatiua.

§. 7. Necnon præſentes, & deſuper forſan conficiendas literas perpetuis futuris temporibus durare, ac omnes & ſingulos à data præſentium irremiſſibiliter ligare volumus, illaſque nullo vnquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, aut ſub quibuſuis reuocationibus, & derogationibus comprehendi nullatenus poſſe.

Decretum irritans.

§. 8. Sicque per quoſcumque iudices, &c. & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata, &c. iudicari debere, irritum quoque, &c. decernimus.

Clauſ. derog.

§. 9. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis etiam Almæ Vrbis, & aliarum Ciuitatum, Oppidorum, Terrarum, & locorum, etiam iuramento, &c. roboratis, ac Prouincialibus, municipalibus, & particularibus ſtatutis, ac legibus, etiam Imperialibus, & in corpore iuris ſcriptis, priuilegiis quoque, &c. hac vice latiſſime derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma publ. huius conſtit.

§. 10. Vt autem præſentium tenor omnibus innoteſcat, nulluſque earum ignorantiam allegare queat, eas in valuis Baſilicæ principis Apoſtolorum, ac Sancti Ioannis Lateranenſis, in acie Campi Floræ de Vrbe publicari mandamus, ipſaſque ſic publicatas, omnes & ſingulos quos illæ concernunt ita afficere volumus, ac ſi eſſent omnibus, perſonaliter intimatæ. Decernentes quoque præſentium earumdem ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere in iudicio & extra, regula quacumque contraria non obſtante.

Fides exemplorum.

§. 11. Ac illarum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Almæ Vrbis Gubernatoris, aut alicuius alterius iudicis munitis, eamdem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Placet Motu proprio M.

Dat. P. A. 6. 5. Decemb.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Non. Decembris An. ſexto.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini Noſtri IESV CHRISTI, 1571. indict. 14. Pontificatus vero Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa V. Anno ſexto, die vero 8. menſis Decembris, ſupradicta litera affixa, & publicata fuerunt ad valuas Baſilicarum Principis Apoſtolorum de Vrbe, Sancti Ioannis Lateranen. & in acie Campi Floræ, per nos Scipionem de Octauianis, & Alamanum de Alamanis prælibati Sanctiſſimi D. N. Papæ Curſores.

Io. And. Pantiza Magiſter Curſorum.

Edita An. D. 1577.

PIVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CVm nuper ne ordo iuſtitiæ peruerteretur, & ex certis aliis cauſis animum noſtrum mouentibus fuerunt &c. vt ſup.

Declaratio, quod dicta conſtitutio obligat, etiam recipientes pecunias, pro impetratione officiorum, ac mediatores.

§. 1. Attendenteſque quod forte probabiliter dubitari contingat, an dicta noſtra conſtitutio comprehendat recipientes huiuſmodi pecunias, ac res, ac promiſſiones ſibi factas ſtipulantes vt officia prædicta exercitium ac iuriſdictionis adminiſtrationem habentia conferri faciãt, ac mediatores & interpoſitas perſonas: Propterea nos motu ſimili & ex certa ſcientia, & de poteſtatis plenitudine

motu ſimili & ex certa ſcientia, & de poteſtatis plenitudine hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione declaramus, & quatenus opus ſit addendo prædictæ noſtræ conſtitutioni decernimus, quod dicta noſtra conſtitutio, ac omnes & ſingulæ pœnæ in ea expreſſæ, perinde ligent & afficiant omnes & quoſcumque cuiuſuis dignitatis, gradus, conditionis, ac præeminentiæ exiſtant, qui pro huiuſmodi officiis iuriſdictionis adminiſtrationem habentibus conferendis, ac mediatores & interpoſitas perſonas qualecumque pecunias vel alias res vt ſupra receperint, ac ſi ſupradicti in dicta noſtra conſtitutione comprehenſi eſſent, & de illis in ea expreſſa mentio facta eſſet.

Clauſula præſeruatiua. §.2. Necnon præſentes, & deſuper conficiendas forſan literas perpetuis futuris temporibus durare, ac omnes & ſingulos à data præſentium irremiſſibiliter ligare voluimus, illaſque nullo vnquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, aut ſub quibuſuis reuocationibus & derogationibus comprehendi nullatenus poſſe.

Decretum irritans. §.3. Sicque per quoſcumque Iudices, &c. cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Card. ſublata, &c. iudicari debere, irritum quoque, &c. decernimus.

Clauſ. derog. §.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis etiam Almæ Vrbis, & aliarum Ciuitatum, Oppidorum, Terrarum, & locorum etiam iuramento, &c. roboratis, ac prouincialibus, municipalibus, ac particularibus ſtatutis, ac legibus, etiam imperialibus, & in corpore iuris ſcriptis, priuilegiis quoque, &c. etiam motu ſimili, &c. etiam conſiſtorialiter, &c. quibus omnibus illorum tenores, &c. hac vice latiſſime derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma publicationis. §.5. Vt autem præſentium tenor omnibus innoteſcat, nulluſque earum ignorantiam allegare queat, eas in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum S. Ioannis Lateranen. & in acie Campi Floræ de Vrbe publicari mandamus, ipſaſque ſic publicatas omnes & ſingulos quos illæ concernunt ita afficere volumus, ac ſi eorum omnibus perſonaliter intimatæ. Decernentes quoque præſentium earumdem ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere, in iudicio & extra, regula quacumque contraria non obſtante.

Fides exemplorum. §.6. Ac illarum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Almæ Vrbis Gubernatoris, aut alterius alij Iudicis ſigillatis, eamdem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Placet Motu proprio. M.

D. P. An. 7. die 12. Febr. Datum Romæ apud S. Petrum, pridie idus Februarij, Anno 7.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1572 Indict. 15. die vero 13. Menſis Februarij, Pontificatus S.D.N. Domini Pij Papæ V. Anno 7. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis retroſcriptis per me P. Paulum de Mattheis præfati S.D.N. Papæ Curſ.*

Philibertus Magiſter Curſorum.

De electione Prioris Generalis, & aliorum Prælatorum Congregationis Canonicorum Regularium S. Saluatoris, Ordinis Sancti Auguſtini, bonorumque temporalium adminiſtratione.

Hæc bulla paucis immutatis confirmata eſt à Greg. XIII. in eius conſtit. 59. Quæ incip. *ac Sixto V. in conſtit.* 98. Ex varietate. *ibi videas.*

Ex[illegible] An. D. 1571.

PIVS PAPA QVINTVS.
Ad futuram rei memoriam.

Exordium. INter cæteras Paſtoralis officij noſtri curas, illa nos præcipue vrget, per quam Regularium Congregationum, illarumque perſonarum commoditati, & felici directioni conſulitur, ac Monaſteria, domos, Eccleſias, & loca, tam in ſpiritualibus quam temporalibus, prudentia, & vigilantia Prælatorum canonice electorum incrementum ſuſcipere poſſe arbitramur.

Hic Pont. iuſtis de cauſis Priorem generalem Congregationis deputauit. §.1. Sane cum nos nuper per alias noſtras in forma breuis literas, iuſtis de cauſis animum noſtrum mouentibus, dilectum filium Stephanum tunc Congregationis S. Saluatoris, Ordinis S. Auguſtini Canonicorum Regularium Priorem generalem, in Capitulo generali Bononiæ proxime celebrato electum, ab onere ſui Generalatus officij abſoluerimus, & liberauerimus, ac in ipſius locum dilectum etiam filium Ambroſium de Lanis Eugubinum ipſius Congregationis Priorem Generalem ſubſtituerimus, & deputauerimus, prout in dictis literis plenius continetur.

Viſitatores modo & Procuratorem generalem deputat. §.2. Et arbitrantes pro negotio reformationis Congregationis prædictæ expedire, quod etiam Viſitatores, & Procurator generalis eiuſdem Congregationis à nobis deputentur, idcirco dilectos filios modernos prædictæ Congregationis Viſitatores, & Procuratorem generalem in prædicto Capitulo Bononiæ electos, ab onere ſuorum officiorum etiam abſoluimus, & liberamus, & in ipſorum locum, quo ad prædicta officia, in Viſitatores videlicet, N. N. N. in Procuratorem vero generalem N. dilectos filios, ipſius Congregationis canonicos, cum honoribus, oneribus, poteſtatibus, facultatibus, iuriſdictionibus, & prærogatiuis ſolitis & conſuetis ſubſtituimus, & ſubrogamus.

Canonici in ſacra conſtitutis tantum, vocē actiuā & paſſiuam habeant. §.3. Cum quoque per alias noſtras literas ſtatuerimus & ordinauerimus, quod nullus ex dicta Congregatione Canonicus in Capitulis, tam generalibus quam conuentualibus pro tempore celebrandis, vocem, actiuam, ſeu paſſiuam in electionibus faciendis obtineat, niſi ſit in ſacris ordinibus conſtitutus, & poſt per eum legitime emiſſam profeſſionem in eadem Congregatione, quoad electiones in capitulo generali, per ſeptennium, quo vero ad alias electiones in capitulis conuentualibus faciendas, per quadriennium laudabiliter vixerit.

Abſentes non eligant. §.4. Et quoad vocem actiuam in capitulo actu præſens fuerit.

Electio generalis requirit duas partes votorum. §.5. Eligendique in Priorem generalem, duas ex tribus partibus.

§.6. Alij vero ſuffragiorum maiorem partem obtinuerint.

Aliorum autē ſit pro maiori parte votorū. §.7. Quodque in Capitulo generali, Prior, & Procurator Ordinis generales, necnon Viſitatores, eorumque ſubſtituti, pro caſibus neceſſitatis dumtaxat eligantur.

Electio Prioris, Viſitatorū & Procuratorū ſpectat ad Cap. generale eorum qualitates deſignantur. §.8. Et eligendi in Priorem, & Procuratorem generales, necnon in Viſitatores, ſcientia, prudentia, vitæ integritate, ac pietate præditi exiſtant.

Generalis ad quibuſdā Monaſteriis Priores eligit, ad alios vero capitula conuētualia. §.9. Factaque ipſorum Canonica electione iuxta hoc noſtrum ſtatutum, & ordinem, ac Congregationis præfatæ regularia inſtituta, Prior generalis ſic electus, vna cum Definitoribus eligat Priores pro Monaſteriis, in quibus non adſunt plures quam ſex Canonici, ac diſponat & ordinet familias ſolitas & neceſſarias pro quolibet Monaſterio, ita quod in qualibet familia ſint aliquæ perſonæ idoneæ, quæ poſſint eligi in Priores, aut Abbates, ſiue Præpoſitos iuxta cuiuſlibet Monaſterij titulum, ipſorumque Vicarios, & Diſcretos mittendos ad Capitulum generale. Quorum Prælatorum Conuentualium, & Vicariorum electiones, non amplius in Capitulo generali fiant, ſed illi, ſicut diſcreti, in Capitulis conuentualibus cuiuſlibet Monaſterij, cuius Canonici excedent numero ſex Canonicorum, modo infraſcripto eligantur, videlicet.

Hoc tamē nō fuit vſu receptū, vt percipitur ex bullā Greg. XIII. citata ſub.

Formā d. electionis in Capitulis Conuētualibus præfinit. §.10. Poſtquam familiæ omnes in Capitulo generali (vt præmittitur) pro quolibet Monaſterio diſpoſitæ & ordinatæ, ad locum ſibi deſtinatum ſtatuto tempore peruenerint, antiquior Canonicus in quolibet Monaſterio exiſtens, deputet diem & horam ad celebrandum Capitulum, & ad ſonum campanellæ conuocari faciat omnes Canonicos habentes vocem actiuam & paſſiuam. Illiſque conuocatis & reſidentibus, præfatus antiquior Canonicus aduertat an ſint omnes præſentes, deinde eos interroget, an eis placeat dies & hora ad futuram electionem, & illis annuentibus, præmiſſa generali confeſſione à capitulo recitanda, eos abſoluat dicens. Miſereatur veſtri, &c. Et ſi tenemini aliquo vinculo excommunicationis, &c.

Et diſpenſo vobiſcum ſuper irregularitate, &c. Poſtea dicatur Hymnus Veni creator Spiritus, &c. Kyrie eleiſon, &c. Pater noſter, &c. Oratio. Deus, qui corda, &c. Quibus peractis in conſpectu omnium cum duobus alijs de capitulo, qui primitus habitum Religionis ſuſceperunt, ipſum concomitantibus, ſimulque cum eo reſidentibus ad menſam decenter præparatam cum capſula, ſeu vrna, vbi ſchedulæ ſuffragiorum poni debent, & papyro, & atramento ad ſcribendum proceſſum electionis, accedat. Et quoniam vota, ſeu ſuffragia iuxta decreta Concilij Tridentini, debent eſſe ſecreta, ita quod eligentium nomina numquam publicentur, ſinguli electores ſchedulas accipiant omnino ſimiles, & vnuſquiſque in ſua ſchedula nomen eligendi inſcribat, vel dicat, Eligo N. in Priorem: & antiquior Canonicus, & alij duo capitulares prædicti, poſtquam ipſi ſchedulas, ordine antiquitatis inter eos ſeruato, in vrnam ſeu capſulam demiſerint, aliorum ſchedulas accipiant & in vrnam, ſeu capſulam præfatam inferant, & inſpiciant an ſchedulæ ſint numero pares cum electoribus ibi præſentibus, & ſi inuenerint eſſe in maiori, vel in minori numero, quam ſint capitulariter ibidem præſentes, illas comburant, rurſuſque ad ſcrutinium modo præmiſſo procedant donec inuenerint ſcrutinium eſſe canonice factum, & tunc legant ſchedulas, & ſi electio numero ſuffragiorum ſecuta fuerit, ſchedulæ etiam comburantur, factaque electione, antiquior Canonicus, & alij duo ſcrutatores prædicti publicent electorum nomina, exprimendo numerum ſuffragiorum quæ quiſque habuerit, quod faciendum eſt, licet aliquis non habuerit vota, vel ſuffragia ad ſufficientiam, vt ad ſecundum ſcrutinium (ſicut præmittitur) deueniri poſſit. Decretum vero electionis ab illo, qui inter ſcrutatores primus fuerit dicet electo ſuum ſuffragium non contulerit, per hæc verba formetur. Ego N. vice præſentium capitularium eligo (In Priorem, Vicarium, ſeu) Diſcretum noſtri Monaſterij, quod ſi primus ſcrutator fuerit electus ad aliquod officium, ſecundus ſcrutator ad publicandum ſcrutinium, & formandum decretum ſuccedat, completaque electione, & decreto vt præmittitur, formato, ſcrutatores proceſſum electionis compleant, atque ſubſcribant, ſubiungendo: Inuenimus quod N. in Priorem, ſeu Vicarium, aut Diſcretum nominatus habuit tot ſuffragia, & ego N. decreta electionum formaui: In quorum fidem manibus noſtris ſubſcripſimus, & ſigillo Monaſterij præfati roboramus, die vt ſupra. His peractis, antiquior Canonicus dicat, cum cantu Pſalmum: Laudate Dominum omnes gentes, cum verſu, Saluos fac ſeruos tuos, &c. Et Oratione, Prætende Domine famulis tuis, &c. deinde dicat Adiutorium noſtrum, &c. & dicto reſponſo ab omnibus, Qui fecit cælum, &c. terminetur capitulum, & ſcrutinium, ſeu proceſſum, ac decretum electionis modo præmiſſo factum tranſmittitur ad Priorem generalem pro confirmatione obtinenda, qui Prior generalis cum voto Viſitatorum, quatenus electio fuerit canonice facta, & perſonæ electæ nullam patiantur exceptionem, ipſam electionem confirmare & approbare debeat, alioquin legitima cauſa ſubſiſtente [illegible] ad [illegible] electionem (vt præmittitur) deueniri, & idem ſeruetur [illegible] officium Prælati conuentualis quouis modo vacare contigerit: & hanc formam & ordinem in ſingulis electionibus; in reliquis vero omnibus, & ſingulis [illegible] conſtitutiones, ſtatuta & conſuetudines ipſius Congregationis inuiolabiliter obſeruari volumus, & mandamus, & aliter factæ electiones [illegible] ſint [illegible], vel momenti. Et ſi quis alias quam vt præmittitur, quouis modo aut quæſito colore [illegible] excommunicationis ſententiam ipſo facto [illegible] accepimus, quod nonnulli Priores, Abbates, ſeu Præpoſiti, conuentuales dictæ Congregationis, illorumque Vicarij in Capitulo prædicto, [illegible] formam electi fuerant, [illegible] formâ [illegible] Priores, Abbates, ſeu Præpoſitos [illegible] Vicarios [illegible] in eodem Capitulo electos [illegible] & [illegible] eorum & cuiuſque ipſorum officiis [illegible], volumus tamen quod [illegible] Congregationis conuentuales, [illegible] Canonici, cum primum ſibi per Priorem Generalem, & Viſitatores prædictos iniunctum & ordinatum fuerit, ad nouam electionem Priorum, Abbatum, vel Præpoſitorum, necnon Vicariorum in vnoquoque Monaſterio, Abbatia, ſeu præpoſitura iuxta prædictum noſtrum ſtatutum deueniant, & deuenire debeant, quodque interea Abbates, Priores, ſeu præpoſiti, eorumque Vicarij Conuentuales per nos (vt præmittitur) ab eorum officiis abſoluti, donec nouæ electiones, & confirmationes Prælatorum conuentualium huiuſmodi fiant, eorum officia, vt prius, exerceant ac ſi ab eis abſoluti non fuiſſent.

§. 11. Et inſuper conſiderantes, quod prædicta Congregatio pro electione Prioris generalis, Viſitatorum, Procuratoris etiam generalis, & alijs huiuſmodi peragendis negotijs, Capitulum generale ſingulo quoque anno maxima cum impenſa, & non minore Canonicorum incommodo celebrare ſoleat, ac propterea magna inde euagandi, & ſeſe diſſoluendi Canonicis ipſis occaſio præbeatur; cumque Prioris ipſius Generalis, Viſitatorum, Procuratoris etiam Generalis, necnon Prælatorum Conuentualium, Vicariorumque prædictorum officia annalia tantum ſint, id plerumque vſu venire ſolet, vt Prior ipſe generalis, & Viſitatores vix omnia ipſius Congregationis Monaſteria, & loca, prout eorum officio incumbit, viſitare, & operam ſuam illis pro re nata impendere, Procurator vero generalis ſimiliter officij ſui munus agnoſcere, negotia, & cauſas Congregationis pertractandas percipere, vſum Curiæ Romanæ apprehendere, atque alia ad officium ſuum ſpectantia prouidere; Prælati autem conuentuales, eorumque Vicarij, & miniſtri Monaſteriorum & locorum, Curæ, & regimini ſuo commiſſorum ſtatum intelligentes, & bona agnoſcere, conſuetudines percipere, negotia [illegible], vix tam breui temporis ſpatio poſſint, quin etiam quando rerum, & perſonarum vel Congregationis, aut Monaſteriorum, & locorum aliquam, vel mediocrem notitiam, & cognitionem habere incipiunt, tum maxime temporis excluſi anguſtia eorum officia dimittere, negotia tam ſpiritualia quam temporalia aut intacta aut certe inchoata, atque interrupta nouis ſucceſſoribus relinquere cogantur. Volentes igitur deſuper opportunum adhibere remedium, ac vt electiones Prælatorum, & Miniſtrorum ipſius Congregationis canonice, rite, & recte fiant, quod de cetero eiuſdem Congregationis Capitulum generale quolibet triennio tantum celebretur, vbi Prior generalis, Viſitatores, & Procurator generalis eligantur, & cetera eiuſdem Congregationis negotia iuxta infraſcriptum noſtrum ſtatutum, & ipſius Congregationis regularia inſtituta pertractentur & diſponantur.

§. 12. Quodque quolibet anno Prior generalis, & Viſitatores, vna cum [illegible] alijs ex maioribus Prælatis conuentualibus ipſius Congregationis eiuſdem Prioris generalis arbitrio eligendis, die ad id ſtatuta in aliquo loco commodo ad tractandum negotia Congregationis iuxta eorum exigentiam conueniant, ſignificando prius omnibus & ſingulis Prælatis conuentualibus diem, & locum, ita vt ſi aliquis ipſorum haberet aliquid in huiuſmodi Congregatione proponendum, commode vel ipſemet perſonaliter ad prædictum locum accedere, vel per nuntium, aut epiſtolam ea de re Priorem generalem, & alios prædictos certiores reddere, ipſoſque conſulere poſſit.

§. 13. Necnon quod Prioris generalis, Viſitatorum, Procuratoris etiam generalis in poſterum triennalia, Prælatorum vero conuentualium [illegible] biennalia ſint, & eſſe cenſeantur; ita tamen vt hac vice Prior generalis, Viſitatores, & Procurator etiam generalis, vt præmittitur per nos deputati, vſque ad Capitulum generale de anno futuro 1574. Dominica tertia poſt feſtum Reſurrectionis D. N. IESV CHRISTI, in loco opportuno iuxta prædicta regularia inſtituta celebrandum, Prælati vero conuentuales iuxta præmiſſum noſtrum ſtatutum iam electi, & poſtmodum eligendi vſque ad nouam electionem, & confirmationem in Capitulis conuentualibus de anno 157[illegible]. tempore congruo celebrandis faciendas, eorum officiis fungi poſſint, & valeant, atque omnino fungantur. Et ſi deinceps perpetuis futuris temporibus Capitulum generale de triennio in triennium celebretur, ac Prior generalis, Viſitatores, & Procurator etiam generalis per triennium, Prælati vero conuentuales ipſius Congregationis per biennium eorum officia, etiam [illegible],

C[illegible] generale [illegible] in [illegible] celebrandum eſt.

Hoc approbat [illegible] XIII [illegible] in [illegible].

Dieta autem [illegible] anno. [illegible]

Generalis, Viſitatorum, [illegible] officia triennia [illegible], aliorum vero biennia.

Confirmat hoc idem Gregor. XIII [illegible] Sixt. V. [illegible]

oneribus, facultatibus, & iuriſdictionibus ſoluti, & conſueti, prout antea, cum annalia erant, exerceant, & exercere poſſint, ac valeant.

§. 14. Quodque ſi triennio, vel biennio huiuſmodi durantibus, Prioris generalis, Viſitatorum, Procuratoris etiam generalis, aut Prælatorum, ſeu Vicariorum conuentualium præfatorum, vel alicuius eorum officia per priuationem, dimiſſionem, vel obitum, aut alio quouis modo vacarent, Prælati conuentuales iuxta ſupraſcriptum ſtatutum, Prior vero generalis, Viſitatores, & Procurator etiam generalis præfati, iuxta dictæ Congregationis regularia inſtituta eligantur, & eligi debeant.

§. 15. Ac vt res, & bona temporalia Congregationis prædictæ, ipſiuſque Monaſteriorum, & locorum huiuſmodi, non ſolum conſeruentur, verum etiam augeantur, quod in vnoquoque Conuentu tres præter Canonici per Prælatum conuentualem eligendi conſtituantur, quorum vnus Depoſitarius, alter Procurator, reliquus Oeconomus exiſtat, ita vt Procurator pecunias omnes Monaſterij capiat, eaſque deinceps Depoſitario tradat, & aſſeruandas committat. Depoſitarius vero illas in ærarium, ſiue arcam, ad hoc deſtinatam reponat, & Oeconomo, vbi opus fuerit, de expreſſo Prælati mandato præbeat. Oeconomus autem acceptas, vt præfertur, pecunias pro communibus Monaſterij vſibus, ac neceſſitatibus, & prout Prælatus iuſſerit, fideliter eroget, ac expēdat. Dictaque arca duabus ſit clauibus munita, quarum altera penes Prælatum, altera vero penes Depoſitarium cuſtodiatur; arca vero vbi tutus apud Depoſitarium locus non exiſtat, apud Prælatum tutiore in loco ſtatuatur, & quam diligentiſſime aſſeruetur; præfatique Procurator, Depoſitarius, & Oeconomus vno quoque menſe collatis inuicem ratiociniis Prælato, aſſiſtentibus duobus aliis Monaſterij diſcretis Canonicis, eligendis ab ipſo Prælato, rationem pro ſuo quiſque officio accurate reddere teneantur, ſub pœna illis Prælati arbitrio imponenda, ipſis vero Prælatis priuationis officij ſui, ſi id facere neglexerint, hac in perpetuum valitura lege ſtatuimus & ordinamus, irritum & inane decernentes quicquid ſecus à quoquam quouis modo ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit.

§. 16. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Congregationis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eidem Congregationi, illiuſque ſuperioribus, & perſonis in contrarium quomodolibet conceſſis, innouatis, & approbatis, quibus omnibus & ſingulis, illorum tenores, etiam ſi de illis ſpecialis, ſpecifica, ac de verbo ad verbum mentio habenda eſſet, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. An. 6. die 6. Decembr. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 7. Decemb. 1571. Pontificatus noſtri anno ſexto.

CXLII. Turcæ, qui in bello contra eos peracto, captiui ſunt effecti, durante bello non dimittantur, neque diſtrahantur.

Adiuuantibus hoc bellum indulgentias elargitus eſt hic Pontif. inf. in conſt. 146. Cum nos. *Deoque auxiliante, victoriam Chriſtiani reportarunt die 7. Octobris 1571. Ideo ſub illa die, quotannis celebratur feſtum S. Mariæ de Victoria, ſub inuotione Roſarij, vt videre eſt, infra in conſt. 11. Greg. XIII* Monet.

Chriſtianis autem apud Turcas in captiuitate repertis, hic Pontifex libertatem conceſſit infra in conſt. 149. *Licet omnibus.*

Elita An. D. 1572.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

POſtquam nuper inter nos, & Sedem Apoſtolicam, ac chariſſimum in Chriſto filium noſtrum Philippum Hiſpaniarum Regem Catholicum, necnon dilectum filium nobilem virum Aloyſium Mocenicum Venet. Ducem, & eius Reipub. dominium, inito fœdere, & claſſe communibus viribus comparata, dilecto filio nobili viro Io. ab Auſtria, eius generali P. electo, & ductori, commiſſum fuit prælium omni poſteritati commemorandum, initio illud quidem, quatenus poteramus nobis ab humanis viribus polliceri periculoſiſſimum, ipſo autem exitu fœliciſſimum, hoſtibus maximam partem cæſis, fugatis, reliquis captiuis factis, (cantum miſerum ſuam Domino Deo noſtro iuuante, proque ſuo Iſraële pugnante,) perlatum fuit ad nos pleroſque Chriſtianorum, partim captiuos illos ſibi ipſis retinuiſſe, partim vendidiſſe, alios donaſſe, nonnullos etiam pacta pecunia in ſpem redemptionis adduxiſſe.

§. 1. Quod ſane grauiter, vt debuimus, accepimus, ab ipſa enim ſuperiorum temporum experientia edocti ſumus, quanto ſemper hæc cum Chriſtianorum damno facta fuerint; pleroſque enim ipſorum captiuorum eſſe nauigandi peritiſſimos, ad claſſem adornandam, inſtruendam, ducendam, propter multam Maris tempeſtatum oraruſque peritiam, atque ad bellandum vtiliſſimos, & ſi vnquam alias, certe hoc tempore cæteris ſuis ſimilibus cæſis eſſe hoſtibus perneceſſarios, ex quorum miſſione, vt magna deceſſio, cum etiam ab omni ratione, & iure belli alieniſſimum ſit, vt ipſo bello durante mittantur illi qui poſſunt aliquando ipſis mittentibus bellum inſtaurare, & contra eos venire.

§. 2. Quod quidem malum, tametſi dilectum filium nobilem virum Ioannem ab Auſtria pro eius ſingulari prudentia præuidiſſe, eique prouidiſſe non dubitamus, tamen, vt ad eius cautionem Apoſtolicæ etiam auctoritatis robur accedat, præcipimus & mandamus omnibus, & ſingulis quocumque ſint gradu, conditione, ſtatu, nomine, honore, apud quos captiui aliqui ex claſſe Turcarum, vel nunc ſunt, vel in poſterum erunt, ſiue ipſi eos receperint, ſiue ab aliis emptione, donatione, permutatione, vel alia quacumque ratione acceperint, ne illos hoc fœdere, & bello durante, quocumque nomine, ratione, colore, mittere, alienare, liberare, fugere, atque abire permittere audeant, ſed eos debeant omni cura, & diligentia cuſtodire, & eorum numerum, nomina, patriam, parentes, ætatem, dignitatem, ſiue conditionem, & alias ſi quæ extent magis certæ, & particulares demonſtrationes, nobis, aut noſtris Nuntiis ſi ibi præſentes fuerint, ſi vero abſentes, ipſarum Ciuitatum, & locorum in quibus dictos captiuos habentes reperiuntur, Rectoribus, Gubernatoribus, Iudicibus, Locatenentibus, aut alio nomine nuncupatis, in ipſa vero claſſe exiſtentes, noſtris aut noſtrorum fœderatorum ductoribus, præfectis, iudicibus, quam primum à publicatione præſentium indicare. Illi autem quibus captiui prædicti fuerint indicati, debeant ſimiliter eorum numerum, & ceteras omnes circumſtantias ſupradictas, prout eas acceperint, nobis quanto citius ſignificare.

§. 3. Si qui vero ex prædictis contrauenerint, eos excommunicationis maioris latæ ſententiæ, à qua niſi a nobis, ac ſucceſſoribus noſtris canonice intrantibus abſolui nequeant, necnon amiſſionis omnium, & ſingulorum feudorum, dominiorum, & aliorum quorumcumque bonorum, tàm mobilium quàm immobilium; quoad eos qui Eccleſiaſticæ iuriſdictionis fuerint, nobis, & Fiſco noſtro, qui vero aliarum ditionum ſuæ cuiuſque ditionis Fiſco applicandorum, & læſæ etiam Maieſtatis criminis pœnas eo ipſo incurriſſe declaramus; ſperantes etiam quod dicti noſtri fœderati huiuſmodi noſtrum præceptum in ſuis quiſque locis inuiolabiliter obſeruari curabunt.

§. 4. Et propterea omnibus, & ſingulis locorum Ordinariis, illorumque Vicariis in ſpiritualibus generalibus, ac Gubernatoribus, Iudicibus, Locatenentibus, Bariſellis, & aliis executoribus quarumcumque Ciuitatum, Oppidorum, terrarum, & locorum contra præcepti, & mandati noſtri huiuſmodi tranſgreſſores ad executionem pœnarum prædictarum irremiſſibiliter, etiam executiue, & ſine figura iudicij, ac abſque alio à nobis vel confœderatis noſtris expectato mandato procedendi, plenam & liberam licentiam, auctoritatem, & facultatem concedimus, & impartimur.

ſimulemque habitum eiuſdem panni, maiorem tamen & latiorem, ac dignitate ſacerdotali decentiorem, loci Ordinarij arbitrio pro prima vice deſignandum deferat, habere poſſit, necnon eleemoſynas pro præfatis hoſpitalibus, eorumque Chriſti pauperibus, tàm in Ciuitatibus, & Oppidis, in quibus ipſa hoſpitalia, vt præfertur conſiſtunt, quàm totis eorum diſtrictibus, diœceſibus & prouinciis ab omnibus Chriſtifidelibus petere & recipere, illaſque in dictorum hoſpitalium, & eorum Chriſti pauperum vſus & ſubuentiones, conuertere debere & licite poſſint & valeant, licentiam & facultatem Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, perpetuo concedimus & elargimur.

Ordinariorũ iuriſdictioni, & correctioni ſupponit.

§.4. Necnon tàm ipſum Sacerdotem, quàm Maiorem nuncupatum, & alios confratres huiuſmodi ſuo loci Ordinarij iuriſdictione, correctione, viſitatione, & obedientia, etiam perpetuo ſupponimus & ſubiicimus, ipſoſque Maiorem, & alios confratres de eleemoſynarum huiuſmodi adminiſtratione ſingulis annis, in tempore eidem Ordinario bene viſo, legale computum eidem Ordinario loci tantum, & nulli alteri reddere debere.

Hoc habes etiã in d. conſtit. Clem. VIII.

Habitum dimittere prohibet.

§.5. Necnon quod prædicti moderni & pro tempore exiſtentes eorundem hoſpitalium confratres, & poſtquam habitum prædictum ſuſceperint, illum dimittere, minuſve eum alicui exhibere, niſi de conſenſu omnium aliorum confratrum hoſpitalis, in quo habitum ipſum exhiberi contigerit, ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ ipſo facto incurrenda pœna, audeant vel præſumant, perpetuo ſtatuimus & ordinamus.

Declarat Clem. VIII in d. eius conſt.

Ordinariis tãtum de Hoſpitalium regimine, rationem reddendam eſſe præcipit.

§.6. Necnon omnibus & ſingulis perſonis cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, præterquam locorum Ordinariis, ne quouis prætextu, in regimine, guberno, aut adminiſtratione eorundem hoſpitalium, aut aliorum ad ipſorum inſtar erigendorum, ſub dicta pœna per contrauenientes, ſimiliter ipſo facto incurrenda, quomodolibet ſe intromittere audeant ſeu præſumant diſtrictius inhibemus. Decernentes Maiorem nuncupatum, & alios hoſpitalium huiuſmodi, nunc & pro tempore exiſtentes confratres ſuper libera adminiſtratione, guberno, & regimine dictorum hoſpitalium, à quibuſuis perſonis cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, etiam ſub prætextu illorum, in toto vel parte fabricationum, etiam ex quocumque pio legato, vel alias quomodolibet factorum moleſtari, perturbari, vexari, aut inquietari nullatenus poſſe.

Clauſulas preſeruatiuas huic conſt. appoſuit.

§.7. Præſenteſque literas nullo vmquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiã alio defectu notari, impugnari, vel inualidari, aut in ius vel controuerſiam quacumque ratione vel cauſa vocari, aut ad terminos iuris reduci, vel quoduis aliud iuris, ſeu gratiæ remedium, contra illa impetrari poſſe, cauſamque vel cauſas propter quas præſentes ipſæ à nobis emanarunt coram loci Ordinario, aut quocumque alio Iudice, etiam delegato, ac facultate quacumque fungente, verificare non debere, nec ob id viribus carere, aut per obreptionem obtentas, nec minus dictum Rodericum ad verificandum præmiſſa teneri, minuſque ſub quibuſcumque ſimilium vel diſſimilium gratiarum, tàm per nos, quàm Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros quomodolibet, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis pro tempore factis quorumcumque tenorum exiſtant includi, ſed illis non obſtantibus in ſuis robore vigere, & efficacia perſiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & plenarie reintegratas, & ſub dat. per dictum Rodericum, & pro tempore exiſtentem, Maiorem nuncupatum confratrem d. Hoſpitalis Granaten. eligenda, de nouo conceſſas eſſe, & ita incommutabilis voluntatis & intentionis noſtræ eſſe. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis alia iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Irritantes apponit.

§.8. Quocirca Venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopo Granaten. ac Amerin. & Corduben. Epiſcopis, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte d. Roderici, ſeu Maioris nuncupati pro tempore exiſtentis ipſius :: ſpitalis Granaten. Confratres fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, illiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra prædicta, Rodericum & pro tempore exiſtentem Maiorem nuncupatum, alioſque Confratres prædictos; præmiſſis omnibus & ſingulis, iuxta præſentium continentiam & tenorem pacifice frui & gaudere, non permittentes eos, ſeu eorum quemlibet, à quoquam quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quoſlibet & rebelles, ac præmiſſis non parentes, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo; ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, illos cenſuras & pœnas ipſas incurriſſe declarando, necnon eas etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Contrariis omnibus derogat.

6 Non obſtantibus fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præſentium, vltra tres dietas ad iudicium non trahatur, ac aliis quibuſuis Apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus, conſtitutionibus & ordinationibus ac ſtatutis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis Ordinibus & locis, illorumque ſuperioribus ac perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, in contrarium forſan quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis; quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, eiſdem præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1572. Kal. Ianuarij, Pontificatus noſtri Anno 6.

D. P. An 6. die 1. Ian.

CXLIV.

Iuriſdictio & facultates S.R.E. Cardinalis, Protectoris & Iudicis cauſarum Confraternitatis Annunciationis B. Mariæ Virginis, in Eccleſia ſupra Mineruam de Vrbe dudum inſtitutæ, ad miſerabilibus puellis dotes elargiendas, pupilloſque & egenos ſubleuandos.

Quoad Confraternitatis Indulgentias attende in Pauli V. conſt. mox edenda, *quam iam vide firmatam ſub die 6. Auguſt.* 1608.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

Edita A. D:

Cauſa huius conſt.

CVm ſicut accepimus, Confraternitas, ſeu Societas ſub inuocatione Annunciationis B. Mariæ Virginis, in Eccleſia domus eiuſdem B. Mariæ ſupra Mineruam de Vrbe, eiuſque Priores, Cuſtodes, Officiales & Confratres, ob lites, quæſtiones, controuerſias ciuiles, criminales, prophanas, ſpirituales, meras & mixtas infra Confraternitatem ſeu Societatem, eiuſque Priores, Adminiſtratores, Gubernatores, ac Deputatos huiuſmodi, per diuerſa Vrbis Tribunalia litigare, occaſione locationum, cenſuum, donationum, hæreditatum, legatorum, dotium, & diuerſarum aliarum rerum eiuſdem, tàm agendo

quàm defendendo pro ipſius Confraternitatis ſeu Societatis iuribus defendendis, ingiter implicita exiſtat, ex quo ſæpiſſime quamplurima damna & intereſſe patiatur, ac impenſa litis valorem rei, de qua ex tempore agitur, ſæpenumero exuperet.

Confraternit. piorum operũ enarratio.

§.1. Nos Confraternitatem ſeu Societatem prædictam, in qua piiſſima charitatis & miſericordiæ opera, tàm pauperibus & miſerabilibus puellis annuatim dotes elargiendo, quàm alijs pupillis, viduis, & egenis ſubleuandis, Miſſiſque & alijs diuinis officiis in ſua Capella ibi fundata dictim celebrandis, in diuini numinis obſequium, Sanctæque Matris Eccleſiæ exaltationem exercere noſcuntur, quantum cum Deo poſſumus ſubleuare volentes.

Iuriſdictio Iudicis d. Confratern. cognoſcendi omnes eius cauſas, cũ facultate.

§.2. Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Venerabili fratri noſtro Alexādro Epiſcopo Tuſculano Cardinali de Farneſio nũcupato, S.R.E. Vicecancellario, nunc & pro tempore Confraternitatis ſeu Societatis huiuſmodi exiſtenti Protectori, omnes & ſingulas cauſas, quæſtiones, lites, & cõtrouerſias, inter dictam Confraternitatem ſeu Societatem, ſiue eiuſdem dilectos filios Priores, Cuſtodes, Officiales, & Miniſtros, & quaſcumque alias perſonas cuiuſcumque gradus, ordinis, dignitatis, conditionis, & præeminentiæ exiſtentes, etiam Cardinalatus dignitate fulgentes, Vniuerſitates, Societates, Congregationes, Monaſteria, aut alia loca pia huiuſmodi, etiam ſi coram S.R.E. Camerario, Clericis, & Præſidentibus Cameræ Apoſtolicæ, & eiuſdem Cameræ cauſarum Auditore generali, necnon Vicario, Gubernatore ac Senatore Vrbis prædictæ, illorumque Locatenentibus, Collateralibus, & Iudicibus, ac dictæ Vrbis cauſarum appellationum Capitaneo, & ſacri Palatij etiam cauſarum Auditoribus, & eiuſdem S. R. E. Cardinalibus, alijſque Iudicibus Ordinarijs ſeu delegatis hucuſque motas, pendentes, & quomodolibet mouendas, de & ſuper quibuſcumque location. vendition. legatis, fideicommiſſis, teſtamentis, hæreditatibus, ac illarum diſcuſſionibus, atque quorumcumque iurium & actionum ceſſionibus, alijſque inter viuos contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ, executionibus, reuocationibus, bonis, rebuſque, iuribus & actionibus, ad Confraternitatem ſeu Societatem præfatam, eiuſque Priores, Cuſtodes, Gubernatores, Adminiſtratores, Officiales, & deputatos Miniſtros, eorumque litis conſortes, tam coniunctim quàm diuiſim, ac tàm paſſiue quàm actiue concernentibus, ſpectantibus, & pertinentibus, ad Confraternitatem, ſeu Societatem ipſam, in quacumque inſtantia, quorum omnium & ſingulorum ſtatum & merita, necnon iudicum & colligitantium nomina & cognomina, ac qualitates, ceteraque etiam de neceſſitate exprimenda, pro expreſſis habentes, in ſtatu & terminis in quibus nunc reperiuntur, harum ſerie ad nos aduocantes, illaſque omnes & ſingulas, motas & pendentes, ac quam & quas Confraternitas ſeu Societas, Priores, Gubernatores, Officiales, Adminiſtratores, & Deputati, necnon pauperes puellæ, ac pupilli, & viduæ ibi degentes, ac illæ quæ nuptui traditæ ſunt, & pro tempore fuerint, habere volent, contra eaſdem perſonas, Vniuerſitates, Monaſteria, & alia huiuſmodi pia loca, pro rebus, bonis, hæreditatibus, iuribus, actionibus, & dotibus huiuſmodi, nunc & pro tempore Confraternitatis ſeu Societatis prædictorum exiſtenti Protectori, vna cum illarum emergentibus, dependentibus, incidentibus, annexis & connexis, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, & ſola facti veritate inſpecta, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij, per ſeipſum, ſeu alios à ſe deputan. in quacumque inſtantia, vſque ad finem audien. cognoſcen. & ſine debito terminan. auctoritate Apoſtolica tenore præſentium committimus & mandamus. Ipſumque Protectorem nunc & pro tempore exiſten. in dictis cauſis motis penden. ac in futurum mouendis, in Iudicem ordinarium, cum facultate eaſdem cauſas, in quacumque inſtantia, vſque ad finem, per ſeipſum, ſeu alium vel alios eius Auditores illas cognoſcen. & deciden. & terminan. & alijs facultatibus prædictis facimus, conſtituimus, & deputamus.

In curia & extra citandi & inhibendi.

§.3. Necnon cum poteſtate citandi & inhibendi, quos, quibus & quoties opus fuerit, in curia & extra eam, etiam ſi per edictum publicum, conſtito etiam ſummarie, de non tuto acceſſu, eiſdemque ac quibuſuis alijs eiuſdem Vrbis Iudicibus ac perſonis, tàm Eccleſiaſticis quam ſæcularibus, quibus & quoties opus fuerit, etiam ſub ſententiis, cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis & pecuniariis, quibus ſibi, ſeu ab eo pro tempore deputando Auditori, videbitur inhiben.

Inobedientes cenſendi.

§.4. Et in euentum non paritionis contra inobedientes, contumaces & rebelles, ad declarationem incurſus cenſurarum & pœnarum huiuſmodi, illarumque aggrauationes, & reaggrauationes, ac alias iuxta morem & ſtylum curiarum Vrbis in ſimilibus ſeruari ſolitum, & prout ſibi videbitur procedendi.

Sententias ſuas exequendi, &c.

§.5. Sententiaſque ſuas debitæ executioni demandandi, ſiue demandari faciendi, auxiliumque brachij ſæcularis ad hoc ſi opus fuerit inuocandi, omniaque alia & ſingula, in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna facien. geren. & exequen.

Singulis diebus & horis procedendi.

§.6. Ac in omnibus & ſingulis cauſis prædictis ad dictam Confraternitatem, ſeu Societatem, vt præmittitur, ſpectan. ſingulis diebus & horis, feriatis, non feriatis, præterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum, ob neceſſitatem hominum indictarum ſeu indicendarum procedere.

Notarium deputandi.

§.7. Ac quemcumque Notarium ſibi beneuiſum, in cauſis huiuſmodi deputan.

Per quoſcumque Mandatarios & executores citandi & exequendi.

§.8. Volumus etiam, quod citationes, monitiones, & intimationes, quæ in dictis cauſis fieri opportuerit, etiam per curiæ Capitolij, & quoſcumque alios Mandatarios fieri poſſint. Et quicumque executores Vrbis poſſint & debeant effectualiter executioni demandare omnes & ſingulas ſententias, decreta, & mandata præfati Cardinalis Protectoris, ſiue ab eo deputatorum; quæ non obſtante regula Cancellariæ ſub eius paruo ſigillo expediri poſſint.

Priuatiue quo ad alios Iudices.

§.9. Ac inſuper Confraternitatem ſeu Societatem prædictã, eiuſque Priores, Adminiſtratores, Gubernatores, & Deputatos huiuſmodi, ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum, alibi quam coram præfato Cardinali Protectore conuenire, aut ad alios conuenien. conſtringi non poſſe; ac proceſſus, ſententias & decreta, per alium ſeu alios, tam ordinarios quàm delegatos Iudices, in cauſis prædictis quomodolibet pro tempore formatos, lat. & fact. cum inde ſecutis quibuſcumque, nulla, irrita, & inania, nulliuſque roboris vel momenti fore.

Clauſula præſeruatiua.

§.10. Præſentemque cedulam ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus & exemptionibus, limitationibus, ſeu reuocationibus, ſimilium vel diſſimilium conceſſionum & gratiarum, etiam per nos & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, & Sedem prædictam, vel eius Legatos, etiam per regulas Cancellariæ Apoſtolicæ pro tempore factas, nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis penitus & omnino exceptas, & quoties illæ emanarunt, præſentem cedulam in priſtinum robur reſtitutam eſſe, & cenſeri debere, nec eidem cedulæ, per quaſcumque literas, & quatuis clauſulas generales vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, irritantiaque & alia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione continentes, derogari poſſe, etiam ſi illis, vllo vnquam tempore, ex aliqua, etiam quantumuis neceſſaria & vrgenti cauſa derogari contingat, niſi tenor cedulæ de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo inſertus, & huiuſmodi derogatio per trinas diſtinctas literas eumdem tenorem continentes, tribus ſimilibus diſtinctis vicibus, Adminiſtratoribus, Prioribus, Gubernatoribus, Deputatis, & Confratribus huiuſmodi, omnibus & ſingulis legitime intimata & inſinuata fuerit, eorumque expreſſus ad id acceſſerit aſſenſus, derogationem huiuſmodi nemini ſuffragari, & nullius eſſe roboris vel valoris.

Clauſula ſublata.

§.11. Et ſic per quoſcumque Iudices, quauis auctoritate fungentes etiam præfatæ Eccleſiæ Cardinales, & cauſarum palatij Apoſtolici Auditores, ſublata &c. ac irritum &c. iudicari & definiri debere.

Clauſula derogatoria.

§.12. Non obſtan. fel. record. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis vigore præſentium ad iudicium non trahatur, alijſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Hoſpitalium,

Eccleſiæ

Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum quorumcumque piorum locorum & Ordinum iuramento roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, conſeruatoriis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis eiſdem, ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Iudicibus, Curiis, & Tribunalibus, eorumque perſonis per quoſcumque etiam Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, & nos ac dictam Sedem, etiam motu & ſcientia ſimilibus, conceſſis, approbatis, & innouatis, etiam diſponentibus quod cauſæ huiuſmodi, ad forum, ſeu Curiam Capitolij reaſſumi debeant; quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, alias, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbũ nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque; aut ſi prædictis, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra, vel vltra certa loca, Curias, & Tribunalia, ad iudicium trahi non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis priuilegiis, & indultis Apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, aut totaliter non inſerta iuriſdictionis ipſius Protectoris explicatio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda ſit in præſentibus literis mentio ſpecialis.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 13. Volumus autem præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere, in iudicio & extra, regula contraria non obſtante.

Tranſumptorum fides.

§. 14. Et earumdem tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Protectoris ſeu Confraternitatis, ſeu Societatis huiuſmodi munitis, eamdem prorſus fidem adhiberi, quæ adhiberetur præſentibus manu noſtra ſubſcriptis, ac etiam literas ad partem expediri poſſe.

Papa ſubſcr.

Placet Motu proprio. M.

CXLV. Prohibitio deferendi pugiones, cultellos, & aliud genus armorum breuioris menſuræ trium palmorum, in Statu Eccleſiaſtico.

Edita A. D. 1572.

PIVS PAPA QVINTVS
Motu proprio, &c.

Exordium.

CVm vices eius licet immeriti geramus in terris, qui de cœlo ad ima deſcendens, pro ſalute humani generis ſeipſum ad crucis patibulum obtulit, omni quo poſſumus ſtudio inuigilare debemus, vt omnis prorſus occaſio homicidia tamquam in eiuſdem humani generis perniciem tendentia committendi quantum in nobis eſt, ſubmoueatur.

Pius IV. prohibuit delationem & retentionem Armorum, iterum breuioris menſuræ duorum palmorũ, vt in ſua conſt. Cum vices.

§. 1. Et quia experientia cognouimus quamplura ex armis breuioribus, quæ occulte deferri poſſint, & ad necem inferendam aptiora, & fere ineuitabilia eſſe videntur, in dies committi & perpetrari, inhærentes veſtigiis fel. rec. Pij papæ Quarti prædeceſſoris noſtri, qui volens proditorium, & abominabile, & deteſtandum armorum genus huiuſmodi penitus & omnino deſtruere & ab Alma Vrbe, aliiſque terris ſtatus noſtri Eccleſiaſtici in totum eliminare, Motu ſuo proprio, & in perpetuum valitura conſtitutione ſanciuit, nemini cuiuſcumque dignitatis, gradus, ordinis, conditionis, aut præeminentiæ licere tormenta ignea, archibuſetta vulgariter nuncupata breuioris menſuræ duorum palmorum, modo & forma & ſub grauiſſimis pœnis, etiam quæ pro crimine læſæ maieſtatis à iure inflictæ ſunt, & prout latius in dicta conſtitutione editæ pridie nonas Martij, Anno Incarnationis D. 1561. quam & eius totum tenorem hic pro inſerto haberi volumus, continetur.

Hic Pont. extendit eamdẽ conſt. ad pugiones, cultellos, &c. breuioris menſuræ trium palmorum, & ea ad eaſdem pœnas ſubijcit.

§. 2. Nos propterea attendentes, quod eadem ratio militat etiam in aliis armis, veluti pugionibus, & aliis armorum generibus, quæ occulte deferri poſſunt, cupientes quod metu eiuſdem pœnæ à ſimilium armorum delatione, & eorum vſu quilibet abſtineat. Motu noſtro proprio & ex certa noſtra ſcientia, & poteſtatis plenitudine, dictæ conſtitutioni fel. mem. Pij Papæ IV. prædeceſſoris noſtri addentes, hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus, nemini cuiuſcumque dignitatis gradus, ordinis, conditionis, aut præeminentiæ exiſtat, licere pugiones, cultellos, nec aliud quoduis genus armorum breuioris menſuræ trium palmorum (exceptis tamen cultellis aptis ad incidendum panem, qui tamen eſſe non poſſint maioris longitudinis vnius palmi, & ſine cuſpide, & vt vulgo dicitur ſpontati) in Vrbe noſtra, Ciuitatibus & locis Status noſtri Eccleſiaſtici, & ſuburbiis quouis modo, aut etiam quouis militiæ, aut executionis iuſtitiæ prætextu deferre. Qui vero contrafecerint, dictumque genus armorum detulerint, pœnas in conſtitutione prædicta expreſſas incurrant.

Inhibet Officialibus ne deſuper licentias concedant.

§. 3. Inhibentes prout tenore præſentium inhibemus, omnibus & ſingulis, etiam de latere noſtro Legatis, ne ſub indignationis noſtræ & quibuſcumque Vicelegatis, Gubernatoribus, Rectoribus, Præſidentibus, ac aliis miniſtris, & Sedis Apoſt. ſeu ciuitatum, & terrarum præfatarum Officialibus, ne ſub ſuſpenſionis à diuinis, ac excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque arbitrio noſtro pœnis cuiquam tale genus armorum ſub quouis colore deferendi, licentiam & facultatem ad quodcumque etiam breuiſſimum tempus concedere audeant vel præſumant.

Licentias aliter dandas annullat.

§. 4. Decernentes nihilominus licentias, ac facultates, ſic concedendas, nullas penitus & inualidas exiſtere, ac illis non obſtantibus, eos qui ſub illarum clypeo dictum genus armorum detulerint, pœnam præfatam omninò incurſuros; illoſque irremiſſibiliter puniendos fore, & contra omnes & ſingulos hinc noſtræ conſtitutioni contrauenientes, ad Fiſci noſtri inſtantiam, & etiam ex officio procedi & inquiri poſſe, ac ad pœnarum præfatarum executionem deueniri omnino debere.

Iuſſio publicandi.

§. 5. Vt autem præmiſſa ad omnium notitiam deducantur, nec aliquis prætextu ignorantiæ excuſari poſſit, volumus quod præſentes noſtræ per aliquos noſtros Curiæ noſtræ Curſores ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Eccleſiæ Lateranenſis, necnon Cancell. Apoſt. valuas, ac in acie Campi Floræ, affigantur & publicentur.

Fides tranſumptorum.

§. 6. Quodque earum tráſumptis manu Notarij publici, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, certa & indubitata fides adhibeatur, prout ipſis literis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Et tranſumpta huiuſmodi Legati, Vicelegati, Rectores, vel Præſidentes, aut Gubernatores, ſeu alij ſuperiores Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, locorum prædictorum per publicum præconem publicari, & valuis cathedralis ſeu matricis Eccleſiæ loci, ac Palatij eorum reſidentiæ affigi faciant, publicationemque & affixionem præfatas lapſis viginti diebus perinde omnes arctare, ac ſi perſonaliter intimatæ forent.

Clauſ. derog.

§. 7. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis; priuilegiis quoque, & indultis quibuſcumque perſonis forſan conceſſis & innouatis, aſſertis conſuetudinibus, quas ſiquæ forent per præſentes improbamus, nullaſque & inualidas eſſe declaramus, & quæ omnia, illorum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes reuocamus & annullamus, nullaque & irrita eſſe decernimus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo omnino hominum, &c.

Placet Motu proprio. M.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, pridie idus Febr. anno 7.

Papa ſubſcr. D. P. An. 7. 12. Febr.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Dom. 1572. Indictione 15. die vero 13. menſis Februarij, Pontificatus Sanctiſſimi D. N. D. Pij Papæ V. anno 7. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis retroſcriptis, per me Petrum Paulum de Mattheis Sanctiſſ. Domini N. Papæ Curſ.

Philibertus Mag. Curſ.

CXLVI. Indulgentiæ & gratiæ pro adiuuantibus bellum contra Turcas.

Similes indulgentiarum & gratiarum conceſſiones, adiuuantibus eiuſmodi bellum pro recuperatione Sanctæ dederunt Innoc. III. & alij Pontt. à me indicati ſupra in ipſius Innoc. conſt. 12. Ad liberandam. *Et de hoc bello habes etiam hic ſupra conſt.* 142. *& infra conſt.* 149.

Edita An. D. 1572.

PIVS PAPA QVINTVS,
Vniuerſis & ſingulis Chriſtifidelibus præſentes literas inſpecturis, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

Hic Pont. fœdus contraxit cum Rege Hiſpaniarũ, & Venetis, contra Turcas, & victoriam reportauit.

CVm nos pro paſtoralis officij diuinitus nobis iniuncti, cura ac ſolicitudine diuino auxilio adiuti pro vniuerſæ Chriſtianæ Reipub. bono ac tutela, cum cariſſimo in Chriſto filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Rege Catholico, ac dilectis filiis nobile viro Duce, & Senatu Venetorum, aduerſus perfidiſſimum, importuniſſimumque Turcarum tyrannum efferata rabie cuncta Chriſtianæ ditionis regna, prouincias, & alia loca incendiis, ferro, cædibus expugnantem, atque vaſtantem, non minus ſalutare quàm neceſſarium fœdus inierimus, iamque admirabili Dei clementia, & beneficio naualem glorioſiſſimamque victoriam feliciſſime conſecuti fuerimus, modoque à nobis Principibus fœderatis copiæ, tàm maritimæ quàm terreſtres, vt cœptam contra teterrimum hoſtem expeditionem monſtrante Deo, perſequamur, ſummis viribus, ſummo ſtudio, ſumma diligentia comparentur atque inſtruantur.

Et modo pro feliciori proſecutione hortatur omnes, vt hoc bellum perſonis vel facultatibus adiuuent.

§. 1. Attamen conſiderantes immanem Turcarum potentiam, infinitamque multitudinem, qua potiſſimum res Chriſtianorum omni tempore miſerabiliter perculiſſe, atque afflixiſſe non ignoramus, magnopere idoneum & opportunum eſſe cenſemus, ſi Chriſtiani maiori quo fieri poterit militum numero, bellicoque apparatu contra hoſtilem ferociam inſurgere conabuntur, ſic enim facilius ſperandum eſt felicia noſtra cœpta, adiuuante Domino fore in dies feliciora, atque optatum exitum graui cum hoſtium formidine, ac pernicie habitura. Itaque decreuimus omnes & ſingulos fideles ad piſſimum iuſtiſſimumque bellum, vbi de Ieſu Chriſti Domini, & Saluatoris noſtri cauſa, & gloria, Chriſtianique nominis ſalute, (ſicut omnes aperte vident) in primis agitur monere, requirere, & enixe hortari, prout monemus, requirimus, & hortamur per præſentes, vt vnuſquiſque ſanctiſſimum hoc bellum, vel perſonis, vel facultatibus adiuuare velit. Negabit enim ſeruus Domino opes temporales largiter exhibere, cum Dominus ſeruum viuere faciat, & habere ipſique demum diuitias largiatur æternas; & ſi Deus ſubiit mortem pro homine, dubitabit homo mortem ſubire pro Deo? Quod vt eo libentius & alacrius cuncti facere ſtudeant, quo ex hoc ſpiritualibus muneribus, & temporalibus quoque gratiis à nobis ſe refectos pariter & munitos eſſe cognouerint, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli auctoritate confiſi, ex illa quam nobis Deus licet indignis ligandi & ſoluendi contulit, poteſtate, omnibus qui ad ſubueniendum huic ſacro bello in perſonis propriis & expenſis ſeſe contulerint. Necnon eis, qui non in perſonis propriis illuc acceſſerint, ſed ſuis tantum expenſis iuxta facultatem & qualitatem ſuam viros idoneos deſtinauerint, donec milites noſtri ibi fuerint, commoraturos. Et illis ſimiliter, qui licet alienis expenſis, propriis tamen perſonis belli laborem & pericula ſuſtinuerint. Ac demum eis, qui de bonis ſibi à Deo collatis congruam ad id portionem benigne erogauerint, pleniſſimam & ampliſſimam omnium peccatorum ſuorum, de quibus corde contriti, & ore confeſſi fuerint, & eandem inet, quam Rom. Pont. prædeceſſores noſtri Crucesignatis proficiſcentibus ad ſubſidium Terræ ſanctæ concedere ſoliti fuerunt, veniam, remiſſionem, & abſolutionem tenore præſentium indulgemus & elargimur. Bona inſuper proficiſcentium ad bellum huiuſmodi, ex quo profecti fuerint, ſub B. Petri, & noſtra protectione ſuſcipimus, necnon vt talia ſub Archiepiſcoporum, & omnium Prælatorum Eccleſiæ Dei tutela conſiſtant, & nullam de iis, quæ dum fuerint in dicto bello quiete poſſident, ſuſtineant quæſtionem, ſed integra maneant & quieta.

Pleniſſimamque peccatorũ indulgentiam eis concedit, &c.

Tu vide indulta Crucesignatorum in bulla Innoc. III cit. in rub.

Superſeſſoriã que aliã concedit in eorũ cauſis.

§. 2. Quinimmo in quibuſuis eorum cauſis & litibus à Iudicibus, coram quibus vertuntur, omnino ſuperſederi debere donec de eorum obitu vel reditu certiſſime cognoſcatur, ſtatuimus & mandamus,

Et ab vſurarum ſolutione liberat.

§. 3. Ad vſuras quoque ſi iuramento teneantur alicui, non cogantur, verum abſoluti maneant & quieti. Quod ſi quiſquam contra attentare præſumpſerit, per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita compeſcatur. Si quis autem creditorum contra tenorem præſentium ipſos ad ſolutionem coegerit vſurarum, cum ad illarum reſtitutionem appellatione etiam remota ſimili cenſura compelli volumus. Iudæos vero ad remittendas ipſis, vt præfertur, vſuras etiam per Principes, & ſæcularem compelli præcipimus poteſtatem, & donec eis remiſerint, tàm in mercimoniis quàm aliis rebus & commerciis, ſub excommunicationis ſententia per Ordinarios promulganda, vniuerſis Chriſtifidelibus iubemus communionem omnimodam ipſis Hebræis denegari.

Iuſſio publicandi hanc bullam.

§. 4. Mandantes quibuſcumque locorum Ordinariis in virtute ſanctæ obedientiæ, vt ſtatim præſentes literas vel earum tranſumpta per ſuas quiſque diœceſes publicari, & etiam per Prædicatores ad populi notitiam abſque vllo quæſtu deuenire quamprimum curent & faciant.

Clauſ. derog.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Exemplorum fides.

§. 6. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur originalibus literis, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 12. Martij 1572. Pont. noſtri anno 7. *D. P. A. 7. 12. Martij.*

CXLVII. Contra ſcribentes, dictantes, retinentes, tranſmittentes, & non lacerantes libellos famoſos, & literas nuncupatas de Auiſi, continentes alicuius famæ læſionem, futurorumque ſucceſſuum, & eorum quæ pro regimine Status Eccleſiaſtici ſecreto tractantur reuelationem.

Conſonat Gregor. XIII. conſt. 4. Ea eſt rerum.

PIVS PAPA QVINTVS.
Ad perpetuam rei memoriam

Edita A. D. 1572.

Exordium.

ROmani Pontificis prouidentia circumſpecta, ad ea ſolitudinis ſuæ partes potiſſimum conuertit, per quæ inter ſingulos gregis eiuſdem fideles, præſertim vero nobis, & Romanæ Eccleſiæ ſubditos, pax, & concordia confouentur, ſeditiones euitantur, ſcandalis obuiatur, & animarum ſalus procuratur.

Imperatores l. 1. C. de libel. fam. impoſuerũt pœnam Capitis componentibus libellos famoſos, & ſacri Canones eoſdem flagellari & excõmunicari decreuerunt. vt in cauſa 5. q. 1. per tot.

§. 1. Cum itaque iracundia ſit perturbatio immanis, affectione dura, violenta potentia, cædium cauſa, calamitatis ſocia iacturam cõcilians & dedecus, pecuniarũ, perniciei atque perditionis origo, eaque potiſſimũ ex iniuriis, verbo, vel ſcriptis, vel facto illatis naſcatur. Nos qui non ſine maxima mentis noſtræ perturbatione ſæpe numero accepimus, quod licet tàm per ſacras leges quàm canonicas ſanctiones, ſub certis etiam grauiſſimis pœnis prohibitum fuerit, ne quis famoſum libellum componere audeat & repertum ſiue domi, ſiue in publico, vel in quocumque loco, aut corrumpere, vel igne conſumere teneatur prius quam alter inueniat, & nulli fateatur inuentum, & qui ſecus fecerit quaſi auctor huiuſmodi delicti eiſdem pœnis ſubiaceat. Nihilominus conſiderantes, quod in dies creſcente malitia, quamplures iniquitatis filij, perditionis alumni, & pœnas prædictas paruipendentes, eaſque variis fraudibus euitare ſatagentes, auſu temerario non erubeſcunt variis modis nonnullos Principes, Prælatos, nobiles, publicas & priuatas perſonas variis iniuriis & conuitiis afficere, eorumque famæ & honori

honori detrahere, ſub quodam ficto colore quarumdam literarum incerto auctore ſcriptarum, nedum ab Vrbe noſtra, ſed etiam ex diuerſis prouinciis, in quibus nedum ea quæ in vnaquaque regione ſucceſſerunt narrantur, ſed ea etiam quæ in futurum quodam eorum temerario iudicio fore opinantur, adeo vt plerumque odia, inimicitiæ, ſeditiones, rixæ, & homicidia permulta oriantur in diuinæ maieſtatis offenſam, animarum periculum, & perniciosum quoque exemplum, & ſcandalum plurimorum.

§. 2. Volentes præmiſſis quantum poſſumus obuiare, conſiderantes attentius quod plures pœnarum grauitas, quam Dei timor arcere ſolet à voluntate delinquendi, & propterea tanto periculo occurrere volentes, ac tam nefarios præſumptores, & facinoroſos homines, atrocibus pœnis torpeſcere, vt metus pœnæ meta huiuſmodi præſumptionis exiſtat: huius perpetuæ & irrefragabilis conſtitutionis edicto, pœnas omnes, tam temporales quàm Eccleſiaſticas in talia præſumentes per ſacras leges, & canonicas ſanctiones latas & promulgatas, auctoritate Apoſtolica approbantes & innouantes, ac ad omnes & ſingulos prædictos, qui fortan ſub illis comprehenſi nó eſſent, extendentes & amplianties, ſtatuimus & ordinamus quod deinceps perpetuis futuris temporibus nemo cuiuſuis qualitatis, dignitatis, etiam Eccleſiaſticæ, ſtatus gradus, ordinis, & præeminentiæ fuerit, audeat nec præſumat libellos famoſos, nec literas monitorum vulgo appellatas, Lettere d'Auiſi, continentes conuicia, iniurias, vel famæ & honoris alicuius læſionem, nec aliquam ſcripturam in qua de futuris ſucceſſibus diſſeratur, vel ea quæ coram nobis vel aliis ad vniuerſalis Eccleſiæ ſtatus regimen deputatis ſecreto tractantur, reuelentur, componere, dictare, ſcribere, exemplari, retinere, nec ad aliquem tranſmittere, etiam ſi aliunde ab aliis prouinciis, ciuitatibus, terris & locis ad eorum manus peruenerint, ſed ſtatim quod aliqui ſimiles libelli, literæ, ſiue ſcripturæ, alicui delatæ fuerint, ſtatim quod illos, ſeu illas habuerit, antequam vim eorum manifeſtauerit, corrumpere, ſeu igni tradere, vel dilecto filio noſtro Card. Ruſticucio cóſignare teneatur, ſub pœnis prædictis quas hic pro expreſſis haberi volumus, ac aliis etiam grauioribus, etiam vltimi ſupplicij, & confiſcationis bonorum, ſecundum qualitatem facti, & perſonarum, arbitrio noſtro irremiſſibiliter infligendis, quibus pœnis etiam eos ligari volumus, qui in huiuſmodi libellis, literis, ſeu ſcripturis de aliquo oblocuti fuerint, alicuiuſque famæ & honori, vera etiam exprimendo, detraxerint, ac ea quæ coram nobis vel aliis vt ſupra, ſecreto tractantur, reuelauerint; ex hoc equidem animus deprehenditur prauus, iniuriandi & nocendi, atque ideo eos eadem pœna teneri conuenit.

Clauſula præſeruatiua.

§. 3. Necnon præſentes, & deſuper conficiendas forſan literas perpetuis futuris temporibus durare, ac omnes & ſingulos à data præſentium irremiſſibiliter ligari volumus illaſque nullo vmquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ vel quopiam alio defectu notari, aut ſub quibuſuis reuocationibus, & derogationibus comprehendi nullatenus poſſe.

Decretum irritans.

§. 4 Sicque per quoſcumque Iudices, &c. etiam cauſarum palatij Apoſt. Auditores, ac S.R.E. Card. ſublata, &c. iudicari debere, & irritum quoque, &c. decernimus.

Clauſ. derog.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. ac quibuſuis etiam Almæ Vrbis, & illarum ciuitatum, oppidorum, terrarum, & locorum, etiam iuramento, &c. roboratis, ac prouincialibus, municipalibus, ac particularibus, ſtatutis ac legibus, etiam ſynodalibus, & in corpore iuris ſcriptis; priuilegiis quoque, &c. etiam Motu ſimili &c. etiã conſiſtorialiter &c. quorum omnibus illorum tenores, &c. hac vice latiſſime derogamus; cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 6. Vt autem præſentium tenor omnibus innoteſcat, nulluſque earum ignorantiam allegare queat, in valuis Principis Apoſtolorum, ac S. Io. Lateranenſis, & in acie Campi Floræ de Vrbe publicari mandamus, ipſaſque ſic publicatas, omnes & ſingulos quos illæ concernunt ita afficere volumus, ac ſi eſſent omnibus perſonaliter intimatæ. Decernentes quoque præſentium earumdem ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere, in iudicio & extra, regulis quacumque contraria non obſtante. Ac illarum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Almæ Vrbis Gubernatoris, aut alterius alij Iudicis ſigillatis eamdem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Papa ſubſcr.

Placet Motu proprio. M.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, 16. Kal. Aprilis, anno 7.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Dom. 1572. Indictione 15. die vero 19. menſis Martij, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno 7. retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum Principis Apoſtolorum, ac S. Io. Lateranen. & in acie Campi Floræ de Vrbe, per me Antonium Clericis S.D.N. PP. Curſ.

Michaelangelus Piranus Mag. Curſ.

Exemptio Monaſteriorum, omniumque locorum piorum ab onere Hoſpitandi Milites. CXLVIII.

Hanc exemptionem pro Ordinibus Mendicantium habes etiam ſup. in conſt. 11. Dum ad vberes.

Edita An. D.

PIVS PAPA QVINTVS.
Motu proprio, &c.

Cauſa huius conſtit.

CVm ſicut non ſine graui dolore nobis innotuit, omnia & ſingula, ſeu quamplurima huius Almæ Vrbis, ac etiam Status noſtri Eccleſiaſtici Conuentus, & Monaſteria, & alia Eccleſiaſtica, & pia loca, tàm ſæcularia quàm regularia, & à perſonis religioſis quomodolibet inhabitata, eo tẽpore, quo equites, & milites eiuſdẽ Almæ Vrbis, ac Status Eccleſiaſtici præfati pro defenſione ipſius Vrbis & ſtatus aduerſus infeſtiſſimum Turcarum tyrannum, vel ob alias quæ pro tempore ſeſe offerunt cauſas expediri, & ad diuerſa eiuſdem ſtatus loca tranſmitti contingit, ab eiſdem equitibus & militibus perturbentur & moleſtentur, ipſique Conuentus, Monaſteria, & alia Eccleſiaſtica & pia loca in eorumdem equitum, ſeu militum diſtributione nonnullos eorumdem equitum & militum intra eorum domos & monaſteria hoſpitio excipere & recipere cogantur, in maximum eorum detrimentum, diuini cultus perturbationem, grauiſſimum religionis dedecus, Dei optimi offenſam, & non ſolum præter omnem noſtram intentionem, verumetiam intolerabilem animi noſtri amaritudinem.

§. 1. Quapropter nos in præmiſſis, quantum cum Deo poſſumus de optimo remedio celeri manu prouidere, ac monaſteriorum & aliorum Eccleſiaſticorum & piorum locorum huiuſmodi perſonarum Deo Altiſſimo, die, noctuque famulantium quieti, integritati, & decori conſulere volentes, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine, vniuerſis & ſingulis tàm dictæ Almæ Vrbis, quàm totius Status præfati Gubernatoribus, Poteſtatibus, Ducibus, & Capitaneis, Communitatibuſque & Vniuerſitatibus, & aliis ad quos ſpectat, & pertinet, ac ſpectabit & pertinebit quomodolibet in futurum, ne deinceps perpetuis futuris temporibus in eorumdem militum & equorum diſtributione, tàm in tranſeundo, quàm in ſua commorando, Communitatibus, & Vniuerſitatibus videlicet ne dictos equites, ac milites in eiſdem monaſteriis, cœnobiis, domibus, & aliis Eccleſiaſticis & piis locis, ſub duorum millium ducatorum auri Cam. Apoſt. ipſo facto applicandi, & aliis arbitrij noſtri pœnis quouis quæſito colore, cauſa, ingenio, ſiue prætextu diſtribuere, ſiue aſſignare, vel ad illos recipiendum, & hoſpitio excipiendum cogere.

Et contra Capitaneos, & alios diſtribuentes ipſos milites.

§. 2. Ipſis vero Capitaneis & Ducibus ne eoſdem ſuos equites & milites, ſub indignationis noſtræ, ac priuationis officiorum ſuorum, aliiſque etiam arbitrij noſtri pœnis in dictis monaſteriis, cœnobiis, domibus, & aliis Eccleſiaſticis & piis locis, etſi Communitates & Vniuerſitates ipſæ eadem loca eiſdem aſſignaſſent, diſtribuant.

Et Gubernatores locorum, & alios Officiales hæc fieri permittentes.

§. 3. Gubernatoribus vero & ipſarum ciuitatum & locorum Prætoribus, ac aliis Officialibus quibuſcumque, quominus præmiſſa ab ipſis Communitatibus & Vniuerſitatibus, ac Capitaneis & Ducibus fiant, ſub eiuſdem indignationis, noſtræ, ac etiam priuationis officiorum ſuorum

ſuorum præfatorum reſpectiue pœnis, auctoritate Apoſtolica, ſinant vel permittant, inhibemus, præcipimus, committimus & mandamus.

Exemtio de quo in rub. §. 4. Et inſuper tam illis quam equitibus & militibus præfatis ne monaſteria, cœnobia, & loca pia huiuſmodi in perſonis, rebus, & bonis, aut alias deſuper quomodolibet moleſtare, perturbare, impedire & inquietare, ſeu moleſtari, perturbari, vel alias inquietari facere audeant ſeu præſumant, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub iam dictis pœnis eadem auctoritate inhibemus, præcipimus, committimus & mandamus, ipſa monaſteria, cœnobia, domos, & alia eccleſiaſtica & pia loca ex nunc ab eiſdem militibus, & equitibus, ab onere illos hoſpitio excipiendi, Motu & auctoritate ſimilibus eximendo, & totaliter liberando, ac libera & immunia faciendi.

Deputatio executorum. §. 5. Necnon dilectis filiis noſtris Vitellotio Cardinali Vitellio nuncupato, & pro tempore exiſtenti Sanctæ Romæ Eccleſiæ Camerario, ac Præſidentibus & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, vt eiſdem monaſterijs & piis locis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidij aſſiſtentes, non permittant, illa ſeu eorum perſonas, à prædictis militibus & equitibus, illorumque hoſpitio grauari contra præſentium tenorem, ſed literas, & exemptiones huiuſmodi eis deſuper concedant, ac fauorabiliter defendant, etiam præcipimus & mandamus. Et ſic per quoſcumque Iudices ſublata, &c. iudicari, &c. debere; irritum quoque, &c. decernimus.

Clauſula derogatoria. §. 6. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis, etiam iuramento, &c. roboratis; priuilegiis quoque, indultis & litteris Apoſtolicis, quibuſuis etiam prædictis, ac aliis quibuſuis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis & concedendis. Quibus omnibus illorum tenores, &c. latiſſimè derogamus; cæteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis.

Repetitio clauſularum. §. 7. Et cum abſolutione ad effectum, &c. de commiſſione, mandato, inhibitione, præcepto, exemptione, liberatione, decreto, derogatione, aliiſque præmiſſis extendendis perpetuo in forma gratioſa; & ſi videbitur cum opportuna executorum deputatione qui aſſiſtant, ac ſub cenſuris & pœnis etiam pecuniariis, &c. cum facultate aggrauandi, &c. inuocato &c. ſeculari; cum opportuna dictarum derogatione latiſſimè extendenda, & quod præmiſſorum omnium & ſingulorum etiam maior & verior ſpecificatio & expreſſio fieri poſſit in literis etiam ad partem pro quolibet monaſterio & pio loco, ſi videbitur per breue noſtrum expediendis, ſeu ſi videbitur præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio extraque, regula contraria non obſtante.

PP. ſubſcript. Placet Motu proprio, & ita mandamus. M.

CXLIX. Quod Chriſtiani apud Turcas ſclaui reperti in bello contra eos parato, liberi cum ſuis bonis dimittantur ab Officialibus claſſis Chriſtianæ.

Adiuuantibus hoc bellum, hic Pontifex indulgentias conceſſit in conſt. 142. Poſtquam. vbi de hoc bello dixi.

Edita An. D. *PIVS PAPA QVINTVS*

Motu proprio, &c.

Cauſa declarationis. LIcet omnibus notiſſimum ſit, bellum hoc, quod cum impio Turcarum tyranno geritur, non ea tantum de cauſa geri, vt imminens ab illius viribus nobis periculum dimoueamus, ſed vt etiam plurima Chriſtianorum millia, quæ ſub dira illius tyrannide, ſeruilem ac miſerabilem vitam ducunt, in libertatem, ad CHRISTI nomen liberè confitendum, ac excolendum vindicemus: non defuerunt tamen qui Chriſtianæ fraternitatis obliti, loca Turcarum hoſtium noſtrorum inuadentes, Chriſtianos ibidem repertos in ſeruitutem redegerunt, bonis ac fortunis ſpoliarunt, triremibus illigarunt, ac talleam impoſuerunt; quo fit, vt CHRISTI ſanguine redempti, qui cumulatis votis Chriſtianorum aduentum, & victoriam exoptauerunt, ea à victoribus fratribus ſuis patiantur, quibus paulo peiora à Turcis expectare potuiſſent.

Declaratio de qua in rubr. §. 1. Nos igitur eius locum, licet immerito, tenentes in terris, qui de Cœlo ad liberandum nos venit, vt de manu inimicorum noſtrorum liberati deinceps ſine timore ſeruiamus illi, verentes ne ſi iniunctæ nobis ab eo erga filios noſtros charitatis & dilectionis immemores ſimus, omnipotentis Dei contra nos, claſſémque noſtram iram prouocemus, malis huiuſmodi obuiare cupientes, tenore præſentium decernimus & mandamus, vt nullus deinceps ſiue ſacri fœderis miles, ſiue alius Chriſtianos capiat, aut præter eorum voluntatem, etiam data mercede remigare cogat, talleam imponat, aut eius bona diripiat, quinimmo fraterne & amicabiliter, vt Chriſtianam pietatem decet, tractet, ac liberis ſuis, coniugibus & bonis abire permittat.

Iuſſio eam ſeruandi. §. 2. Illos autem omnes & ſingulos, qui huic conſtitutioni contraire præſumpſerint, declaramus ipſo facto in pœnam excómunicationis latæ ſententiæ incidiſſe, a qua non poſſint niſi à nobis & ſucceſſoribus noſtris præterquam in mortis articulo, abſolui; & vlteriùs volumus eos a ſuperioribus ſuis ad quos ſpectabit, leuiter & grauiter iuxta contrauentionis qualitatem puniri.

Iuſſio eam publicandi. §. 3. Mandantes omnibus & ſingulis, tàm ipſius claſſis, quam locorum ipſorum ſuperioribus quibus ſpectat, & in futurum ſpectabit, vt pro quanto ſtudent diuinam gratiá, noſtramq; beneuolentiam promereri, hoc noſtrum, immo vero potius Dominicum præceptum & mandatum in locis ſuæ iuriſdictionis, ſiue iis ad quæ Chriſtian. Principum fœderatorum præfectos, tam generales quam particulares appellare contigerit, ea lingua cuius eius loci habitatores intelligentes fuerint, & in ipſa etiá claſſe, publicè editæ, affigi, & ſub pœnis ſibi bene viſis faciant ab omnibus inuiolabiliter obſeruari, vt à Deo Opt. Max. præmia æterna, & à nobis de re diligenter geſta laudem reportare mereantur.

Sola ſignatura ſufficit. §. 4. Volumus autem, vt præſentis noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio & extra, quacumque regula ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante.

Exemplorum fides. §. 5. Quodque illius exempla etiam impreſſa edantur, eaque Notarij publici manu, & cuiuſcumque curiæ eccleſiaſticæ, aut prælati ſigillo obſignata, eamdem prorſus fidem vbique faciant, quam ipſe præſens Motus proprius faceret, ſi eſſet exhibitus vel oſtenſus; non obſtantibus quibuſcumque.

Papa ſubſcr. Placet Motu proprio. M.

CL. Forma expediendi literas Apoſtolicas monitoriales, de excommunicandis his, qui bona deperdita vel ſubtracta reſtituere, aut reuelare recuſant.

Quid autem ſeruare debeant Epiſcopi, cum eiuſmodi literas monitoriales ipſi decernunt, docuit Conc. Trid. ſeſſ. 21. cap. 3.

Edita A. D. 1570. SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter D. Pius diuina prouidentia Papa V.

Mandata excommunicandi dentur ad inſtantiam quorum ciuiliter intereſt. §. 1. Volens ſuper expeditione mandatorum, quæ fiunt in forma Significauit, pro rerum ſubtractarum aut deperditarum reſtitutione, ſeu illarum & illas ſubtrahentium reuelatione, modum & formam ſtatuere (manente in aliis reformatione officij Correctoris literarum contradictarum à Sanctitate ſua edita) præſenti quod perpetuo obſeruari vult ſcripto, ordinat, vt mandata, pro reſtitutione ſeu reuelatione huiuſmodi, dentur (modo ſuper illis ſupplicationes in preſētia ſuæ Sāctitatis ſignatæ fuerint) ad eorum dumtaxat inſtantiam quorum ciuiliter intereſt.

Res & bona exprimantur. §. 2. Quæ ſupplicationes rem ipſam de qua agitur, reique valoré nominatim & ſpecifice exprimāt, niſi forte ſint pro eccleſiis, locis piis, Communitatibus, Vniuerſitatibus, Collegiis, aut vniuerſalibus ſucceſſorib. quos veriſimile eſt certá rerú notitiá non habere; tunc etenim hac ipſa perſonarum qualitate expreſſa, ita demum fieri poterit quædam in genere deſignatio rerum, ſi deſignatio neque nimis vaga, & incerta, atque adeo inuerſimilis ſit, & tamen oſtendat res ipſas (id quod præcipue in omnibus attendendum eſt) minime vulgares exiſtere.

§. 3. Com

Mandata de la Eru ſ. pis aut eorum Vicarijs committatur, ſub forma Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 3. Decretum irritans. Pars ubique Publicat. An. Pont. die 27. Iunij.

§. 3. Committantur autem Epiſcopo ordinario loci, vel eius Vicario in ſpiritualibus generali, ſub hac forma verborum; quæ eſt ex Concilio Tridentino videlicet, Si cauſa diligenter & magna maturitate per ipſum examinata pro rei, loci, temporis, & perſonæ qualitatibus, ſibi pro ſua conſcientia videbitur expedire.

§. 4. Decernentes irritum, &c.

Placet publicetur, & deſcribatur, M.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Cancell. Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ 1570. die vero Martis 27. menſis Iunij, Pontificatus prælibati Sanctiſſimi D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno quinto.

Io. Lomellinus Cuſtos.

CLI. Oppidi Ripæ Tranſonis in Prouincia Picena, in Ciuitatem ſublimatio, eiuſque parochialis eccleſiæ S. Benigni, in Cathedralem & Epiſcopalem erectio.

Datu An. D. 1571.

P I V S E P I S C O P V S,

Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Illius fulciti præſidio, cuius ſunt terræ cardines, & cui cogitationes hominum præparantur, ac cuius prouidentiæ ordinationem ſuſcipiunt vniuerſa, vt Chriſtifideles Nobis & Sedi Apoſtolicæ, etiam temporali dominio ſubditi, ob eorum erga nos & eandem Sedem, fidem & deuotionem ſpeciales, conſolationem cum diuini cultus augmento ſuſcipiant, & in Oppidis inſignibus & populoſis noſtræ Sedis Epiſcopales ſplendeant, libenter cum à Nobis petitur opem & operas noſtras impendimus efficaces.

Oppidi Ripæ Tranſon qualitates enumerantur.

§. 1. Sane cum Oppidum Ripæ Tranſonis Firmanæ diœceſis ſitum in agro Piceno, inter Aſculum & Firmum, in conſpectu Adriatici maris, muro & foſſa vallatum, mille & vltra familijs conſtans, & à quatuor viris Antianis nuncupatis in Palatio Communis cum honeſta familia reſidentibus gubernetur, ac multis & varijs mercium apothecis, & officinis ſcientiarum, & diuerſorum Ordinum virorum & mulierum Monaſterijs, Conuentibus, ſeu domibus, & in quibus multa pia & charitatis opera exercentur, quatuor Confraternitatibus, & vno Hoſpitali, necnon quatuordecim parochialibus Eccleſijs, & honorificis incolis decoratum, habens amplum Territorium, vbi familiæ tercentum, vel circa inhabitant, & decem & octo ſine cura eccleſiæ, quarum quælibet ſuum habet Rectorem, adſint, inter cætera Prouinciæ noſtræ Marchiæ Anconitanæ oppida admodum inſigne exiſtat, nouerimuſque incolas eidem Sedi ſemper fideliſſimos ac deuotiſſimos extitiſſe, dignum, quin potius debitum reputamus, vt in ea Sedes Epiſcopalis collocetur.

Eiuſque Vniuerſitatis ſupplicatio, pro obtinenda erectione in Sedem Epiſcopalem cui dos aſſignata fuit.

§. 2. Cumque præſertim ipſius Oppidi Vniuerſitas, quæ pluries Nobis deſuper ſupplicauit proprijs impenſis eccleſiam S. Benigni ipſius Oppidi, quæ parochialis exiſtit, ſi in Cathedralem erigatur, cum eius domo pro Epiſcopi habitatione ampliare & ornare pollicita eſt, & varijs obligationibus ſpopondit, necnon ipſam Cathedralem erigendam in ſcutis annuis ſexcentum, & fructibus & redditibus, ſeu terrarum, tenimentorum ipſi eccleſiæ et prædictorum ſolemniter conſignatorum, vnius videlicet ſeptuaginta ſex in Contrada dicta di Coco, & alterius capacitatem centum & triginta ſaumatarum, menſuræ illarum partium, in Contrada Guardianæ, & territorio dicti oppidi, ad ipſam Vniuerſitatem ſpectantium & pertinentium dotauit, & vnà cum hominibus dicti Oppidi, qui vt ſinguli ad id ſe obligauerunt, menſæ Epiſcopali erigendæ eccleſiæ huiuſmodi in proprietatem & in perpetuum aſſignauit.

Erectio d. Oppidi in ciuitatem, & eccleſ. S. Benigni in Sedem Epiſcopalem pro Epiſcopo Ripano nuncupando, cum Archipreſbyteratu, Archidiaconatu, & duodecim Canonicatibus.

§. 3. Nos qui dudum inter alia voluimus, quod petentes beneficia eccleſiaſtica alijs vnienda, tenerentur exprimere annuum valorem etiam beneficij cui aliud vniri peteretur, & ſemper in vnionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſſet, habita ſuper his cum Venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de illorum conſilio & aſſenſu, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Oppidum prælatum cum toto illius territorio; Eccleſiis & perſonis, tam ſecularibus quam Eccleſiaſticis, à diœceſi Firmana, necnon à iuriſdictione & ſuperioritate Firmani, Aprutini, & Aſculani Epiſcoporum, necnon Abbatis vel Commendatarij Monaſterij Campiſtellonis Ordinis S. Benedicti nullius diœceſis pro tempore exiſtentium, vel alterius Epiſcopi, Capituli, Abbatis, & Monaſterij, quibus in totum vel in parte ſubeſſe dignoſcitur, perpetuo ſegregamus, diſmembramus, & ſeparamus, & eximimus: ipſumque Oppidum in Ciuitatem Ripæ Tranſonis nuncupandam, cum iuribus, honoribus, & præeminentiis, quibus aliæ Ciuitates, & earum Ciues vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, & Eccleſiam S. Benigni huiuſmodi in Cathedralem Sedi præfatæ immediatè ſubiectam ſub eadem inuocatione S. Benigni, & in ea Sedem Epiſcopalem pro vno Epiſcopo Ripano nuncupando, qui eidem Eccleſiæ, illiuſque Ciuitati, & diœceſi præſit, illamque in perfectam Cathedralis Eccleſiæ formam ordinet & redigat, Abbates, Prælatos, & alios ad Synodum conuocet, euellat, deſtruat, ædificet, plantet, ac omnia & ſingula officia, & munia Epiſcopalia habeat, & exerceat, cum ſuis Capitulo Epiſcopali & Capitulari menſis, cæteriſque omnibus Cathedralibus, & Pontificalibus inſignijs, necnon iuribus, iuriſdictionibus, eccleſiaſticis, prærogatiuis, priuilegijs, honoribus, gratijs, fauoribus & indultis, realibus, perſonalibus & mixtis, quibus aliæ Cathedrales Eccleſiæ, earumque Præſules, Capitula, & perſonæ quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti potiri, & gaudere poterunt in futurum, necnon vt ipſa Cathedralis Eccleſia Ripana ex omni parte reddatur perfecta, in illa duas dignitates, videlicet vnum Archipreſbyteratum, dignitatem inibi poſt Pontificalem maiorem, pro vno Archipreſbytero qui curam animarum parochianorum Eccleſiæ S. Benigni in Cathedralem erectæ huiuſmodi exerceat, & vnum Archidiaconatum pro vno Archidiacono, necnon duodecim Canonicatus cum totidem præbendis pro duodecim Canonicis, qui eidem Eccleſiæ in diuinis deſeruiant, & inſimul vnum Capitulum conſtituant, moderni quoad Eccleſiam S. Benigni prædictam illius Rectoris ad hoc accedente conſenſu, ad Omnipotentis Dei laudem & gloriam, ac eius glorioſiſſimæ Genitricis Virginis Mariæ totiuſque Curiæ cæleſtis honorem, & fidei Catholicæ exaltationem perpetuo erigimus & inſtituimus.

Aſſignatio emolumentorũ, & prouentuũ.

§. 4. Oppidumque prædictum Ciuitatis, ipſiuſque incolas Ciuium, necnon Eccleſiam S. Benigni prædictam Cathedralis Eccleſiæ honore, nomine, titulo, & inſignijs decoramus, ac dictæ Eccleſiæ Ripanæ, & illius menſæ Epiſcopali pro dote dicta, duo petia terrarum, vt præfertur conſignatarum, necnon Archipreſbyteratui Eccleſiæ Ripanæ, huiuſmodi res, bona, fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta quæcumque Eccleſiæ S. Benigni præfatæ perpetuo applicamus & appropriamus. Archidiaconatui vero B. Mariæ Annunciationis de Agello cum ſuis iuribus, & vni & vnæ SS. Nicolai, Ruſtici, & Eleutherij plebaniæ, ac alia, & aliæ S. Angeli de Colle, & alio, & aliæ S. Mariæ de Valle, & alio & aliæ S. Thomæ in Cletis, & alio & aliæ S. Blaſij de Platea, & & alio & aliæ SS. Hippolyti & Caſſiani, & alio & aliæ SS. Gregorij, & Margaritæ prioratus, & alio & aliæ S. Angeli de Roſſano, & alio & aliæ S. Rocchi, & Paſtoris, & alio & aliæ S. Funcij præpoſituræ nuncupatæ, necnon reliquo & reliquæ Canonicatibus & præbendis prædictis, reliquarum S. Saluatoris de Agello parochiales Eccleſiæ in dicta Ciuitate Ripæ Tranſonis ſitas, & fundatas, vacantes ex nunc, vel quas vero ex nunc prout ex tunc cum primum illas ſeu ipſarum aliquas, per ceſſum vel deceſſum, aut priuationem illas nunc obtinentium, aut alias quouis modo vacare contigerit, etiamſi nunc vacantes per liberas reſignationes quorumuis de illis in Romana Curia vel extra eam, etiam coram Notario publico & teſtibus ſponte factas, aut conſtitutionibus fel. rec. Ioannis Papæ XXII prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Execrabilis, vel aſſecutionem alterius beneficij Eccleſiaſtici quauis auctoritate collati vacent, etiamſi tanto tempore vacauerint quod earum collatio, iuxta Lateraneñ ſtatuta Concilij, ad Sedem eandem legitime deuoluta, ipſæque Eccleſiæ

Derogatio contrariorum. §. 12. Non obſtantibus priori voluntate noſtra, ac de non tollendo iure quæſito, Concilij Lateranenſis nouiſſime celebrati, vniones perpetuas niſi in caſibus à iure permiſſis fieri prohibentis, necnon piæ mem. Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, aliiſque Apoſtolicis, ac in prouincialibus & ſynodalibus Concilijs editis, ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac Firmanæ & Aſculanæ Eccleſiarum, & Farfenſis Monaſterij, & ordinis huiuſmodi iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Firmanis, & Aſculanis Eccleſiis, & Farfenſi Monaſterio, illorumque capitulis, Conuentibus, Superioribus & perſonis, ſub quibuſuis tenoribus ac quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis etiam conſiſtorialiter, in genere vel in ſpecie conceſſis; quibus omnibus & ſingulis, illorum tenores & effectus præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Præſeruatio iurium aliarum Eccleſiarum & Monaſteriorum quo ad bona temporalia, & Abbas ferra in locis dismembratis conſtit. §. 13. Volumus autem, quod Firmanæ, Aprutiñ. & Aſculañ Eccleſiis, ac Farfenſi, & Campi Fellonis Monaſteriis, illorumque præſulibus, Abbatibus, ſeu Commendatariis, nunc & pro tempore exiſtentibus prædictis, per ſeparationem, diſmembrationem, & exemptionem huiuſmodi, quoad bona temporalia, ſiquæ in dictis locis ab eis ſeparatis, diſmembratis, & exemptis huiuſmodi habeant, & quoad ſuperioritatem qua Farfenſe, & Campi Fellonis Monaſteria, & illorum Abbates ſeu Commendatarij huiuſmodi, in Monaſteriis ſeu Prioratibus regularibus dicti Ordinis, in locis ſeparatis prædictis exiſtentibus habent, nullum præiudicium inferatur, ſed Epiſcopus Ripæ Tranſonis, in Monaſteriis prædictis eam tantum habeat & exerceat iuriſdictionem, quam ceteri Epiſcopi in ſimilibus habere & exercere ſolent.

Nulli ergo &c. Si quis autem, &c.

D. P. An 6. die 10. Iulij. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimoprimo, tertio Cal. Auguſti, Pont. noſtri anno ſexto.

GREGORIVS XIII. PONT. CCXXX.
ANNO DOMINI MDCLXXI.

GRegorius Decimus tertius, Italus, ex Ciuitate Bononiæ, Hugo antea dictus, Chriſtophori de Boncompagnis filius, S.R.E. presbyter Cardinalis tt. S. Sixti, Creatus tertio Idus Martij anno 1572. Coronatus in feſtiuitate Pentecoſtes. Vixit annos duodecim, menſes 10 dies decem & octo. Creauit Cardinales triginta quatuor. Obiit die 10. Aprilis anno Domini 1585. eius cadauer ad Baſilicam S. Petri in ſacello, quod ipſe conſtruxerat, & de ſuo nomine Gregorianum nuncupauerat, conditum fuit. Vacauit Sedes dies duos.

Facultas Religioſorum Societatis Iesv, eligendi Conſeruatores in eius cauſis, ac iuriſdictio ipſorum Conſeruatorum ex indulto Pij V. I.

Hanc religionem primo loco approbauit Paulus III. ſup. in eius conſt. 25. Regimini. *vbi alia de ea tibi indicant.*

GREGORIVS PAPA XIII. *Edita A. D. 1572.*
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. AEQVVM reputamus, & rationi conſonum, vt ea quæ de Romani Pontificis gratia proceſſerunt, licet eius ſuperueniente obitu literæ Apoſtolicæ deſuper confectæ non fuerint, ſuum ſortiantur effectum.

Ad ſupplicationem Societatis Ieſu. §. 1. Dudum ſiquidem fel. recor. Pio Papæ V. prædeceſſori noſtro pro parte dilectorum Præpoſiti Generalis, & Religioſorum Societatis Iesv expoſito, quod cum dicta Societas benedicente Domino, longe lateque eſſet propagata ac ad Dei laudem & honorem, militantiſque Eccleſiæ profectum in dies augeretur, & propter diuerſa bona temporalia, quæ Collegia ſcholarium ſuo eorum cura inſtituta poſſidebant, conſeruanda & recuperanda; lites aliaque forenſia frequenter ſubire neceſſario cogeretur, exindeque fieret, vt eius perſonæ, quæ animarum ſaluti implicitæ litium anfractus, qui ab eorum inſtitutis valde diſſonabant, euitare cupiebant, ab earum miniſterio, non ſine animi ſui dolore, cum animarum huiuſmodi diſpendio diſtraherentur, & eidem prædeceſſori pro parte eorumdem Præpoſiti Generalis & Religioſorum aſſerentium, eorum bona à quorumcumque locorum Ordinariorum iuriſdictione libera & exempta, ac ſub Romani Pontificis, & Sedis Apoſtolicæ protectione alias recepta fuiſſe, humiliter ſupplicato, vt eorum quieti more pij Patris, ac alias in præmiſſis opportune conſulere, de benignitate Apoſtolica dignaretur.

Pius V. ei conceſſit, vt in omnib. cauſis Conſeruatores & Iudices eligere poſſint. §. 2. Idem prædeceſſor, qui ad gratos Deo, & vniuerſæ Reipublicæ Chriſtianæ vtiles & neceſſarios fructus, quos Societatis prædictæ perſonæ in vinea Domini ſemper proferebant, debitum reſpectum habebat, facere nullo modo poterat, quin ipſis ea concederet, per quæ ipſi, eorumque res & bona à noxiis, iuſtitiæ miniſterio, præſeruarentur, eoſdem Præpoſitum generalem & Religioſos, ac eorum ſingulos, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtebant, ad effectum infraſcriptorum dumtaxat conſequendum abſoluens, & abſolutos fore cenſens, huiuſmodi ſupplicationibus inclinatus; ſub dat. videlicet octauo Calen. Iunij, Pontificatus ſui anno tertio, eidem Societati, ſinguliſque illius perſonis, ac eorum familiaribus clericali charactere tamen inſignitis, vt in quibuſcumque cauſis, tam ciuilibus quam criminalibus ac mixtis, etiam in eis in quibus actores vel conuenti rei forent, ipſis contra quaſcumque Communitates, & Collegia huiuſmodi, omnes & ſingulos Archiepiſcopos & Epiſcopos, ac Abbates, necnon alias perſonas in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutas, ac Metropolitanarum & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicos, ac eorumdem Archiepiſcoporum & Epiſcoporum Vicarios in ſpiritualibus, & officiales generales vbilibet conſtitutos, in ſuos poſſent aſſumere Conſeruatores & Iudices ordinarios indulſit.

Ipſique Iudices & Conſeruatores ampliâ de qua hic iuriſdictionem habeant. §. 3. Ipſis vero ſic electis, vel duobus, aut vni eorum, vt per ſe vel alium ſeu alios, etiam ſi ſint extra loca, in quibus Conſeruatores & Iudices deputati forent, eidem Societati efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, non permitterent Societatem, Collegiaque huiuſmodi ſuper terris, locis, domibus, poſſeſſionibus, & iuribus, necnon fructibus, cenſibus, redditibus, & prouentibus,

ac quibuſcumque alijs bonis mobilibus & immobilibus, ſpiritualibus & temporalibus, necnon priuilegijs & indultis, eis & dictæ Societati, tam Apoſtolica quam ordinaria & alias rite Regia auctoritatibus conceſſis, & alijs rebus ad dictam Societatem, communiter vel diuiſim ſpectantibus, à quibuſcumque perſonis, tam ſæcularibus quam Eccleſiaſticis, ac quacumque auctoritate & ſuperioritate fungentibus, quoquomodo indebite moleſtari, vel eis grauamina, damna, aut iniurias irrogari, facerentque cum ab eiſdem Societate, aut perſonis, vel procuratoribus ſuis, ſeu aliquo ex eis forent requiſiti, ſuper reſtitutione locorum, terrarum, domorum, poſſeſſionum, iurium, & bonorum mobilium & immobilium, reddituum quoque & prouentuum, ac aliorum quorumcumque bonorum, necnon priuilegiorum & indultorum, eis tunc & pro tempore conceſſorum obſeruatione, necnon de quibuſlibet moleſtijs, iniurijs, damnis, tunc præſentibus & futuris, in illis videlicet quæ iudicialem requirerent indaginem ſummariè, ſimpliciter & de plano, ſine ſtrepitu & figura iudicij, in alijs vero prout eorum qualitas exegiſſet, iuſtitiæ complementum, occupatores, ſeu detentores, præſumptores, & iniuriatores huiuſmodi, necnon contradictores quoſlibet & rebelles, etiam ſi alias quā vt præfertur qualificati exiſterent, quandocumq; & quotieſcumque expediſſet, auctoritate Apoſtolica, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna, iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis, ſeruatis proceſſibus, eos, quos ſententias, cenſuras, & pœnas, per eoſdem Conſeruatores ſeu Iudices pro tempore latas incurriſſe, eis conſtitiſſet, eas incurriſſe declararent, & quoties opus fuiſſet, etiam iteratis vicibus aggrauarent, necnon auxilium brachij ſæcularis inuocarent, commiſit & mandauit. Ac inſuper ſi per ſummariam informationem, per eos ſuper his habendam, ipſis conſtitiſſet quod ad loca, in quibus occupatores, præſumptores, moleſtatores, & iniuriatores huiuſmodi, ac alios quos literæ tunc deſuper conficiendæ concernerent, pro tempore morari contigiſſet, pro monitionibus & inhibitionibus ipſis, ac citationibus eis faciendis, tutus non pateret acceſſus, Iudicibus & Conſeruatoribus huiuſmodi monitiones & citationes præfatas, ac inhibitiones quaſlibet, per edicta publica locis publicis affigenda, de quibus eſſet veriſimilis coniectura, quod ad ipſorum monitorum citatorum, & inhibitorum notitiam peruenire valerent, faciendi, necnon eiſdem occupatoribus, detentoribus, præſumptoribus, moleſtatoribus, iniuriatoribus, contradictoribus, & rebellibus, etiam ſub cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniarijs eorum arbitrio moderandis, inhibendi, ac quibuſuis inhibitionibus, eis pro tempore, etiam prætextu quarumcumque literarum Conſeruatoriarum, ſeu priuilegiorum Apoſtolicorum quibuſlibet conceſſorum concedendorum, pro tempore factis non obſtantibus, eorum iuriſdictionem libere exercendi, loca ad quæ eos declinare contigerit, & in quibus ſcienter ſtare permiſſi forent, Eccleſiaſtico interdicto ſubijciendi, plenam & liberam facultatem conceſſit. Ac monitiones, requiſitiones, inhibitiones & citationes ſic factas, perinde ipſos monitos, requiſitos, inhibitos, & citatos arctarent, ac ſi eis perſonaliter factæ, inſinuatæ, & intimatæ forent.

Et iſtam conceſſionem per quaſcumque derogationes non ablatam nec diminutā cenſeri decreuit.

§. 4. Ac tunc deſuper conficiendis literis, & in eis contentis diſpoſitionibus, per quaſcumque derogationes, in quibuuis alijs literis Apoſtolicis gratiā vel iuſtitiā, & mixtum continentibus, per eumdē prædeceſſorem & Sedem Apoſtolicam, etiam cum derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, & per quas earumdem literarum tunc deſuper conficiendarum tenor, ac ſi de verbo ad verbum in eis inſertus foret, pro expreſſo haberetur, quibuſcumque perſonis, ſeu in eorum fauorem, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, conceſſas & factas, ac faciendas & concedendas, nullatenus derogatum cenſeretur, aut derogari poſſet, niſi tenor earumdem tunc deſuper conficiendarum literarum, de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, foret in illis inſertus, & derogatio pro tempore facta huiuſmodi per ternas diſtinctas literas eumdem tenorem continentes, tribus ſimiliter diſtinctis vicibus, eidem Societati intimata, & inſinuata foret, & quod aliter earumdem literarum tunc deſuper conficiendarum pro tempore factæ derogationes nemini ſuffragarentur.

Vnumquemque ex ipſis Iudicibus articulū per aliū inchoatum proſequi poſſe declarauit.

§. 5. Quodque quilibet Iudicum & Conſeruatorum præfatorum valeret proſequi articulum etiam per alium inchoatum, quamuis idem inchoans nullo foret canonico impedimento præpeditus, quodque cuilibet Conſeruatorum, & Iudicum eorumdem, ab eodem die octauo Cal. Iunij eſſet in præmiſſis omnibus, ac eorum ſingulis, cœptis & non cœptis, tunc præſentibus & futuris, perpetua poteſtas & iuriſdictio attributa, vt eo vigore, eaque firmitate poſſent in præmiſſis omnibus, cœptis & non cœptis, tunc præſentibus & futuris, & pro prædictis procedere, ac ſi prædicta omnia & ſingula coram eis cœpta fuiſſent, & eorum ac cuiuſlibet ipſorum iuriſdictio de præmiſſis omnibus & ſingulis per citationem, vel modum alium pepetuata legitime extitiſſet, ſicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, & cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contingeret, irritum & inane decreuit.

Contrariis cum nib. derogat.

§. 6. Non obſtantibus piæ mem. Bonifacij Papæ Octaui etiam prædeceſſoris noſtri, qua cauebatur, ne quis extra ſuam Ciuitatem vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ diœceſis ad iudicium euocaretur; ſeu ne Iudices a Sede prædicta deputati extra Ciuitatem vel diœceſim, in quibus deputati forent, contra quoſcumque procedere præſumerent: & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo non vltra tres dietas aliquis, vigore earumdem literarum tunc deſuper conficiendarum extraheretur, & quibuſuis alijs Apoſtolicis, ac in prouincialibus & ſynodalibus Concilijs editis, generalibus vel ſpecialibus, conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſuis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis Regibus, Ducibus, Comitibus, cæteriſque cuiuſcūque dignitatis, qualitatis, & præeminentiæ, ac Ordinis etiam Mendicantium, & cōditionis, exiſtentibus perſonis, in genere vel in ſpecie, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & alijs decretis, quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis & innouatis. Quibus omnibus idē Pius prædeceſſor, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad id ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, ea vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogauit, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis ſua bulla credi voluit.

§. 7. Voluit inſuper idem Pius prædeceſſor, quod literarum tunc deſuper conficiendarum tranſumptis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhiberetur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sed quia ipſius Pij obitu ſuperueniente bulla non fuit expedita, ideo hic Pont. de eius validitate nō dubitari decreuit.

§. 8. Ne autem de abſolutione, indulto, & alijs præmiſſis, pro eo quod ſuper illis ipſius Pij prædeceſſoris, eius ſuperueniente obitu, literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæſitari, ipſaque Societas illorum fruſtretur effectu, volumus & ſimiliter Apoſtolica auctoritate decernimus, quod indultum & alia præmiſſa perinde à dicta die octauo Calen. Iunij, ſuum ſortiantur effectum, ac ſi ſuper illis ipſius Pij prædeceſſoris literæ confectæ fuiſſent, prout ſuperius enarratur. Quodque præſentes literæ ad probandum plene abſolutionem, indultum, & alia præmiſſa vbique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Nulli ergo, &c.

D. P. An. 1. die 25. Mart.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, octauo Kalen. Iunij, Pont. noſtri anno primo.

II. Prohibitio depingendi ſiue miniandi, aut venales proponendi, Agnus Dei à Romano Pontifice benedictos.

Munus autem Agnus Dei, iuxta ritum S.R.E. in cera ſignandi, & fractos renouandi, Pauli V. demandauit Congregationi Monachorum B. MARIÆ *Fulienſis de Vrbe, Ordinis Ciſtercienſis S. Benedicti, vt inf. in eius conſt.* 43. Romanum.

Edita A. D. 1572.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius prohibitionis.

OMni certe ſtudio, & opera à nobis procurandum eſt, vt e medio tollantur, quæ non conueniant, ac noſtrum & aliorum bonorum, piorumque Chriſtifidelium animos offendunt. Itaque prouide conſiderantes certas formas innocentiſſimi Agni imagine figuratas, & per Romanos Pontifices ſtatutis temporibus conſecrari ſolitas, ſicut agni puri & mundi à ſummo Pontifice benedicuntur, ita ab omnibus poſtmodum immaculatas, non autem auro & coloribus vllis depictas, ſed in ſua albedinis mundicie ſanctificatas congruenti cum reuerentia teneri & conſeruari debere.

Prohibitio depingendi, aut miniandi, ſeu venales habendi Agnus Dei à Pont. benedictos.

§. 1. Statuimus & ordinamus, ac ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda, prohibemus & interdicimus, ne quiſquam ſiue vir ſiue mulier, ſæcularis aut Eccleſiaſtici, etiam regularis Ordinis ille ſit, & quocumque gradu, conditione, ſtatu, nomine, dignitate & honore præcellat, poſthac in perpetuum Agnus Dei per Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem benedictos, depingere, inficere, minio notare, vel aurum aut colorem aliquẽ illis imponere, aut quidquam aliud ſuperinducere, neque depingi, aut miniari facere, nec illos venales proponere, ſeu tenere quouis prætextu quali-betue de cauſa audeat. Verum eos albos & mundos Agnũ illum purum, & innocentem repræſentantes, qui occiſus pretioſiſſimo ſanguine ſuo nos redemit, decenter, ac reuerenter à cunctis haberi, deferri, & cuſtodiri præcipimus, & ita ab omnibus fieri, & cẽſeri debere decernimus.

Ordinarij hãc prohib. publicent.

§. 2. Mandantes omnibus & ſingulis locorum Ordinariis per vniuerſum Chriſtianum Orbem conſtitutis, eorumque Vicariis in ſpiritualibus generalibus, vt præſentem noſtram conſtitutionem & prohibitionem in ſuis quiſque ciuitatibus & diœceſibus ſtatim publicare procurent, ita vt ad omnium notitiam quamprimum peruenire poſſit.

Contrauenien. tium pœna.

§. 3. Quicumque vero inobedientes fuerint, præter excommunicationis pœnam, quam, vt præfertur, incurrent, etiam aliis pœnis ipſorum Ordinariorum ſeu Vicariorum plecti & mulctari volumus & iubemus.

Clauſula derogatoria.

§. 4. Non obſtan. conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 5. Volumus etiam, quod præſentium literarum exemplis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati Eccleſiaſtici obſignatis, plena eademque prorſus fides vbique adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. A. 1. die 25. Maij.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1572. 8. Cal. Iunij, Pontificatus noſtri anno 1.

Publicatio

Anno Incarnationis Dominicæ 1572. *indict.* 15 *die vero* 21 *menſis Iunij, Pontif. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Greg. diui. na prouidentia Papa XIII. Anno I. retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtol. de Vrbe, & Cancell. Apoſtol. ac in acie Campi Floræ, per nos Scipionem de Octauianis, & Ant. Clerici Curſ.*

Camillus Cher. Mag. Mag. Curſ.

III. Confirmatio conſtitutionis Pij V. de non alienandis, & infeudandis Terris & locis S.R.E.

Hanc conſtit. Pij V. habes ſup. num. 35. Admonet. *& ibi eius extenſiones indicaui. Quibus addo, quod hic Pontif. die 3. Aprilis* 1581. *in Conſiſtorio declarauit ſub d. bulla Pij V. comprehendi etiam conceſſiones guberniorum, quæ vltra triennium, de locis S.R.E. fieri contingeret.*

Addidi alia ad Leon. I. conſt. 1. ſup. lib. 1.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1572.*

Exordium.

INter cetera, quæ ad Romani Pontificis curam ac ſollicitudinem pertinent, illud quoque non mediocri ſtudio prouidendum eſt, vt res Eccleſiaſtica ſarta tecta vſquequaque conſeruetur; quod cum de aliis omnibus, tum præcipue de iis quæ ſpecialis iuriſdictionis Romanæ Eccleſiæ ſunt, curare debet, ne vlla vſquam illorum imminutio fiat.

Pius V. prohibuit alienari, vel infeudari loca S. R. E.

§. 1. Cuius rei cauſa fel. record. Pius Papa V. prædeceſſor noſter, vt talium diſtractionibus omnem viam, quantum in ipſo erat, in perpetuum præcluderet, literas edidit in hæc verba: Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Admonet nos ſuſcepti.

Omittitur tenor, quia habes ſup. in Pij V. conſt. cit. in rub.

Hic Pont. modo confirmat illius ſtatut.

§. 2. Cum autem eæ literæ ad retinendam Sedis Apoſtolicæ dignitatem valde pertineant, nobis nihil optabilius fuit cum primum ad Summi Apoſtolatus apicem, diuina nos clementia euexerit quam vt ipſis primo quoque tempore præſentium noſtrarum robur adiungeremus. Quocirca prædictas literas, & omnia in eis contenta auctoritate Apoſtolica tenore præſentium comprobamus, confirmamus, & innouamus, volumuſque ea perpetuo obſeruari.

Sanctio pœn.

§. 3. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ comprobationis, confirmationis, innouationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 1. 27 Maij.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimoſecundo, ſexto Cal. Auguſti, Pont. noſtri anno primo.

IV. Contra Famigeratores nuncupatos Menantes, eorumque ſcripta recipientes, & famoſos libellos ſcribentes & mittentes.

Conſonat conſtit. 147. *Pij V. quæ eſt ſupra.*

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1572.*

Prœmium.

EA eſt rerum humanarum infelicitas, vt non vetera tantum vitia pertinaciter aduerſus omnem legum latarum ſolertiam luctentur, & quamuis acribus compreſſa ſuppliciis renaſcantur, ſed noua etiam indies, & ſuperioribus ſæculis ignota ſuccreſcant. Quo nos pro iniuncto nobis diuinitus munere diligentius adniti, par eſt, vt & illa coerceamus, & horum, quæ ſe nunc primum offerunt, antequam ſe corroborent, radices ipſas, ſi qua ratione poſſumus, amputemus.

Famigeratorũ mala.

§. 1. Cum igitur haud ita pridem in Vrbe noſtra, ſecta quædam emerſerit hominum improbe curioſorum, qui quæcumque de publicis priuatiſque negotiis, vel aliunde rimari poſſunt, vel ipſi etiam pro ſua libidine comminiſcuntur, domi, foriſque ficta, infecta, vera, falſa, nullo diſcrimine proponunt, recipiunt & ſcriptitant, ita vt huius rei iam artem quaſi quamdam inſtituerint, ac pleriſque eorum, etiam vili mercedula conducti, harum rerum commentariolos, ex falſis plerumque vulgi rumoribus incerto auctore collectos, hunc illuc mittitent, aut etiam tamquam primum ex Vrbe ad diuerſa loca miſſos, deinde iidem ex locis in Vrbem remiſſos circumferant ac venditent, quibus non tantum de præteritis arbitratu ſuo nugantur, ſed etiam quid ex hac aut illa re, euenturum ſit, ſtolide vaticinantur.

Prohibitio cũ impoſitione pœnarum.

§. 2. Nos qui & facile proſpicimus, & rerum experimentis edocti ſumus, quæ quantaque mala ex eo proueniant, cũ & ſæpius ſparguntur falſa pro veris, ſeu directe

ſeu obliqne, ac quodam quaſi colore quæſito, multorum exiſtimatio & fama violatur, his ac talibus incommodis occurrere cupientes, huius conſtitutionis auctoritate prohibemus, ne quis in poſterum, tales commentarios conficere, neue ab aliis confectos recipere, deſcribere, ſpargere, aut ad alios mittere audeat. Qui horum quid fecerit, ipſo facto perpetua ignominiæ nota affectus, ſine vlla ſpe veniæ ad triremes, aut perpetuo aut ad tempus pro admiſſi qualitate damnetur. Qui vero huiuſmodi commentariorum, aut ſcriptorum quicquam vndecumque & à quocumque receperit, id quam primum Vrbis noſtræ Gubernatori ſignificare, & eidem omnia conſignare debeat. Quod ſi non fecerit, ipſum pœnis prædictis decernimus ſubiacere. Antiquis ſtatutis contra ſcribentes aut mittentes libellos famoſos editis, nihilominus in ſuo robore duraturis.

Confirmatio legum de famoſis libellis.

§. 2. Volumus præſentium exemplis, etiam non impreſſis, Notarij publici manu, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis, eamdem illam vbique fidem, in iudicio & extra adhiberi, quæ præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Exemplorum fides.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimoſecundo, Calend. Septembris, Pontificatus noſtri anno primo.

D.P. An. 1. 1. ſeptemb.

Publicatio.

Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimoſecundo, Indictione 15. die vero Sabbati ſexta menſis Septembris Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D.N.D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. anno primo, affixæ & publicatæ fuerunt Romæ, ad valuas S. Ioannis Lateranen. & S. Petri, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Ioannem della Guardia, & Scipionem de Ottauianis S.D.N. Pap. Curſ.

Philibertus Mag. Curſ.

V. Facultas Ordinis tam Fratrum quam Monialium Eremitarum S. Auguſtini, permutandi & alienandi bona cuiuſcumque Monaſterij in euidentem eius vtilitatem, cum licentia vel approbatione Prioris generalis d. Ordinis.

Aliæ extabant Pontificiæ diſpoſitiones circa hanc facultatem ſed eas prætermiſi, hac contentus vti pleniore. Cætera autem de hoc Ordine dixi ſup. ad conſt. 6. Alexan. IV. Licet.

Edita A. D. 1572.

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DVm ad vberes ſaluberrimoſque fructus, quos benedicente Domino facer dilectorum filiorum Fratrum Eremitarum S. Auguſtini Ordo in vinea Domini protulit, & in dies proferre non ceſſat, debitum reſpectum habemus, ac plane agnoſcimus quod ij tamquam huius Sedis ſpeciales filij, tam verbum Dei per Vrbes & Regiones diſſeminando, quam alia que varia charitatis opera adimplendo, nos in huius Paſtoralis officij onere coadiuuare non ceſſant, facere nullo modo poſſumus, quin eos ſpeciali quadam huius Sedis beneuolentia proſequentes, ea ſibi fauorabiliter concedamus, per quæ eorum indemnitati, Monaſteriorumque ſuorum vtilitati poteſt ſalubriter prouideri.

Cauſa huius conſtitutionis.

§. 1. Exponi ſane nobis nuper fecerunt iidem Fratres Eremitæ quod ſæpe numero accidit, vt pro aliqua vrgenti neceſſitate vel vtilitate Monaſteriorum, domorum & locorum dicti Ordinis, tam virorum quam mulierum, illorum bona locare, alienare, permutare, vel in emphyteuſim ſeu libellum dare expediret, ac quandoque contingit, vt conditio ſemel oblata, ſi prætermittatur, maximam afferat iacturam, præterquam quod difficile admodum exiſtit pro ſingulis minimis commutationibus, & aliis contractibus ad Sedem præfatam recurrere, ac id non ſine ipſius Ordinis in paupertate fundati inquietudine eſſe poteſt. Quare iidem Fratres Eremitæ nobis humiliter ſupplicari fecerunt, vt in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. 2. Nos fel. record. Sixti Quarti & Leonis Decimi, ac aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærere volentes, ipſoſque Fratres Eremitas, & eorum quemlibet à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, eiſdem Fratribus Eremitis, vt ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus Fratres & Moniales dicti totius Ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini, omnium & quorumcumque monaſteriorum, domorum & locorum eiuſdem Ordinis vbilibet nunc & pro tempore conſiſtentium, libere & licite poſſint & valeant, quæcumque bona ſtabilia & immobilia, ſeu quaſi ſtabilia cuiuſcumque qualitatis & quantitatis, & valoris, & in quocumque loco exiſtentia eorumdem monaſteriorum, domorum & locorum vendere, alienare, & permutare, & etiam in emphyteuſim, ſeu ad libellum, etiam ad longum tempus concedere, & pro pretio, affictu, pactis, modis, & formis hinc inde conuenientibus, licentiam & facultatem Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus. Prouiſo tamen quod fiant pro commoditate vel vtilitate ipſorum Monaſteriorum, domorum & locorum, & quod conſenſus duarum partium ex tribus partibus Fratrum vel monialium illius Monaſterij, domus, vel loci, cuius dicta bona erunt, accedat & interueniat, & quoad conceſſionem in emphyteuſim, dummodo illa non fiat vltra duas generationes vel nominationes, abſque alia à nobis vel ſucceſſoribus noſtris Roman. Pontificibus pro tempore exiſtentibus, aut Sede Apoſtolica, vel illius de latere Legatis, ſeu Nunciis, aut etiam locorum Ordinariis, petenda vel obtinenda licentia, ſeu confirmatione, ita tamen quod loco conſenſus Sedis Apoſtolicæ, dilectus filius Prior generalis dicti Ordinis, nunc & pro tempore exiſtens, & diligenter examinata, & euidenter vtili comprobata habeat, prout ſibi ex nunc perpetuo concedimus poteſtatem ratificandi huiuſmodi location. conceſſion. vendition. & alienation. ac contractus. Sic quod vbi talis ordo non fuerit ſeruatus, locatio, conceſſio, venditio, & alienatio, ac contractus aliter facta, nulla & inualida, nulliuſque roboris ac momenti exiſtant; & donec præfatus Prior generalis modo præfato non ratificauerit, poſſeſſio remaneat. & remanere intelligatur penes ipſos Fratres ſeu Moniales dicti Monaſterij ſeu domus, aut loci ſic locantis & alienantis, ac ita in præmiſſis ſic perpetuo declaramus & decernimus. Et nihilominus ex nunc prout ex tunc & è contra, poſtquam locationes, conceſſiones, venditiones, & alienationes, ac contractus, ſeruatis ſupra narratis, pro tempore facti, & per dictum Priorem generalem ratificati fuerint, vt præfertur, ſeu conſenſus eiuſdem Prioris generalis interuenerit, eaſdem locationes, conceſſiones, venditiones, alienationes, & contractus, ac inde ſecuta quæcumque, necnon inſtrumenta & ſcripturas deſuper pro tempore confecta, approbamus & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere debere ſtatuimus, omneſque & ſingulos tam iuris quam facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem quomodolibet ſupplemus. Decernentes quoad vtilitatem ſeu commoditatem Monaſteriorum, domorum, & locorum præfatorum, aſſertioni duarum partium ex tribus partibus Fratrum vel Monialium illius loci cuius bona erunt, poſtquam ratificatio facta fuerit, illaſque & illa, necnon præſentes, & in eis contenta, validas & efficaces, ac valida & efficacia perpetuo fore, necnon ab omnibus obſeruari debere, ipſoſque & cum eis contrahentes præfatos, ſuper præmiſſis, & inde ſecutis quibuſcumque, per quoſcumque quauis auctoritate quomodolibet moleſtari vel impediri non poſſe; necnon irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Conceſſio facultatis alienandi bona Ordinis, cum licentia vel approbatione Prioris generalis, & dūmodo fiat in euidentem vtilitate dicti Ordinis.

§. 3. Quocirca Venerabilibus fratribus noſtris Ioanni Epiſc. Albanen. Cardinali de Montepolitiano nuncupato, Ordinis Fratrum Eremitarum S. Auguſtini, Protectori, & Alexandro Patriarchæ Alexandrino curiæ cauſarum

Deputatio & facultas executorum.

rum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ac Bartholomæo Epiſcopo Amerino Cancellariæ Apoſtolicæ Regenti, nunc & pro tempore exiſtentibus, per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque & eorum cuilibet in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eaſdem præſentes, & in eis contenta, quæcumque ab omnibus quos illa concernunt, integre & inuiolabiliter obſeruari. Non permittentes eos, aut eorum aliquem deſuper contra earumdem præſentium tenorem quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obſtantibus fel. record. Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas quis vigore præſentium ad iudicium non trahatur, & aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis; ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis & innouatis, quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi de illis, ac totis eorum tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; cæteriſque contrariis quibuſcumque; ſeu ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Dat. P. A. 1. die 5. Septeb.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die quinta Septemb. milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Pont. noſtri anno primo.

VI. Inſtitutio Militiæ S. Mauritij Martyris, ſub regula Ciſtercienſi, ac ſub regimine Emanuelis Philiberti Sabaudiæ Ducis, ſuorumque Succeſſorum, qui d. Militiæ Magni Magiſtri perpetuo ſint.

Huic Militiæ hic idem Pontifex vniuit poſtea aliam Militiam S. Lazari Hieroſolymitani, vt in conſtit. ſeq. De qua S. Lazari Militia; *vide plene notata ſup. in conſt. 28. Pij V.* Sicuti.

Edita A. D. 1572.

GREGORIVS EPISCOPVS,
Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Chriſtiana Reipublica vexatio.

CHriſtiani populi corpus, ſic ſumma Dei prouidentia cernitur conſtitutum, vt quemadmodum Eccleſiaſticis perſonis propria eſt operatio attributa, ita ſtrenuis & fortibus viris, tamquam Chriſti Athletis, ſua benemerendi occaſio ſit oblata. Cum ad eum quoque finem Deus ſæcularem Principibus poteſtatem dederit, vt debitum ſanctæ Religioni præſtent famulatum, atque his inter ſe cohærentibus, & militiæ præſidio Sacerdotum pietas in ſuo officio protegatur, & militum virtus amore Religionis augeatur, vnde illius fides, & gloria ſit propaganda; id vero ſummo conatu pro tempore eſſe agendum, vt quam maxima Chriſtianæ & Catholicæ fidei adiumenta comparentur, Reipublicæ Chriſtianæ grauiſſima vulnera ab hæreticis ſathanæ miniſtris inflicta, & ab eiſdem, ac infidelibus in poſterum impendentia mala, ſatis aperte nos admonent: ac inter cæteras Chriſtiani populi partes, his præcipue malis hæreticorum venenis, dolis, inſidiis, atque oppreſſionibus obnoxiæ conſpiciuntur Sabaudiæ & finitimæ Regiones, ob viciniatem adiacentium quorumdam locorum, præſertim Geneuæ, à quo ipſa hæreſum contagio, & peſtis circumquaque ſerpſit, atque manauit.

Ducis Sabaudiæ propoſitio, de inſtituenda militia S. Mauritij. & petitio licentiæ.

§. 1. Itaque cum dilectus filius nobilis vir Emanuel Philibertus Sabaudiæ Dux, pro ſua præſtanti pietate, ac prudentia, hæc diligenter conſiderans in animum induxerit, ad alia quæ ipſe conſueuit, tuendæ & augendæ Catholicæ Religionis cauſa, in locis ditioni ſuæ ſubiectis adhibere remedia illa, & adiungere, vt ex delectis omnis generis Chriſtiani populi militibus, vnam Sanctæ Sedis auctoritate conficiat militiam, Beati Mauritij Martyris nuncupandam, quem idem Emanuel Philibertus Dux, & eius anteceſſores, vt præcipuum ſuum, ac rerum ſuarum protectorem, eximio ac perpetuo ſtudio & veneratione ſunt proſecuti, idque nobis exponi fecerit, ac ſimul ſupplicari, vt hoc ei impartire dignaremur.

Pontificis collaudatio de d. propoſitione, & conceſſio d. licentiæ.

§. 2. Nos optimum illius conſilium, ac ipſo maioribuſque eius clariſſimis & præſtantiſſimis Principibus dignum animum, meritis in Domino laudibus commendantes, ac proſpicientes ipſam ſic conſtituendam militiam, maximo ſibi & præſidio fore non ſolum ipſis Sabaudiæ, & Pedemontium Prouinciis, ſed toti etiam Italiæ ad ſuſtinendos & propulſandos quoſuis hæreticorum, & infidelium impetus, ac opportuniſſimum ibi propugnaculum, munimentum & auxilium habituros eſſe, Nos, Eccleſiamque Romanam, ac vniuerſam Chriſtianam Rempublicam in ipſo militiæ robore, ac talis Ducis maxima virtute, rerumque bellicarum ſumma, & ſæpe cognita peritia, illi ſuper hac re, prompto ac libenti animo annuendum, proſque eius conatus ſpeciali fauore, & gratia duximus proſequendos.

Ipſaque inſtitutio Militiæ S. Mauritij ſub regula Ciſtercienſi. & ſub Duce Sabaudiæ, qui dotem 15. mil. ſcutorum de propriis bonis tribuere debeat.

§. 3. Quare ipſum Emanuelem Philibertum Ducem à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, eius ſupplicationibus inclinati, vnam Militiam, ad laudem & gloriam omnipotentis Dei, qui Dominus eſt exercituum, & per quẽ Reges regnant, ac Principes imperant, & Fidei Catholicæ in dictis Sabaudiæ & Pedemontis Regionibus defenſionem, ac vniuerſæ Italiæ, totiuſque Chriſtianæ Reipublicæ ſalutem & commodum, ſub inuocatione S. Mauritij Martyris, & regula Ciſtercienſi nuncupandam per vniuerſum Chriſtianum orbem, cuius ſuprema Sedes, & militum Conuentus in loco ab eodem Emanuele Philiberto Duce in Sabaudia ſtatuendo & aſſignando, perpetuo ſit; & in ipſa Militia vnum Magiſtrum Magnum vocandum, ſupremam eiuſdem Militiæ dignitatem pro vno Magiſtro, qui illius caput exiſtat, cum eo quo ſibi expedire videbitur militum & miniſtrorum numero. Qui Milites cum vnica tantum, & virgine coniugati, ad habitum & profeſſionem regularem admitti, ſeu qui pro tempore admiſſi fuerint matrimonium, cum ſimili virgine & vnica dumtaxat, contrahere poſſint, alias vero ipſi caſtitatem coniugalem, & obedientiam expreſſe profiteantur, cum menſa Magiſtrali, officiis, iuribus, iuriſdictionibus, & inſignibus conſuetis aliarum huiuſmodi Militiarum inſtar, ex nunc prout poſtquam ipſe Emanuel Philibertus Dux dotem annui redditus quindecim millium ſcutorum de propriis & patrimonialibus bonis ſuis illi conſtituerit, & è contra auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo erigimus & inſtituimus. Ac illi ſic erectæ, eiuſque menſæ dictam dotem quindecim millium ſcutorum, etiam perpetuo applicamus & appropriamus, ita vt liceat eidem Emanueli Philiberto Duci, & pro tempore exiſtenti Magno Magiſtro, bonorum dictæ dotis corporalem poſſeſſionem, ſeu quaſi libere apprehendere, ac perpetuo retinere, fructuſque & prouentus, in ſuos & dictæ Militiæ vſus, & vtilitatem conuertere, cuiuſuis licentia minime requiſita. Et nihilominus Magiſtratum prædictum, cuius fructus redditus, & prouentus nulli ſunt ab hac eius primæua

erectione vacantem, cum omnibus iuribus & pertinentiis ſuis, prædicto Emanueli Philiberto Duci, eiuſque ſucceſſoribus omnibus Sabaudiæ Ducibus, qui pariter Magni Magiſtri eſſe debeant, & perpetuum concedimus & aſſignamus.

Facultas M. Mag. milites ad habitum recipiendi.

§. 4. Ipſiſque præterea, & ipſorum ſingulis liberam facultatem tribuimus, vt quotquot illis viſi fuerint milites nobiles, aut optima virtute cognitos, vel alias pro eorum arbitrio vel ſtatuto qualificatos, ex omnibus nationibus poſt factam ab ipſis, iuxta formam præſentibus adnotatam Catholicæ fidei profeſſionem, ad habitum, & regularem profeſſionem admittere.

Beneficia erigendi.

§. 5. Ac & in quibuſcumque mundi partibus Prioratus, Baiuliuatus, Præceptorias, & alia beneficia dictæ militiæ erigere.

Bona laicalia pro dote aſſignandi.

§. 6. Eiſque ſic erectis Patrimonialia & laicalia bona eorum qui illa relinquere voluerint, dotis nomine aſſignare.

Ius patronatus fundatoribus reſeruādi.

§. 7. Ius patronatus fundatoribus, ſeu dotatoribus id petentibus valide reſeruare, quod ſic reſeruatum idem robur, eamdemque vim & efficaciam obtineat, quod obtineret ſi per nos conceſſum foret.

Prouincias, & Nationes ſeparandi.

§. 8. Necnon Prouincias & nationes diuidere, ac ex erigendis dictæ militiæ beneficiis quæ Prioratus, quæ Præceptoriæ, quæ ſuperiora vel inferiora beneficia eſſe, eaque & eorum ſingula quos fructus habere, & tam ipſa quam illa obtinentes, quæ onera ſupportare ad illa quoque admittendi, quibus qualitatibus ſuffulti eſſe, & quibus legibus ſubiacere debeant, aliaque ad vſum militiæ huius neceſſaria decernere & declarare.

Statuta condendi.

§. 9. Atque tam de prædictis, quam aliis quibuſcumque rebus & negociis occurrentibus, quæcumque ſtatuta condere, facere, & ordinare, illaque poſtquam condita & ordinata fuerint quotieſcumque viſum fuerit, pro eorum arbitrio & voluntate interpretari, mutare, alterare, limitare, corrigere, ſeu in meliorem formam reducere, aut in totum delere, aliaque de nouo edere, ac quaſcumque pœnas apponere, & ad illorum executionem procedere valeant.

Decretum irritans.

§. 10. Decernentes ſupradicta, firmitate perpetua conſiſtere, ac irritum & inane, quicquid ſecus ſuper illis per quoſcumque, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 11. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma vero profeſſionis Fidei per ſingulos Milites præſtanda hæc eſt, videlicet.

Forma profeſſionis fide ipſorum Militū.

§. 12. EGo N. firma fide credo, & profiteor omnia & ſingula quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Eccleſia vtitur, videlicet. Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem Cæli & terræ, viſibilium omnium & inuiſibilium. Et in vnū Dominum IESVM CHRISTVM Filium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia ſæcula Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de Cœlis. Et incarnatus eſt Spiritu Sancto, ex MARIA Virgine, & Homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundum ſcripturas. Et aſcendit in Cœlum, ſedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus eſt cum gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum & viuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur, qui locutus eſt per Prophetas. Et vnam Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor vnum baptiſma in remiſſionem peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorum. Et vitam venturi ſæculi. Amen. Apoſtolicas & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes & conſtitutiones firmiſſime admitto, & amplector. Item ſacram ſcripturam iuxta eum ſenſum quem tenuit & tenet Sancta Mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu & interpretatione ſacrarum ſcripturarum admitto, nec eam vnquam, niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum accipiam & interpretabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe vere & proprie Sacramenta nouæ legis à IESV CHRISTO Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet, Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio & admitto. Omnia & ſingula quæ de peccato originali, & de iuſtificatione in Sacroſancta Tridentina Synodo definita & declarata fuerunt, amplector & recipio; profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorum ſacrificium, pro viuis & defunctis, atque in Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento eſſe vere, realiter, ac ſubſtantialiter, corpus & ſanguinem, vna cum anima & diuinitate Domini noſtri IESV Chriſti, fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quam conuerſionem Catholica Eccleſia tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie totum atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum, ſummeque conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragiis iuuari, ſimiliter & Sanctos vna cum Chriſto regnantes, venerandos, atque inuocandos eſſe, eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias eſſe venerandas. Firmiter aſſero Imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem atque venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque vſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe affirmo. Sanctam Catholicam & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarum Matrem & Magiſtram agnoſco, Romanoque Pontifici Beati Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſori, ac IESV CHRISTI Vicario, veram obedientiam ſpondeo ac iuro. Cetera itē omnia à ſacris Canonibus, œcumenicis Conciliis, ac præcipue à ſacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio atque profiteor, ſimulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reiicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram & immaculatam vſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiſſime, Deo adiuuante, retinere & confiteri, atque à meis ſubditis, ſeu illis quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit curaturum. Ego idem N. ſpondeo, voueo, ac iuro, ſic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

§. 13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, erectionis, inſtitutionis, applicationis, appropriationis, conceſſionis, aſſignationis, tributionis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtorum eius, ſe nouerit incurſurum. *Sanctio pœn.*

Datum Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis, Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, 16. Kal. Octob. Pontificatus noſtri anno primo. *D. P. An. 1. 16. Septemb.*

Vnio Militiæ S. Mauritij Martyris, & Militiæ S. Lazari Hieroſolymitani, ſub denominatione SS. Mauritij & Lazari, & regimine Sabaudiæ Ducis Magni Magiſtri perpetui. VII.

Inſtitutionem Militiæ S. Mauritij nuper erectam, vide in conſt. præced. Et de Militia S. Lazari, *plene notans ſup. in conſtit. 27. Py V.* Sicuti.

GREGORIVS EPISCOPVS Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1572.*

PRo commiſſa nobis nullis noſtris exigentibus meritis, ſed ſola Dei benignitate, Eccleſiarum omnium, ac *Sollicitudo paſtoralis.*

paorum

piorum religioſorumque locorum cura & ſolicitudine, in eam nos cogitationem aſſidue incumbere decet, qua potiſſimum ratione prouidere poſſimus, vt ex eis quam maxima & quam vberrima, ad ſanctam Dei religionem, & fidem Catholicam, atque vniuerſum populum Chriſtianum commoda proueniant, ordine etiam & conſuetudine in illis mutata, ſicut rerum vſus & euentus, ac ipſa temporum ratio, & qualitas docuerit expedire.

Recitatur inſtitutio Militiæ S. Mauritij de qua ſup. in conſt. præcedente.

§. 1. Cum autem nos pridem ad Dei omnipotentis laudem, & fidei Catholicæ gloriam, in Sabaudiæ & Pedemontis Regionibus defenſionem, totiuſque Chriſtianæ Reipublicæ ſalutem & commodum, militiam S. Mauritij Martyris, ſub regula Ciſtercien. per vniuerſum Chriſtianum Orbem, cuius ſuprema Sedes, & Militum Conuentus in loco à dilecto filio nobili viro Emanuele Philiberto Sabaudiæ Duce in ipſa Regione Sabaudiæ aſſignando & ſtatuendo perpetuo ſit, & in eadem Militia vnum Magiſtratum, Magnum vocandum, ſupremam eiuſdem Militiæ dignitatem, pro vno Magiſtro qui illius caput exiſtat, cum eo qui ſibi expedire videbitur, Militum & Miniſtrorum numero, qui Milites etiam cum vnica, & virgine tantum coniugati ad habitum & profeſſionem regularem admitti, ſeu qui pro tempore admiſſi fuerint ſic dumtaxat contrahere poſſint, & alias caſtitatem coniugalem & obedientiam expreſſe profiteantur, cum menſa magiſtrali, officiis, iuribus, iuriſdictionibus & inſignibus conſuetis aliarum huiuſmodi Militiarum inſtar ex tunc, prout poſtquam dictus Emanuel Philibertus Dux, dotem annui redditus quindecim millium ſcutorum de propriis & patrimonialibus bonis illi conſtituiſſet, & è contra, ereximus & inſtituerimus, ac illi ſic erectæ dictā dotem perpetuo applicauerimus & appropriauerimus, Magiſtrumque prædictum à primæua ipſius erectione vacantem eidem Emanueli Philiberto Duci, eiuſque ſucceſſoribus omnibus Sabaudiæ Ducibus, qui Duces pariter & Magni Magiſtri eſſent, conceſſerimus & aſſignauerimus. Ac præterea ipſis, vt quos ſibi viderentur nobiles, aut optima virtute cognitos, vel alias pro ipſorum arbitrio vel ſtatuto qualificatos ex omnibus nationibus, ad habitum & regularem profeſſionem admittendi, ac etiam in quibuſcumque mundi partibus dictæ Militiæ, Prioratus, Bauliuatus, Præceptorias, & alia beneficia erigendi, Prouincias & nationes diuidendi, aliaque tunc expreſſa faciendi, liberam licentiam tribuerimus, ſicut literis noſtris ſuper his confectis latius continetur.

Enarrantur fructus prouenturi ſi dicta noua Militia S. Mauritij antiquæ vniatur Militiæ S. Lazari.

§. 2. Nos poſtea diligenti meditatione conſiderantes ipſam de nouo erectam & conficiendam Militiam, magnos abſque dubio fructus, tali præſertim ductore, atque Magiſtro fidei Catholicæ eſſe allaturam; ſed multo tamen maiores ſi aliis adiumentis & auxiliis fulcita, atque munita fuerit, ac præterea cernentes Militiam Hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitam ſub regula S. Auguſtini iampridem Magiſtri regimine deſtitutam, nobilem illam quidem & antiquam, ſed ipſa vetuſtate, ac temporum iniuria valde deiectam & prolapſam eſſe, optimum nobis viſum eſt, ſi hanc veterem illi nouæ, & nunc naſcenti adiungeremus, vt quod hæc in ipſo initio per ſe agere perfecte non poſſet, id alterius adiuta auxilio, & viribus geminatis fortior ſit ad agendum, atque citius & facilius hæ ſimul iunctæ, optatos Eccleſiæ Dei & Chriſtiano populo fructus afferre poſſint.

Maximeque quod Dux Sabaudiæ duas triremes pro Sede Apoſt. promptas tenere debeat.

§. 3. Id vero facere inſtituimus, cum eo quod Emanuel Philibertus, & pro tempore exiſtens Dux & Magiſter prædictus annexionis huiuſmodi ratione duas Triremes dictis Militibus inſtructas pro Sedis Apoſtolicæ defenſione contra hæreticos, infideles, piratas, & quoſcumque alios eius hoſtes continue de ſuo manutenere debeat.

Vnio itaque vtriuſq. Militiæ firmatur ſub denominatione SS. Mauritij & Lazari.

§. 4. Quare eumdem Emanuelem Philibertum Ducem & Magnum Magiſtrum, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, Motu proprio non ad ipſius Emanuelis Philiberti Ducis, vel alterius pro eo nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera liberalitate, & certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Militiam S. Lazari prædictam cum illius Magiſtratu, ac omnibus & quibuſcumque illius Prioratibus, Præceptoriis, Hoſpitalibus, & aliis beneficiis regularibus, eorumque membris, grangiis, caſtris, villis, domibus, poſſeſſionibus, proprietatibus, fructibus & bonis, tam mobilibus quam immobilibus, ac ſe mouentibus, iuribus, & actionibus vniuerſis. Necnon Eccleſiis, Capellis, terminis & pertinentiis quibuſcumque ad dictam Militiam S. Lazari ſpectantibus, quæcumque, quotcumque, qualiacumque, & vbicumque ſint, non tamen aliis Eccleſiis, piis locis, & Militiis canonice vnita, quæ ab his quibus vnita ſunt auocari, aut illorum ratione quemquam moleſtari nolumus, ac etiam exceptis iis quæ in Regnis & Dominiis chariſſimi in Chriſto filij noſtri Philippi Hiſpaniarum Regis Catholici exiſtunt, eidem Militiæ S. Mauritij quæ in poſterum Militia SS. Mauritij & Lazari nuncupetur, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ita perpetuo vnimus, annectimus, & incorporamus, vt poſt hac in perpetuum prædictus Emanuel Philibertus, & pro tempore exiſtens Sabaudiæ Dux Militiæ Sanctorum Mauritij & Lazari Magiſter ſit, & appelletur.

Et quoad loca hæc excepta vide conſt. 101 Clem. VIII. Decet.

§. 5. Ac Prioratus, Præceptoriæ, & alia beneficia Militiæ S. Lazari, & ea obtinentes, aliique milites, ſeruientes, Capellani, & perſonæ, curæ, gubernationi, & iuriſdictioni ipſius Ducis, & Magni Magiſtri, in omnibus & per omnia ſubſint, prout ſuo antea Magiſtro ſuberant, eique tanquam membra capiti obediant & obſequantur; liceatque eidem Duci & Magiſtro corporalem poſſeſſionem Militiæ S. Lazari, eiuſque Magiſtratus, & aliorum vnitorum prædictorum per ſe vel alium ſeu alios, propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuò retinere, fructuſque redditus, & prouentus, in ſuos & dictæ Militiæ vſus & vtilitatem conuertere, diœceſani loci, vel cuiuſuis alterius licentia minime requiſita.

Militiam S. Lazari ſubiicit Duci Sabaudiæ Mag. Magiſtro in perpetuum.

§. 6. Inſuper his, qui præceptorias S. Lazari, in titulum ſeu commendam, vel aliter quouis modo obtinent habitum per dictum Ducem, & Magiſtrum Militibus SS. Mauritij & Lazari, deſignandum ſuſcipiendi, & eidem Emanueli Philiberto Duci, & Magno Magiſtro; hiſque qui habitum S. Lazari iam ſuſceperunt, & deferunt, nouum, dimiſſo antiquo volentibus tradendi; eos vero qui dictum S. Lazari habitum nondum ſuſceperunt, ad nouum habitum, vt præfertur deſignandum, ſuſcipiendum, & deferendum oppoſitionis remediis compellendi, auctoritate & tenore prædictis facultatem concedimus.

Qua duas triremes paratas vt ſupra tenere debeat.

§. 7. Volentes, & dicta auctoritate ſtatuentes eumdem Emanuelem Philibertum, & pro tempore exiſtentem Ducem, & Magnum Magiſtrum in perpetuum, vnionis huius ratione, ad duas triremes dictis Militibus inſtructas, pro noſtra & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, ac Sedis Apoſtolicæ contra prædictos & quoſcumque alios defenſione continua manutenendas teneri, & ad id efficaciter obligatum exiſtere.

Principes ne impediant executionem hortatur.

§. 8. Vt autem prædicta omnia certiorem conſequantur effectum, omnes & quoſcumque Reges, Reſpublicas Duces, Marchiones, Principes, & quoſuis Ciuitatum & locorum Dominos, hortamur & rogamus, attente, ac eorum ſubditis, in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus, vt prædictis, quantum in ſe eſt faueant, & quo minus illa ſuum ſortiantur effectum, impedire, perturbare, vel moleſtare quouis quæſito colore non audeant.

Clauſulæ ſublatæ, & appoſitæ.

§. 9. Decernentes irritum & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§. 10. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopo Taurinen̄ & Niceñ & Montis Regalis Epiſcopis, per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, vt ipſi vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Emanuelis Philiberti, & pro tempore exiſtentis Ducis, & Magni Magiſtri fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eique in prædictis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra literas ipſas ab omnibus

quos illæ concernunt, inuiolabiliter obſeruari, non permittentes eos per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoſlibet & rebelles, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Contrariis derogat.

§. 11. Non obſtantibus fel. record. Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas quis vigore præſentium ad iudicium non trahatur, ac noſtra de vnionibus committendis, ad partes, & valore exprimendo. Necnon Lateranenſis Concilij nouiſſime celebrati, vniones perpetuas, niſi in caſibus à iure permiſſis fieri prohibentis, ac aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Hoſpitalis prædicti S. Lazari iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis Militiæ prædictæ, illiuſque Magiſtris, Conuentibus, Militibus, & adminiſtratoribus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, & motu, & ſcientia ſimilibus, ac alias quomodolibet, & iteratis vicibus, conceſſis, approbatis, & innouatis; quibus omnibus, etiam ſi de illis, ac totis eorum tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus, pro ſufficiéter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra vel vltra certa loca ad iudicium trahi non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Sanctionem pœnalē adicit.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, vnionis, annexionis, incorporationis, conceſſionis, voluntatis, ſtatuti, hortationis, rogationis, decreti, mandatorum, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D.P. An. 1. 13 Nouemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Idibus Nouemb. Pontificatus noſtri anno primo.

VIII. Declaratio circa eleemoſynas Monialibus ſeruantibus clauſuram præſtandas.

Ad hæc vide etiam ſupra conſtit. Pij V. Circa *num. 8. Et ante eam, Concilij Trid. diſpoſitionem in cap. 5. ſeſſ. 25.*

Edita An. D. 1572.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DEo ſacris virginibus, quæ contemptis illecebris ſæculi diuinis ſe obſequiis mancipatunt, æquiſſimum eſt præcipua quadam à nobis, ac ſingulari ſolicitudine prouideri, tum vt ab eis omnia, quæ ſanctum ipſarum propoſitum impedire poſſent, remoueantur, tum etiam vt eis in cultu Dei caſte ac religioſe permanentibus, quæ ad victum neceſſaria ſunt, ſuf miniſtrentur.

Conc. Trident. decretū iſtud habes in ſeſſ. 25. c. 5. Pij V. conſtit. ipſam habes ſup.

§. 1. Et quidem poſt ſacri Conc. Trident. decretum, quo conſtitutio fel. record. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Periculoſo, renouatur, prohibens ne aut ipſis monialibus ex monaſteriis ſuis egredi, aut vlli cuiuſcumque ſexus, aut ordinis perſonæ ad eas ingredi liceat. Et præterea vniuerſis Epiſcopis præcipitur, vt in omnibus monaſteriis ſibi ſubiectis, in aliis vero Sedis Apoſt. auctoritate clauſuram ſanctimonialium vbi violata, diligenter reſtitui, vbi vero inuiolata, conſeruari maxime procurent, piæ mem. Pius Papa V. etiam prædeceſſor noſter, victui quoque & neceſſitatibus ipſarum proſpicere cupiens, cum ſuperiora illa approbaſſet atque innouaſſet, eademque omnia etiam in monialibus quarumcumque militiarum etiam Hieroſolymitanæ, omnibuſque aliis tacite vel expreſſe religionem profeſſis, quocumque nomine cenſerentur locum habere decreuiſſet; ne illæ quicquam detrimenti in neceſſitatibus ſuis hac occaſione paterentur, etiam præcepit locorum Ordinariis, & ſuperioribus earum, vt fidelium eleemoſynas per conuerſas non profeſſas, vel profeſſas quidem, ſed ætatis ſaltem quadraginta annorum, & iampridem conuerſas, quæ in domibus contiguis, extra tamen Monaſterium degerent, colligendas curarent; ita tamen vt prædictæ conuerſæ neque clauſuram aliarum Monialium, niſi in caſibus permiſſis ingrederentur, nec ex illis ipſis habitationibus ſuis ad tales eleemoſynas colligendas ſine permiſſu Ordinariorum, aut ſuperiorum ſuorum exire poſſent. Quod ſi ne hoc quidem ſufficere videretur, idem Pius prædeceſſor mandauit ipſis Ordinariis & ſuperioribus vt negotium darent aliquibus perſonis piis tales eleemoſynas colligendi, aliaque arbitratu ſuo proſpicerent, quæ ad ſubleuandam monialium inopiam expedire iudicarent.

Cauſa huius conſt.

§. 2. Cum autem, ſicut accepimus, multæ Moniales, etiam quæ tertiariæ vocantur, ſub ſolemni Religionis voto, perpetuaque clauſura degentes, aliæque talibus literis comprehenſæ, & in ipſa clauſura permanentes, multis præterea ad ſe ſuſtentandas neceſſariis egeant, neque vſque ad hoc tempus vllo ſufficienti remedio earum neceſſitatibus ſubuentum ſit. Quin etiam aliæ tertiariæ citra vllum ſolemne hucuſque votum viuant, quæ ad ſuas ſuorumve domos neutiquam redituræ eſſent, ſed ſub ſolemni religionis voto, & clauſura prædictis permanerent, ſi earum congruæ ſuſtentationi prouideretur, nos, qui illas neceſſariis rebus deſtitui nolumus, certioreſque facti ſumus in multis Ciuitatibus, oppidis, villis, aut aliis locis tam in Eccleſiis, & Monaſteriis, quam hoſpitalibus, collegiis, confraternitatibus, & aliis locis piis, etiam quæ à priuatis hominibus, tum Eccleſiaſticis tum laicis multas ac diuerſas eleemoſynas Chriſti pauperibus erogari, conſiderantes in eiuſmodi perſonas vel in primis exercendam eſſe charitatem, quæ voluntaria paupertate ſuſcepta ab omni hominum commercio ſegregatæ Deo ſeruiunt, & aſſiduis precibus iram ipſius ob peccata conceptam, Chriſtiano populo deprecantur: illud quoque cogitantes, ſi eis ad tales eleemoſynas petendas ad loca prædicta conferre ſe liceret, via fore, vt prædicta Monaſteria, Eccleſiæ, loca, ac perſonæ eis ſingulis non tantum ſaltem tribuerent, quantum ſingulis aliis pauperibus eodem concurrentibus ſolent, vniuerſo illi Deo deuotarum mulierum generi de opportunæ ac ſufficientis ſubuentionis auxilio prouidere cupientes.

Et modo ab iſto Pont. applicatur Monialib. clauſuram ſeruantibus, mediātus eleemoſynarum.

§. 3. De nobis attributæ poteſtatis plenitudine ſtatuimus, & ordinamus, vt omnes, & quicumque Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, Epiſcopi, & alij Eccleſiarum Prælati, necnon Abbates, Priores, Præpoſiti, & alij Eccleſias Patriarchales, Primatiales, Metropolitanas, cathedrales, & alias Eccleſias, necnon Monaſteria, prioratus, præpoſituras, canonicatus, præbendas, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, ceteraque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſæcularia & S. Benedicti, S. Auguſtini, Ciſtercien. Cluniacen. Præmonſtraten. Carthuſien. Camaldulen. S. Baſilij, Caſſinen. alias S. Iuſtinæ, Montis Oliueti, S. Saluatoris, ac Lateranen. & Crucíferorum, ſeu fratrum S. Hieronymi, necnon Prædicatorum, Minorum, Minimorum, & Carmelitarum, Eremitarum eiuſdem S. Auguſtini, Seruorum B. Mariæ, S. Claræ, & quorumcumque aliorum tam virorum, quam mulierum etiam Mendicantium Ordinum, & Congregationum, & Militiarum regularia, etiam de iure patronatus laicorum, etiam Nobilium, Ducum, Regum, & aliorum Principum exiſtentia, in titulum, commendam, adminiſtrationem, & alias quomodocumque obtinentes, necnon Rectores, Gubernatores, Confratres, Adminiſtratores, ceterique omnes, qui ratione illorum, necnon Capitulorum,

Conuentuum, menſarum, hoſpitalium etiam laicorum, & per laicos adminiſtrari ſolitorum, Chriſti fidelium confraternitatum, ſcholarum, collegiorum, ac aliorum piorum locorum quocumque nomine nuncupatorum, & in quibuſuis mundi partibus conſiſtentium, quæ ſingulis annis, menſibus, hebdomadis, vel diebus ex Eccleſiarum, Monaſteriorum, prioratuum, officiorum, dignitatum, & beneficiorum, ac congregationum, hoſpitalium, confraternitatum, ſcholarum, collegiorum, piorum & & aliorum locorum prædictorum fructibus, redditibus, & prouentibus, pauperibus Chriſti aliquas eleemoſynas in pane, frumento, farina, vino, eduliis, pecunia, ſeu aliis ad victum vel veſtitum pertinentibus, etiam ſupplicationem & preces, & per cedulas & bolettina, aut alias diſtribuere, & elargiri ab immemorabili tempore conſueuerunt, aut alio quocumque iure tenentur ex dictis fructibus, redditibus, & prouentibus, & quoad hoſpitalia prædicta ex iis quæ ſeruata in illis actuali hoſpitalitate ſuperſunt ſeu ſupererint, necnon quæcumque perſonæ particulares etiam laicæ, vel vniuerſitates etiam laicorum, quod teſtamento, vltima voluntate, vel alia diſpoſitione, etiam inter viuos, aliquales tales eleemoſynas facere tenentur, dimidiam partem omnium, & quarumcumque eleemoſynarum, & largitionum huiuſmodi, quocumque nomine nuncupatarum, quocumque tempore, & modo diſtribui ſolitarum, etiam ſi ſpeciali nota digna, & ſecundum pias defunctorum, aut aliorum voluntates ſub certa forma ab eis in teſtamento, vel alia quacumque diſpoſitione diſtribuendæ ſint (dummodo non in certas perſonas, nec ad certos vſus pios alios quam victus, & alimenta pauperum diſtribuantur) quæ vſui Monialium prædictarum etiã Tertiariarum ſub ſolemni Religionis voto, & perpetua clauſura de cetero viuentium, & in terris, & locis quorum pauperibus huiuſmodi eleemoſynæ diſtribuuntur, conſiſtentibus, vere, realiter, & cum effectu, & abſque vlla eleemoſynarum, & largitionum huiuſmodi petitione, exactione, & conquiſitione, aut alia deſuper a nobis expectata iuſſione, aut mentis noſtræ declaratione, ac quibuſuis mora, ſubterfugio, ac exceptione ceſſantibus, & electis, dare atque diſtribuere omnino teneantur, & quam dimidiam partem nos illis applicamus.

Ordinarii locorum exigant, & applicent, & diſtribuant huiuſmodi eleemoſynas.

§. 4. Vt autem præmiſſa omnia, cum charitate, & pietate procedant, & efficaciter ſuum effectum ſortiantur, vniuerſis, & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum Ordinariis per Apoſtolica ſcripta mandamus, vt quiſque per ſe, vel alium ſeu alios ad præſentium executionem in ſuis ciuitatibus, & diœceſibus procedens, ab Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, Confraternitatibus, Scholis, Collegiis & locis, & Eccleſiaſticis, ac laicis perſonis prædictis, etiam quomodolibet exemptis, dimidium eleemoſynarum huiuſmodi exigant, ac pro portione, vt Ordinariis ipſis locorum æquum eſſe videbitur, ſingulis pauperum Monialium etiam Tertiariarum Monaſteriis huiuſmodi ſuarum Ciuitatum, & diœceſium, etiam ſi aliis ſuperioribus ſubiectæ ſint, cum effectu diſtribuant. Nos enim eiſdem locorum Ordinariis etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegatis, ac eorum cuilibet tam per ſe quam alium, vel alios, præmiſſa faciendi, ac etiam contradictores quoſlibet, & rebelles per pœnas pecuniarias eorumdem Ordinariorum, & cuiuſlibet illorum arbitrio infligendas, & applicandas, ac in ſubſidium ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, quacumque appellatione poſtpoſita reſpectiue compeſcendi, auxiliumque brachij ſæcularis inuocandi, aliaque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & opportuna faciendi, gerendi, mandandi, & exequendi; plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur.

Conſanguinei Monialium [illegible]

§. 5. Inſuper, quia valde rationi conſonum eſt, vt etiam ij, qui ipſis Monialibus etiam tertiariis indigentibus paternis conſanguinitate aliqua ſunt coniuncti, aliquod in præmiſſis ſubſidium conferant, cum ratio ſanguinis, & decretum charitatis, & honeſtatis id poſtulet, ſingulis locorum Ordinariis committimus, vt omni eos officio, & diligentia monere, eiſque perſuadere ſtudeant, parentes vero, & fratres ac alios, ad quos illas, ſi in ſæculo permanſiſſent, dotare pertinebat, vel ad quos bona, & ſucceſſiones deuenerunt, & qui ſi eas nuptui tradidiſſent, multo amplius, quam ingredientibus Monaſterium dediſſent, vel qui ſi eas nunc domi retinerent, vel ſi ad illorum domos redirent, eas alere tenerentur, quibuſcumque vias ipſis benè viſis inducant, vt Monialibus etiam tertiariis prædictis iuxta eorum facultates charitatiue ſubueniant, ſeruntur id ſibi etiam ad animarum ſalutem plurimum profuturum.

Declaratio conſtitutionis Pij V. editæ circa conuerſas profeſſas & non profeſſas. Quam habes ſup. eod. in tab.

§ 6. Ceterum quod attinet ad Conuerſas profeſſas, quas præfatus Pius prædeceſſor per prædictas literas ſub certis conditionibus in eis contentis permiſit poſſe manere extra Monaſteria pro colligendis eleemoſynis, eiſdem locorum Ordinariis iniungimus, vt quibus Monaſteriis prædictarum Monialium quotidianis laboribus computatis, ſupradicta vel alia qualibet ratione de ſufficienti ſubuentione, & ſuſtentatione prouiſum eſſe cognouerint, eaſdem Conuerſas ſub eadem clauſura cum aliis Monialibus reducant, neque à ſuis Monaſteriis amplius exire permittant. Conuerſas verò non profeſſas, & profiteri nolentes, dimiſſo habitu domum remittant, neque alias in futurum, niſi profeſſionem ſuo tempore emiſſuras, atque ſub perpetua clauſura manſuras in Monaſteriis huiuſmodi recipi permittatur. Quod autem id Pius prædeceſſor ſtatuit de cetero nullas alias Conuerſas profeſſas recipi amplius etiam de conſenſu ſuorum Superiorum poſſe, ita eſſe intelligendum declaramus, præter illas Conuerſas, quæ extra Monaſterium in domibus contiguis degerent. Eleemoſynarum vero prædictarum contributionem, & applicationem durare, & valere decernimus, ac ſuos effectus ad plenum ſortiri debere, donec numerus Monialium etiã tertiariarum huiuſmodi (quem per ipſos locorum Ordinarios etiam in Monaſteriis ab eorum cura, & regimine quomodocumque exemptis, cum illarum Superiorum interuentu ſtabiliri, & ordinari, neque ſupra illum numerum alias recipi poſſe, etiam de conſenſu Superiorum ſuorum, volumus, & mandamus, ita imminutus fuerit, vt reliquæ Moniales, & tertiariæ ex propriis redditibus Monaſteriorum ipſorum, vel conſuetis eleemoſynis ſe commode ſuſtentare queant: ſuper quo eorumdem Ordinariorum conſcientiam oneramus, ita tamen vt, decedentibus ſingulis ex tribus earumdem Monialium partibus, tertiæ quoque earumdem eleemoſynarum partis diſtributio, & ſic ſucceſſiue in totum extinguatur atque in priſtinum ſtatum ſub debitis aut ſolitis oneribus reducantur, & remaneant. Declaramus præterea nullis Monialibus etiam tertiariis licere habere oſtium, per quod ex Monaſterio introire poſſit ipſarum Monialium Eccleſiam exteriorem, in quam ſæcularibus ad Miſſas, & diuina officia patere ſolet acceſſus, ſed omnino illud obſtruendum, neque itidem licere Monialibus etiam tertiariis egredi a ianua Monaſterij, quæ eſt pro clauſura ipſius Monaſterij etiam ad claudendum aliam vlteriorem ianuam, quæ patere ſolet aditus ſæcularibus venientibus, vel ad rotam, vel ad crates, ſeu loca colloquiis deſtinata, quæ vulgo parlatoria vocantur, vel ad pulſandum ipſam ianuam clauſuræ; quæ loca, cum ſaltem pro cauſis prædictis patere ſoleant ſæcularibus, extra clauſuram cenſeri debent, etiam pro tempore clauſa ſunt.

Domini temporales faueant præmiſſis Ordinariis.

§. 7. Inſuper quoſcumque dominos, & magiſtratus temporales in Domino hortamur, monemus, & requirimus, vt ad omnem ipſorum Ordinariorum, aut alicuius ipſorum petitionem, vel ſimplicem requiſitionem, illis in præmiſſis, aſſiſtentes, omnes opportunum fauorem, & auxilium præſtent, & exhibeant.

Ordinarij faciant publicari præſentem conſtit.

§. 8. Ipſis denique Patriarchis, Archiepiſcopis, & aliis locorum Ordinariis præcipimus, & mandamus, vt has præſentes noſtras literas quarum tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eandem vbique fidem, in iudicio, & extra adhiberi debere volumus, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ, ſinguli in ſua Ciuitate, & diœceſi publicent, ac publicari, eaſque iuxta earum continentiam, & tenorem, vna cum prædictis, ac aliis prædicti Pij V. & aliorum prædeceſſorum noſtrorum literis, & conſtitutionibus, & iuſſionibus pro integra clauſuræ inſtauratione, cuſtodia & firmitate

editis,

editis, inuiolabiliter obſeruent, & obſeruari faciant.

Derogatio cõtrariorum.

§. 9. Non obſtantibus teſtatorum, & aliorum voluntatibus, ac fundationibus, & Bonifacij prædicti de vna, & Concilij generalis de duabus, non tamen tribus dietis, ac quibuſuis aliis Apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis Eccleſiarum, Monaſteriorum, & illorum Ordinum, hoſpitalium, militiarum, confraternitatum, collegiorum, & aliorum, piorum locorum prædictorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, priuilegiis quoque indultis, exemptionibus, libertatibus, gratiis, & literis Apoſtolicis, Eccleſiis, Monaſteriis, & Ordinibus, hoſpitalibus, confraternitatibus, collegiis, & piis locis, ac eorum ſuperioribus, & perſonis quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, ac alias quomodolibet conceſſis confirmatis, approbatis, & pluries innouatis, etiam ſi in eis caueatur expreſſe quod illis niſi ſub certa inibi expreſſa forma, aut alias derogari non poſſit: quibus omnibus, & ſingulis etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi ſupradictis vel quibuſuis aliis ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 1. 30 Decemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, 3. Kalend. Ianuarij Pontificatus noſtri anno primo.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1573. indict. 1. die vero 21. menſis Ianuar. Pont. Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D N D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. anno 1. retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, S. Ioannis Lateranenſis, Cancellariæ Apoſtolicæ & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Scipionem de Octauianis & Alexandrum Aſtancollum Curſores Apoſtolicos.

Petrus Sprengerius Mag. Curſ.

IX. Reductio ad terminos iuris communis, & Concilij Tridentini, trium conſtitutionum à Pio V. pro Ordinibus Mendicantium, aliiſque editarum.

Edita An. D. 1573.

GREGORIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN tanta rerum, & negotiorum mole, qua Rom. Pont. ex omnibus mundi partibus aſſidue premitur, vix vitam poteſt, ne aliqua interdum exiliant, quibus poſtea recognitis neceſſe eſt moderationis remedium adhibere.

Pius V. priuilegia multa mendicantib. concegit, vt ſup. in eius conſtit. 41. Et ſi.

§. 1. Cum itaque alias fel. record. Pius Papa V. prædeceſſor noſter, auditis grauaminibus, quæ fratribus Ordinum Mendicantium ab Ordinariis locorum, & parochialium Eccleſiarum Rectoribus, multis modis inferri dicebantur, ſuper ſacris concionibus, & lectionibus habendis, confeſſionibus audiendis, pœnitentiis iniungendis, fratribus ad ordines promouendis, celebratione Miſſarum, cura animarum, ſacramentorum miniſtratione, ſepulturis, quarta funeralium, legatis, donationibus, eleemoſynis collectionibus, aliiſque huiuſmodi iuribus, necnon decimis, & diuerſis oneribus, ac etiam ſuper ſtatu & regimine ſanctimonialium ipſis fratribus ſubiectarum, ſormatione proceſſuum, cenſurarum publicatione, proceſſionibus, præcedentia, locorum acquiſitione, certiſque aliis rebus tunc expreſſis, multa per quaſdam ſuas literas pro dictis Fratribus non modo ſtatuerit, ſed & quæ iam in Concilio Tridentino decreta fuerant ad hæc pertinentia declarauerit, multaque prætereà priuilegia eiſdem decimo ſeptimo Kal. Iunij, Pontificatus ſui anno ſecundo.

Et illa extendit ad alios ordines vt ibid. in fin.

§. 2. Et deinde ea omnia diuerſis aliis Ordinibus, & Congregationibus regularium non mendicantium, etiam per modum communicationis, conceſſerit.

Et alia decreuit circa parochias vt ſup. in bull. 47 Ad exequendum.

§. 3. Poſtea per quamdam ſuam conſtitutionem de Vicariis perpetuis parochialibus Eccleſiis vnitis per Ordinarios locorum inſtituendis, & portione illarum Vicariis aſſignanda editam, alia ſuper conſtitutione Fratrum eorumdem ad exercitium curæ animarum in eis parochialibus Eccleſiis, quæ domibus & locis ſuis vnita ſunt, decreuerit.

Poſtea alia ſtatuit.

§. 4. Demum animaduerſo quod ea omnia multis dubitationibus inuoluta, magniſque difficultatibus obſtructa, multas magnaſque diſſenſiones, altercationes, & lites inter prædictos locorum Ordinarios, & fratrum ipſorum Ordines, non ſine graui diuini cultus, & animarum detrimento, ac populorum ſcandalo concitauerant, contra ac ipſe ſperabat, & præter ſuam expectationem, vt qui interdum conquereretur multa aliter alioque ſenſu à ſe prolata fuiſſe, quam literis expreſſa eſſent: Cupiens his mederi incommodis, primum illa omnia quæ Regularibus aliorum Ordinum quam Mendicantium communicauerat, & ſecundum præmiſſa conceſſerat, Motu proprio reſtrinxerit. Deinde plenius prouidere volens, prioribus literis à ſe quoad ipſos Mendicantes magna in parte moderatis, omnes, & quaſcumque alias literas quæ de aliis Ordinibus, & Congregationibus extra Mendicantium ordines de obſeruantia nuncupatos emanauerant, omnino aboleuerit, cauſas omnes iam de his etiam in Romana Curia pendentes ad ſe aduocando, lites extinguendo, ac formatos ſuper illis proceſſus lataſque ſententias annullando, quemadmodum aliis ſuis literis in regiſtro proxime compertis, numquam tamen publicatis, plenius continetur.

Deinde circa Confeſſiones aliam edidit bullam ſup. num. 133.

§. 5. Poſtremo circa confeſſariorum Regularium etiam Mendicantium approbationem iuxta Concilij prædicti decretum faciendam, etiam lectores in Theologia graduatos, & certos alios tunc expreſſos comprehendi debere declarauerit.

Hic Pont. omnes prædictas conſtit. Pij V. reducit ad terminos iuris, & Conc. Trident.

§. 6. Nos hac tanta varietate cognita, quæ etiam ex multiplici literarum, & conſtitutionum editione procedit, præſentibus & futuris diſcriminibus occurrere volentes, de nobis attributæ poteſtatis plenitudine ſtatuimus, & ordinamus, de prædictis & aliis omnibus literis & conſtitutionibus, quæ ab eodem prædeceſſore eiſdem de rebus pro quorumcumque Regularium etiam Mendicantium Ordinibus, & Congregationibus quomodolibet emanarunt, ac omnibus, & quibuſcumque in eis contentis, eam deinceps diſpoſitionem atque deciſionem pro ſubiecta materia futuram eſſe, quæ ſiue ex iure veteri, ſiue ex ſacris dicti Concilij decretis, ſiue alias legitime ante dictarum literarum & conſtitutionum editionem erat, & ſi ipſæ non emanaſſent, futura fuiſſet, ad quam diſpoſitionem & deciſionem, ſuumque priſtinum, & integrum ſtatum, ac terminum illa omnia reducimus. Quin etiam tollimus, & abrogamus omnia irritantia, & alia decreta, necnõ prohibitiones, declarationes, mãdata, & quæcumq; alia ipſis literis, & cõſtitutionibus appoſita, & alia & alias eorum occaſione vel cauſa factis, his noſtris ſtatuto, ordinationi, & reductioni aduerſantia, quibuſcumque illa ſint concepta formulis, ac præſeruationibus, declarationibus, modificationibus, reſtitutionibus, mentis atteſtationibus, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortiſſimis, efficaciſſimis, & inuiolabilibus clauſulis, etiam motu & poteſtatis plenitudine ſimilibus & ex certa ſcientia, etiam pro conſeruatione ſtatus regularis, & ex quibuſcumque aliis vrgentiſſimis cauſis quotieſcumque roborata. Decernentes illa omnia pro nullis & infectis haberi, omneſque ſupradictos, illarum vſu, commodo & effectu carere.

Lites ſecundũ hanc bullam decidi vult.

§. 7. Ac omnes lites, & controuerſias, quæ coram quibuſuis iudicibus, ſiue Ordinariis ſiue Commiſſariis, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, & S.R.E.

Cardinalibus,

Cardinalibus, etiam de latere Legatis prædictarum literarum & conſtitutionum occaſione, ſuper præmiſſis iam motæ ſunt, necdum deciſæ aut finitæ, vel etiam quæ iam deciſæ ſunt, ſi modo tractum habeant ſucceſſiuum, eaſque rurſus, & inter quoſcumque excitari in poſterum contingat, ſecundum prædictam diſpoſitionem nec aliter decidendas.

Dubia vtique futura ad declarationes Sedis Apoſt. referuntur.

§. 8. Futura verò dubia & difficultates, quandocumque & vbicumque orientur, ad nos & Sedem Apoſtolicam, vbi & cetera quæ ad decreta dicti Concilij pertinent quotidie declarantur, omnino referenda eſſe.

De retento irritans.

§. 9. Necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his per quoſcumque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Præceptum obſeruantia.

§. 10. Mandamus itaque in virtute ſanctæ obedientiæ præſentes ab omnibus vbique Epiſcopis, & locorum Ordinariis, necnon Eccleſiarum Prælatis, Rectoribus, Fratribuſque prædictis ac ceteris ad quos pertinet, ſemper inuiolata obſeruari.

Derogatio contrariorum.

§. 11. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Eccleſiarum Monaſteriorum, Conuentuum, Domorum, locorum & Ordinum quorumcumque iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Maremagnum, & bulla aurea nuncupatis, dictis Eccleſiis, Ordinibus, & Congregationibus quomodolibet conceſſis & confirmatis: quibus omnibus, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, expreſſa, indiuidua, & ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides public.

§. 12. Vt autem præſentes omnibus plenius innoteſcant, volumus earum exempla fieri, & etiam imprimi, illiſque Notarij publici manu, & Curiæ Eccleſiaſticæ, vel Prælati, aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo obſignatis, eamdem illam prorſus fidem, in iudicio & extra illud vbique locorum adhiberi, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino, &c.

D.P. An. 1. die 1. Martij.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, 1573. Kalend. Martij Pont. noſtri anno primo.

Publicatio.

Anno à Natiuit. D. N. Ieſu Chriſti 1573. indict. 1. die vero 23. menſis Martij, Pont. Sanctiſſ. D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. anno 1. retroſcripta litera affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum Principis Apoſtolorum, & S. Ioannis Lateranenſis, de Vrbe, & Cancell. Apoſtolica & in acie Campi Floræ, per nos Ioannem de Soya, & Marcum Antonium Brutum, eiuſdem S. D. N. Pap. Curſ.

Antonius Ladouicus Mag. Curſ.

X. Quod omnibus liceat, in quacumque die infra octauam Sanctiſſimi Corporis Chriſti, proceſſionem ſolemniter facere, in honorem ſuæ feſtiuitatis.

De huius feſtiuitatis inſtitutione, & aliis eam concernentibus, dixi apud conſtit. 1. Vrb. IV. Tranſiturus.

Elect. An. D. 1577.

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CVm interdum contingat Romanum Pontificem aliquas conceſſiones & gratias elargiri, quas poſtmodum experientia rerum magiſtra, docet in alterius præiudicium reſultare, mirum nemini videri debet, ſi tandem præiudicio cognito gratiæ ipſæ ſic conceſſæ in melius reformentur, prout & populi deuotio expoſcit, ac rerum, & temporum qualitate penſata conſpicitur in Domino ſalubriter expedire.

Pius V. inſtit ordini Fratrũ Prædicatorum ſolummodo licere ſolemnem proceſſionem Corporis Chriſti facere, in die Dominica infra octauã.

§. 1. Dudum ſiquidem fel. record. Pio Papæ V. prædeceſſori noſtro pro parte dilecti Ioannis Gallo Ordinis Prædicatorum, & Theologiæ profeſſoris expoſito, quod licet in omnibus fere conuentibus prouinciæ Hiſpaniæ Ordinis prædicti, ſolemniter fieri conſueuiſſet proceſſio Sanctiſſimi Sacramenti Corporis Chriſti die Dominica infra octauam illius feſtiuitatis, idque ab immemorabili conſuetudine, propterea quod dicti ordinis religio, vtpote à B. Thoma de Aquino docta peculiarem ſemper geſſerat deuotionem erga Sanctiſſimam Euchariſtiam, vnde cum magno apparatu, & frequentia populi eadem feſtiuitas à fratribus Ordinis huiuſmodi celebrari ſolebat. Nihilominus ante aliquot annos aliqui alij partium illarum Religioſi, præſertim in Ciuitate Salamantina contendebant eiſdem die & hora feſtiuitatem ſeu proceſſionem huiuſmodi celebrare, populum ad ſe trahentes, & ornamenta quæ ipſis fratribus Ordinis huiuſmodi concedi ſolebant conquirentes, vnde & populi deuotio minuebatur, & aliquando viri timorati videntes religioſos pro huiuſmodi rebus inter ſe contendere, offendebantur, eiuſdem Ioannis ſupplicationibus inclinatus eidem Ordini Prædicatorum, vt in omnibus, & ſingulis Ciuitatibus, terris, oppidis, & locis, tam dictæ Prouinciæ, quam extra, & alij vbilibet, in quibus ab immemorabili conſuetudine fratres dicti Ordinis proceſſionem huiuſmodi dicta die Dominica infra octauam eiuſdem Corporis Chriſti ſolemniter celebrari ſoliti fuerant, eiſdem fratribus Ordinis Prædicatorum dumtaxat, eadem die Dominica ſolemnem proceſſionem eiuſdem Corporis Chriſti celebrare liceret, ita vt nulli ſuper eo, illos impedire, ſeu eodem tempore vel die eamdem proceſſionem facere poſſent, & deberent, perpetuo conceſſit, & indulſit; ac aliis prædictis deſuper diſtrictius inhibuit, aliaque fecit, prout in dictis literis plenius continetur.

Hic modo vbicumq. omnib. licere decernit d. proceſſionem celebrare, in quacumq. die inf. octauam d. feſtiuitatis.

§. 2. Nos tamen attendentes id non ſine diuini cultus diminutione eſſe aliquo modo poſſe, cum omnes ad vnam, & eamdem dumtaxat Eccleſiam confluentes, in ea commode recipi, ſicque proceſſioni huiuſmodi intereſſe nequeant, præter id quod nimis ſæpe contingit, vt propter populi frequentiam ſic confluentem, varia ſcandala, & iurgia oriantur, & populus ipſe ſpirituali veneratione Sacramenti huiuſmodi multiplici fructu priuetur. Neque propterea diutius diſcuſſa honeſtum eſſe cenſentes, literis prædictis modum aliquem præbere, illarum tenorem, ac ſi de verbo ad verbum, præſentibus inſertus foret, pro plene & ſufficienter expreſſo habentes, Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione, & certa ſcientia, noſtris vniuerſis & ſingulis, clero & clericis, ac perſonis Eccleſiaſticis, tam ſæcularibus quam quorumuis Ordinum, religionum, & Militiarum Regularibus, vt literis Pij prædeceſſoris huiuſmodi non obſtantibus, liceat ipſis, tam die ipſa Dominica infra octauas Corporis Chriſti, quam aliis totius octauæ prædictæ diebus proceſſiones ſuas celebrare, nec ſuper eo tam ab Ordinis Prædicatorum huiuſmodi, quam aliis quibuſcumque perſonis, etiam prædictarum, aut quorumuis aliarum literarum priuilegiorum, vel conceſſionum prætextu, ſeu alias quomodolibet moleſtari, inquietari, vel perturbari, nec etiam aliquibus cenſuris, vel pœnis, etiam Eccleſiaſticis innodari, ſeu illas incurrere poſſint, tenore præſentium concedimus, & permittimus.

Et bullam Pij V. reuocat.

§. 3. Et Nihilominus, pro potiori præmiſſorum cautela, literas Pij prædeceſſoris huiuſmodi harum ſerie penitus & omnino, quo ad effectum prohibitionis celebrandi proceſſiones huiuſmodi caſſamus, irritamus, & annullamus, viribuſque & effectu euacuamus, & tanquam tales minime attendi, vel eiſdem fratribus Prædicatoribus ſuffragari poſſe volumus.

Obſeruãtiam huius conſtit. cuicumque præcipit.

§. 4. Diſtrictius inhibentes eiſdem fratribus Ordinis Prædicatorum, & quibuſuis aliis perſonis cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis maioris latæ ſententiæ, necnon ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque arbitrio noſtro moderandis, infligendis, & imponendis pœnis, ne contra præſentium literarum tenorem venire, aut ſupraſcriptos, vel quoſcumque alios, quorum intereſt, intererit, aut intereſſe poterit quomodolibet

dolibet in futurum, quo minus præmiſſa libere fieri poſſint, per ſe vel alium, ſeu alios publice vel occulte, directe vel indirecte, tacite vel expreſſe, quouis quæſito colore vel ingenio, impedire audeant, vel præſumant.

Eamq; clauſulis præſeruatiuis ornat.

§. 5. Decernentes quoque præſentes literas nullo vmquam tempore de ſubreptionis, aut obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod intereſſe habentes vocati non fuerint notati, impugnari, inualidari, ad terminos iuris reduci nullatenus poſſe, minuſque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum reuocationibus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas & de nouo conceſſas eſſe.

Decretum irritans appoſuit.

§. 6. Sicque ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcumque iudices, Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi facultate, iudicari debere, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executoreſq; deputat.

§. 7. Et nihilominus vniuerſis & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis ceteris locorum Ordinariis, necnon illorum, & eorum Vicariis, ſeu Officialibus, in ſpiritualibus, & cuilibet ipſorum inſolidum, motu ſimili per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte alicuius, ſeu aliquorum, & quorumcumque in præmiſſis intereſſe habentis, vel habentium fuerint requiſiti, ſolemniter publicari, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant præmiſſa omnia, & ſingula, ab omnibus quos illa concernunt inuiolabiliter obſeruari, ac prædictos intereſſe habentes, illis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos deſuper prædictos fratres Ordinis Prædicatorum, vel eorum conſeruatores, iudices, defenſores, ſeu protectores, aut quoſcumque alios quauis auctoritate, quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoslibet & rebelles per ſententias, cenſuras & pœnas aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Contraria tollit.

§. 8. Non obſtantibus literis prædeceſſoris huiuſmodi cum inde ſecutis & aliis prædictis, necnon piæ memoriæ Bonifacij Papæ Octaui etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas quis vigore præſentium ad iudicium non extrahatur, & aliis Apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus, ac quibuſuis etiam dicti Ordinis Prædicatorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, Priuilegiis, quoque indultis, & literis Apoſtolicis eidem Ordini, illiuſque ſuperioribus, & perſonis, ac quibuſuis aliis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, ac alias quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis, & innouatis, & Bulla Aurea, ac Maremagnum nuncupatis, quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum prædictum ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque; aut ſi fratribus Ordinis Prædicatorum, eorumque conſeruatoribus, ceteriſque prædictis, & quibuſuis aliis, communiter vel diuiſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem: ceterum quia difficile foret, præſentes literas ad quæque loca in quibus publicatio huiuſmodi facienda erit deferri.

Tranſumptis credi iubet.

§. 9. Volumus & ſimiliter Apoſtolica auctoritate decernimus quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, & manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 11. Martij 1573. Pontificatus noſtri anno primo.

Dat. P. An. 1. 11. Martij.

XI.

Inſtitutio feſtiuitatis ſub inuocatione Roſarij B. Mariæ Virginis, prima Dominica die menſis Octobris, in Eccleſiis vel Capellis Roſarij duplici maiori officio celebrandæ, pro gratiarum actione de Victoria die 7. d. menſis Octobris parta contra Turcas.

Hoc bellum parauit Pius V. & aliqua ſtatuit ſup. in conſt. 142. 146. & 149. De Sodalitate autem Roſarij dixi ſup. ad conſt. 18. Sixt. IV. Ea quæ.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1573.

MOnet Apoſtolus in omnibus gratias agere, monent quoque Sacrarum literarum hiſtoriæ, inſignia Dei beneficia, tum vt ei, à quo accepta ſint, meritæ referantur gratiæ, cum vt fideles, quibus collata ſunt, illarum memores ad diuinum cultum magis in dies excitentur, ſolemnibus annuis feſtiuitatibus celebranda eſſe. Quod cum multoties inſtitutum fuerit, tum vero maxime, cum Deus patrum noſtrorum populum ſuum à ſeruitute Ægyptiaca per manum fortem liberauit.

Feſtiuitates celebrãtur ad Deo gratias referendas, præſertim pro aliqua populi liberatione.

§. 1. Nos itaque qui non minora beneficia quotidie à Deo optimo Maximo accipimus, inter quæ illud ſingulariſſimum ſuperiore anno ab ineffabili ipſius clementia nobis conceſſum fuit vt Turcarum Claſſis, & numero longe ſuperior, & præteritis elata victoriis a Chriſtianorum claſſe in virtute Domini Dei Sabaoth decertante, die 7. Octobris, non longe à Corinthiaco ſinu penitus deuicta, & quaſſata fuerit, qua nempe victoria vniuerſum Populum Chriſtianum, ab impiiſſimi Tyranni faucibus, & diuino munere ereptum fuiſſe inficiari nemo poteſt Apoſtoli præcepto parere, & Sanctorum Patrum exempla ſequi volentes, vt huius ingentiſſimi beneficij anniuerſaria habeatur memoria inſtituere omnino decreuimus.

Et quia die 7. Octobris anni præteriti Populus Chriſtianus contra Turcas victoriam habuit. Ideo hic Pont. anniuerſariã memoriã ad gratiarum actiones inſtituere decreuit.

§. 2. Quia vero preces ad Deum oblatæ, eo gratiores ad illius conſpectum aſcendunt, quo dignioribus interceſſoribus, & pro aliquo orandi modo offeruntur, memores Beatum Dominicum Ordinis Prædicatorum inſtitutorem, cum & Gallia, & Italia à pernicioſis premeretur hæreſibus, ad iram Dei placandam, & Beatiſſimæ Virginis interceſſionem implorandam, piiſſimum illum orandi modum inſtituiſſe, quod Roſarium ſeu Pſalterium Beatiſſimæ Virginis Mariæ nuncupatur.

Memor quod B. Dominicus ad iram Dei placandam, Roſarij orandi modum inſtituit.

§. 3. Animaduertentes quoque eadem die ſeptima, quæ tunc fuit dies Dominica prima dicti menſis Octobris, Fraternitates omnes ſub dicti Roſarij nuncupatione militantes per vniuerſum Orbem iuxta earum laudabilia inſtituta & conſuetudines, proceſſionaliter incedentes, pias ad Deum preces effudiſſe, quas per interceſſionem Beatiſſimæ Virginis ad dictam Victoriam conſequendam multum profuiſſe pie credendum eſt, operæ pretium nos facturos eſſe exiſtimauimus, ſi ad tantæ victoriæ cœlitus proculdubio conceſſæ memoriam conſeruandam, & ad gratias Deo, & Beatiſſimæ Virgini agendas, feſtum ſolemne ſub nuncupatione Roſarij, prima Dominica menſis Octobris ſingulis annis celebrandum inſtitueremus.

Et quia d. die 7. Confraternitates Roſarij, quæ erat prima menſis Dominica proceſſiones de more fecerant quas d. victoriæ multum profuiſſe, pie credi poteſt.

§. 4. Quocirca Motu proprio, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ad laudem Dei, & Domini noſtri Ieſu Chriſti, eiuſque glorioſæ Virginis Matris, tenore præſentium decernimus, vt de cetero perpetuis futuris temporibus, qualibet prima die Dominica menſis Octob. per vniuerſi Orbis partes, in iis videlicet Eccleſiis, in

Hic ideo Pont. Feſtũ ſub inuocatione Roſarij, quolibet prima Dominica d. menſis Octobris in Eccleſiis vbi ſit altare Roſarij celebrari iubet.

quibus altare, vel Capella Roſarij fuerit, ab omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, feſtum ſolemne ſub nuncupatione Roſarij prædicti, ſub duplici maiori officio ad inſtar aliarum ſolemnium feſtiuitatum celebretur, & ſanctificetur, eademque die officium de Beatiſſima Virgine nouem lectionum more Eccleſiaſtico perſoluatur, & recitetur.

Ret feſtum communiter S. Mariæ de Victoria nuncupatur.

Clauſula præſeruatiua.

§. 5. Decernentes præſentes, quas perpetuo valere volumus, nullo vmquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis, ſeu alio vitio intentionis noſtræ, aut alio defectu notari, argui, vel impugnari poſſe, ſed plenarios effectus ſortiri debere.

Clauſula ſublata, &c.

§. 6. Et ita per quoſcumque Iudices quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, aut interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & interpretari, & definiri debere, ac ex nunc irritum & inane, &c.

§. 7. Contrariis quibuſcumque non obſtantibus.

Quibuſcumque non obſtantib. Exemplorum fides.

§. 8. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides, tam in iudicio quam extra adhibeatur, quæ præſentibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 2. 1. April.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 1. Aprilis 1573. Pont. noſtri anno primo.

XII. Confirmatio conſtitutionis Pij Quarti, contra acclamantes, aut habentes Franchitias in Vrbe, vel ſub illarum prætextu, Iuſtitiæ miniſtros impedientes, exacte ab omnibus obſeruandæ.

Hanc bullam auctis pœnis, innouauit Sixtus V. vt inf. in eius conſt.6 Hoc noſtri. *Et ante omnes prohibitionem non tamen ſic generalem in hoc publicauit Iul. III. ſup. in eius conſt.17.* Cum ciuitates.

Edita An. D. 1573.

GREGORIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ET ipſa ratio, & vſus docet, nihil pernicioſius in Ciuitate contingere poſſe, quam legum, iudiciorumque impedimentum.

Iul. III. edidit conſt. ut in rubr. & eam approbauit, &c. Pius IV. ſup. in conſt. 47. Inter

§. 1. Quod malum ſatis opportune prohibere volens fel. Rec. Pius Papa IV. prædeceſſor noſter, cui poſt alias hac de re præſertim à piæ mem. Iulio Papa Tertio promulgatas conſtitutiones, innotuerat, quamplurimos adhuc eſſe in Vrbe, qui vel ob commiſſa crimina, vel ob æs alienum contractum, ſibi à Miniſtris, Iuſtitiæque executoribus timentes, ad ædes primatum, etiam S.R.E. Cardinalium, ac Oratorum Principum, vti loca tuta, quas franchitias appellabant, confugerent, eaque ratione impuniti euaderent, & creditores eluderent, aliam edidit conſtitutionem qua etiam ſub arbitrariis pœnis ſanxit, ne vllus poſt id tempus cuiuſcumque dignitatis, ac præeminentiæ foret, ædes prædictas, aut alia quæcumque loca franchitias appellare audeat: néue Cardinales, Oratores, ac Primates prædicti, etiam ſi ſui, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis nepotes, aut alio conſanguinitatis vel affinitatis vinculo coniuncti eſſent, eorumque familiares, aut in ipſorum domibus commorantes, in eiſdem domibus, ſeu locis circumuicinis maleficos quoſuis etiam indemnatos, aut ære alieno obſtrictos (contra quos tamen mandata executiua inſtantibus creditoribus iam decreta, & relaxata eſſent) vt è poteſtate Curiæ ſecularis ſic eximerentur, receptare, vel prætextu franchitiæ ſecuros reddere, aut iuſtitiæ executores, quo minus libere officio ſuo contra eoſdem fungi poſſent, quocumque modo impedire auderent: alioquin receptantes huiuſmodi, aut ſecuritatem præſtantes, ſeu executores Iuſtitiæ impedientes, vel excitatis clamoribus, Cardinalium, Oratorum, ſeu Primatum quorumlibet nomen, auxilij cauſa inuocantes, aut quoſcumque alios in ipſos Iuſtitiæ Miniſtros concitantes, velut criminis læſæ Maieſtatis rei dignis pœnis afficerentur: contra quos etiam ad alias pœnas, quibus malefici ipſi puniti fuiſſent, vel quas promeruiſſent, necnon ad ſatisfactionem creditorum, etiam ex officio, & ad Fiſci, partiumque inſtantiam inquiri, procedi, & condemnari debere, voluit atque decreuit. Sed cum hæc ipſa Pij prædeceſſoris conſtitutio propter nimiam corruptelam, minime poſtea ſit eum, quem decuit effectum conſecuta.

Hic vero Pōt. mandat cōſt. Pij IV. ab omnib. obſeruari.

§. 2. Nos volentes omnino in Alma Vrbe noſtra, ita Iuſtitiæ debito ab omnibus ſatisfieri, vt perpetua ſubditis noſtris quies & ſalus inde pariatur, & ceteris præbeatur exemplum, conſtitutionem prædictam exactè ab omnibus, & omni tempore præcipimus obſeruari.

Executores deputat.

§. 3. Mandantes Gubernatori, Magiſtratibus, Iudicibus, & executoribus dictæ Vrbis, ac ceteris omnibus ad quos ſpectat, vt gratia & fraude poſtpoſitis, illam, & contrafacientes, iuxta illius tenorem afficiant, & alioqui in prohibendis vſquequaque his incommodis inuigilent, ſi noſtram, & Apoſtolicæ Sedis vltionem voluerint euitare. Nulli ergo omnino, &c.

D. P. An. 2. die 5. Sept.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1573. Non. Septembris, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimotertio, Indictione, die vero 24. menſis Septembris Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. anno 2. retroſcripta litera Apoſtolica affixa & publicata fuerunt ad valuas Baſilicarum S. Ioannis Lateranen. & Principis Apoſtolorum de vrbe, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Ioannem Guerardum, & Ioannem de Soya Apoſt. Curſ.

Alexander Aſtancollus Mag. Curſ.

Declarationes Conſtitutionis à Pio V. editæ, circa electionem & munus Miniſtri generalis aliorumque Prælatorum Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci de Obſeruantia, ac formam & qualitatem Nouitiorum recipiendorum, &c. XIII.

De toto Ordine Franciſcano, notaui ſup. conſt. 5. Honor. III. Solet. *& ſignanter de his Fratribus de Obſeruantia ſcripſi ad conſt. 23. Leon. X.* Ite.

Edita An. D. 1573. 1575.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

COnſueuit Romanus Pontifex cui vniuerſi Chriſtifideles curæ ſunt, de religioni adſcriptis viris, vt in regularis obſeruantiæ candore iidem conſeruentur, ſpecialem cogitationem ſuſcipere, quod ſi aliqua per prædeceſſores ſuos ad eum finem ſtatuta ſunt, quæ experientia docente minime expedire cognoſcit, declarationibus, aliiſque rationibus non deſinit proſpicere.

Pij V. ordinatio circa electionem Prælatorum, eſt ſup. in conſt. 128. Paſtoralis vbi notaui.

§. 1. Accepimus nuper fel. rec. Pium Papam V. prædeceſſorem noſtrum per ſuas in forma Breuis literas, quarum ſeriem præſentibus pro expreſſis habemus, circa Ordinem Fratrum Minorum de obſeruantia ſalubriter in via Domini dirigendum, inter alia de Miniſtro generali, Commiſſario, & procuratore, etiam generalibus, & prouincialibus, vt eo in Capitulo, quo abſolui debent, definitores non eſſent, neque vocem haberent, ſtatuiſſe.

Huius Pont. declaratio circa d. electionem.

§. 2. Nos eam prædeceſſoris ordinationem, nonnullis de cauſis, quæ rationi maximè conſonæ ſunt, adducti, ad eum actum coarctamus, dum in officio quod geſſerunt, ſucceſſor eligitur.

Tu vide hic inf. aliam declarat.

Pij V. ordinatio de diſceſſu Prælatorum à Capit.

§. 3. Dictarum vero literarum partem, quæ ante dictæ proxima eſt, in qua cauetur, vt iidem omnes Miniſter generalis, & alij prædicti, facta ſucceſſoris electione, diſcedant.

Huius Pōt. declaratio circa hunc diſceſſū.

§. 4. Nos ita declaramus, vt ſtatim facta renunciatione officij diſcedere debeant, vt ſi qui eos accuſare velint, durante tempore Sindicatus, libere id facere poſſint; eo autem finito, iuxta ſeriem dicti Ordinis generalium ſtatutorum, in definitorio recipiantur.

Aliam facit declarationē inf.

Pij V. ordinatio circa, ſubornantes, & ſuborinatos, pro electionibus.

§. 5. Ac dum per eaſdem literas præcipiebatur, quod Prouincialium Miniſtrorum electio, libere per vota ſecreta fieret, ita vt Commiſſarius generalis, vel qui electioni

præſideret, ſi formam prædictam tranſgredi, ſeu electores, quominus libere eligerent, quouis modo impedire conuictus fuiſſet, officio priuatus exiſteret. Qui vero in electionibus omnibus, vel ante eas, per ſex menſes, pro ſe vel pro alio ſubornaſſet, excommunicationis ſententiam à qua nonniſi per Rom. Pontificem pro tempore exiſtentem, præterquam in mortis articulo abſolui poſſet, & voce actiua & paſſiua perpetuo careret.

Huius Pont. declaratio quoad excommunicationẽ de ſuorum ſubornantium & ſubornatorum.

§. 6. Facultatem quoad caſus prædictos Rom. Pontifici dumtaxat per dictum prædeceſſorem reſeruatam, etiam Miniſtro & Commiſſario generalibus, quando de ipſis non agitur, in omnes euentus prædictos, impartimur. Quod autem de ſubornato, & eo pro quo ſubornatio fieret, qui ſubornantem non detuliſſet, vt eamdem excommunicationis pœnam incurreret, per dictum prædeceſſorem ſtatutum fuit, penitus abolemus.

Pij V. ordinatio circa tempus quo Prælati durarent in officio, & ad illud reeligi non poſſent.

§. 7. Et quod diſponebatur de officio generalis Miniſtri, quod per octo annos duraret; Commiſſarij vero, ac procuratoris generalis, necnon Prouincialis per quatuor, ipſique ſemel officio functi, ad idem eligi non poſſent, niſi poſt ſexdecim annos.

Huius Pont. declaratio circa tempus reeligendi.

Hodie circa tempus ſeruatur bulla 22. Leon. X. ſup.

§. 8. Nos ad Statutorum generalium dicti Ordinis ſeriem & formam reducimus, quibus dicitur expreſſe quod officia ſemel exercentes, ab eis quæ geſſerunt, per duplum temporis vacare debent, ita vt duæ electiones celebrentur, antequam ad eadem officia iterum eligantur.

Huius Pont. correctio d. bullæ Pij V. circa electionem Miniſtri gen. in Proc. & e conuerſo, &c.

§. 9. Corrigimus etiam literarum prædictarum eam partem, in qua ſtatuitur, quod nec Commiſſarius generalis in Miniſtrum, ſeu Procuratorem generales, nec Procurator generalis in Miniſtrum ſeu Commiſſarium generales, nec Miniſter generalis in Procuratorem vel Commiſſarium generales, niſi poſt dictos ſexdecim annos eligi poſſint, dantes, & concedentes eis ad quos ſpectat facultatem, Commiſſarium generalem in Miniſtrum ſeu Procuratorem generales, & e conuerſo etiam immediate poſtquam aliquo ex dictis officiis functi fuerint, etiam lapſu temporis prædicto non expectato pro tempore eligendi.

Ad hoc vide aliam declarationem quæ mox ſubſequitur

Et circa Cuſtodes & Theologiæ lectores.

§. 10. Prætereà ex eiſdem literis quod de duobus Diſcretis quorum conſilio generalis Miniſter vti deberet, mandatum fuerat, cum expertum ſit, dictos Diſcretos habere, nequaquam Ordini prædicto expedire, quodque de Sacræ Theologiæ lectore, qui quatuor curſus abſoluiſſet, vt actiua & paſſiua voce in Prouinciali Capitulo vteretur, in eiſdem ſtatuebatur, tollimus.

Confirmatio bullæ Pauli IV. circa deſcendentes ab hæreticis, &c.

§. 11. Decernentes de nouo, quod quo ad illos, qui ex Mahometanorum, Iudæorum, vel Hæreticorum damnatorum deſcendunt origine, ſeruetur quod piæ mem. Paulus Papa IV. prædeceſſor noſter per ſuas in forma Breuis literas ſub Dat. videlicet 24. Aprilis 1559. Pontificatus ſui anno 4. ſtatuit.

Clauſ. derog.

§. 12. Non obſtan. literis prædictis in partibus per nos altas declaratis & reformatis, quas in reliquis firmas eſſe volumus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. 2. 8. Septemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 8. Septemb. 1573. Pontificatus noſtri anno 2.

Sequitur alia declaratio præinſertæ conſt. & alterius Pij V. de qua ibidem.

Edita An. D. 1579.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Conſueuit Romanus Pontifex, &c.

Omittitur hæc narratiua, quia ipſa bulla eſt, quæ præcedit.

Declaratio dictarum ordinationum circa ... Procuratorem, & ... Definitorio

§. 1. Ad tollendam autem omnem ambiguitatem & difficultatem, quæ ſuper iſtis noſtris, vel prædeceſſoris noſtri veteris oriri inter fratres prædictos poſſent, ita vt ſequitur, quid circa prædicta ſeruari velimus, expreſſius declaramus; Volentes omnes prædictos ſcilicet generalem Miniſtrum, Commiſſarium, & Procuratorem generales, vel Commiſſarium Curiæ non debere admitti in definitorio Capituli generalis, in quo à ſuis officiis abſoluuntur, neque in eo loco vocem habere, dum is actus agitur, in quo ſyndicatus ſui rationem reddere tenentur, ſic quod Miniſter generalis facta officij renunciatione antequam ſucceſſor eligatur diſcedat ex definitorio, vt eo abſente libere agere poſſint contra eum, ſi qui ex Prouinciis accuſare eum velint, & vllas habeant aduerſus eum querelas, quo actu finito, in omnibus aliis actibus, & electionibus & definitoriis adeſſe poſſit, & vocem habere, in quibus ſecundum generalia Ordinis prædicti ſtatuta adeſſe, & vocem habere poſſit. Idem de Commiſſario generali reſpectiue ſeruetur; ſic quod Commiſſarius generalis poſt redditam ſyndicatus ſui rationem, in aliis actibus, & electionibus, vocem habere poſſit, in quibus ſecundum ſtatuta generalia vocem habere Commiſſarij generales hactenus potuere. Prouinciales quoque Miniſtri poſt redditam ſyndicatus ſui rationem, poſſint & debeant in definitorio admitti, & vocem in reliquis actibus Capituli Prouincialis electionis uſque habere. Idem de Procuratore generali, Commiſſarioque Curiæ obſeruetur, reſpectu Capituli generalis; quod ſcilicet ſint de definitorio, vocemque in omnibus actibus, & electionibus Capituli generalis habeant, præterquam dum is actus agitur, in quo ſyndicatus ſui rationem reddere tenentur. Neque enim æquum cenſemus, vt iis qui negotiorum Ordinis habent experientiam & notitiam excluſis, per ſolos Generalem, & Definitores nouos, rerum Religionis non ita gnaros aut expertos, atque opus eſſet, de illis pronuntietur, ſtatuatur & definiatur. Declarantes etiam, non eſſe mentis noſtræ aut voluntatis, generalem Miniſtrum, aut Commiſſarium generalem Ordinis, conceſſa illis per ſtatuta generalia voce priuare, aut à Capituli generalis definitorio excludere, niſi tum, dum de particulari vniuſcuiuſque eorum accuſatione & correctione agitur, & deliberatur.

Alia declaratio.

§. 2. Eam autem partem literarum noſtrarum qua diximus, corrigimus etiam literarum prædictarum eam partem in qua ſtatuitur, (quod nec Commiſſarius generalis in Miniſtrum ſeu Procuratorem generales, nec Procurator generalis in Miniſtrum vel Commiſſarium generales, nec Miniſter generalis in Procuratorem vel Commiſſarium generales, niſi poſt ſexdecim annos eligi poſſunt, dantes & concedentes eis ad quos ſpectat facultatem Commiſſarium generalem in Miniſtrum ſeu Procuratorem generales, & è conuerſo, etiam immediate poſtquam aliquo ex dictis officiis functi fuerint, etiam lapſu temporis prædicto non expectato, pro tempore eligendi) pariter mutandum decreuimus, vt omnino iuxta prædeceſſoris noſtri decretum illi qui Miniſtri fuerint, Commiſſarij, aut Procuratores generales vel Curiæ Commiſſarij, non poſſint niſi poſt ſexdecim à ſua ab officiis prædictis abſolutione, finitos annos in generales Miniſtros, Commiſſarios, aut Procuratores, vel Curiæ Commiſſarios eligi aut aſſumi, quatenus dum in officiis prædictis fuerint ablata illis omni ambitionis occaſione, totos ſe ad ea, quæ ſuarum partium eſſe dignoſcuntur, ſincere diligenterque agenda conuertant, & intendant, omni ambitus cogitatione reiecta. Miniſtri autem Prouinciales per duplum temporis officij miniſteriatus, poſtquam abſoluti à tali officio fuerint, in Miniſtros Prouinciales reeligi non poſſint. In reliquis literas noſtras prædictas firmas eſſe volumus atque in ſuo permanere robore.

Declaratio conſtit. Pij V. circa procurationem fauorum extra Relig.

§. 3. Ad ea autem, quæ in prædictis prædeceſſoris noſtri literis, contra recurrentes ad ſæcularium, & aliquarũ extra dictum Ordinem perſonarum fauores, ad aliquod officium in Ordine habendum ſtatuta ſunt, aliquid addendum cenſuimus. Nam dum aliquæ extra dictum Ordinem perſonæ pro aliquo fratre officium quodpiam, vel per ſe ipſos, vel per nuncios ſuos aut per literas petebant, negare dicti fratres conſueuerunt, ſe vllo modo dictas perſonas ad prædicta ſollicitaſſe. Idem quoque dictæ perſonæ facere ſolitæ erant, negantes ſe à dictis in ſimile fratribus ſollicitatas ad tale pro eis faciendum officium, ſicque ad eorum correctionem, qui contra prædictam prædeceſſoris noſtri ordinationem faciebant, procedi nullo modo poterat. Vnde vt huic malo obuiam conuenienti eatur remedio, ſtatuimus & decernimus, quod is frater, pro quo ſæcularis aliquis, cuiuſcumque gradus aut conditionis fuerit, & quæcumque alia extra dictum Ordinem perſona rogauerit, & petierit, verbo, literiſve, aut nunciis, ſeu alias quomodocumque per ſe vel alios, vt aliquod illi officium in Ordine prædicto detur, ipſo facto actiua, paſſiuaque voce priuatus ſit, ad omniaque Ordinis Officia inhabilis habeatur; niſi legitime conſtiterit,

aliquem

aliquem ex malitia rogatores huiuſmodi ſubornaſſe, vt illi pro quo rogarent, aut ſcriberent, occaſione huiuſmodi ſtatuti nocerent, & præiudicarent, vt pro eo quod amicos ſuos extra Ordinem fratres prædicti ſolicitare conſueuerant, ad aliquod in Ordine officium eorum fauore aſſequendum, maiori vtantur de cetero diligentia, ad eos hortandos & rogandos, ne vllum pro ipſis officium petant, aut ad aliquod pro illis habendum officium ſuum interponant fauorem.

Clauſ. derog. §. 4. Non obſtantibus præmiſſis, necnon omnibus illis, quæ in literis prædictis conceſſum fuerit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris, die 29. Aprilis 1579. Pontificatus noſtri anno ſeptimo. *D. P. An. 7. 29 Aprilis*

XIV. Noua inſtitutio Collegij Germanici in Vrbe, pro Scholaribus nationis Germanicæ, pie ibidem educandis & inſtruendis, cum aſſignatione annui redditus, priuilegioque exemptionis à decimis & pedagiis.

Huic Collegio hic idem Pontifex, Protectores, ac Iudices ſuarum cauſarum deputauit, vt infra in conſt. 20.

Edita An. D. 1573. & 1574.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Cauſa conſt. POſtquam Deo placuit omnipotenti, qui ex ſumma miſericordia, & bonitate ſua, vocat ea quæ non ſunt, tanquam ea quæ ſunt, humilitatem noſtram ad vniuerſalis Eccleſiæ regimen vocare, ex eo tempore nos, eiuſdem adiuuante gratia, ea cogitare, & vrgere non deſtitimus, quæ, ſicut officij noſtri ratio poſtulat, ad diuinum vbique cultum & eccleſiaſticam diſciplinam reſtaurandam, & augendam, animarumque ſalutem procurandam maxime cognouimus pertinere. In primis vero animo recolentes ampliſſimam Germaniæ Prouinciam, quæ perpetuis ſuperioribus ſæculis inter ceteras fortiſſimæ ipſius nationis laudes, atque virtutes, tanto ſynceræ fidei, Chriſtianæ Religionis cultu eminere ſolebat, vt reliquis Chriſtianæ Reipublicæ partibus non minori exemplo, quàm ornamento, atque decori eſſet, nunc tot tantiſque in ea inſtinctu Satanæ excitatis de religione diſſidiis, ita miſerandum in modum afflictam & deformatam eſſe, vt nemo vel mediocri pietate præditus ſine lacrymis tam grauem animarum iacturam recordari, nedum intueri queat, tam præcipue curam ſuſcepimus, vt quibuſcumque poſſimus modis, nullis laboribus, nulliſve ſumptibus parcentes, apta ſanandis illius vulneribus remedia adhibeamus.

Iul. III. erexit in Vrbe Collegium Germanicum ad educandum, & instruendum pueros Germanos, ſed nulli dotatum remanſit. §. 1 Ac præter alia, quæ, & literis ſcribendis, & Nunciis in quaſdam Germaniæ partes hac ipſa de cauſa mittendis, agere aggreſſi ſumus, conſiderantes fel. recor. Iulium Papam III. prædeceſſorem noſtrum, optimo quidem conſilio Collegium in Vrbe alendorum, & latinis, græcis, hebraiciſque literis, Logica, Phyſica, aliiſque liberalibus diſciplinis, & ſacra demum Theologia, ac piis & Chriſtiano homine dignis moribus inſtituendorum Germanicæ nationis puerorum cauſa erexiſſe, vt ij non per ſe ſolum boni doctique euaderent, ſed ad patriam remeantes habendis concionibus, ac diſputationibus, refellendis hæreſibus, fideique orthodoxæ veritati dilucidandæ, ac præterea exercendæ animarum curæ, aliiſque piis, & ſanctis operibus apti, & idonei eſſent, & quam maximum in Eccleſia Dei fructum ex ſe proferrent; tamen id eius cœptum atque conatum, tum propter obitum ipſius, tum ob varias quæ poſtea ſequutæ ſunt temporum & rerum difficultates, parum proceſſiſſe, nullumque incrementum ſuſcepiſſe, quin potius quaſi deſtitutum, ac prætermiſſum eſſe, quoniam nec redditus vllus, nec quicquam fere certi attributum ei Collegio fuerat & ob id exiguum admodum puerorum huiuſmodi numerum præ magnitudine Prouinciæ, & meſſis quæ in ea eſt, hoc tempore ali & inſtitui.

Hic igitur Pont. de nouo illud erigit. §. 2. Nos propterea ad opus hoc eidem nationi adeo vtile & ſalutare, totis viribus promouendum, animum & mentem noſtram conuertimus. Quocirca ad Dei omnipotentis laudem, ſanctæque ipſius Eccleſiæ incrementum, præcipuamque Germanicæ nationis ſalutem & commodum, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, auctoritate Apoſtolica Collegium prædictum Germanicum appellandum renouantes, illud rurſus de integro in alma Vrbe noſtra erigimus & inſtituimus; Volumuſque in eo poſthac non minus quam centum pueros ex vniuerſa Germania, Septentrionali uſque illi adiacentibus regionibus colligendos, dictis ſcientiis ac diſciplinis, necnon ſacris Canonibus, inſtitui atque erudiri.

§. 3. Ac quorum ſubſtentationem redditus annuos decem millium aureorum ipſi Collegio attribuimus, quos ex Cam. Apoſt. pecuniis quotannis volumus numerari, diſtributa in menſes ſingulos pro rata ſolutione, quoad de totidem redditGuum ſumma in bonis ſtabilibus eidem Collegio à nobis fuerit prouiſum. *Et pro illius ſubſtentatione, applicat annuos duc. decem millia.* Ceterum cum Societatis presbyterorum IESV, in hoc educandorum inſtituendorumque puerorum munere, diligentia, fides, integritas, & in aliis huiuſmodi Collegiis, & in hoc ipſo ſatis cognita ſit, atque perſpecta, volumus idem Collegium atque ſcholares ipſorum, ſicut adhuc fuit, regimine, inſtitutione, doctrina atque obedientia eſſe.

Eiuſque gubernium concedit presbyt. Societ. Ieſu. §. 4. Necnon Collegium ipſum illiuſque Rectores, Gubernatores, Magiſtros, præceptores, atque Scholares pro tempore in eo exiſtentes, eorumque, bona, mobilia & immobilia cuiuſcumque qualitatis & quantitatis, in dicta Vrbe vel extra, ac alias vbique locorum conſiſtentia, ab omni iuriſdictione, correctione, viſitatione, dominio, ſuperioritate, & poteſtate pro tempore exiſtentis Senatoris, & Conſulum, ac Conſeruatorum, & Reformatorum dictæ Vrbis, necnon Rectoris ſtudij generalis; aliorumve quorumcumque Iudicum & Officialium in ipſa Vrbe, vel alias vbilibet conſtitutorum.

Exemptionemque à decimis, & gabellis concedit. Quod melius declarat infr. §. 5. Illaque ac in propriis eorum rebus & bonis cum eis contrahentes, a ſolutione & exactione quorumcumque pedagij, gabellæ, bollettini, decimarum, & cuiuſuis alterius tam ordinarij quàm extraordinarij oneris, ex quacumque cauſa impoſitorum & imponendorum, eximimus & prorſus liberamus, ac ſub beati Petri & Sedis Apoſtolicæ, atque noſtra protectione ſuſcipimus, nobiſque, & dictæ Sedi immediate ſubiicimus, ac liberos immunes & exemptos declaramus.

Priuilegia Studij Vrbis tribuit. Quæ vide ſup. in conſt. 9 Bonif. VIII. §. 6. Atque inſuper eidem Collegio, & Scholaribus, Rectoribus, & Gubernatoribus, vt omnibus & quibuſcumque priuilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus & indultis, quibus ſtudium generale Almæ Vrbis, & illius rector, Doctoreſque, & in eo legentes quouis modo vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non ſolum ad eorum inſtar, ſed æqualiter & pariter vti, potiri, & gaudere valeant, in omnibus & per omnia concedimus & indulgemus, illaque eis communicamus.

Inhibetque omnibus Officialibus ne Collegium ſuper moleſtent. §. 7. Necnon Senatori, Conſulibus, Conſeruatoribus, Reformatoribus, Rectorique, & aliis Iudicibus, Officialibus, & perſonis prædictis, ac pro tempore exiſtenti S. R. E. Camerario, Præſidentibuſque, & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, ac quibuſuis Commiſſariis ad exactionem onerum prædictorum pro tempore deputatis, ne quarumcumque literarum eis ſub quibuſcumque tenoribus & formis conceſſarum prætextu, Collegium, Scholares, Rectores, & Gubernatores prædictos, ſeu eorum aliquem in præmiſſis quomodolibet moleſtent, ſeu moleſtari permittant, diſtrictius inhibemus.

Regentibus, & Superioribus Collegij concedit facultatem, vt vna cum Protectoribus poſſint ſcholares ad gradus promouere, &c. §. 8. Et præterea Regentibus, ac Superioribus dicti Collegij, cum aſſiſtentia tamen Cardinalium Protectorũ qui pro tempore conſtituti fuerint, ſeu alicuius eorum, vel de ipſorum conſilio, & expreſſo conſenſu, illos quos in dicto Collegio, & alibi per debitum tempus ſtuduiſſe, ac ſcientia, & moribus idoneos eſſe repererint, in prædictis facultatibus ad Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratuſque, & Magiſterij gradus, ſeruata forma Concilij Viennen. iuxta Vniuerſitatis eiuſdem Vrbis conſuetudinem, ſeu alias promouendi, & ipſorum graduum ſolita inſignia eis exhibendi. Quodque in facultatibus ſupradictis ſic promoti, illas legere & interpretari, ac de eis diſputare, & quoſcumque gradus ſeu gradibus huiuſmodi conuenientes actus exercere, ac omnibus & ſingulis

priuilegiis, gratiis, fauoribus, prærogatiuis & indultis, quibus alij in prædicta ſeu aliis vniuerſitatibus, & alibi iuxta illius, & aliarum vniuerſitatum huiuſmodi conſtitutiones & mores, ad gradus prædictos promoti, de iure vel conſuetudine vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, vti, potiri, & gaudere poſſint, ac debeant, perinde, ac ſi gradus prædictos in ipſa vniuerſitate, iuxta conſuetudines & mores prædictos ſuſcepiſſent, concedendi, & indulgendi, liberam eadem auctoritate damus facultatem & poteſtatem.

Deputatque Collegij Protectores pro eius regimine.

§. 9. Præterea, vt eiuſdem Collegij conſeruationi, bonoque regimini, tàm in his quæ ad ſcholarium inſtitutionem & diſciplinam, quam quæ ad victum, aliaque huiuſmodi neceſſaria pertinent, opportunius conſulatur, & promptum eis paratumque auxilium ſit, Venerabiles fratres noſtros Ioannem Moronum Oſtien. & Alexandrum Farneſium Præneſtinen. Epiſcopos, ac dilectos filios Marcum S. Georgij ab Altaemps, Ptolemæum Comen. S. Agathæ, ac Ludouicum Madruccium S. Honuphrij titulorum S. R. E. presbyteros Cardinales, eiuſdem Collegij protectores & defenſores conſtituimus, & deputamus, quorum conſilio, & ope, tàm ſupradicta, quàm quæcumque alia ad eoſdem in Collegio admittendos ſcholares, retinendoſve, atque de beneficiis eccleſiaſticis prouidendos ſpectantia agantur, ſtatuantur, & ordinentur. Dantes eiſdem, & pro tempore exiſtentibus Protectoribus, plenam & liberam facultatem, & auctoritatem pro ſalubri directione & conſeruatione dicti Collegij, illiuſque bonorum & rerum, ac iurium tam temporalium quàm ſpiritualium, Oeconomos, Aduocatos, Procuratores, alioſque Miniſtros, & Officiales in eo deputandi, amouendique, & alios eorum loco ſufficiendi: ordinationes præterea, & ſtatuta (æqua tamen, & honeſta, ſacriſque Canonibus, & Conc. Trident. non repugnantia) faciendi, & edendi eaque cum opus viſum fuerit, reuocandi, immutandi, corrigendi, aliaque de nouo condendi, quæ poſtquam facta, edita, reuocata, immutata, & correcta fuerint, perinde haberi volumus, ac ſi auctoritate Apoſtolica approbata & confirmata eſſent, illaque ab omnibus Rectoribus, Magiſtris, Scholaribus, aliiſue perſonis in Collegio ſeruientibus & miniſtrantibus inuiolabiliter obſeruari, ac iuxta eorundem diſpoſitionem à quibuſuis Iudicibus, ſublata quauis aliter iudicandi facultate, iudicari & definiri debere: & ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Contrariis derogat.

§. 10. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, & dictæ Vrbis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolis eiſdem Senatori, Conſulibus, Conſeruatoribus, Reformatoribus, Camerario, Vniuerſitatibus, ac earum Collegiis, Rectoribus, & perſonis aliiſque prædictis, necnon prædictæ Vrbi, & populo Romano ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Indulgentias Scholaribus d. Collegij elargitur.

§. 11. Vt vero etiam temporalibus commodis ſpiritualia munera addamus, quibus fidelium deuotio, & merita creſcere magis, & augeri poſſint, de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate, noſtraque confiſi, omnibus & ſingulis ſcholaribus, qui in id Collegium recepti fuerint, in ipſo ingreſſu, ac deinde in exitu, ſi quidem confeſſi & contriti ſac. à communionem deuote perceperint, atque etiam ſi eodem in Collegio decedere eos ab humanis contigerit, in mortis articulo plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam & remiſſionem concedimus & elargimur.

Tranſumptis credi iubet.

§. 12. Volumus inſuper, vt præſentium tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo communi dicti Collegij, aut alicuius Curiæ eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in iudicio & extra, ac alias vbicumque opus fuerit, habeatur, quæ haberetur eiſdem præſentibus, ſi exhibitæ forent, vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum, &c.

D. P. An. 2. 8. Aug.

Datum Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ 1573. octauo id. Auguſti, Pontificatus noſtri Anno 2.

Sequitur amplior conceſſio exemptionis à Datijs, &c.

Edita An. D. 1574.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

VT ceteri de Republ. benemeriti immunitate interdum iuuandi ſunt, ita maximè eorum ratio hac in re habenda eſt, quos ad fidei catholicæ incrementum in ſinu noſtro confouemus.

Amplior exemptio à datiis & gabellis.

§. 1. Quocirca vt Collegium Germanicum pridem à nobis in Vrbe noſtra de integro inſtitutum, in quo non minus quàm centum pueros ex vniuerſa Germania, ſeptentrionalibuſque illi adiacentibus regionibus colligendos, liberalibus ſcientiis ac diſciplinis, necnon ſacris Canonibus & Theologia inſtitui atque erudiri volumus, & ad illorum ſuſtentationem redditus annuos decem millium aureorum ipſi Collegio perpetuo attribuimus, ſpeciali priuilegio proſequi volentes, Motu proprio deque noſtra mera liberalitate, Collegium præfatum eiuſque res & bona quæcumque, præſentia & futura, ac ipſius Collegij ſcholares, & alios in eo degentes ab omnibus & ſingulis Portarum, Molendinorum Farinæ trium pro centenario, ac quatuor iuliorum pro quolibet vegete vini ſolui ſolitorum, aliiſque datiis, vectigalibus, angariis, ac terræ, mariſque gabellis & dohanis, ordinariis, & extraordinariis hactenus quomodolibet impoſitis, & in poſterũ quandocumque quauis occaſione vel cauſa etiam de neceſſitate exprimenda imponendis, etiam ad inſtar exemptionis dilectorum filiorum Cameræ Apoſtolicæ Clericorum, etiam ratione Ripæ & Ripettæ dohanæ terræ, ac etiam Graſciæ nuncupatæ Vrbis prædictæ, necnon carnium, vinorum, pannorum, lini, lanæ, ſerici, & quarumcumq; aliarum rerum ad humanum victum & veſtitũ neceſſariarũ, ex toto ſtatu noſtro eccleſiaſtico & quibuſcumque aliis locis extra dictum ſtatum conſiſtentibus, ad Collegium præfatum, tàm per terram quàm per mare & aquam dulcem, ac alias quomodolibet conducendorum, ac etiam iam ad dictam Vrbem quomodolibet conductorum, ac in ea exiſtentium, & pro eodem Collegio in magna ſeu parua quantitate tàm in barchis, quàm in magazenis, & alias vbilibet emẽdorum, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo eximimus & liberamus, liberaque, immunia & exempta eſſe volumus.

Inhibitio ne Collegium deſuper moleſtetur.

§. 2. Diſtrictius inhibentes omnibus & ſingulis tam Vrbis, quàm ſtatus prædictorum gabellarum, datiorum, & vectigalium eorundem Datiariis, Conductoribus, ſeu Appaltatoribus; ceteriſque ad quos ſpectat & ſpectare poterit quomodolibet in futurum, ne Collegium præfatum, illiuſque Scholares & perſonas, vel pro eis agentes, & eorum bona quæcumque, aut eorum quemlibet directe vel indirecte, quouis quæſito colore vel ingenio moleſtare, impedire, vel perturbare audeant ſeu præſumant. Quinimmo eis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant ipſos, & eorum quemlibet immunitate, exemptione, & aliis præmiſſis pacifice frui, & gaudere. Ac decernentes irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Vrbis & dohanarum prædictarum, ac quorumcumque Tribunalium & Curiarum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis eiſdem Tribunalibus & Curiis, illorumque Iudicibus, necnon Appaltatoribus & Dohaneriis prædictis, ac quibuſcumque aliis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere vel in ſpecie, etiam Motu & ſcientia ſimilibus, ac alias

quomo

quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi pro ſufficienti eorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa, indiuidua, ac de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habētes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides transumptorum. §. 4. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarij publici eiuſdem Collegij Secretarij ſubſcriptis, & ſigillo communi eiuſdem Collegij munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra, ac alias vbicumque opus fuerit adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

D.P. An. 3. 15. Iul. Datum Romæ apud S. Marcum, anno incarnationis Dom. 1574. Idibus Iulij, Pontificatus noſtri anno 3.

XV. Forma obſeruanda in electione Abbatiſſarum Monaſteriorum Monialium Congregationis Caſſinenſis Ord. S. Benedicti.

De ætate & qualitate Abbatiſſarum, habes Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 7. de Regularib. Et de iſta Congregatione vide etiam conſt. ſubſeq. cum ibi indicandis.

Quo vero ad facultates ordinariorum in electione Abbatiſſarum Monaſteriorum, quæ Regularibus ſubiciuntur, habes Greg. XV. conſt. 18. *Inſcrutabili*, inf. tom. 4.

Editæ An. D. 1574. **GREGORIVS PAPA XIII.**

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EX noſtri paſtoralis officij debito ad ea libenter attendimus, per quæ Monaſteriorum quorumlibet, perſertim vero Sanctimonialium, quæ relictis huius mundi illecebris, ſeſe ceterum ſponſo IESV CHRISTO Saluatori, & Domino noſtro perpetuo manciparunt, proſpero ſtatui, & felici directioni conſulitur; quod potiſſimum ex animi noſtri voto ſucceſſurum conſpicitur, ſi in Abbatiſſarum ipſorum Monaſteriorum Monialium dum pro tempore vacant electionibus omnis dilatio, & tergiuerſatio, quantum fieri poſſit, remoueatur, & ad electionem ipſam quanto citius procedatur, ne alias Monaſteria ipſa diutinæ vacationi Abbatiſſarum ſentiant incommoda.

Cauſa huius conſt. §. 1. Cum itaque, ſicut accepimus, in electionibus Abbatiſſarum Monaſteriorum Monialium ſub cura, regimine, & gubernio Congregationis Caſſinen. alias S. Iuſtinæ de Padua Ordinis S. Benedicti exiſtentium, dum eorum vacatio pro tempore occurrit, duæ partes ex tribus partibus vocum, ſeu votorum, vel ſuffragiorum Monialium ipſorum Monaſteriorum requirantur, & ea de cauſa ſæpenumero multæ difficultates, & diſcrepantiæ, ac ſcandala oriantur, priuſquam vota, ſeu ſuffragia vnita & concordantia vſque ad dictum numerum requiſitum inueniri, & haberi poſſint.

Forma eligendi Abbatiſſas Monaſteriorum regiminis Congreg. Caſſinen. Monialium. §. 2. Nos in præmiſſis opportunum remedium adhibere volentes, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc factæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod ex nūc deinceps perpetuis futuris temporibus, dilecti filij, nunc & pro tempore exiſtentes dictæ Congregationis Viſitatores, ac Abbates, ſeu Prælati reſpectiue, quibus moniales ipſorum recommendatæ, ſeu ſub quorum regimine, gubernio, & cura, vt præfertur, exiſtunt, toties quoties faciendarum electionum Abbatiſſarum huiuſmodi pro tempore caſus euenerit, in euentum quòd dictæ Moniales prædictorum Monaſteriorum in electionibus ipſarum faciendis per duo ſcrutinia non conuenerint, poſſint, valeant & debeant ipſorum Monaſteriorum Monialibus proponere duas vel tres eiuſdem Monaſterij Moniales, quas ad regimen & gubernium aptiores eſſe iudicauerint grauantes in hoc eorum conſcientiam, & illa ex dictis duabus vel tribus Monialibus ſic propoſitis, quæ plura Monialium vota ſiue ſuffragia in

Vota autem votantium ſecreta eſſe debere vide Conc. Trid. ſeſſ. 25. de Regularib. cap. 6.

ſui fauorem habuerit, ſit, & eſſe cenſeatur legitime & canonice electa in Abbatiſſam ipſius Monaſterij, & tamquam talis in Abbatiſſam Monaſterij huiuſmodi, per eos ad quos ſpectabit omnino inſtitui ſeu confirmari debeat: neque de cetero electiones dictarum Abbatiſſarum, alias quam vt præfertur & per præſentes diſponitur, fieri poſſint, nec debeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo ſtatuimus & ordinamus.

§. 3. Necnon etiam Viſitatoribus, & Abbatibus, ſeu Prælatis præfatis, vt duas, vel tres Moniales, modo & forma præmiſſis, ac ad effectum prædictum proponere, necnon Moniales dictorum Monaſteriorum ad eaſdem duas vel tres Moniales ſic pro tempore eis propoſitas acceptandum, & vnam ex ipſis duabus vel tribus, vt præfertur eligendum, aliqua præmiſſa omnia & ſingula, necnon per præſentes diſpoſita ob ſeruandum, etiam ſub excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis etiam ſæpius aggrauandis, ceteriſque iuris & facti remediis opportunis, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis, etiam quacumque appellatione, recurſu, & reclamatione poſtpoſitis penitus, & ſemotis, auctoritate noſtra cogere, & compellere, aliaque in præmiſſis, & infraſcriptis, ac circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna facere & exercere libere & licite poſſint, & valeant, auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuo concedimus, & indulgemus, ac plenam, liberam & omnimodam deſuper licentiam, poteſtatem, facultatem, & auctoritatem impartimur; necnon etiam dictis Monialibus ipſorum Monaſteriorum, vt præſentibus noſtris, ac Viſitatoribus, Abbatibus, & Prælatis prædictis in præmiſſis omnino pareant, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, necnon aliis pœnis diſtricte præcipiendo mandamus.

Prælatorum d. Congreg. facultas, circa huiuſmodi Abbatiſſarum electionem.

Clauſula præſeruatiua huius conſt. §. 4. Præſentes quoque de ſubreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quouis alio defectu notari, vel impugnari, aut alias quomodolibet infringi, vel retractari, nullatenus vmquam poſſe, ſed eas ſemper validas, & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri & obtinere; necnon ab omnibus quos præmiſſa concernunt, & in futurum concernent, perpetuo inuiolabiliter & ad vnguem obſeruari, ſicque in præmiſſis ab omnibus cenſeri, ac ita per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus & declaramus.

Clauſ. derog. omnium contrariorum. §. 5. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dictis, dummodo quis vltra tres dictas vigore præſentium ad iudicium non trahatur, & quibuſuis aliis Apoſtolicis, prouincialibuſque & ſynodalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon Monaſteriorum, & Ordinum prædictorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis, illis, illorumque ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, & decretis, in genere vel in ſpecie, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, ac expreſſa, & indiuidua mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Dat. P. A. 2. die 16. April. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 16. Aprilis 1574. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

XVI. Innouatio conſtitutionum Eugenij IV. circa poteſtatem Definitorum, & Viſitatorum Congregationis Caſſinen. alias S. Iuſtinæ Monachorum Ordinis S. Benedicti; & prohibitio Ambitus, necnon appellationis à Prælatis eiuſdem Congregat.

Quæ reſpiciunt iſtam Congregationem notaui ſupra ad conſt. 1. Iulij II.

Edita An. D. 1574.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

In Religione nihil vtilius obedientia erga Superiores.

NIhil in vnaquaque religioſa familia, in qua obedientia firmiſſime iactis fundamentis, pleriqne fideles in clauſtris Altiſſimo famulari ſtudent, æque arbitramur eſſe vtile, quam ſupremam in eiſdem auctoritatem gerentibus omni contentione excluſam, ea qua decet reuerentia, vniuerſos parere, eorumque dictis audientes eſſe, necnon à regularis obſeruantiæ profeſſorum pectoribus, bonorum aſſequendorum nimiam cupiditatem exulare.

Hæc vt vigeat in Congr. Caſſinenſi hic Pont. exoptat.

§. 1. Vtque hæc diuina aſſiſtente gratia, maxime in Congregatione Monachorum de obſeruantia Congregationis Caſſinen. alias S. Iuſtinæ de Padua Ordinis S. Benedicti, quæ vitæ ſanctitate claruit, ex ſententia noſtra ſuccedant, antiquas conſtitutiones approbandas, & in illarum tranſgreſſores duriores pœnas proponendas, & alias opportune prouidendum eſſe cenſemus, prout in Domino conſpicimus expedire.

Eugen. IV. decreuit. Definitorib. generalib hanc obedientiã præſtari, & ad eos electionem & deſtitutionem Abbatum ſpectare, vt ſup. in eius cõſt. 5. ſup.

§. 2. Accepimus enim, quod licet alias felicis recordationis Eugen. Papa Quartus prædeceſſor noſter, ſub Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Domini milleſimo quadringenteſimo trigeſimo ſecundo nono Kalend. Decembris Pontificatus ſui anno ſecundo. Inter alia voluerit, in Capitulo generali eiuſdem Congregat. ſingulis annis celebrando, nouem Definitores ex Monachis dictæ Congregationis eligi, qui vocem in Capitulo haberent, ſicque electos totum Capitulum præfatum repræſentare, eorumdemque Definitorum ſtatutis, conſtitutionibus, ordinationibus, definitionibus, & correctionibus, ſingulos Congregationis eiuſdem Monachos, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ſiue conditionis exiſterent, in omnibus efficaciter parere, ac huiuſmodi Definitores de Monaſterijs, & locis, illorumque bonis (prout viderent expedire) diſponere. Necnon ex Monachis tunc præſentibus, & futuris, quos ad id idoneos iudicauiſſent, in Abbates pro tempore vacantium Monaſteriorum, ac Prioratuum huiuſmodi, alias iuxta dictæ Congregationis conſtitutiones, ordinationes, & ſtatuta eligere, ſiue nominare. Necnon ad eorum beneplacitum taliter electos abſque aliqua etiam cauſæ cognitione, à regimine etiam dictorum Monaſteriorum, & Prioratuum, quibus tunc præfuerint, & quæ tunc propterea vacare cenſerentur, abſoluere, & amouere poſſe.

Voluitque ſeruari, etiam ſi Abbatia vacaret apud Sedem Ap. vt ſeq. ſed eam conſt. non poſui.

§. 3. Idemque per alias literas Datas Florentiæ, Pont. ſui anno quarto, decreuerit, dum occurrente vacatione Monaſteriorum & Prioratuum dictæ Congregationis, etiam apud Sedem Apoſtolicam vacantium, qua illis ratione prouidendum eſſet ordinauit, prout in ſingulis eiuſdem prædeceſſoris literis plenius continetur.

Hæc autẽ decreta non obſeruantur.

§. 4. Nihilominus nonnullos dictæ Congregationis Monachos, eius, quam Deo vouerunt obedientiæ plane oblitos, præfatis Superioribus in electione, & amotione Abbatum, & aliorum ad eorumdem nutum, & beneplacitum Monaſterijs & alijs officijs abſoluendis, & liberandis, aut ad illa eligendis, & nominandis, aduerſari, & contradicere, & cum illis ad contentiones deuenire; alios vero, ne contra eos veluti inobedientes, vel alia etiam ex cauſa, aut ex quantumuis graui crimine & exceſſu procedi poſſit, contra eiuſdem Congregationis ſtatuta & ordinationes varias appoſitiones & ſubterfugia, aut alia impedimenta afferre vel interponere; necnon abſque eorumdem Superiorum licentia, in his quæ ad morum correctionem & regimen, adminiſtrationemque Congreg. eiuſdem pertinent, iuriſperitos & alios conſulere temere auſos fuiſſe, & nunc præſumere; quoſdam etiam profeſſionis & regulæ quam ſub humilitatis habitu profeſſi ſunt immemores reperiri, qui ſic ambitione dignitatum, & officiorum eccleſiaſticorum, in dicta Congregatione cõſequendorum, quò facilius de Congregationis rebus, & perſonis ad eorum libitum diſponant, ſe efferri patiuntur, vt ad eccleſiaſticorum & ſæcularium Principum auxilia, vel occultè vel palam recurrant, & à S. R. E. Cardinalibus, alijſque Prælatis commendatitias literas propterea expectant, & noui aliquid ſemper, vt optati cõpotes fiant, in eorum animæ perniciem parando, ac moliendo, eiuſdem Congreg. quietem cum animarum illorum periculo modico perturbent.

Hic ideo Pont. ea iterato decernit.

§. 5. Nos igitur præmiſſis occurrere, ac eiuſdem Congregat. Monachorum honori & quieti, quos in viſceribus gerimus charitatis; necnon ad deterrẽda maleficia grauioribus etiam etiam pœnis propoſitis, conſulere cupientes, ac dictarum prædeceſſoris literarum ſeriem, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ſingulas prædeceſſoris præfati literas, ea in parte qua illæ auctoritatem illorum, qui pro tempore regendæ Congregationi deputati erunt, reſpiciunt quod ad eorum nutum & beneplacitum, Abbates & alios quouis nomine nuncupatos dictæ Congregationis Prælatos, vel Officiales eligere, & electos ſimiliter abſque aliqua cauſæ cognitione, ſeruatis alias ipſius Congregationis conſtitutionibus, ab officio amouere & abſoluere poſſint, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus & confirmamus, & quatenus etiam opus ſit, eaſdem quoad præmiſſa dumtaxat innouamus; quodque contra eos, qui in præmiſſis eiſdem Superioribus, in electionibus vel amotionibus huiuſmodi contradicere, vel ſe opponere, aut cum illis contendere præſumpſerint, per pœnam priuationis officiorum quæ obtinuerint, ac perſonæ coercitionem & carcerationem animaduertatur, ſtatuimus.

Iudicia circa Monachos ſummarie & appellatione remota agi, &c. decreto declarat.

§. 6. Cumque idem prædeceſſor diſtrictius inhibuerit, ne cui Prælatorum vel Monachorum dictæ Cõgregationis, ab inſtitutis, ordinationibus, correctionibus & mandatis Capituli generalis, ſiue Præſidentis, aut Viſitatorum vel Rectorum eiuſdem Congreg. ad quemcumque etiam Sedem Apoſtolicam, niſi de ſpeciali indulto Summi Pontificis liceret appellare, quamcumque appellationem, ſi aliquam quandoque interponi contingeret, cum inde ſecutis irritam decernendo. Si autem contra aliquem Prælatum vel Monachum dictæ Cõgregationis ciuiliter aut criminaliter ageretur, ſecundum ſtatuta & conſuetudines Congreg. præfatæ iuris communis apicibus, dilationibus, terminis & litium anfractibus omiſſis procedi debere mandauerit, eiuſdem prædeceſſoris exemplo adducti, quod quandocumque contra Monachos iudicium ex quauis cauſa inſtitui contigerit, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ac ſola facti veritate inſpecta, necnon omni & quacumque appellatione remota agi.

Appellantes coerceri mandat, cum eorũ conſultorib.

§. 7. Appellantes vero, aut de nullitatibus ſententiarum, proceſſuum, & aliorum quorumcumque cõtra ſe decretorum vel actorum dicẽtes, vel aliquod aliud impedimentum interponentes, illis non obſtan. priuatione officiorum, & carceris pœnis itidem affici, & ad vlteriora in cauſis, quas pro tempore agitari continget, priuationiſque carceris, & aliarum pœnarum propterea inflictarum executionem procedi poſſe volumus, eaſdemq; pœnas ad eos etiam Monachos, qui à iuriſperitis, aut alijs quibuſuis perſonis extra dictam Congregationem, abſque eorum Superiorum licentia, in his quæ ad obedientiam, aut correctionem, eiuſdemve Congregationis regimen pertinebunt, conſilium caperent extendimus.

Ambientibus & eorũ complicibus pœnas imponit.

§. 8. Ac omnes & ſingulos Monachos Congregationis præfatæ cuiuſcumque ætatis, gradus, conditionis, præeminentię, & literaturę exiſtentes, & quacumque dignitate præfulgentes, qui ad Prælaturas, & alia officia dictæ Congregationis aſſequenda intenti, ad Principum & Prælatorum de gremio dictæ Congregationis non exiſtẽtium fauores recurrerint, vel etiam pactis, pollicitationibus, alijſque vijs directe vel indirecte, palam vel occulte, ad dignitates ſeu officia in Congregatione præfata obtinenda aſpirauerint, vel alijs minus legitimis & honeſtis rationibus ea obtinere quæſiuerint, illorumque complices & fautores, ad quaſcumque Prælaturas dignitates,

&

& officia ſpiritualia vel temporalia, & præſertim in ipſa Congregatione, obtenta & obtinenda, perpetuo inhabiles declaramus, ac obtentis Prælaturis, dignitatibus, adminiſtrationibus vel officiis, eo ipſo priuamus, ac priuatos voce tum actiua tum paſſiua carere decernimus, & declaramus.

Promotiones canonice fieri iubet.

§.9. Et in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis latæ ſententiæ omnibus dictæ Congregationis Monachis qui pro tempore regimini dictæ Congregationis deputati erunt, præcipientes, diſtrictéque mandantes, ne aliquos precibus, literis, vel fauoribus Principum vel Prælatorum, aut aliorum extra dictum gremium exiſtentium adducti, ad cuiuſuis generis prælaturas, dignitates, officia, adminiſtrationes & gradus promouere præſumant; immo promouendorum meritis & virtutibus tantum inſpectis, quod Dei cauſam agant, memores ſint, quo magis puro & ſincero corde, nulla priuata aut mundana affectione commoti, in electionum negotio procedant. Decernentes electiones & promotiones ad Monaſteria, ſic literis, aut aliis fauoribus Principum & Prælatorum, vel aliorum extra gremium, vt præfertur, exiſtentium, eorumque precibus aut pollicitationibus, iniuſte ac indebite extortas, nullas, inualidaſque eſſe, & aduerſus eos qui his nimis legitimis rationibus ad regenda Monaſteria vel Prioratus, aut alia officia ſe eligi, aut aſſumi obtinuerint, per eiuſdem Congregationis Superiores quandocumque procedi, & rei veritate cognita, condignis pœnis tamquam publicæ dictæ Congregationis quietis perturbatores affici poſſe & debere. Et ita per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi auctoritate & facultate, iudicari & definiri debere; irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§.10. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, ac in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac dictorum Congregationis & ordinis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis & illorum Superioribus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, conceſſis & confirmatis. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice, Motu, & ſcientia ſimilibus latiſſime derogamus, ac derogatum eſſe volumus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi præfatis Congregationi & Monachis, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptis credi iubet.

§.11. Ac vt harum literarum notitia ad omnes dictæ Congregationis Monachos facilius deueniat, volumus illas in generali dictæ Congregationis Capitulo ſingulo quoque anno publice legi, illaſque in dicto Capitulo lectas ſic arctare, ac ſi legitime vnicuique intimatæ fuiſſent, illarumque exemplis, vel impreſſis, manu Scribæ dicti Capituli, vel Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Præſidentis ipſius Congregationis vel alterius in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti obſignatis, eamdem prorſus fidem haberi, quæ præſentibus haberetur ſi eædem exhiberentur.

D P. An. 2. 17. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 17. Aprilis, 1574. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Ordinationes circa electionem Præpoſiti generalis, & aliorum Prælatorum Congregationis Monachorum Eremitarum Sancti Hieronymi de Obſeruantia, eorumque ſtudia, & acceſſus ad Vrbem. XVII.

Ad hæc vide quæ immutauit hic idem Pont. in ſua conſt. 90. Ea quæ vbi notabo.

GREGORIVS PAPA XIII. *Edita A. D. 1574.*

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

PRo noſtri muneris officio & charitate paterna, qua omnes religioſorum Ordines proſequimur, quæcumque ad illorum ſtatum, ſalutaremque tranquillitatem pertinere arbitramur, ea adiuuante Domino inſtituere nitimur, atque ſtudemus,

Congregat. Monachorum S. Hieronymi ex eius inſtituto habet Priores annales, & q per tres annos ib Priores eligi poſſunt, & poſtea per annum vacare debent.

§.1. Inter eos autem ad Congregationem Monachorum Eremitarum Sancti Hieronymi reſpeximus, quæ paucorum numero continetur, vtpote cuius Monachi & Fratres ad centum ſexaginta vix aſcendunt, & ex antiquis conſtitutionibus & conſuetudinibus Priores habet annales; necnon in eodem Monaſterio in quo Prioratus officium aliquem gerere contigerit, vel aliis eiuſdem Congregationis Monaſteriis, poſſunt ſingulis annis vſque ad tres annos tantum, in Priores de nouo eligi, ita tamen vt triennio elapſo quo rurſus in Priores eligi valeant, ab huiuſmodi officio ſaltem per annum vacare debeant.

Ex qua frequenti mutatione, ambitio occaſio præbetur.

§.2. Hæc autem aſſidua mutatio, plurium deſideria ita excitat, vt nonnulli profeſſionis quam in habitu ſinceritatis & humilitatis Deo vouerunt, immemores, ambiendis illius dignitatibus & officiis aſſidue incumbant, quo magis pro eorum libito de rebus & bonis ad eamdem Congregationem pertinentibus diſponere poſſint, effrænata vero hac cupiditate ſic nonnulli efferri patiuntur; vt Principum ſæcularium & aliorum auxilia & fauores plerumque occulte, quandoque etiam palam expetant; illoſque implorare non vereantur, diuerſa ſuper his pacta ineundo, ſeditiones excitando, præſentationes quas practicas vocant exercendo, in maximum Chriſtifidelium ſcandalum, ac publicam dictæ Congregationis perturbationem, quæ ad labefactandum religioſorum ſtatum apertiſſime tendunt.

Hic ideo Pont. præſentes Priores amouet & alios deputat. eiſque Prioratus à futuro Capit. aſſignari mandat.

§.3. Nos igitur his incommodis per nouas editas ordinationes occurrendum eſſe cenſentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, modernos dictæ Congregationis Priores, ab officiis Prioratuum huiuſmodi abſoluimus & amouemus; necnon dilectos filios Hieronymum Cremaſcum modernum Præpoſitum generalem, Martinum, Iulium, Conſtantinum, Deodatum, Vrbanum, Aloyſium Comenſem, Hippolytum, Euſebium, Leandrum, Angelicum Locatum, Felicem & Stephanum, Dominicum & Timotheum in Priores Monaſteriorum eorumdem loco prædictorum eligimus. Aſſignationem autem eorumdem prioratuum vnicuique Priori per nos electo, à generali Capitulo faciendam remittimus.

Definitores à Capit. aliquot dd. Priorum conſtituit.

§.4. Ac ex ipſis Prioribus, Hieronymum, Deodatum, Vrbanum, Aloyſium, Euſebium, Leandrum, Angelicum Locatum, Felicem & Stephanum pro hac vice dumtaxat in eiuſdem Congregationis Definitores conſtituimus & deputamus.

Priores poſtea eligendos perpetuo Priores remanere decernit.

§.5. Priores vero huiuſmodi in poſterum perpetuo Priores durare decernimus, niſi aliquis ſic eius exigentibus demeritis Priorali dignitate priuandus eſſet; qui priuati ad dicta officia in poſterum exercenda inhabiles poſtmodum exiſtant.

Sed eodem in Monaſt. triennio tantũ permanere, & poſtea aliis præfici iubet. Confirmat hic Clem. VIII. conſt. 21.

§.6. Vltra autem tres annos Priores in adminiſtratione eiuſdem Monaſterij non permaneant, ſed illi aliis Monaſteriis adminiſtrandis præficiantur, & ad illa transferantur; ac triennium huiuſmodi à Capitulo generali proximis temporibus celebrando numeretur.

Capit. tamen ſingulis annis eos transferre valet.

§.7. Poſſit tamen idem generale Capitulum quos iudicauerit expedire, de vno ad aliud Monaſterium regendum ſingulis annis transferre.

Hoc approbat inf. in cõſt. 90.

§.8. Quod ſi aliqui ex ſupranominatis, qui in Priores per nos, vt præfertur, electi fuerunt, Prioratus ſibi delatos acceptare recuſauerint, aut eos vel ſtatim, vel paulo poſt dimittere voluerint, tunc & eo caſu liceat Capitulo generali proxime celebrando hac vice duntaxat eorum loco alios dictæ Congregationis profeſſores, etiam ſi de numero Vicariorum, vt infra dicetur, non extiterint, in Priores eligere, ac illos ſubrogare, & ad Prioratus huiuſmodi officia exercenda per tempus prædictum deputare.

Capit. proximũ loco Priorum vt ſupra deputatorum vacantium alios ſubrogare poteſt.

§.9. Præterea cum antea liceret quemcumque Monachum in presbyteratus ordinem conſtitutum, in Præpoſitum generalem, Viſitatorem & Conſultorem eligere, & dummodo vocem haberet in generali Capitulo prædicto, etiam in Definitores illi omnes aſſumi valerent, & multitudo vocem & ſuffragium in electione habentium, & eligendorum maximam pareret confuſionem, propter varias, illicitaſque pactiones & pollicitationes quæ præmiſſorum occaſione ineunt. Nos huiuſmodi malo obuiare volentes, quod iidem omnes, Præpoſitus videlicet generalis, Viſitatores, Conſultores, & Definitores, ex numero Priorum, ab ipſiſmet Prioribus tantum eligantur mandamus, præterquam in S. Alexij de Vrbe, & S. Pauli Ciuitatis Albanen. Monaſterijs, in quibus pro euitandis expenſis & incommodis duos ex illis Monachis qui ad ibi degendum, aut eorum alter conſtituentur, pro tempore etiam ſi Priores non eſſent, Viſitatores deputari poſſe permittitur. Qui tamen vti eorundem Monaſteriorum Viſitatores in generali Præpoſito vel Definitoribus eligendis, vocem non habeant, quo ad reliqua autem conceſſa ſibi per generale Capitulum auctoritate fungantur.

Præpoſitũ gen. Viſitatores, Conſultores, & Definitores ex numero Priorũ eligen. eſſe decernit.

Imo ex omnibus ſubditis eligi poſſunt Præpoſitus & Definitores vt in d. conſt. Clem VIII. num. 11.

§.10. Inſuper ex cauſis prædictis, vitandique ambitus gratia, eos procuratores qui ab vnoquoque Monaſterio ad generale Capitulum deſtinantur, vt de ſtatu Monaſteriorum à quo miſſi fuerint, generale Capitulum prædictum plane edoceant, & ea omnia quæ ad illud pertinent poſtmodum referant, necnon vocem in electione Præpoſiti generalis, & Definitorum, tam actiuam quàm paſſiuam habeant, illa in poſterum volumus carere.

Procuratores à Monaſt. miſſos ad Capit. gen. voce electiua carere declarat.

Hoc corrigit inf. in Clem. VIII. in conſt. 21.

§.11. Ad hæc ſi medio tempore à celebrato Capitulo generali vſque ad aliud celebran. alicuius Monaſterij Prioratum, quomodocumque, & ex quauis cauſa vacare contigerit, noui Prioris electio vſque ad Capitulum generale proxime celebrandum, nec vltra differenda erit. Et interim Monaſterij Vicarium, vel quemuis alterum per Præpoſitum generalem, cum voto Conſultorum per modum prouiſionis duntaxat deputandum.

Electio Prioris vacantis ad Capit. differenda eſt, &c.

§.12. Nec aliquis ad Prioratum aſſumendus erit, niſi & tempore vacationis, & tempore electionis ſit alicuius Monaſterij Vicarius.

Priores ex Vicariis eligendi, &c. Imo etiam ex non Vicariis, vt in d. bulla 21. Clem VIII.

§.13. Vicariorum autem electio per Capitulum generale facienda erit, vt eſt moris. Quod ſi medio tempore aliqua Vicariatuum officia quomodocumque, vacare contigerit, cum voto Conſultorum generalis Præpoſitus poterit Monachos in Vicarios eligere, prout ea in re duxerit expedire.

Vicariorũ electio ad quos ſpectet.

§.14. Ad euitandam etiam extra clauſtra Monaſteriorum Monachis præfatis vagandi ac diſcurrendi occaſionem, Monachos ad quodcumque gymnaſium vel publicam academiam quibuſuis ampliſſimis priuilegiis ſuffultam, ad audiendas cuiuſuis facultatis lectiones accedere, aut illas publice, vel priuatim profiteri prohibemus. In propriis autem Monaſteriis dummodo in facultatibus, vel in Theologia Magiſterij, vel Licentiaturæ, aut alios gradus ſuſcipere non audeant, ipſis arbitrio Præpoſiti generalis duntaxat literarum ſtudiis a iure permiſſis, operam dare concedimus.

Monachis extra Clauſtra lectiones audire vel profiteri vetat. Et in Monaſteriis certo modo permittit.

§.15. Monachorum prædictorum nullus abſque expreſſa licentia à Venerabili fratre noſtro Ioanne Epiſcopo Oſtienſi Cardinale Morono nuncupato, nunc dictæ Congregationis, & pro tempore exiſtente apud nos Sedemque Apoſtolicam Protectore, aut à Præpoſito generali in ſcriptis obtenta, ad Almam Vrbem noſtram ſub quouis prætextu ſe conferre audebit; ſi ſecus fecerit, carceris, à quo per integrum annum ad pœnam inobedientiæ luendam detinebitur, ac vocis tàm actiuæ, quàm paſſiuæ priuationis, aliiſque etiam grauioribus arbitrio pro tempore generalis Præpoſiti imponendis pœnis plectendus erit.

Acceſſum ad Vrbem, ſine Protectoris, vel Præpoſiti gen. licentia prohibet.

§.16. Sub eiſdem pœnis edicimus, ne aliquis dictæ Congregationis Ordinem expreſſe profeſſus, in Vrbe, vel alibi procuratores, aut negotiorum geſtores, aut alio nomine nuncupatos, circa cauſas & negotia ad dictam Congregationem vniuerſam, vel illius Monaſteria, aut regularia loca quomodolibet directe vel indirecte ſpectantia vel pertinentia, conſtituere audeat.

Conſtit. Procurat. ad negotia vel cauſam Congreg. vel eius locorum, omnibus interdicit.

§.17. Demum Præpoſitum generalem ex Prioribus in poſterum eligi debere, & Capituli generalis auctoritate electum, vltra annum in Generalatus officio minime perſeuerare poſſe.

Præpoſitũ gen. ex Priorib. & ad annũ eligi mandat.

Imo ex omnibus vt inf in conſt. 21 Cle. VIII.

§.18. Sicque & non aliter in præmiſſis per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari, definirique debere, prædictaque omnia firma & inuiolabilia fore & eſſe, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Aliter geſta irritat.

§.19. Quocirca moderno & pro tempore exiſtenti Præpoſito generali, ac vniuerſis & ſingulis dictæ Congregationis Monachis per Apoſtolica ſcripta, illis etiam in virtute ſanctæ obedientiæ præcipiendo mandamus, vt præſentes literas humiliter recipiant, & quæcumque in ipſis continentur, alia deſuper à nobis non expectata iuſſione aut mentis noſtræ declaratione, firmiter cuſtodiant, & in omnibus illis ſtudioſe ac reuerenter obedire procurent.

Omnes obedire ... præcipit.

§.20. Quin etiam ipſi Præpoſito generali præcipimus, vt eaſdem præſentes in omnibus eiuſdem Congregationis Monaſteriis, necnon ab omnibus Monachis prædictis inuiolabiliter faciat per ſe vel alium obſeruari, quoſcumque contradictores & rebelles, ac etiam reclamantes, eiſque auxilium vel fauorem, publice vel occulte, directe vel indirecte, quouis quæſito colore vel ingenio præſtantes, tam Eccleſiaſticos quàm laicos cuiuſcumque dignitatis, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, ceteraque iuris & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita compeſcendo, cenſuraſque & pœnas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Publicationem & obſeruationem Præpoſito gen. demandat.

§. 21. Non obſtantibus fel. record. Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis edita de duabus dietis, & quibuſuis Apoſtolicis, ac prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac dictorum Congregationis & Ordinis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis & illorum ſuperioribus, ſuper quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet conceſſis, ac etiam pluries confirmatis & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro ſufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, aut quæuis alia expreſſio ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores, formas datas, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſſis habentes & inſertis, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice, motu & ſcientia, ac poteſtatis plenitudine paribus, latiſſime derogamus, ac derogatum eſſe volumus, contrariis quibuſcumque aut ſi prædictis Congregationi & Monachis, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionẽ.

Contraria derogat.

§.22. Per

Conſtit. Ord. quo ad caſus hic ubi expreſſos, & quo deputationem Præpoſiti gen. factã à Pio V. præſervat.

§.22. Per hæc autem antiquis d. Congr. conſtitutionibus, & laudabilibus conſuetudinibus more vtentium in dicta Congregatione comprobatis, aut ſtatutis, etiam forſan iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, vel priuilegiis, indultis, vel literis Apoſtolicis ſuper præmiſſis forſan emanatis, niſi quo ad caſus expreſſos, in nihilo penitus detrahere, aut literis piæ mem. Pij Papæ Quinti circa deputationem moderni Præpoſiti generalis derogare non intendimus; quinimo tempore deputationis expleto Capitulo generali minime ademptam eſſe volumus facultatem, quo minus idem ad officium generalis Præpoſiti eligi poſſit.

D P. An. 3. 26. Maij.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piſcatoris, die 26. Maij, 1574. Pontificatus noſtri anno tertio.

XVIII. Confirmatio & extenſio gratiarum, priuilegiorum, & indultorum Ordinis Ciſtercienſis Monachorum S. Benedicti, nouæque ordinationes pro feliciori eius regimine.

Alias ordinationes ad eumdem finem, ſtatuerunt Eugen. III. in conſt. 2. Sacroſancta, *ſup. Clement. IV. in conſt. 3.* Paruus. *ſup. Bened. XII. in conſtit. 3.* Fulgens. *Pius IV. conſtit. 70.* In eminenti. *ac Pius V. in conſtit. 102.* Ex innumeris.

De inſtitutione autem huius Ordinis, ac aliis eum concernentibus, notaui ſup. in Paſchal. II. conſt. 1. *Deſiderium.*

Elect. An. D. 1574.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium.

SVperna diſpoſitione, cuius inſcrutabili prouidentia ordinationem ſuſcipiunt vniuerſa, in ſupereminenti Apoſtolicæ dignitatis ſpecula meritis licet imparibus conſtituti, ad ea, per quæ ſacræ religionis Ciſtercien. Ordinis, nobis, & Sedi Apoſtolicæ immediate ſubiecti, ſtatus feliciter dirigatur, & regularis vitæ inſtitutio iamdiu à Sanctis viris, tam pie & religioſe tradita & conſtituta conſeruetur, & ſi quid deperire inceperit, Domino concedente reformationem ſuſcipiat, & in ſuum priſtinum ſtatum reſtoreſcat, ac denique perſonæ ſub ſuaui Religionis huiuſmodi iugo, Domino ſecundum regulæ ſuæ puritatem famulantes, ſua in pacis quietis ſuauitate vota reddere, & fructus in Dei Eccleſia vberiores proferre valeant, libenter intendimus, & his quæ per Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros propterea conceſſa & ordinata fuiſſe reperiuntur, etiam noſtræ approbationis robur adiicimus, ac alias deſuper ſtatuimus, ordinamus, moderamur & reformamus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Pius IV. confirmauit antiquas ordinationes & indulta Ord. & alia ſtatuit ut ſup. in eius cõſt 70 In eminenti.

§.1. Dudum ſiquidem fel. record. Pio Papæ IV. prædeceſſori noſtro, pro parte bonæ mem. Ludouici olim Abbatis Monaſterij Ciſtercij, Cabilonen. diœceſis expoſito, quod licet ſacer Ciſtercien. Ordo in ſumma puritatis & deuotionis perfectione, per multa retroactorum annorum ſæcula, ac tamdiu exemplari Religioſorum ſuorum vita atque ſanctimonia, non ſolum in Regno Franciæ, vbi ſupremum eius caput videlicet, Ciſtercij præfatum, cum aliis quatuor illius præcipuis nempe Firmitatis, Pontigniaci, Clareuallis, & Morimondi, Cabilonen. prædictæ, & Antiſiodoren. ac Lingonen. reſpectiue diœc. Monaſteriis, filiabus Ciſtercij nuncupatis, ſed etiam per alia fere vniuerſa Chriſtiani Orbis climata cum bonæ famæ, & virtutum odore, eximioque Religionis decore, ad ædificationem militantis Eccleſiæ quamdiu iuxta Sanctorum Patrum inſtitutiones, & regularia illius inſtituta, præfatis aliiſque Monaſteriis de Monachorum dicti Ordinis perſonis prouiſum, eiuſque laudabilia inſtituta, ritus, conſuetudines & priuilegia ſimiliter obſeruata fuerant, Domino cooperante floruiſſet. Nihilominus tunc à pluribus annis citra, præſertim poſtquam pleraque Monaſteriorum, ac Prioratuum ſuorum, aliis quam dicti Ordinis perſonis commendari, ac ab eorum Superioris obedientia per exemptionum, vnionum, aliaſque diuerſas vias tamquam membra à ſuo corpore diuelli, abſtrahi, & diſmembrari cœperant, ſpecioſo illo regularis diſciplinæ candore paulatim offuſcato, vniuerſi Ordinis ſtatus in miſerabilem diſperſionem, & deſolationem prolapſus erat, & in eadem expoſitione ſubiuncto, quòd tantis huius olim Deo, mortalibuſque gratæ Religionis incommodis aliter quam per antiquorum ſtatutorum, conſuetudinum, rituum & priuilegiorum prædictorum vndique conuulſorum, & diuerſimode oppreſſorum reſtitutionem mederi non poſſe videbatur præfatus prædeceſſor ſupplicationibus ipſius Ludouici Abbatis in ea parte tunc inclinatus, antiqua priuilegia per quoſcumque Rom. Pontifices prædeceſſores ſuos eidem Ciſtercien. Ordini, & eius Capitulo generali indulta & conceſſa, per ſuas literas approbauit, confirmauit & innouauit, & alia deſuper ſtatuit & ordinauit.

Pius V. cit. ib rub. eadé confirmauit, & quædam alia de nouo conceſſit pro reformat. eiuſdem Ord.

§.2. Et deinde piæ mem. Pius Papa Quintus etiam prædeceſſor noſter eodem erga præfati Ciſtercien. Ordinis bonum ſtatum, & reformationem, zelo & animi propenſione affectus, antiqua illa eidem Ordini, vt præfertur, conceſſa priuilegia & indulta, per ſuas literas, etiam approbauit & confirmauit, ac literis Pij Quarti prædeceſſoris eiuſmodi, etiam ſuæ approbationis robur adiecit. Necnon nonnulla alia opportuna pro temporis conditione præfati Ciſtercien. Ordinis reformationem concernentia, de nouo eidem Ordini & Capitulo generali conceſſit & indulſit, prout in ſingulis literis præfatis plenius continetur. Cum autem firmiora ſint ea, quibus Sedis prædictæ ſæpius intercedit auctoritas.

Hic modo Pũc. eorum bullas approbat, & omnes ordinationes & ſtatuta d. Ord. confirmat, volens quod Abbas & Prælati loca, & perſonas viſitent & corripiant.

§.3. Nos cupientes, vt illa, quæ pro dicti Ordinis, cuius decus & integritatem, ac priſtini candoris reſtitutionem non minori quam prædicti prædeceſſores noſtri zelo affectamus, ſalubri directione, tam pie ac ſancte ſtatuta ſunt, inconcuſſa perpetuo remaneant, omnium & ſingulorum immunitatum, libertatum, exemptionum, conſeruationum, facultatum, ordinationum, ſtatutorum, priuilegiorum, indultorum, & aliarum gratiarum, necnon literarum Pij Quarti & Pij Quinti prædeceſſorum huiuſmodi tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis haberi. Motu proprio non ad Abbatis generalis, & Superiorum Ordinis huiuſmodi, vel quorumuis aliorum inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, omnes & ſingulas ab Abbate Monaſterij Ciſtercij, aliiſque Superioribus & Capitulo generali Ordinis huiuſmodi, eiuſque deputatis, immunitates, libertates, & exemptiones quiuſuis, tàm virorum, quàm S. Catharinæ Caietan. & S. Mariæ de Cœleſtia nuncupatę Venetiarum, aliiſque Monialium Monaſteriis, ac Prioratibus, & aliis regularibus locis dicti Ordinis, ac dilectis filiis Abbatibus, & Prioribus, dilectiſque in Chriſto filiabus, Abbatiſſis & Prioriſſis, necnon Conuentibus, Capitulis, & perſonis eorumdem, tàm in Gallia, Italia, Hiſpania, Portugallia, Germania, Anglia & Scotia, quàm alibi vbilibet conſiſtentibus, ita quod immunitatibus, libertatibus & exemptionibus huiuſmodi non obſtantibus, pro tempore exiſtentes Abbas generalis nuncupatus, & alij Superiores dicti Ordinis, eorumque Vicarij, iuxta ipſius Ordinis inſtituta, Monaſteria, Prioratus, & loca prædicta, ac illorum perſonas, tàm in capitibus quàm in membris viſitare libere & licite valeant.

Indulta Apoſt. Epiſcopis, & aliis conceſſa viſitandi eadem loca, limitantur ita vt Abbas præfatus, & Superiores illa etiã viſitare poſſint.
Hoc idem ſtatuit Pius IV. ibid.

§.4. Ac quæcumque priuilegia & indulta Apoſtolica viſitandi Monaſteria, tàm virorum quàm mulierum Ordinis huiuſmodi quibuſuis Venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac dilectis filiis aliis locorum Ordinariis, Abbatibus & aliis, quàm Generali Ciſtercien. prædicto, ac aliis quatuor primis nuncupatis quatuor Monaſteriorum filiarum Ciſtercij nuncupatorum præfatorum Abbatibus, ceteriſque Superioribus eiuſdem Ord. ad id ab ipſo generali Capitulo deputatis perſonis, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis & præeminentiæ exiſtentibus, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & dictam

Sedem,

Sedem, etiam ad quorumvis Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, vel etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, etiam conſiſtorialiter, & cum cauſæ cognitione, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, hactenus quomodolibet conceſſa, & etiam iteratis vicibus approbata, & Apoſtolicas, & alias literas deſuper confectas, & inde ſecuta quæcumque, ad hoc duntaxat vt Abbati generali & aliis Superioribus Ordinis, eorumque Vicariis, Monaſteria huiuſmodi, vt præfertur, viſitare liceat, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium moderamur & limitamus.

Inhibitio contra Epiſc. & alios impedientes illos in viſitationibus.

Hoc idem voluit Pius IV. ibid.

§.5. Inhibentes Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis ſuperioribus Prælatis, videlicet ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, ac ſuſpenſionis a diuinis, Abbatibus vero, & aliis inferioribus præfatis, ceteriſque quibuſcumque perſonis ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ne Abbatem generalem, & alios ſuperiores Ordinis, eorumque Vicarios præfatos quo minus viſitationes, iuxta regularia Ordinis inſtituta huiuſmodi, libere facere poſſint, per ſe vel per interpoſitas perſonas, directe vel indirecte, aut alias quoquo modo impedire audeant vel præſumant.

Monachi & Moniales omnes admittant Abb. & alios Superiores viſitan. sub pœnis hic expreſſis.

§.6. Ipſis autem Monaſteriorum, & aliorum locorum prædictorum Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Conuentibus, Monachis, Monialibus, & perſonis, vt Generalem, alioſque Abbates, Superiores, & Vicarios præfatos, vt præfertur, viſitare volentes, benigne recipiant, eiſque & eorum mandatis, in concernentibus eorum viſitandi officium huiuſmodi pareant, & humiliter obediant, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub ſimilis excommunicationis pœna diſtricte præcipiendo mandamus.

Confirmatio omnium gratiarum Ord.

Hoc habetur etiam in d. conſt. Pij IV.

§.7. Et inſuper vniuerſa & ſingula priuilegia, prærogatiuas, immunitates, exemptiones, libertates, conſeruatorias, facultates, indulta, & alias gratias Ciſtercij, & quattuor filiatus nuncupatis Monaſteriis, ac Ordini, eiuſque Capitulo generali, Definitoribus, & aliis Superioribus præfatis per piæ mem. Paſchalem Secundum, Calixtum etiam Secundum, Eugenium Tertium, Alexandrum etiam Tertium, Lucium ſimiliter Tertium, Honorium pariter Tertium, Gregorium Nonum, Innocentium Quartum, Sixtum etiam Quartum, præſertim commendas, & Commendatarios Monaſteriorum, & aliorum locorum Ordinis huiuſmodi concernentia, & quod Commendatarij pro tempore exiſtentes nullam in Monaſteria dicti Ordinis ſibi commendata, & eorum Monachos iuriſdictionem exerceant, & quoſcumque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & Sedem huiuſmodi hactenus quomodolibet conceſſa.

Confirmatio ordinationum & ſtatutorum d. Ord.

Hoc habetur etiam in d. conſt. Pij IV.

§.8. Necnon ordinationes & ſtatuta ab exordio fundationis eiuſdem Ordinis vſque in præſentem diem in dicto Capitulo concorditer edita, etiam ſi in vſu eſſe deſierint, dummodo per lapſum temporis immemorabilis, videlicet centum annorum in deſuetudinem non abierint. Ac præterea ſuper contributionibus, per omnia & ſingula eiuſdem Ordinis Monaſteria Abbati Ciſtercij ſeu Capitulo generali prædictis, faciendis & ſoluendis, ac prout illa concernunt omnia & ſingula alia in literis Apoſtolicis, aliiſque documentis deſuper confectis contenta, & inde ſecuta quæcumque, licita tamen & honeſta, ac decretis Concilij Tridentini non aduerſantia, eiſdem auctoritate & tenore ex certa ſcientia confirmamus & approbamus, ac illis perpetuæ & inuiolabilis firmitatis, & noſtræ approbationis robur adiicimus, omneſque & ſingulos, iuris & facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus. Necnon potiori pro cautela eadem omnia & ſingula priuilegia, prærogatiuas, facultates, exemptiones, quatenus ſint in vſu, conſeruatorias, indulta, & alias gratias eiſdem modo & forma, quibus Ordini, eiuſque Abbatibus, Capitulo generali, & Superioribus prædictis per dictos prædeceſſores conceſſa ſunt, illis de nouo auctoritate & tenore prædictis concedimus & innouamus.

In Monaſt. Commen. talia a... perſonam, quam ... Ord. ...

§.9. Et præterea quod in Monaſteriis dicti Ordinis, quæ diuerſis perſonis, etiam ſi Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ, & S. R. E. Cardinales exiſtant, de præſenti commendata, etiam reperiuntur, & in futurum commendari, ſeu alias quoquo modo aliis quam Ordinis ipſius perſonis concedi continget, vbi non fuerit, inſtituatur menſa Conuentualis, ab Abbatiali menſa diſtincta & ſeparata, cum annuis fructibus, redditibus, & prouentibus, iuxta Monaſteriorum ipſorum facultates competentibus, & honeſtis, pro ſufficienti Conuentus & Monachorum, aliorumque Religioſorum eiuſdem Ordinis numero in vnoquoque ex ipſis Monaſteriis per ipſos Generalem, & ceteros Ordinis ipſius Superiores, aut eorum Vicarios ordinando, quam quidem menſam quia etiam ædificiorum, & locorum ad diſciplinæ monaſticæ obſeruationem pertinentium, ſcilicet templorum, ornamentorum, iocalium, librorum Eccleſiaſticorum, dormitorij, refectorij, aliorumque locorum regularium, necnon Monaſteriorum clauſuræ neceſſariis, & ordinariis reparationibus faciendis obligatam & obſtrictam eſſe volumus, vt in ea inſtituenda expenſarum annuarum ad hæc neceſſariarum ratio habeatur, ſtatuimus, & mandamus, ac ad eandem menſam ſic inſtituendam, congruoſque redditus aſſignandos ipſi Commendatarij omnino teneantur, & ad id etiam per cenſuras Eccleſiaſticas, fructuum, redditium, & prouentuum ſequeſtrationes, & alia opportuna iuris remedia cogi poſſint, & debeant.

Debet menſa Conuent. diſtincta ab Abbatia & ſufficiens pro Monachis.

Religioſi alterius Ord. intruſi in loca huius Ordin. aut inde eiiciantur, aut eiuſdem Ord. profeſſionem faciant.

§.10. Et quia ſicut accepimus in multis dicti Ordinis tam virorum quam mulierum Monaſteriis quamplures mendicantium aliorum Ordinum Religioſi vtriuſque ſexus ab immemorabili tempore citra ſe intruſerunt, & perſæpe intrudere præſumunt, quod illi vel inde realiter, & cum effectu eiiciantur, vel ſaltem habitum infra annum ſuſcipiant, ac profeſſionem regularem eiuſdem Ciſtercien. Ordinis expreſſe emittant, debitamque obedientiam, & reuerentiam illius Abbati generali, & reliquis Superioribus prædictis præſtent, ac diuinum officium ſecundum ipſius Ordinis morem celebrent, ſeque regularibus eius inſtitutis omnino conforment. Quodque Monachi in Monaſteriis, & Prioratibus eiuſdem Ordinis, aliis piis locis pro tempore vnitis, annexis, & incorporatis degentes, ſint & remaneant ſub obedientia, & correctione Abbatis generalis, aliorumque Superiorum Ordinis Ciſtercien. præfatorum, & ſuorum Vicariorum in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi vniones, annexiones, & incorporationes huiuſmodi non emanaſſent, etiam ſi in illis aliter caueretur, & vſus, non tamen à tempore immemorabili, vt præfertur, contrarium obtineat, quæ contra ſtatuti huiuſmodi tenorem nemini ſuffragentur.

Moniales alterius Ordinis quando recipi poſſint in Abbatiſſas.

§.11. Quod nullæ alterius Ordinis Moniales niſi cauſa legitima ſubſiſtente, in Abbatiſſas Monaſteriorum Monialium dicti Ordinis aſſumi, vel ſi aſſumantur in eiſdem Monaſteriis recipi poſſint, niſi immediato Patre Superiore præſente, qui habitum illis exhibeat, & ab eis tria ſubſtantialia vota, necnon iuramenta obſeruandi ſtatuta dicti Ordinis, ac ſecundum ea viuendi recipiat.

Monaſt. omnia tenentur ad contributiones ſoluendas Abbati & Capitulo.

§.12. Quodque omnia & ſingula Monaſteria Ordinis huiuſmodi, tam virorum quam mulierum vbicumque exiſten. ſeu eorum Abbates vel Priores, etiam Commendatarij, Abbatiſſæque vel Prioriſſæ in ſignum obedientiæ & ſuperioritatis ſolita regalia, videlicet, contributiones ſolitas Abbati Monaſterij Ciſtercij, & Capitulo generali prædictis, omnibus exceptione, recuſatione, præſcriptione, & alia excuſatione penitus ceſſan. annuatim ſoluere teneantur, & ad id compelli poſſint ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, eadem auctoritate ſtatuimus, & ordinamus.

Monaſt. etiã commendata, & de iurepatronatus laicorũ, deſtructa reficiantur & reducãtur, ad clauſuram.

§.13. Et inſuper vt Monaſteria Ciſtercien. Ordinis huiuſmodi, quorum quamplurima, vt accepimus præſertim in vtraque Sicilia conſiſtentia, aut debitis officiis deſtituta, aut Monachis ob non præſtitam alimoniam deſerta, aut omnino collapſa, retecta, recluſa, patentia reperiuntur, & vt prophana habentur, ad Conuentum, diſciplinam, & bonam frugem reuocentur, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine etiam ſtatuimus, & ordinamus, vt omnia Monaſteria, & loca dicti Ordinis, tam in vtraque Sicilia, quam ceteris omnibus Orbis partibus conſtituta, etiam commendata, ac etiam de iurepatronatus laicorum quocumque modo exiſten. quæ

contraria,

conuulſa, diruta, & extenuata exiſtunt, reficiantur, & ad debitam clauſuram reducantur. Ac pro faciliori præmiſſorum executione conueniens pecunia ſtatuatur, & quotannis in id opus donec abſolutum fuerit, erogetur, ac in eiſdem, & ceteris locis, quemadmodum eorum facultates ad id fuerint ſufficientes, competens Monachorum & Miniſtrorum numerus reſtituatur.

In Eccleſiis prouideantur neceſſaria ad cultum Monachorum, & cultum diuinum Miſſaque & alia officia in eiſdem quotidie celebrentur.

§.14. Ipſorumque quoque Eccleſiæ, ſacriſtiæ, dormitoria, & officinæ vaſis, veſtimentis, libris, ſacra, & communi ſuppellectile ac ceteris omnibus ad diuinum cultum, & monaſticum vſum neceſſariis conuenienter inſtruantur. Miſſæ præterea ſacrificium, & alia diuina officia nocturna, & diurna quotidie in choro pſallendo iuxta ritum dicti Ordinis ſine intermiſſione celebrentur. Inſuper vbi ſacra lectio iuxta Concilij Tridentini diſpoſitionem haberi non poterit, præter eos libros, qui ad diuini officij & chori vſum neceſſarij ſunt, ſaltem Biblia & Catechiſmus ad Parochos ante aliquot annos editus, item opera S. Bernardi, & ſi qui alij ad honeſtam Monachorum occupationem haberi poterunt, habeantur, niſi de illis in aſſignatione menſæ Conuentualis iam proſpectum reperiatur, ita tamen, vt de his omnibus, necnon vaſis, veſtimentis, & cetera ſuppellectile præfata ſemel receptis, omnes Conuentus rationem reddere debeant.

Nouitij inſtruantur in duobus Monaſteriis in qualibet Prouincia.

§.15. Et vt Nouitij ea qua decet diſciplina informentur, vnum aut duo Monaſteria in quacumque Prouincia vbi commode fieri poterit, ordinentur, in quibus Magiſtri etiam ceterorum Monaſteriorum Nouitios diuini officij rationem, & regularis obſeruantiæ inſtituta doceant, ita vt quodlibet Monaſterium ſuis neceſſaria ſuppeditet, & ſi nullos habuerit, alij pro eo eiuſque impenſis recipiantur, & inſtituantur.

Conuentus claudatur, & [illegible]

§.16. Omnia ædificia Conuentus quoquo verſus claudantur, portæ non neceſſariæ obſtruantur, clathri feneſtris, vbicumque opus fuerit infigantur. Templa, Sacriſtiæ Capitula, Dormitoria, Refectoria, Infirmariæ, & omnino alia Clauſtri partes nihil prophani patiantur, nec Conuentus horreum, penu, præſepia, nec prorſus vlla promercalia Abbatum, Commendatariorum, conductorum aut aliorum recipiant, nec illa a Commendatariis, penſionariis, aliiſve de Clauſtro non exiſten. occupentur, ſed illis ſolum proprij clauſtrales vtantur, prout ad diuini officij celebrationem, regularemque obſeruantiam fuerunt conſtituta.

Mulieres loca Ordinis non ingrediantur [illegible]

§.17. Mulieribus omnibus cuiuſcumque qualitatis, dignitatis, & ætatis, ingreſſus clauſtri, & aliorum locorum regularium, etiam ædium partis, quæ ab Abbatibus, Commendatariis, Prioribus, aliiſve miniſtris, etiam diuiſim poſſidentur, ſit penitus interdictus, & ſi ſecus factum erit, tam ingredientes quam recipientes excommunicationis ſententiam incurrant, carcer quoque ad correctionem monachorum, vbi non eſt, conſtituatur.

Inuentarium fiat in quolibet Monaſterio omnium [illegible]

§.18. Et in omnibus Monaſteriis inuentarium omnium præfatorum, necnon inſtrumentorum fundationum, dotationum, auctoritatum, exemplarium, omniumque munimentorum conſcribatur, & in formam authenticam redigatur, illudque & cetera omnia præfata fideliter aſſeruentur, ſicubi vero locorum quicquam producendum erit, exemplum ab Archetypo deſumatur & tranſmittatur, niſi talis contigerit neceſſitas, vt ipſum exemplar producendum ſit, quod tunc in fidem alicuius probati deponatur, qui idonee caueat illud ipſum quam primum reportandum.

Monaſteria exiſtentia in locis non tutis transferantur ad loca tutiora.

§.19. Illa quoque Monaſteria locis patentibus conſtituta, quæ propter Turcarum, ſeu Prædonum, vel hæreticorum incurſiones tute ſeruari non poterunt, facto de ipſorum iuribus, literis, auctoritatibus, tabulis, monumentis, atque omni prorſus ſuppellectile, mobilibuſque bonis, iocalibus, & rebus fideli inuentario, & ſi opus erit earum omnium depoſitio fiat apud perſonam fide & facultatibus idoneam, ita vt nihil omnino inde ſine conſenſu expreſſo, & ſpeciali mandato Conuentus moueri valeat, in Ciuitates, oppidaue vicina transferantur.

Viſitationes fiant ſolicite & prudenter.

§.20. Ceterum ad reſtituendam monaſticam diſciplinam, & reſtitutam conſeruandam, Ciſtercij, & ceteri patres Abbates, in Capitulo generali prouideant diligenter, vt omnes viſitationes ſollicite, & prudenter, ac cum pietate fiant, ſalutem animarum, Religionis zelum, perpetuum cultum diuinum, clauſuram, obedientiam, & cetera omnia, quæ ad mores, correctionem, & Religioſorum ædificationem pertinent, procurando, Quibus in rebus vtcumque non ſunt menſæ Conuentuali aſſignati redditus, qui hoc onus ferre poſſint, Abbates, & Commendatarij, ac alij quicumque adminiſtrationem ſpiritualium, & temporalium viſitandorum Monaſteriorum habentes, neceſſaria omnia miniſtrare, ac contributiones, & ſumptus pro gerendis aliis communibus negotiis dictæ Sedis auctoritate impoſitas, ac etiam ad brachij ſæcularis adhibitionem præſtare.

Viſitatores hoſpitari debent à commendatariis.

§.21. Viſitatores, ac ſolitos & neceſſarios ipſorum famulos, & iumenta debita Hoſpitalitate recipere, & eiſdem in omnibus auxiliari omnino debeant, & ad id etiam cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis per Capitulum, ac etiam per ipſos Viſitatores compellantur.

Commendatarij nihil detrahant de neceſſariis Monachorum, & eos ob delicta non eiiciant, ſed ad ſuperiores deferant.

§.22. Ne porro deſerendi Monaſterij occaſio Monachis præbeatur, quod ex vagandi libertate illis à Commendatariis oblata, vt expenſis parcant, plerumque euenit, præcipimus, & interdicimus, ne vlli omnino Commendatarij quicquam, vel minimum, de menſa, & aliis neceſſariis detrahant, neque vllo modo diminuant, aut quempiam etiam propter delictum eiiciant, ſed quotieſcumque Monachi quid admiſerint, quod quidem animaduerſione dignum ſit, id quamprimum Priori Clauſtrali, vel ſi grauius ſit delictum Viſitatori ſignificent, qui correctionem iuxta Eccleſiæ & dicti Ordinis ſtatuta faciat, qui ſi vltra ſex menſes diſtulerit, eo ipſo ſit ab officio depoſitus, & ad illud, ceteraque omnia Ordinis eiuſdem officia triennio inhabilis cenſeatur, ſtatimque Præſidentes correctionem huiuſmodi aliis committere teneantur.

Archiuium fiat Ciſtercij cum indice omnium cuiuſque Monaſt. & beneficiorum ac bonorum & iurium eorū.

§.23. Ad hæc volumus, & mandamus, vt apud dictum Monaſterium Ciſtercij conſtituatur, conſtitutumve reſtituatur Archiuium in quo Index ordine compoſitus omnium aliorum Monaſteriorum, Prioratuum Eccleſiarum, & beneficiorum dicti Ordinis in omni parte Orbis conſtitutorum, etiam in commendam obtentorum, vel vnitorum habeatur, & item diſtinctum cuiuſque inuentarium ſiue repertorium bonorum, proprietatum, rerum, iurium & actionum omnium, necnon exemplum authenticum inſtrumentorum, priuilegiorum, fundationum, donationum, literarum, auctoritatum & monumentorum quorumcumque conficiatur, confectumque fideliter aſſeruetur.

Reuocatio indultorum & licentiarum habendi aliquid proprium.

§.24. Reuocamus quoque, & abolemus omnia & quæcumque priuilegia, auctoritates, licentias, diſpenſationes, & indulta cuiuſque priuati rerum, & bonorum vſus proprietatis, poſſeſſionis, & dominij, omnibus cuiuſcumque gradus & dignitatis Monachis dicti Ordinis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & dictam Sedem eiuſque Legatos ex quibuſcumque cauſis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia conceſſa, confirmata, & innouata, quibuſcumque concepta formulis, ac clauſulis, & decretis ſuffulta, quorum omnium tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, ac volumus illa omnia vires, & effectum de cetero non habere; quin etiam Viſitatores, & ceteros omnes, qui in huiuſmodi proprietarios ſeuere non animaduerterint ad officia huiuſmodi, & alia ipſius Ordinis miniſteria perpetuo inhabiles eſſe.

Eleemoſynas pauperibus ſubminiſtrent Commendatarij.

§.25. Ceterum, vt vicina plebs egena, pro Religionis conſuetudine, & inſtituto confoueri, ac ceteri piam, & fidelem rerum adminiſtrationem collaudare poſſint, eiſdem Commendatariis præcipimus, vt in ſuis Monaſteriis pauperes eleemoſynis pro modo facultatum proſequantur.

Appellatio nō datur ad Legatos, vel Nuncios Apoſtolicos a ſententia Abbatis, & aliorū Superiorum huius Ord.

§.26. Quia verò nihil æque diſſolute, & indiſciplinate viuendi licentiam affert, quam impunitatis ſpes, eamque non ita pridem, tam nonnulla eiuſdem Ordinis Monaſteria, quam illorum perſonæ ex eo naneiſci cœperint, quod a ſententiis, & decretis per ipſius Ordinis Generalem, aut eius Vicarios in Prouinciis deputatos, contra ſe latis, ad noſtros, & dictæ Sedis Legatos, & Nuncios prouocando, pœnas in ſe conſtitutas eludere ſatagunt, in antiquorum ſtatutorum, conſuetudinum, rituum, & priuilegiorum

legiorum præfatorum præiudicium, & ipſius Ordinis Superiorum contemptum, ideo ne abuſus, & incommoda huiuſmodi tractu temporis altius irrepant, prouidere volentes, Motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus, ſtatuimus, & ordinamus, ac diſtricte præcipimus, & interdicimus, ne vlli omnino dictæ Sedis Legati, vel Nuncij appellationes à ſententijs, & decretis per Abbatem generalem, vel eius Vicarios, aut Superiores præfatos, latis vel promulgatis, vt præfertur, pro tempore interpoſitas, vllo modo recipiant, aut admittant, neque de illis cognoſcant, ſeu illarum, vel quocumque alio prætextu, Monaſteria, Prioratus, aut alia loca eiuſdem Ordinis viſitent, ſed quotieſcumque ad illos aliquid in Monachos, aut perſonas huiuſmodi animaduerſione dignum deferri contigerit, iuxta formam Commendatarij circa delicta Monachorum, & perſonarum earumdem per nos, vt præfertur, præſcriptam, Vicarium ipſius Ordinis in illa Prouincia inſtitutum monendum curent, qui delinquentes ſub pœna ſuperius ad id conſtituta exemplariter corrigere, & punire teneatur. Decernen. appellationes, prouocationes, aut quaſcumque alias reclamationes à Monachis, & perſonis huiuſmodi ad dictos Legatos, ſeu Nuncios, vel locorum Ordinarios, vt præfertur, pro tempore interpoſitas, vel interponendas, ac proceſſus deſuper habitos, vel habendos, necnon inde ſecuta, vel ſequenda quæcumque, nullius fore roboris, vel momenti, ac generalem Abbatem, & Vicarios, necnon Superiores præfatos, ad correctionem, & punitionem delinquentium Monachorum, & perſonarum Ordinis huiuſmodi, appellationibus, prouocationibus, & reclamationibus huiuſmodi nequaquam obſtan. procedere poſſe, & debere.

Clauſula præſeruatiua huius conſt.

§. 27. Præſentes quoque literas, de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu, quouis prætextu, quæſitove colore, vel ingenio nullatenus notari, argui, vel impugnari poſſe, neminemque illas quauis de cauſa etiam iuſtiſſima impugnantem in iudicio, vel extra audiendum eſſe, nec illas ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium conceſſionum, gratiarumque reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aut alijs contrarijs diſpoſitionibus, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, ac Sedem prædictam, etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum intuitu, & contemplatione, aut in eorum, vel etiam nullius fauorem ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, ac etiam vim contractus, aut legis, ſeu ſtatuti perpetui inducentibus decretis, & alias quomodolibet conceſſis, & concedendis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis deſuper quomodolibet editis, & edendis aliquatenus comprehendi, neque illis aliquo vmquam tempore, etiam per Sedem præfatam derogari poſſe, nec derogatum cenſeri, niſi de toto tenore, & dat. præſentium expreſſa mentio habita, & derogatio, ſuſpenſio, reuocatio, limitatio, modificatio, aliaque præmiſſa de Ciſtercij, aliorumque quatuor primorum nuncupatorum Abbatum prędictorum expreſſo conſenſu facta fuerint, & ſi aliter derogari, reuocari, ſuſpendi, limitari, aut emendari contigerit, huiuſmodi derogationem, reuocationem, ſuſpenſionem, limitationem, correctionem, & emendationem nullius eſſe roboris, vel momenti, & quoties illæ, vel illa emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtituta, & de nouo, etiã ſub quacumque dat. per ipſum Abbatem Monaſterij Ciſtercij pro tempore exiſten. eligen. conceſſa eſſe, & cenſeri.

Decretum irritans.

§. 28. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungen. etiam S. R. E. Card. aut cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio executorum & facultatum.

§. 29. Et nihilominus omnibus noſtris, & dictæ Sedis Legatis, & Nuncijs, vbicumque exiſten. ac locorum Ordinarijs, necnon Ordinis præfati Conſeruatoribus, ipſorumque ſingulis per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Abbatum, Vicariorum, Viſitatorum, & aliorum præfatorum, ſeu alicuius eorum deſuper fuerint requiſiti ſolemniter publican. ipſiſque efficacis defenſionis præſidio aſſiſten. faciant auctoritate noſtra Abbates, Vicarios, Viſitatores, & alios præfatos, confirmatione, approbatione, adiectione, ſuppletione, conceſſione, ſtatuto, ordinatione, innouatione, præcepto, interdicto, renouatione, abolitione, ac ſui generalis voluntatis mandatis, decretis noſtris, alijſque præmiſſis pacifice frui, & gaudere, ac præſentes literas ab omnibus, quos illæ concernunt, inuiolabiliter, & inconcuſſe obſeruari, non permittentes Abbates, Vicarios, Viſitatores, Superiores, ac alios præfatos deſuper contra earumdem præſentium tenorem quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoſlibet, & rebelles per præfatas, ac alias ſententias, cenſuras, & pœnas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſ. derog.

§. 30. Non obſtantibus præmiſſis, & ſanctæ memoriæ Bonifacij Papæ Octaui pariter prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, alijſque Apoſtolicis, ac in prouincialibus, & ſynodalibus Concilijs editis, generalibus, vel ſpecialibus, conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon quibuſlibet etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, declarationibus, inhibitionibus, & decretis, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Legatis, Nuncijs, & Ordinarijs præfatis, ac alijs quibuſuis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & alijs decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam Motu ſimili, etiam conſiſtorialiter, aut alias quomodolibet conceſſis ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis; quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum veriores tenores, formas, datas, & decreta in eis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, necnon omnibus illis, quæ in literis Pij IV. & Pij V. ac aliorum prædeceſſorum præfatorum expreſſum fuit non obſtare, contrarijs quibuſcumque aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Fides danda tranſumptis huius bullæ.

§. 31. Ceterum quia difficile foret eaſdem præſentes ad diuerſa loca, Prouinciaſque circumferre, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod illarum tranſumptis, ſeu exemplis, etiam formis impreſſis manu alicuius publici Notarij ſubſcriptis, & ſigillo Abbatis generalis, aut alicuius ex alijs Superioribus Ordinis huiuſmodi munitis, plena, & indubia, ac ea prorſus fides vbique etiam in iudicio adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 12. Iulij, 1574. Pontificatus noſtri anno tertio. *D. P. An. 1574. 12. Iun.*

XIX.

Declaratio ſuper executione breuium ſeu literarum Apoſtolicarum de capienda poſſeſſione beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum interpretatione Concil. Trid. ſeſſ. 24. cap. 20.

Contra impedientes executionem literarum Apoſtolicarum, vide conſt. 39. Clem. VII. Romanus. *ſup. & Pauli V. conſt. 63. §. 24. cum ibidem notatis.*

GREGO

Edita A. D. 1571.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.*

AD Romani Pontificis prouidentiam circumſpectam pertinere dignoſcitur, dubia ſuper ſacrorum Conciliorum decretis pro tempore inſurgentia, ſic ſuæ declarationis oraculo dilucidari, & interpretari, vt exinde litium diſpendia inter fideles quoslibet valeant ſubmoueri.

Exordium Rom. Pont. ſolet quandoq. præcipere, vt poſſeſſio, & fructus beneficiorū Sedi Ap. reſeruatorum, nomine eius, & Sedis apprehendatur, donec literæ Apoſt. expediantur, & quandoque etiam mādat, prouiſos ipſos in poſſeſſionem induci, &c.

§. 1. Accepimus ſane nuper, quod licet multoties Romanus Pontifex, vt prouiſiones, & gratiæ per eum de beneficiis pro tempore vacantibus, ac ſuæ, & Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni, & ordinationi reſeruatis, in fauorem diuerſarum perſonarum ſibi gratarum & acceptarum factæ, executioni debitæ demandentur, & ne, dum literæ Apoſtolicæ ſub plumbo deſuper expediuntur, beneficia ipſa ab aliquibus indebite occupentur, aut aliqua in ſpiritualibus, & temporalibus detrimenta ſuſtineant, nonnunquam corporalem poſſeſſionem ipſorum beneficiorum, & illis annexorum, iuriumque & pertinentiarum quomodocumque Sedis, & Cameræ Apoſtolicarum nominibus apprehendi, ac omnes, & quoſcumque fructus, redditus, & prouentus beneficiorum, & annexorum eorumdem percipi, exigi, eoſq; integros perſonis prædictis, poſtquam ipſæ literas ſuo plumbo expeditas haberent, vna cum dicta poſſeſſione conſignari, quandoque vero, dum literæ ſub plumbo huiuſmodi expeditæ exiſtunt, vt ius ſuum vnicuique illorum conſeruetur, & temerariorum audacia debita caſtigatione compeſcatur, ac ipſæ literæ Apoſtolicæ facilius debitæ executioni, vt par eſt, demandentur, prouiſos de beneficiis in corporalem, realem, & actualem poſſeſſionem, beneficiorum, & annexorum, iuriumque & pertinentiarum prædictorum induci, & inductos in ea manuteneri amotis quibuſlibet intruſis detentoribus ab eiſdem, aliaque fieri, & exequi per diuerſas ſuas in forma breuis, & ſub annulo Piſcatoris confectas literas mandet, & præcipiat, certis tunc modo, & forma tunc præſcriptis, dilecto filio cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ſeu aliis executoribus deſuper deputatis, quibus omnino parendum eſſet.

Multi tamen ad impediendam executionē dictarū literarum Ap. inducebant cauſas omnes in prima inſtantia ſpectare ad Ordinarios, ex dictis cauſis à Conc. per ſpeciale reſcriptum committendas.

§. 2. Nihilominus nonnulli beneficiis prædictis inhiantes, ac gratias prædictas eludere, eorumque intruſiones, & detentiones improbe tueri ſatagentes, executionem literarum in forma breuis huiuſmodi, & facultatem per eas ipſis executoribus attributam, diuerſis dubiis, & cauillationibus remorentur, & proceſſus per eoſdem executores deſuper habitos, & formatos, ac inde ſecuta quæcumque nulla, & inualida, nulliuſque roboris, vel momenti eſſe, neque attendi debere contendunt, ſub prætextu quod in decreto ſacri Concilij Tridentini ſeſſione vigeſimaquarta, capitulo vigeſimo, diſpoſitum fuerit, quod cauſæ omnes ad forum Eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes, etiam ſi beneficiales ſint in prima inſtantia coram Ordinariis locorum dumtaxat cognoſcantur, exceptis his, quæ iuxta Canonicas ſanctiones apud Sedem prædictā ſunt tractādæ, vel quas ex vrgenti, rationabilique cauſa iudicauerit Summus Pontifex Romanus, per ſpeciale reſcriptum Signaturæ ſuæ eius manu propria ſubſcribendum committere, aut auocare. Verum cum decretum huiuſmodi Concilij conceſſionem prædictarum literarum in forma breuis & illarum executionem nihil efficiat, neque per illos cauſa, ſeu inſtantia introducatur, ſed mere executiue procedi mandetur, literæ quoque in forma breuis annulo Piſcatoris munitæ non minoris ſint efficaciæ, & auctoritatis quam reſcripta Signaturæ Romani Pont. eius manu propria ſubſcripta.

Ideo hic Pont. declarat executionem huiuſmodi literarū Apoſtolicarū impediri non poſſe ex prædictis.

§. 3. Nos in his noſtræ debitæ declarationis cautelam adhibentes, ac prouiſorum prædictorum ius aduerſus dubia, & cauillationes huiuſmodi, æquitate, & iuſtitia ſuadentibus præſeruare volentes, necnon prædictarum, & quarumcumque literarum in forma breuis ſuper capienda poſſeſſione nomine Cameræ huiuſmodi, aut in fauorem literarum ſub plumbo expeditarum, tam à prædeceſſoribus noſtris, quam nobis, & dicta Sede hactenus conceſſarum tenores, ac litis, & cauſæ in quæ deſuper executæ ſint ſtatum, & merita, nominaque & cognomina iudicum, executorum, & colligantium præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu proprio non ad ipſorum prouiſorum, aut aliorum nobis pro eis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, ac de mera noſtra deliberatione declaramus, per conceſſionem literarum in forma breuis, & ſub annulo Piſcatoris ſuper capienda poſſeſſione quorumcumque beneficiorum diſpoſitioni Apoſtolicæ reſeruatorum ſeu affectorum, Sedis, & Cam. Apoſtolicarum nominibus apprehendenda, & in eiuſdem poſſeſſionis in fauorem prouiſorum ab ipſa Sede de eiſdem beneficiis, poſtquā literas ſub plūbo ſuper prouiſionis huiuſmodi habuerunt expeditas relaxatione, necnon aſſiſtentia ipſis prouiſis literis deſuper ſub plumbo expeditas habentibus præſtanda, & aliorum inibi expreſſorum executione facienda, quæ mandata executiua ſunt, & ſummariam dumtaxat cauſarum propter quas illæ emanarunt cognitionem requirunt, decretis Concilij huiuſmodi non contrauenire, nihilque præiudicij illis inferri, vel eorum formam in aliquo violari, neque id dici, aut cenſeri; vel executionem literarum earumdem propterea in aliquo ſuſpendi ſiue remorari, aut facultatem litterarum executoribus conceſſam impediri, ſed executores ipſos, & ab eis deputatos ſubexecutores facultates ſibi per eaſdem literas, vt præfertur conceſſis, vti, frui, gaudere, & contra illis non parentes ad declarationem incurſus pœnarum, & cenſurarum in eiſdem literis in forma breuis contentarum, ac innouationem brachij ſecularis procedere, ac alia omnia, & ſingula eiſdem literis contenta (illarum tamen forma ſeruata) facere, & exequi, libere, & licite potuiſſe, & poſſe, necnon proceſſus deſuper habitos, & formatos, habendoſque & formandos, ac inde ſecuta, & ſequenda quæcumque firma, valida, & efficacia fuiſſe, & eſſe, & fore, ſuoſque integros, & plenarios effectus ſortiri debere in omnibus, & per omnia.

§. 4. Præſentes quoque literas, de ſubreptionis, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel inualidari nullatenus poſſe. *Clauſul. præſeruatiua.*

§. 5. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quacumque auctoritate fungentes, etiam Palatij Apoſtolici Auditores, & S.R.E. Cardinales (ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. *Decretum irritans.*

§. 6. Diſtrictius inhibentes, in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus & ſingulis cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtentibus, & quauis etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, vel alia maiori dignitate, & eccleſiaſtica, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, & quauis ſeculari poteſtate fungentibus, ne decreto, & declarationi noſtris prædictis, quouis quæſito colore directe, vel indirecte contrauenire audeant, vel præſumant. *Contrauenientium pœna.*

§. 7. Et nihilominus vniuerſis, & ſingulis noſtris, & Sedis dictæ Nuntiis, ac locorum Ordinariis, eorumque officialibus, quatenus ipſi & eorum ſinguli, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, & quoties pro parte prouiſorum, & executorum, & ſub executorū prædictorū, ſeu quarumcumq; aliarū perſonarū in præmiſſis intereſſe habentium, vel alicuius ex eis fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra prædictos prouiſos, & executores, & ſubexecutores, ſeu alios in præmiſſis intereſſe habētes, eorūq; ſingulos, decreto, declaratione, inhibitione, & aliis præmiſſis pacifice frui, & gaudere, ac præſentes literas, & in eis contenta huiuſmodi ab omnibus quos illa concernunt, & concernent quomodolibet in futurum inuiolabiliter obſeruari. Non permittentes aliquem deſuper contra illarum tenorem quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. *Executorum deputatio, & facultates.*

§. 8. Non obſtan. fel. rec. Bonifacij PP. VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de *Clauſ. derog.*

duabus dietis (dummodo non vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur) aliiſque Apoſtolicis, necnon prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Exemplorum fides. §. 9. Ceterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula loca vbi opus fuerit deferre, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod earum tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D. P. An. 3. 10. Iuly. Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 10. Iulij, 1574. Pont. noſtri anno 3.

XX. Iuriſdictio, & facultates S.R.E. Cardd. Protectorum Collegij Germanici in Vrbe.

De inſtitutione, & priuilegiis eius, attende ſup. conſt. 14. Poſtquam.

Edita An. D. 1574.

GREGORIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Exordium. PRo noſtri muneris officio æquum eſt prouidere, vt qui in ſcholis bonarum diſciplinarum operam dant, à perturbationibus quantum poteſt liberentur.

Iuriſdictio Cardd. Protectoribus cognoſcendi cauſas ſummarie, &c. §. 1. Quocirca Collegium Germanicum pridem à nobis in Vrbe noſtra inſtitutum, in quo non minus quam centum pueros, ex vniuerſa Germania Septentrionalibuſque illi adiacentibus regionibus colligendos, liberalibus ſcientiis, ac diſciplinis, necnon ſacris Canonibus, & Theologia inſtrui, atque erudiri volumus, & ad illorum ſuſtentationem, redditus annuos decem millium aureorum ipſi Collegio perpetuo attribuimus, ſpeciali priuilegio proſequi volentes, Motu proprio Venerabilibus fratribus noſtris Io. Oſtien. Morono, & Alexandro Præneſtino Epiſcopis, Farneſio, ac dilectis filiis noſtris Marco S. Georgij ab Altaemps, & Ptolomæo S. Agathæ Comen. ac Ludouico S. Onuphrij titulorum Madrucio nuncupatis, presbyteris Cardd. eiuſdem Collegij Protectoribus, & Defenſoribus à nobis conſtitutis, ac eorum cuilibet, omnes, & ſingulas cauſas ciuiles, criminales, & mixtas d. Collegij, illiuſque Collegialium, Scholarium, Rectorũ, Magiſtrorum, Oeconomorum, Aduocatorum, Procuratorumque, aliorumque Miniſtrorum, & Officialium pro tẽpore exiſtentium, Collegium prædictum, illiuſq; res, iura, actiones, & bona concernentes dumtaxat, tam actiue, quam paſſiue, per ſe ipſos, aut quemlibet eorum vel eorum, aut cuiuſlibet ipſorum Auditorum, ſeu Auditores, aut alium vel alios qui eis videbuntur, etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ac ſine ſtrepitu, & figura iudicij, necnon manu regia, nullaque tela iudiciaria ſeruata, ſed ſola facti veritate inſpecta, atq; etiam omni, & quacumque appellatione remota, audiendi, cognoſcendi, decidendi, & fine debito terminandi, vel etiam delegandi, & ad hunc effectum quoſcumq; citandi, ac quibus, & quoties inhibendum fuerit, etiam ſub pœnis pecuniariis, & aliis eorum arbitrio, ac in ſubſidium iuris, cenſuris Eccleſiaſticis, inhibendi, ceteraque omnia in præmiſſis, & circa ea quæ ne... neceſſaria, & opportuna fuerint, faciendi, ... auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus facultatem.

Decretum irritans. §. 2. Decernentes irritum, & inane ſi ſecus ſuper his à quoq; quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac dicti Palatij, & Romanæ Curiæ, necnon quorumcumque Collegiorum Vrbis prædictæ iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoq;, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Tribunalibus & ... Iudicibus etiam eiuſdem Palatij Auditoribus, ac quibuſuis aliis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, aut alias quomodolibet in genere, vel in ſpecie, ac alias cõceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro ſufficienti eorum derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Fides danda tranſumptis & Sancitio pænalis. §. 4. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarij publici, dictique Collegij Secretarij ſubſcriptis & ſigillo communi eiuſdem Collegij munitis, eadem prorſus fides, in iudicio, & extra illud, ac alias vbicumque opus fuerit adhibeatur, quæ adhiberetur, eiſdem præſentibus ſi exhibitæ forent, vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum, &c. Si quis autem hoc attentare, &c.

D. P. An 3. 15. Iuly. Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ 1574. Idibus Iulij, Pont. noſtri anno 3.

XXI. Iuriſdictio Inquiſitorum hæreticæ prauitatis, in eos qui ad ordinem presbyteratus minime promoti, Miſſas celebrant, & Pœnitentiæ Sacramentum miniſtrant.

Hoc idem ſupponunt Paulus IV. Six V. atque Clemens VIII. dum ab Inquiſitoribus eiuſmodi reos præuia degradatione, Curiæ ſæculari tradendos eſſe decreuerunt, vt videre eſt in d. Clem. conſtit. 81. Et ſi alias.

Hanc Clem. VIII. conſt. contra non promotos ad ſacrum Presbyteratus Ordinem, Sacramentales confeſſiones audientes, aut Miſſam celebrantes, eoſque præuia degradatione Curiæ ſæculari tradendos, editam, extendit, & ampliauit ad omnes etiam minores, vigintiquinque annis, dummodo vigeſimum ætatis annum compleuerint. S. D. N. Vrban. VIII. in conſtit. 79. *Apoſtolatus.* inf. tom. 4.

Edita A. D. 1574.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. OFficij noſtri partes ſedulo præſtare tenemur, vt dubia quæ variis doctorum opinionibus hinc inde diuerſa ſentientibus agitantur, ad iuriſdictionem Sanctiſſimi Officij Inquiſitionis hæreticæ prauitatis pertinent, noſtræ declarationis oraculo (prout ratio ipſa ſuadere videtur) dilucidentur, vt nulla cuiquam dubitandi occaſio in poſterum relinquatur.

Dubium, an qui non ſunt in Ordine presbyteratus & miſſas celebrãt, &c. poſſint ab Inquiſitoribus hæretica prauitatis puniri. §. 1. Ad aures noſtras ſiquidem nuper peruenit, multos eſſe qui dubitent, an contra eos, qui in ſacro presbyteratus ordine non conſtituti, Miſſas celebrare, confeſſiones, ac abſolutionem impartiri, auſi fuerint, per officium Sanctiſſimæ Inquiſitionis hæreticæ prauitatis in Hiſpaniarum Regnis inſtitutum, & illius Inquiſitores procedendum, vel etiam animaduertendum ſit, ac hi, qui talia patrauerint, per Inquiſitores prædictos puniri debeant. Nam etſi multorum ſententia affirmetur, prædictum delictum ab Inquiſitoribus plectendum eſſe, hiſce præſertim temporibus, quibus hæretici temere audent profitere, etiam ſæculares eorum ſacramentorum miniſtros eſſe poſſe, non deſunt tamen hi, qui contrariæ adhærent opinioni, vnde plerumque per eorundem Regnorum Inquiſitores dubitata fecerunt in huiuſmodi cauſis ſuſtinegia.

Declaratio quod ſi ... §. 2. Nos itaque, vt omnis difficultas dubitatioq; tollatur, animaduertentes, eos qui presbyteratus ...

non ſunt inſigniti, & ſe in adminiſtrandis dictis Sacramentis ingerunt, facto catholicam veritatem impugnare, quæ ſolos presbyteros miniſtros eorumdem ſacramentorum conſtituendo, illis dumtaxat quibus eadem munera congruere exiſtimauit, committi voluit, eorum qui in presbyteratus ordine non conſtituti Miſſas celebrant, ac confeſſiones audiunt, vt præfertur, cognitionem, & punitionem, etiam ad Inquiſitionis officium, & Inquiſitores ante dictos pertinere, & quod huiuſmodi delicti ratione aduerſus eos inquirere, procedere, ac culpabiles repertos punire, officium, & Inquiſitores prædicti valeant, Apoſtolica auctoritate præſentium tenore perpetuo declaramus, & definimus.

Et ita & non aliter iudicetur.

§. 3. Et ita ab omnibus, & ſingulis Ordinariis, & delegatis iudicibus, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Quibuſcumq. non obſtan.

§. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon iuribus municipalibus, legibus regnorum prædictorum pragmaticiſque ſanctionibus, ac ſtatutis, & conſuetudinibus Ciuitatum, & locorum quorumcumque dictorum regnorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis forſan per nos, ac quoſcumque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros ſub quibuſuis verborum formis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ſeu de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, vel ad ſupplicationem Regum, Ducum, & aliorum Principum conceſſis, & confirmatis, quibus omnibus illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. An. 3. 6. Auguſti.

Dat. Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 6. Auguſti, 1574. anno à Natiuitate Domini, Pont. autem noſtri anno 3.

XXII. De Ædificiis, & Iure congrui, ac iuriſdictione, & facultatibus S.R.E. Camerarij, & Magiſtrorum Viarum Vrbis.

Hoc officium in Vrbe antiquiſſimum reintegrauit Martinus V. in conſt. 9. Et ſi in cunctarum. *Et eius iuriſdictionem ampliauit Sixt. IV. in conſt.* 20. Et ſi de. *Leo X. in conſt.* 19. Inter. *ac Pius IV. in conſt.* 102. Inter. *ac Pius V. omnes eorum diſpoſitiones ad terminos iuris reduxit in conſt.* 126. Ad hoc nos. *Et idcirco iſte Pont. d. officium innouat, & facultates, iuriſdictionemque præſcribit, ampliat, & declarat.*

Ad hæc omnia vide etiam nouum Stat. Vrbis lib. 3. cap. 39.

Edita An. D 1574.

GREGORIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QVæ publice vtilia, & decora eſſe huic Almæ Vrbi ratio ipſa atque vſus docuit, ea priuatis cupiditatibus ac commodis præferenda cenſemus.

Cauſa huius conſt.

§. 1. Cum itaque fel. mem. Pius Papa V. prædeceſſor noſter nonnullas per fel. record. Sixtum IV. Leonem X. & Pium etiam IV. ſimiliter prædeceſſores noſtros ad ornatum Vrbis editas conſtitutiones, vna cum decreto Cameræ Apoſtolicæ de inquilinis in emptionibus domorum præferendis, tanquam iuris communis correctorias, & quæ nimis late a Iudicibus interpretatæ cauſam iniuriæ quampluribus pauperibus inferendæ præberent, duobus editis ſcriptis, quorum ſolam ſignaturam ſufficere voluit, Motu proprio abrogaſſet, & ad viam iuris communis reduxiſſet, Dilecti filij Senatus Populuſque Romanus abrogationem, & reductionem huiuſmodi ægre ferentes, initio Pontificatus noſtri, & alias perſæpe publico decreto à nobis enixe poſtularūt ſupplices, vt literas præfatas Pij V. vti decori publico, ac multorum ciuium commoditati inſenſas tollere pro noſtro erga hanc Almam Vrbem paterno amore dignaremur. Quam rem dum nos diutius differimus, plurimorum eamdem ob cauſam querimonias expoſtulantium ſuſtinuimus, quin etiā intelleximus publicum ipſius Vrbis ornatum deſeri, & magnifica ædificia iampridem inchoata, propter nimiam quorumdam cupiditatem interrupta pendere, plurimoſque ea de cauſa ædificandi conſilium abieciſſe. Quibus malis, quoad minimo Ciuium noſtrorum, ac Curialium detrimento fieri poſſit, mederi cupientes, cum etiam in literis Sixti, ac Leonis, ac Pij Quarti huiuſmodi multa addenda, & minuenda, ac alias animaduerſione digna apparerent, opportunum arbitrati ſumus, omnibus prædictis Sixti, Leonis, & Piorum literis antiquatis, & abrogatis, quæ ab illis ad publicum Vrbis, illiuſque diſtrictus ornatum, aeris ſalubritatem, ac priuatorum etiam commoditatem prouide tunc ordinata fuerant, ea magis commoda his temporibus ratione moderata, ſimulque ea quæ nos de nouo ſtatuenda duximus, vna complecti omnia, ne publicum bonum, ac decus iacere diutius pateremur.

Abrogatio conſtitutionum Apoſtolicarū circa diſpoſita in hac cōſt. & facultas Camerarij & Magiſtrorū cogendi dominos locorū ad ea vendendum pro viis, & locis publicis dirigendis.

§. 2. Itaque dictas ac quaſcumque alias prædeceſſorum literas, quatenus ad aliquod eorum, quæ his noſtris literis cōtinebuntur, pertinent, deque aliquo eorum ſtatuunt, aut diſponunt antiquantes, & abrogantes, atque penitus reuocantes, & tollentes, de poteſtatis nobis tributæ plenitudine ſtatuimus, quod qui pro tempore fuerint S.R.E. Camerarius, atque ædificiorum, & viarum Vrbis Magiſtri, quacumque Vrbis parte neceſſarium atque vtile fore cognouerint, poſſint pro viis, areis, plateis, aliiſque locis publicis, ſiue veteribus dirigendis, & ampliandis, ſiue nouis ducendis, & conſtituendis, cogere dominos domorum, & locorum quorumlibet, tam Eccleſiaſticos quam ſæculares quacumque dignitate præditos, vt vendant Conſeruatoribus, aut Sindico eiuſdem Vrbis domos, & loca, quæ Camerarius, & Magiſtri prædicti ad id neceſſaria duxerint, ſiue illa domini ipſi habitent, ſiue aliis locare ſoliti ſint, pretio à Magiſtris prædictis ſtatuendo.

Domoſque dirutas, areas, aliaque loca vacua exiſtētia penes vias publicas claudēdo.

§. 3. Vbi vero aliquas ruinas eſſe perceperint, locaue aperta viis publicis hærentia, ne laceræ atque inhabitatæ domus, interruptaq; ſpatiis interiacentibus viarum ſepta, Vrbi deformitatem atque incommoditatem afferant, curent ipſi Camerarius, & Magiſtri eas celeriter ſarciri, itaque quoſcumque dominos, ſiue directos, ſiue vtiles domorum dirutarum, vel arearum, aliorumue locorum vacuorum ſecus vias publicas iacentium grauibus pœnis propoſitis, breuique ipſorum arbitrio præfinito tempore, cogant domos dirutas, vel areas, aliaue loca huiuſmodi ab eis poſſeſſa, muro ſaltem claudere, murumque ipſum ad eam altitudinem, quæ proxima ædificia, proximoſque muros æquet, vel ad aliam, quam ipſi præſcripſerint, attollere. Eamque ob cauſam iidem Camerarius, & Magiſtri, ſi ipſis viſum fuerit, interdicant interim inde dominis exactionem, ac conductoribus, ſi qui forte fuerint, ſolutionem penſionum ſeu canonum, aut cenſuum, eaſque faciant in huiuſmodi opus ipſoſmet conductores impendere, quas cum conductores ita impenderint, domini acceptas ferre debeant, cum vero impendere iuſſi neglexerint, opus quod in tempore iuxta huiuſmodi præſcriptum factum non fuerit, ſua ipſi impenſa perficient. Quod ſi vel nulli ſint conductores, vel penſiones interea temporis debitæ ſatis operi non ſint, neque tamen domini poſſidentes domos dirutas aut areas locaue aperta huiuſmodi ſic clauſerint, ex tunc præfinito tempore, elapſo ſi vtiles tantum domini ſint ab vtili eorum dominio, omnique iure quod inde eis competebat, cecidiſſe intelligantur. locaque ipſa ad directos dominos libere, cum onere tamen illa ita claudendi, deuoluta ſint eo ipſo. Si vero etiam directum dominium, ſiue per proxime dictam deuolutionem ſiue alias habeant, liceat prædictis Camerario & Magiſtris, poſtquam ſic præfinitum ipſis dominis tempus affluxerit, tum exigendis propoſitis pœnis, tum aliis creſcente contumacia etiā grauioribus, & ſæpius incutiendis eos plectere, tum vero etiā captis ex aliis illorum bonis pignoribus, eiſq; per ſubhaſtationem de more diſtractis, pecuniam cogere, vnde murus, & præſcriptum opus omnino perficiatur. Vel ſi hac quoque ratione non profecerint, loca eadem, modo domini ipſi illa non incolāt, propoſitis ad hoc ſemel vel pluries

edictis quibuſcumque perſonis illa nouis ædificiis inſtaurare, vel ſaltem ſic claudere volentibus locare, aut emphyteuſim, etiam ad longum tempus, vel ad vnius aut plurium perſonarum ſiue ſucceſſiuarum ſiue nominandarum vitas, atque etiam perpetuo concedere, vel etiam vendere, aut alias alienare, pro penſione aut canone, aut pretio quod reperiri poterit, ita quidem vt ex pluribus hoc caſu, oblatoribus, ſi quis rei particeps, aut conſors fuerit, is præ omnibus obtineat, niſi forſan, & ipſe in claudendo negligens fuerit, præter hunc autẽ, vicinis ceteris, & inter vicinos qui magis indiget, vel qui vicinus eſt à pluribus partibus, inter ceteros vero qui plus, quique ad maiorem Vrbis ornatum ædificare voluerit, præferatur, iudicio eorumdem Camerarij & Magiſtrorum.

Ædificantes Poſſunt muro propinquo vti ſoluto pretio.

§. 4. Pro priuatis autem ædificiis ſimiliter, aut nouis conſtruendis, aut veteribus ampliandis, liceat cuicumque quouis muro ſibi propinquo libere vti, eique tigna, lapides, aliamque materiam ædificij ſui, totumque ipſum ædificium iniungere & annectere, etiam ſi murus is ad vicinum ſuum totus pertineat, perſoluto tamen eiuſdem muri dimidio pretio, ad eam æſtimationem, quam duo periti, quorum ſingulos ſingulæ partes elegerint; vel illis diſcordibus, ipſi viarum Magiſtri declarauerint.

Viculoſque intermedios, eorum domibus adiungere.

§. 5. Et ſi inter duas domos viculus forte ſiue intercapedo trium circiter, vt ſolet palmorum interſit, liceat ei qui primus in altera earumdem domorum ædificare cœperit, habita tamen ab ipſis Magiſtris licentia, totum ſitum viculum nullo perſoluto pretio occupare, ac domui ſuæ adiungere, domumque ad vicini murum producere, muroque vt ſupra dictum eſt, communiter vti.

Vicinos etiam cogere ad eis vendendũ loca vicina aliis locata vel etiam ab eis inhabitata, aucto pretio, ad 12 vel 5 partem reſpectiue.

§. 6. At ſi quis domum, fundum, ſolumue habens, ibi ædificare voluerit, illi Camerarius & Magiſtri præfati cogant vendi domos, aliaque loca eidem domui, fundo, ſolo vicina, quæ eorum domini non incolunt, ſed locare ſolent, quæq; iidem Camerarius, & Magiſtri huiuſmodi ædificio vtilia & neceſſaria putauerint, pretio tamen aucto duodecima eius parte, vltra æſtimationem modo prædicto faciendam. Et nihilominus ſi ædificium ipſum inſigne futurum ſit, eique perficiendo aliqua domus etiam a domino habitata, vel hortus, aliuſue locus muris clauſus opportunus cohæreat, eo caſu (dummodo ædificium iam cœptũ ſit, ſeque à duobus ſaltem lateribus cohęreat domui, horto, vel loco huiuſmodi, illiuſque ęſtimationem quadruplo ſit exceſſurum, cogant dominum etiam ſic habitantem, vt domum, hortum, vel locum vendat aucto tamen dicto pretio ad quintam eius partem, dataque ipſi domino ſex menſium dilatione poſt factam venditionem, quo interim ibidem permanens aliam ſibi habitationem parare poſſit.

Domini domus, ſ... diruta ob ... Vrbis, cogant ... contiguę ... domus, non habitantes, eis vendere. Et ſi ... dominos ... ſuam ſarcit.

§. 7. Præterea cum ob ducendam ſiue dirigendam viam vel ob aliud opus publicum, aliqua pars alicuius domus quam dominus ſine vlla fraude tunc habitabat, mandato dictorum Magiſtrorum diruta fuerit, vnde domus habitationi domini incommoda efficiatur vt familiam non capiat, ſi iuxta illam fuerit alia domus annua penſione vel alias locari ſolita cuius coniunctione huiuſmodi incommoditati ſubueniri poſſit, vt id fiat cogant eam domino domus dirutæ, ſi ibi deinceps habitaturus ſit, vendi pretio quod ſupradicto modo æſtimatum fuerit. Quod ſi diuerſorum dominorum domus huiuſmodi iacturam paſſæ locari ſolebant, non autem habitari, alio ipſorum dominorum petente, cogatur alius domum ſuam ſic dirutam vel excitam vendere, conſtituto pretio ad æſtimationem prædictam, hac tamen diſtinctione habita vt detur optio illi, qui minorem iacturam in ſua paſſus fuerit, an ipſe velit alteram emere. Quin etiam, ſi quis poſt huiuſmodi ruinas, propter publicum aliquod opus factas propriam domum, ea de cauſa aliqua parte dirutam vel excitam, quam ipſe habitare ſolebat ſarſerit, eique alia domus ſimilem paſſa iacturam contigua ſit, quam dominus ſimiliter habitans intra tempus à Magiſtris præfinitum neque ſarſerit neque muro clauſerit, ſed deformem reliquerit, velitque is, qui ſuam ſarſit, truncam illam ſibi contiguam ſuæ coniungere & ædificare, ac propterea pretio, vt ſupra dictum eſt, æſtimando, & amplius addita eiuſdem pretij quinta parte emere, cogatur eius dominus, licet habitans, ita vendere.

Vendere volentes ... de

§. 8. Sed & cum aliqua domus, ſiue fundus, aut ſolum volente ſua ſponte domino vendendum erit, teneatur venditor perquirere à vicinis, quotquot erunt, qui rem aliquam immobilem illi contiguam habuerint (etiam ſi ſe empturos nullo modo antea profeſſi ſint) an aliquis eorum velit rem vendendam emere, eiſque pretium atque omnia pacta & conditiones, quibus cum alio vere, omnique procul fictione contraxit, intimare, perquiſitio autem, & intimatio fiat per vnum ex Curſoribus ſeu mandatariis perſonaliter quidem ſi reperti fuerint, ſin autem, duorum Curſorum, ſeu mandatariorum diligentia reperiri commode non poterint, fiant domi dimiſſa copia, abſentibus autem ab Vrbe, docto extraiudicialiter & ſummariè coram eiſdem Camerario & Magiſtris eos abeſſe, fiant per publicum edictum locis, quibus in Vrbe conſuetum eſt, affigendum. Quibus ita factis iurent tam venditor quam emptor apud acta Notarij dictorum Magiſtrorum, venditionem de huiuſmodi re iam factam, & intimatam, eſſe veram, & in ea eiuſque pretio non interceſſiſſe dolum, fraudem, ſimulationemve aliquam.

...bent vicinis intimare, ipſique acceptores iurare venditionẽ eſſe veram, aliaquam vicini retrahunt inf. annum à d. ſcientia.

Imo debent, intimare etiã inquilino, vt mox ſequitur.

§. 9. Poſt hæc ſi vicini prædicti ſe eiſdem pretio, ac pactis, & conditionibus empturos non deliberauerint, & ibi ædificaturos non promiſerint, præſentes ſcilicet intra quindecim dies, abſentes vero intra triginta, à die præſtitorum huiuſmodi iuramentorum, rurſus tam præſentes quam abſentes intra alios quindecim dies ab huiuſmodi declaratione, & promiſſione, ſi fiat, omnia iuxta ea quæ in venditione intimata continebuntur, non præſtiterint pretiumque ſi quod in illa ſolutum fuerat, non perſoluerint, & de ædificando ibi ad certam ſummam, certumque tempus, ac ſub certa pœna, prout ab eiſdem Magiſtris præſcriptum fuerit, ſe non obligauerint, illis poſthabitis, venditio cuicumque alij facta maneat, & rata ſit. Qui vero intra vtrumque dictorum terminorum prædicta impleuerit, ei ceteris excluſis venditio ſic fieri debeat. At ſi perquiſitio, & intimatio ita factæ, iuramentaque ita præſtita non fuerint, quæcumque venditio de ea domo, ſiue ſolo cuicumque alij facta, nullum ius emptori tribuat, & quoad illum pro infecta ſit, quamdiu vicini intra annum a die quo illam reſciuerint, ſe oppoſuerint. Si quidem aliquo ipſorum intra dictum annum petente, ſeque, vt prædictum eſt, obligante ad ædificandum, & pretium emptori (ſi is illud accipere, & emptioni ſuæ renunciare, ac ratione illius, prout Camerarius & Magiſtri mandauerint, cauere voluerit,) reſtituente, alioquin pretium ipſum deponente, venditio ei facta cenſeatur, & perinde ex illa in rei poſſeſſione inducatur, expulſo inde dicto primo emptore, ac ſi cum eo & ad eius commodum celebrata eſſet. Reſciuiſſe autem, quoad hoc attinet, intelligatur quocumque modo perceperint, vel hoc ſolum, rem ſcilicet, ſimile venditam, licet neque pretium neque alias conditiones aut qualitates perceperint. Poſt dictum vero annum maneat prima venditio, neque hac de cauſa a quoquam amplius impetatur.

Vicini aut quibus intimationes ... fuerint, ... debent eas declarare, ... perſoluant ... ſe ... obligare vt mox ſequitur.

§. 10. Ceterum eo caſu quo perquiſitio, & intimatio prædictæ fient, ſi in illa venditione aliqua ſimulatio, præſertim circa pretium augendum, admiſſa fuerit, tum venditio nulla ſit, tum ſimulatores ipſi alter re, alter pretio priuati ſint, ipſumque pretium ipſaque res Cameræ Apoſtolicæ applicentur eo ipſo. Et præterea iidem ſimulatores pœnis falſi, &, ſi iurauerint, etiam periurij puniantur.

Simulatores ... venditionem pœnas hic expreſſas ... .

§. 11. Eadem omnia & in inquilino locum habeant, cum domus volente domino venalis erit, videlicet vt etiã ipſius domus inquilino, ſi quis erit, perquiſitio, & intimatio fiant modo prædicto, ipſeque, ſi emere voluerit, tum intra eoſdem terminos, tum deinceps eadem faciat, quæ vicini facere debent, excepta dumtaxat oblatione & obligatione de ædificando. Etenim inter inquilinum, & vicinos ea ſit diſtinctio, vt volentibus ædificare vicinis, inquilini nulla ratio habeatur, ſed tantum vicinorum. At illis non promittentibus ædificare, inquilino, etiam ſi ædificaturus non ſit, idem ius in emptionem competat, quod vicinis, ſi ædificare vellent, ſecundum prædicta competeret.

Inquilinis etiã intimatio præfata fieri debet, & ipſi præſtare tenentur contenta in venditione non autem ædificare, verum ... .

§. 12. Verumtamen quando in ſingulis caſibus prędictis, ſiue coactę ſiue ſpontaneę venditionis, duo vicini fuerint, quorum ædificiis vendenda res opportuna exiſtat, & propterea illa ſibi quiſque ex hac conſtitutione vend. poſtulet, is obtineat qui magis illa indiguerit, aut ſi vterque æquę indigeat, inter vtrũque diuidatur, quatenus vt: que

Vicinis ... concurrentib. quis præferri debeat.

co.mmoda

commoda portio tribuatur. At ſi huiuſmodi portiones vtrique forent inutiles, tota illi detur, cuius ædificio à pluribus partibus, vel alias magis adhæſerit. Si vero alteri tantum diuiſio inutilis futura ſit, nihil illi, ſed tota alteri detur. Quod ſi nulla fuerit ædificantium indigentia, is præferatur, qui magis fuerit vicinus, vel in vicinitate pari, is qui plus, quique ad maiorem Vrbis ornatum, iudicio eorundē Camerarij & Magiſtrorū, ædificare voluerit.

Ædificare volentes in re ſibi in emphyteuſim, & ad canonem conceſſa eximuntur à Camerario & Magiſtris ab onere canonis, ac reſponſionem, pretium rei ſtatuto eiuſdem pretij & redditus cum oneribus quibus erant in re ſic liberata.

§.13. Præter ſupradictos autem vicinitatis caſus, ſi quis domum aliumve fundum aut ſolū in emphyteuſim, aliumve titulum, perpetuo vel ab vnius aut plurium perſonarum vitam, pro annuo canone aliave reſponſione conceſſum habeat, ibique ædificare velit, liceat eiſdem Camerario & Magiſtris, eo petente, domum, fundum, aut ſolum huiuſmodi ab eius directi domini, licet, nolentis, proprietate, dominio, ac iure, necnon a canonis ſeu reſponſionis præſtatione eximere & liberare, alia re ſtabili prius conſtituta, pretij, commoditatis, redditus, ac bonitatis, ſaltem paris, quæ loco illius liberatæ ſit quoad omnia, & ad eundem directum dominum ratione proprietatis, dominij, deuolutionis & aliàs cuiuſcumque iuris & oneris, eiſdem modo & forma pertineat, quibus illa pertinebat, tranſlato quoque ad iſtam huiuſmodi canone ſiue reſponſione, cum augmento quintæ illius partis, & inſuper præſtita idonea cautione & etiam facta per illum qui ædificaturus eſt, obligatione omnium ſuorum bonorum, tum quod res in quam facta eſt huiuſmodi tranſlatio libera eſt, tum etiam de euictione in ea forma, qua in Vrbe præſtari ſolet.

Vineæ aut cãneta intra tria milliaria ab Vrbe exiſtentia & locari ſolita vendenda ſunt vicinis habentibus vineas maiores & nobiliores.

§.14. In ruſticis quoque prædiis, vt illorum etiam ad honeſtam in illis hominum commoditatem, ſalutemque ſiue animi, ſiue corporis refectionem, aliqua ratione conſulatur, illud ſtatuetur, vt qui vineas aut canneta intra tria ab Vrbe milliaria, ſiue partiariis colonis aliqua parte fructuum, ſiue aliis pecunia ſolent locare, cogi poſſint eadem vendere, pretio æſtimando vt ſupra dictum eſt, & amplius duodecima ipſius pretij parte, iis qui prope illa vineas poſſident, quas colunt ſua impenſa, dummodo emptorum vineæ ſint non ſolum maioris pretij & menſuræ, ſed magis etiam & cultæ, & ædificiorum ſtructuris conſpicuæ, hiſque omnibus illa tantopere ſuperent, vt magna inter vtraque adſit inæqualitas, iudicio eorundem Camerarij & Magiſtrorum. Non poſſint autem cogi vt partem tantummodo earum vendant.

Prædiola decem rubrorum intra .12. milliaria ab Vrbe exiſtentia & maiorib. prædiis contigua vel ea intra ſe ſecãtia, vicinis vendenda ſunt.

§.15. Ij vero qui vſque ad duodecim ab Vrbe milliaria habent prædiola menſuræ decem duntaxat, vel pauciorum rubrorum, quas linguas ſeu pedicas dicunt, contigua maioribus aliorum prædiis, quæ caſalia appellantur. Item ij quoque ex quorum caſalibus ſimiles linguæ ſeu pedicæ eiuſdem menſuræ, in aliorum intra idem ſpatium duodecim milliarium conſtituta caſalia excurrunt, eaque interſecant, vt à duobus, vt minus, lateribus linguæ ipſæ à vicinis caſalibus circundentur, cogi poſſint, ſiue ipſi colant ſiue aliis locent, illas vendere, conſtituto pretio ad æſtimationem de qua ſupra dictum eſt, adiectaque eiuſdem pretij quinta parte.

Declaratio quod diſpoſita circa prædia vendenda tam ſponte vel coacte fiendas, locũ habeant etiam in bonis ad pia loca pertinentib., aut fideicommiſſo ſubiectis.

§.16. Quæcumque autem ſupra ſtatuta ſunt, tum de Vrbanis tum de ruſticis prædiis, aut ſponte aut coacte vendendis, vel etiam à directis dominis liberandis, ea locum habeant omnino, ſiue prædia ipſa ſint eccleſiaſtica, & ad quaſcumque Eccleſias, & baſilicas etiam dictæ Vrbis etiam Patriarchales, aut cuiuſuis Ordinis monaſteria, & etiam mendicantium domos, aliaque loca religioſa, necnon hoſpitalia, etiam nationum, aut regularium, militiarum, ſodalitateſque aut confraternitates, cæteraque pia loca pertinentia, dummodo neque contigua Eccleſiis, monaſteriis, hoſpitalibus, religioſiſque ac piis locis huiuſmodi, neque intra illorum ſepta conſiſtant, ſiue ſint priuatarum perſonarum capellæ, & oratoria, vel domus aut loca ſeruandæ hoſpitalitati deſtinata, modo hoſpitalitas inibi iam neq; exerceatur actu, neque amplius exerceri debeat, ſiue ſint laicalia, & cuicumq; fideicommiſſo, ſubſtitutioni, ſucceſſioni vel diſpoſitioni obnoxia, & tam hæc laicalia, quam illa Eccleſiaſtica, eorum qui illa reliquerunt ſeu dederunt, vltima vel alia voluntate alienari prohibita, ac quocumque onere grauata.

Facultas Camerarij & Magiſtrorum, & forma procedendi in caſibus in quibus recuſat quis vendere aliqua bona, iuxta formã huius conſtitutionis.

§.17. Sed quoties caſus euenerit, quo res aliqua hac cõſtitutione vendi debeat, ſi is ad quem pertinet eam vendere, bis monitus a Camerario & Magiſtris, cum aſſignatione conuenientis termini ad vendendum, id recuſauerit, vel malitioſe diſtulerit, tunc Camerarius, & Magiſtri vice ac nomine recuſantis, vel differentis rem ipſam vendant, cum promiſſionibus, obligationibus, renunciationibus, pactis etiam pœnalibus, & clauſulis conſuetis, pretiumque quod inde cum eius augmento prouenit apud ædem ſacram, vel perſonam fide & facultatibus idoneam deponant. Deinde ſi res Eccleſiaſtica erat, vel etiam ſi laicalis, ſed quod ſciatur, fideicommiſſo, ſimiliue diſpoſitioni ſubiecta, alienariue prohibita, aut onere grauata, antequam emptor eius poſſeſſionem aſſequatur, pretium ipſum totum in aliquorum bonorum immobilium emptionem vtiliter conuertatur, cauente de euictione etiam ipſo emptore & ad id omnia bona obligante, denturque bona inde empta domino rei venditæ. Quo facto, venditio rei illius nequaquam reſcindi, aut etiam impugnari poſſit, prætextu quarumuis obſtantium diſpoſitionum, ſiue etiam inutilitatis Eccleſiæ, aut loci vel perſonæ cuiuſquam. Et inſuper res illa vendita libera ſit, & exempta ab omnibus huiuſmodi diſpoſitionibus, prohibitionibus, & oneribus, eaque ad bona, in quæ illius pretium conuerſum eſt, ſint tranſlata. Et exinde bona ipſa dictæ venditæ rei loco maneant, eiſdemque prorſus diſpoſitionibus, prohibitionibus, & oneribus ſubiaceant, quibus illa ſubiacebat, ſintque nihilominus de euictione illius emptori obligata eo ipſo.

Et procedendi etiam non mandato quis conſenſit vendere iuxta hanc diſpoſitionem.

§.18. Sin autem res vendita neque Eccleſiaſtica erat, atque eiuſmodi vinculis obnoxia habeatur, & qui eius dominus fuerat, venditioni ita factæ conſentire velit, ac fideiuſſores de euictione præſtare, pretium illi ſoluatur. Quod ſi huiuſmodi fideiuſſores præſtare noluerit, vel etiam non potuerit, emantur ex ipſo pretio, arbitrio eorumdem Camerarij & Magiſtrorum, vel loca montium non vacabilium, vel alia bona immobilia, de quorum euictione idoneis fideiuſſoribus ſit cautum, eaque dicto domino tradita ſint loco ſimilis cautionis pro re vendita, donec aliter emptori idonee caueatur, & interim vendi, aut alias alienari nullo modo poſſint. Verum vſquequo pretium, vel ex pretio alia res empta, vt præfertur, domino tradatur, penſio quæ ex ipſius rei venditæ locatione percipi ſolebat, vel percipi veriſimiliter potuiſſet, eidem ab emptore perſoluatur.

Facultas eorũdē præſcribendi tempus ad ædificãdũ & ſũmã ibi exponendã à volentib. vti fauore huius conſtitutionis ex cauſa ædificandi.

§.19. Curent autem Camerarius, & Magiſtri, vt quiſquis per cauſam ædificandi huius conſtitutionis fauore vti voluerit, ei ante omnia, conſideratis tum ipſius loci qualitatibus, ſummam quam ædificando, vt minimum, impendere, ac tempus quo inchoaſſe, quoque perfeciſſe debeat, propoſitis quas voluerint pœnis præſcribant. Iſque ad præſcriptum huiuſmodi promittat, & ſe bonaque ſua omnia arctiſſime obliget, ſubiturus omnino pœnas ipſas niſi promiſſa præſtiterit, omni purgatione moræ ex quocumque iure, & etiam canonica æquitate competenti penitus ſublata. Et nihilominus compellendus ab eiſdem Camerario, & Magiſtris, vel promiſſa perficere, vel quæ propterea emit, & etiam illis vicina, quorum occaſione emit, & in quibus ſe ædificaturum propoſuerat, loca, & domos aliis ædificare volentibus, iuſto pretio, ſicut ſupradictum eſt æſtimando, abſque vllo augmento vendere.

Qui emerunt bona vigore dictarũ literarũ Sixti IV. Leonis X. ac Pij IV. & ædificare promiſerunt, debent ea adimplere infra ſex menſes.

§.20. Sed ne aliquorum impunitas, qui vt accepimus, beneficio literarum Sixti & Leonis, ac Pij Quarti dum illæ vigerent abuſi, domos, & loca ex illarum diſpoſitione acquiſita, infabricata adhuc retinent, aliis admittendi ſimilia audaciam præbeat, iidem Camerarius & Magiſtri, illos omnes qui à viginti annis citra loca aliqua ex dictarum literarum diſpoſitione emerunt, ſeque in illis ædificaturos promiſerunt, nec præſtiterunt, cogant ea omnia quæ tunc facere debebant, intra ſpatium ſex menſium à die præcepti eis hac de re faciendi implere, alioquin pœnas præmiſſas ab iis exigant omnino. Et præter illas, loca eadem dominis quibus ablata fuerunt, ſi ipſi velint, eodem pretio quod tunc ſolutum fuit reſtitui, vel illis nolentibus aliis qui ibi ædificaturi ſint pretio, vt ſupradictum eſt, æſtimando, vendi compellant.

Applicatio locis piis pœnarũ incurrẽdarũ ob contrauentionem.

§.21. Cæterum pœnæ omnes quas incurrent, qui aduerſus conſtitutionem hanc, ſeu Camerarij & Magiſtrorum pro ipſius conſtitutionis executione mandata vel decreta admiſerint, piis locis dictæ Vrbis ita applicata

ſint, vt illi ex ipſis locis irreuocabiliter debeantur, pro quo primum pœnæ ipſæ poſt illatum incurſum petitæ fuerint, ad quam petitionem, lapſis ab huiuſmodi incurſu triginta diebus, niſi dicti Camerarius, & Magiſtri illas iam pro eorum debito exegerint, quilibet in dicta Vrbe, vel in Romana Curia iudex ad illarum exactionem indeſinenter procedat, donec eidem loco vere & integre perſolutæ fuerint. Nullo autem dictorum locorum petente, noſter in Vrbe Vicarius eas de manu dictorum Camerarij & Magiſtrorum acceptas, vel eis ab ipſo interpellatis negligentibus, ab eorum debitoribus exactas, inter dicta loca, iuxta eorum indigentiam arbitrio ſuo diſtribuat.

Facultas Camerarij & Magiſtrorum pro edendis ſummarie, & pro executione prædictorum.

§.22. Nos enim ad ſupradicta omnia & ſingula faciendum, & exequendum, inque illis, & pro illis ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſolaque veritate inſpecta, ac manu regia, etiam ex officio procedendum plenam, expeditam, liberamque auctoritatem, & poteſtatem, Camerario ſcilicet in Eccleſiaſticas, eidemque & Magiſtris viarum prædictis in laicas, ac quoad pœnas prædictas Vicario ac ſingulis Vrbis, vel Curiæ Iudicibus huiuſmodi, in quaſcumque perſonas, de eadem poteſtatis plenitudine præſentis conſtitutionis auctoritate tribuimus & demandamus.

Decretum irritans.

§.23. Decernentes eadem omnia, & ſingula quæ ſupra ſtatuta ſunt, ſi quando in aliquo caſu de eorum ſenſu controuerſia continget, in eam partem interpretanda eſſe, quæ ad Vrbis ornatum magis facere videbitur. Ac ſemper, & vbique, ſiue in iudicio ſiue extraiudicium fauorabilia cenſeri. Et ita ab omnibus iudicibus etiam Palatij Apoſtolici Auditoribus, & Cardinalibus, ſublata quauis aliter interpretandi, & iudicandi poteſtate, interpretari & iudicari debere. Et ſi ſecus fiat, fore irritum & inane.

Clauſula derogatoria.

§.24. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Symmachi, & Pauli II. de rebus Eccleſiæ non alienandis, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, legibus etiam Imperialibus, dictæque Vrbis, atque Eccleſiarum, Monaſteriorum, & locorum religioſorum ſiue piorum, Ordinumque, quorum bona huiuſmodi fuerint, ſtatutis & conſuetudinibus necnon teſtatorum voluntatibus, aliiſque diſpoſitionibus etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque & litteris Apoſtolicis eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis & locis, eorumque Superioribus, Capitulis, & Conuentibus, ſeu Populo Romano, aliiſque quibuſcumque conceſſis, & quibuſuis aliis Sedis Apoſtolicæ indulgentiis, per quæ præſentium executio, & per eas tributæ iuriſdictionis explicatio poſſet quomodolibet impediri vel retardari, quibus omnibus eorum tenores pro plene & integre expreſſis habentes, de poteſtatis plenitudine prædicta derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

D.P. An. 3. 1. Octobris.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ, 1574. Kal. Octobris, Pont. noſtri anno tertio.

XXIII. Priuilegium Doctorum Romanorum, publice legendi in quacumque facultate, in generali Studio Almæ Vrbis.

Huius ſtudij erectionem, & alia quæ ipſum concernunt, vide ſup. in conſt. 9. Bonif. VIII. In ſupremæ. *& Leon. X. conſt. 4.* Dum ſuauiſſimos. *& inf. in conſt. 74. Sixt. V.* Immenſa. *in Congreg. x. cum aliis quæ ad eas notant.*

Edita A. D. 1574.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa conſt.

CVpientes vniuerſos Almæ Vrbis noſtræ origine Ciuium filios ad bonarum literarum cognitionem & doctrinam, pro communi, & publica vtilitate, dictæque Vrbis ornamento, & honore, paterna charitate & Sedis Apoſtolicæ munificentia, atque liberalitate allicere, vt ipſis, & etiam ceteris ad virtutem calcar honorificum, & fructuoſum addatur, Motu proprio non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de mera noſtra liberalitate dilectis filiis Senatui, & Populo Romano.

§.1. Quod ex nunc deinceps, & perpetuis futuris temporibus omnes, & ſingulos adoleſcentes & iuuenes Doctores ex patre & auo Romæ natis Romani, excedentes vigeſimum ſecundum ſuæ ætatis annum, qui in ſtudio ſeu Gymnaſio publico dictæ Vrbis in quacumque facultate pro tempore legere voluerint, ad lecturam huiuſmodi, facta tamen prius per eos corã dilectis filiis noſtris S.R.E. Cardinalibus ſuper eodem Studio, ſeu Gymnaſio deputatis, ac illius Rectore, & Reformatoribus pro tempore exiſtentibus, vna lectione, admitti debeant cum ſalario viginti quinque ſcutorum quolibet anno pro vnoquoque qui vt præfertur legere voluerit, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo concedimus, & elargimur. Necnon eiſdem Doctoribus, vt præfertur, qui in eodem Gymnaſio munus legendi ſubibunt, dictum ſalarium annuum viginti quinque ſcutorum, ipſis, & eorum cuilibet debitis, & conſuetis in eodem Studio ſeu Gymnaſio temporibus, ac de, & ex eiuſdem Studij, ſeu Gymnaſij redditibus, prouentibus, vectigalibus, & aliis emolumentis vniuerſis per eos, ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, perſoluendum, Motu, & auctoritate ſimilibus conſtituimus, & aſſignamus, ipſoſque ad lecturam huiuſmodi recipi, & admitti, & ſalarium eis, & eorum ſingulis perſolui debere, vt præfertur, decernimus.

Doctores ex patre & auo Romæ natis, admittantur ad legendum in hoc ſtudio.

§.2. Mandantes propterea dilectis filiis Conſeruatoribus Cameræ dictæ Vrbis, ac Rectori, & Reformatoribus dicti Studij ſeu Gymnaſij, præſentibus, & futuris, aliiſque omnibus, & ſingulis, ad quos id quomodolibet ſpectat, & pro tempore ſpectabit, quatenus præſentes noſtras literas recipiant, & admittant, ac inuiolabiliter obſeruent, & ab omnibus quos ea quomodolibet concernunt & concernent obſeruari mandent, & faciant: necnon Doctoribus legentibus huiuſmodi de dicto ſalario, debitis vt præfertur temporibus annuatim reſpondeant, & etiam faciant ab aliis reſponderi realiter & cum effectu. Et ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Executorum deputatio.

§.3. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtol. ac Studij, ſeu Gymnaſij, necnon Vrbis huiuſmodi iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis ſuperioribus, & perſonis, in genere vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam motu ſimili, ac conſiſtorialiter & alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Derogatio contrariorum.

Dat. Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris die 12. Octobris 1574. Pont. noſtri anno tertio.

Pont. an. 3. die 12. Octobris.

XXIV. Confirmatio, & extenſio conſtitutionis Bonifacij VIII. editæ contra dantes aliquid vel promittentes, vel recipientes, pro obtinenda gratia, vel iuſtitia apud Sedem Apoſtolicam.

Hæ bullæ à Clem. VIII. approbata & extenſa fuerunt, ad quoquomodo aliquid dantes vel recipientes de rebus Communitatum Status Eccleſiaſtici in conſt. 10. Pro commiſſa. *vbi notabo.*

GREGORIVS EPISCOPVS
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1574.

AB ipſo Pontificatus noſtri principio quàm maxime poſſumus enitimur atque contendimus, vt domus & curia noſtra à ſordibus expurgetur.

Exordium.

§.1. Cum ſalubri conſilio incumbens fel. record. Bonifacius Papa VIII. excommunicauit, & anathematizauit omnes Clericos, religioſos, & laicos vtriuſque ſexus,

Bonif. VIII. excommunicauit dantes vel recipientes vt in eius conſt.

ſiue familiares Curiæ, ſiue vndecumque alios, qui aliquod pactum facerent, ſeu quid paruum vel magnum promitterent, &c.

Reſiduum prætermittitus quia eſt ſup.

Hic Pont. eã confirmat & ad fautores extendit.

§. 1. Sed hoc ſcelus ita hodie in mores inductum eſt, vt plerique cupiditate improbi quæſtus, potentiorum ſuffragationibus adnixi, huiuſmodi negotiorum expeditiones hac illac conquirentes turpiſſime nundinentur. Alij alios, quos gratia præſtare arbitrantur, donis, & pollicitationibus ambiant. Quidam etiam ſe talium operam atque induſtriam pretio, & muneribus quæſitiſſe attingant. Quæ cum peſſima ſint, & Curiæ prædictæ exiſtimationem grauiſſime offendant, in eos qui talia agunt animaduertendum fore arbitrati, Conſtitutionem prædictam cum ſuis cenſuris & pœnis omnibus innouamus, eaſdemque omnes extendimus ad audentes qualecumque horum facinorum quæ adſcripſimus, danteſque illis, & aliis ſupradictis auxilium, conſilium, vel fauorem.

Alia ſuper pœnas imponit.

§. 3. Quin etiam eos omnes, omni beneficio & officio Eccleſiaſtico, & ſæculari, ſiue temporali ſiue perpetuo ipſo iure priuamus, ac priuatos eſſe declaramus, & præterea infamiæ ſubiectos perpetuo, ac inhabiles ad illa & alia eſſe volumus. A quibus etiam, prout quæque res erit, tales pœnæ exigantur, quæ ceteris ſint exemplo.

Reuelantibus eas condonat.

§. 4. Illis tamen qui rē adhuc incognitam, compliceſque fautores, & ſocios retexerint, impunitas côcedatur.

D. P. An. 3. 9. Nouembr.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimoquarto, Nonis Nouembris, Pont. noſtri Anno tertio.

Anno a natiuitate D. 1574. inditione 2. die vero 8 menſis Nouembris, Pont. Sanctiſſimi in Chriſto patris & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno tertio, Retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum Sancti Ioannis Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ & in acie Campi Floræ, per nos Alexandrum Aſtanollum, & Antonium Clerici S. D. N. Papæ Curſores

Petrus Aloyſius Gayta Mag. Curſ.

XXV. Quod Subcollectores, & Commiſſarij Nuntij Apoſtolici in Regno Neapolitano, eius dumtaxat iuriſdictioni ſubiaceant, in cauſis criminalibus contra eos promouendis.

Edita An. D. 1575.

GREGORIVS PAPA XIII.
Dilecto filio Magiſtro Antonio Saulio vtriuſque Signaturæ noſtræ Referendario, moderno, & pro tempore exiſtenti in Regno Neapolitano Nuncio, & Collectori noſtro Generali.

Exordium.

CVpientes pro noſtri officij cura indemnitati dilectorum filiorum Cameræ noſtræ Apoſtolicæ Miniſtrorum, ne illi moleſtiis, litibus vel incommodis fatigentur, quantum cum Deo poſſumus opportune prouidere, Motu proprio & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus.

Priuilegiatum fore pro ſubcollectoribus & Commiſſariis Nuncij Apoſt. in Regno Neapolis.

§. 1. Quod omnes, & ſingulæ cauſæ nunc motæ, & pro tempore mouendæ, quorumuis prætenſorum exceſſuum, criminum, & delictorum per quoſcumque ſubcollectores, & Commiſſarios, tam generales quam particulares in quibuſlibet prouinciis, & Ciuitatibus, & diœceſibus iſtius Regni Neapolitani, per te, & pro tempore iſthic exiſtentem noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ Nuncium & Collectorem generalem deputatos commiſſorum, à te, & pro tempore exiſtente Nuncio ſolum, non autem à quibuſuis aliis Iudicibus, etiam locorum Ordinariis deinceps in futurum non modo durante eorum officio, ſed etiam poſt ipſum dimiſſum, donec vixerint, audiri, cognoſci, & decidi poſſint, & debeant. Aliiſque Iudicibus, & locorum Ordinariis, ne illis ſeſe quouis prætextu, ſeu quæſito colore intromittere quoquomodo vlIatenus audeant vel præſumant, diſtrictius inhibemus.

Clauſula ſublata & decernens irritans.

§. 2 Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere. Necnon irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Facultas Nũcijs contra nitentes.

§. 3. Quocirca tibi & pro tempore exiſtenti Nuncio, contradictores quoſlibet & rebelles, etiã ſi Epiſcopali, aut Archiepiſcopali dignitate fungentes fuerint, ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, ac ſuſpenſionis à diuinis quoad Epiſcopos, & Archiepiſcopos, quo vero ad inferiores, ſub pecuniariis arbitrio veſtro declarandis, & applicandis pœnis, & demum ſub ſententiis, & cenſuris Eccleſiaſticis, & per alia iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendi, brachiumque ſæculare ad hoc ſi opus fuerit inuocandi, ceteraque ad id neceſſaria faciendi, & exequendi, plenam & liberam per eaſdem præſentes facultatem concedimus, & poteſtatem.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium forſan conceſſis, & confirmatis, quibus omnibus eorum tenores ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, ſeu ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

D. P. An. 3. 4. Ianuarij.

Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 4. Ianuarij 1575. Pont. noſtri anno tertio.

XXVI. Reformatio Curiæ de Sabellis, Mareſcalli Almæ Vrbis.

Mareſcalli officium antiquiſſimum eſt, eiuſque curâ Conclauis cuſtodia demandata eſt, vt vidi in quadam conſtitutione Innoc. VI. ſub die 26. Iulij 1352. quam ſine mendo habere non potui. Et de eius iuriſdictione, & reformatione, vide etiam ſup. in conſt. 28. Iulij II. Decet. *& in conſtit. 58. Pij IV. & infr. in conſt. 71. Pauli V.* vniuerſi, *in tit. 8.*

Edita A. D. 1475.

GREGORIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DVm recte adminiſtrandæ vbique iuſtitiæ rationes omnes bene conſtitutas, & cupimus, & pro noſtro munere veterique ſtudio, quo poſſumus enitimur, haud poſtrema eſſe debet minorum huius Vrbis Tribunalium cura, in quibus quicquid delinquitur, eo deterius contingit, quo pauperiores afficit, quibus in re tenui, & acrius ex iniuria damnum, & difficilius remedium afferri ſolet.

Cauſa reſormationis.

§. 1. Dum igitur nuper officium Mareſcallatus Sedis Apoſtolicæ dilecto filio nobili viro Bernardino de Sabellis Mareſcallo dictæ Sedis conceſſerimus, volentes eidem officio non minus de legum præſtantia, quam de viri ſolertia eſſe proſpectum, vt in illius Curia de Sabellis nuncupata, tum iudicia, tum cetera ad id munus pertinentia, ad iuſti, & recti normam directa, ſine ſorde peragantur, infraſcripta hæc, quorum aliqua pridem à Iulio II. & à Pio IV. fel. rec. prædeceſſoribus noſtris, licet prudenter conſtituta, iam in vſu non erant, ibi deinceps inuiolate ſeruanda perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, atque etiam innouamus.

Iudex gratuito deputetur. Hoc idē voluit eius IV. cit. in rubr.

§. 2. Iudex ibi ius dicturus, gratuito à Mareſcallo deputetur, adeo, vt neque Iudici dare, neque Mareſcallo accipere propter hoc quidquam liceat, etiam donorum aliove nomine quauis de cauſa vel ante, vel poſt deputationem, etiam auctoritate, ſiue prætextu cuiuſcumque conſuetudinis, aut indulti à Sede Apoſtolica conceſſi, illam enim improbamus, hoc autem reuocamus expreſſe.

Et ad annum & ex rationabili cauſa ad biennium.

§. 3. Deputatio vero fiat ad annum dumtaxat, quo finito finitum etiam ſit eius Iudicis officium, niſi propter aliquam rationabilem cauſam prorogandum viſum fuerit,

rit, ſed prorogatio alium annum omnino non excedat, ſemel tantum fieri poſſit.

Sindicatuiq; ſtare caueat.

§. 4. Antequam incipiat exercere officium, caueat idoneis fideiuſſoribus de ſtando ſindicatui. Finito officio, etiam ſi nec querelatus, nec requiſitus fuerit, offerat ſe ſindicatui coram Gubernatore Vrbis, & Auditore Cameræ, illi vero quadraginta diebus ſindicatum abſoluant, Iudicemque, prout iure faciendum erit, vel liberent, vel condemnent, & puniant, quod ſi intra dictorum dierum numerum non fecerint, Camerarius S. R. E. qui tunc erit, duos viros deputet, qui intra alios viginti dies huiuſmodi ſindicatum peragant. Lapſis autem dictis terminis pro abſoluto habeatur.

Commentarienſis, & Capitanei, ad Executoris, officia non vendãtur nec locentur.

§. 5. Commentarienſis, & Capitanei, necnon executoris eiuſdem Curiæ munia, per idoneos, & fidos miniſtros gerantur, & neque vendantur, neque locentur vllo modo, neque quidquam pro illis habendis, aut exercendis quouis nomine, & prætextu ſoluatur, ſiue reſpondeatur, qui aliquid ſoluerint, ſiue reſponderint, officio priuati ſint, & publice fuſtigentur.

Notarij ſint duo tantum, Hoc idem decreuit idem Pius IV.

§. 6. Notariorum officia ibi duo tantummodo habeantur, quodque ſoli Notarij ſint, neque hic numerus aliquo prætextu augeri vnquam poſſit.

Iudex non cognoſcat cauſas pro quibus ſtatuta, eſt Pœna corporalis.

§. 7. Ceterum de cauſis criminum capitalium, item de illis criminibus pro quibus pœna corporis afflictiua, vel iure, vel ſtatutis, vel bannimentis à maioribus magiſtratibus promulgatis eſt impoſita, neque Mareſcallus, neque iudex ab eo deputatus cognoſcant.

§. 8. Sed de aliis minoribus delictis, niſi iam in alio Tribunali iudicium de illis finitum, aut prius cœptum fuerit, cognoſcere poſſint.

Neque alias ſi alibi ſit præuentum.

§. 9. Numquam tamen ſaluũ conductum, aut ſignificationem, vt vocant, vel in leuiſſimis delictis, & prætextu cuiuſuis dependentiæ concedant, niſi forte reus data fideiuſſione relaxatus eſſet: aliter conceſſum, vel conceſſam, ceteri Iudices non ſeruent.

Significationeſque non concedat.

Fiſcus citetur in cauſis criminalibus eiuſdem Curiæ.

§. 10. In quacumque autem cauſa criminali, quæ in hac Curia cœpta fuerit, citetur Procurator Fiſci in omnibus illis terminis, & actis, in quibus ſolet in aliis Curiis Vrbis citari.

Pœnarum ſolutiones adnotentur vt hic.

§. 11. Præterea in quacumque cauſa ibi cœpta, proferatur omnino ſententia, ſiue abſoluendo, ſiue condemnando. Et ſi quæ ſolutiones pœnarum, in eadem Curia recipientur, ſcribantur in libro ad hoc ordinato, ſingulíſque ſolutionibus ſubſcribat ipſemet reus, vel ſi is neſcíuerit, ipſius Procurator, vel alius in cauſa defenſor.

App. detur in Ciuilibus cauſis ab A. C.

§. 12. In ciuilibus vero cauſis, à grauaminibus in dicta Curia illatis, appelletur ad Auditorem.

Tributum non exigatur ab inhoneſtis mulieribus.

§. 13. Poſtremo exactiones illas, quæ à mulieribus inhoneſtis ſingulis annis ſingulíſque ſex menſibus, aut alias ſub nomine tributi fieri ſolebant, omnino prohibemus, propoſita Mareſcallo illas attentanti pœna priuationis officij ipſo facto incurrenda.

Clauſ. derog.

§. 14. Non obſtantibus dictæ Curiæ, etiam longiſſimi, & immemorabilis temporis obſeruantia, ac confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis conſuetudinibus, & ſtylo, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis illi vel pro tempore exiſtenti Mareſcallo ex quauis cauſa conceſſis, & etiam ſæpius confirmatis, quibus omnibus, illorum tenores hic pro integre expreſſis habentes, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo omnino. &c.

Dat. P. A. 3. 6. Ianuarij.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimoquinto, ſexto Kal. Februarij, Pont. Noſtri anno tertio.

Publicat. o.

Anno à Natiuitate Domini 1575. indict. 3. die vero vltima menſis Ianuar. Pont. Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papa XIII Anno 3. retroſcripta litera Apoſtolica originaliter affixa & publicata fuerunt in valuis Eccleſiæ ſancti Ioannis Lateranenſis, Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellaria Apoſt. ac in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Camillum Cherubinum, & Guglielmum Marchi Curſores.

M. Antonius Brutus Mag. Curſorum.

Prohibitio appellandi per Religioſos Ordinis S. Franciſci de Obſeruantia, à Prælatis eiuſdem Ordinis ad Tribunalia ſæcularia vel mutandi ordinationes Miniſtri Generalis. Permiſſioque habendi recurſum ad ipſum Miniſtrum, vel Protectorem, aut Rom. Pont. XXVII.

Alia de hoc Ordine attende ſup. in conſt. 23. Leon. X. Item.

GREGORIVS PAPA XIII.

Edita An. D. 1575.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

QVoniam noſtro Paſtorali potiſſimum incumbit officio, vt ea quæ auſu temerario ab Eccleſiaſticis, præſertim regularibus perſonis plerumque attentantur, quantum nobis ex alto conceditur, opportunis remediis compeſcamus, & remoueamus.

Cauſa huius prohibitionis.

§. 1. Idcirco cum referente dilecto filio fratre Chriſtophoro de Capite fontium, Fratrum Minorum de Obſeruantia ordinis S. Franciſci Generali Miniſtro, non ſine animi noſtri moleſtia, nuper intellexerimus nonnumquam quoſdam Religioſos, & Religioſas Ordinis ſui huiuſmodi, Dei timore poſtpoſito, & ſuæ profeſſionis immemores, vt in eorum malefactis & inobedientia ſe diutius confoueant, ab iis quæ per Prælatos eiuſdem Ordinis, etiam Guardianos, ſiue Prouinciales, vel Commiſſarios ab ipſo Generali Miniſtro pro tempore deputatos acta ſunt, & decreta, ac Tribunalia ſæcularia appellare, & ad ea temere confugere.

Prohibitio appellandi à Prælatis huius Ordinis ad ſæcularia Tribunalia.

§. 2. Auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium præcipimus, & inhibemus ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, à qua non niſi a nobis, ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo abſolui poſſint, necnon priuationis perpetuæ officiorum per eos obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia quæcumque dicti Ordinis officia exercenda, ac vocis, tam actiuæ, quam paſſiuæ eo ipſo incurrendis pœnis, ne quis Prouincialis, aut alius cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus & conditionis Ordinis huiuſmodi Religioſus aut Religioſa ad ipſa Tribunalia ſæcularia quouis prætextu, aut quæſito colore, vt præfertur, appellare, vel illa propterea quoquo modo adire audeant vel præſumant, ſed ſi ſe à Prælatis ſuis grauari prætendent, ad Generalem Miniſtrum ipſius Ordinis, ſeu illius Protectorem, aut Viceprotectorem in Romana Curia, vel ad nos, ſiue Romanum Pontificem ſucceſſorem noſtrum ſupremum in Eccleſia DEI Iudicem ſicut antiquitus ſemper conſuetum fuit, recurſum habeant, vnde illis breui manu Iuſtitia miniſtrabitur.

Contrauenientium eorumque fautorum pœna.

§. 3. Declarantes nihilominus non modo eorumdẽ Religioſos & Religioſas cõtrafacientes, in dictas pœnas incidere, verumetiam eorum quomodolibet directe vel indirecte fautores, & conſultores, illas quoque incurrere.

Prohibitio reſiſtendi Commiſſariis miſſis pro viſitãdis Prouinciis ſub eiſdem pœnis.

§. 4. Præterea ſub pœnis prædictis prohibemus, ne quis Prouincialis, aut Guardianus, vel cuiuſcumque alterius gradus Religioſus aut Religioſa eiuſdem Ordinis ab ipſo Miniſtro generali miſſis pro viſitandis Prouinciis, Commiſſariis, reſiſtere, nec eis ſe opponere aut contradicere, ſeu ſe rebellem exhibere, ipſos quacumque de cauſa, vel quæſito colore non recipiendo audeat, neque debeat.

Facultas Miniſtri generalis mittendi Commiſſarios.

§. 5. Volentes eumdem Miniſtrum generalem quotieſcumque ſibi expedire videbitur, quos voluerit Commiſſarios ad qualcumque ſui Ordinis vtriuſque familiæ Prouincias, quibuſuis conſuetudinibus ac ſtatutis per quaſlibet perſonas in contrarium factis, non obſtan. libere mittere poſſe.

Miniſtri Prouinciales non immutent ordinata ab ipſis Commiſſariis.

§. 6. Inſuper, quia, vt etiam accepimus, aliquando nonnulli Miniſtri ex viſitatis Prouinciis, per Commiſſarios ad hoc ab ipſo Generali Miniſtro deputatos, quæ à dictis Commiſſariis recte, & ſalubriter ordinata, & geſta fuerunt, reſcindere, mutare, aut contemnere ſolent, ſub omnibus, & ſingulis pœnis ſupradictis expreſſe prohibemus, ne quiſquam ab eiſdem Commiſſariis facta, & ordinata, mutare, alterare, aut peruertere ſine

expreſſa

expreſſa licentia, & permiſſione ipſius Miniſtri generalis, qui ſolus ea mutare valeat, vllo modo præſumant. Decernentes irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 7. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium quomodolibet concesſis, & confirmatis, quibus omnibus eorum tenores præſentibus, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D.P. An. 3. 8. Aprilis.

Datum Romæ apud S.Petrum, &c. die octaua Aprilis 1575. Pont. noſtri Anno tertio.

XXVIII. Reuocatio licentiarum & indultorum quibuſcumque mulieribus conceſſorum ingrediendi Monaſteria cuiuſcumque Ordinis Regularium. Prohibitioque vtendi eiuſmodi licentiis pro caſibus neceſſariis, concedendis, præterquam iis neceſſitatibus vrgentibus. Et declaratio quod Prælati Monialium, in caſibus neceſſariis, & paucis comitati religioſis ea ingredi poſſint.

Aliam declarationem circa vſum eiuſmodi licentiarum mulieribus ſecularibus concedendarum, vide conſt. 52. Paul.V. Facultatum. *Et poſtremo reuocationem generalem omnium conceſſarum edidit idem Paul. in alia conſt.74* Monialium.

Edita A. D. 1575 & 1581

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

VBi gratiæ, & indulta ab hac Sede conceſſa, ſucceſſu temporis incommodum afferre noſcuntur, expedit illa ſalubri prouidentiæ conſilio ſubmoueri.

Reuocatio licentiarum ingrediendi Monaſteria Monialium, & virorum cuiuſcumque ordinis.

§. 1. Proinde Sanctimonialium quieti & tranquillitati conſulere, ac omnia quæ illas à ſpiritualium rerum cogitatione & exercitio auocant, impedimenta tollere, periculaque, & ſcandala ab eis remouere cupientes, auctoritate præſentium reuocamus, & abolemus omnes, & quaſcumque licentias, ac facultates ingrediendi Monaſteria, Domos, & loca Monialium, ac etiam virorum quorumuis Ordinum, quibuſuis etiam Comitiſſis, Marchioniſſis, Duciſſis, & aliis cuiuſcumque ſtatus & conditionis mulieribus. ac etiam omnes, & quaſcumque licentias ingrediendi Monaſteria, Domos & loca ipſarum Sanctimonialium, quibuſcumque viris, etiam eiuſdem ſtatus, & dignitatis tam à prædeceſſoribus noſtris, quam etiam nobis, & Sedis Apoſtolicæ Legatis, aut aliis ex quibuſuis quantumcumque vrgentibus cauſis ſub quibuſcumque tenoribus, & etiam derogatoriarum derogatoriis, reuocatorum reſtitutoriis, aliiſque efficacioribus clauſulis, irritantibus quoque & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, atque ad Imperatoris, Regum, Reginarum, aliorumue principum contemplationem, vel ſupplicationem conceſſas, confirmatas, & etiam iteratis vicibus renouatas. Caſſamuſque & annullamus literas deſuper confectas, & proceſſus habitos per eaſdem.

Prohibitio, & pœna Monaſteria ingredientium ex pr. licentiarum.

§. 2. Inhibentes eiſdem qui illas obtinuerunt, ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda, ſuper qua à nemine niſi à Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo) abſolutionis beneficium poſſit impertiri, ne ipſarum licentiarum prætextu Monaſteria huiuſmodi quouis modo ingredi audeant.

Pœna Religioſorum eos admittentium.

§. 3. Abbatiſſis vero necnon Abbatibus, Conuentibus, ac aliis Monaſteriorum vtriuſque ſexus ſuperioribus, & perſonis quocumque nomine vocentur, diſtricte præcipimus ſub eadem excommunicationis pœna, necnon priuationis dignitatum, beneficiorum & officiorum ſuorum, ac inhabilitatis ad illa & alia in poſterum obtinenda, ne in Monaſteria, Domos, & loca ſua, quemquam prætextu huiuſmodi licentiarum, & facultatum ingredi faciant vel permittant.

Prohibitio vtendi licentiis in caſibus neceſſariis concedendis, niſi ipſa neceſſitas vrgeant.

§. 4. Quin etiam ſub eiſdem pœnis ipſo facto incurrendis prohibemus atque interdicimus omnibus, & quibuſcumque perſonis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, ac etiam Ordinum quorumcumque etiam Mendicantium Regularibus, ne prætextu licentiarum ab Epiſcopis, vel Superiorib. quibus illas concedendi in caſib. neceſſariis tantum ex decreto Concilij Tridentini tribuitur, ne Monaſteria ipſa Monialium pro libito, ſed neceſſitatibus vrgentibus dumtaxat ingredi, neue Moniales ſub eiſdem pœnis illos aliter admittere præſumant.

Clauſ. derog.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, Monaſteriorumque, & Ordinum prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, exemptionibus, & indultis Apoſtolicis illis eorumque ſuperioribus prædictis, ac aliis quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, conceſſis, & confirmatis, ac etiam iteratis vicibus innouatis, quibus omnibus, eorum tenores, perinde ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§.6. Quoniam autem difficile eſſet præſentes ad omnia loca perferri, volumus earum exemplis etiam impreſſis manu notarij publici, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem fidem in iudicio, & extra illud vbique locorum adhiberi, quæ adhiberetur præſentibus, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

D. P. An 4. 14. Iunij.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quinto, idibus Iunij, Pont. noſtri Anno 4.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1575. indict. 3. die vero 14. menſis Iunij Pontificatus autem Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. Domini Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII Anno 4. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ publicatæ & affixæ fuerunt in valuis Eccleſiæ S. Ioannis Lateranen. ac Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Scipionem de Octauianis, & Io. Andream Panizzam Apoſt. Curſores.

Ioannes Freſle Mag. Curſorum.

Sequitur declaratio d. Conſtitutionis quoad Prælatos Monialium.

Edita A. D. 1581.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Cauſa conſt.

DVbiis, quæ emergunt, declarationis remedium expedit adhibere. Cum igitur ſuper eo quod optima prorſum ratione Concilium ſanxit Tridentinum, deinde in conſtitutione fe. re. Pij Papæ V. prædeceſſoris noſtri nonis Iulij Pontificatus ſui Anno tertio, atque item noſtra idibus Iunij Pontificatus noſtri anno quarto editis, fuit prouiſum, ne cui in poſterum, niſi in caſibus neceſſariis ſepta Monaſteriorum monialium ingrediendi concederetur licentia, a nonnullis dubitatum fuiſſe ſciamus circa perſonas, quæ alterius ad id licentia non indigent, ſed ſui auctoritate officij nituntur, an liceat eis pro libito ſuæ voluntatis huiuſmodi ſepta ingredi, vel potius ſeruare debeant ipſi quoque regulam à Concilio præſcriptam.

Declaratio quod Prælati Monaſteriorũ Monialium in caſibus tã. tummodo neceſſariis ea ingredi valeant.

§.1. Nos omnem hæſitationis materiam tollere, & viam ſcandalis præcidere, ac ſanctimonialium, quieti conſulere volentes, harum tenore auctoritate Apoſtolica declaramus, Prælatos omnes tam ſæculares quam regulares, quibus cura & regimen Monaſteriorum Monialium quouis modo incumbit, facultate ſibi ex officio attributa ingrediendi Monaſteria prædicta ita demum vti poſſe, ſi id faciant in caſibus neceſſariis, & à paucis iiſque ſenioribus, ac Religioſis perſonis comitati. Quocirca vniuerſos & ſingulos Epiſcopali, ſeu maiori, ac etiam Cardinalatus, dignitate præditos necnon quorumuis Ordinum

Abbates

Abbates, Priores, Miniſtros, & alios, quoſcumque Superiores regulares ſerio monemus, vt facultate huiuſmodi, qui eam habent, præterquam in caſibus, vt præfertur, neceſſariis neutiquam vtantur.

Contrafacientium pœna.

§. 2. Quod ſi contrafecerint, eadem auctoritate Apoſtolica ſtatuimus atque decernimus, qui Pontificalis dignitatis fuerint eos pro prima vice, qua contrafecerint, ingreſſu Eccleſiæ interdictos, pro ſecunda à munere Pontificali, & à diuinis ſuſpenſos, ac deinceps ipſo facto abſque alia declaratione excommunicatos exiſtere, regulares vero omni officio ac miniſterio priuatos excommunicationi ſimiliter ſubiacere.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in generalibus & Prouincialibus conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis quibuſuis Eccleſiis earumve Prælatis, aut Ordinibus, in genere vel in ſpecie ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus decretis quouis modo conceſſis, approbatis, & innouatis, etiam ſi illis caueretur expreſſe, quod nemo interdici, ſuſpendi, vel excommunicari poſſet per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam de indulto huiuſmodi mentionem, quibus eorumque totis tenoribus, perinde ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, ſpecialiter & expreſſe derogamus ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides transumptorum.

§. 4. Quoniam vero difficile eſſet præſentes ad ſingula loca perferri, volumus earum exemplis, etiam impreſſis, manuque Notarij publici, ac ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem fidem adhiberi, quæ haberetur ipſis præſentibus, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. A. 10. die 23. Dec.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annullo Piſcatoris die 23. Decembris 1581. Pont. noſtri Anno decimo.

Publicatio.

Anno a Natiuitate Domini 1582. Ind. 11. die vero Sabbati 30. Menſis Decembris, Pontificatus S.D.N. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno Decimo, Retroſcripta litteræ in forma breuis publicatæ, & affixæ fuerunt in acie Campi Floræ vt moris eſt, per me Scipionem de Octauianis Apoſtolicum Curſorem.

Caliſtus Brunettus Magiſter Curſorum.

XXIX. Ordinationes à Collegio Phyſicorum, necnon à Collegio Aromatariorum Vrbis, obſeruandæ, eorumque, in prima, & Auditoris Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ in ſecunda inſtantia iuriſdictiones.

Quoad prædictam Phyſicorum iuriſdictionem vide Pauli V. reformationem infra in conſt. 71. Vniuerſi, in vlt. tit. & ibi habetur etiam de Collegij Aromatariorum reformatione.

Edita An. D. 1575.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

CVm officio Paſtorali incumbat gregem ſibi commiſſum ſecundum iuris tramites, ac etiam iuxta facti exigentiam vigili cura gubernare, ac abuſus, & prauas corruptelas introductas, liteſque, & controuerſias ex quibus maxime reſultant diſpendia partium, & totius populi damnum, maximaque iactura non ſine vitæ periculo pro viribus tollere, accepimus autem inter Collegiũ Medicorum Almæ Vrbis noſtræ, & Collegium Aromatariorũ circa modum viſitationis Apothecarum, iuriſdictione, pœnarum applicatione, ac rebus aliis diu controuerſum fuiſſe, & quotidie hinc inde querelæ ad aures noſtras deferantur.

Prima definitio num non ſortita effectum.

§. 1. Ac volentes has controuerſias, & differentias omnino & in perpetuum extinguere, viuæ vocis oraculo dilecto filio noſtro, Franciſco Tituli S. MARIÆ in Porticu Alciato, ac bo. me. Ioanni Paulo Tituli Sancti Pancratij Presbyteris Cardinalibus ab Eccleſia nuncupatis, vt tam Collegium Medicorum, quam Collegium Aromatariorum, ac ſeparatim, & in contradictorio audirent, iura ipſa viderent, nobiſque referrent, & cum pluries hoc feciſſent & deinde re imperfecta ab eadem Vrbe dictum Ioannem Paulum Cardinalem recedere contigiſſet, in locum illius ſimilis me. Iulium S. Theodori, Diaconum Cardinalem de Aquauiua nuncupatum deputauimus, qui ſimul cum prædicto Franciſco Cardinali differentias prædictas & iura Medicorum, & Aromatariorum audiuerunt, & cognouerunt, nobiſque retulerunt, & relatione facta quædam Capitula ab ipſis concepta, Motu proprio confirmauimus, & obſeruari mandauimus, prout in ſchedula dicti Motus proprij manu noſtra ſignata, ſub datum videlicet Romæ apud Sanctum Petrum Kalendis Decembris, Pontificatus Noſtri Anno ſecundo, apparet.

Poſtrema definitio nunc firmata ſemper.

§. 2. Cumque deinde pro parte Collegij Medicorum prædictorum, iterum fuerit ſupplicatum ſuper nouis rationibus, & iuribus audiri, nos, vt omnis materia, & occaſio conquerendi, & reclamandi in perpetuum tolleretur, commiſimus eidem Franciſco, & Iulio Cardinalibus, vt Medicorum, & Aromatariorum Collegia iterum audirent, & cum differentiæ iam fere ſopitæ eſſent, ab humanis, ſicut Altiſſimo placuit dictus Iulius Cardinalis receſſit, vnde nos cupientes has differentias quantocitius terminari, commiſimus dicto Franciſco Cardinali informato, vt iterum (ſi opus eſſet) audiret Collegium Medicorum, & deinde nobis referret, qui Franciſcus Cardinalis iterum de nouo Medicorum, & Aromatariorum Collegiis huiuſmodi auditis, nobis retulit Medicos, & Aromatarios huiuſmodi ad infraſcripta Capitula conueniſſe, & concordaſſe, videlicet.

Aromatariorum punitione, ſi aromatariam non approbati exercent, ad hoc vide conſt. Pauli Venerabilem in rubr.

§. 3. Quod nemini liceat artem Aromatariam Magiſtri Inſtitoris, ſiue apothecæ præpoſiti, aut quouis alio nomine, ac titulo exercere, niſi antea à Protomedico, eiuſque Conſiliariis, & ab Aromatariorum Conſulibus examinatus, probatuſque erit, qui ſecus fecerit, vigintiquinque ducatorum pœna mulctetur, eaque de re ſoli protomedicus, & Conſiliarij eius in ſuo ſolo Tribunali, vocatis etiam Aromatariorum Conſulibus inquirant, procedant, cognoſcant, decidant, puniant, ſed in ſingulis actibus cum dictorum Conſulum Aromatariorum conſilio, quod ſi à Protomedico, & Conſiliariis non probabitur, tunc recta via ad pro tempore exiſtentem Cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Generalem Auditorem, pro eius deciſione eatur, & deciſo eo articulo, in quo Protomedicus & Conſiliarij non probabunt Conſilium Conſulum Aromatariorum, reuertatur in reliquis cognitio, & deciſio ad ipſos ſolos Protomedicum, & Conſiliarios, qui in aliis ſequentibus actibus idem obſeruare teneantur.

Patentium expeditione.

§. 4. Patentes autem approbationis iuxta ſtylum, & ſolitum fiant.

Aromatariorum exercitione, quando ex ſimplicib. compoſita medicamenta conficiunt, non ſeruata forma hic tradita. Ad hoc etiã vide d. conſt. Pauli.

§. 5. Nullus Aromatarius ex Simplicibus compoſita medicamenta conficiat, eadem vigintiquinque ducatorum pœna propoſita niſi prius Simplicia huiuſmodi inſpecta, & probata ſint à Protomedico, & Conſiliariis, aut certe ab aliis idoneis perſonis Protomedici iuſſu, præſente etiam vno aliquo ex Collegij Medicis, qui ſemper intereſſe debeat, donec omnis inſpectio abſoluatur, qui contrafecerit in eum Prothomedicus, & Conſiliarij inquirant, & animaduertant de conſilio Conſulum Aromatariorum ſeruata forma, & modo expreſſo in proximo præcedenti Capitulo, & non alias aliter, nec alio modo. Quod ſi Protomedicus, & Conſiliarij Simplicia inſpicere, aut alios ad hanc inſpectionem, vt ſupra deligere rogati prætermittent, mulctentur arbitrio Collegij Medicorum, quod ſi iterum lapſo triduo rogati negligant, liceat Aromatariis ſolis ſua compoſita facere.

Viſitatione Aromatariorum. Hoc tempora viſitationis iuramentum Aromatarius præſtare iuſſit Paul. V. in d. eius conſt.

§. 6. Protomedicus, ſemel, iterum, ac ſæpius in eodem anno, & deinde quoties id expedire iudicauerit, per ſe aut per alios à ſe eligendos, vt ſupra dictum eſt, vna cum Conſulibus Aromatariorum, omnia ſimplicia, & compoſita medicamenta inſpiciet, eaque oſtendere Aromatarij ſine recuſatione debeant, vt quæ proba, & idonea videbuntur probari poſſint, quæ vero tamquam mala, & vitioſa reiiciantur, ea in Capitulo, legitimo die, quo ius dicetur publice comburantur, iique apud quos inuenta fuerint, luant pœnas contentas in Motu proprio fe. re. Pauli Papæ IV. prædeceſſoris noſtri, cui nolumus in hac

parte

parte derogare. Qui non obtemperauerit, à Protomedico, & Conſiliariis, de conſilio Conſulum Aromatariorum, ſeruata ſemper forma, de qua in primo Capitulo, & non alias, vt ſupra, eadem pœna coerceatur, vt multis incommodis, & periculis, quæ facile oriri poſſunt occurratur.

Venditione medicamentorum. §. 7. Nulli Aromatario liceat rem medicinalem in medicamentum redactam electiue euacuantem, neque Scamoneatam, aut valde opiatam vendere, donare, aut nullo modo cuiquam viro, vel mulieri capiendam dare, niſi id ei verbo, aut ſcripto imperarit Medicus Phyſicus, qui ex alicuius probati Collegij auctoritate doctor, aut Licentiatus, aut denique is ſit, cui in Vrbe medicinam exercere ſit permiſſum. Qui deliquerit, à Protomedico, & Conſiliariis eius eadem pœna puniatur.

Venenorum venditione. §. 8. Nemini venena, aut res venenatas dent, niſi eis conſtet ad quem vſum expetantur. Qui contrafecerit eadem vigintiquinque ducatorum pœna Protomedici, & Conſiliariorum ſententia mulctetur.

Libro receptarum. §. 9. Librum habeat, in quo diligenter medicinas omnes à Medicis imperatas, quas vulgo receptas vocant, nec vſque alibi deſcribant, qui ſecus fecerit à Protomedico, & Conſiliariis quinque ducatorum pœna plectatur.

Rebus retinendis. §. 10. Res omnes, quæ vſu quotidiano, & more ad medicinam pertinent, Aromatarij in ſuis apothecis habeant, atque aſſeruent, quænam vero res illæ ſint Protomedicus, & Collegium Medicorum, & Conſules Aromatariorum declarabunt, eaſque in Indice notatas, & deſcriptas ſingulis Aromatariis dabunt. Teneantur autem Aromatarij infra menſem à die declarationis huiuſmodi, ſiue intra aliud certum tempus, Protomedici, & Conſiliariorum ſuorum arbitrio præfiniendum, res illas ſibi, ſiue parce ſiue copioſe pro cuiuſque facultate emere, qui neglexerint, decem ducatorum pœnam ſubeant, deque eo Protomedicus, & Conſiliarij, de conſilio Conſulum Aromatariorum, & ſeruata forma, de qua in primo Capitulo, & non alias, vt ſupra cognoſcant, & puniant, citent, inquirant, procedant, ſeu cognoſci, puniri, citari, inquiri, & procedi, ac alia faciant, quæ in præmiſſis, & circa ea neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna.

Pondendiſque. §. 11. Ne cui det Aromatarius rem medicinalem à Medico præſcriptam, niſi ad pondus, quod quidem in pagella, quam receptam dicunt, diſerte expreſſum ſit, rem ipſam appendent, delinquenti protomedicus, & Conſiliarij quinque ducatorum pœnam irrogent.

Pretio rerum Aromatariæ præſcribendo. §. 12. Singulis annis Protomedicus, Conſiliarij, & Conſules Aromatariorum, coram dictæ Cameræ præſidentibus, rebus artis Aromatariæ certum pretium conſtituant, ne quis de iniuſto pretio, iure queri poſſit, quod ſi quo minus id fiat per Conſules ſteterit, quiuis ex ipſis, & quoties in eo peccarit, ducatos vigintiquinque pendat pœnæ nomine. Cognitio autem conſtitutionis pretij ad Protomedicum, & Conſiliarios, de conſilio Conſulum Aromatariorum, ſeruata ſemper forma, de qua in primo Capitulo, & non alias, aliter, nec alio modo pertineant, animaduerſio autem in Conſules ad ſolum Protomedicum, & eius Conſiliarios, à quibus ſi Conſules ſe grauari putauerint; adeant dictum Auditorem Cameræ, qui quod iuris erit præcipiat, exequatur.

Societate inter Medicos & Aromatarios interdicta. §. 13. Neque Medico, ſiue Phyſico, ſiue Chirurgo cum Aromatario, neque Aromatario cum Medico, ſocietatem vllo modo inire liceat, qui aliter fecerit vigintiquinque ducatorum pœna à Collegio Medicorum ſi Medicus fuerit, ſi vero Aromatarius à Conſulibus Aromatariorum afficiatur.

Taxatione Præij. §. 14. Si in rebus medicinalibus à taxatione Conſulum, eorumque calculis appellatum ſit, & Protomedicus, & Reuiſores, ex forma Conſtitutionum artis Aromatariorum adeantur, qui ſi diſcordes intra ſe fuerint, de eo dictus Auditor cognoſcat, & decidat.

Medicinis per Aromatarios ſolum diſtrahendis. §. 15. Nulli Phyſico, nulli Chirurgo, aut cuiuis alteri medicinam, aut rem ad medicamentum pertinentem cuipiam, præterquam ex iuſta aliqua cauſa à Protomedico, & eius Conſiliariis in ſcriptis probanda, vendere liceat, niſi prius ea res in Aromataria ſit conſignata, & per ipſum Aromatarium ſubminiſtrata, qui ſecus fecerit à Collegio Medicorum, ſi Medicus fuerit, ſi vero Aromatarius, vel extraneus ab Aromatariorum Conſulibus vigintiquinque ducatorum pœna plectatur.

Protomedici viſitatione aromatariarum. §. 16. Protomedicus, per ſe aut per alium à ſe electum ſuo præterea aliquo ex Medicorum Collegio adhibito, vt ſupra explicatum eſt, quoties ei libuerit etiam extra ordinationem, apothecas Aromatariorum viſitare, inſpicere, & perquirere libere quidem poſſit, nihil vero abſque Conſiliariis, & Conſulibus Aromatariorum damnare, aut improbare poſſit, liceat ei tantum arbitratu ſuo quæ voluerit obſignare, & ne quiſquam iis vtatur interdicere, quoad ipſius Protomedici & Conſiliariorum iudicio de conſilio, vt ſupra Conſulum de tota re definiatur, ſeruata forma, de qua in primo Capitulo, & non alias aliter, nec alio modo.

Librorũ Aromatariorum fide. §. 17. Quod autem ad fraudum occaſiones tollendas facit, Aromatariorum libri vltra tres annos fides in iudiciis ne habeatur, niſi aut inſtrumentum publicum, aut ſyngrapha exhibeatur, quæ fidem faciat, quæque cum nominibus, & rationibus in eiſdem libris deſcriptis conſentiat, aut certe conſtet de diligentia ab Aromatariis intra dictum tempus adhibita, aduerſus debitores ob cauſas in libris notatas, planumque ſit per debitores ipſos ſtetiſſe, quo minus ſoluerent, aut aliter Aromatariis cauerent, vt poſtremo nomina, & partitæ, vt appellant, in libris deſcriptæ à debitoribus recognitæ, eorumdem ſubſcriptione comprobentur, non obſtante diſpoſitione dicti Pauli, & aliorum forſan prædeceſſorum contrarium determinante.

Conſulum Aromatariorum iuriſdictione. §. 18. Quiuis etiam Eccleſiaſticus quantum ad medicamenta, & cetera ad artem Aromatariam ſpectantia Conſulibus Aromatariorum ſubiectus ſit, atque apud illos, & non alibi querelæ de huiuſmodi rebus habeantur, & decidantur, ſeruatis ſeruandis. Hi vero ex præſcripto Statutorum tam dictæ Vrbis quam artis ſuæ cognoſcant, & procedant.

Moratoriarũ prohibitione. §. 19. Nemo cuiuſuis conditionis ſit ob res medicinales, & Aromatarias ſolutionis dilationem, quam moratoriam, aut cinquinam vocant impetrare poſſit.

Viſitatione aromatariarum extra Vrbem. Ad hoc vide etiam Paul. V. conſt. cit. in rubr. §. 20. Quotieſcumque ad viſitandas tabernas Aromatarias, quæ extra Vrbem ſunt, Medicus ex Vrbe mittendus erit, ne is forſan artis Aromatariæ imperitum ſibi comitem adiungat, Protomedicus, qui viſitatoris deſignandi ius obtinet, Vrbanis Aromatariis id denũtiet, atque ab eis exquirat habeant ne aliquem peritum, & idoneum hominem, qui Medico illi in huiuſmodi viſitationis munere comes, & Miniſter eſſe velit, quo inuento Protomedicus vtriſque eam viſitandi Prouinciam delegabit, curabitque Aromatario viaticum competens præſtari, quod ſi Aromatarij negligentes ea in re fuerint, ſolus Protomedicus hunc etiam eligat. Si autem Protomedicus non adnunciauerit, in vigintiquinque ducatorum à Sindicis, tempore ſindicatus mulctetur.

Medico ad viſitandum aromatarias deſtinato. §. 21. Medicus vero ad viſitandum deſtinatus, ſingulas apothecas, & officinas Aromatarias, non ficte aut fallaciter, ſed vere viſitet, atque inſpiciat, & debitis pœnis puniat, idque ſe feciſſe teſtimonio publico allato doceat, ſi contrafecerit, Protomedici, & Conſiliariorum communi decreto, vigintiquinque ducatorum pœnam ſubeat, quæ pœna pro numero apothecarum, quas non inſpexerit toties ab eo exigatur.

Pœnarũ exactione ac ratione. §. 22. Vt autem pecuniæ, quæ ab iis qui his decretis non obtemperauerint pœnæ nomine exigentur ratio conſtet, ſingulis annis à Protomedico & Conſulibus vnus Depoſitarius ex Aromatariis coniunctim eligatur, penes quem pecunia omnis ex huiuſmodi mulctatione collecta deponatur, eique ex pœnis exigendis certum ſtipendiũ protomedici & Conſulum arbitrio ſtatuatur, ita tamẽ vt antea de reliqua ſumma reſtituenda idoneam cautionem præbeat. Is autem in fine cuiuſlibet anni, de pœnis exactis protomedico, & Conſuli Aromatariorum rationem reddat. Duo autem libri rationum fiant, quorum alter apud Protomedicum, alter vero apud Conſules ſit.

Earumq; partitione. §. 23. In partiendis vero pœnis, & mulctis, quæ ex delictis, & contrauentionibus Vrbanorum Aromatariorum, ſiue alias, & ex quacumque cauſa, etiam extra viſitationem, à quibuſcumque exigerentur, piæ me. Pij Papæ V. etiam prædeceſſoris noſtri Motus proprius ſeruetur,

qui

qui datus eſt die duodecima Auguſti, Pontificatus ſui anno quinto. Ita videlicet, vt quarta pars Medicorum Collegio attribuatur, reliquæ Hoſpitali S. Laurentij in Miranda, non obſtan. altero poſteriore eiuſdem Pij V. Motu proprio, quo pecuniæ omnes pœnæ nomine colligendæ, domui dicti Hoſpitalis attribui videbantur.

[illegible] applicatione. §. 24. Si ex cuiuſuis accuſatione, aut denunciatione aliquem ex Aromatariorum, vel medicorum numero aduerſus hæc decreta deliquiſſe conſtiterit, tunc ex integra ſumma, qua reus mulctabitur, quarta pars à Protomedico & Conſiliariis, eidem accuſatori, aut denunciatori, ſtatim adiudicetur, quod reliquum erit à Depoſitario conſeruetur, vt in fine anni inter Collegium Medicorum, & Hoſpitale Aromatariorum, ratione paulo ante dicta diuidatur.

Cognitione quor. ac declaratione tranſgreſſionum. §. 25. Cognitio, & declaratio an aliquis aduerſus ſupradicta decreta deliquerit, & in pœnam inciderit, necne, eiuſque pœnæ exigendæ iuſſio ad eos ſolos, & in ea forma pertineat, quibus in ipſis ſingulis Capitulis Decretorum expreſſis verbis definitum eſt, quoties autem his Decretis Protomedico, & eius Conſiliariis, de conſilio Conſulum Aromatariorum, vt ſupra aliquod mandatum eſt, ita ſemper intelligatur, vt tam in inquirendo quàm in procedendo, citando, cognoſcendo, declarando, decidendo, & puniendo, & in quoſcumque alios actus ſimiles faciendo, ipſorum Conſulum Aromatariorum conſilium petere teneantur, quod ſi Protomedicus, & Conſiliarij minus probauerint, neque cum iis conſenſerint, tunc detur recta ad Auditorem prædictum, qui manu regia, omni, & quacumque appellatione remota cognoſcat, & decidat; & deinceps ſeruetur forma ſupra in primo Capitulo expreſſa.

A.C. iuriſdictione. §. 26. Idem Auditor his omnibus decretis exequendis præſit, ac quibus in rebus ſolis Protomedico, & Conſiliariis cognoſcendi, & decidendi, puniendique facultas abſque alio conſilio Conſulum Aromatariorum data eſt, liceat Aromatariis, ſi quando ſe iniuſte lædi conquerantur, coram eodem Auditore, de eorum iniuriis agere, qui pariter manu regia, omni & quacumque appellatione remota eos audiat, & prout iuris erit præcipiat, & exequatur, & quos calumnioſe conqueſtos eſſe repererit, arbitrio ſuo mulctet, mulctaſque hac ex cauſa exactas, phyſicorum Collegio, & Hoſpitali prædicto in totum applicet.

Protomedici cum conſiliariis Conſulum [illegible]. §. 27. Conſules Aromatariorum ex eorum Decretorum facultate cum Protomedico & Conſiliariis de re aliqua in conſilium venire debent, Protomedici domum adeant, quoties ab eo fuerint vocati, facta prius præcedenti die intimatione, & quod ſi venire neglexerint, Protomedicus, & Conſiliarij abſque conſulibus omnia agere, & decernere poſſint.

Supplicatio pro approbatione Papæ. §. 28. Quare pro parte Medicorum, & Aromatariorum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt Capitulis prædictis pro illorum ſubſiſtentia firmiori robur Apoſtolicæ confirmationis adiicere, aliaſque in præmiſſis opportune prouidere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Approbatio Papæ. §. 29. Nos igitur eoſdem Medicos, & Aromatarios, illorumque ſingulares perſonas a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, ac ſtatum, & merita cauſarum huiuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati dicta Statuta, & Decreta, de Medicorum & Aromatariorum prædictorum conſenſu, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac illa inuiolabiliter in perpetuum, & ſingulis futuris temporibus, per Protomedicum, & Collegium Medicorum, ac conſules, & Collegium Aromatariorum, pro tempore exiſten. & alios quoſcumque inuiolabiliter obſeruari, proceſſuſque & acta quæcumque in eis iis huiuſmodi facta caſſari, & annullari, ac Medicis & Aromatariis perpetuum ſilentium imponi, & impoſitum eſſe volumus, prout caſſamus, & ſilentium imponimus.

Clauſ. [illegible] [illegible]. §. 30. Et ita tam per dictum Auditorem, & eius in ciuilibus Locumtenentem pro tempore exiſtentem, quã etiam per alios quoſcumque Iudices, etiam Rotæ Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales decerni, & iudicari debere, irritumque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 31. Et ita perpetuæ ſententiæ, & voluntatis incommutabilis noſtræ eſſe dicimus, neque has noſtras literas de ſubreptionis, vel obreptionis, vel intentionis noſtræ fraudatæ, vel alio quoquam vitio notari, impugnari, reuocari, moderari, vel annullari poſſe, & quoties illas annullari, moderari, reuocari, impugnari, vel notari contigerit, toties in priſtinum ſtatum repoſitas, reintegratas, & reſtitutas eſſe, & illis nullatenus derogari, niſi Conſiſtorialiter, de trina derogatione ſeparatim intercedente vno anno inter vnam & aliam, etiam Conſiſtorialiter, & accedente conſenſu amborum Collegiorum, & cum inſertione præſentium, volumus, & mandamus. *Clauſ. præſeruatiua.*

§. 32. Non obſtantibus reſcriptis fe. re. Iulij III. & Pauli IV. ac Pij V. & aliorum Prædeceſſorum noſtrorum, ac Capitulis factis per quondam Cæſarem Brancatium, & Cardinalem de Saluiatis, dictæque Cameræ decretis, vel confirmationibus, ſeu declarationibus, Statutis dicti Collegij Medicorum, etiam iuramento, & auctoritate Apoſtolica cofirmatis, quorum tenores, & formas, acſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, haberi volumus pro expreſſis, conſuetudinibus, & vſibus quibuſcumque, quibus omnibus, & ſingulis, ad effectum præſentium dumtaxat derogamus, & derogatum eſſe intendimus, ac præcipimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. *Clauſ. derog.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die prima Iulij, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quinto, Pont. noſtri anno 4. *D.P. An. 4. Iulij.*

Reintegratio licentiarum, & facultatum, Fratrum, & militum Hoſpitalium, & Militiarum, tam S. Iacobi de Spatha, quam de Calatraua, & etiam de Alcantara teſtandi, & diſponendi de eorum bonis. XXX.

Vide de huiuſmodi Militiis, quæ tibi indicaui ſup. ad conſtit. 1. Adriani VI. Dum intra.

GREGORIVS PAPA XIII. *Edita An. D. 1575.*

Ad perpetuam rei memoriam.

ROmani Pontificis prouidentiæ & benignitatis proprium eſt, vbi æquitas ſuadet ac Catholicorum vota expoſcunt, quæ generaliter a prædeceſſoribus ſuis ſtatuta ſunt, moderari, illaque interdum tollere, quæ facultatem teſtandi & diſponendi de bonis quæ ſub regulari habitu militiarum degentes perſonæ poſſident, adimunt. *Exordium.*

Pius V. facultatem teſtandi, Militum S. Iacobi de Spatha, ſeu Calatraua & de Alcantara reuocauit, vt ſup. in eius conſt. 74 Sacroſanctum. §. 1. Licet enim fel. recordationis Pius Quintus prædeceſſor noſter, per ſuam perpetuo valituram conſtitutionem, inter alias omnes & quaſcumque licentias, & facultates teſtandi, & alias quomodolibet diſponendi, & ad certam quantumuis modicam ſummam, & quantitatem, de rebus, fructibus, & bonis immobilibus, mobilibus, & ſe mouentibus, inter alios, ad Magiſtros, Priores, Præceptores, milites, fratres, & perſonas militiarum, & Hoſpitalium videlicet Sancti Iacobi de Spatha, de Calatraua, & Alcantara militiarum Hiſpaniarum, ratione præceptoriarum, hoſpitalium & beneficiorum Eccleſiaſticorum etiam ſæcularium, & aliorum Ordinum Regularium, ac penſionum, ac fructuum quorumcumque prouenientium, necnon facta vſque tunc non tamen effectum ſortita licentiarum, & facultatum prædictarum teſtamenta, & alias diſpoſitiones huiuſmodi, etiamſi per eaſdem licentias & facultates diſponeretur, quod dimidia, vel alia pars rerum, & bonorum prædictorum militiis, Hoſpitalibus, domibus & locis, vnde illa prouenirent, vel aliis piis locis relinquerentur, reuocauerit, & aboleuerit, decernens teſtamenta, donationes, & alias diſpoſitiones, quas prætextu priuilegiorum, facultatum diſpenſationum, & indultorum prædictorum ſic reuocatorum, ac contra dictarum literarum tenorem, per quoſcumque etiam Apoſtolica auctoritate, fieri, vel [illegible]

[illegible] proſe

qui contigerit, tamquam ſubreptitie extortas nullius prorſus roboris vel momenti eſſe, nec per eas, ius, aut titulum etiam coloratum cuiquam acquiri poſſe, & alias prout in eiuſdem prædeceſſoris noſtri literis latius explicatur.

Philippus Hiſpaniarũ Rex huius Pot. exponit hanc renouationem dictis Militibus damnoſam eſſe, & ſupplicatur pro opportuna prouiſione.

§. 2. Nihilominus cariſſimus in Chriſto filius noſter Philippus Hiſpaniarũ Rex Catholicus, Sancti Iacobi de Spatha, de Calatraua, & de Alcantara militiarum perpetuus adminiſtrator Apoſt. auctoritate deputatus, animaduertens, pleroſque ex militibus militiarum prædictarum pro fide Catholica tuenda, & conſeruanda, arma induere, & ei rei plerumque perpetuam operam (vt veros Chriſti athletas decet) nauare, alios vero grauibus negociis pertractandis eſſe diſtentos, & ex earumdem militiarum ſtabilimentis, aut etiam Apoſtolicis indultis, libere vxores ducere poſſe, & in habitu militari, quamdam Religioſorum imaginem referre, nihilque hominibus præſertim militibus prædictis gratius euenire poſſe intelligens, quam vt libera eis ſit de bonis quæ viuentes poſſident, tam in vltima voluntate (quando amplius velle non poſſunt,) quam alias diſponendi tributa poteſtas, Propterea nobis humiliter ſupplicari fecit, vt ex conſueta Sedis Apoſtolicæ benignitate opportune circa præmiſſa prouidere dignaremur.

Qui Pontifex dat facultatẽ

§. 3. Nos igitur commodis Militum Militiarum prædictarum quibus idem Philippus Rex præeſt conſulere, ac Philippi Regis voluntati hac in parte ſatisfacere volentes, conſtitutionisque prædictæ ſeriem, ac ſi de verbo ad verbum insereretur, præſentibus pro expreſſa habentes, illam, necnon omnes illius effectus quoad hoc, vt Sancti Iacobi de Spatha, & de Calatraua, & de Alcantara prioribus, præceptoribus, & aliis ipſarum Militiarum obtinentibus beneficia, & quouis nomine nuncupatis Militibus, quæcumque licentiæ & facultates teſtandi, & & alias quomodolibet diſponendi de rebus, fructibus, & bonis mobilibus, immobilibus & ſe mouentibus vt præfertur ſuffragentur, eædemque licentiæ & facultates in poſterum valeant, ac perpetuam roboris firmitatem obtineant, ſuoſque effectus plene ſortiantur penitus, & omnino Apoſtolica auctoritate tenore præſentium tollimus, & abolemus.

Teſtamentaque eorumdẽ quorum cauſa integra eſt, & ea rerum effectũ ſortiri decernit.

§. 4. Necnon teſtamenta, & alias diſpoſitiones in vim licentiarum facultatum, & conſuetudinum prædictarum iam condita, diſpoſita, & ordinata, quæ prædicta edita Conſtitutione, iuxta teſtatoris, vel diſponentis voluntatem, effectum minime ſortiri potuerunt, & quorum cauſa adhuc integra eſt, & medio hoc tempore nihil noui acciderit, aduerſus eiuſdem Conſtitutionis diſpoſitioſitionem, omniaque & ſingula quæ in ea continentur, in eum in quem antequam à dicto Pio prædeceſſore conſtitutio prædicta edita fuiſſet, quomodolibet erant, ſtatum reſtituimus, & reponimus, & plenarie reintegramus, ſuoſque plenarios & integros effectus, impedimentis omnibus ſublatis, quæ ex dicta Conſtitutione prouenerunt, ſortiri debere volumus, ſtatuimus, & ordinamus, omneſque, & ſingulos earumdem trium Militiarum militibus præſentibus, & futuris teſtandi, & alias diſponendi de bonis prædictis conceſſas facultates & conſuetudines, potiori pro cautela approbamus, & firmamus, illiſque perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus.

Clauſula ſublata.

§. 5. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis quoſcumque Iudices Ordinarios earumdem Militiarum, & delegatos, & quoſcumque alios, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales (ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate) vbique iudicari, & definiri debere, irritumque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obſtantibus præmiſſis, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, tam per dictum, quam per quoſcumque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, ſub quibuſcumque tenoribus ac formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam motu proprio, & certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſis, etiam iteratis vicibus approbatis, Quibus omnibus, etiamſi de eis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, & indiuidua mentio, aut quæuis alia expreſſio habenda eſſet, illorum tenores præſentibus pro expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§. 7. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis etiã impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo munitis, eadem prorſus fides habeatur, quæ præſentibus haberetur exhibitis, vel oſtenſis.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 6. Octobris, 1575. Pont. noſtri anno 4.

D. P. An. 4. 6. Octobris.

XXXI.

Quod Prælati Ordinis Fratrum Sanctiſſimæ Trinitatis redemptionis Captiuorum benedicere poſſint vaſa, veſtimenta & ornamenta Eccleſiaſtica.

Hanc facultatem ſpecialiter conceſſit Paul. V. iſtis Fratribus ſe transferentibus ad partes Infidelium pro illorum conuerſione inf. in eius conſt. 40. Ex omnibus. *Alia autem de Ordine notaui ſup. ad conſt. 1. Innoc. III.* Operante.

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1575.

Exordium.

EXpoſcit paſtoralis officij cura nobis ex alto commiſſa, vt ſingulorum Chriſtifidelium, præſertim ſub ſuaui Religionis iugo Altiſſimo famulantium votis rationi non contradicentibus, fauorabiliter annuamus.

Cauſa indulti conſtit.

§. 1. Sane pro parte dilecti filij Fratris Franciſci Bochet in Theologia Magiſtri Pariſienſis, Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis Redemptionis Captiuorum, Vicarij Generalis in Romana Curia reſidentis, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licet dilecti Prouinciales, Vicarij, & Miniſtri prædicti Ordinis in Hiſpaniarum Regnis conſiſtentes, qui Triennales dumtaxat exiſtunt, caſulas, tunicas, albas, & mappas, & alia veſtimenta, & ornamenta, ac etiam vaſa Eccleſiaſtica ad diuinum officium peragendum neceſſaria, ac ſolita, & conſueta, benedicendi à Sede Apoſtolica in licentiã habeant, nihilominus Prouinciales, Vicarij, & Miniſtri Ordinis prædicti in Galliis, Flandria ac Prouincia Prouinciæ, aliiſque Galliarum Regnis, & dominiis conſiſtentes, qui ad vitam eligi, & deputari conſueuerunt, eadem licentia hactenus minime vſi ſunt, nec in futurum abſque ſpeciali indulto noſtro vti poſſunt, cuperet idem Franciſcus ſibi à Prouincialibus, & aliis Vicariis, & Miniſtris eiuſdem Ordinis in Galliis, Flandria, & Prouincia Prouinciæ huiuſmodi, aliiſque Galliarum Regnis, & dominiis, nunc & pro tempore exiſtentibus licentiam prædictam per nos concedi. Quare nobis humiliter ſupplicari fecit, vt in præmiſſis opportune prouidere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Conceſſio facultatis de qua in rubrica.

§. 2. Nos igitur honeſtis eiuſdem Franciſci poſtulatis grato concurrentes affectu, ipſumque à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, ac licentiæ huiuſmodi, & literarum deſuper expeditarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati eidem Franciſco, ac aliis Vicariis generalibus, Prouincialibus, & Miniſtris dicti Ordinis in Galliis, Flandria, & Prouincia Prouinciæ huiuſmodi, aliiſque Galliarum Regnis, & dominiis, nunc & pro tempore exiſtentibus, caſulas, tunicas, albas, zonas, mappas corporalia, & alia quæcumque ornamenta, ac vaſa Eccleſiaſtica (illis tamen exceptis, quibus Sanctum Chriſma applicandum eſt) benedicendi iuxta tenorem licentiæ Vicariis, Miniſtris, & aliis prædictis Regnorum Hiſpaniarum conceſſam tantum, licentiam Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo concedimus, & indulgemus, illamque ad eoſdem Galliæ

Flandriæ Prouinciæque huiuſmodi, ac aliorum Galliarum Dominiorum, & Regnorum Vicarios, Prouinciales & alios prædictos, nunc, & pro tempore exiſtentes, etiam perpetuo extendimus, & ampliamus: Ipſoſque, vt de cetero, illa vti, frui, & gaudere libere, & licite valeant, in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi illis principaliter eadem licentia Apoſtolica auctoritate conceſſa fuiſſet, decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ in literis eiuſdem licentiæ expreſſa ſunt non obſtare, ceterisque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. An. 4. 7. Octob.

Dat. Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 7. Octobris, 1575. Pont. noſtri anno 4.

XXXII. **Quod omnes gratiæ, priuilegia Militiis S. Iacobi de Spatha, & de Calatraua, ac de Alcantara in Regnis Caſtellæ & Legionis exiſtentium conceſſa, & concedenda, ſint communia Militiis S. Iacobi de Spatha, & de Auis, Regni Portugalliæ, & Algarbiorum.**

De his Militiis, dixi ſup. ad conſt. 1. Adrian. VI. Dum intra, *ad ea te remitto.*

Edita An. D. 1575.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

EX Apoſtolicæ Sedis, in qua meritis licet inſufficientibus diuina diſponente clementia conſtituti ſumus, benignitate procedit, vt ſuper eis, quæ perſonis ſub regulari habitu contra Chriſti nominis æmulos pro orthodoxæ fidei ampliatione, & conſeruatione continue militantibus, per eiuſdem Sedis clementiam circumſpectam pro tempore conceſſa reperiuntur, an ad alias eiuſdem profeſſionis extendantur perſonas, ambiguitatis ſcrupulos pro tempore exercentes, declarationis noſtræ miniſterio dilucidamus, ac in his officij noſtri partes fauorabiliter impartiamur.

Militiæ S. Iacobi de Spatha, & Militia de Auis Regni Portugalliæ a Sede Apoſt. inſtitutæ gaudent omnibus gratiis, & priuilegiis Militiarum S. Iacobi, & de Calatraua & de Alcantara in Regnis Caſtellæ & Legionis.

§. 1. Sane chariſſimus in Chriſto filius noſter Sebaſtianus Portugalliæ, & Algarbiorum Rex Illuſtris, qui militiarum S. Iacobi de Spatha S. Auguſtini, & de Auis Ciſtercienſis Ordinum Regni Portugalliæ magnus magiſter, ſeu perpetuus adminiſtrator per Sedem Apoſtolicam deputatus exiſtit, tam ſuo, quam dilectorum filiorum Magiſtrorum, Conuentus, Priorum, Commendatorum, Præceptorum, Fratrum militum, & aliorum Religioſorum, ac perſonarum militiarum prædictarum nominibus, nobis nuper exponi fecit, quod licet ex diuerſis Romanorum Pontificum, & præſertim fel. record. Nicolai V. & Iulij Secundi, & Pauli Tertij, prædeceſſorum noſtrorum priuilegiis & conceſſionibus, prædictæ militiæ in eodem Regno aduerſus Mauros, aliosque fidei Catholicæ hoſtes antiquitus per Sedem prædictam inſtitutæ ſalubriter, illarumque tūc & pro tempore exiſtentes magiſtri, ſeu adminiſtratores, Conuentus Priores, Commendatores, præceptores, fratres, & milites, eorumque ſinguli, necnon perſonæ & loca domus ac Eccleſiæ militiarum earumdem, perpetuis futuris temporibus omnibus, & ſingulis priuilegiis, prærogatiuis, conceſſionibus, indultis, libertatibus conſeruatoriis, indulgentiis, exemptionibus, honoribus, literis Apoſtolicis, & aliis gratiis, Magiſtris ſeu adminiſtratoribus, Conuentibus, Prioribus, commendatariis, præceptoribus, fratribus, & militibus eiuſdem S. Iacobi, & de Calatraua ac de Alcantara Militiarū in Caſtellæ, & Legionis Regnis inſtitutarum, in genere quouis modo ab ipſis Romanis Pontificibus & Sede prædicta conceſſis, & in poſterum concedendis, ac quibus illi vtebantur, potiebantur, & gaudebant, ac vti, potiri, & gaudere poſſent quomodolibet in futurum, vti, potiri, & gaudere, ac ſi eis in genere conceſſa fuiſſent, & loco Iudicum in literis Apoſtolicis Regnorum Caſtellæ & Legionis Militiis huiuſmodi pro tempore conceſſis deputatorum alios Iudices in dignitate tamen Eccleſiaſtica ſimiliter conſtitutos, in dicto Regno Portugalliæ, qui eamdem poteſtatem haberent, quam Iudices in eiſdem literis deputati habebant, ſeu habere poſſent quomodolibet in futurum, deputare libere, & licite poſſint & valeant.

Quidam tamen Ordinarij dubitarunt an literæ Pij V. emanatæ ad fauorem dictarū Militiarum in Regnis Caſtellæ & Legionis ſuffragentur Militiis ante dictis Regni Portugaliæ.

§. 2. Nihilominus ac nimium forſan ſcrupuloſis locorum Ordinariis eiuſdem Regni Portugalliæ, certis prætenſionibus dubitari contingit, an literæ per piæ memoriæ Pium Papam V. prædeceſſorem noſtrum ſub Dat. videlicet quinto Idus Ianuarij Pontificatus ſui anno primo procurare Chriſtianiſſimo filio Philippo Rege Catholico, qui militiarum in Caſtellæ, & Legionis Regnis inſtitutarum qui huiuſmodi perpetuus adminiſtrator per eamdem Sedem deputatus exiſtat conceſſæ, priuilegiorum, indultorum conſeruatoriarum & aliarum gratiarum; ipſis Militiis Regnorū Caſtellæ, & Legionis conceſſorū præſeruatione, innouatione, militiis Regni Portugalliæ, & Sebaſtiano Regi ac pro tēpore exiſtentib. magnis Magiſtris, Conuentibus, Prioribus, Commendatoribus, præceptoribus, fratribus, militibus, perſonis, Eccleſiis, domibus, locis, bonis, poſſeſſionibus, iuribus, & iuriſdictionibus militiarum Regni Portugalliæ huiuſmodi ſuffragari, & illis gaudere poſſint vel debeant, & exinde effectus literarum Pij prædeceſſoris huiuſmodi, quoad Regni Portugalliæ Militias, illarumque ſingulas perſonas prædictas frequenter impeditur, & retardatur, militiæque Regni Portugalliæ & illarum perſonæ huiuſmodi ſæpenumero grauamina, iniurias, & incommoda ſuſtinent, in earum detrimentum, ac priuilegiorum, indultorum & facultatum ſibi conceſſarum læſione.

Et quia nulla eſt fere differentia inter prædictas Militias.

§. 3. Cum autem ſicuti eadem petitio ſubiungebat, Magiſtri, Conuentus, Priores commendatarij, præceptores, fratres, milites & aliæ perſonæ eiuſdem S. Iacobi de Spatha, ſiue in Legionis, Caſtellæ & Aragonum, ſiue in Portugalliæ & Algarbiorum Regnis conſtituti, ſiue eiuſdem profeſſionis exiſtant, & ſub eiſdem regularibus inſtitutis militent, neque alia inter eos differentia, quam quod in diuerſis Regnis conſiſtunt fore dignoſcantur, ac in fauorem ipſius militiæ de Spatha, & de Auis in genere conceſſa appareant, & neutiquam conueniens videatur, vt militiæ prædictæ etiam ſi in diuerſis Regnis inſtitutæ diuerſo iure fulciri, aut initi debeant; præſertim, quod illæ ſemper in omnibus & per omnia per alios Romanos Pontifices prædictos æquiparatæ fuerunt.

Rex Portugalliæ petiit d. dubiū ſubmoueri.

§. 4. Ac propterea, idem Sebaſtianus Rex nominibus prædictis nobis humiliter ſupplicari fecerit, quatenus ambiguitatis prædictæ ſcrupulis antequam altius irrepant, ac iurgiorum & litigiorum materiam parturiant, declarationis noſtræ miniſterio ſummouere, & alias in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ideo Pontifex omnia priuilegia dictarum Militiarum in Regnis Caſtellæ & Legionis concessa, & concedenda, Militiis antedictis Regni Portugalliæ & Algarbiorum, communicat.

§. 5. Nos igitur qui præter commune debitum quo ex Apoſtolatus officio ceteris fidelibus debitores exiſtimus, Militias Regni Portugalliæ, illarumque perſonas huiuſmodi, eo ſpecialius paterna dilectione complectimur, quo pro tuitione prædictæ fidei eiuſque propagatione atque præſidio, contra immaniſſimos Chriſti nominis hoſtes, Mauros ſcilicet, & alias barbaras nationes, cum proprij effuſione cruoris, & vitæ periculo, continue decertari, facti euidentia cognoſcimus, eumdem Sebaſtianū Regem à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis & cenſuris à iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, eorumdem Nicolai, Iulij & Pauli prædeceſſorum prædictorum veſtigiis inhærentes, omnemque dubitationē in præmiſſis remouere volentēs, necnon omniū & ſingulorum priuilegiorum, conceſſionum, indultorum, conſeruatoriarum & aliarum gratiarum per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & Sedem prædictam eiſdem militiis, tam in Legionis, & Caſtellæ, quam Portugalliæ Regnis prædictis inſtitutis, illorumque magnis Magiſtris, ſeu adminiſtratoribus, Conuentibus, Prioribus, Commendatoribus, Præceptoribus, fratrib. Militibus & perſonis prædictis ac deſuper confectarum, & dictarum Pij prædeceſſoris literarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnia & ſingula priuilegia, prærogatiuas, immunitates, exemptiones, libertates, facultates, indulgentias, conſeruatorias, indulta & alias gratias, militiis Caſtellæ & Legionis & Regnorum huiuſmodi, ac prædicto

Philippo

Philippo Regi, & pro tempore exiſtentibus adminiſtratoribus, Conuentibus, Prioribus, Commendatoribus, Præceptoribus, fratribus Militibus, & aliis perſonis Eccleſiis, domibus, locis, bonis, poſſeſſionibus iuribus iuriſdictionibus Militiarum, Caſtellæ, & Legioni Regnis inſtitutarum huiuſmodi, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem eamdem, hactenus quomodolibet tam in genere quam in ſpecie conceſſa, & in poſterum concedenda, eiſdem modo & forma quibus conceſſa ſunt, & in poſterum concedentur, ad Militias Regni Portugalliæ, ac Sebaſtianum Regem, & pro tempore exiſtentes magnos Magiſtros, ſeu adminiſtratores, Conuentus, Priores, Commendatores præceptores, fratres, Milites, perſonas, & Eccleſias, domos, loca, bona, poſſeſſiones, iura, iuriſdictiones militiarum in Regno Portugalliæ inſtitutarum huiuſmodi extendi, & illa eis in omnibus & per omnia ac pariformiter & æque principaliter atque vlla prorſus differentia ac ſi militiis Regni Portugalliæ, & Sebaſtiano Regi, ac pro tẽpore exiſtentibus magnis Magiſtris, ſeu adminiſtratoribus, conuentibus, Prioribus, Commendatoribus, præceptoribus, fratribus, militibus perſonis & Eccleſiis domibus, locis, bonis, poſſeſſionibus, iuribus, iuriſdictionibus, Militiarum Regni Portugalliæ huiuſmodi, ſpecifice & expreſſe conceſſa fuiſſent & concederentur, perpetuo ſuffragari, ac illis vti potiri, nec non loco Iudicum in priuilegiis & aliis literis Apoſtolicis Regnorum Caſtellæ & Legionis, Militiis huiuſmodi, pro tempore conceſſis deputatorum, dilectos filios Cappellanum maiorem prædicti Regis, & ſucceſſorum Regum Portugalliæ, Archidiaconos Dolicierua, Brancheren. & Electoren. Eccleſiarum nunc & pro tempore exiſten. in dicto Regno Portugalliæ, qui eamdem poteſtatem habeant, quam Iudices in eiuſdem literis & priuilegiis deputati habent, ſeu habere potuerunt quomodolibet in futurum, deputatos eſſe, nec deſuper prædictos Ordinarios ſeu alios cuiuſcumque ſtatus, gradus, conditionis, ordinis, præeminentiæ & qualitatis exiſtentes, etiam Cardinalatus honore fulgentes, moleſtari perturbari vel inquietari poſſe. Ipſaſque militias Regni Portugalliæ illarumque ſingulares perſonas, in eodem ſtatu, quo militiæ Regnorum Caſtellæ & Legionis, illarumque perſonæ huiuſmodi, quomodolibet exiſtunt & pro tempore reperiuntur, & perpetuo conſeruari debere & ita intentionis prædeceſſorum prædictorum fuiſſe, & etiam noſtræ eſſe, & perpetuo fore Apoſtolica auctoritate tenore præſentium decernimus & declaramus. Et nihilominus pro potiori cautela eadem, omnia & ſingula, priuilegia & prærogatiuas, exemptiones, facultates indulgentias, conſeruatorias, indulta, & alias gratias eiſdem modo & forma quibus, militiis Caſtellæ ac Legionis Regnorum, earumque ſuperioribus & perſonis huiuſmodi, vt præfertur conceſſa ſunt, & in poſterum concedentur, ad militias Regni Portugalliæ illarumque Superiores & perſonas huiuſmodi ſimiliter perpetuo extendimus, eiſque auctoritate & tenore prædictis, modo tamen & forma in literis Pij prædeceſſoris huiuſmodi contentis, concedimus & indulgemus.

Clauſula huius bullæ præſeruatiua.

§.6. Decernentes præſentes literas, nullo vnquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ vel quoquam alio defectu notari vel impugnari poſſe, nec illas ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, modificationibus, limitationibus, derogationibus aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi.

Clauſula ſublata.

§.7. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Card. ac cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & diffiniri debere, ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§.8. Quocirca venerabili fratri Epiſcopo Amerinen. & dilectis filiis Capellano maiori prædicti Sebaſtiani Regis moderno & pro tempore exiſtenti, ac Archidiacono Elboren. per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte prædicti Regis moderni & pro tempore exiſtentis Magni Magiſtri ſeu adminiſtratoris Conuentuum, Priorum, Commendatorum, præceptorum, fratrum, militum, perſonarum, Eccleſiarum, domorum, locorum, bonorum, poſſeſſionum, iurium, iuriſdictionum militiæ Regni Portugalliæ huiuſmodi, ſeu alicuius eorum deſuper requiſiti fuerint, ſolẽniter publicantes eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, literas huiuſmodi, & in eis contenta quæcumque firmiter obſeruari, ac ſingulos quos eædem literæ concernunt illis pacifice gaudere non permittant eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari; Contradictores per cenſuram Eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Clauſ. derog.

§.9. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac militiarum prædictarum iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus, & naturis, necnon quibuſcumque declarationibus, inhibitionibus & decretis, priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, in genere vel in ſpecie & Motu proprio & ex certa ſcientia ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine etiam conſiſtorialiter ac alias quomodolibet conceſſis approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa, indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis ac inſertis habentes; illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§.10. Volumus autem quod priuilegiorum, indultorum & aliarum gratiarum præfatarum, ac etiam præſentium literarum tranſumptis, manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, plena, & integra, ac eadem fides prorſus adhibeatur, in iudicio & extra, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi originaliter forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D.P. An. 4. die 8.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die octaua Menſis Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quinto, Pontificatus noſtri anno 4.

Profeſſio Orthodoxæ fidei à Græcis emittenda. XXXIII.

De materia Græcorum indicani in conſtit. 14. Innocen. IV. Sub Catholicæ.

Forma profeſſionis Fidei.

SAnctiſſimus Dominus Noſter Dominus Gregorius &c.

Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia & ſingula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Eccleſia vtitur, videlicet.

Artic. 1.

§.1. Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem cœli, & terræ, viſibilium omnium & inuiſibilium. Et in vnum Dominum IESVM Chriſtum, Filium DEI vnigenitum. Et ex patre natum ante omnia omnia ſecula. DEVM de DEO, lumen de lumine: DEVM verum de DEO vero. Genitum non factum, conſubſtantialem Patri; per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu S. ex MARIA Virgine; & homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundum Scripturas. Et aſcendit in cœlum; ſedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus eſt cum gloria iudicare viuos & mortuos: cuius regni non erit finis. Et in Spiritum ſanctum Dominum, & viuificantem: qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur: qui loquutus eſt per Prophetas. Et vnam Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam

Eccleſiam. Confiteor vnum baptiſma in remiſſionem peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorum. Et vitam venturi ſæculi. Amen.

Artic. 2. §. 2. Credo etiam, ſuſcipio, atque profiteor ea omnia, quæ ſacra œcumenica Synodus Florentina ſuper vnione Occidentalis, & Orientalis Eccleſiæ definiuit & declarauit, videlicet, quòd Spiritus Sanctus à Patre, & Filio æternaliter eſt; & eſſentiam ſuam, ſuumque eſſe ſubſiſtens habet ex Patre ſimul & Filio, & ex vtroque æternaliter, tamquam ab vno principio, & vnica Spiratione procedit. Cum id quod Sancti Doctores, & Patres dicunt, ex Patre per Filium procedere Spiritum Sanctum, ad hanc intelligentiam tendat, vt per hoc ſignificetur Filium quoque eſſe, ſecundum Græcos quidem, cauſam, ſecundum Latinos vero, principium ſubſiſtentiæ Spiritus ſancti, ſicut & Patré. Cumque omnia quæ Patris ſunt ipſe Pater vnigenito Filio ſuo gignendo dederit, præter eſſe Patrem; hoc ipſum quod Spiritus ſanctus procedit ex Filio, ipſe Filius à Patre æternaliter habet, à quo æternaliter etiam genitus eſt. Illamque verborum illorum. Filioque explicationem, veritatis declarandæ gratia, & imminente tunc neceſſitate, licite ac rationabiliter Symbolo fuiſſe appoſitam.

Artic. 3. §. 3. Item in azymo, ſiue fermentato pane triticeo corpus Chriſti veraciter confici. Sacerdoteſque in altero ipſum Domini corpus conficere debere vnumquemque ſcilicet iuxta ſuæ Eccleſiæ, ſiue Occidentalis, ſiue Orientalis conſuetudinem.

Artic. 4. §. 4. Item ſi vere pœnitentes in Dei charitate deceſſerint, antequam dignis pœnitentiæ fructibus de commiſſis ſatisfecerint, & omiſſis, eorum animas pœnis Purgatorij poſt mortem purgari vt & à pœnis huiuſmodi releuentur, prodeſſe eis fidelium viuorum ſuffragia, Miſſarum ſcilicet ſacrificia, orationes, & eleemoſynas, & alia pietatis officia, quæ à fidelibus pro aliis fidelibus fieri conſueuerunt ſecundum Eccleſiæ inſtituta. Illorumque animas qui poſt Baptiſma ſuſceptum, nullam omnino peccati maculam incurrerunt, illas etiam quæ poſt contractam peccati maculam, vel in ſuis corporibus, vel eiſdem exutæ corporibus, prout ſuperius dictum eſt, ſunt purgatæ, in cœlum mox recipi, & intueri clare ipſum Devm trinum & vnum ſicuti eſt, meritorum tamen diuerſitate alium alio perfectius. Illorum autem animas, qui in actuali mortali peccato, vel ſolo originali decedunt, mox in infernum deſcendere, pœnis tamen diſparibus puniendas.

Artic. 5. §. 5. Item Sanctam Apoſtolicam Sedem, & Romanum Pontificem in vniuerſum orbem tenere primatum, & ipſum Pontificem Romanum ſucceſſorem eſſe beati Petri Principis Apoſtolorum, & verum Chriſti Vicarium, totiuſque Eccleſiæ caput, & omnium Chriſtianorum patrem ac doctorem exiſtere, & ipſi in Beato Petro paſcendi, regendi, & gubernandi vniuerſalem Eccleſiam à Domino noſtro Iesv Chriſto plenam poteſtatem traditam eſſe, quemadmodum etiam in actis œcumenicorum Conciliorum, & in ſacris Canonibus continetur.

Artic. 6. §. 6. Inſuper profiteor ac recipio alia omnia, quæ ex decretis ſacræ œcumenicæ Generalis Synodi Tridentinæ, ſacroſancta Romana, & Apoſtolica Eccleſia, etiam vltra contenta in ſupradicto fidei Symbolo, profitenda ac recipienda propoſuit atque præſcripſit, vt ſequitur.

Artic. 7. §. 7. Apoſtolicas & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes, & Conſtitutiones firmiſſime admitto & amplector.

Artic. 8. §. 8. Item ſacram ſcripturam iuxta eum ſenſum, quem tenuit & tenet Sancta Mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu & interpretatione ſacrarum ſcripturarum, admitto; nec eam vnquam niſi iuxta vnanimem conſenſum patrum accipiam, & interpretabor.

Artic. 9. §. 9. Profiteor quoque ſeptem eſſe vere & proprie ſacramenta nouæ legis a Iesv Chriſto Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium: illaque gratiam conferre: & ex his Baptiſmum, Confirmationem & Ordinem, ſine Sacrilegio reiterari non poſſe.

Artic. 10. §. 10. Receptos quoque & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus, in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolemni adminiſtratione, recipio & admitto.

§. 11. Omnia & ſingula, quæ de peccato Originali, & de Iuſtificatione in Sacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. *Artic. 11.*

§. 12. Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium Sacrificium pro viuis, & defunctis, atque in ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento eſſe vere, realiter, & ſubſtantialiter Corpus, & Sanguinem, vna cum anima, & diuinitate D. N. Iesv Chriſti; fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in Corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quam conuerſionem Catholica Eccleſia Tranſubſtantiationem appellat. *Artic. 12.*

§. 13. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie, totum atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi. *Artic. 13.*

§. 14. Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragiis iuuari. Similiter, & Sanctos vna cum Chriſto regnantes, venerandos atque inuocandos eſſe, eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias eſſe venerandas. *Artic. 14.*

§. 15. Firmiſſime aſſero imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartiendam. *Artic. 15.*

§. 16. Indulgentiarum etiam poteſtatem, à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque vſum Chriſtiano populo maxime ſalutarem eſſe affirmo. *Artic. 16.*

§. 17. Sanctam Catholicam & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam, omnium Eccleſiarum Matrem, & Magiſtram agnoſco Romanoque Pontifici, Beati Petri Apoſt. Principis ſucceſſori, ac Iesv Chriſti Vicario veram obedientiam ſpondeo ac iuro. *Artic. 17.*

§. 18. Cetera item omnia à ſacris Canonibus, & Oecumenicis Conciliis, ac præcipue à Sacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio atque profiteor, ſimulque contraria omnia & ſchiſmata atque hæreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reiicio, anathematizo & abiuro. *Artic. 18.*

§. 19. Hanc veram Catholicam Fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & inuiolatam vſque ad extremum vitæ ſpiritum, conſtantiſſime Deo adiuuante, retinere, & confiteri, atque à meis ſubditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri & prædicari, quantum in me erit, curaturum, Ego idem N. Spondeo. *Iterata ſponſio.*

§. 20. Voueo, ac iuro: Sic me Deus adiuuet; & hæc Sancta Dei Euangelia. *Iuramentum.*

Quod liceat Fratribus & Monialibus Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo, bona etiam ſtabilia pro neceſſitate vel vtilitate Monaſteriorum alienare. XXXIV.

Alia quæ hunc Ordinem reſpiciunt indicaui tibi ſup. in conſt. 8. Hon. III. Vt viuendi.

GREGORIVS PAPA XIII. *Edita An. D. 1576.*

Ad perpetuam rei memoriam.

EX incumbenti nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officio, ad ea libenter animum noſtrum conuertimus, per quæ religioſam vitam ducentibus perſonis, quæ aſſiduos labores pro fide Catholica conſtanter tuenda & defendenda, ſuſtinent, inter quas familia fratrum Ordinis glorioſiſſimæ Dei genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmelo, iure enumerari poteſt, commodis, & vtilitati opportune conſulitur. *Exordium.*

§. 1. Exponi ſi quidem nobis nuper fecerunt fratres dicti Ordinis, quod ſæpenumero accidit, vt pro aliqua vrgenti neceſſitate, vel vtilitate Monaſteriorum, domorum, & locorum dicti Ordinis, tam virorum, quam mulierum illorum bona alienare vel permutare expediret, ac quandoque contingit vt conditio ſemel oblata, ſi prætermittatur, maximam afferat iacturam, præterquam quod *Ordo Carmelitarum ſupplicat Papæ pro prouiſione alienandi ſua bona occurrente aliqua neceſſitate vel vtilitate.*

d. ſſicile

difficile admodum exiſtit, pro ſingulis faciendis permutationibus, & aliis contractibus, ad Sedem Apoſtolicam recurrere, ac id non ſine Fratrum ipſius Ordinis moleſtia fieri poteſt. Quare iidem fratres nobis humiliter ſupplicare fecerunt, vt in præmiſſis prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Fratres Prior. dict. Ordi. facultate alienandi bona etiam Pa[...] [...] Sedis Apoſt. vel ab eius licentia.

§. 2. Nos, ipſos fratres, & eorum quemlibet à quibuſuis excommunicationis ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa, latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati eiſdem fratribus, vt ex nunc de cetero, perpetuis futuris temporibus, fratres, & moniales dicti totius Ordinis Carmelitarum, omnium & quorumcumque Monaſteriorum, Domorum, & locorum eiuſdem Ordinis vbilibet nunc & pro tempore conſiſtentium, libere & licite poſſint, & valeant quæcumque bona, ſtabilia & immobilia, ſeu quaſi ſtabilia, cuiuſcumque qualitatis, & quantitatis, & valoris, & in quocumque loco exiſtentia eorumdem Monaſteriorum, Domorum, & locorum, vendere, alienare, & permutare pro pretio, pactis, modis, & formis, hinc inde conuenientis, licentiam, & facultatem Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium concedimus: Prouiſo tamen quod præmiſſa omnia fiant pro commoditate, vel vtilitate ipſorum Monaſteriorum, Domorum & locorum & quod conſenſus duarum partium, ex tribus partibus fratrum, vel monialium ipſius Monaſterii, Domus, vel loci, cuius dicta bona erunt, accedat, & interueniat atque alias a nobis, vel ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, pro tempore exiſtentibus, aut Sede Apoſt. vel illius de latere Legatis, ſeu Nunciis, aut etiam locorum Ordinariis petenda vel obtinenda licentia ſeu confirmatione.

Dummodo alienationes fiant pro vtilitate vel cōmoditate Monasteriorum & accedat etiam ut duarum ex tribus partium Fratrū vel Monialiū [...] accedat conſenſus vel ratificatio [...] ut infra adſi.

§. 3. Ita tamen, quod loco conſenſus Sedis Apoſt. dilectus filius Prior Generalis dicti Ordinis nunc & pro tempore exiſtens, & diligenter examinata, & re euidenter vtili comprobata habeat, prout ſibi ex nunc perpetuo concedimus, poteſtatem ratificandi huiuſmodi permutationes, & alienationes, ac contractus, ſicque vbi talis ordo non fuit ſeruatus, conceſſio, venditio, alienatio, ac contractus, deſuper aliter facti, nulli, & inualidi, nulliuſque roboris, ac momenti exiſtant, & donec prædictus Prior Generalis, modo prædicto non ratificauerit, poſſeſſio remaneat & remanere intelligatur penes ipſos fratres, ſeu moniales dicti Monaſterij, ſeu domus, aut loci, ſeu permutantis, & alienantis, ac ita in præmiſſis perpetuo declaramus, & decernimus. Et nihilominus ex nūc prout ex tunc, & è contra, poſtquam permutationes, alienationeſque, necnon contractus, ſeruatis enarratis pro tempore facti, & per dictum Priorem Generalem ratificati fuerint, vt præfertur, ſeu conſenſus eiuſdem Prioris Generalis interuenerit, eaſdem permutationes, & alienationes, ac contractus, & deinde ſequuta quæcumque, necnon inſtrumenta, & ſcripturas deſuper pro tempore confecta, approbamus, & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere debere ſtatuimus.

Vtilitas autē & neceſſitas probata per aſſenſione duarum partium Fratrum vel Monialium [...]

§. 4. Decernentes, quod ad vtilitatem, ſeu commoditatem Monaſteriorum, Domorum, & locorum prædictorum aſſertioni duarum partium ex tribus partibus fratrum, vel Monialium illius loci, cuius bona erunt, poſtquam ratificatio facta fuit illiuſque, & illa, necnon præſentes, & in eis contenta, validas, & efficaces, ac valida & efficacia perpetuo fore, necnon ab omnibus obſeruari debere, ipſiſque, & cum eis contrahentes prædictos ſuper præmiſſis, & inde ſequutis quibuſcumque, per quoſcumque quauis auctoritate, quomodolibet moleſtari, vel impedire non poſſe, necnon irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Ad hoc vide [...] confirmatur anſi.

Executores [...] deputat.

§. 5. Quocirca Vener. fratri Epiſcopo Maceratenſi & dilectis filiis cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditori, & Cancellariæ Apoſtolicæ Regenti, nunc & pro tempore exiſtentibus, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, & quoties pro parte eorum fratrum Carmelitarum, vel monialium, aut alicuius eorum ſuper his fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque & eorum cuilibet in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eaſdem præſentes, & in eis contenta quæcumque ab omnibus, quos illa concernunt integre & inuiolabiliter obſeruari. Non permittentes, eos aut eorum aliquem deſuper contra earumdem præſentium tenorem, quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoſlibet, & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas aliaque opportuna Iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis, ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Clausulas, & contrariorum derogatorias apponit.

§. 6. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacij Papæ Octaui de vna & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas, quis vigore præſentium ad iudicium non trahatur, & piæ mem. Symmachi, ac Pauli Papæ Secundi, prædeceſſorum noſtrorum, de rebus Eccleſiæ non alienandis, vel alienatis recuperandis, ac aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis: Necnon quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, Monaſteriorum, Domorum, & Ordinis prædictorum ſtatutis & conſuetudinibus, Priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſuis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, & irritantibus, ac aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam motu proprio, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi de illis, ac totis eorum tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus insererentur pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, ſeu ſi aliquibus communiter, vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Alienationes non antea fieri permittit, quā ſit repertū inuestimentum Ordi. vtiliut.

§. 7. Volumus autem, quod ſi ad alienationem bonorum ſtabilium, ex cauſa maioris vtilitatis, aut alia ratione ſuadente deueniendum erit, alienationes bonorum ad Monaſteria, & domos eiuſdem Ordinis ſpectantium, non antea fiant, quam cum reperta fuerint bona, eiſdem Monaſteriis, & Domibus vtiliora, in quibus pretium rerum huiuſmodi alienatarum vnico contextu realiter & cum effectu inueſtiatur, vel conuertatur, alias alienatio ipſa ſit ipſo iure nulla.

Tranſumptis credi iubet.

§. 8. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, etiam impreſſis, eadem prorſus fides in Iudicio & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An 4. 3. Febr.

Dat. Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris die tertia Februarij, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſexto, Pontificatus noſtri anno quarto.

Iuriſdictio & facultates Præfecti Annonæ Vrbis, & totius Status Eccleſiaſtici. XXXV.

Pro regimine Annonæ Congregationem nonnullorum S.R.E. Cardinalium inſtituit Sixtus V. in conſt. 74. Immenſa *in* 4. *Congreg. Et ſubſidium ducentorum millium ſcutorum parauit pro eius ſubuentione, in alia conſt.* 78. Abundantes. *Et iſte Præfectus cognoſcit etiam cauſas Piſtorum Vrbis, vt in eiuſdem Six. conſt.* 36. Cœleſtis §. 6. *Et procedit etiam contra mercantes frumenta, &c. vt in conſt.* 49. *Clem. VIII.* Frumenti.

Edita An. D. 1576.

GREGORIVS PAPA XIII.

Motu proprio, &c.

Exordium.

INter ceteras Paſtoralis officij noſtri curas, quibus aſſidue premimur, libenti illam fouemus animo, per quam in ſtatu noſtro Eccleſiaſtico Annona, & abunde inueniri, & communi haberi pretio poſſit, noſtrique ex hoc ſubditi, quoad fieri poſſit ſubleuentur.

Deputatio Andreæ Spinolæ Præfecti Annonæ, cum facultatibus & priuilegiis conſuetis, & maxime infraſcriptis.

§. 1. Quare cupientes inſignem probitate, & experientia virum, qui prout res expoſtulat ipſa, nos adire quotidie cuncta ad Annonam huiuſmodi pertinentia collaturus commode poſſit, de dilectorum tamen filiorum Cameræ noſtræ Apoſtolicæ Clericorum Præſiden. numero iuxta antiquam hactenus obſeruatam conſuetudinem præficere, ac de fide, probitate, integritate, prudentia, & multiplici rerum gerendarum experientia Dilecti filij Andreæ Spinolæ in vtraque ſignatura noſtra Referendarij, dictæque Cameræ Clerici Præſiden. nobis affatim perſpectis, plurimum in Domino confiſi, ſperanteſque ea quę eius curæ demandauerimus, omni cum laude geſturum, & executurum fore, Motu ſimili, &c. eumdem Andream frumentariæ Annonæ Almæ Vrbis, & reliqui ſtatus noſtri Eccleſiaſtici generalem Præfectum, ad noſtrum & dictæ Sedis beneplacitum, cum honoribus, oneribus, facultatibus, & auctoritatibus, iuriſdictione, priuilegiis, exemptionibus, & prærogatiuis ſolitis & conſuetis, ac dilecto filio noſtro Cæſari Brumano tunc eiuſdem Cameræ Clerico præſiden. & dictæ Annonæ nuper Præfecto, & quibuſuis aliis ad huiuſmodi Præfecturæ officium Annonæ hactenus deputatis quomodolibet in hunc vſque diem conceſſis, Apoſtolica, auctoritate harum ſerie approbantes & ratificantes, omnia & quæcumque per eum hactenus geſta, facta, & ordinata hucuſque de nouo conſtituimus, facimus, & deputamus.

Facultas cogendi quoſcumque ad notificam. eorum frumenta & legumina.

§. 2. Dantes illi in præmiſſis omnibus & ſingulis plenam facultatem & auctoritatem, tam in præfata Alma Vrbe, quam quibuſuis aliis nobis, & S.R.E. mediate vel immediate ſubiectis Prouinciis, Ciuitatibus, oppidis, & locis, frumenta ac legumina cuiuſuis generis, ſeu ſpeciei adnotandi & deſcribendi, ſeu adnotari & deſcribi faciendi, ac vniuerſas & ſingulas vtriuſque ſexus perſonas cuiuſuis ſtatus, gradus, ordinis, dignitatis & præeminentiæ exiſtentes, eidem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectas, tam Eccleſiaſticas quam ſæculares, etiam ſi perſonæ ſæculares huiuſmodi Ducali, Marchionali, & Comitis, vel alia maiori; Eccleſiaſticæ vero, Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, Primatiali, vel alia maiori dignitate, ſeu dignitatibus præfulgeant, ac etiam ſi Cardinalatus fungantur honore, vel etiam maiores exiſtant, ad veram frumentorum & leguminum, quæ ipſos tempore deſuper publicandorum, edictorum ſeu bannimentorum habere continget quantitatem, etiam in ſcriptis medio iuramento denunciandi, quarum denunciationum notulam etiam ad dilectum filium Aloyſium Card. Cornelium, necnon pro tempore Camerarium noſtrum deferri volumus, ſub cenſuris Eccleſiaſticis, ac pecuniariis, necnon manifeſtæ rebellionis, læſæque Maieſtatis, ac dominiorum & aliorum bonorum ſuorum confiſcationis, aliiſque eius arbitrio imponendis & applicandis, ceteriſque pœnis etiam quibuſuis eidem Andreæ videbitur, etiam per publicum edictum in locis ſibi beneuiſis affigendum, vel alias publicandum monendi & requirendi.

Et prohibendi ne illa aſportentur de loco ad locum ſine eius licentia.

§. 3. Eiſque ne frumenta & legumina huiuſmodi extra dictum Statum Eccleſiaſticum, neque de loco ad locum, etiam loca eiuſdem ſtatus ſine eiuſdem Andreæ licentia aſportare vllo modo audeant, ſub ſimilibus pœnis inhiben. inobedientes, ſeu contrauenientes quoſlibet, cenſuras & pœnas prædicta, incidiſſe & incurriſſe declarandi, aggrauandi, & reaggrauandi, inuocato etiam auxilio brachij ſæcularis, necnon executiones quaſlibet, tam reales quam perſonales fieri mandandi.

Fraudes committentes coercendi.

§. 4. Præterea quoſcumque in præmiſſis fraudes committentes, vel alias noxios, & delinquentes mulctandi, ac quibuſuis etiam vltimi ſupplicij, vel aliis corporis afflictiuis pœnis condemnandi, & ſeu ipſos ac prædictos inobedientes, ſeu non parentes à quibuſuis cenſuris & mulctis, ac vt præfertur afflictiuis, etiam vltimi ſupplicij pœnis abſoluendi & liberandi, deſuperque cum eis concordandi & accordandi, componendi & tranſigendi, ac quaſcumque ſibi beneuiſas concordias, compoſitiones, & tranſactiones faciendi.

Frumenta quoque & legumina vndique cogendi, & emendi pro pretiis ſibi bene viſis.

§. 5. Item quaſcumque frumentorum & leguminum huiuſmodi quantitates cogendi, ac emptionis & mutui, vel alio quouis titulo pro pretiis, & modis de quibus ſibi videbitur acquirendi, proptereaque quaſuis pecuniarum ſummas mutuo, vel aliter capiendi, ac ſuper præmiſſis omnibus & ſingulis cum quibuſuis Mercatoribus, & aliis perſonis quibuſlibet conuentiones & partitas quaſcumque etiam cum quorumuis donatiuo, cum mutuantibus dandorum promiſſione & donatione faciendi, ac deſuper contractus, & inſtrumenta quælibet, cum pactis, conditionibus, capitulis & clauſulis ſibi beneuiſis celebrandi & ineundi, ac pro illorum obſeruatione præfatam Cameram, & omnia illius bona præſentia & futura, in ampliori etiam pleniori ipſius Cameræ forma obligandi.

Miniſtros deſuper deputandi cum ſalariis ab eo declarandis.

§. 6. Necnon quoſcumque Commiſſarios, Officiales, & Miniſtros opportunos, aut alias ſibi beneuiſos deputandi, & hactenus quomodolibet deputatos reuocandi & remouendi, prout nos harum ſerie quoſcumque Commiſſarios, Officiales, & Miniſtros ſuper huiuſmodi frumentorum negotio hactenus etiam per nos quomodolibet deputatos reuocamus & remouemus, eorumque prouiſiones & ſalaria declarandi, eiſque illas & illa, ac aliis, quibus opus fuerit quaſuis pecuniarum ſummas & quantitates ex frumentorum & leguminum huiuſmodi venditione conuentionibuſque ſeu partitis ineundis, vel alias huiuſmodi rei frumentariæ negotio quomodolibet prouenientes, ſolui & exburſari mandandi, omneſque & ſingulos quarumuis Ciuitatum Annonæ Præfectorum à nobis hactenus quomodolibet deputatorum miniſtros, quouis nomine nuncupatos, quos circa huiuſmodi Annonæ negotium ſe quomodolibet ingeſſiſſe conſtabit, ad ſibi, ſeu à ſe deputandis de à ſe geſtis & adminiſtratis rationes & computa redden. & reliqua ſi quæ ſint reſtituendi per ſimiles cenſuras & pœnas, aliaque iuris & facti remedia opportuna cogendi & compellendi, cogique & compellendi faciendi.

Cetera omnia neceſſaria & opportuna faciendi.

§. 7. Ac denique cetera omnia & ſingula ad huiuſmodi rei frumentariæ negotium quomodolibet pertinentia gerendi, exercendi, & exequendi, ac edicendi, ſeu edici & proclamari faciendi, neceſſaria & opportuna, quæque omnes Clerici præſiden. Cameræ huiuſmodi, dum ſimul coadunati & congregati ipſam Cameram faciunt & repræſentant, facere, gerere, exercere, & exequi, ac edicere, ſeu edici & proclamari facere poſſint & valeant. Vnumque vel plures loco ſui cum ſimili, vel limitata poteſtate ſubſtituen. & eius arbitrio remouendi.

Officiales ſtatus, & alij omnes obediant Præfecto.

§. 8. Mandantes propterea dilectis filiis Camerario & Theſaurario generali noſtris, necnon Clericis præſidentibus dictæ Cameræ, ceteriſque ad quos ſpectat, & in futurum ſpectabit, vt has noſtras in præfata Camera admittant, & in illius libris deſcribi & regiſtrari faciant, deſuperque patentes literas, & alias ſcripturas opportunas expediant & expediri mandent, auctoritate noſtra & Sedis Apoſtolicæ, & Legatis de latere, eorumque Vicelegatis, ac tam dictæ Vrbis, quam aliarum Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum nobis & S. R. E. mediate vel immediate ſubiectorum quorumcumque Gubernatoribus, Locatenentibus, Prætoribus, Vicariis, & aliis quouis nomine nuncupatis, officialibus, & iuſtitiæ miniſtris, necnon Communitatibus & Vniuerſitatibus, eorumque Magiſtratibus & perſonis publicis & priuatis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna, etiam ſtrictius inhibendo ne eumdem Andream, aut eius pro tempore Miniſtros in præmiſſis, vel aliis ad dictum rei frumentariæ negotium pertinentibus vllo modo, vel obtemptu impediant, vel remorentur aut moleſtent, immo eius & eorum nomine requiſiti, illi & illis deſuper opportune faueant & aſſiſtant, eiuſque & eorum mandata, edicta, ſeu proclamationes, aut alias ordinationes exequi mandent & faciant, realiter & cum effectu.

Clauſ. derog.

§. 9. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus, etiam Apoſtolicis, necnon ſtatutis & reformationibus, etiam iuramento, &c.

roboratis,

roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam eiſdem perſonis, & earumdem Vrbis Ciuitatum, Prouinciarum, Oppidorum, & locorum populis, Communitatibus, ſeu Vniuerſitatibus, necnon tàm Eccleſiaſticis quàm ſæcularibus, ceteriſque ſupra deſignatis & aliis quibuſuis perſonis, etiam ſuper extractione frumentorum & leguminum, etiam per Sedem Apoſtolicam & Cameram præfatam, in genere vel in ſpecie, tam ex cauſa oneroſa, ac ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac alias quomodolibet conceſſis, & concedendis; quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, &c. eorum tenores, &c. illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe harum ſerie latiſſime derogamus, illaque aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe ſeu debere decernimus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.10. Decernentes præſentium noſtram ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique in iudicio & extra, in Romana Curia & extra, plenam fidem facere, regula contraria non obſtante, ſeu ſi eidem Andreæ videbitur deſuper literas, etiam per breue noſtrum, etiam cum omnium & ſingulorum præmiſſorum pleniori ſpecificatione & expreſſione, ac quarumcumque ſcripturarum deſuper neceſſariarum ad verbum ſi videbitur inſertione, aliiſque clauſulis & cautelis neceſſariis & opportunis, adeo quod contraria quæcumque prorſus tollantur, & non obſtent, ſimul vel ſeparatim expedire poſſe.

Fides tranſumptorum.

§.11. Ipſarumque præſentium, & etiam dictarum literarum tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem prorſus fidem adhiberi, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

PP. Subſcrip.

Placet Motu proprio. V.

Admiſſio in Camera Pont. An 4. die 7. Maij.

Die 7. Maij 1576 admiſſa fuit in Camera Apoſt. & per RR.PP.DD. Clericos regiſtrari mandata, quam ego Not. infraſcriptus in lib. diuerſ. regiſtraui.

XXXVI. Quod religioſi & perſonæ Societatis IESV ad publicas proceſſiones accedere non cogantur.

Alia de hac Societate vide ſup. apud conſtit. 25. Pauli III. Regimini. *ſup.*

Edita An. D. 1576.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

QVæcumque ſacrarum Religionum inſtituta offendere, & illarum perſonarum functiones, & ſalutaria miniſteria retardare noſcuntur, noſtrum nos incitat officium de medio remouere.

Hæc Societas ex eius inſtituto non cogitur ire ad publicas ſupplicationes.

§.1. Sane licet ſicut accepimus dilecti filij Præpoſitus Generalis, & alij preſbyteri religioſi Societatis IESV, ab illius primæua erectione, à Sede hac Apoſtolica iuxta diuinæ vocationis directionem emanata, & per Nos etiam confirmata, ad diuinum officium priuatim tantum, & non in communi ſeu in choro recitandum teneantur, ac propter ipſius Societatis, tam multa Collegia & Seminaria, quæ ſpecialem poſtulant inſtituti religioſi modum, necnon miniſteriorum illius amplitudinem, ac difficultatem, & in Eccleſia Dei vtilitatem, ex antiqua conſuetudine iam inde ab huiuſmodi erectione recepta obſeruatum; decretoque etiam generalis eorum Congregationis deſuper edito, ne ad publicas ſupplicationes, ſeu proceſſiones quiuis ex illius perſonis accederet, niſi vbi propter hæreticorum vel gentilium conuerſionem, aut alias expediens eſſe pro tempore exiſtens Generalis ipſius Societatis Præpoſitus iudicaret, ordinatum fuerit.

Ordinarij tamen cogebant tempore Concil. Trid. ſeſſ. 25. cap. 13. Hic modo Pont. iuſtis de cauſis, eā eximit ab huiuſmodi ſub. in ſupplicationibus.

§.2. Nihilominus nonnulli locorum Ordinarij, forſan Concilij Tridentini auctoritate & decreto moti, dictos preſbyteros ad ſupplicationes prædictas procedere nuper coegerunt, non ſine illorum functionum, ac miniſteriorum retardatione.

§.3. Nos igitur, qui præfatos preſbyteros & religioſos dictæ Societatis à ſtudiis, lectionibus, prædicationibus, confeſſionibus audiendis, & aliis verbi Dei miniſteriis, ac pietatis operibus, quibus continue laudabiliter incumbunt, & incumbere non deſiſtunt, quauis ex cauſa diſtrahi nolumus; Conſiderantes in Eccleſia Dei non deeſſe alios Ordines religionum qui vel ex inſtituto, vel abſque propriarum functionum impedimento, ſupplicationibus huiuſmodi intereſſe, aliaque publica diuina officia exercere, ſancte, continenterque valeant, in præmiſſis opportune prouidere, ipſoſque Præpoſitum, preſbyteros, & eorum ſingulos ſpecialibus fauoribus & gratiis proſequi volentes, & à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes; Motu proprio, non ad dictorum Præpoſiti, & preſbyterorum, vel aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, Præpoſitum, ac omnes & ſingulos preſbyteros ac religioſos & perſonas alias omnes dictæ Societatis, vbique locorum exiſtentes, ab intereſſentia ſupplicationum ſeu precum, aut proceſſionum huiuſmodi, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, perpetuo eximimus & liberamus.

Nulli igitur eam deſuper moleſtent.

§.4. Diſtrictius inhibentes quibuſuis locorum Ordinariis, etiam Patriarchali, vel Archiepiſcopali dignitate, ac etiam Cardinalatus & Legationis Sedis Apoſtolicæ honore præfulgentibus, & aliis perſonis quacumque auctoritate fungentibus, ne modernos, & pro tempore exiſtentes Præpoſitum & alios preſbyteros & Religioſos Societatis huiuſmodi ad proceſſionibus præfatis intereſſendum, quauis occaſione, cauſa, ſeu quouis prætextu, ingenio vel colore, directe vel indirecte, mediate vel immediate cogere, aut eos deſuper præmiſſis moleſtare, perturbare, vel inquietare ſeu moleſtari, perturbari, aut inquietari facere, audeant vel præſumant ſeu permittant.

Executorũ & defenſorum Societatis deputatio.

§.5. Quocirca Venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in ſpiritualibus, aut officialibus generalibus, & Curiæ cauſarum Cam. Apoſt. generali Auditori, necnon Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis ad quos id quomodolibet ſpectat & ſpectabit, per eaſdem præſentes mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Præpoſiti, quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Præpoſiti, preſbyterorum & religioſorum Societatis huiuſmodi, vel alicuius eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eos, præmiſſis omnibus & ſingulis pacifice frui & gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia; appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Derogatio contrariorum.

§.6. Non obſtantibus felic. record. Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo non vltra tres dietas quis vigore præſentium, ad iudicium trahatur, & aliis Apoſtolicis, necnon in generalibus, prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptorum fides.

§.7. Volumus autem quod earumdem præſentium tranſumptis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu etiam Præpoſiti ipſius Societatis munitis,

niis, eadem prorſus fides, tam in iudicio quam extra adhibeatur, quæ præſentibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D.P. An. 5. 16. Iulij. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 16. Iulij, 1576. Pontificatus noſtri anno quinto.

XXXVII. Quod Confeſſores in vim priuilegiorum Cruciatæ ſanctæ eligendi, neminem ab incurſu & lapſu in hæreſim abſoluere poſſint.

Edita An. D. 1574.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad futuram rei memoriam.

Exordium. Officij noſtri partes ſedulo præſtare tenemur, ne gratiæ & priuilegia à Sede Apoſtolica ad animarum ſalutem emanata, in illarum detrimentum interpretentur aut extendantur.

Cauſa huius declarationis. §.1. Nuper ſiquidem accepimus, nonnullos curioſa & ſubtili magis quam vera interpretatione prætendere, in vim priuilegiorum Cruciatæ ſanctæ ab eadem Sede conceſſorum eligendi confeſſores, qui a nonnullis criminibus & exceſſibus abſoluere poſſint, à lapſu, & incurſu in hæreſim abſoluendi facultatem & auctoritatem, ſaltem in foro conſcientiæ habere.

Declaratio de qua in rubr. §.2. Nos autem omnem dubitandi occaſionem in præmiſſis remouendam eſſe exiſtimantes, ne circa id vllo tempore hæſitari contingat, Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia fel. record. Pij Papæ V. prædeceſſoris noſtri, ac noſtræ intentionis numquam fuiſſe vel eſſe, dictis confeſſoribus aliquo modo abſoluendi ab incurſu & lapſu in hæreſim, quod crimen vti ceteris grauiſſimum ſpeciali nota eſt dignum, facultatem concedere, nec illam per dictum prædeceſſorem, & nos vnquam conceſſam fuiſſe vel eſſe cenſeri, aut ipſis confeſſoribus dictorum priuilegiorum auctoritate electis abſolutionem impartiri licuiſſe, neque in poſterum licere, aut abſolutiones; quæ iam forſan eo caſu ſub datorum priuilegiorum prætextu per confeſſores impenſæ, nemini ſuffragari potuiſſe ſiue poſſe, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium decernimus & declaramus.

Facultas Commiſſario Cruciatæ dandi in vulgare idioma redigendi, &c. §.3. Et vt Chriſtifideles ſupradictæ declarationis commodius notitiam habere poſſint, licentiam & facultatem concedimus Commiſſario generali dictæ Cruciatæ, illam de latino ſermone in vulgari iuxta linguam prouinciæ, vbi publicatio ipſius Cruciatæ facienda erit redactam, vna cum facultatibus dictæ Cruciatæ, & per modum exceptionis, in ſuo loco, ſiue ad partem imprimi poſſe facere, in contrarium facientibus quibuſcumque non obſtantibus.

Fides transumptorum. §.4. Ceterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides facienda erit, deferri, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod illarum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij Apoſtolici ſubſcriptis, & ſigillo dicti Commiſſarij, ſeu alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 5. die 23. Sept. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 22. Septembris, 1576. Pontificatus noſtri anno quinto.

XXXVIII De Confraternitate Recommendatorum B. Mariæ Virginis, Confalonis poſtea nuncupata, Romæ anno 1264. a nonnullis Patritiis Romanis inſtituta. Ac de modo orandi, ſiue Corona à S. Bonauentura eius Confratribus præſcripta, indulgentiarumque elargitione.

Hanc ſodalitatem, in Archiconfraternitatem hic idem Pont. poſtea erexit, cum poteſtate alias ſibi Confraternitates aggregandi, cum indulgentiarum communicatione, die 26. Aprilis 1579. ſed eius bullam prætermiſi. Extat etenim de forma aggregandi noua diſpoſitio Clem. VIII. in ſua conſt. 115. Quæcumque. Et de d. erectione habetur in omnibus bullis mox cit.

Eidem Archiconfraternitati opus captiuos Sedis Apoſt. ſubditos ab infidelibus redimendi delegauit hic idem Pontif. in conſt. 69. *Chriſtiana.* vbi etiam priuilegium duos incarceratos liberandi conceſſit. Et pro opere d. redemptionis annuos redditus elargitus eſt Sixtus V. in ſua conſt. 27. *Cum benigna.* Iudicemque ſpecialem cauſarum Archiconfraternitatis delegauit in alia conſt. 37. *Cum ſicut.* Et circa indulgentias videnda erit noua diſpoſitio Pauli V. firmata ſub die 23. Octobr. 1606. mox in lucem edenda.

GREGORIVS PAPA XIII. *Edita An. D. 1576.*
Vniuerſis Chriſtifidelibus præſentes literas inſpecturis, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

Exordium. Paſtoris æterni, qui non vult mortem ſed conuerſionem peccatoris, vices licet immeriti gerentes in terris, Chriſtifideles ſingulos, præſertim piis ſodalitatibus, ad charitatis & miſericordiæ opera exercenda ſubglorioſiſſimæ Virginis Mariæ nomine & vexillo inſtitutis adſcriptos, ad deuotionis ſinceritatem erga Saluatorem, & Dominum noſtrum IESVM CHRISTVM, cui pro ipſis ab æterna morte redimendis in ara Crucis immolato, nulla condigna reuerentia, nulluſque ſatis congruus honor, vlla ratione poſſet vnquam exhiberi, per amplius augendum, frequenteſque & efficaces orationes ſibi, tam pro eorum, quam aliorum Chriſtifidelium etiam defunctorum animarum ſalute deuote effundendum, eſca ſpiritualium alimentorum, indulgentiis videlicet, & peccatorum remiſſionibus libenter inuitamus, vt exinde ſuorum abolita macula delictorum, promiſſæ redemptionis fructum facilius conſequi, & ad ſempiternæ gloriæ beatitudinem feliciter peruenire mereantur.

Sodalitas B. Mariæ Confalonis de anno 1264 in Vrbe inſtituta fuit & à Pontificibus decorata diuerſis priuilegiis. §.1. Cum itaque ſicut accepimus, ſuperioribus temporibus, videlicet de Anno Domini 1264. in Alma Vrbe noſtra admodum inſignis Societas Regulæ Recommendatorum eiuſdem B. Mariæ Virginis primo, & deinde Confalonis nuncupata, per nonnullos patritios Romanos, & alios eximios ac egregios viros ex reuelatione ipſius Mariæ Virginis, vt pie creditur, canonice inſtituta, ac inſignibus, & præclaris priuilegiis, indulgentiis, aliiſque peccatorum remiſſionibus per diuerſos Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros decorata.

Et quod à Corona pro modo orandi à S. Bonauentura Confratribus data fuit. §.2. Et inter cetera pro illius felici directione, & animarum dilectorum filiorum ipſius Societatis Confratrum, tunc & pro tempore exiſtentium ſalute, eorumque deuotionis incremento, diuini nominis, ac eiuſdem B. Mariæ Virginis honore & gloria per S. Bonauenturam tunc in humanis agentem, & Ordinis Fratrum Minorum de Obſeruantia nuncupatorum profeſſorem, pie ſtatuta & ordinata, eiſdem Confratribus, certa, facilis, commoda, & omnibus peruia orandi, & Altiſſimo preces effundendi ratio, & forma, Corona nuncupata, præſcripta fuerit, videlicet quod ipſi Confratres loco horarum canonicarum, viginti quinquies orationem Dominicam, & toties ſalutationem Angelicam, cum verſu incipiente Gloria Patri, in fine pſalmorum recitari ſolito, necnon ſepties orationem, ſalutationemque huiuſmodi, cum verſiculo Defunctorum nuncupato, qui incipit, Requiem æternam, & eius reſponſorio recitare tenerentur.

Confratribus ſic orantibus variæ indulgentiæ conceſſæ fuerunt. §.3. Ipſis autem Confratribus ſub huiuſmodi forma pie orantibus varias indulgentias, & peccatorum remiſſiones conceſſas fuiſſe, multorum fide dignorum teſtimonia à ſuis maioribus quaſi per manus tradita & accepta comprobent. Ceterum propter diuturni temporis huiuſmodi lapſum, illiuſque varias calamitates ac iniurias, de conceſſionibus indulgentiarum, & remiſſionum huiuſmodi, aliter quam vt præfertur non conſtet.

Hic modo Pontif. vt illi ſermentius d. forma orandi obſeruet, & aliis Piis operibus ardentius ſtudeant. §.4. Nos cupientes vt ipſa Societas; cuius Confratres prædicti, vt etiam accepimus, in Virginibus pauperibus nuptui ſingulis annis tradendis, Miſſis & aliis diuinis Officiis in eorum Oratorio celebrandis, aliiſque piis operibus, non ſine ſummo religionis, & charitatis Chriſtianæ feruore intenti, laudabiles effectus producere non ceſſant, & ad quam dilectus filius noſter Alexander tituli S. Mariæ in Via presbyter Cardinalis Sfortia nuncupatus, Viceprotector,

protector,& Angelus Capranica,ac Hortenſinus Francipanis,necnon Ioannes Dominicus Guelphus,& Valerius de Valle Patritij Romani moderni Cuſtodes eiuſdem Societatis dilecti filij ſingularem gerunt deuotionis affectum, proſperis incrementis iugiter proficiat,& in debita veneratione habeatur, ac non ſolum illius,ſed etiam quarumcumque aliarum ei nunc aggregatarum, & deinceps aggregandarum Societatum Confratres pro tempore exiſtentes, eo feruentius & libentius formam orandi huiuſmodi cum deuotionis incremento obſeruent, & recitationi Coronæ præfatæ intendant, quo exinde maioribus donis ſpiritualibus ſe refectos fore conſpexerint, de omnipotentis Dei miſericordia,ac BB.Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi.

Indulgentias his concessas elargitur. Quoad indulgentias vide quod hic notaui in rubr.

§.5. Omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus in confratres,tam Confalonis quam aliarum ei aggregatarum & aggregandarum Societatum huiuſmodi pro tempore receptis, qui forma præſcripta huiuſmodi orauerint, & dictam Coronam deuote recitauerint, Dominicis & aliis feſtiuis viginti, ceteris vero non feriatis diebus decem annos de eis iniunctis,vel alias quomodolibet debitis pœnitentiis, quo die prædictorum id fecerint,Apoſtolica auctoritate tenore præſentium miſericorditer in Domino relaxamus. Dictis vero Confratribus in Natiuitatis & Reſurrectionis, ac Pentecoſtes Domini noſtri Iesv Christi, ceteriſque tam in illius, quam eiuſdem B. Mariæ Virginis honorem celebrari ſolitis feſtiuitatibus,eamdem Coronam etiam recitantibus, quo die feſtiuitatum id fecerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum, de quibus ore confeſſi, & corde contriti fuerint, indulgentiam & remiſſionem auctoritate & tenore prædictis concedimus & elargimur. Declarantes eamdem indulgentiam aſſequi etiam illos ex Confratribus prædictis, qui eorum vita durante ſingulis diebus ceſſante legitimo impedimento, eamdem Coronam ſimiliter recitauerint, & in mortis articulo confeſſi & contriti deceſſerint, ſeu id facere nequeuntes, contritionis ſigna exhibuerint & oſtenderint, vel ad minus ter in hebdomada eamdem Coronam recitantes, & in illorum mortis articulo dictam Coronam ſupra ſe habentes, ſanctiſſimum nomen Iesvs ore,ſeu ſaltem corde inuocauerint. Et inſuper vt animarũ Chriſtifidelium,tam viuorum quam defunctorum ſaluti peramplius conſulatur,eiſdem Confratribus nunc & pro tempore exiſtentibus, vt Coronam prædictam quadrageſimalibus, & aliis anni temporibus ac diebus, quibus in Eccleſiis dictæ Vrbis & extra illius muros exiſtentibus ſtationes ſunt indictæ recitando,omnes & ſingulas indulgentias, peccatorumque remiſſiones, tam pro ſe, quam per modum ſuffragij pro Confratribus in Chriſti charitate defunctis,pro quibus illam recitauerint, conſequantur,quas conſequerentur,ſi eiſdem temporibus& diebus,Eccleſias ipſas pro eiſdem ſtationibus & indulgentiis deputatas perſonaliter viſitarent. Et poſtremo vt ſi ipſi Confratres, pariter confeſſi & contriti ſingulis ſecundis feriis cuiuſlibet menſis, ac etiam die Commemorationis defunctorum Coronam ipſam cum verſiculo & reſponſorio prædictis incipien. Requiem æternam, genibus flexis, pro cuiuſcumque Confratris anima, quæ Deo in charitate coniuncta ab hac luce migrauerit, pariter recitauerint, per huiuſmodi recitationem anima ipſa, eorumdem Domini noſtri Iesv Christi, & beatiſſimæ Virginis Mariæ, ac beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, aliorumque Sanctorum meritis ſuffragantibus, à Purgatorij pœnis liberari valeat, eiſdem auctoritate & tenore etiam concedimus & indulgemus.

Clauſ. præſeruatiua.

§.6. Præſentibus literis quas ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium indulgentiarum reuocationibus, limitationibus, ſuſpenſionibus, ac aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi, quauis etiam dicta auctoritate, etiam per nos & pro tempore exiſtentes Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros, & Sedem Apoſtolicam, aut alias ex quacumque quantumuis vrgentiſſima,ac neceſſaria cauſa, etiam in fauorem Baſilicæ eiuſdem S.Petri de dicta Vrbe, Cruciatæ ſanctæ, vel expeditionis contra infideles, ac etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, in genere vel in ſpecie, & alias quomodolibet factis & emanatis nullatenus vmquam comprehenſas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtitutas, ac de nouo, etiam ſub quacumque etiam poſteriori data per pro tempore exiſtentes ipſius Societatis Confalonis Cuſtodes eligenda, conceſſas, reſtitutas, & plenarie reintegratas eſſe, fore & cenſeri, ac Confratribus & aliis prædictis ſuffragari debere decernimus, perpetuis futuris temporibus valituris, etiam ſi Societati & illius Confratribus prædictis aliqua alia indulgentia, perpetuo vel ad tempus nondum elapſum duratura,per nos vel Sedem eamdem conceſſa fuerit.

Fides tranſumptorum.

§.7. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo dictæ Societatis, ſeu alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis,eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die 12. Octobris, 1576. Pontificatus noſtri anno quinto. *Dat. P. An. 5. 12. Octob.*

Quod pro Religione Clericorum Regularium Societatis Iesv, vbique Eccleſiæ & domus ædificari poſſint, non obſtan. priuilegio aliis Ordinibus conceſſo & concedendo, quod prope eorum loca noua Monaſteria conſtrui nequeant. XXXIX.

Hoc priuilegium quod omnibus fere Mendicantibus ob communicationem priuilegiorum prodeſſe puto, ſpecifice Sedes Apoſt. dedit Ordini S. Franciſci, & Ordini S. Dominici, vt videre eſt ſup. in conſt. 21. Iul. II. Exponi. *vbi notaui. Ac Ordini Eremitarum Sancti Auguſtini, vt in conſtit. 2. Bonifacij VIII. Alia autem de hac ſocietate indicabo hic inf. in conſtit.* 89. Aſcendente.

GREGORIVS PAPA XIII. Ad futuram rei memoriam. *Edita An. D. 1576.*

Exordium.

SAluatoris Domini noſtri Iesv Christi qui charitas eſt, & Deus Pacis, his in terris vices licet immeriti gerentes, ea quæ pacis ſunt, præſertim cum militantis Eccleſiæ firmamentum, omniſque filiæ Sion decor, in animorum coniunctione,pace, & tranquillitate verſetur, noſque vnum in Chriſto corpus ſimus, pro noſtri debiti officio, tamquam ipſius myſtici corporis caput quærentes, litium quarumuis quæ fraternam dilectionem lacerant, maxime vero quæ inter religioſas perſonas ventilantur, occaſionibus obuiamus, exortaſque quantum cum Deo poſſumus conſopimus.

Soc. Ieſu multa ſunt pia opera & ſimilia.

§.1. Sane, vt accepimus, licet dilecti filij preſbyteri venerabilis Societatis Iesv in vinea Domini, tamquam fructiferi palmites, in toto fere orbe, tam in continendis in via mandatorum Chriſtifidelibus, infirmis in fide conſolidandis, ægrotiſque ſanandis, confractis alligandis, & abiectis reducendis, ouibuſque diſperſis, & lupis veſpertinis, leonumque famelicis catulis, in deuorationem expoſitis, reclamandis & defendendis, quam etiam iis, quæ extra ouile Chriſti, ſacroſanctique Imperij noſtri tutelam, ſub ignorantiæ iugo in obſcuris & tenebricoſis lucis, ac deſertis, per montuoſas ac difficiles vias aberrant,conuertendis,& ad nationes catholica religione imbutas, & ad immanes,barbaraſque diuini cultus,politicique ornatus ignaras gentes, ferino potius quam humano more viuentes,ſeſe extendentes, optimum & vberrimum fructum attulerint, & in dies maiori cum ſolicitudine afferre,zizania extirpare,bonum ſemen renouare,plantare, terraſque incultas Euangelico ſulco, ac Eccleſiaſticæ diſciplinæ vomere erudeare non ceſſent.

Idemque Paul. III etiam inſtitutum confirmauit ſupra in conſt. 25. Regimini.

§.2. Ac dudum propter ipſius Societatis, tam vtiles, tamque neceſſarias functiones,quæ tum in domibus per frequentem Pœnitentiæ, & Euchariſtiæ ſacramentorum adminiſtrationem, & ad eorum frequentationem ſectandam exhortationem, prædicationemque & ſpiritualia exercitia,

exercitia, ac alia verbi Dei miniſteria, tum in Collegiis per lectiones, tam bonarum literarum quam Philoſophiæ etiam & Theologiæ ad iuuentutem bonis moribus & literis imbuendam, ex ipſius Societatis primæua inſtituti erectione, ac diuina vocatione, magno Dei beneficio, & Eccleſiæ ſpirituali emolumento exercet, fel. record. Paulus Papa III. ſpeciali priuilegio, vt quæcumque domos, Eccleſias, & Collegia ædificare, vel conceſſa recipere & inhabitare poſſet indulſerit.

Iul. III. etiam conſt. 9.

§.3. Et deinde piæ memoriæ Iulius etiam Papa III. indultum huiuſmodi confirmauerit.

Pius IV. conceſſit indultũ cann. 140 vt hic, ſed eius bullam non po'ui. Hic Pont. confirmauit.

§.4. Et ſucceſſiue recolendæ memoriæ Pius IV. prædeceſſores noſtri idem indultum, etiam intra centum quadraginta cannas Ordinum Mendicantium, de nouo conceſſerit.

§.5. Neque poſtremo cum lis & cauſa, ſeu controuerſia, aut quæſtionis materia deſuper occaſione certæ domus per ipſos presbyteros à dilecto filio Comite de Orgaz Toleti emptæ, conceſſionem eiuſdem Pij prædeceſſoris confirmantes, emptionem dictæ domus recte factam, & in ea presbyteros ipſos habitare poſſe & debere declarauerimus, & alias prout in ſingulis literis Apoſtolicis deſuper confectis plenius continetur.

Quia tamen Societas adhuc moleſtatur.

§.6. Nihilominus præfati presbyteri, à diuerſis dictorum Ordinum religioſis diuerſimode, vigore ſeu prætextu priuilegiorum huiuſmodi cannarum adhuc, prout de facto, tam in Mexicana quam in Guaxicana nouæ Hiſpaniæ ciuitatibus, non ſine animi noſtri diſplicentia, moleſtantur, immo & excommunicationis ſententia interdum feriuntur, in Chriſtiani populi ſcandalum non modicum.

Hic propterea Pont. ex nullis cauſis hic relatis.

§.7. Nos igitur attendentes dictam Societatem, quæ quamuis Collegia habeat annexa, & hæc redditus pro ſtudentium neceſſitate habere poſſint, inter Mendicantium Ordinum religiones, per ſanctæ memoriæ Pium Papam Quintum ſimiliter prędeceſſorem noſtrum per quaſdam ſuas in forma breuis literas, ſub die 7. menſis Iulij, Pontificatus ſui Anno 6. expeditas, adſcripta & declarata, ac priuilegiorum Ordinum Mendicantium particeps effecta fuit, ex eius inſtituto & conſtitutionibus, Apoſtolica auctoritate confirmatis, bona ſtabilia poſſidere non poſſe, ſed incertis eleemoſynis, fideliumque largitionibus & ſubuentionibus viuere, nec minus quam ceteros Mendicantes Ordines, in excolenda vinea Domini, aſſidue laborare, immo nec alios iuxta ſe, domos, & monaſteria ædificare prohibere, neve vllum aut certe quam minimum præiudicium aliis religioſorum monaſteriis ex Societatis, Domorum, Collegiorum, & Eccleſiarum vicinitate prouenire, ex eo quod propter diuerſam ſanctionum & inſtituti rationem, Societas ipſa nec chori vſum habet, nec ad funerales aſſociationes accedit, nec defunctorum funera, niſi rara, nulla item miſſarum, vel ſepulchralia ſtipendia, nullas ſepulchrorum, vel capellaniarum fundationes, nullam denique prorſus eleemoſynam, quæ ad quoduis ipſius Societatis miniſterium, vel opus dirigi intelligatur, admittit. Ac, prout noſtrum Nos inuitat officium, inconuenientibus huiuſmodi obuiare, ac ſcandala quæcumque & contentionum, præcipue inter religioſas perſonas, occaſiones remouere, necnon tam ſalubris dictæ Societatis miniſteriis, quæ pro eorum dignitate, ac maiori fidelium fructu, in locis aptis, vt i maior ſeges, & frequentior populi conſuetudo viget, exerceri & miniſtrari debent, viam potius aperire, quam impedimenta vlla obiici permittere volentes.

Priuilegium cannarũ quibuſcumq. Ordinib. conceſſum, reſpectu huius Societatis reuocat, non obſtan. noua conceſſione per eos obtinenda. Tu vide nouũ priuilegium Carmelitis Diſcalceatis elargitum à S. D. N. Paulo V. in ſua conſt. 8. Ad Eccleſiæ.

§.8. Motu proprio, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, eoſdem presbyteros, eorumque ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum pręſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, ac ſupradictarum literarum, necnon & aliorum Ordinum, priuilegiorum, & in eis contentarum clauſularum tenores, ac alia etiam forſan circa præmiſſa de neceſſitate exprimenda, præſentibus pro expreſſis habentes, ac priuilegia dictorum, Ordinum ſuper non ædificatione infra dictas cannas, quo ad dictam Societatem tantum, ſuſpendentes, reuocantes ac inualidantes, ſilentium perpetuum quibuſuis ſuper præmiſſis, aut eorum aliquo vigore cuiuſuis confirmationis aut ampliationis, & de nouo conceſſionis dictarum cannarum à Sede Apoſtolica quomodolibet, & pari motu, etiam conſiſtorialiter, ac cum quibuſuis præſentium derogationibus, ſpecifice factis, obtentarum, & in futurum obtinendarum contra præſentium tenorem venientibus imponentes.

Et facultatem Eccleſias & domos abſque fabricandi concedit. Tu ad hoc vide conſt. 99. Clem. VIII. Quoniam.

§.9. Eiſdem presbyteris & Societati, vt, quæcumque Domos, Collegia, Eccleſias & alia ædificia erigere, ac per eos vbiuis locorum erecta inhabitare, ac quæcumque loca, Domos, Eccleſias, Oratoria, & alia cuiuſcumque ſtructuræ ædificia, ſibi quomodolibet relicta vel oblata recipere, acceptare, emere, poſſidere & retinere, ac in eis omnia & ſingula, functiones, lectiones & miniſteria, in aliis eiuſdem Societatis, Domibus, Collegiis, Eccleſiis, & aliis locis fieri & exerceri ſolita, habere, facere, & exercere libere & licite poſſint & valeant, earumdem præſentium tenore de ſpecialis dono gratiæ concedimus & indulgemus. Eoſque à quibuſuis cenſuris & pœnis, in illos præmiſſorum occaſione forſan latis, abſoluimus.

Priuilegia Societatis omnia confirmat.

§.10. Necnon indulta per Paulum, Iulium, & Pium prædeceſſores noſtros prædictos, & Nos eis, vt præfertur, conceſſa & confirmata, cum omnibus & ſingulis in eis contentis conceſſionibus, priuilegiis, facultatibus, prærogatiuis, & aliis gratiis, declarationibus, derogationibus, aliiſque quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibuſque, & aliis decretis & clauſulis, approbamus & confirmamus, illiſque perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus.

Clauſulas præſeruatiuas apponit.

§.11. Necnon oppoſitionem & contradictionem quorumcumque quouis titulo, vigore, prætextu, colore ipſis presbyteris præiudicium afferre, ac præſentes literas de obreptionis ſeu ſubreptionis vitio, aut intentionis noſtrę defectu, notari vel impugnari, ſuſpendi, reuocari, annullari, inualidari, aut ad viam iuris reduci, vel contra illas attentari non poſſe neque debere, ſed illas perpetuo validas, efficaces, & illibatas exiſtere, & vbi aliquid contra eas extorqueri & obtineri cõtigerit, illas nihilominus in ſuo pleno & integro robore, abſque eo quod deſuper impetranda ſit à Sede prædicta illarum confirmatio, reſtitutio, reualidatio, vel noua conceſſio, permanere; irritumque & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter in poſterum contigerit attentari decernimus. Ac quaſuis excommunicationis ſententias, vigore talium priuilegiorum cannarum, contra dictos presbyteros vel Societatem latas & ferendas, eos vel eorum aliquem nullatenus afficere poſſe declaramus.

Executores deputat.

§.12. Quocirca vniuerſis & ſingulis venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, per præſentes, pari motu, mandamus, quatenus ipſi vel eorum quilibet, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum presbyterorum, aut alterius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eos decreto, confirmatione, indulto, aliiſque præmiſſis pacifice gaudere, ac eaſdem præſentes literas, & in eis contenta quæcumque perpetuo inuiolabiliter obſeruari. Non permittentes eos ſuper eiſdem præmiſſis, vel eorum aliquo, per quorumcumque Ordinum etiam Mendicantium religioſos ſeu locorum Ordinarios, aut alios quoſcumque Iudices & perſonas cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, & quacumque, etiam Pontificali, regia, vel alia auctoritate fungantur, publice vel occulte, directe vel indirecte, tacite vel expreſſe, quouis quæſito colore vel ingenio impediri, moleſtari, perturbari, vel alias quomodolibet inquietari. Contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

§.13 Non

Contrariis derogat.

§. 13. Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ memoriæ Bonifacij Papæ Octaui etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali de duabus dietis, dummodo non vltra tres dietas quis auctoritate præſentium ad iudicium trahatur, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictorum Ordinum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Ordinibus, illorumque ſuperioribus, & perſonis, etiam ſuper non ædificandis Eccleſiis, Domibus, Collegiis, & aliis ædificiis aliarum Religionum intra centum quadraginta cannas ab eorum cœnobiis & conuentibus, vel monaſteriis & domibus, ac alias ſub quibuſcumque tenoribus & formis, per quoſcumque Romanos Pontifices conceſſis, confirmatis, & innouatis, ac omnibus aliis quæ Nos & prædicti prædeceſſores noſtri in ſingulis literis prædictis voluimus non obſtare. Quibus omnibus etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non tamen per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda foret, tenores illorum, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, motu ſimili, ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptis fidem adhiberi iubet.

§. 7. Volumus autem, & eadem auctoritate decernimus, quod ipſarum tranſumptis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut Curiæ Eccleſiaſticæ, vel etiam Generalis Præpoſiti ipſius Societatis munitis in iudicio & alibi vbi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 5. 30. Octobris.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die 30. Octobris, 1576. Pontificatus noſtri anno quinto.

XL. Iuriſdictio Protomedici & Collegij Phyſicorum Almæ Vrbis, quoſcumque Medicos in ea medentes examinandi, & non repertos idoneos, ab exercitio medicinæ expellendi atque coercendi.

Eiuſdem Collegij & Protomedici auctoritatem in Vrbe doctorandi, & iuriſdictionem cauſas ad Artem ſpectantes cognoſcendi habes ſup. in conſt. 19. Iul. III. Meritis. & latius infra in Clem. VIII. in eius conſt. 12. Et aliquid circa viſitationem Aromatariarum in Paul. V. conſt. 71. §. 25.

Edita An. D. 1576.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

IN Apoſtolicæ dignitatis culmine, meritis licet imparibus, diuina diſpoſitione conſtituti, ad ea noſtræ conſiderationis aciem libenter dirigimus, per quæ prouiſionis noſtræ auxilio Artis Medicinæ miniſterium, rectè & fideliter exerceatur, & ne in eo nonnullorum imperitia errores in alterius iacturam fiant, noſtri paſtoralis officij partes libenter impartimur, prout temporum qualitate penſata id perſpicimus ſalubriter expedire.

Cauſa huius conſt.

§. 1. Cum itaque ſicut accepimus in Vrbe noſtra à diuerſis Medicis & Artem Medicinæ exercentibus, etiam publice Doctoratis, & priuilegium Doctoratus, etiam à publicis & generalibus Studiorum Vniuerſitatibus habentibus quamplurimi & grauiſſimi errores medendo, & Artem Medicinæ exercendo, etiam in hominum perniciem, & graue damnum committantur, dum ſæpe dicti Medici non admodum experti ea remedia, & præſidia, quæ non conueniunt, quinimmo contraria & diuerſa vtcumque præſcribant, adhibeant, & conſulant, etiam interdum, vel ſæpius experientiam & periculum dictæ Artis in rebus dubiis, & ipſis incognitis, cum maximo & euidenti hominum vitæ diſcrimine faciendo.

Conceſſio iuriſdictionis de qua in rubr.

§. 2. Nos pro noſtri Paſtoralis officij debito, huic graui malo occurrere, & in præmiſſis opportune prouidere volentes, dictorum filiorum Protomedici & Collegij Phyſicorum dictæ Vrbis in hac parte ſupplicationibus inclinati, eiſdem Protomedico nunc & pro tempore exiſtenti, ac Collegio Phyſicorum dictæ Vrbis, in eadem Vrbe, omnes & ſingulos, ac quoſcumque Artem Medicinæ exercentes, etiam Medicos publice, & in publicis Gymnaſiis, vel Vniuerſitatibus quibuſcumque doctoratos, & promotos, exceptis tamen illis Medicis, qui longo vſu, tam in ſtationibus Medicorum, ſiue Collegiis habitis, quam alias in exercitio Medicinæ probi & periti communiter exiſtimantur, ad ſe examini ſubiiciendum, & per interdictionem exercitij medicinæ compellere, & per ipſum Protomedicum, & duos alios de eodem Collegio examinare, & illos quos ad Medicinam exercendam non idoneos, nec ſufficientes repererint, exercitio Medicinæ huiuſmodi in ipſa Vrbe prorſus interdicere, ſeu ab ipſo exercitio, ad tempus, & donec & quouſque ſtudio mediante ad melius profecerint, ſuſpendere, aut eis ne dictam Artem niſi cum præſentia, vel conſilio alterius, vel aliorum Medicorum idoneorum, & à dictis Protomedico, & duobus de Collegio huiuſmodi approbatorum vllatenus exercere audeant, nec debeant, prohibere. Ac in contrafacientes, aut contradicentes quoſlibet, quaſuis pœnas ipſi Collegio bene viſas, & arbitrio eiuſdem Collegij, piis vſibus applicandas infligere, illaſque ab eis exigere, omniaque & ſingula alia in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna facere & exercere libere & licite valeant, ac etiam debeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus & mandamus, ſicque etiam perpetuo ſtatuimus & ordinamus. Necnon eiſdem Protomedico & Collegio, in & ſuper præmiſſis omnibus & ſingulis plenam, liberam, amplam, & omnimodam facultatem, licentiam, poteſtatem, & auctoritatem impartimur,

Inhibitio contra omnes im, & ſtatuens.

§. 3. Ac etiam Protomedicum & Collegium huiuſmodi, eorumque deputatos & deputandos ſuper præmiſſis omnibus & in ſingulis, ac illorum executione, per quoſcumque quauis auctoritate, & quocumque quæſito colore, ingenio, vel prætextu quomodolibet moleſtari, vel impediri non poſſe decernimus. Mandantes præterea dictis Medicis, qui vt præfertur non idonei, nec ſufficientes pro tempore reperti fuerint, vt in virtute ſanctæ obedientiæ, & etiam ſibi per Collegium prædictum comminandis & infligendis pœnis, eiuſdem Collegij mandatis pareant & obediant.

Officiales vt faueant, & huius bullæ obſeruantiam curent.

§. 4. Necnon dilectis filiis Curiæ cauſarum generali Auditori, Gubernatori, Vicario, & Senatori, ac Conſeruatoribus Cameræ dictæ Vrbis, cæteriſque ius dicentibus Eccleſiaſticis & ſæcularibus, quauis auctoritate, fungentibus & functuris, ac iuſtitiæ miniſtris dictæ Vrbis, & quibuſuis aliis perſonis cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, quatenus ipſi & eorum quilibet eiſdem Protomedico & Collegio in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes præſentes noſtras recipiant & admittant, ac inuiolabiliter obſeruent, & ab omnibus ad quos ſpectat & ſpectabit, obſeruari mandent & præcipiant, faciantque Protomedicum & Collegium huiuſmodi præmiſſis omnibus pacifice & quiete vti, frui & gaudere, nec permittant eos, per quemlibet contra earumdem præſentium tenorem, quoquomodo moleſtari aut impediri, contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas etiam pecuniarias, aliaque opportuna iuris & facti remedia, quacumque appellatione remota compeſcendo, ac cenſuras ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac priuilegiis doctoratus in Medicina dictis Medicis, qui, vt præfertur non idonei,

idonei, nec ſufficientes pro tempore reperti fuerint quomodolibet, & etiam per quæcumque Gymnaſia, Collegia & Vniuerſitates, etiam generales, ac etiam præuio rigoroſo examine, etiam publice facto, conceſſis & concedendis, necnon quacumque præſcriptione etiam longiſſimi temporis, quo ipſi tales Medici, etiam abſque aliqua contradictione medicati fuerint, & artem prædictam etiam palam, & publice nemine contradicente exercuerint, ac regula noſtra de non tollendo iure quæſito, ſi opus ſit, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus, dictæque Vrbis & quorumcumque Gymnaſiorum, Collegiorum, & Vniuerſitatum, Studiorum, etiam generalium, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, legibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam illis eorumque ſuperioribus, & perſonis, ac etiam dictis Medicis, qui pro tempore non idonei, nec ſufficientes, vt præfertur reperti fuerint, in genere vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam Motu proprio, & conſiſtorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis, ac in poſterum concedendis, confirmandis, & innouandis. Quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad id ſeruanda eſſet, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Fides tranſumptorum. §. 6. Volumus inſuper quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut dicti Collegij munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, in iudicio & extra illud, quæ ipſis originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 5 1. Nouemb. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 1. Nouembris, 1576. Pontificatus noſtri anno quinto.

XLI. Declaratio concordatorum inter Sedem Apoſtolicam & nationem Germanicam, circa collationes beneficiorum Eccleſiaſticorum, in menſibus reſeruatis.

Iſta concordata firmauit Nicolaus V. in conſt. 1. Ad ſacram. *vbi notaui.*

Edita An. D. 1576. GREGORIVS EPISCOPVS, *Seruus ſeruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.*

Exordium. QVæ in Eccleſiam Dei incommoda inferunt, noſtra nos expedit animaduerſione remouere.

Nicol. V. ſtatuit Ordinarios poſſe diſponere de beneficiis vacaturis in menſibus Sedi Apoſt. reſeruatis, niſi fuerit à dicta Sede prouiſum, vt ſup. in eius conſtit. cit. in rub. §. 1. Cum itaque per literas fel. record. Nicolai Papæ Quinti nationi Germaniæ pro illius vnione & concordia cum Sede Apoſtolica inter alia concedatur, vt quoties aliquo vacante beneficio Eccleſiaſtico, in menſibus Ianuarij, Martij, Maij, Iulij, Septembris, & Nouembris, in quibus vacantium Germaniæ beneficiorum Eccleſiaſticorum diſpoſitio dictæ Sedi ſpecialiter reſeruata eſt, non apparuerit intra tres menſes à die notæ vacationis in loco beneficij, quod alicui de illo Apoſtolica auctoritate prouiſum fuerit, ex tunc & non antea, Ordinarius, vel alius ad quem illius diſpoſitio pertinet, de illo diſponere poſſit, & ſæpenumero contingat, vt antequam inquiſitio, quam plerumque etiam in concurſu plurium, ſiue in partibus ſiue apud dictam Sedem, fieri oportet in vitam, mores & doctrinam eorum, quibus de dictis beneficiis per Sedem eamdem prouidendum eſt, compleri poſſit, aut antequam de ipſis prouiſionibus, ſeu de mandatis, quæ ad inquiſitiones & prouiſiones huiuſmodi faciendas ab eadem Sede impetrantur, literæ Apoſtolicæ conficiantur, vel Motu proprio procedunt, literæ Apoſtolicæ conficiantur, vel etiam antequam mandata ipſa à Iudicibus ad quos directa ſunt, recipiantur, vel recepta expediantur, interdum quoque literis Apoſtolicis expeditis, & gratia publicata, ſeu mandatis prædictis receptis, & inquiſitione completa, antequam omnimoda executio perficiatur, propter diuerſa impedimenta, quæ frequenter ſuccedunt, tempus trium menſium, ex quo vacatio beneficij in loco ipſius nota eſt, expiret, ac proinde Ordinarij locorum, aut alij ad quos talium beneficiorum diſpoſitio, ceſſantibus Apoſtolicis reſeruationibus, pertinet, lapſo tempore prædicto licet priuſquam illud laberetur, prouiſionis ſiue alterius diſpoſitionis de illis à dicta Sede iam gratia facta fuerit (quod ipſum ad tribuendum, & quærendum ius ſatis ſuperque eſſe certa iuris interpretatione frequenter declaratum eſt) illa tamen conferre contendant. Qua de cauſa multis Religione & pietate inſignibus, quando ij poſt oſtenſum virtutis & doctrinæ ſuæ ſpecimen, atque inde emenſos labores, & ſumptus beneficiis potiri deberent, alij præoccupatores obtentu ordinariæ collationis huiuſmodi contra aduerſantur.

§. 2. Nos indignum rati, quod temporis mora, quam ad perſcrutandum accuratius talium probitatem, induſtriam, & alia requiſita intercedere pro vtilitate Eccleſiæ neceſſe eſt, locum iniuriis aperiat, attendenteſque verba prædicta, in loco beneficij, cum verbis, notæ vacationis, quæ protinus antecedunt coniungi, & ad illa dumtaxat referri, ac voluntatem concedentis, ſenſumque conceſſionis, & literarum prædictarum ſic eſſe, vt diſpoſitio beneficij intra tres menſes à die notæ vacationis à Sede prædicta fieri, deque gratia facta alicubi apparere debeat, quemadmodum re inter vtriuſque iuris interpretes iampridem controuerſa ſumma ratione iudicatum apparet, vix enim eſt, vt itineribus non modo infeſtis, aut prohibitis, quod fere ſemper aliquo contingit, ſed etiam expeditis, quis ex tam longinquis regionibus ad dictam Sedem profectus, & in ea ad expediendum negotium, vel paulisper moratus, in eaſdem ſe recipere tanta temporis anguſtia poſſit. Quocirca æquitate & iuſtitia ſuadentibus, præſentium auctoritate declaramus, conceſſionem Nicolai Papæ, & literas prædictas locum omnino non habere, quod Ordinarij, aut alij collatores prædicti, poſt lapſum trium menſium ex die notæ vacationis in loco beneficij diſponere poſſint de vllis beneficiis prædictis, alias ſub conceſſione & literis prædictis comprehenſis extra Rom. Cur. in menſibus prædictis quoquomodo vacantibus vel vacaturis, de quibus intra dictum tempus trium menſium per Romanum Pontificem, ac dictam Sedem qualiſcumque gratia, vel diſpoſitio, aut conceſſio facta fuerit. Ne tamen cuiquam licitum ſit factam à Sede prædicta diſpoſitionem huiuſmodi in longum obtegere, illi quibus deinceps gratiæ huiuſmodi concedentur, etiam conceſſionum fidem & teſtimonium, intra tres menſes à die notæ vacationis in loco beneficij huiuſmodi, vel dictis collatoribus ſignificare, vel in ipſo beneficij loco publicare quoquomodo teneantur. *Hic Pp. modo declarat dictā conſt. Nicol. V.*

Decretum irritans. §. 3. Decernentes omnes & quaſcumque diſpoſitiones de dictis beneficiis ab eiſdem collatoribus poſt ſignificationem, ſeu publicationem huiuſmodi pro tempore factas, nullas & inualidas, nulliuſque roboris vel momenti fore. Sicque in quibuſuis cauſis pendentibus, & futuris iudicari debere; necnon irritum & inane, quicquid ſecus ſuper his ab eiſdem collatoribus, aut quibuſcumque aliis ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Collatorum inobedientium pœna. §. 4. Quod ſi forte quiſquam collatorum prædictorum fuerit præſentium violator, cum à beneficiorum & officiorum collatione tamdiu ſuſpendimus, donec ipſe veniam petens reſtitutionis gratiam à Sede prædicta meruerit obtinere.

Fides tranſumptorum. §. 5. Ceterum volumus vt præſentium tranſumptis, etiam impreſſis Notarij publici manu, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis, eadem prorſus fides in iudicio & extra illud vbique locorum adhibeatur, quæ adhiberetur ipſis præſentibus, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

§. 12. Nulli

Sanctio pœnalis.

§.12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, decreti, ſuſpenſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Dat. P. An. 5. 1. Nouemb.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1576. Kalend. Nouembr. Pontificatus noſtri anno 5.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1576. indict. 4. die vero 29. menſis Nouemb. Pontif. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno 5. retroſcriptæ literæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in valuis S. Io. Lateranen. & Principis Apoſtol. de Vrbe & in acie Campi Floræ, per nos Ioannem Freyle, & Claudium Mongeat curſores S. D. N. Pap. Curſ.

Ant. Ludouicus Mag. Curſ.

XLII. Inſtitutio Collegij Græcorum in Vrbe, pro Scholaribus Nationis Græcæ pie alendis & inſtruendis, cum annuorum redditaum aſſignatione, & indultorum conceſſione.

Ad materiam Græcorum plene notaui ſup. in conſt. 14. Innoc. IV. Sub Catholicæ. *ibi videas.*

Edita An. D. 1577.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

IN Apoſtolicæ Sedis ſpecula diſponente Domino, meritis licet imparibus conſtituti, ad vniuerſarum gentium, populorumque Chriſti fidem colentium ſalutem procurandam, ita nos eſſe agnoſcimus debitores, vt non minus longe quam iuxta poſitis, charitatis & vigilantiæ noſtræ ſtudium impartientes, quod expedire cenſemus, huculque pro viribus exequamur.

Græci imperio & ſcientia erant ſublimes, ſed ad præſens in maxima ſunt calamitate, & ignorantia & à fide Catholica deuiatione.

§.1. Itaque cum Chriſtiani Orbis partes mentis noſtræ oculis perluſtramus, inter varias horum temporum ærumnas animum noſtrum ſubit miſeratio Græcæ Nationis, quæ diu olim literarum ſcientiarumque eruditione præſtans, & imperij florens ſublimitate, poſtea Turcarum ſubiecta tyrannidi, ad extremam fuit redacta calamitatem, & quod miſerrimum eſt, corporum ſeruitutem ſecuta eſt captiuitas animorum, quia in tantam ſcientiarum omnium ignorantiam Græciæ populi deuenerunt, vt vix vllus inter eos reperiatur, qui illas profiteri, & alios docere poſſit, atque adeo omnes, qui Epiſcoporum, preſbyterorum, alteriuſque Eccleſiaſtici Ordinis gradum inter eos obtinent fœdiſſimis ignorantiæ tenebris obuoluti, ſacræ theologiæ rudes, Catholicorum dogmatum ignari, & ab orthodoxorum religionis ſemita, & S.R.E. omnium matris & magiſtræ obedientia, recedentes, in varios errores, & ſchiſmata prolapſi ſunt, & laicos in eandem erroris foueam ſecum pertraxerunt.

Vt igitur Græci ad veritatis ad ſalutis viã & lumen reuocentur, in Vrbe Collegiũ Græcorũ erectũ, non aſſignatione redituum.

§.2. Quocirca cupientes antiquam & celebrem Nationem ab huiuſmodi ignorantiæ, & errorum caligine ad veritatis lucem, & ſalutis viam reuocare, nullum ad id aptius remedium a nobis exiſtimauimus poſſe adhiberi, quam ſi in Alma hac Vrbe noſtra Collegium erigatur, in quo pueri & adoleſcẽtes Græci ex ipſa Græcia, & alijs Prouinciis ac locis, vbi commorantur inquiſiti, alantur, & Græcis literis, liberalibus diſciplinis ac ſcientiis, ſacra præſertim Theologia, Eccleſiaſticis præterea ritibus, a viris probatæ fidei & doctrinæ ſedulo inſtituantur, & poſtquam in Catholicæ fidei ſinceritate ſolidati fuerint, & in huiuſmodi ſtudiis profecerint, ad eorum Prouinciam & loca redeuntes alij, qui monaſticam vitam maluerint profiteri, ceteros Monachos & Religioſos Catholicæ inſtruere, & ad monaſticam diſciplinam, regularemque obſeruantiam à qua penitus declinare videntur, iuxta Sanctorum Patrum inſtituta reuocare ſtudeant. Alij autem qui in clerum adſcripti erunt, Nationis ſuæ populis prodeſſe, & præeſſe, animarum curam exercere, verbum Dei ſincere prædicare, Populos ab erroribus & ſchiſmate remouere, & ad ſalutarem orthodoxæ fidei veritatem reducere poſſint. Reliqui vero qui in laicali vita permanſerint, per has per Ciuitates aliorum Græcorum filios, eiuſdem fidei rudimenta & veritatem, literaſque & artes liberales edocere, ac ſimiliter in orthodoxæ religionis cultu continere valeant. Atque ita diuina fauente gratia ſperari poſſit, vt ſana & integra fidei prædicatio & doctrina in ipſa Græcia, & totius præterea Orientis partibus, aliquando reſtituatur. Priſcorumque gentis eiuſdem patrum lumina clareſcant. Proinde ad Omnipotentis Dei gloriam, ſanctæ fidei Catholicæ exaltationem, animarum eorundem Græcorum ſalutem, ac perpetuam ipſorum cum Eccleſia Romana vnionem, Motu proprio, certaque ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, vnu Collegium Græcorum puerorum, & adoleſcentum in eadem Vrbe noſtra, loco ad id ſtatuendo auctoritate Apoſtolica tenore præſentium erigimus & inſtituimus, eique dotis nomine centum ſcuta auri, ex noſtris & Cam. Apoſt. pecuniis, donec aliter opportune prouideatur in ſingulos menſes ſoluenda aſſignamus. Præterea cum Cathedralis Eccleſia Chiſamen. Inſulæ Cretæ certo modo vacauerit, & vacet ad præſens, nos conſiderantes Eccleſiam ipſam, Clero populoque Latino, exceptis paucis quibuſdam Canonicis, qui tamen ab immemorabili tempore, ſiue ob tenuitatem præbendarum, ſiue alias ob cauſas ibi numquam reſederunt, ſed Cydoniæ ibi propinquæ habitare ſoliti ſunt, omnino carere conuenire iudicauimus, ſubſidium aliquod Collegio prædicto in ſuſtentationem Scholarium ex huius Eccleſiæ fructibus applicare, donec Deo dante talis conſtitui poſſit Epiſcopus, qui etiam clero & populo Græco ſacramenta, & quæ ſunt Pontificalis ordinis valeat miniſtrare; quare omnes dictæ Chiſamen. Eccleſiæ fructus, redditus, & prouentus, omniaque iura, obuentiones, & emolumenta, exceptis ducentis ſcutis, annue adminiſtratori ſeu Vicario, qui à nobis eidem Eccleſiæ deputabitur perſoluendis, & annua penſione centum ſcutorum auri ſimilium, quàm Venerabili fratri nunc Epiſcopo Milonien. vt commodius ſuſtentari poſſit, aſſignari decernimus, ipſi Græcorum Collegio à nobis erecto ad annos quindecim eadem auctoritate Apoſtolica applicamus, attribuimus, & aſſignamus, ita vt ab ipſius Collegij procuratoribus, propria auctoritate ea omnia exigi, percipi, & leuari, prædiaque, domus, & bona quæcumque locari, aliaque ad id opportuna & neceſſaria fieri poſſint.

§.3. Volumus autem idem Collegium illiuſque Rectores, Oeconomos, Magiſtros, Præceptores, atque Scholares pro tempore in eo exiſtentes, & eorum domeſticos Officiales & Miniſtros, ipſiuſque Collegij bona mobilia & immobilia cuiuſcumque qualitatis & quantitatis, in dicta Vrbe & extra, ac alias vbique locorum conſiſtentia, exempta eſſe ab omni iuriſdictione, correctione, viſitatione, dominio, ſuperioritate & poteſtate pro tempore exiſtentis Senatoris, Conſeruatorum, Reformatorumque dictæ Vrbis, necnon Rectoris ſtudij generalis, Vicarij Vrbis, & Ordinariorum locorum, aliorumve quorumcumque Iudicum & Officialium in ipſa Vrbe, vel alias vbilibet conſtitutorum. Collegiumque ipſum etiam proprijs eius rebus, & bonis cum ipſo, & eius nomine ſupradicta contrahentes à ſolutione & exactione omnis & cuiuſcumque pedagij, gabellæ, bullettini, decimarum, & cuiuſcumque alterius, tàm ordinarij quam extraordinarij oneris ex quacumque cauſa impoſitorum & imponendorum eximimus, & prorſus liberamus, ac ſub beati Petri & Sedis Apoſtolicæ, atque noſtra protectione ſuſcipimus, Nobiſque & dictæ Sedi immediate ſubijcimus, ac liberos, immunes, & exemptos declaramus.

Exemptio à ſuperioritate Ordinariorũ, & aliorum conceditur.

§.4. Eidemque quoque Collegio, & Scholaribus, Rectoribuſque & Oeconomis, omnibus & quibuſcumque priuilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus & indultis, quibus ſtudium generale Almæ Vrbis, & illius Rector, Doctoreſque in eo etiam actu legentes, quouis modo vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere valeant, in omnibus & per omnia concedimus & indulgemus, illaque eis communicamus.

Priuilegiá Study Vrbis, eiuſque Doctorum elargitur.

Quæ vide ſup. in Bonif. VIII. conſt. 9.

§.5. Necnon Senatori, Conſeruatoribus, Reformatoribus, Rectorique & alijs Iudicibus, officialibus, & perſonis prædictis, ac pro tempore exiſtenti S.R.E. Camerario, Præſidentibuſque & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, ac quibuſuis Commiſſariis ad exactionem decimarum, & aliorum onerum præfatorum pro tempore deputatis, ne quarumcumque literarum eis ſub quibuſcumque tenoribus

Officialibus obſeruantiam præáictorum demandat.

tenoribus & formis conceſſarum prætextu, Collegium, Scholares, Rectores, Oeconomos, Officiales & Miniſtros prædictos, ſeu eorum aliquem in præmiſſis quouis modo moleſtent, ſeu moleſtari permittant diſtrictius inhibemus.

Facultatem promouendi Scholares Collegij ad gradus tribuit.

§. 6. Et præterea Regentibus, ac Superioribus dicti Collegij, cum aſſiſtentia tamen Cardinalium Protectorum qui pro tempore fuerint, ſiue alicuius eorum, vel de ipſorum conſilio & expreſſo conſenſu, illos, quos in dicto Collegio, & alibi per debitum tempus studuiſſe, ac ſcientia & moribus idoneos eſſe repererint, ad Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratuſque Magiſterij gradus, ſeruata Concilij Viennen. iuxta Vniuerſitatis eiuſdem Vrbis conſuetudinem, ſeu alias promouendi, & ipſorum graduum ſolita inſignia eis exhibendi, quodque ſic promoti facultates in quibus ſtuduerunt legere & interpretari, & de eis diſputare, & quoſcumque gradui, ſeu gradibus huiuſmodi concernentes actus exercere, ac omnibus & ſingulis gratiis, fauoribus, prærogatiuis, & indultis, quibus alij in prædicta, ſeu aliis Vniuerſitatibus, & alibi iuxta illius, & aliarum Vniuerſitatum huiuſmodi conſtitutiones & mores, ad gradus prædictos promoti, de iure vel conſuetudine vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, vti, potiri, & gaudere poſſint, & debeant, perinde ac ſi gradus prædictos in ipſa Vniuerſitate iuxta conſuetudinem & mores prædictos ſuſcepiſſent, concedendi & indulgendi liberam eadem auctoritate tribuimus facultatem.

Cardinales Protectorem Collegij deputat.

§.7 Inſuper vt ipſius Collegij conſeruationi, bonoque regimini, tam in his quæ ad inſtitutionem & diſciplinam, quam quæ ad victum & veſtitum, aliaque huiuſmodi neceſſaria pertinent opportunius conſulatur, Dilectos filios noſtros Iacobum S. Mariæ in Tranſtiberim Sabellum, & Guglielmum S. Laurentij in Paniſperna Sirletum, ac Iulium Antonium S. Bartholomæi in Inſula Sanctæ Seuerinæ titulorum presbyteros, necnon Antonium S. Mariæ in Coſmedin Diaconum Caraffam, nuncupatos Cardinales eiuſdem Collegij Protectores & Defenſores conſtituimus & deputamus, quorum conſilio & ope ſupradicta, & alia quæcumque ad eoſdem in Collegio admittendos Scholares, retinendoſve, ac admittendos ſpectantia agant & ordinent. Dantes eiſdem & pro tempore exiſtentibus Protectoribus, plenam & liberam facultatem & auctoritatem pro ſalubri directione & conſeruatione dicti Collegij, illiuſque bonorum & rerum, ac iurium tam ſpiritualium quàm temporalium Oeconomos, Aduocatos, Procuratores, alioſque miniſtros & officiales in eo deputandi, amouendique, & alios eorum loco ſufficiendi, ordinationeſque & ſtatuta, licita tamen & honeſta, ſacriſque Canonibus & Concilio Tridentino non repugnantia, faciendi & edendi, eaque cum viſum fuerit reuocandi, immutandi, corrigendi, aliaque de nouo condendi, quæ poſtquam facta, edita, reuocata, immutata & correcta fuerint, perinde haberi volumus, ac ſi auctoritate Apoſtolica approbata, & confirmata eſſent, illaque ab omnibus Rectoribus, Magiſtris, Scholaribus, aliiſve perſonis in Collegio ſeruientibus & miniſtrantibus inuiolabiliter obſeruari, ac iuxta eorumdem diſpoſitionem, & quibuſuis Iudicibus, ſublata eis quauis aliter iudicandi facultate, iudicari ac definiri debere. Et ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Clauſula derogat.

§.8. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, & dictæ Vrbis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis eiſdem Senatori, Conſeruatoribus, Reformatoribus, Camerario, Vniuerſitatibus, ac earum Collegiis, Rectoribus, & perſonis, aliiſque prædictis, necnon præfatæ Vrbi & Populo Romano ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innouatis: quibus omnibus illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo omnino hominum, &c.

Dat. P. An. 5. die 13. Ian.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, 1577. Idus Ianuarij, Pontificatus noſtri anno quinto.

Admiſſio, & regiſtratio in Cam. Apoſt.

Die 28. Martij 1577. præſentes litteræ Apoſtolicæ præſentatæ fuerunt in Cam. Apoſt. & ex decreto in eo facto, admiſſæ, & regiſtratæ fuerunt libro ſignaturarum diuerſorum Pontificum penes me infraſcriptum dictæ Cameræ Notarium exiſtentem.

Tydeus de Marchis Not.

Declaratio quod ſpolia Regularium extra clauſtra vagantium, ſpectant ad R. Cameram Apoſtolicam, iuxta conſtitutiones Pauli III. & aliorum prædeceſſorum. XLIII.

De materia Spoliorum notas inſpice infra in conſt. 18. Pauli V. In eminenti.

GREGORIVS PAPA XIII. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1577.

Exordium.

OFficij noſtri partes ſedulo præſtare tenemur, vt dubia, quæ ab aliquibus falſo ſub prætextu, vel nimis ſubtiliter excitata, in Cameræ noſtræ Apoſt. præiudicium tendunt, declaratione noſtra dilucidentur.

Pius IV. in conſt. ... ad remanens ... & ſacrorum concil. reduxit bullã 14. Paul. IV. quæ eſt ſupra in qua aſſi... camerat bona regularium degentium extra clauſtra Monaſterij in quibus illi primo profeſſi fuerant.

§. 1. Nuper accepimus quod etſi fel. rec. Pius Papa IV. prædeceſſor noſter conſtitutionem, & quæcumque in illa continerentur per piæ mem. Paulum Papam IV. etiam prædeceſſorem noſtrum contra Apoſtatas editam, per quam inter cetera decreuit bona quæcumque mobilia & immobilia ac cenſus, redditus, & prouentus, iura, & actiones per regularem Ordinem profeſſos, extra clauſtra ſuorum regularium locorum, etiam de licentia ſuorum Superiorum degentes, tempore quo extra clauſtra huiuſmodi fuiſſent acquiſita, etiam ſi acquiſitiones huiuſmodi ab ipſis profeſſis ex redditibus beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura vel ſine cura per eos obtentorum ſeu detentorum, aut ex propria induſtria ſeu artificio, mercatura, vel ex teſtamento, ſiue ſucceſſione ab inteſtato quorumuis conſanguineorum, affinium, vel amicorum ſuorum, aut quorumcumque aliorum factæ eſſent, non Fiſco, aut Cameræ Apoſtolicæ, ſed Religioni, aut Monaſteriis, in quo ſeu quibus primo profeſſi fuiſſent, eo ipſo applicata eſſe, & cenſeri debere, ad iuris & ſacrorum conſtitutionum formam reduxerit.

Sed ex conſt. 20 Pauli III. quæ eſt ſup. illa ſpolia ſpectabant ad Cam. Ap. multis contrariorum ducibus.

§. 2. Necnon præfata bona regularium extra clauſtra vt præfertur degentium, ſiue mendicantium ſiue non mendicantium, aut militiarum profeſſorum, etiam ſi loca, & canonicales portiones, aut dignitates, in cathedralibus vel collegiatis Eccleſiis cuiuſuis Ordinis regularibus obtinuerint, ac Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, Primitiali, vel quauis alia præfulſerint dignitate, poſt eorum obitum ad eamdem Cameram Apoſtolicam, & iuxta conſtitutionem fel. record. Pauli Papæ III. ſuper ſpoliis ſub Dat. videlicet, tertio nonas Ianuarij, Pontificatus ſui anno tertio promulgatam, legitime ſpectent & pertineant, idque per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, dum Collector generalis ad recuperandum ſpolia regularium ſpecifice deputatus fuit, aperte demonſtratum extiterit, ac in poſſeſſione illa exigendi, ac recuperandi eadem Camera merito ſemper fuerit, nihilominus nonnulli vano ſub dictæ conſtitutionis Pauli IV. prædeceſſoris præfati prætextu contrarium aliquando aſſerere non dubitarint.

Ideo Pont. declarat bona eorumdem ad Cam. Apoſt. ſpectaſſe & ſpectare pleno iure iuxta bullas Pauli III. & aliorũ prædeceſſorũ.

§. 3. Nos omnem circa prædicta dubitandi occaſionem dimouere, ſimulque æquitate & iuſtitia ſuadentibus eiuſdem Cameræ indemnitati, ne in dies moleſtiis & incommodis afficiatur, conſulere volentes, præſentium auctoritate, declaramus, res & bona quæcumque per dictos regulares extra clauſtra Eccleſiarum, monaſteriorum, domorum, & quorumcumque regularium locorum degentes, quocumque iure & actione, ſiue ex cauſa teſtati ſiue inteſtati acquiſita, & in poſterum acquirenda, vel ad eos delata in quibuſuis prouinciis, dominiis, regnis, & locis conſiſtant, niſi iidem ad quos illa ſpectauerint, ſufficienti fuerint teſtandi, aut de illis diſponendi facultate ſuffulti, eaque legitime vſi fuerint, ad eamdem Cameram pleno iure pertinuiſſe & ſpectare ac bona quæcumque

quæ eorumdem ſub ſpoliorum nomine comprehenſa per ipſam Cameram, eiuſque nomine à quibuſcumque illa quandoque occupantibus & detinentibus recuperari ac vindicari potuiſſe & poſſe, ac iuxta Pauli Tertij & aliorum prædeceſſorum noſtrorum literas eadem Camera Apoſtolica in huiuſmodi bonis ſpolia nuncupatis vere vniuerſaliter ſuccedente, quod ipſa Camera præ ceteris hæredibus & ſucceſſoribus ampliori eſt priuilegio munita, cuique merito magis fauendum eſt, dum in eam rerum & bonorum dominium, ac poſſeſſio nulla traditione præcedente tranſeat, in quacumque bonorum & ſpoliorum, ſiue ad regulares dum viuerent ſpectantium ſucceſſione, quibuſcumque in rebus ſiue pecuniis illa conſiſtant, etiam ſi nominatim, aut alia ſpeciali nota illa deſignanda eſſent, quæ ad eamdem Cameram iure ſpoliorum pertinuerunt & pertinebunt in poſterum, omni prorſus fictione penitus ceſſante, ius & nomen veri hæredis in eiſdem ſpoliis habere, illiuſque naturam ſortiri, ac veri hæredis priuilegiis & iuribus in quibuſcumque bonis, pecuniis, iuribus & actionibus, vti antehac potuiſſe & nunc poſſe, idque eorumdem prædeceſſorum ac noſtræ etiam intentionis ſemper fuiſſe & eſſe auctoritate præſentium declaramus.

Decretum irritans.

§.4. Sicque per quoſcumque Iudices in quibuſuis cauſis, etiam per appellationem aut alias pendentibus & futuris, ac in quacumque cauſa vel inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari & definiri debere, necnon quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Executor deputatur Theſaurarius generalis.

§.5. Mandantes dilecto filio Magiſtro Ludouico Tabernæ Notario & Theſaurario, necnon ſpoliorum ad dictam Cameram pertinentium in vniuerſa Italia Collectori generali noſtro, eiuſque in dictis officiis ſucceſſoribus, quatenus præſentem noſtram declarationem, & in ea contenta quæcumque inuiolabiliter obſeruari curet & faciat, non permittendo eamdem Cameram contra illius ſeriem, quacumque ratione vel cauſa, aut quouis quæſito colore vel ingenio, directe vel indirecte, moleſtari aut perturbari, contradictores quoſlibet & rebelles, per opportuna iuris & facti remedia, ac demum per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſ. derog.

§.6. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Eccleſiarum, & Ordinum, vel Militiarum, cuius illæ fuerint, monaſteriorumque vel regularium locorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis earumdem Eccleſiarum præſulibus, capitulis, ac monaſteriorum, regulariumque locorum conuentibus, illorumque Ordinibus, Superioribus, & perſonis, necnon ciuitatibus, prouinciis, dominiis & regnis, in quibus bona vel pecuniæ collocatæ, aut illarum redditus percipiendi forſan fuerint, ſub quibuſcumque tenoribus & formis ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & ad fauorem religionis conceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio aut quæuis alia expreſſio habenda eſſet, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis & indulgentiis, generalibus vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus præſentium impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quoad hoc volumus eis nullatenus ſuffragari.

Fides tranſumptorum.

§.7. Ceterum præcipimus præſentium exemplis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & dicti Theſaurarij, ſeu alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo munitis, eamdem prorſus fidem adhibendam in iudicio & extra, quæ præſentibus adhiberetur ſi exhiberentur vel oſtenderentur.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 21. Ianuarij 1577. *Dat. P. An. 5. die 21. Ianu.*

Confirmatio gratiarum & priuilegiorum Archihoſpitali S. Spiritus in Saxia de Vrbe conceſſorum, quatenus Concilio Tridentino, & ſacris canonibus non ſint contraria. Illorumque communicatio inter omnia loca Ordinis. XLIV.

Priuilegia vide ſup. in conſt. 22. Six. IV. Religionis. *vbi notaui. Et cetera quæ Hoſpitale reſpiciunt, indicaui ſup. in conſt. 7. Innoc. III.* Inter.

GREGORIVS PAPA XIII. *Edita A. D. 1577.*

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SI inter præcipuas virtutes, quas Theologicas dicimus, charitas principem locum obtinet, iactis fidei & ſpei fundamentis, vt cuius virtutis effectus, qui inſignes nobis ante oculos obuerſantur, ac præſertim in Archihoſpitali noſtro S. Spiritus in Saxia de Vrbe elucent, dum in cuiuſuis generis languentes, vulneratos, infirmoſque curando infantibus expoſitis alendis, puellis nubilibus in matrimonium collocandis, ſummo Chriſtianæ pietatis ſtudio officia exercentur, illa non ſolum eo in Archihoſpitali conſeruari, verum etiam in dies augeri, ſumma ope curandum nobis eſt, eamque ob cauſam facile induci patimur, vt quæ a prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, & ad eius Archihoſpitalis, & ab illo dependen. locorum decus & ornamentum, & pauperum ſubuentionem conceſſa ſunt, Apoſtolicæ firmitatis robur adiiciamus, aliaſque deſuper diſponamus, prout in Domino conſpicimus expedire.

Innoc. III. erexit in Vrbe Hoſpitale S. Sancti Spiritus, & Sixt. IV. illud ampliauit vt ſup. in conſt. cit. in rub.

§.1. Dudum ſiquidem Innocentius Papa Tertius, qui dictum Archihoſpitale fundauit & inſtituit, ac deinde ſucceſſiue plerique Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, inter quos Sixtus Papa Quartus idem Archihoſpitale maxime auxit, cupientes illud, ac eius bona & iura perpetuo conſeruari, defendi, & protegi, idem Archihoſpitale, illiuſque præceptoriam, quæ conuentualis, aut caput aliarum præceptoriarum Hoſpitalis & Ordinis prædictorum exiſtit, & a qua omnes aliæ præceptoriæ per fratres eiuſdem Archihoſpitalis regi ſolitæ dependent, ac perſonas, quæ eius curam gerent ab eodem Archihoſpitali dependen. prædictas præceptorias, Prioratus, Oratoria, Eccleſias, Capellas, membra, grangias, ac in eis reſpectiue inſtitutas & erectas Confraternitates, illarumque Confratres variis indulgentiis etiam plenariis, ac facultatibus priuilegiis, immunitatibus exemptionibus, libertatibus, & gratiis, tam ſpiritualibus quam temporalibus, etiam per ſolam ſignaturam, aut viuæ vocis oraculo, in genere & in ſpecie, tam per viam communicationis, ſiue extenſionis priuilegiorum, tam mendicantium quam non mendicantium Ordinibus conceſſorum, ornarunt & decorarunt, ac locupletarunt, illaque antea conceſſa confirmarunt & approbarunt, ad omnia loca prædicta ab ipſo Archihoſpitali dependentia extenderunt & ampliarunt, & alias prout in ſingulis dictorum prædeceſſorum literis deſuper confectis plenius continetur.

Confirmat hic Pont. indulgentias, & priuilegia d. Hoſpitali, cũ clauſula quatenus ſint in v. n. & ſacris canonibus & Conc. Trid. non contraria.

§.2. Cum autem ea firmius ſubſiſtere, ac maiorem vim & robur obtinere noſcantur, quo ſæpius fuerint Apoſtolica auctoritate communita. Propterea dilectus filius Theſeus Aldrouandus modernus eius Archihoſpitalis Præceptor nobis humiliter ſupplicari fecit, vt in præmiſſis eiuſdem Theſei Præceptoris honeſto deſiderio ſatisfacere aliaſque in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur gratiarum onerum quæ

quæ dicto Archihoſpitali incumbunt, dum facultas redditusque omnes in pauperum, miſerabiliumque ſubuentionem erogantur, rationem haberi eſſe cenſeri, & propterea nedum priuilegia & facultates, & alia eidem Archihoſpitali, & ab eo dependentibus locis, illorumque perſonis, ac quibuſuis intuitu dicti Archihoſpitalis cõceſſa conſeruanda, verum etiam quantum cum Deo nobis licet, augenda eſſe exiſtimantes, ac quarumcumque indulgentiarum, priuilegiorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, indultorum, & cuiuſuis generis gratiarum cum quibuſuis clauſulis & decretis, tam per dictos quam quoſcumque Romanos Pontifices quibuſuis prædictis, ac aliis forſan rationibus conceſſarum tenores, & prout illa concernunt omnia & ſingula in eis contenta præſentibus pro expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, omnia & ſingula priuilegia, facultates, gratias, exemptiones, immunitates, libertates, indulgentias, peccatorum remiſſiones, conceſſiones, & indulta ſupradicta, & alia quæcumque, ſiue dicto Archihoſpitali, ſiue eius Præceptori, ac ab eodem Archihoſpitali dependen. Prioratibus, Præceptoriis, Oratoriis, Capellaniis, membris, grangiis, & locis, necnon illorum reſpectiue miniſtris & officialibus, ac tam in dicto Archihoſpitali, quam alibi inſtitutis Confraternitatibus, & Confratribus, quandocumque & qualitercumque conceſſa, indulta, & approbata, quatenus ſint in vſu, ac ſacris Canonibus, & Concilio Tridentino non contraria, ex certa noſtra ſcientia denuo Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus & confirmamus ac innouamus, illiſque perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, omneſque & ſingulos, tam iuris quam facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus, eademque omnia & ſingula, quæ per dictos prædeceſſores conceſſa fuerunt, prout per illos conceſſa, indulta, & elargita extiterunt, quatenus, vt præfertur ſint in vſu, aduerſus quaſcumque contrarias diſpoſitiones reſtituimus, reponimus, & plenarie reintegramus.

Loci ſq. commu. d. Ordinis communicat.

§. 3. Illaque omnia & ſingula dicto Archihoſpitali, aut in eo inſtitutæ Confraternitati, aut quibuſuis certis & deſignatis locis dumtaxat forſan conceſſa, vniuerſis & ſingulis, quæ ab eodem Archihoſpitali dependent Prioratibus, Præceptoriis, Eccleſiis, Capellaniis, Hoſpitalibus, Oratoriis, Eremitoriis, grangiis, membris, & locis, ac Confraternitatibus, illarumque Confratribus, & quæ illis in vim priuilegiorum prædictorum iam fuerunt, & in poſterum vniri contigerit, illorumque miniſtris ac ſeruientibus communicamus, concedimus, & impartimur, eademque omnia ad illa extendimus & ampliamus.

Clauſul. præſeruatiua.

§4. Decernentes præſentes literas ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, aut derogationibus ſimilium gratiarum, indulgentiarum, conceſſionum, & aliorum quorumcumque nullatenus comprehẽdi, ſed ſemper ab illis exceptas eſſe, cenſerique debere, ac de ſubreptionis vel obreptionis vitio, ſeu intentionis defectu, notari aut impugnari non poſſe, ſed validas ſemper & efficaces exiſtere, ac perpetuo ſuffragari.

Decretum irritans.

§.5. Sicque & non aliter in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices, ordinarios & delegatos, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari & definiri debere; irritumque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Executorum deputatio & facultates.

§. 6. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris ſacri Concilij Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Decano, ac Cancellariæ Apoſtolicæ Regenti, & cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Auditori generali nunc & pro tempore exiſtentibus, per Apoſtolica ſcripta committimus & mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dicti Theſei, & pro tempore dicti Archihoſpitalis Præceptoris, aut aliorum in præmiſſis ius & intereſſe quomodolibet habentium vel dependentium, fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, illique in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra Theſeum, & pro tempore Præceptorem prædictum, & alios quoſcumque confirmatione, approbatione, aliiſque præmiſſis iuxta præſentium continentiam & tenorem pacifice frui & gaudere, non permittentes illos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, & inquietari. Contradictores quoſlibet & rebelles, ac præmiſſis non parentes, per ſententias, cenſuras & pœnas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo; necnon legitimis ſuper his habendis, ſeruatis proceſſibus, illos ſententias, cenſuras & pœnas incurriſſe declaran. necnon etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſ. derog.

§.7. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacij Papæ Octaui de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præſentium vltra tres dietas ad iudicium non trahatur, ac piæ memoriæ Pij Papæ V. etiam prædeceſſorum noſtrorum reuocatione dictarum indulgentiarum cum clauſula manus adiutrices porrigentibus, quas dempta ea clauſula, nec alias ſuffragari volumus, in prouincialibuſque & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon aliorum Hoſpitalium, Monaſteriorum, Eccleſiarum etiam Cathedralium, vel Metropolitanarum, tam mendicantium quam non mendicantium Ordinum, Confraternitatum, piorumque locorum quorumcumque, ſtatutis & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtabilimentis, vſibus, & naturis; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem vel alicui eorum, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam Motu proprio, ac ex ſimili ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam forſan conſiſtorialiter conceſſis, confirmatis & innouatis; quibus omnibus, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§. 8. Ceterum quia difficile foret præſentes literas ad quæcumque loca, ad quæ neceſſe fuerit deferri, volumus præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij ſeu Secretarij prædicti Archihoſpitalis ſubſcriptis, ac ſigillo dicti & pro tempore Archihoſpitalis prædicti Præceptoris munitis, eamdem fidem in iudicio & extra adhiberi, quæ præſentibus exhibitis vel oſtenſis vbique gentium & locorum haberetur.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 15. Martij, 1577. Pont. noſtri anno 5. *D.P. An. 5. 15. Mart.*

Iuriſdictio S. R. E. Cardinalis Archipresbyteri & & Iudicis, cauſarum Capituli Canonicorum & aliarum perſonarum, ſacroſanctæ Lateranenſis Eccleſiæ. XLV.

Declarata & extenſa fuit hæc iuriſdictio à Paulo V. in eius conſt. 29. Ad ea.

Hanc Baſilicam Greg. XI. & Pius V. & alij, ceteris Vrbis & Orbis Eccleſiis maiorem eſſe declararunt, vt notaui in ipſius Greg. XI. conſtit. 1. *Super.* & conſtit. 94. Pij V. *Infirma.*

GREGORIVS PAPA XIII. *Edita A. D. 1577.*

Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius conſt.

CVm ſicut accepimus, ſæpe contingat dilectos filios Capitulum, Canonicos, Beneficiatos, Clericos, Capellanos,

Capellanos, Cantores, Sacriſtas, Miniſtros, & alias perſonas Eccleſiæ Lateranen. pro ſuis ratione Archipreſbyteratus, & dictæ Eccleſiæ negotiis, rebus, & bonis per diuerſa Tribunalia diſtrahi, & exinde variis ſumptibus, & expenſis, & moleſtiis defatigari.

Auocatio quarumcumque cauſarum tangen. Eccleſiã, Capitulũ &c. S. Io. Lateran. coram quocũque Iudice Ro. C. verten.

§. 1. Nos cupientes eorum indemnitatibus hac in parte opportune prouidere, ac illorum intuitu perſonas ipſas à ſimilibus, ſumptibus, expenſis, & moleſtiis eximere, ac fauore proſequi gratiæ ſpecialis, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas cauſas ciuiles, & beneficiales, ſpirituales, profanas, meras & mixtas, ac etiam criminales inter ipſoſmet Capitulum, Canonicos, Beneficiatos, Clericos, Capellanos, Cantores, Sacriſtas, Miniſtros, & perſonas huiuſmodi, earumdemque litium conſortes, ſeu quomodolibet aliàs cauſam habentes in Romana Curia coram quibuſcumque Iudicibus ordinariis vel delegatis, ſeu executoribus quauis auctoritate fungentes, etiam Almæ Vrbis Vicario, Gubernatore, Senatore, & Conſeruatoribus, ac aliis Iudicibus, necnon Cameræ Apoſtolicæ Clericis, cauſarum Curiæ eiuſdem Cameræ, ſeu Palatij Apoſtolici Auditoribus, vel eorum Locatenen. ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, ſuper quibuſcumque bonis etiam emphyteoticis, cenſibus, canonibus, reſponſionibus, fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, actionibus, creditis, debitis, pecuniarum ſummis, & aliis rebus Capitulum & Eccleſiam huiuſmodi tangentibus, etiam in vim Cameralium, & aliarum quarumcumque obligationum, etiam cum iuramento, & quibuſcumque renunciationibus factarum, in prima vel ſecunda, aut alia vlteriori inſtantia indeciſas pendentes, in eiſdem ſtatu & terminis in quibus reperiuntur, ab ipſis Iudibus ad ſuos harum ſerie auocamus.

Deputatio Archipreſbyteri eiuſdem Eccleſiæ ad audien. omnes cauſas ipſius Eccleſiæ & Capituli ſummarie, &c.

§. 2. Illaſque etiam, quatenus de nouo inchoandas, & qualeſcumque alias ſimiles vel diſſimiles cauſas ciuiles, & beneficiales, ſeu ſpirituales & profanas, meras & mixtas, ac etiam criminales, citra tamen pœnam ſanguinis, & corporis afflictiuam, quas de cetero perpetuis futuris temporibus, inter Capitulum, Canonicos, & ſingulos alios prædictos, ac eorum quemlibet litis conſortes, & cauſam habentes prædictos ſuper bonis, cenſibus, reſponſionibus, fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, actionibus, creditis, debitis, pecuniarum ſummis, obligationibus etiam Cameralibus, ceteriſque rebus prædictis, etiam in actis cauſarum huiuſmodi latius deductis & deducendis, cuiuſcumque qualitatis, quantitatis, & annui valoris, & illorum occaſione moueri & exoriri contigerit, cum omnibus & ſingulis ſuis inciden. dependen. emergen. annexis, & connexis Dilecto filio Marco tituli S. Georgij in Velabro preſbytero Cardinali Altaemps nuncupato, & aliis pro tempore exiſtentibus Archipreſbyteris dictæ Eccleſiæ, tam coniunctim quam diuiſim, per ſe ſeu Vicarium ſeu Vicarios ad id ab eis deputatos ſeu deputandos ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu & figura iudicij, ſed ſola facti veritate inſpecta, & quatenus opus ſit executiue, & manu regia abſque terminorum ſubſtantialium, & alicuius telæ iudiciariæ obſeruatione, ſine confectione regeſtri, ſeu extractus; etiam ſingulis diebus & horis, ac etiam quarumcumque feriarum, præterquam in honorem Dei indictarum vel indicendarum temporibus audiendas, cognoſcendas, decidendas, & ſine debito terminandas committimus & mandamus.

Facultas citandi in Curia & extra citan. & inhiben. & cenſuris aggrauandi.

§. 3. Sibique dictas partes reſpectiue ſua, communiter vel diuiſim intereſſe putantes, etiam in executione citationis, ſeu citationum deſuper decernendarum nominandos, in dicta Curia vel extra, docto tamen etiam extraiudicialiter de non tuto acceſſu, citandi, ac quibus & quoties oportuerit, ſub cenſuris Eccleſiaſticis & pecuniariis pœnis ſuo arbitrio moderan. & amplian. etiam per ſimile edictum inhibendi, & in euentum non paritionis pœnas & cenſuras prædictas incurriſſe declarandi, aggrauandi, reaggrauandi, & brachij ſæcularis auxilium inuocandi, vel loco ſententiæ, ſeu ſententiarum per eum ferendarum, mandatum ſeu mandata executiua, in forma ſolita & conſueta decernendi, illudque & illa; ac quicquid per eum iudicatum fuerit exequendi, expenſas quaſcumque taxandi & moderandi.

Canonicos ſeu & alios ab excommun. abſoluen.

§. 4. Necnon capitulum, Canonicos, & alias dictæ Eccleſiæ perſonas ab excommunicationis, aliiſque ſententiis, cenſuris, & pœnis, ſimpliciter vel ad cautelam, prout iuſtum fuerit abſoluendi.

Fatalia quæ proroga. & aduer. ius lapſum reſtituen.

§. 5. Necnon aduerſus lapſum temporis, & fatalium ſi neceſſe fuerit reſtituendi, & quatenus lapſa non ſint, eorum arbitrio prorogandi.

Attentata reuocan. &c.

§. 6. Attentaque & innouata quæcumque, prout iuris fuerint reuocandi, omniaque alia & ſingula in præmiſſis neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, dicendi, gerendi, exercendi & exequendi.

In cauſis appellationũ non obſtan. feriis proceden.

§. 7. Necnon Iudici ſeu Iudicibus coram quibus cauſas huiuſmodi per viam appellationum à ſententiis dictæ Eccleſiæ latis interpoſitarum introduci contigerit dictis feriis indicendis, ac modo & forma præmiſſis ad illarum totalem & celerem expeditionem procedere poſſint, plenam, liberam, & omnimodam facultatem & poteſtatem & auctoritatem concedimus & elargimur.

Cauſa ab Archipreſbytero auocari non poſſint niſi à Pontifice ſiue exeun.

§. 8. Decernentes cauſas huiuſmodi à dicto Cardinali & pro tempore Archipreſbytero exiſtente, vel eius Vicario prædicto nullo vnquam tempore auocari poſſe, & quaſcumque illarum auocationes, nullius roboris vel momenti fore, niſi illa per ſpeciale reſcriptum, noſtra vel pro tempore exiſtentis Rom. Pontificis manu ſignatum, etiam cum præſentium literarum de verbo ad verbum facienda inſertione, Motu ſimili, vocatis & citatis Marco Cardinali, & pro tempore exiſtente Archipreſbytero & Capitulo prædictis factæ fuerint.

Decretum irritans.

§. 9. Irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 10. Non obſtantibus feriis, & aliis præmiſſis, ac Regula Cancellariæ Apoſtolicæ prohibente mandata executiua alias quam ſub plumbo expediri, necnon aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ſtylo Palatij, & aliarum dictæ Vrbis Curiarum & Tribunalium, ac Vniuerſitatum, Collegiorum, & locorum, ſtatutis, & conſuetudinibus, iuramento, roboratis priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, illorumque Iudicibus & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, vel alias quomodolibet conceſſis, approbatis & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P An 6. die 13. Iunij.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 13. Iunij, 1577. Pont. noſtri anno 6.

Erectio Eremitorij del Tardon, in Monaſterium Ordinis S. Baſilij, eiuſque & aliorum Monaſteriorum d. Ordinis in Regnis Hiſpaniarum aggregatio eidem Ordini, cum priuilegiorum conceſſione. XLVI.

In hoc poſtea Monaſterio præfinita eſt inſtitutio Monachorum reformatorum, vt habetur infra in Clem. VIII. conſt. 103. Altiſſimi. *vbi vide, & alia indicanda.*

Editu. a. 1576.

GREGORIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

COgit muneris Apoſtolici ratio de omnium Religioſorum ſtatu nos eſſe ſolicitos, atque eorum curam ſuſcipere

ſuſcipere diligentem, qui reiectis mundi deliciis & illecebris, antiquorum ſanctorum Patrum exemplo in ſolitudines conceſſerunt, ieiuniis, orationibus, & cœleſtium contemplationi aſſidue inſiſtentes, vt cum talium numerum alicubi auctum intelligimus, ipſorum vitam, & mores ſub certa alicuius approbatæ regulæ norma ad Dei gloriam & eorumdem ſalutem prouide dirigamus.

Matthæus de la Fuente certam religioſā vitam degit & multi cum ſocii ſunt.

§. 1. Ad noſtram ſiquidem peruenit notitiam, quod cum viginti ab hinc, vel circiter annis quondam Mattheus de la Fuēte de Halmiruete Toletañ. diœc. dum ſoli Deo placere ſtuderet, vna cum duobus, vel tribus ſociis in Eremum del Tardon Cordubeñ. diœc. ſe recepiſſet, & in ea proprio labore victum parans pauperem vitam duceret, nonnulli alij eius exemplo, & religioſæ vitæ fama commoti, ſæculi curis poſthabitis eamdem viuendi rationem amplexi ſunt, & ſe illis ſocios adiunxerunt, ipſum præterea Matthæum per loci Ordinarium ad ſacros, & preſbyteratus ordines fuiſſe promotum.

Qui habita nouiter conſt. Pij V. 76. quæ eſt ſup. regula S. Baſilij profeſſi ſunt.

§. 2. Et licet Eremi cultores inter ſe diſtinctas cellulas inhabitarent, eos tamen conſueuiſſe ad eumdem Matthæum tanquam eorum Patrem, & ſuperiorem, à quo in via Domini inſtruerentur recurrere, ſtatutiſque horis in quodam Oratorio ad pie orandum ſimul conuenire, ac ſub dicti Matthæi voluntaria obedientia degere; huncque viuendi morem eo vſque fuiſſe ſeruatum, donec ad eorum notitiam conſtitutio fel. rec. Pij Papæ V. prædeceſſoris noſtri deducta fuit, qua ſancitum eſt, ab iis, qui in Congregationibus ſub obedientia voluntaria viuerent, quorum habitus à presbyteris ſæcularibus eſſet diſtinctus, prout ipſorum erat, profeſſionem omnino eſſe emittendam, electa, ab ipſis vna ſub qua degerent ex Regulis approbatis.

Et domos in ipſo Eremo, habitare cœperunt Monachorum more viuendo, & diuina communiter recitando, neceſſariaque ad victum propriis laboribus parando.

§. 3. Nam poſtquam idem Matthæus, & ſocij conſtitutionis huius certiores facti fuerunt, Regulam S. Baſilij eorum viuendi inſtituto, vt cenſuerunt magis accommodatam, ad cuius præſcriptū Altiſſimo pium exhiberent in habitu humilitatis obſequium, delegerunt. Et deinde Matthæus profeſſionem iuxta dictam Regulam emittere volens, presbyterum ex ſuis ſociis Eremitis, in cuius manibus profiteretur, ſuo arbitrio elegit, & in eius manibus tria vota iuxta regulam prædictam quantum in ſe fuit, profeſſus eſt. Reliqui vero omnes Eremitæ in dicti Matthæi manibus ſimilem profeſſionem emiſerunt, & derelicto cellularum vſu in domos apud Eremum del Tardon, vt præfertur, & Vallis del Galleguillos Hiſpaleñ. diœc. propriis eorum manibus ad Monaſterij formam conſtructas, clauſuraque munitas numero quadraginta, & vltra demigrarunt, vbi Religioſorum, & Monachorum more viuerent; prout de præſenti viuunt, horaſque canonicas in Choro, & Miſſas conuentualiter quemadmodum in aliis Monaſteriis fieri conſueuit, iuxta Romanum vſum celebrarunt, neceſſariaque ad vitam propriis manuum laboribus iuxta eorum inſtitutum parando, nec eleemoſynas petierunt, nec oblatas acceperunt.

Ipſeq; Matth. Abbatis munere functus fuit. Eoque mortuo Didacus Vidal Abbas creatus fuit.

§. 4. Religioſiſque in prædictis locis, ſic vt præfertur, redactis, idem Matthæus in vtriuſque domibus quaſi illæ in Monaſteria iam erectæ eſſent, nonnullorum qui periti habebantur conſilium ſequutus, Abbatis munere donec vixit ſine canonica prouiſione functus fuit, & poſt eius obitum credentes Religioſi prædicti Monaſteria veri, & legitimi Abbatis regimine eſſe deſtituta, alium Religioſum ex eo numero, videlicet dilectum filium Didacum Vidal in eiuſdem Matthæi locum elegerunt.

Quia tamen eorum profeſſio nulliter emiſſa erat: & dicta Eremitoria canonice non erant erecta in Monaſteria Ordinis.

§. 5. Cum autem idem Eremitæ prædictam profeſſionem in manibus eius, qui illam recipiendi facultatem non habebat emiſerint, eademque profeſſio nulla, & inualida reddatur, ac del Tardon, & Vallis de Galleguillos Domus, & Eremitoria huiuſmodi in Monaſteria Ordinis S. Baſilij adhuc canonice erecta non fuiſſe, nec eſſe conſtet.

Ideo hic Pontif. in Monaſteria erigit: & illis dignitatem Abbatialem & alia officia aſſignat.

§. 6. Nos dictorum Eremitarum ſtatui opportune conſulendum eſſe exiſtimantes, ipſoſque, & eorum ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes. Ad omnipotentis Dei gloriam, & Religionis Chriſtianæ propagationem prædicta del Tardon, & Vallis de Galleguillos Eremitoria, ſeu Domos in Monaſteria dicti Ordinis S. Baſilij, cum ſuis Eccleſiis, & Conuentibus, necnon Menſis, Sigillis, Arcis, aliiſque omnibus inſignibus ad id requiſitis, & conſuetis, ac in ſingulis dignitatem Abbatialem, adminiſtrationes, & officia, in aliis Monaſteriis ipſius Ordinis haberi ſolita pro Abbatibus, Monachis ad iuſtum numerum Conuentus, cultum, & regularem diſciplinam ibidem obſeruaturis, perpetuo erigimus, & inſtituimus. Ac illis ſic erectis, eorumque Menſis, bona, cenſus, actiones, & iura omnia ſuarum cuiuſque domorum, ſeu Eremitoriorum ſic in Monaſteria erectorum perpetuo applicamus, & appropriamus.

Illiſque dat facultatem, in eorum Eccl. Euchariſtiam retinendi & alia officia celebrādi, iuxta Miſſale & Breuiarium nuper reſtitutū.

§. 7. Ac ipſorum Monaſteriorum ſic erectorum, Abbatibus, Conuentibus in ſuis quiſque Eccleſiis prædictis ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum cum debitis honore, & reuerentia habendi & retinendi, Miſſas, & alia diuina Officia latina lingua ſecundum cōſuetudinem, ſeu ritum Romanæ Eccleſiæ, & iuxta Breuiarium, & Miſſale Roman. ex decreto Concilij Tridentini nouiſſime reſtituta, & iuſſu prædicti Pij Papæ edita, donec aliud Sedi Apoſtolicæ expedire videbitur celebrandi, recitandi, & cantandi licentiam tribuimus.

Monaſteriaq; prædicta, & alia in Regnis Hiſpaniarum conſtruenda ſubijcit Ordini S. Baſilij, & ſub protectione Sedis Apoſt. recipit, & ab Ordinariorum iuriſdict. liberat.

§. 8. Ipſaque ſic erecta Monaſteria del Tardon, & de Galleguillos, ac etiam Monaſteriorum S. Mariæ de Ouiedo eiuſdem Ordinis S. Baſilij Gienneñ. diœc. à fel. rec. Pio Papa IV. erectum, & inſtitutum & à nobis per noſtras literas in forma Breuis Monachis eiuſdem Ordinis in Italia exiſtentibus, ſub vnius Abbatis, ſeu Præſidentis generalis in toto Ordine eligendi obedientia ſubiectum, ac perpetuo coniunctum, & quæcumque alia Monaſteria eiuſdem Ordinis Sancti Baſilij in Hiſpaniarum Regnis in poſterum conſtruenda, & erigenda, dicto Ordini S. Baſilij, ſub obedientia futuri, & pro tempore exiſtentis Abbatis, ſeu Vicarij generalis eiuſdem Ordinis aggregamus, annectimus, & incorporamus, eademque ſic erecta, & erigenda Monaſteria, eorumque Abbates, & Monachos ſub immediata noſtra, & Sedis Apoſtolicæ protectione recipimus, illaque & illos ab omni Ordinarij iuriſdictione, auctoritate, & poteſtate eximimus penitus, & liberamus.

Eadem Monaſteria conſtituant inter ſe vnā prouinciam nuncupandā Hiſpaniarum, in qua prouinciale Capitulum fiat quolibet triennio.

§. 9. Ita tamen, vt tam del Tardon, & Galleguillos, quam de Ouiedo, & alia in dictis Regnis ſub eadem Regula in futurum conſtruenda, & erigenda Monaſteria, vt præfertur, poſtquam conſtructa, & erecta fuerint, vnam faciant, & inter ſe conſtituant Prouinciam Hiſpaniarum nuncupandam, in qua prouinciale Capitulum vnoquoque triennio per Abbates, & Monachos, à Conuentibus ſingulorum Monaſteriorum ſuorum deputandos celebretur, & in eo vnus Viſitator eligatur, qui cum primum electus fuerit, eo ipſo Apoſtolica auctoritate confirmatus cenſeatur nulla alia requiſita confirmatione, niſi eidem Capitulo Abbatem, vel Vicarium eiuſdem Ordinis generalem contigerit præſidere, vel eſſe præſentem, cuius auctoritate eo caſu omnino debeat confirmari, dictæque Prouinciæ Monachi ſecundum Regulam eiuſdem S. Baſilij quam profitentur de cetero viuere.

Habitu nigro Monachi vtantur.

Forma autem habitus declaratur inf.

§. 10. Atque vt Monachi prædicti del Tardon, & Galleguillos in habitu cum reliquis dicti Ordinis Monachis etiam in Italia exiſtentibus conueniant, loco habitus Griſei, ſeu Brunei coloris cuiuſmodi in præſentiarum gerunt, monaſticum habitum nigrum, prout etiam alias Monachis dicti Monaſterij de Ouiedo per dictas noſtras literas conceſſimus deferre, & ita in poſterum reliqui omnes eiuſdem Ordinis, & Prouinciæ Monachi futuri, eodem habitu regulari vti debeant.

Priuilegia quoque Ordinis S. Baſilij & Congr. Caſſinen. concedit.

§. 11. Præterea eiſdem, ac Prouinciæ Hiſpaniarum Monaſteriis quibuſcumque, ac aliis membris, & locis ab ea dependentibus, illorumque Abbatibus, Prælatis, Monachis & perſonis, omnia priuilegia, indulta, immunitates, prærogatiuas, exemptiones, libertates, gratias, & indulgentias Ordini S. Baſilij prædicti, necnon Congregationi Montis Caſſineñ. alias Sanctæ Iuſtinæ de Padua Ordinis S. Benedicti, tam per nos, quam per alios Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, Sedemque prædictam alias in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſſa quatenus vſu recepta ſint, & Concilij Tridentini decretis, aliiſque

aliiſque ſacris canonibus, & ipſius Ordinis Sancti Baſilij inſtitutis non aduerſentur) concedimus & communicamus.

Monachi celebrent quolibet triennio Capitulũ prouinciale.

§. 12. Ac inſuper vt eadem Monaſteria fœliciter in via Domini dirigantur, prædictorum omnium Monaſteriorum dictæ Prouinciæ Conuentibus, & Monachis præcipimus, vt quamprimum prouinciale Capitulum eorumdem Monaſteriorum Prouinciæ Hiſpaniarum celebrent, in quo vſque ad numerum viginti eorum Abbates, & Conuentuum diſcreti, ſeu Procuratores, & Monachi habitu, vel profeſſione in eiſdem Monaſteriis, tam de Ouiedo, quam del Tardon, & Galleguillos antiquiores, donec tot Monaſteria dicti Ordinis S. Baſilij in eadem Prouincia erecta fuerint, quod illorum Abbates, & Conuentuum Diſcreti, ſeu Procuratores in eodem Capitulo congregandi eumdem numerum viginti conſtituant, conueniant.

Viſitatorem q; ad Trienniũ eligãt ex Monachis prouinciæ Hiſp.

§. 13. Atque in eo ex Monachis eiuſdem Prouinciæ vnum, quem magis ad id habilem & idoneum duxerint eligendum, in eorum Viſitatorem ad Triennij tempus, & eo completo ſucceſſiue in prouinciali Capitulo tertio quoque anno, vt præmittitur, celebrando eligant.

Viſitatoris prouinciæ Hiſpan. facultates.

§. 14. Qui omnem in quibuſcumque Monaſteriis prædictæ Prouinciæ iuriſdictionem habeat, & exerceat, ipſorumque Monaſteriorum Monachos, tam in capite, quam in membris viſitet, corrigat, & reformet, ſalua ſemper & reſeruata dicti Abbatis, ſeu Vicarij eiuſdem Ordinis generalis pro tempore exiſtentis etiam in præmiſſis obedientia, auctoritate, & ſuperioritate, ac Capitulis prouincialibus huiuſmodi præſit, & electioni Abbatum, quorum munus etiam triennale erit, per Monachos ſingulorum Monaſteriorum faciendæ aſſiſtat, vel ad aſſiſtendum electioni huiuſmodi alium ex dictæ Prouinciæ Monachis ſpecialiter deputet.

Viſitator Abbates, & cæteri d. Prouinciæ Hiſp. ſubiecti ſint Abbati ſeu Vicario generali Ordinis.

§. 15. Prædictus autem Viſitator Prouinciæ Hiſpaniarum huiuſmodi, necnon Monaſteria, Abbates, Monachi, & perſonæ dictæ prouinciæ Hiſpaniarum prædicto Abbati, ſeu Vicario generali vniuerſi Ordinis Sancti Baſilij in Italia, pro tempore eligendo, conſtituendo, vel deputando ſubiecti exiſtant, & ab eo dependeant. Ita vt idem Abbas, ſeu Vicarius generalis pro tempore exiſtentes tam in dictum eiuſdem Prouinciæ Hiſpaniarum pro tempore Viſitatorem, quam in prædicta, & alia omnia eiuſdem prouinciæ erecta & erigenda Monaſteria, Abbates, Priores, & alios Prælatos, ac Monachos, & perſonas pro tempore exiſtentes, plenam & omnimodam iuriſdictionem, auctoritatem, & ſuperioritatem habeat, dictumque Viſitatorem, Monaſteria, Abbates, Priores, & Prælatos, ac Monachos, & perſonas, tam in capite, quam in membris viſitare, corrigere, & reformare, ſimul vel ad partem valeat, ipſique Viſitator, Abbates, Priores, & Prælati, ac Monachi, & perſonæ dicto Abbati, ſeu Vicario generali pro tempore exiſtenti tanquam membra capiti ſubiaceant, eiuſque monitis, & mandatis in præmiſſis, & aliis omnibus, omni prorſus appellatione, reclamatione, & recurſu poſtpoſitis, parere & obedire, illumque cum ad eos, vel dicta Monaſteria diuertere, ſeu pro viſitatione huiuſmodi, aut alias accedere contigerit, honorifice & benigne recipere, & pertractare teneantur.

Viſitator conuenire debet in electione Abbatis generalis, &c.

§. 16. Idemque Viſitator Prouinciæ Hiſpaniarum in eiuſdem Abbatis generalis electione pro tempore facienda, ac aliis rebus ad vniuerſum Ordinem S. Baſilij pertinentibus, pro quibus pertractandis aliarum prouinciarum Viſitatores, & Superiores euocabuntur, conuenire debeat.

Et habet vocẽ actiuam & paſſiuam.

§. 17. Ac in electione Abbatis generalis huiuſmodi idem Viſitator actiuam, & paſſiuam vocem habeat.

In Capitulo prouinciali ſtatui poſſint ordinationes Conc. Trid. & Ordinis inſtitutionibus, & ſacris Canonib. non contraria.

§. 18. Necnon eidem Viſitatori, & aliis in Capitulo prouinciali congregatis, tam hac prima vice, quam in poſterum ſingulis Trienniis quæcumque ſtatuta, & ordinationes, licita & honeſta, ſacris Canonibus, ac prædicto Concilio Tridentino, dictique Ordinis regularibus inſtitutis, ac generalibus illius ordinationibus, & conſtitutionibus non contraria condendi, & poſtquam condita fuerint illa in toto vel in parte, iuxta rerum & temporum qualitates mutandi, reformandi, illaque in toto vel in parte tollendi, & abrogandi, aliaque de nouo ſtatuendi, quæ tamen ab Abbate, ſeu Vicario dicti Ordinis generali, & in eius defectum à Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinale eiuſdem Ordinis Protectore, qui tunc erit, approbari debeant, licentiam, & facultatem concedimus.

Degentes in dictis Eremitoriis ſi profeſſion. in Ordine S. Baſilij emittere voluerint recipiantur in Monachos.

§. 19. Ceterum perſonis Eremitoriorum, ſeu Domorum, del Tardon, & de Galleguillos ſic in Monaſteria erectorum; & earum ſtatui, quamprimum conſulendum eſſe rati, Dilectis filiis prædicti S. Mariæ, & S. Benedicti Iſpalen. Ordinis eiuſdem S. Benedicti Monaſteriorum Abbatibus, per Apoſtolica ſcripta mandamus, vt ipſi, vel alter eorum illos ſingulos in Monachos, & in fratres ſuorum quemque Monaſteriorum del Tardon, & Galleguillos admittant, & ab eis profeſſionem regularem dicti Ordinis S. Baſilij, ſi illam ſponte emittere voluerint, recipiant; facientes eos ſincera ibi in Domino charitate tractari.

Et poſt annũ profeſſionem emittant.

§. 20. Sed & eos qui in prædictis Domibus, ſeu Eremitoriis del Tardon, & de Gualleguillos ſub voluntaria obedientia per annum & vltra iam permanſerint, ſtatim vbi præſentium notitiam habuerint, ad profitendum, vt præfertur, omnino teneantur quod vt faciant præcipimus per præſentes.

Exemptio à decimis.

§. 21. Poſtremo animaduertentes eoſdem del Tardon, & de Galleguillos poſt prætenſam profeſſionem in dicti Matthæi manibus ſic vt præfertur emiſſam pro vere profeſſis habitos fuiſſe, decernimus, & declaramus illos iuxta exemptiones, ac priuilegia Ordinis S. Baſilij, vel alias conceſſa, ad ſolutionem decimarum frugum, & animalium ac aliarum rerum, quæ ex ſuarum manuum labore à die profeſſionis prætenſæ huiuſmodi vſque ad hæc tempora collegerunt, ac in poſterum vſque ad nouæ profeſſionis tempora colligent, vel adminiſtrabunt, minime teneri, nec obligatos fuiſſe, aut eſſe, nec ad id per locorum Ordinarios aut alios quoſcumque ad quos decimarum earumdem collectio ſpectat, cogi ſiue compelli poſſe.

Decretum irritans.

§. 22. Irritumque, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Quin etiam eos vniuerſos & ſingulos à ſolutione prædicta abſoluimus, & liberamus.

Executorum deput. & facultates.

§. 23. Quocirca venerabili fratri noſtro Patriarchæ Alexandrino, & dilectis filiis Archidiacono Iſpalen. ac Abbati Sanctæ Fidei in Eccleſia Granaten. per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte prædictorum, & aliorum quorum intereſt, intererit, aut intereſſe poterit, aut præſentes literæ quomodolibet concernent, fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eaſdem literas, & quæcumque in illis continentur firmiter obſeruari. Non permittentes eos, vel eorum aliquem deſuper à quibuſcumque indebite moleſtari, contradictores quoſlibet, & rebelles, ac præmiſſis non parentes, per iuris & facti remedia opportuna, ac demum per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas appellatione poſtpoſita compeſcendo. Ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis ſeruandis proceſſibus illos ſententias, cenſuras, & pœnas huiuſmodi incurriſſe declarando; illaſque etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Clauſ. derog.

§. 24. Non obſtantibus piæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis vigore præſentium ad iudicium non trahatur, & quibuſuis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Ordinis prædicti, illiuſque Monaſteriorum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis cum quibuſuis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie, ac cum quibuſuis derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis: quibus omnibus, etiam ſi de illis,

 eorumque

cumque totis tenoribus habenda eſſet mentio ſpecialis, perinde ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Fides exemplorum.

§. 25. Volumus autem, præſentium exemplis manu Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem prorſus fidem in iudicio & extra haberi, quæ eiſdem præſentibus haberetur exhibitis, vel oſtenſis.

Nulli ergo omnino, &c.

D.P. An. 6. 24 Iunij.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1577. octauo Kalend. Iunij, Pontificatus noſtri anno 6.

XLVII. Confirmatio gratiarum, exemptionum atque Indulgentiarum Congreg. Fratrum Ieſuatorum S. Hieronymi.

De hac Congregatione plene notabo infra Paul. V. conſtitut. 16. Religioſos. *Et quoad Indulgentias attende eiuſdem Sanctiſſ. conſtitut.* 21. Romanus.

Edita A. D. 1577.

GREGORIVS PAPA XIII.

Dilecti filij ſalutem, & Apoſtolic. benedictionem.

Cauſa huius conſt.

SPectatus, qui in caſtitatis, paupertatis & obedientiæ præceptis, diligenter & exacte cuſtodiendis, in vobis elucet, religionis zelus, quo duce celeſtis beatitudinis aſſidua contemplatione, ſiue corporis afflictione, ſiue orationis ſanctæ ſtudio, contra humani generis aduerſarium vos communitis, nos inducunt, vt his, quæ à prædeceſſoribus noſtris ad veſtræ Congregationis decus, commodum, & ornamentum, ac animarum ſalutem conceſſa ſunt, Apoſtolicæ firmitatis robur adiiciamus, aliaſque deſuper diſponamus, prout in Domino conſpicimus expedire.

Martinus V approbauit hanc Congregationem ſub [illegible] ſi [illegible] 11. tom. 1.

§. 1 Dudum ſiquidem fel. rec. Martinus Papa V. prædeceſſor noſter veſtræ Congregationis, qui tunc eſſent, & in poſterum forent perſonas, oratoria, domos, atque loca conſtructa, & conſtruenda vbicumque forent conſtituta, cum perſonis, iuribus, & pertinentiis, necnon poſſeſſionibus, rebus, & bonis ſub Sedis Apoſtolicæ protectione ſuſcepit.

Alij Pont. alias gratias ei dederunt, ſed hic habes ſolū [illegible] 9. Alex. VI ſup. tom. 1. & Clem. VII. con. 16. Sacra. ibid.

§. 2. Ac deinde piæ memoriæ Eugenius Papa Quartus, Nicolaus Quintus, Pius Secundus, Sixtus Quartus, Innocentius Octauus, Alexander Sextus, Iulius Secundus, Leo Decimus, Adrianus etiam Sextus, Clemens Septimus, Paulus Tertius, & Iulius etiam Tertius, ac Paulus Quartus, & Pius Quartus, & forſan alij Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, Congregationis eiuſdem vtriuſque ſexus perſonas, variis indulgentiis etiam plenariis, ac peccatorum remiſſionibus, & facultatibus, priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, & gratiis, tam ſpiritualibus quam temporalibus, etiam per ſolam ſignaturam, ac viuæ vocis oraculo, ac alias per literas ſub plumbo, & ſub annulo Piſcatoris conceſſas in genere, vel in ſpecie, tam principaliter eidem Congregationi, quam per viam communicationis, ſiue extenſionis priuilegiorum, tam in Mari magno nuncupatis, quam aliis literis quibuſcumque, tam Mendicantium Ordinibus conceſſorum contentis, ornarunt, & decorarunt, ac locupletarunt, illaque antea conceſſa confirmarunt, & approbarunt, ac perpetua roboris firmitate conſiſtere voluerunt.

Pius V Ordinum Mendicantium priuilegia communicauit, ſup. in conſt. 50 Romanus to. 2.

§. 3. Necnon vltimo loco recol. mem. Pius Papa Quintus etiam prædeceſſor noſter, omnia & ſingula priuilegia, facultates, immunitates, exemptiones, gratias, libertates, indulta, tam tunc per ipſum, quam quoſcumque alios Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, & Sedem Apoſt. quomodolibet Mendicantibus Ordinibus conceſſa, ad vos, veſtramque Congregationem fratres, domos, Eccleſias, & loca quæcumque, quoad ea quæ veſtræ regulæ, & modo viuendi non repugnarent, extendit & ampliauit, voſque vere Mendicantes, & ſub Mendicantium Ordinibus eſſe, & comprehendi debere; necnon omnia & ſingula Conc. Trid. decreta pro Mendicantibus huiuſmodi declarata & modificata, etiam pro veſtra Congregatione huiuſmodi declarauit & modificatus fuit, & alias prout in ſingulis prædictorum prædeceſſ. literis deſuper confectis plenius continetur.

Quæ omnia hic Pont. confirmat.

§. 4. Cum autem ea maiorem vim & robur obtinere noſcantur, quæ ſæpius fuerint auctoritate noſtra communita, ac pro parte veſtra, qui prædicta auctoritate noſtra communiri, & approbari mirum in modum deſideratis, nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt in præmiſſis petitiones ad exauditionis noſtræ gratiam admittere, vobiſque ſatisfacere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur vos ſpecialibus fauoribus & gratiis proſequi volentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, priuilegiorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, indultorum, & cuiuſuis generis gratiarum per dictos, & quoſcumque alios Romanos Pontifices, quibuſuis etiam ſpecialibus rationibus conceſſorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, omnia & ſingula priuilegia, facultates, gratias, exemptiones, immunitates, libertates, indulgentias, ac peccatorum remiſſiones (citra tamen clauſulam porrigendi manus adiutrices) & cōceſſiones etiam per vos ſufficienti ad id facultate ſuffultos, ad veſtræ Congregationis aggregatos, infraternatos, nuncupatos, extenſas, ac indulta ſupradicta quomodocumque, & qualitercumque conceſſa & approbata (quatenus ſint in vſu, ac ſacris Canonibus, & Conc. Trid. non contraria) ex certa noſtra ſcientia denuo in perpetuum Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus & confirmamus: illiſque perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, præſentiſque ſcripti patrocinio communimus: omneſque & ſingulos, tam iuris quam facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus.

Clauſul. præſeruatiuæ & decretum irritans.

§. 5. Decernentes præſentes literas ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, aut derogationibus, indulgentiarum, conceſſionum, & aliorum quorumcumque nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas eſſe, &c. Sicque, & non aliter, &c.

Executores deputat.

§. 6. Quocirca Venerabilibus fratribus Patriarchæ Venetiarum, Archiepiſcopo Mediolanen. ac Epiſcopo Bononien. ſiue eorum in ſpiritualibus Vicariis generalibus per præſentes mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte veſtra, aut alicuius ex vobis, & pro tempore dictæ Congregationis fratribus, nunc, & in futurum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra vos, & pro tempore dictæ Congregationis fratres, & alios quoſcumque confirmatione, approbatione, ſuppletione, decreto aliiſque præmiſſis iuxta præſentium continentiam & tenorem pacifice frui & gaudere: Non permittentes vos & veſtræ Cōgregationis pro tempore fratres per quoſcumq; indebite moleſtari, perturbari, aut inquietari: Cōtradictores quoſlibet, ac rebelles, & in iis, quæ præmiſſa concernunt, non parentes per opportuna iuris & facti remedia, ac demum per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Necnon legitimis ſuper his habendis, ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Clauſulas derogatorias adiungit.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac ſimilis mem. Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præſentium vltra tres dietas ad iudicium non trahatur, ac quibuſuis aliis Apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon dictæ Congregationis, & Ordinis S. Hieronymi, ac Regulæ S. Auguſtini,

guſtini, ſub qua militatis, necnon aliorum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium Ordinum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem, vel alicui eorum ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, irritātibuſque & aliis decretis etiam Motu proprio, & ex ſimili ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, áut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, necnon omnibus illis quæ dicti prædeceſſores in eorum literis voluerunt non obſtare, contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis credi iubet. §. 8. Ceterum quia difficile foret præſentes literas, &c.

D. P. An 6. 1. Febr. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 1. Februarij, 1577. Pontificatus noſtri anno 6.

XLVIII. Quod Clerici Regulares Congregationis S. Pauli Decollati, abſque licentia eius Prapoſiti generalis, ad alium quemcumque Ordinem, præter Carthuſianum, tranſire nequeant.

Huius Congregationis inſtitutionem, & alia eam tangentia notaui ſup. apud Clem. VII. conſt. 37. Vota. *Quibus adde, quod poſtmodum Paul. V. huic Congregationi indulſit, quod noua Monaſteria de ſola Ordinariorum licentia fundare valeat, inf. in ſua conſtit. 64.* Eccleſiæ. *Et in recipiendis Nouitiis formam præſcripſit in alia conſt.* 84. In ſupereminenti.

Edita A. D. 1575. GREGORIVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. IN ſpecula ſupremæ dignitatis diſpoſitione diuina meritis licet inſufficientibus conſtituti, inter multiplices curas quibus rerum negotiorumque varietatibus obruimur, ad ea ex debito paſtoralis officij nobis commiſſi ſolicite nos intendere decet, per quæ perſonæ religioſæ in regularis vitæ ac Eccleſiaſticæ diſciplinæ norma coadiuuante Domino ſalubriter conſeruari valeant, & quæ his contraria eſſe noſcuntur, per noſtræ prouidentiæ ſtudium penitus euellantur.

Cauſa huius conſtit. §. 1. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Præpoſiti generalis, & Clericorum Regularium Congregationis S. Pauli Decollati Barnabitorum nuncupatorum petitio continebat, quod licet ipſi ad animas pretioſiſſimo Domini IESV CHRISTI ſanguine redemptas eidem Domino lucrifaciendas, ſemper dictæ Congregationis religioſos, ab eorum adoleſcentia bonis moribus, ac literis imbuere, omni ratione ſtuduerint, & ea in re nullis vnquam ſumptibus, neque laboribus pepercerint, nihilominus nonnulli ex dictis religioſis ob ſcientiam per eos Congregationis prædictæ auſpiciis acquiſitam, tumidiores effecti, immemoreſque officij ſui ac beneficiorum ab ipſa Congregatione acceptorum, cum primum in literis ita verſati, & eruditi reperiuntur, vt & proximorum ſaluti, & dictæ Congregationi adminiculo eſſe poſſent, libertatem appetentes, tanquam ingrati filij Congregationem ipſam ad effugiendam obedientiam, & obſeruantiam, quæ in ea arctiſſime cuſtodiuntur, ſub arctioris vitæ prætextu deſerunt, ac quod grauius eſt, etiam ipſius Congregationis perſonas ritus & mores maledictis inſequentes, alios quoque variis multiſque laxioris vitæ pollicitationibus ſubuertere non ceſſant. Quare pro parte Præpoſiti, & Clericorum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus incommodis huiuſmodi occurrere, aliaſque in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Prohibitio tranſeundi ad alios Ordines, præter Carthuſianos, &c. §. 2. Nos igitur qui religioſos quoſlibet in ſuis regularibus inſtitutis laudabiliter continere, omni ſtudio affectamus, Præpoſitum & Clericos prædictos, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, ac ſub excommunicationis ſententia per contrafacientes, eiſque conſilium, auxilium, vel fauorem præſtantes ipſo facto incurrenda, & à qua præterquam in mortis articulo conſtituti ab alio quam Roman. Pontif. vel ipſius Congregationis Præpoſito generali pro tempore exiſtente abſolui non poſſint, diſtricte præcipiendo interdicimus, quod de cetero nullus dictæ Congregationis religioſus cuiuſcumque conditionis, ſiue clericus ſiue laicus fuerit, ipſam Congregationem poſt vota per eum ſecundum illius inſtitutiones emiſſa, prætextu cuiuſuis indulti ab eodem Romano Pont. pro tempore exiſtente ſeu illius Maiori Pœnitentiario, aut aliquos Sedis Apoſtolicæ Nuncio, vel Legato, etiam de latere, impetrati vel impetrandi, abſque ſpeciali & expreſſa pro tempore exiſtentis Præpoſiti prædicti licentia deſuper obtenta, exire, aut ab ea recedere, etiam ob frugem melioris vitæ, aut ſtrictioris obſeruantiæ, aut alio quæſito colore, ad quemuis alium, etiam Minorum, vel aliorum Fratrum Mendicantium, aut Ciſtercien. vel Sancti Benedicti, aut aliorum Monachorum Ordinem tranſire, vel etiam per Superiores Ordinum, & Monaſteriorum huiuſmodi (Carthuſienſi Ordine dumtaxat excepto) recipi ſeu admitti poſſit, ſeu præſumat.

Formaq; tranſeundi præſcribitur. §. 3. Quodque is qui pro tempore ab ipſa Congregatione ad Carthuſien. vel de licentia prædicta ad alium Ordinem huiuſmodi tranſire voluerit, ad Carthuſien. videlicet infra tres menſes, à die quo ab ipſa Congregatione receſſerit, ad alium vero Ordinem huiuſmodi infra tempus, & à pro tempore exiſtente Præpoſito prædicto præfigendum, accedere, ac illorum Monaſteria, ſeu domos, & loca actu ingredi. Et ſi in eis permanere noluerit, aut non poſſit, abſque vlla mora ad dictam Congregationem redire teneatur.

Pœna contrauenientibus infligantur. §. 4. Et nihilominus ſi quis ex Clericis dictæ Congregationis animo indurato contrarium tenere præſumpſerit, vel à dicta Congregatione poſt emiſſionem votorum huiuſmodi abſque licentia prædicta exire, & in ſæculo, vel alio etiam ſæculari loco degere præſumpſerit, liceat præfato Generali, ſeu aliis dictæ Congregationis Præpoſitis, & Superioribus, eoſdem tranſgreſſores & exeuntes tanquam apoſtatas, etiam inuocato ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, ad dictam Congregationem reuocare, eoſque capere, & carcerare ac debitis pœnitentiis ſubiicere. Decernentes ex nunc irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum huius conſtit. deputatio, & facultates. §. 5. Quocirca Venerabilibus fratribus noſtris Patriarchæ Alexandrino, & Archiepiſcopo Mediolanen. ac Archipreſbytero Eccleſiæ Mediolanen. per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Præpoſiti, & Clericorum prædictorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, in illis præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, præſentes literas, & in eis contenta huiuſmodi ab omnibus ad quos ſpectat inuiolabiliter obſeruari, ac Præpoſitum, & Clericos præfatos illis omnibus pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari: Contradictores quoſlibet, ac rebelles, & præmiſſis non parentes, per prædictas, ac alias ſententias, cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, ceteraque opportuna iuris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, ac pœnas ipſas etiam iteratis

vicibus

vicibus aggrauando. Inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Contrariis omnibus derogatur.

§. 6. Non obſtantibus fel. record. Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri qua cauetur ne quis extra ſuam Ciuitatem vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne Iudices qui à dicta Sede deputati fuerint contra quoſcumque procedere, vel alij ſeu aliis vices ſuas committere præſumant; & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, aliiſque Apoſtolicis, ac in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon quorũcumque Monaſteriorum, Hoſpitalium, Militiarum, & Ordinum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ac exemptionibus ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis reſtitutionibus, præſentationibus, ac mentis atteſtatiuis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliis fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam intuitu, conſideratione & ad ſupplicationem Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum, necnon S. R. E. Cardinalium & de illorum conſilio, ac matura deliberatione prius habita, ſeu etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſis, confirmatis, ac etiam multiplicatis vicibus innouatis, quorumcumque tenorum exiſtant, contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Exemplis fides datur.

§. 7. Ceterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca vbi neceſſe fuerit deferre, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod præſentium literarum exemplis ſeu tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati Eccleſiaſtici Romanæ Curiæ munitis, eadem fides tam in iudicio quam extra illud vbilibet adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

D. P. An 6 die 13. Septemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimoſeptimo, Idibus Septembris, Pont. noſtri anno ſexto.

XLIX. Prohibitio Sal exterum mercandi, in locis Sedi Apoſtolicæ mediate & immediate ſubiectis.

Hæc prohibitio prodiit à Calixt. III. ſub die 1. Maij 1455. ſed hac ſtante conſulto à me fuit illa prætermiſſa. Extenditur autem à Clemente VIII. inf. in conſt. 49. Frumenti.

Edita A. D. 1567 & 1582

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX incumbenti nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officio, ad ea libenter intendimus, per quæ ſubditorum noſtrorum commoditati, & Cameræ Apoſtolicæ indemnitati opportune conſulatur.

Cauſa huius conſtit.

§. 1. Cum itaque, ſicut accepimus, quantitas ſalis, quod in ſalinis Ciuitatis noſtræ Ceruiæ ob neceſſariam dilectorum filiorum illius Ciuium, & incolarum ſubſtentationem quotannis conficitur, & à Camera Apoſtolica certo conuento pretio emi conſueuit, adeò aucta ſit, vt nonniſi congrui temporis ſpatio diſtrahi poſſit, & ex hoc niſi remedium opportunum adhibeatur, vel ipſos Ciues, & incolas ab vlteriori eiuſdem ſalis fabrica non ſine graui eorum diſpendio ceſſare, vel ipſam Cameram pecuniarum recuperatione, quas pro dicto pretio erogat, fruſtrari oporteat.

Prohibitio mercandi ſal exterum in prou. S. R. E.

§. 2. Nos cupientes, vt par eſt, non ſolum eorumdem Ciuium & incolarum, quos paterna beneuolentia proſequimur, verum etiam indemnitati eiuſdem Cameræ opportune proſpicere, ac fel. rec. Iulij Papæ III. prædeceſſoris noſtri veſtigiis inhærentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, quòd de cetero in Ciuitatibus, Terris, & locis ſanctæ Sedi Apoſtolicæ immediate ſubiectis, nulli prorſus locorum Vniuerſitati, Collegio, Communitati, vel priuatis perſonis quauis dignitate etiam Archiepiſcopali, Cardinalatus, vel maiori Eccleſiaſtica vel laicali dignitate fulgentibus, ſal exterum, & illud præſertim, quod ab oris Dalmatiæ, ſeu Orientalibus vel Meridionalibus, & aliis mundi regionibus aduehitur, in publicos, vel priuatos vſus mercari liceat, & ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & quoad Communitates aut Vniuerſitates mille, & quoad reliquas priuatas perſonas, & collegia perſonarum Eccleſiaſticarum, centum ducatorum auri de Camera, & amiſſionis ſalis exterj huiuſmodi, Cameræ præfatæ applicandorum ipſo facto per quemlibet contrauenientem, & pro qualibet contrauentione incurrendis pœnis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, & decernimus.

Executorum deputatio & facultates.

§. 3. Mandantes dilectis filiis Legatis, Præſidentibus, & Gubernatoribus Prouinciarum, & illorum Locatenentibus, ac locorum Gubernatoribus, & aliis officialibus ad quos pertinebit, in virtute ſanctæ obedientiæ, vt ſtatutum, & decretum noſtra huiuſmodi inuiolabiliter obſeruari faciant; contemptores & inobedientes, per opportuna facti & iuris remedia compelendo.

Clauſula derogatoria.

§. 4. Non obſtan. præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus tam Apoſtolicis generalibus, quàm prouincialibus, necnon etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, quomodolibet conceſſis; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§. 5. Volumus autem atque decernimus, quod præſentium tranſumptis manu alicuius Cameræ Apoſtolicæ Notarij ſubſcriptis, & ſigillo dilecti filij noſtri & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerarij munitis, ea prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 6. die 17. Decemb.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die 17. Decembris, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri anno ſexto.

Sequitur extenſio præcedentis Conſtitutionis.

Edita An. D. 1582.

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Refertur conſtit. præcedens.

ALias emanarunt à nobis literæ tenoris ſubſequentis, videlicet. Ex incumbenti, &c. vt ſupra.

Declaratio & extenſio d. prohibitionis.

§. 1. Cum autem mentis, ac voluntatis noſtræ fuerit, non modo immediate, ſed etiam mediate nobis & Apoſt. Sedis ſubiectos in præinſertis literis comprehendi, Idcirco Motu proprio & certa noſtra ſcientia ſimilibus tenore præſentium decernimus, & declaramus, etiam mediate nobis, & dictæ Sedi ſubiectos, in dictis literis fuiſſe comprehenſos, eaſque etiam ad hoc validas, & efficaces fuiſſe, eſſe, & fore, ac illos qui poſt earum datam hactenus quomodolibet eis contrauenerunt, & ex nunc in futurum contrauenient, pœnas prædictas incurriſſe & incurrere in omnibus & per omnia, perinde ac ſi in eiſdem literis de mediate & immediate ſubiectis ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio facta fuiſſet. Sicque ab omnibus cenſeri, & iudicari debere, necnon irritum, & inane, quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. derog.

§. 2. Non obſtantibus omnibus, quæ in dictis literis voluimus non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 3. Volumus etiam quod præſentium tranſumptis manu Notarij Cameræ Apoſtolicæ ſubſcriptis, & ſigillo noſtri, & S. R. E. Camerarij munitis, plena vbique fides adhibeatur, ac ſi originales literæ exhiberentur.

Dat. P. A. 11. 3. Decemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 3. Decembris, 1582. Pontificatus noſtri anno Vndecimo.

Prohi

L. Prohibitio extrahendi de locis Status Eccleſiaſtici, triticum, hordeum, legumina, animalia & omnis generis fruges & frumenta, etiam ex bonis Eccleſiaſticis collecta, vel impediendi illa afferentes ad Vrbem, aut ea emendi, præterquam pro vſu ſuo, ſuarumque familiarum vnius anni. Necnon reuocatio licentiarum & indultorum extrahendi, etiam ex cauſa oneroſa conceſſorum.

Has conſtitutiones approbauit Clemens VIII & alias pœnas (ſublata excommunicatione) impoſuit in conſt. 49. Frumenti. *Et ampliauit Paulus V. in conſt.* 12. Inter. *vbi excommunicationis pœnam contra extrahentes tantum innouauit, & ſupradicta indulta declarauit, & latius reuocauit.*

Pauli V. conſtit. mitigauit, & extrahentes non incurrere cenſuras Eccleſiaſticas certis caſibus declarauit Greg. XV. in conſt. 30. *Roman.* inf. tom 4

Edita An. D. 1577. & 1578.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

VOlentes pro noſtra paſtorali ſolicitudine prouidere, vt ea quæ communem vitæ vſum & ſuſtentationem concernunt, in ſtatu noſtro Eccleſiaſtico, honeſto pretio habeantur, veſtigiis quoque fel. record. Pij Papæ Quarti prædeceſſoris noſtri inhærentes.

Prohibitio extrahendi frumenta, &c.

§. 1. Motu proprio & ex certa ſcientia noſtra omnibus & ſingulis Communitatibus, Vniuerſitatibus, ac perſonis, tam laicis quam Eccleſiaſticis, etiam quorumuis Ordinum Regularibus, cuiuſuis ſtatus, conditionis, & ordinis exiſtentibus, etiam Archiepiſcopali & Epiſcopali, vel alia maiori dignitate fungentibus, ac etiam Baronibus, Domicellis & Dominis temporalibus Status noſtri Eccleſiaſtici, ac ſanctæ Sedi Apoſtolicæ immediate ſubiectis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, tenore præſentium inhibemus, ne quouis prætextu directe vel indirecte cuiuſuis generis frumenta, blada, & legumina, atque animalia quæcumque, extra ſtatum Eccleſiaſticum extrahere & aſportare audeant ſeu præſumant. Eos vero, qui contra inhibitionem noſtram huiuſmodi commiſerint, vltra prædictas, etiam amiſſionis frumentorum, bladorum, leguminum, & animalium præfatorum, necnon quinque ſcutorum pro qualibet ſalma frumenti, bladorum, & leguminum huiuſmodi, & duorum ſcutorum pro quolibet capite animalis, pœnas Fiſco & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ applicandas, ipſo facto incurrere volumus ac decernimus.

Executorum deputatio & facultates.

§. 2. Mandantes dilectis filiis Aloyſio tituli S. Marci presbytero Cardinali Cornelio nuncupato, noſtro & S.R.E. Camerario, necnon Magiſtro Andreæ Spinolæ dictæ Cameræ Clerico, & Annonæ Præfecto, quatenus ipſi præcipuam in præmiſſis curam habentes, præſentes noſtras literas, & in eis contenta quæcumque ab omnibus, quos illa concernunt, firmiter obſeruari, executionique debitæ demandari, necnon in Prouinciis, ciuitatibus, terris, & locis Status Eccleſiaſtici præfati, vbi opus fuerit publicari & notificari curent, ac ad exactionem pœnarum prædictarum, quacumque appellatione remota, quibuſuis opportunis, iuris & facti remediis procedant, & procedi faciant. Contradictores ac præmiſſorum executionem quomolibet impedientes per prædictas aliasque pecuniarias, ac ſibi viſas pœnas, etiam omni appellatione ceſſante, compeſcant. Super quibus omnibus, aliiſque circa ea neceſſariis & opportunis plenam, & liberam per eaſdem præſentes ipſis concedimus facultatem.

Clauſula derogatoria.

§. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis & conſuetudinibus, etiam iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis; priuilegiis, quoque, indultis & literis Apoſtolicis communitatibus, vniuerſitatibus, ac perſonis quibuſcumque, etiam vt præfertur qualificatis, etiam Motu ſimili, vel alias quomodocumque & qualitercumque conceſſis, confirmatis & innouatis, quibus omnibus, eorum tenores ac ſi ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Fides exemplorum.

§. 4. Volumus autem præſentium tranſumptis etiam impreſſis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem prorſus fidem adhiberi, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. An. 6. 18. Decemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 18. Decemb. 1577. Pontificatus noſtri anno 6.

Sequitur latior Prohibitio extrahendi frumenta, &c. extra Statum Eccleſiaſticum, & impediendi afferentes illa ad Vrbem, & emendi vltra vſum vnius anni; & reuocatio Indultorum.

Edita An. D. 1578.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

INter multiplices nobis ex alto commiſſi paſtoralis officij curas, ad eam libenter intendimus, per quam in Statu noſtro Eccleſiaſtico annonæ abundantia habeatur, & ſubditi noſtri in rerum humano victui neceſſariarum copioſa affluentia late viuant, neque illarum penuria opprimantur. Quod vt fiat experientia rerum magiſtra docente, id maxime neceſſarium eſſe cognouimus, vt ne ipſa annona è Statu noſtro prædicto extrahatur, vtque ad Almam Vrbem noſtram vndique libere afferatur, neque afferentibus vllum impedimentum præſtetur, neque aliqui propriis commodis ſtudentes, contra publicam vtilitatem de his rebus monopolia facere valeant, omni ſtudio prouideamus.

Prohibitio extrahendi vt in rubr.

§. 1. Idcirco nos pro noſtri officij debito in præmiſſis opportune prouidere volentes, Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, ac matura deliberatione, quod nulli nobis & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiecti, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, etiam ſi Barones, Domicelli, Comites, Marchiones, vel Duces, & Domini temporales, aut Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ, vel etiam S. R. E. Cardinales exiſterent, ſub excommunicationis maioris, ac læſæ maieſtatis criminis, dominiorum, & bonorum ſuorum confiſcationis, feudorum amiſſionis, & quorumuis priuilegiorum ſuſpenſionis, & aliis etiam pecuniariis arbitrio noſtro imponendis, & applicandis, ac etiam in publicis edictis, & proclamatibus per Præfectos Annonæ pro tempore tam hactenus editis & emiſſis, quam in futurum edendis & emittendis, quæ nos ex nunc prout ex tunc Apoſtolica auctoritate approbamus & confirmamus, contentis cenſuris, & pœnis, triticum, hordeum, legumina, ac omnis generis frumenta, & fruges etiam ex bonis Eccleſiaſticis collecta, à terris, & locis dicti ſtatus noſtri Eccleſiaſtici, abſque expreſſa noſtra, & à nobis obtenta in ſcriptis, & manu noſtra ſignata licentia, extrahere, vel extrahi facere.

Prohibitio impediendi vt in rubr.

§. 2. Nullique ex prædictis eorum ſubditos & vaſſallos, aut alias qualcumque perſonas quo minus triticum, hordeum, legumina, frumenta, & fruges præfata, à quibuſuis locis eis ſubiectis, quouis prætextu, etiam moliturae, aut cuiuſuis alterius oneris ſolutionis ad Almam Vrbem noſtram afferant, prohibere, aut per ſe vel alium ſeu alios, directe vel indirecte impedire audeant, quin potius illis ſic afferentibus omnem opem, & fauorem præſtent.

Prohibitio emendi vltra vſum vnius anni.

§. 3. Ac inſuper nulli aliquam tritici, hordei, leguminum, omniſque generis frumentorum & frugum quantitatem, niſi pro ſuo ſuarumque familiarum vnius anni dumtaxat vſu emere valeant, & contrafacientes, pœnas prædictas incurriſſe declarentur, & aggrauentur ipſo facto, ſtatuimus atque decernimus.

Deputatio & facultates executorum.

§. 4. Mandantes dilecto filio Aloyſio tituli S. Marci presbytero

preſbytero Cardinali Cornelio nuncupato, noſtro & S.R.E. Camerario, ac dictæ Annonæ Præfectis, vt contra eos, qui ſtatuto, & decreto noſtro huiuſmodi in aliquo contrauenerint, manu regia, & nulla tela iudiciaria ſeruata procedant, ac eos pœnas prædictas incurriſſe declarent, aggrauent, reaggrauent, interdicant, & brachium ſæculare in eos adhibeant.

Licentia etiã ex cauſa onerosa renouantur. Declarat & ampliat Paul. 3 cit. in rub.

§.5. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis ſtatutis & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis, ac gratiis Apoſtolicis, eiſdem perſonis, ac Ciuitatibus, terris, & locis, ac quibuſuis aliis per Cameram, aut per nos, & prædeceſſores noſtros noſtros, in genere vel in ſpecie, etiam ex cauſa oneroſa, ac ſub quibuſcumque tenoribus & formis forſan conceſſis, confirmatis & ſæpius innouatis, quibus omnibus etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat latiſſime derogamus, & ad effectum prædictum ad beneplacitum noſtrum ſuſpenſa eſſe volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma & effectus public.

§.6. Et vt præmiſſa omnia ad notitiam omnium deducantur, ne aliquis de eis ignorantiam prætendere poſſit, volumus quod præſentes literæ per aliquos Curiæ noſtræ Curſores ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe & Cancellariæ Apoſtolicæ valuas, & in acie Campi Floræ affigantur, & cum inde amouebuntur, earum exempla in eiſdem locis affixa remaneant. Mandantes quoque Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus & aliis dictorum locorum Officialibus, quatenus præſentes publicent, & publicari faciant. Et quod earum tranſumptis, etiam impreſſis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D.P. An.6. 1 May.

Dat. Romæ apud S.Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 1.Maij 1578. Pontificatus noſtri Anno 6.

Admiſſio in Cam. Apoſt.

Die 12. Maij 1578. præſentes literæ Apoſtolicæ exhibitæ, & præſentatæ in plena Camera Apoſtolica, inſtante magnifico D. Rodulpho Boncio, illius Commiſſario generali, & ex decreto in eadem Camera facto admiſſæ, & regiſtratæ fuerunt lib.3. Signaturarum S. D. N. apud me infraſcriptum dictæ Cameræ Notarium.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1578. Indict.6. die vero 7. menſis Maij, Pontif. Sanctiſſ. in Christo Patris, & D.N.D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. anno eius 6. affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem copiis affixis earum, per me Petrum Aloyſium Gaytam eiuſdem S.D.N. Papæ Curſ.

Claudius Morgeat. Mag. Curſ.

LI. Exemptio Religionis Clericorum Regularium Societatis IESV, à ſolutione & præſtatione decimarum, & aliorum onerum quorumcumque.

Illam exemptionem iam conceſſerat Paul. III. ſup. in eius conſt.48. Licet. *& etiam Pius IV. hic relatus. Sed iſte Pontifex eam declarat & ampliat. Cetera autem de hac Societate notata ſunt ſup. in eiuſdem Pauli III. conſt.* 25. Regimini.

Edita A. D. 1578.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

PAſtoralis officij cura nobis meritis licet imparibus ex alto commiſſa, nos admonet, vt noſtræ prouiſionis efficiatur miniſterio quod ea quæ Religioſis quibuſlibet, præſertim ſub Sacratiſſimi Nominis IESV, totius humani generis Redemptoris vexillo, ad illius honorem & gloriam, proximorumque ſpiritualem profectum, ac orthodoxæ fidei defenſionem, & propagationem in terris militantibus, ab Apoſtolica Sede prouide conceſſa reperiuntur, ſublatis quibuſlibet impedimentis, ſuos, vt par eſt, debitos effectus perpetuis futuris temporibus ſortiantur.

Paul. III [illegible] exemptionem à decimis.

§.1. Exponi ſiquidem nobis nuper fecit dilectus filius Euerardus Mercurianus, &c.

Omittitur hæc narratiua, quia ipſa bulla eſt loco cit. in rub.

Pius IV. eam ampliauit, ſed eius bulla non po'uit vti ne ſufficienter [illegible] locata.

§.2. Et ſucceſſiue piæ memoriæ Pius Papa IV. etiam prædeceſſor noſter, exemptionem, ac cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis literas ipſius Pauli prædeceſſoris deſuper confectas, necnon inde ſecuta quæcumque, per ſuas literas ex certa ſcientia confirmauerit, approbauerit, & etiam plenarie innouauerit. Ac pro potiori cautela vniuerſam Societatem prædictam, omniaque & ſingula eius Domos, etiam probationis, & Collegia vbilibet conſiſtentia, præſentia, & futura, eorumque perſonas, fructus, redditus, & prouentus, etiam bonorum Eccleſiaſticorum, ſæcularium & regularium quorumcumque, illis pro tempore vnitorum, aliaſque res, & bona quæcumque à quibuſuis decimis, etiam Papalibus, prædialibus, perſonalibus, quartis, medietatibus, & aliis fructuum partibus, ſubſidiis, etiam charitatiuis & aliis ordinariis oneribus etiam pro expeditione contra infideles, defenſione patriæ, ac alias quomodolibet, etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, pro tempore impoſitis, etiam ſi in illorum impoſitione caueretur, quod nulla prorſus exemptio cuiquam, aduerſus illa ſuffragaretur. Ita quod Societas, eiuſque Domus, etiam probationis, Collegia, fructus, res, & bona præfata ſemper ab illis abſque declaratione deſuper facienda, excepta eſſent, & eſſe cenſerentur, perpetuo liberauerit, & exemerit, prout in ſingulis literis prædeceſſorum huiuſmodi plenius continetur.

Sed dubium faciebat quod non erat derogatũ cap. nuper de decim.

§.3. Nihilominus quia in illis nulla de conſtitutione recol. memor. Innocentij Papæ III. ſimiliter prædeceſſoris noſtri, in Concilio generali ſuper decimis edita, quæ incipit. Nuper, expreſſa, & ſpecifica mentio facta, nec ei ſpecialiter & expreſſe derogatum fuit, idem Præpoſitus dubitat, ſingulas literas prædictas de ſubreptionis, ſeu nullitatis vitio notari, ac Societati, illiuſque Domibus, Collegiis & perſonis prædictis minus vtiles reddi, aut illa ſuper exemptione huiuſmodi moleſtari, vel perturbari poſſe tempore procedente.

Hic idem Pont. eamdem exemptionem iterum concedit & ampliat.

§.4. Nos igitur, qui votiuum ipſius Societatis profectum ſyncero paternæ charitatis affectu libenter amplectimur, eiſdem Societati, illiuſque Domibus, etiam probationis, Collegiis, & perſonis, ne propterea dictarum literarum fruſtrentur effectu opportune prouidere volentes, ipſumque Præpoſitum, & ſingulares perſonas Societatis huiuſmodi à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes; necnon ſingularum literarum prædictarum veriores tenores, ac quarumcumque litium, & cauſarum ſuper præmiſſis iam forſan motarum, ſtatum, & merita, nominaque & cognomina Iudicum, & collitigantium, ac titulos, & iura eorum, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, ipſius Præpoſiti ſupplicationibus in hac parte inclinati, volumus, ac Societati, illiuſque Domibus, etiam probationum, Collegiis, & perſonis prædictis eadem auctoritate concedimus, quod ſingulæ literæ prædictæ cum exemptionis ceteriſque, omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis, & decretis, proceſſuſque habiti per eaſdem, ac inde ſecuta quæcumque valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, & eis quibus conceſſæ exiſtunt, perpetuo ſuffragentur in omnibus & per omnia, perinde ac ſi in illis de conſtitutione Innocentij prædeceſſoris, & ſeu Concilij generalis huiuſmodi ſpecifica, & expreſſa mentio facta, eique ſpecialiter, & expreſſe derogatum fuiſſet, prout Nos eidem conſtitutioni ad effectum præmiſſum ſpecialiter & expreſſe harum ſerie derogamus. Decernentes ita in quibuſcumque cauſis, pendentibus & futuris, per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, iudicari, & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his

à

à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Obſtantia tolluntur.

§. 5. Non obſtantibus litis pendentibus, ſi quæ ſint, & aliis præmiſſis, ac Innocentij prædeceſſoris, & ſeu generalis Concilij huiuſmodi, aliiſque Apoſtolicis, necnon prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus, conſtitutionibus & ordinationibus, ac omnibus illis, quæ in ſingulis literis prædictis expreſſum fuit non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fidem tranſumptis tribuit.

§. 6. Volumus autem quod earumdem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu etiam pro tempore exiſtentis Præpoſiti Generalis dictæ Societatis, munitis, eadem prorſus fides, in iudicio & extra vbicumque adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D.P. An. 6.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 1. Ianuarij, 1578. Pontificatus noſtri anno 6.

LII.

Iuriſdictio S. R. E. Cardinalium Protectorum & Iudicum cauſarum Domus Piæ, ad recipiendas, & pie alendas mulieres peccatrices pœnitentes, in Vrbe inſtitutæ.

Erecta fuit hæc Domus Pia tempore Pij IV. & eius regimen ſpectabat ad Sodalitatem duodecim SS. Apoſtolorum nuncupatam, vt in eius conſtit. 90. In Apoſtolicæ. *Hodie autem gubernatur & regitur à Card. pro tempore Protectoribus, & à Congregatione deſuper inſtituta quamplurium piorum hominum, inter quos ego Laertius [illegible] multorum annorum licet minimus, non modicum inſudaui.*

Edita An. D. 1578.

Proœmium.

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

CVpientes, Domum Piam nuncupatã in Vrbe noſtra per fel. record. Pium Papam IV. prædeceſſorem noſtrum pro mulieribus peccatricibus & conuerſis ac pœnitentibus inſtitutam, in qua eædem cognoſcentes ſe à via ſalutis aberrare ſe recipere poſſent, ibidemque deliberare valerent, an vellent nubere, ſeu moniales effici, ac pro eiuſdem Domus regimine & gubernio erectam Confraternitatem illarumque perſonas, ſpecialibus gratiis & fauoribus proſequi, & iuxta debitum paſtoralis officij eorum occurrere diſpendiis, quærimus & vt in via Domini moleſtiis quibuſcumque quàm primum ſublatis, proficiant, ſalubriter intendimus.

Cauſa conceſſionis.

§. 1. Ne igitur Domus & Confraternitatis huiuſmodi perſonæ grauibus incommodis & diſpendiis afficiantur, dum per diuerſa Vrbis noſtræ Tribunalia, pro variis cauſis, rebus & negotiis litigare cogerentur.

Deputatio Cardinalium Protectorum Domus Piæ cũ facultatib. infra ſcriptis, & primo cognoſcendi cauſas ad Domum Piam eiuſque Congregationem, Moniales, Mulieresq; ibi degentes vel inde egreſſas ſpectantes tũmeriq. &c. pertinendi.

§. 2. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas cauſas, lites, quæſtiones, & controuerſias, ciuiles, criminales, profanas, ſpirituales, motas, & mouendas nomine dictæ Domus vel in ea degentium perſonarum ac Confraternitatis, ſeu eius adminiſtratorum, Gubernatorum, & Deputatorum, ac monialium, ſeu mulierum in eadem domo degentium, ſeu quæ inde egreſſæ & nuptui traditæ vel Monaſticam vitam amplexæ fuerint, contra alias quaſcumque perſonas cuiuſcumque gradus, dignitatis, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtentes, Vniuerſitates, Societates, Congregationes, Monaſteria aut alia loca pia in quibus Domus ſiue perſonæ prædictæ Rei vel Actoris partes ſuſtinuerint, etiam ſi coram Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, Clericis, & Præſidentibus Cameræ Apoſtolicæ, ac Curiæ cauſarum dictæ Cameræ Generali Auditore, necnon Vicario, Gubernatore, & Senatore dictæ Vrbis, illorumq; Locatenentibus, Collateralibus, Iudicibus, ac dictæ Vrbis Cauſarum Appellationum Capitaneo, & Cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, & eiuſdem S.R.E. Cardinalibus, aliiſque Iudicibus, ordinariis ſeu delegatis, hucuſque motas & pendentes, de & ſuper ſtatu ac bonis tam dictæ Domus, quam Mulierum in illa degentium, necnon quibuſcumque locationibus, venditionibus, legatis, fideicommiſſis, teſtamentis, hæreditatibus, ac illarum diſtributionibus, necnon quorumcumque iurium & actionum ceſſionibus, aliiſque inter viuos contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ, executionibus, reuocationibus, bonis, rebus, iuribus & actionibus ad dictam domum, ſiue eius nomine Confraternitatem, eiuſque Gubernatores, Adminiſtratores & Deputatos, Moniales, ac mulieres huiuſmodi, tam coniunctim quam diuiſim, ac tam actiue quam paſſiue, ſpectantibus & pertinentibus, in quacumque inſtantia, quorum omnium & ſingulorum ſtatum & merita, necnon Iudicum & colitigantium nomina & cognomina, ac qualitates, cæteraque etiam de neceſſitate exprimenda, præſentibus pro expreſſis habentes, in ſtatu & terminis in quibus nunc reperiuntur quatenus inſtructæ non ſint, harum ſerie ad nos aduocantes, illaſque omnes & ſingulas, motas & pendentes, ac quam & quas Domus & Confraternitas ac Gubernatores, Adminiſtratores & Deputati, necnon Moniales & Mulieres ibidem degentes, penitus & omnino contra eaſdem perſonas, Vniuerſitates, Collegia, Congregationes, Confraternitates, Monaſteria, & alia huiuſmodi pia loca, pro rebus, bonis, hæreditatibus, iuribus, & actionibus huiuſmodi, dilectis filiis noſtris Marco Sitico S. Georgij in Velabro de Altaemps, & Ptolomæo S. Agathæ Titulorum Comen. nuncupatis Cardinalibus Presbyteris eiuſdem Domus, ac Confraternitatis apud nos Sedemque Apoſtolicam Protectoribus vna cum illarum emergentibus, dependentibus, incidentibus, annexis & connexis, ſummarie, ſimpliciter & de plano, ac ſola facti veritate inſpecta, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij, per ſe ipſos aut alios ab eis deputandos, in quacumque inſtantia, vſque ad finem audiendas, cognoſcendas, & fine debito terminandas, committimus, & mandamus.

Iudices deputandi.

§. 3. Ipſoſque Marcum & Ptolomæum Cardinales, ac nunc & pro tempore exiſtentes Protectores Domus & Confraternitatis prædictarum, in dictis cauſis motis & mouendis, pendentibus, & in futurum mouendis, in Iudices ordinarios, cum facultate eaſdem cauſas in quacumque inſtantia vſque ad finem, per ſe ipſos vel alios eorum Auditores, illas cognoſcendi, decidendi & terminandi, facimus, conſtituimus & deputamus.

Citãdi & inhibẽdi in Curia & extra.

§. 4. Ac cum poteſtate citandi & inhibendi quos & quibus, ac quoties opus fuerit, in Curia & extra eam, etiam per Edictum publicum, conſtito etiam ſummarie de non tuto acceſſu, eiſdemque ac quibuſuis aliis eiuſdem Vrbis Iudicibus ac perſonis, tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac pecuniariis, inhibendi, & in euentum non paritionis contra inobedientes contumaces & rebelles, ad declarationem incurſus pœnarum & cenſurarum huiuſmodi illarumque aggrauationes, & reaggrauationes, alias iuxta morem & ſtylum Curiarum dictæ Vrbis in ſimilibus ſeruari ſolitum, & prout eis videbitur procedendi, ſententiaſque ſuas debitæ executioni demandandi ſiue demandari faciendi, auxiliumque brachij ſæcularis ad hoc ſi opus fuerit inuocandi, omniaque & ſingula alia in præmiſſis & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna faciendi, gerendi, & exequendi.

Diebus etiam feriatis procedendi.

§. 5. Ac in omnibus & ſingulis cauſis prædictis, ad Domum Confraternitatem, Moniales & Mulieres huiuſmodi, vt præfertur ſpectantes, ſingulis diebus, & horis, feriatis & non feriatis, præterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum ob neceſſitatem hominum indictarum & indicendarum, procedere.

Notarium deputandi.

§. 6. Ac quemcumque Notarium eis beneuiſum in cauſis huiuſmodi deputare poſſint.

Mandatarij & executores omnes eis ſeruiant.

§. 7. Quodq; citationes, monitiones, & intimationes, quæ in dictis cauſis fieri oportuerit, etiam per Curiæ Capitolinæ & quoſcumque alios Mandatarios fieri poſſint. Et quicumque Executores Vrbis poſſint & debeant effectualiter executioni demandare omnes & ſingulas ſententias, decreta & mandata dictorum Marci & Ptolomæi Cardinalium prædictorum & pro tempore exiſtentium Protectorum, ſiue ab eis Deputatorum; quæ non obſtante Regula Cancellariæ, ſub eorum paruis ſigillis expediri poſſint.

Alij Iudices in his cauſis non procedāt.

§. 8. Et inſuper Domum, ac Confraternitatē prædictas, eiuſque Adminiſtratores, Gubern. & Deputatos, necnon Moniales & Mulieres huiuſmodi, in eadem Domo degentes, & inde egreſſas, nuptas, ſeu viduas, ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum alibi quam coram dictis Protectoribus conueniri, aut ad alios conueniendum conſtringi non poſſe, ac proceſſus, ſententias & decreta per alios tam ordinarios quam delegatos Iudices in cauſis prædictis quomodolibet pro tempore formatos, latas, & facta, cum inde ſecutis quibuſcumque nulla irrita, & inania, nulliuſque roboris vel momenti fore.

Clauſula præſeruatiua.

§. 9. Præſentes literas ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, ſeu reuocationibus ſimilium vel diſſimilium gratiarum, etiam per Nos & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, vel Sedem Apoſtolicam, aut eius Legatos, etiam Cancellariæ Apoſtolicæ regulas, pro tempore factas, nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas eſſe & cenſeri debere, necnon per quaſcumque literas, etiam quaſuis clauſulas generales vel ſpeciales etiam derogatoriarum derogatorias, irritantiaque & alia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione continentes, derogari poſſe, & ſi illis vllo vmquam tempore ex aliqua etiam quantumuis neceſſaria & vrgenti cauſa derogari contingat, niſi tenor earumdem præſentium de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſertus & huiuſmodi derogatio per trinas diſtinctas literas, eumdem tenorem continentes, tribus ſimilibus diſtinctis vicibus, Adminiſtratoribus, Gubernatoribus, Deputatis & Confratribus huiuſmodi omnibus & ſingulis legitime inſinuata & intimata fuerint, eorumque expreſſus ad id acceſſerit aſſenſus, derogationem huiuſmodi nemini ſuffragari, & nullius eſſe roboris vel momenti.

Decretum irritans.

§. 10. Sicque per quoſcumque Iudices quauis auctoritate fungentes, etiam Auditores, & Cardinales prædictos, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Clauſula derogat.

§. 11. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Eccleſiarum, Monaſteriorum, Hoſpitalium, & aliorum Piorum locorum & Ordinum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, dilectis filiis Populo Romano, necnon Iudicibus, Curiis & Tribunalibus, eorumque perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac Nos, & dictam Sedem, etiam motu & ſcientia ſimilibus conceſſis, approbatis & innouatis, etiam diſponentibus, quod cauſæ huiuſmodi ad forum ſeu Curiam Capitolinam recurrere debeant. Quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, alias de illis illorumque totis tenoribus ſpecialis mentio habenda eſſet, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, ſeu ſi prædictis vel quibuſuis aliis, communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra, vel vltra certa loca, Curias, & Tribunalia, ad iudicium trahi non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis, & indultis Apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa aut totaliter non inſerta iuriſdictiones dictorum Protectorum impediri valeant quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in præſentibus mentio ſpecialis.

Fides adhibēda tranſumptis.

§. 12. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Protectorum, ſeu alterius eorum, ſeu Confraternitatis huiuſmodi munitis, eamdem prorſus fidem adhiberi, quæ adhiberetur præſentibus exhibitis vel oſtenſis.

D. P. An. 6. eadem.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die duodecima Februarij, 1578. Pontificatus noſtri anno 6.

Inſtitutio Collegij Anglici in Vrbe, pro Scholaribus Nationis Anglicæ pie ibi educandis, & inſtruendis, cum annuorum redditutum aſſignatione, Exemptionumque & Indultorum conceſſione, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis Protectoris & Iudicis in cognoſcen. eorum cauſis iuriſdictione. LIII.

Multa de Regni Angliæ calamitate & hæreſum labe, videri poſſunt ſupra in Pauli III. conſtitutione 7. Eius qui, *& Pij V. conſtitutione 101.* Regnans, *& infra Sixti V. conſtitutione 39.* Afflictæ.

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1579.

Prœmium.

QVoniam Diuinæ bonitati viſum eſt, humilitatem noſtram turbulentiſſimis Chriſtianæ Reipubl. temporibus, ad excelſum vniuerſalis Eccleſiæ eminentiæ ſuæ leuare, hæreditatiſque, quam pretioſo ſanguine ſuo quæſiuit, adminiſtrationem curæ noſtræ commendare, ea noſtrum perpetua ſollicitudo exacuit animum ad pie meditandum, quo pacto, & Dei miſericordiæ à qua tantum accepimus nos gratos exhibeamus, & operam Eccleſiæ ſuæ operam, quantum diuina benignitate adiuti poſſumus, non inutilem faciamus.

Cauſa huius erectionis.

§. 1. Quare cum quotidie, non ſine graui animi noſtri dolore, Sanctam Domini Noſtri IESV CHRISTI Sponſam diuerſorum eius hoſtium conſpiratione, & violento ex multis partibus incurſu oppugnari cernamus, antiquiſque hoſtibus Infidelibus Turcis, Iudæis, nouoſque Hæreticos, & Schiſmaticos acceſſiſſe, qui omni impietate & ſcelere imbuti, ac veluti aduerſarij noſtri furiis exagitati, in piæ Matris exitium feruntur, quod officij noſtri ratio à nobis expoſtulat ad hominum impetus, quo maxime opus eſſe videmus vires nobis a Domino traditas opponimus, populoſque imbecillitati noſtræ à diuina benignitate concreditos præſidiis contra hoſtium oppugnationes paratis communimus. Cumque nullum firmius præſidium, aut remedium certius inueniri poſſit, quam vt regionum ab hac peſte oppreſſarum iuuentus, cuius teneros animos facile eſt ad virtutem flectere, Catholica Religione imbuatur, ab initio vſque noſtri Pont. operam dedimus, vt diuerſarum nationum Collegia, veluti Catholicæ Religionis & ſinceræ ad eam inſtitutionis ſeminaria, noſtris ſumptibus in Vrbe erigerentur.

Greg. I. illdaxit Anglorum nationem ad fidem Catholicam.

Angli omnes, qui tunc erga Rom. Sedem obedientes & Cath. fuerunt, in hæreſim poſtea prolapſi ſunt.

§. 2. Quæ interea dum ſedulo agimus, ad Angliæ Regnum nuper quondam opibus, & Catholicæ fidei Studio florentiſſimū, nunc vero à teterrima Hæreſis labe, quæ omnes fere eius partes comprehendit, deuaſtatum, pietatis oculos dirigentes, eiuſque calamitatem, vt ſæpe alios, miſeranter reperimus Anglorum nationem ad CHRISTI fidem a Beato Gregorio Pontifice conuerſam, ex eo tempore ſingularem fidem, reuerentiam, atque obedientiam contra Romanos Pontifices, Sanctamque Sedem Apoſtolicam præſtitiſſe, quæ etiam in tanta noſtrorum caligine, in aliquibus inſignibus illis quidem & Illuſtribus viris refulſere, qui pro huius Sedis dignitate, & Orthodoxæ fidei veritate, vitas ſuas cum ſanguine ponere non dubitarunt, verſanturque quotidie ante oculos noſtros, iuuenes, ex illo miſerrimo Regno huc profugientes, qui diuino ſpiritu ducti, patria, parentibus, & bonis relictis, ſeſe nobis ad Catholicæ Religionis, in qua nati ſunt inſtitutionem ſuſcipiendam alacres libere offerunt, eo animo, vt ſe ipſos primum compleant, deinde vero, vt poſt adeptam diuinarum rerum ſcientiam in Angliam ad alios, qui à via veritatis declinarunt erudiendos reuertantur.

Hi igitur Pij...ut olim à Greg. I. ...Angli etiam ab hæreſi reuocatione Collegio Angl. nunc in Vrbe erigēt.

§. 3. Nos igitur Gregorij eius nominis Primi pia in Anglos officia, eiuſque erga illos charitatem imitari cupientes, vt quemadmodum ipſi conceſſionis, ſic, & nobis ab errore reuocationis beneficium accepiſſe in Domino lætentur, ac propenſam eorum erga Sedem præfatam

deuotionem

deuotionem adoleſcentium, item Catholicæ doctrinæ adipiſcendæ ſtudium amplectentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ad Omnipotentis Dei laudem, & fidei Catholicæ incrementum, dilectæque nobis nationis Anglicanæ commodum & ſalutem, in ædibus hoſpitalis Anglorum de Vrbe, vnum Collegium Anglicanum nuncupandum perpetuo erigimus & inſtituimus, in quo non minus, quam quinquaginta Scolaſtici, ex omni natione, & linguæ idiomate Regni Angliæ cum ſuo Rectore, & miniſtris neceſſariis alantur, qui inibi, in Philoſophia, ac Theologia ſe exerceant, Græcis item, Hebraicíſque literis pro captu, cuiuſque operam dent, in eiſque tantum proficere ſtudeant, quantum ſatis eſſe videatur.

Annuus redditus eis aſſignat.

§.4. His porro omnes ij ſtudiis operam nauabunt, ad quæ, a Superiorib. dirigentur, ſeque prætorea in pietate, & deuotione, Cantibus Eccleſiaſt. Cæremoniis, & ſacris officiis, vt melius ipſis Superioribus viſum fuerit exercebunt. Ad eorum autem omnium ſuſtentationem nos annuos redditus trium millium ſcutorum auri in auro ex Apoſt. Cam. ſeu Datariatus rationibus ſingulis menſibus pro rata, donec eis aliunde nobis, aut ſucceſſoribus noſtris de ſimili annuo reddittu, proſpectum fuerit, libere, & integre præſtandos conſtituimus.

Locum pro Collegio concedit, &c.

§.5. Et præterea eis perpetuo concedimus, & aſſignamus pro eorum habitatione & vſu, ædes prædictas, in quibus Capellani Angli habitabant, nunc vero dicti Scolaſtici iuſſu noſtro habitant, cum duabus domibus dicto hoſpitali contiguis ad ſiniſtram partem verſus Eccleſiam S. Brigidæ Suetiorum, & quæcumque illis circumcedant. Ac pro diuini cultus exercitio Eccleſiam Sanctiſſimæ Trinitatis, & S. Thomæ martyris Anglorum, necnon pro dote dicti Collegij, ac Rectoris, Scolaſticorum, & miniſtrorum prædictorum ſuſtentatione, omnes, & quaſcumque alias domos, tabernas, ſiue apothecas, ſtabula, hoſpitia, hortos, areas, proprietates, cenſus, fructus, ceteraque omnia bona mobilia, immobilia, & ſe mouentia, necnon res, actiones, & iura dicti Hoſpitalis, tam in Vrbe, quàm extra eam vbicumque exiſtentia, cuiuſcumque qualitatis, ſpeciei, naturæ, pretij, quantitatis, ac etiam annui valoris exiſtentia, quæ omnia, eorumque ſituationes, nuncupationes, confinia, & latera, acſi nominatim, & in ſpecie deſcriberentur, præſentibus pro expreſſis haberi, & ædes, ac cetera quæ ſignari poſſunt, vt à ceteris internoſcantur, quamprimum armis, & ſignis dicti Collegij forinſecus notari volumus, eaque omnia à dicto hoſpitali omnino ſeparamus, & ad ipſum Collegium transferimus, ita vt Protector, & Scolaſtici prædicti corporalem illorum omnium poſſeſſionem per ſe vel alium, ſeu alios propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, & prouentus, iura, obuentiones, ac emolumenta omnia percipere, exigere, & leuare, ac ſuos dicti Collegij communes vſus & vtilitatem conuertere, libere & licite valeant, Vic. Vr. aut cuiuſuis alterius licentia deſuper minime requiſita. Oeconomus vero, & alij Miniſtri, ac ſeruientes dicti Collegij, ipſius Rectori ſubſint, & ad eius præſcriptum & mandatum omnino obſequantur, nihilque contra illius voluntatem faciant, vel attentent; ipſeque Oeconomus Protectori dicti Collegij pro tempore exiſtenti, vel etiam ipſi Protectori volenti & requirenti, aut ab eorum quolibet deputatis, bis in anno, vel quotieſcumque ei vel eis viſum fuerit, rationem reddere teneantur. Cum eo tamen, quod ſi aliquo tempore prædictum Collegium, ex quacumque cauſa diſſolui contingat, ædes, Eccleſias, domus, cenſus, ceteraque omnia prædicta perinde prædicti hoſpitalis ſint, ac ſi erectio Collegij, & alia præſcripta, numquam emanaſſent, prout nos ex nunc in eum euentum hoſpitale ipſum, quoad illa omnia in integrum reſtituimus.

Miniſtris d. Hoſpitalis ne moleſtias inferant Collegio in præmiſſis [illegible]

§.6. Eo ipſo diſtrictius inhibentes Capellanis prædictis, necnon dicti hoſpitalis Gubernatoribus, & Adminiſtratoribus cuiuſcumque nominis, & dignitatis, ac deinceps in ædibus, Eccleſiis, domibus, apothecis, cenſibus, fructibus, aliiſque rebus, iuribus, & action. prædictis, directe vel indirecte, quouis quæſito colore ſeſe interponere, aut Collegium, Rectorem, Scolaſticos, & miniſtros, præſentes & futuros moleſtare audeant, vel perturbare. Ac decernentes ex nunc irritum & inane quidquid contra præmiſſa, & etiam præſentibus contenta per eoſdem, aut quoſuis alios, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Collegiū à iuriſd. Ordinariorū, & quorumcumque eximit.

§.7. Præterea Collegium, eiuſque Rectorem, Scolaſticos, & miniſtros in perpetuum, ac prædicta, ceteraque omnia eorum bona, mobilia, & immobilia, cuiuſcumque qualitatis & quantitatis, in dicta Vrbe, & extra, & alios vbique locorum conſiſtentia, ſub noſtra, beatique Petri, & huius Sedis protectione ſuſcipientes, ac nobis, & eidem Sedi prorſus ſubijcientes, illa omnia in vniuerſum & ſingulatim ab omni iuriſdictione, correctione, viſitatione, dominio, ſuperioritate, & poteſtate pro tempore exiſtentis Vicarij, Gubernatoris, Senatoris, Conſulum, Conſeruatorum, & Reformatorum dictæ Vrbis, cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generalis Auditoris, necnon Rectoris Studij generalis, & aliorum quorumcumque Tribunalium, & Iudicum, & Officialium, necnon Ordinariorum locorum Rectorum, parochialium Eccleſiarum, & quorumcumque aliorum in dicta Vrbe, vel alibi conſtitutorum.

Et à ſolutione Pedagiorū & Gabellarum.

§.8. Illoque, ac etiam in propriis eorum rebus, & bonis, cum eis contrahentes, a ſolutione, & exactione quorumcumque pedagij, gabellæ, bollettini, etiam ratione vini Ripæ, & Ripettæ, necnon grani, olei, pannorum cuiuſcumque generis, & quarumcumque aliarum rerum, necnon decimarum, & cauſarum, tam Ordinarij quam extraordinarij oneris ex quacumque cauſa impoſitorum, & imponendorum perpetuo eximimus, & prorſus liberamus.

Indulta Studij Vrbis concedit. Tu ea videas in conſt. 4. Bonif. VIII.

§.9. Inſuper eiſdem Collegio, & Scholaſticis, Rectoribus, & Gubernatoribus, vt omnibus, & quibuſcumque priuilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, & indultis, quibus Studium generale dictæ Vrbis, & illius Rectores, Doctoreſque in eo exegerint quomodocumque vtuntur, potiuntur, & gaudent, aut vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non ſolum ad eorum inſtar, ſed pariformiter, & æque principaliter, vti, potiri, & gaudere valeant, in omnibus & per omnia concedimus, illaque eis communicamus.

Inhibitio contra omnes Officiales ne Collegium, & eius perſonas ſuper præmiſſis moleſtent.

§.10. Præcipimuſque, & interdicimus Vicario, Gubernatori, Auditori, Senatori, Conſulibus, Conſeruatoribus, Reformatoribus, Rectorique, Iudicibus Officialibus, & aliis prædictis, necnon S.R.E. Camerario, Præſidentibuſque & Clericis Cameræ Apoſtolicæ ac quibuſuis Camerariis ad exactioné vectigalium portoriorum, decimarum, & aliorum onerum prædictorum pro tempore deputatis, vniuerſe, & ſingulatim, ne quarumcumque facultatum, priuilegiorum, & literarum eis ſub quibuſcumque tenoribus & formis conceſſarum occaſione, vel prætextu, Collegium, Scholaſticos, Rectorem, Miniſtros, & Gubernatores prædictos, ſeu eorum aliquem, etiam ſuper vſu, & perceptione prædictorum, & aliis præmiſſis impediant, vel moleſtent, nec impediri, vel moleſtari permittant.

Facul. Superiorū Collegij, promouendi cū conſenſu Protectoris ſcholares ad gradus, &c.

§.11. Ad hæc, Superioribus dicti Collegij cum conſenſu tamen Protectoris prædicti illos, quos in dicto Collegio, & alibi per debitum tempus ſtuduiſſe, ac ſcientia & moribus idoneos eſſe repererint, in prædictis facultatibus artium, & Theologia Baccalaureatus, licentiaturæ, doctoratuſque & Magiſterij gradus, ſeruata forma Concilij Viennen. & alias iuxta vniuerſitatis Studij eiuſdem Vrbis conſuetudinem promouendi, & ipſorum graduum ſolita inſignia eis exhibendi, vtque in facultatibus ſupradictis ſic promoti illas publice & priuatim, etiam in omnibus Vniuerſitatibus Studiorum generalium interpretari, & alios docere, ac de eis diſputare, gradui ſeu gradibus huiuſmodi conuenientes actus exercere, ac omnibus priuilegiis, gratiis, fauoribus, prærogatiuis, & indultis, quibus alij in prædicta, ſeu aliis Vniuerſitatibus, & alibi iuxta illius, & aliarum Vniuerſitatum huiuſmodi conſtitutiones, & mores ad gradus prædictos promoti de iure, vel conſuetudine vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt, quomodolibet in futurum vti, potiri, & gaudere poſſint, & debeant, perinde ac ſi gradus prædictos in ipſa Vniuerſitate iuxta ſtatuta, conſuetudines, & mores prædictos ſuſcepiſſent, concedendi licentiam tribuimus.

Scholares, & alumni eiuſdem Collegij promoueri poſſint extra tempora, & abſque Ordinariorum lit. dimiſſoriis, & ſine titulo, & non obſtan. defectu natalium.

§.13. Poſtremo cum eoſdem Scolares huius Collegij alumnos poſt longos ſtudiorum, vel cœptorum, vel conſummatorum labores, ſacerdotali Militiæ pro temporis, vel loci neceſſitate adſcribere conducat, vt miniſteriis, & penſionibus ſacris adſueſcant dictæ Eccleſiæ Sanctiſſimæ Trinitatis officia præſtent, ſeu, vt operarij mittantur, eiſdem Alumnis vt de licentia Protectoris, ac dicti Collegij Rectoris conſenſu,& examine præcedente etiam extra tempora à iure ſtatuta, interſtitiiſque temporum à Concil. Trid. præſtitutis non expectatis, & etiam abſque ſuorum Ordinariorum litteris dimiſſorialibus, ac ſine aliquo beneficij, vel patrimonij titulo, & non obſtante quouis natalium defectu, ſuper quo cum talibus per eoſdem præſentes diſpenſamus, ad omnes, etiam ſacros & presbyteratus ordines promoueri, poſtquam promoti fuerint, in illis etiam in altaris miniſterio miniſtrare, ac etiam tam ipſi, quàm ceteri omnes in dicto Collegio degentes, vel Pœnitentiæ, ac Eucharistiæ, etiam die Paſchatis, & Extremæ vnctionis ſacramenta à Confeſſario, aut alio ſacerdote ipſius Collegij a Rectore, vel illius conſtituendo, ſuſcipere libere & licite valeant indulgemus.

Protectoris deputatio, & facultates.

§.14. Vt vero eiuſdem Collegij conſeruationi, bonoque regimini, tam iis, quàm ad alumnorum ipſorum inſtitutionem, & diſciplinam, quam ad victum & veſtitum, aliaque huiuſmodi neceſſaria pertinent opportunius conſulatur, atque promptum, paratumque ſit eis auxilium, venerabilem fratrem noſtrum Epiſcopum Oſtienſem Cardinalem Moronum nuncupatum, eiuſdem Collegij Protectorem, & defenſorem conſtituimus & deputamus, cuius conſilio & opera, tam ſupradicta, quàm quæcumque alia ad Scholaſticos in eodem Collegio admittendos, & retinendos, & ab eo admittentes ſpectantia agantur, ſtatuantur, & ordinentur; dantes eidem, & pro tempore Protectori exiſtenti prædicti Collegij pro ſalubri illius conſeruatione, & directione Scholaſticorum, bonorum & rerum, ac iurium temporalium & ſpiritualium eiuſdem plenam & liberam facultatem, & auctoritatem, Oeconomos, Aduocatos, & Procuratores in eo deputandos, & amouendos, & alios eorum loco ſubſtituendos, differentias, lites, & controuerſias inter quaſcumque perſonas, tam alumnorum, quam miniſtrantium clericorum, & laicorum, non tamen profeſſorum ipſius Societatis exortas, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, appellatione quacumque remota decidendi, definiendi, terminandi & exequendi, ſtatutaque ordinationes, facultque Canonibus, & Concil. Trid. prædicto non contraria faciendi, & edendi, eaque cum opus fuerit reuocandi, immutandi, & corrigendi, aliaque de nouo condendi, quæ poſtquam ſic edita, reuocata, immutata, & correcta fuerint, perinde habeantur, & obſeruentur, acſi auctoritate Apoſtolica approbata & confirmata eſſent, prout eos illa ab omnibus dicti Collegij alumnis, ita haberi, & inuiolabiliter obſeruari mandamus.

Forma recipiendi alumnos Code. 4.

§.15. Quod autem ad dictorum alumnorum admiſſionis modum, & formam deinceps habendam attinet, ſtatuimus, & ordinamus, eos qui admittendi erunt, prius ab examinatoribus per dictum Protectorem in Gallia, etiam Belgia, aut alibi, prout illi conuenientius videbitur deſignandis & deputandis, iuxta formam ab ipſo Protectore præſcribendam examinare, & per examinatores huiuſmodi examinatos, ipſi Protectori, prædictorum examinatorum ſignificationes ſiue vero vel ſcripto facienda, eos ingenio, & moribus probatos, & tales, qui recipi debeant, eum aliis doceant.

Forma probationis ſem. ... poſt ... iuramentum ... Rectoris Collegij.

§.16. Poſtquam vero in dicto Collegio recepti fuerint, non ſtatim Collegij alumni cenſeantur, ſed per quatuor, & ſex menſes, plus vel minus, prout Superioribus, & Collegij moderatoribus viſum fuerit eorum conuerſatio probetur, deinde ſi Collegio digni videbuntur, iuramentum præſtetur ſe vitam Eccleſiaſticam perducturos, ſeque omni tempore ad iuſſum Superiorum in patriam reuerſuros, & ad animas quantum in Domino potuerit adiuuandas perpetuo.

Facultas absoluendi ... etiam in ... Cœnæ Domini.

§.17. Ceterum Rectori presbytero dicti Collegij pro tempore exiſten. vt per ſe, vel Confeſſarium idoneum, quem ad id elegerit, eorum, ſingulos alumnos prædictos a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, interdicti, aliiſque ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quauis occaſione vel cauſa latis, quas ipſi pro tempore quomodolibet incurrerint, & a quibuſuis peccatis, exceſſibus, & delictis, quantumcumque grauibus, & enormibus, etiam in caſibus in litteris die Cœnæ Domini legi ſolitis, contentis, conſpirationis in perſonam, vel ſtatum Rom. Pont. falſitatis ſcripturarum, & litterarum Apoſt. delationis armorum, vel aliorum prohibitorum ad partes infidelium, iniectionis manuum violentarum in Prælatos duntaxat exceptis, diſpenſare, libere, & licite valeat, liberam tribuimus facultatem.

Clauſula præſeruatiua.

§.18. Decernentes prædicta omnia perpetuo ſubſiſtere, ſicque in illis vniuerſis & ſingulis per quoſcumque Iudices Ordinarios, & delegatos etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Card. in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari, & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his per quoſcumque quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogat.

§.19. Non obſtantibus noſtris de non tollendo iure quæſito, & de vero valore fructuum exprimendo, ac de committendis in huiuſmodi vnionibus facienda, & vocandis quorum intereſt, necnon Lateran. Conc. nouiſſime celebrati, vniones perpetuas, niſi in caſibus à iure permiſſis fieri prohibentis, aliiſque Apoſt. conſtitut. ac hoſpit. Vrbis, & Cam. prædictorum iuramento confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis & litteris Apoſtolicis illis, & eiſdem Senatori, Conſul. Reformat. Cam. Vniuerſitatibus, ac eorum Collegiis, Rectoribus, & perſonis, aliiſque prædictis, necnon Pop. Rom. vectigalibus, Redemptoribus, & aliis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam iteratis vicibus, aut etiam in fauorem hoſpitalium conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Indulgentiæ conceſſio pro Scolaribus Rectoribus & miniſtris Collegij.

§.20. Vt vero temporalibus commodis ſpiritualia quoque munera coniungamus, quibus fidelium deuotio eis munita creſcere magis, & augeri poſſit, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum auctoritate confiſi, omnibus Scholaſticis, Rectoribus, & Miniſtris, qui in hoc Collegio recepti fuerint in ipſo ingreſſu, ac etiam quos in eodem Collegio decedere ab humanis contigerit, ſi pœnitentes & confeſſi vere ipſi fuerint, in mortis articulo pleniſſimam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem in perpetuum concedimus. Nulli ergo, &c.

D. P. An. 7. die 21. April.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, 1579. nono Kal. Maij, Pontificatus noſtri anno ſeptimo.

Admiſſa, & publ. in Cam. Apoſt.

Die 9. Ianuarij 1580. præſentes litteræ Apoſtolicæ præſentata fuerunt in Cam. Apoſt. & ex decreto in eadem facto admiſſa, & illius libris regiſtratæ in lib. 4. ſignaturarum diuerſ. Pont. penes me infraſcriptum dictæ Cameræ Notarium.

T, de ... de Marchis Not.

De munere & electione Prælatorum Congregat. S. Bernardi in Italia Monachorum Ord. Ciſtercienſis Regularis obſeruantiæ. LIV.

Conſtitutionem iſtam quo ad viros ad Prælaturas eligendos reuocauit & in ceteris approbauit Sixt. V. in conſt. 10. Nuper.

Congregationem iſtam erexit Alex. VI. vt ſup. in eius conſt. 7. *Plantatus*. vbi plene notaui.

Edita An. D. 1578.

GREGORIVS EPISCOPVS,

Seruus ſeruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Proœmium.

ROmanus Pontifex ex commiſſo ſibi diuinitus ſuper Apoſtolicæ ſeruitutis officio, ciſta felicem Statum Eccleſiarum, & Monaſteriorum, ac piorum locorum omnium ex viſceribus charitatis intendens, ea per quæ Eccleſiæ, Monaſteria, & loca ipſa com. Dei honorem in ſpiritualibus & temporalibus, ſalubriter proficiant incrementis, ac

in ipſis

ſublatis diſſenſionum diſcordiarumque fomentis, & aliis contrariis quæ offiſcit in eis regularis obſeruantia, diuinuſque cultus inuiolabiliter obſeruetur, perſonæque religioſæ ſub ſuaui religionis iugo in pace, & quietis manſuetudine Altiſſimo vota reddere, & fructus in Dei Eccleſia proferre valeant ampliores, ac Chriſtifidelium animarum ſaluti conſulatur, ſtatuit & ordinat, & iam deſuper ſtatuta, & ordinata approbat, & confirmat, aliaque facit & diſponit, prout penſatis circumſtantiis vniuerſis id conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Petitio Card. Moroni Protectoris, circa mutationem Capituli Gen. & electionem Prælatorum.

§. 1. Sane venerabilis frater noſter Ioannes Epiſcopus Oſtien. Card. Moronus nuncupatus, nobis nuper expoſuit quod licet olim ſalubri vt tunc ſperabatur conſilio, de Capitulis per Abbates, Prælatos, & Conuentus monaſteriorum Ciſtercien. Ordinis Congregationis S. Bernardi in Italia, Tuſciæ, & Lombardiæ Prouinciarum inſimul vnitarum regularis obſeruantiæ, ſtatuto ad id loco & tempore, quotannis celebrandis, lata decreta etiam Apoſtolica auctoritate per fel. record. Alexandrum VI. & Iulium II. Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros confirmata fuerint, longe tamen aliter euenire, & cum vbique pauci vix reperiantur ad dignitates, & officia, ac illis incumbentia munera rite obeunda ſufficientes & idonei, nihilominus pleroſque nullius meriti, & inhabiles Monachos, inter frequentes Capitulorum huiuſmodi celebrationes, & crebras inde prouenientes dignitatum, & officiorum ac munerum attributiones, & tranſlationes, illas hac opportunitate duntaxat ſibi patefactas ambire, & ad illas adminiſtrandas, non mediocri totius Vniuerſitatis & Congregationis huiuſmodi diſcrimine, & dedecore peruenire, immenſis præterea ſumptibus qui pro continenter commigrantium in hæc Capitula annua delectarum perſonarum viatico ſuppeditantur, tenuitatem monaſteriorum prædictorum exhauriri, multiplici hactenus documento compertum eſt, & ſicut ipſius Congregationis decreta & ſtatuta, quæ perpetuam illius Vniuerſitatis vnitatem continent immutata manere, & omni peræque tempore obſeruari, ſic cætera illa quæ aut vſus coarguit, aut ſtatus ipſius Ordinis inutilia fecit, vel oſtendit, pro rerum & temporum conditione, meliorem accipere formam, & prout conducit illa accommodari conuenit. Ac propterea dictus Ioannes Epiſcopus, & Cardinalis qui totius Ciſtercien. Ordinis Protector exiſtit, re matura perſpecta ac ex nouiſſima monaſteriorum, & locorum eiuſdem Congregationis de mandato noſtro facta viſitatione, de illorum, & perſonarum in eis reſidentium ſtatu debite informatus, tam Capitulorum huiuſmodi celebrationem differri, quam de nonnullis aliis ipſius Congregationis ordinationibus conuenienter, & ex vtilitate communi ſtatui ſummopere deſiderat. Quare idem Ioannes Epiſcopus, & Cardinalis nobis humiliter ſupplicauit, quatenus in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

[illegible] fiet Capitulum triennale quolibet triennio.

§. 2. Nos igitur qui cunctarum præſertim Religioſarum perſonarum pacem, quietem, ac ſalubrem directionem ſinceris exoptamus affectibus, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, vt deinceps Capitulum prædictum ſingulo quoque triennio tantum, in loco vbi ſingulis annis celebrari antea conſueuerat celebrari.

Viſitatoreſque ſingulis annis deſtinandi.

§. 3. Et ne dilatio temporis huiuſmodi efficiat, quod aſſumpti ad nouas dignitates, arbitrio ſuo, non ſeruatis conſtitutionibus, res & negotia dictæ Congregationis, illiuſque monaſteriorum adminiſtrent, ſingulis annis loco Capituli annuatim celebrari antea ſoliti, Viſitatores deſtinari.

Diſcreti quomodo eligendi.

§. 4. Ac quod ſocii Prælati Diſcreti nuncupati, vnus videlicet iſque ſacerdos pro quolibet monaſterio per ſortes ſine fraude, ac ſeruatis ſolemnitatibus in nouis deſuper conficiendis, & renouandis conſtitutionibus eligi, & ex conſuetudine per Abbates monaſteriorum ad arbitrium Patrum Regiminis duci ſolitis. Ad fraudes autem in ſortibus ponendis, illiſque diſtribuendis contingentes euitandas, Superiores vtriuſque Prouinciæ prædictarum & anno in quo Capitulum celebrandum fuerit, omnes Monachos vocales in eoſdem monaſterio in quo eligendi ſunt Diſcreti infra totam Dominicam Septuageſimæ diſtribuere, dictaſque diſtributiones ad ſingula monaſteria ad hoc vt à Prælatis illorum monaſteriorum pro extrahendis poſtea in vna ex tribus proximis feriis Paſchalis Sanctiſſimæ Reſurrectionis, ex eis Diſcretis, qui ſacerdotes vocales exiſtant, ad Capituli celebrationem mittendis miſſuri fuerint mittere; ſin autem in aliquo monaſterio quatuor ſacerdotes vocales vt ſupra reperti non fuerint, vnus vel plures prout opus fuerit ad ſupplendum talem numerum ex alio viciniori monaſterio, in quo vltra quatuor extiterint aliunde, & vni in illo ipſo monaſterio, præſentibus & interuenientibus pro veritatis teſtimonio ceteris aliis in illo monaſterio commorantibus inter ſaltem quatuor ſacerdotes interueniant ex alio monaſterio vocandi, ſi in eo haberi non poterunt ſieri, ſicque electi Diſcreti ad Capitulum acceſſuri, literas teſtimoniales fidem facientes, de legitima eorum electione, ab omnibus ſacerdotibus, ſeu ſaltem à quatuor eorum qui interuenerint electioni, omni inuidia, & maleuolentia ceſſantibus, ſub vtriuſque vocis per ſexennium priuatione omnino, niſi aliqua iuſta de cauſa Patribus Capitularibus notificanda, & ab eis iudicanda recuſarent, ſubſcribendas, & coram Prælato ſtatim ſecuta electione ſubſcriptas, aliter ſine literis huiuſmodi ad Capitulum non admittendi, ſecum deferre, & habere, ac comitia deinde Capitularia tertia Dominica poſt Paſcha Reſurrectionis huiuſmodi celebrari. Ad dictum autem Capitulum Viſitatores, & ſinguli Prælati Monaſteriorum ſeu locorum cum ſuo Diſcreto, vt præfertur electo accedere.

Præſidentem etiam totius Congreg. capitulo conſtituendi.

§. 5. Præſidens autem ætate non minor annis trigintaquinque, qui per decennium ſacerdotis officio functus fuerit, & non minus ſexennio in Prælaturis honorifice ſe geſſerit, qui etiam per Definitores Prælatus alicuius monaſterii Prouinciæ in qua Regimen commoratur, videlicet pro Prouincia Tuſciæ in partibus Florentiæ, & pro Prouincia Lombardiæ in partibus Mediolani, auctoritatem tam in ſpiritualibus, quàm in temporalibus in omnibus monaſteriis dictæ Congregationis, & tam in Capitibus, quàm in membris habiturus, ſuper huiuſmodi Congregatione ſimiliter eligatur eligi, & dictus Præſidens omnes Prælatos dictæ Congregationis pro emergentibus cauſis intra ſuum triennium conuocare, & omnia vtilia vniuerſæ Congregationi de conſenſu maioris partis, aſſiſtentibus etiam Viſitatoribus decernere debeat, ac in Regimine vtriuſque Prouinciæ quoties & vbicumque ipſe Præſidens interfuerit, ſi quid agendum erit ipſe idem licet ex ea Prouincia non exiſtat, nihilominus aſſiſtat, & vocem habeat, & tamquam caput vniuerſæ Congregationis Monachos de loco ad locum mutare, & ex Prouincia ad Prouinciam legitimis interuenientibus cauſis auctoritate etiam propria mittere poſſit; illoſque ſic mutatos, & mittendos Superiores locorum perinde recipere, ac ſi a Definitoribus factum foret teneantur. Ipſique ſoli Præſidenti ad Romanam Curiam, etiam non habita a Regimine licentia, ſed tantum notificato prius ſuo receſſu accedendi ſit auctoritas, & ſingulis annis cum Viſitatoribus ad viſitationem ſe conferre, etiam cauſas terminare, ac decidere, necnon congregatis omnibus Capitularibus æqualiter vocem & ſuffragium habentibus, ordinem conſuetum omnes Officiales, & ſe ipſum abſoluendi ſeruare debeat.

Eoque infra trienniū decedente alium eius loco, vſque ad Capitulū ſubſtituendi.

§. 6. Et ſi prædictum Præſidentem intra ſuum triennium decedere contingat, alius Præſidens, in illius locum cum ſimili poteſtate ad proxime futurum vſque Capitulum tunc duraturus per duodecim Patres Regiminis vtriuſque Prouinciæ inſimul congregatos, & de conſenſu illorum omnium ſeu ſaltem octo ex illis eligi.

Scrutatores duos cū facultate hoc enunciandi deputandi.

§. 7. Præterea duo Scrutatores qui vota ſcripta in ſchedulis ſingulorum vocalium de Definitoribus eligendis aperiant, & ſuper illis ſcrutinium faciant, præſtito prius coram omnibus iuramento de veritate referenda & ſeruanda fidelitate pro qualibet Prouincia iuxta ſolitum ab omnibus Capitularibus eligi, qui, caſu quo fefellerint ipſo facto excommunicationis ſententiam, a qua nonniſi in mortis articulo à Præſidente, vel ab eo cui ipſe Præſidens ſuam auctoritatem ſubdelegauerit abſolui poſſint in foro conſcientiæ, incurrant. Et ſi fraus manifeſta erit & probata, ſint etiam priuati in perpetuum voce actiua & paſſiua, & inhabiles ad quæcumque officia exercenda, niſi ex diſpenſatione Apoſtolica, & de conſenſu Definitorum aliter fuerit decretum. Ipſique Scrutatores vtriuſque Prouinciæ inſimul ſchedulas ipſas vt legitime adnotentur.

Definitores videre debeant; & ſi ipſi Scrutatores in aliquam fraudem maiorem conſenſerint, eandem pœnam incurrant.

Definitores ſeptem pro qualibet Prouincia eligendi.

§.8. Præterea ſeptem Definitores per ſchedulas pro quali[b]et Prouincia, ac vni quoque vocali, vt moris eſt, ſigillatas prius ſigillo Præſidentis, & ſubſcriptas a duobus ſenioribus maioribus qui aſtiterint, vt recognoſcantur in quibus ſchedulis nomina omnium vocalium habeantur, ex quibus nomina illorum qui in illo Capitulo Prælati receſſerint ſignata ſint in margine paginæ ſigno Crucis, & ex ipſis ſignatis eligi, & reliqui in dictis ſchedulis ad minus quinque, & reliqui duo numerum ſeptenarium conficientes, pro Definitoribus cuiuſque Prouinciæ arbitrio, & ſecundum conſcientiam eligentium eligi, & ſi aliqua ex illis ſchedulis a Scrutatoribus reperta fuerit non habens ſeptem nomina relicta pro Definitoribus, & non fuerint in ea quinque ſignati dicto ſigno Crucis, ſchedula illa pro nulla habeatur, & vt inualida reiiciatur, ita etiam quod nullus in ſui fauorem votum dare, aut ſe ipſum eligere poſſit.

Qui Definitores Præſidente Capituli ex ſe ipſis eligant.

§.9. Vtque electiones faciendæ à Definitoribus mature & conſiderate, & non calo[r]e[?] [illegible] tant. In primis prædicti Definitores vnum ex ipſis Præſidentem Capituli, qui tamen non ſit illius Prouinciæ in qua Capitulum tunc celebratur, ætatis & qualitatis in Præſidente triennali ſupradicto requiſitæ eligere, vt ſi contingat poſtea illum eligi in Præſidentem triennalem, nulla in electione occurrat alia inquiſitio.

[illegible] in primo [illegible] in qualibet Prouincia tot approbent Sacerdotes quot ſunt Prælaturæ, & alios quatuor.

§.10. Et deinde in iſto primo Capitulo pro qualibet Prouincia tot ſacerdotes, quot ſunt Prælaturæ in Prouincia, & vltra alios ſacerdotes quatuor habiles ad Prælaturam exercendam approbare debeant; qui etiam ad Viſitatoris maioris officium ſimiliter approbati intelligantur; quodque ij tantum ad Prælaturam, & ad Viſitatoris maioris officium approbentur, qui officia minora digne gradatim ſaltem biennio in quolibet officio fideliter exercuerint; ſemel autem approbati ſemper habiles intelligantur.

Deficienteque approbatorum numero, alij [illegible] Capitulis ſuffic[i]antur.

§.11. In futuris vero Capitulis numero approbatorum, per obitum aut ratione perpetrati per aliquem delicti priuationem deficiente, & non aliter, alij in illorum locum approbentur. Ita quod ſemper numerus quatuor tantum extra Prælaturas a quolibet Capitulo habeatur.

Prælato infra triennium decedente vel [illegible], alter de numero approbatorum eligatur.

§.12. Et ſi intra triennium aliquem Prælatorum decedere vel a Viſitatoribus, vel a Capitulo ob aliqua demerita priuari contigerit, alius extra numerum approbatorum eligi minime poſſit, aliterque facta irrita ſit & nulla, & a Capitulo non recipiatur electio, necnon talem Prælaturam acceptans ſe non probatum, nec in electione ſua ſimile ſeruatam formam electionis ſupra traditam ſciens, ipſo iure vtraque voce per decennium priuatus cenſeatur, ſua electione huiuſmodi propterea nulla & inualida remanente.

Ex eiſdem Definitores & Viſitatores eligantur.

§.13. Ex illis autem approbatis, & prius publicatis Definitores Prouinciarum Prælatos & Viſitatores maiores per ſchedulas, vt moris eſt eligere.

Præſidens à Definitoribus eligatur.

§.14. Præſidens vero triennalis à Definitoribus vtriuſque Prouinciæ, ſeu ſaltem a decem ex ipſis per ſuffragia ſecretum eligi, & nullus Prælatus eodem tempore & anno, præterquam in iſto primo Capitulo approbari & eligi. Itemque præfati Definitores omnimodam auctoritatem habeant ſuper tota Congregatione;

Definitores [illegible] habeant ſuper tota Congreg. [illegible].

§.15. Ita quod ab eorum ſententiis nemini appellare liceat, quinimmo eorum decretis & terminationibus quorum [illegible] per Secretarium deputatum in libro perpetuo ſcribendo a prædicto Præſidente pro tempore exiſtente adnotentur, omnes acquieſcere teneantur, habere; ipſorum tamen electio vltra decem dies minime, nec minus quinque duraturo.

Taxam Præſidentis [illegible].

§.16. Ac itidem in iſto primo Capitulo taxam viatici pro Præſidente ordinare.

Prælatos ad [illegible] conſtitutiones deputent.

§.17. Necnon duos ex qualibet Prouincia Prælatos, qui infra ſex menſes conſtitutiones & reformationes ipſius Congregationis quæ neceſſariæ fuerint ex antiquis & nouis colligere, illaſque ad prædictum Ioannem Epiſcopum & Cardinalem Apoſtolica auctoritate poſtea confirmandas vel reiiciendas mittere, & poſtquam confirmatæ fuerint, typis cum præſentibus literis excudi, & ab omnibus & ſingulis prædictæ Congregationis perſonis inuiolabiliter obſeruari, nec in poſterum quicquam deſuper maxime in his quæ ſtatum principalem ipſius Congregationis concernunt, immutari debeant, eligere.

Tota in electione Præſidentis, [illegible] per modum [illegible] communicare licitum.

§.18. In faciendis autem electionibus Capitularium, Scrutatorum, Definitorum, Viſitatorum, Prælatorum, & Præſidentis, quoniam difficillimum eſt, & quaſi impoſſibile foret votum aliquando non communicari, liceat vnicuique pro exoneratione ſuæ conſcientiæ ante votum ſuum ferendum, aliquem magis ſibi electum conſulere, & per modum informationis, & confilij vocem ſuam ſi ita videbitur accommodare, abſque alicuius cenſuræ, aut pœnarum incurſu.

Viſitatores quatuor eligantur, quorum maiores profeſſione [illegible].

§.19. Quatuor autem Viſitatores, duo ex vna Prouincia, & duo ex altera eligi, ac maiores profeſſione tantum ex ipſis Viſitatoribus vocem capitularem habere, qui maiores quolibet non autem illo quo Capitulum generale celebratum fuerit anno, de menſe Maij aſſumpto Præſidente, & pro Scriba Viſitatore minore illius Prouinciæ cuius fuerit Præſidens ſeſe ad viſitandum Monaſteria dictæ Congregationis cum eadem quam habet Abbas Ciſtercij, & alij quatuor primi Abbates dicti Ordinis auctoritate conferre, ac illorum viſitatio ſingulis vicibus per totum menſem Iunij abſolui.

Acta Viſitationis ad [illegible] [illegible].

§.20. Acta autem Viſitationis quæ facta fuerint in duobus annis præcedentibus ſingula ad Capitulum generale celebrandum, vt etiam ipſi Viſitatores rationem illorum viſitationis reddere poſſint, deferri debeant.

Prælato aliquo priuato, Vicarius deputetur [illegible], &c.

§.21. Et ſi contigerit Prælatum aliquem priuari ſuo officio, vnus Vicarius tantum a Viſitatoribus vſquequo a Patribus regiminis illius Prouinciæ alter ex probatis Prælatus in illius locum eligatur, eligi.

Electiones minores permittantur Viſitatoribus.

§.22. Electiones autem minores, videlicet aliquorum officialium Prælaturis exceptis in caſu priuationis huiuſmodi ab ipſis Viſitatoribus fieri.

Viſitationeſq. Monialium, & deputatio Confeſſorum [illegible].

§.23. Moniales à Viſitatoribus illius Prouinciæ cuius erunt, viſitari, & in illarum Monaſteriis confeſſores, prout opus fuerit, per triennium deputari, dictoque triennio elapſo in aliud triennium prorogari, ita tamen quod quamdiu confeſſores extiterint, neque Prælaturam exercere, neque inter Patres regiminis adnumerari poſſint, eligi.

Prælati quando poſſint à Viſitatoribus vel Definitoribus deponi.

§.24. Prælati autem neque ab ipſis Viſitatoribus, neque à Definitoribus, niſi ob notoria demerita, & ſeu ob incurſum alicuius ex infraſcriptis erroribus videlicet. In diuinorum officiorum & miſſarum celebratione notabili negligentia, & Eccleſiæ ſui commiſſæ, ita quod eius culpa horæ canonicæ & alia diuina officia non recitentur, ſemel ſaltem a viſitatoribus deſuper admonitus neglectu, aut de hæreſi [illegible] vel ſuſpicione vehementi, necnon pro falſi teſtimonij, aut calumniæ, detractionis crimine conuicto, aut iudicum & Principum ſæcularium, vel non habentium iuriſdictionem ſuper Congregationem & Ordinem ad impediendum Ordinis obſeruationes, & tuenda ſua crimina imploratione, & refugio petito, vel contagione carnis, ordine iuris prius ſeruato verificata, aut enormium ſuorum ſubditorum criminum notabili poſt præcedentem monitionem diſſimulatione, vel blaſphemiæ, & percuſſionis conſuetudine, vel bonorum Monaſterij notabili diſſipatione, & contemptu, ſeu libelli infamatorij editione vel ſcriptura, necnon mercaturarum propriarum exercitio, ac notabili abſentia, aut non reſidentia in Monaſterio cum commiſſo ſibi grege ſine Superiorum permiſſione, monitione etiam præcedente. Ex quibus omnibus caſibus priuatus, amplius niſi a Capitulo, & tunc viſa eius humiliatione approbari debeat, nec præter hos caſus priuari vel amoueri, niſi cum ad maiorem dignitatem ob ſuperuenientem alicuius mortem aſſumendi cauſa non poſſit.

Et vltra triennium confirmari.

§.25. Ac non modo triennium eidem monaſterio integrum præeſſe, ſed ſi adminiſtratio eius laudabilis in eo triennio reperta fuerit, & vtilis ſuo monaſterio, à Capitulo in eodem monaſterio per aliud triennium confirmari poſſit; quod quidem inſtitutum, initium à proxime futuro Capitulo, nulla admiſſa temporis præteriti, neque Prælaturarum antea obtentarum conſideratione ſumere.

Et à Prælatura [illegible] vacare.

§.26. Talis autem per ſexennium monaſterio præfectus,

Capitulo

tempore ſex annorum à prælatura illius monaſterij per triennium tantum vacare, & poſtea de nouo eidem monaſterio præfici valeat.

Regimen vtriuſque Prouinciæ in quibus Prælatis de Capit. ad Capit. conſiſtat.

§. 27. Regimen vero vtriuſque Prouinciæ prædictarum de vno Capitulo ad aliud ſpectet, prout in noſtris reformatione, & diuiſione per quam Capitulo dictæ Congregationis, licentiam & facultatem conceſſimus, vt duo regimina ſingulis annis conſtituat, quorum vnum Lombardiæ, alterum vero Tuſciæ prouinciis præſit, & quorum quodlibet ex ſex Monachis conſtet; in hunc videlicet modum, vt quando Præſidens qui eligitur erit ex prouincia Lombardiæ, tunc regimen ipſius prouinciæ Lombardiæ conſiſtat ex dicto Præſidente, & duobus viſitatoribus Lombardiæ, necnon tribus Abbatibus etiam Lombardis à Capitulo nominandis. Regimen vero Tuſciæ eo anno ſit penes Abbatem monaſterij Septimi dicti Ordinis, Florentinæ diœceſis, ac duos viſitatores Tuſcos, necnon tres Abbates etiam Tuſcos à Capitulo pariter nominandos. Cum vero contigerit Præſidentem eligi vnum ex prouincia Tuſciæ, tunc regimen illius prouinciæ ſit penes ipſum Præſidentē, ac duos viſitatores Tuſcos, necnon tres alios Abbates etiam Tuſcos à Capitulo, vt ſupra conſtituendos. Regimen vero prouinciæ Lombardiæ eo anno habeant Abbas Claraeuallen. Mediolanen. & duo Viſitatores Lombardi, necnon tres alij Prælati etiam Lombardi à Capitulo, vt præfertur eligendi. In quorum omnium electione formam eligendis dictæ Congregationis Prælatis obſeruari ſolita omnino obſeruetur, & Superiores electi vltra triennium non durent; & ſi contingeret vnum ex Superioribus electis ſuo durante officio decedere, & alium in eius locum ſubrogatum in proximo ſequenti Capitulo confirmari, ſeu de nouo eligi, declaramus, tempus triennij ad obtinendas Prælaturas conceſſi, non a die ſubrogationis, ſed a die confirmationis, ſeu electionis in Capitulo generali factæ incipere debere.

Acta illa ad Capit. deferantur.

§. 28. Et acta omnia dictorum Patrum regiminis, fideliter a Scriba notata, ad Capitulum in libro deputato deferantur.

Monaſteria Commenda... Prouinciis annexa cenſeantur.

§. 29. Et ſi contigerit aliquem Commendatarium monaſteriorum Ordinis prædicti, monaſterium ſibi commendatum reformare, & menſas peculiares & ſeparatas in bonis aſſignare per literas Apoſtolicas iuxta conſuetudinem Congregationis, talia monaſteria ſub regulari obſeruantia eſſe per totam Italiam prædictæ Congregationis, & annexa prouinciæ viciniori cenſeantur, prout in literis Alexandri, & Iulij prædeceſſorum prædictorum deſuper confectis continetur.

Prælati Caſtelli & Bonisſolatij ſint præter Abbates cum iuriſdictione ſolita.

§. 30. Ac quod Prælati Caſtelli & Boniſolatij ad Capitulum cum Diſcreto accedere, vt moris eſt. Et quamquam ſint monaſteria ſubiecta Abbati dicti monaſterij Septimi, nihilominus etiam ipſi Abbates cum iuriſdictione ſolita & conſueta ceteris Abbatibus vocari, & illis per Definitores in primo celebrando Capitulo pro Monachorum in eis exiſtentium faciliori ſuſtentatione; & ne diuinus cultus in eis negligatur bona aliqua ex d. monaſterio Septimi per ipſos Caſtelli & Boniſolatij Prælatos ad inſtar aliorum Prælatorum eiuſdem Congregationis regenda & gubernanda aſſignare debeant; Ac eiſdem monaſterijs Caſtelli & Boniſolatij, idem pro tempore exiſtens Abbas dicti monaſterij Septimi in ſpiritualibus tantum præeſſe, & in Septimi huiuſmodi monaſterio reſidere teneatur.

Prior Morimundi titulo Abbatis vtatur.

§. 31. Liceatque Priori nunc & pro tempore exiſtenti monaſterij Morimundi eiuſdem Congregat. cuius titulus Abbatialis per bonorum illius menſæ abbatialis per piæ mem. Pium Papā IV. etiam prædeceſſ. noſtrū hoſpitali maiori Mediolan. ſuppreſſo d. titulo Abbatiali applicatæ ſeparationem à menſa monachis aſſignata factam vacat, & in quo ſtudium exiſtit, ac in eo Nouitij ab Abbate benedicendi ad profeſſionem admittuntur titulo Abbatis monachorum ſui monaſterij & ſuæ menſæ vti Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ſtatuimus & ordinamus.

Conſtitutiones Alex. VI. & Iulij II. confirmantur.

§. 32. Ad hæc literis piæ mem. Alexandri Sexti, & Leonis, ac Iulij Secundi, per quas inter alia voluerunt quod Monachus profeſſus vnius monaſterij, intelligatur profeſſus aliorum monaſteriorum dictæ Congregationis & profeſſus vnius prouinciæ non poſſit ad aliam prouinciam niſi ob demerita, vel ex gratia tranſmitti. Et procuratores in Curia ad Capitulum tamquam Prælati accedere, ibique vocem actiuam & paſſiuam, quatenus per Patres Definitores decretum ita foret habere poſſint, ac priuilegia & indulta in ſuo robore remanere, & omnibus monaſterijs communia eſſe, æqualitatque in negocijs prouinciarum adminiſtrandis ſeruari debeat.

Conſtit. Leonis X. approbatur.

§. 33. Necnon recol. mem. Leonis Decimi ſimiliter prædeceſſoris noſtri per quas quod nullis dictæ Congregationis perſonis ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac inhabilitatis ad vocem actiuam & paſſiuam, necnon ea quam fugitiui ex dicta Congregatione iuxta illius inſtituta, & Sedis Apoſtolicæ ordinationem incurrunt pœnas ipſo facto ſi contrauenirent incurrendis, diſtrictè præcipiendo mandauit, ne de cetero quiſpiam eorum, per ſe vel alium ſeu alios, directe vel indirecte, quouis quæſito colore, quomodo ex his, quæ circa dictæ Congregationis, & illius locorum regimen, & bene viuendi normam, ſiue per dictam Sedem, ſiue per generale Capitulum Congregationis eiuſdem prouide eſſent diſpoſita, & diſponerentur in poſterum impugnare quoquomodo præſumerent, et ſi quæ controuerſiæ inter eos dum Capitulum generale huiuſmodi celebraretur pro tempore ſuborirentur, per illius Capituli Definitores, ſi vero extra Capitulum orirentur, per Præſidem & Viſitatores d. Congregationis, qui pro tempore forent, componi eas & terminari libere permitterent, & dictorum Definitorum ac Præſidentis, ac Viſitatorum decreta & ordinationes deſuper facienda inuiolabiliter obſeruarent.

Conſtit. Pauli III. innouatur.

§. 34. Poſtremo ſanctæ mem. Pauli Tertij itidem prædeceſſoris noſtri per quas ſtatuit, quod de cetero omnes & ſinguli Prælati & Superiores, ac etiam dictæ Congregationis Monachi cuiuſcumque gradus exiſtentes, qui bona ſeu fructus monaſteriorum Congregationis huiuſmodi ſibi ſub quocumque prætextu ſine ipſius generalis Capituli expreſſa, vel omnium Definitorum huiuſmodi Congregationis licentia vſurpare præſumerent, vltra pœnas & cenſuras in tales per regularia inſtituta Ordinis & Congregationis huiuſmodi latas, regimine & adminiſtratione omnium Prælaturarum & officiorum Ordinis & Congregationis prædictorum, ac voce actiua & paſſiua eo ipſo priuati, & ad illa & alia quæcumque, Prælaturas & officia in poſterum habenda & exercenda perpetuo inhabiles cenſerentur. Quodque ipſi Prælati & Superiores eorum Monachis de victu & veſtitu, ac alijs neceſſarijs iuxta eadem inſtituta prouidere, ipſoſque Monachos & alios eorum ſubditos errantes corrigere, ac ſinguli eorum de geſtis & adminiſtratis per eos viſitatoribus dictæ Congregationis ſeu Deputatis ab eis rationem reddere tenerentur; necnon monaſteria Monialium niſi illarum Confeſſores per ipſius Congregationis Definitores pro tempore exiſtentes deputati forent ingredi, ac cum ipſis Monialibus conuerſari nequirent, ac electiones Prælatorum, & Superiorum eorumdem, rite & ſine ambitione ac corruptela celebrarentur, nec in huiuſmodi electionibus libertas quoquo modo directe vel indirecte impediretur, ſed vnicuique animi ſui ſententiam exprimere liceret robur Apoſtolicæ confirmationis adiicimus.

Definitores poſſint in vnaquaque prouincia creare tres titul. Abbatiales.

§. 35. Poſtremo dictis Definitoribus, creandi tres titulos Abbatiales ex vnaquaque prouincia pro illis diſtribuendis inter ſenes effectos & inhabiles ob maturam eorum ætatem nominandos quorumdam locorum annexorum alijs monaſterijs maioribus dictæ Congregationis. Et Abbates titulares huiuſmodi, priuilegijs aliorum Abbatum gaudeant, ſed vocē Capitularem non habeant, & locum ſuum teneant poſt Prælatum illius loci in quo reſederint, & ſeruitus, ac honor debitus illis exhibeatur. De quibus titulis Abbatialibus vnus ſeruetur, & detur illi, qui fuerit electus Viſitator maior dictarum prouinciarum, qui Viſitatoris, non tituli Abbatialis, ſed Viſitatoriatus cauſa & reſpectu ad Capitulum accedat ſicut antea, abſque tamen ſocio diſcreto, ſed tantum retineat huiuſmodi dignitatem maioris honoris cauſa, & ad conſeruandum dicti Ordinis decus, licentiam & facultatem concedimus ac impartimur.

Impoſitio perpetui ſilentij circa quæſtiones omnes non deuoluendas in futuro capit.

§. 36. Decernentes quod cauſarum ſeu quæſtionum & differentiarum quæ non fuerint motæ in nouiſſima viſitatione,

tatione, de mandato præfati Ioannis Epiſcopi & Cardinalis, Apoſtolica tamen auctoritate per Præſidentem dictæ Congregationis facta, & in proximo futuro Capitulo non detegentur, & iuſtificatæ non fuerint, nulla in poſterum actio habeatur, ſed de eis ac rebus elapſis annis præteritis cenſeri impoſitum perpetuum ſilentium ad effectum poſt celebrationem Capituli proxime futuri nemini liceat improperare alicui defectus præteritos verbo vel in ſcriptis, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, à qua nonniſi per Sedem prædictam, & præterquam in mortis articulo abſolui poſſit, & priuationis vtriuſque vocis per decennium; quæ vero cognitæ fuerint, & punitæ in dicta viſitatione, & quæ forſan cognoſcentur & punientur, in proximo Capitulo obſeruentur, ſed nulli liceat eas alteri improperare ſub eiſdem pœnis teneanturque Prælati intimare Monachis ſuis, vt ſi quis aliquam aduerſus quempiam habeat querelam, notificet Capitulo proxime celebrando, alioquin amplius non audiantur, & ſilentium imponatur, ſub eiſdem pœnis, finito Capitulo ordinario.

Deputatio executorum huius bullæ. §. 37. Quocirca dilectis filiis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, & Venerabilium fratrum noſtrorum Mediolanen. ac Floren. Archiepiſcoporum, in ſpiritualibus Vicariis generalibus, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando expedierit ſolẽniter publicantes, faciant eaſdem præſentes literas, & in eis contenta quæcumque inuiolabiliter obſeruari, contradictores per cenſuram Eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Derogatio contrariorum. §. 38. Non obſtantibus ſimilis mem. Bonifacij Papæ Octaui pariter prædeceſſoris noſtri, illa præſertim qua inter alia cauetur, ne quis extra ſuas ciuitatem & diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne Iudices a Sede prædicta deputati extra ciuitatem & diœceſim in quibus deputati fuerint contra quoſcumque procedere, aut alij vel aliis vices ſuas committere audeant vel præſumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo vltra duas dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, ac aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Ordinis, & monaſteriorum, ac locorum huiuſmodi, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis Ordini & monaſteriis, ac locis prædictis, illorumque Abbatibus, Prioribus, Prælatis, ac aliis Superioribus & perſonis quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & efficaciſſimis ac inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innouatis; quibus omnibus etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia, generali vel ſpeciali cuiuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam, effectus huiuſmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet vel differri, & de qua cuiuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Nulli ergo, &c.

D P An. 7. 22 Maij. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ 1578 decimo Kal. Iunij, Pontificatus noſtri anno 7.

L X. Ordinationes pro bono regimine Fratrum Minorum S. Franciſci ſtrictioris Obſeruantiæ.

Congregationem iſtorum Fratrum tempore Clem. VII. inſtitutam, approbauit ipſe, & nonnulla pro eius gubernio ſtatuit vt ſupra in eius conſtit 35. In ſuprema. vbi plene, notaui de his Fratribus, & remiſſiue de toto Ordine Sancti Franciſci.

Hanc autem conſtitutionem declarauit Clem. VIII. inf. in eius conſt. 45. *Pro iniuncti.* Vltra quam, vide etiam conſt. 31. Pauli V. *Poſtulat.*

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Editu An D. 1579.

Exordium. CVm illius vicem, meritis licet minime ſuffragantibus, geramus in terris, qui pacem in terras intulit, caritatemque ad inuicem præ ceteris omnibus eius fidelibus præcipit, officij noſtri debitam proſequimur actionem, ſi regularium perſonarum, quæ relicto ſæculo, ſub ſuaui voluntariæ paupertatis iugo, Dei obſequio ſe dedicarunt, pro commiſſo nobis officio, concordiæ, ac quieti 3 conſulere cupientes, pacem & charitatem inter ipſos inducere, inductamque confouere, & quæ iis contraria ſunt, falce vigilantiæ paſtoralis ad radicem poſita, prout rerum & temporum qualitas requirit, quantum nobis ex alto conceditur, totis viribus curamus.

Clem VII. approbauit ipſã Congreg. Reformatorum & nonnulla edidit ordinationes in conſt. de qua in rubr. §. 1. Sane licet alias per fel. record. Clem. VII. prædeceſſorem noſtrum multa ad quietum & tranquillum ſtatum pertinentia dilectorum filiorum profeſſorum Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci de ſtrictiori Obſeruantia Reformatorum nuncupatorum (vt qui Regulam ipſam Beati Franciſci pure & plene iuxta illius literam, & declarationes Nicolai Tertij, ac Clementis Quinti Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, vt veri Beati Franciſci filij & alumni obſeruare contendant) edita & ſtatuta fuerint, vt in literis Clementis VII. ſub Datum Romæ apud S. Petrum 16. Kal. Decembris, Pontificatus ſui anno nono, latius continetur.

Fratres de Obſeruantia illos deinde moleſtabant. §. 2. Nihilominus quidam ex Reformatis ſupradictis nobis detulerunt, quod ipſis Reformatis, quamplures perturbationes, damnaque non mediocria a dilectis filiis Fratribus Minoribus de Obſeruantia nuncupatis, ſub quibuſdam prætextibus, etiam contra dictarum literarum Clem. VII. formam, inferebantur.

Hic ideo Põt. aliqua addit circa. §. 3. Nos igitur eorumdem Fratrum Reformatorum nuncupatorum quieti & indemnitati, eiuſdemque Ordinis proſperitati ac propagationi conſulere volentes, Venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus ſuper cauſis Epiſcoporum & Regularium deputatis, atque etiã eiuſdem Ordinis prædicti Protectori, cauſam huiuſmodi audiendam & cognoſcendam commiſimus. Qui re mature diſcuſſa, necnon quorum intereſt, aut intererat partibus auditis, literiſque Clementis Septimi prædictis plene conſideratis, nobis retulerunt, quæ reformationem huiuſmodi magis proſpere dirigere viſa ſunt. Quare de eorumdem Cardinalium conſilio, literis Clementis Septimi prædictis addenda quædam decernimus.

Nouitiorum profeſſionem. §. 4. Itaque volumus & Apoſtolica auctoritate ſtatuimus & ordinamus, vt Nouitij Reformatorum præſentes & futuri annum continuum inter dictos Reformatos agant, ad deliberandum an inter Reformatos prædictos permanere velint à die ingreſſus in Cuſtodias, ſeu loca Reformatorum. Si vero in familia Fratrum de Obſeruantia profeſſionem emiſerint, & ad Reformatos de ſtrictiori Obſeruantia tranſierint, vel in futurum tranſire voluerint, habeant itidem annum continuum à die ingreſſus ad deliberandum, an remanere in hac ſtrictiori Obſeruantia voluerint.

Prorum receſſũ poſt profeſſionem. §. 5. Poſt præſentium autem noſtrarum publicationem, & dictum annum completum, declaramus prædictos profeſſos extra Reformatos, haberi vt profeſſos inter cuſtodias Reformatorum, nec ipſos, ſicut nec alios inter eaſdem cuſtodias profeſſos, ab iis, ſine ſpeciali Apoſtolicæ Sedis licentia, recedere poſſe, ſine Apoſtaſiæ nota. Quo etiam anno peracto, tam Nouitios in Cuſtodiis expreſſe profeſſos, quam profeſſos in Familia, & in Cuſtodiis annum continuum agentes, volumus ad puram & plenam Regulæ S. Franciſci Obſeruantiam, iuxta ipſius literam, ac Nicolai Tertij, & Clementis Quinti Romanorum Pontificum declarationes, & Clementis Septimi literas

literas prædictas teneri; nec ab ea, Reformatorumque ipſorum obedientia recedere, minuſque à Reformatis ipſis expelli valeant, niſi incorrigibiles, iuxta antiqua eorum inſtituta hactenus obſeruata, & niſi qui ad Capuccinos tranſeundi licentiam in ſcriptis, iuxta Pauli III. & Iulij Tertij literas, à proprio Cuſtode obtinuerint.

Cuſtodis munus in recipiendis Nouitiis, & Fratribus de Obſeruantia.

§. 6. Liberum vero ſit eidem Cuſtodi, etiam nullo Miniſtri Prouincialis, vel aliorum ſuorum Prælatorum habito vel requiſito conſenſu vel licentia, nulloque cum iiſdem verbo facto, per ſe vel alium iuxta Tridentini Concilij formam, atque Ordinis conſuetudinem, Nouitios, necnon & Fratres Ordinis prædicti de Obſeruantia, tam propriæ quam alienæ Prouinciæ reformandos, ad Ordinem ac profeſſionem & reformationem pro ſua Cuſtodia, abſque vllo penitus impedimento, de conſilio tamen & conſenſu Fratrum illius loci, pro quo recipiuntur admittere.

Loca Reformatis ſignanda. An hoc extet etiam conſt. Clem. VII. cit. in tota.

§. 7. Teneantur autem Miniſter Prouincialis, vel illo abſente Præſidens Capituli vel Congregationis & Diffinitores in Capitulis & Congregationibus Prouincialibus, quando familiæ mutari ſolent, ad petitionem dictorum Reformatorum, alia etiam Prouinciæ loca ſiue Monaſteria, alias Reformatorum locis, quantum fieri poterit contigua vel commoda, iuxta eiuſdem Clementis Septimi literas, dare & aſſignare, & Prioribus eorum locis addere, nec Fratrum Reformatorum paucitatem, dummodo ad decem Fratres recipiendos ſint idonea, vel breui tempore in ea illos introduci poſſe ſperandum ſit, nec aliam quampiam excuſationem quo minus id faciant, obiicere poſſint.

Miniſter Generalis Fratrū de Obſeruantia & nō alij, iurisdictionem habet, viſitandi & corrigendi Reformatos.

§. 8. Generalis Miniſter dictorum Fratrum de Obſeruantia tantum, minime autem Prouincialis, ſiue alij dictorum Fratrum de Obſeruantia Prælati aut Commiſſarij, in dictos Fratres Reformatos, ſiue illorum Cuſtodias iuriſdictionem, viſitandique & corrigendi facultatem, ſiue per ſeipſum, ſiue per eiuſdem Ordinis, eorum alienæ cuſtodiæ reformatos ipſos habeat; minime tamen poſſit aliquem ad Prælationem vel officia, etiam in Cuſtodia promouere, aut correctionis, vel quouis prætextu, ſtatutis, cenſuris, caſibus, reſeruationibus propriis vel Ordinis, Reformatos ſubiungere, aut Cuſtodiæ, Cuſtodis, vel Fratrum Reformatorum reſpectiue poteſtatem, facultatem, immunitatem, conceſſiones, gratias, ſtatuta, & pacem, quouis prætextu, modo, & quæſito colore, directe vel indirecte annullare, ſuſpendere, arctare, alterare, immutare, impedire, contrafacere, aut inquietare; nec etiam de propria eorum Cuſtodia, domibuſque & locis, niſi pro aliarum cuſtodiarum dicta viſitatione, dictos Reformatos, vel eorum aliquem amouere, extrahere, mittere, vel transferre, nec illos ad qualcumque alias partes, Prouincias vel Cuſtodias & alia propriæ ipſorummet Cuſtodiæ loca, etiam ſub ſpecie prædicationis, mittere, collocare, vel retinere, niſi prout in ſingularum Cuſtodiarum Capitulis, vel ab ipſo Cuſtode fuerit ordinatum, locaque huiuſmodi eiſdem Reformatis fuerint aſſignata; & multo minus ad Reformatorum vel Cuſtodiarum loca non Reformatos, etiam Nouitios, vel Monialium confeſſores, aut alios quoſcumque etiam reformandos à Reformatis non receptos mittere, aut in eiſdem collocare vel retinere.

Tu vide conſt. Paul. V. Pollicitat.

Reformati nō vt recipiāt aliquem non reformandum, niſi Lectores & Prædicatores tamen propter Studia iure tentata.

§. 9. Nec etiam Reformati ipſi aliquem prædictorum non reformandum recipere, vel ad commorandum, ſiue de familia in eorum locis retinere vllo modo poſſint, exceptis lectoribus à Prælatis ipſorum licentiatis, propriæ Cuſtodiæ neceſſariis. Qui tamen in Cuſtodia vocem actiuam vel paſſiuam habere non poſſint, ſed illa ad Reformatos tantum in Cuſtodia pertineat, exceptis quoque opportunis Prædicatoribus ſimiliter licentiatis, vel in petitis, & hæc pro tempore tantum neceſſitatis, ſed ſine conſenſu Cuſtodis in ſcriptis, non poſſint quicunque dicti Ordinis Prælati, fratres non Reformatos, in auditoris ad ipſorum locorum confines, iuxta morem Ordinis pertinentibus ad prædicandum, nec eiſdem confinibus quoſcumque fratres ad eleemoſynas colligendas deſtinare.

Cuſtos per ſe Commiſſarium ... ſuſpenſum ... ſuo ... eorum & ſui ...

§. 10. P[illegible] eſſerens autem negotiis & aliis pro cauſis [illegible] res ad quæcumque Ordinis, & [illegible] loca [illegible] Reformatorum Cuſtodias, dumtaxat Sedem Apoſtolicam, & ad totius Ordinis Protectorem, & pro prædicatione ſe, ac fratres ſuos mittere, ſed cauſa manendi de familia in locis Ordinis extra Reformatos, pro ſtudio vel alia cauſa, nullo modo Cuſtodes vel Cuſtodiæ mittere, vel licentiam dare, nec fratres ire vel manere, nec Prælati Ordinis eos recipere vel retinere poſſint.

Capitula cuſtodialia ſingulis annis in locis cuſtodiæ ad electionem Cuſtodis ſunt habenda.

§. 11. Capitula Cuſtodialia ſingulis annis in propriis Cuſtodiæ locis diſtincte, & non extra cuſtodiam per Reformatos, quando, & vbi per proprium Cuſtodem, vel Cuſtodiam fuerit conſtitutum, fiant, eant tamen & ipſi Reformati ad Capitula etiam prouincialia, vt in dictis literis Clementis Septimi ſtatuitur, & in illis vocem non actiuam tantum, ſed paſſiuam poſthac habeant. Huiuſmodi autem Cuſtodiarum Capitulis, ſolus Cuſtos qui erit pro tempore, vel eo decedente Commiſſarius Cuſtodiæ, vel ipſe Generalis Miniſter, ſi perſonaliter tantum intereſſe voluerit, præſidere poſthac valeat.

Capitulo præſideat Cuſtos, vel eo mortuo Commiſſarius, vel ipſe Miniſter generalis fratrū de Obſeruantia.

§. 12. In iis autem Capitulis vnaquæque Reformatorum Cuſtodia plenam & abſolutam habeat poteſtatem quæcumque ſtatuta & ordinationes, dummodo contra Deum, animam, ac regulam, & decreta Concilij Tridentini non ſint, iuxta literas Clementis Septimi prædictas, condendi & ſtatuendi, nec in eo per Miniſtros generales vel prouinciales, vel eorum Commiſſarios, aut alios dicti Ordinis Prælatos quomodolibet impediri valeat. Electione Cuſtodum per Reformatos ad triennium facta, Cuſtodes per ſe, vel per literas in ſignum humilitatis confirmationem tantum intra menſem petere teneantur à Miniſtro prouinciali, quandocumque ſtatim facto exhibendam. Poſſint autem Cuſtodes, etiam dum expectatur, & antequam petatur confirmatio prædicta, cum plena auctoritate libere officio ſuo fungi, quod ſi confirmationem huiuſmodi intra tres dies non obtinuerint, à Sede Apoſtolica ipſo facto tenore præſentium confirmati cenſeantur. Guardiani vero in Capitulis electi, vel à Cuſtodibus inſtituti, à Miniſtro, vel alio quopiam confirmari deinceps non egeant, ſed eorum inſtitutio in Capitulis vel extra ab ipſis Cuſtodibus facta ſufficiat. Cuſtos pro tempore electus vel eligendus in ſuo officio à prima electione continuet ad triennium, videlicet vſque ad Capitulum Cuſtodiale, ſiue citra, ſiue vltra triennium fiat, abſque eo, quod ſingulis annis rurſus eligatur. Cuſtodis autem ſucceſſoris electio à Cuſtode prædeceſſore, Guardianis, & Diſcretis locorum Cuſtodiæ fiat, ſi tamen etiam intra triennium in ſingulis annalibus Capitulis vniuerſitati electorum videretur cuſtodem minime idoneum eſſe, & vtilitati Reformatorum non vtilem, alium ſibi Cuſtodem ex regulæ ipſius præſcripto eligere poſſint & teneantur.

Cuſtodes ad triennium eligantur, & confirmationem petant à Miniſtro prouinciali.

Cuſtode decedente, eligatur Commiſſarius vſque ad Capitulum Cuſtodiale.

§. 13. Ipſo autem Cuſtode decedente, alius Cuſtos extra Capitulum poſthac non eligatur, ſed aliquis erit cuſtodiæ Commiſſarius, vſque ad proximum Capitulum cuſtodiale, prout Reformati in ſuis Capitulis ordinauerint.

Cuſtodum facultates.

§. 14. Poteſtatem vero eamdem habeant ſinguli Cuſtodes in ſuas cuſtodias, & fratres, quam Miniſtri prouinciales in ſuas prouincias, & fratres habent, tam ex vigore regulæ, quam ex Rom. Pontificum conceſſis gratiis, dummodo huiuſmodi ſtrictiori Obſeruantiæ reformatorum non ſint contrariæ. Præſertim vero cuſtodes poſſint loca ipſa iuxta eorum exigentiam relaxare & augere locis quæ Guardianum habere non ſolent, ipſum Guardianum in Capitulis cuſtodialibus conſtituere, & in eiſdem capitulis, ſiue prout in illis fuerit ordinatum, prædicatores & confeſſarios ſaculorum, ſeruata forma Concilij Tridentini examinare & approbare, & illis officium prædicationis, & confeſſionum audiendarum concedere, & ad illa promouere, atque à caſibus & cenſuris, reſeruatis Ordinis reſeruatis & reſeruandis, per ſe abſoluere, vel per alium abſolui curare, eos quoque, qui idonei ſunt, pro ſuo arbitrio ad ſacros ordines recipiendos approbare & mittere.

Conſtit. contraria huic Reformat ſeruentur.

§. 15. Volumus tamen, quod ſi in capitulis generalibus conſtitutiones aliquæ vel decreta præſentibus literis & huic Obſeruantiæ ſtrictiori non contraria, ſed quæ magis ei fauere videantur, ordinata fuerint, Reformati ea obſeruare omnino teneantur.

§. 16. Quo

Veſtes non deſignantur.

§. 16. Quo vero ad veſtitum induantur prædicti Reformati vilioribus indumentis, & deſpecto colore, & poſſint ea repetiare ſecundum B. Franciſci regulam.

Conſtit. Clem. VII. in cæteris approbatur.

§. 17. Literas vero prædictas Clementis Septimi, quatenus ſupradictis non aduerſentur, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium confirmamus, illiſque perpetuæ firmitatis robur adiicimus.

Clauſ. præſeruatiua.

§. 18. Decernentes præſentes literas nullo vnquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu, etiam ex eo quod omnes intereſſe habentes, vel fratres de Obſeruantia prædicti, aut quicunque alij vocati non fuerint, notari, argui, ſeu impugnari, aut ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam ab eadem Sede Apoſtolica emanatis, & in poſterũ emanandis comprehendi poſſe, ſed illas pro omnibus & ſingulis prædictorum Reformatorum cuſtodiis, cuſtodibus & fratribus Reformatis, præſentibus & futuris, ſemper validas, & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri debere.

Clauſula ſublata.

§. 19. Sicque per quoſcunque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari ac definiri debere, necnon irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Diſtrictius inhibentes generali & prouincialibus miniſtris dictorum Fratrum de Obſeruantia nuncupatorum, & eorum Commiſſariis nunc & in perpetuum pro tempore exiſtentibus, & illorum generalibus & prouincialibus Capitulis, perſoniſque quibuſcumque in illis congregandis, ac omnibus & quibuſcumque quos præmiſſa concernunt, aut in poſterum quomodolibet concernent, & quibuſuis aliis cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, ne ſub indignationis noſtræ, & excommunicationis latæ ſententiæ eo ipſo ſi contrafecerint incurrendæ pœnis, Reformatos prædictos, illorumque Cuſtodias, Cuſtodes, Diſcretos, Officiales, & Fratres, aut alios quoſcumque, quos præmiſſa quomodolibet concernunt, aut in poſterum concernent, quominus prædictis omnibus & ſingulis pacifice fruantur, ſeu prædicta omnia, & ſingula ſuum debitum ſortiantur effectum impedire, retardare, aut perturbare audeant, vel præſumant.

Executores deputatio & facultates.

§. 20. Quocirca Venerabilibus fratribus Archiepiſcopo Mediolanenſi, & Epiſcopo Laudenſi, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, necnon vniuerſis & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & Eccleſiarum Prælatis, ac quibuſcumque in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis per præſentes mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte fratrum Reformatorum prædictorum deſuper fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, illiſque in præmiſſis omnibus & ſingulis, iuxta præſentium continentiam & tenorem, pacifice frui & gaudere. Non permittentes eos deſuper per Miniſtrum generalem, aliosque prædictos quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet ac rebelles, & præmiſſis non parentes, per ſententias, cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, omni appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus illos ſententias, cẽſuras & pœnas prædictas incurriſſe declarando, illaſque etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Clauſula derogat.

§ 21. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, præſertim fel. record. Leonis X. prædeceſſoris noſtri ſuper vnione omnium Fratrum Minorum de Obſeruantia, & nuncupatione eorumdem, & aliis in dictis literis Clementis Septimi contentis, & quæ eidem Clementi placuit non obſtare, necnon dicti Clementis Septimi literis prædictis pro Reformatis, & Bonifacij Octaui de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præſentium ad iudicium vltra tres dietas non trahatur, Bulla aurea, Mari magno, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis quibuſcumque, dictique Ordinis ſtatutis, conſuetudinibus, priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate etiam roboratis, etiam in forma Breuis, vel quibuſcumque verborum formis, ſolemnitatibus, clauſulis etiam inſolitis, & quantumcumque fortiſſimis dicto Ordini, vel quibuſcumque Prælatis eiuſdem in contrarium conceſſis, approbatis, & innouatis, & in futurum concedendis, approbandis, & innouandis, etiam ſi talia forent, quod pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales mentio habenda foret. Quibus omnibus eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus infererentur, pro plene & ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Fides tranſumptorum.

§. 22. Cæterum quia difficile foret præſentes literas noſtras & literas Clementis VII. prædeceſſoris noſtri, dictis Reformatis, vt præfertur, conceſſas, ad ſingula quæque loca, vbi neceſſe fuerit, deferri, volumus & auctoritate Apoſtolica decernimus, quod tranſumptis præſentiũ literarum, & tranſumptis dictarum literarum Clementis Septimi, etiam impreſſis, ſigillo alicuius in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti munitis, & manu Notarij publici ſubſcriptis, eadem fides tam in iudicio quàm extra illud vbilibet adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die tertia Iunij, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſeptuageſimo nono, Pontificatus noſtri anno octauo *D. P. An. 8. 3. Iunij.*

Inſtitutio Archiconfraternitatis Pietatis Carceratorum in Alma Vrbe, ad eos viſitandos, conſolandos, & adiuuandos. Cum Indulgentiarum conceſſione. LVI.

Alias indulgentias conceſſit hic idem Pontifex, ſed eius bullas prætermiſi, quia Paulus V. nouam deſuper diſpoſitionem fecit mox publicandam, quam formatam vidi ſub die decima Martij 1608. *Et circa facultatem alias Confraternitates aggregandi, formam nouam tradidit Clemens Octauus in conſt. 115.* Quæcumque.

Eidem Archiconfraternitati, nonnulla priuilegia, quo ad Carcerum Vrbis viſitationem, & condemnatorum ad Triremes prouiſionem, & vnius carcerati ſingulis annis liberationem, conceſſit Sixtus V. in conſt. 97. *Ex debito.* Et poſtremo annuum ſubſidium ad liberandos pauperes pro debito ciuili carceratos, eidem conceſſit die 20. Iulij 1590. in altera eius conſtit. quam hic indicaſſe ſufficiat.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Edita An. D. 1579.*
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

PIJ Patris Altiſſimi, qui antequam ineffabili pietatis & charitatis ſuæ exuberantia, pro peccatorum noſtrorum expiatione, acerbiſſimum Crucis tormentum ſubiret, opera pietatis & charitatis huiuſmodi fidelibus ſuis inſtanter commendauit, vices licet immeriti, gerentes in terris, ad ea, per quæ opera ipſa vbique, præſertim in Alma Vrbe noſtra, quæ cæteris illuſtre exemplar præſtare debet, ad pauperum Carceris incommodis, ac miſeriis afflictorum ſubuentionem, & ſpiritualem conſolationem valeant propagari, libenter intendimus, & ad id fideles quoſlibet ſpiritualibus muneribus indulgentiis videlicet, & peccatorum remiſſionibus [illegible] ac alias deſuper officij noſtri partes [illegible] [illegible] [illegible]

rerum & perſonarum qualitatibus debite penſatis, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Quòd Chriſtifideles, Societatem Pietatis Carceratorũ in Vrbe ad pia circa eos opera exercenda inſtituere proponerent Pace accedente ſanctitatis.

§. 1. Sanè exhibita nobis nuper, pro parte quamplurium piorum dictæ Vrbis Chriſtifidelium petitio continebat. Quod ipſi pia atque ſincera deuotione ducti, ac de proximi ſui ſalute muaminequeque recogitantes, ac re ipſa comperientes, diuerſos in dies in dicta Vrbe varias ob cauſas carceratos, tempore eorum carcerationis, tanquam ab amicis, propinquiſque conſanguineis derelictos, vel illis in eadem Vrbe carentes, & præcipue extraneos diuerſarum Orbis Chriſtiani Nationum, quorum maxima in eadem Vrbe, tam pro locis ſanctis dictæ Vrbis viſitandis, quàm etiam varijs negocijs apud nos, Sanctamque Sedem Apoſtolicam, & alias peragendis commorari ſolet, copia qui illis in ſuis neceſſitatibus tam ſpiritualibus quam temporalibus ſubueniant, eorumque cauſas, & liberationem procurent, in varios miſerrimoſque incidere caſus. Vnde, vt his caſibus, infortunijs, & calamitatibus in futurum remedium aliquod ſalubre adhiberi poſſit, præfati Chriſtifideles vnam vtriuſque ſexus Chriſtifidelium ſub denominatione Pietatis Carceratorum Archiconfraternitatem in eadem Vrbe, ac quodam ad id congruo & decenti loco, ſub noſtro & dictæ Sedis beneplacito inſtituendam propoſuerunt, cuius Confratrum pro tempore exiſtentium præcipuum ſit inſtitutum, pauperes in quouis Carcere dictæ Vrbis, tàm pro ciuili quàm pro criminali cauſis, pro tempore detentos, quibus cum colloqui permiſſum ſit, omni cum humanitate & charitate, ac ſpirituali conſolatione per ipſos ordinatam viſitare, & ad patientiam in ſuis aduerſitatibus fortiter & animoſe pro CHRISTO habendam, necnon confeſſionem ſacramentalem eorum peccatorum faciendam exhortari & conſolari, eleemoſynisque pauperibus ſubuenire, & qui ex eiſdem Confratribus ſacerdotes, & ad confeſſiones audiendas approbati fuerint, eorundem carceratorum confeſſiones audire, ipſiſque carceratis diuerſos ſpirituales libros, in quibus legendis, & legere ignorantes alios legentes audiendis, occupentur, elargiri, ac vt eiſdem carceratis, Dominicis & alijs diebus feſtiuis de præcepto Eccleſiæ ſeruari ſolitis, vbi Dei conciones, & exhortationes fiant, & his præcipue diebus, ipſi carcerati ab illicitis ludis, blaſphemijs, alijſque Chriſtiana pietate indignis abſtineant, ad Dei laudem, ipſorumque carceratorum ſpiritualem conſolationem procurare, pacemque & concordiam inter ipſos carceratos, & eorum inimicos inire & componere, aliaque pietatis opera circa eoſdem carceratos indies occurrentia pro viribus exercere. Quare pro parte eorundem piorum Chriſtifidelium nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus præmiſſis annuere, ac alias deſuper opportune prouidere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Erectio Pie. Archiconfraternitatis.

§. 2. Nos igitur, qui honeſtis petentium votis, per quæ opera pietatis & charitatis huiuſmodi in dies, noſtris potiſſimum temporibus, incrementum ſuſcipiant, & ad ceteras nationes huiuſmodi dilatentur, libenter annuimus, eaque fauoribus proſequimur opportunis, pium, rectumque eorundem Chriſtifidelium animum & voluntatem tam laudabili propoſito, quantum cum Deo poſſumus, confouere & adiuuare volentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, in d. Vrbe Archiconfraternitatem Pietatis Carceratorum huiuſmodi ad munera prædicta & alia charitatis & miſericordiæ officia erga dictos carceratos exercenda, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ſine alicuius præiudicio, erigimus & inſtituimus, eamque Archiconfraternitatem Pietatis Carceratorum denominari volumus. Ac illi ſic erectæ & inſtitutæ quæcumque bona mobilia & immobilia, legata, relicta, & alia iura eidem Archiconfraternitati, tam per illius Confratres pro tempore exiſtentes, quam alias qualeſcumque perſonas cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes pro tempore quomodolibet elargienda, donanda, & relinquenda, auctoritate & tenore prædictis perpetuo applicamus & appropriamus.

Statuta, condenda facultas conceditur.

§. 3. Necnon eiſdem confratribus pro tempore exiſtentibus quæcumque ſtatuta, & ordinationes, felix regimen & proſperum ſtatum, Archiconfraternitatis, ac pia opera huiuſmodi, circa eoſdem carceratos, vt præfertur, exercenda, concernentia (ſacris tamen canonibus, Decretiſque concilij Tridentini minime contraria, nec iuriſdictionem, officium, & executionem Iudicum, aliorumve miniſtrorum dictæ Vrbis, circa ipſos carceratos impedientia, & per dictæ Vrbis Vicarium dicta auctoritate approbanda) condendi & faciendi, ac condita toties quoties opus fuerit corrigendi, mutandi, alterandi, & alia de nouo faciendi.

Carceres non ſecretos intrandi & cũ carceratis ſtandi, auctoritatem impartiũ.

§. 4. Necnon quemlibet dictæ Vrbis carcerem, non tamen eis loca, quæ Secreta dicuntur, niſi permiſſu Iudicum, toties quoties, eis & eorum cuilibet viſum fuerit ad effectum præmiſſum ingrediendi, & in eo ad tempus bene viſum præmiſſa opera exercendo commorandi, licentiam eiſdem auctoritate & tenore etiam perpetuo concedimus. Diſtrictius præcipientes, & mandantes cuius dictæ Vrbis carceris cuſtodi, & quibuſcumque alijs perſonis, cuiuſcumque ſtatus, gradus, conditionis, & præeminentiæ exiſtentibus, vt eiſdem confratribus, & & ab eis conſtitutis quemuis dictæ Vrbis, & illius Burgi carcerem non tamen Secretum, toties quoties fuerit requiſitus, ingredi permittat.

Indulgentias Conf atr. elargitur.

Quoad hoc vide bullam S D N. Pauli V. ſub tit. rubr.

§. 5. Et inſuper cupientes, vt Chriſti fideles, eo libentius dictam Archiconfraternitatem ingrediantur, & pijs operibus huiuſmodi intendant, quo ex hoc dono cœleſtis gratiæ ſe vberius refectos eſſe cognouerint, de omnipotentis DEI miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus qui dictam Archiconfraternitatem pro tempore ingredientur, die eorum ingreſſus, ſi tunc vere pœnitentes & confeſſi Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, ac in cuiuſlibet eorum mortis articulo, ſi etiam vere pœnitentes & confeſſi, Sanctiſſimum nomen IESV ore vel corde inuocauerint, necnon eiſdem confratribus ſimiliter vere pœnitentibus, & confeſſis, qui prima quaque die Dominica menſis Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum huiuſmodi ſumpſerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem, auctoritate & tenore prædictis, miſericorditer in Domino concedimus. Præterea eiſdem confratribus, quoties ſe inuicem aggregauerint, eleemoſynam elargiti fuerint, ipſos carceratos viſitauerint, & circa eos aliqua alia pia opera exercuerint, centum dies de eis iniunctis, ſeu alias quomodolibet debitis pœnitentijs, auctoritate, & tenore prædictis etiam miſericorditer in Domino relaxamus.

Alias Cõfraternitates aggregandi & Indulgentias communicandi, auctoritatem tribuit. Tu vide reformationẽ Clẽ. 8. ſub tit. rubr.

§. 6. Poſtremo ipſis confratribus, vt quaſcumque alias ſimiles confraternitates, vbique locorum pro ſimilibus pijs operibus exercendis, ſub eadem denominatione Pietatis carceratorum erigendas dictæ Archiconfraternitati tanquam membra capiti aggregare, ac in eorum numerum, ſeu dependentiam recipere, illiſque & earum Confratribus, indulgentias, aliaque priuilegia, & indulta eidẽ Archiconfraternitati per præſentes conceſſa, prædicta communicare, eoſque de illis participes facere, libere & licite valeant, eiſdem auctoritate, & tenore pariter perpetuo indulgemus.

Clauſula præſeruatiua.

§. 7. Decernentes præſentes literas ſub quibuſcumque reuocationibus, ſuſpenſionibus, & modificationibus, ſimilium indulgentiarum, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Rom. Pontifices pro tempore exiſtentes factis, ac Cancellariæ Apoſtolicæ regulis pro tempore editis, etiam in fauorem Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de eadem Vrbe, ac Cruciatæ ſanctæ, nullo vnquam tempore comprehendi, ſed ab illis omnino exceptas eſſe, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ac validiſſimum ſtatum reſtitutas, & de nouo, etiam ſub data per eoſdem Confratres eligenda, conceſſas fore & cenſeri, ac perpetuis futuris temporibus durare.

Clauſula ſublata.

§. 8. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. derog.

§. 9. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ erectionis, inſtitutionis, voluntatis, applicationis, appropriationis, conceſſionis, præcepti,

mandati,

mandati, relaxationis, indulti, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D.P. An. 8. 28. Iunij. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimonono, 4. Kal. Iulij Pon. noſtri anno octauo.

LVII. Vſus altaris portatilis Religioſis Societatis IESV reſtituitur, non obſtante Concilij Tridentini diſpoſitione. vt in eo inter miſſiones quæ à Superioribus de ipſis fiunt vbique in loco tuto Miſſam celebrare, & Euchariſtiam miniſtrare poſſint.

Alia de hac Societate notaui ſup. ad conſt. 25. Pauli III. Regimini.

Edita An. D. 1579. *GREGORIVS PAPA XIII.*
Dilectis filiis Præpoſito generali, & Presbyteris Soc. IESV.

Reſtitutio de qua in rubr. VSum altaris viarici Societati veſtræ à fel. record. Paulo Papa Tertio conceſſum, deinde à Concilio Tridentino vniuerſe ſublatum, vobis eatenus reſtituimus, vt intermiſſiones, quæ à Superioribus fiunt, presbyteri veſtri, ſeruata alias forma dictæ conceſſionis, Miſſæ ſacrificium licite valeant celebrare ſuper huiuſmodi Altari vbique gentium, etiam in caſtris militum, modo loca & ſi communia & profana, tuta & honeſta ſint, & Generalis, aut per eum Prouinciales Præpoſiti, eo tum vtendum fore iudicauerint. Itidemque poſſint ibi presbyteri ipſi Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum miniſtrare fidelibus ad illud ſumendum debite præparatis.

Contrariorum derogatio. §. 2. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Eadem porro fides vbique detur præſentium exemplis, eo quo ſolent alia in veſtra Societate tranſumpta modo, munitis, quæ daretur ipſis præſentibus, ſi exhiberentur vel oſtenderentur.

D. P. An 8. die 1. Octobris Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die 1. Octobris, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo nono, Pont. noſtri anno octauo.

LVIII. Reductio Monachorum Ordinis S. Baſilij in vnam Congregationem, & ſub regimine vnius Abbatis, cum priuilegiorum, & gratiarum elargitione, pro dicti Ordinis reformatione.

Hanc reductionem approbauit etiam Clem. VIII. inf. in conſt. 103. Altiſſimi *Et Abbatis auctoritatem etiam quoad Monachos reformatos conſiſtere voluit ipſe Clem. ibid. vbi alia indicabo.*

Edita An. D. 1579. *GREGORIVS EPISCOPVS,*
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

S. Baſilius Magnus Monachorū Ordinem erexit. BEnedictus Dominus Deus noſter, à quo Sancti ſui intelligentiæ ſpiritu repleti, tamquam imbres ſapientiæ ſuæ eloquia emiſerunt, eumque in oratione confeſſi ſunt. Quo gratiæ munere B. Baſilius cognométo Magnus, à diuina benignitate locupletatus, omnis bonitatis tantæque in ſe beneficentiæ auctori, quod recepit fertiliſſimi agri more, cum centeſimo reddidit incremento. Nam præter ea quæ effudit Theologicæ ſcientiæ, eloquentiæque flumina, quæque edidit continentiæ, abſtinentiæ, & ſuſceptorum pro CHRISTO laborū tolerantiæ documenta, adoptatos ſibi nouæ ſobolis fœtus, in cœnobiaque procul a communi viuendi ratione ſegregatos in compoſitum Ordinem redegit, & ſalutaribus præceptis inſtituit, vt perpetua futurorum temporum ſucceſſione verbo, & opere à ſe inſtructi, Deum confiterentur, Catholicæque Eccleſiæ ornamento eſſent, atque in dubiis rebus adiumento.

Cuius Ordinis Monachi in ſanctitate, & doctrina olim floruerunt nunc autem quaſi defecerunt. §. 1. Qui vitæ ſanctitate, & doctrina inſignes toto terrarum Orbe, maxime vero in Aſia, Paleſtina, Thracia, Græcia, & Italia multis ſæculis floruerunt, Poſtea vero (quod nō ſine maximo animi noſtri mœrore recenſemus) temporum iniuria, totiuſque Orientis à dira Turcarum Tyrannide oppreſſi calamitate, crebriſque ita hominum exigentibus culpis, exorientium ſchiſmatum diſſenſionibus, Ordo ille alibi penitus corruit, alibi ita fuit imminutus, vt diſciplina regulari laxata, charitas illa priſtina deferbuerit, Monachique alij alio diſperſi ſine capite ſicuti oues ſine paſtore errauerint, in aliquibus autem ne veſtigium quidem Monaſtici remanſerit inſtituti, monaſteria euerſa & bona fuerint diſſipata.

Ideo hic Pōt. pro reformatione dicti Ordinis, præcipit fieri Capitulū eligiq. Abbatem generalē & alios officiales inhærendo conſtitutioni Innoc. 3. quæ eſt in cap. in ſingulis de Stat. Monac. §. 2. Cui incommodo, quod à nobis noſtri Apoſtolatus ratio expoſcit, prouidere, ipſumque Ordinem priſtinæ dignitati, regularique obſeruantiæ, quantum Domino adiuuante poſſumus, reſtituere volentes, vt quamprimum in agro Domini vberes fructus maiorum ſuorum, & præcipue tanti Patris, & Magiſtri exemplo edere valeant, maxime expedire duximus à Monaſteriis, quæ in Italia, & in vtriuſque Siciliæ Regnis conſiſtunt, quorum plagas propius inſpeximus, huiuſmodi Ordinis inſtaurationem inchoare, ipſaque Monaſteria in vnam Congregationem iuxta conſtitutionem felicis recordationis Innocentij Papæ III. prædeceſſoris noſtri in Concilio generali editam quæ incipit, In ſingulis, ac Concilij Tridentini decreta redigere. Et vt hæc facilius optatū conſequi poſſent effectum, primum Generale Capitulum dicti Ordinis celebrari mandauimus, in quo Abbas generalis, qui in ſingula prædicta & alia eius Ordinis Monaſteria Conuentus, & regularia loca vbicumque ſub obedientia noſtra, & S.R.E. illa fuerint, illorumque perſonas abſoluta ſit auctoritate præditus. Ac præterea Viſitatores, Procurator generalis & alij officiales, quorum electio in Capitulo generali facienda eſſet, in Monaſterio ſancti Philareti eiuſdem Ordinis, Militenſis diœceſis, in feſto Pentecoſtes proxime præterito eligerentur, illo prius de more indicto per dilectum filium noſtrum Guilelmum tit. Sancti Laurentij in Paniſperna presbyterum Cardinalem Sirletum nuncupatum, dicti apud nos Ordinis, Sedemque Apoſtolicam Protectorem, dilecto filio Paulo Abbate Monaſterij Caſtri Villarij Ordinis S. Benedicti Caſſinenſis diœc. Congregationis Caſſinenſis, eidem Capitulo eiuſdem Guilelmi Cardinalis nomine præſidente, ac in eius manibus, antequam ad electionis negocium procederetur, per Priores & alios Monachos Monaſteriorum dicti Ordinis Sancti Baſilij præſentes, vocemque in Capitulo generali habere debentes, profeſſione regulari quæ per Monachos eiuſdem Ordinis S. Baſilij emitti debet, expreſſe emiſſa.

In quo Capit. Abbas, Viſitatores & alij Officiales electi fuerunt. §. 3. Et tandem cum pro electionibus, vt præfertur celebrandis iam in vnum conueniſſent, vocatis omnibus, qui voluerunt, potuerunt, & debuerunt electionibus huiuſmodi commode intereſſe, die ad eligendum præſtituta, vt moris eſt, dilectum filium Nicolaum Antonium Abbatem monaſterij S. Nicolai de Bucramo dicti Ordinis S. Baſilij, Hieracenſis diœceſis in Abbatem generalem, ac duos Viſitatores; & vnum Procuratorem generalem, alioſque Officiales per ſecreta ſuffragia elegerunt.

Et modo hic Pont. d. Capit. celebrationem & ad Officialiū electionem confirmat. §. 4. Nos autem reductionem eorumdem monaſteriorum, Priorum, & Monachorum in Congregationem & Capitulum dictique Capituli indictionem & præſidentiam ac electiones huiuſmodi ratas & gratas habentes, Motu proprio & ex certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, eaſdem tenore præſentium approbamus & confirmamus, omneſque tam iuris quàm facti, ac omiſſarum ſolemnitatum etiam ſubſtantialium, vel ex Ordinis prædicti S. Baſilij ſtatutis requiſitarum defectus, ſiqui interuenerint in eiſdem, ſupplemus.

Abbatemque gen. in eo electum, de nouo ipſe Pōt. eligit, illique curam & adminiſtrationem ecclesiæ, omniū Monachorum & monaſteriorum Ord. S. Baſilij. §. 5 Et nihilominus prædictum Nicolaum Antonium Abbatem eidem Congregationi vniuerſæ in Abbatem generalem præficimus, curam illius vniuerſam, & in ſpiritualibus & temporalibus pleniſſime committendo, ita vt ipſe & Abbas generalis pro tempore electus, æque vt alij aliorum Ordinum in Congregationes reductorum Abbates generales, & præſidentes, in ſuiſque Capitulis, Congregationibus & ordinationibus, de iure, & priuilegio, & conſuetudine habent & exercent, habereque & exercere poſſint, plenam & omnimodam ſuperioritatem, iuriſdictionem & auctoritatem habeat & exerceat,

Hāc reductionem probat Clem. VIII. conſt. 103.

tam

tam in ea omnia quæ in Italia & Regnis prædictis ſunt, quàm etiam in S. Mariæ de Ouiedo Genuenſis, & del Tardon Cordubenſis, ac Vallis del Galleguillos Hiſpalenſis diœceſis, eiuſdem Ordinis S. Baſilij prouinciæ Hiſpaniæ, dudum à nobis in Regnis Hiſpaniarum inſtitutæ, & prorſus in alia quæcumque monaſteria, domos & loca in eadem prouincia ſub regula S. Baſilij hactenus erecta, & in poſterum erigenda, eorumque Abbates, Conuentus, Monachos & perſonas, quæ nos pridem cum Monachis eiuſdem Ordinis S. Baſilij in Italia exiſtentibus, & eorum Congregationis prædictæ ſub obedientia inde tutari Abbatis ſeu Vicarij generalis eiuſdem Congregationis perpetuo coniunximus: eaque, necnon Viſitatorem eiuſdem prouinciæ Hiſpaniæ Abbati ſeu Vicario generali Congregationis huiuſmodi in Italia pro tempore eligendo ſubiecimus, & ab eo dependere decreuimus inter alia, quemadmodum noſtris diuerſis literis prioribus, videlicet Kalen. Maij ſecundo, poſterioribus vero octauo Kal. Iulij, ſexto Pontificatus noſtri annis dat. plenius continetur.

Eique omnes Monachos ſubiecit.

§. 6. Iubemus itaque vniuerſos & ſingulos eiuſdem Congregationis S. Baſilij Abbates, Priores, & Prælatos, necnon Monachos, & alias quaſcumque perſonas, ipſi Abbati generali, tamquam membra capiti, & eorum legitimo Superiori, in omnibus quæ ad officium Abbatis generalis pertinent, eorumque animæ ſalutem, regularíſque obſeruantiæ rationem concernunt, prompte & humiliter obedire.

Habitum præponit.

§. 7. Et vt habitus qui exterius geritur, religioſis mentis affectibus pariter reſpondeat, ſtatuimus, vt omnes Congregationis eiuſdem profeſſores eumdem habitum à Nouitiis diſtinctum ex panno nigri coloris cum caputio ſiue cuculla Monachali omnino deferant, veluti ex antiquo eiuſdem Ordinis inſtituto priſci Patres & Monachi geſtare ſolebant.

Profeſſionẽ regularem per omnes emitti mandat.

§. 8. Vtque omnes eiuſdem Ordinis S. Baſilij Monachi & Religioſi, qui in dicto Ordine iam admiſſi ſunt, ad profeſſionem regularem eiuſdem Ordinis in manibus Abbatis, ſi ibi fuerit, vel Prioris monaſterij in quo reperiuntur, expreſſe emittant. Deinceps vero nemo in dicto Ordine, illiuſque monaſteriis ad eiuſdem Ordinis habitum regularem, ſiue tacitè ſiue expreſsè admittatur, niſi in ætate legitima conſtitutus, anno demum integro in probatione iuxta eiuſdem Concilij Tridentini decreta perſtiterit.

Capit. gen. quolibet trienno cogi iubet.

§. 9. Generale autem Capitulum in quo de Ordinis prædicti reformatione, & regulari obſeruantia agendum erit, tertio quoque anno celebretur.

Officia ſint triennalia.

§. 10. Eorumdem, ſiue Abbatis generalis, ſiue Viſitatorum, ſiue Procuratoris item generalis munera, ſiue officia triennalia ſint, licebit tamen in eodem Capitulo generali, vbi manifeſte cognitum fuerit expedire, eoſdem omnes aut eorum aliquos ad aliud triennium in eodem quod geſſerint officio, nec vltra confirmare; qui tamdem ab eiſdem muneribus abſoluti, ſaltem per aliud ſimile triennij ſpacium officio vacent.

Capit. præſideat eligendus a Card. Protector.

§. 11. Ceterum ſi dicto Gulielmo Cardinali, & pro tempore dicti Ordinis Protectori videbitur opportunum, ac quouſque ille id expedire cenſuerit, conſilium, & auxilium alicuius Abbatis Congregationis Caſſinenſis, in huiuſmodi Capitulis celebrandis, ex longa conſuetudine & experientia plenius inſtructi, ad ipſum Capitulum generale poterit adhiberi, qui eiuſdem Protectoris auctoritate etiam eidem Capitulo præſideat generali.

Locus futuri Capit. deſignetur.

§. 12. In ſingulis vero Capitulis generalibus locus in quo proxime futurum Capitulum generale celebrandum ſit deſignetur.

Electiones per ſuffragia ſecreta fiant.

§. 13. Electiones autem per ſuffragia ſecreta fiant, prout Concilij Tridentini prædicti decretis eſt ſtatutum.

In monaſt. commendatis, menſa conuentualis diſtincta ab Abbatiali & Commendatarij [illegible] pro Monachorum ſuſtentatione [illegible]

§. 14. Ad hæc, vt ipſi Monachi degentes in monaſteriis in quibus menſa Conuentualis non eſt ab Abbatiali ſeparata, quæque clericis ſæcularibus, & aliis cuiuſcumque gradus & dignitatis, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant commendata ſunt, obſequiis Altiſſimi liberius vacare poſſint, menſam Conuentualem à menſa Abbatiali diſtinguimus, & ab eiſdem monaſteriis quouſque illa commendata fuerint, eam bonorum ſtabiliũ, proprietatum, iuriumque partem, quæ tamen inter immobilia cenſeantur, perpetuo diſmembramus atque diuidimus, quæ ad alendum ſolitum Monachorum & miniſtrorum numerum, ac victum & veſtitum, aliaque ad eorũ ſuſtentationem neceſſaria comparanda ſufficiant, eoſdemque Commendatarios ad aſſignandum totidem bona, proprietates, & iura prædicta intra tempus per eumdem Gulielmum Cardinalem protectorem præfigendum omnino teneri volumus. Hæc autem bona ſtabilia, proprietates & iura ſic per nos diſmembrata, necnon omnia alia mobilia & immobilia, quæ ex piorum fidelium teſtamentis, legatis, largitionibus, aut alias quomodocumque ipſis Conuentibus, & Monachis in poſterum donata conceſſa, & relicta fuerint, pro quorum conſecutione Monachi Conuentuum eorumdem nomine, etiam in iudicio agere, & experiri, ac illo interueniente valeant, ſed & oblationes atque eleemoſynas in eorumdem monaſteriorum Eccleſiis erogandas pro conſtituenda menſa Conuentuali in ſingulis monaſteriis prædictis, ac pro augmento earumdem menſarum Conuentualium etiam perpetuo applicamus & appropriamus.

Cõmendatarij monaſteria reparent, neceſſaria ad cultum diuinum aſſignẽt.

§. 15. Nihilominus tamen Commendatariis incumbat prout tenentur, in eiſdem monaſteriis quæ Conuentum habent, monaſteriorum & Eccleſiarum eorumdem reparationi, ac aliis ad diuinum cultũ neceſſariis prouidere; quorum monaſteriorum clauſtra & ædificia pro vſu Monachorum conſtructa ad Monachos prædictos in eis permanere contigerit, eorum liberi atque abſoluti iuris eſſe decernimus.

Et Monachi poſſeſſionẽ capiant.

§. 16. Liceat porro Abbatibus, Prioribus, ceteriſque dicti Ordinis Monachis & Religioſis, corporalem poſſeſſionem bonorum ſic diſmembratorum & applicatorum, ac vt præfertur aſſignandorum, cum primum illa per Commendatarios aſſignata fuerint, & clauſtrorum ac ædificiorum monaſteriorum prædictorum Conuentuum habentium, per ſe vel alium ſeu alios, propria auctoritate abſque alicuius Iudicis miniſterio libere apprehendere & apprehenſam retinere, ac eorumdem bonorum, ſiue proprietatum & iurium fructus in communes eorumdem Monachorum & miniſtrorum vſus & vtilitatem conuertere, ipſorumque clauſtrorum & ædificiorum libero vſu pacifice frui & gaudere, quorumuis licentia ſuper his minime requiſita.

Monaſt. etiam commendata huic Congreg. aggregata cẽſeantur ſaluis remanentibus dignitatibus Abbatialib. de quibus Sedes Apoſt. libere diſponerẽ poſſit.

§. 17. Vt autem prædicta monaſteria Ordinis S. Baſilij ſic in vnam Congregationem redacta, eliminatis omnibus abuſibus, in via Domini quotidie magis proficiant, Conuentus omnium monaſteriorum virorum Conuentum habentium dicti Ordinis S. Baſilij, quæ tam in Italia & prædictis Regnis erecta ſunt, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque ſint, & per quoſcumque etiam S. R. E. Cardinales, in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut alias obtineantur, dignitatibus Abbatialibus eorumdem ſemper ſaluis, ita vt de eis quotieſcumque vacabunt per Romanum Pontificem & Sedem prædictam omni tempore diſponi libere debeat, & ſine præiudicio iurium eiuſdem Sedis, quæ inuiolata permanere volumus, ac etiam de Ouiedo, & del Tardon, ac Vallis del Galleguillos prædictorum, necnon omnium & quorumcumque aliorum, quæ deinceps à Congregatione & Monachis prædictis, Deo adiuuante, erigentur & conſtruentur in eiſdem Italia & Regnis, ac Prouincia Hiſpaniæ, ipſi Congregationi in perpetuum aggregamus.

Hic Ordo priuilegiis Congreg. Caſſinen. gaudeat.

§. 18. Ac Monaſteriis, Conuentibus, Prioribus & Monachis prædictis, necnon Conuerſis & Oblatis, aliiſque etiam dictorum monaſteriorum S. Baſilij Religioſis & perſonis, vt de cetero omnibus & quibuſcumque priuilegiis, prærogatiuis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, indulgentiis, fauoribus, gratiis, & indultis, tam ſpiritualibus quàm temporalibus, Congregationi prædictæ Caſſinenſi, illiuſque perſonis & locis per quoſcuque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & dictam Sedem, in genere & in ſpecie conceſſis, confirmatis, & innouatis, ac etiam per viam communicationis ad eamdem Congregationem Caſſinen. extenſis, quibus illi vtuntur, potiuntur, & gaudent, & vti, potiri, gaudere poterunt quomodolibet in futurum (quæ tamen vſu recepta ſint, & ſacris Canonibus ac dicti Conc. Trid. decretis, ipſiuſque Ordi. S. Baſilij non aduerſentur)

vti, potiri, & gaudere libere & licite valeant, concedimus & indulgemus.

Exemptio à iuriſdictione Ordinariorum & Commendatariorũ, qui regulam S. Baſilij profeſſi non ſunt.

§. 19. Eamdemque Congregationem S. Baſilij, illiuſque Conuentus, Monachos & perſonas quaſcumque, ab omni Ordinariorum locorum, ac etiam eorum, qui monaſteria dicti Ordinis etiam Archimandritatus appellata, in commendam vel alias quomodolibet obtinuerint, eumdemque Ordinem S. Baſilij expreſſe profeſſi non fuerint iuriſdictione, auctoritate & poteſtate penitus eximimus, & liberamus, ac ſub noſtra & Beati Petri protectione immediate ſuſcipimus. Ita tamen vt omnes ſub dicta exemptione comprehenſi, Abbatis generalis, Viſitatorum, Abbatum, Priorum, & aliorum officialium, tam in dicto generali Capitulo quàm extra illud canonice electorum, & aliorum, qui pro tempore eligentur, iuriſdictioni, viſitationi, morumque correctioni iuxta eamdem regulam S. Baſilij, ac eius Ordinis inſtituta omnino, prout eorum incumbit muneri ſint ſubiecti.

Abb. & Viſitat. viſitet & reforment Monachos & inobedientes corrigant, &c.

§. 20. Inſuper Abbati generali & Viſitatoribus in Capitulo generali deputatis, vt monaſteria, Prioratus, & alia loca, ac Abbates, Priores, Conuentus, & perſonas Congreg. prædictæ, iuxta dicti Concilij decreta, & regularia inſtituta prædicta viſitare, & tam in capite quàm in membris reformare, delinquentes, inobedientes, & rebelles corrigere, punire, & caſtigare, regularia dicti Ordinis S. Baſilij inſtituta in illis exacte cuſtodienda introducere, ac in dicto Capitulo generali pro tempore congregatis eiuſdem Congregationis Monachis, quæcumque ſtatuta & ordinationes ad ſalutare ipſius Congregationis regimen, & ad regularem obſeruantiam pertinentia (licita tamen & honeſta, ac ſacris Canonibus, & Concilij Tridentini decretis, necnon regulæ S. Baſilij prædictis minime contraria) ab ipſo tamen Gulielmo Cardinale & pro tempore exiſtente dictæ Congregationis Protectore antequam promulgentur examinanda & approbanda, condere valeant, licentiam tribuimus.

Decretum irritans.

§. 21. Decernentes ſupradicta omnia perpetuo inuiolata fore, ſicque per quoſcumque Iudices, ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, in quauis cauſa & inſtantia, ſublata cuique aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate vbique iudicari debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Gulielmus Sirletus Card. Protector, deputatur executor huius conſtit. cum facultatibus hic expreſſis.

§. 22. Sed ne præſentium literarum effectus in longum protrahatur, Gulielmo Cardinali prædicto præcipimus, vt per ſe vel alium ſeu alios ipſas præſentes literas, & quicquid in eis continetur, ab vniuerſis & ſingulis Ordinis & Congregationis S. Baſilij prædicti Abbatibus, Prioribus, & Monachis, aliiſque prædictis, & dictorum monaſteriorum & Archimandritatuum prædictorum Cõmendatariis, etiam vt præfertur qualificatis inuiolate faciat obſeruari, & ad aſſignandum, & cum effectu tradendum pro Monachorum & miniſtrorum numero alendo, ac menſa Conuentuali in his monaſteriis, quibus eorum Conuentus exiſtunt, partem bonorum & proprietatum ac iurium, clauſtraque & ædificia prædicta libere conſignandum intra duos menſes à die publicationis earumdem literarum, hic de more conſtitutionum & literarum Apoſtolicarum faciendæ numerandos, etiam per priuationem monaſteriorum & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum ab eis obtentorum, ceteraque omnia iuris & facti remedia opportuna compellat. Nos enim illi & pro tempore exiſtenti Protectori, per ſe vel alium ſeu alios, contra Commendatarios omnes monaſteriorum & locorum Conuentuum prædictorum ſic in Congregationem reductorum qui congruam aſſignationem bonorum, proprietatum, ac iurium diſmembratorum prædictorum præſtituto tempore facere diſtulerint, recuſauerint, negauerint, vel etiam quouis modo impediuerint, ceteroſque omnes ſua in præmiſſis quomodolibet intereſſe putantes, etiam per edictum locis publicis affigendum citandi & monendi, ac contra eos, & prorſus contra quoſcumque alios contradictores & rebelles, eiſque auxilium, conſiliũ & fauorem, publice vel occulte præſtantes, etiam ſummarie, ſimpliciter & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij, ſed ſola facti veritate inſpecta, omni & quacumque appellatione remota, procedendi, & ad hunc aliorumque præmiſſorum omnium executionem & effectum, tam eiſdem quàm etiam quibuſcumque Iudicibus & perſonis, etiam ſub cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam per ſimile edictum inhibendi, cenſuras & pœnas etiam ſæpius aggrauandi, interdictum Eccleſiaſticum apponendi, auxiliumque brachij ſæcularis vbicumque opus fuerit inuocandi, necnon partem proprietatum & poſſeſſionũ menſarum Abbatialium prædictarum, quæ ad redditum annuum pro victu & aliis ad vſum ſoliti Monachorum & miniſtrorum numeri ſatis ſint arbitrio eiuſdem Gulielmi Cardinalis, & pro tempore Protectoris, vel eorum qui ab eo deputabuntur, eligendorum, pro menſa Conuentuali, etiam per ſubtractionem & alias prout ei viſum erit, perpetuo conſtituendi & aſſignandi, ceteraque in præmiſſis & circa ea neceſſaria & opportuna faciendi & exequendi, etiamſi talia fuerint, quæ mandatum requirãt magis ſpeciale quàm præſentibus eſt expreſſum, plenam & liberam tenore præſentium concedimus facultatem.

Clauſula derogatoria.

§. 23. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtris de vnionibus committendis ad partes, ac valore fructuum exprimendo, necnon de non tollendo iure quæſito, ac generalis, & vniones perpetuas niſi in caſibus à iure permiſſis fieri prohibentis nouiſſime celebrati Lateranenſium Conciliorum, ac piæ mem. Innocentij Quarti, quæ incipit; Volentes, & Bonifacij Octaui Romanorum Pontificum de vna, & in eodem Concilio Generali edita de duabus dietis, aliiſque Apoſtolicis conſtitutionibus, necnon monaſteriorum & Ordinum prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem monaſteriis, & Ordinibus, eorumque Superioribus & perſonis, etiam monaſteria & Archimandritatus eiuſdem Ordinis in Commendam obtinentibus, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & eamdem Sedem, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, ac alias, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſcumque etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere & ſpecie, etiam ab immemorabili tempore quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, ac etiam vſu receptis, ac quocumque tempore factis & promulgatis, & quibuſcumque aliis indulgentiis & literis Apoſtolicis, ſpecialibus vel generalibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa aut omnino non inſerta, effectus earum impediri valeant quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia contra earumdem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari, contrariis quibuſcumque; aut ſi Commendatariis & perſonis prædictis, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, & ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Hæ confir. ligant poſt duos menſes à die publicationis.

§. 24. Poſtremo volumus vt lapſis ſtatim duobus menſibus a publicatione prædicta, literæ prædictæ ita vnumquemque ſupradictorum arctent, acſi ſingulatim intimatæ fuiſſent; earum quoque exempla etiam impreſſa, Notarij publici manu, & Prælati Eccleſiaſtici ſigillo obſignata, eamdem illam prorſus fidem vbique locorum, in iudicio & extra illud faciant, quam ipſæmet præſentes facerent, exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino, &c.

Dat. P. An 8. 1. Nouemb.

Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ 1579. Kal. Nouemb. Pontificatus noſtri anno 8.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1580. Indict. 8. die vero 8. menſis Ian. Pont. Sanctiſſ. D. N. D. Gregorij diuina prouidentia PP. XIII. anno 8. præſentes literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt in valuis Principis Apoſtolorum de Vrbe, & acie Campi Floræ, & Cancell. Apoſt. & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ per me Io. Fraile S. D. N. Papæ Curſorem.

Io Andreas Panizza Mag. Curſ.

De

LIX. **De electione quolibet triennio in Capitulo generali fienda Prioris Generalis, & aliorum Prælatorum Congregationis Canonicorum Regularium S.Saluatoris, Ordinis S. Auguſtini, eiuſque bonorum temporalium adminiſtratione.**

Omnia hic diſpoſita, approbat Six.V.inf. in eius conſtit.98. Ex varietate. *vbi videas quæ indicabo.*

Edita An.D. 1579.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Dilectis filiis Priori Generali, Viſitatoribus, Abbatibus, Præpoſitis, Prioribus, Vicariis, Prælatis, Procuratoribus, ac officialibus quibuſcumque, nunc & pro tempore exiſtentibus, quocumque titulo nuncupatis, necnon Canonicis, Nouitiis, Conuerſis, Commiſsis, ac quibuſuis aliis perſonis in Congregatione Canonicorum regularium S. Saluatoris, Ordinis S. Auguſtini degentibus ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

Pius V. decreuit quolibet triennio celebrari Capit. gen. & ibi eligi Priorem gen. & alios Prælatos, vt in eius conſt.141.

QVæ inter religioſorum cœtus diſſidia excitant, ea ne altius expullulent, ſunt à nobis radicitus extirpanda. Cum igitur fel.rec. Pius Papa V. prædeceſſor noſter per ſuas in forma breuis literas, ſuper reformatione Congregationis veſtræ S.Saluatoris Ordinis S.Auguſtini emanatas, ſub dat. ſexta Decemb.1571. Pontificatus vero ſui anno ſexto; iuſtis & grauibus de cauſis inter alia ſtatuiſſet, ordinaſſet, & decreuiſſet, vt de cetero Capitulum gen. eiuſdem Congregat. in quo Prior Generalis, Viſitatores, ceterique Prælati, ac etiam Procurator gen. eligerentur, quolibet triennio tantum, non autem vt antea ſingulis annis celebraretur.

Et hic Pont. hoc confirmauit, ac officiũ omnium Prælatorum tribus durare iuſſit.

§. 1. Noſque per alias noſtras literas ſub dat. 23. Martij 1574. licet quo ad rationem eligendi Priores, aliosque Prælatos Conuentuales tantum prædictas literas, ita ratione & nouo rerum euentu ſuadente immutauerimus, ac modificari fecerimus, ceteris tamen omnibus in eiſdem literis contentis & ordinatis, ac præſertim triennali electioni huiuſmodi non ſolum non aliqua alia ex parte detrahere, aut vllatenus derogare velle proteſſi expreſſe fuerimus, vt ipſa quoque Conuentualium prælatorum officia ad triennium extendentes, ea omnia confirmauerimus atque approbauerimus, quemadmodum in dictis noſtris literis plenius continetur.

Quid tamen in eis dubiũ excitabant.

§. 2. Nihilominus quia nuper nobis eſt inſinuatum, nonnullos veſtræ Congregat. huiuſmodi ordinationi ac ſtatuto à prædeceſſore noſtro, prouida ac matura deliberatione inuento, a nobis confirmato, & in veſtro generali Capit. acceptato, & iam in vſu recepto, non ſolum acquieſcere velle, ſed colore quodam de huiuſmodi literarum noſtrarum validitate dubitandi, vt autem vera temeritatis, & ambitionis ſtimulis agitatos de illa immutãda, infirmanda, vel etiã reuocanda, verba facere auſos fuiſſe.

Idem hic Pont. denuo eadem ſtatuit.

§. 3. Nos ad tollendum omne dubium, & huiuſmodi audaciam compeſcendam, & pacem tranquillitatemque in dicta Congregatione veſtra perpetuo confouendam, & retinendam, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium hac noſtra declaratione, determinatione, ac definitione, ſupradictam de triennali electione & adminiſtratione, ordinationem, conſtitutionem, & decretum, iterum & de nouo, quatenus opus ſit, approbamus, confirmamus, eique perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, ac ſuper eo ſpecialiter & expreſſe perpetuum ſilentium imponimus.

Inhibetur, ſub pœnis hic expreſſis ne de cetero tractetur de immutando hoc decreto eiuſque confirmatione.

§. 4. Mandantes propterea vobis omnibus & ſingulis in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub priuationis perpetuæ tam officiorum, dignitatum, & adminiſtrationum quarumcumque, quàm vocis actiuæ & paſſiuæ, aliiſque Eccleſiaſticis cenſuris arbitrio noſtro moderandis & infligendis pœnis diſtricte præcipientes & inhibentes, ne quis veſtrum publice vel priuatim, ſecreto vel palam, in Capit. generalibus vel conuentualibus, intra monaſteriorum ſepta vel extra, ac tandem vſque vel vnquam de ſupradicto triennio corrigendo vel mutando amplius loqui, ſeu tractare præſumant.

Clauſula derogat.

§. 5. Contrariis quibuſcumque non obſtantibus.

Fides tranſumptorum.

§. 6. Volumus autem ad huius declarationis & prohibitionis noſtræ faciliorem notificationem, præſentium exemplis etiam impreſſis manu Notarij publici ſui ſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel etiam Prioris generalis pro tempore exiſtentis veſtræ Congregationis munitis, eamdem prorſus fidem adhiberi, quæ præſentibus haberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. Romæ apud S.Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 16. Decemb. 1579. Pontificatus noſtri anno octauo. *D.P. An 8. 16.Decemb.*

LX. **Declaratio quorumdam ſtatutorum priuilegiorum Militiæ & Religionis S. Ioannis Hieroſolymitani, circa profeſſionem emittendam, habitumque ſuſcipiendum. Et confirmatio exemptionis à ſolutione decimarum, & aliorum onerum quorumcumque.**

Quo ad primam partem videri poteſt conſt.9. Pij IV. Circumſpecta. *ſup. Et quo ad ſecundam partem, attende conſt.77. Pij V.* Et ſi cuncta. *vbi etiam cetera de hac Militia indicaui.*

Edita An D. 1580.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QVo magis ac firmius Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani, Ordini, ſanctæ Sedi Apoſtolicæ, & nobis accepriſſimi, ac de Chriſtiano nomine, fideique Catholicæ defenſione optime merito, illiuſque Magno Magiſtro, Præceptoribus, & Commendatariis hactenus per Sedẽ Apoſtolicam conceſſa priuilegia præſeruentur, quo eumdem Ordinem complectimur, æquum eſt prouidere.

Clem VII. ſtatuit beneficiã & pẽſion. habentes, habitũ ſuſcipere debere, & profeſſ. emittere infra ſex mẽſes, vt in Pij IV. conſt. 9.

§. 1. Dudum ſiquidem fel. record. Pius Papa IV. prædeceſſor noſter, dum fauore eiuſdem Hoſpitalis & Religionis, priuilegia eidem antea conceſſa confirmauit atque approbauit, vel etiam ampliauit, animaduertens piæ mem. Clementem Papam VII. etiam prædeceſſorem noſtrum ſtatuiſſe, quod omnes & ſinguli Baiuliuatum, Prioratuum, Præceptoriarum, domorum & beneficiorum in vim collationum eis factarum poſſeſſores, ſæculares aut alterius Ordinis regulares, ſeu penſiones ſuper illorum fructibus, redditibus, & prouentibus huiuſmodi, catenus etiam per Sedem eamdem reſeruatas, percipientes, illas & illa infra ſex menſes à die intimationis dictarum literarum in manibus Magiſtri & Conuentus prædictorum iuxta formam ſtabilimentorum dictæ Religionis dimittere & transferre, ſeu illarum caſſationi conſentire tenerentur, alioquin beneficia & pẽſiones huiuſmodi niſi illa poſſidentes, & illas percipientes infra dictum tempus habitum ſuſciperent, & profeſſionem Regularem ipſius Religionis emitterent, lapſis menſibus ipſis vacarẽt, ac caſſæ & extinctæ eſſent, & eſſe cenſerentur eo ipſo.

Paul. III ſtatuit Capellanos prouideri poſſe de Eccl. huius Ord vt habetur in d. conſt. Pij IV.

§. 2. Ac deinde recol. mem. Paulum Papam III. etiam prædeceſſorem noſtrum, vt Magiſter, & ſinguli Priores, Baiuliui, Præceptores, Milites, & Fratres Hoſpitalis huiuſmodi pro eorum libito parochiales, ac etiam ſine cura Eccleſias, ſeu earum Vicarias, ſeu Capellanias perpetuas, aut Capellas vel Altaria, ſeu alia beneficia ſimplicia ad eorum collationem, præſentationem, electionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem ratione Prioratuum, Baiuliuatuũ, Præceptoriarum, etiam Camerarum magiſtralium nuncupatarum, hoſpitalium, domorum, & aliorum beneficiorum dicti hoſpitalis per eos pro tempore obtentorum de iure, ſtatuto, conſuetudine, fundatione, aut priuilegio, vel alias quomodolibet ſpectantia & pertinentia, ab ipſis Baiuliuis, Præceptoriis, domibus, hoſpitalibus, & aliis beneficiis dependen. ſeu illis annexa, quæ dudum forſan Fratribus ſaltem Capellanis eiuſdem hoſpitalis, & ab eiſdem Magiſtro, Prioribus, Baiuliuis, ac Præceptoribus, & aliis prædictis conferebantur, à longo tamẽ & forſan longiſſimo tempore citra, de cuius initio memoria hominum forſan non exiſtebat, per ipſos Magiſtrum, Priores, Baiuliuos, Præceptores, Milites, & Fratres, per abuſum aut ex defectu huiuſmodi Capellanorum, vel aliarum perſonarum eiuſdem hoſpitalis ad id idonearum clericis ſeu presbyteris ſæcularibus collata, aut conferri, & per ipſos presbyteros vel clericos ſæculares obtineri

ſolita, etiam Fratribus huiuſmodi, præſertim Capellanis nuncupatis, qui vt aſſeritur, a presbyteris ſeu clericis, niſi quo ad geſtationem Crucis vel habitus dicti hoſpitalis ad pectus non differant, immo priuilegiis clericorum ſecularium, iuxta forſan eorum priuilegia & conſuetudines gaudere ſolebant, ſi ad id alias idonei & habiles reperirentur, conferre, ac alias de illis prouidere, & diſponere, ipſique Fratres, quibus beneficia huiuſmodi conferri contigerit, illa ſi ſibi alias canonice conferrentur, aut ipſi eligerentur, præſentarentur, vel alias aſſumerentur ad illa, & inſtituerentur in eis, recipere, & in titulum, etiam quo ad viuerent retinere, reſpectiue libere & licite valerent, ſtatuta & ordinationes extendiſſe & ampliauiſſe, eiſque deſuper indulſiſſe.

Pius IV ſtatuit clericos ſeculares non poſſe retinere beneſic. niſi certo modo de quo in ipſa Pij conſt. 9.

§. 3. Idem Pius IV. conceſſiones & priuilegia dictorum prædeceſſorum confirmans, ipſos Magiſtrum & Conuentum, necnon priorem Eccleſiæ, alioſque Priores & Præceptores intra limites ſuarum iuriſdictionum & adminiſtrationum veros ordinarios, iuxta formam ſuorum ſtabilimentorum & priuilegiorum exiſtere, & eſſe cenſeri decreuit, ac beneficia Eccleſiaſtica, ad præſentationem ſeu collationem Baiuliuorum, Priorum, & Præceptorum hoſpitalis huiuſmodi ſuffragari debere, ita quod presbyteri ſeculares illa tunc temporis in Commendam, ſeu alias quomodolibet obtinen. Commendæ huiuſmodi cedere, aut illa alias dimittere non poſſent, niſi de conſenſu eorum ad quos præſentatio ſeu collatio ſpectaret, & in fauorem dicti hoſpitalis, ſeu perſonarum, quæ habitum per fratres Capellanos eiuſdem hoſpitalis deferri ſolitum ſuſciperent, & profeſſionem per eos emitti ſolitam emitterent, nec illa deinceps ipſi niſi infra ſex menſes à die intimationis habitum ipſius Religionis ſuſcepiſſent, & regularem profeſſionem infra alios ſex menſes emiſiſſent, poſſidere poſſent & ſi ſecus fieret, aut ceſſionem ſeu reſignationem huiuſmodi, aut de d. Ordinis beneficiis, etiam in manibus ſuis in futurum fieri contigerit, huiuſmodi ceſſiones, reſignationes, & prouiſiones nullius eſſent roboris vel momenti, niſi in illis expreſſe diceretur, & de conſenſu Magni Magiſtri, & de illis iuxta formam priuilegiorum dictæ Religionis prouideretur.

Paul III. confirmauit quadam ſtatuta Relig. circa prouiſiones beneficiorum.

§. 4. Inter ſtatuta etiam eiuſdem Religionis per ſimilis mem. Paulum Papam Tertium ſimiliter prædeceſſorem noſtrum, approbata & confirmata, ita cautum reperitur. Priores in ſuis Cameris, Prioratibus, Baiuliuis, & Commendatarij in ſuis commendis habeant prouiſionem, vel præſentationem beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura animarum vel ſine, à ſuis commendis dependen. niſi id priuilegio vel conſuetudine ad alios pertineat. Item frater Claudius de la Sengle Magiſter ſtatuit, vt omnia beneficia Eccleſiaſtica eiuſdem Ordinis, quorum collatio aut præſentatio ad dictum Ordinem pertinet, nullis conferrentur, aut nulli ad ea præſentarentur, niſi eſſent Fratres ipſum Ordinem expreſſe profeſſi, & alias prout in eiuſdem Pij Quarti prædeceſſoris præfati literis, ac ſtatutis & ſtabilimentis, vel priuilegiis dicti hoſpitalis plenius continetur. Quæ omnia cum diſpoſitione iuris communis maxime congruunt, tum auctoritati ſacroſancti Conc. Tridentini nituntur.

Hinc quæſtiones aliquæ ortæ ſunt.

§. 4. Verum cum, ſicut accepimus, clerici ſeculares poſſeſſores, cum cura & ſine cura beneficiorum eorumdem ad collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem Priorum, Baiuliuorum, Commendatariorum & poſſeſſorum aliorum dictæ Religionis bonorum, iure eorumdem Prioratuum, Baiuliuatuum, Commendarum, & aliorum bonorum eiuſdem Religionis habitum ſuſcipere, & profeſſionem regularem, prout in eadem Religione conſueuit emittere negligant ac recuſent, in ſtatutorum eiuſdem Religionis contemptum, ac iuris communis diſpoſitionis, & Concilij præfati decretis, priuilegiis quæ ab hac ſancta Sede Apoſt. vt præmittitur, conceſſis, contrauenienda, ac prætendant eiuſdem Pij IV. prædeceſſoris noſtri, mentis & intentionis non fuiſſe ad habitus ſuſceptionem, & profeſſionis emiſſionem eos teneri qui poſt ab eodem prædeceſſore obtentam priuilegiorum confirmationem & ampliationem, de eiſdem ſiue ſimilibus beneficiis cõceſſiones fieri quomodocumque obtinuerunt, cum de illis qui tunc temporis in commendam ſeu alias obtinerent, eumdem Pium Quartum prædeceſſorem ſub iſto verbo ad præſens ſtatuiſſe dumtaxat prætendatur. Allegantes quod commendæ, prouiſiones, ſiue alias quomodocũque conceſſiones de ſimilibus beneficiis eiſdem factæ poſt datã eiuſdem Pij Quarti prædeceſſoris literarum, ſiue mentio fiat, ſiue reticeatur beneficia eſſe dictæ Religionis, ſunt loco abſolutionis, ac derogationis tacitæ, ſtatutorum & priuilegiorum eiuſdem Ordinis, ita vt ad ſuſcipiendum illius habitum, ac profeſſionem emittendam minime teneantur, cum ſuſceptio habitus, & profeſſio ab eis emittenda ex ipſarum literarum ſerie expreſſe iniunctæ fuiſſe non appareant; ex quibus eidem Ordini, illiuſque Magiſtro, Prioribus, Baiuliuis, & Commendatariis, maxima in dies exoriuntur incommoda, atque perturbationes, præſertim dum eorumdem beneficiorum ſtatus ponitur in incerto.

Hic modo Pont. inhærẽdo Conc. Trid. ſupradictorũ Pontif. gratias confirmat.

§. 6. Quare Nos, vt par eſt, debito paſtoralis officij omnium Chriſtifidelium, præſertim vero eiuſdem Ord. præfatarum regularium perſonarum pro IESV CHRISTI nomine, ac Catholicæ fidei tuitione ad interitum vſque iugiter laborantium, commodis & indemnitati, quantum in nobis eſt, proſpicere cupientes, ſimulque de communi eiuſdem Ord. ac Religionis bono vehementer ſoliciti, ne quid ei indebite detrahatur, ſacrorum Canonum ac decretorum d. Concilij, eorumdemque ſtatutorum & priuilegiorum auctoritati, & tenoribus innitentes, eademque priuilegia, ſtatuta & ordinationes, ac dictorum prædeceſſorum noſtrorum literarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illaque omnia approbantes & confirmantes, præſentiſque noſtri ſcripti patrocinio communientes, ac rata & grata habentes, ac quatenus opus ſit, innouantes, & de nouo concedentes.

Declarat etiã prouiſos per Sedem Apoſt. teneri habitũ ſuſcipere.

§. 7. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, auctoritate præſentium declaramus, numquam intentionis prædeceſſorum noſtrorum, vel noſtræ fuiſſe, in prouiſionibus, ſiue commendis, aut quibuſuis aliis conceſſionibus beneficiorum Ordinis & Religionis huiuſmodi, ſiue illa curata ſiue ſine cura ſint, per eoſdẽ prædeceſſores noſtros, vel per nos & eamdem Sedem forſan etiam cum ſimplici derogatione priuilegiorum & ſtabilimentorum religionis prædictæ non tamen ſpeciali, de non ſuſcipiẽdo habitum, & non emittendo profeſſionem mentione, ſeu per Magiſtrum, Conuentum, Priores, Baiuliuos, ac Commendatarios, vel alios, quibuſcumque perſonis cuiuſcumque ſtatus & dignitatis, factis & conceſſis, tacite illos abſoluendi, quo minus iuxta eiuſdem Ordinis ſtatuta & priuilegia infra tempus præfixum habitum ſuſcipere, & profeſſionem per Fratres eiuſdem Ordinis emitti ſolitam emittere debeant regularem, etiam ſi hoc explicite in eorumdem prædeceſſorum, aut noſtris literis adiectum, vel iniunctum his ad quorum fauorem huiuſmodi beneficia conceſſa extiterint, nequaquam fuerit.

Et nõ ſuſcipiẽtes infra ſex menſes pœnas hic enunciatas incurrunt.

§. 8. Ac quo noſtra hæc intentio ſingulis apertius innoteſcat, ſtatuimus, vt omnes & ſinguli, qui vel per Sedem præfatam, vel per nos aut Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, etiam cum ſimplici derogatione priuilegiorum, ſeu per Priores, Baiuliuos, & Commendatarios fuerunt de beneficiis huiuſmodi prouiſi, ſiue hi, quibus eadem commendata, aut quomodolibet conceſſa extiterunt, etiamſi ſuper his in Curia vel extra aliqua lis pendeat, ac de eiſdem in poſterum perpetuis futuris tẽporibus prouidebuntur, aut demum quibus eadem commendabuntur, vel concedentur, etiam per Sedem Apoſtolicam ſi poſt ſex menſes, à die quo id eis legitime, indictum atque denunciatum fuerit, illico numerandos, profeſſionem non emiſerint, & habitum non ſuſceperint Ordinis prædicti, abſque alia deſuper facienda declaratione & citatione, omni & quocumque iure in dictis beneficiis vel ad illa competente, careant eo ipſo, ipſique tãquam illiciti detentores & occupatores, & intruſi ab eiſdẽ amoueantur, deque illis tamquam de iure atque de facto vacantibus, Magiſtrum, ac Conuentum, Priores, Baiuliuos, & Commendatarios, & alios ad quos ſpectat, libere prouidere, ac illis iuxta Magiſtri & Religionis præfatæ ſtabilimenta & conſuetudines exequi poſſe, eorumdemque poſſeſſores ab eorumdem beneficiorum poſſeſſione vel potius detentione & occupatione amouendos eſſe, prout nos in dictum caſum & euentum amouemus, ac re-

giſtis

gulis de annali & triennali poſſeſſore, & aliis priuilegiis, remediiſque quibuſcumque, etiam in corpore iuris clauſis, quibus diutini beneficiorum poſſeſſores vtuntur, potiuntur, & gaudent, vti, potiri, & gaudere non poſſe, quauis etiam longiſſimi temporis præſcriptione minime obſtante, verum eoſdem pro amotis & expulſis habendos eſſe, & cenſeri; amotiſque & expulſis actionem ſpolij, nec vnde vi vel aliud quoduis remedium poſſeſſorium ſiue petitorium competere, ſeu deſuper propterea agere non valere.

Suſcipientes autem ſpolia eorumque poſſunt.

§. 9. Et quo facilius ſiqui ad præſens reperiuntur quomodolibet prouiſi de beneficiis à Prioratibus, Baiuliuatibus, & Commendis huiuſmodi dependentibus, ſeu ad illorum collationem, prouiſionem, præſentationem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem ſpectantibus, etiam habitum dictæ Religionis non ſuſceperunt, ad habitus ipſius ſuſceptionem, & profeſſionis emiſſionem inducantur, eiſdem Prioribus, Baiuliuis, & Commendatariis, licentiam & facultatem concedimus, ipſis condonandi & relaxandi eorum ſpolia, quæ ad dictos Priores, Baiuliuos, & Commendatarios ſpectant, ita vt de illis diſponere poſſint, tàm in vita quàm in mortis articulo, condonationemque ac relaxationem huiuſmodi eiuſdem roboris ac momenti eſſe, ac ſi ab eadem Sede emanaſſent.

Confirmat Pij V. exemptionē à decimis & aliis oneribus.

Hanc conſtit. Pij V. indicamus in rubr.

§. 10. Necnon fel. record. Pij Papæ Quinti etiam prædeceſſoris noſtri literis inhærentes, illaſque approbantes & confirmantes, omnes & ſingulas perſonas in dicti Ordinis beneficiis quomodolibet exiſtentes, à ſeminarij clericorum in qualibet ciuitate, iuxta dicti Concilij decreta erecti ſeu erigendi, ac decimarum, ſubſidij, & aliorum onerum contributione totaliter eximimus & liberamus, ac liberos & exemptos eſſe volumus. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices, ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac dicti Ordinis apud nos dictamque Sedem Protectores, & alios S. R. E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Deputat. executores huius bulla.

§. 11. Quocirca dilectis filiis in Regnis Hiſpaniarum, & Neapolitani, noſtris & Sedis Apoſtolicæ pro tempore exiſtentibus Nunciis, aut Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, & quibuſcumque Conſeruatoribus per eoſdem Magiſtrum, Baiuliuos, Priores, & Commendatarios iuxta formam priuilegiorum Ordinis prædicti in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, electis & eligendis, per præſentes Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magiſtri & Conuentus, ſiue Priorum, Baiuliuorum, Præceptorum, & Commendatariorum præfatorum, & aliarum perſonarum, & poſſeſſorum præfatorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, illiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eos præmiſſis omnibus & ſingulis, iuxta præſentium continentiam & tenorem, pacifice frui & gaudere, non permittentes eos deſuper à quoquam quomolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet et rebelles, & præmiſſis non parentes per opportuna iuris & facti remedia, ac demum per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita compeſcendo; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Contraria derogat.

§. 12. Non obſtantibus commendis & prouiſionibus, aliiſque diſpoſitionibus, vel conceſſionibus, quibuſcumque verborum formulis illa conceſſa fuerint, ac fel. record. Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo non vltra tres aliquis auctoritate præſentium ad iudicium trahatur, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

§. 13. Decernentes præſentibus, & in eis contentis omnibus per quaſuis literarum conceſſiones, prouiſiones, & alias quaſlibet diſpoſitiones, aliter quam vt præmittitur, per nos, vel eamdem Sedem factas, vel forte quomodolibet faciendas aut concedendas, etiam Motu proprio & ex certa ſcientia derogari non poſſe, nec derogatum cenſeri, cuiuſcumque tenoris & formæ emanauerint, & cum quibuſcumque decretis & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis fortioribus & inſolitis, etiā ſi cauſas quaſcumque legitimas & fauorabiles continerent, quinimmo per præſentes illis omnibus expreſſe derogamus, earum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, præſentibus ſemper in ſuo robore permanſuris, niſi harum tenor de verbo ad verbum in illis eſſet inſertus, & Magiſtri & Conuentus conſenſus accederet.

Clauſulas præſeruatiuas apponit.

§. 14. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Tranſumptis credi iubet.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 23. Martij 1580. Pontificatus noſtri anno octauo.

Dat. P. An. 8. 23. Martij.

LXI.

Statutorum Almæ Vrbis confirmatio, cum declaratione quod Statuta ordinatoria in Curia Capitolina obſeruentur, deciſoria vero in omnibus Tribunalibus Vrbis, eiuſque diſtrictus, vbi non extent particularia ſtatuta, de eiſdem caſibus diſponentia.

Scias autem in cauſis criminalibus, Senatorem hæc Statuta quo ad proceſſum non ſeruare, ſed iuxta facultates Gubernatoris Vrbis procedere poſſe, vt conſueuit à Summis Pontificibus explicari in breui, quod pro Senatore expeditur in eius electione. Et quo ad Vniuerſitates Artium ponitur hic reintegratio huiuſmet Pontificis quo ad earum iuriſdictionem.

GREGORIVS EPISCOPVS

Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Edita An. D. 1578.

Exordium.

VRbem Romam, ex qua, veluti à capite, iuris ciuilis prudentia defluxit, atque inde in alias nationes, longe lateque eſt diffuſa, legibus ſemper atque optimis abundare oportet inſtitutis, vt quæ tot donis, prærogatiuiſque excellit, ſeipſam in primis optime regat, aliiſque deinde Vrbibus, exemplo Reipublicæ recta ratione adminiſtrandæ antecedat. Quod cum nobis, pro eo quo illam Principis Apoſtolorum, eius ſucceſſorum, noſtrique & Chriſtianæ Religionis Sedem, proſequimur, veræ dilectionis affectu, debito qua noſtræ ſeruitutis officio maxime ſemper curæ fuerit, plurimum in Domino lætati ſumus, dilectos filios Populum Romanum, iuſtitiæ colendæ ſtudio, ſolicitudini huic noſtræ reſpondiſſe. Illi enim, cum Vrbis mores, conſuetudines & pleraque omnia negocia; ita viderent eſſe confuſa, vt ius ſiue, cum ab antiquis tum à iunioribus traditum, & denique ipſæmet canonicæ ſanctiones, in controuerſiis, quæ quotidie in iudicium vocantur, dirimendis, aliiſque rebus explicandis, prout tempus moreſque poſtulant, non ita conueniant, ne quid ab eis in conceſſa ſibi facultate, deſiderari contingat, priuatas leges ſiue ſtatuta præſentibus temporibus ac negociis congruentia, ſibi condere, noſtris auctoritate & præſidiis freti, inſtituerunt.

Pop. Rom. ſtatuit reformare antiqua Vrbis & noua condere Statuta.

§. 1. Id vero, dum ſerio agunt, nouiterque in iuris huiuſmodi compoſitionem, notis annuentibus incumbunt, Statuta Vrbis, quæ ſibi a maioribus ſuis relicta habeant, ſatis perplexa & confuſa inuenerunt, in quorum libris, ob temporum vetuſtatem, Magiſtratuum fortaſſe negligentiam, multiplieeſque ſuperiorum ætatum editas reformationes ſæpe, quæ adhuc vigebant, conſtitutiones, vna cum abrogatis & obſoletis, aliæque aliis contrariæ promiſcue continebantur.

Lucas Paetus à Pop. vna cum aliis deputatus, in tres libros Statuta redegit, & huic Pont. exhibuit.

§. 2. Cupientes itaque idem Populus, vt eius propriū in certam formam, & quaſi non diſſentientium inter ſe Statutorum conſonantiam redigeretur, ad præſentiumque temporum mores & negocia accommodaretur,

prouinciam hanc dilecto filio Lucæ Pæto vtriuſque iuris doctori nonnulliſque aliis Ciuibus Romanis demandandam curarunt; eorum vero aliquibus vita functis, aliis diuerſorum negociorum occupatione diſtrictis, idem Lucas Statuta prædicta in quinque libros prius diſtributa ſuperuacaneis amputatis, necnon inuicem pugnantibus, & iis quæ vel deſuetudine antiquata, vel contraria lege abrogata erant ſublatis, additiſque nonnullis reformationibus, ad dilectorum filiorum Conſeruatorum, Populique Romani Officialium regimen & directionem ſpectantibus, quæ nobis Populi eiuſdem nomine obtulerant, in tres breues admodum libros, certo diſtinctoque ordine redegit, nobiſque ſuperioribus annis exhibuit.

Pontif. autem deputauit Cardinalem S. Seuerinæ, & alios hic nominatos, ad illa examinandum & corrigendum, prout emendarũt & correxerunt.

§. 3. Qui intelligentes multa in Populum Romanum prædictum commoda, ex noua huiuſmodi Statutorum compilatione eſſe profectura, Dilecto filio noſtro Iulio Antonio tituli Sancti Bartholomæi in Inſula presbytero Cardinali, Sanctæ Seuerinæ nuncupato, mandauimus, vt conuocatis dilectis filiis Conſeruatoribus Cameræ Vrbis, & Prioribus Capitum Regionum, qui pro tempore fuiſſent, necnon Hortenſio Frangipanio Vrbis Cancellario, Antonio Vellio, Fabricio Lazaro, & qui eiuſdem Populi Romani Aduocatus eſt, Horatio Burgheſio, & Vincentio Parentio Aulæ noſtræ Conſiſtorij, necnon Bernardino, Biſcia, & Horatio de Arrigonibus in Romana Curia Aduocatis, Stephano Creſcentio, Marcello Alberino, Petro Paulo Fabio, Hieronymo Alterino, Auguſtino Palomio, Valerio de Valle, Proſpero Caffarello, & Ricardo Mazzaroſta, Romanis Ciuibus, à dicto Populo in ſuis Conſiliis ad hanc rem, diuerſis & ſucceſſiuis temporibus, vna cum prædicto Luca delectis, cõgregatis quoque dilectis filiis noſtris Alexandro tituli S. MARIÆ in Aracœli presbytero Cardinali Riario nuncupato, tunc Cameræ Apoſtolicæ generali Auditore, deinde magiſtro Hieronymo Matthæio, in eiuſdem Alexandri Cardinalis locum ad munus Auditoris ſuffecto, necnon venerabili fratre Hieronymo Epiſcopo Maceranenſi, locum vnius ex officiis Clericatus Cameræ Apoſt. ex indulto Apoſtolico obtinente, ac dilectis item filiis, Magiſtris Alexandro Frumento, & Pyrrho Tharo, Notariis noſtris in vtraque Signatura noſtra Referendariis, ac etiam Mario Gabrielio eiuſdem Aulæ noſtræ Conſiſtorij Aduocato, à nobis ad hoc ſpecialiter deputatis, Statuta huiuſmodi, ac per dictum Lucam compilata, diligenter excuterent atque examinarent, & quæ eis viderentur ſupplerent, corrigerent, delerent, & emendarent. Qui frequentiſſime per plures annos in vnum congregati, eiſdemque Statutis diligenter viſis, & ſigillatim examinatis, matureque diſcuſſis, alia emendauerunt, alia explanauerunt, nonnulla addiderunt, nonnullaque etiam ſuſtulerunt. Denique Iulius Antonius & Alexander, Cardinales, ac Hieronymus Epiſcopus, necnon Marius Gabrielius, & Lucas Pætus prædicti, eorumdem Statutorum relectione & recognitione, omni ſtudio & diligentia ab ipſis, de mandato noſtro facta, poſtremam illis manum adhibuerunt.

Antiqua igitur Statuta abrogat hic Pont.

§. 4. Nos volentes, ea quæ tanto labore & maturitate ad publicam vtilitatem digeſta ſunt, inuiolabiliter obſeruari, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia & quæcumque antiqua Vrbis Statuta, etiam reformata & innouata, ac quibuſuis approbationibus & confirmationibus Apoſtolicis roborata, præſentium auctoritate abrogamus, tollimus, & & penitus abolemus, neminemque ad illa deinceps obligari volumus.

Nouaq; cõfirmat.

§. 5. Nouiſſime vero compilata Statuta, prædicta, etiam certis in eis expreſſis caſibus, iuramenti validitatem reſtringentia, ſicuti prædictis tribus libris digeſta ſunt, approbamus, & confirmamus.

Obſeruari eaq; precipit in Curia Capitolina generaliter, & in aliis Curiis Vrbis, & diſtrictus quoad deciſiua tantum.

§. 6. Et vt approbatio huiuſmodi amplius innoteſcat, has præſentes, in principio omnium librorum eorumdem voluminum, quæ vel manu ſcribentur vel imprimentur, omnino deſcribi volentes, ſtatuimus & Apoſtolica auctoritate decernimus, vt de cetero, poſt triginta dies à publicatione præſentium nulla alia Statuta quam hæc noua ad futurarum cauſarum deciſionem, ac negociorum expeditionem allegari poſſint, nec quiſquam illa allegans, audiri debeat, ſed tantum, ſecundum prædicta noua, à nobis confirmata, in Curia Capitolina, & apud eam in futuris omnibus cauſis, in ipſa Curia Capitolina, videlicet, etiam quoad cauſarum proceſſum, & quoad alia vbique in ipſa Vrbe, illiuſque diſtrictu, vbi particularia Statuta, de eiſdem cauſis & earum caſibus diſponentia, non habentur, quauis alia ſiniſtra, doloſa, vel captioſa interpretatione ſublata, in quacumque inſtantia, inuiolate, ac perpetuo obſeruentur, ac iuxta illa lites & controuerſiæ omnes in futurum iudicari, decidi & definiri debeant.

Derogationem que ſtatuta ſibi reſeruamus.

§. 7. Nec illis niſi per Signaturam noſtram & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. manu factam, nequeat derogari. Sitque irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogat.

§. 8. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus, necnon priuilegiis & indultis Apoſt. ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis conceſſis, confirmatis & innouatis, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, aut omnino non inſerta, effectus earum impediri valeat, quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus, ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides exemplorum.

§. 9. Volumus autem vt præſentium exemplis etiam impreſſis, Notarij publici manu, & perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo obſignatis, ac etiam prædictis voluminibus deſcriptis eamdem prorſus fidem vbique in iudicio & extra illud adhiberi, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi exhibitæ eſſent vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 9. 25. Maij.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo octuageſimoſeptimo, octauo Cal. Iunij Pont. noſtri anno nono.

Sequitur reintegratio iuriſdictionis & indultorum Vniuerſitatum Artium Vrbis, præſeruata ſuperioritate Gubernatoris, & aliorum Iudicum.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1581.

Cauſa huius conſtit.

ALmam Vrbem noſtram, dilectoſque filios illius ciues & incolas, eos præſertim quorum laboribus & induſtria, bona & merces ad vſum quotidianum neceſſariæ & vtiles ad Vrbem ipſam, ex diuerſis mundi partibus conuehuntur & conſeruantur, ac onera ipſi Vrbi incumbentia, cura & labore aſſiduo ſuſtinent, paterno affectu proſequentes, in ea libenter intendimus, per quæ priuilegia & gratiæ illis à prædeceſſoribus noſtris, nobiſque ipſis conceſſæ, & conſuetudine confirmatæ & approbatæ fuerunt, Apoſtolica auctoritate roborantur, & hæſitationes circa ea ſubortæ elucidantur, & de medio tolluntur.

Plures Artif. diuerſis Artibus dederunt cognitionem cauſarũ ſuæ Artis inter quoſcumque.

§. 1. Cum itaque dilecti filij Mercatores, Merciarij Aromatarij, & quamplurimi alij diuerſi generis Artifices, quorum omnium & ſingulorum artes, exercitia, denominationes, ac alia hic forſan latius, vel de neceſſitate exprimenda, ac ſpeciali nota digna, pro expreſſis, ac de verbo ad verbum pro inſertis haberi volumus, perinde ac ſi ſpecialiter ac ſeriatim exprimerentur, ad Vrbem ipſam confluentes, illius neceſſitati & vtilitati ac decori & ornamento, Altiſſimo cooperante maxime proſpexerint. Et propterea felicis recordationis Martinus Quintus, Paulus Tertius, Iulius etiam Tertius, Pius Quartus, & nonnulli alij Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, ac etiam Nos ipſi, conſiderantes Artes huiuſmodi, illarumque Artifices ipſi Vrbi admodum neceſſarias & vtiles exiſtere, ſinguloſque ipſos Artifices ſine Rectoribus & Ducibus ac ſine certis Iudicibus degentes, ipſi Vrbi parum vtiles, ſibique ipſis non admodum proficuos futuros, dum pro ſuorum creditorum conſecutione, ad diuerſa Tribunalia, & quod peius eſt, ad Iudices de artificio, & minus pretio ipſarum artium omnino inexpertos & ignaros diſtracti, propria eorum negocia, & artes ipſas deſerere cogerentur, Artificibus ipſis Collegia habere, & Conſules, Officiales, ac Iudices ex ipſorum corpore creare, & de mercibus & mercedibus, aliiſque rebus, cauſis, & negociis

cuiuſque artis, & ad artem quomodolibet reſpectiue ſpectantibus vſque ad certas, in ſingulis literis & priuilegiis huiuſmodi comprehenſas & expreſſas ſummas, agnoſcere & iudicare conceſſerunt & indulſerunt.

Conſuetudo etiam Artib. tribuit eamdē iuriſdictionē.

§.2. Ac inſuper ex antiqua conſuetudine, quæ vim legis habere dignoſcitur, vt etiam Collegia ſpecialibus priuilegiis non munita cauſas eaſdem de rebus ad Artes ipſas ſpectantibus, etiam inter homines extra ipſa Collegia conſtitutos cognoſcere & decidere conſueuerint, inductum & obſeruatum fuerit, eademque priuilegia, indulta & conſuetudo vſu ipſo approbata, in ipſius Vrbis, Artificumque prædictorum vtilitatem non paruam cedere comperta ſunt. Quo factum eſt, vt Vrbs ipſa ciuibus & incolis, omniſque generis artis excellentium virorum copia redundauerit, & redundet de præſenti.

Sed Statuta Vrbis nouiter edita lib. 3. c. 42. ſolam Cõſulum iuriſdictionem limitarunt ad homines de Arte.

§.3. Cum autem elapſis menſibus antiqua Statuta ipſius Vrbis de mandato noſtro reformata & innouata, & inter cetera eorumdem Statutorum lib. 3. cap. 12. ſtatutum & decretum fuerit, vt Conſules Artium huiuſmodi cauſas tantummodo inter ipſos homines de arte, & de rebus ſpectantibus ad artem ipſam cognoſcere & iudicare poſſent; eapropter à nonnullis nimium ſcrupuloſis, priuilegiis, indultis, & conſuetudine cuiuſlibet artis & Collegij, circa cognitionem & deciſionem cauſarum & negotiorum quæ licet de rebus ad artes ipſas ſpectantibus, contra homines extra artes & Collegia degentes pro tempore oriuntur & agitantur, maxima ex parte derogatum & præiudicatum extitiſſe hæſitatum fuerit, & hæſitetur adhuc. Vnde aliqua ex ipſis Collegiis pene diſſoluta & dilapſa reperiuntur, Conſulum iuriſdictione pene, præter & contra mentem & intentionem noſtram ſui lata. Quapropter dilecti filij Angelus Clauarius, Franciſcus Caluius & Curtius Sergardius Cameræ dictæ Vrbis Conſeruatores, necnon Baldaſar Cincius Prior Capitum regionum, nobis ex dubietate & hæſitatione huiuſmodi maximum ipſi Vrbi, illiuſque incolis & præcipue iuriſdictioni ipſius Curiæ Capitolij prouenisse, ac in futurum prouenire poſſe damnum & incommodum, non ſine animi noſtri diſplicentia ſuggeſſerunt.

Hic modo Pōt. declarat hæc ſtatuta earum iuriſdictioni nō præiudicare.

§.4. Malis igitur & incõmodis huiuſmodi quanto citius occurrere, quantum cum Deo poſſumus ſatagentes, Motu proprio, non ad ipſorum Conſeruatorum & Prioris, nec Conſulum aut Artificum prędictorũ, ſeu alicuius eorum, vel pro eis, aut eorum aliquo, nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex noſtra mera & deliberata voluntate, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hæſitationem & dubitationem prædictam de medio tollentes, intentionis & voluntatis noſtræ minime fuiſſe nec eſſe, priuilegiis, indultis, ſtatutis, & conſuetudinibus ſingularum artium, earumque Collegiorum, Conſulum & Iudicum quorumcumque, circa cognitionem & deciſionem omnium & ſingularum cauſarum, de rebus & bonis ad artes ſingulas reſpectiue ſpectantibus, etiam inter & contra homines, qui de ipſis Artificibus & Collegiis non ſunt, nec pro tempore erunt, vertentes, & quæ futuris perpetuis temporibus verti contigerit, in aliquo derogare, aut derogatum fuiſſe declaramus & atteſtamur, decernimus & definimus præſentium per tenorem.

Iuriſdictionēſque eorū demū redintegrat.

§.5. Et nihilominus pro potiori eorumdem Corporum & Collegiorum, omnium & ſingulorum, ipſorumque & cuiuſlibet eorum priuilegiorum, indultorum, ſtatutorum & conſuetudinum circa cognitionem & deciſionem cauſarum ſimilium, denuo, quatenus opus ſit, priuilegia, indulta, & conſuetudines, Apoſtolica auctoritate eorumdem tenore præſentium, confirmamus & approbamus, illiſque omnibus & ſingulis perpetuæ firmitatis robur adiicimus. Decernentes omnes & ſingulos Conſules, & alios quoſcumque officiales & Iudices omnium & ſingularum artium & Collegiorum huiuſmodi, de negotiis & cauſis ad ſingulas quaſque Artes reſpectiue ſpectantibus, etiam inter & contra homines qui de Corporibus & Collegiis Artium ipſarum pro tempore non ſint, cognoſcere & iudicare potuiſſe & debuiſſe, poſſeque & debere, prout & quemadmodum ipſi omnes & ſinguli Conſules & Iudices ſingularum Artium ante dictorum ſtatutorum, publicationem & confirmationem per nos, vt præfertur, editam & promulgatam, & iuxta cuiuſque ipſorum priuilegia, indulta, & conſuetudines cognoſcere, decidere, & iudicare poterant & conſueuerant, de rebus tamen ad ſingulas artes ipſas reſpectiue ſpectantibus, cognoſcere & iudicare in prima inſtantia, dummodo in articulis iuris, Conſultorem, ſeu Aſſeſſorem adhibeant, auctoritate & tenore præmiſſis concedimus & indulgemus.

Hoc idem fecit Sixt. V. in cõſt. 36 Cœlestis. & Clem. VIII. in conſt. 47. Laudabilis.

§.6. Declarantes a ſententiis, declarationibus & decretis Conſulum & Iudicum prædictorum infra terminum octo dierum à die latæ ſententiæ, ſeu facti decreti, ad Conſeruatores, & non alios quoſcumque Iudices appellari & recurri poſſe & debere, & aliter, ſeu ab aliis factæ inhibitiones & ſignificationes prætextu appellationum & recurſuum, nemini ſuffragari.

Appellariq; ab eorum ſententiis permiſit, vt hoc. Sed hoc mox ſublatum eſt immutatum.

§.7. Præſenteſque literas de ſubreptionis & obreptionis vitio, mentiſque aut intentionis noſtræ defectu, notari aut impugnari nullatenus poſſe, ſicque per quoſcumque Iudices, etiam S.R.E. Cardinales iudicari & definiri debere; irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. præſeruatiua.

§.8. Non obſtantibus præmiſſis ſtatutis, ipſius Vrbis, vt præfertur, per nos editis, promulgatis & confirmatis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & Cancellariæ noſtræ regulis, etiam de non tollendo iure quæſito; priuilegiis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, per nos & prædeceſſores noſtros quibuſuis dictæ Vrbis Iudicibus & Tribunalibus quomodolibet conceſſis & innouatis, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Clauſula derogatoria.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die prima Maij, milleſimo quingenteſimo octuageſimo primo.

D. P. An. 9. 1. Maij.

Anno à Natiuitate Domini 1581 Indict. 9. die vero 22. menſis Maij tempore Pontif. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. anno eius 9. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ in forma Breuium affixæ, & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, Cancellariæ Apoſtolicæ, & Curiæ Capitolij valuis, cum dimiſſione copiæ illarum, vt moris eſt, per me Alamanum de Alemanis Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſorem.

Publicatiō in Vrbe.

Die 23. eiuſdem menſis Maij 1581. Illuſtriſſimi D. Conſeruatores Cameræ Almæ Vrbis, exiſtentes in Camera noua eorum Palatij, dictum breue admiſerunt & mandauerunt regiſtrari mihi ſcriptori infraſcripto, prout regiſtratum apparet libro rubeo, præſentibus &c. dd. Iacobo de Orlandis, & Nicolao Piroto teſtibus, &c.

Admiſſio apud Conſeruatores.

Petrus Paulus Mutianus ſcriptor Illuſtriſſimorum DD. Conſeruatorum rogatus, &c.

Sequitur declaratio, quod conſtitutio præinſerta non præiudicat facultatibus Gubernatoris Vrbis, Capitanei Appellationum, & aliorum Iudicum.

GREGORIVS PAPA XIII. Motu proprio, &c.

Edita A. D. 1581.

§.1. NE per præinſertas literas in forma Breuis noſtri aliquod præiudicium bono & pacifico regimini Almæ Vrbis noſtræ, & illius Gubernatori, ac aliis Iudicibus ordinariis ipſius Vrbis inferatur, Dicimus & declaramus intentionis noſtræ minime fuiſſe nec eſſe, quod per præinſertas literas in aliquo iuriſdictionibus & facultatibus, ac ſuperintendentiæ eiuſdem moderni ac pro tempore exiſtentis eiuſdem Vrbis noſtræ Gubernatoris, ac aliorum Iudicum ordinariorum dictæ Vrbis, circa cauſarum cognitiones in præinſertis literis expreſſas, perinde acſi præinſertæ literæ à nobis emanatæ non fuiſſent, minime præiudicetur. Nec vllo vmquam tempore eiſdem Gubernatori & Iudicibus, ac eorum Locatenentibus, & eorum cuilibet, præiudicatum eſſe intelligatur, prout præiudicare nolumus, ſed quod eorumdem Gubernatoris, & Iudicum, & Capitanei Appellationum iuriſdictiones & facultates, quas per prius habebant, ſaluas & illæſas circa præmiſſa perpetuo maneant, & illis præinſertas eis non obſtare volumus, appellationeſque & prouocationes omnes ad eos, ceteroſque Vrbis, & Curiæ ordinarios, & eorum tribunalia, ſicut

Conſtitutio præinſerta nō præiudicat facultatib. Gubernatoris & Capitanei Appellationum Vrbis.

prius, videlicet ante dicta ſtatuta, ſine vllo impedimento deferantur.

Decretum irritans.

§. 2. Decernentes, &c. & ſic per quoſcumque etiam S.R.E.Cardinales ac alios Iudices,&c. iudicari, &c. debere; ſublata, &c. irritum quoque, &c. ſcienter contigerit attentari, &c. ac ſolam præſentium ſignaturam, in iudicio & extra ſufficere, & plenam fidem facere, regula contraria non obſtante.

Papa ſubſcr. Fiat Motu proprio. V.

D. P. An. 10. 7. Iulij. Dat.Romæ apud S.Petrum, Non.Iulij anno 10.

LXII. Quod Fratres Prædicatores Ordinis S.Dominici, ad inſtantiam cuiuſcumque perſonæ extra ipſum Ordinem, aliquam gratiam facere, aut pœnam remittere non poſſint, neque conquiſitis fauoribus & ſuffragijs officia procurare.

Quoad ſecundam partem Clem. VIII. declarauit hanc prohibitionem & ampliauit, vt infra in eius conſt. 7. Religioſos. *Quo vero ad primam partem confirmauit, vt ibidem. Alia autem de his fratribus, & eorum Ordine, plenè ſcripſi ſup. apud conſt. 2. Honor. III.* Religioſam.

Edita An. D. 1580.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CVm nihil magis religioſorum ſtatum perturbet, quam fauorum & ſuffragiorum ſæcularium aucupatio, & conquiſitio, quibus Superiorum æqua mens, quæ pro meritis ſuorum vnicuique ſubditorum tribui debet peruertatur.

Prohibitio faciendi gratiam aut remittēdi pœnam ad inſtantiam perſonæ extra Ordinem.

§. 1. Nos malum hoc ab Ordine Fratrum Prædicatorum, cuius proſperum regimen & incrementum ad Eccleſiæ ſanctæ vtilitatem, ſinceris exoptamus affectibus, pro noſtra paſtorali ſolicitudine propellere ſummopere cupientes, Dilectis filiis Magiſtro Generali, ac prouincialibus, & reliquis eiuſdem Ordinis Prælatis nunc & pro tempore exiſtentibus, per Apoſtolica ſcripta, & in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus & mandamus, ne ad inſtantiam, & requiſitionem quarumcumq; perſonarum, tam laicarum quam Eccleſiaſticarum, extra ſupradictum Ordinem conſtitutarum, etiam Cardinalatus honore, ac quacumque ſæculari dignitate & excellentia, etiam Ducali & Regali, & Imperiali fulgentium, cuiuis dicti Ordinis religioſo vllam gratiam concedere, vel pœnas aliquas remittere audeant ſeu præſumant.

Et conquiſitis fauoribus & ſuffragiis officia procurād.

§. 2. Quinimo quoſcumque eiuſdem Ordinis Fratres & Religioſos, qui contra decreta ſuarum conſtitutionum hac via, & iis mediis per mendicatos fauores & ſuffragia, aliquid ſibi procurauerint, ad alia & ſimilia, & etiam maiora in eodem Ordine conſequenda, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium inhabilitamus, ac inhabiles perpetuo fore & eſſe, neque per quoſcumque, niſi per Sedem Apoſtolicam rehabilitari, aut cum ipſis deſuper diſpenſari poſſe.

Sublata aliter iudicandi poteſtate.

§. 3. Sicque per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid contra præmiſſa aliquibus conceſſum fuerit, aut ſuper iis à quoquam contigerit attentari, auctoritate & tenore prædictis decernimus & declaramus.

Quibuſcumq. non obſtantib.

§. 4 Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dicti Ordinis, etiam iuramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis; quibus omnibus eorum tenores, acſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, ad eorumdem præſentium effectum ſpecialiter & expreſſe derogamus; cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§. 5. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam non impreſſis manu alicuius publici Notarij ſubſcriptis, & ſigillo dicti Magiſtri Generalis obſignatis, eadem vbique fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud S.Petrum, ſub annulo Piſcatoris die primo Iunij, milleſimo quingenteſimo octuageſimo, Pontificatus noſtri anno 9. *D. P. An. 9. 1. Iunij.*

Contra non ſoluentes in Feſto SS. Petri & Pauli, cenſus, canones, & alia iura Reu. Cameræ Apoſtolicæ debita. LXIII.

Contra non ſoluentes hos cenſus primam ſanctionem edixit Innoc. VIII. vt ſupra in eius conſt. 3. Apoſtolicæ. *Et deinde latiorem conſtitutionem firmauit Paul. IV. ſup. in conſt.* 11. Incumbentia. *vbi etiam notaui.*

GREGORIVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita An. D. 1580.*

Exordium.

AD Roman. Pontificis ſpectat officium boni patris familias exemplo curare ſedulo ac prouidere, ne Sedis & Cameræ Apoſtolicæ dominia, proprietates, & iura depereant, neue contra ius faſque ab aliis occupentur, ac ſi qua ex eis vel temporum iniuria, vel hominum malitia & cupiditate, vel aliquo alio caſu detineri, & vſurpari contingat, illorum recuperationi decenter inſtare, quo & ipſius Sedis, ac aliorum Chriſtianorum Principum, atque adeo vniuerſæ Chriſtianæ Reipublicæ neceſſitatibus & opportunitatibus valeat ſubuenire.

Plerique Pontif. pœnas impoſuerunt non ſoluentib. debitum Cameræ Apoſt.

§. 1. Hoc ſane conſilio, & animo complures Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, & in his piæ mem. Innocentius VIII. ſexto non. Maij, octauo, Alexander VI. quintodecimo Kalend. Ianuarij, ſexto, & Paulus Quartus octauo Kalend. Nouembris, ſecundo Pontificatuum ſuorum annis editis conſtitutionibus, & literis, aduerſus omnes, & quoſcumque S.R.E. & Cameræ Apoſtolicæ feudatarios, vicarios, gubernatores, cenſuarios, emphyteutas, & alios Cameræ Apoſtolicæ debitores, eidem Sedi, & Cameræ debitas ſolutiones, certis die, & loco ſtatutis re ipſa non facientes, pactaque, & conuentiones in eorum inueſtituris, & aliis conceſſionibus, necnon modos, & formas, aliaq; omnia in eiſdem prædeceſſorum literis contenta non adimplentes, ſententias, cenſuras, & pœnas, tam Eccleſiaſticas quam priuationis, & caducitati feudorum, vicariatuum, gubernioru, locationum, cenſuum, & aliorum bonorum, & iurium per eos à Sede & Camera prædictis quomodolibet obtentorum impoſuerunt.

Fiſcus quolibet anno in vigilia & feſto SS. Petri & Pauli, acceptauit caducitates, & deuolutiones & non ſoluētes moroſos & contumaces declarari à Cameralibus obtinuit.

§. 2. Quarum deinde conſtitutionum, & literarum vigore, ac etiam iuxta antiquam & laudabilem conſuetudinem, ſingulis annis in vigilia, & feſto BB. Apoſtolorum Petri, & Pauli hactenus in Camera Apoſt. ſeruatam coram eiuſdem S.R.E. Camerario, & Cam. prædictæ Præſidentibus, Clericis, & aliis Cameram prædictam facientibus, & repræſentantibus, pro recipiendis cenſibus, & aliis prædictis ibidem congregatis, eiuſdem Cameræ & Fiſci Procurator pro tempore exiſtens, acceptando prius omnes & quaſcumque dictarum conceſſionum, & inueſtiturarum caducitates, deuolutiones, & priuationes, necnon contractuum, & inſtrumentorum reſolutiones, extinctioneſque & alias pœnas, legales ſeu conuentionales, ac aliter per eos incurſas, eoſdem non ſoluentes, ſeu non adimplentes promiſſa, ac in dictis inueſtituris, & conceſſionibus contenta, ſeu alias per eos quomodolibet debita, ab eorum feudis, vicariatibus, guberniis, locationibus, adminiſtrationibus, cenſibus, & bonis, ac conceſſionibus, & inueſtituris cecidiſſe, & illis priuatos fuiſſe, nec per quamcumque receptionem, in totum ſeu in partem de eiſdem cenſibus poſteà, tam in eadem Camera quam extra eam, & tam per ipſum quam alios quoſcumque factam, iuribus eiuſdem Cameræ præiudicari, ſed quod ſemper ad bonum computum, ac eoſdem ſic vt præfertur non ſoluentes, & non adimplentes moroſos declarari per Cameram prædictam ſingulis annis petiit, & inſtetit, ac moroſos, & contumaces, vel alias decerni & declarari obtinuit.

Paulus IV. approbauit de-

§. 3. Itaque idem Paulus prædeceſſor proteſtationes declarationes, ſententias, & decreta prædicta per eoſ-

dem

Sua Fiſci proteſtationes & Cameralium ſententias, & decreta, vt habes in dicta eius conſt. 11. citata in rubr.

de[illegible] [illegible]is. & approbans perpetuo ſtatuit, omn[illegible] [illegible]x detentores feudorum, & aliorum prædictorum, [illegible] eidem Cameræ relaxandum, & reſtituendum intra certum terminum quod iampridem præterit, quacumque præſcriptione, etiam centum annorum & forſan vltra non obſtante obligatos eſſe, cogique poſſe, & debere, & alias prout in conſtitutionibus & literis, necnon proteſtationibus, interpellationibus, declarationibus, ſententiis, & decretis prædictis latius continetur.

Poſtea quolibet anno Feudatarij, & alij Cameræ debitores, in vigilia, & feſto SS. Petri & Pauli citati, vt illa ſoluerent, & non ſoluentes, cenſuris & pœnis de quibus ſupra innodati fuerunt.

§. 4. Poſtea vero tam Pauli prædeceſſoris quam prædictarum, & aliarum prædeceſſorum noſtrorum, conſtitutionum, & literarum huiuſmodi vigore feudatarij, & alij prædicti ad eiuſdem Cameræ, Fiſcique procuratoris inſtantiam ſolemniter ſingulis annis, in vigilia & feſtiuitate prædictis, vt moris eſt, ad legitime in eadem Camera comparendum, ac dictos cenſus, recognitiones, ſeu reſponſiones, aliaque per eos promiſſa, conuenta, & quomodolibet debita cum effectu adimplendum, ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis, tam in eiuſdem Pauli quam dictorum, & aliorum prædeceſſorum noſtrorum literis contentis, necnon priuationis, & caducitatis feudorum, vicariatuum, gubernioru, locationum, cenſuum, adminiſtrationum bonorum, iurium, & aliorum in eorum conceſſionibus quomodolibet contentorum, ſæpe ſæpiuſque citati, & interpellati fuerunt.

Multi tamen adhuc Terras, & bona Sedis Apoſt. detinent & in pœnas prædictas non incurri ſe prætendunt, ex cauſis hic narratis.

§. 5. Qui tamen præmiſſis, ac etiam literis quotannis die cœnæ Domini legi ſolitis, quibus detinentes loca, & bona eiſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, & illa non reſtituentes, cenſuris quoque, & pœnis Eccleſiaſticis innodantur minime attentis, non modo cenſus, & alia per eos vt præfertur debita ſoluere, & adimplere ceſſarunt, & ceſſant, ſed etiam loca & bona, ac alia prædicta temere, atque indebite, & de facto occupata detinuerunt & detinent, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, ac etiam priuationis, & amiſſionis dictorum feudorum, & aliorum, & alias in eiſdem literis contentas damnabiliter incurrédo. Cum autem de mandato noſtro, & ad inſtantiam dilecti filij Rodulphi Bonfioli dictæ Cameræ Commiſſarij contra omnes, & ſingulos moroſos occupatores, & detentores huiuſmodi, non ſolum generatim in vigilia, & feſto prædictis proxime præteritis, ſed poſtea nominatim contra multos ex eis in eadem Camera, & eorum diuerſis illius Præſidentibus, & Clericis, legitime, & cum poteſtatione, ad deuolutiones caducitateſque, & priuationes, necnon ſententiarum, cenſurarum, & pœnarum prædictorum incurſus agi cœptum fuerit, & in dies agatur, & ſicut accepimus nonnulli eorum ad ſe, in occupatione, detentione, & intruſione Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, Caſtrorum, locorum, tenutarum, arcium, fortalitiorum, & aliorum bonorum, & iurium huiuſmodi, ſic vt præfertur, ac alias ad Sedem, & Cameram prædictas deuolutorum confouendum, ſub prætextu quod tam Pauli prædicti quam aliorum prædeceſſorum, conſtitutiones, & literæ prædictæ non fuerint nec ſint perpetuæ, ſed ad tempus, nec vim legis ſiue conſtitutionis perpetuæ habuerint aut habeant, ſed feudatarios, vicarios, & alios prædictos, tunc ſcilicet tempore emanatarum earumdem conſtitutionum ac literarum exiſtentes tantummodo comprehenderint, ac quod numquam in vſu fuerint, ſeu eſſe deſierint, & quod ipſi de illis ſcientiam etiam ex defectu nullitatis & publicationis earumdem, ſeu alias non habuerint, quodque ad conceſſiones & inueſtituras ex cauſa onerosa, etiam in vim contractus, ſeu alias quomodolibet factas, pro quibus certa annua ſolutio parui pretij, nempe in cera vel alia minima re, non commodum ſeu vtilitatem, ſed potius recognitionem ſuperioritatis, Sedis, & Cameræ huiuſmodi concernente, fiat ſeu fieri debeat, ſe non extenderint ſeu extendant, & quod in eorum conceſſionibus ſeu inueſtituris prædictis, conuentiones & pacta aliqua expreſſa, inita fuerint per quæ cautum fuerit, & ſit quod ob non factam cenſuum, & aliorum prædictorum debito tempore ſolutionem, ſeu ob pacta non ſeruata, vel niſi ſub certa qualitate, & niſi infra certum tempus, vel alias niſi in certis caſibus deuolutionem ſeu caducitatem vel priuationem, & prædictas aliaſque pœnas non incurrant, vel ſaltem quod eis quamcumque moram ob præmiſſa vel alias quomodolibet incurſam, & tunc incurrendam purgare, ac ſeſe ab eiſdem deuolutione, caducitate, priuatione, vel incurſu, & aliis pœnis à dictis conſtitutionibus, & literis, ac iure communi traditis, ex variis, & diuerſis per eos allegatis prætextibus licuerit & liceat excuſari, & ſic iſtis, aliiſque ſubterfugiis, & cauillationibus, lites, & cauſas deſuper in eadem Camera, vt præfertur, motas ſeu mouendas in longum protrahere, & quotidie noua impedimenta obiicere conantur, in maximum Sedis & Cameræ prædictarum præiudicium, ac eorumdem animarum periculum.

Ideo hic Pontifex innouat & confirmat prædeceſſorum conſtitutiones & Fiſci proteſtationes, & ſententias, ac decreta prædicta.

§. 6. Nos cupientes, quantum cum Deo poſſumus, pro munere nobis ex alto commiſſo, Sedis & Cameræ prædictarum indemnitati prouidere, ac oppoſitionibus & aliis præmiſſis opportunum remedium adhibere, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, certaque ſcientia noſtra etiam prædeceſſorum noſtrorum prædictorum veſtigiis inhærendo Innocentij Alexandri, & Pauli, ac omnium aliorum Romanorum Pontificum cóſtitutiones ſuper præmiſſis, & illorum occaſione vel cauſa quomodolibet editas, & emanatas, ac ſingulas, & deſuper confectas literas, ac in eis contenta quæcumque, necnon proteſtationes & interpellationes, ſententias, & decreta in vigilia & feſto prædictis, præſertim anno proxime præterito in eadem Camera factas, illarum ſingularum tenores, acſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, cum omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis, & decretis, tenore præſentium perpetuo confirmamus, approbamus, & quatenus opus eſt, innouamus, ac ab omnibus, & quibuſcumque feudatariis, aliiſque prædictis inuiolabiliter obſeruari debere volumus, & mandamus.

Et declarat quoſcumq. feudatarios, &c. comprehenſos fuiſſe in diſpoſitione dictarum conſtitutionum eius prædeceſſorum Et Cam. Apoſtol. ad realem locorum incorporationé potuiſſe deuenire.

§. 7. Declarantes illa omnia perpetuo fuiſſe, eſſe, & fore, vimque, & robur perpetuam legum obtinuiſſe, & obtinere, & ſic omnes, & ſingulos, præteritos, præſentes, & futuros Feudatarios, Vicarios, Gubernatores, Adminiſtratores, & alios cenſuum, recognitionum, ac iurium debitores, etiam antiquos & antiquiſſimos diu, ante vel poſt dictas conſtitutiones, ſeu tempore illarum creatos, ſeu deputatos, ac futuris deinceps temporibus in perpetuum quomodolibet creandos, & deputandos, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel præeminentiæ, Eccleſiaſticæ vel laicalis, fuerint & ſint, etiamſi Cardinalatus honore, ſeu Regia, Ducali, vel alia etiam maiori dignitate, & auctoritate præfulſerint, & præfulgeant, ſingulis dictis Innocentij, Alexandri, & Pauli prædeceſſorum noſtrorum conſtitutionibus, & literis comprehenſos fuiſſe & eſſe. Illaſque ipſos omnes, & ſingulos affeciſſe, & afficere, & propterea ſingulas literas, clauſulas, & conditiones, ac alia præmiſſa, tanquam talia habenda, & cenſenda eſſe, itemque acceptationes, declarationes, proteſtationes, interpellationes per dictum Fiſci procuratorem, vt præfertur, factas, ac ſententias, & decreta per dictam Cameram ſingulis annis in vigilia, & feſto prædictis, vt præfertur, latas, & factas, ac in futurum ferendas, & faciendas, omnes, & ſingulos Feudatarios, Vicarios, Gubernatores, Cenſuarios, & alios prædictos, tam præteritos quam præſentes & futuros, in ipſis generaliter & alias ſpecialiter, ac quomodolibet nominatos perinde affeciſſe, & afficere; ac ſi in contradictorio iudicio cauſa cognita, & ſeruatis de iure ſeruandis, & facta & lata fuiſſent & eſſent, ac tranſgreſſores, & moroſos caducitatis, deuolutionis, & priuationis quorumcumque Feudorum, Vicariatuum, Gubernioru, & aliorum prædictorum eo ipſo, abſque aliqua iudicis declaratione, incurriſſe, & incurrere, dictoſque Camerarium, & Præſidentes, ac clericos, & alios ad quos ſpectat, ad realem incorporationem Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, locorum, bonorum, iurium, & aliorum prædictorum pro Sede, & Camera prædictis omnibus præmiſſis, necnon omni, & quacumque appellatione, reclamatione, ſeu recurſu penitus remotis, deuenire debuiſſe & potuiſſe, ac teneri, & obligatos fuiſſe, & eſſe.

Feudatariosq. & alios decernit anno quolibet in Camera Apoſto-

§. 8. Et nihilominus omne dubium remouere volentes, de poteſtate, & ſcientia prædictis, ſtatuimus, & ordinamus, vt omnes, & quicumque Feudatarij, vicarij, Gubernatores, & alij prædicti ſuperius, & etiam in eiſ-

dem

Sicut vbi eo adeſſe contigerit, in vigilia & feſtiuitate Ss. Petri & Pauli, debita iura Cameræ Apoſtolicæ ſoluere debere.

dem prædeceſſorum literis comprehenſi, qui vel quorum auctores, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis etiam quacumque de cauſa, gratioſa, oneroſa, vel mixta etiam in vim cuiuſcumque contractus, Regna, Ducatus, Ciuitates, Caſtra, oppida, terras, arces, fortalitia, villas, agros poſſeſſiones, cultas, & incultas, caſalia, lacus, ſyluas, proprietates, bona, & iura quæcumque, ac cuiuſcumque generis, & conditionis fuerint & ſint, in verum, proprium vel improprium feudum Regale, Ducale, vel alias quomodolibet nobile & gentile, ſeu ignobile, antiquum, ſeu nouum, vel in vicariatum, gubernium, cenſum vel emphyteuſim ad quamcumque agnationem & nominationem, & in perpetuum vel ad tempus, aut alias quomodocumque & qualitercumque à Sede & Camera prædictis, ſub conuentione vel promiſſione iurata vel non iurata, ac ſuo præſtatione cenſus, canonis, penſionis, regalium, & aliarum quarumcumque reſponſionum & recognitionum, cuiuſcumcumque qualitatis, & quantitatis, etiam parui vel minimi valoris, ſuperioritatem, præeminentiam, recognitionem dominij, commodum pecuniarum, aut alium quemcumque effectum, & reſpectum denotantium receperint, & habuerint, ac habent de præſenti, & huiuſmodi cenſus, canones & reſponſiones, per ſeipſos vel eorum legitimos procuratores, iuxta formam dictarum literarum, in vigilia & feſtiuitate prædictis ſingulis, quibuſuis ſucceſſiuis, non autem intermiſſis annis in ipſa Camera vbicumque eam adeſſe contigerit, & non alibi, nec alio die, quibuſcumque conuentionibus in contrarium quomodolibet factis, & vſu receptis, ac conſuetudinibus etiam immemorabilibus quomodolibet introductis, & aliis quibuſcumque proceſſionibus ipſis, vel eorum auctorib. factis non obſtantibus, non ſoluerint, & integre non ſatisfecerint, ac pacta, & conuentiones & ad quæ tam ex forma dictarum conceſſionum, quam interpellationum, & requiſitionum, alias de iure, vſu, & conſuetudine tenentur, non adimpleuerint, & adimpleuiſſe eidem docuerint & oſtenderint, eo ipſo abſque alia monitione, requiſitione, vel quauis alia iudicis declaratione deſuper facienda, feudis, vicariatibus, gubernijs, & aliis præfatis omnibus, & ſingulis priuati, ipſaque feuda, vicariatus, gubernia, & alia ad Sedem, & Cameram prædictas deuoluta, vtileque dominium cum directo conſolidatum, etiam abſque illorum poſſeſſionis apprehenſione ad ius, proprietatem, dominium, & omnimodam poſſeſſionem eiuſdem Cameræ eo ipſo rediiſſe cenſeantur, & ſint, etiam ſi feuda, vicariatus, gubernia, & alia huiuſmodi antiqua, & hæreditaria, formalia vel informalia, ac deſcendentibus, vel collateralibus, aut quibuſcumque aliis hominis vel legis prouidentia eis ius aliquod ad illa competierit vel competat, ſeu alias acquiſitum foret, & eſſet, ac omni quantumuis longo tempore, & quacumque immemorabili præſcriptione, etiam centum annorum & non vltra, non obſtantibus ſine ſpolij, aut attentatorum, vel alio quocumq; vitio illorum poſſeſſionem actualem apprehendi, & ad illorum realem incorporationem pro Sede, & Camera prædictis deueniri poſſit, & ſolutiones aliter, ac alibi, quam die, & loco præfatis deinceps faciendæ, & recipiendæ, nullæ nulliuſque roboris & momenti ſint, & perinde habeantur, acſi factæ, & receptæ non fuiſſent, & quod mora etiam modici temporis non admittatur.

Solutiones quæ ſemper intelligantur fine præiudicio iurium Cameræ.

§. 9. Quodque ſolutiones omneſque in eadem plena Camera, in vigilia ſeu feſtiuitate prædictis factæ, & receptæ fuerint, & in futurum perpetuis futuris temporibus fient, ac recipientur, ſemper cum clauſula ſine præiudicio iurium ipſius Cameræ receptæ intelligantur, & ſint, etiam quod clauſula iſta in aliquibus ſpecialiter appoſita, in aliis vero omiſſa fuerit.

Et poſt d. Feſtum recipi non poſſe.

§. 10. Ac præterea quod ſolutiones, quæ ex aliquo legitimo impedimento in plena Camera, poſt vigiliam ſeu feſtiuitatem prædictas oblatæ fuerint, etiam cum eadem clauſula, & citato eodem procuratore Fiſci, ſeu Cameræ Commiſſario, & non aliter, nec aliomodo recipi debeant, alias eo ipſo nullæ, ac nullius efficaciæ, & effectus habeantur.

Contenta in præd. lit. cuſtodiri mandat.

§. 11. Volentes omnia in dictis & aliis prædeceſſorum noſtrorum literis per nos, vt præmittitur, confirmatis, approbatis, & innouatis, contenta, & narrata præſentibus non contraria perpetuis futuris temporibus, à prædictis, & aliis quos præmiſſa, aut eorum aliqua quomodolibet concernunt, ſeu concernere poterunt quomodolibet in futurum omnino ſeruari.

Sicque & non aliter iudicari debere.

§. 12. Ac decernentes ita per quoſcumque Iudices, ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ab eiſdem, & quibuſcumque aliis ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Quibuſcumque non obſtant.

§. 13. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, nec non ſtatutis & conſuetudinibus etiam immemorabilibus, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ac quacumque præſcriptione etiam immemorabili, contractibus quoque, inueſtituris, conceſſionibus, pactis & conuentionibus, necnon priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Vicariis, Feudatariis, Gubernatoribus, & aliis prædictis omnibus per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem prædictam ſub quibuſuis verborum formis, ac etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſq; fortioribus, efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis quomodocumque ac quotieſcumq; conceſſis, confirmatis, & innouatis, ac concedendis, confirmandis & innouandis, etiamſi in eis caueretur expreſſe, quod vicariatibus, feudis, gubernijs, & conceſſionibus, adminiſtrationibus, ac aliis præfatis ob non ſolutionem vel pacta non ſeruata, vel alia quacumque de cauſa, ſeu vt niſi infra certum tempus priuari non poſſint, quibus omnibus ac ſtylo, vſu, & aliis præmiſſis, etiam ſi pro eorum ſufficienti derogatione, de eis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, acſi ad verbum, & forma in illis tradita obſeruata infererentur, præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis habentes, de ſimili poteſtatis plenitudine ſpecialiter, & expreſſe derogamus, necnon omnibus aliis quæ iidem prædeceſſores noſtri in dictis eorum literis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sine præiudicio cauſarum pendentium.

§. 14. Quæ omnia nolumus cuiquam aduerſus præmiſſa in aliquo ſuffragari, quoad cauſas tamen tunc in Camera prædicta pendentes nulli per præſentes intendimus præiudicium generari.

Formæ huius bullam publicandi, & ea legendi in Camera, &c.

§. 15. Sed ne quiſquam præſentium ignorantiam excuſare poſſit, iubemus illas per vnum vel duos curſores valuis Eccleſiæ S. Ioannis Lateranenſis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ ac Cameræ prædictæ, & in acie Campi Floræ, vbi publicabuntur de more, appendi, eiſque detractis, ipſarum exempla etiam impreſſa eis in locis relinqui, & præterea in ipſa Camera dum die ſtatuto illius præſidentes, & Miniſtri conuenient, alta & intelligibili voce perlegi, & in libris ipſius Cameræ ad perpetuam rei memoriam deſcribi.

Dies quo hæc bulla ligare incipit.

§. 16. Volentes etiam vt illæ, præſentes hic in Vrbe ſtatim, extra vero eam vbicumque locorum prædictorum mediate vel immediate ſubiectorum ditionis prædictæ poſt decem dies, quam in dicta Camera lectæ, & publicatæ fuerint, quemcumque Feudatariorum, Vicariorum, Gubernatorum, Adminiſtratorum, & aliorum cenſuum, recognitionum & iurium debitorum prædictorum, perinde arctent atque afficiant, acſi eis ſingulis præſentibus, ac in propriis eorum perſonis, & locis intimatæ fuiſſent.

Tranſumptorum fides.

§. 17. Vtque ipſarum præſentium exempla etiam impreſſa edantur, quæ Notarij publici manu, & Camerarij prædicti, vel alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo obſignata, eamdem prorſus fidem vbiq; locorum in iudiciis, & extra illa faciant, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi exhiberentur vel oſtenderentur.

Sanctio pœnalis.

§. 18. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, approbationis, innouationis, mandati, declarationis, ſtatuti, ordinationis, voluntatum, decreti, derogationis, & iuſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit,

præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 9. 1. Iunij. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, 1580. Kalendis Iunij, Pontificatus noſtri anno 9.

Regiſt. & admiſſio in Camera Apoſt. *Die decima Iunij 1580. præſentes literæ Apoſtolicæ præſentatæ fuerunt in Camera Apoſtolica, & ex decreto in eadem plena Camera facto, admiſſæ, & in illius libris regiſtratæ. ſ. lib. 4 ſignaturarum diuerſorum Pontificum penes me infraſcriptum dictæ Cameræ Notarium, & mandatum fuit illas ſeruari.*

Tydeus de Marchis.

Publicatio in Vrbe. *Anno à Natiuitate D. 1580. indictione 8. die vero 9. Iunij, Pont. Sanctiſſimi in Chriſto patris & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. anno nono, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Eccleſiæ S. Ioannis Lateranenſis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cameræ & Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem copiis impreſſis affixis. Necnon die 10. eiuſdem Reuerendiſſimi Domini dictæ Cameræ Clerici præſidentis ad iura reddendum, & cauſas audiendum congregati erant, alta, clara, & intelligibili voce pluribus perſonis curialibus aſſiſten. & audien. de verbo ad verbum & iuxta earumdem tenorem lectæ & publicatæ fuerunt per nos Iulium Fontanam, & Petrum Aloyſium Gaytam Curſores Apoſtolicos.*

Petrus Guerra Mag. Curſ.

LXIV. Approbatio Congregationis Fratrum & Monialium Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo in Regnis Hiſpan. ſub denominatione Diſcalceatorum inſtitutæ, cum declaratione muneris Prouincialis eorum Prioris, ac Superioritatis Prioris generalis totius Ordinis, gratiarumque eiuſdem Ordinis communicatione.

Iſtam Congregationem totaliter poſtea ſeparauit ab omni ſuperioritate Fratrum Mitigatorum Ordinis, Clemens VIII. inf. in eius conſt. 25. Paſtoralis. *Altera autem eorumdem Diſcalceatorum Congregatio erecta eſt in Italia, cui Sixtus V. quædam indulta, circa celebrationem feſtorum & recitationem officiorum conceſſit in ſua conſtit. 96.* Eximium. *Et eam à Congregatione iſta Hiſpanica ſeparauit Clem. VIII. vt in eius conſtit. 71.* In Apoſtolicæ. *Eique facultatem erigendi noua Monaſteria de ſola licentia Ordinarij, dedit Paul. V. in conſt. 10.* Ad Eccleſiæ. *Et Seminarium ad propagationem fidei poſtea inſtituit in Vrbe in conſt.* 50. Romani.

Vtraque Congregatio profitetur d. Regulam declaratam & firmatam ab Innocentio IV. ſup. in eius conſtit. 6. *Quæ honorem*, Ceteri autem Carmelitæ obſeruant eamdem Regulam Mitigatam ab Eugenio IV. & aliis, vt ſup. in eius conſt. 3. *Romani.* vbi notatum fuit.

Huius Ordinis Diſcalceatorum fundatrix extitit Thereſia Hiſpana, quam Sanctarum Virginum cathalogo adſcripſit Greg. XV. conſt. 20. *Omnipotens.* inf. tom. 4.

Edita An. D. 1580.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Pia conſideratione Romanum decet Pontificem, circa ſtatum Religioſorum ita attendere, vt ipſi Religioſi regulam quam ab initio profeſſi ſunt obſeruare nitentes, ab omni moleſtia vindicentur.

Innoc. IV confirmauit Regulā mitigatam Ordinis Carmelitarū in conſt. cit. in rub. §. 1. Exponi ſiquidem nobis nuper fecerunt chariſſimus in Chriſto filius noſter Philippus Hiſpaniarum Rex Catholicus, & dilecti filij Religioſi Diſcalceati nuncupati Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo in Regnis Hiſpaniarum exiſtentes, quod cum alias fel. record. Innoc. Papa IV. prædeceſſor noſter ſupplicationibus Prioris & fratrum Eremitarum B. Mariæ de Monte Carmelo, ea in parte inclinatus, declarationem & correctionem regulæ eorum Ordinis à bonæ mem. Alberto Patriarcha Hieroſolymitano ſibi traditæ, per bonæ etiam mem. Hugonem tituli S. Sabinæ presbyterum Cardinalem, & Gulielmum Epiſcopum Anteradenſem de eiuſdem Innocentij Papæ mandato factam, & per eoſdem fratres firmiter obſeruandam confirmaſſet.

§. 2. Ac poſtmodum piæ mem. Eugenius Papa IV. etiam prædeceſſor noſter, per eum accepto quod in quibuſdam capitulis d. Regulæ inter alia caueri atur, quod fratres prædicti Ordinis ab eſu carnium ſe abſtinerent, niſi pro infirmitatis vel debilitatis remedio. Iidem etiam quod ſingulis diebus, Dominicis dumtaxat exceptis, à feſto Exaltationis S. Crucis vſque ad feſtiuitatem Reſurrectionis D. N. IESV CHRISTI ieiunare tenerentur. Quodque ſinguli eorum manere deberent in cellis ſuis, die ac noctu in lege Domini meditantes, ac in orationibus vigilantes præcipiebatur, rigorem huiuſmodi mitigans, ac Regulam ipſam moderans, ſtatuiſſet, ordinaſſet, & conceſſiſſet, quod dicti Ordinis profeſſores, tunc & pro tempore exiſtentes, tribus ſingularum hebdomadarum, etiam quibus, vt præfertur, ieiunare, iuxta eamdem Regulam eſſent adſtricti, præterquam in Aduentu & in Quadrageſima, & aliis generalibus prohibitis diebus carnibus veſci, ac horis congruis in eorum Eccleſiis manere, & per clauſtra ac eorum ambitus deambulare, libere & licite valerent. Decernens eoſdem fratres, & eorum ſingulos circa præmiſſa ad arctiorem obſeruantiam, quam ſupra præmittitur, occaſione profeſſionis in dicto Ordine emiſſæ, vel in poſterum emittendæ minime tenerentur. Et alias prout in eorumdem Innocentij & Eugenij literis deſuper confectis plenius continetur.

Eug. IV. regulam mitigauit in conſt. de qua hic in rub.

§. 3. Demum de anno Domini, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, ſeu alio veriori tempore nonnulli dicti Ordinis profeſſores, diuina inſpirante gratia, primum dictæ regulæ inſtitutum imitari cupientes, poſtpoſitis quibuſcumque corporis commodis, dummodo Chriſtum lucrifacerent, cum licentia ſui Prioris generalis tunc in Hiſpaniarum partibus exiſtentis, ibi aliquot fratrum & Monialium Monaſteria, in quibus primitiua regula prædicta cum omni obſeruantia & rigore retinerentur, ſub obedientia tamen Prouincialis fundare & ædificare cœperunt. Quam quidem regulam & obſeruantiam fundatores prædicti, ac etiam qui pro tempore admittebantur ex mitigatis, renunciando mitigationi & relaxationi dicti Eugenij prædeceſſoris, tranſacto probationis anno, denuo, ac etiam alij de ſæculo venientes profitebantur, & ſucceſſiue benedicente Domino numerus Religioſorum primitiuam Regulam huiuſmodi profitentium & obſeruantium adeo hoc tempore excreuit, vt de præſenti viginti duæ domus fratrum & monialium huiuſmodi, in quibus fere trecenti fratres, & ducentæ moniales exiſtunt, deuotum Altiſſimo famulatum exhibentes in prædictis Regnis Hiſpaniarum reperiantur.

Sed poſtea de anno 1565. multi ex eis, primitiuā regulam Innoc. IV. obſeruare cœperunt.

§. 4. Religioſi autem huiuſmodi vltra contenta in regula prædicta de licentia dicti Generalis, & cuiuſdam Vicarij ab eodem Generali in Prouincia Caſtellæ deputati, ac cum approbatione Viſitatorum Apoſtolicorum, qui fuerunt dictæ Religionis, quædam inſtituta ad carnis mortificationem, & populi ædificationem ab initio ſuæ inſtitutionis obſeruare incœperunt, veluti Diſcalceatos incedere, vnde Diſcalceatorum nomen ſortiti ſunt, indui ſacco, dormire ſuper tabulis, ad ſui leuandam ſuam inopiam manib. propriis operari, multum in oratione ſe exercere, atque diuinum officium ſine cantu, ſeu modulatione recitare.

Immo etiam alia inſtituta, hic enunciata & Diſcalceati dicti ſunt.

§. 5. Cum autem ſicut eadem expoſitio ſubiungebat ipſis Religioſis Diſcalceatis, quamplures moleſtiæ & impedimenta, eorum pium inſtitutum turbantia per fratres mitigatam ab eodem Eugenio prædeceſſore regulam, vt præfertur, profitentes, mitigatos nuncupatos ſuper præmiſſis illatæ fuerint. Ipſique Diſcalceati Prælatum ordinarium ex ſuis Diſcalceatis, vt par eſſet, non habebant, ſed ad præſens per dilectum filium Angelum de Salazar ex fratribus mitigatis Vicarium generalē à Venerabili fratre Philippo Epiſcopo Placentino, in dictis Regnis noſtro, & Apoſtolicæ Sedis Nuncio, donec de idoneo ſuperiore eiuſdem profeſſionis Diſcalceatorum prouideatur, deputatum, regantur ac ſummopere cupiant ad eorum quietem & tranquillitatem conſeruandam, ac pro Religionis, &

Ipſi tamē Diſcalceati, alia trib. profitentib. Regulam vt ſupra Mitigatam ab Eugenio IV. diuerſimodè ſtabantur, ideo ſupplicarunt pro ſeparatione.

ſtrictæ eorum obſeruantiæ, atque inſtituti progreſſu & augmento, vt de omnibus Monaſteriis, quæ in dictis Regnis nunc ſunt, & pro tempore erunt, vel erigentur, ipſorum Diſcalceatorum, tam virorum quam mulierum dictam primitiuam regulam profitentium, vna Prouincia ſiat ſeparata à prouinciis fratrum mitigatorum huiuſmodi, quæ ſubſit immediatè Priori generali dicti Ordinis, & gubernetur per Priorem prouincialem, ex ipſiſmet fratribus Diſcalceatis in Capitulo dictæ Prouinciæ canonice eligendum, prout alij Priores prouinciales eiuſdem Ordinis in ſimilibus Capitulis prouincialibus eliguntur & deputantur. Propterea tam dicti Religioſi Diſcalceati, quam dictus Philippus Rex, qui profectum Religioſorum huiuſmodi maxime exoptat, nobis humiliter ſupplicari fecerunt, vt honeſtis petitionibus huiuſmodi annuere, & alias in præmiſſis opportune prouidere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic igitur Pr. dictos Diſcalceatos in Regno Hiſpan. ab ipſis Mitigatis ſeiungit.

Immo Clemens VIII. ſeparauit omnes Diſcalceatos vt inf. in eius conſt. 25. Paſtoralis.

§. 6. Nos igitur æquum, & rationi conſonum ducentes, vt qui arctioris regulæ obſeruantiam ſectantur, Superioribus eorum, qui in laxiori degunt non ſubiaceant, ſed quilibet eiuſdemmet profeſſionis Superiores habeant, & ab illis iuxta eorum inſtituta regularia proſpere & feliciter gubernentur, prædictorum fratrum & Monialium Diſcalceatorum tranquillitati & indemnitati, eorumque inſtituti propagationi, & profectui conſulere cupientes, eoſdem fratres & moniales, eorumque ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, de Venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſuper viſitatione Apoſtolica & cõſultatione Epiſcoporum, & regularium Reformatione deputatorum, quib. hoc negotium examinandum mandauimus conſilio, inſtitutum huiuſmodi, quod iuxta primitiuam regulam prædictam dicti fratres Diſcalceati profitentur, laudantes & approbantes, dictos fratres & moniales primitiuam Regulam huiuſmodi in Regnis Hiſpaniarum obſeruantes, Diſcalceatos nuncupatos, eorumque domus, Conuentus, Monaſteria & loca, nunc & pro tempore exiſtentia, à Prouinciis fratrum & monialium eiuſdem Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo per prædictum Eugenium prædeceſſorem mitigatam, nunc & pro tempore obſeruantium mitigatorum nuncupatorum, penitus & omnino in perpetuum, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ſeiungimus, ſeparamus, & diſmembramus, ipſoſque Diſcalceatos ab omni & quacumque iuriſdictione, viſitatione, correctione, & ſuperioritate Prioribus, Prouincialibus, & aliis Prælatis & Superioribus mitigatis in ipſos Diſcalceatos competente, perpetuo eximimus & liberamus.

Monaſteriaque eorum in vnã prouinciã redacta regendã à Priore prouinciali Diſcalceat. ſub obedientia Prioris generalis Ordinis.

Immo Clem. VIII. in totum ſeparauit vt ibid.

§. 7 Necnon eorumdem fratrum & monialium Diſcalceatorum prædictorum domus, monaſteria, & loca quæcumque hactenus erecta & inſtituta, ac in poſterum erigenda & inſtituenda, in vnam prouinciam de per ſe Diſcalceatorum nuncupandam, per vnum Priorem prouincialem in Capitulo dictæ prouinciæ, ex eiſdem Diſcalceatis, vt præfertur eligendum, regendam, & gubernandam in perpetuum erigimus & inſtituimus. Ac dictam prouinciam fratrum & monialium Diſcalceatorum, ſub obedientia & ſuperioritate Prioris generalis totius Ordinis prædicti, ſicut aliæ prouinciæ eiuſdem Ordinis ei ſubſunt, & ſubiacent, perpetuo ſubeſſe, atque ſubiectam remanere & ſubiacere volumus.

Prioris prouincialis Diſcalceat. munus deſcribit. Sed Clem. VIII. ut ibid. aliter ordinauit.

§. 8. Qui per ſe ipſum tantum, vel per alium virum idoneum ex ipſis fratribus Diſcalceatis, & iuxta eorum primitiuam regulam, & inſtituta regularia ab ipſis fratribus Diſcalceatis obſeruari ſolita, eos viſitare, reformare, corrigere, & punire poſſit; in monaſteriis tamen, domibus, & locis eorumdem fratrum Diſcalceatorum extra quæ nullatenus ipſi fratres Diſcalceati, vel aliquis eorum ab eodem Priore generali, quouis prætextu vel occaſione amoueri, aſſignari, mutari, extrahi, aut transferri, aut ad alias prouincias mitti aut retineri, niſi aliter in eorum Capitulo Prouinciali fuerit ordinatum. Ipſi vero dictæ prouinciæ Diſcalceatorum fratres in præmiſſis perpetuo eidem Priori generali parere & obedire; & cum ipſum ad eorum monaſteria, domos & loca diuertere, aut pro viſitatione huiuſmodi, aut alias accedere contigerit, cum omni humilitate & reuerentia benigne recipere & pertractare, prout decet, teneantur & debeant. Necnon Priori prouinciali eiuſdem prouinciæ fratrum Diſcalceatorum ipſos fratres & moniales Diſcalceatos, illorumque domos, monaſteria, & loca quæcumque, regendi, gubernandi, viſitandi, reformandi, corrigendi, puniendi, & caſtigandi, ad Capitulum prouinciale, ſuis loco & tempore indicendi, conuocandi, congregandi, & celebrandi, & quoſcumque officiales neceſſarios, vna cum capitularibus eligendi, ac quæcumque ſtatuta & ordinationes bonum regimen dictæ prouinciæ ad Dei ſeruitium concernentia in eodem Capitulo concedendi, mutandi, alterandi, & in totum ſi videbitur abrogandi, & de nouo edendi, dummodo ſacris Canonibus & decretis ſacri generalis Concilij Tridentini, & conſtitutionibus Apoſtolicis, ac eorum primitiuæ regulæ, & inſtituto prædictis non aduerſentur. Et abuſus quoſcumque tollendi, & emendandi, Monaſteria item, domos & Conuentus, tam virorum quam mulierum eiuſdem prouinciæ in quibuſcumque locis, cuiuſuis licentia deſuper minime requiſita, de conſenſu dicti eorum Capituli, & alias ſeruata forma eiuſdem Concilij, conſtrui & ædificari faciendi, ipſique Priori prouinciali, vt poſtquam electus fuerit, officium ſuum exercere abſque alia confirmatione, quam tamen à priore totius Ordinis Generali mox petere teneatur, plenam & liberam facultatem concedimus & impartimur.

Priuilegia Ordinis eis communicat.

§. 9. Et inſuper omnibus & ſingulis dictæ prouinciæ perſonis vtriuſque ſexus, nunc & pro tempore exiſtentibus, quod omnibus & ſingulis priuilegiis, gratiis, & indulgentiis, exemptionibus, immunitatibus, prærogatiuis, fauoribus, & indultis, tam ſpiritualibus quam temporalibus quibus fratres ſeu moniales, vel ſorores dicti Ordinis, de iure vel conſuetudine, aut alias quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, decretis eiuſdem Concilij, conſtitutionibus Apoſtolicis, ac primitiuæ regulæ, & inſtituto prædictis, & præſentibus literis non contrariis, vti, potiri, & gaudere, libere & licite valeant indulgemus.

Ad Carthuſianos tantum tranſitus conceditur.

§. 10. Ne autem inſtituta dictæ prouinciæ relaxentur, fratribus & monialibus Diſcalceatis prædictis ſecundum dictam primitiuam regulam profeſſis, ne ad ſuum fratrum Mitigatorum, vel alium Ordinem, præterquam Carthuſianorum ſine apoſtaſiæ nota tranſire poſſint atque Sedis Apoſtolicæ licentia, perpetuo prohibemus.

Officiales Mitigatorum, non moleſtent ipſos Diſcalceatos ſuper præmiſſis.

§. 11. Inhibentes dicto Angelo de Salazar, & Priori generali, ac Prouincialibus & Commiſſariis, aliiſque dictorum fratrum Mitigatorum Prælatis, Miniſtris & Officialibus, ne eoſdem fratres Diſcalceatos, ſeu moniales, ſorores huiuſmodi ſuper præmiſſis quoquomodo moleſtare, perturbare, vexare, ſeu inquietare audeant vel præſumant. Quod ſi ſecus fecerint eos, & eorum ſingulos, excommunicationis ſententia innodamus. Dicti vero fratres Diſcalceati nullo modo parere aut deferre teneantur. Salua tamen in reliquis obedientia dicti Prioris generalis totius Ordinis, cui eos perpetuo ſubiectos eſſe, & ſubiacere volumus, vt præfertur.

Diſcalceati poſſunt habere recurſum ad Sedem Apoſt. vel Ordinis Protectorem.

§. 12. Liceatque tam Priori prouinciali dictæ prouinciæ fratrum Diſcalceatorum, quam aliis eiuſdem prouinciæ fratribus, de licentia tamen ipſius Prioris prouincialis ad Sedem Apoſtolicam, & totius Ordinis protectorem liberum habere recurſum.

Facultates Mitigatis conceſſæ viſitandi & gubernandi Diſcalceatos reuocantur.

§. 13. Et ſi alicui, vel aliquibus ex dictis fratribus Mitigatis ſit conceſſa facultas viſitandi aut gubernandi, ſeu puniendi dictos fratres ſiue moniales Diſcalceatos, etiam à nobis, aut noſtro & dictæ Sedis in partibus illis commoranti Nuncio, aut quocumque alio facultatem huiuſmodi ex nunc caſſamus, reuocamus, & annullamus.

Clauſula præſeruatiua.

§. 14. Decernentes præſentes literas nullo vmquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ defectu, etiam ex eo quod omnes intereſſe habentes forſan vocati non fuerint, notari, argui, ſeu impugnari, aut ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam ab eadem Sede emanatis, & in poſterum emanandis

dis comprehendi poſſe, ſed illas ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri debere.

Decretum irritans.

§.15. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari ac definiri debere. Necnon irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quocumque quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio & facultates.

§.16. Quocirca Venerabilibus fratribus Toletano & Hiſpalenſi Archiepiſcopis, & Epiſcopo Palentino, ac dilecto filio cauſarum Cur. Cam. Apoſt. generali Auditori, necnon vniuerſis & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Eccleſiarum Prælatis, ac quibuſcumque in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis per præſentes mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, aut quoties pro parte fratrum Diſcalceatorum prædictorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, illiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eos præmiſſis omnibus & ſingulis, iuxta præſentium continentiam & tenorem, pacifice frui & gaudere. Non permittentes eos deſuper per Priorem generalem, aliosque prædictos quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet ac rebelles, & præmiſſis non parentes, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, illos ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas incurriſſe declarando, illaſque etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§.17. Non obſtantibus præmiſſis, ac aliis Apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Mitigatis, vel quibuſuis aliis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibus atque, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Fides tranſumptorum.

§.18. Ceterum quia difficile foret earumdem præſentium literarum notitiam ad quaſcumque perſonas peruenire, & vbique illis præſentari, eadem auctoritate volumus & decernimus, quod tranſumptis earumdem præſentium literarum manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis, eadem fides vbique, tam in iudicio quam extra illud adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 9. 22. Iunij.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 22. Iunij, 1580. Pontificatus noſtri anno 9.

LXV. Innouatio conſtitutionum à Prædeceſſoribus editarum, contra homicidas & alios capitaliter bannitos. Et maiorum pœnarum inflictio in eorum receptatores, & auxiliantes, Communitateſque eos non perſequentes & capientes.

Aliam contra eoſdem receptatores, & Communitates, & ceteros ſeueriorem edidit conſt. 6. Sixtus V. Hoc noſtri. *vbi alia de materia indicabo.*

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1580.

Cauſa huius conſtit.

Tanta, tamque horrenda quotidie ſuccreſcunt ſanguinariorum, & ſceleratorum hominum maleficia, vt nos, qui ſubditos noſtros charitatis potius vinculo, quam ſeueritate pœnarum in officio continere ſemper optauimus, tandem neceſſe ſit ad ipſos procul à ſocietate humana ſubmouendos, noua remedia adhibere, ac ſimul cogitare quomodo illos confouendi facultas tolli ab iis poſſit, ſine quorum auxilio impuniſſimi illi pleraque omnia delicta neque perficere, neque pœnas effugere poſſent.

Innouatio bullarum editarum contra Bannitos.

§.1. Quæ fel. record. Pius Secundus, Paulus item Secundus, Sixtus Quartus, Iulius Secundus, Leo Decimus, Clemens Septimus, Pius Quartus, Pius Quintus, & diuerſi alij Romani Pontifices prædeceſſores noſtri ſuo quiſque tempore, prout neceſſitas tulit, bene & prouidenter reſpicientes, conſtitutiones ſuas in exitiale hoc genus, pro temporis & criminum ratione ediderunt, quas nos cum ſuis cenſuris, & pœnis omnibus, acſi ad verbum infererentur præſentibus, haberi volumus pro expreſſis, ex certa ſcientia noſtra innouantes, ita vt illæ omnes præſentibus, & viciſſim præſentes illis vniuerſis & ſingulis ad omnes etiam omnium caſus & partes ſubſidio ſint.

Subditi Papæ aut in eius Statu bona poſſidentes, Bannitos vel extra in locis ſuis, receptatores.

§.2. Hoc edicto perpetuo de fratrum noſtrorum conſilio ſtatuimus, vt quicumque etiam Eccleſiaſtica, & quacumque dignitate præditus, ſiue Dux, aut Comes, Marchio, Vicarius, Feudatarius, Gubernator, ſiue alius cuiuſuis conditionis, & ordinis, huius ſtatus & ditionis noſtræ temporalis S.R.E. in eiſdem temporalibus mediate vel immediate ſubiectus, etiam dominia, iuriſdictiones & loca extra ſtatum prædictum obtinens, ac etiam quæcumque extraneus bona in eodem ſtatu habens, homicidas, latrones, graſſatores, & alios quocumque crimine capitali bannitos, vel diffamatos, in ſuis quiſque dominiis, locis, ſeu domibus tam in ipſo ſtatu quam extra eum conſiſtentibus receptauerit, ſeu quod in huiuſmodi locis receptentur permiſerit quoquomodo.

Fautoreſque.

§.3. Ac etiam quicumque ne ij capiantur impediuerit, captoſque eripuerit, vel occultauerit, poteſtatemve euadendi fecerit, natuſve fuerit, ſiue ad hoc homines, arma aliave miniſtrauerit, ſeu alias auxilium, conſilium, vel fauorem, palam vel in occulto aut quocumque modo, præſtiterit.

Iuſtitiæq; miniſtros in eis perquirendis impedientes.

§.4. Præterea quicumque Iudices, miniſtros, vel executores iuſtitiæ, in perquiſitione, captura, ſeu abductione, ac omnino in libera eorum officij executione impediuerit, verberauerit, inſecutus fuerit, concuſſerit, perterrefecerit, arma conclamauerit, aliosve concitauerit ſeu mandauerit.

Excommunicantur. Hanc excommunic. abſtulit Sixt. V. in vbi cit. Crimineſque læſæ maieſtatis rei ſunt. Bonis omnibus priuantur.

§.5. Cum præſentium auctoritate excommunicationis maioris ſententia innodamus, à qua ſolus Romanus Pontifex abſoluere poſſit, niſi in mortis articulo & ſatisfactione debita præcedente.

§.6. Ac præterea ipſum læſæ maieſtatis reum, & S.R.E. rebellem pronunciamus.

§.7. Necnon Ducatu, Comitatu, Marchionatu, terris, oppidis, caſtris, dominiis, vicariatibus, gubernns, feudis, & aliis, quæ à Romana & quibuſcumque aliis Eccleſiis obtinet ac obtinebit in futurum, ceteriſque omnibus bonis, immobilibus, mobilibus, & ſe mouentibus, rebus & iuribus ſuis, necnon omni & quacumque etiam Eccleſiaſtica dignitate, gratia, exemptione, reali & perſonali, honore, priuilegio, & beneficio, Eccleſiaſtico & temporali priuamus eo ipſo.

Ad dignitates cum filiis inhabilitantur.

§.8. Ac ipſum & eius filios indignos decernimus ad illa, & alia in poſterum obtinenda, & ad quoſcumque actus legitimos exercendos, quibus etiam portæ numquam pateant vllius dignitatis Eccleſiaſticæ vel mundanæ.

Vaſſalli liberantur.

§.9. Sintque vaſalli, cuſtodes, & populi à fidelitatis iuramento, & quocunque alio iure abſoluti.

Et ædificia deſtinantur, vel Cameræ applicantur.

§.10. Omnia eius ædificia diruantur, aut aliis Cameræ Apoſtolicæ iuribus adſcribantur.

Dominia Cameræ prædicta acquirantur.

§.11. Ducatus vero ac dominia, vicariatus, guberna, feuda, ceteraque bona & iura prædicta, eorumque fructus, & emolumenta, aliis Fiſci noſtri iuribus perpetuo applicamus. Et ita Cam. Apoſt. eo ipſo abſque declaratione ſuper incurſu pœnæ priuationis huiuſmodi, aut citatione eius, vel eorum, qui pœnam huiuſmodi incurrerint facienda, aut iudicis ſententia, vel decreto, vel alia iuris & facti ſolemnitate habenda, perpetuo applicata, appropriata, & incorporata, & ad noſtram, Romanique Pontificis pro tempore exiſten. liberam diſpoſitionem pertinere volumus, acſi per lapſum temporis conceſſionis eorum, aut finitam lineam ad ipſam reuertiſſent.

Priuilegia in recipiendis bannitis reuocantur.

§.12. Nec quiſquam exemptionis, vel vetuſti priuilegij, de recipiendis, & non conſignandis huiuſmodi facinoroſis, & bannitis, aut alio quocumque prætextu iuuari poſſit.

Bona cõfiſcata, ... conſt. 35. Pij V. non comprehendantur.

§.13. Declarantes, Ducatus, dominia, vicariatus, guberna, feuda, aliaque prædicta, ſub conſtitutione dicti Pij V. prædeceſſoris ſuper huiuſmodi dominiis & iuriſdictionibus in feudum, aut alias non concedendis edita, minime comprehendi.

Cõmunitates non capientes bannitos eiſde pœnis ligãtur.

§.14. Communitates necnon vniuerſitates omnium Ciuitatum, terrarum, & locorum ſtatus prædicti, cum primum de acceſſu, ſtatione, vel tranſitu bannitorum, & aliorum prædictorum notitiam habuerint, ſi ſtatim populos ſuos armatos pulſu campanarum, & aliis ſignis non conuocauerint, illoſque non ceperint, & tute cuſtodierint, vel ſi illos capere non potuerint, finitimas quaſque Communitates, & vniuerſitates, aut dominos non commonefecerint, vel ipſi, aut eorum aliqui illos receptauerint, vel tolerauerint, vel cibis, commeatu, auxilio, conſilio, vel fauore, aut quocumque alio modo etiam vt euadant, per ſe vel alios iuuerint, cenſuris & pœnis omnibus ſupradictis ſupponimus, earumque etiam res & bona omnia, necnon fructus & emolumenta Fiſco prædicto, modo & forma præmiſſis applicamus eo ipſo.

Executorũ deputatio, & facultates.

§.15. Et nihilominus dilecto filio Camerario noſtro, ceteriſque omnibus ſingularum literarum prædictarum executoribus, & præterea Gubernatori Vrbis, ac cauſarum Curiæ Cameræ prædictæ generali Auditori per Apoſtolica ſcripta mandamus, vt quiſque pro ſe ad omnimodam illarum, & præſentium noſtrarum, ac cenſurarum & pœnarum omnium in eis contentarum executionem omnino procedentes, faciant illas omnes, & in eis contenta quæcumque, ſemper & vbique per omnia loca prædicta, & ab omnibus ſub illis comprehenſis, iuxta ſingularum literarum earumdem continentiam & tenorem, inuiolabiliter obſeruari.

Clauſula derogatoria.

§.16. Non obſtantibus præmiſſis, ac omnibus quæ ſingulis literis prædictis conceſſum eſt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma & effectus public.

§.17. Vt autem præſentes literæ omnibus amplius innoteſcant, & ne quiſquam illarum ignorationem excuſare poſſit, iubemus illas valuis Eccleſiæ S. Io. Lateranen. & baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac acie Campi Floræ, de more appendi, eiſque detractis, ipſarum exempla etiam impreſſa eiſdem in locis affixa relinqui: factaque huiuſmodi publicatione, volumus ipſas præſentes hic in Vrbe publicatas die ſequenti, extra vero eam poſt decem dies, quoſcumque perinde arctare, atque afficere, & contrafacientes pœnas & alia ſupradicta omnino incurrere, acſi eis ſingulis præſentibus in propriis eorum perſonis & locis intimatæ fuiſſent.

Exemplorum fides.

§.18. Inſuper earumdem præſentium exempla, etiam impreſſa, Not. publici manu, & Camerarij prædicti, vel alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo obſignata, eamdem prorſus fidem vbique locorum in iudiciis & extra illa facere, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi exhiberentur vel oſtenderentur.

Nulli ergo, &c.

Dat. An. 9. 9. Iul.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1580. quinto idus Iulij, Pontificatus noſtri anno 9.

Ego Gregorius Catholicæ Eccleſiæ Epiſc. ſubſcr. *Papa ſubſcr.*

Confirma hoc Deus quod operatus es in nobis.

Cardinales ſubſcripserunt.

Io. Card. Moronus Epiſcopus Oſtien.
Ego Iac. Card. Sabell. Epiſc. Tuſc.
Ego Io. Antonius Card. S. Gregorij Epiſc. Præneſtin.
Ego Aloyſius Card. Cornelius.
M. S. Card. de Altaemps.
A. Card. Geſualdus.
Ego In. Card. de Aragon.
Ego Ptol. Cardinalis Comenſis.
Ego P. Card. Sanctæcrucis.
Zachar. Card. Delphinus.
Io. Fr. Card. Commendonus.
A. Card. Sfortia.
Fla. Card. Vrſinus.
Gul. Sir. Card.
Fr. Michael B. Card. Alex.
Lud. Card. Madrucius.
Marcus Ant. Card. Maffæus.
N. Cardinalis de Pelleue.
Iulius Ant. Sanctorius Card. Sanctæ Seuerinæ.
C. Card. Rambouilletus.
F. Felix Card. de Montealto.
F. Vincentius Card. Iuſtinianus.
Hieron. Card. Ruſticucius.
Io. Hieron. Card. Albanus.
Ego Ph. Boncompagnus Card. S. Sixti.
Petrus Card. de Deza.
Ego Fer. Card. de Medicis.
Ego Ant. Card. Carafa.
Ego Phil. Card. Vaſtauillanus.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1580. indict. 8. die vero 17. menſis Iulij, Pontific. Sanctiſſ. in Christo patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno 9. retroſcripta literæ Apoſtolicæ & affixæ publicatæ fuerunt ad valuas Eccleſiæ S. Io. Lateranenſis & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem earum exemplis impreſſis per nos Petrum Aloyſium Gaytam, & Nicolaum Taglietum Curſores Apoſt.

Io. Lud. Fontana Mag. Curſ.

LXVI.

Annullatio diſpoſitionum beneficialium, quæ contra canonicas Sanctiones, Statuta, vel Apoſt. priuilegia fiunt perſonis prohibitis propter genus, aut hæreſim, & à fide apoſtaſiam. Cum declaratione, quod ad nouam Rom. Pont. diſpoſitionem pertineant.

Similem conſt. num. 29. edidit Pius V. vt ſup. Cum ex Apoſtol.

De aliis pœnis Hæreticorum vide ſupra in Pauli IV. conſt. 19. *Cum ex* & cum ibi notatis.

PIVS EPISCOPVS, *Edita An. D. 1580.*

Seruus ſeruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius conſti.

IN Eccleſiis, præſertim inſignibus, hoc magnopere curandum eſt, vt ſacerdotes & perſonæ ſalubribus etiam inſtitutis conuenientes ordinentur, quod quantum in nobis enitimur; atque eos ab illis repellendos in primis contendimus, qui propter genus aut hæreſim, & a fide apoſtaſiam, ſiue proprio, ſiue ſtirpis, ſiue cognatorum vitio contaminari, per canonicas ſanctiones, aut ſtatuta ab hac Sede firmata, aut Apoſt. priuilegia, prædictis Eccleſiis prohibentur. Sed nobis negociorum magnitudine diſtentis, huius generis nonnulli ad illarum ſacerdotia frequenter obrepunt, inter quos quidam exiſtimationis ſuæ prodigi, etſi ſe ab illis expulſum iri ſciant ſpe tamen inconceſſa præſumunt, ſe inde vel permutatione, vel aliquo pacto beneficium, penſionem, aut quid aliud adepturos.

Annullatio diſpoſitionum beneficialium pro perſonis his ...

§. 1. Nos malum hoc, quo d. Eccleſiæ ſæpius diuexantur, penitus euellere volentes, præſentium auctoritate decernimus, omnes & qualcũque Apoſt. necnõ Legatorum d. Sedis, & aliorũ omniũ ab ea facultatẽ diſponendi habentiũ, ac etiã ordinarias diſpoſitiones dignitatũ, præbendarũ, beneficiorũ, & officiorũ eiuſmodi Eccleſiarũ in

qualcumq;

quaſcumque perſonas ſic infectas, & per huiuſmodi ſanctiones, ſeu ſtatuta vel priuilegia, vt præfertur inhabiles, vires & effectum non habere, perſonaſque huiuſmodi, illarum prorſus vſu & commodo carere, beneficiaque ipſa vt prius vacare, & quæ ex illis tempore diſpoſitionis Apoſtolicæ prædictis perſonis, illi reſeruata fuerint vel affecta, ſub eadem reſeruatione vel affectione manere.

Reſeruatio beneficiorũ eiſdẽ collatorum, & modus ea impetrandi. §.2. Et tàm illa, quàm etiam omnia alia non reſeruata neque affecta, de quibus ab ipſa Sede, ac Legatis & aliis facultatem haben. prædictis, in huiuſmodi perſonas quomodocumque diſpoſitum fuerit, ad nouam Pont. diſpoſitionem dumtaxat pertinere, eaque ab aliis idoneis ab ipſa Sede dumtaxat, libere impetrari poſſe. Impetrationes tamen, ac etiam Motu proprio conceſſiones, niſi modus vacationis, necnon caſus ac decretum huiuſmodi, non conditionaliter, aut per æquipollens, ſed definite, nominatim, ac diſpoſitiue in illis exprimantur, omnino non valere. Ab Ordinariis vero ceſſantibus reſeruationibus vel affectionibus Apoſt. pro tempore collata, deuolutioni, iuxta Lateranen. ſtatuta Conc. ſubiacere; necnon irritum & inane, quicquid ſecus per quoſcumque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Reſeruationibus Apoſt. fructuum, penſionum, & aliarum rerum huiuſmodi beneficiorum, in perſonas idoneas, etiam de huiuſmodi contaminatorum conſenſu factis, eiſdemque ab illis interim præſtitis vel ſolutis, nihilominus valituris. Nemo autem ignorationem prætexens valeat excuſari, cum prædictæ prohibitiones ſatis manifeſtæ ſint, & quiſque ante petitionem vel acceptationem beneficiorum huiuſmodi, num illorum capax ſit debeat ſe probare. Nulli ergo, &c.

D. P. An. 9. 13. Nouemb. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1580. idibus Nouem. Pont. noſtri anno 9.

LXVII. Iuriſdictio Ordinariorum, in puniendis vicariis, familiaribus, colonis, & Miniſtris fratrum Militum hoſpitalis S. Io. Hieroſolymitani, iuxta diſpoſitionem Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 11.

Hæc iuriſdictio à Pont. ſucceſſoribus ſemper præſeruata fuit, vt videre eſt inf. in conſt. 5. Gregor. XIV. Quanta. *& aliis conſt. ibi indicatis. Cetera de hac Militia notaui ſup. in conſtit. 2. Anaſt. IV.* Christianæ.

Edita An. D. 1580.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Circumſpecta in omnibus actibus ſuis Rom. Pont. prouidentia, interdum ea quæ certis etiam rationalibus tunc ſuadentibus cauſis à Sede Apoſt. emanata reperiuntur, alia ſuperueniente ratione, qua præſertim populorum offenſioni occurritur, & Epiſcoporum iuriſdictioni rite conſulitur, reducere, ac ſuam declarationem interponere conſueuit, & alias deſuper diſponit, prout temporum, rerum, & perſonarum qualitate penſata, perſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Cauſa huius conſtit. §.1. Cum itaque compertum ſit, quamplurimos clericos ſæculares, necnon laicos gratiis & priuilegiis, quibus Sedes Apoſt. dilectos filios Magiſtrum, Conuentum, & Milites hoſpitalis S. Io. Hieroſolym. de Repub. Chriſtiana optime ſemper meritos, ac eorum Eccleſias & loca liberaliter proſecuta eſt, abutentes, vnde ſibi religioſius viuendi legem imponere deberent, inde laxioris vitæ occaſionem arripere, dum varios, ſæpe etiam vanos exemptionis, libertatiſque titulos prætexunt; alij quidem quod pro Vicariis, Capellanis, miniſtris, & inſeruientibus Eccleſiis d. hoſpitalis quomodolibet adſcripti ſint, alij vero quod coloni, procuratores & familiares ipſorum Militum exiſtant, quamuis in propriis domibus licenter degant, nihilominus ex prædictorum Militum priuilegiis, illorumque confirmatione etiam poſt Concil. Trid. a fel. rec. Pio Papa V. prædeceſſore noſtro obtenta, prætendant ſe ab omni iuriſdictione Ordinariorum exemptos eſſe; nec ab illis inquiri, viſitari, puniri, aut corrigi poſſe, eoque ipſo delictorum ſuorum ſibi immunitate promiſſa, grauem in populo offenſionem præbere, & in Epiſcoporum iuriſdictione perturbationem in dies maiorem excitare dignoſcantur.

Reductio priuilegiorum & exemptionum Militiæ ad terminos Cõc. Trident. vt in rub. §.2. Idcirco nos huic malo, quod à prædicto Concilio multo ante præuiſum fuerat, ſalubriter prouidere volentes, Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera noſtra voluntate ac deliberatione, & certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia & ſingula priuilegia, exemptiones, gratias & indulta Magiſtro, Conuentui, Militibus, & militiæ d. hoſpitalis per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, & Sedem prædictam in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſſa & confirmata, necnon d. Pij V. literas ſuper eorumdem confirmatione emanatas ſub dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 29. Nouemb. 1568. Pont. ſui anno 3. ad prædicti Concilij decretorum terminos tenore præſentium reducimus, ac reducta eſſe, nihilque ex ipſis priuilegiis, exemptionibus, gratiis & indultis, Ordinariis locorum detractum eſſe, quominus ipſorũ Militum Vicarij, Capellani, Miniſtri, ſeruientes, adſcripti, coloni, procuratores, & familiares Militum huiuſmodi, quibus ea iam conceſſa ſunt; & in poſterum concedi contigerit, ab ipſis Ordinariis tamquam Apoſtolicæ Sedis delegatis, de eorum exceſſibus, criminibus, & delictis, etiam extra viſitationem, quando & quoties opus fuerit, inquiri, viſitari, puniri, & corrigi poſſint, ipſorumque Ordinariorum iuriſdictioni plene in prædictis ſubiecti exiſtant, (exceptis tamen iis, qui Eccleſiis, aliiſque locis dd. Militum actu ſeruiunt, & intra eorum ſepta & domos reſident, ac ſub eorum obedientia viuunt, quia omnia debere ſimul concurrere intelligantur, ſiue iis, qui legitime & ſecundum regulam prædictæ Religionis profeſſionem fecerint, de qua loci Ordinario conſtare debeat.) Et ita in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcũque Iudices, ordinarios & delegatos, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quauis cauſa & inſtantia iudicari & definiri debere.

Clauſ. præſeruatiua. §.3. Præſenteſque literas de ſubreptionis vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu, notari vel impugnari non poſſe, ſed illas ſemper validas & efficaces eſſe, nec per Magiſtrum, Conuentum, & Milites prædictos quorumcumque priuilegiorum, ſtatutorum, conſuetudine & ſtyli prætextu vllatenus infringi, vel contra illas, & in eis contenta veniri non poſſe, neque debere irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus & declaramus.

Clauſula derogatoria. §.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. ac d. hoſpitalis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus, & naturis, necnon declarationibus, ſententiis, iuramentis, concordiis; priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſt. Magiſtro & Conuentui, ac Militibus prædictis, & eorum Vicariis, Capellanis, colonis, familiaribus, procuratoribus, & aliis quibuslibet, ipſorum Militum intuitu vel contemplatione, per quoſcumque Rom. Pont. & Sedem prædictam quomodolibet conceſſis confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro ſufficienti eorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, ad effectum præſentium dumtaxat ſpecialiter & expreſſe, motu ſimili derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Cõfirmatio d. conſt. Pij V. §.5. Eiſdem Pij Papæ V. literis memoratis, quoad alia, & in eo maxime quod voluit prædictorum militum priuilegia, illorumque confirmationem non comprehendere neque Eccleſias neque perſonas, in his quæ ad curam animarum pertinent, ſed in his dicti Conc. Trid. decreta omnino ſeruari debere, in ſuo robore permanentibus.

Fides tranſumptorum. §.6. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem vbique fides, tàm in iudicio quàm extra

adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. An. 9. 25. Nouemb. Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 25. Nouemb. 1580. Pontificatus noſtri anno 9.

LXVIII. Medici Hebræi, vel infideles, ad curandos Chriſtianos infirmos non admittantur. Et Medici omnes ſeruent conſtit. Pij V. in monendis infirmis ad confeſſionem peccatorum.

Hoc idem quoad Medicos Hebræos, ſtatuit Paul. IV. ſup. in eius conſt. 3. Cum nimis. *vbi alias de Hebr. adnotaui.*

Edita An. D. 1581. *GREGORIVS PAPA XIII.*
Ad perpetuam rei memoriam.

Paul. IV. prohibuit Medicos Iudæos curare poſſe Chriſtianos. ALias piæ mem. Paulus Papa IV. prædeceſſor noſter, edita perpetua conſtitutione inter alia ſanciuit, ne Medici Iudæi etiam vocati & rogati ad Chriſtianorum ægrotantium curam accedere, aut illi intereſſe poſſent.

Pius V. approbauit. §. 1. Quam conſtit. poſtea Pius Papa V. etiam prædeceſſor noſter per ſuas literas approbauit, innouauit, & confirmauit, & robur perpetuæ firmitatis obtinere decreuit, ac voluit, & ſub intimatione diuini iudicij præcepit & mandauit, omnia in eadem conſtit. contenta in poſterum firmiter obſeruari, non ſolum in terris & dominiis S.R.E. ſubiectis, ſed etiam vbique locorum.

Innoc. III & Pius V. ſup. in conſt. 3 ſuſtulerunt Medicos nõ poſſe ad infirmos non cõfeſſos accedere. §. 2. Quia tamen nobis non ſine magna animi noſtri moleſtia innotuit, ea minime obſeruari, ſed multos adhuc ex Chriſtianis hominibus eſſe, qui dum ſuos corporum languores illicitis mediis, & præcipue Iudæorum ac aliorum infidelium opera ſanari cupiunt, veræ ſalutis animarum ſuarum, & corporum ſimul immemores ſũt, & quod valde dolendum eſt, in damnationis æternæ maximum ſæpe diſcrimen incidunt, Medicis Iudæis, & infidelibus huiuſmodi ad ipſorum curationem vocatis & adhibitis; vnde fit, vt & Iudæis, ac aliis infidelibus magna detur delinquendi occaſio, & ſimul ſalutare præceptum negligatur, ab Innoc. Papa III. ſimiliter prædeceſſore noſtro in Concilio generali quondam emiſſum, & deinde à prædicto Pio V. innouatum, quod omnes Medici cum ad infirmos in lecto iacentes vocati eſſent, ipſos ante omnia monerent, vt idoneo confeſſori omnia peccata ſua iuxta ritum S.R.E. confiterentur, neque tertio die vlterius viſitarent niſi longius tempus infirmo confeſſor ob aliquam rationabilem cauſam, ſuper quo eius conſcientia onerabatur conceſſiſſet, & eis per fidem confeſſoris in ſcriptis factam conſtaret, quod infirmi peccata ſua confeſſi fuiſſent.

Pont. iſte approbat, & innouat dictas conſt. Pauli IV & Pij V. §. 3. Idcirco nos tàm Iudæos, qui aduerſus mandata huiuſmodi Apoſt. committere audeant, quàm Chriſtianos qui illos ad ſe accerſunt, vel medendi licentiam concedunt, & viam ad delinquendum eiſdem aperiunt, coërcere volentes, ſupradictas prædeceſſorum noſtrorum conſtitutiones, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, confirmamus & innouamus, ac inuiolabiliter obſeruari mandamus; atque hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione, eiſdem conſtitutionibus & præceptis, pro firmiori illorum obſeruatione addentes, vniuerſis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus diſtricte inhibemus, & interdicimus, ne poſthac Iudæos vel alios infideles ad ipſorum Chriſtianorum ægrotantium & infirmorum curam, vocent ſeu admittant, aut vocari admittive faciant, concedant, vel permittant.

Publicetur hæc conſt. ſingulis annis initio Quadrageſ. §. 4. Mandantes propterea omnibus & ſingulis venerab. fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis & Epiſcopis, necnon dilectis filiis aliis locorum ordinariis, & quibuſuis Parochis, aliiſve animarum curam habentibus & exercen. ſub indignationis noſtræ, ac aliis arbitrio noſtro infligendis pœnis, vt præſentes noſtras literas in ſuis Eccleſiis, quæ in illis ciuitatibus vel diœceſ. conſtitutæ ſunt, in quibus Hebræi, vel alij infideles moram trahunt, quamprimum ad eos perlatæ fuerint, & deinde ſingulis annis initio quadrageſimalis ieiunij publicent aut publicari faciant.

Pœna contrafacientium. §. 5. Et quod ſiquis poſt earum publicationem etiam quomodolibet exemptus, ac cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtens aduerſus illa facere auſus fuerit, ſacramenta eis Eccleſiaſt. nullatenus miniſtrentur, nec etiam à regularibus exemptis, & ſic decedens, Eccleſiaſtica careat ſepultura, quæ quidem omnia parochi ægrotantibus ſignificare apto tempore non omittant, præſertim cum Iudæum, vel infidelem medicum ab eis admiſſum eſſe cognouerint; & alias ipſi locorum Ordinarij contra huius mandati tranſgreſſores debita animaduerſione procedant, Iudæoſque ipſos nihilominus iuxta Pauli & Pij Pont. prædictorum literas contra illos editas pro earum tranſgreſſione puniant.

§. 6. Non obſtant. conſtit. & ordinat. Apoſt. ac omnibus illis, quæ iidem Paulus & Pius in ſuis literis prædictis voluerunt non obſtare; priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſt. quibuſuis perſonis etiam regularibus, priuilegiatis & exemptis, eorũve Ordinibus & congregationibus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, etiam Mari magno, ſeu bulla aurea nuncupata, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis & innouatis, quibus omnibus etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus & formis, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenore, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis haben. illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Seu ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. *Clauſ. derog.*

§. 7. Et quia difficile foret eaſdem præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus & declaramus, quod earum tranſumptis etiam impreſſis, & manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides vbicumque habeatur, quæ præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. *Fides tranſumptorum.*

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 30. Martij, 1581. Pontificatus noſtri anno 9. *D. P. An. 9 30. Martij.*

Anno à Natiuitate Domini 1581. indict. 9. die vero 5. menſis Aprilis, Pontif. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D.N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno 9. retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Cancell. Apoſt. & in acie Campi Floræ, per me Petrum Aloyſium Gaytam, eiuſdem S.D.N. Papæ Curſ. *Publicatio.*

Petrus Stoch Mag. Curſ.

De auctoritate Archiconfraternitatis B. Mariæ Virginis Confalonis de Vrbe, quoſcumque Chriſtifideles S.R.E. ditioni ſubiectos, piorum eleemoſynis perquiſitis, ab infidelium captiuitate liberandi. Duoſque carceratos, in feſto eiuſdem B. Mariæ, & in eius honorem, anno quolibet liberandi. LXIX.

Alia de hac ſodalitate, dixi ſupra ad huius Pont. conſtit. 38. Paſtoris.

GREGORIVS EPISCOPVS *Edita An. D. 1581. & 1583.*
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Chriſtianorum apud infideles Captiuorum mala hic Pont. deplorat. CHriſtianæ nobiſcum Religionis conſortes grauis captiuitatis & ſeruitutis iugo à Chriſtiani nominis hoſtibus oppreſſos, duriſque operibus quotidie vexatos immenſa S. Matris Eccleſiæ clementia pie miſeratur, eorumque afflictiones, fuſis ad miſericordiarum Patrem & totius conſolationis Deum deuotis precibus adiuuare, atque in aliorum Chriſtianorum memoriam, in myſticis maxime, & ad purificandas fidelium mentes ſanctius inſtitutis diebus, reuocare non intermittit. Quod clemens piæ matris officium nos quoque admonet, vt miſerorum Captiuorum ærumnis ſuccurramus, fratrumque charitatem ad idem, quantum in nobis eſt, excitemus; ne langueſcente paulatim extremis malis conflictatæ carnis infirmitate,

&

& hoſte diabolo, ſe infirmis & verbi Dei prædicatione, ſacrificiorum & ſacramentorum ſolatio deſtitutis eorum mentibus inſinuante, deſperationi ſuccumbentes, ad ſuſceptæ in baptiſmo fidei deſertionem inducantur, tandemque cum nulla, ſiquam habebant, ſubſidij ſpes appareat, ad æternam redemptorum pretioſo Domini noſtri IESV CHRISTI ſanguine animarum, perditionem miſere perducantur.

Et ad eorum liberationē & redemptionē, quæ ſunt de ſtatu Eccleſiaſtico.

§.1. Quare ne huiuſmodi, quæ toto animo horreſcimus, accidant, neve in qua re ſacris rebus, & pretioſis vaſis non parcitur, in qua à Deo acriter interrogamur, cur tot captiui in captiuitatem ducti ſunt, nec redempti, negligentes diutius fuiſſe, aut quicquam pretioſius, quam animas ipſas habuiſſe arguamur, quando noſtra & Sedis Apoſtol. auctoritate redimendorum Captiuorum opus in alia iamdiu loca eſt diffuſum, illud quoque in Alma Vrbe noſtra conſtituere decreuimus, ad quod etiam ingemiſcentium captiuorum matrum, aliorumque propinquorum lamentis & lachrymis quotidie vrgemur, eorum maxime qui noſtræ & dictæ Sedis temporali ditioni ſubiecti, vt ipſi tutelam primum, & in mari noſtro Tyrrheno & Adriatico ſecuritatem ſic poſt vincula liberationem quoque à nobis iure ſuo expoſcere videntur. Quibus omnibus valde ad hoc opus ſolicitati, cum adiumenta nobis ad illud requireremus, in dilectos filios Cuſtodes & Cōfratres Archiconfraternitatis Glorioſiſſ. Virginis Mariæ Confalonis nuncupatæ de dicta Vrbe, quos huic operi præficeremus, mentem noſtram intendimus; de quorum inſigni Chriſtianæ pietatis affectu conſiſi, qui nobis, cum ob præſtitam in Eccleſiarum Archiconfraternitati prædictæ vnitarum diuino cultu & conſeruando & augendo, inopibuſque dotandis, & locandis puellis, necnon pauperibus, aliiſque varijs caſibus afflictis, multos annos in Vrbe operam, tum etiam dilecti filij noſtri Iulij Antonij S. Bartholomæi in Inſula presbyt. Card. S. Seuerinæ nuncupati, teſtimonio nobis ſatis innoteſcit.

Archiconfraternitati in Confalonis depudat.

§.2. Motu igitur proprio, & ex certa ſcientia, necnon matura deliberatione noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, onus hoc vniuerſum, quod magnum eſſe intelligimus, curæ & ſolicitudini Archiconfraternitatis prædictæ in perpetuum imponimus, ad hoc vt ipſa Archiconfraternitas illiuſque Cuſtodes & Confratres pro tempore exiſtentes, quoſcumque Chriſtifideles dictæ Vrbis, ac Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, & locorum noſtræ & dictæ Sedis temporali ditioni mediate & immediate ſubiectorum, vbicumque captos conquirant, ex infidelium ſeruitute redimant, eaque de cauſa omni loco dictæ ditioni noſtræ, vt præfertur, ſubiecto, eleemoſynas & oblata quæcumque quærant & accipiant, Collectores probos & ad charitatis officium exercendum propenſos, ac alias ad id ab Ordinarijs locorum approbatos, quotquot neceſſarij fuerint, ſeruata forma Concil. Trident. conſtituant; qui eleemoſynas, oblationes, legata & quæcumque alia ſubſidia, tam in dicta Vrbe, quam in quibuſuis Prouincijs, Ciuitatibus, oppidis, caſtris & locis ipſi ditioni, vt ſupra, ſubiectis, pro huiuſmodi redemptione, & cauſis ad eam pertinentibus perquirant, pecuniaſque inde congerendas, penes publicum mercatorem fide & facultatibus idoneum deponant, donec illæ in redemptionem captiuorum huiuſmodi arbitrio ipſorum Cuſtodum & Confratrum erogentur; ita tamen vt de alijs ipſius Archiconfraternitatis redditibus ad alios pios vſus, iuxta illius laudabilia inſtituta deſtinatis, nihil omnino detrahatur.

Hortatur Cõfratres, vt Redemptionis curã ſuſcipiant.

§.3. Itaque Cuſtodes & Confratres prædictos, necnon omnes vtriuſque ſexus Chriſtifideles per redemptionis noſtræ Sacramentum omni cordis affectu obteſtamur, vt eius membris laborantibus & oppreſſis compati non negligant, qui pro omnibus pati ipſe dignatus eſt; Cuſtodes ſiquidem & Confratres, vt cum noſtræ benedictionis gratia redemptionis captiuorum cauſam prompto animo ſuſcipiant, ſeque ad ſalutem animarum in infidelium poteſtate periclitantium feruenter exerceant, ac tam ipſi quam alij Chriſtifideles naſcenti huic operi ſemper & vbique faueant; pijſque largitionibus proſequantur, centuplum in æternis cœli tabernaculis fœliciter recepturi.

Ordinarijs iniungitur ut faueant Confraternitati.

§.4. Inſuper vniuerſis ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs Eccleſiarum Prælatis, necnon Rectoribus parochialium, & aliarum, Eccleſiarum, eorumque Vicarijs, ac ceteris ordinis Eccleſiaſtici perſonis ſecularibus, & etiã Mendicantium regularibus in quacumque dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis ditionis prædictæ iniungimus, vt quotieſcumque pro parte Cuſtodum & Confratrum prędictorum, ſeu alicuius eorum fuerint requiſiti, laudabile hoc opus per ſe vel alium ſeu alios, etiam adhibitis verbi Dei Concionatoribus, in ſuis quiſque Eccleſijs, plateis, & locis, & vbicumque opus erit, omnibus Chriſtifidelibus publicent atque denuncient, ipſoſque ad illud omni ſtudio & charitate ad eleemoſynas, oblationes, & legata prædicta certatim conferendo, omni ſtudio & charitate accendant, vt miſeris & afflictis captiuis, quorum animarum periculum imminet, copioſius ſuccurratur.

Facultas ſtatuta condendi ſtatuta, &c.

§.5. Ceterum vt pium hoc opus ſalubribus inſtitutis directum, felicia in dies ſuſcipiat incrementa, Cuſtodibus & Confratribus prædictis licentiam tribuimus, vt ad fauſtum & incolumem ſtatum ipſius operis rite atque ordine conſtituendum, quæcumque ſtatuta, ordinationes, & decreta licita & honeſta, ſacriſque canonibus, Conciliique Tridentini decretis non contraria, & à noſtro in Vrbe in ſpiritualibus Vicario approbanda condere, ac condita, quotieſcumque opus erit, mutare & corrigere; & etiam omnino vel in parte abrogare, aliaque vt præfertur approbanda de nouo edere, ac cetera gerere, exequi, & exercere quæ in præmiſſis neceſſaria fuerint quomodocumque & opportuna.

Clauſula præſeruatiua. & Decretum irritans.

§.6. Decernentes præſentes, ac omnia in eis contenta perpetuo inuiolata conſiſtere. Sicque per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, Sanctæ Eccleſiæ Cardinales; ſublata eis quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, vbique iudicari & diffiniri debere, necnon irritum & inane quicquid contra illas per quoſcumque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§.7. Quocirca Venerabilibus fratribus noſtris Hoſtien. & Bononien. ac Peruſin. Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, vt ipſi vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Cuſtodum ac Confratrum prædictorum, ſeu alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra ipſas literas, & in eis contenta quæcumque, ab omnibus ſemper & vbique firmiter obſeruari, ac Cuſtodes, Confratres, Collectores prędictos, ceteroſque omnes, quos literæ ipſæ concernunt illis pacifice frui & gaudere; non permittens quemquam ipſorum deſuper quomodolibet moleſtari, Contradictores quoſlibet & rebelles per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas etiam ſæpius aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit; auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§.8. Non obſtant. fel. rec. Bonif. Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, aliiſque Apoſtolicis conſtitutionibus, Concilijs quoque vniuerſalibus, etiam facultatum quæſtuandi reuocatorijs, necnon prohibitionibus deſuper factis, ac Eccleſiarum, Monaſteriorum, Hoſpitalium, piorum locorum, Collegiorum, & aliarum Confraternitatum, necnon Sanctiſſ. Trinitatis Redemptionis captiuorum & B. Mariæ de Mercede, aliorumque Ordinum quorumcumque iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apoſtolicis, illis eorumque Superioribus & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis in genere vel in ſpecie, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, aliorumque Principũ inſtantiam, aut etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac etiam conſiſtorialiter, & alias quomodolibet

conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, indiuidua, & ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam expreſſam, & ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Fides tranſumptorum. §.9. Volumus autem, vt earumdem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel dictæ Archiconfraternitatis munitis, manuque eiuſdem Archiconfraternitatis, vel alterius Notarij publici ſubſcriptis, eadem prorſus fides vbique in iudicio & extra illud adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. 11. 28. Maij. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, 1581. 5. Kal. Iun.

Sequitur Indultum liberandi carceratos, de quo in rubr.

Edita An. D. 1583.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Iul. III. anno 1. ſui Pont. indultum dedit liberandi vnũ carceratum. §.10. CVm alias fel. record. Iulius Papa III. prædeceſſor noſter dilectis filiis Cuſtodibus & Confratribus Archiconfraternitatis Gonfalonis de Vrbe, vt ad laudem & honorem B. Mariæ ſemper Virginis in eius Aſſumptionis feſto vnum carceribus detentum etiam ſi talis vltimo ſupplicio plectendus veniret ad illorum electionem annis ſingulis extrahere, & liberare valerent, indulſerit.

Pius IV. anno etiã ſui Pont. 1. illud confirmauit. §.11. Et deinde piæ mem. Pius Papa IV. etiam prædeceſſor noſter, vt huiuſmodi indultum maiorem obtineret roboris firmitatem, illud, ac in eo contenta quæcumque approbauerit, & confirmauerit, ac perpetuæ firmitatis robur adiecerit, necnon quatenus opus eſſet Cuſtodibus & Confratribus prædictis ea omnia de nouo conceſſerit,

Sed breuibus literis præterm... prout in ſupplicationibus motu proprio eorumdem prædeceſſorum ſignatis, quorum ſolam ſignaturam ipſi Iulius & Pius prædeceſſores ſufficere reſpectiue voluerunt, plenius continetur.

Hic Pōt. dedit antea eis onus redimendi captiuos vt in præmiſſa conſtit. §.12. Cum autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte Cuſtodum & Confratrum prædictorum petitio continebat, licet ipſi in poſſeſſione excarcerandi, & liberandi huiuſmodi abinde citra fuerint & ſint, ac eleemoſynam, quam liberandus huiuſmodi ipſi Archiconfraternitati offerre & dare vellet, in eiuſdem Archiconfraternitatis vſus conuertere poſſint, tamen quia nuper nos per quaſdam noſtras ſub plumbo expeditas literas onus vniuerſum, quod magnum eſſe intelleximus, redimendi captiuos curæ & ſolicitudini dictæ Archiconfraternitatis in perpetuum motu proprio impoſuimus, &c. vt ſup.

Modo breuiter idē Pōt. probauit eorum ſubuentione. §.13. Volentes ipſi Cuſtodes & Confratres, totoque cordis affectu exoptantes, onus huiuſmodi eis per nos impoſitum, quod libenter acceptarunt, iuxta noſtram voluntatem & dictas literas exequi, & totali executioni nunc & in omnibus redimendi dictos captiuos occurrentibus neceſſitatibus demandare, ſed cum ad id faciendum quamplurimum Chriſtifidelium eleemoſynæ ſint neceſſariæ, & ipſi ſperent, ex nunc in carceribus dictæ Vrbis detentis, & pro tempore detinendis aliquam eleemoſynam habere, & illam in redimendos captiuos præfatos conuertere parati ſint, ſi in eis non ſolum vnum, ſed duos carceratos, & pro quocumque crimine, (præter quam læſæ Maieſtatis, & aſſaſſinij, ac propinati veneni, necnon falſificationis literarum, ſupplicationum, commiſſionum, & aliarum gratiarum Apoſtolicarum, vel monetæ in dictis carceribus exiſtentes, & ad triremes, ac etiam vltimo ſupplicio condemnatos liberandi quolibet anno in perpetuum eis, ac dictæ eorum Archiconfraternitati licentia & auctoritas per nos concedantur.

Indultũ liberandi duo. carceratos, etiã poena ab iis, quā tum vlt. pœna, conceſſit. §.14. Nos Cuſtodes & Confratres huiuſmodi, in præmiſſis tam ſanctis & laudabilibus operibus confouere, ac eos, & ipſam Archiconfraternitatem amplioribus fauoribus & gratiis proſequi volentes, motu ſimili, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, præmiſſa in dictis ſupplicationibus motu proprio contenta, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illiſque noſtrum, & dictæ Sedis firmitatis perpetuæ robur adiicimus, ac ea omnia, & ſingula, ad hoc vt ipſi Cuſtodes, & Confratres, quolibet anno perpetuis futuris temporibus non ſolum vnum, ſed duos carceratos, & pro quocumque crimine, & delicto quantumcumque graui & enormi, (ſupradictis exceptis) in dictis carceribus detentos, & detinendos, & ad triremes, & etiam vltimo ſupplicio condemnatos, & condemnandos, in vigilia dicti feſti excarcerare, liberare, & abſoluere, libere & licite valeant, qui eo ipſo abſoluti ſint, & eſſe cenſeantur à quibuſuis aliis criminibus (præterquam prædictis exceptis,) auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuo harum ſerie extendimus, & ampliamus, ac eis, & d. Archiconfraternitati ſimiliter perpetuo concedimus, plenamque & liberam ſemper licentiam & facultatem impartimur.

Officiales mandat illud obſeruent. §.15. Mandantes dilectis filiis, dictæ Vrbis Gubernatori, Senatori, Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, & Vicario, aliiſque Iudicibus, & Carcerum Cuſtodibus, nunc & pro tempore exiſtentibus, ac eorum cuilibet, quatenus viſis præſentibus, omni mora & dilatione & excuſatione poſtpoſitis, eiſdem præſentibus pareant, & obediant, ac illas obſeruent, & obſeruari faciant realiter & cum effectu.

Quibuſcumque non obſtantibus. §.16. Non obſtantib. præmiſſis, ac omnibus illis, quæ dicti prædeceſſores noſtri in eiſdem motu proprio, & ſupplicationibus motu proprio, voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D.P. An. 12. 26. Iulij Datum Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 26. Iulij, 1583. Pontificatus noſtri anno 12.

De Iudæorum, aut Infidelium flagitiis, in quæ, hæreticæ prauitatis Inquiſitores animaduertere poſſunt. LXX.

Ad hoc facit conſt. 1. Nicol. IV. ſup. Turbato. *Et de materia Iudæorum notaui ſup. in Paul. IV. conſt. 3.* Cum nimis.

Inquiſitorum vero generalium auctoritatem, vide inf. in Sixt. V. conſt. 74. *Immenſa.* in prima Congreg. cum ibi indicatis.

Edita An. D. 1581.

GREGORIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Iudæi qui pro eorum conuerſione in gremio S. R. E. recipiuntur, audit in Religionem Chriſt. anarum multa nefanda committunt. ANtiqua Iudæorum improbitas, qua diuinæ bonitati ſemper reſtiterunt, tanto execratior conſiſtit filiis, quanto ipſi ad cumulandam patrum ſuorum menſuram in Dei filio repudiando, eiuſque in mortem nefarie conſpirando, grauius deliquerunt, qui propterea ſuis effecti maioribus nequiores, propriis ſedibus expulſi, atque in omnes diſperſi orbis terrarum regiones, ſeruitutique perpetuæ mancipati, non maiorem in cuiuſquam ditione clementiam, quam in Chriſtianorum Prouinciis, maxime vero in Apoſtolicæ pietatis gremio inuenerunt; quæ pro eorum conuerſione laborans, eos miſericorditer excepit, atque in cohabitatione vna cum filiis ſuis ſuſtinuit, ad veritatiſque lumen allicere pro ſemper ſtudio conata eſt, rebuſque ad vitam neceſſariis iuuit, iniuriis & contumeliis prohibuit, multis denique beneficentiæ ſuæ priuilegiis circummuniuit; illi vero nullis beneficiis manſuefacti, nihilque de ſuo priſtino ſcelere remittentes, Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum

in

in cœlo triumphantem adhuc in ſynagogis ſuis, & vbique perſequuntur. Chriſti quoque inimici ipſi infenſiſſimi non deſinunt in Religionem Chriſtianam horrenda facinora quotidie magis audere.

Hic ideo Pōt. decernit quod Iudæos & infideles, negans quæ cōmunia habet circa fidem cū Chriſtianis.

§.1. Quibus nos, ne pietatis noſtræ puritas polluatur, aut à fœdis mancipiis Chriſto, Chriſtianorumve nomini impune illudatur, obuiare volentes, Statuimus, ac etiam declaramus, Inquiſitores hæreticæ prauitatis habere procedere poſſe in omnibus cauſis, & caſibus, qui ſequuntur.

§.2. Si quis Iudæus, aut infidelis, in iis quæ circa fidem cum illis nobis ſunt communia, veluti Deum vnum, & æternum, omnipotentem, creatorem omnium, viſibilium & inuiſibilium, & ſimilia, non eſſe aſſeruerit, prædicauerit, vel priuatim alicui inſinuauerit.

Dæmones inuocāt, & illis immolans.

§.3. Si dæmones inuocauerit, conſulueritve, aut eorum reſponſa acceperit, ad illoſve ſacrificia, aut preces ob diuinationem, aliamve cauſam direxerit, aut quid eis immolauerit, vel thuris alteriuſve rei fumigationes obtulerit, aut alia quæuis impietatis obſequia præſtiterit.

Chriſtianos nefaria illa docens.

§.4. Si Chriſtianos verbo, facto, vel exemplo, aut alio quouis modo nefaria huiuſmodi docuerit, vel ad ea perpetranda perduxerit, aut perducere attentauerit.

Blaſphemiaſque circa Chriſtum & eius Matrem proferens.

§.5. Si Saluatorem, & Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum purum hominem, vel etiam peccatorem fuiſſe, Matremve Dei non eſſe Virginem, & alias huiuſmodi, blaſphemias, quæ per ſe hæreticæ dici ſolent in Chriſtianæ fidei ignominiam, contemptum, aut corruptionem impie protulerit.

Chriſtianos à fide deuians.

§.6. Si cuiuſuis eorum opera, auxilio, conſilio, vel fauore aliquis Chriſtianus a fide deſciuerit, quamque ſemel ſuſceperat abnegauerit, vel ad Iudæorum ſeu aliorum infidelium ritus, cæremonias, ſuperſtitiones, vel impias ſectas tranſierit, vel redierit, ſeu in hæreſim aliquam inciderit, aut qui, vt Chriſti fidem abneget, ſeu in hæreſim incidat, opem, conſilium, auxilium, vel fauorem quomodocumque præſtiterit.

Infideles ad fidem Chriſti tranſire impedens.

§.7. Si quis Catechumenum vel quemcumque ex Iudæis, aut infidelibus Deo inſpirāte ad fidem Chriſtianam venire volentem, poſt declaratam nutu, verbo, facto, aut quocumque alio modo eius voluntatem, à fide, vel fidei inſtructione, aut à ſacri baptiſmi ſuſceptione retrahere, auertere, vel dehortari, aut ne ad fidem veniat, neve regenerationis lauacro abluatur, quouis modo impediuerit.

Hæreticos ſcienter receptans, vel alimentans.

§.8. Si quis apoſtatas, hæreticoſve ſcienter domi ſuæ acceptauerit, aluerit, commeatu iuuerit, ſeu quouis modo eis cibaria vbicumque præbuerit, aut dona, vel munera dederit, vel miſerit, aut de loco ad locum deduxerit, ſeu aſſociauerit, vel deducendos ſeu aſſociandos curauerit, aut ſumptus miniſtrauerit, duces, comiteſve illis adiunxerit, vel ne ab eis perpetrata deprehendi, aut inueſtigari queant, fecerit. Quique dictos apoſtatas, aut hæreticos ſcienter aliquo modo receptauerit, occultauerit, defenderit, aut eis opem, conſilium, auxilium, vel fauorem quomodolibet præſtiterit.

Libros prohibitos retinens.

§.9. Si libros hæreticos, vel thalmudicos, aut alios Iudaicos quomodolibet damnatos, aut alias prohibitos tenuerit, cuſtodierit, vel diuulgauerit, vel in quæcumque loca detulerit, aut ad eam rem operam ſuam accommodauerit.

Hoſtiā Altaris deſpiciens, aut Crucem deridens, &c.

§.10. Si Chriſtianos deriſerit, redemptioniſque noſtræ hoſtiam ſalutarem in ara crucis immolatam, Chriſtum Dominum ludibrio & deſpectui habens, quandocumque, maxime vero in ſacro paraſceues die agnum, ſiue ouem, aut quid aliud cruci affixerit, aut appenderit, in eamve conſpuerit, ſeu quodcumque contra ipſam fecerit.

Nutrices Chriſtianas habens ſiue eas cogens lac in latrinas effundere.

§.11. Si nutrices Chriſtianas contra ſacrorum Canonum ſtatuta, diuerſorumque Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum ſanctiones adhuc retinuerit, aut eas retinens die, qua ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, lac, vno, vel pluribus diebus in latrinas, cloacas, vel alia loca effundere coegerit.

Conſonat Innocent. IV. conſt. 2.
Ab Inquiſitoribus coercentur, vt hic.

§.12 In quibus caſibus, vniuerſis & ſingulis omnes prædictæ prauitatis Inquiſitores omnium Regnorum, Prouinciarum, Ciuitatum, Dominiorum, & locorum vniuerſi orbis Chriſtiani Iudices in ſuis quemque locis perpetuo delegamus, vt ſuper his contra Iudæos, atque infideles quoſcumque, ſimul vel ſeparatim, prout in cauſis fidei iuxta ſacrorum canonum formam, necnon officij Inquiſitionis huiuſmodi conſtitutiones, diligenter inquirant, & procedant, & quos in aliquo vel aliquibus horum flagitiorum exceſſibus culpabiles repererint, in eos pro culpæ modo, ac etiam pro criminum numero, vel multiplicatione, aut conſuetudine delinquendi, flagra, remigia, etiam perpetua, rerum quoque publicationes, exilia, aliaque atrociora decernant, & alias de eis exempla edant, quæ ſceleratos illos deterreant ab huiuſmodi flagitiis in poſterum admittendis.

Præceptum publicandi hanc conſtit.

§.13. Nos enim venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus Inquiſitoribus generalibus, necnon Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum Prælatis, ac etiam aliis prædictis Inquiſitoribus in virtute ſanctæ obedientiæ diſtricte præcipimus & mandamus, vt præſentes noſtras literas in Ciuitatibus, & locis cuique ſubiectis publicare, & iuxta illarum tenorem procedere, ipſaſque debitæ executioni mandare procurent.

Decretum irritans.

§.14. Decernentes irritum, & inane quicquid ſecus per quoſcumque, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogat.

§.15. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon exemptionibus, priuilegiis, immunitatibus, commeatibus, in fidem publicam receptionibus, & tolerantiis, prædictis Iudæis, & aliis infidelibus, Maranis, & Apoſtatis, tam in Dominiis, Terris, & locis noſtris, & Sedi Apoſtolicæ, mediate vel immediate ſubiectis, quam alibi vbicumque Regnorum, Prouinciarum, & Dominiorum, gentium, & locorum commorantibus, vel in ea ex quibuſuis Regnis & partibus, tam fidelium quam infidelium confluentibus, eorumque Iudicibus, Aduocatis, & defenſoribus, quacumque auctoritate, poteſtate, & dignitate fungantur, etiam ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, & quorumuis aliorum Principum tam per fel. rec. Paulum III. Decimo Kal. Martij, & Iulium etiam III. Non. Decembris, Tertio anno ſui cuiuſque Pontificatus, quam etiam quoſcumque alios anteriores & poſteriores Romanos Pontifices, ac nos, & Sedem Apoſtolicam, eiuſque Legatos, ac etiam Cameram Apoſtolicam, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam Motu proprio, & alias quomodocumque hactenus conceſſis, confirmatis, & innouatis, atque in poſterum concedendis, confirmandis, & innouandis, quæ omnia, etiam ſi de illis, illorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua mentio, aut aliqua alia forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi ad verbum inſererentur præſentibus pro plene expreſſis habentes, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe reuocamus, abrogamus, & omnino abolemus; cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Iuſſio publ. & exemplis credendi.

§.16. Volumus autem præſentes in locis Vrbis conſuetis de more publicari, & earum exemplis impreſſis, manu Notarij publici, & ſigillo Sanctæ Romanæ, & vniuerſalis Inquiſitionis, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem prorſus fidem vbique tam in iudicio, quam extra illud adhiberi, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino, &c.

Dat. P. A. 10. 1. Iunij.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1581. Kalend. Iunij, Pontificatus noſtri anno 10.

Publicatiō.

Anno à Natiuitate Domini 1581. indict. 9. die vero 10. menſis Iunij, Pontif. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D.N.D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno 10. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Eccleſiæ S. Io. Lateranen. Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi

Flora, ac etiam ad valuas ſepti Hebræorum, per nos Petrum Aloyſium Gaytam, & Nicolaum Taglietum Apoſtolicos Curſores.

Ant. Ludouicus Mag. Curſ.

LXXI. **Furnarij Vrbis, pro pretio Panis, in cauſis diſcuſſionum, ceteris aliis creditoribus præferantur. Et omnes Iudices Vrbis, in eorum litibus, manu regia procedere poſſint.**

Hæc priuilegia confirmantur & extenduntur à Sixt. V. inf. in ſua conſt. 36. Cœleſtis. *vbi notabo. Et quoad prælationem in diſcuſſione ſeu concurſu creditorum, vide ſup. conſt. 15. Pij V.* Sanctiſſimus. *& quæ tibi illic indicaui.*

Edita An. D. 1581.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa conſt.

CVm ſicut accepimus, dilecti filij Piſtores Almæ Vrbis noſtræ, vt plurimum, panem & furfur in eorum apothecis pro tempore exiſtentia, diuerſis perſonis dictæ Vrbis incolis ad credentiam, vt vocant, dare ſoliti ſint, & pro illorum pecuniis inde recuperandis, tam ab ipſis perſonis quam etiam defunctarum perſonarum huiuſmodi hæredibus lites ſuſcipere, & iudicia mouere, non ſine maximis eorum impenſis & laboribus cogantur; ac etiam ſæpe contingat, vt ipſis perſonis decoctis, ſiue defunctis, eorum bonorum & hæreditatum diſcuſſione facta, bona, ſeu hæreditates ipſæ ad omnia eorum debita ſatisfacien. minime ſufficiant; ipſique piſtores, quamuis eorum panes inter res cibarias fere præcipuum, & magis neceſſarium locum obtineant, & iuxta conſtitutionem fel. rec. Pij Papæ V. prædeceſſoris noſtri ſuper ordine in ſatisfactione creditorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, & aliorum Romanæ Curiæ Prælatorum ſeruando editam, in priori cauſa connumerati videantur, tamen ſæpe tamquam vigore dictæ conſtitutionis in prima cauſa huiuſmodi minime comprehendi, ſed vt poſteriores eorumdem bonorum, ſeu hæreditatum creditores eorum creditis fruſtrati remaneant, in maximum eorum qui granum à Camera Apoſtolica per eos pro tempore acceptum, via executiua, & manu regia ſoluere coguntur, damnum & præiudicium. Vnde quamplures ex ipſis Piſtoribus eorum creditis ſic fruſtrati, & aliena fide decepti, & deterioris conditionis effecti, eorum Piſtoris artem deſerere, ac etiam aliquando ab eadem Vrbe, ne pro debitis ſuis exoluendis in carcerem detrudantur, & in eo marceſcant, recedere coguntur.

Piſtores Vrbis in cauſis diſcuſſionũ ceteris etiam creditoribus præferri debeant.

§. 1. Nos igitur pro noſtri paſtoralis officij debito in præmiſſis opportune prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, modernis, & pro tempore exiſtentibus dictæ Vrbis Piſtoribus, vt de cetero perpetuis futuris temporibus, in omnibus & ſingulis bonorum, & hæreditatum quarumuis perſonarum, etiam cuiuſcumque dignitatis, gradus, & conditionis, exiſtentium, coram quibuſuis Iudicibus dictæ Vrbis, tam ordinariis quam delegatis & ſubdelegatis, pro tempore faciendis diſcuſſionibus, etſi earumdem perſonarum potiores, & priores creditores non fuerint, in priori & potiori loco, ſiue gradu, primaque cauſa in eadem conſtitutione contenta, nempe pro pane tantum haberi, & teneri debeant, ceteriſque aliis perſonis ratione tantum pecuniarum eis occaſione panis debitarum in ſimilibus cauſis diſcuſſionis præferri poſſint, & debeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus & indulgemus.

Omneſq. Iudices Vrbis in eorum cauſis manu Regia procedere poſſunt.

§. 2. Et inſuper pro minori eorumdem Piſtorum diſpendio, in omnibus & ſingulis eorum cauſis, litibus, controuerſiis, & differentiis, occaſione panis huiuſmodi de cetero mouendis, illarum omnium Iudices quoſcumque dictæ Vrbis, prout etiam in literis piæ mem. Iulij Papæ III. etiam prædeceſſoris noſtri confirmationis ſtatutorum, ac ampliationis iuriſdictionem & priuilegiorum eiuſdem artis, quas, quatenus opus ſit, innouamus & confirmamus, cum facultate illas, omnes & ſingulas ſummarie ſimpliciter & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij, manuque Regia, ac ſola facti veritate inſpecta, & prout exactione pecuniarum pretij grani eiſdem Piſtoribus ab officialibus eiuſdem Cameræ Apoſtolicæ pro tempore dati, contra eoſdem Piſtores procedi ſolet, audiendi, recognoſcendi, decidendi, fineque debito terminandi, necnon citandi, & in forma inhibendi, omnibuſque aliis facultatibus neceſſariis & opportunis, ſimiliter perpetuo conſtituimus, & deputamus.

Clauſ. derog.

§. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Vrbis ſtatutis & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis dictæ Vrbis iudicibus, ordinariis & extraordinariis, ac delegatis, & quibuſuis aliis perſonis, & locis etiam piis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam motu ſimili, & conſiſtorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis ſpecialis mentio habenda foret, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 4. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, & manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur ſi præſentes literæ oſtenſæ forent.

D. P. An. 10. 13 Nouemb.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 13. Nouembris, 1581. Pontificatus noſtri anno 10.

Hortatio ad Chriſtifideles, ad ſubueniendum pauperibus Collegij Anglicani Rhemis, & ceteris Anglis pro Fide Catholica diſperſis. LXXII.

Hic idem Pontifex iam in Vrbe inſtituit Collegium, pro Catholicis Anglis, ac introitus, & redditus annuos perpetuos aſſignauit, & priuilegia conceſſit, vt ſup. in eius conſt. 53. Quoniam. *Et ſimilem adhortationem fecit etiam Sixt. V. vt inf. in eius conſt. 39.* Afflictæ.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Vniuerſis Chriſtifidelibus præſentes literas inſpecturis, Salutem, & Apoſtolicam benedictionem. Edita An. D. 1582.

Exordium.

OMnipotens Deus, qui immenſæ miſericordiæ ſuæ effectus ſine vllo adiutore explere poteſt, plerumque miſerorum laboribus per homines ſubuenit, omniumque Dominus ſeruis pietatis officia præſtantibus, ampliora præmia pollicetur. Quæ tanta cœleſtis Patris benignitas infirmitatis noſtræ ſtudia maxime accendere debet ad bene de calamitoſis merendum, vt & nos de tali dignatione, quam poſſumus ei gratiam referamus, & oppreſſorum ſubleuentur anguſtiæ, eorum præſertim qui propter Chriſtum tribulationes patiuntur.

Collegij Anglicani euerſio.

§. 1. Cum igitur ad Collegium Anglicanum, quod Rhemis eſt, ex Anglia, & aliis finitimis regionibus, hæreticorum furore eiecti, & veluti è ſæuientis tempeſtatis turbine naufragi, à diriſque teterrimæ mortis erepti cruciatibus, ad propriorem, & tutiorem quaſi portum quotidie plures, (aliis per Galliæ, atque Italiæ, & alias Chriſtiani orbis partes diſperſis,) ſe recipiant. Cumque creſcente, ob graſſantem in dies magis peſtem, exulum numero vitæ præſidium, quod Collegio prædicto à nobis comparatum eſt, quodque ei pro Anglorum prædictorum neceſſitatibus quotidie ſuppeditamus, minime

ſatis ſit ad tantam multitudinem ſuſtentandam: noſque, quibus multis, & diuerſis huiuſmodi piis locis ſubueniendum eſt, & ad quos pauperes vndique confugiunt, integros illi ſumptus (vt expediret, & certe eſſet in optatis) ſubminiſtrare nequeamus, intimo tangimur dolore cordis, nationemque illam, tanta quondam pietate inſignem Sedi Apoſtolicæ gratiſſimam, ex prima pietatis tranquillitate in tam turbulentam ſeditionem incidiſſe, cruentæque impiorum ſæuitiæ eſſe obiectam vehementer excruciamur. Quam quanto fortius in fidei fundamento, & Dei gratia nitentes perferunt, militiamque Chriſti, cui ſe obligarunt, tot periculis propoſitis præſentiori tolerant animo, tanto magis paternum & miſericordem noſtræ in ſe prouocant ſolicitudinis affectum.

Hortatio ad Chriſtifideles ad illis ſubueniendum.

§.2. Quare Deum in primis humiliter precati, vt illis ad calamitates tot & tantas perferendas, atque etiam ſuperandas auxilio eſſe dignetur; omnes Chriſtifideles, quantum poſſumus, in Domino hortamur, & per viſcera miſericordiæ Dei obſecramus, vt promiſſam à Domino noſtro IESV CHRISTO miſericordibus benedictionem, quæ ipſa eſt miſericordia, memoria repetentes, afflictorumque Anglorum miſerias ſibi ante oculos ponentes, miniſtri Dei in pietatis opere effecti, eos, vel deputatos ab eiſdem, præſentes literas, vel earum autentica exempla oſtenſuros largis, vt quiſque poterit, hac ſæuiente perſequutione adiuuent eleemoſynis, Chriſtumque in afflictis, & rerum omnium inopia confectis pro Chriſto fratribus ſuſcipiant. Mandantes vniuerſis & ſingulis Eccleſiarum Prælatis, eorumque Vicariis, necnon Rectoribus, & verbi Dei Prædicatoribus, ceteriſque omnibus perſonis Eccleſiaſticis, vt ea in ſuis quiſque locis & Eccleſiis, etiam in ipſis concionibus, populo promulgari (fraude & lucro ceſſantibus) faciant, & permittant; vnamque vel plures probatæ fidei perſonas, non tamen quæſtores, pro quærendis, recipiendis, & ipſis Anglis, ſeu Deputatis integre conſignandis eleemoſynis huiuſmodi ſtatuant.

Alia hortatio ad Principes.

§.3. Quin etiam chariſſimos in Chriſto filios Imperatorem, ceteroſque orbis Chriſtiani Reges, & Principes rogamus, vt pro ſua in Deum pietate, & propenſa in pauperes egenos, præſertim pro fide Catholica laborantes, benignitate, facultate illis à Deo miſeris ſubueniendi elargita, pietatis ſtudia exerceant, eorumque in quibus tanta adiuuante Domino, elucet Chriſtianæ Religionis perſeuerantia, tantum viget veræ pietatis exemplum, egeſtatem ſubleuent, & quibuſcumque poterunt fauoribus proſequantur. Scituri quicumque illis miſericordiam fecerint, ſeſe à Redemptore noſtro IESV CHRISTO, cuius certa ſunt promiſſa, retributionis præmium in æterna Cœleſtis regni beatitudine percepturos.

Fides tranſumptorum.

§.4. Quia vero præſentes ad omnia loca, quibus illis opus eſſet deferri nequeunt, decernimus vt illarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides habeatur, quæ eiſdem originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. P. A. 10. 21. Ianuarij.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1582. 12. Kal. Februarij, Pontificatus noſtri anno 10.

LXXIII. Quomodo permittatur Ordini Fratrum S. Antonij Viennen. pro eorum Hoſpitalibus eleemoſynas colligere.

Conſonat Concilium Trident. ſeſſ. 21. cap. 9. & conſt. Pij IV. num. 100. Ex debito. *ſup. Et iſta conſtitutio confirmata fuit à Clement. VIII. die 15. Octobris ſui Pontificatus anno ſexto, quam vti ſimpliciter confirmatoriam prætermiſi, vna cum huius Gregor. conſtit. edita die 19. Auguſti Pont. ſui anno 6. quia hac plenior eſt, illamque ſuperfluam reddit.*

Cetera de hoc Ordine dixi ſup. in conſt. 5. Bonif. VIII. *In diſpoſitione.*

Edita An. D. 1582.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmani Pontificis prouidentia circumſpecta, dum in ſingulis Monaſteriis & aliis Regularibus locis cogitare impellitur, ad illa vel in primis mentis ſuæ aciem dirigit, quæ ex eorum inſtituto languidorum, & aliarum miſerabilium perſonarum hoſpitalitati obnoxia congrue ſubuentionis auxilio indigere dignoſcuntur.

Concil. Trid. quæſtus prohibuit, ſed nõ eleemoſynas colligi vetuit in cap. 9. ſeſſ. 21.

§.1. Sane licet Sacrum Concilium Tridentinum propter prauos, eleemoſynarum quæſtorum abuſus, eorum nomen atque vſum penitus aboleuerit, neque ipſos ad officium huiuſmodi exercendum vllo modo admitti voluerit, attamen noluit vt eleemoſynarum hoſpitalibus in quibus hoſpitalitas actu exercetur, ad eorum ſuſtentationem à deuotis Chriſtifidelibus erogari ſolitarum, perquiſitio atque collectio ab honeſtis perſonis honeſtoque modo facta prohiberetur.

Hic idem Pont. declarat licere Ord. S. Antonij eleemoſynas certo modo colligere.

§.2. Quocirca ne hoc prætextu Monaſterium ad Romanam Eccleſiam nullo medio pertinens S. Antonij de S. Antonio Ordinis S. Auguſtini Viennen. diœc. illiuſque hoſpitalia & domus per orbem Chriſtianum longe lateque diſperſa, ad quæ (ficut dilecti filij Abbas & Conuentus dicti Monaſterij nobis nuper exponi fecerunt) miſerabiles illæ perſonæ horrendo ſacri ignis cruciatu correptæ, recurſum habere, ibique recipi atque curari & ſuſtentari ſolent, & in quibus Hoſpitalitas ſeruatur, piis Chriſtifidelium eleemoſynis ſine quibus hoſpitalitas huiuſmodi exerceri, & alia onera illis incumbentia ſupportari nequeunt deſtituta remaneant, paterna charitate prouidere, eorumque indemnitati conſulere volentes, ipſorum Abbatis & Conuentus ſupplicationibus in hac parte inclinati; eiſdem Abbati & Conuentui, necnon dilectis filiis Præceptoribus, Adminiſtratoribus, & aliis Religioſis Hoſpitalium dicti Monaſterij in quibus hoſpitalitas actu exercetur, vt petita & obtenta in primis ab Ordinariis locorum annis ſingulis in ſcriptis licentia, quam ip ſi Ordinarij omnino gratis dare debeant, eleemoſynas, & quæcumque alia charitatis ſubſidia per perſonas honeſtæ vitæ ad id ab ipſo Abbate ſeu aliis dictæ Religionis ſuperioribus pro tempore deputatas, pro vſu eius hoſpitalis S. Antonij, in quo hoſpitalitas actu exercetur, ſimulque exiſtit intra fines illius Ciuitatis vel diœc. in qua eleemoſynæ perquirantur, aut eiuſmodi eſt in quo curari ſoleant pauperes omnes eo morbo laborantes, qui ex tota illa diœc. abducuntur perquirere & colligere, illaque recipere & leuare libere & licite valeant, dummodo huiuſmodi eleemoſynæ conuertantur dumtaxat in vſus pauperum infirmorum & miniſtrorum deſeruientium hoſpitalibus quæ in illa diœc. ſunt aut in quibus curari ſolent pauperes illius diœc. in qua eleemoſynæ colliguntur, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo concedimus & indulgemus, ipſoſque per dictos Ordinarios ſeu eorum Vicarios in ſpiritualibus Generales aut Officiales, necnon fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cruciatæ Sanctæ, ac Neapolitan. & aliarum Redemptionis captiuorum ſocietatem deputatos, vel quoſcumque alios nullatenus perturbari impediri vel inquietari, minuſque ſub nomine Religionis S. Antonij huiuſmodi ab aliis quam perſonis, vt præfertur deputatis eleemoſynas ipſas perquiri & colligi, vel eiuſdem religionis inſignia circumferri quocumque prætextu poſſe.

Ordinariiſque publicationem & executionem huius bullæ committitur.

§.3. Et nihilominus vniuerſis & ſingulis Venerabilibus fratribus Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac dilectis filiis eorum in ſpiritualibus Vicariis Generalibus atque Officialibus, necnon Abbatibus, Prioribus & aliis Eccleſiarum Prælatis, in virtute ſanctæ obedientiæ per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi omnes & ſinguli per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Abbatis & Conuentus necnon Præceptorum, Adminiſtratorum, Religioſorum & perſonarum vt præfertur deputatarum huiuſmodi

modi ſeu alicuius eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta huiuſmodi ab omnibus ad quos ſpectat aut ſpectabit quomodolibet in futurum inuiolabiliter obſeruari, ipſoſque Abbatem, Conuentum, Præceptores, Adminiſtratores, religioſos & perſonas vt præfertur deputatas illis pacifice frui & gaudere. Non permittentes eos vel aliquem ipſorum deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, inquietari vel impediri. Contradictores quoſlibet ac rebelles, per pœnas etiam pecuniarias eorum arbitrio infligendas & applicandas, ac denique per ſententias, cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis, ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Contrariis derogat.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, ac in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, aliiſque Apoſtolicis, in Prouincialibus & ſynodalibus conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Eleemoſynas colligentes formam praſcribit.

§. 5. Volumus autem quod perſonæ vt præfertur deputatæ, quæſtorum nomen nullo modo gerant, ſed ſimpliciter eleemoſynarum collectores nuncupentur, & propter hanc operam, eleemoſynarum huiuſmodi participes non ſint, atque hoc munere citra vllum dolum & cum omni modeſtia fungantur, quodque ad ſtabula pro benedictionibus ſuper animalia faciendis accedere, eaſque ſigillare, & aliqua ſigilla & præter præſentes ſeu earum tranſumpta alia priuilegia necnon inſtrumenta quædam quæſtorum inſignia, reliquias, chartas, imagines acus & alia his ſimilia ad excitandas perſonas circumferre, indulgentias publicare, aut per ſe vel alium prædicare, fideles ad eleemoſynas ſibi erogandas minis aut imprecationibus inducere, aut tamquam debitas, vel ſolitas, ſeu aliqua arte etiam prætextu dicendi orationem S. Antonij extorquere, vel ſuper locis vllam quouis nomine conuentionem etiam in vtilitatem Monaſterij, Præceptoriarum, Hoſpitalium & domorum huiuſmodi facere nullo modo præſumant, ſed ſimpliciter, pie & modeſte vnica dumtaxat campanella pulſata (cuius vſus ſoli religioni prædictæ à Sede Apoſtolica conceſſus fuiſſe perhibetur) eleemoſynas pro ſubuentione Hoſpitalium & domorum huiuſmodi petendo accipiant tantum quod ſibi offeretur.

Eam non obſeruantes puniri iubet.

§. 6. Ceterum prædicti Ordinarij diligenter animaduertant vt hæc omnia præciſè obſeruentur, atque non ſolum ad delationem aliorum ſed ex ſuo mero officio inquirant ſi qua fraus præſertim aduerſus leges eis præſcriptas huiuſmodi committatur ab ipſis Collectoribus, quos ſi vere reos comperrerint pro modo culpæ arbitrio ſuo puniant, eoſque ſtatim à collectione amoueant, atque alios, qui boni & idonei ſint, ab eiſdem Superioribus ſuffici curent. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca in quibus de illis fides facienda erit tranſmittere.

Tranſumptis fidem mandat.

§. 7. Volumus & ſimiliter dicta auctoritate decernimus, quod earumdem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo munitis, ea prorſus vbique, etiam in iudicio fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. A. 10. 1. Febr.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 1. Februarij, 1582. Pontificatus noſtri anno decimo.

Calendarij nuper reſtituti pro Feſtiuitatibus S. R. E. ſuo tempore celebrandis, diuiniſque itidem officiis recitandis approbatio, & veteris Calendarij abolitio. LXXIV.

Addendæ ſunt Calendario, aliæ feſtiuitates à ſucceſſoribus Pontificibus adſcriptæ, quæ infra ſuo loco ponentur, & in indice materiarum requires.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. *Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita An. D. 1582.*

Exordium.

INter grauiſſimas paſtoralis officij noſtri curas, ea poſtrema non eſt, vt quæ à ſacro Tridentino Concilio Sedi Apoſtolicæ reſeruata ſunt, illa ad finem optatum, Deo adiutore, perducantur.

Conc. Trid. commiſit Pont. curam reſtituendi Breuiarij in ſeſſ. 25 ſtopenn.

§. 1. Sane eiuſdem Concilij Patres, cum ad reliquam cogitationem, Breuiarij quoque curam adiungerent, tempore tamen excluſi, rem totam ex ipſius Concilij decreto ad auctoritatem & iudicium Romani Pontificis retulerunt.

Duo igitur hic expreſſa requiruntur.

§. 2. Duo autem Breuiario præcipue continentur, quorum vnum, preces laudeſque diuinas feſtis profeſtiſque diebus perſoluendas complectitur, alterum pertinet ad annuos Paſchæ, feſtorumque ex eo pendentium recurſus, Solis & Lunæ motu metiendos.

Primū curatum eſt à Pio V. vt ſup. in eius conſt. 64.

§. 3. Atque illud quidem fel. rec. Pius V. prædeceſſor noſter abſoluendum curauit, atque edidit.

Secundum eſſe ... modo examinat.

§. 4. Hoc vero, quod nimium exigit legitimam Calendarij reſtitutionem, iamdiu a Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, & ſæpius tentatum eſt, verum abſolui, & ad exitum perduci ad hoc vſque tempus non potuit, quod rationes emendandi Calendarij, quæ a cæleſtium motuum peritis proponebantur, propter magnas, & fere inextricabiles difficultates, quas huiuſmodi emendatio ſemper habuit, neque perennes erant, neque antiquos Eccleſiaſticos ritus incolumes (quod in primis hac in re curandum erat) ſeruabant.

Hic refert Pont. ... rationem ... Calendarij.

§. 5. Dum itaque nos quoque credita nobis, licet indignis, à Deo diſpenſatione freti, in hac cogitatione curaque verſaremur, allatus eſt nobis liber à dilecto filio Antonio Lilio artium & medicinæ doctore, quem quondam Aloyſius eius germanus frater conſcripſerat, in quo per nouum quemdam Epactarum Cyclum ab eo excogitatum, & ad certam ipſius Aurei numeri normam directum, atque ad quamcumque anni Solaris magnitudinem accommodatum, omnia quæ in Calendario collapſa ſunt, conſtanti ratione, & ſæculis omnibus duratura, ſic reſtitui poſſe oſtendit, vt Calendarium ipſum nulli vmquam mutationi in poſterum expoſitum eſſe videatur. Nouam hanc reſtituendi Calendarij rationem exiguo volumine comprehenſam ad Chriſtianos Principes, celebrioreſque vniuerſitates paucos ante annos miſimus, vt res quæ omnium communis eſt, communi etiam omnium conſilio perficeretur, illi cum, quæ maxime optabamus, concordes reſpondiſſent, eorum nos omnium conſenſione adducti, viros ad Calendarij emendationem adhibuimus in Alma Vrbe harum rerum peritiſſimos, quos longe ante ex primariis Chriſtiani orbis nationibus delegeramus. Ii cum multum temporis & diligentiæ ad eam lucubrationem adhibuiſſent, & Cyclos tam veterum quam recentiorum vndique conquiſitos, ac diligentiſſime perpenſos inter ſe contuliſſent, ſuo, & doctorum hominum, qui de ea re ſcripſerunt iudicio, hunc præ ceteris elegerunt Epactarum Cyclum, cui nonnulla etiam adiecerunt, quæ, ex accurata circumſpectione viſa ſint ad Calendarij perfectionem maxime pertinere.

Congruentia tria hic expreſſa neceſſaria ſunt.

§. 6. Conſiderantes igitur nos, ad rectam Paſchalis feſti celebrationem, iuxta ſanctorum Patrum, ac veterum Romanorum Pontificum, præſertim Pij & Victoris primorum, necnon magni illius œcumenici Concilij Nicæni, & aliorum ſanctiones, tria neceſſaria coniungenda, & ſtatuēda eſſe, Primum certam Verni æquinoctij ſedem; Deinde rectam poſitionem XIV. Lunæ primi menſis, quæ vel in ipſum æquinoctij diem incidit, vel ei proxime

ſuccedit

ſuccedit. Poſtremo primum quemque diem Dominicum, qui eamdem XIV. Lunam ſequitur; curauimus non ſolum æquinoctium Vernum in priſtinam ſedem, à qua iam à Concilio Nicæno decem circiter diebus receſſit, reſtituendum, & XIV Paſchalem ſuo in loco, à quo quatuor & eo amplius dies hoc tempore diſtat, reponendam, ſed eam quoque tradendam rationem, qua cauetur, vt in poſterum æquinoctium, & XIV. Luna à propriis ſedibus numquam dimoueantur.

Primo igitur loco reponit Vernum æquinoctium in ſede ſua ad diem 21. Martij.

§.7. Quo igitur vernum æquinoctium quod à patribus Concilij Nicæni ad XII. Calend. Aprilis fuit conſtitutum, ad eamdem ſedem reſtituatur, Præcipimus, & mandamus, vt de menſe Octobri, anni 1582. decem dies incluſiue à tertia Nonarum vſque ad pridie Idus eximantur, & dies qui feſtum S. Franciſci IV. Nonas celebrari ſolitum ſequitur, dicatur Idus Octobris, atque in eo celebretur feſtum SS. Dionyſij, Ruſtici, & Eleutherij martyrum, cum commemoratione S. Marci Papæ & confeſſoris, & SS. Sergij, Bacchi, Marcelli, & Apulei martyrum. Septimodecimo vero Cal. Nouembris, qui dies proxime ſequitur, celebretur feſtum S. Calixti Papæ & martyris. Deinde XVI. Calen. Nouemb, fiat officium & miſſa de Dominica XVIII. poſt Pentecoſten, mutata litera Dominicali G. in C. Quintodecimo denique Cal. Nouemb. dies feſtus agitur S. Lucæ Euangeliſtæ, à quo reliqui deinceps agantur feſti dies, prout ſunt in Calendario deſcripti.

Indicat ſubtractionis decem dierum ...

§. 8. Ne vero ex hac noſtra decem dierum ſubtractione, alicui quod ad annuas vel menſtruas præſtationes pertinet, præiudicium fiat, partes iudicum erunt in controuerſiis, quæ ſuper hoc exortæ fuerint, dictæ ſubtractionis rationem habere, addendo alios X. dies in fine cuiuſlibet præſtationis.

Iterum vnde æquinoctium ... ordinem ... propoſuit.

§.9. Deinde ne in poſterum à 12 Cal. April. æquinoctium recedat, ſtatuimus Biſſextum quarto quoque anno (vti mos eſt) continuari debere, præterquam in centeſimis annis: qui quamuis Biſſextiles antea ſemper fuerint, qualem etiam eſſe volumus annum 1600. poſt eum tamen, qui deinceps conſequentur centeſimi, non omnes Biſſextiles ſint, ſed in quadringentis quibuſque annis primi quinque tres centeſimi ſine Biſſexto tranſigantur, quartus vero quiſque centeſimus Biſſextilis ſit, ita vt annus 1700. 1800. 1900. Biſſextiles non ſint. Anno vero 2000. more conſueto dies Biſſextus intercaletur, Februario dies 29. continente, idemque ordo intermittendi, intercalandique Biſſextum.

Cyclumque Epactarum ſubſtituit in Calen. loco aurei numeri.

§. 10. Quo item XIV. Paſchalis recte inueniatur, itemque dies Lunæ iuxta antiquum Eccleſiæ morem ex Martyrologio ſingulis diebus deſcendi fideli populo recte proponantur, ſtatuimus, vt amoto aureo numero de Calendario, in eius locum ſubſtituatur Cyclus Epactarum, qui ad certam (vti diximus) aurei numeri normam directus efficit, vt nouilunium, & XIV. Paſchalis vera loca ſemper retineant. Idque manifeſte apparet ex noſtri explicatione Calendarij. In quo deſcriptæ ſunt etiam tabulæ Paſchales ſecundum priſcum Eccleſiæ ritum quo certius & facilius ſacroſanctum Paſcha inueniri poſſit.

Et Cyclum ſolarem antiquum ad priſtinam & quidemque intercalandi rationem accommodatum.

§.11. Poſtremo quoniam partim ob decem dies de menſe Octobris anni 1582. qui correctionis annus recte dici debet exemptos, partim ob ternos etiam dies quolibet quadringentorum annorum ſpatio minime intercalandos, interrumpatur, neceſſe eſt Cyclus literarum Dominicalium 28. annorum ad hanc vſque diem vſitatus in Eccleſia Romana; Volumus in eius locum ſubſtitui eumdem Cyclum 28. annorum ab eodem Lilio tum ad dictam intercalandi Biſſexti in centeſimis annis rationem, tum ad quamcumque anni ſolaris magnitudinem accommodatum ex quo litera Dominicalis beneficio Cycli ſolaris æque facile ac prius, vt in proprio canone explicatur, reperiri poſſit in perpetuum.

Calendarium ſic reſtitutum approbat.

§. 12. Nos igitur vt quod proprium Pont. Max. eſſe ſolet exequamur, Calendarium immenſa Dei erga Eccleſiam ſuam benignitate iam correctum atque abſolutum hoc noſtro decreto probamus, & Romæ vna cum Martyrologio imprimi, impreſſumque diuulgari iuſſimus.

Illudque imprimi prohibet ſine licentia Pont.

Hac prohibitione ſua ... ſuſpenſa reuocata.

§.13. Vt vero vtrumque vbique terrarum incorruptum ac mendis erroribus purgatum ſeruetur, omnibus in noſtro & S.R.E. dominio mediate vel immediate ſubiecto commorantibus impreſſoribus ſub amiſſionis librorum, ac centum ducatorum auri Cameræ Apoſt. ipſo facto applicandorum, aliis vero in quacumque orbis parte, conſiſtentibus ſub excommunicationis latæ ſententiæ ac aliis noſtri pœnis, ne ſine noſtra licentia Calendarium aut Martyrologium, ſimul vel ſeparatim imprimere, vel proponere, aut recipere vllo modo audeant vel præſumant, prohibemus.

Eodem quoque omnes vti præcipit poſt diē 5. Octob. 1582 & reſpectiue 1583. Ad quod vide declarationem quæ hic ſequitur.

§.14. Tollimus autem, & abolemus omnino vetus Calendarium, volumuſque, vt omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, Epiſcopi, Abbates, & ceteri Eccleſiarum præſides, nouum Calendarium (ad quod etiam accommodata eſt ratio Martyrologij) pro diuinis officiis recitandis, & feſtis celebrandis in ſuas quiſque Eccleſias, monaſteria, Conuentus, Ordines, militias, & diœceſes introducant, & eo ſolo vtantur, tam ipſi quam ceteri omnes presbyteri & clerici, ſæculares & regulares vtriuſque ſexus; necnon milites, & omnes Chriſtifideles; cuius vſus incipiet poſt decem illos dies ex menſe Octobris anni 1582. exemptos. Iis vero, qui adeo longinquas incolunt regiones, vt ante præſcriptum à nobis tempus harum literarum notitiam habere non poſſint, liceat, eodem tamen Octobris menſe in ſequentis anni 1583. vel alterius, cum primum ſcilicet ad eos hæ noſtræ literæ peruenerint, modo à nobis paulo ante tradito eiuſmodi mutationem facere, vt copioſius in noſtro Calend. anni correctionis explicabitur.

Hortaturque Imperatorem & Principes vt Calendarium ſic emendatum recipiant & ſeruari faciant.

§. 15. Pro data autem nobis à Domino auctoritate hortamur & rogamus cariſſimum in Chriſto filium noſtrum Rodulphum Romanorum Regem Illuſtrem in Imperatorem electum, ceteroſque Reges, Principes, ac Reiſpublicas, iiſdemque mandamus vt quo ſtudio illi à nobis contenderunt, vt hoc tam præclarum opus perficeremus, eodem, immo etiam maiore, ad conſeruandam in celebrandis feſtiuitatibus inter Chriſtianas nationes concordiam, noſtrum hoc Calendarium & ipſi ſuſcipiant, & à cunctis ſibi ſubiectis populis religioſe ſuſcipiendum, inuiolateque obſeruandum curent.

Forma publicandi hanc conſt.

§. 16. Verum quia difficile foret præſentes literas ad vniuerſa Chriſtiani orbis loca deferri, illas ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Cancellariæ Apoſt. valuas, & in acie Campi Floræ publicari & affigi, & earumdem literarum exemplis, etiam impreſſis, & voluminibus Calendarij, & Martyrologij inſertis & præpoſitis, ſiue manu tabellionis publici ſubſcriptis, necnon ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis, eamdem prorſus indubitatam fidem vbique gentium & locorum haberi præcipimus, quæ originalibus literis exhibitis omnino haberetur.

Sanctio pœnalis.

§. 17. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum præceptorum, mandatorum, ſtatutorum, voluntatis, probationis, prohibitionis, ſublationis, abolitionis, hortationis, & rogationis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Dat. Tuſculi, anno Incarnat. Dom. 1582. ſexto Kal. Martij, Pont. noſtri anno 10. *D.P. An. 1582. 24. Febr.*

Publicatio.

Anno à Natiuitate D.N. Ieſu Chriſti 1582. Indict. 10 die vero Iouis 3. menſis Martij Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris & D.N.D. Gregorij diuina prouidentia PP. XIII. anno eius 10. retroſcriptæ literæ Apoſt. publicatæ & affixæ fuerunt in valuis Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancell. Apoſt. ac in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per me Scipionem de Octauianis Apoſtolicum Curſorem.

Franciſcus Barbon Mag. Curſ.

Sequitur Declaratio ſuper obſeruatione Calendarij nuper editi, pro illis qui de menſe Octobris 1582. illud ſeruare non cœperunt.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1582.*

Cauſa huius declarationis.

CVpientes pro Paſtoralis officij nobis diuinitus iniuncti ſolicitudine, Calendarium nuper, cura & iuſſu noſtro correctum atque editum, vbique locorum ab omnibus, qui illud propter diuerſa impedimenta,

ſtatuto

ſtatuto die menſis octobris proxime præterit, obſeruare non cœperunt, quamprimum in vſum recipi, & prout maxime expediens eſt, diligenter & exacte ſeruari. Idcirco ne ſub ſequens menſis Octobris, quod quidem nimis longum eſſet, expectetur: volentes vigilantiæ noſtræ prouidentia, opportuna remedia huic difficultatibus celeriter adhibere.

Declaratio ſuper obſeruatione Calend. pro iis qui menſe Octob. 1582. obſeruare non cœperunt.

§. 1. Motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione ſtatuimus, præcipimus, & mandamus, vt quicumque in quibuſuis Regnis, Prouinciis, Ciuitatibus, & locis conſtituti, Calendarium emendatum prædictum hactenus nondum obſeruare cœperunt, illud modo & formula infraſcripta, ſemotis cunctis excuſationibus, & impedimentis, omnino ſeruent, videlicet: Cum peruentum fuerit ad diem 10. Februarij anni milleſimi quingenteſimi octuageſimi tertij, in quem cadit Dominica Quinquageſimæ ſecundum antiquum Calendarium, tranſitus ſtatim fiat ad diem 21. eiuſdem menſis Februarij, omiſſis decem diebus inter diē decimum, & diem 21. Febr. huiuſmodi interpoſitis, quæ erit feria ſecunda poſt Dominicam Quinquageſimæ (mutata litera Dominicali F. in B.) in qua dicatur officiū, & miſſa de S. Valentino presbytero & martyre, cum commemoratione, SS. Fauſtini & Iouitæ martyrum, & S. Simeonis Epiſcopi & martyris, & feria tertia de Cathedra, proxima autem feria quarta erit dies Cinerum; atque hoc pacto nulla amplius erit diſcrepantia in Feſtorum, tàm mobilium quam fixorum celebratione.

Tranſumptorum fides.

§. 2. Verum quia difficile foret præſentes literas ad vniuerſa Chriſtiani orbis loca deferri, volumus quod illarum tranſumptis, etiam impreſſis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis, eadem prorſus indubitata fides vbiuis gentium & locorum habeatur, quæ originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D. P. An. 11. 7. Nouemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die 7. Nouemb. 1582. Pont. noſtri anno 11.

LXXV. Qui presbyteri Religionis & Societatis Ieſu, literas Sacræ Pœnitentiariæ Apoſtolicæ aperire poſſint.

Plura de hac Societate notaui ſup. ad conſt. 25. Pauli III. Regimini.

Edita An. D. 1582.

GREGORIVS PAPA XIII.
Dilecto filio Claudio Aquauiuæ Præpoſito Generali Societatis Ieſu.

Cauſa huius conceſſionis.

EXponi nobis nuper feciſti quod alias quondam Alexander Frumentus, tunc officij Sacræ Pœnitentiariæ Regens, dilectis filiis presbyteris Societatis Ieſu, cui præeſſe dignoſceris, etiamſi nullo magiſterij in Sacra Theologia, & doctoratus in iure canonico, gradibus inſigniti eſſent, alias tamen idoneis, & approbatis ipſius Societatis confeſſariis, vt quaſcumque obſignatas, etiam Magiſtris in Theologia, vel Iure Canonico Doctoribus directas in foro conſcientię eiuſdem Sacræ Pœnitentiarię literas aperire, & abſolutionis beneficium iuxta illarum diſpoſitionem impendere poſſent & valerent, verbotenus conceſſit, eaque facultate ipſi presbyteri hactenus vſi ſunt, Cum itaque ipſius Societatis Religioſi ad huiuſmodi gradus, niſi pro neceſſitate ſcholarum ſuarum promoueri non ſoleant: pœnitentes etiam ad ipſos presbyteros cum ſuis literis abſolutionis in dies recurrant, & importune obſecrent, opportune etiam eos iuuari conuenit.

Conceſſio quod aliqui presbyteri ... aperire ... Sacræ Pœnitentiariæ.

§. 1. Nos idcirco tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, presbyteris Societatis huiuſmodi per te, vel tibi ſubordinatos illius ſuperiores de tua licentia deſignandis, & ab Ordinariis locorum approbatis, vel approbandis, etiamſi magiſterij vel doctoratus, aut aliis gradibus inſigniti non ſint, literas huiuſmodi aperiendi, confeſſionibuſque fidelium ad ipſos recurrentium auditis & impoſita ſalutari in illis expreſſa, vel de iure infligenda pœnitentia, abſoluendi, ac in foro conſcientiæ quaſcumque ſibi verbo vel ſcriptis commiſſas abſolutiones, diſpenſationes, & pœnitentiarum iniunctiones excipiendi, & exequendi, licentiam & facultatem tenore præſentium concedimus & impartimur.

Contrariis derogatio.

§. 2. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§. 3. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo ſuo, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem vbique fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 10. 5. Aprilis.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 5. Aprilis 1582. Pont. noſtri anno 10.

LXXVI. De auctoritate Præpoſiti Generalis Clericorum Regularium Societatis Ieſu, circa contractus cenſuum, alienationumque, & aliorum.

Cetera de hac Societate, notata habes ad conſt. 25. Pauli III. Regimini. *ſup.*

Edita An. D. 1582.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

APoſtolicæ Sedis circumſpecta benignitas, in quarumuis Religionum, præſertim earum quæ gregi Dominico inuigilant, ac prædicationibus & lectionibus, cum humanis tum ſacris inſiſtunt, commodis & vtilitatibus conſequendis, prouidentiæ ſuæ auctoritatem interponit, & quanto poteſt fauore proſequitur.

Omnis facultas ... contractus ... Præpoſito ... Societatis.

§. 1. Sane dilectus filius Euerardus Mercurianus Præpoſitus Generalis Societatis Ieſu nobis nuper exponi fecit, quod cum literis, tam fel. record. Pauli Tertij, quàm piæ mem. Iulij etiam Tertij Romanorum Pontificum prędeceſſorum noſtrorum, in fauorem dictæ Societatis emanatis, & per dictorum Pontificum ſucceſſores, & Nos reſpectiue confirmatis, ac eiuſdem Societatis conſtitutionibus, omnimoda Collegiorum illius ac etiam temporalium bonorum, ad ipſa Collegia ſpectantium gubernatio, ad pro tempore exiſtentem Præpoſitum Generalem vel ipſam Societatem, ita tamen quod in ipſius Præpoſiti, aut profeſſæ Societatis, vel alios, quam ipſorum Collegiorum vſus bona huiuſmodi expendi, aut diſtrahi non poſſint, ſed in ſtudentium vtilitatem ſic conuerti, vt illi dictis bonis abuti non valeant, ſpectare & pertinere dignoſcatur. Indeque fiat vt Collegia ipſa capitulariter nullo modo congregentur, ſed omnis facultas celebrandi contractus, prout per eaſdem conſtitutiones, ac etiam primam ipſius Societatis generaliter habitam Congregationem ſtatutum & declaratum fuit, penes eumdem Præpoſitum pro tempore exiſtentem reſideat.

Ac etiam ex ... Apoſt.

§. 2. Cumque etiam dicta Societas, quæ Ordo Mendicans exiſtit, aliorum Ordinum Mendicantium ſuper contractibus ineundis, à Sede Apoſtolica conceſſis priuilegiis gaudeat.

Et hic Pont. ... conceſſit ... poteſt, ... per ... more.

§. 3. Noſque eidem Euerardo præpoſito, Societati vt interuenientibus illis dumtaxat, qui more Societatis prædictæ, & ſecundum eius conſtitutiones & ſtatuta, regimen & adminiſtrationem domorum & Collegiorum inire & promouere ſolent, ſeruato in eiuſmodi Congregationibus peculiari ac proprio dictæ Societatis procedendi modo, priuilegiis illis vtendi, necnon contractus ineundi licentiam & facultatem conceſſerimus, prout in ſingulis literis Apoſtolicis deſuper confectis, plenius continetur.

Idem modo Pot. ex ... tenetur.

§. 4. Tamen quia nec modus ille quis ſit, nec omnes per quos Præpoſitus Generalis facultatem huiuſmodi alioquin exercere poteſt, in dictis noſtris literis ſatis expreſſi fuere; ac etiam quia eidem Societati priuilegiis & literis Apoſtolicis huiuſmodi, tum quod variis literis, & monumentis conceſſa ſunt, vti & illa ad ſingulos contractus ineundos afferre diſpendioſum moleſtumque exiſtit, tum quod in nonnullis regionibus emphiteuſes ad tres vitas concedi ſolent, nec particulares homines illas ad breuius tempus accipere facile adducuntur.

Et

Et propterea, ac etiam ex eo quod nonnumquam pro Collegiorum ipſorum, necnon domorum profeſſionis, vel aliorum locorum eiuſdem Societatis neceſſitate, bona huiuſmodi locare, alienare, permutare, vel in emphyteuſim ſeu liuellum dare expedit: ac quandoque contingit, vt conditio ſemel oblata, ſi prætermittatur, non paruam afferat iacturam, pro parte dicti Euerardi Præpoſiti nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt præmiſſa omnia plenius declarare, & alias in eiſdem opportune prouidere, de benignitate Apoſt. dignaremur.

Facultatem alienandi, & aliis modis contrahendi d. Præpoſito concedit.

§. 5. Nos igitur qui operarios in vinea Domini præſertim pondus diei & æſtus ſuſtinentes, ſyncero proſequimur affectu noſtrarum, ac eorumdem prædeceſſorum noſtrorum literarum, necnon Societatis prædictæ conſtitutionum, aliorumque præmiſſorum tenores, præſentibus pro expreſſis habentes, & eumdem Præpoſitum, ac dictæ Societatis ſingulares perſonas à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati eiſdem Societati, ac Generali Præpoſito moderno, & pro tempore exiſtenti, vt ex nunc de cetero, perpetuis futuris temporibus, informatione de cõtractibus ineundis, per literas vel alias pro vt ipſe Generalis ſtatuerit, à ſubordinatis localibus præpoſitis, vel Rectoribus aut præfectis, ſeu eorum Vicegerentibus, vel à Prouincialibus ſeu Viſitatoribus, aut Commiſſariis, vel ab aliis ſibi bene viſis, auditis iuxta eorum inſtitutum Conſultoribus, accepta, quæcumque Domorum, tum profeſſarum tum profeſſionis, Collegiorum, & aliorum locorum eiuſdem Societatis vbilibet conſiſtentium, bona ſtabilia & immobilia, ſeu quaſi ſtabilia, necnon, & pretioſa mobilia, cuiuſcumque qualitatis, & quantitatis ac valoris, & in quocumque loco poſita, pro pretio, & ſub pactis, conditionibus, modis, & formis hinc inde conueniendis, in euidentem tamen Domorum, & Collegiorum huiuſmodi vtilitatem, per ſe vel alium ſeu alios vendere, alienare, permutare ac etiam in Emphyteuſim ſeu liuellũ ad tres generationes vel nominationes tantum, ſeu aliud longum tempus, pro affectu ſibi bene viſo concedere, abſque alia à nobis vel ſucceſſoribus noſtris Rom. Pontificibus, pro tempore exiſtentibus, aut Sede prædicta, vel illius de latere Legatis, ſeu Nunciis, aut etiam locorum Ordinariis petenda vel obtinenda licentia, ſeu confirmatione, libere & licite poſſit & valeat cõcedimus & indulgemus. Ita tamen quod ſi ex eiuſdem Generalis Præpoſiti facultate, pro rerum exigentia, opus ſit, in Europæ videlicet Prouinciis, ante datam eidem Præpoſito informationem, contractus alienationum fieri, dominium nihilominus, & poſſeſſio bonorum quorumuis, ſuper quibus contractus huiuſmodi initi fuerint, penes Domos, Collegia, ac loca prædicta, donec ipſe Generalis rem confirmauerit, aut ſuum conſenſum deſuper præſtiterit, remaneat ac remanere intelligatur. In Indiis vero & aliis extra Europam regionibus, contractuum huiuſmodi confirmatio ipſis Prouincialibus, aut Viceprouincialibus, Viſitatoribus ſeu Commiſſariis, ſimili per eos informatione accepta, committi poſſit ab ipſo Generali Præpoſito. Alias, & in euentum in quem ordo ſupraſcriptus non fuerit obſeruatus, venditio, alienatio, permutatio, locatio, & conceſſio, ac contractus, necnon inde ſequuta quæcumque nulla, & inualida, nulliuſque roboris ac momenti exiſtant. Ac ita in præmiſſis ſic perpetuo declaramus, & decernimus.

Contractus ab eo firmatos hic expreſſis tamen, [illegible] approbat

§. 6. Et nihilominus ex nunc prout ex tunc, & è contra poſtquam venditiones, alienationes, permutationes, locationes conceſſiones ac contractus pro tempore, vt præmittitur facti, & per dictum Præpoſitum Generalem approbati, & ratificati fuerint, ſeu conſenſus eiuſdẽ Præpoſiti Generalis interuenerit, eaſdem venditiones, alienationes, permutationes, locationes, conceſſiones, & contractus, & inde ſequuta quæcumque, necnon inſtrumenta, & ſcripturas deſuper pro tempore confecta, Apoſtolica auctoritate approbamus, & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere debere ſtatuimus, omneſque & ſingulos tam iuris quam facti defectus, ſiqui forſan interuenerint quomodolibet in eiſdem ſupplemus; decernentes ea omnia, abſque alio deſuper ordinaria vel Apoſtolica aut alia auctoritate, ſeu de Sedis Apoſtolicæ commiſſione faciendo examine, ac præſentes, & in eis contenta validas & efficaces, validaque & efficacia perpetuo fore, necnon ab omnibus obſeruari debere, ipſoſque contrahentes ad contractuum & ſtipulatarum conuentionum obſeruationem omnino teneri, ac ſuper præmiſſis & inde ſequutis quibuſcumque per quoſcumque quauis auctoritate quomodolibet moleſtari vel impediri non poſſe. Necnon irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§. 7. Quocirca venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis, eorum in ſpiritualibus Vicariis, aut officialibus generalibus, Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, necnon Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis, ad quos id quomodolibet ſpectat, & in futurum ſpectabit, per eaſdem præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Generalis Præpoſiti vel aliarum perſonarum eiuſdem Societatis, aut alicuius eorum, ſuper his fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque & eorum cuilibet in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eaſdem præſentes, & in eis contenta quæcumque, ab omnibus quos illa concernunt integre & inuiolabiliter obſeruari. Non permittentes eos aut eorum aliquem deſuper contra earumdem præſentium tenorem, quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Contrariis derogat.

§. 8. Non obſtantibus fel. record. Bonifacij VIII. de vna, & in Concilio generali edita, de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas quis vigore præſentium ad iudicium non trahatur, & piæ memoriæ Symmachi ac Pauli II. prædeceſſorum noſtrorum de rebus Eccleſiæ non alienandis, vel alienatis recuperandis: aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon quibuſuis etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis, quoque indultis, & litteris Apoſtolicis quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis ac irritantibus, & aliis decretis; in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi de illis, ac totis eorum tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, indiuidua & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris; hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Seu ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptis credi mandat.

§. 9. Volumus autem quod earumdem præſentium tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu etiam ipſius Præpoſiti Societatis, munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. P. An. 5. 18. Decemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 18. Decemb. milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri anno 5.

Sequitur ampliatio d. auctoritatis alienandi.

Edita An. D. 1582.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX debito Paſtoralis officij ad ea libenter intendimus, per quæ religioſorum locorum ac perſonarum in eis degentium vtilitates, & commoda valeant procurari.

Authoritas Præpoſiti in celebrandis contractibus refertur.

§. 1. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilecti filij Claudij Aquauiuæ præpoſiti Generalis Societatis Ieſu petitio continebat, Quod poſtquam alias per diuerſas literas Apoſtolicas diuerſorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, & dictæ Societatis Conſtitutiones, & decreta, illius Præpoſito Generali pro tempore exiſtenti, vel ipſi Societati omnimodam Collegiorum, & Domorum probationum, bonorumque ad illa ſpectantium gubernatio, abſque alia perſonarum in eis degentium capitulari congregatione facienda: etiam cum facultate quoſuis contractus emptionum, venditionum, aliarumque venditionum, alienationum, necnon obligationum, ceſſionum quarumlibet rerum temporalium, mobilium & immobilium, etiam in beneficialibus ac ſpiritualibus aliiſque quibuſcumque etiam præiudicialibus, necnon Inſtrumenta quæcumque tam per ſe quam per alios celebrandi, ac inſuper, Mendicantium, necnon per noſtras literas aliorum Ordinum & piorum locorum priuilegiis omnibus vtendi, & alias ſub certis modo & forma inibi expreſſis conceſſa fuiſſet.

Dubia deſuper orta eidem recenſentur.

§. 2. Denique cum vſus priuilegiorum huiuſmodi dictæ Societati parum prodeſſet, eo quod contrahentes tenuerent, neque adducerentur ad contrahendum ſolo priuilegio communicationis, eſſetque frequentiſſimum, & maxime neceſſarium ipſi Societati in his ſuis quaſi primordiis, pro Collegiorum & domorum illius, fundationibus, & ampliationibus domos, agros, & bona alia commutare, & vendere ac ſuper his cenſus imponere, His aliiſque de cauſis.

Continentia bullæ hic præmiſſa refertur.

§. 3. Nos eidem Societati, illiuſque Præpoſito Generali pro tempore exiſtenti, quod informatione de contractibus ineundis, per literas vel alias, prout ipſe Præpoſitus generalis ſtatueret; a ſubordinatis localibus Præpoſitis vel Rectoribus, aut Præfectis, ſeu eorum vicegerẽtibus, vel à Prouincialibus, ſeu viſitatoribus, aut Commiſſariis vel ab aliis ſibi beneuiſis, auditis iuxta eorum inſtitutum Conſultoribus, accepta quæcumque Domorum, tum profeſſarũ, tum probationis, Collegiorum, & aliorum locorum eiuſdem Societatis vbilibet conſiſtentium bona ſtabilia, necnon etiam precioſa mobilia, cuiuſcumque qualitatis, & quantitatis, ac valoris, & in quouis loco poſita pro pretio, & ſub pactis, conditionibus, modis, & formis hincinde conueniendis, in euidentem tamen Domorum, & Collegiorum huiuſmodi vtilitatem per ſe vel alium, ſeu alios vendere, alienare, permutare, in emphyteuſim, ſeu liuellum ad tres generationes, vel nominationes tantum pro affictu ſibi beneuiſo dare, licite valere; etiam abſque alia Sedis Apoſt. vel locorum Ordinariorum licentia, ſeu confirmatione deſuper obtinenda, ita quod venditiones, alienationes, permutationes, locationes, conceſſiones, contractus, inſtrumenta, & inde ſequuta quæcumq;, poſtquam ab ipſo Præpoſito Generali ratificata fuiſſent, ſeu illius conſenſus interfuiſſet, eo ipſo Apoſt. auctoritate, nullo alio deſuper habendo examine, vel commiſſione, approbata, & confirmata eſſent, indulſit, prout in ſingulis literis Apoſtolicis deſuper confectis plenius continetur.

Alia dubia ſunt poſtea exorta.

§. 4. Cum autem ſicut eadem ſubiungebat petitio, ea quæ de nouo emergunt, nouo indigeant auxilio, ipſique contrahentes præſertim in Curia varias quotidie requirant cautelas, ſine quibus exiſtimant ſibi non fore ſatis cautum, inter quas ea potiſſima eſt, quod in indulto huiuſmodi non fuerit expreſſum, quod etiam cenſus redimibiles ſuper eiſdem bonis poſſent vendi, quæ tamen ſpecies eſt, eaque minima, venditionis, & idcirco ab aliquot iam annis frequens fuit, vt cenſus redimibiles alias iuxta formã priuilegij huiuſmodi venderẽtur, & imponerentur. Quare pro parte dicti Claudij nobis fuit humiliter ſupplicatũ quatenus ſibi, dictæque Societati in præmiſſis conſulere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Datur itaque d. Præpoſito amplior facultas.

§. 5. Nos igitur eumdem Claudium, & ſingulares ipſius Societatis perſonas à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, ac prædictarum literarum, & conſtitutionum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, eidem Claudio, & pro tempore exiſtenti Præpoſito Generali dictæ Societatis, vel ipſi Societati, dum ea ſcilicet erit generaliter congregata, ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus, per ſe vel per alios, vt informatione, ſicut præmittitur, vel ſi voluerit et viſum erit, extraiudicialiter ac ſummarie & ſimpliciter accepta, vel etiam ea omnino omiſſa, bona Domorum, Collegiorum, & locorum huiuſmodi ſtabilia, & etiam mobilia pretioſa, præſentia, & futura, pro illorum vtilitate, ſeu neceſſitate, quibuſcumque perſonis, tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus cuiuſcumque gradus, ordinis, & dignitatis exiſtentibus, etiam Collegiis, Communitatibus, & Vniuerſitatibus, ad eam rationem quæ facilius inueniri poterit, & pro pretio reperibili vendere, alienare, permutare, in emphyteuſim, ſeu liuellum ad tres generationes, vel in aliud longum tempus dare, locare, etiam cum donationis, ſeu inueſtituræ receptione, ac repræſentata pecunia, ſine tamen ſoliti illorum redditus diminutione, necnon generaliter & ſpecialiter obligari, & hypothecare, ſuper illis cenſus quoſcumque redimibiles imponere, & vendere, necnon de bonis eiſdem compromittere, & quomodolibet ſuper illis tranſigere, illiſque ſimpliciter, vel liti deſuper habitæ, ac actioni, etiam in non poſſeſſorem cedere, & reum citare, vtilitatemque venditionum & aliorum huiuſmodi, vel etiam neceſſitatem, aut aliam cauſam, propter quam fiunt ſimpliciter, & abſque figura iudicij cognoſcere, iudicare, definire, & penitus terminare, libere, & licite valeat, & alias iuxta dictarum literarum tenorem, harum ſerie, Apoſtolica auctoritate concedimus. Et ad hoc, ſi opus ſit, licentias, & facultates omnes prædictas extendimus, & ampliamus. Ipſoſque cõtrahentes, habita ſola prępoſiti Generalis vel congregatæ Societatis per literas patentes more ipſius Societatis vel alias confirmatione, aut conſenſu, ſolo contractu ſecuros exiſtere, nec ad venditionum, communicationum, & aliarum huiuſmodi alienationum vtilitatis, ſeu neceſſitatis, aut in æquiualentia, vel meliora bona pretij conuerſionis vel aliam demonſtrationem teneri. Necnon contractus quoſcumque ſuper his hactenus initos perpetuo valere, parteſq; ipſas ad illorum obſeruationem omnino obligari, & tam ipſos hactenus initos contractus, quam in futurum ineundos, quibus ipſius Generalis Prępoſiti, nunc, & pro tempore exiſtentis, vel etiam congregatæ Societatis conſenſus ſeu confirmatio acceſſerit, alia Sedis Apoſtolicæ confirmatione, & approbatione non indigere.

Clauſula ſublata, &c.

§. 6. Sicque per quoſcumque Iudices, ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, necnon quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Deputatio executorum.

§. 7. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris, Toletan. & Treueren. ac Rigen. Archiepiſcopis per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum per ſe, vel alium ſeu alios eaſdem præſentes, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Claudij, vel pro tempore exiſtentis Præpoſiti Generalis, aut Societatis huiuſmodi vel alicuius eorum fuerint deſuper requiſiti, ſolẽniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant, auctoritate noſtra præſentes, & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari, ac ſingulos, quos literæ ipſæ concernunt, pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos vel aliquem eorum deſuper contra præſentium tenorem per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per

per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia appellatione poſtpoſita, compellendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Derogatio contrariorum.

§. 8. Non obſtantibus fel. record. Symmachi, & Pauli, aliorumque Romanorum Pontificum, etiam prædeceſſorum noſtrorum de rebus Eccleſiæ non alienandis, ſed alienatis recuperandis aliiſque Apoſt. conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon quibuſuis, etiam iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apoſt. quibuſuis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, etiã Motu proprio, & Conſiſtorialiter ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, ac dictis literis, ſi in aliquo obſtent, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 9. Ceterum quia difficile foret eaſdem præſentes ad ſingula quæque loca, vbi neceſſarium fuerit, deferre, volumus quod illarum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu etiam ipſius Societatis Præpoſiti Generalis munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio, & extra, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur; ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 12. 5. Auguſti.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnat. Dominicæ 1582. Nonis Auguſti, Pont. Noſtri Anno 11.

LXXVII. Quod perſonæ Societatis Ieſu, à quocumque Antiſtite etiam extra tempora, de licentia ſuorum Prælatorum ad ſacros ordines promoueri, & ad quoſcumq; alios regulares Ordines tranſire poſſint, habita licentia Præpoſiti generalis.

Quamplura de hac Societate indicaui ſup. in conſt. 25. Pauli III. qui illam primo approbauit, & in alia eiuſdem conſt. 48.

Edita An. D. 1582.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

PIum, & vtile Societatis Ieſu inſtitutum non patitur certa quædam ab iis, qui ſub eius vexillo & diſciplina ſalutari militant, obiri quæ in ſacris ineundis generaliter præſcribuntur.

Paulus 3. conceſſit ſocietati, vt cum Præpoſiti licentia à quolibet Antiſtite promouerentur ad Sacr.

§. 1. Quocirca cum dictę Societatis ac diſciplinæ alumni nulli Eccleſiæ, nulliue loco certo mancipati ſint, vt ibi permaneant, ſed veluti viatores omni tempore parati, expectanteſque diem & horam qua vel ad extremas orbis regiones, cum venit vſus, emittantur vbi quiſque pro captu ſuo, & iuxta datam ſibi à Domino ſapientiam, ſeſe in vinea Domini excolenda exerceat, cuiuſque rei cauſa fel. rec. Paulus Papa III. Præpoſito eiuſdem Societatis conceſſerit, vt idoneos, & comprobatos ab ipſa Societate quibuſcumq; mallet catholicis Antiſtitibus, & gratiam, & communionem Sedis Apoſt. habentibus, præſentare poſſit, qui illos ſic præſentatos, abſque vlla promiſſione vel obligatione, ad ordines huiuſmodi promouerent.

Nonnulli tamen Ordinarij obſeruãdã Conc. Trid. ſeſſ. 23. cap. 8. requirebant.

§. 2. Nonnulli tamen Antiſtites poſt Conc. Trid. decreta, eos ſic præſentatos, prius in cuiuſque, tam in minorum quam ſacrorum ordinum huiuſmodi præſcripto munere exercitatos, temporumque determinatorum poſt ſuſceptos præſcriptum finẽ, antequam ad ſuperiores ordines aſcendant, omnino expectandum, eoſque in eorumdem ordinum ſanctionibus, chorią; officijs plene inſtructos, & denique ſuper eorumdem vita, moribus, ætate & natalibus, ad parochi inquiſitionem, aut alias teſtimoniũ, & certa alia requiſita habenda eſſe contendunt, quamuis ad eoſdem ordines ſuſcipiendos muneris alioqui omnibus idonei dimittantur.

Hic idem Pont. d. facultatem renouat, & ampliat.

§. 3. Nos his incommodis, quantum in nobis eſt, occurrere volentes omnibus Epiſcopis, & alijs Antiſtitibus, præſentibus, & futuris, in perpetuum præcipimus, atque interdicimus, ne ab huiuſmodi promouendis, qui licentiam à Præpoſito Generali dictæ Societatis pro tempore exiſtente, vel ab eo delegatis habuerint, quidquam prædictorum requirant, vel exigant, ſed ipſos etiam abſq; vlla functione in ordinibus ipſis, interſtitiorumque ad illos ſuſcipiendos obſeruatione, aut inquiſitione de cantu, officijs, & ceremonijs Eccleſiaſticis, idoneitate, proprij Ordinarij licentia, & alijs in alijs requiſitis ad minores, ac etiam extra tempora à iure ſtatuta, tribuſque Dominicis, vel alijs feſtis diebus etiam continuis ad ſacros, etiam Presbyteratus, ordines promoueant, ac ſi illi omnibus requiſitis prædıti eſſent. Nos enim illis ordines omnes prædictos ſic ſuſcipiendi, ac prædictis Antiſtitibus eos ipſis conferendi facultatem tribuimus.

Quibuſcumq; non obſtantiis.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcumque. Præſentis autem gratiæ communicationem omnibus alijs, etiam qui ſua priuilegia cum ipſa Societate copioſe participant, participareque poterunt, quomodolibet in futurum, fieri omnino prohibemus. Ceterum quia difficile eſſet præſentes quocumq; illis opus erit, deferre.

Tranſumptorum fides.

§. 5. Volumus vt earumdem præſentium tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſeu etiam dicti Præpoſiti munitis, eadem prorſus fides, in iudicio, & extra illud adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. A. 11. 21 Septemb.

Datum Tuſculi, ſub annulo Piſcatoris, die 21. Septembris, 1582. Pontificatus noſtri noſtri anno 11.

Sequitur facultas tranſeundi ad alios ordines Regulares.

Edita An. D. 1582.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad futuram rei memoriam.

Paul. III. iuſſit egredientes à Societate ſolum ad Charthuſian. tranſire poſſe, vt ſup. in eius cõſtitut. cit. in rub.

CVm alias fel. rec. Paulus Papa III. Societati Ieſu inter alia conceſſerit, vt eorum nemo, ſiue Profeſſus, ſiue Scholaris, ſiue Coadiutor ex dicta Societate egrediens, ad alium quam ad Carthuſienſium Ordinem, niſi de expreſſa Romani Pontificis, vel Præpoſiti Generalis dictæ Societatis licentia ſe conferret.

Pius IV. eiuſ in conſt. non poſſe, idem vetuit.

§. 1. Itemque Pius Papa Quartus voluerit, vt ne quis prædictorum, ab eadem Socitate prætextu cuiuſuis indulti, vel quæſito colore melioris vitæ, vel ſtrictioris obſeruantiæ, etiam ad Mendicantium, vel Ciſtercienſium, ſeu S. Benedicti, aut aliorum Monachorum Ordinem (Carthuſienſi excepto) tranſire poſſit, dubitare contingit; An Præpoſitus pro tempore exiſtens valeat etiam Profeſſos, ex cauſis id exigentibus ab ipſa Societate emittere, aut eis ſic emiſſis, liberum ſit de eius licentia, ſe ad quemuis alium Mendicantium, vel non Mendicantium Ordinem transferre.

Hic modo Prof. ad omnem ordinem tranſire poſſe declarat, licẽtiã habita à Præpoſito.

§. 2. Nos, re perpenſa, atque diligenter examinata, Societatis ipſius puritati, atque incremento, emiſſorumque pro tempore ſaluti conſulere volentes: ſtatuimus, vt deinceps in perpetuum liceat dicto Præpoſito, quos iudicauerit ab ipſa Societate emittere, eoſque de ipſius Præpoſiti licentia, non tantum ad Carthuſienſium, ſed ad quemuis alium Mendicantium, paris, laxioris aut arctioris obſeruantiæ Ordinem, per ipſum Præpoſitum illis præſcribendum, de conſenſu tamen Superiorum loci illius, quo deſtinabuntur, demigrare; in eiſque profeſſionem per loci illius Monachos, alioſque eiuſdem emitti ſolitam, emittere, habitumque ſuſcipere, & conſueta vti eorum diſciplina. Ipſis inhibentes ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, ne quid contra præſentium tenorem quomodolibet audeant attentare.

Quibuſcumq; non obſtan.

§. 3. Non obſtantibus omnibus iis, quæ dicti Pontifices voluerunt non obſtare ceteriſque contrariis quibuſcumque. Præſentis autem gratiæ, communicationem omnibus alijs etiam qui ſua priuilegia cum prædicta Societate copioſe participant, participareque poterunt quomodolibet in futurum, fieri omnino prohibemus.

Fides tranſumptorum.

§. 4. Ceterum quia difficile eſſet præſentes quocumque illis opus erit deferre, volumus, vt præſentium tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu etiam dicti Præpoſiti munitis, eadem prorſus fides, in iudicio, & extra illud adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D. P. A. 11. 22 Septemb.

Datum Tuſculi, ſub annulo Piſcatoris die 22. Septembris 1582. Pont. noſtri anno 11.

LXXVIII. Concilij Tridentini prohibitio de Duellis, extenditur ad duella priuatim commiſſa.

Hanc extenſionem confirmauit, & ampliauit Clem. VIII. infra in eius conſt. 11. Illius. *vbi alia huius materiæ indicabo.*

Edita An. D. 1582.

GREGORIVS EPISCOPVS
Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Conc. Trid. in ſeſſ. 25. c. 10. prohibuit duella.

AD tollendum deteſtabilem Duellorum vſum, Concilium Tridentinum, excommunicationem, & alias grauiſſimas pœnas in concedentes locum ad Monomachiam, ac pariter impugnantes, necnon Patrinos, conſulentes, ſuadentes, & ſpectatores, ſalubriter quidem decreuit: ſed creſcente hominum malitia facinoroſi non deſunt, qui quod publicè prohibitum eſt, priuatim exequi non dubitent, dum ſe pœnas prædictas hoc modo eludere poſſe arbitrantur.

Hic Pont. prohibitionē ampliat.

§. 1. Nos ad hæc coercenda plenius euidentiuſq; prouidendum eſſe rati, conſiderantesque, Duellum priuatum non minus cruentum, & animæ, & corpori noxium eſſe, quàm quod publicè perpetratur, auctoritate Apoſtolica ſtatuimus, omnes illos, qui ex condicto ſtatuto tempore, & in loco conuento Monomachiam commiſerint, etiam ſi nulli Patrini, ſociive ad id vocati fuerint, nec loci ſecuritas habita, nullæve prouocatoriæ literæ, aut denunciationis chartulæ præceſſerint, cenſuris, & pœnis omnibus à dicto Concilio propoſitis teneri, perinde ac ſi publico, & conſueto more ſingulare certamen iniuiſſent. Volentes etiam locorum Dominos, ſi certamen ex condicto huiuſmodi permiſerint, aut quantum in ſe fuerit, non prohibuerint, omneſque illud fieri mandantes, inſtigantes, auxilium, conſilium, vel fauorem dantes, equos, arma, pecuniam, commeatum, & alia ſubſidia ſcienter ſubminiſtrantes, aut ex compoſito ſpectatores, vel ſocios quouis modo ſeſe præbentes, eiſdem cenſuris, & pœnis ſubiacere, etiam ſi illi qui ad locum deſtinatum pugnaturi acceſſerunt, impediti pugnam non commiſerint, ſi per ſe ipſos non ſteterit, quo minus illa committatur.

Contrariis derogat.

§. 2. Non obſtantibus priuilegiis, immunitatibus, & exemptionibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Alia conſtit. firma remaneant.

§. 3. Conſtitutionibus tamen, & aliis ſanctionibus Apoſtolicis hac de re diſponentibus in ſuo robore duraturis.

D. P. An. 11. 5. Decemb.

Dat. Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1582. Non. Decemb. Pont. noſtri anno 11.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1582. indictione 10. die vero Veneris menſis Decemb. Pont. Sanctiſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Gregorii diuina prouidentia Papæ XIII anno 10. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in valuis Eccleſiæ S. Ioannis Lateranenſis, Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ Apoſtolicæ & in acie Campi Floræ per me Petrum Aloyſium Gaytam, & Nicolaum Taglietum Apoſtolicos Curſores.

Petrus Delbequez, Mag. Curſ.

LXXIX. Erectio Eccleſiæ Epiſcopalis Ciuitatis Bononiæ, in prouincia Lombardiæ, in Eccleſiam Archiepiſcopalem.

Hanc erectionem approbauit, ſed limites & Eccleſias ſubiectas imminuit Clem. VIII. in conſt. 166. Romanus.

Similem erectionem de Eccleſia Senenſi ſtatuit Pius II. in conſtit. 1. *Triumphans*. Et de Eccleſia Firmana Sixt. V. in conſt. 95. *Vniuerſi.*

GREGORIVS EPISCOPVS
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1582.

Proœmium.

VNiuerſi Orbis Eccleſiis, eo diſponente qui cunctis imperat, & cui omnia obediunt, meritis licet imparibus præſidentes, in omnes agri dominici partes oculos noſtræ mentis, vigilis more paſtoris intendimus, inſpicientes, quid Eccleſiarum ipſarum, præſertim Cathedralium inſignium, ſtatui & decori maxime conueniat, atque hoc quidem tanto liberalius promptiuſq; curandum cenſeremus, quantò magis ciuitatum celebritas, ac ciuium, & populorum ſuorum vota id expoſcunt, ac diuino fulti præſidio, illius qui cuncta ex ſua benignitate ad fidelis populi ſui ſalutem diſponit, ad ea quæ ad dignitatem, & ſtatum Eccleſiarum huiuſmodi augendum pertinent, officij noſtri partes libenter conuertimus, prout cognoſcimus in Domino ſalubriter expedire.

Eccleſiæ Bononienſis commendatio.

§. 1. Cum itaque Eccleſia Bononienſis Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiecta, cui dilectus filius noſter Gabriel Tit. S. Martini in Montibus Presbyter Cardinalis Paleottus nuncupatus, ex diſpenſatione Apoſtolica præeſt, & quæ in primis S. Petronij Epiſcopi, & Protectoris Bononiæ interceſſionibus, & meritis, omni quidem tempore diuinæ pietatis abundantia magnis multiſque ornamentis exculta, non modo diœceſis magnitudine latis in omnem partem patens, ſed cleri, populique pietate, dignitate, & amplitudine florens, Epiſcoporum quoque ordine ſuccedentium, quos item multos ab initio ferè naſcentis Religionis, ſæuientibus adhuc infidelium perſecutionibus, fidei defenſores, & in Sanctorum conſortio adſcriptos habet, numero affluens, ſacrarum præterea reliquiarum copia abundans, religioſiſſimis quoque templis, Baſilicis, Monaſteriis, locis piis, & aliis quæ ad omnem eiuſdem cleri, populique Bononienſis laudem inſignia ſunt, pietatis Chriſtianæ monumentis ornata, valde per ſe ipſa elucet.

Ciuitatis Bononiæ commendatio.

§. 2. Cumque Ciuitas ipſa iam inde vſque à Theodoſio Imper. ampliſſimis illuſtrata priuilegiis, & à diuerſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris ad Regum congreſſus, Imperatoris coronationem, Concilij Oecumenici tranſlationem, aliaſque maximas res gerendas delecta, eiuſdemque Apoſtolicæ Sedis primogenita, & ſtudiorum mater ab omnibus meritò nuncupata, nobiliſſimo Gymnaſio, Doctorumq; & Scholarium ex omnibus orbis Chriſtiani partibus illuc conuenientium frequentia, clariſſimo Quadragintauirum Senatu, & Magiſtratibus decorata: aliorum item illuſtrium virorum, apud quos & veræ Religionis cultus, & ſumma in Rom. Pont. ipſamque Sedem obſeruantia, & ſtudium ſemper enituit, copia quidem inſignis: quippe quæ in omnibus ſchiſmatibus partes veri Pontificis perpetuo ſuſtinuerit, & viros dignitatibus Eccleſiaſticis claros, Epiſcopos, Cardinales Pontificeſq; de Eccleſia Dei optime meritos ſæpenumero tulerit: ædificiorum item magnificentia, opibus, fertilitate, populi magnitudine, egregia erga exteros hoſpitalitate, ac præcipua erga omnes beneuolentia, & caritate, omnique alia virtute illuſtris, & ſit & habeatur.

Eccleſia Bononien. erectio in Eccleſiam Metropolitanam & Archiepiſcopalem cum priuilegiis omnibus Archiepiſcopalibus.

§. 3. Nos aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, qui eodem honore patriam ſuam condecorarunt, morem exemplumque ſecuti, & eiuſdem etiam Cardinalis Epiſcopique Bononienſis, cuius non ignota eſt cura, & ſolicitudo, in gloria Dei ſaluteque animarum procuranda pro ſtudio adducti, & patriæ ipſius noſtræ Bononienſis, quam vnicè in Chriſto diligimus, ſingularibus erga hanc Sedem meritis commoti paterno que deſiderio, & ea ſpe quatenemur, id fore, vt patria ipſa Bononien. hoc ſingulari beneficio noſtro excitata, ſeſe in dies ad benè agendum magis magiſque conformet accenſi, necnon Eccleſiæ ipſius quam totis in Chriſto viſceribus complectimur, meritis permoti, ad illam meritis honoribus augendam & promouendam adducti, piis quoque ſupplicationibus dilectorum filiorum eiuſdem Ciuitatis Quadragintauirum, aliorumque Magiſtratuum excitati, poſt habitam cum venerabilibus fratribus noſtris, S. R. E. Cardinalibus maturam deliberationem, de illorum conſilio, atque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ad laudem, gloriam, & honorem Omnipotentis Dei, ac Beatæ Mariæ ſemper Virginis, & Sanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli, eiuſdemque S. Petronij Epiſcopi, & Patroni Bononien

Bononienſis, necnõ ad vniuerſalis Eccleſiæ exaltationem, Eccleſiam ipſam Bononienſem in Metropolitanam Eccleſiam, & Sedẽ Epiſcopalem Bononienſem in Archiepiſcopalem, Archiepiſcopaliſque, & Metropolitani Præſidis Sedem, & prouinciæ caput pro illius Archiepiſcopo pro tempore exiſtenti, qui pallij, & crucis vſum aliorum Archiepiſcoporum more habeat, omnibuſque alijs inſignibus Archiepiſcopalibus, necnon priuilegijs, honoribus, & prærogatiuis alijs Archiepiſcopis debitis, & conceſſis, gaudeat, tenore præſentium perpetuo erigimus, & inſtituimus, ac nomine, titulo, & honore Archiepiſcopali, & Metropolitano decoramus.

Eccleſiarum Placẽtin. Parmen, &c. ſubiectio Archiepiſc. Bonon.

§. 4. Necnon Placentin. Parmen. Regien. Mutinen. Imolen. Ceruien. & Cremen. Eccleſias, earumque omnium & ſingularum Ciuitates, & Diœceſes, cum omnibus, & ſingulis earum Territorijs, & terminis, ac dilectos filios Clerum, & Populum vniuerſum cum ſuis Collegiatis, Parochialibus, & alijs Eccleſijs, necnon Monaſterijs vtriuſque ſexus ceteriſque beneficijs, & officijs Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, ſecularibus, & quorumuis ordinum regularibus, necnon hoſpitalibus, domibus, collegijs, & locis religioſis quibuſcumque ab eiuſdem Sedis Apoſtolicæ immediatè ſiue alterius cuiuſcumque etiam Metropolitani ſubiectione etiam perpetuò diuidimus, & ſeparamus: illaſque & earum Diœceſes, ac Ciuitates, poſthac in prouincia Bononienſi eſſe, & conſiſtere, neque in alia Prouincia cenſendas, & numerãdas eſſe decernimus, & declaramus. & quatenus alteri Prouinciæ Archiepiſcopo etiam Mediolanenſi, & Rauennatenſi, tam antiquo iure, conſuetudine, priuilegio vel alterius Metropolis erectione ſiue inſtitutione, quàm iure electionis ex Sac. Conc. Trid. decreto factæ, vel alia quauis ratione, & cauſa antea adiunctæ fuerint, eæque, in toto aut in parte, eſſent vel cenſerentur ſiue in illius poſſeſſione vel quaſi, ſe eſſe prætenderent, ab omni illius ſiue alterius Prouinciæ, vel Archiepiſcopi, etiam Mediolanenſis, & Rauennatenſis, aut illorum Capitulorum iure Metropolitico correctione, viſitatione, ſuperiori, & omni quacumque alia iuriſdictione, obedientia, & ſuperioritate, ſi qua forſan quauis occaſione illis competeret, ſiue competat, ſimiliter perpetuò eximimus, & liberamus.

Ad hoc vide bullam Clem. VIII. indicatam in rubr.

Epiſcoporum Suffraganeorum eidem Archiepiſc. ſubiectio.

Vide d. bullã Clem. VIII.

§. 5. Necnon dictæ Bononienſi Eccleſiæ prædictas Placen. Parmen. Regien. Mutinen. Imolen. Ceruien. & Cremen. Ciuitates, & Diœceſes pro ſua Metropolitana Prouincia, ac Placent. Parmen. Regien. Mutinen. Imolen. Ceruien. & Cremen. Eccleſias præfatas, modernoſque & pro tempore exiſtentes illarum ſingularum Præſules pro ſuis, & pro tempore exiſtentis Archiepiſcopi Bononienſis ſuffraganeis, qui necnon earum ſingularum Capitula etiã quocumque priuilegio ſuffulta, tanquam membra capiti eidem Archiepiſcopo Bononiẽſi iure Metropolitico ſubſint, ſibique obedientiam, & reuerentiam tanquam proprio Metropolitano prorſus exhibeant, pariter perpetuò ſubijcimus. eidemq; Archiepiſcopo Bononienſi prædictos ſuos ſuffraganeos conſecrandi, ad prouinciales Synodos euocandi, ac cum eis etiã Eccleſiaſtica negotia terminandi, eorum Eccleſias diſponendi, ad cauſas quarumcumque appellationum, ſiue querelas alias iuxta ſacrorum Canonum ſtatuta cognoſcendi, omniaque alia & ſingula, quæ de iure vel conſuetudine, aut alias quomodolibet ad Archiepiſcopos, & Archiepiſcopale munus ſpectare, & pertinere ſolent, & debent, gerendi, & exercendi plenam, & omnimodam concedimus facultatem. Prouinciæ quoque Bononienſi Clerum, & populum vniuerſum pro eorumdem Eccleſiæ, & Archiepiſcopi Bononienſis prouincialibus ſimiliter perpetuo concedimus, & aſſignamus.

Decretum irritans.

§. 6. Decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogat.

§. 7. Non obſtantibus regula noſtra de iure quæſito non tollendo, ac quibuſuis alijs conſtitutionib. & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Placentin. Parmen. Mutinen. Regien. Ceruien. Imolen. & Cremen. ac Rauennaten. & Mediolanen. Eccleſiarum prædictarum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis eiſdem Eccleſijs, illarumque Præſulibus, & adminiſtratoribus, ac Capitulis, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſq; efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de ſimili Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & conſiſtorialiter, & de ſimili conſilio, ac alias quomodolibet etiam pluries conceſſis, confirmatis & innouatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua; non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, exprimerentur, & inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie, de conſilio, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſpecialiter, & expreſsè derogamus ceteriſque contrarijs quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ erectionis, inſtitutionis, derogationis, diuiſionis, ſeparationis, declarationis, exemptionis, liberationis, ſubiectionis, conceſſionis, aſſignationis, decretorum, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 11. 10. Decemb.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1582. 4. Idus Decemb. Pontificatus noſtri anno vndecimo.

LXXX. Abbatiſſæ & aliæ Præfectæ Monaſteriorum Monialium in Italiam ad triennium tantummodo eligantur.

Quoad modum eligendi, habes Concil. Trident. in ſeſſ. 25. cap. 7.

Edita An. D. 1583.

GREGORIVS EPISCOPVS Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EXpoſcit debitum Paſtoralis officij, quod diſponente Domino gerimus, vt ad ea ſollicitè intendamus, per quæ Monaſteria & alia Religioſa loca, præſertim Deo dicatarum Sanctimonialium, ſecundum regularis diſciplinæ normam regantur, & gubernentur.

Cauſa huius conſtit.

§. 1. Perpendentes igitur varia, & multiplicia damna, quibus plerumque afficiuntur Monaſteria Monialium, quæ per Abbatiſſas, vel alias Præfectas perpetuas reguntur, e contra verò Abbatiſſas, & alias præfectas triennales, ſcientes ſe lapſo triennio ſuæ adminiſtrationis rationem eſſe reddituras, ac ſperantes de bene geſtis laudem promereri, pœnam verò ſi male geſſerint, metuentes, maiori ſtudio, ac diligentia, regimen & adminiſtrationem Monaſteriorum ſibi commiſſorum gerere.

Abbatiſſæ, Monialiũ ad triennium tantummodo eligantur, iuxta ſuorum Ordinum inſtituta & Conc. Trid.

§. 2. His & alijs rationabilibus cauſis adducti, hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, in omnibus & ſingulis Monaſterijs Monialium S. Benedicti Ciſtercien. Carthuſien. & aliorum quorumcumque Ordinum in vniuerſa Italia, & præſertim in vtriuſque Siciliæ Regnis conſiſtentibus, quæ nunc per Abbatiſſas, vel alias Præfectas perpetuas reguntur, & gubernantur, cum primum Abbatiſſæ, aut aliæ Præfectæ huiuſmodi regimini, & adminiſtrationi ipſorum Monaſteriorum ceſſerint, etiam apud Sedem Apoſtolicam, vel deceſſerint, eorum Abbatiſſatus, ſeu Præfecturas vacare contigerit, Abbatiſſæ, aut aliæ Præfectæ non amplius perpetuæ, ſeu ad vitam, quarum nomen, ac titulum ex nunc, prout ex tunc, Apoſtolica auctoritate ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium perpetuò extinguimus, & abolemus, ſed triennales tantum, a Conuentu vniuſcuiuſque Monaſterij, & alias iuxta decreta Sac. Conc. Trid. & regularia ſuorum Ordinum inſtituta eligantur, & præficiantur, quæ poſtmodum elapſo triennio, ſuis officijs perfunctæ, præeſſe deſinant, omnique prorſus careant auctoritate, ac à regimine, & adminiſtratione Monaſterij per triennium a die finitæ adminiſtrationis inchoandum abſtineant, quo elapſo, ſeruata eadem forma Conc. Tridentini iterum & pluries eligi poſſint.

Prohibitio aliter eligendi.

§.3. Diſtrictius inhibentes omnibus, & ſingulis dictorum Monaſteriorũ Conuentibus, Superioribus, & perſonis, aliquam Abbatiſſam, aut aliam Præfectam perpetuam, ſeu ad vitam, ſed triennalem tantum eligere, & præficere vllo modo audeant, vel præſumant.

Decretum irritans.

§.4. Quod ſi ſecus à quoquam quauis auctoritate fuerit attentatum, electionem, & præfectionem huiuſmodi, ac omnia, & ſingula, quæ inde ſequentur, irrita, nulla, & inania, nulliuſque roboris vel momenti fore. Sicque per quoſcumque Iudices ordinarios, & delegatos quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, in quauis cauſa, & inſtantia iudicari, & definiri debere decernimus.

Clauſ. derog.

§.5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictorum Monaſteriorum, & Ordinum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Monaſteriis, eorumque Superioribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis & innouatis. Quibus omnibus & ſingulis, eorum tenores, ac ſi ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Transſumptorum fides

§. 6. Ceterum quia difficile foret præſentes noſtras ad ſingula quæque loca, vbi neceſſarium fuerit, deferre, volumus quod illarum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 11. 1 Ianuar.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 1. Ianuarij, milleſimo quingenteſimo octuageſimo tertio, Pontificatus noſtri anno 11.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1583, indictione 11. die vero 4. menſis Ianuarij, Pontificatus S.D.N. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. anno 11. retroſcripta literæ affixæ & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, dimiſſa earum copia auſcultata, & collationata cum dictis literis in valuis eiuſdem aciei affixa per me Ioannem Freile, Curſ. S D N Papæ.

Petrus Delbequeʒ Mag. Curſ.

LXXXI. Excommunicatio & anathematizatio quorumcumque hæreticorum, necnon aliorum omnium, qui contentis in hac bulla Cœnæ Domini contraueniunt.

Alias habes eiuſmodi bullas, quas tibi indicabo in conſt. 63. Pauli V. Paſtoralis. *apud quam poſui notas, quæ etiam huic bullæ congruæ videntur.*

Edita An. D. 1583.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam.

Excommunicatione infraſcript.

CONſueuerunt Romani Pontifices prędeceſſores noſtri ad retinendam puritatem Religionis Chriſtianæ, & ipſius vnitatem, quæ in coniunctione membrorum ad vnum caput, Chriſtum videlicet, eiuſque Vicarium principaliter conſiſtit, & Sanctam fidelium Societatem ab offenſione ſeruandam, arma iuſtitiæ per miniſterium Apoſtolatus in præſenti celebritate exercere.

Hæretici, eorumq; fautores, & libros prohibitos legentes, & ab obedientia Rom. Pontif. recedentes.

§. 1. Nos igitur vetuſtum, & ſolemnem hunc morem ſequentes excommunicamus, & anathematizamus ex parte Dei Omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, auctoritate quoque BB. Apoſtolorum Petri, & Pauli, ac noſtra quoſcumque Vſſitas, Viclefitas, Lutheranos, Zuinglianos, Caluiniſtas, Vgonottos, Anabaptiſtas, Trinitarios, ac omnes, & ſingulos hæreticos, quocumque nomine nuncupentur, & cuiuſcumque ſectæ exiſtant, & eorum credentes ipſorumque receptatores & fautores, & generaliter quoslibet defenſores, ac eorumdem libros hæreſim continentes, vel de Religione tractantes, ſine auctoritate noſtra, & Sedis Apoſtolicæ ſcienter legentes, aut tenentes, imprimentes, ſeu quomodolibet defendentes ex quauis cauſa publice vel occulte, quouis ingenio vel colore, necnon ſchiſmaticos, & eos qui ſe à noſtra, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis obedientia, pertinaciter ſubtrahunt vel recedunt.

Appellantes à Papa ad futurum Concilium, & eorum fautores.

§. 2. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & ſingulos cuiuſcumque ſtatus, gradus, ſeu conditionis fuerint, & interdicimus Vniuerſitates, Collegia, & Capitula, quocumque nomine nuncupentur, ab ordinationibus, ſententiis ſeu mandatis noſtris ac Roman. Pont. pro tempore exiſtentium, ad vniuerſale futurum Concilium appellantes, necnon eos, quorum auxilio vel fauore appellatum fuerit.

Piratæ, & eorum auxiliantes.

§. 3. Item excommunicamus, & anathematizamus, omnes Piratas, Latrunculos maritimos, & illos præcipue qui mare noſtrum, a Monte argentario, vſque ad Terracinam diſcurrentes, eos, qui in illo nauigant deprædantur, mutilant, interficiunt, rebus ſuis, & bonis ſuis ſpoliant, omneſque receptatores eorumdem, & eis auxilium ſcienter dantes vel fauorem.

Naufragiorũ bona, rapientes, aut ab aliis rapta accipientes.

§. 4. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & ſingulos, qui Chriſtianorum quorumcumque nauibus tempeſtate in tranſuerſum, vt dici ſolet, iactatis, naufragium paſſis, aut etiam ſubmerſis, ſiue in ipſis nauibus, ſiue eis delapſa, & in mari, vel litore inuenta, cuiuſcumque generis bona, tam in noſtris Tyrrheni, & Adriatici, quam in quibuſcumque aliis cuiuſcumque maris regionibus, & litoribus rapuerint, aut ſcienter ipſi ſibi acceperint, aut ab aliis rapta, ſeu accepta ſcienter receperint, ita vt nec etiam ob quodcumque priuilegium, conſuetudinem, aut longiſſimi etiam immemorabilis temporis poſſeſſionem, ſeu alium quemcumque prætextum excuſari poſſint.

Pedagia noua absq; poteſtate imponentes.

§. 5. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes qui in terris ſuis noua pedagia, ſeu gabellas ad id poteſtatem non habentes imponunt, vel augent, aut imponi, vel augeri prohibita exigunt.

Falſificantes literas Apoſt. vel illas fabricantes.

§. 6. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes falſarios literarum Apoſtolicarum, & in forma Breuis, ac ſupplicationum, gratiam vel iuſtitiam concernentium, per Romanum Pontificem, vel S.R.E. Vicecancellarium, ſeu Gerentes vices eorum aut de mandato eiuſdem Romani Pontif. ſignatarum, aut ſub nomine eiuſdem Roman. Pontif. ſeu Vicecancellarij, aut gerentium vices prædictorum, ſignantes ſupplicationes eaſdem, ac etiam falſo fabricantes literas Apoſtolicas, & in forma breuis, ac ſupplicationes huiuſmodi. Extendentes conſtitutionem felicis recordationis Innocentij Papæ Tertij, quæ incipit. Ad falſariorum, cum omnibus pœnis in ea contentis, ad eoſdem fabricantes, & etiam ad falſificantes ſeu mutantes ſupplicationes per nos, ſeu de mandato noſtro ſignatas, & datas ſine noſtra aut Datarij noſtri licentia.

Arma & alia quibus Chriſtiani impugnantur ad infideles deferentes aut concernentia ſtatum Reipub. Chriſtianæ eiſdem nunciantes.

§. 7. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui equos, arma, ferrum, filium ferri, ſtannum, chalybem, omniaque alia metallorum genera, atque bellica inſtrumenta, lignamina, canapem, funes, tam ex ipſo canape, quam ex quacumque alia materia, & ipſam materiam, aliaque huiuſmodi, quibus Chriſtianos impugnant, deferunt Saracenis, Turcis, & aliis Chriſti nominis inimicis. Necnon illos qui per ſe vel alium ſeu alios de rebus Chriſtianæ Reipublicæ ſtatum concernentibus, in Chriſtianorum perniciem, & damnum, ipſos Turcas, & Chriſtianæ Religionis inimicos certiores faciunt, illiſque ad id auxilium, conſilium, vel fauorem quomodolibet præſtant. Non obſtantibus quibuſcumque priuilegiis, & conceſſionibus quibuſcumque Principibus, & Dominis, ſiue priuatis perſonis, per nos, & Sedem prædictam hactenus conceſſis, quæ illis nolumus in aliquo ſuffragari.

Victualia, & alia ad Vrbē deferentium, perturbatores, eorumq; fautores.

§. 8. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes impedientes, ſiue inuadentes eos, qui victualia, ſeu alia ad vſum Romanæ Curiæ neceſſaria adducunt, ac etiā eos, qui ne ad Romanam Curiam adducantur vel afferantur, impediunt ſeu perturbant, vel perciis aliquid exigunt, aut ſoluere faciunt, ſeu hæc facientes defendunt

per

per ſe vel alium ſeu alios, cuiuſcumque fuerint ordinis, præeminentiæ, conditionis, & ſtatus, ac etiamſi Pontificali vel Regali, aut alia quauis Eccleſiaſtica vel mundana præfulgeant dignitate.

Peregrinorũ & euntiũ ad Sedem Apoſt. venientium, &c. ex propoſito offenſores.

§. 9. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes ex propoſito interficientes, mutilantes, vulnerantes, detinentes, capientes, ſeu deprædantes Romipetas, ſeu Peregrinos ad Vrbem cauſa deuotionis, ſeu peregrinationis, & prorſus omnes alios ad Sedem Apoſtolicam accedentes, vel apud eam morantes aut recedentes ab ipſa, & illis dantes auxilium, conſilium vel fauorem.

Cõmorantiũ in Curia abſque iuriſdict. perturbatores.

§. 10. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos qui non habentes in eadem Curia iuriſdictionem ordinariam vel delegatam, eius prætextu capiunt, ſpoliant, detinent morantes in eadem, vel qui talia fieri mandant.

Cardinalium & aliorum Prælatorum offenſores eorumque auxiliatores.

§. 11. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, verberantes, percutientes, capientes, carcerantes, detinentes vel hoſtiliter inſequentes Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ac Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Sediſque Apoſtolicæ Legatos ſeu Nuncios, aut eoſdem eiicientes à ſuis diœceſibus, territoriis, Terris, ſeu Dominiis, eaque mandantes vel rata habentes, ſeu præſtantes eis auxilium, conſilium vel fauorem.

Offendentes eos qui ad Romanam Curiam recurrunt Procuratoreſque eorum.

§. 12. Item excommunicamus, & anathematizamus illos, qui per ſe vel alium ſeu alios, quaſcumque perſonas Eccleſiaſticas vel ſæculares ad dictam Curiam ſuper eorum cauſis, & negociis recurrentes, illaſque in eadem Curia proſequentes, aut procurantes negociorumque geſtores, Aduocatos, Procuratores, & Agentes, ipſorum, ſeu etiam Auditores vel Iudices, ſuper dictis cauſis vel negociis deputatos, occaſione cauſarum vel negociorum huiuſmodi verberant, mutilant, occidunt, bonis ſpoliant, ſeu qui per ſe vel alium ſeu alios, directe vel indirecte, prædicta exequi vel procurare, aut in eiſdem conſilium, auxilium, vel fauorem præſtare non verentur, cuiuſcumque præeminentiæ, & dignitatis fuerint.

Impedientes executionem literarũ diſpoſitiuarum & alıarũ executiuarum vel prætendentes recurſum ad Sedem Apoſt. & gratiarũ impetratione.

§. 13. Ac etiam omnes, tam Eccleſiaſticos quam ſæculares, cuiuſcumque dignitatis, qui prætexentes friuolam quandam appellationem à grauamine vel futura executione literarum Apoſtolicarum, & in forma breuis, tam gratiam quam iuſtitiam concernentium, necnon citationum, inhibitionum, ſequeſtrorum, monitoriorum, proceſſuum, executorialium, & aliorum decretorum, à nobis, & à Sede prædicta, ſeu Legatis, Nunciis, Præſidentibus, Cameræ Apoſtolicæ Auditoribus, Commiſſariis, aliiſque Iudicibus, & delegatis Apoſtolicis emanatorum, & quæ pro tempore emanauerint; aut alias ad Curias ſæculares, & laicam poteſtatem recurrunt, & ab ea, inſtante etiam Fiſci procuratore, appellationes huiuſmodi admitti, ac literas, citationes, inhibitiones, ſequeſtra, monitoria, & alia prædicta capi, & retineri faciunt. Quiue illa ſimpliciter, vel ſine eorum beneplacito, conſenſu vel examine executioni demandari, aut ne Tabelliones, & Notarij ſuper huiuſmodi literarum, & proceſſuum executione inſtrumenta, vel acta conficere, aut confecta parti, cuius intereſt, tradere debeant, impediunt vel prohibent, ac etiam partes, ſeu earum agentes, Notarios, executores, & ſubexecutores literarum, citationum, monitoriorum, & aliorum prædictorum capiunt, percutiunt, vulnerant, carcerant, detinent, ex Ciuitatibus, locis, & Regnis eiiciunt, bonis ſpoliant, perterrefaciunt, concutiunt, & comminantur, per ſe vel alium ſeu alios, publice vel occulte, ſeu capi, carcerari detineri, percuti, vulnerari, miniſque agitari faciunt. Quiue alias quaſcumque perſonas, in genere vel in ſpecie, ne pro quibuſuis eorum negociis proſequendis, ſeu gratiis, vel literis impetrandis ad Romanam Curiam accedant, aut recurſum habeant, ſeu gratias ipſas, vel literas à dicta Sede impetrent, ſeu impetratis vtantur, directe vel indirecte prohibere, ſtatuere, ſeu mandare, vel eos apud ſe, aut Notarios ſeu tabelliones, vel alias quomodolibet retinere præſumunt.

Auocantes ſententias Eccleſiaſticas à iudicibus Eccleſiaſticis eorumque fautores.

§. 14. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & ſingulos Cancellarios, Vicecancellarios, & Conſiliarios, ordinarios, & extraordinarios quorumcumque Regum, & Principum, ac Præſidentes Cancellariarum, Conſiliorum, & Parlamentorum necnon procuratores generales eorumdem, vel aliorum Principum ſæcularium etiamſi Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quacumque præfulgeant dignitate, quocumque nomine nuncupentur, alioſque Iudices, tam ordinarios quam delegatos, necnon Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, Commendatarios, Vicarios, & officiales, qui per ſe vel alium ſeu alios auctoritate propria, & de facto, quarumcumque exemptionum, vel aliarum gratiarum, & literarum Apoſtolicarum prætextu, beneficiales, & decimarum, ac alias cauſas ſpirituales, & ſpiritualibus annexas ab Auditoribus, & Commiſſariis noſtris, aliiſque Iudicibus Eccleſiaſticis auocant, illarumue curſum, & audientiam, ac perſonas, capitula, Conuentus, Collegia, cauſas ipſas proſequi volentes impediunt, ac ſe de illarum cognitione tanquam Iudices interponunt, quique partes actrices, quæ illas committi fecerunt, & faciunt, ad reuocandum, & reuocari faciendum citationes vel inhibitiones, aut alias literas in eis decretas, & ad faciendum vel conſentiendum eos contra quos tales inhibitiones emanarunt, à cenſuris, & pœnis in illis contentis abſolui, per ſtatutum vel alias compellunt, vel executionem literarum Apoſtolicarum ſeu executorialium, proceſſuum ac decretorum prædictorum, quomodolibet impediunt, vel ſuum ad id fauorem, conſilium, aut aſſenſum præſtant, etiam prætextu violentiæ prohibendæ, vel aliarum prætenſionum, ſeu etiam donec ipſi ad nos informandos vt dicunt, ſupplicauerint, aut ſupplicari fecerint, niſi ſupplicationes huiuſmodi coram nobis, & Sede Apoſtolica legitime proſequantur.

Trahentes ad ſæcularia Tribunalia præter iuris diſpoſitionem perſonas Eccl. vel Eccleſiaſticã libertatẽ lædentes.

§. 15. Quiue ex eorum prætenſo officio, vel ad inſtantiam partis aut aliorum quorumcumque perſonas Eccleſiaſticas, Capitula, Conuentus, & Collegia Eccleſiarum quarumcumque coram ſe ad ſuum Tribunal, audientiam, Cancellariam, Conſilium vel Parlamentum, præter iuris Canonici diſpoſitionem trahunt, vel trahi faciunt vel procurant, directe vel indirecte, quouis quæſito colore. Necnon qui ſtatuta, ordinationes, conſtitutiones, pragmaticas, ſeu quæuis alia decreta, in genere vel in ſpecie, ex quauis cauſa, & quouis quæſito colore, ac etiam prætextu literarum Apoſtolicarum vſu non receptarum, ſeu reuocatarum, vel cuiuſuis conſuetudinis, aut priuilegij, vel alias quomodolibet fecerint, ordinauerint, & publicauerint, vel factis, & ordinatis vſi fuerint, vnde libertas Eccleſiaſtica tollitur, ſeu in aliquo læditur, vel deprimitur, aut alias quouis modo reſtringitur, ſeu noſtris, & dictæ Sedis, ac quarumcumque Eccleſiarum iuribus quomodolibet, directe vel indirecte, tacite vel expreſſe præiudicatur.

Impedientes iuriſdictionẽ Iudicũ Eccleſiaſticorum, eorumq. fautores.

§. 16. Necnon qui Archiepiſcopos, Epiſcopos, alioſque Superiores vel inferiores Prælatos, & omnes alios quoſcumque Iudices Eccleſiaſticos ordinarios quomodolibet impediunt, quo minus ſua iuriſdictione Eccleſiaſtica contra quoſcumque vtantur, ſecundum quod Canones, & ſacræ conſtitutiones Eccleſiaſticæ, & decreta Conciliorum generalium & præſertim Tridentini, ſtatuunt. Ac etiam eos qui poſt ipſorum Ordinariorum, vel etiam delegatorum quorumcumque ſententias & decreta, aut alias fori Eccleſiaſtici iudicium eludentes, ad Cancellarias & alias curias ſæculares recurrunt, & ab illis prohibitiones, & mandata etiam pœnalia, Ordinariis aut delegatis prædictis decerni, & contra illos exequi procurant. Eos quoque qui hæc decernunt, & exequuntur, ſeu dant auxilium, patrocinium, & fauorem in eiſdem.

Vſurpãtes Sedis Apoſt. & quarũcumq. Eccleſiarum iuriſd. & fructus, vel eos ſequeſtrantes.

§. 17. Quiue iuriſdictiones, ſeu fructus, redditus, & prouentus, ad nos, & Sedem Apoſtolicam, & quaſcumque Eccleſiaſticas perſonas ratione Eccleſiarum, Monaſteriorum & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum pertinentes vſurpant, vel etiam quauis occaſione vel cauſa, ſine Rom. Pont. vel eorum ad quos iure pertinent, expreſſa licentia ſequeſtrant.

Imponentes decimas & alia onera perſonis Eccleſiaſticis, aut Eccleſiis, & eorum ſubditis abſque licentia Pontificis.

§. 18. Quiue collectas, decimas, taleas, præſtantias, & alia onera Clericis, Prælatis, & aliis perſonis Eccleſiaſticis, ac eorum, & Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum bonis, illorumque fructibus, redditibus, & prouentibus huiuſmodi abſque ſimili Rom. Pont. ſpeciali, & expreſſa licentia imponunt, & diuerſis etiam exquiſitis modis exigunt, aut ſic impoſita,

 etiam

etiam à ſponte dantibus, & concedentibus recipiunt. Necnon qui per ſe vel alium ſeu alios, directe vel indirecte prædicta facere, exequi vel procurare, aut in eiſdem auxilium, conſilium, vel fauorem, aut votum ſeu ſuffragium, palam vel occulte præſtare non verentur, cuiuſcumque ſint præeminentiæ, dignitatis, ordinis, conditionis, aut ſtatus, etiam ſi Imperiali, aut Regali præfulgeant dignitate, ſeu Principes, Duces, Comites, Barones, Reſpublicæ, & alij Potentatus quicumque, etiam Regnis, Prouinciis, Ciuitatibus, Terris quoquomodo præſidentes, aut quauis etiam Pontificali dignitate inſigniti. Innouantes decreta ſuper his per ſacros Canones, tam in Lateranen. nouiſſime celebrato, quam aliis Conciliis generalibus edita, etiam cum cenſuris & pœnis in eis contentis.

Iudices ſæculares ſe interponentes in cauſis criminalibus contra perſonas Eccleſiaſticas.

§. 19. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & quoſcumque Magiſtratus, Senatores, Præſidentes, Auditores, & alios Iudices quocumque nomine vocentur, ac Cancellarios, Vicecancellarios, Notarios, Scribas, ac executores, & ſubexecutores, & alios quoquo modo ſe interponentes in cauſis capitalibus ſeu criminalibus contra perſonas Eccleſiaſticas, illas banniendo, capiendo, proceſſando, ſeu ſententias contra illas proferendo, vel exequendo etiam prætextu quorumcumque priuilegiorum à Sede Apoſtolica ex quibuſuis cauſis, ac ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, in genere, & ſpecie conceſſorum, quibuſcumque Regibus, Ducibus, Principibus, Rebuſpublicis, Monarchis, Ciuitatibus, & aliis quibuſcumque potentatibus, quocumque nomine cenſeantur, quæ nolumus illis in aliquo ſuffragari, illa omnia ex nunc in irritum reuocando.

Occupantes Terras, & loca S.R.E. aut in illis iuriſdictionem vſurpantes, eorumque fautores.

§. 20. Item excommunicamus, & anathematizamus illos, qui per ſe vel alium ſeu alios, directe vel indirecte, ſub quocumque titulo vel colore, de facto occupant vel detinent, vel hoſtiliter deſtruunt vel inuadunt, occupare, detinere, vel deſtruere, aut inuadere hoſtiliter præſumpſerint, in totum vel in partem Almam Vrbem, Regnum Siciliæ, Inſulas Sardiniæ, & Corſicæ, Terras, citra Pharum, Patrimonium B. Petri in Tuſcia, Ducatum Spoletanum, Comitatum Venayſinum, Sabinenſem, Marchiæ Anconitanæ, Maſſæ Trebariæ, Romandiolæ, Campaniæ, & Maritimæ Prouincias, illarumque Terras, & loca, ac Terras, ſpecialis commiſſionis Arnulphorum, Ciuitateſque noſtras Bononiam, Cæſenam, Ariminum, Beneuentum, Peruſium, Auinionem, Ciuitatem Caſtelli, Tudertum, & alias Ciuitates, Terras, & loca, vel iura ad ipſam Romanam Eccleſiam pertinentia, dictæque Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiecta, quiue ſupremam iuriſdictionem in illis nobis, & eidem Romanæ Eccleſiæ competentem, de facto vſurpare, perturbare, retinere, & vexare, variis modis præſumunt. Necnon adhærentes, fautores, & defenſores eorum, ſeu illis auxilium, conſilium, vel fauorem quomodolibet præſtantes.

Raptores bonorum Cam. Apoſt. tempore infirmitatis Pontificis, aut vacationis Sedis Apoſt.

§. 21. Necnon omnes, & ſingulos ſuppellectilium, librorum, ſcripturarum, & bonorum Cameræ, & Palatij Apoſtolici, ex eodem Palatio, infirmitatis Rom. Pont. ac Sedis Apoſtolicæ vacationis tempore, ablatores, raptores, & illorum detentores; ac quoſcumque alios ad quorum manus bona prædicta quocumque titulo, & ex quauis cauſa ſcienter peruenerint.

Hæc conſtitutio durat vſq. ad publicationem alterius ſimilis conſt.

§. 22. Volentes præſentes noſtros proceſſus, ac omnia & quæcumque his literis contenta, quouſque alij huiuſmodi proceſſus, à nobis aut Romano Pontifice pro tempore existente fiant, aut publicentur, durare, ſuoſque effectus omnino ſortiri.

Reſeruatio abſolutionis.

§. 23. Ceterum a prædictis ſententiis nullus per alium, quam per Romanum Pontificem, niſi in mortis articulo conſtitutus, nec etiam tunc, niſi de ſtando Eccleſiæ mandatis, & ſatisfaciendo cautione præſtita, abſolui poſſit, etiam prætextu quarumuis facultatum, & indultorum, quibuſcumque perſonis Eccleſiaſticis, ſæcularibus, & quorumuis Ordinum, etiam Mendicantium, & Militiarum regularibus, etiam Epiſcopali vel alia maiori dignitate præditis, ipſiſque Ordinibus, & eorum Monaſteriis, Conuentibus, & Domibus, ac Capitulis, Collegiis, Confratribus, Congregationibus, Hoſpitalibus, & locis piis, necnon laicis etiam Imperiali, Regali, & alia mundana excellentia fulgentibus; per nos, & dictam Sedem, ac cuiuſuis Concilij decreta, verbo, literis, aut alia quacumque ſcriptura, in genere & in ſpecie, conceſſorum, & innouatorum, ac concedendorum, & innouandorum.

Abſoluentes alias, etiam hoc reſeruata excommunicatione.

§. 24. Quod ſi forte aliqui contra tenorem præſentium talibus excommunicatione, & anathemate laqueatis, vel eorum alicui abſolutionis beneficium impendere de facto præſumpſerint, eos excommunicationis ſententia innodamus, grauius contra eos ſpiritualiter, & temporaliter prout expedire nouerimus proceſſuri.

Abſolutio Pontificia quo comprehendit.

§. 25. Declarantes ac proteſtantes quamcumque abſolutionem etiam ſolemniter per nos faciendam, prædictos excommunicatos ſub præſentibus comprehenſos, niſi prius à præmiſſis, cum vero propoſito vlterius ſimilia non committendi, deſtiterint, ac quoad eos, qui contra libertatem vt præmittitur, ſtatuta fecerint, niſi prius ſtatuta, ordinationes, conſtitutiones, pragmaticas, & decreta huiuſmodi publice reuocauerint, & ex Archiuiis ſeu Capitularibus locis, aut libris, in quibus adnotata reperiuntur, deleri, & caſſari, ac nos de reuocatione huiuſmodi certiores fecerint, eos non comprehendere nec eis aliter ſuffragari. Quin etiam per huiuſmodi abſolutionem, aut quoſcumque alios actus contrarios, tacitos vel expreſſos, ac etiam per patientiam, & tolerantiam noſtram, vel ſucceſſorum noſtrorum quantocumque tempore continuata, in præmiſſis omnibus & ſingulis, ac quibuſcumque iuribus Sedis Apoſtolicæ, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ vndecumque, & quomodocumque quæſitis vel quærendis nullatenus præiudicari poſſe ſeu debere.

Clauſula derogatoria.

§. 26. Non obſtantibus priuilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus ſupradictis, vel eorum alicui, ſeu aliquibus, & aliis cuiuſcumque Ordinis, ſtatus, vel conditionis dignitatis, & præeminentiæ fuerint, etiamſi vt præmittitur Pontificali, Imperiali, Regali, ſeu quauis Eccleſiaſtica, & mundana præfulgeant dignitate, vel eorum Regnis, Prouinciis, Ciuitatibus ſeu locis, à prædicta Sede ex quauis cauſa, etiam per viam contractus aut remunerationis, & ſub quauis alia forma, & tenore, ac cum quibuſuis clauſulis etiam derogatoriarum derogatoriis conceſſis, etiam continentibus quod excommunicari, anathematizari, vel interdici non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi, ac de Ordinibus, locis, nominibus propriis, cognominibus, & dignitatibus eorum nominationem. Necnon conſuetudinibus etiam immemorabilibus, ac præſcriptionibus quantumcumque longiſſimis, & aliis quibuſlibet obſeruantiis, ſcriptis vel non ſcriptis, per quæ contra hos noſtros proceſſus ac ſententias, quominus includantur in eis, ſe iuuare valeant, vel tueri, quæ omnia quoad hoc, earum omnium tenores, ac ſi ad verbum nihil penitus omiſſo infererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, penitus tollimus, & omnino reuocamus ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma & effectus publicationis cum conſtitutione.

§. 27. Vt vero præſentes noſtri proceſſus ad communem omnium notitiam facilius deducantur, chartas ſeu membranas proceſſus ipſos continentes valuis Eccleſiæ ſancti Ioannis Lateranenſis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe appendi faciemus, quæ proceſſus ipſos quaſi ſonoro præconio, & patulo iudicio publicabunt, vt ij quos proceſſus huiuſmodi contingunt, quod ad ipſos non peruenerint, aut quod ipſos ignorauerint, nullam poſſint excuſationem prætendere, aut ignorantiam allegare, cum non ſit veriſimile id remanere incognitum, quod tam patenter omnibus publicatur.

Ordinarij locorum eadem conſtitutionem in eorum Eccleſiis frequenter publicent.

§. 28. Inſuper, vt proceſſus ipſi, ac præſentes literæ, ac omnia, & ſingula in eis contenta eo fiant notiora, quo in pleriſque ciuitatibus & locis fuerint publicata, vniuerſis & ſingulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & locorum Ordinariis, Prælatis, & Rectoribus vbilibet conſtitutis per hæc ſcripta committimus & in virtute ſanctæ obedientiæ diſtricte præcipiendo mandamus, vt per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, poſtquam eas receperint, ſeu earum habuerint notitiam, ſemel in anno, aut ſi expedire viderint, etiam pluries in Eccleſiis ſuis, dum in eis maior populi multitudo ad diuina conuenerit, ſolemnites

niter publicent, & ad Chriſtifidelium mentes reducant, nuncient, & declarent.

Confeſſarij habeant tranſumptum huius conſtitutionis.

§. 29. Ceterum hortamur eoſdem vniuerſos, & ſingulos Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, aliosque locorum Ordinarios, & Eccleſiarum Prælatos, necnon Rectores, ceterosque curam exercentes, ac presbyteros, ſæculares, & quorumuis Ordinum regulares ad audiendum confeſſiones quauis auctoritate deputatos, vt tranſumptum harum literarum penes ſe habere, legere, & diligenter examinare procurent.

Tranſumptis ſic ſcriptis detur fides.

§. 30. Volentes earumdem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, notarij publici manu ſubſcriptis, & ſigillo Iudicis ordinarij Romanæ Curiæ, vel alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem prorſus fidem, in iudicio, & extra illud vbique locorum adhibendam fore quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 31. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ excommunicationis, anathematizationis, interdicti, declarationis proteſtationis, ſublationis, reuocationis, commiſſionis, innodationis, mandati, hortationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D.P. An. 11. 4. Aprilis.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1583. pridie Nonas Aprilis, Pont. noſtri Anno. 11.

LXXXII. Quod præceptoriæ Militiæ, & Ordinis S. Ioannis Hieroſolymitani vacent per promotionem ad Epiſcopatum.

De hac Militia late notaui ſupra ad conſt. 2. Anaſt. IV. Chriſtianæ.

Edita A. D. 1583.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Controuerſia ſuborta ac ratione de qua in rubr.

CONtrouerſia inter Venerabilem fratrem noſtrum Thomam Epiſcopum Meleuitan. & dilectum filium Michaelem Palentrin proxime ſuſcitata, occaſione Præceptoriæ de Maſden, Prioratus Cathaloniæ, Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani, de qua pridem vacante per ſuſceptionem muneris conſecrationis eiuſdem Epiſcopi, dicto Michaeli canonice prouiſum fuerat, ipſe vero Epiſcopus, illam, non vt beneficium vacationi obnoxium, ſed vt prædium poſſidere poſſe contendebat.

Deciſio d. controuerſia emanata ab Aud. Cam.

§ 1. Nos cauſam huiuſmodi, cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditori audiendam commiſimus, & fine debito terminandam, omni, & quacumque appellatione remota, qui voto Auditorum cauſarum Palatij Apoſtolici de mandato noſtro adhibito, prouiſionem prædictam Canonicam declarauit, perpetuum Epiſcopo ſilentium imponendo, ac prætenſam eius appellationem reiiciendo.

Approbatio Pontificis.

§. 2. Quare nos attendentes, Epiſcopum dictam præceptoriam ſiue beneficium, ſiue quodvis aliud, cum ſua Eccleſia ſine diſpenſatione Apoſtolica retinere non poſſe, ideoque iuſtæ Michaelis poſtulationi aſſentientes, prædictam declarationem & quicquid ab ipſo Auditore in hac re decretum eſt, præſentium prouocatione, vel proteſtatione ex parte Epiſcopi interiecta non obſtante.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 11. 29. Aprilis

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo octuageſimo tertio, tertio kal. Maij Pont. noſtri Anno 11.

LXXXIII De Electione, numero, & qualitatibus Magiſtrorum ſacræ Theologiæ, de cetero in Prouinciis Italiæ eligendorum ex Ordine Fratrum Eremitarum S. Auguſtini.

Alia de hoc Ordine ſcripſi apud Alexand. IV. conſt. 6. Licet. ſup.

Quoad promouendos huius Ordinis fratres ad Doctoratus, & Magiſteria in ſacra Theologia in Prouinciis Hiſpaniarum, & Indiarum attende conſtitut. S. D. N. Vrbani VIII. 40. *Romanus* infra tom. 4. vbi alias Conſtitut. de hoc Ordine tractantes indicatas reperies.

GREGORIVS PAPA XIII. Dilectis filiis Priori generali, & fratribus Ordinis Eremitarum S. Auguſtini Prouinciarum Italiæ.

Edita An. D. 1583.

Exordium.

DOminicum gregem ſollicitudini noſtræ commiſſum, internis oculis perſpicacius introſpicientes, Religioſorum, & eorum, qui mundanis abiectis illecebris, Altiſſimo in humilitatis ſpiritu famulantur, præcipuam curam gerere, & ea, quæ profeſſioni illorum aduerſari, ſeu quomodolibet illorum quietem, & felicem ſtatum perturbare poſſe videntur, de medio tollere, quantum ex alto nobis conceditur, ſatagentes, mentis noſtræ aciem ad ordinem veſtrum ab ipſo Sancto Aurelio Auguſtino inſtitutum præcipua cura conuertimus.

Cauſa huius conſtit.

§. 1. Cumque inter vos tum alias cum totius agri Dominici fertilitate, quamplurimi ſacris literis operam nauantes, ad Lectoris, Baccalaurei, & poſtremo Magiſtri, ſeu Doctoris in ſacra Theologia gradum promoueri, & promoti certis priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, præeminentiis, & ſuperioritatibus, iuxta Ordinis & regulæ veſtræ ſtatutorum, & inſtitutionum formam, & continentiam frui, & gaudere conſueuerint. Et propterea multi propriis potius quam communibus commodis ſeruientes, ſeipſos publicis officiis, oneribus, & laboribus ſubtrahere ſatagentes, ad Magiſterij, ſeu Magiſtri ſiue Doctoris gradum properanter anhelant illum modis omnibus ambientes adeo, vt niſi malo huiuſmodi celeriter occurratur, breui tempore dubitandum ſit, ne plures Magiſtri, quam diſcipuli in veſtro Ordine, præſertim in Prouinciis Italiæ, reperiantur, & cum omnes priuilegio magiſterij, ſeu magiſtri, vel doctoris ſuffulti fuerint, nemo qui neceſſaria ſingulorum monaſteriorum, ſeu domorum veſtrarum munia exercere velit, reliquus futurus ſit. Vnde factum eſt, vt fratres Eremitæ Ordinis veſtri Prouinciarum extra Italiam conſtitutarum, Magiſtros ſeu Doctores, niſi magna cum cautela, & paruo numero à certis annis citra non admiſerint, nec admittant de præſenti.

Præſcriptio numeri, qualitatum, Magiſtrorum in Italia eligendorum.

Ac tempus promouendi & locus.

§. 2. Nos igitur malis huiuſmodi occurrere, & communi vtilitati veſtrum omnium conſulere, & vt poſthac nonniſi idonei, & in numero decenti ad magiſterium, ſiue Magiſtri aut Doctoris gradum promoueantur, prouidere volentes, Prædeceſſorum noſtrorum, & præſertim felicis recordationis Bonifacij Papæ Octaui, qui alias per ſuas literas ſub Datum Romæ apud Sanctum Petrum, quinto Kalendas Maij, Pontificatus ſui Anno decimotertio, Ordinis Fratrum Prædicatorum Magiſtros huiuſmodi creandi modum & normam præſcripſit, inhærentes. Motu proprio, non ad veſtram, ſeu alicuius veſtrum ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex noſtra certa ſcientia, & ſpontanea voluntate, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine; ſtatuimus, decernimus, ordinamus, volumus, mandamus, vetamus, & prohibemus, ne poſthac Prior Generalis Ordinis veſtri pro tempore exiſtens, neque etiam ipſum Capitulum generale capitulariter congregatum; aut quodcumque Capitulum ſiue Congregatio Prouincialis, cuiuſcumque Prouinciæ intra Italiam conſtitutæ, ſiue alij quicumque, quacumque Eccleſiaſtica ſiue mundana præfulgeant dignitate, & poteſtate, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, prætextu cuiuſcumque conſuetudinis etiam immemorabilis, ſiue priuilegij aut indulti Apoſtolici ex quacumque cauſa quomodolibet pro tempore, etiam Motu proprio per quoſcumque Prædeceſſores noſtros, aut nos forſan conceſſi, & innouati, quoſcumque quantumcumque idoneos, & habiles ad magiſterium, ſiue Magiſtri, aut in ſacra Theologia Doctoris gradum, & dignitatem quomodolibet efferre aut promouere, ſeu efferri, & promoueri permittere poſſit aut valeat, audeat ſeu præſumat, niſi ſingulis ſex annis in ſingulis Capitulis Generalibus, coram Definitoribus, & in ipſo Definitorio, & non vltra duos ex ſingulis Italiæ Prouinciis,

ciis, ſeu Congregationibus, ac alias modis, formis, locis, temporibus, & à perſonis infraſcriptis examinandos, & approbandos, videlicet, vt in Capitulis Prouincialibus, à vobis & ſingulis veſtris Italiæ Prouinciis ſeu Congregationibus, ſtatutis, temporibus celebrari ſolitis ex vobis ipſis, & ex ſingulis quibuſque reſpectiuè Prouinciis ſeu Congregationibus, ſi fieri poſſit, ſin autem ex vicinioribus, viri Magiſtri ſacra Theologia, moribus, & doctrina idonei duo, qui ad magiſterij gradum, modo, & forma infraſcriptis promouendos examinare, & in eorum, & cuiuſlibet eorum vitam, & mores inquirere, illorumque concurſus audire, vt de eo ſiue eis rectè iudicare poſſint, & valeant, eligantur, iurentque Electi ipſi, ſe ſolo Religionis zelo, omni humano affectu poſtpoſito, illos ſeſe electuros, quos vita, moribus, & doctrina idoneos, ſeu idoneiores ex ſuæ cuiuſque conſcientiæ iudicio iudicabunt.

Experimentū & examen eorundem.

§. 3. Omnes vero, & ſinguli de ſingulis quibuſcumque Italiæ Prouinciis, ſeu Congregationibus reſpectiue, qui ſe ad Magiſtri ſeu Magiſterij vel doctoratus huiuſmodi gradum, & dignitatem aſcendere poſſe confident, ex ipſis quibuſque reſpectiue Prouinciis ſeu Congregationibus (ſi aderunt) ſin autem etiam ex aliis dummodo promouendi ipſi ad aliquod monaſterium illius Prouinciæ, in qua promouendi fuerint, transferantur, & ab eo in filios legitime ſuſcipiantur, ſumma cum diligentia, & maturitate ab Electis huiuſmodi examinentur, & in eorum omnium, & ſingulorum ſcientia, & doctrina periculum fiat, & experientia, & centum formatis ſchedulis diſtinctiones, & punctos ex quatuor Magiſtri ſententiarum libris, viginti quinque ſcilicet ex libro quolibet exceptos continentibus, illiſque in vnam conſectis, ſingulæ ſorte extrahantur, quæ ſingulis promouendis incontinenti aſſignentur, & ſuper ſchedulis ipſis ſiue punctis ſibi aſſignatis, qui ſorte obuenerint, ſinguli promouendi, viginti quatuor horarum ſpatio in præſentia duorum, ſicut præmittitur, Electorum, & aliorum doctorum virorum, ac Patrum vocalium ipſius Capituli Prouincialis, lectionem, vt vocant, ſcholaſticam legere, & ex ea concluſiones ſuo arbitrio diſputandas proponere, & contra ipſos omnes & ſingulos, ſicut præfertur, electi ſeu alias præſentes, ſaltem tres Magiſtri arguere & contradicere teneantur. Et inſuper inter promouendos ipſos fiat concurſus, vt quis eorum alio ſeu aliis magis idoneus repertus fuerit, aliis poſthabitis, præferatur. Examinibus vero, & concurſibus ſingulis in ſuis quibuſque Prouincialibus Capitulis modo, & forma præmiſſis, perfectis, omnes, & ſinguli, qui examinibus, & concurſibus ipſis, ſicut præfertur, electi præfuerint, præuio eorum, & cuiuſlibet ipſorum iuramento, ſingulis pro ſuis conſcientiis ſolum Deum, & Religionis Chriſtianæ profectum præ oculis habentes, omni, & quocumque alio affectu poſtpoſito, quos idoneos, ſeu magis idoneos reputauerint, in ſchedula eorum, & cuiuſlibet eorum propria manu ſcripta ſeu ſubſcripta adnotare, & Priori Generali in generali Capitulo quolibet ſexennio celebrari ſolito coram Definitoribus, ſeu maiori illorum parte, & in ipſo definitorio, & non alibi, ſub pœna excommunicationis præſentare curabunt.

Facultas Prioris Generalis eos promouendi.

§. 4. Ex ipſis autem modo, & forma præmiſſis, & ſingulis Prouinciis, ſeu Congregationibus electis examinatis, & pro idoneis, ſeu magis idoneis approbatis, & receptis Prior generalis pro tempore exiſtens, in loco ipſo definitorij, & non alibi, & coram ipſis Definitoribus, ſeu maiori illorum parte, duos & non plures ſingulis ſex annis, & in Generali Capitulo ex ſingulis Italiæ Prouinciis ſeu Congregationibus eligere, illoſque in ſacra Theologia Magiſtros, ſiue Doctores, creare, & facere, auctoritate noſtra poſſit, & valeat, ſicque per ipſum Priorem Generalem aſſumpti, & promoti, in ipſa ſacra Theologia Magiſtri vere, & realiter vbique, tam tota Italia quam extra in quacumque Prouincia vel Congregatione cenſeantur, & exiſtant. Omnibuſque & ſingulis gratiis, priuilegiis, exemptionibus, præeminentiis, & ſuperioritatibus, tam à iure communi quam ſtatutis, & conſuetudinibus Ordinis veſtri in ſacra Theologia Magiſtris, & Doctoribus conceſſis, & indultis, & quibus alij quicumque in ſacra Theologia Magiſtri, ſeu Doctores in publicis quibuſcunque Gymnaſiis, aut Vniuerſitatibus ad magiſterij, ſeu Magiſtri vel Doctoris gradum promoti, & aſſumpti, vti, frui, potiri, & gaudere ſoliti ſunt, & conſueuerunt, vtunturque, potiuntur, & gaudent, vti, frui, potiri, & gaudere poſſint, vtantur, fruanturque, potiantur, & gaudeant, libere, & licite, ac pacifice, & quiete. Nos enim tibi dilecto filio Priori generali moderno, & pro tempore exiſtenti, modo & forma præmiſſis à Prouincialibus Capitulis electos, & pro tempore eligendos, etiam abſque alicuius loci Ordinarij, ſiue Collegij, aut Vniuerſitatis, ſiue Studij, aut Gymnaſij generalij, ſiue illius Rectoris, aut cuiuſcumque Adminiſtratoris quocumque nomine nuncupati, & quacumque Eccleſiaſtica ſeu mundana auctoritate, & poteſtate fungentis, etiam S.R.E. Cardinalis licentia, ad magiſterij, ſiue Magiſtri, ſeu Doctoris in ſacra Theologia huiuſmodi gradum, præeminentiam, dignitatem, auctoritatem, & facultatem promouere, illiſque omnibus, & ſingulis Magiſtri ſeu Doctoris in ſacra Theologia inſignia, auctoritates, facultates, & poteſtates ſingulis Magiſtris, & Doctoribus in ipſa ſacra Theologia, per nos aut quoſcumque locorum Ordinarios ſiue Vniuerſitates, Collegia, Studia, Gymnaſia, illorumve Rectores, ſiue Adminiſtratores quoſcumque, aut alias quaſcumque perſonas, quacumque auctoritate, & poteſtate ſuffultas, & S. R. E. Cardinales, & de latere noſtro Legatos, vel etiam quæcumque loca concedi ſolita, ipſis, ſicut præfertur, electis, examinatis, & approbatis, quos ex ſingulis Prouinciis, modo, & forma præmiſſis præuia de more profeſſione fidei elegeris, & in Magiſtros ſeu Doctores aſſumpſeris, dare, indulgere, concedere, & attribuere, etiamſi Capitulum Generale huiuſmodi in Alma Vrbe noſtra, aut alibi, vbi nos, & curiam noſtram Romanam tunc temporis commorari contigerit, aut in aliis quibuſcumque Ciuitatibus in quibus Gymnaſia, & Studia generalia vigere dignoſcuntur, aut in futurum quomodolibet erigentur, fieri, & celebrari contigerit, plenarie concedimus, & indulgemus, præſentium per tenorem.

Reuocatio priuilegij quibuſcumque conceſſi.

§. 5. Decernentes & diſtricte præcipiendo mandantes ne quiſquam veſtrum qui poſthac cuiuſcumque priuilegij, etiam à nobis, & ſucceſſoribus noſtris, etiam Motu proprio conceſſi, aut alias quomodolibet impetrati prætextu, ad cuiuſcumque Doctoratus, aut Magiſterij gradus, etiam à quibuſcumque locorum Ordinariis, etiam S.R.E. Cardinalibus, aut de latere Legatis, ſiue in quibuſcumque Gymnaſiis aut Vniuerſitatibus in poſterum promoti fuerint, Magiſtri aut in ſacra Theologia Doctoris titulum, nomen, inſignia, aut præeminentiam, ſeu priuilegia, & exemptiones quaſcumque vſurpet, aut vſurpare, ſiue alias, aut aliter quam modo, & forma præmiſſis, conceſſis vti quomodolibet publice vel occulte, audeat ſeu præſumat ſub pœna priuationis ceterorum graduum, & inhabilitatis ad Magiſterium, etiamſi aliquibus per nos aut ſucceſſores noſtros, ac Sedem Apoſtolicam, vt in ſacra Theologia vere, & realiter Magiſtri ſeu Doctores ſint, & exiſtant, & omnibus gratiis, priuilegiis, exemptionibus, & indultis, quibus ceteri Magiſtri & Doctores potiri, & gaudere conſueuerint, potiantur, & gaudeant, quomodolibet conceſſum extiterit. Interdicentes etiam, prout earumdem præſentium tenore interdicimus omnibus, & ſingulis Italiæ Prouinciis prædictis, & quibuſcumque Congregationibus veſtris, ne quemquam ad magiſterium, ſiue doctoratum, approbare aut proponere aliter, alibi, aut alias, quam præſcriptis modis, formis, perſonis, & locis, ac temporibus, poſſint aut valeant quouis, quæſito colore vel ingenio.

Executorum deputatio.

§. 6. Quocirca Venerabilibus fratribus noſtris Iacobo Epiſcopo Portuenſi, modernò ac pro tempore exiſtenti Ordinis veſtri Protectori, necnon Mediolanenſi Archiepiſcopo, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ noſtræ Apoſtolicæ generali Auditori, per præſentes Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes noſtras literas, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte veſtra, aut alicuius veſtrum fuerint requiſiti, ſeu eorum alter fuerit requiſitus, ſolemniter publicantes, illiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio

ſidio aſſiſtentes; faciant auctoritate noſtra, præmiſſa omnia, & ſingula, ab omnibus, & ſingulis, quos tangunt, ſeu tangere poterunt quomodolibet in futurum, inuiolabiliter obſeruari. Contradictores quoſcumque per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas, per eos ſeu eorum alterum inflictas, & cõminatas, ſæpius aggrauando, & reaggrauando, etiam inuocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derog. §. 7. Non obſtantibus felicis recordationis, Gregorij Decimi, & Bonifacij Octaui prædeceſſorum noſtrorum de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dũmodo quis vigore præſentium ad iudicium vltra tres dietas non trahatur, ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, priuilegijs quoque, & indultis, etiam Maremagnũ appellatis, ex quacumque, etiam oneroſa, & neceſſario exprimenda cauſa, tam vobis, & Ordini veſtro, quam ſingulis veſtris Prouinciis, Congregationibus, & domibus, ſeu Monaſteriis, aut Particularibus perſonis, quam etiam quibuſcumque locorum Ordinariis, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, aut de latere Legatis, vel etiam Gymnaſiis, & Studiis, ſeu Vniuerſitatibus quibuſcumque, etiam magiſtros ipſos in ſacra Theologia creandi, & promouendi modum, formam, & normam præſcriben. etiam cum quibuſuis etiam inſolitis, & efficacioribus, ac derogatoriarum derogatoriis clauſulis, & decretis, etiam Motu proprio conceſſis, & innouatis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Quibus omnibus etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habẽda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

D. P. An. 12. 25. Iunij. Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 25. Iunij, milleſimo quingenteſimo Octuageſimo tertio, Pont. noſtri Anno. 12.

LXXXIV. Declaratio præcedentiæ inter Ordines Mendicantium, & inter Confraternitates Laicorum, in proceſſionibus.

Aduerte quod Pius V. generaliter dedit Præcedentiam Fratribus Prædicatoribus Ordinis S. Dominici ante alios Mendicantes, vt ſup. in eius conſt. 71. Diuina. *Et Clem. VIII. eiſdem eam conceſſit ante omnes Regulares, exceptis canonicis, & clericis ſæcularibus, ac antiquis Ordinibus Monachorum inf. in ſua conſt.* 13. Inter cetera.

Edita A. D. 1583. **GREGORIVS PAPA XIII.**

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EXpoſcit paſtoralis officij munus, cui diſponente Domino præſidemus, vt ad ea ſollicite intendamus, per quæ diſcordiarum & litium, ac controuerſiarum quarumlibet, præſertim inter perſonas eccleſiaſticas materia tollatur.

Cauſa conſt. §. 1. Sane nobis nuper innotuit, quod in multis ciuitatibus, & diœceſibus diuerſarum mundi partium nonnullæ lites, cauſæ, & controuerſiæ inter fratres Mendicantes, aliæ etiam ſimiles lites, & controuerſiæ inter confratres Confraternitatum Chriſtifidelium, ſuper præcedentia vel iure præcedendi, ortæ iam ſint, & oriri facile poſſint.

Extinctio litium. §. 2. Nos conſiderantes lites, cauſas, & controuerſias huiuſmodi in Eccleſia, præſertim inter religioſas perſonas, quæ relictis mundi vanitatibus famulatum, & votum ſuum in humilitatis ſpiritu Domino, & Deo noſtro, qui ſe pro nobis vſque adeo humiliauit vt formam ſerui acciperet, exhibere, & perſoluere profitentur, non modicam illi præclaræ, Deoque præcipue dilectæ virtuti, quæ eſt humilitas, labem infundere, populoque ſcandalum generare, ac propterea illas omni ratione ſubmouendas, publicæque religionis tranquillitati, ac miniſtrorum Eccleſiaſticorum reconciliationi, & mutuæ dilectioni quamprimum conſulendum eſſe rati, ac ſupremam huic negotio manum apponere volentes, necnon cauſas, lites, ſeu controuerſias huiuſmodi vbilibet, & coram quibuſuis Iudicibus motas, & in quibuſuis inſtantiis indeciſas pendentes ab eiſdem Iudicibus harum ſerie ad nos aduocantes, illaſque penitus extinguentes, eiſdemque Fratribus Mendicantibus, ac Confratribus ſuper præmiſſis perpetuum ſilentium imponentes.

§. 3. De nobis attributæ poteſtatis plenitudine volumus, & Apoſtolica auctoritate decernimus, quod quicumque ex dictis fratribus Mendicantibus inter ſe de præcedentia huiuſmodi contendentibus, aut confratribus Confraternitatum prædictarum, inter quos lites & cauſæ præmiſſorum occaſione ortæ iam ſint, ſeu oriri contigerit in futurum, qui in quaſi poſſeſſione præcedentiæ ac iuris præcedendi ſunt, ij, quibuſcumque reclamationibus, proteſtationibus, appellationibus, & aliis ſubterfugiis prorſus remotis, & ceſſantibus, & poſtpoſitis) in proceſſionibus tam publicis quam priuatis præcedere debeant. Quando vero non probentur, aut non conſtet de quaſi poſſeſſione præcedentiæ huiuſmodi, inter fratres quidem Mendicantes, ij, qui antiquiores in loco controuerſiæ, inter Confratres vero inter ſe litigantes ij, qui prius ſaccis vſi ſunt, in proceſſionibus tam publicis quam priuatis præcedere debeant, ita vt ſi contigerit noua Monaſteria aut domus alicuius Ordinis Mendicantium, in loco, in quo alterius Ordinis ex dictis Mendicantibus Monaſteria aut domus prius erecta, & inſtituta ſint, ille Ordo, qui prius Monaſterium ſeu domum in loco habuerit, præcedat. *Definitio differentiæ circa præcedentiã.*

§. 4. Præterea quia inter prædictos Ordines plerumque alia in proceſſionibus, & alia in Conciliis generalibus, & aliis actibus, publicis ſiue priuatis, ratio circa modum præcedendi ſeruatur, nolumus per præſentes prærogatiuis dictorum Ordinum, quoad præcedentias huiuſmodi quæ propriis Ordinibus, præterquam in proceſſionibus prædictis debentur, aut fratribus Capuccinis nuncupatis, qui in proceſſionibus publicis ſub Conuentualium S. Franciſci, aut Minorum de Obſeruantia Fratrum nuncupatorum, Cruce, vt ſolent, incedere poſſint, aliquod præiudicium generari. *Declaratiõ definitionis.*

§. 5. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, etiam S. R. E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. *Clauſula ſublata.*

§. 6. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, Eccleſiarum, Monaſteriorum, Ordinum, Congregationum, domorum, ac Confraternitatum quorumcumque, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis; illis eorumque ſuperioribus, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio, aut aliàs quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis: Quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. *Clauſula derogatoria.*

§. 7. Volumus autem vt præſentium tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides, in iudicio, quam extra adhibeatur, quæ præſentibus literis adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. *Tranſumptorum fides.*

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris die 15. Iulij, 1583. Pontificatus noſtri Anno duodecimo. *D. P. An. 12. 15. Iulij.*

Anno à Natiuitate Domini 1583. indict. 12. die vero Dominico 17 menſis Iunij, Pontificatus vero Sanctiſſ. in Chriſto Patris, *Publicatio*

Patris, & D. N. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno duodecimo, Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ in forma breuis expeditæ, & affixæ fuerunt in acie Campi Floræ vt moris eſt, per nos Petrum Guerram, & Melchiorem Reccium eiuſdem Sanctiſsimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Io. Baptiſta Bagni Magiſter Curſorum.

LXXXV. Forma publicandi reſignationes beneficiorum eccleſiaſticorum, in Curia, & extra.

Quæ autem reſignationes ab Epiſcopis admitti poſſint, definiuit Pius V. ſup. in eius conſt. 58. Quanta. *Formamque deſuper literas Apoſtolicas, expediendi præfiniuit in conſtit.* 32. Cogit.

De conſenſus autem reſignationum receptione, & extenſione, & alijs vide Clemen. VIII. conſtitut. 17. *Sanctiſsimus.* vbi notaui.

Edita An. D. 1584. *GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Cauſa conſt. HVmano vix iudicio ita bene quicquam, & prouidenter ſanciri poteſt, quin vſus ſæpe aperiat, doceatque, id quod ſalubre fore credebatur, minus experiendo prodeſſe, quod in illis conſtitutionibus, quas ad prohibendas ſimulatas occultáſve beneficiorum eccleſiaſticorum reſignationes diuerſi Romani Pontifices multifariam ediderunt, & fel. recordat. Pius Papa Quintus prædeceſſor noſter nouiſſime promulgauit, cognoſcimus accidiſſe.

Omnes reſignationes & iurium conceſſiones publicari debent intra ſex mēſes ſi beneficia ſint citra montes, ſi vero vltra, intra nouem.

§. 1. Nos hoc malum, prout occaſio neceſſitaſque poſtulat coercere volentes, ſtatuimus, vt poſthac omnes & quæcumque reſignationes, etiam cauſa permutationis ac commendarum, & etiam literis Apoſtolicis non confectis, & poſſeſſione non habita, necnon litis, & iurium quorumcumque cōceſſiones ac retroceſſiones, quæ deinceps de quibuſcumque beneficiis eccleſiaſticis, in noſtris ſeu Romani Pontificis pro tempore exiſtentis manibus, ac etiam coram Notario publico, & teſtibus fient, & à nobis vel illo, ſeu noſtro vel illius mandato admittentur, & ſuper eis prouiſiones, & quæcumque aliæ diſpoſitiones, ſiue temporales, ſiue perpetuæ, aut ad hoc mandata Apoſtolica ſub quacumque forma, & quibuſcumque etiam S. R. E. Cardinalibus, ac piis locis quocumque priuilegio ſuffultis, facta, publicari debeant cum literis Apoſtolicis deſuper confectis, intra ſex menſes, ſi beneficium citra montes fuerit, vltra vero intra nouem à data conceſſionis gratiæ, non autem à die præſtiti ſuper ea conſenſus numerandos, etiam ſi poſtea conceſſio gratiæ huiuſmodi ex quauis cauſa, diuerſiſq; ſubſequentibus datis, ac quotieſcumque & quouis modo reformata, & valida reddita fuerit plureſque & quotquot in alium vel alios ceſſiones, ac etiam in ipſummet primum reſignantem vel cedentem, retroceſſiones, termino prædicto nondum elapſo interceſſerint, ita vt vnicus dumtaxat terminus omnibus his ſucceſſiuis ceſſionibus ac retroceſſionibus decurrat, vt qui poſtremus gratiam habuerit, publicationem huiuſmodi facere, ceteraque omnia hic præſcripta intra eumdem terminum præſtare teneatur.

Forma publicandæ reſignationes, & ceſſiones.

§. 2. Ipſa autem publicatio in Cathedrali, & in beneficij Eccleſia, vel Eccleſiis, ſi in pluribus illud ſit, fiat vbique dum frequens populus ad Miſſarum ſolemnia conuenerit, palam omnibus literæ Apoſtolicæ prædictæ, earumve tranſumptum authenticum exhibeatur claraque & intelligibili voce reſignatio, ſeu ceſſio huiuſmodi, ac beneficij qualitas, & inuocatio, nominaque & cognomina reſignantis, ſeu cedentis, ac illius in cuius fauorem gratia huiuſmodi facta, eſt, pronuncientur, ita vt hæc omnia poſſint ad notitiam omnium ibi exiſtentium veriſimiliter peruenire, ſcriptoque de his omnibus exemplo collato valuis dictarum Eccleſiarum affixum relinquatur. Si vero Eccleſia beneficij ruralis ſit, aut populo, conuentuque careat, eo caſu in Parochiali, intra cuius Parochiæ limites beneficium ipſum conſiſtit, & in Cathedrali Eccleſia, vel ſi locus bello, ſeu peſte, aliiſve manifeſtis periculis ſubiaceat, tunc in proxima parochiali, ac etiam in Cathedrali Eccleſia, vel ſi aditus ad illas, aut vtramuis minime ſit ſecurus, in alia cathedrali vel parochiali viciniori periculorum immuni publicatio huiuſmodi peragatur.

Declaratio circa apprehenſionē poſſeſſionis beneficiorum, &c.

§. 3. Is quoque in quem diſponi, vel mandari de beneficio etiam litigioſo, vel accedente non poſſeſſo, ſub quacumque forma contigerit poſſeſſionem beneficij intra dictum tempus vigore literarum Apoſtolicarum deſuper confectarum, nec alias apprehendere debeat, & ſi propter litem, aut aliud legitimum impedimentum nequiuerit, ſaltem literas Apoſtolicas cum earum publicatione ſi tunc facta erit, Iudici ſeu executori illarum vel aliis ad quos pertinet, per ſe vel procuratorem ſuum legitimum, intra idem tempus præſentare, & apud illum vel illos pro ipſarum literarum executione inſtare, & poſſeſſionem huiuſmodi inſtanter petere teneatur.

Forma prædicta ſeruari debet in omnibus beneficiis ſpecifice, & non per æquipollens.

§. 4. Ceterum modus, & forma hic tradita, ſemper, & vbique debeat obſeruari, nec alia vel æquipollens vllo modo admitti in omnibus huiuſmodi reſignationibus, ceſſionibus, & retroceſſionibus, de quibuſcumque Eccleſiis, Monaſteriis, Prioratibus, tam virorum quam mulierum dignitatibus, officiis, & beneficiis, Eccleſiaſticis, ſæcularibus & quorumuis Ordinum, etiam militiarum regularibus, etiam electiuis, & manualibus, ac etiam de iure patronatus laicorum illuſtrium, & alias quomodocumque exiſtentibus, ſiue pacificis ſiue in petitorio, ſiue in poſſeſſorio litigioſis, etiam de quibus in Conſiſtorio noſtro diſponi conſueuit, ſeu debet, quæ poſthac ex quacumque cauſa fient, & per nos ac prædictos ſucceſſores, extra tamen dictum Conſiſtorium, adminiſtrationis, poſſeſſionis, fructuum, etiam omnium, ac rerum, & iurium quorumcumque. Ad prædictorum tamen obſeruationem eum, in quem iuris fit ceſſio beneficij, quod tempore ceſſionis huiuſmodi, & ante illam vigore literarum Apoſtolicarum, vt ſupra ſi ad id tenebatur, publicatarum realiter poſſidebat, nolumus obligari.

Annulatio reſignationum & ceſſionum, non ſeruata prædicta.

§. 5. Quod ſi quicquam prædictorum omnium omiſſum fuerit, dictis terminis, vt cuique præſcripti ſunt elapſis, omnes diſpoſitiones & gratiæ reſignatorum, & ceſſorum beneficiorum, aut iurium huiuſmodi, cum omnibus inde ſecutis, ſiue de pacificis, ſiue de litigioſis, ſint irritæ, & inanes, nullaque alia gratia ſuper huiuſmodi beneficio, ſiue iure ceſſo, iis quibus conceſſa fuerit ſuffragetur, ſed ipſi tales inhabiles, & incapaces ſint ad huiuſmodi beneficia ſic reſignata, & ceſſa, quandocumque obtinenda, illaque ſiue iura ab ipſa ſtatim prima reſignatione ſeu ceſſione, etiamſi illæ alias nullæ, & inualidæ eſſent, vacauiſſe & vacare cenſeantur eo ipſo, nec reſignantibus, ſeu cedentibus, ſi poſtea in ſua poſſeſſione remanent, conſtitutiones de annali, & triennali poſſeſſore, nec præſumptæ, aut tacitæ retroceſſiones, etiam propter diuturnam continuatæ poſſeſſionis huiuſmodi tolerantiam, nec omnino aliud ius vel beneficium vllo tempore ſuffragetur, ſed ipſa beneficia, ſiue iura ſic à principio vacantia, à Sede Apoſtolica prædicta dumtaxat impetrari valeant, ac concedi. Illorum vero impetrationes, vel etiam Motu proprio conceſſiones, quibuſcumque derogationibus ſuffultę numquam ſub clauſulis generalibus, aut vacationum modis conditionalibus, vel implicitis comprehendantur, ſed ſpecialiter, & expreſſe ob non ſeruatam præſentis conſtitutionis formam, ac cum declaratione nominum, & cognominum reſignantis ſeu cedentis, & gratiam habentis diſpoſitiue, & non conditionaliter fieri omnino debeant, & quicumque ſic impetrans, aut gratiam, etiam Motu ſimili habens præfinitum cuique caſui tempus prædictum à data conceſſionis gratiæ ſibi factæ huiuſmodi, ea omnia quæ cedens à iure prædicto debebat, præſtare teneatur, & ſi pluribus gratiam huiuſmodi fieri contigerit, is præ omnibus obtineat, qui primus publicationem ſuæ impetrationis fecerit, & poſſeſſionem adeptus fuerit, aut petierit, omniaque requiſita prædicta adimpleuerit, quamuis in data ſit poſtremus, & poſſeſſio ab alio in publicando negligentiore prius apprehenſa fuerit vel petita. Reſeruationibus omnibus nominis, adminiſtrationis fructuum etiam omnium, ac penſionum, & aliarum rerum quarumcumque, necnon facultatibus, indultis, & aliis conceſſionibus, tam ipſis reſignantibus, ſeu cedentibus, qui tamen poſſeſſionem ab initio re ipſa dimiſerint, quam aliis, ex huiuſmodi reſignationibus ceſſionibus à Sede Apoſtolica factis nihilominus validis, plenumque effectum ſortituris.

§. 6. Sed

Declaratio quod procedi poſsit, vt in cauſa litigioſa etiam cedente deceſſore ventum ad cauſam.

§. 6. Sed ne in beneficiis ſuper poſſeſſione vel proprietate litigioſis litis proſecutio turbari valeat, vel differri in cauſis huiuſmodi contra cedentem ad vlteriora, etiam ad ſententiam definitiuam, & rem iudicatam, ac illius executionem quouſque ille qui gratiam ex reſignatione ſeu ceſſione, aut ex omiſſa forma publicationis huiuſmodi obtinuit, ad cauſam, per ſe vel procuratorem legitimum acceſſerit, litemque huiuſmodi ſuſceperit, eodem modo, & ordine procedi poſſit, quo potuiſſet legitime ſi ceſſio huiuſmodi facta non fuiſſet, ac quicquid interim ſic procedendo decretum, & expeditum fuerit, ſiue cum cedente, ſiue contra eum, etiam poſtquam ipſe, vel quiuis alius incumbentia iuri ſecundum prædicta præſtiterit, non ſolum circa fructus, ſed etiam circa poſſeſſionem, & ipſum ius, quod ceſſum eſt, valeat omnino, & vim obtineat, illumque ipſum, cui gratia facta eſt, non minus afficiat, quam ſi ipſo legitime citato contra eum decretum, & expeditum fuiſſet, nec ipſe aduerſus hæc, prætextu non acceptatæ gratiæ, vel etiam illius ignoratæ, aut citationis vel intimationis executioni contra ipſum minime demandatæ, aliaue ratione valeat excuſari. Poſſit tamen ipſe, etiamſi in lite, & cauſa huiuſmodi ſurrogatus non ſit quandocumque ad illius proſecutionem, & terminationem venire, & à Iudice coram quo cauſam ipſam etiam ex delegatione pendere contigerit, in illis ipſis ſtatu, & terminis, in quibus tunc eam eſſe reperient, etiam abſque reſcripto ſpeciali admitti.

Forma admittendi & publicandi reſignationes quæ fiunt coram Ordinario vel Legatis.

§. 7. De beneficiis autem quæ deinceps in manibus ordinariorum collatorum, etiam Cardinalium, etiam indulta, & facultates ad hoc ab Apoſtolica Sede habentium, ac Legatorum etiam de latere, & delegatorum etiam ſpecialium eiuſdem Sedis extra Romanam curiam reſignari, etiam ex cauſa permutationis contigerit, ipſi intra menſem negotium vniuerſum admiſſionis, vel reiectionis reſignationis huiuſmodi, &, ſi per eos facienda erit, prouiſionis reſignati beneficij, iuxta Apoſtolicas, & alias canonicas ſanctiones omnino abſoluant. Et qui ſic prouiſus fuerit, intra tres menſes à die ſibi factæ prouiſionis illam publicet, & poſſeſſionem beneficij capiat modo & forma ſupradictis, alioquin illis elapſis nulla ſit eius prouiſio, & beneficium vacare cenſeatur eo ipſo.

Pœna inobedientium.

§. 8. Ordinariique, & alij prædicti qui hæc, vti eis præſcribuntur, non perfecerint, eo caſu poteſtate diſponendi de ipſis beneficiis ſint ea vice priuati, eorumque diſpoſitio eo ipſo ad Sedem Apoſtolicam deuoluta exiſtat, aut aliis idoneis ab ipſa Sede dumtaxat, modo, & forma prædictis concedantur. Decernentes ſic per quoſcumque iudicari debere, necnon irritum, & inane, quicquid ſecus ſuper his per quoſcumque ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Clauſulæ derogat.

Hæc bulla Pij V. eſt indicata in rubr.

§. 9. Non obſtantibus prædictis Pij V. & aliis omnibus aliorum prædeceſſorum noſtrorum conſtitutionibus de publicandis reſignationibus huiuſmodi hactenus editis, & reformatis quas omnes omnino abrogamus. Ita tamen quod in publicandis illis reſignationibus, & ceſſionibus, quæ in manibus noſtris hucuſque factæ, & à nobis admiſſæ ſunt, & tempus ad eas publicandas, iuxta dicti Pij prædeceſſoris conſtitutionem nondum effluxit, conſtitutio ipſa, quoad eas dumtaxat, integre obſeruetur. Necnon reſignantium ſiue cedentium voluntatibus, conditionibus, proteſtationibus, & clauſulis, in ipſiſmet reſignationibus, & ceſſionibus, ſeu procuratorum conſtitutionibus, & mãdatis, ac alias etiam ad præſeruationem ſuorum iurium & ſignificationem quod non aliter nec alio modo reſignant ſeu cedunt, appoſitis, & quacumque verborum vi, formula, & multiplicatione expreſſis, necnon indultis, priuilegiis, & gratiis Apoſtolicis, etiam prædictis, Cardinalibus, ac eorum & noſtris familiaribus continuis commenſalibus, necnon literarum Apoſtolicarum Scriptoribus, Abbreuiatoribus, ceteriſque Romanæ Curiæ officialibus, & ex quibuſuis cauſis quomodocumque conceſſis, & confirmatis, quæ omnia etiam tollimus, & annullamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides exemplarum.

§. 10. Vt autem præſentes amplius innoteſcant, volumus, vt earum exemplis etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides vbique, in iudicio, & extra illud adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Mandamuſque illas in librum quinternum appellatum, Cancellariæ Apoſtolicæ ad perpetuam rei memoriam de more referri.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1584. Nonis Ianuarij, Pontificatus noſtri anno 12. *D. P. An. 12. 5 Ianuar.*

Anno à Natiuitate Domini 1584. indict. 12. die vero 19. menſis Ianuarij, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno 12 retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt in valuis, ſeu portis Eccleſiarum S. Io. Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon in valuis Cancell. Apoſt. ac in acie Campi Floræ, per nos Io. Areile, & Nicolaum Taglietum Curſ. *Publicatio.*

Claudius Mangeat Mag. Curſ.

Maior ſacri Fremi Camaldulenſis, poteſt quando ſibi expedire videtur, conferre Eremitis ſibi in Eremo ſubiectis, quatuor ordines minores. Et Cardinales Epiſcopi ad d. Eremum accedentes, poſſunt, etiam extra tempora, & non ſeruatis interſtitiis, ſacros ordines eiſdem conferre, ſi ipſi Maiori idonei videntur. LXXXVI.

Cuncta quæ concernunt Ordinem Camaldulenſem. indicaui ſup. in Alex. II. conſt. 1. Nulli.

GREGORIVS PAPA XIII. *Edita A. D. 1584.*

Dilecte fili ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

CVm interna quies Fratrum Eremitarum Eremi Camaldulenſis ad quam conſequendam ipſi Fratres Eremitæ, deſerti loca petierunt, non parum ſoleat perturbari, quando ad ordines ſacros ſuſcipiendos foras exeunt. *Cauſa huius indulti.*

§. 1. Nos huic incommodo prouidere volentes, Tibi vt quando expedire videbitur, quatuor minores, necnon Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus qui ad dictum Eremum pro tempore acceſſerint, ſi Epiſcopi fuerint, vt omnes ſacros etiam presbyteratus ordines, etiam extra tempora à iure ſtatuta, & non ſeruatis interſtitiis, Fratribus Eremitis prædictis, dummodo ad id iudicio tuo idonei exiſtant, ſuper quo conſcientiam tuam oneramus, conferre, ipſiſque fratribus Eremi ſacros recipere, libere, & licite valeatis, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium facultatem concedimus. *Indultum de quo in rubr.*

§. 2. Non obſtantibus Synodalis, Prouincialis, & Generalis Conciliorum, ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis ceteriſque contrariis quibuſcumque. *Clauſ. derog.*

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 7. Ianuarij, 1584. Pontificatus noſtri Anno 12. *D. P. An. 12. 7. Ianuarij.*

Inſtitutio Feſtiuitatis S. Annæ matris B. Mariæ Virginis, pro die 26. menſis Iulij duplici officio celebrandæ. LXXXVII.

Hoc feſtum de præcepto vbique obſeruari iuſſit Gregor. XV. in conſtit. 24. *Honor laudis*, inf. tom. 4. vbi vide notata de S. Ioachimo ſponſo S. Annæ, & de S. Ioſeph ſponſo Beatiſſimæ Virginis Mariæ, cuius iſta mater exiſtit.

PIVS EPISCOPVS, *Edita An. D. 1584.*

Seruus ſeruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam.

SAncta Mater Eccleſia, quæ ſalutaribus nos ſemper inſtruit documentis, annuas fidei filiis venerandas proponit Sanctorum celebritates, qui in terris non ſolum exempla ad ſalutem reliquerunt, ſed in cœlo beati fidelium patrocinium ſuſcepere, eorumque orationes, & vota ſuis precibus adiuuare non ceſſant. Quam nobis opem apud miſericordem Deum credimus Beatam Annam aſſidue impendere, quæ tanta in humanum genus præſtitit beneficia, ex qua nata eſt Beata Maria ſemper Virgo, *B. Anna peperit Mariam Virginem, ex qua natus eſt noſter Saluator Mundi.*

digna à Deo effecta, quæ nobis IESVM CHRISTVM pareret Saluatorem. Et licet eius nomini ſanctis ſobſequiis honorando humana par eſſe non queat infirmitas, netamen quod poteſt omittatur.

Hic ideo Pōt. S. Annæ feſtū celebrari iubet.

§. 1. Nos ad eius merita pro cultu decoranda, vniuerſalemque Eccleſiam iucundiſſima illius recordatione lætificandam, necnon antiquam in illa deuotionem, quam vſque ab exordio naſcentis Eccleſiæ, inſignia quoque templa, & religioſa loca in eius honorem toto Orbe conſtructa teſtantur, in Chriſtianorum cordibus excitandam præcipimus, vt perpetuis futuris temporibus, beatæ Annæ dies feſtus ſeptimo Kalend. Auguſti per totius Orbis Eccleſias duplici Officio, de Sancta, videlicet, nec Virgine nec Martyre, quod eſt in communi, quotannis recolatur, dieſque prædictus imprimendis Romanis, & aliarum Eccleſiarum Kalendariis addatur, & duplex ei adſcribatur. Sicubi vero feſtus beatæ Annæ dies ſupradictus ex fidelium deuotione ſeu conſuetudine, præcepto aut indulto Apoſtolico maiore aliqua celebrari conſueuit obſeruantia, ea omnino ibidem retineatur.

Et hanc inſtitutionem publicari vbiq; & obſeruari præcipit.

§. 2. Mandantes omnibus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & ceteris Eccleſiarum Prælatis per vniuerſum Orbem conſtitutis, vt faciant præſentes literas in ſuis quiſque Eccleſiis, Prouinciis, Ciuitatibus, & diœceſibus ſolemniter publicari, & ab omnibus Eccleſiaſticis perſonis tam ſæcularibus quam quorumuis Ordinum regularibus inuiolate obſeruari, etiamſi in recentibus Breuiarij, & Miſſalis reformationibus prædicta ſolemnitas fuerit prætermiſſa.

Fidemq; tranſumptis adhiberi mandat.

§. 3. Volumus autem vt præſentium exemplis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides vbique gentium, & locorum adhibeatur quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 12. 1. Maij.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1584. quinto Kalend. Maij, Pontificatus noſtri Anno 12.

Publicatio.

Anno a Natiuitate Domini 1584. Indictione 12. die vero Mercurij 9. menſis Maij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. anno duodecimo, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Eccleſiæ Sancti Ioannis Lateranenſis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Alexandrum Parabiacum, & Nicolaum Taglietum Apoſtolicos Curſ.

Franciſcus Baron. Mag. Curſ.

LXXXVIII. Declaratio & extenſio conſtitutionis Pauli III. de priuilegio Mercatorum Ripæ Vrbis, quod eorum libri concordantes cum libris Proxenetarum plene probent, & executionem paratam habeant ſicut obligationes Camerales, contra quaſcumque perſonas, & etiam mulieres coniugatas.

Edita A. D. 1584.

GREGORIVS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

Paul. III decreuit libros mercatorum Ripæ probare, & executionē habere paratā vti obligationes Camerales vt in eius conſt. 45.

CVm alias fel. rec. Paulus Papa III. prædeceſſor noſter quadam ſua perpetuo valitura conſtitutione, etiam per rec. mem. Pium IV. & Pium V. Romanos Pontifices etiam prædeceſſores noſtros confirmata, inter alia ſtatuerit, & ordinauerit, quod ad probandum credita dilectorum filiorum Mercatorum Ripæ Almæ Vrbis noſtræ, ſufficerent libri eorumdem Mercatorum, cum libris dilectorum filiorum Proxenetarum concordantes, qui haberent eamdem executionem, acſi eſſent obligationes in forma Cameræ Apoſtolicæ, contra omnes perſonas, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium cum decreto etiam irritanti, ac ſublata quauis aliter iudicandi facultate, & alias prout in dicta conſtitutione plenius continetur.

Hic modo Pont. annulatam, recedere ...

§. 1. Cumque tractu temporis plures difficultates ortæ fuerint, an dicta conſtitutio etiam contra mulieres in eiſdem libris deſcriptas, tam cum earum viris, quam viduas locum habeat, vnde datur anſa debitoribus altercandi, & ſic ſolutiones effugiendi, vel in longum protrahendi, in graue ipſorum mercatorum damnum, & præiudicium, Nos pro paſtoralis officij noſtri debito, omnes huiuſmodi litium, & controuerſiarum occaſiones & ambages de medio tollere, omnemq; in poſterum ſuper præmiſſis hæſitandi vel dubitandi materiam ſuccidere, aliaſque ſuper præmiſſis opportune prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas, ac quaſcumque lites, & cauſas, ſeu controuerſias, tam iudiciales, quàm extraiudiciales inter prædictos Mercatores dictæ Ripæ, & quoſcumque, vel quoſcumque ipſorum ex vna, & quaſcumq; mulieres, & coniugatas, ac etiam abſque vel cum earum viris agentes, ac etiam eoſdem viros, necnon etiam viduas, & quaſcumque alias perſonas ex altera partibus, ſuper præmiſſis hactenus quomodolibet ortas, ac etiam coram quibuſcumque iudicibus, & tribunalibus, ordinariis, & extraordinariis, delegatis & ſubdelegatis, ac alias quomodolibet, & vbilibet, indeciſas pendentes, in ſtatu & terminis in quibus reperiuntur, illarum ſtatum, ſeu ſtatus & merita, nominaque & cognomina & gradus, & qualitates iudicum, & collitigantium, necnon & titulos illorum, præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes, ad nos harum ſerie auocamus, illaſque ſic auocatas, perpetuò extinguimus, caſſamus & abolemus. Dictamque conſtitutionem ipſius Pauli prædeceſſoris, etiam contra quaſcumque mulieres, tam liberas, quàm coniugatas, & etiam tàm per ſe, quàm cum earum viris, aut abſque illis in dictis libris debitrices deſcriptas, etiam viduas, & quaſcumque alias perſonas, etiam perinde, acſi ita expreſſe in eadem conſtitutione cautum, ſpecificatum, & dictum fuiſſet, omnino comprehendi, & locum habere, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium declaramus, ſicque tam in præteritis, quàm in præſentibus & futuris perpetuò ſtatuimus & ordinamus.

declarat cōtra quaſcumque perſonas, etiā mulieres, & coniugatas, in dictis libris deſcriptas.

Aliter iudicare prohibet, Et partib. perpetuum ſilentium imponit.

§. 2. Ac ita per prædictos, & quoſcumque alios Iudices, & Commiſſarios, etiam noſtri Sacri Palatij cauſarum Auditores, & S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Ac etiam ipſis partibus collitigantibus, & quibuſuis aliis perſonis perpetuum, in, & ſuper præmiſſis ſilentium imponimus, necnon tàm illis, quam ipſis Iudicibus, Commiſſariis, Auditoribus, Cardinalibus, & Legatis ne contra præſentium tenorem quicquam facere, & attentare audeant, diſtrictius, & expreſſe inhibemus.

Contrariis derogat.

§. 3. Non obſtantibus quibuſuis litis pendentiis, & aliis præmiſſis, ac aliorum prædeceſſorum, & noſtra de non tollendo iure quæſito, ſi opus ſit, necnon etiam quadam eiuſdem Pij IV. prædeceſſoris, de ſimilibus vel diſſimilibus gratiis in Camera Apoſt. intra tres menſes præſentandis, & regiſtrandis, ſi opus ſit, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon etiam Almæ Vrbis, & Curiæ Romanæ, ac etiam ipſius Ripæ, & quorumcumque aliorum tribunalium, etiam Cameræ Apoſtolicæ, necnon Gubernatoris, ac Vicarij & Auditoris dictæ Cameræ, ac etiam Senatoris, & Curiæ Capitolij, etiam iuramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam illis & illorum, ac prædictis, necnon quibuſuis aliis Iudicibus, & perſonis, in genere, vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, & etiam conſiſtorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, & confirmatis, quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua & expreſſa mentio habenda eſſet, eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, necnon omnibus illis aliis quæ Paulus III. ac Pius IV. & Pius V. prædeceſſores prædicti, in conſtitutionibus, & illius confirmationibus huiuſmodi voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum

D. P. An. 12. 3. Maij.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 3. Maij, 1584. Pontificatus noſtri Anno 12.

Admiſſio, & regiſtratio in Cam. Apoſt.

Die 26. Nouembris 1584. præſentes ſupradictæ literæ Apoſtolicæ in plena Camera Apoſtolica præſentatæ, & die 3. Decembris ſubſequentis per eamdem Cameram referente Reuerendiſſ. D. Ludouico de Torres dictæ Cameræ Decano, & Iudice ex eiuſdem Cameræ decreto, dicta die 26. Nouembris facto ſpecialiter deputato, citato Magnifico D. Antonio Bonſiolo dictæ Cameræ generali Commiſſario, vigore ſpecialis Chirographi manu ſua Sanctitatis ſignati, & eidem Cameræ tranſmiſſi, & admiſſi, & ſucceſſiue in eiuſdem Cameræ libris, libris, ſcilicet lib. 5. Signaturarum, prælibati Sanctiſſ. D. N. penes me infraſcriptum eiuſdem Cameræ Notarium, regiſtratæ fuerunt. Tydæus de Marchis Notarius.

LXXXIX. Approbatio tertia, inſtituti & conſtitutionum Religionis, Clericorum Regularium Societatis Ieſu, cum aliquorum dubiorum totali remotione, & priuilegiorum confirmatione.

Similem ob altas excitatas difficultates ſanctionem edidit Gregor. XIV. vt inf. in eius conſtitut. 10. Eccleſiæ. *& altam Paulus V. quam adhuc, habere non potui. Et cetera de hac Religione inſpice ſup. in conſtitut. 25. Pauli III.* Regimini. *vbi notaui.*

Edita A. D. 1584.

PIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Aſcendente Domino, & Saluatore noſtro in nauiculam, ecce motus magnus factus eſt in mari, ipſe autem à diſcipulis rogatus ventis imperauit, & facta eſt tranquillitas, quam nos in Petri nauicula, collocati, turbinibus excitatis ab eodem Domino aſſiduis precibus poſtulantes, noſtram interea operam, & laborem in frangendis procelloſis fluctibus impendere non deſiſtimus, cumque tanti laboris ſocios, & validos remiges diuina nobis prouidentia præparauerit, eorum opera in ſuperandis ſæuientis pelagi tempeſtatibus nos maximè ſubleuat, qui pro communi fluctuantium animarum ſalute propria commoda nihil pendunt, ſeque ad omnia diſcrimina exponunt.

Religionum omnium, & ſignanter Societatis Ieſu miniſterium Chriſti fidelibus valde prodeſt.

§. 1. In quo cum aliarum Religionum ſtudia, tum Societatis Ieſu aſſiduus pro Chriſto labor, necnon vſque ad finem perſeuerantia promptam ſe oſtendit; cumque prolem catholicæ Religioni valde proficuam, & ad omnia pericula pro vniuerſali Eccleſia ſubeunda paratam procreauerit, aliam atq; aliam à prima non degenere præſtante gratia Dei quotidie ſubſtituit, vt nobis eorum alumni per multiplices probationum gradus altius prouecti, ſemper præſto ſint, quos in rebus arduis ſuſcipiendis fructuoſos operarios adſciſcamus; eos autem vt firmiorem nobis opem ad prædicta nauare poſſint, ab omni non modo iniuria, ſed etiam calumnia ſtudemus intactos conſeruare. Quod vt à nobis efficiatur, ipſius inſtituta tanquam fundamenta eius præſidij, quod catholicæ Religioni impendunt, immota atque inconcuſſa, aliorum etiam Romanorum Pontificum exemplo, debemus Apoſtolica auctoritate tueri.

Cuius regul. Paulus & Iulius III. approbarunt. Paulus IV. à iuriſd. Ordin. exemit. Pius V. inter Mendicantes connumerauit.

§. 2. Quorum fel. rec. Paulus III. & Iulius etiam III. conſtitutiones, & laudabile dictæ Societatis inſtitutum confirmarunt.

§. 3. Pauluſque idem eam ipſam ab omni quorumcumque Ordinariorum iuriſdictione exemit.

§. 4. Quo inſtituto per Paulum IV. examinato, & à Synodo Tridentina commendato, Pius V. idem prædeceſſor noſter Societatem ipſam Ordinem eſſe mendicantem declarauit.

Huius religionis ad Chriſtifidelium animarum ſalutem inſtituta, conſtitutionibus cauetur, quod.

§. 5. Quæ omnia non immeritò ab eis ſunt conceſſa ob egregias virtutes, & dona Societati antedictæ diuinitus elargita, cuius præcipuus finis catholicæ eſt Religionis defenſio, ac propagatio, animarumque in chriſtiana vita, & doctrina profectus: gratiæ quoque eius vocationis eſt proprium diuerſa Orbis terrarum loca ex Romani Pontificis, ſeu Præpoſiti Generalis eiuſdem Societatis directione peragrare, vitamque in quauis mundi parte agere, vbi ſaluandarum ſua opera animarum copioſior prouentus ad Dei gloriam ſperetur. Ad quem finem Spiritus ſanctus, bon. me. Ignatij Loyolæ Societatis ipſius Inſtitutoris, eiuſque ſociorum excitator, media quoque prædicationum, cuiuſcumque miniſterij verbi Dei, doctrinæque Chriſtianæ, & ſpiritualium exercitiorum, aliorum item charitatis operum, & ſacramentorum adminiſtrationis, ac præcipue Pœnitentiæ, & Euchariſtiæ, horumque frequentioris vſus accommodauit. Ad quæ ſufficienter & pro dignitate præſtanda, difficultates ſuperandas, pericula que adeunda, quibus dictæ Societatis Religioſi in huiuſmodi diſcurſionibus, & miniſterijs exponuntur, neceſſe eſt, vt ipſi talia obituri, magno virtutis & deuotionis præſidio muniantur, quod illis gratia in primis Omnipotentis Dei, ſimulque educatio ipſa longa item in Societate probatio, necnon regularum, & conſtitutionum obſeruantia præſtare noſcuntur.

Nouitij biennio probantur, & deinde ad vota ſubſtantialia ſimplicia admittuntur.

§. 6. Quibus conſtitutionibus, vt tantæ ponant rudimenta virtutis ad quam aluntur, ſtatutum eſt, vt Nouitij in Societate biennio probentur, quo expleto ſi ipſi perſeuerare voluerint, & Societati fuerit ab eis ſatisfactum (quoniam Societas ipſa non ſolis Nouitijs & profeſſis, vt reliqui regulares Ordines conſtat tria ſubſtantialia vota ſimplicia, niſi quis interdum ad profeſſionem, vel gradum coadiutorum formatorum admittendus videretur, Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ in eadem Societate ex Apoſtolico indulto, ac iuxta vouendi formulam in eiſdem conſtitutionibus expreſſam emittunt, ac ſecundum illas promittunt ſe eamdem Societatem ingreſſuros, hoc eſt vlteriorem aliquem illius gradum, prout Præpoſito videbitur Generali.

Poſtea veluti Scholares, vel vti coadiutores temporales cooptantur.

§. 7. Quibus votis emiſſis Nouitij eſſe deſinunt, & in Societatis corpus, qui literis operam dederint, vel daturi ſunt, vt Scholares approbati, alij vero vt coadiutores temporales nondum formati cooptantur, ac quantum eſt ex parte ipſorum perpetuò, ex parte vero Societatis, iuxta Apoſtolica indulta, & conſtitutiones prædictas, tamdiu obligati ſunt, quamdiu Præpoſitus Generalis eos in Societate retinendos eſſe cenſuerit. Quod ad Societatis conſeruationem maximè eſt neceſſarium, idque ab illius exordio prouiſum, & poſt experimento comprobatum eſt, idque initio ingreſſus illis explicitè manifeſtatur, atque ipſi conditionem hanc amplectuntur, quæ eis, ſi quos dimittere oporteat, multo eſt commodior, vt liberi potius quam votis obligati dimittantur, alijſque iuſtis, & rationabilibus de cauſis.

Coadiutores iſti alia vota poſtea emittunt.

§. 8. Coadiutores temporales non formati, qui non ad ſtudia literarum, ſed ad domeſtica munia curanda deſtinantur, poſt aliquos annos, quibus Generali Præpoſito, & Societati ſatisfecerint, per tria item Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ vota licet publica, & in manibus Superioris emiſſa, non tamen ſolemnia, ſed tum ex conſtitutionum præſcripto, tum ex vouentis, & admittentis intentione ſimplicia exiſtunt, in adiutorum temporalium formatorum gradum admittuntur.

Scholares prædicti alio probationis anno exercentur.

§. 9. Scholares vero ſtudiis in Societate abſolutis, antequam profeſſi, vel adiutores ſpirituales formati fiant, non ſolum tertium adhuc vlterioris probationis annum, in deuotionis & humilitatis exercitiis impendunt, vt, ſi qua fortaſſe in re harum virtutum feruor per literarum occupationem intepuerit, per earumdem virtutum frequentiorem excitationem, ardentioremque diuini auxilij inuocationem recaleſcat, ſed etiam in verbi Dei ſacrarum, & ſcholaſticarum lectionum, Pœnitentiæque & Euchariſtiæ ſacramentorum Societatis miniſterij tamdiu probantur, quamdiu Præpoſito Generali videtur, nec antequam ipſi Præpoſito ſint plane perſpecti, eique in omnibus ſatisfecerint, ad huiuſmodi gradus promoueantur.

Ex illis, qui deinde ad profeſſionem quatuor votorum admittendi ſint.

§. 10. Qui enim ad profeſſionem quatuor votorum admittendi ſunt, eos iuxta conſtitutiones eaſdem, & Apoſtolica decreta, & indulta, viros omnino humiles ac prudentes in Chriſto, & in vitæ puritate, ac literis conſpicuos, diuturniſque ac diligentiſſimis experimentis probatos, atque Sacerdotes, & in miniſteriis huiuſmodi prius diu multumque verſatos vocatio hæc requirit, vtpote

quos ardua maneant miniſteria. Quo fit vt non omnes ad eamdem profeſſionem idonei eſſe, nec tales ſine longa exercitatione atque experimento fieri, aut etiam cognoſci poſſint. Quapropter Societatis corpus in ſua membra, & gradus idem Ignatius diuino inſtinctu ita duxit diſponendum, vt præter eos, quos Præpoſitus Generalis ad profeſſionem quatuor votorum idoneos eſſe cenſuerit, & nonnullos, quos interdum ad profeſſionem trium admittere poteſt, reliqui etiam Sacerdotes, quorum vita, & doctrina in Societate diu probata eſſet, ac præpoſito Generali perſpecta, & de ipſius licentia in coadiutorum ſpiritualium formatorum gradum, per tria illa vota ſimiliter publica, ſed ſimplicia in ſuperioris manibus emiſſa admitterentur.

Admiſſi autē ſunt incapaces hæreditariæ ſucceſ.

§. 11. Quibus emiſſis tam hi qui ſpirituales, quam qui temporales coadiutores formati fuerint, certum in Societate gradum habent, ſuntque omnis hæreditariæ ſucceſſionis incapaces, nihilque omnino proprij iuxta conſtitutiones eaſdem habere poſſunt. Nec propter emiſſa huiuſmodi vota publica, aut per mortem ab inteſtato in illorum, ſicuti nec in profeſſorum bonis domus, vlla, aut Eccleſia, vel Collegium dictæ Societatis ſuccedere poteſt.

Et votū obedientia, erga Papā ſpecialiter emittūt.

§. 12. Qui vero quatuor votorum profeſſi futuri ſunt, ij tribus illis ſolemnibus ſubſtantialibus votis quartum ſimiliter ſolemne addunt, ſpecialis Summo Pontifici obedientiæ circa miſſiones præſtandæ, ob certiorem Spiritus ſancti in miſſionibus ipſis directionem ac maiorem ipſorum mittendorum Sedi Apoſtolicæ obedientiam, maioremque deuotionem, humilitatem, mortificationem, ac voluntatum abnegationem,

Aliaque ſimplicia vota.

§. 13. Poſt emiſſam vero profeſſionem ſiue quatuor ſiue trium votorum, profeſſi ad Paupertatis, quæ regularis inſtituti murus eſt & propugnaculum, perfectionem tuendam, omnemque ambitionis occaſionem excludendam, nonnulla alia ſimplicia vota emittunt, quibus promittunt ſe numquam quacumque ratione acturos vel conſenſuros, vt quæ in conſtitutionibus Societatis circa paupertatem ordinata ſunt immutentur, niſi quando ex iuſta rerum exigentiū cauſa paupertas magis reſtringenda videretur, neq; prætenſuros ne indirecte quidem, vt aliquam ad prælationem vel dignitatem, intra vel extra Societatem, eligantur, nec extra Societatem in ſui electionem quantum in eis fuerit, conſenſuros, niſi coacti obedientia eius qui id ipſis poſſit ſub pœna peccati præcipere. Item Societati, vel eius Præpoſito manifeſtaturos, ſi quem ſciant aliquid huiuſmodi moliri.

Diſcedentes poſtea ſine licen. in apoſtaſ. conſentur.

§. 14. Porro non ſolum profeſſi, & coadiutores formati, ſed ex aliis, quicumque abſoluto probationis biennio prædicta tria ſubſtantialia vota etiam ſimplicia emiſerint, ſi abſque expreſſa licentia à Societate diſcedant, etiamſi prætextu melioris frugis, & tranſitus ad alium quemcumque Ordinem (Carthuſienſium dumtaxat excepto) id faciant, apoſtaſiæ, & excommunicationis ex Apoſtolicæ Sedis decreto pœnas incurrunt, à quibus nonniſi à Summo Pontifice, vel à Generali Præpoſito abſolui poſſunt. Inique enim cum Societate ipſa ageretur ſi viris multo labore ad ardua miniſteria eruditis, cum religionis catholicæ, & huius Sedis detrimento priuaretur, præſertim cum Societatis conſtitutiones, & priuilegia quæ ſupradicta continent, in ſeparata, antequam ad Nouitiorum conuictum admittantur, habitatione eis maturius conſideranda tradantur.

Omnes poſt nouitiatum in communi viuunt.

§. 15. Biennio Nouitiatus completo, & emiſſis votis ſimplicibus, vna eſt omnibus omnino viuendi, & obediendi ratio, debent enim omnes in omnibus obedire, & in communi viuere non ſecus alij, atque ipſi profeſſi, & Coadiutores formati, idque in domibus quidem probationum, & Collegij ex redditibus, in domibus vero profeſſorum, quæ nullos omnino redditus habere poſſunt, ex eleemoſynis tantum.

Paupertatem ſeruant, licet non profeſſi dominium bonorum retinent.

§. 16. Et licet, qui ad gradus profeſſorum, & coadiutorum formatorum nondum peruenerunt, bonorum ſuorum ius atque dominium, tum alias ob iuſtas cauſas, tum etiam vt maiorem Societas habeat libertatem, illos, ſi opus fuerit, cum minori offenſione dimittendi, ad tempus Generalis Præpoſiti iudicio præſcribendum valeant retinere, vt in pauperes tandem ſeu alios pios vſus pro ipſorum deuotione diſtribuant, iuxta Euangelicum conſilium ac promiſſionem, quam initio Nouitiatus faciunt, interim tamen, quantum ad illorum vſum religioſam paupertatem ſeruant, nec vlla re tanquam propria, & ſine Superioris facultate vti poſſunt.

Verè religioſi ſunt, & Ordinis priuilegiis gaudent.

§. 17. Et quamuis ij omnes, qui poſt biennium Nouitiatus dicta tria vota ſimplicia, vt prælertur, emiſerint, ac in corpus Societatis cooptati, illiuſque meritorum, & priuilegiorum, non ſecus atque ipſi profeſſi participes effecti, quique quantum in eis eſt, & profeſſionem emittere parati, ſi ipſe Præpoſitus Generalis id prædictæ Societatis inſtituto congruere iudicauerit, & in perpetuum Dei ſeruitio votis ſimplicibus conſecrati, ac ſua ſorte, prout laudabile Societatis inſtitutum exigit, contenti, vere, & proprie religioſi exiſtāt, & ſi à Societate deficiant, excommunicationis, & aliis apoſtatarum pœnis ſint ſubiecti.

Et quia ſuper nonnullis dubia ſunt excitata.

§. 18. Tamen cum non ita pridem intellexiſſemus nonnullorum animos, qui pij alioqui, & vtiles operarij exiſtebant, ſolicitari interdum, & affligi, quaſi non eſſent religioſi, eo quod non eſſent profeſſi; nec etiam deeſſe qui Religionis prætextu transfigurante ſe in angelum lucis Satana, non ſolum ea occaſione inquieti exiſterent, ſed etiam aliorum pacem, & vocationem diſturbare, eoſque in fraudem, & defectionem deducere conarentur, vnde fructuoſa hæc religio grauiſſima potuiſſet accipere detrimenta. Idcirco cum diuina prouidentia pro temporum neceſſitate, varia & ſalutaria Ordinum inſtituta in Eccleſia ſua produxerit, nouiſque ſubinde in ea naſcentibus morbis, noua remedia, nouiſque emergentibus hoſtium impugnationibus, noua regularium Ordinum auxilia excitarit, & cuique illorum, iuxta cuiuſlibet peculiaris gratiæ vocationem, peculiares quaſdam notas, propria inſignia, ac opportuna ad finem quem intendit, media ſuggeſſerit, & nunc maxime (vt feliciſſimi toto Orbe ſucceſſus teſtantur) vberrimos in agro Dominico fructus prædicto Societatis Ieſu inſtituto proferat, quæ Societas (quemadmodum, & alia naſcentium regularium Ordinum exordia) à ſpiritu contradictionis impugnatur, cumque ipſi Ordines Romanorum Pontificum propterea conſtitutionibus circummuniri conſueuerint, cuius rei Sanctorum Dominici, & Franciſci præclariſſimi Ordines exempla abunde ſuppeditarunt, ita nos, licet alias inſtitutum prædictum, priuilegia, & conſtitutiones ipſius Societatis confirmauerimus, & declarauerimus, Motu proprio ſtatuentes, eos qui biennio Nouitiatus peracto, tria vota, tameſi ſimplicia emiſerunt, eſſe vere, & proprie Religioſos, cum præcepto, ne quis hæc in dubium reuocare audeat, ac cum irritante, & aliis decretis, prout in noſtris ſuper hoc confectis literis plenius continetur. Quia tamen non deſunt temeraria quorumdam audacia, qui poſt declarationem, decretum, præceptum, & interdictum noſtrum huiuſmodi, non ſolum multa ex prædictis, & fortaſſe alia ad Societatis inſtitutum ac viuendi formam ſpectantia, labefactare, ſed, & ipſa Apoſtolica decreta ac præcepta, publice, & ex cathedra, auſu temerario impugnare, mentemque noſtram peruerſe interpretari non erubeſcunt, diſputantes, & prædicta in dubium reuocantes, omniaque ex aliorum regularium Ordinum communibus rationibus, formis ac ſtatutis metientes Societatis inſtitutum, peculiares conſtitutiones, ac vim votorum ſimplicium illius, à Sede Apoſtolica in eadem Societatis Religione probata admiſſorum penitus ignorantes, ac nonnulla iure antiquo, quæ poſt illud ſucceſſu temporum huius Sedis auctoritate, approbatione, & confirmatione, ac peculiaribus priuilegiis ſancita, & roborata eſſe dignoſcuntur, perperam interpretantes, conuellere nituntur, quin etiam nos ſupradicta, Motu ſimili, & ex certa ſcientia, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernentes, ac præcipientes priuato ſenſu loquutos fuiſſe, ac tanquam priuatos doctores errare potuiſſe, immo vere, & de facto ob falſam ſupradictorum informationem erraſſe, ideoque præceptum noſtrum nullam ad obligandum vim habere. Neminem præterea eorum, qui ſolemnem profeſſionem in dicta Societate non emiſerunt, de illius corpore religioſos eſſe poſſe, ſed eos mere ſeculares, ac Ordinariorum iuriſdictioni ſubditos exiſtere, nec Societatem ipſam, aut illius ſuperiores, immo necnon ius in eos vllum ex vi

votorum

votorum huiuſmodi, habere vel acquirere, aut ſuperioribus ipſis conferre poſſe, non conſiderantes voti ſolemnitatem ſola Eccleſiæ conſtitutione inuentam eſſe, itaque huiuſmodi Societatis vota tametſi ſimplicia, vt ſubſtantialia Religionis vota ab hac Sede fuiſſe admiſſa, illaque emittentes, in ſtatu Religionis vere conſtitui, quippe qui per ea ipſa ſe Societati dedicant, atque actu tradunt, ſeque diuino ſeruitio in ea mancipant. In quibus votis nullus præter Romanum Pontificem poteſt manum apponere, aliiſque atque aliis modis Societatem ipſam impetunt vniuerſali Eccleſiæ perutilem, quæ diuerſis functionibus, & perſonarum gradibus diſtributa, à Romanis Pontificibus presbyterorum, à Tridentina Synodo clericorum Religio appellata, habitu, nomine, pleriſque perſonarum gradibus, votorumque differentiis ab aliis regularibus Ordinibus diſtinguitur. Quibus etiam adiungunt licere iiſdem non profeſſis, etiam inuitis dictæ Societatis Superioribus, ad quoſuis alios regulares Ordines ſe transferre. Tranſgreſſoreſque horum votorum, ac inobedientes, aut etiam vxorem ducentes, nullam ipſi Societati iniuriam facere, immo poſſe Epiſcopos cum eis diſpenſare, vt inuitis etiam ſuperioribus eiſdem vxorem ducant. Quibus, cum gloſſatores & obtrectatores huiuſmodi ſua falſa doctrina fauere pergunt, horum votorum naturam & pœnarum vim vel non intelligentes, vel eludere conantes, eo ſunt progreſſi, vt etiam vi facultatum quæ literis indulgentiarum Cruciatæ ſanctæ nuncupatarum continentur, omnes transfugas, & ab ipſa Societate deficientes non profeſſos, quoties ab ea defecerint, ab excommunicationis latæ ſententiæ pœna a quocumq; confeſſario abſolui poſſe, nullamque ipſi Societati ſuis operariis priuatæ iniuriam fieri, aut præiudicium generari exiſtiment, ſed & votorum ſubſtantialium Religionis prædictæ, ac decretorum contra eoſdem Apoſtolicæ Sedis huius auctoritate editorum vim, quantum in eis eſt, eneruare contendat. Inſuper aſſerunt non poſſe vota in ſæculo emiſſa in tria hæc ſubſtantialia Societatis commutari (cum tamen hæc vota ſint ſtatus, vt præfertur religioſi alio vtilis, & perfecti, vt illa in hæc poſſint, hæc vero in aliorum Ordinum etiam ſolemnia vota commutari, ſit ab hac Sede iuſtis de cauſis interdictum.) Nec etiam deſunt alia quæ in animarum ſuarum præiudicium, Societatis perturbationem, & ſcandalum plurimorum comminiſcantur.

Ideo hic Pont. huius nonobſtantibus d. inſtitutum, & priuilegia & cõfirm. omnes approbat.

§. 19. Nos vniuerſalis Eccleſiæ vtilitati, quam ex inuiolato & inconcuſſo dictæ Societatis inſtituto, & religioſæ ſobolis educatione ſancimus, & maiorem in dies ſperamus, proſpicientes, & præterea eiuſdem Societatis indemnitati, paci, quieti, & incremento conſulere volentes, Motu ſimili, & ex certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, laudabile ipſius ſocietatis inſtitutum, & quæ illud concernunt, præmiſſa omnia, & ſingula, prædictaque illius, ac quæcumque alia priuilegia, facultates, exemptiones, immunitates, gratias, & indulta à prædictis prædeceſſoribus noſtris & a nobis etiam per communicationem conceſſa: conſtitutiones quoque, ac ſtatuta, & decreta qualiacumque, ac ſi ad verbum præſentibus insererentur, pro expreſſis habentes, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ſupplentes omnes iuris, & facti defectus ſiqui interuenerint in prædictis Conſtitutionibus, & ſtatutis.

Dictaque tria vota etiam ſimplicia, vt vt tamen ſubſtantialia eſſe declarat.

§. 20. Ad hæc dictam Societatem firmo Sedis huius præſidio communire volentes, hac noſtra perpetua conſtitutione, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſtatuimus atque decernimus tria vota huiuſmodi etſi ſimplicia, ex huius Sedis inſtitutione ac noſtra etiam declaratione, & confirmatione, eſſe vere ſubſtantialia Religionis vota, ac in dicta Societate tanquam in religione approbata per Sedem eandem admiſſa fuiſſe, & eſſe, ac per nos admitti, nec illis à quoquam, præter nos, & Sedem huiuſmodi diſpenſari, nec ea vllo alio modo quam per legitimam dimiſſionem à Societate ceſſare poſſe.

Eaq; emittentes veros eſſe religioſos, eſſe decernit.

§. 21. Et non modo eos, qui in coadiutorum formatorum, ſiue ſpiritualium ſiue temporalium gradus, & miniſteria, vt præfertur, admittuntur, ſed & Scholares ipſos, ac ſupradictos alios omnes, & quoſcumque, qui in ipſam Societatem admiſſi, biennio probationis à quolibet eorũ peracto, tria vota ſubſtantialia prædicta, tametſi ſimplicia emiſerint aut emittent in futurum, vere & propriè religioſos fuiſſe, & eſſe, ac fore, & vbique ſemper, & ab omnibus cenſeri & nominari debere; non ſecus atque ipſos tum Societatis tum quorumuis aliorum Regulariũ Ordinum Profeſſos, ſuiſque Præpoſitis, in omnibus, & per omnia obedire, & huic Sedi immediate ſubiectos, & à quorumuis Ordinariorum & delegatorum, ſeu aliorum iudicum iuriſdictione omnino exemptos, prout nos etiam vigore præſentium eximimus.

Diſcedentes ideo a d. relig. Apoſtatas declarat.

§. 22. Denique vt omnium Societatis priuilegiorum iuxta Generalis Præpoſiti diſpoſitionem ſunt participes, ita quoque excommunicationis maioris latæ ſententiæ, & aliis Apoſtatarum pœnis ſiqui à Societate deficiant, ſubiacere, ac tamquam veros Apoſtatas puniri poſſe, nec à quoquam, niſi per nos & ſedem prædictam, aut Generalem Præpoſitum ab eiſdem pœnis abſolui, nec ante huiuſmodi abſolutionem, & à Societate dimiſſionem matrimonium contrahere, quinimmo eos omnes ad contrahendum inhabiles, ac contractus huiuſmodi nullos, & irritos eſſe, prout irritos facimus & annullamus.

Et ſupradictã damna reprobat.

§. 23. Et vt contradicentium audacia coerceatur, præmiſſas omnes, & quaſuis alias illis ſimiles aſſertiones contra dictæ Societatis inſtitutum, vel quomodolibet in illius præiudicium pronunciatas, aut ſcriptas, falſas omnino, & temerarias eſſe, & cenſeri debere.

Impugnari d. inſtitutum prohibet.

§. 24. Præcipimus igitur in virtute S. Obedientiæ ac ſub pœnis excommunicationis latæ ſententiæ, necnon inhabilitatis ad quæuis officia, & beneficia, ſæcularia, & quorumuis Ordinum regularia; eo ipſo abſque alia declaratione incurrendis, quarum abſolutionem nobis, & ſucceſſoribus noſtris reſeruamus, ne quis cuiuſcumque ſtatus, gradus, & præeminentiæ exiſtat, dictæ Societatis inſtitutum, Conſtitutiones, vel etiam præſentes, aut quemuis earum vel ſupradictorum omnium articulum, vel aliud quid ſupradicta concernens, quouis diſputandi vel etiam veritatis indagandæ quæſito colore directe vel indirecte impugnare, vel eis contradicere audeat, diſtrictius inhibentes, ne quis, ſiue extra ſiue intra dictam Societatem, niſi de illius Generalis aut inferiorum Præpoſitorum licentia, notationes, declarationes, gloſſas, vel ſcholia vlla ſuper præmiſſis facere, vel ea, niſi quantum verba ipſa ſonant, interpretari, aut de eis diſceptare, ſeu ſcrupulum quicquam inijcere, vel in controuerſiam aut dubium reuocare audeat quoquomodo, nec gloſſas, aut interpretationes, ſiue impreſſas, ſeu ſcriptas, ad id pertinentes legere, docere, aliiſque tradere, vendere, vel apud ſe retinere præſumat.

Dubiorũ declarationem Præpoſito reſeruat.

§. 25. Si quid vero dubij de eiſdem oriri contigerit, ad Sedem prædictam vel ad Generalem præpoſitum dictæ Societatis, aut ad eos quibus id ipſe commiſerit, referatur.

Et ita vbique iudicari mãdat.

§. 26. Sicque in præmiſſis, omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Iudices & Commiſſarios etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, ac S.R.E. Cardin. quauis cauſa, & inſtantia ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate iudicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Obſeruationẽ huius bulla præcipit.

§. 2 . Mandantes vniuerſis, & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & ceteris Eccleſiarum & locorum etiam regularium Prælatis per vniuerſum orbem conſtitutis, vt præſentes literas in ſuis quiſque Eccleſiis, Prouinciis, Ciuitatibus, diœceſibus, & iuriſdictionibus ab omnibus inuiolate obſeruari; quin etiam Præpoſitum ac perſonas Societatis huiuſmodi defendant; eoſque præmiſſis omnibus, & ſingulis pacifice frui faciant, & gaudere, non permittentes ipſos per quoſcumq; quomodolibet moleſtari. Contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia iuris, & facti remedia, opportuna, appellatione poſtpoſita compeſcendo. Inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Contrariis derogat.

§. 28. Non obſtantibus recol. mem. Bonif. Papæ VIII. quæ incipit. Quod vt eam, & aliis Apoſtolicis, conſtitutionibus, ac etiam aliorum Ordinum, iuramento, cõfirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis quibuſcumque huiuſmodi Ordinib

Vniuerſitatibus, locis, vel perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem prædictam, etiam motu proprio & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cum quibuſuis irritatiuis, caſſatiuis, reuocatiuis, modificatiuis, præſeruatiuis, exceptiuis, declaratiuis, mentis atteſtatiuis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, ac alias quomodolibet etiam pluries conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi in eis caueatur expreſſe, quod illis nullatenus, aut nonniſi ſub certis modo, & forma in illis expreſſis, derogari poſſit, pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Communicationem harum gratiarum aliis denegat.

§. 29. Præſentis autem Conſtitutionis, & gratiæ communicationem omnibus aliis, qui ſua priuilegia cum ipſa Societate copioſe participant, participareque poterunt quomodolibet in futurum fieri omnino prohibemus.

Tranſumptis credi mandat.

§. 30. Ceterum volumus, vt præſentium tranſumptis etiam impreſſis manu Secretarij dictæ Societatis vel Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo præpoſiti Generalis eiuſdem Societatis, vel alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem omnino fides adhibeatur, in iudicio, & extra illud, quæ literis ipſis originalibus haberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

D. P. A. 12. 25. May

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1584. 8. Kalend. Iunij, Pontificatus noſtri anno duodecimo.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1584. indict. 12. die vero Lunæ 14. menſis Iunij, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII anno 13. retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ, lectæ & publicatæ fuerunt & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in valuis Baſilicarum Principis Apoſtolorum de Vrbe, & S. Ioannis Lateranenſis, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ & in acie Campi Floræ per me Ioannem [illegible], & Nicolaum Taglietum Sanctiſſ. Domini noſtri Papæ Curſ.

XC

De electione Præpoſiti generalis, & aliorum Prælatorum Congregationis Monachorum Eremitarum S. Hieronymi de obſeruantia celebratione que Capituli generalis, & retentione regularis obſeruantiæ.

Ad hæc vide conſt. 21. Clem. VIII. Qua ad. vbi habes etiam Ordinis reformationem.

Edita An. D. 1584.

GREGORIVS PAPA XIII.

Dilectis filiis Præpoſito Generali, & Conſultoribus Congregationis Monachorum Eremitarum S. Hieronymi de Obſeruantia, ſalutem, & Apoſt. bened.

Exordium.

EA quæ ad proſperos Religionis veſtræ ſucceſſus ordinata fuerunt, nonnumquam pro eorum varietate, & temporum ratione expedit immutare.

His Pōt. multa conſtitut. quæ [illegible] indigere dignoſcit.

§. 1. Alias ſiquidem, rebus veſtræ Congregationis emendatione indigentibus, pleraque ad preces veſtras decreuimus, & præſertim de tempore celebrationis Capituli veſtri generalis, deque modo electionis Præpoſiti generalis, Conſultorum, Viſitatorum, Definitorum, necnon Priorum, Vicariorum, & aliorum ad munia dictæ Congregationis deſumendorum, eorumque qualitatibus, muneribus, & officiis, aliiſque regimen & ſalubrem directionem eiuſdem Congregationis concernentibus, vt diuerſis aliis noſtris literis plenius continetur, ſed vt probauit euentus, eorum nonnullis, ſiue mutandis ſiue corrigendis noua eſt opera adiungenda.

Capitulum [illegible] generale

§. 2. Quare illis omnibus, quæ, & quatenus præſentibus obſunt, ſubductis, & reſciſſis, ceteris vero in ſuo robore permanentibus, auctoritate præſentium ſtatuimus & ordinamus, vt poſthac in perpetuum, Capitulum veſtrum generale tertio quoque anno celebretur, interim vero ſingulis annis Præpoſitus generalis, & conſultores qui tempore erunt, pro nouorum ſi eis expedire videbitur, Vicariorum & Oeconomorum dictæ Congregationis electione congregentur.

[illegible] videtur.

Præpoſito generali intra triennium decedente vel amoto alius eligatur vt hic.

§. 3. Et ſi contingat eumdem Præpoſitum intra hoc triennium decedere, vel officio amoueri, Conſultores Congregationis huiuſmodi, ſuos Priores illico ad ſe auocent, qui intra vigeſimũ diem ad locum celebrationis futuræ electionis noui Præpoſiti generalis præſto adſint.

Priores cum Procuratoribus electioni Præpoſiti & Definitorum interſint.

§. 4. Interim vero Conſultor profeſſione antiquiſſimus, vices auctoritatemque Præpoſiti generalis in omnibus gerat.

§. 5. Ipſi autem Priores, cum Procuratoribus ſingulorum Monaſteriorum, & aliorum regularium locorum dictæ Congregationis iuxta antiquas illius conſtitutiones, ad Capitulum generale accedent, & electioni Præpoſiti generalis ac Definitorum huiuſmodi interſint.

Ad hæc vide bullam Clem. VIII. num. 13.

Ipſi autem ex Prioribus eligantur.

§. 6. Præpoſitus vero, & Definitores huiuſmodi de Priorum eorumdem corpore eligantur.

Idem [illegible] in bulla Clemen. VIII. num. etc.

Et vocatis aliquo vacante, Præpoſitus & Conſultores alium ex Vicariis ſubſtituant.

§. 7. Ceterum conſtitutionibus prædictis inhærendo, ſi contingat aliquem dictorum Priorum, intra triennium quo Capitulum ipſum generale celebrandum erit decedere, vel a Prioratu ſuo regulariter amoueri, eo caſu Præpoſitus generalis, & Conſultores prædicti ſtatim aliquem ex Vicariis Monaſteriorum, aut aliorum regularium locorum Congregationis huiuſmodi, in locum defuncti vel amoti ſubſtituant, ne hoc negotium ad ſubſequens Capitulum generale differant.

Imo etiam ex non Vicariis [illegible]. Præpoſitus durante triennio, & poſtea Prioratum quem habebat retinet, & eſt etiam Prior Sancti Alexij de Vrbe, poſt triennium vacare debet per ſex annos à d. officio.

§. 8. Adhæc, præpoſitus ipſe generalis ſic electus, quem obtinebat Prioratum non amittat, ſed etiam Præpoſitus triennalis huiuſmodi illum cum hoc retineat. Triennioque ipſo peracto, ipſe Prior ſui Prioratus, vt antea remaneat, & nihilominus ipſe dicto durante triennio ſui Præpoſitatus etiam Prior Monaſterij S. Alexij de Vrbe eiuſdem Congregationis non autem alterius ſit.

§. 9. Perfuncto vero Præpoſituræ triennalis huiuſmodi officio, nullus ad ſequens triennium, aut aliud tempus Præpoſitus generalis continuetur, nec quiſquam ante ſex completos annos à fine huius officij ſurſus in Præpoſitum generalem eligatur.

Ambitus prohibetur.

Latius prohibitio eſt inf. in Bulla Clemens VIII. num. 21.

§. 10. Nulli præterea Monachorum Congregationis huiuſmodi cuiuſcumque dignitatis vel conditionis, liceat literas etiam commendatitias, ſeu fauorem auxilium vel gratiam, aut quicquam aliud à Principibus ſæcularibus, Dominis, vel Nuntiis, per ſe aut interpoſitas perſonas ex quauis cauſa, aut quouis prætextu quærere vel impetrare, quod in detrimentum, præiudicium, vel derogationem dictæ Congregationis aut illius perſonarum, ſeu conſtitutionum, ordinationum, vel ſtatutorum directe vel indirecte cedat, qui ſecus fecerit per annum in carcere conſtrictus pœnitentiam agat, ſitque præterea ad dignitates & officia dictæ Congregationis perpetuo inhabilis.

Pecunia Congregationis alicui Monaſterio non applicetur.

§. 11. Præpoſitus inſuper generalis & Conſultores pro tempore exiſtẽtes prædicti, per ſe vel alium ſeu alios nullam pecuniarum ſummam ad Congregationem ipſam ſpectantem, alicui Monaſterio vel regulari loco pro eius fabrica, ſine noſtra, aut Protectoris veſtri licentia erogent, qui contrafecerint, excommunicationis ſententiam eo ipſo incurrant, ſintque ſuis dignitatibus & officiis eo ipſo priuati, ac pariter inhabiles ad futura.

Capitulum generale vbi celebrandum.

§. 12. Poſtremo, Capitulum ipſum generale, ſeu Congregatio alibi quam Romæ aut Bononiæ, ſeu Mediolani, vel in Monaſterio Hoſpital. nullo modo celebretur.

Regularis obſeruantia in quibus locis retinenda.

§. 13. Regulæ vero obſeruantia ſaltem in Hoſpital. prædicti, necnon Caſtellatij & S. Hieronymi Mantuanen. ac Sancti Sigiſmundi Cremonen. & S. Sauini Placentin ac S. Barbatiani Bononien. Monaſteriis, numeruſque ſaltim centum ſexaginta Monachorum inter Sacerdotes & Clericos, vltra Conuerſos & Seruientes, perpetuo conſeruetur Decernentes irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Huius conſtitutionis eo [illegible] præſtetur.

§. 14. Quocirca vobis & pro tempore exiſtentibus Præpoſito

Præpoſito generali ac Conſultoribus, necnon vniuerſis & ſingulis Prioribus, Monachis & perſonis dictæ Congregationis, per Apoſtolica ſcripta mandamus, vt præſentes litteras humiliter ſuſcipiatis, & quæcumque in eis continentur, alia deſuper à nobis non expectata iuſſione, aut mentis noſtræ declaratione, inuiolate cuſtodiatis.

Ex quo publicatio Præpoſito committitur.

§. 15. Tibi vero Præpoſite, vt ipſas præſentes in omnibus dictæ Congregationis Monaſteriis & locis ſolemniter publicare, & vt illis omnino ab omnibus pareatur efficere procures. Contradictores quoſlibet & rebelles, eiſque auxilium vel fauorem, publice vel occulte, directe vel indirecte, quouis quæſito colore præſtantes, tam Eccleſiaſticos, quam ſæculares, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis fuerint, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque iuris & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita compeſcendo, cenſuraſque & pœnas ipſas etiam ſæpius aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Contraria derogat.

§. 16. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacij VIII. prædeceſſoris huiuſmodi de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, cæteriſque Apoſtolicis conſtitutionibus: necnon Congregationis, ac Ordinis prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, illis eorumque Superioribus & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet conceſſis, & etiam pluries confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, aut quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores, ac ſi ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus contrariis quibuſcumque. Aut ſi Congregationi, Prioribus & Monachis prædictis, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

D. P. An. 13. 25. Maij.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 25. Maij, 1584. Pontificatus noſtri Anno 13.

XCI. Inſtitutio Collegij, ad ſcholares nationis Maronitarum, pie & Catholice, bonis artibus, Chriſtianiſque moribus, & doctrina inſtruendos in Vrbe. Et deputatio Cardinalis pro eius regimine Annuorumque reddituum aſſignatio pro eorumdem ſuſtentatione.

Maiores postea redditus aſſignauit Sixt. V. die 2. Auguſti anno 1585. & die 7. Februarij 1586. vt in eius bullis, quas hic indicare ſatis eſſe putaui.

Editum A. D. 1584.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. Hic Pontifex inſtituit in Vrbe Hoſpitale pro natione Maronitarum, ad eorum fidem Catholicam retinendam, augendam.

Hvmana ſic ferunt quandoque conſilia, vt quæ vel prouida deliberatione ab initio conſtituuntur, operæ pretium ſit ſpe melioris futuræ frugis poſtea immutare.

§. 1. Nuper enim vt Nationi Maronitarum, quæ in Libani montibus degentes, à multis ſæculis ſub S. R. E. obedientia & deuotione fidem Catholicam inter tot circumſtantes Infidelium, & Schiſmaticorum ſectas retinet, ac certis annorum ſpatiis ad Apoſtolorum limina viſitanda, Sedemque Apoſtolicam amplectendá & recognoſcendam, aliquos deſtinare ſoliti ſunt, de peculiari loco ad vſum Hoſpitalitatis erga eiuſdem Nationis indigenas ad Vrbem confluentes exercendæ, noſtra ope prouiſum eſſet, ipſiuſque Nationis erga Sedem ipſam deuotio continuum ſuſciperet incrementum, nec tanto labore conſeruata fidei ſemina areſcerent, per quaſdam vnionem, annexionem & incorporationem olim de parochiali Eccleſia S. Ioannis de Ficocia Regionis Treuij de Vrbe, parochiali Eccleſiæ Sancti Andreæ eiuſdem Regionis Apoſtolica auctoritate factas perpetuo diſſoluimus, & apud ipſam Eccleſiam S. Ioannis, nomine, denominatione, & eſſentia parochialis eccleſiæ in ea etiam perpetuo ſuppreſſis & extinctis, ac cura animarum illius parochianorum vna cum eiſdem parochianis, iuribuſque parochialibus ad dictam Eccleſiam Sancti Andreæ tranſlatio, vnum Hoſpitale in quo pauperes peregrini dictæ Nationis recipi & confoueri deberent, ſimiliter perpetuo ereximus & inſtituimus, illique ſic erecto & inſtituto eamdem Eccleſiam S. Ioannis ſine cura effectam cum ſuis domibus, ædificiis, hortis, membris, & pertinentiis illi contiguis, eorumque ſitu & ambitu pariter perpetuo conceſſimus.

Deinde annuum redditum, eoque ... aſſignauit

§. 2. Per alias vero noſtras literas eidem Hoſpitali, vt onera ei incumbentia commodius perferri poſſent, penſionem annuam certis modo & forma tunc expreſſis liberam immunem & exemptam, ac ad quindecim annos tunc proximos dumtaxat duraturam ducentorum ducatorum monetæ illarum partium, ſuper menſæ Epiſcopalis S. Agathæ fructibus, redditibus & prouentibus a Rectori vel Adminiſtratori pro tempore exiſtenti dicti Hoſpitalis ſeu illius Procuratori legitimo, durantibus dictis quindecim annis tantum, per venerabilem fratrem noſtrum Fælicianum Epiſcopum Sanctæ Agathæ, & ſucceſſores ſuos Eccleſiæ S. Agathæ Præſules ſeu Adminiſtratores pro tempore exiſtentes, etſi ipſis mille ducati, annuatim ex fructibus, redditibus & prouentibus prædictis non remanerent, annis ſingulis in certis loco & terminis, ac ſub ſententiis, cenſuris & pœnis, etiam tunc expreſſis, integreque ſoluendum reſeruauimus, & conſtituimus & & aſſignauimus, prout in ſingulis literis prædictis plenius continetur.

Hic modo Pontifex d. Hoſpitale ſupprimit, ad magis ſpiritualem d. Nationis vtilitatem.

§. 3. Nunc vero erectionis Hoſpitalis huiuſmodi negocio maturius perpenſo, etſi illud inſigne pietatis opus, dictæque Nationi gratum & commodum ſit, meliora tamen æmulando chariſmata maiorem Dei laudem, vtilio remque eidem Nationi operam fore cenſemus, ſi loco dicti Hoſpitalis, quod in ſuis primordiis adhuc recens eſt, vnum Collegium pro recipiendis & inſtituendis illius Nationis pueris ad bonas literas capeſſendas aptis, erigeretur & inſtitueretur. Cum enim in partibus illis, ſub graui Turcarum iugo & tyrannide conſtitutis, vix facultas detur bonarum literarum ſtudia excolendi, & exinde multos à fide catholica auerſos æternis tenebris detineri, ſimpliceſque & rudes à ſuſceptæ veritatis cultu abduci facile contingat, futurum omnino ſperamus vt ſucceſſu temporis ipſius Collegij alumni, pietatis & veræ Religionis odore, à Montis Sion cipreſſis & Sanctæ Eccleſiæ Romanæ, quæ ſola caput eſt aliarum documentis largius imbuti, illum in cedros Libani Nationemque ſuam refundant; ac collabentem & perturbatam in ſuis Regionibus fidem Dei Beneficio ſuſtineant, atque reſarciant; & ita prædictum corporale opus, quod paucis in hac Vrbe tantum profuturum erat, in magis ſpiritualem ad totius Nationis vtilitatem & ſalutem conuertatur.

Collegium Maronitarum erexit, ad d. Nationis iuuentutem bonis moribus ſanaque doctrina inſtruendam.

§. 4. Quo circa motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, in dicto Hoſpitali nomen, denominationem & eſſentiam Hoſpitalis, ac quodcumque onus hoſpitalitatis ibidem exercendæ, ſaluis tamen & illæſis remanentibus diſſolutione, conceſſione, penſione & aliis ſupradictis, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, perpetuo ſupprimimus & extinguimus, illudque in Collegium Maronitarum nuncupandum, ad alendam, boniſque moribus ornandam, ac vera pietate ſanaque doctrina, & reliquis Chriſtiano homine dignis virtutibus inſtruendam ipſius Nationis iuuentutem, auctoritate & tenore prædictis etiam perpetuo erigimus,

erigimus, & inſtituimus. Ipſumque Collegium ſic erectum & inſtitutum in locum dicti Hoſpitalis, quoad Eccleſiam S. Ioannis, ac illius domos, ædificia, hortos membra, & pertinentia, eorumque ſitum & ambitum, necnon penſionem ducentorum ducatorum huiuſmodi, eiuſdemque penſionis terminos decurſos & non ſolutos, ſiqui ſint, in omnibus & per omnia perinde, ac ſi pro ipſo Collegio non autem Hoſpitali ſpecialiter & expreſſe, ab initio emanaſſent, illique conceſſa & reſeruata fuiſſent, ſubrogamus.

Eique dictas domos & redditus aſſignat & Miſſam & alia diuina officia arabico & chaldaico idiomate celebrandi licentiam concedit.

Maiores poſtea redditus dedit Sixt. V. vt dixi hoc in rub.

§. 5. Et nihilominus eidem Collegio Eccleſiam S. Ioannis, cum domibus, ædificiis, hortis, membris & pertinentiis, eorumque ſitu & ambitu huiuſmodi, ita quod liceat Protectori ſeu Rectori dicti Collegij, pro tempore exiſtenti illorum omnium corporalem poſſeſſionem per ſe, vel alium, ſeu alios nomine eiuſdem Collegij propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, fructuſque, redditus, prouentus, iura, obuentiones & emolumenta, quæcumque inde prouenientia, in Collegij & Eccleſiæ S. Ioannis huiuſmodi vſus & vtilitatem, ac neceſſitates conuertere. Necnó eidem Eccleſiæ S. Ioannis per vnum, vel plures, etiam dictæ Nationis Sacerdotes ſæculares vel regulares, ad nutum pro tempore exiſtentis Protectoris Collegij huiuſmodi ponendos & amouendos deſeruiri, miſſaſque & alia diuina officia etiam Arabico, vel Chaldaico idiomate celebrari facere, cuiuſuis licentia deſuper minime requiſita eiſdem Apoſtolica auctoritate & tenore, ſimiliter perpetuo concedimus. Penſionemque annuam ducentorum ducatorum huiuſmodi, ſuper prædictæ menſæ fructibus, redditibus & prouentibus eidem Collegio, ſeu illius pro tempore exiſtenti Protectori, vel Rectori, aut eius Procuratori, vel Oeconomo ad id, ab ipſo Protectore ſeu Rectore ſpeciale mandatum habenti, durantibus dictis quindecim annis dumtaxat, per Fælicianum Epiſcopum, & ſucceſſores, prædictis annis ſingulis, in loco & terminis, ac ſub ſententiis, cenſuris & pœnis, Necnon cum omnibus & ſingulis exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, decretis, & clauſulis, ac alias modo & forma, quibus dicto Hoſpitali reſeruata erat, & ſolui debebat, integre perſoluendam, Apoſtolica auctoritate & tenore ſimilibus reſeruamus, conſtituimus, & aſſignamus.

Exemptionem à iuriſdictione quorumcũque Ordinariorum & Iudicum.

§. 6. Inſuper Collegium prædictum, illiuſque Rectorem, Oeconomos, Magiſtros, Præceptores atque Scholares pro tempore in eo exiſtentes, eorumque domeſticos, officiales, & Miniſtros, necnon ipſius Collegij bona mobilia & immobilia, præſentia & futura, cuiuſcumque qualitatis & quantitatis exiſtentia, ac tam in dicta Vrbe, quam extra eam & alias vbicumque locorum conſiſtentia, ab omni iuriſdictione, dominio, ſuperioritate, & poteſtate pro tempore exiſtentium Vicarij, Senatoris, Conſeruatorum, & Reformatorum dictæ Vrbis, necnon Rectoris Studij generalis eiuſdem Vrbis, ac Ordinariorum locorum, aliorumque Iudicum & Officialium quorumcumque in ipſa Vrbe, vel alias vbilibet conſtitutorum.

Gabellarumque & quorumcumque pedagiorum ſolutione eximit.

§. 7. Necnon idem Collegium in propriis eius bonis & rebus, ac dicti Collegij ratione, Scholares perſonaſque in eo degentes, ac alios cum ipſo contrahentes, ab omnibus & ſingulis portarum, Molendinorum, Farinæ, trium pro centenario, ac quatuor Iuliorum pro quolibet vegete vini ſolui ſolitorum, aliiſque datiis, pedagiis, vectigalibus, angariis, ac terræ mariſque gabellis, Dohanis, Bulletinis, & quibuſcumque aliis oneribus ordinariis & extraordinariis, hactenus quomodolibet impoſitis, & in poſterum quandocumque quauis occaſione vel cauſa, etiam de neceſſitate exprimenda imponendis, etiam ad inſtar exemptionis dilectorum filiorum Clericorum Cameræ Apoſtolicæ, etiam ratione Ripæ, Ripettæ, Dohanæ Terræ, etiam Grasciæ nuncupatæ Vrbis prædictæ, necnon carnium, vini, granorum, pannorum, lini, lanæ, ſerici, librorum, cartarum, & quarumcumque aliarum rerum ad humanum victum & veſtitum neceſſariarum, ex toto noſtro ſtatu Eccleſiaſtico, & quibuſcumque aliis locis extra dictum ſtatum conſiſtentibus ad dictum Collegium, tam per terram quam per mare, & aquam dulcem, & alias quomodolibet conducendorum, & etiam iam ad Vrbem ipſam conductorum, & in ea exiſtentium, ac pro eodem Collegio in magna ſeu parua quantitate, tam in Barchis, quam in Magazinis, & alias vbilibet exiſtendorum, Apoſtolica auctoritate, & tenore prædictis eximimus & liberamus, ac ſub Beati Petri, & dictæ Sedis, atque noſtra protectione ſuſcipimus, nobiſque & eidem Sedi immediate ſubiicimus.

InduIta & priuilegia Studij generalis Vrbis, & ſimilium Collegiorum in Vrbe inſtitutorum, eidem Collegio concedit.

Hæc videbis tempore Sixti V. & Clem. VIII. quorum bullæ ea ſunt …

§. 8. Ipſis quoque Collegio, Rectori, Scholaribus, Præceptoribus, Magiſtris, Oeconomis, Officialibus, Miniſtris & perſonis, vt quibuſcumque priuilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, gratiis & indultis, quibus ſtudium generale dictæ Vrbis, necnon alia Germanicæ, Anglicæ & Græcæ Nationum Collegia, in ipſa Vrbe à nobis inſtituta, illorumque Rectores, Scholares, Præceptores, Magiſtri, Oeconomi, Officiales, Miniſtri & perſonæ, quouis modo vtuntur, potiuntur & gaudent, ac vti, potiri & gaudere poſſunt, & poterunt quomodolibet in futurum non ſolum ad eorum inſtar, ſed æque principaliter & pariformiter in omnibus, & per omnia vti, potiri & gaudere valeant, eiſdem Apoſtolica auctoritate & tenore pariter perpetuo concedimus & indulgemus.

Officialibus Curiæ Romanæ & aliis prohibet ne in præmiſſis Collegium perturbent.

§. 9. Diſtrictius inhibentes Vicario, Senatori, Conſeruatoribus, & Reformatoribus Vrbis, ac Rectori Studij, aliiſque Iudicibus & Officialibus huiuſmodi, necnon pro tempore exiſtenti S.R.E. Camerario, Præſidentibus, ac prædictis Clericis, ac quibuſcumque Commiſſariis ad exactionem decimarum, & aliorum onerum prædictorum pro tempore deputatis, ne quarumuis literarum, eis ſub quibuſcumque tenoribus & formis conceſſarum prætextu, Collegium Maronitarum, illiuſque Rectorem, Scholares, Præceptores, Magiſtros, Oeconomos, Officiales, & Miniſtros prædictos, ſeu eorum aliquem in præmiſſis quouis modo moleſtent, aut moleſtari permittant.

Cardinalem eius Protectorem, & gubernatorem deputat.

§. 10. Vt autem ipſius Collegij Maronitici conſeruationi, bonoque regimini tam in his quæ ad inſtructionem & diſciplinam, quam quæ ad victum, veſtitum, aliaque huiuſmodi neceſſaria pertinent, opportune conſulatur, dilectum filium noſtrum Antonium tit. S. Euſebij Presbyterum Cardinalem Caraffam nuncupatum, eiuſdem Collegij Maronitici Protectorem & defenſorem, cuius conſilio & ope, omnia ſupradicta, & alia quæcumque ad eoſdem in ipſum Collegium Maronitarum admittendos retinendoſque Scholares ſpectantia, ac alias quomodolibet neceſſaria agantur, ſtatuantur, & ordinentur conſtituimus & deputamus. Necnon Antonio Cardinali & pro tempore exiſtenti Protectori prædicto pro eiuſdem Collegij Maronitici, illiuſque perſonarum, bonorum, rerum & iurium, tam ſpiritualium quam temporalium ſalubri directione & conſeruatione, Rectores, Præceptores, Magiſtros, Oeconomos, Aduocatos, Procuratores, ceteroſque Miniſtros & Officiales in eo deputandi & amouendi, & loco amouendorum alios ſufficiendi, necnon ſtatuta, ordinationes, & decreta quæcumque, licita tamen & honeſta, ac Sacris Canonibus & decretis Concilij Tridentini non contraria, faciendi & edendi, ac illa quoties pro eorum & temporum qualitate, ſeu alias expediens videbitur immutandi, corrigendi, moderandi, reformandi, interpretandi, & etiam alia ex integro condendi, quæ poſtquam edita, immutata, correcta, moderata, reformata, & condita fuerint eo ipſo dicta Apoſtolica auctoritate confirmata & approbata ſint & eſſe cenſeantur, ac ab omnibus ad quos pro tempore ſpectabit, etiam ſub pœnis in contrauenientes ſtatuendis obſeruari debeant plenam liberamque facultatem tribuimus.

Clauſulæ pro eorumdem bulla appoſit.

§. 11. Decernentes præmiſſa omnia & ſingula, ac præſentes literas, nullo vnquam tempore, ſiue pro eo quod cauſæ propter quas hæc omnia facta ſunt, coram dicto Vicario, vel quocumque alio examinatæ, verificatæ & approbatæ, ac quicumque intereſſe habentes ad id vocati fuerint, nec eiſdem præmiſſis conſenſerint, ſiue alias ex quibuſcumque cauſis, de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ vel quouis alio defectu, notari, impugnari, retractari, ſeu etiam reuocari, ſuſpendi, reſtringi, limitari, aut in ius vel controuerſiam vocari, ſeu ad terminos iuris reduci poſſe, nec quemquam ad eaſdem præſentes litteras in Camera prædicta, iuxta Conſtitutionem Pij Papæ Quarti præde

prædeceſſoris noſtri deſuper editam, aut alias quandocumque præſentandum, inſinuandum & regiſtrari faciendum teneri, neque propterea illas irritas eſſe, ſed omnimodo valere, ac ſi conſtitutio prædicta, & alia contraria minime emanaſſent.

Decretum irritans.

§. 12. Sicque per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac eiuſdem S.R.E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere; irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ ſeruntur.

§. 13. Non obſtantibus præmiſſis, & Lateranen. Concilij vltimo celebrati vniones perpetuas niſi in caſibus à iure permiſſis fieri & penſiones annuas ſuper fructibus menſarum Epiſcopalium, niſi exceſſionis aut alia probabili cauſa reſeruari prohibentis, ac quatenus opus ſit noſtris de vnionibus committendis ad partes vocatis intereſſe habentibus, exprimendoque valore etiam beneficij cui aliud petitur vniri, necnon de præſtando conſenſu in penſionibus, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Vrbis locorum, & Cameræ prædictorum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis, illis ac Vicario, Senatori, Conſeruatoribus, Reformatoribus, Ordinariis aliiſque Iudicibus, & Officialibus, necnon Camerario Præſidentibus & Clericis prædictis, ac quibuſuis Dohaneriis, Commiſſariis, & aliis perſonis, ad exactionem pedagiorum & aliorum onerum huiuſmodi pro tempore deputatis, necnon dilectis filiis Populo Romano, ac quorumcumque locorum Communitatibus, Vniuerſitatibus, & Hominibus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, & cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, necnon omnibus illis quæ in ſingulis literis prædictis volumus non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

D. P. A. 13. 27. Iunij. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1584. quinto Kalend. Iulij, Pontificatus noſtri Anno 13.

XCII. De prædicatione verbi Dei ſemel in Hebdomada facienda Hebræis, pro eorum ad Chriſti fidem conuerſione in Terris, & locis, in quibus extant eorum Synagogæ.

De materia Iudæorum notaui ſupra in Pauli IV. conſt. 3. Cum nimis.

Edita A. D. 1584.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Cauſa conſt.

Sancta mater Eccleſia, cuius Chriſtus caput eſt, ingenitam ſuam charitatem ad omnes late diffundens, antiquæ Iſraëliticæ gentis populique Dei peculiares reliquias, pio numquam deſinit affectu miſerari, grauiterque contriſtatur Iudæorum quondam nationem præcipuis auctam muneribus, & gratiis, cuius erat adoptio filiorum, gloria, teſtamentum, legiſlatio, obſequium, & promiſſa, vnde etiam Chriſtus Saluator noſter ſecundum carnem naſci dignatus eſt, per diuerſas Orbis partes tot iam ſæcula diſperſam, ac contagioſi gregis more per inuia, & inaquoſa miſere vagantem, verbi Dei fame, & aquæ refectionis ſiti perire, longeque non à terrena tantum, ſuper quam Dominus fleuit, ſed, quod grauius eſt, à cœleſti quoque Hieruſalem, niſi Chriſtus quem negauit confiteatur, exturbari, qua miſeratione, & mœrore nos quoque non leuiter commoti, in dies ſemper aliquid excogitamus, vnde eorum conuerſioni, & ſaluti opportunius prouideatur, ipſiſque ad intelligentiæ viam, quam ſibi præcluſerunt, valeant Deo propitio peruenire.

Epiſcopi, & alij curent qualibet hebdomada prædicari Iudæis in Terris vbi ſunt ſynagogæ, & Prædicatores de his expreſſis diſſerant.

Iſta bulla Nicol. III. eſt ſup.

§. 1. Quare ſollicito hæc animo meditantes, ac felicis recordationis Nicolai Papæ III. nonnullorumque Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærentes, præſenti conſtitutione generali præcipimus, omnibus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Eccleſiarum Prælatis, etiam Cardinalatus honore præditis, vt in ſuis quiſque Ciuitatibus, Terris, & locis, in quibus competens aliquis numerus Iudæorum, qui Synagogam conſtituat, commoratur, curent Sabbati, vel alio cuiuſcumque hebdomadis ſtatuto die, ad Iudæos ipſos in locum præſtitutum, non tamen ſacrum, nec vbi ſacra confici ſolent, conuocatos, per aliquem magiſtrum in Theologia, aliumve idoneum virum ab eis eligendum cum mercede congrua illi ex ipſorum Hebræorum collatione, aut alias, prout commodius eis videbitur, Hebraicæ (ſi fieri poterit linguæ peritum ſermones, vel lectiones haberi, in quibus illis exponantur ſcripturæ veteris Teſtamenti, Moyſis ſcilicet, & Prophetarum, præſertim vero, quæ eo Sabbato leguntur, ſeu lectæ in eorum ſunt Synagogis, iuxta Sanctorum tamen Patrum interpretationes, & verum Catholicæ Eccleſiæ ſenſum, ac in eis diſſeratur de veritate Chriſtianæ fidei, de certo Aduentu, & Incarnatione Filij Dei, illiuſque Natiuitate, vita, miraculis, paſſione, morte, ſepultura, deſcenſu ad Inferos, Reſurrectione, in Cœlum aſcenſione, de eius Euangelio in toto Terrarum Orbe per Apoſtolos eius, & alios Sanctos prædicato, innumeris atque clariſſimis virtutibus, & illuſtrium miraculorum gloria confirmato, ac de eius ſpirituali, & vero Regno, & de impio idolorum cultu ſublato; & gentium vocatione, de perpetua tum Hieruſalem, & Terræ eorumdem Iudæorum deſolatione, cum ipſorum vbique Terrarum diſperſione, & captiuitate, & de aliis ſimilis argumenti dogmatibus, & articulis ex lege, & Prophetis, de diutina præterea, & irrita Iudæorum Aduentus Meſſiæ & carnalis illius Regni expectatione, de vana eorum, quæ ſæpe, quinimo quotidie eos fruſtrata eſt ſpe reddituus in terram promiſſionis, & reſtaurationis tertij templi, & demum de multiplicibus, & variis erroribus, & hæreſibus eorum, in quas miſerrime ſe demerſerunt poſtquam Chriſtum Dominum in carne venientem agnoſcere noluerunt, & de falſo per eorum Rabbinos tradita ſacrarum ſcripturarum interpretatione, quarum literam, & ſenſum fabulis, mendaciis, & variis dolis, & modis detorquentes corruperunt, & deprauarunt, & hactenus corrumpere, & deprauare non deſinunt, deque omnibus aliis, quæ eos poſſint ad agnitionem fidei, ad errorum ſuorum correctionem, ad Orthodoxamque fidem conuertere, pro loci, temporis, ſumptique argumenti ratione prudenter agant, veris, & ex ſacra ſcriptura deprompris demonſtrationibus, nulla cum obtrectatione, aut iracundia, ſed magna cum charitate, & modeſtia, veritatis lumen illis aperire conentur.

Iudæi maiores annis 12. vtriuſque ſexus prædicationibus interſint.

§. 2. Ad quos ſermones & lectiones volumus, vniuerſos, & ſingulos vtriuſque ſexus Iudæos à duodecim annis ſupra, infirmitate, aut alia legitima cauſa, de qua ordinarios docere debeant non impeditos, in Ciuitate, & locis, vt præfertur habitantes, vel aliunde aduenientes, etiamſi inibi domicilium non habeant, ita per circuitum conuenire, vt tertia ſaltem eorum pars, nec vmquam minor ſemper adſit. Quod ſi facere neglexerint, interdicti cum fidelibus commercij, & aliis pœnis arbitrio Ordinarij pro contumaciæ modo imponendis, donec ſatisfecerint competenter, ad ipſos ſermones audiendos compellantur.

Chriſtiani autem Iudæos ab huiuſmodi præd. ſeducentes, puniuntur.

§. 3. Siquis vero de numero fidelium ita fuerit ſalutis, aut ſui, aut proximi ſui, de quo vnicuique mandatum eſt immemor, qui eos à ſalutaribus huiuſmodi ſermonibus, ſeu lectionibus, directe abduxerit, aut impediuerit, ſeu contenderit quoquomodo, excommunicationis ſententia ſit eo ipſo ligatus, & contra eum ad alias pœnas Ordinarij arbitrio omnino procedatur.

§. 4. Cete-

Principes faueant Ordinariis in præmiſſis.

§.4. Ceterum Imperatorem, Regeſque, & Principes omnes, necnon Reſpublicas, Magiſtratus, & Dominos temporales ſæculares rogamus, & obteſtamur in Domino, vt Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Ordinariis prædictis, eorumque Vicariis, & miniſtris ſuum in præmiſſis auxilium præſtent, ampliſſimum ab omnipotenti Deo præmium in ſupremis gloriæ æternæ tabernaculis habituri.

Fides tranſumptis adhibeatur.

§.5. Et quoniam difficile nimis eſſet præſentes ad omnia loca, quibus illis opus erit, perferri, volumus, vt earum exemplis etiam impreſſis, manu publici Notarij ſubſcriptis, & ſigillo Prælati, aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem omnino fides vbique adhibeatur quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

D.P. An. 13. 1. Septemb.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1584. Kal. Septembris, Pontificatus noſtri Anno 13.

Publicatio.

Anno à natiuitate Domini 1584. indict. 12. die vero 24. menſis Septembris, Pontific. Sanctiſſ. D. N. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt, in valuis S. Io. Lateranen. Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancell. Apoſtol. & acie Campi Floræ, & ibi per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ per nos Calixtum Brunettum, & Nicolaum Taliettum eiuſdem S.D.N. Papæ Curſ. *Ioannes Freile Mag. Curſ.*

XCIII. Innouatio conſtitutionis Nicolai III. & aliarum ſanctionum, contra iurantes, & iurare facientes, illicita, impoſſibilia, damnoſa, & Eccleſiaſticæ libertati, ac decretis Concilij Tridentini aduerſantia.

Hæc Nicolai conſtit. eſt in capitulo primo de Iureiur. in 6.

Edita An. D. 1584.

GREGORIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Conſuetudo erat, quod Prælati & Canonici, in eorũ Eccleſiis non admitterentur, & Ciuitatũ officia non reciperentur, niſi præſtito prius iuramento obſeruandi ſtatuta illarum.

INter Apoſtolicas, & alias canonicas ſanctiones, quæ de iuſiurandi Religione variis temporibus prodierunt, fel. record. Nicolaus Papa III. intelligens in nonnullis Eccleſiis de earum conſuetudine obſeruari, vt cum earum Prælati ad Eccleſias ipſas primo accedunt, vel cum de recipiendis ibidem nouis canonicis agitur, nec Prælatos admitti, nec canonicos aliter recipi in dictis Eccleſiis niſi iurato ab eis, ſtatuta, & conſuetudines ipſarum Eccleſiarum, ſcripta, & non ſcripta inuiolabiliter obſeruare, inter laicos etiam multarum Ciuitatum, Caſtrorum, & Terrarum eum conſuetudinis morbum in aſſumendis Poteſtatibus, Rectoribus, vel Officialibus ſuis irrepſiſſe, vt ipſi Poteſtates, Rectores, & officiales ad huiuſmodi poteſtarias, rectorias, & officia, nullo modo admittantur, niſi prius ſe ſtatuta ipſorũ locorũ clauſa iurauerint ſeruaturos.

Nicolaus III. declarauit, talia iuramẽta, non ligare iurantes ad obſeruandum illicita, impoſſibilia, ac libertati Eccleſiaſticæ contraria, vt in cap. 1. de iuretur. in 6.

§.1. Et quia in ſtatutis, conſuetudinibuſque ſupradictis interdum aliqua reperiebantur illicita, ſeu impoſſibilia, vel obuiantia Eccleſiaſticæ libertati, idcirco ne ſub tali generalitate iurandi, ſic iurantibus peccandi occaſio præberetur, cum iuramentum non fuerit inſtitutum vt vinculum eſſet iniquitatis, prædictus Nicolaus Papa animarum periculis obſiſtere cupiens, frugifera & ſalubri conſtitutione præcepit quibuſcumque ſcientibus contineri in prædictis conſuetudinibus, & ſtatutis illicita, impoſſibilia vel libertati Eccleſiaſticæ obuiantia, huiuſmodi iuramenta ab eis nullo modo præſtari, & iuramenta ea intentione facienda, vel facta vt etiã illicita, vel impoſſibilia, ſeu libertati Eccleſiaſticæ obuiantia obſeruentur, cum etiam ſub tali intentione præſtari non poſſent abſque diuinæ Maieſtatis offenſa, decreuit in huiuſmodi illicitis, impoſſibilibus, ſeu libertati Eccleſiaſticæ obuiantibus non ſeruanda, quin potius pro animarum ſalute ſi ſub forma prædicta vel ſimili aliquos ignorantes prædicta illicita ſeu impoſſibilia, vel libertati Eccleſiaſticæ obuiantia iurare contingeret, ad obſeruanda dumtaxat licita, poſſibilia, & libertati Eccleſiaſticæ non obuiantia iuramentorum intentio referri deberet, declarans iuramenta ſub huiuſmodi generalitate qualitercumque, & ſub quacumque verborum forma præſtita vel præſtanda, ad licita, poſſibilia, ac Eccleſiaſticæ libertati non obuiantia dumtaxat extendi, ipſoſque iurantes ad alia per præſtationem iuramenti huiuſmodi non teneri. Verumtamen multi inhiani, cupidique cenſus ſeſe in huiuſmodi iuramenta cum animarum ſuarum periculo præcipitant.

His modo Pñ. innouat. Nic. III & alias canonicas cõſtitutiones dictas, circa reprobationem huiuſmodi iuramentorum.

§.2. Nos quoniam hæc ſanctorum quoque Patrum inſtitutis, & ſalubri rerum Eccleſiaſticarum directioni aduerſantur, & tamquam de radice ambitionis procedentia omne bonũ in Eccleſiis rebuſque publicis, peruertunt, ea nouæ prouiſionis ſubſidio prohibere volentes, præſentium auctoritate innouamus prædictam conſtitutionem Nicolai Papæ, itidemque alias omnes Canonicas ſanctiones de abuſu, & reprobatione huiuſmodi iuramentorum promulgatas, volumuſque eas vbique ab omnibus etiam quoad præterita inuiolabiliter obſeruari.

Et exigẽtibus de cetero iuramenta illicita pœnas hic expreſſas impoſuit.

§.3. Ac etiam præcipimus, & interdicimus Prælatis, Canonicis; & aliis ſupradictis, necnon Eccleſiarũ Capitulis, & Monaſteriorum ceteriſque Conuẽtibus, Ciuitatum quoque, Caſtrorum, & Terrarum Cõmunitatibus, & perſonis quacũque dignitate præditis, ne villa omnino iuramenta illicita, impoſſibilia, damnoſa, vel libertati Eccleſiaſticæ, aut decretis Concilij Tridentini obuiantia, ſiue ante ſiue poſt electiones, confirmationes, prouiſiones, receptiones, admiſſiones, aut alios actus, vbicumque ac quocumque tempore, etiam prætextu cuiuſuis conſuetudinis quantocumque tempore obſeruatæ, quæ potius corruptela eſt cẽſenda, ſiue in genere ſiue in ſpecie præſtare, reddere, vel exigere, neve ſuper præſtitis, redditis, vel exactis huc uſq; quemquam, in iudicio vel extra inquietare audeant quoquomodo, vel turbare; illos enim qui iuramenta illicita, impoſſibilia, damnoſa, vel Eccleſiaſticę libertati, aut decretis dicti Concilij obuiantia, exigere contenderint, Epiſcopos videlicet, & alios quoſcumque Pontificali dignitate præditos ſuſpendimus à diuinis, Capitula vero, & Cõuentus, eorumque Eccleſias & loca omnia interdicto Eccleſiaſtico ſupponimus, ac ſingulares perſonas excommunicationis ſententia innodamus, inhabileſque facimus ad obtenta, & alia obtinenda eo ipſo, nobiſque & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti relaxatione ſuſpenſionis, & interdicti, necnon abſolutionem ab excommunicationis ſententia huiuſmodi perpetuo reſeruamus.

Iurantibus quoque inflig. pœnas, de quibus hic.

§.4. Decernentes eos, qui talia iuramenta ſcienter præſtiterint, vſu, & commodo rei, & gratię cuius cauſa iurauerint, eo ipſo priuatos eſſe: alios vero ignorantes ad præſtitorum iuramentorum huiuſmodi obſeruationem minime teneri. Necnon irritum, & inane quicquid ſecus per quoſcumque, ſcienter vel ignoranter attentatum eſt hactenus, & deinceps contigerit attentari.

Clauſula derogat.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, ſeu quod Prælatis, Capitulis, Conuentibus, & perſonis prædictis, vel quibuſuis aliis, communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, vel in poſterum indulgeri contingat, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, & ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§.6. Et quoniam difficile nimis eſſet, præſentes ad omnia loca, quibus illis opus erit, perferri, volumus vt earum exemplis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Prælati, aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides vbique adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D.P. An. 13. 15. Septemb.

Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarnat. Dominicæ, 1584. Nonis Septemb. Pont. noſtri anno 13.

Publicatio.

Anno a Natiuitate Domini 1584 indict. 12. die vero 14. menſis Septemb. Pont. S. D. N. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno 13 retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt in valuis, ſeu portis Eccleſiarum S. Io. Lateranen. ac Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancell. Apoſt. ac in acie Campi Floræ, ibidemque per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ, per nos Calixtum Brunettum, & Nicolaum Taglietum eiuſdem S.D.N. Papæ Curſ.

Ioannes Freile Mag. Curſ.

XCIV. Depoſita pecuniarum actualia ſupra ſummã ſcutorũ quinque occaſione litium in Alma Vrbe fienda, apud Montem Pietatis de cetero fiant.

Ampliorem

Ampliorem in hoc diſpoſitionem fecit Clem. VIII. inf. in eius conſt.88. Quæ ad pietatis. *vbi etiam illius Protectorem deputauit in Iudicem, ad eius lites diiudicandas.*

Edita An. D. 1584.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INter multiplices animi noſtri curas, quæ pro paſtorali officio nobis incumbunt, illa præcipue pectus noſtrum pulſat, vt quilibet ſibi legitime debitum facile conſequatur, & vt pietatis opera; quæ in Vrbe noſtra exercentur, continuum ſuſcipiant incrementum.

Cauſæ huius conſtit.

§.1. Sane rerum experientia edocti comperimus ſæpiſſime in cauſis, quæ in vniuerſis Romanæ Curiæ Tribunalibus atque etiam in ipſo Rotæ Auditorio ventilantur, fieri actualia depoſita pecuniarum penes Notarios actuarios, quorum conſignationis cum tandem dies aduenerit nouum ipſis creditoribus inchoandum eſſe iudicium pro ipſius depoſiti conſignatione, cum vel ex morte Notarij; vel alia quauis occaſione difficultates innumeræ oriantur. Conſpeximus etiam liquido quandoque debitores cum alia via ſolutionem vlterius effugere non valeant, curare, vt in eorum manibus pecuniæ ſequeſtrentur, vt creditor quandoque non ita ſubito cauere valeat, aut controuerſiam patiens diutius iure ſuo fruſtretur, & noua lis exoriatur, cuius periculo id ſit ceſſurum, ac etiam cauillationibus impediunt, quo minus ſibi debitam pecuniam conſequantur. Sæpe etiam pecuniæ diſcuſſionum occaſione otioſæ iacent, quas in pauperum vtilitatem interim mutuare longe præſtaret. Conſpeximus quoque magnum commodum quod ex Monte Pietatis omnibus Vrbis incolis reſultat, cum ſub minima mercede, & ea neceſſaria quidem in ſumptus operi incumbentibus omnibus ſuccurratur. Verum propter ipſius Montis tenues facultates non poſſe ea largitate omnibus ſubueniri, quæ in tam magna Ciuitate, & pauperum multitudine expediret & conſiderantes, quàm tute in eo Monte pecuniæ collocentur, cum ibidem non niſi pignoribus credantur, optimum fore cenſuimus, ſi eodem tempore, & abuſus ac difficultates, quæ circa ipſa depoſita, & illarum conſignationes exoriuntur tolleremus, & vt pecuniæ abundantiores in eodem Monte confluerent, quo largius & amplius neceſſitatem patientibus ſuccurratur, & viurarum occaſio arceatur, conſuleremus.

Iudices Almæ Vrbis ſummas pecun. depond. decernẽ faciãt penes Montem Pietatis.

§.2. Itaque his, & aliis animum noſtrum digne mouentibus rationalibus cauſis, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, omnibus & ſingulis Romanæ Curiæ iudicibus, tàm Eccleſiaſticis quam ſæcularibus, etiam ſacri Palatij Apoſtolici Auditoribus, ac etiam S.R.E. Cardinalibus, in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus & mandamus, vt in quibuſuis cauſis etiam criminalibus coram eis pendentibus in quauis inſtantia, & quas in futurum perpetuo pendere contigerit, vbi actualis pecuniarum depoſitio ſupra ſummam ſcutorum quinque, alias locus ſit, iuxta decreta per ipſos iudices facienda, illud non amplius penes Notarios, vt hactenus, ſed ſine ipſorum Notariorum præiudicio, penes ipſum Montem Pietatis, ſeu illius pro tempore Depoſitarium, qui fide & facultatibus inſignis ſit, fieri & deponi mandent.

Depoſiti conſignatio fiat nulla adita expenſa.

§.3. Cuius depoſiti conſignatio fiat per mandatum iudicis abſque alia expenſa quam ea quæ regulariter, iuxta ſtylum cuiuſque tribunalis pro illius conſignatione hactenus penes Notarium fieri conſueuerat, eidem Notario tantum ſoluenda.

Vſus cedularũ & pignorum, non tollitur.

§.4. Sane, vſum & conſuetudinem cedularum bancariarum, & cautionum, ac pignorum, dum res eſt dubia, & ſuper ea lis pendet, nequaquam tollimus.

Lite vertẽdum ter aliquos debitor deponat penes Montem.

§.5. Porro vbi ſuper pecuniis ſequeſtratis, vel penſionibus domorum, cenſibus, aut aliarum quarumcumque rerum litigioſarum tàm profanarum quàm Eccleſiaſticarum, lis inter alios pendet, verus debitor interim penes ipſum Montem pecunias deponere, nedum ad cuiuſuis partis inſtantiam, ſed etiam ex officio compellatur.

Debitores omnes tute penes Montem deponant.

§.6. Inſuper ad euitandum moram, & omnem pœnam exinde iuridice prouenientem, liceat vnicuique debitori, qui creditoris ſui copiam non habuerit, pecunias in eodem Monte actualiter deponere, quæ creditori venienti poſſint libere conſignari; quod ſi etiam ipſe debitor velit moræ litem effugere, & prætendat non eſſe locum conſignationi, & deſuper audiri, ad ipſum facto prius in ipſo Monte pecuniario depoſito, tàm in futuris quam in pendentibus negotiis, & præcipue in quibuſcumque diſcuſſionibus pro loco tuto ipſum Montem eorum arbitrio eligere poſſint

In ſecus conatrauenientium pœna.

§.7. Iudices vero quacumque præfulgeant dignitate aliter decernentes indignationis noſtræ pœnam incurrant.

Partiumque.

§.8. Partes vero aliter deponentes periculo omni ſubiaceant, nec à creditoribus ſe propterea liberatum iri intelligant.

Miniſtri Montis ſint diligentes.

§.9. Ac ipſius Montis prouiſores & miniſtri, ita ſint in conſeruatione fideles, & conſignatione celeres, vt ceteri etiam non litigantes ad deponendum penes eos alliciantur.

Deponentium cautio.

§.10. Vtque magis ſic deponentibus ſit conſultum, volumus non ſolum ipſius Montis, ſed & Depoſitarij ab eo pro tempore eligendi bona, fore & intelligi pro dictorum depoſitorum reſtitutione eis e iacter obligata, perinde ac ſi cum vnoquoque à me talis obligatio interceſſiſſet, eaque in euentum diſcuſſionis, tanquam publico Camerali inſtrumento munita, ceteris præferri.

Decretum irritans.

§.11. Sicque per quoſcumque iudices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vt ique iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Notariorũ & iudicu inobediẽtiũ pœna.

§.12. Et quod Notarij & iudices contra præmiſſa venientes, Notarij videlicet omnibus emolumentis ſuorum officiorum vnius anni dicto Monti applicandis, prima vice, deinde ipſis officiis priuati ſint, & præterea excommunicationis ſententiam prima vice prædicta incurrant eo ipſo. Iidemque iudices etiam ſi Archiepiſcopi, Epiſcopi, ſeu alij Prælati fuerint, pœna quingentorum ducat. auri de Camera eidem Monti pariter applicandorum ſine remiſſionis ſpe mulctentur, earumdem præſentium auctoritate ſtatuimus.

Executorum huius conſt. deputatio.

§.13. Quocirca dilecto filio noſtro Philippo S. Angeli in foro piſcium Diacono Card. Vaſtauillano nuncupato S.R.E. Camerario, præſenti ac pro tempore exiſtenti dicti Montis protectori, tenore præſentium præcipimus & mandamus, vt Monti præfato, ac illius reuiſoribus & miniſtris, in præmiſſis efficacis defenſionis auxilio aſſiſtens, faciat omnia & ſingula præmiſſa, etiam ſub cenſuris Eccleſiaſticis, & pecuniariis eius arbitrio moderandis pœnis, per eos ad quos ſpectat inuiolabiliter obſeruari.

Camerarij facultas declarandi dubia.

§.14. Et vbi ſuper præmiſſis tempore procedente dubium aliquod emerſerit, illud auctoritate noſtra declaret, & interpretetur, & in caſibus dubiis ſemper depoſitum in ipſo Monte faciendum eſſe decernat.

Clauſulas derogatorias.

§.15. Præmiſſis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis ſtylo palatij, ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Dat. P. A. 13. 1. Octob.

Dat. Romæ apud S. Marcum ſub annulo Piſcatoris, die 1. Octob. 1584. Pontificatus noſtri anno 13.

Quod Religioſi Societatis Clericorum Regular. Iesv, etiam ſacris Ordinibus non initiati, verbum Dei prædicare poſſint. XCV.

Alia de hac religione indicaui tibi ſup. in conſt. 25. Pauli III. qui eam primo confirmauit. Regimini.

Edita An. D. 1584.

GREGORIVS PAPA XIII. Dilecti filiis Præpoſito & Religioſis Societatis IESV, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

Cauſa huius declarationis.

VIgore priuilegij veſtræ Societati à fel. record. Paulo Papa III. prædeceſſore noſtro conceſſi, vt veſtrum quiſque idoneus, & à Præpoſito pro tempore exiſtente eiuſdem Societatis deputatus, verbum Dei publice prædicare, & qui ex vobis presbyteri fuerint quorumcumque

vtriuſque

vtriuſque ſexus Chriſtifidelium confeſſiones audire poſſint ex illo conceſſionis huiuſmodi tempore, etiam Scholares & alij Religioſi veſtri ſacris ordinibus nondum initiati, alias tamen idonei ad prædicandum verbum Dei paſſim, & vbique mittuntur. Verum quia nonnullis dubitatio curioſius inceſſit, an d. priuilegium prædicandi, etiam eos comprehendat qui ad Ordines ipſos nondum aſcenderunt.

Declaratio de qua in rub.

§.1. Nos quemcumque hoc ſcrupulo eximere volentes, præſentium auctoritate declaramus, ac etiam decernimus, veſtrum vnicuique etiam ad ſacros Ordines prædictos non promoto, prædicationis munus in vim priuilegij huiuſmodi exercere potuiſſe & poſſe. Vobis inſuper concedentes, vt etiam clerici veſtri prima tantum tonſura inſigniti, prout huculque fecerunt, valeant deinceps ipſum Dei verbum vbique populo prædicare.

Inhibitio contra perturbatores.

§.2. Diſtrictius inhibentes vniuerſis & ſingulis locorum Ordinariis, & quibuſuis aliis quacumque dignitate & auctoritate fungentibus, ne quemquam veſtrum quouis prætextu præmiſſorum occaſione, impedire vel moleſtare audeant quoquo modo.

Derogatio contrariorum.

§.3. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in generalibus, & prouincialibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus, conſtitutionibus & ordinationibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Transſumptorum fides.

§.4. Volumus autem vt præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici, ſeu Secretarij Societ. ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſt. conſtitutæ, ſeu etiam d. Societ. Præpoſiti generalis munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

D P. An. 13. 20 Nouemb.

Dat. Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris die 20. Nouemb. 1584. Pontific. noſtri anno 13.

XCVI. De forma, qua Clerici R. C. Apoſt. expeditiones Camerales ſignare debent, ſub nomine & ſigillo Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis Camerarij.

Hæc bulla confirmata & innouata fuit præuia eius inſertione à Sixt. V. die 1. Aprilis 1587. ſed à me vti ſimpliciter confirmatoria hic ſolummodo indicatur.

Reformationes Cameræ & alia de materia, vide ſup. in Pij IV. conſt. 55. *Romanus*, vbi plene notaui. Et iuriſdictiones Camerarij attende infra in conſt. 65. Clement. VIII. *In conferendis*, vbi fuſius omnia indicabo.

Edita An. D. 1584.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QVæ à Rom. Pontificibus optima ratione ſunt decreta, ac roborata, ea ne ſenſim labefactentur & pereant, noſtrum in primis eſt officium prouidere.

Paul. III. cuius conſt. non eſt hic, iuſſit Clericos expeditiones dare ſub nomine & ſigillo Camer.

§.1. Olim igitur fel. rec. Paulus Papa III. prædeceſſor noſter, propoſitis pœnis grauiſſimis officiorum, & beneficiorum priuationis, atque excommunicationis latæ ſententiæ ipſo facto incurrendis perpetua conſt. prohibuit Decano, & Clericis Cam. Apoſt. qui omnia quæ in eadem Camera agunt. S.R.E. Camerarij nomine agunt, ne res Camerales inſcio ipſo Camerario, cui rerum & iurium Cameræ cura eſt ſpecialiter commiſſa, quique viuæ vocis oraculum habet, & in ſuo officio perſonam Pontificis repræſentat, vllo modo expedirent, neve vllas expeditiones Camerales gratiam vel iuſtitiam concernentes, ſeu mixtas, aut ab illis dependentes, aliter quam ſub nomine Camerarij, & ſub ſigillis penes ipſum exiſtentibus, facere aut expedire poſſent.

Iul. III. eam refert & approbat in conſt. 4.

§.2. Poſtea vero piæ mem. Iulius Papa III. dictam Pauli prædeceſſoris conſtitutionem cum omnibus ſuis clauſulis approbauit & innouauit, decreuitque, quòd Camerarius ſolus poſſet officij ſui ſigillum tenere, Clerici vero & Decanus d. Cameræ ſigillum nullum habere poſſent.

Sed tamen Clerici aliq. nomine & ſigillo Camerarij

§.3. Et quamuis decreta huiuſmodi, & propter ſuam ipſorum æquitatem, & propter Romanorum Pont. auctoritatem, & propter pœnarum in eis propoſitarum grauitatem, debuiſſent diligentiſſime ſeruari quemadmodum antea fuerant ſeruata; Tamen accepimus nonnullos abhinc annis violari cœpta eſſe, ac multas recentes Camerales expeditiones, tàm gratiam quàm iuſtitiam, aliaque negotia concernentes, ſine debito ac vſitato nomine Camerarij, & eius ſigillo, ſine ſolita ſui ſcriptione, Viſa, &c. priuatim autem, & ſingulariter ſub ipſorum Clericorum, etiam prætextu reſcriptorum, & commiſſionum ij ſis ſingulis, ſeu etiam ipſis omnibus Clericis directarum nominibus & ſigillis factas, totidemque in Camera ſigilla, quot in ea ſunt Clerici irrepſiſſe, nouumque expediendi genus, tàm in Curia quam extra introductum eſſe, ſub prætenſis tit. Præfecturæ Annonæ, Præſidentatuum viarum, Dohanarum, Graſciæ, Zecchæ, Riparum, Carcerum, ſuperintendentiæ Collis Scipionis, aliiſque nouiter repertis Salariæ, & Gabellæ carnis, priuatis etiam ſingulorum Secretariis quandoque ad huiuſmodi expeditiones adhibitis; ſicque tam vigore commiſſionum & reſcriptorum, in cauſis Cameralibus & aliis infraſcriptis, quam etiam auctoritate ordinaria, ac ex decreto Cameræ, monitoria, decreta, citationes, mandata executiua, brachia ſæcularia, aliaſque expeditiones, Annonam, Vias, Ripas, Dohanas, Graſciam, Carceres, Zeccham, ſuperintendentiam Collis Scipionis, Salariam, Gabellam carnium, Annatam, Quindennia, Spolia, ac Commiſſariorum deputationes, omiſſis plerumque fideiuſſionibus & iuramentis, præſtari conſuetis, expedita eſſe nouis cum clauſulis, Camerario tantum & non ſupradictis Clericis permiſſis, ac conuenientibus, dum alij ita ſcribunt. Expeditum fuit nobis in Cam. Apoſtolica; alij, Auctoritate qua fungimur in hac parte, alij, Iuxta mandatum Sanctiſſimi nobis oretenus factum; alij, Dat. Romæ in Cam. Apoſtolica; alij, Dat. Romæ in palatio noſtro, & hæc nonnumquam ſola cum ſubſcriptione Auditorum, aut Secretariorum dd. Clericorum, talibus etiam expeditionibus in Cam. quandoque minime regiſtratis, magna cum ſummi Camerariatus Tribunalis indignitate, & rerum tum priuatarum tum publicarum incommodo, & iactura, etiam aliquando Clericos cauſas à Camerario ad ſe aduocaſſe, Camerarioque inhibuiſſe.

expeditiones nouis cum clauſ. hic expreſſis dabant.

Ideo hic Pont. innouat & confirmat dd. conſt. Paul. III. & Iul. III. & irritas eſſe decernit prædictas exped. à Clericis faciendas.

§.4 His igitur omnibus intellectis, perſpectaque inanitate cauſarum huius tantæ rerum perturbationis a dictis Clericis ad excuſationem propoſitarum, indignum iudicantes, iuſta, ac legitima Rom. Pont. decreta perfringi priuata licentia, neque ſuum Camerario ius atque honorem, ab his præſertim quorum ipſe eſt caput, relinqui & conſeruari, iſtumque Clericorum expediendi modum contra antiquas expeditiones, & conſtit. Apoſt. eſſe intelligentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetua conſtitutione, ſupradictas Rom. Pont. prædeceſſorum noſtrorum conſtitutiones, declarationes, & decreta omnia, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus & confirmamus, & quatenus opus, eadem omnia de nouo decernimus dictaſque Clericorum expeditiones omnes, necnon banna, edicta, cauſarum à Camerario auocationes, & inhibitiones de cetero faciendas, nullas, irritas, & inualidas ex nunc eſſe declaramus, omneſque à dictis Clericis ita vt dictum eſt, ad quæuis officia, exercitia, curationes, adminiſtrationes deputatos reuocamus, neue ſe in eis amplius ingerere poſſint ſub pœnis noſtro & Rom. Pontificis pro tempore exiſtentis arbitrio ſtatuendis, prohibemus

Præcipitque eiſdē Clericis, vt omnes expedit. ſub nomine & ſigillo Camerarij ſignent, & ille ſola ſub ſcript. viſa, & exceptis cauſis gubernationis dumtaxat.

§.5. Eiſdem quoque Decano, & Clericis vniuerſis & ſingulis, nunc & pro tempore exiſtentibus, ſub omnibus pœnis quæ per ſupradictas conſtit. irrogantur, ipſo facto incurrendis, præcipimus & mandamus, ne vllo vmquam tempore, ſiue vniuerſe ſiue priuatim & ſingulariter, quicquam etiam vigore quorumcumque officiorum, præſidentatuum, & præfecturarum, ſeu reſcriptorum, & commiſſionum, etiam manu noſtra vel ſucceſſorum noſtrorũ ſignatarum, ipſis Clericis & cuicumque eorum directarum expedire poſſint, nec qualeſcumque patẽtes litt. ac ſupradictas, aliaſque eiuſmodi expeditiones, aliter quam ſub nomine, & ſigillo Camerarij facere, aut ſubſcribere audeant, neque alia ſubſcriptione, vti, quam, Viſa, &c. neque expeditiones aliter quam in Camera regiſtrari patiantur. Hæcque in omnibus expeditionibus per Clericos

ſupra

ſupradictos faciendis diligenter ſeruari volumus & mandamus, exceptis dumtaxat & reſeruatis Gubernus Ciuitatis Veteris, Fulphæ, Cæſarum, & Terrarum Arnulphorum, in quibus de more expedire poſſint.

Inhibet Notarus ne exped. aliter ſcribant.

§. 6. Sub eiſdem quoque pœnis omnibus eiuſdem Cameræ Notarus inhibemus, ne in poſterum prædictas, nec vllas alias expeditiones quocumque nomine appellatas, gratiam vel iuſtitiam concernentes, aut mixtas, tàm in Rom. Curia quam extra eam, aliter quam ſub nomine & ſigillis pro tempore exiſtentis Camerarij ſcribere, ſubſcribere, aut expedire audeant.

Inhibet etiam Clericorum Auditoribus, &c ne expediant ſuper rebus ad Cameram pertinen. ſub, ſcribant.

§. 7. Itidem quoque & ſub eiſdem pœnis, ſimili modo incurrendis inhibemus dictorum Clericorum Secretariis, & Auditoribus, & aliis quibuſcumque extra Cameram exiſtentibus, ne vllas omnino expeditiones ex ſuprad. ctis, nec alias qualcumque ſuper rebus ad dictam Cameram pertinentibus, vel ab eis dependentibus facere, aut ſubſcribere, ſeu in eis ſe ingerere quocumque prætextu ſeu colore audeant.

Cameræ expedit. & tracta frumentorum ſpectant ad Camerarium.

§. 8. Omnes autem ſupradictas, & alias Camerales expeditiones, necnon tractas, tritici, & aliarum ſegetum, etiam extra Statum Eccleſiaſticum, earumque expeditiones ad Camerarium ſolum, & non ad alium ſpectare, & pertinere decernimus.

Decretum irritans.

§. 9. Et quas contra formam huius noſtræ conſt. in totum vel in partem in futurum fieri contigerit, omnino nullas atque irritas eſſe declaramus. Sicque per quoſcumque iudices ordinarios & delegatos etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, & S.R.E. Card ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & decidi debere mandamus. Decernentes irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Camerarij facultates contra inobedientes.

§. 10. Ac mandantes dilecto filio noſtro Philippo S. Angeli in foro piſcium Diac. Card. Vaſtauillano moderno, ac pro tempore exiſtenti, noſtro & S.R.E. Camerario, vt pro præmiſſorum obſeruatione, executione & implemento, omnibus & ſingulis præfatis, & quibus opus fuerit præcipiat, mandet, & inhibeat, illoſque citet, cogat, compellat, & alias, prout ſibi videbitur, contra eos procedat, cæteraque alia faciat & exequatur, quæ in præmiſſis, & circa ea neceſſaria fuerint, & ſibi videbuntur quomodolibet opportuna. Nos enim motu & poteſtatis plenitudine ſimilibus eidem Philippo Card. & Camerario, vltra eius poteſtatem & auctoritatem, in præmiſſis pleniſſimam licentiam & facultatem concedimus.

Clauſ. derog.

§. 11. Non obſtantibus præmiſſis, & noſtra de non tollendo iure quæſito, ac aliis Apoſt. conſtitutionibus, dictæque Cameræ iuramento cõfirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, necnon priuilegiis, indultis, & literis Apoſt. illi, ac prædictis Præſidentibus, & Clericis quocũque modo conceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus illorum tenores, perinde ac ſi ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, harum ſerie ad effectum omnium præmiſſorum, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi Decano, Clericis, cæteriſque prædictis, ac quibuſuis aliis, communiter vel diuiſim ab Apoſt. ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſt. non facientes plenam & expreſſ..n, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Nulli ergo &c.

D. P An. 13. 5. Decemb.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1584. Nonis Decemb. Pont. noſtri anno 13.

Admiſſio, & regiſtratio in Cam.

Die 17. Decemb 1584. Ex decreto Cam. Apoſt. admiſſa & regiſtrata fuerunt praeſerta literæ Apoſt. & collationata concordant. *A Martini.*

XCVII. Inſtitutio Confraternitatis ſeu Congregationis Externorum Scholarium, ſtudiis Collegij Societati. Ieſu de Vrbe inſiſtentium, ſub inuocatione Annunciationis B. Mariæ, ad pia opera exercendum. Et facultas alias aggregandi Congregationes, cum Indulgentiarum communicatione.

Extendit iſtam Congregationem ad Scholares, Sixtus V. in conſt. 53. Superna. vbi alia notabo, quæ aduertenda ſunt.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. *Ad perpetuam rei memoriam.*

Datu An. D. 1584.

Exordium.

OMnipotentis Dei Saluatoris Noſtri, qui ex pietatis ſuæ ſuperabundantia, fidelium mentibus cæleſtis inſpirationis gratiam, & deuotionis ardorem, ad diuinæ Maieſtatis obſequia, & piorum operum exercitia ſalubriter peragenda, continuo infundit, exemplo adducti, in eam P. ſtoralis officij curam cogitationemque ſedulo incumbimus, per quam ipſorum fidelium fructuoſis huiuſmodi operibus & exercitiis vacantium, religio, & deuotio continuum ſuſcipiat incrementum, eiſque votiua ſalus proueniat animarum.

Pij adoleſcentes Studiis Colleg. Societ. Ieſu de Vrbe incumbentes ad pia opera exercenda exercendum ſe conſociarunt.

§. 1. Alias ſiquidem per Nos accepto quod plerique probi & pij adoleſcentes, bonarum literarum ſtudiis in Collegio noſtro Societatis Ieſu de Vrbe inſiſtentes, ſingulari erga Beatiſſimam Mariam Virginem Dei Genitricem effectu ducti, ac etiam Lectorum, & Magiſtrorum ſuorum ſpiritualibus cohortationibus ad id accenſi, Eccleſiam Annunciationis eiuſdem B. Mariæ in corpore ædificiorum d. Collegij conſiſtentem, certis ſtatutis diebus & horis frequentare, & cum eximia deuotionis ſinceritate, cordiſque contritione, conſcientiam ſuam per Confeſſionis, & ſanctiſſimæ Euchariſtiæ miniſterium expurgare, ac diuinis officiis, colloquiis, & exhortationibus ſpiritualibus, aliſque piis & ſalutaribus operibus vacare ſoliti erant, factoque inde ad illorum exemplum maiore aliorum concurſu, mutuis ſtudiis ſe inuicem conſociauerant. Nos vt pium hoc inſtitutum peramplius coaleſceret, eiſdem, & alis Chriſtifidelibus, huiuſmodi ſpiritualibus operibus & exercitiis pro tempore addictis, nonnullas Indulgentias, & peccatorum ſuorum remiſſiones conceſſimus, prout in noſtris inde confectis literis plenius continetur.

Poſteà in diuerſis mundi partibus, vbi ſunt d. Societ. Collegia externi ſcholares, eadem imitari cœperunt.

§. 2. Cum autem ſicut exhibita nobis nuper pro parte dilecti filij Præpoſiti Generalis dictæ Societatis petitio continebat, in diuerſis mundi partibus & præſertim inſignioribus Europæ ciuitatibus, eiuſdem Societatis Collegia ad iuuentutem bonis moribus & virtutibus ornandam, ac vera pietate, ſacraque doctrina imbuendam, propagare illorumque externi Scholares ibidem ſtudiorum cauſa confluentes, optima deuotionis, & piorum operum huiuſmodi exercitia feruenti ſtudio imitari, & exinde multiplices fructus ad Dei gloriam ipſiuſque diuini Numinis cultum, ac B. Mariæ Virginis honorem, necnon publicam ſalutem, & ſpiritualem conſolationem prouenire cœperint.

Vnde opportunum videbatur, vt ſtabiliatur in d. eccleſ. de Vrbe, primaria Cõgreg. à qua aliæ ortum habuerunt.

§. 3. Et operæprecium ſit, vt quemadmodum piarum, & fructuoſarum exercitationum huiuſmodi inſtitutum à Scholaribus d. Collegij de Vrbe, quod noſtris auſpiciis & impenſis, magnifico ædificiorũ & ſtructurarum opere à fundamentis innouatur & exſtruitur, primordium ſuũ in d. Eccleſia Annunciationis B. Mariæ habuit; ita quoque inibi eorumdem Scholarium primaria Congregatio, ſeu primarium Sodalitium, ſub titulo eiuſdem Annunciationis B. Mariæ ad laudabile eorum in piis operibus & officiis huiuſmodi ſtudium noſtris Lenibus & Indulgentiarum præmiis conſeruandum ac augendum, ſtabiliatur & inſtituatur, pro parte ipſius Præpoſiti nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt præmiſſis annuere, & deſuper opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ideo Pōtifex ibi erigit ſub regimine Præpoſiti genti Societ. Ieſu.

§. 4. Nos igitur religioſum ipſorum Scholarium, & in his ſpiritualibus exercitiis ſtudium, piæ voluntatis affectu proſequi volentes, ipſumque Præpoſitum à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes; Necnon literarum prædictarum

tenores præſentibus pro expreſſis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, in eadem Eccleſia, vnam ſeu vnum, externorum Scholarium d. Collegij noſtri, ac etiam aliorum Chriſtifidelium Societati prædictæ deuotorum primariam Congregationem, ſeu primarium Sodalitium, ſub titulo Annunciationis B. Mariæ huiuſmodi, quæ, ſeu quod per prædictum, & pro tempore exiſtentem Præpoſitum Generalem d. Societatis, ſeu illo defuncto donec alius ad officium Præpoſiti Generalis huiuſmodi canonice aſſumatur, per Vicarium etiam Generalem eiuſdem Societatis dirigi debeat, Apoſt. auctoritate tenore præſentium perpetuo, ſine tamen ipſius Societatis præiudicio, erigimus, & inſtituimus.

Sodalibus indulg. plen. in in ingreſſu, & articulo mortis elargitur.

§. 5. Vt autem primaria Congregatio, ſeu primarium Sodalitium huiuſmodi, per gratiarum munerum cæleſtium largitionem, deuotionis ac pietatis iugiter proficiat incrementis, de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius actoritate confiſi, omnibus & ſingulis Chriſtifidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis, qui deinceps in Sodales eiuſdem primariæ Congregationis, ſeu primarij Sodalitij recipientur; tàm die receptionis eorum, ſi ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum in prædicta Eccleſia, aut vbicumque potuerint eo die ſumpſerint, quàm in mortis articulo.

Viſitantibusq. eius eccleſ. die Annunciationis B. Mariæ.

§. 6. Necnon ipſis, ac omnibus & ſingulis alijs vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus etiam vere pœnitentibus & & confeſſis ſacraque communione refectis, qui eccleſiam prædictam die feſtiuitatis eiuſdem Annunciationis B. Mariæ à primis veſperis vſque ad occaſum ſolis ipſius feſtiuitatis deuote viſitauerint, & ibi pro Reip. Chriſtianæ conſeruatione & augmento, hæreſum extirpatione, Principumque Chriſtianorum mutua & vniuerſali pace, ac noſtra & pro tempore exiſteñ Rom. Pont. proſperitate, vel alias preces, prout vnicuique ſuggeret deuotio, ad Deum deuote effuderint.

Sodalibus cõfeſſis, & c. diebus hic expreſſis, indulg. plenar. conceditur

§. 7. Inſuper eiſdem Sodalibus ſimiliter vere pœnitentibus & cõfeſſis, qui in Natiuitatis & Aſcenſionis D. N. Ieſu Chriſti, ac Annunciationis, Aſſumptionis, & Conceptionis, necnon Natiuitatis B. Mariæ Virginis feſtis diebus, prædictum ſanctiſſimum Sacramentum, ibidem vel alibi acceperint, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam & remiſſionem, Apoſtolica auctoritate, & tenore præſentium miſericorditer in Domino concedimus & elargimur.

Annum autem de pœnitentiis relaxat Sodalibus aſſociantibus corpora defunct.

§. 8. Ipſiſque Sodalibus, qui de eorum numero exiſtentium, vel aliorum Chriſtifidelium defunctorum corpora ad ſepulturam eccleſiaſticam aſſociauerint.

Aut ſi impediti ſint, pro defunctis, vel infirmis orãtibus.

§. 9. Aut infirmi vel impediti, audito ſigno campanæ, genuflexi, ſi per infirmitatem licebit, orationem Dominicam, & ſalutationem Angelicam, pro ſalute animæ defuncti, vel corporis infirmi recitauerint.

Intereſſentibus que Congregationi, &c.

§. 10. Necnon qui Congregationibus, tàm publicis quàm priuatis, ac diuinis officijs, ſpiritualibuſque colloquijs exhortationibus & alijs pijs officijs, etiam in Sodalis, ſeu aliorum Chriſtifidelium defunctorum ſuffragium per primariam Congregationem, ſeu primarium Sodalitium ordinandis, & ab ipſo Præpoſito, ſeu Vicario Generali approbandis, quique diebus feriatis Miſſæ ſacrificio interfuerint.

Conſcientiam examinantibus

§. 11. Aut Veſpertino tempore antequam cubent, conſcientiam ſuam diligenter examinauerint.

Infirmos vel carceratos viſitantibus.

§. 12. Seu pauperes infirmos, tàm Sodales quàm alios in hoſpitalibus vel priuatis domibus, necnon carceratos viſitauerint.

Inimicoſque reconciliantibus.

§. 13. Aut pacem inter inimicos conciliauerint, quoties horum quoduis fecerint, vnum annum de eis iniunctis, vel alias quomodolibet debitis pœnitentijs Apoſtolica auctoritate, & tenore ſimilibus etiam miſericorditer in Domino relaxamus.

Reuocatio aliarum indulg

§. 14. Quaſcumque alias præſentibus non expreſſas indulgentias, & peccatorum remiſſiones, etiam plenarias, & relaxationes, Scolaribus & alijs prædictis, ratione dicti eorum inſtituti, vel alias in communi, per Nos & Sedem Apoſtolicam quomodolibet conceſſas, reuocando & abrogando.

Sodales abſentes & d. operam exercites gaudeant eiſdem indulg.

§. 15. Inſuper ne præfati Sodales, ſi aliquando eos ab ipſa Vrbe abeſſe vel alibi commorari contingat, huiuſmodi indulgentiarum & aliarum gratiarum ſpiritualium effectu & fructu fruſtrati remaneant, eiſdem Sodalibus extra Vrbem vbiuis locorum pro tempore commorantibus, vt in locis vbi eos pro tempore reſidere, ſeu morari contigerit, opera prædicta, quæ ipſi Sodales in Vrbe præſentes pro ſingularum indulgentiarum, remiſſionum, & relaxationum huiuſmodi conſequutione obſeruare deberent, apud Eccleſias eorumdem locorum aut alibi prout poterunt obſeruando, & exequendo, omnes eaſdem indulgentias remiſſiones, & relaxationes habeant, & illæ eis pariter ſuffragentur.

Et tam præſentes in Vrbe, quã abſentes, Stationes Vrbis conſequantur viſitando eccleſ. ut ſua.

§. 16. Necnon tàm in Vrbe præſentes quàm alibi vbiuis locorum commorantes, Sodales primariæ Congregationis, ſeu primarij Sodalitij huiuſmodi, qui ſingulis quadrageſimalit. & alijs anni temporibus, ac diebus Stationum eccleſiarum d. Vrbis, & extra illius muros, quæ à Chriſtifidelibus pro conſequendis indulgentijs & remiſſionibus viſitari ſolent, d. Societatis, ſi ibi fuerit, alioquin aliam Eccleſiam, ſeu capellam in locis vbi eos pro tempore reſidere ſeu morari contigerit, vt præfertur, deuote viſitauerint, & ibi ſepties orationem Dominicam, & ſepties ſalutationem Angelicam recitauerint, tot, & eaſdem indulgentias conſequantur, quas conſequerentur, ſi iiſdem temporibus & diebus ſingulas Eccleſias d. Vrbis & extra illius muros huiuſmodi pro iiſdem Stationibus & Indulgentijs conſequendis deputatas perſonaliter viſitarent, ac omnia & ſingula quæ pro huiuſmodi gratiarum conſequutione quomodolibet requiruntur plene adimplerent.

Facultas Præpoſito gen. aggregandi alias Cõgreg. Hoc ampliauit Sixt. V. & declarauit Clem. VIII. ut in rubr.

§. 17. Præterea eidem Præpoſito, ſeu Vicario Generali pro tempore exiſtenti, vt in quibuſuis alijs dictæ Societatis Collegijs extra Vrbem prædictam per vniuerſum Orbem nunc & pro tempore erectis, ſeu eorum Eccleſijs pro eorumdem piorum operum incremento, quaſcumque alias, ſeu quæcumque alia Scholarium ibidem literarum ſtudijs inſiſtentium, & aliorum Chriſtifidelium ipſi Societati deuotorum Congregationes, ſeu Sodalitia ſub eo titulo Annunciationis B. Mariæ, quæ ab ipſa primaria Congregatione, ſeu primario Sodalitio tamquam membra à capite dependeant, auctoritate noſtra ſine tamen Societatis aut Collegiorum & Eccleſiarum huiuſmodi præiudicio, erigere & inſtituere.

Eiſque gratias & indulg. communicandi.

Tu vide bullam Clem. VIII mox citatam.

§. 18. Illaſque, ſeu illa eidem primariæ Congregationi, ſeu primario Sodalitio aggregare, ac eis ſic erectis, inſtitutis, & aggregatis eorumque Sodalibus prædictas ac omnes, & quaſcumque alias Indulgentias, peccatorum remiſſiones relaxationes, gratias, & facultates, tàm ſpirituales quàm temporales, a Nobis dictaque Sede primariæ Congregationi, ſeu primario Sodalitio de cetero cõcedendas, ita vt Sodales aliarum Congregationum, ſeu aliorum Sodalitiorum huiuſmodi, obſeruantes & exequentes ea, quæ ipſius primarij Sodalitij Sodales pro indulgentijs, remiſſionibus & relaxationibus huiuſmodi conſequendis, obſeruare & exequi debent, eaſdem Indulgentias, peccatorum remiſſiones, & relaxationes pariter conſequantur, facultate aggregandi, & gratias huiuſmodi alijs concedendi dumtaxat excepta, cõmunicare.

Congreg. viſitandi, & ſtatuta condendi pro fratrum regimine.

§. 19. Necnon tàm Primariam, ſeu Primarium, quàm omnes & ſingulas ei aggregandas Congregationes, ſeu omnia & ſingula ei aggreganda Sodalitia huiuſmodi, per ſe vel alium ſeu alios eiuſdem Societatis preſbyteros idoneos ad id ab eo deputandos viſitare, & pro earum felici ſtatu, regimine, & directione, quæcumque ſtatuta, conſtitutiones, & decreta, licita tamen & honeſta, ſacriſque Canonibus, & Concilij Tridentini decretis non contraria, necnon ab ipſo Præpoſito, ſeu Vicario, ſi per alium, vel alios deputandos huiuſmodi fiant examinanda & approbanda edere, ac poſtquam edita fuerint, quoties pro eorum & temporum qualitate, aut alias expediens ei videbitur immutare, corrigere, moderari, & reformare, aut alias ex integro condere, libere & licite valeat, eiſdem auctoritate Apoſt. & tenore, perpetuo concedimus & indulgemus. Decernentes ſtatuta, conſtitutiones, & decreta huiuſmodi, poſtquam edita, immutata, correcta, moderata, reformata & condita fuerint, ab omnibus Sodalibus prædictis inuiolabiliter obſeruari debere.

Clauſula præſeruatiua.

§. 20. Ac præſentes literas ſub quibuſcunque ſimilium

lium vel diſſimilium indulgentiarum, & aliarum gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam in fauorem Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ſeu Cruciatæ Sanctæ, aut alias per Nos, vel alios Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros, aut dictam Sedem, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu ad quorumuis etiam Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam pro tempore quomodolibet factis minime comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas, ac de nouo conceſſas eſſe, & cenſeri. Necnon omnibus, quos illæ concernunt ſuffragari debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogat.

§. 21. Non obſtantibus præmiſſis, & noſtra de Indulgentiis ad inſtar non concedendis, ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque, præſentibus perpetuis futuris temporibus duraturis.

Tranſumptorum fides.

§. 22. Volumus autem vt earumdem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, Secretarij ipſius Societatis, vel Notarij publici manu, & perſonæ alicuius in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel pro tempore exiſtentis Præpoſiti, aut Vicarij generalis eiuſdem Societatis ſigillo munitis, eadem prorſus fides vbique locorum in iudicio & extra adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino, &c.

D. P. A. 13. 5. Decembr.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1584. Nonis Decembris, Pontificatus noſtri anno 13.

XCVIII. Contra Exules & alios in Italia commorantes, qui animalia & alia bona in Statu Eccleſiaſtico diripiunt, abducunt, recipiunt, vel permutant.

Ad materiam Exulum & Bannitorum, vide Sixt. V. conſt. 6. Hoc noſtri.

Edita An. D. 1584.

GREGORIVS PAPA XIII.
Vniuerſis & ſingulis præſentes literas inſpecturis, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

Cauſa huius conſtit.

NOn ſine graui animi noſtri moleſtia nuper accepimus, quod licet nos iampridem per noſtras conſtitutiones, & miniſtri noſtri per proclamata, & ordinationes, ac etiam cohortibus armatis, exulum, ac perduellium, flagitioſorumque hominum audaciam in Statu noſtro Eccleſiaſtico reprimere, latrociniaque, & delicta prohibere, ac delinquentes ad aliorum terrorem grauiter punire omnibus modis conati fuerimus, nihilominus complures exules & latrones huiuſmodi adhuc ſuperſunt, qui propriæ ſalutis immemores, pœnaſque impoſitas paruifacientes, aſſidua furta & latrocinia in animalibus, & iumentis, in ſtatu & ditione noſtra exiſtentibus committere non verentur; nec deſunt alij, tàm nobis quàm temporalibus dominis circumuicinis ſubditi, qui animalia & iumenta illa ita ſurrepta, ſine timore ab ipſiſmet latronibus emere, & quoquo verſum abigere, & diſtrahere non dubitent, quo fit, vt illis maior præbeatur occaſio, & materia delinquendi, & affidati Cameræ Apoſtolicæ, ipſique Dohanerij dohanæ noſtræ Patrimonij, ac alij pecudarij, & aratores animalia huiuſmodi habentes maximum inde patiantur detrimentum.

Excommunicantur diripien. animalia, & alia bona in ſtatu Eccl. vel illa ementes, &c.

§. 1. Quare nos huic malo obuiam ire, & quieti, ac indemnitati publicæ, quantum in nobis eſt, proſpicere volentes, ac, vt quos legum, pœnæque corporalis timor non retinet, ſaltem gladij ſpiritualis fulgor à malo deterreat, præſertim cum non ſolum pium, & meritorium, ſed etiam iuſtum ac neceſſarium ſit, tales continuos ac notorie criminoſos, ac ab eis ementes res furtiuas vtroque gladio, ſeueritate opportuna, corrigi, atque puniri, perpetuo hoc edicto ſtatuimus, omnes & quoſcumque tàm huiuſmodi animalia & iumenta, aliaſque res & bona cuiuſcumque generis & ſpeciei in ſtatu noſtro temporali diripientes, abducentes, & furto ſubtrahentes, quam ementes, permutantes ſeu ab eis illa quouis modo recipientes, & cum eiſdem contrahentes, ſeu quouis titulo, colore, cauſa, vel prætextu penes ſe habentes & retinentes, cuiuſcumque ſtatus, gradus, conditionis, ſexus, qualitatis, dignitatis, aut præeminentiæ fuerint, tàm laici quàm clerici, & presbyteri, etiam regulares & ſæculares, & non ſolum in dicto Statu noſtro Eccleſiaſtico, ſed etiam in quouis Regno, Statu, Dominio, Territorio, Ciuitatibus, Terris, & locis vniuerſæ Italiæ commorantes, vltra alias pœnas iuris, conſtitutionum, & proclamatum prædictorum, excommunicationis maioris latæ ſententiæ pœnam ipſo facto incurrere, à qua nullus ab alio quam à Romano Pontifice, aut de eius ſpeciali mandato, præterquam in mortis articulo conſtitutus, factaque, aut mandata reſtitutione, vel ſatisfactione dictorum animalium, iumentorum, rerum & bonorum huiuſmodi dictis affidatis, Dohanerio, & aliis, vt præmittitur, pro tempore ſuſceptorum, abſolutionis beneficium valeat obtinere, ipſamque excommunicationis pœnam ex nunc, prout ex tunc, & è contra aduerſus inobedientes, & rebelles quoſcumque, & ipſorum quemlibet promulgamus per præſentes.

Epiſcopi, & ſtatus Eccleſ. & Regni Neap. ac Ducat. Hetruriæ, Ferrariæ, & Vrbin faciant publicari hāc conſt qua ſic publicata omnes afficiat.

§. 2. Ac mandamus vniuerſis & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Eccleſiarum Prælatis, eorumque Vicariis in ſpiritualibus generalibus totius noſtri ſtatus prædicti, ac etiam in Regno Neapolitan. ac ſtatu Magni Hetruriæ, ac Ferrariæ, & Vrbinis Ducum in virtute ſanctæ obedientiæ, vt cum harum exemplaria, etiam impreſſa manu Notarij publici ſubſcripta, ſigilloque perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munita, exhibita eis fuerint, in omnibus Ciuitatibus, terris, oppidis, locis, caſtris, ac diœceſibus, præſertim ſtatui noſtro prædicto circumuicinis ad valuas Eccleſiæ matricis Ciuitatum, terrarum, oppidorum, caſtrorum & locorum ſuæ diœceſis quamprimum affigi & publicari faciant. Quæ quidem exemplaria, ſeu tranſumpta, ſic affixa & publicata, vbique, in iudicio & extra illud fidem faciant, omneſque ſupradictos, ac alios præſentibus literis nominatos, vel quomodolibet comprehenſos taliter ligent, arctent, afficiant, & obligent, ac ſi vnicuique perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Clauſ. derog.

§. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon priuilegiis, indultis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis quibuſcumque perſonis quacumque dignitate Eccleſiaſtica vel temporali præditis, communiter vel ſeparatim conceſſis, etiam quibus caueatur expreſſe, quod excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, & ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. 13. die 7. Decēb.

Dat. Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris, die 7. Decemb. 1584. Pontificatus noſtri anno 13.

Admiſſio, & reg. in Cam. Apoſt.

Die 10. Decēb. 1584. Suprascripta litera in forma breuis, ex decreto in plena Camera Apoſtolica facto, admiſſa & regiſtrata fuerunt in actis meis, & in libro diuerſorum.

Scipio Penelius Cam. Apoſt. Not.

Quod Eremitæ Congregationis Camaldulenſis Ordinis S. Benedicti, religioſos alterius Ordinis recipere poſſint. Ipſi vero ad alium etiam Eremitarum S. Romualdi Montis Coronæ tranſire nequeant. XCIX.

Quæ ſpectant ad iſtam Congregationem Camaldulenſem, vide ſupra conſt. 1. Alex. II. Nulli. *vbi plene dixi. Quæ vero Congregationem Eremitarum S. Romualdi reſpiciunt attende ſup. in Clem. VII. conſt. 23.* Veſtrum. *vbi dixi.*

GREGORIVS PAPA XIII. *Edita An. D. 1585.*
Dilecto filio Priori Generali Monachorum Ordinis Camaldulen. nunc & pro tempore exiſtenti.

Eremi Camaldulenſis commendatio.

EA eſt Eremi Camaldulenſis Aretinenſis diœceſis antiquitas, & Monachorum in aſpera illa ſolitudine

Deo aſſiduè famulantium religio, ac morum, vitæque innocentia & ſanctitas, quæ omnia non ſolum ab aliis ſæpe audiuimus, ſed etiam noſtris oculis aliquando vidimus, & admirati ſumus, vt merito ſacrum illum locum, & Ordinem dignum ſemper qui præcipue priuilegiis fulciatur iudicemus.

Confirmatio priuilegiorũ.

§. 1. Itaque omnes gratias, indulta & priuilegia eidem Ordini, & Eremo à Rom. Pontificibus prædeceſſoribus, ſub recipiendis quibuſcumque quarumuis Religionum, & Ordinum mendicantium fratribus religioſis, ad ipſos tranſire volentibus conceſſa, rata & firma eſſe volentes, & quatenus opus ſit auctoritate Apoſtolica tenore præſentium innouantes, Tibi qui ex illis vnus es, ac omnibus tecum in eodem Eremo Altiſſimo famulantibus, diſtricte præcipimus & inhibemus, ne ad alium Ordinem, & Religionem, nec etiam ad aliam quæ Montis Coronæ vocatur eiuſdem Ordinis Camaldulenſis, ſine expreſſo conſenſu & licentia Superioris ipſius Eremi, qui Maior appellatur, in ſcriptis obtenta, tranſire audeant.

Contrauenientibus pœna infligantur.

§. 2. Et ſi qui contrafecerint, excommunicationis, Apoſtaſiæ & aliis congruis & arbitrio ſuo, ſucceſſorumque ſuorum infligendis, & declarandis pœnis, ſubiacere decernimus, ita vt contrafacientes capi, puniri, & ad redeundum cogi poſſint; ad quæ omnia facienda, decernenda & exequenda, & vbi opus ſit brachium ſæculare inuocandum, plenam & liberam tibi & ſucceſſoribus tuis eadem auctoritate damus & concedimus facultatem.

§. 3. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. necnon indultis, priuilegiis, exemptionibus, aliis religionibus quocumque modo conceſſis, approbatis, & innouatis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. A. 13. 4. ianuar.

Dat. Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſc. die 4. Ianuarij 1585. Pont. noſtri anno 13.

C.

Inſtitutio Collegij presbyterorum regularium Societatis Ieſu, vniuerſitatiſque Studij generalis diuerſarum ſcientiarum, bonarumque artium, in Oppido Pontis Monſonij Metenſis diœceſis in Lotharingia, cum redditũum aſſignatione, priuilegiorumque aſſignatione.

Vltra ea quæ de hac Societate Ieſu notata habes ad Paul. III. conſt. 25. Regimini. *ſup. tom.* 1 *vide etiam inf. tom.* 3. *ad Pauli V. conſt.* 119. In ſede. *vbi alias poſteriores Conſtitutiones habes.*

Edita A. D. 1572.

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

IN ſupereminenti Apoſt. Sedis ſpecula, meritis licet imparibus diſponente Domino conſtituti, & intra mẽtis noſtræ arcana reuoluentes quantum ex literarum ſtudiis Catholica fides, tenebroſa ignorantiæ caligine, ac hæreſum peſte expulſa, augeatur, diuini numinis cultus protendatur, veritas agnoſcatur, iuſtitia colatur, reliquæ virtutes illuſtrentur, ac benè, beatéque viuendi via pateatur, ad ea per quæ ſtudia ipſa vbilibet excitentur, & ſtudioſæ perſonæ ad excelſum doctrinæ faſtigium aſpirantes, opportunæ ſubuentionis auxilia ſuſcipiant, libenter intendimus, & in his noſtræ ſolicitudinis partes propenſius impartimur, prout pia perſonarum præſertim S. R. E. Cardinalium, ac nobilium virorum Ducum vota exposcunt, noſque locorum & temporum qualitate penſata in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Carolus Card. de Lotharingia. & Carolus Dux Lotharingiæ, & Barriducis decreuerunt accedente tamen Sedis Apoſt. auctoritate in Oppidi P... ... ... diuerſarum

§. 1. Exhibita ſiquidem nuper pro parte dilectorum filiorum noſtri Caroli, tit. S. Apollinaris presb. Card. de Lotharingia nuncupati, & nobilis viri Caroli Lotharingiæ, & Barriducis Ducis petitio continebat, quod alias cum Carolus Card. qui noſter, & Sedis Apoſt. in Lotharingiæ & Barriducis Ducatibus de latere Legatus, ac ratione Eccleſiæ Rhemenſis, cui ex diſpenſatione Apoſtolica præeſſe dignoſcitur Dux Rhemenſis, & primus Par Franciæ exiſtit, quique Eccleſiæ Meten. perpetuus adminiſtrator in ſpiritualibus & temporalibus per d. Sedem deputatus exiſtit, necnon etiam Carolus Dux prædicti pia meditatione cogitaſſent, quod longe, lateque diffuſum vndique eſſet hæreſis malum, quantaque incommoda & dãna vniuerſo Orbi attuliſſet, illique tutius remedium afferri nequaquam poſſe, niſi vbique terrarum doctorum virorum Conuentus erigerentur, qui ſana imbuti doctrina Populos ſibi propinquos Catholicam docerent diſciplinam, qua & ſibi prodeſſe & ceteros hæreſibus expulſis in vera fide valerent confirmare, tanta in Deum religione permoti, necnon feruenti in proximum charitate adducti, decreuerunt in Oppido Pontis Monſonij Meten. diœc. ſub dominio prædicti Caroli Ducis exiſtente, vnum diuerſarum ſcientiarum & artium Studium generale, in quo Theologiæ; vtriuſque Iuris, ac Medicinæ & Philoſophiæ lectiones continue haberentur, ac etiam inibi vt illud Studium maioribus proficiat incrementis, etiam vnum presbyterorum regularium Societatis Ieſu Collegium erigere & inſtituere, ad affectum vt illarum partium iuuentus non ſolum doctrina, quæ ad benè beatéque viuendum via præcipua eſt, ſed etiam bonis inſtituatur moribus & exemplis, ſi ad id noſtra & Sedis prædictæ interueniret auctoritas.

ſcientiarum generale, & vnum presbyterorum regular Societ. Ieſu Collegium, vt iuuentus illarum partium vbi hæreſis malum diffuſum eſt, ſana doctrina, bonisque moribus & artibus inſtituatur.

§. 2. Quare pro parte eorumdem Caroli Card. & Legati ac Caroli Ducis nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus Præceptoriæ & hoſpitalis S. Ant. O. d. S. Auguſtini d. Oppidi domum, & illorum ambitum, ab eiſdem Præceptoria & hoſpitali, illorumque Ordine & ſuperioritate, ac mille ſcut. auri in auro annuum redditum ex monaſterio S. Gorgonij Gozien. Ordinis S. Benedicti d. diœceſis, ſeu illius menſa Conuentuali, & ipſius monaſterij officiis clauſtralibus, ac ab illo dependentibus, & illi vnitis Prioratibus, etiam perpetuum diſmembrare & ſeparare, illaque ſic diſmembrata & ſeparata huiuſmodi, eidem Societati Ieſu ad effectum vt ipſi presbyteri in dictis domo & ambitu diſmembratis, vnum Collegium iuxta illorum ſtatuta erigere, recipere, regere, viſitare & corrigere valeant, pro illius Collegij dote & perſonarum ipſius Societatis, quæ humaniores literas, Grammaticam & Philoſophiam ac Theologiam edocebunt ſuſtentatione concedere, applicare & appropriare, necnon ipſi Collegio penſionem annuam aliorum mille & quingentorum ſcutorum ſimilium, quingentorum videlicet ſuper menſæ Epiſcopalis Meten. & reliquorum mille ſuper vniuerſis & ſingulis quorumcumque monaſteriorum & Prioratuum cuiuſuis Ordinis exiſten. in Meten. Tullen. & Virdunen. diœc. conſiſtentium, ſeu illorum menſarum Abbatialium vel Conuentualium fructibus, redditibus & prouentibus etiam perpetuo, donec Epiſcopus Meten. & Abbates, Priores ſeu Commendatarij dictorum monaſteriorum & Prioratuum aliqua ſimplicia beneficia Eccleſiaſtica, ad illorum collationem aut aliam diſpoſitionem ſpectantia, quorum annuus valor d. ſummam mille ſcut. inſimul conſtituat d. Collegio pro penſionis huiuſmodi extinctione vniri procurauerint pro rata facultatum cuiuſque & iuxta partitionem per ipſum Carolum Cardinalem, ac Venerabiles fratres noſtros Virdunen. & Tullen. Epiſcopos faciendam perſoluendam, reſeruare, conſtituere & aſſignare ac in d. Oppido vniuerſitatem Studij generalis erigere & inſtituere aliaſque in præmiſſis opportune prouidere & ſtatuere de benignitate Apoſt. dignaremur.

Petitio quo domum quandam hoſpitalis S. Antonij, & annuos redditus prorogata per hunc Pont. aſſignari pro d. Colleg. & prædictum Studium generale conſtitui.

§. 3. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus quod petentes beneficia Eccleſiaſt. aliis vniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem, ſecundum extimationem prædictam, etiam beneficij cui aliud vniri peteretur, alioquin vnio nõ valeret, & ſemper in vnionib. cõmiſſio fieret ad partes, vocatis quorũ intereſſet, quique hodie prædictum monaſterium S. Gorgonij ex certis tunc expreſſis cauſis, regularitate omnique ſtatu & obſeruantia regulari in eo penitus & omnino ſuppreſſis, ad ſæcularitatem per alias noſtras literas reduximus, prout in illis plenius continetur, attendentes quod ex literarum ſtudio animarum ſaluti conſulitur, ac alias ſpiritualia & temporalia bona mundo prouenitũt, piũ & laudabile Caroli Card. Legati, ac Caroli Ducis prædictorum decretum plurimũ in Domino commendantes, ipſumque Carolum Ducem à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris ac pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodatus exiſtit ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſoluen.

Qui Pont. concedit petita, & Collegium prædictum inſtituit.

&

& abſolutum fore cenſen. necnon d. monaſterij ſuppreſſionis tenorē præſentibus pro expreſſo habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, Apoſtolica auctoritate ten. præſentium perpetuo Præceptoriæ & hoſpitalis huiuſmodi domum & illorum ambitum, vna cum horto, hortalitiis, aliiſque rebus circumcirca adiacentibus, ad Præceptoriam & hoſpitale huiuſmodi legitime ſpectan. & pertinentibus, dummodo ad hoc dilecti filij moderni ipſius domus Præceptoris accedat aſſenſus, ab eiſdem Præceptoria & hoſpitali illorumque Ordine & ſuperioritate, ex monaſterio vero S. Gorgonij ſeu illius menſa Conuentuali & illius officiis regularibus, & ab illo dependen. & illi vnitis Prioratibus præfatis, mille & quingentorum ſcut. prædictorum annuum redditum dimembramus & ſeparamus, illaque ſic dimembrata & ſeparata d. Collegio Societatis Ieſu ad effectum vt presb. Societatis huiuſmodi, inibi vnum Collegium iuxta eorum conſuetudines & inſtituta, ac cum omnibus & ſingulis ſolitis priuilegiis erigere, illudque per ſeipſos regere & gubernare, ac viſitare & corrigere poſſint & valeant, ac Carolus Card. & Legatus, necnon Carolus Dux locum & habitationem idoneam & commodam præſtare, ſuppellectilem quoque neceſſariam & ſolitam ſecundum Collegiorum vſum inſtruere teneantur pro illius Collegij dote, necnon perſonarum ipſius Societatis quæ humaniores literas, Grammaticam & Philoſophiam, ac Theologiā edocebunt ſuſtentatione, concedimus, applicamus & appropriamus. Præterea vt d. Collegium maiores in Vinea Domini proferat fructus, quo maioribus fuerit ſuffultum Præſidiis, eidem Collegio penſionem annuam immunem & exemptam mille & quingētorum ſcut. ſimilium, quingentorum videlicet ſuper d. Menſæ Epiſcopalis Meten. & reliquorum mille ſuper vniuerſis & ſingulis quorumcumque monaſteriorum & Prioratuum cuiuſuis Ordinis exiſten. & in Meten. Tullen. & Virdunen. diœc. præfatis conſiſten. ſeu illorum menſarum Abbatialium vel Conuentualium fructibus, redditibus & prouentibus, etiamſi ſuper illis aliæ penſiones annuæ aliis aſſignatæ exiſtant per ipſum Carolum Card. & Legatum, ac pro tempore exiſten. Epiſcopum Meten. & dilectos filios ſingulos monaſteriorum & Prioratuum eorumdem Abbates & Priores ſeu Commendatores, & illorum Conuentus annis ſingulis in loco & terminis per ipſum Carolum Card. & Legatum per ſe vel alium ſtatuendis ipſi Collegio ac illius perſonis, vel illarum Procuratori ad id ab eis ſpeciale mādatum habenti perpetuo, donec tamen Epiſcopus Meten. & Abbates, Priores ſeu Commendatarij præfati aliqua perpetua ſimplicia beneficia Eccleſiaſt. ad eorum collationem, prouiſionem & aliam quamcumque diſpoſitionem ſpectantia & pertinentia, quorum annuus valor d. ſummam mille ſcut. inſimul conſtituat, d. Collegio ſufficienter & cum effectu pro penſionis huiuſmodi extinctione vniri procurauerint, pro rata facultatum cuiuſque & iuxta partitionem ſeu commodam diuiſionem per Carolum Card. & Legatum, ac Virdunen. & Tullen. Epiſcopos præfatos faciēdam, integre quotannis perſoluendam, dummodo ad id Caroli Card. ac Legati, ac omnium & ſingulorum monaſteria & Prioratus huiuſmodi obtinentium accedat aſſenſus, reſeruamus, conſtituimus & aſſignamus.

Lectorum Collegij prædicti numerus præſcribitur & enumeratur.

§. 4. Et inſuper quod in dicto Collegio presb. præfati pleniſſimum, & cum qui iuxta dictæ Societatis ſtatuta & formam in ſingulis eorum Collegiis etiam quam ampliſſimis, & quibus Vniuerſitates famoſæ annexæ ſunt ſaltem ſeptuaginta perſonarum eiuſdem Societatis numerum compleant; in eo quoque adſint quatuor Theologiæ profeſſores, quorum vnus ſacras literas, alij duo Scholaſticam Theologiam, quartus vero Conſcientiæ caſus, ſinguli vna lectione quotidiana exponant, ac tres Philoſophiæ Regentes, quorum quiſque duas quotidie legat lectiones; ordine tamen huiuſmodi ſeruato, vt quolibet triennio Philoſophiæ curſus integer abſoluatur, & quolibet anno vnus incipiat, alter vero deſinat, ita quod duæ lectiones Rhetoricæ ordinariæ ſingulis diebus, vna quoque humaniorum literarum, nec tres aliæ Grammaticæ Claſſes inſtituantur; duæ inſuper lectiones Græcæ vna in alicuius auctoris interpretatione, altera vero in Grammatices inſtitutione habeatur; vna itidem literarum Hebraicarum, & altera Mathematicarum lectiones quotidie inibi legātur. Statuimus in ipſo quoque Oppido Vniuerſitatem Studij generalis ſub inuocatione per Carolum Cardinalem & Legatum ac Carolum Ducem præfatos eligenda, in quinque facultatibus præfatis quarum duæ Theologiæ ſcilicet & Philoſophiæ presbyteris dictæ Societatis iuxta eorum ſtatuta, reliquæ tres earum Decanis Doctoribus & Profeſſoribus dirigendæ ad inſtar Bononien. & Pariſien. Vniuerſitatum, & iuxta illarum conſuetudines & ſtatuta erigimus & inſtituimus.

Perſonis d. Collegij priuilegia perſonarum Studij Bononien. & Pariſien. conceduntur.

§. 5. Illique ſic erectæ inſtitutæ, ac eius pro tempore exiſtentibus Rectori, Magiſtris, Doctoribus, Lectoribus Præceptoribus, Scholaribus, Bidellis, Nunciis & aliis Officialibus & perſonis, necnon membris & ſubditis, quod omnibus & ſingulis priuilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, fauoribus, gratiis, prærogatiuis, honoribus ac præeminentiis Bononien. & Pariſien. Vniuerſitatibus præfatis, illorumque pro tempore exiſtentibus Rectoribus, Magiſtris, Doctoribus, Lectoribus, Præceptoribus Scholaribus, procuratoribus, Bidellis, Nunciis & aliis Officialibus ac perſonis, necnō mēbris & ſubditis in genere, tàm dicta Apoſtolica quàm alias rite Imperiali & Regia auctoritatibus, aut alias quomodolibet conceſſis ſeu legitime præſcriptis, aut in poſterum concedendis & præſcribendis, ac quibus illi & illæ vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, vti, potiri, & gaudere.

Doctoratuſque & graduum inſignia conferendi, & reſpectiue recipiendi facultatē tribuens. promotiſque indulta promotorum in aliis Studiis generalibus elargitur.

§. 6. Necnon iis qui in quauis Vniuerſitate diſciplinis & facultatibus præfatis ſtudere inceperint, ſtudium ſuū in ea continuare, & qui in dicta ſic erecta aut quauis alia Vniuerſitate per tempus debitum ſtuduiſſe, ac ſcientia & moribus idonei comperti fuerint, in artibus & Medicina & Philoſophia ac Theologia, necnon, iuribus, aliiſque facultatibus prædictis, Baccalaureatus etiam formalis, Licentiaturæ ac Laureæ, necnon Doctoratus & Magiſterij, & quoſuis alios ſolitos gradus ab ipſius Vniuerſitatis Rectore, ſeu ſcientiarum in quibus promouendi pro tempore ſtuduerint, Lectoribus aut aliis perſonis per dictum Carolum Cardinalem & Legatum in & ad tempus in perpetuum deputandis & conſtituendis, aliiſque modo & forma per ipſum ſtatuendis, recipere, & ipſorum graduum ſolita inſignia ſibi exhiberi facere, & poſtquam huiuſmodi gradus & illorum inſignia ſuſceperint, facultates in quibus promoti fuerint, legere & interpretari, ac in eis diſputare, necnon quoſcumque actus, gradui, ſeu gradibus per eos receptis conuenientes exercere, aliiſque omnibus & ſingulis priuilegiis, gratiis, fauoribus, prærogatiuis & indultis, quibus alij in Bononien. & Pariſien. Vniuerſitatibus præfatis iuxta illarum conſtitutiones & mores ad gradus ipſos promoti de iure vel conſuetudine, aut alias vtuntur, potiuntur & gaudent, ac vti, potiri & gaudere poterunt, vt præfertur quomodolibet in futurum, vti, potiri & gaudere in omnibus & per omnia, perinde ac ſi gradus huiuſmodi in Bononien. & Pariſien. præfatis & aliis quibuſuis Vniuerſitatibus iuxta illarum conſtitutiones & conſuetudines huiuſmodi ſuſcepiſſent.

Carolo Card. facultatem edendi ſtatuta pro huius Studij regimine concedit.

§. 7. Necnon eidem Carolo Card. & Legato, & per ſe vel alium ſeu alios quos ad id duxerit deputandos, & ſi ei videbitur vocatis Meten. Virdunen. & Tullen. Epiſcopis, pro ſalubri dictæ ſic erectæ Vniuerſitatis directione & conſeruatione, ac Rectorum, Magiſtrorum, Doctorum, Lectorum, Præceptorum, Procuratorum, Bidellorum, Nunciorum & aliorum Officialium huiuſmodi inſtitutione, & electione, & quauis alia prouiſione ac Scholari manutētione, ipſius tamē Collegij quo ad Theologiam & Philoſophiam cum humanioribus literis necnō promotionum in dictis facultatibus & Scholaſticorū inibi pro tempore degentium vitæ & ſtudiorum diſciplina & Scholaſticorū correctione, admiſſione & dimiſſione, necnon regimine ſeu adminiſtratione & politiæ literariæ forma, iuxta Societatis præfatæ ſtatuta & inſtituta pro tempore exiſtenti, eiuſdem Collegij Rectori, & ipſius Societatis ſuperioribus præſeruata, ac in præmiſſis & infraſcriptis omnibus & per omnia ſalua & integra permanente perſonarum; bonorum & exercitiorum huiuſmodi

huiuſmodi Societatis exemptione, ac regulari obſeruantia, quæcumque ſtatuta & ordinationes licita & honeſta, ac ſacris Canonibus non contraria facere, edere, ac pro rerum, temporum, & perſonarum qualitate & varietate corrigere & reformare, ſeu illa caſſare, & alia de nouo condere, ac ſuper illorum obſeruatione qualcumque pœnas imponere, iuxta eorum diſpoſitionem iudicari debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernere.

Iuriſdictionēque in omnes illius perſonas (non tamen ipſius Societ.) eidem Carolo Card. tribuit.

§. 8. Necnon in omnes & ſingulos dictæ Vniuerſitatis Rectorem & Magiſtros, Doctores, Lectores, Præceptores & Scolares ac Procuratores, Bidellos, Nuncios & Officiales perſonas & ſuppoſitas, tàm ſæculares quam quorumuis Ordinum regulares cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, dignitatis, & præeminētiæ extiterint, etiamſi exemptæ & Sedi Apoſt. immediate aut alteri Prælato ſubiecti ſeu alterius Diœc. fuerint, præterquam ipſius Societatis perſonas, omnimodam tàm ciuilem quàm criminalem & mixtam iuriſdictionem, Apoſtolica auctoritate prædicta exercere, viſitare, reformare & corrigere, ac delinquentes punire & caſtigare.

Inſuper eaſdē perſonas eligēdi, conſtituit.

§. 9. Necnon ipſius Vniuerſitatis Rectores, Magiſtros, Lectores, Præceptores & Scholares, ac Procuratores, Bidellos & alios Officiales huiuſmodi eligere, ſeu eorum electiones aliis committere, eaſque poſtquam factæ fuerint per ſe vel alium ſeu alios ad id per ipſum Carolum Cardinalem & Legatum deputandos confirmare & approbare libere & licite valeant, concedimus & deſuper indulgemus.

Huic inſtitutioni clauſulas præſeruatiuas appoſuit.

§. 10. Decernentes præſentes literas ſub quibuſuis reuocationibus, alterationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, etiamſi de præſentibus, eorumque toto tenore ac data, ſpecialis, ſpecifica mentio fiat, minime includi, ſed illis ac quibuſuis aliis contrariis non obſtantibus in ſuo robore, vigore & efficacia perſiſtere, quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas, ac de nouo ſub quacumque decta per dictos Carolum Cardinalem & Legatum, ac Carolum Ducem eligenda conceſſas, eſſe, ſicque incommutabilis voluntatis & intentionis noſtræ eſſe & fore, eaſdemque præſentes literas nullo vmquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quopiam defectu notari, aut in ius vel controuerſiam quacumque ratione, vel cauſa etiam rationabili deduci cauſamque ſeu cauſas propter quas præmiſſa facta fuerunt coram quibuſcumque locorum Ordinariis etiam tamquam à Sede prædicta delegatis minime verificari, nec propterea ſeu pro eo quod intereſſe prætendentes vocati non fuerint, per ſubreptionem obtentas prætenſi viribuſque propterea carere.

Et decretum irritans.

§. 11. Et ita in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, ac eiuſdem S.R.E. Cardi. ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari debere, ac irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Recuſantibus ſoluere annuos redditus ſupradictas pœnas indicit.

§. 12. Necnon præfatum Carolum Cardinalem & Legatum, ac pro tempore exiſtentes Meten. Epiſcopum, ſeu perpetuum Adminiſtratorem, necnon Monaſterij & Prioratuum Abbates, Priores ſeu Commendatarios ac Conuentus huiuſmodi, ad integram ſolutionem penſionis præfatæ eidem Collegio facien. iuxta reſeruationis, conſtitutionis & aſſignationis præfatarum tenorem efficaciter obligatos fore, ac volentes & eadem auctoritate ſtatuentes, quod qui ex Carolo Cardinale & Legato, ac Epiſcopo ſeu Adminiſtratore Meten. necnon Abbatibus & Prioribus ſeu Commendatariis ac Conuentibus præfatis in dictis terminis vel ſaltem intra triginta dies illorum ſingulos immediate ſequentes, penſionem præfatam per eos tunc debitam non perſoluerint cum effectu, lapſis diebus eiſdem Carolo Cardinali & Legato, ſeu Epiſcopo vel Adminiſtratori Meten. & ſi Cardinalis aut Antiſtes ſit Abbati ac Priori ſeu Commendatario huiuſmodi ingreſſus eccleſiæ interdictus exiſtat. Si vero Abbas & Prior ſeu Commendatarius inferiores Cardinali & Antiſtite ſint aut Conuentus fuerint, ſententiam excommunicationis incurrant, cuius interdicti relaxationem iuſce interdictus, excommunicatus vero ab excommunicationis ſententia huiuſmodi abſolutionis beneficium donec Collegio vel Procuratori præfato de penſione præfata tunc debita integre ſatisfactum, aut alias cum Collegio ſeu Procuratore huiuſmodi amicabiliter concordatum fuerit, præterquam in mortis articulo conſtitutus nequeat obtinere. Si vero per ſex menſes dictos triginta dies immediate ſequentes interdictus ſub interdicto permanſerit, excommunicatus vero præfatæ excommunicationis ſententiam eiuſmodi ſuſtinuerit, animo quod abſit indurato, ex tunc effluxis menſibus ipſis interdictus à regimine & adminiſtratione Eccleſiæ ac monaſterij & Prioratus huiuſmodi ſuſpenſus, excommunicatus vero præfati ipſo monaſterio & Prioratu perpetuo priuatus exiſtat, illiuſque commoda ceſſare & ea ceſſante monaſterium & Prioratus huiuſmodi vacare cenſeantur eo ipſo.

Executores huius conſt. deputat.

§. 13. Quocirca dilectis filiis Virdunen. & Tullen. & Meten. mandamus quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Caroli Cardinalis & Legati, ac Caroli Ducis, necnon Collegij illiuſque perſonarum præfatorum, aut alicuius eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque & illorum ſingulis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas & in eis contenta huiuſmodi inuiolabiliter obſeruari, & illos quos dictæ literæ concernunt omnibus & ſingulis præmiſſis pacifice frui & gaudere, ac penſionem præfatam Collegio aut Procuratori præfato iuxta præſeruationis, conſtitutionis, aſſignationis & decreti præfatorum continentiam & tenorem integre perſolui, non permittentes eos aut eorum quemlibet per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, perturbari vel inquietari. Et nihilominus quemlibet ex Carolo Cardinali & Legato ac Epiſcopo ſeu Adminiſtratore Meten. ac Abbatibus & Prioribus ſeu Commendatariis & Conuentibus præfatis, quem interdicti & ſuſpenſionis aut excommunicationis ſententias & priuationis pœnam huiuſmodi incurriſſe eis conſtiterit, quoties ſuper hoc pro parte Collegij præfati fuerint requiſiti, tādiu Dominicis & aliis feſtiuis diebus in Eccleſiis dū maior inibi Populi multitudo ad diuina conuenerit, interdictum & ſuſpenſum vel excommunicatum & priuatum reſpectiue publice nuncient; & faciant ab aliis nunciari, excommunicatumque ab omnibus arctius euitari, donec Collegio vel Procuratori præfato de dicta penſione tunc debita fuerit integre ſatisfactum, ipſeque interdictus & ſuſpenſus relaxationem interdicti & ſuſpenſionis, aut excommunicatus ab excommunicationis præfatæ huiuſmodi abſolutionis beneficium meruerit obtinere. Contradictores quoſlibet & rebelles ac præmiſſis non parentes, ſi Cardinales aut Antiſtites auctoritate noſtra, ſi vero inferiores Cardinali aut Antiſtite ſint per ſententias & cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, illos in ſententias, cenſuras & pœnas prefatas incurriſſe declarando, ac etiam eas iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Contrariis omnimodo derogat.

§. 14. Non obſtan. priori voluntate noſtra præfata & Lateranen. Concilij nouiſſime celebrati vniones perpetuas niſi in caſibus à iure permiſſis fieri prohiben. ac fel. rec. Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri, etiam illa qua cauetur ne quis extra ſuam ciuitatem vel diœceſim niſi certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne iudices à Sede præfata deputati extra ciuitatē vel diœceſim in quibus deputati fuerint cōtra quoſcumque procedere, aut alij vel aliis vices ſuas committere præſumant, ac de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, ac aliis Apoſt. necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus ac ordinationibus Eccle-

ſiæ

ſiæ Meten. & monaſteriorum, Prioratuum & Ordinum ac Vniuerſitatum præfatorum iuramento, confirmatione Apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, exemptionibus & immunitatibus ac literis Apoſtolicis, illis illorumque Superioribus, Conuentibus & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarũ derogatoriis aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis irritantibuſque & aliis decretis in genere vel in ſpecie etiam conſiſtorialiter quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innouatis. Quibus omnibus etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione alias de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idẽ importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbũ nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; contrariis quibuſcumque. Aut ſi Carolo Cardinali & Legato ac Epiſcopo ſeu Adminiſtratori Meten. & Abbatibus, Prioribus ſeu Commendatariis & Conuentibus præfatis, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis priuilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Sanctionemq. pœnalem omiſit. §. 15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, diſmembrationis, ſeparationis, conceſſionis, applicationis, appropriationis, reſeruationis, conſtitutionis, aſſignationis, ſtatuti, electionis, inſtitutionis, indulti, decreti, voluntatis, mandati, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem &c.

D. P. An. 1 5. Decemb. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1572. Nonis Decemb. Pontificatus noſtri anno 1.

CI. Inſtitutio Congregationis Clericorum ſecularium de Oratorio nuncupatæ, in Eccleſia S. Mariæ de Vallicella de Vrbe.

Huius Congregationis presbyteri, ex indulto Sixti V. ſub die 5. Septembris 1586. (quod volens prætermiſi) per dimidium horæ ante auroram, & poſt meridiem Miſſas celebrare, & a Vicario Papæ ad confeſſiones audiendas, præuio examine in Vrbe approbati, extra eam abſque, alio examine illas audire valent. Ordinationes autem & inſtituta d. Congregationis approbauit, & nonnulla indulta eidem elargitus eſt Paul. V. in ſua conſt. 92 Chriſtifidelium, *inf. tom. 3.*

Aliam ſed diuerſam Congregationem Oratorij, Ieſu Chriſti nuncupandam, inſtituit idem Paul. V. in ſua conſt. 91. *Sacroſanctæ*, inf. tom. 3.

Huius Cõgregationis fundator extitit Philippus Nerius Florentinus, quem SS. Confeſſorum numero adſcripſit Greg. XV. qui morte præuentus Bullam deſuper expedire non potuit, ſed eam expediuit Sanctiſſ. D.N. Vrban. VIII. vt in conſt. 2. *Rationi*, infra tom. 4. Gregor. tom. 4. Gregor. tamen conceſſerat huic Congregationi Eccleſiam S. Cæciliæ in monte Iordano pro Sacriſtia & Oratorij ædificatione, ac domus dilatatione, ſuppreſſa prius animarum cura eidem incumbenti, & alio tranſlata vt videre eſt in eiuſdem Gregor. conſt. 11. *Cum ad vberes*. d. tom. 4.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1575.*

Proœmium. COpioſus in miſericordia Dominus, & in cũctis glorioſus operibus, à quo omnia dona defluunt, ad hoc nobis licet immeritis ſuæ ſponſæ vniuerſalis Eccleſiæ regimen committere, & noſtræ debilitati iugum Apoſtolicæ ſeruitutis imponere voluit, vt inter alias multiplices curas, operarios quos ipſe Dominus in meſſem ſuam multitudinem vtique magnam populorum ad fructum diuinæ gratiæ diſpoſitam, ne pereat, quotidie pro ſua miſericordia dignatur emittere, conducere non differamus, eoſque ad ſuſcipiendam ipſius Domini miſericordiam in medio templi ſui, eiuſque vias Chriſtifidelibus demonſtrandum, eorumque corda diuinorum ſermonum declaratione illuminandum, nouas etiam interdum priorum virorum Congregationes propterea conſtituendo noſtræ ſollicitudinis ope Apoſtolicaque fauoribus propentius excitemus.

Philippus Nerius ſupplicat Papæ, pro erectione congreg. Clericorum ſecularium de Oratorio nuncupanda in Vrbe. §. 1. Dudum ſiquidem omnia beneficia Eccleſiaſtica cum cura & ſine cura apud Sedem Apoſtolicam tunc vacantia, & in antea vacatura, collationi, & diſpoſitioni noſtræ reſeruauimus. Decernentes ex tunc irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Cum itaque poſtmodum parochialis Eccleſia Beatæ Mariæ Vallicellæ nuncupatæ, Regionis pontis ſeu parionis de Vrbe, per liberam reſignationem dilecti filij Antonini de Aduto, nuper ipſius Eccleſiæ Rectoris de illa quam tunc obtinebat in manibus noſtris ſponte factam & per nos admiſſam, apud Sedem eandem vacauerit & vacet ad præſens, nulluſque de illa præter nos hac vice diſponere potuerit ſiue poſſit, reſeruatione & decreto obſiſtẽtibus ſupradictis. Et ſicut dilectus filius Philippus Nerius presb. Florentinus, ac Præpoſitus nõnullorum Presbyterorũ & Clericorum ſecularium, tàm ſuo quàm aliorum presbyterorum & Clericorum præfatorum nominibus nobis nuper expoſuit, hi in ipſa Eccleſia introduci cupiant, ac ita illis gratia aſſiſtente diuina circa Miſſarum & aliorum diuinorum officiorum in eadem Eccleſia celebrationem, & verbi Dei populo inibi intereſſenti prædicationem aliaque ſalubria monita ad ſalutem animarum Chriſtifidelium procurandam, & quamplurima pietatis opera exercenda intendere ſperent, vt ex eorumdem presbyterorum & clericorum laudabili vita & doctrina dilecti filij ipſius Eccleſiæ parochiani non paruam conſolationẽ ſpiritualem ſuſcepturi ſint, ſi in eadem Eccleſia vna Congregatio presbyterorum & clericorum de Oratorio nuncupanda, perpetuo erigeretur & inſtitueretur, ipſaque Eccleſia cum onere curæ animarum ipſius parochianorum præfatorum eidem Congregationi concederetur, ex hoc profecto diuinus cultus ac miniſtrorum Eccleſiaſticorum numerus, in ea ad Dei laudem & eorumdem Chriſtifidelium animarum ſalutem maximum ſuſciperet incrementum. Quare dictus Philippus aſſerens dictæ Eccleſiæ, & illi forſan annexorum, fructus, redditus, & prouentus ſuper quibus penſio annua quadraginta ſcut. monetæ certæ perſonæ Eccleſiaſticæ illam annuatim percipienti, Apoſtolica auctoritate, vt dictus Philippus etiam aſſerit reſeruata exiſtit, centum & triginta ducatorum auri de Camera ſecundum communem extimationem valorem annuum non excedere, iiſdem nominibus nobis humiliter ſupplicauit, quatenus præmiſſis annuere de benignitate Apoſt. dignaremur.

Qui illam erigit. §. 2. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus quod ſemper in vnionibus commiſſio fieret ad partes vocatis quorum intereſſet, quique diuini cultus augmentum & Chriſtifidelium animarum ſalutem ſinceris deſideramus affectibus; pium & laudabile Philippi Præpoſiti, ac presbyterorum & clericorum præfatorum deſiderium ſummopere commendantes, ipſoſque Philippum Præpoſitum, ac presbyteros & clericos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati in

dicta eccleſia vnam Congregationem presbyterorum & clericorum ſæcularium de Oratorio nuncupandam, ſine alicuius præiudicio, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo erigimus & inſtituimus.

Eique Parochialem in Vrbe Eccleſ. S. Mariæ in Vallicella cum omnibus ſuis bonis, iuribus, & oneribus concedit

§. 3. Illique ſic erectæ & inſtitutæ eccleſiam præfatã ſiue præmiſſo ſiue alio quouis modo aut ex alterius cuiuſcumque perſona ſeu per ſimilem reſignationem dicti Antonini, vel cuiuſuis alterius de illa in Rom. Curia vel extra eam etiam coram Notario publico & teſtibus ſponte factam, aut conſtitutionem fel. rec. Ioannis Papæ XXII. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Execrabilis, vel aſſecutionem alterius beneficij eccleſiaſtici quauis auctoritate collati vacet, etiam ſi tanto tempore vacauerit quod eius collatio iuxta Lateranen. ſtatuta Concilij ad Sedem præfatam legitimè deuoluta, ipſaque Eccleſia diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel alias generaliter reſeruata exiſtat, & ſuper ea inter aliquos lis, cuius ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, dummodo eius diſpoſitio ad nos hac vice pertineat, cum onere curæ animarum illius Parochianorum præfatorum aliiſque omnibus & ſingulis oneribus & honoribus ac annexis, necnon omnibus bonis, cenſibus, iuriſdictionibus, fructibus, redditibus & prouentibus, aliiſque iuribus & pertinentiis ſuis eidem Congregationi, auctoritate Apoſtolica & tenore præfatis etiam perpetuo concedimus & aſſignamus; ita quod liceat ipſi Congregationi illiuſque Rectori, Presbyteris, Clericis & Procuratoribus ſeu Agentibus vel deputatis per ſe vel alium ſeu alios, eorum & dictæ Congregationis nomine, Eccleſiæ & annexorum ac bonorum iuriumque & pertinentiarum præfatorum, corporalem & realem & actualem poſſeſſionem propria auctoritate libere apprehendere, & etiam perpetuo retinere, curamque animarum eidem Eccleſiæ imminentem per ſeipſos Presbyteros ſeu vel plures ex eis ſiue per alium vel alios Presbyteros, illis tamen prius à dilecto filio noſtro, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis in dicta Vrbe & eius diſtrictu, Vicario in ſpiritualibus generali ſeu Sede præfata approbatis, exercere, vel exerceri, eidemque Eccleſiæ in diuinis deſeruire ſeu deſeruiri facere, illiuſque fructus, redditus & prouentus, iura, obuentiones & emolumenta quæcumque percipere, exigere & leuare, ac in ſuos & Congregationis ac Eccleſiæ præfatorum vſum & vtilitatem conuertere.

Facultatemque ordinationes pro ſalubri ſtatu ſuo condendi & immutandi tribuit.

§. 4. Necnon eidem Congregationi illiuſque Rectori ac Presbyteris & Clericis pro tempore exiſtentibus, vt pro ſalubri ſtatu & directione Eccleſiæ & Congregationis huiuſmodi illiuſque perſonarum quæcumque ſtatuta & ordinationes rationabilia, honeſta, ac ſacris Canonibus & Concilio Tridentino non contraria edere, & edita reformare, limitare, & mutare, ac alia de nouo condere, & edita reformare, limitare, & mutare, ac alia de nouo condere prout & quoties eis ſecundum rerum & temporum qualitates videbitur expedire, quæ quidem ſtatuta & ordinationes poſtquam edita, reformata, limitata & mutata, ac de nouo condita fuerint, à Sede præfata approbari, & per ſingulares perſonas de gremio dictæ Congregationis exiſtentes inuiolabiliter obſeruari debeant, libere & licite poſſint & valeant, auctoritate Apoſtolica & tenore præfatis indulgemus, liberamque deſuper facultatem concedimus & elargimur.

Clauſulas præſeruatiuas appoſuit

§. 5. Decernentes præſentes literas de ſubreptionis, vel obreptionis aut nullitatis vitio, & ex eo quod intereſſe prætendentes vocati non fuerint notari, impugnari, aut in ius vel controuerſiam vocari nullatenus poſſe neque debere, minuſque ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus, annullationibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus à Sede præfata etiam in fauorem quorumuis quomodolibet emanatis & emanandis nullatenus comprehendi poſſe aut debere, necnon quoad conceſſionem & aſſignationem prout eſt & attentatum forſan eſt hactenus, ac tam quoad illas quam omnia alia ſupradicta ex tunc irritum & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat

§. 6 Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Patriarchæ Alexandrin. ac Amerin. & Aquinaten. Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque vbi & quando opus fuerit, & quoties pro parte Philippi Præpoſiti ac Congregationis præfatorum, & ſingularum illius perſonarum nunc & pro tempore exiſtentium, ſeu alicuius eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas & in eis contenta quæcumque firmiter obſeruari, ac ſingulos quos ipſæ literæ concernunt illis pacifice frui & gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque contra præſentium tenorem quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Contraria omnia remouet.

§. 7. Non obſtantibus priori voluntate noſtra præfata, ac Lateranen. Concilij nouiſſime celebrati vnionės perpetuas, niſi in caſibus à iure permiſſis fieri prohibentis, ac piæ mem. Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, & aliis Apoſtolicis conſtitutionibus & ordinationibus, priuilegiis quoque indultis & literis Apoſtolicis venerabili fratri noſtro Alexandro Epiſcopo Tuſculañ Cardinali Farneſio nuncupato, ad quem ratione Eccleſiæ S. Laurentij in Damaſo etiam de Vrbe, aut alias dictæ Eccleſiæ S. Mariæ Vallicellæ dum vacat, collatio, prouiſio, præſentatio, & omnimoda alia diſpoſitio pertinet, ac dilectis filiis Populo Romano ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, ac irritantibus & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac fratrum noſtrorum conſilio, etiam iteratis vicibus etiam per recol. me. Leonem Papam X. alioſque Romanos Pontifices ſimiliter prædeceſſores noſtros, ac forſan etiam nos & Sedem præfatam conceſſis, approbatis & innouatis; illis præſertim quibus inter alia caueri dicitur expreſſe, quod de quibuſcumque beneficiis Eccleſiaſticis dictæ Vrbis vacatione illorum pro tempore occurrente, aliis quam Ciuibus Romanis & originariorum Ciuium Roman. filiis, & forſan alias certo modo qualificatis prouideri, vel alias diſponi non poſſit, & aliter de illis etiam per Sedem præfatam pro tempore factæ collationes, conceſſiones, vniones & aliæ diſpoſitiones nullius ſint roboris vel momenti; quodque eiſdem priuilegiis & indultis nullatenus aut non niſi modo & forma in illis expreſſis derogari aut derogatum cenſeri poſſit, ſi illis aliter derogari contingat, derogationes huiuſmodi nemini ſuffragentur. Quibus omnibus & ſingulis etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione alias de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu alia quæuis expreſſio habenda, aut etiam aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illis alias in ſuo robore permãſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus. Quodque de gremio dictæ Congregationis diuerſæ perſonæ ex d. Vrbe oriundæ vel alias iuxta dicta ſtatuta qualificata non exiſtant; contrariis quibuſcumque. Aut aliqui ſuper prouiſionibus ſibi faciendis de huiuſmodi vel aliis beneficiis Eccleſiaſticis in ipſa Vrbe ſpeciales vel generales dictæ Sedis vel Legatorum eius literas impetrarint; etiamſi per eas ad inhibitionem, reſeruationem & decretum vel alias quomodolibet ſit proceſſum. Quas quidem literas & proceſſus habitos per eaſdem & inde ſequuta quæcumque ad dictam Eccleſiam B. MARIÆ volumus non extendi, ſed nullum per hoc eis, quoad aſſecutionem beneficiorum aliorum præiudicium generari. Et quibuſlibet aliis priuilegiis indulgentiis & literis Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorũque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis; prouiſo, quod ipſa Eccleſia S. MARIÆ debitis propterea non fraudetur obſequiis, & animarũ cura in ea nullatenus negligatur, ſed illius cõgrue ſupportẽtur onera conſueta. Nulli ergo omnino, &c. Si quis autem, &c.

Dat. P. An. 4. die 15. Iulij.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quinto, Idibus Iulij, Pont. noſtri anno 4.

Inſtitutio

CII. Inſtitutio Vniuerſitatis Studij generalis, diuerſarum ſcientiarum, bonarumque artium; in Collegio Presbyterorum regularium Societatis Ieſu, in Ciuitate Vilnenſi, in Regno Poloniæ per Valerianum illius Epiſcopum fundato, cum priuilegiorum elargitione.

Edita An. D. 1579.

GREGORIVS EPISCOPVS
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

DVm attenta conſiderationis indagine perſcrutamur quam pretioſum ſapientiæ & ſcientiæ donum, per quod ignorantiæ & vitiorum tenebræ profligantur, erroreſque tolluntur, ſolliciti reddimur & ſolertes vt literarum & pietatis ſtudioſi debitis virtutum inſigniantur honoribus, ac indefeſſi laboris ad Dei gloriam ſuſcepti præmium tandem reportent.

Valerianus Epiſcopus Ciuitatis Vilnen. erexit in ea Collegium Presbyterorum Societatis Ieſu, quod nunc quidam eorum ſcientiarum, & ... Vniuerſitatis Studij generalis à Papa inſtituatur.

§. 1. Sane pro parte venerabilis fratris noſtris Valeriani Epiſcopi Vilnen. nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum idem Valerianus Epiſcopus à decem annis vel circa, ad patriæ & Diœceſis ſuæ quæ multiplici ſectarum labe ac ſchiſmaticis erroribus, itemque Mahometana infidelitate obſidebatur tutelam, vnum Collegium presbyterorum Societatis Ieſu in Ciuitate Vilnen. canonice erigi & inſtitui, illudque nonnullis redditibus & prouentibus annuis dotari curauerit, ac a dicto tempore ex ipſo Collegio in morum & diſciplinarum exercitio non tenuis profectus exortus ſpectetur, & numerus Scholarium mirum in modum accreuerit, & ſingulis diebus benedicente Domino augmentetur, in optima Theologiæ ac Philoſophiæ, necnon liberalium, moralium, Græcarumque literarum ſtudia cumulatiſſime verſans, ſi in ipſa Ciuitate quæ inter ceteras magni Lituaniæ Ducatus Ciuitates percelebris fertur ac ampla Diœceſi decoratur, vna generalium tam diuinorum quam humanorum ſtudiorum Vniuerſitas erigeretur & inſtitueretur, ac in dicto Collegio, Theologia, Philoſophia & artes liberales publice, & ea quæ in Studiorum generalium Vniuerſitatibus Poloniæ & aliorum Chriſtianæ fidei Regnorum leguntur ac explicantur, & auctoritate comprobantur, ad fidei orthodoxæ propugnaculum, Ciuitatis prædictæ ornamentum, feliciſſimum totiuſque Prouinciæ decus, per ipſos Presbyteros interpretarentur & perlegerentur, necnon qui in ipſo generali Studio & Vniuerſitate, & alibi per tempus debitum ſtuduiſſe, ac ſcientia profeciſſe, ab eiſdem Presbyteris præuio rigoroſo examine in priuato, ſeu adhibitis quæſtionibus & argumentis, quæ proborum ac Doctorum virorum præſentia confirmari ſolent, publico congreſſu comperti fuerint, in Theologia, artibus & Philoſophia, Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratus & Magiſterij, pro ſtudiorum ratione, ac iuxta decreta ſacri Concilij Tridentini, & ipſius Societatis conſtitutiones, ac morem in illius Vniuerſitatibus receptum, & ad inſtar aliarum Vniuerſitatum huiuſmodi gradus conſequerentur, ipſique Scholares per tot ſtudiorum labores præmij honorificentia & literarum iudicij fauore donarentur profecto prouecti ardentiores fierent, plurimique huius vitæ ſtadium ſpretis illecebris ad ſempiterna, indagine mentis contemplanda ſe transferrent, idque chariſſimo filio noſtro Stephano Poloniæ Regi illuſtri, cuius expreſſus ad hoc accedit aſſenſus gratum foret. Quare pro parte eiuſdem Valeriani Epiſcopi nobis fuit humiliter ſupplicatum vt fidei præſidio ac Ciuitatis huiuſmodi decori, necnon publicæ vtilitati conſulere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ideo Pont. Vniuerſitatem Studij generalis ibi inſtituit.

§. 2. Nos igitur attendentes quod ex literarum ſtudio animarum ſalus maxime procuratur, eumdem Valerianum Epiſcopum à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis cenſuris ac pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes & abſolutum fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, in dicto Collegio Studium generale Theologiæ & pro illius cognitione neceſſaria artium liberalium & Philoſophiæ, ac in illo Vniuerſitatem Studij generalis quod ibidem perpetuo futuris temporibus vigeat ad inſtar aliarum Vniuerſitatum huiuſmodi, ac iuxta illarum ſtatuta & conſuetudines, aliaſque ipſius Societatis conſtitutiones per Presbyteros Societatis huiuſmodi in omnibus ac per omnia moderandam & gubernandam, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium erigimus & inſtituimus.

Eiſq; priuilegia aliorum Studiorum generalium tribuit.

§. 3. Illique ſic erectæ & inſtitutæ ac eius pro tempore exiſtentibus Rectori, Cancellario, Magiſtris, Doctoribus, Lectoribus, Præceptoribus, Scholaribus, Bidellis, Nunciis & aliis Officialibus & perſonis, tam in ipſo Collegio reſidentibus quam Vniuerſitatis huiuſmodi ſtudia frequentantibus, quod omnibus & ſingulis priuilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, fauoribus, gratiis, prærogatiuis, honoribus & præeminentiis Vniuerſitatibus præfatis illarumque pro tempore exiſtentibus Rectoribus, ſingulis perſonis & Officialibus, necnon membris & ſubditis in genere vel ſpecie, tam dicta Apoſtolica quam alias etiam Imperiali & Regia auctoritatibus ... quomodocumque conceſſis ſeu legitime præſcriptis, aut in poſterum quouis modo etiam motu proprio & conſiſtorialiter concedendum & præſcribendum, ac quibus illi & illæ vtuntur, potiuntur & gaudent, ac vti, potiri & gaudere poterunt quomodolibet in futurum pariformiter & æque principaliter vti, potiri & gaudere valeant. Quod illi qui in quauis aliarum Vniuerſitatum diſciplinis facultatibus & artibus præfatis ſtudere incœperint, ſtudium ſuum in ea continuare, & tam ipſi quam in dicta vel alia Vniuerſitate per tempus debitum ſtuduiſſe, ac ſcientia & moribus idonei comperti fuerint, in artibus Philoſophia ac Theologia, necnon facultatibus præfatis Baccalaureatus etiam formalis, Licentiaturæ ac Laureæ, necnon Doctoratus ac Magiſterij ac quoſcumque alios ſolitos gradus ab ipſius Vniuerſitatis Rectore ſeu Cancellario aut Doctoribus, Lectoribus vel aliis perſonis per dictæ Societatis Præpoſitum generalem, aut de eius licentia per illius Prouinciæ Præpoſitum Prouincialem deputandis, præuio rigoroſo examine vel diſputationibus peragitatis iuxta Concilij præfati decreta ipſiuſque Societatis & aliarum Vniuerſitatum conſtitutiones, conſuetudines & ſtatuta; necnon alias, vt præfertur recipere, ac graduum huiuſmodi ſolita inſignia ſibi adhiberi facere, & poſtquam in ipſis facultatibus promoti fuerint illas perlegere & interpretari, ac in eis diſputare, necnon quoſcumque actus gradui ſeu gradibus per eos receptis conuenienter exercere, & alias omnibus & ſingulis priuilegiis, gratiis, fauoribus, prærogatiuis & indultis, quibus alij in ceteris Vniuerſitatibus iuxta illarum ritus & mores ad gradus ipſos promoti de iure vel conſuetudine aut alias vtuntur, potiuntur & gaudent, ac vti, potiri & gaudere poterunt quomodolibet in futururum, æque principaliter vti, potiri & gaudere libere & licite poſſint & valeant in omnibus & per omnia perinde ac ſi gradus huiuſmodi in aliqua ex præfatis Vniuerſitatibus ſuſcepiſſent.

Et auctoritatẽ ſtatuta condẽdi, pro bono ipſius regimine.

§. 4. Quodque pro felici Vniuerſitatis huiuſmodi directione, regimine ac literariæ politiæ forma, liceat pro tempore exiſtenti eiuſdem Societatis Præpoſito generali, ſaluo ſemper manente ipſius Societatis iure, per ſe vel alium ſeu alios quæcumque ſtatuta & ordinationes, licita tamen & honeſta, ac ſacris Canonibus & Concilij Tridentini decretis non aduerſantia, facere & edere, illaque pro rerum, temporum & perſonarum qualitate alterare, immutare & abrogare, & alia toties quoties opus fuerit de nouo etiam cum impoſitione pœnarum condere, ac contumaces & rebelles etiam quantumuis exemptos debite corrigere, auctoritate Apoſtolica concedimus.

Moleſtiam eiſdem inferri, omnibus prohibet.

§. 5. Ac quibuſcumque aliarum Vniuerſitatum ludi moderatoribus & Præſiden. Rectoribus, Cancellariis, Præceptoribus & Magiſtris, ac quibuſcumque aliis etiam Ciuitatum & aliorum locorum in ſpiritualibus vel temporalibus aut mixtim Gubernatoribus, ne Rectorem aut Vniuerſitatis huiuſmodi perſonas & Scholares in aliquo præmiſſorum quouis prætextu per ſe vel alium moleſtare vel inquietare audeant ſeu præſumant, inhibemus. Nullumque loci Ordinarium vel Metropolitanum quouis quæſito etiam conſeruationis ac ſuperioritatis colore vel ingenio ſeu titulo præmiſſis ſe ingerere aut contrauenire

nire poſſe nec debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Contrariis quibuſcunque derogat.

§. 6. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictarum Vniuerſitatum iuramento, confirmatione Apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque indultis & literis Apoſtolicis, eiſdem Vniuerſitatibus, ac quibuſuis perſonis vel locis aliis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis & innouatis. Quibus omnibus etiamſi in illis caueatur expreſſe quod illis nullatenus, aut nonniſi ſub certis modo & forma in illis expreſſis derogari poſſit, illorum tenores ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctionem pœnalem apponit.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, erectionis, inſtitutionis, inhibitionis, decreti & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem omnipotentis Dei ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Dat. P. An 9. die 29. Octob.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1579. 3. Cal. Nouemb. Pont. noſtri anno 8.

SIXTVS V. PONT. CCXXXI. ANNO DOMINI MDLXXXV.

SIxtus Quintus, de Monte Alto, Ordinis S. Franciſci Conuentualium, Picenus, Frater Felix Perettus antea dictus, Presb. Card. tituli S. Hieronymi Illyricorum. Creatus die duodecima Aprilis, anno Domini 1585. Coronatus Kalendis Maij, eodem anno ſedit annos quinque, menſes quatuor, dies tres. Creauit Cardinales 33. Obiit ſexto Kalendas Auguſti, anno Domini 1590. cadauer eius in Vaticanum tranſportatum, & die tertia ibidem in monumento Laterano ſepultum fuit. Vacauit ſedes dies decem & nouem.

I. Iubilæi indictio, ad implorandum Dei auxilium, pro bono regimine Reipub. Chriſtianæ.

Similem indictionem omnes fere Pontifices promulgare ſolent, eas tamen præterij; hac dumtaxat pro exemplo retenta, & alia addita Paul. V. n. 1. Quod in omni.

Alias indictiones pro eadem cauſa reperies initio Pontificatuum Greg. XV. inf. tom. 4. conſt. 2. *Spiritus*, & S.D.N. Vrban. VIII. ſed ſub forma orationis quadraginta Horarum, vt in eius conſt. 7. *Æternus*. inf. d. tom. 4.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Vniuerſis Chriſtifidelibus præſentes literas inſpecturis, Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Edita A. D. 1585.

Exordium.

VIrium noſtrarum infirmitati paſtoralis officij molem nuper impoſitam conſiderantes, non poſſumus ſuſceptum tantæ adminiſtrationis munus, non maxime formidare. De illius tamen benignitate non deſperantes, qui operari dignatur in nobis, non deſinimus eius auxilium implorare, eique mentis noſtræ ſenſus, ne altius extollantur, humiliter ſubiicere; illud agnoſcentes, & vere confitentes, vnius Dei Clementiam, nullis præcedentibus meritis, noſtri in imbecillitate noſtra memorê magna in nobis feciſſe mirabilia, quos tot, & tantis gratiarum donis cumulatos honoris Principis Apoſtolorum admirabili dignatione voluit eſſe conſortes. Quam tamen dignitatem, & poteſtatem, cum multæ graues curæ conſequantur, valde ſollicitamur, tum quod de collatis in nos maximis beneficiis, quæ Dei benignitati referimus accepta, nullam dignam gratiam quam eius clementiæ perſoluamus, noſtra poteſt infantia reperire; tum etiam quod ſub tanto pondere exiguas vires initio contremiſcere, ac pene iam corruere ſentimus, non tamen animo deficientes ad ſummam Dei bonitatem confugimus fideliumque, & Deum timentium, quorum ipſe (vt ſperamus) voluntatem faciet, orationes expetimus quibus omnipotenti Deo ſemper benedicendo, gratiiſque miſericordiæ eius agendis adiuuemur, viribuſque à cœleſti rege ſubminiſtratis, ſuffulta noſtra infirmitas commiſſas nobis curarũ, & ſalutarium Reipublicæ Chriſtianæ officiorum partes, orantis ſimul populi inſtantia promerente, valeat ſuſtinere, opemque agitatæ, & vbique fere depreſſæ Catholicæ Religioni ſuppeditare, ne cum in altitudinem maris venerimus, tempeſtate demergamur, ſed potius horribiles tot peccatorum flatus, & excitatas toto mari procellas diſcutientes, cum credito nobis grege optatum curſum, & æternæ ſalutis portum teneamus.

Forma conſequendi Iubilæum.

§. 1. Omnes igitur, & ſingulos vtriuſque ſexus Chriſtifideles vbicumque exiſtentes monemus, ac in Domino requirimus, vt qui in hac Alma Vrbe ſunt, proxime ſequenti hebdomada, aut altera protinus poſt eam item ſequenti; qui vero extra Vrbem degunt cum primum harum notitiam habuerint, prima, aut ſecunda itidem immediate ſequenti hebdomada, conſcientia ſua diligenti prius examinatione diſcuſſa, peccata ſua omnia humili & contrito corde confiteantur, & ante Feſtum Pentecoſtes eiuſdem hebdomadæ quarta, & ſexta feria, & Sabbato (cum hoc tempore ieiunia non indicantur) eleemoſynas erogent, piaque earum largitione, quantum pro ſua cuique facultate viſum fuerit, Chriſti pauperum egeſtatem, & inopiam ſubleuent, orationibuſque à Deo impetrare ſtudeant, vt nobis lumen ſuum oſtendat, pares tanto oneri vires præbeat, omneſque actiones noſtras dirigat, ac hoſtium Eccleſiæ ſuæ conatus infringat. Die vero dominica, quæ dictas eleemoſynas, atque orationes proxime ſequetur, Sacroſanctam Euchariſtiam deuote accipiant. Ita, vt qui poſt Feſtum Pentecoſtes voluerint infra dicendæ indulgentiæ beneficio frui, dictis tribus diebus præter orationes, & eleemoſynas, etiam ieiunare teneantur. Et nihilominus, vt Deum magis propitium nobis & populo Chriſtiano reddere, ipſique quantum noſtræ tenuitati conceditur, gratias àgere valeamus, & ad tantum onus ſubſtinendum vires impetremus, Nos ipſi ſupplicationes, proceſſioneſque. vna cum Venerabilibus Fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus, omnibuſque Prælatis, & Romanæ Curiæ magiſtratibus, die Lunæ qui

erit

erit 27. dies, præſentis menſis Maij ab Eccleſia S. Mariæ in Aracœli, vſque ad Baſilicam S. Mariæ Maioris habere, atque incedere, ſtatuimus. Cæterum vt fideles ipſi ad hæc omnia peragenda magis idonei efficiantur, de tradita nobis à Domino poteſtatis plenitudine Eccleſiæ theſauros, quorum diuina fauente clementia diſpenſatores effecti ſumus, copioſe, ac benigne aperientes, omnibus Chriſtifidelibus ſupradictis, vt hac vice tantum confeſſores idoneos presbyteros, ſæculares vel cuiuſuis Ordinis regulares, ab Ordinariis tamen approbatos eligere, qui eorum confeſſionibus diligenter auditis eos à quibuſuis peccatis, criminibus, & exceſſibus, & delictis quantumcumque grauibus, & enormibus, etiam in caſibus Sedi Apoſt. reſeruatis, ac in literis die Cœnæ Domini quotannis legi ſolitis contentis, in foro conſcientiæ dumtaxat, ac etiam à ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis per eos quomodolibet incurſis, iniuncta inde eis pro culpæ modo pœnitentia ſalutari abſoluere, ac quæcumque per eos emiſſa vota (præterquam Caſtitatis, & Religionis) in alia pietatis opera commutare valeant, per præſentes concedimus.

Iubilæi conceſſio. §. 2. Nos enim omnibus, qui præmiſſa deuote adimpleuerint, de eiuſdem omnipotentis Dei miſericordia, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, pleniſſimam omnium peccatorum remiſſionem, ac eamdem, quæ Chriſtifidelibus anno Iubilæi huius Almæ Vrbis Eccleſias, & extra eam deputatas ſtatutis diebus deuote viſitantibus conceſſa eſt, miſericorditer in Domino elargimur; eos quoque, qui morbo vel aliquo alio impedimento detenti præmiſſa adimplere nequiuerint, ſi alia pia opera fecerint, in quæ arbitrio ſuorum confeſſorum (quibus ſuper hoc facultatem impartimur) commutata fuerint; ac etiam illos qui in itinere fuerint, ſi cum primum iter perfecerint, præmiſſa exequi ſtuduerint, ipſius Indulgentiæ, & doni, ac aliorum prædictorum participes fieri volumus.

Iuſſio publicandi, vbique d. Iubilæum. §. 3. Præcipientes vniuerſis, & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & quibuſuis aliis Eccleſiarum Prælatis, & locorum Ordinariis, vt ſtatim cum præſentes literas, ſeu earum tranſumptum authenticum, etiam impreſſum ad eos deferri contigerit, ſolemnes Proceſſiones tribus diebus, ſcilicet quarta & ſexta feriis, ac Sabbato prædictis iuxta locorum opportunitatem ad effectum præmiſſorum indicant, & celebrent, ac eaſdem præſentes, ſeu earum tranſumptum per ſuas quiſque Prouincias, Ciuitates, & Diœceſes ſine vlla fraude, aut lucro publicent, & per Eccleſiarum Rectores publicari faciant.

Derogatio contrariorum. Fides exemplorum. §. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 5. Quia vero præſentes ad omnia loca, quibus illis opus eſſet, præferri nequeunt, decernimus, vt illarum tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 1. 25. Maij. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimoquinto, octauo Calend. Iunij, Pont. noſtri anno 1.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1585. Indictione 13. die vero 25. menſis Maij, Pont. Sanctiſſ. D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. anno 1. retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ, lectæ & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in valuis, ſeu portis Baſilicarum S. Io. Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, & necnon Cancell. Apoſt. & in acie Campi Floræ, per nos Ioannem Freyle, & Nicolaum Taglietum S. D. N. Papæ Curſ.*

Io. Bapt. Bagni Mag. Curſ.

---

11. Reuocatio exemptionum omnium, ab onerum Cameralium ſolutione, quibuſcumque perſonis, quomodolibet conceſſarum,

Similem, ſed ampliorem diſpoſitionem, in hoc ſtatuit Paul. V. infra in eius conſt. 11. In maximis. *vbi hæc bulla, ſub generali confirmatione comprehenditur, & alias ad hoc tibi ibidem indicauero.*

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1585.*

Cauſa huius reuocationis. INter varias curas quæ ex Paſtoralis officij miniſterio nobis incumbunt, illa potiſſimum animum noſtrum pulſat atque perturbat, vt nobis & Romanæ Eccleſiæ ſubditi, præſertim pauperes, prætextu exemptionum aliarumque ſimilium gratiarum à Sede Apoſtolica conceſſarum, nullatenus grauentur, neque id totum quod à potentioribus, & maiores facultates habentibus eximitur, in pauperiorum caput eorumque damnum & præiudicium accreſcat.

Reuocatio quarumcumque exemptionum, à ſolutione onerum Cameralium exceptis hic enunciatis. §. 1. Vnde ex his & aliis rationabilibus cauſis adducti ac nonnullorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas exemptiones, conceſſiones, gratias, & immunitates à ſolutione omnium & ſingulorum datiorum, pedagiorum, gabellarum, collectarum, impoſitionum & quorumlibet aliorum onerum, perſonalium, mixtorum, ordinariorum, & extraordinariorum, ſolitorum, & inſolitorum, aliarumque exactionum etiam Cameralium quibuſuis Communitatibus, Vniuerſitatibus, Ciuitatibus, Terris, Oppidis, & locis Status noſtri Eccleſiaſtici ac etiam quibuſcumque feudatariis, cenſuariis, dominis locorum, Baronibus, Comitibus, ſeu quocumque nomine nuncupatis, & quacumque etiam Ducali vel alia dignitate, & auctoritate ſeu etiam Cardinalatus honore fulgentibus, qui Caſtra & Iuriſdictiones infra limites ditionis Eccleſiaſticæ poſſident, etiam qui nihil ratione Caſtrorum, & Iuriſdictionis huiuſmodi Sedi Apoſtolicæ annuatim, ſeu alias perſoluunt, & tam incolis quàm extraneis atque forenſibus bona ſtabilia, ſeu mobilia, vel ſe mouentia, habentibus & tenentibus, ſeu poſſidentibus, omniumque ſupradictorum Colonis, & laboratoribus, per prædeceſſores noſtros & Sedem Apoſtolicam, eiuſque etiam de latere Legatos, ſeu Vicelegatos, & Cameram Apoſtolicam eiuſque Præſidentes, ac alias quomodocumque ſub quibuſuis formis & verborum expreſſionibus, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus (præterquam ob ſuſceptionem literarum iuxta iuris diſpoſitionem, & ob cauſam vere effectualis, & congruæ exburſationis pecuniarum, ſeu ex aliis cauſis per nos cognoſcendis & approbandis) perpetuo, ſeu ad certum tempus conceſſas, ac etiam pluries confirmatas, earum omnium tenores ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro expreſſis habentes, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo caſſamus, reuocamus, & annullamus, ac viribus omnino euacuamus, illaſque pro caſſis, nullis, irritis, & reuocatis, ac penitus infectis haberi volumus.

Declaratio quod à data præſentium reuocatio afficiat. §. 2. Necnon exemptiones, conceſſiones, gratias, & immunitates prædictas, nulli penitus, nec in petitorio, nec in poſſeſſorio ſuffragari poſſe, ſed prædictos omnes exemptos ad omnium, & ſingulorum prædictorum onerum impoſitionem, ac gabellarum ſolutionem, & contributionem, perinde ac ſi exemptiones prædictæ eis cóceſſæ non fuiſſent pro rata ipſos tangente à dat. præſentium decurrenda, realiter & cum effectu contribuere, eorumque bona accataſtari, allibrari, deſcribi, ſeu annotari facere quamprimum debeant & teneantur, etiam perpetuo ſtatuimus, & declaramus.

Confirmatio bullæ Pij V. & aliorum Pont. §. 3. Ac omnes & quaſcumque, tam per fel. rec. Pium V. quam alios Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ſuper præmiſſorum reuocatione quomodolibet editas conſtitutiones ſimiliter perpetuo confirmamus, approbamus, & innouamus.

Lites quaſcumque deſuper ortas extinguit. §. 4. Et inſuper quaſcumq; lites, & cauſas ſuper præmiſſis & eorū occaſione vbilibet motas atque pendentes, illarum ſtatus & merita nominaque &, cognomina Iudicum & collitigantiū etiam præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis habentes, ad nos harum ſerie aduocamus, liteſque huiuſmodi penitus extinguimus & annullamus, ac pro extinctis & annullatis haberi volumus.

§. 5.

Hic & non aliter iudicari mandat.

§. 5. Sicque per quoſcumque Iudices etiam Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam dictæ Cameræ Clericos & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Executores deputat.

§. 6. Quocirca dilecto filio noſtro Philippo S. Angeli in Foro piſcium, Diacono Cardinali Vaſtauillano nuncupato moderno & pro tempore exiſtenti, noſtro & ipſius Romanæ Eccleſiæ Camerario, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus per ſe vel alium ſeu alios eius nomine, præter Ordinariam Camerariatus officij iuriſdictionem, omnes & quoſcumque ſupradictos exemptos per cenſuras Eccleſiaſticas ac etiam priuationis feudorum & inhabilitatis ad illa, aliaſque etiam pecuniariás pœnas, ad realem & actualem cuiuſuis ſummæ, tam hactenus debitæ quam debendæ, ſolutionem iuxta taxas hactenus impoſitas cogat & compellat; ac pro faciliori exactione, & ſatisfactione conſequenda eidem Philippo Cardinali, & pro tempore exiſtenti Camerario quoſcunque quatenus opus fuerit citandi & etiam ad perſonaliter comparendum monendi etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie & extraiudicialiter de non tuto acceſſu, necnon quoſcumque inobedientes & rebelles, cenſuras, & pœnas comminatas incidiſſe, & incurriſſe ſeruata forma Concilij Tridentini, declarandi, aggrauandi, reaggrauandi, & interpretandi, auxiliumque brachij ſæcularis inuocandi, & relaxandi, aliaque omnia & ſingula faciendi quæ in præmiſſis & circa ea neceſſaria fuerint, ſeu alias quomodolibet opportuna, plenam tenore præſentium concedimus facultatem.

Clauſulas derogatorias apponit

§. 7. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac piæ mem. Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, necnon quibuſuis immunitatibus, exemptionibus, aliiſque præmiſſis, ac aliqua poſſeſſione, vel forſan vſurpatione de non ſoluendo, & contribuendo, necnon noſtra de non tollendo Iure quæſito aliiſque Cancellariæ Apoſtolicæ regulis; priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis perſonis, in genere vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque clauſulis, & decretis, ſub quibuſcumque verborum formis & tenoribus etiam Motu ſimili, ac aliàs in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales, idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda eſſet, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſpecialiter & expreſſe harum ſerie derogamus. Aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim à prædicta ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum, &c.

Dat P. An. 1. 19 iunij

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1585. 3. Kalend. Iulij, Pont. noſtri anno 1.

Publicatio.

Anno a Natiuitate Domini 1585. indictione 13. die vero 9. menſis Iulij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. anno primo, retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in valuis ſeu portis Eccleſiarum Sancti Ioannis Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon valuis Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Catherinum Menandi, & Nicolaum Taglietum S. D. N. Papæ Apoſt. Curſ.

Pompeus Guerra Mag. Curſ.

III. Prohibitio alienandi per ſubditos Status Eccleſiaſtici, in non ſubditos & forenſes, bona in eo exiſtentia, aut fortalitia & caſtra, abſque Sedis Apoſtolicæ licentia.

Hanc conſtit. approbauit, declarauit, & ampliauit Clem. VIII. in ſua conſt. 78. Romanum, *vbi de ſimilibus materiis etiam notabo in rubrica.*

Ampliauit nouiſſimè, & declarauit has Sixti, & Clem. conſt. & extendit tam in forenſes, quam in ſubditos, abſque Sedis Apoſtolicæ expreſſa licentia in ſcriptis obtinenda, Paul. V. conſt. 108. *Paſtorale.* inf. tom. 3. Quas omnes approbauit, & reſpectiue extendit etiam ad Caſtra diruta, Tenutas, & Prædia, etiam non iuriſdictionalia in confinibus loci iuriſdictionalis & bona in dicto ſtatu in confinibus Principum exterorum ſita, illorumque locationes, & cenſuum annuorum ſuper præmiſſis impoſitiones, & impoſitorum venditiones S.D.N. Vrban. VIII. conſt. 65. *Decens.* inf. d. tom. 4. Qui etiam partibus præfixit terminum ad reuocandum acta contra has Conſtitutiones in ſua conſt. 72. *Sedes* d. tom. 4. Et ne de cetero fierent huiuſmodi alienationes erexit Congregationem ſuper huiuſmodi confinibus cum facultatibus quas videre poteris ad eiuſdem S.D.N. Vrb. VIII. conſt. 73. *Debitum.*

Edita A. D. 1585.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SOlicitudo, paternuſque affectus, quo Sedis Apoſtolicæ ſubditos proſequimur, nos inducunt, vt ea diligenti cura proſpiciamus, quæ ad illorum conſeruationem, ſtatuſque Eccleſiæ vtilitatem & commodum pertinent.

Cauſa huius conſtit.

§. 1. Accepimus ſi quidem, quod in diuerſis Ciuitatibus, terris, oppidis & caſtris, nobis & dictæ Sedis temporali ditioni ſubiectis extant ſtatuta prohibentia, res ac bona ſtabilia in forenſes & non ſubditos alienari. Nihilominus nonnulli ciues & incolæ ciuitatum, terrarum, caſtrorum & locorum huiuſmodi bona ſtabilia, aliis perſonis extraneis vendere & alienare præſumunt in maximum præiudicium & damnum ciuium & incolarum prædictorum.

Confirmat ſtatuta prohibentia alienationem bonorum in non ſubditos.

§. 2. Quocirca nos conſiderantes quantum ſtatuta præfata vtilia & fauorabilia ſint, quantumque Reipublicæ interſit dicta bona in illius ciues, & habitatores conſeruari, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & certa ſcientia, ſtatuta huiuſmodi etiam ſi non ſint in vſu, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium de cetero obſeruari mandamus.

Prohibitio alienandi bona in Statu Eccleſ. exiſtentia etiam à quibuſuis Vaſallis abſque Sedis Apoſt. licentia.

§. 3. Et nihilominus, quod perpetuis futuris temporibus, vniuerſitates, ciuitates, collegia, feudatarij quicumque, ac perſonæ cuiuſuis ſtatus, gradus, ordinis, qualitatis, & conditionis exiſtant, etiamſi Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quauis auctoritate & dignitate, etiam Eccleſiaſtica, quæ ſpecialem & indiuiduam mentionem requireret, præditi ſint, nullatenus ſine noſtra & Sedis prædictæ licentia, audeant ſeu præſumant ciuitates, oppida, caſtra, feuda, iuriſdictiones, ac bona quæcumque ſtabilia vel immobilia in dicto Statu Eccleſiaſtico exiſtentia cuiuſcumque qualitatis, quantitatis, & valoris per eos, nunc & pro tempore poſſeſſa vendere, permutare, vltra triennium locare, in emphyteuſim, feudum, libellum, pignus ſeu precarium concedere, in aliquam Communitatem, Vniuerſitatem, Collegium, vel perſonam extraneam ſeu forenſem, quæ nobis & dictæ Sedi ratione temporalis iuriſdictionis, ſtatus noſtri ſubdita, & ſuppoſita non ſit, vel quæ domicilium legitime non contraxerit in dicto noſtro ſtatu, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, conditionis, & qualitatis exiſtat, etiamſi, vt præfertur, Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quauis auctoritate & dignitate, etiam Eccleſiaſtica, quæ ſpecialem & indiuiduam mentionem requireret, præditus ſit.

Prohibitio alienandi Caſtra, & fortalitia, etiam Vaſallis abſque ſimili licentia.

§. 4. Inſuper quia decens & conueniens exiſtit, quòd ſi vendantur vel permutentur, ſeu etiam donentur ciuitates, caſtra, & oppida, multo magis fortalitia, id ad notitiam Principis deducatur, & præſertim ſi feuda & iuriſdictiones feudales, ea omnia, nec in exteros, nec in alios quoſcumque niſi de expreſſa præcedente, noſtra & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis eadem ſupradicta licentia, vendi, permutari, vel donari valeant.

§. 5. Neque

Præceptum quod ni reuerſurus ad Statũ Eccleſiaſt. illa vendant intra biennium. §.5. Neque etiam extraneus aut ſubditus originarius, bona huiuſmodi in dicto ſtatu habens, & in eo habitans, ſi ab illo diſcedat amplius ad ipſum non reuerſurus, illa retinere poſſit, ſed intra bienniũ ex quo ipſe demigrauerit, ea vendere, ſeu pro aliis extra dictum ſtatum exiſtentibus permutare, aut alias transferre in alium immediate ſubiectum teneatur, auctoritate & tenore præſentium, de venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Card. conſilio, perpetuo ſtatuimus & ordinamus.

Declaratio circa ſupradictam prohibitionem. §.6. Licitum tamen erit omni dicti ſtatus habitatori, ſiue extraneo ſiue ſubdito, de bonis ſuis in eodem ſtatu poſitis, vel in conſanguineos, vel in alios de dicto ſtatu non exiſtentes, quocumque alio quam venditionis ſeu permutationis, vel donationis titulo diſponere, ac ſuis, etiam ab inteſtato hæredibus pariter licebit in illis ſuccedere; qui tamen intra triennium, vel in eumdem ſtatum habitatum veniant, vel bona ipſa, in alium ſeu alios habitatores & ſubditos, vt præfertur, transferant. Quod etiam illis extraneis, ad quos bona huiuſmodi ex quibuſcumque aliis quam venditionis, ſeu permutationis, aut donationis huiuſmodi cauſis peruenerint, illave acquiſiuerint, cenſeatur permiſſum.

Declaratio bonorũ, vt ſupra alienari prohibitorũ. §.7. Bonorum autem præfatorum appellatione, neque cenſus, neque portiones, ſeu loca Montium, nec mulierum, dotes, ſed neque Vrbem noſtram, quæ communis patria eſt, cum eius decem paſſuum millia circuitu, volumus comprehendi; filij tamen & hæredes dictarum mulierum ſoluto matrimonio, ſi extranei fuerint, aut in eodem ſtatu ad habitandum aut vendendum ſeu permutandum, vt dictum eſt, ſint adſtricti.

§.8. Decernentes, Communitates, Vniuerſitates, Collegia, vel perſonas extraneas, ſeu forenſes huiuſmodi ad dictorum bonorum pro tempore contra earumdem præſentium tenorem alienatorum acquiſitiones omnino inhabiles; necnon quoſcumque contractus, venditiones, & alienationes contra huiuſmodi prohibitionem quocumque modo vel cauſa pro tempore faciendas, nullas & inualidas exiſtere, nullumque ius per eas emptoribus attributum eſſe, ſeu tribui poſſe. Necnon omnes ſcripturas deſuper conficiendas, ac inde ſecuta quæcumque nullius roboris vel momenti eſſe, nec ex illis audiri, agi, & excipi poſſe, in iudicio vel extra, ipſaque bona alienata ad eos, ad quos de iure peruenire debent, ſpectare & pertinere.

Clauſula ſublata. & Decretum irritans. §.9. Sicque per S.R.E.Card. etiam Legatos ac Vicelegatos, necnon ſacri Palatij Apoſtolici Auditores, Gubernatores, ſeu illorum Locatenentes, aliosve Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & definiri debere, necnon irritum & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Præceptum de obſeruantia huius conſt. §.10. Mandantes eiſdem Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, ac Iudicibus, nunc & pro tempore in toto ſtatu prædicto exiſtentibus, & eorum cuilibet, vt ſtatutum & ordinationem, & alia præmiſſa perpetuo ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia eis bene viſa remedia obſeruari faciant & mandent.

Clauſula derogat. §.11. Non obſtantibus noſtris de non tollendo iure quæſito, aliiſque Apoſtolicis conſtitutionibus, necnon ciuitatum, oppidorum, terrarum & locorum prædictorum ſtatutis & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quacumque alia firmitate munitis, ac etiam immemorabili, & quantocumque tempore pacifice obſeruatis, necnon ciuitatibus, ciuitatumque iuribus, priuilegiis, exemptionibus & indultis Apoſtolicis, illis eorumque Dominis prædictis, ac quibuſuis aliis per quoſcumque Rom. Pont. ac nos & dictam Sedem quomodocumque & quotieſcumque conceſſis, confirmatis, & innouatis, quæ omnia, illorum tenores præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis habentes, omnino tollimus & abrogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma & effectus publicandi hanc conſt. quam publ. habere dicit in fine. §.12. Volumus autem eaſdem præſentes, quoniam in Conſiſtorio noſtro, & de conſilio prædicto promulgatæ ſunt, à die datæ ipſarum quoſcumque, tam præſentes, quam abſentes, & vbicumque etiam extra dictum ſtatum exiſtentes perinde obligare, ac ſi cuique ſingulatim intimatæ fuiſſent. Et nihilominus, vt illæ amplius innoteſcant, mandamus eas valuis Eccleſiæ S. Ioannis Lateranenſis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, aliiſque locis conſuetis appendi, & in libris dictæ Cameræ deſcribi. Ac etiam volumus, vt ipſarum exempla, etiam impreſſa edantur, eaque Notarij publici manu, & ſigillo cuiuſcumque Curiæ, Eccleſiæ, aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignata, eam ipſam prorſus fidem vbique locorum, in iudicio & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

§.13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum mandatorum, ſtatuti, ordinationis, decreti, ſublationis, abrogationis & voluntatis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. *Sanctio pœnalis.*

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 158, Kalend. Iulij, Pontificatus noſtri Anno 1. *D. P. An. 1. die 1. Iulij.*

Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus. *Papa ſubſcr.*

Ego Io. Anton. Epiſc. Tuſc. Card. S. Georgij. *Cardd. ſubſcriptiones.*
M. S. tic. Card. ab Altaemps.
Ego In. Aua Card. de Arag.
Ego P. Card. Sanctacruci s.
Ego Gulielm. Sirletus Card.
F. Mic. Bo. Card. Alex.
Ego Lud. Card. Madrutius.
Ego N. Card. Senonenſis.
Iul. Ant. Sanctorius Card. S. Seuerinæ.
P. Card. Cæſius.
Ego Hier. Card. Ruſticuccius.
Io. Hier. Card. Albanus.
P. Card. Deza.
Ego Ant. Card. Carafa.
Io. Ant. Car. SS. Quatuor.
Ego Io. Bap. Card. S. Marcelli.
Ego Aug. Card. de Verona.
Ego Vin. Card. Montis Regalis.
Ego M. Card. S. Stephani.
Scipio Card. Lancelottus.
Ego Aloyſius Card. Eſten.
Ego Fer. Card. de Medicis.
Phil. Vaſt. Card. Cam.
Ego Vincen. Card. Gonzaga.
Alex Card. de Montealto.

Anno à Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti 1585. indictione 13. die vero Mercurij 25. menſis Septembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papa V. anno primo, retroſcripta litera Apoſtolica affixa, & publicata fuerunt ad valuas Eccleſiarum Sancti Ioannis Lateranenſis, Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellaria Apoſtolica, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Ioan. Barlurault, & Franciſcum Baron, prælibati S.D.N. Papæ Curſ. *Publicatio.*

Io. Andream Panizza Mag. Curſ.

IV. Exemptiones & gratiæ Clericorum Regularium Congregationis S. Maioli alias de Somaſcha à Gregorio XIII. elargitæ.

Ad hæc vide per me notata ſup. in conſt. 21. Paul. III. Ex iniuncto.

SIXTVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita A. D. 1585.*

ÆQuum reputauimus, ac rationi conſonum, vt ea, quæ de Romani Pontificis prouidentia præſertim in perſonarum Eccleſiaſticarum commodum proceſſerunt, licet eius ſuperueniente obitu, literæ Apoſtolicæ deſuper confectæ, non fuerint ſuum ſortitæ effectum. *Exordium.*

Gregor. XIII. Congreg. exemptionem à iuriſdictione & ſuperioritate ac viſitatione Ordinariorũ, aliorumque Iudicum conceſſit.

§. 1. Dudum ſiquidem fel. record. Gregorio Papa XIII. prædeceſſori noſtro pro parte dilectorum filiorum Præpoſiti & Clericorum, aliarumque perſonarum Regularium Congregationis S. Maioli alias Somaſchæ, ſub Regula S. Auguſtini canonice inſtitutæ, & Apoſtolica auctoritate confirmatæ ſupplicato, quatenus eos ſpecialibus fauoribus & gratiis proſequi, de benignitate Apoſtolica dignaretur, præfatus prædeceſſor, qui circa ſtatum perſonarum quarumlibet diuino cultui emancipatarum ſalubriter dirigendum paterna ſolicitudine libenter proſpiciebat, ac earum oppreſſiones & grauamina releuabat, vt quibuslibet perturbationibus ſemotis, facilius valerent Altiſſimo ſuum exhibere famulatum, eoſdem Præpoſitum, Clericos, & perſonas regulares ſpecialis gratiæ fauore proſequi volens, & à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtebant, ad effectum infraſcriptorum dumtaxat conſequen. harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinatus ſub dat. 3. idus Martij, Pontificatus ſui anno 13. omnes & ſingulos dictæ Congregationis, Præpoſitum generalem, Superiores, Officiales, Preſbyteros, Clericos, ceteraſque perſonas profeſſas & non profeſſas, necnon familiares & miniſtros, cum omnibus & ſingulis Eccleſiis, Oratoriis, Cæmeteriis, Capellis, Domibus, Conuentibus, mobilibus & immobilibus, præſentibus & futuris, bonis, ac iuribus & iuriſdictionibus quibuſcumque, ac rebus, tam ſacris & religioſis quam profanis ad ipſam Congregationem ſpectantibus & pertinentibus, ac vbicumque exiſtentibus, quæ de præſenti legitime poſſident, & in poſterum, Deo iuuante, canonice per eos acquiri contigerit, ab omni iuriſdictione, dominio, poteſtate, ſuperioritate, ſubiectione, viſitatione, correctione quorumcumque Ordinariorum, quacumque dignitate, præminentia & auctoritate fungentium, & aliorum Iudicum Eccleſiaſticorum & ſæcularium, Apoſtolica auctoritate in perpetuum exemit & liberauit, & ſub ſua & Sedis Apoſtolicæ, ac B. Petri protectione immediate recepit. Ipſique Præpoſito Generali, clericis & perſonis, vt iidem Ordinarij & officiales, aut alij quicumque Iudices, etiam ratione criminis, delicti, contractus, nullam in Præpoſitum, perſonas Congregationis, ac res & bona præfata, iuriſdictionem, poteſtatem, ſuperioritatem & dominium exercere poſſent.

Licentiamq. diuina ſacramenta omnib. Chriſtifidelibus etiã alienæ parochiæ, ſubditis omni præterquam Paſchatis tẽpore miniſtrãdi, & exemit etiã à ſeruitiis prælatorũ miniſtrandi, & funeralium.

§. 2. Necnon quod omnes & ſinguli ipſius Congregationis preſbyteri regulares, à ſuis ſuperioribus ad id ſpecialiter approbati, eorumque licentia vel conſenſu deſuper requiſito & obtento, poſſent in Eccleſiis propriis ipſius Congregationis, vel in aliis etiam quibuſcumque, de licentia illorum Superiorum, miſſas celebrare, confeſſiones quorumcumque Chriſtifidelium etiam alienæ Parochiæ ſubditorum audire, & ſanctum Euchariſtiæ Sacramentum miniſtrare, quibuſcumque feſtiuis ac non feſtiuis, ac Dominicis diebus, & omnibus temporibus, Paſchatis dumtaxat exceptis, neque ſub prætextu antiquæ conſuetudinis, & ex eo quod Eccleſiæ in quibus ſacramenta huiuſmodi miniſtrarent, & munera prædicta obirent, aut alio modo iis deſeruirent, ſubditæ eſſent alteri Eccleſiæ tamquam matrici, aut cathedrali, ſeu titulari, vel alias, idcirco in aliquibus ſolemnitatibus, aut temporibus iuxta priſcum morem clericorum deſeruientium in talibus Eccleſiis ſubditis, ipſi preſbyteri & clerici regulares dictæ Congregationis maioribus huiuſmodi Eccleſiis, vel locorum Ordinariis, & Epiſcopali vel Archiepiſcopali, aut maiori dignitate fungentibus, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, quocumque priuilegio & facultate ſuffultis, aſſiſtere, ſeu inſeruire, ſiue vllum perſonale ſeruitium præſtare, aut aliquo modo miniſtrare, neque ad funera defunctorum, niſi eorum quos in Eccleſiis ipſius Congregationis ſepelire contigerit, etiam vocati accedere tenerentur, neque ad id cogi aut compelli vllo modo poſſent, de eadem auctoritate conceſſit & indulſit.

Tranſitum ad alium etiam arctiorem Ordinem, præter quam Capucinorum & Cartuſianorũ abſque Superioris huius Congregationis licentia interdixit.

§. 3. Præterea vniuerſis & ſingulis qui in ipſa Congregatione profeſſionem emiſerant, vel emitterent, ne in poſterum ad quemcumque alium Ordinem vel Congregationem, etſi arctior in eo vigeret Regularis Obſeruantia, (Fratrum Minorum Capuccinorum nuncupatorum, & Cartuſianorum dumtaxat Ordinibus exceptis) niſi obtenta prius à Superiore dictæ Congregationis licentia, tranſire valerent, & in ſingulos tranſeuntes apoſtaſiæ pœnam, quam ipſos & illorum receptatores, etiam cuiuſcumque priuilegij Apoſtolici prætextu, cui ad hunc effectum, idem prædeceſſor ſpecialiter & expreſſe derogauit, excommunicationiſque ſententiam à qua non niſi per Rom. Pont. pro tempore exiſtentem abſolui poſſent, promulgauit.

Emittentibuſque profeſſionẽ conceſſit, vt ea die confeſſorem eligerent, qui ipſos abſolueret, & cum eis diſpenſaret, &c.

In hoc, attendenda eſt 115. Clem. VIII. num. 115. Quarumque, vbi nonnulla generaliter corrigit.

§. 4. Poſtremo omnibus & quibuſcumque perſonis profeſſionem regularem in dicta Congregatione emittentis, in ipſo profeſſionis emiſſionis die, vt aliquem dictæ Congregationis preſbyterum poſſent ſibi eligere confeſſorem qui ipſos, confeſſione eorum audita, à quibuſuis excommunicationis, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, & in quibus inſordeſcerent, & declarati, ac publicati forent, etiam in caſibus Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, & in bulla die Cœnæ Domini legi ſolita contentis, facta prius debita ſatisfactione, & ſine alicuius præiudicio, ſemel tantum iniuncta ſalutari pœnitentia, abſoluere poſſent facultatem conceſſit & indulſit, ac cum eiſdem ſuper quacumque irregularitate ex quacumque cauſa (præterquam ex homicidio voluntario, ac bigamia) quomodolibet contracta, ſine cenſuris prætatis ligati, miſſas & alia diuina officia, non tamen in contemptum clauium, celebrarent, vel alias diuinis ſe immiſcerent, ita vt ea non obſtante, nondum promoti, omnes & ſacros etiam preſbyteratus ordines ſuſcipere, & promoti in ſuſceptis per eos ordinibus huiuſmodi, etiam in altaris miniſterio miniſtrare libere & licite valerent, eo ipſo quod profeſſionem emitterent, auctoritate præfata diſpenſauit.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§. 5. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus, necnon quibuſuis decretis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Hic modo Pontif. literas prædicti Greg. XIII. ob eius mortẽ non expeditas totaliter validat.

§. 6. Ne autem de abſolutione, extenſione, liberatione, receptione, ſingulis conceſſionibus, indultis, & diſpenſatione Gregorij prædeceſſoris huiuſmodi, pro eo quod ſuper illis, eius ſuperueniente obitu literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet excitari, ipſique Præpoſitus Generalis, Clerici, & aliæ perſonæ Congregationis huiuſmodi illorum fruſtrentur effectu, volumus & ſimiliter Apoſtolica auctoritate decernimus, quod abſolutio, exemptio, liberatio, receptio, ſingulæ conceſſiones, indulta, & diſpenſatio Gregorij prædeceſſoris huiuſmodi, perinde à dicta die Id. Martij ſuum ſortiantur effectum, acſi ſuper illis præfati Gregorij prædeceſſoris literæ, ſub eiuſdem diei dat. confectæ fuiſſent, prout ſuperius enarratur. Quodque præſentes literæ ad probandum plene abſolutionem, extenſionem, liberationem, receptionem, ſingulas conceſſiones, indulta, & diſpenſationem Gregorij prædeceſſoris huiuſmodi vbique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Sanctionemque pœnalem apponit.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 1. die 1. Maij.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo quinto, Kal. Maij, Pontificatus noſtri anno 1.

V.

Quod Clerici regulares Congregationis S. Pauli Decollati, ad proceſſiones & actus publicos accedere non cogantur, ex indulto Gregor. XIII.

Huius Congregationis inſtitutionem, & cetera quæ eam concernunt, indicaui ſup. in Clem. VII. conſt. 37. Vota.

SIXTVS

Edita An. D. 1585.

SIXTVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

RAtioni congruit & conuenit honeſtati, vt ea quæ de Romani Pontificis gratia proceſſerunt, licet eius ſuperueniente obitu, literæ Apoſtolicæ deſuper confectæ non fuerint, ſuum ſortiantur effectum.

Greg. XIII. ex causis hic expreſſis conceſſit huic Congreg. vt eius Clerici ad proceſſiones, & alios huiuſmodi actus publicos minime accedere cogantur.

§.1. Dudum ſiquidem per fel. record. Gregorium Papam XIII. prædeceſſorem noſtrum accepto quod licet dilecti filij, Clerici, Presbyteri, Superiores, & perſonæ Congregationis Clericorum Regularium S. Pauli Decollati, à quinquaginta annis vel circa, auctoritate Apoſtolica inſtitutæ, à principio inſtitutionis Congregationis huiuſmodi, vt iuxta pium eorum inſtitutum, à quibuſcumque occupationibus expediti, animarum ſaluti liberè conſulerent & inuigilarent, ad publicas proceſſiones quæ in Ciuitatibus & locis, in quibus ipſa Congregatio propagata erat fiebant & celebrabantur, ac ab Ordinariis locorum indicebantur, conuenire non conſueuiſſent, attamen bonæ mem. Carolus tit. S. Praxedis presbyter Cardinalis Borrhomæus nuncupatus, Eccleſiæ Mediolanenſis ex diſpenſatione Apoſtolica Præſul, B. Barnabæ Mediolanen. & B. Mariæ Virginis Coronatæ nuncupati Oppidi Modetiæ Mediolanen. diœceſis domorum dictæ Congregationis Clericos, Presbyteros, Superiores, & perſonas ad proceſſiones huiuſmodi comitandum induxerat, cum ipſi Clerici, Præpoſiti, Superiores, & perſonæ ob ſingularem obſeruantiam qua eum proſequebantur obtemperarant, quibus quoque idem Carolus Cardinalis locum huiuſmodi proceſſionibus poſt omnes quorumcumque Ordinum regulares conſtituerat, quod Canonici regulares ſe ægre moleſteque ferre cum plurimis proteſtationibus ſignificarent, prout tunc temporis prædicto Carolo Cardinale, ſicut Domino placuerat vita functo, id pati nullatenus ſe velle profiterentur. Idcirco cum eorumdem Clericorum, Presbyterorum, Superiorum, & perſonarum inſtitutioni non conueniret, ad ſimiles proceſſiones accedere, & quæ propria erant eorum inſtituti prætermittere cogerentur, idem prædeceſſor ex incumbenti ſibi Apoſtolicæ ſolicitudinis ſtudio, circa ſtatum perſonarum Eccleſiaſticarum quarumlibet diuino cultui emancipatarum ſalubriter dirigendum, libenter proſpiciens, & intendens, ac earum quas ſuauis Religionis iugo nouerat eſſe ſuppoſitas, vt quibuſlibet perturbationibus remotis facilius valerent ſuum Altiſſimo exhibere famulatum, oppreſſiones & grauamina releuare, necnon quæcumque ſcandala, quæ præcedentiæ cauſa inter Clericos, Presbyteros, Superiores, ac perſonas, necnon Canonicos Regulares huiuſmodi, ac forſan alios, intercedere poſſent, tollere volens, ac Congregationem, illiuſque Clericos, Presbyteros, Superiores, & perſonas huiuſmodi eorumque ſingulos, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis, ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtebant, ad effectum dumtaxat infraſcriptorum conſequen. abſoluens, & abſolutos fore cenſens, ſub datis videlicet Idib. Martij, Pontificatus ſui anno tertiodecimo, Motu proprio non ad Congregationis, illiuſque Clericorum, presbyterorum, Superiorum, & perſonarum prædictorum, vel aliorum pro eis ipſi prædeceſſori ſuper eo oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de ſua mera liberalitate, Congregationi, necnon Clericis, Presbyteris, Superioribus & perſonis prædictis, quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus, quibuſcumque proceſſionibus & aliis quibuslibet actibus publicis quocumque tempore, de more vel conſuetudine, aut alias pro tempore fiendis & celebrandis, ac ab Ordinariis prædictis indicendis, intereſſe minime tenerentur, nec ad id vbique locorum per quoſcumque Ordinarios, aliaſque perſonas inuiti, cogi, aut compelli poſſent, Apoſtolica auctoritate prædicta perpetuo conceſſit & indulſit, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decreuit.

Obſtantibus derogatio.

§.2. Non obſtantibus piæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, qua cauetur ne quis extra ſuam Ciuitatem vel diœceſim, niſi in certis ibi expreſſis caſibus, & in illis vltra vnam dietam ad iudicium extrahatur, ſeu ne Iudices à Sede Apoſtolica deputati extra Ciuitatem vel diœceſim in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alij vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, necnon quibuſuis Apoſtolicis, ac in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialibus & generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem eſſet Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Hic Pont. literas Gregor. XIII eius ſuperueniente obitu non expeditas, validas declarat & ſeruari mandat.

§.3. Ne autem de abſolutione, conceſſione, indulto, & decreto prædictis, pro eo quod ſuper illis ipſius Gregorij prædeceſſoris, eius ſuperueniente obitu, literæ confectæ non fuerant, valeat quomodolibet hæſitari, ac Congregatio, necnon etiam Clerici, Presbyteri, Superiores, & perſonæ huiuſmodi illarum fruſtrentur effectu, volumus & ſimiliter Apoſtolica auctoritate decernimus, quod abſolutio, conceſſio, indultum, & decretum Gregorij prædeceſſoris huiuſmodi, perinde à dicta die Id. Martij ſuum ſortiantur effectum, ac ſi ſuper illis ipſius Gregorij prædeceſſoris literæ, ſub eiuſdem diei data confectæ fuiſſent, prout ſuperius enarratur. Quodque præſentes literæ ad probandum plene abſolutionem, conceſſionem, indultum, & decretum huiuſmodi, vbique ſufficiant, nec ad probationis alterius adminiculum requiratur.

Executores deputat.

§.4. Quocirca dilectis filiis Archipresbytero Eccleſiæ Mediolanen. & Vicariis venerabilium fratrum noſtrorum Papien. ac Lauden. Epiſcoporum in ſpiritualibus generalibus, per Apoſtolica ſcripta mandamus motu ſimili, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios eaſdem præſentes literas, & in eis cōtenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Congregationis & Clericorum, Presbyterorum, Superiorum, & perſonarum prædictarum, aut pro eis agentium, fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, illiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, Congregationem, ac Clericos, Presbyteros, Superiores, & perſonas, necnon pro eis agentes, prædictis conceſſione, indulto & decreto, aliiſque præmiſſis iuxta earumdem præſentium continentiam & tenorem, pacifice frui & gaudere, non permittentes eos aut eorum aliquem deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, perturbari aut impediri. Contradictores quoslibet & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo; ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, illos ſententias, cenſuras, & pœnas huiuſmodi incurriſſe declarando; ac eaſdem cenſuras & pœnas, etiam iteratis vicibus aggrauando, & interdictum Eccleſiaſticum apponendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis, non obſtantibus omnibus ſupradictis.

Sanctio pœnalis.

§.5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam, &c. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, &c.

D. P. An. 1. die 1. Maij.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1585. Kalend. Maij, Pontificatus noſtri Anno 1.

VI.

Innouatio omnium conſtitutionum à Romanis Pont. hactenus editarum, contra exules, bannitos, aliofque facinoroſos homines, eorumque receptatores & fautores: & multarum impoſitio pœnarum in eoſdem, necnon contra Communitates, & alios, ſua territoria eiuſmodi ſceleſtis hominibus expurgata, non cuſtodientes.

Quoad primam partem, extat in hoc opere conſtit. 8. *Pij II.* Ad retinendas. *ſup. conſtit.* 4. *Pauli II.* Viros. *conſtit.* 14. *Innoc. VIII.* Licet ea. *conſt.* 6. *Iulij II.* Cum homines. *conſtit.* 36. *Leonis X.* Omnes. *conſtit.* 10. *Clem. VII.* In ſancta. *conſt.* 17. *Iulij III.* Cum Ciuitates. *& conſt.* 25. Cum ſicut. *Et extat etiam Pij IV. conſt.* 27. In eminenti. *Pij V. conſtit.* 10. Ex ſupernæ. *& Gregor. XIII. conſt.* 65. In tanta. *tom. 2. Quo verò ad ſecundam partem, contra non cuſtodientes eorum territoria, habes ſup. in conſt.* 2. *Iulij II.* Quia. *& conſt.* 28. *Leon. X.* Romani *tom. 1. necnon conſt.* 27. *Pij IV.* In eminenti. *& conſt.* 10. *Pij V. iam citatas lib.* 2.

Præterea aduerſus eiuſmodi perfidos homines, omneſque vindictam tranſuerſalem ſumentes, Paulus II. edidit d. conſt. 4. *Viros.* vbi notaui lib. 1. Prove contra minantes pro habenda pace, aliam edidit conſt. iam citatam Innoc. VIII. vbi dixi lib. 1. Necnon contra Franchitias in Vrbe tenentes vel acclamantes, habes ſup. conſt. 17. Iulij III. *Cum Ciuitates*; cum alijs ibi indicatis lib. 1. Et contra facientes caualcatam, habes infra conſt. 75. *Dum pro*, vbi alias notabo. Prove circa appellationes illorum in contumacia condemnatorum, notaui ſupra in conſt. 52. Pij IV. *Et ſi cuncta*, & in Pij V. conſt. 138. *Licet iuri.* Et tandem de prohibita eorum remiſſione, attende conſt. 15. Clem. VIII. infra lib. 3.

Edita A. D. 1585.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius conſt.

HOc noſtri Pontificatus initio, inter multa Reipublicæ damna & incommoda, quæ menti noſtræ obuerſabantur, nobis longe fuit grauiſſimum, quod Populos Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ditioni temporali ſubiectos, non modo ad rerum ſubſtantiarumque ſuarum perturbationem & iacturam, ſed etiam vitæ periculum redactos inuenerimus, exulibus, bannitis, ceteriſque id genus facinoroſis hominibus, ita vndique ingruentibus & graſſantibus, vt vix quiſquam ab hac hominum peſte, tutus alicubi conſiſtere poſſe videatur. Quare cum ad hæc ſananda mala, ex officij noſtri debito, & præcipua erga noſtros, ac eiuſdem Romanæ Eccleſiæ ſubditos charitate aſſidue extimulemur, nihil non agere & tentare decernimus quo Populis optata quies, ſalus, ſecuritas & tranquillitas per nos reſtituatur. Quod ita demum, Deo auxiliante, ſperamus nos eſſe conſecuturos, ſi caute prouideatur, ne vllum, domi foriſque, intra extrave fines noſtros, criminoſis hominibus huiuſmodi pateat diffugium, aut receptaculum, ſed omnino Legum & Magiſtratuum ſeueritatem, iuſtitiæque gladium ſubire, ac debitas pœnas luere cogantur.

Confirmatio conſt. prædeceſſorum cum earum pœnis præterquã excommunicationis.

§. 1. Itaque de fratrum noſtrorum conſilio, omnes & ſingulas conſtitutiones à fel. record. Pio II. & Paulo etiam II. Sixto IV. Iulio ſimiliter II. Leone X. Clement. VII. Iulio III. Pio etiam IV. Pio V. Gregor. XIII. & quibuſuis alijs Rom. Pont. prædeceſſoribus noſtris, ſuo cuiuſque tempore, in deteſtabile prædictorum & aliorum infraſcriptorum hominum genus, pro temporis, & criminum ratione editas, cum omnibus & ſingulis in eis contentis, quoad ea quæ præſentibus non contrariantur, & excepta excommunicationis ſententia, per eaſdem conſtitutiones in illis contrauenientes promulgata, quam ne animarum perniciem potius quam ſalutem afferat, conſulto tollendam & ſubmouendam duximus, ex certa ſcientia noſtra approbantes & innouantes, illarumque omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſſis & inſertis haberi volentes.

Tu aduerte quod omnes iſtæ Bullæ ſunt à me indicatæ hic in rubr. præter vnam Sixt. IV. quæ eſt relata in præd. conſt. 10. Pij V. §. 3. & § 5. lib. 2.

Barones & Communitates eccl. territoria à facinoroſis libera cuſtodiant.

§. 2. Vniuerſis & ſingulis Ducibus, Principibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, & Domicellis, etiam quacumque Eccleſiaſtica dignitate fungentibus, necnon Vicarijs, Feudatarijs, Armorum ductoribus, Capitaneis, Magiſtratibus, Communitatibus, Vniuerſitatibus, & officialibus ciuitatum, terrarum, caſtrorum, oppidorum, & aliorum quorumcumque locorum prædictæ Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectorum, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub indignationis noſtræ, necnon duorum millium per Cõmunitates, & mille per Vniuerſitates, ac quinquemillium ducatorum auri Cameræ Apoſtolicæ irremiſſibiliter ipſo facto applicandorum per Dominos temporales, & alios prædictos abſque alia declaratione incurrendis pœnis (vltra alias in eorumdem prædeceſſorum noſtrorum literis contentas) diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus adhibita exactiſſima diligentia, de qua per publica documenta & alias probationes fidem faciant, eorum Ciuitates, terras, oppida, caſtra, villas, dominia, loca, & territoria omnia à perduellionibus homicidis, latronibus, viarum graſſatoribus, raptoribus, incendiarijs, ſicarijs, exulibus, publicæ quietis perturbatoribus, armatas facientibus, ſtatum Eccleſiaſticum hoſtiliter peragentibus, pro quocumque crimine capitali, etiam in contumaciam bannitis, aliiſque ſimilibus notorijs delinquentibus, & facinoroſis hominibus, etiam nondum condemnatis, eorumque fautoribus & complicibus, quos omnes, noſtros dictæque R. E. rebelles, ac publicos hoſtes eſſe decernimus, ſecura, libera, & expurgata cuſtodire, tenere, & præſeruare.

Vide ad hoc Bullam Pij V. & aliorũ cit. in 2. part. 2. rubr. & etiam hoc infra.

Eoſq. capiant & ipſis non valentes Pontifici cõſignent, & capere non valentes perſequantur conuocatis Dominis & Communitatib. conuicinis.

§. 3. Necnon ſi quos ex ipſis eo accedere, vel commorari, ſeu ad prædicta loca declinare, vel illac pertranſire contigerit, ſtatim illos capere & apprehendere, ac ad carceres conducere, captoſque noſtris & pro tempore exiſtentium Romanorum Pontificum Magiſtratibus & Officialibus fideliter tradere & conſignare; populoſque ſuos pulſu campanarum, & alijs ſignis ad arma conuocare & coadunare teneantur. Quod ſi illos capere & apprehendere per ſeipſos nequiuerint, finitimas quaſque Communitates & Vniuerſitates, necnon Dominos temporales commonefaciant, & in auxilium conuocent, iunctiſque ſimul viribus eoſdem perduelliones, homicidas, latrones & alios prædictos forti manu, & inceſſanter quocumque ſe verterint, etiam extra proprium territorium, & iuriſdictionem ipſo proſequutionis actu, vſque ad vltimam eorum profligationem perſequantur, ac vt capiantur & apprehendantur, ſeu profligentur omnem operam adhibeant.

Et ad cuſtodiam tenentes excuſationes non admittantur.

§. 4. Cumque veriſimile non ſit huiuſmodi hominum genus in occulto verſari, & eos qui ad cuſtodiam tenentur, ſi diligenter inuigilent, illorum notitiam non habere, neque tantam multitudinem eſſe poſſe, quin a dominis temporalibus, ac Communitatibus & Vniuerſitatibus prædictis vinci & opprimi queat, iuncto præſertim finitimorum auxilio, cauillotæ excuſationes illi in poſterum nullo modo ſuffragentur.

Particulares perſonæ contra bannitos, &c. arma capiãt, & accurrant.

§. 5. Particulares vero perſonæ cuiuſcumque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentes, ſub quingentorum ducatorum ſimiliter eidem Cameræ ipſo facto applicandorum, aliiſque corporalibus, etiam vltimi ſupplicij incluſiue, Gubernatorum & Officialium prædictorum arbitrio, iuxta cuiuſcumque perſonæ & culpæ qualitatem, extendendis pœnis, cum primum campanæ ſonitum, aliave ſigna, populum aduerſus dictos facinoroſos homines conuocantia audiuerint, vel alia, de illis quomodolibet notitiam habuerint, arma capere, & ad locum neceſſarium accurrere, ac vna cum alijs, & per ſeipſum omnem conatum in perſequendis, capiendis, & profligandis bannitis, aliiſque nefarijs hominibus prædictis adhibere teneantur.

Executoribuſque iuſtitiæ nõ ſe opponãt vel reſiſtant, ſed armata manu ſubueniant.

§. 6. Præterea ſub eiſdem pœnis, omnes & ſinguli prædicti, tàm in Vrbe quam extra eam, ad quamcumque Curiæ, ſeu miniſtrorum & executorum iuſtitiæ, vel cuiuſque eorum ſimplicem requiſitionem, ac etiam nulla requiſitione præuia, ſi aliquãdo ipſos reſiſtere, vel ſeſe opponere ſeu aliquod impedimentum afferre, eoſve ad aliquam executionem faciendam auxilio egere quoquomodo cognouerint, eiſdem Curiæ miniſtris & executoribus, opem & fauorem, armata etiam manu conferre & ſubuenire, ac præſto eſſe, & denique obedire, eoſque ſi opus fuerit in perquiſitione, executione, permanſione, tranſitu & alijs præmiſſis comitari debeant.

Barones & Communitates facinoroſis nõ

§. 7. Inſuper ſtatuimus & ordinamus, vt ſi qui ex perduellionibus, homicidis, latronibus, furibus, & alijs facinoroſis

capitet, vltra alias pœnas, ea damna reſarcienda adſtringuntur

Tu ad hoc vide bullas ſupra cit. in 2. par. 1. rubr.

facinoroſis hominibus prædictis, in Ciuitatibus, terris, oppidis, caſtris, villis, dominiis, locis, & territoriis huiuſmodi damna aliqua intulerint, ſeu furtum aut latrocinium commiſerint, nec capti & deprehenſi fuerint, ſed impune euaſerint, Domini temporales, ſeu Communitates, Vniuerſitates, nobis & Sedi Apoſtolicæ mediate ac immediate ſubiecti, in quorum locis, territoriis & iuriſdictionibus reſpectiue ſimilia perpetrata fuerint, præter hoc quod ad damnorum quorumcumque ſic illatorum parti læſæ, damnaque huiuſmodi patienti, ac eorum hæredibus plenariam reſtitutionem & ſatisfactionem omnino teneantur, ad tantumdem etiam quantum damna illata extimata fuerint, Cameræ prædictæ realiter & cum effectu perſoluendum eo ipſo ſint adſtricti, ac alias prout latius continetur in aliis literis dicti Pij V. prædeceſſoris, contra Dominos, ac Communitates, & Vniuerſitates, eorum territoria non cuſtodientes editis, quas firmis tamen remanentibus aliis ſupra, & infraſcriptis pœnis, tenore præſentium etiam innouamus.

Barones & alij maiores an. 14. & S. R. E. mediate & immediate in temporalibus ſubiecti in ſtatu & extra exiſtantes, aut eoſde bannitos receptantes vel eorum perſecut. contra impedientes pœnas hic deſcriptas incurrunt.

§.8. Duces quoque, Principes, Marchiones, Comites, Barones, Domicellos, Vicarios, Feudatarios, Gubernatores, Magiſtratus, Ductores, Capitaneos, & Officiales prædictos, necnon quoſcumque alios cuiuſcumque etiam Eccleſiaſticæ dignitatis, conditionis, ſtatus, gradus, ordinis, excellentiæ, ſexus & ætatis dummodo decimum quartum illius annum excedant, huius ſtatus & iuriſdictionis noſtræ temporalis, ac prædictæ Romanæ Eccleſiæ in eiſdem temporalibus mediate vel immediate ſubiectos etiam dominia, iuriſdictiones & loca extra ſtatum prædictum obtinentes, qui perduelliones, homicidas, latrones, & alios nefarios homines prædictos in ſuis quiſque dominiis, terris, oppidis, caſtris, fortalitiis, villis, locis, territoriis, ſeu domibus, tam in ipſo ſtatu quàm extra eum conſiſtentibus receptauerint ſeu confouerint, aut quod in illis recipiantur, vel confoueantur quoquomodo permiſerint, ſeu ne ij capiantur impediuerint, vel captos eripuerint, ſeu occultauerint, aut illis poteſtatem ſeu commoditatem euadendi fecerint, vel carcerem, aut aliam quamcumque cuſtodiam effregerint, Inuaſerint, aut quoquomodo violare tentauerint, ſiue ad hoc homines, vel arma, aliave miniſtrauerint, ſiue alias auxilium, conſilium vel fauorem, palam vel in occulto, per ſe vel alium ſeu alios quoquomodo, etiam extra territoria, iuriſdictiones & domos proprias præſtiterint, ſeu præſtare permiſerint, vel etiam quoſcumque Iudices, miniſtros, aut executores iuſtitiæ in perquiſitione, captura, vel abductione, ac omnino in eorum officij libera executione, ſiue in Vrbe, ſiue extra vbique locorũ impediuerint ſeu verberauerint vel inſecuti fuerint, aut concuſſerint, ſeu minis vel alias perterrefecerint, aut ad arma conclamauerint, aliosque concitauerint, ſeu talia fieri mandauerint, facientibus adhæſerint & fauerint, ſeu alicuius Magnatis nomen auxilij cauſa aduerſus Curiam, executores & miniſtros prædictos inuocauerint, ſeu franchiſias appellauerint (contra quas aliam conſtitutionem dicti Gregorij prædeceſſoris deſuper editam ſimiliter innouamus actionibus etiam remediis in dies viſis pro huiuſmodi Aſylis, præſertim in dicta Vrbe tollendis, & omnino extirpandis) læſæ maieſtatis reatum, ac nulla iuris aut hominis fictione confictum crimen incurriſſe, & eiuſdem Romanæ Eccleſiæ rebelles, omnibuſq; & ſingulis priuilegiis, gratiis, libertatibus, indultis, exemptionibus, immunitatibus, realibus & perſonalibus, necnon Ducatibus, Principatibus, Marchionatibus, Comitatibus, Ciuitatibus, terris, oppidis, caſtris, dominiis, vicariatibus, guberniis, locis, iuriſdictionibus, dignitatibus etiam Eccleſiaſticis, honoribus, iuribus, officiis, penſionibus, beneficiis, & fructibus Eccleſiaſticis, ac etiam quibuſcumque feudis & conceſſionibus, quæ à Rom. prædicta, & quibuſcumque aliis Eccleſiis obtinent, & in futurum obtinebunt, ceteriſque etiam immobilibus, mobilibus, & ſe mouentibus bonis, iuribus, & actionibus, eo ipſo priuatos, ipſoſque & illorum filios ad illa, & quælibet alia in poſterum obtinenda, ac quoſcumque actus legitimos exercendos inhabiles & indignos fore atque eſſe; Necnon à toto Statu Eccleſiaſtico, vna cum eorum familiis perpetui exilij pœna damnari, domoſque, ædificia, arces,

Hæc bulla Gregor. XIII. eſt ſup. nu. 12. in ipſo rubr. lib. 2.

& fortalitia eorumdem demoliri, & ſolo æquari, ſeu aliis dictæ Cameræ iuribus adſcribi debere, nec illis portam vllius dignitatis, Eccleſiaſticæ vel mundanæ vmquam patere decernimus & declaramus. Vaſſallos vero, Cuſtodes, Capitaneos, Officiales, Populos & ſubditos eorumdem, à fidelitatis iuramento, ac homagij, & quocumque alio iure, quo ipſis quomodolibet adſtricti fuerint, ex nunc penitus abſoluimus & liberamus. Ducatus autem, dominia, vicariatus, gubernia, feuda, ciuitates, terras, oppida, caſtra, ceteraque bona prædicta, necnon iura & actiones, cum fructibus & emolumentis eorumdem, Fiſco noſtro & Cameræ prædictæ ipſo facto abſque aliqua declaratione, citatione, Iudicis ſententia, ſeu decreto, vel alia iuris & facti ſolemnitate habenda, etiam in præiudicium filiorum deſcendentium, & aliorum quorumcumque agnatorum in inueſtituris, conceſſionibus, ſeu aliis diſpoſitionibus comprehenſorum, in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi per lapſum temporis illorum conceſſionis, & finitam lineam ad ipſam Cameram rediiſſent, ſeu deuoluta eſſent, confiſcamus, applicamus, & incorporamus, illaque ſic nobis, & pro tempore exiſtentibus Romanis Pontificibus & Cameræ prædictæ aperta, deuoluta, confiſcata, applicata, & incorporata ſub conſtitutione eiuſdem Pij V. prædeceſſoris de huiuſmodi dominiis & iuriſdictionibus in feudum, aut alias non concedendis minime comprehendi etiam declaramus. Necnon quæcumque fideicommiſſa, ſubſtitutiones, & alias diſpoſitiones ſub quacumque verborum forma, etiam cum expreſſa alienationis prohibitione, aliiſque ſtrictiſſimis clauſulis & cautelis conceptas, ad hoc vt fructus bonorum huiuſmodi fideicommiſſis ſubiectorum durante vita naturali delinquentis, etiam in contumaciam in prædictis cauſis condemnati, Fiſco applicentur, & in dictæ Cameræ vſum conuertantur, proprietateſque dictorum bonorum quamdiu ipſe delinquens naturaliter vixerit per fiſcum & Cameram huiuſmodi poſſideantur & detineantur, tollimus & abrogamus.

Hæc conſt. Pij V. eſt ſup.

Cõmunitates eos tolerantes, eaſdem pœnas incurrunt.

§.9. Ad hæc, Communitates & Vniuerſitates huiuſmodi, ſi homines facinoroſos prędictos receptauerint, tolerauerint, cibis, commeatu, auxilio, conſilio, vel fauore, aut quocumque alio modo, etiam vt euadant, per ſe vel alios iuuerint, omnibus pœnis ſupradictis ſupponimus, eorumque res & bona omnia, necnon fructus & emolumenta eidem Fiſco, modo & forma præmiſſis applicamus & appropriamus.

Particulares autẽ eos capere nõ valentes illico propalare & conuicinos conuocare debent.

§.10. Particularibus autem hominibus, qui ad facinoroſos prædictos capiendos & apprehendendos, iuſtitiæque miniſtris tradendos ſufficientibus viribus fuerint deſtituti, niſi eoſdem illico propalauerint, officialeſque populos, & finitimos, ita vt nullo modo euadant, conuocauerint.

Scientes in præmiſſis aliquẽ eſſe culpabilẽ, reuelare tenentur.

§.11. Ac demum iis, qui aliquem in præmiſſis culpabilem ſciuerint, nec nobis vel ſucceſſoribus noſtris, ſeu alicui per quem ad nos vel dictos ſucceſſores fideliter deferatur, intra trium dierum ſpatium reuelauerint, pœnam arbitrio Iudicis pro modo culpæ, etiam vſque ad mortem incluſiue infligendam ſtatuimus.

Iudices procedant etiã per inquiſitionẽ, &c.

§.12. Decernentes ſuper omnibus & ſingulis præmiſſis per accuſationem, delationem, inquiſitionem, & quouis alio meliori modo procedi poſſe.

Priuilegia de non conſignãdis bannitis reuocantur.

§.13. Ac quæcumque vetuſta priuilegia, ſiue exemptiones, etiam immemorabiles, vel alias qualeſcumque prætenſiones, de recipiendis, & non conſignandis huiuſmodi bannitis, & aliis facinoroſis hominibus, nemini contra præſentium tenorem ſuffragari, etiam ſi de eis ſpecialis & indiuidua mentio facienda eſſet.

Receptat. non excuſãtur prætextu agnationis, vel conſanguinitatis, aut non doloſæ receptionis.

§ 14. Neque receptatores, fautores, auxiliatores, conſultores, & alios quoſcumque, præſentibus noſtris ac prædeceſſorum noſtrorum literis, vt præfertur, approbatis & innouatis quomodolibet contrauenientes quocumque prætextu, etiam agnationis, & cuiuſcumque conſanguinitatis, etiam in primo gradu, aut vnice, & non doloſe & penitus inculpate, nec ad malum finem receptionis vllatenus excuſari, cum beneficium publicum ſit priuatæ neceſſitudini præferendum, nec dolus abſit ab eo, qui ipſis nefariis hominibus, & publicis inimicis quoquomodo ſe amicum præſtat, geniuſque

hominum huiuſmodi facile cognoſcatur. Eum quoque qui ſeſe vi & metu, ad manifeſtum & inſtans vitæ periculum euitandum, de quo tamen per legitimas probationes docere teneatur, eis receptum dediſſe, ſiue victum, & alia præſtitiſſe aſſeruerit, nequaquam excuſari, niſi quamprimum ſe ſubripere, vel alios tranſmittere potuerit, nulla interpoſita mora, de tranſitu vel ſtatione dictorum facinoroſorum hominum vicinum locum, illiuſque Magiſtratus & officiales certiorauerit.

Clauſ. derog.

§. 15. Sicque per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari & definiri debere, necnon irritum & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum dep. & facul.

§. 16. Et nihilominus, vt præmiſſa ſuum debitum (prout ex intimo cordis affectu exoptamus) conſequantur effectum, Dilectis filiis eiuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, Vrbis Gubernatori, cauſarum Curiæ Cameræ prædictæ generali Auditori, necnon Prouinciarum noſtrarum legatis, de quibus plurimum confidimus, ac Vicelegatis & Præſidibus, Ciuitatumque & aliorum locorum prædictorum Rectoribus & officialibus, ac ceteris omnibus ſingularum conſtitutionum & literarum prædictarum executoribus ſimiliter in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub indignationis noſtræ pœna per Apoſtolica ſcripta mandamus, vt quiſque pro ſe ad omnimodam præſentium, ac aliarum literarum & conſtitutionum prædictarum, necnon pœnarum omnium in eis contentarum executionem omnino procedentes, illas omnes, & in eis contenta quæcumque ſemper & vbique per omnia loca prædicta, ac ab omnibus ſub illis comprehenſis inuiolabiliter obſeruari. Capitaleſque ſententias prædictas à iuſtitiæ miniſtris abſque alicuius irregularitatis incurſu exequi mandent & faciāt, ac pro executione pœnarum pecuniarum contra Communitates, Vniuerſitates, dominos temporales & alios prædictos propter eorum inobedientiam repreſalias concedant, realiterque & irremiſſibiliter dictas pœnas pecuniarias exigant.

Clauſula derogat.

§. 17. Non obſtantibus fideicommiſſis, inueſtituris, conceſſionibus, ſubſtitutionibus, teſtamentis, & aliis diſpoſitionibus, necnon priuilegiis, exemptionibus, ac aliis præmiſſis, quorum omnium tenores, acſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus haberi volumus pro expreſſis inſertis, necnon omnibus quæ in ſingulis literis prædictis conceſſum eſt non obſtare; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Hortatio ad principes extra ſtatum Eccleſiaſticū, temporalem iuriſdictionem habentes, vt bannitos non aſſecurent, ſed capiant, & remittant.

§. 18. Rogamus quoque & hortamur attente in Domino, omnes & ſingulos quamcumque iuriſdictionem temporalem extra Statum Eccleſiaſticum prædictum exercentes, etiam Regia, Ducali, vel alia quacumque mundana vel Eccleſiaſtica auctoritate, ſuperioritate & excellentia fungentes, velint pro ſua, in nos & hanc ſanctam Sedem Apoſt. deuotione & obſeruantia, teique ipſius æquitate prouidere, ne poſthac in prouinciis, dominiis, & locis ſuis perduelliones, homicidæ, & alij facinoroſi prædicti vllo modo recipiantur, aſſecurentur, vel tuti reddantur; quinimo ſi ipſos ad illa declinare, aut ibidem reperiri contigerit, per ſuos iuſtitiæ miniſtros & executores capi & apprehendi, ac ad Præſides & Gubernatores Prouinciarum & locorum noſtrorum, vnde ipſi originem traxerint, vel delictum commiſerint, libere conduci & remitti, eiſque conſignari mandent & procurent. Ac quoſcumque ſaluos conductus, & alias aſſecurationes reuocent & annullent, prout nos vice verſa idipſum contra huiuſmodi facinoroſos homines à dictis eorum prouinciis & dominiis bannitos, fieri & obſeruari curabimus; ſperantes hac optima ratione omnino futurum, vt eiuſdem R. E. & cuiuſque eorum ditionis, ſtatus, annuente Domino, expurgetur, Populique nobis & illis ſubditi, pacis & tranquillitatis dulcedine fruantur.

Forma & af- fixione publ. hac conſt.

§. 19. Vt autem præſentes literæ omnibus innoteſcant, & ne quiſquam illarum ignorationē allegare poſſit, iubemus illas valuis Eccleſiæ S. Ioannis Lateranen. & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac in acie Campi Floræ appendi, eiſque detractis illarum exempla, etiam impreſſa in eiſdem locis affixa relinqui, factaque huiuſmodi publicatione volumus ipſas præſentes hic in Vrbe publicatas die ſequenti, extra eam vero poſt decem dies quoſcumque perinde arctare atque afficere, ac contrafacientes, pœnas & alia ſupradicta omnino incurrere, acſi eis ſingulis præſentibus in propriis eorum perſonis & locis intimatæ fuiſſent.

Fides exemplorum.

§. 20. Inſuper earumdem præſentium exempla, etiam impreſſa, Notarij publici manu, & Camerarij prædicti, aut alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo obſignata, eamdem prorſus fidem vbique locorum in iudiciis, & extra illa facere, quæ ipſæmet præſentes facerent, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Communitates publicent hanc conſt. in eorum ſubliciis conſiliis, ac Archiuio cuſtodiant, & quolibet anno eam cum aliis hic nominatis in publico conſilio recitent.

§. 21. Necnon quod quælibet Communitas, Vniuerſitas & Populus quarumcumque Ciuitatum, Oppidorum, Caſtrorum & locorum prædictorum, ſub indignationis noſtræ, ac mille ducatorum dictæ Cameræ applicandorum pœnis per contrafacientes eo ipſo incurrendis, ſtatim cum præſentes literæ noſtræ huiuſmodi, ſiue earum tranſumptum etiam impreſſum ad eorum notitiam peruenerit, conuocato publico conſilio, in præſentia officialium, ſyndicorum, & curam maleficiorum habentium, eas vna cum aliis prædeceſſorum noſtrorum conſtitutionibus, ſic vt præfertur, confirmatis & innouatis, ibi alta & intelligibili voce, etiam vulgari ſermone illas declarando, vt melius & facilius ab omnibus percipi & intelligi poſſint, legi facere, & deinde in eorum Archiuio publico diligenter cuſtodiri curare omnino debeant, ac ſingulis annis ſucceſſiue in principio cuiuſlibet anni perpetuis futuris temporibus ſimiliter eaſdem literas præſentes, & alias innouatas in eodem publico conſilio legendo reiterare teneantur. Alioquin loci Gubernator & Rector, & quilibet alius iuſtitiæ miniſter quocumque nomine nuncupatus, contra eos ad executionem pœnarum huiuſmodi, ſine mora irremiſſibiliter procedat.

Quod vide etiam Pium V. ſup. in eius conſt. cit. in rub.

Dat. P. An. 1. die 1. Iulij.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1585. Kal. Iulij, Pontificatus noſtri Anno 1.

Papa ſubſc.

Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Card. ſubſcriptiones.

Ego Alexan. Farneſius Epiſcopus Oſtien.
Ego Io. Anton. Epiſc. Tuſc. Card. S. Georgij.
M. Card. ab Altaemps.
Ego In. Aua Card. de Arag.
Ego P. Card. Sanctæcrucius.
Ego Gulielm. Sirletus Card.
F. Mic. Card. Alex.
Ego Lud. Card. Madrutius.
Ego N. de Pelleue Card. S. Praxedis.
Iul. Ant. Sanctorius Card. S. Seuerinæ.
P. Card. Cæſius.
Ego Carolus Card. Rambouilettus.
Ego Hier. Card. Ruſticucius.
Io. Hier. Card. Albanus.
Ego Phil. Boncom. Card. S. Sixti M. P.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
P. Card. Deza.
Ego Ant. Card. Carafa.
Io. Ant. Car. SS. Quatuor.
Ego Io. Bap. Card. S. Marcelli.
Ego Aug. Card. de Verona.
Ego Vin. Card. Montis Regalis.
Ego M. Preſb. Card. S. Stephani in Monte Cœlio.
Scipio Card. Lancelottus.
Ego Aloyſius Card. Eſten.
Ego Fer. Card. de Medicis.
Phil. Vaſt. Card. Cam.
Ego Carol. à Lotharingia Card. Vademontanus.
Ego Vincen. Card. Gonzaga.
Ego Franciſcus Card. Sfortia S. Georgij.
Alex Card. de Montealto.

Publicatio.

Anno a natiuitate Domini 1585 Indictione 13. die vero quinto menſis Iulij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto

Chriſto patris, & D. N. D. Sixti diuina proui lentia Papa V. anno primo, retroſcripta litera Apoſtolicæ affixa, & publicata fuerunt in valuis ſeu portis Eccleſiarum Sancti Ioannis Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon valuis Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Ioan. Gance, & Nicolaum Taglietum S.D.N. Papæ Apoſt. Curſ.

Ioannes Freile Mag. Curſ.

VII. Quod Feſtum Preſentationis B. Mariæ Virginis die vigeſimaprima menſis Nouembris duplici officio celebretur.

Edita A. D. 1585.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

B. Virginem quam Angeli admirantur in Cœlis, hic Pōtif. in terris venerari ſtudet.

INtemeratæ Matris Dei MARIÆ, ex cuius puriſſimis viſceribus, ſalua per Spiritus Sancti virtutem integritate virginitatis, auctor vitæ naſci dignatus eſt, ſalutiferam fœcunditatem humiliter veneramur, & quæcumque vltimis Orientis adhuc Eccleſiæ, aliiſque temporibus à Sanctis Patribus in eius honorem inſtituta fuerunt, noſtræ imbecillitatis ope tueri, atque augere, & ſi quid fuerit præter miſſum, ipſa adiuuante quæ ſupra Choros ſedet Angelorum, renouare ſtudemus, vt ſpiritualium gaudiorum crebritate deuota nobiſcum plebs lætetur, & cuius ſplendorem Angelici cœtus admirantur in Cœlis, eius in terris per ſacras feſtiuitates recolendæ, laudandæ, atque innocendæ pia memoria non prætermittatur. Alias igitur celebritati eius perpetuæ Virgini, quæ ab æterno præparata, & Propheticis teſtificationibus prænunciata, nondum tamen Mater Dei Angelo nunciante fuerat effecta, à Catholica Eccleſia conſecratis, eiuſdem quoque quæ Templum Dei futura erat, & Sacrarium Spiritus Sancti, in templum Præſentationem ab antiquiſſimis vſque temporibus ſumma vbique gentium cum veneratione obſeruatam adſcribi volumus, & ſicubi intermiſſa eſt, reſtitui, ac iugiter cuſtodiri.

Idco eius Præſentationis feſtum celebrari mandat.

§. 1. Quare hac perpetua conſtitutione mandamus, vt Præſentationis B. Mariæ ſemper Virginis feſtus dies vndecimo Kal. Decembris, per omnes totius Orbis Eccleſias duplici officio, prout in Natiuitatis die, ſumpto Præſentationis vocabulo peragatur, idemque in Kalendario cum duplicis adiectione inſeratur.

Iuſſio public. & obſeruādi.

§. 2. Præcipientes omnibus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ceteriſque Eccleſiarum Prælatis in vniuerſi Orbis ambitu conſtitutis, vt in ſuis quiſque Eccleſiis, Prouinciis, Ciuitatibus & Diœceſibus præſentes noſtras ſolemniter publicari faciant, ab omnibuſque Eccleſiaſticis perſonis, ſæcularibus & quorumuis Ordinum regularibus omnino obſeruari, licet adnotatio huius celebritatis in poſtremis Breuiarij & Miſſalis reformationibus fuerit prætermiſſa.

Fides exemplorum.

§. 3. Volumus quoque vt præſentium exemplis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides vbique adhibeatur quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 1. 1. Septemb.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1585. Kalend. Septembris, Pontificatus noſtri Anno 1.

VIII. Quod Feſtum S. Franciſci de Paula, Ordinis Fratrum Minimorum inſtitutoris, ſingulis annis die ſecunda menſis Aprilis duplici officio celebretur.

Canonizationem huius Sancti habes ſup. in Leonis X. conſt. 38. Excelſus. *Et de dicto eius Ordine attende conſt. 5. Sixti IV.* Sedes.

Edita An. D. 1585.

SIXTVS EPISCOPVS Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

B. Franciſcus de Paula, multis virtutibus, & miraculis clarus.

IN cœli throno qui ſedet rex omnipotens, terramque ſcabellum pedum ſuorū calcat, ſupremo è ſolio puſillorum ſeruorum reſpicit humilitatem, eoſque in quib. illa elucet ad excelſa ſublimium honorum, & gaudiorum culmina extollit. Quod in Sanctis ſuis omni tempore demonſtrauit, recenti vero patrum noſtrorum memoria in B. Franciſco de Paula, ample teſtificari dignatus eſt. Is enim ab ineunte ætate cœleſtium rerū amore incenſus ex minimo, qualem ſe in Dei hominumq; conſpectu fecerat magnus euaſit: interque alia, quibus claruit virtutum ornamenta, vnam mirificè amplexus eſt Regi regum ſemper acceptam humilitatem, quam ſicuti nouerat primum ingreſſum fuiſſe Chriſti Saluatoris noſtri in mundum, ita in anguſto ad pietatem & ſanctitatem introitu, patefaciendo primam ſibi, & ducem, & ſociam aſſumſit. Hac atque aliis diuinæ gratiæ præſidiis Beatus Confeſſor munitus, apud magnos Principes & Reges, cum adhuc in mundo, quaſi hoſpes, peregrinaretur. In patria vero cœleſtes inter choros poſt abſolutam peregrinationem à Deo, cui fideliter ſeruierat, ſeque in primis humiliauerat, eſt exaltatus, magnaſque virtutes, vt etiam in vita cum ſumma omnium qui viderunt vel audierunt admiratione, meruit operari.

Ordinem FF. Minimorū inſtituit, vt habetur ſup. in conſt. Sixti IV. eius rub.

§. 1. Quibus virtutibus Fratrum Minorum congruenter ſuæ humilitatis denominatione, Ordinem, quem viuens inſtituerat, mirum in modum auxit, ita vt ex ſancti viri imitatione deuotiſque Fratrum ipſorum ſtudiis multis iam in Italia, quæ de eius natiuitate, atque in Gallia quæ de ſancta obdormitione in Domino glorianttur, totiuſque Chriſtiani orbis regionibus ædificatis templis cœnobiiſque conſtructis, eius memoria in dies magis propagetur.

Leo X. illum canonizauit vt in bulla eiu. in rubr.

§. 2. Ipſe autem à fel. rec. Leone Papa X. prædeceſſore noſtro, Sanctorum, quos catholica veneratur Eccleſia, catalogo ſolemni ritu adſcriptus, in cœlo pro ipſa ſemper Eccleſia aſſiduiſque Paſtoralis ſeruitutis, & ſollicitudinis noſtræ laboribus apud Deum, vna cum omnibus Sanctis, & ſiue cognomine atque æternæ felicitatis conſorte B. Franciſco, Ordinis Fratrum Minorum fundatore intercedit.

Hic modo Pōtif. ex eius feſtum duplicē officio celebrari iubet.

§. 3. Quare nos eius nomen & ſanctitatem, dignis, quantum noſtra patitur infirmitas, honoribus decorare volentes, hac præſenti conſtitutione mandamus, vt eiuſdem Beati Franciſci de Paula confeſſoris glorioſi dies feſtus, qui Quarto Non. Aprilis peragitur, duplici poſthac & proprio, & vbi propria non erunt, de Communi Confeſſorum non Pontificum officio, per cunctas totius Chriſtiani orbis Eccleſias, quotannis celebretur, & in Calendario cum duplicis feſti adiectione inſcribatur.

Obſeruarique mandat & promulgari.

§. 4. Præcipientes omnibus Patriarchis, Archiepiſcopis Epiſcopis, ceteriſque Eccleſiarum Prælatis in vniuerſo terrarum orbe conſtitutis, vt faciant in ſuis quiſque Eccleſiis, prouinciis, Ciuitatibus & Diœceſibus, præſentes noſtras ſolemniter promulgari, & ab omnibus Eccleſiaſticis perſonis ſæcularibus, & quorumcumque Ordinum regularibus omnino obſeruari.

Exemplis ſubſcr. credi præcipit.

§. 5. Volumus quoque, vt præſentium exemplis, etiam impreſſis, manu Notarij Publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus vbique fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo quinto, Pont. noſtri anno 1. D. P. An. 1.

IX. Renouatio Studij generalis in Ciuitate Firmi Status Eccleſiaſtici, olim à Bonifacio VIII. inſtituti; cum priuilegiis & indultis aliorum Studiorum generalium.

Quoad Lectores & Scholares Studiorum eiuſmodi, vide etiam Conc. Trid. cap. 1. ſeſſ. 5. & conſt. 88. Pij IV. In ſacroſancta. *ſup.*

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Edita An. D. 1585.

Exordium.

MVneris noſtri debito incumbit vt ad ea propenſiori cura intendamus, per quæ literarum ſtudia propagentur, Studiorumque generalium Collegia & Vniuerſitates, vnde ſcientia ipſa, & præſertim iuris vtriuſque

que prudentia, ſine qua Reſpublica rite adminiſtrari nequiret, & per quam iuſtitia vndique colitur, & omnis proſperitas humanæ eruditionis augetur, inſtituantur, & his quæ propterea à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, Ciuitatibus, illarumque Ciuibus & perſonis, præſertim nobis & Sedis Apoſtolicæ temporali ditioni ſubiectis, prouide proceſſerunt, vt firma, perpetua, & illibata perſiſtant implementum auctoritatis noſtræ libenter impertiamur, illaque nonnumquam innouemus, aliaſque deſuper diſponamus, prout ciuitatum & hominum prædictorum, ſingularis erga dictam Sedem deuotio, & merita expoſcunt atque requirunt, & nos conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Bonif. VIII. in ciuitate Firmana ſtatuit & erexit Studium generale ad inſtar Studij Bononienſis, vt ſup. in eius conſt. 8. In ſuprema. Calliſtus III. prædicta confirmauit die 26 Iun. 1455 fol. eius bulla volens prætermiſſi. Communitas Firmana pro bonis Studij renouatione Papæ ſupplicauit, cum prius ad hoc ampla conſtructa ædificia, & annuum redditum aſſignauit.

§. 1. Sane cum ſicut accepimus, alias poſtquam fel. rec. Bonifacius Papa VIII. prædeceſſor noſter, certis, tunc expreſſis cauſis adductus, ac ſupplicationibus dilectorum filiorum tunc exiſten. Communitatis & hominum noſtræ tunc ſuæ Firman. inclinatus, per quaſdam ſtatuerat & ordinauerat, &c.

Reſiduum omittitur, quia tota bulla eſt ſup. cit. hic in margine.

§. 2. Piæ memoriæ Calliſtus Papa III. etiam prædeceſſor noſter, per alias ſuas literas inter alia ſtatutum & ordinationem Bonifacij prædeceſſoris huiuſmodi, ita vt ipſi Communitas & homines Firmani, Studium generale in Ciuitate prædicta retinere valerent, approbauerit & confirmauerit, prout in ſingulis literis prædictis plenius continetur.

§. 3. Et licet ſtudium generale huiuſmodi in dicta Ciuitate Firmana, vigore dictarum literarum eatenus introductum fuiſſe credatur, tamen temporum iniuria, vel ex quauis alia cauſa, illud intermiſſum ſeu extinctum eſſe repetitur ad præſens. Vnde Communitas & homines prædicti per dilectos filios Sigiſmundum Toſtum, & Cæſarem Octinellum, Ciues Firmanos, Vtriuſque Iuris DD. ad nos ab eis ad effectum infraſcriptum deſtinatos Oratores, quos libenter vidimus, & benigne audiuimus, nobis exponi curarunt, quòd ipſi dictum generale Studium in prædicta Ciuitate reſtitui, ſeu inſtitui & ſtabiliri cupientes, ſumptuoſa quædam ædificia publica, valde ampla & capacia, ac ad hoc commoda, in platea dictæ Ciuitatis conſiſtentia, animo & intentione Theologiam, & vtriuſque iuris prudentiam ac medicinam, philoſophiam, aliaſque artes liberales, & quaſuis licitas facultates, per viros eruditos ibidem legi, doceri & interpretari faciendi, deſtinauerint & aſſignauerint. Et pro manutentione pro tempore exiſtentium Rectoris & Lectorum Vniuerſitatis Studij generalis huiuſmodi, aliorumque exinde incumbentium onerum ſupportatione, annuum redditum duorum millium ſcutorum ex propriis prouentibus & iuribus ad eoſdem Communitatem & homines legitime ſpectantibus, applicauerint & appropriauerint.

Hic modo Pont. diſpoſitiones Bonifa. VIII. & Calliſti III. approbat.

§. 4. Nos qui eidem Eccleſiæ Firmanæ, dum Cardinalatus honore fungebamur, ex diſpenſatione Apoſtolica præfuimus, dignum, & rationi conſentaneum cenſentes, vt poſtquam diuina Maieſtas nos ad ſummi Sacerdotij faſtigium euexit, noſtri in eoſdem nobis benemeritos grati, beneuoli animi affectus, quos poſſumus, non libenter modo ſed etiam liberaliter addamus, ita quod in dicta Ciuitate, quam ſingularis beneuolentiæ affectu complectimur, & in qua vnum inſigne Collegium vtriuſque iuris Doctorum ab immemorabili tempore inſtitutum exiſtit, vnam Vniuerſitatem Studij generalis inſtitui, Collegiumque prædictum ſtructuris atque ædificiis capacioribus pro Congregationibus, ſeſſionibus, deambulationibus, aliiſque officiis neceſſariis conſtrui & ampliari, ipſoſque Communitatem & homines, ſpecialibus fauoribus & gratiis proſequi volentes, ac Communitatis & hominum huiuſmodi ſingulares perſonas, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon literarum Bonifacij & Calliſti prædeceſſorum huiuſmodi, tenores etiam veriores, ac dat. præſentium pro expreſſis habentes, eorumdem prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærendo, Motu proprio, non ad ipſorum Communitatis, & hominum vel alterius pro eis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas Bonifacij & Calliſti prædeceſſorum huiuſmodi literas, omniaque & ſingula in illis & earum ſingulis contenta, quoad ea quæ infraſcriptis, ac decretis Concilij Tridentini non repugnent, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus & confirmamus, ac etiam illa innouamus, omneſque & ſingulos, tam iuris quam facti, ac ſolemnitatum etiam ſubſtantialium, & quoſcumque alios defectus, ſiqui interuenerint in eiſdem, ſupplemus.

Studiumque prædictum renouat.

§. 5. Et inſuper in ipſa ciuitate Firmana, vnam Vniuerſitatem Studij generalis, in qua aliqui Magiſtri & Doctores, ſeu alij docti & eruditi profeſſores, Theologiam, Ius canonicum & ciuile, medicinam & artes liberales, necnon alias quaſcumque licitas facultates, publice legant, doceant, & interpretentur, & quicumque ſcholares, ſiue laici ſiue clerici, ſæculares vel quorumuis etiam Mendicantium Ordinum regulares, vbicumque oriundi, & vndecumque aduenientes, in eiſdem facultatibus ſtudeant; necnon illis qui catholici, & ad id idonei reperti fuerint, Baccalaureatus, Licentiaturæ, doctoratus & magiſterij, ac alij cuiuſlibet licitæ facultatis, gradus, & inſignia conferantur & concedantur; cum arca, ſigillo, & aliis inſignibus Studij generalis, ad inſtar Bononien. Paduanen. Peruſien. Senen. & Maceraten. ac aliarum quarumcumque Vniuerſitatum Studiorum generalium, tam in Italia quam extra eam conſiſtentium, auctoritate & tenore præfatis, perpetuo erigimus & inſtituimus.

Illiſque ſic innouato, ea quæ perſonis ac ibi promotis, prout ceteris omnium aliorum Studiorum generalium concedit.

§. 6. Illique ſic erecto & inſtituto, ac eius pro tempore exiſten. Rectori, Magiſtris, Doctoribus, Profeſſoribus, Lectoribus, Præceptoribus, Scholaribus, Bidellis, nunciis, ac aliis Officialibus, Miniſtris & perſonis, necnon ibidem ad quoſcumque gradus promotis, quod omnibus & ſingulis, ac quibuſcumque priuilegiis, facultatibus, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, prærogatiuis, antelationibus, præeminentiis, fauoribus, honoribus, dignitatibus, conceſſionibus, indultis, & aliis vniuerſis gratiis, ſpiritualibus & temporalibus, quibus Bononien. Paduanen. Peruſien. Senen. & Maceraten. ac quæcumque aliæ Vniuerſitates, tam in Italia quam extra eam conſiſtentes prædictæ, illarumque pro tempore exiſtentes, Rectores, Magiſtri, Doctores, profeſſores, Lectores, Præceptores, Scholares, Bidelli, Nuncij, ac alij officiales, Miniſtri & perſonæ, necnon ibidem ad quoſcumque gradus promoti, de iure vel conſuetudine, aut ex priuilegiis & conceſſionibus Apoſtolicis & Imperialibus, necnon Conciliis, generalibus ſeu vniuerſalibus, prouincialibus & ſynodalibus, ac alias quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri & gaudere poſſent, & poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter & æque principaliter, abſque vlla prorſus differentia, vti, potiri, & gaudere, perinde ac ſi ei ſpecialiter, nominatim & expreſſe conceſſa fuiſſent.

De Studio Bononien. vide ſup. in bulla 9 Bonifac. VIII & de Studio Peruſino eſt ſup. conſt. 1 Clem. V. & de Maceraten. eſt ſupra conſt. 14 Pauli III.

Doctorandique formam præſcribit.

§. 7. Præterea illis qui in ipſa Vniuerſitate Studij generalis Firman. vel alibi ſtuduerint in Theologia, ac vtroque, vel altero iure, & medicina, necnon artibus liberalibus, aliiſq; facultatibus prædictis, Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratus & Magiſterij, ceteroſque omnes ſolitos gradus, ſi per Magiſtros vel Doctores illius facultatis in qua voluerint promoueri, ad hoc præſentati, & debito præuio examine, aſſiſtentibus ibidem aliquibus Doctoribus ſeu Magiſtris in eadem facultate ibi legentibus, vel de gremio præd. dicti Collegij Doctorum ipſius Ciuitatis Firmanæ exiſtentibus, deſuper facien. ac alias ſeruatis ſeruandis idonei reperti fuerint, & pro tempore Epiſcopo Firmano, ſeu eius Vicario in ſpiritualibus generali, aut quocumque alio, quem ad hoc ipſe Epiſcopus duxerit deputandum, dicta vero Eccleſia Firmana pro tempore Paſtore carente, ab eo qui per Capitulum Eccleſiæ Firmanæ huiuſmodi deputatus fuerit, emiſſa prius per promouendos huiuſmodi in eius manibus fidei catholicæ profeſſione iuxta articulos pridem à Sede Apoſtolica ad hoc propoſitos, ac formam, quam ſub bulla noſtra mittimus introcluſam ipſorum graduum ſolita inſignia recipere, illaque ſibi exhiberi facere.

Promotis in ea facultatem vbique legendi & docendi.

§. 8. Necnon poſtquam huiuſmodi gradus, & illorum inſignia

inſignia ſuſceperint facultates, in quibus promoti fuerint, vbicumque, abſque alio examine vel approbatione, legere & interpretari, ac in eis diſputare, necnon quoſcumque alios gradus per eos receptos, & conuenientes exercere libere & licite valeant, auctoritate & tenore prædictis, de ſpeciali gratia indulgemus, ſicque etiam ſtatuimus & ordinamus.

Rectori ſtatuta addendi pro d. ſtudij regimine, auctoritatem tribuit.

§. 9. Necnon Vniuerſitati Studij generalis Firmani, ac illius Rectori pro tempore exiſtenti, pro ſalubri & felici eiuſdem Vniuerſitatis Firmanæ, ac illius perſonarum, rerum, bonorum, & iurium regimine, directione & conſeruatione, reique literariæ progreſſu, quæcumque ſtatuta & ordinationes, licita tamen & honeſta, ac ſacris canonibus, & dicti Concilij decretis non contraria, eis beneuiſa, à moderno & pro tempore exiſtente Epiſcopo Firmano examinanda & approbanda, condenda, illaque poſtquam condita fuerint, prout temporum, locorum, perſonarum, vel rerum, aut aliæ qualitates exegerint, mutandi, corrigendi, & reformandi, ac etiam declarandi & interpretandi, illiſque addendi & minuendi, ſeu etiam ea in totum abrogandi, ac alia illorum loco de nouo edendi & faciendi, quæ omnia poſtquam pro tempore condita, mutata, correcta, reformata, declarata, interpretata, aucta, vel diminuta, & de nouo edita fuerint, ab Ordinario loci, vel pro tempore exiſtente Romano Pontifice approbari deberant, plenam & liberam facultatem & auctoritatem concedimus & impartimur.

Clauſula harum valida præſeruatiua.

§. 10. Decernentes præſentes literas, etiam ex eo quod Paduanen. Peruſinen. Senen. & Maceraten. & aliarum Vniuerſitatum prædictarum Rectores, Officiales, Doctores, Profeſſores, ſeu Lectores, Procuratores, Defenſores, Protectores, vel agentes, aut alias quomodolibet intereſſe habentes vel putantes, ad hoc vocati non fuerint, aut ex quauis, vel quibuſuis aliis cauſis, occaſionibus, vel prætextibus, de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quouis alio defectu notari vel impugnari, aut alias infringi vel quomodolibet retractari, ſeu etiam per nos ac ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, aut Sedem præfatam, vel illius Legatos etiam de Latere, aut quoſcumque alios quauis auctoritate reuocari, ſuſpendi, reſtringi, limitari, vel eis in aliquo derogari nullatenus vnquam poſſe, ſed illas ſemper & perpetuo validas & efficaces, exiſtere & fore, ſuoſque plenarios effectus ſortiri & obtinere, ac ab omnibus ad quos ſpectat & ſpectabit quomodolibet in futurum, perpetuo & inuiolabiliter obſeruari debere; necnon Vniuerſitatis Studij generalis Firmani huiuſmodi, illiuſque Rectorem, Officiales, Doctores, Lectores, Profeſſores, Scholares, Miniſtros, ceteroſque prædictos ſuper præmiſſis omnibus & ſingulis, vel illorum occaſione, etiam per alias vniuerſitates prædictas, vel quoſcumque alios, quauis auctoritate, quomodolibet moleſtari, perturbari, inquietari, vel impediri, nequaquam poſſe, ac etiam Communitatem & homines præfatos, aut quoſcumque alios ad probationem ſeu verificationem literarum Bonifacij & Caliſti prædeceſſorum huiuſmodi, ac in eis & etiam eiſdem præſentibus literis narratorum nullatenus vnquam teneri, nec ad id in iudicio vel extra, cogi ſeu compelli poſſe; & nihilominus eaſdem literas & in eis contenta huiuſmodi ſemper valere, ac eiſdem Vniuerſitati & hominibus ſuffragari, ſicque in præmiſſis ab omnibus cenſeri.

Clauſula ſublata.

§. 11. Ac ita per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, eorumque Locumtenentes, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 12. Non obſtantibus præmiſſis, & quatenus opus ſit, noſtra de iure quæſito non tollendo, ac aliis Apoſtolicis, & etiam in Vniuerſalibus, Prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis, editis & edendis, ſpecialibus vel generalibus, conſtitutionibus & ordinationibus, necnon Firman. Bononien. Paduan. Peruſin. Senen. & Maceraten. prædictarum, ac quarumuis aliarum Vniuerſitatum & Gymnaſiorum etiam publicorum, Prouinciæque noſtræ Marchiæ Anconitanæ, & totius ſtatus Eccleſiaſtici, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, decretis & etiam nouis reformationibus, legibus, tam Pontificiis quam Imperialibus, Regiis, Ducalibus, & municipalibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis & eorum ſuperioribus & perſonis cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis & conditionis exiſtentibus, in genere vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis & inſolitis clauſulis, irritantibuſq; & aliis decretis, etiam in vim contractus inibi ſtipulati & iurati, ac etiã ſtatuti perpetui, & perpetuæ legis inducentibus motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, & etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet, etiam pluries & iteratis vicibus conceſſis, confirmatis & innouatis, ac etiam in poſterum concedendis, confirmandis & innouandis, quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſe, motu ſimili derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§. 13. Ceterum volumus, quod earumdem præſentium literarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Communitatis ſeu Studij Generalis Vniuerſitatis Firman. huiuſmodi, aut alicuius Eccleſiaſticæ vel ſæcularis curiæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi exhibitæ forent vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1585. Idib. Septemb. Pontificatus noſtri Anno 1. *D. P. An. 1 die 13. Sept.*

De electione Prælatorum Congregationis S. Bernardi in Italia Monachorum Ordinis Ciſtercien. regularis obſeruantiæ, de cetero fienda ex vniuerſo numero ſacerdotum d. Congregationis, qui minora officia laudabiliter biennio exercuerint. X.

Aliter in hoc diſpoſuerat Greg. XIII in ſua conſt. 54. Romanus. *vbi videas quæ notaui.*

SIXTVS PAPA V.
Ad futuram rei memoriam.

Edita An. D. 1585.

Congregatio conſueuit ad Prælaturas eligere viros magis idoneos ex vniuerſo numero ſacerdotum.

NVper pro parte dilectorum filiorum Abbatis Ciſtercij, Cabilonen. diœceſis, generalis Ordinis Ciſtercien. necnon Abbatum, Prælatorum, & Conuentuum, Monaſteriorum dicti Ordinis fuit nobis expoſitum, quod alias regimen ipſius Congregationis medio tempore, inter vnum & alterum Capitulum ſolebat de vniuerſo ſacerdotum numero prouinciæ, auctoritate Apoſtolica illos eligere ad Prælaturas vacantes, quos magis idoneos magiſque dignos iudicabat; in qua quaſi poſſeſſione ſic eligendi per longum tempus perſeuerauerit, donec de anno 1579. fel. recordat. Gregor. Papa XIII. prædeceſſor noſter, inter alia ſtatuta ad reformationem Monachorum dicti Ordinis pertinentia decreuit & mandauit, vt de cetero Capitulum dictæ Congregationis fieret de triennio in triennium; & in primo futuro Capitulo pro qualibet Prouincia, tot Sacerdotes quot eſſent in ea Prælaturæ, & inſuper alij quatuor ſacerdotes habiles ad Prælaturas exercendas, in quaque prouincia approbarentur; qui etiam ad Viſitatoris maioris officium ſimiliter approbati eſſe intelligerentur; quodque ij tantum ad Prælaturas & Viſitatoris maioris officium huiuſmodi approbari deberent, qui officia minora, nempe Cellerariatus & Priora-

tos

ctus digne gradatim, ſaltem per biennium in quolibet officio fideliter exercuiſſent, atque vt ſemel approbatæ, ſemper habiles fore cenſerentur. Præterea vt deficiente approbatorum huiuſmodi numero, ſiue per obitum illorum, ſiue per priuationem ob commiſſa delicta, in proxime futuris Capitulis & non aliter, alij in illorum locum ſufficerentur; itaque ſemper numerus quatuor tantum, extra Prælaturas à quolibet Capitulo haberetur. Et ſi intra triennium aliquem Prælatorum decedere, aut à Viſitatoribus vel à Capitulo ob aliqua demerita priuari contingeret, alius extra numerum approbatorum prædictorum, minime aſſumi poſſet, ac alias prout in prædictis prædeceſſoris noſtri literis latius fuit expreſſum.

Sed comperti quod eiuſmodi decretũ eſt Congregationi damnoſum.

§. 1. Sed quia ſicut eadem expoſitio ſubiungebat, ab eo tempore, vſu & experientia compertum eſt, huiuſmodi ad quatuor tantum ſimul nominatos reſtrictioni Vniuerſitati dictæ Congregationis nequaquam expedire, tum quia dicti quatuor electi poſtquam ſecuti ſunt ſe omnino futuros Prælatos, ab obedientia, & diſciplina regulari non parum recedunt, & quaſi immunes & exempti à communibus religionis oneribus eſſe prætendunt: tum quia alij multi ſacerdotes eiuſdem Congregationis, qui habiles & inclinati ad laudabilia religionis opera eſſent, videntes ob aliorum iam factam electionem ſe excluſos, nec poſſe ad gradus maiores aſpirare, animum deſpondent, nec curant vlterius progredi; quod haud dubie in magnum totius Congregationis damnum redundare dignoſcitur, præſertim cum contingere poſſet, vt durante electione quatuor approbatorum huiuſmodi ſecundum caſuum & temporum varietatem, vel omnes, vel pars eorum, vita decedant, ſeu etiam aliqui interim minus idonei, alij vero magis capaces & vtiles Congregationi detegantur; vnde fieret, vt deficientibus quoquomodo approbatis, in eorum locum ſurrogandi nulla ſupereſſet facultas.

Fuit huic Pōt ſupplicatum pro opportuna prouiſione.

§. 2. Quare cum his & aliis iuſtis & grauibus cauſis & rationibus adducti, idem Abbas Ciſtercij generalis, qui pridem dictas prouincias viſitauit, necnon Prælati & Monachi dictæ Congregationis vtriuſque Prouinciæ Lombardiæ & Tuſciæ, nobis humiliter ſupplicauerint, ac etiam dilectus filius Aloyſius S. Mariæ in via lata diaconus Cardinalis Eſten. nuncupatus, illorum Protector, pro eis apud nos vehemementer interceſſerit, petieritque vt ad maiorem ipſius Congregationis profectum & incrementum, bonorumque incitamentum, de opportuno remedio prouidere ex benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ideo Pōt. illud reuocat.

§. 3. Nos tota re, mature diligenterque cognita & diſcuſſa, vt obuiam incommodis & malis inde imminentibus eamus, ſupplicationibuſque huiuſmodi inclinati, prædictum numerum quatuor ſacerdotum in ſingulis prouinciis, ad Prælaturas, & ad Viſitatoris maioris officium eligendorum, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſupprimimus & abolemus, perinde ac ſi literæ Gregorij prædeceſſoris noſtri huiuſmodi ſuper eo, non emanaſſent, quæ tamen in reliquis ad reformationem prædictam ſpectantibus ſuum robur obtineant.

Vt ij magis idonei ex vniuerſo Sacerdotum numero, qui minora officia per biennium exercuerint eligantur mandat.

§. 4. Statuimuſque & ordinamus, vt poſthac de toto numero ſacerdotum propriæ Prouinciæ per regimen eiuſdem prouinciæ ſacerdotes magis digni & magis idonei ad quamlibet Prælaturam, & Viſitatoris maioris officium de tempore vacationis ipſius officij vel prælaturæ, arbitrio ipſius regiminis eligantur ex illis, qui officia minora Cellerariatus, & Prioratus digne gradatim, vt præmittitur, ſaltem per biennium in quolibet officio huiuſmodi fideliter exercuerint. Vtque etiam tempus, quo quilibet ſacerdos officium Viſitatoris minoris exercuerit, computetur, perinde ac ſi idem ſacerdos per totidem tempus Cellerariatus vel Prioratus officium exercuiſſet. Quare eiſdem Generali, Congregationi, & regiminibus, Abbatibuſque & Monachis d. Ordinis, vniuerſis & ſingulis, in virtute ſanctæ obedientiæ, vt in Domino obſeruent, eadem auctoritate præcipimus atque iubemus.

Clauſula huiusmodi bullæ præſeruatiua.

§. 5. Præſenteſque literas, & in eis contenta quæcumque nullo vnquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis, ſeu intentionis noſtræ, aut alio quouis vitio ſeu defectu notari, argui, vel impugnari poſſe, ſed illas ſemper validas & efficaces exiſtere, ac ſuos integros effectus ſortiri.

Clauſula ſublata.

§. 6. Sicque per quoſcumque Iudices, ordinarios & delegatos etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, irritumque & inane, ſiquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Clauſ. derog.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Ordinis, Congregationis, Monaſteriorum, regulariumque locorum huiuſmodi ſtatutis, vſibus, naturis, & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium quomodolibet, etiam Motu proprio, ac iteratis vicibus, & ſub quibuſcumque tenoribus & formis, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam nos & Sedem Apoſt. conceſſis, approbatis & innouatis, quibus omnibus & ſingulis, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua mentio habenda, aut alia aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§. 8. Volumus autem vt harum exemplis, manu Notarij Publici ſubſcriptis, & ſigillo Præſidentis vel Protectoris, nunc & pro tempore exiſtentium dictæ Congregationis obſignatis, eamdem prorſus fidem adhiberi, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. Aut. 25. Septemb.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 25. Septemb. 1585. Pontificatus noſtri Anno 1.

De regimine Studij generalis Valentin. ab Alexandro VI. inſtituti, & applicatione beneficiorum Eccleſiaſticorum, &c. XL.

Quoad ad admiſſionem alienigenarum & illegitimorum, ad beneficia in Regno Valentia, vide infra in conſtit. 64. In ſacroſancto. *& conſt. 84.* Cum cœleſtis.

SIXTVS EPISCOPVS *Edita A. D. 1585.*

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

COpioſus in miſericordia Dominus, & in cunctis ſuis operibus glorioſus, à quo omnia bona defluunt, ad hoc nobis, licet immeritis, ſuæ ſponſæ vniuerſalis Eccleſiæ regimen committere, & noſtræ debilitati iugum Apoſtolicæ ſeruitutis imponere voluit, vt tanquam de ſummo vertice montis ad huius mundi infima reflectentes intuitum, quid pro huiuſmodi illuſtranda Eccleſia ad fidei orthodoxæ, diuinique cultus, & beneficiorum propagationem conferat, quidve ſtatui & profectui, animarumque ſaluti fidelium quorumlibet conueniat, attentius proſpiciamus, fideleſque ipſos ad quærenda literarum ſtudia, per quæ militantis Eccleſiæ reſpublica geritur, diuini nominis, ac eiuſdem fidei cultus protenditur, omniſque proſperitas humanæ conditionis augetur, noſtræ ſolicitudinis ope excitemus, ac in id pro noſtri paſtoralis officij debito propenſius incumbamus, vt ſingulæ Studiorum generalium Vniuerſitates, præſertim in locis Maurorum, & aliorum infidelium, non ita pridem ad Chriſti fidem conuerſorum progenie refertis conſtitutæ, lectores fide & eruditione probatos, ad aliorum inſtructionem, & ſanæ doctrinæ conſeruationem nanciſcantur, ac eiſdem lectoribus pro ſuis neceſſitatibus, fructuoſique eorum inſtituti proſecutione & exercitio congruæ ſubuentionis auxilia fauorabiliter ſubminiſtrentur.

Prius ſunt Eccleſiæ Valentin. vacat.

§. 1. Dudum ſiquidem omnia officia, ceteraque beneficia Eccleſiaſtica apud Sedem Apoſtolicam tunc vacantia, & inantea vacatura, collationi & diſpoſitioni noſtræ reſeruauimus, decernentes ex tunc irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter

vel

vel ignoranter contingeret attentari. Cum itaque poſtmodum Præpoſitura menſis Februarij in Eccleſia Valentin. per liberam reſignationem dilecti filij Thomę de Borja Canonici Eccleſiæ Toletan. & nuper Præpoſiti menſis Februarij in d. Eccleſia Valentin. de illa quam tunc obtinebat, in manibus noſtris ſponte factam & per nos admiſſam, apud Sedem præfatam vacauerit & vacet ad præſens, nulluſque de illa preter nos, hac vice diſponere potuerit, ſiue poſſit, reſeruatione & decreto obſiſtentibus ſupradictis. Et ſicut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Conſulum iuratorum, rationalis & Syndici ciuitatis Valentin. petitio continebat, ex duodecim ſingulorum menſium Præpoſituris, olim in d. Eccleſia Valentin. pro totidem Præpoſitis, qui annuatim fructus, redditus & prouentus eiuſdem Eccleſiæ Valentin. Menſæ Capitularis recolligerent, ac inter illius Canonicos pro tempore reſidentes, iuxta certam taxam ad id præſcriptam ſingulis menſibus diſtribuerent inſtitutis, dicta Præpoſitura menſis Februarij ſola ibidem remanente, omnes aliæ aliorum menſium Præpoſituræ huiuſmodi, pridem Apoſtolica auctoritate perpetuo ſuppreſſæ & extinctæ, illarumque fructus, redditus, & prouentus, prædictæ menſæ Capitulari dicta auctoritate etiam perpetuo applicati, & approbati fuerint, ac ex fructuum, redditu um, & prouentuum menſæ huiuſmodi augmento ipſius Eccleſiæ Valentin. Canonici decentem eorum gradum commode ſuſtinere poſſint.

Alex VI. gen. ſtudium inſtituit, ſed tenuitate redditu[um] Lectori ſalaria ſoluere no[n] valet, ideo male hoc deſcripta ornatur.

§. 2. Vniuerſitas vero Studij generalis Valentin. à fel. rec. Alexan. Papa VI. prædeceſſore noſtro, ad quarumcumque perſonarum, tàm Eccleſiaſticarum quam ſæcularium, in Theologia, vtriuſque iuris prudentia, Medicina, & Artibus liberalibus, ac quibuſuis aliis licitis facultatibus inſtructionem & profectum inſtituta, propter illius redituum & prouentuum quingentorum ducat. auri de Cam. ſecundum comm. expen. valor. annuum non excedentium tenuitatem, tantis neceſſitatibus & anguſtiis prematur, vt neque competentem mercedem ſingularum facultatum huiuſmodi lectoribus præſtare, nec multorum aliorum onerum illi iugiter incumbentium grauitatem ſuſtinere poſſit, & exinde vtriuſque iuris prudentiæ lectiones ibidem ſaltem ex profeſſo, hactenus haberi commode non potuerint, illiuſque Regni indigenæ, harum vſu & commodo deſtituti, deſideratos in huiuſmodi facultatum ſtudiis progreſſus conſequi nequeant, vel pro illis capeſſendis ad alias longinquas & remotas Studiorum generalium vniuerſitates, non ſine magno perſonarum ac rerum ſuarum incommodo & diſpendio ſe transferre cogantur, quin etiam in vniuerſo Regno Valentiæ, quod præ ceteris Hiſpaniarum Regnis, Maurorum nouiter ad fidem cõuerſorum multitudine refertum, ac ſpectatæ fidei & doctrinæ virorum copia, pro ipſis Mauris & infidelibus ad Religionis & fidei Catholicæ cultum conuertendis, ac conuerſis in eadem religione & fide inſtruendis & confirmandis, maxime indigere dignoſcitur, nullum Seminarium à locorum Ordinariis, iuxta formam Conc. Trid. hucuſque inſtitutum exiſtat, ſi dicta Præpoſitura menſis Febr. quæ nullum amplius ibidem ſeruitium, aut obſequium requirit, perpetuo ſupprimeretur & extingueretur, ac ex illius ſic ſuppreſſæ & extinctę fructibus, redditibus, & prouentibus, decem & octo aliæ Præpoſituræ, in eadem Eccleſia Valentin. pro totidem Præpoſitis Cathedraticis nuncupandis, qui apud eamdem Eccleſiam Valentin. reſiderent, ac in illius Choro Miſſarum ſolemnibus & aliis diuinis officiis aſſiſterent, quorumque ſex Theologiam, & aliis ſex Canonica, reliqui autem ſex ciuilia iura, inibi in totidem publicis d. Vniuerſitatis Cathedris, eis ad id aſſignandis, pro vna videlicet matutinis, altera vero partibus Præpoſitorum huiuſmodi pomeridianis horis, legere & interpretari teneantur, ex hoc profecto nedum ipſius Eccleſiæ Valentin. dignitati & decori, ac diuini cultus, miniſtrorumque & beneficiorum Eccleſiaſticorum in ea augmento conſuleretur, verum etiam in ipſa Vniuerſitate literarum ſtudia, peramplius propagarentur, ac doctiſſimorum, & in huiuſmodi facultatibus exercitatiſſimorum, virorum concurſus, pro ipſis lectionibus habendis, in dies maior fieret, eorumque opera, eruditione, & doctrina, tam dicti Regni Indigenæ in patrio ſolo, abſque longo peregrinationis labore, quam vndecumque aduenientes, ibidem tanquam vberrimo ſacrarum, ac aliarum optimarum ſcientiarum Seminario in Theologiæ, & vtriuſque iuris prudentiæ facultatibus huiuſmodi, inſtrui & edoceri, ſeque in illis exercere, ac tandem emeritos gradus & honores conſequi, necnon Reipub. decori & ornamento, ſibique & aliis vtiles eſſe poſſent.

Ciuitas ergo Valentin. ſupplicat pro conceſſione d. Præpoſituræ, pro Lectoribus dicti Studij, &c.

§. 3. Quare pro parte Conſulum iuratorum, Rationalis, & Syndici præfatorum aſſerentium, Vniuerſitatem prædictam, eorum cura & gubernio maxime dirigi, ac illius Profeſſorum, Lectorum, Præceptorum, Bidellorum, aliorumque officialium & miniſtrorum electionem & deputationem, necnon publicarum Cathedrarum huiuſmodi, ac ſalariorum & mercedum aſſignationem, atque diſtributionem, ad ſe & nonnullos alios de ipſorum conſilio exiſtentes pertinere, ac dictæ Præpoſituræ menſis Febr. fructus, redditus, & prouentus, qui omnes pro vna videlicet, Petro Ludouico Galcerando, etiam de Borja, Magiſtro militiæ S. Mariæ de Monteſa, & S. Georgij Ciſtercien. Ord. in d. Regno Valentiæ inſtitutæ, pro altera vero illorum medietatibus Ioan. ſimiliter de Borja, Præceptori præceptoriæ maioris d. Militiæ ipſius Petri Ludouici nato; ex diſpenſatione Apoſtolica; necnon ſuper eiſdem penſio annua ducentorum ducat. auri de Camera, Petro Ferra pariter de Borja Clerico, dilectis filiis, illos & illam annuatim percipientibus d. auctoritate reſeruari exiſtunt, quatuor millium & quadringentorum ducat. auri ſimilium ſe. ext. prædictam val. ann. non excedere, nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus præmiſſis ac aliis infraſcriptis annuere, & deſuper opportune prouidere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic modo Pr. pauca c[on]cedit.

§. 4. Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quod petentes beneficia Eccleſiaſtica aliis vniri, tenerentur exprimere verum an. val. ſe. ext. præfatam etiam beneficij, cui aliud vniri peteretur, alioquin vnio non valeret, & ſemper in vnionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſſet, quique hodie reſeruationem medietatis fructuum, redditum, & prouentuum Petro Ludouico factam huiuſmodi, quo ad ſummam quingentarum librarum monetæ Valentin. dumtaxat eadem reſeruatione, quo ad reliquam partem medietatis fructuum huiuſmodi, ipſi Petro Ludouico, ſalua & illæſa remanente, eiuſdem Petri Ludouici ad hoc expreſſo accedente conſenſu, caſſari & extingui, caſſamque & extinctam fore & eſſe decerni, ac prædicto Thomæ partem fructuum, redditum, & prouentuum ſuppreſſæ Præpoſituræ menſis Febr. huiuſmodi caſſatæ ſimilem, quæ ad valorem annuum dictarum quingentarum librarum aſcenderet, ex tunc, ita tamen, quod omnes & quæcumque aliæ aſſignationes ſibi per d. Petrum Ludouicum ex huiuſmodi fructibus, redditibus, & prouentibus, hactenus quomodolibet factæ, etiam caſſæ & extinctæ eſſent, & eſſe cenſerentur, nec d. Thomas quicquam vltra quingentas libras huiuſmodi à Petro Ludouico & Io. prædictis, ex fructibus, redditibus, & prouentibus eis reſeruatis huiuſmodi, quouis etiam alimentorum vel cõgruæ ſuſtentationis prætextu prætendere, ac huiuſmodi partem, quæ ad ſummam quingentarum librarum ſimilium dumtaxat aſcenderet, ſimul vel ſucceſſiue, in toto vel in parte, in d. Curia vel extra eam, etiam in mortis articulo, vel alias quandocumque ſibi placeret, etiam abſque aliqua literarum Apoſtolicarum deſuper conficiendarum, ac præſentium inſinuatione, vel præſentatione, in vnam vel plures perſonas Eccleſiaſticas, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Eccleſiaſtica obtinentes & expectantes, per eumdem Thomam nominandas abſque Præpoſitorum Cathedraticorum prædictorum vel quorumuis aliorum deſuper præſtando vel requirendo conſenſu, transferre valeret; reſeruari, concedi & aſſignari, necnon Conſulibus, Iuratis, Rationali, & Syndico prædictis, omnes & ſingulas expenſas in ſupplicationis per nos ſuper præſentibus gratiis ſignatæ, ac deſuper conficiendarum, & præſentium literarum expeditione pro tempore factas cuiuſcumque ſummæ & quantitatis forent, abſque eo quod quicquam à Thoma & Petro Ludouico, ac Io. & Petro Ferr. prædictis repetere poſſent, ſoluendi & præſtandi licentiam elargiri conceſſimus. Conſules Iuratos, Rationalem & Syndicum prædictos, eorumque ſingulos quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti

terdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, prędictam Prępoſituram menſis Febr. quæ inibi beneficium, ſeu officium ſimplex, aut perſonatus vel adminiſtratio exiſtit, & perſonalem reſidentiam non requirat, ſiue præmiſſo ſiue alio quouis modo, aut ex alterius cuiuſcumque perſona, ſeu per ſimilem reſignationem d. Thomæ, vel cuiuſuis alterius de illa in Rom. Curia vel extra eam, etiam coram notario publico & teſtibus ſponte factam, aut aſſecutionem alterius beneficij Eccleſiaſtici, quauis auctoritate collati, vacet, etiamſi tanto tempore vacauerit, quod eius collatio iuxta Lateranen. Statuta Concilij ad Sedem Apoſt. legitime deuoluta, ipſaque Præpoſitura menſis Febr. diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter; vel alias generaliter reſeruata exiſtat, & ſuper ea inter aliquos lis, cuius ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, dummodo eius diſpoſitio ad nos hac vice pertineat, d. Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo ſupprimimus & extinguimus, ac illius & aliarum ſuppreſſarum Præpoſiturarum prædictarum loco, in d. Eccleſia Valentin. decem & octo alias Præpoſituras, quæ ibidem ſimplicia officia, ſeu beneficia exiſtant, ac etiam per Canonicos d. Eccleſiæ, ſeu dignitates, aut Capellanias, vel alia ſimplicia beneficia Eccleſiaſtica ibidem obtinentes, etiam vna cum ipſius Eccleſiæ Valentin. Canonicatibus & præbendis, ſeu dignitatibus vel Capellaniis, aut aliis beneficiis huiuſmodi abſq; diſpenſatione Apoſtolica obtinere poſſint, pro totidem Præpoſitis, ſex videlicet primariis, & ſex ſecundariis, ac reliquis ſex tertiariis Cathedraticis nuncupandis, qui habitum & inſignia per olim Præpoſitos menſium huiuſmodi deferri ſolita geſtare & deferre ac ad illorum inſtar ſtallum in Choro, necnon locum in proceſſionibus ceteriſque actibus publicis & priuatis, omnibus & quibuſcumque, non tamen capitularibus dictæ Eccleſiæ Valentin. immediate poſt illius Canonicos, iuxta ordinem ad id eis præſcribendum habere, necnon apud d. Eccleſiam Valentin. reſidendo, & diuinis officiis intereſſendo, omnibus & ſingulis diſtributionibus quotidianis, tàm diurnis, quàm nocturnis, aliiſque iuribus, obuentionibus, & emolumentis, in quibuſcumque rebus conſiſtentibus, & quocumque nomine nuncupatis (non tamen ex fructibus, redditibus, & prouentibus, aliarum vndecim Præpoſiturarum huiuſmodi prædictæ menſæ Capitulari applicatis & appropriatis prouenientibus) necnon priuilegiis, indultis, facultatibus, honoribus, præeminentiis, prærogatiuis, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, ceteriſque gratiis, tàm ſpiritualibus quàm temporalibus, quibus Præpoſiti menſium huiuſmodi, qui pro tempore fuerint, ratione dictarum Præpoſiturarum ſuppreſſarum, apud ipſam Eccleſiam Valentin. reſidendo, & diuinis officiis intereſſendo, frui, potiri, & gaudere poterant & debebant, pariformiter, & abſque vlla prorſus differentia vti, potiri, & gaudere poſſint & debeant. Et quorum ſex in primis, & alij ſex in ſecundis, ac reliqui ſex in tertiis ſingularum facultatum Theologiæ, & vtriuſque iuris prudentiæ huiuſmodi Cathedris eis ad id aſſignandis eaſdem facultates, pro vna videlicet matutinis, altera vero medietatibus decem & octo Præpoſitorũ huiuſmodi pomeridianis horis, publice legere & interpretari teneantur auctoritate & tenore præfatis, etiam perpetuo erigimus & inſtituimus. Illiſque ſic erectis, & inſtitutis, pro earum dote, ac illas pro tempore obtinentium ſuſtentatione, omnia, & ſingula fructus, redditus, prouentus, iura, obuen. & emolumenta ſuppreſſæ Præpoſituræ menſis Febr. huiuſmodi per dilectos filios Capitulum d. Eccleſiæ Valentin. inter Præpoſitos Cathedraticos præf tos tantummodo, & forma infraſcriptis diſtribuenda & repartienda, eiſdem auctoritate & tenore, ſimiliter perpetuo applicamus & appropriamus. Quodque omnia & ſingula, fructus, redditus, prouen. iura, obuen. & emolumenta ſuppreſſæ Præpoſituræ menſis Febr. huiuſmodi, deductis prius illius oneribus quibuſcumque, & ſaluis omnibus ſupradictis, in duodecim æquales partes, ac ex eis quinque inter primarios, & aliæ quatuor inter ſecundarios, ac reliquæ tres partes huiuſmodi inter tertiarios Præpoſitos Cathedraticos præfatos proportionabiliter à prædictis Capitulo ſingulo quoque quadrimeſtri, vt præfertur, diuidi & repartiri debeant. Ita tamen, quòd eorum ſinguli pro cuiuſque lectionis ſibi incumbentis omiſſione legitimo impedimento ceſſante, ratam partem portionis, quæ illius ratione facto iuſto calculo, alias ad ipſos pertineret, omnino amittant, illaque per Cenſorem ſeu Punctatorem ad id pro tempore deputatum retineri, ac pro vna Rectori Vniuerſitatis, & alia ipſi Cenſori ſeu Punctatori, reliqua vero partibus Confraternitati pauperum Scholarium d. Vniuerſitatis irremiſſibiliter applicari debeat. Si vero Rector, aut Cenſor, ſeu Punctator præfati ratam partem eos tangentem acceptare recuſauerint, eadem dictæ Confraternitati cedat.

§. 5. Et quia ſingulis trienniis vnus ex Lectoribus Cathedraticis d. Vniuerſitatis in illius Rectorem per Conſules Iuratos, Rationalem, & Syndicum, ac nonnullos alios de eorum conſilio exiſtentes præfatos, hactenus eligi conſueuit, & ex longo rerum vſu compertum ſit non expedire, vt dictus Rector, à gremio Lectorum Cathedraticorum huiuſmodi aſſumatur; quod ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus, pro tempore exiſtentes Conſules Iurati, Rationalis, & Syndicus præfati, & alij ad quos electio huiuſmodi pertinet, vnum ex Canonicis d. Eccleſiæ Valentin. ſeu aliquam illius Dignitatum obtinentibus, non tamen de gremio Præpoſitorum Cathedraticorum præfatorum exiſtentibus, in Rectorem eiuſdem Vniuerſitatis de triennio in triennium, cum omnibus & ſingulis honoribus, fauoribus, gratiis, prærogatiuis, præeminentiis, facultatibus, iuriſdictionibus, libertatibus, priuilegiis, exemptionibus, immunitatibus, gratiis, oneribus, & emolumentis pro tempore exiſtenti Rectori d. Vniuerſitatis de iure vel conſuetudine, aut ex priuilegio tam Apoſtolica, quàm Imperiali, & Regia auctoritatibus conceſſo, aut alias competentibus & competituris, eligere debeant; ipſeque ſic electus triennio ſui Rectoratus elapſo, in eo continuari ſeu confirmari, aut ad aliud triennium immediate ſubſequens iterum eligi nullatenus poſſit. *Rectoris Studij eligendi forma præſcribitur.*

§. 6. Quodque omnes, & ſingulæ Præpoſituræ præfatæ tàm hac prima vice à primæua erectione huiuſmodi, quàm deinceps, quoties illas & earum quamlibet per ceſſum etiam ex cauſa permutationis vel deceſſum, ſeu quamuis aliam dimiſſionem, vel amiſſionem, aut priuationem pro tẽpore exiſtentium Præpoſitorum Cathedraticorum præfatorum, vel alias quouis modo etiam apud Sedem præfatam, ac etiam in aliquo ex menſibus in quibus vacantium officiorum, & beneficiorum Eccleſiaſticorum collatio, & quæuis alia diſpoſitio nobis, & dictæ Sedi etiam per conſtitutiones Apoſtolicas, ſeu Cancellariæ Apoſtolicæ regulas reſeruata exiſtit, ſeu pro tempore fuerit, aut etiam Ordinariis collatoribus per eaſdem conſtitutiones ſeu regulas, vel literas alternatiuarum, aut alia priuilegia & indulta conceſſis hactenus, & in poſterum concedendis, ſimul vel ſucceſſiue vacare contigerit, ſex primarum, & ſex ſecundarum, ac ſex tertiarum Cathedrarum Theologiæ, & vtriuſque Iuris prudentiæ, huiuſmodi lectoribus per Conſules Iuratos, ac Rationalem, & Syndicum, necnon alios ad quos electio & deputatio eorumdem pertinet, præuio diligenti & rigoroſo examine, ac alias iuxta ipſius Vniuerſitatis inſtituta, & laudabiles conſuetudines eligendis & deputandis, perpetuo affectæ ſint, & eſſe cenſeantur: ac illis nominationem, & electionem Conſulum Iuratorum, Rationalis, & Syndici, ac aliorum interuenire debentium, & ſolitorum præfatorum ſine aliquo obſtaculo, ac omni impedimento & tergiuerſatione ceſſante (poſtquam in eius manibus Catholicæ fidei profeſſionem, iuxta articulos pridem à Sede præfata propoſitos expreſſe emiſerint) conferantur, & aſſignentur, ac conferri & aſſignari debeant; nec duæ ex eis per vnum inſimul vllatenus obtineri debeant. Quodque ſingulæ Præpoſituræ huiuſmodi ſub nullis, ſpecialibus vel generalibus, etiam mentalibus, reſeruationibus, affectionibus etiam in corpore Iuris clauſis, necnon expectatiuis, coadiutoriis, mandatis, facultatibus, indultis de prouidendo, commendando, aut alias diſponendo, *Collationis etiã in futurũ fiendæ modum præfinit.*

vel

vel aliis gratiis præuentiuis, per nos aut prædeceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, & dictam Sedem, vel eius Legatos etiam conſideratione, & intuitu, ac contemplatione, ſeu ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Reginarum, ac etiam S.R.E. Cardinalium vel aliorum Principum, & ex quacumque cauſa quantumlibet vrgenti pro tempore factis, comprehendantur, nec etiam tanquam vacantes apud Sedem præfatam, aut vlla alia ratione, generaliter vel ſpecialiter reuelari, nec illorum vacatione per reſignationem etiam ex cauſa permutationis, etiam apud Sedem eamdem pro tempore occurrente, per nos aut pro tempore exiſtentem Rom. Pont. vel Sedem huiuſmodi de illis prouideri, aut alias quoquomodo diſponi poſſit, & quæcumque collationes, prouiſiones, commendæ, & aliæ diſpoſitiones, quas ex nunc de cetero de Præpoſituris præfatis quibuſuis perſonis alias quam per dictum Rectorem, ad nominationem & electionem Conſulum Iuratorum, Rationalis, Syndici ac aliorum ius nominandi & eligẽdi huiuſmodi habentium, quouis modo etiam per Sedem præfatam fieri contigerit, nullæ, & inualidæ, nulliuſque roboris & momenti ſint, & eſſe cenſeantur, ac pro nullis, & infectis habeantur; nec cuiquam ius ſeu etiam coloratum poſſidendi titulum tribuant. Ad hæc nullus omnino Præpoſitorum præfatorum, Præpoſituram per eum pro tempore obtentam in alterius quam dicti Rectoris manibus, & id quidem libere, reſignare aut dimittere, ſeu iuri ſibi in eis vel ad illas competenti cedere, nec reſeruationi fructuum, reddituum, prouentuum, iurium, obuentionum, & emolumentorum, aut quotidianarum diſtributionum eiuſdem Præpoſituræ ſeu alicuius partis eorum, aut penſionis annuæ, ſuper eiſdem conſentire poſſit. Et quicumque ex ipſis Præpoſitis, per tres menſes continuos legere in munere ſibi pro tempore incumbente, legitimo ceſſante impedimento, per Rectorem, Conſules Iuratos, Rationalem, & Syndicum prædictos approbando ceſſauerit, ex tunc dictis tribus menſibus elapſis, Cathedra ſibi aſſignata, & illi affecta præpoſitura pro ipſo iure & facto, abſque alia declaratione perpetuo priuatus ſit, & eſſe cenſeatur: indeque ſine ſpolij, & attentatorum vitio amoueri, ac Conſules Iurati, Rationalis, & Syndicus cum ceteris in electione interuenire ſolitis, alium in illius ſic priuati & amoti locum, ad Cathedram huiuſmodi præuio examine, ac alias modo & forma præmiſſis eligere & deputare; Rector vero prædicti ſic electo & deputato Præpoſituram eidem Cathedrę affectam, tamquam per priuationem & amotionem huiuſmodi vacantem, nullo alio facto examine, omnique exceptione & tergiuerſatione ceſſante, conferre & de illa etiam prouidere, ipſumque in corporalem poſſeſſionem Cathedræ, & illi affectæ Præpoſituræ huiuſmodi, iuriumque & pertinen. ſuorum quorumcumque, inducere debeat. Quodque ſinguli Præpoſiti prædicti intra ſex menſes à die habitæ per eos poſſeſſionis ſuæ cuiuſque Præpoſituræ, duodecim ad minus concluſiones, earum facultatum quas lecturi ſunt, coram loci Ordinario, tamquam eiuſdem Vniuerſitatis Cancellario à Sede prædicta deputato, ac prædictis Capitulo tueri teneantur; alioquin eiſdem ſex menſibus elapſis, omnibus inſignibus, ipſis ratione ſuarum Præpoſiturarum huiuſmodi competentibus donec, & quouſque eaſdem concluſiones, vt præfertur, ſuſtinuerint deſtituti remaneant.

Lectorum admiſſionis normam ponit.

§. 7. Ceterum vt virtutis æmulatione maiores fructus & progreſſus ibidem proueniant, ac cognitæ & ſpectatæ cuiuſque doctrinæ conuenientia præmia conferantur, quilibet Præpoſitorum prædictorum de inferiori ad ſuperiorem Cathedram, per mutuum concurſum, ſingulo quoque triennio admitti, & ſi rigoroſo examine præuio, magis idoneus repertus fuerit ad ſuperiorem Cathedram huiuſmodi aſcendere, & eo caſu præpoſituram eidem ſuperiori Cathedræ affectam, tãquam ipſo iure & facto vacantem conſequi, alter vero eiectus, ad aliam ſibi adiudicandam Cathedram & illi affectam præpoſituram tranſire debeat. Singuli quoque Præpoſiti Cathedratici præfati, examini eorum qui ad Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratus, & Magiſterij gradus, in ſua cuiuſque facultate pro tempore promouebuntur, interuenire poſſint, ac eamdem portionem, ex emolumentis inde prouenientibus, quam ſinguli alij examinatores, percipere debeant.

Lectoribus diſtributiones quotidianas pro tempore quo legunt, concedit.

§. 8. Etiam ipſi Præpoſiti quàm dictus Rector, omnibus illis horis & temporibus, quibus ſuis officiis, & functionibus vacabunt, aut Scholarium diſputationibus, examinibus, promotionibus, aliiſque actibus publicis ſuæ cuiuſque facultatis, & profeſſionis aſſiſtent, & interuenient, ad reſidendum in d. eccleſia Valentin. & illius Choro, ac intereſſendum diuinis officiis minime teneantur: & nihilominus diſtributiones quotidianas percipiant & lucrentur cum ea integritate, qua illas perciperent, & lucrarentur, ſi ſtatutis horis & temporibus huiuſmodi in ipſa eccleſia Valentin. & illius Choro reſiderent & diuinis officiis intereſſent.

Lectorum munus circa lites, & prædicationes.

§. 9. Qui vero Præpoſituras primarum Cathedrarum huiuſmodi pro tempore obtinuerint, quando & quoties à præfatis Capitulo requiſiti fuerint, in omnibus, & ſingulis litibus, cauſis, & negotiis eccleſiæ Valentin. illiuſque Capituli huiuſmodi, tam coniunctim quam diuiſim, (non tamen contra Vniuerſitatem Studij generalis, ac Communitatem, & Rempublicam Ciuitatis Valentin. huiuſmodi) aduocare, & patrocinari, ac conſilium, & operam fideliter præſtare; Theologi vero, verbum Dei in ipſa eccleſia Valentin. prædicare, & concionari gratis, & abſque vlla prorſus mercede debeant, & teneantur, auctoritate, & tenore ſimilibus pariter perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Archiepiſcopo & aliis dat facultatem condendi ſtatuta, circa Lectorum ſeruitia, &c.

§. 10. Necnon pro tempore exiſtentibus Archiepiſcopo Valentin. tamquam Cancellario ſeu eius Vicario, ac Rectori Vniuerſitatis, necnon Iuratis Conſulibus, Rationali, & Syndico Ciuitatis Valentin. ceteriſque ius eligendi huiuſmodi habentibus, vt vocatis, & adhibitis ſecum aliquibus d. eccleſiæ Valentin. Canonicis, literarum ſcientia ac rerum vſu prædictis, quos ad hoc duxerint eligendos, ac alias iuxta facultatem eis à præfato Alexandro prædeceſſore conceſſam quæcumque alia ſtatuta, ordinationes, & decreta, ad electionem, deputationem, qualitates, onera, & ſeruitio Lectorum Cathedraticorum huiuſmodi pertinentia, ac alias in præmiſſis & circa ea neceſſaria & opportuna, licita tamen & honeſta, ac ſacris Canonibus, & Concilij Trident. decretis non contraria, condere, eaque poſtquam condita fuerint, quoties pro illorum, ac rerum, & temporum qualitate, vel alias expediens videbitur mutare, corrigere, reformare, alterare, moderari, interpretari, ac in toto vel parte reuocare, atque alia de nouo edere, libere & licite valeant, auctoritate & tenore præfatis de ſpeciali gratia indulgemus.

Clauſulas præſeruatiuas appone.

§. 11. Decernentes præmiſſa omnia, necnon præſentes literas, nullo vmquam tempore, etiam ex eo quod cauſæ propter quas emanarunt, coram Ordinario loci, etiam tamquam Sedis præfatæ delegato, vel alibi examinatæ, verificatæ, & approbatæ, ac ad id intereſſe habentes vocati non fuerint, neque ipſi illis conſenſerint, aut alio quocumque prætextu, de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel alio quouis defectu notari, impugnari, inualidari, ad terminos iuris reduci, in ius vel controuerſiam reuocari, aut aduerſus illas quodcumque iuris, facti, vel gratiæ remedium impetrari poſſe; nec ſub quibuſuis vnionum, annexionum, incorporationum, ſuppreſſionum, extinctionum, ſeparationum, diſmembrationum, applicationum, appropriationum, etiam effectum non ſortitarum, aliarumque ſimilium vel diſſimilium, gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, modificationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, per nos ſeu alios Rom. Pontt. ſucceſſores noſtros, aut Sedem huiuſmodi, etiam cum quibuſuis derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis pro tempore factis, etiamſi de eiſdem præſentibus; ac earum toto tenore & data, ſpecialis ſpecifica, expreſſa, & indiuidua mentio fiat, comprehendi; ſed tamquam in fidei Catholicæ, & diuini cultus fauorem, ac publicam vtilitatem & ſalutem conceſſa, ſemper valida & efficacia fore, ac quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum in quo antea erant ſtatum, reſtituta, repoſita & plenarie reintegrata, ac de nouo, etiam ſub data per Conſules Iuratos, Rationalem, & Syndicum præfatos, eorumq; ſucceſſores, ac alios, quos ipſæ præſentes literæ concernent in futurum eligenda, conceſſa eſſe.

Clauſula ſublata, &c. addit.

§. 12. Sicque per quoſcumque Iudices Ordinarios, vel delegatos, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quauis cauſa & inſtantia, iudicari ac definiri debere; irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum huius conſt. deputatio.

§. 13. Quocirca Venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopo Valentin. & Epiſcopo Oriolen. ac dilecto filio Archidiacono Eccleſiæ Valentin. per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte, pro tempore exiſtentium Conſulum Iuratorum, Rationalis, & Syndici, ac Præpoſitorum prædictorũ, ſeu alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, eaſdem præſentes & in eis contenta huiuſmodi ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inuiolabiliter obſeruari, ipſoſque Conſules Iuratos, Rationalem, & Syndicum, ac Præpoſitos pro tempore exiſtentes, ceteroſque omnes, quos eædem præſentes quomodolibet concernunt, & concernent in futurum, illis omnibus & ſingulis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, vel quempiam ex ipſis, deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, vel inquietari. Contradictores quoſlibet, & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſulas contrariorum derogatorias ſuidit.

§. 14. Non obſtantibus priori voluntate noſtra, & aliis præmiſſis, ac Lateranen. Concilij nouiſſime celebrati, vniones perpetuas, niſi in caſibus à iure permiſſis, fieri prohibentis; necnon piæ mem. Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, etiam illa qua cauetur, ne quis extra ſuam Ciuitatem, vel diœc. niſi in certis expreſſis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ diœc. ad iudicium euocetur; ſeu ne Iudices à Sede præfata, deputati extra Ciuitatem, vel diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alij, vel aliis vices ſuas committere audeant, ſeu præſumant; & in Concilio generali edita, de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas, aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur; aliiſque Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus; necnon eccleſiæ Valentin. & Vniuerſitatis huiuſmodi, iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegijs quoque indultis, & literis Apoſtolicis illis, ac ipſius eccleſiæ Valentin. Præſuli, pro tempore exiſtenti, necnon Capitulo, Rectoribus, Conſulibus Iuratis, Rationali, & Syndico prædictis, ac quibuſuis aliis perſonis, ſub quibuſcumque ten. & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, vel aliorum Principum inſtantiam, ſeu etiam proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam conſiſtorialiter, in genere vel in ſpecie, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis; quibus omnibus etiamſi de illis, eorumq; totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruãda eſſet, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dũtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliqui ſuper prouiſionibus ſibi faciendis de officiis d. eccleſiæ Valentin. ſpeciales, vel aliis beneficiis eccleſiaſticis, in illis partibus generales, dictæ Sedis vel Legatorum eius literas impetrarint, etiam ſi per eas ad inhibitionem, reſeruationem, & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum, quas quidem literas, & proceſſus habitos per eaſdem, ac inde ſecuta quæcumque, ac dictam Præpoſituram menſis Febr. volumus non extendi; ſed nullum per hoc eis quo ad aſſecutionem officiorum vel beneficiorum aliorum præiudicium generari; & quibuſlibet aliis priuilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis ten. habenda ſit de verbo ad verbum in noſtris literis mentio ſpecialis, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Nulli ergo omnino, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1585. 3. Kalend. Nouemb. Pontificatus noſtri anno 1. *D. P. An. 1. 30. Octob.*

Anno Incarnationis Dominicæ 1585. die 31. Octobris, Retroſcriptus Thomas, per Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. Petrum Card. de Deza nuncupatum, reſignationis, ad effectum ſuppreſſionis erectionum, & applicationis retroſcriptarum, & Conſules Iurati, Rationalis, & Syndicus Ciuitatis Valentiæ, per Io. Baptiſtam Vines, eorum reſpectiue Procuratores, ac literarum expeditioni conſenſerunt, &c. *Euidẽtia.*

Pro Paride Doria, Io. Baptiſta Zianus.

XII.

Ampliatio Collegij ſeptem Notariorum Sedis Apoſtolicæ antiquitus inſtituti, ad numerum duodecim, cum gratiarum & priuilegiorum extenſione, pro ipſis ſeptem Notariis.

Hi Notarij, Pronotarij nuncupantur, vt ſup. in conſt. 4. Pij II. Cum ſeruare. *vbi de ipſorum & Epiſcoporum præcedentia definitio habetur.*

Prædictis ſeptem Notariis hic idem Pontifex exemptionem à gabella pro ſex doliis vini elargitus eſt, in alio ſpeciali diplomate ſub die 22. Februarij 1586. expedito; quod hic inſerere conſulto prætermiſi.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1585.*

Proœmium.

ROmanus Pontifex, Chriſti Vicarius, vti prudens paterfamilias prouide animaduertens in agro Dominico multam meſſem eſſe, & vt opus Domini recte ſine confuſione adimpleatur, ſingulis curas partitur, & officia diſtribuit, & ea nonnunquam pro felici ipſius agricultura & directione adauget, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Collegium 7. Protonotariorum inſtitutũ fuit ad geſta Eccleſiæ deſcribenda.

§. 1. Hinc eſt quòd Nos volentes Collegium Notariorum Sedis Apoſtolicæ de numero participantium, quod olim per fel. record. Clementem I. Antherum etiam I. & Iuliũ ſimiliter I. prædeceſſores noſtros, ad res Martyrum, & quæcumque ad Eccleſiam pertinerent fideliter deſcribenda, & deſcripta Scriniis Eccleſiæ recondenda inſtitutum, ordinatum, & deſtinatum fuit, ad Romanæ Eccleſiæ decorem, & ornamentum (vt par eſt augere) dictis, & aliis rationalibus de cauſis animum noſtrum mouentibus.

Quod hic Pont. modo extendit ad 12.

§. 2. Vltra ſeptem Notariorum de numero participantium officia ad præſens in d. Collegio exiſtentia, quinque alia ſimilia officia, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuo erigimus & inſtituimus pro duodecim Notariis. Ita quòd deinceps quinque alij viri per Nos, & pro tempore exiſtentem Romanum Pont. eidem Collegio Notariorum adſcribendi, & deputandi, vna cum ex nunc exiſtentibus Notariis vnum corpus, Collegium integrum, & indiſtinctum conſtituant, & efficiant, & duodecim officia pro duodecim Notariis, omni prorſus inter eos ſublata differentia, omnino ſimilia & æqualia, in omnibus & per omnia, eiuſdemque iuris, poteſtatis, iuriſdictionis & auctoritatis exiſtant.

Omnibuſque eadem gratiæ & priuilegia perſonarum externas.

§. 3. Ipſumque Collegium ſic auctum & inſtitutum, & in vnum corpus prorſus redactum, & duodecim Notarij prædicti pro tempore exiſtentes, eiſdem priuilegiis, exemptio

exemptionibus, facultatibus, prærogatiuis, & gratiis quibuſcumque, vbique indifferenter potiantur, vtantur, & gaudeant, quibus antea ipſum Collegium: & ſeptem illius Notarij quouis modo, coniunctim vel ſeparatim, potiebantur, vtebantur, & gaudebant; necnon redditus, prouentus, emolumenta, & omnia alia ſingula tam ex communi maſſa, quam aliter quocumque tempore debita, & debenda, ordinaria & extraordinaria, æqualiter percipiant, ac munera, functiones, & officia, tàm publica quàm priuata, ſemper ſortiantur & obtineant, exerceant & aſſequantur, prout prius ante auctionem ad duodenarium numerum huiuſmodi, Collegium ipſum & illius ſeptem Notarij habebant, percipiebant, & obtinebant, perinde ac ſi a principio Collegium prædictum ſic auctum, ac cum antiquo confuſum, vnitum, & incorporatum, & illius officia pro 12. Notariis inſtituta fuiſſent. Statuentes quòd perpetuis futuris temporibus d. Collegium habeat duodecim Notariatuum officia inter ſe promiſcua, & confuſa; ita quòd quinque Notarij eidem Collegio adſcribendi cum aliis ſeptem nunc exiſtentibus omnino pares & æquales exiſtant, & nullum inter eos diſcrimen, neque differentia prioritatis, potioritatis, & antiquioritatis adſit, quo poſteriores a prioribus, vel alter ab altero diſcernantur, ita quod adueniente vacatione ſiue antiquorum, ſiue augmentatorum ſemper in ſupplicatione exprimatur quod vnum ex duodecim ex officiis Notariorum, alioquin Notarij nequaquam admittere teneantur.

Annuum redditum eis aſſignat.

§. 4. Et inſuper vt duodecim Notarij prædicti onera ſibi incumbentia ſupportare, & iuxta ipſorum qualitatem, & dignitatem decentius ſe ſuſtentare valeant, prouidere volentes, redditum annuum mille nongentorum & octuaginta ſcut. monetæ ex fructibus, redditibus, & prouentibus Dohanæ & Theſaurariæ noſtri patrimonij per pro tempore exiſtentem Dohanerium & Theſaurarium eiuſdem patrimonij ſingulis menſibus pro rata maſſæ communi d. Collegij perſoluendum. Ita quod liceat eidem Collegio, & duodecim illius Notariis poſthac, vna cum aliis ipſius Collegij redditibus prouentibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis, ei hucuſque aſſignatis ſeu in futurum aſſignandis, aut quouis modo proueniendis, illum percipere, exigere, & leuare, ac inter eos æquis portionibus diſtribuere & diuidere, motu & auctoritate ſimilibus perpetuo applicamus, illumque cum communibus aliis redditibus & emolumentis confundimus. In recompenſam vero d. annui redditus Dohanæ & Theſaurariæ prædictis, affictum ſeu redditum annuum terræ noſtræ Bladæ Viterbienſis diœc. qui eſt ſcutor. mille centum & octuaginta, & alia octingenta ſcuta ſimilia ex reſiduo gabellæ ciuitatis noſtræ Spoletanæ d. ſummam ſcutorum, mille nongentorum & octuaginta conſtituentia, etiam pro maiori ipſius Dohanerij & Theſaurarij cautela perpetuo concedimus & aſſignamus, Decernentes prædicta omnia & ſingula ab omnibus ad quos ſpectat prorſus obſeruari, & adimpleri debere, & præſentes literas vim validi & efficacis contractus inter Sedem & Cameram Apoſt. ac noſmetipſos, & ſucceſſores noſtros, Rom. Pontt. ex vna, & Collegium, ac ſingulos duodecim Notarios huiuſmodi, illorumque ſucceſſores vel cauſam ab eis habentes, ex altera partibus ſolemniter & legitime ſtipulati perpetuo obtinere, dictamque Cam. ad eoſdem Notarios omnes & ſingulos in iuribus prædictis tuendos, & ab omni incommodo, læſione, lite, cauſa, & controuerſia immunes, indemnes, & exemptos conſeruandos teneri, & obligatam eſſe.

Clauſula ſublata.

§. 5. Et ſic per quoſcumque Iudices etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere. Irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Aſſecuratio dicta aſſignationis.

§. 6. Et pro prædictis omnibus & ſingulis firmiter obſeruandis & adimplendis, ac pro potiori Collegij duodecim Notariorum prædictorum, tàm pro pecuniis quas pro Cameræ & Sedis prædictarum occurrentibus neceſſitatibus iam ſoluerunt, & in poſterum ſoluent, quam pro fructibus, redditibus, & prouentibus ſibi aſſignatis, quæ numquam in ſortem principalem computari volumus, ac damnis, expenſis & intereſſe paſſis, factis, patiendis, & faciendis, omnia & ſingula d. Cameræ bona mobilia, & immobilia, iura, actiones, & emolumenta, ac redditus, prouentus, præſentia & futura, ita quòd liceat propria ipſius Collegij auctoritate nullo alio à Nobis ſeu pro tempore exiſtente Romano Pontifice deſuper expectato mandato, licentia ſeu decreto, dictorum [illegible] redditnum ſeu prouentuum pro dictis pecuniis, damnis, expenſis, & intereſſe, poſſeſſionem capere & retinere Motu & auctoritate ſimilibus obligamus & hypothecamus.

Executoris harum bullæ deputatio & facultates.

§. 7. Quocirca Venerabili fratri noſtro Alexandro Epiſcopo Oſtienſi Card. Farneſio nuncupato, eiuſdem S.R.E. Vicecanc. per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſe per ſe vel alium ſeu alios, faciat quinque Notarios prædictos ſic auctos, ſi & poſtquam per Nos aut pro tempore exiſtentem Romanum Pont. ad id deputati fuerunt ad quinque officia huiuſmodi ad inſtar aliorum ſeptem Notariorum abſque aliqua prorſus differentia, eorumque liberum exercitium, necnon honores, onera, ſalaria & emolumenta, iuxta præſentium tenorem & continentiam admitti, eiſque de emolumentis prædictis integre reſponderi, ac eaſdem præſentes literas ab omnibus ad quos ſpectat in futurum, inuiolabiliter obſeruari. Non permittens Collegium & duodecim Notarios prædictos ſeu eorum aliquem, à quoquam deſuper moleſtari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per cenſuras & alias de quibus ei videbitur pœnas compeſcendo; adhibito etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis,

Clauſula contrariorum derogatoria.

§. 15. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac noſtræ Cancellariæ regula de non tollendo iure quæſito, necnon Cameræ & Collegij prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, necnon priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, Cameræ, Collegio, & Notariis prædictis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, quomodolibet conceſſis. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, expreſſa & indiuidua ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis & totaliter inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 1. 16. Nouemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1585. 16. Kal. Decemb. Pont. noſtri anno 1.

Admiſſio in Cam. Apoſt.

Die 15. Ianuarij 1580. Ex decreto in Cam. Apoſt. facto admiſſæ & regiſtratæ fuerunt præinſertæ Literæ Apoſtolicæ.

Andreas Martini

Sequuntur priuilegia pro ſupradictis ſeptem Notariis antiquioribus.

Edita An. D. 1585.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

LAudabilis Sedis Apoſt. rectitudo, quæ in ſuis actibus prouida circumſpectione dirigitur non immerito eos gratia & fauore proſequitur, quos ſibi operoſæ eorum diligentiæ ſtudium continuo impendere cognoſcit; ac ea quæ illis per prædictam Sedem conceſſa fuiſſe dicuntur, vt firmiora perſiſtant Romanus Pontifex in eadem Sede conſtitutus libenter approbat, & confirmat, aliaſque deſuper diſponit, prout conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Collegium 7. Notariorum Sedis Apoſt. alias inſtitutum fuit.

§. 1. Sane cum ſicut accepimus Collegium ſeptem Notariorum de numero participantium nuncupatorum, olim per fel. rec. Clem. I. Antherum etiam I. & Iulium ſimiliter I. Rom Pontt. prædeceſſores noſtros ad martyrum geſta, & quæcumque ad Romanam Eccleſiam pertinerent fidelitet deſcribenda, & deſcripta recondenda, ordinatum & inſtitutum fuerit ipſiſque in ſeptem Vrbis regionibus diuiſis, tàm à prædictis, quàm aliis, Romanis

Pontificibus, etiam prædeceſſoribus noſtris, vt creditur quamplurima priuilegia, honores, gratiæ, præeminentiæ, & prærogatiuæ conceſſa fuerint, ipſique Notarij abinde citra, omnibus Romanis Pontificibus præfatis, tàm in eorum capella, quàm in aliis publicis locis vbi ijdem Pontifices interfuerint, vt aliorum Prælati domeſtici inſeruierunt, & ad diuerſas legationes, & officia miſſi, illa laudabiliter exercuerint.

Cui hic Pont. confirmat emolumenta & priuilegia alias conceſſa.

§. 2. Propterea non ſolum prædictum Collegium in ſua antiquitate & nobilitate, vt par eſt, conſeruare, ſed etiam maioribus fauoribus & gratiis proſequi volentes, Motu proprio non ad dictorum Notariorum, ſeu alicuius eorum, vel etiam alterius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra liberalitate Collegio huiuſmodi, eiſdemque ſeptem Notariis nunc & pro tempore exiſtentibus, & eorum cuilibet omnia & ſingula priuilegia, gratias, exemptiones, libertates, immunitates, fauores, facultates, præeminentias, decreta, declarationes, & indulta quæcumque per quoſcumque Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros ipſi Collegio, & illius Notariis conceſſa quatenus ſint in vſu, & Concilij Tridentini decretis minime contraria, nec ſub vllis reuocationibus comprehenſa, necnon omnia & ſingula redditus, iura, emolumenta quæcumque d. Collegij per ipſos ſeptem Notarios hucuſque habita & percipi ſolita, ſicuti ea iuſte & pacifice poſſident, Apoſt. auctoritate tenore præſentium confirmamus, illaque eis de nouo concedimus & innouamus.

Doctorandiq; facultatem concedit.

§. 3. Ac nunc & pro tempore exiſtentibus Notariis de dicto numero & eorum cuilibet, quoſcumque qui in Iure canonico, & ciuili, ſeu altero eorum per diligentem examinationem per ſe adhibita, & aſſumptis ſecum duobus aut tribus illius ſciētiæ & facultatis doctoribus, ſciētia & moribus idonei & ſufficientes fuerint, in vtroque ſeu altero iurium huiuſmodi, quos vero in Theologia nō tamen alicuius Ordinis regulares, ſeu artibus vel medicina, aut alia licita facultate ſtuduiſſe, ac per ſimilem examinationem duorum aut trium, & per eos eligendorum Doctorum, ſeu Magiſtrorum facultatis in qua ſtuduerunt, coram eis vel aliquo eorum habendam, ad Magiſtrorum, ſeu Doctorum eorumdem atteſtationem eis faciendam peritos, ac ſcientia & moribus præfatis, ad hoc idoneos & ſufficientes eſſe repererint, de eorumdem Doctorum ſeu Magiſtrorum, quo ad præmiſſa omnia conſilio & aſſenſu in Theologia, ſeu artibus, vel medicina, aut alia licita facultate huiuſmodi ad Baccalariatus licentiaturæ Doctoratus & Magiſterij gradus promouendi, & illis in eis legendi & alios actus ad perſonas in huiuſmodi gradibus conſtitutas quomodolibet pertinentes, faciendi, auctoritatem concedendi, & ipſorum graduum ſolita inſignia eis, qui eiſdem auctoritatibus, facultatibus & priuilegiis acſi huiuſmodi gradus in aliqua etiam famoſa Vniuerſitate ſuſcepiſſent, prætcrquam quo ad habilitatem ad Cathedrales Eccleſ. vtantur & gaudeant conferendi.

Notarios etiā creandi.

§. 4. Notarioſque & Tabelliones publicos creandi, ac creatos de Tabellionatus, & Notariatus officiis huiuſmodi per pennam & calamare, vt moris eſt, recepto prius ab eis ſolito iuramento inueſtiendi.

Spurios legitimandi ad ſucceſſionem bonorum etiā Eccleſ.

§. 5. Cum ſpuriis, baſtardis, manſeribus, incæſtuoſis & aliis ex quouis illicito & damnato coitu procreatis, vt in parentum & aliorum bonis, tam ex teſtamento quàm ab inteſtato ſine tamen præiudicio venientium ab inteſtato, aut ex fideicommiſſo, vel alia de iure valida diſpoſitione & citra bona emphyteutica & feudalia Eccleſiaſtica, aut ex fructibus, aliiſque rebus Eccleſiaſt. confecta, vel per Eccleſiam acquiſita, necnon derogationem conſtitutionis fel. rec. Pij Papæ V. ſimiliter prædeceſſoris noſtri in illegitimos emanatæ, ſuccedere & quoſcumque actus legitimos exercere, & ad quoſuis honores, dignitates, & officia, publica vel priuata aſſumi, illaque gerere & exercere in omnibus, acſi de legitimo matrimonio procreati eſſent libere & licite valeant diſpenſandi.

Statuta pro Collegio condendi.

§. 6. Necnon ſtatuta & ordinationes d. Collegij proſperum ſtatum concernentia condendi, & pro tempore condita reſtringendi, ampliandi, & quoties expedire videbitur in totum vel partem delendi, & alia de nouo ordinandi, eaque ſub pecuniariis eidem Collegio applican. & aliis etiam ſuſpenſionis à perceptione emolumentorum diſtribuendorum arbitrio d. Collegij pœnis, per deputandos per ipſum Collegium exigendis, obſeruari faciendi auctoritate & tenore præſentis tribuimus facultatem & poteſtatem.

Familiares Papæ & eius Prælati domeſtici declarantur.

§. 7. Eoſdemque Notarios de numero huiuſmodi veros & indubitatos familiares, continuos commenſales, ac Prælatos domeſticos noſtros & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. exiſtere, eiſdemque priuilegiis & gratiis, quibus veri & intimi familiares, vtuntur, potiuntur & gaudent, necnon ad eorum inſtar, ſed pariformiter & æque principaliter ſine vlla differentia vti, potiri, & gaudere poſſe.

Panem, Veſtes & locum in Caualcatis habeant.

§. 8. Ac illis panem honoris, eiuſdem bonitatis & qualitatis, prout eiſdem intimis familiaribus & dilectis filiis Cam. Apoſt. Clericis dari conſueuit, dandum, ac ipſis & eorum cuilibet, obitus & coronationis Rom. Pontificis temporibus veſtes lugubres ratione obitus, & violaceas ratione Coronationis huiuſmodi aſſignandas eſſe; & in caualcatis Pontificalibus duos ex ipſis Notariis equitare cum mantellonibus immediate poſt Prælatos aſſiſtentes ſi voluerint, libere poſſe decernimus.

Literæ Apoſt. gratis pro eis expediantur.

§. 9. Eiſdemque Notariis pro tempore exiſtentibus, vt ſingulæ pro eorum quolibet literæ Apoſtolicæ, etiam ſub plumbo, ſuper omnibus & ſingulis quorumcumque cum cura & ſine cura, ſæcularium vel quorumuis Ordinum regularium, beneficiorum eccleſiaſticorum, etiam ſi Canonicatus, & præbendæ, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes vel officia & dignitates ipſæ in Cathedralibus, etiam Metropolitan. poſt Pontificales maiores vel Collegiatis, aut aliis eccleſiis principales fuerint, & ad dignitates, perſonatus, adminiſtrationes vel officia huiuſmodi conſueuerint, qui per electionem aſſumi, eiſque cura immineat animarum, ac etiam ipſarum Cathedralium, vel Metropolitan. aut Patriarchalium Eccleſiarum proviſionibus, commendis, ac fructuum, redditaum & prouentuum eccleſiaſticorum, necnon penſionum annuarum ſuper eiſdem fructibus, redditibus, & prouentibus, reſeruationibus & aliis gratiis, etiam per Cameram vel Cancellariam Apoſtolicam gratis expedire poſſint, de ſpeciali gratia indulgemus.

Emolumenta hic aſſignata nunquam diminuantur.

§. 10. Et inſuper, quod pro ſingulis quarumcumque Cathedralium, Metropolitan. & Patriarchalium Eccleſiarum, necnon monaſteriorum, cæterorumque beneficiorum pro tempore facien. expeditionibus, quarum ratione taxa d. Collegio ſolui ſolet, ſemper eidem Collegio iura prædicta omnino ſolui debeant; ita quod in quibuſcumque gratiis, & mandatis à nobis & pro tempore exiſtente Rom. Pont. emanandis, etiamſi per ea expeditiones huiuſmodi, ſiue per Cameram, ſiue per Cancellariam, aut viam ſecretam gratis vbique fieri conceſſum ſit, nihilominus ius ſemper integrum & illæſum prædicto Collegio reſeruatum eſſe cenſeatur, nec expeditio fieri poſſit niſi prius ſolutis iuribus præfati Collegij; quodque nullo modo, nulloque tempore præmiſſis quamquam per nos, & ſucceſſores noſtros prædictos ſpecialiter & expreſſe, ex quauis cauſa illis derogatum fuerit, derogatum eſſe prætendi valeat; quinimo iura ipſa dicto Collegio integre, vt præfertur, ſolui non debeant, auctoritate & tenore præmiſſis, etiam perpetuo ſtatuimus & ordinamus.

Licentia deferendi arma pro ipſis & eorum familiaribus.

§. 11. Præterea eorumdem ſeptem Notariorum & cuiuſlibet eorum conſanguineis, affinibus, & familiaribus continuis commenſalibus actu inſeruientibus, quòd quęlibet arma non tamen breuioris menſuræ alias prohibita, tam per Vrbem, quam totum Statum Eccleſiaſticum huiuſmodi abſque aliqua ſpeciali licentia deferre poſſint, quibuſuis prohibitionibus & bannimentis nequaquam obſtantibus, à quibus ſemper exempti & excepti ſint & eſſe cenſeantur, ipſorumque litis deſuper dandis miniſtri iuſtitiæ Vrbis & locorum ſtatus huiuſmodi credere, & acquieſcere debeant.

Facultas teſtandi etiam de acquiſitis ex bonis eccl. ſimpliciter per aur. ducatos mille.

§. 12. Iidemque Notariis, & eorum cuilibet, vt de quibuſcumque eorum bonis, mobilibus & immobilibus per eos tam ex Eccleſiis, aut aliis beneficiis Eccleſiaſticis, & hoſpitalibus, vel aliis piis locis, cuiuſuis etiam priuilegiati Ordinis, ſeu Militiæ exiſtentibus per eos obtentis,

ac

ac obtinendis, aut alias quomodolibet, licite tamen acquiſitis,& acquirendis etiam iuxta piæ mem. Sixt. IV. Iul. II. Leonis X. & aliorum Romanorum Pontificum, etiam prædeceſſorum noſtrorum deſuper expeditas litteras immobilia bona non poſſederint, etiam in dicta Romana Curia,& extra eam teſtari,& de eis inter quaſcumque perſonas vtriuſque ſexus,non tamen illegitimas,aut alias incapaces, gratis & abſque alicuius compoſitionis ſolutione diſponere, teſtari, codicillari, & ea etiam inter viuos erogare, concedere,& donare,ac teſtamenta,diſpoſitiones,& conceſſiones huiuſmodi,etiam dimiſſo Notariatus officio vſque ad ſummam duorum millium ducatorum auri de Camera, quoad bona Eccleſiaſtica, & aliis beneficiis prædictis acquiſita, facere libere & licite valeant plenam & liberam, auctoritate & tenore prædictis concedimus licentiam & faculatem.

Exemptio à iuriſdictione Ordinariorum. Hanc dedit etiam Leo X. in rubr. cit.

§. 13. Eoſdemque Notarios à quorumcumque Ordinariorum locorum, & illorum omnium iudicum iuriſdictione,poteſtate, ſuperioritate & dominio,ita vt Ordinarij & alij prædicti, eorumque officiales, & Vicarij, ac quicumque alij Iudices nullam in eos, etiam ratione delicti contracti, aut rei de qua agi contigerit, ſuperioritatem, poteſtatem, iuriſdictionem, vel dominium valeant exercere, aut excommunicationis, vel alias ſententias, cenſuras, & pœnas proferre, niſi de noſtro,ſeu pro tempore Romani Pontificis mandato, ipſique in flagranti aliquo delicto deprehendantur penitus eximimus & totaliter liberamus, ac noſtræ & Sedis Apoſtolicæ iuriſdictioni, & poteſtati dumtaxat immediate ſubiicimus. Inhibentes locorum Ordinariis,& aliis cuiuſcumque qualitatis & dignitatis Iudicibus, ne prædictos Notarios aliquo colore, vel cauſa,niſi de noſtro pro tempore exiſtentis Romani Pontificis mandato vel in flagranti delicto,vt præfertur reperto,aliquomodo moleſtare,inquietare,capi facere, proceſſare audeant vel præſumant, irritum & inane decernentes, quicquid, ſi ſecus ipſi, aut eorum quiſpiam præſumpſerit attentare.

Facultas creandi vnũ Notarium.

§. 14. Quodque dicti ſeptem Notarij Collegialiter congregati, vnum Notarium quolibet anno ſine Notariorum prædictorum participantium præiudicio, & abſque exemptionibus & priuilegiis ipſis ſeptem Notariis conceſſis ita quod illis non gaudeant, creare.

Iterum eorum in Signatura.

§. 15. Necnon,qui ex dictis ſeptem Notariis vtriuſque iuris Doctores fuerint, vtriuſque Signaturæ Referendariorum numero adſcribantur,& vnus ex eis antiquior in Signatura gratiæ ſemper aſſiſtere poſſit.

Et in actibus in l. Conſiſtory.

§. 16. Ac in quibuſcumque actibus in Conſiſtorio publico pro tempore faciendis, vnus ſit acceſſendus Notarius, qui & alij ibi præſentes Notarij ſi rogentur inſtrumentum ad perpetuam rei memoriam conficiant; cui omnibus aliis inſtrumentis, & ſcripturis quibuſcumque acta publica,quibus interuenerint concernentibus,vnius ex eiſdem Notariis manu ſuſcriptis, ac ſuo ſigillo munitis,abſque teſtibus,plenaria fides in iudicio & extra vbique locorum omnino adhiberi debeat.

Canonizatio- ... Sanct.

§. 17. Et cum Notariatus officia huiuſmodi ad res Martyrum deſcribendas antiquitus, vt præfertur,inſtituta ſint,quod vnus eorumdem Notariorum in Canonizatione Sanctorum,ac etiam in fabricando deſuper proceſſu coniunctim vna cum vno ex cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus interuenire,& procedere.

Conſiſtorijs ... & Capellis.

§. 18. Illiſque omnibus,& eorum ſingulis Conſiſtoria publica,& Capellæ a Curſoribus intimari,ac eis Capella, & omnibus actibus Candelas, Agnuſdei, & palmas euſdem qualitatis & quantitatis, prout Epiſcopis aſſiſtentibus de more fieri ſolet.

Monetas Coronationis habeant.

§. 19. Necnon aureas, argenteaſque monetas in die Coronationis, cuiuſlibet Romani Pontificis dictæ Cameræ Clericis dari ſolitas, eiſdem ſeptem Notariis & eorum ſingulis in ſignum honoris diſtribui & dari.

Papæ quando ...

§. 20. Duoque ex illis ſi Princeps,& eorum Oratores, & Patriarchæ,necnon Archiepiſcopi & Epiſcopi aſſiſtentes deſint, a Magiſtris cæremoniarum ad noſtram & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis caudam deferendam ceteris Prælatis in illis actibus in quibus ad ipſos ſpectat,& Baronibus poſtpoſitis aſſumi.

Pontificalibus ...

§. 21. Et qui ex eis in presbyteratus ordine conſtituti fuerint,in Miſſis ſolemnibus mitra, & quibuſcumque aliis Pontificalibus inſignibus, etiam in Cathedralibus Eccleſiis, de illorum tamen Præſulum, ſi præſentes ſint, ſi vero abſentes abſque illorum conſenſu,etiam illis irrequiſitis extra dictam Curiam vti.

Altare portatile.

§. 22. Necnon quilibet eorum ſeptem Notariorum nunc & pro tempore exiſtentium, vt ſibi habere liceat Altare portatile cum debita reuerentia & honore, ſuper quo in locis ad hoc conuenientibus & honeſtis, etiam non ſacris, ac etiam ordinaria,vel Apoſtolica,ſeu vtraque auctoritate,ex quauis cauſa interdictis,ſeu etiam tempore ceſſationis à diuinis, dummodo cauſam interdicti huiuſmodi non dederit,etiam ante diluculum, & etiam circa meridiem in illius & domeſticorum & familiarium ſuorum præſentia Miſſam per ſe, vel quemcumque ſæcularem, vel cuiuſuis Ordinis regularem Sacerdotem idoneum, ab Ordinario approbandum, celebrari facere,illique intereſſe,& eam audire libere & licite valeat.

Poſt decenniũ etiam dimiſſo officio Notarij remanent.

§. 23. Quodque iidem nunc & pro tempore exiſtentes ſeptem Notarij & eorum ſinguli, qui iam per decennium officium Notariatus huiuſmodi obtinuerint, quique in futurum ſaltem per prædictum tempus à die quo in Collegium eorumdem Notariorum admiſſi fuerint computandum illud obtinuerint,ſi forte illud reſignauerint,ultimonarius Notarij ſint,& vocentur, eiſdemque honoribus,præeminentiis, ac relationibus, priuilegiis, immunitatibus & exemptionibus, aliiſque omnibus præmiſſis ad quinquennium tantum vtantur,perinde ac ſi in dicto Collegio adhuc eſſent; qui tamen Rochettum, præterquam extra Vrbem non deferant, nec locum in Capella habeant, alios tamen Prælatos immediate poſt Notarios incedendo, præterquam cauſarum dicti Palatij Auditores, & Cameræ Apoſtolicæ Clericos,procedant, auctoritate, & tenore præmiſſis concedimus pariter & indulgemus.

Executoreſ huius bullæ deputatio & facultates.

§. 24. Mandantes dilectis filiis Vicecancellario, Camerario,Summatori, & dictæ Cameræ generali Auditori, Clericis, Theſaurario,ac eiuſdem Vrbis Gubernatori,Senatori,necnon Legatis, Vicelegatis, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, Prioribus, & Gubernatoribus quarumcumque Ciuitatum, Caſtrorum & locorum dicti Status Eccleſiaſtici per Collegium dictorum ſeptem Notariorum pro tempore exiſtentium, & eorum ſingulos eligendis, vt eorum ſinguli per ſe vel alium ſeu alios, auctoritate noſtra dictis ſeptem nunc, & pro tempore exiſtentibus Notariis in præmiſſis omnibus & ſingulis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtant, faciantque eos & eorum ſingulos quoties pro ipſorum parte ſuper hoc fuerint requiſiti, omnibus & ſingulis præfatis pacifice frui & gaudere, non permittentes eos & eorum aliquem, per quoſcumque deſuper quomodolibet indebite moleſtari, inquietari,aut impediri. Contradictores, quoſlibet & rebelles cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, dignitatis, vel præeminentiæ fuerint, per cenſuras Eccleſiaſticas & pecuniarias pœnas, aliaque opportuna iuris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo. Decernentes præmiſſa omnia & ſingula perpetuo valida & efficacia exiſtere, ac ſuos plenarios & integros effectus ſortiri, & ab omnibus obſeruari, & ſic non aliter per eoſdem Cardinales, & Auditores, alioſque Iudices & Commiſſarios,ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere. Irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula contrariorum derogatoria.

§. 25. Non obſtantibus Sanctæ memoriæ Symmachi, & Innocentij IV. Pauli II. & aliorum Romanorum Pontificum, etiam prædeceſſorum noſtrorum contra exemptos editis & prædictis; aliiſque Apoſtolicis, ac in generalibus & prouincialibus & ſynodalibus, & præſertim Trident. non tamen quoad exemptionem ab eo ſublatam, Conciliis editis generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, legibus, ſi totis noſtris & aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, vel aliis Extrauagantibus, quibuſcumque editis generalibus conſtitutionibus, priuilegiis quoque indultis,

& literis Apoſtolicis, quibuſcumque Romanæ Curiæ officialibus, Collegijs, eorumque perſonis per quoſcumque prædeceſſores noſtros, etiam motu ſimili & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque fortioribus, efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & alijs declarationibus, & decretis, etiam talibus quod illis nullatenus, vel niſi de eorum quorum intereſt expreſſo conſenſu, & fratrum noſtrorum conſilio etiam conſiſtorialiter habito, alijſque modis & formis ibi traditis vſquequaque ſeruatis derogari poſſit; etiamſi inter alia caueatur expreſſe, quòd ſi eis derogari contingat, derogatio huiuſmodi non valeat, niſi talis intentio derogandi aliquibus perſonis tunc expreſſis per diuerſas in forma Breuis literas cum interuallo vnius menſis, ſeu alterius temporis eis præſentata prius & intimata, ac inſinuata fuerit, ac alias quomodolibet conceſſis & concedendis. Quibus, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, & ad effectum præmiſſorum omnium harum ſerie ſpecialiter & expreſſe motu pari derogamus, ceteriſque contrarijs quibuſcumque.

Fides tranſumptorum. §. 26. Volumus autem quòd præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu pro tempore exiſtentis decani, ac antiquioris ex dictis ſeptem Notarijs ſubſcriptis, & præfati Collegij ſigillo munitis, eadem fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum, &c.

D. P. An. 1. 5 Febr. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſexto, Nonis Februarij, Pontificatus noſtri anno primo.

Admiſſio & reg. in Cam. Apoſt. *Die 14. Aprilis 1586 præſentes literæ Apoſtolicæ præſentatæ fuerunt in plena Camera Apoſtolica, & die decimaoctaua eiuſdem, Camera ipſa referente Reuerendiſſimo D. Alexandro Glorierio dictæ Cameræ Clerico, & Iudice ad id dicta die decimaquarta ſpecialiter deputato, citato prius Magnifico D. Ioannebernardino Piſcina ipſius Cameræ generali Commiſſario, illas admiſit & regiſtrari mandauit, prout regiſtratæ fuerunt libro primo ſignaturarum Sanctiſſ. Domini Noſtri penes me infraſcriptum dictæ Cameræ Notarium.*

Tydeus de Marchis

XIII. Inſtitutio Archiconfraternitatis Chordigerorum S. Fr. chordam per Fratres eius Ordinis geſtari ſolitam, deuote deferentium, cum indulgentiarum conceſſione, & alias Confraternitates aggregandi poteſtate.

Quoad Indulgentias, vide nouam conſtitutionem Paul. V. mox edendam, quam firmatam vidi ſubdie 2. Martij 1607. Et quoad facultatem aggregandi, vide formam traditam à Clem. VIII. infra in ſua conſt. 115. Quæcumque.

Edita An. D. 158.. & 1586. SIXTVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Prooemium. Ex ſupernæ diſpoſitionis arbitrio gregi Dominico præſidentes, inter curas multiplices quæ ex Paſtoralis officij miniſterio nobis incumbunt, illam libenter amplectimur, per quam omnium Chriſtifidelium, præſertim ſub ſuaui Religionis iugo, & vexillo, Altiſſimo famulantium, animarum ſalus cum diuini cultus incremento proueniat; ipſoſque Chriſtifideles, vt eorum vota ad id facilius concurrant, ſpiritualibus muneribus, indulgentijs videlicet, & peccatorum remiſſionibus, in apricum eis adducendo, iuſtos varijs ſignis & miraculis coruſcantes imitamur, & confouemus, ac alias deſuper diſponimus, prout ad eorumdem Chriſtifidelium ſpiritualem deuotionem conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

§. 1. Cum itaque B. Franciſcus, à quo Ordo dilectorum filiorum fratrum Minorum inſtitutus fuit, quique inter ceteros in numerum Sanctorum cooptatos, ſignis, & miraculis maxime claruit, ita vixerit, vt penes omnes ad ſui deuotionem & imitationem pertraxerit, multique ex ipſis Chriſtifidelibus chordam ſimilem ei, qua ipſe dum in hoc ſæculo verſaretur, cinctus erat, hodie deferant; quin etiam plures eius laudabile inſtitutum amplexi, & ſub ſuaui iugo Religionis ab eo inſtitutæ diuerſiſque Sanctæ Romanæ Catholicæ Eccleſiæ Prælatis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, poſtea ad ſummi Apoſtolatus apicem euectis illuſtratæ, militantes, tantumque virum imitati, in numerum eorumdem Sanctorum relati fuerint. *B. Franciſcus Ordinis Minorum inſtitutor, miraculis clarus, & Sanctorum numero adſcriptus fuit à Greg. IX. in eius conſt. 2. Mira.*

§. 2. Nos qui etiam à teneris annis ſingularem deuotionis affectum erga ipſum S. Franciſcum, cuius corpus ſub Altari Maiori Eccleſiæ domus Fratrum Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium nuncupatorum Aſſiſien. quæ inibi inſignis, maximeque celebris, & diuerſis priuilegijs decorata exiſtit, requieſcit, ſub huiuſmodi dicti Ordinis ſui incedentes geſſimus, cupientes domum, & Eccleſiam huiuſmodi amplius decorari, pietatiſque & Chriſtianæ charitatis opera, vbique cum diuini cultus augmento, ac ad eiuſdem Sancti Franciſci honorem & venerationem, animarumque ſalutem exerceri, fideleſque ipſos ad faciendum ea per quæ ad æternam beatitudinem valeant facilius peruenire, medijs opportunis excitare, infraſcriptum fratrem Clementem magiſtrum Generalem, ac ſingulares perſonas Conuentus domus prædictæ à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſq; Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtūt ad effectū præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluẽtes, & abſolutos fore cẽſentes, Motu proprio non ad alicuius nobis deſuper oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & certa ſcientia, in Eccleſia domus, & ad Altare huiuſmodi, vnam Archiconfraternitatem vtriuſque ſexus Chriſtifidelium, qui Chordam per eiuſdem Ordinis Fratres geri ſolitam, ex illorum deuotione deferant, ac illa cingantur, ſub inuocatione eiuſdem Sancti Franciſci, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, perpetuo erigimus, & inſtituimus. Vt autem ipſa Archiconfraternitas Confratrum cordigerorum præfatæ chordæ, numero in dies magis ampliata decoretur, ipſique Confratres ad piorum operum exercitium propenſiores reddantur, ac ad Eccleſiam, & altare huiuſmodi deuotionis cauſa confluant, quo per hoc ſe maiora cœleſtis gratiæ dona cognouerint adipiſci; De Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi. *Hic Pōt. eiuſdem Ordinis profeſſor ad decorandam Eccleſiam in qua requieſcit corpus d. Sancti & fideles ad maiorem deuotionem excitandum Archiconf. ateruitatem Cordigerorum erigit in d. Eccleſia.*

§. 3. Omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, qui vere pœnitentes, & confeſſi, ac præfatam chordam, quæ prius à ſuperioribus dicti Ordinis benedici debeat, ad reuerentiam & memoriam eiuſdem S. Franciſci gerentes, ſacraque Communione refecti, præfatam Archiconfraternitatem ingrediuntur, die prima illorum ingreſſus, ac in mortis ipſorum articulo, Nomen Ieſu, ore vel corde inuocantibus, ſi etiam vere pœnitentes, & confeſſi fuerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem. *Indulgentiam Confratribus elargitur pro die ingreſſus.*

§. 4. Et inſuper eidem Archiconfraternitati illiuſque Confratribus, omnes & ſingulas Indulgentias, & peccatorum remiſſiones, ac relaxationes, Archiconfraternitati Confalonis B. Mariæ Virginis in Eccleſia S. Luciæ de Vrbe inſtitutæ, necnon prædicto Ordini, ac illius fratribus, & perſonis, quandocumque, & per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos conceſſas, quoad illas tantum, quæ hactenus reuocatæ non fuerunt, motu, & auctoritate, ac tenore ſimilibus, etiam perpetuo concedimus, & elargimur, ac communicamus. *Aliaſque Indulg. Fratrum Conuentualiũ & Confraternitatis Confalonis. Tu aduerte ad not. in rub.*

§. 5. Poſtremo, dilecto filio Fratri Clementi Bontadoſio nunc & pro tempore exiſtenti dicti Ordinis Generali Magiſtro Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium nuncupatorum, quaſcumque Confraternitates vtriuſque ſexus Chriſtifidelium Chordigerorum huiuſmodi in quibuſcumque Eccleſijs, domorum tam Minorum Conuentualium, *Generali Mag. Conuentualium ac dat facultatem aggregandi alias Confraternitates. Tu vide mox infra.*

uentualium, quam Capuccinorum, & de Obſeruantia nuncupatorum Fratrum prædictorum, in quibuſcumque mundi partibus & locis pro tempore erigendis, & inſtituendis, erigendi, & inſtituendi, illaſque poſtquam erectæ, & inſtitutæ fuerint, præfatæ Archiconfraternitati per præſentes erectæ & inſtitutæ, cum omnibus & ſingulis Indulgentiis, peccatorum remiſſionibus, & relaxationibus aggregandi, ac ipſas Indulgentias, illis, & earum Confratribus communicandi, pariterque concedendi, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, & auctoritatem damus, & concedimus, prout nos eaſdem omnes Confraternitates, ex tunc, poſtquam erectæ & inſtitutæ fuerint, ipſi Archiconfraternitati per præſentes erectæ & inſtitutæ huiuſmodi, aggregamus, præfataſque Indulgentias, illis & earum Confratribus communicamus, & concedimus.

Clauſula præſeruatiua.

§. 6. Decernentes eaſdem præſentes literas, nullo vmquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis, ſeu quopiam alio defectu, notari, impugnari, vel retractari, aut reuocari vllatenus poſſe, neque debere; ſed ſemper & in perpetuum validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri debere.

Clauſula derogat.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac Regula noſtra de indulgentiis ad inſtar non concedendis, ac aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis; ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 1. 19. Nouemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1585. 13. Kalend. Decembris, Pont. noſtri anno 1.

Sequitur extenſio d. conſtitutionis.

Edita An. D. 1586.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Hic Pont. edidit conſt. præced.

Diuinæ charitatis altitudo eminentiſſima, & ſummi amoris Seraphici inexhauſta bonitas, &c.

Omittitur relatio eiuſdem bullæ

Et modo omnia in ea contenta approbat, & d. Archiconfraternitatem caput aliarum vbique inſtitutarum conſtituit.

§. 1. Ne autem de præmiſſorum validitate vllo vmquam tempore dubitari contingat: noſtram denuo in præmiſſis auctoritatem interponere, ipſiuſque Archiconfraternitatis auctoritatem extendere, ac pium dictorum Confratrum Chordigerorum propoſitum amplius promouere, eoſque ſpiritualibus muneribus, Indulgentiis videlicet, & peccatorum remiſſionibus, proſequi cupientes; ſupplicationibus dicti Clementis hac in parte inclinati, inſtitutionem huiuſmodi, Apoſtolica auctoritate præfata, tenore præſentium perpetuo approbamus & confirmamus, ſupplentes omnes, & ſingulos, tam iuris quam facti defectus, ſiqui interuenerint in eiſdem; Ipſam Archiconfraternitatem in caput omnium Confraternitatum Chordigerorum huiuſmodi, vbilibet inſtitutarum & inſtituendarum, etiam perpetuo, auctoritate & tenore præmiſſis erigimus, & inſtituimus.

Indulgentias fratrum Minorum iterato concedit.
At reuocauit Paul. V. ut in rubr.

§. 2. Omneſque & ſingulas Indulgentias, & peccatorum remiſſiones & relaxationes, Religioni & Ordini Fratrum Minorum huiuſmodi per quoſcumque Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos conceſſas, quoad eas dumtaxat, quæ hactenus non ſunt reuocatæ, nec ſunt vllis reuocationibus comprehenſæ, eiſdem auctoritate & tenore ſimiliter perpetuo approbamus & confirmamus, ac illis perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus.

Alias hic expreſſas elargitur.
Quæ ſunt reuocatæ vt notaui in rubr.

§. 3. Illaſque Archiconfraternitati & Confratribus Chordigerorum huiuſmodi, ſub eiſdem modo & forma, quibus illæ religioni & fratribus præfatis conceſſæ fuerunt, dummodo (vt præfertur) non fuerint reuocatæ, etiam perpetuo concedimus, elargimur, & communicamus. Necnon de omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, vtriuſque ſexus Confratribus Chordigerorum huiuſmodi, præter Indulgentias Religioni præfatæ conceſſas, in mortis articulo, necnon quoties proceſſionibus Archiconfraternitatis Chordigerorum huiuſmodi, ſingulis menſibus fieri ſolitis interfuerint, eiſdem quidem Confratribus plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam & remiſſionem perpetuo concedimus.

Et nõ confratrib. alias tribuit.

§. 4. Aliis vero non Confratribus, qui proceſſionibus huiuſmodi interfuerint, centum annos de iniunctis eis, vel alias quomodolibet debitis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxamus. Ac præfatis Confratribus, qui aliis dictæ Archiconfraternitatis proceſſionibus, aut dum B. MARIÆ, vel quoduis aliud diuinum officium per ipſos Confratres Chordigeros recitabitur, interfuerint, ac quoties Sanctiſſimum Chriſti corpus, dum infirmis defertur, vel defunctum ad ſepulturam aſſociauerint, aut alicui miſerabili perſonæ ſubuenerint, vel pacem inter inimicos compoſuerint, ſeu aliquod horum fecerint, toties centum dies, de eis iniunctis, ſeu alias, quomodolibet debitis pœnitentiis etiam miſericorditer in Domino relaxamus. Eiſdemque Confratribus Chordigeris, vt Indulgentias & peccatorum remiſſiones præfatas, per modum ſuffragii, pro fidelibus qui in gratia Dei deceſſerint, conſequi, & impartiri valeant.

Reuocationi ſubiicitur, vt indicauit in rubr.

Alias Confraternitates aggregandi facultatem concedit.
Et quoad hoc vide in§. 125 Clem. VIII. Quæcumque.

§. 5. Necnon quaſcumque Confraternitates vtriuſque ſexus Chriſtifidelium Chordigerorum huiuſmodi, in quibuſcumque Eccleſiis domorum, tam Minorum Conuentualium, quam de Obſeruantia, & Capuccinorum nuncupatorum Fratrum prædictorum, in quibuſcumque mundi partibus, & locis pro tempore erigendas, & inſtituendas, poſtquam erectæ & inſtitutæ fuerint Archiconfraternitati illorum aggregandi, illiſque omnes, & ſingulas eorum Indulgentias, & peccatorum remiſſiones, & relaxationes communicandi & concedendi, plenam liberamque facultatem præfato, ac pro tempore exiſtenti Generali dicti Ordinis Minorum Conuentualium, auctoritate & tenore præfatis concedimus.

Clauſula derogat.

§. 6. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra de Indulgentiis ad inſtar non concedendis, & quibuſuis aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. ceteriſque contrariis quibuſcumque præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Fides tranſumptorum.

§. 7. Volumus autem quòd præſentium tranſumptis, manu alicuius Notarii ſubſcriptis, & ſigillo pro tempore exiſtentis Miniſtri, vel Procuratoris Generalis Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium huiuſmodi, vel cuiuſuis perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut Canonici alicuius Cathedralis Eccleſiæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur vbique locorum & gentium, in iudicio & extra, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 2. 7. May.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1586. Nonas Maii Pont. noſtri anno 2.

Iuriſdictio Conſulum Artis Lanæ in Vrbe, & priuilegia mercatorum eiuſdem Artis. XIV.

Hanc iuriſdictionem primo conceſſit Pius V. in ſua conſt. 43. Vt ad Artis. *vbi notaui.*

Edita An. D. 1585.

SIXTVS PAPA V. Ad futuram rei memoriam.

Hic Pont. ad renouandam Artem Lanæ in Vrbe, Cardinalem Sanctacrucium deputauit.

CVm alias conſiderantes artem Lanæ, quam in multis Italiæ ciuitatibus inſignibus, in decus & ornamentum illarum, publicamque vtilitatem exerceri accepimus, eius eſſe induſtriæ vt facile omnes omnis generis perſonæ ex ea, & eius exercitio viuere, & ſe manutenere poſſent cupienteſque exercitium huiuſmodi in hanc noſtram Vrbem introducere, ſeu iam alias introductum, hodie tamen pene extinctum renouare, vt ſic pauperes & miſerabiles perſonæ, etiam vagabundæ vtriuſque ſexus, huius noſtræ Vrbis haberent in quo ſe exercerent, & exercendo victum ſibi compararent, Dilectum filium noſtrum Proſperum, tituli S. Clementis presbyterum Cardinalem, de Sanctacruce nuncupatum, deſuper deputauerimus,

Qui cum hominibus d. Artis conuenit quod.

§. 1. Et dilecti filii Alexander Capoccfalus, & Fenizius Alfanus, mercatores lanæ, ſeſe eidem obtulerint, & paratos eſſe dixerint, id onus, & hanc curam artis lanæ, & illius exercitium in dictam Vrbem introducendi, & vt panni cuiuſcumque generis conficiantur curandi ſuſcipere, & ſub his conditionibus, capitulis, & ſtatutis infraſcriptis.

Camera mutuet Arti ſcut. decem milia.

§. 2. Quod per Cameram noſtram Apoſt. duodecim

milliа ſcuta eis mutuo, & in contanti (donec per eos cauto de illis intra decem annos proxime venturos reſtituendis) darentur.

Alia bis mille Arti donat.

§. 3. Et præterea alia mille ſcuta ex pecuniis eiuſdem Cameræ ad ſatiſfactionem, & ſeu commoditatem eorumdem Alexandri, & Fenizij pro ædificio purgamenti, vulgo dicti il Purgo, quod dudum tempore Pontificatus fel. recor. Pij PP. V. prædeceſſoris noſtri, prope fontem Triuij de Vrbe cœptum fuit, tincturiæ, ac inſtrumentis ad dictam artem neceſſariis ſtatim exponerentur, nec ipſi Alexander, & Fenizius ad horum milles, nec aliorum mille ſcutorum, quæ tempore prædicto pro eodem ædificio à dicta Camera data fuere, aliter reſtituere tenerentur; ſed ipſa bis mille ſcuta commodo, & beneficio dictæ artis omnino cederent.

Statuta Artis confirmat.

§. 4. Et ſtatuta Collegij, ſiue ſocietatis, Mercatorum artis lanæ huiuſmodi necnon ſtatuta, & alia premiſſa ipſis confirmarentur.

Præferantur mercatores Artis, in bonis debitorum ſicut mercatores Ripæ.

§. 5. Nec qui de dicta Arte eſſent, tenerentur pro eorum creditis concernentibus materiam & exercitium lanæ, atque tincturæ, eiuſque membra decoctis debitoribus cum aliis creditoribus diſcutere; ſed ſemper præferantur, prout, & quemadmodum Mercatores Ripæ præferuntur.

Conſules biennio tantum ad triennium confirmentur.

§. 6. Dictique Alexander, & Fenizius, ac pro tempore exiſtentes Conſules dicti artis lanæ ad tres annos proximos, & continuos confirmarentur, vt ſic melius & commodius ipſi formam, & modum introducendi artem, & exercitium lanæ, atque tincturæ cum ſuis annexis, & dependentiis tradere, ac ſtatuta Collegij, ſiue Societatis prædictæ ad vſum, & obſeruantiam reducere.

Pecunia penes eos extſtat.

§. 7. Nec prædicta duodecim millia, & alia mille ſcuta ipſis Alexandro, & Fenizio, per ſuccedentes eis Conſules, aut alios quoſcumque dictæ artis auferri poſſent.

Conſules vtantur voto Aſſeſſoris in pœnis afflictiuis.

§. 8. Quòdque Conſules huiuſmodi pro tempore exiſtentes quemcumque in vlla afflictiua pœna etiam in cauſa criminali, vel mixta abſque voto aſſeſſoris ipſorum, ex omnibus qui de dicta arte extiterint ad tempus eis bene viſum eligendi condemnare nequirent.

Conſules dent lanam omnibus huic exercitio vacantibus.

§. 9. E contra vero, dicti Alexander, & Fenizius obligati eſſent dare lanam omnibus iis, qui voluerint tali exercitio vacare obſeruando ſtatuta, ac præſtita cautione de reſtituendo valore lanæ in termino ab ipſis Conſulibus ſtatuendo, vt ſic capitale, & corpus perpetuo eidem Cameræ conſeruaretur.

Certam pannorum quantitatem quolibet anno conficere debeant.

§. 10. Inſuper tenerentur prædicti Alexander, & Fenizius ſtatim habitis pecuniis incipere, facere, & conficere, ac fieri & confici facere hic in Vrbe pannos cuiuſcumque generis, & in ſpecie conficere, & fabricare ſingulis annis, excepto primo anno, dictorum decem quolibet reliquorum nouem annorum, centum petias pannorum, vt dicunt mixtorum, & quinquaginta pannorum exquiſitorum, alias finnorum, & viginti quinque ſtameggiatorum nigrorum guadi de ſeptuaginta in octuaginta, vt vocant. Pannorum vero monachinorum etiam vigintiquinque petias, & totidem raſcæ, ac petias quinquaginta faiettæ. Non poſſent autem vllo modo pro pannis ſtameggiatis, monachinis, raſcæ, & faiettis huiuſmodi, lanam ex pellibus pecorum euulſam, quam alias appellant pelatam, adhibere, ſub pœna amiſſionis ipſorummet pannorum, & quinquaginta ſcutorum pro qualibet petia, & in fine cuiuſcumque anni docerent in Camera Apoſtolica ſe huiuſmodi pannos confeciſſe ſub reſtitutione illico facienda earum pecuniarum, quas receperint, & aliis pœnis ad beneplacitum dictæ Cameræ, ſeu præſidentium ipſius infligendis. Et caſu quo monachini, & raſcia, non ita expedite venderentur, poſſent de licentia tamen eorumdem præſidentium Cameræ Apoſt. dictæ tales pannos, ſeu confectionem ipſorum intermittere, & alios conficere, ita vt pecuniæ non remanerent inutiles, & pauperes haberent in quo ſe ad vitam ſuſtentandam exercerent. Cum hoc tamen quod dicti Alexander, & Fenizius teneantur continuo habere in eorum fundacho monachinos, raſciam, & alios pannos exquiſitos, Romæ confectos, & elaboratos, & alias, vt in ipſis capitulis, conditionibus, & ſeu ſtatutis plenius dicitur contineri. Quæ omnia per dictum Proſperum Cardinalem vt ſupra à nobis deputatum, approbata, & confirmata fuerunt.

Et modo idem Pont. ordinationes prædicta, & etiam ſtatuto Conc. Trid. non contraria confirmat.

§. 11. Propterea nos exercitium hoc magis, ac magis promoueri peroptantes, ac dilectos filios Collegium, ſeu ſocietatem Mercatorum artis lanæ dictæ Vrbis ad id excitare, eoſdemque ſpecialibus fauoribus & gratiis proſequi volentes, ac capitula, conditiones, & ſtatuta huiuſmodi rata habentes, illorumque omnium tenores, & qualitates, pro expreſſis habentes, & Alexandrum, & Fenizium, ac mercatores prædictos, & eorum ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, capitula, & conditiones, ac noua huiuſmodi, necnon vetera Collegij prædicti ſtatuta, ordinationes, felix regimen & gubernium ipſius Collegij, ſeu ſocietatis concernentia, ac alias licita & honeſta, nec ſacris Canonibus, aut Concilio Tridentino contraria, quæ deſcripta ſunt in quodam eiuſdem Collegij libro in membrana manu ſcripto, & coopertutis ligneis corio rubro tectis cópacto, cum quatuor non cartulatis, ſic incipien. (Cum hoc ſit, quod ex forma cuiuſdam ſtatuti, ac finien. in hunc modum, & onera ſuſtinendo recipiant, & honores, & aliis ... cartis, ſeu ſolis cartulatis, vt præfertur, ſcriptis, & ſic pro rubrica incipien. Incipiunt ſtatuta Mercatorum artis lanæ, & deinde hæc verba ſubiunguntur. In nomine Dei Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, & ad honorem, &c. Quæ quidem verba nigro colore ſine attramento ſunt ſcripta, in fine autem eiuſdem libri, videlicet vltimo fol. ſubſequens Notarij recognitio finem facit. Die 21. Ianuarij 1574. D. Horatius Fulcus Notarius medio iuramento tactis, &c. recognouit prædicta ſtatuta eſſe vniuerſitatis artis lanæ Vrbis in forma auctoritate Apoſt. per præſentes perpetuo approbamus, & confirmamus, ſupplentes ſingulos, tam iuris quam facti defectus, ſiqui deſuper interuenerint.

Cõſulibus concedit facultatem & ſtatuta mutandi & cognoſcendi cauſas concernentes artem lanæ, & quaſcumque licitas.

§. 12. Ac inſuper, nunc & pro tempore exiſtentibus dicti Collegij Conſulibus, vt in eorum Congregatione, ſtatuta & ordinationes prædicta, toties quoties pro rerum, & temporum qualitate expediens fuerit reformare, corrigere, & in toto vel in parte mutare, & de nouo condere. Ac de omnibus & ſingulis cauſis, tam ciuilibus quam criminalibus, ſeu mixtis, etiam ratione prætextorum lanæ artem concernentibus, iuxta prædicta ſtatuta, & ordinationes in futurum recognoſcere, eaſque decidere, & terminare, ac etiam pœnas per dicta ſtatuta contra non obſeruantes illa, aut alias impoſitas augere, ſeu immutare libere & licite valeant. Ita quod cauſæ prædictæ per modernos, & pro tempore exiſtentes d. Vrbis Gubernatorem, Senatorem, & Conſeruatores, alioſque Capitolinos Iudices, & ceteros etiam maiores Magiſtratus quouis prætextu vel colore reaſſumi non poſſint. Quodque dum ipſi Conſules in vnum conuenerint, aut totum Collegium prædictum congregabunt, pro negotiis d. artis lanæ licentiam à dilectis filiis dictæ Vrbis Conſeruatoribus petere minime teneantur, concedimus, & facultatem, eoſdemque ad hunc effectum in Iudices ordinarios idoneos & competentes, coram quibus ſolis, qui dictam artem lanæ exercuerint, etiam pro creditis eorum ab Hebræis conſequendis, non autem coram Vrbis prædictæ Vicario, aut eius Vicegerente, nunc & pro tempore exiſtente, vel quoquam alio conueniri, & ipſos Hebræos conuenire debeant, perpetuo conſtituimus, ac deputamus.

Clauſula præſeruatiua.

§. 13. Decernentes præſentes literas ſemper & in perpetuum ab omnibus vtque inuiolabiliter obſeruari, ac ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum à nobis, & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, Sedeque Apoſtolica pro tempore emanatis reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, & ad quorumuis inſtantiam, & etiam Motu proprio conceſſis comprehendi: ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in validiſſimum ſtatum reſtitutas, & de nouo etiam ſub data per eoſdem

Collegium,

Collegium, ſeu ſocietatem eligenda conceſſas, ac validas & efficaces eſſe cenſeri.

Decretum irritans.

§. 14. Et ſic per quoſcumque Iudices, ordinarios & delegatos, etiam S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate iudicari & definiri debere, ac irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derog.

§. 15. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. necnon tam dictæ Vrbis, quam aliarum quarumcumque Ciuitatum, & locorum dicti Status noſtri mediate vel immediate ſubiectorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſt. quibuſuis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac clauſulis in contrarium forſan quomodolibet conceſſis. Quibus omnibus etiam ſi de illis ſpecialis ſpecifica, & ad verbum expreſſa mentio habenda eſſet illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. An. 1. 18. Decemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die decimo octauo Decembris, milleſimo quingenteſimo octuageſimo quinto, Pont. noſtri anno, primo.

XV. De Viſitandis certis hic ſtatutis temporibus, Sanctorum Petri & Pauli de Vrbe liminibus, &c. ab Epiſcopis, Patriarchis, & aliis Eccleſiarum Primatibus.

Illi Prælati Romano Pont. aut Congregationi Cardinalium ſuper Interpretatione & executione Conc. Trid inſtitutæ, de Statu ſuarum Eccleſiarum rationem reddunt, vt infra in conſt. 74. Immenſa *in* §. *Congr.* 8.

Edita A. D. 1585.

SIXTVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

ROmanus Pontifex, Beatiſſimi Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſor, in altiſſima militantis Eccleſiæ ſpecula, diuina diſpoſitione collocatus, ex credito ſibi Apoſtolicæ ſeruitutis officio omnium Eccleſiarum ſolicitudinem habere, totiuſque Dominici Gregis, qui vnius ſanctæ Catholicæ & Apoſtolicæ Eccleſiæ per vniuerſum Orbem terrarum diffuſæ, ſacro ouili concluditur, curam gerere tenetur. Huius vero tam grauis & ingentis oneris angelicis plane humeris formidandi, magnitudinem, vt facilius ferre poſſit, venerabiles fratres ſuos Catholicos Epiſcopos in partē ſuæ ſolicitudinis aduocauit; qui tamquam ſeniores in populo Dei, pleni ſapientiæ ſpiritu, in ſua quiſque paſtorali vigilia excubantes, illius ſupremi in terris paſtoris immenſos labores ſubleuarent, in quo vno, Deo auctore, plenitudo reſidet poteſtatis. Nimirum, vt Epiſcoporum opere, & adiumento, vbique locorum gregis ſibi commiſſi vultum agnoſceret; & ſpiritualium ouium morbos intelligeret, curationeſque adhiberet, atque ex ſui muneris officio, perdita requireret, abiecta reduceret, confracta alligaret, infirma conſolidaret, pinguia, & fortia cuſtodiret: denique aſſiduis paſtorum vocibus admonitus, de toto Eccleſiarum ſingularum ſtatu certior redderetur, ne quicquam omnino illum lateret earum rerum quas ad Dei gloriam augendam, ad Chriſtianam religionem propagandam, ad animarum ſalutem procurandam neceſſario eumdem ſcire, atque intelligere oportet, vt omnibus cognitis & examinatis, pro ea quæ ſibi à Chriſto Domino tributa eſt, ſumma poteſtate, alia in vinea Domini Sabaoth euellat; alia plantet, alia ædificet, alia deſtruat, quemadmodum ex rerum & temporum conditione ſalubrius in Domino viderit expedire.

Epiſcopi, &c. ex antiquo viſitare certis temporibus limina Apoſtolorum conſueuerant.

§. 1. Ob quas ſane cauſas iure optimo, & Spiritus Sancti inſtinctu, à ſanctiſſimis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris iam ab antiquiſſimis temporibus inſtitutum eſt, & per multas ætates magno Eccleſiæ Dei commodo obſeruatum, vt ſinguli Epiſcopi, Archiepiſc. Primates, & Patriarchæ, certis præſcriptis temporibus, per ſe ipſos, vel per certum eorum Nuncium, omni occaſione ſepoſita, Beatiſſimor. Apoſtolor. Petri & Pauli, qui hanc Almam Vrbem ſuo ſanguine conſecrarunt, limina, tamquam fidei petram, & totius ſacerdotalis vnitatis fontem iureiurando ſe viſitaturos pollicerentur, atque ita S.R.E. matris ſuæ complexu recreati, & paterno Summi Pont. colloquio corroborati, ad Eccleſias ſuas regendas, alacriores & inſtructiores redirent.

Sed variis ex cauſis hoc inſtitutum refrixit.

§. 2 Ceterum hæc tam ſalutaris, atque neceſſaria conſtitutio, partim hominum negligentia, partim antiqui humani generis hoſtis aſtutia, variis etiam inſurgentibus temporum calamitatibus, valde refrixit, aliis alia atque alia impedimenta prætexentibus, in graue animarum ſuarum periculum, & quibus præſunt Eccleſiarum detrimentum. Nec vero dubitandū eſt, quod ſine maximo animi mœrore commemorare non poſſumus, pernicioſiſſimas hæreſes, quibus multis iam annis, hominum peccatis ita promerentibus, Eccleſia vexatur, & Chriſti Domini veſtis dilaceratur, ex eiuſmodi ſalutiferæ viſitationis intermiſſione partim ortas eſſe, partim latenti progreſſione magnum incrementum accepiſſe. Nam ſi celeriter in ipſo naſcentis mali initio, ab ipſis Epiſcopis pro rei grauitate ad Romanum Pontificem relatum eſſet, ſane illius prouidentia & auctoritate ſtatim venenatæ ſtirpes ex agro Domini euulſæ eſſent, & diabolici ignis ſcintillæ ſubito oppreſſæ, atque reſtinctæ, in tot flammas & luctuoſa incendia non erupiſſent.

Hoc ideo Pōt. præcipit omnibus Prælatis ad Eccleſiam promouendis aut transferendis, quod limina Apoſtolorum ſtatutis hic temporib. viſitare teneāt, & etiam Pōt. de paſtorali eorum officio rationem reddere & mandata Apoſt. diligentiſſime exequi.

§. 3. Hæc, atque alia grauiſſima incommoda, cum primū ad ſummum Apoſtolatus apicem, meritis licet imparib. Deo ita volente, vocati ſumus, attentius conſiderantes, non ſolum ex intimis animi ſenſibus indoluimus, ſed ſtatim de adhibendo remedio, diuina gratia adiutrice, cogitare cœpimus. Viget enim nos Dei timor, & acres animo noſtro ſtimulos, dies noctēque ſubiicit, quemadmodum in tremendo illius iudicio, adminiſtrationis noſtræ rationem reddamus. Nam ſi huic tanto malo, quod magis quotidie ingraueſcit, non occurramus, non poſſumus nobis ipſis non valde timere, cum crebro in mentem veniant, & quaſi aures noſtras perſonent ſacræ illæ voces, comminationis, & terroris plenæ. Fili hominis ſpeculatorem dedi te domui Iſrael, & ſanguinem eius de manibus tuis requiram. Et quod Petro à Domino dictum eſt. Confirma fratres tuos. Et illud Apoſt. Pauli, quod tanto magis ad nos pertinet quanto maiorem præter ceteros, paſtoralis officij curam ſortiti ſumus. Attendite vobis & vniuerſo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus poſuit Epiſcopos regere Eccleſiam Dei, quam acquiſiuit ſanguine ſuo. Quocirca eorumdem prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærentes, ſimulque modum & temporum ſpatia Eccleſiarum earumdem Præſulibus, pro cuiuſque interuallo, & locorum diſtantia moderantes, hac perpetua conſtitutione ſancimus, decernimus, & mandamus, vt omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, Epiſcopi, per vniuerſum terrarum Orbem conſtituti à nobis deinceps ordinandi, etiamſi Cardinalatus honore præfulgeant, antequam munus conſecrationis ſuſcipiant, ſeu eis conſecratis pallium de B. Petri corpore ſumptum tradatur, aut ſi ad aliam Eccleſiam transferantur, antequam illius regimini & adminiſtrationi ſe immiſceant ſi quidem præſentes in Curia fuerint, in manibus S.R.E. Diaconi Card. ordine prioris, ſi vero abſentes in manibus Antiſtitis, qui ad impendendum munus prædictum, aut ad tradendum pallium huiuſmodi à Sede Apoſt. delegabitur, iurent iuxta formulam in libro Cācell. Apoſt. quinterno appellato, nuper deſcriptam, ſe Beatiſſimorum Apoſtolorum Petri & Pauli limina, ſtatutis in hac noſtra conſtitutione temporibus, perſonaliter, ac per ſe ipſos viſitaturos ac nobis & ſucceſſoribus noſtris pro tempore exiſtentibus Romanis Pontificibus rationem reddituros de toto eorum paſtorali officio, deque rebus omnibus ad ipſarum quibus præſunt Eccleſiarum ſtatum, ad Cleri & Populi diſciplinam, animarum denique, quæ illorum fidei creditæ ſunt ſalutem quouis modo pertinentibus, & viciſſim mandata Apoſtolica recepturos, & quam diligentiſſime executuros.

§. 4. Quod

Et legitime impediti, per certum Nuncium hæc adimplebunt.

§. 4. Quod ſi legitimo impedimento detenti fuerint, iurent ſe prædicta omnia adimpleturos per certum nuncium ad id ſpeciale mandatum habentem, & de gremio ſuorum capitulorum, aut alium in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutum, ſeu alias perſonatum habentem, aut ſi huiuſmodi hominem Eccleſiaſtica dignitate, & perſonatu præditum non habeant, per diœceſanum ſacerdotem, & ſi Clero careant, omnino per aliquem alium preſbyterú, ſæcularem vel regularem ſpectatæ probitatis, & religionis, de ſupradictis omnibus plene inſtructum. De huiuſmodi autem impedimento docere debeant per legitimas probationes, ad dictum primum Diaconum Cardinalem, per ſupradictum Nuncium tranſmittendas.

Idem Pont. hortatur, vt opera ipſorum Epiſcoporum aut aliorum, à Sede Apoſt. auxilia & ſubſidia petant.

§. 5. Quin etiam Principes temporales, ſi quid pro eorum pietate, & erga hanc Apoſtolicam Sedem obſeruantia, Romano Pontifici voluerint ſignificare, eoſdem, ſiue Epiſcopos, ſiue alios qui ab eis mittentur, fidos habebunt nuncios ac relatores, quorum opera ab eadem Sede pro illorum dominiis, ditionibus, & rebus firmandis, ac ſtabiliendis, & cum Dei & ſanctæ religionis cauſa, ſine qua tuto conſiſtere haud poſſunt, coniungendis, opportuna ſinceræ charitatis officia, conſilia, atque ſubſidia expectare certo poterunt.

Tempus præſcribitur omnibus Prælatis ad explendum ſacra viſitationis officium.

§. 6. Ad hoc autem debitum viſitationis officium commode explendum ſupradicti omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiſc. & Epiſc. Itali videlicet, vel ex Italicis Inſulis, vnde in Italiam commodius tranſiri poteſt, veluti Siculi, Sardi, Corſi, & alij adiacentium Prouinciarum Italiæ ac etiam Dalmatiæ & Græcarum, quæ e regione ipſis Italiæ & Siciliæ oris ſunt, tertio anno; Germani vero, Galli, Hiſpani, Belgæ, Bohemi, Vngari, Angli Scoti, Iberni & ceteri omnes, qui in Europa ſunt citra mare Germanicum, & Balticum, ac omnium Inſularum maris mediterranei, quarto anno, & qui intra Europæ fines ſunt, his Prouinciis remotiores, ac etiam Africani littoribus noſtris aduerſi, ac inſularum maris Oceani Septentrionalis & Occidentalis Europæ & Africæ citra continentem noui Orbis, tam qui nunc ſunt, quam qui ad Catholicam fidem per miſericordiam Dei, aliquando redierint, quinto anno. Aſiatici vero & qui extra Aſiam, & in aliis nouis terris Orientalibus, Meridionalibus, Occidentalibus, & Septentrionalibus, tam in Inſulis quam in continentibus, & denique in quibuſlibet mundi partibus decimo anno iter ſuſcipiant; & Deo concedente perficiant. Idemque inſtitutum tertio quoque, quarto, quinto, & decimo anno repetant & obſeruent. Hæc autem annorum ſpatia tempore ſuſcepti muneris conſecrationis vel pallij traditionis, aut tranſlationis, vt præfertur, incipiant. Quæ ne longius differatur, Volumus quod tempus qualecumque excurſum alicui ex ſupradictis Præſulibus, qui ſiue morte præuentus, ſiue alia quacumque de cauſa ob non finitum tempus ei præſcriptum, dicta limina non viſitauerit, ita illius ſucceſſori effluxiſſe, & excurriſſe intelligatur, vt termino ipſo iuxta prædeceſſoris ſui iuſiurandum completo debitam tunc viſitationem quamprimum conficere teneatur.

Obedientiam Prælatis indicit.

§. 7. Hi vero ex ſupradictis Antiſtitibus, qui hactenus ab hac ſancta Sede ordinati ſunt, aut dictum pallium ab ea ſuſceperunt, aut ad aliam Eccleſiam tranſlati ſunt, prout vtique diſtantia locorum, & temporum interualla præſcripta ſunt, ad ſupradicta omnia obſeruanda à die publicationis præſentis conſtitutionis omnino teneantur. Iubemus igitur in virtute ſanctæ obedientiæ ſupradictis omnibus Antiſtitibus, præſentibus, & futuris, vt viſitationem prædictam, ſibi ſuiſque Eccleſiis adeo vtilem ac neceſſariam, iuxta præſcriptam formulam omnino conficiant.

Inobedientibus pœnas imponit.

§. 8. Si vero, quod abſit, non egerint, eos ab ingreſſu Eccleſiæ, ac etiam ab adminiſtratione, tam ſpiritualium quá temporalium, necnon à perceptione fructuum ſuarum Eccleſiarum, à Capitulis, eorum omni, exceptione, & mora ceſſante; interim libere exigendorum, & in opus fabricæ, ſeu ornamentorum Eccleſiæ emptionem, prout maior exegerit neceſſitas, inſumendorum, ipſo facto tamdiu ſuſpenſos eſſe volumus, donec à contumacia reſipiſcentes relaxationem ſuſpenſionis huiuſmodi à Sede prædicta meruerint obtinere.

Clauſulas & contrariorum derogatorias apponit.

§. 9 Non obſtan. priuilegiis, Abſolutionibus, indulgentiis & aliis conceſſionibus de non viſitándis liminibus eiuſmodi quibuſcumque Eccleſiarum Prælatis & per quoſcumque Rom. Pont. ac etiam nos & dictam Sedem ex quibuſuis cauſis, perpetuo vel ad tempus, conceſſis, extenſis & innouatis, quæ omnia contra præmiſſa quicquá nolumus ſuffragari, aliiſque contrariis quibuſcumque. Ceterum nos ſaluti & conſcientiæ ſecuritati eorum Præſulum, qui ad huiuſmodi viſitationem obligati, eam contra iuſiurandum hucuſque diſtulerunt, conſulere volentes, eos ſingulos à periurij reatu, & à Canonicis, Apoſtolicíſque omnibus ſententiis, quas propterea incurrerunt, auctoritate præſentium abſoluimus, quos tamen pro exceſſu huiuſmodi eleemoſynam, quantam & cui, vel quibus eorum Confeſſarius ſtatuerit applicandam, volumus erogare.

Exemplis etiam fides tribuitur.

§. 10. Quia vero difficile nimis eſſet præſentes literas quocumque illis opus perferri, volumus quoque, vt earum exemplis etiam impreſſis, manu Notarij publici, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis, eadem prorſus adhibeatur fides, quæ eiſdem præſentibus, etiam in d. quinterno deſcribendis haberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

D. P. Ann. 1. 20. Decemb.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1585. 13. Cal. Ian. Pont. noſtri anno 1.

Publicatio.

Anno a Natiuitate D. 1585. indict. 13. die vero 10. menſis Decemb. Pont. Sanctiſſ. D N D. Sixti diuina prouidentia Papa V anno 1 retroſcripta literæ affixæ fuerunt, in valuis, ſeu portis S. Io. Lateran. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, & necnon Cancell. Apoſt, & in acie Campi Floræ. & per aliquod temporis ſpatium dimiſſa per nos Ioannem Freyle, & Nicolaum Taglietum Sanctiſſ D N. Papæ Curſ.

Alex Parabincus Mag. Curſ.

XVI.

Innouatio feſtiuitatis S. Nicolai de Tolentino, Ordinis Fratrum Eremitarum S. Auguſtini. duplici officio die 10. menſis Septembris celebrandæ.

Canonizationem huius Sancti, & ſuæ feſtiuitatis primæuam inſtitutionem fecit Eug. IV. vt ſup. in eius conſt. 17. Licet.

Edita A. D. 1585.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SAncta Romana vniuerſalis Eccleſia, quos Omnipotens Deus ſicut Sol in conſpectu ſuo fulgentes in Cœlo coronat, pro cultu & admirabili honore, per anni circuitum, die vt plurimum, qua eos ad cœleſtia regna migrare contingit in terris voluit venerari, vt eorum Chriſtifideles glorioſa memoria incenſi, & exemplis inflammati per exercitium bonorum operum piis etiam ſuffragiis adiuti, diuinæ Maieſtatis gloriam in Sanctis ſuis agnoſcere, & ipſius beneficia promereri facilius valeant.

S. Nicolaus virtutibus & miraculis clarus fuit.

§. 1. Ad hunc itaque laudabilem Sanctorum numerum B. Nicolaus Tolentinas, de cuius vita, conuerſatione, & ſancta obdormitione in Domino Tolétinates gloriantur, regularia S. Auguſtini Eremitarum inſtituta amplexus, cum tanta vitæ puritate, & integritate contendit, vt ipſius viri ſanctitas longe lateque per diuerſas mundi regiones ad Indos vſque Occidentales, propagata diffuſaque ſit.

Ioan. XXII. & Innoc. VI. illius canonizationem cœperunt, & Eugen. IV. perfecit.

§. 2. Hunc itaque miraculorum ſignis, in quo inexhauſta Dei benignitas, in vita ac poſt mortem operari voluit, adducti fel. rec. Ioannes XXII. & Innocentius VI. primo in numerum Sanctorum referre concurrerunt, & deinde piæ mem. Eugenius IV. Rom. Pont. prædeceſſores noſtri eorumdem Sanctorum Catalogo ſolemni ritu adſcripſit.

Poſtea omne ſchiſma ceſſauit.

§. 3. Poſt cuius relationem inter numerum Sanctorum celeberrimum maximumque illud miraculum extitit, quod Eccleſia Rom. iam per annos amplius quinquaginta ſchiſmatum diſſidiis grauiter afflicta, huius Beati viri meritis & interceſſione ſublatis erroribus, pacem, præter ſpem, ſummam conſecuta eſt.

Hic Pont. illius feſtu duplici officio agi mandat.

§. 4. Quare nos qui Eccleſiæ Firmanæ, in cuius diœc. oppidum

oppidum S. Angeli, vbi Sanctus ipſe Nicolaus eſt ortus, conſiſtit in minoribus conſtituti præfuimus, nomen & ſanctitatem ipſius B. Nicolai dignis, quantum noſtra patitur infirmitas honoribus decorare volentes, hac præſenti noſtra conſtitutione mandamus, vt eiuſdem B. Nicolai Confeſſoris glorioſi dies feſtus quarto idus Septemb. agatur, duplicique poſthac, & proprio, & vbi propria non erunt, de Communi Confeſſorum non Pontificum officio per cunctas totius Chriſtiani Orbis Eccleſias ſingulis annis perpetuis futuris temporibus celebretur, & in Calendario Romano cum duplicis feſti adiectione inſcribatur. Sicubi vero feſtus B. Nicolai dies ſupradictus, ex fidelium deuotione ſeu conſuetudine, præcepto aut indulto Apoſt. maiori aliqua celebrari conſueuerit obſeruantia, ea omnino ibidem retineatur.

Prælatis iniūgit, vt obſeruari faciant. §. 5. Mandantes omnibus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ceteriſque Eccleſiarum Prælatis in toto Orbe terrarum conſtitutis, vt faciant in ſuis quiſque Eccleſiis, prouinciis, ciuitatibus, & diœceſibus, præſentes noſtras literas ſolemniter publicari, & ab Eccleſiaſticis perſonis ſæcularibus, & quorumuis Ordinum regularibus, omnino obſeruari, quamuis in vltimis Breuiarii & Miſſalis reformationibus adnotatio huius ſolemnitatis poſita non fuerit.

Tranſumptis credi iubet. §. 6. Volumus quoque, vt præſentium exemplis etiam impreſſis, manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides vbique locorum & gentium adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. Ann. 1. 23. Decemb. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1585. 10. Cal. Ianuar. Pontificatus noſtri anno primo.

Publicatio. *Anno à Natiuitate D. 1586. Indict. 14. die vero 28. menſis Ian. Pont. Sanctiſſ. D. N. D. Sixti diuina prouidentia PP. V. anno 1. retroſcripta litera Apoſtolica affixa, lecta, & publicata fuerunt, in valuis ſeu portis Eccleſiarum S. Io. Lateranen. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancell. Apoſt. & in acie Campi Floræ, & per aliquod temporis ſpatium in ipſis valuis dimiſſa, per nos Io. Freyle, & Nicolaum Taglietum S. D. N. Papæ Apoſt. Curſ.*

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

XVII. Contra exercentes artem Aſtrologiæ iudiciariæ, & alia quæcumque diuinationum genera, libroſque legentes vel retinentes.

De eiuſmodi diuinationum ac ſortilegiorum materia extant plures prædeceſſorum conſtitutiones indicatæ ſuperius in conſt. 1. Innoc. VIII. Summis.

Contra Aſtrologos Iudiciarios de ſtatu Reipublicæ Chriſtianæ, vel Sedis Apoſt. ſeu Vita Rom. Pont. aut eius conſanguineorum iudicia facientes, vel ipſos Aſtrologos deſuper conſulentes cum innouatione huius ſanctionis, conſt. edidit S. D. N. Vrb. VIII. quam habes 4. tom. n. 113. *Inſcrutabilis.* Qui poſtea prohibuit omnes libros hac de materia tractantes, vel aliter prohibitos, licentiaſque illos habendi & legendi reuocauit in conſt. ſeq. 114. *Apoſtolatus.*

Edita A. D. 1585. **SIXTVS EPISCOPVS,** *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Multa mala prouentiunt ex arte Aſtrologia iudiciaria, Magica, Negromantia & ſimilium. COeli & Terræ Creator Deus, quem vnum Omnipotentem corde credimus ad iuſtitiam, & ore confitemur ad ſalutem, etſi homini, quem ad imaginem & ſimilitudinem ſuam creauit, mentem dederit, quæ non ſolum diuino fidei lumine illuſtrata, myſteria illa cognoſceret, quæ humanam intelligentiam ſuperant, ſed etiam naturæ ſuæ vi, magno licet cum labore, præclara multa inueſtigaret, atque intelligeret; tamen vt ſuperbum animal homo non altum ſaperet, ſed timeret, & immenſam Conditoris ſui maieſtatem humi ſtratus veneraretur, ſibi ſoli eorum quæ euentura ſunt, ſcientiam & futurarum rerum cognitionem reſeruauit. Solus enim ipſe, cuius oculis omnia nuda & aperta ſunt, & ad internas hominum cogitationes penetrat, & conſequentes eorum actiones intuetur, ſolus ipſe, qui vocat ea quæ non ſunt, tamquam ea quæ ſunt, omnia præſentia, & ante oculos poſita habet, ſolus denique omnia & ſingula quæcumque totius temporis decurſu, & ſæculorum ætatibus futura ſunt, ab omni æternitate nouit, & admirabili prouidentia diſpoſuit, quæ non modo humanæ mentis imbecillitas ignorat, ſed nec dæmones ipſi præſentire poſſunt. Quare idolorum in futuris annunciandis falſitatem & imbecillitatem, & eorum, qui eis cultum adhibebant, vanitatem irridet Spiritus Sanctus apud Iſaiam illis verbis. Annunciate quæ ventura ſunt in futurum, & ſciemus, quia Dij eſtis vos & in nouo teſtamento Chriſtus Dominus diſcipulorum ſuorum de futuris euentibus paulo cupidius inquirentium, interrogationem graui illa reſponſione retudit, qua etiam omnium fidelium ſuorum curioſitatem coercuit. Non eſt veſtrum ſcire tempora vel momenta, quæ Pater poſuit in ſua poteſtate. Nec vero ad futuros euentus & fortuitos caſus præcognoſcendos (futuris euentibus ex naturalibus cauſis neceſſario vel frequenter prouenientibus, quæ ad diuinationem non pertinent dumtaxat exceptis) vllæ ſunt veræ artes aut diſciplinæ, ſed fallaces & vanæ improborum hominum aſtutia, & dæmonum fraudibus introductæ, ex quorum operatione, conſilio vel auxilio omnis diuinatio dimanat, ſiue quod expreſſe, ad futura manifeſtanda inuocentur, ſiue quod ipſi prauitate ſua, & odio in genus humanum occulte, etiam præter hominis intentionem ſe ingerant & intrudant vanis inquiſitionibus futurorum, vt mentes hominum pernicioſis vanitatibus & fallaci contingentium prænunciatione implicentur, & omni impietatis genere deprauētur. Quæ quidem ipſis cognita ſunt, non diuinitate aliqua, nec vera futurarum rerum ſcientia, ſed naturæ ſubtilioris acumine, & aliis quibuſdam modis, quod hominum obtuſior intelligentia ignorat. Quamobrem dubitandum non eſt, in huiuſmodi futurorum contingentium & fortuitorum euentuum inquiſitione & præcognitione, diaboli operationem ſe fallaciter immiſcere, vt ſua fraude ac dolis, miſeros homines à via ſalutis euertat, & laqueo damnationis inuoluat. Quæ cum ita ſint nonnulli hæc fideliter & religioſe vt deberent, non attendentes, ſed curioſa ſectantes, grauiter Deum offendunt, errantes ipſi & alios in errorem mittentes; tales in primis ſunt Aſtrologi olim Mathematici, Genethliaci, & Planetarij vocati; qui vanam falſamque ſyderum & aſtrorum ſcientiam profitentes, diuinæque diſpoſitionis ordinationem, ſuo tempore reuelandam præuenire audaciſſime ſatagentes, hominum natiuitates ſeu genituras ex motu ſyderum, & aſtrorum curſu metiuntur, ac iudicant futura, ſiue etiam præſentia & præterita occulta, atque ex puerorum ortu & natali die, ſiue quauis alia temporum & momentorum, vaniſſima obſeruatione & notatione, de vniuſcuiuſque hominis ſtatu, conditione, vitæ curſu, honoribus, diuitiis, ſobole, ſalute, morte, itineribus, certaminibus, inimicitiis, carceribus, cædibus, variis diſcriminibus, aliiſque proſperis, & aduerſis caſibus & euentibus præcognoſcere, iudicare, & affirmare temere præſumunt, non ſine magno periculo erroris & infidelitatis; cum S. Auguſtinus præcipuum Eccleſiæ lumen, eum qui hæc obſeruat, qui attendit, qui in domum recipit, qui interrogat, Chriſtianam fidem & baptiſmum præuaricaſſe affirmet, vt illos merito Apoſtolus arguat atque increpet illis verbis: Dies obſeruatis & menſes & tempora & annos; timeo vos ne forte ſine cauſa laborauerim in vobis. Hi igitur leuiſſimi & temerarij homines in miſerandam animarum ſuarum ruinam, graue fidelium ſcandalum & Chriſtianæ fidei detrimentum, futuros rerum euentus, & quæcumque proſpere vel aduerſe obuentura ſunt, ac actus humanos, ea denique quæ cum ex libera hominū voluntate proficiſcuntur, aſtris ſyderibuſque adſcribunt, eiſque eam facultatem, vim, ſeu virtutem & efficaciam tribuunt ſignificandi futura & ad præcognita ita inclinandi, vt ſic omnino nec aliter euentura ſint, atque ob eam cauſam de iis rebus omnibus iudicia facere, prognoſtica, prædictiones, & præcognitiones ſibi aſſumere, & palam venditare non dubitant; quibus pauci rudes & imperiti, aliique nimis creduli & imprudentes tantam fidem præſtant, vt ex huiuſmodi iudiciorum, & prædictionum præſcri-

pto, aliquid certo eſſe credant aut ſperent, quorum ſane & mendacium magiſtrorum temeritas, & infelicium diſcipulorum credulitas magnopere deploranda eſt, qui vel diuinis literis admoniti non intelligunt hominis præſtantiam, cui Cœli & Stellæ, & clariſſima Cœli ſydera, Sol & Luna, Deo ita diſponente, non imperant, ſed inſeruiunt, ſic enim Moyſes populum Dei, vt hunc errorem caueret, præmonebat. Ne forte eleuatis oculis, ad Cœlum, videas Solem & Lunam, & omnia aſtra Cœli, & errore deceptus adores ea, & colas, quæ creauit Dominus Deus tuus in miniſterium cunctis gentibus, quæ ſub Cœlo ſunt. Sed quid ſydera mirandum eſt homini ſeruire? nonne nobiliſſimæ intelligentiæ Angeli ipſi, omnes ſunt adminiſtratorij ſpiritus, in miniſterium miſſi propter eos, qui hæreditatem capiunt ſalutis? nam rationales oues, ita diligit Deus, vt non ſolum Epiſcopos, quemadmodum à S. Ambroſio ſcriptum eſt, ad tuendum gregem ordinauerit, ſed etiam Angelos deſtinauerit. Præclare etiam S. Hieronymus: Magna dignitas animarum, vt vnaquæque habeat ab ortu natiuitatis in cuſtodiam ſui Angelum delegatum. Quod ſi Angeli homines cuſtodiunt, quid aduerſus Angelorum cuſtodiam & tutelam aſtra moliri, aut efficere poterunt. quæ cum ipſis Angelis nullo modo ſint comparanda? Nec ſane hoc loco prætereunda eſt eximij Eccleſiæ Doctoris, & Beatiſſimi Pontificis Magni Gregorij ſententia qui Priſcillianiſtas hæreticos vnumquemque hominem ſub conſtitutionibus ſtellarum naſci putantes, magno rerum & verborum pondere confutat. Abſit, inquit, a fidelium cordibus, vt aliquid eſſe Fatum dicant, vitam quippe hominum ſolus hanc conditor, qui creauit adminiſtrat, neque enim propter ſtellas homo, ſed ſtellæ propter homines factæ ſunt, etſi ſtella fatum hominis eſſe dicitur, ipſis ſuis miniſterijs, ſubeſſe homo perhibetur. Vtinam inſani homines hæc ſaperent & intelligerent, ac Dei monitis obtemperarent in Leuitico dicentis. Non declinetis ad Magos, nec ab Ariolis aliquid ſciſcitemini, vt polluamini per eos. Neque enim quæ Chriſtiana & vera pietas repellit ac dånat, tanto ſtudio inueſtigarēt, iiſdemque miſere ſe decipi, atque irretiri paterentur. Sunt etiam inanes quidā homines & curioſi vel impij & irreligioſi, qui futurarum & occultarum aliarū rerū notitiam adeo anxie habere ſtudent vt ob eadē prænoſcenda, & inueſtiganda in diuinæ legis offenſionē multipliciter incurrāt. Alij enim Geomantiæ, Chiromātiæ, Necromantiæ, aliiſque ſortilegijs & ſuperſtitionibus, non ſine Dæmonum ſaltem occulta ſocietate, aut tacita pactione, operā dare, ſeu illis, ac ſortibus illicitis taxillorum, granorum triticeorum, vel fabarum iactu vti non verentur. Alij verò aliquas priſtinæ & antiquatæ, ac per Crucis victoriam proſtratæ idololatriæ reliquias retinentes, quibuſdam augurijs, auſpicijs, ſimilibuſue ſignis, & vanis obſeruationibus ad futurorum diuinationem intendunt. Alij autem ſunt, qui cum Morte fœdus ineunt, & pactum faciunt cum Inferno qui ſimiliter ad occultorum diuinationem, ad inueniendos theſauros, vel ad alia facinora perpetranda, etiam expreſſa cum Diabolo pactione facta, in manifeſta ſuarum perniciem animarum, nefarias magicæ artis incantationes, inſtrumenta & beneficia adhibent, circulos & diabolicos characteres deſcribunt. Dæmones inuocant, aut conſulunt, ab eis reſponſa petunt, aut accipiunt eis preces & thuris, aut aliarum rerum ſuffimenta, ſeu fumigationes, aliaue ſacrificia offerunt, candelas accendunt, aut rebus ſacris, vel Sacramentis, aut Sacramentalibus ſacrilege abutuntur, adorationis, genuflexionis, aut quæuis alia impietatis obſequia præſtant, cultum venerationemve tribuunt; aut annulum vel ſpeculum, aut paruas phyalas ſibi fabricant, aut fabricari curant ad Dæmones in eis alligandos, ſeu includendos, vt putant, ad reſponſa ab ipſis inde petenda, aut habenda. Alij præterea etiam in corporibus obſeſſis, vel lymphaticis, & phanaticis mulieribus Dæmones, de futuris, vel occultis rebus aut factis exquirunt, vt merito ab eis, quos Dominus in Euangelio tacere imperauit, vanas mendaceſque referant reſponſiones. Alij quoque præſtigiatores, frequentius vero mulierculæ quædam ſuperſtitionibus deditæ, in phyalis ſeu vaſculis vitreis aqua plenis, vel in ſpeculo accenſis candelis, etiam benedictis ſub nomine Angeli Sancti & Albi, Diabolum omnium malorum ſatorem ſupplices adorantes, vel in vnguibus, aut palma manus, quandoque etiam oleo perunctis eumdem omnium fallaciarum Architectum orant, vt ſimiliter futura vel occulta quæuis per ſpectra, & apparentes imagines, phantaſticas viſiones ſibi oſtendat, aut ab eodem patre mendacij Diabolo alijs incantationibus, aut varijs ſuperſtitioſis obſeruationibus, futurorum, & occultorum huiuſmodi veritatem quærunt, & hominibus prædicere contendunt. Quorum omnium, quos ſupra enumerauimus, conſimilis impietas parem exitum habet. nimirum, quod Dæmonis præſtigijs ac dolis tum qui diuinant, tum qui diuinationem expetunt illuſi ac deluſi miſerrime reperiuntur. Itaque cum futuros euentus in ſeipſis conſiderare antequam fiant, ſit Dei proprium, illud neceſſario conſequitur, vt Aſtrologi & alij prædicti qui huiuſmodi futura prænunciare aut prænoſcere quocumque modo niſi Deo reuelante audent, iniuſte atque imprudenter, quod Dei eſt ſibi aſſumant, & vſurpent. Sic fit, vt dum ab eis quod ſolius eſt Creatoris perperam creaturis tribuitur, diuina maieſtas grauiter lædatur, fidei integritas violetur, & animabus pretioſo Chriſti ſanguine redemptis, peſtis atque exitium importetur.

Ordinariis ideo iniunctum fuit vt huiuſmodi artes & libros extirparent, ſed extirpatio perfecta non fuit.

§. 2. Et licet iampridem regulis Indicis librorum prohibitorum ex decreto ſacri generalis Tridentini Concilij confecto, illud inter cetera conſtitutum fuerit, vt Epiſcopi diligenter prouiderent ne huiuſmodi Aſtrologiæ iudiciariæ libri, tractatus & indices legerentur vel haberentur, qui de futuris contingentibus ſucceſſibus, fortuitiſue caſibus, aut iis actionibus quæ ab humana voluntate pendent certo aliquid euenturum affirmare audent, permiſſis tamen iudicijs, & naturalibus obſeruationibus, quæ nauigationis, agriculturæ, ſiue medicæ artis iuuandæ gratia conſcripta fuiſſent. Libros vero omnes & ſcripta Geomantiæ, Necromantiæ, ſiue in quibus continentur ſortilegia, veneficia, auguria, auſpicia incantationes artis magicæ, prorſus reijci & aboleri curarent. Non tamen errorum, corruptelarum, delictorum & abuſuum prædictorum extirpationi vſque adeo prouiſum eſt, quin etiam adhuc in nonnullis locis, & apud plurimos curioſius vigeant, cum valde frequentet, detectis diaboli inſidijs, diuinationum, ſortilegiorum, & variarum ſuperſtitionum omnia plena eſſe in dies detegantur.

Hic itaque Pont. Aſtrologos iudiciarios, Mathematicos, Diuinatores, & ab Ordinariis, & ab Inquiſitoribus, iuxte coerceri mandat.

§. 3. Nos igitur, qui pro noſtro paſtoralis officij munere fidei integritatem inuiolatam conſeruare debemus, & animarum ſaluti proſpicere, quantum diuina gratia adiutrice poſſumus ex paternæ charitatis viſceribus optamus, damnantes & reprobantes omne genus diuinationum, quæ diabolo auctore ad fidelium deceptionem à prædictis curioſis vel perditis hominibus fieri ſolent. Cupiētes præterea ſanctam illam Chriſtianæ Religionis ſimplicitatem, præſertim vbi agitur de ſumma Creatoris Dei poteſtate, ſapientia, & prouidentia, ab omni erroris labe, integram atque incorruptam, vt par eſt, retinere. Volentes quoque prædictæ falſæ credulitati, ac huiuſmodi illicitarum diuinationum & ſuperſtitionum, deteſtabili ſtudio, & execrandis flagitijs, atque impuritatibus occurrere, vt de Chriſtiano populo merito dici poſſit, quod de antiquo Dei populo ſcriptum eſt. Non eſt augurium in Iacob. neque diuinatio in Iſrael. Hac perpetuo valitura conſtitutione, Apoſt. auctoritate ſtatuimus & mandamus, vt tam contra Aſtrologos, Mathematicos, & alios quoſcumque dictæ Aſtrologiæ artem, præterquam circa agriculturam, nauigationem, & rem magicam in poſterum exercentes, aut facientes iudicia, & natiuitates hominum quibus de futuris contingentibus ſucceſſibus fortuitiſque caſibus aut actionibus ex humana voluntate pendentibus aliquid euenturum affirmare audent, etiam ſi id ſe non certo affirmare aſſerāt, aut proteſtentur, quam contra alios vtriuſque ſexus, qui ſupradictas damnatas, vanas, fallaces, & pernicioſas diuinandi artes, ſiue ſcientias exercent, profitentur & docent aut diſcunt, quiue huiuſmodi illicitas diuinationes, ſortilegia, ſuperſtitiones, veneficia, incantationes, ac præmiſſa deteſtanda ſcelera & delicta, vt præfertur, faciant aut in eis ſe quomodolibet intromittunt, cuiuſcumque dignitatis, gradus, & conditionis exiſtant, tam Epiſcopi

&

& Prælati, Superiores, ac alij Ordinarij locorum, quam Inquiſitores hæreticæ prauitatis vbique gentium deputati, etiamſi in pleriſque ex his caſibus antea non procedebant aut procedere non valebant, diligentius inquirant & procedant, atque in eos ſeuerius Canonicis pœnis & alij eorum arbitrio animaduertant.

Librosq; huiuſ artium retineri vetat. §. 4. Prohibentes omnes & ſingulos libros, opera, & tractatus huiuſmodi iudiciariæ Aſtrologiæ, Geomantiæ, Hydromantiæ, Pyromantiæ, Onomantiæ, Chiromantiæ, Necromantiæ, Artis Magicæ, aut in quibus ſortilegia, veneficia, auguria, auſpicia, execrabiles, incantationes, ac ſuperſtitiones continentur, ac vt ſupra in memorato Indice interdictos ſub cenſuris & pœnis in eo contentis à quibuſcumque Chriſtifidelibus legi, aut quomodolibet retineri, ſed illos Epiſcopis & Ordinariis locorum, vel Inquiſitoribus prædictis præſentari & conſignari debere. Et nihilominus eadem auctoritate ſtatuimus & mandamus, vt contra ſcienter legentes, aut retinentes libros & ſcripta huiuſmodi, ſeu in quibus talia continentur, ſimiliter iidem Inquiſitores libere & licite procedant, ac procedere & pœnis condignis punire & coercere poſſint.

Clauſ. derog. §. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Iuſſio public. in Vrbe. §. 6. Vt autem præſentes noſtræ literæ ad communem omnium notitiam facilius deducantur, iubemus illas in valuis Baſilicarum S. Io. Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac in acie Campi Floræ affigi ſeu appendi, eiſque detractis ipſarum exempla etiam impreſſa eiſdem in locis affixa relinqui.

Et extra. §. 7. Et inſuper vniuerſis & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, locorum Ordinariis & Prælatis, necnon Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis vbilibet conſtitutis, per hæc committimus, & in virtute ſanctæ obedientiæ diſtricte præcipiendo mandamus, vt per ſe vel alium ſeu alios eaſdem præſentes literas; poſtquam eas receperint, ſeu earum notitiam habuerint, in ſuis & ſingulis parochialibus Eccleſiis, dum in eis populi multitudo ad diuina conuenerit, deinde vero ſemel in anno, & quoties eis expedire videbitur, vulgari ſermone publicent, aut publicari faciát.

Fides exemplorum. §. 8. Quia vero difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides facienda erit deferri, volumus vt earum tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, ac paruo ſigillo Sanctæ Romanæ & vniuerſalis Inquiſitionis, aut alicuius Prælati, vel Curiæ Eccleſiaſticæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra vbique locorum adhibeatur, quæ eiſdem originalibus literis adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel [illegible]ſtæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 1. 5. Ianuar. Datum [illegible]æ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1585. Nonis Ianuarij, Pontificatus noſtri anno 1.

Publicatio. *Anno a natiuitate Domini 1586. Indictione 14. die vero 9. menſis Februarij, Pontificatus Sanctiſsimi D.N.D. Sixti diuina prouidentia Papæ V anno 2. retroſcripta literæ Apoſt. affixa, lecta, & publicatæ fuerunt, in valuis ſeu portis S. Ioannis Lateranenſis & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe necnon Cancell. Apoſtol. & in acie Campi Floræ, & per aliquod temporis ſpatium a maſſa per nos Ioannem Frecle, & Nic[illegible] [illegible]ettum S.D.N. Papæ Curſ.*

Alex. Paraviacin Mag. Curſ.

XVIII. Quod feſtum S. Antonij Luſitani, de Padua nuncupati, ſub die 13. menſis Iunij duplici officio de cetero celebretur.

Su[illegible]. Sanctum canonizauit Gregor. IX. eiuſque feſtiuitatem inſtituit vt ſup. in eius conſtit. 4. Cum dicat.

Edita An. D. 1585. S I X T V S E P I S C O P V S,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. IMmenſa diuinæ ſapientiæ altitudo, cuius inſcrutabilia ſunt iudicia, dignata eſt olim per Prophetam teneare, Deum in Sanctis ſuis laudari velle. Quod nos ad eorumdem Sanctorum memoriam debita ſolemnitate celebrandam eo magis inuitæ, quia dum eorum merita recenſentur, virtutum quoque exempla fidelibus imitanda proponantur, vt per ea fideles ipſi gradientes, ad cæleſtem beatitudinem eorumdem Sanctorum ſuffragiis adiuti facilius valeant peruenire.

S. Antonij de Padua merita & laudes recenſentur. §. 1. Quapropter nos conſiderantes quod inter multos ſanctitate & doctrina præclaros viros, qui S. Franciſci veſtigia ſecuti fuerint B. Antonius Vlyſſiponenſis, Patauinus nuncupatus, eximiæ ſanctitatis vir fuit, qui ab ineunte ætate mundum, eiuſque illecebras veluti venenum aſpidum fugiens, Deo ſe dicauit, ipſiuſque Seraphici Franciſci inſtitutum, magna cum ſpe, deſiderioque martyrij religioſe eſt complexus, in ſuſcepta vitæ diſciplina progrediens, cooperante Domino, mundi, carnis & diaboli humani generis hoſtium egregiis dimicationibus triumphum reportauit, diuina propterea imbutus ſapientia, multiſque variiſque prouinciis peragratis, maxima hominum ab eo, qui lux, via, veritas, & vita eſt, aberrantium copia præclaris Chriſtianorum virtutum exemplis illuſtrauit, ac verbi Dei; quod velut imber de cœlo deſcendens, terramque inebrians facit eam germinare, pia fœcundaque prædicatione mentes hominum ſalutaribus præceptis fœcundauit, multoſque ad catholicæ doctrinæ lucem & verbis, & conſequentibus ſignis perduxit, ac demum diuerſis in vita, & poſt obitum miraculis clarus, ad permanentem illam, nullique mutationi obnoxiam patriam, recto atque incitato curſu euolauit, vbi in æternis cæleſtis regni manſionibus Beatus perfruitur.

Canonizatio eiuſdem refertur. §. 2. Ipſe autem a fel. record. Gregorio Papa IX. prædeceſſore noſtro, Sanctorum quos catholica veneratur Eccleſia, catalogo ſolemni ritu adſcriptus, in cœlo pro ipſa ſeu per Eccleſia apud Deum, vna cum omnibus Sanctis eiuſdem gloriæ conſortibus aſſidue, & pro peccatoribus intercedit.

Inſtitutio duplicis officij. §. 3. Quare vt eiuſdem beati viri qui Ordinis ipſius S. Franciſci profeſſor fuit, memoria à fidelibus crebrius recolatur, celebrique totius Eccleſiæ veneratione celebretur, Nos, & diuinis illius meritis adducti, & præcipue erga illum noſtræ deuotionis ſtudio excitati, hac præſenti conſtitutione præcipimus & mandamus, vt eiuſdem Beati Antonij de Padua nuncupati confeſſoris glorioſi dies feſtus Idibus Iunij, quo die ex hoc collachrymabili ſæculo ad cæleſtem patriam abiit, ſolemniter peragatur, ac ſub duplici minori; & proprio officio, atque vbi propria non erunt, de Communi Confeſſorum non Pontificum poſthac perpetuis futuris temporibus in omnibus vniuerſi Orbis Eccleſiis rite celebretur, & in Kalendario cum duplicis feſti adiectione inſcribatur; ſicubi vero dies ſupradictus ex fidelium deuotione, ſeu conſuetudine aut præcepto vel indulto Apoſtolico maiori obſeruantia, etiamſi duplici maioris in die feſti, & duplici minoris per octauam, vt apud Fratres eiuſdem Ordinis Sancti Franciſci, celebrari conſueuerit, id omnino ibidem retineatur.

Iuſſio eam obſeruandi. §. 4. Præcipientes omnibus & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ceteriſque Eccleſiarum Prælatis, ac quorumcúmq; regularium locorum, & Ordinum ſuperioribus, quatenus in ſuis quiſque Eccleſiis, prouinciis, ciuitatibus & diœceſibus, ac regularibus locis præſentes literas ſolemniter publicari, & ab omnibus Eccleſiaſticis perſonis tam ſæcularibus quam quorumuis Ordinum regularium ſecundum ritum S. R. E. officium perſoluentibus, omnino obſeruari faciant, ſi in Breuiarij & Miſſalis reformationibus nuper editis præfata ſolemnitas appoſita non fuerit.

Tranſumptorum fides. §. 5. Quoniam autem difficile eſſet eaſdem præſentes ad ſingula Orbis loca peruenire, volumus, & Apoſtolica auctoritate decernimus, vt earum tranſumptis & exemplis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides vbique gentium & locorum adhibeatur, quæ ipſis præſentibus literis adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 1. 14. Ianuar. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1586. 19. Kalend. Februarij Pontificatus noſtri anno 1.

XIX. Innouatio indulti Capitulo ſacroſanctæ Lateranen. Eccleſiæ de Vrbe conceſſi, dandi licentiam in eius locis, erigendi loca pia, accedente licentia Ordinariorum, quibus ſubiecta remaneant.

Hæc Lateranenſis Eccleſia, ſupremum locum obtinet, ſuper omnes Vrbis & Orbis Eccleſias, & centenaria gaudet præſcriptione, vt videre eſt ſupra in Greg. XI. conſt. 1. Super. *vbi aliorum Pontificum bullas indicaui.*

Edita A. D. 1586.

SIXTVS PAPA QVINTVS.
Dilecti filij, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

Proœmium.

SI cunctas per Orbem terrarum diffuſas Eccleſias in eorum iuribus, & priuilegijs libenter conſeruare ſtudemus, multo magis & ampliori ſollicitudine erga ſacroſanctam Baſilicam noſtram Lateranenſem de Vrbe, quam Summi Romani Pontifices illorum Patriarchium eſſe voluerunt, id facere tenemur, ac proinde quæ ab eiſdem, pro decore & commodo illius, necnon diuinis obſequiis ibidem inſiſtentium emanarunt, ſi quandoque reuocata fuiſſe conſtat, quantum cum Deo poſſumus, adhibito moderationis remedio innouare congruum cenſemus.

Bonifac. IX. ſtatuit quod quilibet in locis ad Eccleſiã Lateranen. ſpectãtib. loca pia erigere poſſet, illaque ſub mero & mixto imperio & diſpoſitione Capituli & Archipresbyteri extarent, ſed Bonifacij bullam hic nõ habes.

§. 1. Sane cum dudum fel. recordat. Bonifacius Papa IX. prædeceſſor noſter, qui ſingularem deuotionis affectum ad eamdem gerebat Baſilicam, cuius Archipresbyteratum dum minori officio fungebatur ex conceſſione Apoſtolica obtinuerat, conſiderans ex quorumdam Romanorum Pontificum declaratione ipſam omnibus aliis Vrbis & Orbis Eccleſiis anteferri, volens propterea ſpecialis alicuius prærogatiuæ priuilegio eam decorare, tunc Archipresbytero & Capitulo, ſingularibuſque perſonis & Miniſtris illius, ac aliis quibuſcumque perſonis vtriuſque ſexus, vt in quibuſuis fundis, terris, poſſeſſionibus & locis ad eorumdem Archipresbyteri & Capituli menſam Capitularem ſpectantibus, diœceſani loci, aut alterius licentia minime requiſita, Eccleſias, Monaſteria, Oratoria, Prioratus, Dignitates, Perſonatus, officia, & alia beneficia Eccleſiaſtica, cum cura vel ſine cura, necnon Conuentus, Hoſpitalia, & pia loca quæcumque, fundare, conſtruere, inſtaurare, erigere, ædificare & toties quoties placeret valerent, (iure tamen Parochialis Eccleſiæ, & alias cuiuſlibet in omnibus ſemper ſaluo) auctoritate Apoſtolica indulſerit, ſtatuens & ordinans, quod poſtquam prædicta fundata, conſtructa, erecta, ædificata, & dotata eſſent, permanerent, ac eſſent & eſſe deberent, cenſerenturque immediate ſubeſſe ſub ipſorum Archipresbyteri & Capituli, dominio, protectione, iuriſdictione, defenſione, auctoritate & poteſtate, ac eorum plenum ius, dominium, merumque & mixtum imperium, necnon inſtitutio, deſtitutio, collatio, prouiſio, præſentatio, & quæuis alia diſpoſitio, ad ipſos ſolum & in ſolidum pertinerent in perpetuum atque ſpectarent, prout eiuſdem prædeceſſoris literis, quarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, pro plene & ſufficienter expreſſis haberi volumus, plenius continetur.

Pius IV. indulta reuocauit, vt ſup. in eius conſt. 57. Regimi.

§. 2. Et ſicut nuper expoſuiſtis, Capitulum & Canonici ipſius Baſilicæ, qui poſtmodum fuerunt literis patentibus à ſe ſub hoc eorum titulo & nomine tantum expeditis, licentias & facultates Eccleſias, Monaſteria, ceteraque prænarrata fundandi, inſtaurandi, erigendi & faciendi diuerſis, etiam ſub præſtatione & ſolutione cenſus perpetuo in recognitionem directi dominij annuatim ſibi ſoluenda conceſſerint, atq; cõcedere continuauerint, donec recol. mem. Pius Papa IV. itidem prædeceſſor noſter motu ſuo proprio, omnia & ſingula priuilegia, facultates, & indulta, per eum & Sedem Apoſtolicam ſiue Romanos Pontifices prædeceſſores, erigendi & inſtituendi Eccleſias, Capellas, Capellanias, Oratoria, Altaria, Societates, & Confraternitates, illaque in grancias vel membra recipiendi, nobis & certis aliis tunc expreſſis, in ſpecie vel genere quomodolibet conceſſa, caſſauerit, irritauerit penitus, & aboleuerit, aliaque ſtatuerit & ordinauerit, prout literis ſuis hac de re promulgatis, quarum pariter tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, pro plene & ſufficienter expreſſis haberi volumus plenius continetur, humiliterque ſupplicaueritis, vt aduerſus huiuſmodi caſſationem & abolitionem vos reſtituere dignaremur.

Hic modo Pius innouat indultum à Bonif. IX. conceſſum, nouis modificationibus, quod accedat licentia Ordinariorum, & loca erecta cum perſonis ſubſint iisdem Ordinariis.

§. 3. Nos moti tam prænarrata Bonifacij Papæ prædeceſſoris conſideratione, quam præclara memoria Imperatoris Conſtantini, cuius morbum ſuſcepto hic olim baptiſmo diuina gratia ſanauit, veſtris huiuſmodi ſupplicationibus benigne annuentes, prænarrataſque Bonifacij Papæ literas, cum omnibus & ſingulis decretis, clauſulis & aliis in eis contentis, Apoſtolica auctoritate (modificationibus infraſcriptis ſemper ſaluis) harum noſtrarum ſerie reualidantes & innouantes, voſque ad illarum priſtinum vſum aduerſus ſupradictas Pij IV. literas reuocatorias reſtituentes, & plenarie reintegrantes, ex ſpeciali gratia indulgemus, quod perpetuis futuris temporibus, literis veſtris patentibus, ſub ſolitis titulo & nomine ſupradictis, etiam abſque præſentium noſtrarum inſertione expediendis, licentiam & facultatem liberas quibuslibet bene viſis, in fundis, terris, & locis menſæ veſtræ Capitularis, ac alias iuxta earumdem Bonifacij Papæ prædeceſſoris literarum formam, quæcumque Monaſteria, Prioratus, Conuentus, Eccleſias, dignitates, perſonatus, officia & alia beneficia Eccleſiaſtica, cum cura vel ſine cura, necnon Hoſpitalia, & alia pia loca, fundandi, erigendi, ædificandi, dotandi, ac alia quomodolibet in illis contenta faciendi, quæ quidem dominio, protectioni, iuriſdictioni, defenſioni, ac poteſtati veſtris immediate ſubſint, necnon earumdem plenum ius, dominium, merumque & mixtum imperium, inſtitutio, inſuper, deſtitutio, collatio, prouiſio, præſentatio, & quæuis alia diſpoſitio ad vos ſolum & in ſolidum perpetuo ſpectet, dummodo Epiſcoporum in quorum Ciuitatibus ſeu diœceſibus illa fuerint, licentia expreſſa ad hoc accedat; Eccleſiæque & alia vt præfertur fundanda, erigenda, ædificanda, & dotanda, atque illa pro tempore obtinentes, libertatis, immunitatis & exemptionis, priuilegium aliquod à iuriſdictione & ſuperioritate ipſorum Epiſcoporum, aliterve contra formam decretorum & ordinationum ſacri Concilij Tridentini propterea non acquirant, licentiam & facultatem, liberas vt prius in omnibus & per omnia, perinde ac ſi literæ huiuſmodi reuocatoriæ nullatenus emanaſſent, concedere valeatis.

Ad hoc vide inf. conſt. 99. Clemen. VIII. Quoniam.

Clauſula derogatoria.

§. 4. Non obſtantibus dictis Pij IV. literis reuocatoriis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis quoque & conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis quoque & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, in contrarium quomodolibet, etiam iteratis vicibus, ſub quibuſcumque verborum formis & tenoribus conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa & indiuidua mentio habenda eſſet, tenores illorum, acſi de verbo ad verbum insererentur, pro plene & ſufficienter expreſſis habentes, latiſſime derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides transumptorum.

§. 5. Volentes quod harum noſtrarum exemplis à Notario publico ſubſcriptis, & ſigillo Capitulari obſignatis, eadem prorſus fides vbique, in iudicio & extra adhibeatur, quam originales literæ ipſæ facerent, ſi exhiberentur.

Dat. P. Ao. I. 15. Ianuarij

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 15. Ianuarij 1586. Pontificatus noſtri anno primo.

Prohibitio tranſeundi ab Ordine Fratrum Minorum S. Franciſci de Obſeruantia, ad Fratres Capuccinos. XX.

Tranſitum huiuſmodi inter Capuccinos & Fratres Minimos S. Franciſci de Paula interdixit, etiam Pius V. vt ſup. in eius conſt. 45. Sedis.

Alia de Capuccinis, & eorum Regula notaui ſup. in conſt. 21. Clem. VII *Religionis.* Et de toto Ordine notaui ad conſt. 5. Honor. III. *Solet.*

SIXTVS

Editū An. D. 1586.

SIXTVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius prohibitionis.

PRo ea, quam præcipuam gerimus erga S. Franciſcum deuotione, illius familiam vniuerſam paterno amore complectentes, ea ſtudemus de medio tollere, quæ diſſidij inter ipſos Religioſos, eius regulam ſectantes occaſionem præbent, aut iis qui leuitate animi, minus conſtantes perſiſtunt in obedientia cui ſe ipſos dicauerunt, ab ea ſe ſubtrahendi viam aperiunt.

Paul. III. & Iul. III. tranſitum Fratrū de Obſeruātia ad Capuccinos vetarunt in eorū bullis cū mentione neceſſariis omiſſis.

§. 1. Sane iampridem fel. rec. Paulus Papa III. & Iulius etiam III. Romani Pontifices prædeceſſores noſtri iuſtis de cauſis adducti prohibuerunt, ne vllo modo fratres de Obſeruantia, ſine ſuorum Generalium vel Prouincialium licentia in ſcriptis habita, ad Congregationem Capuccinorum ſe transferre, ſiue ab ipſis Capuccinis recipi, aut in illorum domibus retineri poſſent vel deberent, certis etiam grauioribus pœnis adiectis, prout in illorum literis plenius continetur.

Hic Pont. idē prohibet.

§. 2. Quare nos quoque eorumdem prædeceſſorum exempla ſecuti, toto negotio cum quibuſdam ex venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus communicato, ac diligenter conſiderato, literarum huiuſmodi tenores præſentibus pro expreſſis habentes, de eorumdem Cardinalium conſilio, etiam de nouo auctoritate Apoſtolica, per præſentes diſtrictius interdicimus, tam ipſis Capuccinis, ne quemquam eorumdem Fratrum de Obſeruantia, poſt emiſſam profeſſionem regularem iuxta inſtituta eiuſdem Ordinis de Obſeruantia, ad eos quouis habitu, & quacumque de cauſa tranſeuntem, ſine noſtra, aut Romani Pontificis pro tempore exiſtentis licentia ſpeciali, per literas Apoſtolicas expreſſam, & in ſpecie, non autem per clauſulas generales idem importantes, præſentis prohibitionis mentionem & derogationem continentes, aut eorumdem Generalis, vel Prouincialium miniſtrorum Fratrum de Obſeruantia licentia in ſcriptis, vt præfertur, obtenta, admittere, recipere, & retinere, quam Fratribus de Obſeruantia prædictis, ne quiſquam eorum ad Congregationem Capuccinorum ſine huiuſmodi licentia ſe transferre in futurum præſumant.

Contraueniētium pœna.

§. 3. In ſingulos vero Capuccinorum Superiores, Prouinciales, Miniſtros domorum, Guardianos, Vicarios, ſeu Præſides, necnon ipſos Fratres de Obſeruantia, qui in præmiſſis quoquomodo contrauenerint, excommunicationis ſententiam ferimus, eoſque omnibus & quibuſcumque dignitatibus, adminiſtrationibus & officiis per eos pro tempore obtentis auctoritate præſentium priuamus, & ad futura, ac quoſcumque actus legitimos exercendos inhabiles eſſe volumus eo ipſo. Decernentes receptiones, admiſſiones, & retentiones qualcumque de illis ex quauis cauſa ſine dicta licentia faciendas, nulla omnino firmitate ſubſiſtere, neminemque penitus vlli voto, aut promiſſioni, etiam iuramento, aliave ſolemnitate roboratis obligare poſſe.

Clauſula præſeruatiua.

§. 4. Præſenteſque literas, de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quouis alio defectu notari ſeu impugnari, aut ſub prætextu quod contra alias Apoſtolicas, ac canonicas ſanctiones iampridem vſu receptas (quod ſcilicet vnicuique regulari, ad arctiorem regulam & religionem tranſeundi, petita dumtaxat ac etiam non obtenta ſuperiorum licentia, tranſitus libere & licite permittatur) aut alia quouis prætextu, ſeu quæſito colore, in ius & controuerſiam, reuocari aut inualidari, ac ad terminos reduci non poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere.

Clauſula ſublata, &c.

§. 5. Sicque in præmiſſis vniuerſis & ſingulis per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, ordinarios & delegatos, ac S.R.E. Cardinales, ac cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, necnon irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§. 6. Mandantes vniuerſis & ſingulis locorum Ordinariis, vt quando, vt, & quoties opus fuerit, ac pro parte alicuius ex fratribus de Obſeruantia huiuſmodi fuerint requiſiti, præſentes literas ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, non permittant quemquam ex prædictis, ſiqui forſan in poſterum ſe de facto transferre præſumpſerint, contra earumdem præſentium continentiam & tenorem, in aliqua domo ſeu loco ipſorum Capuccinorum admitti, recipi, & retineri. Contradictores quoſlibet & rebelles, eiſque auxilium vel fauorem, directe vel indirecte quomodolibet præſtantes, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias & cenſuras ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogat.

§. 7. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis, ac Ordinis & Congregationis Capuccinorum prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; necnon facultatibus, diſpenſationibus, & indultis, ipſi Congregationi Capuccinorum, eorumque Superioribus & perſonis, aut domibus quibuſcumque recipiendi, vel retinendi fratres de Obſeruantia, etiam ſuorum Superiorum licentia petita dumtaxat, & non obtenta, aut non petita tranſeuntes, tam expreſſe & principaliter quam per communicationem ad inſtar aliorum Ordinum & Congregationum quorum gratiarum & indultorum ipſi forſan Capuccini participes effecti ſunt; etiamſi pariformiter, & æque principaliter ipſa communicatio & extenſio facta fuerit per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores aut ſucceſſores noſtros, etiam Motu proprio, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac de eorumdem Cardinalium conſilio pro tempore conceſſis, approbatis & innouatis; quæ omnia, ac deſuper confectas literas, proceſſuſque habitos per eaſdem, quatenus præmiſſis in aliquo aduerſantur, abrogamus, caſſamus & annullamus. Aut ſi ipſis Capuccinis, eorumque Prælatis & Superioribus, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod literis reuocatoriis, ſub quacumque formula editis nullatenus, vel niſi modis & formis in huiuſmodi indultis contentis parere, & ob non paritionem aliquas ſententias, cenſuras & pœnas incurrere, aut aliàs interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem; etiam quibuſlibet aliis priuilegiis, indulgentiis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus, etiā motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus conceſſis, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri; & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris mentio ſpecialis. Quæ omnia volumus nemini contra prædicta in aliquo ſuffragari, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 8. Volumus autem vt præſentium exemplis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & alicuius Prælati Eccleſiaſtici, eiuſve Curiæ ſigillo obſignatis, eadem fides vbique in iudicio & extra illud habeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. An. 1. 28. Ianuar.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 28. Ianuarij 1586. Pontificatus noſtri anno 1.

XXI.

Confirmatio & ampliatio indultorum ac indulgentiarum Roſarij B. Mariæ Virginis; Et facultatis Magiſtri Generalis & Vicarij Ordinis S. Dominici, in erigendis Capellis & inſtituendis Confraternitibus Roſarij, pro quibus aliæ etiam gratiæ & indulgentiæ conceduntur.

Indulgentiæ huius Confraternitatis preſeruatæ fuerunt à Paulo V. & comprobata in eius conſt. data die 20. Septembris 1608. mox publicanda. De Roſario autem ſiue Pſalterio notaus ſup. in conſt. 18. Sixt. IV. Ea quæ.

Edita An. D. 1586.

SIXTVS PAPA V.
Ad perpetuam rei memoriam.

B. Mariæ Virginis merita & laudes.

DVm ineffabilia meritorum inſignia, quibus Dei Genitrix B. Virgo Maria Regina cœlorum glorioſa, ſedibus prælata ſydereis, tanquam ſtella matutina prærutilat, deuotæ conſiderationis indagine perſcrutamur, & inter arcana pectoris reuoluimus, quod ipſa vtpote mater miſericordiæ, mater gratiæ & pietatis, humani generis amica & conſolatrix, pro ſalute fidelium, qui delictorum culpa prægrauantur, ſedula exoratrix, & peruigil ad Regem, quem genuit, & maternis lactauit vberibus intercedit, dignum, quin potius debitum arbitramur, vt Eccleſias, & Capellas, ac Confraternitates in eius honorem erectas & inſtitutas, gratioſis remiſſionum proſequamur impendiis, ac indulgentiarũ muneribus decoremus, ac per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros eiſdem Confratribus conceſſas indulgentias, & priuilegia, noſtræ approbationis munimine roboremus eaſque innouemus, prout ſalubrius cognoſcimus expedire.

Pſalteriũ ſeu Roſarium B. Virg. à S. Dominico inſtitutum.

Hoc idem habetur in conſt. 80. Pij V. Inter.

§. 1. Attendentes itaque quam Religioni noſtræ fructuoſum fuerit ſanctiſſimi Pſalterij, Roſarij nuncupati, glorioſæ ſemperque Virginis Mariæ, Almæ Dei genitricis inſtitutum, per beatum Dominicum Ordinis Fratrum Prædicatorum auctorem, Spiritu ſancto, vt creditur, afflatum, excogitatum, quantaque exinde mundo prouenerint, & indies proueniant bona, & quod propterea vtriuſque ſexus Chriſtifidelium Confraternitates ſub inuocatione Roſarij eiuſdem B. Mariæ Virginis in diuerſis Orbis Eccleſiis, ac Capellis & Altaribus canonice inſtitutæ.

Sodalitas Roſarij gratiis & indulg. à multis Pontt. obtinuit.

§. 2. Earumque Confratres ac Sorores, à quamplurimis, & præſertim fel. rec. Vrbano IV. & Ioanne XXII. ac Sixto etiam IV. necnon Innocentio VIII. & Alexandro VI. ac Iulio II. & Leone X. ac Adriano VI. & Clem. VII. & Paulo III. ac Iulio etiam III. ac Paulo IV. & Pio etiam IV. ac Pio V. & poſtremo Greg. XIII. Romanis Pontt. prædeceſſoribus noſtris, ac nonnullis Sedis Apoſtolicæ, cum poteſtate Legati de latere, Nunciis, nedum confirmationem & augmentum earumdem Confraternitatum, ſed etiam indulgentias, ac priuilegia & indulta merito obtinere meruerint.

Hic Pont. omnes gratias, indulgen. & indulta confirmat, & innouat.

Confirmauit etiã Paulus V. vt dixi in 7. tom.

§. 3. Nos dictorum prædeceſſorum veſtigiis inhærendo, ac eodem, quo ipſi prædeceſſores noſtri, deuotionis affectu diuinitus excitati, necnon dilecti filij noſtri Michaelis tituli B. Mariæ ſuper Mineruam presbyt. Card. Alexandrini nuncupati ſupplicationibus inclinati, ſingularum literarum prædictarum tenores & formas præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, omnia & ſingula priuilegia, immunitates, & exemptiones, conceſſiones, indulta, indulgentias, etiam plenarias, & peccatorum remiſſiones, ac relaxationes, omnibus & ſingulis Confraternitatibus dicti Roſarij vbicumque terrarum canonice inſtitutis, earumque Confratribus & Sororibus, tàm per dictos prædeceſſores noſtros & Sedem prædictam, ſeu illius Nuncios, cum poteſtate Legati de latere conceſſa, elargita, & confirmata, ac cum omnibus & ſingulis in eis contentis clauſulis deſuper confectas literas prædictas, & viuæ vocis oraculo, aut alias quomodolibet emanatas, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, perpetuo cõfirmamus & approbamus, illaque omnia & ſingula prout per ipſos prædeceſſores noſtros, & alios prædictos conceſſa fuerunt, perpetuæ firmitatis robur obtinere, ac inuiolabiliter obſeruari debere decernimus, omneſque & ſingulos tàm iuris quàm facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, ſupplemus.

Et innouat.

§. 4. Et potiori pro cautela, omnes & ſingulas indulgentias etiam plenarias, & peccatorum remiſſiones ac relaxationes, exemptiones, facultates, conceſſiones, aliaque priuilegia & indulta prædicta, omnibus & ſingulis Confraternitatibus dicti Roſarij, in quibuſuis Eccleſiis, & Capellis, ac Altaribus vbicumque terrarum canonice erectis, earumque Confratribus & Sororibus, necnon officialibus & miniſtris eiſdem modo & forma, quibus per eoſdem prædeceſſores noſtros, & dictæ Sedis Nuncios conceſſa fuerunt, dicta auctoritate Apoſtolica de nouo concedimus & innouamus, ac omnibus & ſingulis Confraternitatum Roſarij huiuſmodi Confratribus & Sororibus, nunc & pro tempore exiſtentibus ſuffragari debere, eoſque illis perpetuo vti, potiri, & gaudere poſſe, decernimus & declaramus.

Facultas inſtituendi Confratern. Roſarij conceditur Magiſtro & Vicario gen. Ord. S. Dominici, & deputatis per eos.

§. 5. Et inſuper vt omnibus & ſingulis dicti Ordinis Fratribus, per Magiſtrum & Vicarium generales dicti Ordinis Prædicatorum, & eorum quemlibet pro tempore deputandis, in quibuſuis Ciuitatibus, Oppidis, Terris, & locis vbicumque exiſtentibus, vt in eorumdem Prædicatorum vel aliorum Ordinum, Monaſteriorum, ſeu domorum Eccleſiis, Capellis, & Oratoriis, & etiam in ſæcularibus Eccleſiis, in quibus nullæ Confraternitates eiuſdem Roſarij adhuc erectæ exiſtunt, de Superiorum & Ordinariorum licentia Confraternitates eiuſdem Sanctiſſimi Roſarij, ad Dei & eiuſdem B. Virginis laudem & gloriam, erigere & inſtituere libere & licite poſſint & valeant, plenam & liberam licentiam & facultatem, dicta Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus.

Eiſq; ſic erectis, omnes gratias & indulta aliis Roſarij Confraternit. data elargitur.

§. 6. Ac poſtquam erectæ fuerint, vt omnibus & ſingulis priuilegiis, indultis, facultatibus, exemptionibus immunitatibus, conceſſionibus, indulgentiis etiam plenariis, & peccatorum remiſſionibus, ac relaxationibus, & gratiis quibuſuis aliis eiuſdem Roſarij Confraternitatibus, earumque Confratribus ac Sororibus, per prædictos & quoſcumque alios Romanos Pontifices etiam prædeceſſores noſtros, ac etiam nos & Sedem prædictam eiuſque Nuncios, & etiam de latere Legatos, hactenus quomodolibet conceſſis ac concedendis, & quibus Confraternitates huiuſmodi, earumque Confratres & Sorores quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum pariformiter, & æque principaliter, in omnibus & per omnia, ac perinde, ac ſi illis ſpecialiter & expreſſe, ac nominatim conceſſa fuiſſent, vti, potiri, & gaudere, libere & licite poſſint, pariter concedimus & indulgemus; ac priuilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, conceſſiones, indulgentias etiam plenarias, vt præfertur, conceſſas & conceſſa, ad ipſas Confraternitates erigendas, illarumque Confratres & Sorores pro tempore exiſtentes perpetuo extendimus & ampliamus.

Cõfratribus alias indulg. hic enumeratas concedit.

§. 7. Vt autem animarum Chriſtifidelium Confraternitatum, tàm erectarum quàm per fratres deputandos huiuſmodi erigendarum, eaſdem Confraternitates ingredi volentium ſpirituali conſolationi peramplius conſulatur, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate, confiſi, omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Confratribus ſingularum Confraternitatum Roſarij huiuſmodi, tàm hactenus erectarum quàm in poſterum erigendarum, vt præfertur vbicumque, nunc & pro tempore exiſtentibus, & in dictis Confraternitatibus pro tempore deſcriptis & deſcribendis, itinerantibus vel nauigantibus, ac ſeruientibus, totum Roſarium, infirmis vero, aut alias legitime impeditis, tertiam eius partem, deuote recitantibus, necnon temporibus debitis, & ab Eccleſia ſtatutis, confitendi & communicandi firmum propoſitum habentibus, qui Capellam B. Mariæ Roſarij, in Eccleſia ipſius B. Mariæ ſupra Mineruam de Vrbe eiuſdem Ordinis Prædicatorum inſtitutam, vel alias Eccleſias, ſeu Capellas vbicumque dicta Confraternitas canonice fundata fuerit, iis diebus, quibus feſta myſteriorum eiuſdem Roſarij celebrantur viſitare, & proceſſioni, quæ prima Dominica cuiuſlibet menſis fieri ſolet, intereſſe non potuerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam & remiſſionem, auctoritate & tenore prædictis, concedimus & elargimur; illiſque omnes & ſingulas indulgentias & peccatorum remiſſiones, etiam plenarias aliis Confratribus & Sororibus, Capellas ſeu Eccleſias Roſarij huiuſmodi dictis diebus viſitantibus, ac dictæ proceſſioni intereſſentibus, ſpecialiter vel generaliter conceſſas, & in futurum concedendas, in omnibus & per omnia, perinde ac ſi dictas Capellas ſeu Eccleſias dictis diebus perſonaliter viſitarent, & proceſſionibus huiuſmodi intereſſent, auctoritate & tenore prædictis communicamus, ac communicatas eſſe, ſpecialiter vel generaliter, decernimus & declaramus.

§. 8. Quia

Transſumptis bullæ credi iubet.

§. 8. Quia vero difficile foret præſentes literas ad ſingula quæcumque loca, in quibus expediens fuerit deferri, volumus, & etiam Apoſtolica auctoritate prædicta decernimus, quod earum tranſumptis etiam impreſſis, & manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ, in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu Curiæ Eccleſiaſticæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio & extra, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§. 9. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. An. 1. 30. Ianuary.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 30. Ianuarij 1586. Pontificatus noſtri Anno 1.

XXII. Innouatio Feſtiuitatis S. Ianuarij Epiſcopi & martyris, & ſociorum eius, die 19. Septemb. ſimplici officio celebrandæ.

Edita An. D. 1586.

SIXTVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

PIa Sanctorum Patrum Prouidentia inſtitutum eſt in Eccleſia Dei, & poſteris traditum, vt complurium martyrum inſignium memoria ſtatis diebus, ſolemnibus quoque cæremoniis, atque anniuerſariis ſacris in cunctis Eccleſiis recolatur. Ita enim & illis honor debitus tribuitur, & fideles ad eorum imitanda exempla pro ſuo quiſque modulo inuitantur.

S. Ianuarii & ſocior. merita & laudes recenſentur.

§. 1. Proinde nos operæ pretium duximus efficere, vt ſanctorum martyrum Ianuarij Epiſcopi & ſociorum eius qui poſt vincula & carceres glorioſa martyrij corona propter Chriſti nominis confeſſionem ſunt donati, iucundam recordationem diu intermiſſam renouando, plebem Dei hilaremus; cuius quidem B. Ianuarij ſanctitatem, Deus omnipotens multis, iiſque clariſſimis editis miraculis ad noſtram vſque ætatem in Neapolitana potiſſimum ciuitate, in qua eius corpus ſepultum religioſe aſſeruatur, celeberrime apud omnes gentes teſtatam eſſe voluit; adeo vt non immerito, tum in diuinis officiis, tum in ipſo ſacrificio ab vniuerſo fidelium cœtu eorum commemoratio fieri debeat, prout ante nouam reformationem Romani Miſſalis & Breuiarij fieri conſueuerat.

Eorumque feſtũ die 19. Sept. ſingulis annis celebrari præcipitur.

§. 2. Hac igitur noſtra perpetuo valitura conſtitutione præcipimus, vt eorumdem ſanctorum Ianuarij & ſociorum eius dies feſtus, 13. Kal. Octobris, in totius Orbis terrarum Eccleſiis ſimplici officio de communi plurimorum martyrum celebretur; ac decernimus, vt in nouo etiam quo nunc vtimur, ſicut antea in veteri Kalendario ad eum diem ſanctorum eorumdem nomina, & Simplicis nota adſcribatur.

Iuſſio publicandi hanc bullam.

§. 3. Mandantes omnibus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ceteriſque Eccleſiarum Prælatis in vniuerſo Orbe conſtitutis, vt in ſuis quiſque Eccleſiis, prouinciis, ciuitatibus, & diœceſibus, præſentes noſtras ſolemniter, publicari faciant, ab omnibuſque Eccleſiaſticis perſonis, ſæcularibus omnino obſeruari, licet adnotatio huius celebritatis in poſtremis Breuiarij & Miſſalis reformationibus fuerit prætermiſſa.

Fides exemplorum.

§. 4. Volumus autem vt præſentium exemplis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides vbique adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 1. 1. Februar.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1586. Kal. Februarij Pontificatus noſtri Anno 1.

Publicatio.

Anno à natiuitate Domini 1586 Indictione 14. die vero 10. menſis Februarij, Pontificatus Sanctiſſimi DN D. Sixti diuina prouidentia Papa V anno 1. retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in valuis ſeu portis S. Ioannis Lateranenſis & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe nec non Cancell. Apoſtol. & in acie Campi Floræ per nos Ioannem Fratle, & Nicolaum Taliettum S. D. N. Papæ Curſ.

Alex. Paracjacus Mag. Curſ.

XXIII. Renouatio Pontificalium Capellarum, in Baſilicis, certiſque Almæ Vrbis Eccleſiis, Dominicis Quadrageſimæ, & Aduentus, aliiſque ſtatis ſolemnibus diebus, celebrandarum.

Edita An. D. 1586.

SIXTVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Stationũ conſuetudo antiquiſſima eſt.

EGregia Populi Romani pietas, magnis Sanctorum Patrum laudibus celebrata, poſteaquam terrarum Princeps ciuitas, beatiſſimis Apoſtolis Euangelij lucem annunciantibus, ſuaue Chriſti iugum accepit, & per B. Petri Sedem vere caput Orbis terræ effecta, latius cœpit præſidere poteſtate diuina, quam dominatione terrena, præclara adhuc, ſingulari Dei benignitate, religioſæ antiquitatis monimenta conſeruat. Inter quæ vetus admodum eſt, ab Apoſtolicis vſque ducta temporibus, ſacrarum Stationum conſuetudo; in quibus fidelium multitudo ad Apoſtolorum ſepulchra, & fortiſſimorum Martyrum memorias conueniens, hymnis & canticis ſpiritualibus Deum in Sanctis ſuis mirabilem laudabat, & ſalutaribus immaculatæ Hoſtiæ libans placabat, & aduerſus multiplices antiqui hoſtis oppugnationes, tanquam in caſtris Dei, Statione tutiſſima conſiſtebat.

Roma hanc ſtationũ conſuetudinẽ retinet, & obſeruat antiquas Baſilicas, & Eccleſias deuote certis temporib. viſitans.

§. 1. Quam memoriam, à maioribus acceptam, nunc etiã Roma antiquiſſimis Vrbis Baſilicis, & Martyrum Eccleſiis viſitandis, ſtatis Dominicis, aliiſque ſolemnibus, in primis vero ſacro Aduentus Domini, Quadrageſimæ tempore, magna populi frequentia anniuerſaria celebritate deuote obſeruat. Nos autem, quibus pro noſtra Paſtorali ſolicitudine, nihil optabile eſt quam animas Chriſto lucrari, tam pium ac ſalutare inſtitutum non ſolum retinere cupimus, ſed etiam ornare, ac omnis Religionis officio propagare ſummopere ſtudemus, his præſertim luctuoſis Chriſtianæ Reipub. temporibus, quæ ad placandam Dei iram, ad deteſtabiles hæreſes extirpandas, ad pacem & tranquillitatem Eccleſiæ obtinendam, ad vitia & peccata hominum corrigenda, ſtrenuoſa pœnitentiæ & pietatis opera, ac multiplicatas Sanctorum cum Chriſto regnantium preces & interceſſiones maxime requirunt, ſed potiſſimum Sanctorum omnium Reginæ, Dei noſtri Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ Chriſtiani populi Aduocatæ, Cæleſte patrocinium deſiderant.

Septem præſertim Baſilicæ in Vrbe admodum celeberrimæ.

§. 2. Et vero cum multis antiquis & religioſiſſimis Eccleſiis, quas maiorum pietas magnifice extruxit, hæc Alma Vrbs ornatiſſima ſit, tum illæ potiſſimum intra atque extra mœnia poſitæ, ſeptem Baſilicæ, quas veteri inſtituto fideles, pia ac ſalutari peregrinatione obire ſolent, magnam iure optimo, non ſolum apud Ciues ſed apud externos populos venerationem habent; ſunt enim antiquitate, Religione, ſanctorum Martyrum venerandis Reliquiis, ſacris indulgentiis, & denique myſtica ſeptenarij numeri ratione celeberrimæ; nam quemadmodum Ioan. Apoſtolus admirabilem illam Apocalypſim ſeptem Aſiæ Eccleſiis ſcribens vniuerſam Eccleſiam adumbrauit, quam Deus cæleſtibus Spiritus ſancti donis perficit, & in qua vna habitat & requieſcit, ita Romæ ſeptem Eccleſiæ magno eiuſdem numeri myſterio ſunt inſtitutæ, vt totius Eccleſiæ vnio, & perfectio, in ipſo capite vnde omnium Eccleſiarum vnitas dimanat, illuſtrius appareret.

In quibus antiquus Pontifices diuina celebrare ſolebãt.

§. 3. Quod cum ita ſit, ſane non poſſumus non dolere, nunquam fere noſtris quidem temporibus, apud eas, vna Vaticana excepta, Pontificales Capellas celebrari, cum tamen primarias illas Vrbis Baſilicas toto terrarum Orbe illuſtres a Summo Rom. Pontifice, & ſacro Cardinalium Collegio ita interdum adiri deceret, vt ibi quoque diuina Miſſarum officia ſolemniter fiant, & ipſarum Eccleſiarum maieſtas, in quibus diuinæ gratiæ redundant, & Pontificalis officij ratio, & maiorum noſtrorum exempla id à nobis omnino requirere videantur. Notum eſt enim ex Eccleſiaſticæ antiquitatis monimentis, veteres illos ſanctiſſimos Pontifices prædeceſſores noſtros, in his Baſilicis frequenter admodum diuina officia, cum Clero & Populo obiuiſſe; quod duorum præſertim Beatiſſimorum Pontificum quos ob ſanctitatem & rerum

geſtarum

geſtarum gloriam merito magnos appellamus, Leonis & Gregorij ſermones complures, diuina quadam ſpiritus eloquentia pleni, inter ipſa Miſſarum ſolemnia ad populum habiti, aperte declarant.

Hic itaq; Pōt. ad ipſarū Baſilicarum venerationē, & populi deuotionē augēdā in eiſdē Baſilicis ſolemnes Miſſarū Capellas Pontificales, in futurum celebrari decernit, vno ex Card. Miſſam cantante.

§. 4. Quare cum ſeptem ſint, Paſchali connumerata, Quadrageſimæ Dominicæ, & rurſum quatuor illæ Aduentus, cum Natali, Circumciſione, & Epiphania Domini, ſeptenarij item numerum conficiant, in quibus omnibus celebritatibus Capellæ, in Apoſtolico Palatio, aut in Baſilica Vaticana, de more fieri ſolent, decreuimus de conſilio Venerabilium fratrum noſtrorum, verbo cum eis ea de re in Conſiſtorio noſtro ſecreto mature facto, ad Dei & Sanctorum gloriam, & Eccleſiarum ipſarum venerationem, ac fidelis populi deuotionem augendam, ſenectuti noſtræ nequaquam parcentes, ſed paſtoralis officij munus exequentes, tametſi grauiſſimus prouinciæ Eccleſiæ cura, occupationibus diſtineamur, in eiſdem Baſilicis ſolemnes Miſſarum Capellas facere, vno ex S.R.E. Cardinalibus Miſſam celebrante, idque quotieſcumque in eiſdem Baſilicis Capella Pontificalis fiet, ritu perpetuo obſeruabitur. Sermo item tempori accommodatus, ad diuinas Sanctorumque laudes prædicandas, & audientium pietatem inflammandam, de more, ſemper habebitur, vt duplicatio ſeptenarij numeri, ſacroſancta ſacrificia, & ſeptem Capitalium peccatorum veniam, & ſeptiformem ſancti Spiritus gratiam Chriſtiano populo à Deo impetrent.

Et ideo ad dd. Baſilicas vias aperuit, vt dicitur etiā inf. in conſtit. 66. Decet.

§. 5. Ad quas quidem venerandas Baſilicas, vt commodius & decentius adiri poſſit, atque vt in eis frequentius celebrandis populi religio augeatur, iam vias latas & directas patefecimus.

Et modo in locum Eccleſia S. Sebaſtiani ad huiuſmodi celebrationes incommoda, Eccleſiam S. Mariæ de Populo ſurrogat.

§. 6. Ceterum cum Eccleſia S. Sebaſtiani mart. vetuſtiſſima illa quidem, & religioſiſſima, cum propter loci diſtantiam, tum etiam anguſtiam, aliaque incommoda, minus idonea ſit ad Pontificalium miſſarum celebrationem. Decreuimus in eius locum Eccleſiam S. Mariæ, quæ de Populo dicitur, ſubſtituere, non ſolum amplitudine & loci commoditate opportunam, ſed magna etiam Religione venerabilem, ſæpe enim & pluribus locis ad ſanctiſſimam illam gratiarum matrem, & miſericordiæ parentem recurrendum eſt, vt ibi potiſſimum vbi populi nomine inſignita, & vbi multa ſtibus clementiæ extant monumenta præcibus noſtris inuocata pro populo oret, pro clero interueniat, & pro deuoto fœmineo ſexu intercedat. Nec vero Eccleſiæ S. Sebaſtiani ſua priuilegia & indulgentias adimimus, quæ etiam in altera nouem Eccleſiarum viſitatione, quas pia multorum fidelium deuotio luſtrare ſolet, ſuo loco atque ordine permanebit. At vero Eccleſiæ S. Mariæ de Populo, eaſdem ita indulgentias concedimus, quemadmodum nec vlla ſtationum tranſlatione aut mutatione, in Quadrageſima ſiue in Aduentu, ceteriſque diebus quicquam detrahimus, ſed gratias gratiis cumulamus, vt apud plures Eccleſias, maiore pietatis zelo, Deo, & ſanctis eius honor & cultus tribuatur. Ipſas vero Pontificales Cappellas hoc ordine diſtribui volumus.

Capellarūque in dictis ſeptē Eccleſiis celebrandarū ordinem hic ſubiecit.

§. 7. In Quadrageſima, Dominica prima ad S. Mariam de Populo, ſecunda ad S. Paulum, tertia ad S. Laurentium extra muros, quarta ad S. Crucem in Hieruſalem, quinta ad S. Mariam maiorem, ſexta in Palmis ad S. Petrum, Dominica Paſchæ ad S. Ioannem in Laterano, vbi populo ſolemniter benedicemus. In Aduentu vero, Dominica prima ad S. Laurentium, ſecunda ad S. Ioannem, tertia ad S. Crucem in Hieruſalem, quarta ad Sanctum Paulum, in Natali Domini ad S. Mariam maiorem, ad præſepe Domini more antiquiſſimo, in Circumciſione Domini ad S. Mariam de Populo, in Epiphania ad S. Petrum.

Alias ſui Capellas ... feſtiuitatib. Sanctorū, quorum nomini ipſa Baſilica dicatæ Deo ſunt, ea cõcurri iubet.

§. 8. Præterea cum feſti anniuerſarij dies aduenerint, ſanctorum illorum, quorum nomine Baſilicæ ipſa Deo dicatæ ſunt, apud eas pariter Pontificias Capellas faciemus; nimirum in Aſſumptione Beatiſſimæ Virginis ad S. Mariam maiorem, de more; in eius Natiuitate ad S. Mariam de Populo, in Inuentione S. Crucis ad S. Crucem in Hieruſalem, in Natali S. Petri in Baſilica eius Vaticana, in Conuerſione S. Pauli in eius Baſilica, in Natali. S. Ioan. Baptiſtæ in Baſilica Lateranen. in die feſto Sancti Laurentij martyris in eius Baſilica extra mœnia. Miſſam item Annunciationis Beatiſſimæ ſemper Virginis Mariæ, Pontificalem Capellam faciemus apud Eccleſiam S. Mariæ ſuprà Mineruam, doteſque de more pro maritandis puellis diſtribuemus; in tribus vero celebritatibus, hoc eſt in die Aſcenſionis Domini, quo etiam die Romanus Pontifex, populo ſolemniter benedicit, item Pentecoſtes, & omnium Sanctorum, Pontificales Capellæ fient in Baſilica S. Petri; in die vero feſto Sacratiſſimi Corporis Chriſti poſt Miſſam ſolemnem, quæ de more in Capella Palatina habebitur, erit Pontificalis proceſſio, & ſacroſanctæ Euchariſtiæ repoſitio in eadem Baſilica Vaticana; ceteris Feſtis ſolemnibuſque diebus, Miſſæ in Capella Palatij Apoſtolici, de more celebrabuntur.

Aliam autem Capellam in prima die Quadrag. in Eccleſ. S. Sabinæ Card. Maiore Pœnitentiario Miſſam cantante celebrare, cineréſque per ipſum Pontif. benedici, & ſpargi decernit.

§. 9. Vt igitur hunc ſacrum, ſolemnemque ritum Pontificales Cappellas apud nobiliſſimas Baſilicas celebrandi, ſanctiſſimorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inſiſtentes, & venerandæ vetuſtatis memoriam renouantes, felicius ac religioſius inchoemus, quarta proxima feria in capite ieiunij Eccleſiam S. Sabinæ mart. non modo de more ſuperiorum Pontificum adibimus, ſed Cardinale Maiore Pœnitentiario, vt mos eſt Miſſæ ſacrum faciente, vna cum Venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardd. in eadem Eccleſia conſiſtemus, ſacroſque cineres à nobis, ſolemni more, benedictos, ſupra capita ad pœnitentiæ teſtificationem ſpargemus; ac deinde ſequentibus Dominicis diebus, ad Baſilicas & Eccleſias ſupra notatas, Miſſarumque celebrationem cum ſacro Cardinalium Collegio, & aliorum Prælatorum præſentia conueniemus; idemque ſuo tempore in Aduentu ceteriſque feſtis diebus, Deo auctore, præſtabimus. Quem ritum itatum atque ſolemnem, & nos quamdiu diſponente Domino vixerimus, perpetuo annis ſingulis obſeruare ſtatuimus, & à ſucceſſoribus noſtris ſeruari optamus, ac ſane etiam pro eorum pietate, & rei condecentia ſperamus.

Hortatur omnes Chriſti fideles, vt in tempore Quadrag. in ieiunio, & lachrymis conuertantur ad Dominum.

§. 10. Quod igitur ab omnibus Chriſti fidelibus acceptabili Quadrageſimæ tempore, quod iam aduenit, vbique terrarum faciendum eſt vt in toto corde ſuo, in ieiunio, & lachrymis conuertantur ad Dominum, id quidem Romæ, vbi Religionis eſt domicilium, vbi ſacrarum indulgentiarum theſaurus vberius diſpenſantur, vbi innumerabilium Martyrum, quorum ſacra corpora apud nos magno Dei munere requieſcunt, peculiari patrocinio ſubleuatur, multo certe impenſius & deuotius faciendum eſt, atque, vt re ipſa fiat, pro noſtra erga hanc Almam Vrbem paterna & præcipua charitate, omnes in Domino etiam atque etiam hortamur, zelo incenſi domus Dei, quam decet ſanctitudo, Satanæ aſtutias non ignorantes.

Stationales Eccleſias ... cum timore, & caſte pieque viſitent.

§. 11. Illud quoque vehementius admonemus, vt omnes & ſinguli ſtationales Eccleſias, cu omni timore & tremore, vt vere pœnitentes, caſte & pie adeant, nemini dantes vllam offenſionem; ne illis in locis, iiſque diebus, quibus aliorum temporum culpæ, piis operibus & caſtis ieiuniis redimendæ ſunt, inter ipſa martyrum ſepulchra Deus ad iracundiam magis prouocetur, ſed contra potius huius Ciuitatis pœnitentia, eleemoſynis, orationibus, ſanctorumque interceſſionibus placatus pater miſericordiarum Deus, nobis & cunctis populis curæ noſtræ commendatis (omnes enim vnum ſunt in Chriſto) propitius & placabilis efficiatur, & quorum fides Apoſtolico ore laudata eſt, & in vniuerſo mundo annunciatur, eorum etiam modeſtia & diſciplina ad pietatis & ſanctitatis exemplum omnibus nationibus proponatur.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1586. 6. Idus Februarij, Pontificatus noſtri anno 1. *D. P. An. 1. die 13 Febr.*

Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus. *Papa ſubſcr.*

Ego Iac. Card. Sabellus Epiſc. Portuen. *Cardd. ſubſcriptiones.*
Ego Io. Anton. Epiſc. Tuſc. Card. S. Georgij.
Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara, Præneſtin.
Ego M. Sitic. Card. ab Altaemps.
Ego In. Aua Card. de Arag.
Ego M. Antonius Card. Columna.
F. Mic. Bo. Card. Alex.

Nic.

Nic. Card. Sens.
Iul. Ant. Card. S. Seuerinæ.
P. Card. Cæſius.
Ego Hier. Card. Ruſticucius.
Ego Io. Hier. Card. Albanus.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
P. Card. Deza.
Ego Io. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Io. Bap. Card. S. Marcelli.
Ego Aug. Card. de Verona.
Ego Vin. Card. Montis Regalis.
Ego Scipio Card. Lancellottus.
Ego Vincen. Card. Gonzaga.
Ego Io. Baptiſta Card. Caſtruccius.
Ego Fed. Card. Cornelius.
Ego Hippolytus Card. Papien.
Ego Dominicus Card. Pinellus.
Ego Decius Card. Azzolinus.
Ego Hip. Card. Aldobrandinus.
Phil. Vaſt. Card. Cam.
Alex Card. de Montealto.

Publicatio. *Anno a Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti 1585. indictione 14. die vero decimo quinto menſis Februarij Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papa V. anno primo, retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Sancti Ioannis Lateranenſis, & Sancti Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Caliſtum Brunettum, & Io. Freile eiuſdem Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſor.*

XXIV. Lauretani Oppidi Prouinciæ Picenæ, in Ciuitatem ſublimatio, eiuſque Collegiatæ Eccleſiæ, in Cathedralem & Epiſcopalem erectio.

Edita An. D. 1580.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Summi Pont. auctoritas Epiſcopales Eccleſias inſtituendi & cauſa huius inſtitutionis. PRo excellenti præeminentia Sedis Apoſtolicæ, in qua poſt beatum Petrum Apoſtolorum Principem, quamuis imparibus meritis, pari tamen auctoritate, conſtituti ſumus, in exiguæ militantis Eccleſiæ agro, nouas Epiſcopales Sedes, Eccleſiaſque plantare dignum arbitramur, vt per huiuſmodi nouam plantationem, popularis augeatur deuotio, diuinus cultus effloreat, & animarum ſalus ſubſequatur, ac humilia loca dignioribus titulis, & condignis fauoribus illuſtrentur, necnon propagatione nouæ Sedis, honoratique Præſulis aſſiſtentia & regimine, cum Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & orthodoxæ fidei profectu & exaltatione, Populi ipſi, propoſitum eis æternæ felicitatis præmium facilius valeant adipiſci.

Lauretana Eccleſia laudes. § 1. Conſiderantes itaque Oppidum Lauretanum in prouincia Piceni ſitum nullius diœceſis, Sedi Apoſtolicæ immediate ſubiectum, in toto Orbe celeberrimum, & in eo vnam inſignem collegiatam Eccleſiam ſub inuocatione B. Mariæ Virginis Dei Matris fundatam excellere, in cuius medio ineſt illud ſacrum cubiculum diuinis myſteriis conſecratum, in quo Virgo Maria nata fuit, & ibidem ipſa ab Angelo ſalutata, Saluatorem Mundi de Spiritu ſancto concepit, miniſterio Angelorum illuc tranſlatum, & ad dictam Eccleſiam ob miracula quæ in dies Omnipotens Dominus, interceſſione & meritis eiuſdem B. Mariæ Virginis in eodem cubiculo operari dignatur, Chriſtifideles ex omnibus mundi regionibus, deuotionis & peregrinationis cauſa confluere.

Lauretani Oppidi in Ciuitatem ſublimatio, eiuſque Eccleſiæ in Cathedralem & Epiſcop. erectio. §. 2. Et propterea cupientes, Oppidum & Eccleſiam huiuſmodi dignioribus titulis & nominibus decorare, habita ſuper hoc cum Fratribus noſtris deliberatione matura, de eorum conſilio & aſſenſu, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ad eiuſdem Omnipotentis Dei laudem & gloriam, & ipſius B. Mariæ Virginis honorem, necnon Chriſtifidelium deuotionis augmentum, Oppidum in Ciuitatem Lauretanam nuncupandam, Eccleſiam vero in Cathedralem, ſub eadem inuocatione, pro vno Epiſcopo Lauretano nuncupando, qui iuriſdictionem Epiſcopalem habeat & exerceat in ſpiritualibus, cum menſa Epiſcopali, arca, ſigillo, aliiſque inſignibus & honoribus & priuilegiis, quibus alij Epiſcopi, de iure vel conſuetudine, aut alias quomodolibet in eiſdem ſpiritualibus vtuntur, potiuntur & gaudent, ac vti, potiri & gaudere quomodolibet poſſunt, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, perpetuo erigimus & inſtituimus, illaſque ſic erectas, necnon Epiſcopum Lauretanum pro tempore exiſtentem, ac ipſius Eccleſiæ Capitulum, dictæ Sedi immediate, perpetuo etiam ſubiicimus, & ſub protectione Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ſuſcipimus. Necnon cum nuper vnionem olim de Eccleſia Recanaten. & Eccleſia Maceraten. eadem auctoritate perpetuo factam, de conſilio & poteſtatis plenitudine ſimilibus diſſoluerimus, & Venerabilem fratrem noſtrum Galeatium Epiſcopum Maceraten. à vinculo quo dictæ Eccleſiæ Recanaten. cui tunc ratione vnionis huiuſmodi præerat, tenebatur, abſoluerimus, ac in dicta Eccleſia Recanaten. nomen & titulum Cathedralis, necnon Sedem, dignitatem, & menſam Epiſcopales ſuppreſſerimus, ipſamque Eccleſiam Recanaten. in Collegiatam reduxerimus, Ciuitatem tamen Recanaten. titulum & denominationem ciuitatis propterea non amiſiſſe, ita vt illius inhabitatores, ciues denominari, & priuilegiis ciuium vti poſſent, decernendo Caſtrum Ficardi ab Anconitana, & S. Maria in Caſciano ab Auximana, & Montis Luponi oppida, à Firmana diœceſibus, quibus in ſpiritualibus ſubiecta ſunt, auctoritate & tenore præmiſſis, ſimiliter perpetuo diſmembramus, concedimus & ſeparamus, illaque ſic diſmembrata & ſeparata, ac illorum incolas & habitatores, ab omni iuriſdictione & poteſtate & ſubiectione Anconitan. & Auximan. ac Firman. Epiſcoporum pro tempore exiſtentium, necnon ſolutione decimarum eiſdem Epiſcopis per eos debitarum, ex tunc de cetero facienda, itidem perpetuo eximimus & liberamus.

§. 3. Necnon ipſa, ac ciuitatem Recanaten. prædictam, illiuſque & Caſtri Ficardi, ac oppidorum prædictorum territoria, pro diœc. d. Epiſcopi Lauretani; illos vero, necnon ciuitatis Lauretanæ Eccleſiaſticas perſonas pro clero, & habitatores pro populo, & auctoritate & tenore præmiſſis, ſimiliter perpetuo concedimus & aſſignamus. *Diœceſis aſſignatio.*

§. 4. Ac pro Epiſcopi Lauretani pro tempore exiſtenti, dote, quam ſummam duorum millium ſcutorum dictæ prouinciæ conſtituere debere declaramus, omnia & ſingula fructus, redditus, & prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta, in quibuſuis rebus & actionibus, & vbique locorum conſiſtentia & prouenientia, & ad quamuis ſummam aſcendentia dictæ menſæ Epiſcopalis Recanaten. ſic ſuppreſſæ & extinctæ, & quæ ad illam quomodolibet ſpectant & pertinent, ac ante illius ſuppreſſionem & extinctionem huiuſmodi quouis iure ſpectabant & pertinebant, ſpectareque & pertinere poterant, necnon Caſtri Ficardi, & oppidorum territoriorum huiuſmodi decimas Anconitan. Auximan. Epiſcopis ſolui ſolitas, reſiduum vero dictorum duorum millium ſcutorum pro dote dictæ Eccleſiæ Lauretanæ conſtitutorum huiuſmodi, ex tot prædiis & poſſeſſionibus dictæ domus Lauretanæ per dilectum filium noſtrum Philippum S. Angeli in foro piſcium diac. Card. Vaſtauillanum nuncupatum, dictæ domus Protectorem eius arbitrio declarandis & aſſignandis, etiam perpetuo concedimus & aſſignamus. *Dotis duorum mill. ſcut. pro Lauretano Epiſcopo aſſignatio.*

§. 5. Necnon in dicta Eccleſia Lauretana, in qua vnus Archipreſbyteratus, qui ante erectionem huiuſmodi inibi principalis exiſtebat, pro vno Archipreſbytero, ac vna Præpoſitura, pro vno Præpoſito, ac vnus Decanatus dignitates, pro vno Decano, necnon duodecim Canonicatus, & totidem præbendæ pro duodecim Canonicis, ac etiam duodecim Beneficiatis, & totidem clericatus, nuncupata perpetua ſimplicia beneficia, pro totidem perſonis eidem Eccleſiæ Lauretanæ deſeruientibus, erecta & fundata exiſtunt, vnum Archidiaconatum, qui inibi dignitas maior poſt Pontificalem Eccle- *Dignitatum eiuſdem Eccleſiæ deſtinatio.*

ſiam pro vno Archidiacono, qui in choro & Capitulo ipſius Eccleſiæ Lauretanæ, ac proceſſionibus aliiſque actibus capitularibus primum locum, ac primam vocem, ante obtinentes alias dignitates prædictas habeat, auctoritate & tenore præmiſſis, etiam perpetuo erigimus & inſtituimus. Ac Præpoſituræ in Primiceriatum pro vno Primicerio, Decanatus vero dignitatum huiuſmodi denominationes, in Theſaurariam pro vno Theſaurario commutamus; necnon Archipreſbyteratum ſecundam pro vno Archipreſbytero qui ſecundum, & Primiceriatum tertiam pro vno Primicerio qui tertium, ac Theſaurariam quartam inibi dignitates pro vno Theſaurario, qui quartum locum in choro, Capitulo, proceſſionibus & actibus prædictis, aut Canonicos prædictos habeant, necnon Canonicatus & præbendas, ceteraque beneficia prædicta, alias iuxta collationes & prouiſiones de illis eorum poſſeſſoribus factas, pro Capitulo eiuſdem Eccleſiæ Lauretanæ remanere declaramus.

Iuſpatronatus ad præſentandum Archipresb. reſeruatio pro bonis Pont. Familiæ Peretta.

§. 6. Ac inſuper Motu proprio non ad alicuius deſuper nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate Familiæ noſtræ de Perettis de Monte alto iuſpatronatus, & præſentandi perſonam idoneam ad Archipreſbyteratum prædictum, quoties illum, per obitum aut reſignationem, vel alias quouis modo, etiam apud Sedem prædictam vacare contigerit. Epiſcopo Lauretano pro tempore exiſtenti, per eum ad præſentationem huiuſmodi inſtituendam, auctoritate & tenore prædictis pariter perpetuo reſeruamus, concedimus & aſſignamus.

Clauſula derogat.

§. 7. Non obſtantibus noſtra de non tollendo iure quæſito, ac quibuſuis aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Lauretan. Racanaten. Maceraten. Auximan. Anconitan. & Firman. Eccleſiarum prædictarum, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia, roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, illis earumque Præſulibus, Capitulis & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, etiam motu ſimili & conſiſtorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis & innouatis, quibus omnibus, etiamſi pro ſufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, acſi ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe, ceteriſque quibuſcumque motu ſimili derogamus.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 1. 17. Martij.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1586. 16. kal. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno 1.

XXV. Approbatio Congregationis Clericorum Regularium Miniſtrantium infirmis, in Hoſpitalibus & extra degentibus Romæ nuper inſtitutæ, cum habitus aſſignatione.

Iſta Congregat. ſui Regulam conſtituit, quam confirmauit, & priuilegia conceſſit Gregor. XIV. inf. in eius conſtit. 17. Illius. *Et eam poſtea declarauit, & reformauit Clement. VIII. inf. in ſua conſt.* 75. Superna.

Quod Clerici profeſſi in hac Congregatione ad Sacerdotium deſtinati, poſſint in Domibus nouitiatuum, vel aliis diſtinctis Domibus habitare, & donec Preſbyteri ordinentur, ex illarum perpetuis redditibus viuere, indulſit Sanctiſſ. D. N. Vrbanus VIII. vt in conſtit. 10. *Sacro ancta.* inf. tom. 4. Et de electione Præfecti Generalis, Conſultorum, & Arbitrorum Clericorum ſtatuit in alia conſtit. 75. *Romanus.* d. tom. 4.

SIXTVS PAPA V.
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1586.

Inſtitutio Societatis Miniſtrantium infirmis.

EX omnibus Chriſtianæ charitatis officiis, quibus æterna ſalus per gratiam Dei comparatur, illa Redemptori noſtro IESV CHRISTO vel maxime placere credimus, per quæ pauperes Chriſti infirmi, & in hoſpitalibus exiſtentes, in neceſſitatibus ſuis ſpiritualibus & corporalibus adiuuantur. Quod genus officij dilectus filius Camillus de Lellis presbyter Theatin. diœc. & alij eius ſocij, quam Deo gratum, & ſaluti animarum neceſſarium eſſe intelligentes, hiſce diebus erga pauperes Chriſti, in hoſpitalibus Vrbis noſtræ exiſtentes, non minori affectu, quam mater erga quem vnice educauit filium demonſtrarunt, quotidie hos modo cum omni qua decet manſuetudine & charitate ad patientiam, alios ad ſacramentorum Eccleſiaſticorum ſuſceptionem commonendo, alios in articulo mortis conſtitutos conſolando, & denique ad bene moriendum die noctuque hortando demonſtrare non ceſſant. Idemque præſtare intendunt, tempore etiam, quod abſit, peſtilentiæ.

Petitio confirmationis a Papa.

§. 1. Hi itaque Camillus & ſocij, inſimul & in communi, ſub paupertate, caſtitate, & obedientia, ita tamen, vt voto aſtricti non ſint viuere, & Altiſſimo, ac eius pauperibus famulari proponentes, vnam inter ſe Societatem ſeu Congregationem, ſub vocabulo ſeu nomine Miniſtrantium infirmis, cuius principale inſtitutum eſt, ſpeciali quodam charitatis feruore, infirmis prædictis inſeruire, ſub noſtro & Sedis Apoſtolicæ beneplacito inierunt, ſperantes ex hoc multis incommodis & periculis, in quæ ſæpenumero dicti infirmi ob defectum talium miniſtrorum inciderunt, obuiam iri, ac ſalutem animæ & corporis multaque Chriſtifidelibus commoda parari.

Confirmatio dictæ inſtitutionis.

§. 2. Nos eorum ſupplicationibus inclinati, ac de huiuſmodi pio propoſito, & viuendi modo, quo ipſi intendunt vti, plene, etiam ex relatione dilectorum filiorum noſtrorum S.R.E. Card. ſuper conſultatione & cauſis Epiſcoporum ac regularium, ac viſitatione Apoſtolica deputatorum informati, ex certa noſtra ſcientia, Congregationem, ſub vocabulo ſeu nomine Societatis Miniſtrantium infirmis, per vnum maiorem miniſtrum ſeu ſuperiorem (qui presbyter eſſe, ac per eamdem Congregationem de triennio in triennium per maiorem partem ſuffragiorum eligi debeat) regendam & gubernandam, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, perpetuo approbamus & confirmamus, ſupplentes omnes & ſingulos, tàm iuris quam facti defectus, ſiqui interuenerint in eiſdem.

Licentia eleemoſ. nas colligendi in Vrbe, miniſtrandi, infirmis & audiendi eorũ confeſſiones.

§. 3. Et quia dicta Congregatio proprietate rerum temporalium carere inſtituit, Nos pariter Camillo & præfatis, ac pro tempore exiſtentibus ipſius Congregationis ſociis, & aliis ab eis deputatis & deputandis, quod eleemoſynas vbicumque, præterquam intra Eccleſias, monaſteria & pia loca, colligere, ac in dictæ Congregationis communes vſus conuertere, Vicarij Vrbis, ſeu cuiuſuis alterius licentia deſuper minime requiſita. Dictaque pietatis opera erga quoſcumque infirmos, in quibuſcumque hoſpitalibus, ſeu aliis dictæ Vrbis locis a dictorum Hoſpitalium, ſeu locorum præfectis, vel adminiſtratoribus vocati, ſeu de eorum licentia vel conſenſu exercere, ipſeque Superior vel maior Miniſter, qui, vt præfertur, presbyter eſſe debet, & alij eiuſdem Congregationis presbyteri, dummodo alias ſint idonei, & ab Vrbis Vicario approbati, infirmorum & ægrotantium in dictis hoſpitalibus & locis exiſtentium confeſſiones audire (ſine præiudicio eorumdem hoſpitalium aut locorum, vel eorum officialium, ſeu adminiſtratorum) libere & licite valeant, tenore præſentium facultatem concedimus & indulgemus. Ita tamen, vt tàm Superior quàm alij dictæ Congregationis ſocij, ipſius Congregationis inſtituta, & ordinationes iam factas & pro tempore faciendas, (dummodo illa, quamdiu ab Apoſtolica Sede approbata non fuerint per ipſius Congregationis protectorem

rectorem reuiſa & approbata ſint) in communi, ex dictis piorum eleemoſynis viuant.

Clauſula derogatoria. §.4. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. 1. 18. Martij. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 18. Martij 1586. Pontificatus noſtri anno primo.

Sequitur aſſignatio habitus.

Edita An. D. 1586.

SIXTVS PAPA V.
Ad perpetuam rei memoriam.

Petitio Habitus. CVm nos nuper, &c. vt ſupra. Ipſique Camillus & ſocij pro feliciori dictæ Societatis, ſeu Congregationis directione pie deſiderent, ſicuti eorum inſtitutum ab aliis distinctum eſt, ita eorum habitum ab aliis diſtingui.

Habitus conceſſio. *Ad hoc vide bullas in rub. cit.* §.1. Nos tenores dictarum literarum præſentibus pro expreſſis habentes, de conſilio dilectorum filiorum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſuper ſtatu Regularium dicta auctoritate deputatorum, Camillo & aliis prædictis, ac pro tempore exiſtentibus Superiori, & perſonis dictæ Congregationis, Crucem ex craſſiori panno fului coloris, (qui vulgo Tanè appellatur) ſuper eorum veſtibus à latere dextero perpetuo deferendi licentiam & facultatem, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus.

Derogatio contrariorum. §.2. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis; cæteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. 2. die 26. Iunij. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die 26. Iunij, 1586. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

XXVI. Confirmatio conſtitutionis Pij V. de non infeudandis & alienandis Caſtris & locis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ.

Hanc conſtit. Pij V. habes ſup. Admonet. *vbi eius extenſiones & declarationes ibi indicaui. Et hic Pontific. die decimo ſexto Ianuarij 1589. ex decreto in Conſiſtorio habito, (quod hic ponere non curaui) declarauit ſub d. bulla Pij V. comprehendi etiam gubernia locorum Sedis Apoſt. vltra triennium, affirmans idem ſtatuiſſe Gregor. XIII.*

Vide addita ad conſt. 1. Leon. I. ſup. tom. 1.

Edita A. D. 1586.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius confirmationis bullæ Pij V. QVanta Apoſtolicæ Sedis dignitati detrimenta, & eius ſubditis incommoda, ex Ciuitatum, Terrarum, & locorum Status Eccleſiaſtici diſtractione obuenerint, aſſidua mentis noſtræ cogitatione reuoluentes, Paſtoralis ſolicitudinis nobis diuinitus commiſſæ zelo vrgemur illorum conſeruationi ſolertioris diligentiæ ſtudio incumbere, & quæ propterea à prædeceſſoribus noſtris maturo conſilio, ac optima ratione ſunt ſancita, approbationis noſtræ robore communire. Alias ſiquidem à felic. record. Pio Papa V. prædeceſſore noſtro, emanarunt literæ tenoris ſubſequentis. Pius Epiſcopus, &c.

Omittitur tenor huius conſtit. quia habetur ſupra.

Confirmatio euſdem bullæ edita à Greg. XIII. ſup. §.1. Et deinde piæ memoriæ Gregorius Papa XIII. etiam prædeceſſor noſter, literas prædictas, Apoſtolica auctoritate approbauit & confirmauit, prout in ipſius Gregorij prædeceſſoris literis deſuper confectis plenius continetur.

Cõfirmatio d. conſtit. Pij V. nunc edita ab illo Pont. §.2. Quocirca ne literæ Pij prædeceſſoris huiuſmodi labentis temporis curſu valeant labefactari, ſed eo validius ſui ſiſtant, quo multiplici firmitatis vinculo ſæpius fuerint ſtabilitæ, veſtigiis ipſorum prædeceſſorum inhærendo, eaſdem literas Pij V. prædeceſſoris, & in eis contenta quæcumque ex certa ſcientia noſtra, auctoritate prædicta tenore præſentium approbamus & confirmamus, ac etiam innouamus, eaſque inuiolabilis firmitatis robur obtinere, ac perpetuo obſeruari debere volumus & mandamus.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1586. 15. Kal. Aprilis, Pontificatus noſtri anno 1. *D. P. An. 1. 18. Mar.*

Anno à Natiuitate Domini 1586. indictione 14. die vero primo menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papa V. anno primo, retroſcripta litera affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in valuis ſeu portis Baſilicarum Sancti Ioannis Lateranenſis, & Sancti Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ per nos Catherinum Menandi, & Nicolaum Taglierium Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſores. *Publicatio.*

Alex Parabiac. Mag. Curſ.

XXVII. Annuorum redditruum conceſſio Archiconfraternitati Beatæ Mariæ Virginis Confalonis de Vrbe, nuncupatæ, cum facultate vbique eleemoſynas colligendi, ad Chriſtianorum redemptionem ab infidelium captiuitate.

Hoc piiſſimum redemptionis opus huic Archiconfraternitati delegauit Gregor. XIII. vt in ſua conſtit. 69. Chriſtianæ. *Et alia quæ eamdem concernunt Archiconfraternitatem, attende ſup. in eiuſdem Gregor. conſtit. 38.* Paſtoris.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1586. & 1588.*

Proœmium. CVm benigna mater Eccleſia filios ſuos, qui in teterrima infidelium captiuitate conſtituti, non ſolum corporum ſed etiam animarum diſcrimen patiuntur, adeo intimis miſericordiæ ſuæ viſceribus complectatur, vt prò illis in libertatem reducendis, facultates ſuas libenter exponat, ſacriſque rebus & pretioſis vaſis materna liberalitate non parcat. Nos qui ipſius Eccleſiæ adminiſtrationem curæ noſtræ diuina diſpoſitione commiſſam gerimus, magnopere adſtrictos eſſe cognoſcimus, vt eorumdem Captiuorum, qui in baptiſmatis fonte Chriſtum induerunt, templumque Dei facti ſunt, miſerandis calamitatibus & tormentis, quibus in odium Chriſtiani nominis ſæuiſſime excruciantur condolentes, illorum libertatem dilectione ac religione ipſa procuremus, & quæ propterea pie facta fuiſſe comperimus, vt firmiora perdurent, confirmanda & innouanda fore cenſeamus; ac ne tam pium opus quod cæteris corporalibus miſericordiæ operibus antecellit, & in quo vno fere omnia quaſi per compendium ſimul exercentur, neceſſariis ſubſidiis deſeratur operarias manus interponendas, Chriſtique fidelibus agros vberes, in quibus charitatis ſemina mittant, meſſem in regno cœlorum ampliſſimam expectaturi, toto cordis affectu offerendos eſſe iudicauimus, illos ſpiritualibus muneribus, indulgentiis videlicet, & peccatorum remiſſionibus inuitantes, vt ad tantæ & tam ſalutaris operationis exercitium vehementius excitentur, promptioreſque reddantur, & piis eorum eleemoſynis redempti, gratiarum Deo referant actiones.

Grego. XIII. Redimendorũ captiuorũ [illegible] Eccleſiaſtici opus in Vrbe inſtituit, & Archiconfraternitati Confalonis commiſit, vt in eius bulla citata rub. §.1. Dudum ſiquidem fel. record. Gregorius Papa XIII. prædeceſſor noſter, qui miſerorum Captiuorum, & præſertim eorum, qui ſuæ & Sedis Apoſtolicæ temporali ditioni ſubiecti erant oppreſſionibus, ne langueſcente carnis infirmitate, ac verbi Dei prædicatione, & ſacramentorum ſolatio deſtituti, deſperationi ſuccumbentes, ad ſuſceptæ in baptiſmo fidei deſertionem (vti non raro, proh dolor, ſolet contingere) inducerentur, ſuccurrere volens, redimendorum Captiuorum opus iamdiu in alia Orbis loca diffuſum, etiam in Alma Vrbe ſalubriter inſtituit, illiuſque onus vniuerſum, quod magnum

magnum eſſe intelligebat, curæ & ſolicitudini venerabilis Archiconfraternitatis Confalonis Glorioſiſſimæ Virginis Mariæ, antiquitate & nobilium virorum copia admodum inſignis, Motu proprio impoſuit; ad hoc vt ipſa Archiconfraternitas, illiuſque Cuſtodes & Confratres pro tempore exiſtentes, quoſcumque Chriſtifideles dictæ Vrbis, ac Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum & locorum dictæ ditioni mediate & immediate ſubiectorum, in dira infidelium ſeruitute detentos redimerent, eleemoſynaſve & oblata quæcumque in omni loco eidem ditioni vt præfertur ſubiecto, quærerent & acciperent, prout in eiuſdem prædeceſſoris literis deſuper confectis plenius continetur.

Qua ſedulo tā pio operi ſtudere cœpit.

§. 2. Cum autem, ſicut accepimus dilecti filij Magiſter Hieronymus Auila Iuris vtriuſque Doctor, literarum Apoſtolicarum Corrector & Abbreuiator, ac in vtraque Signatura noſtra Referendarius & Prælatus noſter domeſticus, Paulus Matthæus, Carolus de Maximis, & Vlyſſes Lancerinius Patritij Romani, moderni ipſius Archiconfraternitatis Cuſtodes, & alij Confratres maximo pietatis zelo ducti in huiuſmodi tam pio opere ſe pro viribus exercere intendentes, ac eorumdem Captiuorum nedum liberationem, ſed etiam ſpiritualem conſolationem & animarum ſalutem quærentes, Redemptores inter quos duos Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum nuncupatorum profeſſores, qui non ſolum Captiuos redimerent, ſed illos ſpiritualiter eorum confeſſiones audiendo, & ſacramenta Eccleſiaſtica illis miniſtrando iuuare, afflictis ſolatium præbere, debiles in fide conſolidare, dubios & vacillantes confirmare, & eos qui doctrina indigerent erudire, ac denique vbi maius periculum immineret, ibi ſeſe diligentiores Chriſti miniſtros exhibere poſſent & deberent, Algerium de ipſius prædeceſſoris licentia miſerunt. Illi autem profecti, ac de eorumdem Captiuorum libertate, & animarum ſalute ſolliciti, verbo & exemplo eos illuminantes, multa, ad proximorum vtilitatem & ædificationem, ac fidei Catholicæ exaltationem, Domino cooperante, in medio nationis prauæ & peruerſæ fecerunt; qui demum peſtis contagione affecti cum maximo Captiuorum gemitu & dolore ac lachrymis, obdormiuerunt in pace.

Hic Pōt. dictā inſtitutionem Redemptionis captiuorum confirmat.

§. 3. Nos igitur, illius qui ſui pretioſiſſimi ſanguinis effuſione genus humanum de manibus aduerſarij quærentis quem deuoret, eripere dignatus eſt, exemplo edocti, ac de ſtatu filiorum more pij patris cogitantes, cupienteſque vt huiuſmodi Redemptiones opus, etiam in Vrbe, & toto Statu Eccleſiaſtico huiuſmodi ſic feliciter incœptum, ab eiſdem Cuſtodibus & Confratribus in Domino prouehatur, ipſique Cuſtodes & Confratres, Redemptores ac alios religioſos ad eaſdem infidelium partes proficiſci faciant, ne filij Status Eccleſiaſtici in ſeruitute degentes, qui alios concaptiuos de tenebris & vmbra mortis educi quotidie rident, ſe ſolos ibi perpetuæ obliuioni traditos & derelictos exiſtiment, Cuſtodes & Confratres prædictos, eorumque ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, ac literarum Gregor. prædeceſſoris, huiuſmodi tenores etiam veriores, præſentibus pro expreſſis habentes. Motu proprio non ad Cuſtodum & Confratrum prædictorum, ſeu alicuius eorum, aut alterius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera liberalitate, ac ſcientia noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Inſtitutionem & erectionem Redemptionis Captiuorum huiuſmodi per eumdem prædeceſſorem, vt præfertur factas. Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus & confirmamus, illiſque perpetuæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes & ſingulos, tam iuris quam facti defectus, ſiqui interuenerunt in eiſdem, ſupplemus. Et nihilominus huiuſmodi opus Redemptionis Captiuorum, in dicta Vrbe, totoque Statu Eccleſiaſtico, vt præfertur, mediate & immediate ſubiecto, quod Redemptio Captiuorum Sedis Apoſtolicæ, & Status Eccleſiaſtici, mediate & immediate ſubiecti Archiconfraternitatis Confalonis nuncupetur, de nouo auctoritate & tenore prædictis perpetuo erigimus & inſtituimus.

Curamq; dictæ Redemptionis eidem Archiconfraternitati iterum concedit.

§. 4. Illudque ſic erectum & inſtitutum ſolerti curæ & ſolicitudini eiuſdem Archiconfraternitatis, quam ſingulari dilectione proſequimur, & cuius Confratres laudabiles charitatis effectus continuo producere non ceſſant, committimus & demandamus. Ita quod ipſius Archiconfraternitatis, nunc & pro tempore exiſtentes, Cuſtodes, & Confratres, ac ab eis deputati, quoſcumque Chriſtifideles eiuſdem Status, in infidelium ſeruitute detentos redimere, & propterea in dicta Vrbe ac omni, & quocumque alio loco dictæ ditioni mediate, & immediate ſubiecto, eleemoſynas, & oblata quæcumque quærere, & accipere.

Facultatē deputandi quæſtores in Statu Eccleſiaſt. ad colligendum eleemoſynas pro dicta Redemptione indulget.

§. 5. Ac ad id Quæſtores probos quot eis videbitur deputare, qui eleemoſynas oblationes, legata, & quæcumque alia ſubſidia huiuſmodi in toto Statu prædicto, vt præfertur ſubiecto, pro huiuſmodi Redemptione, & cauſis ad eam pertinentibus perquirant, pecuniaſque inde congerendas penes publicum mercatorem, fide, & facultatibus idoneum, deponant, donec illæ in Redemptionem Captiuorum huiuſmodi, arbitrio ipſorum Cuſtodum, & Confratrum erogentur, libere, & licite poſſint, & valeant.

Fratribus Sanctiſſ. Trinitatis, & aliis ne eleemoſynas huiuſmodi in Statu Eccleſiaſt. quærere vel recipere prohibet.

§. 6. Volentes, & ita decernentes, quod tam in dicta Vrbe, quam in quibuſuis Prouinciis, Ciuitatibus, Oppidis, caſtris, & locis ipſi ditioni, vt præfertur ſubiectis, nulli etiam Sanctiſſimæ Trinitatis, ac beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum, ſeu aliorum quorumuis Ordinum profeſſores, ſeu quicumque alij etiam prætextu quorumcumque priuilegiorum, & indultorum Apoſtolicorum, ac quorumuis aliarum conceſſionum, & gratiarum, eiſdem ſeu quibuſuis aliis Ordinibus vel perſonis quomodolibet conceſſorum, & pro tempore concedendorum, tam pro Redemptione generali quam particularium perſonarum, eleemoſynas ſeu etiam ſponte oblata, aut alias quomodolibet quærere, & accipere vllo modo poſſint neque debeant, præfati tamen Sanctiſſimæ Trinitatis profeſſores, in Vrbe ac toto Statu Eccleſiaſtico, vt præfertur, ſubiecto huiuſmodi, in illis locis in quibus eorum Ordinis regulares domos habent, & pro tempore habebunt, ad eorum victum neceſſaria tantum nulla tamen Redemptionis Captiuorum facta mentione, in aliis vero ciuitatibus & locis extra dictum Statum, vt præfertur, mediate, & immediate ſubiectum, etiam eleemoſynas pro Captiuis redimendis petere, & accipere valeant priuilegiorum ſuorū vigore, quibus ac aliis iuribus, & actionibus, & præſertim ratione monaſterij, & hoſpitalis Sancti Thomæ in Formis in monte Cælio, ac Eccleſiæ, & domus Sancti Stephani in Trullo de dicta Vrbe eidem Ordini competentibus, quoad hoc nullo modo præiudicare intendimus, auctoritate & tenore prædictis etiam perpetuo ſtatuimus, & ordinamus. Diſtrictius inhibentes prædictorum ac quorumuis aliorum Odinum profeſſoribus & aliis quibuſuis perſonis, etiam quantumuis priuilegiatis; ne eleemoſynas, & oblata, ſiue legata pro Redemptione Captiuorum, in Vrbe ac toto Statu Eccleſiaſtico, vt præfertur, ſubiecto huiuſmodi quærere aut accipere, ſeu in huiuſmodi Redemptionis opere quomodolibet ſe intromittere audeant ſeu præſumant.

Redditus expeditionū hic deſcriptarum eidem Archiconfraternitati aſſignat.

§. 7. Inſuper pro maiori ipſius Redemptionis ſubuentione, ex omnibus, & quibuſcumque facultatibus ſeu licentiis teſtandi de bonis Eccleſiaſticis, quibuſuis perſonis per nos, & Sedem prædictam quomodolibet concedendis (non tamen Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, nec aliis, quibus ſimiles facultates, gratias, & abſque alicuius compoſitionis ſolutione de mandato noſtro, & pro tempore exiſtentis Rom. Pontificis concedentur) ducatum vnum auri in auro pro quolibet centenario. Si vero huiuſmodi facultates fuerint vſque ad quamcumque ſummam, ſoluatur ſimiliter ducatus vnus pro quolibet centenario, habita ratione compoſitionis Datario pro tempore exiſtenti perſoluendæ. Ac pro ſingulis abſolutionibus ab homicidij reatu, tam in Dataria noſtra, ſeu per breue expediendis, quam toto

Statu

Statu Eccleſiaſtico immediate ſubiecto, à quibuſuis Legatis, Vicelegatis, vel Gubernatoribus, quibuſuis perſonis quomodolibet concedendis, etiamſi gratis concedantur, ducatos duos ſimiles. Necnon pro ſingulis conceſſionibus, ſeu licentiis, alienandi vel permutandi bona Eccleſiaſtica, ſeu illarum confirmationibus, quibuſuis perſonis quomodolibet concedendis, quorum bonorum annuus redditus valorem quinque ducatorum ſimilium non excedat, ducatum vnum, ſi vero eumdem valorem exceſſerint ducatos duos. Vlterius pro ſingulis plumbis omnium, & quarumcumque literarum Apoſtolicarum ſub plumbo, tam per Cancellariam, vel Cameram, aut viam ſecretam, quam per minoris gratiæ, & contradictarum officia quomodolibet, etiam gratis expediendarum, iulium vnum monetæ currentis eidem Archiconfraternitati, ita vt illius Cuſtodes & ab eis deputati pro tempore exiſtentes, taxas, ac iulium huiuſmodi à quibuſuis perſonis, illas, & illum, nunc, & pro tempore habentibus, ſeu ſoluere debentibus, propria auctoritate exigere, ac de exactis quietare, & in Captiuorum Sedis, & Status prædictorum Redemptionem conuertere, libere, & licite valeant etiam perpetuo, auctoritate, & tenore prædictis, gratioſe concedimus, & elargimur. Necnon taxas & iulium huiuſmodi ex nunc eidem Archiconfraternitati ſimiliter perpetuo applicamus, & approbamus, ac applicatas, & applicatum, necnon appropriatas, & appropriatum fore, & eſſe volumus atque decernimus. Diſtricte præcipientes modernis, & pro tempore exiſtentibus Datario, ſecretariis, plumbatoribus, ac tam in Dataria quam Secretaria, & plumbo noſtris Officialibus, expeditoribus, Legatis, Vicelegatis, vel Gubernatoribus prædictis, illiſque in virtute ſanctæ obedientiæ mandantes ne ſupplicationes, Motus proprios, breuia, ſeu alias patentes literas ſuper facultatibus teſtandi, abſolutionibus, licentiis alienandi, ſeu illarum confirmationibus, aut alias quaſcumque literas Apoſtolicas huiuſmodi expediant, ſeu partibus relaxent, niſi prius integre eidem Archiconfraternitati de illis ſecundum præmiſſa ſatiſfactum fuerit. Alias gratiæ ipſæ nullius ſint roboris, & nihilominus ipſi officiales, expeditores, plumbatores, ſeu miniſtri, taxas, & iulium huiuſmodi eidem Archiconfraternitati, vt præfertur, debitas, & debitum de eorum proprio ſoluere teneantur & obligati exiſtant.

Bonorum etiã emphyt. vtriuſq; diſpoſitiones ad fauorẽ d. Archicõfraternitatis pro hac Redemptione fieri poſſe declarat.

§. 8. Necnon vt quæcumque, & qualiacumque bona etiam emphyteutica eidem Archiconfraternitati pro Redemptione Captiuorum, prædictorum tam inter viuos quam mortis cauſa, ſeu teſtamento, vel codicillis dari, concedi, ſeu relinqui libere poſſint, dummodo ipſa Archiconfraternitas ad eadem onera, ad quæ donator, ſeu teſtator huiuſmodi occaſione bonorum eorumdem tenebatur, & quæcumque alia, quæ ipſe donator ſeu teſtator etiam impoſuerit omnino teneatur. Et ſi ad certum numerum generationum, aut nominationum eadem bona conceſſa fuerant, ipſa Archiconfraternitas, non perpetuo, ſed per viginti annos pro qualibet generatione ſeu nominatione huiuſmodi bona prædicta tenere, illaque locare, & dillocare, ac illorum redditus in Redemptionem Captiuorum huiuſmodi conuertere poſſit, quæ finitis ipſis annis ad eorum directos dominos deuoluantur, etiam perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Legata in Statu Eccleſiaſt. (non tamen [illegible] certæ perſonæ, ſeu regularis loci) pro Redemptione captiuorum, Redemptioni prædictæ applicat.

§. 9. Declarantes quod quæcumque legata, & aliæ diſpoſitiones pro Redemptione Captiuorum à quibuſuis perſonis, tam in Vrbe quam in toto Statu Eccleſiaſtico, mediate & immediate ſubiecto, non tamen in fauorem certæ perſonæ, ſeu alicuius regularis loci vel Sanctiſſimæ Trinitatis, aut Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum Ordinum hactenus facta, & non mercede ſoluta, & pro tempore quomodolibet facienda, cenſeantur, & intelligantur, facta fuiſſe, & eſſe ad fauorem Redemptionis Captiuorum, Sedis, & Status prædictorum illaque ab eis ad quos ſpectat, & pro tempore quomodolibet ſpectabit Cuſtodibus, ſeu ab eis Deputatis prædictis ad effectum præmiſſorum realiter & abſque alia exceptione ſolui omnino debeant.

Eccleſiaſticis per eum (tertia parte Archiconfraternitati ſoluta) vſq; ad ſummã 300. diſponere poſſe indulget.

§. 10. Inſuper omnibus, & ſingulis, ac quibuſcumque perſonis Eccleſiaſticis, ſeu beneficia Eccleſiaſtica, obtinentibus, vt de illorum bonis, mobilibus, & immobilibus, ac ſe mouentibus, etiam ex fructibus beneficiorum Eccleſiaſticorum, ac alias quomodolibet, etiam propriis labore, & induſtria acquiſitis, vſque ad ſummam trecentorum ducatorum ſimilium in eiuſdem Archiconfraternitatis pro ipſa Redemptione, ſeu in aliarum quarumcumque, etiam extranearum (non tamen incapacium, & de iure prohibitarum) perſonarum fauorem diſponere, ipſaque bona vſque ad dictam ſummam, tam ex teſtamento, quam donatione inter viuos, aut alia quauis diſpoſitione Archiconfraternitati, ſeu perſonis prædictis relinquere, dummodo ſi in aliorum, vt præfertur, quam in ipſius Archiconfraternitatis fauorem diſpoſuerint, tertia pars dictorum bonorum ad eamdem Archiconfraternitatem deueniat, alias diſpoſitiones huiuſmodi nullæ ſint eo ipſo, licentiam, & facultatem impartimur.

Capſas ad colligendum eleemoſynas in Statu Eccleſ. deputandi facultatem d. Archiconfr. concedit.

Quinimo etiã extra Statum vt hic inf. ſequitur.

§. 11. Præterea eidem Archiconfraternitati, illiuſque Cuſtodibus, ſeu ab eis deputatis, quod in quibuſcumque Cathedralibus, etiam Metropolitanis, Collegiatis, Parochialibus, & aliis quibuſuis ſæcularibus, & quorumuis Ordinum regularibus Eccleſiis, ac in quibuſcumque Maritimis, & aliis Portibus, tam dictæ Vrbis, quam prouinciarum, ciuitatum, oppidorum, caſtrorum, & locorum quorumlibet totius Status Eccleſiaſtici, mediate, & immediate ſubiectis, capſæ pro colligendis fidelium eleemoſynis pro ipſa Redemptione tenere, & manutenere, ac à dilecto filio moderno, & pro tempore exiſtente noſtro Vicario in ſpiritualibus generali in dictæ Vrbis illiuſque diſtrictu, ac ab aliis locorum Ordinariis, illorumque Vicariis, & officialibus, in eorum ciuitatum, & diœceſum Eccleſiis, ſæcularibus, & quorumuis Ordinum regularibus, etiam quantumcumque priuilegiatis, & exemptis, necnon à Gubernatoribus, & aliis officialibus, & miniſtris, in dictis portibus, ac aliis bene viſis locis, contradictione ſeu reclamatione quibuſcumque poſtpoſitis, perpetuò manuteneri facere libere valeant, ipſique locorum Ordinarij, ac noſter, & eorum Vicarij, & Officiales, Gubernatores, & miniſtri omnino debeant, & teneantur; nec ſuper præmiſſis dicta Archiconfraternitas, illiuſque Cuſtodes, & Deputati prædicti ab aliquo quouis prætextu impediri poſſint, etiam perpetuo concedimus, & indulgemus.

Ordinarios, & alios hortatur, vt huic operi faueant.

§. 12. Hortamur denique, & per Redemptionis humani generis ſacramentum obteſtamur vniuerſos, & ſingulos Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, Priores, & alios Eccleſiarum Prælatos, necnon Rectores parochialium Eccleſiarum, ac noſtrum in dicta Vrbe, illiuſque diſtrictu eorumque Vicarios, & officiales, ac ceteras Eccleſiaſticas, ſæculares, & quorumuis Ordinum regulares perſonas, nunc, & pro tempore exiſtentes, quatenus huic operi faueant, illudque per ſeipſos vel alium ſeu alios, etiam adhibitis verbi Dei concionatoribus in ſuis quiſque Eccleſiis, plateis, & locis, ac vbicumque opus fuerit, etiam ſæpe, & ſæpius, ac quoties pro parte Cuſtodum prædictorum, ſeu ab eis deputatorum, aut alicuius eorum requiſiti fuerint, omnibus Chriſtifidelibus publicent, atque denuncient, illoſque ad conferendum eleemoſynas, oblationes, & legata prædicta, omni ſtudio, & charitate accendant, & efficacibus hortationibus inducant.

Pœnaſque delinquentiũ in aliqua parte huic operi applicent.

§. 13. Et inſuper ſupradictos omnes locorum Ordinarios, ac alios iuriſdictionem exercentes, vehementer ſuademus, quod aliquam portionem pœnarum delinquentibus imponendarum, tam pio operi applicent, vt miſeris & afflictis Captiuis, quorum animarum periculum imminet copioſius ſuccurratur. Ceterum vt pium hoc opus ſalubribus inſtitutis dirigatur, Cuſtodibus & Confratribus prædictis quæcumque ſtatuta, ordinationes, & decreta, licita & honeſta, ac ſacris Canonibus & Concilij Tridentini decretis non contraria, ac ab eodem noſtro Vicario approbanda ad fauſtum & incolumem ſtatum ipſius operis rite & recte inſtituendum condere, ac condita quoties opus fuerit mutare & alterare, aliaque de nouo etiam ab eodem noſtro Vicario approbanda edere, ceteraque in præmiſſis quomodolibet neceſſaria & opportuna facere, exequi & exercere, licentiam tribuimus & facultatem.

§. 14. Vt

Indulgentias quibus expreſſas Archiconfraternitati, & aliis ei aggregandas Confraternitatibus, cæteriſq; perſonis reſpectiue concedit.

§.14. Vt autem tam ipſius Archiconfraternitatis, illique aggregatarum, & pro tempore aggregandarũ Confraternitatum vtriuſque ſexus Confratres, nunc & pro tempore exiſtentes, quam alij Chriſtifideles in huiuſmodi inſtituto alacrius perſiſtant, quo ex hoc, dono cæleſtis gratiæ conſpexerint ſe eſſe refectos, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac B. Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis Archiconfraternitatis, & Confraternitatum prædictarum Confratribus, ac aliis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, qui Orationi quadraginta horarum quandocumque ab eadem Archiconfraternitate & ſingulis Confraternitatibus prædictis haberi contigerit, vere pœnitentes & confeſſi, ac ſacra communione refecti deuote interfuerint, & ibi pro Sanctæ Matris Eccleſiæ exaltatione, Captiuorum in fide Catholica conſtantia, ac huius inſtituti progreſſu & augmento, pias ad Deum preces effuderint, bis in anno quolibet, plenariam omnium & ſingulorum peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus & elargimur. In aliis vero vicibus, quibus huiuſmodi oratio habebitur, centum annos. Ac tam Archiconfraternitatis, quam ſingularum Confraternitatum prædictarum Confratribus, & aliis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, qui Captiuis prædictis, dum ad Vrbem veniunt proceſſionaliter obuiam iuerint, vel illos ad viſitandum limina Apoſtolorum, aut aliã dictæ Vrbis Eccleſiam pro gratiarum actione eorum liberationis proceſſionaliter comitati fuerint, vel ipſas proceſſiones, ſeu earum alteram aſſociauerint & vt præfertur orauerint, pro qualibet proceſſione huiuſmodi, decem annos & totidem quadragenas. Necnon, tam Confratribus, quam aliis Chriſtifidelibus prædictis, qui in hoc pio negotio operam ſuam quoquomodo poſuerint, quocumque die quo id fecerint, etiam decem annos, & decem quadragenas. Illis vero, qui eoſdem Captiuos, tam in itinere poſt eorum liberationem, dum omnes ſimul ad Vrbem veniunt, quam in ipſa Vrbe hoſpitio exceperint, ac fraterna in Domino charitate tractauerint & adiuuerint, illiſque inſeruierint, quoties id fecerint, ſimiliter decem annos & totidem quadragenas de iniunctis eis, aut alias quomodolibet debitis pœnitentiis, etiam miſericorditer in Domino relaxamus.

Quoad indulgentias vide quod notaui in ſub. conſt. 38. Gregor. XIII. Paſtoris.

Clauſula præſeruatiua.

§.15. Præſentibus, quas ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum, conceſſionum & indulgentiarum reuocationibus, limitationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, ac aliis contrariis diſpoſitionibus, quauis auctoritate, etiam per nos & pro tempore exiſtentes Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros, ac Sedem eamdem, aut alias ex quacumque quantumuis vrgentiſſima ac neceſſaria cauſa, etiam in fauorem Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de dicta Vrbe, Cruciatæ Sanctæ, vel expeditionis contra infideles, ac etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, in genere vel in ſpecie, & alias quomodolibet factis & emanatis nullatenus vnquam comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & plenarie reintegratas, ac de nouo etiam ſub poſteriori data per pro tempore exiſtentes ipſius Archiconfraternitatis Cuſtodes eligenda, conceſſas fore & eſſe, ac cenſeri. Ipſiſque Cuſtodibus & Confratribus, ac aliis ſupradictis ſuffragari debere decernimus perpetuis futuris temporibus duraturis, etiam Archiconfraternitati, & ſingulis Confraternitatibus ac aliis fidelibus prædictis pro præmiſſis peragendis, aut alias aliqua alia indulgentia, perpetuo vel ad tempus nondum elapſum duratura, per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem eamdem conceſſa fuerit. Et ne præſentes literæ ſub reuocationibus, limitationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, ac aliis diſpoſitionibus prædictis comprehendantur, ipſique Cuſtodes & Confratres, ac ab eis Deputati ſuper præmiſſis, aut eorum aliquo, à quoquam moleſtentur ſeu perturbentur, eaſdem præſentes nullo vnquam tempore, etiam ad quorumuis inſtantiam ex quacumque cauſa reuocari, ſuſpendi, alterari, limitari, aut ad iuris terminos reduci, vel illos contra eas in integrum reſtitui, neque eaſdem literas, de ſubreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quouis alio defectu notari poſſe, nec cauſam ſeu cauſas propter quam, ſeu quas illæ emanarunt, coram locorum Ordinariis, etiam tamquam à dicta Sede delegatis, vel aliis quibuſuis iudicibus verificari debere, neque propterea, aut ex eo quod intereſſe habentes, ſeu prætendentes ad hoc vocati non fuerint per ſubreptionem obtentas præſumi, & viribus carere.

Decretum irritans.

§.16. Sicque per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Executorum huius constitutionis deputatio & facultates.

§.17. Et nihilominus venerabilibus fratribus noſtris Rauennaten. & Bononien. Archiepiſcopis, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, Motu ſimili per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus, ipſi vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Cuſtodum, vel Confratrum, ſeu ab eis deputatorum prædictorum, aut alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eaſdem præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ab omnibus, ſemper & vbique, firmiter & inuiolabiliter obſeruari, ſuoſque plenarios & integros effectus in omnibus & per omnia ſortiri, ac debitæ executioni demandari. Necnon Cuſtodes, Confratres & Deputatos, ac illorum Quæſtores prædictos, ceteroſque omnes, quos literæ ipſæ concernunt, & concernent quomodolibet in futurum illis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes quemquam ipſorum per quoſcumque ſuper præmiſſis quomodolibet moleſtari, perturbari, vel inquietari. Contradictores, moleſtatores, & perturbatores quoſlibet, ac præmiſſis non parentes, per ſententias cenſuras Eccleſiaſticas ac etiam pecuniarias, eorum & cuiuſlibet ipſorum arbitrio imponendas, ac eidem Redemptionis operi applicandas pœnas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, quacumque appellatione poſtpoſita compeſcendo. Nos enim illis, & eorum cuilibet, omnes & ſingulos ſua in præmiſſis quomodolibet intereſſe putantes, etiam per edictum publicum conſtito ſummarie & extraiudicialiter de non tuto acceſſu citandi, eiſdemque, ac quibus, & quoties opus fuerit, ſub ſimilibus vel diſſimilibus ſententiis, cenſuris, & pœnis inhibendi, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ipſos ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas incurriſſe declarandi, illaſque etiam ſæpius aggrauandi, & interdictum Eccleſiaſticum apponendi, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis, plenam, & liberam auctoritatem, & tenore præmiſſis concedimus facultatem. Ac vt tam ſalutare opus in dies augeatur, vniuerſos & ſingulos Reges, Duces, Marchiones, Comites, & Principes ſæculares, & alios Dominos, ac Magiſtratus temporales Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, Caſtrorum, & locorum quorumlibet, illorumque communitates, Vniuerſitates, & homines rogamus, requirimus, & per viſcera miſericordiæ Dei noſtri obſecramus; eiſdem in remiſſionem peccatorum iniungentes, quòd in præmiſſis, cuſtodibus, Confratribus, Quæſtoribus, & Deputatis prædictis, ac cuilibet ipſorum aſſiſtant, ſuumque fauorem, & auxilium præſtent, ac illos, & eorum quemlibet à malignorum incurſu defendant, nulliſque moleſtiis, datiis, gabellis, & actionibus quibuſcumque affligi, ſeu prægrauari aliquo modo ſinant, atque permittant impedientes etiam temporalibus pœnis afficiant.

Clauſula derogat.

§.18. Non obſtantibus quatenus opus ſit, vna de iure quæſito non tollendo, & altera Cancellariæ noſtræ regulis, per quam voluimus, quod in literis indulgentiarum apponatur clauſula, quod ſi Eccleſiæ, aut Eccleſiis, vel perſonis, quibus indulgentiæ conceduntur aliqua alia indulgentia foret conceſſa, de qua inibi ſpecialis mentio facta non eſſet, huiuſmodi literæ eſſent nullæ; ac piæ mem. Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, qua cauetur ne quis extra ſuam ciuitatem vel diœceſim ad

iudi- cias

iudicium euocetur, ſeu ne Iudices à Sede prædicta deputati extra Ciuitatẽ vel diœceſim in quibus deputati fuerint contra quoſcumque procedere, aut alij, vel aliis vices ſuas, committere audeant, vel præſumant, & in concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. Conciliis quoque vniuerſalibus, etiam facultatum quæſtuandi reuocatoriis, necnon prohibitionibus deſuper factis; ac Eccleſiarum, Monaſteriorum, Hoſpitalium, piorum locorum, Collegiorum, & aliarum Confraternitatum, necnon Sanctiſſ. Trinitatis, & B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum, aliorumque Ordinum quorumcumque etiam iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis eorumque ſuperioribus, & perſonis, ac Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus & aliis officialibus, & miniſtris, necnon fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de dicta Vrbe, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam ad quorumuis inſtantiam, aut etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine paribus, ac etiam conſiſtorialiter, & alias quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum omnium & ſingulorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum & nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita, obſeruata, exprimerentur, præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe, ad effectum omnium præmiſſorum, Motu ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus derogamus, & ad plenum derogatum eſſe volumus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſt. non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptorum fides

§. 19. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, ſigillo eiuſdem Archiconfraternitatis munitis, illiuſque Secretarij manu ſubſcriptis, eadem prorſus, fides in iudicio & extra illud adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 1. 11. Marcij.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſexto, Calendis Aprilis, Pont. noſtri anno 1.

Sequitur extenſio d. facultatis colligendi eleemoſynas pro eiuſmodi Redemptione.

Edita A. D. 1586.

SIXTVS EPISCOPVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Redemptionis captiuorum opus pium quid.

CVm adeo pium Redemptionis captiuorum opus ceteris miſericordiæ operibus antecellat, vt captiuum redimendo omnia quaſi per compendium adimpleri videantur, quodque omnium maximum eſt, à periculo abnegandæ fidei Chriſtifidelium animæ liberentur, ac propterea tantæ pietatis operi ita faueant omnia iura, vt non qualiacumque profana ſiue temporalia bona, ſed argentum, aurum & ſacra templi vaſa pro redimendis captiuis diſtrahi venundarique decernant. Quis enim eſt adeo durus & humanæ conditionis prorſus oblitus, vt ſine maximo gemitu & lachrymis conſiderare poſſit, quot ærumnas, quot infirmitates, quot vincula, & tormentorum genera, Chriſtifideles in dira infidelium captiuitate detenti, fame & ſiti, frigore, & nuditate pene conſumpti continuo patiantur.

Greg. XIII. hanc ſodalitatem deſignauit, & hic, Pont. auctor auxit & extendit vt ſup.

§. 20. Nos hæc omnia cogitantes, & dolenter examinantes tanti doloris contemplatione accenſi, redimendorum captiuorum, opus alias per fel. rec. Gregorium Papam XIII. prædeceſſorem noſtrum in Alma Vrbe, ac toto Statu Eccleſiaſtico mediate & immediate ſubiecto erectum, & inſtitutum, ac curæ, & ſollicitudini venerabilis Archiconfraternitatis Confalonis Glorioſiſſimæ Virginis Mariæ impoſitum & demandatum, confirmauimus, & approbauimus, ac etiam de nouo ereximus, diuerſaſque tam ſpirituales quam temporales gratias, facultates, & indulta pro ipſius operis incremento & ſubuentione, eidem Archiconfraternitati conceſſimus, prout in noſtris inde confectis literis plenius continetur.

Sodalitas eidē multos captiuos redemit.

§. 21. Vnde tunc exiſtentes ipſius Archiconfraternitatis Cuſtodes, & alij Confratres, cupientes in agris vberrimis dicti operis charitatis ſemina mittere, mercedem ampliſſimam in Regno Cælorum expectaturi, ex Algerij, & aliis Africæ partibus ducentos & vltra pauperes captiuos non ſine maximis laboribus, ac nummaria quantitate ſingulari ac præcipua pietate & charitate redemerunt, illoſque poſtquam ad Vrbem venerunt, ad venerandam ipſius Glorioſiſſimæ Virginis Confalonis imaginem in Baſilica B. Mariæ Maioris exiſtentem, dum in Capella Pontificali eiuſdem Baſilicæ coram Nobis, & Sacro Cardinalium Collegio, ac multis Prælatis diuina peragebantur, proceſſionaliter ad agendum gratias humani generis Redemptori cum maxima Populi frequentia, & Chriſtifidelium ingenti lætitia aſſociarunt, quibus ad pedes noſtros in eadem Capella prouolutis Dei benedictione lætantes benediximus.

Hic propterea Pontifex eidē das facultatē etiam extra Statum Eccleſiaſt. pro d. opere colligendi eleemoſynas.

§. 22. Quare nos eorumdem Cuſtodum, & Confratrũ ſingularem pietatem plurimum in Domino commendãtes, ac pro his gratias agentes Deo, volenteſque vt tam pium opus fidelium eleemoſynis, ſubueniatur, ac latius diffundatur, & propagetur; & nedum ipſius Archiconfraternitatis confratres, verum etiam omnes, & ſinguli quarumcumque Confraternitatum eidem Archiconfraternitati hactenus aggregatarum, & pro tempore aggregandarum Confratres, alijque vtriuſque ſexus Chriſtifideles in huiuſmodi pro opere ſe exercere, illudq; eleemoſynis, ac ope & operibus augere contendãt, atque procurent; Motu proprio & ex certa noſtra ſciẽtia, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine, eidem Archiconfraternitati, illiuſque nunc & pro tempore exiſtentibus Cuſtodibus, & Confratribus, vt nedum in dicta Vrbe, ac toto Statu Eccleſiaſtico, vt præfertur ſubiecto huiuſmodi, ſed etiam extra dictum Statum eleemoſynas, & oblata quæcumque pro redemptione captiuorum quærere, & accipere, ac ad id Confraternitates, eidem Archiconfraternitati hactenus aggregatas, & pro tempore aggregandas, illarumque Confratres, ac alios quæſtores, quot eis videbitur deputare, qui eleemoſynas, obligationes, legata & quæcumque alia ſubſidia pro huiuſmodi redemptione, & cauſis ad eam pertinentibus, perquirere libere & licite poſſint & valeant, Apoſt. auctoritate tenore preſentium licentiam, & facultatem, ac omnimodam poteſtatem perpetuo concedimus & impartimur, eiſque deſuper ſpeciali gratia indulgemus.

Epiſcopiſque & aliis mandat vt eidem faueant.

§. 23. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ vniuerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ceteriſque locorum Ordinariis, & Eccleſiarum Prælatis, ac dilectis filiis illorum officialibus, & Vicariis, necnon Abbatibus; Prioribus; Capitulis, Conuentibus, Parochialiumque Eccleſiarum Rectoribus, & illorum Vicariis, ac quorumcumque Ordinum etiam Mendicantium Generalibus Prouincialibus, & aliis ſuperioribus, ac verbi Dei concionatoribus; & quibuſuis aliis, tam exemptis quam non exemptis Eccleſiaſticis perſonis tam in Vrbe, & toto Statu Eccleſiaſtico huiuſmodi quam per vniuerſum orbem Chriſtianum conſtitutis quatenus omnes & ſingulos vtriuſque ſexus Chriſtifideles ad conferendum eleemoſynas, oblationes, & legata omni ſtudio, & charitate accendant, & efficacibus hortationibus inducant, ſuaſque literas ad id fauorabiles, & hortatorias abſque alicuius præmij, vel mercedis exactione tradant.

Clauſula ſolitum conceſſionis præſentiatione.

§. 24. Præſentibus, quas ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum, & facultatum reuocationibus, limitationi

limitationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, & alijs contrarijs diſpoſitionibus, etiam per nos & pro tempore exiſtentes Rom. Pont. ſucceſſores noſtros, ac Sedem eamdem etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, in genere vel in ſpecie, ac alias quomodolibet pro tempore factis, & emanatis, nullatenus vmquam comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanarunt, toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas, ac de nouo etiam ſub poſteriori data per pro tempore exiſtentes Cuſtodes & Confratres præfatos eligenda, conceſſas fore, & eſſe, ac cenſeri, ipſiſque Cuſtodibus, Officialibus, & Confratribus, ac alijs prædictis ſuffragari debere decernimus perpetuis futuris temporibus duraturis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 25. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſt. Mendicantium & non Mendicantium Ordinibus, Archihoſpitalibus, Hoſpitalibus ac locis pijs, necnon fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de dicta Vrbe, Cruciatæ Sanctæ, & alijs quibuſcumque contra præmiſſa, aut alias quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus etſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda eſſet, illorum omnium & ſingulorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſe Motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine paribus derogamus ceteriſque contrarijs quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§. 26. Volumus autem quòd præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, ac ipſius Archiconfraternitatis pro tempore exiſtentium Cuſtodum, & Secretarij manibus ſubſcriptis, eiuſdemque Archiconfraternitatis ſigillo munitis, eadem prorſus fides, in iudicio & extra illud adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. Ann. 3. 25. Apr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſc. die 25. Aprilis, 1588. Pont. noſtri Anno 3.

XXVIII. Moderatio conſtitutionis editæ à Pio V. quoad electionem Viſitatoris generalis, & exemptionem Fratrum Tertij Ordinis de pœnitentia S. Franciſci, à ſuperioritate Miniſtrorum Prouincialium Fratrum Minorum de Obſeruantia in Italia.

De hoc Ordine dixi ſup. ad conſt. 32. Leon. X. Inter *ibi videas.*

Edita An. D. 1586.

SIXTVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmani Pontificis prouidentia, circumſpecta, nonnumquam ea, quæ per prædeceſſores ſuos rationabilibus & honeſtis ſuadentibus cauſis, pro quibuſcumque Eccleſiæ Ordinibus vel in ſua integritate continendis, vel ad inſtitutum reuocandis, ſtatuta & ordinata fuerunt, ex alijs non minus iuſtis cauſis moderatur & reuocat, prout id conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Pius V. edidit reformatione huius Ordinis ſup. in conſt. 63. ha eſt.

§. 1. Alias ſiquidem fel. rec. Pius Papa V. prædeceſſor noſter, officia Miniſtratus, & Viſitatoris generalis Tertij Ordinis S. Fr. de Pœnitentia nuncupati perpetuo extinxit & aboleuit, ac Miniſtrum, Viſitatorem, & Vicarium generalem eiuſdem Ordinis officio, vſu, & exercitio quomodo interdixit, ſeu dictoque prohibuit, ne vllus Miniſter, Vicarius & Viſitator generalis de dicto Ordine haberetur.

Eumque ſuppoſuit Ordini de obſeruantia.

§. 2. Inſuper vniuerſos & ſingulos Fratres, Sorores, profeſſos, & conuerſos, necnon Domos, Monaſteria, & loca, virorum & mulierum, ac cuſtodias, & Prouincias per vniuerſum orbem conſtitutas, gregemque ipſum vniuerſum Tertij Ordinis vtriuſque ſexus, Generali & Prouincialibus Miniſtris Ordinis Fratrum Minorum de Obſeruantia nuncupatorum, prout in eorum Prouinciis conſiſtebant, ita perpetuo ſuppoſuit, vt Miniſter Generalis in vniuerſo Ordine, Prouincialis vero Ordinis Minorum de Obſeruantia in ſuis quiſque Prouincijs plenam ius, liberamque auctoritatem, in ſpiritualibus, & temporalibus, iuriſdictionem omnimodam haberet, Domos omnes, ac Monaſteria, & loca quæcumque necnon perſonas vtriuſque ſexus, tam in capite quam in membris viſitandi, & corrigendi, vagantes, & quoſcumque alios puniendi, carcerandi, mutandi, transferendi, Ordinibus officijs & adminiſtrationibus deponendi, excommunicandi, ſuſpendendi, interdicendi, & reſtituendi, ac etiam ſuper iis, & ceteris omnibus Ordinem ipſum illiuſque Domos, & perſonas vtriuſque ſexus quomodolibet concernentibus, eorum tamen regula, & ſacris Canonibus, & literis tunc deſuper confectis non contrarijs, ſtatuendi, mutandi, innouandi, & exequendi quemadmodum illis erat in ſuo proprio Ordine attributum, ac alia ſtatuit, & ordinauit, prout in ipſius prædeceſſoris literis ſub Data videlicet quinto Nonas Iulij Pontificatus ſui anno tertio deſuper confectis, quarum tenorem præſentibus haberi volumus pro expreſſo, plenius continetur.

Hic Pont. eam moderatur & innouat, quoad Fratres Italiæ, circa electione Viſitatoris generalis, &c.

§. 3. Nos itaque, quibus nuper innotuit, quod Fratres Tertij Ordinis huiuſmodi ſub obedientia Magiſtri generalis, & Prouincialium Fratrum de Obſeruantia prædictorum manentes, nihil in Vinea Domini profecerunt, imo in eodem Tertio Ordine varij abuſus tam circa Regulæ obſeruationem, quam etiam Fratrum dictæ Regulæ tranſgreſſorum, & alias delinquentium caſtigationem irrepſerunt. Ac conſiderantes, quod ſi Fratres ipſi Tertij Ordinis eorum Viſitatorem Generalem iuxta ſua regularia inſtituta, ante literas dicti prædeceſſoris faciebant, eligere poſſent, & ſic electo tamquam eorum ſuperiori obedirent, præmiſſis, & alijs malis, quæ occurrere poſſent, plurimum conſultum foret. Propterea ex his & alijs cauſis animum noſtrum mouentibus, de nobis attributæ poteſtatis plenitudine ipſos Fratres Tertij Ordinis aduerſus literas dicti prædeceſſoris (illis quoad Protectoris deputationem in ſuo robore permanentibus), in priſtinum & eum, in quo antequam ipſæ literæ emanaſſent erant, ſtatum reſtituentes, & plenarie reintegrantes, eiſdem Fratribus Tertij Ordinis per vniuerſam Italiam exiſtentibus, quod perpetuis futuris temporibus iuxta eorum regularia inſtituta ſingulo Triennio Capitulum generale dicti Tertij Ordinis conuocare, & celebrare, ac in eo Viſitatorem generalem, & alios Miniſtros, & Officiales (non tamen Commiſſarium generalem) eiſdem modo, & forma, quibus antequam literæ prædictæ emanaſſent, conſueuerant, eligere, eumdemque Viſitatorem generalem peracto Triennio huiuſmodi in alio Capitulo Generali poſtea faciendo confirmare liberè & licite valeant perpetuo Apoſtolica auctoritate concedimus, & indulgemus.

Hæc moderatio eſt poſtea extenſa etiam ad Prouinciã Dalmatiæ & Iſtriæ à Clem. VIII. in eius conſt. 91. eam videas.

§. 4. Decernentes Viſitatorem ſic electum omnimodam poteſtatem, auctoritatem, iuriſdictionem, & ſuperioritatem in omnes & ſingulos dicti Tertij Ordinis Fratres, & Miniſtros, & Officiales, per vniuerſam Italiam conſiſtentes, eorumque domos & loca, ac res & bona habere, necnon Fratres & Miniſtros, ac officiales Tertij Ordinis huiuſmodi ei ſic electo tamquam vero Superiori morem gerere, eiuſque mandatis ſalubribus obedire teneri, ipſoſque per Miniſtrum Generalem, ac alios Fratres de Obſeruantia, quo minus ad electionem prædictam prout ante dictas literas faciebant procedere valeant, nequaquam impediri, aut moleſtari poſſe. Et ita per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos, quauis auctoritate fungentes ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi, facultate & auctoritate iudicari & definiri debere; irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Clauſula derogat.

§. 5. Non obſtantibus literis prædictis, quibus, ac omnibus alijs quæ præmiſſis obeſſe poſſent, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque cõtrarijs quibuſcumque. Volumus autem quod dictus Viſitator eligendus, intra duos menſes à die ſuæ electionis computandos confirmationem electionis huiuſmodi a Miniſtro Generalis de Obſeruantia petere omnino teneatur; qua petita,

& non obtenta, vel denegata, idẽ Viſitator Tertij Ordinis Apoſt. auctoritate confirmatus cenſeatur, quodque dictus Miniſter de Obſeruantia per ſe ipſum dumtaxat, vna cum duobus alijs ſui Ordinis profeſſoribus, poſſit ſingulo quadriennio poſt Viſitationem a Viſitatore Tertij Ordinis huiuſmodi factam, & non ante, Tertium Ordinem, ac Fratres, Domos, loca, res, & bona prædicta, viſitare, eaque tam in capite, quam in membris prout opportunum fuerit, iuxta regularia inſtituta dicti Tertij Ordinis corrigere, & moderari.

Fides tranſumptorum.

§. 6. Ac quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, dictique protectoris, aut Viſitatoris Tertij Ordinis huiuſmodi ſigillo munitis, aut manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. An. 1. 29 Martij.

Dat. Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſc. die 29. Martij 1586. Pont. noſtri anno 1.

XXIX. Reformatio Officij & emolumentorum Secretarij Domeſtici, Summi Rom. Pont. Cum indultorum Collegij Secretariorum conceſſione & ampliatione.

De Inſtitutione, & Extenſione d. Collegij, & de Officio huius Secretarij, & emolumentorum elargitione, vide ſup. in bull. 12. Innoc. VIII. Non debet.

Edita An. D. 1586.

SIXTVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

ROm. Pont. prouidentia circumſpecta, ea nonnumquam alterat & immutat, quæ rerum, temporum, ac perſonarum qualitate penſata, vel euidens ſuadet vtilitas, vel cogit neceſſitas reformari. Induſtrios quoque & doctrina probatos viros, honoribus & fauoribus proſequitur opportunis, prout conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Innoc. VIII. Collegium Secretariorum Apoſt. erexit eorum numerum præfinituit, certoſque annuos redditus aſſignauit facultatemq. ſibi reſeruauit deputandi vnum Secretarium domeſticũ vt ſup. in eius conſt. 12.

§. 1. Sane licet alias fel. rec. Innocentius Papa VIII. prædeceſſor noſter, Collegium dilectorum filiorum Secretariorum Apoſtolicorum inſtituerit, & certo tunc expreſſo probatorum virorum numero, qui & Rom. Curiæ decori atque ornamento eſſent, ac expeditioni Breuium, & aliarum literarum Apoſtolicarum, quæ per Secretarios Apoſtolicos expediri conſueuerant, accuratius & diligẽtius attenderent, conſtare voluerit: eidemque Collegio, & Secretarijs diuerſos annuos redditus, & emolumenta, inter ſingulos Secretarios pro tempore exiſtentes, æquis portionibus diuidenda & diſtribuenda aſſignauerit, & in quinterno eius manu ſubſcripto adnotari mandauerit. Ita tamen, quòd liceret ipſi Innocentio, & pro tempore exiſtenti Rom. Pont. vltra numerum ab eo tunc præſcriptum, vnum Secretarium, Domeſticum nuncupandum, habere, qui ſua & Rom. Eccleſiæ negotia ſecreta, aut Orthodoxæ fidei ſtatum concernentia dumtaxat expedire poſſet, & deberet, quique duabus integris portionibus dictorum emolumentorum vltra numerum Collegarum faciendis contentus, ab omnibus & ſingulis alijs emolumentis, & expeditionibus Officium Secretariorum quomodolibet concernen. penitus abſtineret.

Pius V prædicta confirmauit.

§. 2. Et recol. me. Pius Papa V. etiam prædeceſſor noſter, poſt diuerſos alios Rom. Pont. etiam prædeceſſores noſtros, tunc ſuos, literas Innocentij prædeceſſoris præfati approbauerit, & confirmauerit, ac etiam innouauerit, aliaque etiam de nouo conceſſerit, voluerit, & ordinauerit, prout in ipſorum Pij, & Innocentij prædeceſſorum præfatorum literis plenius continetur.

Sed euenit, quod talis Secretarius domeſticus ſeorſum à Collegio quædam emolumenta percipiebat, &c.

§. 3. Nihilominus temporis ſucceſſu, multiplicato Secretariorum domeſticorum numero pro Romanorum Pontificum arbitrio, ipſi Secretarij domeſtici præter dictas duas portiones, diuerſa alia emolumenta ſeorſum a Collegio percipere conſueuerunt, necnon Collegij in Curia, ſeu forſan per deſuetudinem effectum fuit, vt nonnulla alia ex emolumentis præfatis, his præſertim quæ in quinterno dicti Innocentij notata reperiuntur, a debitoribus non exigantur.

Hic igitur Pontif. d. officium Secretariatus domeſtici ex nunc ſupprimit, illiuſque curã Collegio concedit.

§. 4. Cum autem Nos circa Officium Secretariatus domeſtici, quod dilectus filius Ioannes Baptiſta Canobius clericus Bononien. pro nutu & voluntate noſtra nunc exercet, nouam rationem inire conſtituiſſemus, Collegium præfatum, in quo virtutibus, experientia; ac vſu rerum, & negotiorum ad Romanam Curiam confluentium, & ad dictum Officium pertinentium, inſignes viri connumerantur, ſe nobis obtulit ipſius Officij, cuius ratione pleraque ad ipſum Collegium ſpectantia emolumenta exigi conſueuerunt, ac eorum quæ in eo geruntur, curam omnem, cogitationemque ſuſcipere, idque munus qua decet, fide integritate, per idoneos & peritos, ab ipſo Collegio electos, & per Nos approbatos viros, obire, &c. Nos igitur, &c. ipſumque Collegium, & Secretarios gratioſo affectu proſequi volentes, ſingularum Innocentij, & Pij, aliorumque prædeceſſorum præfatorum literarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad dicti Collegij, aut alicuius pro eis Nobis deſuper oblatæ petitionis inſtantiam ſed ex mera liberalitate, & ſcientia noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Officium Secretariatus domeſtici, quod dictus Ioannes Baptiſta, vt præfertur exercebat, penitus, & omnino perpetuo ſupprimimus, & extinguimus; ita quod nullo vmquam tempore per Nos, aut Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, & Sedem Apoſtolicam in Statum priſtinum reſtitui, aut reintegrari valeat.

Facultatem dictum Secretarium domeſticum à Põt. approbandum, deputãdi, &c. Manſioneſque in Palatio Apoſt. aſſignauit.

§. 5. Curam autem, & exercitium dicti ſuppreſſi Officij, ac cuſtodiam Regiſtrorum Breuium & literarum Apoſtolicarum, via quæ ſecreta appellatur, expeditarum, & pro tempore expediendarum, in manſionibus Palatij Apoſtolici in Vaticano, quas dictus Ioannes Baptiſta, ſuique famuli, & Scriptores habitant, aſſeruandorum, deinceps per vnum, ex numero dicti Collegij Secretarium, aut aliam æque idoneam perſonam, à Nobis, & Romano Pontifice pro tempore exiſtente, approbandum, ſeu approbandam, ad ipſius Collegij nutum, & liberum arbitrium nominandum, & deputandum, ac remouendum, iuxta ipſius Collegij præſcriptum, haberi, teneri, & adminiſtrari, ipſaſque manſiones, in octo cubicula partim infra, partim ſupra diſtributas, quibus per duas portas patet ingreſſus, & ab vno Dataria Apoſtolica, ab altero manſiones Subſtituti ipſius Datarij cohærent, cum cella vinaria, ſub Officio Regiſtri ſupplicationum, & alijs ſuis pertinentijs, per Secretarium, aut perſonas à Collegio præfato deputandas, inhabitari volumus, & mandamus: curamque & exercitium huiuſmodi, & Regiſtrorum cuſtodiam, manſionumque præfatarum vſum, & habitationem, Collegio, & perſonæ ab eo deputandæ huiuſmodi, ex nunc perpetuo concedimus, & aſſignamus.

Vnam ex duabus portionibus ab Innoc. VIII. reſeruatis pro Secretario domeſtico, prædicto Collegio concedit.

§. 6. Et inſuper vnam integram ex duabus portionibus emolumentorum dicti Collegij, extra numerum, vt præfertur faciendis, & Secretario domeſtico olim ab Innocentio prædeceſſore præfato aſſignatis, ab ipſo Officio Secretariatus domeſtici, etiam perpetuo diſmembramus, & ſeparamus, illamque, necnon quatuor alias partes cibariorum, pro victu, & alimento quotidiano Secretarij, aut perſonæ, vt præfertur, ad curam & exercitium huiuſmodi deputandæ, ac trium famulorum, & vnius equi, eiſdem modo, & forma, quibus præfato Ioanni Baptiſtæ dari hactenus conſueuerunt, Collegio præfato, pro Secretario vel perſona deputanda huiuſmodi, perpetuo concedimus, & aſſignamus, & per eos, ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, dari, præſtari, & aſſignari volumus, & mandamus.

Medietatemq. emolumentorum quæ Secretarius domeſticus ſeorſum à Collegio percipere conſueuerit eidem Collegio tribuit.

§. 7. Necnon medietatem omnium, & ſingulorum aliorum emolumentorum, quæ hactenus præfatus Ioannes Baptiſta Canobius pro ſe, & alijs duobus Secretarijs domeſticis, percipere, exigere, & leuare conſueuit, ita vt alia medietas emolumentorum huiuſmodi, vna cum altera ex dictis portionibus pro vno vel duobus, aut pluribus Secretarijs domeſticis, ſalua remaneat, ſiue illa ratione taxarum literarum Apoſtolicarum via, qua ſecreta appellatur expediendarum, ſiue cedularum propoſitionum Eccleſiarum aut Monaſteriorum vel ſententiarum à Romano Pontifice pro tempore latarum, aut inueſtitu-

inueſtiturarum ab eo quomodolibet factarum, percipiantur, ſeu quouis alio nomine nuncupentur, Collegio præfato pariter concedimus, & aſſignamus.

Licentiam quoque dat Collegio poſſeſſionem prædictorum propria auctoritate capiendi.

§. 8. Ita quòd liceat ipſi Collegio, per ſe vel alium, ſeu alio eius nomine præfatę atque exercitij, & integræ portionis huiuſmodi, necnon manſionum, regiſtrorum, portionum, cibariorum, & aliorum emolumentorum præfatorum poſſeſſionem propria auctoritate vigore præſentium, apprehendere, ſeu forſan interim apprehenſam perpetuo retinere, nec deſuper, à Secretario domeſtico vno vel pluribus (pro quo, ſeu quibus altera dumtaxat integra portio emolumentorum ex duabus illi, ab Innocentio prædeceſſore præfato aſſignatis, ac reliqua medietas aliorum emolumentorum ſupradictorum ſaluæ remaneant) quomodolibet moleſtari poſſit.

A Collegio deputandus computa Secretarijs oſtendat.

§. 9. Ita tamen quòd Collegium Secretariorum, ſeu ad exercitium huiuſmodi Deputatus, ipſis Secretarijs domeſticis rationes, & computa oſtendere, & reddere teneantur.

Secretarij domeſtici ne ſe vltra hic contenta ingerãt.

§. 10. Ipſis Secretarijs domeſticis pro tempore exiſtentibus, & ſiue vnus fuerit, ſiue plures, ſub mille ducatorum auri, & aliis arbitrio noſtro, pœnis, eo ipſo pro qualibet vice, qua contrauenerint, incurrendis, diſtrictius inhibentes, ne aliquas literas in forma Breuis, aut etiam ſub plumbo expedire audeant, vel præſumant, præter illas, quæ Rom. Pont. pro tempore exiſtentis, & Romanæ Eccleſiæ negotia ſecreta, aut orthodoxæ fidei Statum concernent, & emolumentis ſibi vt ſupra, remanentibus contenti, nihil aliud, etiam occaſione eorum huiuſmodi Officij, à quoquam percipere poſſint, ſed quicquid lucri ex ſupradictis taxis Bullarum per viam ſecretam expediendarum, & quibuſuis aliis regaliis prædictis percipietur, ad Cuſtodem Breuium, ſeu emolumentorum, ab eodem Collegio deputandum deſtinent, ac omnino tranſmittant, quæ quidem omnia, & ſingula, vt inuiolabiliter obſeruentur, ſub eiſdem pœnis præcipimus, & mandamus.

Collegij facultas deputãdi, & remouẽdi tres perſonas ad ſcribendum breuia, & regiſtrandum bullas ſecretas, & cibaria dictis ſcriptoribus aſſignantur.

§. 11. Præterea eidem Collegio liberam tribuimus facultatem & auctoritatem nominandi, eligendi, & deputandi tres idoneas perſonas pro ſcribendis literis in forma Breuis per dictum Deputatum expediendis, & tam illis, quam literis Apoſt. via quæ appellatur ſecreta, expeditis, regiſtrãdis, dictaſque perſonas, ad ipſius Collegij nutum remouendi, & alias remotarum, recedentiũ vel decedẽtiũ in locũ ſubrogandi, & deputandi, quibus ſic electis, & deputatis perſonis, ſingulas portiones cibariorum, ex Palatio Apoſt prout illas hactenus habuerũt, & percipere conſueuerunt, ijdem auctoritate, & tenore, perpetuo concedimus, & aſſignamus, ac ab iis, ad quos ſpectat dari, cõcedi, & præſtari volumus, & mandamus pari auctoritate, & facultate præfato Collegio attributis huiuſmodi loca perſonis ab eo electis perpetuo vel ad tempus, ex nunc prima vice, & deinde quotieſcumque loca ipſa pro tempore vacare contigerit, pro pretio inter ipſum Collegium, & perſonas huiuſmodi conuento vendendi, ſeu pignorandi, vel alias, de locis ipſis diſponendi, ac pretium huiuſmodi in dicti Collegij vſus, & vtilitatem conuertendi.

Taxaſque ab Innoc. VIII. dicto Collegio aſſignatas hic Pont. de nouo aſſignat, eaſq; ſingulis ſex menſibus incipiendo à die 1. Iulij 1586. ſolui præcipit.

§. 12. Inſuper omnes, & ſingulas taxas Officiorum Rom. Curiæ, & quorumuis alia Terrarum, Prouinciarum, Communitatum, & locorum totius Status Eccleſiaſtici in quinterno Innocẽtij prædeceſſoris præfati adnotatas, & deſignatas, & Collegio præfato applicatas; & aſſignatas, etiamſi de præſenti non ſoluantur, pro quibus Collegium ipſum debitam recompenſam, in genere vel ſpecie non conſtiterit recepiſſe, ipſi Collegio, eiſdem modo, & forma, quibus per dictum Innocentium aſſignatæ, & applicatæ fuerunt, de nouo applicamus, & aſſignamus, & per Officiales, & Miniſtros Vrbis, & Prouinciarum, ac communitatum, Terrarum, locorum, ac præſertim per Almæ Vrbis, & Ciuitatis noſtræ Bononien (poſt tamen præſentes, qui pro tempore extiterint Gubernatores, & eorum Locatenentes) necnon tam præſentes, quã pro tempore exiſtentes Prouinciæ noſtræ Marchiæ Theſaurariu, etiam ratione propriæ eius taxæ, etiam de præterito, non obſtante decreto ad Motũ propriũ piæ memoriæ Gregorij Papæ XIII. etiam prædeceſſoris noſtri, ſuper prætenſa concordia inter Collegium præfatum, & dilectum filium Franciſcum Sangallettum, ad cuius commodum pro pecuniis ab ipſo etiam ſolutis huiuſmodi conceſſio cedit, ac Cameram Apoſtolicam, adiecto, & quoſuis alios, integre, & abſque vlla diminutione, iuxta formam quinterni, & literarum Innocentij prædeceſſoris huiuſmodi, ſingulis ſex menſibus in principio, ſub pœnis in literis dicti Innocentij contentis, incipiendo à prima Iulij poſt datam præſentium, & ſucceſſiue ſingulis ſex menſibus in principio, perſolui volumus, & mandamus, ſine tamen præiudicio quorumcumque iurium dicto Collegio pro præteritis taxis competentium, præſertim reſpectu litium huc vſque motarum.

Taxaſque aliorum Officiorum poſt publicationem quinterni Innoc. VIII. Sedi Apoſt. incorporatorum concedit.

§. 13. Inſuper quoque eidem Collegio liberam tribuimus facultatem, & auctoritatem, ſingula quæque Officia quarumuis Prouinciarum, Terrarum, Communitatum & locorum Rom. Eccleſiæ, poſt publicationem quinterni ab Innocentio prædeceſſore confecti quomodolibet incorporatorum, & in poſterum incorporandorum, iuxta facultatem ab eodem Innocentio prædeceſſore Collegio prædicto attributam, & cum conſilio dilecti filij Benedicti Iuſtiniani moderni, & pro tempore exiſtentis Theſaurarij Generalis, taxandi, taxaſque impoſitas huiuſmodi, ab illis exigendi, & recipiendi, modo, & forma ab ipſo Innocentio prædeceſſore, quoad alios præſcriptis, quas quidem taxas de nouo imponendas, ipſi Collegio perpetuo etiam applicamus, concedimus, & aſſignamus.

Secretarios doctores & annum 25. habentes Prælatorum habitu incedentes, vtriuſque Signaturæ Referendarios eſſe decernit.

§. 14. Vt autem Collegium ipſum præcipua aliqua honoris, & dignitatis prærogatiua à Nobis etiam decoretur, & qui pro tempore fuerint Secretarij Apoſt. de numero participantium, per amplius honorentur, ſingulos Secretarios de numero præfato præſentes & futuros, qui in vtroque iure, aut in decretis ad doctoratus gradum in aliqua publica Vniuerſitate fuerint promoti vigeſimum quintum ſuæ ætatis annum exceſſerint, ſi habitu Prælatorum iuxta Innocentij prædeceſſoris præſcriptum, incedere voluerint, ex nunc, prout ex tunc & è contra poſtquam habitum Prælatorum ſuſceperint, eo ipſo, abſque alia approbatione, & admiſſione, Referendarios perpetuos vtriuſque Signaturæ noſtræ, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, creamus, conſtituimus, & deputamus, ac creatos, conſtitutos, & deputatos fuiſſe, & eſſe declaramus, & nunciamus, eiſque, & eorum cuilibet de omnibus, & ſingulis priuilegiis, emolumentis, immunitatibus præeminentiis, facultatibus, gratiis, & indultis, aliis vtriuſque, Signaturæ Referendariis quomodolibet conceſſis, & quibus ipſi vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter vti, potiri, & gaudere, libere, & licite valeant, concedimus, & indulgemus.

Secretarium et doctorem Referendarium antiquiorem, ſingulis Papæ Signaturis interuenire poſſe, concedit.

§. 15. Ille vero Secretariorum eorumdem, qui antiquior, Doctor, & Referendarius fuerit, vt ſingulis noſtris, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis Signaturis, nomine Collegij Secretariorum, eo ipſo interuenire valeat, pariter indulgemus Quòd ſi ab Vrbe abſens, vel alias impeditus fuerit, vel antiquior Secretarius alia ratione, vel cauſa dictæ Signaturæ interueniire habuerit, qui poſt illum erit antiquior Secretarius, & Referẽdàrius indulto huiuſmodi eo ipſo potiatur.

Habitum eis deſignat, & in Capella locum aſſignat.

§. 16. Cumque Secretarij ipſi, qui clerici erunt, noſtri, & Rom. Pont. pro tempore exiſtentis ſint Prælati domeſtici, & familiares, ac continui commenſales, teneanturque iuxta præſcriptum Innocentij prædeceſſoris præfati, niſi in maiori fuerint dignitate conſtituti, Notariatus habitum ſuſcipere, & deferre, ne quod ornamento, & decore Romanæ Curiæ prouide inſtitutum eſt, negligentia, & deſuetudine abrogetur, præſentium auctoritate volumus, ſinguliſque Secretariis præfatis præſentibus, & futuris, præcipimus, & mandamus quatenus qui clericali militiæ alicubi voluerint, vigintiquinque annis maiores, habitum, & inſignia deferant Notariorum Apoſtolicorum, etiamſi voluerint, violacei coloris: qui vero fuerint primæ tonſuræ dumtaxat clerici, in aliis ordinibus nondum conſtituti, ſeu ſæculares, etiam coniugati, veſtibus vtantur, ſi eis placuerit, etiam violaceis, prout Cubicularij Apoſtolici de honore nuncupati. Habeant etiam qui Notarij fuerint Sedis Apoſt. locum in

Capel

Capella, & aliis actibus publicis, in quibus cum cappis, & rocchettis interfuerint, eorum dignitati congruentem, quem ipſi aſſignari curabimus.

Pij V. conceſſiones, confirmat, ac ſuppletoria defectuum. §. 17. Et nihilominus literas Pij prædeceſſoris præfati vt ſupra eidem, Collegio ſuper confirmatione, & approbatione literarum Innocentij, & aliorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, tunc ſuorum, rebuſque aliis in eis contentis conceſſas, auctoritate, tenore, ſcientia, & Apoſt. poteſtatis plenitudine ſimilibus, approbamus, & confirmamus, illiſque perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus omneſque, & ſingulos tam iuris, quam facti defectus ſupplemus.

Clauſulas huius bullæ præſeruatiuas appoint. §. 18. Præſenteſque, & in eis contenta quæcumque, de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari, aut per Nos, vel Rom. Pont. pro tempore exiſtentem ſuſpendi, reuocari, limitari, moderari, ſeu ad iuris terminos reduci non poſſe neque debere ſed validas, & efficaces perpetuo exiſtere, ac dicto Collegio, & Secretariis pro tempore exiſtentibus in omnibus, & per omnia, etiam perpetuo ſuffragari, ac vim validi, initi, & & ſtipulati contractus inter Nos, & Sedem, ac Cameram Apoſt. ex vna, & Collegium prætatum ex altera partibus, habere, debere ipſumque Collegium ad verificationem, ſeu iuſtificationem præmiſſorum, vel partis eorum, aut ad regiſtrationem, vel adnotationem præſentium in Camera, iuxta conſtitutionem piæ mem. Pij Papæ IV. etiam prædeceſſoris noſtri faciendam, minime teneri, nec ob non regiſtrationem huiuſmodi, præſentes nullitatis, aut inualiditatis vitio ſubiacere, ſed valere, & ipſi Collegio, & Secretariis ſuffragari debere, perinde ac ſi in ipſa Camera regiſtratæ fuiſſent, conſtitutione præfata non obſtante.

Decretum irritans. §. 19. Et ſic in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, definiendi & interpretandi facultate, iudicari, & definiri, & interpretari debere & quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus, &c.

Clauſulas derogatorias ponit. §. 20. Non obſtantibus præmiſſis, ac Pauli II. & Pij etiam II. & quibuſuis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus, Apoſt. de bonis Eccleſiaſticis non alienandis, quatenus adſint, & noſtra de non tollendo iure quæſito in Cancell. Apoſt. publicata, necnon ſtatutis, quauis firmitate roboratis, & conſuetudinibus, exemptionibus, immunitatibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſt. Prouinciis, Communitatibus, Terris, & locis præfatis, illarumque incolis, & perſonis quomodolibet conceſſis, & quibus forſan potiuntur, & gaudent, quomodolibet contrariis. Quibus omnibus & ſingulis etiam ſi de illis ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda foret, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro expreſſis & haberi volentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. 1. 1 Aprilis. Dat. Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſc. die 1. Aprilis 1586. Pont. noſtri anno 1.

XXX. Quod Feſtum S. Petri Martyris, duplici officio de cetero celebretur.

Hunc Sanctum canonizauit, eiuſque feſtum pro die 29. menſis Aprilis inſtituit Innoc. IV. ſup. in eius conſt. 11. Magnis.

Edita An. D. 1586. SIXTVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium. INnuictorum Chriſti militum numerus ingens propriam vitam contemplit, præ ſtudio tuendæ, propagandæque Chriſtianæ fidei, ideoque immarceſcibili gloriæ corona donatus in cœlo, iure, & pia veneratione colitur, & celebratur in terris, ſed non minus ad eiuſdem fidei firmitatem profuit, B. Petri Martyris virtus, qui pro Catholica Religione ſtrenue militans eam côteruauit ac defendit, aduerſus dolos atque inſidias inimicorum, occulto veneno longe plus nocentium quam ſit hoſtium infeſta oppugnatio, qui aperto impetu nefarium Eccleſiæ Dei bellum indicunt.

S. Petrus Martyr. Ord. Prædicatorũ profeſſor fuit. §. 1. Quare ex promiſſione Omnipotentis Dei nomine facta fortiter pugnantibus, cum eorum laudes canteт Eccleſia, eſt etiam inuicti huius martyris concelebranda ſolemniter memoria. Is enim præclarus Ordinis Prædicatorum alumnus, inexplebilem extirpandæ hæreticæ perfidiæ cupiditatem, iam inde à puero tota penitus mente combibit: quam ſemirari debemus ſingulare ergà illum Dei beneficium, cum credibile non ſit, ſine diuina ope potuiſſe eum, hæreticorum parentum domeſtica exempla, tam ſanctæ deteſtari.

Inquiſitoris officio functus & hæreticos mirabiliter perſecutus. §. 2. Immo vero imitatione accenſus Beati Patris Dominici, vt ille perpetuis, & concionibus, & diſputationũ congreſſibus, officioque Inquiſitionis, quod ei primum prædeceſſores noſtri Innocentius III. & Honorius III. commiſerant contra hæreticos mirabiliter ſe geſſit, ita ipſe cum nullum iis perditionis filiis monendis locum in omni ſermone vmquam reliquiſſet, tum in obeundo inquiſitoris munere ſibi literis Apoſt. eis commiſſo, mira quadam diligentia illos inſectari, atque vrgere nõ deſtitit.

Martyrij quoque coronam ſuſcepit ſanguinem pro fide Chriſti effundendo. §. 3. Demum vero eorum in ſe odiis concitatis arripuit ſumma conſtantia, atque animi magnitudine oblatam ſibi diuino permiſſu martyrij occaſionem, cuius quidem martyrij antea piis precibus ac votis à Deo expetiti præcipuo deſiderio exarſerat. Quam obrem poſt B. Dominicũ non immerito Princeps appellari debet ſacroſancti officij Inquiſitionis, cum ipſe primus illud ſuo ſanguine conſecrauerit; quo factum eſt, vt etiam noſtris potiſſimum, huiuſque ſanctæ Sedis miniſtris, qui in hæc turbulenta & & calamitoſa tempora inciderunt, ſeu potius ſunt diuina prouidentia reſeruati, quaſi facem prætulerit, ac viam commonſtrarit, quam eius exemplo ingreſſi audeant quacumque pericula pro munere commiſſo, fortiter ſubire, ac ſanguinem ipſum, ſi ita res ferat, vitamque pro Catholica fide glorioſe profundere,

Iuſſio eius feſti duplici officio celebrandi. §. 4. Dignam itaque Pont. munere cogitationem ſuſcepturi videmur, ſi ſancti huius viri memoriam maiori veneratione recolamus; ita enim fiet vt ei de Eccleſia Dei optime merito honor debitus tribuatur. Deinde, vt eius in officio Inquiſitionis ſucceſſores ad proſequenda fortiſſimi Ducis veſtigia incitentur. Præcipue vero decet vt ad conciliandum nobis celeſtem gratiam imploremus illius opem, quem propter initam ante actæ vitæ ſanctitatem, caſtimoniam, innocentiam martyrio conſummatam, apud Deum maxime glorioſum intelligimus; & ſatis cõpertum eſt eiuſdem Eccleſiæ amantiſſimum eſſe, pro qua grauiſſimos labores, dies nocteſque perpeſſus eſt. Quare hac noſtra perpetua conſtitutione mandamus, vt ipſius ſancti viri dies feſtus, tertio Cal. Maij, per omnes totius Orbis terrarum Eccleſias, duplici officio de communi vnius Martyris, vbi proprium deeſt, celebretur; ac decernimus vt in Calendario ad eum diem S. Petri Martyris nomen, cum ſpecificatione Ordinis Prædicatorum, ac duplici nota adcribatur.

Et hanc bullam publicandi & obſeruandi. §. 5. Præcipientes omnibus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ceteriſque Eccleſiarum Prælatis in vniuerſo terrarum Orbe conſtitutis vt faciant in ſuis quiſque Eccleſiis, prouinciis, ciuitatibus, & diœceſibus, præſentes noſtras ſolemniter publicari, & ab omnibus eccleſiaſticis perſonis, ſecularibus & quorumcumque Ordinum regularibus, omnino obſeruari.

Fides tranſumptorum. §. 6. Volumus quoque, vt præſentium exemplis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus vbique fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 1. 15 Aprilis. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſexto, Id. Aprilis, Pontificatus noſtri anno primo.

XXXI. De decies centenis millibus nummum aureorum, in Arce Sancti Angeli repoſitis & nullo vmquam tempore, niſi in præſcriptis caſibus detrahendis.

Alia centena millia idem Pontifex in ſecundo anno ſui Pontificatus, & alia in tertio ſimili modo repoſuit, vt infra in eius conſtitut. 69. & 80. Eiuſque *bullas, quiſque Pontifex initio ſui Pontificatus confirmauit.*

Edita An. D. 1586.

SIXTVS, EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Plurimis de cauſis neceſſe eſt. Sedem Apoſtol. aliquẽ Theſaurum habere.

AD Clauum Apoſtolicæ ſeruitutis in puppi Militantis Eccleſiæ non meritis noſtris, ſed diuinæ voluntatis diſpoſitione, difficillimis his temporibus conſtituti, non ſolum præſentes fluctus, quibus Beati Petri nauicula ſæpius iactatur, menti peruigili circumſpicimus; ſed procul etiam atque à longe impendentes tẽpeſtates non ſine magna animi ſolicitudine proſpicimus, eaſque conſilio & vigilãtia, quantum cum Domino poſſumus, præcauere, ac vitare ſtudemus. Circunſtant nos vndique multorum generum pericula, mala inteſtina quotidie magis ingraueſcunt, bello ardent Prouinciæ, Hæretici implacabili odio inflammati in nos rapiuntur, hoſtis teterrimus & potentiſſimus Turca, alter Aſſur virga furoris Domini ceruicibus noſtris ſemper imminet, quique communes ſunt Catholicæ Religionis, & Chriſtiani nominis inimici, iidem Romanam in primis Eccleſiam & Apoſtolicam hanc Sedem fidei petram, & fidelium omnium matrem acerbiſſime oderunt, eiuſque auctoritatem, amplitudinem, ſtatum conuellere, quod Deus auertat, ac labefactare, vehementer atque auide concupiſcunt. Et nos quidem dubios rerum euentus, & occulta diſcrimina, quæ non ſine cauſa timere cogimur, ſæpe numero expendentes, non in nobis ipſis ſpem collocamus, neque carnem ponimus brachium noſtrum, ſed oculos in cœlum ſuſtollimus, ad cuſtodem Iſrael, eumque ipſum qui numquam dormit, neque dormitat, ſæpe cum lacrimis excitamus, vt aliquando è ſomno exurgens mari & ventis imperet, & tranquillitatem faciat; ſed tamen ab eodem, in quo ſpes omnes noſtræ reſident, edocti ſumus noctu vigilandum eſſe patrifamilias, ne fures domum perfodiant, ſeruumque ſupra eius familiam conſtitutum, non ſolum fidelem eſſe debere, ſed prudentem; nec temere tentandum Dominum, vt in iis quæ conſiliis noſtris & ratione gubernari poſſunt, non tam diuinam opem, quæ ſemper expetenda eſt, quam miracula requirere videamur. Quare ad humanæ prudentiæ ſubſidia ita confugimus, vt in Deo potiſſimum ſperemus, ad cuius gloriam, atque ad Sanctæ Romanæ Eccleſiæ vtilitatem, populorumque noſtrorum quietem & defenſionem omnia dirigimus. Nam cum illius vicem in terris, licet immeriti geramus, qui Rex pacificus & Sacerdos eſt in æternum, vtraque poteſtate Sacerdotali & Regali, eorum præcipue commodis & incolumitati conſulere debemus, qui ſub peculiari tutela, & ditione huius ſanctæ Sedis ſunt conſtituti; in quo quidem paſtoris etiam officium exercemus, vt præclare nos admonet Beatiſſimus Pontifex Gregorius, à quo paſtores obiurgantur, qui de externa gregis vtilitate non ſunt ſoliciti. Paſtores, inquit, ſic erga interiora ſtudia ſubditorum ſuorum ferueant, quatenus in eis exterioris quoque vitæ prouidentiam non relinquant.

Hic ideo Pont. decies centena millia aureorum nummũ in primo anno ſui Pont. bene vnde licite, & abſque alicuius oneris impoſitione collegit.

§. 1. Quod igitur à nobis Paſtoralis prouidentiæ debitum requirit prouidere cupientes, ne aliquando repentina aliqua & improuiſa vi, quod ſuperiorum temporum luctuoſa monent exempla, nos ſucceſſoreſue noſtri, & populi nobis ſubiecti opprimantur, neue ad dubios caſus à pecunia omnino imparati ſimus, quæ in ipſo motu & trepidatione difficulter admodum, non ſine magno ciuitatum & Prouinciarum incommodo conficitur, quibus parcere cupimus, & quod grauius eſt, iam ſera, & inopportuna diligentia ſæpius fruſtra & inutiliter conficitur, quæque ante tẽpora curata & præparata ſit, ad copias aliaque præſidia comparanda, magno vſui & adiumento eſſe poteſt; ob eas cauſas decreuimus certam pecuniæ ſummam, benedicente Domino, nullo noſtrorum extraordinario onere congeſtam, ſed præter alias recte colligendæ pecuniæ vias noſtra etiam parſimonia, frugalitateque Pontificia comparatam hoc eſt ad decies centena millia aureorum nummum ſeponere, tamquam ſacrum Eccleſiæ Romanæ peculium, & præcipuum ærarium, quod bonorum immobilium inſtar ſit, atque ad certos caſus, hac noſtra ordinatione præſcriptos erogandum fideliter, integreque reſeruatum ac præclare paratum ipſa Sedes Apoſtolica, Eccleſiaque Romana habeat. Etenim inter omnia præſidia ac firmamenta, quæ ad Reipublicæ defenſionem & conſeruationem neceſſaria, ſapientum iudicio putantur, magnam ſapientiſſimus, Salomon, vim & facultatem pecuniæ tribuit verbis illis. Vtilior eſt ſapientia cum diuitiis, & magis prodeſt, ſicut enim protegit ſapientia, ſic protegit pecunia. Quod ſane diuino conſilio à veteris teſtamenti patribus factum eſſe animaduertimus, cum in Dei etiam templo, magnam auri argentique copiam ingentemque theſaurum ad neceſſitates reſeruatum eſſe, ſacris libris & Regum, & Machabæorum teſtatum ſit. Habuit etiam Chriſtus Dominus loculos, & quæ à fidelibus oblata erant reſeruauit, vt Eccleſiæ neceſſitatibus ſubueniret, ſicque formam inſtituit Eccleſiaſticæ pecuniæ ſeruandæ, inquit Sanctus Auguſtinus; habet etiam Eccleſia aurum, ait Beatus Ambroſius, vt cum neceſſe eſt illud tunc non ſeruet, ſed ſeruatum eroget, & ex eo tempore, quo prima Chriſtianæ Religionis iacta fuerunt fundamenta, Sanctus Sixtus prædeceſſor noſter, & Martyr, Leuitæ Laurentio, qui martyrio inſignis fuit, Eccleſiæ theſauros tradiderat aſſeruãdos; quos idem Chriſti athleta fortiſſimus, ex manibus Tyranni, qui præter Chriſtianorum innocentem ſanguinem, & aurum Eccleſiæ ſitiebat, in pauperes celeriter diſtribuendo eripuit.

Et modo in Arce S. Angeli pro Sede Apoſt. præſidio repoſuit, Deoque & eius Virgini Matri Mariæ, & Apoſt. Petro & Paulo dicat, vnde ne promi, præterquam in caſibus hic exceptis, prohibuit.

§. 2. His itaque rationibus & cauſis aliiſque ad Dei gloriam atque Eccleſiæ vtilitatem ſpectantibus nos adducti Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, habita ſuper hoc cum venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto matura conſultatione, de eorum conſilio, & vnanimi aſſenſu hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione, atque ordinatione, ſupradictam à nobis ſimul congeſtam pecuniæ ſummam, in Pontificia Sancti Angeli arce, certo ſanctiori ærarij loco, quem eo nomine conſtituimus, in quibuſdam certis deſignatis ſcrinijs collocamus, reponimus, aſſeruamus atque aſſignamus, eamque ita collocatam & aſſeruatam, Chriſto Domino, cuius in terris vices gerimus, Beatiſſ. mæ Virgini Dei genetrici Mariæ, ac Sanctis Apoſtolis Petro & Paulo, ea lege offerimus atque dicamus, vt inde, ne nobis quidem eam, neque totam nec vero partem aliquam etiam minimam promi vnquam liceat, præterquam ſi pro recuperatione Terræ ſanctæ, & generali contra Turcas expeditione bellum aliquando ſuſcipiendum erit; tuncque etiam poſtquam Chriſtianus exercitus comparatus erit, ac mare ad ipſorum Turcarum fines traiecerit. Si præterea tanta Annonæ, & rei frumentariæ inopia ſit, vt fames populo interitum allatura videatur, aut ſi peſtilentiæ lues graſſetur. Si manifeſtum periculum immineat, ne aliqua ex Chriſtianis Prouinciis ab infidelibus, & Catholicæ Eccleſiæ hoſtibus occupetur, tuncque ſubſidij tantum ferendi cauſa. Si bellum contra ſtatum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ in Italia inferretur, tuncque dumtaxat cum iuſtus atque integer exercitus in ipſos etiam Eccleſiaſticæ ditionis fines peruaſerit, vel prope iam ſit, vt qui loca finitima inuaſerunt, ad occupandum Ciuitates & loca ditionis Eccleſiaſticæ irrumpat. Si belli ſumptus faciendus erit pro Ciuitatis, quæ temporali ditioni Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubiecta, ab ipſius obedientia, (quod Deus auertat) defecerit recuperatione & conſeruatione, aut pro Ciuitate, ac ditione, quæ ad Sedem Apoſtolicam deuolueretur, recuperanda & conſeruanda. Si quando quis in eam ſe intruderet ſeu occuparet, aut occupationis & intruſionis periculum inſtaret atque vrgeret. In his autem omnibus caſibus præſcriptis ac permiſſis in quibus aliqua pecuniæ portio, ſemel aut ſæpius ſumi licebit, id ſemper moderate fiat, eaque cautio ratioque adhibeatur, vt omnino ſaltem integra medietas cõſtitutæ huius ærarij pecuniæ remaneat. Præterea conſenſum duarum ſaltem ex tribus partibus Cardinalium, qui Conſiſtorio interfuerint præſtari, decretumque ipſum eorumdem Cardinalium conſentientium ſubſcriptione roborari volumus.

Hi caſus ad alios etiam ad maiorem rationem habentes extendi nequeunt vt mox hic infra declaratur.

Tu autem vide bullas in rubr. indicatas.

§. 3. Extra

Idque ſe ſeruaturum iuramento vouet & eius ſucceſſores dictum ærarium ligare declarat.

§. 3. Extra hos autem præſcriptos caſus omnem huius pecuniæ, Deo vt ſupra dicatæ vel omnino, vel aliqua ex parte amouendæ aut erogandæ poteſtatem à nobis prorſus abdicamus, abdicatamque planè eſſe volumus. Statuentes quemadmodum ſupra dictum eſt, vt inſtar bonorum immobilium Eccleſiæ ſit & habeatur; eamdemque ſic aſſeruatam & repoſitam, ac Deo dicatam, nos integram conſeruaturos eſſe, ac perinde omnino atque res & bona Eccleſiæ immobilia nos habituros eſſe promittimus, iuramus & vouemus. Cuius rei ſeruandæ vinculo, ſicut nos adſtringimus, ita ſucceſſores etiam noſtri ſe eodem deuinctos, eſſe norint. Tum boni publici cauſa, quod ſummo ſtudio procurare debent, tum Pontificalis muneris religione, qua obſtrictos non modo non reſcindere, ſed inuiolate obſeruare oportet, quæ à prædeceſſoribus vtiliter ſanctèque conſtituta eſſe vident. Tum denique diuinæ iuſtitiæ lege, ex qua intelligant ſe, prout diuinæ literæ, exemplaque ſignificant, ac patrum documenta declarant grauiſſimas pœnas daturos eſſe, ſi rem Deo dicatam, aliter ac præſcriptum eſt, diſpenſarint.

Exemplum quoque eiſdē proponit impij Heliodori qui pecuniam ab ærario Templi Dei auferre moliens Dei iuſſu, acriter percuſſus & verberatus fuit.

§. 4. Cuius rei non minus inſigne, quam tremendum exemplum in Machabæorum hiſtoria memoriæ traditum eſt, de impio atque audaci Heliodoro, qui cum pecuniam à ſacro templi Dei ærario auferre moliretur, armato quodam equite, aſpectu terribili ſubito diuinitus apparente, equi calcibus impetitus à duobus quoque iuuenibus, Dei item iuſſu apparentibus flagellis verberatus, ac plagis grauiſſimis affectus eſt. At vero nos religioſa eorum conſcientia, Pontificiaque charitate confiſi, non modo non dubitamus, ſed plane ſperamus fore, vt ærarium hoc noſtrum, quod noſtra Pontificali ſolicitudine partum, ac Deo dicatum ad neceſſarios præſcriptos caſus reſeruauimus, ita diligentiſſime reſeruent, vt nos maxime facturos eſſe profeſſi ſumus, ac profitemur.

Caſus hic præſcriptos, ad alios etiā maioris rationis vim habentes, non extendi, ſed ad literam intelligi debere decernit, ex cauſis hic expreſſis.

§. 5. Si vero, alij caſus aliquando inciderint, qui etiam maiorem ex ærario promendæ pecuniæ rationem habetent, nolumus tamen, quod de his certis caſibus, conſtituimus & præſcripſimus, vllo vnquam tempore, nec etiam dum Sedes Apoſtolica per obitum Romani Pontificis vacauerit, ad illos qui maioris rationis vim habere viderentur, extenſionem fieri, aut vllo modo de illis interpretari licere. Sed noſtram hanc ordinationem, conſtitutionemque ad literam intelligi debere decernimus. Nam ſucceſſoribus noſtris æque ac nobis etiam, ſiqui alij caſus inciderint in quibus magnæ etiam impenſæ inſumendæ aliquando erunt pecuniæ, opes aliunde non deerunt, quibus conſeruata hac in hoc à nobis conſtituto & ſancito ærario ſumma, occurri neceſſitatibus incidentibus poterit. Etenim ſi à nobis, qui in hoc ipſo Pontificatus noſtri ingreſſu multis difficultatibus oppreſſi, ad ſubleuandē Annonæ inopiam ad exules facinoroſoſque homines publicæ quietis perturbatores coërcendos, atque ob Baſilicas religioſiſſimas, & toto terrarum Orbe celeberrimas reficiendas, atque inſtaurandas, cultumque diuinum in hac Alma Vrbe, quæ Chriſtianæ religionis Sedes eſt & domicilium, nouis etiam ſacris ædificiis, atque ornamentis amplificandum, tum etiam ob ſalubris & copioſæ aquæ ad loca Vrbis accliuia, quæ illa maxime indigent operoſam deductionem, aliaſque grauiſſimas ob cauſas, multiplices & maximas impenſas ſubire coacti ſumus, ærarij huius pecunia, noſtra ſedulitate & diligentia repoſita, & ad certos præſcriptos caſus reſeruata non eſſet, ſed in varios alios vſus à nobis iuſto arbitratu noſtro erogaretur, nullus quidem locus iuſtæ aduerſus nos querelæ ſucceſſorib. noſtris relinqueretur, & nihilominus pro neceſſitatibus, etiam quæ de repente inciderent, ſumptus ſubire & eis prouidere cogerentur. Propterea iis durum videri nullo modo debet, ſi conſeruata ærarij prædicti ſumma, quæ facilitatem ad alios nummos ſibi comparandos viam munit, aliunde pecuniam ſumere debeant, quam in ſumptus, pro temporum varietate neceſſarios erogent.

Pecuniam dictis caſibus acceptam, quamprimū reponi iubet.

§. 6. Immo vero illud rationi valde conſentaneum eſt, vt qui inde pecuniæ partem in præſcriptis illis caſibus ſumpſerint, eam integram cum primum ſumptus in iis faciendi occaſio ceſſauerit plane in ipſum ærarium vnde acceperunt reſtituant ac reponant.

Claues ſex ad cuſtodiam dictæ pecuniæ inſtitutæ ſex perſonis, hic nominatis, aſſignat, præſtito iuramento de obſeruandis promiſſis ſub pœna excommunicationis.

§. 7. Et vero vt ob cauſas tantum ſupra plane præſcriptas, ex eodem ærario pecunia iuſte legitimeque ſumatur, ad illius cuſtodiam ſex claues adhiberi iubemus quarum tres Cardinalibus item tribus, qui ordinum capita dicuntur, quique in Romanana Curia præſentes adſint, illis vero abſentibus, tribus aliis, qui in eiſdem ordinibus eis proximi erunt, eorumque locum eo tempore geſſerint, ſigillatim aſſignentur, quarta S.R.E. Camerario, quinta Decano Clericorum Cameræ Apoſtolicæ, à quo illam alias tradi non liceat; niſi præſentibus & conſentientibus eiuſdem Cameræ Clericis duobus; ſexta denique Theſaurario generali. Claues vero duæ portarum ærarij huius ſic à nobis conſtituti; altera Collegij Cardinalium Decano, eoque abſente antiquiori in ordine Cardinali in Vrbe exiſtenti, altera noſtro & pro tempore exiſtenti Romani Pontificis Theſaurario ſecreto aſſeruandæ tradantur; qui omnes iurabunt, ſe neque claues daturos, neque extractioni præfatæ pecuniæ conſenſuros, niſi in caſibus ſupraſcriptis, & tunc niſi conſenſu duarum partium Cardinalium, vt ſupra interueniente.

Præfectus Caſtri S. Angeli promiſſa iurare tenetur.

§. 8. Volumus inſuper eiuſdem Caſtri S. Angeli, nunc & pro tempore Præfecto iuramentum deferri, atque ad illud præſtandum in manibus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerarij teneri ſe non permiſſurum, quauis iuſſione, & quibuſuis clauſulis munita non obſtante, ex ærario per nos conſtituto aliquam pecuniarum quantitatem auferri, niſi forma per nos tradita obſeruata. Si vero contra hoc iuramentum fecerint, pecuniæque ex ærario partem aliquam vel minimam contra huius ordinationis, conſtitutioniſque noſtræ præſcriptum ſumi, promi, detrahique permiſerint, anathematis pœnam ipſo facto ſubeant.

Contrauenientes pœnas hic dictas incurrunt.

§. 9. Id quoque ſtatuimus & ſancimus, & vt omnes & ſinguli, tam ſæculares quauis dignitate, etiam Ducali, aut Regia fulgentes, quam Eccleſiaſtici, cuiuſuis ordinis & dignitatis, etiam Epiſcopi vel Archiepiſcopi vel Cardinales qui de pecuniis ex eodem ærario, præter caſus & formam ſupra præſcriptos, ſumendis, amouendiſve tractarint, conſuluerint, inſinuarint, ſuaſerint, aut ſuadere tentarint, eo ipſo ſententiam excommunicationis incurrant, à qua niſi ab ipſo Pontifice, præterquam in mortis articulo abſolui nequeant, ac præterea Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, Sedique Apoſtolicæ ijdem rebelles, læſæque maieſtatis rei eſſe cenſeantur, omnibuſque Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis per eos quomodolibet obtentis Eccleſiaſticis beneficiis eo ipſo priuati, cum ad illa, tum ad alia in poſterum obtinenda inhabiles; exiſtant. Quod ſi aliquando eos reintegrari contigerit, nihilominus infames etiam remaneant, nec vero vnquam iis ad honores, gradus, dignitateſque in poſterum aditus pateſiat.

Cardinales omnes in aſſumptione vel acceſſu ad curiam obſeruationē huius bullæ iurant.

§. 10. Volumus autem quod ſicut omnes & ſinguli Cardinales præſentes conſtitutionem huiuſmodi quantum in eis erit obſeruare, illique non contrauenire, nec Pontificibus contrafacientibus conſentire, aut abſolutionem à iuramento præſtito non petere, nec oblatam ſu conceſſam acceptare in Conſiſtorio noſtro ſecreto promiſerunt & iurarunt, idem per abſentes Cardinales à Conſiſtorio in habitatione eorum & à Romana Curia; vt quandocumque ad eamdem Curiam ſe contulerint, ac per futuros pro tempore Cardinales in aſſumptione pilei promitti & iurari debeat, ac promiſſionem & iuramentum huiuſmodi in formula iuramenti per eoſdem Card. præſtari ſoliti, adiungi & inſcribi debere, ac contrafacientes pœnam periurij & perpetuæ infamiæ, iuris & facti eo ipſo incurrere decernimus.

In Conclaui idem ipſi Card. & etiam Pont. poſt coronationem iuramēto promittunt.

§. 11. Præterea quod ipſi Cardinales occurrente Apoſtolicæ Sedis vacatione, in Conclaui quando de obſeruando felicis recordat. prædeceſſorum noſtrorum Iulij Secundi literis ſuper electione Romani Pontificis, & Pij Quinti ne Ciuitates & loca Sanctæ Romanæ Eccleſiæ infeudentur, & aliis conſtitutionibus iuramentum præſtare ſolent, etiam de inuiolabiliter præſenti conſtitutione noſtra, per quemlibet eorum qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & poſtmodum idem ad ſummi Pontificatus faſtigium aſſumptus, poſt eius aſſumptionem hoc ipſum promittere ac iurare, & deinde poſt co-

ſonationem ſuam promiſſionem & iuramentum huiuſmodi per literas ſuas ſpeciales harum confirmatorias reiterari debeat. Quod ſi illud à Pontifice, quod credendum non eſt, recuſabitur, aut differetur, tunc dicti Cardinales in primo Conſiſtorio ſecreto, & præcipue eorum Decanus, & Capita Ordinum apud eum omni cum inſtãtia, & inſtantiſſime pro præſentium obſeruatione petere & rogare, ac obteſtari non ceſſent. Quod ſi ſemel atque iterum enixe rogatus eiuſmodi iuramentum præſtare diutius etiam diſtulerit, tum demum omnes ſingulosque Cardinales ea lege adſtringimus, vt in ſingulos annos quinquies, in die ſcilicet Natali Domini, in Paſcha Reſurrectionis, in feſto ſolemni S. Petri, die præterea Anniuerſario creationis & Coronationis ipſum Pontificem inſtanter, inſtantius, atque inſtantiſſime rogent, orent, obſecrent, atque obteſtentur, vt de ſancito hoc ærario, quod Deo obtulimus & dicauimus, ad præſcriptum cuſtodiendo ſeruandoque ſancte iuret, idque vt omnino efficiat tamdiu quoad plene effecerit diligentiſſime curare ſtudeant, ſtatuimus & ordinamus.

Hæc bulla in Conclaui legatur, & in quinterno Cancellariæ deſcribatur.

§. 12. Has vero noſtras literas in libellum redigi, & poſt prædicta Iulij Secundi & Pij Quinti literas, quæ in in ipſo Conclaui legi ſolent, aliiſque conſtitutionibus Apoſtolicis adiungi, & in quinterno etiam Cancellariæ Apoſtolicæ vna cum aliis conſtitutionibus noſtris deſcribi & in valuis Baſilicæ B. Petri Principis Apoſtolorum, & in Cancellaria noſtra Apoſtolica, ac in acie Campi Floræ publicari.

Tranſumptis credatur.

§. 13. Earumque tranſumptis & exemplis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem fidem vbique haberi, in iudicio & extra, quæ præſentibus haberetur, volumus & iubemus.

Si ſucceſſores contrauenerint agi poterit contra eorũ, & Cardd. conſentientium commoditas.

§. 14. Si quis autem fortaſſe noſtrorum ſucceſſorum id quod minime credimus, huic noſtræ conſtitutioni omnino aut aliqua ex parte derogare, aut contra ſtatuere voluerit, aut deprompram pecuniam, vt ſupra ſancitum eſt, in idem ærarium non reſtituerit, admonemus poſt derogantis, aut contra ſtatuentis, contraque facientis obitum liberum eſſe ſucceſſoribus ea derogatione, & quibuſuis aliis, quæ contra ſtatuta ſunt non obſtantibus, pro pecunia contra huius conſtitutionis præſcriptum ſumpta ac deprompta recuperanda aduerſus Pontificis derogantis, & contrafacientis, & Cardinalium idem conſentientium poſteros, ſeu coniunctos omnes, quibus ab ipſo Pontifice aut Cardinalibus bona quouis titulo, vel quauis ratione obuenerint agere, & poſſeſſionem bonorum, quæ ad ipſos poſteros peruenerint, adipiſci, retinerique, donec quicquid pecuniæ depromptum eſt, id omne in ærarium referatur & reſtituatur, eaque ipſa bona, ſi quo modo, vt ſupra dictum eſt, à forma per nos conſtituta recedi contigerit huiuſmodi obligationi atque oneri, obnoxia & addicta eſſe volumus, ſingulis quæ in noſtris literis aduerſari poſſent, vel quoquomodo obeſſe penitus remotis, ac non obſtantibus,

In hoc aliquid eſt mutatum in bulla cit. in rubr.

Sanctio pœnalis.

§. 15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, collocationis, repoſitionis, aſſeruationis, aſſignationis, oblationis, dicationis, abdicationis, promiſſionis, iuramenti, voti, profeſſionis, ſanctionis, adſtrictionum, decretorum, ſtatutorum, ordinationis, iuſſionum, admonitionis, & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An 1. 21. Aprilis.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1586. 11. Kalend. Maij Pontificatus noſtri Anno 1.

PP. ſubſcript. Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus promitto, voueo, & iuro.

De ventre matris meæ tu es Deus protector meus.

Cardd. ſubſcr. Ego A. Cardinalis Farneſius Epiſcopus Oſtien. Vicecancellarius promitto, voueo, & iuro.

Ego Iacobus Cardinalis Sabellus Epiſcopus Portuen. promitto voueo & iuro.

Ego Ioannes Antonius Cardinalis S. Georgij Epiſcopus Tuſculanus, promitto, voueo, & iuro.

Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara Epiſc. Præneſtin promitto, voueo, & iuro.

Ego M. S. Car. ab Altaemps, promitto, voueo, & iuro.

Ego Innicus Aualus Card. de Aragonia, promitto, voueo, & iuro.

Ego Marcus Antonius Card. Columna, promitto, voueo, & iuro.

Ego P. Card. Sanctacrucius, promitto, voueo, & iuro.

Fr. Michael Bonellus Card. Alexandrinus, promitto, voueo, & iuro.

Ego Ludouicus Mudrucius, promitto, voueo, & iuro.

Ego N. Card. Senonenſis, promitto, voueo, & iuro.

Iul. Antonius Card. Sanctæ Seuerinæ, promitto, voueo, & iuro.

P. Card. Cæſius, promitto, voueo, & iuro.

Ego Hieronymus Card. Ruſticucius, promitto, voueo, & iuro.

Ego Io. Hieronymus Card. Albanus, promitto, voueo, & iuro.

Ego Philippus Boncompagnus Card. Sancti Sixti promitto, voueo, & iuro.

Ego Hieronymus Cardin. Simoncellus, promitto, vouec, & iuro.

Ego P. Card. Deza promitto, voueo, & iuro.

Ego Antonius Card. Caraffa, promitto, voueo, & iuro.

Ego Io. Antonius Card. Sanctorum Quatuor, promitto, voueo, & iuro.

Ego Io. Baptiſta Cardin. Sancti Marcelli, promitto, voueo, & iuro.

Ego Vincentius Card. Montis Regalis, promitto, voueo, & iuro,

Ego Scipio Card. Lancellottus, promitto, voueo, & iuro.

Ego Henricus Cardin. Caietanus, promitto, voueo, & iuro.

Ego Federicus Cardinal. Cornelius, promitto, voueo, & iuro.

Ego Dominicus Cardin. Pinellus, promitto, voueo, & iuro.

Ego Decius Cardin. Azzolinus, promitto, voueo, & iuro.

Ego Hippolytus Card. Aldobrandinus, promitto, voueo, & iuro.

Ego Ferdinandus Cardin. de Medicis, promitto, voueo, & iuro.

Ego Philippus Vaſtauillanus, promitto, voueo, & iuro.

Ego Franciſcus Cardin. Sfortia, promitto, iuro, & voueo.

Ego Alexander Cardin. Montaltus, promitto, iuro, & voueo.

Anno à Natiuitate D. 1586. Indictione 14. die vero 3. menſis Maij, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. anno 2. retroſcripta litera Apoſtolica affixa, lecta, & publicata fuerunt, in valuis ſeu portis S. Ioannis Lateranen. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellaria Apoſtolica & acie Campi Floræ, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſa, per nos Claudium Mongeas, & Nicolaum Taglietium S. D. N. Papæ Curſ. *Publicatio.*

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

XXXII. Confirmatio Congregationis B. MARIÆ Fulienſis ſtrictioris obſeruantiæ Monachorum Ordinis Ciſtercienſis S. Benedicti; cum gratiarum elargitione.

Huiuſmodi gratias ampliauit, aliaque conceſſit priuilegia hic idem Pontif. in conſt. 70. Super. *& Clem. VIII. infra in ſua conſt. 12.* Paſtoralis. *& latius extendit Paul. V. in eius conſt. 23.* Diuina.

Inſuperque

Inſuperque prædictus Clemens præcedentia intreſpectu Fratrum Mendicantium, his Monachis dedit in conſt. 56. Regis. *Et eodem ad alium Ordinem tranſeuntes, ad iſtam Congregationem redire vetuit in alia ſua conſt.* 107. Pio noſtro. *Ac poſtremo, idem Paul. V. operi conficiendi Agnus Dei hos Monachos præfecit, in ſua conſt.* 43. Romanum.

Edita An. D. 1586.

SIXTVS PAPA V.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

RElígioſos viros, qui diuino ſpiritu afflati, arctiorem quam ab initio profeſſi fuerint, ac priſcis Sanctorum Patrum moribus magis ſimilem vitæ rationem ſibi ipſis ſuapte ſponte præſcribunt, in ſuo laudabili propoſito confouere, & ita alios ad eorum imitanda veſtigia incitare, pro Paſtorali officio diuinitus commiſſo, plurimum ſemper intendimus.

In Monaſterio S. Mariæ Fabeu (?) Arctior ob ſtricta Monaſtica diſciplina mox introducta fuit.

§. 1. Sane cum ad Nos nuper perlatum fuerit, in veſtro Monaſterio, ſublatis quibuſcumque prauis abuſibus, inſtitutionem & diſciplinam monaſticam in longe meliorem formam reſtitutam & reintegratam, Voſque Religionis & pietatis amore ita incenſos exiſtere vt non ſolum ab eſu carnium quibuſcumque temporibus, etiam ab Eccleſia permiſſis, & à potu vini abſtineatis, ſed etiam in laboribus, ieiuniis, orationibus, carnis maceratione & mortificatione aliiſque pœnitentiæ operibus exercendis, ſtrictiorem & ſeueriorem quam reliqui Monachi S. Benedicti Ciſtercienſis Ordinis regulam obſeruare ſtudeatis.

Hic Pont. eã approbat.

§. 2. Nos veſtram hanc piam & ſalutarem intentionem plurimum in Domino commendantes, quo magis pacato & tranquillo animo in humilitatis ſpiritu diuinis obſequiis inſiſtere, piumque inſtitutum proſequi abſque impedimento poſſitis, veſtris ſupplicationibus inclinati, ritus, mores, vitæ normam, & reformationem ad arctiorem regularis diſciplinæ obſeruantiam in iſtud Monaſterium nuper introductam, dummodo ſacris Canonibus & Cõc. Trid. decretis, ac ſupradictæ S. Benedicti regulæ iampridem auctoritate Apoſt. approbatæ, conſona ſint, auctoritate præſentium approbamus & confirmamus, illaque præſentium literarum patrocinio communimus, vobiſque ac illis qui perpetuis futuris temporibus in iſto Monaſterio regularem profeſſionem emiſerint, vt ea obſeruare licite poſſitis licentiam concedimus.

Quomodo bique eam recepit vide in bulla 70 (?)

Superioribus d. Ordinis interdicit, ne a d. ta viuendi norma iſti Monachos retrahant.

§. 3. Interdicimus etiam dilectis filiis Abbati Monaſterij Ciſtercij, Cabilonenſis diœceſis, ceteriſque Superioribus pro tempore exiſtentibus eiuſdem Ordinis; ne vos aut eos qui poſthac erunt in iſto Monaſterio recepti, & ad profeſſionem admiſſi, ad relaxandum & remittendum aliqua ex parte rigorem iſtius obſeruantiæ, vtendumque indultis & diſpenſationibus Apoſt. quibus vetuſtam veſtri Ordinis, & primæuam inſtitutionem, illiuſque auſteritatem diuerſi noſtri prædeceſſores, manſuetudine quadam temperarunt, & laxiorem, honeſtam tamen, viuendi normam permiſerunt, & benigne indulſerunt, quouis prætextu aut quæſito colore, inuitos cogere vel compellere, aut vos in præmiſſis moleſtare, aut impedire audeant vel præſumant. Quod ſi quid tale attentauerint, aut vobis iniungere, præcipere, & mandare præſumpſerint, Vos, ac pro tempore futuros iſtius Monaſterij Abbatem & Monachos ad obediendum talibus illorum præceptis & iuſſis minime teneri decernimus. Ita vt nihilominus, etiam illis contradicentibus, abſque alicuius pœnæ vel cenſuræ Eccleſiaſticæ incurſu in hoc veſtro inſtituto perſeuerare, libere & licite valeatis.

Quinimo Clemens VIII. in ſua conſt. 11. iſtam Congr. ab omni ſuperioritate illorum exemit. Et Latius Paulus V. eſt hac in rubr.

Superioritati tamen & viſitationi & iuriſdictioni eos præſeruat.

§. 4. Ceterum volumus, vt in reliquis, quæ præmiſſis veſtris arctioribus inſtitutis, & diſciplinæ regulari non erunt contraria, eorum viſitationi, correctioni, omnimodæ, iuriſdictioni, & ſuperioritati, ſicuti hactenus fuiſtis, & in poſterum vos, veſtrique ſucceſſores ſubiecti ſitis, & ab illorum obedientia nequaquam tali occaſione recedatis.

Quinimo Clem. & Paul. eis. in rub. contrarium ſtatuerunt.

§. 5. Quod ſi vmquam controuerſia, dubitatio, ſeu diſcordia exorta erit ſuper præmiſſis, verum ſcilicet veſtri mores, veſtrumque viuendi genus prædictæ S. Benedicti regulæ aduerſentur, talis controuerſiæ cognitionem, definitionem, & deciſionem, Nobis dumtaxat & Rom. Pont. pro tempore exiſtenti reſeruamus.

Cognitionem dubij circa viuendi normam oriundi ſibi reſeruat, derogatque quibuſcumque derogat.

§. 6. Non obſtan. conſtitutionibus & ordinationibus, Apoſt. ac in Conciliis etiam generalibus editis, & prædictorum, ac aliorum quorumuis Ordinum & monaſteriorum iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſt. illorum Superioribus & generalibus, ceteriſque perſonis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus illorum tenores pro expreſſis habentes, ad effectum præſentium dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſc. die 5. Maij millesimo quingenteſimo octuageſimo ſexto, Pont. noſtri anno 2. *D. P. An. 1. 5. Maij.*

Approbatio, declaratio, & extenſio conſtitutionum editarum à Pont. prædeceſſoribus, circa ſolutionem Annatarum, Communium, & Quindenniorum, de beneficiis Eccleſiaſticis R. Cam Apoſt. debitorum.

XXXIII.

De hac materia, vltra ea quæ ſunt in extrauagantibus, extant in hoc opere Paul. II. conſt. 6. Decet. *Innocen. VIII. conſt.* 3. Apoſtolicæ. *Iul. II. conſt.* 4. Romani. *Clem. VII. conſt.* 33. Cum ſicut. *Iul. III. conſt.* 20. Cupientes. *Paul. IV. conſt.* 11. Incumbentia. *& conſt.* 17. Decens. *necnon Pij V. conſt.* 38. Apoſtolicæ.

Edita An. D. 1586.

SIXTVS PAPA V.
Ad futuram rei memoriam.

Cauſa huius conſt.

CAmeræ noſtræ Apoſtolicæ, & Collegij Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, & officialium Romanæ Curiæ, de annatis & quindenniis participantium indemnitati, prout tenemur, conſulere, & eorum iura illæſa præſeruare volentes, ea, quæ propterea à prædeceſſoribus noſtris prouide ſtatuta fuerunt & ordinata. vt inuiolate obſeruentur confirmationis noſtræ munimine roboramus & innouamus, & aliàs deſuper diſponimus, prout rationi conſentaneum eſſe, & in Domino conſpicimus expedire.

Confirmatio Bullarum Paul. II. & IV. & Pij V. & aliorum Pontificum.

§. 1. Itaque Motu proprio & ex certa ſcientia noſtra, quaſcumque, tam ſub plumbo quam in forma Breuis, & Motus proprij literas fel. rec. Pauli Secundi, & eiuſdem nominis Tertij, Pauli Quarti, ac Pij Quinti, necnon quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum ſuper ſolutione annatarum, communium, quindenniorum, & aliorum iurium, ratione prouiſionum, & ſeu vnionum perpetuarum, quorumcumque beneficiorum eccleſiaſticorum, per Sedem Apoſtolicam factarum & faciendarum, editas, confirmatas, & innouatas, cum omnibus clauſulis, decretis, derogationibus, ac cenſuris & pœnis in illis contentis, necnon omnia & ſingula per quoſcumque Iudices, executores, & Commiſſarios, in præmiſſis & circa ea quomodolibet geſta, & executa, ac inde ſecuta quæcumque, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus & confirmamus, necnon illis perpetuæ & irrefragabilis firmitatis robur adiicimus, omneſque & ſingulos iuris & facti, ac ſolemnitatum, & alios defectus, ſiqui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus, atque illas & illa, quatenus opus ſit, innouamus.

Has bullas indicaui hic in rubr.

Extenſio ad quaſcumque vniones beneficiorum his non exceptarum in rubr.

§. 2. Præterea quoniam quindenniorum vſus, & ſolutio ratione beneficiorum vnitorum conſtituta ſunt, quia illorum vacatio amplius non ſperatur, & vt propterea damnum ex hoc Cameræ Apoſt. & Collegio Cardinalium, & Romanæ Curiæ officialibus prædictis emergens ſarciatur; Nos attendentes, quod tantumdem detrimenti Cameræ, Collegio, & officialibus præfatis, ex vnionibus quæ ab Ordinariis locorum, & aliis fiunt, prouenit, ac propterea æquum eſſe cenſentes, vt quod in vnionibus per Sedem Apoſtolicam factis obtinet, illud idem

& ſortius in vnionibus per ipſos Ordinarios factis & faciendis obſtruetur; licetque in conſtitutionibus & literis prædeceſſorum præfatorum comprehendi videatur, tamen, vt cuiuis dubitandi occaſio præcidatur, Motu & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium ſtatuimus, decernimus & declaramus, quod vniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & ſubmiſſiones, de quibuſcumque beneficiis eccleſiaſticis, tam ſæcularibus quam regularibus, etiamſi Monaſteria Monialium, & Hoſpitalia fuerint, quæ tamen tempore ipſarum vnionum cura Conuentu & Hoſpitalitate caruerint, & quorum ſingulorum, vel ſi plura beneficia vnicis literis comprehenſa ſint, quorum quodlibet annuus valor vigintiquatuor ducatos auri de Camera, ſecundum communem extimationem non excedat, dummodo tamen omnium inſimul illum tranſcendat, cuicumque Eccleſiæ, Monaſterio, Collegio, domui, Societati Congregationi, Ordini, Militiæ, Hoſpitali, Seminario, aut alij loco pio tam per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos, necnon Sedis præfatæ Legatos, Nuncios, & alios quoſcumque ſubdelegatos, & alias quomodolibet auctoritate Apoſtolica, quam per quemcumque loci Ordinarium, in qualibet mundi parte, hactenus factæ & faciendæ, etiamſi manualia, & de iure patronatus laicorum, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, Marchionum, Baronum, Comitum, & aliorum nobilium & illuſtrium illa beneficia fuerint, ſub dictorum prædeceſſorum conſtitutionibus ac declarationibus omnino comprehendantur & includantur, ac ab omnibus comprehenſæ & incluſæ cenſeantur. Et propterea omnia & ſingula Cathedralium, etiam Metropolitanarum Collegiatarumque Eccleſiarum, Capitula, Congregationes, Societates, Vniuerſitates, Collegia, Seminaria, Hoſpitalia, Monaſteria, & pia loca huiuſmodi, & quiuis alij, in quorum fauorem vniones, annexiones, incorporationes, applicationes & ſubmiſſiones huiuſmodi factæ reperientur, aut poſthac fient, quantumcumque exemptæ & priuilegiatæ exiſtant, etiamſi ſe ſuperinde in Cam: Apoſt. non obligauerint, dummodo beneficia ipſa poſſideant, ad ſolutionem quindenniorum præfatorum eidem Cameræ, ac Collegio & officialibus, ratione vnionum, annexionum, incorporationum, applicationũ, & ſubmiſſionum, præfatarum ſingulis quindecim annis, à die quo illæ ſuum ſortitæ fuerint effectum, iuxta tenorem literarum prædeceſſorum præfatorum ſuper hoc editarum faciendam teneri, & obligatos eſſe, & ad id per ſententias, cenſuras & pœnas in ipſis literis contenta cogi & compelli poſſe.

Decretum irritans. §. 3. Sicque per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, ac S.R.E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari & definiri debere, irritumque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Iudicis deputatio & facultates, in cauſis & exigentiis annatarum, &c. §. 4. Mandantes dilecto filio Magiſtro Alexandro Glorierio, Clerico dictæ Cameræ, quem ſuper cognitione & deciſione cauſarum, tam occaſione præmiſſorum quam annatarum beneficiorum pro tempore vacantium, per illorum prouiſos dictis Cameræ Collegio & officialibus, debitarum & debendarum, pendentes mouendas iudicem deputauimus, ac aliis in eius locum, per nos vel ſucceſſores noſtros ſubrogandis iudicibus, vt pro faciliori indagatione vnionum præfatarum, omnia & ſingula Cathedralium, etiam Metropolitanarum & Collegiatarum Eccleſiarum, Capitula & Collegia, necnon tam virorum quam mulierum, ſæculares & quorumuis Ordinum regulares, Congregationes, ſeu Collegia, Seminaria, & pia loca, eorumdemque Prælatos & Procuratores, ad iudicandum & profitendum medio iuramento, omnia & ſingula Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras, Præpoſitatus, Parochiales Eccleſias, & alia quæcumque beneficia Eccleſiaſtica, etiamſi manualia, & de iure patronatus, vt præfertur, fuerint, quæ ipſa Collegia, Seminaria, Congregationes, & alia pia loca præfata poſſideant, illorumque annuos veros valores, ſub priuationis & aliis in literis in forma Motus proprij Pauli Quarti, & Pij Quinti prædeceſſorum huiuſmodi contentis ſententiis, cenſuris & pœnis in Romana Curia & extra eam, moneant & requirant. Dantes eis plenam & liberam facultatem pro eorumdem quindenniorum & iurium exactione, omnes & ſingulos illorum debitores, ſub ſingulis præfatis, & præſentibus noſtris literis comprehenſos, etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie de non tuto acceſſu, tam in dicta Curia quam extra eam, citandi, monendi, & requirendi, ac eis & aliis, quibus & quoties opus fuerit, etiam ſub cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, Alexandri & ſubrogandorum præfatorum arbitrio ferendis, ſtatuendis, moderandis & applicandis, ac etiam priuationis beneficiorum vnitorum, etiam ſimili edicto inhibendi, ipſoſque debitores ad iudicandum beneficia vnita, & ſoluendum quindennia decurſa, etiamſi ad id in Camera Apoſt. non ſe obligauerint, conſtito tamen de ſortito effectu vnionum per ſimiles ſententias, cenſuras, & pœnas, etiam interdicti, tam localis quam perſonalis appoſitionem, per Alexandrum, & ſubrogandos præfatos, quoties opus fuerit, ferendas & promulgãdas, necnon fructuum, redditaum, & prouentuum beneficiorum Eccleſiaſticorum, quæ ipſi debitores, poſſidebunt pro quantitate eorum, debiti ſequeſtrationem, & alia opportuna iuris & facti remedia, etiam cum inuocatione auxilij brachij ſæcularis, cogendi & compellendi, ac in præmiſſis omnibus & ſingulis, etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, ac alias more Camerali procedendi, ac eos qui ſententias, cenſuras & pœnas præfatas, vt præmittitur incurrerint, ab eiſdem cenſuris & pœnis, præuia ſatisfactione abſoluendi & liberandi, aliaque faciendi, gerendi & exercendi, quæ in præmiſſis neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna.

§. 5. Non obſtantibus quacumque centenaria, etiam completa, & etiam maiori à iure ſtatuta præſcriptione, ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus, necnon priuilegiis, exemptionibus, indultis, & literis Apoſt. Capitulis, Congregationibus, Collegiis, ſeminariis, Hoſpitalibus & aliis piis locis præfatis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis derogatoriarum derogatoriis, aliiſq; efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnõ irritantibus & aliis decretis, etiam motu & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine, etiam conſiſtorialiter, & ex cauſa inter contractus, aut alias quomodolibet conceſſis, ac iteratis vicibus approbatis & innouatis. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autẽ per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, acſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis habentes, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, necnon omnibus illis, quæ prædeceſſores præfati, in ſingulis eorum literis voluerunt non obſtare; cæteriſque contrariis quibuſcumque. *Clauſulæ derogatoriæ*

§. 6. Volumus autem, vt præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. *Tranſumptorum fides.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſc. die 14. Maij, 1586. Pont. noſtri annó 2. *D. P. An. 2. 14 Maij.*

XXXIV. Confirmatio & noua conceſſio gratiarum & priuilegiorum Ordini Ciſtercienſi, eiuſque Abbatibus, Monachis, & Monaſteriis, à Greg. IX. Innoc. IV. Six. IV. Innoc. VIII. Pio IV. Pio. V. Greg. XIII. & aliis Summis Pontt. conceſſorum.

Inſtitutionem huius Ordinis, & omnia ipſum concernentia inſpice ſup. in Paſchal. II. conſt. 1. Deſiderium.

Similes autem Statutorum Ordinis, & priuilegiorum,

conſimilia

confirmationes habes ſup. in Pij IV. conſt. 70. *In eminenti*. & in Greg. XIII. conſt. 18. *Superna*.

Edita An. D. 1586.

SIXTVS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

POntifex Romanus primarias Chriſti Dei & Domini noſtri in terris gerens vices, ſicut totius Dominici gregis paſcendi curam & onus ſuſtinere dignoſcitur, ita in eos quos grauius laborare, & ſuo præcipuo auxilio indigere perſpexerit, propenſius & fauorabilius incumbere debet. Cum primis vero Religioſorum Monachorum, qui mundanis abiectis illecebris in ſpiritu humilitatis Altiſſimo famulantur, paternam curam gerere, nutantemque illorum ſtatum quantum ex alto conceditur, celeri ac ſalubri munimine fulcire.

Plures Summi Pont. Ordini Ciſterc. diuerſas gratias & priuilegia concesserunt.

§. 1. Sane ſicut pro parte dilecti filij Edmondi à Cruce Abbatis Monaſterij Ciſtercien. Cabilonen. diœc. totius Ordinis Ciſtercien. Generalis, necnon dicti Ord. Capituli generalis nobis fuit expoſitum, quod Ciſtercienſium Monachorum Ordo à Diuo Roberto inſtitutus, & à Diuo Bernardo illuſtratus ceteriſque eorum ſucceſſoribus propagatus, multorum virorum ſanctimonia præcellens, tam à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, quam etiam ab Imperatoribus, Regibus, Ducibus, & alijs Principibus, tot & tantis priuilegijs, gratijs, & fauoribus meruit decorari, vt nullo quouis temerario auſu nullaque temporis diuturnitate, priuilegia, exemptiones, & gratias huiuſmodi, a quoquam violari, aut modo aliquo infringi poſſe viderentur. Sed tamen ea eſt quorundam hominum improbitas, taliſque rerum humanarum conditio, veniſi ſæpius eadem iterentur, & legum pœnis fulciatur, huiuſmodi hominum audacia, & temporis iniuria, optime leges & priuilegia conculcentur. Quo factum eſt vt quemadmodum eadem expoſitio ſubiungebat, multi prænom. prædeceſſores noſtri, præcipue vero Paſchalis Secundus, Calliſtus etiam Secundus, Eugenius Tertius, Alexander Tertius, Lucius ſimiliter Tertius, Honorius etiam Tertius, Gregorius Nonus, Innocentius IV. Alexander etiam IV. Vrbanus IV. Clemens IV. Gregorius Decimus, Nicolaus Quartus, Bonifacius VIII. Clemens V. Io. Vigeſimuſſecundus, Benedictus Duodecimus, Clemens Sextus, Vrbanus Quintus, Io. Vigeſimuſtertius, Martinus Quintus, Eug. Quartus, Nicol. V. Calliſtus Tertius, Pius Secundus, Sixtus Quartus, Innocentius Octauus, Leo Decimus, Pius Quartus, Pius Quintus, & Greg. Decimuſtertius Romani Pontifices priuilegia, prærogatiuas, immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias, conſeruatorias, facultates, & alias gratias, Monaſterio, ſeu Abbati Ciſtercij, necnon Firmitatis Pontiniaci, Clareuallis & Morimondi, Cabilonen. Antiſiodoren. & Lingonen. reſpectiue diœceſib. quatuor ipſius Monaſterij Ciſtercij filiabus appellatis, totique Ordini Ciſtercien. & Capitulo generali eiuſdem conceſſerunt & indulſerunt.

Greg. IX. ſtatuit ne Abbatum electioni Epiſcopi ſe ingerant.

§. 2. Inter cetera vero Gregorius Nonus ne vllus Epiſcopus, aut quælibet alia perſona cuiuſcumque dignitatis & præeminentiæ exiſtat, regularem electionem Abbatum ipſius Ordinis impedire, aut in ea ſe quomodolibet ingerere.

Innoc. IV. Ordinem à iuriſdict. Ordinar. exemit.

§. 3. Innocentius Quartus eiſdem Epiſcopis, ne Monachos Abbates Religionis eiuſdem, etiam ratione cuiuſcumque delicti, cauſa fidei dumtaxat excepta, ad ſua iudicia & tribunalia trahere.

Sixt. IV. Commendatarijs nonnulla prohibuit.

§. 4. Sixtus Quartus Commendatarijs Monachorum numeri taxationem, & nouitiorum receptionem & benedictionem in monaſterijs commendatis prohibuit, atque eius rei curam penes Abbates, alioſque Ordinis Superiores remanere voluit.

Innoc. VIII. difformitatem vetuit.

§. 5. Innocentius Octauus ne quiſquam ex Abbatibus & monachis ipſius Ordinis, in habitu & viuendi ritu longo vſu paſſim recepto ſe ab alijs difformare præſumeret.

Pius IV. Pius V. & Gregor. XIII. alia Commendatarijs prohibuerunt, vt latius in Greg. conſt. 18. Superna.

§. 6. Pius Quartus, Pius Quintus, & Gregorius Decimuſtertius, Commendatarijs eiſdem eorumque miniſtris, ceteriſq; perſonis ſæcularibus quouis titulo ipſius Ord. Monaſteriorum fructus atque prouentus percipientibus, ne templa & alia loca regularia & ad monachorum vſum deſtinata, Abbatiarum huiuſmodi, & monaſteriorum quomodolibet occuparent, aut profanarent, neve in illis mulieres, cuiuſcumque conditionis introducerent; nec ſeſe in bonis per Monachos pro tempore decedentes relictis, illorumve ſpolijs quomodolibet intromitterent, aut bona ipſa ſibi appropriarent, reſpectiue ſtatuerunt, mandarunt, & diſtrictius præcipiendo vetarunt.

Nonnulli alij Pont. quædam alia Ordini conceſſerunt.

§. 7. Ac etiam alij Romani Pontifices prædeceſſores noſtri alias & aliter in fauorem Ordinis eiuſdem ſtatuerunt, ordinarunt, conceſſerunt, indulſerunt, prohibuerunt, & inhibuerunt, prout in ſingulis, tam prædictorum quam aliorum quorumcumque prædeceſſorum noſtrorum literis, ſub quacumque forma & data reſpectiue (quarum tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis) expeditis & emanatis latius dicitur contineri.

Hic modo præfata omnia confirmat, & quatenus ſint in vſu, & Concilio Trident. non contraria innouat.

§. 8. Quare ipſius Ordinis Ciſtercien. afflicto ſtatui paterno affectu, & ex paſtoralis officij nobis ex alto iniuncti munere prouidere volentes, Motu proprio, non ad Abbatis Ciſtercij ipſius Ord. generalis, nec alterius, cuiuſque pro eo, ſiue toto Ordine ipſo nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex noſtra mera & ſpontanea voluntate, & certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, prædicta omnia & ſingula priuilegia, prærogatiuas, immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias, conſeruatorias, facultates, indulta & alias gratias Ciſtercij, & quatuor filiarum nuncupatarum præceptis Monaſterijs & Ordini vniuerſo, eiuſque Capitulo generali, Definitoribus & alijs Superioribus qui ubicumque per ſupradictos, & alios quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros conceſſa & innouata, conceſſaſque & innouatas, præſertim vero ipſas literas, Gregorij IX. Sixti IV. Innocentij VIII. Pij IV. Pij V. & Gregorij XIII. per quarum auſu temerario contemptam à multis obſeruationem eiuſdem Ordinis conuellitur immunitas, regularis ſtatus periclitatur, vniformitas decoloratur, confirmamus, roboramus & approbamus illiſque omnibus & ſingulis, perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, & quatenus opus ſit concedimus & indulgemus, vetamus, prohibemus, & inhibemus, ac etiam ſolemnitatum, etiam ſubſtantialium, & quoſcumque alios defectus, ſiqui in ſingulis priuilegijs, indultis, & literis Apoſtolicis prædictis, vel alijs quibuſcumque quomodolibet interuenerint, motu & ſcientia ſimilibus eodem præſentium tenore ſupplemus. Decernimus omnia & ſingula in ipſis priuilegijs & indultis, ac præſentibus noſtris contenta & comprehenſa, quatenus ſint in vſu, & ſacris canonibus præcipue vero Concilij Tridentini decretis non aduerſentur, perpetuo valida, & efficacia, ac firma & ſtabilia fore & eſſe, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, & obtinere, ac omnibus & ſingulis, quos tangunt, ſeu tangere poterunt quomodolibet in futurum inuiolabiliter obſeruari debere.

Clauſulæ præſeruatiuæ appoſitæ.

§. 9. Ac præſentes noſtras, etiam ex quauis cauſa de ſubreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quouis alio defectu notari, ſeu impugnari, & alias quomodolibet infringi, vel retractari nullatenus vnquam poſſe, ſed eas ſemper & perpetuo valere, & tenere, ac viribus ſubſiſtere, necnon eis, quos, vel quorum fauorem concernunt & concernent, omnino ſuffragari.

Clauſulam ſublatæ, & irrit. adiicit.

§. 10. Sicque per quoſcumque Iudices, etiam cauſarum ſacri noſtri Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam Legatos de Latere, & quacumque poteſtate & dignitate fulgentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari & definiri debere, irritumque & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Executores deputat.

§. 11. Quocirca omnibus noſtris, & dictæ Sedis Legatis, ac Nuncijs, vbicumque exiſtentibus ac quorumcumque locorum Ordinarijs, necnon Ordinis præfati Conſeruatoribus, ac dilecto filio moderno, & pro tempore exiſtenti Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ipſorumque ſingulis per Apoſtolica ſcripta, mandamus, quatenus præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte P. Generalis, Abbatum, Procuratoris Generalis, Vicariorum, Viſitatorum, & aliorum præfatorum

ſeu

ſeu alicuius eorum deſuper fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, ipſique efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra Patrem Generalem, Abbates, Procuratorem Generalem, Vicarios, Viſitatores, & alios prædictos confirmatione, approbatione, editione, ſupplectione, conceſſione, ſtatuto, ordinatione, inuocatione, præcepto, interdicto, reuocatione, abolitione, ac ſui Generalis voluntatibus, mandatis, decretis noſtris, aliiſque præmiſſis pacifice frui & gaudere, ac præſentes litteras ab omnibus, quos illæ concernunt inuiolabiliter & inconcuſſe obſeruari, non permittentes P. Generalem, Abbates, Procuratorem Generalem, Vicarios, Viſitatores, Superiores, ac alios prædictos deſuper contra litterarum earumdem, præſentiumque tenorem quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet, & rebelles per prædictas, ac alias ſententias, cenſuras, & pœnas aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Contrariis derogat.

§. 12. Non obſtantibus præmiſſis, ac ſanctæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. pariter prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dictis, aliiſque Apoſtolicis, ac Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, necnon quibuſlibet, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, declarationibus, inhibitionibus, & decretis, priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, Legatis, Nunciis, & Ordinariis prædictis, ac aliis quibuſuis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam motu ſimili, etiam conſiſtorialiter, aut alias quomodolibet conceſſis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica expreſſa, indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum veriores tenores, formas, datas, & decreta in eis appoſita, ac ſi de verbo, ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, necnon omnibus illis, quæ in litteris Pij IV. Pij V. & Gregorij XIII. ac aliorum prædictorum expreſſum fuit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Fides exemplis dari iubet.

§. 13. Ceterum quia difficile foret eaſdem præſentes ad diuerſa loca Prouinciaſque circumferre, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod illarum tranſumptis, ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu alicuius publici Notarij ſubſcriptis, & ſigillo Abbatis Generalis, aut alicuius ex aliis Superioribus Ordinis huiuſmodi munitis, plena, & indubia, ac ea prorſus fides vbique etiam in iudicio adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D. P. An. 2. 17 Maij.

Dat. Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſc. die 17. Maij 1586. Pont. noſtri anno 2.

XXXV. Quod Eremitæ S. Romualdi Montis Coronæ, Ordinis Camaldulenſis ſub Regula S. Benedicti, alterius Ordinis Religioſos recipere poſſint. Ipſi vero ad alium etiam Eremi Camaldulenſis tranſire nequeant.

Ad hoc vide notata ſupra in Clem. VII. conſt. 24. Veſtrum.

SIXTVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

E ind. An. D. 1586.

EA eſt Congregationis Eremitarum ſancti Romualdi Ordinis Camaldulen. Montis Coronæ auſteritas, & obſeruantia, vt quemadmodum non ſolum relatu aliorum, ſed propriis etiam interdum oculis vidimus, & percepimus, merito, & vere eam ſub ſtrictiori regula cuſtodiri, quam omnes aliæ, quæ in tota Italia reperiuntur, dici, & cenſeri poſſit.

Congregationem Eremitarum S. Romualdi eſt ſtrictior obſeruantia, ceteris in Italia exiſtentibus.

§. 1. Quo etiam fit, vt nonnulli parum cauti, & conſtantes, ac minus fortes ad reſiſtendum prauis tentationibus, ab ipſa Congregatione ad alios Ordines ſe transferre non verentur, cum magno plurimorum ſcandalo, & animarum ſuarum periculo.

Vnde aliqui minus fortes ad alios Ordines tranſire non verentur.

§. 2. Hinc eſt quod nos his malis occurrere, eamdemque Congregationem ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes, omnes gratias, indulta, & priuilegia eidem Congregationi, & illius Eremitis à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, ſuper recipiendis quibuſcumque quarumuis Religionum, & Ordinum Mendicantium, & non Mendicantium Religioſis ad ipſos tranſire volentibus conceſſa, rata & firma eſſe volentes, & quatenus opus ſit auctoritate Apoſtolica tenore præſentium innouantes, omnibus & ſingulis Eremitis prædictæ Congregationis nunc, & pro tempore exiſtentibus, & cuilibet eorum in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis maioris eo ipſo incurrendæ, à qua nullus præter Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, præterquam in mortis articulo, abſolutionis beneficium impendere poſſit, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, necnon apoſtaſiæ, reatus, ſuſpenſionis à diuinis, aliiſque arbitrio maioris eiuſdem Congregationis pro tempore exiſtentis moderandis, infligendis, & declarandis pœnis, ne ad alios quoſcumque Ordines, nec etiam ad ſacrum Eremum eiuſdem Camaldulen. Ordinis Aretin. Diœc. ſine expreſſo conſenſu, & licentia ab eodem maiore pro tempore exiſtente ſupradictæ Congregationis in ſcriptis petita, & obtenta, tranſire, & tranſmeare audeant, vel audeat, eiſdem auctoritate, & tenore interdicimus, & prohibemus.

Hic ideo Pontifex, huius Congreg. indultum recipiendi quoſcumque aliorum Ordinum Religioſos confirmat, & ea ad alios etiam ſacri Eremi Religioſos tranſitum prohibet.

Hoc idem indultum antea Greg. XIII. conceſſerat, ſacro Eremo, vt ſupra in eius conſtit. 70. Ea eſt.

§. 3. Volumus etiam quod vltra ſupradictas pœnas, qui contrafecerint perſonaliter capi, & apprehendi, nec non incarcerari, puniri, & etiam ad redeundum cogi, libero prædicti Maioris pro tempore exiſtentis arbitrio poſſint, & valeant.

Contrauenientes vltra alias pœnas, ad Congregationem redire debere præcipit.

§. 4. Eidemque Maiori pro tempore exiſtenti prædicta omnia, & ſingula, per ſe, vel alium, ſeu alios ſibi bene viſos faciendi, exercendi, & effectualiter ac omnino exequendi, & brachij ſæcularis auxilium ſi opus fuerit, inuocandi omnimodam, plenam, amplam & abſolutam auctoritate Apoſtolica prædicta tenore præſentium licentiam, auctoritatem, & facultatem concedimus & impartimur.

Maiori d. Congreg. contra eos procedere poſſe indulget.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon indultis, priuilegiis, & exemptionibus aliis Religionibus, Congregationibus, & Ordinibus, Eremis, & Eremitoriis quibuſcumque, quocumque modo, & ſub quibuſuis verbis, & clauſulis conceſſis, & iteratis etiam vicibus approbatis, & innouatis, Quibus omnibus, & ſingulis etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum omnium tenores acſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro expreſſis habentes auctoritate prædicta earumdem tenore præſentium quas perpetuis futuris temporibus valere decernimus, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Quibuſcumque non obſtantibus.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die 9. Iulij, 1586. Pontificatus noſtri anno 2.

D. P. An. 2. die 9 Iulij.

XXXVI. Confirmatio, & extentio Iuriſdictionis Conſulum Artis Piſtorum, & Præfecti Annonæ Almæ Vrbis, in rebus ipſam Artem tangentibus, ac priuilegiorum, & gratiarum eorumdem Piſtorum.

Hac

Hæc bulla non præiudicat facultatibus Gubernatoris Vrbis, quoad recurſum à ſententiis dictorum Conſulum, vt hic Pontifex (me Gubernatoris Locumtenente tunc inſtante) declarauit die 9. Octobris anni 1586. quam non pono, quia eſt ſimilis bullæ 61. Gregor. XIII. quam habes ſupra, & regiſtrata etiam eſt apud acta Notariorum Ciuilium d. Gubernatoris.

Edita An. D. 1580.

S I X T V S, E P I S C O P V S, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

COeleſtis Pater ad hoc nos vniuerſalis Eccleſiæ Rectorem conſtituit, & à nobis oues ſuas paſcendas commiſit, vt omnibus perſonis præcipue Rom. Curiam ſequentibus, ne indebitis moleſtiis afficiantur, ſed pro earum qualitate iuſtitia miniſtretur, quantum cum Deo poſſumus ſalubriter prouideamus, & ea, quæ pro ipſarum perſonarum facili regimine, & gubernatione à noſtris prædeceſſoribus prouida conſideratione emanarunt, vt eo firmius illibata perſiſtant, quo frequentius Apoſtolico fuerint ſtabilita præſidio, noſtræ approbationis munimine, dum à nobis petitur, roboremus.

Leo X. & Iul. III. decreuerũt quæ leguntur in bulla Iul. III. hic cit.

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Vniuerſitatis Piſtorum Vrbis noſtræ, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias poſtquam fel. record. Leo Papa X. prædeceſſor noſter, &c.

§. 2. Et deinde per recol. mem. Iulium Papam III.

Omittitur relatio bullæ 18. Iul. III. quia ipſam habes ſupra, & quia ibi relata bulla Leon. ideo hic omittitur eiuſdem relationis repetitio.

Gregor. XIII. aliam edidit conſtit. hic indicatam.

§. 3. Cum poſtmodum antiqua Statuta ipſius Vrbis, de mandato ſanctæ mem. Gregorij Papæ XIII. &c.

Omittitur etiam relatio bullæ Gregorij XIII. quia eſt ſup. Almam

Ars modo ſupplicat Papæ pro noua ei prouiſione.

§. 4. Cum autem eadem petitio ſubiungebat, plerique dubitent, aliqua artis Piſtorum huiuſmodi ſtatuta, & præſertim illud quo diſpoſitum eſt, quoſcumque artem prædictam exercere, & clibanum habere volentes, priuſquam ad hoc admitti poſſint, ad ſolutionem trium ſcutorum pro vna Conſulibus artis huiuſmodi, & reliquis duabus partibus Hoſpitali B. Mariæ de Laureto de dicta Vrbe applicandorum teneri, per prædictas literas Gregorij prædeceſſoris huiuſmodi declarationis, & reintegrationis iuriſdictionum artium, earumque Collegiorum, & Conſulum huiuſmodi nullatenus reintegrata fuiſſe. Quare pro parte Vniuerſitatis Piſtorum huiuſmodi nobis humiliter fuit ſupplicatum, vt literis prædeceſſorum huiuſmodi robur noſtræ approbationis adiicere, aliaque in præmiſſis opportune prouidere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ideo Pont. omnes prædeceſſorũ conſt. ad fauorem Piſtorũ Vrbis confirmat.

§. 5. Nos igitur Vniuerſitatem Piſtorum huiuſmodi, illiuſque ſingulares perſonas, quarum quietem, & commodum, non minori quam prædeceſſores noſtri prædicti paternæ dilectionis affectu proſequimur, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtant, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon ſingularum litterarum prædictarum tenores veriores præſentibus pro expreſſis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, ſtatuta, & ordinationes dictæ Vniuerſitatis, ac ſingulas etiam reintegrationis iuriſdictionum literas prædeceſſorum huiuſmodi, ac in eis contenta quæcumque, prædicta auctoritate, tenore præſentium perpetuo approbamus, & confirmamus.

Iuriſdictionẽque cõiunctus in cauſis vſq. ad duc. 30. & cum ſupra Præfecto Annonæ contra quoſcumque concedit.

§. 6. Ac inſuper eiſdem nunc, & pro tempore Piſtoribus, vt facilius, & minori cum diſpendio iura ſua conſequi poſſint, in omnibus, & ſingulis eorum cauſis, litibus, controuerſiis, & differentiis, ratione panis per eos crediti, & rerum ad artem huiuſmodi ſpectantium, de cetero mouendis, videlicet, quæ triginta ducatos auri de Camera non exceſſerint, Conſules pro tempore exiſtentes dictæ artis, contra quoſcumque eiuſdem Vrbis Ciues, opifices, habitatores, ac alias quaſcumque perſonas ſæculares; in aliis vero vſque ad quamcumque ſummam, Præfectum pro tempore exiſtentem Annonæ Iudices, contra quoſcumque S.R.E. Cardinales, Epiſcopos, Prælatos, Oratores, proceres, & alios Eccleſiaſtica, vel temporali dignitate fungentes, dictæ Vrbis originarios, vel exteros, auctoritate, & tenore prædictis perpetuo conſtituimus, & deputamus, eiſdemque nunc, & pro tempore exiſtentibus Piſtoribus, facultatem omnes, qui eis occaſione crediti panis, ac aliarum rerum artem ipſam concernentium debitores fuerint, pro conſequenda ſatisfactione, ad iudicium, coram Conſulibus, & Annonæ Præfecto Iudicibus huiuſmodi euocandi, dictis vero Conſulibus, & Annonæ Præfecto pro tempore exiſtentibus, ſingulas cauſas huiuſmodi ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ac ſine ſtrepitu, & figura iudicij, manuque Regia, ac ſola facti veritate inſpecta, & prout in exactione pecuniarum pretij grani, eiſdem Piſtoribus ab Officialibus eiuſdem Cameræ Apoſtolicæ pro tempore dati, contra eoſdem Piſtores procedi ſolet, audiendi, cognoſcendi, decidendi, fineque debito terminandi, necnon citandi, & in forma inhibendi, omnibuſque aliis facultatibus neceſſariis, & opportunis, auctoritate, & tenore ſimilibus, etiam perpetuo tribuimus.

Piſtorum crẽdita occaſione panis in diſcuſſionibus nõ veniunt, ſed cæteris creditoribus etiam habentibus obligationes Camerales anteriores eſſe decernit.

§. 7. Quodque debita cum ipſis Piſtoribus ratione panis crediti, & aliarum rerum huiuſmodi contracta, ad bonorum, & hæreditatum quarumuis perſonarum, etiam cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentium, coram quibuſuis Iudicibus dictæ Vrbis, tam Ordinariis, quam delegatis, & ſubdelegatis, pro tempore faciendas diſcuſſiones nullo pacto trahi poſſint. Quinimo ipſi Piſtores, pro conſequenda debitorum huiuſmodi ſatisfactione, in omnibus eorum litibus, & cauſis, etiam ſi priores, & potiores, creditores non ſint, primum, & potiorem locum obligationibus etiam in forma Cameræ Apoſtolicæ, etiam iuramento vallatis, ac priuilegiis, ceteriſque in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcumque, habere, & obtinere omnino debeant, eiſdem auctoritate, & tenore ſimiliter perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, necnon ſententiarum, mandatorum exequutionum, & decretorum per Conſules, & Annonæ Præfectum, Iudices præfatos pro tempore latarum, & relaxatorum exequutionem, & quouis prætextu, etiam quarumcumque appellationum, recurſuum, inhibitionum, & ſignificationum etiam dotalium nullo modo impediri poſſe; ſed eaſdem ſignificationes, & inhibitiones, per Gubernatorem, & alios dictæ Vrbis Iudices, ad quos ipſi appellantes, & recurrentes recurſum habuerint, denegandas eſſe, eaſque conceſſas, illico reuocatas, & ipſis recurrentibus minime ſuffragari volumus.

Hoc vltimum cõceſſit etiam Greg. XIV. in eius conſt. ſupra cit.

Appellationẽ à ſent. vt ſupra ad conſeruatores permittit.

§. 8. Decernentes à ſententiis, declarationibus, & decretis eorumdem Conſulum, ad Conſeruatores, & non alios quoſuis iudices appellari poſſe, & appellationes non niſi in cauſis, & litibus ſuper maiori quam decem ſcutorum ſumma vertentibus, admittendas eſſe, nec à decem infra recurſus ad aliquos Iudices haberi, minuſque concedi poſſe.

Tu vide quod dixi in rubr.

Decretum irritans apponit.

§. 9. Ac præſentes literas de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, mentiſque, aut intentionis noſtræ defectu notari, aut impugnari nullatenus poſſe. Irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§. 10. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Vrbis, ſtatutis, legibus, & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eidem Auditori Cameræ, ſeu obligationibus Cameralibus, ac quibuſuis dictæ Vrbis Iudicibus, ordinariis, & extraordinariis, ac delegatis, illorumque tribunalibus, & quibuſuis aliis perſonis, etiam locis piis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam motu ſimili, etiam conſiſtorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet cõceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorũque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autẽ per clauſulas generales idẽ importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda,

aut aliqua alia exquiſita forma, ad hoc ſeruanda foret, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice, & dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 2. 19. Auguſti. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1586. Kal. Septembris, Pontificatus noſtri anno 2.

XXXVII. Iuriſdictio Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, & Iudicis cauſarum Archiconfraternitatis B. Mariæ Virginis de Vrbe Confalonis nuncupatæ, ad Redemptionem Captiuorum ab infidelium ſeruitute, aliaque pia opera exercenda, dudum inſtitutæ.

Alia quæ hanc Sodalitatem concernunt, notaui ſupra ad conſt. 38. *Greg. XIII.* Paſtoris.

Edita A. D. 1586.

SIXTVS PAPA V.
Motu proprio, &c.

Cauſa conceſſionis. CVm ſicut accepimus venerabilis Archiconfraternitas Confalonis Glorioſiſſimæ Virginis Mariæ, eiuſque pro tempore exiſtentes Cuſtodes, Camerarius, Officiales, & Miniſtri, ob lites, quæſtiones, & controuerſias ciuiles, profanas, ſpirituales, meras, & mixtas, per diuerſa Vrbis Tribunalia, occaſione locationum, cenſuum, donationum, hæreditatum, legatorum, dotium, & diuerſarum aliarum rerum eiuſdem, tam agendo pro ipſa Archiconfraternitate, quam eam defendendo, vel alias iugiter implicati exiſtant, ex quo ſæpiſſime quam plura damna & intereſſe patiuntur, ac impenſa litis valorem rei, de qua ex tempore agitur, ſæpenumero ſuperet.

Hic Pont. volens Archicō fraternitatem Confalonis ab expenſis litiū ſubleuare, dat facultatem eius Cuſtodibus quatuor Prælatos nominādi Cardinali Protectori, qui ex eis vnum eligat iudicem cauſarum d. Archiconfraternitatis cum poteſtate eas ſummarie cognoſcendi.

§. 1. Nos Archiconfraternitatem præfatam, quam ſingulari dilectione proſequimur, & in qua diuerſa pietatis, charitatis, & miſericordiæ opera, etiam eleemoſynas pauperibus erogando, ac miſerabilibus Puellis dotes elargiendo, necnon Captiuos à duriſſima infidelium ſeruitute maxima cum charitate redimendo, continuo impendi ſpectantur, necnon dilectos filios Magiſtrum Hieronymum de Aula V. I. D. literarum Apoſtolicarum Correctorem, & Abbreuiatorem, ac in vtraque Signatura noſtra Referendarium, Prælatum noſtrum domeſticum, Paulum de Matthæis, Carolum de Maximis, ac Vlyſſem Lancellotum patritios Romanos, necnon Franciſcum Couarucium ipſius Confraternitatis modernos, & pro tempore exiſtentes Cuſtodes, & Camerarium ab huiuſmodi diſpendiis quantum cum Deo poſſumus ſubleuare volentes, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine. Quod de cetero perpetuis futuris temporibus, moderni, & pro tempore exiſtentes dictæ Archiconfraternitatis Cuſtodes quatuor ex Referendariis vtriuſque Signaturæ noſtræ, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis, moderno, & pro tempore exiſtenti ipſius Archiconfraternitatis Protectori nominare, & proponere poſſint, & valeant, ad effectum vt ex illis quatuor, vnus per eumdem modernum, & pro tempore exiſtentem Protectorem eligi, ſeu deputari debeat, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, & ordinamus. Ac eidem Referendario ſic pro tempore electo, & deputato, ex nunc prout ex tunc, & è contra, poſt electionem, & deputationem huiuſmodi omnes, & ſingulas cauſas, lites, quæſtiones, & controuerſias inter dictam Archiconfraternitatem, ſiue illius Cuſtodes, Camerarium, Officiales, & Miniſtros nunc, & pro tempore exiſtentes, ac quaſcumque alias, tam laicas, quam Eccleſiaſticas perſonas, cuiuſcumque gradus, ſtatus, ordinis, dignitatis, conditionis, vel præeminentiæ exiſtentes, etiam Cardinalatus honore præfulgentes, Vniuerſitates, Societates, Congregationes, Collegia, ac tam Virorum, quam Mulierum Monaſteria, Hoſpitalia, aut alia loca pia, etiam ſi coram nunc, & pro tempore exiſtentibus S. R. E. Camerario, Clericis, & Præſidentibus Cameræ Apoſtolicæ, & eiuſdem Cameræ cauſarum Auditori generali, necnon Vicario, Gubernatore, & Senatore dictæ Vrbis, illorumque Locatenentibus, Collateralibus Iudicibus, ac Appellationum cauſarum Curiæ Capitolij eiuſdem Vrbis Capitaneo, necnon cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, ac eiuſdem S.R.E. Cardinalibus, & aliis quibuſcumque Iudicibus ordinariis, ac à nobis, & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus ſpecialiter quomodocumque Commiſſariis deputatis, & delegatis, ac deputandis, & delegandis, nunc & pro tempore motas, & pendentes, ac quomodolibet mouendas, & pendendas, de & ſuper quibuſcumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommiſſis, teſtamentis, hæreditatibus, & illarum diſcuſſionibus, ac quibuſuis aliis diſpoſitionibus, ad fauorem tam eiuſdem Archiconfraternitatis, quam Redemptionis Captiuorum dictæ Archiconfraternitati, per Sedem Apoſtolicam iniunctæ factis, ac dotibus, & quorumcumque iurium, & actionum ceſſionibus, aliiſque quibuſcumq; inter viuos, ac cauſa mortis, & quaſi contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ, executionibus, reuocationibus, bonis, rebus, iuribus, & actionibus ipſius Archiconfraternitatis eiuſque Cuſtodes, Camerarium, Officiales, & Miniſtros præfatos, eorum litis conſortes, tam coniunctim quam diuiſim, & tam actiue quam paſſiue, tam ſecundario quam principaliter intereſſe concernentes, & ad ipſam Archiconfraternitatem, etiam per viam neceſſariæ defenſionis, & alias quomodolibet ſpectantes, & pertinentes, in quacumque inſtantia, quorum omnium ſtatus, & merita, ac Iudicum, & colligantium nomina, & cognomina, & qualitates, ceteraque etiam de neceſſitate exprimenda, præſentibus pro expreſſis habentes, in ſtatu, & terminis, in quibus ad præſens reperiuntur, & quandocumque reperientur, harum ſerie, ad nos, & Sedem Apoſtolicam aduocantes, illaſque omnes, & ſingulas alias, ſimiles, vel diſſimiles cauſas quomodolibet nunc, & pro tempore motas, & pendentes, ac quas dicta Archiconfraternitas, illius Cuſtodes, Camerarius, Officiales, & Miniſtri habere, & mouere volent contra eaſdem perſonas, Vniuerſitates, Societates, Congregationes, Collegia, Monaſteria, Hoſpitalia, aut alia æque, vel magis pia loca, etiam quomodolibet, & qualitercumque priuilegiata, & exempta, pro ipſius Archiconfraternitatis rebus, bonis, hæreditatibus, legatis, iuribus, & actionibus huiuſmodi, tam agendo pro ipſa Archiconfraternitate, & quacumque perſona ab ea cauſam habente, quam etiam ſi contra ipſam Archiconfraternitatem, ad inſtantiam quarumcumque perſonarum, qualitercumque qualificatarum, & priuilegiatarum quomodolibet agatur, eidem Referendario, vt præfertur electo & deputato, vna cum omnibus & ſingulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, & ſola facti veritate inſpecta, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij, & abſque tela iudiciaria, ac aliquorum terminorum ſubſtantialium obſeruatione, aut alicuius Regiſtri vel extractus confectione, per ſe ipſum, vel in eius à dicta Vrbe abſentia, aut alias ex quauis cauſa, per alium ab eiſdem Cuſtodibus, accedente vt ſupra dicti Protectoris approbatione, durante abſentia, ſeu alias quomodolibet eligendum, vſque ad finalem ſententiarum exequutionem incluſiue, audiendas, cognoſcendas, fineque debito terminandas, ac etiam alibi introducendas, ſeu committendas, reaſſumendas, &c. auctoritate & tenore præfatis, etiam perpetuo committimus & mandamus.

§. 2. Ipſumque Referendarium, vt præfertur, electum & deputatum in dictis cauſis, tam pro ipſa Archiconfraternitate quam contra illam motis & pendentibus, & in futurum mouendis, in Iudicem ordinarium, & Apoſtolica auctoritate deputatum, cum facultate eaſdem cauſas vſque ad finem, abſque tamen alicuius propinæ receptione, cognoſcendi, decidendi, atque terminandi, ac etiam cum poteſtate citandi, & inhibendi quos, quibus ac quoties opus fuerit, etiam per ſe vel alium ſeu alios quoſcumque, tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, conſtito ſibi etiam ſummarie de non tuto acceſſu, eidemque & prædictis, ac quibuſcumque aliis eiuſdem Vrbis Curiarum ſeu Tribunalium Iudicibus & perſonis, tam Eccleſiaſticis quā ſæcularibus cuiuſcumque dignitatis, gradus, ordinis, vel *Citandi, & inhibendi id in Curia quā extra, & quibuſcumque Iudicibus.*

vel conditionis fuerint, quibus ac quoties opus fuerit, etiam ſub ſententiis, cenſuris Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis pœnis; prout ſibi videbitur, inhibendi, & in euentum non paritionis contra inobedientes, contumaces, & rebelles, ad declarationem incurſus cenſurarum & pœnarum huiuſmodi, illarumque aggrauationes, & reaggrauationes, ac alias prout ſibi melius expedire videbitur, ſeu placuerit, ſeruata forma Concilij Tridentini procedendi, ſententiaſque, ſeu mandata, per eum pro tempore latas ſeu relaxata, debitæ exequutioni demandandi, ſiue demandari faciendi.

Contradictores, etiā coercendi.

§.3. Contradictores quoſlibet & rebelles, ac præmiſſis quouis prætextu non parentes, per cenſuras Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendi, auxiliumque brachij ſæcularis ad hoc ſi opus fuerit inuocandi, aliaque omnia & ſingula in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna faciendi, gerendi, & exequendi, ac cum aliis facultatibus ad id quomodolibet neceſſariis, auctoritate & tenore prædictis ſimiliter perpetuo facimus, conſtituimus & deputamus, ſibique plenam, liberam & amplam ſuper præmiſſis licentiam & facultatem atque auctoritatem etiam concedimus, & impartimur.

Appellatio ab eius ſententiis ſemel tantum, & non ſuſpenſiue, ad alium Iudicem à Protectore deputan. admittatur, & tres nullitates tantum opponi poſſint.

§.4. Decernentes quod à pro tempore exiſtentis Referendarij, vt præfertur electi & deputati, ſententiis, mandatis, ordinationibus & decretis, nullatenus ſuſpenſiue appellari, reclamari, de nullitate dici, ſiue quomodolibet aduerſus illa ad effectum impediendi exequutionem aliquod remedium attentari poſſit. Deuolutiue autem ſemel tantum liceat appellare, & alia remedia intentare coram alio Iudice prædicto pro tempore exiſtenti Protectori, vt præfertur nominando, & ab eo approbando. Secundo autem vel vlterius ſublata ſit omnis & quæcumque appellatio, ſed prædictæ duæ ſententiæ plenariam exequutionem obtineant, ac firmæ & illibatæ permaneant, acſi eſſent tres conformes; ac nullitas aliqua, exceptis tribus ſubſtantialibus opponi nullo modo poſſit.

Iudicis facultas à cauſis commiſſionum.

§.5. Et licet ad inſtantiam quorumcumque hæredum ſiue quorumlibet aliorum commiſſa, in futurum, vel etiam modo pendeat commiſſa cauſa diſcuſſionis alicuius hæreditatis, & dictæ Archiconfraternitati, ſeu illius Cuſtodibus, Camerario, Officialibus, & Miniſtris, etiam virtute commiſſionis fuerit inhibitum, tamen ne exactio creditorum in præiudicium ipſius Archiconfraternitatis protrahatur, data idonea cautione per dictos Cuſtodes, Camerarium, Officiales, ſeu Miniſtros, de reſtituendo ſummam debitam in euentum ſuccumbentiæ prioribus & potioribus creditoribus, pro tempore exiſtens Referendarius prædictus, eoſdem hæredes ſiue alios quoſcumque debitores, ſeu ipſorum quemlibet, ex quacumque cauſa ceſſionarios, vel ab eis quomodolibet & ex quocumque titulo cauſam habentes, ad ſatisfaciendum integraliter dictæ Archiconfraternitati de eius credito, iuris & facti remediis cogat, & compellat.

Singulis que diebus & horis procedat.

§.6. Ac in omnibus & ſingulis cauſis prædictis ad dictam Archiconfraternitatem, vt præfertur, quomodolibet ſpectantibus, ſingulis diebus & horis, feriatis & non feriatis, præterquam in honorem Dei procedat.

Notarium deputandi.

§.7. Et Notarium actuarium per eoſdem Cuſtodes eligendum, ac ab eis & eorum arbitrio, ac ad eorum nutum ponendum & amouendum quem eis placuerit, habeat; qui teneatur dare idoneam cautionem eiſdem Cuſtodibus in eius deputatione, de reſtituendo abſque aliqua pecuniarum ſolutione & fraude, ac omni mora & dilatione, atque exceptione ſeu excuſatione poſtpoſitis, quoties ab eiſdem Cuſtodibus, ab huiuſmodi Notariatus officio amotus fuerit, omnes & ſingulas ſcripturas ad dictam Archiconfraternitatem, vt præfertur, quomodolibet ſpectantes, per eoſdem Cuſtodes facto de illis inuentario, Notario ſucceſſori, ab eiſdem Cuſtodibus deputato conſignandas.

Citationes fieri poſſint per quoſcumque Mandatarios.

§.8. Quodque citationes in cauſis prædictis etiam per Curiæ Capitolij, ſeu alios quoſcumque etiam dictæ Archiconfraternitatis Mandatarios, fieri poſſit.

Executores omnes exequi debeant mandata prædicti iudicis.

§.9. Ac quod quicumque Executores Curiarum, ſeu Tribunalium dictæ Vrbis, poſſint & debeant exequi, & effectualiter exequutioni demandare omnes & ſingulas ſententias, decreta, & mandata pro tempore exiſtentis Referendarij huiuſmodi ſiue in eius abſentia, aut alias ipſo impedito, ab eiſdem Cuſtodibus eligendi, ac vt ſupra, nominandi, ac à Protectore approbandi, quæ non obſtante Regula Cancellariæ ſub eius paruo ſigillo expediri poſſint.

Alij Iudices harum cauſas nō cognoſcant.

§.10. Ac inſuper Archiconfraternitatem prædictam, eiuſque Cuſtodes, Camerarium, Officiales, & Miniſtros, ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum principaliter, ſeu ſecundario aliter quam coram pro tempore exiſtente Referendario, vt præfertur, electo & deputato conueniri, aut ad alios conueniendum conſtringi non poſſe, & proceſſus, ſententias, mandata, & decreta per alium ſiue alios, tam ordinarios quam, etiam ſpecialiter deputatos, & delegatos Iudices, quauis auctoritate fungentes, in cauſis prædictis quomodolibet pro tempore formatos, in quacumque inſtantia latas & facta, cum inde ſequutis quibuſcumque nulla, irrita & inania nulliuſque roboris, & momenti fore.

Clauſula præſeruatiua.

§.11. Præſentem quoque Motus proprij cedulam, ſub quibuſcumque ſimilium vel diſſimilium gratiarum, aut concedendarum, reuocationibus, ſuſpenſionibus, moderationibus, ſeu limitationibus, etiam per nos & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, ac Sedem prædictam, vel eius etiam de latere Legatos, & per Cancellariæ Apoſtolicæ Regulas pro tempore factas, etiam in fauorem Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de dicta Vrbe nullatenus comprehenſam, ſed ſemper ab illis penitus & omnino exceptam, ac quoties illæ emanarunt, toties præſentem cedulam in priſtinum robur reſtitutam eſſe, & cenſeri debere, nec eidem cedulæ per quaſcumque clauſulas generales vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias efficaciores & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes, derogari poſſe, & ſi illi vllo vnquam tempore ex aliqua etiam quantumuis neceſſaria & vrgenti cauſa derogari contingat, niſi tenor cedulæ huiuſmodi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſertus, & huiuſmodi derogatio conſiſtorialiter facta, & per trinas diſtinctas literas eumdem tenorem continentes tribus ſimilibus diſtinctis vicibus, Cuſtodibus, Camerario, & aliis Officialibus Archiconfraternitatis huiuſmodi legitime inſinuata & intimata fuerit, eorumque ad id expreſſus accedat aſſenſus, derogationes huiuſmodi neminí ſuffragari debere, & ſi ac quoties illa aliquo alio modo reuocari, aut aliis illi derogari contigerit, toties in priſtinum ſtatum reſtitutam, & de nouo etiam ſub poſteriori data, per prædictos Cuſtodes, Camerarium, & Officiales eligenda, conceſſam & ſtabilitam eſſe.

Decretum irritans.

§.12. Et ſic per quoſcumque Iudices etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere. Irritum quoque, &c. attentari.

Declaratio quod ſub eodē Iudice ſint omnes Redēptæ, & puellæ ab Archiconfraternitate dotatæ.

§.13. Volumus etiam & mandamus quod omnia & ſingula præmiſſa, ſibi cauſa locum ad fauorem quarumcumque pauperum Puellarum, quæ à prædicta Archiconfraternitate dotem habuerint, pro dictarum dotium conſequutione, ac quorumcumque ab eadem Archiconfraternitate redemptorum; ita quod ſint & eſſe intelligantur ſub dicta iuriſdictione in omnibus & per omnia, acſi principaliter cum illis & quolibet illorum agendo, ſeu defendendo de intereſſe prædictæ Archiconfraternitatis ageretur.

Præfectus Signaturæ iuſtitiæ hereſtoue ex cauſa cōmiſſione non ſignet contra ſententias, & Iudices quibus eſſent cōmiſſæ nullatenus procedant.

§.14. Inhibentes expreſſe mediatio, & pro tempore exiſtenti Signaturæ Iuſtitiæ Præfecto, aut alias pro tempore Iuſtitiæ Signaturam tenenti, necnon Regenti Cancellariæ qui pro tempore erit, omnibuſque & ſingulis Referendariis, ne de cetero, ad inſtantiam & requiſitionem cuiuſcumque, ſupplicationem aliquam recipere, referendariare ſeu proponere Præfecto Signaturæ Iuſtitiæ audeant vel præſumant, & ſimiliter Signaturam facienti non ſignet, ſiue auocatoriam, ſiue ſimplicis Iuſtitiæ, ſiue appellatoriam & ſimilem, neque in initio neque in medio litis, & ſignatæ nullius ſint roboris &

momenti, nullamque tribuant iuriſdictionem; neque ipſe Iudex, cui fuerint commiſſæ, audeat illarum virtute citare, inhibere, vel quomodolibet procedere; irritum & inane quicquid ſcienter vel ignoranter ſecus factum fuerit, ipſo iure decernimus, ſalua ſemper noſtra manu propria ſignata, ſine qua omne reſcriptum cenſeatur & ſit inualidum, & à noſtrâ voluntate alienum. Et nihilominus Referendarius ſicut præmittitur, deputatus à prædicta Archiconfraternitate, abſque vitio attentatorum procedere poſſit & valeat.

Iudex præfatus cogere poſſit, Notarios omnes, ad ſibi conſignan. inſtrumenta concernentia aliquod intereſſe Archiconfraternitatis Redemptionis Captiuorum.

§.15. Et inſuper ne propter difficultatem habendi ſeu recuperandi Inſtrumenta publica ſuper teſtamentis, ſeu aliis quibuſcumque diſpoſitionibus piorum Chriſtifidelium, per Notarios & Tabelliones confecta & ſtipulata, in quibus per ipſos Chriſtifideles in eiuſdem Archiconfraternitatis, ſeu Redemptionis Captiuorum fauorem diuerſa legata facta, illiſque bona relicta & erogata fuerint, & de quibus illius Cuſtodes, Camerarius, Officiales, & Miniſtri prædicti notitiam habere non poſſunt, ipſa Archiconfraternitas varia in temporalibus damna, & detrimenta ſuſtineat, & patiatur, eidem Referendario, vt præfertur, electo, & deputato, omnes, & ſingulos etiam quorumcumque Tribunalium ac Curiarum dictæ Vrbis, & in Archiuio Romanæ Curiæ, & Capitolij deſcriptos Notarios, & Tabelliones publicos, etiam quantumcumque priuilegiatos & exemptos, qui deinceps perpetuis futuris temporibus quæcumque Inſtrumenta publica ſuper teſtamentis, codicillis, & quibuſuis tam inter viuos quam cauſa mortis diſpoſitionibus pro quibuſcumque vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, conficient aut ſtipulabunt, vel de quibus ipſi Notarij, & Tabelliones pro tempore rogati fuerint, in quibus pia legata etiam iure donationis perpetuæ vel fideicommiſſi, ſeu cuiuſuis alterius diſpoſitionis, aut quocumque alio titulo eidem Archiconfraternitati, ſiue Redemptioni Captiuorum per Chriſtifideles de eorum bonis in toto vel in parte hactenus quomodolibet facta fuerunt, & in futurum fient, ſeu quæ vtilitatem vel commodum aut augmentum bonorum, iurium, & emolumentorum Archiconfraternitatis ſeu Redemptionis Captiuorum huiuſmodi, tam coniunctim quam diuiſim, & tam actiue quam paſſiue, ac tam ſecundario quam principaliter concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, aut in Archiconfraternitatis ſeu Redemptionis Captiuorum huiuſmodi vtilitatem ceſſerint vel cedant ad dictorum Inſtrumentorum, ſeu illorum particulam intereſſe dictæ Archiconfraternitatis ſeu Redemptionis, vt præfertur, concernentem, copiam authenticam, & fide dignam, in forma iuris valida; & probanti, ſeu inſtrumentum publicum, poſtquam ad id per ipſam Archiconfraternitatem, illiuſque Cuſtodes; Camerarium, officiales, & Miniſtros, coram eodem Referendario requiſiti fuerint, & poſt teſtatorum obitum, ſub pœna falſi, ac excommunicationis, aliiſque ſententiis, & cenſuris Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis pœnis, per contrafacientes eo ipſo incurrendis, ac arbitrio eiuſdem Referendarij infligendis & exequendis, eidem Archiconfraternitati, ſiue illius Cuſtodibus, Camerario, Officialibus ſeu Miniſtris, ſoluta per eoſdem Cuſtodes, Camerarium, Officiales ſeu Miniſtros ipſis Notariis, & Tabellionibus mercede, pro ſcriptura ipſius copiæ authenticæ, ſeu inſtrumenti publici tantum, omni mora, & dilatione aut ſubterfugio ceſſantibus ac quacumque appellatione, ſeu recurſu poſtpoſitis, realiter & cum effectu, ac ſine aliqua fraude dandum, tradendum & conſignandum, auctoritate noſtra moneat, omnibuſque ſtrictis remediis opportunis, vſque ad omnimodam paritionem cogat atque compellat.

Clauſula derogat.

§.16. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Fabricæ prædictæ, ac perſonarum, Vniuerſitatum, Societatum, Congregationum, Collegiorum, Monaſteriorum, & Hoſpitalium huiuſmodi, aliorumque quorumcumque piorum locorum, & Ordinum, etiam exemptorum, ac qualitercumque priuilegiatorum, etiam iuramento, &c. roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, conſeruatoriis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis, illis ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Iudicibus, Notariis, Tabellionibus, Curiis ſeu Tribunalibus, eorumque perſonis, & Collegiis quibuſcumque, & Romanæ Curiæ Officialibus, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & dictam Sedem etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac alias ſub quibuſcumque tenoribus, & formis ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in contrarium, etiam in vim contractus, aut alias quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis, necnon Reformationibus nouiter factis, & paribus motu, & ſcientia approbatis, etiam ſi in eis caueatur expreſſe, quod cauſæ huiuſmodi ad forum ſeu Curiam Capitolij, & ſeu Auditoris dictæ Cameræ, vel Vicarij, aut aliorum eiuſdem Vrbis Tribunalium reaſſumi debeant, ac alias in contrarium præmiſſorum quomodolibet diſponentibus. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua ac de verbo ad verbum, & nihil penitus omiſſo, nec per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum expreſſi, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe eiſdem motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi perſonis, Vniuerſitatibus, Societatibus, Congregationibus, Collegiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, aliiſque piis locis prædictis, eorumque Adminiſtratoribus, Officialibus ſeu Miniſtris, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra vel vltra certa loca, Curias, & Tribunalia, ad iudicium trahi non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis priuilegiis, indultis, ac literis Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta, iuriſdictionis ipſius pro tempore exiſtentis Referendarij, vt præfertur, deputati explicatio, ſiue exequutio impediri valeat quomodolibet vel differri. Et de quibus quorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

§.17. Volumus ſolam præſentis Motus proprij ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere in iudicio, & extra. *Sola ſignatura ſufficit.*

§.18. Quodque eadem Motus proprij exempla etiam impreſſa, Notarij publici, ſiue eiuſdem Archiconfraternitatis Secretarij manu ſubſcripta, & ſigillo dictæ Archiconfraternitatis vel illius Protectoris ſiue Referendarij pro tempore, vt præfertur, electi, & deputati obſignata, eamdem prorſus, in iudicio, & extra illud fidem vbique faciant, quam ipſe Motus proprius faceret ſi foret exhibitus vel oſtenſus, regula contraria quacumque non obſtante. *Fides exemplorum.*

Fiat Motu proprio F.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, die 19. Auguſti, Anno 2. *D. P. An. 2. 19. Auguſti.*

Iuriſdictio S. R. E. Cardinalis Protectoris, & Iudicis cauſarum Collegij Cantorum Capellanorum Romani Pontificis, cum priuilegiorum, & gratiarum conceſſione. XXXVIII.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Editæ An. D. 1586.*

IN ſuprema militantis Eccleſiæ cathedra, nullis noſtris meritis, ſed ſola Redemptoris noſtri benignitate conſtituti, ad vniuerſa per orbem terrarum diffuſa loca cultui dicata diuino, prouiſionis noſtræ remedia tenemur extendere; præcipue vero circa Capellæ noſtræ Pontificiæ, *Cauſa huius conſt.*

Pontificiæ, cuius cura ſtrictiori iure nobis incumbit, proſperum ſtatum, & felicem directionem, nos conuenit intendere, & prouidentiæ noſtræ ſtudium propenſius adhibere, vt in ea Miſſarum ſolemnia, & alia diuina officia continue decantentur, illiuſque Cantores, ad eum numerum eiuſdem Capellæ decori, & ſeruitio ſatis ſit reducti, congruis facultatibus pro eorum vitæ ſubſidio, valeant communiri.

Reductio numeri Cantorũ Capellanorũ Capellæ Pontificiæ.

§. 1. Quocirca huic rei ſedulo incumbere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, numerum Cantorum Capellanorum prædictorum, qui ad præſens vigintiquatuor exiſtunt, ad numerum viginti vnius dumtaxat, quorum nomina, & cognomina in calce præſentium deſcribuntur, Apoſtolica auctoritate, tenore earumdem præſentium reducimus, & retrahimus, reliquos vero tres Cantores Capellanos ibidem non deſcriptos illorum rationem aliorſum habituri, ab ipſius Capellæ ſeruitio, & canendi onere, Cantorumque Capellanorum huiuſmodi numero, & conſortio abſoluimus & amouemus.

Erectio Collegij viginti vnius Cantorum Capellanorum & deſcriptio qualitatum eorumdem.

§. 2. Necnon in eadem Capella, vnum Collegium viginti, & vnius Cantorum Capellanorum, vt præfertur deſcriptorum, loco quorum pro tempore decedentium vel recedentium, alij artis Muſicæ peritia & vocis ſuauitate pollentes, ab aliis de gremio Collegij huiuſmodi exiſtentibus præuio diligenti examine, ac alias iuxta laudabilem conſuetudinem hactenus obſeruatam eligi debeant, ſic tamen quod dictum numerum viginti, & vnius numquam excedant, & quorum vnus dictæ Capellæ Magiſter exiſtat.

Conceſſio priuilegiorum, & reddituum.

§. 3. Et tam ipſe quam alij pro tempore exiſtentes Cantores Capellani, de gremio Collegij huiuſmodi exiſtentes, ſint & eſſe cenſeantur, prout hactenus ſemper fuerunt, noſtri & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis, veri & indubitati Familiares, continui commenſales, ac ex Palatio Apoſtolico ſolitam portionem panis, & vini percipere, & habere debeant, cum maſſa communi ex Monaſterio S. Mariæ de Creſpiano Ordinis S. Benedicti Tarentin. Ciuitatis ſeu Diœceſis, eidem Capellæ per nos nuper ad vſum & ſuſtentationem ipſorum cantorum Capellanorum dumtaxat dicta auctoritate vniti, ac aliis eiſdem maſſis vſque ad valorem annuum trium millium ſcutorum monetæ aſſignandis, fructibus, redditibus prouentibus, rebus, & bonis, ac etiam quoad de totidem redditruum annuorum ſumma, illi à nobis, vel ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus prouiſum fuerit, ex Cameræ Apoſtolicæ pecuniis eiſdem Cantoribus Capellanis, loco ſalarij, per menſes ſingulos, deducta rata parte fructuum Collegij, & illius maſſæ communis huiuſmodi præſtandis conficienda, ac inter ipſos viginti, & vnum Cantores Capellanos proportionabiliter, prout deſuper ab ipſius Collegij Protectore pro tempore exiſten. ordinatum fuerit diuidenda, ex qua tamen Diacono, & Subdiacono, qui olim ſubſtitutis nuncupatis in dicta Capella quotidie non tamen præſentia noſtra miniſtrantibus, ac Scriptori, & cuſtodi Librorum eiuſdem Capellæ congruam portionem loco ſalarij arbitrio ipſius Protectoris aſſignare. Nec de cetero quicquam à S. R. E. Cardinalibus Miſſam in eadem Capella pro tempore celebrantibus, etiam prætextu cuiuſcumque conſuetudinis, quantumlibet inueteratæ, petere, & exigere, aut etiam ſponte oblatum recipere debeant, auctoritate, & tenore prædictis perpetuo erigimus, & inſtituimus.

Conceſſio inſignium Collegij, ac facultatis eligendi eorum gremio Magiſtrũ Capellæ & alios miniſtros.

§. 4. Illique ſic erecto, & inſtituto, arcam, ſigillum, aliaque collegialia iura, & inſignia, necnon facultatem, & auctoritatem Magiſtrum dictæ Capellæ de ipſius collegij gremio exiſtentem, qui per quindecim annos, eidem Capellæ deſeruierit, vel ſaltem ex antiquioribus perſonis dicti Collegij exiſtat, & quem duæ ex tribus partibus illius Cantorum Capellanorum huiuſmodi ad hoc idoneum iudicauerint, ceteroſque officiales, & miniſtros neceſſarios ad tempus deſuper ſtatuendum eligendi.

Statuta; pro bono Collegij regimine condendi.

§. 5. Necnon felici proſtatu, regimine, & gubernio dicti Collegij, illiuſque perſonarum, rerum, & bonorum, tam ſpiritualium quam temporalium, ac ſuper electionibus, qualitatibus, oneribus, ſeruitiis, & miniſteriis Magiſtri Capellæ, aliorumque officialium, & miniſtrorum eiuſdem Collegij, quæcumque ſtatuta, ordinationes, & decreta ſacris canonibus, & Concilij Tridentini decretis non contraria, condendi, & condita quoties pro illorum, ac rerum, & temporum qualitate, vel alias expediens videbitur, mutandi, corrigendi, reformandi, alterandi, moderandi, in toto vel in parte reuocandi, ac alia de nouo edendi, eaque omnia, dummodo Apoſtolica, vel ſaltem ipſius Protectoris pro tempore exiſtentis auctoritate approbata fuerint, ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, ſub pœnis pecuniariis arbitrio eiuſdem Collegij infligendis, & illi applicandis, obſeruari faciendi, concedimus, & elargimur.

Elargitio exemptionis ab omni ſuperioritate Ordinariorum, & aliorum in Vrbe & extra.

§. 6. Inſuper collegium prædictum, illiuſque pro tempore exiſtentes particulares perſonas, officiales, & miniſtros, ac eorum res, & bona quæcumque mobilia, & immobilia, præſentia, & futura, cuiuſcumque qualitatis & quantitatis exiſtentia, & tam in dicta Vrbe, quam extra eam vbicumque locorum conſiſtentia, ab omni iuriſdictione, dominio, ſuperioritate, & poteſtate pro tempore exiſtentis Vicarij, Senatoris, Conſeruatorum, & Reformatorum Vrbis, ac Auditoris cauſarum Curiæ dictæ Cameræ, necnon Ordinariorum locorum, aliorumque Iudicum, & officialium quorumcumque, in ipſa Vrbe vel extra eam vbilibet conſtitutorum, etiam perpetuo eximimus, & liberamus, ac ſub Beatorum Petri, & noſtra Sediſque Apoſtolicæ protectione ſuſcipimus, ac nobis, & eidem Sedi immediate ſubiicimus.

Confirmatio & innouatio quorumcumque priuilegiorum hactenus conceſſorum.

§. 7. Omniaque, & ſingula priuilegia, exemptiones, libertates, prærogatiuas, facultates, gratias, tam ſpirituales quam temporales, & indulta eiſdem Magiſtro, & Cantoribus Capellanis, in genere vel in ſpecie, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam nos, & dictam Sedem hactenus quomodolibet conceſſa, approbata, & innouata, quoad ea videlicet decretis prædicti Concilij contraria, & ſub vllis reuocationibus comprehenſa non ſunt, approbamus, confirmamus, & innouamus.

Priuilegium quod Cantores de collegio non amoueantur niſi data eis prius æquiualenti recompenſa, ſi 25 annorum ſpatio deſeruierint vel legitime impediti fuerint.

§. 8. Præterea ſtatuimus, & ordinamus, vt illi ex Cantoribus Capellanis prædictis, qui ſpatio vigintiquinque annorum Capellæ prædictæ deſeruierint, ex tunc de cetero ab omni illius onere, & ſeruitio ſint, & eſſe cenſeantur excuſati, exempti, & liberati, neque ipſi, nec alij quicumque eorumdem Cantorum Capellanorum, quos deinceps graui ægritudine, aut corporis ſeu vocis imbecillitate, vel alio legitimo impedimento detineri contigerit, ab ipſo Collegio, illiuſque Cantorum Capellanorum numero, & conſortio amoueri, neque alij in eorum locum ſubrogari vllatenus poſſint, niſi eis prius de æquiualenti recompenſa fuerit omnino prouiſum.

Quodque priuilegia Cantorũ etiã amotorũ perpetua ſunt.

§. 9. Quodque tam per nos, vt præfertur, amoti, quam deinceps propter huiuſmodi aut ſimilia impedimenta amouendi, omnibus, & ſingulis priuilegiis, exemptionibus, immunitatibus, prærogatiuis, facultatibus, gratiis, & indultis, quibus alij Cantores Capellani de gremio, & conſortio Collegij huiuſmodi exiſtentes vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poſſunt quomodolibet in futurum, non ſolum ad eorum inſtar, ſed æque principaliter, & pariformiter, in omnibus, & per omnia vti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant.

Deputatio Protectoris d. Collegij cũ facultate prædicta omnia ordinandi, & gubernandi.

§. 10. Vt autem ipſius Collegij conſeruationi, & bono regimini conſulatur, ipſique Cantores Capellani ab indebitis moleſtiis præſeruentur, dilectum filium noſtrum Decium tituli S. Matthæi in Merula presbyterum Cardinalem Azzolinum nuncupatum, eiuſdem Collegij, & illius particularium perſonarum, rerumque, & bonorum quorumcumque Protectorem, defenſorem, conſeruatorem, & Iudicem ordinarium cuius conſilio & ope, omnia ſupradicta, & alia quæcumque, ad electionem Magiſtri Capellæ aliorumque officialium, & miniſtrorum, necnon receptionem, & admiſſionem Cantorum Capellanorum prædictorum ſpectantia, & alias quomodolibet neceſſaria agantur, ſtatuantur, & ordinentur.

Iuriſdictionemque cauſas omnes d. Collegij, eiuſque perſonarum cognoſcendi ſummarie, appellationeque remota, &c.

§. 11. Cum plena, & omnimoda poteſtate, & auctoritate, omnes, & ſingulos dicti Collegij, eiuſque perſonarum, officialium, & miniſtrorum pro tempore exiſtentium cauſas, etiam beneficiales, profanas, meras, & mixtas, tam actiue quam paſſiue motas, & mouendas, per ſe ipſum vel eius Auditorem, aut alium ſeu alios ei bene viſos, excluſiue quoad omnes alios Iudices, tam ordinarios quam delegatos, etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ac ſine ſtrepitu, & figura iudicij, manuque Regia, & nulla tela iudiciaria ſeruata, ſed ſola facti veritate inſpecta, ac etiam omni, & quacumque appellatione remota, audiendi, cognoſcendi, decidendi, & fine debito terminandi, ac quibus, & quoties opus fuerit in forma, etiam ſub pecuniariis, & aliis eius arbitrio infligendis pœnis, & in ſubſidium iuris cenſuris Eccleſiaſticis inhibendi, quæcumque mandata etiam exequutiua decernendi, & relaxandi, cenſuras, & pœnas prædictas etiam iteratis vicibus aggrauandi, auxiliumque brachij ſæcularis inuocandi, ac alia omnia, & ſingula in præmiſſis, & circa ea, ac alias quomodolibet neceſſaria, & opportuna faciendi dicendi, gerendi, & exercendi, ceteriſque facultatibus ad id requiſitis, quæ etiam ad ipſius Decij Cardinalis in officio Protectoris huiuſmodi ſucceſſores perpetuo ſe extendere, auctoritate, & tenore ſimilibus, conſtituimus, & deputamus.

Clauſula præſeruatiua.

§. 12. Decernentes præmiſſa omnia, & ſingula, ac præſentes literas, nullo vmquam tempore, ex quauis cauſa, quantumuis legitima, & vrgenti, de ſubreptionis, vel obreptionis vitio ſeu intentionis noſtræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, retractari, ſeu etiam reuocari, ſuſpendi, reſtringi, limitari, aut in ius vel controuerſiam reuocari, ſeu ad terminos iuris reduci poſſe, ſed ſemper valida, & efficacia exiſtere, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter obſeruari, & Cantoribus, Capellanis, & aliis ſupradictis perpetuo ſuffragari.

Decretum irritans.

§. 13. Sicque per quoſcumque Iudices, ordinarios, & delegatos etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique & in quauis inſtantia iudicari, atque definiri debere, necnon irritum, & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 14. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtylo Palatij, ac Vrbis, Cameræ & locorum prædictorum etiam iuramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ac etiam nouis reformationibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis ac Vicario, Auditori, Senatoribus, Conſeruatoribus, Reformatoribus, Ordinariis, aliiſque Iudicibus, & Officialibus prædictis, & quibuſuis aliis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibus, & aliis decretis in genere vel in ſpecie, etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma, ad hoc ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo omnino hominum liceat, &c.

Si quis, &c.

D. P. Ann. 2. die 1. Sept.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſexto, Kalendis Septembris, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Hortatio ad omnes Chriſtifideles, vt Rhemenſi Collegio pro Catholicis Anglis à Sede Apoſtolica inſtituto, pie, & liberaliter ſubueniant, & ad Imperatorem, Reges, & Principes Chriſtianos, vt Anglos propter Iuſtitiam perſecutionem patientes, iuuent, & foueant. XXXIX.

Similem hortationem fecit Gregorius XIII. vt ſup. in eius conſt. 72. Omnipotens. *Qui iam in Vrbe Collegium pro Catholicis Anglis inſtituit, vt in alia eius bulla* 53. Quoniam.

SIXTVS EPISCOPVS, *Seruus ſeruorum Dei. Vniuerſis Chriſtifidelibus præſentes literas inſpecturis, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.*

Edita An. D. 1586.

Anglorũ hæreticorum immanitatis execratio.

AFflictæ, & crudeliter vexatæ Anglorum reliquiæ, communi piorum mœrore ac luctu, animos cunctorum mortalium in ſui miſericordiam, & admirationem conuertunt. Quocirca nos, qui Pontificij muneris noſtri eſſe putamus, cunctarum Eccleſiarum, etiam quæ Dei beneficio pace fruuntur, curam gerere, multo etiam magis ſoliciti ſumus de ouibus perditis quærendis, & afflictis populis, & perſonis pro viribus ſubleuandis, ſæuit enim in dies acrius dira hæreticorum immanitas, in eos præcipue Eccleſiaſtici Ordinis viros, qui de ipſa orthodoxa fide vocem paulo liberiorem mittere aut hiſcere audent, ita vt plerique nouis, & ante hunc diem inauditis tormentorum generibus dilacerati, atque membratim diſcerpti, exquiſitis ſuppliciis trucidentur. At quibus diuina benignitas annuit è cruentis impiorum manibus elabi, ij vero quaſi funeſti tantæ cladis nuncij, ad augendam noſtri doloris acerbitatem miſſi, vix aliquod ærumnarum ſuarum ſolatium reperiunt, nam extorres patriis finibus, bonis, ac fortunis ſuis ſpoliati, ſumma rerum omnium egeſtate miſere premuntur, ac diſperſi incertis ſedibus vagantes, externarum, atque ignotarum gentium, ſed fidei ac communionis Catholicæ ſociarum opem implorant. Et cum diuitias, & ampla atque opulenta patrimonia poſſiderent, quibus in patria ſecundum carnem abundeque affluentes frui poterant, ſi à vera pietate declinaſſent, maluerunt diuino ſpiritu ducti ea prædæ ac directioni ſacrilegorum domi relinquere, quam fidem negare.

Anglorũ Catholicorũ præclara laudatio.

§. 1. Numquam ergo ſatis Anglorum Catholicorum laudari poteſt conſtantia, dum præ ſtudio Religionis, illis acerbiſſimos cruciatus, & necem, hi vero exilium, mendicitatem, quæque vltima cenſentur in malis data optione cunctis huius ſæculi deliciis, & commodis anteponunt. Neque ſane eſt, quod miſeri exules à ſuis neceſſariis, & amicis in patria relictis opem aliquam expectent, ipſi namque nefariis edictis deterriti, aut paribus depreſſi anguſtiis, ſuas nequeunt miſerias tolerare, nedum aliis adiumento eſſe.

Collegij Rhemenſis pro Catholicis Anglis à Sede Apoſt. inſtituti, bonorumque & fructuũ inde prouenientiũ enarratio, & commendatio.

§. 2. Quare horum calamitatis miſerata Sedes Apoſtolica, per omnes Chriſtiani Orbis partes diſperſis Angliæ populis, iis præſertim qui in Collegium Rhemenſe hac ipſa de cauſa auctoritate Apoſtolica inſtitutum ſe receperunt, ſuperioribus annis cœperat aliquid auxilij ſuppeditare, quod pium inſtitutum nos quoque perſoluendo ex ærario noſtro, in ſingulos menſes certum ſubſidium proſequi non ceſſamus, nec ſine magno fructu ſiquidem ex ſancto illo Anglorum, illuc pietatis, & Catholicæ diſciplinæ capeſſendæ cauſa profugientium Seminario, multos fere quotidie prodire audimus, qui Deo iuuante in Angliam ad confirmandos Catholicorum animos redeuntes, glorioſis, & apud poſteros quoque illuſtribus futuris martyriis, ſuam erga Catholicam fidem, & hanc Sanctam Sedem deuotionem vſque ad ſanguinis, & ſpiritus effuſionem teſtentur. Horum autem eximia virtus, & infracti animi robur ſæuiſſimos hæreticos vrit, ſpemque eis eripit quam de Catholicorum nomine

ad internecionem delendo, aut certe penitus profligando animo conceperunt. Sed cum haud deſinant propterea pios omnes vexare excreſcente in dies exulum numero, idem Collegium Rhemenſe in maximas difficultates eſt adductum, ac ne ipſius quidem ærarij Apoſtolici ingentibus oneribus grauati tenuitas ſufficere poteſt tot neceſſitatibus ſubleuandis, cum præſertim nos turbulentiſſimis temporibus ad Eccleſiæ gubernacula vocati, imminentibus vndique periculis circumſeſſi, ex toto terrarum Orbe ad nos confluentium fidelium pauperum neceſſitatibus ſuccurrere, pro communi Chriſtianæ Reipublicæ bono, ingentes ſumptus facere, & grauiſſima onera ſuſtinere aſſidue cogamur.

Pontificis ad Deum oratio pro Angliæ liberatione.

§. 3. Primum igitur confugimus ad diuinam opem implorandam, vt Deus omnipotens cohibeat aliquando effrænatæ tyrannidis in cæde ac ſtrage piorum debacchantis furorem; & nobiliſſimam nationem veræ Religionis ſtudio quondam florentem ac beatam, & adhuc pro ſua ab hæreticorum intolerabili iugo liberatione, vſque ad ſanguinem glorioſiſſime concertantem, tali peſte ac pernicie liberet, ac in priſtinam quietem, & tranquillitatem vindicet.

Eiuſdem pro dicti Collegij ſubuentione ad Chriſti fideles exhortatio.

§. 4. Mox imitati felicis recordationis Gregorium Papam XIII. noſtrum prædeceſſorem, eius exemplo vt plus ponderis habeat duplicata Romanorum Pontificum commendatio, nos quoque denuo per præſentes vniuerſos Chriſtifideles enixe obteſtamur, & obſecramus in Domino, cuius cauſa nunc maxime agitur, vt ſubleuent Anglorum fidelium, præſertim dicti Collegij Rhemenſis ſupplicum manus tendentium, inopiam, pia, & liberali pro ſuarum quiſque facultatum modo eleemoſynarum largitione, nec denegent eis, vel à dilecto filio Guglielmo Alano Rectore eiuſdem Collegij moderno, ac pro tempore exiſtente deputatis, promptum auxilium, ne quos diuina miſericordia incolumes defendit ab efferata crudeliſſimæ tyrannidis ſæuitia, eos nunc in media Chriſtianorum Republica enectos fame, nudos, macie, & ſqualore confectos, tabeſcere, ac perire ſumma cum ignominia patiantur.

Eccleſiaſticiſque præſente literas publicandi, & eleemoſynas colligendi.

§. 5. Mandamus præterea vniuerſis, & ſingulis Eccleſiarum Prælatis, & Rectoribus, ceteriſque perſonis Eccleſiaſticis quibuſcumque, vt curent præſentes literas, earumve authentica exempla in ſuis quiſque Eccleſiis, & locis, ac etiam concionibus publicari, ſpectatæque integritatis viros, non autem Quæſtores deligant, qui eleemoſynas, & oblata charitatis ſubſidia colligant, ac ſine lucro, & fraude, dicto rectori vel ab eo deputatis fideliter tradant, ex quibus idem Rector modernus, & pro tempore futurus, vbi eiuſdem Collegij neceſſitatibus ſatis eſſe prouiſum nouerit, ceteris Anglis exulibus diſperſis presbyteris opportune ſubueniat.

Hortatio ad Principes Chriſtianos, vt Anglos exules recipiant, & foueant.

§. 6. Deinum chariſſimos in Chriſto filios Imperatorem, cunctoſque Reges ac reliquos Principes Chriſtianos, etiam atque etiam rogamus, & monemus, vt eoſdem Anglos exules, qui perſecutionem patiuntur propter iuſtitiam, Chriſtianorum quidem Principum patrocinio digniſſimos, iuuent pro viribus, & foueant, vel in eis potius ipſummet Chriſtum, cuius nutu omnia regna, & dominia ſibi ab eo tradita regi meminerint.

Tranſumptorum fides.

§. 7. Et quia præſentes noſtræ literæ ad ſingula loca vbi illis opus eſt deferri nequeunt, decernimus, vt earum exemplis, etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici munitis, eadem vbique fides habeatur, quæ eiſdem originalibus haberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 1. die 13. Sept.

Dat. Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ 1586. 3. Nonas Septembris Pontificatus noſtri anno 2.

XL. Quod Fratres Minores Ordinis S. Franciſci de Obſeruantia licite retineant loca, quæ etiam ſine titulo poſſident, dummodo Ordinariorum conſenſus accedat, quoad ea quæ poſſident à decem annis citra.

Alia de his Fratribus videri poſſunt ſupra in conſt. 23. Leon. X. Itc. ſup.

SIXTVS PAPA QVINTVS. Dilecte fili, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. *Edita A. D. 1586.*

Generalis Miniſter expoſuit Pót quod multa loca, & Eccleſias ipſi poſſideant, licet de legitimo titulo, ſeu conceſſione, ex cauſis hic expreſſis docere nequeant.

CVm ſicut nobis nuper expoſuiſti, tu annis proxime elapſis pro iniuncto tibi Miniſteriatus tui generalis Ordinis Fratrum Minorum de Obſeruantia onere, omnes, & ſingulas præfati Ordinis Prouincias, tam in Italia quam extra eam exiſtentes viſitaueris, multaſque domos, Eccleſias, & loca Ordinis præfati, ab eorum Miniſtris, Cuſtodibus, ſeu Guardianis, & Fratribus retineri repereris, abſque eo quod ipſi Miniſtri, ſeu Guardiani, & Fratres de aliquo Eccleſiarum, & domorum ac locorum huiuſmodi titulo, ſeu conceſſione à Sede Apoſtolica, vel alias legitime habita, & facta docere valeant, cum dictæ conceſſiones aut non obtentæ, vel non expeditæ, ſeu dictarum domorum Miniſtrorum, Guardianorum, ſeu Cuſtodum incuria, ſiue etiam ob bella, aut depopulationes, vel alios caſus ſiniſtros, aut alias deperditæ ſint, quamuis domus, & Eccleſiæ, ac loca prædicta, ab eorum Miniſtris, ſiue Guardianis, & Fratribus bona fide, ac pacifice, & quiete poſſideantur. Tuque nobis humiliter ſupplicaſti, vt potiori pro dictorum Miniſtrorum, Cuſtodum, ſiue Guardianorum, & Fratrum conſcientiarum ſecuritate, & cautela, tibi, dictiſque Miniſtris, Cuſtodibus, ſiue Guardianis, & Fratribus in præmiſſis de aliquo opportuno noſtro, & Sedis Apoſtolicæ remedio prouidere de benignitate Apoſtol. dignaremur.

Hic itaq; Pót. eiſdem concedit, vt ea libere, & licite retinere valeant dummodo habeant conſenſum Ordinariorum quo ad loca quæ habent à decem annis citra.

§. 1. Nos igitur pro noſtri paſtoralis officij munere, tuiſque ſupplicationibus in hac parte inclinati, ac præmiſſis opportune dictarumque domorum, & Eccleſiarum, ac locorum qualitates, & quantitates, aliaque neceſſaria exprimenda hic pro plene, & ſufficienter expreſſis habere volentes, teque ac dictos Miniſtros, Guardianos, ſeu Cuſtodes, & Fratres à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis ſiquibus quomodolibet innodati exiſtitis, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, tibique ac ceteris Miniſtris Cuſtodibus, ſeu Guardianis, & Fratribus dicti Ordinis, nunc, & pro tempore exiſtentibus, vt quæcumque loca, domos, & Eccleſias, quæ vos in hanc vſque diem, in quibuſcumque Mundi partibus, ac etiam Inſulis, & Regnis noui Indiarum Occidentalium, & Orientalium, quomodolibet, ea videlicet quæ à decem annis ſupra, quæ vero à decem annis citra de conſenſu Ordinariorum poſſidetis, libere, & licite ac abſque aliquo conſcientiarum veſtrarum ſcrupulo, aut cenſurarum, & pœnarum incurſu, etiamſi de illorum conceſſionibus à Sede Apoſtolica, vel alias quomodolibet factis, ac fieri neceſſariis nullibi, vt præmittitur, appareat, perpetuo retinere, & poſſidere, ac in eorum quieta, & pacifica poſſeſſione remanere, illamque in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi antequam loca domos, & Eccleſias huiuſmodi, & eorum ſingula recepta fuiſſent, de illis recipiendis competens, & ſufficiens facultas à Sede Apoſtolica, & locorum Ordinariis, in quorum Ciuitatibus, & Diœceſibus conſiſtunt, obtenta fuiſſent, continuare valeatis, Apoſtolica auctoritate, præſentium tenore concedimus.

Indulgentiaſq; & priuilegia eiſdem concedit, quæ conceſſa fuerunt locis, & Eccleſiis à principio licite receptis & ædificatis.

§. 2. Necnon Eccleſiis, domibus, & locis prædictis, illorumque Miniſtris, & Guardianis, ſeu Cuſtodibus, & Fratribus nunc & pro tempore exiſtentibus, vt omnibus, & ſingulis priuilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, prærogatiuis, antelationibus, præeminentiis, indultis, fauoribus, gratiis, conceſſionibus, indulgentiis, & peccatorum remiſſionibus, & relaxationibus, quibus aliæ dicti Ordinis Eccleſiæ, domus, & loca, quæ a principio de eiuſdem Sedis Apoſtolicæ, & Ordinariorum locorum licentia recepta, & ædificata fuerunt, eorumque Miniſtri, Guardiani, ſeu Cuſtodes, & Fratres, ac aliæ perſonæ, tam de iure, vſu, conſuetudine, priuilegio, & conceſſione, quam alias quomodolibet in genere vel in ſpecie vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poſſunt, & poterunt quomodolibet in futurum, ipſi ſimiliter ac pariformiter, & ſine vlla penitus differentia, vti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, indulgemus.

Ampliatio ſupradicti indulti.

§. 3. Decernentes inſuper te, ac Miniſtros, Cuſtodes ſeu Guardianos, & Fratres Eccleſiarum, domorum, & locorum prædictorum de cetero, ad docendum de facultate ſiue licentia recipiendi Eccleſias, domos, & loca prædicta ab eadem Sede, & locorum Ordinariis obtenta, alias quam per præſentium oſtenſionem, quam vbique tam in iudicio quam extra, præter quam quod ad docendum de dicto conſenſu Ordinariorum, in his quæ poſſidetis à decem annis citra, ſufficere volumus pro ſufficienti, & plena probatione omnium, & quorumcumque neceſſario probandorum, ad effectum conſequendi præmiſſa, hiſque omnibus plenarie fruendi, minime teneri nec obligatos exiſtere.

Decretum irritans.

§. 4. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios ordinarios, & delegatos, etiam Palatij Apoſtolici cauſarum Auditores, & S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, definiendi, & interpretandi facultate, iudicari, definiri, & interpretari debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, de nouis locis per Mendicantes, abſque dictæ Sedis licentia non recipiendis, & quibuſvis aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 6. Volumus autem quod præſentium tranſumptis ſeu copiis, in opere nouo, de omnibus domibus, Eccleſiis, & locis prædicti Ordinis, eaque concernentibus prope diem, te auctore in Typographia Romana dilecti filij Dominici Baſæ cudendo, aut etiam ſeparatim imprimendis, & à te, ſeu pro tempore exiſtente Miniſtro, ſeu Commiſſario generali Ordinis præfati ſeparatim imprimendis, ſubſcriptis & ſigillo officij Generalatus, ſeu Commiſſariatus huiuſmodi munitis, eadem prorſus vbique fides tam in iudicio quam extra dictis in dicto opere, ac ſeparatim imprimendis adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi originaliter exhibitæ vel oſtenſæ forent.

D. P. Ann. 2. 3. Sept.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 3. Septembris 1586. Pontificatus noſtri anno 2.

XLI. Præfinitio numeri, & qualitatum Prælatorum Referendariorum vtriuſque Signaturæ Romani Pontificis, cum priuilegiorum conceſſione.

Ampliora conceſſit indulta Paul. III. ſup. in eius conſtit. 23. Debita. *vbi in apoſtillis notaui eorum ſtatum.*

De officio autem Referendariorum, vide ſup. in Pij IV conſt. 59. *Cum nuper.* ſup. vbi etiam notaui de materia Signaturæ Iuſtitiæ, & Gratiæ.

Edita An. D. 1586.

SIXTVS PAPA V.
Ad perpetuam rei memoriam.

Iſte Pont. ex [illegible] expreſſis.

QVemadmodum prouidus agricultor ad vberiorem eius futuram frugem, temporum vices ſolicite obſeruat, arbores ordine diſponit, & ne illarum vires latius diffuſæ euaneſcant, nimiam frondium, ramorumque frequentiam comprimit & reſecat, ac ibidem inordinata & indiſpoſita, ſiquæ ſint, ad meliorem formam reducere ſatagit, ita nos agri Dominici curæ, ſuperna diſpoſitione præpoſiti, efficacem & fructuoſam operam in illius cultura impendere credimus, cum ad ea vigilantiæ noſtræ ſtudium ſedulo conuertimus, per quæ huius Sedis Apoſtolicæ dignitates & officia, præſertim noſtram Gratiæ, & Iuſtitiæ Signaturam concernentia, tanquam feraces plantæ in ipſo agro Dominico conſitæ, vtili & commoda rerum diſpoſitione ſalubriter dirigantur, & ex eorum adminiſtratione ſperati fructus ad Dei gloriam, & illius gregis vtilitatem, dictæque Sedis decorem maiori in dies cum fœnore proueniant; abuſus vero, qui in illis paſſim, abſque perſonarum delectu conferendis irrepſerunt, reſectis & veluti putatis ramis ſterilibus, de medio ſubmoueantur. In quam curam cogitationemque pro officij noſtri debito incumbentes, opportunum, immo neceſſarium eſſe cenſemus, vt ad eiuſdem Signaturæ tam Gratiæ quam Iuſtitiæ miniſteria, non niſi cognitæ & ſpectatæ virtutis viri aſſumantur, & proinde illius Referendariorum cœtus nimia præteritorum temporum indulgentia, & quorumdam inſtantia ſupra modum, non ſine priſtinæ ſuæ dignitatis diminutione adauctus, reſecata illorum multitudine, ad certum & determinatum numerum, inque compoſitum ordinem redigatur, ne multitudo ipſa rebus gerendis confuſionem & impedimentum afferat, & ſpes vberioris fructus, quæ in eorum muneribus rite & fideliter obeundis poſita eſſe debet, nos atque ipſos fruſtretur.

Referendariorum numeri ad centum præfixio.

§. 1. Itaque opportuna circa hæc remedia adhibere volentes, Motu proprio, &c. & ex certa ſcientia noſtra; ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione, ſtatuimus & ordinamus, quod nullus deinceps in Referendarium alterius Signaturæ prædictæ, etiam cedentibus vel decedentibus, aut alias deficientibus qui nunc ſunt Referendariis præfatis, omnino admittatur, donec & quouſque omnium Referendariorum huiuſmodi numerus imminutus, & ad centum dumtaxat reductus fuerit. Illo autem ſic reducto & imminuto, præſcriptus centenarius numerus Referendariorum huiuſmodi, nullo vnquam tempore augeatur. Sed neque inter hos omnes vltra ſeptuaginta Signaturæ Gratiæ Referendarij eſſe poſſint.

Hic numerus [illegible]

Admittendi ad Signat. Iuſtitiæ qualitates præſcribit.

§. 2. Nec vllus numero & conſortio Referendariorum Iuſtitiæ de cetero adſcribatur, niſi ſit ex legitimo matrimonio, honeſtiſque parentibus procreatus, & clericali charactere inſignitus, ac vtriuſque vel alterius iurium doctor, in aliqua Studij generalis Vniuerſitate promotus, & in Rom. Curia habitu & tonſura clericalibus incedendo, per biennium verſatus, vitæque integritate, ac morum probitate commendatus, & ſaltem in vigintiquinque ætatis ſuæ annis conſtitutus, habeatque in bonis temporalibus, vel beneficiis Eccleſiaſticis, vnde in ipſa Curia dignitatis ſuæ gradum valeat decenter ſuſtinere.

Admiſſionis forma.

§. 3. Porro antequam ad ipſius admiſſionem procedatur, per eiuſdem Signaturæ Iuſtitiæ Præfectum, vocatis, & congregatis ad id ſex antiquioribus Referendariis, ſecreto examinari, & ad hunc effectum ſaltem binas ſupplicationes, ſeu commiſſiones ſibi ab ipſo Præfecto ex tempore porrectas proponere debeat; quod ſi collectis Præfecti & ſex antiquiorum Referendariorum præfatorum ſuffragiis, ſuper quibus eorum conſcientiam oneramus, taliter in huiuſmodi propoſitione ſe habuerit, vt relatione ſuper hoc, per dictum Præfectum nobis, aut pro tempore exiſtenti Romano Pontifici facta, meruerit commendari & approbari, tunc & non alias in Referendarium eiuſdem Signaturæ Iuſtitiæ admittatur; præſtito prius per eum in manibus eiuſdem præfecti ſolito iuramento.

Et in ea veteranis per triennium ad Signaturam Gratiæ admittendi [illegible]

§. 4. Ad Signaturam vero Gratiæ nemini pateat aſcenſus, niſi ſaltem triennio in Signatura Iuſtitiæ fuerit laudabiliter verſatus, exceptis dumtaxat cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, & Cameræ Apoſt. Clericis, quorum quiſque ad vtramque Signaturam quouis tempore adſciſci valeat.

Aſſiſtentes Signaturæ Gratiæ numerus eorundem [illegible]

§. 5. Inſuper, quod eidem Signaturæ Gratiæ ſemper decem & octo Referēdarij in Curia præſentes, nec legitimo impedimento detenti, duodecim videlicet antiquiores, penes quos ſententiæ dicendæ in ipſa Signatura Gratiæ, ſuo quiſque loco, & ordine, facultas exiſtit, & alij tres, quibus onus libellos ſupplices proponendi incumbit, reliqui vero tres ſucceſſiue propoſituri, necnon Theſaurarius generalis, & etiam generalis Auditor cauſarum Curiæ dictæ Cameræ, ac vnus ex Palatij Apoſtolici Auditoribus, & vnus ex eiuſdem Cameræ Clericis, alternatis vicibus, item noſtri in Vrbe Vicarij, & cauſarum Curiæ præfatæ Auditoris Locatenentes, necnon Secretarius Apoſtolicus, ac in eadem Signatura Gratiæ proponendi munus a Referendariorum Decano, & ceteros omnes per turnum, iuxta ſuæ cuiuſque receptionis & admiſſionis ordinem, deducatur.

§. 6. In

Rationē proponendi non mutat.

§. 6. In Signaturæ vero Iuſtitiæ circa rationem proponendi ibidem ſeruari ſolitam, nihil ducimus innouandum.

Referendarios ſuper obtentione Referendariatus intra tres menſes literas Apoſt. expedire præcipit.

§. 7. Ne autem, quo quiſque tempore in Signatura tam Iuſtitiæ quam Gratiæ ſit admiſſus, hæſitari contingat, ſinguli Referendarij nunc exiſtentes, quibus ſuum cuique locum & ordinem ſaluum & illæſum eſſe volumus, intra tres menſes à data præſentium computandos, alij vero in futurum admittendi, ante cuiuſque eorum admiſſionem, literas Apoſtolicas, ſub plumbo ſuper conceſſione ſui officij Referendariatus huiuſmodi expedire teneantur, quæ noſtri & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis Datarij manu ſubſcriptæ, eamdem prorſus roboris firmitatem obtineant, quam obtinerent ſi, iuxta ſtylum Cancellariæ Apoſtolicæ, ſeu dictæ Cameræ per omnes & ſingulos officiales, & alios ad quos literarum Apoſtolicarum expeditio pertinet, rite & legitime forent expeditæ.

Familiaritatē, & vera Nobilitatis priuilegia ac inſignia ſua gentilitia eis de conceſſit, a iuriſdictione Ordinar. eximit eos.

§. 8. Ceterum, vt Referendarij præfati, ad ſuſcipiendos pro dicta Sede labores eo promptiores reddantur, quo exinde ſpiritualibus & temporalibus gratiis ſe cognouerint vberius eſſe refertos, omnes & ſingulos nunc & pro tempore exiſtentes Referendarios, vtriuſque vel alterius Signaturæ huiuſmodi, in noſtros & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis familiares, continuos commenſales, gratioſe recipimus, & ab omni iuriſdictione Ordinariorum locorum quorumcumque eximimus, & totaliter liberamus, ac nobis & dictæ Sedi immediate ſubiicimus, nobilitatiſque titulo decoramus, ac veros & indubitatos familiares, continuos commenſales noſtros, & pro tempore exiſtentis Rom. Pontif. vt præfertur, liberos, exemptos, & Nobiles eſſe, ſeque tales in

Familiaritatem pro ut etiam conceſſit in Paul. III. conſt. 3.

quibuſcumque Apoſtolicis, & aliis literis, ſcripturis & actibus, tam publicis quam priuatis ſcribere & nominare, ac ab aliis inſcribi & nominari debere decernimus & declaramus; eiſdemque Referendariis nunc & pro tempore exiſtentibus, in ſignum honoris & veræ Nobilitatis, inſignia noſtra gentilitia, vna cum ſuis armis, & inſigniis geſtare, ac omnibus & ſingulis priuilegiis, præeminentiis, indultis, immunitatibus, honoribus & gratiis, quibus alij veri & indubitati Nobiles ex nobilium, etiam Illuſtrium genere, ex vtroque parente procreati, tam in iudicio quam extra vbicumque locorum de iure vel conſuetudine, ac alias quomodocumque vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri & gaudere poſſunt, & poterunt quomodolibet in futurum in omnibus & per omnia perinde ac ſi de Nobilium etiam Illuſtrium genere, vere & non ficte procreati & geniti forent, vti & potiri, & gaudere.

Item ſuis Monaſteriis mitra, & vtendi, & populo benedicendi facultatem elargitur.

§. 9. Necnon in Monaſteriis per eos in Commendam pro tempore obtentis, quorum præteriti Abbates mitra, & aliis Pontificalibus inſigniis, ex priuilegio Apoſtolico, aut alias vti conſueuerunt, etiam mitra, annulo, & baculo, ceteriſque Pontificalibus inſigniis & ornamentis perinde ac ſi eiſdem Monaſteriis, tanquam Abbates præeſſent, etiam vti, necnon poſt Miſſarum, & aliorum diuinorum officiorum ſolemnia, populo tunc intereſſenti ſolemni more, dummodo inibi præſens non ſit aliquis Antiſtes, ſeu dictæ Sedis Legatus, aut ſi præſens fuerit ad id eius accedat aſſenſus, benedicere & libere & licite valeant.

Confeſſoremq. ab ordinario approbatū eligendi, qui ſemel in vita & in articulo mortis plenariam eis concedat indulgentiam.

§. 10. Necnon aliquem idoneum presbyterum, ſæcularem vel cuiuſuis Ordinis regularem ab Ordinario approbatum, in ſuum poſſint eligere Confeſſorem, qui omnium peccatorum de quibus corde contriti, & ore confeſſi fuerint, ſemel in vita, & in mortis articulo plenariam remiſſionem & indulgentiam, eis ſacra communione refectis, & in Catholicæ fidei ſinceritate, Romanæque Eccleſiæ vnitate, ac Romani Pontific. canonice intrantis obedientia perſeuerantibus, dicta auctoritate concedere poſſit.

Celebrandiq. ac celebrari faciendi circa auroram, & etiam in locis interdicto Eccleſiaſtico ſuppoſitis.

§. 11. Liceatque eiſdem Referendariis, vbi negotiorum & temporum ratio expoſtulabit, Miſſas antequam eluceſcat dies, circa tamen Auroram, necnon ſi forſan ad loca Eccleſiaſtico interdicto, tam ordinaria quam Apoſtolica auctoritate ſuppoſita, eos declinare contigerit, in illis ſubmiſſa voce, clauſis ianuis, & non pulſatis campanis, ac excommunicatis, & interdictis excluſis, in ſua familiarumque ſuorum domeſticorum, & trium aliarum perſonarum eorum arbitrio eligendarum præſentia, dummodo ipſi, & qui præſentes fuerint cauſam non dederint interdicto, neque eis ſpecialiter interdictum fuerit, ſimiliter Miſſas, & alia diuina officia per ſeipſos, ſi presbyteri fuerint, vel per proprium, aut alium idoneum Sacerdotem ab Ordinario approbatum, celebrare, & celebrari facere, illaque audire, & eis intereſſe, necnon tempore interdicti huiuſmodi, ſacram Euchariſtiam, & cetera Sacramenta recipere, ipſiſque dicto tempore decedentibus eorum corpora Eccleſiaſticæ ſepulturæ, etiam cum funebri pompa, Chriſtiano ritu tradi poſſint.

Stationes Vrbis dictis Referendariis viſitantibus Eccleſias ab eis eligendas conceſſit.

§. 12. Necnon Quadrageſimali, & aliis temporibus ac diebus Stationum Baſilicarum, & Eccleſiarum dictæ Vrbis, & extra eius muros, ſi in iis locis in quibus eos etiam Romæ eſſe contigerit, duas Eccleſias aut vnius vel diuerſarum Eccleſiarum eorum arbitrio eligendas, viſitauerint, ac ibidem Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam ſaltem ter deuote recitauerint, omnes, & ſingulas indulgentias, & peccatorum remiſſiones conſequantur, quas conſequerentur ſi eiſdem temporibus & diebus Stationum, Baſilicas, ac Eccleſias Vrbis, & extra eius muros huiuſmodi, ad id deputatas, perſonaliter viſitaſſent.

Carnib. quādo veſci poſſint.

§. 13. Eidem quoque Quadrageſimali, & aliis temporibus, quibus eſus carnium, ouorum, & lacticiniorum vſus de iure vel conſuetudine eſt prohibitus, eiſdem carnibus, ouis, & lacticiniis de conſilio vtriuſque Medici, ac ſecreto, & ſine ſcandalo vti, & veſci, libere, & licite valeant dicta auctoritate tenore præſentium concedimus, & indulgemus.

Dignitate gaudeant, de qua in cap. Statutum de Reſcript. in 6.

§. 14. Præterea conſtitutionem fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri quæ incipit, Statutum, ad eoſdem Referendarios, nunc, & pro tēpore exiſtentes extendimus, ita vt ipſi omnes ſint, & eſſe cenſeantur Eccleſiaſtica dignitate præditi, & iuxta diſpoſitionem conſtitutionis huiuſmodi qualificati, etiam ad hoc vt in eorum tanquam perſonarum in dignitatē Eccleſiaſtica conſtitutarum manibus, penſiones ab iis qui ſufficienti ad hoc facultate ſuffulti fuerint, transferri valeant, ac tranſlationes penſionum ab ipſis faciendæ huiuſmodi validæ, & efficaces exiſtant, ſuoſque effectus ſortiri debeant.

Clauſulas præſeruatiuas appoſuit.

§. 15. Decernentes præſentes literas nullo vmquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ vel alio quouis defectu notari, impugnari, inuadari, aut in ius vel controuerſiam reuocari, nec ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, validaſque & efficaces eſſe, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, ac ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit obſeruari, ſicque per quoſcumque Iudices ordinarios vel delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores huius conſt. deputat, & facultates concedit.

§. 16. Quocirca vniuerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, necnon dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & quibuſuis aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica, & vbicumque locorum conſtitutis, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, aut quoties pro parte Referendariorum prædictorum, vel alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta huiuſmodi ab omnibus, ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inuiolabiliter obſeruari, ipſoſque Referendarios, ac eorum ſingulos illis pacifice frui, & gaudere, nec permittentes eos deſuper, per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores

quoſlibet

quoſlibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ addit. §. 17. Non obſtantibus præmiſſis, ac præfati Bonifacij prædeceſſoris de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, necnon Lateranen. etiam nouiſſime celebrati, & præfati generalis, & aliorum Conciliorum, ac piæ memoriæ Innocentij Quarti, Sixti etiam Quarti, Innocentij Octaui, Pauli Secundi, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, contra exemptos editis, necnon Pij Quarti, ſimiliter prædeceſſoris noſtri, de gratiis intereſſe dictæ Cameræ concernentibus, in eadem Camera regiſtrandis, aliiſque Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon Cameræ præfatæ, ac Eccleſiarum, Monaſteriorum, & locorum quorumcumque, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis, illis eorumque Prælatibus, Capitulis, Abbatibus, Conuentibus & perſonis, necnon præfatis locorum Ordinariis per quoſcumque Roman. Pont. prædeceſſores, ac nos, & dictam Sedem ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere vel in ſpecie, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet, etiam iteratis, & multiplicatis vicibus conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, & ad effectum præmiſſorum omnium, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptis creditur. §. 18. Verum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula loca, in quibus de eis fides forſan facienda foret, deferre, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipſarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & alibi, vbi opus fuerit adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli, &c.

D. P. An. 2. d. e 22. c. 1. Dat. Romæ, 10. Kal. Octob. Anno ſecundo.

Publicatio. *Anno à natiuitate Domini 1586 Indictione 14. die vero 16. menſis Octobris, Pontific. Sanctiſſimi D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V anno 2. retroſcripta literæ lectæ, & publicatæ fuerunt, & per affixionem temporis ſolitum à miſſa in portis ſeu valuis Baſilicarum S. Ioannis Lateranenſis, & S. Petri Principis. poſtea etiam de Flore necnon Cancellariæ Apoſtolicæ & in acie Campi Floræ, per nos Ioannem Frele, & Nicolaum Talictium Sanctiſſ. Domini noſtri Papæ Curſ.*

Alex. Parabiachus Mag. Curſ.

XLII. Communitates Status Eccleſiaſtici pro aliis obligatæ, infra annum ab earum obligationibus liberentur. Et de cetero pro aliis ſe obligare, & eorum bona alienare, ac præterquam ratione locationis obligare, vel Oratores ſumptibus publicis ad Pontificem mittere, nequeant.

Confirmatur, & ampliatur bulla iſta à Clem. VIII. inf. in eius conſt. 10. Pro commiſſa. *vbi alia de Ciuitatibus notabo.*

Conſonat conſtitutio 18. Pij IV. ſup. in qua decreuit, Vaſſallorum obligationes pro eorum Dominis eſſe nullas, Dominoſque teneri Vaſſallos ab obligationibus pro eis factis releuare, & pecunias ſolutas reſtituere.

Edita An. D. 1586.

SIXTVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. INter varias, ac multiplices ſolicitudines, quas pro communi vtilitate vniuerſæ Chriſtianæ Reipublicæ, noſtræ curæ (diuina prouidentia) commiſſæ, dies noctéſque ſuſcipimus, id potiſſimum nobis cordi eſt, vt ſubditorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ commodis paterna charitate, & præcipua quadam ac ſingulari vigilantia conſulamus, quod illos quaſi noſtros peculiares eximiéque caros, & acceptos, ac præ ceteris dilectos filios, in noſtram clientelam, ac fidem receptos, ſpeciali quadam & propria paterni amoris prærogatiua complecti, æquum cenſemus.

Cauſa huius conſtit. § 1. Quare cum eos ab omni iniuria, & violentia tutos & illæſos defendere, & cuſtodire pro viribus ſtudeamus ſicuti ad id vel ab initio noſtri Pontificatus opportuna remedia, quæcumque potuimus, non ſine magno fructu, Deo annuente, comparauimus, ita etiam nunc eodem erga illos pietatis affectu permoti, duximus omni ſtudio occurrendum dolis callidorum hominum, qui priuatis ſuis lucris intenti, plerumque commune bonum, ac publicam noſtrarum Ciuitatum, & Oppidorum vtilitatem, non mediocriter lædunt. Quoniam vero in tota fere ditione, & Statu temporali huius Sanctæ Sedis, prauus inoleuit abuſus, vt plerumque ex leuiſſimis, minime neceſſariis, neque vtilibus, ac forſan etiam magnopere damnoſis cauſis, dilecti filij Communitates, ſiue Vniuerſitates, & homines earumdem Ciuitatum, & Oppidorum, reſpectiue, ad inſtantiam, & ſuaſu quorumdam, qui priuatim ſuæ rei familiaris ac domeſticæ, etiam cum communi aliorum diſpendio lucrum quærere non erubeſcunt, vniuerſi, ac publico nomine ſe, ſuaque bona obligare, & hypothecare, aut pro aliis fide iubendo, ſeu principaliter pro ſuo intereſſe conſueuerint & contractus celebrare, magno olim eiſdem Vniuerſitatibus, & Communitatibus detrimento, & damno futuros, ſiue etiam expenſas minime neceſſarias, interdum vero prorſus ſuperuacaneas facere, ſicuti iam in multis Communitatibus, & Vniuerſitatibus, ingenti ære alieno grauatis, ærariiſque earum planè exhauſtis, rès ipſa & experiêntia docuit.

Communitates pro quibus ſeque perſonas obligatæ, infra annum a die denunciationis liberentur. § 2. Nos propterea indemnitati illorum, & huic malo, antequam latius ſerpat, & grauiora afferat damna & incommoda, quamprimum prouidere cupientes, de attributæ nobis Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium præcipimus, & mandamus vniuerſis & ſingulis perſonis, quauis dignitate & auctoritate fulgentibus, pro quarum vtilitate, commodo & intereſſe, directo vel indirecto, aliqua Vniuerſitas, ſeu Communitas cuiuſcumque Ciuitatis, Terræ, Oppidi, Caſtri, Villæ, aut alterius loci noſtræ, & dictæ Romanæ Eccleſiæ ditioni mediate vel immediate in temporalibus ſubiecti vel ſubiectæ, vniuerſi inſimul ex quacumque cauſa, & quocumque modo hactenus, vel alias etiam vti principales obligati hactenus fuiſſe reperientur, vt ipſi, & eorum vnuſquiſque debeant ac teneantur intra annum a die denunciationis, vel intimationis, in vim præſentium

literarum

literarum eorum cuilibet faciendæ, etiamſi ipſi ex eadem Ciuitate & loco, vel aliunde oriundi ſint, atque inibi vel alibi domicilium habeant, bonaque ſtabilia, cuiuſcumque valoris etiam maximi poſſideant, eaque minime dilapident, ab huiuſmodi fideiuſſione, & alia quacumque obligatione, reali & perſonali, vel hypotheca, generali aut ſpeciali, etiam à modico tempore citra contractis, eaſdemque Communitatem, ſeu Vniuerſitatem, earumque res & bona penitus exemiſſe & liberaſſe, curentque vel caſſatis penitus, & extinctis ipſis obligationibus & inſtrumentis deſuper confectis, aut dato alio expromiſſore in locum ipſius Communitatis, vel Vniuerſitatis, aut alias quoquomodo re ipſa efficere, vt ij in quorum fauorem ipſæ Communitates aut Vniuerſitates ſe obligauerint, illarum liberationi ſponte & expreſſe conſentiant.

Ipſi obligationes, ſint eius natura vt ipſi creditores ad eas extinguendum cogi nequeant tunc eiſdem Communitatibus idonei relevatores dentur.

§. 3. Cuiuſmodi conſenſum, ſi nec ipſi in quorum fauorem Communitates vel Vniuerſitates prædictæ ſe ſuaque bona obligauerint, præſtare vllo modo voluerint, & ea fuerit contractus vel obligationis natura, vt neque etiam facta aliqua oblatione, aut ſolutione ad contendendum, ipſi inuiti cogi, ſeu alias obligationes ipſæ caſſari & annullari poſſint, tunc dictæ perſonæ à quibus eædem Communitates & Vniuerſitates, occaſione talium obligationum indemnes releuandæ ſunt, alios fideiuſſores & expromiſſores arbitrio pro tempore exiſtentis Gubernatoris, ſeu Legati, cui ipſa Vniuerſitas, vel Communitas mediate ſeu immediate ſuberit, de conſeruando eaſdem Communitates vel Vniuerſitates indemnes, præſtare teneantur.

Cõmunitates & particulares perſonæ ad præmiſſa agere valeãt Iudiciſque vnica citatione præcedente, mandatũ exequutiuũ, poſt annum à die denunciationis exequendũ relaxari.

§. 4. Liceatque ipſarum Communitatum ſeu Vniuerſitatum Magiſtratibus, Procuratoribus, Agentibus, ſeu etiam particularibus perſonis ad præmiſſa, contra quoſcumque vigore præſentium literarum coram quocumque Iudice agere & iudicio experiri, ac ij ſi Iudici vnica citatione præcedente, mandatum exequutiuum in rem & perſonam contra eum, pro quo eſt facta fideiuſſio vel obligatio, ſtatim elapſo prædicto anno, exequendum relaxare, perinde ac ſi eædem perſonæ ad id expreſſe in ſpecie atque efficaciter ſe obligaſſent, etiam ſi hoc ipſum naturæ & ſubſtantiæ contractuum, quorum occaſione obligationes huiuſmodi initæ fuerint, omnino repugnet & aduerſetur, aut alias ne quis ad extinguendum, & redimendum cenſus ſuper bonis ſuis ſtabilibus venditos, creatos & impoſitos, cogi aut compelli queat, Apoſtolicis conſtitutionibus expreſſe cautum fuerit.

Cõmunitates in futurum ab que licentia bona alienare, nec præterquã ratione locationis, & non vltra decennium obligare nequeant.

§. 5. Ceterum hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione prohibemus, ne in poſterum ſine noſtra, aut Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, vel Cameræ Apoſtolicæ licentia ſpeciali, vlla Communitas, aut Vniuerſitas ex quacumque cauſa etiam iuſtiſſima, vrgentiſſima, & omnino neceſſaria, & in euidentem vtilitatem, aut neceſſitatem, bona ſua immobilia, ſeu iura percipiendi quoſcumque fructus, redditus, prouentus, ac introitus annuos, diſtrahat, vendat, quouis modo alienet, hypothecet, aut ſuper illis cenſus annuos creet, imponat, ſeu vendat, vel illa alias quam ratione locationis, nec vltra decennium alicui obligationi vel hypothecæ ſubiiciat, aut ſupponat, neque etiam mutui, depoſiti, vel alias quocumque titulo, in rem, nec in perſonam, immediate vel per interpoſitam perſonam ſe obliget, aut quoquomodo ære alieno ſe obſtringat.

Ampliauit Clem. VIII. vt infra.

Nec pro aliis fideiubeant.

Confirmauit Clem. VIII. ibid.

§. 6. Pro alio vero quocumque incola, ſeu originario, vel forenſi, aut viciſſim Vniuerſitas ſeu Communitas vna pro altera, nequaquam ex quauis occaſione, vel cauſa vnquam fideiubeat, aut tanquam principalis alienæ obligationi quoquomodo accedat.

Obligationes alienationes, &c. contra hãc conſtit. de cætero a communitatibus quouis modo, etiam in carum vtilitate facienda, nulla & inualida erunt.

§. 7. Decernentes nihilominus omnes & ſingulas diſtractiones, alienationes, hypothecas, fideiuſſiones, acceſſiones, etiam cum clauſula, principaliter inſolidum, necnon vti principales, &, tam perſonales quam reales, & alias quaſcumque obligationes, & promiſſiones, ac renunciationes, & pacta de non petendo liberationem & exemptionem huiuſmodi, in vim ſupradicti noſtri mandati & præcepti, per dictas Vniuerſitates, ſeu Communitates, earumve Procuratores, aut Magiſtratus, etiam ſpeciale ad id mandatum habentes, etiam in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ, cum iuramento cenſurarum, ac mandati exequutiui, etiam ſuſceptione, & quauis ſubmiſſione, cautela, & promiſſione etiam iurata, ac de non vtendo remedio præſentium noſtrarum literarum vltro & ſponte, ſeu ad preces & inſtantiam, ac commodum vel vtilitatem aliorum quocumque modo poſthac faciendas, ſub quibuſcumque verborum formulis, & clauſulis etiam efficaciſſimis & inſolitis concipiendas, & inſtrumenta deſuper conficienda, etiam guarentigiata, iurata, vel alias ſub dicta forma Cameræ Apoſtolicæ celebranda, nulla, irrita & inualida, nulliuſque roboris vel momenti eſſe, aut fore, nullam fidem facere, neque vllam actionem aut exemptionem, vel officium Iudicis, neque obligationem, ciuilem ſeu naturalem parere, vel vllum omnino effectum aut vires habere poſſe, ſed neque ipſas Communitates & Vniuerſitates, etiam ſi id omne quod geſtum eſt in earum vtilitatem verſum eſſe conſtiterit, vllo modo aut obligationis, vel iuramenti vinculo teneri. Et ita per quoſcumque iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Cõmunitates Oratores ad Pont. ſumptib. publicis ſine licentia mittere nequeant.

Ampliauit Clem. VIII. ibid.

§. 8. Ac ne eaſdem Communitates, ſeu Vniuerſitates ſumptibus minime neceſſariis nimium grauari contingat, diſtrictius interdicimus, ne qua Communitas, aut Vniuerſitas ex prædictis, Legatos ſiue Oratores ad nos, & Sedem Apoſtolicam, ex quacumque etiam vrgenti, & ſimiliter neceſſaria, ac vtili occaſione vel cauſa ſumptibus publicis mittat, neue quis huiuſmodi munus obeat, vel ſuſcipiat, niſi prius ſimili licentia à nobis, vel pro tempore exiſtente Romano Pontifice vel dicta Camera, vt præfertur, obtenta, reuocantes omnes qui ad præſens deputati reperiuntur.

Contrauenientes puniantur, vt hic.

§. 9. Quod ſi quis Magiſtratus dictarum Communitatum vel Vniuerſitatum fuerit negligens, quoad vtendum remedio præſentium literarum, & petendum ſuas Communitates vel Vniuerſitates ab ipſa fideiuſſione vel obligatione eximi & liberari, aut alias contra dictam prohibitionem eaſdem Communitates, & Vniuerſitates, illarumve bona obligare attentauerit, aut Legatos, vel Oratores mittere, ſeu aliquis munus huiuſmodi ſuſcipere ſine dicta licentia præſumpſerit, eos ſingulos, qui in culpa fuerint, pœnam noſtro & Romani Pontificis, aut Gubernatorum vel Legatorum ſeu Præſidentium prædictorum arbitrio infligendam, eo ipſo incurrere volumus.

Pij iv. conſtit. iſta eſt ſupra & Statutum iſtud eſt in lib. 3. cap 31.

§. 10. Literis felicis recordationis Pij Papæ Quarti quoad Communitates aut Vniuerſitates, quæ pro ſuis Dominis temporalibus fideiuſſerint, aut ſe obligauerint (quibus nequaquam derogando hæc omnia ſupradicta addimus) & Statutis nouiſſimis Vrbis Romæ, per quæ certa forma obligationibus & contractibus per dilectos filios noſtros Senatum Populumque Romanum celebrandis præſcribitur, nihilominus in ſuo robore permanſuris.

Clauſ. derog.

§. 11. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quarumcumque Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, Caſtrorum, Villarum, & locorum, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis earumque Communitatibus, Vniuerſitatibus, Magiſtratibus, quocumque nomine nuncupatis, & aliis perſonis, Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de ſimilis poteſtatis plenitudine, aut conſiſtorialiter, vel per modum ſtatuti perpetui, vel inter illos ex vna, & nos Sedemque prædictam ex altera partibus, initi & ſtipulati contractus, vel alias quomodolibet conceſſis, approbatis & innouatis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, quæ omnia eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, quatenus præmiſſis in aliquo aduerſentur, omnino tollimus & annullamus, ac nolumus cuiquam vllatenus ſuffragari; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptis adhibeatur.

§. 12. Vt autem præſentes literæ amplius innoteſcant, volumus vt earum exemplis, etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, ac ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica

Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra illud habeatur, quæ eiſdem præſentibus haberetur ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Hæc cõſtitutio in vulgarem ſermonẽ verſa, in conſiliis publicetur, & inuiolabiliter obſeruetur.

§. 13. Mandamuſque vniuerſis & ſingulis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, eorumque Locatenentibus, ac etiam Ducibus, Marchionibus, aut aliis Baronibus & Domicellis, ac Dominis temporalibus, Nobis & eidem Sedi in temporalibus, mediate vel immediate ſubiectis, vt in Ciuitatibus, Terris, Caſtris, Villis, & locis eorum cuique ſubiectis, & conſiliis vel congregationibus generalibus earumdem Communitatum & Vniuerſitatum, præſentium literarum exempla in vulgarem ſermonem verſa, quamprimum publicari, ac deinceps inuiolate obſeruari omnino curent.

D. P. An. 2. die 30. Sept.

Datum Romæ apud S Marcum, pridie Kalend. Octob anno 2.

Publicatio.

Anno à natiuitate Domini 1586 Indictione 14. die vero 16. menſis Octobris, Pontific. Sanctiſſimi D.N D. Sixti diuina prouidentia Papa V anno 2. retroſcripta literæ Apoſtolicæ lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in valuis ſeu portis Baſilicarum S. Ioannis Lateranen. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe per nos Io. Freyle, & Octauium Taliettum Sanctiſſ. Domini noſtri Papæ Curſ. necnon Cancellariæ Apoſtolicæ & in acie Campi Floræ, per eoſdem Curſores.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

XLIII. Quod omnes etiam S.R.E. Cardinales, beneficia & penſiones Militiæ S. Ioannis Hieroſolymitani, etiam ex Sedis Apoſtolicæ prouiſione obtinentes, ad ſolutionem iurium communis ærarij omnino teneantur. Receptoreſque propria auctoritate exigere valeant, ex indulto Pij V.

Multa quæ de hac Militia in hoc opere habentur indicata ſunt ſupra in conſtit. 2. Anaſtaſij IV. Chriſtianæ.

Edita A. D. 1585. & 1586.

SIXTVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Pius V. cenſuit priuilegia Militiæ approbaſſe & extendere.

AEquum arbitramur, & congruum, vt ea quæ de Romani Pontificis gratia proceſſerunt, licet eius ſuperueniente obitu literæ deſuper confectæ non fuerint, ſuum debitum conſequantur effectum. Dudum ſiquidem fel. rec. Pius Papa V. prædeceſſor noſter ſollicita conſiderationis indagine perſcrutans, quantis periculis quantiſque bellorum turbinibus tunc agitata fuerit Inſula Meliten. menteque recolens, quam indefeſſe & viriliter dilecti filij Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani Milites, in illa à Chriſtianæ fidei hoſtibus defendenda ſe præſtiterant, dignum quin potius debitum reputauit, vt ea quæ à Romanis Pontificibus illis liberaliter conceſſa fuerant, non ſolum confirmationis ſuæ munimine roborarentur, verum etiam illa quæ ſuam vtilitatem & commodum concernerent, ſi minus generaliter facta viderentur, ita extenderet, vt propter illa omnis in poſterum dubitandi materia tolleretur.

Cum itaque caueretur ſtatutis & priuilegiis huius Ordinis, quod cumq. etiã à Sede Apoſtol. prouiſi, certa iura communi ærario ſoluere, certaq. onera ſubire debere.

§. 1. Accepto igitur per eumdem prædeceſſorem, quod licet alias, ſtabilimentis, vſibus, & naturis Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani huiuſmodi, ſeu priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis eidem Hoſpitali, & dilectis filiis illius Magiſtro & Conuentui conceſſis, expreſſe cautum fuerat quod etiam Apoſt. auctoritate, etiam per reſignationem in manibus pro tempore exiſtentis Romani Pontificis factam prouiſi, ac prouiſiones, commendas, ſeu alias diſpoſitiones, etiam Apoſtolicas, de præceptoriis, ſeu aliis beneficiis dicti Hoſpitalis, ſibi pro tempore factas, proſequentes, certa iura vacantia, ſeu mortuaria, aut alias nuncupata, forſan duplicata, communi Hoſpitalis prædicti Theſauro, ſeu alias perſoluere, ac quędam alia tunc expreſſa onera ſubire tenerentur. Quodque de redditibus & prouentibus huiuſmodi Præceptoriarum, primo & ſecundo, ac forſan aliis annis prouenientibus diſponere, ſeu illos percipere minime poſſent, ſed illo dicto Theſauro, ac alias in vſum & vtilitatem Hoſpitalis, ac illius Militum, ſeu menſæ applicari & pro illius neceſſitatibus ſubleuandis, ac tuitione fidei aduerſus Turcas, Chriſtani nominis Hoſtes, diſtribui deberent. Ac inſuper Prioratus, Baiuliuatus, Caſtellaniam Empoſtæ, Præceptorias, & alia illius beneficia quæcumque pro tempore qualitercumque obtinentes, certas reſponſiones, ac ordinarias, extraordinarias impoſitiones eidem communi Theſauro annis ſingulis ſoluere tenerentur. Ipſiſque Prioratibus Baiuliuatibus, Caſtellaniis, Præceptoriis, & beneficiis, per obitum ſeu reſignationem, etiam in manibus prædicti Romani Pontificis, aut alias quomodolibet pro tempore vacantibus, illorum fructus, redditus, & prouentus, ſi per reſignationem, iuxta vero nouam reformationem, vſque ad feſtum SS. Iacobi & Philippi, de menſe Maij, ex tunc immediate ſequentis pro mortuario, & vacantibus ab eodem feſto, vſque ad alium proximum eiuſdem S. Ioannis Baptiſtæ ſeu vt præfertur, SS. Iacobi & Philippi de dicto menſe reſpectiue, eidem Theſauro cederent.

§. 2. Cum tamen ſæpe contingeret, nonnullorum petentium ambitionem ita ſe extendere, vt Sedis Apoſtolicæ liberalitate non contenti, etiam ea quæ in magnum dictæ Religionis præiudicium tendere conſpiciebant, à Sede prædicta extorquere, Romanumque Pontificem ob eius innumeras occupationes, ad aliquas gratias ſibi concedendas impellere non erubeſcerent, quas ſi plene cognouiſſet, eas profecto illis non conceſſiſſet. Et nonnulli à Sede Apoſt. Prouiſ. [illegible]

§. 3. Attendens itaque dictus prædeceſſor, quanta & quam grauia diſcrimina dicta Inſula paſſa fuerat, & quam graues Magiſter & Conuentus prædicti, tam in illa defendenda quam in Ciuitate noua per eos conſtructa, munienda & reparanda ſubierant expenſas & incommoda, quod ſi ipſi, qui pro expenſis huiuſmodi ſupportandis, certa iura, quæ ſuper quibuſcumque dicti Ordinis Prioratibus, Baiuliuatibus, Caſtellaniis, Præceptoriis, & aliis beneficiis prædictis exigere conſueuerant, ab illorum exactione deſiſterent, illorum vires non parum debilitarentur, conſideranſque, Pius præd. [illegible] Ordinis.

§. 4. Quod poſtquam piæ mem. Pius Papa IV. etiam prædeceſſor noſter, tunc ſuus, vnam S. Iacobi in Platea Nuſſiæ Spoletan. & alteram Sanctiſſimæ Trinitatis Tudertin. reſpectiue diœc. dicti Hoſpitalis Præceptorias, tunc certo modo vacantes, tunc dilecto filio Simoni Brombillæ Clerico Bergomenſi, ſub certis modo & forma commendauerat, & ſeu de illis per ſuas literas prouiderat, dictuſque Simon, ſub earumdem ſeu aliarum literarum prætextu, per quas ſtabilimentis, vſibus, naturis, priuilegiis & indultis prædictis per eumdem Pium IV. prædeceſſorem derogatum eſſe prætenderat, fructus earumdem Præceptoriarum, & iura illarum ratione dicto communi Theſauro, vt prætenditur, debita ſoluere & relaxare recuſauerat & recuſabat, eumdem Pium IV. prædeceſſorem, Motu proprio, non ad Magni Magiſtri, aut Conuentus, ſeu Hoſpitalis fratrum prædictorum ſibi pro eis deſuper oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex ſuis certa ſcientia, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, per ſuas in ſimili forma breuis deſuper confectas literas, declaraſſe, per derogationem huiuſmodi aliquod, vel minimum Theſauro huiuſmodi præiudicium afferri noluiſſe, & alia feciſſe, prout in ipſius Pij IV. prædeceſſoris literis plenius continetur. Quandã ex [illegible] dicta iura [illegible]

§. 5. Idem Pius V. prædeceſſor, tam Pij IV. prædeceſſoris huiuſmodi veſtigiis inhærens, quam præmiſſis de cauſis motus, omnia & ſingula in eiuſdem Pij IV. prædeceſſoris literis contenta approbans & confirmans, illiſque perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiiciens, omneſque & ſingulos, tam iuris quam facti defectus, ſiqui forſan interueniſſent in eiſdem ſupplens, necnon quarumcumque litium, inter venerabiles fratres noſtros, tunc ſuos, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & Religionem prædictam, pendentium, ſtatus & merita, & in qua pendebant inſtantia, pro expreſſis haberi volens, Motu & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſub dat. videlicet duodecimo Kal. Aprilis, Pontificatus ſui anno ſecundo, decreuit & declarauit, omnes & ſingulos Prioratus, Baiuliuatus, Caſtellanias, Præceptorias, & alia beneficia huiuſmodi, ſeu illorum membra, & ab illis dependentia obtinentes, & ab illis regreſſus, acceſſus, coadiutorias, & alias gratias, Et quoſcumq. etiam S.R.E. Cardinales [illegible]

tias, tam à Sede Apoſt. quàm quauis auctoritate cõceſſas habentes, necnon illorum fructus & prouentus, aut alia iura loco penſionis annuæ, ſeu penſiones ipſas, ſuper eorumdem fructibus, redditibus & prouentibus, quauis de cauſa impoſitas & imponendas percipientes, pro rata fructuum & penſionum eorumdem, de omnibus & ſingulis annatis, vacan. mortuariis, & aliis quibuſcumque iuribus per eos dicto communi Theſauro quomodolibet debitis ſatisfacere, nec qualeſcumque literas ſtatutorum, ſtabilimentorum, vſuum, ac priuilegiorum, indultorum, etiam quod præceptoriarum fructus, redditus & prouentus, & aliorum dicti Hoſpitalis beneficiorum, pro primo & ſecundo annis, vel alias communi Theſauro dicti Hoſpitalis, pro mortuariis, ſeu aliis cauſis applicati eſſent, & eſſe cenſerentur, ſeu applicari deberent.

Ordi tempus ipſum auctoritate propria percipere, & de iis diſponere poſſe decreuit.

§. 6. Dictique Hoſpitalis Præceptores ſeu Receptores, aut alij pro eis Agentes, illos propria auctoritate exigere & percipere, ac interim poſſeſſionem Præceptoriarum & beneficiorum prædictorum, nomine dicti Hoſpitalis apprehendere, & retinere, ac huiuſmodi fructus de facto exigere, & alias de illis, certis modo & forma tunc expreſſis diſponere poſſent, diſponendi, vel aliis illorum totali inſertione, vel cum decreto, quod penſiones ipſæ à quocumque onere mortuarij & pallagio, vel alias quomodoli. et nuncupato, quauis etiam Apoſtolica, ſeu Magni Magiſtri dicti Hoſpitalis pro tempore exiſtentis, auctoritate exempti eſſent, vel titulares beneficiorum, ratam partem ipſos penſionarios tangentem, pro ſolutione penſionis huiuſmodi ſibi retinere valerent, & ad ſolutionem penſionis huiuſmodi minime tenerentur, ac alias huiuſmodi titulares renunciaſſent, onuſque illam ſoluendi in ſe ſuſcepiſſent, in quibuſcumque gratiis, commendis, promotionibus, regreſſibus, acceſſibus, ingreſſibus, coadiutoriis, ceteriſque diſpoſitionibus de Prioratibus, Bauliuatibus, Caſtellaniis, Præceptoriis, & aliis beneficiis huiuſmodi quouis modo etiam apud eamdem Sedem vacantibus, necnon fructuum & penſionum huiuſmodi reſeruationibus, per eum, etiam Motu ſimili, & quorumuis etiam Imperatoris vel Regum intuitu, ac etiam quibuſuis earenus factis & in poſterum faciendis, quibuſuis perſonis cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis conditionis, nobilitatis & præeminentiæ exiſtentibus, etiam forſan Cardinalatus honore & officio fungentibus, per eum quomodolibet earenus conceſſis, & in poſterum concedendis derogatorias, ac deſuper confectas, & pro tempore conficiendas literas Apoſtolicas, etiam qualeſcumque generales vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, & efficaciores & inſolitas clauſulas, necnon irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentia, perſonas, quibus Prioratus, Bauliuatus, Caſtellaniæ, Præceptoriæ, ſeu ab illis dependentia beneficia prædicta, aut illorum membra collata, ſeu ad vitam commendata fuerant ſeu fructus, redditus & prouentus, aut penſiones annuæ reſeruatæ & aſſignatæ fuerant, aut in quorum fauorem de illis diſpoſitum extiterat, vel illæ commendarentur, ſeu conferrentur, aut fructus vel penſiones reſeruarentur & aſſignarentur, vel alias diſponerentur, à ſolutione & præſtatione fructuum, cenſuum, pallagiorum, annatarum, vacationum, & mortuariorum, aut aliorum, quorumcumque iurium, ſeu reſponſionum, aut ordinariarum vel extraordinariarum impoſitionum, vigore dictorum ſtabilimentorum & priuilegiorum debitorum, in toto vel in parte eximere, vel liberare, aut alias communi Theſauro Hoſpitalis huiuſmodi, ſeu illius iuribus in aliquo præiudicare, nec per illas præiudicatum, ſeu præiudicium aliquod generatum fuiſſe vel eſſe, vel in poſterum fore, ſed derogatorias ipſas, ad effectum validitatis collationum commendarum, & aliarum diſpoſitionum huiuſmodi dumtaxat, proceſſiſſe & ſuffragari debuiſſe, illaſque in quantum communi Theſauro, & aliis iuribus in aliquo præiudicaſſent aut præiudicarent, à ſe & Sede Apoſtolica, per occupationem & circumuentionem, ac præter & contra voluntatem ſuam extortas ac nullius roboris vel momenti fuiſſe & eſſe, & in poſterum fore, illiſque non obſtantibus, omnes & ſingulas huiuſmodi derogationes, tunc & pro tempore habentes & proſequentes, etiamſi à iuriſdictione Magni Magiſtri & Conuentus prædictorum, & aliorum quorumcumque Iudicum Apoſtolica auctoritate prædicta exempti, ac ei & Apoſt. Sedi immediate ſubiecti eſſent, ad exhibitionem & relaxationem fructuum, ac penſionum huiuſmodi, vt præfertur, eidem communi Theſauro faciendam teneri, & aſtrictos fore, in omnibus & per omnia, perinde ac ſi promotiones commendarum, & regreſſus, acceſſus, coadiutoriæ, & aliæ diſpoſitiones, necnon fructuum & penſionum reſeruationes, non à Sede Apoſt. ſed a Magiſtro & Conuentu prædictis emanaſſent, & ad id etiam per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, cogi & compelli poſſe.

Clauſulas dictæ ius conſtitutionis præſeruatiuas ap. poſuit.

§. 7. Literaſque tunc deſuper conficiendas, & in eis contenta quæcumque, nullo vnquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis vitio aut intentionis ſuæ defectu, notari vel impugnari minuſue ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus & limitationibus ſimilium gratiarum comprehendi vllatenus poſſe, ſed quoties illæ emanarét, toties in priſtinum & validiſſimum, ac eum in quo antequam illa emanarét ſtatum, reſtitutas, & plenarie reintegratas, ac de nouo etiam ſub quacumque data per Magiſtrum & Conuentum bene viſa, toties quoties opus eſſet, conceſſas eſſe cenſerentur. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ac cauſarum ſacri palatij Apoſtolici, Auditores, ſublata eis & eorum, cuilibet aliter iudicandi, definiendi, & interpretandi facultate, iudicari, definiri, & interpretari debere, & quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contingeret, irritum & inane decreuit. Et nihilominus pro potiori cautela, ſupradictas & alias derogatorias clauſulas in quibuſcumque literis appoſitas, in quantum communi Theſauro huiuſmodi, quoad præmiſſa præiudicare videbantur, reuocauit, caſſauit, irritauit, & annullauit, ac toties quoties conceſſa eſſent, quoad iura vacantia, & mortuaria, ratione gratiarum, per eum & quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, tunc ſuos, conceſſa, quoad ea quæ ſuum tempus nondum effluxerant tantum, toties pro nullis & infectis haberi, nullamque prorſus in iudicio vel extra, fidem facere, vel effectum ſortiri debere, & conſtitutionem ſuam de non tollendo iure quæſito aduerſus tunc conficiendas literas, prædictas, ſecum ſibi vendicare nonpoſſe, ac illis minime ſuffragari voluit.

Clauſulas contrariarum derogatorias addidit.

§. 8. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac ipſorum Prioratuum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in contrarium forſan quomodolibet conceſſis. Quibus omnibus etiamſi de illis ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda foret, illis alias in ſuo robore permanſuris, ea vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Et quia huic Pij V. conſtitutioni eius ſuperueniente obitu non fuit expedita inde hic Pont. eam validat à die ſua datæ.

§. 9. Ne autem de decreto, declaratione, reuocatione, caſſatione, irritatione, annullatione, voluntate, & derogatione dicti Pij prædeceſſoris, pro eo quod ſuper illis, ipſius prædeceſſoris eius ſuperueniente obitu, literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæſitari, ac Magnus Magiſter, Conuentus, & fratres, ſeu Milites Hoſpitalis prædicti illarum fruſtrentur effectu; volumus, & Apoſt. auctoritate decernimus, quod decretum, declaratio, reuocatio, caſſatio, irritatio, annullatio, voluntas, & derogatio dicti Pij V. prædeceſſoris, à dicta die duodecima Calen. Aprilis ſuum ſortiantur effectum, perinde ac ſi ſuper illis, ipſius prædeceſſoris literæ ſub eiuſdem diei data, confectæ fuiſſent, prout ſuperius enarratur. Quodque præſentes literæ ad probandum plene decretum, declarationem, reuocationem, caſſationem, irritationem annullationem & derogationem dicti Pij Quinti prædeceſſoris vbique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Executoreſq; deputat d conſtitutionis.

§. 10. Quocirca venerabilibus fratribus Archiepiſcopo.

piſcopo Toletano, & Epiſcopo Pariſieñ. ſiue eorum officialibus, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſt. generali auditori, per præſentes committimus, & mandamus quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque valere decernentes, ac pro tempore exiſtenti Magno Magiſtro, Conuentui, & fratribus prædictis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, præmiſſa omnia, ab omnibus quos illa concernunt, integre & inuiolabiliter obſeruari, illoſque eis pacifice & quiete, vti, frui, & gaudere. Non permittentes eos aut eorum aliquem, contra earumdem præſentium tenorem quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus omnibus ſupradictis.

D. P. An. 1. 1 Maij. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die prima Maij, 1585. Pontificatus noſtri anno primo.

Sequitur alia conſtitutio, quæ præcedentem ampliat.

Edita An. D. 1586. *SIXTVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Vniuerſis & ſingulis noſtris, & Apoſtolicæ Sedis in quibuſuis nobis & Romanæ Eccleſiæ immediate ſubiectis Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis, etiam de latere Legatis, ac ſingularum Prouinciarum, Ciuitatum, terrarum, & locorum huiuſmodi Gubernatoribus aliiſque in eis ius dicentibus, & iuſtitiæ Miniſtris, necnon quorumcumque Regum, Ducum, Marchionum, & aliorum Chriſtianorum Principum, Magiſtratibus & officialibus, ac eorum cuilibet, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.*

Receptores bonus Militiæ pro conſecutione iurium communis Ærarii, poſſeſſionem beneficiorum, &c. capere ſolent.

§. 1. CVm ſicut accepimus ſæpius contingat, vt Receptores Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani, in ſingulis illius Prioratibus pro tempore deputati, Prioratus, Bauliuatus, & Præceptorias dicti Hoſpitalis, ac alia beneficia per fratres eiuſdem Hoſpitalis obtineri ſolita, tam per ipſos fratres quam ex conceſſione ſeu diſpenſatione Apoſtolica per clericos ſæculares, in titulum aut commendam, aut alias pro tempore obtenta, ob non ſolutionem paſſagiorum, ſpoliorum, reſponſionum, vacantium, & mortuariorum, ac aliorum iurium per eos communi Theſauro prædicti Hoſpitalis pro tempore debitorum, ad manus ſuas, iuxta formam ſtabilimentorum & laudabilium conſuetudinum dicti Hoſpitalis, ac priuilegiorum & indultorum Apoſtolicorum eis deſuper conceſſorum recipere, & vſque ad integram paſſagiorum, ſpoliorum, reſponſionum, vacantium & mortuariorum, ac aliorum iurium prædictorum ſatisfactionem, pro dicto Hoſpitali, ſeu communi Theſauro, retinere, ac ad huiuſmodi effectum, poſſeſſionem Prioratuum, Bauliuatuum, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorum præfatorum capere & apprehendere, eorumque fructus, redditus, prouentus percipere, colligere & leuare, ſeu Prioratus, Bauliuatus, Præceptorias & beneficia huiuſmodi, eorumque fructus redditus & prouentus, aliis locare & arrendare habeant.

Hic ideo Pontifex mandat vt officiales omnes & Principes eis fauere & aſſiſtant.

§. 2. Nos cupientes quod Præceptores prædicti, officium ſuum contra fratres, & alios non ſoluentes prædictos, libere exercere, & facultatibus eis per Sedem Apoſtolicam contra eoſdem non ſoluentes conceſſis, ſine aliqua difficultate vti poſſint, Vos & veſtrum quemlibet per præſentes requirimus, vobis videlicet, nobis, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubditis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna diſtricte præcipientes & mandantes, Vos vero qui nobis ſubiecti non eſtis in Domino hortantes, quatenus vos & veſtrum ſinguli quoties pro parte Præceptorum præfatorum, ſeu alicuius eorum, aut Procuratorum ſuorum, vel pro eis Agentium deſuper requiſiti fueritis, per vos vel alium ſeu alios, brachium veſtrum ſæculare eiſdem Receptoribus ſeu Procuratoribus vel Agentibus ad hoc vt Prioratus, Bauliuatus, Præceptorias & beneficia prædicta, iuxta ſtabilimenta & conſuetudines, ac priuilegia & indulta huiuſmodi, quoties illis locus fuerit, ad manus ſuas recipere, & vſque ad integram paſſagiorum, ſpoliorum, reſponſionum, vacantium, & mortuariorum, ac aliorum iurium prædictorum ſatisfactionem, pro Hoſpitali ſeu Theſauro prædicto retinere, ac ad huiuſmodi effectum, poſſeſſionem Prioratuum, Bauliuatuum, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi capere & apprehendere, eorumque fructus, redditus, & prouentus percipere, colligere & leuare, vel Prioratus, Bauliuatus, Præceptorias, beneficia, ac eorum fructus, redditus, & prouentus huiuſmodi plus offerentibus, locare & arrendare, necnon cenſus ſeu affictus annuos locationum & arrendationum huiuſmodi exigere pro rata debiti, poſſint ſtatim & incontinenti, omni dilatione ſeu exceptione remota, præſtetis & exhibeatis, præſtarique & exhiberi faciatis.

Contraria tollit.

§. 3. Non obſtan. conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. ac quibuſuis prouiſionibus ſeu commendis, aut aliis diſpoſitionibus per nos & Sedem Apoſt. de eiſdem Prioratibus, Bauliuatibus, Præceptoriis, & beneficiis, quibuſuis perſonis & dicti Hoſpitalis, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis exiſtentibus pro tempore factis, necnon omnibus illis, quæ priuilegiis & indultis prædictis conceſſum fuit non obſtare, quæ præſentibus pro ſpecialiter & expreſſe repetitis haberi volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis creditur.

§. 4. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis ea prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 2. 3. Octob. Dat. Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcat. die 3. Octob. 1586. Pont. noſtri anno 2.

Erectio officij Commiſſariatus Reu. Cameræ Apoſt. in officium perpetuum vacabile, cum iuriſdictionis, emolumentorumque & indultorum conceſſione. XIV.

Hodie hoc officium non eſt perpetuum, ſed ad nutum Pont. Commiſſarius deputatur. Et de eius munere, & auctoritate, vide ſupra in Pij IV. conſt. 55. Romanus. *& Pij V. conſt.* 70. Cum de literis. *& in alia conſt.* 51. Attendentes. *& infra in huius Pont. conſt.* 56. Non ſinet

Et in ſpecie quod in cauſis cambiorum illicitorum in Vrbe contractorum, ad eius inſtantiam procedatur, vid. ſup. in Pij IV. conſt. 1. *Cum ſicut.* in ſecundo tom.

Edita An. D. 1586. *SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium.

AD excelſum vniuerſalis Eccleſiæ culmen, nullis noſtris meritis ſed ſola Dei benignitate ſubleuati, in eam curam cogitationemque ex paſtoralis officij noſtri debito propenſius incumbere nos conuenit, vt Camera Apoſt. à rerum ſuarum iacturis ſarta tectaque præſeruetur, & quæ pro feliciori illius iurium tuitione, negociorumque proſecutione, ac officiorum ad id inſtitutorum decore & ſtabilimento ſunt maxime profutura, noſtris auſpiciis ordinentur, ipſaque officia egregiorum virorum prudentiæ & induſtriæ commiſſa perſonis votiuis iugiter ſuſcipiant incrementis.

Commiſſariatus officium, quod Bernardinus Piſcina ab iſto ſummo Pont. ad eius beneplacitum detinebat, vt ſupra, contra Nun[?] ... ab eodem Pont. deputatus fuit.

§. 1. Cum itaque pro tempore exiſtenti dictæ Cameræ Commiſſario generali grauiorum ipſius Cameræ negociorum cura incumbat, & ex frequenti illius mutatione eadem Camera, in rebus & iuribus ad eam ſpectantibus, plurimum damni & incommodi patiatur, expedienſque ſit vt pro negociorum, rerum, & iurium eorumdem votiua directione, proſecutione & defenſione officium Commiſſariatus huiuſmodi, quod dilectus filius Ioannes Bernardinus Piſcina, ad id à nobis ad beneplacitum noſtrum deputatus, ab initio noſtri Pontificatus vſque huc obtinuit, ſeu exercuit, aliquo certo & firmo ſtatu conſtituatur, illudque pro tempore obtinens non amouibilis,

vt hactenus, ſed donec officium ipſum per eius ceſſum vel deceſſum, aut alias vacet, perpetuus exiſtat, ac ſpeciali honoris & dignitatis prærogatiua fruatur. Nos qui nuper dictum Io. Bernardinum in Ciuitatis noſtræ Murſiæ, pro nobis & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Gubernatorem in temporalibus conſtituimus, præmiſſorum conſideratione, & certis aliis cauſis inducti, eiuſdem Cameræ indemnitati & vtilitati, ac officij Commiſſariatus huiuſmodi ſtabilimento & incremento, prout ſolicitudinis noſtræ partes requirunt, conſulere, & quæ ad illud pertinent quibuſuis facultatibus & gratiarum muneribus potiri debeat plenius explicare volentes, necnon beneplacitum noſtrum prælatum harum ſerie reuocantes, illudque ceſſare & expirare decernentes.

Illud itaque idem Pont. in officium perpetuum & vacabile ad inſtar aliorū Ro. Cur. officiorum erigit.

§. 2. Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, officium Commiſſariatus huiuſmodi in officium perpetuum, ad inſtar Clericatuum dictæ Cameræ, & aliorum officiorum Romanæ Curiæ vacabile, pro vno Clerico vitæ ac morum probitate prædito, & vtriuſque, vel alterius iurium Doctore non coniugato futuro, eiuſdem Cameræ Commiſſario generali, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo erigimus & inſtituimus.

Facultates ſolitas ei concedit.

§. 3. Ac ipſi Commiſſario generali pro tempore exiſtenti omnes ad eius officium huiuſmodi pertinentes, & illi per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, dictamque Sedem, ceteris omnibus & ſingulis aliis Commiſſariis conceſſas facultates, iuriſdictiones & prærogatiuas.

Archiuij ſcripturarū Cameræ Apoſt. adminiſtrationem eidem annectit.

§. 4. Ac etiam eas facultates, præcipuamque curam & adminiſtrationem Archiuij ſcripturarum dictæ Cameræ, ita vt ſine expreſſa eiuſdem Commiſſarij licentia aliquæ ſcripturæ ad Cameram præfatam ſpectantes ex ipſo Archiuio extrahi, ac earum exempla intra eamdem Cameram, aliiſque illius Cameralibus dari & conſignari non poſſint, ipſiuſque Archiuij Archiuiſtæ, & Miniſtri, nunc & pro tempore exiſtentes, illi de dicto Archiuio, ac omnibus eius ſcripturis rationem reddere, & eius ordinationes ac mandata, necnon ſtatuta & decreta quæ per eum pro bono gubernio & regimine dicti Archiuij pro tempore fieri contigerit, obſeruare omnino teneantur.

Detinentes ſcripturas Cameræ vbique & ſcientes, & non reuelātes coercendi omniſariā tenorem concedit.

Hanc bullam Pii V. conſt. ... in rub.

§. 5. Necnon plenam & liberam facultatem, omnes & ſingulas alias ſcripturas ad Cameram præfatam ſpectantes, & extra Archiuium huiuſmodi, in quocumque loco, vel penes quoſcumque exiſtentes, recuperandi, ac contra quoſcumque eaſdem ſcripturas indebite detinentes, ac ſcientes & non reuelantes, eos à quibus detinentur pro illarum recuperatione, tam in Vrbe quam in omnibus Terris & locis Sedi Apoſtolicæ mediate vel immediate ſubiectis, Ciuitate noſtra Bononienſi etiam comprehenſa, ſummarie, manu regia & via executiua, teláque iudiciaria omiſſa, etiam per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam iuxta conſtitutiones fel. rec. Iulij Secundi & Iulij Tertij, ac quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum contra dictas ſcripturas indebite detinentes & occultantes, aut ſcientes & non reuelantes, non tamen priuatiue quoad alios quibus per dictas conſtitutiones fuerit huiuſmodi facultas tributa, procedendi. Præterea ſuper præmiſſis illas facultates, quas piæ mem. Pius Papa V. etiam prædeceſſor noſter olim pro recuperatione ſcripturarum Cameræ & Sedis præfatarum bon. mem. Carolo de Graſſis Epiſcopo Montis Flaſconeñ. & quas Honuphrio Camaiano dictæ Cameræ Præſidenti dum in humanis agerent, per cedulam Motus proprij ſub dat. videlicet XIV. Calend. Septemb. Pontificatus ſui anno tertio, conceſſerat.

Prælatos & Clericos, ingerentes ſe in beneficiis, ... abſque literarum Apoſt. ... iuxtā conſtit. Iul. II & Iul. III.

§. 6. Ac etiam facultatem contra Prælatos & Clericos poſſeſſionem Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum quorumcumque, cum cura & ſine cura, ſæcularium & quorumuis Ordinum regularium, abſque literarum Apoſtolicarum ſuper prouiſionibus, commendis, conceſſionibus, & aliis diſpoſitionibus, ſibi de illis dicta Apoſtolica auctoritate factis, expeditione, præterquam vigore breuis de eorumdem poſſeſſione, nomine dictæ Cameræ capienda apprehendentes, & in illis ſe quomodolibet immiſcentes, ſimiliter ſummarie, etiam via executiua, ac per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, iuxta Iulij Secundi & Iulij Tertij prædeceſſorum, & aliorum Romanorum Pontificum ſimiliter prædeceſſorum noſtrorum, conſtitutionibus deſuper editis contentas, & alias, iuxta huiuſmodi conſtitutionum tenorem, ſine tamen præiudicio facultatum eiuſdem Cameræ generali Theſaurario, ſuper fructibus male perceptis conceſſarum, & competentium, etiam procedendi, auctoritate & tenore præfatis concedimus.

Portionem conſuetam panis, &c. necnon ſalaria, regalia & ſimilia emolumenta concedit.

§. 7. Necnon eidem Commiſſariatus officio, vt præfertur erecto pro eius dote, & illud pro tempore obtinentis ſuſtentatione portionem panis, vini, eſculentorum, & aliarum rerum per ipſius Cameræ Commiſſarium generalem pro tempore exiſtentem, dictum ex Palatio Apoſtolico percipi, & ei præſtari ſolitam, cum ea integritate, qua ipſe illam percipiebat, & percipere poterat, necnon omnia & ſingula iura, regalia, ſalaria, redditus, prouentus, exemptiones, immunitates, & emolumenta quæcumque, ordinaria & extraordinaria quomodolibet nuncupata, quæ dictus Commiſſarius pro tempore exiſtens, quocumque titulo vel cauſa, ac vndecumque & quomodocumque habere, conſequi, lucrari, frui, potiri, percipere conſueuit, ſeu etiam potuit & debuit, cuiuſcumque qualitatis, quantitatis, & annui valoris ſint vel fuerint eiſdem auctoritate & tenore etiam perpetuo, applicamus & appropriamus.

Referendariū vtriuſque ſignaturæ ipſū Commiſſariū creat, & Referendariorū & Familiarium, necnon & clericorū, & cameraliū priuilegia Commiſſario tribuit.

§. 8. Ipſumque Commiſſarium pro tempore exiſtentem in noſtrum & Rom. Pont. pro tempore exiſtentis, verum, indubitatum, & non fictum familiarem, & continuum Commenſalem domeſticum, ac vtriuſque Signaturæ noſtræ Referendarium, auctoritate & tenore ſimilibus creamus & conſtituimus, ac deputamus, aliorumque noſtrorum & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. familiarium, continuorum commenſalium, ac Prælatorum domeſticorum & vtriuſque Signaturæ præfatæ Referendariorum numero & conſortio fauorabiliter aggregamus, ac pro vero, indubitato, & non ficto, noſtro & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. familiari, continuo Commenſali & Prælato domeſtico, ac vtriuſque Signaturæ huiuſmodi Referendario, haberi, & reputari volumus & mandamus; ſibique in quibuſcumque impetrationibus, conceſſionibus, & literis, tam gratiam quam iuſtitiam concernen. ſe noſtrum & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. familiarem, continuum Commenſalem & Prælatum domeſticum, ac vtriuſque Signaturæ huiuſmodi Referendarium, nominare & inſcribere, ac ab aliis nominari & inſcribi facere, habitumque & inſignia Referendariorum vtriuſque Signaturæ huiuſmodi geſtare & deferre, ac in vtraque ſignatura continuo interuenire & aſſiſtere, necnon omnibus & quibuſcumque præfata ac prorſus ſimilibus priuilegiis, præeminentiis, indultis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, honoribus, antelationibus, prærogatiuis, fauoribus, conceſſionibus, & gratiis, tam ſpiritualibus quam temporalibus, quibus ceteri familiares, continui Commenſales, ac Prælati & Referendarij præfati, necnon dictæ Cameræ Clerici Præſidentes, & alij Camerales, de iure, ſtatuto, conſuetudine, vel aliquo ſpeciali priuilegio, ſeu alias quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poſſunt & poterunt quomodolibet in futurum, tam in iudicio quam extra vbicumque locorum, abſque vlla prorſus differentia, non ad illorum inſtar; ſed pariformiter & æque principaliter, in omnibus & per omnia, ac ſi illa officio Commiſſariatus huiuſmodi, illudque pro tempore obtinenti, ſpecialiter & expreſſe per præſentes conceſſa fuiſſent, vti, potiri, & gaudere.

Indultum circa penſiones tribuit.

§. 9. Necnon vt quicumque loci Ordinarius, ſeu vtriuſque, vel alterius ſignaturæ huiuſmodi Referendarius, aut Metropolitanus, vel alterius Cathedralis Eccleſiæ Canonicus, ſeu perſona in dignitate eccleſiaſtica conſtituta ad id per ipſum Commiſſarium pro tempore exiſtentem, eligendus ſeu eligenda; quaſcumque penſiones annuas ſuper quarumuis mẽſarum Epiſcopalium vel Archiepiſcopalium ſeu aliarum Eccleſiarum, necnon Monaſteriorum, Prioratuum, dignitatum, aliorumque beneficiorū eccleſiaſticorum, cum cura & ſine cura, ſæculariū & quorumuis Ordinum regulariū fructibus, redditibus,

prouentibus, iuribus, obuentionibus, emolumentis, ac diſtributionibus quotidianis, ſeu illarũ loco fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, emolumenta, & diſtributiones huiuſmodi, eidem Commiſſario pro tempore exiſtenti, Apoſtolica auctoritate reſeruatas & reſeruata, vſque ad ſummam quingentorum ducatorum auri de Camera, in dicta Curia vel extra eam, etiam in mortis articulo de ipſius Commiſſarij pro tempore exiſtentis expreſſo conſenſu, caſſare & extinguere, ac poſtquam caſſatæ, ſeu caſſata fuerint, alias ſimiles penſiones annuas ſuper eiſdem fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, emolumentis, & diſtributionibus, ſeu fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones & emolumenta huiuſmodi, vſque ad ſummam præfatam, vni vel pluribus perſonis ad id per eum nominandis, & quæcumque, quocumque, & qualiacumque beneficia eccleſiaſtica obtinentibus, eiſdem modo & forma, ac cum clauſulis, decretis, & ordinationibus, quibus ipſi Commiſſario pro tempore exiſtenti reſeruatæ, ſeu reſeruata fuerint, etiam abſque conſenſu ſoluere habentium penſiones, ſeu obtinentium Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, dignitates, & alia beneficia huiuſmodi, dicta auctoritate reſeruare, conſtituere, concedere & aſſignare, ac etiam transferre, libere & licite valeat; reſeruationeſque & tranſlationes penſionum, ſeu fructuum, redditũum, prouentuum, iurium, obuentionum, & emolumentorum huiuſmodi, vigore præſentium facien. valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant in omnibus & per omnia, perinde ac ſi per nos, ſeu pro tempore exiſtentem Rom. Pont. de conſenſu ſoluere habentium penſiones, ſeu obtinentium Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras, dignitates, & alia beneficia huiuſmodi factæ fuiſſent, auctoritate & tenore præfatis, concedimus & indulgemus.

Habitum & locum in camera, & actibus cameralib. viſitationibuſq. carcerum, & capella, & conſiſtorio, & aliis actu publicis aſſignat.

Hodie non interuenit viſitationibus carcerum.

§. 10. Inſuper ſtatuimus & ordinamus, quod officium commiſſariatus huiuſmodi pro tempore obtinens, in Camera præfata, aliiſque actibus Cameralibus, & carcerum viſitationibus, habitum per Clericos, Præſidentem, & alios Prælatos Camerales deferri ſolitum geſtare, & in Camera præfata immediate poſt ipſum Præſidentem, ac in carcerum viſitationibus, poſt Clericum carcerum Præſidem, in Capella autem Pontificia, & Conſiſtoriis publicis, necnon proceſſionibus, equitationibus, aliiſque actibus, tam publicis quam priuatis in loco Palatij Apoſtolici Auditoribus, ac dictæ Cameræ Clericis aſſignato immediate poſt illos ſedere & incedere debeat.

Reſignandi facultatem concedit.

§. 11. Dictumque officium Commiſſariatus in fauorem cuiuſcumque perſonæ, vt præfertur qualificatæ, quandocumque ſibi placuerit reſignare, ac reſignationis huiuſmodi receptio vel admiſſio, per Roman. Pontif. ex quauis cauſa denegari vel differri, neque pro ſignatura conceſſionis eiuſdem, per huiuſmodi reſignationem vacantis quicquam vltra ſummam centum florenorum auri de Camera ab eo cui de illo ſic vacante prouidebitur exigi poſſit; quodque literæ Apoſtolicæ ſuper ſupplicatione conceſſionis dicti officij Commiſſariatus conficiendæ, etiam ſi in ea de officio Referendariatus huiuſmodi nulla eſſet facta mentio, nihilominus expediantur, tam in Cancellaria præfata quam per Cameram ſecretam, cum expreſſione conceſſionis dicti officij Referendariatus; neque poſſit aut debeat, per noſtrum & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. Datarium, ſeu quemcumque alium pro ſignatura huiuſmodi ſupplicationis, licet vim conceſſionis duorum officiorum, Commiſſariatus videlicet, & Referendariatus huiuſmodi habeat, aliquid vltra id quod ſuperius eſt expreſſum, omnino exigi, ſed ſicut per conceſſionem Commiſſariatus venit pariter conceſſio Referendariatus officiorum huiuſmodi, ſic per vnicam ſolutionẽ ſignaturę ſupraſcriptam ſit integre ſatisfactum, quaſi de vnica conceſſione.

Expeditiones pro commiſſario gratis fieri iubet.

§. 12. Vlterius, quod omnes & ſingulæ literæ Apoſtolicæ ſub plumbo, ac etiam in forma breuis, tam ſuper præſentibus quam aliis quibuſcumque gratiis, indultis, facultatibus, & conceſſionibus, tam gratiam quam iuſtitiam concernen. per præfatum Commiſſarium pro tempore exiſtentem, à nobis & ſucceſſoribus noſtris, ac Sede præfata pro tempore impetratis, ſeu etiam Motu ſimili conceſſis, omnibus & ſingulis Cancellariæ Cameræ, & Curiæ præfatarum officiis, necnon plumbo & regiſtro, ac vbilibet gratis, & abſque annatarum communium, iocalium, & aliorum quorumcumque iurium & taxarum ſolutione, ad inſtar Clericorum eiuſdem Cameræ expediri, & Reſcribendarius ad taxandas literas apoſtolicas, cum ſubſcriptione gratis pro perſona Commiſſarij generalis Cameræ Apoſtolicæ ſubſcribere, & tam ipſe quam alij Scriptores, Abbreuiatores, & Sollicitatores literarum Apoſtolicarum, necnon Cubicularij, ſcutiferi, & quicumque alij dictæ Curiæ officiales expeditioni literarum huiuſmodi pro tempore Præſidentes & Miniſtri, etiam in annatis communibus, iocalibus, & aliis iuribus Cameræ huiuſmodi participantes, eaſdem literas perſonam dicti Commiſſarij concernente, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac priuationis & ſuſpenſionis ſuorum officiorum, necnon perceptionis emolumentorum eorumdem pœnis per eos ad quos pertinuerit, & qui eas gratis ſubſcribere vel concedere noluerint; eo ipſo incurrendis, abſque aliò noſtro aut ſucceſſorum noſtrorum, & Sedis præfatæ vlteriori mandato, omnino gratis & abſque aliqua annatarum, iocalium, vel aliorum iurium prædictorum ſolutione & exactione, in omnibus & per omnia vſque ad plumbum, & alia neceſſaria incluſiue omni contradictione ceſſante expediri, ac ſubſcribi & expediri facere & permittere debeant & teneantur.

Ioffredo Lomellino Sig. Referendario, ſpeciem Commiſſariatus, cum iuriſdictionibus & emolumentis prædictis ad eius vitam concedit.

Hodie non datur ad vitam Papæ, non autem ad vitam.

§. 13. Vt autem officium Commiſſariatus huiuſmodi viro idoneo, qui rebus ad illud pertinentibus iugiter incumbat, cuiuſque virtus & induſtria nobis præcipue ſit cognita quanto citius concedatur, de dilecti filij magiſtri Ioffredi Lomellini Clerici Ianuenſis V. I. D. & in vtraque Signatura noſtra Referendarij, ac Prælati noſtri domeſtici, ſumma fide, integritate, probitate & doctrina plurimum in Domino confidentes, ipſumque Ioffredum à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes & abſolutum fore cenſentes, necnon erectionis & inſtitutionis Commiſſariatus generalis, ac quorumcumque aliorum officiorum prædictorum, necnon priuilegiorum, indultorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, & aliarum gratiarum, illis ac eorum ſingulis conceſſorum, & inde ſecutorum quorumcumque tenores, iuriumque regalium, ſalariorum, taxarum, emolumentorum, portionum panis & vini, eſculentorum & aliarum rerum per pro tempore exiſtentes Commiſſarios generales dictæ Cameræ percipi ſolitorum, & eis debitorum qualitates, quantitates, denominationes, & veros etiam annuos valores, præſentibus pro expreſſis habentes, Motu ſimili eidem Ioffredo officium Commiſſariatus huiuſmodi à primæua eius erectione ſic vacans, per eum quoad vixerit, ad inſtar aliorum officiorum Sedis, & Curiæ prædictarum tenendum, regendum, & gubernandum, cum portione panis & vini, eſculentorum, & aliarum rerum ex dicto Palatio, vt præmittitur, percipi ſolita, ac aliis illi annexis, necnon omnibus & ſingulis iuribus, iocalibus, regalibus, ſportulis, taxis, prouentibus, obuentionibus, honoribus, emolumentis, priuilegiis, exemptionibus, immunitatibus, præeminentiis, antelationibus, prærogatiuis, iuriſdictionibus, fauoribus, gratiis, indultis, & facultatibus ſupraſcriptis, & quibuſcumque aliis Commiſſariis generalibus dictæ Cameræ Apoſtolicæ hucuſque conceſſis & aſſignatis, auctoritate & tenore prædictis, concedimus & aſſignamus; ipſumque Ioffredum ad officium Commiſſariatus huiuſmodi, eiuſque liberum exercitium, ac omnia & ſingula ſupradicta, ex nunc recipimus & admittimus, ac per eos ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit recipi & admitti, receptum & admiſſum, in eis quoad vixerit manuteneri, ſibique de eiſdem integre reſponderi debere volumus & mãdamus.

Clauſula pro firmatione.

§. 14. Decernentes præſentes literas nullo vnquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quouis defectu, etiam ex eo quod intereſſe forſan habentes ad id vocati

non

non fuerint, vel ex quauis alia cauſa quantumuis legitima, vrgenti & iuridica, etiam neceſſario exprimen. notari, impugnari, inualidari, ad terminos iuris reduci, in controuerſiam reuocari, aut aduerſus illas quodcumque iuris, facti, vel gratiæ remedium impetrari poſſe, minuſque ſub ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & eum in quo antea quomodolibet erant ſtatum, reſtitutas, repoſitas, & plenarie, etiam ſub quacumque data per Ioffredum eiuſque hæredes ac ſucceſſores prædictos eligenda, reintegratas, ac de nouo conceſſas, validaſque & efficaces fore & eſſe, vimque validi & efficacis contractus, inter nos & ipſam Cameram ex vna, ac Ioffredum eiuſque hæredes & ſucceſſores prædictos ex altera partibus, rite & recte initi & ſtipulati, ac etiam vtrimque iurati habere, & perpetuo obtinere, dictamque Cameram Ioffredum, eiuſque hæredes & ſucceſſores prædictos in iuribus huiuſmodi tuendos, & ab omni incommodo, damno, læſione, lite, cauſa, & controuerſia immunes, indemnes, & exemptos conſeruandos, teneri ac obligatam eſſe & fore.

Decretum irritans.

§. 15. Sicque & non aliter, per quoſcumque Iudices & ordinarios vel delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & definiri debere, necnon irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum & defenſorum deputatio & ſanctiones.

§. 16. Quocirca venerabilibus fratribus Amerin. & Materan. Epiſcopis, ac dilecto filio cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, Motu ſimili per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Ioffredi, eiuſque ſucceſſorum prædictorum, vel alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in prædictis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta huiuſmodi ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit inuiolabiliter obſeruari, ac Ioffredum eiuſque hæredes & ſucceſſores prædictos illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes ipſos vel eorum quempiam per quoſcumque deſuper quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet & rebelles, per ſententias, cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 17. Non obſtantibus præmiſſis, ac de præſtando conſenſu in penſionibus, & iure quæſito tollendo, &c. & gratiis ad inſtar non concedendis, aliiſque Cancellariæ Apoſtolicæ regulis editis, ac etiam in craſtinum aſſumptionis cuiuſque Romani Pontificis ad ſummi Apoſtolatus apicem edendis, necnon fel. record. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, qua cauetur, ne quis extra ſuam Ciuitatem vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu Iudices à Sede prædicta deputati, extra Ciuitatem vel diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alij vel aliis vices ſuas committere præſumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, necnon quatenus opus ſit recol. mem. Symmachi & Innocentij Tertij, ac Pauli Secundi, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, ac etiam in noſtris, de rebus Eccleſiæ, ſeu Cameræ & Sedis prædictarum non alienandis, necnon ſuper reformatione, numero, & qualitatibus dictorum Referendariorum, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus, tam Apoſtolicis quam in Prouincialibus, Synodalibus & Generalibus Conciliis, ſpecialiter vel generaliter, contra præmiſſa vel eorum aliqua quomodolibet editis & edendis, necnon Eccleſiarum & Monaſteriorum, in quibus beneficia huiuſmodi forſan fuerint, ac Ordinum, Militiarum, & Hoſpitalium, etiam quorum illa exiſterint, necnon Cameræ Vrbis, officiorum, & Collegiorum prædictorum, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, vſibus, naturis, ſtabilimentis, & etiam nouis reformationibus; priuilegiis quoque, indultis, exemptionibus, immunitatibus, & literis Apoſtolicis illis, eorumque prælatibus, Capitulis, Conuentibus, Officialibus, Appaltatoribus, & quibuſuis aliis perſonis, etiam per modū ſtatuti, ac initi & ſtipulati contractus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem Apoſtolicam, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, ac quantocumque tempore innouatis. Quibus omnibus, etiamſi pro eorum ſufficienti derogatione, alias de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda aut aliqua alia exquiſita forma de hoc ſeruanda eſſet tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

§. 18. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum erectionis, inſtitutionis, conceſſionum, applicationis, appropriationis, creationis, conſtitutionis, deputationis, aggregationis, voluntatis, mandatorum, indulti, ſtatuti, ordinationis, abſolutionis, receptionis, admiſſionis, declarationis, donationis, remiſſionum, obligationis, hypothecationis, condonationis, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Sanctio pœnalis.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ, 1586. quarto Idus Octobris, Pontificatus noſtri anno 2. D. P. An. 2. 12. Octobris.

Die 7. Ianuary 1587. ſupraſcriptæ literæ Apoſtolicæ præſentatæ fuerunt in plena Camera Apoſtolica, & ſucceſſiue admiſſæ ac regiſtratæ lib. primo Signaturarum S.D.N. penes me infraſcriptum dictæ Cameræ Not. Admiſſio & regiſtratio in Cam. Apoſt.

Tydeus de Marchis.

Damnatio contractuum Societatis, ſecuritatem capitalis, aut certam reſponſionem, aut aliter vſurariam prauitatem continentium. XLV.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam. Edita An. D. 1586.

Deteſtabilis auaritiæ ingluuies, & inſatiabilis lucrandi cupiditas maiorum omnium radix, vſque adeo excæcat mortalium mentes, vt multi auide lucro inhiantes, in laqueos & inſidias diaboli miſere incidant, irrepit enim verſute & callide antiquus humani generis hoſtis per varios dolos & fallacias, & incautos homines quæſtus dulcedine captos ac delinitos opprimit, atque eo perducit, vt ſe ipſos in vſurarum voraginem, Deo hominibuſque odioſam, ſacris canonibus damnatam, & Chriſtianæ charitati contrariam fœde immergant, & dum vanas & terrenas diuitias quærunt, veras ac cœleſtes amittant, ſicuti nuper cum magno dolore audi- Compendium pactorum illicitorum, quæ in contractibus ſocietatis apponi contingit.

audiuimus, hoc malum in quaſdam Prouincias peruaſiſſe. Nam multi ſpecioſum & honeſtum ſocietatis nomen, ſuis fœneratitiis contractibus prætexendo, hoc quaſi colore & fuco, mercatoribus, opificibus, negociatoribus, & aliis perſonis, ſuper eorum mercibus, officinis, tabernis pannariis, aliiſque rebus ac bonis, pecunias ſuas, aut alias res ſocietatis nomine conferunt; vel greges, armenta, aut certa animalia agricolis, ſeu terrarum cultoribus, paſtoribus, aliiſque ruſticis, ſeu quibuſuis perſonis dant in ſocietatem ſiue ad ſoccidam, vt vocant, ea conditione, vt ſors ipſa, ſeu caput, quod vulgo dicitur capitale, tam pecuniarum quam animalium & rerum, ſaluum ſemper & integrum exiſtat pro eo, qui non induſtriam aut operas, ſed pecunias, animalia, aut res huiuſmodi in ſocietatem confert, vtque omne periculum & damnum ab altero ſocio recipiente ſuſtineatur, contra æquitatem & ſocietatis iuſtitiam diuerſimode paciſcuntur; eoſdemque ſocios cum quibus contrahunt, plerumque pauperes & egenos, ſuoque labore & induſtria victitantes, ad ſortem ſeu capitale reſtituendum, quicumque tandem caſus, & rerum euentus conſequatur, pacto & obligatione obſtringunt, ſimulque etiam certam lucri quantitatem & ſummam, veluti tot pro quolibet centenario, in ſingulos annos aut menſes per alterum ſocium, durante ſocietate ſoluendam, præfiniunt ac præſcribunt; eamque ſummam & quantitatem non ſubductis rationibus accepti & expenſi, quod in codices ſeu tabulas ſocietatis referri ſolet, neque facto calculo vel computo, pro ipſius lucri vel damni modo variabilem, ſed laborem & curam computandi & calculandi ſe inuicem remittere & renunciare aſſerentes, quouis tempore certam conſtituunt.

Damnatio illicitarum pactionum in ſocietatibus apponendarum.

§. 1. Proinde nos qui hoc potiſſimum munus, noſtræque paſtoralis ſolicitudinis maxime proprium arbitramur, vt gregem Dominicum fidei noſtræ creditum ab offenſione, & æternæ vitæ diſcrimine tutum, in viam ſalutis, cœleſti gratia adiutrice, dirigere nitamur, huiuſmodi morbi contagionem antequam in communem fidelium perniciem latius ſerpat, quantum Deo fauente poſſumus, tollere cupientes, de attributæ nobis Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione damnamus & reprobamus omnes & quoſcumque contractus, conuentiones, & pactiones poſthac ineundos ſeu ineundas, per quos ſeu quas caueatur perſonis, pecunias, animalia, aut quaſlibet alias res ſocietatis nomine tradentibus, vt etiam ſi fortuito caſu quamlibet iacturam, damnum, aut amiſſionem ſequi contingat, ſors ipſa ſeu capitale ſemper ſaluum ſit, & integrum à ſocio recipiente reſtituatur, ſiue vt de certa quantitate vel ſumma in ſingulos annos aut menſes, durante ſocietate reſpondeatur. Statuimuſque huiuſmodi contractus, conuentiones, & pactiones, vſurarios & illicitos poſthac cenſeri debere, atque in poſterum non licere iis, qui pecunias vel animalia, aut alias res in ſocietatem tradent, de certo lucro, vt præfertur, percipiendo, inter ſe paciſci & concordare; neque etiam, ſiue ad certum ſiue ad incertum lucrum conuenerint, ſocios qui ea recipient, ad ſortem ſeu capitale ſaluum & integrum, vbi illud caſu fortuito perierit, vel amiſſum erit, reddendum, quouis pacto aut promiſſione ſibi obligare. Ac ne de cetero ſocietates ineantur ſub huiuſmodi pactis & conditionibus, quæ vſurariam prauitatem ſapiunt, diſtricte interdicimus & prohibemus.

Forma ſocietatum de cetero contrahendarum.

§. 2. Sed potius cuncti nouerint ſocietates huiuſmodi, cum in poſterum vnus pecuniam, animalia, aut alias res & bona, alter vero operam vel induſtriam confert, pure, ſincere, & bona fide ſicut decet, iuſtis & æquis conditionibus & pactis, ſecundum iuris diſpoſitionem, ac ſine vlla prorſus fraude, palliatione, aut vſurariæ prauitatis labe aut ſuſpicione, ineundas ſeu contrahendas eſſe; ita vt non ad certam ſummam aut quantitatem, ab omni periculo & damno, vt præfertur immunem, lucri nomine perſoluendam, neque ad capitale, ſi caſu fortuito perit, reſtituendum, ſocius accipiens teneatur. Si vero finita ſocietate ipſum capitale extat, ei qui illud in ſocietatem contulerit, reſtituatur, niſi ſocio recipienti fuerit communicatum, aut aliter inter ipſos contrahentes, ſuper eo legitime conuentum ſit. Ac præterea iidem contrahentes, fructus, expenſas & damna in commune conferant, & prout æquum & iuſtum fuerit, ſibi communicent atque diuidant.

§. 3. Decernentes, ſiqui contractus, conuentiones, & pactiones in futurum contra noſtram huiuſmodi prohibitionem de facto initi fuerint, nullam ex eis, tamquam per hanc eamdem conſtitutionem noſtram, damnatis & reprobatis, etiamſi iuramento, aut in forma Cameræ Apoſtolicæ, vel alias quomodolibet roborati fuerint, obligationem ciuilem aut naturalem oriri, nullamque actionem realem aut perſonalem, aut iudicis officium, neque aliud quodcumque ius cuiquam competere, neque quo ad ſortem, ſeu capitale integrum recuperandum, quo caſu fortuito perierit, aut amiſſum erit, neque quoad certas ſummas & quantitates in ſingulos annos aut menſes lucri ſocialis nomine promiſſas.

Contrauenientium pœna.

§. 4. Siqui vero in poſterum ſub prædictis conditionibus & pactis contrahere temere præſumpſerint, aut prætextu ſimilium contractuum, conuentionum, & pactionum ſocietatis nomine initorum, qui huc uſque durant, ad exactionem, dictæ ſortis, ſeu capitalis, ſiue illius pretij & valoris, poſtquam illud in toto vel in parte caſu fortuito perierit, aut amiſſum ſit, aut certæ ſummæ vel quantitatis annuæ, aut menſtruæ ſibi promiſſæ in futurum, procedere auſi fuerint, eos vniuerſos & ſingulos in pœnas contra manifeſtos vſurarios & fœneratores, a ſacris Canonibus & Conciliis generalibus latas & promulgatas, eo ipſo incurrere, & contra illos, vti manifeſtos vſurarios & fœneratores, via iuris, aliiſque opportunis remediis procedi poſſe & debere.

Decretum irritans.

§. 5. Sicque ab omnibus cenſeri, & ita quoad præmiſſa vniuerſa & ſingula per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, ac Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vt iuque iudicari & definiri debere, necnon irritum & inane, ſi ſecus ſuper his per quoſcumque quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio & facultates executorum huius conſt.

§. 6. Mandamus vero vniuerſis & ſingulis locorum Ordinariis, per quaſcumque Prouincias & Regna Chriſtiani Orbis conſtitutis, & quibuſuis noſtris & Sedis Apoſtolicæ, etiam de latere Legatis ac Vicelegatis, ceteriſque officialibus, præſertim Prouinciarum & locorum Status noſtri Eccleſiaſtici, vt in ſuis quiſque Ciuitatibus, diœceſibus, Prouinciis & locis præſentem noſtram conſtitutionem publicari, & inuiolate obſeruari curent, & contra perſonas, quæ in futurum, præter & contra prohibitionem hanc noſtram paciſci, aut exigere auſæ fuerint, tamquam publicos vſurarios & fœneratores per viam accuſationis vel denunciationis, aut inquiſitionis, & ex mero officio, prout eis videbitur, procedant, reoſque culpabiles repertos, condignis pœnis, vt ſupra dictum eſt, afficiant; inuocato etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogat.

§. 7. Non obſtantibus quarumcumque Ciuitatum, Prouinciarum & locorum, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis, quorumcumque tenorum exiſtant, ſiue per modum conſtitutionis & legis perpetuæ quomodolibet conceſſis, etiam ſæpius approbatis & innouatis; quæ omnia nolumus cuiquam de cetero ſuffragari.

Iuſſio publicandi hanc bullam.

§. 8. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, neue aliquis earum ignorantiam prætendere valeat, volumus vt illæ in valuis Baſilicarum Principis Apoſtolorum de Vrbe, & S. Io. Lateranen. & Cancellariæ Apoſtolicæ, atque in acie Campi Floræ, per aliquem ex noſtris curſoribus de more publicentur, dimiſſis & affixis earum exemplis in acie & valuis prædictis.

Fides tranſumptorum.

§. 9. Earumque tranſumptis etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra illud, vbique gentium & locorum habeatur quæ eiſdem originalibus haberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

Dat.

D. P. An. 2. die 21. Octob.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſexto, 12. Kal. Nouembris, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſexto, indictione 14. die vero primo 25 menſis Octobris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. anno eius 2., retroſcripta litera Apoſtolica, lecta, & publicata fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſa in portis ſeu valuis Baſilicarum Sancti Ioannis Lateranenſis, & Sancti Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellaria Apoſtolica & in acie Campi Floræ per nos Claudium Mongeat, & Nicolaum Taglierttum Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſores.

Alex Parabiac. Mag. Curſ.

XLVI. De temeraria tori ſeparatione, ac publicis adulteriis, ſtupris, & lenocinijs, in quibuſdam caſibus ſeuerius in Alma Vrbe puniendis.

Quoad lenocinia, & ſtupra in Vrbe contingentia vide etiam in Pauli IV. conſt. 18. ſup. Sanctiſſimus.

Quo vero ad inceſtus qui in ſtatu Eccleſiaſtico euenirent habes infra in conſt. 54. *Volentes.*

Edita An. D. 1586.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

AD compeſcendam quantum in nobis eſt, carnis in laſciuiam prolabentis petulantiam, præcipue vero continendos in officio ſanctiſſimis pudicitiæ & honeſtatis legibus ſubditos noſtros, ſit enter omnem curam & ſolicitudinem adhibemus. Nam & hoc ipſum arbitramur paternæ charitatis & prouidentiæ proprium, maximeque congruum munus, exquiſita quadam diligentia, noua quotidie remedia & ſubſidia comparare, quibus à Chriſtifidelibus peccati & ſcandali occaſionem, Domino adiuuante, ſubmoueamus; & occurrendum eſt vehementiori ſtudio, vt nequaquam inoleſcant in publicæ honeſtatis dedecus pudoris, & Chriſtianæ diſciplinæ detrimentum ac animarum perniciem, grauiorum quorumdam flagitiorum corruptelæ, quale eſt adulterium, diuinis humaniſque legibus damnatum, præſertim ſi publico ſcandalo impudenter committatur, per quod ſanctum matrimonij fœdus, Deo auctore, iunctum ſacrilege violatur, cum tamen illud oporteat caſte & religioſe cuſtodiri, dicente Apoſtolo: Honorabile connubium in omnibus, & torus immaculatus ac coniuges mutua ſe debeant charitate diligere, eodem Apoſtolo monente: Viri diligite vxores veſtras, ſicut & Chriſtus dilexit Eccleſiam & ſe ipſum tradidit pro ea. Et iterum Mulieres ſubditæ eſtote viris ſicut oportet in Domino: Viri diligite vxores veſtras, & nolite amari eſſe ad illas.

Adulteriorũ increatio.

§. 1. Inuigilandum quoque nobis eſt, vt auertamus à Chriſtifidelibus diuinæ maieſtatis iram, indignationem, atque flagella, quæ propter huiuſmodi fœda carnis peccata & ſcelera, in filios diffidentiæ, præſertim vero in violatores alieni tori grauiſſima diuinitus immitti ſolent, quemadmodum ſacrarum teſtimonio ſcripturarum, tum varijs ſucceſſibus, permultiſque exemplis comprobatur, tum vel maxime ex iis, quæ Pharaoni Ægypti Regi, & Abimelech Regi Geraræ, quod Saram Abrahæ vxorem abduxiſſent, ſignis clarioribus euenerunt, præter æternæ damnationis pœnam, quam ijdem miſerabiliter incurrunt. Nam ſicut idem pronunciat Apoſtolus: Adulteros & fornicatores iudicabit Deus. Et ſi vlla vmquam tempora fuerunt, quæ iudiciorum, & legum ſeueritaté requirerent, certe hæc ipſa temporum conditio, qua nos Deus ad Eccleſiæ ſuæ gubernacula vocauit, hoc vel maxime expoſcit. Nam, vt eſt fragilis & fluxa mortalium natura, & ad malum prona, niſi diuina bonitas adiuuet, & eorum qui præſunt, frenum cohibeat: ita plurimis ab hinc annis propter nimiam ipſorum malitiam, deprauatamque peccandi conſuetudinem, & effrenatam audaciam, vitiorumque licentiam, improbi homines tantum ſibi ſumpſerunt, vt ſperarent quicquid eis libitum eſſet, id ſe impune perpetrare poſſe. Igitur poſt repreſſam ſceleratorum audaciam, qui cædibus & latrocinijs ditionem Eccleſiaſticam, atque adeo ſuburbana loca vexabant, nunc etiam in Vrbe, vt quod æque neceſſarium eſt inde ſumamus initium, corroboranda fides connubialis, comprimendæ publicæ præſertim mœchantium libidines, & alienis coniugijs inſidiantium impudens nequitia coercenda, legitimæ ſobolis honeſtæ propagationi conſulendum, & aqua diſſoluta aut dilapſa fluxerunt, ſeueris legibus vincienda ſunt; præcipueque curandum ne qui Ciues, aut incolæ ſanctæ huius, & ſacerdotalis Ciuitatis flagitiorum turpitudine, per varias machinationes & fraudes diabolico aſtu adinuentas polluantur, ſed ab eorum commercio praui abuſus & publicæ ignominiæ labes, noſtris potiſſimum temporibus exterminentur, & perpetuo exulent, ac potius hæc Alma Vrbis noſtra omni virtutum genere florens, pura & immaculata luceat ſplendore & munditia honeſtatis ſuæ, omneſque externas gentes ad ſui imitationem conuertat. Id enim poſtulat ipſius Vrbis ſanctitas & religio, quæ Sanctorum Apoſtolorum & innumerabilium Martyrum ſanguine conſecrata, atque adeo perfuſa eſt, vt quoquo pedem quis ponat, credere poſſit ſe venerandos eorum cineres calcare. Id præterea requirit dignitas ipſius Ciuitatis, quæ noſtra propria ſedes caput Orbis, & Religionis effecta, benigne excipit gremio ſuo quaſi communis patria omnes vndique nationes ex remotiſſimis regionibus, & vltimis terris ad eam confluentes. Id denique exigit communis vtilitas vniuerſi populi Chriſtiani vt obſtructo ore impiorum, aduenæ petentes hinc diſciplinam, mores, regulam, normamque viuendi, ſpiritualis ædificij non minus quam materialium operum ſtructuram admirentur, vt antique exemplis meliores effecti ad ſuos reuertantur. Proinde ad ſeruandam mutuam inter coniuges perpetua fide & concordia ſocietatem & ad publicæ honeſtatis pudorem illibate tuendum, ſuper infraſcriptis capitibus præſenti noſtra, in eadem Vrbe dumtaxat perpetuo valitura conſtitutione duximus prouidendum.

Cõiuges temere ſe à communi cohabitatione, & coniugali toro ſeparantes arbitrio Iudicis puniantur.

§. 2. Primum igitur cum matrimonium indiuiduam vitæ conſuetudinem continere debeat, idque non ſolum naturali iure, ſed etiam diuino manifeſtius comprobetur, dum dicitur: Relinquet homo patrem ſuum, & matrem, & adhærebit vxori ſuæ & erunt duo in carne vna; & Chriſtus Dominus noſter in Euangelio ſubiungat: Itaque iam non ſunt duo, ſed vna caro; quod ergo Deus coniunxit, homo non ſeparet. Ac denique teſtetur Apoſtolus: Sacramentum hoc magnum eſſe in Chriſto, & in Eccleſia. Et propterea nefas ſit coniuges fideles ſe propria voluntate, aut arbitrio à coniugali toro ſeparare, niſi ex cauſa à ſacris canonibus permiſſa, & auctoritate ac iudicio Eccleſiæ cognita & probata. Idcirco ne quis in poſterum huiuſmodi facinus impune committat, vel attentare audeat, Apoſt. auctoritate ſtatuimus, & ordinamus, vt coniuges, qui, quæue indiſſolubilem matrimonij nexum diuina lege copulatum contemnentes, ſine Eccleſiæ iudicio, ſeu Eccleſiaſtici iudicis ſententia, propria temeritate à communi cohabitatione diſceſſerint, aut ſe à coniugali toro ſeparare præſumpſerint, arbitrio iudicum pro exceſſuum grauitate puniantur.

Maritus iudicis auctoritate tori ſeparationem obtinens, & deinde impudicam vitam ducens, ita vt appareat, quod ſeparationem affectauit, vt luxurioſe viueret pœna vltimi ſupplicij plectatur.

§. 3. Sed & ſi per ſententiam iudicis Eccleſiaſtici ſeparatio facta fuerit, ne ipſi coniuges ſacrorum canonum, & publica iudicum auctoritate abutentes, delinquendi & adulteria committendi occaſionem ſumant, ſtatuimus & decernimus, maritum qui dolo aut fraude, ſine alia quauis occaſione vel cauſa, etiam ſecundum iuris Canonici diſpoſitionem, ſeparationem tori ab vxore ſua affectauerit, procurauerit, & obtinuerit, ſeque à cohabitatione vxoris cum effectu ſeparauerit, ac poſt à ſe abiectam vel amotam vxorem, pellicem vel concubinam palam induxerit & retinuerit, aut cum ſcortis & meretricibus, & aliis mulieribus impuram vitam duxerit, adeoque impudenter ſe volutauerit in cœno luxuriæ, & adulterijs, vt vel ex eo ſatis conſtet ipſum ad exercendam liberius libidinem ſuam ſe ab honeſtiſſimo matrimonij iugo exoluen-

di cauſam de induſtria quæſiuiſſe, pœna vltimi ſupplicij plectendum eſſe.

Vxor quæ ſeparationem obtinuerit, impudiceque poſtea vixerit, & complura adulteria cõmiſerit, aut palam quæſtũ fecerit, eandem pœnam incurrat.

§.4. Similiter vxorem, quæ inſtigante antiquo pacis & pudicitiæ hoſte, ſub prætextu morum, ſæuitiæ, furoris, vel inſaniæ, impotentiæ coeundi, maleficij, aut alterius canonici impedimẽti vel alicuius delicti marito ſuo obiecti, aut alias quoquomodo ſuſcitatis contra maritum diſcordiis ac diſſidiis, etiam ad id via iuris procedendo, ſubterfugium obedientiæ maritalis improbe exquiſierit, & frænum ac iugum viri ſui excutere, ſeque ab illo eximere procurauerit aut certe culpa ſua marito petendæ ſeparationis cauſam præbuerit, & poſtea quã à connubiali toro iudicio Eccleſiæ ſeparata extiterit, quaſi auctoritate legum & iudiciorum ſuæ luxuriæ explendæ occaſionem nacta, ſe ſcãdaloſæ & impudicę vitæ dederit, & complura, ac cum diuerſis perſonis adulteria perpetrauerit, aut ſe in prædam adulterorum turpiter commaculandam publice expoſuerit, ſiue palam quæſtum fecerit, eadem pœna vltimi ſupplicij puniri volumus.

Vxor quæ ex aliquo loco, per Iudicem ſibi aſſignato aufugerit, & impudice vixerit, eadem pœna cæteris puniatur.

§. 5. Quod ſi pendentibus huiuſmodi litibus & controuerſiis, ſuper ſeparatione vel diuortio, aut ſubſecuta, vt præmittitur, tori ſeparatione, vxor ipſa arbitrio Iudicis, ad quẽ ſpectauerit in Monaſterio aliquo Monialium, aut certe in aliquo tuto, & honeſto loco, ſiue apud aliquas probas, honeſtas, & non ſuſpectas perſonas depoſita & collocata fuerit (ſuper quo etiam, vt id magna adhibita cautione, & ſine aliquo periculo aut ſuſpicione circumſpecte fiat, Iudicis ipſius conſcientiam oneramus, ſtatuimus vt ipſa vxor ſic depoſita & collocata, ſi è Monaſterio ſine licentia ſui Iudicis, violata clauſura exiuerit, ſiue à cuſtodia & cura, vel alio honeſto loco ſibi per Iudicem aſſignato, temerario auſu aufugerit, & vitam impudicam & inhoneſtam duxerit, eadem etiam pœna plectatur.

Ad hoc vide bullam Pauli II. ſup.

Qui vt virginem vel cõiugatam cognoſceret, patrem aut matrem vel ſororem, &c. carcerari fecerit, illãque ſtuprauerit vel adulterauerit eadem pœna plectatur.

§. 6. Præterea eum, qui virginem aliquam, aut alienam vxorem ſtupro, ſiue adulterio corrumpat aut polluat, eius patrem aut matrem, fratrem ſiue ſororem, aut maritum aliamue perſonam, ſub cuius cura, tutela, cuſtodia vel poteſtate illa exiſtit, prætextu cuiuſuis cauſæ ciuilis, criminalis, aut mixtæ, etiam ad procuratoris Fiſci inſtantiam in carcerem detrudi, directe vel indirecte procurauerit, & ea occaſione deinde virginem illam ſiue vxorem alienam ſtuprauerit, aut adulterauerit, cum & is quoque ſuæ prauæ concupiſcentiæ explendæ cauſa, publica legum & Magiſtratuum poteſtate impudenter abutatur, & ſub colore iudicij, innocentes atque incautos opprimat, dicta quoque pœna ſtatuimus puniendum.

Parentes aut mariti ſuas ſuas, vel vxores ad palam luxurioſe viuendum, inducentes eadem pœna puniantur.

§. 7. Ac poſtremò etiam in patrem, matrem, aut virum, qui quæue ſuæ filiæ virginis pudorem, aut propriam vxorem in prædam alienæ libidinis tradiderit, & re ipſa proſtituerit, aut induxerit vt contra ius & fas ſtupra & adulteria, quæſtus aut alia quauis cauſa palam exerceat, pœna eadem volumus animaduerti.

Contra alios Adulteros, Lenones, &c. antiqua iura ſeruentur.

§. 8. Antiquis tamen iuribus contra ceteros adulteros & adulteras, lenones & lenas, ac ſtupra & huiuſmodi facinora perpetrantes promulgatis, alias in ſuo robore permanſuris.

Coniugatæ palam impudice viuentes reſipiſcant, aliòquin pœnas tradictas incurrent.

§. 9. Ceterum quemadmodum hac noſtra conſtitutione id nobis propoſitum eſt, vt ſiquos homines in poſterum, honeſtatis ac diuinæ legis interdum obliuio cœperit, eos ſaltim ſupplicij metus, à flagitiis ſceleribuſque deterreat; ita hodie tales nullos eſſe vehemẽter optamus. Quod ſiquæ forte ſint coniugatæ, quæ palam impudice ac turpiter viuant, iis nouem dumtaxat dierum ſpatium, poſt huius conſtitutionis publicationem ad reſipiſcendum damus; intra quod tempus, ſi velint redire ad cor, venerabilem fratrem noſtrum Iacobum Epiſcopum Portuenſem Cardinalem Sabellum, noſtrum in prædicta Vrbe Vicarium, eius Vicesgerentem adire debeant, eiſque polliceri ſe deinceps pudicam vitam acturas, & aut cum ſuis viris cohabitaturas, aut honeſto in loco, vbi ab ipſis iudicibus, vt ſupra dictum eſt, collocatæ ſeu depoſitæ fuerint permanſuras. Quo termino elapſo, contra ſic vt ſupra delinquentes, ad pœnas prædictas omnino procedi mandamus.

Decretum irritans.

§. 10. Decernentes ſic per quoſcumque iudicari debere, irritumque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Iudicum ſæcularium facultas procedendi contra delinquentes.

§. 11. Et nihilominus mandamus vniuerſis & ſingulis dictæ Vrbis iudicibus ordinariis pro tempore exiſtentibus quibus contra reos talium criminum, aut quoad cauſas huiuſmodi iuriſdictio competit, vel in futurum competet, vt curent præmiſſa omnia iuxta præſentium literarũ continentiam & tenorem firmiter & inuiolate perpetuis futuris temporibus obſeruari, & contra criminoſos, ac delinquentes prædictos vtriuſque ſexus inquirant & procedant ac in eos iuxta præmiſſa culpabiles repertos, prædictis pœnis, vt ſupra diſpoſitum eſt, animaduertant, contumaces, rebelles, & inobedientes, eiſque auxilium, conſilium, vel fauorem quomodolibet præſtantes, per opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ac adhibito, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogat.

§. 12. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. dictæ Vrbis ſtatutis, reformationibus & cõſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſt. Populo Rom. vel Curialibus, aut aliis perſonis, etiam Motu proprio & conſiſtorialiter, ſeu alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, & quibuſlibet aliis indulgentiis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri & de quibus quorumque totis tenoribus habenda eſſet in eiſdem noſtris literis mentio ſpecialis. Quæ omnia nemini volumus aduerſus præmiſſa, in aliquo ſuffragari, atque illis ad effectum earumdem præſentium dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, vt ipſarum præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra illud habeatur, quæ eiſdem originalibus haberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Forma & effectus publicationis conſt.

§. 13. Quodquæ eædem præſentes ad valuas Lateran. & Principis Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarum, ac in acie Campi Floræ, de more publicentur, affixis & dimiſſis inibi earum exemplis, quodque poſt decem dies, ab huiuſmodi publicatione numerandos, ſtatim incipiant, vnumquemque arctare, perinde ac ſi perſonaliter omnibus intimatæ forent, cum non ſit veriſimile à quoquam id ignorari, quod tam patenter cunctis fuerit intimatum.

Sanctio pœnalis.

§. 14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatutorum, ordinationis, onerationis, decretorum, mandati, derogationis & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 1. die 30. Octo.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno incarnationis Dominicæ 1586. 3. Cal. Nouemb. Pont. noſtri Anno 2.

Publicatio

Anno à Natiuitate D. 1586. indict. 14 die vero 3. menſis Nouembris. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris & D.N.D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno 2. retroſcripta literæ Apoſt. lecta affixa & publicata fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſa in valuis ſeu portis Baſilicarum S. Io. Lateranen. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancell. Apoſt. per nos Ioannem Burlerault, & Octauium Taliettum S.D.N. Papæ Curſ. necnon in acie Campi Floræ, per eoſdem curſores.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

XLVII.

Iuriſdictio Iudicis cauſarum, beneficialis confidentiæ & ſimoniæ, & cum eis connexitatem habentium, in Romana curia mouendarum, aut per appellationem à Iudicibus extra Curiam introducendarum.

De eiuſmodi materiis attende extrauag. 2. Cum deteſtabile *Paul. II. de Simon. & conſt. 85. Pij IV.* Romanum. *ſup. to. 2. atque Pij V. conſt. 85.* Intolerabilis. *to. 2. cum ibi notatis, & etiam hic inf. conſt. 61.* Paſtoralis *vbi conſtitutiones dictorum*

rum Pij IV. & Pij V. extenduntur ad Regnum Galliæ.

Edita An. D. 1586.

S I X T V S   E P I S C O P V S,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Prœmium.

Diuina Dei prouidentia, quæ cunctorum fidelium cœtum per diuerſa tribunalia ſtatuit in rectitudine gubernandum, in ſupremo iuſtitiæ throno, meritis licet imparibus conſtituti, nunc in muneribus & officiis ad ipſius iuſtitiæ cultum inſtituendis, nunc pro perſonis idoneis ad illa aſſumendis, & condignis titulis decorandis, aciem noſtræ mentis ſedulo conuertimus, & quæ ad officiorum & perſonarum huiuſmodi ſtabiliendam iuriſdictionem, ſalubremque directionem pertinere noſcuntur ne propter varios diuerſorum Iudicum & Tribunalium concurſus, & varias procedendi formas deſuper dubitari contingat, ex paſtoralis noſtri officij debito conſtituimus, ac in his eiuſdem officij noſtri partes fauorabiliter impartimur; prout rerum & cauſarum circumſtantiis debite penſatis, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Pij IV. Pij V. conſtitutiones citat. ſuma dicata hoc in rubr.

§. 1. Cum itaque alias fel. rec. Pius Papa V. prædeceſſor noſter omnium cauſarum confidentialium pro tempore mouendarum cognitionem & deciſionem, ac literarum Apoſtolicarum à piæ mem. Pio IV. etiam prædeceſſore noſtro ſuper huiuſmodi confidentiis emanatarum, executionem ſibi & ſucceſſoribus ſuis reſeruauerit & poſtmodum ob varias & cõtinuas pro tempore exiſten. Rom. Pont. in grauiſſimis & arduiſſimis totius Reipublicæ Chriſtianæ negociis occupationes, cauſæ ipſæ in Rom. Cur. pro tempore motæ & introductæ per particularem Iudicem, ex delegatione Apoſtolica, audiri, decidi, & cognoſci conſueuerint, ipſe autem Iudex nedum ſolo Rom. Pontificis nutu amouibilis, ſed etiam ſibi contra ordinarios collatores Epiſcopos, & alios ſuperiores Prælatos hac confidentiali labe plerumque infectos, procedendi facultas præcluſa exiſtat, qui etiam in huiuſmodi cauſarum proſecutione, vt plurimum deleguntur, diuerſæ ſimoniacæ prauitates, & aliæ illicitæ pactiones, quæ licet ex iſtis confidentiis reſultent, ſeu illis mixtæ & coniunctæ ſint, tamen à nonnullis prætenditur eas ſub facultatibus præfato Iudici conceſſis, minime comprehendi, nec in illis ab ipſo ſine ſpeciali Sedis Apoſt. reſcripto poſſe procedi. Vnde fit vt modo ipſius Iudicis mutatione, quæ interdum contingit, nunc facultatum ſuarum anguſtia, ac etiam delinquentium cauillationibus & ſubterfugiis eiuſdem Iudicis auctoritas ſæpius illudatur, ac ea quæ ad purgandam hac contagione Dei Eccleſiam à dictis prædeceſſoribus ſapientiſſime ſunt ſancita, vt plurimum debito effectu careant, in animarum perniciem, & ſcandalum plurimorum.

Erectio officij Auditoratus cauſarum confidentialium.

§. 2. Nos huiuſmodi incommodis, pro noſtri paſtoralis officij debito obuiare cupientes, operæpretium fore duximus præfati Iudicis perſonã, ſpeciali titulo & denominatione, illiuſq; iuriſdictionem ampliare, vt in tribunali ſuo, tum iudicia, tum cetera ad id munus pertinentia perpetuo ſtabiliantur, ac ad certum debitumque finem ordinentur, necnon literarum & conſtitutionum Pij Quarti & Pij Quinti prædeceſſorum huiuſmodi, ac præfatorum aliorumque priuilegiorum, indultorum, gratiarum, & facultatum pro tempore exiſtenti Iudici cauſarum confidentialium huiuſmodi conceſſarum, ac ſententiarũ deſuper forſan latarum, & inde ſecutorum quorũcumq; tenores, necnõ litium & cauſarũ huiuſmodi ſtatus & merita, nomina & cognomina collitigantium, præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione & certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, vnum officium Auditoratus generalis quarumcumque confidentialium, etiam ſimoniacam prauitatem, & quamcumque aliam illicitam pactionem inducentium, ſeu connexitatem aliquam cum confidentia habentium, rerumque omnium inde reſultãtium, pro vno generali illarum Auditore, qui omnium & ſingularum cauſarum huiuſmodi ordinarius Iudex exiſtat, & officium ipſum ad eius vitam obtinere illudque in noſtris & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis manibus quandocumque reſignare, licite poſſit, ad inſtar aliorum Romanæ Curiæ & dictæ Sedis officiorum vacabilium & reſignabilium, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, perpetuo erigimus & inſtituimus.

Emolumentorum & redditum aſſignatio.

§. 3. Ibique ſic erecto & inſtituto pro illius dote, decimam partem omnium & ſingulorum fructuum, redditLum, prouentuum, iurium, obuentionum, ac etiam diſtributionum quotidianarum, etiam ſolis præſentibus & diuinis officiis intereſſentibus dari, & per eos percipi ſolitarum, & aliorum quorumcumque emolumentorum, ac etiam penſionum annuarum, cum interuentu confidentiæ, vel alias ſimoniaca aut alia illicita pactione interueniente, ſeu quæ commiſſis confidentiis aliquam dependentiam vel connexitatem habeat, indebite perceptorum, ad quorum reſtitutionem quoſcumque per ipſius Auditoris ſententiã condemnari, etiamſi poſtmodum per alios Iudices cauſam fortaſſe reuideri, & dictam ſententiam confirmari ſeu reformari, ac etiam ſuper quibus, poſt litem deſuper in officio huiuſmodi intentatam, quomodolibet componi, vel alias concordari contigerit. Necnon omnia & ſingula alia iura, ſalaria, regalia, & emolumenta quæcumque, ordinaria & extra ordinaria, vndecũq; & quomodocumque prouenientia, etiam ſportulas, vel alia quocumque nomine nuncupata, quæ Iudices cauſarum confidentialium huiuſmodi in dicta Curia pro tempore deputati, quomodolibet, & quocumque titulo vel cauſa habere conſequi, lucrari, & percipere conſueuerunt, ſeu etiam potuerint ac debuerint, cuiuſcumque qualitatis, quantitatis & valoris fuerint, auctoritate & tenore præſentis, etiam perpetuo applicamus & appropriamus.

Priuilegiorũ omnium quæ veri familiares Pontificis continuique commenſales Prælati domeſtici Sediſque Apoſt. notarij habent conceſſio.

§. 4. Necnon quod de cetero pro tempore exiſtens Auditor prædictus, ſtatim à die conceſſionis ſibi de huiuſmodi Auditoratus officio, dicta auctoritate factæ, ſit & eſſe cenſeatur, noſter & pro tempore exiſten. Rom. Pont. verus, indubitatus, & non fictus familiaris, continuus commenſalis & Prælatus domeſticus, ac dictæ Sedis notarius, aliorumque familiarium continuorum commenſalium, nobis & dicto Rom. Pontifici in Palatio Apoſt. ſeruientium, ac Prælatorum domeſticorum & eiuſdem Sedis notariorum numero & conſortio fauorabili aggregatus, ac pro vero, indubitato, & non ficto, noſtro & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. familiari, continuo commenſali & Prælato domeſtico, Sediſque huiuſmodi notario haberi & reputari debeat, habituque & inſigniis dictorum Prælatorum & notariorum per quamcumque perſonam in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutam, quam ad hoc duxerit eligendam ſibi recepto prius ab eo fidelitatis & obedientiæ ſolito iuramẽto, exhibendis & conferendis, omnibuſque & ſingulis ac prorſus ſimilibus priuilegiis, præeminentiis, indultis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, facultatibus, honoribus, antelationibus, prærogatiuis, fauoribus, indultis, conceſſionibus & gratiis, tam ſpecialibus quam temporalibus, quibus ceteri noſtri & pro tempore exiſten. Rom. Pont. veri indubitati, & non ficti familiares, continui commenſales, ac Prælati domeſtici, dictæque Sedis Notarij, etiam de numero participantium exiſtentes, etiamſi habitum & rochetum notariorũ Sedis huiuſmodi non deferat, de iure, ſtatuto, vſu, conſuetudine, vel aliquo etiam ſpeciali priuilegio, aut alias quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, gaudere poſſint, & poterunt quomodolibet in futurum, in iudicio & extra, ac vbique locorum abſque aliqua prorſus differentia non ſolum ad illorum inſtar, ſed pariformiter & æque principaliter in omnibus & per omnia, perinde ac ſi eidem Auditori pro tempore exiſtenti ſpecialiter & expreſſe per præſentes conceſſa fuiſſent, ſine tamen ipſorum Prælatorum domeſticorum & notariorum de numero participantium præiudicio, vti, potiri, & gaudere libere & licite poſſit & valeat.

Iuriſdictionis cognoſcendi qualcumque cauſas confidentiales, &c. conceſſio.

§. 4. Ipſeque Auditor pro tempore exiſtens omnes & ſingulas dictarum confidentiarum & ſimoniacam prauitatem, vel quamuis aliam illicitam pactionem inducentium, ſeu aliquam dependentiam vel connexitatem habentium, rerumque omnium inde reſultantium cauſas huiuſmodi in eadem Curia quomodocumque & qualitercumque ac alias qualcumque perſonas, etiam Cardinalatus

Ampliatio ſuprà dicti Indulti.

§. 3. Decernentes inſuper te, ac Miniſtros, Cuſtodes ſeu Guardianos, & Fratres Eccleſiarum, domorum, & locorum prædictorum de cetero, ad docendum de facultate ſiue licentia recipiendi Eccleſias, domos, & loca prædicta ab eadem Sede, & locorum Ordinariis obtenta, alias quam per præſentium oſtenſionem, quam vbique tam in iudicio quam extra, præter quam quod ad docendum de dicto conſenſu Ordinariorum, in his quæ poſſidetis à decem annis, citra, ſufficere volumus pro ſufficienti, & plena probatione omnium, & quorumcumque neceſſario probandorum, ad effectum conſequendi præmiſſa, hiſque omnibus plenarie fruendi, minime teneri nec obligatos exiſtere.

Decretum irritans.

§. 4. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios ordinarios, & delegatos, etiam Palatij Apoſtolici cauſarum Auditores, & S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, definiendi, & interpretandi facultate, iudicari, definiri, & interpretari debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, de nouis locis per Mendicantes, abſque dictæ Sedis licentia non recipiendis, & quibuſvis aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 6. Volumus autem quod præſentium tranſumptis ſeu copiis, in opere nouo, de omnibus domibus, Eccleſiis, & locis prædicti Ordinis, eaque concernentibus prope diem, te auctore in Typographia Romana dilecti filij Dominici Baſæ cudendo, aut etiam ſeparatim imprimendis, & à te, ſeu pro tempore exiſtente Miniſtro, ſeu Commiſſario generali Ordinis præfati ſeparatim imprimendis, ſubſcriptis & ſigillo officij Generalatus, ſeu Commiſſariatus huiuſmodi munitis, eadem prorſus vbique fides tam in iudicio quam extra dictis in dicto opere, ac ſeparatatim imprimendis adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi originaliter exhibitæ vel oſtenſæ forent.

D. P. Ann. 2. 3. Sept.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 3. Septembris 1586. Pontificatus noſtri anno 2.

XLI. Præfinitio numeri, & qualitatum Prælatorum Referendariorum vtriuſque Signaturæ Romani Pontificis, cum priuilegiorum conceſſione.

Ampliora conceſſit indulta Paul. III. ſup. in eius conſtit. 23. Debita. *vbi in apoſtillis notaui eorum ſtatum.*

De officio autem Referendariorum, vide ſup. in Pij IV. conſt. 59. *Cum nuper.* ſup. vbi etiam notaui de materia Signaturæ Iuſtitiæ, & Gratiæ.

Edita An. D. 1586.

SIXTVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Hic Pont. ex cau… expreſſis.

QVemadmodum prouidus agricultor ad vberiorem eius futuram frugem, temporum vices ſolicite obſeruat, arbores ordine diſponit, & ne illarum vires latius diffuſæ euaneſcant, nimiam frondium, ramorumque frequentiam comprimit & reſecat, ac ibidem inordinata & indiſpoſita, ſiquæ ſint, ad meliorem formam redocere ſatagit; ita nos agri Dominici curæ, ſuperna diſpoſitione præpoſiti, efficacem & fructuoſam operam in illius cultura impendere credimus, cum ad ea vigilantiæ noſtræ ſtudium ſeduIo conuertimus, per quæ huius Sedis Apoſtolicæ dignitates & officia, præſertim noſtram Gratiæ, & Iuſtitiæ Signaturam concernentia, tanquam feraces plantæ in ipſo agro Dominico conſitæ, vtili & commoda rerum diſpoſitione ſalui iter dirigantur, & ex eorum adminiſtratione ſperati fructus ad Dei gloriam, & illius gregis vtilitatem, dictæque Sedis decorem maiori in dies cum fœnore proueniant, abuſus vero, qui in illis paſſim, abſque perſonarum delectu conferendis irrepſerunt, reſectis & veluti putatis ramis ſterilibus, de medio ſubmoueantur. In quam curam cogitationemque pro officij noſtri debito incumbentes, opportunum, immo neceſſarium eſſe cenſemus, vt ad eiuſdem Signaturæ tam Gratiæ quam Iuſtitiæ miniſteria, non niſi cognitæ & ſpectatæ virtutis viri aſſumantur, & proinde illius Referendariorum cœtus nimia præteritorum temporum indulgentia, & quorumdam inſtantia ſupra modum, non ſine priſtinæ ſuæ dignitatis diminutione adauctus, reſecata illorum multitudine, ad certum & determinatum numerum, inque compoſitum ordinem redigatur, ne multitudo ipſa rebus gerendis confuſionem & impedimentum afferat, & ſpes vberioris fructus, quæ in eorum muneribus rite & fideliter obeundis poſita eſſe debet, nos atque ipſos fruſtretur.

Referendariorum numerũ ad centum præfinit.

§. 1. Itaque opportuna circa hæc remedia adhibere volentes, Motu proprio, &c. & ex certa ſcientia noſtra; ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione, ſtatuimus & ordinamus, quod nullus deinceps in Referendarium alterius Signaturæ prædictæ, etiam cedentibus vel decedentibus, aut alias deficientibus qui nunc ſunt Referendariis præfatis, omnino admittatur, donec & quouſque omnium Referendariorum huiuſmodi numerus imminutus, & ad centum dumtaxat reductus fuerit. Illo autem ſic reducto & imminuto, præſcriptus centenarius numerus Referendariorum huiuſmodi, nullo vnquam tempore augeatur. Sed neque inter hos omnes vltra ſeptuaginta Signaturæ Gratiæ Referendarij eſſe poſſint.

Hic numerus auget… Papa.

Admittẽdorũ ad Signaturã Iuſtitiæ qualitates præſcribit.

§. 2. Nec vllus numero & conſortio Referendariorum Iuſtitiæ de cetero adſcribatur, niſi ſit ex legitimo matrimonio, honeſtiſque parentibus procreatus, & clericali charactere inſignitus, ac vtriuſque vel alterius iurium doctor, in aliqua Studij generalis Vniuerſitate promotus, & in Rom. Curia habitu & tonſura clericalibus incedendo, per biennium verſatus, vitæque integritate, ac morum probitate commendatus, & ſaltem in vigintiquinque ætatis ſuæ annis conſtitutus, habeatque in bonis temporalibus, vel beneficiis Eccleſiaſticis, vnde in ipſa Curia dignitatis ſuæ gradum valeat decenter ſuſtinere.

Admiſſionis formam.

§. 3. Porro antequam ad ipſius admiſſionem procedatur, per eiuſdem Signaturæ Iuſtitiæ Præfectum, vocatis, & congregatis ad id ſex antiquioribus Referendariis, ſecreto examinari, & ad hunc effectum ſaltem binas ſupplicationes, ſeu commiſſiones ſibi ab ipſo Præfecto ex tempore porrectas proponere debeat, quod ſi collectis Præfecti & ſex antiquiorum Referendariorum præfatorum ſuffragiis, ſuper quibus eorum conſcientiam oneramus, taliter in huiuſmodi propoſitione ſe habuerit, vt relatione ſuper hoc, per dictum Præfectum nobis, aut pro tempore exiſtenti Romano Pontifici facta, meruerit commendari & approbari, tunc & non alias in Referendarium eiuſdem Signaturæ Iuſtitiæ admittatur; præſtito prius per eum in manibus eiuſdem præfecti ſolito iuramento.

Et in ea verſatos per triennium ad Signaturam Gratiæ admitti poſſe declarat.

§. 4. Ad Signaturam vero Gratiæ nemini pateat aſcenſus, niſi ſaltem triennio in Signatura Iuſtitiæ fuerit laudabiliter verſatus, exceptis dumtaxat cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, & Cameræ Apoſt. Clericis, quorum quiſque ad vtramque Signaturam quouis tempore adſciſci valeat.

Aſſiſtentium Signat. Gratiæ numerũ & ordinem ponit.

§. 5. Inſuper, quod eidem Signaturæ Gratiæ ſemper decem & octo Referendarij in Curia præſentes, nec legitimo impedimento detenti, duodecim videlicet antiquiores, penes quos ſententiæ dicendæ in ipſa Signatura Gratiæ, ſuo quiſque loco, & ordine, facultas exiſtit, & alij tres, quibus onus libellos ſupplices proponendi incumbit, reliqui vero tres ſucceſſiue propoſituri, necnon Theſaurarius generalis, & etiam generalis Auditor cauſarum Curiæ dictæ Cameræ, ac vnus ex Palatij Apoſtolici Auditoribus, & vnus ex eiuſdem Cameræ Clericis, alternatis vicibus, item noſtri in Vrbe Vicarij, & cauſarum Curiæ præfatæ Auditoris Locatenentes, necnon Secretarius Apoſtolicus, ac in eadem Signatura Gratiæ proponendi munus à Referendariorum Decano ad ceteros omnes per turnum, iuxta ſuæ cuiuſque receptionis & admiſſionis ordinem, deducatur.

§. 6. In

Rationē proponendi non mutat.

§. 6. In Signatura vero Iuſtitiæ circa rationem proponendi ibidem ſeruari ſolitam, nihil ducimus innouandum.

Referendarios ſuper cōceſſione Referendariatus infra tres menſes literas Apoſt. expedire præcipit.

§. 7. Ne autem, quo quiſque tempore in Signatura tam Iuſtitiæ quam Gratiæ ſit admiſſus, hæſitari contingat, ſinguli Referendarij nunc exiſtentes, quibus ſuum cuique locum & ordinem ſaluum & illæſum eſſe volumus, intra tres menſes à data præſentium computandos, alij vero in futurum admittendi, ante cuiuſque eorum admiſſionem, literas Apoſtolicas, ſub plumbo ſuper conceſſione ſui officij Referendariatus huiuſmodi expedire teneantur, quæ noſtri & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis Datarij manu ſubſcriptæ, eandem prorſus roboris firmitatem obtineant, quam obtinerent ſi iuxta ſtylum Cancellariæ Apoſtolicæ, ſeu dictæ Cameræ per omnes & ſingulos officiales, & alios ad quos literarum Apoſtolicarum expeditio pertinet, rite & legitime forent expeditæ.

Familiaritatem, & veræ Nobilitatis priuilegia ac inſignia ſua gratioſe concedit, à iuriſdictione Ordinariorum eximit.

§. 8. Ceterum, vt Referendarij præfati, ad ſuſcipiendos pro dicta Sede labores eo promptiores reddantur, quo exinde ſpiritualibus & temporalibus gratiis ſe cognouerint vberius eſſe refectos, omnes & ſingulos nunc & pro tempore exiſtentes Referendarios, vtriuſque vel alterius Signaturæ huiuſmodi, in noſtros & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis familiares, continuos commenſales, gratioſe recipimus, & ab omni iuriſdictione Ordinariorum locorum quorumcumque eximimus, & totaliter liberamus, ac nobis & dictæ Sedi immediate ſubiicimus, nobilitatiſque titulo decoramus, ac veros & indubitatos familiares, continuos commenſales noſtros, & pro tempore exiſtentis Rom. Pontif. vt præfertur, liberos, exemptos, & Nobiles eſſe, ſeque tales in quibuſcumque Apoſtolicis, & aliis literis, ſcripturis & actibus, tam publicis quam priuatis ſcribere & nominare, ac ab aliis inſcribi & nominari debere decernimus & declaramus, eiſdemque Referendariis nunc & pro tempore exiſtentibus, in ſignum honoris & veræ Nobilitatis, inſignia noſtra gentilitia, vna cum ſuis armis, & inſigniis geſtare, ac omnibus & ſingulis priuilegiis, præeminentiis, indultis, immunitatibus, honoribus & gratiis, quibus alij veri & indubitati Nobiles ex nobilium, etiam Illuſtrium genere, ex vtroque parente procreati, tam in iudicio quam extra vbicumque locorum de iure vel conſuetudine, ac alias quomodocumque vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri & gaudere poſſunt, & poterunt quomodolibet in futurum in omnibus & per omnia perinde ac ſi de Nobilium etiam Illuſtrium genere, vere & non ficte procreati & geniti forent, vti & potiri, & gaudere.

Familiarium priuilegia vide not. in Paul. III. conſt. 3.

Et in ſuis Monaſteriis mitra, &c. vtendi, & populo benedicendi facultatem elargitur.

§. 9. Necnon in Monaſteriis per eos in Commendam pro tempore obtentis, quorum præteriti Abbates mitra, & aliis Pontificalibus inſigniis, ex priuilegio Apoſtolico, aut alias vti conſueuerunt, etiam mitra, annulo, & baculo, ceteriſque Pontificalibus inſigniis & ornamentis perinde ac ſi eiſdem Monaſteriis, tanquam Abbates præeſſent, etiam vti, necnon poſt Miſſarum, & aliorum diuinorum officiorum ſolemnia, populo tunc intereſſenti ſolemni more, dummodo inibi præſens non ſit aliquis Antiſtes, ſeu dictæ Sedis Legatus, aut ſi præſens fuerit ad id eius accedat aſſenſus, benedicere & libere & licite valeant.

Confeſſoremq. ab ordinario approbatū eligendi, qui ſemel in vita & in articulo mortis plenariam eis concedat indulgentiam.

§. 10. Necnon aliquem idoneum preſbyterum, ſæcularem vel cuiuſuis Ordinis regularem ab Ordinario approbatum, in ſuum poſſint eligere Confeſſorem, qui omnium peccatorum de quibus corde contriti & ore confeſſi fuerint, ſemel in vita, & in mortis articulo plenariam remiſſionem & indulgentiam, eis ſacra communione refectis, & in Catholicæ fidei ſinceritate, Romanæque Eccleſiæ vnitate, ac Romani Pontific. canonice intrantis obedientia perſeuerantibus, dicta auctoritate concedere poſſit.

Celebrandiq. ac celebrari faciendi circa auroram, & etiam in locis interdicto Eccleſiaſtico ſuppoſitis.

§. 11. Liceatque eiſdem Referendariis, vbi negotiorum & temporum ratio expoſtulabit, Miſſas antequam eluceſcat dies, circa tamen Auroram, necnon ſi forſan ad loca Eccleſiaſtico interdicto, tam ordinaria quam Apoſtolica auctoritate ſuppoſita, eos declinare contigerit, in illis ſubmiſſa voce, clauſis ianuis, & non pulſatis campanis, ac excommunicatis, & interdictis excluſis, in ſua familiarumque ſuorum domeſticorum, & trium aliarum perſonarum eorum arbitrio eligendarum præſentia, dummodo ipſi, & qui præſentes fuerint cauſam non dederint interdicto, neque eis ſpecialiter interdictum fuerit, ſimiliter Miſſas, & alia diuina officia per ſeipſos, ſi preſbyteri fuerint, vel per proprium, aut alium idoneum Sacerdotem ab Ordinario approbatum, celebrare, & celebrari facere, illiſque, audire, & eis intereſſe, necnon tempore interdicti huiuſmodi, ſacram Eucharistiam, & cetera Sacramenta recipere, ipſiſque dicto tempore decedentibus eorum corpora Eccleſiaſticæ ſepulturæ, etiam cum funebri pompa, Chriſtiano ritu tradi poſſint.

Stationes Vrbis diebus Referendarius viſitantibus Eccleſias ac eis eligendas concedit.

§. 12. Necnon Quadrageſimali, & aliis temporibus ac diebus Stationum Baſilicarum, & Eccleſiarum dictæ Vrbis, & extra eius muros, ſi in iis locis in quibus eos etiam Romæ eſſe contigerit, duas Eccleſias aut vnius vel diuerſarum Eccleſiarum eorum arbitrio eligendas, viſitauerint, ac ibidem Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam ſaltem ter deuote recitauerint, omnes, & ſingulas indulgentias, & peccatorum remiſſiones conſequantur, quas conſequerentur ſi eiſdem temporibus & diebus Stationum, Baſilicas, ac Eccleſias Vrbis, & extra eius muros huiuſmodi, ad id deputatas, perſonaliter viſitaſſent.

Carnib. quādo veſci poſſint.

§. 13. Eidem quoque Quadrageſimali, & aliis temporibus, quibus eſus carnium, ouorum, & lacticiniorum vſus de iure vel conſuetudine eſt prohibitus, eiſdem carnibus, ouis, & lacticiniis de conſilio vtriuſque Medici, ac ſecreto, & ſine ſcandalo vti, & veſci, libere, & licite valeant dicta auctoritate tenore præſentium concedimus, & indulgemus.

Dignitate gaudeant, de qua in cap. Statutum de Reſcript. in 6.

§. 14. Præterea conſtitutionem fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri quæ incipit, Statutum, ad eoſdem Referendarios, nunc, & pro tēpore exiſtentes extendimus, ita vt ipſi omnes ſint, & eſſe cenſeantur Eccleſiaſtica dignitate præditi, & iuxta diſpoſitionem conſtitutionis huiuſmodi qualificati, etiam ad hoc vt in eorum tanquam perſonarum in dignitatē Eccleſiaſtica conſtitutarum manibus, penſiones ab iis qui ſufficienti ad hoc facultate ſuffulti fuerint, transferri valeant, ac tranſlationes penſionum ab ipſis faciendæ huiuſmodi validæ, & efficaces exiſtant, ſuoſque effectus ſortiri debeant.

Clauſulas præſeruatiuas apponit.

§. 15. Decernentes præſentes literas nullo vmquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ vel alio quouis defectu notari, impugnari, inualidari, aut in ius vel controuerſiam reuocari, nec ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, validaſque & efficaces eſſe, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, ac ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit obſeruari, ſicque per quoſcumque Iudices ordinarios vel delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores huius conſt. deputat, & facultates cōcedit.

§. 16. Quocirca vniuerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, necnon dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & quibuſuis aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica, & vbicumque locorum conſtitutis, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, aut quoties pro parte Referendariorum prædictorum, vel alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta huiuſmodi ab omnibus, ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inuiolabiliter obſeruari, ipſoſque Referendarios, ac eorum ſingulos illis pacifice frui, & gaudere, nec permittentes eos deſuper, per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores

quoſlibet

quoſlibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Clauſulas derogatorias addit.

§. 17. Non obſtantibus præmiſſis, ac præfati Bonifacij prædeceſſoris de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, necnon Lateranen. etiam nouiſſime celebrati, & præfati generalis, & aliorum Conciliorum, ac piæ memoriæ Innocentij Quarti, Sixti etiam Quarti, Innocentij Octaui, Pauli Secundi, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, contra exemptos editis, necnon Pij Quarti, ſimiliter prædeceſſoris noſtri, de gratiis intereſſe dictæ Cameræ concernentibus, in eadem Camera regiſtrandis, aliiſque Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon Cameræ præfatæ, ac Eccleſiarum, Monaſteriorum, & locorum quorumcumque, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis, illis eorumque Præſulibus, Capitulis, Abbatibus, Conuentibus & perſonis, necnon præfatis locorum Ordinariis per quoſcumque Roman. Pont. prædeceſſores, ac nos, & dictam Sedem ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere vel in ſpecie, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet, etiam iteratis, & multiplicatis vicibus conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, & ad effectum præmiſſorum omnium, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptis credi iubet.

§. 18. Verum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula loca, in quibus de eis fides forſan facienda foret, deferre, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipſarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & alibi, vbi opus fuerit adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli, &c.

D. P. An. 2. die 22. c. 1.

Dat. Romæ, 10. Kal. Octob. Anno ſecundo.

Publicatio.

Anno à natiuitate Domini 1586 Indictione 14. die vero 16. menſis Octobris, Pontif. Sanctiſsimi D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. anno 2. retroſcripta litera lecta, & publicata fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium affixa in portis ſeu valuis Baſilicarum S. Ioannis Lateranenſis, & S. Petri Principis, poſtea etiam de Vrbe necnon Cancellariæ Apoſtolicæ & in acie Campi Floræ, per nos Ioannem Fretle, & Nicolaum Talietium Sanctiſſ. Domini noſtri Papæ Curſ.

Alex. Parabiachus Mag. Curſ.

Communitates Status Eccleſiaſtici pro aliis obligatæ, infra annum ab earum obligationibus liberentur. Et de cetero pro aliis ſe obligare, & eorum bona alienare, ac præterquam ratione locationis obligare, vel Oratores ſumptibus publicis ad Pontificem mittere, nequeant. XLII.

Confirmatur, & ampliatur bulla iſta à Clem. VIII. inf. in eius conſt. 10. Pro commiſſa. *vbi alia de Ciuitatibus notabo.*

Conſonat conſtitutio 18. Pij IV. ſup. in qua decreuit, Vaſſallorum obligationes pro eorum Dominis eſſe nullas, Dominoſque teneri Vaſſallos ab obligationibus pro eis factis releuare, & pecunias ſolutas reſtituere.

Edita An. D. 1586.

SIXTVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INter varias, ac multiplices ſolicitudines, quas pro communi vtilitate vniuerſæ Chriſtianæ Reipublicæ, noſtræ curæ (diuina prouidentia) commiſſæ, dies noctéſque ſuſcipimus, id potiſſimum nobis cordi eſt, vt ſubditorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ commodis paterna charitate, & præcipua quadam ac ſingulari vigilantia conſulamus, quod illos quaſi noſtros peculiares eximieque charos, & acceptos, ac præ ceteris dilectos filios, in noſtram clientelam, ac fidem receptos, ſpeciali quadam & propria paterni amoris prærogatiua complecti, æquum cenſemus.

Cauſa huius conſtit.

§ 1. Quare cum eos ab omni iniuria, & violentia tutos & illæſos defendere, & cuſtodire pro viribus ſtudeamus ſicuti ad id vel ab initio noſtri Pontificatus opportuna remedia, quæcumque potuimus, non ſine magno fructu, Deo annuente, comparauimus, ita etiam nunc eodem erga illos pietatis affectu permoti, duximus omni ſtudio occurrendum dolis callidorum hominum, qui priuatis ſuis lucris intenti, plerumque commune bonum, ac publicam noſtrarum Ciuitatum, & Oppidorum vtilitatem, non mediocriter lædunt. Quoniam vero in tota fere ditione, & Statu temporali huius Sanctæ Sedis, prauus inoleuit abuſus, vt plerumque ex leuiſſimis, minime neceſſariis, neque vtilibus, ac forſan etiam magnopere damnoſis cauſis, dilecti filij Communitates, ſiue Vniuerſitates, & homines earumdem Ciuitatum, & Oppidorum, reſpectiue, ad inſtantiam, & ſuaſu quorumdam, qui priuatim ſuæ rei familiaris ac domeſticæ, etiam cum communi aliorum diſpendio lucrum quærere non erubeſcunt, vniuerſi, ac publico nomine ſe, ſuaque bona obligare, & hypothecare, aut pro aliis fide iubendo, ſeu principaliter pro ſuo intereſſe conſueuerint & contractus celebrare, magno olim eiſdem Vniuerſitatibus, & Communitatibus detrimento, & damno futuros, ſiue etiam expenſas minime neceſſarias, interdum vero prorſus ſuperuacaneas facere, ſicuti iam in multis Communitatibus, & Vniuerſitatibus, ingenti ære alieno grauatis, ærariiſque earum planè exhauſtis, rés ipſa & experiéntia docuit.

Communitates pro quibuſcūque perſonas obligatæ, infra annum à die denunciationis liberantur.

§ 2. Nos propterea indemnitati illorum, & huic malo, antequam latius ſerpat, & grauiora afferat damna & incommoda, quamprimum prouidere cupientes, de attributæ nobis Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium præcipimus, & mandamus vniuerſis & ſingulis perſonis, quauis dignitate & auctoritate fulgentibus, pro quarum vtilitate, commodo & intereſſe, directo vel indirecto, aliqua Vniuerſitas, ſeu Communitas cuiuſcumque Ciuitatis, Terræ, Oppidi, Caſtri, Villæ, aut alterius loci noſtræ, & dictæ Romanæ Eccleſiæ ditioni mediate vel immediate in temporalibus ſubiecti vel ſubiectæ, vniuerſi inſimul ex quacumque cauſa, & quocumque modo fideiuſſiſſe, vel alias etiam vti principales obligati hactenus fuiſſe reperientur, vt ipſi, & eorum vnuiquiſque debeant ac teneantur intra annum à die denunciationis, vel intimationis, in vim præſentium

literarum

literarum eorum cuilibet faciendæ, etiamſi ipſi ex eadem Ciuitate & loco, vel aliunde oriundi ſint, atque ibi vel alibi domicilium habeant, bonaque ſtabilia, cuiuſcumque valoris etiam maximi poſſideant, eaque minime dilapident, ab huiuſmodi fideiuſſione, & alia quacumque obligatione, reali & perſonali, vel hypotheca, generali aut ſpeciali, etiam à modico tempore citra contractis, eaſdemque Communitatem, ſeu Vniuerſitatem, earumque res & bona penitus exemiſſe & liberaſſe, eorumque vel caſſatis penitus, & extinctis ipſis obligationibus & inſtrumentis deſuper confectis, aut dato alio expromiſſore in locum ipſius Communitatis, vel Vniuerſitatis, aut alias quoquomodo re ipſa efficere, vt ij in quorum fauorem ipſæ Communitates aut Vniuerſitates ſe obligauerint, illarum liberationi ſponte & expreſſe conſentiant.

Et ſi obligationes, ſiue earum natura vt ipſi creditores ad eas extinguendas cogi nequeant, tunc eiſdem Communitatibus idonei releuatores dantur.

§. 3. Cuiuſmodi conſenſum, ſi nec ipſi in quorum fauorem Communitates vel Vniuerſitates prædictæ ſe ſuaque bona obligauerint, præſtare vllo modo voluerint, & ea fuerit contractus vel obligationis natura, vt neque etiam facta aliqua oblatione, aut ſolutione ad conſentiendum, ipſi inuiti cogi, ſeu alias obligationes ipſæ caſſari & annullari poſſint, tunc dictæ perſonæ à quibus eædem Communitates & Vniuerſitates, occaſione talium obligationum indemnes releuandæ ſunt, alios fideiuſſores & expromiſſores arbitrio pro tempore exiſtentis Gubernatoris, ſeu Legati, cui ipſa Vniuerſitas, vel Communitas mediate ſeu immediate ſuberit, de conſeruando eaſdem Communitates vel Vniuerſitates indemnes, præſtare teneantur.

Communitates & particulares perſonæ ad præmiſſa agere valeãt Iudiceſque vnica citatione præcedente, mandatũ exequutiuũ, poſt annum à die denũciationis exequen. relaxant.

§. 4. Liceatque ipſarum Communitatum ſeu Vniuerſitatum Magiſtratibus, Procuratoribus, Agentibus, ſeu etiam particularibus perſonis ad præmiſſa, contra quoſcumque vigore præſentium literarum coram quocumque Iudice agere & iudicio experiri, ac ipſi Iudici vnica citatione præcedente, mandatum exequutiuum in rem & perſonam contra eum, pro quo eſt facta fideiuſſio vel obligatio, ſtatim elapſo prædicto anno, exequendum relaxare, perinde ac ſi eædem perſonæ ad id expreſſe in ſpecie atque efficaciter ſe obligaſſent, etiam ſi hoc ipſum naturæ & ſubſtantiæ contractuum, quorum occaſione obligationes huiuſmodi initæ fuerint, omnino repugnet & aduerſetur, aut alias ne quis ad extinguendum, & redimendum cenſus ſuper bonis ſuis ſtabilibus venditos, creatos & impoſitos, cogi aut compelli queat, Apoſtolicis conſtitutionibus expreſſe cautum fuerit.

Communitates in futurum abſque licentia bona alienare, vel præterquã ratione locationis, & non vltra decennium obligare nequeant.

§. 5. Ceterum hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione prohibemus, ne in poſterum ſine noſtra, aut Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, vel Cameræ Apoſtolicæ licentia ſpeciali, vlla Communitas, aut Vniuerſitas ex quacumque cauſa etiam iuſtiſſima, vrgentiſſima, & omnino neceſſaria, & in euidentem vtilitatem, aut neceſſitatem, bona ſua immobilia, ſeu iura percipiendi quoſcumque fructus, redditus, prouentus, ac introitus annuos, diſtrahat, vendat, quouis modo alienet, hypothecet, aut ſuper illis cenſus annuos creet, imponat, ſeu vendat, vel illa alias quam ratione locationis, nec vltra decennium alicui obligationi vel hypothecæ ſubiiciat, aut ſupponat, neque etiam mutui, depoſiti, vel alias quocumque titulo, in rem, nec in perſonam, immediate vel per interpoſitam perſonam ſe obliget, aut quoquomodo ære alieno ſe obſtringat.

Ampliauit Clem. VIII. vt infra.

Nec pro aliis fideiubeant.

Confirmauit Clem. VIII. ibid.

§. 6. Pro alio vero quocumque incola, ſeu originario, vel forenſi, aut viciſſim Vniuerſitas ſeu Communitas vna pro altera, nequaquam ex quauis occaſione, vel cauſa vnquam fideiubeat, aut tanquam principalis alienæ obligationi quoquomodo accedat.

Obligationes alienationes, &c. contra hãc conſtit. de cætero à communitatibus quouis modo, etiã in earum vtilitate ſecuta, nulla & inualida erunt.

§. 7. Decernentes nihilominus omnes & ſingulas diſtractiones, alienationes, hypothecas, fideiuſſiones, acceſſiones, etiam cum clauſula, principaliter inſolidum, necnon vti principales, &c. tam perſonales quam reales, & alias quaſcumque obligationes, & promiſſiones, ac renunciationes, & pacta de non petendo liberationem & exemptionem huiuſmodi, in vim ſupradicti noſtri mandati & præcepti, per dictas Vniuerſitates, ſeu Communitates, earumve Procuratores, aut Magiſtratus, etiam ſpeciale ad id mandatum habentes, etiam in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ, cum iuramento cenſurarum, ac mandati exequutiui, etiam ſuſceptione, & quauis ſubmiſſione, cautela, & promiſſione etiam iurata, ac de non vtendo remedio præſentium noſtrarum literarum vltro & ſponte, ſeu ad preces & inſtantiam, ac commodum vel vtilitatem aliorum quocumque modo poſthac faciendas, ſub quibuſcumque verborum formulis, & clauſulis etiam efficaciſſimis & inſolitis concipiendas, & inſtrumenta deſuper conficienda, etiam guarentigiata, iurata, vel alias ſub dicta forma Cameræ Apoſtolicæ celebranda, nulla, irrita & inualida, nulliuſque roboris vel momenti eſſe, aut fore, nullam fidem facere, neque vllam actionem aut exceptionem, vel officium Iudicis, neque obligationem, ciuilem ſeu naturalem parere, vel vllum omnino effectum aut vires habere poſſe, ſed neque ipſas Communitates & Vniuerſitates, etiam ſi id omne quod geſtum eſt in eorum vtilitatem verſum eſſe conſtiterit, vllo modo aut obligationis, vel iuramenti vinculo teneri. Et ita per quoſcumque iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Communitates Oratores ad Pont. ſumptib. publicis ſine licentia mittere nequeant.

§. 8. Ac ne eaſdem Communitates, ſeu Vniuerſitates ſumptibus minime neceſſariis nimium grauari contingat, diſtrictius interdicimus, ne qua Communitas, aut Vniuerſitas ex prædictis, Legatos ſiue Oratores ad nos, & Sedem Apoſtolicam, ex quacumque etiam vrgenti, & ſimiliter neceſſaria, ac vtili occaſione vel cauſa ſumptibus publicis mittat, neue quis huiuſmodi munus obeat, vel ſuſcipiat, niſi prius ſimili licentia à nobis, vel pro tempore exiſtente Romano Pontifice vel dicta Camera, vt præfertur, obtenta, reuocantes omnes qui ad præſens deputati reperiuntur.

Ampliauit Clem. VIII. ibid.

Contrauenientes puniantur, vt hic.

§. 9. Quod ſi quis Magiſtratus dictarum Communitatum vel Vniuerſitatum fuerit negligens, quoad vtendum remedio præſentium literarum, & petendum ſuas Communitates vel Vniuerſitates ab ipſa fideiuſſione vel obligatione eximi & liberari, aut alias contra dictam prohibitionem eaſdem Communitates, & Vniuerſitates, illarumve bona obligare attentauerit, aut Legatos, vel Oratores mittere, ſeu aliquis munus huiuſmodi ſuſcipere ſine dicta licentia præſumpſerit, eos ſingulos, qui in culpa fuerint, pœnam noſtro & Romani Pontificis, aut Gubernatorum vel Legatorum ſeu Præſidentium prædictorum arbitrio infligendam, eo ipſo incurrere volumus.

Pij iv. conſtit. iſta eſt ſupra & Statutum iſtud eſt in lib. 3. cap 32.

§. 10. Literis felicis recordationis Pij Papæ Quarti quoad Communitates aut Vniuerſitates, quæ pro ſuis Dominis temporalibus fideiuſſerint, aut ſe obligauerint (quibus nequaquam derogando hæc omnia ſupradicta addimus) & Statutis nouiſſimis Vrbis Romæ, per quæ certa forma obligationibus & contractibus per dilectos filios noſtros Senatum Populumque Romanum celebrandis præſcribitur, nihilominus in ſuo robore permanſuris.

Clauſ. derog.

§. 11. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quarumcumque Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, Caſtrorum, Villarum, & locorum, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis earumque Communitatibus, Vniuerſitatibus, Magiſtratibus, quocumque nomine nuncupatis, & aliis perſonis, Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de ſimilis poteſtatis plenitudine, aut conſiſtorialiter, vel per modum ſtatuti perpetui, vel inter illos ex vna, & nos Sedemque prædictam ex altera partibus, initi & ſtipulati contractus, vel alias quomodolibet conceſſis, approbatis & innouatis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, quæ omnia eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, quatenus præmiſſis in aliquo aduerſentur, omnino tollimus & annullamus, ac nolumus cuiquam vllatenus ſuffragari; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptis adhibeatur.

§. 12. Vt autem præſentes literæ amplius innoteſcant, volumus vt earum exemplis, etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, ac ſigillo perſonæ in dignitate

Eccleſiaſtica

Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra illud habeatur, quæ eiſdem præſentibus haberetur ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Hæc cõſtitutio in vulgarem ſermonẽ verſa, in conſiliis publicetur, & inuiolabiliter obſeruetur.

§. 13. Mandamuſque vniuerſis & ſingulis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, eorumque Locatenentibus, ac etiam Ducibus, Marchionibus, aut aliis Baronibus & Domicellis, ac Dominis temporalibus, Nobis & eidem Sedi in temporalibus, mediate vel immediate ſubiectis, vt in Ciuitatibus, Terris, Caſtris, Villis, & locis eorum cuique ſubiectis, & conſiliis vel congregationibus generalibus earumdem Communitatum & Vniuerſitatum, præſentium literarum exempla in vulgarem ſermonem verſa, quamprimum publicari, ac deinceps inuiolate obſeruari omnino curent.

D. P. An. 2. die 30. Sept.

Datum Romæ apud S Marcum, pridie Kalend. Octob anno 2.

Publicatio.

Anno à natiuitate Domini 1586 Indictione 14. die vero 16. menſis Octobris, Pontific. Sanctiſſimi D.N.D. Sixti diuina prouidentia Papæ V anno 2. retroſcripta literæ Apoſtolicæ lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſa in valuis ſeu portis Baſilicarum S. Ioannis Lateranen. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe per nos Io. Freyle, & Octauium Taiettum Sanctiſſ. Domini noſtri Papæ Curſ. necnon Cancellariæ Apoſtolicæ & in acie Campi Floræ, per eoſdem Curſores.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

XLIII. Quod omnes etiam S.R.E. Cardinales, beneficia & penſiones Militiæ S. Ioannis Hieroſolymitani, etiam ex Sedis Apoſtolicæ prouiſione obtinentes, ad ſolutionem iurium communis ærarij omnino teneantur. Receptoreſque propria auctoritate exigere valeant, ex indulto Pij V.

Multa quæ de hac Militia in hoc opere habentur indicata ſunt ſupra in conſtit. 2. Anaſtaſij IV. Chriſtianæ.

Edita A. D. 1585. & 1586.

Pius V. cenſuit priuilegia Militiæ approbaſſe & extendere.

SIXTVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

AEquum arbitramur, & congruum, vt ea quæ de Romani Pontificis gratia proceſſerunt, licet eius ſuperueniente obitu literæ deſuper confectæ non fuerint, ſuum debitum conſequantur effectum. Dudum ſiquidem fel. rec. Pius Papa V. prædeceſſor noſter ſolicita conſiderationis indagine perſcrutans, quantis periculis quantiſque bellorum turbinibus tunc agitata fuerit Inſula Melitenſis, menteque recolens, quam indefeſſe & viriliter dilecti filij Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani Milites, in illa à Chriſtianæ fidei hoſtibus defendenda ſe præſtiterant, dignum quin potius debitum reputauit, vt ea quæ à Romanis Pontificibus illis liberaliter conceſſa fuerant, non ſolum confirmationis ſuæ munimine roborarentur, verum etiam illa quæ ſuam vtilitatem & commodum concernerent, ſi minus generaliter facta viderentur, ita extenderet, vt propter illa omnis in poſterum dubitandi materia tolleretur.

Cum itaque cameratum ſtatutis & priuilegiis huius Ordinis, quæcumque, etiã à Sede Apoſtol. promiſſi, certa iura communi ærario ſoluere, certaq. onera ſubire deberẽ

§. 1. Accepto igitur per eumdem prædeceſſorem, quod licet alias, ſtabilimentis, vſibus, & naturis Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani huiuſmodi, ſeu priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis eidem Hoſpitali, & dilectis filiis illius Magiſtro & Conuentui conceſſis, expreſſe cautum fuerat quod etiam Apoſt. auctoritate, etiam per reſignationem in manibus pro tempore exiſtentis Romani Pontificis factam prouiſi, ac prouiſiones, commendas, ſeu alias diſpoſitiones, etiam Apoſtolicas, de præceptoriis, ſeu aliis beneficiis dicti Hoſpitalis, ſiet pro tempore factas, proſequentes, certa iura vacantia, ſeu mortuaria, aut alias nuncupata, forſan duplicata, communi Hoſpitalis prædicti Theſauro, ſeu alias perſoluere, ac quæcumque alia tunc expreſſa onera ſubire tenerentur. Quodque de redditibus & prouentibus huiuſmodi Præceptoriarum, primo & ſecundo, ac forſan aliis annis prouenientibus diſponere, ſeu illos percipere minime poſſent, ſed illo dicto Theſauro, ac alias in vſum & vtilitatem Hoſpitalis, ac illius Militum, ſeu menſæ applicari & pro illius neceſſitatibus ſubleuandis, ac tuitione fidei aduerſus Turcas, Chriſtiani nominis Hoſtes, diſtribui deberent. Ac inſuper Prioratus, Baiuliuatus, Caſtellaniam Empoſtæ, Præceptorias, & alia illius beneficia quæcumque pro tempore qualitercumque obtinentes, certas reſponſiones, ac ordinarias, extraordinarias impoſitiones eidem communi Theſauro annis ſingulis ſoluere tenerentur. Ipſiſque Prioratibus Baiuliuatibus, Caſtellaniis, Præceptoriis, & beneficiis, per obitum ſeu reſignationem, etiam in manibus prædicti Romani Pontificis, aut alias quomodolibet pro tempore vacantibus, illorum fructus, redditus, & prouentus, ſi per reſignationem, iuxta vero nouam reformationem, vſque ad feſtum SS. Iacobi & Philippi, de menſe Maij, ex tunc immediate ſequentis pro mortuario, & vacantibus ab eodem feſto, vſque ad alium proximum eiuſdem S. Ioannis Baptiſtæ ſeu vt præfertur, SS. Iacobi & Philippi de dicto menſe reſpectiue, eidem Theſauro cederent.

Et nonnulli à Sede Apoſtol. prouiſi derogationem extorquerent.

§. 2. Cum tamen ſæpe contingeret, nonnullorum petentium ambitionem ita ſe extendere, vt Sedis Apoſtolicæ liberalitate non contenti, etiam ea quæ in magnum dictæ Religionis præiudicium tendere conſpiciebant, à Sede prædicta extorquere, Romanumque Pontificem ob eius innumeras occupationes, ad aliquas gratias ſibi concedendas impellere non erubeſcerent, quas ſi plene cognouiſſet, eas profecto illis non conceſſiſſet.

Pius prædictus cõſiderãs quod hac via debilitarentur vires ipſius Ordinis.

§. 3. Attendens itaque dictus prædeceſſor, quanta & quam grauia diſcrimina dicta Inſula paſſa fuerat, & quam graues Magiſter & Conuentus prædicti, tam in illa defendenda quam in Ciuitate noua per eos conſtructa, munienda & reparanda ſubierant expenſas & incommoda, quod ſi ipſi, qui pro expenſis huiuſmodi ſupportandis, certa iura, quæ ſuper quibuſcumque dicti Ordinis Prioratibus, Baiuliuatibus, Caſtellaniis, Præceptoriis, & aliis beneficiis prædictis exigere conſueuerant, ab illorum exactione deſiſterent, illorum vires non parum debilitarentur, conſiderans que,

Quandã eius prouiſionem dictis ſtatutis & indulgẽtiis non præiudicaſſe declarauit.

§. 4. Quod poſtquam piæ mem. Pius Papa IV. etiam prædeceſſor noſter, tunc ſuus, vnam S. Iacobi in Platea Nuſſiæ Spoletan. & alteram Sanctiſſimæ Trinitatis Tudertin. reſpectiue diœc. dicti Hoſpitalis Præceptorias, tunc certo modo vacantes, tunc dilecto filio Simoni Brombillæ Clerico Bergomenſi, ſub certis modo & forma commendauerat, & ſeu de illis per ſuas literas prouiderat, dictuſque Simon, ſub earumdem ſeu aliarum literarum prætextu, per quas ſtabilimentis, vſibus, naturis, priuilegiis & indultis prædictis per eumdem Pium IV. prædeceſſorem derogatum eſſe prætendebat, fructus earumdem Præceptoriarum, & iura illarum ratione dicto communi Theſauro, vt præfertur, debita ſoluere & relaxare recuſauerat & recuſabat, eumdem Pium IV. prædeceſſorem, Motu proprio, non ad Magni Magiſtri, aut Conuentus, ſeu Hoſpitalis fratrum prædictorum ſibi pro eis deſuper oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex ſuis certa ſcientia, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, per ſuas in ſimili forma breuis deſuper confectas literas, declaraſſe, per derogationem huiuſmodi aliquod, vel minimum Theſauro huiuſmodi præiudicium afferri noluiſſe, & alia feciſſe, prout in ipſius Pij IV. prædeceſſoris literis plenius continetur.

Et quoſcumque etiam S.R.E. Cardinales beneficia, & penſiones obtinentes d. Ordinis, quãuis à Sede Apoſt. promiſſi ad dictam ſolutionem teneri definiuit.

§. 5. Idem Pius V. prædeceſſor, tam Pij IV. prædeceſſoris huiuſmodi veſtigiis inhærens, quam præmiſſis de cauſis motus, omnia & ſingula in eiuſdem Pij IV. prædeceſſoris literis contenta approbans & confirmans, illiſque perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiiciens, omneſque & ſingulos, tam iuris quam facti defectus, ſiqui forſan interuenisſent in eiſdem ſupplens, necnon quarumcumque litium, inter venerabiles fratres noſtros, tunc ſuos, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & Religionem prædictam, pendentium, ſtatus & merita, & in qua pendebant inſtantia, pro expreſſis haberi volens, Motu & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſub dat. videlicet duodecimo Kal. Aprilis, Pontificatus ſui anno ſecundo, decreuit & declarauit, omnes & ſingulos Prioratus, Baiuliuatus, Caſtellanias, Præceptorias, & alia beneficia huiuſmodi, ſeu illorum membra, & ab illis dependentia obtinentes, & ab illis regreſſus, acceſſus, coadiutorias, & alias gra-

tias, tam à Sede Apoſt. quàm quauis auctoritate cóceſſas habentes, necnon illorum fructus & prouentus, aut alia iura loco penſionis annuæ, ſeu penſiones ipſas, ſuper eorundem fructibus, redditibus & prouentibus, quauis de cauſa impoſitas & imponendas percipientes, pro rata fructuum & penſionum eorundem, de omnibus & ſingulis annatis, vacan. mortuariis, & aliis quibuſcumque iuribus per eos dicto communi Theſauro quomodolibet debitis ſatisfacere, nec quaſcumque literas ſtatutorum, ſtabilimentorum, vſuum, ac priuilegiorum, indultorum, etiam quod præceptoriarum fructus, redditus & prouentus, & aliorum dicti Hoſpitalis beneficiorum, pro primo & ſecundo annis, vel alias communi Theſauro dicti Hoſpitalis, pro mortuariis, ſeu aliis cauſis applicari eſſent, & eſſe cenſerentur, ſeu applicari deberent.

Ordinatum ipſum auctoritate propria per ipſos, & de illis diſponere poſſe decreuit.

§. 6. Dictique Hoſpitalis Præceptores ſeu Receptores, aut alij pro eis Agentes, illos propria auctoritate exigere & percipere, ac interim poſſeſſionem Præceptoriarum & beneficiorum prædictorum, nomine dicti Hoſpitalis apprehendere, & retinere, ac huiuſmodi fructus de facto exigere, & alias de illis, certis modo & forma tunc expreſſis diſponere poſſent, diſponendi, vel aliis illorum totali inſertione, vel cum decreto, quod penſiones ipſæ à quocumque onere mortuario & paſſagio, vel alias quomodolibet nuncupato, quauis etiam Apoſtolica, ſeu Magni Magiſtri dicti Hoſpitalis pro tempore exiſtentis, auctoritate exempti eſſent, vel titulares beneficiorum, ratam partem ipſos penſionarios tangentem, pro ſolutione penſionis huiuſmodi ſibi retinere valerent, & ad ſolutionem penſionis huiuſmodi minime tenerentur, ac alias huiuſmodi titulares renunciaſſent, onuſque illam ſoluendi in ſe ſuſcepiſſent, in quibuſcumque gratiis, commendis, prouiſionibus, regreſſibus, acceſſibus, ingreſſibus, coadiutoriis, ceteriſque diſpoſitionibus de Prioratibus, Bauliuatibus, Caſtellaniis, Præceptoriis, & aliis beneficiis huiuſmodi quouis modo etiam apud eamdem Sedem vacantibus, necnon fructuum & penſionum huiuſmodi reſeruationibus, per eum, etiam Motu ſimili, & quorumuis etiam Imperatoris vel Regum intuitu, ac etiam quibuſuis eatenus factis & in poſterum faciendis, quibuſuis perſonis cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis conditionis, nobilitatis & præeminentiæ exiſtentibus, etiam forſan Cardinalatus honore & officio fungentibus, per eum quomodolibet eatenus conceſſis, & in poſterum concedendis derogatorias, ac deſuper confectas, & pro tempore conficiendas literas Apoſtolicas, etiam quaſcumque generales vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, & efficaciores & inſolitas clauſulas, necnon irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentia, perſonas, quibus Prioratus, Bauliuatus, Caſtellaniæ, Præceptoriæ, ſeu ab illis dependentia beneficia prædicta, aut illorum membra collata, ſeu ad vitam commendata fuerant ſeu fructus, redditus & prouentus, aut penſiones annuæ reſeruatæ & aſſignatæ fuerant, aut in quorum fauorem de illis diſpoſitum extiterat, vel illæ commendarentur, ſeu conferrentur, aut fructus vel penſiones reſeruarentur & aſſignarentur, vel alias diſponerentur, à ſolutione & præſtatione fructuum, cenſuum, paſſagiorum, annatarum, vacationum, & mortuariorum, aut aliorum, quorumcumque iurium, ſeu reſponſionum, aut ordinariarum vel extraordinariarum impoſitionum, vigore dictorum ſtabilimentorum & priuilegiorum debitorum, in toto vel in parte eximere, vel liberare, aut alias communi Theſauro Hoſpitalis huiuſmodi, ſeu illius iuribus in aliquo præiudicaſſe, nec per illas præiudicatum, ſeu præiudicium aliquod generatum fuiſſe vel eſſe, vel in poſterum fore, ſed derogatorias ipſas, ad effectum validitatis collationum commendarum, & aliarum diſpoſitionum huiuſmodi dumtaxat, proceſſiſſe & ſuffragari debuiſſe, illaſque in quantum communi Theſauro, & illius iuribus in aliquo præiudicauiſſent aut præiudicarent, à ſe & Sede Apoſtolica, per occupationem & circumuentionem; præter & contra voluntatem ſuam extortas ac nullius roboris vel momenti fuiſſe & eſſe, & in poſterum fore, illiſque non obſtantibus, omnes & ſingulas huiuſmodi derogationes, tunc & pro tempore habentes & proſequentes, etiamſi à iuriſdictione Magni Magiſtri & Conuentus prædictorum, & aliorum quorumcumque Iudicum Apoſtolica auctoritate prædicta exempti, ac ei & Apoſt. Sedi immediate ſubiecti eſſent, ad exhibitionem & relaxationem fructuum, ac penſionum huiuſmodi, vt præfertur, eidem communi Theſauro faciendam teneri, & adſtrictos fore, in omnibus & per omnia, perinde ac ſi prouiſiones commendarum, & regreſſus, acceſſus, coadiutoriæ, & aliæ diſpoſitiones, necnon fructuum & penſionum reſeruationes, non à Sede Apoſt. ſed à Magiſtro & Conuentu prædictis emanaſſent, & ad id etiam per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, cogi & compelli poſſe.

Clauſulas dicta ſua conſtitutione ſtante præſeruatiuas appoſuit.

§. 7. Literaſque tunc deſuper conficiendas, & in eis contenta quæcumque, nullo vnquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis vitio aut intentionis ſuæ defectu, notari vel impugnari minuſue ſub quibuſuis reuocationibus, ſuſpenſionibus & limitationibus ſimilium gratiarum comprehendi quatenus poſſe, ſed quoties illæ emanaſſent, toties in priſtinum & validiſſimum, ac eum in quo antequam illa emanaſſent ſtatum, reſtitutas, & plenarie reintegratas, ac de nouo etiam ſub quacumque data per Magiſtrum & Conuentum bene viſa, toties quoties opus eſſet, conceſſas eſſe cenſerentur. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ac cauſarum ſacri palatij Apoſtolici, Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet aliter iudicandi, definiendi, & interpretandi facultate, iudicari, definiri, & interpretari debere, & quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contingeret, irritum & inane decreuit. Et nihilominus pro potiori cautela, ſupradictas & alias derogatorias clauſulas in quibuſcumque literis appoſitas, in quantum communi Theſauro huiuſmodi, quoad præmiſſa præiudicare viderentur, reuocauit, caſſauit, irritauit, & annullauit, ac toties quoties conceſſa eſſent, quoad iura vacantia, & mortuaria, ratione gratiarum, per eum & quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, tunc ſuos, conceſſa, quoad ea quæ ſuum tempus nondum effluxerant tantum, toties pro nullis & infectis haberi, nullamque prorſus in iudicio vel extra, fidem facere, vel effectum ſortiri debere, & conſtitutionem ſuam de non tollendo iure quæſito aduerſus tunc conficiendas literas, prædictas, locum ſibi vendicare non poſſe, ac illis minime ſuffragari voluit.

Clauſulas contrariorum derogatorias addidit.

§. 8. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac ipſorum Prioratuum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in contrarium forſan quomodolibet conceſſis. Quibus omnibus etiamſi de illis ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda foret, illis alias in ſuo robore permanſuris, ea vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Et quia hæc Pij V. conſtitutio, eius ſuperueniente obitu non fuit expedita inde hæc Pont. eam validat à die ſua datæ.

§. 9. Ne autem de decreto, declaratione, reuocatione, caſſatione, irritatione, annullatione, voluntate, & derogatione dicti Pij prædeceſſoris, pro eo quod ſuper illis, ipſius prædeceſſoris eius ſuperueniente obitu, literæ confectæ non fuerint, valeat quomodolibet hæſitari, ac Magnus Magiſter, Conuentus, & fratres, ſeu Milites Hoſpitalis prædicti illarum fruſtrentur effectu; volumus, & Apoſt. auctoritate decernimus, quod decretum, declaratio, reuocatio, caſſatio, irritatio, annullatio, voluntas, & derogatio dicti Pij V. prædeceſſoris, à dicta die duodecima Calen. Aprilis ſuum ſortiantur effectum, perinde ac ſi ſuper illis, ipſius prædeceſſoris literæ ſub eiuſdem diei data, confectæ fuiſſent, prout ſuperius enarratur. Quodque præſentes literæ ad probandum plene decretum, declarationem, reuocationem, caſſationem, irritationem annullationem & derogationem dicti Pij Quinti prædeceſſoris vbique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Executoreſque deputat à conſtitutione.

§. 10. Quocirca venerabilibus fratribus Archiepiſcopo.

piſcopo Toletano, & Epiſcopo Pariſieñ, ſiue eorum officialibus, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſt. generali auditori, per præſentes committimus, & mandamus quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes litteras & in eis contenta quæcumque valere decernentes, ac pro tempore exiſtenti Magno Magiſtro, Conuentui, & fratribus prædictis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, præmiſſa omnia, ab omnibus quos illa concernunt, integre & inuiolabiliter obſeruari, illiſque eis pacifice & quiete, vti, frui, & gaudere. Non permittentes eos aut eorum aliquem, contra earumdem præſentium tenorem quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus omnibus ſupradictis.

D. P. An. 1. 1 Maij. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die prima Maij, 1585. Pontificatus noſtri anno primo.

Sequitur alia conſtitutio, quæ præcedentem ampliat.

Edita An. D. 1586. SIXTVS EPISCOPVS, *Seruus ſeruorum Dei. Vniuerſis & ſingulis noſtris, & Apoſtolicæ Sedis in quibuſuis nobis & Romanæ Eccleſiæ immediate ſubiectis Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis, etiam de latere Legatis, ac ſingularum Prouinciarum, Ciuitatum, terrarum, & locorum huiuſmodi Gubernatoribus aliiſque in eis ius dicentibus, & iuſtitiæ Miniſtris; necnon quorumcumque Regum, Ducum, Marchionum, & aliorum Chriſtianorum Principum, Magiſtratibus & officialibus, ac eorum cuilibet, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.*

Receptores huius Militiæ pro collectione iurium communis Ærarii, poſſeſſionem beneficiorum, capere ſolent.

§. 1. Cum ſicut accepimus ſæpius contingat, vt Receptores Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani, in ſingulis illius Prioratibus pro tempore deputati, Prioratus, Baiuliuatus, & Præceptorias dicti Hoſpitalis, ac alia beneficia per fratres eiuſdem Hoſpitalis obtineri ſolita, tam per ipſos fratres quam ex conceſſione ſeu diſpenſatione Apoſtolica per clericos ſæculares, in titulum aut commendam, aut alias pro tempore obtenta, ob non ſolutionem palliagiorum, ſpoliorum, reſponſionum, vacantium, & mortuariorum, ac aliorum iurium per eos communi Theſauro prædicti Hoſpitalis pro tempore debitorum, ad manus ſuas, iuxta formam ſtabilimentorum & laudabilium conſuetudinum dicti Hoſpitalis, ac priuilegiorum & indultorum Apoſtolicorum eis deſuper conceſſorum recipere, & vſque ad integram palliagiorum, ſpoliorum, reſponſionum, vacantium & mortuariorum, ac aliorum iurium prædictorum ſatisfactionem, pro dicto Hoſpitali, ſeu communi Theſauro, retinere, ac ad huiuſmodi effectum, poſſeſſionem Prioratuum, Baiuliuatuum, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorum præfatorum capere & apprehendere, eorumque fructus, redditus, prouentus percipere, colligere & leuare, ſeu Prioratus, Baiuliuatus, Præceptorias & beneficia huiuſmodi, eorumque fructus redditus & prouentus, aliis locare & arrendare habeant.

Hic idem Pōt. mādat vt officiales omnes & Principes eis faueāt & aſſiſtant.

§. 2. Nos cupientes quod Præceptores prædicti, officium ſuum contra fratres, & alios non ſoluentes prædictos, libere exercere, & facultatibus eis per Sedem Apoſtolicam contra eoſdem non ſoluentes conceſſis, ſine aliqua difficultate vti poſſint, Vos & veſtrum quemlibet per præſentes requirimus, vobis videlicet, nobis, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubditis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna diſtricte præcipientes & mandantes, Vos vero qui nobis ſubiecti non eſtis in Domino hortantes, quatenus vos & veſtrum ſinguli quoties pro parte Præceptorum præfatorum, ſeu alicuius eorum, aut Procuratorum ſuorum, vel pro eis Agentium deſuper requiſiti fueritis, per vos vel alium ſeu alios, brachium veſtrum ſæculare eiſdem Receptoribus ſeu Procuratoribus vel Agentibus ad hoc vt Prioratus, Baiuliuatus, Præceptorias & beneficia prædicta, iuxta ſtabilimenta & conſuetudines, ac priuilegia & indulta huiuſmodi, quoties illis locus fuerit, ad manus ſuas recipere, & vſque ad integram palliagiorum, ſpoliorum, reſponſionum, vacantium, & mortuariorum, ac aliorum iurium prædictorum ſatisfactionem, pro Hoſpitali ſeu Theſauro prædicto retinere, ac ad huiuſmodi effectum, poſſeſſionem Prioratuum, Baiuliuatuum, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi capere & apprehendere, eorumque fructus, redditus, & prouentus percipere, colligere & leuare, vel Prioratus, Baiuliuatus, Præceptorias, beneficia, ac eorum fructus, redditus, & prouentus huiuſmodi plus offerentibus, locare & arrendare, necnon cenſus ſeu affictus annuos locationum & arrendationum huiuſmodi exigere pro rata debiti, poſſint ſtatim & incontinenti, omni dilatione ſeu exceptione remota, præſtetis & exhibeatis, præſtarique & exhiberi faciatis.

Contrarijs derogat.

§. 3. Non obſtan. conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. ac quibuſuis prouiſionibus ſeu commendis, aut aliis diſpoſitionibus per nos & Sedem Apoſt. de eiſdem Prioratibus, Baiuliuatibus, Præceptoriis, & beneficiis, quibuſuis perſonis & dicti Hoſpitalis, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis exiſtentibus pro tempore factis, necnon omnibus illis, quæ priuilegiis & indultis prædictis conceſſum fuit non obſtare, quæ præſentibus pro ſpecialiter & expreſſe repetitis haberi volumus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis credi iubet.

§. 4. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis ea prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcat. die 3. Octob. 1586. Pont. noſtri anno 2. *D. P. An. 2. 3. Octobris.*

XIV.

Erectio officij Commiſſariatus Reu. Cameræ Apoſt. in officium perpetuum vacabile, cum iuriſdictionis, emolumentorumque & indultorum conceſſione.

Hodie hoc officium non eſt perpetuum, ſed ad nutum Pont. Commiſſarius deputatur. Et de eius munere, & auctoritate, vide ſupra in Pij IV. conſt. 55. Romanus. *& Pij V. conſt.* 70. Cum de litteris. *& in alia conſt.* 51. Attendentes. *& infra in huius Pont. conſt.* 56. Non ſinet.

Et in ſpecie quod in cauſis cambiorum illicitorum in Vrbe contractorum, ad eius inſtantiam procedatur, vid. ſup. in Pij IV. conſt. 1. *Cum ſicut.* in ſecundo tom.

SIXTVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita An. D. 1586.*

Proœmium.

Ad excelſum vniuerſalis Eccleſiæ culmen, nullis noſtris meritis ſed ſola Dei benignitate ſubleuati, in eam curam cogitationemque ex paſtoralis officij noſtri debito propenſius incumbere nos conuenit, vt Camera Apoſt. à rerum ſuarum iacturis ſarta tectaque præſeruetur, & quæ pro feliciori illius iurium tuitione, negociorumque proſecutione, ac officiorum ad id inſtitutorum decore & ſtabilimento ſunt maxime profutura, noſtris auſpiciis ordinentur, ipſaque officia egregiorum virorum prudentiæ & induſtriæ commiſſa perſonis votiuis iugiter ſuſcipiant incrementa.

Commiſſariatus officium, quod Bernardinus Piſcina ab iſto ſummo Pont. ad eius beneplacitum deputatus, obtinebat, vacauit, quia ipſe Ciuitatis Nurſiæ (patriæ meæ) & totius Montanæ Præfectus ab eodem Pont. deputatus fuit.

§. 1. Cum itaque pro tempore exiſtenti dictæ Cameræ Commiſſario generali grauiorum ipſius Cameræ negociorum cura incumbat, & ex frequenti illius mutatione eadem Camera, in rebus & iuribus ad eam ſpectantibus, plurimum damni & incommodi patiatur, expediensque ſit vt pro negociorum, rerum, & iurium eorumdem votiua directione, proſecutione & defenſione officium Commiſſariatus huiuſmodi, quod dilectus filius Ioannes Bernardinus Piſcina, ad id à nobis ad beneplacitum noſtrum deputatus, ab initio noſtri Pontificatus vſque huc obtinuit, ſeu exercuit, aliquo certo & firmo ſtatu conſtituatur, illudque pro tempore obtinens non amouibilis, vt

vt hactenus, ſed donec officium ipſum per eius ceſſum vel deceſſum, aut alias vacet, perpetuus exiſtat, ac ſpeciali honoris & dignitatis prærogatiua fruatur. Nos qui nuper dictum Io. Bernardinum in Ciuitatis noſtræ Nurſiæ, pro nobis & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Gubernatorem in temporalibus conſtituimus, præmiſſorum conſideratione, & certis aliis cauſis inducti, eiuſdem Cameræ indemnitati & vtilitati, ac officij Commiſſariatus huiuſmodi ſtabilimento & incremento, prout ſolicitudinis noſtræ partes requirunt, conſulere, & quæ ad illud pertinent quibuſuis facultatibus & gratiarum muneribus potiri debeat plenius explicare volentes, necnon beneplacitum noſtrum præfatum harum ſerie reuocantes, illudque ceſſare & expirare decernentes.

Illud itaque idem Pont. in officium perpetuum & vacabile ad inſtar aliorũ Ro. Cur. officiorum erigit.

§. 2. Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, officium Commiſſariatus huiuſmodi in officium perpetuum, ad inſtar Clericatuum dictæ Cameræ, & aliorum officiorum Romanæ Curiæ vacabile, pro vno Clerico vitæ ac morum probitate prædito, & vtriuſque, vel alterius iurium Doctore non coniugato futuro, eiuſdem Cameræ Commiſſario generali, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo erigimus & inſtituimus.

Facultates ſolitas ei concedit.

§. 3. Ac ipſi Commiſſario generali pro tempore exiſtenti omnes ad eius officium huiuſmodi pertinentes, & illi per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, dictamque Sedem, ceteris omnibus & ſingulis aliis Commiſſariis conceſſas facultates, iuriſdictiones & prærogatiuas.

Archiuij ſcripturarũ Cameræ Apoſt. adminiſtrationem eidem attribuit.

§. 4. Ac etiam eas facultates, præcipuamque curam & adminiſtrationem Archiuij ſcripturarum dictæ Cameræ, ita vt ſine expreſſa eiuſdem Commiſſarij licentia aliquæ ſcripturæ ad Cameram præfatam ſpectantes ex ipſo Archiuio extrahi, ac earum exempla intra eamdem Cameram, aliiſque illius Cameralibus dari & conſignari non poſſint, ipſiuſque Archiuij Archiuiſtæ, & Miniſtri, nunc & pro tempore exiſtentes, illi de dicto Archiuio, ac omnibus eius ſcripturis rationem reddere, & eius ordinationes ac mandata, necnon ſtatuta & decreta quæ per eum pro bono gubernio & regimine dicti Archiuij pro tempore fieri contigerit, obſeruare omnino teneantur.

Detinentes ſcripturas Cameræ vbique & ſcientes, & non reuelantes coercendi cum ſoliſ... facultatem concedit.

Hanc bullam Pij V. conſt. citauit in rub.

§. 5. Necnon plenam & liberam facultatem, omnes & ſingulas alias ſcripturas ad Cameram præfatam ſpectantes, & extra Archiuium huiuſmodi, in quocumque loco, vel penes quoſcumque exiſtentes, recuperandi, ac contra quoſcumque eaſdem ſcripturas indebite detinentes, ac ſcientes & non reuelantes, eos à quibus detinentur pro illarum recuperatione, tam in Vrbe quam in omnibus Terris & locis Sedi Apoſtolicæ mediate vel immediate ſubiectis, Ciuitate noſtra Bononienſi etiam comprehenſa, ſummarie, manu regia & via executiua, ſelaque iudiciaria omiſſa, etiam per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam iuxta conſtitutiones fel. recor. Iulij Secundi & Iulij Tertij, ac quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum contra dictas ſcripturas indebite detinentes & occultantes, aut ſcientes & non reuelantes, non tamen priuatiue quoad alios quibus per dictas conſtitutiones fuerit huiuſmodi facultas tributa, procedendi. Præterea ſuper præmiſſis illas facultates, quas piæ mem. Pius Papa V. etiam prædeceſſor noſter olim pro recuperatione ſcripturarum Cameræ & Sedis præfatarum bon. mem. Carolo de Graſſis Epiſcopo Montis Flaſconeñ & quas Honuphrio Camaiano dictæ Cameræ Præſidenti dum in humanis agerent, per cedulam Motus proprij ſub dat. videlicet xiv. Calend. Septemb. Pontificatus ſui anno tertio, conceſſerat.

Prælatos & Clericos, intrudentes ſe in beneficiis, ante expeditionem literarum Apoſt. coercendi, iuxtã conſtit. Iul. II & Iul. III.

§. 6. Ac etiam facultatem contra Prælatos & Clericos poſſeſſionem Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum quorumcumque, cum cura & ſine cura, ſæcularium & quorumuis Ordinum regularium, abſque literarum Apoſtolicarum ſuper prouiſionibus, commendis, conceſſionibus, & aliis diſpoſitionibus, ſibi de illis dicta Apoſtolica auctoritate factis, expeditione, præterquam vigore breuis de eorumdem poſſeſſione, nomine dictæ Cameræ capienda apprehendentes, & in illis ſe quomodolibet immiſcentes, ſimiliter ſummarie, etiam via executiua, ac per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, iuxta Iulij Secundi & Iulij Tertij prædeceſſorum, & aliorum Romanorum Pontificum ſimiliter prædeceſſorum noſtrorum conſtitutionibus deſuper editis contentas, & alias, iuxta huiuſmodi conſtitutionum tenorem, ſine tamen præiudicio facultatum eiuſdem Cameræ generali Theſaurario, ſuper fructibus male perceptis conceſſarum, & competentium, etiam procedendi, auctoritate & tenore præfatis concedimus.

Portionem conſuetam panis, &c. necnon ſalaria, regalia & cætera emolumenta concedit.

§. 7. Necnon eidem Commiſſariatus officio, vt præfertur erecto pro eius dote, & illud pro tempore obtinentis ſuſtentatione portionem panis, vini, eſculentorum, & aliarum rerum per ipſius Cameræ Commiſſarium generalem pro tempore exiſtentem, dictum ex Palatio Apoſtolico percipi, & ei præſtari ſolitam, cum ea integritate, qua ipſe illam percipiebat, & percipere poterat, necnon omnia & ſingula iura, regalia, ſalaria, redditus, prouentus, exemptiones, immunitates, & emolumenta quæcumque, ordinaria & extraordinaria quomodolibet nuncupata, quæ dictus Commiſſarius pro tempore exiſtens, quocumque titulo vel cauſa, ac vndecumque & quomodocumque habere, conſequi, lucrari, frui, potiri, percipere conſueuit, ſeu etiam potuit & debuit, cuiuſcumque qualitatis, quantitatis, & annui valoris ſint vel fuerint eiſdem auctoritate & tenore etiam perpetuo, applicamus & appropriamus.

Referendariũ vtriuſque ſignaturæ, ipſũ Commiſſariũ creat, & Referendariorũ & Familiarium, necnon & clericorũ, & cameraliũ priuilegia Commiſſario tribuit.

§. 8. Ipſumque Commiſſarium pro tempore exiſtentem in noſtrum & Rom. Pont. pro tempore exiſtentis, verum, indubitatum, & non fictum familiarem, & continuum Commenſalem domeſticum, ac vtriuſque Signaturæ noſtræ Referendarium, auctoritate & tenore ſimilibus creamus & conſtituimus, ac deputamus, aliorumque noſtrorum & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. familiarium, continuorum commenſalium, ac Prælatorum domeſticorum & vtriuſque Signaturæ præfatæ Referendariorum numero & conſortio fauorabiliter aggregamus, ac pro vero, indubitato, & non ficto, noſtro & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. familiari, continuo Commenſali & Prælato domeſtico, ac vtriuſque Signaturæ huiuſmodi Referendario, haberi, & reputari volumus & mandamus; ſibique in quibuſcumque impetrationibus, conceſſionibus, & literis, tam gratiam quam iuſtitiam concernen. ſe noſtrum & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. familiarem, continuum Commenſalem & Prælatum domeſticum, ac vtriuſque Signaturæ huiuſmodi Referendarium, nominare & inſcribere, ac ab aliis nominari & inſcribi facere, habitumque & inſignia Referendariorum vtriuſque Signaturæ huiuſmodi geſtare & deferre, ac in vtraque ſignatura continuo interuenire & aſſiſtere, necnon omnibus & quibuſcumque præfata ac prorſus ſimilibus priuilegiis, præeminentiis, indultis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, honoribus, antelationibus, prærogatiuis, fauoribus, conceſſionibus, & gratiis, tam ſpiritualibus quam temporalibus, quibus ceteri familiares, continui Commenſales, ac Prælati & Referendarij præfati, necnon dictæ Cameræ Clerici Præſidentes, & alij Camerales, de iure, ſtatuto, conſuetudine, vel aliquo ſpeciali priuilegio, ſeu alias quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poſſunt & poterunt quomodolibet in futurum, tam in iudicio quam extra vbicumque locorum, abſque vlla prorſus differentia, non ad illorum inſtar; ſed pariformiter & æque principaliter, in omnibus & per omnia, ac ſi illa officio Commiſſariatus huiuſmodi, illudque pro tempore obtinenti, ſpecialiter & expreſſe per præſentes conceſſa fuiſſent, vti, potiri, & gaudere.

Indultum circa penſiones tribuit.

§. 9. Necnon vt quicumque loci Ordinarius, ſeu vtriuſque, vel alterius ſignaturæ huiuſmodi Referendarius, aut Metropolitanus, vel alterius Cathedralis Eccleſiæ Canonicus, ſeu perſona in dignitate eccleſiaſtica conſtituta ad id per ipſum Commiſſarium pro tempore exiſtentem, eligendus ſeu eligenda, quaſcumque penſiones annuas ſuper quarumuis mẽſarum Epiſcopalium vel Archiepiſcopalium ſeu aliarum Eccleſiarum, necnon Monaſteriorum, Prioratuum, dignitatum, aliorumque beneficiorũ eccleſiaſticorum, cum cura & ſine cura, ſæculariũ & quorumuis Ordinum regulariũ fructibus, redditibus,

prouentibus, iuribus, obuentionibus, emolumentis, ac diſtributionibus quotidianis, ſeu illarũ loco fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, emolumenta, & diſtributiones huiuſmodi, eidem Commiſſario pro tempore exiſtenti, Apoſtolica auctoritate reſeruatas & reſeruata, vſque ad ſummam quingentorum ducatorum auri de Camera, in dicta Curia vel extra eam, etiam in mortis articulo de ipſius Commiſſarij pro tempore exiſtentis expreſſo conſenſu, caſſare & extinguere, ac poſtquam caſſatæ, ſeu caſſata fuerint, alias ſimiles penſiones annuas ſuper eiſdem fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, emolumentis, & diſtributionibus, ſeu fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones & emolumenta huiuſmodi, vſque ad ſummam præfatam, vni vel pluribus perſonis ad id per eum nominandis, & quæcumque, quocumque, & qualiacumque beneficia eccleſiaſtica obtinentibus, eiſdem modo & forma, ac cum clauſulis, decretis, & ordinationibus, quibus ipſi Commiſſario pro tempore exiſtenti reſeruatæ, ſeu reſeruata fuerint, etiam abſque conſenſu ſoluere habentium penſiones, ſeu obtinentium Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, dignitates, & alia beneficia huiuſmodi, dicta auctoritate reſeruare, conſtituere, concedere & aſſignare, ac etiam transferre, libere & licite valeat; reſeruationeſque & tranſlationes penſionum, ſeu fructuum, redditũum, prouentuum, iurium, obuentionum, & emolumentorum huiuſmodi, vigore præſentium facien. valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant in omnibus & per omnia, perinde ac ſi per nos, ſeu pro tempore exiſtentem Rom. Pont. de conſenſu ſoluere habentium penſiones, ſeu obtinentium Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras, dignitates, & alia beneficia huiuſmodi factæ fuiſſent, auctoritate & tenore præfatis, concedimus & indulgemus.

Habitum & locum in camera, & actibus cameralib. viſitationibuſq. carcerum, & capella, & conſiſtorijs, & alijs actis publicis aſſignat.

§. 10. Inſuper ſtatuimus & ordinamus, quod officium Commiſſariatus huiuſmodi pro tempore obtinens, in Camera præfata, aliiſque actibus Cameralibus, & carcerum viſitationibus, habitum per Clericos, Præſidentem, & alios Prælatos Camerales deferri ſolitum geſtare, & in Camera præfata immediate poſt ipſum Præſidentem, ac in carcerum viſitationibus, poſt Clericum carcerum Præſidem, in Capella autem Pontificia, & Conſiſtoriis publicis, necnon proceſſionibus, equitationibus, aliiſque actibus, tam publicis quam priuatis in loco Palatij Apoſtolici Auditoribus, ac dictæ Cameræ Clericis aſſignato immediate poſt illos ſedere & incedere debeat.

Hodie non interuenit viſitationibus carcerum.

Reſignandi facultatem concedit.

§. 11. Dictumque officium Commiſſariatus in fauorem cuiuſcumque perſonæ, vt præfertur qualificatæ, quandocumque ſibi placuerit reſignare, ac reſignationis huiuſmodi receptio vel admiſſio, per Roman. Pontif. ex quauis cauſa denegari vel differri, neque pro ſignatura conceſſionis eiuſdem, per huiuſmodi reſignationem vacantis quicquam vltra ſummam centum florenorum auri de Camera ab eo cui de illo ſic vacante prouidebitur exigi poſſit; quodque literæ Apoſtolicæ ſuper ſupplicatione conceſſionis dicti officij Commiſſariatus conficiendæ, etiam ſi in ea de officio Referendariatus huiuſmodi nulla eſſet facta mentio, nihilominus expediantur, tam in Cancellaria præfata quam per Cameram ſecretam, cum expreſſione conceſſionis dicti officij Referendariatus; neque poſſit aut debeat, per noſtrum & pro tempore exiſtentis Rom. Pont Datarium, ſeu quemcumque alium pro ſignatura huiuſmodi ſupplicationis, licet vim conceſſionis duorum officiorum, Commiſſariatus videlicet, & Referendariatus huiuſmodi habeat, aliquid vltra id quod ſuperius eſt expreſſum, omnino exigi, ſed ſicut per conceſſionem Commiſſariatus venit pariter conceſſio Referendariatus officiorum huiuſmodi, ſic per vnicam ſolutionẽ ſignaturę ſuprascriptam ſit integre ſatisfactum, quaſi de vnica conceſſione.

Expeditiones pro Commiſſario gratis fieri iubet.

§. 12. Vlterius, quod omnes & ſingulæ literæ Apoſtolicæ ſub plumbo, ac etiam in forma breuis, tam ſuper præſentibus quam aliis quibuſcumque gratiis, indultis, facultatibus, & conceſſionibus, tam gratiam quam iuſtitiam concernen. per præfatum Commiſſarium pro tempore exiſtentem, à nobis & ſucceſſoribus noſtris, ac Sede præfata pro tempore impetratis; ſeu etiam Motu ſimili conceſſis, omnibus & ſingulis Cancellariæ Cameræ, & Curiæ præfatarum officiis, necnon plumbo & regiſtro, ac vbilibet gratis, & abſque annatarum communium, iocalium, & aliorum quorumcumque iurium & taxarum ſolutione, ad inſtar Clericorum eiuſdem Cameræ expediri, & Reſcribendarius ad taxandas literas apoſtolicas, cum ſubſcriptione gratis pro perſona Commiſſarij generalis Cameræ Apoſtolicæ ſubſcribere, & tam ipſe quam alij Scriptores, Abbreuiatores, & Sollicitatores literarum Apoſtolicarum, necnon Cubicularij, ſcutiferi, & quicumque alij dictæ Curiæ officiales expeditioni literarum huiuſmodi pro tempore Præſidentes & Miniſtri, etiam in annatis communibus, iocalibus, & aliis iuribus Cameræ huiuſmodi participantes, eaſdem literas perſonam dicti Commiſſarij concernente, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac priuationis & ſuſpenſionis ſuorum officiorum, necnon perceptionis emolumentorum eorumdem pœnis per eos ad quos pertinuerit, & qui eas gratis ſubſcribere vel concedere noluerint; eo ipſo incurrendis, abſque alio noſtro aut ſucceſſorum noſtrorum, & Sedis præfatæ vlteriori mandato, omnino gratis & abſque aliqua annatarum, iocalium, vel aliorum iurium prædictorum ſolutione & exactione, in omnibus & per omnia vſque ad plumbum, & alia neceſſaria incluſiue omni contradictione ceſſante expediri, ac ſubſcribi & expediri facere & permittere debeant & teneantur.

Ioffredo Lomellino vtr. Sign. Referendario, officium Commiſſariatus, cum iuriſdictionibus & emolumentis prædictis ad eius vitam concedit.

§. 13. Vt autem officium Commiſſariatus huiuſmodi viro idoneo, qui rebus ad illud pertinentibus iugiter incumbat, cuiuſque virtus & induſtria nobis præcipue ſit cognita quanto citius concedatur, de dilecti filij magiſtri Ioffredi Lomellini Clerici Ianuenſis V. I. D. & in vtraque Signatura noſtra Referendarij, ac Prælati noſtri domeſtici, ſumma fide, integritate, probitate & doctrina plurimum in Domino confidentes, ipſumque Ioffredum à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes & abſolutum fore cenſentes, necnon erectionis & inſtitutionis Commiſſariatus generalis, ac quorumcumque aliorum officiorum prædictorum, necnon priuilegiorum, indultorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, & aliarum gratiarum, illis ac eorum ſingulis conceſſorum, & inde ſecutorum quorumcumque tenores, iuriumque regalium, ſalariorum, taxarum, emolumentorum, portionum panis & vini, eſculentorum & aliarum rerum per pro tempore exiſtentes Commiſſarios generales dictæ Cameræ percipi ſolitorum, & eis debitorum qualitates, quantitates, denominationes, & veros etiam annuos valores, præſentibus pro expreſſis habentes, Motu ſimili eidem Ioffredo officium Commiſſariatus huiuſmodi à primæua eius erectione ſic vacans, per eum quoad vixerit, ad inſtar aliorum officiorum Sedis, & Curiæ prædictarum tenendum, regendum, & gubernandum, cum portione panis & vini, eſculentorum, & aliarum rerum ex dicto Palatio, vt præmittitur, percipi ſolita, ac aliis illi annexis, necnon omnibus & ſingulis iuribus, iocalibus, regalibus, ſportulis, taxis, prouentibus, obuentionibus, honoribus, emolumentis, priuilegiis, exemptionibus, immunitatibus, præeminentiis, antelationibus, prærogatiuis, iuriſdictionibus, fauoribus, gratiis, indultis, & facultatibus ſupraſcriptis, & quibuſcumque aliis Commiſſariis generalibus dictæ Cameræ Apoſtolicæ hucuſque conceſſis & aſſignatis, auctoritate & tenore prædictis, concedimus & aſſignamus; ipſumque Ioffredum ad officium Commiſſariatus huiuſmodi, eiuſque liberum exercitium, ac omnia & ſingula ſupradicta, ex nunc recipimus & admittimus, ac per eos ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit recipi & admitti, receptum & admiſſum, in eis quoad vixerit manuteneri, ſibique de eiſdem integre reſponderi debere volumus & mãdamus.

Hodie conceditur ad nutum Papæ, non autem ad vitam.

Clauſula præſeruatiua.

§. 14. Decernentes præſentes literas nullo vnquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quouis defectu, etiam ex eo quod intereſſe forſan habentes ad id vocati

non

non fuerint, vel ex quauis alia cauſa quantumuis legitima, vrgenti & iuridica, etiam neceſſario exprimen. notari, impugnari, inualidari, ad terminos iuris reduci, in controuerſiam reuocari, aut aduerſus illas quodcumque iuris, facti, vel gratiæ remedium impetrari poſſe, minuſque ſub ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & eum in quo antea quomodolibet erant ſtatum, reſtitutas, repoſitas, & plenarie, etiam ſub quacumque data per Ioſfredum eiuſque hæredes ac ſucceſſores prædictos eligenda, reintegratas, ac de nouo conceſſas, validaſque & efficaces fore & eſſe, vimque validi & efficacis contractus, inter nos & ipſam Cameram ex vna, ac Ioffredum eiuſque hæredes & ſucceſſores prædictos ex altera partibus, rite & recte initi & ſtipulati, ac etiam vtrimque initati habere, & perpetuo obtinere, dictamque Cameram Ioffredum, eiuſque hæredes & ſucceſſores prædictos in iuribus huiuſmodi tuendos, & ab omni incommodo, damno, læſione, lite, cauſa, & controuerſia immunes, indemnes, & exemptos conſeruandos, teneri ac obligatam eſſe & fore.

Decretum irritans. §. 15. Sicque & non aliter, per quoſcumque Iudices & ordinarios vel delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & definiri debere, necnon irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum & defenſorum deputatio & facultates. §. 16. Quocirca venerabilibus fratribus Acerrin. & Materan. Epiſcopis, ac dilecto filio cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, Motu ſimili per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Ioffredi, eiuſque ſucceſſorum prædictorum, vel alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in prædictis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta huiuſmodi ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit inuiolabiliter obſeruari, ac Ioffredum eiuſque hæredes & ſucceſſores prædictos illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes ipſos vel eorum quempiam per quoſcumque deſuper quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet & rebelles, per ſententias, cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogator. §. 17. Non obſtantibus præmiſſis, ac de præſtando contentu in penſionibus, & iure quæſito tollendo, &c. & gratiis ad inſtar non concedendis, aliiſque Cancellariæ Apoſtolicæ regulis editis, ac etiam in craſtinum aſſumptionis cuiuſque Romani Pontificis ad ſummi Apoſtolatus apicem edendis, necnon fel. record. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, qua cauetur, ne quis extra ſuam Ciuitatem vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu Iudices à Sede prædicta deputati, extra Ciuitatem vel diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alij vel aliis vices ſuas committere præſumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, necnon quatenus opus ſit recol. mem. Simmachi & Innocentij Tertij, ac Pauli Secundi, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, ac etiam in noſtris, de rebus Eccleſiæ, ſeu Cameræ & Sedis prædictarum non alienandis, necnon ſuper reformatione, numero, & qualitatibus dictorum Referendariorum, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus, tam Apoſtolicis quam in Prouincialibus, Synodalibus & Generalibus Conciliis, ſpecialiter vel generaliter, contra præmiſſa vel eorum aliqua quomodolibet editis & edendis, necnon Eccleſiarum & Monaſteriorum, in quibus beneficia huiuſmodi forſan fuerint, ac Ordinum, Militiarum, & Hoſpitalium, etiam quorum illa extiterint, necnon Cameræ Vrbis, officiorum, & Collegiorum prædictorum, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, vſibus, naturis, ſtabilimentis, & etiam nouis reformationibus; priuilegiis quoque, indultis, exemptionibus, immunitatibus, & literis Apoſtolicis illis, eorumque prælatibus, Capitulis, Conuentibus, Officialibus, Appaltatoribus, & quibuſuis aliis perſonis, etiam per modū ſtatuti, ac initi & ſtipulati contractus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem Apoſtolicam, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, ac quantocumque tempore innouatis. Quibus omnibus, etiamſi pro eorum ſufficienti derogatione, alias de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda aut aliqua alia exquiſita forma de hoc ſeruanda eſſet tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

§. 18. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum erectionis, inſtitutionis, conceſſionum, applicationis, appropriationis, creationis, conſtitutionis, deputationis, aggregationis, voluntatis, mandatorum, indulti, ſtatuti, ordinationis, abſolutionis, receptionis, admiſſionis, declarationis, donationis, remiſſionum, obligationis, hypothecationis, condonationis, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. *Sanctio pœnalis.*

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ, 1586. quarto Idus Octobris, Pontificatus noſtri anno 2. *D. P. An 1 12. Octobris.*

Die 7. Ianuary 1587. ſupraſcripta literæ Apoſtolicæ præſentatæ fuerunt in plena Camera Apoſtolica, & ſucceſſiue admiſſæ ac regiſtratæ lib. primo Signaturarum S.D.N. penes me infraſcriptum dictæ Cameræ Not. *Admiſſio & regiſtratio in Cam. Apoſt.*

Tyacus de Marchis.

Damnatio contractuum Societatis, ſecuritatem capitalis, aut certam reſponſionem, aut aliter vſurariam prauitatem continentium. XLV.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1586.*

Deteſtabilis auaritiæ ingluuies, & inſatiabilis lucrandi cupiditas maiorum omnium radix, vſque adeo excæcat mortalium mentes, vt multi auide lucro inhiantes, in laqueos & inſidias diaboli miſere incidant, irrepit enim verſute & callide antiquus humani generis hoſtis per varios dolos & fallacias, & incautos homines quæſtus dulcedine captos ac delinitos opprimit, atque eo perducit, vt ſe ipſos in vſurarum voraginem, Deo hominibuſque odioſam, ſacris canonibus damnatam, & Chriſtianæ charitati contrariam fœde immergant, & dum vanas & terrenas diuitias quærunt, veras ac cœleſtes amittant, ſicuti nuper cum magno dolore audi *Compendium pactorum illicitorum, quæ in contractibus ſocietatis apponi contingit.*

audiuimus, hoc malum in quaſdam Prouincias peruaſiſſe. Nam multi ſpecioſum & honeſtum ſocietatis nomen, ſuis fœneratitiis contractibus prætexendo, hoc quaſi colore & fuco, mercatoribus, opificibus, negociatoribus, & aliis perſonis, ſuper eorum mercibus, officinis, tabernis pannariis, aliiſque rebus ac bonis, pecunias ſuas, aut alias res ſocietatis nomine conferunt; vel greges, armenta, aut certa animalia agricolis, ſeu terrarum cultoribus, paſtoribus, aliiſque ruſticis, ſeu quibuſuis perſonis dant in ſocietatem ſiue ad ſoccidam, vt vocant, ea conditione, vt ſors ipſa, ſeu caput, quod vulgo dicitur capitale, tam pecuniarum quam animalium & rerum, ſaluum ſemper & integrum exiſtat pro eo, qui non induſtriam aut operas, ſed pecunias, animalia, aut res huiuſmodi in ſocietatem confert, vtque omne periculum & damnum ab altero ſocio recipiente ſuſtineatur, contra æquitatem & ſocietatis iuſtitiam diuerſimode paciſcuntur; eoſdemque ſocios cum quibus contrahunt, plerumque pauperes & egenos, ſuoque labore & induſtria victitantes, ad ſortem ſeu capitale reſtituendum, quicumque tandem caſus, & rerum euentus conſequatur, pacto & obligatione obſtringunt, ſimulque etiam certam lucri quantitatem & ſummam, veluti tot pro quolibet centenario, in ſingulos annos aut menſes per alterum ſocium, durante ſocietate ſoluendam, præfiniunt ac præſcribunt; eamque ſummam & quantitatem non ſubductis rationibus accepti & expenſi, quod in codices ſeu tabulas ſocietatis referri ſolet, neque facto calculo vel computo, pro ipſius lucri vel damni modo variabilem, ſed laborem & curam computandi & calculandi ſe inuicem remittere & renunciare aſſerentes, quouis tempore certam conſtituunt.

Damnatio illicitarum pactionum in ſocietatibus apponendarum.

§. 1. Proinde nos qui hoc potiſſimum munus, noſtræque paſtoralis ſolicitudinis maxime proprium arbitramur, vt gregem Dominicum fidei noſtræ creditum ab offenſione, & æternæ vitæ diſcrimine tutum, in viam ſalutis, cœleſti gratia adiutrice, dirigere nitamur, huiuſmodi morbi contagionem antequam in communem fidelium perniciem latius ſerpat, quantum Deo fauente poſſumus, tollere cupientes, de attributæ nobis Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione damnamus & reprobamus omnes & quoſcumque contractus, conuentiones, & pactiones poſthac ineundos ſeu ineundas, per quos ſeu quas cauebitur perſonis, pecunias, animalia, aut quaſlibet alias res ſocietatis nomine tradentibus, vt etiam ſi fortuito caſu quamlibet iacturam, damnum, aut amiſſionem ſequi contingat, ſors ipſa ſeu capitale ſemper ſaluum ſit, & integrum à ſocio recipiente reſtituatur, ſiue vt de certa quantitate vel ſumma in ſingulos annos aut menſes, durante ſocietate reſpondeatur. Statuimuſque huiuſmodi contractus, conuentiones, & pactiones, vſurarios & illicitos poſthac cenſeri debere, atque in poſterum non licere iis, qui pecunias vel animalia, aut alias res in ſocietatem tradent, de certo lucro, vt præfertur, percipiendo, inter ſe paciſci & concordare; neque etiam, ſiue ad certum ſiue ad incertum lucrum conuenerint, ſocios qui ea recipient, ad ſortem ſeu capitale ſaluum & integrum, vbi illud caſu fortuito perierit, vel amiſſum erit, reddendum, quouis pacto aut promiſſione ſibi obligare. Ac ne de cetero ſocietates ineantur ſub huiuſmodi pactis & conditionibus, quæ vſurariam prauitatem ſapiunt, diſtricte interdicimus & prohibemus.

Forma ſocietatum de cetero contrahendarum.

§. 2. Sed potius cuncti nouerint ſocietates huiuſmodi, cum in poſterum vnus pecuniam, animalia, aut alias res & bona, alter vero operam vel induſtriam confert, pure, ſincere, & bona fide ſicut decet, iuſtis & æquis conditionibus & pactis, ſecundum iuris diſpoſitionem, ac ſine vlla prorſus fraude, palliatione, aut vſurariæ prauitatis labe aut ſuſpicione, ineundas ſeu contrahendas eſſe; ita vt non ad certam ſummam aut quantitatem, ab omni periculo & damno, vt præfertur immunem, lucri nomine perſoluendam, neque ad capitale, ſi caſu fortuito perit, reſtituendum, ſocius accipiens teneatur. Si vero finita ſocietate ipſum capitale extat, ei qui illud in ſocietatem contulerit, reſtituatur, niſi ſocio recipienti fuerit communicatum, aut aliter inter ipſos contrahentes, ſuper eo legitime conuentum ſit. Ac præterea iidem contrahentes, fructus, expenſas & damna in commune conferant, & prout æquum & iuſtum fuerit, ſibi communicent atque diuidant.

§. 3. Decernentes, ſiqui contractus, conuentiones, & pactiones in futurum contra noſtram huiuſmodi prohibitionem de facto initi fuerint, nullam ex eis, tamquam per hanc eamdem conſtitutionem noſtram, damnatis & reprobatis, etiamſi iuramento, aut in forma Cameræ Apoſtolicæ, vel alias quomodolibet roborati fuerint, obligationem ciuilem aut naturalem oriri, nullamque actionem realem aut perſonalem, aut iudicis officium, neque aliud quodcumque ius cuiquam competere, neque quo ad ſortem, ſeu capitale integrum recuperandum, quo caſu fortuito perierit, aut amiſſum erit, neque quoad certas ſummas & quantitates in ſingulos annos aut menſes lucri ſocialis nomine promiſſas.

Contrauenientium pœna.

§. 4. Siqui vero in poſterum ſub prædictis conditionibus & pactis contrahere temere præſumpſerint, aut prætextu ſimilium contractuum, conuentionum, & pactionum ſocietatis nomine initorum, qui hucuſque durant, ad exactionem, dictæ ſortis, ſeu capitalis, ſiue illius pretij & valoris, poſtquam illud in toto vel in parte caſu fortuito perierit, aut amiſſum ſit, aut certæ ſummæ vel quantitatis annuæ, aut menſtruæ ſic promiſſæ in futurum, procedere auſi fuerint, eos vniuerſos & ſingulos in pœnas contra manifeſtos vſurarios & fœneratores, à ſacris Canonibus & Conciliis generalibus latas & promulgatas, eo ipſo incurrere, & contra illos, vti manifeſtos vſurarios & fœneratores, via iuris, aliiſque opportunis remediis procedi poſſe & debere.

Decretum irritans.

§. 5. Sicque ab omnibus cenſeri, & ita quoad præmiſſa vniuerſa & ſingula per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, ac Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari & definiri debere, necnon irritum & inane, ſi ſecus ſuper his per quoſcumque quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio & facultates executorum huius conſt.

§. 6. Mandamus vero vniuerſis & ſingulis locorum Ordinariis, per quaſcumque Prouincias & Regna Chriſtiani Orbis conſtitutis, & quibuſuis noſtris & Sedis Apoſtolicæ, etiam de latere Legatis ac Vicelegatis, ceteriſque officialibus, præſertim Prouinciarum & locorum Status noſtri Eccleſiaſtici, vt in ſuis quiſque Ciuitatibus, diœceſibus, Prouinciis & locis præſentem noſtram conſtitutionem publicari, & inuiolate obſeruari curent, & contra perſonas, quæ in futurum, præter & contra prohibitionem hanc noſtram paciſci, aut exigere auſæ fuerint, tamquam publicos vſurarios & fœneratores per viam accuſationis vel denunciationis, aut inquiſitionis, & ex mero officio, prout eis videbitur, procedant, reoſque culpabiles repertos, condignis pœnis, vt ſupra dictum eſt, afficiant; inuocato etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogat.

§. 7. Non obſtantibus quarumcumque Ciuitatum, Prouinciarum & locorum, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis, quorumcumque tenorum exiſtant, ſiue per modum conſtitutionis & legis perpetuæ quomodolibet concesſis, etiam ſæpius approbatis & innouatis; quæ omnia nolumus cuiquam de cetero ſuffragari.

Iuſſio publicandi hanc bullam.

§. 8. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur neue aliquis earum ignorantiam prætendere valeat, volumus vt illæ in valuis Baſilicarum Principis Apoſtolorum de Vrbe, & S. Io. Lateranen. & Cancellariæ Apoſtolicæ, atque in acie Campi Floræ, per aliquem ex noſtris curſoribus de more publicentur, dimiſſis & affixis earum exemplis in acie & valuis prædictis.

Fides tranſumptorum.

§. 9. Earumque tranſumptis etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra illud, vbique gentium & locorum habeatur quæ eiſdem originalibus haberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

Dat.

D. P. An. 2. die 21. Octob. Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſexto, 12. Kal Nouembris, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſexto, indictione 14. die vero primo 25 menſis Octobris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. anno eius 2., retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in portis ſeu valuis Baſilicarum Sancti Ioannis Lateranenſis, & Sancti Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ & in acie Campi Floræ per nos Claudium Mongeat, & Nicolaum Tagliettum Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſores.*

Alex Parabiac. Mag. Curſ.

XLVI. De temeraria tori ſeparatione, ac publicis adulteriis, ſtupris, & lenociniis, in quibuſdam caſibus ſeuerius in Alma Vrbe puniendis.

Quoad lenocinia, & ſtupra in Vrbe contingentia vide etiam in Pauli IV. conſt. 18. *ſup.* Sanctiſſimus.

Quo vero ad inceſtus qui in ſtatu Eccleſiaſtico euenirent habes infra in conſt. 54. *Volentes.*

Edita An. D. 1586. *SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium. AD compeſcendam quantum in nobis eſt, carnis in laſciuiam prolabentis petulantiam, præcipue vero continendos in officio ſanctiſſimis pudicitiæ & honeſtatis legibus ſubditos noſtros, hi enter omnem curam & ſolicitudinem adhibemus. Nam & hoc ipſum arbitramur paternæ charitatis & prouidentiæ proprium, maximeque congruum munus, exquiſita quadam diligentia, noua quotidie remedia & ſubſidia comparare, quibus à Chriſtifidelibus peccati & ſcandali occaſionem, Domino adiuuante, ſubmoueamus; & occurrendum eſt vehementiori ſtudio, vt nequaquam inoleſcant in publicæ honeſtatis dedecus pudoris, & Chriſtianæ diſciplinæ detrimentum ac animarum perniciem, grauiorum quorumdam flagitiorum corruptelæ, quale eſt adulterium, diuinis humaniſque legibus damnatum, præſertim ſi publico ſcandalo impudenter committatur, per quod ſanctum matrimonij fœdus, Deo auctore, iunctum ſacrilege violatur, cum tamen illud oporteat caſte & religioſe cuſtodiri, dicente Apoſtolo: Honorabile connubium in omnibus, & torus immaculatus ac coniuges mutua ſe decent charitate diligere, eodem Apoſtolo monente: Viri diligite vxores veſtras, ſicut & Chriſtus dilexit Eccleſiam & ſe ipſum tradidit pro ea. Et iterum Mulieres ſubditæ eſtote viris ſicut oportet in Domino: Viri diligite vxores veſtras, & nolite amari eſſe ad illas.

Adulteriorũ execratio. §. 1. Inuigilandum quoque nobis eſt, vt auertamus à Chriſtifidelibus diuinæ maieſtatis iram, indignationem, atque flagella, quæ propter huiuſmodi fœda carnis peccata & ſcelera, in filios diffidentiæ, præſertim vero in violatores alieni tori grauiſſima diuinitus immitti ſolent, quemadmodum ſacrarum teſtimonio ſcripturarum, tum variis ſucceſſibus, permultiſque exemplis comprobatur, tum vel maxime ex iis, quæ Pharaoni Ægypti Regi, & Abimelech Regi Geraræ, quod Saram Abrahæ vxorem abduxiſſent, ſignis clarioribus euenerunt, præter æternæ damnationis pœnam, quam iidem miſerabiliter incurrunt. Nam ſicut idem pronunciat Apoſtolus: Adulteros & fornicatores iudicabit Deus. Et ſi vlla vmquam tempora fuerunt, quæ iudiciorum, & legum ſeueritatẽ requirerent, certe hæc ipſa temporum conditio, qua nos Deus ad Eccleſiæ ſuæ gubernacula vocauit, hoc vel maxime expoſcit. Nam, vt eſt fragilis & fluxa mortalium natura, & ad malum prona, niſi diuina bonitas adiuuet, & eorum qui præſunt, frenum cohibeat: ita plurimis ab hinc annis propter nimiam ipſorum malitiam, deprauatamque peccandi conſuetudinem, & effrenatam audaciam, vitiorumque licentiam, improbi homines tantum ſibi ſumpſerunt, vt ſperarent quicquid eis libitum eſſet, id ſe impune perpetrare poſſe. Igitur poſt repreſſam ſceleratorum audaciam, qui cædibus & latrociniis ditionem Eccleſiaſticam, atque adeo ſuburbana loca vexabant, nunc etiam in Vrbe, vt quod æque neceſſarium eſt inde ſumamus initium, corroboranda fides connubialis, comprimendæ publicæ præſertim mœchantium libidines, & alienis coniugiis inſidiantium impudens nequitia coercenda, legitimæ ſobolis honeſtæ propagationi conſulendum, & iniqua diſſoluta aut dilapſa fluxerunt, ſeueris legibus vincienda ſunt; præcipueque curandum ne qui Ciues, aut incolæ ſanctæ huius, & ſacerdotalis Ciuitatis flagitiorum turpitudine, per varias machinationes & fraudes diabolico aſtu adinuentas polluantur, ſed ab eorum commercio praui abuſus & publicæ ignominiæ labes, noſtris potiſſimum temporibus exterminentur, & perpetuo exulent, ac potius hæc Alma Vrbis noſtra omni virtutum genere florens, pura & immaculata luceat ſplendore & munditia honeſtatis ſuæ, omneſque externas gentes ad ſui imitationem conuertat. Id enim poſtulat ipſius Vrbis ſanctitas & religio, quæ Sanctorum Apoſtolorum & innumerabilium Martyrum ſanguine conſecrata, atque adeo perfuſa eſt, vt quoquo pedem quis ponat, credere poſſit ſe venerandos eorum cineres calcare. Id præterea requirit dignitas ipſius Ciuitatis, quæ noſtra propria ſedes caput Orbis, & Religionis effecta, benigne excipit gremio ſuo quaſi communis patria omnes vndique nationes ex remotiſſimis regionibus, & vltimis terris ad eam confluentes. Id denique exigit communis vtilitas vniuerſi populi Chriſtiani vt obſtructo ore impiorum, aduenæ petentes hinc diſciplinam, mores, regulam, normamque viuendi, ſpiritualis ædificij non minus quam materialium operum ſtructuram admirentur, vt utrique exemplis meliores effecti ad ſuos reuertantur. Proinde ad ſeruandam inuicem inter coniuges perpetua fide & concordia ſocietatem & ad publicæ honeſtatis pudorem illibate tuendum, ſuper infraſcriptis capitibus præſenti noſtra, in eadem Vrbe dumtaxat perpetuo valitura conſtitutione duximus prouidendum.

§. 2. Primum igitur cum matrimonium indiuiduam vitæ conſuetudinem continere debeat, idque non ſolum naturali iure, ſed etiam diuino manifeſtius comprobetur, dum dicitur: Relinquet homo patrem ſuum, & matrem, & adhærebit vxori ſuæ & erunt duo in carne vna; & Chriſtus Dominus noſter in Euangelio ſubiungat: Itaque iam non ſunt duo, ſed vna caro; quod ergo Deus coniunxit, homo non ſeparet. Ac denique teſtetur Apoſtolus: Sacramentum hoc magnum eſſe in Chriſto, & in Eccleſia. Et propterea nefas ſit coniuges fideles ſe propria voluntate, aut arbitrio à coniugali toro ſeparare, niſi ex cauſa à ſacris canonibus permiſſa, & auctoritate ac iudicio Eccleſiæ cognita & probata. Idcirco ne quis in poſterum huiuſmodi facinus impune committat, vel attentare audeat, Apoſt. auctoritate ſtatuimus, & ordinamus, vt coniuges, qui, quæue indiſſolubilem matrimonij nexum diuina lege copulatum contemnentes, ſine Eccleſiæ iudicio, ſeu Eccleſiaſtici iudicis ſententia, propria temeritate à communi cohabitatione diſceſſerint, aut ſe à coniugali toro ſeparare præſumpſerint, arbitrio iudicum pro exceſſuum grauitate puniantur. *Coniuges temere, & à communi cohabitatione, & coniugali toro ſeparantes arbitrio Iudicis puniantur.*

§. 3. Sed & ſi per ſententiam iudicis Eccleſiaſtici ſeparatio facta fuerit, ne ipſi coniuges ſacrorum canonum, & publica iudicum auctoritate abutentes, delinquendi & adulteria committendi occaſionem ſumant, ſtatuimus & decernimus, maritum qui dolo aut fraude, ſiue alia quauis occaſione vel cauſa, etiam ſecundum iuris Canonici diſpoſitionem, ſeparationem tori ab vxore ſua affectauerit, procurauerit, & obtinuerit, ſeque à cohabitatione vxoris cum effectu ſeparauerit, ac poſt à ſe abiectam vel amotam vxorem, pellicem vel concubinam palam induxerit & retinuerit, aut cum ſcortis & meretricibus, & aliis mulieribus impuram vitam duxerit, adeoque impudenter ſe volutauerit in cœno luxuriæ, & adulteriis, vt vel ex eo ſatis conſtet ipſum ad exercendam liberius libidinem ſuam ſe ab honeſtiſſimo matrimonij iugo exoluen- *Maritus iudicis auctoritate tori ſeparationem obtinens, & deinde impudicam vitam ducens, ita vt appareat, quod ſeparationem affectauit, vt luxurioſe viueret, pœna vltimi ſupplicij plectatur.*

di cauſam de induſtria quæſiuiſſe, pœna vltimi ſupplicij plectendum eſſe.

Vxor quæ ſeparationem obtinuerit, impudiceque poſtea vixerit, & complura adulteria commiſerit, aut palam quæſtũ fecerit, eandem pœnam incurrat.

§. 4. Similiter vxorem, quæ inſtigante antiquo pacis & pudicitiæ hoſte, ſub prætextu morum, ſæuitiæ, furoris, vel inſaniæ, impotentiæ coeundi, maleficij, aut alterius canonici impedimẽti vel alicuius delicti marito ſuo obiecti, aut alias quoquomodo ſuſcitatis contra maritum diſcordijs ac diſſidijs, etiam ad id via iuris procedendo, ſubterfugium obedientiæ maritalis improbe exquiſierit, & frænum ac iugum viri ſui excutere, ſeque ab illo eximere procurauerit aut certe culpa ſua marito petendæ ſeparationis cauſam præbuerit, & poſtea quã à connubiali toro iudicio Eccleſiæ ſeparata extiterit, quaſi auctoritate legum & iudiciorum ſuæ luxuriæ explendæ occaſionem nacta, ſe ſcãdaloſæ & impudicę vitæ dederit, & complura, ac cum diuerſis perſonis adulteria perpetrauerit, aut ſe in prædam adulterorum turpiter commaculandam publice expoſuerit, ſiue palam quæſtum fecerit, eadem pœna vltimi ſupplicij puniri volumus.

Vxor quæ ex aliquo loco, per Iudicem ſibi aſſignato aufugerit, & impudice vixerit, eadem pœna capitis puniatur.

§. 5. Quod ſi pendentibus huiuſmodi litibus & controuerſijs, ſuper ſeparatione vel diuortio, aut ſubſecuta, vt præmittitur, tori ſeparatione, vxor ipſa arbitrio Iudicis, ad quẽ ſpectauerit in Monaſterio aliquo Monialium, aut certe in aliquo tuto, & honeſto loco, ſiue apud aliquas probas, honeſtas, & non ſuſpectas perſonas depoſita & collocata fuerit (ſuper quo etiam, vt id magna adhibita cautione, & ſine aliquo periculo aut ſuſpicione circumſpecte fiat, Iudicis ipſius conſcientiam oneramus, ſtatuimus vt ipſa vxor ſic depoſita & collocata, ſi è Monaſterio ſine licentia ſui Iudicis, violata clauſura exiuerit, ſiue à cuſtodia & cura, vel alio honeſto loco ſibi per Iudicem aſſignato, temerario auſu aufugerit, & vitam impudicam & inhoneſtam duxerit, eadem etiam pœna plectatur.

Ad hoc vide bullam Pauli II. inf.

Qui vt virginem vel cõiugatam cognoſceret, patrem aut matrem vel tutorem, &c. carcerari fecerit, illãque ſtuprauerit vel adulterauerit eadem pœna plectatur.

§. 6. Præterea eum, qui virginem aliquam, aut alienam vxorem ſtupro, ſiue adulterio corrumpat aut polluat, eius patrem aut matrem, fratrem ſiue ſororem, aut maritum aliamue perſonam, ſub cuius cura, tutela, cuſtodia vel poteſtate illa exiſtit, prætextu cuiuſvis cauſæ ciuilis, criminalis, aut mixtæ, etiam ad procuratoris Fiſci inſtantiam in carcerem detrudi, directe vel indirecte procurauerit, & ea occaſione deinde virginem illam ſiue vxorem alienam ſtuprauerit, aut adulterauerit, cum & is quoque ſuæ prauæ concupiſcentiæ explendæ cauſa, publica legum & Magiſtratuum poteſtate impudenter abutatur, & ſub colore iudicij, innocentes atque incautos opprimat, dicta quoque pœna ſtatuimus puniendum.

Parentes aut mariti ſuas filias, vel vxores ad palam luxurioſe viuendum, inducentes eadem pœna puniantur.

§. 7. Ac poſtremò etiam in patrem, matrem, aut virum, qui quæue ſuæ filiæ virginis pudorem, aut propriam vxorem in prædam alienæ libidinis tradiderit, & re ipſa proſtituerit, aut induxerit vt contra ius & fas ſtupra & adulteria, quæſtus aut alia quauis cauſa palam exerceat, pœna eadem volumus animaduerti.

Contra alios Adulteros Lenones, &c antiqua iura ſeruentur.

§. 8. Antiquis tamen iuribus contra ceteros adulteros & adulteras, lenones & lenas, ac ſtupra & huiuſmodi facinora perpetrantes promulgatis, alias in ſuo robore permanſuris.

Coniugata palam impudice viuentes reſipiſcant, alioquin pœnas traditas incurrant.

§. 9. Ceterum quemadmodum hac noſtra conſtitutione id nobis propoſitum eſt, vt ſiquos homines in poſterum, honeſtatis ac diuinæ legis interdum obliuio cœperit, eos ſaltem ſupplicij metus, à flagitijs ſceleribuſque deterreat, ita hodie tales nullos eſſe vehemẽter optamus. Quod ſiquæ forte ſint coniugatæ, quæ palam impudice ac turpiter viuant, iis nouem dumtaxat dierum ſpatium, poſt huius conſtitutionis publicationem ad reſipiſcendum damus; intra quod tempus, ſi velint redire ad cor, venerabilem fratrem noſtrum Iacobum Epiſcopum Portuenſem Cardinalem Sabellum, noſtrum in prædicta Vrbe Vicarium, eius Viceſgerentem adire debeant, eiſque polliceri ſe deinceps pudicam vitam acturas, & aut cum ſuis viris cohabitaturas, aut honeſto in loco, vbi ab ipſis iudicibus, vt ſupra dictum eſt, collocatæ ſeu depoſitæ fuerint permanſuras. Quo termino elapſo, contra ſic vt ſupra delinquentes, ad pœnas prædictas omnino procedi mandamus.

Decretum irritans.

§. 10. Decernentes ſic per quoſcumque iudicari debere, irritumque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Iudicum facultates procedendi contra delinquentes.

§. 11. Et nihilominus mandamus vniuerſis & ſingulis dictæ Vrbis iudicibus ordinarijs pro tempore exiſtẽtibus quibus contra reos talium criminum, aut quoad cauſas huiuſmodi iuriſdictio competit, vel in futurum competet, vt curent præmiſſa omnia iuxta præſentium literarũ continentiam & tenorem firmiter & inuiolate perpetuis futuris temporibus obſeruari, & contra criminoſos, ac delinquentes prædictos vtriuſque ſexus inquirant & procedant ac in eos iuxta præmiſſa culpabiles repertos, prædictis pœnis, vt ſupra diſpoſitum eſt, animaduertant, contumaces, rebelles, & inobedientes, eiſque auxilium, conſilium, vel fauorem quomodolibet præſtantes, per opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ac adhibito, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogat.

§. 12. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. dictæ Vrbis ſtatutis, reformationibus & cõſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque indultis, & literis Apoſt. Populo Rom. vel Curialibus, aut alijs perſonis, etiam Motu proprio & conſiſtorialiter, ſeu alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, & quibuſlibet alijs indulgentijs, generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri & de quibus quorumque totis tenoribus habenda eſſet in eiſdem noſtris literis mentio ſpecialis. Quæ omnia nemini volumus aduerſus præmiſſa, in aliquo ſuffragari, atque illis ad effectum earumdem præſentium dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; ceteriſque contrarijs quibuſcumque. Volumus autem, vt ipſarum præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra illud habeatur, quæ eiſdem originalibus haberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Forma & effectus public. huius conſt.

§. 13. Quodque eædem præſentes ad valuas Lateran. & Principis Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarum, ac in acie Campi Floræ, de more publicentur, affixis & dimiſſis inibi earum exemplis, quodque poſt decem dies, ab huiuſmodi publicatione numerandos, ſtatim incipiant, vnumquemque arctare, perinde ac ſi perſonaliter omnibus intimatæ forent, cum non ſit veriſimile à quoquam id ignorari, quod tam patenter cunctis fuerit intimatum.

Sanctio pœnalis.

§. 14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatutorum, ordinationis, onerationis, decretorum, mandati, derogationis & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno incarnationis Dominicæ 1586. 3. Cal. Nouemb. Pont. noſtri Anno 2. *D. P. An. 2. die 30. Octob.*

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1586. indict. 14 die vero 3. menſis Nouembris. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno 2. retroſcripta literæ Apoſt. lectæ affixæ & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in valuis ſeu portis Baſilicarum S. Io. Lateranen. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancell. Apoſt. per nos Ioannem Burlutrault, & Octauium Taluctium S. D. N. Papæ Curſ. necnon in acie Campi Floræ, per eoſdem curſores.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

XLVII.

Iuriſdictio Iudicis cauſarum, beneficialis confidentiæ & ſimoniæ, & cum eis connexitatem habentium, in Romana curia mouendarum, aut per appellationem à Iudicibus extra Curiam introducendarum.

De eiuſmodi materiis attende extrauag. 2. Cum deteſtabile *Paul. II. de Simon. & conſt. 85. Pij IV.* Romanum. *ſup. to. 2 atque Pij V. conſt. 85.* Intolerabilis. *to. 2. cum ibi notatis, & etiam hic inf. conſt. 61.* Paſtoralis *vbi conſtitutiones dicto-*

rum

rum Pij IV. & Pij V. extenduntur ad Regnum Galliæ.

Edita An. D. 1586.

SIXTVS EPISCOPVS,

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Diuina Dei prouidentia, quæ cunctorum fidelium cœtum per diuerſa tribunalia ſtatuit in rectitudine gubernandum, in ſupremo iuſtitiæ throno, meritis licet imparibus conſtituti, nunc in muneribus & officiis ad ipſius iuſtitiæ cultum inſtituendis, nunc pro perſonis idoneis ad illa aſſumendis, & condignis titulis decorandis, aciem noſtræ mentis ſedulo conuertimus, & quæ ad officiorum & perſonarum huiuſmodi ſtabiliendam iuriſdictionem, ſalubremque directionem pertinere noſcuntur ne propter varios diuerſorum Iudicum & Tribunalium concurſus, & varias procedendi formas deſuper dubitari contingat, ex paſtoralis noſtri officij debito conſtituimus, ac in his eiuſdem officij noſtri partes fauorabiliter impartimur; prout rerum & cauſarum circumſtantiis debite penſatis, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Pij IV. Pij V. conſtitutiones eis, nunc indicata hoc in rubr.

§. 1. Cum itaque alias fel. rec. Pius Papa V. prædeceſſor noſter omnium cauſarum confidentialium pro tempore mouendarum cognitionem & deciſionem, ac literarum Apoſtolicarum à piæ mem. Pio IV. etiam prædeceſſore noſtro ſuper huiuſmodi confidentiis emanatarum, executionem ſibi & ſucceſſoribus ſuis reſeruauerit & poſtmodum ob varias & cõtinuas pro tempore exiſten. Rom. Pont. in grauiſſimis & arduiſſimis totius Reipublicæ Chriſtianæ negociis occupationes, cauſæ ipſæ in Rom. Cur. pro tempore motæ & introductæ per particularem Iudicem, ex delegatione Apoſtolica, audiri, decidi, & cognoſci conſueuerint, ipſe autem Iudex nedum ſolo Rom. Pontificis nutu amouibilis, ſed etiam ſibi contra ordinarios collatores Epiſcopos, & alios ſuperiores Prælatos hac confidentiali labe plerumque infectos, procedendi facultas præcluſa exiſtat, qui etiam in huiuſmodi cauſarum proſecutione, vt plurimum delegantur, diuerſæ ſimoniacæ prauitates, & aliæ illicitæ pactiones, quæ licet ex iſtis confidentiis reſultent, ſeu illis mixtæ & coniunctæ ſint, tamen à nonnullis prætenditur eas ſub facultatibus præfato Iudici conceſſis, minime comprehendi, nec in illis ab ipſo ſine ſpeciali Sedis Apoſt. reſcripto poſſe procedi. Vnde fit vt modo ipſius Iudicis mutatione, quæ interdum contingit, nunc facultatum ſuarum anguſtia, ac etiam delinquentium cauillationibus & ſubterfugiis eiuſdem Iudicis auctoritas ſæpius illudatur, ac ea quæ ad purgandam hac contagione Dei Eccleſiam à dictis prædeceſſoribus ſapientiſſime ſunt ſancita, vt plurimum debito effectu careant, in animarum perniciem, & ſcandalum plurimorum.

Erectio officij Auditoratus cauſarum confidentialium.

§. 2. Nos huiuſmodis incommodis, pro noſtri paſtoralis officij debito obuiare cupientes, operæpretium fore duximus præfati Iudicis perſonã, ſpeciali titulo & denominatione, illiuſq; iuriſdictionem ampliare, vt in tribunali ſuo, tum iudicia, tum cetera ad id munus pertinentia perpetuo ſtabiliantur, ac ad certum debitumque finem ordinentur, necnon literarum & conſtitutionum Pij Quarti & Pij Quinti prædeceſſorum huiuſmodi, ac præfatorum aliorumque priuilegiorum, indultorum, gratiarum, & facultatum pro tempore exiſtenti Iudici cauſarum confidentialium huiuſmodi conceſſarum, ac ſententiarũ deſuper forſan latarum, & inde ſecutorum quorũcumq; tenores, necnõ litium & cauſarũ huiuſmodi ſtatus & merita, nomina & cognomina collitigantium, præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione & certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, vnum officium Auditoratus generalis quarumcumque confidentialium, etiam ſimoniacam prauitatem, & quamcumque aliam illicitam pactionem inducentium, ſeu connexitatem aliquam cum confidentia habentium, rerumque omnium inde reſultãtium, pro vno generali illarum Auditore, qui omnium & ſingularum cauſarum huiuſmodi ordinarius Iudex exiſtat, & officium ipſum ad eius vitam obtinere illudque in noſtris & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis manibus quandocumque reſignare, licite poſſit, ad inſtar aliorum Romanæ Curiæ & dictæ Sedis officiorum vacabilium & reſignabilium, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, perpetuo erigimus & inſtituimus.

Emolumentorum & redditanum aſsignatio.

§. 3. Ibique ſic erecto & inſtituto pro illius dote, decimam partem omnium & ſingulorum fructuum, redditutum, prouentuum, iurium, obuentionum, ac etiam diſtributionum quotidianarum, etiam ſolis præſentibus & diuinis officiis intereſſentibus dari, & per eos percipi ſolitarum, & aliorum quorumcumque emolumentorum, ac etiam penſionum annuarum; cum interuentu confidentiæ, vel alias ſimoniaca aut alia illicita pactione interueniente, ſeu quæ commiſſis confidentiis aliquam dependentiam vel connexitatem habeat, indebite perceptorum, ad quorum reſtitutionem quoſcumque per ipſius Auditoris ſententiã condemnari, etiamſi poſtmodum per alios Iudices cauſam fortaſſe reuideri, & dictam ſententiam confirmari ſeu reformari, ac etiam ſuper quibus, poſt litem deſuper in officio huiuſmodi intentatam, quomodolibet componi, vel alias concordari contigerit. Necnon omnia & ſingula alia iura, ſalaria, regalia, & emolumenta quæcumque, ordinaria & extra ordinaria, vndecũq; & quomodocumque prouenientia, etiam ſportulas, vel alia quocumque nomine nuncupata, quæ Iudices cauſarum confidentialium huiuſmodi in dicta Curia pro tempore deputati, quomodolibet, & quocumque titulo vel cauſa habere conſequi, lucrari, & percipere conſueuerunt, ſeu etiam potuerint ac debuerint, cuiuſcumque qualitatis, quantitatis & valoris fuerint, auctoritate & tenore præſentis, etiam perpetuo applicamus & appropriamus.

Priuilegiorũ omnium quæ veri familiares Pontificis continuique commenſales Prælati domeſtici Sediſque Apoſt. notarij habent conceſſio.

§. 4. Necnon quod de cetero pro tempore exiſtens Auditor prædictus, ſtatim à die conceſſionis ſibi de huiuſmodi Auditoratus officio, dicta auctoritate factæ, ſit & eſſe cenſeatur, noſter & pro tempore exiſten. Rom. Pont. verus, indubitatus, & non fictus familiaris, continuus commenſalis & Prælatus domeſticus, ac dictæ Sedis notarius, aliorumque familiarium continuorum commenſalium, nobis & dicto Rom. Pontifici in Palatio Apoſt. ſeruientium, ac Prælatorum domeſticorum & eiuſdem Sedis notariorum numero & conſortio fauorabili aggregatus, ac pro vero, indubitato, & non ficto, noſtro & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. familiari, continuo commenſali & Prælato domeſtico, Sediſque huiuſmodi notario haberi & reputari debeat, habituque & inſigniis dictorum Prælatorum & notariorum per quamcumque perſonam in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutam, quam ad hoc duxerit eligendam ſibi recepto prius ab eo fidelitatis & obedientiæ ſolito iuramẽto, exhibendis & conferendis, omnibuſque & ſingulis ac prorſus ſimilibus priuilegiis, præeminentiis, indultis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, facultatibus, honoribus, antelationibus, prærogatiuis, fauoribus, indultis, conceſſionibus & gratiis, tam ſpecialibus quam temporalibus, quibus ceteri noſtri & pro tempore exiſten. Rom. Pont. veri indubitati, & non ficti familiares, continui commenſales, ac Prælati domeſtici, dictæque Sedis Notarij, etiam de numero participantium exiſtentes, etiamſi habitum & rochetum notariorũ Sedis huiuſmodi non deferat, de iure, ſtatuto, vſu, conſuetudine, vel aliquo etiam ſpeciali priuilegio, aut alias quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, gaudere poſſint, & poterunt quomodolibet in futurum, in iudicio & extra, ac vbique locorum abſque aliqua prorſus differentia non ſolum ad illorum inſtar, ſed pariformiter & æque principaliter in omnibus & per omnia, perinde ac ſi eidem Auditori pro tempore exiſtenti ſpecialiter & expreſſe per præſentes conceſſa fuiſſent, ſine tamen ipſorum Prælatorum domeſticorum & notariorum de numero participantium præiudicio, vti, potiri, & gaudere libere & licite poſſit & valeat.

Iuriſdictionis cognoſcendi qualcumque cauſas confidentiales, &c. conceſſio.

§. 4. Ipſeque Auditor pro tempore exiſtens omnes & ſingulas dictarum confidentiarum & ſimoniacam prauitatem, vel quamuis aliam illicitam pactionem inducentium, ſeu aliquam dependentiam vel connexitatem habentium, rerumque omnium inde reſultantium cauſas huiuſmodi in eadem Curia quomodocumque & qualitercumque ac alias qualcumque perſonas, etiam Cardinalatus

nalatus honore, ac Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali dignitatibus fungentes, etiam per viam inquiſitionis, aut ex officio, ſeu Apoſt. delegatione, vel alias quomodolibet motas & mouendas, ac etiam quæ per viam appellationis à ſententiis definitiuis, vel interlocutoriis vim definitiuæ habentibus, per quoſcumque Iudices ordinarios vel delegatos, ac etiam dictæ Sedis Legatos vel Nuncios pro tempore latis & promulgatis, ad Sedem præfatam pro tempore interpoſitæ, ſeu reclamationis iudicialis aut nullitatis, ad Sedem eamdem hactenus deuolutæ ſunt, vel in poſterum deuoluentur, ita vt cauſæ appellationum huiuſmodi per eum ſolum cognoſci, nec alteri, niſi per commiſſionem in Signatura Gratiæ, vocato ipſo Auditore propoſitam, & manu noſtra ſignatam, committi poſſit, ſummariè, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu & figura iudicij, ſola veritate inſpecta, etiam manu regia, ac terminis ſubſtantialibus, qui de ſtylo ſeu ordinatione Palatij Apoſt. obſeruari conſueuerũt, penitus omiſſis, ac etiam quibuſuis appellationibus, nullitatibus, & aliis diffugiis prorſus ſemotis procedendo, vna cum omnibus & ſingulis earum inciden. dependen. emergen. annexis & connexis, ac etiam toto negotio principali, audien. cognoſcen. deciden. fineque debito terminan. etiã ſingulis diebus & horis, præterquam in honorem Dei feriatis; necnon ſuper omnibus & ſingulis confidentiis, etiam aliquam dependentiam vel connexitatem cum ſimoniaca vel alia illicita pactione habentibus, ſeu mixtis huiuſmodi, rebuſque omnibus inde reſultantibus, tam ad procuratoris fiſcalis denunciationem & promotionẽ, quam etiam partium accuſationem, ſeu ex mero officio inquirendi, omneſque & ſingulas huiuſmodi confidentialem & ſimoniacam prauitatem, vel quamuis aliam illicitam pactionem inducentium, ſeu aliquam dependentiam vel connexitatem habentium, rerumque inde reſultantium cauſam, coram quibuſuis Iudicibus etiam Palatij Apoſt. cauſarum Auditoribus, inter quaſcumque perſonas motas & mouendas ad ſe & ſuum tribunal auocandi; ac omnes & ſingulos dictarum confidentiarum auctores, machinatores, conſcios, complices, & alios quos opus fuerit, ac ſua quomodolibet intereſſe putantes, etiam per edictum publicum, ſi ad eos tutus non pateat acceſſus, citandi, & conſtito ſibi quantum ſufficere videbitur de iudiciis, ad perſonaliter vel alias legitime comparendum, ſub excommunicationis, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, ac priuationis omnium & ſingulorum beneficiorum & officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa & alia quæcumque in poſterum obtinenda, necnon pecuniariis aliiſque eius arbitrio, etiam iuxta demeritorum exigentiã corporis afflictiuis pœnis, monẽdi; eiſque ac quibuſuis iudicibus, tã ordinariis quam cõmiſſariis, etiam quacumque auctoritate fungentibus & functuris, ſub ſimilibus ſententiis, cenſuris, & pœnis tam in dicta Curia quã extra eam vbilibet inhibendi, detinentes quoſcũque libros, ſcripturas, computa, inſtrumenta, & alia documenta publica vel priuata dictarum confidentiarum, cauſas etiam vt præfertur mixtas quomodolibet concernẽtia ad illa exhibenda, necnon quoſlibet teſtes ad ſe examini ſubiiciendum, ac veritatis teſtimonium perhibendum, etiam ex officio, vel alias prout ſibi videbitur, per ſimiles cenſuras & pœnas cogendi & compellendi eoſque necnon contradictores quoſlibet & rebelles, ſententias, cenſuras, & pœnas etiam priuationis huiuſmodi incidiſſe, ſeruata forma Conc. Trid. declarãdi, auxiliumque brachij ſæcularis inuocandi; necnõ vnum Locumtenentem in huiuſmodi cauſis, cum ſimili vel limitata poteſtate, quoties ſibi videbitur conſtituendi & deputandi eumque reuocandi, ac alium eius loco ſubrogandi; necnon literas ſeu cõſtitutiones Pij IV. & Pij V. prædeceſſorum huiuſmodi ſuper dictis confidẽtiis editas, ac omnes & ſingulas ſententias in dictis cauſis confidentiarum, tam hactenus per illarum Iudices qui pro tempore fuerint latas, quam in poſterum per futurũ, Auditorem huiuſmodi, eiuſque ſucceſſores ac Locumtenentes ferendas, via executiua, nulla tela iudiciaria ſeruata, & quacumque appellatione remota, ac alias iuxta literarum ſeu conſtitutionum præfatarum, ac etiam facultatum dictis iudicibus per Nos & prædeceſſores noſtros quomodolibet conceſſarum formam, continentiam & tenorem, plenarie & totaliter exequendi, & executioni demandandi; mandataque executiua & alia quomodolibet neceſſaria & opportuna decernendi & relaxandi; ac generaliter omnia & ſingula alia, quæ in præmiſſis omnibus & ſingulis quomodolibet neceſſaria & opportuna fuerint, facien. dicen. geren. exercen. mandan. decernen. ſtatuen. ordinan. & exequendi, plenam, liberam & omnimodam facultatem, poteſtatem & auctoritatem habeat & habere debeat.

§. 5. Et quòd officium notariatus earumdem cauſarum de cetero perpetuis futuris temporibus, ad meram & liberam pro tẽpore exiſten. Auditoris prædicti diſpoſitionem ſpectet & pertineat; ipſeque pro tempore exiſtens Auditor officium notariatus huiuſmodi, quod dilectus filius Proſper Vacca ad hoc à nobis deputatus ad præſens exercet, cum primum per ceſſum vel deceſſum aut priuationem vel amotionem dicti Proſperi, aut cuiuſuis alterius qui illud pro tempore quomodolibet obtinebit, aut alias quouis modo vacauerit, quibuſuis perſonis, de quibus ſibi videbitur per ſuas patentes literas, ſigillo officij ſui Auditoratus, gratis vel pro pretio reperiti concedere & aſſignare, ac ſoluta ſibi ſolita compoſitione reſignationis de dicto officio notariatus pro tempore factẽ. necnon perſonam cui officium ipſum notariatus pro tempore conceſſerit & aſſignauerit, ad illud illiuſque liberũ exercitium, abſque alia noſtra & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. conceſſione & aſſignatione, recipere & admittere, ac per eos ad quos ſpectat & ſpectat & pro tempore ſpectabit, recipi & admitti, ac illi de ſolitis & conſuetis iuribus & emolumentis reſponderi facere, libere & licite valeat, eiſdem auctoritate & tenore ſimiliter perpetuo ſtatuimus & ordinamus.

Notariatus officij, ad Auditoratus officium præfatum applicatio & conceſſio.

§. 6. Inſuper de dilecti filij magiſtri Alexandri Catelani Clerici Rom. IV. D. ac literarum Apoſtolicarum maioris præſidentiæ Abbreuiatoris, & in vtraque Signatura noſtra Referendarij, fide, integritate probitate & doctrina, nobis præcipue in iudicio exercendo & obeundo, cognita atque perſpecta, ſpecialem in Domino fiduciam obtinentes, ipſumque Alexan. à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectũ præſentium dumtaxat dumtaxat conſequen. harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, eidem Alexandro officium Auditoratus generalis cauſarum confidentiarum, vel alias vt præfertur mixtarum, à primæua eius erectione vacans huiuſmodi, per eum quoad vixerit ad inſtar aliorum officiorum Curiæ & Sedis prædictarum tenendum regendum & gubernandum, cum decima parte fructuum, redditũum, prouentuum, iurium, obuentionum, diſtributionum, & aliorum emolumentorum, ac penſionum indebite perceptorum & percipiendorum huiuſmodi, & aliis illi annexis, necnon omnibus & ſingulis iuribus, regalibus, vocalibus, ſportulis, taxis, prouentibus, obuentionibus, honoribus, emolumentis, priuilegiis, exemptionibus, immunitatibus præeminentiis, antelationibus, prærogatiuis, iuriſdictionibus, fauoribus, gratiis indultis ac de d. officio Notariatus diſponendi, & illius reſignationes admittendi, ceteriſque facultatibus ſupradictis, auctoritate & tenore ſimilibus, cõcedimus & aſſignamus, ipſumque Alexandrum ad officium Auditoratus cauſarũ confidentialium huiuſmodi, illiuſque liberum exercitiũ, necnon decimam fructuum, reddituum, prouentuum, iurium, obuentionum, diſtributionum, emolumentorum, & penſionum huiuſmodi partem ac iura, regalia, ſportulas, taxas, prouentus, obuentiones, honores, priuilegia, facultates, ceteraque omnia & ſingula ſupradicta, ex nunc recipimus & admittimus, ac per eos ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, recipi & admitti, receptumque & admiſſum in eis quoad vixerit manuteneri, ſibique de eiſdem integre reſponderi debere volumus & mandamus, &c.

Auditoratus officij, in perſonam Alexandri Catelani Rom. vtriuſque Signat. Referendarij, cũ prædictis iuriſdictionib. emolumentis & priuil. collatio.

§. 7. Ac eaſdem præſentes literas nullo vnquam tempore, de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quouis alio defectu etiam ex eo quod intereſſe forſan habentes ad id vocati non fuerint, vel ex quauis alia cauſa quantumuis legitima & iuridica, etiam

Clauſula præſeruatiua.

neceſſario

exprimenda notari, impugnari, inualidari ad terminos iuris reduci, in ius vel controuerſiam reuocari, aut aduerſus illas quodcumque iuris, facti, vel gratiæ remedium impetrari poſſe, minuſque ſub quibuſuis illarum aut ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & eum in quo antea quomodolibet erāt ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie, etiam ſub quacumque data, per Alexandrum eiuſque ſucceſſores præfatos eligenda, reintegratas & de nouo conceſſas, validaſque & efficaces fore & eſſe, vimque validi & efficacis contractus, inter nos & Cameram ex vna, & Alexan. eiuſque ſucceſſores præfatos ex altera partibus, rite & recte initi & ſtipulati, ac etiam vtrimque iurati habere, & perpetuo obtinere, dictamque Cameram ad Alexan. & eius ſucceſſores præfatos, in iuribus & aliis præfatis tenendos, & ab omni incommodo, damno, læſione, lite, cauſa, & controuerſia immunes, indemnes, & exemptos conſeruandos teneri & obligatos eſſe ac fore.

Decretum irritans. §. 8. Sicque & non aliter per quoſcumque Iudices ordinarios vel delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, ac eiuſdem S.R.E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, necnon irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio & facultates. §. 9. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Amerin. & Marturanen. Epiſcopis, ac dilecto filio cauſarum Curiæ Cam. Apoſt. generali Auditori, Motu ſimili per Apoſt. ſcripta mandamus quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Alexan. & eius in officio Auditoratus huiuſmodi ſucceſſorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas & in eis contenta huiuſmodi, ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inuiolabiliter obſeruari, ac Alexandrum & ſucceſſores præfatos illis pacifice frui & gaudere non permittentes, ipſos ſeu eorum quempiam, per quoſcumque quauis auctoritate fungentes, deſuper quomodolibet moleſtari, perturbari, vel inquietari, contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſulæ derogator. §. 10. Non obſtantibus præmiſſis, & de certo nominatorum prædictorum numero; necnon quatenus opus ſit, recol. mem. Symmachi & Innocentij Tertij, ac Pauli Secundi, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum etiam prædeceſſorum noſtrorum, de rebus Eccleſiæ ſeu Cameræ & Sedis prædictarum non alienan. aliiſque Apoſt. ac in prouincialibus, ſynodalibus, & generalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, dictæque Cancell. regulis editis & edendis etiam de gratiis ad inſtar non conceden. eiuſque & dictæ Cameræ, ac earum officiorum & collegiorũ, necnon Vrbis Romæ, illiuſque Tribunalium & Curiarũ, etiam iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, ſtylis, vſibus, naturis, ſtabilimentis, & etiam nouis reformationibus, priuilegiis quoque, indultis, exemptionibus, immunitatibus, & literis Apoſt. illis necnon ordinariis iudicibus & perſonis ſupradictis, & quibuſuis aliis, etiam per modum ſtatuti perpetui, initi & ſtipulati contractus, ſub quibuſcumque tenoribus & formis ac cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, in genere vel ſpecie, per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem prædictam, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiamſi de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſit per literas Apoſt. non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Fides tranſumptorum, & ſanctio pœnalis. §. 11. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo pro tempore exiſtentis Auditoris cauſarum confidentialium huiuſmodi, vel alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in iudicio & extra, vbique plena & indubia, eademque prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 2. 1. Nouemb. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno incarnationis Dominicæ 1586. 3. Cal. Nouem. Pont. noſtri Anno 2.

Adm. iſſio & regiſtratio in Cam. Apoſt. *Die 7. menſis Ian. anni 1587. præſentes literæ in Cam. Apoſt. præſentatæ, & per Reuerendum Ioannem Fauentinum dictæ Cameræ Clericum, & Iudicem ex decreto ipſius Cameræ ſpecialiter deputatum, citato prius R. P. D. Gotifredo Lomellino eiuſdem Cameræ Commiſſario generali admiſſæ, & in libris Cameræ regiſtratæ fuerunt.*

Montis Alti Oppidi in Prouincia Marchiæ, in Ciuitatem ſublimatio. Eiuſque Collegiatæ Eccleſiæ in Cathedralem & Epiſcopalem erectio. XLVIII.

Pro huius Ciuitatis, aliorumque locorum d. Prouinciæ Scholaribus, Collegium in Ciuitate Bononiæ inſtituit idem Pont. vt infra in eius conſt. 89. Inter.

SIXTVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1586.*

Cauſa huius erectionis. SVper vniuerſas Orbis Eccleſias, eo diſponēte qui cũctis imperat, & cui omnia obediunt, meritis licet inſufficientibus conſtituti, leuamus in circuitu agri Dominici oculos noſtræ mentis, more peruigilis paſtoris inſpecturi, quid Eccleſiarum ipſarum præſertim Cathedralium ſtatui & decori congruat, & quid operis circa illas eorumque ſtatum proſperum & felicem impendi debeat, & diuino fulti præſidio quo cuncta & æqua benignitate pro populorum ſuorum fidelium ſalute diſponantur, ad ea quæ ſtatui Eccleſiarum huiuſmodi congruunt, noſtri officij partes, ſalubriter & vtiliter intendere curamus, prout in Domino conſpicimus expedire.

Montis Alti Oppidi, in multis commendatio, & ſeparatio Montis Alti, &c. à diœceſi Aſculana, Firmana & Ripana. §. 1. Sane cupientes Terram Montis Alti, Ripanæ diœceſis, quæ felicem noſtris dedit ortum natalibus, vt in celeberrimo & eminenti loco ſita, & muris vndique cincta eſt, & in qua ſæcularis, & Collegiata Eccleſia S. Mariæ ad Collem eleganter conſtructa, & duas dignitates, & decem Canonicatus & totidem præbendas, ac Sacriſtiã aliaque ad cultum diuinum neceſſaria habens & duæ aliæ Eccleſiæ, vna ſcilicet S. Georgij & S. Petri & alia Oratorium nuncupata S. Nicolai, in qua Confraternitas ſub inuocatione Sanctiſſimi Sacramenti canonice inſtituta reperitur, necnon domus circiter trecentæ nobiliter ædificatæ, ac plateæ lateribus ſtratæ exiſtunt, ac ſingula quaque quarta Feria cuiuſlibet Hebdomadæ emporium, ad quod ex omnibus locis circumuicinis fit magnus concurſus, celebratur, & ex qua denique viri, & in Theologia, ac iure, & Medicina aliiſque ſcientiis excellentes prodierunt, ac ſæcularem ac Collegiatam Eccleſiam huiuſmodi dignioribus titulis & nominibus decorare, habita ſuper his cum fratribus noſtris matura deliberatione & de illorum conſilio, ad omnipotentis

Dei

Dei laudem & gloriam, ac eiuſdem Beatæ Mariæ honorem, ac Chriſtifidelium deuotionis augmentum, prædictam Montis Alti & Portulæ, ac Patrignonis, necnon Montis de Nouen. & Rotellæ ac Furciæ à dicta Ripan. necnon Montis Elpari, Communantiæ, ac Montis Monachi à Firmana, & denique Caſtagnoni Terras, ſeu loca aut Caſtra eorumque omnium Territoria ab Aſculana diœceſ. quibus in ſpiritualibus ſubiectæ ſunt, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuo ſeparamus, & diſmembramus, illaque & eorum incolas, & habitatores, Eccleſiarum Rectores, Beneficiatos, Priores, & alia inibi beneficia Eccleſiaſtica obtinentes, ac Monaſteria & domos fratrum, aliaque pia loca ab omni iuriſdictione, poteſtate, & ſubiectione venerabilium fratrum noſtrorum Ripan. Firman. & Aſculan. Epiſcoporum, nunc & pro tempore exiſtentium, necnon ſolutione decimarum eiſdem Epiſcopis per eas debitarum, ac de cetero facien. perpetuo eximimus & liberamus.

Erectio in Ciuitatem & Epiſcopatum. §. 2. Necnon Terram Montis Alti in Ciuitatem, & ſæcularem Collegiatam Eccleſiam huiuſmodi, in Cathedralem ſub inuocatione eadem eiuſdem B. Mariæ Virginis pro vno Epiſcopo Montis Alti nuncupando, qui iuriſdictionem Epiſcopalem habeat, & exerceat in ſpiritualibus, cum menſa Epiſcopali, arca, ſigillo, aliiſque inſignibus, honoribus, & priuilegiis, quibus alij Epiſcopi de iure vel conſuetudine, aut alias quomodolibet in eiſdem ſpiritualibus, vtuntur, potiuntur & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, de ſimili conſilio, auctoritate & tenore præmiſſis erigimus, & inſtituimus. Ac Ciuitatem & Cathedralem Eccleſiam, ſic erectas, & inſtitutas necnon Epiſcopum Montis Alti pro tempore exiſtentem, ac ipſius Eccleſiæ Montis Alti capitulum, Sedi Apoſt. immediate ſubiicimus, & ſub protectione BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum ſubiicimus.

Dotis pro Epiſcopo aſſignatio. §. 3. Eidemque Eccleſiæ ſic in Cathedralem inſtitutæ pro ſua, ſeu menſæ ſuæ Epiſcopalis dotem, Monaſterium B. Mariæ de Monte Sancto Ordine S. Benedicti dictæ Aſculan. diœceſ. certo quem haberi volumus pro expreſſo modo vacan. ſimiliter perpetuo vnimus, annectimus, & incorporamus, ac Siluam ſeu Tenutam Bonettini concedimus, necnon Terras, & Territoria pro diœceſi Montis Alti, illorum vero, necnon dictæ Ciuitatis Montis Alti Eccleſias, perſonas pro Clero, & habitatores pro populo, etiam perpetuo aſſignamus, vt eos quoad ſuperioritatem & iura Epiſcopalia Montis Alti ſubeſſe, & tanquam membra capiti obſequentes de iuribus Epiſcopalibus reſpondere volumus.

Decretum irritans. §. 4. Decernentes ex nunc irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Claus. derog. & ſanctio pœnalis. §. 5. Non obſtantibus noſtris de vnione committendis ad partes vocatis quorum intereſt, ac exprimen. vero valore, & de non tollen. iure quæſito, ac Lateranen. Conc. nouiſſime celebrati vniones perpetuas, niſi in caſibus à iure permiſſis fieri prohibentis, ac aliis cõſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. necnon Ripan. Firman. & Aſculã Eccleſiarum, iuramento, & confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſt. illarumque Præſulibus, Capitulis, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam Motu proprio, & conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, illarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 1. 24 Decembr. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſexto, octauo Calen. Decembris, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

S. Seuerini Oppidi in Prouincia Piceni in Ciuitatem ſublimatio, eiuſque Collegiatæ Eccleſiæ in Cathedralem & Epiſcopalem erectio. XLIX.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1586.*

Cauſa erectionis. SVperna diſpoſitione, cuius inſcrutabili prouidentia incrementum ſuſcipiunt vniuerſa, pro Sedis Apoſt. excellenti præeminentia, dignum arbitramur in irriguo militantis Eccleſiæ agro nouas Epiſcopales Sedes, & Eccleſias plantare, vt per huiuſmodi nouam plantationem, ſingulorum Chriſtifidelium augeatur deuotio, diuinus cultus efflorcat, & animarum ſalus ſubſequatur, humiliaque loca dignioribus & eminentioribus titulis, ac condignis fauoribus illuſtrentur, vt propagatione nouæ Sedis, honoratique Præſulis aſſiſtentia & regimine, cum Apoſt. poteſtatis amplitudine, ac orthodoxæ fidei profectu & exaltatione, ipſi Chriſtifideles æternæ felicitatis præmium noſtri Redemptoris mediante illi charitate mediante valeant adipiſci.

Oppidi S. Seuerini commendatio. §. 1. Sane cum Oppidum S. Seuerini in Agro Piceno Camerinen. diœc. inter cetera partium illarum Oppida ſatis inſigne ac percelebre, necnon benedicente Domino habitatorum, ac incolarum multitudine refertum exiſtat, ac dilecti filij illius Vniuerſitas & homines, pro eorum ac Oppidi huiuſmodi, necnon eius Cleri ſingulorumque habitatorum, & incolarum prædictorum decore, & amplitudine, ac diuini cultus incremento & animarum ſalute, Oppidum ipſum Ciuitatis nomine, & Cathedralis Eccleſiæ honore decorari ſummopere deſiderent, ijdemque Vniuerſitas & homines, pro ſæcularis & Collegiatæ Eccleſiæ dicti Oppidi, in qua vna dignitas, quæ inibi Principalis dignitas exiſtit, Prioratus nuncupata, ac ſex Canonicatus, & totidem præbendæ fore noſcuntur, ſi in Cathedralem Eccleſiam erigeretur, menſæ Epiſcopalis dote redditum annuum ſeu cenſum mille ſcutorum monetæ illarum partium decem iuliis pro quolibet ſcuto huiuſmodi computatis, ſuper Molendinis eiuſdem Oppidi, ad ipſos Vniuerſitatem & homines legitime ſpectantibus, aſſignare parati ſint.

Separatio d. Oppidi à diœc. Camerinen. §. 2. Nos pium & ſalutare Vniuerſitatis & hominum propoſitum & deſiderium huiuſmodi volentes amplecti, illique fauere, ac cultum diuinum augere, & ſpirituali animarum profectui huiuſmodi, quem ex inde ſperamus prouenire, ſalubriter promouere intendentes, ipſoſque Vniuerſitatem & homines, ac eorum ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentiũ dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, matura ſuper his cum fratribus noſtris deliberatione præhabita, necnon Vniuerſitate & hominibus præfatis, nobis ſuper hoc humiliter ſupplicantibus, de eorumdem fratrum conſilio, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ad Omnipotentis Dei laudem & gloriã, ac Glorioſiſſimæ eius Genitricis Virginis Mariæ, totiuſque Curiæ cœleſtis honorem, ac fidei Catholicæ exaltationem, & habitatorum ac incolarum prædictorum animarum ſalutem, Oppidum præfatum cum illius Comitatu & Territorio, necnon omnibus & ſingulis Caſtris, Villis, locis, terminis, diſtrictibus ac Clero, perſonis, Eccleſiis, Monaſteriis, Prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, & aliis piis locis, ac beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura & ſine cura, ſæcularibus & Ordinum quorumcumque regularibus, à diœceſi Camerinen. prædicta Apoſtolica auctoritate perpetuo ſeparamus & diſmembramus, ac ab omni iuriſdictione, ſuperioritate, correctione, viſitatione, dominio & poteſtate venerabilis fratris noſtri moderni & pro tempore exiſtentis Camerinen. Epiſcopi ac dilectorum filiorum Capituli Eccleſiæ Camerinen, eorumque Vicariorum & Officialium, ac quorumcumque aliorum necnon à ſolutione quorumuis iurium, Epiſcopo & Capitulo huiuſmodi per Oppidi ac ſingulorum Caſtrorum, Villarum, locorum huiuſmodi habitatores, & incolas, ac Clerum, perſonas,

perſonas, Eccleſias, Monaſteria, & alia beneficia huiuſmodi, ratione iuriſdictionis, & ſuperioritatis prædictarum reſpectiue debitorum, dicta auctoritate, ac de ſimili conſilio, etiam perpetuo penitus eximimus, & totaliter liberamus.

Oppidi S. Seuerini in Ciuitatem ſublimatio, eiuſque Collegiata Eccleſia in Epiſcopalem erectio.

§. 3. Necnon Oppidum S. Seuerini præfatum in Ciuitatem S. Seuerini nuncupandam, ac in ea Cathedralem Eccleſiam pro vno Epiſcopo S. Seuerini etiam nuncupando, qui ipſi Eccleſiæ S. Seuerini præſideat, ac in illa & Ciuitate prædicta, ipſique Eccleſiæ S. Seuerini aſſignanda diœc. omnia & ſingula, quæ ordinis & iuriſdictionis, ac cuiuſcumque alterius muneris Epiſcopalis ſunt exerceat, cum ſede & menſa, aliiſque inſignibus, ac iuriſdictionibus Epiſcopalibus necnon priuilegiis, immunitatibus & gratiis, quibus aliæ Cathedrales Eccleſiæ, & earum Præſules, de iure vel conſuetudine, aut alias quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, de pari conſilio, eadem auctoritate ſimiliter perpetuo erigimus & inſtituimus.

Diœceſis deſignatio.

§. 4 Ac Oppidum Ciuitatis, & Eccleſiam Cathedralis, necnon Comitatum S. Seuerini, huiuſmodi, ac illius Territorium vniuerſum diœc. incolas vero & habitatores præfatos, ciuium nomine & honore decoramus; eidemque ſic erectæ Eccleſiæ S. Seuerini Oppidum præfatum, vt præfertur in Ciuitatem erectum, pro Ciuitate, & vniuerſum Comitatum, ac illius Territorium huiuſmodi, cum omnibus illius Caſtris, Villis, locis & diſtrictibus per eoſdem Vniuerſitates & homines ſpecificandis & ſtatuendis, pro diœc. ipſarum Ciuitatis, & diœceſis S. Seuerini, Eccleſias, & habitatores pro Clero & populo concedimus & aſſignamus.

Dotis ſeu annui redditus ſcutorum mille pro Epiſcopo aſſignatio.

§. 5. Necnon dictæ Eccleſiæ S. Seuerini menſæ Epiſcopali, pro illius dote redditum annuum, ſeu centum mille ſcutorum huiuſmodi, per ipſos Vniuerſitatem & homines, vt præfertur aſſignandum, ex nunc prout ex tunc, & è contra, poſtquam aſſignatus fuerit, pariter perpetuo applicamus & appropriamus, ac S. Seuerini, aliaque eiuſdem Comitatus, Oppidi & Comitatum ipſum, ſingulaque illius Caſtra, Villas, loca, Territorium, Clerum & populum huiuſmodi eidem Epiſcopo Sancti Seuerini, qui pro tempore fuerit, quoad omnem ordinariam iuriſdictionem & ſuperioritatem perpetuo ſubiicimus.

Priuilegiorum conceſſio.

§. 6. Et inſuper Capitulo, Clero, Ciuitati, & Diœceſi S. Seuerini huiuſmodi, ipſarumque Ciuitatis & Diœc. incolis & habitatoribus, ac eorum ſingulis, vt omnibus & etiam ſingulis priuilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, gratiis, fauoribus & indultis, quibus aliarum Eccleſiarum Cathedralium Capitula, aliæque Ciuitates & Diœc. ac eorum Clerus, incolæ, & habitatores vtuntur, & potiuntur & gaudent, ac vti, potiri & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, vti, potiri & gaudere libere & licite valeant, auctoritate prædicta indulgemus.

Clauſula derogat.

§. 7. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 2. die 26. Nou.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1586. 6. Kal. Decemb. Pontific. noſtri anno 2.

L. De S. R. E. Cardinalium creandorum præſtantia numero, ordine, ætate, & qualitatibus, & de optione ſex Cathedralium Eccleſiarum, quæ Cardinalibus conferuntur.

Quoad ordinem prædictum vide etiam ſup. conſt. 1. Eug. IV. Et quoad qualitates eorumdem inſpice conſt. 7. Leon. X. necnon Conc. Trid. ſeſſ. 24. c. 1. & hic inf. conſt. 55. Religioſa. *Circa dignitatem eorum Decani extat bulla Pauli IV. n. 5. ſup. Prout circa dignitatis Cardinalitiæ præſtantiam extat bulla 15. Eug. IV. De prohibitione promouendi duos fratres, habemus ſanctionem 22. Iul. III. De Cardinalium titulis habemus conſt. 8 Paul. IV. Prout de eorum indultis videnda eſt inf. conſt. 58. Paul. V.* Sanctiſſimus. *& alia ibi indicanda. Ac contra eos offendentes, edixit Pius V. conſt. 95.* Infelicis. *Et pariter contra excommiſſam facientes ſuper perſonis promouendis ad Cardinalatum, edixit Greg. XIV. conſt. 5.* Cogit. *Et inſuper hic Pont. declarauit quæ beneficia & Eccleſiæ vacent per promotionem ad Cardinalatum hic inf. in conſt. 79.* Sanctiſſimus. *Ac poſtremo Greg. XIV. inf. in conſt. 9.* Sanctiſſimus. *vſum bireti rubri conceſſit Cardinalibus ex Ordinibus Regularium aſſumptis.*

S I X T V S E P I S C O P V S, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1586.

Pontifex eſt verus Chriſti Vicarius, & Card. Apoſtolorum perſonas repræſentant, & ſunt Pont. Conſiliarii, & Coadiutores. Et pro exaltatione Catholicæ Religionis ſanguinem & ſpiritum effundere. Conſona conſt. 15. Eugen. IV.

POſtquam vetus ille atque æternus Paſtor & Epiſcopus animarum Chriſtus Dominus ad gubernandam vniuerſalem Eccleſiam, quam ſuo pretioſo ſanguine acquiſiuit, Apoſtolorum Principi B. Petro cœleſtis ſimul ac terrenæ tradidit plenitudinem poteſtatis, eique ſuas in terris vices commiſit, ſicut in cathedra ipſius Petri ſucceſſor, & verus Chriſti Vicarius Romanus Pontifex diuina præordinatione, eiuſdem ſupremæ Apoſtolicæ dignitatis faſtigium & locum in terris tenet, ita etiam ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales repræſentantes perſonas Sanctorum Apoſtolorum, dum Chriſto Saluatori regnum Dei prædicanti, atque humanæ ſaluti myſterium operanti miniſtrarent, eidem Pontifici in executione Sacerdotalis officii, & in dirigenda ipſa Eccleſia Catholica cui præeſt, conſiliarii & coadiutores aſſiſtunt, quaſi oculi & aures, ac nobiliſſimæ ſacri capitis partes, & præcipua illius membra à Spiritu Sancto conſtituta, qui in hac ipſa Eccleſiaſtica Hierarchia diuina diſpoſitione, inſtar illius cæleſtis, cui ex altera parte reſpondet, ordinata, ad altiſſimum gradum euecti cum ipſo Romano Pontifice communi patre ac paſtore, ad quem ex omnibus vndique gentibus ac nationibus, in grauiſſimis, maximeque arduis rebus fideles omnium generum, omnium ordinum, ſummi, infimi quotidie confluunt, tanti ponderis molem atque onus populorum ſuſtineant, & pro animarum ſalute, pro fide, pro iuſtitia, pro vnitate aſſidue inuigilent ac laborent, qui circa ipſum vniuerſali Eccleſiæ ſeruiendo, ſingularum Eccleſiarum cōmoditatibus ſe impendant, quorum conſilio idem Pontifex agenda diſponat, quorum opera & neceſſaria, & plurimum fructuoſa vniuerſæ Reipublicæ Chriſtianæ in ſecundis rebus ornamento & commodo, in duris præſidio & adiumento eſſe poſſit. Qui denique pro exaltatione Catholicæ Religionis, pro pace & quiete Chriſtiani populi, pro augmento & honore ſanctæ Sedis Apoſtolicæ ſanguinem, ſi ita res ferat, & ſpiritum conſtanter effundant.

Pontifex igitur viros optimos & lectiſſimos Cardinales creare debet.

Quoad Cardinaliū qualitates vide hic in rubr.

§ 1. Cum itaque ipſi veri cardines ſint & clariſſima Eccleſiæ lumina, templi Dei baſes, firmamenta & columnæ Chriſtianæ Reipublicæ ſingulari quadam pietate ac doctrina, nec vulgari aut mediocri, ſed inſigni atque eximia virtute abundare debent, vt quam gerunt perſonam digne & honorifice valeant ſuſtinere. Ac quemadmodum præcipuæ ſunt partes ſummi Romani Præſulis in iis aſciſcendis exquiſitam adhibere diligentiam, & accurata circumſpectione prouidere, vt viri optimi ac lectiſſimi aſſumantur, & vel in hoc potiſſimum neceſſitati atque vtilitati totius Eccleſiæ ſibi commiſſæ conſulatur, ita etiam Prælati ceteræq; perſonæ Eccleſiaſticæ ad tantæ dignitatis ſublimitatē promouendi, anteactæ vitæ laude, atque excellenti quadam rara meritorum commendatione præ ceteris fulgeant, neceſſe eſt, vt hoc ampliſſimo honore digni habeantur. Siquidem eorum vita ac mores ceteris exēplo eſſe debent, verba & reſponſa pro oraculis, monita ac præcepta ab vniuerſis Chriſtianis regulæ & norma recte viuendi, recteq; ſentiendi exiſtimantur, ab iis quaſi ſapientiſſimis Eccleſiæ diſciplinæ forma ſuſcipitur, quę ad mores, vitamq; cunctorum fidelium componendos longe lateq; diffuſa propagetur. Ipſi deniq; vere ſunt ſal terræ ac lucernæ poſitæ ſuper candelabrum, vt inter ſanguinem & ſanguinem, cauſam & cauſam, lepram & lepram diſcernant; ac doctrinæ opportunitate & veritate, infirma confirment, diſrupta conſolident, deprauata conuertant;

luceant omnibus qui in domo Domini habitant ac primæ huic Sedi aſſiſtentes cunctos paſtores, dum in grauioribus negotiis eamdem Sedem conſulunt, eiuſve opem implorant, ſub iudicio, conſilio & auctoritate inſtruere, dirigere ac docere non ceſſent. Ceterum cum non ſolum ad eos ſpectet plurima & maxima momenti negotia & cauſas, quæ eis in dies committuntur, præclara fide & prudentia cognoſcere, ac Legationibus in Prouinciis gubernandis, & in grauioribus rebus, ſæpius ad Reges & Imperatores perfungi.

Præfectum quem ex Collegio Cardinalium creandum eſt ſummum Pontifice.

§. 2. Sed, cum omnium caput & ſumma eſt, ex eorum corpore, numero & Collegio, ille ipſe qui cunctis paſtoribus eſt præficiendus, ac totius Dominici gregis curam habiturus, ſummus Pontifex deligatur, iidemque illum ſuis ſuffragiis creent, qui tunc demum publico bono Chriſtiani populi, optimus ſine vlla dubitatione exiſtet, ſi è numero & ſuffragiis bonorum deligetur, in hac ſacra electione cenſendi ſunt veri interpretes atque internuntij voluntatis Dei, cuius ſpiritu ſicut vniuerſum Eccleſiæ corpus ſanctificatur & regitur, ita maxime hoc totum huiuſmodi electionis opus eiuſdem afflatu & inſtinctu abſolui certiſſimum eſt atque omnibus exploratum, vt vel ex hoc ipſo perſpici poſſit quanta in eis requiratur puritas & ſinceritas ab omni carnis affectu, priuatorum commodorum cura, & factionum ſtudiis aliena, quorum pectora & voces, templa & organa futura ſint Spiritus Sancti, & ex quibus quaſi ſenioribus is ſit proditurus, in quem totius Apoſt. poteſtatis plenitudo Deo annuente merito conferatur.

Ideo hunc deſuper editæ conſtitutionē videlicet.

§. 3. Quapropter, vt tanti muneris amplitudo ea qua decet obſeruantia & admiratione apud cunctos mortales honoretur, & in quos ob celſitudinem gradus, omnium oculi, omnium ora conuertuntur, in eis ſummæ dignitati par claritas & ſplendor eluceat, atque in eis glorificetur Deus, honorificetur ſacerdotale miniſterium, & animæ fidelium lætificentur, certe ſacris ampliſſimis huius honoris inſignibus ij demum decorandi videntur, qui eximia eruditione, innocentia ac ſanctitate & omni virtutum genere à vero ſolidorum bonorum largitore Deo ſupra ceteros fuerint illuſtrati. Proinde nos, poſtquam placuit diuinæ bonitati imbecillitatem noſtram ad ſummi Apoſtolatus apicem vocare, inter ceteras, quas pro bono vniuerſalis Eccleſiæ his maxime turbulentis temporibus, dies noctetque ſuſcipimus curas & cogitationes, hanc ipſam Pontificia noſtra ſollicitudine digniſſimam iudicauimus, vt ad communem ſalutem & profectum Chriſtiani populi noſtræ curæ crediti, ac ad ipſius Sanctæ Romanæ Eccleſiæ decus & ornamentum circa Cardinalium electionem atque aſſumptionem, tam a prædeceſſoribus noſtris, quam à nobis hactenus editas ſanctiones & decreta expenderemus; in quibus licet pleraque ſalubriter ac prudenter diſpoſita & ordinata fuerint, quia tamen res humanæ facile in deterius prolabuntur, niſi ſit qui eas aſſidue renouet atque conſeruet, eaſdem illas ſanctiones & decreta partim innouando, partim declarando, partim pro rerum & temporum exigentia ſupplendo, & in melius reformando, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris eiuſdem S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorumdem fratrum conſilio & vnanimi conſenſu, hanc noſtram perpetuo valituram conſtitutionem duximus promulgandam, qua & noſmetipſos in re tam graui noſtri muneris admonemus, & quam nobis legem imponimus, eamdem noſtris ſucceſſoribus indicamus, quos & ſui officij non immemores fore confidimus, & ſe aliquando in diſtricto ac tremendo Dei iudicio ſuæ villicationis rationem eſſe reddituros, Apoſtolo dicente: Omnes ſtabimus ante tribunal Chriſti, & vnuſquiſque noſtrum pro ſe rationem reddet Deo.

Cardinales nō ſint plures quā ſeptuaginta & electio promouet demum vltra hunc numerū nulla ſit.

§. 4. Primum igitur, cum ita expoſcente rerum ac temporum qualitate & occaſione receſſum fuerit à veteri illo more admodum paucos viros in ſacrum Collegium adſcribendi, iamque plures noſtra ætate Cardinales quam antiquitus in ipſum Collegium cooptari conſueuerint, tum vt iuxta generalis Concilij Tridentini decretum omnium Chriſtianitatis Nationum ratio habeatur, tum quia in eodem Collegio multi, quæ eſt humani corporis infirmitas, ſenectute vel morbis frequenter grauati, haud commode tanto oneri aſſidue ſuſtinendo ſufficere queunt, vt in hoc moderatio congrua adhibeatur, & certi limites præſcribantur, ne vel ad veterem illam paucitatem eos redigamus, vel rurſus eorum honor nimia ac ſuperflua numeroſitate vileſcat, quod interdum & noſipſi dum in minoribus eſſemus, vidimus & experti ſumus. Ac vt veteris Synagogæ figura ſanctæ & Apoſtolicæ Eccleſiæ veritati reſpondeat, ſequi cupientes mandatum Domini factum ad Moyſen, de congregandis ſeptuaginta viris de ſenioribus Iſrael, quos noſſet ſenes populi eſſe & magiſtros, vt ſecum onus populi ſuſtentarent, & non ipſe ſolus grauaretur, ſuper quos ad oſtium tabernaculi ductos, loquente Domino, Spiritus requieuit, de prædictorum fratrum noſtrorum conſilio, perpetuo ſtatuimus & ordinamus, vt in poſterum connumeratis omnibus cuiuſque ordinis Epiſcopis, Presbyteris & Diaconis Cardinalibus, qui nunc ſunt, quique in futurum creabuntur, cuncti ſimul numerum Septuaginta nullo vmquam tempore excedant, ac talis numerus quouis prætextus occaſione vel cauſa etiam vrgentiſſima minime augeatur. Quod ſi vnum vel plures à nobis vel pro tempore exiſtente Romano Pontifice in futurum vltra dictum numerum eligi in Cardinalem, aut creari aut pronunciari contigerit, decernimus huiuſmodi electionem, creationem & pronunciationem nullam, irritam & inanem fore, & cenſendam eſſe, nullumque ius ſeu titulum re aut nomine ſic electo ſeu electis acquiri, neque eorum quemquam pro Cardinali haberi aut reputari poſſe aut debere, neque dictam electionem, creationem, pronunciationem ab initio inualidam & vltra numerum factam, ſi poſtea ad præſcriptum numerum moriente vno vel pluribus Cardinalibus ipſum Collegium redigatur, propterea ex poſt facto conualeſcere, ſed vti a principio ſic deinceps in perpetuum nullius fore roboris vel momenti.

Sintq; ex eis Epiſcopi ſex Presb. teri 50. & Diaconi 14.

§. 5. Quoniam vero iam inde ab antiquiſſimis etiam Apoſtolorum temporibus Diaconorum ordo ad inſeruiendum & miniſtrandum in Eccleſia Dei ex magna prouidentia dignoſcitur inſtitutus, & pro temporum varietate modo maior, modo minor numerus eſſe conſueuit, ita vt aliquando ſeptem, interdum quatuordecim, quandoque vero decem & octo Diaconi fuerint, & tamen hoc tempore tum propter eorum paruum numerum, tum propter aliquorum abſentiam a Romana Curia, adeo pauci reperiuntur, vt eorum officio ſatisfacere nequeant, immo ſæpius Presbyteri Cardinales loco Diaconorum, contra Patrum inſtituta Pontifici aſſiſtere & miniſtrare cogantur. Idcirco ſtatuimus, vt ex prædicto numero Cardinalium, Diaconi quatuordecim, reliqui omnes præter ſex Epiſcopos, Presbyteri ſint & eſſe debeant.

Diaconi Car. non ſint minores anni 22 & infra annum ad Ordinem Diaconatus promoueri debent, alias careant actiua & paſſiua.

§. 6. Neque poſthac quiſpiam in Diaconum Cardinalem aſſumi poſſit, niſi ſaltem in vigeſimo ſecundo ſuæ ætatis anno fuerit conſtitutus, ita vt omnino intra annum ad ſacrum Diaconatus ordinem valeat & debeat promoueri, alioquin ſi anno elapſo ad ipſum Diaconatus ordinem promotus non fuerit, eo ipſo tam in conſiſtorialibus, & omnibus aliis actibus, & negotiis Cardinalitiis, quam etiam iuxta conſtitutionem fel. record. Pij Papæ Quarti prædeceſſoris noſtri ſuper reformatione Conclauis editam, in electione Romani Pontificis voce actiua & paſſiua omnino careat, ac priuatus exiſtat.

Diaconi ex feruore deuotionis ad presbyteratū promoti remaneant inter Diaconos quouſq; ex Card. de nouo creādis ſuppleatur numerus 14. Diaconorum.

§. 7. Diaconorum autem numerus ſic præfinitus perpetuo retineatur, ac Diaconi in eodem ordine ſemper remaneant, & ſi qui eorum ex deuotionis feruore ad Presbyteratus ordinem promoti fuerint, ſemper tamen in eodem Diaconatus ordine & officio miniſtrent, & ſuum locum inter Diaconos Cardinales teneant, donec ex Cardinalibus de nouo creandis ſiue eligendis, alij Diaconi prædictum numerum ſuppleant, & in eorum locum ſubrogentur ac ſubſtituantur. Quo caſu antiquiores Diaconi ad Presbyteratus ordinem promoti, ad Presbyteros Cardinales tranſire atque inter eos ſedere valeant & connumerari.

Diaconiq; Priores ſint ſequentis ſi ſit, ... ætatis.

§. 8. Vt vero Diaconos Cardinales, qui in ſua vocatione permanſerint, & in miniſterio ordinis ſui perſeuerauerint, maioribus honoribus proſequamur, volumus

vt

In quarta vacatione, ſex Eccleſiarum Epiſcopatiū, promoueatur ad Eccleſiam vacantem, & in aliis tribus vacātibus antiquior Presbyter promoueatur.

Hoc declaratur hoc in fine.

vt cum aliquam ex ſex Cathedralibus Eccleſiis, quibus Epiſcopi Cardinales præſunt, primo ſecundo, & tertio per obitum vel tranſlationem, aut alias pro tempore vacare contigerit, antiquior quidem presbyter Cardinalis præſens, ſaluo cuique Epiſcopo Cardinali iure transeundi ad eam, dimiſſa priore cui præerat, vt moris eſt, promoueatur, ſed vbi poſt tres vacationes, tres itidem ex ipſis presbyteris Cardinalibus in Epiſcopos præfecti fuerint, tunc ſi quarta alicuius harum Eccleſiarum vacatio contigerit, excluſo, ea tantum vice, antiquiore presbytero, prior Diaconorum Cardinalium qui præſens fuerit, & in ætate legitima conſtitutus, vel ſi ille noluerit, aut nequiuerit aſſumi, ſequens Diaconus eiſdem qualitatibus præditus, ad eam promoueatur, & ita deinceps in huiuſmodi vacationibus ſex Eccleſiarum prædictarum perpetuo obſeruetur, vt poſt tres presbyterorum ad dictas Eccleſias promotiones, quarta occurrente vacatione, prior Diaconorum aut ſequens, vt præfertur, in Epiſcopum præficiatur.

Inter LXX. Cardin. præfates, aſſumātur ſaltem quatuor Magiſtri in Theologia.

§. 9. Inter hos Septuaginta Cardinales, præter egregios vtriuſque iuris aut Decretorum Doctores, non deſint aliquot inſignes viri in ſacra Theologia Magiſtri præſertim ex Regularibus, & mendicantium Ordinibus aſſumendi, ſaltem quatuor, non tamen pauciores.

Creari poſſit Card. in diebus ieiuniorū menſis Decembris dūtaxat. Hoc arbitrio Papæ ſeruatur.

§. 10. Antiquum vero Clementis, Anacleti, Euariſti, Alexandri & aliorum Sanctorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum morem, per ſexcentos & amplius annos continuata ſerie obſeruatum ſequi volentes, ac decretum alias per nos in noſtro Conſiſtorio editum innouantes, perpetuo ſancimus tempus creandorum Cardinalium ſeu promotionis ad Cardinalatus honorem faciendæ, menſe Decembri dumtaxat in ipſis temporibus ſeu diebus ieiuniorum, & non aliis eſſe debere.

Promoueantur que idonei ex omnib. Nationib. Chriſtianitatis quorum commode fieri poterit.

§. 11. Vt autem ipſi Cardinales in regimine vniuerſalis Eccleſiæ nobis, & pro tempore exiſtenti Romano Pontifici vtiliter aſſiſtere valeant, ac de omnibus Chriſtianorum, Regnorum Prouinciarumque moribus, rebus & negotiis prompte & fideliter certa ab eis notitia, pro rerū emergentium opportunitate habeatur, prædicti Concilij Tridentini decreto inhærentes, ſtatuimus, vt ex omnibus Chriſtianitatis nationibus, quantum commode fieri poterit, idonei aſſumantur.

Legitimi etiā per ſubſequens matrimonium legitimati aut ſuper defectu natalium auctoritate Ap. cũ diſpenſationem conſecuti, ad Cardinalatū inhabiles ſint.

§. 12. Præterea, qui Cardinales creandi erunt, legitimis, & honeſtis ſint exorti natalibus, neque vlla prorſus labe, aut illegitimorum natalium ſuſpicione quouis modo laborent, ſed omni macula, & impuritate careant, alioquin ad tam eminentem dignitatis gradum, penitus inhabiles, & illius incapaces ſint, & eſſe cenſeantur. Quocirca conſiderantes, quod licet tanta ſit vis, & efficacia Sacramenti Matrimonij, quod Apoſtolo teſte, Magnum eſt in Chriſto, & in Eccleſia; vt qui antea geniti erant, ex ſoluto, & ſoluta, inter quos rite Matrimonium conſtare poterat, poſt illud contractum legitimi habeantur, in nonnullis tamen Prouinciis, & Dominiis, nobilitatis priuilegiis non gaudent, nec ad ſæcularia officia, honores & dignitates, neque ad nobilium feudorum, & ſtatuum ſucceſſiones admittuntur, quodque multo magis indecorum videretur, & ab Apoſtolicæ Sedis dignitate alienum, ſi huiuſmodi illegitimi per ſequens Matrimonium vt præfertur, legitimati, in Cardinales aſſumerentur, ac Cardinalatus celſitudo, & ſplendor, qui dignitati Regiæ comparatur, facile deprimi, communicari, aut quodammodo inobſcurari poſſet. Ideo vt puriori dignitati puriores natales reſpondeant quoſcumque illegitime natos, quorumuis, etiam Magnorum Principum, etiam Ducali, aut maiori, etiam Regia, & Imperiali auctoritate fulgentium filios quocumque gradu, dignitate, & præeminentia præditos, etiam genitos ex ſoluto, & ſoluta, inter quos tunc Matrimonium conſtare poterat, ac poſtea per ſubſequens Matrimonium, etiam rite, & ſolemniter in facie Eccleſiæ contractum, vel alias legitimatos, & quomodolibet habilitatos, & natalibus reſtitutos, ac quorumuis bonorum capaces effectos, etiam ſi cum eis, vt hanc ipſam dignitatem obtinere valeant, ſuper defectu natalium, fuerit expreſſe, & in ſpecie auctoritate Apoſtolica quomodolibet diſpenſatum, nihilominus prædictæ Cardinalatus dignitatis prorſus incapaces & ad ea obtinenda perpetuo inhabiles decernimus, ac declaramus.

Et nec illi qui ad ſacros ordines promoueri poſſunt.

§. 13. Sed & inſuper prohibemus, ne ii, quos propter defectus vitia, aut impedimenta quæcumque ad ſacros ordines ſecundum canonicas ſanctiones promoueri fas non eſt, etiamſi cum ipſis dicta auctoritate Apoſtolica fuerit diſpenſatum, neve alicuius criminis, aut infamiæ nota reſperſi, in Cardinales vllo vmquam tempore aſſumantur.

Promouēdi ad Card. doctrina, vita probitate, & aliis qualitatib. à iure requiſitis præſtare debent.

§. 14. Ceterum, vt non ſolum honore, ſed etiam re ipſa cardines ſint, ſuper quibus oſtia vniuerſalis Eccleſiæ tuto nitantur diuinaque & humana miniſteria ſibi commiſſa vtilius exequi poſſint, ſtatuimus, vt lectiſſimi, & præcellentes viri in ipſum Collegium adſcribantur, & quorum vitæ probitas, morum candor, præſtans doctrina, & eruditio, eximia pietas, & erga ſalutem animarum ardens ſtudium, & zelus, in dandis conſiliis ſincera fides, & integritas, in rebus gerendis ſingularis prudentia, conſtantia, & auctoritas & aliæ qualitates à iure requiſitæ, tam ipſi Pontifici, quam vniuerſo Collegio cognitæ & probatæ ſint.

Clericali etiā charactere inſigniti, & in 4. minoribus ordin. conſtituti per annū ſaltem ante promotionem, habitum, & tonſurā geſſiſſe tenentur.

§. 15. Ac proinde ne homines ſacrarum rerum plane imperiti, & rudes atque Eccleſiaſticarum functionum ignari, quaſi in Eccleſia Dei hoſpites, & peregrini ſtatim huiuſmodi muneri præficiantur, iuxta decretum iam pridem à nobis in prædicto Conſiſtorio noſtro ſancitum, quod pariter harum ſerie innouamus, diſtricte interdicimus; ne quis vllatenus ad Cardinalatus honorem aſſumi queat, niſi qui antea clericali charactere inſignitus, & in quatuor minoribus ordinibus conſtitutus, per annum ſaltem habitum, & tonſuram geſtauerit clericalem.

Filiū vtriuſlibet ſexus, etiā ex legitimo matrimonio, vel ex eo nepot. habentes promoueri nequeunt ad Cardin.

§. 16. Cum autem ad honorem adeo ſublimem promouendi omni, virtutum, & præſertim, caſtimoniæ laude ſupra ceteros plurimum eminere debeant, qui vero filios, etiam legitimos, ex vxore ſua alias dignoſcitur ſuſcepiſſe, certum nequeat ſuæ teſtimonium continentiæ exhibere, & pater erga proprios filios naturali affectu nimia quadam propenſione feratur, verendumque ſit ne proptetea variis propriæ domus negotiis, ac multiplici liberorum cura diſtractus, Eccleſiæ negotia ſibi credita; aut negligenter tractet, aut munus ſolicite & fideliter quam par eſt, eiuſdem Eccleſiæ iura tueatur prohibemus; ne aliquis, qui aut vtriuſlibet ſexus filium, ſeu filios etiam ex legitimo matrimonio ſuſceptos, vel nepotem, ſeu nepotes ex eis habeat, vllatenus in Cardinalem aſſumi, aut promoueri poſſit.

Frater, etiā ex vno parente germanus, vel patruelis conſobrinus, aut amitinus alicuius Cardin. viuētis, Card. eſſe non poſſit. Tu vide etiā Iul. III. conſt. 22. Sanctiſſimus. ſup.

§. 17. Inſuper vt factionum fomitem & ſimultatum anſam, ex ſacro hoc cœtu quantum cum Domino poſſumus amputemus, decretum piæ mem. Iulij Papæ III. prædeceſſoris noſtri in ſacro olim Conſiſtorio editum approbantes, & declarantes, ſimiliter perpetuo interdicimus, ne vllo vmquam tempore aſſumatur aliquis poſthac in eiuſdem S. R. E. Cardinalem qui frater ex vtroque vel alterutro parente germanus exiſtat alterius Cardinalis viuentis, ita vt eodem tempore duo fratres germani in eodem Collegio nullatenus eſſe poſſint. Quinimmo idem decretum extendentes & amplia ntes, prohibemus quoque ne patruele vel amitino aut conſobrino Cardinale viuente, alter eius patruelis vel amitinus aut conſobrinus ad Cardinalatum valeat promoueri.

Patruus aut auunculus nepos ex fratre vel ſorore Card. viuentis prohibetur aſſumi ad Card. & è cōtra ſalui nepote, patrui & auunculi.

§. 18. Sed, & pari ratione ſancimus, ne patruo aut auunculo Cardinali viuente, eius ex fratre vel ſorore nepos, nec rurſus nepote ex fratre vel ſorore Cardinali exiſtente, illius patruus aut auunculus, nec vllus denique alius, qui primo aut ſecundo tantum conſanguinitatis gradu alicui Cardinali viuenti coniunctus ſit, quamdiu is vixerit in Cardinalem aſſumi poſſit. Ita vt omnes, & ſinguli prædicti tam pater filios aut nepotes habens, quam fratres germani, patrueles, amitini, conſobrini patruus, auunculus, nepos ex fratre vel ſorore, & quiuis vt ſupra primo aut ſecundo gradu coniunctus alter altero Cardinali viuente, ad Cardinalatum inhabiles, & illius incapaces ſint, & cenſeantur, neque eorum aliquis Cardinalis creari valeat, neque aduerſus hanc prohibitionem ex quacumque etiam vrgentiſſima cauſa cum eis liceat diſpenſari. Et nihilominus electio, creatio, ac promotio Cardinalium huiuſmodi contra præſentem prohibitionem

hibitionem, aut interdictum facta, & attentata, nulla, irrita, & inanis ſit eo ipſo, ac cum omnibus inde ſecutis nullius ſit roboris vel momenti.

Abſentes à Curia ad Card. promouendi, creati debent adiecta conditione, vt intra annum Apoſtolorum limina viſitare teneantur, & a Card. ... Pont. tranſmittendi, id ſi non fecerint, ... Cardinalatus honore priuati cenſeantur.

§. 19. Poſtremo attendentes proprium eſſe eorumdem Cardinalium munus aſſiſtere, vt præmittitur, Chriſti in terris Vicario, eique in regenda Eccleſia Catholica conſilium & operam aſſidue præſtare, atque cum eo Eccleſiæ neceſſitatibus prouidere ipſoſque tum ad id ipſius officij debito, tum ex Sanctorum Patrum decretis teneri, ac propterea abſurdum eſſe Cardinales procul ab ipſo Pontifice vitam agere, & locum manſionemque ſuam in Eccleſia Dei adeo præcellſam contra huiuſmodi officij debitum, & in ſuarum perniciem animarum negligere ac deſerere, inhærentes decreto ſimiliter à nobis in Conſiſtorio noſtro dudum deſuper promulgato, de eorumdem Fratrum conſilio ſtatuimus & ordinamus nequis in poſterum à Romana Curia abſens Cardinalis creetur aut pronuncietur, niſi hac adiecta conditione, vt intra annum in Romanam Curiã venire & Apoſtolorũ limina viſitare teneatur, necnon, antequam Biretum rubrum, quod a Romano Pontifice de more benedici, ac per certum nuncium mitti ſolet, ei tradatur, illius ve capiti imponatur, iuret in manibus perſonæ alicuius in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, cui id negotij datum fuerit, ſe intra annum à die præſtiti iuramenti numerandum omni mora poſtpoſita, & impedimento remoto, ad Vrbem, vel alio, vbi Ro. Cur. eo tempore fuerit, perſonaliter aduenturum, vt ſiſtat ſe nobis, aut pro tempore exiſtenti Rom. Pontifici, & ſanctæ Sedi Apoſt. cuius obſequiis erit adſcriptus, & quamdiu ipſi Pont. fici viſum fuerit, muneri ſuo incumbat: atque ita de legibus, moribus, conſuetudinibus, ac toto ſtatu eiuſdem Sedis plene inſtruatur, atque ad Eccleſiæ ſeu Prouinciæ, cui forſan præerit, neceſſitates ſubleuandas, abuſus tollendos, mores reformandos, Eccleſiaſticam diſciplinam, ſi qua ex parte labefacta fuerit, reſtituendam opportuna, & ſalutaria conſilia ab ipſius Pontificis paterna charitate, ſapientia, & vigilantia recipiat, & pro viribus exequatur. Cuius quidem iuramenti poſtquam per eum præſtitum fuerit, publicum inde inſtrumentum conficiatur, & in forma authentica ad nos, vel noſtri pro tempore ſucceſſorem nulla interpoſita mora tranſmittatur. Quod ſi forte id iurare recuſauerit, volumus vt biretum rubrum ei omnino denegetur, ac nequaquam tradatur, ſed ipſo facto, abſque alia declaratione, vel decreto Cardinalatus honore priuatus exiſtat, atque habeatur, in omnibus & per omnia acſi numquam in Cardinalem aſſumptus, vel promotus fuiſſet. Inhabilis quoque ad eamdem dignitatem poſtea obtinendam, & illius incapax efficiatur. Sin autem iuret, ac biretum rubrum accipiat, ſed tamen poſtea ad Vrbem, & Romanam Curiam, vt præfertur, intra annum à die præſtiti iuramenti non comparuerit, tunc pariter abſque alia declaratione Cardinalatus dignitate, officio, titulo, denominatione, atque omnibus, & quibuſcumque illius inſignibus, facultatibus, priuilegiis aut auctoritatibus careat eo ipſo, & perpetuo priuatus ſit, & eſſe cenſeatur, perinde, ac ſi numquam inter Cardinales cooptatus fuiſſet, nec biretum rubrum accepiſſet. Quod quidem biretum poſt id tempus confeſtim deponere omnino teneatur.

Decretum irritans.

§. 20. Decernentes ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & ipſos S. R. E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogat.

§. 21. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in generalibus conciliis editis conſtitutionibus, & ordinationibus, etiam certum alium eorumdem Cardinalium numerum præſcribentibus, aliiſque ſuper præmiſſis diſponentibus, quibus omnibus eatenus præſenti conſtitutioni in aliquo aduerſantur, illarum tenores pro plene ac ſufficienter expreſſis habentes, etiam ſi de illis ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio facienda eſſet, omnino abrogamus, abolemus, & annullamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma public.

§. 22. Ceterum, vt præſentes literæ omnibus innoteſcant, mandamus illas ad valuas Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarum, atque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie campi Floræ more ſolito publicari, & inibi affigi, & per aliquod temporis ſpatium dimitti, eiſque detractis earum exempla eo in loco relinqui. Ac volumus, vt illarum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Prælati, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in iudicio, & extra illud, vbi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 23. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam, &c. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, &c.

D. P. An. 2. die 3. Dec.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſexto, tertio nonas Decembris, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Papa ſubſcrip.

Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Card. ſubſcrip.

De ventre matris meæ tu es Deus protector meus.

Ego Alexan. Card. Farneſius Vicecancellarius Epiſcopus Oſtien.
Ego Iac. Card. Sabellus Epiſc. Portuen.
Ego Io. Anton. Card. S. Georgij Epiſc. Tuſc.
Ego Io. Franciſcus Card. de Gambara, Epiſcopus Præneſtin.
Ego Inn. Aualus Card. de Arag. Epiſcopus Sabinen.
Ego M. Siti. Card. ab Altaemps.
Ego M. Antonius Card. Columna.
Ego P. Card. Sanctacrucius.
Ego Gabriel Card. Paleottus.
Ego Fr. Michael Bonel Card. Alex.
Ego Ludouicus Card. Madrutius.
Ego Nicol. Card. Senon. tt. S. Praxedis.
Ego Iul. Ant. Sanctorius Card. S. Seuerinæ.
Ego Hier. Card. Ruſticucius.
Ego Io. Hier. Card. Albanus.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego P. Card. Deza.
Ego Io. Antonius Card. Caraffa.
Ego Io. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Io. B. p. Card. S. Marcelli.
Ego Iulius Card. Cananus.
Ego Antonius Card. Saluiatus.
Ego Aug. Card. de Verona.
Ego Vin. Card. Montis Regalis.
Ego Philippus Card. Spinula.
Ego Georgius Card. Radziuil.
Ego Scipio Card. Lancellottus.
Ego Vincen. Card. Gonzaga.
Ego Io. Baptiſta Caſtrucius Signaturæ Iuſtitiæ Præfect.
Ego Fed. Card. Cornelius.
Ego Hippolytus de Rubeis Card. Papiæ.
Ego Decius Card. Azzolinus.
Ego Hippolytus Card. Aldobrandinus Maior Pœniten.
Ego Ferd. Card. Medicis.
Ego Phil. Vaſt. Card. Camerarius.
Ego Andreas Card. Battorius.
A. Card. Montaltus.

Publicatio.

Anno à natiuitate Domini 1586. Indictione 14. die vero 13. menſis Decemb. Pontific. Sanctiſſimi D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. anno 2. retroſcripta literæ lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in portis ſeu valuis Baſilicarum S. Ioannis Lateranen. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe necnon Cancellaria Apoſtolica & acie Campi Floræ, per nos Io. Freyle, & Octauium Taglietium Sanctiſſ. Domini noſtri Papæ Curſ.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

Sequitur

Edita A. D. 1589.

Sequitur declaratio d. conſtitutionis.

Enarratio dictæ bullæ in parte hic declaranda.

§. 24. SAnctiſſimus D. N. dixit, quod cum in conſtitutione, ſeu bulla Sanctitatis Suæ alias ſuper cretione S.R.E. Cardinalium, edita, volens Diaconos Cardinales, qui in ſua vocatione permanſerint, & in miniſterio ſui ordinis perſeuerauerint, maioribus honoribus proſequi, inter alia ſtatuerit, vt poſt tres vacationes ſex Eccleſiarum Cathedralium, quibus Epiſcopi Cardinales præſunt, quarta vacatione alicuius ex eis occurrente, prior Diaconorum Cardinalium, qui præſens fuerit & in ætate legitima conſtitutus, vel ſi ille noluiſſet aut nequiuiſſet aſſumi, ſequens Diaconus eiſdem qualitatibus præditus, ad Eccleſiam huiuſmodi Cathedralem, vt præfertur vacantem promoueretur, & ita deinceps ſeruaretur, prout in eadem conſtitutione plenius continetur.

Dubiũ poſſet excitari circa tempus, quo Diaconus Cardinalis debeat perſeuerare & Diaconatum ad quando poſſit promoueri ad Epiſcopatum, de quibus in d. bulla.

§. 25. Agnoſcenſque idem S.D.N. mentis ſuæ in ea conſtitutione fuiſſe, non vt nouus, vel forte paucos ante annos creatus Diaconus Cardinalis, ad aliquem ex dictis Epiſcopatibus, ſeu Eccleſiis quibus ſeniores Presbyteri Cardinales præfici ſolent promoueatur, ſed qui diu in ſuo ordine, & vocatione (vt verba eiuſdem conſtitutionis aperte demonſtrant) permanſerit, & in miniſterio ſui ordinis perſeuerauerit, is tali Eccleſiæ præficiatur, ac prouidere cupiens, ne forte in futurum du[illegible] contingat de quanti temporis curſu perſeuerantia illa in Diaconatus ordine, & in miniſterio intelligatur.

Declaratio d. dubij.

Alias declarationes circa præcedentiam vide in Clem. VIII. conſt. 48. Sanctiſſimus.

§. 26. Eadem Sanctitas ſua, in eodem Conſiſtorio ſuo ſecreto habito ſupradicta die, de venerabilium Fratrum ſuorum S.R.E. Cardinalium vnanimi conſilio, & aſſenſu, ſua Apoſtolica auctoritate declarauit, & decreuit, vt prior Diaconorum Cardinalium, ſeu alius, ſiue immediate ſeu ſucceſſiue ſequens Diaconus Cardinalis, quarta occurrente vacatione, vt præmittitur ad dictam Eccleſiam ſeu Epiſcopatum ex ſex prædictis vacantem aſſumi, ſeu promoueri poſſit, exigi, & requiri debere, vt integros annos ſaltem decem, & non pauciores in ſuo Diaconatus ordine permanſerit, & in illius miniſterio perſeuerauerit, etiam ſi numerus 4. Diaconorum Cardinalium non ſit expletus, dummodo ad minus decem Diaconi tunc exiſtant, prout declarat, & decreuit.

Clauſula ſublata aliter iudicandi poteſtate.

§. 27. Ac ſic in præmiſſis, &c. per quoſcumque, &c. etiam ipſos S. R. E. Cardinales, &c. ſublata eis &c. aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid ſecus, &c. contigerit attentari ſimiliter decreuit.

Actũ P. A. 5. die 15. Nou.

Actum Romæ apud S. Petrum, die Mercurij 15. Nouembris 1589. In Conſiſtorio ſecreto.

L I. Tolentini Oppidi in Prouincia Picena, in Ciuitatem ſublimatio, eiuſque Collegiatæ Eccleſiæ in Epiſcopalem erectio.

Ex hac Ciuitate prodiit S.Nicolaus Tolentinas nuncupatus, de cuius canonizatione, & feſtiuitate videre eſt in Eug.IV. conſt.27. Licet miliians.

Edita An. D. 1586.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

SVper vniuerſas Orbis Eccleſias, eo diſponente qui cunctis imperat, & cui omnia obediunt, quamquam ſine noſtris meritis conſtituti, leuamus in circuitu agri Dominici oculos noſtræ mentis, more peruigilis paſtoris inſpecturi, quid prouinciarum, & locorum quorumlibet ſtatui congruat, ac deſuper diſponi debeat, vnde diuino fulti præſidio, dignum, quin potius debitum arbitramur, in irriguo militantis Eccleſiæ agro, nouas Epiſcopales ſedes, & Eccleſias plantare, vt per huiuſmodi nouas plantationes popularis augeatur deuotio, diuinus cultus floreat, & animarum ſalus ſubſequatur, loca inſignia, præſertim quorum incolæ benedicente Domino multiplicari noſcuntur, dignioribus titulis, & condignis fauoribus illuſtrentur, ipſique incolæ honoratorum Præſulum adſiſtentia; regimine, & doctrina ſuffulti, in via Domini magis magiſque in dies proficiant.

Oppidi Tolentini in multis commendatio.

§. 1. Sane attendentes Oppidum Tolentini, Camerinen. diœc. in agro Piceno, & territorio fructifero, ac loco ſatis amœno, & peruio ſitum, admodum celebre, ac muris firmiter cinctum, plurium ædificiorum ornatu decorum, copioſo incolarum numero habitatum, ac mille ad minus vltra Caſtra Colmurani ſibi ſuppoſiti focularia ſiue domus continere, ac in eo vnam S. Mariæ. Cum Campanili campanis, organo, choro, Sacriſtia, Plebano, ac Canonicis, & aliis ad Cathedralem Eccleſiam requiſitis, ac alteram Eccleſiam Collegiatam Sancti Iacobi, cum Priore, & Canonicis, præterea Sancti Cateruij Sancti Auguſtini Canonicorum regularium, in qua eiuſdem Sancti Cateruij, & Sanctæ Septimiæ, ac Sancti Baſſi corpora reperiuntur, necnon S. Nicolai de Tolentino nuncupati, Fratrum Eremitarum eiuſdem S. Auguſtini, in qua exiſtit vnum brachium Innocentium, & corpus eiuſdem S. Nicolai, qui ob vitæ ſanctimoniam, in vita, & poſt eius obitum miraculis coruſcans numero Sanctorum meruit adſcribi, cuius etiã feſtum nuperrime in toto Statu Eccleſiaſtico celebrari, & cuſtodiri mandauimus. Ad hæc S. Franciſci Fratrum Minorum conuentualium, & S. Mariæ Ciſoloni Fratrum Minorum de Obſeruantia, ac S. Petri Fratrum Minorum Capuccinorum nuncupatorum, necnon S. Hieronymi Fratrum eiuſdem S. Hieronymi, ac S. Agnetis Monialium S. Claræ Ordinum Monaſteria, & regulares domos, ac quamplures alias Eccleſias, ac duo Hoſpitalia pro pauperibus, & infirmis recipiendis ſatis commode extructa adeſſe, & ex eo Cardinales, Epiſcopos, Referendarios, & ſtrenuos milites, Capitaneos, & Duces, generales Status Eccleſiaſtici, aliuſque Illuſtres, & egregios, ac religione, & doctrina præclaros viros produiſſe.

Oppidi Tolentini, ab incolis, & beneficiis etc. diœc. Camerinen. ſeparatio.

§. 2. Nos cupientes Oppidum Tolentini præfatum cuius dum Cardinalatus honore fungeremur protectores, & fautores fuimus cuiuſque dilectos filios communitatem & homines ſingulari dilectione proſequimur, necnon Collegiatam Eccleſiam Sanctæ Mariæ huiuſmodi dignioribus titulis, ac nominibus decorari, habita ſuper his cum Fratribus noſtris deliberatione matura, de illorum conſilio, & aſſenſu, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac eiuſdem Beatæ Mariæ Virginis honorem, & Chriſtifidelium deuotionis augmentum, Oppidum, & caſtrum huiuſmodi, ac Villas, Comitatus Tolentini eorumque territoria à dicta diœc. cui in ſpiritualibus ſubiecta ſunt, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo ſeparamus & diſmembramus, illaque ſeparata, & diſmembrata, ac illarum incolas, habitatores, Eccleſiarum Rectores, beneficiatos, Priores, & alios inibi beneficia, Eccleſiaſtica obtinentes Monaſteria, domos, regulares, aliaque pia loca omnia ab omni iuriſdictione Epiſcopi Camerinen. necnon ſolutione decimarum eidem Epiſcopo & per eos debitarum de cetero facienda, auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuo eximimus, & liberamus.

Erectio eiuſdem Oppidi in Ciuitatem, & eius Eccleſiæ S. Mariæ in Cathedralem & conceſſio priuilegiorũ.

§. 3. Inſuper Oppidum Tolentini in Ciuitatem Tolentini, & Collegiatam Eccleſiam S. Mariæ huiuſmodi in Cathedralem ſub inuocatione eiuſdem S. Mariæ, ac in ea dignitatem, Sedem, & menſam Epiſcopalem pro vno Epiſcopo Tolentino nuncupando, qui eidem Eccleſiæ Tolentinæ præſit, ac iuriſdictionem Epiſcopalem habeat, & exerceat; cum omnibus priuilegiis, honoribus, iuribus, & inſignibus debitis, & conſuetis, ac quibus alij Epiſcopi, de iure vel conſuetudine, aut alias quomodolibet in ſpiritualibus vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, necnon plebaniam illius in Archidiaconatum, qui inibi dignitas maior poſt Pontificalem exiſtat, eiſdem auctoritate, & tenore ſimiliter perpetuo erigimus, & inſtituimus, ipſamque Eccleſiam ſic in Cathedralem erectam Sedi Apoſtolicæ immediate ſubiicimus, ac ſub protectione Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ſuſcipimus.

Conceſſio Almutiarum pro canonicis d. cathedralis.

§. 4. Præterea Canonicis eiuſdem Eccleſiæ ſic in Cathedralem erectę, vt almutias per Canonicos aliarum Cathedralium Eccleſiarum deferri ſolitas, deferre libere.

& licite valeant auctoritate, & tenore prædictis, pariter perpetuo indulgemus.

Vnio d. Epiſcopatus, cum Epiſcopatu Maceraten.

§. 5. Ipſamque Eccleſiam ſic in Cathedralem erectam cum Eccleſia Maceraten. vnimus, ita vt pro tempore exiſtens Epiſcopus Maceraten. ſit ambarum Eccleſiarum vnitarum huiuſmodi Epiſcopus Maceraten. tamen in literis, & expeditionibus pertinentibus ad ciuitatem, & diœc. Tolentini ordinate ſe ſubſcribere debeat Epiſcopus Maceraten. Tolentin.

Vicarius exter. in Ciuitate Tolentini, qui ſolum Epiſcopum in Superiorem recognoſcat.

§. 6. Teneaturque retinere vnum Vicarium in dicta ciuitate Tolentin. qui non recognoſcat ſuperiorem, nec ab eo habeatur recurſus ad Vicarium dictæ ciuitatis Maceraten. ſed tantum ad ipſum Epiſcopum.

Aſſignatio dotis.

§. 7. Eidemque Eccleſiæ Tolentin. ſic in Cathedralem erectæ pro illius menſæ Epiſcopalis dote, redditum annuum quadringentorum ſcutorum monetæ Marchiæ per Epiſcopum Tolentin. propria auctoritate percipiendum de ſemeſtri in ſemeſtre, & in fine cuiuſlibet ſemeſtris, vel in fine cuiuſlibet menſis pro rata, arbitrio ipſius Epiſcopi, quem præfata Communitas Tolentini eidem Eccleſiæ ſic in Cathedralem erectæ ſuper redditibus molendini ipſius Communitatis, quouſque tot prædia ipſa Communitas emat, & eidem Eccleſiæ ſic in Cathedralem erectæ conſignet, quorum fructus ad dictam ſummam quadringentorum ſcutorum aſcendant, conſtituerunt, & aſſignarunt, ac domum contiguam dictæ Eccleſiæ Tolentinæ, pro vſu, & habitatione ipſius Epiſcopi Tolentini applicamus.

Diœceſis præfinitio, & Cleri aſſignatio.

§. 8. Ac ipſi Eccleſiæ ſic in Cathedralem erectæ ciuitatem Tolentini, eiuſque incolas, & habitatores pro ciuitate, & ciuibus, necnon terras, villas, & caſtrum Colmurani præfata, eorumque territoria pro eius diœc. ac etiam Clerum, & populum ciuitatis & diœc. Tolentin. pro Clero, & Populo, auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuo aſſignamus.

Decretum irritans.

§. 9. Decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſ. derog. & ſanctio pœnalis.

§. 10. Non obſtantibus Lateranenſis Concilij nouiſſime celebrati, vniones perpetuas niſi in caſibus à iure permiſſis fieri prohibentis, aliiſque conſtitutionib. & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Mariæ & Camerinen. Eccleſiarum prædictarum iuramento, confirmatione Apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegijs, quoque, indultis, ac literis Apoſtolicis, illis, earumque præſulibus, capitulis, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, etiam Motu proprio, ac conſiſtorialiter, & alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ, &c.

D. P. Ann. 2. 2. Decemb.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſexto, quarto Idus Decembris, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

LII. Reformatio circa immoderatos ſumptus, qui in Alma Vrbe fieri conſueuerunt, circa veſtes, dotes, ornamenta, indumenta, & conuiuia.

Edita An D. 1586. Pont. iſte ex paterno erga Almam Vrbem affectu, & ex cauſis hic expreſſis, iuſsit Conſeruatori. Pop. Romani, vt reformationes facerent, circa immoderatos ſumptus.

Similem reformationem vide ſupra in Py V. conſt. 39. Quoniam.

SIXTVS PAPA V.

Motu proprio, &c.

CVm in vnaquaque bene, & recte inſtituta Republica & Ciuitate, ſoleat ſumptibus ciuium, & priuatorum hominum moderatio aliqua adhiberi, idque non ſolum redundet in vtilitatem ſingularum perſonarum, & familiarum, ne hac de cauſa imminuto patrimonio, re familiari abſumpta, ad paupertatem redigantur, & plurima exinde damna, & pericula proueniant, ſed etiam ad vniuerſam Rempublicam pertineat, cuius intereſt ciues habere locupletes, & ne priuati rebus ſuis male vtantur, præcipue hoc ipſum obſeruandum eſt in hac Alma Vrbe noſtra, ex qua tanquam ex communi omnium patria, frugalitatis, modeſtiæ, ac bonorum morum exempla ad exteros manare conuenit, vt quæ tot donis ac prærogatiuis excellit, eadem optimis inſtitutis, legibus, & conſuetudinibus ſit temperata, ſicuti iam inde à priſcis etiam florentis Reipublicæ ſæculis, mox Imperatorum, ac deinde poſterioribus Romanorum Pontificum, præſertim fel. record. Clementis Septimi, Pij Quarti, & Pij Quinti prædeceſſorum noſtrorum temporibus, in eadem Vrbe Roma complures leges ac ſtatuta de ſumptibus immoderatis coercendis, ſalubriter edita fuerunt. Quæ cum ſucceſſu temporum minime fuerint obſeruata, & hac etiam tempeſtate, tum in conſtituendis dotibus puellarum quæ in matrimonium collocantur, tum in ſuperuacaneis plerumque, & minime decentibus ornamentis, tam circa mundum muliebrem, quam circa indumenta etiam virorum, tum in conuiuiis, & aliis huiuſmodi rebus, ſuperflui ac pro modo facultatum exceſſiui ſumptus fiant. Ideirco pro eo quem gerimus erga eamdem noſtram ciuitatem, illiuſque populum paternæ dilectionis affectu, in primis nobis cordi fuit, huiuſmodi abuſus, antequam latius ſerpant de medio tollere, & exemplo noſtrorum huiuſmodi prædeceſſorum, ſimilibus remediis vti. Ideoque dilectis filiis Cameræ eiuſdem Vrbis, ac Populi Romani Conſeruatoribus, & Magiſtratui commiſimus, & mandauimus, vt ad moderandos ſumptus huiuſmodi, opportunas conficerent reformationes.

Hi bene Reformationem ſtatuerunt, & ſummo Pontif. dederunt.

§. 1. Qui mandato noſtro parentes, vna cum ciuibus aliquot ex vnaquaque dictæ Vrbis Regione ad id deputatis, eas præſentium temporum conditioni, & moribus accommodatas compoſuerunt, ac poſtea tam à Magiſtratu quam à deputatis prædictis ſubſcriptas, nobis præſentarunt.

Et Cardinales & alij ab eodem Pont. deputati ad abſoluerunt, & perfecerunt.

§. 2. Nos vero cupientes rem ipſam accurate, & debita circumſpectione abſolui, Dilectis filiis noſtris Iulio Antonio Sancti Bartholomæi in Inſula Sanctæ Seuerinæ, necnon Scipioni Sancti Simeonis Lancellotto, ac Henrico Sanctæ Pudentianæ Caetano, mox iſtis duobus vltimo dictis abſentibus, Hippolyto Sancti Pancratij Aldobrandino, ac nouiſſime Antonio Mariæ Saluiato Sanctæ Mariæ in Aquiro, titulorum presbyteris Cardinalibus nuncupatis, dedimus in mandatis, vt eaſdem reformationes diligenter reuiderent, & examinarent, qui poſtmodum conuocatis dicto Magiſtratu, quatuor Prælatis vtriuſque Signaturæ noſtræ Referendariis Romanis, & ſeptem ex dictis per ſingulas regiones deputatis, ſæpius inſimul hac de cauſa reſpectiue congregati, eiſdem reformationibus diligenter excuſſis, ac ſigillatim examinatis, alia emendarunt, alia explanauerunt, nonnulla addiderunt, eaſque in meliorem ordinem redactas nobis exhibuerunt. Ac demum cum huiuſmodi reformationes, in priuato publicoque conſilio eiuſdem Populi propoſitæ nuper & perlectæ fuerunt.

Confirmat modo idem Pont. dictam Reformationem.

§. 3. Nos cupientes illas inuiolate obſeruari, motu, &c. ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, reformationes ipſas, prout inferius deſcriptæ ſunt, cum omnibus, & quibuſcumque in eis contentis, auctoritate Apoſtolica perpetuo approbamus, & confirmamus, illiſque perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, eaſque præſentis ſcripti patrocinio communimus, omneſq; & ſingulos iuris, facti, & ſolemnitatum etiam ſubſtantialium in eis forſan omiſſarum defectus, ſiqui interuenerint, ſupplemus, & pro illarum ſubſiſtentia firmiori, quæcumque in prædictis reformationibus continentur, de nouo eadem auctoritate perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, ac omnes, & quaſcumque perſonas vtriuſque ſexus, cuiuſuis ſtatus, gradus, conditionis, & præeminentiæ fuerint in eadem Vrbe habitantes, etiam aduenas, & curiales, ad earumdem reformationum obſeruationem teneri, & illis omnino obligari decernimus & declaramus.

Executores Reformationis aſsignat, & eis auctoritatem concedit.

§. 4. Necnon dilectis filiis eiuſdem Vrbis Gubernatori, & Senatori, ac Conſeruatoribus prædictis, nunc, & pro

& pro tempore exiſtentibus, in ſolidum diſtricte præcipiendo mandamus, vt tam Gubernator, & Senator prædicti, & eorum quilibet, quam etiam ipſi Conſeruatores curent & faciant reformationes huiuſmodi, perpetuo, & inuiolabiliter obſeruari, & ad illarum executionem, etiam quoad pœnas ſine vlla ſpe remiſſionis, procedi. Volentes nihilominus, vt cuiuſuis Curiæ, aut tribunalis dictæ Vrbis executores, quaſcumque vtriuſque ſexus perſonas, quas huiuſmodi reformationibus contrauenire deprehenderint notare, ac dictis Iudicibus deferre, & denunciare.

Clauſulæ præſeruatiuæ appoſitæ. §.5. Necnon decernimus, quod huiuſmodi noſtri Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, iſque etiam non regiſtratus, in iudicio, & extra illud plenam fidem faciat, regula contraria non obſtante. Et quod inferius deſcriptis reformationibus, ac præſenti noſtro Motui proprio, ac diſpoſitioni, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros numquam ſufficienter derogatum cenſeatur, niſi prius accedente expreſſo conſenſu eorumdem Conſeruatorum pro tempore exiſtentium, & ipſius Populi in Conſilio publico congregati, ac deinde publica Signatura noſtra propoſita per aliquem Referendarium ſupplicatione, cum huiuſmodi noſtri Motus proprij inſertione, per ſupplicationem aut alium Motum proprium, noſtra, ſeu Romani Pontificis pro tempore exiſtentis manu ſignatum, derogatio fuerit conceſſa, & quod idem Motus proprius, vna cum dictis Reformationibus, manu ſcriptus ſiue impreſſus, reponatur, & perpetuo retineatur poſt libros Statutorum Vrbis, inter alias eiuſdem Vrbis, & Cameræ Populi Romani reformationes, priuilegia, & indulta, quæ in eorum proprio volumine continentur.

Tranſumptis credi debet. §.6. Quodque eiuſdem Motus proprij, & reformationum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo Gubernatoris, aut Senatoris, vel Conſeruatorum prædictorum; vel alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem fides adhibeatur, in iudicio, & extra, quæ ipſis originalibus huiuſmodi adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Forma & effectus publ. harum conſt. Quæ reformationes inferius in fine reformationis. §.7. Ac quod Palatij Capitolini, Conſeruatorum eorumdem, ac audientiæ cauſarum Palatij Apoſtolici valuis & in acie Campi Floræ, dimiſſis inibi copijs, affixæ omnes, & ſingulos ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Decretum irritans. §.8. Sicque in præmiſſis, & infraſcriptis omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari & definiri debere, irritumque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogat. §.9. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, aliiſque dictæ Vrbis reformationibus, ſtatutis, conſuetudinibus, etiam nouiſſime editis, iuramento confirmatione Apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Conſeruatoribus, & alijs Magiſtratibus, Populo, Ciuibus, & incolis, aut ceteris perſonis, in genere vel in ſpecie, quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

PP. ſubſcript. Fiat Motu proprio. F.

D. P. An. 2. 23. Decembr. Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, 10. Kal. Ianuarij Anno 2.

Sequitur tenor dictæ Reformationis.

Riforma del veſtire, delle doti, & d'altre ſpeſe, da oſſeruarſi in queſt'Alma Città di Roma, da ciaſcuna perſona di qualſiuoglia ſtato, grado, conditione, ò preeminenza ſi ſia, fatta per ordine di N.S. dalla Congregatione de Deputati da Sua Santità.

Modi da oſſeruarſi nel veſtir de gl'huomini.

IN primis, non ſia lecito di portar nelle berrette, ò capelli medaglie ne gioie, ne perle, ne vere ne falſe, ne puntali ne roſette, ne altro ornamento d'oro ò d'argento, ne buono ne falſo, ne piume, ne pennachi, ne ricami, ne ſmalti, eccetto vn cordon di velo ò di ſeta intorno. *Moderatio circa veſtes virorum.*

Item non ſia lecito di portar collane al collo, ſe non à Caualieri di alcun'Ordine Militare, ò altri fatti da Principi, per portare attacata la croce o medaglia.

Item non ſia lecito di portar camiſcie lauorate d'oro ò d'argento.

Item non ſia lecito di portar giubbone con altra guarnitione, eccetto che con imbottitura di ſeta ſemplice, diſteſa per trauerſo, ò per lungo ſenz'altro lauoro, & ſi poſſa trinciare con taffettà ſotto.

Item non ſia lecito in ſaio, caſacca, colletto, ò ſimile ſorte di veſtimenti di panno, ò di drappo, mettere altra guarnitione, che vna banda intorno alli buſti, maniche, & falde di drappo non prohibito, larga al piu vn terzo di palmo per di fuori ò dentro, ouero vn riuetto ò paſſamano, ò frangetta, ò trina di ſeta mezo dito larga intorno all'eſtremità, la qual banda non poſſa hauer piu di ſei imbottiture, & ſi poſſa compartire in tre liſte ò riuetti al piu con due imbottiture per ciaſcuno, con le moſtre di ermeſino, ò taffettà, ne ſia lecito di portar bottoni ne puntali d'oro, ne d'argento, ne di gioie, ne di perle vere ne falſe, ne ſi poſſa foderare d'altro drappo che di taffettà ſchietto, & non ſi poſſa mettere drappo ſopra drappo, eccetto che taffettà ò ermeſino nell'eſtremità.

Dichiarando che li drappi prohibiti s'intendano tutti quelli ne' quali entri oro o argento, buono ò falſo, & tanto teſſuti quanto non teſſuti.

Item non ſia lecito di portar nella cappa altra guarnitione che vna banda intorno, di dentro ò di fuori di drappo non prohibito, largo mezzo palmo al piu, nella quale non ſi poſſano fare piu di ſei imbottiture, con vn paſſamano ò frangetta, ò trina intorno alla eſtremità, la qual banda poſſa compartirſi in due ò tre liſte o riuetti, con due imbottiture per ciaſcheduna, & la cappa, cappotto, tabarro, ò feraiolo, non poſſano eſſer foderati d'altro che di rouerſo ò taffettà, ò di pelli non prohibite, le quali pelli prohibite s'intendano zebellini, lupi ceruieri, armellini, & martore eccettuata la cappa, la quale poſſa eſſer foderata di velluto, ſenz'altra guarnitione.

Item non ſia lecito vſare calzoni ò coſciali di drappi prohibiti, ne in quelli oro ò argento, buono ò falſo, ne ricamo ò intaglio di ſorte alcuna, ne diſegno di ricamo ma poſſano vſarſi li coſciali con trinci di drappo non prohibito, ſchietti ſenza ſorte di alcun'altro ornamento, che della fodera di tutto il coſciale di raſo, dobletto, roletto, ermeſino, ò taffettà, & così li coſciali di drappo non prohibito, purche non ſia ſeta ſopra ſeta.

Item nelle calzette di ſeta ò ligacci non poſſa portare oro ò argento, vero ne falſo.

Item non ſia lecito nelle ſcarpe di velluto portare trapuntatura di ſeta di altro colore che quello delle ſcarpe; ne farui altra ſorte di ornamento.

Item le cinte delle ſpade non ſi poſſano portare ſe non di corame, ò di velluto, ſenza ricamo, & ſenza oro ò argento vero ò falſo, ne ſmalto, ma poſſano ben le fibie eſſer indorate, ò inargentate, & ſimilmente le guarnitioni delle ſpade.

Item, perche non ſolo nel veſtir delle proprie perſone, ma ancora nelle liuree dei ſeruitori, & ornamenti de caualli ſi eccede in molte ſpeſe, per queſto ſi prohibiſce il veſtir ſeruitori, ſtaffieri, ò paggi di caſacca, ſaio, colletto, giubbone, cappotto, coſciali, calzoni di qualſiuoglia drappo di ſeta, ma ſe li poſſa permettere vna banda di drappo, ouero al piu due bande di drappo, che non eccedano vn terzo di palmo intorno alla cappa, cappotto, caſacca, ſaio, colletto, ò calzoni, con vna trina ò paſſamano ſchietto ſenz'altro ornamento. Et ſi prohibiſce inoltre,

che non ſi poſſano veſtire di liurea piu di quattro perſone tra ſeruitori e paggi.

Item non ſia lecito di portare gualdrappa ò coperta di velluto, ne di panno, che ſia guarnita di velluto; eccetto che d'vna frangia ò trina di ſeta nell'eſtremità.

Item nelle ſelle di velluto non ſi poſſa portare guarnimento d'oro ò d'argento, vero ò falſo ne ricamo, eccetto frange, trina, ò paſſamani di ſeta del medeſimo colore.

Item non poſſano portare finimenti di caualli ſe non di corame ſenza fiocco di ſorte alcuna, ne manco miniati d'oro ò d'argento, non prohibendo che le fibbie, borchie, briglie, ſproni, ò ſtaffe poſſano eſſer indorate ò inargentate.

Modi da oſſeruarſi nel veſtir delle donne, & prima dell' habito delle Spoſe.

Moderatio circa veſtes Sponſarum.

NOn ſia lecito alle ſpoſe di portare in teſta, ne ciuffi, ne fiori, veri ne artificioſi, ne ricci finti, ne piume, ne pennachi, ne magnoſelle, ne altra ſimil portatura alta, ma debbano portar la tela ò panno liſtato che arriui alla fronte al principio de i capelli ancorche vadino in cocchio.

Item non poſſano portare altri ornamenti in teſta che perle ad oncia, & vna fronzetta di gioie, & perle, che non ecceda il valor di ottanta ſcudi.

Item non poſſano portare pendenti da orecchia con gioie, eccetto che con perle, ò d'oro ſmaltato.

Item non poſſano portare camiſcie, colletti, ne altre coſe lauorate d'oro ò d'argento eccetto li fazzoletti.

Item non poſſano portar guanti profumati, ma ſolamente lauati d'acque odorifere.

Item non poſſano portare piu d'vno ouero due anella nelle dita che ambidue non paſſino il valor di cento cinquanta ſcudi.

Item non poſſano portar maniglie alle braccia ornate di perle, camei, ò qualſiuoglia altra ſorte di gioie.

Item non poſſano portare cannacche ne corone di profumo ne d'altra ſorte al collo, ne trauerſo le ſpalle, ne alcuna ſorte di banda, eccetto che al collo vn vezzo di perle di vn filo ſolo, il cui prezzo non paſſi ſcudi trecento, ò catena d'oro ſenza gioie, che non ecceda il valore di ſettanta ſcudi.

Item non poſſano portare cintura con gioie ò con perle, ne che la fattura ecceda trenta ſcudi.

Item nelle veſte ò zimarre di drappo non poſſano portare altra guarnitione d'oro ò d'argento, vero ò falſo, largo più d'vn dito tanto nelli buſti quanto nell'eſtremità ne poſſano eſſer veſte ne zimarre trinciate ne ricamate, & ſimilmente non poſſano portar pianelle con paſſamano d'oro ò d'argento, vero ò falſo.

Item non poſſano farſi ne portare più d'vna veſte d'oro ò d'argento ſemplice, ſchietto, non trinciata ne ricamata, & ſenza guarnitione, eccetto che di vna piſtagna diſteſa, ò trina, larga mezzo dito al più nell' eſtremità.

Item non poſſano portare la veſte con ſtraſcino che paſſi vn palmo.

Item non poſſano portare ſottane d'oro ò d'argento, ne doue ſia in qualſiuoglia modo oro, argento, vero ò falſo, ò ſorte alcuna di guarnitione, eccetto vna ò due liſte ò vna trina di ſeta, larga al piu mezzo dito, al buſto, maniche, & eſtremità.

Item nelle veſte non poſſano portare roſette, bottoni, ò puntali d'oro ne d'argento ne gioie, ne perle, vere ò falſe, ò ſmalto.

Item non poſſano portar veſte, zimarre, trauerſe, panni da teſta, ò qualſiuoglia altra ſorte di rete, eccetto cuffie, colletti, & panni di ſpalle.

Item non poſſano portare berretta, ma ſolamente il cappello, con vn paſſamano ò trina d'oro ò d'argento intorno, ſenza piume ò ricamo, ſenza puntali, roſette, medaglie. ò gioie, vere ò falſe.

Item non poſſano portar veli ò buratti tranſparenti ſenz'altra veſte di ſotto.

Item non poſſano andare in maniche di camiſcie per Roma, ne à piedi, ne in cocchio.

Dichiarando che l'eſſer ſpoſa s'intenda per doi anni dal giorno che ſarà andata à marito, & non più, per tutto il qual tempo poſſa portare li ſopradetti ornamenti, il qual paſſato ſia obligata di metterſi in panni.

Item che tutto quello che e prohibito alle ſpoſe, s'intenda ancora eſſer prohibito alle zitelle di qualſiuoglia età, alle quali in oltre ſi prohibiſcono ancora le gioie vere ò falſe, le veſte d'oro o d'argento vero ò falſo, ricami, & intagli.

Dell' habito delle maritate meſſe in panni.

Moderatio circa veſtes mulierum coniugatarum.

SI ordina, & dechiara, che tutto quel che è prohibito, come di ſopra alle ſpoſe, s'intenda eſpreſſamente prohibito ancora alle maritate meſſe in panni.

Item à neſſuna donna maritata, & meſſa in panni ſia lecito di portare alcuna veſte ò ſottana ò zimarra di drappo, ne trincio, ne ricamo, ne intaglio, ne guarnitione d'oro ne d'argento vero ò falſo, eccetto creſpone ò buratto doppio, ne tranſperante.

Item non poſſano portare alcuna ſorte di pendenti all' orecchie, ne cannacca, ne catena di gioie ò d'oro, ne centura d'oro, ò di gioie ò di ſmalto, ne corone di profumo, nè al collo, ne alla centura, ne in mano, eccetto che quando anderanno à nozze ò à feſte vn vezzo di perle di vn filo ſolo del prezzo comme di ſopra.

Item non poſſano portare fazzoletti ò colletti lauorati d'oro ò d'argento, vero ò falſo, ò di ſeta di colore.

Item nelle veſte di ſopra ò zimarre non poſſano mettere altra guarnitione che vna piſtagna, trina, ò paſſamano negro ò pauonazzo, che non ſia largo più di mezo dito, & ſolamente intorno alli buſti, maniche & all'eſtremità.

Item non poſſano portar pianelle con alcuna ſorte di ornamento, ma ſemplici, & con vn paſſamano di ſeta.

Item non poſſano andar fuori di caſa, ne à piè nè in cocchio, ſenza portar ſopraietto ò panno liſtato, ſteſo, & ſenza pizzo.

Item andando à nozze, & à feſte, poſſano portar le camiſcie lauorate di ſeta di vn color ſolo, & vna veſte di drappo ſemplice.

Del veſtire & habito delle vedoue.

Moderatio circa veſtes & habitum Viduarum.

NOn ſia lecito alle vedoue di portare altri panni che roggi, ò tinti de colore, che non ſia più oſcuro che roggio, & il panno liſtato non auanzi fuori della fronte più che vno o due dita, & le lor veſte vedouili ſiano ſenza buſti, & ſe ſono aperte al petto, habbino la pezzetta roggia ſotto con il panno di ſpalla di ſopra, & con la cinta ſolita di tela bianca; & le lor veſte ſiano ſemplici, ſenza ornamento ò guarnitione di ſorte alcuna, & le maniche delle veſti ſiano di manicra, che non ſi poſſano vedere le maniche delle ſottane, eccetto ſe le dette maniche fuſſero nere.

Moderatione delle doti.

Moderatio dotiũ frequẽtiſſime dantur maiores dotes, prauia ſupplicatione & gratia Papæ.

SE bene altre volte fu fatto particolar ſtatuto ſopra la moderatione delle doti, & quello confirmato per Motu proprio dalla ſanta mem. di Papa Pio Quinto, nondimeno non eſſendo nella debita oſſeruanza, maſſime per domandarſene continuamente derogatione, & tuttauia aumentandoſi le dette doti; per prouedere con nuoua moderatione, conueniente à queſti tempi, à tal eccesſo che è cauſa di molti diſordini, & inconuenienti, & ha multo biſogno di reduttione.

Nota quod Innoc. IX prohibuit pro taſſi gratia, quãquam exigi ut inf. in eius conſt. 2. Ad Romanum.

Si ordina che neſſuna perſona di qualunque ſtato, grado, ò preeminenza ſi ſia, ardiſca ne preſuma conſtituire, promettere, pagare, riceuere, ancorche la donna foſſe herede, tanto in danari contanti, quanto in argento, oro, gioie, prouentioni, ò altre coſe etiamdio mobili, & ſe mouenti, raggioni, & attioni, dote, & acconcio, in vna ò più volte, che paſſi ò ecceda, & computata etiamdio caſſa bianca, bacile, & boccale, la ſomma di ſcudi cinque mila, & cinquecento di moneta, à raggione di dieci

giulij

giulij per ſcudo, ne ſia lecito à queſto contrauenire per alcun patto o conſentimento, etiam giurato, da farſi per li contrahenti, & altre perſone terze, per cauſa, & occaſione di accreſcer ſomma dotale, conſtituir pegno, ò in qualũq; modo far fraude à queſta ordinatione, ad effetto che il marito o la donna ò altri per eſſi, vengano ad hauer più della dextra ſomma di ſcudi cinquemila, & cinquecento in alcun modo, ò via diretta ò indiretta, alla pena di mille ſcudi ſimili, da incorrerſi per ciaſcuno che contrafarà, & di applicarſi per la quarta parte all'accuſatore, qual ſarà tenuto ſecreto, l'altra parte all'eſſecutore, & per il reſto alla fabrica del Palazzo de Conſeruatori della Camera di queſt' Alma Citta di Roma, & nientedimeno pagata o non pagata la detta pena, tutto quello che oltre la dette ſomma ſi deſſe, ouero ancora con interuento di terze perſone, ſotto qual color ſi ſia di donatione parafreno, o altro titolo, etiam in perſona della donna, qual ſimilmente ſi prohibiſce ſotto la pena predetta, ipſo facto ſia applicato alla fabrica del Palazzo delli Conſeruatori. Et ancora ſi ordina, che colui che conſtituiſce, dà, ouero promette in alcun modo oltre la ſomma predetta, ò ſuo herede ò ſucceſſore, ouero la donna per la quale fuſſe data per verun tempo, venendo in caſo della reſtitutione, non poſſa ridomandare il ſopra più, & habbi peduta ogni attione che in ciò & ſopra ciò li competeſſe, & detto ſopra più s'applichi ipſo iure alla fabrica predetta, come di ſopra, & che tutti ſimili contratti ò priuate ſcritture, quali ſopra ciò ſi faceſſero, ſiano quanto alla detta quantita eceeſſa, ipſo iure nulli & inualidi, & per vigore di eſſi non ſe ne poſſa fare alcuna eſſecutione, quanto alla quantita eccedente li ſcudi cinquemilla, & cinquecento. Ancora ſi prohibiſce à tutti & ſingoli Notarij, che non ardiſcano ne preſumano rogarſi d'alcun inſtrumento, qual ſia contra la prohibitione ſopraſcritta ne far ſcrittura che ſia incerta ò che ſi riferiſca a quella cedula priuata, ò qualunque altra ſcrittura o atto d'huomo, ſotto pena del fatto, & di ſcudi ducento per ciaſcheduno di loro che contrafarà, d'applicarſi come di ſopra, & detti contratti ſiano nulli, & inualidi ipſo iure, & nullius fidei, & eſſi notari s'intendano nondimeno priuati in perpetuo de' lor' officij. & ſimilmente ſi prohibiſce che neſſuna perſona poſſa in ciò, come mezano interuenire, o altrimente preſuma far cedula priuata, ouero eſſer teſtimonio in contratto ò cedula che fuſſe contra la prohibitione predetta, alla detta pena da incorrerſi, & applicarſi come di ſopra. Si ordina ancora che nelle ſopraſcritte prohibitioni, & pene ſiano compreſi Baroni, Cortigiani, o foraſtieri che appareteranno con Romani, tanto originarij, come facti Cittadini, & incoli di Roma. ancorche ſiano Chierici, tanto dando & promettendo, quanto riceuendo, & ſtipulando, ouero come mezano, notaro, teſtimonio, fideiuſſore, & promaſſore, ò in qualunque altro modo s'intrometteranno, purche vno delli conſorti, cioe, ò ſpoſa o marito, o ſpoſo o moglie ſia Romano originario, ouero fatto Cittadino, ò pure incola di Roma.

Moderatione del donare nelle nozze.

Moderatio donationum in nuptiis.

NOn ſia lecito à padre ò madre ò altra congiunta perſona della ſpoſa, donare allo ſpoſo, ò ad altri per lui, direttamente ò indirettamente, nel tempo della ſubarratione, ò prima ò poi alcun vaſo, bacile, ò boccale, coppa nappo, catena, o altro dono, tanto d'oro come d'argento, denari, gioie, perle, drappi, ò altra coſa, etiandio non ſimile alla pena di ſcudi cinquecento, & perdita delle robbe, d'applicarſi come di ſopra.

In hoc habes etiam con. Pij V. circa id in rubr.

Item à neſſuna perſona ſenza eccettione di parente alcuno, ſia lecito nel giorno, & atto dell'arraglia, ò publicatione del contratto del matrimonio per verba de preſenti, ne inanzi, donare coſa alcuna di qualſiuoglia ſorte alla ſpoſa, ma paſſato il detto giorno ſia lecito ſolamente alli parenti ſino al ſecondo grado di conſanguinità, & affinità, computato ſecondo il ius canonico incluſiue.

Item non ſia lecito allo ſpoſo mandare alla ſpoſa in Natale alcun preſente in robbe che ecceda il valor di ſcudi venti.

Item non ſia lecito allo ſpoſo donar alla ſpoſa più di due veſti, le quali pero non ſiano di drappo prohibito.

Moderatione de banchetti, & conuiuij.

Moderatio circa conuiuia.

VOlendo anco limitar le ſouerchie ſpeſe che ſono introdotte nel far nozze, & banchetti

Si ordina che non ſia lecito ad alcuno che fara nozze ò banchetto, doue ſiano più di dieci perſone, dare altro che l'infraſcritte viuande, cioe vn' antipaſto di coſe fredde, & vna portata in tauola di cucina d'arroſto & d'aleſſo inſieme, nella quale non ſi poſſano dar pauoni, ne lauori di paſta, ne piu di tre ſorte di carne, & di tre ſorte di vccellami, & dandoſi polli d'India non ſi poſſi dar fagiani, & eſſendo fagiani non ſi poſſi dar polli d'India, & ſi poſſa dare vn altro ſeruitio di credenza, vna ſorte di confettione, con frutti, craidoni, & ciambellette, torte, & coſe ſimili, ne ſi poſſa mettere oro, argento, ne muſchio in altro che cotognate, ò fiori.

Et ſi prohibiſce ancora per occaſione di batteſimo, far colationi che eccedano dieci ſcudi di ſpeſa.

Moderatione de letti nuzziali.

Moderatio circa lectos nuptiales.

NOn ſia lecito ad alcuna perſona per occaſione di nozze, ò di donne di patto, comprare ò far di nuouo letto, che ecceda il valore di ſcudi ducento, ſi permette pero che chi al preſente li ha in caſa fatti poſſa adoperarli.

Probibitione nel donare, nel farſi i compari & le comari.

Prohibitio donandi inter compatres, & commatres.

NOn ſia lecito al compare ò comare di fare alcuna ſorte di preſenti, ne al compare ne alla comare, ne al putto, coſi nel Batteſimo come nella Creſima, ſotto pena della perdita del dono a chi lo riceue, & della valuta di eſſo à chi lo dona.

Moderatione de cocchi.

Moderatio cocchiorum.

NOn ſia lecito ad alcuna perſona alli cocchi ò carrozze che fara di nuouo far coperte, matarazzi, cuſcini, ſpalliere, & copertine de caualli, ſe non di panno o feltro ò corame ſemplice, con frangia ſola nell' eſtremita, ſenz'alcuna ſorte di drappo per fodera di dentro, & li fornimenti de' caualli non poſſano coprire di coſa alcuna, & il cocchio non poſſa hauere indoratura manco ne' pomi.

Et perche ſarebbe di molta ſpeſa à chi ſi troua il cocchio ò carrozza già fatti l'hauere à rifarli ſubito di nuouo, conforme alla preſente riforma, ſe li concede che poſſa ſeruirſene, ſinche ſiano conſumati, non oſtante detta riforma, ne ſia lecito di farli di nuouo dopò la publicatione della preſente riforma, ſe non nel modo ſudetto.

Moderatione de funerali.

Moderatio circa funeralia.

NOn ſia lecito all'eſſequie di accompagnare il morto alla Chieſa con piu di tre ſeruitori veſtiti ſemplicemente di lutto.

Non ſia lecito ad'alcuna donna nel giorno dell'eſſequie di ſtar nella medeſima ſtanza, nella quale ſtarà il corpo del defonto, & ſi eſſorta ciaſcuna di portar quell' habito modeſto che ſi conuiene & richiede in tal atto di condoglienza.

Delle pene de i tranſgreſſori della preſente Riforma.

Contrauenientium pœna.

SI notifica à ciaſcuno, che le pene delli tranſgreſſori della preſente Riforma, ſaranno per ciaſcuna volta che ſi contrauerrà, la perdita delle robbe, delle quali ſarà contrauenuto, & inoltre di cento ſcudi, d'applicarſi la quarta parte all'accuſatore, qual ſarà tenuto ſecreto, & li tre quarti alla Camera del Popolo.

Dichiarando che nel tranſgredire che ſi farà da alcuna

genti

Et alias Congregationes huius Primariæ Congregationi Annun. in. de Vrbe aggregandi, & eius gratias & indulgentias communicandi.

Tu ad hoc vide bullã Clement VIII. cit. in rub.

§.5. Necnon Congregationes ſeu Sodalitia huiuſmodi iam nunc, & pro tempore erecta, & inſtituta eidem Primariæ Congregationi ſeu Primario Sodalitio, auctoritate Apoſtolica & vigore præſentium literarum, etiam perpetuo aggregare, eiſque ſic erectis, inſtitutis, & aggregatis reſpectiue, eorumque Sodalibus, Scholaribus & non Scholaribus, omnes, & ſingulas, tam plenarias quam alias indulgentias, & peccatorum remiſſiones ac relaxationes, necnon exemptiones, immunitates, ceteraſque gratias, facultates, indulta, & priuilegia, ſpiritualia, & temporalia, tam dictæ Primariæ quam ſingulis aliis in quibuſuis dictæ Societatis Collegiis vel domibus, aggregatis vel aggregandis, Scholarium & aliorum Congregationibus ſeu Sodalitiis hactenus, tam per dictum quam alios quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, Noſque & Sedem Apoſtolicam, ac etiam Regia, & Imperiali auctoritate, ac tam per viam extenſionis quam alias quomodolibet & quandocumque conceſſas, & conceſſa hactenus, ac in poſterum concedenda quibuſcumque aliis, ſiue Scholarium dumtaxat, ſiue aliorum Chriſtifidelium tantum, ſiue vtrorumque ſimul ac mixtim, Congregationibus ſeu Sodalitiis, in quibuſlibet Collegiis aut domibus dictæ Societatis huiuſque inſtitutis, ac in poſterum inſtituendis, eorumque Sodalibus Scholaribus & non Scholaribus, auctoritate Apoſtolica & vigore præſentium huiuſmodi, etiam perpetuo communicare, illaſque & illa ad eaſdem omnes Congregationes ſeu Sodalitia, eorumque Sodales etiam non Scholares, indifferenter, & æque principaliter extendere, ac etiam illis concedere, & elargiri, libere & licite valeat, ita quod nunc & quandocumque in futurum ipſi Sodales, Scholares & non Scholares quicumque ſint, faciendo & obſeruando ea, quæ Sodales Primariæ & aliarum Congregationum ſeu Sodalitiorum prædictorum, pro indulgentiis, peccatorum remiſſionibus, relaxationibus, & aliis gratiis prædictis conſequendis facere & exequi tenentur, ipſas indulgentias etiam plenarias, & alias huiuſmodi gratias, plenarie, & integre conſequantur, ac illis fruantur, & potiantur, acſi illæ eis ſpecialiter, & ab initio conceſſæ fuiſſent, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo indulgemus, dictique Gregorij prædeceſſoris literas & immunitates, exemptiones, facultates, priuilegia, & indulta, necnon in eis contenta quæcumque tam reſpectu dictarum Congregationum ſeu Sodalitiorum huiuſmodi, quam dicti & pro tempore exiſtentis Præpoſiti ſeu Vicarij generalis dictæ Societatis ad prædictas Congregationes ſeu Sodalitia, Scholarium & non Scholarium, etiam Chriſtifidelium quorumcumque tam erectas quam in poſterum, vt præfertur, erigendas, inſtituendas ac aggregandas, pariter, perpetuo extendimus, ita vt omnia in illis contenta, & præſentibus literis huiuſmodi conceſſa, indulta, & elargita, acſi ſpecialiter de verbo ad verbum eiſdem præſentibus inſerta, eorumque toti tenores expreſſi forent, conceſſa eſſe intelligantur.

Clauſula præſeruatiua.

§.6. Decernentes eaſdem præſentes literas ſub quibuſcumque ſimilium vel diſſimilium indulgentiarum, vel aliarum gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam in fauorem Baſilicæ Principis Apoſtolorum de dicta Vrbe, ſeu Cruciatæ ſanctæ, aut etiam per Nos, ſeu alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac dictam Sedem, etiam Motu proprio, etiam poteſtatis plenitudine, ſeu ad quorumuis Imperatorum & Regum inſtantiam, pro tempore quomodolibet factis, minime comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas ac de nouo conceſſas eſſe, & cenſeri debere, irritumque & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§.7. Non obſtantibus præmiſſis, ac voluntate noſtra prædicta, necnon conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem quod ſi dictæ Congregationes aut Sodalitia, vel eorum quæcumque aliquo modo eidem Societati vel Domibus ſeu Collegiis, aliquod impedimentum ſeu præiudicium pro tempore attulerint, idem Præpoſitus ſeu Vicarius, illas vel illa, aut eorum ſingulas vel ſingula diſſoluere poſſit.

Fides danda tranſumptis.

§.8. Quodque præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Secretarij ipſius Societatis aut Notarij publici ſubſcriptis, & perſonæ alicuius in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu ipſius Præpoſiti, aut Vicarij generalis pro tempore exiſtentis eiuſdem Societatis ſigillo munitis, eadem prorſus fides vbique locorum in iudicio & extra illud adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 2. 5. Ianuary.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1587. Nonis Ianuarij, Pontificatus noſtri anno 2.

De Inceſtus quibuſdam caſibus vltimo ſupplicio in ſtatu Eccleſiaſtico puniendis. LIV.

Edita An. D. 1587.

SIXTVS PAPA V.
Motu proprio, &c.

Cauſa huius conſtitutionis.

VOlentes, quantum in nobis eſt, comprimere effrænatas, & flagitioſas hominum libidines, ex quibus præter grauem Diuinæ Maieſtatis offenſam, multa, & magna in dies ſcandala, cum ingenti animi noſtri dolore exoriri videmus, ac ſubditos potiſſimum noſtros; quorum ſalutis præcipuam & peculiarem gerimus ſollicitudinem, peccandi licentia remota, ad pudicitiæ & caſtimoniæ ſtudia ſalubribus edictis incitare. Ac attendentes, grauia quædam inceſtus crimina, tum naturali lege damnari, ſicuti legimus Ruben, quia violauit torum patris ſui, primogenituram, & illius benedictionem perdidiſſe, tum & ab ipſo Domino in lege prohiberi inter alias inceſtas, cum affinibus vel conſanguineis coniunctiones, ne quis vxoris patris ſui, neue nurus ſuæ, neque vxoris fratris ſui turpitudinem diſcooperiret, neque ſororem vxoris ſuæ in pellicatum acciperet, ea adhuc viuente, pœnas quoque grauiſſimas in eadem lege inflictas fuiſſe, cum dicit, eos, qui cum nouerca ſua, vel cum nuru ſua dormierint, vel ſupra vxorem filiam duxerint matrem eius, omnes morte mori debere. Inſuper Apoſtolum acriter reprehendiſſe Corinthios ob huiuſmodi cauſam illis verbis: Omnino auditur inter vos fornicatio; qualis nec inter gentes, vt vxorem patris ſui aliquis habeat. Legibus etiam ſæculi inter affines, veluti inter ſocerum, & nurum, ſocrum & generum, vitricum, & priuignam, nouercam, & priuignum, leuirum & vxorem fratris, atque alias huiuſmodi inceſtas coniunctiones, variis pœnis vetitas fuiſſe, ſed & inceſtum cum his perſonis fornicatione committentes, grauiori animaduerſione coerceri. Præterea viſum eſſe eam mulierem non recte facere, quæ in patris concubinatu fuit, deinde in filij vel nepotis eſſe cœpit, vel contra, quod nefaria ſit talis coniunctio, & ideo huiuſmodi facinus prohibendum ſit. Itidemque ſub pœna ſtupri interdictum eſſe ne liberi concubinas parentum ſuorum vxores ducerent: Ac demum ſecundum ſacros Canones affinitatis, non modo ſi ex legitimo matrimonio, verumetiam ſi ex fornicatio & illicito coitu proueniat rationem habendam eſſe, eodem Apoſtolo dicente, An neſcitis, quoniam qui adhæret meretrici vnum corpus efficitur; Erunt enim, inquit, duo in carne vna: adeo vt inter perſonas huiuſmodi affinitate coniunctas, vſque ad certos gradus matrimonia conſtare non poſſint, & præterea nequaquam tolerabile videri, vt homines cum quibuſuis perſonis, ſine vllo earum delectu & diſtinctione, nulla etiam ratione habita reuerentiæ, erga eas præcipue perſonas quibuſcumque huiuſmodi arcto affinitatis vinculo coniuncti ſunt, nedum diuino, ſed & naturali quodam iure debitæ, more belluarum impune ac temere miſceantur. Et ne eorum impunitatis exemplo, alij deinceps in abominandam hanc libidinem prolabantur, ſed potius, vt qui Dei benignitate eos ad pœnitentiam expectante non corriguntur condigna punitione coerceantur.

Tit. tit. Cardi. & Autn. de nect. nup. & Inſtitu. de Nup. ... l. 14. cum ſeq. Dig. de Rit. Nup.

c. 6. & c. pen. De eo quod cog. coniug. & ibi DD.

Vir ſciens matrem & filiam, ſiue duas germanas cognoſcens.

§.1. Motu ſimili, & ex certa ſcientia, &c. auctoritate Apoſtolica, perpetuo ſtatuimus & ordinamus, vt in poſterum in Alma Vrbe noſtra, vel in quacumque alia Ciuitate, Oppido vel loco, noſtræ & Romanæ, Eccle-

ſiæ

ſitæ ditioni in temporalibus, ſubiectis, quicumque auſu nefario, ſcienter matrem & filiam, ſiue duas ſorores germanas carnaliter cognouerit, etiamſi eæ, earumve altera publicæ meretrices fuerint, ſiue clam ſiue palam, aut figura matrimonij tale crimen admiſerit, ſiue etiam cum altera earum legitimo matrimonio coniunctus extiterit, pœna vltimi ſupplicij plectatur.

Mulier peccans cum eo, cum quo ſcit matrẽ aut filiã, aut ſororem ſuam rem habuiſſe.

§. 2. Qua itidem pœna mulier puniatur, quæ ſciens matrem aut filiam vel ſororem ſuam cum aliquo viro rem habuiſſe, eidem viro ipſa quoque ſui corporis copiam fecerit.

Mulier cũ patre & filio, vel duobus fratribus ſcienter peccans.

§. 3. Similiter volumus vnamquamque mulierem, etiamſi inſtigante humani generis hoſte, eo deuenerit impudentiæ, vt corpore publice quæſtum faciat, quæ cum patre, & filio, ſiue cum duobus germanis fratribus, ſcienter ſe carnaliter commiſcuerit, ſiue à prædictis ſciens ſe carnaliter cognoſci permiſerit, etiamſi eorum alteri legitimo toro copulata fuerit, pœna vltimi ſupplicij puniri.

Vir ſciens eius patrem, vel filium aut fratrẽ cum muliere peccaſſe ſi cum ea ipſe peccauerit, vltimi ſupplicij pœnam incurrat.

§. 4. Idque etiam in eum virum volumus obſeruari, qui ſciens, patrem aut filium vel fratrem ſuum cum muliere aliqua rem habuiſſe, ipſe etiam eamdem mulierem carnaliter cognoſcere non erubuerit.

§. 5. Decernen. ſic in præmiſſis vniuerſis & ſingulis per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, in quauis cauſa & inſtantia iudicari, & definiri debere, necnon irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Decretum irritans.

Iudicũ auctoritas procedendi contra ꝑ prædictos delinquentes eorumq. fautores, iuxta formam huius conſt.

§. 6. Et nihilominus mandamus vniuerſis & ſingulis dictæ Vrbis, ac totius Status noſtri Eccleſiaſtici Iudicibus ordinariis, quauis dignitate & auctoritate fungentibus modernis & pro tempore exiſten. quibus contra reos talium criminum iuriſdictio competit, vel in futurum competet, vt de cetero perpetuis futuris temporibus, in eos qui iuxta præmiſſa criminoſi, & delinquentes fuerint, vt ſupra diſpoſitum eſt animaduertant, contumaces, rebelles, & inobedientes, eiſque auxilium, conſilium vel fauorem præſtantes, per opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam vel adhibito ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogat.

§. 7. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, dictæque Vrbis, ac aliarum eiuſdem Status Prouinciarum, Ciuitatum, Oppidorum & locorum ſtatutis, nouis reformationibus, conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis illarum Ciuibus, Incolis, Populis, & Magiſtratibus, aut aliis perſonis quomodolibet conceſſis, approbatis & innouatis. Quibus omnibus illorum tenores pro plene & ſufficienter expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem vt præſentis Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique tam in iudicio quam extra illud, & tam in Rom. Curia quam extra eam, plenam & indubitatam fidem faciat, regula contraria non obſtante.

Forma & effectus publicationis huius conſt.

§. 8. Vtque in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, more ſolito affigatur, & eo detracto illius exempla etiam impreſſa, inibi affixa relinquantur, factaque huiuſmodi publicatione, hic in Vrbe poſt quindecim, extra vero eam, poſt triginta dies, quoſcumque perinde arctet, & afficiat, ac ſi eorum vnicuique perſonaliter intimatus fuiſſet.

Officiales curent in eorum locis hanc conſt. publicari.

§. 9. Sed & quo facilius poſſit ad ſingulorum notitiam peruenire, mandamus omnibus & ſingulis Legatis, Vicelegatis, Præſidentibus & Gubernatoribus Prouinciarum & Ciuitatum quarumcumque dictæ noſtræ ditionis Eccleſiaſticæ, vt in ſua quiſque reſidentia, & in aliis Terris, & Oppidis eis bene viſis, curent eumdem Motum proprium illiuſve tranſumpta, in locis conſuetis, de more publicari.

Exemplis credatur.

§. 10. Ac decernimus ipſis tranſumptis etiam impreſſis, manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in iudicio & extra illud vbique eamdem fidem adhibendam eſſe, quæ eidem ſignaturæ præſentis Motus proprij adhiberetur, ſi eſſet exhibita vel oſtenſa.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Non. Aprilis, anno 2. *D. P. An. 2. 5. Aprilis.*

Fiat Motu proprio F. *PP. ſubſcrip.*

Anno à Natiuitate Domini 1587. indict. 15. die vero 8. menſis Maij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. anno eius 3. retroſcripta litera affixa, & publicata fuerunt, ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, per me Io. Baptiſtam Bagni & Octauium Taglietum Curſ. *Publicatio.*

Alex. Patrabiacus Mag. Curſ.

Præfinitio Titulorum, & Diaconorum pro Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyteris, & Diaconis Cardinalibus. LV.

Cardinalium numerum, ordinem, ſtatum, officium & qualitates, edixit hic idem Pont. ſup. in conſt. 50. vbi cetera de Cardd. notant.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1587.*

Ex antiquiſſima inſtitutione, ſolet quædã Cathedrales Eccleſia Vrbi finitima aſſignari Cardinali Epiſc. & alia Vrbis Eccleſia alijs Card. presbyteris, aliaque Card. diaconis.

RELigioſa ſanctorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum prouidentia inſtitutum olim fuit, iam inde à vetuſtiſſimis temporibus, & poſteris traditum, vt S.R.E. presbyteris, certæ in Vrbe Roma Eccleſiæ, Tituli appellatæ, quaſi quædam cuiuſque propriæ diœceſes; Diaconibus vero, Vrbis regiones ad Chriſtianæ Religionis propagationem & conſeruationem aſſignarentur. Quæ quidem ſancta inſtitutio plurium ſæculorum continuata ſerie, ac pro temporum varietate ſuſceptis incrementis, ad noſtram vſque ætatem ſeruata, ita viget vt præter ſex Epiſcopos Cardinales, qui certis Cathedralibus Eccleſiis Vrbi finitimis præſunt, ſingulis presbyteris & diaconis Cardinalibus propriæ in Vrbe Eccleſiæ Tituli videlicet & Diaconiæ cum ſuis Clero & Populo, ac quaſi Epiſcopali iuriſdictione in ſpiritualibus & temporalibus regendæ & adminiſtrandæ committantur.

Pont. iſte Eccleſiarum Titulos & Diaconias pro eis determinat.

§. 1. Proinde nos, poſtquam per noſtram nuper editam conſtitutionem, creandorum Cardinalium numerum, computatis ſex Epiſcopis prædictis, quatuordecim Diaconis, reliquis vero presbyteris Cardinalibus, ad ſeptuaginta præſcripſimus, nunc quoque ad Dei honorem atque ad ipſius Sanctæ Romanæ Eccleſiæ decus & ornamentum, ac Romani Cleri & Populi bonum regimen, ſalutaremque directionem, eiſdem presbyteris, & diaconis Cardinalibus totidem titulos & Diaconias, ipſorum amplitudini & dignitati maxime congruentes, duximus aſſignandos. At licet pleræque ex antiquis Eccleſiis in titulos & Diaconias concedi ſolitis, aut à prædeceſſoribus noſtris ſucceſſu temporum additis, adhuc integræ, & illæſæ permaneant, tamen quia nonnullæ, tum diuturnitate & iniuria temporum, tum diuerſis quæ olim contigerunt eiuſdem Vrbis direptionibus, incendiis, & ruinis collapſæ ſunt, Nos antiquæ pietatis, & Religionis Chriſtianæ monumenta conſeruare cupientes, ſicuti Sacroſanctas Baſilicas, & anguſtiora templa antiquitate ipſa veneranda, nedum ſarta tecta cuſtodiri, ſed & ingenti noſtro ſumptu refici, inſtaurari, & ornari in dies magis curamus, ita etiam primo quidem loco veteres, & nobiles Eccleſias, priſcis temporibus in titulos presbyterorum Cardinalium vt præfertur, inſtitutas, delegimus, eaſque omnes quæ adhuc extant, volumus omnino in titulos pro modernis, & futuris presbyteris Cardinalibus retinere. Deinde ex iis, quæ recenti memoria in titulos erectæ fuerunt, prætermiſſis quibuſdam, propter loci incommoditatem, aut alias minus idoneis, ceteras iiſdem retinere, ac demum, ne titulorum numerus presbyteris Cardinalibus deſit, exemplo nonnullorum noſtrorum prædeceſſorum, alias partim antiquas, nondum tamen huiuſmodi honore decoratas, partim vero recentiores, celebres tamen Eccleſias, dignitate præſulum maiorem in modum illuſtrare, &

in ſimiles titulos erigere, & inſtituere, ac pro numero presbyterorum Cardinalium tot Titulos addere & ſupplere, ex Diaconiis quoque antiquitus inſtitutis, quatuordecim magis inſignes pro totidem Diaconis Cardinalibus ſeligere, & congrua diſtinctione confuſionem perpetuo tollere decreuimus, eiſdem nimirum Titulos & Diaconias proprios cuiuſque ordinis certos, & diſtinctos aſſignando, ita vt numquam in poſterum quod hactenus ſæpe factum eſt, presbyteris Diaconiæ, neque Diaconis Tituli presbyterales, perturbato ordine aut promiſcue concedantur. Quod quidem rationi conſentaneum videtur, vt quemadmodum Sūmus Pontifex vniuerſali Eccleſiæ præſidens, & omnium totius Orbis Eccleſiarum ſolicitudinem gerens, ſpecialiter tamen Vrbis Romæ Epiſcopus exiſtit, & in ea diuina diſpoſitione ſupremam Sacerdotalis poteſtatis Cathedram tenet, pari quoque ratione Cardinalibus, quos vti ſpeciales S. R. E. filios, in Apoſtolici muneris functione, atque in vniuerſæ Reipublicæ Chriſtianæ adminiſtratione præcipuos, ſibique maxime coniunctos habet conſiliarios & cooperatores in eadem Vrbe Roma, quæ olim B. Petri Sede in ea conſtituta, ipſius, & Coapoſtoli eius Pauli doctrina & martyrio conſecrata, & caput Chriſtiani Orbis & Religionis effecta eſt certa Sedes, manſionem & locum vnicuique proprium aſſignet, cuius quidem loci conceſſione, iidem Cardinales & ſui officij admoneantur, & reſideant, quem aſſiſtendo ipſi Romano Pontifici ſeruire debent, & vel ex hoc magis tanquam in vnum corpus compacta membra, ſacro capiti connexa eſſe, & ab ipſo dependere clarius dignoſcantur.

Titulos q. hic de nouo pro quinquaginta presb. Card. numer. & eis aſſignat.

§. 2. Habita igitur cum Venerabilibus fratribus noſtris eiuſdem S.R.E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum conſilio & aſſenſu, ſtatuimus & ordinamus in poſterum perpetuis futuris temporibus, presbyteris Cardinalibus, has tantum, quæ infra deſcriptæ ſunt, Eccleſias, neque alias in titulos aſſignari debere, videlicet, ex antiquis S. Crucis in Hieruſalem, SS. Marcellini & Petri, SS. Quatuor Coronatorum, SS. Ioannis & Pauli, S. Anaſtaſiæ, S. Sabinæ, S. Stephani in Cælio Monte, S. Clementis, SS. Nerei & Achillei, S. Suſannæ, S. Pudentianæ, S. Sixti, S. Petri ad Vincula, S. Martini in Montibus, S. Euſebij, S. Priſcæ, S. Vitalis, S. Marci, S. Marcelli, Laurentij in Lucina, Baſilicæ duodecim Apoſtolorum, S. Laurentij in Damaſo, quæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Vicecancellario pro tempore exiſtenti perpetuo conceſſa & aſſignata eſt, S. Balbinæ, S. Ceciliæ, & Chryſogoni, S. Praxedis, S. Mariæ Transtiberim. Ex poſterioribus vero SS. Quirici & Iulitæ, S. Ioannis, ante Portam Latinam, S. Agnetis in Agone, S. Laurentij in Paniſperna, Sancti Thomæ in Parione, S. Silueſtri in Campo Martio, S. Pancratij, S. Bartholomæi in Inſula, S. Matthæi in Merulana, S. Mariæ de Aracœli, Sanctæ Mariæ in Via, Sanctæ Mariæ ſupra mineruam, Sanctæ Mariæ Angelorum in Thermis, S. Hieronymi Illyricorum, necnon quas ſupradictis antiquis & poſterius inſtitutis addimus, & ex nunc in Titulos presbyterorum Cardinalium, cum honoribus, inſignibus, priuilegiis, auctoritatibus & præeminentiis debitis, & conſuetis, inſtar aliarum Eccleſiarum, quæ in ſimiles titulos per noſtros prædeceſſores antiquitus erectæ & inſtitutæ fuerunt, ſine alicuius præiudicio, perpetuo erigimus & inſtituimus ac titulorum nomine & dignitate inſignimus, & decoramus, S. Honuphrij in Ianiculo, mutato illius ſtatu ex Diaconia quæ hactenus fuit, in titulum presbyteralem, S. Auguſtini, Sanctæ Mariæ de Populo, S. Alexij in Auentino, S. Blaſij de Annulo, S. Mariæ de Pace, S. Saluatoris de Lauro, Sancti Petri in Monte Aureo, Sanctiſſimæ Trinitatis in Monte Pincio, Sanctæ Mariæ Tranſpontinæ.

Diaconias quoque tot enumerat, & pro 14. Diacon. Card. ordinat. & eis aſſignat.

§. 3. Ex Diaconiis vero antiquis ſtatuimus retinendas eſſe tantummodo quatuordecim infraſcriptas, videlicet Sanctæ Mariæ in Aquiro, Sanctæ Mariæ in Coſmedin, Sanctorum Coſmæ & Damiani, Sanctæ Mariæ Nouæ, Sancti Hadriani, Sanctæ Mariæ in Via lata, Sanctæ Mariæ in Porticu, Sancti Angeli in foro Piſcario, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano, Sanctæ Mariæ in Dominica, Sancti Euſtachij, Sancti Viti in Macello, Sanctæ Agathæ, ac Sancti Georgij ad Velabrum Eccleſias, quæ inſigniores exiſtunt, & præſcriptum à nobis Diaconorum Cardinalium numerum exæquant.

Epiſcopat. pro ſex Epiſcopis Card. enumerat.

§. 4. Ita vt computatis Eccleſiis Cathedralibus, videlicet Oſtienſi & Veliterna inuicem vnitis, Portuenſi & S. Rufinæ itidem vnitis, Albanenſi, Sabinenſi, Tuſculana, & Prænestina, quibus ſex Epiſcopi Card. præſunt, & titulis presbyterorum ſuperius deſignatis, numerum ſeptuaginta Eccleſiarum conſtituant.

Alium tit. pro Vicecancellario ſtatuit iuxta conſt. Clem. 7. quæ eſt 34. ſupra.

§. 5. Et alter præterea titulus ſupra numerum additus ſit, vt ſi quando contingat Diaconum vel Epiſcopum Cardinalem Vicecancellarium eſſe, & ideo eumdem dictæ Eccleſiæ Sancti Laurentij in Damaſo, quæ Vicecancellario pro tempore exiſtenti per literas fel. rec. Clementis Papæ VII. prædeceſſoris noſtri perpetuo, vt præfertur, conceſſa & aſſignata fuit, præeſſe, alicui presbytero Card. proprius titulus non deſit.

Eccleſias quæ aliter quā vt ſupra, & etiā alias quā ſup. expreſſæ ſunt, à Cardinalibus obtinentur, ex nunc vacare decernit.

§. 6. Omnes vero illas Eccleſias, quæ per præſentem noſtram conſtitutionem presbyteris Cardinalibus, etiam forſan ex diſpenſatione Apoſtolica, pro Diaconia obtinentur; itidem omnes & quaſcumque ex quatuordecim ſuperius enumeratis Diaconiis, quæ presbyteris Cardinalibus in Titulos forſan, etiam ex ſimili diſpenſatione conceſſæ alias fuerint; & ab iis obtinentur; demum omnes & quaſcumque Eccleſias ſuperius non expreſſas, ipſis presbyteris aut Diaconis Cardinalibus, in titulos aut Diaconias commiſſas & aſſignatas, ac per ipſos obtentas volumus & decernimus per præſentes, ex nunc eo ipſo vacare, & quaſcumque illarum aſſignationes, conceſſiones, necnon diſpenſationes deſuper etiam Motu proprio & conſiſtorialiter, ac de ſimili fratrum conſilio expeditas quæ à prædeceſſoribus noſtris, quæque à nobis forſitan emanarunt, literaſque Apoſtolicas deſuper confectas, proceſſuſque habitos per eaſdem, & inde ſecuta quæcumque caſſamus, irritamus, & annullamus, irritaque & nulla, ac nullius roboris vel momenti eſſe nunciamus, mox aſſignatur eiſdem Cardinalibus, ex quorum perſonis Eccleſiæ in Titulos aut Diaconias per eos hactenus obtentæ, vigore huius noſtri decreti vacant, & eorum cuilibet alios Titulos aut Diaconias ex ſupradicto numero, proprio cuiuſque ordini congruentes,

Eccleſias quæ prædictas ſtatum & non aliarum Titulum & Diaconiam. Cardinalibus, modo & forma prædictis in futurum aſſignari præcipit.

§. 7. In aliis vero, præterquam ſupranominatis Eccleſiis, etiamſi earum aliquæ in titulos presbyterorum, aut denominationes Diaconorum Cardinalium concedi ſolitæ ſunt, & Cardinales iis præfici conſueuerunt, (quarum ſingularum ſituationes & inuocationes præſentibus haberi volumus pro expreſſis) nomina, inſignia, denominationes, & ſtatum huiuſmodi Titulorum aut Diaconiarum perpetuo ſupprimimus & extinguimus; ac diſtricte etiam interdicimus, ne de cetero vnquam perpetuis futuris temporibus, alia quam ex ſuprafcripta numero Eccleſia, in Titulum aut denominationem Cardinalatus, cuipiam presbytero aut diacono Cardinali, concedatur aut aſſignetur, neque aliis quam ſupranominati Titulis aut Diaconiis, presbyteri vel diaconi Card. præficiantur, neue vnquam aliqua ex ſupradictis diaconiis, presbytero, neque contra, vllus, ex dictis Titulis Diacono Cardinali quomodolibet concedatur vel aſſignetur, neque cum iis, aut eorum aliquo, ex quauis cauſa, deſuper diſpenſetur.

Licentias retinendi Eccleſiam prioris Tituli vel Diaconiæ Cardinalibus concedi prohibet.

§. 8. Sed & decreta alias in Conſiſtorio ſuper hoc edita, innouantes & ampliantes, pari ratione etiam perpetuo prohibemus, ne in poſterum alicui presbytero aut diacono Cardinali, qui alterum Titulum aut Diaconiam quomodolibet aſſecutus fuerit, quiue ex ordine Diaconorum ad ordinem presbyterorum, vel ad Epiſcopalem dignitatem tranſierit, aut ex ordine presbyterorum in Epiſcopum pariter promotus fuerit, licentia & facultas retinendi priorem Eccleſiam ſui tituli vel Diaconiæ in adminiſtrationem aut in titulum, neue Canonicatuum, præbendarum, dignitatum, officiorum aut beneficiorum dimiſſi Tituli vel Diaconiæ collatio, neque Palatij, domus, vineæ hortorum, aut fructuum, redituum, & prouentuum, aut iurium quorumcumque ad huiuſmodi Titulos ſeu Diaconias pertinentium, ad tempus ſeu ad vitam retentio, aut vlla alia reſeruatio, quouis

prætextu, occaſione, vel cauſa, etiam melioramentorum & ſumptuum in illarum reparationem, neceſſitatem, ſiue vtilitatem factorum, concedantur; ſed volumus vt ipſi Tituli & Diaconiæ, cum illis annexis, iuribuſque & pertinentiis ſuis vniuerſis libere dimittantur.

Cardinaleſque in ſuis conuenientibus literis Apoſt. nomen Tituli, aut Diaconiæ aut Epiſcopatus ut exprimere debent. §. 9. Inſuper præcipimus & perpetuo ordinamus, vt de cetero in quibuſcumque literis Apoſtolicis, in quibus Cardinalium ſubſcriptio manu propria facienda erit, iidem Cardinales, etiam Tituli, ſeu Diaconiæ, vel Epiſcopatus ſui Cardinalatus nomine expreſſo ſe ſubſcribant.

Decretum irritans. §. 10. Decernentes per huiuſmodi erectionem & inſtitutionem, decem prædictas per nos in titulos erectas Eccleſias tantummodo, nouis priuilegiis & dignitate auctas, decoratas, & inſignitas; nihil autem omnino præiudicij cuiquam illarum, nihil alieni iuris detractum, aut immutatum, cenſeri poſſe aut debere; ſicque per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, & Cardinales prædictos, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & in quauis cauſa & inſtantia, iudicari & definiri debere, necnon irritum & inane ſi ſecus ſuper præmiſſis, eorumue aliquo à quoquam, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogat. §. 11. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. ac Eccleſiarum ſupradictarum, & aliarum quarumcumque, necnon Ordinum iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſt. illis, ac quibuſuis perſonis quomodolibet concellis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, ſpecialiter, & expreſſe derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Cardinales circa iſtarum Eccleſiarum regimen & adminiſtrationem gerant ſe iuxta conſt. 7 Leon. X. ſup. Superna. §. 12. Sic igitur ipſi Cardinales, quibus huiuſmodi Eccleſiarum regimen, cura, & adminiſtratio pro tempore commiſſa erunt, eas in ſpiritualibus & temporalibus ſollicite, fideliter & prudenter, regant & gubernent, ac iuxta conſtitutionem piæ memoriæ Leonis Papæ Decimi prædeceſſoris noſtri, in Concilio Lateranenſi nouiſſime celebrato, editam, frequenter viſitent, circa cultum diuinum inuigilent, mores ac vitam cleri & populi eis ſubiecti diligenter explorent, eoſque ad recte & honeſte viuendum paterno moneant affectu, bonorum ac temporalium redditnum curam gerant, ſic ad Dei gloriam & fidelis populi ædificationem, pia & magnifica ſtructura & fabrica, ſuas quique Eccleſias inſtaurare ſtudeant & exornare; & tam in vita quam in mortis articulo, pro diuini cultus augmento, & ſalute animarum ſuarum, ac congrue ſuſtentandum aliquem preſbyterum, qui inibi in diuinis deſeruiat, ſiue alias erga ipſas Eccleſias, ſi reparatione indigeant, vel alia ſubuentione, de bonis ſibi à Deo collatis, prout cuique pro modo facultatum conſcientia dictauerit, munificos ſe exhibeant & liberales, vt earumdem Eccleſiarum decora & ornamenta, tantorum Præſulum reſpondeant dignitati, ac ipſæ Eccleſiæ tam ſublimibus perſonis gaudeant ſe commiſſas, & eorum amplitudine illuſtratas; iidemque Cardinales exinde ipſius Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, cuius nobiliſſima membra ſunt, maieſtatem, ſua pietate, ſollicitudine, & prudentia in dies magis extollant, & reuerentiam omnium gentium erga illam exemplis bonorum operum inſigniter augeant, ac denique præter æternæ retributionis præmia, digna quoque laudum præconia, à nobis & Apoſtolica Sede valeant promereri.

Iuſſio deſcribendi hanc conſt. in quinterno Canc. Ap. §. 13. Mandamus vero, vt præſentes literæ in quinterno Cancellariæ Apoſtolicæ de more deſcribantur.

Sanctio pœnalis. §. 14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam, noſtrorum ſtatutorum, ordinationum, erectionis, inſtitutionis, inſignitionis, decorationis, voluntatum, decretorum, caſſationis, irritationis, annullationis, nunciationis, ſuppreſſionis, extinctionis, interdicti, innouationis, ampliationis, prohibitionis, præcepti, derogationis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1587. Id. Aprilis, Pont. noſtri anno 2. *Dat. P. An. 2 die 13 Apr.*

Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus. *PP. ſubſcript.*

Cardd. ſubſcriptiones.

Ego A. Cardinalis Farneſius Vicecancellarius Epiſcopus Oſtien.
Ego Iac. Card. Sabellus Epiſc. Portuen.
Ego Ia. Anto. Card. S. Georgij Epiſc. Tuſc.
Ego Inn. Aualus Card. de Arag. Epiſcopus Sabinen.
Ego M. S. Card. ab Altaemps tit. S. Mariæ Tranſtiberim.
Ego M. Ant. Card. Columna tit. S. Laurentij in Lucina.
Ego Gabr. Card. Paleotus tit. S. Martini in Montibus.
Frater Michael Bonellus Car. Alexandrinus tt. S. Mariæ ſuper Mineruam.
Ego Ludouicus Card. Madrutius tt. S. Anaſtaſiæ.
Ego N. Card. S. Praxedis Sanctorius.
Iul. Ant. tt. S. Bartholomæi in Inſula preſb. Card. S. Seuerinæ.
Ego Hier. Card. Ruſtic. tt. S. Suſannæ.
Io. Hier. Card. Alban. tt. S. Ioannis ante portam Latinam.
Ego P. Card. Deza.
Ego Ant. Card. SS. Ioannis & Pauli.
Ego Io. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Io. Baptiſta Card. tt. S. Marcelli.
Ego Iul. Card. Cananus tt. S. Euſebij.
Ego Ant. Maria Card. Saluiatus.
Ego Aug. Card. Veronæ tt. S. Marci.
Ego Vincentius tt. S. Mariæ in Via Car. Montis regalis.
Ego Philippus tt. S. Sabinæ. Card. Spinula.
Ego Scipio Card. Lancell.
Ego Vincentius Card. Gonzaga.
Ego Federicus Card. Cornelius tit. S. Stephani.
Ego Hipp. Car. Papien. tt. S. Mariæ in Portticu.
Ego Decius Card. Azzolinus tt. S. Matthæi in Merulana.
Ego Hipp. Aldob. tt. S. Pancratij Maior. Pœnit.
Ego Hier. Card. de Ruuere tt. S. Petri ad Vincula.
Ego Fr. Conſtantius Car. Sarnanus.
Ego Ferd. S. Mariæ in Via lata diac. Card. de Medices.
Ego Philippus S. Euſtachij diaconus Car. Vaſtauilł. Camerarius.
Ego A. Card. Montaltus.
Ego Hier. S. Hadr. diac. Card. Mathæius.
Ego Benedictus S. Georgij Card. Iuſtinianus.
Ego Aſcanius SS. Viti & Modeſti, & Creſcentiæ diac. Card. Columna.

Anno à natiuitate Dom. 1587. Indictione 15. die vero 13. menſis Maii Pont. Sanctiſs. in Chriſto patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. anno 2. retroſcripta literæ affixæ & publicatæ fuerunt, ad valuas Baſilicarum Principis Apoſtolorum S. Ioannis Lateranen. de Vrbe, & Canc. ac Cam. Apoſt. & in acie Campi Floræ, per me Ioan. Baptiſtam Bagni eiuſdem S. D. N. Pap. Curſ. *Publicatio.*

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

LVI.

Contra non reſtituentes aut reuelantes ſcripturas ad Reu. Cameram Apoſtolicam quomodolibet facientes à Commiſſario eiuſdem Cameræ coercendos.

Similem edidit conſt. Sixt. V. de qua & de officio Commiſſarij vide hic ſup. in conſt. 44. Ad excelſum. *vbi plene notaui.*

De regiſtrandis in Cam. Apoſt. gratiis illius intereſſe concernentibus habes S. D. N. Vrb. VIII. conſt. 107. *Cum ſicut. inf. tom. 4.*

SIXTVS PAPA V. *Edita An. D. 1587.*

Motu proprio, &c.

Cauſa huius conſt. NOn ſine maxima animi moleſtia accepimus, à quam pluribus annis circa plures libros Cam. noſtræ Ap &

& illius miniſtrorum, ac diuerſas ſcripturas, inſtrumentaque publica & priuata, ad eandem Cameram ſpectantia, ab aliquibus perſonis, tam ex Archiuio dictæ Cameræ quam ex officiis notariorum illius; & aliis locis clam ſubrepta & occultata fuiſſe, ac etiam alias diuerſimode amiſſa ſeu deperdita, ad variarum perſonarum manus deuenisse, & per eaſdem perſonas temere & indebite detineri, in animarum ſuarum periculum, dictæque Cameræ & diuerſarum perſonarum intereſſe habentium damnum ac iacturam non modicam.

Scripturas Cam. Ap. detinentes, & intra ſex dies non reſtituentes, ſeu ſcientes, & non reuelantes, pœnas hic deſcriptas incurrunt.

§. 1. Motu igitur ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas perſonas, tam Eccleſiaſticas quam ſæculares, & cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis fuerint, etiam quauis ampliſſima dignitate fungentes, quæ aliquos libros vel ſcripturas ſeu inſtrumenta quæcumque publica vel priuata, ad præfatam Cameram quomodolibet ſpectantia & pertinentia, vndecumque ſubripuerint, vel ab aliis ſubrepta ſeu deperdita vel alias quomodolibet ad manus ſuas habuerint, & penes ſe detinuerint vel detineant de præſenti, aut illorum detentores ſciuerint, vel ſciant, in Domino monemus, eiſque nihilominus in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis maioris latæ ſententiæ pœna, à qua non niſi à nobis vel ſucceſſoribus noſtris Rom. Pont. præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui poſſint, priuationiſque omnium & ſingulorum officiorum & beneficiorum ſuorum, ſiquæ obtinent, inhabilitatiſque ad illa & alia in poſterum obtinendi, iniungimus & mandamus, vt intra ſex dierum proximè futurorum terminum, quorum duos pro primo, duos pro ſecundo & reliquos duos dies pro tertio & peremptorio termino aſſignamus, libros, ſcripturas, & inſtrumenta præfata, qui illos & illa habent, Dilecto filio Ioffredo Lomellino notario & familiari noſtro, ac dictæ Cameræ generali Commiſſario, cui, ſui officij ratione, huiuſmodi ſcripturarum cura, & pro illis procedendi facultas, per alias noſtras litteras præcipuè demandata eſt, reſtituant. Alij vero ſcientes penes quos illa fuerint vel ſint, eidem reuelent & ſignificent cum effectu. Nos enim qui libros, qui ſcripturas, ſeu inſtrumenta præfata retinuerint aut occultauerint, ſeu illa retinentes non reuelauerint, dicto termino elapſo ipſo facto & abſque aliqua citatione & declaratione, pœnas præfatas incurriſſe, & ad illarum executionem deuenire poſſe & debere decernimus & declaramus, ac volumus & mandamus.

Commiſſarius Cam. Ap. poſt ſex dies, contra prædictos tamquam contra fures procedat.

§. 2. Mandantes propterea eidem Ioffredo Commiſſario, vt elapſo dictorum ſex dierum termino, contra habentes, ſeu detinentes libros, ſcripturas, & inſtrumenta huiuſmodi, ac illa & illas in dicto termino non reſtituentes, vel vbi, ſeu penes quem ſeu quos illa ſint, ſcientes, & non reuelantes, tamquam contra fures, etiam iuxta eius ordinarias facultates, etiam ex officio, & per inquiſitionem, ad illorum carcerationem & examina, pro reperienda veritate, ac prout iuris fuerit, ad eorum condemnationem, illiuſque & præfatarum pœnarum executionem, etiam omnibus aliis, iuris & facti, viis & remediis opportune procedat.

Hoc habes etiam ſup. in co. 44. Ad excelſum.

Forma publicando hanc bullam, & aliam, eius confirmatam.

§. 3. Vt autem hæc omnibus innoteſcant, tam præſentes, quarum ſolam ſignaturam ſufficere volumus, quam Motum proprium facultatum, quas piæ mem. Pius Papa V. prædeceſſor noſter olim, pro recuperatione ſcripturarum Cameræ Sedis Apoſt. bon. mem. Carolo de Graſſis Epiſcopo Montis flaſconen. & q. Honuphrio Camaiano, dictæ Cam. Præſidenti, dum in humanis agerent, ſub Dat. videlicet 14. Cal. Sept. Pont. ſui anno 3. conceſſerat, de quarum publicatione non conſtat, qualeſque facultates nos nuper in perſonam dicti Ioffredi Commiſſarij per eaſdem noſtras innouauimus, in valuis Baſilicæ S. Petri de Vrbe, & Cam. Apoſt. necnon Cancell. noſtræ Apoſt. & in acie Campi Floræ per vnum ex noſtris Curſoribus publicari eaſdemque exempla etiam impreſſa de more affigi mandamus, publicationemque huiuſmodi, eos quos præmiſſa concernunt, [illegible] perinde ac ſi vnicuique eorum perſonaliter intimatæ fuiſſent, decernimus, cum eorum quæ tam publice notificantur, nulli valeat prætextu ignorantiæ allegare.

Fides tranſumptorum.

§. 4. Ac etiam volumus & mandamus quod præſentium exempla etiam vt præmittitur impreſſa, manuque dicti Ioffredi Commiſſarij ſubſcripta, & eius ſigillo ſigillata, eamdem vbique locorum fidem faciant, quam præſentes facerent, ſi in medium exhibitæ eſſent vel oſtenſæ. Et nihilominus etiam mandamus litteras Apoſt. ſiue ſub plumbo ſiue in forma breuis, quandocumque expediri poſſe.

Placet Motu proprio F.

PP. ſubſcript.

Regiſtrata in Cam. Apoſt. lib. 1. Signaturarum S. D. N. penes me infraſcriptum dictæ Cameræ Notarium & Cuſtodem. *Iydeus de Marchis.*

Regiſtratio in Cam.

Die 27. Aprilis 1587 ſupraſcripta Motus proprij cedula, affixa & publicata fuit, vna cum alia ſuperius narrata alterius Motus proprij cedula in locis ſupraſcriptis, vt moris, per me Io. Andream Pannizzam, S. D. N. Papæ Curſ.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

Public. An. 1587 27. Apr.

LVII.

Inſtitutio Hoſpitalis pauperum Mendicorum in Vrbe, ad eos pie alendum, eorumque animæ & corpori ſalubriter conſulendum, cum annuorum redituum, & priuilegiorum aſſignatione.

Lites huius Hoſpitalis à Iudice per eius Adminiſtratores nominando diiudicari voluit hic idem Pont. in conſt. 8 . Poſtulat. vbi etiam habentur alia de iſto Hoſpitale.

SIXTVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Edita An. D. 1587. & 1588.

Pauperum ſuſtentatio, pietas & miſericordia commendatur.

QVamuis infirma & varia mortalium conditio, ita diuinæ prouidentiæ inſcrutabili diſpenſatione ordinata, quaſi in quoſdam gradus diſtincta ſit, vt ſecundum propriã vocationẽ, alij qui in hoc mundo tẽporalibus copijs affluent, aliqui mediocrem aut tenuem vitam degant, quidam pauperes & miſerabiles ſint, qui aliena diuitũ ope ad ſui ſuſtentationem indigeant, quod & ita ſemper fore Moyſes populum Iſrael præmonuit, dicens. Non deerunt pauperes in terra habitationis tuæ: idcirco ego præcipio tibi, vt aperias manum fratri tuo egeno & pauperi, qui tecum verſatur in terra. Et Dominus diſcipulis ſuis confirmauit illis verbis: Sẽper pauperes habebitis vobiſcum. Ipſe tamen rerum diuinarũ atque humanarũ rector ac moderator Deus qui vitæ ſubſidia & opes ſic inæqualiter hominibus diſtribuens ac diuidens, non ideo iniuſtus aut iniquus, quod abſit, dici poteſt, nec ſine cauſa efficit, vt alij affluant & abundent, aliis vero hæc ipſa deſint, & illis egeant, ſed vt hac via diuites quidem ſuæ benignitatis ac fidelis adminiſtrationis præmia accipiant, pauperes vero per virtutem coronati, digna mercede honorentur. Qui [illegible] pro ſua immenſa in vniuerſum genus humanum charitate ac beneficentia, potiſſimum erga pauperes & egenos, eam ſpecialem ac perpetuam curam diligenter adhiberi, vt neque indigerent, neque mendicare cogerentur, quemadmodum & prædicto populo Iſrael per eundem Moyſen expreſſe mandauit: Omnino indigens & mendicus non erit inter vos, vt benedicat tibi Dominus Deus tuus in terra, quam traditurus eſt tibi in poſſeſſionem. Et inter Chriſtifideles, in ipſo naſcentis Eccleſiæ initio, ſub Sanctis Apoſtolis plene ſeruatum eſſe, eorumdem Apoſtolorum acta teſtantur. Neque enim quiſquam egens erat inter illos. Quare idem Dominus noſter Ieſus Chriſtus volens [illegible] fidelibus ſuis aperte demonſtrare quanti [illegible] humanitatis eximiam virtutem, & quam ſibi caræ & dilectæ eſſet paupertas; [illegible] & opulentis hominum [illegible], eorum quæ cura negligeretur, [illegible], iuxta præclara vaticinia Prophetarum è cœlo in terras humana carne aſſumpta, deſcendit [illegible], aut ſublime aliquod decus, quo [illegible], & hominum oculis obiiceret, ſecum detulit: ſed ſemetipſum exinaniuit formam ſerui accipiens [illegible], locum in diuerſorio non habere, pauperis præſepis anguſtiis

contineri, pauperem demum, vitam, quam pro nobis ſuſcepit, eligere, ac vſque in finem retinere dignatus eſt, vt non immerito dixerit: Vulpes foueas habent, & volucres cœli nidos, filius autem hominis non habet vbi caput reclinet. Et per os Dauid Prophetæ. Ego autem mendicus ſum & pauper: Et Apoſtolus ſcripſerit: Scitis enim gratiam Domini noſtri Ieſu Chriſti, quoniam propter vos egenus factus eſt, cum eſſet diues, vt illius inopia vos diuites eſſetis. Deinde etiam pauperum & miſerabilium perſonarum, dum in mundo conuerſatus eſt, ſingularem quandam ſolicitudinem geſſit, eoſque diuinis gratiis & beneficiis multipliciter adiuuit, quod paſſim Euangelica teſtatur hiſtoria, dum pauperes ſibi diſcipulos delegit, dumque cæcis viſum, ſurdis auditum, mutis loquelam, claudis greſſum, aridis & paralyticis, corporis & membrorum integritatem reddidit, leproſos mundauit, dæmoniacos liberauit, alioſque variis languoribus & infirmitatibus laborantes & oppreſſos curauit, pauperum quoque ſequentium turbas cœleſti verbo ſæpius, pauit & inſtruxit & eas quandocumque eſurientes etiam corporalibus mirabiliter ſatiauit alimentis. Et confirmat Apoſtolus Iacobus, dicens: Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, diuites in fide, & hæredes regni, quod repromiſit Deus diligentibus ſe? Ac præterea miſericordiam & eleemoſynas, quæ pauperibus fiunt, tamquam ſibi factas recipit, & acceptas refert. Vnde & à Sanctis, & piis viris pro pauperibus peregrinis, & mendicis, non Angelos, modo, ſed Angelorum Dominum ſæpius hoſpitio ſuſceptos fuiſſe legimus; quod & Apoſtolus ad Hebræos memorat dicens: Hoſpitalitatem nolite obliuiſci, per hanc enim placuerunt quidam Angelis hoſpitio receptis. Ac denique fideles cunctos, ad ſubleuandas pauperum neceſſitates, monitis & præceptis, & maxime etiam propoſitis præmiis, in ſcripturis ſacris vehementer inflammat; ait enim per Iſaiam: Frange eſurienti panem tuum, & egenos, vagoſque induc in domum tuam: cum videris nudum operi eum, & quæ ſequuntur. Ac rurſus paulo infra: Cum effuderis eſurienti animam tuam, & animam afflictam repleueris, orietur in tenebris lux tua, & tenebræ tuæ erunt ſicut meridies, & requiem tibi dabit Dominus Deus tuus ſemper, & implebis ſplendoribus animam tuam, & oſſa tua liberabit, & erit quaſi hortus irriguus, & ſicut fons aquarum cuius non deficient aquæ. Atque in Euangelio per ſeipſam Veritas dicit: Cum facies conuiuium, voca pauperes, debiles, claudos, & cæcos, & beatus eris, quia non habent retribuere tibi: retribuetur enim tibi in reſurrectione iuſtorum. Et iis demum teſtatur ſe in nouiſſimo die æternæ beatitudinis præmia parauiſſe, qui miſericordiæ opera in pauperes, & egenos exercuerunt, ipſis namque dicturus eſt. Venite benedicti Patris mei, poſſidete paratum vobis regnum à conſtitutione mundi: Eſuriui enim, & dediſtis mihi manducare: ſitiui, & dediſtis mihi bibere: hoſpes eram, & collegiſtis me: nudus & operuiſtis me: infirmus, & viſitaſtis me: in carcere eram & veniſtis ad me: & rurſus, Amen dico vobis, quádiu feciſtis vni de his fratribus meis minimis, mihi feciſtis.

Iſte Pontifex ob cauſas hic expreſſas

§. 1. Quæ quidem nos attentius conſiderantes, ac recolentes in quadam aliquando Synodo pie conſtitutum fuiſſe, vt vnaquæque Ciuitas pauperes, & egenos incolas ſuos alimentis congruentibus paſceret, ſecundum vires vt tam vicini presbyteri quam ciues omnes ſuum pauperem paſcerent, quo fieret, ne pauperes ipſi per alienas Ciuitates vagarentur, atque olim huiuſmodi Hoſpitalia, in quibus paupereres, & mendici alerentur, in multis Ciuitatibus extitiſſe, & in aliquibus etiam in Italia adhuc vigere ſimulque egenorum calamitates, quorum ingens quotidie numerus nobis ante oculos verſatur, paterna charitate miſerati, tum Chriſtianæ pietatis, tum etiam noſtro paſtorali officio conſentaneũ eſſe duximus, in hac Alma Vrbe pietatis & charitatis altrice, ad quam ex omnibus totius Orbis terrarum regionibus quaſi communem patriam, & tutiſſimum refugium, in ſinum, & gremium Sanctæ Romanæ Eccleſiæ plurimi pauperes fame, frigore, nuditate, rerumque omnium inopia confecti, ac variis morbis, & incommodis conflictati ſe recipiunt, Domum hoſpitalem inſtituere, in quam omnes benigne excipiantur, alantur, veſtiantur, paratos habeant lectos, cibos, potum, aliaque ad imbecilla corpora confouenda & recreanda opportuna, hac demum ratione prouideatur, ne vlterius mendici per vias, & plateas tota Vrbe diſperſi ac vagantes, victum quæritando defatigentur, ne, non modo publica loca, aut priuatarum ædium veſtibula, ſed ipſa quoque tépla gemitibus, & eiulatibus compleant, ne ſuis clamoribus obſtrepant fidelibus dum diuinis officiis, aut Miſſæ ſacrificio intenti ſunt, ne in Eccleſiis, in quibus debet eſſe quieta conuerſatio, querimoniis, lamentis, ac vociferationibus tumultus excitent, ne ipſa diuina officia, & circumadſtantium deuotionem importunis ac moleſtis vocibus perturbent, ne, quod præcipue nobis cordi eſt, dum incertis ſedibus Vrbem peragrant, proprium Parochum non agnoſcentes, aliſque alicuius diuini præcepti, aut bonorum morum notitia, tamquam bruta animalia, rationis expertia, cibo tantum quærendo, & ventri paſcendo intenti, aberrent, ita vt nemo illis Sacramenta Eccleſiaſtica miniſtrandi, nemo eorum ſalutis ſpiritualis curam ſpecialem gerat. Poſtremo, vt eadem opera cunctis quos in publicum quæſtum incerta mendicitas vocauerit, inſpectis, exploretur in ſingulis integritas corporum, & robur annorum atque inertes quidam & ſine vlla debilitate internoſcantur, eorumque ignauiæ & nequitiæ via præcludatur, qui ſimulata infirmitate, ſeu prætextu ficte, aut per ſocordiam & otium affectatæ paupertatis, alimoniam vere infirmis ac pauperibus præripiant, ac ſimulandi morbi infamem quandam, doloſam, & fraudulentam artem factitant, mox bene valentes, robuſta, & valida totius corporis firmitate, ludis, comeſſationibus, aut illicitis aliis rebus vacant, cum ſalutis ſuæ diſpendio, multorumque ſcandalo & offenſione.

Hoſpitale Mendicorum in Vrbe erigit. Vendit eo quatuor ad regimen ſingulis annis eligi mandat.

§. 2. Vt igitur eorumdem mendicorum animæ & corporis ſaluti conſulatur, hocque tam ſalutare & neceſſarium opus, alias à nonnullis prædeceſſoribus noſtris inchoatum, ſemper tamen, ex eo quod certos redditus pro alimentis inopum non aſſignarunt, inefficaci conatu relictum & dimiſſum, nunc demum noſtra auctoritate noſtraque e ingenti, pia tamen impenſa, vt proſperiores ſucceſſus, optatumque effectum ſortiatur, & perpetuo ſubſiſtat ſcandaliſque & incommodis prædictis occurratur, ac Sedis Apoſtolicæ, quæ omnes afflictos materno ſinu ſemper complectitur, pietas & benignitas in dies magis eluceſcat, habita ſuper hoc cum Venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus, deliberatione matura, de eorum conſilio, & aſſenſu, ad Dei Omnipotentis gloriam, pauperum Mendicorum commodum & ſalutem, ac piorum operum incrementum in eadem Alma Vrbe, in ædibus prope Pontem Sixtum ad Tyberis ripam ſitis, quas ad hoc noſtris pecuniis, magno pretio emimus, & ad vſum eorumdem pauperum, inſtauratione & fabrica, opportuna accommodari curauimus, vnum Hoſpitale pauperum Mendicorum vtriuſque ſexus, in quo tamen ſeorſum viri à mulieribus manere, & commorari debeant, pro ipſorum perpetuis receptione, habitatione, & ſuſtentatione cum ſuis Oratorio, Sacriſtia, Cœmeterio, humili Campanili & Campanis, ac diſtinctis & ſeparatis, pro eiſdem vtriuſque ſexus perſonis, refectoriis, dormitoriis, hortis, areis, cellis, & officinis, congrua ſuppellectili, vtenſilibus, aliiſque rebus neceſſariis, non mediocri noſtro ſumptu comparatis, ſufficienter inſtructum, per quatuor viros clericos aut laicos idoneos, & probatos, quorum duo à Populo Romano in publico Conſilio, & duo reliqui à dilectis filiis Confratribus Archiconfraternitatis Sanctiſſimæ Trinitatis Conualeſcentium & Peregrinorum, cuius Oratorium ibi proxima via intermedia conſtitutum exiſtit, ex ſuo corpore annis ſingulis eligantur, & deputentur, regendum, adminiſtrandum, & gubernandum, ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine, tenore præſentium erigimus & inſtituimus.

Redditusque & annuos ſcutorum aſſignat. Hos auget vt mox inferius, Alios poſtea aſſignauit anno ſequenti

§. 3. Ac ipſi Hoſpitali pauperum Mendicorum ſic erecto, & inſtituto, dotis nomine, & ad ſuſtentandos pauperes redditum annuum nouem millium ſcutorum monetæ Romanæ, iuliis decem pro quolibet ſcuto huiuſmodi computatis, ita conſtituimus & aſſignamus, &c.

§. 4. Volu

Hoſpitale & eius Offi ciales pauperesq. in eo degentes & eorum bona à iuriſdictione, & ſuperiori tate Iudicum & Offi cialiũ Vrbis eximit.

§. 4. Volumus autem Hoſpitale Pauperum Mendicorum prædictum, ac illius pro tempore exiſtentes Adminiſtratores, Officiales, Miniſtros, & alios ſeruientes, ratione ipſius Hoſpitalis pauperum Mendicorum bona mobilia & immobilia, cuiuſcumque qualitatis, & quantitatis, in dicta Vrbe, & extra, ac alias vbique locorum conſiſtentia exempta eſſe ab omni iuriſdictione, correctione, viſitatione, dominio, ſuperioritate, & poteſtate pro tempore exiſtentium dictæ Vrbis Gubernatoris, Senatoris, Conſeruatorum, Reformatorumque ac noſtri & Rom. Pont. pro tempore exiſtentis, in dicta Vrbe in ſpiritualibus Vicarij necnon cauſarum curiæ Cam. Apoſt. generalis Auditoris, & cuiuſuis ordinarij locorum aliorumve quorumcumque Iudicum & officialium in ipſa Vrbe, vel alias vbilibet conſtitutorum.

Exemptionẽ quo à quacũque gabella & decima d. Hoſpitali, & cum eo contrahentibus concedit.

§. 5. Ipſumque Hoſpitale pauperum Mendicorum, & quoſcumque in propriis eorum rebus & bonis cum eo contrahentes à ſolutione & exactione quorumcumque vt vocant, pedagij, gabellæ, collectarum, decimarum, & cuiuſuis alterius, tam ordinarij quam extraordinarij, oneris, ex quacumque cauſa impoſitorum, & imponendorum, eximimus, & prorſus liberamus, ac ſub beati Petri, & Sedis Apoſt. atque noſtra protectione ſuſcipimus & collocamus, nobiſque & dictæ Sedi immediate ſubijcimus, ac liberos, immunes, & exemptos declaramus. Necnon S. R. E. Camerario, Vicecamerario, Præſidentibuſq; & Clericis Cam. Apoſt. Senatori, Conſeruatoribus, Reformatoribus, aliiſq; officialibus, Iudicibus, & perſonis prædictis, & quibuſuis ad exactionem decimarum & aliorum onerum prædictorum pro tempore deputatis, ne quarumcumque literarum, eis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis conceſſarum prætextu, Hoſpitale pauperum Mendicorum Adminiſtratores Officiales, Miniſtros & ſeruientes prædictos, perſonaſque in eo degentes ſuper præmiſſis, quouis modo moleſtent, ſeu moleſtari permittant, diſtrictius inhibemus.

Medicos Hoſpitalis circa eſum carnium, habere vtriuſque Medici conſilio diſpenſat.

§. 6. Præterea pauperibus mendicis in eodem Hoſpitali pro tempore degentibus, quorum infirmitas, vel nimia imbecilla valetudo, aut corporis habitudo, ieiunium, ſeu carnium & lacticiniorum abſtinentiam ferre non poterit, vt de vtriuſque medici conſilio, quibuſuis quadrageſimalibus, & quatuor anni temporibus ac vigilijs, & alijs diebus, in quibus ieiunium ab Eccleſia mandatum, aut carnium, ouorum, & lacticiniorum eſus, de iure vel conſuetudine, ſeu alias prohibitus exiſtit, vel fuerit, carnibus, ouis, butyro, lacticinijs, & alijs cibis prohibitis huiuſmodi vti, & veſci.

Presbyteri in dicto Hoſp. deputandi, circa adminiſtrationem Sacramentorũ, pro Medicis, Miniſtris, & ſeruientibus Hoſpitalis, facultates hic expreſſas concedit.

§. 7. Singuli quoque presbyteri, ſæculares, & cuiuſuis ordinis regulares, qui ad hoc à Gubernatoribus & Adminiſtratoribus, ſeu Deputatis pro tempore exiſtentibus Hoſpitalis Mendicorum huiuſmodi electi, & à prædicto in Vrbe Vicario approbati fuerint, ſingulos pauperes, miniſtros & ſeruientes eiuſdem Hoſpitalis Mendicorum, à quibuſuis excommunicationis etiam maioris, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, quibus innodati fuerint, necnon quibuſcumque eorum peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis quantumcumque grauibus & enormibus, etiam talibus, de quibus dicta Sedes merito conſulenda foret, videlicet in caſibus, tam Ordinarijs locorum quam etiam Sedi Apoſtolicæ quomodolibet reſeruatis, non tamen in iudicium deductis, neque contentis in literis die Cœnæ Domini legi ſolitis, ſemel in ingreſſu Hoſpitalis, & iterum ab omnibus ſupradictis, nullo prorſus excepto, in mortis articulo, confeſſione eorum diligenter audita, in foro tantum conſcientiæ abſoluere, iniuncta inde eis pro modo culpæ ſuo arbitrio pœnitentia ſalutari. Quodque pauperibus, miniſtris, & ſeruientibus Hoſpitalis Mendicorum huiuſmodi, Sacramenta Eccleſiaſtica adminiſtrare, & defunctorum corpora in proprio Cœmeterio ſepelire libere, & licite valeant, eiſdem auctoritate & tenore ſimiliter perpetuo concedimus & indulgemus.

Peregrinos in eodem Hoſp. benigne, etiam recipi mandat.

§. 8. Ceterum volumus, vt in Hoſpitali prædicto, ſic per nos erecto Pauperes & Mendici aduenæ per Vrbem tranſeuntes, ſi eo diuertere voluerint benigne recipiantur, ac eis tres refectiones ministrentur, & inde cum Dei benedictione ad iter ſuum proſequendum dimittantur.

Rationes expenſarũ ab Officialibus ſingulis menſibus exigi præcipit.

§. 9. Præcipimus vero quatuor Adminiſtratoribus ſeu Deputatis prædictis, vt ipſi ſingulis menſibus ab Oeconomis, Procuratoribus, Officialibus, Miniſtris, & quibuſuis perſonis dicti Hoſpitalis pauperum Mendicorum, rationes accepti, & expenſi eiuſdem Hoſpitalis diligenter exigant & inſpiciant, eoſque ad huiuſmodi rationes reddendas cogant omnino, & compellant, prout eorum vnumquemque ad id teneri volumus & decernimus.

Theſaurariũ & Commiſſarium generales eiuſd. Hoſpit. Gubernatores deputat.

§. 10. Ac inſuper vt ipſius Hoſpitalis pauperum Mendicorum conſeruationi, bonoque regimini eorumdemque pauperum indigentiis opportunius conſulatur, dilectos filios noſtros, & Cameræ Apoſtolicæ Theſaurarium, & Commiſſarium generales, nunc & pro tempore exiſtentes, eiuſdem Hoſpitalis pauperum Mendicorum Gubernatores, & ſuperintendentes conſtituimus, & deputamus, quorum conſilio, & ope quatuor Adminiſtratores ſeu Deputati prædicti curam, & gubernium eorumdem Mendicorum, ac dicti Hoſpitalis, illiuſque reddituum prouentuum, iurium, actionum, & bonorum mobilium, & immobilium oblationumque & eleemoſynarum adminiſtrationem gerant. Denique cetera omnia ad pietatem, & charitatem exercendam pertinentia, peragant, ordinent, ac decernant. Mandantes eiſdem Theſaurario & Commiſſario, modernis & pro tempore exiſtentibus, vt vna cum ipſis quatuor Adminiſtratoribus, ſeu Deputatis, tam iterum prædictas, quam alias quaſcumque rationes, & computa dicti Hoſpitalis, illiuſque debitorum, ſaltem tertio quoque menſe, & præterea quoties opus fuerit exigant, accurate videant, examinent, & ſolident. Dantes etiam illis & concedentes plenam & liberam facultatem & auctoritatem; prædictos Oeconomos, Procuratores, Officiales, Miniſtros, ſeruientes, debitores, & alios quoſcumque, quorum intererit ad reddendas huiuſmodi rationes, opportunis iuris, & facti remedijs, cogendi, & compellendi, & eos qui ſatisfecerunt quietandi, abſoluendi, & liberandi; ac ſimiliter cum interuentu eorumdem quatuor Adminiſtratorum ſeu Deputatorum, pro ſalubri directione, & conſeruatione dicti Hoſpitalis pauperum Mendicorum, illiuſque bonorum & iurium temporalium & ſpiritualium, quoſcumque Officiales, Procuratores, Miniſtros, & ſeruientes, in eo deputandi & amouendi, aliosque eorum loco ſufficiendi, Ordinationes & ſtatuta, licita tamen & honeſta, ſacriſque Canonibus, & generalis Concilij Tridentini decretis non contraria faciendi, & edendi, eaque cum viſum fuerit reuocandi, immutandi, corrigendi, aliaque de nouo condendi. Quæ quidem ſtatuta ſic facta, edita, reuocata, immutata & correcta; poſtquam per nos aut Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, approbata fuerint, ab omnibus ſupradictis Gubernatoribus, Adminiſtratoribus, ſeu Deputatis, Oeconomis, Procuratoribus, Officialibus, Miniſtris, ſeruientibus, & alijs quibuſcumque inibi pro tempore receptis inuiolabiliter obſeruari volumus, ac iuxta eorumdem diſpoſitionem à quibuſuis Iudicibus, ſublata eis quauis aliter iudicandi facultate, iudicandi facultate; iudicari debere, & ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clauſula derogat.

§. 8. Non obſtantibus, conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Vrbis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, eiſdem Vrbis Gubernatori, Senatori, Conſeruatoribus, Reformatoribus, Vicario, Auditori cauſarum Curiæ dictæ Cameræ, aliiſque ſuperius nominatis, necnon prædictæ Vrbi, & Populo Romano, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus illorum tenores præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes; illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrarijs quibuſcumque.

Hortatio ad Miniſtros Hoſpitalis, vt bene miniſtrent.

§. 12. Vt autem hoc pium & ſalutare opus, feliciora in dies, Deo fauente, ſuſcipiat incrementa, eiſdem

Gubernatores, adminiſtratores, ſeu Deputatos, Oeconomos, Procuratores, Officiales, & miniſtros dicti Hoſpitalis enixe hortamur, & monemus, vt curam ipſius Hoſpitalis pauperumque Mendicorum, qui in eo recipientur, ita alacriter, & prompte ſuſcipiant, pauperes ipſos Mendicos ſincera in Domino charitate tractent, bona temporalia eiuſdem Hoſpitalis fideliter, & prudenter diſpenſent & adminiſtrent, ac demum piis huiuſmodi operibus, ad Dei gloriam, pauperumque vtilitatem, & & ſalutem ſe frequenter exerceant, vt exinde, præter cœleſtis regni præmia, etiam noſtram, & Sedis Apoſt. benedictionem & gratiam conſequi mereantur.

Fides exemplorum. §. 13. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula loca vbi eis opus fuerit, deferre, volumus vt earum tranſumptis, etiam impreſſis manu publici notarij ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra illud vbique adhibeatur quæ adhiberetur ipſis originalibus, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum, &c.

D. P. An. 3. 11 Maij Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1587. 5. Idus Maij, Pont. noſtri Anno 3.

Papa ſubſcrip Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Cardd. ſubſcriptiones. Ego Alexan. Card. Farneſius Epiſcopus Oſtien. Vicecancellarius
Ego Iac. Card. Sabellus Epiſc. Portuen.
Ego Io. Anton. Epiſc. Tuſc. Card. S. Georgij
Ego A. Card. Geſualdus, Epiſc. Albanen.
Ego Inn. Aualus Card. de Arag. Epiſcopus Sabinen.
Ego Marcus Ant. Car. Columna Epiſc. Præneſtin.
Ego M. S. Card. ab Altaempſtit. Sanctæ Mariæ Transtiberim.
Ego P. Card. Sanctacrucius tit. Clementis.
Ego Gabr. tt. S. Laurentij in Lucina preſb. Card.
Frater Michael Bonellus Car. Alexandrinus tt. S. Mariæ ſuper Mineruam.
Ego Ludouicus Madrutius tt. S. Anaſtaſiæ.
Nic. Card. Senonen. tt. S. Praxedis.
Iul. Ant. tt. S. Bartholomæi in Inſula preſb. Card. S. Seuerinæ.
Ego Hier. Card. Ruſtic. tt. S. Suſannæ.
Io. Hier. Card. Alban. tt. S. Ioannis ante portam Latinam.
Ego P. Card. Deza tt. S. Hier. Illyricorum.
Ego Ant. tt. SS. Ioannis & Pauli preſb. Card.
Ego Io. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Io. Baptiſta Card. tt. S. Marcelli.
Ego Iul. Card. Cananus tt. S. Euſebij.
Ego Ant. Maria Card. Saluiatus tt. S. Mariæ de Pace.
Ego Aug. Card. tt. S. Marci.
Ego Vincentius tt. S. Mariæ in Via Car. Montis regalis,
Ego Philippus Card. Spinula tt. S. Sabinæ.
Scipio Card. Lancell. tt. S. Saluatoris in Lauro.
Vincentius Card. Gonzaga tt. S. Alexij.
Io. B. Card. Caſtruc. tt. S. Mariæ in Aracœli.
Ego Federicus Card. Cornelius tit. S. Stephani in Monte Cælio.
Ego Hipp. Car. Papien. tt. S. Blaſij de Annulo.
Ego Decius Card. Azzolinus tt. S. Matthæi in Merulana.
Ego Hipp. Aldob. tt. S. Pancratij Maior. Pœnit.
Ego Hier. Card. de Ruuere tt. S. Petri ad Vincula.
Ego Fr. Hier. Card. Aſcul. tt. S. Thomæ in Parione.
Ego A. Mar. Car. Teruſ. tt. S. Agnetis in Agone.
Ego Fr. Conſtantius Car. Sarnanus tt. S. Petri in M. Aur.
Ego Ferd. Medices Car. S. Mariæ in Via lata.
Ego Philippus Car. Vaſtauill. S. Euſtachij.
Ego A. Card. Montaltus S. Mariæ in Coſmedin.
Ego Hier. S. Agathæ diac. Card. Mathæius.
Ego Benedictus S. Georgij Card. Iuſtinianus.
Ego Aſcanius SS. Viti & Modeſti, & Creſcentiæ S.R.E. diac. Card. Columna.

Publicatio. *Anno à natiuitate Domini 1587. Indictione 15. die vero 1. menſis Iulij Pont. Sanctiſſ. D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V anno 3. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ, affixæ lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in valuis ſeu portis Baſilicarum S. Ioannis Lateranen. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, & necnon Canc. Apoſt. & acie Campi Floræ, per nos Claudium Mongeas, & Catherinum Menandi Apoſt. Curſ.*

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

Erectio Capellæ ad Præſepe Ieſu Chriſti in Baſilica S. Mariæ Maioris de Vrbe, cum Præpoſiti, Sacriſtæ, Capellanorum & Beneficiatorum inſtitutione, atque Cardinalis Protectoris, & Iudicis cauſarum ad eos ſpectantium iuriſdictione. LVIII.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam. *Editio An. D. 1581.*

Pont. iſte ab infantia B. Virginem ſibi Aduocatam delegit, eiuſq. patrocinio multa perceperat beneficia. GLorioſæ & ſemper Virginis Dei genitricis Mariæ ſalutiferam fœcunditatem humiliter venerantes, intra cuius caſtiſſima viſcera, virtute Altiſſimi mirabiliter obumbrante, diuina ſapientia ſibi domum ædificauit, ſummas illius laudes, & præclara in vniuerſum genus humanum, ſed in nos potiſſimum merita, & verbis & factis quantum pro humana imbecillitate poſſumus, libentiſſime prædicamus. Hanc enim beatiſſimam Virginem gratiæ, & miſericordiæ parentem ab ipſa pene infantia nobis Aduocatam delegimus, cuius patrocinio & interceſſione, multis periculis erepti ſumus, & multa beneficia à bonorum omnium largitore Deo accepimus.

Eius ideo Eccleſias, & maxime Baſilicam Sanctæ Mariæ Maioris, deuote admodum coluit. § 1. Itaque cum alias eiuſdem Sanctiſſimæ Virginis nomine, & miraculorum ſplendore illuſtres Eccleſias ſemper in honore habuimus, tum in primis erga celeberrimam eius in Alma Vrbe Baſilicam ad Præſepe Domini, quæ S. Mariæ Maioris appellatur, præcipua quadam & pia deuotione affecti ſumus.

Præſepe itaque Sacellum in d. Baſilica minus decenter extructum videns, dum Card. erat B. Virginis ope fretus inſignem ibi Capellam adificauit. §. 2. Cumque conſideraremus Sancti Dominici Præſepis Sacellum in eadem Baſilica ſitum, ob ſacras illius Præſepis reliquias in quo Rex gloriæ naſci non abhorruit, & infans iacuit, magna in veneratione merito habitum minus decenter pro loci dignitate & ſanctitate ornatum, & extructum eſſe. Nos cupientes tam eximium, & religioſum monumentum debito cultu, decentique ornatu augere, ac nobili ædificio circumſeptum communire, opus ſane viribus noſtris, & facultatum noſtrarum illo quidem tempore tenuitate maius, freti ope eiuſdem Deiparæ ſemper Virginis, & animo ſuſcepimus, re & & ipſa aggreſſi ſumus. Nam iampridem cum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalatus honore fungeremur, loco à Dilectis filiis Capitulo eiuſdem Baſilicæ, interueniente etiam auctoritate fel. record. Gregorij Papæ XIII. prædeceſſoris noſtri nobis conceſſo, inſignem Capellam & ſpatij amplitudine, & ſubſtructionis magnificentia, templi inſtar, cœpimus à fundamentis ædificare.

Interim eiuſdem B. Virg. precibus, ſuit Pontifex creatus, dictamq. Capellã egregiè exornauit, & perfecit. Ad quã Præſepis ædiculã mirauit ſuit tranſportatum. §. 3. Cumque ædificatio feliciter procederet, ecce diuina ſic diſponente clementia, nullis noſtris meritis, ſed ipſius Beatiſſimæ Virginis precibus, in Apoſtolicæ Sedis faſtigio locati ſumus. Quare inchoatum opus tanto impenſius vrgentes, nulliſque quamuis maximis ſumptibus parcentes, Capellam ipſam teſtudine ſublimi plumbeis laminis extrinſecus tectam, & pretioſis cruſtis, & tegmentis marmoreis, atque opere tectorio marmorato, egregiiſque picturis, & ſacris imaginibus, & loco ipſo congruen. exornatam, ita demum benedicente Domino perfecimus, atque omni ex parte abſoluimus, vt ipſa antiqua venerandi Præſepis ædicula, multis catenationibus, colligationibus, & fulcturis circum adhibitis, ne parietes diſſolui, neve opus vlla ex parte labefactari poſſet, magna ergatarum, & tractoriarum machinarum vi, ingenti labore, atque artificio tota ſimul ſolida, ac prorſus integra, quod factu difficillimum videbatur, veteri ſede conuulſa, & in altum ſublata, in medium ipſius nouæ Capellæ gremium, ſub eius pauimento in locum ſubterraneum tranſlata atque aſportata fuerit, vbi & ſpecus circumcirca humili fornice concameratus, per quem circuiri poſſit, extructus eſt gradibus ad commodum deſcenſum in eamdem ſacri Præſepis ædiculam, & dictum ſpecum hinc inde ante Poſitis, vt Chriſtifideles

viris

viris tantum laudes & preces Deo offerre, & presbytero in Altari ibidem ſito Miſſas deuote celebrare valeant.

Et altare maius ad Miſſas Pont. celebrandas conſtituit.

§. 4. Altare item ſupra ipſius ædiculæ fornicem conſtitu-to, ad Miſſas Pontificias celebrandas.

Alia duo Altaria ad limina d. Capellæ adiunxit.

§. 5. Duo prætereà minora, ſed tamen inſignia Altaria ſiue Sacella, noſtra itidem impenſa ædificata eodem modo picturis & ornamentis magnifice exculta ad ipſius Capellæ limina ab vtraque parte adiunximus.

Vnum S. Luciæ, vbi duo SS. Innocentium corpuſcula recondi voluit.

§. 6. Vnum videlicet ſub S. Luciæ Virginis & Martyris inuocatione dicatum, cuius feſtus dies, idem Natalis noſter eſt & quam ab ineunte ætate, omni ſtudio venerati, vt pro nobis apud Deum intercederet, magna cum fiducia aſſidue precati ſumus, ſub cuius etiam Altari in Arca marmorea duo ſacra Beatorum Innocentium corpuſcula, à Baſilica S. Pauli extra portam Oſtienſem noſtro iuſſu tranſlata, ibi recondi curauimus, vt ad Chriſti infantis cunabula, iidem Sancti Innocentes, (flores ac primitiæ Martyrum, Deoque gratiſſimæ victimæ) quodammodo excubare videantur.

Alterum vero S. Hieronymo.

§. 7. Alterum vero in honorem & memoriam S. Hieronymi præſtantiſſimi Eccleſiæ Doctoris cuius titulus in Eccleſia Illyricorum, fuit nobis in noſtra aſſumptione ad Cardinalatus honorem aſſignatus, & perpetuo retentus, quique Præſepe Domini ita viuens coluit, vt ex hoc mundo decedens per illud tanquam vitæ ianuam ad cœleſtem patriam commigrarit.

Poſt perfectū opus huius Capellæ compertum eſt, eſſe ſimilem veteri Capellæ ad Præſepe Domini in Eccl. Bethleemitana quod ex inſpiratione diuina ad Pontificem factum videtur.

§. 8. Cum igitur, Deo fauente, pium huiuſmodi iam abſolutum, & ad tectum perductum foret, compertum eſt tandem, relatione ac teſtimonio fide dignorum virorum, qui ex peregrinatione Terræ Sanctæ nuper in Vrbem aduenerunt, Nobis nihil tale vnquam cogitantibus, non humano conſilio, ſed plane diuino inſtinctu ita contigiſſe, vt hæc noſtra Capella, veteri Capellæ ad Præſepe Domini poſitæ in Eccleſia Bethleemitana, quæ eſt in Paleſtina, ædificio, ſubſtructione, ac præcipuis ſuis partibus admodum ſimilis euaſerit, nam & a ſiniſtra parte Eccleſiæ vti hæc noſtra ſita eſt & habet ædiculam Præſepis Dominicæ ſubterraneam, noſtræ conſimilem, tectam teſtudine, opere vermiculato ornatam, ſicuti & hæc eſt, ad quam, & per gradus deſcenſus patet, habet quoque illa Capella marmoreum, vti & hæc noſtra pauimentum. Altaria etiam proxima in memoriam Sanctorum Innocentium, S. Catharinæ Virginis & Martyris, & S. Hieronymi extructa, quemadmodum & noſtra, vnum in S. Luciæ, cum reliquiis Sanctorum Innocentium, & alterum in eiuſdem S. Hieronymi memoriam pariter erecta, ita vt ipſa glorioſa Virgo, quæ olim primis Sanctæ huius Baſilicæ fundatoribus, certos fines, & locum niuibus, quarum memoria in hodiernum vſque diem religioſe colitur, mirabiliter præſcripſit, ac deſignauit, nunc etiam in noſtra Capella quaſi dictæ Baſilicæ appendice extruenda, diuinitus mentem noſtram inſpirauerit, ſimulque ſuæ ac diuinæ voluntatis & prouidentiæ, admirabilem, minimeque obſcuram dederit ſignificationem.

In eadem Capella idem Pont. ſepulchra magnifice extruxit. Alterum Pio PP. V. à dextris Capellæ, Alterum ſibi à ſiniſtris. Aliud etiam in veſtibulo pro ſuis conſanguineis ſepeliendis poſuit.

§. 9. Denique vero Nos ad Dei omnipotentis, & Intemeratæ Virginis partus gloriam, fideliſque populi erga Cœlorum Reginam deuotionem augendam, eandem Capellam ſolemni ritu conſecrari & dedicari curauimus, atque in ea duo ſepulchra conquiſitiſſimis columnis, & lapidum varietate, opere ſumptuoſo ac magnifico, extruximus, quorum alterum Sanctæ memoriæ Pio Papæ V. noſtro etiam prædeceſſori, de Chriſtiana Republica, deque nobis optime merito, à dextris eiuſdem Capellæ poſuimus, vt perpetuum noſtri erga eum, grati & pii animi apud poſteros monumentum extet. Alterum à ſiniſtris ad noſtram ſepulturam reſeruauimus. Tertium vero ſeparatim in veſtibulo dictæ Capellæ, & in ipſa Naui Baſilicæ, illi contigua, pro noſtris dumtaxat conſanguineis ſepeliendis aſſignauimus.

Et modo ad laudem eiuſdem B. Virg. & ad Præſepis venerationem, vnum Præpoſituram, vnam Sacriſtiam, quatuor Capellanias, & quatuor Clericatus in d. Capella erigit, & inſtituit.

§. 10. Vt autem in eadem Capella noſtra ad ipſum Sanctum Præſepe, vbi Angelorum Chori, Deo gloriam, & hominibus pacem annunciarunt, & vbi nos anno præterito, cum venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, ac aliis Epiſcopis & Prælatis, in Natalis Domini nocte, Miſſarum ſolemnia celebrauimus, aſſiduè incruentum ſalutaris hoſtiæ ſacrificium, pro noſtra & totius populi Chriſtiani ſalute offeratur, & diuinæ laudes, atque officia perſoluantur; ob eam cauſam certos presbyteros & Clericos, qui in Capella, duobuſque ei coniunctis Sacellis, ſeu Altaribus prædictis Deo inſeruiant, conſtituere decreuimus. Cum itaque, ſicut accepimus, S. Ioannis de Pyro Policaſtren. & S. Leonardi Salernitan. Ciuitatum, vel diœceſ. Monaſteria, Ordinum S. Baſilij, & S. Benedicti, quæ bon. mem. Petrus Epiſcopus Caietanus, & quondam Ludouicus Blanchettus Clericus, ex diſpenſatione & conceſſione Apoſtolica, in Commendam dum viuerent reſpectiue obtinebant, vtraque Commenda huiuſmodi, per obitum Petri Epiſcopi & Ludouici prædictorum, qui apud Sedem prædictam diem clauſerunt extremum, ceſſante adhuc eo quo ante Commendam ipſam vacabant, modo vacauerint & vacent ad præſens, & dilectus filius noſter Philippus tituli S. Sabinæ presbyter Cardinalis Spinola nuncupatus, qui monaſterium S. Nicolai de Buttanio dicti Ordinis S. Baſilij Hieracen. diœceſis, ex ſimili conceſſione & diſpenſatione in Commendam ad eius vitam obtinuerat, poſtea ipſi Commendæ huiuſmodi, ac omni & cuicumque iuri ſibi in dicto Monaſterio S. Nicolai, illiuſque regimine & adminiſtratione, vel ad illa quomodolibet competenti, hodie in manibus noſtris ſponte & libere ceſſerit. Nos ceſſionem huiuſmodi admittentes, ac Capellam noſtram prædictam ad eiuſdem Redemptoris noſtri laudem & honorem, & glorioſiſſimæ illius Genitricis, dictique Sancti Præſepis memoriam & venerationem, ac diuini cultus incrementum, competenti beneficiorum & Miniſtrorum Eccleſiaſticorum numero ſtabilire, annuiſque redditibus pro congrua eorum ſuſtentatione & manutentione, onerumque illis, ac dictæ noſtræ Capellæ, necnon illius fabricæ, & Sacriſtiæ pro tempore incumbentium ſupportatione neceſſariis dotare volentes, veriumque & vltimum dictorum Monaſteriorum vacationis modum, etiamſi ex illo quæuis generalis reſeruatio, etiam in corpore iuris clauſa reſultet præſentibus pro expreſſis haben. Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione, & certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine in Capella noſtra prædicta vnam Præpoſituram quæ in ipſa Baſilica, ſecunda Dignitas exiſtat, hoc eſt prima poſt Archipreſbyteralem, pro vno Præpoſito, vtriuſque vel alterius iurium Doctore, ſeu in Theologia Magiſtro, & in presbyteratus ordine conſtituto, ac vnam Sacriſtiam pro vno Sacriſta, & quatuor perpetuas ſine cura Capellanias, pro quatuor perpetuis Capellanis presbyteris, & quatuor alia Clericatus nuncupanda perpetua ſimplicia beneficia Eccleſiaſtica pro totidem aliis Clericis nuncupandis perpetuis beneficiatis, quorum ſiquidem Sacriſtæ Capellanorum, & Beneficiatorum, qui Clerici nuncupantur, dictus Præpoſitus caput exiſtat, ac in rebus, negotiis, & actibus, per eos tractandis, & faciendis, primum & digniorem locum habeat, ibidemque præſit; ac tam ipſe quam prædicti Sacriſta, Capellani, & Beneficiati dictæ Capellæ, prout inferius deſcriptum erit deſeruiant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, perpetuo erigimus & inſtituimus.

Pro illorumque ſuſtentatione redditus beneficiorum hic deſcriptorum eis aſſignat.

§. 11. Ac eidem Capellæ noſtræ illiuſque fabricæ & Sacriſtiæ, necnon communi menſæ ipſorum Præpoſiti, Sacriſtiæ, Capellanorum, & Beneficiatorum, pro eorum manutentione & ſuſtentatione, ac onerum illis incumbentium ſupportatione, ſingula Monaſteria prædicta, quæ conuentu carent, ac quorum fructus, redditus & prouentus Sancti Ioannis ad quadraginta, S. Leonardi vero ad quinquaginta florenos auri, in libris Cameræ Apoſtolicæ taxati reperiuntur, Sancti Nicolai autem, ac illi perpetuo annexorum, S. Mariæ de Pigliano, & eiuſdem S. Mariæ de Cannis quingentorum & quinquaginta ducatorum auri de Camera ſecundum communem extimationem valorem annuum, vt etiam accepimus non excedunt quibuſuis modis, & ex quorumcumque perſonis, ſeu per liberas quorumuis ceſſiones, de illorum regiminibus & adminiſtrationibus in Romana Curia vel extra eam, etiam coram Notario publico, & teſtibus ſponte factas vacent, etiamſi tanto tempore vacauerint, quod eorum prouiſio iuxta Lateranen. ſtatuta Concilij, aut canonicas ſanctiones ad Sedem prædictam legitime deuoluta exiſtat, & illa ex quauis cauſa ad Sedem eandem ſpecialiter vel generaliter pertineat & de illis, conſiſtorialiter diſponi conſueuerit ſeu debeat, ac ſuper regiminibus & adminiſtrationibus Monaſteriorum

CCc 4 huiuſmodi

huiuſmodi inter aliquos lis, vel eorum poſſeſſorio moleſtia, cuius litis ſtatum etiam præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, cum prædictis, & forſan aliis illis annexis, eorumque membris, grangiis, prædiis, poſſeſſionibus, decimis, primitiis, vineis, terris, agris, cenſibus, fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, emolumentis, pertinentiis, rebus, & actionibus vniuerſis, cæteriſque bonis mobilibus & immobilibus, ac ſe mouentibus, cuiuſcumque qualitatis, pretij, & valoris annui exiſten. ac vbique locorum conſiſten. eorumque proprietate & dominio. Ita quod liceat Collegio Præpoſiti, Sacriſtæ, Capellanorum, & Beneficiatorum huiuſmodi, per ſe vel alium ſeu alios, eorum & dictæ noſtræ Capellæ, illiuſque fabricæ & Sacriſtiæ, ſuæque menſæ, ſeu maſſæ communis nominibus corporalem, realem, & actualem poſſeſſionem Monaſteriorum, annexorum, membrorum, grangiarum, prædiorum, poſſeſſionum, decimarum, primitiarum, vinearum, terrarum, agrorum, cenſuum, iurium, pertinentiarum, rerum, actionum, & bonorum huiuſmodi, propria auctoritate abſque ſpolij, & attentatorum vitio, ac cuiuſcumque Iudicis, decreto vel miniſterio libere apprehendere, & perpetuo retinere, illaque regere & adminiſtrare, necnon fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta eorumdem percipere, exigere, & leuare, illaque in ſuos, ſecundum ordinationem inferius per nos deſcriptam, & dictæ Capellæ noſtræ, illiuſque fabricæ & Sacriſtiæ vſus, vtilitatem & neceſſitates omnino conuertere, Diœceſani loci, vel cuiuſuis alterius licentia deſuper minime requiſita, auctoritate & tenore prædictis, etiam perpetuo vnimus, annectimus, & incorporamus, ac in eiſdem Monaſteriis ſic vnitis, eorumque Eccleſiis, annexis, membris, & grangiis, dignitates Abbatiales, illarumque titulos, nomina, & denominationes, eiſdem auctoritate & tenore ſimiliter perpetuo ſupprimimus & extinguimus.

Præpoſito, & Capellanis prædictis quaſdã miſſas & Anniuerſaria celebrandi curam iniungit.

§. 12. Statuentes & ordinantes, vt Præpoſitus & Capellani prædicti, ſingulis diebus Dominicis & feſtiuis, Miſſas quatuor, aliis vero diebus tres Miſſas, alternis vicibus ſeu hebdomadatim, iuxta prouidam diſpoſitionem & ordinationem deſuper ab eis faciendam celebrare, & quotannis tria Anniuerſaria officia mortuorum, vnum videlicet pro dicti Pij prædeceſſoris, & aliud pro Noſtra, poſtquam viam vniuerſæ carnis ingreſſi fuerimus, reliquum autem, pro parentum & propinquorum noſtrorum, ac infraſcriptorum patronorum animabus; quæ tamen non intra dictam Capellam noſtram, ſed extra eam in illius veſtibulo, quod eſt in eiuſdem Baſilicæ naui eidem Capellæ continua peragantur, ne vbi vitæ auctor, & mortis victor ac triumphator eſt ortus, ibi caſtra doloris Cenotaphia pallea, feretralia, & alia mortuorum, ac funeralium officiorum inſignia conſpiciantur.

Sacriſta, celebrationis officiorum, & Capellæ ſupellectilis, & ornamentorum curam aſſumat.

§. 13. Sacriſta vero curam celebrationis Anniuerſariorum, officiorum, & Miſſarum huiuſmodi, necnon cuſtodiam ſacræ ſupellectilis, ac ornamentorum & paramentorum ad dictæ Capellæ noſtræ vſum pro tempore pertinentium habere.

Beneficiati, qui omnes in præmiſſis aſſiſtendi, & diuinis inſeruiendo tenentur.

§. 14. Alij autem Beneficiati prædicti, eiſdem Præpoſito, Sacriſtæ, & Capellanis in præmiſſis aſſiſtere, eiſque in diuinis inſeruire, ac alia obſequia, & onera ſibi pro tempore impoſita præſtare debeant, & teneantur. Ac omnes ſimul vnum Collegium inter ſe cum area, maſſa, & ſigillo communibus, aliiſque Collegialibus inſigniis, ad inſtar aliorum ſimilium Collegiorum, tam in prædicta, quam aliis quibuſuis dictæ Vrbis Baſilicis & Eccleſiis inſtitutorum, conſtituant.

Et ſque omnibus certos redditus & prouentus concedit.

§. 15. Necnon annis ſingulis ex dictis fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus & emolumentis, ipſius noſtræ Capellæ Præpoſitus quadringenta, Sacriſta centum & quinquaginta, ſinguli Capellani etiam centum & quinquaginta, ſinguli vero & alij beneficiati Clerici inibi pro tempore exiſtentes, quinquaginta ſcuta monetæ Romanæ percipere, ipſique inſimul ſimiliter annis ſingulis vnum Theſaurarium ſeu Camerarium, qui de eorum gremio exiſtat, & ad quem peculiaris cura recuperationis, exactionis, diſtributionis, & repartitionis, omnium & ſingulorum fructuum, redditTuum, prouentuum, iurium, obuentionum, & emolumentorum ad dictam Capellam noſtram, illiuſque fabricam & Sacriſtiam, atque ad communem maſſam Collegij huiuſmodi, nunc & pro tempore ſpectan. pertineat eligere & deputare; necnon vt ſoluta Præpoſito, Sacriſtæ, ac ſingulis Capellanis ac beneficiatis prædictis rata parte, ſeu portione eos, vt præfertur tangente, & deductis omnibus impenſis ad vſum Capellæ noſtræ, illiuſque fabricæ & Sacriſtiæ huiuſmodi neceſſariis, totum id quod ſupererit, in emptionem tot locorum Montium non vacabilium, aut aliorum bonorum ſtabilium erogare, illorumque necnon inde prouenien. fructus poſtquam ad ſummam centum ſcutorum ſimilium aſcenderint, pro vna inter ſe proportionabiliter diuidere & repartiri; altera vero medietatibus, eorumdem ſuper excreſcentium fructus, in vſum, neceſſitates, & ornamenta Capellæ noſtræ, illiuſque fabricæ & Sacriſtiæ huiuſmodi conuertere debeant; ita tamen vt Theſaurarius, aut Camerarius pro tempore exiſtens, de receptis & adminiſtratis per eum, rationem & computa eidem Collegio in fine cuiuſlibet anni reddere omnino teneatur.

Et in choro locum ei, dem quas decuerit, quo adeſſe voluerint aſſignat.

§. 16. Ac inſuper vbi, quoties, & quandocumque eis placuerit, libere eorum arbitrio, ſine vllo tamen onere, aut obligatione, & ſine vllo impedimento, ſtallum & locum in dicta Baſilica, & illius choro habere, omnibuſque & ſingulis horis Canonicis, ac aliis diuinis officiis, necnon proceſſionibus, cæteriſque publicis actibus, non tamen Capitularibus, dictæ Baſilicæ intereſſe, ita vt neque ad intereſſendum præmiſſis vnquam cogi vel compelli, nec ſi ſponte accedere voluerint, impediri quouis prætextu poſſint. Et ibidem Præpoſitus, videlicet cappam, aut cottam cum rocheto, prout temporis qualitas exegerit, ad inſtar Canonicorum eiuſdem Baſilicæ, Sacriſta autem & Capellani, ac alij beneficiati Clerici nuncupati prædicti, habitum per alios Beneficiatos & Clericos ipſius Baſilicæ geſtari ſolitum, reſpectiuè deferre, necnon attenta antiquitate, nobilitate, & præſtantia eiuſdem Sancti Præſepis Dominici, à quo tanquam præcipua & primaria parte, tota Baſilica etiam ad Præſepè Domini olim dicta fuit, & cum hæc ipſa per nos erecta dignitas Sacriſtiæ, Capellaniæ, & Beneficia pro diuino cultu & ſeruitio eiuſdem Præſepis fuerint inſtituta, Præpoſitus immediatè, poſt Vicarium Archipreſbyteri dictæ Baſilicæ, & ante omnes illius Canonicos ſupradictos; Sacriſta vero & deinde Capellani poſt ipſos Canonicos, & ante omnes Beneficiatos Baſilicæ, alij autem eiuſdem Capellæ noſtræ Beneficiati Clerici appellati, poſt Beneficiatos, & ante Clericos Baſilicæ huiuſmodi immediate ſedere & incedere, libere & licite poſſint.

Et ne propterea aliquod emolumentum percipiant, interdicit.

§. 17. Per hoc tamen eiuſdem Baſilicæ & Capitulo, Canonicis, Beneficiatis & Clericis, quoad diſtributiones & alia emolumenta per eos dum horis Canonicis, diuiniſque officiis, ac proceſſionibus & aliis actibus huiuſmodi interſunt, percipi, & lucrari ſolita, aliqua ex parte præiudicare nequaquam intendimus; quinimmo dictis noſtræ Capellæ Præpoſito, Collegio, Sacriſtæ, Capellanis, & Beneficiatis, Clericis nuncupatis, & eorum cuilibet auctoritate & tenore prædictis inhibemus, ne ipſi eorumue aliquis, ſiue propter eorum præſentiam, intereſſentiam, & aſſiſtentiam in choro horis Canonicis, diurnis & nocturnis, Miſſis etiam ſolemnibus, & aliis diuinis officiis, etiam in feſtiuitatibus maioribus, & quocumque anni tempore, aut proceſſionibus vel anniuerſariis mortuorum, ſiue propter aliam quamcumque cauſam vel occaſionem quippiam, paruum aut magnum, etiam pro eorum rata, aut pro virili de ipſius Baſilicæ Capituli Beneficiatorum & Clericorum prædictorum menſa, maſſa, diſtributionibus, aut emolumentis, ordinariis vel extraordinariis, etiam incertis, & vt præfertur, perſonaliter intereſſentibus tantum dari ſolitis, vllo modo, aut quæſito colore vel ingenio percipere, aut quomodolibet prætendere audeant vel præſumant.

In d. Capella aliud ſepulchrum, ſeu tumulum pro quauis perſona fieri prohibet.

§. 18. Deinde ne ipſa Capella noſtra, illiuſque ſitu, ſeu ambitu, ſolo, aut pauimento, muris, ſtructuris, & ædificiis præter ſupradicta monumenta aliud ſepulchrum aut ſepulturæ locus, ſeu tumulus, alteri perſonæ cuiuſcumque ſtatus, gradus, qualitatis, & conditionis fuerit, ſiue per viam depoſiti, ſiue aliàs quomodolibet concedi vel aſſignari poſſit aut debeat, diſtricte interdicimus, & omnino in perpetuum prohibemus.

§. 19. Præterea eamdem Capellam noſtram, illiuſque

fabricam

Capellam ipſam & eius Sacriſtiam, Præpoſitum, Sacriſtã, Capellanos, & Clericos eorumque bona, ab aliorum iuriſdictione eximit.

fabricam & Sacriſtiam, necnon Præpoſitum, Sacriſtam, Capellanos & Beneficiatos, Clericos nuncupatos, pro tempore exiſtentes, ipſumque Collegium, ac prædicta ceteraque omnia, & quæcumque illius & eorum bona mobilia & immobilia cuiuſcumque qualitatis in dictis Vrbe & locis, & extra, ac alias vbique locorum conſiſtentia, ab omni iuriſdictione, correctione, viſitatione, dominio, ſuperioritate & poteſtate, nunc & pro tempore exiſtentis Vrbis Vicarij, ac Archipresbyteri dictæ Baſilicæ, eiuſque Vicarij & Capituli, & cuiuſuis Ordinarij, loci aliorumue quorumcumque Iudicum & officialium, in ipſa vrbe vel alias vbilibet conſtitutorum, perpetuo eximimus & liberamus, ac ſub B. Petri, & Sedis Apoſtolicæ, atque noſtra protectione ſuſcipimus, nobiſque & dictæ Sedi immediate ſubiicimus.

Priuil. quæ aliis in Eccleſiis Vrbis dignitates huiuſmodi habentibus conceſſa, prædictis etiam concedit.

§ 20. Ad hæc, Præpoſito, Sacriſtæ, Capellanis, & Beneficiatis Clericis nuncupatis prædictis, illorumque Collegio, vt omnibus & ſingulis priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, præeminentiis, prærogatiuis, fauoribus, facultatibus, indultis & aliis gratiis, tam ſpiritualibus quam temporalibus, quibus alij Dignitates, Capellanias, & alia beneficia in dictæ Sanctæ Mariæ Maioris, & aliis eiuſdem Vrbis Baſilicis, & Eccleſiis pro tempore obtinen. eorumque Collegia, de iure vel conſuetudine, aut ex priuilegio, vel alias quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poſſunt & poterunt quomodolibet in futurum, non ſolum ad eorum inſtar, ſed æque principaliter & pariformiter, in omnibus & per omnia, vti, potiri & gaudere libere & licite valeant, auctoritate & tenore prædictis indulgemus.

Officialibus omnibus, ne eos moleſtent, præcipit.

§. 21. Necnon tam prædictis in Vrbe Vicario, Archipresbytero, eiuſque Vicario & Capitulo, locorum Ordinariis, quam aliis quibuſcumque perſonis, quauis auctoritate & dignitate fungentibus, ne quarumcumque facultatum, priuilegiorum, aut literarum eis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis conceſſorum prætextu, Præpoſitum, Sacriſtam, Capellanos, aut Beneficiatos, qui Clerici appellantur prædictos, ſiue eorum aliquem in præmiſſis quoquomodo moleſtent, aut moleſtari permittant, diſtrictius inhibemus.

Protectorem, & eorundem Defenſorem Alexandrum Perettũ Card. de Monte Alto, eius pronepotem, & eo defuncto, alios ſub deſignatos deputat.

§. 22. Vt vero Capellæ noſtræ, illiuſque fabricæ & ſacriſtiæ, ac Collegij huiuſmodi, felici & proſpero regimini, gubernio, & conſeruationi opportune conſulatur, vtque promptum & paratum ſit eis auxilium, Dilectum filium Alexandrum Sanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconum Cardinalem de Montealto nuncupatum, ex ſorore germana, ſecundum carnem, pronepotem noſtrum, & eo vita functo, antiquiorem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalem, ex noſtra familia, parentela, vel in eius defectum ex Prouincia Marchiæ Anconitanæ oriundum, ſeu ſi nullus eorum fuerit, primum presbyterum Cardinalem pro tempore exiſtentem eiuſdem Capellæ noſtræ, illiuſque perſonarum, rerum, bonorum, & iurium Protectorem ac Defenſorem, cuius conſilio & ope omnia ſupradicta, & quæcumque alia in his, & circa ea quomodolibet neceſſaria agantur, ſtatuantur, & ordinentur, conſtituimus & deputamus. Ac volumus & declaramus, quod licet nullo exiſtente noſtri ſanguinis Cardinale, alius ad id, vt præfertur vocatus Cardinalis munus Protectoris huiuſmodi, ſubire & exercere inceperit, nihilominus ſi poſtmodum contingat, aliquem noſtræ familiæ & parentelæ, ad Cardinalatus honorem aſſumi, his, in eiuſdem muneris functione præferri debent, & conſtitutio ac deputatio de cuiuſuis alterius perſona in Protectorem huiuſmodi factæ eo ipſo ceſſare & expirare cenſeantur.

Iuriſdictionẽ contra Præpoſitũ, Sacriſtam, Capellanos, & Clericos, & inter eos litibus tribuit.

§. 23. Dantes & concedentes eidem Alexandro Cardinali, moderno & pro tempore exiſtenti eiuſdem noſtræ Capellæ Protectori, plenam & liberam facultatem, & auctoritatem, differentias, lites, controuerſias inter quaſcumque perſonas, tam Præpoſiti quam Sacriſtæ, Capellanorum & Beneficiatorum Clericorum nuncupatorum dictæ Capellæ, eorumdemque litium conſortes, ſeu ab eis cauſam habentes pro tempore exortas ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu & figura iudicij, appellatione remota decidendi, definiendi, terminandi, & exequendi; ac denique eamdem, prorſus iuriſdictionem, ſuperioritatem, & poteſtatem in Capella noſtra, illiuſque Altaribus, atque vniuerſis & ſingulis perſonis prædictis libere exercendi, in omnibus & per omnia, quam pro tempore exiſtens Archipresbyter dictæ Baſilicæ, eiuſque Vicarius in ipſa Baſilica, illiuſque Altaribus, Capitulo, Canonicis, Beneficiatis, & Clericis, vel Miniſtris, de iure, conſuetudine, aut ex priuilegio, aut alias quomodolibet exercere poteſt & debet, ſiue in futurum poterit & debebit, etiam quoad ea vniuerſa & ſingula, quæ expreſſionem & conceſſionem requirunt magis ſpecialem, quæque ſub generali huiuſmodi conceſſione non comprehenduntur.

Ius patronatus & præſentandi perſonas prædictas, Michaeli Peretto eius pronepoti, illiuſque deſcendentibus concedit.

§. 24. Inſuper iuſpatronatus, & præſentandi perſonas idoneas etiam alienigenas ad Præpoſituram videlicet, Protectori, ad Sacriſtiam vero, ac quatuor Capellanias, & alia beneficia Clericatus nuncupata huiuſmodi Præpoſito pro tempore exiſtentibus prædictis, tam hac prima vice ab eorum primæua erectione & inſtitutione huiuſmodi, apud Sedem prædictam vacantia, quam quoties ex nunc de cetero illa quibuſuis modis, & ex quarumcumque perſonis, etiam noſtri aut Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, ſeu cuiuſuis Cardinalis etiam tunc viuentis familiaribus, continuis commenſalibus, ſeu Romanæ Curiæ officialibus, aut alias quomodolibet reſeruationem inducentibus, ſemper literas, vel ex cauſa permutationis reſignationes de illis, in dicta Curia etiam in manibus noſtris, vel Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, vel extra eam quomodolibet factas & admiſſas, aut aſſecutionem alterius beneficij eccleſiaſtici, quauis auctoritate collati, ſeu illa pro tempore obtinentium deceſſum, vel quamuis aliam dimiſſionem, amiſſionem, priuationem, religionis ingreſſum, matrimonij contractum, aut alias quomodocumque & qualitercumque, etiam apud Sedem prædictam, ſimul vel ſucceſſiue vacare contigerit, per Protectorem & Præpoſitum prædictos ad præſentationem huiuſmodi in forma ſolita inſtituendas, Dilecto filio Michaeli Peretto Burgi S. Petri, & Militum cuſtodiæ noſtræ moderno Præfecto ſimiliter noſtro, ſecundum carnem, ex ſorore dicta pronepoti, eiuſque maſculis, ex maſculis deſcendentibus legitimis & naturalibus, ac ex legitimo matrimonio natis & procreatis; ita tamẽ quod præſentatio fieri debeat ſolum à primogenito, & ipſius primogeniti primogenito vſque in infinitum hoc modo videlicet: Si dictus Michael plures filios maſculos habuerit, præſentatio pertineat ad natu maiorem tantum, quiſi etiam plures ſuſceperit filios maſculos, natu maior eorum tantum præſentet; & ſic ius præſentandi huiuſmodi ſemper tranſeat de primogenito in primogenitum vſque in infinitum; & deficiente linea maſculorum totaliter, linea maſculorum ex maſculis deſcendentium à dicto primogenito præſentatio modo & forma præmiſſis ad ſecundo genitum, ſi ſuperſtes fuerit, ſin minus ad maiorem natu maſculum ex maſculis deſcendentibus ab eodem; & ſic de primogenito maſculo, ad primum genitum maſculum ſimiliter vſque in infinitum; & deficiente linea maſculorum ex maſculis deſcendentibus à ſecundo genito, ius preſentandi huiuſmodi tranſeat ad tertio genitum, prædicto ordine ſeruato; & ſic ſucceſſiue de vna linea ad aliam, ad omnes deſcendentes à dicto Michaele.

Eis autem deficientibus iuſpatronatus ad Flauiam Perettam d. Michaelis ſororem germanam, illiuſque deſcendentes & tandem omnibus deficientibus ad ipſius Pontificis ſanguine proximiorem, deuenire decernit.

§. 25. Et deficientibus omnibus maſculis deſcendentibus maſculis à dicto Michaele, ſuccedat filia primogenita dicti Michaelis, ſi fuerit ſuperſtes, vel ſi ea non extabit, ab ea deſcendentes maſculi, donec extabunt, tranſeundo de primogenito in primogenitum, modo & forma præmiſſis, & deficientibus, omnibus maſculis, & maſculis deſcendentibus ab omnibus filiabus dicti Michaelis ſuccedant maſculi deſcendentes ex nepotibus eiuſdem Michaelis. Deficien. autem omnibus maſculis & fœminis à dicto Michaele deſcendentibus, iuſpatronatus, & præſentandi huiuſmodi tranſeat ad dilectam in Chriſto filiam Flauiam etiam Perettam dicti Michaelis ſororem germanam, ſi extabit, & poſt eam, vel ſi ipſa non extabit, ad filios maſculos ipſius, & ab eis maſculos deſcendentes vſque in infinitum, & ceſſantibus maſculis, ad fœminas à dictis maſculis deſcendentes. Et ceſſantibus omnibus tam maſculis quam fœminis deſcendentibus à

dictis

dicta Flauia, ſuccedat dilecta in Chriſto filia Vrſina ſimiliter Peretta eiuſdem Michaelis etiam ſoror germana, & poſt eam, vel ſi ipſa tunc non extabit, eius filij maſculi, & maſculi ex maſculis deſcẽdentes vſque in infinitum, & deficientibus maſculis, ex maſculis deſcendentibus ſuccedant fœminæ ab eis deſcendentes. Deficientibus autem omnibus & ſingulis maſculis & fœminis deſcendẽ à dictis Michaele, Flauia, & Vrſina, tunc ſuccedat in dicto iure patronatus qui nobis fuerit ſanguine proximior, ſeruato ſẽper in omnibus caſibus ſupradictis, ordine primogenituræ, tranſeundo ſcilicet de primogenito in primonitum, & prætereundo lineam primogeniti lineæ ſecundo geniti, & maſculos ex maſculis deſcendentes natis ex fœminis, ac maſculos ex fœminis ipſis fœminis, ac alias in omnibus ac per omnia prout in linea filiorũ & deſcenden. à dicto Michaele ordinatum eſt, ita quod ius præſentandi huiuſmodi ad vnum ſolum ſucceſſorem inſolidum, & poſt illum ad alium ſemper deueniat, abſque eo quod inter plures ſucceſſores diuidi poſſit motu & ſcientia ſimilibus, auctoritate & tenore prædictis pariter perpetuo reſeruamus, concedimus & aſſignamus.

Ius iſtud patronatus, laicorum nobilium & illuſtrium eſſe, & dictis patronis non ex priuilegio, ſed ex vera fundatione, & dotatione competere declarat.

§. 26. Decernentes iuſpatronatus, & præſentandi huiuſmodi, laicorum Nobilium, & Illuſtrium exiſtere, ac Michaeli & alijs futuris patronis prædictis, non ex priuilegio, ſed ex veris, primæua, reali, actuali, plena, integra, ac omnimoda fundatione, & perpetua dotatione competere, & ad illos pertinere, illudque vim, effectum, naturam, ſubſtantiam, eſſentiam, qualitatem, validitatem, & roboris firmitatem obtinere, ac Michaeli & alijs futuris patronis prædictis, & eorum cuilibet perpetuo ſuffragari debere, in omnibus & per omnia, abſque vlla prorſus differentia, perinde ac ſi illis & eorum cuilibet ratione veræ, realis, actualis, plenæ & integræ fundationis ac perpetuæ dotationis per eos de eorum proprijs, & mere patrimonialibus & laicalibus bonis duntaxat competeret, & conceſſum eſſet.

Clauſulas præſeruatiuas apponit.

§. 27. Ac vt tale ſub quacumque derogatione, etiam cum quibuſuis prægnantiſſimis & efficaciſſimis verbis, clauſulis, ac decretis, etiam cum clauſula. Quorum tenores, in quacumque diſpoſitione, etiam per viam conſtitutionis, legis, Regulæ Cancellariæ Apoſtolicæ, aut alias quomodocumque facta nullatenus comprehendi, nec illi vllo vnquam tempore, etiam ratione cuiuſuis litis pendentiæ, vel vacationis Præpoſituræ, Capellaniarum, Sacriſtiæ, & aliorum beneficiorum huiuſmodi apud Sedem prædictam, etiam ex cauſa permutationis vel deuolutionis, ſeu alio quocumque prætextu, & ex quacumque cauſa quantumuis vrgenti & legitima, per nos ſeu quoſcumque alios Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, vel Sedem prædictam, aut illius Legatos etiam de latere, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſeu cuiuſuis intuitu, & contemplatione per quaſcumque literas Apoſtolicas, etiam in forma Breuis, & quatuis etiam derogatoriarum derogatorias, ac fortiores & inſolitas clauſulas, necnon irritantia, & alia contraria decreta quæcumque derogari, aut derogatum cenſeri poſſe, neque debere, niſi in illis de toto tenore, ac data præſentium, necnon patroni pro tempore exiſtentis, nomine, cognomine, & qualitate, ſpecialis, ſpecifica, & indiuidua mentio facta fuerit, ac eiuſdem patroni pro tempore exiſtentis ad hoc expreſſus acceſſerit aſſenſus, & aliter factas derogationes, necnon quaſcumque collationes, prouiſiones, commendas, præſentationes, inſtitutiones, vel alias diſpoſitiones, de Præpoſitura, Sacriſtia, Capellanijs, & alijs Beneficijs prædictis, vt præfertur, vel alias quouis modo, etiam apud Sedem eandem pro tempore vacan. quibuſuis perſonis alias, quam ad præſentationem Michaelis, & aliorum patronorum prædictorum, ſeu de eorum expreſſo conſenſu, etiam cum ſpeciali & expreſſa derogatione iurispatronatus huiuſmodi pro tempore factas, proceſſuſque deſuper habitos, ac inde pro tempore ſecuta quæcumque nulla, & inualida, nulliuſque roboris vel momenti, fore & eſſe, ac pro nullis, & infectis, haberi & cenſeri, nec ius aut coloratum titulum poſſidendi cuique tribuere, vel per illa acquiri poſſe, ſed præſentationes per Michaelem & alios futuros patronos prædictos pro tempore factas, & ſubſecutas inſtitutiones, validas & efficaces fore, ſuoſque effectus ſortiri, ipſiſque præſentatis & inſtitutis, tale ius in re, & ad rem acquiri debere, quale acquiritur præſentatis, & inſtitutis ad beneficia de vero & reali iurepatronatus laicorum, nobilium, & illuſtrium, ratione primæuæ & integræ fundationis, ac perpetuæ dotationis ex bonis mere laicalibus, & patrimonialibus duntaxat exiſtentia, necnon Præpoſituram, Sacriſtiam, Capellanias, aliaque beneficia, Clericatus nuncupata huiuſmodi, ſub quibuſuis ſpecialibus vel generalibus reſeruationib. vnionibus, annexionibus, incorporationibus, ſuppreſſionibus, extinctionibus, etiam perpetuis vel temporalibus expectatiuis, & alijs etiam præuenientiuis gratijs, ac vniendi, annectendi, & incorporandi, necnon conferendi, prouidendi, & alijs facultatibus, conceſſionibus, literis, mandatis etiam de prouidendo, & indultis quibuſcumque, illorumque & illarum reualidation. quibuſuis perſonis, etiam prædictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac cum quibuſuis ſuſpenſiuis, reſtitutiuis, ac etiam derogatoriarum derogatorijs clauſulis, irritantibuſque & alijs etiam vim contractus inducentibus, decretis, atque alias quomodolibet nunc & pro tempore conceſſis, necnon quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Cancellariæ regulis quomodolibet, & cum quibuſuis clauſulis & decretis quantumuis ampliſſimis ac prægnantiſſimis, etiam cum clauſula Quorum tenores, editis & edendis nullatenus comprehenſa eſſe, aut fore, minimeque comprehendi poſſe aut debere, ſed ſemper ab illis excepta & excluſa eſſe, & cenſeri debere, ac omnia & ſingula præmiſſa, necnon præſentes literas nullo vnquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quouis defectu, etiam ex eo quod cauſæ propter quas eadem præmiſſa facta ſunt, coram locorum Ordinarijs, etiam tamquam Sedis prædictæ delegatis examinatæ, verificatæ, & ab eis approbatæ, ac intereſſe forſan habentes ad id vocati non fuerint, nec deſuper ſuum conſenſum præſtiterint, ſeu ex quauis alia cauſa, vel quocumque prætextu, quæſito colore vel ingenio notari, impugnari, inualidari, retractari ad terminos iuris reduci, ſeu in ius vel controuerſiam vocari; aut aduerſus illa quodcumque iuris, facti, vel gratiæ remedium impetrari poſſe, nec ſub vllis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, limitationibus, aut alijs contrarijs diſpoſitionibus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum in quo antea erant ſtatum reſtituta, repoſita, & plenarie reintegrata, ac de nouo etiam ſub Datum per Michaelem, & futuros patronos prædictos quandocumque eligenda, conceſſa, valida & efficacia fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, ac perpetuo ſuffragari.

Decretum irritans.

§. 28. Sicque in præmiſſis vniuerſis & ſingulis, per quoſcumque iudices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac eiuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi ac interpretandi facultate & auctoritate, in quauis cauſa & inſtantia iudicari & definiri debere irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§. 29. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Oſtien, Sabinen, & Tuſculan Epiſcopis, Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore exiſtentium Protectoris & Patroni, necnon Præpoſiti, Sacriſtæ, Capellanorum, & aliorum beneficiatorum prædictorum, ſeu alicuius eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta huiuſmodi ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inuiolabiliter obſeruari, necnon Protectorem, Patronum, Præpoſitum, Sacriſtam, Capellanos & Beneficiatos pro tempore exiſten. prædictos, eorumque ſingulos illis pacifice frui & gaudere. Non permittentes, per ſe

vel

vel quempiam ex eis, per quoſcumque deſuper quomodolibet moleſtari, perturbari, vel inquietari. Contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando. Inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſulae contrariorum derogatoriae appoſitae.

§. 10. Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ memoriæ Bonifacij Papæ Octaui ſimiliter prædeceſſoris noſtri, etiam qua cauetur, ne quis extra ſuam Ciuitatem vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne iudices à Sede prædicta deputati extra Ciuitatem vel diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alij vel alijs vices ſuas committere audeant ſeu præſumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, necnon quatenus opus ſit noſtris de non tollendo iure quæſito, & vnionibus committendo ad partes vocatis, quorum intereſt, ac exprimendo vero annuo valore tam beneficij vniti quam illius cui fit vnio, Lateranenſiſque vltimo celebrati, & quorumcumque aliorum generalium Conciliorum vniones perpetuas, niſi in caſibus à iure permiſſis fieri, ac etiam confecta vnius diœceſis vniri prohibentibus, aliiſque Apoſtolicis, ac in Prouincialibus & Synodalibus Concilijs, editis & edendis, ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon Baſilicæ Sanctæ Mariæ Maioris, ac Monaſteriorum & Ordinum prædictorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis ac Archipreſbytero & Capitulo prædictis, necnon Abbatibus, Superioribus, Conuentibus, & Religioſis Ordinum huiuſmodi, aliiſque quibuſuis aliis perſonis, etiam prædictis Cardinalibus, ac etiam dilectis filiis Populo Romano, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritatiuis, annullatiuis, caſſatiuis, reuocatiuis, modificatiuis, reſeruatiuis, exceptiuis, declaratiuis, mentis atteſtatiuis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & dictam Sedem, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine paribus, ſeu etiam ad Imperatoris, Regum, Ducum, & quorumuis Principum inſtantiam, ſeu eorum intuitu, ac etiam iuramento vallati, & alias quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innouatis, etiamſi in eis caueatur expreſſe, quod Dignitates, Capellaniæ, & alia beneficia Eccleſiaſtica dictæ Vrbis, nonniſi Ciuibus Romanis, ac Ciuium Romanorum filiis originariis, & alias certo tunc expreſſo modo qualificatis conferri poſſint, & alias de illis etiam per Sedem prædictam pro tempore factæ collationes & prouiſiones, ac quæuis aliæ diſpoſitiones, nullius ſint roboris vel momenti, quodque eiſdem ſtatutis, priuilegiis, indultis, & literis vllatenus, aut nonniſi ſub certis modo & forma in eis expreſſis derogari poſſit, & ſi illis aliter derogari contingat, derogationes huiuſmodi nemini ſuffragentur. Quibus omnibus etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, aliàs de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus prædictorum, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod propter vnionem, annexionem, & incorporationem prædictas, Monaſteria huiuſmodi, in ſpiritualibus non lædantur, & in temporalibus detrimenta non ſuſtineant, ſed eorum congrue ſupportentur onera conſueta.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſeptimo, v. Idus Iunij, Pontificatus noſtri Anno 3.

D. P. An. 3. die 9. Iunij.

Anno à natiuitate Domini 1587. die vero 28. menſis Auguſti; Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus D. Philippus retroſcriptus per eius cedulam, &c. Commenda Monaſterij S. Nicolai, &c. ceſſioni, &c. Retroſcriptis, literarumque expeditioni conſenſit, &c. Tydeus Notarius.

Publicatio.

Damnatio coniugiorum per Eunuchos & Spadones contractorum & contrahendorum. LIX.

SIXTVS PAPA V.

Venerabili fratri Epiſcopo Nouarien. noſtro & Sedis Apoſtolicæ in Regnis Hiſpaniarum Nuncio.

Edita An. D. 1586.

CVm frequenter in iſtis regionibus Eunuchi quidam & Spadones, qui vtroque teſte carent, & ideo certum ac manifeſtum eſt eos verum ſemen emittere non poſſe, quia impura carnis tentigine, atque immundis complexibus cum mulieribus ſe commiſcent, & humorem forſan quemdam ſimilem ſemini, licet ad generationem & ad matrimonij cauſam minime aptum effundunt, matrimonia cum mulieribus, præſertim hunc ipſum eorum defectum ſcientibus contrahere præſumant, idque ſibi licere pertinaciter contendant, & ſuper hoc diuerſæ lites & controuerſiæ, ad tuum & Eccleſiaſticum forum deducantur, requiſiuit à nobis fraternitas tua quid de huiuſmodi coniugiis ſit ſtatuendum.

Dubium exortum ſuper validitate coniugiorum, quæ contrahunt Eunuchi.

§. 1. Nos igitur attendentes, quod ſecundum canonicas ſanctiones & naturæ rationem, qui frigidæ naturæ ſunt, & impotentes, iidem minime apti ad contrahenda matrimonia reputantur, quodque prædicti Eunuchi, aut Spadones, quas tamquam vxores habere non poſſunt, eaſdem habere vt ſorores nolunt, quia experientia docet, tam ipſos dum ſe potentes ad coeundum iactitant, quam mulieres, quæ eis nubunt, non vt caſte viuãt, ſed vt carnaliter inuicem coniungantur praua & libidinoſa intentione, ſub prætextu & in figura matrimonij turpes huiuſmodi commixtiones affectare, quæ cum peccati & ſcandali occaſionem præbeant, & in animarum damnationem tendant, ſunt ab Eccleſia Dei prorſus exterminandæ. Et inſuper conſiderantes, quod ex Spadonum huiuſmodi, & Eunuchorum coniugiis nulla vtilitas prouenit, ſed potius tentationum illecebræ, & incentiua libidinis oriuntur, eidem fraternitati tuæ per præſentes committimus & mandamus, vt coniugia per dictos & alios quoſcumque Eunuchos & Spadones, vtroque teſte carentes cum quibuſuis mulieribus, defectum prædictum ſiue ignorantibus, ſiue etiam ſcientibus, contrahi prohibeas, eoſque ad matrimonia quomodocumque contrahenda inhabiles auctoritate noſtra declares, & tam locorum Ordinariis, ne huiuſmodi coniunctiones de cetero fieri quoquomodo permittant, interdicas, quam eos etiam, qui ſic de facto matrimonium contraxerint ſeparari cures, & matrimonia ipſa ſic de facto contracta, nulla, irrita, & inualida eſſe decernas.

Declaratio quod ea nulla ſint in futurum.

§. 2. Eos etiam qui ſic iam contraxerunt, ſi appareat illos non vt caſte ſimul viuant contraxiſſe, ſed actibus carnalibus & libidinoſis operam dare, ſimulue in vno & eodem lecto cum prædictis mulieribus dormire coniungantur, omnino ſimiliter ſeparari cures.

Declaratio quoad coniugia iam contracta.

§. 3. Nos enim ita in præmiſſis, & non aliter, per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quacumque auctoritate & dignitate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, in quacumque cauſa & inſtantia iudicari & definiri debere, & ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel attentari in poſterum contigerit, irritum & inane decernimus.

Clauſula ſublata.

§. 4. Non obſtantibus quibuſuis Ciuitatis, Prouinciæ, aut

Clauſula derogat.

aut Regni ſtatutis, legibus municipalibus, aut conſuetudinibus, quæ abuſus potius & corruptelæ cenſendæ ſunt, etiamſi ab immemorabili tempore obſeruatæ dicuntur, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. 3. 27. Iunij Datum Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris Anno Incarnat. Dominicæ, 1587. 27. Iun. Pontificatus noſtri anno 3.

LX. Inſtitutio Collegij honeſtarum Viduarum, & puellarum, ſub regimine Confratrum Congregationis S. Bernardi religioſe educandarum cum indultorum conceſſione, præſertim quoad pia eis relicta. Et iuriſdictio S.R.E. Cardinalis Protectoris & Iudicis cauſarum ad eas ſpectantium.

Edita An. D. 1587. *SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium. SAcroſanctæ militantis Eccleſiæ gubernacula ex ſummi ſacerdotij Cathedra nobis, licet meritis imparibus demandata, tenentes, ad ea libenter intendimus, per quæ Cœnobia, & alia religioſa loca, in quibus prudentes virgines accenſis lampadibus ſe præparent obuiam ituræ ſponſo IESV, in quarum Societate aliæ quoque mulieres ſpretis mundi vanitatibus, gratum & debitum Deo exhibeant famulatum vbique gentium, ſed præſertim in hac Alma Vrbe noſtra, in qua ſicut in vniuerſi Orbis magiſtra, veræ fidei & religionis documenta relucent, ita vniuerſa diuinæ Maieſtati accepta opera exerceri ſummopere deſideramus, conſtruuntur & eriguntur, idque vt facilius ſuccedat, ac perſonæ ad id opportuna auxilia exhibẽtes à nobis gratias & fauores reportaſſe lætentur, opem & operam impendimus efficaces, ac in his officij noſtri partes libenter impartimur, prout conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Cauſa huius erectionis. §. 1. Sane cum ſicut accepimus alias poſtquam nos Eccleſiam Sanctorum Viti, Modeſti, & Creſcentiæ Martyrum Regionis Montium de Vrbe, Confraternitati Sacerdotum, & aliorum vtriuſque ſexus Chriſtifidelium Sancti Bernardi de dicta Vrbe canonice, inſtitutæ, cum facultate & licentia pro eiſdem Confratribus ibidem erigendi Monaſterium Monialium ſub Regula Sancti Benedicti Congregationis S. Bernardi Ciſtercienſis Ordinis, pro pauperibus puellis, quæ ſpretis mundi illecebris, Chriſto earum ſponſo perpetuum famulatum exhibere optarent conceſſerimus, prout in noſtris deſuper confectis literis plenius continetur, Dilecti filij Prior & Cuoſtdes, ac Confratres eiuſdem Confraternitatis ibidem Monaſterium, cum choro, dormitorio, hortis, hortalitiis, & aliis neceſſariis, conſtrui & ædificari procurauerint, illudque adeo commodum reddiderint, vt infra octauam Conceptionis B. Mariæ Virginis proxime præteritæ nonnullæ puellæ Deo dicatæ, per deputatos eiuſdem Confraternitatis approbatæ, in moniales ipſius Monaſterij, iuxta laudabilem illius normam receptæ, admiſſæ, & introcluſæ extiterint. Tamen quia ſicut etiam accepimus, vltra trecentas per ipſos deputatos iam viſitatas in eadem Vrbe, alius ingens ac fere infinitus numerus pauperum puellarum minorum ſexdecim annis, quæ ob earum minorem ætatem infra annum probationis iuxta Concilij Tridentini decreta expreſſam profeſſionem emittere, ac in moniales recipi nequeunt, reperitur, & pleræque adſunt quæ ſi ætatem decem annorum excedant, vel vtroque parente orbatæ, ſeu Neophytæ, aut illegitimæ genitæ non ſint, aut ſi habeant parentes & conſanguineos honeſtæ conditionis & famæ, ab Archihoſpitalis S. Spiritus in Saxia, Sanctorum Quatuor Coronatorum, S. Catherinæ de Roſa, alias miſerabilium, & S. Baſilij Neophytarum reſpectiue nuncupatatum prædictæ Vrbis Monaſteriis, iuxta eorumdem Monaſteriorum ſtatuta, priuilegia, & indulta eis deſuper conceſſa penitus excluduntur, puellæque huiuſmodi, ac etiam nonnullæ honeſtæ viduæ, quæ à maritali vinculo ſolutæ in cœlibatu ſub clauſtro pudoris & continentiæ, vitam cœlibem ſibi libenter ſtatuerent, ſi in aliquo Monaſterio, Collegio, aut loco recipi poſſent; quo fit, vt locum receptionis non inuenientes, non ſine maximo earum virginitatis, honoris, & pudoris periculo in ſæculo remanere cogantur. Quibus (ſicut pariter accepimus) dicti Confratres permoti, habita inter eos pluries matura deliberatione, cogitarũt, quod ſi Collegium vnum in quo pauperes puellæ, & viduæ honeſtæ huiuſmodi, quæ in aliis prædictis Monaſteriis recipi non poſſunt, reciperentur & admitterentur, ac cum timore Dei vna cum aliis puellis dicto Collegio minime oneroſis, quæ itidem ſicut in pluribus aliis Monaſteriis & locis piis conſueuit, recipi & admitti poſſent, educarentur, erigeretur, & inſtitueretur, ac conſtrueretur, & vna duorum millium ex teſtamento quondam Marci Antonij Mureti Iunioris Clerici Lemouicenſis diœceſis, ſub die vigeſimanona Septembris proxime præteriti condito pauperibus puellis vitam regularem profiteri cupientibus legata, & arbitrio dilectorum filiorum Ludouici Riualdi preſbyteri dictæ diœceſis, & Marci Antonij Lanfranci Veronenſis dicti Marci Antonij hæredum & executorum, ac altera mille, pauperibus puellis orphanis, nuptui tradendis arbitrio eorundem Ludouici & Marci Antonij Lanfranci iuxta tractatum ſeu conuentionem, inter Priorem, Cuſtodes, & Confratres, necnon Ludouicum & Marcum Antonium Lanfrancum huiuſmodi deſuper initum, ſeu initam, & factum ſeu factam, necnon rel qua ſummæ, trium millium reſpectiue ſcutorum de iuliis decem pro quolibet ſcuto, Collegio ſic erigendo huiuſmodi per dilectam in Chriſto filiam Magdalenam Strozziam Anguillariam, ſub certis modo & forma in inſtrumento donationis deſuper confecto donatæ, necnon quæcumque res & bona per quoſcumque Chriſtifideles, etiam cauſa teſtamenti codicillorum, donationis, aut alias ipſis viuentibus donata & conceſſa ſeu donanda & concedenda eidem Collegio erigendo, applicarentur & appropriarentur, profecto, non ſolum publicæ vtilitati conſuleretur, ſed exinde plures ex dictis puellis Domino famulatum perpetuum exhiberent, reliquæ vero facilius nuptui traderentur, eleemoſynæque & alia pietatis opera, tam ab ipſis Confratribus quam aliis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus veriſimiliter in dies ibidem erogarentur, exercerentur & augerentur.

Erectio Collegij pauperum virginum, & honeſtarum viduarum, apud Monaſterium Monialium S. Bernardi. § 2. Nos igitur, qui noſtris potiſſimum temporibus, quantum cum Deo poſſumus, quaſcumque virgines & honeſtas viduas in numero prudentum adſcribi, ac dictæ Confraternitatis incremento conſulere ſinceris deſideramus affectibus, Priorem, Cuſtodes, & Confratres prædictos, ac eorum ſingulos a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon teſtamentorum, codicillorum, ac inter Priorem, Cuſtodes, & Confratres, ac Ludouicum & Marcum Antonium Lanfrancum, ac etiam per Magdalenam prædictos, vt præfertur initorum & tranſactorum, aliorumque quorumcumque inſtrumentorum & donationum factorum tenores & veriores, præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio non ad Prioris, Cuſtodum, & Confretrum prædictorum vel alicuius eorum pro eis ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate in dicto Monaſterio Sancti Bernardi, vt præfertur conſtructo, ſeu prope illud, aut alibi, vbi pro tempore forſan transferri contigerit vnum Collegium pauperum puellarum virginum, & honeſtarum viduarum bonæ & honeſtæ conditionis & famæ, in quo puellæ & viduæ ipſæ ne paupertate oppreſſæ, dæmonis arte, in vitiorum ſordes prolabantur, recipi, ac ſeparatim à commercio Monialium pie & charitatiue & regi & educari, ac ſub Domini timore, virtutumque exercitiis, ac Chriſtianis moribus & inſtitutis inſtrui, necnon inibi quouſque iuxta cuiuſlibet earum inclinationem, voluntatem ac deuotionem, ſiue alia honeſta ratione per dictæ Confraternitatis Confratres prouiſum fuerit, habitum per Moniales dicti Monaſterij geſtari ſolitum ſuſceperint, & profeſſionem per eaſdem emitti

ſolitam

ſolitam expreſſe emittere propoſuerint, aut alias nupſerint permanere poſſint. Ita tamen quod quoties aliquam ex dictis puellis & virginibus, ac viduis è dicto Collegio, vel voti religionis, vel matrimonij contrahendi, cauſa egredi contigerit, liceat Priori & Viſitatoribus, ac Confratribus eiuſdem Confraternitatis nunc & pro tempore exiſtentibus, aliam puellam & virginem, ſeu viduam modo præmiſſo qualificatam loco egreſſæ, aut alias iuxta facultates dictæ Confraternitatis, ipſorumque Prioris, Viſitatorum, & Deputatorum arbitrio ibidem collocare, ſubrogare & ſubſtituere pro earumdem puellarum, ac viduarum, perpetuis vſu & habitatione, vna cum Eccleſia præfata Sanctorum Viti, Modeſti, & Creſcentiæ Martyrum, vel alia vbi pro tempore, vt præfertur, dictum Collegium & Monaſterium transferri contigerit, ad eorumdem Monaſterij & Collegij vſum, in qua Miſſa celebrari, ac ſacramenta Eccleſiaſtica miniſtrari, cadauera, tam ipſarum quam etiam eiuſdem Monaſterij Monialium Eccleſiaſticæ ſepulturæ tradi, & verbum Dei prædicare valeant, cum campanili & campanis, necnon refectorio, dormitorio, hortis, & hortalitiis, aliiſque neceſſariis ad eiuſdem Collegij vſum iam conſtructis & conſtruendis. Ita quod in dicto Collegio ſic erigendo nonnullæ aliæ puellæ virgines & honeſtæ viduæ eidem Collegio minime oneroſæ, ſed potius vtiles, atque etiam per pro tempore Viſitatores eiuſdem Collegij approbandæ, pro ſalubri earumdem educatione, ad inſtar aliorum Monaſteriorum ſimiles puellas recipientium & admittentium, recipi & admitti valeant ſine alicuius præiudicio, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, perpetuo erigimus & inſtituimus.

Applicatio bonorũ elargitorũ. & elargiendorum à Chriſtifidelibus.

§. 3. Ac eidem Collegio ſic erecto, omnes & ſingulas pecuniarum ſummas per Marcum Antonium Murettum iuniorem iuxta ſui teſtamenti diſpoſitionem, ac etiam inſtrumentorum, conuentionum, inter dictos Priorem & Confratres, ac Ludouicum & Marcum Antonium Lanfrancum præfatos, quam etiam legati, donationis dictæ Magdalenæ, vt præfertur factorum, necnon quæcumque res & bona quæcumque Chriſtifideles eidem Collegio relinquenda & eroganda. Ita quod dictæ Confraternitatis Prior, Viſitatores & Confratres, nunc & pro tempore exiſtentes, ſeu ab eis deputati vel deputandi illorum omnium corporalem, realem, & actualem poſſeſſionem libere apprehendere & perpetuo retinere, illaque omnia ad Monaſterij & Collegij vſus, necnon perſonarum inibi pro tempore exiſtentium, & degentium manutentionem conuertere valeant cuiuſuis licentia minime requiſita, auctoritate & tenore præfatis, etiam perpetuo applicamus, appropriamus, concedimus & aſſignamus.

Conceſſio auctoritatis Officialium &c. Monaſterij & Collegij pro eius regimine.

§. 4. Eiſdemque Priori, Officialibus, Viſitatoribus, & Confratribus, vt ſacerdotes ex approbatis ab examinatoribus pro tempore exiſtentis dictæ Vrbis Vicarij prouectæ ætatis, doctrina, vitæ munditia, & morum honeſtate, religioniſque zelo præditos, & à Protectore dictorum Collegij & Monaſterij pro tempore exiſtente approbandos, qui perſonarum omnium in dictis Monaſterio & Collegio erecto huiuſmodi, vt præfertur degentium, confeſſiones audiant, Eccleſiaſtica ſacramenta adminiſtrent, quique & de idoneis verbi Dei concionatoribus, qui illas in ſpiritualibus præceptis & documentis, ac ſanctis conſiliis ad viam Domini inſtruere poſſint, omnino prouidere. Quique vna cum eiuſdem Confraternitatis Priore, Cuſtodibus, Viſitatoribus, & aliis officialibus pro tempore exiſtentibus, & ad id forſan deputatis & deputandis, de qualitatibus puellarum & viduarum inibi, etiam pro educatione recipiendarum & admittendarum cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, vel nationis fuerint, accurate & diligenter quoties id à præfata Confraternitate, nec illius officialibus, Viſitatoribus, & Confratribus præfatis requiſiti fuerint inquirere. Ac denique, circa examen & approbationem earum, quæ nedum educationis huiuſmodi cauſa, verum quoque pauperum puellarum, & honeſtarum viduarum huiuſmodi, quas ibidem pro tempore educari, & ad ſuſceptionem habitus regularis, & profeſſionem admitti, necnon matrimonio collocari contigerit conſulere debeant. Ac pro feliciori dictorum Monaſterij & Collegij gubernio, & ſtatu, ac vt puellæ pauperes, & honeſtæ viduæ huiuſmodi facilius inſtituantur & educentur, de conſenſu & conſilio tamen dilecti filij noſtri Michaelis tituli Sanctæ Mariæ ſupra Mineruam Cardinalis Alexandrini nuncupati, moderni ac pro tempore exiſtentis dictæ Confraternitatis Protectoris, & Viſitatorum huiuſmodi vnam ex eis in Abbatiſſam, quæ caput omnium exiſtat, poſt tamen dilectæ in Chriſto filiæ Mauræ Perfectæ Machabææ alias de mandato noſtro ex Monaſterio Monialium Sanctæ Cæciliæ Regionis Transtyberim de eadem Vrbe Ordinis S. Benedicti, in quo triginta octo annos laudabiliter vixerat, pro eiſdem puellis & mulieribus in ſic nouiter erecto & inſtituto Monaſterio, receptis & pro tempore recipiendis in vita, & inſtitutis regularibus dicti Ordinis inſtruendis, necnon ipſius Monaſterij cura & adminiſtratione gerendis & ſuſcipiendis translatæ. Et nuper in illius Abbatiſſam benedictæ & conſecratæ obitum. Quam ex nunc ob eius virtutum merita, bonoſque mores & exemplarem vitam, ac attento quod elapſo primo & ſubſequenti triennio nulla Monialis in præfato nouiter conſtructo Monaſterio, ita diſpoſitionem Concilij Tridentini, pro illo, vt conuenit regendo forſan qualificata reperietur, nec aliqua alia regularem diſciplinam in eo cum bono odore & ſpirituali conſolatione perſonarum in illo exiſtentium introductam manutenere melius quam eadem Maura poterit eidem nouiter erecto Monaſterio in Abbatiſſam ad eius vitam dicta auctoritate præficimus, ſibique illius curam, regimen, & adminiſtrationem, in ſpiritualibus & temporalibus plenarie committimus, vna cum congruo aliarum officialium, & miniſtrarum numero ad certum tempus eis benevitum eligendi, ac etiam quoties opus & expediens erit, concurrente maiori vel ſaniori parte Monialium pro tempore exiſtentium eiuſdem Monaſterij iuxta formam dicti Concilij confirmandi, & etiam confirmationem reiterandi, vel tempore huiuſmodi finito illas omnino amouendi, & poſtmodum alias amotarum huiuſmodi loco ſubrogandi & deputandi. Ita tamen quod electio huiuſmodi, tam iuxta formam & tenorem regulæ Ordinis Sancti Benedicti, quam conſtitutiones & ordinationes, ac decreta iam forſan per Confratres dictæ Confraternitatis, & ſeu Viſitatores deputatos eiuſdem deſuper edita & edenda. Et quoad gubernium, conſtitutionem, & educationem Monialium & puellarum ac viduarum huiuſmodi, ac exercitia, tam ſpiritualia quam temporalia inibi forſan præſcripta, & a dicto Michaele Cardinale Protectore approbata, ſeu præſcribenda & approbanda, necnon pro feliciori regimine, gubernio, & adminiſtratione confratrum Confraternitatis, Monaſterij & Collegij præfatorum, aliarumque perſonarum omniumque rerum & bonorum Confraternitatis Monaſterij & Collegij huiuſmodi Priori, officialibus, & aliis ad id ab eadem Confraternitate deputatis, & pro tempore deputandis, quæcumque ſtatuta, licita tamen & honeſta, ac ſacris canonibus, præſertim decretis ipſius Concilij non contraria, toties quoties, & quando expediens videbitur edendi, condendi, & faciendi, illaque edita, condita & facta, prout ratio vel vtilitas exegerit, aut ſuaſerit neceſſitas pro tempore mutandi, alterandi, & in melius reformandi, aliaque etiam de nouo faciendi licentiam & facultatem, eiſdem auctoritate & tenore ſimiliter perpetuo concedimus & elargimur. Quæ poſtquam condita, alterata & mutata, ac edita & reformata, ac à præfato nunc & pro tempore exiſtente Protectore, approbata & confirmata fuerint, eo ipſo dicta Apoſtolica auctoritate confirmata ſint & eſſe cenſeantur.

Exemptio & iuriſdictione & ſuperiorit. Ordinarij Vrbis, & aliorum omnium.

§. 5. Ac ſpem iam conceptam habentes, quantum Vrbis noſtræ præfatæ; & vniuerſæ Chriſtianæ Reipublicæ vtilitatis afferent Monaſterium & Collegium ſic per nos erecta & inſtituta, illa ac eorum perſonas, res & bona, ipſamque Confraternitatem, & Confratres Sancti Bernardi, ſub noſtra & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis, & Sedis Apoſtolicæ præfatæ, in ſpiritualibus & temporalibus protectione, pariter perpetuo recipimus & admittimus, ac ab omni iuriſdictione, ſuperioritate, viſitatione, correctione, dominio, &

& poteſtate Venerabilis fratris noſtri Iacobi Portuenſi Cardinalis de Sabellis nuncupati, moderni ac etiam pro tempore exiſtentis in eadem Vrbe Vicarij generalis, & illius Vicegerentis, ac Locatenentium & officialium quorumcumque, necnon Abbatum, Viſitatorum, & Superiorum totius Ordinis S. Benedicti, & præſertim Congregationis S. Bernardi dicti Ordinis, ac pro tempore exiſtentis Rectoris Parochialis Eccleſiæ, in qua Monaſterium & Collegium huiuſmodi nunc ſita ſunt, & pro tempore erunt, etiam circa ſacramentorum adminiſtrationem penitus & omnino, ac perpetuo eximimus & liberamus, ac Monaſterium & Collegium huiuſmodi prorſus exempta & libera à Vicarij noſtri, ac Abbatum, Viſitatorum, & Superiorum præfatorum, ac Parochiali iuriſdictione & ſuperioritate, eſſe & fore ſtatuimus & decernimus.

Elargitio indulgentiarum pro viſitantibus Eccleſiã, vel ibi celebrantibus, aut celebrari facientibus.

§. 6. Et inſuper, vt Monaſterium & Collegium huiuſmodi, non ſolum manuteneantur, verumetiam indies incrementum ſuſcipiant, tam Eccleſias S. Bernardi prope Columnam Traianam, & Sanctorum Viti, Modeſti, & Creſcentiæ præfatas, ac alias Eccleſias pro tempore dictorum Confraternitatis, Monaſterij, & Collegij exiſtentes, necnon tam Confraternitatem, Monaſterium, & nouiter erectum Collegium, quam illorum Protectorem, Priorem, Cuſtodes, Viſitatores, aliosque officiales & confratres: necnon Abbatiſſam, Moniales, aliaſque ipſius Collegij nouiter erecti perſonas, & nunc & pro tempore exiſtentes, vniuerſoſque alios vtriuſque ſexus Chriſtifideles, S. Bernardi & Sanctorum Viti, Modeſti, & Creſcentiæ Eccleſias prædictas vt ſupra deuote viſitantes, necnon miſſas in eis, vel earum aliquibus celebrantes, ſeu celebrari facientes, quouis modo & quocumque totius anni die in perpetuum, ad communicationem & participationem, etiam per extenſionem omnium & ſingulorum priuilegiorum, facultatum, immunitatum, exemptionum, præeminentiarum, antelationum, indultorum, indulgentiarum, etiam plenariarum & peccatorum remiſſionum, ac quorumcumque aliorum fauorum & gratiarum, tam ſpiritualium quam temporalium, tam dictæ Confraternitati Catechumenorum, quam quibuſuis Ciſtercienſi, & S. Benedicti reſpectiue Ordinibus, eorumque Monaſterijs & Conuentibus, domibus, Abbatibus, Monachis, Fratribus, Protectoribus, pueris, puellis, Confeſſoribus, & Monialibus, ac eorum & earum Eccleſijs, Capellis, aliiſque Miniſtris & officialibus, necnon etiam Chriſtifidelibus dictas Eccleſias ſeu Capellas viſitantibus & viſitaturis, per Nos & quoſcumque Romanos Pontifices, & præcipue fel. record. Paulum Tertium ſub Datum Romæ 13. Id. Februarij, Pontificatus ſui anno 7. quomodolibet obtentorum & conceſſorum, quoad ea quæ hactenus reuocata non fuerunt, nec ſub vllis reuocationibus ſunt comprehenſa, ac quibus dictæ Eccleſiæ Confraternitas, & loca pacifice huiuſque vſi ſunt, ac vtuntur & gaudent, & quæ eidem Concilio non ſunt contraria ſimiliter perpetuo recipimus & admittimus, ac illa eis communicamus, & ad eos, ea & eas extendimus, ac etiam de nouo quatenus opus ſit eis concedimus, in omnibus & per omnia, perinde ac ſi dictis Eccleſiis & Capellis S. Bernardi, ac Sanctorum Viti, Modeſti, & Creſcentiæ Martyrum, necnon Confraternitati Monaſterio nouiter erecto, & Collegio prædictis, ac eorum Protectori, Priori, Cuſtodibus, officialibus, Confratribus, Abbatiſſæ, Monialibus, Confeſſoribus, & aliis pueris & puellis, ac perſonis, necnon Chriſtifidelibus ſupradictas Eccleſias Sancti Bernardi, ac Sanctorum Viti, Modeſti, & Creſcentiæ, ac alias Eccleſias vt ſupra viſitantibus, ac miſſas, in eis vel earum aliqua, celebrantibus vel celebrari facientibus, conceſſæ forent.

Iuriſdictio Card. Protectoris & Iudicum communium confratrum & Monaſterij & Collegij, eorumque perſonarum, &c.

§. 7. Præterea ne Confraternitas, monaſterium & Collegium huiuſmodi, diuerſis Vrbis Tribunalibus vexentur, dictum Michaelem Cardinalem, & pro tempore exiſtentem dictorum Confraternitatis, monaſterij, & Collegij Protectorem, ac Prioris, Cuſtodum, ac aliorum Officialium, Confratrum, ac miniſtrorum, necnon Abbatiſſæ, monialium, & puellarum, aliarumque perſonarum eorumdem, pro tempore quo in dictis monaſterio & Collegio ſteterint, quoad omnes & ſingulas lites, cauſas, quæſtiones, controuerſias, differentias, & moleſtias, ciuiles & criminales, ac mixtas, tam actiue quam paſſiue hactenus forſan motas, & in futurum quomodocumque mouendas, ſuper bonis, rebus, iuribus, & actionibus quibuſcumque ad Confraternitatem, monaſterium, Collegium, & Eccleſias Sanctorum Bernardi, Viti, Modeſti, & Creſcentiæ, ac alias Eccleſias prædictas, ac ad moniales, puellas, & alias perſonas ſupradictas, nunc & pro tempore quomodolibet ſpectantia, in Iudicem ordinarium, cum eiſdem facultatibus, indultis, priuilegiis, antelationibus, & poteſtatibus quibus Protectores Confraternitatum Orphanorum, Catechumenorum S. Catherinæ de la Roſa, ac Sanctiſſimi Crucifixi, ac deputati fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de dicta Vrbe vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum. Ita etiam quod in cauſis diſcuſſionum, & alias quando de reſtituendo res & bona quæcumque de cetero eiſdem monaſterio & Collegio relicta & donata, ſeu vigore præſentium, aut alias quomodolibet acquiſita, prioribus & potioribus creditoribus agi cenſebitur, Confratres, ipſi niſi coram dicto Michaele Cardinale, & pro tempore dictæ Confraternitatis Protectore ad iudicium trahi non debeant, ſed facta obligatione per Priorem, Cuſtodes, & Camerarium dictæ Confraternitatis, in euentum quod alia bona vbilibet ſita, & quouis modo poſſeſſa non reperiantur, Michaël Cardinalis, & pro tempore exiſtens Protector huiuſmodi illa eiſdem Confratribus, & reſpectiue creditoribus, etiam de facto, & ſine ſtrepitu vel figura iudicij, neque expectata ſententia aut fine litis, tradi & conſignari mandet & procuret, etiam perpetuo conſtituimus & deputamus.

Facultas viſitatorũ Monaſterij & Collegij prædictorum.

§. 8 Et ne etiam Monaſterium & Collegium huiuſmodi dum cura in temporalibus dictæ Confraternitati, eiuſque Confratribus & officialibus commiſſa eſt, in ſpiritualibus aliquod detrimentum ſentiant, eiſdem Confratribus pro triennio, ſeu alio eis beneuiſo tempore, tres Sacerdotes auctoritate & rerum gerendarum experientia, pietateque graues, qui Viſitatores nuncupentur, & noſtras ac dicti Vicarij, Vicegerentis, Locatenentium, & illius officialium huiuſmodi vices gerant, dictiſque Monaſterio & Collegio, illius Abbatiſſæ, Monialibus, puellis, perſonis, rebus, & bonis præfatis in ſpiritualibus præſint, ſalua tamen in omnibus ſupradictis iuriſdictione Vrbis Vicarij in caſibus in quibus Epiſcopi, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegati, auctoritate dicti Concilij in Monaſteria, quantumuis exempta, & præcipue circa eorum clauſuram, iuriſdictionem exercent, & ad eos ſpecialis & particularis approbatio Sacerdotum & Confeſſorum electorum, ſpectet & pertineat eligendi & deputandi, ac poſtquam electi fuerint, electionis & deputationis huiuſmodi confirmatio, ad nos & ſucceſſores noſtros, vel dictum Michaëlem Cardinalem, & pro tempore exiſtentem dictæ Confraternitatis Protectorem pertineat, quotieſque ſibi videbitur finito triennio, ſeu alio tempore deputationis huiuſmodi illos, prout tempus & neceſſitas expoſtulauerit, confirmandi ac etiam amouendi, & illorum loco alios collocandi & deputandi facultatem impartimur. Noſque hac prima vice pro proximo triennio, ab hodie incipiendo, & vt ſequitur finiendo de Michaelis Cardinalis Protectoris præfati aſſenſu, idem munus dilectis filiis Petro Fuluio presbytero Romano vtriuſque iuris Doctori moderno Priori, Ioanni Daddeo Canonico Baſilicæ S. Mariæ Maioris, & Annibali Summario Sacræ Theologiæ profeſſori dictæ Confraternitatis Confratribus committimus. Ipſoſque in eorumdem Collegij & Monaſterij, Viſitatores, Correctores, & Moderatores, creamus cõſtituimus & deputamus. Dantes eis auctoritatem omnia & ſingula faciendi, mandandi, corrigendi, puniendi, reformandi, & exequendi, quæ ad ſpirituale regimen perſonarum in dictis Monaſterio & Collegio degentium, illorumque felix incrementum & gubernium expedire, atque opportunum eſſe cenſuerint. Ita vt perſonæ in dictis Monaſterio & Collegio vitam degentes, in piæ & religioſæ vitæ ſinceritate & puritate, per ſolicitam eorum operam foueantur & conſeruentur, temporalia vero bona ex circumſcripta dictæ Confraternitatis cura bene atque vtiliter adminiſtrentur.

§. 9. Porro

Priuilegium pauperũ puellarum, quod admittantur ad ſubſidia dotium, quæ per diuerſas Confraternitates, & loca Pia dari ſolent.

§.9. Porro ipſas puellas quas paupertate oppreſſas in huiuſmodi Collegio collocari contigerit, ſpeciali priuilegio inſignire intendentes, quod vbi pauperes puellæ huiuſmodi aliena expetere auxilia coactæ fuerint, quibus adueniente ætate legitima, qua vel Monaſteria ingredi, vel matrimonio collocari conſueuerint, quaſcumque dotes & auxilia pia, tam ab Annunciationis Beatæ Mariæ ſupra Mineruam, Conceptionis, Confalonis, & aliis Archiconfraternitatibus & Confraternitatibus, necnon Eccleſiis, Oratoriis, & locis piis, quam quibuſcumque vtriuſque ſexus perſonis, vſque ad ſummam honeſtam, & eiſdem Priori & Viſitatoribus bene viſam petere, impetrare, obtinere, ſeque ad hunc effectum in rotulis & liſtis Archiconfraternitatum, Confraternitatum, Eccleſiarum, Oratoriorum, piorum locorum, necnon perſonarum huiuſmodi adſcribi facere, & procurare, & deinde poſtquam dictæ puellæ, ſeu earum aliquæ, dotes & auxilia huiuſmodi obtinuerint, ſeu ad id adſcriptæ fuerint, quod tam illæ quæ dictum Monaſterium ingredi, & iam ingreſſæ ſunt, quam etiam quæ matrimonio collocari voluerint, dotes & auxilia huiuſmodi eis quomodolibet procurata, promiſſa, & acquiſita omnino lucrari, percipere, & exigere debeant. Illaque omnia vna cum præmiſſis dotibus & legatis, factis & faciendis, eiſdem Monaſterio & Collegio perpetuo concedimus, pauperesque huiuſmodi puellas, dotium, auxiliorum piorum, ac legatorum & donationum præfatorum factorum & faciendorum quibuſcumque, etiam Motu pari emanatis, prohibitionibus vel ſtatutis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, non obſtantibus, capaces omnino facimus, reddimus, & declaramus. Mandantes omnibus, & ſingulis Cuſtodibus, Camerariis, & quibuſcumque officialibus dictarum Archiconfraternitatum, quæ dotes & auxilia pia huiuſmodi pauperibus puellis dare & aſſignare conſueuerunt, quod ex nunc dotes promiſſas puellis iam dictum Monaſterium ingreſſis, & profiteri cupientibus, ſtatim poſtquam profeſſæ fuerint Priori, Cuſtodi, & Camerario pro tempore exiſtentibus dictæ Confraternitatis S. Bernardi, acſi ipſæ dictum Monaſterium ingreſſæ, ſeu matrimonio collocatæ, de conſenſu & licentia Archiconfraternitatum & locorum piorum huiuſmodi extitiſſent, dare, & cum effectu perſoluere, ac deinceps pauperes ipſas puellas in dicto Collegio pro tempore degentes, ad ſubuentionem dotium & auxiliorum huiuſmodi admittant, & admitti procurent, & deinde tam puellis profiteri cupientibus quam matrimonio collocandis, dotes eis promiſſas, & deinceps promittendas Priori & officialibus huiuſmodi, dare, & cum effectu ſoluere debeant, nec ad id, & ſub prætextu decretorum, priuilegiorum, aut aliorum quorumcumque ſtatutorum, Archiconfraternitatum, Confraternitatum, Eccleſiarum, Oratoriorum & piorum locorum huiuſmodi quomodolibet conceſſorum, contradicere audeant ſeu præſumant, etiam licentia earumdem Confraternitatum, & locorum piorum huiuſmodi minime obtenta, neque petita. Ne autem ſuper præmiſſis, vel illorum aliquo, in futurum quomodocumque vel quauis de cauſa pro validitate dubitari contingat.

Indultũ circa relicta Monaſterio & Collegio prædictis, & eorum validitatem.

§.10. Volumus ac etiam mandamus, quod quæcumque ordinationes, inſtrumenta, donationes, tam inter viuos quam cauſa mortis, teſtamenta, codicilli, & quæcumque alia documenta, ſcripturæ & folia, facta & facienda, per, & inter qualcumque vtriuſque ſexus perſonas, etiamſi mulieres nuptæ, ac minores viginti annis fuerint, ac teſtatæ vel inteſtatæ deceſſerint, etiam de bonis ſuis diſponere prohibitæ, niſi adhibita certa forma, & ſolemnitate requiſita, à iure vel ab homine, ſeu ſtatutis, nouiſque reformationibus Vrbis, ſeu obtenta à Romano Pontifice deſuper licentia, de quibuſuis eorum bonis quomodocumque acquiſitis, & acquirendis, de quibus in fauorem Confraternitatis, Monaſterij, & Collegij huiuſmodi teſtari, legari, codicillari, vel inter viuos, aut cauſa mortis, aut alias quomodolibet diſponi contigerit. Quodque tam Marci Antonij iunioris ſcutorum etiam millium, ac Magdalenæ Strozziæ de Anguillaria, aliaque, vt præfertur, facta & legata, quam quæcumque alia donationes, teſtamenta, codicilli, voluntates, inſtrumenta, ſcripturæ, & documenta ad fauorem Monaſterij, Collegij, & Confraternitatis huiuſmodi iam facta & facienda, perinde valeant ac ſuum ſortiantur effectum, acſi coram Notario publico, & legitimo teſtium numero, adhibitiſque omnibus de iure requiſitis qualitatibus & ſolemnitatibus facta fuerint, nec Monaſterium, Collegium, & Confraternitas huiuſmodi de eiſdem bonis in teſtamentis, legatis, codicillis, donationibus, & aliis voluntatibus ac diſpoſitionibus, inſtrumentis, documentis & ſcripturis eiſdem Monaſterio, Collegio, & Confraternitati pro tempore relictis, donatis, datis, ceſſis, & applicatis, aliquam partem Cameræ Apoſtolicæ, vel Monaſterio Conuertitarum in eadem Vrbe, etiam iuxta diſpoſitionem indultorum fel. record. Leonis X. Clementis VII. & Pauli III. aliorumque Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, ſeu fabricæ dictæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum, aut quibuſuis aliis perſonis, & Eccleſiis dare minime teneantur, ſed bona ipſa, vt ſupra pro tempore relicta vel donata Confratres ipſi libere & integre recipere, ac eorum poſſeſſionem apprehendere, & perpetuo retinere, ac in eorumdem Monaſterij, Collegij, & Confraternitatis vſus & vtilitatem conuertere licite & licite valeant, etiam cuiuſuis licentia minime requiſita.

Approbatio ordinationum factarũ & faciendarum à Confraternitate.

§.11. Decernentes ordinationes, conſtitutiones, & ſtatuta hucuſque à præfata Confraternitate facta, necnon inſtrumenta, donationes, teſtamenta, codicillos, ſcripturas, ac etiam prouiſa illa concernentia, omnia & ſingula in dictis ordinationibus, conſtitutionibus, ſtatutis, capitulis inſtrumentis, donationibus, teſtamentis, codicillis, tam factis quam faciendis, & aliis ſcripturis contenta & inde ſecuta quæcumque, licita tamen & honeſta, maxime ea circa licentiam edendi carnes, & alios cibos in refectorio quolibet die Dominico, tertia, & quinta feriis, & aliis diebus arbitrio ſupradictorum viſitatorum, & circa vſum omnium pannorum lini, & etiam cubilis, videlicet cum ſubucula tantum, & linteaminibus, ac etiam ſine ſcapulari, ac etiam Breuiarij Romani cum proprio Congregationis S. Bernardi dicti Ciſtercienſis Ordinis. Ita quod ad recitationem officij Beatæ Virginis Mariæ non teneantur. Quo vero ad præſcriptionem horarum ad diuina officia, tam diurna quam nocturna recitanda, & quæcumque alia exercitia, ſpiritualia & temporalia anno ſingulo facienda iuxta Viſitatorum & Abbatiſſæ huiuſmodi diſpoſitionem & ordinationem, ac ea quæ iam forſan decreta & deſcripta in libro conſtitutionum & ſtatutorum ipſius Confraternitatis in pergameno, etiam quod ſint contrariæ regulæ S. Benedicti, huiuſmodique præſentium tenore approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ firmitatis robur adiicimus, fieri & obſeruari debere.

Validatio diſpoſitionum fauorabilium eiſdem Monaſterio & Collegio.

§.12. Ac ſupplentes omnes & ſingulos iuris etiam communis, & municipalis, & facti etiam quarumcumque ſolemnitatum in eis forſan ex diſpoſitione iuris, vel ſtatutorum, ſiue nouarum reformationum Vrbis circa validitatem donationum, in genere etiam reſpectu conſenſus, propinquorum parentum inſinuationis & teſtium, ac donationum in ſui ſcriptionibus, & in ſpecie contractuum mutuorum, & omnia alia forſan requiſitis, omiſſis & omittendis, præſertim quo ad dicti Marci Antonij iunioris, & deſuper inter confratres & officiales Confraternitatis Sancti Bernardi, ac Ludouicum & Marcum Antonium Lanfrancum præfatos, necnon donationis per dictam Magdelenam, aliaque omnia & ſingula legata, donationes, inſtrumenta, teſtamenta, codicillos, ſcripturas, documenta, & alia quæcumque quomodolibet facta, & facienda, alioſque defectus, ſiqui in præmiſſis omnibus & ſingulis, ſeu eorum aliquo interuenerint, aut interuenire poſſint quomodolibet in futurum. Inhibentes nunc & pro tempore exiſtentibus Præſidenti & Deputatis Fabricæ dictæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum, ac quibuſuis aliis officialibus, miniſtris, & perſonis cuiuſuis ſtatus, gradus, & conditionis exiſtant; etiamſi Cardinalatus honore præfulgeant, ne Priorem, officiales, & confratres nunc & pro tempore exiſtentes, in omnibus & ſingulis premiſſis, & præſertim ſuper dictis pecuniis per dictum Marcum Antonium Muretum legatis, & per Magdalenam Strozziam donatis, omnibuſque &

& ſingulis aliis legatis, donationibus, teſtamentis, & codicillis pro tempore per quaſcumque perſonas quomodolibet, & ex quacumque cauſa factis & faciendis, in rebus vel bonis dictæ confraternitatis quouis quæſito colore vel ingenio, directe vel indirecte moleſtare, perturbare, aut inquietare audeant vel præſumant. Et etiam decernentes omnia & ſingula præmiſſa, ac inde ſecuta, & inde ſequenda quæcumque, valida & efficacia fore, ac ſuos plenarios & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter ab omnibus obſeruari debere.

Clauſula ſublata.

§.13. Et ſic per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam S. R. E. Card. ac cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere. Necnon quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum huius bullæ deputatio & auctoritas.

§.14. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Patriarchæ Alexandrino, ac Marturanenſi & Venuſino Epiſcopis, per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Prioris, Cuſtodum, ac Confratrum præfatorum, ſeu alicuius eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant, auctoritate noſtra Priorem, Cuſtodes, & Confratres præfatos, ac eorum ſingulos eiſdem præſentibus, & in eis contentis quibuſcumque, pacifice frui & gaudere, ac præſentes litteras, & in eis contenta huiuſmodi ab omnibus quos illa concernunt, & quomodolibet concernent in futurum inuiolabiliter obſeruari. Non permittentes eos vel eorum aliquem deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles per ſententias & cenſuras Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias pœnas, eorum arbitrio imponendas & moderandas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus ſententias, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§.15. Non obſtantibus de non tollendo iure quæſito, ac de non cõcedendo indulgentias & priuilegia ad inſtar, necnon quibuſuis aliis etiam Pauli II. & Pauli IV. ac Pij V. de rebus Eccleſiaſticis non alienandis, & male alienatis recuperandis, ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, Cancellariæque Apoſtolicæ Regulis, ac Monaſterij Collegij Ciſtercienſis, & S. Benedicti Ordinum huiuſmodi ſtatutis, & iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, tam Monaſterio, ac Ciſtercienſi & S. Benedicti, quam quibuſuis aliis etiam præfatis dictæ Vrbis Monaſteriis, & illorum Ordinibus, Superioribus, Conuentibus, & perſonis, necnon Præſidenti & Deputatis dictæ fabricæ, aliiſque omnibus & ſingulis Collegiis, Fabricis, Monaſteriis, & locis piis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque decretis, in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, etiamſi in eis expreſſe caueatur, quod illis derogari nequeat, niſi derogationes huiuſmodi, & cauſæ in eis forſan expreſſe, & ſpecialiter interferentur, ac de conſenſu Superiorum, Monaſteriorum, Ordinum, Collegiorum, Fabricarum, & aliorum piorum locorum huiuſmodi fierent, & alias factæ derogationes huiuſmodi nemini ſuffragentur. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales, idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie pari Motu ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Transumptorum fides.

§.16. Volumus autem quod earumdem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, ac manu Prioris, ſeu Viſitatorum, aut Cuſtodum, ac Secretarij dictæ Confraternitatis ſubſcriptis, ac præfati Michaelis Cardinalis nunc & pro tempore exiſtentis dictæ Confraternitatis Protectoris, vel ipſius Confraternitatis ſigillo munitis eadem prorſus fides in iudicio & extra illud adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1587. Id. Iulij, Pontificatus noſtri Anno 3.

D. P. An. 3. die 15. Iulij.

LXI.

De conſtitutionibus Pij IV. & Pij V. circa Confidentias beneficiales editis, in Regno Galliæ exequendis, cum moderatione pœnarum.

Hanc bullam Pij IV. num. 85. habes ſup. Romanum, *& Pij V. num. 85. habes ſup.* Intolerabilis. *Et de materia Confidentiarum & Simoniarum beneficialium notaui hic ſupra in conſt. 47.* Diuina.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D. 1587.

Proœmium.

PAſtoralis officij ſolicitudo nos admonet, vt quæ ad Dei laudem, animarumque ſalutem à prædeceſſoribus noſtris prouide ſtatuta fuiſſe noſcuntur, debitæ executioni demandari curemus, & ſi quando opus ſit, illa etiam moderemur, prout perſonarum & locorum qualitate penſata, id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Pij IV. bulla eſt circa hanc rem.

§.1. Sane felicis recordationis Pius Papa IV. prædeceſſor noſter, ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Eccleſiaſticorum corruptelam, ſtatuit & decreuit, &c.

Omittitur reſiduum huius narratiuæ, quia ipſam bullam habes ſupra.

Pij V. bulla eſt circa hanc rem.

§.2. Et deinde recolendæ memoriæ Pius Papa V. etiam prædeceſſor noſter, ad tam nefarium crimen facilius detegendum, & profligandum, ſimiliter ſtatuit & decreuit, &c.

Omittitur reſiduum huius narratiuæ, quia bullam totam habes ſupra.

Hic modo Pontifex mandat in regno Franciæ dictas bullas executioni demandari ab Ordinariis, &c.

§.3. Cum autem ſicut accepimus literæ prædictæ in Regno Galliæ ob temporum iniuriam, aliaſque varias ſubortas difficultates, diuerſaque impedimenta adhuc debitæ executioni non fuerint demandatæ, ac propterea, tam perniciosum Confidentiæ vitium, quod celeriter extirpari & eradicari oportuerat, in dies magis ſerpere, ac propagari noſcatur in maximum animarum periculum, ac ſcandalum plurimorum. Nos ad hanc corruptelam e Regno illo, quod non ita dudum omni Chriſtianarum virtutum genere florebat, & adiuuante Domino etiam in poſterum florebit, tollendam, ac prorſus eliminandam, animarumque ſaluti in primis conſulere volentes, omnibus & ſingulis dicti Regni Archiepiſcopis & Epiſcopis, eorumque Officialibus, & ad quos de iure & conſuetudine pertinet per præſentes mandamus, ac ſub interminatione diuini iudicij diſtrictius iniungimus, vt in ſuis quiſque Eccleſiis, Ciuitatibus, Diœceſibus, & locis etiam exemptis, ad prædicta ſtudioſe attendant, & in eos quos in Confidentiæ crimine, præſertim vero in aliquo ex caſibus ſuperius expreſſis, etiam per præſumptiones & coniecturas prædictas deliquiſſe conſtiterit, ſeuere animaduertant. Qui ſi in præmiſſis exequendis negligentiores fuerint, eorum negligentiam ſuppleri volumus à Capitulis Eccleſiarum Metropolitanarum, & Cathedralium, ac etiam Collegiatarum, vbi de beneficiis ipſarum Collegiatarum Eccleſiarum agatur, ac etiam ab Abbatibus, ſeu Prioribus, Clauſtralibus & Conuentibus Monaſteriorum, aliorumque regularium locorum, vbi de eorumdem Monaſteriorum, ſeu locorum, officiis & beneficiis quæſtio extiterit.

Appellationẽ ab inſenſiuẽ concedit.

§.4. Et nihilominus appellationes à ſententiis, quas contra delinquentes huiuſmodi fieri contigerit, ad proximos ſuperiores iuxta canonicas ſanctiones deuolui, executionem tamen ſententiarum prædictarum minime impedire, aut retardare.

Beneficia ex hoc crimine vacantia per Ordinarios d. Regni conferri indulget. Alibi contrariũ eſt ſeruandum ex bulla Pij V. cit. in rubr.

§.5. Beneficia vero occaſione Confidentiæ huiuſmodi ad præſens vacantia, & in poſterum vacatura ab ipſorum beneficiorum ordinariis collatoribus, perinde ac ſi diſpoſitioni dictæ Sedis Apoſtolicæ minime reſeruata fuiſſent libere conferri, & de illis prouideri poſſe & debere decernimus, dum tamen talium criminum participes aut conſentientes non fuerint. Quo caſu, ac etiam vbi iidem ordinarij collatores per ſex menſes à die detectæ & comprobatæ ſeu conuictæ Confidentiæ beneficia ipſa, vt præfertur vacantia, canonice conferre, & de illis prout dete neglexerint, beneficiorum eorumdem collatio, & prouiſio ad proximos ſuperiores deuoluatur. Quæ vero beneficia de iure patronatus laicorum fuerint, ad eorumdem patronorum præſentationem, dummodo in crimine huiuſmodi non fuerint participes, conferri. De Eccleſiis vero ac Monaſteriis, aliiſque beneficiis Eccleſiaſticis, ad Chariſſimi in Chriſto filij noſtri Henrici Tertij Francorum Regis Chriſtianiſſimi nominationem ſpectantibus, nouam ipſius Regis nominationem iuxta concordata, ſeu indulta à Sede Apoſtolica ei conceſſa volumus expectari.

Fructus cerũ, tis Eccleſiarũ applicari iubet. Sed alibi, dicuntur reſeruari Cameræ ex d. bulla Pij IV.

§.6. Fructus vero ex Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis beneficiis prædictis male & indebite perceptos, in vſum ac reparationem Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum prædictorum, ſuper quibus Confidentia huiuſmodi contracta & commiſſa fuerit, per Archiepiſcopos, Epiſcopos, ſeu Officiales, aliosque prædictos conuerti & applicari poſſe volumus ac decernimus.

Hortatur Regem ad exequen.

§.7. Magnopere hortantes, & enixe in Domino requirentes eumdem Regem Chriſtianiſſimum, vt omne ſtudium, operam, & auctoritatem ad prædicta peragenda, & exequenda præſtare, & impertiri velit.

Abſolutionẽ à cenſuris Nuncio reſeruat.

§.8. Abſolutionem autem à cenſuris & pœnis, ac irregularitatibus propter crimen Confidentiæ huiuſmodi quomodolibet incurſis pro tempore exiſtenti noſtro, & Sedis Apoſtolicæ apud Regem prædictum Nuncio, & quo ad Prouincias ſub Legatione Auinionen. comprehenſas eidem Auinionen. Legato, cum facultate etiam alios ſubdelegandi, de quorum pietate & prudentia magis confidant, per præſentes committimus & demandamus.

Derogatio contrariorum.

§.9. Non obſtantibus Pij IV. & Pij V. prædeceſſorum prædictorum litteris, quas quo ad dictum Regnum in ſuperius expreſſis duximus relaxandas & moderandas, illis nihilominus quoad alia Regna, & loca in ſuo robore duraturis, aliiſque Apoſtolicis conſtitutionibus, priuilegiis quoque & indultis, generalibus vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa aut in totum non inſerta præſentium effectus, & executio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, eorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides exemplorum.

§.10. Volumus autem vt præſentium exempla etiam impreſſa edantur, eaque Notarij publici manu, & cuiuſcumque curiæ Eccleſiaſticæ eiuſve Prælati ſigillo obſignata, eamdem illam prorſus fidem in iudicio & extra vbique locorum faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§.11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum mandati, iniunctionis, decretorum, hortationis, requiſitionis, commiſſionis, demandationis, & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An 3. 13. Aug

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1587. Id. Auguſti, Pontificatus noſtri anno 3.

LXII. Studij generalis Almæ Vrbis regimen Collegio Aduocatorum Conſiſtorialium committitur, cum antiquorum Priuilegiorum confirmatione, & Præcedentiæ conceſſione.

De huius Study erectione, & indultis, vide ſup. in Bonif. VIII. conſt. 9. In ſupremæ. *vbi cetera adnotaui. Et de eius Protectoribus vide infra in conſt. 74.* Immenſa. *in x. Congreg.*

De Aduocatis autem Conſiſtorialibus, vide ſup. in tertia bulla Martini V. *In Apoſtolicæ* Erexit in hoc ſtudio nouiſſime Cathedram eloquentiæ ſeu Rhetoricæ cum emolumentorum aſſignatione, eamque conceſſit Auguſtino Maſcardo. S. D. N. Vrbani VIII. in conſt. 83. *Militantis* inf. tom. 4.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1587.*

Proœmium.

SAcri Apoſtolatus miniſterio, meritis licet inſufficientibus, ſuperna diſpoſitione præſidentes, inter ceteras curas, quæ animum noſtrum delectant, illam libenter ſuſcipimus, per quam noſtræ prouiſionis auſpiciis, officia ſingula, præſertim in hac Vrbe noſtra conſiſtentia, illorumque regimina, viris committantur idoneis, quorum opere & auxilio adoleſcentes, ſtudij bonarum artium cauſa, & diuerſis mundi partibus ad ipſam Vrbem confluentes, eorum animos, virtutibus, & bonis moribus ſeliciter excolere valeant, ac deſuper officij noſtri partes interponimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Reuocatio conceſſionum regiminis Studij cuicumque conceſſi.

§.1. Sane licet alias officium Rectoratus Gymnaſij Almæ Vrbis, vni ex Prælatis Romanæ Curiæ ad eius vitam concedi & aſſignari ſolitum fuerit, & cæt. Nihilominus attendentes quod ſi dictum Officium Collegio dilectorum filiorum ſacræ Aulæ noſtræ Cõſiſtorialis Aduocatorum perpetuo vniretur, annecteretur, & incorporaretur, idem officium ſelicius gubernaretur, ac vtilitati publicæ, & ipſius Gymnaſij plenius conſuleretur, cum in dicto Collegio ſemper adſint viri litterarum ſcientia, rerum experientia, ac vſu & prudentia præſtantes. Idcirco quaſlibet conceſſiones, aſſignationes, ac alias diſpoſitiones de dicto officio per Nos, ac prædictum, ac quoſuis alios prædeceſſores noſtros, dictis & aliis quibuſuis perſonis hactenus factas, præmiſſis & certis aliis rationabilibus cauſis adducti, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe reuocantes, caſſantes, irritantes, & annullantes, illaſque prorſus & omnino reuocatas, caſſas, irritas, & annullatas eſſe & cenſeri debere declarantes, eaſdemque perſonas à prædicto officio penitus amouentes, ac vtilitati publicæ proſpicere, & ipſumque Collegium ac illius ſingulares perſonas, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, ac dictarum litterarum tenore præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes.

Cõceſſio d. regiminis cum ſuo exercitio, honoribus & emolumentis Collegio Aduocatorii Cõſiſtorialium.

§.2. Motu proprio non ad Collegij prædictorum, vel aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, officium Rectoratus Gymnaſij Vrbis huiuſmodi, per ipſos Collegium, regendum, & gubernandum, iuxta prouidam diſpoſitionem [illegible], per eos vel eorum maiorem partem faciendam, & toties quoties eis vel eorum maiori parti expedire videbitur, mutandam, cum omnibus & ſingulis illius fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis vniuerſis, & quibuſcumque tam ordinariis quam extraordinariis, & quæ alij qui pro tempore fuerunt Rectores dicti Gymnaſij quomodo habuerunt, ſeu habere potuerunt, ac quibuſuis cauſis & rationibus, necnon cum quibuſuis honoribus, oneribus, præeminentiis, antelationibus, prærogatiuis, iuriſdictionibus, auctoritatibus, facultatibus, libertatibus, immunitatibus, & exemptionibus, priuilegiis, & indultis, ſolitis ac con-

ſuetis, & quibuſuis aliis conceſſionibus & gratiis, quibus tam vltimus, quam alij Rectores dicti Gymnaſij, quauis ratione vel cauſa, vſi, gauiſi, & potiti fuerunt, ac vti, gaudere, & potiri potuerunt, Collegio Aduocatorum huiuſmodi, ita quod liceat ipſis Collegio, per ſe vel alium ſeu alios eorum & Collegij huiuſmodi nominibus, corporalem, realem, & actualem poſſeſſionem dicti officij apprehendere, ac perpetuo retinere, illiuſque fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones & emolumenta percipere, exigere, & leuare, & in ſuos ac Collegij & officij huiuſmodi vſus, & vtilitatem conuertere. Ipſumque officium per ſe & quemlibet eorum exercere, regere & gubernare, ac omnia & ſingula quoad huiuſmodi officium, eiuſque liberum exercitium ſpectant & pertinent, gerere & facere cuiuſuis licentia de ſuper minime requiſita, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo vnimus, annectimus, & incorporamus, &c.

Præcedentia ante alios Aduocatos & Doctores etiā antiquiores eiſdem dantur.

§.3 Ac vt Collegium & Aduocati huiuſmodi, qui maioribus occupationibus detinentur, maioris etiam dignitatis titulo decorentur, omnibus & ſingulis prædictæ Aulæ Conſiſtorialis Aduocatis, vt ipſi vniuerſos & quoſcumque Aduocatos, Procuratores, Doctores, etiam antiquiores, & quoſcumque alios, tam in Romana Curia quam extra eam præcedant.

Doctorādi facultas & alia quæcumque priuilegia cōfirmantur.

Tu habes Iul. III. bullam hic cit. ſup Cum ſicut. num. 16.

§.4. Omniaque & quæcumque priuilegia eiſdem Collegio, & Aduocatis, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & præcipue per piæ memoriæ Iulium Papam Tertium etiam prædeceſſorem noſtrū, ſuper facultate Doctores creandi, etiam priuatiue quoad alios, quæ priuilegia & literas Apoſtolicas deſuper confectas, eorum tenorum præſentibus etiam pro expreſſis habentes, auctoritate & tenore prædictis confirmamus & innouamus, & quatenus opus ſit de nouo concedimus, Motu, ſcientia, ac poteſtatis plenitudine prædictis. Ac vniuerſis & ſingulis cuiuſcumque conditionis, ſtatus, gradus, dignitatis & honoris, ne ſub indignationis noſtræ, aliiſque arbitrio noſtro imponendis pœnis, eoſdem Collegium Aduocatorum, in præmiſſis vel circa ea, aut in eorum aliquo quomodolibet impedire, moleſtare, perturbare, ſeu inquietare, contra præſentium continentiam & tenorem, vllatenus, audeant vel præſumant, diſtrictius inhibemus, necnon omnibus & ſingulis ad quos ſpectat & ſpectabit quomodolibet in futurum, vt hæc omnia plene obſeruent, & obſeruari faciant præcipimus.

Clauſula præſeruatiua.

§.5. Decernentes vnionem, annexionem, incorporationem, applicationes, indultum, inhibitionem, ac præceptum prædicta, præſenteſque litteras, nullo vmquam tempore, etiam ad prædictorum, & aliorum quorumuis inſtantiam, etiam ex quacumque & inexcogitata cauſa, etiam ſub prætextu quod in forma iuris facta non fuerint, reuocari, alterari, limitari, modificari, aut ad terminos iuris communis reduci, vel quempiam aduerſus illa in integrum reſtitui, ſeu de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio ſeu intentionis noſtræ, aut quouis defectu, notari vel impugnari poſſe, dictoſque Collegium ad cauſam, ſeu cauſas, propter quas illa emanarint, coram quocumque verificandum non teneri, nec propterea, aut ex eo quod intereſſe prætendentes vocati non fuerint, per ſubreptionem vel obreptionem obtenta præſumi, aut alias viribus carere, ac illorum qualiuis reuocationes, ſuſpenſiones, derogationes vel limitationes, pro tempore factas & emanatas, pro noua illorum conceſſione haberi, ac quoties illæ emanabunt, toties renouata, & de nouo conceſſa, etiam ſub datum per eoſdem Collegium eligenda cenſeri, ac Collegium huiuſmodi eorumdem locorum emptores, & quoſcumque alios in præmiſſis intereſſe quomodolibet prætendentes, ad probandum ſeu verificandum præmiſſa, & in quos vſus prædicta ſumma conuerſa fuerit, nullo vmquam tempore teneri, nec locorum huiuſmodi prouentus in ſortem principalem computari.

Decretum irritans.

§.6. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores huiuſmodi, ac S.R.E. Cardinales, etiam de latere Legatos, ac alios quoſcumque, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quauis inſtantia iudicari & definiri debere, & irritum, &c.

Deputatio executoris.

§.7. Quocirca dilecto filio Magiſtro Euangeliſtæ Pallotto, Datario & Prælato domeſtico noſtro, Motu ſimili per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſe, per ſe vel alium ſeu alios faciat auctoritate noſtra, Collegium, ac illius Aduocatos prædictos vnione, annexione, incorporatione, permiſſione, conceſſione, impartitione, confirmatione, innouatione, inhibitione, & decreto, aliiſque præmiſſis, pacifice frui & gaudere. Non permittentes eos & eorum quemlibet deſuper contra præſentium tenorem quomodolibet, per quoſcumque indebite moleſtari. Contradictores per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Derogatio contrariorum.

§.8. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra de non tollendo iure quæſito, & aliis Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, ac quatenus opus ſit Lateranenſis Concilij nouiſſime celebrati vniones perpetuas, niſi in caſibus a iure permiſſis fieri prohiben. & aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Vrbis & Aduocatorum, ac Gymnaſij, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis eiſdem Vrbi, Collegiiſque & Tribunalibus, ac Gymnaſij illius, ipſorumque Superioribus & perſonis, ac dilectis filiis Populo Romano, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, per quoſcumque prædeceſſores noſtros, etiam iteratis vicibus, aut alias quomodolibet in contrarium conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Volumus autem, &c.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 3 21. Aug.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1587. decimo Kalend. Septembris, Pontificatus noſtri Anno 3.

Declaratio circa proprietatem, olim Congregationi Canonicorum ſæcularium Sancti Georgij in Alga Venetiarum, abſolute interdictam. LXIII.

Alia de inſtitutione & ſtatu huius Congregationis videnda ſunt in conſt. 1. Gregor. XII. Illis *ſup. vbi ſcripſi.*

Edita An. D. 1589.

SIXTVS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium.

CIrcumſpecta Romani Pontificis benignitas, fidelium quorumlibet ſub regulari obſeruantia piæ vitæ ſtudio vacantium, neceſſitatibus & commoditatibus intendens, nonnumquam ab eo prouide ſtatuta moderatur, ac quæ ſacrarum Religionum, & ſanctionum decreta generaliter interdicunt, fidelibus ipſis ex Apoſt. poteſtatis plenitudine ſibi tradita relaxat, & ſpecialiter permittit, prout illorum ſtatui, & conſcientiæ purificationi, conſpicit ſalubriter expedire.

Hic Pontifex Canonicis & fratribus Congregationis proprietatem ſtricte interdixerat, adque victum & veſtitum eis ſubminiſtrari iuſſerat.

§.1. Sane licet alias nos, vt abuſus habendi proprium, & retinendæ proprietatis pecuniarum ac bonorum, etiam plerumque male acquiſitorum, qui inter plures Canonicos, ſeu fratres Congregationis S. Georgij in Alga Venetiarum Ordinis S. Auguſtini, contra expreſſum paupertatis votum ab eis emiſſum irrepſerat extirparetur, & ſimul diſſolutioni æris alieni, quo vniuerſa Congregatio huiuſmodi grauata erat, ac aliis illius neceſſitatibus prouideretur, vniuerſos & ſingulos eiuſdem Congregationis fratres, ſeu Canonicos, ac Priores etiam generales,

priuato

priuato & proprio rerum bonorumque omnium, mobilium, & ſe mouentium dominio, vſu, vſufructu, poſſeſſione, proprietate & etiam pecuniis a quocumque peculio quomodolibet acquiſitis, vel obtentis, per alias noſtras literas perpetuo priuauerimus, ac omnia & quæcumque priuilegia, diſpenſationes, licentias, permiſſiones, & indulta vnicuique eorum tam Apoſtolica, quam ſuorum Superiorum, etiam Generalis, Prioris, vel Capituli dictæ Congregationis auctoritate deſuper conceſſa, confirmata, & innouata, reuocauerimus & annullauerimus, ac omnino prohibuerimus ne quis frater, vel Canonicus eiuſdem Congregationis, quocumque officio vel dignitate, etiam Prioris Generalis fungens, proprium quicquam aut peculiare haberet, & a cæteris ſeparatum ſibi vendicaret, aut poſſideret, nec huiuſmodi licentiæ, ſeu permiſſiones per quoſcumque dictæ Congregationis Superiores, aut etiam Capitulum generale alicui vmquam deſuper concederentur. Inſuper præcepérimus & mandauerimus, vt res, pecuniæ, debitorum nomina, redditus, taxæ, ac alia omnia, vt quæcumque bona ſupradicta, per ſingulos fratres, ſeu Canonicos, qui aliquid tale priuatim poſſiderent, in vno loco communiter à Priore & fratribus cuiuſcumque domus deſignando actu, & re ipſa intra certum tunc expreſſum tempus deponerentur, & quo ad dominium, poſſeſſionem & vſum in commune conferrentur, hiſque perfectis, ſtatim vnuſquiſque. Prior cuiuſlibet domus generalem Priorem de his omnibus diligenter certiorem faceret, tranſmiſſo ad eum inuentario, in quo præmiſſa omnia antea priuatim retenta, deinde vero in commune collata deſcripta eſſent. Denum ipſe Prior generalis, victum & veſtitum, ac quantum rei conuenientis præſens neceſſitas videretur poſtulare, cuique Canonico, ſeu fratri congrue ſuppeditari curaret, id autem omne quod reliquum eſſet, in extinctionem æris alieni, quo ſingulæ domus, vel tota Congregatio communiter obſtricta erat conuerteretur, aut ipſis domibus, vel vniuerſæ Congregationi ad communes vſus, & neceſſitates ſubleuandas perpetuo applicaretur.

Contravenientes his, pœnas impoſuerat in alia bulla quam vult hic ſufficienter enunciatam habere. §. 2. Quicumque autem litteris noſtris prædictis continuo non obtemperarent, vel ante illarum publicationem, pecunias, & alia prædicta occultarent, ſiue intra vel extra domus prædictas deponerent, aut etiam in pias cauſas conuerterent, aut alicui pro loco aſſignarent, quique alios Canonicos, ſeu fratres moleſtientes, non ſtatim Superioribus, vt præfertur denunciarent, in pœnam priuationis dignitatum & officiorum ſuorum inciderent, & ad ea in poſterum obtinenda inhabiles cenſerentur, ac pro crimine etiam tanquam fures, ſeuere punirentur, & excommunicationis ſententiam incurrerent eo ipſo, à qua non niſi in mortis articulo conſtituti, ab alio quam Romano Pontifice, abſolutionis beneficium valerent obtinere, prout in litteris prædictis plenius continetur.

Nunc idem Pontifex hic ... prohibitionem moderatur, ... Concil. Trident. ... ipſius Congregationis. §. 3. Nihilominus cum ſicut accepimus litteræ ipſæ fuerint debitæ executioni, quantum commode fieri potuit demandatæ, etiam ære alieno huiuſmodi propemodum diſſoluto, operæ pretium fore cenſemus, circa prohibitionem noſtram prædictam in omnes paulo ſeuerius interpoſitam, moderationis remedium adhibere, ac in futurum proſpicere, ne ſtante prohibitione huiuſmodi multorum animæ cenſuris prædictis in ſalutis ſuæ perniciem illaqueatæ remaneant, & non ſolum Fratres, ſeu Canonici prædicti à rebus, pecuniis, & bonis ad vitæ remedium, ſuis induſtria & labore acquirendis, ſed etiam eorum parentes & conſanguinei, ab eleemoſynis, donationibus, legatis, relictis, & aliis ſubuentionibus eis priuatim faciendis retrahantur, & exinde Congregatio ipſa, rerum, bonorum, dominationum, legatorum, relictorum, & ſubſidiorum, & huiuſmodi ſucceſſione deſtituatur, ac grauiora diſpendia & expenſarum onera ſubire cogatur in ſubleuandis neceſſitatibus eorumdem fratrum, ſeu Canonicorum, qui alias ſine ſuæ cuiuſque domus incommodo & diſpendio ſe poſſent commode ſuſtentare. Quare circa de nobis attributæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas cenſuras & pœnas in proprietarios, & alios prædictos, dictarum litterarum ſeries promulgatas, ad eas dumtaxat quæ decretis ſacrorum Canonum Concilij Tridentini, ac Ordinis & Congregationis prædictorum regulis & conſtitutionibus contra tales ſtatutæ ſunt, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium reducimus & moderamur, ac prohibitionem & alia prædicta, necnon omnia & ſingula in eiſdem noſtris literis contenta, ad hoc vt deinceps Prior generalis pro tempore exiſtens, necnon ij ex dictis fratribus, ſeu Canonicis, quibus id ab ipſo Priori generali, aut aliis eorum Superioribus ſpecialiter permiſſum aut indultum fuerit, ex pecuniis, rebuſque & bonis vnicuique eorum ſigillatim intuitu perſonæ ſuæ donatis, vel relictis, ac in poſterum donandis vel relinquendis, aut ſuis labore & induſtria, vel alias vndecumque, licite tamen & legitime, acquiſitis ac acquirendis, exceptis pecuniis per eoſdem fratres & Canonicos vigore dictarum literarum vbicumque depoſitatis, quas in Mon. Pietatum, & Congregationis huiuſmodi vtilitatem omnino cedere volumus eam partem, & portionem quæ pro eorum moderato victu & veſtitu, ac occurrentibus, neceſſitatibus, ſecundum cuiuſque gradum & qualitatem neceſſaria videbitur priuatim percipere, habere, retinere, ac in ſuos vſus & neceſſitates huiuſmodi conuertere licere & licite, ſine alicuius pœnæ vel cenſuræ incurſu, poſſint, & valeant Apoſtolica auctoritate & tenore præſentis relaxamus, eiſque deſuper indulgemus.

§. 4. Necnon Priori generali & aliis Superioribus Congregationis huiuſmodi, vt quoſcumque illius fratres, ſeu Canonicos, qui hactenus præmiſſorum occaſione excommunicationis vinculis, & aliis cenſuris prædictis irretiti, ad ipſos humiliter recurrerint, & abſolutionem petierint, prævia debita reſtitutione ſeu ſatisfactione, ſi quæ fuerit facienda, ab excommunicationis, & aliis cenſuris propterea incurſis, abſoluendi, & totaliter liberandi, dictaſque pœnas eis remittendi & condonandi omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſiue notam contra eos præmiſſorum occaſione quomodolibet inſurgentem, ab eis abolendi, ipſoſque & eorum ſingulos in priſtinum, & eum in quo antea quomodolibet erant ſtatum, reſtituendi, reponendi, & plenarie reintegrandi, plenam & liberam eiſdem auctoritate & tenore concedimus facultatem. *Superioribuſque Ordinis facultate conceditur remittendi pœnas & cenſuras.*

§. 5. Non obſtantibus prohibitione, aliiſque præmiſſis, & Apoſtolicis, ac in prouincialibus, ſynodalibus, & vniuerſalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel ſynodalibus conſtitutionibus & ordinationibus necnon Congregationis, Ordinis, & domorum huiuſmodi, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus cæteriſque contrariis quibuſcumque. *Clauſula derogatoria.*

§. 6. Volumus autem, quod earumdem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo ipſius Congreg. & perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. *Fides exemplorum.*

Dat. Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 5. Septembris 1587. Pontificatus noſtri anno 3. *D. Po. An. 3. 5. Septemb.*

LXIV.

Prohibitio admittendi ad beneficia Regni Valentiæ, alienigenas Regnorum Hiſpaniæ, in quibus ipſi Valentini ad ſimilia non admittuntur.

Aliam prohibitionem poſtea edixit hic idem Pontifex, de non admittendis illegitimis ad dignitates Eccleſ. Valentin infra in conſt. 84. Cum cœleſtis.

Diſpoſuit etiam de regimine Studij generalis Valentini iſte Pont. ſup. in conſt. 11. *Copioſus.*

S I X T V S E P I S C O P V S, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1587.*

IN ſacroſancto beati Petri Principis Apoſtolorum ſolio, nullis noſtris meritis, ſed ſola Redemptoris noſtri benignitate conſtituti, in vniuerſi Orbis Regiones & *Prœmium.*

Prouincias, præſertim Infidelibus & barbaris nationibus adiacentes, aciem noſtræ meditationis more vigilis Paſtoris Dominici gregis paſſim reflectimus, & vt ibidem diuini nominis, ac Catholicæ Religionis cultus feliciter conſeruetur & efflorescat, illarumque indigenæ in fidei & deuotionis erga hanc ſanctam Sedem ſinceritate Apoſtolicis fauoribus, ac ſpiritualibus & temporalibus adiumentis iugiter confoueantur, opem & operam libenter intendimus, ac in his paſtoralis officij noſtri partes fauorabiliter interponimus, prout Regionum & Prouinciarum huiuſmodi publicæ vtilitati & felici ſtatui, ipſorumque indigenarum ad Eccleſiaſtica miniſteria, & litterarum ſtudia, directioni & commoditati cognoſcimus in Domino ſalubriter expedire.

Cauſa huius conſt.

§ 1. Cum itaque, ſicut accepimus, Regnum Valentiæ in citeriori Hiſpania conſiſtens anguſtiſſimos fines habeat, & nihilominus populi multitudine refertum, & in illius Metropoli Vniuerſitas Studij generalis celeberrima à fel. rec. Alexandro Papa VI. prædeceſſore noſtro inde oriundo ad ipſius Regni indigenarum, & quorumcumque aliorum ibi confluentium, necnon Theologiæ, ac vtriuſque iuris, & aliis optimis ſcientiis vacare affectantium inſtructionem atque profectum inſtituta, & ab eo, ac etiam nuper à nobis variis ampliſſimiſque priuilegiis & gratiis ornata exiſtat, & alienigenæ, præſertim ex aliis Hiſpaniarum Regnis, Prouinciis, & dominiis, & illis adiacentibus inſulis oriundi, dignitates, Canonicatus, præbendas, & alia beneficia Eccleſiaſtica in dicto Regno Valentiæ conſtituta ambientes ſibi de illis prouideri, ac fructus eorumdem, & ſeu penſiones deſuper reſeruari procurent, & paſſim abſque vllo obſtaculo ad beneficia, fructus, & penſiones huiuſmodi recipiantur, & admittantur. Ipſius vero Regni Valentiæ indigenæ in aliis Regnis, Prouinciis, dominiis, & inſulis prædictis, prætextu quorumdam priuilegiorum & indultorum Apoſtolicorum, ſeu conſtitutionum, aut ſanctionum, pragmaticarum nuncupatarum, vel conſuetudinum ibidem vigentium ab aſſecutione quorumcumque beneficiorum, & perceptione fructuum & penſionum omnino excludantur ac repellantur, & exinde pleriſque eorum, qui aſſiduis laboribus & vigiliis, maximiſque impenſis in dicta Vniuerſitate tanquam ingenuarum artium, ac ſacrarum, & aliarum ſcientiarum vberrimo ſeminario, virtutis & doctrinæ ſemina ſuſceperint, & in agro Dominico, ſi ad illius culturam vocarentur, ſalutaria germina, quæ Altiſſimo lectiſſimos fructus ſuo tempore redderent, producere, ſibique ipſis & aliis ad ſalutem ac Catholicæ Religionis, fideique propagationem, & conſeruationem prodeſſe poſſent, nequeuntes beneficia Eccleſiaſtica aut fructus vel penſiones pro eorum decenti ſuſtentatione, neque in patriæ ſolo, propter exteriorum illa occupantium frequentia minuſque extra illud aſſequi, exacta iam ætate, & facultatibus ſuis conſumptis, veluti inertes ærumnoſam & miſerabilem vitam ducere, ac paupertatem in ſenectute (quod duriſſimum eſt) tolerare cogantur; alij vero illorum conditione perterriti, & ſpe aſſecutionis beneficiorum huiuſmodi deſtituti, ſe clericali militiæ adſcribi, ac in diſciplinis & miniſteriis Eccleſiaſticis, ſacrarumque literarum ſtudiis, ſe exercere non curent. Et denique proceres, nobiles, & alij incolæ eiuſdem Regni Valentiæ à beneficiorum fundatione, ac iurium eorumdem libertatiſque Eccleſiaſticæ defenſione & tuitione quodammodo retrahantur.

Ad beneficia Regni Valentiæ quouis modo vacatura, indigenæ eiuſdem Regni, in eo vere nati, & non alienigenæ aliorum Regnorum Hiſpaniæ admittantur.

§ 2. Nos ſtatui indigenarum Regni Valentiæ huiuſmodi paterna charitate compatientes, ac æquum & & rationi conſonum eſſe cenſentes, vt ipſi in beneficiorum eiuſdem Regni aſſecutione exteris præferantur, aut ſaltem ad beneficia aliorum Regnorum, Prouinciarum, Dominiorum & Inſularum huiuſmodi, ad inſtar incolarum eorumdem æquo iure admittantur, ac eamdem conditionem experiantur, ac propterea pro paſtoralis officij noſtri munere, præmiſſis incommodis occurrere, & deſuper opportune prouidere volentes, ipſoſque indigenas ac eorum ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon beneficiorum in dicto Regno Valentiæ conſiſtentium, qualitates, quantitates, innouationes nuncupationes, denominationes, ſituationes, & illorum fructuum veros annuos valores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad indigenarum prædictorum, vel alicuius ipſorum, aut alterius ſeu aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione, & certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione ſtatuimus & ordinamus, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, omnia & ſingula beneficia Eccleſiaſtica in vniuerſo Regno Valentiæ huiuſmodi, nunc & pro tempore conſiſtentia, etiamſi Canonicatus & præbendæ, dignitates etiam maiores poſt Pontificales, & principales perſonatus, adminiſtrationes, & officia, etiam curata & electiua, in Metropolitana, & aliis Cathedralibus ac Collegiatis Eccleſiis, necnon parochiales Eccleſiæ ſeu earum perpetuæ Vicariæ, ac in Romana Curia vel extra eam litigioſa, & de iure patronatus, etiam Regum, Ducum, vel aliorum laicorum, etiam nobilium & illuſtrium, ſeu eorum & Clericorum mixtim, etiam ex fundatione vel donatione aut indulto Apoſtolico, ſeu alias quomodolibet qualificata ſint vel fuerint, quoties illa per ceſſum, etiam ex cauſa permutationis, vel deceſſum, ſeu quamuis aliam dimiſſionem vel amiſſionem, aut priuationem ea pro tempore obtinentium, ſeu ius in illis vel ad illa habentium, aut alias quouis modo etiam apud Sedem prædictam, ac etiam in aliquo ex menſibus in quibus vacantium beneficiorum Eccleſiaſticorum diſpoſitio nobis & Sedi prædictæ, etiam per conſtitutiones Apoſtolicas, ſeu Cancellariæ Apoſtolicæ regulas, eſt vel pro tempore fuerit reſeruata, vel etiam Ordinariis Collatoribus per eaſdem conſtitutiones ſeu regulas vel litteras alternatiuarum, aut alia priuilegia & indulta conceſſis hactenus, & in poſterum concedendis, ſimul vel ſucceſſiue vacare contigerit, etiam actu nunc, vt præfertur, vel alias quibuſuis modis, & ex quorumcumque perſonis vacent, ac ex eo quod beneficia ipſa obtinentes, ſeu in illis vel ad illa ius habentes, noſtri & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum ſeu ſucceſſorum noſtrorum, aut Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, etiam viuentium, & in dicta Curia præſentium familiares, continui commenſales, ſeu dictæ Sedis Notarij, Subdiaconi, Acolythi, Capellani, litterarum Apoſtolicarum Abbreuiatores, Scriptores, Cubicularij, Scutiferi, prouentuum & iurium Cameræ Apoſt. debitorum Collectores & Subcollectores, ſeu quicumque alij Curiæ & Sedis prædictarum officiales, etiam ſub diuerſis conſtitutionibus fel. rec. Pauli Papæ IV. prædeceſſoris noſtri, ſuorum & pro tempore exiſtentium Romanorum Pontificum familiarium, continuorum Commenſalium, declaratoriis comprehenſi, præſentes & futuri quocumque nomine nuncupati, ſeu ex quauis alia cauſa diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel alias generaliter reſeruata, aut ex generali reſeruatione Apoſtolica affecta, ſeu ad Sedem eamdem deuoluta exiſtant, vel fuerint, ſolis indigenis dicti Regni, vere, realiter, & non ficte in eo natis & naſcituris, affecta & debita, prædictique alienigenæ ad huiuſmodi beneficia, in titulum, commendam, adminiſtrationem, vel alias quomodolibet obtinendum, aut illorum fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, diſtributiones, & emolumenta quæcumque ſeu ſuper eis penſiones annuas percipiendum, omnino inhabiles ac incapaces, & ſi vllo vmquam tempore eadem beneficia etiam ad illorum patronorum præſentationem ſibi conferre, aut de illis prouideri, ſeu fructus, redditus, prouentus, & penſiones huiuſmodi reſeruari obtinuerint, aut collationibus, prouiſionibus, præſentationibus inſtitutionibus, reſeruationibus & aliis diſpoſitionibus ipſis deſuper factis, ſeu etiam motu ſimili conceſſis, vti, ſeu eas ratas & gratas habere præſumpſerint, omni & quocumque beneficio & officio Eccleſiaſtico per eos, etiam extra dictum Regnum vbicumque obtento, eo ipſo abſque aliqua declaratione deſuper facienda, priuati exiſtant.

Hoc intellige vt mox infra habetur.

Item intellige de Valentinis legitimis quo ad Canonicatus præbendas & dignit. Eccleſ. Valen. vt in conſt. cit. in rub.

Collatoreſque in præmiſſis contrauenientes pænas hic expreſſas aſſumant.

§. 3. Necnon quicumque Ordinarij & alij inferiores collatores,

collatores, ac etiam patroni, qui contra præmiſſa quicquam attentare præſumpſerint, à quorumcumque beneficiorum collatione, prouiſione, electione, præſentatione, inſtitutione, & quacumque alia diſpoſitione, prout cuique competierint, tamdiu ſuſpenſi remaneant, donec remiſſionem à Romano Pontifice pro tempore exiſtente meruerint obtinere. Et nihilominus ſi ſic ſuſpenſi conferre, prouidere, eligere, præſentare, inſtituere, aut alias quomodolibet diſponere auſi fuerint, excommunicationis latæ ſententiæ pœnam eo ipſo incurrant, nec vllus alius quam Romanus Pontifex pro tempore exiſtens, ſiue abſolutionis, ſiue relaxationis beneficium, excepto mortis articulo, valeat eis impartiri.

Notarii quoque ſuper adipiſcenda poſſeſſione beneficiorum d. Regni Valentiæ, pro aliis quàm Natiuis d. Regni ſcripturā aliquam conficientes pœnis hic deſcriptis plectentur.

§. 4. Notarij vero & tabelliones, etiam Apoſtolica vel Imperiali aut Regia, ſeu alia quacumque auctoritate creati, qui ſuper adipiſcenda poſſeſſione cuiuſcumque beneficij in dicto Regno Valentiæ pro tempore rogabuntur, niſi prius eis fide dignorum teſtimoniis, aut alias legitime conſtiterit, eum cui poſſeſſio ipſa fuerit tradenda, vere, realiter, & non ficte in eodem Regno Valentiæ natum fuiſſe, vllum omnino ſuper actu poſſeſſionis huiuſmodi inſtrumentum publicum, aut quamcumque aliam etiam priuatam ſcripturam conficere, ſeu in protocollum redigere minime valeant, & ſi ſecus, crimen falſi eo ipſo etiam incurrant, necnon ad huiuſmodi, ac quæcumque alia munera & officia, publicaſque functiones ſimiliter inhabiles exiſtant.

Alienigenæ autem prædicti admittentur ad beneficia iuris patronatus ſi in fundationib. caueatur per oriundos de genere fundatorum dumtaxat illa obtineri poſſe.

§. 5. Et quicumque Iudices Ordinarij, vel delegati, coram quibus litem contra quemcumque alienigenam in quouis beneficio contra præſentium tenorem intruſum, tam in dicta Curia quam extra eam moueri contigerit, cum primum ſibi legitime conſtiterit, beneficium ipſum ab alienigena detineri, poſſeſſionem, ac fructus, redditus, & prouentus eiuſdem beneficij, donec iis ad quos de iure ſpectabunt, adiudicentur, ſequeſtrare, ac ſub arcto & firmo ſequeſtro ponere debeant & teneantur. Ita tamen, vt ſi in fundationibus beneficiorum de iurepatronatus laicorum, ſeu illorum & clericorum, mixtim, vt præfertur exiſtentium, caueatur expreſſe, quod non niſi per clericos, ſeu presbyteros de ipſorum fundatorum genere & familia oriundos obtineri poſſint, eo caſu etiam alienigenæ, de genere ſeu familia fundatorum huiuſmodi ad illa præſentari, ac in eis inſtitui libere poſſint, nec ſub præſenti ſtatuto quo ad aſſecutionem talium beneficiorum comprehendantur.

Et etiam alienigenæ alicuius Regni Hiſpaniæ in quo ipſi Valentini ad beneficia admittentur.

§. 6. Et quatenus vllo vmquam tempore licuerit, & permiſſum fuerit prædictis indigenis, beneficia, fructus, & penſiones in aliquo ex aliis Regnis, Prouinciis, Dominiis, & Inſulis prædictis, licite & indifferenter abſque aliquo obſtaculo, perinde ac ſi ibidem nati eſſent, obtinere & percipere, ipſi quoque alienigenæ ex tali Regno ſeu Prouincia, vel Dominio, aut Inſula orti ad ſimilia beneficia, ac fructus & penſiones in dicto Regno Valentiæ viciſſim admitti debeant, & ad illa habiles & capaces cenſeantur.

Collationes & prouiſiones quæcumq. ad fauorem alienigenarū contra d. formam factæ, nullæ erunt.

§. 7. Decernentes omnes & ſingulas collationes, prouiſiones, commendas, electiones, acceptationes, præſentationes, inſtitutiones, & quaſuis alias diſpoſitiones de quibuſcumque beneficiis dicti Regni Valentiæ, vt præfertur, vel alias quomodolibet qualificatis, ac reſeruationes illorum fructuum, redditium, prouentuum & penſionum ſuper eiſdem in fauorem dictorum alienigenarum, contra præſentis ſtatuti formam, & tenorem, etiam per nos & quoſcumque alios Romanos Pont. ſucceſſores noſtros, dictamque Sedem, ac illius Legatos etiam de Latere, & Nuncios omneſque & ſingulos alios ius & facultatem conferendi, prouidendi, commendandi, eligendi, præſentandi, inſtituendi & alias quomodolibet de huiuſmodi beneficiis diſponendi, illorumque fructus, redditus, prouentus, & ſuper eis penſiones reſeruandi ab ipſa Sede habentes, necnon Ordinarios & alios inferiores collatores, etiam ad Patronorum præſentationem, ſeu de illorum conſenſu pro tempore factas, ipſo iure nullas & inualidas, nulliuſque, roboris vel momenti fore & eſſe, ac pro nullis & infectis haberi, nec per eas cuiquam ius, vel etiam coloratum poſſidendi titulum tribui poſſe; ipſoſque alienigenas illarum prorſus vſu & commodo carere, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ regulas ſeu conſtitutiones de annali & triennali poſſeſſoribus etiam propter quantumuis diuturnam continuatæ poſſeſſionis tolerantiam, aut quodcumque aliud ius vel beneficium vllo tempore illis ſuffragari, ſed beneficia huiuſmodi, vt prius vacare, & quæ illis tempore diſpoſitionis Apoſtolicæ dictis alienigenis facta eiuſdem diſpoſitioni reſeruata ſeu affecta fuerint, ſub eadem reſeruatione ſeu affectione remanere, & tam illa quam etiam omnia alia non reſeruata neque affecta, de quibus à dicta Sede vel illius Legatis ſeu Nunciis, aut aliis ius & facultatem conferendi à dicta Sede, vt præfertur, habentibus in huiuſmodi alienigenas quandocumque diſpoſitum fuerit, ad nouam Romani Pontificis pro tempore exiſtentis diſpoſitionem dumtaxat pertinere, ab Ordinariis vero & aliis inferioribus collatoribus, ceſſantibus reſeruationibus ſeu affectionibus Apoſtolicis, eiſdem alienigenis pro tempore collata, ac etiam ea quæ de iure patronatus huiuſmodi fuerint, ſi contingat ad illa quemquam contra præſentis ſtatuti formam præſentari, deuolutioni ad Sedem prædictam immediate eo ipſo ſubiacere, illaque omnia ab indigenis dicti Regni, & à Sede prædicta dumtaxat impetrari poſſe, nec ius vllum ad reſignantes ſeu cedentes, etiamſi in poſſeſſione, etiam diutina remanſerint, & reſignationes ſeu ceſſiones huiuſmodi publicatæ non fuerint, redire vel penes eos remanere.

Etiā ſi clauſula derogatoria &c. in eorum impetrationibus adeſſent, &c.

§. 8. In poſterum vero, ac Motu proprio conceſſiones quæ de eiſdem beneficiis pro tempore fient, quibuſcumque derogationibus fuerint ſuffultæ, numquam ſub clauſulis generalibus, aut vacationum modis conditionalibus vel implicitis comprehendi, ſed ſpecialiter & expreſſe ob non ſeruatam præſentis ſtatuti formam, cum declaratione nominum & cognominum ipſorum alienigenarum, diſpoſitiue & non conditionaliter, nec per æquipollens omnino fieri debere, eiſdemque præſentibus litteris per quaſcumque alias litteras Apoſtolicas, etiam quaſuis generales vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, aliaſque efficaciores & inſolitas clauſulas, & irritantia & alia decreta ſub quibuſcumque verborum formis concepta, in ſe continentes, nullatenus derogari poſſe, nec derogatum cenſeri, niſi earumdem præſentium tenor de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, inſertus, ac vigens & ſufficiens cauſa expreſſa, ac per trinas diſtinctas in forma Breuis litteras earumdem præſentium tenorem continentes, tribus diſtinctis vicibus, cum vnius menſis interuallo, Ordinibus trium ſtatuum eiuſdem Regni Valentiæ prius legitime intimata & inſinuata, ac derogationes ipſæ Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, Conſiſtorialiter, & de Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium pro tempore exiſtentium conſilio factæ fuerint, & Ordinum trium ſtatuum Regni Valentiæ huiuſmodi ad hoc expreſſus acceſſerit acceſſerit aſſenſus, appareatque Rom. Pontificem illis expreſſe derogare voluiſſe, & aliter factas derogationes nemini ſuffragari, & clauſulam implicitæ derogationis, videlicet quod eorum vel earum ſeu præſentium tenores latiſſime extendi, & eædem præſentes, ac deſuper conficiendæ litteræ, earumque tenores habeantur pro expreſſis, ſeu in toto vel parte exprimi poſſint in quibuſuis ſupplicationibus, conceſſionibus, gratiis, & litteris, à nobis & ſucceſſoribus noſtris, pro tempore emanatis, appoſitam, nihil penitus operari, nec in litteris Apoſtolicis deſuper conficiendis quicquam, vltra quod in ſupplicationibus, conceſſionibus & gratiis huiuſmodi ſpecifice fuerit expreſſum, narrari poſſe, nec quemquam ad parendum litteris derogationis huiuſmodi, & decretis ſuper illis proceſſibus, ac eorum executoribus, & ſubexecutoribus firmiter reſiſtere, & litterarum earumdem executionem omnino impedire, nec ratione reſiſtentiæ huiuſmodi aliquibus cenſuris vel pœnis, Eccleſiaſticis ſeu pecuniariis, per eoſdem executores & ſubexecutores innodari. Neenon eaſdem præſentes litteras, etiam ex eo quod cauſæ propter quas emanarunt, coram locorum Ordinariis, etiam tanquam à Sede prædicta delegatis, vel alias quomodolibet examinatæ, iuſtificatæ, verificatæ, purificatæ, & approbatæ, ipſique Ordinarij & alij inferiores collatores, ac patroni & alienigenæ, necnon quicumque intereſſe habentes ad id legitime

gitime vocati non fuerint, neque præmiſſis conſenſerint, ſeu etiam enormis & enormiſſimæ læſionis, vel alio quocumque prætextu, aut ex quauis alia cauſa quantumuis legitima, vrgenti, & iuridica de ſubreptionis & obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quocumque alio defectu notari, impugnari inualidari, retractari in ius vel controuerſiam reuocari, ad terminos iuris reduci, ſeu aduerſus eas quodcumque iuris, facti, vel gratiæ remedium impetrari poſſe, nec ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, à nobis vel quibuſcumque aliis Romanis Pontificibus, ac dicta Sede, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus pro tempore emanatis comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum in quo antea quomodolibet erant ſtatum, reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas, ac de nouo etiam ſub Data poſteriori per Ordines trium ſtatuum Regni Valentiæ huiuſmodi eligenda, conceſſas, validaſque & efficaces fore & eſſe, ac vim validi & efficacis contractus, inter nos & dictam Sedem ex vna, ac Ordines trium ſtatuum Regni Valentiæ huiuſmodi ex altera partibus rite, & recte initi, ſtipulati, ac etiam vtrimque iurati habere, & perpetuo obtinere, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, ac ab omnibus inuiolabiliter obſeruari.

Decretum irritans.

§. 8. Sicque per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, ac eiuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quauis cauſa & inſtantia iudicari ac definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dilectis filiis cauſarum Curiæ Cam. Apoſtolicæ generali Auditori, & Archidiacono Eccleſiæ Valentinæ, ac Abbati Monaſterij B. Mariæ Valiſdignæ, Ciſtercien. Ordinis, Valentin. diœc. per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte indigenarum prædictorum, ſeu alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſq; in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes litteras, & in eis contenta huiuſmodi, ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inuiolabiliter obſeruari, ipſoſque indigenas illis pacifice frui & gaudere, non permittentes eos vel quempiam ex illis deſuper quomodolibet indebite moleſtari, Contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogat.

§. 9. Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ mem. Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, qua cauetur, ne quis extra ſuam ciuitatem vel diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ diœc. ad iudicium euocetur, ſeu ne Iudices à Sede prædicta deputati, extra ciuitatem & diœceſim in quibus deputati non fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alij vel aliis vices ſuas committere audeant, ſeu præſumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium, ad iudicium non trahatur, necnon quatenus opus ſit, noſtra de non tollendo iure quæſito, aliiſque Apoſtolicis, ac in prouincialibus, ſynodalibus, & vniuerſalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon Eccleſiarum in quibus beneficia huiuſmodi fuerint, ac Regnorum, Prouinciarum, dominiorum, & inſularum huiuſmodi iuramento confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, etiam quantumuis longiſſimo tempore obſeruatis, ac legibus etiam municipalibus, & pragmaticis, aliiſque ſanctionibus, priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, etiam ſuper facultate beneficia prædicta ipſis alienigenis conferendi, ſeu de illis prouidendi, & alias quomodolibet diſponendi, ipſoſque alienigenas ad beneficia, fructus, & penſiones huiuſmodi recipiendi & admittendi, eiſdem Eccleſiis, illarumque Præſulibus & Capitulis, necnon Regnis, Prouinciis, Dominiis & Inſulis prædictis, eorumque Communitatibus, Vniuerſitatibus, hominibus, incolis, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam vim validi & efficacis contractus, ſeu ſtatuti perpetui vel legis habentibus & inducentibus, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & dictam Sedem, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter ſeu etiam ad Imperatoris, Regum Reginarum, ſeu aliorum Principum inſtantiam, vel eorum contemplatione & intuitu, in genere vel in ſpecie, aut alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Forma & effectus publicationis huius conſt.

§. 10. Ceterum, vt ſtatutum, ordinatio, & alia præmiſſa, ac eædem præſentes literæ ad eorum quorum intereſt notitiam deducantur, nulluſque poſſit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare, ſed illa perpetuo firma & illibata permaneant, Volumus, vt eædem præſentes litteræ in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, & acie Campi Floræ per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ, copia illarum ibidem dimiſſa, ab eadem die omnes & ſingulos perinde afficiant & arctent, acſi illis ipſis fuiſſent perſonaliter intimatæ.

Fides exemplorum.

§. 11. Quodque earum exemplis, etiam impreſſis, manu Notarij publici, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, in iudicio & extra, quæ ipſis præſentibus originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, ſtatuti, ordinationis, decreti, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 3. 5. Septemb.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſeptimo, Non. Septemb. Pontificatus noſtri Anno 3.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1587. *indict.* 15. *die vero* 16. *menſis Decemb. Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papa V. anno 3 retro & intraſcripta litera affixa, & publicata fuerunt, ad valuas Baſilica Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellaria Apoſtolica, necnon in acie Campi Flora, vt moris eſt, per me Franciſcum Baron muſd. S. D. N. Papa curſ.*

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

LXV.

Quod Franciſcus Medices Magnus Dux Hetruriæ, & Magnus Magiſter Militiæ Ordinis S. Stephani, erigere valeat in commendas d. Militiæ, hoſpitalia per laicos regi ſolita, ad hoſpitalitatem inſtituta, in Hetruria exiſtentia, de quibus Sedes Apoſt. diſponere non conſueuit.

Inſtituta fuit hæc Militia à Coſmo Franciſci patre, vt

vt videre eſt ſup. in Pij IV. conſt. 60. Illis quæ. tom. 2. vbi alia tibi indicaui de hac Militia.

Edita An. D. 1587.

S I X T V S   E P I S C O P V S, Seruus ſeruorum Dei. Dilecto filio Nobili viro Franciſco Medices, Magno Hetruriæ Duci. Dilecte fili nobilis vir, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

Enunciatio Laudum Magni Ducis Hetruriæ. PRæclara deuotionis ſinceritas & eximia fidei conſtantia, quæ tibi diuinitus conceſſæ, ex tuorum progenitorum quaſi hæreditate videntur acceptæ, quibuſque in noſtro & Apoſtolicæ Sedis conſpectu, de qua continuo, vt obedientiæ filius benemereri non ceſſas, fulgere dignoſceris, nos ſupra modum inuitant, ſuauiterque alliciunt, vt votis tuis, quæ vt Chriſtianum Principem decet, Religionis propagationi, ac fidei Catholicæ defenſioni aſpirare conſpicimus, gaudenter annuamus, eaque fauoribus opportunis libentiſſime proſequamur.

Qui apud hunc Pontificē inſtat pro licentia erigendi in commendas Ord. S. Stephani Hoſpitalia de quib. in rub. §. 1. Sane pro parte tua nobis nuper expoſitum fuit, quod cum in diuerſis tuæ ditioni ſubiectis Ciuitatibus, Terris, Oppidis, & locis, quamplurima Hoſpitalia per laicos regi, gubernari, & adminiſtrari ſolita, quæ de iure patronatus tuo, & ſeu Magiſtratuum, Communitatum, Vniuerſitatum & hominum, Ciuitatum, Terrarum, oppidorum, & locorum prædictorum, ſeu etiam laicorum, ex fundatione vel dotatione, aut alias exiſtunt, in quibus tum ob locorum diſtantiam ſeu incommoditatem, tum etiam ob illorum fructuum tenuitatem, parum aut nihil hoſpitalitatis ſeruatur, illorumque fructus in prophanos & illicitos vſus conuerti ſolent, diuerſaque interdum in illis patrantur ſcelera: Vnde ſi in dictis Hoſpitalibus & eorum Eccleſiis, de dictorum laicorum patronorum conſenſu vnum vel duo, aut plura ex eis inſimul perpetuo vniendo & incorporando, ſeu etiam ſupprimendo, tot quot volueris, Præceptoriæ Militiæ S. Stephani, cuius tu Magnus Magiſter exiſtis, ad inſtar aliarum dictæ Militiæ Præceptoriatum erigerentur & inſtituerentur, eorumdemque Hoſpitalium fructus, redditus, & prouentus, ſeruata hoſpitalitate, & aliis ſupportatis oneribus, remanentes dictis Præceptoriis ſic erigendis & inſtituendis, etiam perpetuo applicarentur, ex hoc profecto eiſdem Militibus de congrua ſubuentione prouideretur, ipſaque Hoſpitalia melius ac decentius gubernarentur. Quare nobis humiliter ſupplicare feciſti, quatenus tria Hoſpitalia prædicta inſimul, vt præfertur, vniendi & incorporandi, ſeu etiam ſupprimendi, & in illis vel eorum Eccleſiis, tot quot volueris Præceptorias dictæ Militiæ, vt præfertur erigendi, & inſtituendi, eorumdemque Hoſpitalium fructus, eiſdem Præceptoriis applicandi, licentiam & facultatem concedere, ac alias in præmiſſis opportune prouidere, de benignitate Apoſtol. dignaremur.

Ipſe igitur Pont. ob cauſas, ibi expreſſas, adeſt benignum eſſe(?) licent. §. 2. Nos ipſius Militiæ, quæ à claræ memoriæ Coſmo Medices, dum vixit, Magno Hetruriæ Duce progenitore tuo, ad Maris Mediterranei incurſibus infidelium infeſtati cuſtodiam & defenſionem inſtituta fuit, incrementum paternis exoptantes affectibus, ac attendentes quod illius milites tanquam indefeſſi IESV CHRISTI athletæ pro fide Catholica, etiam vitæ ac ſalutis incolumitati non parcentes, dictæ Militiæ triremibus per maria vndique diſcurrunt, ac publicæ quieti inuigilantes, piratarum, ſiue maritimorum latrunculorum inſidiis & fraudibus occurrere, ac Chriſtifidelium, tum bona tum corpora & animas ab illis tutari atque defendere non ceſſant: Huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, tibi, vt omnia & ſingula prædicta Hoſpitalia, & eorum Eccleſias ad hoſpitalitatem ſeruandam, non autem pro infirmis recipiendis inſtituta, & de quibus per Sedem Apoſtolicam diſponi non conſueuit, quæ de iure patronatus tuo, & ſeu dictorum Magiſtratuum, Communitatum, Vniuerſitatum, & Hominum, ſeu etiam aliorum laicorum præfatorum, vt præfertur ſunt, de illorum patronorum laicorum conſenſu, ſi vero de iure patronatus dictorum Magiſtratuum, Communitatum, vel Vniuerſitatum, & hominum prædictorum fuerint, etiam abſque illorum conſenſu, ac etiam Ordinarij loci, vel cuiuſuis alterius licentia minime requiſita, perpetuo vnire, annectere, & incorporare, ſeu aliqua ex eis ſupprimere, ac in eiſdem hoſpitalibus, & eorum Eccleſiis, vt præfertur vnitis, annexis, & incorporatis tot quot volueris, & prout tibi melius videbitur, & placuerit, Præceptorias Militiæ huiuſmodi, ad inſtar aliarum dictæ Militiæ Præceptoriatum per illius Milites obtineri ſolitarum, quæ per te & pro tempore exiſtentem dictæ Militiæ Magnum Magiſtrum, ad præſentationem illorum patronorum, vel de illorum conſenſu concedi & aſſignari debeant, etiam perpetuo erigere & inſtituere, eorumdem Hoſpitalium fructus, redditus, & prouentus (ſeruata hoſpitalitate, & aliis illorum oneribus ſupportatis) remanentes, dictis Præceptoriis ſic erigendis, & inſtituendis, etiam perpetuo applicare & appropriare libere & licite poſſis & valeas, plenam & liberam, ac omnimodam Apoſtolica auctoritate tenore præſentium facultatem, poteſtatem, & auctoritatem concedimus & impartimur, tibique deſuper de ſpeciali gratia indulgemus.

§. 3. Decernentes in eiſdem præmiſſis, & circa ea per te facienda & terminanda, ſeu per te perpetuo valere, ac ab illis vllo vmquam tempore, quouis prætextu reſiliri non poſſe, & quæcumque conceſſiones in contrarium faciendas, nullius roboris vel momenti exiſtere. Declarantes præſentes literas de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari vel impugnari nullatenus poſſe, ſed incommutabilis voluntatis & intentionis noſtræ fuiſſe & eſſe. Sicque & non aliter, per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, ac cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate iudicari & definiri debere: irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. *Clauſ. d. conceſſionis præſeruatiua.*

§. 4. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, ac in Prouincialibus & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac dictorum Hoſpitalium, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus: priuilegiis quoque, indultis, exemptionibus, Conſeruatoriis, & aliis literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie eiſdem Hoſpitalibus vel illorum Rectoribus, etiam pluries conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum omnium & ſingulorum tenores, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, & ad plenum derogatum eſſe volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. *Clauſ. contrariorum derog.*

Datum Romæ apud S. Marcum ſub annulo Piſcatoris die 11. Septembris, 1587. Pontificatus noſtri anno tertio. *D. P. An. 3. die 11. Sept.*

Priuilegia & immunitates pro ædificantibus vel habitantibus in Via Felici, & in via Pia Almæ Vrbis. LXVI.

Hæc eadem priuilegia hic Pont. conceſſit fabricantibus & habitantibus in Burgo Felici poſtea erecto apud hanc viam Felicem inf. in conſt. 103. Dum ad vberes. *Et ſimilem ſed latiorem conceſſionem dedit ædificantibus in Burgo S. Petri Pius IV. ſup. in conſt. 101.* Romanus.

Edita An. D. 1587.

S I X T V S   E P I S C O P V S, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Hic Pont. pro commodiore aditu, ad venerandas Vrbis Baſilicas plures vias DEcet Romanum Pontificem poſt multas & graues Paſtoralis ſui officij curas, hanc quoque non negligere, vt Alma Vrbs Roma, in qua non ſine Dei Voluntate à Vicario ſuo B. Petro Apoſtolorum Principe, ſancta Sedes Apoſtolica, ad omnium Chriſtifidelium commoditatem,

latam aperuit & strauit, & antiquarum ornatu decorata Basilicarum celebranda renouauit ut sup.

ditatem, Religioniſque incrementum constituta extitit, & ad quam olim Orbis nunc etiam Christianæ Religionis caput, magnus fit concurſus, non modo ſalutaribus legibus, bonisque moribus in meliorem ſtatum reformetur, ſed nouis etiam viarum, vicorum, regionum, atque ædificiorum incrementis, ad populi in dies, benedicente Domino excreſcentis, & confluentium aduenarum commodum aſſidue dilatetur. Quod dum ab initio noſtri Pontificatus ſedulo meditaremur, ſimul etiam, vt ad venerandas eiuſdem Vrbis Baſilicas, toto Orbe terrarum celebres commodius & decentius adiri poſſet, atque in eis frequentius viſitandis Populi deuotio augeretur, præſertim veteri more ſanctorum Pontificum noſtrorum prædeceſſorum, in Stationibus & Pontificalibus Capellis, noſtra præſentia celebrandis per nos renouato, vias complures latas & directas ad eaſdem Baſilicas patefecimus.

Fontemque aqua Felicis ad superiores Colles Vrbis perduci fecit.

§. 2. Necnon vberrimum & copioſiſſimum nitidæ & ſaluberrimæ aquæ fontem, quæ Felix nuncupatur, noſtra ſolicitudine, & ingenti impenſa, difficili & laborioſo opere, magnaque induſtria ad ſuperiores partes Collium ipſius Vrbis, cum maximis totius populi gaudio & applauſu, ad publicam vtilitatem, Deo fauente, perduci curauimus, vt ciues & incolæ eiuſdem Vrbis, viarum & fontium commoditate, ſimul etiam aeris ſalubritate, atque ipſius loci eminentioris & patentioris amœnitate perfrui poſſint, conſtruendiſque ædibus ad commodiorem habitationem, ſpatia habeant, latiora, ac nobiliſſima pars Vrbis non modo ſumptuoſis veterum ſubſtructionum veſtigiis, ſed Religioſis etiam Chriſtianæ antiquitatis monumentis inſignis, nouis ædificiis, & incolarum frequentia, in priſtinum decus & celebritatem, noſtris potiſſimum temporibus reſtituatur.

Et modo ædificantibus, in Via Pia construenda, ex quocumque pristinum lesa Maiestatis delicto confiscari nequeant.

Cupientes igitur eorumdem incolarum, & ciuium, necnon Curialium, & quorumcumque peregrinorum eo concurrentium commodis plenius conſulere, eoſque ad huiuſmodi partem Vrbis cum omni quiete & tranquillitate inhabitandam, nouiſque domibus, replendam Apoſt. benignitate fauoribus, & gratiis inuitare, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, perpetuo ſtatuimus & ordinamus, quod quæcumque domus & ædificia quæ per quaſuis perſonas, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentes, in via noua, Felici nuncupata, ab Eccleſia S. Mariæ Maioris vſque ad Eccleſiam Sanctiſſimæ Trinitatis in Monte Pincio, per nos ſtrata ac directa, necnon in via Pia per nos etiam æquata à Palatio noſtro in Monte Quirinali, vſque ad Eccleſiam S. Suſannæ, & in vicis prope dictas vias dirigendis pro tempore conſtruentur, ex quocumque delicto quantumuis graui (criminibus tamen diuinæ & humanæ Maieſtatis læſæ tantum exceptis) confiſcari non poſſint, ſed eorum Dominis, vel in eis ius habentibus, & ſucceſſoribus ſuis, perinde ac ſi delicta non commiſiſſent, firma & illæſa remanere debeant.

Inhabitantibus vero per biennium ædificia prædicta quæcumque Romanorum ciuium priuilegia conceduntur.

§. 3. Ac propterea quod ij qui per biennium continuum dictas domos, ſeu ædificia in viis prædictis conſiſtentia inhabitauerint, iiſdem immunitatibus & exemptionibus, quibus veri & originarij ciues Romani, de iure vel conſuetudine, vel ex priuilegio, aut alias quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, vel vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non ſolum eorum inſtar, ſed pariformiter & æque principaliter, ac abſque vlla prorſus differentia vti, potiri, & gaudere, libere & licite valeant.

Habitantes ibi non pro debito contracto extra ſtatum non moleſtentur.

§. 4. Quodque ij, qui domos ſeu ædificia in dictis viis conſtituta pro tempore habitabunt, ratione æris alieni, aut cuiuſuis contractus, obligationis, inſtrumenti etiam iurati, etiam ſub Cameræ Apoſtolicæ, vel alia quauis forma, & conceptione verborum, extra tamen loca ditioni noſtræ Eccleſiaſticæ in temporalibus ſubiecta, initi & celebrati, ſeu contracti, quamdiu ædificia, vel domos huiuſmodi inhabitabunt, vigore mandati cuiuſcumque Iudicis, Curiæ, vel Tribunalis, in perſonam vel in rem, moleſtari nullatenus poſſint nec debeant.

Priuilegio fori capitolini gaudeant.

§. 5. Ac inſuper priuilegio fori Capitolini ciuibus Romanis competenti, perinde ac ſi veri originarij, & indubitati ciues Romani forent, in omnibus & per omnia gaudeant, atque inſtar ciuium Romanorum, cauſas ſuas coram quocumque Iudice, Tribunali, aut Curia pro tempore motas, iuxta formam ſtatutorum eiuſdem Vrbis nouiſſime editorum, ac litterarum Apoſtolicarum deſuper confectarum, ad Curiam Capitolinam trahere, ac reaſſumi facere valeant, motu, ſcientia, auctoritate & tenore prædictis, perpetuo concedimus & indulgemus.

Artifices eadem loca incolentes, à collectis per Consulatus imponendis, ac ab onere excubias tempore pestis, & faciendi, exempti sint.

§. 6. Demum vniuerſos & ſingulos artifices, ſeu opifices, cuiuſcumque artis, domos, ſeu ædificia huiuſmodi in viis prædictis pro tempore incolentes, ab omni & quocumque onere ſeu collecta, aut grauamine per Conſules eiuſdem artis ratione ipſius Conſulatus pro tempore impoſitis, ſimiliter perpetuo eximimus & liberamus, eiſque pariter indulgemus, quod nec præmiſſis contribuere, nec quicquam vel minimum tali de cauſa perſoluere teneantur. Ac tempore peſtis, aut belli (quod Deus auertat) aut cuiuſcumque alterius ſiniſtri, & inexcogitati caſus fortuiti, ad cuſtodias ſeu excubias faciendas nequaquam ſint obligati neque ad præmiſſorum quippiam cogi vel compelli poſſint aut debeant, liberique immunes, & exempti ab omnibus ſupradictis ſint & eſſe cenſeantur.

Decretum irritans.

§. 7. Decernentes omnia & ſingula præmiſſa valida perpetuo & efficacia fore, ſuoſque plenarios effectus ſortiri debere, ac in ſingulis, quos illa concernunt, ſuffragari. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Rom. Eccl. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his, à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum & deſuper eorum deputatio & facultates.

§. 8. Quocirca dilecto filio noſtro Henrico tituli Sanctæ Pudentianæ presbytero Cardinali Caietano nuncupato, moderno ac pro tempore exiſtenti prædictæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, & Cameræ Apoſtolicæ Præſidentibus Clericis, per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte alicuius prædictorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ac domorum ſeu ædificiorum huiuſmodi conductoribus, habitatoribus, incolis, dominis, eorumque hæredibus & ſucceſſoribus, artificibus, & quibuſuis aliis ſupradictis, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, per eos ad quos ſpectat & ſpectabit in futurum, perpetuo firmiter & inuiolabiliter obſeruari, illaſque debitæ executioni demandari procurent. Contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato ad hoc vel adhibito, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 9. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Vrbis, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, etiam nouiſſime reformatis, priuilegiis, indultis, & litteris Apoſtolicis eidem Populo Romano, eiuſque Magiſtratibus, ac Conſularibus Artium, aut illarum Conſulibus pro tempore exiſtentibus, vel quibuſlibet aliis perſonis, Ciuibus, Prouinciis, Terris, & locis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, etiam motu & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio, ſeu quæuis alia expreſſio ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, conceſſionis, indultorum, exemptionis, liberationis, decreti, commiſſionis, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario

contraire.

contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 1. 3. Septemb.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſeptimo, Id. Septembris, Pontificatus noſtri Anno tertio.

Publicatio.

Anno à natiuitate Dom. 1587 Indictione 15. die vero 9. menſis Octobris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno eius 3. retroſcripta litteræ Apoſtolicæ, & omnia & ſingula in eis contenta aff xæ & publicatæ fuerunt ad valuas Eccleſiarum Baſilicarum S. Ioannis Lateranenſis, & S. Petri de Vrbe, ac Cancellariæ, Apoſt. & acie Campi Floræ, vt moris eſt, per Alemannum de Alemannis, & Octauium Taglietium S. D. N. Pap. Curſ.

Alex. Paraliacus Mag. Cur.

LXVII. Prohibitio extrahendi, aut quoquo modo amouendi libros, & alia exiſtentia in Bibliothecis Fratrum Minorum de Obſeruantia Ordinis S. Franciſci. Et ordinationes quibus eadem conſeruari debeant.

Alia de hoc Ordine inſpice ſupra in conſtitut. 23. Leonis X. Ice.

Edita A. D. 1587.

SIXTVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius conſt.

CVm ſicut accepimus, nonnulli parum attendentes procedere via quæ ducit ad ſalutem, ſub variis reſpectibus auſi fuerunt, & in dies audent, contra formam litterarum fel. recordat. Pij Papæ V. prædeceſſoris noſtri in forma Breuis, ſub datum Romæ quarta Nouembris, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Pontificatus ſui Anno quarto, aſportare libros, quinterna, folia & res exiſten. in Bibliothecis Monaſteriorum, ſeu domorum Fratrum Sancti Franciſci de Obſeruantia.

Prohibetur omnibus amotio librorum ex bibliothecis Ordinis. Traditur forma libros conſeruandi.

§. 1. Idcirco volentes plenius prouidere prædictis, tenore præſentium, Motu proprio, ac ex certa ſcientia noſtra, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna ipſo facto ſine alia declaratione per contrauenientem in ſingulis caſibus infraſcriptis incurren. à qua niſi a Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo poſſit abſolui, & niſi in primis ſatisfacto omni damno dictarum Bibliothecarum mandamus omnibus Miniſtro ac Commiſſario Generalibus, Miniſtris, Prouincialibus, Commiſſariis, Guardianis, ceteriſque fratribus quocumque nomine nuncupatis dicti Ordinis aliiſque omnibus & ſingulis perſonis Eccleſiaſticis, ſæcularibus & regularibus, cuiuſuis ſtatus, ordinis, cõditionis, etiamſi Pontificali dignitate præfulgeant, vel alias hic ſpecifice nominandi fuiſſent, præſentibus & futuris, ne ſub quouis prætextu, & cauſa, & ratione, etiam quibus dici poſſet, ſi nobis expreſſæ fuiſſent, vel de his cogitauiſſemus, non ſic ordinauiſſemus, audeant ſeu præſumant, neque aliquis eorum audeat ſeu præſumat, per ſe vel alium ſeu alios, nec pro minimo quidem temporis ſpatio dictos libros quinterna, folia, nec res aliquas in dictis Bibliothecis nunc & quandocumque exiſtentes de dictis Bibliothecis amouere, aſportare, tollere, ſeu amoueri, aſportari, aut tolli facere, vel conſulere, neque verbo, vel facto in aliquo ex prædictis alicui auxilium aut opem præſtare. Quinimmo quilibet ex prædictis teneatur, quicquid in prædictis audiuerit, aut ſciuerit factum, vel fieri tentatum in præiudicium dictorum Fratrum eorumque Bibliothecarum notificare Guardiano, & in eius abſentia Vicario domus, ſeu Monaſterij, in cuius Bibliotheca aliquid ex prædictis contigerit. Qui Guardianus & Vicarius teneatur, iuxta omne eorum, ſuorumque ſuperiorum, & aliorum quorumcumque poſſe, quorum auxilio indiguerint, quod per quoſcumque præſtari eis mandamus, curare cum effectu omnia reſtitui in priſtinum, & ſatisfieri omni damno ſucceſſo in dicta Bibliotheca per culpabiles in prædictis.

Puniuntur contrauenientes & complices.

§. 2 Et nihilominus pro potiori cautela & ſecuritate prædictorum mandamus ſub eiſdem pœnis, necnon priuationis vocis actiuæ & paſſiuæ, inhabilitatiſque perpetuæ ad quælibet officia dictæ Religionis vnquam obtinenda & exercen. omnibus & ſingulis dictorum Monaſteriorum Guardianis quandocũque electis, ne ſub quouis prætextu, cauſa, & ratione hic alias neceſſario exprimendis, audeant aſſumere officia Guardianatus, neque in eo verbo, ſeu facto ſe ingerere, niſi prius in præſentia diſcretorum loci, ſeu Monaſterij in quo fuerit aliqua Bibliotheca, cum fuerit plenum & perfectum inuentarium omnium & ſingulorũ librorum, quinternorum, & foliorum, anni, & loci impreſſionis, coperturæque prædictorum, ac alterius cuiuſuis certioris, & magis ſpecialis ſpecificationis dictorum librorum, quinternorum, foliorum, & rerum, quod inuentarium completum debeat ſubſcribi à dicto Guardiano & diſcretis, dictique inuentarij exemplar ad verbum cum ſimilibus ſubſcriptionibus tranſcribi in vno libro ad hunc ſolum effectum tanto, & perpetuo conſeruato in capſula, vel loco in quo ſolent deponi ſub clauibus electioſinæ pro tempore dictis domui, Monaſterio, ac fratribus factæ. Qui libri, quinterna, folia, reſque quælibet prædictæ debeant per ſimile inuentarium, & inuentaria, vt ſupra ſcribenda & ſubſcribenda à dictis Guardiano, & diſcretis, & in dicto actu cõſignationis cum veteribus proxime præcedentibus, & aliis quibus opus erit ratiocinata & collata per Guardianum iam officium complentem, ſeu à dicto officio Guardianatus, ſeu Commiſſariatus diſcedentem conſignari eius in officio ſucceſſori, & ab eodem ſucceſſore in præſentia ſupradictorum ſubſcriptis, itaque perpetuo ab omni Guardiano, ſeu eius Vices gerẽte antequam aſſumat munus dicti Guardianatus, vel in eo, verbo ſeu facto ſe intromittat, quæ inuentaria pariter fiant formis & modis ſupradictis, renouentur a Guardianis exiſten. in officio tempore Dat. præſentium. Quod inuentarium quilibet Miniſter Prouincialis, & dictæ Prouinciæ Commiſſarius teneatur ſingulis annis ſui officij in præſentia dicti Guardiani, & diſcretorum eius, Domus & Monaſterij reuidere, & quod additum non fuerit, aut ex dictis Bibliothecis aſportatum fuerit facere addere dictis inuentariis, ac in dictas Bibliothecas reportare, dictiſque additionibus & inuentariis vna cum prædictis Guardiano & diſcretis ſe ſubſcribere.

Subreptio allegari prohibetur.

§. 3. Quod ſi ſingula prædicta, vt ſupra ordinata, facta non fuerint, volumus & decernimus vltra prædictas pœnas dictum Guardianum, Miniſtrum, & Commiſſarium ſtatim ſine aliqua declaratione intelligi priuatos, prout priuamus ex nunc prout ex tunc ſemper officio Guardianatus, Miniſtratus, aut Commiſſariatus, quod tunc gerit, neminemque de cetero ei obedire volumus, & eumdem ſic vt ſupra in omnibus non obedientem declaramus inhabilem ad quæuis officia dicti Ordinis per ipſum vnquam gerenda. Et nihilominus quilibet ex prædictis Miniſtris, Commiſſariis, Guardianis, & fratribus nunc & pro tempore exiſtentibus dicti Ordinis Minorum, aſportans aliquid, aut aſportari faciens, vel aſportari conſulens, aut opem, aut auxilium, ante vel poſt, vel in ipſo actu aſportandi, verbo ſeu facto præſtans extra dictas Bibliothecas contra formam præſentium debeat ab eius immediate Superiori incurſuro ſine alia declaratione ſtatim dictas omnes pœnas, ſi hæc omnia debita executioni non mandauerit, incarcerari, & in carceribus detineri per ſex menſes continuos neque elapſis dictis ſex menſibus poſſit de dictis carceribus liberari, niſi refectis omnibus damnis dictæ Bibliothecæ, & omnibus reſtitutis in priſtinum. decernimuſque præſentes quemlibet eorũ concernen. arctare ad earum obſeruationem in Italia poſt quattuor menſes, extra vero Italiam poſt octo menſes, in partibus vero Indiarum, ac locorum de nouo repertorum poſt biennium à data præſentium.

§. 4. Nec de ſubreptionis aut obreptionis, nec etiam intentionis noſtræ, vel quolibet alio defectu, aut vitio, cogitato vel incogitato redargui poſſe, nec contra has aliquid dici, nec ignorantiam, aut illorum inobſeruantiam poſſe allegare, ſed pleniſſime ad litteram obſeruare, ſublata aliter declarandi, interpretandi, & iudicandi cuilibet etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinali, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditori ſeu facultate

& auctoritate, irritum & inane decernes, quicquid in contrarium factum fuerit.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Monaſteriorum, domorum, Eccleſiarum & Ordinum prædictorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, priuilegiis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque, etiam de quibus hic ſpecialis mentio facienda eſſet.

Fides tranſumptorum.

§. 6. Et quia difficile foret præſentes originales vbique vbi opus eſſet oſtendi, volumus etiam tranſumptis ab aliquo Notario, ſeu dicti Miniſtri generalis Secretario, & per eumdem Miniſtrum generalem ſubſcriptis, & ſigillo officij alterius eorum ſigillatis, eamdem prorſus fidem in iudicio & extra adhiberi, ac ſi præſentes literæ originales fuiſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. An. 3. 3. Octobris.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die tertia Octobris milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſeptimo, Pont. noſtri Anno 3.

LXVIII. Approbatio Congregationis Fratrum Minorum Conuentualium Reformatorum S. Franciſci, cum habitus deſignatione, & priuilegiorum communicatione.

Hi Fratres non poſſunt recipere Capuccinos, nec deferre habitum conſimilem, vt infra in Gregor. XIV. conſt. 11. beati. *His etiam Reformatis, ſubiecit quoſdam Fratres Diſcalceatos hic Pont. vt infra in conſt. 99.* Cum ſicuti. *De toto autem Ordine Franciſcano, plene notaui ſub. in conſt. 5. Hon. III.* Solet.

Edita An. D. 1587.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

APoſtolici muneris ſollicitudo, diuina diſpenſatione nobis licet immerentibus delegata, indeſinenter requirit, vt circa ſtatum Religioſarum perſonarum quarumlibet, illarum præſertim, quæ ex ſingulari deuotionis feruore ſub ſtrictiori Religionis iugo, gratum Deo famulatum præſtare affectant, & continuo inſiſtunt, aſſidua mentis cogitatione inuigilantes, ad ea, per quæ regularis vitæ inſtitutum in melius dirigetur, ipſæque perſonæ Religioſæ in huiuſmodi earum laudabili inſtituto, remoto quocumque perturbationis & moleſtiæ obſtaculo, quiete ac tranquillitatis amœnitate perſeuerare valeant, propenſius intendamus, ac in his officij noſtri partes libenter interponamus, prout vndique debite penſatis circunſtantiis, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Cauſa huius conſtitutionis.

§. 1. Sane exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Fratrum Minorum Conuentualium Reformatorum Sancti Franciſci petitio continebat, quod annis iam pluribus retroactis, nonnulli Ordinem Fratrum Minorum S. Franciſci iam tunc expreſſe profeſſi, ſtrictioris Religionis iugum ſubire, ac eiuſdem Sancti Franciſci Regulam, inſtitutumque pium ac ſanctum, exactius ſequi atque imitari, & ſub illis magis gratum Deo famulatum exhibere peroptantes, cœperunt ſeipſos, iuxta eamdem Regulam paulatim reformare, nonnullaſque Domos, Conuentus, & loca in Prouincia Marchiæ Anconitanæ, in Hetruria, ac in Neapolitan. & Siciliæ Regnis, in quibus ipſam Regulam ſeruare, & ſecundum illam viuere poſſent, acquiſiuerunt, & acceptarunt. Licet autem in domibus & locis huiuſmodi, ſub obedientia Protectoris, & Superiorum Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium huiuſmodi viuant, nec ideo ab aliquo potuiſſent, nec poſſint, vel debuiſſent aut debeant, ſuper ſic reformato viuendi modo, per quemquam moleſtari, vel impediri; nihilominus in quibuſdam locis, & potiſſimum in prædicto Siciliæ Regno, aliqui locorum Ordinarij ſub prætextu, quod hæc Fratrum Reformatorum Congregatio, noua, ac nequâquam ab Apoſtolica Sede approbata exiſteret; permiſerunt quidem ipſos Fratres Reformatos Eccleſias & loca fabricari facere, & acquirere, ſed poſtea eos illis de facto ſpoliarunt; alij vero in aliis locis eoſdem ſuper habitu ipſorum, & ſeu aliis, ac ſuper aliis moleſtarunt & inquietarunt, Cum autem ſicut eadem petitio ſubiungebat, dicti Fratres Reformati prouide, & ne ipſos, eorumque Congregationem ſuper præmiſſis contingat vlterius inquietari, vtque præſens Reformatio magis ſtabilita, non ſolum manuteneatur, ſed incrementum accipiat, ſpeciali noſtro & Sedis prædictæ priuilegio, vt infra, dilectis filiis Protectore & Magiſtro Generali dicti Ordinis, in hoc etiam conſentientibus, præfulciri deſiderent, ac pro parte eorumdem Fratrum Reformatorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus in præmiſſis opportune prouidere, ac eos in huiuſmodi pio & laudabili propoſito confouere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Confirmatio Ord. Fratrum Conuentualium Reformatorum eorumque reformationis.

§. 2. Nos igitur, qui perſonas deuotas, præſertim vero eas, quæ relicto mundo, Chriſtum ſecutæ ſunt, ſpecialibus libenter proſequimur fauoribus, eoſdem Fratres Reformatos, ac illorum ſingulos, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, reformationem prædictam vtcumque ſecutam, planè & integrè declaramus, ac in dies introducendam, ac pro ea, & illius tenore & proſpera directione facta, ſtatuta, & ordinationes cum inde ſecutis quibuſcumque, ſicuti pie, ac ſancte, ſancita & ordinata ſunt, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuo confirmamus & approbamus, illaque omnia per quoſcumque locorum Ordinarios, & alios ad quos quomodolibet ſpectat, & ſpectabit in futurum, inuiolabiliter obſeruari debere decernimus, omneſque & ſingulos, tam iuris quam facti, ac ſolemnitatum, etiam ſubſtantialium defectus, ſi qui forſan quomodolibet interuenerint in eiſdem aut eorum aliquo, de plenitudine Apoſtolicæ poteſtatis ſupplemus.

Reformati ſub obedientia Protectoris generalis Procuratoriſque & Prouincialium exiſtant.

§. 3. Et nihilominus eiſdem Fratribus Reformatis, quod nunc ac deinceps in perpetuum, ipſi ac eorum Congregatio, tam in prædictis quam quibuſuis aliis Regnis, & Mundi partibus, Fratres Minores Conuentuales Reformati nuncupari, & pro talibus haberi & reputari, necnon ſe ipſos ita vbilibet, & in quibuſuis actibus publicis & priuatis, vocare & inſcribere, & ſecundum veram Beati Franciſci Regulam, Apoſtolico more in communi, ſub dilectorum filiorum nunc & pro tempore exiſtentium dicti Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium Protectorum, & Magiſtrorum, ac Procuratorum generalium, & Miniſtrorum Prouincialium viuere, exceptis dumtaxat Domibus, & Conuentibus Vrbis, & Ciuitatis Neapolitan. quæ ſub obedientia Miniſtri, & in eius abſentia Procuratoris generalis Ordinis, vt par eſt, degere, & ſubeſſe tantum intelligantur.

Cuſtodis Prouinciæ reſidentia.

§. 4. Cuſtodeſque Prouinciæ in eis reſidere debeant, etiamſi aliqui Eremiticam, aliqui ſub obedientia Fratrum Minorum de Obſeruantia nuncupatorum, alij vero tamquam Tertiarij aut alias aliam vitam duxerint, ſeque voto vitæ Quadrageſimalis obligauerint, ac etiamſi poſtea aboliti fuerint, à quibus omnibus votis & profeſſionibus, quatenus opus ſit, eos & eorum ſingulos plenarie abſoluimus & liberamus, ac habilitamus, plenarieque abſolutos & habilitatos eſſe decernimus.

Reformati in Capitulis Conuentualium interſint, faciantque Congregationem Vocalium Reformatorum, Capituli Præſidens aſſiſtat, cuſtodemque ex Reformatis eligat.

§. 5. Ac quod quicumque ipſorum Fratrum Reformatorum vocati, in quacumque Prouincia, Capitulo, ſeu Congregatione Prouinciali dicti Ordinis Fratrum Conuentualium interſint, in quo particularis fiat Congregatio diuerſorum vocalium Reformatorum, & in ea Præſidens ipſius Capituli exiſtat, ac præſideat, ibidemque Cuſtodem Reformatum inter ipſos eligat.

Cuſtodis officium & auctoritas.

§. 6. Cuius officium per annum tantum duret, quique viſitandi, corrigendi, incarcerandi, puniendi, priuandi, collocandi, & deponendi, ſiue diſlocandi, necnon reformandi, ac primas cauſas cognoſcendi, ſicut cognoſcit Prouincialis, dummodo ab ipſo Prouinciali non præueniatur, & ab ipſo eiuſque decretis ac ſententiis ad ipſum Prouincialem Conuentualium relinquatur

recurſus

recurſus & appellatio, qui vel quæ numquam impediri queat, quoties opportunum fuerit, ſed tantum in eos poſſit Prouincialis prædictus, quantum in Conuentuales, de iure, more, laudabilique conſuetudine poteſt & debet.

Priuilegiis, gratiis, & indul. Conuentualium, ipſi Reformati potiuntur.

§. 7. Et inſuper eorumdem Fratrum Reformatorum quilibet, necnon quæcumque domus, Eccleſiæ, & loca ipſorum, omnibus & ſingulis priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, prærogatiuis, conceſſionibus, facultatibus, indultis, indulgentiis, ſtationibus, cæteriſque gratiis, tam temporalibus quam ſpiritualibus, quibus domus, & Eccleſiæ dictorum Fratrum Conuentualium, eorumque Guardiani & Fratres, de iure, vſu, & conſuetudine vel priuilegio, aut alias quomodolibet vtuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, frui, potiri, & gaudere poſſunt & poterunt quomodolibet in futurum pariformiter, & ſine differentia, dummodo contra puritatem regulæ eiuſdem Beati Franciſci non ſint, nec ei in aliquo derogent, ſed conſeruationem & augmentum dictæ Reformationis concernant, vti, frui, potiri, & gaudere poſſint in quolibet actu.

Syndicum pro ſæcularibus negotiis agendis Reformati deputare poſſunt, & habitum hic deſignatum deferant.

§. 8. Concedit itidem, vt in quolibet eorum Conuentu, ſeu domo, Syndicum, iuxta ordinationem felicis recordationis Nicolai Papæ Tertij prædeceſſoris noſtri, ſuper hoc factam, cui per Prouincialem, Cuſtodem, ac Guardianum loci, cum aliis fratribus, negotia ſæcularia, domus ſeu Conuentus, ac computa rationum reddenda, expenſæ faciendæ, prouiſiones neceſſariæ pro alimentis & veſtimentis, & conſtructiones, reparationes Conuentuum, ne commutent habitum etiam quantumuis eiuſdem vilium pannorum, ſiue nouum, ſiue veterem, ac de ſiccis, etiam repetiatum & refarcitum, non enim habitus exquiſitus, in qualitate vel quantitate decet fratrem Reformatum, coloris terrei ſeu cineritij, ac caputium ſeu ſcapularium in capite rotundum, & à tunica diuiſum geſtare, ac vbilibet deferre, nudiſque pedibus, aut ſuppoſitis ſolis (ſine vt vocant) ſandaliis, incedere libere & licite valeant, ac etiam debeant.

Super Conuentibus receptis & recipiendis, deque habitus delatione aliiſque præmiſſis moleſtari nequeunt.

§. 9. Necnon quod ab Ordinariis locorum quorumcumque Regnorum, & Mundi partium, in quibus pro tempore domus ſeu Conuentus, & loca habuerint, ac introducti fuerint, aut etiam quibuſcumque aliis perſonis, Superioribus, & Prælatis cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, in hac ſuper tam iam fabricatis, ac receptis, quam deinceps quandocumque & vbicumque (de Ordinariorum locorum licentia) fabricandis, recipiendis, & acceptandis, per eos ac eis oblatis, & donatis, domibus, Conuentibus, Eccleſiis, ac locis, illorumque vſu, habitatione, ac retentione liberis, quietis, & pacificis (dummodo tamen de licentia expreſſa Miniſtri generalis pro tempore exiſtentis dictorum fratrum Conuentualium, ac Capitulo Prouinciali, ſic determinante) domos & loca huiuſmodi receperint, & acceptauerint, habituſque delatione, & aliis præmiſſis, quouis modo, aut quæſito colore, publice vel occulte, directe vel indirecte, vllatenus vmquam moleſtari, perturbari, vel inquietari.

Fratres Conuentuales de eorum Generalis licentia aliter vero nequaquam recipiant iuxta conſt. Pij V.

§. 10. Neque item ipſi Fratres Reformati aliquos alios fratres alterius cuiuſcumque Ordinis Sancti Franciſci de Obſeruantia, ac Capuccinorum, aut aliorum Ordinum, iuxta literas felicis recordationis Pij Papæ Quinti etiam prædeceſſoris noſtri in forma breuis, ſub die prima Decembris, milleſimi, quingenteſimi ſexageſimi noni, Pontificatus ſui Anno quarto emanatas, ſed tantum Conuentuales, & cum expreſſa ad hoc habita Miniſtri Generalis ipſorum Conuentualium licentia recipere, minuſue ſic inter Reformatos ex Conuentualibus receptos, profeſſionem alio tempore, vel anticipato, vel non completo anno, vel annum ſextumdecimum, vel datis, vel intimatis terminis profeſſionis faciendæ, & hoc etiam in publica Eccleſia, Capitulo, vel Refectorio, prout ipſi Conuentuales emittunt, ac nonnulli iuxta veram & & puram Regulam Beati Franciſci prædictam emittere; neque poſtquam ad reformatos ex Conuentualibus ſic tranſiuerint, ad dictos Conuentuales inde recedi; quin etiam prædicti fratres Reformati ex ſæcularibus nullos, niſi qui bonæ vitæ & famæ, priuſquam in ipſa Congregatione Reformatorum recipiantur, probati fuerint, ac habita prius à Prouinciali dictorum fratrum Conuentualium licentia, quam nec Guardiani, Cuſtodes vel Commiſſarij quicumque dare poſſint, in Fratres Reformatos recipere queant.

Cum conuentualibus ad proceſſiones incedant ab iis que ſe nunquam ſeparare, nec alios Protectores, vel Prouinciales quam Conuentualium habere poſſint.

§. 11. Demum quod ipſi Fratres Reformati, & eorum Congregatio, dictis Fratribus Conuentualibus, ac cum illis ita vniti ſint & eſſe cenſeantur, vt nullo vmquam tempore liceat illis alios Protectores Generales vel Prouinciales, quam dictorum Conuentualium habere, nec in Proceſſionibus, & aliis actibus, aliam quam Conuentualium Crucem ſequi vel deferre, niſi forte ipſi Fratres Reformati in aliquo loco fuerint, in quo non adſunt Conuentuales, quo caſu iidem Reformati per ſeipſos ire, ac incedere, ſub excommunicationis pœna ſeſe à Conuentualibus vmquam ſeparare, aut ſegregare vllo modo, vlloue tempore valeant.

Hæc conſtitutio Reformatis ſub Conuentualium obedientia viuentibus ſolummodo ſuffragatur.

§. 12. Præſentes quoque, & deſuper conficiendæ literæ, non & ſoli Congregationi Reformatorum, ſub obedientia Conuentualium, in omnibus Prouinciis viuentium ſuffragentur, ac conceſſæ intelligantur, illæque per quoſcumque vniformiter, etiamſi aliqui hactenus in quacumque Prouincia Priuilegium aliquod, aut facultatem particularem, a nobis & aliis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, quomodolibet impetrarint, obſeruari debeant, auctoritate & tenore prædictis, etiam perpetuo concedimus & indulgemus.

Clauſula præſeruatiua.

§. 13. Ac etiam ſtatuimus & ordinamus eaſdem præſentes litteras, nullo vmquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis, vel quouis alio defectu notari vel impugnari, aut alias quomodolibet infringi vel retractari nullatenus vmquam poſſe, ſed illas ſemper & perpetuo validas & efficaces exiſtere, ſuoſque effectus ſortiri debere, neque ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, per quaſcumque litteras vel conſtitutiones Apoſtolicas, ſeu Cancellariæ Apoſtolicæ regulas, etiam per nos & ſucceſſores noſtros prædictos, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de prædictæ poteſtatis plenitudine, ac conſiſtorialiter, necnon ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis pro tempore factis, comprehendi; ſed ſemper ab illis exceptas, necnon quoties illas reuocari vel limitari, aut ſuſpendi, ſeu ei derogari contigerit, toties in priſtinum ſtatum, etiam ſub data poſteriori reſtitutas, & plenarie reintegratas, & de nouo conceſſas eſſe & cenſeri.

Decretum irritans.

§. 14. Sicque etiam per quoſcumque Iudices, Commiſſarios, & delegatos, ac cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, necnon quoſuis alios Eccleſiarum Prælatos, ac Iudices, tam Eccleſiaſticos quam ſæculares, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus & declaramus.

Clauſula derogatoria.

§. 15. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu ſimili, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores, acſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in eis tradita, obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem quod præſentium copiis ſiue tranſumptis etiam impreſſis, & manu alicuius Superioris dictorum Fratrum

Reformatorum ſubſcriptis, plenaria vbique fides adhibeatur in iudicio & extra, acſi originaliter exhiberentur.

Sanctio pœnalis.

§.16. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ, &c. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Dat. P. An. 3. 15. Octobris.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſeptimo, Id. Octobris Pontificatus noſtri Anno tertio.

LXIX. De decies alteris centenis millibus nummum aureorum, in Arce S. Angeli ſepoſitis, nullo vmquam tempore, niſi in præſcriptis caſibus, certaque deſuper ſeruata forma depromendis.

Alia centena millia hic idem Pont. pro S.R.E. præſidio, in primo anno ſui Pont. collegit, & in eadem Arce repoſuit, indeque promi vetuit, vt ſup. in eius conſtit. 31. Et alia, in tertio anno ibidem poſtea repoſuit, vt infra in conſtit. 80. Etiſ. Haſceque bullas Pontifices omnes confirmarunt.

Edita A. D. 1587.

SIXTVS EPISCOPVS
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Hic Pont. anno primo repoſuit in Arce S. Angeli centena millia, vt in conſtit. hic indicata.

ANno ſuperiore decies centena millia nummum aureorum in Pontificia Sancti Angeli Arce, & certo ſanctiori Ærario repoſuimus & collocauimus, ac de illis aſſeruandis ac numquam, niſi certis præſcriptis caſibus promendis & erogandis, Conſtitutionem perpetuo valituram edidimus, cuius tenor infra deſcriptus eſt.

Omittitur tenor quia habetur ſup.

Et deinde alia centena millia collegit, & modo in eadem Arce ſimiliter repoſuit, cum eiſdem prohibitionibus, ordine, & conditionibus in d. conſt. contentis.

§. 1. Verum cum ob culpas, peccataque noſtra multiplicia, quibus diuinam Maieſtatem in dies magis ad iracundiam prouocamus, vſque eo neceſſitates ſuperius enarratæ multiplicentur, periculaque gregi Dominico impendentia adaugeantur, vt illis, nec dum prioris pecuniæ collectione, ſatis prouiſum eſſe videatur. Nos quamuis in omnibus difficultatibus, cunctique noſtris, in Dei Omnipotentis auxilio ſpem noſtram fixam habeamus, ad illius opem (qui niſi cuſtodierit Ciuitatem, fruſtra vigilat, qui cuſtodit eam) ex intimo cordis affectu confugiamus, tamen ab eo ipſo paſtorum Principe Chriſto frequenter admoniti, vt pro ouibus noſtræ fidei creditis, earumque ſalute & vtilitate, modis omnibus vigilemus, facere non poſſumus, pro noſtro Paſtorali munere in hac quoque parte obeundo, quin humanis etiam conſiliis, ac viribus (pro eo ac nobis ab eodem clementiſſimo Domino elargitum eſt) ad tot mala, periculaque propulſanda, noua quotidie præſidia conaremur. Quamobrem alia decies centena millia aureorum nummum, non ad noſtra, aut cuiuſque noſtrorum priuata commoda, ſed ad publicum bonum, ad S. R. E. cui Deo auctore præſidemus defenſionem, ad fidei Catholicæ conſeruationem, ac propagationem noſtra ſedulitate ac frugalitate collegimus, quæ eadem in Arce, vt priora altera decies centena millia reponi, aſſeruari, nec inde amoueri, erogariue, niſi in ſupradictis expreſſis neceſſitatibus, eodem plane modo volumus. Motu proprio igitur, & ex certa noſtra ſcientia, ac habita ſuper hoc cum venerabilibus noſtris S. R. E. Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto matura deliberatione, de eorum conſilio, & vnanimi conſenſu, hac præſenti noſtra perpetuo valitura conſtitutione; dicta alia decies centena millia aureorum nummum in eadem Arce noſtra Pontificia Sancti Angeli, & ſanctiori Ærario recondimus, reponimus, & collocamus, ac Chriſto Domino Noſtro, Beatæ Mariæ ſemper Virgini, & Sanctis Apoſtolis Petro & Paulo offerimus & dicamus, iiſdem omnino legibus & conditionibus, quæ in noſtra ſuperius deſcripta conſtitutione præſcriptæ & præfinitæ ſunt.

Et inter certos caſus, in quibus huiuſmodi pecunias depromi poſſe, nunc declarat comprehendi cauſam.

§. 2. Declarantes noſtræ voluntatis, mentiſque eſſe, vt quod in ipſa conſtitutione, de recuperatione Terræ Sanctæ, & generali expeditione contra Turcas dictum fuit, idem etiam locum obtineat, quo ad vtramque Deo dicatam pecuniæ ſummam, in recuperatione Regnorum à quibuſcumque Catholicæ Romanæ Eccleſiæ hoſtibus occupatorum, & in expeditione, quam contra eoſdem decerni, ac fieri contigerit.

Recuperationis Regnorum occupatorum, & expeditionis contra S. R. E. hoſtes. Formamque pecuniam in dictis caſibus deponendi deſcripſit & ſeruari præcipit.

§. 3. Vbi vero in præſcriptis caſibus, pecuniarum aliquid ſumi neceſſitas poſtulauerit, volumus vt de tota ſumma, tam ſuperiori anno quam etiam nunc repoſita, hoc prorſus, & alio modo pecuniæ ſumantur & erogentur, nimirum, vt in Conſiſtorio ſecreto præſcriptarum neceſſitatum qualitate, ac rerum & temporum ratione diligenter perpenſa, atque ita cogente, non duarum, ex tribus partibus Cardinalium, ſicuti in priori conſtitutione noſtra ſancitum erat, ſed trium ſaltem ex quatuor partibus Cardinalium, qui Conſiſtorio interfuerint, conſenſu, decreto, & ſubſcriptione adhibitis, ex binis decies centenis millibus aureorum nummum à nobis repoſitis, non vltra quartam partem, id eſt, non vltra quingenta millia nummum promi liceat, & ea quidem quingentorũ millium ſumma, non tota ſimul, ſed paulatim moderate & ſucceſſiue depromatur, per certas portiones, quæ in eodem Conſiſtorio, in quo de tota re deliberabitur, à tribus partibus Cardinalium, vt dictum eſt, omnibus diligenter examinatis, decretæ & præfinitæ fuerint. Quod ſi ipſis quingentis millibus erogatis & conſumptis, præſcripti caſus & neceſſitates nouam impenſam requiſierint, tunc iterum propoſita & adhibita in Conſiſtorio conſultatione, ſi conſenſus, decretum, & ſubſcriptio trium ex quatuor partibus Cardinalium, vt ſupra dictum eſt, acceſſerint, aliam ſummam, non tamen quingenta millia aureorum excedentem, illamque pariter non ſtatim totam, ſed moderatione ea ſeruata, eoque quem diximus modo limitatam, & præfinitam, ſumi poſſe permittimus.

Et quam primum reponi iubet.

§. 4. Ceterum ſtatuimus, prout alia noſtra conſtitutione ordinatum eſt, vt partes & portiones pecuniæ ſupradictæ, quæ in aliquo ex præmiſſis caſibus ſumptæ fuerint, cum eius impenſæ faciendæ ratio ceſſauerit, omnino in ærarium vnde depromptæ fuerunt integre reſtitui, ac reponi primo quoque tempore debeant.

Prædictaque reſeruationem vouet, & iuxta infraſcripta Cardinales præſentes idē promiſerunt, ita ab aliis Cardinalibus pro tempore promitti decernit.

§. 5. Has autem Deo dicatas pecunias, nullo vmquam tempore, niſi aliqua ex iis quas diximus, neceſſitas vrgeat & requirat, neque in totum, neque ex aliqua parte amoueri, erogariue quouis modo à nobis poſſe volumus, eamque amouendi & erogandi poteſtatem & facultatem à nobis ipſis abdicamus. Idque ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, propoſito ſibi tremendo iudicio, in quo ſummo patrifamilias de adminiſtrata villicatione exquiſita reddetur ratio, eodem plane modo facturos eſſe confidimus & ſperamus. Tandemque Deo per præſentes oblatam pecuniam, vna cum illa priori, nos integram, vt dictum eſt conſeruaturos eſſe, ac perinde omnino, ac res & bona Eccleſiæ immobilia nos habituros promittimus, iuramus, & vouemus, & ſicuti omnes Cardinales præſentes, & infraſcripti vouerunt, promiſerunt, ac iurarunt, ita per alios Cardinales nunc & pro tempore exiſtentes, ac per ſucceſſores noſtros, quando & quoties ſuperius ordinatum fuit, & iuxta formam nunc traditam iurari, promitti, ac voueri debere decernimus.

Cetera omnia in d. contenta, de nouo præcipit.

§. 6. Denique cetera omnia & ſingula in eadem conſtitutione ſupraſcripta quomodolibet expreſſa, conſtituta, & decreta, etiam in hac pecunia à nobis, vt præfertur nunc collocata & recondita, & quo ad præſentes noſtras litteras, in omnibus & per omnia, penitus, omnino, & inuiolabiliter obſeruari, & locum, habere volumus, præcipimus & mandamus.

Succeſſoribus in aliquo contra venientibus indicat, poſt eorum obitum licere ſucceſſoribus agere contra Pontifices contrauenientes poſſeſſores, & Cardinales conſentientes & eorum heredes, vt hac, & in d. conſt. 31. in fin. Aduerte quod hic eſt aliquid immutatum à prima conſt.

§. 7. Si quis autem forraſſe noſtrorum ſucceſſorum, id quod minime credimus, huic noſtræ conſtitutioni omnino, aut aliqua ex parte derogare, aut contra ſtatuere voluerit, aut depromptam pecuniam, vt ſupra ſancitum eſt, in idem ærarium non reſtituerit, admonemus poſt derogantis, aut contra ſtatuentis, contraque facientis obitum liberum eſſe ſucceſſoribus ea derogatione, & quibuſuis aliis quæ contra ſtatuta ſunt non obſtantibus, pro pecunia contra huius conſtitutionis præſcriptum ſumpta ac deprompta, recuperanda, tam aduerſus

Pontificis

Pontificis derogantis & contrafacientis, poſteros ſeu iunctos omnes, quam aduerſus Cardinales idem conſentientes, aut quoſcumque eorum hæredes, quibus ab ipſo Pontifice, aut Cardinalibus bona quouis titulo vel quauis ratione obuenerint, agere, & poſſeſſionem bonorum quæ ad ipſos poſteros peruenerint ſaipſci, retinerique donec quicquid pecuniæ depromptum eſt, id omne in ærarium referatur & reſtituatur, eaque ipſa bona, ſi quo modo, vt ſupra dictum eſt, à forma per nos conſtituta recedi contigerit, huiuſmodi obligationi, atque oneri obnoxia & addicta eſſe volumus, ſingulis quæ in noſtris literis aduerſari poſſent, vel quoquo modo obeſſe penitus remotis, ac non obſtan.

Sanctio pœnalis. §. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reconditionis, repoſitionis, collocationis, oblationis, dicationis, declarationis, permiſſionis, ſtatuti, voluntatum, abdicationis, promiſſionis, iuramenti, voti, decreti, præcepti, mandati, & admonitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 3. 6. Nou. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſeptimo, octauo Idus Nouembris, Pontificatus noſtri anno tertio.

PP. Subſcr. Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Cardd. ſubſc. Ego A. Cardinalis Farneſius Vicecancellarius Epiſcopus Oſtien.
Ego Iac. Card. Sabellus Epiſc. Portuen.
Ego Ia. Anto. Epiſc. Tuſc. Card. S. Georgij.
Ego Alph. Card. Geſualdus, Epiſc. Albanen.
Ego Inn. Aualus Card. de Arag. Epiſcopus Sabinen.
Ego M. Ant. Card. Columna Epiſc. Præneſtin.
Ego Marcus Siticus Card. ab Altaemps tit. S. Mariæ Tranſtiberim.
Ego Ptolomæus Cardinalis Comenſis tituli Sanctæ Mariæ de Populo.
Ego Proſper Card. Sanctacrucius tit. S. Clementis.
Ego Gabr. Card. Paleottus tit. S. Laurentij in Lucina.
Ego Frater Michael Bonellus Card. Alexandrinus tt. S. Mariæ ſuper Mineruam.
Ego Ludouicus Card. Madrutius tt. S. Anaſtaſiæ.
Ego N. Card. S. Praxedis Sanctorius.
Iul. Ant. tt. S. Barthol. in Inſula preſb. Card. S. Seuerinæ.
Ego Hier. Card. Ruſtic. tt. S. Suſannæ.
Ego Io. Hier. Card. Alban. tt. S. Ioannis ante portam Latinam.
Ego P. Card. Deza tit. S. Hier. Illyricorum.
Ego Ant. Card. SS. Ioannis & Pauli Card. Carafa.
Ego Io. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Io. Baptiſta Card. tt. S. Marcelli.
Ego Franciſcus Card. de Ioyeuſe tt. S. Siluestri.
Ego Ant. Maria Card. Saluiatus tt. S. Mariæ de Pace.
Ego Aug. Card. Veronæ tt. S. Marci.
Ego Vincentius tt. S. Mariæ in Via Car. Montis regalis,
Ego Philippus Card. Spinula tt. S. Sabinæ.
Ego Scipio Card. Lancellottus, tit. Sancti Saluatoris in Lauro.
Ego Vincentius Card. Gonzaga tt. S. Alexij.
Ego Henricus tituli S. Pudantianæ Cardinalis Caietanus Camerarius.
Ego Ioan. Baptiſta Card. Caſtruccius, tituli S. Mariæ in Aracœli.
Ego Federicus Card. Cornelius tit. S. Stephani in Monte Cælio.
Ego Dominicus tt. S. Laurentij Card. Pinellus.
Ego Hippolytus Card. Aldobrandinus tit. S. Pancratij, Maior Pœnitentiarius.
Ego Hier. tt. S. Petri ad Vincula Card. de Ruuere.
Ego Fr. Hier. Card. Aſcul. tt. S. Thomæ in Parione.
Ego Fr. Conſtantius Car. Sarnanus tt. S. Petri in Monte Aureo.
Ego Guglielmus Alanus tituli S. Martini in Montibus Cardinalis Aug.
Ego Alexand. Card. Montaltus diaconus S. Euſtachij.
Ego Hieronymus Mathæius Diaconus S. Mariæ in Coſmedin.
Ego Benedictus S. Agathæ diac. Card. Iuſtinianus.
Ego Aſcanius SS. Viti & Modeſti, & Creſcentiæ diac. Card. Columna.

Anno à natiuitate Dom. 1587. Indictione 15. die vero Veneris 27. menſis Nouembris, Pontificatus Sanctiſſ. in Christo patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. anno eius 3. retroſcripta littera Apoſtolica, affixa, lecta, & publicata fuerunt in valuis ſeu portis S. Ioannis Lateranenſis, & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Canc. Apoſtolica, & in acie Campi Floræ, per aliquod temporis ſpatium dimiſſa, per nos Ioan. Baptiſtam Bagni, & Octauium Taglietum S. D. N. Pap. Curſ.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

Indulta & gratiæ Congregationis Monachorum Beatæ Mariæ Fulienſis, Ordinis Ciſtercienſis Sancti Benedicti ſtrictioris obſeruantiæ. LXX.

Hic idem Pontifex iſtam Congregationem primo approbauit vt ſup. in conſt. 32. Religioſos.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1587.*

Exordium. SVper ſpecula militantis Eccleſiæ, Domino diſponente, qui cunctis imperat, cuique omnia obediunt, quamquam ſine noſtris meritis, conſtituti, ſalutis operibus intenti, de his continua ſollicitudine excogitamus, per quæ noſtræ propitiationis auxilio, iis, qui Monaſticam vitam ſuſceperunt, eamque reformant, ſalus proueniat. Et vt ad diuerſa loca eorum inſtitutio, & regularis diſciplinæ obſeruantia propagetur, alia loca erigi, & inſtitui concedimus, prout Regum & Principum Chriſtianorum vota expoſcunt, & Nos conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Hic Pont. confirmauit ſtrictiorem monaſticæ vitæ normam in Monaſterio S. Mariæ Fulien. inſtitutam, vt in conſt. 32 ſup. §. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Abbatis & Conuentus Monaſterij Beatæ Mariæ de Fulliens, Ciſtercienſis Ordinis, Riuen. diœceſis, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias poſtquam accepiſſemus, in dicto Monaſterio inſtitutionem & diſciplinam Monaſticam in longe meliorem formam reſtitutam, ipſique in laboribus, ieiuniis, orationibus, carnis maceratione, & mortificatione, aliiſque pœnitentialibus operibus ſtrictiorem aliis Monachis dicti Ordinis, Regulam Sancti Benedicti obſeruabant. Necnon ritus, mores, vitæ normam, & Reformationem ad arctiorem regularis diſciplinæ obſeruantiam in dicto Monaſterio introductam, reduxerant, Nos ritus, mores, vitæ normam, & reformationem huiuſmodi, dummodo ſacris Canonibus, & Concilij Tridentini decretis, & Sancti Benedicti Regulæ, auctoritate Apoſtolica approbatæ, contraria non eſſent, dicta auctoritate confirmauimus, prout in noſtris deſuper confectis litteris plenius continetur.

§. 2. Cum autem diuino inſpirante numine, iam centum & quadraginta Monachi ipſam reformatam regulam profeſſi, multi vero in eodem Monaſterio Nouitij exiſtant; Chariſſimuſque in Chriſto filius noſter Henricus Francorum Rex Chriſtianiſſimus, ac dilectus filius nobilis vir Henricus Dux de Retz, aliique probi viri gratum huius vitæ odorem ſentientes, hoc vetuſtum viuendi genus, & laudabilem regularis diſciplinæ obſeruantiam per vniuerſum Galliæ Regnum, illiuſque loca & terras, ſpargi atque effundi ſummopere peroptent; Quia tamen (ſicut eadem petitio ſubiungebat) iſtius arctioris Regulæ approbatio citra præfatum Monaſterium nequaquam extenditur, prædicti Abbas & Conuentus, piis prædictorum Regis & Ducis, ac proborum virorum votis hac in parte ſatisfacere non poſſunt, niſi noſtra & Sedis Apoſt. licentia eis deſuper ſuffragetur. Quare pro parte Abbatis & Conuentus prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus prædictæ Religionis reformatæ propagationi, ac alias in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Quam idem Pontifex §. 3. Nos igitur eumdem Abbatem & Conuentus huiuſmodi ſingulares perſonas à quibuſuis excommuni-

Concedit, cum facultate noua ædificandi monaſteria etiam abſque licentia Ordinariorum vbique locorum.

Hoc de licentia eſt renouatum à Clem. VIII. in conſt. 99 Quoniã.

catìonis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, Abbati & Conuentui prædictis, vt quoſcumque ex Monachis ipſam ſtrictiorem Regulam profeſſis, quos duxerint eligendos & deputandos, tam ad hoc per totum Galliæ prædictum, quam alia Regna & Reſpublicas, Mundique partes vniuerſas, prout eis viſum fuerit, mittere. Ipſique ſic miſſi in Regnis, Rebuſpublicis, & Dominiis prædictis, ac quibuſcumque eorum Ciuitatibus, Terris atque locis, aliiſque Mundi partibus, quæcumque, tam virorum quam mulierum, Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras & Decanatus, ac alia nuncupanda loca Congregationis Fulienſis etiam nuncupandæ, eiuſdem Ciſtercienſis Ordinis, pro totidem Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Conuentibus, & aliis Superioribus & perſonis eiuſdem Congregationis, qui inibi diuinis laudibus & obſequiis inſiſtere, ac iuxta Regularia Congregationis ſic reformatæ inſtituta viuere debeant, fundare, erigere, & inſtituere, ac etiam per alios eiuſdem, vel alterius cuiuſcumque Ordinis fundata & erecta, ex eorum ad quos ſpectat & ſpectabit, conceſſione, diœceſanorum locorum, vel quorumuis aliorum licentia deſuper minime requiſita nec expectata.

Nouitioſque recipiendi.

Ad hoc vide conſt. ſubſeq.

§. 4. Nouitioſque in eis recipere, & receptos, ac ipſa Monaſteria ingreſſos, probationis tempore completo, ad profeſſionem ſolitam, per dictos Monachos emitti ſolitam, admittere Regularem, ac illud vitæ genus, Regulariaque inſtituta, quæ in primo dicto Monaſterio vigent, & in futurum vigebunt, inibi introducere libere & licite poſſint & valeant licentiam, & omnimodam facultatem atque auctoritatem, dicta auctoritate, tenore præſentium concedimus & impartimur.

Priuilegia, exemptiones & gratias Ordinis Ciſtercienſis, huic congregationi communicat atque concedit.

§. 5. Necnon prædicto de Fulliens, & quibuſuis aliis dictæ Congregationis pro tempore erigendis, & ſeu iam erectis Monaſteriis, Prioratibus, Præpoſituris, Decanatibus, & aliis nuncupandis locis, tam virorum quam mulierum, illorumque Superioribus, Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Monachis, Monialibus, Nouitiis, & Conuerſis, aliiſque quibuſcumque perſonis vtriuſque ſexus, in eis pro tempore exiſtentibus, vt omnibus & ſingulis priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, prærogatiuis, conceſſionibus facultatibus, indultis, indulgentiis, etiam plenariis & peccatorum remiſſionibus, relaxationibus, ceteriſque gratiis, tam ſpiritualibus quam temporalibus prædicto Ordini, ac Congregationibus ſub illo inſtitutis, eorumque Monaſteriis, & locis pariter vtriuſque ſexus per vniuerſum Mundum conſtitutis & erectis, ac conſtituendis & erigendis, in genere vel in ſpecie, etiam per ſolam ſignaturam, & viuæ vocis oraculo, ac per modum communicationis & extenſionis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, vel alias quomodolibet, tam per nos quam quoſcumque alios Romanos Pontifices, etiam prædeceſſores noſtros, ac Sedem Apoſtolicam, ſub quacumque forma & expreſſione verborum conceſſis ac concedendis quomodolibet in futurum, etiamſi talia ſint & forent, quæ ſpecialem ipſorum requirerent mentionem, vti, potiri, & gaudere, libere & licite, tam coniunctim quam diuiſim valeant, non ſolum ad inſtar, ſed æque principaliter & pariformiter in omnibus & per omnia, perinde ac ſi illis & eorum cuilibet ab initio ſpecialiter & expreſſe conceſſa extitiſſent, auctoritate & tenore præmiſſis perpetuo indulgemus, ipſaque priuilegia, indulgentias, & gratias quibuſuis aliis Superioribus, Abbatibus, Prioribus, Monaſteriis, Eccleſiis & locis piis, ac celebrandis Capitulis, & feſtiuitatibus eiuſdem Ordinis, & ſingularum illius Congregationum, ad Monaſterium & Congregationem de Fulliens huiuſmodi, illorumque Abbates, Priores, Monachos, Abbatiſſas, Moniales, & alios Superiores, & perſonas, necnon Eccleſias, Monaſteria, Capitula celebranda, Sanctorum feſtiuitates, & loca, quæcumque & qualiacumque, ac ex Superioribus & perſonis, ad Superiores & perſonas perpetuo extendimus, illiſque communicamus, ac de nouo concedimus, & eis deſuper indulgemus.

Et deſuper quoque modo moleſtari prohibet.

§. 6. Decernentes Abbatem & Conuentus huiuſmodi ſingulares perſonas ſuper præmiſſis à quoquam quauis auctoritate fungente, & dignitate præfulgente moleſtari, impediri, vel inquietari nullatenus poſſe, irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Contraria remouet.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac quatenus opus ſit, de indulgentiis ad inſtar non concedendis, & quibuſuis aliis conſtitutionibus & ordinationibus, necnon Monaſteriorum, & Ordinis prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Monaſteriis, & Ordini, illorumque Superioribus, & quibuſuis aliis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio & conſiſtorialiter, & alias in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illis alias in ſuo robore permanturis, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctionem pœnalem adiicit.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, impetrationis, indultorum, conceſſionum, decreti & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Dat. P. An. 3. 13. Nou.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1587. Id. Nouembris Pontificatus noſtri Anno 3.

LXXI.

Prohibitio recipiendi ad habitum vel profeſſionem, cuiuſcumque Ordinis regularis, homines illegitimos, criminoſos, aut æri alieno, reddendiſve rationibus obnoxios. Et præſcriptio formæ Nouitios recipiendi.

Hanc bullam moderauit quo ad illegitimos Gregorius XIV. in eius conſt. 4. Circumſpecta. *Et quo ad nullitatem profeſſionis moderauit Clem. VIII. conſt. 83.* In ſuprema, *vbi multa reperies conſtituta pro receptione & educatione Nouitiorum.*

Edita A. D. 1587. & 1588.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Prœmium.

CVm de omnibus Eccleſiaſticis Ordinibus, in ea qua conuenit puritate, & dignitate conſeruandis, præcipuam geramus ſollicitudinem, tum vero illud præter cetera nobis cordi eſt, vt à Regularium perſonarum Congregationibus; quas tamquam Deo dicatas, maxime candor, ſanctitaſque decet, cuiuſcumque criminis aut turpitudinis labes, & ſcandali occaſio quam longiſſime arceantur. Siquidem res ipſa nos admonet, quam indecorum ſit, & ab ea, quæ diuinæ Maieſtati, eique conſecratis perſonis debetur, reuerentia, alienum, ſi eiuſmodi homines, qui propter ſua ſcelera, pœnas graues ſibi in ſæculo propoſitas timent, quive propter immunditiam & peccata, ex quibus orti ſunt, notati perpetua ignominia, ab omni mundano honore, & à paterna hæreditate repelluntur, iidem omnipotenti Deo, tamquam hoſtiæ offerantur, atque ad habitandum in domo, quam decet honor & ſanctitudo, inter miniſtros Domini, cui ſeruire regnare eſt, ad ſacras functiones, quacumque prophana præeminentia multo nobiliores ſine vllo delectu admittantur. Cum etiam ſecundum legem Moyſi, immundi ab ingreſſu ſanctuarij

excludę

excluderentur, ac ſacerdos habens maculam, panes Deo ſuo offerre non poſſet, nec accedere ad miniſterium eius, & quod in holocauſtum Domini aut victimam pacificorum offerebatur, id immaculatum eſſe deberet, vt acceptabile foret, nec vlla macula eſſet in eo, quod ſi maculam habuiſſet, neque offerendum, neque acceptabile futurum eſſet.

Cauſa huius conſt.

§. 1. Ne igitur contingat illegitime genitos, qui vt plurimum parentum vitia & incontinentiam imitari ſolent, nec pietatis ſtudio, ſed temporalium commodorum intuitu, (quia hæreditates maiorum, aut dignitates aliquas conſequi non poſſunt) ad Religionem confugiunt, vitam quam animo à Religione alieno ſuſceperunt, ac inſtitutis Religioſis alienam, plerumque cum dedecore, & propriæ ſalutis diſpendio ducere, ſuiſque corruptis moribus, & malis exemplis, quietem & ſtatum cæterorum Deo famulantium perturbare, aut hac quaſi fæce & colluuie, ipſarum Religionum honorem & exiſtimationem lædi, vt denique homines, qui hac ſpe ad filios ſpurios in peccato gignendos eſſent propenſiores, eo magis abſtineant à huiuſmodi carnis illecebris, quo ſuæ proli hoc quoque refugium præclusum viderint.

Illegitimi ad Religionem non recipiantur. Ia vide declarationes hic infra, & etiam Greg. 14. hic tit. in rubr.

§. 2. Hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione diſtricte interdicimus & prohibemus, ne illegitimi procreati ex inceſtu, aut ex ſacrilegio, quorum ſcilicet parentes conſanguinitate vel affinitate, intra tertium gradum inuicem coniuncti fuerint, vel quorum alter, vterve parens caſtitatem Deo vouerit, etiam Apoſtolica, Imperiali vel Regia, aut quauis auctoritate legitimati, aut natalibus reſtituti, ad aliquam quorumcumque Ordinum, etiam Mendicantium Fratrum, Monachorum, Eremitarum, vel Canonicorum, aut Clericorum regularium, Congregationum, aut Hoſpitalium Religionem, neque ad habitum nec profeſſionem regulares, recipi vel admitti quoquo modo poſſint. Quod ſi eorum quiſpiam habitum poſt publicationem præſentis conſtitutionis in futurum receperit, vel profeſſionem poſthac emiſerit, decernimus habitus ſuſceptionem, & profeſſionem, ex nunc prout ex tunc, irritam, nullam & inualidam, nulliuſque roboris vel momenti fore, ac nullum exinde, aut ex huiuſmodi voto penitus annullato, obligationis vinculum oriri poſſe, quinimmo illos habitu regulari, ad quem reaſſumendum perpetuo inhabiles ſint, quamprimum exui, & ab ipſa Religione eiici exterminarique debere. Et nihilominus quicumque Superiores, tam Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſituratum, Domorum, Collegiorum & locorum regularium, quam etiam præfatorum Ordinum, Congregationum, Hoſpitalium, & quarumcumque Religionum Prouinciales, vel Generales, quouis nomine nuncupati, qui ex prædictis inceſtu vel ſacrilegio genitos poſt dictam publicationem, ad habitum receperint, vel ad profeſſionem admiſerint, excommunicationis ſententiam eo ipſo incurrant, à qua eorum nemo, niſi in mortis articulo conſtitutus, ab alio quam Romano Pontifice abſolutionis beneficium valeat obtinere. Sed ne iis, qui in humilitatis Spiritu, Deo & Religioni ſeruire, & pœnitentiam agere intra Monaſteria vel domos regulares cupiunt, ad ſanctum huiuſmodi propoſitum via penitus præcludatur, permittimus vt præfati illegitimi, ex dictis inceſtu aut ſacrilegio geniti, ad habitum conuerſorum ſeu famulorum, in Monaſteriis vel domibus regularibus ſeruientium recipiantur, & in ipſis Monaſteriis ſeu domibus regularibus, ad ſeruilia miniſteria, viliora obſequia, humiles functiones, atque abiecta ſeruitia admitti poſſint; ea tamen conditione, vt ad habitum religioſorum, vel ad profeſſionem quam Religioſi emittere ſolent emittendam, necnon ad omnes non modo ſacros, ſed etiam minores Ordines, vel ad clericalem characterem, denique ad cuncta Eccleſiaſtica officia, & functiones, & ad aſcendendum altiores gradus, ſint eis portæ perpetuo clauſæ & obſeratæ.

Alij autem illegitimi etiā legitimati, ſeruata forma hic tradita, recipi poſſint, & ſi ea. opts inhabiles ad quoſcumque gradus & dignitates ſui Ordinis obtinendas remaneant, donec fuerit auctoritate Apoſt. dispenſatum cum eis specialiter dispenſat. etc. Hoc etiam reduxit Greg. XIV. præcit. ad terminos iuris.

§. 3. Quoad reliquos vero non ex inceſtu præfato, nec ſacrilegio, ſed ex quouis alio minus legitimo toro natos ſpurios, vel naturales, etiam vt præfertur, vel alias legitimatos, qui ob meliorem vitæ frugem, Religionem ingredi cupiunt, ſtatuimus & ordinamus, eos ad Religionem admitti non poſſe, aut debere, niſi prius illorum vita & moribus diligenter cognitis, & circumſtantiis vniuerſis, quæ circa idoneitatem perſonæ attendendæ erunt conſideratis, ac de Religionis zelo, pietate, integritate & doctrina fide dignis teſtimoniis adeo commendati fuerint, adeo bonam indolem, & ſpecimen virtutis præſeferant, ac tot merita eis ſuffragentur, vt defectum natalium ſuppleant, eorumque receptio vniuerſæ Religionis commodo & vtilitati profutura videatur. Et ſuper hoc ipſo in Generali vel in Prouinciali Capitulo matura deliberatione habita, Generalis vel Prouincialis Superioris, ac Definitorum vnanimi conſenſu approbati, & ad habitum regularem admiſſi extiterint. Et tamen hi ſic recepti ad gradus, honores, & dignitates ſui Ordinis obtinendos perpetuo inhabiles & illorum incapaces remaneant, niſi ſuper hoc cum eis fuerit auctoritate Apoſtolica ſpecialiter diſpenſatum. Si quis autem eorum alias quam vt præfertur, receptus fuerit, profeſſio ſimiliter nulla ſit, atque ipſi habitu priuari, & à Religione eiici debeant, eorumque receptores, excommunicatione, vt ſupra, innodati ipſo facto exiſtant.

Criminoſi vel ſuſpecti, aut ære alieno, vel reddendis rationibus obnoxij ad Religionem non admittantur. Ad hæc vide hic ut cit. in rubr. & declarationes infra.

§. 4. Cæterum quoniam ſæpe ſe vitiis ingerunt, & ſe eſſe virtutes mentiuntur, ac multi decoctores poſt dilapidatam rem familiarem, & contractam ingentem vim æris alieni, aut interuerſam alienam pecuniam eorum fidei creditam, vt ratiocinia effugiant, Alij poſt furta, latrocinia, rapinas, homicidia, aliave facinora patrata, etiam banniti aut damnati, ſeu qui merita pro ſuis delictis pœnas metuunt, non pia intentione, ſed ad euitandam legum & iudiciorum ſeueritatem, quia tuto in ſæculo viuere non poſſunt, tunc demum quærunt à Religione auxilium, quando aliunde illud non ſperant, vnde ſub habitu & nomine Religioſorum, animum Religioni inimicum, & inueterata vitia retinent, neque alios qui ſancta vocatione vocati ſunt, patiuntur tranquille diuinis obſequiis inſiſtere, in grauem Dei offenſam, Religionis opprobrium, & ſcandalum plurimorum vt his quoque ſubterfugij & impunitatis ſpes omnis tollatur, auctoritate Apoſtolica & tenore præſentium, etiam perpetuo ſtatuimus & ordinamus, iuuenes, aut viros adultos, maiores ſexdecim annis, non aliter in aliquam Religionem recipi poſſe, nec debere, niſi prius de eorum parentibus, patria, deque anteacta vita & moribus diligenter inquiratur, & ex accurata informatione, & fide digna relatione, compertum & exploratum ſit, eos neque aliquorum criminum, qualia ſunt homicidia, furta, latrocinia, vel alia ſimilia, aut grauiora, reos vel ſuſpectos exiſtere, vt propterea damnati ſint, aut ne damnentur formident, neque ingenti ære alieno ſupra vires facultatum ſuarum grauatos, vel reddendis ratiociniis ita obnoxios, vt ex huiuſmodi cauſa, lis, vel moleſtia eis iam illata, vel timendum ſit ne inferatur. Niſi denique conſtet, ipſos non humana aliqua ratione, ſed tantum deuotionis, & pietatis feruore vitam Religioſam ſponte, & ex animo elegiſſe. Deque his omnibus, in Generali vel Prouinciali Capitulo, plena & indubitata fide facta, tam Superioris generalis, ſeu prouincialis, quam Definitorum conſenſu approbati, & ad habitum regularem admiſſi fuerint. Omnes autem & quoſcumque, vt dictum eſt, criminoſos, vel ſuſpectos, aut æri alieno, vt etiam diximus, vel rationibus reddendis obligatos, ad Religionem perpetuo inhabiles declaramus.

Receptio aliter facta damnatur. Hoc declaratur mox infra.

§. 5. Et ſiqui eorum contra præſentem noſtram conſtitutionem temere admittentur, tam ſuſceptionem habitus, quam profeſſionem, & inde ſecuta, ex nunc prout ex tunc pari modo irritamus & annullamus, viribuſque & effectu carere decernimus, ac iubemus eos qui ſic de facto recepti erunt habitu ſpoliari, & à Religione expelli; & nihilominus ſi expulſi non fuerint, volumus, & pariter declaramus, habitus ſuſceptionem, & profeſſionem penitus nullam eſſe & cenſeri, ac propterea attenta nullitate habitus & profeſſionis, licere quibuſcumque Iudicibus & Curiis etiam ſæcularibus, ad quos ſeu quas ſpectat, contra eos, vt prius iuris & facti remediis opportunis, ex officio, vel ad cuiuſcumque inſtantiam, vel querelam ciuiliter, criminaliter, aut mixtim procedere. Quare volumus, vt cuiuſque iuuenis, aut viri maioris XVI. annis, à ſæculo ad Religionem tranſeuntis, ap-

probatio, admiſſio, & receptio, in generali vel prouinciali Capitulo, vt ſupra ordinatum eſt, pro tempore fiant; necnon Religioſi ſic recepti nomen & cognomen, quibus in ſæculo vtebatur, & patria in actis ipſius Capituli deſcribantur & notentur.

Recipientibus pœna imponitur.

§. 6. Et inſuper quoſcumque Religioſos, eorumque Superiores, qui aliquas perſonas, vt dictum eſt, inhabiles poſt hanc conſtitutionem publicatam receperint voce actiua & paſſiua, necnon officiis, gradibus, honoribus, & dignitatibus quibuſcumque per eos obtentis, eo ipſo in perpetuum priuamus, & tam illis priuatos, quam ad illa quæcumque in poſterum obtinenda perpetuo inhabiles, eorumque incapaces decernimus & declaramus.

Regulares de vna Prouincia ad aliam ſui Ordinis tranſeuntes Superiorum literas ſecum deferre debent, [illegible] & a locorum ordinarij [illegible]. Hoc mox inf. declaratur.

§. 7. Sed & quia interdum Satanas in Angelum lucis ſe callide transfigurat, ac perditi quidam & facinoroſi homines, quod ſæpe vidimus & experti ſumus, inſtigante antiquo pacis & Religionis hoſte, non veriti ſunt temerario auſu habitum Religioſorum aſſumere, ea mente, vt veluti ſub ouina pelle lupi rapaces, per dolum & inſidias Chriſtifideles incautos, & nihil mali à Religioſis ſuſpicantes, opprimerent, ſiue vt poſt ſcelera perpetrata, viam faciliorem ad fugam haberent, ſiue vt banniti Curiæ ſæcularis, quæ eos propemodum interceptos perſequebatur, manus effugerent, & contigit aliquando ipſos ſicarios, Religioſis veſtibus indutos à veris religioſis hac fraude deceptis, intra domos regulares hoſpitio receptos fuiſſe. Prohibemus eodem modo atque interdicimus, ne quis regularis ex vna Prouincia ad aliam Prouinciam ſui Ordinis tranſeundo, etiam in itinere, intra aliquod Monaſterium, domum, vel locum alterius Prouinciæ ad habitandum, vel tamquam hoſpes recipi, aut ad modicum tempus diuertere poſſit, niſi à Superiore eius loci vbi reſidet, expreſſam licentiam diſcedendi in ſcriptis obtentam, ſeu literas obedientiæ vel commendatitias ſecum deferat, atque exhibeat, vel niſi ita cognitus ſit iis, ad quos diuerterit, vt de eius perſona, nullus omnino dubitationi aut ſuſpicioni locus relinquatur. Ideoque præcipimus vniuerſis & ſingulis locorum Ordinariis, eorumque Vicariis in ſpiritualibus generalibus, vt per ſuos Officiales, Miniſtros, vel executores curent, ab omnibus perſonis regulari habitu indutis, quas per ſuas Ciuitates vel diœceſes iter facere vel tranſire, & ad quæcumque Hoſpitia vel diuerſoria ſe recipere contigerit, diligenter perquiri, num huiuſmodi literas obedientiæ, ſeu commendatitias ſecum deferant. Quod ſi eos dictas literas, non habere vel ignotos eſſe deprehenderint, poſſint contra ipſos, etiam tanquam dictorum criminum ſuſpectos procedere, & tamdiu illos ſub cuſtodia detinere, donec certa de eiſdem notitia habeatur. Et tamen volumus, vt ij, qui etiam pietatis vel hoſpitalitatis prætextu, regulares alterius Prouinciæ ignotos, aut ſine licentia, vel literis vt ſupra receperint, dictas pœnas priuationis vocis actiuæ & paſſiuæ, necnon officiorum, graduum, honorum & dignitatum obtentorum, atque inhabilitatis perpetuæ pariter incurrant.

Decretum irritans.

§. 8. Decernentes ſic in præmiſſis omnibus per quoſcumque iudicari debere; necnon irritum & inane, ſi ſecus à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§. 9. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus dictorum Ordinum, Congregationum, Hoſpitalium, & locorum Regularium, apud nos, & Sedem Apoſtolicam protectoribus nunc & pro tempore exiſtentibus, ac locorum Ordinariis præfatis, per Apoſtolica ſcripta mandamus, vt eorum vnuſquiſque, per ſe vel alium ſeu alios, Cardinales quidem in ſuæ protectionis, Ordinarij vero in ſuarum Ciuitatum, diœceſum, & diſtrictuum regularibus locis, curent præſentes literas publicari, eaſque perpetuo firmiter & inuiolate obſeruari; inobedientes, cenſuras & pœnas prædictas incurriſſe declarando, illaſque etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Derogatio contrariorum.

§. 10. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon quorumcumque Ordinum, Congregationum, Hoſpitalium & Religionum, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quorumcumque tenorum exiſtant per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus præſentis conſtitutionis impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in his literis mentio ſpecialis. Quæ omnia quatenus eidem conſtitutioni in aliquo aduerſentur, illorum tenores pro expreſſis habentes, perpetuo tollimus, annullamus, & abrogamus, ac nolumus cuiquam ſuffragari; aut ſi Superioribus & perſonis dictorum Ordinum, Congregationum, Hoſpitalium, communiter vel diuiſim ab Apoſt. ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſt. non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Iuſſio publicandi, & fides tranſumptorum.

§. 11. Mandamus vero eaſdem præſentes ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ, Apoſt. de more publicari, & affigi, illarumque exemplis etiam impreſſis, Prælati Eccleſiaſtici ſigillo, & Notarij publici ſubſcriptione munitis, eamdem fidem in iudicio & extra illud haberi quæ eiſdem originalibus haberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum interdictorum, prohibitionum, ſtatutorum, ordinationum, declarationum, decretorum, voluntatum, permiſſionis, irritationis, annullationis, iuſſionis, priuationis, præcepti, ſublationis, abrogationis, & mandatorum infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſeptimo, ſexto Calen. Decemb. Pontificatus noſtri Anno tertio. *D. P. An. 3. die 26. Nou.*

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1587. indict. 15. die vero Veneris 27. Nouembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. anno eius tertio, retroſcripta literæ Apoſtol. affixa, lecta, & publicata fuerunt, in valuas ſeu portas Sancti Ioannis Lateranen. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & acie Campi Floræ, & per aliquod Temporis ſpatium dimiſſa, per nos Ioannem Baptiſtam Bagni, & Octauium Taglietum Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſ.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

Sequuntur declarationes d. conſtitutionis.

SIXTVS EPISCOPVS, *Edita An. D. 1588.*
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Romanum ſpectat Pontificem ſacrorum Canonum conditorem, quæ per eum ſancita ſunt, ita ſuæ declarationis arbitrio dilucida reddere, vt inde nemini poſſit dubitationis ſcrupulus exoriri, præſertim vero ſalubriter conſulere, vt cum de Regularibus agitur, qui ſe omnino Dei omnipotentis obſequio mancipārunt, tollantur ea omnia, quæ eorum ſanctum Chriſto pie inſeruiendi inſtitutum quoquomodo valeant perturbare.

Dubia exorta ſunt ſuper d. conſt.

§. 1. Sane poſt editam noſtram conſtitutionem, quæ incipit: Cum de omnibus Eccleſiaſticis Ordinibus, &c. Super modo & forma recipiendi & admittendi eos, qui ſub Religionis iugo, Altiſſimo famulari deſiderant, cum, variæ ſint exortæ dubitationes & quæſtiones, exque poſtea ad audientiam noſtram perlatæ.

Ideo hic Pont. ſubſeq. promul. declarationes.

§. 2. Nos ad tollendam omnem ambiguitatis occaſionem, habita cum venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus Congregationis ſuper Regularium negotiis & conſultationibus per nos inſtitutæ, matura deliberatione, de illorum conſilio & aſſenſu præſentem noſtram perpetuo valituram declarationis conſtitutionem duximus promulgandam.

Prima declaratio quoad illegitime natos ex parentibus, inter quos tunc matrimonium conſiſtere poterat, & poſtea ſubſecutum ſit.

§. 3. Cum itaque inter alia dubitetur, num primo dicta noſtra

noſtra conſtitutio, vbi de illegitime genitis loquitur, comprehendat etiam eos qui poſtea per ſubſequens matrimonium fuerunt legitimati. Nos inhærentes ſacrorum Canonum diſpoſitioni, auctoritate Apoſtolica tenore Præſentium declaramus illegitime natos ex iis parentibus, inter quos tempore quo ipſi geniti ſunt matrimonium rite conſiſtere poterat, ſecuto poſtea matrimonio legitimos effectos, ſub dicta conſtitutione minime comprehendi, ſed eos tam quoad emittendam profeſſionem, quam quoad conſequendos gradus, honores, & dignitates ſui Ordinis æquo iure cum illis, qui ex matrimonio legitimo & conſtanti nati ſunt, cenſendos eſſe.

Secunda declaratio quoad illegitimos natos ex ſoluto & ſoluta, qui ante editam constitutionem prædictam quauis auctoritate legitimati, aut ad dignitates habilitati, & illis perfuncti ſunt. Ad hoc vide Greg. XIV. bullam cit. in rubr.

§. 4. Illegitimos vero etiam ex ſoluto & ſoluta, qui antequam noſtra conſtitutio emanaret, profeſſi, vigore ſeu prætextu priuilegiorum, aut indultorum Apoſtolicorum cuiuis Ordini, Religioni, Monaſterio, aut Congregationi, eorumve Superioribus, in genere vel in ſpecie conceſſorum, eo ipſo per ingreſſum Religionis, vel per eoſdem Superiores, ſiue alios quoſlibet etiam Sedis Apoſtolicæ de latere Legatos, aut alios officiales vel miniſtros quauis præeminentia vel auctoritate etiam Apoſtolica fungentes, aut facultate ſuffultos legitimati, aut ad gradus, honores, & dignitates habilitati ſeu reintegrati, & illis alias perfuncti ſunt, volumus poſthac non obſtantibus quibuſcumque, tam antiquis priuilegiis, aut literis Apoſtolicis, quam aliis indultis ſeu declarationibus, etiamſi illa per nos poſt dictam conſtitutionem nouiſſime edita fuiſſe aſſerantur, honores, gradus, aut dignitates huiuſmodi obtinere non poſſe, ac diſpenſationes & legitimationes qualeſcumque eis nullatenus ſuffragari, niſi ſpecialiter & nominatim cum eorum ſingulis fuerit ſuper natalium defectu, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas, ante vel poſt ingreſſum Religionis poſt Romanum Pontificem immediate, vel de eius ſpeciali mandato diſpenſatum, deque diſpenſatione ſeu mandato per literas Apoſtolicas, ſeu in forma Breuis, vel ſaltem per patentes literas Cardinalis Protectoris de ipſius Rom. Pont. voluntate fidem facientes, legitime conſtiterit.

Tertia declaratio quoad non diſpenſatos, tempore editæ conſtitutionis prædictæ.

§. 5. Eos pariter, qui tempore publicationis noſtræ conſtitutionis in ſuis Religionibus ſine huiuſmodi ſpeciali Romani Pontificis diſpenſatione, officia, honores, & dignitates habebant ad vitam, eo ipſo ab illis amotos & abſolutos harum ſerie declaramus. Ad tempus autem illa obtinentes permittimus in ſua adminiſtratione vſque ad finem ſui temporis conſeruari; ita tamen vt in poſterum nec tempus ordinarium eis prorogari, aut extendi, neque ipſi ad alias non modo ſimiles, verum etiam neque ad inferiores, aut altiores & maiores dignitates, honores, gradus, aſcendere poſſint, perinde ac ſi id ipſum in præfata noſtra conſtitutione ab initio expreſſum fuiſſet. Ne tamen huiuſmodi Religioſi in liberalium artium, ac præſertim ſacræ Theologiæ ſtudiis, & Religioſis profectibus ſegniores fiant, atque eorumdem pia ſtudia refrigeſcant, eos noſſe volumus quod ſi ipſorum quiſpiam eximia doctrina, vitæque & morum ſanctitate excellere reperietur, deque eorum probitate, & præclaris meritis Ordinum Protectores eam apud nos fidem fecerint, vt non immerito ſperari queat, eorum doctrinam & operam ipſi Ordini & ſacrosanctæ Dei Eccleſiæ vtilem & commodo futuram, tunc demum indulgentiam & benignitatem noſtram facile experientur.

Quarta declaratio, quæ intelligantur ſub nomine dignitatum, honorum & graduum à quorum prælatione illegitimi excluduntur.

§. 6. Quoniam vero & à multis quæſitum eſt ſub nomine honorum, graduum, & dignitatum, à quibus illegitimi penitus excluduntur, quid potiſſimum ſit intelligendum: Declaramus hac in re, de qua nunc agitur appellatione, dignitatum, honorum, graduum, debere intelligi Præpoſitatus, Abbatiatus, Prioratus, Guardianatus, Cuſtodiatus, Prouincialium, ac Generalium Superiorum officia, & alia his ſimilia, cum honore & ſuperioritate coniuncta. Ab officiis autem oneris, veluti Lectoris, Confeſſarij, ſtudiorum, & ſacræ Theologiæ Magiſtri, Regentis, Prædicatoris verbi Dei, & ceteris huiuſmodi, immo etiam à voce actiua, à ſacris Ordinibus ſuſcipiendis, ipſorumque miniſterio, ipſos illegitimos, dummodo ex ſacrilegio vel inceſtu geniti non ſint, nequaquam arcemus.

1. Declaratio circa celebrationem Capitulorum Generalium ſiue Prouincialium pro inquiſitione ſuper Nouitiis recipiendis.

§. 7. Cum vero in quibuſdam Religionibus Capitula Prouincialia, aut numquam, aut non quotannis, ſed rarius celebrentur; quædam etiam monaſteria, aut domus huiuſmodi in remotiſſimis regionibus, Hæreticorum aut infidelium tyrannidi finitimis ſita ſint, ne ij, quos extra Capitula, habitum vel profeſſionem regulares admitti prohibemus, tempus celebrandis Capitulis præfixum nimis diu expectare, aut ad ea cum maximo incommodo accedere cogantur, concedimus & indulgemus, vt in qualibet Prouincia ſaltem duo, vel ſi commode fieri poterit, tria aut plura monaſteria ſeu domus regulares deputentur, quarum ſeu quorum Superiores infra annum ſaltem ad inquiſitionem ſuper nouitiis faciendam, & ad ipſos Religioſos iuxta formam præfatæ conſtitutionis recipiendos, & ad alia quæ in ipſa conſtitutione continentur peragenda, inſimul congregentur.

2. Declaratio circa facultatem dictorum Capitulorum vel ab eis deputatorum pro inquiſitione prædicta.

§. 8. Quod ſi paucitas, aut nimia diſtantia monaſteriorum ne id quidem patiatur, ſaltem tribus ex antiquioribus Patribus vnius Monaſterij, aut domus eius Prouinciæ huiuſmodi facultas & auctoritas per Capitulum generale, ſcilicet Monachorum vel Prouinciale Mendicantium & reliquorum Regularium eius Ordinis demandetur,

3. Declaratio circa facultatem Capitulorum conuentualium in prædictis.

§. 9. Verum in iis Monaſteriis, domibus, & locis regularibus, quæ aut nondum in Congregationes redacta, aut alias nulli Prouinciæ ſubiecta ſunt, ſtatuimus vt trina Capitula Conuentualia tribus diſtinctis cum interuallo ſaltem decem dierum vicibus celebrata, eamdem de recipiendis Nouitiis per trinas huiuſmodi diſtinctas vices approbatis, habeant auctoritatem, quæ per noſtram conſtitutionem Capitulis prouincialium eſt attributa.

4. Declaratio circa numerum ſuffragiorum in receptione Religioſi.

§. 10. Neque vero ſi in generalibus vel prouincialibus Capitulis aliqui vocales deſint, nec ſi à definitorum conſenſu aliquis diſcrepauerit, idcirco receptio religioſorum retardari, impediri, aut impugnari debebit: ſed ſatis eſſe volumus ſi vocalium & ſuffragiorum numerus legitimus, à iure, vel per cuiuſcumque Ordinis ſtatuta præfinitus interuenerit.

5. Declaratio circa vocabulum capituli.

§. 11. Et quod de Capitulo prouinciali aut generali dictum eſt, idem iuris ſtatuimus, ſiquæ Religiones, non Capitulorum, ſed Congregationum, aut dietarum, vel alio quouis nomine vti reperiantur.

Prima declaratio circa admittendos ad profeſſionem. Tu vide bullam Clem. VIII. citatam rubr.

§. 12. Quod autem pertinet ad profeſſionem, tam illegitimorum quam eorum qui poſt ſexdecim ætatis annum expletum regularem habitum ſuſceperunt, quia tunc demum vere & proprie religioſi effici dicuntur, cum profeſſionem emittunt; Declaramus, eos qui ante prædictam noſtram editam conſtitutionem habitum ſuſceperint, & poſt ipſius promulgationem cupiunt profiteri, non alias ad profeſſionem admittendos eſſe, quam facta inquiſitione, & ſeruata forma in ipſa conſtitutione præſcripta; & eorum, qui poſt dictam promulgationem etiam ignoranter non habita dicta inquiſitione, & non ſeruata forma ad profeſſionem admiſſi fuerint, profeſſionem nullius eſſe roboris & momenti. In oblatis autem & conuerſis profeſſionem emittentibus, ſatis erit ſi quoad mores & ſtatum perſonarum ipſa inquiſitio fiat.

2. Declaratio circa nullitatem tacitæ profeſſionis.

§. 13. Sed cum eadem ratio vigeat in tacita profeſſione emittenda, quæ militat in expreſſa, ſtatuimus, quod in quibuſuis Ordinibus & Religionibus, neque etiam tacita profeſſio quorumcumque Religioſorum induci poſſit, nec inducta intelligatur, niſi in receptione conſtitutionis forma ſeruata fuerit.

3. Declaratio circa validitatem expreſſæ profeſſionis, & Apoſtatarum redeuntium ad religionem.

§. 14. Si quis vero ante editam noſtram conſtitutionem iam tacite profeſſus, expreſſe cupiat profiteri, vel ſi quis apoſtata ad ſuam Religionem redire voluerit, inquiſitio & forma præſcripta non erit neceſſaria, niſi vel de moribus, ſtatu & qualitate perſonæ, vel de validitate ipſius tacitæ profeſſionis dubitatio aliqua oriatur.

4. Declaratio circa aduenas ſub regulari habitu recipiendos qui commorantur in regionibus à ſua patria remotis, aut ab infidelibus oppreſſis.

§. 15. In iis autem qui in locis à ſua patria longiſſime remotis degentes, vel quorum patria ab Hæreticis vel Infidelibus miſere oppreſſa detinetur, voluerint ſe diuinis obſequiis ſub regulari habitu dicare, vt in hoc quoque Sedis apoſt. benignitas eluceſcat, quæ cunctos mortales, præſertim vero exteros ex longinquis regionibus ad eam aſſidue confluentes materno ſinu libenter ample-

ctitur

ſtitur, ſancimus exteros huiuſmodi, & aduenas, quamuis non liquido conſtet de iis omnibus, quæ in cõſtitutione noſtra requiruntur, tamen ſi diligentia adhibita nihil appareat quod eos impediat, habiles reputandos eſſe.

Declaratio circa eos qui poſt promotionem ad gradus, notationem defectum aut criminum incurſionem pati contingeret.

§. 16. Quod ſi quis ante vel poſt conſtitutionem ipſam profeſſus ad ſacros ordines, vel ad honores, gradus, & dignitates promotus exiſtat, & poſtmodum in eo natalium defectum, aut criminum in dicta conſtitutione noſtra expreſſorum, notam, quæ prius ignorabantur detegi contigerit, decernimus eum ſtatim poſt huiuſmodi defectus notitiam habitam, non alias quam iuxta formam ipſius conſtitutionis, ad honores, gradus, & dignitates; aut ad executionem ſacrorum Ordinum admitti debere.

Declaratio quomodo d. conſtitutio quoad criminoſos procedat.

§. 17. Contra criminoſos vero, quorum profeſſio eadem conſtitutione noſtra irrita declaratur, ac propterea Iudicibus & curiis ſæcularibus procedendi facultas conceditur, tunc demum id locum habere volumus, & non aliter, cum actis publicis conſtiterit ipſos Iudices & Curiam ſæcularem ante ſuſceptionem habitus de ipſo crimine aduerſus eos accuſationem ſuſcepiſſe, vel inquiſitionem inſtituiſſe.

§. 18. Ceterum quæ à nobis circa Religioſos viros in præfata conſtitutione ſancita ſunt, ea nequaquam volumus ad ad Moniales nunc extendi.

1. Declaratio circa receptionem hoſpitum alterius vel eiuſdem Prouinciæ.

§. 19. Poſtremo dum interdicimus, ne quis regularis alterius Prouinciæ intra aliquod Monaſterium, domum, vel locum alienæ Prouinciæ, etiam tamquam hoſpes, & ad modicum tempus recipi poſſit, niſi a Superiore loci, vbi reſidebat, & à quo diſceſſit licentiam expreſſam in ſcriptis exhibuerit, vel niſi ſatis cognitus ſit, id obſeruari volumus non ſolum in religioſis itinerantibus de vna in aliam Prouinciam, ſed in iis quoque qui proficiſcuntur de vno in aliud eiuſdem Prouinciæ Monaſterium, tam ſui quam alterius Ordinis.

2. Declaratio circa eoſdem.

§. 20. Quod ſi dicerent ſe ad Apoſtolicam Sedem confugere ob grauamina à ſuis Superioribus ſibi illata, & ideo ab ipſis Superioribus licentiam, & literas obtinere non potuiſſe, non propterea vllo modo recipi valeant, niſi fide dignorum teſtimonio de petita ab eis licentia, & per ſuos Superiores denegata conſtiterit.

3. Declaratio circa receptionem peregrinorum & aduenarum religioſorum in Vrbe.

§. 21. In Alma vero Vrbe noſtra Religioſi aduenæ & peregrini de grauaminibus ſibi illatis conquerentes nullibi ſine huiuſmodi literis, aut licentia recipiendi erunt, niſi prius ad Congregationem dictorum Cardinalium ſuper negociis Regularium à nobis deputatorum, vel ad ſuos Protectores remittantur, vbi ipſis auditis pro rerum & perſonarum qualitate quid agendum ſit ſtatuetur.

Confirmatio aliorum in d. conſtitutione contentorum.

§. 22. Reliqua autem in priori noſtra conſtitutione contenta, quæ in præſentibus literis non declarantur, volumus perpetuo firma & valida, & in ſuo robore permanere, ac ab omnibus ad quos ſpectat inuiolabiliter obſeruari.

Reuocatio quarumcumque conceſſionum, de recipien. Nouitiis extra Capitula.

Vide bullas cit. in rub. De rerum veritate.

§. 23. Et ſi quid à nobis alicui Ordini aut Religioni præter aut contra præfatæ conſtitutionis formam poſt illius editionem circa recipien. extra capitula Nouitios, aut alias indultum aut conceſſum fuit, id omne ac deſuper confectas literas prorſus reuocamus & annullamus, ac ad terminos præſentis conſtitutionis reducimus, & alias nemini volumus ſuffragari.

§. 24. Decernentes ſic in præmiſſis vniuerſis & ſingulis per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos, etiã cauſarum ſacri Palatij Apoſt. Auditores, ac S.R.E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, in quauis cauſa & inſtantia vbique iudicari & definiri debere; necnon irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogat.

§. 25. Non obſtantibus præfatis, & aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon quorumcumque Ordinum, tam Mendicantium quam non Mendicantium Religionum, ac Monaſteriorum, etiam eorum, quæ ordinum capita dicuntur, Prioratuum, domorum, & quorumuis Regularium locorum, iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, & ſtabilimentis, vſibus, & naturis quantocumque tempore obſeruatis, necnon fundationibus eorumdem; aliis quoque priuilegiis, indultis, exemptionibus, & literis Apoſt. illis omnibus ipſorumque Superioribus generaliter vel Prouincialibus, Conuentibus, Capitulis, Fratribus & perſonis per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos inſcriptos etiam poſt primo dictæ noſtræ conſtitutionis publicationem & præfatam Sedem, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi ſtipulati contractus, ſeu quaſi, necnon motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus ac etiam conſideratione intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum, Sanctæque Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ac de eorum conſilio & aſſenſu, etiam conſiſtorialiter habito quomodocumque ac ſub quibuſuis tenoribus & formis, necnon cum quibuſuis reſtrictiuis, reſtitutiuis, præſeruatiuis, annullatiuis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis quomodocumque conceſſis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus extenſis & moderatis, etiamſi in eis, ac ſtatutis, ſtabilimentis, & fundationibus præfatis caueatur expreſſe, quod numquã eorum priuilegia & indulta, reuocata vel moderata aut immutata intelligantur, nec illis in toto vel in parte derogatum cenſeatur per quaſcumque literas etiam derogatoriarum derogatorias, ac alias fortiores & efficaciores clauſulas in ſe continentes, niſi illorum ac etiam certarum ſpecialium literarum Apoſtolicarum inde confectarum vere, non autem per clauſulas generales vel ſpeciales idem importantes inſerto tenore, ac de ſimili Cardinalium conſilio quodque ſemper in huiuſmodi derogationibus & aliis diſpoſitionibus cenſeatur appoſita clauſula, quod tunc demum nec aliter, nec alio modo effectum ſortiantur, cum Superiorum, Capitulorum, & Conuentuum præfatorum ad id accedat aſſenſus, quodque derogationes & aliæ depoſitiones huiuſmodi aliter effectum non habeant, niſi conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eumdem tenorem continentes tribus diſtinctis vicibus Superioribus, Capitulis & Conuentibus præfatis fuerint intimatæ, eorumque pariter ad id expreſſus accedat aſſenſus, aliter vero factæ viribus, & effectu omnino careant, ac Superiores, Capitula, Conuentus & aliæ perſonæ præfatæ ad parendum illis & decretis deſuper proceſſibus, eorumque executoribus & ſubexecutoribus, ac ipſorum mandatis & monitionibus minime teneantur, ſed literarum huiuſmodi executionẽ omnino impedire, nec ratione reſiſtentiæ cenſuris Eccleſiaſticis, etiam per ipſos executores vel ſubexecutores latis innodari poſſint. Quibus omnibus etiamſi alias de eis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, & tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, & quatenus effectum præſentium quoquomodo impedire vel retardare, vel illis obeſſe poſſent, ea omnino tollimus & abrogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 26. Vt autem præſentes literæ omnibus plenius innoteſcant, mandamus illas ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in Cancellaria Apoſtolica, necnon acie Campi Floræ publicari, earumque exempla de more affigi; voluműſque & decernimus vt ipſarum præſentium exempla etiam impreſſa, manuque Notarij publici & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici, aut illius curiæ obſignata, eamdem vbique locorum fidem faciant, quam ipſæ præſentes facerent ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. *Forma publicationis conſtit.*

§. 27. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum, &c. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. *Sanctio penalis.*

Dat. Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo octuageſimo octauo, duodecimo Calen. Nouemb. Pontificatus noſtri Anno 4. *D. P. An. 1. 21. Octob.*

Publicatio. *Anno à Natiuitate D. 1588. indict. 1. die vero - menſis Nouem. tempore Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. anno quarto, retroſcripta literæ Apoſtol. affixæ & publicatæ fuerunt, in valuis Baſilicarum Sancti Ioannis Lateranen. & Sancti Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & acies Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Ioannem Baptiſtam Bagni, & Octauium Taglietum Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſ.*

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

LXXII. Reformatio Curiæ Almæ Vrbis Gubernatoris quoad cauſas ciuiles.

Iuriſdictionem & facultates huius Gubernatoris, vide ſupra in conſtit. 8. Leon. X. Et ſi pro. *vbi eas plene tibi indicani. Et attende etiam reformationem Pauli V. infra in ſua conſt. 6.* Vniuerſi. §. 3.

Quod autem Indulta conceſſa diuerſis Iudicibus cognoſcendi cauſas criminales priuatiuè quoad alios, non intelligantur priuatiue quoad Gubernatorem Vrbis, ſed cumulatiue cum eo, voluit Sanctiſſimus Dominus Noſter Vrban. VIII. conſtitut. 93. *Decet.* infra tom. 4.

SIXTVS PAPA V.

Motu proprio, &c.

Datum A. D. 1587.

Exordium. IN ſublimi Beati Petri Sede, meritis licet imparimus ſuperna diſpoſitione conſtituti, agrique Dominici cura præpoſiti, id inter alia noſtri muneris eſſe cognoſcimus, vt ſingula circa omnes gradus & hominum conditiones, deformata ac deprauata, prouidentiæ noſtræ miniſterio corrigamus & reformemus, præſertim in Tribunalibus Almæ Vrbis noſtræ, in quibus omnis iuris ratio exigit; vt Iudices primum, ſtudioſa vigilantia, manuum munditia, & ordinata iuris ſcientia, ſint aliis præſtantiores, Notarij quoque ad conſcriben. acta deputati Mandatarijque & alij Miniſtri, vitæ honeſtate, operoſa ſufficientia, moderata mercedis exactione, compaſſiuaque erga pauperes benignitate, ſint admodum ornati. Litigantesque demum, & eorum Procuratores, vltimum Omnipotentis Dei iudicium, præcogitantes, à perniciosis ſubtilitatibus, ſubterfugiis, intricationibus & extorſionibus ſe abſtineant, vt deformibus omnibus ſublatis, honeſta ſint omnia, & praua tranſeant in directa, ac ius & iuſtitia ſalubriter & æqua lance, ac minoribus quam fieri poteſt diſpendiis, vnicuique miniſtretur.

Marianus P. Benedictus Vrbis Gubernator hanc ſuæ Curiæ Reformationem edidit. §. 1. Nos tamen quia humanarum virium fines excedere non valemus, tantaque eſt Apoſtolici officij negociorum moles, vt circa ſingula, per nos ipſos, eiuſdem officij debitum exoluere non poſſimus, plurimum in Domino lætati ſumus, quod Venerabilis frater noſter Marianus P. Benedictus Epiſcopus Matturanen. & dictæ Vrbis noſtræ, eiuſque diſtrictus generalis Gubernator & Vicecamerarius à nobis deputatus, huic noſtræ, ſolicitudini reſpondens, Deique timore, & virtutis ac iuſtitiæ zelo ductus, diuerſos abuſus, quos in ſuo Tribunali irrepſiſſe cognouit, tollere, & aliis quæ inde irrepere potuiſſent, occurrere cupiens, ſequentem ſuæ Curiæ Reformationem, circa cauſas ciuiles edidit, nobiſque porrexit.

Card. Mattheius eam de mandato Papæ examinauit & abſoluit. §. 2. Et ideo cupientes Reformationem huiuſmodi accurate, & debita circumſpectione abſolui, dilecto filio noſtro Hieronymo S. Mariæ in Coſmedin. Diacono Cardinali Matthæio nuncupato, viro vitæ integritate, literarum ſcientia, longaque rerum, & Romanæ Curiæ experientia inſigni, dedimus in mandatis, vt eamdem Reformationem diligenter examinaret, ſuppleret, & corrigeret, & ille mature omnibus viſis, ſigillatimque examinatis nonnulla explanauit, nonnullaque etiam emendauit & addidit, extremamque dictæ Reformationi manum adhibuit, nobiſque exhibuit, eiuſque tenor talis eſt, videlicet.

Sequitur Reformatio de qua in Rubrica.

§. 3. D. Locumtenens ciuilis Gubernatoris Almæ Vrbis pro tempore exiſtentis, vnus dumtaxat in futurum ſit, legum ſcientia, vitæque probitate, & Romanæ Curiæ experientia inſignis, & ex loco qui ab Vrbe diſtet per quadraginta milliaria oriundus. Qui omnes cauſas ciuiles, tam commiſſarias iuxta formam commiſſionum, quam ordinarias, vel alias in ipſo Tribunali introducendas, iuxta ſuas facultates cognoſcat, terminet & decidat. *Reformatio ſuper Locumtenentis cauſarum ciuilium qualitatibus.*

§. 4. Audientiam terminorum, pro quibus litigantes pro certa hora citati non ſint, in Sala Palatij Gubernatoris, circa horam vigeſimam, pro Tribunali, ſedendo, teneat. *Audientiæ hora, & locus.*

§. 5. Ius reddat ſingulis diebus, exceptis feſtiuis de præcepto, aut conſuetudine Almæ Vrbis, necnon diebus Coronationis Pont. & eius viuentis ingreſſus Gubernatoris, Iouis, Lunæ, & Martis immediate ante cineres, ac ipſius diei Cinerum, totius hebdomadæ ſanctæ, Commemorationiſque Defunctorum, & vigiliæ Natiuitatis Domini. *Diebus feriatis.*

§. 6. Significationes per viam recurſus concedendas, ſemper concedat cum clauſula, Non tamen in contumaciam. *Significationibus vigore recurſus.*

§. 7. In cauſis ordinariis, vel via ordinaria introducendis, etiamſi ad probationem procedantur cedulæ, iure, & inſtrumenta obligationum Cameralium, non relaxet mandata executiua, (ſi reſpectu ſummæ, vel valoris rei de qua agitur dictæ cauſa ſint appellabiles) niſi elapſis decem diebus datis ad appellandum, & ſeruatis ſolitis terminis ad docendum de legitima appellatione, & eius legitima proſecutione, & conſtito ſibi de re iudicata. *Cauſis ordinariis.*

§. 8. Suſpectus poſt litem conteſtatam, vel pro conteſtata habitam, allegari non poſſit, niſi a principalibus met vel eorum procuratoribus ad ſpeciale mandatum haben. & ex certa cauſa per eos in actis ſpecificata & iurata, à Gubernatore pro legitima approbata. *Suſpecti deſuper.*

§. 9. Ab eius ſententiis definitiuis appelletur ad Sanctiſſimum in cauſis appellabilibus; in aliis vero non appellabilibus, & in quibus de iure recurſus datur, recurratur ad Gubernat. qui cauſas huiuſmodi recurſus, per ſeipſum, vel alium ab eo deputan. iuxta ſuas facultates expediat. *Appellatione & recurſu.*

§. 10. Qui deputandus tam in ipſis cauſis recurſus, quam in illis in quibus in locum D. Locumtenentis, vti ſuſpecti recuſati, à Gubernatore deputabitur; & in cauſis quoque Commiſſariis, in quibus ex reſcripto Signaturæ a Gubernatore ſimiliter deputabitur, ea dumtaxat emolumenta recipiat, quæ, vt mox dicetur, D. Locumtenens recipere poterit, & nihil penitus vltra, ſub pœnis eis indictis. Recurſus vt ſupra ad Gubernatorem a Locumtenentis decretis, & ſententiis petendi, infra decem dies dumtaxat peti debeant; & tunc executionem non retardent, vſquequo Gubernator huiuſmodi recurſus non admiſerit. *Iudice deputato a Gubernatore.*

§. 11. Sportulas D. Locumtenens non recipiat, niſi in illis cauſis commiſſariis tantum, quæ auctoritate ordinaria, à principio ab eo cognoſci non potuiſſent; quibus circa quantitatem ſeruet taxam fel. record. Pij Papæ Quarti. In ceteris vero cauſis quibuſcumque ſportulas nullo modo accipiat, etiam à ſponte dantibus, ſed earum loco vltra commodam habitationem, quam in dicto Palatio pro ſe ſuiſque ſeruientibus habere debeat, & vltra ſcuta auri in auro quinque, à quolibet ex duobus Notariis cauſarum ciuilium huius Curiæ, ipſi tantum D. Locumtenenti quolibet menſe, in eius principio ſoluenda, percipere poſſit iulium vnum pro ſingulis infraſcriptis expeditionibus, videlicet. Pro quolibet mandato executiuo, non tamen in contumaciam. Pro quolibet arreſto in carceribus, Mandato de excarcerando, Significatione totali, Aut vigore termini Aut in vim litis pendentiæ, Aut litis finitæ, Aut ſtante depoſito, *Sportulis habitatione, ſalario, & emolumentis.*

depoſito, Vel negatione, aut data cautione de ſtando iuri & iudicatum ſoluendo conceſſa. Et etiam pro qualibet citatione vel inhibitione, vigore commiſſionis, Aut extra Curiam decreta. Dummodo in quolibet ipſorum caſuum agatur de re vel ſumma ſcutorum auri ſeptem, qui conſtituunt Iulios ſeptuaginta ſeptem.

Locumtenentis contrauenientis pœnis.

§. 12. Alioquin prædictus D. Iudex pœnas in Pij Papæ IV. conſtitutione, de reformatione Tribunalium contentas, incurrat.

Notariorum locus.

§. 13. Notarij teneant intus, vel iuxta dictum Palatium eorum officia ſeparata, & in locis ita diſtantibus, vt colligantium tumultus nullum afferre poſſit impedimentum.

Procurationeque eis interdicta.

§. 14. In cauſis tribunalis, neque officio Procuratoris, vel Sollicitatoris fungantur, neque alio quouis modo ſe intromittant.

Taxa obſeruantia.

§. 15. In eorum mercedibus recipiendis ſeruent omnino taxam Pij Papæ Quarti, quia in ea omiſſus eſt caſus examinis teſtium ſuper articulis abſque interrogatoriis, ideo tali caſu Notarij recipiant pro huiuſmodi examine cuiuſlibet teſtis, bononenos octo vſque ad ſcuta decem, & Bononenos decem vſque ad ſcuta viginti, & bononenos quindecim vſque ad quamcumque ſummam, & non vltra.

Citationibus.

§. 16. Citationes, & alias Mandatariorum & Curſorum relationes, nullatenus in actis apponant, niſi Curſores & Mandatarij eas in cartulis octauæ partis folij prius ſubſcripſerint, & ſupra ſubſcriptiones nomen Notarij cauſæ appoſitum fuerit,

Citationes & alios actus pro aliquo, vel contra aliquem non recipiant, niſi tam actoris quam rei nomen cum cognomine, aut exercitij, habitationiſque deſignatione ſpecifice in eis exprimatur.

Citationes ad videndum mandari conſignari pignora, non recipiant, niſi appoſitum ſit, etiam ad videndum mandari ſubhaſtari.

Manualibus.

§. 17. Manualia citationum, & manualia proteſtationum, ſeparatim & diſtincte teneant.

Expeditionũ libris.

§. 18. Expeditionum libros duos habeant, in quorum vno diſtincte & ordinatim adnotare debeant omnes ſignificationes per viam recurſus concedendas, cum expreſſione nominis colligantium & Curiarum, à quibus Dominus Locumtenenens recurſus, iuxta ſuas facultates concedet, ac etiam ſummæ vel valoris rei de qua agitur; necnon & omnia ſequeſtra & monitoria, ex quauis cauſa decernenda. In altero autem adnotare debeant omnia mandata executiua, non tamen in contumaciam; Et omnia arreſta, Mandata de excarcerando, Significationes dotales, Aut vigore termini, Aut in vim litis penden. Aut litis finitæ, Aut ſtante depoſito, Vel negatione, Aut data cautione de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo conceſſas, Et omnes citationes, vel inhibitiones vigore commiſſionis, Aut extra Curiam decretas; dummodo in quolibet ipſorum caſuum agatur de re, vel ſumma ſcutorum auri ſeptem.

Expenſarum taxatione.

§. 19. Liſtas expenſarum non conficiant, neque propterea mercedem aliquam, etiam à ſponte dantibus recipiant, niſi præuio D. Locumtenentis decreto & eiuſdem ſubſcriptione in calce citationum, ad videndum taxari expenſas, apponenda.

Examine teſtium.

§. 20. Examen. teſtium ſcribere poſſint duo tantum Notarij pro quolibet officio, quos Gubernator pro tempore approbauerit, & non alij.

Decretis.

§. 21. Decreta aliqua ex ſeipſis Notarij non conficiant, ſed citationes omnes D. Locumtenenti, in Audientia publice legant, ab eoque decreta ſumant, & deinde in actis apponant.

Mandatis ſuſpicionis fugæ.

§. 22. Mandata ſuſpicionis fugæ, ſcribere nequeant, niſi prius D. Locumtenenti iura producta, vel probata oſtenderint, illeque poſtea mandata decreuerit.

Iuramentis ſuſpicionis.

§. 23. Iuramenta ſuſpicionis fugæ, ab aliis quam principalibus, vel perſonis ad id ſpeciale mandatum habentibus, non recipiant.

Sequeſtris.

§. 24. Sequeſtra non ſcribant, etiam in cauſis mercedum niſi in executionem mandatorum ſeruatis ſeruandis relaxatorum, vel niſi docto de credito, etiam extraiudicialiter arbitrio D. Locumtenentis, iuratoque de dilapidatione aut fugæ ſuſpicione.

Fideiuſſione.

§. 25. Aduocatos, Procuratores, Sollicitatores, pro fideiuſſione occaſione litium dandis, nullo modo recipiant.

Significationibus.

§. 26. Significationes per viam recurſus concedendas non ſcribant, niſi cum clauſula, Non tamen in contumaciam. Alias vero Significationes non ſcribant niſi vigore termini, Aut niſi productis iuribus vel probationibus ſuper ſolutione, Aut niſi ſtante pendentia litis, ſiue lite finita, Vel niſi data cautione de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo, quando eſſent relaxata mandata ſuſpicionis fugæ, pro aſſecuratione iudicij, Aut niſi ſtante negatione contra mandata in contumaciam relaxata.

Reſponſione ad articulos.

§. 27. Reſponſiones ad articulos & iuramenta ſuper partitis deciſiuis, coram D. Locumtenente tantum recipere poſſint & debeant, niſi ipſe aliter decreuerit, ex cauſa infirmitatis, aut alterius legitimi impedimenti colligantium,

Notariorum contrauenientium pœnis.

§. 28. Quicumque ex Notariis ſiue actuariis in eorum officiis ſcribentibus, in aliquo præmiſſo contrauenerit, pro qualibet vice pœnam ſcut. 25. aliaſque pœnas pecuniarias, & corporis afflictiuas, pro modo exceſſus à Gubernatore arbitran. incurrat, damnaque & intereſſe partibus reficere cogatur.

Mandatariorumque circa citationes.

§. 29. Mandatarij huius Curiæ, citationes & alias relationes in ſcriptis dumtaxat referre debeant, exprimendo an perſonaliter, vel domi copia dimiſſa vel affixa, & an ad ſtatim vel ad hodie per totam, ſeu ad primam, vel aliam diem fecerint.

Citationes, intimationes, &c. perſonaliter, aut domi dimiſſa copia, non exequantur, poſt ſecundam horam noctis; per affixionem autem, non niſi de die, & tunc in relaxationibus exprimant feciſſe de die, dimiſſa copia affixa in tali loco.

In citationibus tam actoris quàm rei nomen, cum cognomine, vel cum exercitij, habitationiſque deſignatione exprimant.

In citationibus ad videndum mandari, conſignari pignora, apponant etiam, & videndum mandari ſubhaſtari.

Taxa obſeruantia.

§. 30. In eorum mercedibus recipiendis, ſeruent eorum taxas vltra quas, etiam à ſponte dantibus, nihil omnino accipiant.

Pignoribus.

§. 31. Pignora omnia ab executoribus quibuſcumque eis conſignanda, ordinatim ſingulariter adnotare debeant in eorum libris, exprimendo rerum qualitates & quantitates, & nomen executoris & colligantium. Pignora ſubhaſtanda, publice in loco commodo ad id per Gubernatorem deputando, tenere debeant, à die quo receperint mandata de ſubhaſtando, vſque quo receperint mandata de deliberando. Oblationes recipiendas adnotare debeant in eorum libris, cum appoſitione anni, menſis, & diei, ac expreſſione nominis, cognominis, exercitiique & habitationis offerentium. Non recipiant oblationes cuiuſcumque officialis huius Curiæ, nec eis ſeruientium, neque Mandatarij affinium vel conſanguineorum, vſque ad tertium gradum.

Eorundem contrauenientium pœnis.

§. 32. Quicumque in aliquo præmiſſorum contrauenerit, pœnam ſcutorum decem pro qualibet vice, aliaſque pœnas pecuniarias, & corporis afflictiuas, priuationiſque officij, pro modo exceſſus à Gubernatore arbitrandas incurrat, damnaque & intereſſe partibus reficere compellatur.

Reformatione Procuratorũ circa exactiones.

§. 33. Procuratores non poſſint actualiter exigere nomine ſuorum principalium, etiam ab Vrbe abſentium, & vigore mandatorum ad exigendum, aliqua bona, res, & pecunias, à quauis perſona, in cauſis & negociis ipſius Tribunalis, niſi præuio Gubernatoris decreto, gratis deſuper interponendo. Et qui contrauenerit, officio Procuratoris omnino priuetur, pœnamque pecuniariam Gubernatoris arbitrio ſoluat.

Executorumque circa taxas.

§. 34. Executores cuiuſcumque Curiæ mandata huius Tribunalis exequentes, nihil vltra eorum taxam, etiam à ſponte dantibus recipiant, & niſi poſt factam executionem ſiue capturam.

§. 35. Man

Executionibuſque. §. 35. Mandata ciuilia non exequantur de nocte, neque de feſtiuo, niſi ſint ſuſpicionis fugæ.

Cautiones in executione mandatorum nullatenus recipiant, ſed executiones realiter vel perſonaliter, prout in mandatis continetur exequantur; pignoraque Baroncello huius Curiæ, infra biduum conſignent, deſcribique faciant in libro, quem præfatus Baroncellus ad id ſpecialiter tenere, in eoque adnotare debeat qualitates & quantitates rerum ſibi conſignatarum, & nomen executoris conſignantis.

Pignorum que reſtitutione. §. 36. Reſtituat quilibet executorum prædictorum executiones, ſiue bona in executione capta gratis, quotieſcumque D. Locumtenens mandauerit.

§. 37. Quicumque in præmiſſis contrauenerit, officio ſuo priuetur, & pro modo exceſſus corporalibus pœnis Gubernatoris arbitrio plectatur, damnaque & intereſſe partibus reficere cogatur. Pro quibus damnis & intereſſe, quilibet Baroncellus cuiuſcumque Curiæ pro ſuis executoribus, & birruariis obligatus ſit.

Contrauenientium pœnæ. §. 38. Nos itaque volentes Reformationem huiuſmodi, tam maximo labore, & tam matura diſcuſſione, ad publicam maximè colligantium vtilitatem, Tui aliiſque dictæ Vrbis Gubernatoris directionem, vt præfertur digeſtam, perpetuo, inuiolabiliterque obſeruari. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, prædictam Reformationem, omniaque & ſingula in ea contenta, tenore præſentium, auctoritate Apoſtolica confirmamus & approbamus. Quinimmo eamdem Reformationem in eaque contenta quæcumque, Motu & auctoritate prædictis, nos de nouo ſtatuimus, decernimus & ordinamus, & per præfatum noſtrum & pro tempore exiſtentem Vrbis Gubernatorem, eiuſque in ciuilibus Locumtenentem; ac Procuratores, Notarios, Mandatarios, Litigantes, executoreſque ſiue birruarios, & alios quoſcumque, exactiſſime perpetuoque ſeruari præcipimus & mandamus, pœnaſque in dicta Reformatione appoſitas, de nouo contrauenientibus quibuſcumque, & pro qualibet vice apponimus & infligimus.

Confirmatio huius Reformationis. §. 39. Decernentes omnia quæ contra dictæ Reformationis formam & tenorem, decreta, acta & geſta fuerint, nulla, inualida, & extorta, & ſubreptitia, nulliuſque roboris & momenti, fore & cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe vel debere. Et ita per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & Cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere; irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula ſublata. §. 40. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtylo, conſuetudine, ac quocumque temporis curſu, etiam immemorabili roboratis; priuilegiis, & indultis, tam ipſi Tribunali Vrbis Gubernatoris, vel ipſis Gubernatoribus & Locumtenentibus, quam Notariis, Mandatariis, eorumque Collegio & Collegiis, aliiſque quibuſcumque perſonis, quacumque generali vel ſpeciali nota & expreſſione dignis, & quomodocumque, & qualitercumque priuilegiatis; etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, & cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie & alias quomodolibet, etiam per nos conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus; & quibuſlibet aliis priuilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſenti non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus illius impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum habenda eſſet mentio ſpecialis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Iuſſio publica. §. 41. Vt autem præſens Motus proprius ad omnium notitiam deducatur, ac omnes quorum intereſt, ac intereſſe poterit, afficiat, volumus & mandamus, illius copiam in Cancellariæ Apoſtolicæ, ſeu & Curiæ Reuerendiſſimi Vrbis Gubernatoris valuis, ac in acie Campi Floræ affigi, & ibi relicta eius copia, aliquamdiu detineri.

Sola ſignatura ſufficit. §. 42. Volumus item quod præſentis Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio & extra, regula quacumque contraria non obſtante.

Fides tranſumptorum. §. 43. Quodque eius tranſumptis, Notarij publici manu ſubſcriptis, & alicuius perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ ſigillo ſignatis, plena & indubitata fides, eaque prorſus adhibeatur, in iudicio & extra quæ præſenti adhiberetur, ſi foret exhibitus vel oſtenſus.

Fiat Motu proprio F.

PP. ſubſcrip. Clauſularum repetitio. Et cum abſolutione à cenſuris, ad effectum &c. & de confirmatione, approbatione, ſtatuto, ordinatione, præcepto, mandato, inflictione, decretis, derogatione, voluntate, aliiſque præmiſſis, quæ hic pro ſufficienter repetitis ad partem habeantur in forma gratioſa latiſſime exten. & cum opportuna, ſi videbitur iudicum executorum deputatione, qui aſſiſtant, &c. cum poteſtate citan. &c. inhibendi, aggrauandi, &c. inuocato, &c. ſæcularis, ac derogatione dictarum, non tamen trium, etiam latiſſime exten. Et ſi videbitur literas deſuper etiam per Breue S. V. &c. in præmiſſorum omnium & ſingulorum, etiam qualitat. inuocat. denominat. nuncupat. annexis, aliorumque neceſſariorum maiori & veriori ſpecificatione & expreſſione expediri poſſit, &c. ſimul vel ad partem, etiam in vna, non facta mentione de alia, vel aliis expedien. &c.

Fiat F.

Publ. P. A. ſ. die 1. Decemb. *Anno à Natiuitate Domini 1587. indict. 15. die vero 1 menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno tertio, ſupradictæ literæ in valuis Cancellariæ Apoſtolicæ, & Curiæ Reuerendiſſ. D. Vrbis Gubernatoris, & in acie Campi Floræ affixæ, lectæ & publicatæ fuerunt, iuxta formam illarum.*

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

LXXIII. Indulgentiarum elargitio, pro quorumdam Chriſtianorum Imperatorum numiſmata geſtantibus, aut Eccleſias vbi ea aſſeruantur viſitantibus, & pia opera hic expreſſa exercentibus.

SIXTVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D. 1587.

Proœmium. LAudemus viros glorioſos, Chriſtianos præſertim Imperatores, in iis quæ pro Chriſtiana religione tuenda & propaganda, pie, ac præclare geſſerunt, dum pietatis zelo, virtutis magnitudine, & Imperij maieſtate vere Augusti, eiuſdem religionis, quam omnibus gentibus, omnibuſque nationibus, Deus voluit Apoſtolicis vocibus prædicari, cultum totis in Chriſto viſceribus amplexi, vſque adeo ſuis quiſque temporibus de hac ſacroſancta Sede, cui, auctore Domino, licet immeriti præſidemus, egregie promereri ſtuduerunt, vt vera & orthodoxa fides, ex Apoſtolico hoc fonte manans, tunc eorum ope & patrocinio munita, propulſatis hoſtium oppugnationibus, toto terrarum orbe diffuſa floreret, omniſque lingua confiteretur, quoniam Dominus IESVS CHRISTVS in gloria eſt Dei Patris; eorum ſane ipſorum, quos conſtituit Dominus propugnatores & defenſores Eccleſiæ ſuæ, Illuſtria, pie, recteque factorum exempla, ad omnem gloriam inſignia, imitationiſque ſtudio

dignißima, ac merita præclara, cum ſemper pro grati in eos animi teſtatione & officio commemorare debemus; tum hoc potiſſimum tempore, quo nobis eorum memoriam renouandi mirifica diuinitus oblata eſt occaſio, id impenſius faciendum arbitramur.

In reſtauratione Baſilicæ Lateranenſis, numiſmata quamplura Imperatorum reperta fuerunt, quorum nomina, & præclara geſta hic referuntur, videlicet.

§. 1. Nam cum ab ipſo noſtri Pontificatus initio, ad exornandam nouis ædificiis Lateranenſem præcipue Baſilicam, nullis parcentes impenſis, animum adieciſſemus, effectum eſt, non obſcura diuinæ voluntatis ſignificatione, vt demoliendis quibuſdam Aulæ Lateranenſis peruetuſtis, ac pene collabentibus parietibus; complura antiqua diuerſis in locis recondita numiſmata, ex auro putiſſimo obryzo confecta inuenirentur, in quib. ex vna parte ſalutiferæ Crucis ſignum, aut imago aliqua eadem Cruce inſignita cernitur, ex altera vero vultus effigieſque expreſſæ ſunt diuerſorum veterum, qui ante annos circiter mille floruerunt Auguſtorum Imperatorum, nimirum Theodoſij ſenioris, duorum filiorum eius Arcadij & Honorij, necnon Theodoſij iunioris. Valentiani Tertij, Marciani, Leonis, Iuſtini, Iuſtiniani, Tyberij, Mauritij, Phocæ, & Heraclij, qui etſi longo locorum interuallo diſiuncti, Vrbem Roman. ne fortaſſe quidem omnes vnquam viderint, Magni tamen Conſtantini piiſſimi Imperatoris exemplo, & munificentia excitati, ad declarandum pietatis ſuæ ſtudium erga glorioſos Apoſtolorum Principes, & fortiſſimos Chriſti Martyres, quorum innumerabilis multitudo in hac ſancta Ciuitate requieſcit & quorum præſenti ope, & auxilio domi foriſq, votis ſuſceptis ſæpenumero Rempublicam fortiter & feliciter adminiſtrauerant, & clariſſimas de hoſtibus victorias reportauerant, huius Almæ Vrbis ſacras Baſilicas, atque hanc in primis ſacroſanctam Lateranenſem donariis & oblationibus quamplurimis, Auguſtali pietate & magnificentia dignis, cumularunt, diuerſiſque aut nouorum ædificiorum extructionibus, aut veterum inſtaurationibus, pro temporum varietate ornarũt. Quod cum alia multa antiquitatis monumenta, tum vel hæc ipſa nuper reperta aurea tot inclytorum Imperatorum numiſmata teſtantur, religioſo plane conſilio & occulto quodam Dei inſtinctu in his ædificiis repoſita, vt poſt multa ſæcula, aliquando tandem patefacta, in lucemque prolata, eorumdem Imperatorum ſingularem religionem, & perpetuam erga S.R.E. deuotionem, inſigni apud poſteros teſtimonio comprobarent. Qua in re diuinam prouidentiam agnoſcimus, ſuſcipimus, atque admiramur, quod calamitoſo hoc tempore, cum tam multi Crucis Chriſti Domini hoſtes Catholicæ fidei veritatem impudentiſſime oppugnant, prædictorum Imperatorum effigies in ipſa Lateranenſi Baſilica, vbi primus idem Magnus Conſtantinus Auguſtus ſacri baptiſmi lauacro emundatus eſt, ſimul reperiri voluerit, quæ ſummam eorum erga inuictiſſimam Crucem, pietatem, & eximiam religionem aperte palamque profitentur.

Theodoſij ſenioris.

§. 2. Theodoſij igitur ſenioris Imperatoris religioſiſſimi memoria in benedictione ſit, qui ſe Nicænæ fidei defenſorem acerrimum præſtitit, qui lege edita, eam ſe tantum fidem ſequi, quam à beatiſſimo Apoſtolo Petro Romanis traditam Damaſus Pontifex docebat, apud cunctos populos publice teſtificatus eſt, qui in Eccleſiæ cultu ac veneratione, diſciplinam imitatione dignam, non ſolum legibus edictiſque profeſſus eſt, ſed etiam mirifice coluit, qui denique ob grauem Theſſalonicenſem cædem à S. Ambroſio Epiſcopo publice correptus, & ab ingreſſu Eccleſiæ repulſus, inſigni Chriſtianæ humilitatis exemplo reuerenter abſtinuit, & impoſitam ab eodem Ambroſio pœnitentiam humiliter ſuſcepit, libentique animo adimpleuit, quo obedientiæ & pœnitentiæ exemplo is qui clauſtra Imperij Chriſti Domini ſic validis præſidiis ante munierat non ſolum Reipublicæ hoſtes ſubmouit, verum etiam Chriſtiani nominis gloriam feliciter adauxit.

Arcadij & Honorij filiorum eius.

§. 3. Sed & duorum filiorum eius Arcadij & Honorij nomen cũ benedictione meminiſſe libet, qui pietatis ac diſciplinæ præceptis, inſtitutiſque à S. Arſenio Romanæ Eccleſiæ Diacono inſtructi, vt Chriſtianam religionem propagarent, vbique terrarum ſimulacra idolorum confringi, eorumque templa dirui, legibus ſanxerunt. Catholicæ porro fidei integritatem conſtantiſſime retinentes, hæreticos omnes Imperij viribus coercuerunt, quod communes ab eis promulgatæ leges adhuc oſtendunt.

Illud autem proprium Honorij Occidentale Imperium regenti, quod Baſilicam ſancti Pauli à Valentiniano iuniore amplificari cœptam, omnibus partibus abſolui atque exornari curauit, quodque Beato Auguſtino firmiſſimæ Eccleſiæ columnæ, in comprimendis, & propulſandis Africanis hæreticis, magno adiumento fuit.

Id quoque laudi potiſſimum Arcadio tribuitur, quod cum eius militibus contra Perſas bene pugnantibus, Cruces aereæ in veſtibus apparuiſſent, vt victoriæ diuinitus partæ monumentum vtique extaret, is auream monetam cum eodem Crucis ſigno fieri voluit.

Theodoſij filij Arcadij, & Valentiniani nepotis Arcadij & Honorij.

§. 4. Atque Theodoſio quidem iuniore, Arcadij filio, in Oriente, & Valentiniano Tertio, eorumdem Arcadij & Honorij ſororis filio, in Occidente Imperij gubernacula tenentibus, ſancta tertia vniuerſalis Epheſina Synodus contra impium Neſtorium, ex Beatiſſimi Cœleſtini Romani Pontificis auctoritate, indicta, & celebrata eſt, quo tempore amborum Imperatorum pietas, in fouenda, tuendaque eadem Synodo, & Eccleſiæ pace per ſanctorum Patrum definitionem procuranda, magnopere eluxit.

Valentinianus autem Sextæ mem. Sixti Tertij Pontificis hortatu, ipſius Baſilicæ Lateranenſis faſtigium argenteum à barbaris ereptum, magna in id opus erogata pecunia, refecit, ac ſancti Leonis Pontificis cultor eximius, vberrimum ſuæ pietatis fructum tulit, cum eius etiam precibus, idem beatiſſimus Pontifex, immaniſſimum Attilam, Flagellum Dei vocatum, diuina ſua eloquentia atque auctoritate placauit ac deterruit, horribilemque tempeſtatem iam imminentem, ab ipſa Roma atque à tota Italia auertit.

Marciani, qui nouus Conſtantinus appellatur.

§ 5. Martianus vero, ſimul atque ad imperium euectus eſt, ad eumdem Sanctiſſimum Pontificem Leonem literas dedit pietatis, & erga Apoſtolicam Sedem obſeruantiæ plenas. Quare Apoſtolica auctoritate, & Catholici Imperatoris adiumento, magnum illud ſexcentorum triginta Epiſcoporum Chalcedonenſe Concilium aduerſus Eutychen & Dioſcorum coactum eſt, in quo Marcianus ipſe inſigni elogio nouus Conſtantinus eſt appellatus.

Leonis Cæſaris.

§. 6. At Leo Cæſar, Dei ſpiritu, & crebris S. Leonis Papæ epiſtolis roboratus, nullis ſe hæreticorum machinis paſſus eſt a Catholicæ fidei conſtantia, & Chalcedonenſis Synodi propugnatione dimoueri.

Iuſtini ſenioris.

§. 8. Nec vero prætereundus nobis eſt vere pius & Catholicus Imperator ſenior Iuſtinus, qui ſanctum Germanum Capuanum Epiſcopum, ſanctiſſimi Hormiſdæ Papæ Legatum, tanquam Angelum Domini, ſummo cum honore excepit, cuius Imperatoris pietas hoc quoque promeruit, vt beatum Ioannem Summum Pontificem, Conſtantinopolim ad ſe venientem videret, admirabili ſanctitate virum & poſtea martyrij gloria illuſtrem, ad cuius ille pedes, CHRISTVM in eo agnoſcens, procubuit, Deo clariſſimum illum congreſſum inſigni miraculo comprobante, cum in ipſo aditu portæ aureæ, cæco ſupplicanti ab eodem Summo Pontifice lumen eſt reſtitutum.

Iuſtiniani Magni.

§. 8. Magnis etiam laudibus efferendus eſt Iuſtinianus ille, qui tot rebus fortiter, ſapienterque geſtis, Magnus merito eſt appellatus, ſed profecto ſui ipſius victoria, & erga Apoſtolicam Sedem obedientia multo maior, nam cum zelo Catholicæ Religionis, confeſſionem veræ ac ortodoxæ fidei; quæ in Sancta Dei Eccleſia prædicatur, & ſimul hæreſium damnationem, de Catholicorum Epiſcoporum conſenſu, propoſito edicto, feciſſet omnibus manifeſtam, ac deinde per ſuas literas & Legatos, reddens Apoſtolicæ Sedi & ſancto Ioanni Papæ Secundo debitum honorem & reuerentiam, pro ſingulari ſtudio quod gerebat de vnitate omnium, præſertim Orientalis tractus Eccleſiarum, illarumque Sacerdotum, cum ipſo ac eius Sede, tanquam earum capite, ſeruanda atque cuſtodienda, etiam ſuæ fidei confeſſionem, ac illud ipſum edictum tranſmiſiſſet, humiliterque poſtulaſſet, ſuis illa literis, & Apoſtolicæ Sedis iudicio comprobari, atque ipſis quoque diebus B. Petro Principi Apoſtolorum pretioſa munera obtuliſſet, idem Sanctus Pont. & dignis eum laudum præconiis extulit,

extulit, & quæ in ipſo edicto continebantur, veluti Apoſtolicæ doctrinæ conſentanea ſuo iudicio atque auctoritate confirmauit, Cumque poſtmodum ipſe Iuſtinianus Imperator a Theodora coniuge deprauatus, à B. Agapito Pontifice vehementius contenderet, vt Anthymum hæreticum Patriarcham ad communionem admitteret, eiuſque electionem confirmaret, eoque conſtantiſſime recuſante minas precibus adiiceret, Sanctus Pontifex zelo fidei incenſus, exclamauit. Ego ad Iuſtinianum Imperatorem Chriſtianiſſimum venire deſideraui, ſed Diocletianum inueni; qua inuicti animi conſtantia permotus Imperator, ac tandem erroris caligine deterſa, ad veritatis lucem emergens, ſe ipſum totum ad patentis in Chriſto optimi voluntatem conformauit, hominemque hæreticum loco deiici, & Catholicum Epiſcopum Mennam ab eodem ſancto Pontifice conſecrari, non ſolum patienter, ſed etiam libenter tulit, præclaro Chriſtianis Principibus exemplo relicto, vt paternas CHRISTI Vicarij admonitiones & obiurgationes, æquiſſimo animo ferrent, memores verbi Domini: Qui vos audit me audit, qui vos ſpernit me ſpernit.

Tiberij Conſtantius.

§. 9. Iam vero Tiberij Conſtantini nomen cum laude commemorandum eſt, quem Vrbis Romæ Conſeruatorem appellare licet, quod eam à Longobardis grauiſſima obſidione oppreſſam, magnaque rei frumentariæ anguſtia laborantem, larga frumenti copia ex Ægypto tranſmiſſa, à famis ſimul & obſidionis calamitate, paternis ſanctæ memoriæ Benedicti Primi Summi Pontificis cohortationibus liberauit. Hic cum Sanctum Gregorium Magnum adhuc Diaconum diſputantem audiſſet, Eutychij Patriarchæ, veram tractantemque corporum reſurrectionem negantis, librum ſtatim comburendum in ignem miſit. Idem ſanctæ Crucis ſignum ita coluit, vt aliquando, cum humi eam in lapide ſculptam vidiſſet, ſtatim tolli, & decenti loco collocari iuſſerit, vt iam minus mirandum ſit, quod magnus Crucis cultor, Crucis imaginem in aureis nummis, eleganter vt videmus, curauerit exprimendam.

Mauritij.

§. 10. Commemorandus eſt etiam iure optimo Mauritius vir fortiſſimus, cuius filium idem Gregorius, cum adhuc Diaconus Conſtantinopoli Apoſtolicum Legatum ageret, ex ſacro baptiſmi fonte leuauit, poſtea vero Pontifex factus, eidem Mauritio locupletiſſimum pietatis teſtimonium præbet, dum illum in ſuis epiſtolis hominem multarum lacrymarum, orationum, ieiuniorum, & eleemoſynarum fuiſſe commemorat, certe de Apoſtolica Sede, & vniuerſa Italia egregie eſt meritus, quod exercitu comparato, Ducibus in Italiam miſſis, Francorum auxiliis aduocatis, omni denique diligentia adhibita, Longobardorum furorem nō mediocriter repreſſerit.

Phoca.

§. 11. Nec minori dignus eſt præconio Phocas Imperator, qui cum de more contactus ſe Catholicæ religionis defenſorem perpetuum futurum, ſanctiſſimo iureiurando obſtrinxit, & ſummam ab ipſo Chriſto Domino Romanæ Eccleſiæ traditam auctoritatem & poteſtatem præclare intelligens, publice edixit, vt eamdem Sanctam Romanam Eccleſiam, tanquam omnium Eccleſiarum primam, atque caput omnes & agnoſcerent, & profiterentur.

Heraclij Auguſti.

§. 12. Hunc autem clariſſimum cœtum merito claudit Heraclius Auguſtus, nouiſſimus eorum quos ſupra enumerauimus qui ſacroſanctam Crucem illam ipſam, in qua vitæ auctor pependerat, & mortem moriendo ſuperauerat, decimoquarto anno poſtquam venerat in poteſtatem Perſarum, feliciſſime recipit, eamque ſuis humeris, abiecto Imperatorio amictu, calceiſque detractis, in ipſum Caluariæ Montem, in Paſſionis Chriſti memoriam, magna cum humilitate reportauit.

Hic Pontifex numiſmata ... miſit ad Imperatorem, Reges & Principes, aliquaque ... piis ...

§. 13. Nos igitur aliquam auguſtiſſimæ eorumdem Imperatorum memoriæ gratiam non immerito referre cupientes, Chariſſimis in Chriſto filiis noſtris Romanorum Imperatori electo ac Regibus, & dilectis filiis nobilibus viris Principibus, quos in viſceribus Chriſti gerimus quædam ex ſupradictis aureis numiſmatibus, ſingulare paterni noſtri amoris erga ipſos pignus miſimus, vt ad ſimilem virtutis, & Religionis laudem excitentur, & ſe Eccleſiæ Romanæ filios, Catholicorum Principum ſucceſſores, & Crucis Chriſti defenſores eſſe credentes recogniſcantur, veteres in hoc quidem Sanctos Pontifices prædeceſſores noſtros, præſertim eundem B. Gregor. Papam imitati, qui Regibus, & Principibus, ac primariis viris, aureas Cruces, & claues paruulas, quæ claues B. Petri dicebantur, mittere conſueuerant, quæque collo appenſæ, & Religioſe geſtatæ miraculis coruſcabant, quædam vero alia ex eiſdem numiſmatibus dedimus venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, reliqua vero eodem modo piis & præſtantibus viris iam diſtribuimus.

Et eodem modo indulgentias dedit, eas concedendo.

§. 14. Vt autem ab omnibus & ſingulis Chriſtifidelibus quibus a nobis tradita iam ſunt, deuotius ac religioſius, & cum ſpirituali animarum fructu geſtentur, decreuimus ad ſanctiſſimæ Crucis honorem, & glorioſam memoriam Imperatorum, eadem numiſmata præcipuis gratiis, & indulgentiis ampliſſimis, ex noſtra Apoſtolica benignitate infigere.

Geſtantibus illa & facientibus hæc dejuncta.

§. 15. Quamobrem de Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Apoſtolorum eius Petri, & Pauli auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis Chriſtifidelibus vtriuſque ſexus, quodcumque ex his numiſmatibus penes ſe geſtantibus, quoties eorum aliquis ante ſalutiferæ Crucis lignum, aut ſacram aliquam imaginem pertranſiens, aperto capite venerationem tribuerit, aut genuflexerit, orationem Dominicam, vel ſalutationem Angelicam pronunciando, toties ei centum annos & totidem quadragenas.

Singulis autem diebus, ſi ter orationem Dominicam, ſalutationemque Angelicam, aut ſemel pſalmum, Miſerere mei Deus, ſeu, De profundis clamaui, deuote recitauerit, annos ducentos, ac totidem quadragenas.

Item quoties ad Deum mentem eleuauerit, illiuſque diuinam opem implorauerit, etiam ducentos annos & totidem quadragenas.

Si vero quocumque Dominico, aut feſto die, coronam beatiſſimæ ſemper Virginis Dei genitricis Mariæ, etiam pia deuotione recitauerit, annos trecentos & totidem quadragenas.

Ac ſi conſcientiam ſuam mane aut Veſperi, cum emendationis propoſito examinauerit, ac de male anteacta vita veniam ſupplex à Deo miſericordiarum patre poſtulauerit, ſimiliter trecentos annos, & totidem quadragenas de ſibi iniunctis, vel alias quomodolibet per eum debitis pœnitentiis, miſericorditer in Domino relaxamus.

Atque vt eoſdem fideles ad pietatis opera exercenda, eo etiam magis inuitemus, eorum cuilibet, quoties pro hæreticorum reductione, infidelium conuerſione, Chriſtianæ atque Orthodoxæ fidei propagatione & ſanctæ matris Eccleſiæ tranquillitate, & exaltatione, ac inter Principes Chriſtianos pace & concordia, Deum precando, orationem Dominicam, & ſalutationem Angelicam quinquies deuote dixerint, eaſdem illas indulgentias ac peccatorum remiſſiones, quæ vnam è ſeptem præcipuis Vrbis Baſilicis, viſitantibus conceſſæ ſunt, concedimus & impartimur.

Quod ſi quis peccatorem à via perditionis, veluti ab hæreſi, blaſphemia, aut eiuſmodi ſceleribus, & peccatis, ad viam ſalutis conuerterit, aut ſi certe in eo laborauerit, aut ſi inter diſcordantes pacem conciliauerit, aut quantum in ſe eſt, procurauerit, concedimus, vt ſanctorum ſacrificiorum, ieiuniorum, orationum, ac quorumuis aliorum piorum operum, quæ in omnibus Ordinibus & Congregationibus regularibus ſanctę Catholicæ Eccleſiæ fiunt, non ſecus ac ſi vniuſcuiuſque earum proprium membrum foret, eo ipſo particeps efficiatur.

Præterea vnicuique vere pœnitenti, qui peccata ſua alicui ex Sacerdotibus idoneis, & ad id approbatis confeſſus fuerit, & ſacram ſumpſerit Euchariſtiam, aut miſſam ſi Sacerdos fuerit, celebrauerit, quoties id fecerit, toties ei plenariam.

Aut ſi in mortis articulo conſtitutus, numiſma collo appenſum, aut quouis modo ſecum habuerit, pronunciato nomine Ieſu, corde ſaltem, ſi ore nequiuerit, etiam plenariam.

Atque itidem militibus, aut aliis, qui al quod huiuſmodi numiſma ſecum habentes contra infideles vel hæreticos,

ticos, aut alios Sanctæ Rom. Eccleſ. hoſtes, pugnauerint, præſertimque ſi ibi eos mori contigerit, Ieſu nomine vt ſupra inuocato, pariter plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam & remiſſionem, auctoritate prædicta, tenore præſentium, etiam miſericorditer in Domino concedimus & elargimur.

Vtque defectus & negligentiæ, animique diſtractiones, quæ ex humana fragilitate in diuini Officij recitatione, Miſſarumque celebratione, vel auditione Sacerdotibus, aut Clericis vel laicis contingere ſolent, aut horum etiam ob iuſtum impedimentum prætermiſſio, ex deuota huius numiſmatis geſtatione, Corona tamen Beatæ Mariæ Virginis pie recitata, aut ſaltem pronunciato Pſalmo, Miſerere mei Deus, ſuppleri, & compenſari poſſint, eadem auctoritate concedimus & indulgemus.

Numiſmata Eccleſiis tantum relinqui poſſint.

§. 16. Quicumque autem aliquod huiuſmodi numiſma habuerit, ipſum pro ſuo arbitrio in teſtamento, aut alia vltima voluntate, cui voluerit Eccleſiæ, nec vero cuiquam alij, abſque ſpeciali noſtra aut noſtrorum ſucceſſorum conceſſione, relinquere aut donare poſſit.

Quas Eccleſias viſitantes indulgentias conſequantur.

§. 17. Quam quidem Eccleſiam, in qua fuerit dictum numiſma repoſitum, feſtis diebus Inuentionis & Exaltationis ſanctæ Crucis, vniuerſis & ſingulis Chriſtifidelibus vtriuſque ſexus vere pœnitentibus, & peccata ſua confeſſis, deuote viſitantibus, ſimiliter plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam & remiſſionem damus, concedimus, & elargimur.

Numiſma inteſtato decedentis ad propinquiorem Eccleſ. ſpectat. In articuloq. mortis conſtitutis accommodari.

§. 18. Quod ſi quis numiſma habens ab inteſtato deceſſerit volumus, vt illud ad propinquiorem eius domicilio Eccleſiam cum eiſdem gratiis, facultatibus, & indulgentiis pertineat.

§. 19. Cuicumque nihilominus in articulo mortis conſtituto de conſilio eius Confeſſarij ipſum numiſma liceat commodare, qui itidem omnes ſupradictas indulgentias & peccatorum remiſſiones valeat obtinere.

Animabuſq. Purgatorij prodeſt, impletis inſ. enarratis.

§. 20. Poſtremo vt animabus quoque Chriſtifidelium in Purgatorio exiſtentibus, quæ per charitatem Domino Noſtro IESV CHRISTO vnitæ ex hac vita migrauerint, quæque antequam decederent aliorum Chriſtifidelium ſuffragiis iuuari meruerint, de cœleſtibus Eccleſiæ theſauris, quorum diſpenſatores à Domino ad animarum ſalutem conſtituti ſumus, paterne ſubueniamus, diuina miſeratione confiſi, concedimus, vt quoties quilibet aliquod ex huiuſmodi numiſmatibus, ſecum habens, pro dictarum animarum ſalute, præmiſſa, eorumve aliqua adimpleuerit, vel quaſcumque alias Eccleſias, in quibus eadem numiſmata reponi contigerit, dictis feſtis diebus Inuentionis & Exaltationis Sanctæ Crucis viſitauerit, ipſæ animæ, pro quibus id fecerit, efficaciſſimis IESV CHRISTI Domini Noſtri meritis, ac eiuſdem Beatæ Mariæ ſemper Virginis, Sanctorum Angelorum, Apoſtolorum, Martyrum, Confeſſorum, Virginum, omniumque Sanctorum & Sanctarum precibus & interceſſionibus ſuffragantibus, eaſdem indulgentias, & peccatorum remiſſiones conſequantur.

Clauſula huiuſmodi elargitionis præſeruatiua.

§. 21. Præſentes vero literas, ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium indulgentiarum, & gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, abrogationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, per nos vel ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, etiam Motu proprio & ex certa ſcientia, ac in fauorem Cruciatæ ſanctæ, vel alias quomodolibet faciendis minime comprehendi, ſed quoties illæ emanabunt, toties eaſdem præſentes ab illis exceptas, & niſi de eis expreſſa, & indiuidua mentio fiat, aduerſus illas in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtitutas; ac de nouo conceſſas eſſe, & cenſeri, & perpetuo validas & efficaces fore, ac ſupradictis perſonis & Eccleſiis, perpetuis futuris temporibus ſuffragari debere decernimus, & declaramus.

Clauſula derogat.

§. 22. Non obſtantibus noſtra de non concedendis indulgentiis ad inſtar, ac aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides exemplorum.

§. 23. Volumus autem, vt præſentium literarum exemplis etiam impreſſis, manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo obſignatis, eadem prorſus fides vbique gentium & locorum adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſeptimo, Kalend. Decembris, Pontificatus noſtri anno III. *D. P. An. 3. 1. Decemb.*

Inſtitutio quindecim Congregationum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, cum iuriſdictionum & facultatum partita conceſſione, ad faciliorem vniuerſæ Reipublicæ Chriſtianæ, Statuſque Eccleſiaſtici, & Romanæ Curiæ negotiorum, & cauſarum expeditionem. LXXIV.

Ad hæc videnda ſunt, quæ ſigillatim, ad vnamquamque rubricam Congregationis, adnotabo.

Aliæ à Clem. VIII. ſuperadditæ ſunt Congregationes Cardinalium, quarum altera eſt ſuper Bono regimine Communitatum Status Eccleſiaſtici, in ſua conſtitut. 10. *Pro commiſſa.* Alia vero eſt ſuper Baronibus dicti Status, in conſtitut. 41. *Iuſtitia.* Altera autem ſuper bannitis in conſtitut. 15. *Iſ recogendis.*

SIXTVS EPISCOPVS Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1588.*

Proœmium.

IMmenſa æterni Dei omnium opifex ſapientia à fine vſque ad finem fortiter attingens, ſic cuncta inter ſe admirabili concordiæ nexu copulauit, ſicuti eaque diſpoſuit, vt viciſſim ad ſuorum ſe munerum functiones exercendas mutuis auxiliis ſubleuarent. Ipſa in cœleſti Hieruſalem varios beatorum ſpirituum ordines diſtinxit, quorum ſuperiores de diuinæ prouidentiæ rebus inferiores illuminarent. Ipſa militantis Eccleſiæ, quæ triumphantis illius imago eſt, corpus variis membris diſcreuit, quæ capiti ſuo glutino charitatis compacta, & connexa, mutuo ſe adiuuarent, ex quo totius corporis ſalus & conſeruatio exiſteret.

Cauſa huius inſtit.

§. 1. Quare iure optimo Romanus Pontifex, quem Chriſtus Dominus corporis ſui, quod eſt Eccleſia, viſibile caput conſtituit, omniumque Eccleſiarum ſollicitudinem gerere voluit, multos ſibi tam immenſi oneris adiutores aduocat, atque adſciſcit, cum venerabiles Epiſcopos fratres ſuos, quos toto terrarum orbe ad ſingulos greges paſcendos mittit, tum ampliſſimum ordinem S.R.E. Cardinalium, qui tanquam nobiliſſima membra capiti proprius cohærentia, eidem Summo Pontifici, ſicut Chriſto Domino Apoſtoli, ſemper aſſiſtunt, quique primi laborum & conſiliorum ſocij ſunt, & participes, vt partita inter eos, aliiſque Romanæ Curiæ Magiſtratus, ingenti curarum negotiorumque mole, ipſe tantæ poteſtatis clauum tenens, diuina gratia adiutrice, non ſuccumbat.

Inſtitutio quindecim Congregationum de qua in rub.

§. 2. Nos igitur magni illius Moyſi exemplo adducti, qui cum Deo loquens ſoceri ſui Iethro conſilium de variis iudicibus conſtituendis non repudiauit, quique Dei iuſſu inſignem Senatum ſeptuaginta ſeniorum conſtituit, qui cum eo onus populi ſuſtinerent, ne ſolus ipſe grauaretur, Pontificium hoc onus angelicis plane humeris formidandum, inter Senatores orbis terræ fratres noſtros Cardinales apta quadam diſtributione pro temporum conditione, negotiorum multitudine, & varietate, ipſaque vtilitatis ratione ſalubriter partiri decreuimus. Ea in primis cogitatione permoti, vt qui ex omnibus nationibus ad hanc matrem, magiſtram, perfugiumque fidelium Apoſtolicam Sedem, deuotionis, ſaluciſque ſtudio, iuris perſequendi, gratiæ impetrandæ, aliaſve multiplices ob cauſas frequentiſſime confugiunt, ij quidem, & tuto & commode (quantum in Prouinciis noſtris præſtare poſſumus) Romam perueniant: & vt facilius celeriuſque expediantur, diſtinctos Cardinalium conſeſſus, & Congregationes ad certas rerum, negotiorumque tractationes paratas habeant,

Cardinales

Cardinaleſque ipſi diſtributi muneris partem leuius ferant, diligentius adminiſtrent, commodius nos conſulant, & denique viri primarij publicis in rebus exercitati, nullo vmquam tempore deſint. Itaque Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de eorumdem fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, & aſſenſu, ex eodem ſacro Collegio, quod per Dei gratiam viris pietate, doctrina rerumque vſu præſtantibus, ex omni natione abundat, Congregationes quindecim conſtituimus, ſingulisque certa negotia aſſignauimus, ita vt grauiores, difficilioreſque conſultationes ad nos referant, ac vnicuique earum ſuas facultates, & auctoritatem in eum modum, qui intra deſcriptus eſt, dedimus atque attribuimus.

Congregatio prima, pro Sancta Inquiſitione.

Iſta Congregatio iam diu inſtituta fuit, eique amplam auctoritatem dedit Paulus III. vt ſup. in eius conſtit. 34. *Licet ab.* ac Pius IV. conſtit. 79. *Cum nos.* ac Pius V. conſt. 21. *Sanctiſſimus.* & conſt. 22. *Inter.* & conſt. ſeq. *Cum felicis.* Et inſuper videnda eſt inf. conſtit. 76. Clem. VIII. *Sanctiſſimus.*

Confirmatio huius Congregationis iam inſtitutæ. §. 1. IN primis igitur, quoniam fides, ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, totius ſpiritualis ædificationis fundamentum eſt, cupientes hoc pretioſum depoſitum, quod nobis potiſſimum à Chriſto Domino in beato Petro Apoſtolo eſt creditum, aduerſus omnes inferorum portas integrum inuiolatumque cuſtodire, Congregationem ſanctæ Inquiſitionis hæreticæ prauitatis magna prædeceſſorum prouidentia, tanquam firmiſſimum Catholicæ fidei propugnaculum in Vrbe inſtitutum, cui ob ſummam rei grauitatem, Romanus Pontifex præſidere ſolet: nos quoque confirmamus & corroboramus, illiuſque omnia inſtituta, omneſque & ſingulas facultates à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris Cardinalibus ad eam Congregationem pro tempore delectis conceſſas, omnemque auctoritatem & poteſtatem eis communicatam, ſcilicet inquirendi, citandi, procedendi, ſententiandi, & definiendi in omnibus cauſis, tam hæreſim manifeſtam quam ſchiſmata, Apoſtaſiam à fide, magiam, ſortilegia, diuinationes, ſacramentorum abuſus, & quæcumque alia, quæ etiam præſumptam hæreſim ſapere videntur, concernentibus, non ſolum in Vrbe, & Statu temporali, nobis & huic ſanctæ Sedi ſubiecto, ſed etiam in vniuerſo terrarum Orbe, vbi Chriſtiana viget Religio, ſuper omnes Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, & alios inferiores, ac Inquiſitores, quocumque priuilegio illi ſuffulti ſint, quorum, ac aliorum prædictorum ſeries his noſtris literis ad verbum expreſſa cenſeatur, confirmamus.

Eiuſque facultatum. §. 2. Ea denique omnia, quæ veluti per eoſdem prædeceſſores circa eamdem Congregationem, illiuſque iuriſdictionem & auctoritatem decreta fuerunt, nos itidem ſtatuimus atque decernimus.

Et indultorum huius officij Miniſtrorum. §. 3. Exemptiones quoque immunitates, priuilegia, atque indulta etiam eiuſdem officij miniſtris, vel in hunc vſque diem conceſſa, vſuque recepta, pariter approbamus.

Hortatio ad Principes, & alios, vt ei faueant, &c. §. 4. Obnixe in Domino hortantes, & per viſcera miſericordiæ IESV CHRISTI & per eius tremendum Iudicium obteſtantes chariſſimos in Chriſto filios noſtros in Imperatorem electum, omneſque Reges, ac dilectos filios nobiles viros Rerum publicarum, alioſque Duces, illiſque regendis, & adminiſtrandis præpoſitos, ac ſingulos Orbis Terrarum Principes, & Magiſtratus, quibus gladij ſæcularis poteſtas ad malorum vindictam à Deo eſt tradita, per eam ipſam quam ſe tueri promiſerunt Catholicam fidem, vt ſic ſuas quiſque partes, ſiue in præſtando miniſtris prædictis auxilio, ſiue in criminum poſt Eccleſiæ ſententiam animaduerſione interponat, quod eos pro eorum pietate libenter facturos confidimus, vt eorum quoque præſidio Miniſtri ipſi tantum muneris, tamque ſalutiferum, pro Regis æterni gloria, ac Religionis incremento feliciter exequantur, cuius pij, Chriſtianique obſequij Principes ipſi & Magiſtratus ampliſſimum à Domino præmium recepturi ſunt in æternæ beatitudinis conſortio Catholicæ fidei aſſertoribus, & defenſoribus præparatum.

Sed ex hoc nihil innouetur de officio Inquiſitionis Hiſpaniæ. §. 5. In his autem omnibus noſtra eſt intentio, ne in officio ſanctæ Inquiſitionis, in Regnis & Dominiis Hiſpaniarum, Sedis Apoſtolicæ auctoritate Superioribus temporibus inſtituto, ex quo vberes in agro Domini fructus in dies prodire conſpicimus, nobis, aut ſucceſſoribus noſtris inconſultis aliquid innouetur.

Omittuntur hic nomina Cardinalium nunc deputatorum huic Congregationi, & aliis ſequentibus, quoniam ob eorum obitum, alij ſubrogati ſunt, & frequenter eiuſmodi mutatio contingit.

Congregatio ſecunda, pro Signatura Gratiæ.

Ad Signaturam Gratiæ, videri poteſt conſtitut. Pij IV. num. 59. *Cum nuper.* & conſt. 63. *In eligendis.* & nouiſſime editam Reformationem Pauli V. in conſt. 71. §. 1.

Cauſa huius inſtit. ET quoniam ad eam, quæ Signaturæ Gratiæ appellatur, & in qua nos etiam prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum more præſidemus, ex diuerſis Orbis terrarum partibus, ob multiplices gratias obtinendas, magni concurſus fiunt, ſuppliceſque libelli referuntur, vt quæ ex iudicum ordinaria facultate expediri nequeunt, poteſtate principis, qui viua eſt lex, iuſtis de cauſis explicentur, & concedantur, ſane pro loci dignitate, & rerum ratione, magna circumſpectio adhibenda eſt, vt, & honeſtæ ſupplicationes, quantum cum Domino licet, exaudiantur, & multorum petentium importunitas coerceatur.

Inſtitutio Congregationis & explicatio muneris Cardd. §. 1. Quamobrem Cardinales infraſcriptos Signaturæ noſtræ gratiæ adſcribimus, ad hoc, vt omnes Signaturam noſtram quauis de cauſa adeuntes, benigne audiant porrectaſque oblatarum petitionum informationes excipiant, nobis vero, aut ſucceſſoribus noſtris, dum ſupplices libelli referuntur, aſſiſtant, opportunumque conſilium afferant, omnique depoſito humano affectu, ſincere ſuam quiſque ſententiam, etiam non rogatus ex conſcientia dicat.

Declaratio circa Cardinales ſupra munerum aliorum deputatorum. §. 2. Declaramus autem in dictam Congregationem ſemper eos Cardinales adſcriptos eſſe, qui infraſcriptis muneribus & officiis præfecti erunt, videlicet, Maior Pœnitentiarius, Præfectus Signaturæ Gratiæ, Præfectus Signaturæ Breuium, Præfectus Signaturæ Iuſtitiæ, & qui Datarij munere fungetur, ſi Cardinalis fuerit, qui ſimul atque eas præfecturas, & officia adepti erunt, ſtatim in ipſam Signaturam ad numerati cenſeantur.

Congregatio tertia, pro erectione Eccleſiarum, & prouiſionibus Conſiſtorialibus.

Ad hæc vide etiam inf. in conſt. 10. Gregorij XIV. *Onus.* vbi etiam notabo in rubrica.

Cauſa huius inſtit. ILla præterea cura ad paſtoralis noſtri officij ſollicitudinem, & Eccleſiæ vniuerſalis gubernationem maxime pertinet, vt ad fidelium populorum vtilitatem, Eccleſiis iam erectis, aut in poſterum iuſtis de cauſis erigendis, de Epiſcopis & paſtoribus idoneis, & fidelibus ac fructuoſis, in vinea magni patrisfamilias operariis ſalubriter in Domino prouideamus.

Inſtitutio tertiæ Congregationis, & explicatio muneris Cardd. §. 1. Quare aliam conſtituimus Cardinalium Congregationem, qui in primis cognoſcant de legitimis cauſis erectionum nouarum Eccleſiarum quarumcumque, Patriarchalium, Metropolitanarum, & Cathedralium, ac de cuiuſque earum dote, Capitulo, Clero, Populo, & aliis, quæ ad eiuſmodi erectiones, iuxta præſcriptum ſacri Concilij Tridentini, & ſanctorum patrum decreta, neceſſaria erunt. Examinent præterea omnes difficultates de his incidentes, controuerſias quoque inter eas, quæ iam erectæ ſunt, necnon dictarum Eccleſiarum, Diœceſum, vel Monaſteriorum vniones, diſmem-

diſmembrationes, ceſſiones, permutationes, tranſlationes, penſionum ſuper illarum redditibus, aſſignationes, Monaſteriorum pluralitatem, dignitatum incompatibilitatem, præſentationes, & nominationes, electionum, ſiue poſtulationum confirmationes, ſeu admiſſiones, ſuffraganeorum, coadiutorumque deputationes, cum futura ſucceſſione, ſiue abſque eadem ſucceſſione, curamque adhibeant ſolertem circa ætatem & qualitatem promouendorum, eaque diſcuſſa, & examinata, ad nos, ſucceſſoreſque noſtros referant, vt pro noſtro, eorumve arbitrio, in Conſiſtorio ſecreto iuxta formam in hunc vſque diem ſeruatam proponantur.

Congregatio quarta, pro vbertate Annonæ Status Eccleſiaſtici.

Huic annonæ præficitur à Summo Pontifice vnus ex Clericis Reu. Cameræ Apoſtolicæ, vt videre eſt ſup. in conſt. 35. Gregorij XIII. *Inter ceteras*. Et pro eius præſidio hic Pontifex ſcuta ducentum millia tribuit infra in conſt. 78. *Abundantes*. Aliam Prælatorum Congregationem ſubordinauit Paulus V. in ſua conſtit. 70. *Paſtoralis*, vbi alia notabo.

Cauſa huius inſtit.

CVmque ad prouidentiam noſtram pertineat curare, vt populi Eccleſiaſticæ ditioni ſubiecti, non ſolum pane verbi Dei reficiantur, ſed hoc quoque terreno, quem etiam cum illo à Patre cœleſti nobis dari quotidie petimus, abundent, pauperes præſertim & egeni, quibus parentis loco ſumus, idcirco vt in omnibus Prouinciis noſtris, & in hac potiſſimum Alma Vrbe, ad quam tanta hominum frequentia vndique confluit, res frumentaria bene curata ſit, & Annonæ publicæ copia benedicente Domino ſemper ſuppetat.

Inſtitutio Cõgreg. & facultates Cardd. deputatorum.

§. 1. Congregationem Cardinalium conſtituimus, quæ omni ſtudio curet, non ſolum in Vrbe, ſed in vniuerſo Statu Eccleſiaſtico temporali copiam haberi frumenti, atque aliarum huius generis frugum, quibus ad vitam humanam ſuſtentandam indigemus, quæ ſi peccatis populi id promerentibus ob terræ ſterilitatē in ditione Eccleſiaſt. aliquando, quod Deus auertat, deerunt, aliunde commeatum pro locorum opportunitate, conuehi, comportarique ſtudeat, ciuitatibus, oppidis, locis, perſonis quibuſcumque quauis etiam Eccleſiaſt. atque Cardinalatus dignitate fulgentibus, ea omnia, quæ ad abundantiam parandam, atque conſeruandam erunt opportuna, præcipiat. Commiſſarios vbique locorum, prout exegerit neceſſitas, aut ſuaſerit vtilitas, deputet, contra impedientes aut negligentes, ſiue Annonam extrahi vel abduci, per ſe ipſos, aut per alios palam vel occulte procurantes, procedat, aliaque faciat, quæ ad Annonæ vbertatem omnino pertinere videbuntur.

Quæ hic dicta ſunt de cõſeruatione pecuniæ vide latius in cõſt. 78. huius Papæ cit. in rubr.

§. 2. Præcipuam vero curam, & diligentiam adhibeat, vt pecuniæ ſumma, ſcutorum ſcilicet ducentorum millium à nobis, tam ſalubri ac neceſſario operi pauperum in primis cauſa paterne aſſignata atque attributa, nec in alium vſum conuertatur, & integra conſeruetur; quod ſi in charitate Annonæ aliquid ex dicta ſumma deceſſerit, illius recuperandæ, ac reintegrandæ ratio quamprimum tueatur, vt hoc publicum præſidium & tanquam patrimonium pauperum, eorumdem Cardinalium prudentia, & ſedulitate perpetuo aſſeruetur, & prout in alia conſtitutione ſuper hoc à nobis edita latius explicatur.

Congregatio quinta, pro Sacris Ritibus & Cæremoniis.

Cauſa huius inſtit.

IAm vero, cum ſacri ritus & Cæremoniæ, quibus Eccleſia à Spiritu ſancto edocta ex Apoſtolica traditione, & diſciplina vtitur, in Sacramentorum adminiſtratione, diuinis officiis, omnique Dei, & Sanctorum veneratione magnam Chriſtiani populi eruditionem, veræque fidei proteſtationem contineant, rerum ſacrarum maieſtatem commendent, fidelium mentes ad rerum altiſſimarum meditationem ſuſtollant, & deuotionis etiam igne inflamment, cupientes filiorum Eccleſiæ pietatem & diuinum cultum ſacris ritibus, & cæremoniis conſeruandis, inſtaurandiſque magis augere.

Inſtitutio Cõgreg. 5. cum facultatibus Card.

§. 1. Quinque itidem Cardinales delegimus, quibus hæc præcipue cura incumbere debeat, vt veteres ritus ſacri vbiuis locorum, in omnibus Vrbis, Orbiſque Eccleſiis, etiam in Capella noſtra Pontificia, in Miſſis, diuinis officiis, ſacramentorum adminiſtratione, ceteriſque ad diuinum cultum pertinentibus, à quibuſuis perſonis diligenter obſeruentur, cæremoniæ ſi exoleuerint, reſtituantur, ſi deprauatæ fuerint, reformentur, libros de ſacris ritibus, & cæremoniis, in primis Pontificale, Rituale, Cæremoniale, prout opus fuerit, reforment, & emendent, officia diuina de Sanctis patronis examinent & nobis prius conſultis, concedant. Diligentem quoque curam adhibeant circa Sanctorum canonizationem, feſtorumque dierum celebritatem, vt omnia rite, & recte, & ex Patrum traditione fiant, & vt Reges & Principes, eorumque Oratores, aliæque perſonæ, etiam Eccleſiaſticæ, ad Vrbem, Curiamque Romanam venientes, pro Sedis Apoſtolicæ dignitate ac benignitate honorifice more maiorum excipiantur cogitationem ſuſcipiant, ſeduloque prouideant. Controuerſias de præcedentia in proceſſionibus, aut alibi, ceteraſque in huiuſmodi ſacris ritibus & & cæremoniis incidentes difficultates cognoſcant, ſummarie terminent & componant.

Congregatio ſexta, pro Claſſe paranda & ſeruanda, ad Status Eccleſiaſtici defenſionem.

Subſidium annuum ſcutorum ducentum millium & quingentorum parauit & dedit hic Pontifex pro manutentione paratæ Claſſis decem triremium, ſed eius bullam tanquam minus neceſſariam duxi prætermittendam.

Cauſa huius inſtit.

PRæterea poſteaquam Dei benignitate, nec ſine magno noſtro labore & ſumptu, perditorum hominum licentia compreſſa, publica tranquillitas in locis mediterraneis reſtituta eſt, vt iam vnicuique abſque timore vllo ſub vite ſua, & ſub ficu ſua quieſcere liceat, cupientes vt littora quoque, & oræ maritimæ ditioni noſtræ, ſuperi inferique maris, à piratis ac prædonibus, quantum fieri poteſt, tutæ ſint, nedum ad noſtrorum ſubiectorum ſecuritatem, verum vt exteræ quoque nationes hanc fidei petram communemque fidelium matrem ſecure, pro eo quod in nobis eſt, accedant, ne à piratis in miſeram ſeruitutem, quod alias perſæpe accidit, abducantur.

Inſtitutio Cõgregationis 6. & explicatio muneris Cardd.

§. 1. Ob eas cauſas Cardinales quinque præficimus triremibus numero decem parandis, ædificandis, ornandis, omnique neceſſario nautico & militari apparatu inſtruendis, curaque diligentiſſima conſeruandis quarum ope, & præſidio, Deo adiutore, piratæ, & prædones coerceantur, & à noſtris littoribus longe repellantur, quare & earum triremium idoneos Duces ac Præfectos, nobis tamen & pro tempore Rom. Pont. conſultis, deligant, & cetera omnia ad ea quæ diximus celeriter vtiliterque efficienda, pro ipſorum prudentia & ſedulitate diſponant. Deinde operam adhibeant, vt ſubſidium pecuniarum quodcumque ab iis, qui noſtro mandato huic tam neceſſario operi contribuere tenentur, fideliter, integre, matureque exigatur, exactum vero ac receptum ad ſupradicta tantummodo opera perficienda ex voluntatis noſtræ præſcripto fructuoſe impendatur. Illud autem Cardinales ipſos magnopere admonemus, curent diligenter, vt in ſuis triremibus Apoſtolicis, nautæ omnes & milites, non ſolum ex nautica militarique, ſed multo magis ex Chriſtiana diſciplina, pie & modeſte viuant. Quare viros religioſos, animarum corporumque curatores deligant, qui valentes ad pietatem inſtruant, ægrotos multæ charitatis affectu, quouis neceſſario adiumenti genere, ſpirituali in primis recreent atque reficiant. Denique omni loco à Præfectis, militibus, nautis, ea pie viuendi ratio, & inſtitutio obſeruetur, vt vere illos Chriſtianos ac Pontificios eſſe omnes agnoſcant.

Congregatio

Congregatio ſeptima, pro Indice librorum prohibitorum.

Iſta Congregatio perfecit Indicem librorum huiuſmodi alias à Pio IV. approbatum, vt videre eſt in Clem. VIII. conſt. 36. Sacroſanctum, *vbi de eius facultatibus etiam notabo.*

Cauſa huius inſtit. QVia vero hæreſis morbus animæ pernicioſiſſimus vt cancer ſerpit, & filij tenebrarum arcem Catholicæ veritatis omni machinationis genere oppugnant, libris præſertim hæreſis veneno infectis promulgandis, aliiſque noxia doctrina aſpergendis, corrumpendiſque poſtulat à nobis paſtoralis officij ſolicitudo, vt vulpes doloſas, & lupos rapaces ab ouili Chriſti omni vigilantia arceamus.

Inſtitutio Congregationis 7. & explicatio muneris Cardinalium. §. 1. Quare vt Cardinales, qui ad libros prohibendos, expurgandoſve delecti ſunt, in ea cura diligenter, ac maiori cum fructu verſentur, has illis facultates tribuimus, vt librorum eiuſmodi catalogos, & indices, aut olim, aut proxime confectos, eorumque regulas editas recognoſcant, atque examinent, certorum auctorum libros prohibitos, aut quouis modo in prioribus indicibus ſuſpenſos diligenter excutiant, & prout expedire iudicauerint, permittant: li tos, qui poſt indicem Tridentini Concilij iuſſu editum prodierunt, Catholicæ doctrinæ, chriſtianorumque morum diſciplinæ repugnantes, expendant & recognoſcant, ac vbi nobis retulerint, noſtra auctoritate reiiciant, hominum vero iniuria & dolo deprauatos emendent, eos libros, qui paucis erroribus reiectis, alioquin vtiles ſtudioſis eſſe poſſent, expurgandi, atque corrigendi modum ineant, indiceſque expurgatorios conficiant, nouos præterea libros approbandi, & imprimendi rationem præſcribant. Vniuerſitatum Pariſien. Bononien. Salamantin. Louanien. aliarumque probatarum ſtudia, ad librorum expurgationem & correctionem excitent, earumque diligentem operam & induſtriam requirant. Permittimus quoque eidem Congregationi, vt Theologis, Canoniſtis, aliiſque peritis viris, piis atque idoneis, etiam aliunde accerſitis, ad hoc omne negotium Reipublicæ Chriſtianæ, tam in his temporibus neceſſarium adhibitis, eam ob rem tantum, nec vero aliis, libros vetitos tenendi legendique etiam abſque noſtra licentia impertiatur facultatem.

Congregatio octaua; pro executione, & interpretatione Concilij Tridentini.

Huius Concilij indictionem, proſecutionem, & approbationem & huius Congregationis inſtitutionem vide ſup. in Pio IV. conſt. 23. Ad Eccleſiæ. *& conſt. 83.* Alias nos.

Cauſa huius inſtit. DEo autem Patri miſericordiarum gratias agentes, qui in Oecumenico Concilio Tridentino Spiritus ſancti lumine diffuſo, catholicam veritatem omnibus patefecit, hæreſes noſtrorum temporum confutauit, mores & diſciplinam reſtituit, eiuſdemque Concilij decreta, ab omnibus obſeruari volentes, cum ad ſingularem Romani Pontificis auctoritatem tantummodo ſpectet Generalia Concilia indicere, confirmare, interpretari, & vt vbique locorum ſeruentur, curare ac præcipere.

Explicatio muneris cardinalium. §. 1. Eorum quidem decretorum, quæ ad fidei dogmata pertinent, interpretationem nobis ipſis reſeruamus, Cardinalibus vero præfectis interpretationi, & executioni Concilij Tridentini, ſi quando in his quæ de morum reformatione, diſciplina, ac moderatione, & Eccleſiaſticis iudiciis, aliiſque huiuſmodi ſtatuta ſunt, dubietas aut difficultas emerſerint, interpretandi facultatem, nobis tamen conſultis, impartimur. Et quoniam eodem Concilio Tridentino decretum eſt, Synodos Prouinciales tertio quoque anno, diœceſanas ſingulis annis celebrari debere, id in executionis vſum ab iis quorum intereſt, induci eadem Congregatio prouidebit. Prouincialium vero, vbiuis terrarum illæ celebrentur, decreta ad ſe mitti præcipiet, eaque ſingula expendet & recognoſcet. Patriarcharum præterea, Primatum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum, (quibus beatorum Apoſtolorum limina certo conſtituto tempore viſitare alia noſtra ſanctione iuſſum eſt) poſtulata audiat, & quæ Congregatio ipſa per ſe poterit, ex charitatis & iuſtitiæ norma expediat, maiora ad nos referat, qui fratribus noſtris Epiſcopis, quantum cum Domino licet, gratificari cupimus. *Iſta conſtitutio de [illegible] [illegible] habetur ſup.* Item ab iiſdem Prælatis Eccleſiarum expoſcat, quæ in Eccleſiis eorum curæ, ac fidei commiſſis, Cleri, Populique morum diſciplina ſit, quæ Concilij Tridentini decretorum, cum in omnibus, tum præſertim in reſidentiæ munere, executio, quæ item piæ conſuetudines, & qui omnium denique in via Domini ſint progreſſus, ipſiſque det literas ex formula præſcripta in teſtimonium earum per eos viſitationis liminum Sanctorum eorundem Apoſtolorum. Habeat itidem Congregatio auctoritatem promouendi reformationem Cleri & Populi, nedum in Vrbe, & Statu Eccleſiaſtico temporali, ſed etiam in vniuerſo Chriſtiano Orbe, in iis quæ pertinent ad diuinum cultum propagandum, deuotionem excitandam, & mores Chriſtiani populi ad præſcriptum eiuſdem Concilij componendos, atque ad rationes difficillimis his, periculoſiſque temporibus neceſſarias conformandos, quo vberius diuinæ miſericordiæ vim in nobis ſentiamus, iuſtamque iram, atque animaduerſionem effugiamus.

Congregatio nona, pro Status Eccleſiaſtici Grauaminibus ſubleuandis.

Cauſa huius inſtit. NEc vero paternus noſter affectus, quem erga populos nobis & huic ſanctæ Sedi ſubiectos, tamquam erga peculiares filios gerimus; eo contentus eſt, quod Deo auctore, noſtraque ſolicitudine publica pace, & tranquillitate perfruantur, quodque de eorum vtilitate & quiete multis aliis modis præſtanda & augenda aſſidue cogitamus, ſed eos etiam ab exactionum oneribus ob temporum interdum difficultates; variiſque publicis boni rationes à prædeceſſoribus noſtris impoſitis, magnopere, quantum fieri poterit, cupimus ſubleuare.

Inſtitutio congregationis 9. eiuſque facultatum. §. 1. Quocirca nouam inſtituimus Cardinalium Congregationem, vt quæcumque grauamina vectigalium, pedagiorum & tributorum cuiuſcumque generis illa ſint, eorumque exigendi rationes, Quæſtorum iniurias, ſiquas adeſſe compererint, Commiſſariorum extorſiones, iudicij forma plane poſtpoſita, mature audiat & cognoſcat, atque ſi fieri poſſe videbitur, controuerſias moderetur & componat, quod ſi rationibus hinc inde allatis accurate expenſis, res tranſigi nequiuerit, eam totam ad nos deferat, vt quod æquum & pium erit, eius Congregationis conſilio prudenter definire valeamus, cauſas vero in quibus iudicialis ordo requiritur, propriis iudicibus de iure decidendas relinquat, Qui autem à iudicibus ſenſerint ſe grauatos, ad Tribunalia, quæ his ſunt ex antiqua inſtitutione præpoſita, ac ad alia, vt moris eſt, iuris remedia confugiant.

Congregatio decima, pro Vniuerſitate Studij Romani.

De iſtius Romani Studij erectione, eiuſque indultis & regimine notaui ſup. in Bonif. VIII. conſt. 9. In ſupremæ.

Cauſa huius inſtit. ILlud etiam cogitantes, quod literarum cognitio, liberaliſque doctrinæ & diſciplinæ, quibus iuuentus in publicis Gymnaſiis inſtruitur & eruditur magnam Chriſtianæ Reip. ſi cum pietate coniunguntur, afferunt vtilitatem: tunc enim Ciuitates & Regna optime adminiſtrantur, cum ſapientes atque intelligentes gubernacula poſſident ob eam ſane cauſam Romani Gymnaſij eiuſque vniuerſitatis ornandæ & amplificandæ curam merito gerimus, vnde & ipſam vniuerſitatem ab ære alieno viginti duorum millium ſcutorum & aliis pluribus oneribus ſubleuauimus, ac plane liberauimus.

Inſtitutio Congregationis 10. & explicatio [illegible] Card. §. 1. Itaque vt illius rationibus quamoptime proſpiciamus, Cardinales quinque eidem Gymnaſio, & vniuerſitati, illiuſque reformationi præficimus, quibus

facultatem concedimus, vt cum opus fuerit, præclaros Theologiæ Magiſtros, Iuriſconſultos egregios, & liberalium artium profeſſores eximios vndecumque ad iuuentutem erudiendam euocent, qui morum integritate, eruditione, atque elegantia literarum non minus præſtent, quam peritia, vſuque docendi, aſſiduiſque prælectionibus iuuenes inſtruant, vtque ſingulis ſcientiarum Magiſtris pro meritorum ratione, re tamen nobiſcum, aut cum ſucceſſoribus noſtris participata, ſtipendium conſtituant. Inſuper, cum in hac Alma Vrbe noſtra, ſingulari Dei beneficio inter alias diſcentium ſcholas Græcorum, Maronitarum, & Neophytorum, ingenti Pontificum liberalitate, atque munificentia, erecta ſint Collegia, congruiſque redditibus dotata, in quibus ſacra Theologia, liberaleſque artes Hebraice, Græce, Arabice, & Chaldaice edocentur, eiſdem Cardinalibus iniungimus, vt horum Collegiorum Alumnos ad literarum ſtudia ardentiori animo complectenda, quod ad fidei Catholicæ propagationem, & literarum ornamentum, & ingenia excolenda maxime pertinet, opportune pro eorum pietate & prudentia, omni adhibito ſtudio, excitari curent. Denique cum in præcipuis Chriſtiani Orbis partibus ſancta hæc Apoſtolica Sedes, vt pia mater, inſignes quaſdam Vniuerſitates, in quibus ſacrarum literarum, legum, & artium præſtantiſſima ſtudia florent, olim in tutelam, & clientelam receperit ſuam, nimirum Pariſienſem, Oxonienſem, Bononienſem, Salamantinam, vt in eis ſcilicet ex Apoſtolicæ Sedis protectione bonarum artium ſtudia, tanto maiori cum fructu excolerentur, nos & illas ipſas, & ceteras Catholicas Vniuerſitates paterna beneuolentia complectentes, nec ipſam Oxonienſem, quantum in nobis eſt, deſerentes, ſed ex intimo animi affectu ad matris gremium, & ad viam ſalutis reuocantes, omneſque intimo cordis affectu, & ſumma beneuolentia proſequentes, ac ſub noſtra & beati Petri Apoſtolorum Principis protectione iterum ſuſcipientes, eidem Congregationi imponimus, vt earumdem Vniuerſitatum, atque ad eas pertinentium negotiorum apud Sedem Apoſtolicam curam gerat, illarumque neceſſitates, nobis ſucceſſoribuſque noſtris ordine exponat, vt eis ex paterna charitate opem & auxilium afferre valeamus, eaſque interdum per literas viſitet, noſtroque nomine Catholicis viris Apoſtolicam benedictionem impertiatur, illiſque vt proſpera cuncta eueniant, aliis vero ſpiritum conſilij ſanioris, à Deo Optimo Maximo deprecetur.

Congregatio vndecima, pro Conſultationibus Regularium.

Cauſa huius inſtit.

NEc ſane minus de Regularium Ordinibus ſoliciti ſumus, qui Eccleſiæ Dei magnum adiumentum atque ornamentum omni tempore præſtiterunt, imo vero ſummopere cupientes, eorum ſalutaria ſtudia, progreſſuſque ad pietatem promouere, qui è fluctibus ſæculi in portum regularis vitæ confugerunt, ob eam cauſam vt remotis impedimentis, & inanibus contentionibus amputatis, ſub ſuaui Religionis iugo, & ſuorum inſtitutorum obſeruantia quiete viuant, gratumque Altiſſimo famulatum exhibeant.

Inſtitutio Congregationis 11. cum facultatibus Card.

§. 1. Quinque alios Cardinales delegimus, quibus facultatem concedimus, vt Regularium, Clauſtralium, Mendicantium non Mendicantium, Hoſpitalariorum, & Militarium, poſſidentium & non poſſidentium, cuiuſuis demum Ordinis ſint, controuerſiis, dubitationibus, conſultationibuſque propoſitis reſpondeant. Cauſas vero quas inter ipſos religioſos oriri contigerit, iuxta quarumcumque Religionum inſtituta, eorumque diſpoſitionem, ſuperiores illorum definiant atque terminent. Dum autem inter Epiſcopos & Regulares dubitationes inciderint, quæ ſub decretorum Concilij Tridentini diſpoſitione aut interpretatione comprehendantur, eas ad eamdem Congregationem Concilij remittant. Audiant itidem ac decidant prædicti Cardinales cauſas & controuerſias inter prædictos Ordines vertentes, ſiue in vniuerſum ſiue ratione particularium locorum, dummodo formam iudiciariam non requirant. Concedimus etiam, vt dictis Regularibus, non ad laxiorem, nec ad parem, ſed ad arctiorem religionem tranſeundi, iis quos feruore ſpiritus incenſos ad perfectioris vitæ ſtatum tranſire velle conſtiterit, non obſtantibus quibuſcumque prædeceſſorum noſtrorum decretis, licentiam dare poſſint. Apoſtatarum quoque eiectorum, & præterea extra Monaſteria degentium aut vagantium cauſam iidem Cardinales audiant & cognoſcant, eoſque coërcendi poteſtatem habeant. Curent præterea viſitationis Apoſtolicæ iuſſa, & conſtitutiones editas à Romanis Pontificibus circa ipſos Regulares exequendas, & in vſum introducendas. Prouideant inſuper Regulares laudatæ vitæ, zelo Dei, & ſalutis animarum, & prudentia ſpiritus præditos, inſtitutorumque Regularium Ordinis, & laudabilium conſuetudinum peritiſſimos, qui, cum neceſſitas exegerit, Prouincias ſui Ordinis, & non alterius, receptis à nobis literis ad Omnipotentis Dei laudem, & locorum vtilitatem ſalubriter viſitare valeant. Sub nomine autem Regularium etiam Moniales cuiuſuis ſint regulæ, & obſeruantiæ comprehendi volumus. Omne denique ſtudium Cardinales ipſi impendant, vt ab inferioribus erga ſuperiores debita humilitas & obedientia, ac viciſſim à ſuperioribus erga illos paterna beneuolentia in multa charitate & diſciplina, in ſpiritu lenitatis adhibeatur, neve dominentur inter fratres, ſed Superiores ipſi Patres ſe eſſe meminerint. Poſtremo eoſdem Cardinales quaſi Religioſorum omnium tutiſſimum perfugium eſſe volumus, vt eorum auctoritate & auxilio recreati, ſtudium religioſæ vitæ, & regularis perfectionis ſine impedimento ſtrenue percurrant.

Congregatio duodecima, pro Conſultationibus Epiſcoporum, & aliorum Prælatorum.

Cauſa huius inſtit.

ET nos quidem ex Apoſtolicæ ſeruitutis officio, omnibus Chriſtifidelibus ad ædificationem debitores ſumus, ſed tamen præcipuo charitatis affectu, in Chriſto complectimur venerabiles Patres noſtros Eccleſiarum Præſules & Paſtores, qui ex præcepto Apoſtoli vigilant; in omnibus laborant, miniſteriumque ſuum implent.

Inſtitutio congregationis 12. & explicatio muneris eius Card.

§. 1. Quare vt ab Apoſtolica Sede, à qua, tamquam à matre honorem & iuriſdictionem acceperunt, ſibi, cum opus erit, auxilium, præſidiumque paratum eſſe intelligant, vt greges ſuos tanto fructuoſius paſcant, quinque itidem Cardinales præponimus Epiſcoporum & aliorum Prælatorum conſultationibus audiendis. Quorum erit facultas, vt Patriarcharum, Primatum Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Prælatorum, & Ordinariorum quorumcumque etiam inferiorum, non tamen regularium, petitiones audiant, propoſitiſque difficultatibus, quæſtionibus, ac controuerſiis, aliiſque ſuper quibus conſulti fuerint, etiam per literas ſedulo humaniterque reſpondeant, dubia, rationes, & cauſas Eccleſiarum, earumque dignitatis, iuriſdictionis, exemptionis, immunitatis, iurium, priuilegiorum, & laudabilium conſuetudinum conſeruationem concernentes, ſummarie cognoſcant, atque tam ex partium petitione, quam ex officio componant, prout honeſtum, opportunumque eis videbitur. Cauſas item & controuerſias inter eoſdem Prælatos de iuriſdictione, aliave de cauſa exortas, item inter Capitula aut obtinentes dignitates, ac inter qualcumque ſingulares perſonas, & vniuerſitates, aut locorum in temporalibus Dominos, præter eas quæ Concilij Tridentini interpretationem exigunt, vel ordinem iudiciarium re ipſa requirant, examinent, atque amicabiliter deſuper tranſigere, etiam per alios, ſi ita conſultum videbitur, etiam extra diœceſim curent. Ac præterea ad Eccleſias viſitandas vbique locorum, in quibus Chriſtiana viget religio, viſitatores nobis præſentent, vt exemplo B. Gregorij Magni, S. Leonis, & aliorum Summorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum cum in Domino expedire videbitur, deſtinare valeamus. Viſitationis item formam illis præſcribant, vt multo cum ſpirituali fructu, & fidelium ædificatione munus ſuum obeant, negotiorumque omnium tractationis modum aſſignent, ac negligentiam, ſi quando opus erit, emendent.

emendent. Inſuper, vbi neceſſitas exegerit, viros vſu, & doctrina idoneos, rectos, & timentes Deum deligant, qui noſtrarum literarum auctoritate ſuffulti, Eccleſias vt Vicarij Apoſtolici regant. Denique eoſdem Cardinales immunitatis Eccleſiarum defenſores, ad tuendum ipſorum Prælatorum perſonas, res, & bona quæcumque Eccleſiarum prædictarum, ab omnium iniurijs atque oppreſſionibus aduerſus quoſcumque quauis auctoritate præfulgentes conſtituimus.

Congregatio decimatertia, pro Viis, Pontibus, & Aquis curandis.

Huic Congregationi curam hic Pont. demandauit Aquæ Felicis, mox ab eo ad Vrbem conductæ, vt videre eſt infra in conſt. 101. Supremi.

Cauſa huius inſtit.

ET quoniam curæ & cogitationes noſtræ ita communis boni procuratione defixæ ſunt, vt dum grauiora maioraque diſponimus, eorum etiam quæ minora videntur, non obliuiſcamur, conſiderantes, quod ad Almæ Vrbis, locorumque ditionis noſtræ Eccleſiaſticæ ornamentum, aeris ſalubritatem, ciuium, incolarumque vtilitatem, ac ad Peregrinorum, iterque agentium commoditatem, eorum præſertim qui ad hanc Apoſtolicam Sedem, & Apoſtolorum limina, totque ſancta loca innumerabilium Martyrum ſanguine conſecrata pie viſitanda concurrunt permagni intereſt Viarum, Pontium, & Aquarum curatio.

Inſtitutio Congregationis 13. & explicatio facultatum eius.

§. 1. Nos idcirco huic rei conſulentes, Cardinales ſex infra nominatos deputauimus, quibus facultatem damus vias curandi, aperiendi, muniendi, dirigendi, factaſque tuendi, coarctatas dilatandi, veteres iam occupatas iterum in publicum vſum vendicandi & redigendi. Pontes item tuendi, & vbi opus eſt, nouos extruendi, vetereſque ruinoſos inſtaurandi, & iam collapſos, ſi ita neceſſitas tulerit, reficiendi. Aquarum præterea curam gerendi, illarum præſertim, quas nos tanta impenſa, & labore in Vrbem adduximus, illaſque certa menſura ad publicum vſum commoditatemque melius diſtribuendi, & vbi maiori aquarum copia opus eſſe viderint, fontes aquarum magis veteres vnde deduci poſſint, inueſtigandi, deductiones, inſtructiones, caſtella, formas, aquæductus, receptaculaque earum dem ſarta tecta conſeruandi, omne impedimentum tollendi. Cameræ noſtræ Apoſtolicæ Præſides & Miniſtros, quibus ea ſpecialis cura data eſt, adiungendi, & ab contradictoribus protegendi, aliaque in his neceſſaria & opportuna exequendi. Si qua vero difficultas, aut cauſa, tam contra domeſticos, communitates, & vniuerſitates, quam contra quoſcumque alios etiam immunes atque exemptos, ſuper his omnibus iam exorta ſit, vel in poſterum inciderit, eam omnes ſummarie, ſola facti veritate inſpecta, ac re prius ad nos, & ſucceſſores noſtros relata, demum definiendi poteſtatem facimus. Qua facultate iidem Cardinales nedum in Alma Vrbe, verum in vniuerſa Eccleſiaſtica ditione temporali vti poſſe ſtatuimus.

Congregatio decimaquarta, pro Typographia Vaticana.

Hæc mox iuſſu Pauli Quinti, qui eam Camerali Typographiæ vniuit, Cameralis nuncupatur.

Cauſa huius inſtit.

CEterum, cum ex omni antiquitatis memoria notum ſit, quantum ſemper detrimenti attulerint hæreticorum, aliorumque veritatis hoſtium inſidiæ, & doli ſacris libris, ſanctorumque Patrum monimentis, multis modis corrumpendis, quantumque hoc potiſſimum ſæculo antiquitatum pernicie importauerint eorumdem librorum mendoſæ impreſſiones, atque editiones impuro & peſtifero hæreſum fermento, aliiſque erroribus coinquinatæ & corruptæ.

Inſtitutio Congregationis 14. cum ſuis facultatibus.

§. 1. Nos volentes pro noſtra Pontificia ſollicitudine, vt hæc præclara & ſalutaris noſtra hæreditas à maioribus accepta, inuiolata conſeruetur, nuper eius rei cauſa non mediocri noſtra impenſa Typographiam Vaticanam ereximus, nunc autem pro rei & negotij grauitate, infraſcriptorum Cardinalium Congregationem ſtatuimus, quibus imponimus, vt ſacra Biblia Latinæ vulgatæ, Græcæ & Hebraicæ editionis; decretales Epiſtolas, Concilia generalia, Sanctorum præcipuorum Eccleſiæ Doctorum opera, cæteros denique libros, quibus fidei Catholicæ doctrina traditioneſque Eccleſiaſticæ continentur & explicantur, quam emendatiſſime curent imprimendos. Quare mandamus, vt vetuſtis manuſcriptis, emendatiſque codicibus adhibitis, præſertim ex nobili & optimis libris referta Pontificia Vaticana Bibliotheca, adiumento etiam, ſtudio atque opera doctiſſimorum hominum ex omnibus Chriſtiani orbis nationibus, per nos aut ſucceſſores noſtros ſelectorum, qui linguarum periti ſint, libros imprimendos, accurate diligenterque conferant & recognoſcant, vt eorum editio, quantum fieri poterit, integra atque incorrupta prodeat. Si quæ vero grauiores dubitationes, & difficultates in veterum codicum auctoritate, in rerum correctione & emendatione inciderint, rebus prius in Congregatione examinatis, ad nos referant, vt in lectionum varietate, id quod orthodoxæ veritati maxime conſonum erit, ex ſpeciali Dei priuilegio huic ſanctæ Sedi conceſſo, ſtatuamus. Demum eadem Congregatio, Typographos, & librorum recognitorem præfectos in quibuſuis Chriſtiani Orbis Regnis & Prouinciis admoneat, vt diligentem opportunamque operam ad ſua quæque officia fideliter atque integre exequenda præſtent, in librorum quæ huiuſmodi editione accuratiſſime verſentur, & ad Vaticanæ impreſſionis præſcriptum, ac normam omnino ſe conforment.

Congregatio decimaquinta, pro conſultationibus negotiorum Status Eccleſiaſtici

Cauſa huius inſtit.

DEnique cum valde conſentaneum ſit, vt qui longinquos & externos in Domino complectimur, eorumque negotia breuiter expediri curamus, domeſticis & propinquis, qui ſub noſtra & Apoſtolicæ Sedis peculiari tutela ſunt, hac quoque in re propenſius conſulamus, idcirco vt fideles Eccleſiæ Romanæ filij ditioni noſtræ temporali ſubiecti, ad varia negotia, cauſas, neceſſitateſque ſuas proponendas perfacilem aditum inueniant, remediumque ex iuſtitiæ & æquitatis præſcripto, opportune celeriterque obtineant.

Inſtitutio Congregat. 15. & explicatio muneris Cardinalium.

§. 1. Cardinales eidem quinque eorum conſultationibus præficimus ac præponimus, quorum iuris ſit, conſultationes, dubitationes, querelas ſuper cauſis ciuilibus, criminalibus & mixtis ac forum ſæculare dumtaxat ſpectantes audire, illaſque inter ſe ſtatis diebus conferre, quod æquum eſſe, quodque omnibus diligenter conſideratis de maioris partis ſententia expedire cenſuerint, ſtatuere & deliberare, iuſtitiam expedire, adminiſtrare, quæ decreta ac definita erunt, executioni mandari curare. Ipſiſque facultatem concedimus, vt ipſi omnibus negotiis & cauſis, cuiuſcumque generis illæ ſint, etiam inter Fiſcum & priuatum, & inter priuatos, Communitates, Vniuerſitates, Collegia, eorumque Rectores ac alios quoſcumque etiam coram ditionis Eccleſiaſticæ Magiſtratibus, & Miniſtris, introductis, & pendentibus quod iuſtum & æquum videbitur, præcipiant, cauſas aduocent, vbi id ius & ratio poſtulauerit auctoritate noſtra auocent, aliiſque Iudicibus committant, Gubernatoribus, Prætoribus, cæteriſque omnibus officia ex Sedis Apoſtolicæ auctoritate gerentibus, vt iuſſa & imperata eius Congregationis exequantur ſignificent, impoſitas pœnas ſiue mulctas, bonorum proſcriptiones, ſeu confiſcationes, corporis pœnis etiam capitis vltimique ſupplicij; nobis tamen prius de ea re conſultis, moderentur, & commutent, ac eos qui in carcere erunt de loco ad locum, vbi id ita expedire iudicauerint, transferri mandent, cæteraque pro iuſtitiæ conſeruatione, ſubditorumque noſtrorum quiete, & tranquillitate deliberent ac prouideant.

Sequitur

Sequitur declaratio facultatum prædictarum Congregationum. Et aliæ habentur immediate poſt hanc bullam, & in eius fine.

Cõgregationes prædictæ pãt tribus aſſiſtentibus Cardd.

DEnique quo dictarum Congregationum expeditiones validæ exiſtant, Cardinales in qualibet Congregatione non ſint pauciores tribus. Ad iudiciorum vero confuſionem euitandam, volumus, vt vnaquæque Congregatio quando aliqua cauſa quæſtio vel conſultatio ad eam delata fuerit, diligenter perpendat, an ad ipſam propriè eius cauſæ cognitio & expeditio pertineat, & ſi ad ſe minime ſpectare cognouerit, eamdem ad iudices ordinarios, vel ad propriam Congregationem remittat.

Secretarios proprios habeant.

§. 2. Itidem Cardinales dictarum Congregationum, proprios ſigillatim habeant Secretarios, ab eiſdem libere deputandos, & ad res, quæ in dies geruntur, annotandas, & in publicam formam, ſi opus fuerit, redigendas.

Theologi & viri periti in conſultationibus adhibeãtur.

§. 3. Et quoniam diuinis oraculis admonemur, vbi multa conſilia, ibi ſalutem adeſſe, eædem Congregationes pro earum arbitrio viros ſacræ Theologiæ, Pontificij, Cæſareique iuris peritos, & rerum gerendarum vſu pollentes in conſultationibus, aduocent, atque adhibeant; vt cauſis, quæſtionibus, & negotiis quam optime diſcuſſis, quæ Dei gloriæ, animarumque ſaluti, & iuſtitiæ, atque æquitati conſentanea maxime erunt, decernantur; grauiora vero quæcumque, ad nos vel ſucceſſores noſtros deferantur, vt quid ſecundum Deum expediat, eius gratia adiuuante, mature ſtatuamus.

Decretum irritans.

§. 4. Sicque & non aliter per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos, etiam dictos Cardinales, ac cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari & definiri debere, irritumque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis; priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis quibuſcumque formulis illa ſint concepta. Quibus omnibus etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio aut quæuis alia expreſſio habenda eſſet, eorum tenores, ac ſi ad verbum infererentur, præſentibus pro expreſſis atque inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, expreſſe, ac latiſſime derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Hortatio ad Principes Chriſtianos.

§. 6. Demum per paternam noſtram charitatem & auctoritatem, quæ nobis à Chriſto Domino data eſt, admonemus, & per ipſum, per quem Reges regnant, obteſtamur chariſſimos in Chriſto filios noſtros in Imperatorem electum, omneſque Reges, ac dilectos filios nobiles viros Rerumpublicarum, alioſque Duces, ac ceteros ſæculares Principes, quos Deus in excelſo loco conſtituit, & temporali poteſtate communiuit, vt fidei Catholicæ propugnatores & defenſores ſint, de quorum pietate, & erga Apoſtolicam Sedem obſeruantia, atque obedientia magnopere in Domino confidimus, & quam etiam multis argumentis perſpectam habemus.

Monitio, ad eos vt omnes Eccleſiaſticas perſonas, ut in præmiſſis fauerint & obediant.

§. 7. Alios vero Eccleſiaſtica dignitate præditos per hæc Apoſtolica ſcripta, ac per debitæ obedientiæ vinculum, ſtatuſque ſui ſublimem conditionem, qua Deo arctius religati exiſtunt, obſtringimus, vt his noſtris conatibus ad Dei laudem, fidei propagationem, fidelium commoditatem & ſalutem aſſiſtant; ac auctoritatem, quæ Eccleſiæ Præſulibus in B. Petri perſona à Chriſto Domino credita & collata fuit, ad fidei Catholicæ exaltationem & augmentum, prout ex eorum munere tenentur, noſque eos pie facturos ſperamus, tueantur & defendant; ac operam dent, vt itidemque demum omne conſerant, vt eadem auctoritas Eccleſiaſtica omnino illæſa conſeruetur, ac Eccleſiæ Dei miniſtris, opem & auxilium in omnibus impendant, & de Sede Apoſtolica, ex ſua maiorumque ſuorum pietate, benemeriti non deſinant; memores ſe in ſuſceptione Imperialis, ac Regij diadematis & Principatus, ad id præ ceteris deuinctos eſſe, vt inde in hac mortali vita felicitatem, noſtramque & Sedis eiuſdem benignitatem ac gratiam vberius valeant promereri, poſt exactum vero mortalis huius vitæ curriculum, à Deo æternam gloriam & beatitudinem conſequantur. Quod ſi ſecus ab eorum aliquo, quod minime credimus, factum erit, diuinam iram, donec ſub potenti manu Dei humilientur, qui tarditatem pœnæ ſupplicij interdum grauitate compenſat, ſe minime effugere poſſe certo ſciant.

Hæc conſtitutio inter perpetuas & inter Apoſtolicas conſtitutiones annumeratur.

§. 8. Vt autem hæ noſtræ literæ quamprimum vbique locorum & gentium innoteſcant, quas inter alias Apoſtolicas, perpetuaſque conſtitutiones annumeramus, illas publicis in locis de more affigi, earumque exemplis, vel etiam impreſſis ſigillo obſignatis alicuius perſonæ Eccleſiaſticæ dignitate præditæ, ac quibus Notarius publicus ſcripſerit, eamdem fidem haberi volumus, quæ his exhibitis maxima cum reuerentia omnino eſſet adhibenda.

Sanctio pœnalis.

§. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum decretorum, conſtitutionum, aſſignationis, dationis, attributionis, confirmationum, collocationis, ſtatutorum, approbationis, declarationis, delectionum, præfectionum, tributionis, permiſſionis, reſeruationis, impartitionis, inſtitutionis, conceſſionum, iniunctionis, impoſitionis, voluntatum, mandati, præpoſitionis, derogationis, admonitionis, obteſtationis, obſtrictionis, & annumerationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 3. 11. Kalend. Februarij.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1587. 11. Kal. Februar. Pontificatus noſtri anno tertio.

Publicatio.

Anno a natiuitate Dom. 1587. Indict. 15. die vero Mercurij 23 menſis Martij, Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno eius 3. retroſcripta litteræ Apoſtolicæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, in valuis ſeu portis S. Ioan. Lateranenſis, & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & acie Campi Floræ, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſa, per nos Ioannem Baptiſtam Bagni, & Hieron. Lucium D. N. Papæ Curſ.

Alex. Parabiatus Mag. Curſ.

Sequuntur aliæ declarationes editæ in Conſiſtorio die 11. May 1588. circa dubia in Congregationibus euenienda.

In ſtructio Cõgregationum, de qua ſupra.

SAnctiſſimus D. N. quod poſtquam deputauit omnes Cardinales ſuper diuerſis Congregationibus, vt vellent illis incumbere, & expedire negotia quæ ibi tractanda erunt, vt & ipſe Sanctiſſimus a laboribus ſubleuetur, & partes citius expediantur.

Amotio dubitationis, cum declarationib. ſubſequentib.

§. 1. Et ne in futurum dubitari contingat, ſuper aliquibus dubiis, quæ oriri poſſent ſuper facultatibus ipſis Congregationibus datis. Ideo Sanctitas ſua fecit quinque infraſcriptas declarationes.

Declaratio prima.

§. 2. Prima eſt, quod ſi ante inchoatum iudicium coram aliquo Iudice, pars coram Congregatione conuenta, renuerit in illam conſentire, & noluerit cauſam à Congregatione terminari, tunc ad Iudicem competentem remittatur.

Declaratio ſecunda.

§. 3. Secunda eſt, quod ſi coram aliquo Iudice inchoatum fuerit iudicium, & deinde partes concordes Congregationem adiuuerint, tunc Congregatio cauſam decidat, & acta ad ſe tranſportari faciat.

Declaratio tertia.

§. 4. Tertia eſt, quod ſi cauſa coram Congregatione cœpta fuerit, & deinde aliquod emergens ſuperuenerit, tunc nedum illa cauſa cœpta, verum etiam illud emergens à Congregatione expediatur.

Declaratio quarta.

§. 5. Quarta, quod ſi cauſa in ipſa Congregatione decisa, requirat vt ſuper illa expediatur ſupplicatio vel breue, tunc decreuit Sanctitas ſua, quod in ipſa ſupplicatione,

vel

vel in ipſo breue fiat mentio, cauſam de ordine Congregationis fuiſſe ita terminatam.

Declaratio quinta.

§. 6. Quinta, quod ſi alicui Congregationi occurrerit, pro rebus ad ipſam Congregationem ſpectantibus brachio ſæculari indigere, tunc recurratur ad Gubernatorem, Auditorem Cameræ, Vicarium, ſiue ad alium Iudicem, qui præceptis ab ipſa Congregatione factis, obedire teneatur.

LXXV. Prohibitio ad arma ex quibuſuis cauſis præter hic exceptas armatorum manus, aut caualcatas, tumultuoſaſque hominum collectas in Statu Eccleſiaſtico congregandi.

De materia vide quæ ſup. notaui ad conſt. 10. Ioann. XXII. & etiam Pauli II. conſt. 4. Viros. *ac Alex. VI. Conſt. 1.* Inter. *Necnon conſtitutionem Marchiæ lib. 1. cap. 15. & lib. 4. cap. 42. Ac Vrbis Statutum lib. 2. cap. 34.*

Edita A. D. 1588.

SIXTVS EPISCOPVS Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius prohibitionis.

DVm pro communi totius gregis Dominici ſalute, fidei noſtræ diuinitus crediti, ſolicitis ſtudiis inuigilamus, eam quaſi peculiarem, & priuatam populorum, noſtro & S.R.E. cui Deo auctore præſidemus, temporali dominio ſubiectorum curam ſuſcipimus, vt in quibuſcumque eiuſdem dominij Prouinciis, Ciuitatibus, Oppidis, & locis, armorum, tumultuum, & ſeditionum tumultus & ſtrepitus conquieſcat; ac inde omnis iniuria, & violentiæ terror propulſetur, atque facinoroſorum hominum audacia, & immanitate compreſſa, ſecuritas, quies & tranquillitas, perpetuo vigeat & conſeruetur. Eſt enim rationi conſentaneum, vt Sedes Apoſtolica, quæ cunctis mortalibus iuſtitiam miniſtrat, ſuos præcipue ſubditos in officio contineat, & cuius auctoritas ab ipſo Domino conſtituta, apud omnes etiam exteras gentes, ac nationes, ſacroſancta & inuiolabilis permanet, debitam obedientiam, & reuerentiam, quam ſummi Reges & Principes ei præſtant, magis ab iis exigat, qui ipſius regimini in temporalibus ſubiecti, neminem alium Principem, præter Romanum Pontificem agnoſcunt, vt quæ denique vniuerſos fideles ſubleuare ſolet, hos potiſſimum in ſuam tutelam ſpecialiter receptos, ab omni iniuria vindicet, atque illæſos defendat, & tueatur.

Prohibitio conuocandi ad arma & caualcatas, ſeu Adunatas faciendi per quaſcumque Vniuerſitates ſeu perſonas quauis dignitate fungentes S.R.E. mediate & immediate ſub etiam quibuſcumque cauſis, præter infra exceptos.

§. 1. Quare nos conſiderantes primum quidem in quantas rerum perturbationes, in quam intolerabilem perditorum & ſceleratorum hominum licentiam noſter Pontificatus ſub initio inciderit, vel ad eas potius fuerit diuina prouidentia reſeruatus; deinde vero quam benigne fauerit ceptis noſtris diuina maieſtas, quam facile non obſcura Dei omnipotentis voluntate hæc, qua fruimur, quies & tranquillitas ſit conſecuta, numquam ceſſamus quantas maximas animus noſter capere poteſt eidem diuinæ bonitati, in qua ſola confidimus, gratias agere; & ne in aliquo paſtoralis noſtri officij partes deſiderentur, his quaſi fundamentis conſtituendæ Reipublicæ præclare iactis, nouis eam præſidiis in dies magis ac magis confirmare & communire ſtudemus. Cum igitur inter alios, qui in temporali Statu noſtro Eccleſiaſtico irrepſerant, quoſque à nobis magna ex parte ſublatos omnino abolere nitimur, prauos ac uſus, ille ſit maxime damnabilis, vt Barones, Domicelli, aut Communitates, vel Vniuerſitates, aut Magiſtratus Ciuitatum, Oppidorum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum prædictæ Romanæ Eccleſiæ temporali ditioni ſubiectorum, ſub prætextu recuperandæ, ſiue manutenendæ; aut adipiſcendæ poſſeſſionis bonorum immobilium, finium, ſeu terminorum & limitum territorij, vel agrorum, quæ ad ſe legitime pertinere prætendunt, dum ſe ius ſuum tueri aut conſequi velle, & bona ſua ab illicitis detentoribus vel occupatoribus vendicare profitentur, ad arma populos conuocare & incitare, tumultus facere, & commouere, armatorum hominum copias cogere non dubitent, ex quibus poſtmodum quandoque contigit, vt commotis ſeditionibus auxilium facinoroſorum, ſeu etiam bannitorum euocent, imbecilliores per iniuriam opprimant, agros vaſtent, aliena rapiant, & inuadant, pacificos poſſeſſores expellant, quietem publicam perturbent, in Dei offenſam, animarum perniciem, & ſcandalum plurimorum. Nos attendentes ad hoc potiſſimum ſanctæ huius Sedis poteſtatem & auctoritatem in ſupremo iuſtitiæ throno, Deo diſponente, collocatam, & viribus ad regendos ſubditos neceſſariis fuiſſe ſatis inſtructam, & ſic ornatam, vt per Romanum Pontificē illi præſidentem cunctis æqua lance ius ſuum ſine aliqua perturbatione tribuatur, ideoque minime ferendum, vt quis temere, vel vi adhibita, ius ſibi dicat, ſed magis talem improbitatem & audaciam, legum ſeueritate, & grauioribus pœnis propoſitis compeſcendam, & coërcendam eſſe cenſentes, habita cum Venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, de eorum conſilio pariter, & aſſenſu, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione diſtricte interdicimus & prohibemus, vniuerſis, & ſingulis Ducibus Principibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, & Domicellis quacumque etiam Eccleſiaſtica dignitate fungentibus, necnon Vicariis, Feudatariis, armorum ductoribus, Capitaneis, Magiſtratibus, Communitatibus, Vniuerſitatibus & Officialibus, ac aliis perſonis Ciuitatum, Oppidorum, Terrarum, Caſtrorum, & aliorum quorumcumque locorum ipſi Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate in temporalibus ſubiectorum, cuiuſcumque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, ne poſthac quiſquam eorum, propter prædictas vel alias etiam vrgentiores, & vrgentiſſimas etiā conſuetudine permiſſas cauſas, etiamſi ab aliis prouocati & laceſſiti fuerint, etiam propter, & aduerſus huiuſmodi manifeſtas iniurias, aut recuperandæ vel adipiſcendæ poſſeſſionis, ſeu quaſi dominiorum, ſtatuum, feudorum, prædiorum, agrorum, finium, limitum, & terminorum, ac quorumcumque iurium, & bonorum ad eos, vel ad Eccleſias, Monaſteria, Hoſpitalia, de eorum iurepatronatus, ſeu præſentandi, aut ſub ipſorum cura, adminiſtratione, vel protectione recepta quomodolibet pertinentium ſiue violenter, aut de facto recuperatæ, vel adeptæ retinendæ & tuendæ, vel alio quouis prætextu, aut quæſito colore vel ingenio, militum copias cogere, comparare, vel ducere, neve populos, vel ſigillatim ſingulares perſonas, publice aut priuatim, palam vel occulte ad arma, vt dictum eſt, conuocare, conclamare, concitare, neque armatorum manus, cœtus, conuentus, ſeu illicitas, & tumultuoſas collectas, vel etiam, vt vocant, caualcatas vel adunatas facere, vel inſimul congregare, aut aliquid huiuſmodi, per ſe vel alium, moliri aut machinari audeat vel præſumat. Quare his præſentibus, monemus, tam dictos Duces, & reliquos quam Communitates ac Vniuerſitates, quæ ſuper poſſeſſiones ſeu quaſi, aut ſuper finibus, limitibus, ſeu terminis territorij, vel agrorum, aut aliis huiuſmodi rebus, aliquas inter ſe lites vel controuerſias habent, vt ſi illas extraiudicialiter aut amicabiliter componere, ſeu ſuper eis tranſigere commode nequeunt, eaſdem in iudicium deducant, ſiue deductas proſequantur, & donec legum ac iudicum auctoritate illæ definiantur, ſeu iuſtitiæ complementum ſibi miniſtretur, æquo animo ferant, & expectent.

§. 2. Ceterum quoniam interdum aliqua viget occaſio armatos homines colligendi, id tantum permittimus & concedimus in caſibus infraſcriptis, nempe vt prædicti Duces & alij prædicti, Communitates, & Vniuerſitates, ſuas Ciuitates, Oppida, Terras, Caſtra, Domos, Villas, dominia, loca & territoria à graſſatoribus viarum, latronibus, ſicariis & bannitis, aliiſque ſimilibus notoriis delinquentibus defendant, dum ab ipſis actu infeſtantur, vel vt ſecura & expurgata cuſtodiant, reoſve capiant, & apprehendant, vel captos & apprehenſos Gubernatoribus, Poteſtatibus, Iudicibus, aliiſve Magiſtratibus, & Officialibus tradant, ſiue vt Curiæ miniſtris aduerſus tales facinoroſos auxilium & opem impendant, iuxta conſtitutionem noſtram alias ſuper hoc editam, vel ſi ad tuenda, & propugnanda loca maritima, tam in Tyrrheni quam Adriatici maris littore periculoſis temporibus aduerſus Turcas, & piratas, vel alias ex noſtro vel noſtrorum ſucceſſorum Romanorum Pontificum præcepto, ad arma eos concurrere contigerit. Sed & ſiquis alius eiuſ-

Cauſas excepit à d. prohibitione.

modi

modi caſus ingruat, qui ſimiliter armatorum auxilium depoſcere videatur, nouerint, nos, aut pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem quamprimum conſulendos eſſe, à quibus, aut promptum ſubſidium, aut licentiam ſuper præmiſſis citius impetrabunt. Si vero neceſſitas adeo vrgeat, aut impellat, vt ad nos, aut ad ſucceſſores noſtros prædictos in tempore, vel opportune recurri non poſſit, tunc Prouinciarum, Ciuitatum, Oppidorum, Terrarum, & locorum Præſides, Gubernatores, Locatenentes, & Officiales, à nobis & Sede Apoſtolica deputatos adeant, eiſque huiuſmodi neceſſitatis cauſas exponant, ac ab ipſis arma ſumendi licentiam obtineant, ita vt tales armatorum collectas, de alicuius ex ſuperioribus prædictis permiſſu vel auctoritate factas fuiſſe manifeſto conſtet.

Pœna contrauenientium.

§. 3. Quod ſi quis contra præſentem noſtram prohibitionem, & interdictum, directe vel indirecte quicquam attentare aut aliis mandare, vel tranſgreſſoribus adhærere vel fauere præſumpſerit, eum, ſi Dux, Princeps, Marchio, Comes, Baro, Domicellus, Vicarius, Feudatarius, aut quæuis alia ſingularis perſona extiterit, læſæ maieſtatis reatum verum, ac nulla iuris, aut hominis fictione confictum crimen incurriſſe, & eiuſdem Romanæ rebellem, omnibuſque & ſingulis priuilegiis, gratiis, libertatibus, indultis, exemptionibus, immunitatibus, realibus, perſonalibus & mixtis necnon Ducatibus, Principatibus, Marchionatibus, Comitatibus, Ciuitatibus, Oppidis, Terris, Caſtris, Dominiis, Vicariatibus, Guberniis, locis, iuriſdictionibus, dignitatibus etiam Eccleſiaſticis, honoribus, iuribus, officiis, ac beneficiis, quorum per infraſcriptam priuationem vacantum collatio, prouiſio, & omnimoda diſpoſitio nobis & Apoſtolicæ Sedi perpetuo reſeruata ſit, & eſſe cenſeatur, ita vt de illis per alium, quam per nos, aut pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem diſponi nullo modo poſſit aut debeat, necnon penſionibus & fructibus Eccleſiaſticis, ac etiam quibuſcumque feudis & conceſſionibus, quæ à Romana prædicta, & aliis quibuſcumque Eccleſiis obtinet, & in futurum obtinebit, ceteriſque omnibus in Sedis Apoſtolicæ temporali dominio poſſeſſis, immobilibus, mobilibus, & ſe mouentibus, bonis iuribus, & actionibus eo ipſo priuatum, ipſumque & illius filios ad illa & quælibet alia in poſterum obtinenda, at quoſcumque actus legitimos exercendos inhabiles, & indignos fore, & eſſe. Ac præterea à dicto Senatu eccleſiaſtico vniuerſo, vna cum ſua familia perpetua exilij pœna damnari debere, domoſque, ædificia, arces, & fortalitia eiuſdem demolienda, & ſolo æquanda ſeu aliis Cameræ Apoſtolicæ iuribus adſcribenda eſſe, nec illis portam vllius dignitatis Eccleſiaſticæ vel mundanæ vnquam patere ſtatuimus, decernimus, & declaramus. Inſuper Vaſſallos, Cuſtodes, Vicarios, Capitaneos, Poteſtates, Officiales, Populos & ſubditos eorumdem à fidelitatis iuramento ac homagij & quocumque alio iure, quo ipſis quomodolibet adſtricti, fuerint, ex tunc penitus abſoluimus & liberamus. Ducatus vero, Dominia, Vicariatus, Gubernia, Feuda, Ciuitates, Oppida, Terras, Caſtra, & loca, ceteraque bona prædicta, necnon iura & actiones cum fructibus, redditibus, prouentibus, & emolumentis eorumdem, Fiſco noſtro, & Cameræ prædictæ ipſo facto, & abſque aliqua declaratione, etiam in præiudicium filiorum & aliorum deſcendentium in inueſtituris, conceſſionibus, ſeu aliis diſpoſitionibus comprehenſorum, in omnibus & per omnia, perinde ac ſi per lapſum temporis illorum conceſſionis, & finitam lineam ad ipſam Cameram deuoluta eſſent, confiſcamus, & applicamus. Sin autem Communitates, & Vniuerſitates in præmiſſis communi conſilio deliquerint, eas omnibus, & quibuſcumque Caſtris, Villis & iuriſdictionibus, ac communibus bonis, rebus, & iuribus ad illas pertinentibus, priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, & indultis eis quomodolibet conceſſis ſimiliter priuamus, priuataſque declaramus, ac dicta Caſtra, Villas, ac iuriſdictiones, bona, res, & iura ſimiliter Fiſco, & Cameræ prædictis applicamus, & appropriamus. Statuentes etiam contra principales auctores & particulariter delinquentes tamquam dicti criminis læſæ maieſtatis reos, vt præfertur, procedi debere. Et nihilominus omnem & quamcumque poſſeſſionem, ſeu quaſi ſic de facto contra præſentem noſtram conſtitutionem, cum manu ſeu collecta armatorum hominum in futurum pro tempore apprehenſam, vſurpatam, detentam, vel occupatam, ſiue adipiſcendo, ſiue taliter adeptam retinendo, ſiue recuperando, omneſque actus poſſeſſorios, vel quaſi quomodolibet factos, necnon ſuper illis confecta inſtrumenta, rogitus, & alia acta, & inde ſecuta quæcumque annullamus, irritamus, & viribus euacuamus, necnon penitus caſſamus, & abolemus, ac pro irritis, nullis & infectis, & mere attentatis habenda, nulliuſque roboris vel momenti eſſe, ac nullum inde ius, nullamque actionem cuiquam de nouo acquiri, naſci, aut competere, neque poſtmodum lapſu temporis etiam longiſſimi ex huiuſmodi poſſeſſione ab initio, vt præfertur, vitioſa, vllam præſcriptionem ſequi, aut cuiquam vllo tempore ſuffragari poſſe. Quinimo prædictis delinquentibus amotis & expulſis priorem poſſeſſorem, in primis & ante omnia in ſuam priſtinam poſſeſſionem, ſeu quaſi reſtituendum & plenarie reintegrandum, & donec & quouſque cui illa de iure competat legitime decernatur, manutenendum eſſe, eoſdemque delinquentes ad damna, expenſas & quicquid intereſt parti læſæ reficienda, & reſarcienda teneri, & obligatos exiſtere, ac ad id cogi & compelli. Super præmiſſis vero omnibus & ſingulis per accuſationem, delationem, inquiſitionem, & quouis alio meliori modo, tam ad partis, & Fiſci inſtantiam, quam ex mero officio ciuiliter, & criminaliter, aut mixtim procedi poſſe.

Decretum irritans.

§. 4. Sicque per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane pariter decernimus & declaramus.

Clauſula derogatoria.

§. 5. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutiſque, & conſuetudinibus quarumuis Prouinciarum, Ciuitatum, Oppidorum, Terrarum, Caſtrorum & locorum, necnon priuilegiis, indultis & literis Apoſtolicis, ac inueſtituris, conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma & effectus publicationis huius conſtit.

§. 6. Volumus autem, vt eædem præſentes ad valuas Lateranenſis & Principis Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarum, & in acie Campi Floræ de more affigantur, & illis detractis tranſumpta inibi affixa relinquantur, factaque huiuſmodi publicatione hic in Vrbe, & in eius diſtrictu poſt quindecim, alibi vero poſt triginta dies, quoſcumque perinde arctent, & afficiant, acſi eorum vnicuique perſonaliter intimatæ fuiſſent. Sed & quo facilius poſſint ad vniuerſorum notitiam peruenire, mandamus omnibus, & ſingulis Vicelegatis, Præſidentibus & Gubernatoribus Prouinciarum, & Ciuitatum quarumcumque dictæ noſtræ ditionis Eccleſiaſticæ, vt in ſua quiſque reſidentia, Ciuitatibus, Oppidis, Terris, & Caſtris ſibi benevisis, curent eaſdem noſtras literas in locis conſuetis de more publicari.

Tranſumptorum fides, & Sanctio pœnalis.

§. 7. Et quia difficile foret illas ad eorum quemlibet & ad ſingula loca vbi opus erit deferre, decernimus tranſumptis ipſis etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in iudicio & extra illud, vbique eamdem fidem adhibendam eſſe, quæ ipſis originalibus adhiberetur ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 3. 19 Februarij.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo octauo, 14. Kalend. Martij, Pontificatus noſtri anno tertio.

Ego

PP. ſubſcrip. Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus ſubſcripſi.

Cardd. ſubſcr. Ego Alex. Card. Farneſius Epiſcopus Oſtien. Vicecancellarius.

Ego Io. Ant. Epiſc. Portuen. Card. S. Georgij.

Ego Alph. Card. Geſualdus, Epiſc. Tuſculan.

Ego Inn. Aualus Card. de Arag. Epiſcopus Sabinen.

Ego Marcus Ant. Card. Columna Epiſc. Præneſtin.

Ego Ptolomæus Cardinalis Comenſis Epiſcopus Albanen.

Ego Marcus Siticus Card. ab Altaemps tit. S. Mariæ Transtiberim.

Ego Proſper Cardinalis Sanctacrucius tit. Sancti Clementis.

Ego Gabr. Cardinalis Paleottus tt. Sancti Laurentij in Lucina.

Ego Frater Michael Bonellus Card. Alexandrinus tt. S. Mariæ ſuper Mineruam.

Ego Ludouicus tt. S. Anaſtaſiæ presb. Card.

Ego N. de Pelleue tt. S. Praxedis Card. Senonen.

Iul. Ant. tt. S. Barthol. in Inſula presb. Card. Sanctæ Seuerinæ.

Ego Hier. Card. Ruſtic. tt. S. Suſannæ.

Ego Io. Hier. Card. Alban. tt. S. Ioannis ante portam Latinam.

Ego Hier. Card. Simoncellus tit. S. Priſcæ.

Ego P. Card. Deza tit. S. Hier. Illyricorum.

Ego Ant. Card. tit. SS. Ioannis & Pauli Card. Carafa.

Ego Io. Ant. Card. SS. Quatuor.

Ego Io. Baptiſta Card. tt. S. Marcelli.

Ego Franciſcus Card. de Ioyeuſe tt. Sanctiſſ. Trinitatis in Monte Pincio.

Ego Iul. Card. Cananus, tt. S. Euſebij.

Ego Nic. Card. Cremonen. tit. S. Cæciliæ.

Ego Ant. Maria Card. Saluiatus tt. S. Mariæ de Pace.

Ego Aug. Card. Veronæ tt. S. Marci.

Ego Vincentius tt. Sanctæ Mariæ in Via Car. Montis regalis.

Ego Philippus Card. Spinula tt. S. Sabinæ.

Ego Scipio tit. Sancti Saluatoris in Lauro Card. Lancellottus.

Ego Vincentius Card. Gonzaga tt. S. Alexij.

Ego Henricus Cardinalis Caietanus tituli S. Pudentianæ S.R.E. Camerarius.

Ego Io. Baptiſta Card. Caſtruccius, tituli S. Mariæ in Aracœli.

Ego Federicus Card. Cornelius tit. S. Stephani in Monte Cælio.

Ego Dominicus tt. S. Laurentij Card. Pinellus.

Ego Hippolytus Card. Aldobrandinus tit. S. Pancratij, Maior Pœnitentiarius.

Ego Hier. tt. S. Petri ad Vincula Card. de Ruuere.

Ego Philippus Card. de Lenoncourt tt. Sancti Honuphrij.

Ego Fr. Hier. Card. Aſcul. tt. S. Thomæ in Parione.

Ego Ant. Maria tit. S. Agnetis in Agone Card. Peruſinus.

Ego Fr. Conſtantius Car. Sarnanus tt. S. Petri in Monte Aureo.

Ego Guglielmus Alanus tituli S. Martini in Montibus.

Ego Scipio tituli S. Mariæ de Populo Card. Conzaga.

Ego Ant. tt. S. Vitalis Card. Saulius.

Ego Euangeliſta tt. S. Matthæi in Merulana Card. Cuſentinus.

Ego Fr. Stephanus tit. SS. Marcellini & Petri Card. presb. Aretinus.

Ego F. Card. Sfortia diac. S. Nicolai in Carcere.

Ego Alexander Cardinalis Montaltus, diaconus S. Euſtachij.

Ego Hieronymus S. Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis, Matthæius.

Ego Benedictus Sanctæ Agathæ diac. Cardinalis Iuſtinianus.

Ego Aſcanius SS. Viti & Modeſti, & Creſcentiæ diac. Card. Columna.

Ego Federicus S. Mariæ in Dominica diac. Card. Borromæus.

Anno à Natiuitate D. 1588. indict. 1. die vero Veneris 11. menſis Martij, Pontif. Sanctiſs. in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. anno eius 3. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, lectæ & publicatæ fuerunt in valuis ſeu portis S. Ioannis Lateranenſis, & S. Petri Principis Apoſt. de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſt. & aciæ Campi Floræ, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ, per nos Io. Baptiſtam Bagni, & Io. Birliuranlt S. D. N. Papæ Curſ. Publicatio.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

Adſcriptio S. Bonauenturæ Balneoregienſis inter egregios ſanctoſque Catholicæ Eccleſiæ Doctores, cum Indulgentiis pro eius feſtiuitate die 14. Iulij celebranda. LXXVI.

Canonizationem huius Sancti præfiniuit Six. IV. vt in ſua conſt. 21. Superna.

Aliorum Eccleſiæ Doctorum, & Euangeliſtarum feſta duplici officio celebrari iuſſit Bonif. VIII. in Extrauag. 1. de Reliq. & ven. Sanct.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei, Vniuerſis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & dilectis filiis aliarum Eccleſiarum Prælatis per vniuerſum Terrarum Orbem conſtitutis, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Edita An. D. 1588.

TRiumphantis Hieruſalem gloriam ſempiternam, & ſanctorum cum Chriſto feliciſſime regnantium, numquam marceſcentes coronas cum gaudio admirans Sancta mater Eccleſia, adhuc in terris militans, ad eamdem vero iuſtitiæ coronam feſtinans, Deum in Sanctis ſuis mirabilem prædicare non ceſſat. Nec vero inſignes tantum victorias, & præclara Sanctorum merita eximiis laudibus celebrat, ſed eoſdem Sanctos, quos Deus mirifice honorificat, ipſa quoque pie veneratur, ac colit; quorum nimirum prædicatione, ſalutarique doctrina inſtituta, ſanguine fundata, illuſtribus charitatis operibus atque exemplis educata, feruentibus illorum apud Deum precibus quotidie adiuuatur. Quamobrem debitis etiam, congruiſque honoribus vnicuique Sanctorum ſingulatim tribuendis, ad cœleſtis illius Hierarchiæ, vbi omnia in charitate perfecta ordinata ſunt, normam atque imaginem ſeſe conformare, quantum quidem in huius prætereuntis mundi exilio licet, maxime ſtudet. Nam quemadmodum in magna illa ſummi Patrisfamilias, boniſque omnibus cumulata domo, manſiones multæ ſunt, & beatæ illæ animæ mira quadam varietate vnius gloriæ beatitudine perfruuntur, ſic Catholica Eccleſia, quæ cœleſtis illius effigies eſt, vt caſtrorum acies ordinata, in veneratione Sanctis Dei adhibenda, ſacros illos ordines, diuino illuſtrata lumine agnoſcit, atque diſtinguit. Itaque dum glorioſum Apoſtolorum Chorum, dum Prophetarum laudabilem numerum, dum fortiſſimorum Martyrum laudat exercitum, ceteriſque Sanctis ſuo loco, & ordine rite honores defert, in vno charitatis ſpiritu, & conſimili piæ deuotionis affectu multipliciter exultat. Inter illos vero beatiſſimos SS. Choros, quorum memoria à cunctis fidelibus religioſo cultu merito celebratur, inſigni ſplendore elucet, ſanctorum Doctorum Ordo à Paulo Apoſt. diſerte enumeratus, cum ait, Et ipſe dedit quoſdam quidem Apoſt. quoſdam autem Prophetas, alios vero Euangeliſtas, alios autem Paſtores & Doctores, quos vineæ ſuæ ſtrenuos, fideleſque cultores atque operarios conſtituit, ad conſummationem Sanctorum in opus miniſterij, in ædificationem Corporis Chriſti. Hi ſunt, de quibus diuina Sapientia clamat, Qui elucidant me, vitam æternam habebunt: de his Angelus apud Danielem loquitur: Qui autem docti fuerint, fulgebunt quaſi ſplendor firmamenti, & qui ad iuſtitiam erudiunt multos, quaſi Promiſſum.

ſtellæ in perpetuas æternitates, eos denique Saluator ipſe Chriſtus Dominus inſigni illo elogio ornauit. Qui fecerit, & docuerit, hic magnus vocabitur in regno Cœlorum. Cum autem omnibus temporibus ſacrorum Doctorum ſtudium, & doctrina in Eccleſia Dei vtilis, & ſalutaris fuit, tum maxime fructuoſam, & plane neceſſariam eſſe res ipſa demonſtrauit, cum perſecutorum Chriſtiani nominis horribili furore repreſſo, in ipſa Eccleſiæ pace, teterrima hæreſum bella vehementius excitata ſunt; tunc enim hæreticorum doli & fallaciæ, qui diabolo inſtigante in agro Domini zizania ſuperſeminare non intermittunt, Doctorum cura, & diligentia detectæ, & peſtiferi ac deteſtabiles errores gladio ſpiritus amputati, & Catholicæ veritatis vi, ſacris Doctoribus adminiſtris mendacium proſtratum, quare iure optimo Hyadum ſtellarum nomine Sancti Doctores in Eccleſia deſignantur, qui perfrigida hyeme, & longis infidelitatis noctibus expletis, & perſecutionis tempeſtate ſedata, tunc clariores Sanctæ Eccleſiæ exorti ſunt, cum veritatis ſol per corda fidelium altius caleſceret, & tamquam nouo fidei vere lucidior annus aperiretur.

S. Bonauentura à Sixt. IV. eſt canonizatus vt in rub.

§. 1. Iam vero inter eos, quos Dominus magnus ſpiritu intelligentiæ replere voluit, quique tamquam imbres eloquia ſapientiæ ſuæ in Eccleſia Dei emiſerunt, merito numeratur Sancta Bonauentura Confeſſor, & Pontifex, & in eadem Catholica Eccleſia Doctor eximius, quem fel. record. Sixtus Papa Quartus prædeceſſor noſter, ob admirabilem vitæ ſanctitatem, & præcellentem doctrinam in Sanctorum numerum adſcripſit.

S. Bonauenturæ vita recenſetur.

§. 2. Is enim Balneoregij in Etruria natus, vt piæ matris voto ſatisfaceret, adoleſcens Seraphicam S. Franciſci Religionem eſt ingreſſus, per cuius veſtigia recentia adhuc nouus Chriſti miles, humiliter & conſtanter incedens ſaluberrimam regularium inſtitutorum obſeruantiam tanto animi ardore, tantaque cordis auiditate auxit, vt ſumma in eo ſanctitas appareret, ac vitæ innocentia & caſtitate, ſancta humilitate, patientia, manſuetudine, terrenarum rerum diſplicentia, cœleſtium deſiderio omnibus, & exemplo, & admirationi eſſet, tanta quoque ſpiritus dulcedine, & diuini amoris feruore inflammatus in Deum rapiebatur, vt iam in cellam vinariam ſponſi introductus & vino optimo charitatis ebrius, IESVM CHRISTVM Crucifixum, & patientem vtique intueri, & in eius vulneribus habitare videretur. Ad hanc vero eximiam vitæ ſanctitatem vir Dei magnam præſtantis doctrinæ laudem adiunxit, Deo ita diſponente, vt ad eius gloriam, & Eccleſiæ vtilitatem, non ſolum exemplo, ſed verbo & eruditione magnopere proficeret. Itaque cum in ſacrarum literarum ſtudio Sanctorum Patrum lectione, & Scholaſticæ Theologiæ perneceſſaria diſciplina Alexandro de Ales magiſtro, inſigni illius ætatis Theologo, diligentiſſime verſaretur, breui temporis ſpatio excellentis ingenij bonitate, aſſiduo labore, & quod caput eſt, gratia Spiritus ſancti, qui vas aureum in honorem electum omni ex parte formabat, tantos progreſſus fecit, & ad tantam doctrinæ perfectionem peruenit, vt Doctoris & Magiſtri inſignibus in celeberrimo Pariſienſi Gymnaſio ſolemni more decoratus, ſacram Theologiam ibidem publice profeſſus ſit.

S. Bonauenturæ virtutes laudes & præclara geſta narrantur.

§. 3. Tantam vero laudem in interpretandi munere, & in vniuerſæ Theologiæ ſcientia eſt conſecutus, vt viri doctiſſimi eius doctrinam, & eruditionem admirarentur. Et quidem multiplices ſancti viri lucubrationes, & præclara ſcripta, quæ adhuc magna Eccleſiæ vtilitate, & non mediocri Dei beneficio extant, quæque & noſtræ, & ſuperiorum ætatum viri eruditi multo cum fructu legerunt, & magnopere comprobarunt, quantus ille in Theologiam fuerit, ſatis declarant. Ea enim diuini ingenij ſui monimenta poſteris reliquit, quibus perdifficiles, & multis obſcuritatibus inuolutæ quæſtiones, magna optimorum argumentorum copia, via, & ordine enucleate ac dilucide explicantur, fidei Catholicæ veritas illuſtratur, pernicioſi errores, & prophanæ hæreſes profligantur, & piæ fidelium mentes ad Dei amorem, & cœleſtis patriæ deſiderium admirabiliter inflammantur. Fuit enim in ſancto Bonauentura id præcipuum & ſingulare, vt non ſolum argumentandi ſubtilitate, docendi facilitate, definiendi ſolertia præſtaret, ſed diuina quadam animos permouendi vi excelleret, ſic enim ſcribendo cum ſumma eruditione parem pietatis ardorem coniungit, vt lectorem docendo moueat, & in intimos animi receſſus illabatur, ac denique Seraphicis quibuſdam aculeis cor compungat, & mira deuotionis dulcedine perfundat, quam ſane gratiam in eius ore, & calamo diffuſam admirans prædeceſſor noſter Sixtus IV. Pontifex illud dicere non dubitauit, Spiritum ſanctum in eo locutum videri.

S. Bonauentura Generalis Miniſter, in ordine ſeptimus poſt S. Franciſcum creatus fuit.

§. 4. Cum igitur ſeruo fideli tam multa, & præclara à Domino talenta eſſent credita, vt illis ad fratrum vtilitatem exercendis & negociandis, cœleſtis gratiæ theſauros amplificaret, diuino conſilio, & ſummo totius ſui Ordinis conſenſu, Romæ Miniſter generalis ſeptimus poſt beatum Franciſcum eſt factus, quo in officij munere non ſolum prudentiam, vigilantiam, ſolicitudinem præſtitit, ſed tanto fraternę charitatis ardore exarſit, tantaque Chriſtianæ humilitatis demiſſione fratribus inſeruiuit, vt in eo illud Saluatoris agnoſceretur, qui maior eſt in vobis, ſit veſter miniſter.

Archiepiſcopatus Eboracen. a Clem. IV. ei oblatus & ab eo recuſatus fuit.

§. 5. Quin & piæ memoriæ prædeceſſor noſter Clemens Papa Quartus, qui ſanctum virum valde dilexit, & eius doctrina mirifice eſt delectatus, vt tam excellens virtus & prudentia ad multorum vtilitatem latiori in campo excurreret, inſignem Eboracenſem Archiepiſcopatum ei obtulit. Ille vero cum ſe a Seraphicæ paupertatis complexu diuelli non facile pateretur, oblatam dignitatem modeſte atque humiliter recuſauit.

Ad generale Conc. Lugd. à Greg. X. vocatus & humaniſſimè exceptus fuit.

§. 6. Ceterum cum Gregorius Decimus Summus Pontifex ob grauiſſimas Chriſtianæ Reipublicæ cauſas Concilium generale Lugdunum indixiſſet, viroſque ſanctitate, doctrina, ſapientia præſtantes, perquireret, quorum forti & fideli opera ad rei maximæ tractationem, atque explicationem vteretur, duo in primis clariſſima illius ætatis lumina è duobus florentiſſimis Ordinibus Prædicatorum & Minorum delegit Sanctos, Thomam, & Bonauenturam, quos ad ſe ire iuſſit. Sed cum alter in ipſo itinere in morbum incidiſſet, atq; ad gloriæ coronam feliciter euolaſſet, S. Bonau. Lugdunum profectus, humaniſſime exceptus eſt a Romano Pontifice Gregorio, qui in eius virtute, & ſapientia ita acquieſcebat, vt Concilij recte dirigendi, & adminiſtrandi partes ei præcipue tribuendas eſſe decerneret, Quare ex publica Eccleſiæ vtilitate & neceſſitate, vt maiori cum dignitate, & auctoritate Conc. rebus non ſolum intereſſet, ſed præeſſet, ſtatuit lucernam ardentem, & lucentem ſupra excelſum candelabrum ponere, vt in domo Dei magis luceret.

Cardinaliſq; & Epiſcopus Alban. ab eodem Pont. ibi creatus fuit.

§. 7. Itaque Sanctum Bonauenturam nullos honores appetentem, fugientem potius, ſed Chriſti Vicario obtemperantem, nulloſque pro Eccleſia labores ſubire recuſantem, tamquam in totius Orbis terræ theatro in ſacrum Cardinalium Collegium; & in Epiſcoporum Ordinem ſtatim cooptauit, nam Eccleſiæ Albanen. illum præfecit qui honos antiquioribus preſbyteris Cardinalibus tribui ſolet. Qua ille ampliſſima dignitate auctus vniuerſam in Dei gloriam, & Eccleſiæ vtilitatem contulit, etenim in rebus Concilij arduis operam egregiam præſtitit, Catholicam fidem conſtantiſſime defendit, prauas opiniones acerrime refutauit, eiuſdemque prudentia, doctrina, ſanctitate, orationibus, Gregorij Pontificis Paſtoralis ſollicitudo tantopere adiuta eſt, vt ſublato per Dei miſericordiam ſchiſmatis diſſidio, Michael Palæologus Græcorum Imperator, Orientaleſque Nationes, ad Apoſtolicæ Sedis obedientiam, vnitatem, communionemque redierint, ac denique dignus habitus eſt quem Græci Eutychij nomine appellarent.

Et poſt multa eius præclara geſta in reb. Concilij & Fidei augmento in eodem Concilio deceſſit & ad cœleſtẽ patriam migrauit & eius miraculorum fama percrebuit.

§. 8. Merito igitur cum paulo poſt in eodem Concilio fortiſſimus Chriſti Athleta ex huius vitæ peregrinatione ad cœleſtem patriam emigraſſet, omnes eius mortem doluerunt, omnes communem iacturam deplorarunt, omnes illius funus lacrymis & laudibus ornarunt, ſed vnus præter ceteros viri ſanctiſſimi vitam integerrime actam, mores probatiſſimos, labores permultos pro Eccleſia ſuſceptos; doctrinam in illo ipſo Concilio ſpectatam inſigni laudatione veriſſime celebrauit.

De quibus vide in bulla Sixti IV. excerpta in rubr.

lebrauit. Is fuit piæ memoriæ Petrus Cardinalis à Tarantaſia, vir eruditione & Chriſtiana eloquentia præſtans, qui poſtea ad Pontificatus faſtigium euectus, Innocentius Papa Quintus eſt appellatus. Ipſe vero Summus Pontifex Gregorius Decimus ex intimi animi ſenſibus amiſſum fratrem, adiutorem, & conſiliarium fideliſſimum dolens, palam grauibus verbis teſtificatus eſt, Catholicam Eccleſiam, quæ ex tanti viri pietate & doctrina fructus vberrimos acceperat, magnam illius mortis iacturam feciſſe. Sed vere a ſpiritu ſancto dictum eſt, In memoria æterna erit iuſtus: nam qui in vita illuſtris fuerat, multo poſt mortem factus eſt illuſtrior, Deo qui admirabilis & glorioſus eſt in Sanctis ſuis, ſignis compluribus, ac prodigiis & miraculis maxime inſignibus Serui ſui ſanctitatem comprobante.

Ideo Sixt. IV. Bonauenturã in SS. Confeſſorum Pontificum Doctorum numerũ aggregauit.

§. 9. Quorum miraculorum fama cum apud omnes percrebreſceret, idem Sixtus prædeceſſor noſter è ſublimi Apoſt. Sedis ſpecula ea aſpiciens, digitum Dei qui facit mirabilia magna ſolus, ibi plane eſſe intellexit, itaque & ſponte ſua, & claræ memoriæ Federico Romanorum Imperatore, Regibus, Rebuſpub. Ducibus, Ciuitatibuſque permultis vehementer requirentibus, ac omnium fere fidelium conſenſu efflagitante, de viro præſtantiſſimo Bonauentura Epiſcopo Card. in ſanctos referendo Pont. Romano dignam cogitationem ſuſcepit. Summa igitur cura, & diligentia, vitæ illius eximia ſanctitate, & miraculorum veritate examinata atque comperta, omnibus denique, quæ ad eam rem pertinebant, rite recteque actis ad Dei gloriam & Eccleſiæ Catholicæ exaltationem, pro ſua ſumma, ei que a Deo in Beato Petro Apoſtolo tradita poteſtate, eumdem Beatum Bonauenturam de fratrum ſuorum S.R.E. Cardinalium, & Prælatorum omnium conſenſu in Sanctos retulit, & in SS. Confeſſorum Pontificum Doctorum numerum adſcripſit atque aggregauit, eiuſque feſtum anniuerſarium diem, ſecunda menſis Iulij Dominica die celebrari, officiumque de eo, veluti de Confeſſore Pontifice Doctore in vniuerſa Eccleſia recitari iuſſit, aliis item decretis adiectis, quæ in eiuſdem Sixti literis plenius continentur.

Et modo hic Pontifex ex multis validiſſimiſq. rationibus hic expreſſis, ad eiuſdem S. Bonauenturæ Sanctitatem & doctrinam illuſtrandum, animum applicauit.

§. 10. Et quamuis glorioſus hic Doctor S. Bonauentura, & in Eccleſia Catholica celeberrimus ſit, & in Cœlo maxime reſplendeat, vbi corona illa eſt coronatus, quam repromiſit Deus diligentibus ſe, nec vlla humana re indigeat, qui bonis illis cum Chriſto perfruitur, quæ nec oculus vidit, nec in cor hominis aſcenderunt, vrget nos tamen charitas Chriſti, & ardens quidam deuotionis affectus, quo erga eum ab ineunte fere ætate perpetuo exarſimus, vt de eius ſanctitate & doctrina magis magiſque propaganda, atque illuſtranda, quantum cum Domino poſſumus, cogitemus. Mouemur quidem, vt par eſt, ſancta cum eo communione Seraphicæ Religionis noſtræ, in qua educati, & tot annos verſati ſumus, & cui tanquam matri optime meritæ, omnia pietatis & grati animi monumenta præſtare debemus, ſed multo magis mouent nos Dei gloria, paſtorale officium quod gerimus, viri ſanctiſſimi pro Eccleſia Dei tot ſuſcepti labores, tot illuſtria merita, tanta cum Romana Eccleſia coniunctio, in cuius ampliſſimo ordine, & Senatu ſumma cum laude conſedit. Denique mouet nos Eccleſiæ vniuerſalis vtilitas, quæ ex tanti doctoris eruditione ſemper maior & vberior capi poteſt, præſertim cum hæreticorum inſidiæ, & diabolicæ machinationes, quibus ſacram Theologiam, quæ Scholaſtica appellatur, hoc luctuoſo ſæculo oppugnant, vehementiſſime nos magnopere admoneant, vt eamdem Theologiam, qua nihil Eccleſiæ Dei fructuoſius omni ſtudio retineamus, illuſtremus, propagemus. Diuino enim illius munere, qui ſolus dat ſpiritum ſcientiæ & ſapientiæ & intellectus, quique Eccleſiam ſuam per ſæculorum ætates, prout opus eſt, nouis beneficiis auget, nouis præſidiis inſtruit, inuenta eſt a maioribus noſtris ſapientiſſimis viris Theologia Scholaſtica, quam duo potiſſimum glorioſi Doctores Angelicus Sanctus Thomas, & Seraphicus Sanctus Bonauentura clariſſimi huius facultatis profeſſores, & primi inter eos qui in Sanctorum numerum relati ſunt, excellenti ingenio, aſſiduo ſtudio, magnis laboribus, & vigiliis excoluerunt atque ornarunt, eamque optime diſpoſitam, multiſque modis præclare explicatam poſteris tradiderunt, & huius quidem tam ſalutaris ſcientiæ cognitio, & exercitatio, quæ ab vberrimis diuinarum literarum Summorum Pontificum, Sanctorum patrum, & Conciliorum fontibus dimanat, ſemper certe maximum Eccleſiæ adiumentum afferre potuit, ſiue ad ſcripturas ipſas vere, & ſane intelligendas, & interpretandas, ſiue ad patres ſecurius & vtilius perlegendos, & explicandos, ſiue ad varios errores, & hæreſes detegendas, & refellendas. His vero nouiſſimis diebus, quibus iam aduenerunt tempora illa periculoſa ab Apoſtolo deſcripta & homines blaſphemi, ſuperbi, ſeductores proficiunt, in peius, errantes, & alios in errorem mittẽtes, ſane Catholicæ fidei dogmatibus confirmandis, & hæreſibus confutandis pernéceſſaria eſt, & profecto rem ita ſe habere ipſimet veritatis inimici ſunt iudices quibus Theologia Scholaſtica maxime eſt formidoloſa, qui profecto intelligunt, apta illa, & inter ſe nexa rerum, & cauſarum cohærentia, illo ordine, & diſpoſitione tanquam militum in pugnando inſtructione, illa argumentorum firmitate, & acutiſſimis diſputationibus lucem à tenebris, verum à falſo diſtingui, eorumque mendacia multis præſtigiis, & fallaciis inuoluta tamquam veſte detracta patefieri, ac denudari. Quanto igitur magis illi hanc muniſſimam Scholaſticæ Theologiæ arcem oppugnare, & euertere conantur, tanto magis nos decet hoc inuictum fidei propugnaculum defendere, & hæreditatem patrum noſtrorum conſeruare, & tueri, & acerrimos veritatis defenſores meritis honoribus quantum poſſumus decorare.

Et ideo Collegium S. Bonauenturæ apud baſilicam SS. Apoſtolorum de Vrbe inſtituit.

§. 11. Quamobrem vt Seraphici Doctoris eruditio ad multorum vtilitatem latius diffundatur, & ex eius libris & operibus eruditi, & ſtudioſi viri, copioſiores ſuauioreſque in dies fructus capiant, (quod ad ipſius Sancti quamquam in cœlo beatiſſimi, gloriam aliquam facere non eſt dubitandum) primum quidem in Alma Vrbe noſtra in hac baſilica Sanctorum Duodecim Apoſtolorum, Sancti Bonauenturæ nomine Collegium inſtituimus, in quo ex huius præcipue eximij, deuotique Doctoris operibus & commentariis, ſacra Theologia publice explicetur.

Eiuſque opera omnia ſimul & emendatiſſime è Typographia Vaticana in lucem emitti curauit.

§. 12. Deinde etiam opera illius omnia, quæ inueniri potuerit partim nondum edita, noſtraque auctoritate & impenſis vndique conquiſita, partim iam euulgata ſimul omnia decenti forma, & quam emendatiſſime imprimi, & è Typographia noſtra Vaticana in lucem emitti curamus. Quod autem ab ipſo Pontificatus noſtri initio, Deo pie credimus inſpirãte conſtanter propoſuimus S. huius Doctoris nomen, & merita glorioſa apud omnes pro viribus celebrare, fideliumque erga eum venerationem augere & amplificare.

Et ſicut Pius V S. Thomam ſui Ordinis Prædicatorum decus, exornare volens, eius feſtum celebrari iuſſit. Ita iſte Pont. idẽ S. Bonauentura ſui Ordinis Conuentualium S. Franciſci ornamento, deberi exiſtimauit ob multã inter ipſos Sanctos virtutis Sanctitatis, doctrinæ & meritorum coniunctionem & ſimilitudinem.

§. 13. Sane ad id quoque non mediocriter excitati ſumus exemplo ſanctæ memoriæ Pij Papæ Quinti prædeceſſoris noſtri de Chriſtiana Republica optime meriti, & quem vt parentem adhuc reueremur, & colimus. Is enim religioſa pietate, & ſingulari deuotione permotus, qua afficiebatur erga Sanctum Thomam de Aquino Ordinis ſui decus, & Eccleſiæ Catholicæ ornamentum, cupiens eodem modo eumdem Sanctum ob eius præſtantiſſima in Catholicam Eccleſiam merita congruis honoribus exornare, præter alia hoc iuſſit atque decreuit, vt illius feſtus dies quotannis duplicis officij ritu ad inſtar Sanctorum quatuor Eccleſiæ Doctorum perpetuo celebraretur, quod & Sancti Bonauenturæ Doctori eximio tribui debere equum profecto, exiſtimamus, cum tam multa inter eos virtutis, ſanctitatis, doctrinæ, meritorum coniunctio, & ſimilitudo intercedat, Hi enim ſunt duæ oliuæ & duo candelabra in domo Dei lucentia, qui & charitatis pinguedine, & ſcientiæ luce totam Eccleſiam colluſtrant, hi ſingulari Dei prouidentia eodem tempore tamquam duæ ſtellæ exorientes ex duabus clariſſimis Regularium Ordinum familiis prodierunt, quæ Sanctæ Eccleſiæ ad Catholicam Religionem propugnandam maxime vtiles, & ad omnes labores, & pericula pro orthodoxa fide ſubeunda paratæ ſemper exiſtunt, ex quibus tamquam ex fertili, & bene culto ſolo quotidie per Dei gratiam fœcundæ & fructuoſæ plantæ procreantur, hoc eſt viri doctrina & ſanctitate præſtantes, qui Petri naniculæ tot fluctibus agitatæ

& Romano Pontifici, eius clauum non ſine magna ſollicitudine tenenti, fortem, & fidelem operam nauant. Hi duo Sancti cum eſſent coæui, iiſdemque ſtudiis dediti, condiſcipuli, ſimul Magiſtri, pari ratione à Gregorio Decimo Summo Pontifice, cum amb o ad Concilium euocarentur, honorati, & in huius vitæ peregrinatione fraterna charitate, ſpirituali familiaritate, ſanctorum laborum ſocietate valde coniuncti fuerunt, & denique pari greſſu ad Cœleſtem patriam commigrantes pariter felices & glorioſi illa ſempiterna beatitudine perfruuntur, vbi eodem charitatis effectu, vt pie credimus, pro nobis in hac lacrymarum valle laborantibus orant diuinamque opem implorant, vt merito idem Sixtus IV. hos duos Sanctos per ſimiles, & quaſi geminos in Chriſto fratres agnoſcens, ſtatuerit S. Bonauenturam conſimili venerationis, & honoris prærogatiua, atque S. Thomas decorandum eſſe.

Et doctrinam S. Bonauent. commẽdat, & ipſum inter egregios Eccleſiæ Doctores annumerat.

§. 14. Quod igitur à nobis, & Seraphici Ordinis charitas, & Sancti Bonauenturæ meritorum magnitudo, & Catholicæ Eccleſiæ, cuius gubernacula nobis, licet immerentibus à Deo commiſſa ſunt, vtilitas, & ædificatio requirit, habita ſuper his omnibus cũ venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus, deliberatione matura, de eorundem conſilio, & vnanimi aſſenſu, & ex certa noſtra ſcientia, ac de attributæ nobis Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione, doctrinam ipſius Sancti Bonauenturæ à ſupradictis prædeceſſoribus noſtris Clemente Quarto, Gregorio Decimo, & Sixto Quarto laudatam, ac Concilio Lugdunenſi maxime ſpectatam, in Florentino, etiam ad res difficiles explicandas adhibitam, grauiſſimorum virorum auctoritate teſtificatam & commendatam, & eximio Eccleſiæ Doctore dignam, nos quoque plurimum in Domino laudamus & commendamus ac literas eiuſdem Sixti Quarti quas pro expreſſis hoc loco haberi volumus, excepta eius ordinatione de feſto die S. Bonauenturæ ſecunda Dominica Iulij celebrando, harum tenore approbantes & innouantes, ipſum Sanctum Bonauenturam iure Sanctorum Doctorum conſortio ab eodem Sixto Quarto adſcriptum, & connumeratum auctoritate Apoſtolica tenore præſentium inter præcipuos & primarios, qui Theologicæ facultatis magiſterio excelluerunt habendum, ac venerandum eſſe decernimus, & declaramus.

Eiuſque opera è Typographia Vaticana emittenda, publice citari decernit.

§. 15. Atque ob eam cauſam ſperantes in Domino, huius Seraphici Doctoris lucubrationes ad doctrinam & deuotionem quam in Clero populoque Chriſtiano magnopere lucere & ardere cupimus, maximo adiumento fore, illius libros, commentarios, opuſcula, opera denique omnia, prout ex noſtra Typographia Vaticana, quã emendatiſſima, vt ſupradictum eſt, emittuntur, vt aliorum Eccleſiæ Doctorum qui eximij ſunt, non modo priuatim, ſed publice in Gymnaſiis, Academiis, Scholis, Collegiis, lectionibus, diſputationibus, interpretationibus, concionibus, ſermonibus, omnibuſque aliis Eccleſiaſticis Studiis, Chriſtianiſque exercitationibus citari, proferri, atque cum res poſtulauerit, adhiberi volumus & decernimus.

Feſtum die 14. Iulij duplici officio celebrari iubet.

§. 16. Et nihilominus, vt ſapientiſſimi huius Doctoris glorioſa recordatio, ſi non pro ipſius dignitate, at ſaltem pro humana tenuitate, ob ingentia illius merita ardentiori ſtudio recolatur, fel. rec. prædeceſſorum noſtrorum Bonifacij Papæ Octaui, qui de ſanctis quatuor Doctoribus, & Pij Papæ Quinti, de prædicto Sancto Thoma eadem præceperunt, exemplo adducti præcipimus, vt eiuſdem Sãcti Bonauenturæ dies feſtus in omnibus Chriſtiani orbis partibus ſub duplici officio à cunctis perſonis, Eccleſiaſticis, ſecularibus, & quorumuis Ordinum regularibus, tam publice quam priuatim pridie Idus Iulij, (non obſtante prædicta Sixti Quarti ordinatione de ſecunda Dominica dicti menſis) celebrari atque in Kalendariis, cum Doctoris nomine, & Feſti duplicis adiectione deſcribi, & imprimi debeat, etiamſi in nouiſſimis Breuiarij, & Miſſalis Romani reformationibus aliter depoſitum fuerit, neq; ie ſecus atque à nobis, vt ſupra, ordinatum fuit, per quoſcumque quauis auctoritate præditos, cenſeri aut interpretari poſſe decernimus.

Indulgentiã ſeque pro die eius feſto manus concedit.

§. 17. Hortantes vniuerſos vtriuſque ſexus Chriſtifideles Ciuitatis Balneoregij, quæ clariſſimum hoc edidit lumen, & illius diœceſis, vt eodem . . . feſto à ſeruilibus, de ſanctæ Eccleſiæ more operibus . . . eant. Vt autem Chriſtifidelium deuotio ad Seraphici huius Doctoris diem feſtum colendum, eiuſque opem pie implorandam, eo magis accendatur, quo ex hoc Cœleſtis gratiæ dono ſe vberius conſpexerint eſſe refectos, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus, tam in dicta Ciuitate & diœceſi Balneoregij quam in præclara Galliæ Vrbe Lugduno, vbi ille bono certamine legitime decertato, curſu conſummato, fide ſeruata, ex hoc calamitoſo ſæculo ad meritorum ſuorum præmium & coronam in Cœlum feliciter migrauit, in Almaque Vrbe noſtra, vbi in hac baſilica Sanctorum Duodecim Apoſtolorum Collegium, à nobis, vt iam diximus eſt erectum, conſtitutis, qui eius feſtum huiuſmodi, vt ceteras de præcepto Eccleſiæ ſeruari ſolitas feſtiuitates, deuote colentes, vere pœnitentes, & ſacramentali peccatorum ſuorum confeſſione præmiſſa, eo die ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Qui vero Eccleſias Fratrum Minorum S. Franciſci ipſo die feſto à primis veſperis vſque ad occaſum Solis eiuſdem diei deuote viſitauerint, pias inibi ad Deum preces, prout ſua cuique ſuggeret deuotio, effundentes, decem annos & totidem quadragenas de iniunctis eis, ſeu alias quomodolibet debitis pœnitentiis per præſentes literas perpetuo duraturas, quas ſub quibuſuis indulgentiarum reuocationibus, vel limitationibus nullo modo comprehendi volumus, miſericorditer in Domino relaxamus.

Hanc conſtitutionem vbique promulgari & obſeruari præcipit.

§. 18. Quocirca fraternitati, & diſcretioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus; vt præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, in ſuis quibus Prouinciis, Ciuitatibus, Eccleſiis, & Diœceſibus ſolemniter publicari, & ab omnibus perſonis Eccleſiaſticis, ſæcularibus, & quorumuis Ordinum regularibus vbique locorum & gentium inuiolate perpetuo obſeruari procurent.

Eiuſque exemplis credi iubet.

§. 19. Volumus autem, vt earumdem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides vbique adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrarum approbationis, innouationis decretorum, declarationis, voluntatum, præcepti, conceſſionis, elargitionis, relaxationis, & mandati, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 3. 15. Martij.

Datum Romæ apud Baſilicam Sanctorum Duodecim Apoſtolorum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo octauo, Pridie Idus martij, Pontificatus noſtri Anno tertio.

Papa ſubſcr.

Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus ſubſcripſi.

Cardd. ſubſcr.

Ego Alex. Card. Farneſius Vicecancellarius Epiſcopus Oſtien.
Ego Io. Ant. Epiſc. Portuen. Card. S. Georgij.
Ego Alph. Card. Geſualdus, Epiſc. Tuſculañ.
Ego Inn. Aualus Card. de Arag. Epiſcopus Sabinen.
Ego Marcus Ant. Card, Columna Epiſc. Præneſtin.
Ego Ptolomæus Cardinalis Comenſis Epiſc. Albanen.
Ego Marcus Siticus Card. ab Altaemps tit. S. Mariæ Tranſtiberim.
Ego Proſper Cardinalis Sanctacrucius tit. Sancti Clementis.
Ego Gabr. Cardinalis Paleottus tit. Sancti Laurentij in Lucina.
Ego Frater Michael Bonellus Card. Alexandrinus tit. S. Mariæ ſuper Mineruam.

Ego

Ego Ludouicus tt. S. Anaſtaſiæ. preſb. Card.
Ego N. de Pelleue tt. S. Praxedis Card. Senonen.
Iul. Ant. tt. S. Barthol. in Inſula preſb. Card. S. Seuerinæ.
Ego Hier. Card. Ruſtic. tt. S. Suſannæ.
Ego Io. Hier. Card. Alban. tt. S. Ioannis ante portam Latinam.
Ego Hier. Card. Simoncellus tit. S. Priſcæ.
Ego P. Card. Deza tit. S. Hier. Illyricorum.
Ego Ant. Card. SS. Ioannis & Pauli Card. Carafa.
Ego Io. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Io. Baptiſta Card. tt. S. Marcelli.
Ego Franciſcus Card. de Ioyeuſe tt. Sanctiſſ. Trinitatis in Monte Pincio.
Ego Iul. Card. Cananus, tt. S. Euſebij.
Ego Nic. Card. Cremonen. tt. S. Cæciliæ.
Ego Ant. Maria Card. Saluiatus tt. S. Mariæ de Pace.
Ego Aug. Card. Veronæ tt. S. Marci.
Ego Vincentius tt. S. Mariæ in Via Car. Montis regalis,
Ego Philippus Card. Spinula tt. S. Sabinæ.
Ego Scipio Card. Lancellottus, tit. Sancti Saluatoris in Lauro.
Ego Vincentius Card. Gonzaga tt. S. Alexij.
Ego Henricus Cardinalis Caietanus tituli S. Pudentianæ S.R.E. Camerarius.
Ego Io. Baptiſta Card. Caſtrucius tt. S. Mariæ in Aracœli.
Ego Federicus Card. Cornelius tit. S. Stephani in Monte Cælio.
Ego Dominicus tt. S. Laurentij Card. Pinellus.
Ego Hippolytus Card. Aldobrandinus tit. S. Pancratij, Maior Pœnitentiarius.
Ego Hier. tt. S. Petri ad Vincula Card. de Ruuere.
Ego Philippus Card. de Lenoncourt tt. S. Honuphrij.
Ego Fr. Hier. Card. Aſcul. tt. S. Thomæ in Parione.
Ego Ant. Maria tit. S. Agnetis in Agone Card. Peruſinus.
Ego Fr. Conſtantius Car. Sarnanus tt. S. Petri in Monte Aureo.
Ego G. Card. Alanus tt. S. Martini in Montibus.
Ego Scipio Card. Gonzaga tt. S. Mariæ de Populo.
Ego Ant. Card. Saulius tt. S. Vitalis.
Ego Euangeliſta Card. Cuſentinus tt. S. Matthæi in Merulana.
Ego Fr. Stephanus Card. Aretinus tit. SS. Marcelli & Petri.
Ego F. Card. Sfortia diac. S. Nicolai in Carcere.
Ego Alexand. Card. Montaltus diaconus S. Euſtachij.
Ego Hieronymus S. Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis, Matthæius.
Ego Benedictus S. Agathæ diac. Card. Iuſtinianus.
Ego Aſcanius SS. Viti & Modeſti, & Creſcentiæ diac. Card. Columna.
Ego Federicus S. Mariæ in Dominica diac. Card. Borromæus.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1588. indict. 1. die vero Veneris decimaoctaua menſis Martij, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V anno eius 3. retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ & publicatæ fuerunt in valuis ſeu portis S. Ioannis Lateranenſis, & S. Petri Principis Apoſt. de Vrbe, necnon Cancellariæ, Apoſt. & acie Campi Floræ, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ, per nos Io. Baptiſtam Bagnis, & Io. Burlerau. S. D. N. Papæ Curſ.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

LXXVII.

Quomodo Clerici regulares S. Pauli decollati, nouitios ad eorum Religionem admittere poſſint.

De inſtitutione huius Congregationis, & aliis quæ eam reſpiciunt, dixi plene ad conſt. 37. Clem. VII. Vota. *ſup.*

Edita An. D. 1588.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EXigit incumbentis nobis Apoſtolicæ ſeruitutis officium, vt Monaſteriorum, & Regularium locorum quorumlibet propagationi, pauperumque clericorum in eis pro tempore recipiendorum pio deſiderio, quantum cum Deo poſſumus prouidere ſtudeamus.

Cauebatur in conſtitutionibus Congreg. ne illegitimi vel ære alieno grauati, vel facinoroſi, ad hãc religionẽ admitterentur.

§. 1. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Præpoſiti generalis, ac presbyterorum & clericorum Congregationis Clericorum Regularium Sancti Pauli decollati canonice inſtitutæ, petitio continebat, quod alias per conſtitutiones dictæ Congregationis quæ cum interuentu bon. mem. Caroli tituli Sanctæ Praxedis presb. Card. Borromæi nuncupati dum viueret Eccleſiæ Mediolanenſi, ex diſpenſatione Apoſt. Præfulis, necnon dilecti filij noſtri Ioannis Antonij Epiſcopi Portuen. ſancti Georgij nuncupati, eiuſdem Congregationis Protectoris, ad id accedente voto & conſenſu rectæ & ſtabilitæ extiterunt, inter alia ſancitum fuit, ne illegitime nati, etiam per ſubſequens matrimonium poſtea legitimati, æreque alieno grauati, & qui antea facinoroſam vitam duxiſſent, in dicta Congregatione admitterentur, aliaque diligens ſuper hoc inquiſitio, ipſaque receptio volentium dictam Congregationem ingredi in Ciuitate Mediolanenſi ad quam poſt longam probationem à locis inquibus præfati fuerint propterea mittuntur, à præpoſito generali, & quatuor aſſiſtentibus eiuſdem Congregationis fieret.

Et ab iſto Pontifice prohibita fuit receptio extra Capitulum, vt ſup. in eius conſt. 78. Cum de omnibus.

§. 2. Nouiſſime vero noſtra in perpetuum valitura conſtitutione ſuper hoc edita, ſtatuimus ac volumus, vt antequam quis in eadem Congregatione reciperetur, cauſæ huiuſmodi examinarentur ipſaque receptio in Capitulo generali, ſiue prouinciali dictæ Congregationis fieri deberet prout in ſingulis conſtitutionibus prædictis pleniſſime dicitur contineri.

Et quia iſta Congregatio quolibet tantum triennio Cap. generale celebrat, & prouinciale nunquam, ideo receptio venientium ad religionem nimium protrahitur.

§. 3. Cum autem ſicut eadem petitio ſubiungebat, presbyteri, & clerici dictæ Congregationis nondum ſint in Prouincias diſtincti, ac proinde nunquam Capitulum prouinciale, generale vero ſingulo quoque triennio tantum facere ac celebrare ſoleat, cupientes & petentes in ipſam Congregationem recipi cogantur expectare, donec ipſum Capitulum fiat, mutataque poſtea eorum voluntate, & pia intentione, aliam vitam eligant, in maximum Congregationis huiuſmodi damnum, præiudicium & incommodum.

Congregatio itaque à Papa prouiſionem petit.

§. 4. Quare Præpoſitus generalis, presbyteri & clerici prædicti nobis humiliter ſupplicari fecerunt, vt eis in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſt. dignaremur.

Hic ideo Pont. dat auctoritatem Præpoſito, eiuſque aſſiſtentibus, omni tempore venientes ad religionem, & à ſua conſt. non prohibitos recipiendi.

§. 5. Nos igitur dictæ Congregationis amplitudinem, & ſingulorũ in illa profectum, inter ceteras noſtri paſtoralis officij curas, tota animi propenſione cupientes, ipſoſque Præpoſitum generalem, presbyteros & clericos, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, ac veriores noſtræ & Congregationis conſtitutionum prædictarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati Præpoſito generali, presbyteris & clericis prædictis, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, modernus & pro tempore exiſtens Præpoſitus generalis, illiuſque Aſſiſtentes, quoſcumque cupientes in dicta Congregatione recipi, qui tamen à conſtitutione noſtra prædicta poſt prohibeantur, non expectato Capitulo generali, ſed quocumque alio tempore, de conſenſu omnium Aſſiſtentium, nemine penitus diſcrepante recipere & admittere libere, & licite valeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo indulgemus, eiſque deſuper licentiam concedimus, & impartimur. Decernentes Præpoſitum generalem presbyteros & clericos prædictos nullatenus vnquam deſuper per quoſcumque quomodolibet moleſtari, vel impediri poſſe, ac ex nunc irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§. 6. Non obſtantibus noſtra prædicta, ac quibuſuis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo omnino &c. Si quis autem &c.

 Datum

rio etiam generali. Ita tamen quod ipſæ pecuniæ in huiuſmodi Annonæ vſus, ad nutum & iuſſionem eiuſdem Congregationis, cum mandato à dicto Præfecto, prout adhuc ſeruatum eſt, expedito, nec alias erogentur, vel expendantur, ac rurſus ſic erogatæ vel expenſæ ſuo tempore recuperentur, liberam ac ſolutamque adminiſtrationem, dictaſque pecunias, ſi quando peccatis populi id promerentibus, terræ ſterilitas, quod Deus auertat, in temporali Eccleſiaſtica ditione contigerit, ad conuehendum aliunde commeatum, in toto vel in parte per eoſdem Theſaurarium, Annonæ Præfectum, & Commiſſarium erogari, ac rurſus ſi quid tempore famis ex dicta ſumma decreuerit, poſtea vbi temporis opportunitas tulerit, illam redintegrari, atque vbi expedire videbitur, in Ærarium Apoſtolicum Caſtri S. Angeli referri & aſſeruari, atque inde, quoties occaſio poſtulauerit, iterere depromi & extrahi eorum arbitrio faciendi. Ita tamen vt datorum & acceptorum rationes, & computa, in Camera Apoſtolica ſingulo trimeſtri, in ipſa vero Cardinalium Congregatione ſingulis annis integre reddantur, plenam ac pariter liberam & omnimodam concedimus facultatem. Volentes eundem Ioannem Auguſtinum & pro tempore exiſtentem Depoſitarium dictæ pecuniæ ad Annonam pertinentis, in erogandis aut exigendis vel in vnum redigendis pecuniis prædictis eam ob cauſam exponendis, aliorum quam dictæ Annonæ Præfecti mandato, in illis vero in dictum Ærarium reponendis, ſeu inde extrahendis, aliorum quam dictæ Congregationis Cardinalium, aut eorum maioris partis ordinationibus & mandatis, etiamſi quaſcumque pœnas aut cenſuras in ſe continerent, parere minime teneri, & quorumuis etiam aliorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, illiuſq; Collegij, ac Cameræ Apoſtolicæ iuſſa, & imperium impune ea in re detrectare, poſſe, quinimmo ipſum Ioannem Auguſtinum & pro tempore exiſtentem Depoſitarium, ab omni cuiuſcumque alterius Iudicis aut Magiſtratus, quauis dignitate & auctoritate fungentis, ſuperioritate, & iuriſdictione, quoad negocia ipſam Annonam concernentia, prorſus eximimus & liberamus, atque immunem conſtituimus. Inhibentes quibuſuis Iudicibus, Præſidentibus & Officialibus ne circa præmiſſa ſe intromittere vel ingerere, aut Ioannem Auguſtinum vel Depoſitarium pro tempore exiſtentem prædictos quomodolibet moleſtare, perturbare, aut inquietare audeant vel præſumant.

Cardinales eiuſdem Congregationis executores huius conſtit. deputat.

§. 5. Quocirca dictos Cardinales nunc & pro tempore in eadem Congregatione deputatos, eiuſdem negocij Protectores atque defenſores, ad hoc vt in omnibus, quæ his literis continentur, auctoritatem ſuam interponant, ac difficultates quæ ſuboriri poſſent remoueant, perpetuo conſtituimus & deputamus; eiſque per præſentes committimus & mandamus, vt quando & quoties opus fuerit, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque, ſolemniter publicantes, ac tam dicto Ioanni Auguſtino, & Depoſitario, qui pro tempore erit, quam aliis quibuſcumque, quos præmiſſa concernent in futurum, efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant omnia & quæcumque in eiſdem præſentibus literis contenta, perpetuo firmiter & inuiolabiliter obſeruari; contradictores & rebelles, per ſententias & cenſuras Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Succeſſoribus indicat legem ſibi impoſitā & decernit, quod pro reſarcienda pecunia hoc modo deprompta liceat agere contra Pontifices contrauenientes & Cardinales, ac alios qui participes eorum fuerint & coniunctos omnes, ad quos eorū bona quomodo peruenerint.

§. 5. Si quis autem fortaſſe, quod vix nobis perſuaderi poteſt, Succeſſorum noſtrorum huic noſtro ſtatuto & ordinationi, palam vel occulte contrauenerit, atque conſtitutam pecuniam in alium quam præſcriptum vſum verterit, aut ab aliis eius auctoritate fretis id fieri paſſus fuerit, eum ſerio admonemus, vt meminerit quam nobiſmetipſis quoad diſponendum de huiuſmodi pecuniis, noſtra, vt præfertur parſimonia & ſolicitudine ad hoc publicum & pium opus comparatis, & intuitu pietatis, atque ad ſubleuandas Chriſti pauperum neceſſitates per nos applicatis, & irrefragabilis donationis titulo, vt dictum eſt, conceſſis ac donatis, legem impoſuimus, eandem etiam ab ipſo, qui ex debito paſtoralis officij annonæ vbertatem ad commune bonum ſubditorum ſummo ſtudio procurare tenetur, inuiolate ſeruari debere; alioquin ſe in diſtricto Dei iudicio ſuæ adminiſtrationis, & huius peculij ad piam huiuſmodi cauſam deſtinati, ſi illud temere violauerit, ac damnorum & malorum quæ inde prouenient, rationem fore redditurum; & præter actionem popularem, quam aduerſus eos omnes, qui eorumdem participes fuerint, proponimus, quoniam publica in hoc læderetur vtilitas, ſcire etiam volumus vniuerſos, poſt derogantis aut contra ſtatuentis aut mandantis obitum, quibuſuis Romanis Pontificibus ſucceſſoribus licere & liberum eſſe, iis quæ contra ſtatuta, aut mandata fuerint nequaquam obſtantibus, etiam ſingulis de populo, ſicuti in actionibus popularibus fit, ad agendum admiſſis, vel etiam nemine inſtante, pro reſarcienda pecunia deſumpta, illaque recuperanda, aduerſus Pontificis derogantis, & contra facientis, atque Cardinalium & aliorum quorumcumque qui eius rei participes fuerint, poſteros ſeu coniunctos omnes, quibus ab ipſo Pontifice aut Cardinalibus, vel qui vtcumque ex prædictis, bona quouis titulo, aut quauis de cauſa obuenerint, agere, & poſſeſſionem bonorum, quæ ad ipſos teſtamento, vel ab inteſtato delata fuerint, apprehendere & retinere, donec quicquid ex ſumma prædicta imminutum fuerit, id omne quam citiſſime, etiam per bonorum alienationem & diſtractionem redintegretur, ac in priſtinum reſtituatur. Ac propterea omnia bona præcipue huic oneri, atque obligationi, cum ea quæ publici iuris ſint, priuatorum commodis omnino præferantur addicta eſſe.

Decretum irritans appon.

§. 7. Sicque in præmiſſis vniuerſis & ſingulis per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, ac S.R.E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quauis cauſa & inſtantia, iudicari & definiri debere; necnon ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit irritum & inane decernimus & declaramus.

Clauſulas derogatorias addit.

§. 8. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Cameræ Apoſtolicæ prædictæ iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus: priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis quomodolibet conceſſis approbatis & innouatis; quibus omnibus & ſingulis etiamſi de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua mentio, aut quæuis alia expreſſio, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Formam & effectum publicationis huius conſtitutionis ſubmittit.

§. 9. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam facilius perueniant, iubemus eas ad valuas Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarum, & in acie Campi Floræ de more affigi, & inibi ac in Camera Apoſtolica quamprimum publicari, ac earum exempla, tam in prædictis locis affixa relinqui, quam etiam in libris ipſius Cameræ deſcribi, & ad perpetuam memoriam conſeruari. Quibus quidem exemplis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis; eamdem in iudicio & extra illud vbique fidem adhiberi volumus, quæ eiſdem præſentibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctionem pœnalem ſubnectit.

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ applicationis, appropriationis, incorporationis, conceſſionum, donationis, elargitionis, abdicationis, ſtatuti, ordinationis, interdicti, prohibitionis, voluntatum, exemptionis, liberationis, conſtitutionum inhibitionis, deputationis, commiſſionis mandati, admonitionis, propoſitionis, decreti, declarationis, derogationis, & iuſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 4. 10. Martij

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo octuageſimo

octauo xvij. Calend. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno tertio.

Papa ſubſcr. Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus Subſcripſi.

Card. ſubſcr. Ego Alex. Cardinalis Farneſius Epiſcopus Oſtien. Vicecancellarius

Ego Io. Ant. Epiſc. Portuen. Card. S. Georgij.

Ego Alph. Card. Geſualdus, Epiſc. Tuſculan.

Ego Inn. Aualus Card. de Arag. Epiſcopus Sabinen.

Ego Ptolomæus Cardinalis Comenſis Epiſc. Albanen.

Ego Marcus Siticus Card. ab Altaemps tit. S. Mariæ Tranſtiberim.

Ego Proſper Card. Sanctacrucius tit. S. Clementis.

Ego Frater Michael Bonellus Card. Alexandrinus tt. S. Mariæ ſuper Mineruam.

Ego Ludouicus Card. Madrutius, tit. S. Anaſtaſiæ.

Ego Nic. Card. de Pelleue, tit. S. Praxedis.

Iul. Ant. tit. S. Bartholomæi in Inſula Presb. Card. Sanctæ Seuerinæ.

Ego Hieron. Card. Ruſticucius tit. S. Suſannæ.

Ego Io. Hieron. Card. Albanus, tt. S. Io. ante portam Latinam.

Ego Hieron. Card. Simoncellus.

Ego Petrus Card. Deza.

Ego Ant. tit. SS. Io. & Pauli Presb. Card. Carafa.

Ego Io. Ant. Card. SS. Quatuor.

Ego Io. Baptiſta Card. S. Marcelli.

Ego Franc. Cardin. de Ioyeuſe, tit. Sanctiſſ. Trinitatis in Monte Pincio.

Ego Iulius Card. Cananus, tit. S. Euſebij.

Ego Nicolaus, tit. S. Cæciliæ Card. Cremonen.

Ego Ant. Maria Card. Saluiatus, tit. S. Mariæ de Pace.

Ego Auguſtinus Card. Veron. tit. S. Marci.

Ego Vincentius tit. S. Mariæ in Via Cardinalis Montis Regalis.

Ego Scipio. Card. Lancellottus, tt. S. Saluatoris in Lauro.

Ego Henricus tt. S. Pudentianæ Card. Caetan. S.R.E. Camerar.

Ego Io. Baptiſta tit. S. Mariæ in Aracæli Card. Caſtrucius.

Ego Dominicus tt. S. Laurentij Card. Pinellus.

Ego Hippol. tit. S. Pancratij Cardin. Aldobrandinus Maior Pœnit.

Ego Hieron. tit. S. Thomæ in Parione Card. Aſculan.

Ego Ant. Maria, tt. S. Agnetis in Agone presbyt. Cardin. Peruſin.

Ego F. Conſtant. Card. Sarnanus, tt. S. Petri in Monte Aureo.

Ego G. Alanus, tit. S. Martini Cardin. Anglican.

Ego Scipio, tit. S. Mariæ de Populo Presbyt. Cardinalis Gonzaga.

Ego Antonius Card. Saulius, tit. S. Vitalis.

Ego Euang. Cardinalis Cuſentinus, tit. S. Matthæi in Merulana.

Ego Fr. Stephanus Card. Aretinus, tit. Marcellini & Petri.

Ego F. Card. Sfortia, diac. S. Nicolai in Carcere.

Ego Ant. diac. S. Euſtachij, Card. Montaltus.

Ego Hieron. S. Mariæ in Coſmedin diac. Card. Mathæius.

Ego Bened. Ɖus S. Agathæ diac. Card. Iuſtinianus.

Ego Aſc. SS. Viti, Modeſti, & Creſcen. S.R.E. diac. Card. Columna

Ego Federicus S. Mariæ in Dominica diac. Cardin. Borromæus.

Publicatio. *Anno à Natiuitate Domini 1588. indict. 1. die vero Sabbati 7. menſis Maij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D.N.D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno eius quarto, retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ, lectæ & publicatæ fuerunt in valuis ſeu portis S. Ioannis Lateranen. & Sancti Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & acie Campi Floræ, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ, per nos Ioan. Baptiſtam Bagni, & Ioann. Burluraulti, S.D.N. Pap. Curſ.*

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

LXXIX. Quod vacent omnes Eccleſiæ & beneficia, eorum qui ad dignitatem Cardinalatus promouentur. Et quando eis datur retentio, intelligatur de beneficiis non requirentibus reſidentiam in loco, dictæ dignitati non conuenienti.

Alia de Cardinalibus, notaui ſup. in conſt. 50. Poſtquam. *vbi videas.*

SAnctiſſimus D. N. Sixtus Papa V. decreuit quod per promotionem ad Cardinalatum vacent omnes Eccleſiæ, & omnia beneficia cuiuſcumque nominis, & tituli ſint, niſi fuerit data retentio; quæ conceſſa intelligatur, & data ad Patriarchales, Metropolitanas, & Cathedrales Eccleſias, ad Monaſteria etiam commendata, ad Prioratus, & ad cetera omnia alia beneficia, quæ videntur conuenire dignitati Cardinalatus. *Edita An. D. 1588.* *Vacent omnia beneficia per promotionem ad Cardinalatum.*

§. 1 Ad alia vero quæ videntur repugnare dignitati & gradui Cardinalatus, puta Archipreſbyteratus, Archidiaconatus, Decanatus, Canonicatus, & ſimilia beneficia non extendatur, cum obtinentes huiuſmodi beneficia, teneantur reſidere in Choro, & habere debeant locum poſt Epiſcopum, Cardinalis dignitati non conuenientem. *Retentioque conceſſa, intelligatur, vt in rubr.*

Actum Romæ apud Sanctum Petrum die Mercurij decimaſexta Martij, milleſimo, quingenteſimo, octuageſimo octauo, in Conſiſtorio. *D. P. An. 4. die 16. Mart.*

De tertiis decies centenis millibus nummum aureorum, in arce Sancti Angeli repoſitis, inde nullo vnquam tempore, niſi præſcriptis caſibus, certaque deſuper ſeruata forma depromendis. LXXX.

Alia decies centena millia hic Pont. pro S.R.E. præſidio in primo, & alia decies centena millia in ſecundo ſui Pont. Anno collegit, & in eadem Arce repoſuit, indeque promi vetuit, in conſtit. 31. Ad Clauum. *& in conſt.* 69. Anno. *Et has conſtitutiones Pont. ſucceſſores omnes confirmarunt.*

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1588.*

ETſi nos permultis ſuperiorum temporum experimentis edocti, ſatis ſuperque intelleximus, quot quantiſque caſibus humana ſit obnoxia conditio, mens tamen noſtra diuina quadam inſpiratione a Patre luminum Deo eſt tandem admonita, ad ea pro viribus paranda præſidia, quibus B. Petri Nauis, cuius gubernacula nobis, licet immeritis, commiſſa ſunt, inter varias miſerabilis huius vitæ procellas tuta incolumiſque ſeruari poſſet. Proinde cum ad res difficiles explicandas, ac maxima pericula, grauiſſimaque diſcrimina euitanda, pecuniarum copiam quamplurimum conferre dignoſceremus, primo noſtri Pontificatus Anno decies centena nummum aureorum millia; altero vero, altera itidem decies centena millia in certum ſanctiuſque Ærarium (quod in Pontificia S. Angeli Arce conſtitutum eſt) ſumma diligentia induſtriaque retulimus; ac de vtriſque decies centenis millibus nummum perpetuo aſſeruandis, nec vllo inde vnquam tempore niſi ad præſcriptos, maximeque neceſſarios vſus depromendis & erogandis binas conſtitutiones edidimus, quarum tenores tametſi hic pro inſertis, & expreſſis haberi volumus, illos nihilominus etiam de verbo ad verbum, quatenus opus ſit, inſeri mandamus. *Hic Pont. pro S.R.E. præſidio, in primo ſui Pont. anno decies centena millia nummum aureorum, & totidem in ſecundo collegit & in Arce S. Angeli repoſuit, indeque promi vetuit, vt ſup. in eius conſt. cit. in rubr.*

§. 1 Veruntamen cum aduerſus eiuſdem Apoſtolorum Principem Nauem, nouos quotidie concitari fluctus, ac Turcarum præcipue Tyrannum atrociſſimum Chriſtiani nominis hoſtem, ab immaniſſimis hæreticis & ſchiſmaticis, (qui iam non amplius de fide, aut de religione contendunt, ſed de Catholicorum pernicie & interitu, dies nocteſque cogitant) ſollicitari audiamus, vt ingentem inſtruat claſſem, totiſque viribus in Chriſtianorum exitium inſurgat, eoſdemque Eccleſiæ Dei perduelles, nihil in dies enixius moliri, quam vt inconſutilem Chriſti Iesv Redemptoris Tunicam (hoc eſt Catholicam Eccleſiam) diſcindant, ac Regna & Populos *Et in hoc tertio anno ex aliis cauſis hic enarratis habita ad nutum S.R.E. Card. conſultatione alia decies centena millia nummum aureorum collegit.*

pulos à Chriſtianis Principibus teterrimo impietatis eorum ſchiſmate alienent. Quocirca ingentes & luctuoſas turbas in florentiſſimo Galliæ Regno iamdiu excitatas quotidie magis alere atque conflare non deſiſtunt, atque adeo in varijs Germaniæ locis, equitum peditumque collecta manu paſſim, ac impune acerbiores iniurias, grauioraque dãna minitantur. Venerabiles fratres noſtri Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, quibuſcum à nobis hac de re ſæpius actum eſt, animaduertentes, maioribus malis ingruentibus maiori etiam pecuniarum præſidio Apoſtolicæ Sedi opus eſſe, operæ precium duxerunt, vt à nobis alia decies centena nummum aureorum millia præter bina ſuperiora Pontificio noſtro in Ærario collocaremus.

Et modo in dicta Arce Sãcti Angeli ea reponit, Deoque & eius Virgini matri Mariæ, ac SS. Apoſtolis Petro, & Paulo dicat indeque promi (præterquam in caſibus hic exceptis) prohibet.

§. 2. Nos vero, qui non ignoramus, & Præſidem Ciuitatis fruſtra vigilare, niſi eam Dominus cuſtodiat, & ipſum Dominum tentari, niſi qui præeſt vires neruoſque omnes intendat vt ea faciat & præſtet, quæ ad Ciuitatem tuendam, ſeruandamque pertineant, eorumdem fratrum noſtrorum conſilium ſummopere probantes, clementiſſimi Dei benignitate fieri, ad huiuſmodi pecuniarum ſummam cogendam, eamque in idem Pontificium Ærarium referendam, mentem omnem animumque adiecimus. Motu proprio igitur, & ex certa noſtra ſcientia, ac habita ſuper hoc cum eiſdem venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto, matura deliberatione, de eorum conſilio, & vnanimi conſenſu, hac præſenti noſtra perpetuo valitura conſtitutione, dicta alia tertio loco decies centena millia nummum aureorum in eadem Arce noſtra Pontificia S. Angeli, & ſanctiori Ærario nunc recondimus, reponimus, & collocamus, ac Chriſto Domino noſtro, B. Mariæ ſemper Virgini, & Sanctis Apoſtolis Petro & Paulo offerimus & dicamus, iiſdem omnino legibus & conditionibus, quæ in prioribus noſtris ſuperius deſcriptis conſtitutionibus, præſcriptæ & præfinitæ ſunt. Declarantes noſtræ voluntatis, mentiſque eſſe, vt quod in ipſis prioribus conſtitutionibus de recuperatione Terræ Sanctæ, & generali expeditione contra Turcas dictum fuit, idem etiam locum obtineat quoad omnes has Deo dicatas pecuniæ ſummas, in recuperatione Regnorum à quibuſcumque Catholicæ Romanæ Eccleſiæ hoſtibus occupatum, & in expeditione, quam contra eoſdem decerni ac fieri contigerit.

Formamque depromendi pecuniam in prædictis caſibus hic apponit, & ſeruari præcipit.

§. 3. Vbi vero in præſcriptis caſibus pecuniarum aliquid ſumi neceſſitas poſtulauerit, volumus vt de tota ſumma tam ſuperioribus annis quam etiam nunc repoſita, hoc prorſus, & non alio modo pecuniæ ſumantur & erogentur: nimirum, vt in Conſiſtorio ſecreto præſcriptarum neceſſitatum qualitate, ac rerum & temporum ratione diligenter perpenſa, atque ita cogente, trium ſaltem ex quatuor partibus Cardinalium, qui Conſiſtorio interfuerint, ſicuti in præinſerta conſtitutione noſtra ſancitum eſt, conſenſu, decreto, & ſubſcriptione adhibitis, externis decies centenis millibus aureorum nummum à nobis repoſitis non vltra ſextam partem, id eſt non vltra quingenta millia nummum promi liceat. Et ea quidem quingentorum millium ſumma, non tota ſimul, ſed paulatim, moderate & ſucceſſiue depromatur per certas portiones, quæ in eodem Conſiſtorio, in quo de tota re deliberabitur à tribus Cardinalium, vt dictum eſt, omnibus diligenter examinatis, decretæ & præfinitæ fuerint. Quod ſi ipſis quingentis millibus erogatis, & conſumptis, præſcripti caſus & neceſſitates nouam impenſam requiſierint, tunc iterum propoſita & adhibita in Conſiſtorio conſultatione, ſi conſenſus, decretum, & ſubſcriptio trium ex quatuor partibus Cardinalium, vt ſupra dictum eſt, acceſſerint, aliam ſummam, non tamen quingenta millia aureorum excedentem, illamque pariter non ſtatim totam, ſed moderatione ea ſeruata, eoque quem diximus modo limitatam & præfinitam, ſumi poſſe permittimus. Ceterum ſtatuimus prout alijs prioribus noſtris conſtitutionibus ordinatum eſt, vt partes, & portiones pecuniæ ſupradictæ, quæ in aliquo ex præmiſſis caſibus ſumptæ fuerint, cum eius impenſæ faciẽdæ ratio ceſſauerit, omnino in ærarium vnde deprompte fuerunt, integre reſtitui ac reponi primo quoque tempore debeant.

Prædictaque ſe obſeruaturum vouet, & ſicuti Cardinales infraſcripti præſentes, idẽ promiſerunt, & ita ab alijs Card. pro tempore idem promitti iubet, prout in conſt. in ſimil. cat.

§. 4. Has autem Deo dicatas pecunias nullo vnquam tempore, niſi aliqua ex iis quas diximus, neceſſitas vrgeat, & requirat, neque in totum neque ex aliqua parte amoueri, erogatiue quouis modo à nobis poſſe volumus, eamque amouendi & erogandi poteſtatem & facultatem à nobis ipſis abdicamus. Idque ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices propoſito ſibi tremendo iudicio, in quo ſummo patrifamilias de adminiſtrata villicatione exquiſita reddetur ratio, eodem plane modo facturos eſſe confidimus & ſperamus. Tandemque Deo per præſentes oblatam pecuniam, vna cum illa priori nos integram, vt dictum eſt, conſeruaturos eſſe, ac perinde omnino, ac res & bona Eccleſiæ immobilia nos habituros promittimus, iuramus & vouemus; & ſicuti omnes Cardinales præſentes, & infraſcripti vouerunt, promiſerunt ac iurarunt, ita per alios Cardinales nunc & pro tempore exiſtentes, ac per ſucceſſores noſtros, quando & quoties ſuperius ordinatum fuit, & iuxta formam nunc ei dicam iurari, promitti, ac voueri debere decernimus.

Cetera omnia in d. conſt. cõtenta denuo decernit & præcipit.

§. 5. Denique cetera omnia & ſingula in eadem conſtitutione ſupraſcripta, quomodolibet expreſſa, conſtituta, & decreta, etiam in hac pecunia à nobis vt præfertur, nunc collocata & recondita, & quoad præſentes noſtras literas, in omnibus & per omnia, penitus, omnino, & inuiolabiliter obſeruari; & locum habere volumus, præcipimus & mandamus.

Succeſſoribus contrauenientibus indicit pœnas.

§. 6. Si quis autem fortaſſe noſtrorum ſucceſſorum, id quod minime credimus, huic noſtræ conſtitutioni omnino, aut aliqua ex parte derogare, aut contra ſtatuere voluerit, aut de promptam pecuniam, vt ſupra ſancitum eſt, in idem Ærarium non reſtituerit, admonemus poſt derogantis, aut contra ſtatuentis, contraque facientis obitum, liberum eſſe ſucceſſoribus, ea derogatione & quibuſuis alijs, quæ contra ſtatuta ſunt, non obſtantibus, pro pecunia contra huius conſtitutionis præſcriptum, ſumpta ac deprompta recuperanda, tam aduerſus Pontificis derogantis, & contra facientis poſteros ſeu coniunctos omnes, quam aduerſus Cardinales idem conſentientes, aut quoſcumque eorum hæredes, quibus ab ipſo Pontifice aut Cardinalibus bona, quouis titulo, vel quauis ratione obuenerint, agere, & poſſeſſionem bonorum, quæ ad ipſos poſteros peruenerint, adipiſci, retinereque donec quicquid pecuniæ depromptum eſt, id omne in Ærarium referatur & reſtituatur, eaque ipſa bona ſiquo modo, vt ſupra dictum eſt, à forma per nos conſtituta recedi contigerit, huiuſmodi obligationi, atque oneri obnoxia & addicta eſſe volumus, ſingulis quæ in noſtris literis aduerſari poſſent, vel quoquomodo obeſſe, penitus remotis, ac non obſtantibus.

Sanctio pœnalis.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reconditionis, repoſitionis, collocationis, oblationis, dicationis, declarationis, permiſſionis, iuramenti, voti, decreti, præcepti, mandati, & admonitionis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 4. 27. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo octuageſimo octauo, quinto Calend. Maij, Pontificatus noſtri anno quarto.

Papa ſubſcr. & iuramentum.

Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus, promitto, voueo & iuro.

Cardd. ſubſcr. & iuramentũ.

Ego Alex. Cardinalis Farneſius Epiſcopus Oſtieñ. Vicecancellarius, promitto, voueo & iuro.

Ego Io. Antonius Epiſcopus Card. S. Georgij, promitto, voueo & iuro.

Ego Alphonſus Card. Geſualdus Epiſc. Tuſculanus, promitto, voueo & iuro.

Ego Innic. Aualos Card. de Arag. Epiſc. Sabineñ, promitto, voueo & iuro.

Ego Ptolomæus Card. Comenſis Epiſcopus Albaneñ, promitto, voueo & iuro.

Ego Marcus Siticus Cardinalis ab Altaemps, tit. S. Mariæ Tranſtyberim promitto, voueo & iuro.

Ego P.

Ego P. Card. Sanctacrucius tit. S. Clementis promitto, voueo & iuro.
F. Mich. Bonelius Card. Alexandrin. tit. S. Mariæ ſup. Mineruam promitto, voueo & iuro.
Ego Ludouicus Card. Madrutius, tit. S. Anaſtaſiæ promitto, voueo & iuro.
Ego Nic. Card. de Pelleue, tit. S. Praxedis, promitto, voueo & iuro.
Iul. Ant. tit. S. Bartholomæi in Inſula Preſb. Card. Sanctæ Seuerinæ promitto, voueo & iuro.
Ego Hieron. Card. Ruſticucius tit. S. Suſannæ promitto, voueo & iuro.
Ego Io. Hieron. Card. Albanus, tit. S. Io. ante portam Latinam promitto, voueo & iuro.
Ego Hieron. Card. Simoncellus promitto, voueo & iuro.
Ego Petrus Card. Deza promitto, voueo & iuro.
Ego Ant. tit. SS. Io. & Pauli Preſb. Card. Caraſa promitto, voueo & iuro.
Ego Io. Ant. Card. SS. Quatuor promitto, voueo & iuro.
Ego Io. Baptiſta Card. S. Marcelli promitto, voueo & iuro.
Ego Franc. Cardin. de Ioyeuſe, tit. Sanctiſſ. Trinitatis in Monte Pincio promitto, voueo & iuro.
Ego Iulius Card. Cananius, tit. S. Euſebij promitto, voueo & iuro.
Ego Nicolaus, tit. S. Cæciliæ Card. Cremonen. promitto, voueo & iuro.
Ego Ant. Maria Card. Saluiatus, tit. S. Mariæ de Pace promitto, voueo & iuro.
Ego Auguſtinus Card. Veron. tit. S. Marci promitto, voueo & iuro.
Ego Vincentius tit. S. Mariæ in Via Cardinalis Montis Regalis promitto, voueo & iuro.
Ego Scipio Card. Lancellottus, tit. S. Saluatoris in Lauro promitto, voueo & iuro.
Ego Henricus tit. S. Pudentianæ Card. Caetan. S. R. E. Camerar. promitto, voueo & iuro.
Ego Io. Baptiſta tit. S. Mariæ in Aracæli Card. Caſtrucius promitto, voueo & iuro.
Ego Dominicus tit. S. Laurentij Card. Pinellus promitto, voueo & iuro.
Ego Hippol. tit. S. Pancratij Cardin. Aldobrandinus Maior Pœnit. promitto, voueo & iuro.
Ego Hieron. tit. S. Petri ad Vincula Card. de Ruuere promitto voueo & iuro.
Ego Hieron. tit. S. Thomæ in Parione Card. Aſculan. promitto, voueo & iuro.
Ego Ant. Maria, tit. S. Agnetis in Agone preſbyt. Cardin. Peruſin. promitto, voueo & iuro.
Ego F. Conſtant. Card. Sarnanus, tit. S. Petri in Monte aureo promitto, voueo & iuro.
Ego G. Alanus, tit. S. Martini Cardin. Anglican. promitto, voueo & iuro.
Ego Scipio, tit. S. Mariæ de Populo Preſbyt. Cardinalis Gonzaga promitto, voueo & iuro.
Ego Antonius Card. Saulius, tit. S. Vitalis, promitto, voueo & iuro.
Ego Euang. Cardinalis Cuſentinus, tit. S. Matthæi in Merulana, promitto, voueo & iuro.
Ego Fr. Steph. tit. S. Marcellini & Petri Preſb. Card. Aretinus, promitto, voueo & iuro.
Ego F. Card. Sfortia, diac. S. Nicolai in Carcere, promitto, voueo & iuro.
Ego Ant. diac. S. Euſtachij, Card. Montaltus, promitto, voueo & iuro.
Ego Hieron. S. Mariæ in Coſmedin diac. Card. Matthæius, promitto, voueo & iuro.
Ego Benedictus S. Agathæ diac. Card. Iuſtinianus, promitto, voueo & iuro.
Ego Aſc. SS. Viti, Modeſti, & Creſcen. S. R. E. diac. Card. Columna, promitto, voueo & iuro.
Ego Fedcricus S. Mariæ in Dominica diac. Cardin. Borromæus.

Publicatio. *Anno à Natiuitate D. 1588. indict. 1. die vero Sabbati 7. menſis Maii, Pontif. Sanctiſs. in Christo Patris, & D. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. anno eius 4. retroſcriptæ litteræ Apoſtolicæ affixæ, lectæ & publicatæ fuerunt in valuis ſeu portis S. Ioannis Lateranenſis, & S. Petri Principis Apoſt. de Vrbe, necnon Cancellariæ, Apoſt. & aciei Campi Floræ, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ, per nos Io. Baptiſtam Bagni, & Io. Buriuraule S. D. N. Papæ Curſ.*

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

Approbatio Congregationis Clericorum Regularium Minorum, cum aliquarum gratiarum conceſſione. LXXXI.

Alia dedit priuilegia Greg. XIV. inf. in conſt. 2. Romanus. *Et omnia confirmauit. Clem. VIII. vt ibi dicam.*

SIXTVS PAPA V.
Ad futuram rei memoriam. *Edita An. D. 1588.*

Proœmium. Sacræ Religionis propagationem noſtris potiſſimum temporibus vbique vigere, eiuſque fructus Domino gratiſſimos, & vniuerſæ Chriſtianæ reipublicæ vtiliſſimos, animabuſque fidelium nimium ſalutares, quos ex perſonarum ibi degentium deuotis & continuis precibus, cum vitæ probitate & ſanctitate coniunctis prouenire cognoſcimus, accreſcere ſemper ex animo deſiderantes, quo Eccleſia hæc viſibilis quæ contra harum tenebrarum Principes & Rectores perpetuo militat, huius mundi nequitiis & hoſtilibus inſidiis facilius reſiſtere, & mortifera tela propulſare queat, fidelium vota in ipſum tendentia ad exauditionis gratiam libenter admittimus, illiſque fauorem Apoſtolicum impartimur, prout ipſa videntur expoſcere, & nos conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Io. Auguſtin. Adornus, & alij quidam Clericorum Congregationem inſtituerunt, regularem vitam in continuis orationibus & aliis piis operibus ducendo. §. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Ioannis Auguſtini Adorni preſbyteri Ianuen. & ſociorum nobis exhibita petitio continebat, quod ipſi pluribus abhinc annis, tamquam diuino afflatu inſpirati, ad Omnipotentis Dei gloriam & animarum ſalutem, vnam preſbyterorum & clericorum Regularium congregationem inſtituere, ac vt cum maiori animi quiete Deo ſeruire, & illi magis adhærere poſſint, tria ſui ſtantialia religioſæ vitæ, Paupertatis, ſcilicet Caſtitatis & Obedientiæ vota emittere, ac ſub ſolito & communi habitu clericali in vnum habitantes, & in communi ac de communi viuentes, necnon Deo humiliter & deuote quantum ipſe dederit ſeruientes, ſub noſtra & Apoſt. Sedis immediata ſubiectione, & ſpeciali protectione, regularem vitam ducere, ac continuis orationibus ſpiritualiumque operum exercitio, & aſpera carnis maceratione, ad ſuarum, aliorumque Chriſtifidelium animarum ſalutem, & profectum, vacare decreuerunt.

Et Papæ pro approbatione ſupplicarunt. §. 2. Quare nobis humiliter ſupplicari fecerunt, quatenus eorum pio deſiderio huiuſmodi annuere, aliaſque in præmiſſis opportune prouidere, de benignitate Ap. dignaremur.

Qui d. Congregationē approbat, & ab vno Præpoſito generali regi iubet. §. 3. Nos igitur Ioannem Auguſtinum, & ſocios prædictos ac eorum quemlibet, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, vnam Congregationem regularem preſbyterorum, & clericorum regularium Minorum nuncupandorum, per vnum Præpoſitum generalem qui preſbyter eſſe, & hac prima vice per Ioannem Auguſtinum & ſocios prædictos, vel eorum maiorem partem, poſtquam profeſſionem emiſerint, & deinceps futuris temporibus per Capitulum generale dictæ Congregationis per maiorem partem ſuffragiorum ad vitam eligi debeat, regendam & gubernandam, ad noſtram & Sedis Apoſt. beneplacitum auctoritate Apoſtolica tenore præſentium permittimus & indulgemus, illamque ſub Petri, ac noſtra, & d. Sedis immediata ſubiectione & ſpeciali protectione recipimus.

Statuta condendi pro eius regimine facultatem concedit. §. 4. Necnon eidem Congregationi, vt pro Eccleſiarum domorum, & perſonarum ſalubri ſtatu, & directione, quæcumque ſtatuta & ordinationes rationabilia & honeſta, ac ſacris Canonibus, & Concilij Trid. decretis non contraria, per Sedem Apoſtolicam approbanda condere

dere & facere; illaque pro temporum qualitate, ac prout expedire videbitur mutare, & in totum tollere, aliaque de nouo edere.

Triaque vota ſubſtantialia emittendi. Tu ſcias quod emittētes quartum de nō petendo Prælaturam extra Religionem, vt vide in conſt. Clemen. 7. indicata hic in rub.

§. 3. Eiſdemque Ioanni Auguſtino & ſociis, ac cuilibet ipſorum, vt tria ſubſtantialia religioſæ vitæ, vt præfertur Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ vota publice in cuiuſcumque Archiepiſcopi, vel Vicarij in ſpiritualibus generalis manibus, coniunctim vel diuiſim, tam in Vrbe, quam alias vbilibet emittere & ſolemniter profiteri.

Sub humili habitu ac denominatione Clericorum regularium in communi & de communi viuendi.

§. 6. Ac ſub communi & humili habitu pauperum clericorum, ſubque denominatione & nuncupatione clericorum & presbyterorum regularium Minorum, in communi ac de communi viuentes in locis religioſis, aut ſæcularibus, prout ipſis ab illis quorum loca ipſa erunt, cōceſſum fuerit, ſeu expedire videbitur, in vnum habere.

Alios ad Religionem recipiendi.

§. 7. Ac alioſque quoſcumque ſæculares clericos, & etiam laicos, qui Deo aſpirante ad huiuſmodi vitæ frugem & communem viuendi modum, ſeſe conferre voluerint, recipere; & poſt annum probationis ad talem trium votorum profeſſionem in manibus ipſius Præpoſiti generalis, vel alterius iuxta Congregationis inſtituta, & faciendas ordinationes, ac ſacrorum Canonum, & Concilij huiuſmodi diſpoſitionem emittendam; & ad huiuſmodi in communi viuendi modum admittere.

Officia diuina ſecundum vſum S. R. E. celebrandi.

§. 8. Ac horas canonicas, diurnas pariter & nocturnas, necnon miſſas & alia diuina officia ſimul & diuiſim ſecundum vſum & morem Romanæ Eccleſiæ & iuxta Breuiarium Romanum nouiter compilatum etiam in Eccleſia dicere & recitare.

Confeſſiones præuia ordinarij approbatione audiendi, & abſoluendi, &c. Hoc intellige iuxta. conſt. 111. Clem. VIII. Quæcumque.

§. 9. Quodque ipſius Congregationis presbyteri, ab ipſius Congregationis Præpoſito generali, vel alio Superiore, ac ab Ordinario loci approbati, & de licentia ipſius generalis ſeu Præpoſiti domus in qua pro tempore habitauerint, quorumcumque Chriſtifidelium confeſſiones audire, illoſque à quibuſuis peccatis, exceſſibus, & criminibus, non tamen Sedi Apoſt. quomodolibet reſeruatis abſoluere.

Sacramenta miniſtrandi.

§. 10. Ac quibuſcumque Chriſtifidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, ſine tamen ſuorum Parochorum, & iurium parochialium præiudicio, miniſtrare.

Domos regulares conſtruendi. Tu ad hoc attende conſt. 99. Clemen. VIII. Quoniam.

§. 11. Necnon quaſcumque domos regulares dictæ Cōgregationis pro illorum vſu & habitatione, cum Eccleſia, campanili, domibus, hortis, hortalitiis, & aliis officinis neceſſariis conſtruere & ædificare, ſeu conſtrui & ædificari facere, vel iam conſtructas, & ædificatas recipere libere & licite valeant, dictaſque domos ex tunc, & è contra poſtquam conſtructæ & ædificatæ, ſeu receptæ, vt præfertur fuerint, in domos regulares dictæ Congregationis auctoritate & tenore prædictis concedimus & indulgemus.

Executores huius conſtitutionis deputat.

§. 12. Quocirca vniuerſis & ſingulis venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in ſpiritualibus, aut officialibus, generalibus ac Curiæ cauſarum Cam. Apoſt. generali Auditori necnon Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis ad quos quomodolibet ſpectat, & ſpectabit in futurū, per Apoſt. ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quomodo opus fuerit, ac quoties pro parte Congregationis Minorum huiuſmodi, illiuſque Præpoſiti, Officialium, Miniſtrorum, & perſonarum, vel alicuius eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra obſeruari. Ipſamque Congregationem Minorum, illiuſque ſingulares perſonas pręmiſſis omnibus pacifice frui & gaudere. Nō permittentes Congregationem prædictam, illiuſque perſonas, deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo; ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Contraria derogat.

§. 13. Non obſtantibus fel. recordationis Bonifacij Papæ octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, aliiſque Apoſt. ac in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus, conſtitutionibus & ordinationibus contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſt. non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat. die 1. Iulij milleſimo quingenteſimo octuageſimo octauo, Pontificatus noſtri anno 4. *D. P. An. 4. 1. Iulij.*

Canonizatio S. Didaci Confeſſoris, Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci de Obſeruantia profeſſoris, eiuſque Feſtiuitatis inſtitutio pro die 12. menſis Nouembris quotannis celebrandæ. LXXXII.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita A. D. 1588.*

Proœmium.

REx Regum ante omnia ſæcula Chriſtus Dominus, qui propter perditi ſalutem hominis, forma ſerui accepta, in plenitudine temporis factus eſt homo, Eccleſiam ſuam vnice dilectam, ſuoque precioſo ſanguine acquiſitam, ſupra Beatiſſimum Apoſtolorum Principem Petrum, cui petræ firmitatem dedit, in ſe ipſo ſummo angulari lapide à Chriſtianæ fidei primordiis ædificauit, & vſque ad ſæculi conſummationem per omnes temporum ætates mirabiliter ſemper ædificat. Diuinum vero admirabilis huius ædificationis artificium, nec inflata mundi ſapientia capit, nec terrena & carnalis prudentia vllo modo aſſequitur, Diaboli autem aſtutia & ſuperbia contremiſcit. Nimirum quemadmodum ex pauperibus & contemptis plerumque hominibus humili & obſcuro loco natis, nullis artibus, nulla eloquentia inſtructis, nullo denique humanæ potentiæ præſidio communitis, tamquam ex abiectis & reprobatis lapidibus, tanta fiat moles, tam pulchra, tam ornata, tam fortis, tam ſtabilis, in tantam demum conſurgat altitudinem, vt ipſæ inferorum portæ, eius robur ac firmamentum perhorreſcant. Sed viæ Dei non ſunt viæ hominum, nec cogitationes eius ſicut cogitationes eorum. Itaque non multi ſapientes ſecundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles, ſed quæ ſtulta ſunt mundi elegit Deus, vt confundat fortia; & ignobilia mundi, & contemptibilia elegit Deus, & ea quæ non ſunt, vt ea quæ ſunt deſtrueret, vt non glorietur omnis caro in conſpectu eius. Sic omnipotens Deus per ſcandalum Crucis, & per ſtultitiam prædicationis ſaluos fecit credentes, ſic ab ipſis naſcentis Eccleſiæ initiis per ſapientem Apoſtolorum infantiam, & per fortiſſimam Martyrum infirmitatem, Græcorum ſapientiam infatuauit, & gentium potentiam deiecit atque proſtrauit; ſic denique per ſuccedentes ætates brachio fortitudinis ſuæ depoſuit potentes de ſede, & exaltauit humiles Sanctos ſuos.

S. Didacus Religionis Fratrum Minorum S. Fr. profeſſor fuit.

§. 1. Hinc ſuperiori ſæculo, & patrum noſtrorum memoriæ valde propinquo, ex humili familia Fratrum Minorum S. Patris Franciſci humilem Beatum Didacum, in Hiſpania natum, non doctrina præcellentem, ſed quales primi illi noſtri Magiſtri & Principes fuerunt ſine literis humano ſtudio comparatis, ſed idiotam & in ſancta Religionis profeſſione laicum; delegit, in quo oſtenderet abundantes diuitias gratiæ ſuæ; cuius admirabili vitæ ſanctitate, & exemplo multos ad viam ſalutis perduceret, & ſeneſcentem, ac pene decrepitum Mundum magis magiſque coargueret, quia quod ſtultum eſt Dei, ſapientius eſt hominibus, & quod infirmum eſt Dei, fortius eſt hominibus.

In Regnis Hiſpan. virtutibus & miraculis claruit quorum nonnulla aliqua recenſentur.

§. 2. Itaque Pater miſericordiarum Deus qui facit mirabilia magna ſolus, hunc ſeruum ſuum paruulum, & demiſſum, cœleſtibus donis ſuis adeo ornauit, tantoque Spiritus Sancti igne incendit, manumque ſuam ad ſanitates & ſigna & prodigia, B. Didaci meritis, cum in eius

vita,

vita, tum poſt mortem efficienda, tam mirifice extendit, vt is non ſolum apud ſuos in florentiſſimis Hiſpaniæ Regnis notus & clarus eſſet, ſed apud exteros etiam eius nomen magna cum gloria peruulgaretur. Iuſtus enim & miſericors Dominus ſeruos ſuos fideles, quos ante Mundi conſtitutionem elegit & prædeſtinauit ad vitam, non ſolum in Cœlo ſemper coronat, ſed ſæpe etiam in Terra, vbi fortiter & legitime certauerunt, multo gloriæ ſplendore cumulat atque illuſtrat. Nimirum, vt præclaras illas ſuas promiſſiones perſoluat. Dabo vos, inquit, nominatos, & in gloriam, & in laudem in cunctis Populis Terræ; vt ſe ipſe in Sanctis ſuis mirabilem demonſtret, & potentiam ſuam ſignis & virtutibus declaret, vt propoſitis Sanctorum glorioſis laboribus, & meritis, qui homines fuerunt nobis ſimiles, circumdati infirmitate, ſegnitiem & tarditatem noſtram in via virtutis excitet, & frigeſcentem charitatem accendat; vt hæreticorum prauitatem coerceat, peruerſitatem confundat, dum ad ſacras eorum reliquias, diuina virtute ægroti curantur, Dæmones pelluntur; vt mortuos qui in Domino ſunt mortui, beatos eſſe, & multo felicius viuere omnes intelligant. Poſtremo vt amici Dei multo maxime honorentur, & qui Sancti ſunt apud Deum, Sancti etiam ab hominibus habeantur, ad quorum nos opem confugientes, eoſque pie inuocantes, eorum ſuffragiis adiuti cœleſtem miſericordiam facilius impetremus. Merito igitur Beatum Didacum laudamus, quem Deus multis, & illuſtribus oſtendit miraculis prædicandum; de cuius beati viri vita, & rebus geſtis, puriſſimæ fidei integritate, morum excellenti ſanctitate, ſignorũ admirabilitate pauca quædam libenter pro noſtro Paſtorali officio, Populo Dei proponimus, vt laudetur Deus in ſancto ſuo, & fidelium deuotio tamquam ſalutari quodam & periucundo cibo nutriatur, omneſque Deo gratias agant, publico noſtro, & huius Sanctæ Apoſtolicæ Sedis teſtimonio, quæ à Spiritu Sancto gubernatur & regitur, Beati Didaci ſanctitatem optimo iure declaratam eſſe & promulgatam.

B. Didacus in Hiſpania natus eſt

§. 3. Natus eſt Beatus Didacus in Hiſpania, in Prouincia Bethica, & in Oppido, cui nomen eſt Sanctus Nicolaus de Portu, quod eſt in diœceſi Hiſpalenſi. Et is quidem vt fœcundus ager cœleſtis gratiæ imbre irrigatus vberes fructus cito protulit.

Adoleſcens apud quendam pium Sacerdotem vixit.

§. 4. Nam adoleſcens ex medio Babylonis fugiens, hoc eſt, ex laqueis & periculis ſæculi, pœnitentis habitu indutus in propinquam ſolitariam Eccleſiam vna cum pio quodam ſacerdote ſpiritalis vitæ duce, & ſocio ſeceſſit; vbi nouus Chriſti miles in huius fallacis Mundi contemptione, & omnium humanarum rerum deſpicientia, in cœleſtium contemplatione, in corpore domando, & ſpiritui ſubiciendo ſe aſſidue exercens, magna cum ſuorum oppidanorum ædificatione, præclarum tyrocinium poſuit.

Religionemq; S. Franciſci deinde profeſſus fuit.

§. 5. Poſt aliquot vero annos, vt ſe arctioribus vinculis Chriſto adſtringeret, & à Mundi tẽpeſtatibus quam longiſſimè diſcederet, & ſub ſuaui obedientiæ iugo, Deo ſecurius & fructuoſius ſeruiret, in portum Seraphicæ S. Franciſci Religionis cõfugit, eamque prope Cordubam in Conuentu de Arrizafa, vt vocant, quem Fratres Minores, qui nunc de Obſeruantia nominantur, incolunt, verbis expreſſis eſt profeſſus. Hic iam Athleta Chriſti ampliſſimum virtutum ſtadium ingreſſus, tamquam obliuiſcens quæ retro erant, & ad ea quæ ſunt priora ſe extendens, cœpit omni contentione corporis & ſpiritus perſequi, diuina gratia ſuffragante brauium ſupernæ vocationis. Summa curà & diligentia in Regulæ obſeruatione verſabatur, quam in omni vita ſancte adeo inuiolateque ſeruauit, vt ipſe in cunctis Religioſis functionibus & officiis, viuens quædam, & expreſſa regula eſſe videretur.

Humilis & obediens admodum fuit.

§. 6. In primis vero, quia ſapientiſſimus Architectus Spiritus Sanctus, ſublime regularis perfectionis ædificium in eo extruebat, altiſſimum humilitatis fundamentum iecit, & vt prudens ille ædificator in Euangelio laudatus, fodit in altum, & ædificauit domum ſuper petram: nihil ſibi tribuens, nulli ſe anteponens, quo plura à Deo accipiebat, eo demiſſius ſe gerens. Itaque nullæ tentationum procellæ, nulli ſuperbiæ, & inanis gloriæ venti, nullæ diaboli machinationes domum illam tam egregie fundatam mouere, aut labefactare potuerunt. Superiorum & Prælatorum mandata & iuſſa, tanta obedientia, tantaque alacritate exequebatur, acſi Deum in eis loquentem audiuiſſet. Sanctam paupertatem Domini ſui ſponſam chariſſimam, quam diligentiſſime cuſtodiebat, omnia arbitratus vt ſtercora, vt Chriſtum lucrifaceret. Cumque Satanæ aſtutias non ignoraret, ſed optime intelligeret infenſiſſimum humani generis aduerſarium, tamquam Leonem rabidum & rugientem, dies noctesque circuire, vt Chriſti ouiculas dilaceret ac deuoret, numquam otio, aut torpori ſe dabat, ſed ſtabat ſuccinctus lumbos ſuos in veritate, indutus loricam iuſtitiæ, galea ſalutis aſſumpta, & ſcuto fidei arrepto, in quo omnia poſſet ignita nequiſſimi hoſtis tela extinguere.

Ieiuniis & flagellis corpus ſuum caſtigabat.

§. 7. Corpus igitur & carnem ſuam illecebram peccati labore, ieiuniis fere continuis & flagellis caſtigabat, & in ſeruitutem redigebat, præcipue vero ad excelſam illam arcem confugiebat, qua nulla fortior, nulla munitior, hoc eſt ad ſanctæ Orationis præſidium; cuius alis in Cœlum frequenter ſublatus, terrenorum oblitus, ſuauiſſimo Dei colloquio fruebatur.

De rebus diuinis licet rudis eſſet mirifice loquebatur.

§. 8. In ea igitur ſchola diuinitus eruditus vir alioqui plane rudis, & literarum minime ſciens, admirandum in modum de rebus diuinis loquebatur, ſenſuſque mirificos proferebat, ita vt viri eruditiſſimi, qui in ſacræ Theologiæ ſtudiis ætatem contriuerant, ſummopere obſtupeſcerent; illudque memoriæ traditum eſt, & graui teſtimonio cõprobatum, doctos & pios viros cum abſtruſas & perdifficiles quæſtiones, ad res diuinas, animarumque ſalutem pertinentes cum eo familiariter communicarent, id ab homine literarum experte cumulate didiciſſe quod in celeberrimis Academiis à magnis Doctoribus addiſcere nequiuerant.

Orationi incumbebat.

§. 9. Ille præterea Orationis fructus erat vberrimus, quod iam in benedictionibus dulcedinis præuentus, & calicem illum præclarum, qui cor inebriat delibans, ardentis charitatis igne, erga Deum & proximos toto pectore æſtuabat; quare bonorum omnium auctorem Deum & Beatiſſimam Dei Genitricem ſemper Virginem humani generis Aduocatam, quam ſumma deuotione ſemper coluit, non pro ſe ſolo, ſed pro omnibus hominibus, & præſertim pro peccatorum emendatione continenter, vehementiſſimeque orabat.

Pauperes amabat.

§. 10. Pauperes vero Ieſu Chriſti tanto affectu diligebat, tantaque erga eos miſericordia commouebatur, vt omni ſtudio, quantum ei licebat, eorum inopiam, & calamitates ſubleuare ſedulo procuraret, quod ſi interdum præſtare non poſſet, vim lacrymarum profundebat, eoſque verbis amantiſſimis conſolabatur.

Ægrotis fratribus miniſtrabat.

§ 11. Ægrotos fratres omnibus charitatis officiis proſequebatur, aſſidere ad lectum, cibum miniſtrare, vigilare totas noctes, perferre omnes moleſtias, tanta patientia, tanta humilitate, vt quorumdam purulentas plagas, non ſolum medicamentis curare, ſed quoque eas lambere & abſtergere non abhorreret; quo in genere eximia ſerui Dei charitas Romæ aliquando in Cœnobio fratrum ſuorum, quod eſt ad Aram cæli, inſigniter eluxit. Nam anno quinquageſimo ſuperioris ſæculi, cum piæ memoriæ Nicolaus Papa V. prædeceſſor noſter ſacrum Iubilæum de more celebraret, Romam venit B. Didacus, vt ſalutarem indulgentiam conſequeretur, & Beatorum Apoſtolorum ſepulchra, ceterorumque Sanctorum Martyrum illuſtres memorias religioſe veneraretur; magna erat annonæ inopia, grauibus, & periculoſis morbis Vrbs laborabat, cum Beatus Didacus ægrotis curandis, quorum ingens erat numerus, à Guardiano, ſeu Cœnobij Præfecto, qui iam eius ſanctitatem deguſtauerat, eſt præpoſitus; cuius officij munus, tam fideliter feliciterque adminiſtrauit, vt in publicis anguſtiis omnia apud pauperes Chriſti abundarent, omneſque in ſeruo Dei, & copioſum charitatis ſpiritum, & ſingularem illius apud Deum gratiam agnoſcerent.

Charitas in eo maxima erat.

§. 12. Nec ſane mirandum eſt, virum Dei membris Chriſti Fratribus ſuis, in quibus Chriſtus ipſe ægrotabat, tanto charitatis ſtudio inſeruiſſe, tam impigre miniſtraſſe, qui eo iam perfectionis progreſſus erat, vt charitatẽ illã, qua nemo maiorem habet ſponſo animæ ſuæ præſtare

&

& perſoluere concupiſceret, & pro Chriſti nomine, & confeſſione, vitam & ſanguinem profundere deſideraret. Ea nimirum eſt perfecti amoris vis & natura, vt non facile conquieſcat, ſed maiora ſemper & maxima appetat, & moliatur, ſemperque actuoſus & operoſus ſit. Itaque cum aliquando ad Inſulas Canarias miſſus eſſet, vt Guardiani officio in illo Fratrum Minorum Conuentu fungeretur, ſeruus Chriſti, cui viuere Chriſtus erat, & mori lucrum, cœpit Martyrij deſiderio vehementer flagrare. Erat in eo, non ſolum columbæ ſimplicitas, ſed & ſerpentis prudentia; quare multa cum vigilantia, & regularis diſciplinæ obſeruantia vir Dei in ſua cuſtodia excubabat in omni ſanctitate & iuſtitia forma factus puſilli gregis ſui, & fidelium Inſulanorum, quibus bonus odor Chriſti erat ad vitam, ita vt frequentes cum adirent, ex eiuſque ſpiritalibus colloquijs miram caperent conſolationem & voluptatem.

Infideles multos ex Canarienſibus ad fidē perduxit.

§. 13. Magnam vero exercendæ charitatis ſegetem in Inſulis illis nactus, ſimulque conſequendi Martyrij ſpe incitatus, multos ex Canarienſibus infideles, & impuris adhuc idolorum ſuperſtitionibus addictos, verbo, exemplo, orationibus ad Chriſti fidem perduxit, quo in munere dum ſtrenue verſaretur, multa illi pericula in ea Canaria, quæ magna appellatur, diaboli inuidia conflauit, ſæpe in capitis & vitæ diſcrimen venit, vt ſeſe iam Martyrij palmam potiturum ſperaret; ſed Deo aliter diſponente, non Martyrio animus & voluntas, ſed voluntati Martyrium defuit, at certe gloria non defuit, cum præclare à Beato Martyre Cypriano ſcriptum ſit, ad coronam Dei promerendam ipſius teſtimonium ſolum ſufficere, qui iudicaturus eſt, qui arcana renum ſcrutatur, & cordis intuetur occulta. Ergo & purpuream de paſſione coronam aliquo modo accepit, & multas de bonis operibus candidas reportauit, reſeruatus à Deo vt multos Chriſto lucrifaceret.

Miraculis quorū aliqua hic referuntur dum vixit emicuit.

§. 14. Iam enim in vniuerſa Hiſpania clariſſimum erat Beati Didaci nomen, magnamque apud omnes & venerationem & admirationem habebat, & tamquam Angelum quemdam in Terris agentem ſic eum homines intuebantur; nihil illo lenius, nihil manſuetius, lac & mel ſub lingua eius, & cor eius mundum, & ſimplex Chriſtiana dulcedine redundabat: omnia in bonam partem accipere, de nemine male iudicare, nullum aduerſus aliquem verbum acerbius immittere. Si quem vero contra legem Dei, & regularem diſciplinam peccantem animaduerteret, zelo Dei incenſus, libere obiurgabat, nulla tamen re gloriam ſuam, ſed Dei honorem, & fraternam vtilitatem quærebat. Signis etiam & miraculis viuentem ſeruum ſuum illuſtrauit Deus, eiuſque excellentem fidem rebus mirabilibus efficiendis multipliciter patefecit. Elucebat in eo ſingularis gratia curationum, ita vt vndique ad eum eius rei cauſa quamplurimi confluerent; ille vero fide, quæ per Dei dilectionem mirifica operatur, in Domino roboratus, cum digitum in lampadem, quæ ante ſacram Beatiſſimæ Virginis imaginem collucebat, demiſiſſet, ex eius oleo ægrotos ſigno Crucis obſignatos perungebat, multorumque varios languores & morbos eiuſdem Crucis virtute, in qua ſola gloriabatur, mirabiliter ſanabat. Accidit aliquando, vt è cœnobio, in quo erat, ad oppidum Sancti Lucæ de Barameda proficiſcerentur, fratre vno comite; cumque nullis cibarijs acceptis iam ſumendi cibi tempus adueniſſet, & ex itinere defeſſi eſſent, nec in proximo vico quidquam, quo ex aliena miſericordia reficerentur, Deo ita diſponente, reperire potuiſſent, ad comitem ſereno vultu conuerſus Beatus Didacus, Eia, inquit, frater in Domino confidamus, ipſe nos paſcet; cum iter ſtrenue proſequerentur, ecce in perampla planitie candidam mappam inter herbas prope viam poſitam vident, propiuſque accedentes album panem, piſces recentes coctos, & vini vaſculum inueniunt; iſiſtunt ſerui Dei, & in latiſſimo campo vnde in omnes partes liber erat proſpectus, omnia oculis perluſtrantes circumſpiciunt, ſiquis forte eo in loco prandium reliquiſſet, denique id quod erat rati, ad menſam ſibi à Deo in deſerto paratam veri Iſraelitæ accumbunt, ac cibo & potione, ſiti, fameque depulſa, quod ſuperfuit ibidem liquerunt, Deo patri miſericordiarum gratias agentes, qui ſeruis ſuis in eo ſperantibus eſcam dederat in tempore opportuno. Quid, illud quod Hiſpali geſtum eſt, quam magnæ fidei eſt argumentum? Nam cum ſeptennis puer, qui à matre vapulare ſolitus erat, in furno, in quem eius iracundiam fugiens ſe abdiderat, obdormiſſet, & furno ab ignara matre ſuccenſo expergefactus clamaret, vir Dei exanimatam matrem eiulatu omnia complentem, nec quo ſe verteret ſcientem, ad maiorem Eccleſiam ire, ibique matrem miſericordiarum deuote orare iuſſit, ipſa te, inquit, ò mulier adiuuabit; cum illa, quaſi Dei Nuncium audiuiſſet, pergeret, ipſe ad furnum accedens puerum ex maximo periculo extractum paulo poſt ad idem templum adduxit, matrique ſuæ ſaluum, & incolumem reddidit. Ceterum cum iuſtus Iudex Deus Athletam ſuum tot victorijs illuſtrem carne, mundo, diabolo per Dei gratiam deuicto, corona iuſtitiæ, quæ illi ab omni æternitate repoſita erat, coronare decreuiſſet, ſeruumque multiplicatis talentis induſtrium, & in pauca fidelem ſupra multa conſtituere, & in gaudium vellet Domini ſui introducere, Beatus Didacus in ſenectute bona, plenus dierum, & operum bonorum in Conuentu Complutenſi, in quo annos complures eſt commoratus, in ſupremum morbum incidit, in quo incredibilis patientiæ exemplum præbuit. Quadam autem nocte extra ſe raptus, ſenſu omni & vitali motu amiſſo, ita vt à Medico, & qui adſtabant fratribus, mortuus plane crederetur, tandem ſoluta ecſtaſi, ter aut quater hæc verba locutus eſt: O quales flores habet Paradiſus. In profundæ vero humilitatis ſtatione, vſque ad extremum vitæ ſpiritum ſeruanda, ita firmus manebat, ita nuſquam de ſuo loco decedebat, vt cum fratres ſinguli ab eo peterent, vt pro ipſis oraret, ipſe contra, ſe eorum orationibus vehementer commendabat, vt ipſis pro eo Deum orantibus, bonorum operum fructus, quem illi in ſanctæ Religionis Obſeruantia cumulauerant, ſibi quoque à Deo communicaretur, atque ita miſericordiam impetraret.

S. Didacus in amplexu Crucis quam maxime diligebat, & in corde & corpore ſemper geſtauerat, die 12. Nouēb. 1463. in Domino obdormiuit cantato Hymno, Dulce lignum &c.

§. 15. Poſtremo cum ſe iam moriturum intelligeret, comitis illius & adiutricis fideliſſima, quæ illum in huius vitæ peregrinatione numquam deſeruerat, hoc eſt ſanctæ paupertatis, ſupremo vitæ die non oblitus, ſed in eius intimo ſinu, quam maxime fieri poſſet, ſpiritum emittere cupiens, conuocatis fratribus, eos obnixe rogauit, vt ſibi veſtem obſoletam & laceram, habitumque omnium viliſſimum in quo moreretur, concederent; quo impetrato, multis profuſis lachrymis, ab his qui adſtabant, offenſionum atque erratorum veniam poſtulauit; quibus copioſe collachrymantibus, ipſe Cruce lignea quam ad caput habebat, arrepta, eamque amplexus & oſculatus, vtroque brachio in altum fortiter ſublato (cum tamen alterum graui apoſtemate tumens, ac debilitatū antea mouere non potuiſſet) oculiſque in vitale ſignum defixis, verba illa ex ſacro Hymno magnoque pietatis ſpiritu pronunciauit. Dulce lignum, dulces clauos, dulcia ferens pondera, quæ ſola fuiſti digna portare Regem Cœlorum, & Dominum; quæ cum dixiſſet, in ipſo ſalutiferæ Crucis complexu, quam vnicè dilexerat, quam in corde & corpore ſemper geſtauerat, in qua Chriſto confixus, & mundo crucifixus fuerat, animam efflauit, & in Domino obdormiuit, pridie idus Nouembris, Anno Domini 1463.

Miraculis etiam multis, quorū aliqua hic recenſentur poſt obitū illuſtris fuit.

§. 16. Ad eius corpus (Beati Didaci morte audita) magni vndique concurſus facti, illud deuote omnes contingere, amictus particulas præſcindere, capillos deuotionis cauſa euellere, demum Chriſtiano ritu corpus honorifice humatum eſt. Hic iam ſtatim Deus mortui ſerui ſui, cui in vita cooperatus fuerat, eximiam ſanctitatem ſignis ſequentibus comprobauit. Nam corpus, quod iam quatriduo humi ſepultum fuerat, iterum non abſque miraculi inuentu, effoſſum, non ſolum integrum, incorruptumque apparuit, ſed cum per multos menſes, vt pio ſtudio ſatisfieret, & ciuium, & aliorum, qui ex diuerſis partibus accurrebant, inſepultum iacuiſſet, non computruit, nullum tetrum odorem emiſit. Immo vero corpus illud, quod viuens Spiritus Sancti templum fuerat, odorem ſuauiſſimum afflabat, quo omnes mirifice recreabantur; qui quidem & in hodiernum vſque diem ex eius ſepulchro ſuauiter & iucunde ſpirans,

à pleriſque ſæpe ſentitur. Illud quoque in Beati Viri mortuo corpore mirum acceſſit, quod eius membra & artus, vitali calore deſtituti non obriguerunt, nec duri aut rigidi ſunt effecti, vt cadauerum ſolent, ſed molles erant & flexibiles quocumque verterentur. Quocirca laudanda eſt pietas & magnificentia claræ memoriæ Henrici Quarti Caſtellæ Regis, qui vna cum filia periculoſe ægrotans, & Beati Didaci precibus ſanitate impetrata, nobile ſacellum grati animi ſui monumentum extruxit, ibique in Arca ferreis laminis diligenter communita Beati Didaci corpus decenter recondi iuſſit. Ad quod quidem ſacellum, vt conſtat, non ſolum Complutenſes ciues, ſed vicini & remotiores Populi, atque ex omni fere Hiſpania fideles tanta deuotione confluunt, tam multi beati illius viri opem apud Deum implorant, tot ibi vigiliæ fiunt, tot ſacrificia in eodem eius ſacello celebrantur, tam multa & illuſtria dona voti reddendi gratia offeruntur, vt hæc de Beati Didaci ſanctitate non exigui temporis tamquam rumoris aura, ſed per annos centum viginti & amplius conſtans, & perpetua fama & opinio, tantuſque illorum fidelium, omnium generum, omnium ordinum conſenſus magni profecto, & illuſtris teſtimonij loco habendus ſit ad Beati Didaci ſanctimoniam comprobandam. Veruntamen multis quoque poſt obitum miraculis vir commemorabili ſanctitate præditus claruit. Nam in actis tranſmiſſis centum fere & triginta leguntur, Deo, qui glorificatur in Concilio ſanctorum, ſignis & prodigiis teſtante, ſeruum ſuum non ſolum morum, ſed etiam ſignorum virtute, nec operibus modo pietatis in vita, ſed etiam miraculorum luce poſt mortem, clarum & venerabilem eſſe. Duron oppidum eſt in Hiſpania, in diœceſi Seguntina; ex eo Catherina Martini filia, virgo annos duodecim nata, cum ante aliquot menſes ſubita vi morbi ſurda & muta euaſiſſet, brachiis item pedibuſque paralyſi diſſolutis incedere nequiret, ad Beati Didaci ſacellum delata, cum ibi peruigilaret, eius tacta manu, & in Crucis formam conſignata, illico & aurium ſenſum, & loquendi facultatem recepit, membrorumque vſu reſtituto, totoque corpore confirmato, libere qua libuit, inceſſit, laudans & benedicens Deum. Adoleſcens quidam erat annorum fere viginti, Didacus de Lorca appellatus, filius Petri Gonzales viri nobilis, qui Deo permittente, ab immundo ſpiritu annos complures vexabatur miſerandum in modum, ita vt ſæpius interdum in die arreptus, & ad terram alliſus, horribiles corporis geſtus ageret, & veluti mortuus relinqueretur; hic ſe Beato Didaco humiliter commendans, & in eius ſacello aliquandiu inuigilans à miſerabili vexatione omnino eſt liberatus. Cum Catherina Bartholomæi Sanchez vxor, expleto ad pariendum tempore, parere non poſſet, fœtus enim in vtero tranſuerſus alterum tantummodo pedem eduxerat, materque miſera ab aurora ad veſperam in eo cruciatu permanens, in ſummo vitæ diſcrimine verſaretur, & plane morti propinqua eſſet, ſocrus eius Maria Garzia vxor Io. Garziæ incolæ Oppidi de Ambroz beati Viri in maximis anguſtiis recordata, ad eius opem confugit; itaque fruſtum amictus Beati Didaci, parumque pulueris è ſepulchro ſupra parturientem nurum impoſuit, quæ ſubito mortuum fœtum edidit, ipſa ſalua. Manſit autem mortua puellula aliquot horarum ſpatio, ſed eiuſdem Auia Maria iam ſemel beati Viri opem in matre experta, eum pro neptis vita tanto fidentius orare non dubitauit, quod cum deuote feciſſet, alterum etiam beneficium impetrauit, & puella ſacro baptiſmi fonte abluta, & geminæ vitæ munere à Deo donata diu poſtea ſuperuixit. Illud autem quod in Maria della Peñuela Petri Hernandez Complutenſis filia, Dei virtute, per meritum Beati Didaci mirifice effectum eſt, notum & valde peruulgatum in Hiſpania, multique qui meminerint ſuperſunt. Inuaſerat virginem horribilis & deformiſſima paralyſis, tanta neruorum diſſolutione & membrorum luxatione, brachiis, cruribuſque diſtortis, totoque corpore conuulſo, vt non iam mulier, ſed monſtrum eſſet, & Medici ſe nihil vmquam tale vidiſſe profiterentur; accedebant febres vehementes, & capitis dolores peracres & aſſidui, quibus miſera grauiſſime affligebatur; ea igitur ad Beati Didaci corpus delata, cum in eius interceſſione, & Dei miſericordia confideret, & ſuppliciter oraret, voti compos, ab omni illa membrorum diſtortione & deprauatione, omnique corporis infirmitate eſt liberata; quæ tanti accepti beneficij non ingrata Deo virginitatem ſuam vouit, & ſacrarum Virginum Collegio adiuncta, in Monaſterio S. Ioannis, quod A pœnitentia nominatur, ſancte & religioſe vitam duxit. Sed quod in Principe Carolo chariſſimi in Chriſto filij noſtri Philippi Hiſpaniarum Regis Catholici primogenito filio diuinitus actum eſt, magnam apud omnes famæ celebritatem habet. Ægrotabat Compluti adoleſcens Princeps Anno humanæ ſalutis milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, qui cum è ſcalis decidiſſet, grauiſſimum ex eo caſu, & prolapſione in capite vulnus acceperat; omnia remedia, omnes curationes adhibitæ, quæ humana induſtria præſtari poterant, vt in tanto Principe par erat; ſed cum nihil humanum proficeret, morbuſque magis ſemper ingraueſceret, iamque eius grauitati natura ſuccumberet, Medici, Principis ſalute prorſus deſperata, certam imminentis mortis horam præfiniunt, idque Regi patri, ne tam acerbo ſpectaculo intereſſet, denunciant. Cum igitur omnis humani adiumenti ſpes defeciſſet, ad diuinum, quod vnum reliquum erat, præſidium confugiunt. Itaque deuotionis ardore ſuccenſi à fratribus ſuis Beati Didaci corpus decenter & religioſe in Principis cubiculum afferri curant, poſt annos fere centum integrum & incorruptum; quod cum Princeps Beati Viri patrocinio ſe commendans deuote tetigiſſet, eo inde amoto, vidit in ſomni quiete Beatum Didacum ante lectum ſtantem, & crucem arundineam manu gerentem, ſeque admonentem bono animo vt eſſet, & in Deo confideret, foret enim vt ex ea ægrotatione ſanus fieret. Quare eo potiſſimum tempore, quo Medici Principem moriturum prædixerant, non ſolum melius habere cœpit, ſed paulo poſt ex omni illo vitæ diſcrimine diuinis, ac ſupra naturam adiumentis tam mirabiliter eſt ereptus, vt digitum Dei per merita Beati Didaci ibi adfuiſſe omnes intelligerent. Sed præter ceteros Princeps ipſe, & Philippus pater, incredibili lætitia tamquam redeuiui filij affectus, id agnoſcere, & Deum glorificando palam profiteri.

Rex Hiſpaniarū Philippus vna cum Carolo filio, & tota Hiſpania, apud Piū IV. inſtetit, pro ipſius B. Didaci in SSāctorum numerū relatione.

§. 17. Itaque pius Rex cum chariſſimi & primogeniti filij vitam, ſummæ Dei clementiæ, per merita & preces Beati Didaci ferret acceptam, cuperetque quacumque ratione poſſet gratiam aliquam Deo in Sancto ſuo referre, anno inſequenti ad fel. record. Pium Quartum prædeceſſorem noſtrum, vna cum Principe filio, & cuncta fere Hiſpania literas dedit, quibus ab eo ſuppliciter petebat, vt pro ſua & ſanctæ huius Apoſtolicæ Sedis ſumma auctoritate B. atum Didacum tam excellenti ſanctitate virum, & tanta miraculorum claritate illuſtrem, in Sanctorum numerum referre vellet, atque ab vniuerſa Catholica Eccleſia pro Sancto venerandum eſſe ſtatueret.

Pius IV. huic negotio Card. deputauit, & res agi cœpta fuit.

§. 18. Tam deuotis, iteratiſque Catholici Regis, aliorumque poſtulationibus permotus idem Pius prædeceſſor, de iis in conſiſtorio ſuo ſecreto referri iuſſit, & quinque Cardinales, conſilio & doctrina præſtantes delegit, qui eiuſmodi permagni momenti negotio præeſſent; inter quos vnus fuit Cardinalis Alexandrinus, cuius memoria in benedictione eſt, qui poſtea Pontifex factus, Pius eius nominis Quintus eſt appellatus. Res ſuo ordine agi cœpta eſt ſub Pio Quarto literis in Hiſpaniam tranſmiſſis, ad teſtes ex formula examinandos, actaque rite conficienda.

Idē Rex apud Piū V. & Gregor. XIII pro huius rei expeditione inſtetit, & idē apud hunc Pontificē per eius Oratorē ſupplicari curauit.

§. 19. Cumque ipſe Pius Quartus è vita migraſſet, non deſtitit idem Philippus Rex apud ſuccedentes Pontifices ſanctæ recordationis Pium Quintum & Gregorium Decimumtertium itidem prædeceſſores noſtros ſedulo inſtare; ſed Deo ita diſponente, quamuis pleraque ſuperioribus annis ſint acta, res tamen ipſa perfici ſub illis Pontificibus, atque abſolui non potuit. Cum primum igitur humilitas noſtra, non noſtris meritis, ſed diuinæ clementiæ abundantia, in excelſa Apoſtolicæ ſolicitudinis ſpecula his difficillimis temporibus eſt conſtituta, ſtatim idem Philippus Rex nulla ex parte reſtincto aut refrigerato fidei ſuæ zelo, nobis per dilectum

dilectum filium nobilem virum Henricum de Guzman Comitem de Oliuares, ſuum apud Nos & Sedem Apoſtolicam Oratorem magnopere ſupplicandum curauit, vt poſteaquam ea fere omnia, quæ ad acta & proceſſum Beati Didaci pertinebant, ex huius ſanctæ Sedis præſcripto confecta erant, Nos, quibus vniuerſalis Eccleſiæ cura eſſet credita, & ad quos ſolos eius rei iudicium pertineret, tam pio & tam ab eius Maieſtate, totaque Hiſpania exoptato operi, quod eſt de eodem Beato Didaco Sanctorum Catalogo adſcribendo, ſupremam manum imponere vellemus.

Hic igitur Pont. pro eius negotij abſolutione, diligentiſſime, omnia deſuper agenda, agi voluit, & imprimis proceſſus duobus Auditoribus Palatij Apoſtol. examinan. mandauit, illique relationem, & eorum ſententiam eidem ſcripto tradiderunt.

§. 20. Et nos quidem Regis ipſius religioſum ſtudium & perſeuerantem hac in re ſedulitatem commendantes, cupiebamus eius piæ petitioni, quantum cum Domino liceret, ſatisfacere; tamen pro noſtro paſtoralis muneris officio ſtatuebamus, in re tam graui nulla præpropera feſtinatione vtendum, ſed omnia ex Eccleſiaſtica diſciplina, ex maiorum noſtrorum ſaluberrimis inſtitutis, ex Apoſtolicæ Sedis circumſpectione, diligentiſſime agenda eſſe; itaque duobus antiquioribus cauſarum Palatij noſtri Auditoribus, doctrina & rerum vſu præſtantibus, ipſis fere primis Pontificatus noſtri diebus mandauimus, vt acta omnia, totumque proceſſum ſumma cum diligentia perlegerent & examinarent; quo illi in munere menſes complures ſedulo, accurateque verſati, copioſam relationem omnium, ſuamque ſententiam nobis ſcripto tradiderunt. Cum autem Cardinales omnes ab eodem Pio Quarto huic negotio olim præpoſiti, viam eſſent vniuerſæ carnis ingreſſi.

Et poſtea octo Card. deputauit, ad acta de B. Didaci vita moribus & miraculis, ac prædictorũ Auditorũ relatione expendenda.

§. 21. Nos primo anni ſuperioris menſe, in Conſiſtorio noſtro ſecreto alios in eorum locum ſuffecimus, pietate, prudentia, eruditione, fide nobis probatos, adhuc autem & numero plures prioribus, vt in graui cauſa prudenti multorum grauium virorum iudicio adhibito, cuncta exquiſitius diſcuterentur. Hi vero fuere more maiorum, ex tribus Ordinibus delecti venerabiles fratres Epiſcopi Alexander Oſtienſis Farneſius, Marcus Antonius Præneſtinus Columna, & dilecti filij noſtri Frater Michael ſanctæ Mariæ ſuper Mineruam Alexandrinus, Iulius Antonius ſancti Bartholomæi in Inſula Sanctæ Seuerinæ, Antonius SS. Ioannis & Pauli Carafa, Frater Conſtantius Sancti Petri in Monte Aureo titulorum presbyteri Sarnanus, Ferdinandus ſanctæ Mariæ in Via lata de Medicis, & Hieronymus ſanctæ Mariæ in Coſmedin diaconi Matthæius nuncupatus, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, quibus commiſimus, vt pro rei grauitate, proque ea, quæ Deo cordium ſcrutatori, & nobis quoque in eiuſmodi publico munere obeundo à primariis Eccleſiæ membris fidelitas & diligentia deberetur, acta de fidei integritate, vita, moribus, & miraculis beati Didaci, & Auditorum noſtrorum relationem, quanta maxima fieri poſſet diligentia inſpicerent & expenderent, atque ad nos opportuno tempore referrent, vt diuina Spiritus Sancti gratia illuſtrati, de ipſorum & ceterorum fratrum noſtrorum conſilio, quæ Dei gloriæ, qui iuſtitia & veritas eſt, conſentanea forent, deliberare poſſemus.

Præfati Cardinales, quibuſdam peritiſſimis viris in conſilium deſuper adhibitis, ſingula examinarunt, & in ſecreto Cōſiſtorio, omnibus relatis, votum omnes pro canonizatione dederūt.

§. 22. Multis igitur elapſis menſibus cum interea Cardinales ipſi frequenter congregarentur, acta, proceſſus, rerum geſtarum ſeries, teſtes, ſingula denique ad ſacrorum Canonum præſcriptum, mature & accurate conſiderarent, examinarent, atque inter ſe conferrent, viros etiam ſacræ Theologiæ & Pontificij iuris ſcientia peritiſſimos in conſilium adhiberent, cum iam omnia parata eſſe intellegeremus, ſecretum Conſiſtorium de more conuocari iuſſimus, in quo venerabilis frater noſter Marcus Antonius Epiſcopus Cardinalis Præneſtinus, ſuo & Collegarum, qui ibidem aſſidebant, nomine, graui & accommodata oratione de omnibus fideliter nobis retulit, quibus explicatis ad extremum dixit, quandoquidem beati Didaci fidei integritas, egregiæ virtutes, præclara & inſignia miracula optime eſſent comprobata, ſe & Collegas ſuos vnanimes in eam ſententiam veniſſe, ſi ita nobis videretur, vlterius nos progredi, & Beatum illum virum in Sanctorum numero poſſe adſcribere, quorum cum ſententia etiam ceteri Fratres noſtri Cardinales, cum à ſingulis graues ſententiæ dictæ eſſent, ad vnum omnes conſenſerunt.

Publicũ Conſiſtorium indixit, in quo Arigonius Aduocatus Conſiſtorialis habuit orationem de geſtis & miraculis B. Didaci, & deinde Catholici Regis & totius Hiſpaniæ nomine ſupplicauit eidem Pont. vt eum de B. Didacum in SS. numerũ referre vellet, & ipſe mãdauit Card. & Epiſcopis, vt omnia ad hanc cauſam pertinentia, diligentiſſime perpenderent.

§. 23. Quæ cum audiſſet gaudens erat cor noſtrum in Domino, quod beati ſerui ſui gloriam quotidie magis patefaceret, omniaque ipſo benedicente tam feliciter procederent. Quare in tam ſancto pioque opere nihil omnino neceſſariæ diligentiæ prætermittentes, ex more inſtitutoque maiorum decreuimus, vt ad vlteriora procederetur. Ac diebus aliquot interpoſitis, publicum Conſiſtorium indiximus, in quo præter Cardinales etiam Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, & Prælati omnes, ac familiares noſtri de more interfuerunt. In eo vero dilectus filius Pompeius Arigonius Romanus Aulæ noſtræ Conſiſtorialis Aduocatus diſertam orationem habuit de vitæ ſanctitate, rebus geſtis & miraculis beati Didaci, & denique Catholici Regis, totiuſque Hiſpaniæ nomine, vt eumdem beatum Didacum tantis meritis illuſtrem ſanctorum numero aggregaremus, nobis humiliter ſupplicauit. Gaudebamus etiam hoc loco in Domino, in cuius manu cor Regis eſt, & quocumque voluerit inclinat illud. Etenim plane videbamus, non ſine diuino inſtinctu fieri, quod Catholicus Rex, cui multorum Regnorum grauiſſima adminiſtratio à Deo eſt tradita, quique tot curarum onere premitur, tanto ardore in hoc beati Didaci negotio abſoluendo verſaretur, vt in magnis temporum difficultatibus, ſe ſuaque Regna apud Deum noui patroni ſuffragiis, & pie & prudenter communiret. Quare reſpondimus Philippi Regis Catholici de beato Didaco, noſtra & Apoſtolicæ Sedis auctoritate in Sanctis adſcribendo, tam diuturnam & perſeuerantem poſtulationem dignam eſſe ſingulari eius pietate, dignam perpetuo Catholicæ Religionis propagandæ ſtudio, lætari nos & Deo gratias agere, quod Beatos ſeruos ſuos, quos in cœlis coronat, à noſtra quoque tenuitate in terris honorari velit, eoſque nobis ad auxilium & exemplum proponat. Et nos quidem ad pium eius deſiderium explendum propenſiores eſſe, facere tamen rei grauiſſimæ magnitudinem, vt de Regia petitione adhuc cum fratribus noſtris Cardinalibus & Epiſcopis, etiam atque etiam deliberandum cenſeremus, quare eoſdem fratres hortati ſumus, vt omnia quæ ad hanc cauſam pertinerent, diligentiſſime conſiderarent, quodque nos ipſi iam pridem faciebamus, Deum magnopere orarent, vt corda noſtra ſuo lumine colluſtraret, totamque hanc actionem ad ſui gloriam & Eccleſiæ vtilitatem diſponeret & dirigeret.

Deinde aliud Conſiſtorium ſecretum indixit, & multaque ad negotiũ pertinebant prænarrauit, & Cardinales, Patriarchæ, Archiepiſc. & Epiſc. inſtantes dixerunt B. Didacũ in SS. numerum adſcribendum eſſe.

§. 24. Hæc cum eſſent acta, alterum item Conſiſtorium ſecretum indiximus, in eoque etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos in Romana Curia præſentes, Protonotarios quoque noſtros, qui ex numero dicuntur, & Rotæ Auditores intereſſe iuſſimus. Tum non ipſi de ſacroſanctæ huius Apoſtolicæ Sedis, in qua Dei prouidentia ſedemus, auctoritate & poteſtate, deque Spiritus ſancti ſingulari patrocinio, atque infallibili aſſiſtentia à Deo in omnibus verbis ſuis fideli promiſſa, vſque ad conſummationem ſæculi perpetuo affutura, quibus gubernatur, ea diximus, quæ cauſæ & temporis ratio potiſſimum requirere videbatur. Demum à Fratribus noſtris petiuimus, vt quoniam alias ſtatutum eſſet, vt ad vlteriora in hoc negotio procederetur, nunc præciſe & expreſſe dicerent, an ex iis actis, quæ ipſi viderant & audiuerant, beatus Didacus eſſet canonizandus. Igitur à S. R. E. Cardinalibus primum, deinde à Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, pie, grauiter & erudite ſententiis dictis, omnes vnanimes id ipſum ſentientes, dixerunt ſibi videri ex iis quæ mature ipſi hac de re viderant & audiuerant, beatum Didacum à nobis merito inter Sanctos eſſe adſcribendum.

Pont. igitur diem canonizationis pro die 2 menſis Iulij conſtituit.

§. 25. Deo autem, qui in domo ſua fratres in vnum habitare facit, gratias agentes de tanta fratrum noſtrorum conſenſione, quodque ad ſeruum & amicum ſuum, quantum nobis licet, honorandum corda noſtra impelleret & illuſtraret, cum per eius gratiam hucuſque omnia rite atque ordine acta eſſent, quod reliquum erat, diem canonizationis præſtituimus ad Sextum Nonas Iulij, quo die memoria Viſitationis beatæ Mariæ ſemper Virginis ad ſanctam Eliſabeth pie ab Eccleſia recolitur, vt eiuſdem humani generis Aduocatæ patrocinio, tandem pium hoc opus proſpere & ſalutariter à nobis abſolueretur.

Hortaturque Fratres ad diuinũ deſuper auxilium inuocandum.

§. 26. Fratres interea noſtros hortati ſumus, vt intermedio tempore vna nobiſcum precibus, eleemoſynis, (quas nos & libenter & pie erogauimus, quemadmodum & Regis nomine ab ipſius Oratore factum fuit) ieiuniis, ſacrificiis Dei auxilium inuocare non ceſſarent.

Ea die Pontifex, cum ſolito apparatu ad Baſilicã S. Petri proceſſit & [illegible]

§. 27. Is igitur feſtus Viſitationis dies, id eſt hodiernus cum aduenisset, Nos & fratres noſtri Cardinales, Patriarchæ, Archiepiſcopi & Epiſcopi ſacris veſtibus induti, inchoato per nos ipſos in noſtra Pontificia Capella Hymno, Aue maris ſtella, Cantorumque choro proſequente, vt ipſa, quæ mater eſt gratiæ, nobis præiret & prælucerct, ceteris etiam Romanæ Curiæ Prælatis & officialibus, familiaribuſque noſtris, ac vniuerſo regulari & ſæculari clero, longo deuotoque ordine progredientibus, omnes ſimul accenſos cereos in manibus geſtantes in eius honorem, qui eſt lux vera, gloria & ſplendor ſanctorum, è Palatio noſtro Apoſtolico ſolemniter proceſſimus ad antiquiſſimam & religioſiſſimam Baſilicam Principis Apoſtolorum, in cuius medio peramplum ſuggeſtum Regio ſumptu extructum erat, paratumque Altare ad ſacram Pontificalem Miſſam celebrandam totaque templi facies in communi Eccleſiæ lætitia hilaris, & Pontificio apparatu decenter ornata, omniaque ſpiritualibus canticis perſonabant, funalia & faces circumquaque ardebant, & vexilla appenſa, in quibus beati viri imago expreſſa erat, qui corpore erecto depictus, dextera manu coronam Beatiſſimæ Dei Genitricis, ſiniſtra Crucem inuictiſſimam gerit & intuetur, cuius nimirum auxilio hoſtes teterrimos carnem, mundum & diabolum ſuperauit. Hac nos in maxima fidelis Populi, totiuſque adſtantis cleri frequentia, cœleſtis illius & triumphantis Hieruſalem effigiem quamdam nobis ante oculos proponentes, & quantum in hac lachrymarum valle licet, intuentes, conſcenſis gradibus, in ſuggeſtu ante Altare orauimus, mox in ſublimi Apoſtolico Throno conſidentes, fratres noſtros S. R. E. Cardinales & Epiſcopos omnes ſacris veſtibus ornatos & paratos, nobis obedientiam de more præſtantes excepimus.

Et iterum ad inſtantiã Regis requiſitus B. Didacum Sanctum, pronunciauit & canonizauit.

§. 28. Tunc dilectus filius noſter Petrus tituli S. Hieronymi Illyricorum presbyter Cardinalis Deza Hiſpanus, Catholici Regis Philippi, totiuſque Hiſpaniæ nomine ſemel, iterum, & tertio ſuppliciter & inſtantiſſime à nobis petiit, vt beatum Didacum in Sanctorum numerum adſcriberemus, notque ad ſingulas eius petitiones, Regis pietate, & beati Viri meritis collaudatis, ſemper tamen per diſtincta interualla, noſtras totiuſque Cleri & Populi orationes, litanias & ſacros hymnos interpoſuimus. Demum cum iam nihil omnino ex his, quæ à maioribus, pie ſancteque ſunt hoc de genere inſtituta, eſſet prætermiſſum, immo potius matura deliberatio, ſummaque diligentia abundantius adhibita, inuocato ſancto Creatore Spiritu, cuius conſilio & ſapientia ſancta Eccleſia columna & firmamentum veritatis regitur, eiuſque numen ſæpe à nobis ex intimo corde multis etiam lachrymis imploratum, præſens adeſſe non dubitantes, Ad honorem ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ad exultationem ſupernæ & triumphantis Hieruſalem matris noſtræ, ad exaltationem catholicæ fidei, & Chriſtianæ Religionis augmentum, auctoritate eiuſdem ſanctæ Trinitatis, beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac noſtra, de venerabilium fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium, omniumque Patriarcharum Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum in Romana Curia exiſtentium conſilio & vnanimi conſenſu beatum fratrem Didacum de S. Nicolao Prouinciæ Bethicæ Hiſpanum, Ordinem Minorum S. Franciſci expreſſe profeſſum, ſepultumque Compluti in Eccleſia Fratrum eiuſdem Ordinis, de cuius fidei puritate, excellentia vitæ, & miraculorum in vita & poſt mortem claritate nobis pleniſſime conſtat, in Sanctorum Confeſſorum numerum & Catalogum adſcribendum eſſe decreuimus, & adſcripſimus, prout per præſentes decernimus & adſcribimus, eumque vt Sanctum ab omnibus venerandum eſſe mandamus.

Feſtum eius die 12. Nouembris celebrari iuſſit.

§. 29. Statuentes, vt ab vniuerſali Eccleſia anno quolibet die 12. Nouembris feſtum ipſius, & officium ſicuti pro vno Sancto Confeſſore tantum, ad formam in rubricis Romani Breuiarij præſcriptam, deuote celebretur quodque in eius honorem in Eccleſia & Altaria, in quibus Deo ſacrificia offerantur, erigi & fundari poſſint, eademque auctoritate, omnibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui ſingulis annis eodem die feſto ſupradictam Eccleſiam Oppidi Complutenſis Toletanæ Diœceſis, vbi ipſius corpus requieſcit, necnon Altaria & Eccleſias, quæ in eius honorem conſtructæ erunt, deuote viſitauerint, eaſdem indulgentias, priuilegia & gratias conceſſimus & elargiti ſumus quemadmodum concedimus & elargimur, quæ ceteris dicti Ordinis ſanctorum Eccleſiis conceſſæ ſunt.

Miſſam poſtea celebrauit & aſſiſtentibus indulg. conceſſit.

§. 30. Quibus omnibus quæ ad ſancti Didaci canonizationem pertinebant, abſolutis, ac laudi & gratiarum actionis Hymno Deo decantato, eiuſque auxilio per beati Didaci preces peculiari oratione, quam nos clara voce pronunciauimus, implorato, tandem eodem in loco & Altari, Miſſam ſolemnem de beatiſſimæ ſemper Virginis Viſitatione cum beati Didaci commemoratione nos ipſi celebrauimus, fidelibuſque, qui tam piæ & religioſæ actioni, & ſacroſancto ſacrificio deuote interfuerant, ad Dei & Sancti ſui gloriam & laudem plenariam indulgentiam conceſſimus.

Omnes demũ hortatur ad Deo benedicendum, & pro hac relatio orandum.

§. 31. Omnes igitur Deum cœli benedicamus, & coram omnibus viuentibus confiteamur ei, quia fecit nobiſcum miſericordiam ſuam, agnoſcamuſque non ſine magna Dei prouidentia factum eſſe, vt hiſce afflictis Chriſtianæ Reipublicæ temporibus, quibus maxime multiplici Sanctorum ſuffragio indigemus, nouus hic Suffragator & Patronus fideli Populo tribueretur. Et nos quoque, qui in hac paſtorali ſtatione, in qua nos Deus collocauit, de vniuerſi gregis Domini ſalute anxij dies noctéſque peruigilamus, Dei erga nos ſingularem clementiam agnoſcimus, qui poſt tot annos, poſt tot beatiſſimos Pontifices prædeceſſores noſtros nobis humilibus huius magni operis abſolutionem reſeruauerit, qui cum Sancto ſuo eiuſdem Seraphicæ Religionis communione, conſociati ſumus. Quamobrem eumdem Patrem miſericordiarum, qui humiles exaltat, humiliter deprecemur, vt per merita & interceſſionem ſancti Didaci, Eccleſiæ ſuæ pacem & tranquillitatem, Regibus & Principibus Chriſtianis vnionem, vitam & felicitatem, miſeris & obcæcatis hæreticis lucem Catholicæ veritatis largiatur.

Huiuſq. bullæ mandat tranſumptis dari fidem.

§. 32. Ceterum quia nimis difficile foret præſentes noſtras originales literas ad ſingula loca, vbi opus eſſet, deferri, volumus vt earum tranſumptis etiam impreſſis, manu publici Notarij ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem quæ ipſis præſentibus fides vbique adhibeatur.

Sanctionem adiicit poenalem.

§. 33. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum decreti, adſcriptionis, mandati, ſtatuti, conceſſionis, elargitionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 4. 5. Iulij.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1588. Non. Iulij, Pontificatus noſtri anno quarto.

Papa ſubſcr.

Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Cardd. ſubſcr.

Ego Alex. Card. Farneſius Vicecancellarius Epiſcopus Oſtien.
Ego Io. Ant. Epiſcopus Portuen. Card. S. Georgij.
Ego Alph. Card. Geſualdus, Epiſc. Tuſculanus.
Ego Inn. Aualus Card. de Arag. Epiſc. Sabinen.
Ego Marcus Ant. Card. Columna Epiſc. Præneſtin.
Ego Ptolomæus Card. Comenſis Epiſc. Albanen.
Ego Marcus Siticus Card. ab Altaemps tit. S. Mariæ Transtiberim.
Ego Proſper Card. Sanctacrucius tit. S. Clementis.
Ego Gabr. Card. Paleottus tit. S. Laurentij in Lucina.
Ego Frater Michael Bonellus Card. Alexandrinus tit. S. Mariæ ſuper Mineruam.
Ego Ludouicus Card. Madrutius, tit. S. Anaſtaſiæ.
Ego Nic. Card. de Pelleue, tit. S. Praxedis.
Iul. Ant. tit. S. Bartholomæi in Inſula Presb. Card. Sanctæ Seuerinæ.

Ego

Ego Hier. Card. Ruſtic. tt. S. Suſannæ.
Ego Io. Hier. Card. Alban. tt. S. Ioannis ante portam Latinam.
Ego Hier. Card. Simoncellus tit. S. Priſcæ.
Ego P. Card. Deza tit. S. Hier. Illyricorum.
Ego Ant. Card. SS. Ioannis & Pauli Card. Caraſa.
Ego Io. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Io. Baptiſta Card. tt. S. Marcelli.
Ego Franciſcus Card. de Ioyeuſe tt. Sanctiſſ. Trinitatis in Monte Pincio.
Ego Iul. Card. Cananus, tt. S. Euſebij.
Ego Nic. tit. S. Cæciliæ. Card. Cremonen.
Ego Ant. Maria Card. Saluiatus tt. S. Mariæ de Pace.
Ego Aug. Card. Veronæ tt. S. Marci.
Ego Vincentius tt. S. Mariæ in Via Car. Montis regalis.
Ego Philippus Card. Spinula tt. S. Sabinæ.
Ego Scipio Card. Lancellottus, tit. Sancti Saluatoris in Lauro.
Ego Vincentius Card. Gonzaga tt. S. Alexij.
Ego Henricus Cardinalis Caietanus tituli S. Pudentianæ S.R.E. Camerarius.
Ego Io. Baptiſta tituli S. Mariæ in Aracœli. Card. Caſtruccius.
Ego Federicus Card. Cornelius tit. S. Stephani in Monte Cælio.
Ego Dominicus tt. S. Laurentij Card. Pinellus.
Ego Hippolytus Card. Aldobrandinus tit. S. Pancratij, Maior Pœnitentiarius.
Ego Hier. tt. S. Petri ad Vincula Card. de Ruuere.
Ego Philippus Card. de Lenoncourt tt. S. Honuphrij.
Ego Fr. Hier. tt. S. Thomæ in Parione. Card. Aſcul.
Ego Ant. Maria tit. S. Agnetis in Agone Card. Petruſinus.
Ego Fr. Conſtantius Car. Sarnanus tt. S. Petri in Monte Aureo.
Ego Guglielmus Alanus tituli S. Martini Cardinalis Anglican.
Ego Scipio tituli S. Mariæ de Populo Card. Gonzaga.
Ego Ant. Card. Saulius tt. S. Vitalis.
Ego Euangeliſta Card. Cuſentinus tt. S. Matthæi in Merulana.
Ego Fr. Stephanus tit. SS. Marcellini & Petri Card. Aretinus.
Ego Alexander diaconus S. Euſtachij, Cardinalis Montaltus.
Ego Hieronymus S. Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis Matthæius.
Ego Benedictus S. Agathæ diac. Card. Iuſtinianus.
Ego Aſcanius SS. Viti & Modeſti, & Creſcentiæ diac. Card. Columna.
Ego Federicus S. Mariæ in Dominica diac. Card. Borromæus.

Publicatio. *Anno à natiuitate Domini 1588 Indict. 1. die vero Lunæ 5. menſis Septembris, Pontific. Sanctiſs. in Chriſto patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno eius 4. retroſcripta litteræ Apoſtolicæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum Principis Apoſtolorum, & Ioannis Lateranenſis de Vrbe, & ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, & acie Campi Floræ per nos Horatium de Raynaldis, & Ioannem Baptiſtam Bagni, eiuſdem S. D. N. Papæ Curſ.*

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

LXXXIII. Inſtitutio Archiuiorum ſcripturarum, in quibuſcumque Ciuitatibus & locis ſtatus Eccleſiaſtici, Alma Vrbe & Bononia exceptis, Et erectio officij Regentis dictorum Archiuiorum, cum iuriſdictionis & priuilegiorum aſſignatione.

In Vrbe extat Archiuium, de quo habes ſup. in conſt. 15. Iulij 2. Sicut. *Officium autem huius Regentis eſt hodie ſuppreſſum, & eius loco quotannis deputatur vnus ex Clericis Reuer. Cameræ Apoſtolicæ.*

Archiuum ſacri Collegij S.R.E. Cardinalium in Vaticano Palatio inſtituit S. D. N. Vrban. VIII. conſt. 55. *Admonet.* inf. tom. 4. quam omnino videas.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1588.*

Proœmium. SOlicitudo paſtoralis officij humeris noſtris licet imparibus diuina diſpoſitione iniuncti, aſſidue cor noſtrũ pulſat, & commouet, vt non ſolum ad ea quæ vniuerſi Chriſtiani gregis nobis ex alto commiſſi animarum ſalutem reſpiciunt, verum etiam quæ ad populorum noſtræ & Sedis Apoſtolicæ temporali ditioni ſubditorum vtilitatem, pacem, tranquillitatem, perpetuamque ſecuritatem pertinere noſcuntur, vigilantiæ noſtræ aciem dirigamus, & præſertim noxiis illis quæ ob non adhibitam ſatis exactam diligentiam in conſeruandis tam publicis quam priuatis ſcripturis, inter ſubditos noſtros graui cum noſtra eorumque moleſtia fortunarumque ſuarum diſpendio & iactura, frequenter exoriri, & vigere intelligimus, commoda aliqua ratione prouideamus.

Causa constitutionis. §. 1. Cum itaque ex diligenti earumdem ſcripturarum cuſtodia, fraudes & falſitates quæ litibus, diſcordiis, ac periculis huiuſmodi, vt plurimum viam præbent accentur, dominia, poſſeſſiones, & familiæ ipſæ conſeruentur, iuſtitia denique cum animi certitudine, ac publica & priuata omnium vtilitate æqua lance adminiſtretur. Ac proinde publica Archiuia, nedum in Europa ſed etiam in pluribus aliis vniuerſi Orbis etiam Barbarici partibus, qui hac potiſſimum ratione commune bonum ſubditorum ſuorum, atque adeo Societatis humanæ vinculum inter ſe retinuerunt accurate inſtituta fuerint. Operæpretium vero, & condecens ſit, vt quod omnibus in exemplum ſalubrioris regiminis, & adminiſtrationis rerum publicarum cedere dignoſcitur, id ipſum noſtro Statu Eccleſiaſtico cui ſuperioribus illis ſæculis ob bellicos tumultus, quibus ille ac vniuerſa fere Italia tunc exarſit, tantum publicæ quietis beneficium impendi non potuit, nunc tandem noſtræ prouiſionis miniſterio ſalubriter introducatur.

Institutio Archiuiorum. §. 2. Idcirco nos more pij patris & paſtoris, huiuſmodi quietem & vtilitatem vniuerſalem ſubditis noſtris afferre volentes, ad dictarum ſcripturarum conſeruationem, fidem, & ſecuritatem, ac illarum deperditioni & falſitatibus obuiandum, lites quoque, diſcordias, ceteraque pericula omnia tollendum, Motu proprio non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, meraque deliberatione, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, in toto Statu Eccleſiaſtico nobis & Sedi Apoſtolicæ mediate & immediate ſubiecto hac Alma Vrbe noſtra, Ciuitateque & Comitatu Bononien. dumtaxat exceptis, ſcilicet in quibuſuis ipſius Status Prouinciis, Ciuitatibus, Oppidis, Caſtris, Villis, ac locis aliis, etiam quibuſuis Metropolitanis, Cathedralibus, vel aliis Eccleſiis, etiam Monaſteriis, Abbatiis, & aliis etiam regularibus, ac piis locis ſubiectis, Archiuia publica & generalia in quibus inſtrumenta, necnon apocæ, cedulæ, chirographa, aliæque ſcripturæ tam publicæ quam priuatæ, quas quomodolibet occaſione quorumcumque contractuum, ex quibus actio ſeu receptio, etiam ad tempus reſultet fieri contigerit, etiam à Notariis & Cancellariis, ſeu Notariis curialibus nuncupatis ac officialibus quibuſcumque, etiam à Camera noſtra ſeu à nobis vel prædeceſſoribus noſtris cauſam, etiam cum titulo oneroſo habentibus, & quibuſuis aliis particularibus perſonis cuiuſcumque dignitatis, officij, ſtatus, gradus, ordinis & conditionis fuerint, etiamſi clericali, vel alio quocumque etiam cum titulo oneroſo, indulto, & priuilegio potiantur iam confecta, & deinceps quouis nomine & titulo pro tempore conficienda, roganda & ſtipulanda, tam venditiones, emptiones, mutua, debita, credita, & quaſuis alias obligationes, ſocietates, ſocidas, cenſus, locationes, liuellos, concordias, compoſitiones, tranſactiones, quaſcumque cuiuſuis generis ſententias, compromiſſa, lauda, donationes, permutationes, ceſſiones, quietantias, delegationes, ſolutiones, dationes etiam in ſolutum, ac inter viuos & cauſa mortis donationes, inuentaria, reuocationes, hypothecationes, pignorationes etiam iudiciales mandata quæcũque, ratificationes, paces, ſubſtitutiones, diuiſiones, con-

feſſiones debitorum, tam in iudicio quam extra, emancipationes, arrogationes, adoptiones, renunciationes, inſinuationes, teſtamenta in ſcriptis & nuncupatiua, codicillos, aditiones & repudiationes hæreditatum, fideicommiſſa, ſubſtitutiones, prohibitiones, poſſeſſiones bonorum continentia, quam quoſcumque alios contractus, nominatos & innominatos, inter quaſcumque, Eccleſiaſticas & cuiuſuis Ordinis regulares & ſæculares perſonas, quauis Eccleſiaſtica aut ſæculari ſeu temporali vel mundana dignitate etiam ducali præeminentia fungentes, necnon Vniuerſitates, Eccleſias, Capitula, Collegia, Conuentus, Monaſteria, Hoſpitalia, & quæcumque alia pia & non pia loca, eorumque vniuerſales & particulares perſonas, necnon Eccleſiarum, & Monaſteriorum huiuſmodi, ac quoſcumque alios Prælatos ſeu Priores pro tempore initos & celebratos, ſub modo & forma in Capitulis quæ per dilectum filium noſtrum Henricum tituli ſanctæ Pudentianæ presbyterum Cardinalem Caëtanum, noſtrum & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerarium, dictæque Cameræ Theſaurarium, Decanum, & Clericos, Præſidentes, aut eum vel eos qui à nobis vel ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſuper adminiſtratione & gubernio dictorum Archiuorum pro tempore deputabuntur, ſtatuendis & declarandis, aſportari, & reſpectiue recipi, adnotari, & diligenter perpetuo conſeruari & cuſtodiri debeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo erigimus & inſtituimus.

Incorporatio ad illud Archiuum, aliorum omnium Archiuorum.

§.3. Et ſi in aliquibus Prouinciis, Ciuitatibus, & aliis locis prædictis, vigore quarumcumque facultatum deſuper, etiam à nobis vel prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, aut Apoſtolicæ Sedis Legatis, Vicelegatis, Præſidentibus, Gubernatoribus, ſeu Officialibus, vel etiam a Camera Apoſtolica, & pro ea agentibus quibuſuis Prouinciarum, Ciuitatum & locorum huiuſmodi Communitatibus, Vniuerſitatibus, Collegiis, Capitulis, aut aliis etiam particularibus perſonis, & officialibus ac Cancellariis, & aliis præfatis, quauis cauſa vel occaſione, ac ex titulo etiam oneroſo conceſſarum aliqua Archiuia, vel aliquid ad illorum inſtar ad præſens reperiantur, vel erigi deberent, illa, omnia & ſingula Archiuiis per præſentes erectis & inſtitutis, ac earumdem præſentium vigore inſtituendis & ſtabiliendis, etiam perpetuo aggregamus & incorporamus. Cum modificationibus tamen & limitationibus, ac declarationibus in dictis Capitulis iuxta mentem noſtram eiſdem Henrico Camerario, & Cameræ præfatæ Clericis declaratam aliiſque declarationibus, etiam futuris temporibus, tam per nos quam alium vel alios ad id à nobis vel ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus ſi eis videbitur atque eorum arbitrio, toties quoties eis placuerit faciendis, & ſtatuendis & reformandis.

Renouatio facultatu erigẽdi Archiuia, aliàs cõceſſ.

§.4. Facultates vero erigendi & inſtituendi Archiuia, vel aliquid ad illorum inſtar aliis forſan, vt præmittitur, conceſſas, necnon priuilegia, indulta, immunitates, ſeu exemptiones quaſcumque, etiam ex titulo oneroſo, ac ſub quibuſcumque verborum formis & tenoribus, conceſſa fuerint, quorum omnium tenores, acſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, ſimiliter perpetuo caſſamus & annullamus.

Iuſſio deputãdi Præfectum Archiuorũ.

§.5. Necnon vt pro felici regimine & gubernio Archiuiorum præfatorum aliqua perſona ad hoc munus apta & idonea, in eorumdem Archiuiorum totius præfati Status Eccleſiaſtici Præfectum, vel ſub quouis alio titulo nobis bene viſo, ac per nos declarando, ſubque certa forma, &c. habeatque plenam, liberam, & omnimodam facultatem, poteſtatem, & auctoritatem huiuſmodi Archiuia, in omnibus & ſingulis prouinciis, ciuitatibus, terris, oppidis, & aliis locis antedictis eiuſdem ſtatus, in quibus illa ex forma dictorum capitulorum conſtitui debere duxerit, toties quoties ſibi videbitur, per ſe vel alium ſeu alios ad id ab eo deputandos conſtituendi & ſtabiliendi, eaque amouendi, transferendi, ſeparandi, aggregandi, & incorporandi, ceteraque omnia & ſingula, in præmiſſis & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, exercendi, & exequendi, &c. Ac pro ſalubriori eorumdem Archiuiorum directione, ſucceſſu, gubernio & adminiſtratione illa, omnia & ſingula per vnum ex dictæ Cameræ Clericis, in Præſidentem, ſeu Præfectum annalem iuxta eiuſdem Cameræ inſtituta per ipſam Cameram ſorte extrahendum, ſeu alias eligendum, &c. deputandum.

Iuriſdictio & Præfecti.

Tu vide Lucius hoc in ſ.

§.6. Qui ſumma auctoritate & manu Regia, notarios Cancellarios, ac alios prædictos, & quaſcumque alias perſonas, tam Eccleſiaſticas quam ſæculares, necnon communitates, Vniuerſitates, Eccleſias, Capitula, Collegia, Conuentus, Monaſteria, Hoſpitalia, ceteraque alia etiam pia loca, eorumque vniuerſales & particulares perſonas, necnon Eccleſiarum & Monaſteriorum huiuſmodi, ac quoſcumque alios Prælatos & Superiores, quacumque Eccleſiaſtica dignitate, aut mundana, ac temporali, etiam Ducali, aut Marchionali honore & præeminentia fungentes, vt ad Archiuia ſic erecta & inſtituta, inſtrumenta & alias ſcripturas prædictas iuxta dictorum Capitulorum formam deferant & aſportent Communitates vero ad Vniuerſitates Ciuitatum & locorum huiuſmodi, illorumque Priores, & noſtri & Cameræ prædictæ officiales, vt commodas ac idoneas manſiones pro ſcripturarum & inſtrumentorum prædictorum conſeruatione aſſignent, ceteraque in dictis capitulis, ſtatuenda, declaranda, obſeruare & adimplere debeant, cogat & compellat, cauſaſque tam ciuiles quam criminales, meraſque & mixtas, etiamſi in eis obligationes quantumuis ſtrictæ interuenerint, occaſione Archiuiorum huiuſmodi, & ab ipſis quomodolibet dependentes, emergentes, annexas & connexas, etiam ratione terminorum ſeu pagarum ſolutionum occaſione, ſub appellatus ſeu alictus contra quaſcumque perſonas, & inter quaſcumque particulares Archiuiſtas, ac inter eum ſeu eos, & quaſcumque Communitates, Collegia, Vniuerſitates, & alias perſonas procedendo, ac etiam alias cauſas & differentias ſuper præſentium intelligentia, declaratione, ac ampliatione, & ſuper omnibus priuatiue quo ad omnes alios Iudices ordinarios & extraordinarios, tam in Vrbe quam extra, & in toto Eccleſiaſtico Statu, etiam ſummarie, ſimpliciter & de plano, & abſque ſtrepitu & figura iudicij, &c. cognoſcat, audiat, decidat, fineque debito terminet, regi, gubernari, & adminiſtrari poſſe ac debere, ſtatuimus & ordinamus, necnon Archiuiis præfatis, ac perſonarum illorum manutentione ac ſtabilimento, necnon regimini, gubernio, & adminiſtrationi pro tempore incumbentium laboribus & ſalariis, omnia & ſingula iura, obuentiones, emolumenta, & alia regalia in dictis capitulis ſpecificanda pariter perpetuo applicamus & appropriamus, &c.

Clauſula præſeruatiua.

§.7. Decernentes quoque, eaſdem præſentes nullo vmquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quouis alio defectu notari, impugnari, infringi, inualidari, aut in ius vel controuerſiam reuocari poſſe, ſed illas ſemper perpetuo validas & efficaces fore, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, atque ita per quoſcumque iudices etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac dictæ Cameræ Clericos, ac eiuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata illis quauis aliter iudicandi vel interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§.8. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra de non tollendo ius quæſitum, & fel. record. Pij Papæ IV. prædeceſſoris noſtri, ſub datum videlicet octauo Idus Auguſti, Pontificatus ſui anno ſexto edita, inter alia diſponentis, quod forſan ſimiles gratiæ intra certum tunc expreſſum tempus, præſentari & regiſtrari debeant, dummodo ſaltem intra biennium à data præſentium omnino regiſtrentur, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon prouinciarum Status Eccleſiaſtici huiuſmodi, ac quarumuis illius ciuitatum, locorum, diſtrictuum, necnon monaſteriorum, Eccleſiarum, & aliorum piorum ac non piorum locorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis,

&

& literis Apoſtolicis exemptionibus, immunitatibus, etiam cum titulo oneroſo, tam à Camera quam à nobis, ſeu prædeceſſoribus noſtris quomodolibet, etiam illis, eorumque Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Iudicibus, Notariis, Cancellariis, & aliis præfatis quibuſcumque Communitatibus, Vniuerſitatibus, Cameræque noſtræ & illius Auditori generali, ac Fiſco, aliiſque etiam perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam Motu ſimili, etiam conſiſtorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet facientibus, & conceſſis ac in futurum concedendis, quibus omnibus etiamſi de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa mentio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Transſumptorum fides. §. 9. Volumus autem quod præſentium exemplis etiam impreſſis, ſigilloque eiuſdem Camerarij obſignatis, ac manu vnius dictæ Cameræ notarij ſubſcriptis, ea proſus fides adhibeatur, tam in iudicio quam extra, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi exhiberentur ac oſtenderentur.

Sanctio pœnalis. §. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ erectionis, inſtitutionis, aggregationis, incorporationis, voluntatum, caſſationis, annullationis, mandatorum, ſtatuti, ordinationis, applicationis, appropriationis, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

D. P. An. 4. 1. Auguſt. Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo octuageſimo octauo, Kalend. Auguſti, Pontificatus noſtri anno quarto.

Sequitur erectio Officij Regentis ſupradicti Archiuij, cum iuriſdictionis, & priuilegiorum conceſſione.

Edita A. D. 1588. SIXTVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. SOllicitudo miniſterij paſtoralis nos admonet & inducit, vt pro felici progreſſu eorum quæ ad communem Reipublicæ, & ſubditorum noſtrorum vtilitatem & commodum per Nos ordinata fuerunt, illorum curam egregiorum virorum prudentiæ demandemus, quorum opera & ſtudio feliciter regantur & gubernentur, lites quoque & diſcordiæ quæcumque facilius decidantur & terminentur, prout tam pro iuſtitiæ complemento, quam ſubditorum eorumdem quieti conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

§. 1. Cum itaque Nos ſuper ad publicarum ſcripturarum conſeruationem, & illarum deperditioni ac falſitatibus, quæ niſi diligens cura & ſollicitudo adhibeatur circa eas, in fraudem iuſtitiæ, ac ſubditorum noſtrorum graue præiudicium euenire poſſunt, obuiandum, lites quoque, diſcordias, & alia pericula, quæ dictarum ſcripturarum occaſione inter eoſdem ſubditos noſtros in dies magna cum eorum iactura & læſione hactenus motæ fuerunt extirpandum certiſque aliis rationabilibus animum noſtrum mouentibus, & tunc expreſſis cauſis in toto Statu Eccleſiaſtico Nobis & Sedi Apoſtolicæ mediate & immediate ſubiecto (Alma Vrbe noſtra, ac Ciuitate & comitatu Bononien. dumtaxat exceptis) archiuia publica, in quibus dictæ ſcripturæ, ac inſtrumenta publica, aſportari, & diligenter cuſtodiri debeant, erexerimus & inſtituerimus, &c.

Nunc autem expedire videns, officium Regentis Archiuiorum prædictorum erigere. §. 2. Operæpretiumque duxerimus, vt pro ſalubri directione, prouidoque gubernio dictorum Archiuiorum, aliquis ſupremus Iudex, qui ſumma auctoritate, omnes & quaſcumque differentias, lites, querelas & controuerſias, tam inter particulares perſonas, & Archiuiſtas, &c. quam de & ſuper taxis & mercedibus, nullitatibus & falſitatibus ac quibuſuis aliis rebus, ad præfata Archiuia, illorumque adminiſtrationem, gubernium ac directionem quomodolibet, & ex quauis cauſa pertinentibus, oriri & ſuſcitari contigerit, audiat, cognoſcat, decidat, fineque debito terminet, conſtituatur & deputetur. Vnde rei huiuſmodi virum morum grauitate, litterarumque ſcientia conſpicuum præficere, & in præmiſſis prouidere ſummopere cupientes, ac erectionis & inſtitutionis Archiuiorum, &c. necnon priuilegiorum, indultorum, facultatum, exemptionum, & aliarum gratiarum, necnon quarumcumque litterarum deſuper confectarum, ac edictorum circa præmiſſa emanatorum, ceterorumque præmiſſorum, ac inde ſecutorum tenores etiam veriores, præſentibus pro expreſſis & inſertis habentes.

Illud erigit cum facultate quæcumque cauſas mouendas occaſione Archiuiorum de plano ſummarie, &c. ac appellatione remota cognoſcendi. §. 3. Motu proprio, &c. Vnum officium Regentis Archiuij generalis Status noſtri temporalis Eccleſiaſtici nuncupandum, pro vno Prælato, aut vtriuſque ſeu alterius iuris Doctore vel Licentiato, aut alia perſona ad hoc munus habili & idonea, Regente Archiuij generalis Status noſtri præfati nuncupando, qui præfatas & quaſcumque alias differentias, lites, querelas, & controuerſias occaſione dictorum Archiuiorum, etiam ex obligatione in forma Cameræ Apoſtolicæ prouenientes, etiam alias ac inter alios quam vt præmittitur ſuſcitandas, & iudiciariam indaginem, aut quamuis aliam cognitionem, deciſionem, prouiſionem, declarationem, interpretationem & executionem, qualitercumque & quomodocumque requirentes, pro tempore mouendas, ciuiles, criminales, meras & mixtas, vnacum inciden. emergen. annexis & connexis, ſuprema auctoritate, & manu regia, tela iudiciaria penitus omiſſa, ſolaque facti veritate inſpecta, ac omni & quacumque appellatione, recurſu, & remiſſione remotis, etiam priuatiue quoad omnes alios iudices, ordinarios & extraordinarios, tam in Vrbe quam extra eam, totoque Statu præfato, ius dicendi, audire, cognoſcere, terminare, decidere, ac debitæ executioni demandare.

Delinquentes etiam in præmiſſis, in archiuio puniendi. §. 4. Delinquentes quoque & quos falſi & cuiuſuis alterius generis crimen vel errorem, aut delictum, in ſcripturarum & inſtrumentorum præfatorum in Archiuium regiſtratione, & ex eo tranſumptione, recollectione, cuſtodia & conſeruatione, ſiue taxarum illicita alteratione & exactione, præſentatione & ſubſignatione, ac alias in exercitio & adminiſtratione dictorum Archiuiorum quomodolibet committere accuſati aut ſuſpecti fuerint, eorumque complices condigna punitione, & exemplari correctione, ac debitis pœnis in locis commiſſorum, ac ſi videbitur etiam in Vrbe, & alias vbilibet plecti, & arbitrio ſuo puniri & caſtigari facere, ſententiare, iudicare, condemnare, bonaque conſcribere & confiſcare, omniaque & ſingula alia, in præmiſſis & circa ea neceſſaria, & quomodolibet opportuna, gerere, exercere, & exequi, per ſe vel alium, ſeu alios, omni & quacumque appellatione remota perpetuum ſilentium deſuper imponere.

Edicta pro regimine Archiuiorum Archiuiſtarum proponendi. Nec non bono hic infra, quia ſunt præmanifeſta iam impreſſa. §. 5. Necnon edicta ac proclamationes & banna pro regimine, gubernio, & adminiſtratione Archiuiorum, Archiuiſtarum, & Rectorum aliorumque præfatorum ſuo ſub nomine, pœniſque eius arbitrio exprimen. &c. quoties ſibi expedire videbitur, proponere & publicari facere. Illaque ac iam emanata declarare, interpretari, reformare, ampliare, & innouare, ac tam per eum edenda, quam alia deſuper de mandato noſtro quomodolibet, &c. ſub eiſdem pœnis obſeruari facere.

Notarios tanquam cauſarum huius officij actuarios eligendi. §. 6. Cum facultate deputandi & conſtituendi proprium notarium ſeu notarios, vnum vel plures, tam in dicta Vrbe quam extra eam, tanquam actuarios cauſarum ad officium Regentis huiuſmodi quomodolibet ſpectantium, eoſque ſingulos toties quoties eidem Regenti viſum fuerit amouendi & ponendi, ac alios eorum loco ſubſtituendi.

Commiſſarios ad viſitandum dicta Archiuia, & cogendum, Notarios, ac alios ad ſpectandum ſcripturas in Archiuio deponendas. §. 7. Commiſſarios quoque ad Archiuia præfata viſitandum cum ſimili aut limitata facultate, necnon poteſtate & auctoritate, tam archiuiſtas, & ab eis deputatos præfatos, quam notarios viuentes, ac eorum hæredes, qui vita functi fuerint, ceteroſque eorumdem defunctorum quouis titulo ſucceſſores, ac earumdem ſcripturarum detentores, ſeu poſſeſſores. Necnon in quantum ad ipſa Archiuia ſpectat, quoſcumque contrahentes cuiuſcum-

 que

que ſtatus, ſexus, gradus, ordinis, & conditionis, etiamſi Collegium, Communitas, Vniuerſitas, Capitulum, etiam Collegiatarum & Cathedralium, ac Metropolitanarum Eccleſiarum, earumque Præſules, Monaſteriorum Abbates, conuentus, & pia loca, eorumque Gubernatores & Officiales, ac Præſidentes, necnon Duces, Marchiones, Comites, aut aliæ perſonæ quantumuis priuilegiatæ, ac Eccleſiaſtica, vel temporali & mundana dignitate, excellentia, & honore præfulgentes fuerint, ad ſcripturas & inſtrumenta pro tempore celebrata in eiſdem Archiuiis deportandum cogendi, aliaque quo ad hæc neceſſaria & opportuna faciendi & exequendi, &c. toties quoties ſibi videbitur deputare.

Patentes literas pro quibuſcumq; ſub Miniſtris, ſuo ſub nomine & ſigillo expediendi.

§. 8. Ac de præmiſſis omnibus & ſingulis, pro quibuſcumque aliis ſuis in officio Regentis Archiuij huiuſmodi Miniſtris, ceteriſque omnibus & quibuſcumque ad præfatum officium, illiuſque iuriſdictionem, tam in Vrbe quam extra eam quomodolibet ſpectan. & pertinen. patentes, & quaſcumque alias literas, ſub eodem nomine & ſigillo ſuo, per vnum vel duos Secretarios ab eo, ſimul vel ſucceſſiue nominandos (qui ad eorum vitam, eius, & in dicto officio ſucceſſorum obſequiis, hac in parte inſiſtere debeant, ac pro generali ex patentibus, huiuſmodi à ſubſtitutis Commiſſariis, & Miniſtris ſuis huiuſmodi, ſine alicuius grauaminis noua impoſitione, &c. aliqua regalia exigere & leuare queat) confici & expediri facere, aliaque & ſingula officium, illiuſque liberum exercitium, quomodolibet concernentia adimplere, libere & licite poſſit & valeat.

In Archiuiſtas, Notarios, & alios circa ea quæ huiuſmodi officium concernunt omnimodam iuriſdictionẽ exercendi.

§. 9. Ita etiam quod illud pro tempore obtinens, in archiuiſtas, notarios, & alios præfatos in præmiſſis, & quo ad ea quæ officium huiuſmodi concernunt tantum, ſupremam & omnimodam iuriſdictionem & auctoritatem habeat, gerat, & exerceat. Illique ad eum dumtaxat pro iuſtitiæ complemento recurrere, ac ad ipſum reclamare debeant, eaque in parte curiæ ſuæ ſuppoſiti cenſeantur. Nec cuipiam Tribunali, aut moderno & pro tempore exiſtenti Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, nec Cameræ Apoſtolicæ, minuſque curiæ cauſarum dictæ Cameræ generali Auditori, aut cuiuis alteri Iudici, ſed nobis & dictis ſucceſſoribus noſtris immediate ſubſit, &c. cuius conceſſio & omnimoda diſpoſitio, quoties illud quouis modo vacare contigerit, ad Nos & eoſdem Succeſſores noſtros in perpetuum ſpectet & pertineat, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, &c. perpetuo erigimus & inſtituimus. Decernentes, &c. ſicque & non aliter, &c. Quocirca, &c.

Derogatio cõ[trariorum].

§. 10. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. record. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dictis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, necnon quatenus opus ſit regula de non tollendo iure quæſito, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Prouinciarum Status Eccleſiaſtici huiuſmodi, ac quarumuis illarum ciuitatum, locorum, terrarum, diſtrictuum, & aliorum locorum, dictæque Vrbis & quarumcumque Curiarum, & Tribunalium ſuorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, reformationibus, vſibus, ſtabilimentis, & naturis, priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, etiam illis, earumque Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Iudicibus, Notariis, Communitatibus, Vniuerſitatibus, aliiſque ſuperioribus & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam Motu pari, etiam conſiſtorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet facientibus conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus & ſingulis etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum omnium & ſingulorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſe, Motu ſimili derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptorum fides.

§. 11. Volumus autem, quod earumdem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, ac ſigillo eiuſdem Regentis, vel cuiuſuis perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra illud adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Dat P. An 4: 31. Octobr.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1588. Prid. Kal. Nouemb. Pontificatus noſtri anno quarto.

Prohibitio conferendi Canonicatus & præbendas, ac dignitates Eccleſiæ Valentinæ, ſpuriis, aut illegitime natis, quamuis legitimatis, & natalibus reſtitutis. LXXXIV.

Aliam prohibitionem admittendi ad beneficia Regni Valentiæ alienigenas Regnorum Hiſpaniæ edidit hic idem Pont. in conſtit. 64. In ſacroſancto. *Et antea de Study generalis Valentin. regimine diſpoſitionem fecerat in conſtit. 11.* Copioſus. *vbi notaui.*

SIXTVS PAPA V. *Edita A. D. 1588.*

Ad futuram rei memoriam.

Cauſa huius conſtit.

CVm Cœleſtis ille Agricola vineam ſuam & agrum nobis cuſtodiendum commiſerit, vt ex illis tempore ſuo fructum afferamus, profecto nos ne in ea palmites fatui & infructuoſi luxurientur, neve in illo herbæ inutiles, & ſpinæ quæ ſementem ſuffocant patriſfamilias, internaſcantur omni ſtudio curare debemus. Quod plane peragemus, diuino fauente auxilio, ſi in Eccleſiis quibuſdam Metropolitanis inſignib. tanquam in agro frugifero bene culto, ne inimicus homo noxium interſeminet lolium, ſpurios ſcilicet & ex illegitimo ac damnato coitu natos (ſecundum legem Moyſis ingredi Eccleſiam Domini, vſque ad decimam generationem prohibitos) à canonicatibus & præbendis, ac dignitatibus arcentes inuigilabimus. Idque præſertim in Eccleſia Valentina, quam nos nouo lectorum ſcientiæ, & diuinæ & humanæ numero, ac aliis gratiis abunde locupletauimus & decorauimus. Nam inibi, ſicut accepimus, ex quo ad canonicatus & præbendas, ac dignitates huiuſmodi ſemel ſic minus digne aſſumpti ſunt, poſtmodum ſucceſſu temporis ad publica Eccleſiæ, Ciuitatis & Regni Valen. gerendi munia electi, vt plurimum paternæ incontinentiæ imitatores, quietem publicam & ſtatum ceterorum Deo famulantium perturbare conſueuerunt.

Prohibitio conferendi Canonicatus & præbendas, ac dignitates Eccleſiæ Valentinæ, ſpuriis aut illegitime natis etiam legitimatis, aut natalibus reſtitutis.

§. 1. Nos igitur huiuſmodi incommodis pro noſtro paſtoralis officij debito occurrere, & vt homines illarum partium (qui hac ſpe ad filios ſpurios in peccato gignendos ſunt propenſiores) eo magis abſtineant à carnis flagitiis, quo ſuæ proli hoc refugium præcluſum eſſe videant, prouidere volentes, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus & ordinamus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus, quoties canonicatus & præbendas, ſeu dignitates dictæ Eccleſiæ Valentinæ, per ceſſum, ſeu quamuis aliam dimiſſionem, etiam ex cauſa permutationis, vel amiſſionem, aut obitum, etiam apud Sedem Apoſtolicam ſeu in aliquo ex menſibus, in quibus beneficiorum Eccleſiaſticorum diſpoſitio, nobis & dictæ Sedi, per conſtitutiones noſtras deſuper editas, aut alias quomodolibet reſeruata exiſtit, aut Ordinariis collatoribus, per conſtitutiones Apoſtolicas, aut Cancellariæ Apoſtolicæ regulas, vel literas alternatiuarum, vel quæcumque priuilegia, & indulta Apoſtolica hactenus, aut pro tempore conceſſa fuerit, vacare contigerit, etiam ſi actu nunc forſan quouis modo aliqui vel aliquæ ex eis vacent,

vacent, ipſi canonicatus & præbendæ, ac dignitates dictæ Eccleſiæ Valentinæ, alicui, vel aliquibus, qui ex legitimo & vero matrimonio procreati non ſint; ſpuriis, aut illegitime genitis (etiam Apoſtolica, Imperiali, Regia, vel quauis alia auctoritate legitimatis, aut natalibus & priſtinis iuribus naturæ reſtitutis, per nos & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices ſeu de latere Legatos, vel nunc & pro tempore exiſtentem Archiepiſcopum Valentin. aut alios ad quos id de iure, vel alias quomodolibet ſpectat, & ſpectabit in futurum) conferri nullo modo debeant. Decernentes ex tunc, omnes & ſingulas collationes, prouiſiones, & quaſuis alias diſpoſitiones de ipſis canonicatibus & præbendis ac dignitatibus, pro ipſis ſpuriis, & illegitime genitis, etiam per nos ſeu ſucceſſores noſtros, aut de latere Legatos, ſeu Archiepiſcopum Valentin. aut alios prædictos, etiam cum quibuſuis clauſulis & decretis faciendas, nullas & inualidas, nulliuſque roboris vel momenti exiſtere, nullumque per eas cuiquam ius acquiri, aut etiam coloratum titulum poſſidendi tribui.

Clauſula præſeruatiua.

§. 2. Ac præſentes literas ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, per quaſcumque literas aut conſtitutiones Apoſtolicas, ſeu dictæ Cancellariæ regulas, per nos & ſucceſſores noſtros, ac ex certa ſcientia, & de Apoſtolic. poteſtatis plenitudine, necnon conſiſtorialiter, etiam cum earumdem præſentium ſpeciali, ſpecifica & expreſſa mentione, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio, ac conſiſtorialiter, & alias in contrarium forſan quomodolibet pro tempore factis & conceſſis, minime comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas fore & eſſe, ac quoties eas reuocari, vel limitari contigerit, toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & plenarie reintegratas eſſe & cenſeri.

Decretum irritans.

§. 3. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari ac definiri debere, necnon irritum & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 4. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Eccleſiæ Valentinæ, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſt. ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis & innouatis, quibus omnibus etiamſi de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. 4. 22. Aug.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 22. Auguſti 1588. Pontificatus noſtri anno quarto.

LXXXV. Exemptio Congregationis Monachorum Montis Virginis, Ordinis Sancti Benedicti, à iuriſdictione Sacriſtæ Hoſpitalis Beatæ Mariæ Virginis Annunciatæ Neapolitan. cui Leo X. dudum vniuerat.

Approbauit iſtam Congregationem Cæleſtin. III. vt ſup. in eius conſt. 3. Religioſam. vbi alia tibi redicaui. Et mox circa eius Monaſteria, titulos, Nouitiatus, & alia, conſtitutionem edidit Paul. V. quæ eſt 89. Poſtulat. inf. tom. 3.

SIXTVS PAPA QVINTVS, *Dilectis filiis monachis Congregationis Montis Virginis, Ordinis S. Benedict.*

Edita An. D. 1588.

DVdum fel. recordat. Leo X. certis tunc expreſſis cauſis adductus, Congregationem veſtram Hoſpitali Annunciationis B. Mariæ Virginis Neapolitan. Apoſtolica auctoritate perpetuo vniuit, annexit, & incorporauit, ac quod pro tempore exiſtens Sacriſta dicti Hoſpitalis eſſet & eſſe deberet ſuperintendens, & Iudex ordinarius veſter & pro tempore exiſtentium dictæ Congregationis Monachorum.

Leo X. Congregationem vniuit Hoſpitali Annunciationis B. Mariæ Virginis Neapolitan.

§. 1. Et deinde piæ mem. Pius Papa Quintus prædeceſſores noſtri de conſilio nonnullorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium tunc viuentium, hanc vnionem, annexionem, & incorporationem diſſoluens, nonnullas conſtitutiones nouas, iuxta quas vos vitam moreſque veſtros conformare deberetis fieri mandauit; ita tamen quod dictus Sacriſta, Epiſcopus, & Regularis exiſtens, ſuperintendens & Iudex vti prius eſſet, haſque conſtitutiones poſtmodum factas & editas idem Pius prædeceſſor dicta auctoritate approbauit & confirmauit, prout in ſingulis literis dictorum prædeceſſorum deſuper confectis plenius continetur.

Pius V. vnionem ſubſtulit, Sacriſta tamen à Hoſpitalis ſuperiorem præſeruando.

§. 2. Cum autem non conueniat, nec decens ſit, vt Sacriſta dicti Hoſpitalis, quamuis eſſet Epiſcopus & Regularis vt præfertur, quod tamen nunc non eſt, immiſceat ſe rebus, & negotiis veſtræ Congregationis & vos ſub melioribus, & arctioribus eiuſdem regulæ inſtitutis iamdiu vitam agere cœpiſtis, adeo vt maiores in mandatorum Dei obſeruantia progreſſus in dies ſperari poſſint: Nos qui memoriam tenemus, eumdem Pium V. prædeceſſorem noſtrum expreſſis verbis nobis ſæpius aſſeueraſſe, huiuſmodi facultatem prædicto Sacriſtæ conceſſam ſe omnino eſſe reuocaturum, pium & religioſum viuendi propoſitum veſtrum, & quietem regularem deſiderantes, ac tenores dictarum literarum præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, vos, Congregationemque veſtram, & Capitulum ab omni iuriſdictione, auctoritate, & iudicio ipſius Sacriſtæ dicta auctoritate tenore præſentium in perpetuum eximimus & liberamus, omnem ab eodem Hoſpitali licentiam & facultatem mittendi Sacriſtam tanquam ſuperintendentem & Iudicem ad Capitulum veſtrum, aut in gubernio & correctione veſtra ſe quoquomodo ingerendi, adimimus.

Hic modo Plc. iam tollit.

§. 3. Inhibentes dicto Sacriſtæ in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna per contrafacientem eo ipſo incurrenda, ne præmiſſorum, ſeu quouis alio prætextu ſeu occaſione vel cauſa, in dicto Capitulo, aut alibi interuenire audeat ſeu præſumat.

Et Sacriſtæ inhibet.

§. 4. Decernentes præſentes literas nullo vmquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ vel quouis alio defectu, etiam ex eo quod dictum Hoſpitale ad præmiſſa vocatum non fuerit, notari, impugnari, aut ad terminos iuris reduci, ſeu in ius vel controuerſiam reuocari, ac irritum & inane, quid quid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Huic ſanctioni clauſulas præſeruatiuas apponit.

§. 5. Quocirca venerabilibus fratribus Archiepiſcopo Capuano, & Epiſcopo Auellinen. ac dilecto filio cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties ſuper hoc pro parte veſtra, vel alicuius veſtrum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, vobiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra ab omnibus ad quos ſpectat inuiolabiliter obſeruari, non permittens

Executores eius deputat:

vos & Congregationem veſtram per dictum Hoſpitale, aut quoſlibet alios contra præſentium continentiam ac tenorem quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoſlibet & rebelles, ac præmiſſis non parentes, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Contraria derogat. §.6. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. 4. 27. Auguſt. Datum Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcat. die 1. Iulij milleſimo quingenteſimo octuageſimo octauo, Pontificatus noſtri anno 4.

LXXXVI. Iuriſdictio Iudicis cauſarum & litium Hoſpitalis, pro recipiendis pieque alendis Mendicis per Vrbem vagantibus. Et ampliatio exemptionis ei conceſſæ, auctoritatiſque Adminiſtratorum eius.

Inſtituit d. Hoſpitale hic idem Pont. vt ſup. in conſt. 57. Quamuis.

Edita A.D. 1588.

SIXTVS PAPA V.
Ad futuram rei memoriam.

Exordium. POſtulat ratio paſtoralis officij, nobis licèt imparibus meritis diuina prouidentia commiſſi, vt Hoſpitalibus, & piis locis, quæ ad Chriſti pauperum neceſſitates ſubleuandas, noſtra primum cura, & paſtorali vigilantia erecta & inſtituta fuerunt, quo maiora in dies ad Dei gloriam, & animarum ſalutem, in ſpiritualibus & temporalibus ſuſcipiant incrementa, vberiora etiam ſubſidia, & ampliora priuilegia concedamus.

Hic Pont. inſtituit Hoſpitale Mendicorum. §.1. Cum itaque nuper ingenti noſtra pia tamen impenſa, in hac Alma Vrbe ne vlterius Mendici per vias & plateas eiuſdem Vrbis, &c.

Omittitur reſiduum, quia totam conſt habes ſup. Quamuis.

Et modo dat auctoritatem eius Adminiſtratoribus, carcerandi Mendicantes, per ſegnitiem. §.2. Quoniam vero ea eſt perditorum quorumdam hominum impudentia, vt quamuis validi & robuſti ſint, tamen interdum ficta aut ſimulata infirmitate aut alio prætextu, per ſegnitiam & ſocordiam, malint incertis ſedibus huc illuc vagando, ex mendicitate quam ex honeſtis laboribus & induſtria victum ſibi comparare, eiſdem Hoſpitalis præfati Adminiſtratoribus contra eos omnes, qui mendicare per Vrbem præſument Edicta & Banna proponendi & publicandi, & inobedientes pœnis tam pecuniariis quam etiam corporis afflictiuis, & triremium, vel aliis eorum arbitrio (non tamen vltimi ſuplicij) puniendi, plenam & liberam tribuimus poteſtatem.

Peregrinorumque refectione, iudicandi. §.3. Tres autem refectiones Peregrinis per alias noſtras literas aſſignatas, iis dumtaxat dari volumus, quos Congregatio Adminiſtratorum ipſius Hoſpitalis verè pauperes iudicauerit.

Iudicem quoque cauſarum Hoſpitalis deputandi. §.4. Ceterum cum idem Hoſpitale, eiuſque Adminiſtratores ob varias quæſtiones, lites, & controuerſias quæ circa illius curam excitari in dies contingit, etiam coram diuerſis iudicibus & Tribunalibus magno cum diſpendio vexentur, nos in hoc quoque eiuſdem Hoſpitalis indemnitati conſulere volentes, motu & ſcientia ſimilibus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, moderni, & pro tempore exiſtentes dicti Hoſpitalis Adminiſtratores, vnum vtriuſque iuris Doctorem clericum, & ſi ita videbitur, in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutum, Iudicem cauſarum Hoſpitalis prædicti eligere ſeu deputare poſſint & valeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo ſtatuimus & ordinamus.

Cui ampliſſima facultates hic conceduntur, & praſertim. §.5. Ac eidem Doctori ſic pro tempore electo & deputato, ex nunc prout ex tunc, & è contra poſt electionem & deputationem huiuſmodi, omnes & ſingulas cauſas, lites quæſtiones, & controuerſias, inter dictum Hoſpitale ſiue illius Adminiſtratores, Officiales & Miniſtros, nunc & pro tempore exiſtentes, ac quaſcumque alias, tam laicas quam Eccleſiaſticas perſonas, cuiuſcumque gradus, ſtatus, ordinis, dignitatis, conditionis, vel præeminentiæ exiſtentes, etiam Cardinalatus honore præfulgentes, Vniuerſitates, Societates, Congregationes, Collegia, ac tam virorum quam mulierum, Monaſteria, Hoſpitalia, aut alia loca pia, etiam coram & nunc pro tempore exiſtentibus S.R.E. Camerario, Clericis, & Præſidentibus Cameræ Apoſtolicæ, & eiuſdem Cameræ cauſarum Auditore generali, necnon Vicario, Gubernatore & Senatore dictæ Vrbis, illorumque Locatenentibus, Collateralibus, Iudicibus, ac Appellationum curiæ cauſarum Capitolij eiuſdem Vrbis Capitaneo, necnon cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, ac eiuſdem S.R.E. Cardinalibus & aliis quibuſcumque Iudicibus ordinariis, à nobis & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus ſpecialiter quomodocumque Commiſſariis deputatis & delegatis, ac deputandis & delegandis, nunc & pro tempore motas & pendentes, ac quomodolibet mouendas & pendendas, de & ſuper quibuſcumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommiſſis, teſtamentis, hæreditatibus, & illarum diſcuſſionibus, ac quibuſcumque aliis diſpoſitionibus ad fauorem eiuſdem Hoſpitalis, & quorumcumque iuriū & actionum ceſſionibus, aliiſque quibuſcumque inter viuos, & cauſa mortis, & quaſi contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ executionibus, reuocationibus, bonis rebus, iuribus & actionibus, Hoſpitalis, eiuſq; Adminiſtratorum, Officialium, Miniſtrorū præfatorum, eorumque litis conſortium, tam coniunctim quam diuiſim, ac tam actiue quam paſſiue, ac tam ſecundario quam principaliter intereſſe concernentes, & ad ipſum Hoſpitale, etiam per viam neceſſariæ defenſionis, & alias quomodolibet ſpectantes & pertinentes in quacumque inſtantia, quorum omnium ſtatus & merita, ac iudicium & colligantium nomina, cognomina, & qualitates, ceteraque, etiam de neceſſitate exprimenda, præſentibus pro expreſſis habemus in ſtatu & terminis in quibus ad præſens reperiuntur, & quandocumque reperientur, harum ſerie ad nos & Sedem Apoſtolicam aduocantes, illaſque omnes & ſingulas alias ſimiles, vel diſſimiles cauſas, quomodolibet nunc & pro tempore motas & pendentes, ac quas dictum Hoſpitale, illiuſque. Adminiſtratores, Officiales, & Miniſtri, habere & mouere volent contra eaſdem perſonas Vniuerſitates, Societates, Congregationes, Collegia, Monaſteria, Hoſpitalia, aut alia æque aut magis priuilegiata pia loca, etiam quomodolibet, & qualitercumque priuilegiata & exempta, pro ipſius Hoſpitalis rebus, bonis, hæreditatibus, legatis, iuribus, & actionibus huiuſmodi, tam agendo, pro ipſo Hoſpitali, & quacumque perſona ab eo cauſam habente, quam etiam ſi contra ipſum Hoſpitale ad inſtantiam quarumcumque perſonarum qualitercumque qualificatarum, & priuilegiatarum quomodolibet agatur, eidem Doctori, vt præfertur, electo & deputato, vna cum omnibus & ſingulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis & connexis, ſummarie, ſimpliciter & de plano, & ſola facti veritate inſpecta, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij, & abſque tela iudiciaria, ac aliquorum terminorum etiam ſubſtantialium obſeruatione, aut alicuius regeſtri vel extractus confectione, per ſeipſum vel in eius à dicta Vrbe abſentia, aut aliàs ex quauis cauſa per alium ab eiſdem Adminiſtratoribus durante abſentia, aut alias quomodolibet eligendum, vſque ad finalem ſententiarum executionem incluſiue audiendas, cognoſcendas, fine debito terminandas, aut etiam alibi pro tempore introductas, ſeu commiſſas reaſſumendas, auctoritate & tenore prædictis, etiam perpetuo committimus & mandamus. Ipſumque Doctorem, vt præfertur electum & deputatum in dictis cauſis, tam pro ipſo Hoſpitali quam contra illum motis & pendentibus, & in futurum mouendis, in iudicem ordinarium, Apoſtolica auctoritate deputatum, cum facultate eaſdem cauſas vſque ad finem, abſque tamen alicuius propinæ receptione cognoſcendi, decidendi atque terminandi, ac etiam cum poteſtate citandi & inhibendi, quos, quibus, & quoties opus fuerit, etiam per ſe vel alium ſeu alios quoſcumque tam in Romana Curia quam extra eam, etiam per edictum publicum, conſtito ſibi etiam ſummarie de non tuto acceſſu, eiſdem & prædictis, ac quibuſcumque aliis eiuſdem Vrbis Curiarum, ſeu Tribunalium

iudicibus

iudicibus & perſonis, tam Eccleſiaſticis quam etiam pecuniariis pœnis, prout ſibi videbitur inhibendi, & in euentum non paritionis contra inobedientes contumaces & rebelles, ad declarationem incurſus cenſurarum & pœnarum huiuſmodi, illarumque aggrauationes, & alias prout ſibi melius expedire videbitur, ſeu placuerit ſeruata forma Concilij Trident. procedendi, ſententiaſque ſeu mandata per eum pro tempore latas, ſeu relaxata debitæ executioni demandandi, ſiue demandari faciendi. Contradictores quoſlibet & rebelles, ac præmiſſis quouis prætextu non parentes, per cenſuras Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna iuris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, auxiliumque brachij ſæcularis ad hoc, ſi opus fuerit, inuocandi, aliaque omnia & ſingula in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna faciendi, dicendi, gerendi, exequendi, ac cum aliis facultatibus ad id quomodolibet neceſſariis, auctoritate & tenore prædictis ſimiliter perpetuo facimus, conſtituimus, & deputamus, ſibique plenam, liberam facultatem atque auctoritatem etiam concedimus & impartimur.

A cuius ſententia ſemel tantum & deuolutiue ad Gubernatorē Vrbis appellari poſſe decernit.

§. 6. Decernentes quod à pro tempore exiſtentis Doctoris vt præfertur electi & deputati ſententiis, mandatis, ordinationibus & decretis, nullatenus ſuſpenſiue appellari, reclamari, de nullitate dici, ſiue quomodolibet aduerſus illa ad effectum impediendi, ſeu ſuſpendendi executionem aliquod remedium attentari poſſit, deuolutiue, aut ſemel tantum pro qualibet parte liceat appellare, & alia remedia intentare coram pro tempore exiſtenti Vrbis Gubernatore, ſeu alio Iudice ab ipſo Gubernatore nominando, et verò parti, quæ ſemel appellauit, ſecundo vel vlterius ſublata ſit, omnis & quæcumque appellatio, ſed duæ ſententiæ conformes, plenariam executionem obtineant, ac firmæ & illibatæ permaneant, acſi eſſent tres conformes.

Nullitates tres ſubſtantiales allegari permiſit.

§. 7. Ac nullitas aliqua exceptis tribus ſubſtantialibus opponi nullo modo poſſit.

In cauſis diſcuſſionum data cautione de reſtituendo &c. Iudex Hoſpitalis debitores cogat ad ſoluendū.

§. 8. Et licet ad inſtantiam quorumcumque hæredum, ſeu quorumlibet aliorum committatur in futurum, vel etiam modo pendeat commiſſa cauſa diſcuſſionis alicuius hereditatis & dicto Hoſpitali, ſeu illius Adminiſtratoribus vel officialibus & Miniſtris, etiam virtute commiſſionis fuerit inhibitum, tamen ne exactio creditorum in præiudicium Hoſpitalis huiuſmodi protrahatur, data idonea cautione per dictos Adminiſtratores, Officiales ſeu Miniſtros, de reſtituendo ſummam debitam in euentum ſuccumbentiæ, prioribus & paucioribus creditoribus, pro tempore exiſtens Doctor prædictus eoſdem hæredes ſiue alios quoſcumque debitores, ſeu ipſorum quemlibet, & ex quocumque titulo cauſam habentes ad ſatisfaciendum integraliter dicto Hoſpitali de eius credito iuris & facti remediis cogat & compellat.

Singulis diebus non feriatis in honorem Dei procedi mandat.

§. 9. Ac in omnibus & ſingulis cauſis prædictis ad dictum Hoſpitale vt præfertur, quomodolibet ſpectantibus ſingulis diebus & horis feriatis, & non feriatis, præterquam in honorem Dei procedat.

Notarium actuarium ab Adminiſtratoribus deputari, & ab eo caueri de reſtituen. ſcripturis abſque pretio iubet.

§. 10. Et notarium actuarium per eoſdem Adminiſtratores eligendum, ac ab eis & eorum arbitrio, ac ad eorum nutum ponendum, & amouendum quem eis placuerit habeat, qui teneatur dare idoneam cautionem eiſdem Adminiſtratoribus in eius deputatione, de reſtituendo abſque aliqua pecuniarum ſolutione ſ& fraude, & omni mora & dilatione atque exceptione ſeu excuſatione poſtpoſitis, quoties ab eiſdem Adminiſtratoribus ad huiuſmodi Notariatus officio amotus fuerit, omnes & ſingulas ſcripturas ad dictum Hoſpitale, vt præfertur, quomodolibet ſpectantes, per eoſdem Adminiſtratores facto de illis inuentario, Notario ſucceſſori ab eiſdem Adminiſtratoribus deputato conſignando, quodque citationes in cauſis prædictis, etiam per Curiæ Capitolij, ſeu alios quoſcumque etiam dicti Hoſpitalis Mandatarios fieri poſſint.

Executores omnes mandata huius ſnd exequantur.

§. 11. Ac quod quicumque executores Curiarum ſeu Tribunalium dictæ Vrbis poſſint & debeant exequi, & effectualiter executioni demandare, omnes & ſingulas ſententias, decreta & mandata pro tempore exiſtentis Doctoris huiuſmodi, ſiue in eius abſentia, aut alias ipſo impedito, ab eiſdem Adminiſtratoribus eligendi, quæ non obſtante regula Cancellariæ, ſub eius paruo ſigillo expediri poſſint.

Perſonæ Hoſpitalis, &c. alibi conueniri non poſſunt, etiam vigore commiſſionum Signaturæ Iuſtitiæ.

§. 12. Ac inſuper Hoſpitale prædictum, eiuſque Adminiſtratores, officiales, & miniſtros, affictuarios, & alios ab eis cauſam habentes, ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum principaliter ſeu ſecundario alibi quam coram pro tempore exiſtente Doctore, vt præfertur electo, & deputato conueniri, aut ad alios côueniendum conſtringi non poſſe, & proceſſus, ſententias, mandata & decreta, per alium ſeu alios, tam ordinarios quam etiam ſpecialiter deputatos & delegatos Iudices, quauis auctoritate fugientes, in cauſis prædictis quomodolibet pro tempore formatos in quacumque inſtantia latas & facta, cum inde ſecutis quibuſcumque, nulla, irrita & inania, nulliuſque roboris & momenti fore, inhibentes expreſſe moderno & pro tempore exiſtenti Signaturæ Iuſtitiæ Præfecto, aut alias pro tempore Iuſtitiæ Signaturam habenti, necnon Regenti Cancellariæ qui pro tempore erit, omnibuſque & ſingulis Referendariis, ne de cetero ad inſtantiam & requiſitionem cuiuſcumque ſupplicationem aliquam recipere, referendariare, ſeu proponere Præfecto Signaturæ Iuſtitiæ audeat vel præſumat, & ſimiliter Signaturam facienti, non ſignet ſiue auocatoriam, ſiue ſimplicis iuſtitiæ, ſiue appellatoriam & ſimilem, neque in medio litis, & quod ſignatæ nullius ſint roboris & momenti, nullamque tribuant iuriſdictionem, neque ipſe Iudex cui fuerint commiſſæ audeat illarum virtute citare, inhibere, vel quomodolibet procedere, irritumque & inane quicquid ſcienter vel ignoranter ſecus factum fuerit, ipſo iure decernimus, ſalua ſemper noſtra ac pro tempore exiſtentis Romani Pôtificis manu propria ſignatura ſine qua omne reſcriptum cenſeatur, & ſit inualidum, & à noſtra voluntate alienum. Et nihilominus Doctor ſic, vt præfertur, deputatus à prædicto Hoſpitali abſque vitio attentatorum procedere poſſit & valeat.

Ampliatio exemptionis, à ſolutione gabellarum & aliorum onerū & grauaminum.

§. 13. Exemptionem vero & immunitatem alias eidem Hoſpitali conceſſam extendentes & ampliantes, volumus vt tam ipſum Hoſpitale quam eius perſonæ, necnon agris poſſeſſiones, prædia, villana & ruſtica, ac quæcumque res & bona, immobilia, mobilia & ſe mouentia, vbilibet gentium & locorum conſtituta, eorumque affictuarij & conductores, ratione quorumcumque fructuum, frugum & mercium, ac rerum ad victum aut veſtitum, aut alias ad vſus humanos pertinentium, qui in ipſius Hoſpitalis, agris, aut prædiis, colliguntur aut extrahuntur, aut ad vſum Hoſpitalis aliunde importantur, tam in emendo quam in vendendo, aut de loco ad locum extrahendo, aut transferendo, etiam quo ad tria pro centenario Dohanetus Ripæ Vrbis noſtræ ſolui ſolitis, & quo ad Sal pro vſu Hoſpitalis, quod gratis, prout aliis locis piis dari ſolet, etiam prædicto Hoſpitali dari decernimus, & à quibuſcumque datiis, portoriis, gabellis, dohanis, oneribus & actionibus, ſubſidiis, talliis, collectis, angariis, ordinariis & extraordinariis quomodolibet nuncupatis, ex quacumque etiam vrgentiſſima cauſa nunc & pro tempore impoſitis & imponendis, tam in dicta Vrbe quam extra eam in quocumque loco ditioni noſtræ temporali Eccleſiaſticæ, mediate & immediate ſubiecto, prorſus libera, exempta & immunia ſint ac cenſeantur, nec ad aliquam ſolutionem quocumque modo cogi aut compelli poſſint.

Prohibitio moleſtandi Hoſpitale ſuper prædictis.

§. 14. Diſtricte autem interdicimus, quibuſcumque perſonis ad quas exactio huiuſmodi onerum, gabellarum, collectarum, talliarum ſubſidij, Dohanæ quomodolibet ſpectabit, ne quicquam quouis prætextu contra noſtram huiuſmodi côceſſionem petere aut exigere, ipſumque Hoſpitale vel eius miniſtros aut alios ab eo cauſam habentes moleſtare quoquo modo audeant vel præſumant. Quinimmo dilectis filiis modernis & pro tempore exiſtentibus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, necnon Cameræ Apoſtolicæ Clericis præſidentibus per præſentes mandamus, quatenus ipſi vel eorum aliquis quoties pro parte Hoſpitalis prædicti fuerit requiſitus, præſentes litteras & in eis contenta quæcumque ſolemniter publicantes, eiſque efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, Hoſpitale prædictum, eiuſque miniſtros, affictuarios, & alios quoſcumque pro eo agentes, faciant

exemptione, immunitate, illiuſque extenſione & ampliatione prædictis pacifice frui & gaudere. Non permittentes illos quouis modo indebite moleſtari, contradictores per opportuna iuris & facti remedia compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis, &c.

Capellani qui nunc ſunt ab Adminiſtratoribus nõ amouentur. Et eorum quilibet habeat ſcut. 90. ſinguilis annis.

§. 15. Poſtremo ſtatuimus & ordinamus, quod ij quatuor Clerici ſæculares, qui nunc ſunt pro Cappellanis ad Miſſas celebrandas, ſacramentaque eccleſiaſtica adminiſtranda in eodem Hoſpitali deputati, inde quoad vixerint, per modernos aut pro tempore exiſtentes Adminiſtratores amoueri nullo modo poſſint nec debeant, quinimmo eorum cuilibet nonaginta ſcuta monetæ Romanæ ex fructibus, redditibus, & prouentibus dictarum Eccleſiarum, Capellaniarum, & beneficiorum vnitorum, per modernos & pro tempore exiſtentes ipſius Hoſpitalis Adminiſtratores annuatim perſoluantur, ac præſentes literæ validæ & efficacis collationis & prouiſionis eorum cuilibet factæ vim & robur obtineant. Atque ex nunc in Capella eiuſdem Hoſpitalis quatuor perpetuas ſine cura, perſonalem tamen reſidentiam requirentes Capellanias, necnon duo alia etiam ſine cura perſonalem tamen reſidentiam requirentia beneficia eccleſiaſtica Clericatus nuncupanda, per præſentes perpetuo erigimus & inſtituimus, eiſque ſic erectis & inſtitutis pro congrua dote ac dictorum etiam pro tempore exiſtentium Capellanorum & Clericorum congrua ſuſtentatione, qui videlicet Capellani in ipſa Capella Miſſas celebrare, ac perſonis Hoſpitalis prædicti, iuxta formam priorum noſtrarum literarum ſuper ipſius Hoſpitalis erectione editarum, Sacramenta Eccleſiaſtica miniſtrare, Clerici vero eis in Altaris miniſterio & ſacramentorum adminiſtratione inſeruire debeant, ſingulis quidem Capellanis nonaginta, ſingulis vero beneficiis prædictis pro quolibet Clerico viginti ſcuta huiuſmodi annuatim eorum cuilibet per ipſos Adminiſtratores, vt præfertur, ex dictis fructibus beneficiorum huiuſmodi perſoluenda. Siquid vero ex eiſdem fructibus ſupererit, id omne ſacriſtiæ eiuſdem Cappellæ perpetuo applicamus & appropriamus.

Capellania ad præſentationem Adminiſtratorum de cætero conferantur.

§. 16. In poſterũm vero quoties perpetuis futuris temporibus aliquod ex huiuſmodi Capellaniis vel beneficiis, Clericatibus nuncupatis, ex Capellanorum eaſdem Capellanias ad præſens obtinentium vel eorum ſucceſſorum quorumcumque perſonis quando & vbilibet vacare contigerit, tunc non ad nutum Adminiſtratorum, ſed in titulum perpetui beneficij Eccleſiaſtici perſonalem reſidentiam requirentis ad præſentationem Adminiſtratorum prædictorum, nec alias per Sedem Apoſtolicam dumtaxat conferantur.

Clauſula præſeruatiua huius conceſſionis.

§. 17. Decernentes præſentes literas ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium conceſſionum & gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus & derogationibus minime comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties emanabunt toties in priſtinum ſtatum reſtitutas & plenarie reintegratas eſſe & cenſeri. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ R.E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, in quauis cauſa & inſtantia iudicari & definiri debere, necnon irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula contrariorum derogatiua.

§. 18. Non obſtan. conſt. & ordinationib. Apoſt. præfatæque Cam. iuramento, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis, eidem Cameræ necnon quibuſuis Iudicibus & Tribunalibus etiam Auditori cauſarum eiuſdem Cameræ quomodolibet conceſſis. Quibus omnibus & ſingulis etiamſi de illis ſpecialis, ſpecifica & expreſſa mentio facienda, ſeu quæuis expreſſio ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores acſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 19. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra illud adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo octuageſimo octauo, viij. Idus Septemb. Pontificatus noſtri anno quarto. *D. P. An. 4. 6 Septemb.*

LXXXVII

Contra abortum quouis modo procurantes, aut ſterilitatis potiones dantes vel ſumentes, eiſque auxilium, conſilium, ſiue conſilium, præſtantes.

Hæc bulla in duabus eius partibus moderata fuit à Gregorio XIV. inf. in eius conſt. 8. Sedes.

Edita A. D. 1588.

SIXTVS PAPA QVINTVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Deteſtatio criminis abortus.

EFfrænatam perditiſſimorum hominum contra diuinæ legis præceptum de non occidendo, peccandi audaciam atque licentiam, ſanctiſſimis legibus, variiſque conſtitutionibus ſæpius repreſſam animaduertentes; cogimur nos quoque in ſupremo iuſtitiæ throno à Domino conſtituti, iuſtiſſima ratione ſuadente, vetera iura partim innouando, partim ampliando, eorum etiam immanitatem pari pœna propoſita coercere, qui immaturos fœtus intra materna viſcera adhuc latentes crudeliſſime necare non verentur. Quis enim non deteſtetur tam execrandum facinus, per quod nedum corporum, ſed quod grauius eſt, etiam animarum certa iactura ſequitur? Quis non grauiſſimis ſuppliciis damnet illius impietatem, qui animam Dei imagine inſignitam, pro qua redimenda Chriſtus Dominus noſter precioſum ſanguinem fudit, æternæ capacem beatitudinis, & ad conſortium Angelorum deſtinatam, à beata Dei viſione excluſit, reparationem cœleſtium ſedium quantum in ipſo fuit impediuit, Deo ſeruitium ſuæ creaturæ ademit? qui liberos prius vita priuauit, quam illi à natura propriam lucem accipere, aut ſe materni cuſtodia corporis ab efferata ſæuitia tegere potuerint? Quis non abhorreat libidinoſam impiorum hominum crudelitatem, vel crudelem libidinem, quæ eo vſque proceſſit, vt etiam venena procuret ad conceptos fœtus intra viſcera extinguendos & fundendos, etiam ſuam prolem prius interire quam viuere, aut ſi iam viuebat, occidi antequam naſci nefario ſcelere moliendo? Quis denique non damnet grauiſſimis ſuppliciis illorum ſcelera, qui venenis, potionibus, ac maleficiis mulieribus ſterilitatem inducunt, aut ne concipiant, ne pariant, maleficis medicamentis impediunt? Maleficos, inquit Dominus ad Moyſen, non patieris viuere: nimis enim impudenter contra Dei voluntatem ſe opponunt qui, vt S. Hieronymus ait, dum natura recipit ſemen, receptum confouet, confotum corporat, corporatum in membra diſtinguit, dum inter ventris anguſtias Dei manus ſemper operatur, idemque corporis creator & animæ eſt, impie deſpicit bonitatem Figuli, id eſt Dei, qui hominem plaſmauit, fecit & voluit, ſiquidem vt Sanctus teſtatur Ambroſius, non mediocre munus eſt Dei dare liberos propagatores generis. Diuinum donum eſt fœcunditas parentis, eodemque tempore diro hoc flagitio priuantur liberis parentes qui generauerant; vita filij qui generati ſunt, matres coniugij præmiis, terra quæ ab his coleretur, mundus qui ab eiſdem cognoſceretur, Eccleſia quæ deuotæ numero plebis aucta gauderet. Vnde non immerito ſexta Synodo Conſtantinopolitana ſancitum eſt, vt perſonæ quæ dant abortionem facientia medicamenta, & quæ fœtus necantia venena accipiunt, homicidæ pœnis ſubiiciantur, ſed & veteri Concilio Ilerdenſi cautum eſt, vt qui conceptos ex adulterio fœtus necare ſtuduerint, vel in ventribus matrum potionibus aliquibus colliſerint, ſi poſtea pœnitentes ad Eccleſiæ manſuetudinem recurrant, omni tempore vitæ ſuæ fletibus & humilitati inſiſtant, ſi vero Clerici fuerint officium miniſtrandi eis recuperare non liceat, omneſque tam Eccleſiaſticæ quam

prophanæ

prophanæ leges grauibus pœnis afficiunt eos, qui in vtero matris puerperium interimi, aut ne mulieres concipiant ſiue vt conceptos fœtus eiiciant, nefarie machinantur.

Pœna homicidij abortum procurantibus imponitur.

§. 1. Nos igitur poſt repreſſam eorum temeritatem, qui matrimonij iura violare, & quantum in ipſis eſt vinculum indiſſolubile diſſoluere præſumunt, quiue turpioribus quibuſdam inceſtis ſe inquinare non erubeſcunt, hoc quoque malum, quantum viribus nobis à Domino traditis contendere poſſumus, noſtris potiſſimum temporibus exterminare volentes: Omnes & quoſcumque, tam viros quam mulieres, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, ac conditionis, etiam Clericos, ſæculares vel cuiuſuis Ordinis regulares, quauis dignitate & præeminentia, Eccleſiaſtica vel mundana fulgentes, qui de cetero per ſe, aut interpoſitas perſonas abortus ſeu fœtus immaturi, tam animati quam inanimati, formati vel informis eiectionem procurauerint, percuſſionibus, venenis, medicamentis, potionibus, oneribus, laboribuſque mulieri prægnanti impoſitis ac alijs etiam incognitis, vel maxime exquiſitis rationibus, ita vt re ipſa abortus inde ſecutus fuerit, ac etiam prægnantes ipſas mulieres, quæ ſcienter præmiſſa fecerint, pœnas tam diuino quam humano iure, ac tam per canonicas ſanctiones, & Apoſtolicas conſtitutiones, quam ciuilia iura aduerſus veros homicidas, qui homicidium voluntarium actu & re ipſa patrauerint, propoſitas & inflictas (quorum omnium tenores his noſtris litteris pro expreſſis, & ad verbum inſertis habemus) eo ipſo incurrere, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſtatuimus & ordinamus, ipſaſque pœnas, leges, & conſtitutiones ad caſus præfatos extendimus.

Clericiſque additur pœna priuationis beneficiorum & inhabilitatis.

§. 2. Eos vero qui Clerici fuerint, omni priuilegio clericali, officijs, dignitatibus & beneficijs Eccleſiaſticis, quæ ſic vacatura noſtræ & Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni perpetuo reſeruamus, ipſo facto priuamus, & in futurum inhabiles ad ea ſuſcipienda decernimus, adeo vt illi qui hoc delictum commiſerint, non ſecus atque ij qui ſua voluntate homicidium perpetrauerint iuxta Concilij Tridentini decreta, etiamſi crimen id, nec ordine iudiciario probatum, nec alia ratione publicum, ſed occultum fuerit, ad ſacros ordines promoueri, aut in ſuſceptis ordinibus miniſtrare nullo modo poſſint, nec illis aliqua Eccleſiaſtica beneficia, etiamſi curam non habeant animarum, conferri liceat, ſed omni ordine ac beneficio & officio perpetuo careant.

Laicis additur & pœna inhabilitatis.

§. 3. Necnon & illos qui Clerici non fuerint, & talia perpetrauerint, non ſolum pœnas incurrere ſupra narratas, ſed etiam inhabiles ad ordines & alia prædicta decernimus & declaramus.

Et qui foro Eccleſiaſtico ſubiecti ſunt Curiæ ſæculari tradantur.

§. 4. Volentes quod hi qui foro Eccleſiaſtico ſubiecti, vt præfertur deliquiſſe comperti fuerint, per iudicem Eccleſiaſticum depoſiti & degradati, curiæ & poteſtati ſæculari tradantur, quæ de eis illud capiat ſupplicium, quod contra laicos vere homicidas per diuinas leges, ac ciuilia iura eſt diſpoſitum.

Sterilitatis potiones dantes, vel ſumentes, eorumque conſultores, iiſdem pœnis ſubijciuntur.

§. 5. Præterea eiſdem pœnis teneri omnino ſtatuimus eos, qui ſterilitatis potiones, ac venena potionibus propinauerint, & quominus fœtum concipiant impedimentum præſtiterint, ac ea facienda, & exequenda curauerint, ſiue quocumque modo in his conſuluerint, ac mulieres ipſas quæ eadem pocula ſponte ac ſcienter ſumpſerint.

Præuentio inter iudices & eorum facultas in procedendo.

§. 6. Quocirca mandamus vniuerſis & ſingulis iudicibus ordinarijs & delegatis, tam Eccleſiaſticis quam ſæcularibus, quibus contra criminum reos etiam quo ad cauſas huiuſmodi, de iure vel ratione delicti, aut perſonarum legitime competet iuriſdictio, ita tamen vt inter eos præuentioni locus ſit, vt in his delictis, quæ vt plurimum in occulto perpetrantur, contra quoſcumque, non ſolum per accuſationem & delationem, verum etiam per inquiſitionem ac ſimplicem denunciationem procedant, ac ad illa probanda teſtes alias de iure inhabiles, eorumdem tamen Iudicum arbitrio, habita ratione perſonarum, cauſarum & qualitatum illarum, ac circumſtantiarum quarumcumque, admittant, ac in eos qui culpabiles fuerint, prout per nos ſancitum eſt, demum animaduertant.

Excommunicatio in prædictos & eorum complices.

Tu vide moderationem Gregorij XIV. int. in rubr.

§. 7. Inſuper vt immaniſſimi huius delicti grauitati, non ſolum temporalibus, verumetiam ſpiritualibus pœnis proſpiciamus ac prouideamus, omnes & ſingulos cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentes, tam laicos quam clericos, ſæculares & cuiuſcumq; ordinis regulares, necnon mulieres ſæculares, vel quemcumque Ordinem profeſſas, qui vel quæ vel vti principales, vel vt ſociæ conſciæue ad tale facinus committendum opem, conſilium, fauorem, potionem, vel alia cuiuſcumque generis medicamenta ſcienter dederint, ac etiam ſcribendo literas priuatas vel apochas, vel alias verbis aut ſignis iuuerint aut conſuluerint, vltra ſupradictas pœnas, ipſo facto, nunc prout ex tunc excommunicamus, & pro excommunicatis declaramus.

Reſeruatio abſolutionis.

Hoc immutauit Greg. 14. cit. in rubric.

§. 8. Decernentes ac declarantes, quod per quæcumque Iubilæa & Indulgentias, per nos & ſucceſſores noſtros, etiam anno Iubilæi, aut alio quouis tempore, etiam Cruciatæ ſanctæ, Iubilæi, vel quouis alio titulo conceſſas & concedendas, necnon per quaſcumque literas Apoſtolicas quibuſuis Principibus, ſeu ad eorum inſtantiam per nos & ſucceſſores noſtros pariter conceſſas & concedendas, ac etiam vigore priuilegiorum mare magnum vel alias quomodolibet nuncupatorum, quibuſuis Congregationibus Regularium, aut Epiſcopis vigore Concilij Tridentini vel alias, per nos & prædeceſſores noſtros quomodocumque conceſſorum, vel in futurum concedendorum, nec perſonæ ſic vt præfertur delinquentes & excommunicatæ, præterquam in mortis articulo abſolui valeant, nec cum ijs clericis, qui huiuſmodi delicta perpetrauerint etiamſi eorum crimen occultum fuerit, ſuper irregularitate præmiſſorum occaſione contracta, nec per locorum Ordinarios, nec per alios quauis auctoritate fungentes, quam per nos & Rom. Pontif. noſtros ſucceſſores, & tunc non niſi vrgentiſſimis de cauſis diſpenſari poſſit. Ac tam abſoluendi quam diſpenſandi facultatem huiuſmodi etiam quo ad forum conſcientiæ in caſibus ſuperius expreſſis, nobis & ſucceſſoribus noſtris dumtaxat reſeruamus.

Decretum irritans.

§. 9. Statuentes ſic in præmiſſis vniuerſis & ſingulis per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quauis cauſa & inſtantia iudicari & definiri debere, irritumque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 10. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, aut alijs legibus aliter forſan circa præmiſſa diſponentibus, aut in caſibus præfatis diſtinguentibus, ceteriſque contrarijs quibuſcumque.

Forma & effectus publicationis conſt.

§. 11. Volumus autem vt præſentium literarum exemplis etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ originalibus literis exhibitis adhiberetur. Quodque eædem ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, de more publicatæ & affixæ, dimiſſis inibi earum exemplis, poſt quindecim dierum ſpatium à die huiuſce publicationis numerandorum, quemcumque afficiant, ac ſi vnicuique forent intimatæ, cum non ſit veriſimile quemquam ea poſſe ignorare, quæ palam ac publice fuerint euulgata.

Sanctio pœnalis.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, ſtatutorum, ordinationis, extenſionis, decretorum, &c. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, &c.

D. P. An. 4. 29. Octobris.

Dat. Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ 1588. 4. Cal. Nouemb. Pont. noſtri anno 4.

Publicatio.

Anno à natiuit. Domini 1588. Indict. 1. die vero 16. menſis Nouembris, Pontif. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. anno 4. Retroſcriptæ litteræ Apoſtolicæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in valuis Eccleſiarum S. Ioannis Later. & S. Petri Principis Apoſtolor. de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Horatium de Raynaldis, & Octauium Taglietum S. D. N. P. Curſ.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

LXXXVIII **Inſtitutio Feſtiuitatis SS. Placidi & Sociorum Martyrum Profeſſorum Ordinis Monachorum S. Benedicti, vbique ſimplici, & in Meſſanen. Ciuitate duplici officio die 5. menſis Octobris celebrandæ, ac etiam die 4. menſis Auguſti in Eccleſia Meſſanen. vbi eorum corpora nuper reperta fuerunt.**

Edita A.D. 1588.

SIXTVS EPISCOPVS Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Martyrum præclara ſunt merita.

DOminus Omnipotens, qui ſuauiter cuncta diſponit, miſericordiarum Pater, & Deus totius conſolationis, ſacroſanctam eius Eccleſiam pretioſo vnigeniti Filij ſui ſanguine acquiſitam, & in Apoſtolicæ confeſſionis petra ſolidatam, voluit nedum inter mundi aduerſa & turbines, Sanctis Martyribus quaſi fortiſſimis propugnatoribus tueri, verum eorumdem glorioſis trophæis ita in dies illuſtrari, vt non modo illi feliciſſimas de impiis perſecutoribus & Chriſtianæ fidei hoſtibus in hoc ſæculo victorias reportando, eamdem propagarent, ſed mox ad æternam ipſi cæleſtis patriæ beatitudinem euecti, pie apud Deum intercedendo, illam vel maxime iuuarent, ac perpetuo iuuent. Vnde non immerito ſacræ eorum reliquiæ, & eorumdem paſſionum monumenta, in terris relicta, Chriſtianum populum ad laudādum in eis diuinam maieſtatem, ad illorum ſalutaria exempla imitanda, ad rerum humanarum, & prætereuntis huius ſæculi deſpicientiam, ad eorum denique opem & patrocinium in tribulationibus & neceſſitatibus inuocandum mirum in modum excitant.

S. Placidus & eius Socij ſub regula S. Benedicti ſe Deo dicarunt & in Monaſterio apud Meſſanam ciuitate per ipſum Placidum in paterno fundo extructo ſe famulatum Deo exhibuerunt.

§. 1. Inter hos vero ipſos quos Martyrij corona donatos Catholica inuocat & veneratur Eccleſia, merito inſigni honore celebranda eſt memoria ſanctorum Placidi & ſociorum martyrum, qui Iuſtiniani Magni Imper. temporibus, cum S. Benedicti tunc adhuc viuentis, Religionis zelum, & vitæ ſanctitatem admirati, ſub illius regula, ſe Dei obſequiis dicauiſſent, & in Monaſterio cum Eccleſia S. Ioannis Baptiſtæ, prope muros Meſſanæ ciuitatis tunc recenter ab ipſomet Placido in paterno fundo extructo & inſtituto, cui idem Placidus à ſancto Benedicto commiſſus, tanto Magiſtro dignus diſcipulus præerat, gratum Altiſſimo exhiberent famulatum; ad eam perfectionem breui peruenerunt, vt cum eorum ſanctimoniæ fama longe latéque diffuſa, etiam vrbem Romam peruaſiſſet, impulerit pios ipſius Placidi fratres germanos Eutychium, & Victorinum, & virginem Flauiam eorumdem ſororem, ad iter ſuſcipiendum Placidi fratris viſendi cauſa, ſed diuina prouidentia factum eſt, vt cum Meſſanā veniſſent, & apud eum vix per paucos dies morati eſſent, crudeliſſimi Saracenorum Regis, vel potius Tyranni Abdalæ claſſis, Chriſtiano nomini nefarium bellum, Inſulæ vero Siciliæ vaſtitatem, incendia, rapinas inferens, ad eamdem Ciuitatem ex improuiſo appuleris. Vbi eius claſſis Dux Mammucha cum in Monaſterium irrupiſſet, cœpit mira feritate contra eos omnes in vincula coniectos ſæuire, & acerbiſſimis quibuſdam cruciatibus, exquiſitiſque tormentorum generibus conati, ſiqua ratione poſſet eos à Chriſtiana Religione dimouere.

Martyrij coronam adepti fuerunt, & eorum corpora in Eccleſia S. Ioannis Meſſanen. ſepulta, multis ignorata fuerunt, & nuper aliquorum eorum reliquiæ, in reparatione d. Eccleſiæ ſunt repertæ.

§. 2. Verum tamen ipſi adiuuante Spiritus Sancti gratia, & non modo religioſis viris, ſed in aliis quoque Placidi fratribus atque adeo in ſexu fragili & virgineo pectore, ſuam diuinam virtutem mirabiliter oſtendente, cuncti in Chriſtianæ fidei præclara confeſſione fortiter perſeuerantes, agonem ſuum glorioſo Martyrio conſummarunt. Cumque eorum quidem animæ triumphalem palmam adeptæ in cœlum euolaſſent, corpora vero multis, vt antiquæ teſtantur hiſtoriæ, magniſque miraculis illuſtria, in Eccleſia Sancti Ioannis Baptiſtæ Meſſanenſis, quæ poſtmodum ſucceſſu temporis in Prioratum Hoſpitalis eiuſdem Sancti Ioannis Hieroſolytan. fuit erecta, pie ſepulta, & recondita, temporum iniuria per multa ſæcula, ita inibi occulta latuiſſent, vt iam noſtra ætate licet ex pluribus antiquitatis monumentis conſtaret, ea in præfata Eccleſia Sancti Ioannis Baptiſtæ ſepulta fuiſſe, tamen certus eius Eccleſiæ locus, vbi ſita forent, penitus ignoraretur, placuit tandem diuinæ miſericordiæ ſacra nonnullorum ex eis monumenta & reliquias, dum pro fundamentis in reparatione ipſius Eccleſiæ iaciendis humus effoderetur, poſt longum temporis interuallum nuper in lucem proferre.

Archiepiſcop. deſuper proceſſum formauit, quem Summus Pont. Cardinalibus reuidendum commiſit, & de aliquorum ex dictis ſanctorum corporibus inuentione ſatis conſtitit.

§. 3. Quare cum primum ex relatione Venerabilis fratris Antonij Archiepiſcopi Meſſanen. compluribus deſuper examinatis teſtibus ac proceſſu formato, & ad nos tranſmiſſo id nobis ſignificatum fuit. Nos attendentes iuxta antiquiſſimum Catholicæ & Apoſtolicæ Eccleſiæ vſum, à primæuis Chriſtianæ Religionis temporibus receptum, Sanctorumque Patrum vnanimem conſenſionem, & ſacrorum Conciliorum, ac nouiſſime œcumenici Tridentini decreta, Beatorum Martyrum, & aliorum cum Chriſto in cælis regnantiū ſancta corpora, per quæ multa beneficia à Deo mortalibus præſtantur, congruo quidem honore veneranda eſſe, ſed eam adhibendam cautionem in ſacrarum reliquiarum veneratione, vt omnis ſuperſtitio tollatur, nec nouas reliquias recipiendas eſſe, niſi prius ab Epiſcopo recognitæ & approbatæ fuerint; recognitionem proceſſus huiuſmodi, venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus ſuper interpretatione & executione dicti Conc. Tridentin. deputatis duximus committendam, qui ipſo proceſſu diligenter, prout rei grauitas poſtulabat, conſiderato & recognito, necnon vocato & audito eodem Antonio Archiepiſcopo, qui & ſacras reliquias, & alia complura antiquitatis monumenta in ea Eccleſia inſpexit, & deinde ad nos & beatorum Apoſtolorum limina viſitanda in Vrbem venit, cum nobis retuliſſent ſatis conſtare de aliquorum ex dictis ſanctis corporibus inuentione.

§. 4. Nos primum quidem ingentes Deo omnipotenti gratias egimus, quod inter cetera, quæ his calamitoſis & turbulentis temporibus Chriſtiano populo in dies largitur, plurima & maxima beneficia, hoc quoque inſigni munere quaſi pretioſiſſimo theſauro detecto, dignatus ſit dictorum Placidi & ſociorum Martyrum memoriam renouare.

Summus itaque Pont. gratias propterea ingentes Deo reddens, & eorum Martyrum feſtum die 5. Octobris ſingulis annis, & feſtum eorum inuentionis in d. Eccleſia Meſſanen. die 4. Auguſti celebrari, & in Calendarium apponi mandat.

§. 5. Nunc autem, vt pro noſtro paſtorali officio, quantum in nobis eſt, curemus ne inuictorum Martyrum corpora, diuinæ erga nos charitatis pignora, quæ viua membra fuerunt Chriſti, & templa Spiritus ſancti, ab ipſo ad æternam vitam ſuſcitanda & glorificanda, diutius inobſcuret vetuſtas, aut ex animis Chriſti fidelium deleat obliuio, ſed vt potius eis omnium gentium & ſæculorum prædicatione digniſſimus honor debitus, ſi non pro ipſorum dignitate ac meritis, ſaltem pro noſtra tenuitate tribuatur, ſimulque excitentur fidem fideles ad eorum veſtigia pro cuiuſque captu proſequenda, & ad inuocandam opem illorum, quos & ipſius Eccleſiæ amantiſſimos, & propter religioſæ vitæ profeſſionem & obſeruationem, caſtimoniam, ſanctitatem, & conſtantem Chriſtianæ fidei confeſſionem Martyrio conſummatam Deo accepriſſimos eſſe intelligimus ac denique, vt in eorumdem veneratione, Dei qui ſe per os Dauid in Sanctis ſuis laudari præcipit, immenſa bonitas glorificetur, & piæ Chriſtifidelium mentes ad eorum memoriam recolendam anniuerſaria commemoratione & celebritate admoneantur; habita prædictorum Cardinalium relatione de eorum conſilio & aſſenſu, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, præcipimus, vt eorumdem ſanctorum Martyrum Placidi & ſociorum dies feſtus, quo ipſi bono & legitimo certamine pro Chriſti gloria abſoluto, curſu conſummato, fide ſeruata, nobiliſſima martyrij corona decorati, ad cœleſtem patriam migrauerunt, nimirum tertio Non. Octobris in omnibus Chriſtiani Orbis partibus ſub officio ſimplici, in Meſſanenſi vero ciuitate, diœceſi, & prouincia, duplici, & præterea alter dies feſtus Inuentionis eorumdem Prid. Non Auguſti, in Eccleſia præfata S. Ioannis Baptiſtæ Meſſanenſis, dumtaxat ſub duplici pariter officio à cunctis perſonis Eccleſiaſticis, ſæcularibus, ac quorumnis Ordinum regularibus, de communi plurimorum Martyrum, vbi proprium deerit, perpetuo celebretur. Volumuſque vt in Calendario, quo nunc vtimur, ſicut in Romano Martyrologio, & antea in quibuſdam Calendariis habebatur, ad eum diem eorumdem

Sanctorum

Sanctorum nomina adſcribantur, etiamſi in nouiſſima Miſſalis & Breuiarij Romani editione ea fuerint prætermiſſa. Hortantes vtriuſque ſexus Chriſtifideles ciuitatis Meſſanenſis incolas, vt eorumdem Martyrij diem feſtum pie ac religioſe colant & obſeruent, & ſicuti in reliquis diebus feſtis de præcepto ſanctæ matris Eccleſiæ moris eſt, à ſeruilibus operibus abſtineant.

Indulgentiam eccleſiam viſitantibus concedit.

§. 6. Ac demum ad augendam Chriſtiani populi erga eoſdem inclytos Martyres deuotionem, vtque eo frequentius & ardentiori pietatis ſtudio confluant ad ſacra eorum ſepulchra, quo vberius cognouerint ſe per hoc cæleſtis gratiæ donis eſſe refectos, de Omnipotentis Dei miſericordia & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, auctoritate confiſi, eiſdem Chriſtifidelibus vere pœnitentibus, qui peccata ſua ſacerdotibus idoneis ab Ordinarijs locorum approbatis confeſſi fuerint, ac ſanctiſſimum Euchariſtiæ ſacramentum ſuſceperint, & prædictæ Inuentionis die feſto dictam Eccleſiam, vbi eadem ſancta Corpora requieſcunt, deuote viſitauerint, atque inibi pias ad Deum preces fuderint, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam & remiſſionem perpetuo concedimus & elargimur.

Epiſcopis & alijs mandat, vt hanc conſtitutionem publicari & obſeruari faciant.

§. 7. Quocirca mandamus vniuerſis & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis ceteriſque Eccleſiarum Prælatis, vt præſentes literas in ſuis quilibet Prouincijs, ciuitatibus & locis ſolemniter publicari, & ab omnibus perſonis, Eccleſiaſticis, ſecularibus & regularibus, vbi gentium & locorum inuiolate obſeruari curent.

Tranſumptis fidem præſtari mandat.

§. 8. Volumus autem vt earumdem præſentium exempla, etiam impreſſa, Notarij publici manu ſubſcripta, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignata, eamdem prorſus vbique fidem faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi oſtenderentur vel exhiberentur.

Sanctionem pœnalem ſubiecit.

§. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum præcepti, voluntatis, hortationis, conceſſionis, elargitionis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

P. An. 4. 13. Nouemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1588. Id. Nouembris, Pontificatus noſtri Anno 4.

LXXXIX Collegij Montis Alti pro quinquaginta ex Prouincia Marchiæ Scholaribus, in Ciuitate Bononiæ erectio, cum beneficiorum & annuorum redditũum, priuilegiorumque & exemptionum elargitione, iudiciſque & Protectoris deputatione, facultatibuſque & iuriſdictione.

Hunc Montem Altum, olim Oppidum, in Ciuitatem ſublimauit, & eius Collegiatam Eccleſiam in Epiſcopalem hic idem Pont. erexit, vt ſupra, in conſt. 48. Super.

Edita An. D. 1588.

SIXTVS EPISCOPVS,

Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

INter cæteras ſollicitudines quæ nobis ex officio creditæ ſeruitutis incumbunt, illam ſit enter amplectimur, per quam literarum ſtudia, & adoleſcentium illis vacare volentium collegia ad fructuoſam agri Dominici culturã, ac doctrinæ & ſapientiæ incrementa vbique præſertim in locis temporali noſtræ ditioni ſubiectis propagentur, ipſaque collegia pro illorum ſtabilimento congruis facultatibus communiantur, vt ex eis optimarum diſciplinarum prouentus, ad communem vtilitatem & profectum valeant prouenire.

Hic Pont. dũ erat Cardinalis, in Ciuitate Montis Alti publicũ Gymnaſium, pro iuuentutis in bonis artibus inſtructione, & educatione, conſtruxit.

§. 1. Dudum ſiquidem dum Cardinalatus honore fungeremur, pio erga dilectos filios Communitatem Ciuitatis Montis Alti vnde originem duximus, necnon Vniuerſitates & homines Porculæ, ac Patrignoni, & Montis nouem oppidorum prouinciæ noſtræ Anconitanæ, affectu, paciſque inter eos conſeruandæ & ſtabiliendæ zelo ducti, in dicta ciuitate tunc oppido, & quibuſdam domibus ad id per nos emptis, publicum Gymnaſium in quo illius & aliorum oppidorum prædictorum iuuentus religioſe educaretur, ac primis literarum rudimentis, aliarumque bonarum artium diſciplinis inſtrueretur, aſſignatis etiam redditibus annuis ad mercedem ipſius iuuentutis Præceptori, & vni Phyſico perſoluendam, noſtris ſumptibus magnifice conſtrui curauimus, ac in his ſummam octo millium ſcutorum, vel circa erogauimus.

Et ad ſummũ Apoſt. aſſumptus, Collegiũ pro Scholaribus ex ciuitate Montis Alti indigenis in Ciuitate Bononien. inſtituit.

§. 2. Et deinde immenſa Redemptoris noſtri benignitate ad Apoſtolicæ dignitatis faſtigium euecti, ne iuuentus ipſa ob rei familiaris anguſtiam & inopiam, ad altiora literarum ſtudia progrediendi commoditate deſtitueretur, in ciuitate Bononien. quæ omnium liberalium artium doctrinarumque ſtudijs, ſemper floruit, & quibuſdam ædibus de Zambeccarijs nuncupatis per fel. rec. Gregorium Papam XIII. prædeceſſorem noſtrum, Cameræ Apoſtolicæ impenſa pro Collegio ibidem inſtituendo, acquiſitis, vnum Collegium Scholarium ex ciuitatis Montis Alti, & oppidorum prædictorum indigenis, vſque ad certum tunc præſcriptum numerum eligendorum, duximus erigendum & inſtituendum. Poſtmodum vero erectionis & inſtitutionis huiuſmodi negotio maturius perpenſo, ædes prædictas ad vſum ipſius Collegij nondum reductas, ex certis cauſis venundari mandauimus, animo & intentione dictum Collegium in alio commodiori loco eiuſdem ciuitas Bononien. ſtabiliendi. Cũ autem Prioratus S. Antonij Bononien. Ordinis S. Auguſtini, ex eo quod dilectus filius Antonius Grauerinus ſeu Glauerinus illius Prior, eumdem Prioratum quem tunc ſeu nuper obtinebat, aut in quo vel ad quem ius ſibi competere aſſerebat reſignauit & ſeu iuri ſibi competenti huiuſmodi ceſſit in manibus noſtris ſponte ad effectum infraſcriptum & alias libere noſque reſignationem & ſeu ceſſionem huiuſmodi duximus admittendam, per reſignationem eamdem apud Sedem Apoſtolicam vel alias certo modo, & ſicut accepimus S. Mariæ de Strata alias della Strada, quod bo. me. Philippus Sancti Euſtachij diaconus Cardinalis Vaſtauillanus nuncupatus & alium Sancti Michaelis de Caſtro Britonum quod ſimilis mem. Alexander Epiſcopus Vigleuanen, ac reliquum monaſteria Abbatiæ nuncupata ſanctorum Fabiani & Sebaſtiani Vallis de Lauino Sancti benedicti, vel alterius Ordinis Bononien. diœc. quod quondam Vincentius Beccatellus, necnon Prioratus S. Mariæ de Angelis prope & extra muros Bononien. Camalduen, Ordinis, quem quondam Achilles Toſſaninus, clerici, ex conceſſione & ſeu diſpenſatione Apoſtolica in commendã dum viuerent, obtinebant, commendis huiuſmodi per Philippi Cardinalis apud Sedem prædictam Alexandri Epiſcopi, ac Vincentij, necnon Achillis prædictorum extra Romanam Curiam defunctorum reſpectiue obitus ceſſantibus, adhuc eo quo ante commendas ipſas vacabant modo, & vna Orationum nuncupata eiuſdem S. Antonij de Diola, ſeu Diolo, quem etiam bo. me. Leonardus Epiſcopus Haulen. ex ſimili diſpenſatione, & altera plebania etiam nuncupata ſine cura Eccleſiæ ſeu Capellæ S. Ioannis Euangeliſtæ de Paſtino, alias de Paſto dictæ diœc. quam quondam Auguſtinus Bondiolus ipſius Eccleſiæ ſeu Capellæ Sancti Ioannis Rector plebanus nuncupatus, necnon perpetua etiam ſine Capellania ſub Sancti Lazari in Sancti Petri prope & extra muros terræ Guaſtallæ nullius diœc. prouinciæ Mediolanen quam quondam Auguſtinus Reſte ibidem perpetuus Capellanus, ac vnum ſub Sanctæ Agathæ intus & alterum perpetua ſimplicia beneficia Eccleſiaſtica ſub Sanctorum Petri & Pauli inuocationibus in Præpoſitura ſimiliter nuncupata eiuſdem S. Petri prope & extra muros oppidi Vitellianæ, ſeu Viadanæ Cremonen. diœc. parochialibus, vel alijs Eccleſiis, quæ quondam Herennius Perottus, Clericus in vltimo dictis duabus Eccleſiis perpetuus beneficiatus dum viuerent obtinebant, pro Leonardi Epiſcopi, qui extra dictam Curiam & Auguſtini Reſte, qui in loco à dicta Curia vltra duas dietas legales non diſtante, vbi proprium eius domicilium non exiſtebat, ac Auguſtini Bondioli, & Herennij prædictorum, qui apud Sedem eamdem diem vitæ clauſerunt extremum, vacauerint & vacent ad præſens. Nulluſque de Prioratu S. Antonij, quatenus per dictam reſignationem vacet, ac

vniuerſitate Studij generalis eiuſdem Ciuitatis Bonon. artium & Theologiæ, necnon vtriuſque iuris & aliis ſtudiis, eis pro cuiuſque capacitate præſcribendis, operam nauare debeant, cum Capella ſeu Eccleſia, Oratorio, Refectorio, menſa communi, ſigillo, bibliotheca, archiuio, ceteriſque inſignibus collegialibus ac membris & officiis neceſſariis, ad Omnipotentis Dei laudem & gloriam, ac militantis Eccleſiæ exaltationem, ſubditorumque noſtrorum prædictorum in literarum ſtudiis felicem progreſſum eiſdem auctoritate & tenore ſimiliter perpetuo erigimus & inſtituimus.

Et huic Collegio gratiæ, indulta, & priuilegia, ac bona conceduntur.

§. 6. Idemque Collegium ſic tranſlatum, & ſeu de nouo erectum, in locum, ius, & actionem dicti Prioris Collegij quoad priuilegia, exemptiones, libertates, immunitates, conceſſiones, indulta, fauores, gratias, proprietates, cenſus, montes, loca, portiones, res, bona, & alia prædicta, in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi Collegio per præſentes erecto ſpecialiter & expreſſe ab initio concesſa, vnita, applicata & appropriata fuiſſent, ponimus, ſubſtituimus, & ſurrogamus, ac erectionem & fundationem ſuppreſſi Prioratus huiuſmodi, necnon hoſpitalitatis in eo ſolitæ ſeruandæ, ceteraque onera illi quomodolibet incumbentia, in dicti collegij functiones, miniſteria & exercitia ſaluis tamen anniuerſariorum, miſſarum & diuinorum officiorum, obligationibus & commiſſionibus, ac piis defunctorum ſuffragiis conſuetis ſi quæ ſint, ita vt illa per ipſius Collegij capellanos, aut alias, congrue adimpleri debeant, conuertimus & commutamus, eidemque Collegio Montis Alti, Eccleſiam ſuppreſſi Prioratus S. Antonij huiuſmodi, cum ſacriſtia, cœmeterio, campanis, crucibus, calicibus, patenis aureis & argenteis, ac ornamentis, paramentis, aliaque ſacra & non ſacra ſuppellectile in ea exiſtentibus, necnon ambitu, circuitu, clauſtro, domibus, ſtructuris, ædificiis, membris, adhærentiis, annexis, & pertinentiis ſuis vniuerſis, auctoritate, & tenore ſimilibus pariter perpetuo concedimus & aſſignamus. Monaſteria vero & Prioratu S. Mariæ de Angelis, ac vacantes Eccleſias ſeu capellas, necnon capellaniam & beneficia prædicta, omniaque & ſingula illorum ac dicti ſuppreſſi Prioratus S. Antonij, & eis reſpectiue annexorum fructus, redditus, prouentus, proprietates, domos, villas, terras, agros, poſſeſſiones, fundos, cenſus, decimas, prata, paſcua, hortos, & alia bona quæcumque cum iuribus, iuriſdictionibus, rebus, & pertinentiis ſuis quibuſcumque etiamſi alias Monaſteria, Prioratus, Eccleſiæ, ſeu Capellæ vacantes, ac capellania & beneficia prædicta, vel eorum aliqua, ipſi Collegio in priori illius erectione & inſtitutione huiuſmodi, vel poſtea quandocumque vnita & annexa forſan reperiantur, ſine vnionum & annexionum huiuſmodi, ac iuris illarum vigore quæſiti præiudicio, ſed ius iuri addendo & accumulando, atque antiquum conſeruando, dictis auctoritate & tenore iisdem perpetuo vnimus, annectimus, incorporamus, applicamus & appropriamus. Ita quod liceat ipſius Collegij Montis Alti Rectori & Scholaribus pro tempore exiſtentibus, illorum omnium corporalem, realem, & actualem poſſeſſionem, per ſe vel alium ſeu alios, eorum & dicti Collegij nominibus propria auctoritate, etiam abſque alicuius iudicis mandato, decreto, aut miniſterio ac ſpolij & attentatorum vitio, necnon alicuius cenſuræ vel pœnæ incurſu libere apprehendere, aut iam etiam Cameræ & ſeu Collegij huiuſmodi nominibus, etiam litteris Apoſtolicis deſuper non expeditis apprehenſam continuare, & perpetuo retinere, eaque regere & adminiſtrare, ac fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones & emolumenta quæcumque inde prouenientia percipere, exigere & leuare, ac in ſuos, dictique Collegij & illius Eccleſiæ ſeu capellæ vſus, vtilitatem, & neceſſitates conuertere, necnon Monaſteriis, Prioratibus, Eccleſiis, Capellis, capellaniæ, & beneficiis vnitis prædictis per presbyteros ſæculares, vel de ſuperiorum ſuorum licentia cuiuſuis Ordinis regulares, idoneos ſibi iuxta ſtatuta deſuper edenda ponendos & amouendos in diuinis deſeruiri facere, diœceſanorum, locorum vel quorumuis aliorum licentia deſuper minime requiſita.

Collegiũ prædictum, eius bona & personæ, ab Archiepiſcopi & Legati Bonon. aliorumque iuriſdictione [illegible] donantur.

§. 7. Inſuper Collegium montis Alti huiuſmodi, illiuſque pro tempore exiſtentes Rectorem, Scholares, Capellanos, œconomos, Officiales, Miniſtros, & perſonas ac bona mobilia & immobilia, præſentia & futura, cuiuſcumque qualitatis & quantitatis exiſtentia ac vbilibet conſiſtentia, ab omni iuriſdictione, dominio, ſuperioritate & poteſtate pro tempore exiſtentium, noſtri & dictæ Sedis in prædicta ciuitate Bononien. Legati de latere, & Archiepiſcopi Bononien. necnon Gubernatoris, Auditoris Turoni, Antianorum, Vexilliferi, Poteſtatis, Quadraginta virorum reformatorum, ac Regiminis & Senatus ipſius ciuitatis Bononien. Necnon Rectoris Vniuerſitatis Studij generalis eiuſdem, aliorumque Legatorum, Archiepiſcoporum, Ordinariorum locorum, Gubernatorum, & Poteſtatum, eorumque Vicelegatorum, Locatenentium, Officialium, Iudicum, & quarumcumque aliarum perſonarum vbilibet conſtitutarum, ac quauis auctoritate & dignitate, tam eccleſiaſtica quam mundana, etiam Cardinalatus honore fulgentium, ac etiam Aquis, fontibus & fluminibus præficientium, ac eorum curiarum & tribunalium.

Exemptio etiam quoque ab Annatarum, Communiũ, & aliorum quorũcumque onerum ſolutione exempta.

§. 8. Idemque Collegium ab Annatarum, quindenniorum, communium, minutorum, ac aliorum iurium & ſeruitiorum dictæ Cameræ, & quibuſuis etiam S. R. E. Cardinalibus, & dictæ Curiæ officialibus, etiam in annatis, quindenniis, communibus, minutis, & aliis iuribus prædictis & participantibus, eorumque Collegiis ratione prædictarum, & quarumcumque aliarum vnionum, applicationum, & conceſſionum, eidem Collegio, & prædictis & quibuſcumque aliis Monaſteriis, Prioratibus, beneficiis, rebus, & bonis Eccleſiaſticis hactenus & deinceps quomodolibet pro tempore factarum, aut alias quomodolibet debitorum.

Idemque Collegium in propriis bonis, illiuſque Rectores, Scholares, officiales omnes, & cum eis contrahentes, à pedagiorum, & impoſitionum ac ſubſidiorum ſolutione eximit.

§. 9. Et tam ipſum Collegium in propriis ſuis bonis & rebus præſentibus & futuris, quam illius ratione Rectorem, Scholares, Capellanos, Oeconomos, officiales, & Miniſtros, ac cum eis contrahentes, & etiam pro parte atque portione colonica, quam ex proprietatibus & bonis ipſius Collegij pro tempore percipient, illius colonos, arrendatarios, cenſuarios, & emphyteutas, non tamen proprietates & bona huiuſmodi in emphyteuſim perpetuam, aut vltra tertiam nominationem ſeu generationem, vel centum annos poſſidentes, à quorumcumque pedagiorum, datiorum, vectigalium, gabellarum, angariarum, bullettinorum, tallearum, custodiarum, taxarum, equorum, tam viuorum quam mortuorum, quatrenorum carnis, portus Anconitani, tertiarum vnius ſcuti & medij reſpectiue pro centenario, quartarum, collectarum, præbendarum, ponderum, molendinorum, ſæcularium, paſcuorum, herbaticorum, pecudum & aliorum animalium, fictuum & ſubſidiorum, etiam triennalium, charitatiuorum ac quorumcumq; aliorum ſimilium vel diſſimilium, onerum & grauaminum, tam ordinariorum quam extraordinariorum, ac realium, perſonalium, & mixtorum, quibuſcumque nominibus & vocabulis nuncupatorum, etiã hic de neceſſitate exprimendorum, per nos & quoſcumque alios Romanos Pontifices prædeceſſores & ſucceſſores noſtros ac Sedem & Cameram prædictas, ipſiuſque Sedis Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Commiſſarios & quoſcumque alios, quauis auctoritate & poteſtate fungentes, etiam pro orthodoxæ fidei defenſione, ac Status Sanctæ Romanæ Eccleſiæ conſeruatione, diuinique cultus augmento, necnon Baſilicæ Principis Apoſtolorum Fabrica, Cruciata ſancta, ac expeditione contra Infideles & rebelles, necnon Eccleſiarum, murorum, pontiũ, viarum, & ſtratarum conſtructione & reſtauratione, ac aquarum, fontium, & fluminum deductione, pauperumque ſubuentione, necnon Sedis & Cameræ prædictarum neceſſitatibus, ac ex quibuſcumque aliis cogitatis, incogitatis, etiam quantumuis maximis, vrgentiſſimis, & priuilegiatis cauſis, etiam Sedis & Cameræ earumdem, ac quarumcumque prouinciarum, ciuitatum, & terrarum, publicam vtilitatem & commoditatem concernentibus, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, nunc & pro tempore quomodolibet impoſitorum & imponendorum, etiam à quibuſcumque aliis ſimilibus Collegiis, ac Hoſpitalibus & piis locis, quouis exemptionis priuilegio gaudentibus, exigi & præſtari ſolitorum, etiam ratione carnium vinorum, granorum, frumentorum, hordeorum, leguminum, frugum, lignorum pannorum, librorum, chartarum,

farinæ, & quarumcumque aliarum rerum ad dicti Collegij Montis Alti, & illius Eccleſiæ ſeu Capellæ, ac Rectoris Scholarium, Capellanorum, Oeconomorum, Officialium, Miniſtrorum, & perſonarum, pro tempore exiſtentium vſum, in quantumuis magna ſumma & quantitate emendorum ac etiam ex toto Statu Eccleſiaſtico, & quibuſuis prouinciis, ciuitatibus, terris, & locis, tam intus quam extra dictum Statum cõſiſtentibus, ſiue per terram ſiue per mare & aquam dulcem, & alias quomodolibet conducendorum, cuiuſcumque generis, quantitatis, qualitatis, valoris, & ſpeciei fuerint, exactione, ſolutione, præſtatione & contributione, necnon quorumcumque aliorum, etiam iuxta Concilij Tridentini decreta, vbilibet inſtitutorum & inſtituendorum Collegiorum vel Seminariorum puerorum Eccleſiaſticorum, & alias quomodolibet nuncupatorum, & qualificatorum, ac Hoſpitalium & piorum locorum ſubuentione, auctoritate & tenore prædictis etiam perpetuo eximimus & liberamus, ac ſub B. Petri & dictæ Sedis, atque noſtra & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis protectione ſuſcipimus, nobiſque & eidem Sedi immediate ſubiicimus. Ac exemptionem, liberationem, ſuſceptionem & ſubiectionem huiuſmodi in quocumque foro & tribunali, ac dicta Camera, etiam reſpectu cuiuſcumque ſolutionis illi faciendæ, ſemper fauorabiles cenſeri debere, & de illis in quacumque cauſa, lite, & controuerſia eam interpretationem extenſiuam habendam eſſe, quæ pro alia quantumuis pia & priuilegiata, ac ad pios vſus deſtinata & applicata cauſa fieri poſſet declaramus.

Priuilegia Studij & piorum locorum Bononiæ Collegio elargitur.

§. 10. Ipſi quoque Collegio Montis Alti, ac illius Rectori, Scholaribus, Capellanis, Oeconomis, Officialibus, Miniſtris, perſonis vt omnibus & ſingulis priuilegiis, exemptionibus, libertatibus, fauoribus, ceteriſque gratiis tam ſpiritualibus quam temporalibus, quibus Vniuerſitas Studij generalis Bononien. huiuſmodi, necnon alia collegia & pia loca in dicta ciuitate Bonon. inſtituta, illorumque Rectores, Scholares, Capellani, Oeconomi, Officiales, Miniſtri, & perſonæ, de iure vel conſuetudine, aut ex priuilegio, vel alias quomodolibet vtũtur, potiuntur & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poſſunt & poterunt quomodolibet in futurum non ſolum ad eorum inſtar, ſed æque principaliter, ac pariformiter, in omnibus & per omnia vti, potiri, & gaudere.

Ipſis etiam & eorum colonis & conductoribus, & emphyteutis frumenta & fruges, ex poſſeſſionibus d. Collegij, & de omnibus locis Status Eccleſiaſtici abſque licentia & ſolutione extrahendi vbique in d. Statu & vendendi auctoritatem concedit.

Tu vide conſtit. 10. S. D. N. Pauli V.

§. 11. Necnon tam ipſi quam eorum coloni, arrendatarij, ſuctuarij, conductores, & emphyteutæ præfati, vinum, triticum, hordeum, legumina, blada, frumenta & cuiuſuis generis fruges, ac grana ex quibuſcumque proprietatibus, poſſeſſionibus & bonis dicti Collegij, illiuſque membrorum & connexorum quorumcumque prouenientia, de quibuſcumque prouinciis, terris & locis, nobis & Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectis, cuiuſuis licentia deſuper minime requiſita, & abſque alicuius pecuniæ, vel alterius rei ſolutione, & præſtatione propterea facienda, aut cenſuræ, vel pœnæ incurſu extrahere, & extrahi facere, ac ad dictum Collegium pro illius vſu conducere, & etiam illa in dicta ciuitate Bononien. illiuſque comitatu, necnon vniuerſo Statu Eccleſiaſtico vendere, diſtrahere, & de illis ad eorum libitum diſponere libere & licite valeant, eiſdem auctoritate & tenore ſimiliter perpetuo indulgemus. Diſtrictius quoque in virtute ſanctæ obedientiæ inhibemus Legatis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum Ordinariis, necnon Gubernatoribus, Auditoribus, Antianis, Vexillifero, Poteſtati, Quadraginta viris, Reformatoribus, Regimini, Senatui, Vicelegatis, Locatenentibus, Vicariis, Officialibus, Iudicibus, & aliis præfatis, eiuſdemque S. Romanæ Eccleſiæ Camerario, ac dictæ Cameræ Theſaurario, Clericis, Præſidentibus & Commiſſario, necnon Annonæ Præfectis, ac pedagiorum, datiorum, vectigalium, gabellarum, angariarum, boilettinorum, decimarum, tallearum, taxarum & aliorum onerum ac ſubſidiorum prædictorum Appaltatoribus, dohaneriis, exactoribus, datiariis, ac quibuſuis aliis perſonis cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtentibus, ac quacumque auctoritate & poteſtate fungentibus, ac quorũcumque priuilegiorum, indultorum, & litterarum, eis ſub quibuſuis tenoribus & formis conceſſorum & concedendorum, ſeu etiam Annonæ vel abundantiæ, cuiuſuis neceſſitatis, vel quouis alio prætextu, Collegium Montis Alti, illiuſque Rectorem, Scholares, Capellanos Oeconomos, Officiales, Miniſtros, & perſonas huiuſmodi, ſeu eorum aliquem, ſuper præmiſſis quomodolibet moleſtare, perturbare, vel inquietare audeant ſeu præſumant.

Protectorem & iudicem d. Collegij Card. de Monte Alto, & poſt eũ, alij de ipſius parentela, ſin autem antiquiorẽ Card. ex prouincia Marchiæ, vel ſi nullus fuerit aliũ Card. à Collegio nominandum ex nunc conſtituit.

§. 12. Vt autem ipſius Collegij Montis Alti bono regimini, gubernio, & conſeruationi opportune conſulatur, dilectum filium noſtrum Alexandrum S. Euſtachij diaconum Cardinalem de Monte Alto nuncupatum, ex ſorore germana ſecundum carnem pronepotem noſtrum, & eo vita functo, alium eiuſdem S. R. E. Cardinalem ex noſtra familia & parentela, vel in eius defectum ex dicta Prouincia Marchiæ Anconitanæ oriundum antiquiorem Cardinalem, ſeu, ſi nullus fuerit, alium ex eiuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus quem Rector & Scholares præfati, ſeu eorum maior pars duxerint eligendum, eiuſdem Collegij Montis Alti, illiuſque perſonarum, rerum, bonorum, iurium, & priuilegiorum Protectorem, defenſorem & conſeruatorem, ac iudicem ordinarium, cuius conſilio & ope omnia ſupradicta, & quæcumque alia in iis & circa ea neceſſaria & opportuna, ſtatuantur & ordinentur, conſtituimus & deputamus.

Protectoris facultas, Officiales deputandi.

§. 13. Necnon Alexandro Cardinali, ac pro tempore exiſtenti Protectori Collegij Montis Alti huiuſmodi, illius Rectorem, Capellanos, Oeconomos, Officiales, Aduocatos, Procuratores, ceteroſque miniſtros deputandi & amouendi, ac loco amouendorum alios ſufficiendi.

Statuta condendi.

§. 14. Necnon quæcumque, ſtatuta & ordinationes, Capitula & decreta ad eiuſdem Collegij Montis Alti, illiuſque perſonarum, rerum & bonorum ſpiritualium & temporalium curam, regimen, gubernium, directionem, & adminiſtrationem, ac Scholarium prędictorum receptionem, admiſſionem, ætatem qualitates, victum, amictum, inſtructionem, diſciplinã, & ſtudij curſum pertinentia, licita tamen & honeſta, ac ſacris Canonibus & dicti Concilij decretis non contraria, quæ eo ipſo Apoſtolica auctoritate prædicta confirmata & approbata ſint & eſſe cenſeantur, & ab omnibus ad quos pro tempore ſpectabit etiam ſub pœnis in contrauenientes ſtatuendis, obſeruari debeant, faciendi & edendi, ac illa quoties pro eorum & temporum qualitate, ſeu alias expediens videbitur immutandi, corrigendi, moderandi, reformandi, & etiam alia ex integro condendi.

Lites d. Collegium, eiuſque perſonas & bona concernentes, tam actiue quam paſſiue, etiam contra alia Collegia & pia loca magis priuilegiata &c. cognoſcendi.

§. 15. Omneſque & ſingulas lites, cauſas & differentias, tam ciuiles quam criminales ac mixtas dictum Collegium Montis Alti, illiuſque res, bona & perſonas quomodolibet concernentes, tam actiue quam paſſiue, etiam contra alia Collegia & pia loca etiam æque vel magis priuilegiata, eorumque res, bona, & perſonas, vel e conuerſo, ac vltro citroque ad inuicem, vel alias quomodolibet motas & mouendas, ac etiam per appellationem, & in quacumque inſtantia coram quibuſuis Iudicibus introductas & indeciſas pendentes, etiam illas ab ipſis Iudicibus auocando, per ſe vel eius Viceprotectorem; aut alium ſeu alios quos ad hoc duxerit deputandos, etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij, ſed ſola facti veritate inſpecta, ac etiã manu Regia cũ omnib. & ſingulis ſuis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac toto negocio principali, etiam priuatiue quo ad omnes & ſingulos alios Iudices ordinarios & delegatos, eorumque curias & tribunalia, Eccleſiaſtica vel ſæcularia, audiendi, cognoſcendi & fine debito terminandi.

Iudicibus & alijs inhibendi, & inobedientes coercendi.

§. 16. Necnon quoſcumque intereſſe habentes, tam in dicta curia quam extra eam, etiam per edictum publicum, conſtito ſibi ſummarie, de non tuto acceſſu citandi, & quibuſuis etiam eiuſdem curiæ Iudicibus & perſonis, quibus & quoties opus fuerit, ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis de quibus ei videbitur inhibendi, & in euentum non paritionis ad declarationem incurſus ſententiarum, cenſurarum, & pœnarum huiuſmodi procedendi, ac ſententias deſuper ferendas debitæ executioni demandandi, ſeu demandari faciendi, contradictores quoſlibet & rebelles per ſimiles ſententias, cenſuras, & pœnas, aliaque [illegible] opportuna

opportuna iuris & facti remedia compeſcendi, ac etiam auxilium brachij ſecularis ad hoc inuocandi.

Dubia præmiſſorum occaſione futura declarandi. Omniaque alia deſuper neceſſaria, & faciendi.

§. 17. Necnon quæcumque dubia & difficultates, ſiquæ præmiſſorum occaſione quomodolibet oriri contigerit, declarandi & interpretandi, omniaque & ſingula eiſdem præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna faciendi, gerendi, exercendi, & exequendi, etiam omni & quacumque appellatione remota, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, poteſtatem, & auctoritatem pariter perpetuo tribuimus & elargimur.

Clauſula præſeruatiua huic conceſſioni appoſita.

§. 18. Decernentes, præſentes literas & in eis contenta quæcumque nullo vmquam tempore etiam pro eo quod cauſæ propter quas hæc omnia facta fuerint coram locorum Ordinarijs, etiam tamquam à Sede prædicta delegatis, vel alibi examinatæ, verificatæ, & approbatæ, ac ipſorum Monaſteriorum, Prioratuum, & Ordinum Superiores, & quicumque alij intereſſe habentes ad id vocati non fuerint, nec eiſdem præmiſſis conſenſerint, ſiue alias ex quibuſcumque cauſis quantumuis legitimis & iuridicis, de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, retractari, in ius vel controuerſiam reuocari, ad terminos iuris reduci, vel aduerſus illa quodcumque iuris, facti, vel gratiæ remedium impetrari poſſe, neque ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum etiam ſuppreſſionum, vnionum, & applicationum, effectum ſuum plenarium nondum ſortitarum, reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut alijs contrarijs diſpoſitionibus, per nos vel alios Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros, etiam in craſtinum aſſumptionis ipſorum ſucceſſorum, ad ſummi Apoſtolatus apicem, ſub quibuſcumque verborum expreſſionibus & formis etiam motu, ſcientia, poteſtatis plenitudine ſimilibus pro tempore factis comprehendi, ſed tamquam pro fundatione & ſeu dotatione dicti Collegij Montis Alti ad bonarum artium cultum inſtituti conceſſa minime comprehendi, ac ſemper ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & eum in quo antea quomodolibet erant ſtatum reſtituta, repoſita & plenarie reintegrata, ac de nouo etiam ſub dat. per Protectorem, Rectorem, & Scholares pro tempore exiſtentes præfatos quandocumque eligenda de nouo conceſſa fore & eſſe, ſuumque plenarium effectum ſortiri debere, nec quemquam ad eaſdem præſentes literas in Camera præfata iuxta conſtitutionem piæ memoriæ Pij Papæ IV. etiam prædeceſſoris noſtri deſuper editam, aut alias quandocumque præſentandum, inſinuandum, & regiſtrari faciendum teneri, neque illas propterea irritas, ſed omnino valere & ſuffragari, perinde ac ſi conſtitutio prædicta, vel alia contraria minime emanaſſent.

Decretum irritans additur.

§. 19. Sicque per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac prædictæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales etiam de latere Legatos, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi, facultate & auctoritate, in quauis cauſa & inſtantia iudicari ac definiri debere, necnon quo ad ſuppreſſum Prioratum S. Antonij quatenus per reſignationem prædictam vacauerit, & Eccleſiam ſeu Capellam Sancti Ioannis Baptiſtæ ac capellaniam & beneficia huiuſmodi prout ſibi attentatum forſan eſt hactenus vel in poſterum. Quo vero ad Monaſteria ac Prioratum B. Mariæ, & Eccleſiam ſeu Capellam S. Ant. de Diola, ſeu Diolo, omniaque alia præmiſſa, etſi alias quam per dictam reſignationem vacet ſuppreſſum Prioratum huiuſmodi ex nunc irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores huius conſtitutionis deputat & ſui [illegible] commendat.

§. 20. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopo Bononien. & Epiſcopo Montis Alti, ac dilecto filio cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine paribus per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore exiſtentium Protectoris, Rectoris, Scholarium, Capellanorum, Oeconomorum & perſonarum Collegij, ac aliorum intereſſe habentium prædictorum, vel alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta huiuſmodi ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inuiolabiliter obſeruari, ac pro tempore exiſtentes Protectorem, Rectorem, Scholares, Capellanos, Oeconomos, & perſonas Collegij huiuſmodi, ac alios intereſſe habentes illis pacifice frui & gaudere, non permittentes ipſos vel eorum quempiam per quoſcumque deſuper, quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ ſubiectæ.

§. 21. Non obſtantibus præmiſſis ac felicis recordationis Bonifacij Papæ Octaui etiam prædeceſſoris noſtri, etiam qua cauetur expreſſe ne quis extra ſuam ciuitatem vel diœceſim niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne Iudices à Sede prædicta deputati, extra ciuitatem vel diœceſim in quibus deputati fuerint contra quoſcumque procedere, aut alij vel alijs vices ſuas committere audeant ſeu præſumant, & in Concilio generali edita de duabus dictis, dummodo vltra tres dictas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur, ac noſtris de non tollendo iure quæſito, & vnionibus ad partes committendis vocatis quorum intereſt, & exprimendo valore etiam beneficij cui aliud vniri petitur, ac Lateranenſis & aliorum etiam generalium & vltimo celebratorum Conciliorum, vniones perpetuas, niſi in caſibus à iure permiſſis fieri, ac etiam beneficia vnius diœceſis cum alijs beneficijs, Eccleſijs, Collegijs, vel locis alterius diœceſis vniri prohibentium, ac rec. mem. Pauli Secundi & Pauli Quarti, aliorumque Romanorum Pontificum ſimiliter prædeceſſorum noſtrorum de rebus Eccleſiæ non alienandis, & alienatis recuperandis. Necnon prædicti Pij de gratiis intereſſe dictæ Cameræ concernentibus infra certũ tunc expreſſum tempus in ea regiſtrandis, ac ſanctæ mem. Iulij Secundi ac Iulij Tertij pariter Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum contra apprehendentes poſſeſſionem bonorum prætextu quarumcumque gratiarum, ſuper quibus literæ Apoſtolicæ integraliter expeditæ non fuerint. Aliiſque Apoſtolicis, ac in prouincialibus, ſynodalibus; & vniuerſalibus Concilijs editis, ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon Cameræ Vrbis, ciuitatum, prouinciarum, locorum monaſteriorum etiam Sancti Antonij de Sancto Antonio à quo primo dictus Prioratus dependet, Prioratuum & Ordinum præfatorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apoſtolicis, Dilecto filio noſtro Gabrieli tit. Sancti Laurentij in Lucina presbytero Cardinali Paleotto nuncupato, ſuper Monaſterijs, Prioratibus, Præpoſituris, dignitatibus, ceteriſque beneficijs Eccleſiaſt. in ciuitate & diœceſi Bononien. conſiſtentibus, ad eius collationem, prouiſionem, vel quamuis aliam diſpoſitionem ratione Eccleſiæ Bononien. cui ex diſpenſatione Apoſtolica præſidet, vel alias quomodolibet pertinentibus, non niſi per eum vel Vicarium ab eo deputatum, ſeu de ipſius Gabrielis Cardinalis conſenſu conferendo, ſeu quod de illis prouideri vel diſponi aliter non poſſit. Necnon Legatis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Ordinarijs, Gubernatoribus, Auditoribus, Antianis, Vexillifero, Poteſtatibus, Quadraginta viris reformatoribus, regiminis, Status, Senatus, Vicelegatis, Locatenentibus, Vicarijs, Officialibus, Iudicibus, Camerario, Præſidentibus, Clericis, Theſaurarijs Commiſſarijs, Appaltatoribus, Dohanerijs, Datiarijs, Præfectis, Exactoribus, & alijs perſonis prædictis, necnon ipſius Bononien. aliarumque ciuitatum & locorum, Communitatibus, Vniuerſitatibus, & hominibus, necnon Cameræ, Vrbi, ciuitatibus, prouincijs oppidis,

 locis,

locis, monaſteriis, prioratibus & ordinibus prædictis, ipſorumque Monaſteriorum, Prioratuum, & Ordinum Abbatibus, Superioribus, Conuentibus & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis necnon irritantibus & aliis decretis in genere vel in ſpecie, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem prædictam, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, vel aliorum Principum inſtantiam, vel eorum contemplatione & intuitu, ac alias quomodolibet, etiam iteratis & multiplicatis vicibus, etiam contra exemptos conceſſis, approbatis, & innouatis; etiamſi in eis caueatur expreſſe quod illis etiam vigore clauſulæ implicitæ derogationis latiſſime extendendæ, vltra quam in ſuppoſitione deſuper ſignata expreſſum fuerit, etiam per quaſcumque literas Apoſtolicas, etiam quaſuis clauſulas, generales vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia & alia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes, nullatenus derogari, neque derogatum cenſeri poſſit, niſi illorum tenores de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſerti, ac huiuſmodi derogationes conſiſtorialiter, & de Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, ac cum expreſſionibus cauſarum in huiuſmodi priuilegiis & indultis, ac deſuper confectis literis expreſſarum factæ, & per trinas literas eumdem tenorem in ſe continentes, tribus diſtinctis vicibus iis quorum intereſt legitime intimatæ & inſinuatæ fuerint, ac demum ipſorum intereſſe habentium ad id expreſſus acceſſerit aſſenſus, & aliter factæ derogationes nemini ſuffragentur. Quibus omnibus etiamſi alias de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, tenores & formas ac cauſas propter quas conceſſa fuerunt, necnon decreta in illis appoſita præſentibus acſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ac ſufficienter derogatum eſſe, & cenſeri decernimus, ita vt contraria quæcumque nullatenus obſtent, contrariis quibuſcumque; aut ſi aliqui ſuper prouiſionibus ſibi faciendis de Prioratibus, ac huiuſmodi ſpeciales vel aliis beneficiis Eccleſiaſticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum eius literas impetrarint, etiamſi per eas, ad inhibitionem, reſeruationem & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum. Quas quidem literas & proceſſus habitos per eaſdem & inde ſecuta quæcumque, ad Monaſteria, Prioratus, Eccleſias ſine cura, ſeu Capellas, Capellaniam & beneficia huiuſmodi volumus non extendi, ſed nullum per hoc eis quoad aſſecutionem Prioratuum, ſed beneficiorum aliorum præiudicium generari; ſeu ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et quibuſlibet aliis priuilegiis, indulgentiis; & literis Apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, Prouiſo quod propter poſteriores vnionem, annexionem, incorporationem noſtras prædictas, Monaſteria in ſpiritualibus non lædantur, & in temporalibus detrimenta non ſuſtineant, ac Prioratus S. Mariæ Eccleſiæ ſine cura ſeu Capellæ, Capellania & beneficia huiuſmodi debitis non fraudentur obſequiis, & animarum cura in eis, ſiqua illis immineat nullatenus negligatur, ſed illorum ac Monaſteriorum prædictorum congrue ſupportentur onera conſueta.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo octauo 15. Kal. Decembris, Pontificatus noſtri anno quarto. D. P. An. 4. 17. Nouemb.

Fructus beneficiorum Regni Neapolis, tempore obitus Beneficiatorum, qui cum Camera Apoſtolica ſuper ſpoliis tranſegerunt, pendentes vel non exacti, non ad eorum hæredes vel Capitulum & Clerum ſed ad ipſam Cameram ſpectant. XC.

Ad materiam Spoliorum vide ſup. conſtit. 7. Iulij III. Cum ſicut *tom. 1. cum aliis ibi indicatis.*

SIXTVS PAPA V. *Edita An D. 1589.*

Ad perpetuam rei memoriam.

CVm ſicut accepimus variæ dubitationes, ac etiam contentiones inter modernum & pro tempore exiſtentem noſtrum & Sedis Apoſtolicæ Nuncium in Regno Neapolitano ex vna, & Clerum ſingularum ciuitatum & diœceſum eiuſdem Regni, qui ſuper ſpoliis clericorum & preſbyterorum beneficiatorum, ac aliorum dicti Regni ab humanis pro tempore decedentium, cum nobis & Camera noſtra Apoſtolica tranſegerunt, & concordarunt, eorumque hæredes, prætendentes fructus beneficiorum Eccleſiaſticorum, clericorum & preſbyterorum d. Regni ab humanis pro tempore decedentium tempore eorum obitus pendentes, & maturatos, ac etiam à ſolo minime ſeparatos, ſeu a quibus id contingit nondum exactos ad clerum ſeu capitulum, vel hæredes beneficiatorum huiuſmodi, non autem Cameram prædictam ſpectare, quauis in cedulis tranſactionum ſuper ſpoliis huiuſmodi, mentis intentioniſque noſtræ fuerit eoſdem fructus pendentes quorumcumque benef. Eccleſiaſt. in quouis menſe, pro tempore vacantium, etiam iuxta fel. recor. Iulij Papæ III. prædeceſſoris noſtri conſtitutionem deſuper editam, eidem Cameræ noſtræ reſeruare, eoſque à die obitus beneficiatorum, vſque ad diem captæ poſſeſſionis per illorum ſucceſſores in dictis beneficiis decurrendos, eidem Cam. applicare in dies oriri ſolebant. *Dubium exortu circa ſpolia, in Regno Neapolis, an ſcilicet fructus benef. clericorum pendentes, vel non exacti ſpectent ad Cam. Apoſt.*

§. 1. Nos igitur pro noſtri Paſtoralis officij munere dubitationes & contentiones, ſeu controuerſias huiuſmodi è medio tollere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, omnes & ſingulos fructus, redditus, & prouentus quorumcumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura & ſine cura, ſæcularium & etiam quorumuis Ordinum regularium in dicto Regno conſiſtentium, etiam in quocumque menſe pro tempore vacantium, tam ante obitum illorum poſſeſſorum pendentes, & maturatos, ac etiam à ſolo minime ſeparatos, ſeu nondum exactos, quam etiam poſt eorum obitum vſque ad diem captæ poſſeſſionis dictorum beneficiorum per ſucceſſores in eis maturandos, & ſeu decurrendos, pro rata temporis à die adeptæ poſſeſſionis eorumdem beneficiorum, ad ipſam Cameram noſtram ſpectare, illoſque eidem Cameræ applicandos eſſe, & illos per venerabilem fratrem Marcum Antonium Epiſcopum Fulginatenſem, modernum & pro tempore exiſtentem Nuncium Apoſtolicum in Regno prædicto, pro eadem Camera, & eius nomine percipi, exigi, & leuari, ac etiam pro faciliori illorum exactione ſi videbitur in fine anni, cum ſucceſſoribus in dictis beneficiis computandi, diuidendi, & illorum ſic diuiſorum, quemlibet eorumdem Notarij, ſeu ab eo deputatorum commiſſariorum in dictis beneficiis ſucceſſorum ratas partes modo & forma præmiſſis in dictis beneficiis reſpectiue tangentes, etiam percipere, exigere, & leuare poſſe & debere declaramus. Ac de cetero perpetuis futuris temporibus, ita & non aliter in præmiſſis obſeruari volumus, ac etiam perpetuo ſtatuimus & ordinamus. *Declaratio & decretum ſpectare dicta omnia ad Cameram Apoſt.*

§. 2. Omneſque & ſingulas lites, cauſas, quæſtiones, & controuerſias ſuper præmiſſis fructibus, & illorum perceptione *Litium extinctio.*

perceptione inter ipſum nuncium ex vna, & quoſuis Cleros hæredes, & ſucceſſores dictorum beneficiatorum defunctorum, coram quibuſuis Iudicibus, etiam ordinariis & delegatis hactenus quomodolibet introductas, & adhuc indeciſas pendentes partibus, ex altera, in eiſdem ſtatu & terminis in quibus reperiuntur, ab eiſdem iudicibus ad nos aduocamus, illaſque penitus extinguimus & annullamus, ſicque per quoſcumque iudices, &c.

Clauſula derog. §. 3. Non obſtantibus litis pendentia, & aliis præmiſſis, ac quatenus opus ſit noſtra de non tollendo iure quæſito, & quibuſuis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. ceteriſque contrariis quibuſcumque Volumus autem, &c.

D. P. An. 4. 1. Ianuar. Dat Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die prima Ianuarij 1589. Pontificatus noſtri anno quarto.

XCI. Contra Clericos male aut ſimoniace, promotos, & Epiſcopos & alios in ordinum collatione peccantes.

Contra hos male promotos habes etiam conſt. 7. Pij II. Cum ex. *Hac autem bulla ad terminos ſacrorum Canonum & dicta Pij II. & Conc. Trid. (præterquam quoad ſimoniace promotos & promouentes) reducta fuit à Clem. VIII. infra in eius conſt.* 40. Romanum.

Non diſſimilem contra male ad ſacros, vel minores Ordines, ſeu Clericalem caracterem ordinantes vel male ordinatos, edidit conſt. S. D. N. Vrb. VIII. quæ eſt inf. tom. 4. n. 33. incipiens. *Secretis.*

Edita An. D. 1588. *SIXTVS EPISCOPVS,*
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. SAnctum & ſalutare ſacri ordinis Sacramentum ab ipſo Domino & Saluatore noſtro Ieſu Chriſto inſtitutum, beatiſque Apoſtolis & eorum legitimis ſucceſſoribus ſingulari diuinæ bonitatis munere traditum, ita ad Dei omnipotentis gloriam, ſalutemque animarum ſancte ac religioſe adminiſtrari decet, vt quæ vel ex typo & figura veteris legis, vel alias ex multa Sanctorum Patrum prouidentia, circa ordinandorum natales, ætatem, vitæ ac morum probitatem, ſanctitatem, ſcientiam, & alias qualitates in ſacris ordinationibus requiſitas, per ſacros Canones, vel Apoſtolicas conſtitutiones, aut generalium Conciliorum decreta ſalubriter ſtatuta fuerunt, ea inuiolatæ obſeruentur. Nam ſi in veteri teſtamento tam multa de integritate & munditia Sacerdotum & miniſtrorum Altaris, deque eorum præſtantia & dignitate legimus, de quibus dixit Dominus per Malachiam Prophetam, Labia Sacerdotis cuſtodient ſcientiam, & legem requirent ex ore eius, quia Angelus Domini exercituum eſt, certe multo maior ratio & diligentia adhibenda erit in promouendis, tam inferiorum graduum clericis, quam etiam preſbyteris, qui ad conſummationem Sanctorum in opus miniſterij, in ædificationem corporis Chriſti conſtituuntur, prout de his ipſis & diuino verbo & Beatorum Apoſtolorum præceptis, ac ſimul Sanctorum Patrum ſtatutis ſæpiſſime traditum eſt.

Cauſa huius conſt. §. 1. Quare nos pro ea quæ nobis à Domino iniuncta eſt cunctarum Eccleſiarum cura & ſolicitudine, ipſos Paſtores & Præſules Eccleſiarum, quorum proprium munus eſt, perſonas idoneas Clericali militiæ adſcribere, & ad minores maioreſque ordines rite promouere, auctoritate noſtra duximus admonendos, vt in exequendo hac in parte ſuo paſtorali officio attentius poſthac inuigilent, canonicas ſanctiones, vt par eſt, obſeruent, ac vt nemini detur offenſionis occaſio, neue eorum miniſterium vituperetur, ſtudeant vitare ea omnia ſcandala & abſurda, quæ ex vitioſa & minus canonica Clericorum ordinatione cernimus cum magno animi noſtri dolore frequentius exoriri. Cum enim multi etiam interdum inhabiles & indigni, non vocati ſancta Dei vocatione, ſed potius Satanæ dolis decepti, prætextu deuotionis & pietatis, rem quidem ſacram & diuinum munus, intempeſtiue tamen & inordinate affectantes, ſeu temporale aliquod commodum aut lucrum ſibi proponentes, vel nimia ſimplicitate & imperitia, malitiave aut fraude ad ſuſcipiendum Clericalem caracterem, alioſque ordines ante ætatem legitimam, vel à non ſuo Epiſcopo, aut non præuio debito examine & approbatione, ſiue alias minus rite, vel etiam temere ſe ingerant. Debent ſane Epiſcopi paterna charitate & prudentia eorum ſaluti, qui ſæpe neſciunt quid petant, melius etiam quam ipſimet poſtulant, & ſalubrius conſulere, nec tam quid flagitent, quam quid expediat conſiderare; ſumma vero diligentia prouidere, tum in alienæ diœceſis ſubditis ordinandis, ne quemquam promoueant ſine eorum Ordinarij literis dimiſſoriis, tum in recognoſcendis ipſis literis, ne falſo aut ab aliquo, qui auctoritatem illas concedendi non habeat, contrectæ ſint, tum, denique in examinandis natalibus, ætate, vita, moribus, ſcientia, idoneitate, titulo, & reliquis qualitatibus, ne quid in ſuæ vel alienæ diœc. perſonis, ad Clericalem honorem & Eccleſiaſticos ordines promouendis deſideretur eorum; quæ ex præſcripto ſacrorum Canonum requiruntur.

§. 2. Vt igitur Præſules Eccleſiarum intelligant, ſi in re tam graui & tanti momenti, culpa aut negligentia peccauerint, ſe non modo in tremendo Dei iudicio, verum in hoc quoque ſæculo Rom. Pontifici ſuæ villicationis rationem fore reddituros, præſenti conſtitutione perpetuo ſtatuimus & ordinamus, vt ſi in poſterum Antiſtes aliquis, Epiſcopali, Archiepiſcopali, Primariali, vel etiam Patriarchali dignitate præfulgens, aut Abbas ad primam tonſuram, minoreſque ordines ſuis ſubditis conferendos à Sede Apoſtolica auctoritatem habens, quemcumque ſæcularem, vel cuiuſuis Ordinis aut militiæ regularem, ex aliquo crimine, vitio, aut defectu, ſeu alias inhabilem vel irregularem exiſtentem, vel extra tempora à iure ſtatuta, vel abſque veris dimiſſoriis ſui Ordinarij literis, aut per ſaltum, vel furtiue, aut quoad ſæculares ſine titulo ſufficientis beneficij, vel patrimonij, aut ante ætatem per ſacri generalis Trid. Concilij decreta, primæ tonſuræ, ac cuique ordini præſcriptam, aut non ſeruatis temporum interſtitiis, ita vt aliquis vnico die ſeu continuatis diebus ad plures ordines ſacros, vel poſt vnum ordinem ſuſceptum ſine cauſa rationabili antequam tempus ab eodem Concilio Tridentino præfixum elabatur ad alium ordinem promoueatur, ſine diſpenſatione, aut indulto Apoſtolico, Clericali caractere non legitime inſigniuerit, aut ad ordines minores vel ſacros, vt præfertur, vel alias male promouerit, ſiue id ſcienter ſiue ignoranter fecerit, niſi debita diligentia adhibita iuſtus error, & probabilis facti ignorantia eum excuſet, vt in quo deliquit in eo puniatur, à quorumcumque ordinum atque adeo ipſius tonſuræ, & ab executione omnium munerum Pontificalium, eo ipſo ſuſpenſus, & ab ingreſſu Eccleſiæ interdictus exiſtat, aliiſque grauioribus pœnis noſtro & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. arbitrio puniatur. Quod ſi ſpreta huiuſmodi ſuſpenſione & interdicto, in præmiſſis ſe temere ingeſſerit, etiam à regimine & adminiſtratione ſuæ Eccleſiæ ſeu Monaſterij, & à perceptione fructuum menſæ eiuſdem, ac quorumcumque beneficiorum per eum, in titulum vel commendam, ſeu alias obtentorum, ſuſpenſionem eo ipſo incurrat; eiuſque interdicti, aut ſuſpenſionis relaxationem, aut pœnarum remiſſionem ab alio quam à Rom. Pont. pro tempore exiſtente nequeat obtinere. *Pœna Epiſcopi vel alterius male aliquos promouentis.*

§. 3. Et nihilominus fel. record. Pij II. & aliorum Rom. Pontificum noſtrorum prædeceſſorum, qui per ſuas conſtitutiones, aut in Cancellaria Apoſtolica publicatas regulas, contra huiuſmodi clericos male promotos, diuerſas pœnas inflixerunt, veſtigiis inhærentes, eoſdem clericos, poſthac male promotos, ab executione miniſterio, & exercitio, ordinum ſuſceptorum, & ab omni ſpe & facultate aſcendendi ad alios ſuperiores perpetuo ſuſpenſos declaramus; & ſi in eis miniſtrare præſumpſerint, illos ſic irregulares effectos, omnibus & quibuſcumque per eos, in titulum, commendam, aut alias obtentis dignitatibus, officiis & beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura & ſine cura, quomodocumque, qualificatis, ſecularibus *Pœna male promotorum. Tu vide bullas hic citatas, in rubr.*

vel

vel cuiuſuis Ordinis aut militiæ regularibus, ac etiam ſi ipſi clerici regulares fuerint, ac ſua & paſſiua voce ipſo facto priuamus, & iis priuatos, atque ad illa & alia ſimilia vel diſſimilia in poſterum obtinenda in perpetuum inhabiles & incapaces eſſe decernimus & declaramus; dignitatum, officiorum & beneficiorum huiuſmodi, ſic pro tempore vacantium diſpoſitionem nobis & Apoſt. Sedi perpetuo reſeruantes.

Reformatio pro Summo Pontifice facultatis abſoluendi contrauenientes præterquam in mortis articulo & etiam ſuper irregularitate diſpenſandi.

§. 4. Vt autem homines, qui nimia indulgentia & ſpe immunitatis, ac veniæ facilitate hactenus fuerunt ad huiuſmodi facinora procliuiores, ea ſublata & præcluſa, ab his abſtineant & caueant in futurum, tam abſoluendi quam diſpenſandi facultatem in caſibus ſuperius expreſſis, etiam in foro conſcientiæ, Nobis & ſucceſſoribus noſtris dumtaxat auctoritate & tenore præmiſſis perpetuo reſeruamus. Inhibentes ne à quoquam ſæculari, vel cuiuſuis Ordinis regulari presbytero vel Prælato, quauis auctoritate fungente, nec per quæcumque Iubilæa & Indulgentias, etiam pleniſſimas & extraordinarias per noſtros prædeceſſores, aut nosmetipſos vel ſucceſſores noſtros, anno Iubilæi, aut alio quouis tempore & Cruciatæ ſanctæ, vel quocumque alio titulo, modo & forma, Motu proprio & conſiſtorialiter, ſeu ad quorumcumque Principum, Regum, aut Imperatoris inſtantiam, eorumve contemplatione & intuitu cum quibuſuis ampliſſimis, in genere vel in ſpecie derogatoriis clauſulis conceſſa vel in poſterum concedenda, nec vigore aut prætextu facultatum aut priuilegiorum, Mare magnum, aut alias quomodolibet nuncupatorum quibuſuis Ordinibus, Congregationibus, aut perſonis regularibus, aut Epiſcopis, per decreta Conc. Trid. aut officio ſacræ Pœnitentiariæ Apoſtolicæ, vel Minoribus, aut etiam Maiori Pœnitentiariis noſtris, & Rom. Pont. pro tempore exiſtentis, vel alias quomodolibet pro tempore conceſſorum perſonæ ſic vt præfertur delinquentes, tam ſcilicet Antiſtites ſeu Abbates promouentes, quam Clerici male inſigniti ſeu ordinati, à reatibus & exceſſibus præfatis abſolui, præterquam in mortis articulo poſſint aut debeant. Nec cum iis ſuper irregularitate propter præmiſſa contracta, etiamſi crimen penitus occultum fuerit, quouis modo valeat diſpenſari.

Forma petendi abſolutionem & diſpenſationem à Rom. Pont. & prohibitio eas petendi per officium ſacræ Pœnitentiariæ.

§. 5. Verum enimuero quia grauioribus morbis fortiora ſunt adhibenda remedia, & iuxta perſonarum, & iuxta perſonarum, locorum, ac temporum qualitates leges ſunt immutãdæ, pœnæque aggrauandæ & emolliendæ; cum huiuſmodi peccatum Satana ſuggerente, hominumque fragilitate aſſentiente, videatur iam ad culmen vitiorum aſcendiſſe, & in præcipiti eſſe. Ideo vt homines ſaltem pœnæ timore, & proprij honoris confuſione à peccato deterreantur, nouum huic veneno antidotum cogimur præparare. Ac propterea volumus, vt qui abſolutionem & diſpenſationem huiuſmodi petent, ſemper, quamuis delictum adhuc occultum extiterit, non per officium ſacræ pœnitentiariæ, ſed à nobis & pro tempore exiſtente Romano Pontifice in vtroque foro abſolutionem petere teneantur; alioquin ipſæ conceſſiones & abſolutiones etiam cum clauſula quod præſentis conſtitutionis tenor, & alia prædicta habeantur pro expreſſis, prorſus nullæ, irritæ, & inualidæ exiſtant, ac nemini penitus ſuffragentur.

Pœna contra ſimoniace promouentes, & promotos.

§. 6. Ceterum ſi quis Antiſtes vel Abbas ſeruatis quidem cunctis præmiſſis, & ceteris omnibus quæ in ipſius tonſuræ, & ordinum collatione obſeruari debent, perſonas habiles & idoneas, ſed tamen recepta ab iis, quibus tonſuram aut ordines conferet, pecunia, pretio, vel præmio, ſimoniace in futurum inſigniuerit vel promouerit, volamus vt præter alias cenſuras & pœnas contra ſimoniacè ordinantes & ordinatos à ſacris Canonibus & conſtitutionibus Apoſtolicis alias inflictas & irrogatas, quibus nequaquam derogare intendimus, etiam omnia & ſingula ſupradicta in ſic promouentibus & promotis locum habeant.

Clauſ. præſeruatiua.

§. 7. Decernentes præſentes literas ſub quibuſuis conceſſionibus, facultatibus, & gratiis, etiam in caſibus quibuſcumque. Sedi Apoſtolicæ, quomodolibet, etiam in Bulla Cœnæ Domini reſeruatis, etiam ſub nomine Iubilæi plenarij, vel Cruciatæ ſanctæ abſoluendi facultatem quibuſuis perſonis generaliter vel ſpecialiter tribuentibus minime comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas eſſe & cenſeri.

Decretum irritans.

§. 8. Sicque in præmiſſis vniuerſis & ſingulis per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, & S.R.E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, in quauis cauſa & inſtantia iudicari & definiri debere; ac irritum & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 9. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. ac in Conc. etiam generalibus editis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma & effectus publicationis conſt.

§. 10. Vt autem præſentes literæ omnibus innoteſcant, mandamus illas ad valuas S. Io. Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarum, & in acie Campi Floræ affigi & publicari, & poſt quindecim dies qui in Vrbe ſunt, qui vero extra eam & citra Montes intra quatuor menſes, qui demum vltra Montes erunt, intra octo menſes à die publicationis huiuſmodi computan. perinde afficere & arctare, ac ſi eorum cuique perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Fides tranſumptorum.

§. 11. At earumdem præſentium literarum exemplis etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis, eamdem fidem in iudicio & extra illud adhiberi, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri ſtatuti, ordinationis, declarationum, priuationis, reſeruationum, inhibitionis, voluntatum, decretorum, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Dat. P. An. 4. die 5. Ianuar.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1588. Nonis Ian. Pontificatus noſtri anno quarto.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1589. indict. 2. die vero 9. menſis Ianuarij, Pontif. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papa V. anno eius 4. retroſcripta litera Apoſtolica affixa, & publicata fuerunt in valuis Baſilicarum S. Io. Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ, Apoſt. & acie Campi Floræ, vt moris eſt per nos Hieronymum Lutium, & Pompeum Guerram S. D. N. Papæ Curſ.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

De habitu & tonſura Clericorum & Militum beneficia Eccleſiaſtica obtinentium. XCII.

Ad hoc habes etiam Conc. Trid. in ſeſſ. 14. cap. 6. & ſeſſ. 23. cap. 6. & 17.

Edita An. D. 1589.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CVm ſacroſanctam Dei Eccleſiam, quam Saluator noſter ſuo pretioſiſſimo ſanguine acquiſiuit, ſponſam ſibi elegerit, & nobis licet indignis cuſtodiendam tradiderit, eidem ſine ruga, ſine macula, atque in omnibus ſuis membris placentem conſeruare debemus, vt in ea, omnia ordinata, ſingula diſtincta, cuncta interius exteriuſque pietatem & deuotionem redolentia inueniantur, & vt ineffabilibus circumamicta varietatibus, ſpecioſa in oculis ſuis appareat, quantum fauente Deo valemus id ipſum munus exequi decreuimus.

Cauſa huius conſt.

§. 1. Quare animaduertentes, quod qui in ſortem Domini ad eiuſdem Eccleſiæ decus & ornamentum ſunt vocati, & ex eo Clerici nomen conſecuti, quique cenſu Eccleſiaſtico viuunt, ſingulari aliquo ſigno, à reliquo populo diſtingui debent, ne cui eorum iure dici poſſit: Quomodo huc intraſti non habens veſtem nuptialem? & ad hoc ipſum ſolicitudinis noſtræ obtutus dirigentes, ne ſanguis eorum de manu noſtra requiratur, cum ingenti cordis noſtri dolore inuenimus complures ſupradicta

Domini

Domini ſententia iuſte redarguendos. Nam eorum plerique Clericali honore neglecto, in veſtibus laicalibus incedentes, eo ſe mirifico indignos priuilegio reddiderunt. Quapropter licet ſacris Canonibus, Conc. generalibus, & Apoſt. conſtitutionibus, certus circa eorum, qui Clericali caractere inſigniendi ſunt, habitum, ætatem & alias qualitates ſit præſcriptus modus, & contra Clericos in habitu Clericali, & tonſura non incedentes impoſita pœna, nempe vt gratiis, immunitatibus & aliis priuilegiis Clericalibus minime gaudeant, tamen cum iniuria temporum, & forſan dormientibus paſtoribus, inimicus homo lethifera tranſgreſſionis zizania ſuperſeminauerit.

Præfinitio habitus & tonſura per Clericos ſeu Milites beneficia vel penſiones obtinentes de cætero deferen. Hæc declaratur mox hac inferius.

§. 2. Nos propterea his & aliis rationabilibus de cauſis adducti, ne quis nimia, ſiue paſtorum ſiue temporum indulgentia & impunitate, ſeu oſcitantia, cum religionis dedecore, nominis Dei contemptu, & propriæ ſalutis diſpendio de cetero abutatur; hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione præcipimus & mandamus, omnibus & quibuſcumque Clericis, non ſolum in ſacris, ſed etiã in aliis minoribus Ordinibus conſtitutis, & Clericali tantum tonſura inſignitis, & nedum beneficia Eccleſiaſtica qualiacumque etiam ſimplicia, nunc & pro tempore obtinentibus, & in illis vel ad ea ius habentibus, verum etiam penſiones ſuper quibuſuis fructibus, redditibus, aut prouentibus quarumuis Patriarchalium, Metropolitanarum, Cathedralium, & aliarum quarumcumque Eccleſiarum, ſeu Abbatialium, Capitularium & Conuentualium menſarum, necnon Monaſteriorum, Præpoſiturarum, Præpoſitatuum, Prioratuum, Præceptoriarum, Hoſpitalium, Canonicatuum, præbendarum, dignitatum, præbendarum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, officiorum & beneficiorum quorumcumque Eccleſiaſticorum, ſæcularium, & quorumuis Ordinum regularium, ſeu illorum diſtributionibus quotidianis, ac iuribus, emolumentis & obuentionibus vniuerſis ſibi reſeruatas, aut fructus ipſos, prædiaue, aut bona Eccleſiaſtica loco penſionum ſibi aſſignatos, vel aſſignata, ex quacumque conceſſione, ſeu diſpenſatione Apoſtolica, percipientibus, etiam coniugatis præſertim ſi iidem Clerici coniugati iuxta conſtitutionem piæ mem. Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri in Conc. Trid innouatam, priuilegiis Clericalibus vti velint, tam in Romana Curia degentibus, quam extra eam vbilibet gentium & locorum conſtitutis, vt ipſi & eorum quilibet quantumuis exempti exiſtant, & quouis priuilegio vel immunitate gaudeant, quacumque dilatione, aut tergiuerſatione poſtpoſita, debeant omnino qui in Vrbe præſentes fuerint, intra quindecim dies, qui vero citra Montes intra quatuor menſes, qui denique vltra Montes conſtituti ſunt, intra octo menſes, à die publicationis præſentium literarum in Romana Curia faciendæ, tonſuram & habitum Clericalem, veſtes ſcilicet talares, aut Milites infra dicendi, quibus penſiones, aut fructus, aliaue bona Eccleſiaſtica reſeruata ſunt, ſuæ Militiæ conuenientem, quacumque remota excuſatione aſſumere, & iugiter deferre. In futurum autem nonniſi actu Clericis in habitu Clericali & tonſura, militibus infra dicendis in militari incedentibus, ſuæ militiæ propria, aut alia quæcumque Eccleſiaſtica etiam ſimplicia beneficia reſpectiue conferantur aut commendentur, aut penſiones fructuſue aut bona Eccleſiaſtica reſeruentur.

Impoſitio pœnarum contra non obedientes

§. 3. Alioquin ipſos & ipſorum quemlibet, qui quoad geſtandum habitum clericalem & militarem ſupradictum, lapſo huiuſmodi tempore eorum vnicuique vt ſupra dictum eſt, præfixo, noſtris huiuſmodi præcepto & mandato nunc & in poſterum perpetuis futuris temporibus cum effectu non obediuerint, præter alias pœnas contra eos inflictas, etiam quibuſcumque dignitatibus, adminiſtrationibus, officiis, Canonicatibus & præbendis, ac beneficiis etiam ſimplicibus & præſtimoniis per eorum quemlibet in titulum, commendam, vel alias pro tempore obtentis, necnon penſionibus & fructibus, ac prædiis, boniſque Eccleſiaſticis huiuſmodi quocumque modo eis reſeruatis, vel reſeruandis, omnique iure ſibi in eis vel ad ea quomodolibet competenti, harum ſerie ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſt. poteſtatis plenitudine priuamus, ac ſine vlla alia monitione, citatione, iudicis decreto, aut miniſterio ipſo facto priuatos declaramus; ac tam beneficia ipſa per priuationem huiuſmodi vacare, & libere aliis conferri poſſe, quam etiam penſiones caſſatas, extinctas eſſe & fore, ac fructuum, vel aliarum rerum reſeruationes ceſſare, & quemquam vlterius ad illorum ſolutionem minime teneri, & ob non ſolutionem, cenſuras & pœnas aliquas incurrere non poſſe, nec debere decernimus; ipſaſque dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, necnon Canonicatus & præbendas, & beneficia ſic pro tempore vacantia, collationi, prouiſioni & diſpoſitioni noſtræ, & Rom. Pont. pro tempore exiſtentis perpetuo reſeruamus.

Decretum irritans.

§. 4. Statuentes ſic in præmiſſis vniuerſis & ſingulis per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditores & S.R.E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, in quauis cauſa & inſtantia iudicari & definiri debere, necnon irritum & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Declaratio circa eos Milites & aliis Rom. Cur. Officiales, qui constitutione iſta non ligantur. Aut conſtitutiones ſunt hac inferius.

§. 5. Ceterum Milites quarumuis Militiarum ſub regula aliqua approbata canonice inſtitutarum, vel alios Ro. Cur. officiales, qui non veri Clerici, ſed potius tamquam Milites iuxta priuilegia & diſpenſationes Apoſt. eis in genere vel in ſpecie, per nos aut prædeceſſores noſtros nominatim conceſſa, & ſub fel. rec. Pij Papæ V. prædeceſſoris noſtri conſtitutione, quæ incipit, Sacroſanctum, &c. huiuſmodi priuilegiorum ſeu lan. reuocatoria minime comprehenſa, beneficia militiæ quam profeſſi ſunt regularia obtinent, ſeu penſiones ſuper quibuſuis fructibus, redditibus & prouentibus Eccleſiaſticis, etiam prædictarum Eccleſiarum & beneficiorum ſæcularium, aut fructus ipſos ſibi reſeruatos percipiunt, aut obtinebunt, vel percipient in futurum, ſiue clericali caractere inſigniti ſint, ſiue non ſint, qui vero Clerici ſunt, etiamſi ab initio tempore reſeruationis, penſionum, ſeu fructuum huiuſmodi regularem habitum nondum ſuſceperint, nec militiis officiorum Rom. Cur. adſcripti fuerint, ſed poſt factas eorum cuique reſeruationes, ante vel poſt publicationem præſentis cõſtitutionis Milites effecti extiterint, ſub præcepto & mandato præfatis, de habitu & tonſura Clericali deferendis, nolumus comprehendi, ſed iis permittimus, vt regulari habitu Militiæ, quam profeſſi ſunt conuenienti vel ſi ipſi Milites Ro. Cur. officiales fuerint, qui penſiones, aut fructus, aliaue prædia aut bona Eccleſiaſtica ex diſpenſatione ſeu priuilegio Apoſtolico percipiant, habitu militari ſupraſcripto abſque alicuius cenſuræ vel pœnæ Eccleſiaſticæ incurſu licite vti valeant; & nihilominus tam beneficia ſuæ Militiæ regularia retineant, quam etiam penſiones ſuper Eccleſiarum & beneficiorum prædictorum etiam ſæcularium fructibus, ſeu bona vel fructus præfatos ſibi pro tempore reſeruatos percipiant.

Clauſula derogat.

§. 6. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon conſuetudinibus, etiam longiſſimo & immemorabili tempore obſeruatis, quæ abuſus & corruptelæ potius cenſendæ ſunt; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quorumcumque tenorum exiſtant, quæ omnia nolumus cuiquam aduerſus præmiſſa in aliquo ſuffragari.

Publicatio & obſeruantia ab Epiſc. ordin. &c. curari debet.

§. 7. Mandamus vero vniuerſis & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Prælatis, ac locorum Ordinariis, vt in ſuis quiſque Eccleſiis, Ciuitatibus & diœceſibus curent præſentes literas, earumque exempla publicari & inuiolate obſeruari.

Forma & effectus publicationis huius conſt.

§. 8. Et ne quis præſentium literarum ignorantia ſe valeat excuſare, iubemus, illas ad valuas Baſilicarum S. Ioannis Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, & in Cancellaria Apoſt. affigi & publicari, earumque exempla inibi affixa relinqui, & deinde in eadem Cancellaria Apoſtolica in libro Quinterno appellato, inter cæteras conſtitutiones perpetuas deſcribi & regiſtrari. Decernentes publicationem in baſilicis præfatis, & in acie Campi Floræ faciendam, poſt lapſum temporis ſuperius præfixi vnumquemque arctare & afficere, perinde ac ſi ipſæ præſentes literæ ſingulis perſonis præfatis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

§. 9. Volumus

Fides tranſũptorum, & Sanctio pœnalis.

§.9. Volumus quoque earumdem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis, plenam & indubitatam fidem in iudicio & extra adhiberi, quæ ipſis originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum, &c.

D. P. An. 4. 9. Ianuar. Publicatio.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1589. 5. Idus Ianu. Pont. noſtri anno 4.

Anno à Natiuitate D. 1589. indict. 2. die vero 18. menſis Ianuarij, Pontif. Sanctiſs. in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papa V. anno 4. retroſcripta litera Apoſtolica affixa, & publicata fuerunt in valuis Baſilicarum S. Io. Lateranen. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellaria, Apoſt. & acie Campi Floræ, vt moris eſt per nos Hieron. Lutium, & Ioannem Baptiſtam Bagni, S. D. N. Papa Curſ.

Alex. Pàrabiacus Mag. Curſ.

Sequitur declaratio quoad aliquos Papa familiares, Militeſque & Officiales Romana Curia, & penſiones non vltra 60. ducatos obtinentes.

Edita An. D. 1588.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Compendium conſtit. à præcedentem.

PAſtoralis eſt curæ noſtræ, & ita æquum arbitramur, vt quanto poſſumus ſtudio indemnitati & vtilitati, tum pauperum Clericorum, tum etiam perſonarum quæ noſtris obſequiis inſiſtendo, labores & incommoda aſſidue ſubire non ceſſant, conſulere procuremus, ac earum neceſſitati proſpiciamus; ne dum prompte & expedite miniſteria eis iniuncta obire conantur, non ſolum congrua præmia, non recipiant, verum aliquid detrimenti patiantur. Cum itaque noſtra nuper edita conſtitutione de habitu & tonſura, per clericos ſeu Milites beneficia vel penſiones obtinentes deferendis, quæ incipit, Cum Sacroſanctam, &c. præcepimus vniuerſis clericis, ne dum beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, ſed etiam penſiones ſuper fructibus Eccleſiaſticis, aut fructus ipſos ſibi reſeruatos percipientibus, vt habitum & tonſuram clericalem, veſtes ſcilicet talares, Militibus vero ipſas penſiones aut beneficia ſuæ militiæ propria obtinentibus, vt habitum ſuæ Militiæ conuenientem iugiter deferant, pœna priuationis beneficiorum, penſionum, ac fructuum huiuſmodi cuilibet inobedienti impoſita, prout in eadem conſtitutione latius continetur.

Cauſa huius moderationis.

§. 1. Nonnulli vero ex Clericis præfatis penſiones aut fructus huiuſmodi admodum tenues percipientes, alij quoque noſtri familiares actu nobis inſeruientes, variis obſequiis & miniſteriis addicti, qui vltro citroque, vbi opus eſt commeare & accurrere coguntur, idcirco vix poſſint ſine maximo incommodo, impedimento & diſpendio, habitum clericalem ſupraſcriptum geſtare.

Moderatio d. conſtitutionis pro Clericis penſiones, fructus, aut bona Eccleſiaſtica 60. duc. auri de Cam. non excedentia obtinentibus.

§. 2. Nos eorum commodis opportune prouidere, eoſque ſpecialis gratiæ fauore proſequi volentes, omnibus & quibuſcumque clericis, tam in Romana Curia, quam extra eam vbilibet gentium & locorum conſtitutis, qui penſiones, fructus, aut prædia vel bona Eccleſiaſtica, ſibi in vna vel pluribus vicibus reſeruata & conceſſa, ſummam ſeu valorem annuum ſexaginta ducatorum auri de Camera inſimul non excedentes ſeu excedentia, percipiunt aut percipient in futurum.

Et pro nonnullis familiaribus Pont. Aliam limitationẽ habes pro Cõclauiſt. etc. in conſt. 3. Pauli V.

§. 3. Ac præterea noſtris familiaribus, nobis in quibuſdam inferioribus miniſteriis, quales ſunt à pedibus ſeu parafrenarij, menſæ diſpoſitores, aut credentiarij, aut diſpenſatores vulgo dicuntur, & aliis his ſimilibus ſeruitiis actu miniſtrantibus, quive in futurum inſeruiẽt; necnon quibuſuis noſtrorum intimorum familiarium actu nobis in Palatio noſtro Apoſtolico inſeruientium familiaribus, continuis commenſalibus, præſentibus & futuris, qui penſiones aut fructus, bonaue Eccleſiaſtica loco penſionum vſque ad quamcumque ſummam & valorem nunc percipiunt aut in poſterum pro tempore percipient, vt ipſi & eorum quilibet in habitu & tonſura clericali incedere minime teneantur, ſed laicali habitu impune & licite vti poſſint, quo ſua munia promptius expeditiuſque obire valeant, nec pœnis in eadem conſtitutione inflictis ſubiaceant, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium de ſpeciali gratia concedimus & indulgemus.

Prorogatio termini in d. conſt. perſonis in Vrbe degẽtibus præfixi, ad alios 15. dies.

§. 4. Reliquis autem noſtris, aut perſonarum nobis inſeruientium familiaribus, continuis commenſalibus, omnibuſque & ſingulis aliis, tam clericis quam militibus beneficia, fructuum vel bonorum Eccleſiaſticorum reſeruationes ac penſiones obtinentibus, aut in ipſis beneficiis, vel ad ea ius habentibus in Vrbe præſentibus tempus quindecim dierum in dicta conſtitutione præfixum nec dum elapſum, ad alios quindecim dies à fine primo dicti termini computandos extendimus & prorogamus.

Et pro Militibus & aliis in militari habitu incedere obligatis.

§. 5. Ac demum Militibus, tam Militiarum canonice inſtitutarum, quam Rom. Cur. Officialibus, qui iuxta præfatam noſtram conſtitutionem in Militari habitu incedere tenẽtur, vt veſtibus communibus, cum inſignibus tamen Crucis, aut Numiſmatis ſuæ Militiæ propriis vti valeant, atque hac ratione ipſius conſtitutionis præcepto plene ſatisfacere cenſeantur pariter indulgemus.

Declaratio circa tempus quo Clerici, vel Milites habitum gerere tenentur.

§. 6. Eos vero Clericos aut Milites, quibus penſiones aut fructus, bonave, aut prædia Eccleſiaſtica ad quamcumque ſummam reſeruata, aut reſeruari conceſſa ſunt, vel poſt hac reſeruabuntur, non aliter ad gerendum huiuſmodi habitum teneri volumus, niſi poſt quam penſiones, fructus, aut alia præfata cum effectu exigere aut percipere cœperint, vel per eos ſteterit quominus exigant vel percipiant.

Decretum irritans.

§. 7. Decernentes ſic in præmiſſis iudicari debere, necnon irritum & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquã quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Præfata conſtitutione noſtra, quoad reliqua omnia præſentibus literis non excepta, nihilominus in ſuo robore perpetuo permanſura.

Tranſumptorum fides.

§. 8. Volumus autem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem fidem vbique, tam in dicta Curia & in iudicio, quam extra adhiberi, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ, Nulli ergo omnino hominum, &c.

Dat. P. An. 4. 9. Ianuar.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1589. pridie Calen Febr. Pontificatus noſtri anno 4.

Pœnæ & confiſcationes maleficiorum, cuiuſque Ciuitatis, & Terræ Status Eccleſiaſtici, locorumque ei ſubiectorum, applicantur R. Cam. Apoſtolicæ, cum nonnullis ſtatutis & ordinationibus, circa earum exactionem, atque diſtributionem obſeruandis. XCIII.

Circa prædicta, extant plures conſtitutiones Apoſtolica quas indicaui in earum Apoſtillis, hic non repeto. Iſtam vero bullam in Vrbe etiam ſeruari iuſſit Clem. VIII. inf. in eius conſtit. 5. Inter cetera *tom. 3.*

Edita An. D. 1589.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

AD Romanum Pontificem pertinet, non modo vti communem Patrem ac Paſtorem, totius Chriſtianæ Reipublicæ generalem curam ſuſcipere, ſed priuatim quoque Populorum ipſius S.R.E. ditioni, etiam in temporalibus ſubditorum proſpero ſtatui, ac bono regimini, ſimul etiam Cameræ Apoſt. indemnitati, propria quadam & peculiari ſolicitudine prouidere Quod ita demum (Deo fauente) feliciter eventurum ſperamus, ſi ij, qui in Ciuitatibus, & locis dicti Status temporalis Eccleſiaſtici ius dicunt, in officio contineantur, & quicumque eorum publica legum & Magiſtratuum poteſtate abutendo, à recto Iuſtitiæ tramite declinare, vel turpis lucri cauſa, Cameræ Apoſtolicæ iura improbe fraudare præſumpſerint, ſe tandem iudicio grauiſſimas pœnas daturos

daturos intelligant. Ideoque nemini mirum videri debet, ſi cum quotidie inſtigante humani generis hoſte, hominumque malitia in dies ſuccreſcente, nouæ fraudes, & corruptelæ detegantur, nos quoque prædeceſſorum noſtrorum exemplo, noua cogimur ſubſidia præparare.

Paul II. Officialib. prohibuit, remiſſionem pœnarũ vltra ſex florenos.

§. 1. Bene ſiquidem, & prudenter fel. record. Paulus Papa II. prædeceſſor noſter, prohibuit inter alia, ne Gubernatores, & quicumque Officiales Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum S. R. E. ditioni in temporalibus ſubiectorum, mulctas & pœnas pecuniarias remittere, donare, aut gratiam de illis facere poſſent, vltra ſummam ſex florenorum auri de Camera.

Six. IV. approbauit, & proceſſus circumdari prohibuit, librumque condemnationum & gratiarum teneri iuſſit.

§. 2. Quam prohibitionem piæ mem. Sixtus Papa Quartus, etiam prædeceſſor noſter non modo approbauit, ſed vetuit etiam ne in cauſis criminalibus, ante ſententiarum prolationem proceſſus circumdari facerent, ſed cauſas ipſas, prout Iuſtitia ſuaderet, terminarent; ac mandauit, vt omnes ſupplicationes in quibus perſona delinquens, delictum ipſum, & pœna ei de iure irroganda, ac demum gratia ei per Officiales facta, exprimi deberet, in libro ſpeciali regiſtrari facerent, librumque ipſum in fine officij per fidelem Nuncium Cameræ Apoſtolicæ mitterent. Ac pro refectione murorum, fontium, viarum, aliarumque rerum ſimilium, ſeu illarum conſeruatione, non aliter Theſaurarios Cameræ ad illarum ſolutionem teneri voluit, niſi vere actualiter in hoc erogaretur.

Et pœnas ad alias quã Theſaurarij manus peruenire prohibuit.

§. 3. Per aliam vero ſuam conſtitutionem mandauit, vt ſi vere in tales cauſas expendendi facultas, & licentia à Sede Apoſtolica tributa foret, id tamen per manus Theſaurarij erogaretur; inhibendo ne eædem pœnæ, ac mulctæ ad alterius quam Theſaurarij manus etiam ſub colore depoſiti, donec in prædictos vſus erogarentur, vllo modo peruenirent.

Pius IV. applicauit Cameræ Apoſtol. omnes pœnas & per eius officiales exigi iuſſit, in eius bull. 41. Decet, ſupra.

§. 4. Ac demum recol. mem. Pius Papa Quartus noſter itidem prædeceſſor ſtatuit, quod omnes pœnæ, & mulctæ pecuniariæ, ſeu cuiuſuis qualitatis bona, quarumcumque perſonarum in prædictis Ciuitatibus, & locis degentium, Cameræ Apoſtolicæ priuatiue quoad omnes alios, etiam Communitates (exceptis tantum iis pœnis, quæ pro damnis, agris, & prædiis ruſticis illatis ſunt inflictæ) perpetuo integræ applicatæ exiſterent, nec per alios, quam à Camera Apoſtolica ad id ſpecialiter deputatos officiales exigerentur; de quorum manibus eas reciperent, ſiqui titulo oneroſo, aut ob aliquos pios vel ſupradictos, aut alios eiuſmodi vſus, illas ſibi debere prætenderent.

Et declarauit id ſeruari etiã in locis S. Apoſt. immediate ſubiectis, vt ibid.

§. 5. Id autem declarauit poſtea habere locum etiam in iis Terris, Caſtris & locis, quæ non ipſi Romanæ Eccleſiæ immediate, ſed alicui Communitati Ciuitatum præfatarum ſubditæ forent.

Poſtea decimam, partẽ Gubernatori, quartã vero accuſatori aſſignauit, vt ibid.

§. 6. Nouiſſime vero ordinauit, & præcepit, vt Officiales prædicti, decima tantum huiuſmodi pœnarum, accuſator autem quarta partibus contenti forent, ſed illorum nemo alias, quam de manu Depoſitariorum dictæ Cameræ vllo modo exigerent, prout in præfatis, & aliis forſan prædeceſſorum noſtrorum deſuper editis conſtitutionibus latius continetur.

Hic modo Pont. vetat quaſcumque pœnas maleficiorum Cameræ applicat.

§. 7. Sed quia poſtmodum ſucceſſu temporis nonnulli ex illis, qui in Statu temporali Eccleſiaſtico ius dicunt, varias artes, vel potius fraudes excogitarunt, quibus ſalubria huiuſmodi ſtatuta eluderent, & ſua diuerſis prætextibus interdum per ſordes, pretio, aut gratia corrupti, criminoſos manifeſtos aut impune dimitterent, aut mulctas Cameræ Apoſtolicæ debitas interuerterent. Interdum vero illos plus æquo opprimentes, non tamen pœnas ab eis exactas prædictæ Cameræ reſeruarunt, ſed turpi lucro inhiantes ſibi contra fas retinuerunt. Nos huic malo mederi, & malitiis quantum cum Domino poſſumus obuiare cupientes, ac dictorum prædeceſſorum exempla imitari, auctoritate Apoſtolica decernimus & declaramus, omnes & quoſcumque pœnas pecuniarias, mulctas, & confiſcationes omnium, ſeu cuiuſuis criminis, exceſſus, maleficij, delicti, vel quaſi, per quoſcumque Præſides, Rectores, Gubernatores, quauis dignitate, etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, vel alia maiori fulgentes, etiam S. R. E. Cardinales & Sedis prædictæ de latere Legatos, eorumque Vicelegatos, Locatenen. Commiſſarios; Poteſtates; & Officiales, qui in quibuſuis Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, Oppidis, Caſtris, Villis, & locis noſtræ & S. R. E. ditioni temporali ſubiecti quomodolibet iuriſdictionem exercent, tum per ſententias, decreta, proceſſus, tum etiam per viam ſupplicationum, remiſſionum, abſolutionum, liberationum, condonationum, compoſitionum, gratiarum, abolitionum, ſeu caſſationum proceſſuum ab ipſis pro tempore conceſſarum, tam ex iuris communis diſpoſitione quam iuxta tenorem quarumcumque Apoſtolicarum; aut etiam Ægidianarum conſtitutionum, & ordinationum, vel ſtatutorum, & conſuetudinum cuiuſuis Prouinciæ, Ciuitatis, aut loci particularium, aut in vim dictorum decretorum, banimentorum, ab iiſdem Officialibus ſeu eorum anteceſſoribus promulgatorum, Cameræ Apoſtolicæ realiter & cum effectu perpetuo applicatas eſſe & fore, ipſique Cameræ, non autem quibuſuis Communitatibus, vniuerſitatibus, aut perſonis integre deberi; pœnis dumtaxat ratione damnorum in agris, vineis, poſſeſſionibus, ſiluis, pratis, aut quibuſuis prædiis illatorum exceptis, quæ ſicut Communitati, aut Vniuerſitati applicatæ ſunt, quicquam circa eas innouare nequaquam intendimus. Præmiſſa vero omnia locum habere volumus etiam in iis Terris, Oppidis, Burgis, Caſtris, Villis, & locis, quæ alicuius alterius Ciuitatis, aut Terræ, Communitati, vel Vniuerſitati, non autem immediate Romano Pontifici ſubſunt.

Cõmunitatibus, & aliis dictas pœnas prætendentib. terminum, ad id probandũ & deducendũ ſententiam in Cam. Apoſt. decernen. præfigit, quo elapſo, omnes cõceſſiones dictarum pœnarum etiam ex oneroſis titulis eis factas, reuocat.

§. 8. Ceterum volumus, vt quæcumque Communitates, Vniuerſitates, Collegia aut perſonæ, etiam Eccleſiaſticæ quauis dignitate fulgentes, aut eorum Magiſtratus, pœnas, compoſitiones, aut mulctas prædictas, ſeu illarum portionem aliquam quouis titulo, etiam oneroſo, occaſione vel cauſa, etiam iuſtiſſima & pro reparatione, ac refectione & fabrica, vel conſeruatione murorum, pontium, viarum, fontium, aut cuiuſlibet publici boni, vel pij loci Eccleſiæ, aut Hoſpitalis intuitu, aut alias quomodolibet ſibi deberi vel applicatas eſſe prætendunt, debeant omnino intra duos menſes à die publicationis præſentium literarum in Romana Curia faciendæ computandos, conceſſiones, & applicationes prædictas, ſuaque iura, & priuilegia quæcumque habent in Camera Apoſt. exhibere, deducere & allegare; quæ quidem Camera, ſi ipſas conceſſiones validas ex oneroſo titulo, vel ex vrgentiſſima cauſa factas eſſe cognouerit & iudicauerit, poſſit eas ad tempus quod ipſi Cameræ neceſſarium videbitur, confirmare, ſeu de nouo concedere, & ſucceſſiue Depoſitario eiuſdem Cameræ in Prouincia, ſeu Ciuitate in qua conceſſio huiuſmodi facta & approbata fuerit, reſidenti ſpecialiter, & in ſcriptis committere & mandare, ac ſpeciale mandatum deſuper opportunum relaxare, & pœnæ ipſæ, mulctæ, & compoſitiones huiuſmodi, earumue pars ipſi Cameræ bene viſa, dictis Communitatibus, & Vniuerſitatibus, ſeu Collegiis & perſonis ſoluantur; quas nimirum de manibus Depoſitarij prædicti, & præcedente ſpeciali mandato, nec alia exigere poſſint, aut debeant. Reuocantes, & annullantes omnes & quaſcumque conceſſiones, applicationes, & aſſignationes dictarum mulctarum pœnarum, & compoſitionum; quibuſuis Communitatibus, Vniuerſitatibus, Collegiis perſonis etiam Eccleſiaſticis ex titulis etiam oneroſis, aut cauſis prædictis vel aliis etiam iuſtiſſimis factas, quæ intra tempus ſupradictum, vt præfertur in Camera Apoſtolica exhibitæ & productæ, aut deinde ab eadem Camera approbatæ & innouatæ non fuerint, etiam ſi ſæpius per literas Apoſtolicas à quibuſcumque prædeceſſoribus noſtris approbatæ & innouatæ ſint, ipſæque Communitates, Vniuerſitates, & Collegia in pacifica quaſi poſſeſſione illas exigendi ab immemorabili tempore exiſtant; & Camera Apoſtolica eas nunquam exegerit.

Officialibus etiã prohibet ne pœnas in eorum ſententiis, edictis, gratiis & abſolutionibus cõtentas alteri quãm Camer. Apoſt. applicent.

§. 9. Diſtricte vero interdicimus & prohibemus, ne in poſterum quicumque Præſes, Rector, aut Gubernator, quauis etiam Cardinalatus auctoritate & dignitate præfulgens aut Sedis prædictæ Legatus, Vicelegatus, Locumtenens, aut Officialis ex ſupradictis quouis prætextu, occaſione, vel cauſa etiam maxime rationabili, legitima, iuſtiſſima, & vrgentiſſima, tam in ſententiis, proceſſibus, decretis, bannis, proclamationibus, edictis, quam in ſupplicationibus, gratiis, remiſſionibus, abſolutionibus,

abolitionibus, aut caſſationibus proceſſuum ab ipſorum quolibet editis vel edendis, pœnas, mulctas, aut compoſitiones, occaſione maleficiorum, vel quaſi, ab ipſis reis perſoluendas in pecunia numerata, vel in bonis mobilibus, immobilibus aut ſe mouentibus cuiuſuis generis, qualitatis, quantitatis etiam minimæ exiſten. in totum vel in parte, etiam minima, alias quam Cam. Apoſt. prædictæ concedere, aut applicare vel aſſignare quoquomodo audeant, vel præſumant.

Nec alii perſonæ quam Depoſitario ſolui, neque aliquam earum partem per officiales retineri poſſe decernit.

§. 10. Quam ob cauſam vniuerſas & ſingulas pœnas, mulctas & compoſitiones prædictas, non poſſint nec debeant vllo modo ſolui, exburſari, tradi, aut conſignari facere in manibus cuiuſuis alterius perſonæ quam Theſaurarij ſeu Depoſitarij Cameræ prædictæ in qualibet Prouincia reſidentis; ſeu ad maiorem partium commoditatem in manibus Vicedepoſitarij, ſeu Vicetheſaurarij in qualibet Ciuitate & loco deputandi, ſed neque etiam valeant Gubernatores & Officiales prædicti, etiam S. R. E. Cardinales, aut Fiſci procuratores, vel accuſatores, propria auctoritate retinere, aut à partibus exigere portionem aut ratam ex huiuſmodi mulctis ſibi debitam, verum integre & ſine aliqua diminutione exburſari, tradi, ſolui, & conſignari debeant in manib. Theſaurarij, Depoſitarij, aut ſubſtituti prædicti, ex quorum manibus, nec alias Gubernatores, Officiales, Fiſci procuratores, & accuſatores eas recipiant.

Contrauenientibus que pœnas imponit.

§. 11 Quod ſi vel pœnas ipſas alias quam Cam. Apoſt. applicauerint, vel propria auctoritate, & non de manibus prædictis exegerint, tam Gubernatores, Officiales, & alij prædicti etiam S. R. E. Cardinales quam Procuratores Fiſci, & accuſatores, & ipſorum quilibet contrauenientes officiis per eos obtentis ipſo facto, abſque alia declaratione, aut miniſterio Iudicis priuati, & ad illa, & alia de cetero obtinenda perpetuo inhabiles, & incapaces exiſtant, & inſuper pœnam trecentorum ſcutorum pro qualibet vice Cam. Apoſt. ſoluendorum eo ipſo incurrant.

Delinquentibus prohibet, ne aliis quam depoſitario pœnas ſoluant, etiam ſi aliter in ſententiis vel ſupplicationibus ſit reſcriptum.

§. 12. Verum huiuſmodi prohibitionem & interdictum ita extendimus, vt neque etiam ipſi delinquentes, aut rei, vel alij quicumque contra quos per viam Inquiſitionis, accuſationis, denunciationis, aut querelæ procedi cœptum fuerit, tam ſi condemnati, quam ſi abſoluti extiterint, pœnas, aut mulctas pecuniarias, vel alias res, ad quas ſoluendas in quibuſuis condemnationibus, abſolutionibus, decretis, proceſſuum caſſationibus, ſeu abolitionibus, vel ſupplicationibus, ipſos, aut alios pro eis mulctari contigerit, in alterius quam Theſaurarij ſeu Depoſitarij, aut ſubſtitutorum prædictorum manibus ſoluere, aut tradere poſſint, vel debeant, etiam ſi in ipſis ſententiis, abſolutionibus, abolitionibus, decretis, aut ſupplicationibus aliter reſcriptum exiſtat. Alioquin ſi in aliorum manibus eas ſoluerint, prædictæ ſententiæ, & gratiæ, quoad ea quæ illorum fauorem & commodum concernant, eo ipſo nullæ, inanes, & irritæ, nulliuſque roboris vel momenti ſint; & tam ipſi rei, quam qui pro eis ſoluerit, qualibet vice pœnam vigintiquinque aureorum incurrant. Contra vero, ſi maluerint prædictis Theſaurariis, Depoſitariis, aut eorum ſubſtitutis ſoluere, quam eis perſonis, quibus forſan ſoluere iuſſi fuerint, bene & recte ſoluiſſe, eorumque gratiæ, abſolutiones, & ſupplicationes integrum & plenarium effectum ſortitæ cenſeantur, iiſque plene ſuffragentur.

Officiales ſupplicationes ab eis ſignandas Theſaurarijs conſignent, & ſupplicantes infra decē dies pœnas ſoluāt.

§. 13. Mandamus præterea omnibus & ſingulis Legatis, Gubernatoribus & aliis Officialibus ſupradictis, ſub pœnis prædictis per inobedientes eo ipſo incurrendis, vt quilibet eorum cum primum ſupplicationes ſignauerit & taxauerit, illas in manib. Theſaurarij, vel Depoſitarij, aut ſubſtituti huiuſmodi conſignet; à quibus ſupplicantes intra decem dies à die datæ ipſarum ſupplicationum numerandos, ſoluta integre ſumma, & taxa in eis deſcripta, illas exigere omnino teneantur. Alioquin lapſis decem diebus prædictis, gratiæ nullæ, irritæ ipſo facto exiſtant.

Officiales Notarij que, ſupplicationes in acta referant, & proceſſus anteq pœnas ſolutas non caſſent.

§. 14. Legati vero, Gubernatores & alij Officiales prædicti, eorumque Cancellarij aut Notarij, ſupplicationes ipſas regiſtrare; & in acta referre, proceſſuſue caſſare, vel abolere non præſumant, niſi prius in calce ſupplicationis fidem ſolutionis iam factæ manu dictorum Theſaurarij, Depoſitarij, aut ſubſtituti ſubſcriptam viderint; ſecus ſi fecerint, vigintiquinque aureorum, & aliis arbitrio Superiorum imponendis pœnis plectantur.

Officiales & Barigelli bona quæ carceratis tempore carcerationis deferebāt iiſdem Theſaurarijs conſignet, ad effectum hic expreſſū.

§. 15. Omnia autem, & ſingula bona mobilia, gemmas, pecunias, & alias res cuiuſuis generis, aut qualitatis, quæ perſonæ ex quauis cauſa criminali in carcerem ductæ tempore carcerationis penes ſe geſtauerint, ac item ea quæ banniti, condemnati, homicidæ, & latrones tempore quo apprehenduntur penes ſe ſimiliter habuerint (archibuſiis, & aliis offenſiuis armis tantum exceptis) ac denique ea quæ contra prohibitiones, & banna in fraudem deprehenduntur & capiuntur, ſtatim prædicti Gubernatores, & alij Officiales, eorumque Locatenentes, Barigelli, Executores, Cuſtodes Carcerum, & Cancellarij in manibus eorumdem Theſaurarij, Depoſitarij, aut ſubſtituti tradere, & conſignare debeant; alias ipſi Gubernatores, & Officiales ducentorum, Barigelli vero executores Cam. .... & alij prædicti quinquaginta aureorum pœnas pro qualibet vice incurrant. Quæ quidem bona, pecunias, & res, dicti Theſaurarij, Depoſitarij, aut ſubſtituti, depoſiti nomine tamdiu apud ſe conſeruent, donec ipſi carcerati abſoluantur, aut veri eorum Domini inueniantur. Quod ſi carceratos condemnari, & veros Dominos intra ſextum menſis ſpatium, à die condemnationis non reperiri contigerit, ... & ſingula eo ipſo Cameræ prædictæ appropriata, & applicata, eaque ipſius Cameræ nomine Theſaurarij, Depoſitarij, aut ſubſtitut. prædicti illa præſcribere, haſtæ ſubiicere, & plus offerenti vendere, & pretium eidem Cameræ acceptum ferre teneantur. Mandantes Notariis actuariis Iudicum illorum locorum in quibus Theſaurarij, aut alij Miniſtri ad rationes eiuſdem Cameræ tenendas, pecuniaſque exigendas deputati fuerint; ad hoc vt de his omnibus emolumentis certa ratio in Camera prædicta reddi & haberi poſſit, vt librum rationum, & computorum eiuſdem Cameræ prouentuum diſtinctum, & ſeparatum teneant: illumque in Camera annis ſingulis quando eorum computorum quietantia, & ſolidatio, vt moris eſt fiet, præſentent, ad hoc vt certa de omnibus prædictis haberi ratio poſſit, quod ſi librum prædictum non tenuerint, vel non verum, & integrum, illum ad omnia Cameræ prædictæ damna, & intereſſe, quæ ex præmiſſis pati contigerit, teneri volumus, & mandamus.

In cauſis criminalibus Officiales non poſſint reos abſoluere, aut gratiā eis facere, aut pœnā condonare niſi per ſententias aut ſupplicationes, cum adnotatione ſummæ à reis ſoluendæ.

§. 16. In omnibus vero cauſis criminalibus, aut ciuilibus in quibus criminaliter agitur, grauibus aut leuibus, in quibus pœna ordinaria, aut extraordinaria, vel arbitraria, ſeu pecuniaria imponenda veniat, Legati, Gubernatores, Rectores, aut alius quicumque ex ſupradictis Officialibus reos abſoluere, rehabilitare, reſtituere, vel eis gratiam facere, aut pœnam, eiuſue partem aliquam remittere, aut condonare in quantum ipſius ius dicentis auctoritas ſe extendet, non alio modo poſſit aut debeat, niſi per ſententiam abſolutoriam in cauſis grauioribus, aut per decretum vim abſolutoriæ ſententiæ habens in leuioribus; aut per ſupplicationem ab ipſo ius dicente ſignatam. In quibus ſententiis, decretis ſupplicationibus teneantur iidem Gubernatores & alij Officiales adnotare integre totam ſummam pecuniæ, quam à reis ſolui debere taxauerint, declarauerint, aut damnauerint. Eaque condemnatio, & taxa in pecunia numerata, vt præfertur in manibus Depoſitarij, Theſaurarij, aut ſubſtituti ſoluenda, nec alias, aut in alia re, vel ſpecie fieri debeat. Omnes autem abſolutiones, rehabilitationes, reſtitutiones, remiſſiones, gratiæ, quæ per ſimplicem proceſſus caſſationem, vel abolitionem, aut alio modo, ſine ſententia, ſine decreto, aut ſupplicatione fient, eo ipſo nullæ, inualidæ, ac nullius roboris vel momenti ſint & cenſeantur; & quilibet Gubernator, aut Officialis contrauenienſ, qualibet vice ducentorum aureorum pœnam incurrat.

Fiſcus vel ſaltē Theſaurarius citetur in ea' cauſis.

§. 17. Quoad ipſas vero ſententias & decreta, tam mere abſolutorias, & gratioſas, quam mixtas, ſemper antequam ferantur, Procurator Fiſci, aut eius ſubſtitutus, ſi in eo loco reſideat, alias ſaltem Theſaurarius, aut Depoſitarius, vel ſubſtitutus prædicti perſonaliter citari debeant; quorum vnuſquiſque ſi eaſdem abſolutiones iniuſtas putauerit, debeat in actis proteſtari; & abſq. citatione

prædicta,

prædicta, ſententiæ, & decreta huiuſmodi ipſo iure nulla, inualida, nulliuſque roboris exiſtant.

Conſuetudines, & ſtatuta quoad pœnas & cauſas criminales à Paulo IV. & ſucceſſoribus ſimpliciter cõfirmata vel cum clauſulis hîc expreſſis, irrita ſint.

§. 18. Inſuper omnia & quæcumque ſtatuta, decreta, conſuetudines, etiam inueterata, & à longiſſimo atque immemorabili tempore obſeruata, cuiuſuis Prouinciæ, Ciuitatis, Terræ, aut loci Status noſtri prædicti, de cauſis criminalibus, aut ciuilibus in quibus criminaliter agitur, deque pœnis ratione delictorum, aut maleficiorum quorumcumque (damnis in agris illatis tantum exceptis) quomodolibet diſponentia, quæ à fel. record. Paulo Papa Quarto, aliiſque poſt eum vſque ad noſtra tempora, noſtris prædeceſſoribus aut à nobiſmetipſis in ſpecie expreſſe, & nominatim, ac ſimpliciter, pure, abſolute, & abſque aliqua conditione, reſeruatione, aut reſtrictiua, confirmata non fuerint, ipſo iure, & in vim præſentis conſtitutionis antiquata, abrogata, ac irrita, & nulla effecta ſint, & cenſeantur. Ac pariter ea quæ ab ipſomet Paulo Quarto, & aliis vſque ad noſtri Pontificatus tempora ſucceſſoribus, cum aliqua conditione, videlicet, dummodo iuſta ſint, & rationabilia, vel iuri communi, & rationi non repugnent, vel quatenus ſint in vſu, & ſacris Conciliis, & Canonibus non ſint contraria, vel cum aliis ſimilibus vel diſſimilibus clauſulis & limitationibus, comprobata extiterint, ſimiliter quoad dictas cauſas & pœnas; nulla & irrita decernimus & declaramus. Itaque vt neque Gubernatores & ceteri Officiales ſupradicti ea obſeruare, aut iuxta illa iudicare, aut decernere debeant; ipſiſque Officialibus quæcumque iuramenta de illis obſeruandis præſtita vel forſan præſtanda, ex nunc eo ipſo relaxamus, eoſque in poſterum ad iuramenta huiuſmodi præſtanda adſtringi volumus.

Officiales in cauſis criminalibus primo ſeruent conſtitutiones Apoſt. ſtatuta locorũ valide confirmata, & conſtitution. Marchiæ & in reliquis banna & edicta.

§. 19. Declarantes quod in futurum in omnibus Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis Status noſtri prædicti, quicumque Gubernatores, etiam Cardinales, & Legati prædicti, aut alij Officiales, teneantur in primis & ante omnia, quoad cauſas criminales prædictas, conſtitutionibus, ordinibus, & literis Rom. Pontificum noſtrorum prædeceſſorum, atque noſtris, & in caſibus in quibus ipſæ nihil diſponunt, ſtatutis locorum, ſi, vt præfertur valide & efficaciter confirmata fuerint, inuiolabiliter inhærere & parere; quod ſi ea valida non extiterint, debeant iudicare, procedere, abſoluere, condemnare & ſententias ferre iuxta tenorem Conſtitutionum Prouinciæ à bon. me. Paulo Papa Tertio ſimiliter prædeceſſore noſtro per eius expeditas literas confirmatarum; quas Pauli Tertij prædeceſſoris noſtri literas, per præſentes approbamus, & innouamus. In reliquis vero banna, & edicta in ipſis Prouinciis, Ciuitatibus, & locis pro tempore publicata obſeruentur.

Decemque pro centenario ex dictis pœnis, ac de manu Theſaurarij percipere valeant, vbi minor portio non ſit aſſignata.

§. 20. Legati autem, Vicelegati, Gubernatores, Locatenen. & alij ſupradicti Officiales, non vltra decem pro centenario ex compoſitionibus, condemnationibus, pœniſque & mulctis prædictis occaſione maleficiorum ſeu bannimentorum prouenientibus, exigere valeant. Reuocantes, & annullantes quæcumque ſuper hoc in contrarium edicta, ordinationes, priuilegia, indulta, niſi forſan in illis portio minor quam decem prædictorum aſſignaretur. Nam in iis in hac parte nequaquam derogare intendimus, ſed illa potius harum ſerie confirmamus, & innouamus. Vltra vero taxam eorumdem decem pro cẽtenario, à partibus vel aliis perſonis quicquam emolumenti, aut pecuniæ; quouis prætexto, quæſito colore vel ingenio, directe vel indirecte recipere, etiam ſponte oblatum nullo modo præſumant.

Fiſcus etiam vigeſimam & accuſator quartam partem de manu Theſaurarij percipere poſſint iuxta bul. Pij V.

§. 21. Sed & Procurator Fiſci ſi aderit vigeſima, & Accuſator ſi interuenerit quarta parte prædicta, iuxta Pij Quarti prædeceſſoris conſtitutiones ſuperius expreſſas contenti eſſe debeant, & nihil præterea, vel minimum petant, exigant, aut accipiant; eæque omnes portiones Iudicis, Procuratoris & Accuſatoris ſemper de manu Theſaurarij aut Depoſitarij, vel ſubſtituti, vt præfertur, exburſentur ipſeque Theſaurarius, Depoſitarius, aut ſubſtitutus portiones Procuratorem Fiſci, aut Accuſatorem tangentes, non aliter ſoluant, niſi de expreſſo mandato Gubernatoris, aut Officialis in ſcriptis obtento, quod vna cum chirographo recepti penes ſe retineant.

Theſaurarij nec aliter portiones prædictas ſoluere nec dictas pœnas in alios vſus expendere poſſint.

§. 22. Poſtremo dicti Theſaurarij, Depoſitarij, aut ſubſtituti, quamlibet, vel minimam pecuniariam ſummam ex dictis confiſcationibus & maleficiis prouenientem, etiam de mandato & iuſſione expreſſa dictorum Legatorum, & Gubernatorum & Officialium, cuiquam perſonæ ſoluere aut tradere, aut in quoſcumque vſus erogare vllo modo nequeant, præter ſupradictam portionem, & præter impenſas ſolitas ad exercitium & vſum iuſtitiæ neceſſarias, pro quibus ſoluendis qualibet vice mandatum ſpeciale ab ipſis Gubernatoribus, ſeu Officialibus ſubſcribendum expectent. Quinimmo extra caſus prædictos nullam pecuniarum ſummam expendere queant, niſi de mandato expreſſo Congregationis Conſultæ negociorum dicti Status, aut S.R.E. Camerarij, vel Generalis Theſaurarij, aut Commiſſarij prædictæ Cameræ; ſi ſecus ſoluerint, de ſuo erogaſſe cenſeantur, & in reddendis rationibus id eis computari nequaquam debeat.

Clauſula derogatoria.

§. 23. Decernentes ſic in præmiſſis per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere. Irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Decretum ſirritans.

§. 24. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus etiam antiquiſſimis, necnon priuilegiis, & indultis & literis Apoſtolicis quorumcumque tenorũ exiſtant, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia & conceſſione, ſpeciali vel generali, per quam earumdem præſentium effectus impugnari, aut impediri quocumque modo valeat, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda eſſet in noſtris literis mentio ſpecialis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Exemplu huius conſtitutionis plena fides adhibeatur.

§. 25. Vt autem præſens conſtitutio perpetuis futuris temporibus obſeruetur, neue aliquis eius ignorantiam prætendere, ſeque excuſare poſſit, volumus ■ eius exemplis etiam impreſſis Notarij publici manu ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus adhibeatur fides in iudicio & extra, quæ adhiberetur ipſis originalibus literis, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Tranſumptum vero vel eius compendiũ in qualibet Ciuitate publicetur, & in Cancellariis affixum retineatur & Officiales in ingreſſu ſeruare iurent; & in eorum diſceſſu cõtra eos pro tranſgreſſionib. procedatur.

§. 26. Ipſumque tranſumptum in qualibet Ciuitate, Terra, Oppido, Caſtro, Villa, aut Burgo Status noſtri prædicti, & vt melius intelligatur, eius cõpendium, ſeu ſummarium vulgari lingua conſcriptum affigatur & publicetur. Ac tam ipſius cõſtitutionis, quam ſummarij tranſumptum in Cancellariis criminalibus, & in locis reſidentiæ Gubernatorum, & Officialium affixa perpetuo conſeruentur, & in ingreſſu noui Legati, Vicelegati, Gubernatoris aut cuiuſlibet Officialis eius loci magiſtratus teneatur, ab eo intra biduum de ea obſeruanda iuſiurandum exigere. In diſceſſu autem, ſeu Syndicatu eorumdem, Legati, Vicelegati, Gubernatoris & Officialium, non ſolum debeant Procuratores Fiſci, & Theſaurarij, ſeu Depoſitarij aut ſubſtituti, nomine Cameræ querelam exhibere, & denunciare contrauentiones, & tranſgreſſiones huius conſtitutionis, ab iiſdem Gubernatoribus, & Officialibus factas, ſed liceat cuilibet de populo id efficere. Quod ſi ipſis Syndicis ex rei inſpectione, aut alia legitima probatione conſtiterit, de ipſa contrauentione aut tranſgreſſione, teneantur ſub pœna quingentorum aureorum per quemlibet Syndicum inobedientem eo ipſo incurrenda; ad executionem pœnarum in eadem noſtra conſtitutione contentarum, ſine vlla mora aut dilatione procedere. Nulli ergo, &c.

D. P. An. 4. 15. Martij.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo, quingenteſimo octuageſimo nono, Idibus Martij, Pontificatus noſtri anno quarto.

Admiſſio & regiſtratio in Camera Apoſtolica.

Die 16. menſis Aprilis 1589. præſentes literæ Apoſtolicæ in plena Camera præſentatæ fuerunt, & Camera ipſa ex decreto deſuper facto illas admiſit, ac in ipſius Cameræ libris regiſtrari mandauit, prout ſucceſſiue regiſtratæ fuerunt, ſcilicet libro tertio ſignaturarum S. D. N. apud me infraſcriptum eiuſdem Cameræ Notarium.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. 1589. indict. 2. die vero 26. menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſſim. & D. N. D. Sixti

 diuina

diuina prouidentia Papæ V. anno eius V. præſentes literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cameræ, & Cancellariæ Apoſtolicæ, & aciei Campi Floræ, vt moris eſt, dimiſſis copijs impreſſis affixis, per nos Ioannem Freile, & Ioan. Burlierault, S.D.N. Papæ Curſ.

Alex. Parabiacus Mag. Curſ.

XCIV.

Inſtitutio Rotæ in Ciuitate Maceratenſi, Prouinciæ Marchiæ Status Eccleſiaſtici, ad cognoſcendas lites dictæ Prouinciæ.

Iuriſdictionem huius Rotæ, quoad appellationes à ſententiis, & decretis Epiſcoporum eiuſdem Prouinciæ, declarauit Greg. XIV. inf. in ſua conſt. 14. Romanum. *Et quoad cauſas Mercatorum Ciuitatis Anconæ, limitauit Clem. VIII. inf. in ſua conſt.* 26 Ex Apoſtolicæ.

Edita An. D. 1589.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius conſt.

ROmanus Pontifex ſupremi Iudicis in Terris Vicarius, inter innumeras ſibi imminentes curas, illam propenſiori animo amplectitur per quam omnibus in locis, ſed præſertim in Prouincijs ſibi & Apoſtolicæ Sedi immediate ſubiectis, pro iuſtitia vnicuique æqua lance adminiſtranda Iudices deputantur, & ad id neceſſaria tribunalia eriguntur & inſtituuntur. Sane etſi ſemper pro cunctarum Ciuitatum noſtro dominio ſubditarum ſtatu pacifico, tranquillo ac proſpero, fœlicique regimine cogitauerimus, ad Prouinciam tamen noſtram Marchiæ tanto accuratius aciem noſtræ conſiderationis direximus, quanto illam (ex qua originem duximus) propenſiori patriæ amore proſequimur. Et cum in ea etiam pro commoditate illius populorum, vnum Tribunal Iudicum, Rotam nuncupandum, inſtituere decreuiſſemus, nulla alia nobis commodior occurrit ciuitas, in qua id fieri poſſit, quam Ciuitas Maceraten. quæ alias inſignis exiſtit, & ferre in medio dictæ Prouinciæ, ac in Territorio fœcundo & amœno ſita reperitur, ſolitaque Sedes Legatorum exiſtit, celebrique Gymnaſio, duplici Collegio clara, inſignium inſuper Doctorum copioſa, qui experientia, ſcientia, & ordine dicendi, interpretandi, aduocandi, patrocinandi eorum particulari ſtudio præcellant.

Erectio Tribunalis Rotæ in Ciuitate Maceraten. ad decidend. cauſas Prouinciæ Marchiæ.

§. 1. Hanc igitur cogitationem noſtram ad effectum perducere ſtatuentes, Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione & certa ſcientia noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, in dicta Ciuitate Maceraten. vnũ Tribunal Audientiæ cauſarum Rotam nuncupandum, perpetuis futuris temporibus duraturum, quod conſtaſtare debeat quinque Iudicibus, Auditoribus nuncupandis; Quatuor videlicet per nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, & alio per Communitatem & homines dictæ Ciuitatis Maceraten. eligendis, & deputandis, qui omnes & ſingulas Anconitan. Firman. Camerinen. Aſculan. Fanen. Æſin. Maceraten. & Montis Alti, earumque iuriſdictionum, ceterarumque & aliarum dictæ Prouinciæ Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, Caſtrorum, Villarum, & locorum quorumcumque dictæ Prouinciæ immediate ſubiectorum cauſas, lites & controuerſias ciuiles, tam profanas quam Eccleſiaſticas, ac meras & mixtas, quomodolibet agitandas, necnon etiam criminales (in quibus appellationi locus fuerit) inter ciues, incolas, diſtrictuales, habitatores, Eccleſiaſticos, & Sacerdotes, ac Collegia tam regularium quàm non regularium, ac Monaſteria virorum, agricolas quoque, & alios ſubiectos ſub dicta Prouincia cognoſcere, decidere, fineque debito terminare, ac iudicare poſſint & debeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo erigimus, & inſtituimus.

Auditores ſint quinque Clerici I.V. D. ab aliquo Collegio laureati, & per quinquennium in aliquo publico Gymnaſio legerentur.

§. 2. Vt autem Tribunal huiuſmodi conſtitutionibus & ordinationibus firmiter obſeruandis fulciatur, per quas feliciter regi, & gubernari debeat, ſtatuimus, mandamus & ordinamus quod dicti Auditores debeant eſſe Iuris vtriuſque Doctores excellentes, ac inſignes, vſu, & peritia iudicandi præſtantes, Clerici, & non vxorati, & & qui in eadem Ciuitate Maceraten. ſaltem per integri anni ſpatium, cum eorum familijs non habitauerint, necnon ab alio Collegio Doctorum rite, præuio examine ſeuero, ad Doctoratus lauream promoti fuerint, & per quinquennium, aut in aliquo publico Gymnaſio legerint, aut in locis inſignibus iudicandi officio functi fuerint, ac laudabiliter, & cum honore ſe geſſerint.

Officium duret quinquennio.

§. 3. Duret eorum officium ad quinquennium, quo elapſo non poſſint iterum eligi, niſi poſt quinquennium à die finiti officij. Præterea volumus quod dicti Auditores ipſorum officio durante, in eadem Ciuitate Maceraten. ſeu tota huiuſmodi Prouincia, aliquod aliud officium, ſiue publicum ſiue particulare nequeant exercere.

Iurent iſta & alia Prouinciæ ſtatuta ſeruare, & iuſtitiã omnibus miniſtrare.

§. 4. Et poſtquam electi fuerint, in principio ſeu ante ingreſſum eorum officij, in manibus pro tempore exiſtentium Legati ſiue Vicelegati dicti Prouinciæ, vel Gubernatoris eiuſdem Ciuitatis Maceraten. aſſiſtentibus in hoc Prioribus ipſius Ciuitatis, iureiurando promittant, ſeſe non contrauenturos præſentibus ſtatutis, ac Ciuitatum, Terrarum, & aliorum locorum necnon prouiſionibus, & conſtitutionibus dictæ Prouinciæ Marchiæ, ſed illa (quatenus dicta Apoſtolica auctoritate comprobata, licita, honeſta & in vſu exiſtant, ac ſacris Canonibus, & præſertim Concilij Tridentini decretis atque Apoſtolicis conſtitutionibus contraria non ſint) inuiolabiliter obſeruaturos, iuſtitiamque partibus adminiſtraturos, ſub pœnis in ſtatutis, & prouiſionibus dictæ Prouinciæ expreſſis, ac in Syndicatu infligendis.

Poteſtas vnus ex quinque Auditoribus anno quolibet & ad annum ſorte extrahatur, qui cauſas aliis Auditoribus diſtribuat, &c.

§. 5. Inſuper ex eiſdem quinque Auditoribus, quolibet anno, & in principio anni, ſorte extrahantur vnus, qui ſit Poteſtas eiuſdem Ciuitatis Maceraten. & Rotæ Prætor, cum iuriſdictione & terminationibus, ac oneribus & honoribus, ſalarijs, & emolumentis, de quibus infra. Duret autem huiuſmodi Poteſtatis & prætoris officium per annum, & eo elapſo, alius ex reliquis Auditoribus ſorte extrahendus in eius locum ſuccedat. Et nihilominus dicto anno elapſo Auditor remaneat. Idemque Prætor teneatur quandocumque coram Notario Rotali, & duobus teſtibus ad inſtantiam petentis etiam parte non citata, ſorte extrahere ſingulos Auditores ad ſingulas cauſas ſorte educendas, & cauſæ prius extrahantur, & deinde Auditores, dictaque extractio intelligatur facta ſaluis exceptionibus partis, & citra illarum præiudicium. Solus vero Prætor ſit Iudex in cauſis pupillorum, viduarum, carceratorum, & miſerabilium perſonarum, etiamſi qualitates ipſorum non eſſent intentatæ, vel ſi non eſſet petitum ſecundum illa procedi, dummodo dictæ cauſæ ſint valoris vel æſtimationis centum ſcutis infra, & ſi dictum valorem excedant, adhibeatur in deciſione illarum votum Auditorum, & in cauſa appellationis alius ſorte extrahatur, Sitque dictus Prætor Iudex vectigalium, & damnorum datorum, adaptationis ſtratarum dictæ Prouinciæ.

Auditores cauſas Ciuitatis & Territorij Maceraten. in ſecunda & alijs inſtantijs, Prouinciæ autem cauſas non executiuas, & ſummam ſcut. centum non excedentes, in prima & ſecunda inſtantia niſi obſtent locorum priuilegia ac etiã in aliis inſtantiis non obſtãtibus dictis priuilegiis cognoſcant.

Tu vide declarationes vadicatas in eadẽ.

§. 6. Statuimus etiam quod Auditores prædicti cognoſcere debeant omnes & quaſcumque cauſas cuiuſcumque qualitatis, & ſummæ fuerint, Ciuitatis, ac Territorij, ſeu iuriſdictione Maceraten. in ſecunda & alijs inſtantijs non autem in prima, quæ coram ſuis Iudicibus remaneant, prout hactenus obſeruatum fuit, nec quoad cauſas Eccleſiaſticas, ac ad forum Eccleſiaſticum quomodolibet ſpectantes, quæ in prima inſtantia ad Epiſcopum Maceraten. iuxta dicti Concilij decreta pertineant. In ſecunda vero, & alijs inſtantijs ad ipſos Auditores ſpectent. Totius vero Prouinciæ cauſæ omnes etiam Eccleſiaſticæ & ad forum Eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes, (dummodo non executiuæ agantur in præiudicio facultatum Auditoris Cameræ Apoſtolicæ) ſummam, & æſtimationem rei vel facti ſcutorum centum excedentes, poſt primam inſtantiam, quæ apud ſuos Iudices pariter remaneat, in ſecunda & alijs inſtantijs cognoſci debeant à ſupradictis Auditoribus, cum expreſſa tamen declaratione, quod propterea non ſit nec cenſeatur eſſe derogatum, ſeu præiudicatum priuilegijs ſeu indultis Apoſtolicis illarum Ciuitatum & locorum, quibus conceſſum eſt quod cauſæ in ſecunda inſtantia cognoſcantur

&

& decidantur ab illorum Iudicibus ſeu Præſidibus, nec ad alia loca trahi poſſint. Volumus enim quod tunc quoad ſecunda inſtantiam ſit in poteſtate, & voluntate appellantium proſequi dictas cauſas appellationum iuxta dicta indulta coram dictis Iudicibus, vel coram dicta Rota. In vlterioribus vero inſtantijs coram dicta Rota priuatiue quoad alios Iudices, cognoſci debeant, non obſtantibus quoad prædicta debitis priuilegijs & indultis Apoſtolicis, quauis occaſione competentibus Vniuerſitatibus, & iuriſdictionibus dictæ Prouinciæ Marchiæ, hactenus conceſſis, & à nobis confirmatis de primis & ſecundis inſtãtijs, quibus per præſentem Rotæ erectionem cenſeatur quoad prædicta derogatum acſi de verbo ad verbum de illis particularis mentio facta fuiſſet ad effectum deuoluendi tantum cauſas appellationis ad ipſam Rotam & non aliunde.

Vota in cauſis danda.

§. 7. Habeant dicti Auditores iuriſdictionem & poteſtatem procedendi, cognoſcendi & decidendi dictas cauſas, ac in illis vota, prout iuris eſſe videbitur præſtandi, excepto eo, coram quo pendebit cauſa, qui in cauſis per ipſum proponendis votum non habeat niſi vota eſſent æqualiter diuiſa, quo caſu debeat vni parti accedere, & ſic ſemper obtinet illud quod maior pars iudicauerit.

Sententia proferenda.

§. 8. Sententiæ autem proferri debeant ab illo Auditore, coram quo proceſſus formatus fuerit, in quibus proferendis illud obſeruetur, quod illæ ſententiæ, quæ de conſilio, & aſſenſu Coauditorum datæ fuerint, legantur & alta & intelligibili voce proferri, vt mox Notario cauſæ ſubſcriptæ ab illo qui eas protulerit tradi debeant, alias ſint ipſo iure nullæ, ita tamen quod Iudices Rotales prædicti in quauis cauſa, etiam à Sede Apoſtolica delegata aliquam definitiuam ſententiam non proferant abſque eius lectura & publicatione, & ſententia aliter lata etiam de conſenſu partium non valeat nec iure ſubſiſtat, aut aliquo modo executioni demandari poſſit.

Appellationes, &c. interponenda à iudicibus Prouinciæ & ab ipſis Auditoribus ad Rotam ſaluis locorum priuilegijs deuoluantur.

§. 9. Appellationes quoque & querelæ, & recurſus, nullitates, in integrum reſtitutiones, in prædictis cauſis etiam tempore publicationis præſentium noſtrarum literarum quomodolibet pendentes, ab ipſis Auditoribus, ſeu ab alijs quibuſcumque Iudicibus dictæ Prouinciæ, Marchiæ, necnon etiam à prædictarum Ciuitatum Epiſcopis, eorumque Vicarijs, ſeu Locatenentibus, ac etiam ab arbitris, ſeu arbitratoribus coniunctim vel diuiſim interponendæ, porrigendæ, petendæ, ac reſpectiue, quomodolibet proponendæ, (priuilegijs tamen, ſeu indultis prædictis, vt præfertur ſemper ſaluis) ad quemcumque interponendæ, ad eoſdem Auditores omnes deuoluantur, ac ipſo iure deuolutæ eſſe intelligantur & cognoſcantur, ac etiam ſi ad nos & ſucceſſores noſtros Rom. Pontifices interpoſitæ fuerint; nihilominus per eoſdem Auditores Rotæ cognoſci & decidi debeant per Iudicem extrahendum ſecundum ordinem præſentium nec aliter, aut alio modo, & fiant proceſſus coram vno ex eis ſorte extrahendo, excepto eo, coram quo fuit formatus in prima inſtantia, qui licet votum habere debeat in ſecunda & vlteriori inſtantiis, tamen coram eo proceſſus formari non poſſint.

Auditor cauſa appellat quando det votum

§. 10. Et ſimiliter Iudex extractus in ſecunda & vlteriori inſtantiis, votum non habeat in cauſa, niſi in caſu de quo ſupra.

In cauſis inf. ſummam ſcut. centum, Auditor ſolus iudicat, & ſemel appellatur.

§. 11. In cauſis vero ſummam vel valorem ſcutorum centum non excedentibus, quilibet Auditor ſolus poſſit cauſam cognoſcere, & iudicare, cum diſtributione cauſarum per dictum Prætorem pro tempore exiſtentem ſorte facienda. Et in prædictis cauſis liceat ſemel tantum appellare, & cauſa appellationis, etiam quoad nos & Romanos Pontifices deuoluatur, tamen cognoſci & & decidi poſſit per ipſam Rotam, & per alterum ex prædictis Auditoribus ſimiliter ſorte extrahendum.

Duæ ſententiæ facit. rem iudicatam.

§. 12. Quæ duæ ſententiæ ſi erunt conformes tranſeant illico vt præfertur, in rem iudicatam & rei iudicatæ vim habeant, & vlterius appellare, etiam ad ſummum Pontificem non liceat. Si vero prædictæ duæ ſententiæ erunt difformes, & contingat appellare, etiam ad ſummum Pontificem, appellatio nihilominus cognoſci & terminari queat per aliquem ex tribus alijs Auditoribus, qui non iudicarunt, ordine tamen de quo ſupra, nec liceat vlterius ad ſummum Pontificem appellare.

In cauſis à centum infra ſũmaris & à 50. infrà ſummariſſime procedatur & hic appellari non liceat.

§. 13. A ſumma vero aut valore ſcutorum centum infra vſque ad ſummam ſcutorum quinquaginta, ſummarie, ſimpliciter & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta quotidie (meſſibus, & vindemijs, ac alijs temporibus feriatis, & Deo dicatis tamen exceptis) per Auditores prædictos, & in eorum domibus ſine extractione, & Coauditorum interuentu procedatur, terminatione illarum in Palatio ad eorum Tribunalia reſpectiue ſine Coauditorum votis facienda, & ſemel tantum appellatio, recurſus, aut querela admittatur. Cauſas inſuper ciuiles cuiuſlibet quantitatis ſiue valoris ſcutorum quinquaginta infra ſummariſſime, breui manu ſingulis diebus & horis, præterquam in honorem Dei feriatis, & ſine terminorum obſeruatione & per breues dilationes ad ſummum duas, & etiam ſi negocium patietur ſine ſcriptis, quilibet ex Auditoribus Rotæ, etiam ſine extractione aditus audiat, cognoſcat, & terminet, ac ab eorum terminationibus ſemel tantum, ad Prætorem dumtaxat appelletur, in caſibus alias non prohibitis appellari ex forma ſtatutorum, ſiue conſtitutionum dictæ Prouinciæ.

Cauſa non appellabiles quomodo cognoſcantur.

§. 14. Attamen omnes cauſæ, in quibus de iure appellatio non debet admitti per omnes Iudices ſupradictos coniunctim cognoſcantur, & terminentur, ita tamen quod coram vno eorumdem ſorte extrahendo procedi poſſit, qui votum, vt ſupra dictum eſt, nullatenus habeat, & ſi inter partes fuerit diſcordia ſuper natura & qualitate ipſius cauſæ, videlicet vtrum appellatio de iure veniat admittenda, necne, prædicti Iudices ante omnia ſuper hoc pronuncient, & ab illorum pronunciatione tunc non detur appellatio.

Exceptiones omnes in fine litis reſeruatæ cenſeantur.

§. 15. Omnes exceptiones iuxta formam conſtitutionis Prouinciæ Marchiæ, reſeruentur in fine litis, & pro reſeruatis habeantur, etiam præſentis conſtitutionis vigore abſque aliqua Iudicis pronunciatione.

Nullitates fiant cum appellatione.

§. 16. Nullitates etiam quæcumque proceſſuum ſiue principaliter ſiue incidenter proponendæ, vna cum appellatione proponantur. Et nihilominus etiam ſi propoſitæ non fuerint, pro propoſitis intelligantur, & de illis æqualiter cognoſci debeat iuxta conſtitutiones dictæ prouinciæ.

Sed Clē VIII. tres tantum iuſſit attendi vt inf eius conſtit. 18.

§. 17. In cauſis mercedum quarumcumque, ac cibi, & potus, ſinguli Auditores procedendi poteſtatem habeant, & illas manu Regia, prout poſſet Legatus Apoſtolicus à Latere, terminent, & decidant, ac executioni demandent.

In quibus cauſis manu Regia procedatur.

§. 18. Cauſæ ad puncta reducantur, & iuxta ſtylum & morem Romanæ Curiæ examinentur ac decidantur.

Cauſa examinentur iuxta ſtylum Rom. Curia.

§. 19. Vt autem vota præſtanda per ſupradictos Auditores facilius præſeruentur, & omnibus pateant, Notarius ipſe Rotæ, de eis rogari debeat.

Vota cogentur à Notario Rota.

§. 20. Deciſiones autem Rotales non publicentur niſi per manus Notarij cauſæ, à quo diligentiſſime cuſtodiri debeant, vt perpetuis futuris temporibus pro faciliori litium expeditione inueniantur.

Deciſiones publicentur per Notarium cauſa.

Prætor, & Auditores rationes in deciſionibus deſcribant.

§. 21. Tam autem Prætor quam Auditores, teneantur in cauſis coram eis vertentibus, præſertim ſummam & valorem ſcutorum centum excedentibus, aut in quibus aliquid fieri petitur ſine certa expreſſione quantitatis aut vbi probabiles difficultates adeſſe apparebit, rationes & cauſas, ac motiua, ſeu iura & allegationes in deciſionibus deſcribere, ac partibus ad effectum vt ſuper eis ab Aduocatis conſultari poſſit tradere teneantur, ſub pœnis arbitrio Syndicatorum imponendis ipſis.

Auditoribus adiunctus extra Rotã dari non poſſit.

§. 22. Auditoribus in cauſis coram ipſis vertentibus, non poſſit dari adiunctus qui non ſit de Rota, & ſic aliquo caſu non poſſint Auditores prædicti cum aliquo adiuncto extra Rotam & qualibet ratione vel cauſa iudicare, alias ſententia quoad impetrantem adiunctum, vel vtentem tali reſcripto ſit ipſo iure nulla, ac de tali nullitate ſemper & quandocumque opponi poſſit, non obſtante quocumque & longiſſimi temporis interuallo, & nihilominus Auditores in ſyndicatu teneantur.

Sequeſtra aſſociationes, & quæ decerni poſſint.

§. 23. Præterea quilibet ex Auditoribus, proteſtationes quaſcumque & ſequeſtra, (de iure tamen ex forma Conſtitutionum ſeu ſtatutorum permiſſa) cum clauſula aſſociationis, quaſlibet etiam immiſſiones abſque alia extractione de eis facienda committere poſſint dummodo prædicta à cauſis, coram aliquo extracto indeciſis pendentibus non dependeant & in talibus cauſis à proteſtationibus, ſequeſtrationibus & aſſociationibus inchoandis, ſi vlteriori proceſſu egeant, fieri debeat extractio Iudicis, & coram eo tunc extrahendo procedatur.

Iudicium ſuper abſolutione à iuramento non impediat proceſſum in Rota data cautione de qua hic.

§. 24. Decernimus etiam quod pendentia iudicij ſuper abſolutionibus à iuramento, in obligationibus appoſitis vſurariæ prauitate, fictione, & ſimulatione, ac dolo coram Iudice Eccleſiaſtico, non impediat proceſſum inchoatum vel inchoandum à Rota ſuper executione inſtrumenti, nec executionem ipſam, præſtita tamen per exequi volentem cautione idonea iuxta formam literarum Apoſt. fel. rec. Iulij Papæ II. prædeceſſoris noſtri, quarum literarum vis, & effectus ad alios caſus præmiſſos, & ſimiles extendatur.

Auditor vltimo pronunciãs expenſas taxet, & rem iudicatam in Rota & extra exequi poſſit.

§. 25. Auditor etiam qui vltimam ſententiam tulerit, expenſas non taxatas taxarum, & ſententias definitiuas, & interlocutorias vim rei iudicatæ ſortitas, in Rota vel extra ipſam per quemcumque etiam ſuperiorem Iudicem latas exequi poſſit, & debeat. Et iſtud etiam ſeruetur in euentum quod aliquis ex Auditoribus prædictis, propter aliquod impedimentum, aut finitum officium deficeret per ſucceſſorem in locum prædictum, vt ſupra vacantem.

Decreta voluntariæ iuriſdictionis Auditor ſicut Prætor interponat.

§. 26. Decreta voluntariæ iuriſdictionis interponendi in Palatio, & extra Palatium, ſi dictis Auditoribus videbitur, & prout fuerint requiſiti, ac dandi, & decernendi Tutores, & Curatores minoribus, ſinguli Auditores, ſicut prætor, poteſtatem habeant.

Auditores quãdo inſimul cõuenire, ſedere & ius reddere debeant.

§. 27. Auditores etiam prædicti, ſingulis diebus conuenire debeant, etiamſi non ſedeatur, ſemel in die pro commoditate litigantium, iis vero diebus quibus ſedere debeant & ius reddere, ſtatim poſt pulſum Campanæ Rotæ audiant principales, & Pronotarios cauſarum, & hora poſt pulſum dictæ Campanæ ſtatim dicti Auditores ſedere debeant per horam cum dimidia ad minus. Ad hoc iidem Auditores ius reddant in aula aſſignanda alternis diebus, videlicet Lunæ, & Mercurij, & Veneris, & ſi non potuerint prædictis diebus iam ordinatis, ſedeãt reliquis diebus, & ſi eſſent duo vel tres ſucceſſiue continui feſſorij dies, aut in principio, aut in fine hebdomadæ exceptis diebus feriatis, & diebus Sabbati.

Auditores, & Prætor poſt litem motam & in cauſis coram eis pendẽtibus arbitri nomine eligi non poſſit.

§. 28. Præterea non poſſit quoquomodo in Prætorem ſeu Auditores prædictos, vel aliquem ex eis ſub eorum nomine proprio compromitti, vel remitti in cauſis coram eis pendentibus vel lite mota, quod tamen liceat quando lis non eſt adhuc iudicialiter cœpta, & ſi acciderit quod cauſæ huiuſmodi ſic vt ſupra compromiſſæ, per laudum ſiue ſententiam à prædictis Auditoribus terminari non poſſint, tunc ille ſeu illi Auditores qui fuerunt arbitri in tali cauſa electi aliquo modo interuenire, ſeu conſenſum, aut votum præſtare non debeant, ſed ſolum alij qui non fuerunt arbitri cauſam prædictam cognoſcere poſſunt & iudicare, excepto ſemper voto illius coram quo formantur proceſſus.

Aduocare etiam & conſulere nequeant.

§. 29. Et vt fraudibus occurratur, non poſſint Auditores prædicti aduocare in Ciuitate Maceraten. aut conſulere, aut conſiliis aliorum ſe ſubſcribere in aliqua cauſa ciuili, Eccleſiaſtica, vel criminali, aut cuiuſcumque generis, quæ directe vel indirecte concernat, vel concernere poſſit intereſſe alicuius diſtrictualis, & prouincialis, ſeu Vniuerſitatis, vel Collegij dictæ Prouinciæ Marchiæ, alias ſi mutatis nominibus, vel quomodocumque fuerit huic capitulo contrauentum, contrauenientes ſtatim amittat officium, & teneatur ad alias pœnas arbitrio Syndicatorum.

Sententias non confecto regiſtro ferre non valeant.

§. 30. In cauſis etiam in dicta Rota vertentibus, nulla ſententia ferri poſſit, niſi prius confecto regiſtro.

Inhibitiones etiam a Rom. Curia emanat. poſt concluſum in cau. à reiicere poſſint.

§. 31. Iidem autem Auditores, cauſas coram eis introductas expedire valeant prout de iure, & quaſcumque inhibitiones poſt concluſum in cauſa ei præſentatas, à quocumque, etiam à Romana Curia emanatas reiicere poſſint, & admittere non teneantur.

In cauſa impedimenti Auditorum, coram Auditoribus ſubrogatis procedatur.

§. 32. Et, ſi contigerit obitus, vel abſentia, aut infirmitas, vel aliud iuſtum impedimentum Prætoris, aut alicuius ex Auditoribus per octo dies continuos vel paucciores, cauſæ coram impedito, vel abſente vertentes, ſtent in ſuſpenſo toto tempore octo dierum, & illis elapſis vlterius procedatur coram ſubrogatis, dummodo acta ſcribantur per Notarios deputatos dicti Iudicis infirmi, vel abſentis, aut alias impediti. Et ſi vnus ex Collegio abſens, vel impeditus fuerit vt ſupra, coram aliis præſentibus cauſæ agitari poſſint, & Rota ipſa à tribus repræſentetur.

Cauſa Auditoribus iuxta gradum doctoratus ſubrogandis, commiſſa cenſeantur.

§. 33. Cauſæ omnes tam ordinariæ quam Commiſſariæ etiam à Sede Apoſtolica ad referendum delegatæ, quæ tempore renouationis Rotæ pendebant indeciſæ, intelligantur nouis Auditoribus commiſſæ, qui in idem Tribunal, & ſeſſionem iuxta ordinem, & prioritatem Doctoratus ſucceſſerint.

Auditores, & Prætor ſine licentia legati, aut Gubernatoris abeſſe nequeant.

§. 34. Non liceat autem ... Prætori, & Auditoribus, abeſſe extra Ciuitatem Maceraten. & diſtrictum dictæ Prouinciæ Marchiæ, niſi cum licentia Legati, Vicelegati ſeu Gubernatoris legitime obtenta, excepto tempore feriarum propter neceſſitates honarum introductarum, quo tempore abeſſe poſſint per menſem, obtenta tamen prius ſaltem verbo licentia à prædicto Gubernatore ſeu Vicelegato. Ita tamen quod ipſorum Auditorum tempore prædictarum feriarum, tres computato Prætore in Ciuitate Maceraten. continue reſideant, quæ tamen licentia detur iuſta præcedente cauſa.

Syndicarique anno quolibet & in fine officij debeant.

§. 35. Præterea Prætor & alij quatuor Auditores ſtare debeant in ſyndicatu quolibet anno cum retentione ſalarij infra dicendi, vel debeant præſtare cautiones de Iudicio ſiſti, & iudicatum ſoluendo in forma depoſiti in cauſa ſyndicatus, qui ſyndicatus fieri debeat Kalendis Iulij cuiuſlibet anni, & ſucceſſiue proſequi, nec aliquo modo, vel cauſa prætermittatur. Et quoniam multi forſan non auderent querelare, cognoſcentes finitum non eſſe eorum officium, præcludatur via, læſis, in fine quinquennij debeant ſtare ſyndicatui de omnibus cauſis, tam Ordinariis & Commiſſariis, quam a Sede Apoſtolica delegatis, ac de omnibus geſtis per eos, & eorum quemlibet reſpectiue toto tempore eorum officij exceptis iis de quibus querelatum, & iudicatum fuiſſet in aliis ſyndicatibus præcedentibus eorum officij.

Syndicatoreſque eligantur vt hic.

§. 36. Syndici autem eligantur per Conſilium Credentiæ, & Gubernatorem ſeu Vicelegatum dictæ Ciuitatis Maceraten. qui in numero ſint duo Doctores, de Conſilio Credentiæ, duo cauſidici, addantur duo mercatores pro maiori & faciliori deciſione cauſarum mercantilium ſi quæ erunt. Et contra tales ſyndicos ſic electos nulla exceptio neque etiam incompetentiæ opponi poſſit.

Condemnati in Syndicatu pœnas hic expreſſas incurrant.

§. 37. Et ſiquis de Auditorum numero fuerit condemnatus doli, fraudis, vel circumuentionis, aut impoſturæ ſeu baratariæ, ſit priuatus officio ſuo teneaturque de damno partis læſæ, & puniatur ſecundum formam conſtitutionum dictæ Prouinciæ.

Syndicandi contra Syndicos ſuſpicionis cauſas proponere & iuſtificare debeant.

§. 38. Et ad tollendam omnem dubitationem, Auditores prædicti intra proximum diem à die extractionis ſiue electionis Syndicorum, & intimationis nominum eorumdem, debeant proponere, allegare, & dicere coram Prioribus, & Legato, ſiue illius Gubernatore prædictis, omnes cauſas ſuſpicionis quas ſingulariter vel cõiunctim habuerint, contra aliquam ex prædictis Syndicis, vt ſupra eligendis, quas ipſi iuſtificare debeant intra ſex dies tunc proxime futuros, & prædicti Priores, vna cum Legato ſiue Gubernatore d. Ciuitatis Maceraten. eas admittere vel reiicere, aut alias ſuper illis prouidere, prout iuri, æquitati, & honeſtati magis conuenire videbitur, quibus ſex diebus durantibus, omnia dicti Syndicatus ſtent in ſuſpenſo, in reliquis autem in Syndicatu prædicto termini, & alia ſubſtantialia, iuxta conſtitutiones dictæ Prouinciæ obſeruentur.

Prætor ſalarium hic præſcriptum percipiat.

§. 39. Vt autem habeant dicti Auditores ac Prætor vnde ſuſtentari poſſint, ordinamus quod ipſe Prætor qui pro tempore fuerit, pro ſuo ſalario habeat ſcuta triginta monetæ Marchiæ quolibet menſe, & inſuper omnes redditus, prouentus, emolumenta, regalia, & prouiſiones quæ iuxta ſtatuta dictæ Ciuitatis, vel ex approbata

conſuetudine Prætoribus dictæ Ciuitatis hactenus præſtari conſueuerunt, necnon quartam partem pœnarum maleficiorum ſeu prouentuum ex maleficiis, vel quaſi, prouenientium Cameræ dictæ Ciuitatis Maceraten. realiter & cum effectu incorporandorum, iuxta ſtatuta, & reformationes dictæ Ciuitatis Maceraten. ac conceſſionem ſuper eiſdem maleficiis per piæ mem. Pium Papam Quintum etiam prædeceſſorem noſtrum emanatam, prout hactenus obſeruatum fuit.

Auditores ſalariũ hic deſignatum habeant.

§.40. Alij vero ſinguli Auditores habeant pro eorum ſalario quolibet menſe pariter ſcuta triginta dictæ monetæ, & in cauſis Commiſſariis Apoſtolicis habeant ſportulas iuxta formam conſtitutionum prouinciæ prædictæ. In aliis vero cauſis, pro ſportulis ſolui debeat vnum ſcutum auri pro quolibet centenario, æſtimationis cauſæ tractandæ in ſorte principali vſque ad ſummam mille ſcutorum, quod ſi æſtimatio exceſſerit dictam ſummam in quacumque quantitate, nihilominus non amplius decem ſcutis iuxta modum infraſcriptum diſtribuendis perſolui debeat pro minori litigantium diſpendio. Et ſi contingat aliquem ex Auditoribus, pro inſpectione & viſione loci, vt facilius, & celerius poſſit cauſas decidere, illuc ſe conferre, ſi in Territorio Ciuitatis Maceraten. fuerit, habeat equum pro ſe & famulo, & dimidium ſcuti auri, ſin vero extra, ita quod eadem die redire non poſſit, habeat expenſas victus pro ſe & famulo, ac equis, ac ſcutum vnum auri pro quolibet die.

Salaria prædicta pro tempore ſolũ quo quis officium exercuerit petere poſſit.

§.41. Et ad tollendum omne dubium, ſalarium ſiue publicum ſtipendium prædictum, ipſi Auditores percipere debeant pro eo dumtaxat tempore, quo officium ſuum huiuſmodi exercuerint, ita quod adueniente caſu vel mortis, vel ceſſionis, diſceſſus alicuius ipſorum Auditorum, nec ipſe, nec eius hæredes prætendere, nec petere poſſint huiuſmodi ſalarium, niſi pro tempore quo officium exercuerint, niſi aliquid forte deberetur pro reſiduo.

Pauperum Aduocati & Procuratores quolibet ſemeſtri à Prætore eligantur, & gratis pro pauperibus ſeruiant & officium recuſantes aut negligẽter exercentes puniãtur.

§.42. Quo vero ad ea quæ Notarij, & Baiulorum, ſiue Curſorum, ſiue ſigilli mercedem, laborem, incommodum, & maximas expenſas, & detrimentum reſpiciunt, obſeruetur taxa iam conceſſa S.R.E. Camerario. Alterius Prætor qui pro tempore erit, facere debeat imburſationem omnium nominum Cauſidicorum, & Aduocatorum publice exercentium in Ciuitate Maceraten. officium Procuratoris, & Aduocati, & duas burſas retinere, in quibus erunt breuia nominum prædictorum ſtareque debeant penes dictum Prætorem, qui quolibet ſemeſtre, & in principio ſemeſtris coram duobus teſtibus, & ſuo Notario ſorte extrahat duo ex nominibus imburſatis, quorum nomini ſorte extrahantur pro ſemeſtre immediate tunc ſequuturo, qui ſint, & appellari debeant Aduocatus, & Procurator pauperum reſpectiue, & teneantur ſingulis diebus requiſiti coram quibuſcumque Iudicibus gratis & amore Dei pro pauperibus, & miſerabilibus intercedere, & poſtulare, nec poſſint aliquid percipere, vel acceptare, per ſe vel alium ſeu alios etiam à ſponte dare volentibus niſi fuerint eſculenta, & poculenta, quæ triduo conſumi poſſint, & ſiquis extractus pauperum Procuratorum abſque cauſa legitima recuſauerit, vel ſe negligenter geſſerit, impietatis nota afficiatur, & extraordinarie arbitrio pro tempore exiſtentis Legati ſiue Gubernatoris, aut Prætoris Rotæ puniatur.

Cauſa ſolum per reſcripta propria manu Papa ſignata aut de cõſenſu partium auocari poſſint.

§.43. Poſtremo mandamus, quod cauſæ ſemel in dicta Rota introductæ, quouis modo niſi per nos & eoſdem ſucceſſores noſtros Rom. Pont. pro tempore exiſtentes ac in vim commiſſionis per nos & eoſdem ſucceſſores noſtros, noſtra vel eorum propria manu, ſeu de mandato, vel in præſentia ſignatæ, niſi de vtriuſque partis conſenſu auocari nequeant. Nec Prætor, vel Auditores prædicti inhibitionibus ſeu mandatis, eis vigore commiſſionum aliter quam vt præfertur ſignaturum præſentatis, etiam vigore cuiuſcumque ſententiæ, ac ſub cenſuris, & pœnis etiam pecuniariis parere teneatur, & ob non paritionem inhibitionibus, & aliis prædictis aliquam pœnam minime incurrat.

Priuilegia Auditorum Rota Bonon. Auditoribus huius Rota conceduntur.

§. 44. Eiſdem quoque pro tempore exiſtentibus Rotæ huiuſmodi Auditoribus ac Prætori, vt omnibus & ſingulis priuilegiis, exemptionibus, immunitatibus, indultis, conceſſionibus & gratiis, etiam circa auctoritatem iudicandi, votandi, ſententiandi, ſequeſtra & mandata decernendi, reponendi, reſtituendi, Apoſtolos concedendi, relaxandi, inhibendi, citandi etiam ſub cẽſuris declarandi, aggrauandi, reaggrauandi, auxiliumque brachij ſecularis inuocandi, omnibuſque aliis & ſingulis facultatibus, & auctoritatibus quibus ſimiles Rotæ Bononien. Auditores vtuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent (præterquam in his quæ præſentibus, aut aliis noſtris literis aliter diſpoſita reperiantur) pariformiter vti, frui potiri & gaudere omni tempore valeant concedimus, & indulgemus.

Exemptioque ab omni. ... datiis, &c.

§. 45. Et vlterius, vt pro tempore exiſtentes Prætor, & Auditores, eorum officio durante à quibuſuis gabellis, & datiis tam impoſitis quam nouiter, & in futurum quauis de cauſa imponendis, liberi, immunes, & exempti eſſe debeant pariter concedimus & indulgemus.

Ordinationes iſtæ corrigi & emutari poſſint vt hic.

§.46. Præterea Congregatione Collegiorum Doctorem Curialium d. Prouinciæ, & ipſius Ciuitatis Maceraten. & cum interuentu moderni, ac pro tempore exiſtentis eiuſdem Ciuitatis Maceraten. Gubernatoris ſeu Prouinciæ prædictæ Legati, ſeu Vicelegati, necnon priorum dictæ Ciuitatis Maceraten. quandocumque pro perſonarum, temporum, & locorum qualitate expedire melius videbitur, ſupradicta ſtatuta, conſtitutiones, & ordinationes mutare, reuocare, & alterare, ac alia de nouo (licita tamen, & honeſta, ac ſacris Canonibus, necnon dicti Concilij decretis minime contraria, per nos tamen, & ſucceſſores noſtros confirmanda) illorum loco facere, ſtatuere, & ordinare poſſint, & valeant, licentiam & facultatem concedimus, & impartimur.

Locus poſt Locumtenẽtes Legati aut Gubernatoris, & de Auditoribus conceditur.

§.47. Ac vt omnis dubitationis, & diſſenſionis occaſio inter dictos Auditores, & alios quoad præcedentias, & publicæ ſeſſionis, vel incedendi loca adimatur, habeant dicti Auditores tam incedendo, quam ſedendo, immediatum locum poſt Locatenentes Legati ſeu Vicelegati, aut Gubernatoris, dictæ Prouinciæ, & Ciuitatis Maceraten.

Sportularum maſſa modo hic expreſſo fieri debeat.

§. 48. Demum pro commodiori exactionis ſportularum cauſarum ordinariarum huiuſmodi commoditate, vnum Depoſitarium in eadem Ciuitate Maceraten. ad arbitrium dicti Gubernatoris ſeu Legati, vel Vicelegati eligendum, qui ſportulas prout ſupra exigere, & conſeruare debeat, ad hoc vt ex illis vna maſſa communis conſtituatur, cuius medietas in ſolutionem ſtipendiorum Prætoris, & Auditorum conuertatur vltra ſupradictum ſtipendium deſuper conſtitutum ſcutorum triginta pro quolibet Auditore, & altera medietas Communitati, & hominibus d. Ciuitatis Macer. cedat, videlicet pro expenſis domus Rotalis, & eorum Auditorum conſtituimus & deputamus.

Protectoris Rota deputatio.

§.49. Ceterum dilectum filium noſtrum Henricum tt. S. Pudentianæ Presbyterum Cardinalem Caetanum nuncupatum modernum, & pro tempore exiſtentem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerarium in dictæ Rotæ, & eius Auditorum, eorumque iurium & priuilegiorum ac indultorum quorumcumque Protectorem, cum omnimoda facultate & auctoritate omnia & ſingula quæ ad Prætoris officium quomodolibet de iure vel conſuetudine ſpectant & pertinent, & quæ alij ſimiles Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales protectores facere & exercere poſſunt & conſueuerunt, faciendi, dicendi, & exercendi dicta auctoritate perpetuo etiam conſtituimus, & deputamus.

Clauſula præſeruatiua huius erectionis Rota.

§.50. Decernentes præſentes literas ex quacumque cauſa nullo vmquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, ſiue eas infringi, inualidari, ſeu reuocari poſſe, ſed illas ſemper & perpetuo validas & efficaces exiſtere & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, necnon inuiolabiliter perpetuo obſeruare.

Decretum irritans.

§.51. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios etiam eiuſdem Palatij noſtri Apoſtolici cauſarum Auditores & eiuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos ſeu Vicelegatos, aut Cameræ

Apoſtolicæ Præſidentes & Clericos, vel quoſuis alios, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique locorum iudicari, definiri & interpretari debere, irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Officiales Status Eccleſiaſtici mandata dicta Rota exequi faciant.

§. 52. Ac mandantes omnibus & ſingulis totius Status Eccleſiaſtici prædicti Gubernatoribus, Poteſtatibus & eorum Locatenentibus, Legatis, Vicelegatis, necnon venerabilibus fratribus noſtris, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in ſpiritualibus generalibus, & quoties ſuper hoc fuerint requiſiti, ſententias, decreta, ſtatuta, ſequeſtra, mandata, exequutoriales literas, remiſſoriales, citationes & alia à dicta Rota, & eius Auditoribus emananda pro tempore, omnibus opportunis remediis exequutioni demandari faciant realiter, & cum effectu prout opus fuerit, & eis commiſſum extiterit.

Clauſula derogatoria.

§. 53. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac etiam dictæ Prouinciæ, & huiuſmodi Ciuitatum, Oppidorum, Terrarum, Caſtrorum, Villarum, & locorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, legibus etiam municipalibus, vſibus, & naturis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam eiſdem Prouinciæ Ciuitatibus, Oppidis, Terris, Caſtris, Villis & locis, eorumque Communitatibus, Vniuerſitatibus, iuriſdictionibus, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Officialibus & incolis, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, in contrarium forſan quomodolibet conceſſis, confirmatis & innouatis, quibus omnibus etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio ad hoc ſeruanda foret, eorum omnium & ſingulorum tenores, acſi de verbo ad verbum exprimerentur, & inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſe, motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine paribus derogamus & derogatum eſſe volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c.

D.P.A.4 die 15 Martij.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1588. Idibus Martij, Pontificatus noſtri Anno 4.

Admiſſio & regiſtratio in Camera Apoſtolica.

Die 21. Aprilis 1589. Præſentes literæ Apoſtolicæ in plena Camera præſentatæ fuerunt, & die 28. eiuſdem, Camera ipſa referente Reuerend. D. Bartholomæo Caſio dictæ Cameræ Clerico, & Iudice ad hoc ab ipſa Camera ſpecialiter deputato, citato prius R.P.D. dictæ Cameræ Generali Commiſſario, illas admiſit, & regiſtrari mandauit, prout ſucceſſiue regiſtratæ fuerunt in eiuſdem Cameræ libris ſcilicet lib. 3. ſignaturarum S.D.N. apud me infraſcriptum dictæ Cameræ Notarium.

Tydeus de Marchis.

Sequitur tenor Conſtitutionis circa erectionem & conceſſionem Notariatuum, & Curſoratuum Rotæ.

Edita An. D. 1589.

SIXTVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN ſuprema Iuſtitiæ Sede, & poteſtatis plenitudine à Domino conſtituti, ad ea libenter intendimus, per quæ acta cauſarum quarumlibet à perſonis idoneis in omnibus Tribunalibus, & præſertim à nobis erectis, & inſtitutis, fideliter & diligenter cum litigantium commodo adnotentur.

Compendium præced. conſt.

§. 1. Cum itaque nos nuper ex certis rationabilibus cauſis in Ciuitate noſtra Maceraten. vnum Tribunal Audientiæ cauſarum Rotam nuncupatum, perpetuis futuris temporibus duraturum, quinque Iudicum Iuris vtriuſque Doctorum, excellentia, vſuque & peritia iudicandi præſtantium, qui omnes, & ſingulas totius Prouinciæ Marchiæ, ac ſub illa comprehenſorum, illiſque immediate ſubiectorum Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, Caſtrorum & locorum, illorumque habitatorum & incolarum cauſas & lites, ac controuerſias ciuiles, tam prophanas quam Eccleſiaſticas, ac meras & mixtas, quomodolibet actitandas, necnon etiam criminales in quibus appellationi locus foret, inter ciues, incolas, diſtrictuales, Clericos & Sacerdotes, ac Collegia tam ſæcularium quam regularium, necnon Monaſteria virorum, agricolas quoque, & alios ſubditos ſub dicta Prouincia, tam in prima diœceſi & iuriſdictione Maceraten. quam in ſecunda, & vlterioribus inſtantiis, in cauſis appellationum totius Prouinciæ huiuſmodi, cognoſcere, decidere, fineque debito terminare, ac iudicare poſſent & deberent, Apoſtolica auctoritate, Motu proprio perpetuo erexerimus, & inſtituerimus, prout in noſtris inde confectis literis plenius continetur.

Erectio Officiorum Quinque Notariorum, vnius ſcilicet pro quolibet Auditore d. Rotæ.

§. 2. Nos erectionem, & inſtitutionem huiuſmodi ad effectum perducere ſtatuentes, ac operæpretium eſſe reputantes, quo dictum Tribunal magis proſpere dirigatur, ac æquitati, & publicæ commoditati, vtilitatique ſalubrius conſulatur, prouidere volentes, Motu ſimili, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione & certa ſcientia noſtris, deque Apoſt. poteſtatis plenitudine, vnum prædicti Tribunalis Notariatus Officiū à quinque æque idoneis Notariis exercendum vno ſcilicet pro quolibet Auditore, & prætore, quod pro tempore obtinens omnium & ſingularum cauſarum, litium & controuerſiarum ciuilium, tam prophanarum, quam Eccleſiaſticarum, ac merarum, & mixtarum, coram ipſis Auditoribus pro tempore actitandarum, ac ab ipſis decidendarum, etiam omnium ſententiarum tam definitiuarum quam interlocutoriarum, ac decretorum, etiam vim definitiuarum ſententiarum habentium, ac denique quorumcumque actorum, inſtrumentorum, ſcripturarum, conceſſionum, gratiarum, priuilegiorum, facultatum & exequutionum, in præmiſſorum exequutionem, aut alias deſuper faciendorum, & quorumuis aliorum ab eiſdem Auditoribus tractandorum, definiendorum, decidendorum, & agendorum, ſigillo tamen ſolius prætoris, ſeu poteſtatis ipſius Tribunalis ſigillandorum, verus, & ſolus Notarius exiſtat.

Erectio officiorū octo Curſorū ad citandū &c. in cauſis d. Rotæ.

§. 3. Necnon octo Curſoriatus officia eiuſdem Tribunalis, qui omnes & ſingulas perſonas, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ & excellentiæ exiſtentes, prout opportunum fuerit, citare, eiſque intimare, & inhibere, ac quoſcumque alios actus ad Curſores & Mandatarios Ciuitatis noſtræ Bonon. de iure, vſu, vel conſuetudine aut alias quomodolibet ſpectantes & pertinentes facere, gerere & exercere libere ac licite valeant, Apoſt. auctoritate prædicta tenore præſentium perpetuo erigimus, & inſtituimus.

Cōceſſio dictorum omnium Officiorum Communitati Maceraten.

§. 4. Illaque ſic erecta & inſtituta, dilectis filiis Communitatibus, & hominibus prædictæ Ciuitatis Maceraten. qui propter vrgentes, quibus hoc tempore premimur neceſſitates, ſummam quatuor millium ſcutorum monetæ, ad rationem decem iuliorum pro quolibet huiuſmodi ſcuto realiter perſoluerunt, & cuilibet ex Auditoribus prædictis ſalarium menſtruum triginta ſcutorum perſoluere promiſerunt, cum omnibus & ſingulis illorum ſcripturis, honoribus, oneribus, ſalariis, priuilegiis, prærogatiuis, & emolumentis conſuetis, Apoſtolica auctoritate prædicta, etiam perpetuo concedimus & aſſignamus. Ita quod liceat Communitati & hominibus prædictis, Officia prædicta per ſubſtitutos idoneos, ad eorum nutum ponendos & amouendos, exerceri facere, aut illa perſonis ſibi bene viſis vendere, & alienare, ſeu ad vitam, vel ad tempus locare, arrendare, ad firmam dare, necnon de illis tamquam de re ſua propria diſponere, & ordinare, illorumque iura, pertinentias, obuentiones, & emolumenta per dilectum filium noſtrum Henricum tt. S. Pudentianæ presbyterum Car. Caetanum nuncupatum S.R.E. Camerarium taxanda, & moderanda, percipere, exigere, & leuare, ac in ſolutionem dicti ſalarij menſtrui omnino conuertere.

§. 5. De

Conceſſio omnium priuilegiorum conceſſorum Notarijs & Curſoribus Rotæ Bononien.

§. 5. Decernentes quod Communitates & homines prædicti dictaque Officia pro tempore obtinentes & exercentes omnibus & ſingulis priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, facultatibus, prærogatiuis, honoribus, fauoribus, gratiis & indultis, quibus Notarij cauſarum Rotæ Bononien. Auditorum & prædicti illius Curſores de iure, conſuetudine, vel priuilegio, aut alias quomodolibet vtuntur, fruuntur, potiuntur & gaudent, ac vſi fuerunt vbique frui, potiri, & gaudere poſſint, & poterunt, quomodolibet in futurum pariformiter & æque principaliter, ac ſine vlla prorſus differentia vti, frui, potiri & gaudere, illiſque (quod nullus alius Notarius ſententias, acta, ſiue ſcripturas aliquas, coram dictis prætore & Auditoribus in cauſis prædictis, & alias quomodolibet actitandas) rogare, ſcribere & ſubſcribere valeat ſub pœna nullitatis ſententiarum, & ſcripturarum huiuſmodi.

Conceſſio facultatis per ſe vel alium dicta officia exercendi.

§. 6. Inſuper, quod Officia prædicta obtinentes, illa per ſe, vel idoneos ſubſtitutos ab eis ponendos & amouendos, exercere poſſint, & valeant, eadem auctoritate & tenore indulgemus.

Obligatio bonorum Cameræ Apoſtol. pro obſeruatione præmiſſorum.

§. 7. Præterea pro Communitatis & hominum prædictorum ſecuritate & cautela, præmiſſorum omnium obſeruatione, & exequutione, nomine, loco damnorum & intereſſe, quæ per dictam Ciuitatem pati, aut ſentire poſſe contigerit, omnia & ſingula eiuſdem Cameræ iura, res & bona, tam præſentia quam futura, nedum generaliter, verum etiam ſpecialiter, & expreſſe, ac ampliſſime obligamus, & hypothecamus. Decernentes Cameram prædictam omnino teneri & obligatam eſſe, Communitatem & homines, ac pro tempore officia huiuſmodi obtinentes, in quieta & pacifica illorum poſſeſſione defendere, & manutenere, præſenteſque ad probandum plene quod eadem ſumma in noſtram & Sedis Apoſtolicæ ac ipſius Cameræ ſubuentionem conuerſa fuerit, aliaque præmiſſa vbique tam in iudicio quam extra illud ſufficere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri.

Clauſ. præſeruatiua.

§. 8. Necnon eaſdem præſentes nullo vnquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio aut intentionis noſtræ, vel quouis alio defectu notari, vel impugnari, aut alias quomodolibet infringi vel retractari poſſe, ſed illas ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri debere, neque ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, per quaſcumque literas, vel conſtitutiones Apoſtolicas, ſeu Cancellariæ Apoſt. Regulas, etiam per nos & ſucceſſores noſtros Rom. Pont. etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac conſiſtorialiter, necnon ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis pro tempore factis & conceſſis comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, necnon quoties illas reuocari, vel limitari, aut ſuſpendi, ſeu eis in aliquo derogari contigerit, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum, etiam ſub poſteriori data reſtitutas, & plenarie reintegratas, ac de nouo conceſſas eſſe, & cenſeri.

Decretum irritans.

§. 9. Irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§. 10. Quocirca dicto Henrico Cardinali & pro tempore exiſtenti Camerario, ac venerabili fratri noſtro Petro Epiſcopo Spoletan. Officiorum Rom. Curiæ, & Status Eccleſiaſtici Præſidenti, ac dilecto filio cauſarum Cur. Cam. Apoſtolicæ generali Auditori, motu pari, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ſolemniter publicantes, ac eiſdem Communitati & hominibus in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes eaſdem præſentes literas & in eis contenta huiuſmodi debitæ exequutioni demandent, ac demandari, necnon ab omnibus, quos illæ concernunt inuiolabiliter perpetuo obſeruari faciant, mandent atque procurent. Non permittentes Communitatem & homines prædictos atque officia huiuſmodi pro tempore obtinentes ſeu exercentes deſuper per quoſcumque contra earumdem præſentium tenorem quomodolibet indebite moleſtari, perturbari vel impediri. Contradictores quoſlibet & rebelles, ac præmiſſis non parentes per ſententias & cenſuras Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias & alias pœnas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogat.

§. 11. Non obſtantibus præmiſſis, & quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Ciuitatis Maceraten. & Prouinciæ prædictarum iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis Ciuitati Maceraten. & Prouinciæ huiuſmodi, ac quibuſuis aliis ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac conſiſtorialiter, necnon de fratrum noſtrorum conſilio, & vnanimi aſſenſu, & alias quomodolibet & quandocumque etiam pluries in contrarium forſan conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, eorum omnium & ſingulorum tenores, acſi de verbo ad verbum exprimerentur & inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe, harum ſerie motu ſimili derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe volumus, decernimus & declaramus, contrariis quibuſcumque, ſeu ſi aliquibus communiter aut diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſt. non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi mentionem.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

D. P. A. 4. die 22. Martij.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1589. 11. Kal. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno 4.

Admiſſio & regiſtratio in Camera Apoſtolica.

Die 21. Aprilis 1589. Præſentes literæ Apoſtolicæ in plena Camera præſentatæ fuerunt, & die 28. eiuſdem, Camera ipſa referente Reuerend. D. Bartholomæo Caſio Cameræ Apoſtolicæ Clerico, & Iudice S. D. N. Papæ apud me infraſcriptum dictæ Cameræ Notarium ad hoc ab ipſa Camera ſpecialiter deputato, citato prius R. P. D. dictæ Cameræ Generali Commiſſario, illas admiſit, & regiſtrari mandauit, prout regiſtratæ fuerunt lib. 3. ſignaturarum.

Tydeus de Marchis.

XCV.

Erectio Eccleſiæ Epiſcopalis Ciuitatis Firmi, in Prouincia Marchiæ, in Eccleſiam Archiepiſcopalem.

Similem erectionem de Eccleſia Senenſi ſtatuit Pius II. in conſt. 3. Triumphans. *& Greg. XIII. de Eccleſia Bononienſi in conſt. 79.* Vniuerſi.

In hac Ciuitate Studium quoque generale innouauit hic idem Pont. ſup. in conſt. 9. *Muneris.*

Edita An. D. 1589.

SIXTVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium.

VNiuerſi Orbis Eccleſiis, eo diſponente qui cunctis imperat, & cui omnia obediunt, meritis licet imparibus præſidentes in omnes agri Dominici partes oculos noſtræ mentis, vigilis more Paſtoris, intendimus, inſpicientes quid Eccleſiarum ipſarum, præſertim Cathedralium inſignium, ſtatui, & decori maxime conueniat, atque hoc quidem pro zelo charitatis noſtræ, tanto liberalius promptiuſque curandum cenſemus, quanto magis, non ſolum petentium ſubditorum, & preces, & merita id depoſcunt,

poſcunt, ſed nos etiam ad Omnipotentis Dei, & B. Mariæ Virginis gloriam, animarumque ſalutem, & fidelium diſciplinam confirmandam, necnon Eccleſiarum, quibus paterna dilectione, Apoſtolicaque auctoritate conſulimus vtilitates ornatumque pertinere, & recte in Domino cognoſcimus expedire.

Ciuitatis Firmanæ antiquitas, nobilitas, fidelitas, & aliæ quamplures laudes recenſentur.

§. 1. Cum itaque nos compertum haberemus, Eccleſiam Firmanam Sedi Apoſt. immediate ſubiectam, ac pridem ante annum à partu Virgineo quingenteſimum, in Cathedralem, erectam, cui alias nos dum in minoribus cõſtituti eſſemus, & Cardinalatus fungeremur honore, laudabiliter præfuimus cuique etiam hodie venerabilis frater noſter Sigiſmundus Epiſcopus Firmanus præeſſe dignoſcitur, lapidibus marmoreis quadratis conſtructam ad Collem in media Ciuitatis Firmanæ parte collocatam ſingularem atque pulcherrimam ſpectantium oculis multis paſſibus à dicta Ciuitate Firmana ſeſe offerentem, in Prouinciæ fere medio, in qua nulla eſt Metropolis Eccleſia, in tranquilla aëris temperie, in loco diſtante ab Vrbe ſupra centum, & triginta milliaria ſitam, Beatæ Mariæ Virgini dicatam, tribus dignitatibus, videlicet Archidiaconatu pro vno Archidiacono, & Archipreſbyteratu pro vno Archipreſbytero, & Decanatu pro vno Decano, necnon duodecim Canonicatibus, & totidem præbendis pro duodecim Canonicis, & octo præterea Manſionariis pro octo Manſionariis, duabuſque Sacriſtiis pro duobus Sacriſtis ipſi Eccleſiæ inſeruientibus præſtare, quam plures Epiſcopos præterea orthodoxæ fidei defenſores, quorum nomina tum Sanctitatis opinione, tum præſtantia ſingulari præfulſerunt, alioſque Cardinalatus honore decoratos, alios etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ moderamina admotos habuiſſe, & pro tempore exiſtentem Epiſcopum Firmanum, Principatus inſignia, & ornamenta, præuentionemque in multis cauſis, quoad Legatos, & Gubernatores retinere, & omnimodam iuriſdictionem ex priuilegiis Apoſtolicis iam pridem emanatis, & a fel. record. Sixto Papa IV. prædeceſſore noſtro vſque in hæc tempora perpetuo confirmatis, in ſuos Commenſales, Familiares, Colonos, & Officiales etiam priuatiue quoad Legatos, & Gubernatores quoſcumque ac Montem Viridem Caſtellum in omnem iuriſdictionem retinere, necnon Firmum, Piceni Vrbem Romanorum Coloniam extitiſſe, ac ex qua vbi Chriſtiana Religione imbuta fuit, ſub Decio Imperatore, ſeptuaginta Firmani Martyres produiſſe recenſentur, in qua multa corpora Sanctorum, ac innumerabiles aliæ reliquiæ magna cum veneratione aſſeruant, multis priuilegiis, & indultis tam à piæ memoriæ Gregorio VII. à quo tunc temporis exiſtens Epiſcopus Firmanus, Crucis deferendæ facultatis confirmationem obtinuit, à Gregorio VIII. IX. X. Honorio III. qui eidem Epiſcopo, Principis nomen, iuriſdictionemque ſpiritualem & temporalem retinere conceſſit, Innocentio III. & VII. Eugenio IV. & Calliſto III. ac quamplurimis aliis Romanis Pontificibus etiam prædeceſſoribus noſtris, tum claræ memoriæ Federico II. & Henrico III. multiſque aliis Rom. Imperatoribus illuſtratam, ampliſſimam in qua nihil fere perſpicitur, quod eius longe alteque repetitam antiquitatem non præ ſe ferat, in Colle aëris ſaluberrimi, amœnitatis non exiguæ, in media Piceni parte, ad ſinum Adriaticum, non longe ab Appenninis Montibus ſitam, & quemadmodum Firmum Picenum olim nominabatur, ita aliis temporibus Marchia Firmana vocabatur, quod Firmum primariam Ciuitas in dicta prouincia exiſteret. Principes quoque in ſuam iuriſdictionem Marchiam vel receperint, vel redegerint in dicta Ciuitate Sedem, domiciliumque collocaſſe, ac ſemper detinuiſſe, eodemque exemplo ſub Romanis Pontificibus, multis annis Curiam generalem Legationis Marchiæ, tanquam in loco honorabiliori inibi reſediſſe, necnon generale Studium, ad inſtar Studij Bononien. à recol. mem. Bonifacio Papa VIII. ſimiliter prædeceſſore noſtro, & poſtea ab Eugenio IV. & Calliſto III. prædeceſſoribus prædictis ac multis aliis Pontificibus confirmatum, & à nobis denuo erectum, & reſtitutum floruiſſe, & florere, ſeu eaque extare. Collegium Iuriſconſultorum iam inde ab immemorabili tempore ornatiſſimum, ac in numero & Doctorum præſtantia inſigne, hoc quidem tempore vel ſeptuaginta Doctores conſcriptos reperiri; eiſdem modo, & ratione quamplurimos Procuratores & Notarios eſſe, in ea quoque Seminarium ex Concil. Trident. decreto inſtitutum, aliorumque Illuſtrium virorum fide ſtudioſiſſimorum, pietati & religioni ſummopere deditorum, necnon Epiſcopi, & paſtores ſui, ita officioſiſſimorum, vt nihil vnquam prætermiſerint, quod ad ipſius Epiſcopi commoditatem, & dignitatem augendam facerent, ac multæ per Firmanos donationes etiam Caſtellorum priſcis illis temporibus Epiſcopo factæ reperiantur copia refectam, quibus plurimum ſemper delatum fuerit, tum quod ipſa Ciuitas ſitu, loco, arce munita, ac hominum robore, & fortitudine, ac ingenij acumine & præſtantia adeo ornata fuit, vt ceteris Marchiæ Ciuitatis huiuſmodi timorem maximum inijcere ſoleat, multaque obſequia erga Sedem Apoſtolicam prædictam perpetuo præſtiterit, atque propriis actibus ab Imperio Deſiderij, Longobardorum Regis, ſe vindicarint, ſeque ac ſua omnia ſimilis mem. Adriano Papæ I. pariter prædeceſſori noſtro, Sedique Apoſtolicæ prædictæ ſponte dederint, ipſaque Ciuitas fidei cauſa, & ſinceræ deuotionis gratia quam gerere ſolita eſt erga Sedem eandem, cum Federicum primum agnoſcere noluiſſent, igne fere abſumpta fuerit, eademque de cauſa, & alias ſæpe multa damna, & detrimenta ſubierit, & in ſummas difficultates, & calamitates ſæpius inciderit, vt ſe ab eorum dominatu, qui Marchiam, in ſuam ditionem, contra Sedem Apoſtolicam redegerint, vindicaret, & ad ipſam Sedem eiuſque Imperium redire poſſet, veluti ſub Eugenio eodem, ac aliis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, & nouiſſime in bello Ferrarien. ſimilis mem. Iulio II. & poſtea Clementi VII. Pontificibus Maximis pariter prædeceſſoribus noſtris, præſto fuerint. Monaſteriorum inſuper tam virorum quam mulierum opulentiſſimorum æque atque in quauis alia Ciuitate, parochialium præterea Eccleſiarum, ac Confraternitatum, & Hoſpitalium quamplurimorum frequentia commendabilem, diœceſim denique Firmanam prædictam ita opulentam, & amplam extare, vt maior in dicta prouincia non reperiatur, agri vbertate fertiliſſimam, frumento, vino, oleo, & frugibus, cuiuſuis generis, vel etiam ſale, & rebus omnibus ad victum neceſſariis adeo abundantem eſſe, vt non ſolum ceteris prouinciæ Ciuitatibus ſuppeditare, ſed ad Dalmatas, Illyricos, Venetos, ac alios tranſportare ſoleat, ita vt plane huic diœceſi deferenda ſit fertilitatis laus, quæ agro Piceno paſſim tribuitur. Necnon eius Comitatum, Terras, & Caſtra ſexaginta fere habere, quo quidem Comitatu Firmum finitimum ac confine exiſtit ceteris fere omnibus Ciuitatibus dictæ prouinciæ, cuius maiorem partem occupare conſtat.

Erectio dictæ Eccleſiæ Epiſcopatus Firmanæ in Archiepiſcopalem.

§. 2. Nos aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, qui eodem honore decorarunt Eccleſias, quibus olim in minoribus dum conſtituti eſſent, & Cardinalatus fungerentur honore præfuerunt, veſtigia ſequuti, ad illam meritis honoribus augendam, & promouendam adducti, piis quoque ſupplicationibus dilectorum filiorum Communitatis, & hominum eiuſdem Ciuitatis, nobis per dilectum filium Cæſarem Ortinellum, Ciuem Firmanum V.I.D. eorum Procuratorem ad hoc ab eis ſpecialiter conſtitutum deſuper porrectis excitati, poſt habitam cum venerabilibus fratribus noſtris prædictæ R. E. Cardinalibus maturam deliberationem, de eorum conſilio, atque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Maceraten. Tolentin. Ripan. Montis Alti, & S. Seuerini in dicta Prouincia conſiſtentes, necnon dictæ Sedi etiam immediate ſubiectas Eccleſias, earumque Ciuitates, & diœceſes, cum omnibus, & quibuſcumque eorum territoriis, & terminis, ac dilectos filios earum ſingularum Clerum & populum vniuerſum, cum ſuis Collegiatis, Parochialibus, & aliis Eccleſiis, necnon Monaſteriis vtriuſque ſexus, ceteriſque beneficiis, & officiis Eccleſiaſticis cum cura & ſine cura ſæcularibus & quorumuis Ordinum, & Militiarum regularibus, necnon Hoſpitalibus, domibus, Collegiis & locis religioſis quibuſcumque, ab eiuſdem Sedis immediata ſubiectione, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuo diuidimus, & ſeparamus, necnon à dictæ Sedis immediata

Huius Pont. bulla eſt ſup. num. 9

immediata ſubiectione, viſitatione, correctione & omni & quacumque alia iuriſdictione etiam perpetuo eximimus, & liberamus, Ipſamque Eccleſiam Firmanam, ad laudem & honorem Omnipotentis Dei, ac Beatæ Virginis Mariæ, necnon fidei Catholicæ exaltationem, & totius militantis Eccleſiæ gloriam; in Metropolitanam Eccleſiam, & Sedem Epiſcopalem Firmanam, in Archiepiſcopalem, Archiepiſcopaliſque, & Metropolitan. Præſidis Sedem & prouinciæ caput pro vno deinceps Archiepiſcopo, qui pallij, & Crucis vſum, aliorum Archiepiſcoporum more habeat, omnibuſque aliis inſignibus Archiepiſcopalibus, necnon priuilegiis, honoribus, & prærogatiuis, Archiepiſcopis debitis & conceſſis gaudeat, ſimiliter perpetuo erigimus & inſtituimus, ac nomine, titulo, ac honore Archiepiſcopali, & Metropolitan. decoramus.

Submiſſio aliarū Epiſcopalium Eccleſiarum. §. 3. Præterea Eccleſiæ prædictæ, Maceraten. Tolen. Ripanen. Montis Alti, & Sancti Seuerini Eccleſias prædictas, modernoſque & pro tempore exiſtentes illarum præſules, ſeu Adminiſtratores, pro ſuis, & pro tempore exiſtentis Archiepiſcopi Firmani Suffraganeis; qui tamquam membra capiti, eidem Archiepiſcopo Firmano iure Metropolitan. ſubſint, ita quod Archiepiſcopi Firmani; in eiſdem Maceraten. Tolentin. Ripan. Montis Alti, & Sancti Seuerini Ciuitatibus, & diœceſibus ius Metropoliti cum ſibi vindicent, necnon Maceraten. Tolent. Ripan. Montis Alti, & Sancti Seuerini prædictæ, eidem Archiepiſcopo, & Metropolitano, ad omnia & ſingula habeantur, & ſint adſtricti, ad quæ ſuffraganeis ſuis Metropoliticis Eccleſiis, & Metropolitan. tenentur, & obligati ſunt, vt indicentur ſecundum canonicas ſanctiones, ac eidem Archiepiſcopo Firmano prædictos ſuos Suffraganeos conſecrandi, ac Prouinciales Synodos euocandi, ac cum eis etiam Eccleſiaſtica negotia terminandi, earum Eccleſias diſponendi iuxta ſtatuta ſacrorum Canonum, omniaque alia & ſingula quæcumque, quæ de iure vel conſuetudine, aut alias quoquomodo ad Archiepiſcopos, & Archiepiſcopale munus ſpectare, & pertinere ſolent, & debent, gerendi, faciendi, exercendi, plenam & omnimodam auctoritatem, & tenore præſentis concedimus facultatem, Prouinciæ quoque Firmanæ Clerum, & populum vniuerſum, pro eorumdem Eccleſiæ, & Archiepiſcopi Firmani Prouincialibus pariter etiam perpetuo concedimus, & aſſignamus.

Derogatio contrariorum. §. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Maceraten. Tolentin. Ripan. Montis Alti; & Sancti Seuerini Eccleſiarum prædictarum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis, quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, eiſdem Eccleſiis, illarumque Præſulibus, Adminiſtratoribus, & Capitulis, ac quibuſcumque aliis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam irritantibus, in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio, atque ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam conſiſtorialiter & ſub quibuſuis verborum formis, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa & indiuidua ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, eorum omnium etiam tenores, ac ſi de verbo ad verbum exprimerentur & insererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine paribus, derogamus ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

D. P. A. 5. die 24. Maij. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1589. Nono Kal. Iunij, Pontificatus noſtri Anno 5.

XCVI.

Quod Fratres, & Moniales Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo Congregationis Diſcalceatorum in Italia, recitare valeant Horas canonicas iuxta ritum Breuiarij Romani reformati, prætermiſſo Ordinis vſu, Et celebrandi feſta Sanctorum dicti Ordinis etiam in Kalendario Romano non deſcriptorum.

De eiuſmodi Breuiario vide ſup. in Pij V. conſt. 64. Quod à nobis. *ſup. Alia autem de toto Ordine Carmelitano, notaui ſup. apud conſt. 8. Hon. III.* Vt viuendi. *Et de hac Congregatione vide plene ſup. in conſt. 64. Greg. XIII.* Pia.

SIXTVS PAPA V. *Edita An. D. 1589.*

Dilectis filiis profeſſoribus Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo, Prouinciæ, ſeu Congregationis Regularis Obſeruantiæ Diſcalceatorum nuncupatæ.

Proœmium. EXimium quod in vobis elucet pietatis ſtudium, & præcipua Obſeruantia regularis diſciplinæ, qua veſtram Congregationem ad Dei gloriam, communemque Chriſtiani populi vtilitatem, in dies magis florere intelligimus, nos inducunt, vt cum multa ad eamdem Congregationem feliciter regendam nuper a nobis ſtatuta fuerint, nunc quoque in honorem Sanctorum, quos ipſa Congregatio, quaſi in eorum clientelam recepta, iam pridem ſeculari quadam veneratione colit, piis veſtris petitionibus libenter annuamus.

Conceſſit hic Pont. Congregationi facultate recitandi officia, iuxta ritū Breuiarij Rom. reformati, prætermiſſo vſu Congregationis. §. 1. Dudum ſiquidem per alias noſtras literas conceſſimus inter cetera & indulſimus vobis, atque vniuerſis & ſingulis perſonis vtriuſque ſexus veſtræ Prouinciæ, vt Horas canonicas, diurnas, & nocturnas, ſecundum vſum & ritum Romanæ Eccleſiæ, & Breuiarij Romani ex decreto Concilij Tridentini reformati, & fel. rec. Pij prædeceſſoris noſtri iuſſu nouiſſime editi, tam communiter quam diuiſim, etiam in ſingulis veſtris Oratoriis, Monaſteriis & domibus, dicere, & recitare licite poſſitis, & nihilominus præcepto atque obligationi plene ſatisfactum per vos foret, neque vlterius ad ſequendum in huiuſmodi Officiis morem veſtri Ordinis teneremini, prout in eiſdem literis latius continetur.

Qui d. ritum ſeruare cœpit. §. 2. Quo quidem noſtro indulto vtentes, iam ſicut nobis exponi curaſtis, eiuſdem Romanæ Eccleſiæ ritum in diuinis officiis ſeruatis.

Modo autem ſupplicant pro indulto celebrandi. §. 3. Sed quia vetus iam diu viget in veſtro Ordine laudabilis conſuetudo, dies feſtos in honorem Beatæ Mariæ, & quorumdam Sanctorum ſolemniter celebrandi, ideo à nobis humiliter ſupplicari feciſtis, vt religioſum illud inſtitutum auctoritate Apoſtolica comprobare dignaremur.

Pont. ideo d. facultatem elargitur. §. 4. His itaque veſtris ſupplicationibus inclinati, vobis, atque adeo vniuerſis, & ſingulis Fratribus ac Monialibus veſtræ Congregationis pro tempore exiſtentibus, in quibuſuis domibus, Monaſteriis, Collegiis, & locis dictæ Congregationis, tam publice quam priuatim, communiter vel diuiſim, officium prædictorum feſtorum vbique recitare, & ſic recitando obligationi ſatisfacere libere & licite poſſitis (dummodo tam in Miſſa quam in recitandis Horis canonicis diurnis ac nocturnis, modum, & formam deſcriptam in quinternio, ſeu libello per dilectos filios noſtros Antonium SS. Ioannis & Pauli Caraffam, & Vincentium S. Mariæ in Via lata [?] rum presbyteros Cardinales Montis Regalis nuncupatos, de mandato noſtro reuiſo, correcto, & approbato, inde obſeruetis, & nihil penitus addatis, aut minuatis) plenam, & liberam licentiam, & facultatem, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus, & indulgemus.

Quibuſcumque non obſtantibus. §. 5. Non obſtantibus dicti Pij prædeceſſoris ſuper reformatione, & approbatione nouis Miſſalis, & Breuiarij Romani, ac prædictis noſtris literis, necnon aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, veſtrique Ordinis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus,

quod

quodque huiuſmodi dies feſti in nouiſſimo Kalendario Romano deſcripti non ſint, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. A. 5 die 27. Iunij. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die 27. Iunij, 1589. Pontificatus noſtri Anno quinto.

XCVII. Quod Archiconfraternitas pietatis Carceratorum à Gregor. XIII. in Vrbe inſtituta, habeat Officium prouiſoris condemnatorum ad triremes totius Status Eccleſiaſtici. Et etiam Officium Viſitatoris Carcerum vrbis, ab eius præfecto exercen. poſſitque annis ſingulis ſecunda Feria poſt 1. Dominicam Quadrageſimę, vnum carceratum etiam pro capitali crimine damnatum liberare.

Inſtitutionem huius Archiconfraternitatis habemus ſup. in conſt. 56. Greg. XIII. Pij patris. *vbi alias tibi indicaui.*

Edita An. D. 1585. 1586. 1587. 1589.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EX debito Miniſterij Paſtoralis, ad ea noſtræ operationis ſtudia diligenter conuertimus, per quæ pia fidelium vota, præſertim pauperum, & miſerabilium perſonarum ſtatum concernentia, optatum conſequantur effectum, & quæ propterea per fideles ipſos pie facta, & ordinata fuerunt, vt firma & illibata perſiſtant, libenter Apoſtolico munimine roboramus.

Confirmatio inſtitutionis Confraternitatis eiuſque indulgentiarum. §. 1. Conſiderantes itaque dilectos filios Confratres Confraternitatis Pietatis Carceratorum, per fel. record. Gregorium Papam XIII. prædeceſſorem noſtrum in hac Vrbe noſtra inſtitutæ, multa in dies onera ſuſtinere. Volenteſque, Confratres, & Confraternitatem huiuſmodi, cuius etiam nos, antequam ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumeremur, Protectores eramus, ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi, ac de alicuius ſubuentionis auxilio illis prouidere, ipſoſque Confratres, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio; non ad dictorum Confratrum, ſeu aliorum pro eis nobis deſuper oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia noſtra, inſtitutionem dictæ Confraternitatis, necnon quaſcumque indulgentias, & peccatorum remiſſiones, aliaſque gratias & priuilegia, Confraternitati, & Confratribus prædictis, illorumque intuitu per eumdem prædeceſſorem conceſſa, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac ſingulos defectus, ſiqui deſuper quomodolibet interuenerint ſupplemus.

Duo officia dictæ Archiconfraternitati conceduntur, cum ſuis emolumentis. §. 2. Necnon Confraternitati, & illius nomine Confratribus prædictis, vnum Prouiſoris condemnatorum ad triremes, tam dictæ Vrbis quam reliqui totius Status Eccleſiaſtici, vt videlicet illi condemnati, & tranſmiſſi ad triremes, poſtquam tempus ad quod condemnati erant, & erunt in futurum, finierint. Et alterum Viſitatoris vtrorumque Carcerum, Secretorum, & publicorum Vrbis prædictæ, & Burgi S. Petri de dicta Vrbe officia, per deputandum ſeu deputandos ab ipſis Confratribus exercenda, quæ dilectus filius Ioannes Baptiſta Paſius nuper ad Sedis Apoſtolicæ beneplacitum, quod ex nunc Motu ſimili reuocamus, & expiratú decernimus, aut alias obtinebat, ſiue per reuocationem huiuſmodi, ſiue alias quouis modo, & ex cuiuſcumque perſona, ad præſens vacantia, cum omnibus, & ſingulis eorum, & cuiuſlibet ipſorum honoribus, oneribus, priuilegiis, facultatibus, prærogatiuis, & ſalariis, ac emolumentis ſolitis ac debitis, auctoritate, & tenore præmiſſis perpetuo concedimus, & aſſignamus, ac Confraternitatem, & Confratres prædictos, in locum præfati Ioannis Baptiſtæ, quoad prædicta ambo officia, eorumque liberum exercitium, necnon honores, onera, priuilegia prærogatiuas, & emolumenta ſubſtituimus, & ſubrogamus, eoſdemque Confratres ex nunc ad ipſa duo officia, necnon exercitium, honores, onera, emolumenta, & prærogatiuas huiuſmodi recipiendos, & admittendos fore, & eſſe, ac recipi & admitti, eiſque, nomine dictæ Confraternitatis de ſalariis, & emolumentis prædictis integre, & cum effectu reſponderi debere, ac eoſdem Confratres & Confraternitatem nullo vmquam tempore ab huiuſmodi officiis, aut illorum altero, etiam per nos, ſeu pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem, vel quoſcumque alios, ex quauis cauſa amoueri poſſe, neque debere decernimus.

Ter ſingulis annis in Archiconfraternitatem ea exerceat vt habetur in declaratione quæ ſequitur.

Officiales ad officia Confratres d. Archiconfraternitatem admittant. §. 3. Mandantes dilectis filiis noſtro Philippo S. Angeli in foro piſcium Diacono Cardinali Vaſtauillano nuncupato moderno, & pro tempore exiſtenti S. R. E. Camerario, ac Cameræ Apoſtolicæ præſidentibus, & Clericis, ac noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis Theſaurario, omnibuſque aliis, ad quos id quomodolibet ſpectat vt Confratres, & Confraternitatem huiuſmodi ad officia prædicta, ſine vlla mora recipiant, & admittant, ac recipi, & admitti, necnon de emolumentis prædictis integre eis reſponderi faciant, & reſpondeant cum effectu.

Quibuſcumque non obſtantibus. §. 4. Non obſtantibus quibuſuis aliis de dictis officiis, ſeu eorum altero, cuicumque ſeu quibuſcumque perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac forſan nos, ſeu quemcumque alium, etiam ex cauſa oneroſa, aut alias quomodolibet, etiam Motu pari factis, ſeu faciendis, conceſſionibus, quas illarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, earumque vim, & effectum tenore earumdem præſentium Motu ſimili reuocamus, caſſamus, & annullamus, ac noſtra de non tollendo iure quæſito quatenus opus ſit, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis dictæ Vrbis, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſuis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis in contrarium forſan quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis. §. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, ſuppletionis, reuocationum, decretorum, conceſſionis, aſſignationis, ſubſtitutionis, ſubrogationis, mandati, caſſationis, annullationis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

D. P. A. 1 die 1. Iulij. Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1585. Kalend. Iulij. Pontificatus noſtri Anno 1.

Sequitur declaratio dictæ Conceſſionis.

SIXTVS PAPA V. &c.

Edita An. D. 1586.

Archiconfraternitas dicta officia gratis exercere declarat. CVm nos nuper, &c. vt in præced. conſtitutione Nihilominus, quia dilectus filius Laurentius Celius Notarius noſter, in vtraque Signatura noſtra Referendarius, dictæ Archiconfraternitatis Præfectus, & Confratres præfati nobis nuper exponi fecerunt, quod eorum pium inſtitutum eſt, omni charitate, ſtudio, & diligentia, ac gratis, & amore Dei, eadem officia per ſufficientes, & habiles perſonas eiuſdem Archiconfraternitatis exercere, nullam aliam inde mercedem quærentes, quam æternæ retributionis præmium, nobis humiliter ſupplicari fecerunt, quatenus in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic Pontifex collaudat. §. 1. Nos igitur piis eorum votis annuentes, circumſpectioni tuæ per præſentes committimus, & mandamus,

quatenus

quatenus eoſdem Confratres, & Archiconfraternitatem prædictam ad officia eadẽ gratis, & amore Dei abſque ſalario, & emolumentis prædictis exercenda, omni mora reiectas, admitta, & recipias, illaſque per quoſcumque, ad quos ſpectat, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna ipſo facto per contradictores incurrenda, amoto inde eodem Ioanne Baptiſta, & appellatione quacumque reiecta, admitti facias.

Contraria tollit.

§. 2 Non obſtantibus omnibus quæ in dictis literis voluimus non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. An. 2. die 20 Maii.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, ſub annulo piſcatoris, die vigeſima Maij, milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſexto Pont. noſtri Anno ſecundo.

Sequitur indultum liberandi carceratum.

Edita An D. 1587.

SIXTVS PAPA V.
Motu proprio, &c.

Indultum anno quolibet liberandi carceratum ſecunda feria poſt Dominicam primam Quadrageſ.

DIlectis filiis protectori, præfecto, aſſiſtentibus, ac aliis officialibus, & Confratribus Archiconfraternitatis pietatis, Carceratorum de Vrbe, in Eccleſia Sanctorum Coſmæ, & Damiani Regionis Pineæ de eadem Vrbe, pie & canonice inſtitutæ, cuius dilectus filius noſter Alexander S. Hieronymi Illiricorum diaconus Cardinalis de Monte Alto nuncupatus, noſter ſecundum carnem ex ſorore pronepos Protector exiſtit, ſpecialem gratiam facere volentes, Motu ſimili &c. eiuſdem Archiconfraternitatis Protectori, Præfecto, Aſſiſtentibus ac aliis Officialibus, & Confratribus nunc & pro tempore exiſtentibus, vt de cetero perpetuis futuris temporibus qualiter ſecunda feria poſt primam Dominicam Quadrageſimæ, anni cuiuſlibet, vnum carceratum, & pro quocumque crimine & delicto, quantumcumque graui, & enormi (præterquam læſæ maieſtatis, & aſſaſinij, ac propinati veneni, necnon falſificationis literarum, ſupplicationum, commiſſionum, & aliarum gratiarum Apoſtolicarum, vel monetæ) in carcere exiſtentem, & ad triremes, ac etiam vltimo ſupplicio condemnatum; excarcerare, liberare, & abſoluere, libere, & licite valeant, qui eo ipſo abſolutus, ſit & eſſe cẽſeatur, à quibuſuis criminibus, pręterquam prædictis exceptis, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo concedimus, & indulgemus, plenamque & liberam eis ſuper præmiſſis licentiam & facultatem impartimur.

Officiales illud obſeruent.

§. 1. Mandantes propterea dilectis filiis eiuſdem Vrbis Gubernatori, Senatori, curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditori, & Vicario, aliiſque Iudicibus, & carcerum dictæ Vrbis cuſtodibus, nunc & pro tempore exiſtentibus, ac eorum cuilibet quatenus viſis præſentibus, ſeu literis Apoſtolicis deſuper conficiendis, &c. omni mora & dilatione, ac excuſatione poſtpoſitis, eiſdem præſentibus, ſeu literis deſuper conficiendis pareant, & obediant, ac illas obſeruent, & obſeruari faciant realiter, & cum effectu.

Quibuſcumque non obſtan.

§. 2. Non obſtantibus præmiſſis, conſtitutionibus & & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Vrbis ſtatutis, &c. etiam iuramento, &c. roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Gubernatori, Senatori, Auditori Cameræ, ac Vicario dictæ Vrbis, illorumque Tribunalibus, ac Iudicibus & quibuſcumque aliis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam Motu proprio, &c. ac conſiſtorialiter, &c. & alias in cõtrarium quomodolibet conceſſis, quibus omnibus etiamſi de illis, &c. expediendis latiſſime hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque cum clauſulis opportunis.

PP. ſubſc.

Fiat Motu proprio F.

Repetitio clauſularum.

Et cum abſolutione à cenſuris, ad effectum &c. & de perpetuis conceſſione, indulto, licentia, impartitione, mandato, derogatione aliiſque præmiſſis vt ſupra, quæ hic pro ſufficienter repetitis ad partem habeantur perpetuo, & ad perpetuam rei memoriam in forma gratioſa in literis latiſſime extendendis, & quod præmiſſorum omniũ & ſingulorum etiam denominationum, qualitatum, aliorumque circa præmiſſa neceſſariorum, maior & verior ſpecificatio, & expreſſio fieri poſſit in literis, etiam cum Ad perpetuam rei memoriam. Fiat F.

Dat. P An. 4. 15. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Marcum, decimoſeptimo Kalendas Maij, Anno 4.

Sequitur Priuilegium Præfecti huius Archiconfraternitatis intereſſendi Viſitationibus Carcerum Vrbis.

Edita A D. 1589.

SIXTVS PAPA V.
Ad perpetuam rei memoriam.

Relatio operum Pietatis quæ Archiconfraternitas exercet, & conceſſiones duorum officiorum de quibus ſup.

CVm dilecti filij Confratres Archiconfraternitatis Pietatis Carceratorum in Eccleſia Sanctorum Coſmæ, & Damiani Regionis Pineæ de Vrbe canonice inſtitutæ, plurima iuxta laudabile eorum inſtitutum Pietatis, & caritatis opera exercere conſueuerint, præſertim circa carceratos, eos ordinatim viſitando, opere & conſilio iuuando, aliaque pia opera faciendo circa illorum, tum ſpiritualem ſubuentionem, prout etiam probe nouimus dum in minoribus eſſemus, ac eiuſdem Archiconfraternitatis Protectoris munere fungeretur. Et propterea, cum nos diuina bonitas ad ſummum Apoſtolatus apicem extuliſſet, initio noſtri Pontificatus, officia Commiſſariatus condemnatorum ad triremes, necnon Viſitatoris carcerum, tum publicorum tum ſecretorum ad Cameram Apoſtolicam tunc ſpectantia, ab eadem Camera diſmembrauerimus, necnon eidem Archiconfraternitati applicauerimus, & appropriauerimus, ipſaque officia hactenus maxima cum pietate per Confratres prædictos, etiam abſque vlla mercede, antea per dictam Cameram Apoſtolicam propterea dari ſoluique ſolita, adminiſtrata fuerint.

Præfectus d. Archiconfraternitatis locum habet in viſitationibus carceratorum Vrbis. De iſtorum viſitatorum facultate. vide in Pij V. conſt. 68. Reuerendi.

§. 1. Nos conſiderantes, quod ſi in viſitatione carcerum (pro tempore exiſtens eiuſdem Archiconfraternitatis Præfectus) interueniret, eius aſſiſtentia huiuſmodi dictis carceratis in illis iuuandis, ac cõfratribus ad prædicta opera exercendum animandis, valde vtilis, & proficua, quinimmo etiam neceſſaria eſſet, in hoc igitur prouidere, ac confratres ipſos ſpeciali hoc priuilegio decorare volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, vt de cetero perpetuis futuris temporibus in viſitationibus carcerum quorumcumque dictæ Vrbis, tam publicis quam priuatis pro tempore faciendis, prout moris eſt, per perſonas ad id deputatas, pro tempore exiſtens dictæ Archiconfraternitatis Præfectus interuenire, & intereſſe poſſit, cum voto conſultiuo, tamquam viſus ex viſitationis huiuſmodi Prælatis, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo concedimus & indulgemus, ipſumque Præfectum pro tempore exiſtentem, in aliorũ Viſitatorum numerũ ex nunc recipimus, & admittimus, quodque in eiſdem viſitationibus, tam publicis quam ſecretis quibuſcumque, ac tam votando quam conſulendo & ſedendo, poſt Almæ Vrbis prædictæ Gubernatorem, necnon eiuſdem Cameræ Auditorem & carcerum eorumdem Præſidem, ac poſt omnes eas perſonas quæ deciſiuum votum in viſitatione huiuſmodi habent, etiamſi laicus eſſet, verũ inter eos qui votum conſultiuum tantũ habent, ſecundum Eccleſiaſticam propriæ perſonæ dignitatem, itaut Epiſcopus non Epiſcopo, ac ſimiliter inter alias Eccleſiaſticas dignitates obtinentes, maiorem obtinens dignitatem, præcedere debeat, dicta auctoritate perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Manus eiuſdem Præfecti in dictis viſitationibus non perturbetur.

§. 2. Eumdemque Præfectum ſic aſſiſtendo, interueniendo, votando, conſulendo, & ſedendo nullo vmquam tempore per alios dictæ viſitationis Prælatos, vel alios in ea aſſiſtentes, etiam vigore quorumcumque priuilegiorum & indultorum, tam à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris quam à nobis & Sede Apoſtolica vel alias quacumque auctoritate, via, cauſa, & ex quauis occaſione hactenus conceſſorum, & in poſterum concedendorum moleſtari ſeu inquietari, aut loco, voce & voto ac actione priuari poſſe, præſentemque gratiam, & conceſſionem hauque literas ſemper & perpetuo validas, & efficaces exiſtere, & fore ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere.

Clauſula ſublata &c.

§. 3. Sicque per quoſcumque Iudices ordinarios, & delegatos,

mus ac inhibemus, omnibus & ſingulis Congregationis prædictæ Canonicis, ac alijs quibuſcumque perſonis in eadem congregatione degentibus, ne quis publicè vel priuatim de triennali capitulo, ac conſtitutione noſtra huiuſmodi, omnibuſque præmiſſis in contrarium quomodolibet tractare audeat ſeu præſumat.

Tranſumptis fides decernitur. §. 12. Ceterum quia difficile foret præſentes noſtras literas ad ſingula quæque loca deferri, volumus, ac Apoſt. auctoritate decernimus, vt præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 5. 23. Auguſti. Dat. Romæ in Monte Quirinali, ſub annulo Piſc. die 23. Auguſti 1589. Pont. noſtri Anno 5.

Suppreſſio inſtituti Fratrum Scalceatorum Sancti Franciſci in Italia, eorumque locorum conceſſio Fratribus Minoribus Conuentualibus Reformatis, ordinis eiuſdem Sancti Franciſci.

De his Reformatis, & toto Ordine Franciſcano, vide ſup. in conſt. 68. Apoſt. *& antea in conſt. 5. Honor. III.* Solet.

Edita An. D. 1589.

SIXTVS PAPA V.
Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius conſt. CVm ſicuti ad aures noſtras nuper peruenit, dilectus filius Io. Baptiſta de Piſauro, profeſſor Ordinis fratrum S. Fr. Scalceatorum nuncupatorum Regnorum Hiſpaniarum, in Italiam veniens, multos diuerſorum Ordinum Religioſos, tam Mendicantium ac Capuccinorum, quam non Mendicantium, & alias ſæculares perſonas in nonnulla loca, ſeu domos ipſius Italiæ per eum recepta ad habitum per fratres Scalceatos huiuſmodi geſtari ſolitum ſuſcipiendum, & profeſſionem per eos emitti conſuetam emittendam, Sede Apoſt. omnino inconſulta receperit, eorumque plerique ſic recepti, habitum ſuſceperint, & profeſſionem huiuſmodi emiſerint.

Suppreſſio inſtituti Fratrum Scalceatorum in Italia. §. 1. Nos qui prædictorum Scalceatorum inſtitutum hoc tempore in Italiam inducendum non cenſemus, Conſiderantesque fratres, qui Reformati Conuentuales, & de Obſeruantia appellantur in puritate ac ſimplicitate eorum Ordinum viuentes in eadem Italia, benedicente & incrementum dante domino florere, Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine inſtitutũ fratrũ Scalceatorũ huiuſmodi in diuerſis locis, Eccleſiis, & Conuentibus Italiæ receptum, & tam per dictum Ioannem Baptiſtam, quam omnes, & ſingulos alios ſocios ſuos Scalceatorum introductum Apoſt. auctoritate, tenore præſentium, extinguimus, ſupprimimus, penitus, & abolemus.

Conceſſio locorum his Reformatis. §. 1. Ac loca, domos Eccleſias, & conuentus huiuſmodi cum omnibus eorum ornamentis, & ſacra ſuppellectile & iuribus vniuerſis, Ordini Fratrum Minorum Sancti Franciſci Conuentualium, Reformatorum nuncupatorum, perpetuo concedimus, & aſſignamus, ſeu vnimus, annectimus, & incorporamus. Ita quod liceat ipſis fratribus Conuentualibus Reformatis, nullius ad hoc requiſita licentia, corporalem, realem & actualem poſſeſſionem præfatorum locorum, Conuentuum, & Eccleſiarum libere apprehendere, in eiſque iuxta formam inſtitutorum regularium, ac literarum Apoſtolicarum confirmationis, & approbationis eiuſdem Ordinis Conuentualium Reformatorum à nobis emanatarum, & per officium minoris gratiæ expeditarum, vitam ducere regularem.

Permiſſio tranſeundi ad eoſdem Reformatos. §. 3. Necnon Ioannem Baptiſtam, omneſque alios eius ſocios ac eorum ſingulos, ab omni apoſtaſiæ nota, ac quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & etiam temporalibus pœnis, ſiquas propter præmiſſa omnia vel illorum occaſione, & etiam quia à Superioribus Ordinum licentiam inde exeundi non petierint aut alias quomodolibet reſpectiue incurrerint, necnon ab exceſſibus huiuſmodi, in vtroque foro auctoritate, & tenore præmiſſis, abſoluimus, ac totaliter liberamus, dictaſque ſententias, cenſuras & pœnas, eis & cuilibet eorum gratioſe remittimus & condonamus atque relaxamus. Ac cum eiſdem ſuper irregularitate per eos & quemlibet eorum, quã interim ob præmiſſa, cenſuris, innodati diuinis, non tamen in contemptum clauium, quomodolibet ſeſe reſpectiue immiſcuerint, incurſa, & quodque illa, & aliis præmiſſis, non obſtantibus clericali charactere, ac omnibus etiam ſacris, & presbyteratus ordinibus, per eos, & quemlibet eorum reſpectiue alias rite ſuſceptis, illorumque priuilegiis vti, ac in eiſdem Ordinibus etiam in Altaris miniſterio miniſtrare libere & licite valeant diſpenſamus, omnemque inhabilitatis & infamiæ maculam, ſiue notam contra eos & quemlibet eorum ex præmiſſis omnibus & ſingulis quomodolibet inſurgentem, ab eiſdem penitus abolemus, ipſoſque in priſtinum & eum in quo ante præmiſſa quomodolibet erant ſtatum in omnibus & per omnia reſtituimus, reponimus, & plenarie reintegramus. Decernentes quod dictus Ioannes Baptiſta, & alij qui in aliis religionibus prius profeſſi fuerant, vel ad eaſdem redire teneantur, vel ſi fratres conuentuales Reformatos prædictos tranſire maluerint ad eos tranſire, & ibidem recipi, & recepti permanere poſſint, dummodo prædictarum Religionum profeſſi, ſi ad dictos fratres conuentuales Reformatos tranſire voluerint profeſſionem de nouo emittant, & quæ ab vna in Aliam Religionem tranſeuntes ſeruare tenentur, ſeruent. Aliis vero ſæcularibus qui ab eodem Ioanne Baptiſta, ſiue aliis locis Scalceatis recepti, & ad profeſſionem admiſſi fuerunt, in prædictorum fratrum conuentualium Reformatorum, vel alias Religiones, pares vel arctiores à Sede prædictas approbatas, dummodo de nouo nouitiatum faciant ingrediendi licentiam & facultatem concedimus & impartimur, Decernentes etiam, omnes ſupradictos poſſe in ſupradictas Religiones recipi, etiam non expectato Capituli, vel Congregationis capitularis tempore iuxta conſtitutionis à nobis nouiter emanatæ formam, cui harum ſerie, ac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus.

Communicatio priuilegiorum Fratrum Conuentualium Congreg. Reformatorum. §. 4. Quodque ipſi omnes in prædictos Conuentuales Reformatos, recepti, omnibus & ſingulis priuilegiis, facultatibus indultis, indulgentiis, & peccatorum remiſſionibus ac aliis gratiis, tam, ſpiritualibus quam temporalibus, quibus ipſi fratres conuentuales Reformati, vtuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, frui, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & æque principaliter, vti, potiri, & gaudere, libere & licite valeant, auctoritate & tenore præmiſſis de ſpeciali gratia indulgemus.

Derogatio contrariorum. §. 5. Non obſtantibus felicis recordationis Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri, qua cauetur expreſſe, ne cuiuſuis Ordinis Mendicantium profeſſores, loca ad inhabitandum recipere, ſeu recepta mutare, abſque Sedis prædictæ licentia ſpeciali de prohibitione expreſſam mentionem faciente, ac aliis quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. dictorumque Ordinum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſt. ſub quibuſcumque tenore & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides. §. 6. Volumus autem vt præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu tamen alicuius Notarij etiam in Archiuio Romanæ Curiæ deſcripti, per dilectum filium noſtrum Hieronymum tituli Sancti Petri ad Vincula, presbyterum Cardinalem de Rouere nuncupatum, totius Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium, etiam Reformatorum Sancti Franciſci huiuſmodi Protectorem, oretenus deputati ſubſcriptis, & ſigillo eiuſdem

Hieronymi Card. Protectoris munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur præſentibus ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 5. 20. Decemb.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſc. die 20. Decembris, 1589. Pont. noſtri Anno 5.

C. Iuriſdictio, & facultates Theſaurarij generalis, Romani Pontificis, & Collectoris Spoliorum ad Reuer. Cameram Apoſt. quoquomodo ſpectantium.

Officium Theſaurarij liquet eſſe antiquiſſimum, ex lectura bullæ 13. Eugen. IV. Inter. *Et Theſaurarium verum Papæ familiarem pronunciauit Calliſt. III. in conſt.* 1. Quæ laudabili. *Et circa d. officium varias ediderunt nonnulli Pontt. conſtitutiones, quas tamquam minus neceſſarias (præter hic & in apoſtillis indicatas) conſulto præterij. Præſertim quod hæc bulla plene omnia continet. At circa Cancellarias criminales Status Eccleſiaſtici, vide Theſaurarij auctoritatem, & in Cancellarios iuriſdictionem, in conſtit. 10. Pauli IV.* Romanus. *ſup. & conſtit. 83. Pij IV.* Superna.

Spoliorum autem appellatione veniunt, bona Eccleſiaſticarum perſonarum ſine licentia Sedis Apoſt. de eis diſponentium, iuxta conſt. 19. & 46. Pauli III. ſup. ac Pij IV. conſt. 8. Et acquiſita ob illicitam negociationem, iuxta conſt. 19. Pij IV. Illegitimis relicta, aut vacantia vt hic, & infra in conſt. 18. Pauli V. Necnon bona Regularium extra clauſtra decedentium iuxta conſt. 43. Greg. XIII. Clericorumque extra reſidentiam morientium iuxta conſt. 91. Pij IV. Fructus beneficiorum Italiæ, Sedi Apoſt. reſeruatorum vel affectorum, dum vacant, iuxta conſt. 32. Pij IV. Bona decedentium extra reſidentiam fructuſque beneficiorum inexacti, iuxta conſt. 7. Iulij III. Vel ante literarum Apoſt. expeditionem, aut alias male percepti, vt hic. Quæ autem non veniant in ſpolijs, dicam in d. conſt. 18. Pauli V.

Edita An. D. 1590.

SIXTVS EPISCOPVS, *Seruus ſeruorum Dei. Dilecto filio Magiſtro Bartholomeo Caſio Clerico Romano, vtriuſque iuris Doctori, Cameræ Apoſtolicæ Theſaurario generali, ac Capellano & familiari noſtro, ſalutem, & Apoſt. bened.*

Proœmium.

IN conferendis præcipuis Romanæ Curiæ, & Cameræ Apoſtolicæ officijs, illud potiſſimum nobis curæ eſt, vt iuxta commiſſum nobis deſuper Apoſtolicæ ſeruitutis munus, ſalubri directioni, indemnitati, & conſeruationi ærarij Apoſtolici opportune conſulatur, vtque illius adminiſtratio talibus perſonis committatur, quarum opera, ſtudio, induſtria, ac fide, & bona, res & iura prædictæ Cameræ prouide, ac diligenter conſeruentur & augeantur.

Officium Theſaurariatus vacans.

§. 1. Dum itaque officium Theſaurariæ generalis eiuſdem Cameræ quod dilectus filius noſter Guido Sanctorum Coſmæ & Damiani diac. Card. Pepulus nuncupatus, tempore aſſumptionis per nos de perſona ſua ad Cardinalatus honorem factæ nuper obtinebat, ex eo quod nos ipſum officium per aſſumptionem huiuſmodi vacare decreuimus, vacauerit, & vacet ad præſens.

Caſiæ familiæ laudabiles qualitates referuntur, & Officium Theſaurariæ, ac Collectoriæ ſpoliorum, ac fructuum, & prouentuum beneficiorum Eccleſiarum, & Monaſteriorum in

§. 2. Nos ad generis nobilitatem, eximiamque doctrinam, necnon fidei ac iuſtitiæ zelum, integritatem, ac ſingularem probitatem, ceteraſque virtutes quibus tu qui notarius Apoſtolicus de numero participantium, & Cameræ præfatæ Clericus & in vtraque Signatura noſtra Referendarius, ac Prælatus noſter domeſticus exiſtis, & ex nobili Caſiorum Proſapia, ex qua quamplurimi Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, Epiſcopi, Prælati, & aliæ egregiæ perſonæ de Sede Apoſtolica benemerentes hactenus prodierunt, & in dies prodeunt, originem trahis, clarere dignoſceris, noſtræ dirigentes conſiderationis intuitum, & indubie ſperantes quod ea quæ tibi duxerimus committenda, ſumma cum prudentia & exacta diligentia exequeris, quodque dextera Domini tibi aſſiſtente propria dictum officium poteris laudabiliter exercere, dignum quin potius debitum fore cenſemus, vt perſonam tuam nobis, & Apoſtolicæ Sedi admodum deuotam condignis honoribus, & gratijs proſequamur.

vniuerſa Italia, & bonorũ in Vrbe & toto Statu Eccleſiaſtico vacãtium, aliiſque illi annexis cum iurib. & emolumentis, ac gratijs prædeceſſorib. Theſaurarijs, ſeu Collectoriæ conceſſis conferuntur in perſona Bartholomæi Caſij Romani. Sed omiſi ponere has bullas præcedentes, quia hic omnia comprehenduntur, quæ in eis continentur.

Te itaque à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodatus exiſtis, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, Motu proprio non ad tuam, vel alterius pro te nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera liberalitate, & ex certa ſcientia noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, dictum officium per aſſumptionem prædictam, ſiue alio quouis modo quem haberi volumus pro expreſſo, aut ex alterius cuiuſcumque perſona vacans, cum officio Collectoriæ etiam generalis ſpoliorum, ac fructuum, & prouentuum quorumcumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, necnon Eccleſiarum & Monaſteriorum in vniuerſa Italia, ac bonorum in Vrbe & toto Statu Eccleſiaſtico vacantium, aliiſque illi annexis, necnon omnibus & ſingulis illius honoribus, priuilegijs, necnon ex diſmembratione & ſeparatione (quinque millium ſcutorum annuorum monetæ ex fructibus dicti officij Theſaurariæ per nos nuper ex certis cauſis animum noſtrum mouentibus factis, Montis Theſaurariæ per nos nuper erecto applicatorum, prout in noſtris inde confectis literis plenius continetur remanentibus) iuribus, regalibus, & emolumentis conſuetis, ac facultatibus, iuriſdictionibus, exemptionibus, immunitatibus, præeminentijs, antelationibus, prærogatiuis, fauoribus, indultis, & gratijs tam eidem Guidoni, quam dilecto filio noſtro Benedicto S. Mariæ in Coſmedin. diacono Iuſtiniano nuncupato Cardinalibus, dum in minoribus conſtituti huiuſmodi officium Theſaurariæ obtinerent, quam ceteris omnibus ante eos generalibus Theſaurarijs, & Collectoribus per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem prædictam, in genere vel in ſpecie, ac alias quomodolibet conceſſis, confirmatis, extenſis, & innouatis, ac alias ad Theſaurariæ generalis & Collectoriæ huiuſmodi officia, de iure, fundatione, priuilegio, vſu, conſuetudine, vel alio quocumque modo, & titulo pertinentibus, ceteriſque omnibus, & ſingulis quibus Benedictus & Guido Cardinales prædicti dum huiuſmodi officium Theſaurariæ obtinuerunt, & alij quicumque eorum in officijs huiuſmodi anteceſſores, tam antiquis quam modernis temporibus vſi, potiti, & gauiſi fuerunt, ac vti, potiri, & gaudere potuerunt, ſeu etiam debuerunt, ſiue de illis per literas Apoſtolicas, vel patentes, aut ſcripturas, ſeu libros Camerales, vel quæcumque alia publica vel priuata documenta, fidem tamen facientia appareat, quæ omnia & ſingula illorum tenores præſentibus pro expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis haberi volumus, harum ſerie Apoſtolica auctoritate confirmamus, approbamus, & innouamus tibique de nouo concedimus, ita vt tu illis omnibus & ſingulis, vti, potiri, & gaudere, libere & licite valeas, in omnibus, & per omnia, ac pariformiter & abſque vlla prorſus differentia, perinde acſi per præſentes ſpecialiter & expreſſe conceſſa fuiſſent, eadem tibi auctoritate concedimus & aſſignamus. Teq; ad Theſaurariæ, & Collectoriæ officia huiuſmodi, illorumque liberum exercitium ex nunc recipimus, & admittimus, ac in locum dicti Guidonis Cardinalis quoad officia huiuſmodi ſubſtituimus, & ſubrogamus, ac noſtrum, & Sedis ac Cameræ prædictæ Theſaurarium generalem conſtituimus, & deputamus, ac per dilectos filios euſdem Romanæ Eccleſiæ Camerarium, præfatæque Cameræ Præſidentes, Clericos, alioſque ad quos ſpectat, & ſpectabit, tam in eadem Camera quam alibi recipi, & admitti, tibique de iuribus, regalibus, iocalibus, taxis, prouentibus, obuentionibus, & emolumentis, quibuſcumque, ad Theſaurariæ, & Collectoriæ officia huiuſmodi quomodolibet ſpectantibus, (dictis quinque

millibus

millibus ſcutis, vt præfertur, diſmembratis pro eadem Camera remanentibus) integre reſpondeti mandamus.

Locus in Camera, in Capella, & actibus actibus datur.

§. 3. Tibique quod in eadem Camera, aliiſque actibus Cameralibus ac quibuſcumque aliis locis in loco ſolito poſt Vicecamerarium immediate, ſed in Capella noſtra & quibuſcumque ſeſſionibus, proceſſionibus, equitationibus, aliiſque actibus tam publicis quam priuatis in noſtro & pro, tempore exiſtentis Rom. Pont. conſpectu, & præſentia, vel etiam abſentia faciendis, ante omnes Epiſcopos, Primates & Patriarchas, immediate tamen poſt Auditorem cauſarum curiæ Cameræ huiuſmodi ſedere.

Et in Signatura Gratiæ.

§. 4. Ac in noſtra & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis ſignatura continuo interuenire, & aſſiſtere.

In Congregationibuſque de intereſſe Cameræ tractantibus.

§. 5. Ac in omnibus, & quibuſcumque cameris, & Congregationibus, intereſſe Cameræ præfatæ ſiue generaliter ſiue particulariter concernentibus, vocari, & adeſſe ac interuenire.

Facultas agendi cum Papa de affictibus Cameræ conceditur.

§. 6. Necnon capitula, & conuentiones appaltuum, & iurium dictæ Cameræ, ac apochas ſuper illorum, & aliorum iurium conceſſione in dicta Camera conſignandas, ſeruato ſtylo in eadem Camera ſeruari ſolito, per te ipſum ad nos referre poſſis & debeas, auctoritate & tenore prædictis indulgemus.

Penſio domus & victus familiæ aſſignatur.

§. 7. Necnon ſcuta ducenta pro penſione domus, ac victum quotidianum Theſaurariis generalibus, pro ipſis & octo eorum familiaribus ac duobus equis præſtari ſolita.

Prouentuſque Spoliorum.

§. 8. Ac omnia, & ſingula iura, obuentiones, prouentus, ſalaria, regalia, ſpoliorum, etiam cum diuerſis Capitulis & Cleris ſæcularibus hactenus cum dicta Camera compoſitorum, & in poſterum componendorum.

Bonorū etiam vacantium, ac redditūum, non expeditis literis, aut alias male perceptorum.

§. 9. Ac bonorum vacantium, necnon redditūum & prouentuum, literis non expeditis; aut alias male & indebite, ac contra formam conſtitutionis ſel. rec. Bonifacij Papæ Octaui, & Iulij Secundi, Tertij, & aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum perceptorum.

Illicitaque negociationes.

De his Spolijs vide ſup. in Pij IV. conſtit. 19. Decens vbi notans.

§. 10. Ac etiam illicitæ negociationis per quaſuis perſonas quauis auctoritate fungentes, nunc & pro tempore factæ, & aliorum iurium & fructuum inferius declarandorum, decimas, taxas, & etiam emolumenta, ordinaria & extraordinaria, vndecumque, & quomodocumque prouenientia, quæ pro tempore exiſtentem dictæ Cameræ Theſaurarium & Collectorem ſpoliorum, ac fructuum & bonorum ad eamdem Cameram ſpectantium, exigi & leuari quomodocumque & quocumque titulo vel cauſa conſueuerunt, ſeu etiam potuerunt, & debuerunt.

Excipiuntur prouentus per Nunciū Regni Neap. percipi conſueti, vel quatuor Cancellarijs Annatarum aſſignati, à Gregor. XIII.

§. 11. Demptis tamen his, quæ per nunc & pro tempore exiſtentem, noſtrum, & Sedis prædictæ in Regno Neapolitano tam citra quàm vltra Pharum, Nuncium hactenus percipi, & colligi cōſueuerunt, niſi compoſitionem, aut cauſæ terminationem in Curia fieri contingat, quo caſu decima tibi debeatur, necnon prouentibus quatuor Cancellariis annatarum per piæ mem. Gregorium Papam XIII. etiam prædeceſſorem noſtrum conſtitutis & aſſignatis, ad quamcumque ſummam aſcendant, conſequi, exigere, & leuare, ac realiter & cum effectu percipere poſſis, & valeas.

Spolia in Italia eidē Theſaurario aſſignantur.

§. 12. Ac tam in Vrbe, eiuſque diſtrictu, dominioque temporali eiuſdem Romanæ Eccleſiæ, quam tota Italia, omnia & quæcumque bona, mobilia & immobilia, ac ſe mouentia, necnon ſpolia, aliaſque res & bona quomodolibet nuncupata.

Fructus beneficiorum male percepti.

§. 13. Necnon fructus, redditus, & prouentus menſarum Abbatialium, Epiſcopalium, Archiepiſcopalium Patriarchalium, & aliarum etiam Parochialium Eccleſiarum, & Monaſteriorum, ac quorumcumque beneficiorum quomodocumque & qualitercumque qualificatorum, ex quouis titulo, etiam infecto, aut alias male, & indebite perceptos.

Bona quoquomodo vacantia.

§. 14. Necnon bona ſine hæredibus decedentium, aut alias in Curia prædicta, vel extra eam vbique quomodolibet vacantia.

Illegitimis relicta contra bullam 117. Pij V. quæ eſt ſup.

§. 15. Et de quibus contra conſtitutionem recolendæ memoriæ Pij Papæ Quinti ſimiliter prædeceſſoris noſtri contra illegitimos, etiam diſponi contigerit, aut iam diſpoſitum fuerit.

Male acquiſita.

§. 16. Aut ex cauſa illicitæ negociationis, vel alias male acquiſito.

Relicta per Religioſos extra clauſtra degentes contra bullam Greg. XIII. num. 42 ſup.

§. 17. Et quæ ab Apoſtatis, aut aliis extra clauſtra degentibus Religioſis, tempore eorum obitus detinentur, & poſſidentur, quæque per obitum ipſorum Apoſtatarum, & aliorum regularium extra clauſtra ſuorum Monaſteriorum exiſtentium, & alias contra formam literarum dicti Gregorij prædeceſſoris deſuper editarum.

Acquiſita de fructibus Eccl. ſi aliter de quibus legitime diſpoſitum non fuit.

§. 18. Ac etiam illa, necnon ædificia & loca quæ ex fructibus, redditibus, & prouentibus Eccleſiaſticis profecta, ædificata, refecta, & reſtaurata fuerint, ſeu alias ex eiſdem fructibus, redditibus, & prouentibus quomodolibet prouenerint per obitum quarumcumque perſonarum Eccleſiaſticarum beneficia Eccleſiaſtica etiam ſimplicia, de quorum tamen ſimplicium fructibus vel ex priuilegio Apoſtolico, vel ex conſuetudine legitime præſcripta, diſpoſitum non fuerit, tam in titulum quam adminiſtrationem obtinentium, ſæcularium, & quorumuis Ordinum regularium, quauis etiam Pontificali dignitate fulgentium in omni Italiæ parte pro tempore decedentium.

Ad hoc vide bullam Pauli V. citan infra.

Bona non reſidentium.

§. 19. Necnon quarumuis perſonarum beneficia perſonalem reſidentiam requirentia obtinentium, extra eamdem reſidentiam, ac vbilibet etiam in dicta Curia decedentium remanſura, etiamſi in auro, argento, gemmis, & aliis pretioſis rebus cuiuſcumque generis, qualitatis, & ſpeciei fuerint.

Hæc vide in Pij IV. conſtit. 47.

Fructus beneficiorum reſeruatorum, vel affectorū; pro tempore vacant. &c.

§. 20. Ac etiam fructus, redditus, & prouentus menſarum Eccleſiarum, & Monaſteriorum in ipſius Cameræ libris taxatorum, necnon beneficiorum etiam in diœc. quæ pactum cum dicta Camera inierunt ex quacumque cauſa Sedi prædictæ reſeruatorum ſeu affectorum ex die vacationis vſque ad diem præfectionis ſeu prouiſionis, & adeptæ poſſeſſionis illorum, ſeu commendæ de illis faciendæ, quos omnes fructus, redditus, & prouentus, ad nos & dictam Cameram ſpectare, & pertinere volumus, & decernimus, eidemque Cameræ applicamus, & appropriamus.

Ad hoc habes etiam ſup. Pij IV conſt. 32. vbi notans.

Fructuſque omnes male percepti.

§. 21. Necnon omnia, & quæcumque bona relicta, & quoſcumque huiuſmodi fructus, redditus, & prouentus male perceptos, cuiuſcumque qualitatis, & quantitatis fuerint, etiam percipere, exigere, & recuperare poſſis, & valeas.

Facultas Theſaurario datur procedendi etiam ex officio in præmiſſis, & contra exemptos.

§. 22. Ac etiam tam ex officio curiæ tuæ, ſeu Cameræ prædictæ, illique adhærentium, quam etiam ad ſolam inſtantiam denunciantium, ſeu inſtigatorum inquirendi & inueſtigandi omnibus viis & modis, tam ſuper illis, quam aliis quibuſcumque ſpoliis, quæ hactenus ex bonis relictis, & fructibus huiuſmodi per ſimilium perſonarum obitum aut alias vt præfertur, ſeu quomodolibet remanſerunt, & indebite quocumque prætextu vſurpantur, & vſurpari contigerit, noſtro & dictæ Cameræ nomine colligere, percipere, & exigere, etiam cum facultate pro faciliori inquiſitione quaſcumque perſonas cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ fuerint etiam exemptas.

Officialeſque ad reddendā rationē cogendi.

§. 23. Necnon prætentos & pro tempore exiſtentes collectores & ſubcollectores vel officiales, coram te vel alio ſeu aliis à te deputando ſeu deputandis, ad reddendum computum & rationem de adminiſtratis, exactis & receptis ab eiſdem.

Teſtes ad ſe examinādum aſtringendi.

§. 24. Illoſque quorum teſtimonio indigere cognoueris, ad te examini ſubiiciendum.

Occupatores ſpoliorum coercendi.

§. 25. Et ſpoliorum ac fructuum, redditūum, & prouentuum ac bonorum huiuſmodi occupatores & detentores ad ſpolia, fructus, redditus, & prouentus huiuſmodi reſtituendum, & relaxandum.

Illaque arbitrio ſuo vendendi.

§. 26. Ac tibi ad effectum vendendi, ſubhaſtandi, deliberandi, diſtrahendi, & alienandi, arbitrio tuo in vim huiuſmodi facultatum prout tibi viſum fuerit, & etiam abſque aliqua ſubhaſtatione, ſeu incantu, & abſque interuentu & inſtantia alterius officialis, etiam prædictæ Cameræ pro tempore exiſtentis commiſſarij,

in pecuniam conuertendi, illa conſignandum, & ſoluendum.

Delinquentes in præmiſſis puniendi.

§. 27. Illoſque qui in præmiſſis vel circa ea, quomolibet deliquerint, etiam ad perſonaliter, coram te, ſeu à te, deputando vel deputandis huiuſmodi comparendum, ſub confiſcationis bonorum, & priuationis beneficiorum, inhabilitatiſque ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ac etiam pecuniariis, quæ tibi videbuntur, ac demum excommunicationis, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, tuo arbitrio infligendis, moderandis, & applicandis, monendi, citandi, & compellendi, ac etiam carceribus mancipandi, ac quoties tibi videbitur relaxandi, contradictores quoſlibet & rebelles, ac contumaces, pœnas ac cenſuras prædictas incurriſſe declarandi, illaſque etiam ſæpius aggrauandi, auxiliumque brachij ſæcularis inuocandi.

Deſuperque componendi.

§. 28. Ac ſuper eiſdem ſpoliis, fructibus, redditibus, & prouentibus, ac bonis, toties quoties tibi videbitur, cum quibuſuis perſonis quacumque auctoritate fungentibus componendi, & concordandi, ac ſoluentes de compoſitis & ſolutis per eos, ac de receptis quietandi, liberandi, necnon ad cor reuerſos, ſi id humiliter petierint à cenſuris & pœnis, præuia ſatisfactione ſimpliciter, & etiam alias cum reincidentia, ſeu ad cautelam, ſeu ad effectum agendi, abſoluendi, & liberandi, ac à carceribus relaxandi.

Summarie procedendi.

§. 29. Et in præmiſſis omnibus & ſingulis, etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ac ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, etiam priuatiue quoad alios quoſcumque quauis auctoritate fungentes, & functuros, procedendi, ſententiandi, fineque debito terminandi.

Cauſas ſpoliorum, eiſque annexas ab omnibus Iudicibus reaſſumendi.

§. 30. Cauſaſque huiuſmodi etiam cum omnibus & ſingulis ſuis incidentibus, connexis & annexis à quibuſcumque aliis iudicibus ordinariis, & delegatis, quacumque auctoritate fungentibus, & etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditoribus, ſeu Locatenentibus, vigore ſuæ ordinariæ iuriſdictionis, ac facultatis reaſſumendi, ac illis, aliiſque quibus opus fuerit, etiam ſub cenſuris Eccleſiaſticis, & pecuniariis pœnis tuo arbitrio imponendis, moderandis, & applicandis, inhibendi, ipſaſque cenſuras, & pœnas, quoties opus fuerit incidiſſe declarandi, aggrauandi, & reaggrauandi.

Vicetheſaurarium Auditores, Collectores &c. deputandi & pro arbitrio remouendi.

§. 31. Necnon Vicetheſaurarium, aut Locumtenentem generalem, ac vnum ſeu plures Auditores loco tui, cum ſimili aut limitata poteſtate, toties quoties tibi expedire videbitur, & ad omne tuum beneplacitum deputandi, conſtituendi, & faciendi ac reuocandi, necnon quoſcumque collectores, ſubcollectores, commiſſarios, ſubcommiſſarios, ac depoſitarios & exactores pecuniarum, & iurium dictæ Cameræ, ſeu alios officiales hactenus deputatos ſeu deputandos, reuocandi ſeu confirmandi, & alios quoſcumque illorum loco per tuas literas tuo ſigillo munitas, in quibuſcumque ciuitatibus, oppidis, terris, & locis, deputandi, & ſubdelegandi, quoties tibi videbitur expedire, cæteraque omnia faciendi, gerendi, & exequendi; quæ in præmiſſis, & circa ea neceſſaria fuerint quomodolibet & opportuna; plenam tibi, & liberam per præſentes concedimus facultatem.

Cauſas Spoliorum & inde dependentiũ, priuatiue quoad alios cognoſcendi.

§. 32. Et inſuper vt ſpoliorum, fructuum, redditutuum, & prouentuum, ac bonorum, iuriumque huiuſmodi exactio celerius, commodiuſque fiat, ſtatuimus quod omnes & quæcumque ſimiles lites, cauſæ, & controuerſiæ, ſuper quibuſuis fructibus, redditibus, & prouentibus, ſpoliis, bonis, & aliis prædictis, & illorum occaſione, & aliæ quæ ab ipſis litibus, & cauſis quomodolibet dependent, ſeu cum illis connexitatem habuerint, nunc & pro tempore quocumque locorum pendentes & ſi ſuper ſpoliis, ſeu fructibus male perceptis, & aliis prædictis fuerit facta compoſitio in Camerà, & inter partes adhuc aliqua controuerſia pendeat, nullo alio quam à te ac tuis, ſeu aliis ſuper ſpoliis, & fructibus, rebuſque, bonis ac aliis præmiſſis à te pro tempore deputandis, collectoribus, ſubcollectoribus, & aliis officialibus & miniſtris ſpecialibus vel generalibus.

Appellationes à ſententiis Nunciorum, Collectorum & aliorum deſuper Spoliis, ad Theſaurarium ſubmittendo conceduntur.

§. 33. Necnon cauſæ appellationum à ſententiis latis per tuos commiſſarios, vel etiam pro tempore exiſtentibus Sedis Apoſtolicæ Nunciis in Neapolitano, Hiſpaniarum, Portugalliæ, ſeu Algarbiorum Regnis, ac Ducatu Sabaudiæ, & Principatu Pedemontium, aliiſque quibuſcumque Regnis & Prouinciis, ac vbique locorum reſidentibus, necnon Viſitatoribus, & aliis quibuſcumque, quomodocumque & qualitercumque, & ſub quouis nomine, titulo, aut munere, & aliis collectoribus generalibus deputatis, & pro tempore deputandis, ad te ſolum, & tuos deputatos prædictos in ſecunda inſtantia, ſeu alia pertineant; omneſque appellationes deſuper interpoſitas & interponendas, à te tuiſque prædictis, & non ab alio, iuxta formam dicti Gregorij prædeceſſoris cognoſci, nec alteri niſi per commiſſionem manu noſtra ſignatam, vel per noſtras literas & citato dictæ Cameræ Commiſſario generali, & Notario ſpoliorum, & cauſarum huiuſmodi pro tempore à te deputato, cognoſci & terminari poſſint. Quodque monitoria, citationes, inhibitiones, proceſſus, ſententiæ, & mandata, quæ alias quam ex citatione, commiſſione, vel literis noſtris emanauerint, quoad earumdem cauſarum introductionem, & litis pendentiam ſeu tuam tuorumque miniſtrorum ad id à te deputandorum iuriſdictionis & proceſſuum impedimentum, retardationem, vel perturbationem, nullius ſint roboris vel momenti.

Appellatio à Theſaurario deuolutiue tantum conceditur non retardata executione.

§. 34. Sed nec niſi præſtita cautione idonea in forma depoſiti, à ſententiis per te ſeu Locumtenentem vel Auditorem, ſeu Miniſtros prædictos, ſuper præmiſſis pro tempore latis, vllo modo appellari, niſi poſt factam executionem ad effectum deuolutiuum tantum, nec earum executio differri aut ſuſpendi poſſit.

Locorum Montium reſignationes, iuxta ſolitum admittuntur, ab eodem & eadem venduntur.

§. 35. Necnon quaſcumque reſignationes & ceſſiones quorumuis locorum ſeu creditorum Montium Iulij, ac primi & ſecundi ſuccurſus Auinionen. aliorumue ſi quæ ſint reſignationes, ſeu ceſſiones quas Theſaurarius pro tempore exiſtens admittere conſueuerit admittendi; & ipſa loca ſeu credita tam per reſignationem ſeu ceſſionẽ huiuſmodi, quam per aliam quamcumque dimiſſionem vel amiſſionem pro tempore vacantia conferendi & aſſignandi, iuxta formam aliarum facultatum tuis anteceſſoribus conceſſarum, & quaſcumque patentes literas tuo ſigillo munitas expediendi, ac Secretarium & Cappellanum, ac Computiſtam, ſeu Ratiocinatorem, alioſque officiales iuxta ſolitum quoties tibi videbitur deputandi & reuocandi.

Cura introitũ & cõſtructionis Ciuitatis Terracinen. eidem datur.

§. 36. Necnon curam & adminiſtrationem introituum Ciuitatis noſtræ Terracinen ac conſtruendi Ciuitatem nouam iam inceptam in loco ſalubriori, iuxta formam aliarum facultatum tuis prædeceſſoribus conceſſarum petendi licentiam, facultatem, poteſtatem, & auctoritatem tenore earumdem præſentium concedimus & impartimur.

Sortes & Lottos permittendi, &c. eidem Theſaurario facultas datur.

§. 37. Præterea cum nonnulli, tam Prælati quam Vrbis prædictæ ciues & incolæ, & curiales, quam aliæ diuerſæ perſonæ totius ditionis noſtræ Eccleſiaſticæ, ære alieno quandoque grauati, & aliis neceſſitatibus oppreſſi pro eorum debitorum ſatisfactione, aut neceſſitatum huiuſmodi ſubleuamine, ac alias ipſorum arbitrio propria iocalia, aurumque & argentum, & alia bona, tam mobilia quam immobilia, domos, vineas, & alia quæcumque vendere cupientes, vt plurimum illa niſi ſatis minori pretio eorum veri valoris cum maximo eorum detrimento vendere, neque emptores inuenire poſſint, tibi quibuſuis perſonis cuiuſcumque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, vt eorum iocalia, aurum, argentum, & alia, bona, tam mobilia quam immobilia, vt ſupra ſub ſortibus quas lottos vocant, etiam cum buſſula & pallis, aut alias tui arbitrio exponere, ac ſortes ſeu lottos huiuſmodi facere, publicare & exercere, præuia extimatione peritorum à te deputandorum, priuatiue ad quoſcũque alios poſſis & valeas, ſoluta tamen Cameræ prædictæ rata & portione tibi bene viſa, ac decima tibi, & iis qui ſortes ſeu lottos huiuſmodi fecerint quaſcumque licentias concedendi, ipſiſque vt dictam ratam eidem Cameræ, ac decimam prædictam ſoluendam, vna cum expenſis realibus, & neceſſariis deſuper faciendis, in & ſuper eiſdem lottis recuperare poſſint, quibus tibi bene viſum fuerit indulgendi, ac peritos extimatores eligendi & deputandi, & deſuper edicta, ſeu publicationes, necnon quaſcumque patentes literas tibi bene

viſas

viſas, tam in dicta Vrbe quam extra illam in quibuſcumque ciuitatibus, oppidis & locis Status Eccleſiaſtici mediate vel immediate Sedi prædictæ ſubiectis publicandi, ac locis publicis affigendi, & tuo ſub ſigillo expediendi, necnon omnes & ſingulos qui hactenus ſimiles licentias obtinuerunt, ad ſoluendum ratam & portionem huiuſmodi tibi bene viſam, etiamſi in eorum licentijs aliter expreſſum ſit cogendi, ac licentias huiuſmodi, quoad illos qui illas ſoluere recuſauerint, aut diſtulerint reuocandi.

Cauſa ſpoliorum, lottorũ, & aliorum prædictorum à Theſaurario cognoſcuntur priuatiue quoad alios.

§. 38. Necnon omnes & ſingulas cauſas, lites, & controuerſias deſuper, tam occaſione ſpoliorum & bonorum vacantium, ac Montium, illorumque locorum ac fructuum, quàm etiam Lottorum huiuſmodi, aliorumque omnium & ſingulorum præmiſſorum, tam ciuiles quam criminales & mixtas, quomodolibet ortas, & quas pro tempore oriri contigerit inter quaſcumque perſonas, quacumque auctoritate, dignitate, & præeminētia ſuffultas, vna cum omnibus & ſingulis ſuis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis & connexis, & ex officio tuæ Curiæ ſimpliciter, ſummarie, & de plano, ſola facti veritate inſpecta audiendi, cognoſcendi, decidendi, fineque debito, omni & quacumque appellatione ad effectum ſuſpenſiuum tantum, remota, terminandi & finiendi, ac quæcumque mandata executiua decernendi, relaxandi, & quacumque appellatione aut recurſu vel inhibitione illius prætextu, ſeu alias forſan emanatæ non obſtantibus, exequi faciendi priuatiue ad omnes & ſingulos alios; ita quod nullus etiam vigore commiſſionis, niſi manu noſtra, aut pro tempore exiſtentis Romani Pontificis ſignata fuerit, in cauſis huiuſmodi ſeſe intromittere poſſit & debeat.

Reaſſumanturq; ab omnibus alijs iudicibus.

§. 39. Ac etiam quaſcumque cauſas coram quibuſcumque alijs iudicibus ordinarijs vel delegatis, etiam noſtri Palatij Auditoribus, ſeu Locum tenentibus, vt ſupra, nunc & pro tempore introductas, tua ordinaria auctoritate, & in vim huiuſmodi facultatum reaſſumendi, illiſque quibus opus fuerit inhibendi.

Notarius vnus in eius cauſis deputetur.

§. 40. Ac tam in dictis lottis, quam etiam cauſis & litibus ab eis quomodocumque & qualitercumque dependentibus, etiam illorum extractionem & præmiorum contignationem, vnum ex Cameræ prædictæ Notarijs tibi bene viſum ad tuum beneplacitum, toties quoties tibi videbitur & placuerit, eligendi & deputandi, ac omnes & ſingulos hactenus deputatos, & ſeu in futurum deputandos ad tuum libitum reuocandi, ac alium ſeu alios ſimiliter deputandi.

Inſtrumenta &c. habentes quæ Theſaurarij iuriſdictionem concernunt, ea conſignare cogantur.

§. 41. Omneſque & ſingulas ſcripturas, inſtrumenta, & acta, tam lottos huiuſmodi quam omnia & ſingula alia iuriſdictionem generalis Theſaurarij, vel collectoris ſpoliorum concernentia, tibi conſignari faciendi, & quos opus fuerit cogendi & compellendi, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, plenam, liberam, & abſolutam facultatem, poteſtatem, & auctoritatem ſimiliter concedimus & impartimur.

Decima omnium dictorũ prouentuum, ei aſſignatur.

§. 42. Necnō vt accuratius & diligentius præmiſſis inuigilare, ac perſonas, quæ præmiſſorum curam ſuſcipere valeant, retinere valeas, tibi decimam omnium & ſingulorũ pecuniarum, ſeu aliarum rerum ex dictis ſortibus, ſeu lottis, ſub quibuſuis modo & forma hactenus factis & publicatis, quā de cetero faciendis & publicandis, ad Camerā & Sedem prædictam prouenientiū aſſignamus, tibique decimam huiuſmodi propria auctoritate retinendi, etiam abſque aliquo alio mandato & ordinatione à quibus opus fuerit recipiendi, exigendi, leuandi, ac in tuos vſus & vtilitatem conuertendi, facultatem pariter elargimur. Præterea tibi, vt de omnibus compoſitionibus & incamerationibus quomodolibet per te ſeu collectores, aliaſque tuos officiales & miniſtros ex quacumque cauſa quomodolibet factis, & pro tempore faciendis, etiam pro fructibus, redditibus, & prouentibus male perceptis, ac alijs præmiſſis in quibuſcumque locis & tribunalibus, factis ſeu faciendis, ac etiam à Camerario, eiuſque Auditoribus ciuiliter vel criminaliter quacumque ex cauſa expediendis, integram decimam illarum partem vltra ratam eidem Camerario tangentem habere & exigere poſſis & debeas, & ex ijs incamerationibus & compoſitionibus, deducere & retinere pariter volumus & mandamus.

Bannimenta promulgandi inter præmiſſa Theſaurario facultas datur.

§. 43. Inſuper quod tu quæcumque edicta, bannimenta, literas ſeu ordinationes, ſuper præmiſſis omnibus & ſingulis, & illorum obſeruatione facere, edere, publicare & denunciare, ac ad illorum obſeruationem quoſcumque in eis comprehenſos.

Debitoreſque cameræ ad ſoluendum cogendi.

§. 44. Necnon quoſuis Cameræ præfatæ, ex quauis cauſa vel occaſione debitores, ad ſoluendum vel ſatisfaciendum omnibus vijs, ac iuris & facti remedijs, cogere & compellere.

Sigillo proprio vtendi, & eius emolumenta percipiendi.

§. 45. Proprioque ſigillo vti, in omnibus actibus & ſcripturis, quæ hactenus ſuo ſigillo Theſaurarij expediri conſueuerunt emolumentaque exinde prouenientia, tam occaſione literarum patentium commiſſariorum, depoſitariorum, & aliorum officialium, quam ex conceſſione, & aſſignatione quorumuis locorum Montium, & aliarum quarumcumque expeditionum, quibus ſigillum tuum quomodolibet apponendum fuerit percipere, ad inſtar Theſaurariorum aliorum anteceſſorum tuorum, & iuxta ſolitum, nec alias etiam libere & licite valeas, licentiam eadem tibi auctoritate impartimur.

Penſiones vſque ad ſ[illegible] quatuor millia transferendi &c.

§. 46. Necnon vt quicumque loci Ordinarius, ſeu vtriuſque ſeu alterius Signaturæ Referendarius, aut Metropolitanæ vel alterius Cathedralis aut collegiatæ Eccleſiæ canonicus, ſeu perſona in dignitate Eccleſiaſtica conſtituta, ad id per te eligendus ſeu eligenda, quaſcumque penſiones annuas ſuper quarumuis menſarum Epiſcopalium ſeu Archiepiſcopalium, ſeu aliarum Eccleſiarum, necnon Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, dignitatum, aliorumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura & ſine cura, ſæcularium & quorumuis Ordinum regularium, fructibus, redditibus & prouentibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis vniuerſis, necnon diſtributionibus quotidianis, ſeu illorum loco, fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones & emolumenta, ac diſtributiones huiuſmodi, tibi auctoritate prædicta reſeruatas, & reſeruata, ac reſeruandas & reſeruanda, etiamſi penſionis ſeu fructuum huiuſmodi ſolutiones, exactiones, ſucceſſoribus beneficiorum, & Eccleſiarum aliorum prædictorum incipere habuerint, vſque ad ſummam mille ducatorum auri in auro de Camera nouorum, in dicta curia vel extra eam, vbique locorum, etiam in Eccleſijs quas te obtinere, aut perſonam tuam illis præeſſe contigerit non reſidente, etiam in mortis articulo de tuo etiam poſt dimiſſionem officij Theſaurariatus huiuſmodi expreſſo conſenſu caſſare, extinguere & annullare, & poſtquam caſſæ, extinctæ, & annullatæ fuerint, alias ſimiles penſiones annuas ſuper eiſdem fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus emolumentis & diſtributionibus huiuſmodi, ſeu fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, emolumenta, & diſtributiones prædictas vſque ad eamdem ſummam, vni ſeu pluribus perſonis ad id per te nominandis, & quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, eiſdem modo, forma, conditionibus, ac cum immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, donationibus, indultis, decretis, & alijs quibus tibi reſeruatæ, ſeu reſeruata fuerint, etiam abſque conſenſu ſoluere habentis, ſeu fructus, aut obtinentium Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras, dignitates, & alia beneficia huiuſmodi, dicta auctoritate reſeruare, concedere, conſtituere, & aſſignare, ac etiam transferre libere & licite valeas, ac etiam reſeruationis ſeu tranſlationis penſionum, ſeu fructuum huiuſmodi vigore præſentium faciendæ valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, in omnibus & per omnia, perinde acſi per nos & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem de conſenſu ſoluere habentis penſiones ſeu obtinentium Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, dignitates, & alia beneficia huiuſmodi factæ fuiſſent.

Teſtandique de bonis etiā ex iuriſdictionalibus, & acquiſitis de rebus Eccleſiaſticis, &c.

§. 47. Tibique etiam, vt de ſingulis domibus, prædiis, poſſeſſionibus, oppidis, caſtris, terris, & alijs locis etiam iuriſdictionalibus, aliiſque bonis mobilibus & immobilibus, ac ſe mouentibus, cuiuſcumque qualitatis, valoris, ſpeciei, pretii, etiam notabilis & notabiliſſimi, ac conditionis exiſtentibus, necnon pecuniis, iuribus & actionibus ad te, tam ratione quarumuis etiam Patriarchalium & Cathedralium, Metropolitanarum Eccleſiarum, ac Monaſteriorum etiam conſiſtorialium, Priora-

 tuum

tuum, Præpoſiturarum, dignitatum, & aliorum quorumcumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura & ſine cura, ſæcularium, & quorumuis Ordinum regularium, etiam militiarum, quæ ex quibuſuis conceſſionibus & diſpenſationibus Apoſtolicis, in titulum, commendam, adminiſtrationem, aut alias quomodolibet obtines, & in poſterum obtinebis, ac ratione fructuum, redditnum, & prouentuum Eccleſiaſticorum quarumcumque menſarum Patriarchalium, Archiepiſcopalium, Epiſcopalium, & Monaſteriorum, Prioratuum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, vt præfertur qualificatorum, ac penſionum annuarum, ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & prouentibus, nomine & forma præmiſſis reſeruatarum & aſſignatarum, ac reſeruandarum & aſſignandarum, quos & quas, percipis & percipies in futurum, necnon emolumenta Theſaurariatus, & aliorum quorumcumque eiuſdem Curiæ officiorum & Montium, necnon legationum ac alias quocumque modo, via, forma, & occaſione ad te ſpectantibus, & pertinentibus, ac etiam de dictis, fructibus, redditibus, & prouentibus, ac penſionibus, necnon quomodolibet & vndecumque licite acquiſitis & acquirendis, ac alias quomodolibet, etiam ex officijs quæ exercuiſti, aut te exercere contigerit, & alia quauis occaſione vel cauſa ſeu contemplatione ad te peruentis & peruenturis, etiamſi in pecunia numerata, iocalibus, gemmis, aliiſque pretioſioribus rebus, ac alias quomodolibet, nunc & pro tempore conſiſtunt, ac etiamſi eſſent de tua Capella, illiuſque ornamentis, vaſis, & denique tota illius ſacra ſuppellectili, tam in dicta Curia quam extra vbique locorum exiſtentibus, quorum omnium qualitates & veros annuos valores, etiamſi talia eſſent quæ generali appellatione bonorum, vel ſuppellectilium non venirent, ſed ſpecialibus indigerent vocabulis, præſentibus, acſi ſpecifice & ſigillatim exprimerentur & denotarentur, pro ſufficienter expreſſis & narratis habere volumus, ac etiam de ipſis prouentibus & penſionibus debitis & debendis, ac etiam nondum perceptis & exactis, etiamſi eorum ſolutionis terminus nondum aduenerit, pro illa rata quæ tibi debita erit vſque ad quamcumque & quantumuis maximam, ac notabilem & notabiliſſimam ac inexcogitatam ſummam, tam pro decentibus & honeſtis impenſis funeris tui, quam etiam remuneratione, illorum qui tibi viuenti inſeruierunt, etiam vltra ſeruitij meritum, & in tuorum conſanguineorum & affinium, ac etiam quarumuis aliarum perſonarum, etiam extranearum, necnon Conuentuum, Vniuerſitatum, Collegiorum & aliorum, etiam non piorum locorum, dummodo non illegitimorum, aut alias quomodolibet incapacium, & quoad Capellam tuam prædictam, dummodo in Eccleſiarum fauorem & vſum, & alias pro tuo arbitrio & voluntate abſolutis teſtari, ac teſtamento, codicillis, fideicommiſſis, ſubſtitutionibus, legatis, donationibus, tam inter viuos quam cauſa mortis & alijs quibuſcumque modis & vijs, etiam omiſſis quibuſuis ſolemnitatibus, etiam ſubſtantialibus, & formis, tam de iure quam per noſtras & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum conſtitutiones & ordinationes, necnon ſtatuta ac conſuetudines Vrbis, ciuitatis, loci, & prouinciæ, vbi id fieri, vel te in eadem voluntate permanente mori contigerit, tam verbo quam ſcriptura, etiam minus ſolemni, & ſine aliqua inſinuatione ſeu ſubſcriptione teſtium, aut etiam coram duobus vel tribus teſtibus tantum, aut etiam cedula ſola manu tua ſubſcripta, ac alias in omnibus & per omnia, prout tibi quomodolibet videbitur, & in ipſa Curia & extra eam, & vbique locorum, & in mortis articulo, & nulla facta mentione præſentis, vel aliarum tibi pro tempore conceſſarum ſimilium facultatum, quibus per præſentes nullatenus præiudicatum eſſe decernimus, aut quod in vim illarum teſtari, & diſponere velis & intendas, ſemel atque iterum, & pluries diſponere, ſtatuere, & ordinare, libere & licite valeas, prædicta auctoritate, tenore earumdem præſentium concedimus & indulgemus.

Literas Apoſtolicas qualcumque tam gratiam quā iuſtitiam concernentes, etiā in Cancellaria, Camera, ſeu Curia eſpediri, pro ſe & Vicethesaurario, ſeu Locumtenente, ac duobus familiaribus gratis etiam poſt officij Theſaurariatus dimiſſionem expediendi.

§. 48. Necnon, quod omnes & ſingulas literas Apoſtolicas, ſub plumbo, ac etiam in forma breuis, tam præſentes quam alias ſuper quibuſuis gratijs, indultis, conceſſionibus, facultatibus, tam gratiam quam iuſtitiam concernentibus per te ac Vicetheſaurarium, ſeu Locumtenentem, & duos familiares tuos per te nominandos, à nobis & ſucceſſoribus noſtris, aut Sede prædicta pro tempore impetratis, ſeu etiam motu ſimili conceſſis, in omnibus Cancellariæ, Cameræ, & Curiæ prædictarum officijs, necnon plūbo & regiſtro, ac Secretaria Apoſtolica, ac alias vbilibet gratis, & abſque vlla taxarum, annatarum, communium, minutorum, ſeruitiorum, iocalium aut aliorum quorumcumque iurium, aut regaliorum ſolutione expediri, & Reſcribendarius taxam literarum prædictarum, cum ſuſcriptione Gratis pro perſona Theſaurarij, & aliorum prædictorum ſubſcribere, ac tam ipſe, quam alij Scriptores, Abbreuiatores, Solicitatores literarum prædictarum, Archiuiſtæ, Cubicularij & Scutiferi Apoſtolici, Portionarij, & Præſidentes Ripæ, & Milites SS, Petri & Pauli, Cancellarij, Secretarij, Protonotarij Apoſtolici, & Summiſta, necnon Magiſtri & plumbi, Collectores, ac Plumbatores, Regiſtratores, & Vicecancellarios, & quicumque alii prædictæ Curiæ officiales, & expeditionum literarum huiuſmodi pro tempore Præſidentes, eorumque Miniſtri, etiam in annatis, communibus, iocalibus, minutis, ſeruitijs, regalibus, & alijs iuribus huiuſmodi participantes eaſdem literas, perſonam dicti Theſaurarij, eiuſque Vicetheſaurarij & Locumtenentis, ac duorum familiarium ſuorum prædictorum concernentes, etiam poſt dimiſſionem officij Theſaurarij, ita quod te ſemel fuiſſe Theſaurarium, ad effectum omnium & ſingulorum prædictorum, tibi ac dictis tuis ſufficiat, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & ſuſpenſionis ac priuationis ſuorum officiorum, fructuumque & emolumentorum eorumdem amiſſionis pœnis, per eos ad quos pertinuerit, & qui eas gratis ſubſcribere, vel concedere & expedire, noluerint, eo ipſo incurrendis, abſque alio noſtro & ſucceſſorum noſtrorum, & Sedis præfatæ vlteriori mandato omnino gratis, & abſque alia taxarum, annatarum, communium, iocalium, minutorum, ſeruitiorum, & aliorum præfatorum ſolutione & exactione, in omnibus & per omnia vſque ad plumbum & regiſtrum, ipſarumque finalem expeditionem & relaxationem incluſiue, omni contradictione ceſſante expediri, ſubſcribi, ac relaxari facere & permittere debeant & teneantur, etiamſi in eorum officiis & conceſſionibus caueatur expreſſe vt ad id non teneantur, & quod eorum officia fuerint eis conceſſa titulo oneroſo, volumus & mandamus, &c.

Clauſula huius bullæ præſeruatiua.

§. 49. Præſenteſque tibi in omnibus & per omnia ſuffragari debere, illaſque & in eis contenta quæcumque nullo vmquam tempore, de ſubreptionis, vel nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, impugnari, inualidari, aut ad terminos iuris reduci, ſeu in ius vel controuerſiam reuocari, aut aduerſus eas, quodcumque iuris aut facti vel gratiæ remedium, impetrari, minuſque ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum, reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & alijs contrarijs diſpoſitionibus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum in quo antequam illæ emanarent, erant ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas, ac de nouo conceſſas, etiam ſub quacumque data per te eligenda, validaſque & efficaces ſemper fore & eſſe, vimque validi & efficacis contractus inter nos & Sedem, ac Cameram præfatas ex vna, & te ex altera partibus rite & recte facti initi, & ſtipulati, ac etiam hinc inde acceptati, habere & obtinere, ac inuiolabiliter obſeruari, ſemperque validas & efficaces exiſtere.

Clauſula ſublata, & Decretum irritans.

§. 50. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam S.R.E. Cardinales & Camerarium, dictæque Cameræ Præſidentes & Clericos, ac Palatij Apoſtolici Auditores præfatos, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quauis cauſa & inſtantia, ac vbique locorum iudicari ac definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, auctoritate & tenore præmiſſis decernimus.

Executorum deputatio.

§. 51. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Amerin. & Tudertin. Epiſcopis, ac dilecto filio Curiæ cauſarum eiuſdem Cameræ generali Auditori, per Apoſtolica

lica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte tua fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, tibique in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant te approbatione, confirmatione, conceſſione, aſſignatione, receptione, admiſſione, ſubrogatione, conſtitutione, mandato, ſingulis indultis, voluntate, decretis, ſtatuto, impartitione, remiſſione, condonatione, obligatione, hypothecatione, aliiſque præmiſſis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes te per Camerarium, Præſidentes, ac Clericos prælatos, ſeu quoſcumque alios, quauis auctoritate fungentes quomodolibet contra tenorem præſentium moleſtari, perturbari, inquietari, impediri. Contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis. Non obſtant. conſtitut. & ordinationibus Apoſt. necnon Eccleſiarum, Monaſteriorum, locorum & Ordinum quorumcumque iuramento, confirmatione, Apoſtolica, vel quauis firmate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, illorumque Superioribus & perſonis, dictæque Cameræ Clericis, & Collegio, ac quibuſuis aliis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam degatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis irritãtibuſque & aliis decretis, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis & innouatis; quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, acſi de verbo ad verbum ac forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtol. non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Tranſumptorum fides.

§. 52. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, ac Notarij publici manu ſubſcriptis, tuoque ſigillo obſignatis, eadem prorſus fides, vbique locorum in iudicio & extra adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 5. 23. Ianuar.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1590. decimo Kalend. Februarij, Pontificatus noſtri anno quinto.

CI.

De Aquæ Fœlicis mox ad Vrbem conductæ, ratione & cura demandata Congregationi Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium inſtitutæ ad Aquas, Vias, Ponteſque curandos. De Officio & munere Ciuium Romanorum eiuſdem Aquæ Viſitatorum.

Huius Congregationis inſtitutionem fecit hic Pont. in conſt. 74. Immenſa, *in Congr.* 13. *Et ſimilem Aquæ Paulæ ad Vrbem adductionem, dotiſque pro eius conſeruatione aſſignationem ſtatuit Paul. V. inf. in eius conſt.* 75. In Sede.

Edita An. D. 1590.

SIXTVS EPISCOPVS Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SVpremi cura regiminis, diuina nobis diſponente clementia commiſſi, nos admonet, vt quæcumque pro locorum vſu & incremento, necnon pro hominum vitæ neceſſitatibus ſubleuandis, aut commoditatibus ipſorum augendis, in dies peraguntur, à nobis, ea, quo ſecuriora diuturnioraque diuina fauente gratia permaneant, prouidis ſolidiſque legibus fulcienda ſtatuamus.

Hic Pont. Vrbis ornatus intentus.

§. 1. Cum igitur Vrbem Romam beatiſſimi Petri Apoſtoli Principis firmam Sedem ac honorabilem thronum, Chriſtianæ Religionis domicilium, communem fidelium omnium patriam ac parentem, immo & cunctarum Nationum ad eam vndique confluentium portum tutiſſimum, non ſolum ſacris & ſpiritualibus præſidiis munitam, ſed humanis etiam ac temporalibus commodis ornamentiſque decoratam eſſe deceat, idcirco ab ipſo Pontificatus initio, publicis priuatiſque Ciuium ac Incolarum Vrbis neceſſitatibus conſulere, eius regiones ſacrarum ædium priuatarumque domorum ædificiis augere, & demum vetera renouando, noua perficiendo, & ſingula ad omnipotentis Dei gloriam & ſanctæ Sedis huius honorem referendo, totius Vrbis amplitudinem atque ornatum, quantum in nobis eſt, diutiſſime tueri ac conſeruare decreuimus.

Aquæ in eminentioribus eius locis reduci curanit, ad frequentiorem Vrbis habitationem vltra alia egregia opera hic enunciata.

§. 2. Quare, cum eiuſdem Vrbis colles præclariſſimis olim Quiritum ædibus & foris, ſublimibus inde Cæſarum Palatiis ſuperbiſſimiſque theatris & thermis, longiſſimiſque & mirabilibus Aquæductibus, ſacroſãctis deniqué Chriſti D. N. fide ſuſcepta Chriſtianorum Imperatorum aliorumque piorum hominum Baſilicis & Templis extructis inſignes, frequentiſſime habitatos, deinde ob aquæductus, nonullos quidem fera audaciſſimorum Barbarorũ immanitate immaniique crudeliſſimorũ hoſtiũ feritate demolitos, nonnullos vero vetuſtatis iniuria ſeu tempeſtatum vi collapſos, à pleriſque iam ſæculis quaſi deſertos & habitatoribus deſtitutos eſſe animaduerterimus, inferiora autem Vrbis loca quampluri mis ædificijs referta, ob ſitus aëriſque humiditatem minus ſalubria eſſe, quinimmo crebris ac plerumque ſubitis Tyberis Fluuij, qui aſſiduis Aquarum imbribus & maris refluxu augeſcit, inundationibus patere, obruique experti fuerimus, prout ſummo cum animi dolore oculis etiam noſtris aliquando proſpeximus. His moti rationibus de Aqua copioſa & ſalubri in ipſos colles & eminentiora Vrbis loca inducenda, nullis difficultatibus nullaque impenſæ magnitudine deterriti cogitare cœpimus, eo nimirum conſilio, vt fontibus reſtitutis, & Aquis, quæ publicas priuataſque vtilitates hominum ſocietati præbent, ſalubritatemque corporibus afferunt, reductis, iterum ijdem colles habitentur, ipſorumque regiones, quæ ſitus proſpectu, aeris ſalubritate, & loci amœnitate præſtant, frequentia populi, qui benedicente Domino in dies cumulatius augetur, priſtinæ iucunditati atque ſecuritati reſtituatur. Qua ſane deliberatione ſuſcepta, longas lataſque iam diu per eoſdem colles vias, magna noſtra impenſa aperuimus, domos & officinas ibidem extruximus, extruique ab aliis fecimus, nundinas commercij hominumque conuentus cauſa ad communem vſum inſtituimus, fontes publico vſui ſeruientes extruximus, ædificantibus & habitantibus immunitates priuilegiaque dedimus, ſacroſanctas Baſilicas in eiſdem collibus à Religioſiſſimis quondam Imperatoribus, aliiſque piiſſimis viris extructas, frequentioris viſitationis eis debitæ cauſa inſtaurauimus, & obeliſcis, illuſtribus antiquorum monumentis, gentilitatis impuritate expiatis, Crucique inuictæ felicius conſecratis, ad earum limina operoſe magnificeque tranſlatis exornauimus.

Ab agro igitur Columnẽſium ad Montem Quirinalem Vrbis conduxit, eamq; Felicem de proprio eius nomine appellauit.

§. 3. Atque, vt Vrbs in ipſis collibus tandem incrementum acciperet, ab eodem Pontificatus noſtri initio, Aquæ illius, quæ in agro Columnæ via Præneſtina ſiniſtrorſum concipitur, quæque omnium prima ab Appio Claudio Craſſo Cẽſore olim in Vrbis inferiora & depreſſiora loca, nempe ad ſalinas adducta eſt, ſuperiorem & puriorem portionem, compluribus Aquarum ſcaturiginibus auximus & potiſſimum Aquæ Martiæ, quæ quia gelida & ſalubris, ideo omnium Aquarum iucundiſſima & apud veteres celeberrima cenſebatur, ramo, quem ex proprio Aquæductu, magna tamen ex parte diruto deſumpſimus, vberioris Aquæ copiæ in vrbem adducendæ cauſa coniunximus (quæ ſimul iunctæ ſeptingentarum

& plurium vnciarum quantitatem faciunt, & admirabilem ſpecie pulchritudinem, immenſamque hauſtu iucunditatem oſtentant) ductu ſinuoſo à capite millium paſſuum duorum & viginti, à priori receptaculo viginti, curſu ſubterraneo antea tredecim, nunc vero extructis nuper à capite vſque ad idem receptaculū ſubtus terram fornicibus quindecim, ſupra terram vero arcuato opere ſeptem commeare fecimus, eamque per duos arcus inſignes in eodem Aquæductu ad perpetuum rei monumentum erectos, alterum nimirum duobus ab Vrbe milliaribus, in loco qui vulgo ad Formas dicitur, alterum vero intra Vrbem ad portam S. Laurentij tranſire iuſſimus, & ſumma totius Vrbis lætitia atque hilaritate in Montem Quirinalem ad planteam S. Suſannæ tandem adduximus, & adductam de proprio noſtro nomine Felicem appellauimus.

Fontem propterea in platea S. Suſannæ, ornatum conſtruxit.

§. 4. In plantea autem S. Suſannæ Fontem primarium quatuor columnis & tribus arcubus ſplendide ornatum extruximus; in quem Aquæductus, tres perennes latices per totidem oſtia, larga Aquarum defluentium copia, ſonoroque ſtrepitu effundit. Super oſtiis vero in arcu medio ſtat marmorea ſtatua Moyſis, qui petram, vnde diuinitus olim fluxerunt Aquæ, virga percutit; in dextero item arcu Sacerdos Aaron marmorea tabula, quæ multorum capita refert, expreſſus, populum Iudaicum ſitientem ad Aquas duxit; à ſiniſtro vero figura Gedeonis Iſraelitarum Ducis cernitur, qui iuſſu Domini milites ex bibendi modo probat. In eiuſdem vero Fontis conſpectu quatuor Leones, quorum duo ex albo, duo item ex nigro marmore ſculpti, ore aquam ad commodiorem vſum & publicum oblectamentum emittunt. Quo vero fons ipſe in maiori ſeu oſtentatet proſpectu, & publico vſui commodior & iucundior redderetur, dictam S. Suſannæ plateam ruderibus vndequaque refertam, & maceriis plurimis inæqualem ac deformem, quantum opus fuit, depreſſimus, terram effodimus, atque vicina eiuſdem plateæ loca decliuiora, vt æquarentur, tranſportari fecimus.

Vias & plateas adiacentes æquauit, &c.

§. 5. Verum, ne adiacentes viæ, plateæ, fontique prominentes, & proſpectum & aditum offenderent, viam vtramque æquauimus, tam eam, quæ à conſpectu fontis ad Palatium Apoſtolicum, quod in eodem colle Quirinali ædificauimus, tendit, & quæ à tergo ad portam Piam ducit, quam eam, quæ à latere ad templum S. Mariæ Angelorum in Thermis Diocletianis vergit, ambaſque depreſſimus, terram effodientes, maceriaſque diruentes, & lateritiis hinc inde deambulatoriis, altitudinis duorum pedum, latitudinis ſeptem circiter, penes domicilia fulciuimus, vt eas viatoribus faciliores exhiberemus; immo pleriſque fontibus, locis magis idoneis eas decorauimus. In huius autem adducendæ Aquæ ratione, prouidos vigileſque Eccleſiæ Paſtores imitati ſumus, qui cum ex Domini præcepto populos ſibi ſubiectos paſcere teneantur, non ſolum ſpiritualia, ſed & corporis vſui neceſſaria alimenta, vt totum hominem vere paſcant, ſubminiſtrare conantur.

Pro d. Aquæ conſeruatione eius curam & cuſtodiam remittit Congregationi Cardinalium pro Vijs, Pontib. & Aquis curandis inſtitutæ, vt ſu⁓. in bull. 74. Immenſa in Cong. 13.

§. 6. Denique cum non ſatis ſit tantum opus ſummo labore, & tam largo ſumptu abſoluiſſe, niſi in eo conſeruando exacta quoque diligentia adhibeatur, præcipue cum nullum ædificium diligentioribus legibus cuſtodiri oporteat, quam quod Aquas ſubſtinere debet, vt Populus Romanus, ceterique qui Vrbem & loca præſertim editiora incolunt, hoc publico commodo quam diutiſſime perfruantur, ad noſtram Pontificalem prouidentiam pertinere arbitrati ſumus, vt, quæ ad illius conſeruationem neceſſaria ſunt, ſiue ad temporis ſiue ad hominum iniurias repellendas, quam primum prouide & exacte ſtatuamus. Habita igitur ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Card. matura deliberatione, de eorumdem fratrum conſilio & aſſenſu, ex certa noſtra ſcientia deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione, vniuerſam ipſius Aquæductus fontiumque cuſtodiam & curam, Congregationi Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Card. pro vijs, pontibus, & Aquis curandis à nobis inſtitutæ, per præſentes committimus, & demandamus; eiſque in omnibus, quæ ad illorum conſeruationem & reparationem nunc ſpectant & in futurum quomodolibet ſpectabunt, plenariam & omnimodam poteſtatem atque auctoritatem tribuimus; necnon de & ſuper præmiſſis & eorum occaſione, inter & contra quaſcumque perſones cuiuſuis ſtatus, ordinis, & conditionis, ac tam Eccleſiaſtica quam temporali dignitate titulo & honore fulgentes, ſummarie, ſimpliciter & de plano manuque regia, & ſola facti veritate inſpecta, cognoſcendi, in illiſque procedendi, iudicandi & definiendi, ac quoſcumque, qui aliquid aduerſus hanc noſtram Conſtitutionem commiſerint citandi, ipſiſque quatenus opus fuerit, inhibendi & pœna eorum arbitrio pecuniarias iniungendi, atque ad illarum incurſus declarationem & executionem, omni & quacumque appellatione penitus remota, procedendi procedique mandandi & faciendi, aliaque neceſſaria & opportuna, etiam priuatiue quoad quoſcumque Iudices & Officiales, gerendi & exequendi, plenam & liberam facultatem perpetuo concedimus & impartimur. Si vero ipſa Congregatio ob cauſas eidem bene viſas in aliquibus caſibus ad grauiorem pœnarum declarationem procedendum duxerit, tunc eidem Congregationi, auctoritatem concedimus, Gubernatori Vrbis nunc & pro tempore exiſtenti committendi & mandandi, vt in huiuſmodi caſibus, prout eidem Congregationi viſum fuerit, contra quoſcumque delinquentes ad alias pœnas etiam corporis afflictiuas, omni & quacumque appellatione remota, procedat.

Annuumque prouentū pro Aquæductus & Fontium conſeruatione aſſignat.

§. 7. Cum vero in huiuſmodi Aquæductu & Fontibus conſeruandis, & cum opus erit reparandis, quamplures impenſæ neceſſariæ futuræ ſint, Nos de aliquo certo & ad id deſtinato prouentu prouidere cupientes, hac eadem noſtra Conſtitutione ac de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio & aſſenſu, loca nonaginta & vnum Montis Religionis nuncupati per noſtras deſuper expeditas litteras certis modo & forma nuper aucti, annuum redditum ſcutorum ſeptingentorum monetæ & bononenorum ſeptuaginta conſtituentia, eidem Aquæductus & Fontium operi, eorumque cuſtodiæ & reſtaurationi perpetuo concedimus & aſſignamus; ea nimirum lege, vt dictus annuus redditus illiuſque ſors numquam imminuatur, neque in alios vſus conuertatur. Quod ſi quandoque ipſum opus reſarcire non fuerit neceſſe, tunc præfatus annuus redditus ſorti accreſcat, & in emptionem aliorum locorum eiuſdem Montis in ſortis augmentum conuertatur. Adminiſtrationem autem præfati redditus & augmenti, necnon illius liberam diſpoſitionem nunc & perpetuo penes eamdem Congregationem eſſe volumus; prædictumque redditum in toto vel in parte, alias quam per dictæ Congregationis mandata. Depoſitario eiuſdem Montis, nunc & pro tempore exiſtenti dirigenda, exponi & per dictum Depoſitarium ſine eiuſdem Congregationis mandatis ſolui omnino Prohibemus.

Viſitatores taxis duos ciues Romanos eligi iubet.

§. 8. Ceterum, præmiſſa, quæ debitæ executioni demandari cupimus, per aliquos diligentes ac ſolertes viros, qui huic operi ſæpius aſſiſtant, prout omnino neceſſarium eſt, accurate perficiantur, ex nunc duos Ciues Romanos ad munus viſitationis dictorum Aquæductus & Fontium obeundum, per nos & ſucceſſores noſtros annuatim in principio cuiuſlibet anni, tempore quo ceteri Pop. Rom. Officiales elegi ac deputari, & per eos fidelitatis iuramentum noſtrorum de more per alios Offiales præſtari ſolitum, præſtari volumus.

Viſitatorum munus præſcribit.

§. 9. Eorum autem præcipuum munus ſit, ſingulis tribus menſibus ſemel ſaltem ipſum Aquæ caput per ſe ipſos inuiſere, ſingula receptacula, omnes portas, quas ibidem ad purgandos alueos extruximus, qualque, ne fac de irruptioni pateant, ferro muniuimus, puteoſque & foramina inſpicere, deinde ipſas Aquæductus partes quæ ſpecubus continentur, & quæ nec gelicidiis, nec caloribus expoſitæ, limo in cruſtam dureſcente, iter Aquæ coarctare aut in alueum delapſæ aquam corrumpere videbuntur, ſæpius perluſtrare, & ſordibus egeſtis repurgari facere, & ne Aqua, quæ alueo ſuo puriſſimo labitur, pluuiis Cœlo cadentibus, aut humo fluentibus Aquis inficiatur, prouide cauere, forniceſque ſupra terram, parieteſque vniuerſos vſque ad præfatum Fontem S. Suſannæ, & ipſos fontes diligenter integros tueri atque curare. Quæcumque vero ipſi Viſitatores in qua-

libet

libet viſitatione, reparatione indigere repererint, ea quāprimum Congregationi prædictæ Cardinalium, in qua, quotieſcumque opus fuerit, interueniant, referre debeant; ipſa vero Congregatio nos & ſucceſſores noſtros, in rebus grauioribus conſulere teneatur. Quod ſi eorumdem Viſitatorum culpa & negligentia aliquid incommodi Aquæductus forma contraxerit, aut id quod contractum erit, confeſtim reparatum non fuerit, id totum ipſorum Viſitatorum ſumptibus reparetur. Ne autem ipſa reparatio diutius protrahatur, quocumque tempore aliquid reparari oportuerit; confeſtim reparetur, ne modica irruptio maiorem conſequentem diſſolutionem gignens, totum, vt ſolet, Aquæ alueum diruat. Quod vt opportuna ſemper celeritate fiat, cæmenta & alia neceſſaria antea præparentur. Artificibus vero operi deſtinatis, liceat ex agris priuatorum, terram, limum, lapides, teſtam, arenam, ligna, ceteraque quibus ad eam rem opus eſt, vndequaque earum proxime tollere & tranſportare, dominis prius pretio perſoluto; talia vero exportantibus itinera & actus vbique libere pateant. Præterea ſpatia circa ductum eiuſdem Aquæ, tam intra quam extra Vrbem exiſtentia, ædificiis quibus vicinum opus obſtruitur, & arboribus quarum radicibus concamerationes & latera ſoluuntur, viginti ad minus pedes, ne riui violentur, vtraque ex parte vacent; ipſiſque fontes, fornices & muri vacui totidem pedes ſimiliter pateant. Siquæ item nunc arbores intra id ſpatium, aut ſiquæ ſalicta, arundineta, vepres, vites, caprifici aut ſentes ſunt, infra menſem à die publicationis præſentium computandum, ſtatim excidantur & eradicentur. Si quæ autem in poſterum, ſolis calore & humore Aquarum, aut alia caula accedēte, occultiſque ſeminibus auctæ; aut conſertæ adnaſcentur, ſtatim in Viſitatione recidantur: Putei etiam ad aeris exhalationem & faciliorem Aquæductus expurgationem aſeruari, & ex polito lapide obducti, præter neceſſitatem publicam non aperiantur, nec formæ ſpecus perforentur, nec Aqua ſiue clandeſtine, ſiue palam per vim propria auctoritate à quoquam alio deriuetur, nec amplius quam impetratum fuerit, & non aliunde quam ex ſupradicto Fonte primario, aut ex fontibus minoribus infraſcriptis; videlicet primo in loco extra portam S. Ioann. in ſupranominato loco, qui dicitur ad formas, ad viatorum commodum, ſecundo ad portam S. Laurentij, tertio ad portam Maiorem ad vſum tranſeuntium a nobis extructis, nec ex his abſque dictæ Congregationis Cardinalium conſenſu, & ſine noſtro vel ſucceſſorum noſtrorum conceſſu, nec latiore modulo aut fiſtula deducatur.

Contrauenientibus his quæ hic præcipiuntur, pœnas imponit.

§. 10. Et, vt vniuerſa iſta, quæ ad vnguem obſeruari cupimus, pœna contrauenientibus irrogata ab omnibus diligentiſſime cuſtodiantur, hac eadem noſtra conſtitutione perpetuo ſancimus, vt, qui ſciens dolo malo riuum, quod abſit, noxiis ſordibus infecerit, aut Aquam ad corporum perniciem corruperit, bonorum omnium amiſſione & capitali ſententia per dictæ Vrbis Gubernatorem nunc & pro tempore exiſtentem ferenda plectatur. Si quis item contra ea quæ ſupra dicta ſunt, aliquid commiſerit, in primis damnum quod Aquæductui, culpa ipſius illatum fuerit, eius ſumptibus quamprimum ſarciatur. Qui vero, quacumque Aquæductus commeat, formas vtrimque præſcripto, vt præfertur, ſpatio vacuas reddere & integras conſeruare neglexerit, vltra ædificiorum demolitionem & arborum eradicationem, prædij adiacentis priuatione mulctetur. Qui denique Aquam propria auctoritate deriuare, aut aliunde quam ex præſcriptis fontibus aut alio quam ſupra ſtatutū eſt, modo elicere præſumpſerit, ſi domicellus fuerit, mille, ſi inferioris ordinis, quingentorum aureorum pœna in ſingulis caſibus huiuſmodi ſine vlla remiſſionis ſpe exigenda, & in ſupradicti operis reparationem conuertenda puniatur.

Aquam prædictam de cetero impetrantes id congregationi Cardinalium ſignificent.

§. 11. Volumus etiam & ita mandamus, quod ſiquis etiam pretio vel liberali largitione à nobis vel ſucceſſoribus noſtris Aquam obtinuerit, teneatur eidem Congregationi Cardinalium reſcriptum exhibere, & infra menſem ibi regiſtrari facere; quo non exhibito & non regiſtrato, gratia omnino priuatus cenſeatur.

Veteres pœnas contra inobedientes innouat.

§. 12. Et in his omnibus ac aliis ſimilibus caſibus nulli ſuper huiuſmodi pœna veniam aut remiſſionem liceat impetrare. Si quid autem etiam iure communi Vrbiſque ſtatutis, de cuſtodiendo Aquæ ductu ſub quibuſuis pœnis conſtitutum eſt, id omne hac præſenti noſtra conſtitutione perpetuo innouamus.

Viſitatores de contrauentionibus curent.

§. 13. Et, vt in omnibus caſibus ſupra expreſſis, ea, quæ ſtatuta ſunt, obſeruentur, & contra inobedientes omnino procedatur, volumus, vt præfati duo Ciues Romani Viſitores, præmiſſa diligenter cuſtodiri curent; & quoties caſus contrauentionis euenerit, coram dicta Congregatione Cardinalium comparere, & contra tranſgreſſores pro damni reparatione, & præfatarum pœnarum in eoſdem inflictarum executione, ex officio inſtare teneantur.

Quibus propterea ſalarium conſtituit.

§. 14. Etſi autem præfatos Ciues ſua & patriæ cauſa omnia ſemper, & hæc præſertim quæ ad Vrbis ornatum & ipſorum ac aliorum Ciuium Romanorum commoditatem maxime ſpectant, ſponte ſua curaturos, diligēterque & fideliter executuros plane confidamus, tamen vt in eo munere obeundo minus diſpendij quam fieri poſſit, patiantur, loca ſexdecim eiuſdem Montis Religionis à nobis, vt præfertur, aucti annuum redditum ſcutorum centum viginti trium & bononenorum viginti conſtituentia, per Depoſitarium eiuſdem Montis de ordine & mandato dictæ Congregationis perſoluendum, & inter eos æquis portionibus diuidendum perpetuo concedimus & aſſignamus.

Clauſ. præſer. apponit.

§. 15. Decernentes præmiſſa omnia & ſingula, per eos ad quos ſpectat & in futurum ſpectabit, firmiter & inuiolate perpetuo obſeruari debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulas derogatorias addit.

§. 16. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac ipſius Cameræ ordinationibus & priuilegijs, iuramento, confirmatione Apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, & longi temporis præſcriptione, ceteriſque contrarijs quibuſcumque. Volumus inſuper præſentes literas in valuis Lateranenſis Principiſque Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarum, vt moris eſt, affigi & publicari & in Camera Apoſtolica inter ceteras perpetuo valituras conſtitutiones deſcribi & regiſtrari, earumdemque præſentium tranſumptis, etiam impreſſis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis plenam in iudicio & extra illud fidem adhiberi perinde ac ipſis originalibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

D.P.A. 3 die 19. Febr.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo nonageſimo, 11. Kalendas Martij Pontificatus noſtri anno quinto.

Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus ſubſcripſi. *PP. ſubſcripſit.*

De ventre matris meæ tu es Deus protector meus.

Card. ſubſcr.

Ego Ioannes Epiſc. Oſtien. Card. S. Georgij.
Ego Alph. Epiſc. Portuen. Card. Geſualdus.
Ego Inn. Epiſcopus Tuſculan. Card. de Arag.
Ego Marcus Ant. Epiſc. Prædeſtin. Card. Columna.
Ego Ptolomæus Epiſcopus Sabinen. Card. Comenſis.
Ego Gabr. Epiſc. Albanen. Card. Paleottus.
Ego Marcus Siticus tit. Sanctæ Mariæ Tranſtiberim Cardinalis ab Altaemps.
Ego F. Michael Bonellus tit. Sancti Laurentij in Lucina Cardinalis Alexandrinus.
Ego Ludouicus tt. S. Anaſtaſiæ. Card. Madrutius.
Ego Nic. tt. S. Praxedis Card. Senonen.
Iul. Ant. tit. S. Barthol. in Inſula Cardin. Sanctæ Seuerinæ.
Ego Hier. tit. S. Suſannæ. Card. Ruſticucius.
Ego Io. Hier. tit. S. Ioannis ante portam Latinam Card. Albanus.
Ego Hieronymus tit. Sanctæ Priſcæ Cardinalis Simoncellus.
Ego P. tit. S. Hier. Illyricorum. Card. Deza.

Ego

Ego Ant. tit. SS. Ioannis & Pauli Card. Caraſa.
Ego Io. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Io. Baptiſta Card. S. Marcelli.
Ego Iul. tit. S. Euſebij Card. Cananus.
Ego Ant. Maria tit. S. Mariæ de Pace Card. Saluiatus.
Ego Vincentius tit. Sancti Clementis, Cardin. Montis Regalis.
Ego Philippus tit. S. Sabinæ, Card. Spinula.
Ego Scipio tit. Sancti Saluatoris in Lauro Card. Lancellottus.
Ego Vincentius tit. S. Alexij Card. Gonzaga.
Ego Ioan. Baptiſta tituli S. Mariæ in Aracœli Cardinalis Caſtruccius, Sign. Iuſt. Præfectus.
Ego Federicus tit. S. Stephani in Monte Cælio Cardin. Cornelius.
Ego Dominicus tit. S. Laurentij in Pane Perna, Card. Pinellus S. Mariæ Maioris Archipr.
Ego Hippolytus tit. S. Pancratij, Card. Aldobrandinus, Maior Pœnitentiarius.
Ego Hier. tit. S. Petri ad Vincula Card. de Ruuere.
Ego Fr. Conſtantius tit. S. Petri in Monte Aureo Card. Sarnanus.
Ego Guglielmus tituli S. Martini in Montibus Cardin. Alanus.
Ego Scipio tituli S. Mariæ de Populo Card. Gonzaga.
Ego Antonius tit. S. Vitalis Card. Saulius.
Ego Euangeliſta tit. Sancti Matthæi in Merulana Card. Cuſentinus, Archipreſb. S. Petri.
Ego Ioan. tit. S. Mariæ Tranſpontinæ, Cardinalis de Mendoza.
Ego Marianus Perbenedictus, tit. SS. Petri & Marcellini Card. de Camerino.
Ego F. S. Mariæ in Via Lata, diac. Card. Sfortia.
Ego Alexander, S. Laurentij in Damaſo, diaconus Card. Montaltus, Vicecancellarius.
Ego Hieronymus, S. Euſtachij diac. Card. Matthæius.
Ego Benedictus Sanctæ Mariæ in Coſmedin Cardin. Iuſtinianus.
Ego Aſcanius S. Nicolai in carcere, diaconus Cardinalis Columna.
Ego Federicus S. Agathæ, diac. Card. Borromæus.
Ego Auguſtin. S. Adriani diac. Card. Cuſanus.
Ego Franc. Maria, S. Mariæ in Dominica, diac. Card. à Mont.
Ego Guido, SS. Coſmæ, & Damiani, diac. Cardinalis Pepulus.

CII. Iuriſdictio S. R. E. Cardinalis Archipresbyteri Eccleſiæ S Petri de Vrbe, cognoſcendi cauſas, tam d. Eccleſiam eiuſque perſonas, quam eiuſdem Fabricam quomodolibet concernente.

Quoad primam iuriſdictionem, habes conceſſionem Clem. VII. in eius conſt. 3. Admonet. *Et quoad ſecundam habes conceſſionem Paul. III. in ſua conſt.* 35. Cum dilectus.

Edita An. D. 1590. SIXTVS EPISCOPVS, *Seruorum Seruorum Dei. Dilecto filio Euangeliſtæ tt. S. Matthæi in Merulana, Presbytero Card. Cuſentino, Salutem & Apoſtolicam benedictionem.*

Exordium. CVm ex debito Paſtoralis officij, omnium Eccleſiarum indemnitati, vtilitati & bono regimini ſalubriter conſulere teneamur, tum vero ad venerandam ſanctamque Principis Apoſtolorum in Alma Vrbe noſtra Baſilicam, condiligentiori ſtudio aciem dirigimus noſtræ mentis, quo & illa dignitate ac præſtantia ceteris antecellit, & noſter ſingularis quam gerimus erga eumdem Beatum Petrum, ad cuius Cathedram, licet imparibus meritis, à Domino vocati ſumus, ſinceræ deuotionis affectus id impenſius requirit.

Confirmatio iuriſdictionis alias à Paul. 3. & Pio 4. conceſſæ, Cardinali Archipresbytero S. Petri. §. 1. Quare eiuſdem Baſilicæ, ac dilectorum filiorum illius Capituli Canonicorum, & Miniſtrorũ commodis, ac iurium conſeruationi, ac ne ad diuerſa Tribunalia perſonæ prædictæ trahantur, earum quieti & litium diſpendio prouidere cupientes, deque tua integritate, prudentia & circumſpectione, cui nuper Archipresbyteratũ eiuſdem Baſilicæ tunc vacantem, ad vitam commendauimus, plurimum in Domino confidentes, Motu proprio non ad tuam, vel eorumdem Capituli, & Canonicorum, aut pro te, aut pro illis oblatæ nobis petitionis inſtantiam, ſed ex mera noſtra deliberatione, & ex certa ſcientia, omnes & ſingulas iuriſdictiones, poteſtates & priuilegia, exemptiones, libertates, prærogatiuas, anteiationes, indulta, etiam ſuper collatione beneficiorum quorumcumque Eccleſiaſticorum auctoritates & facultates per fel. rec. Paulum III. Pium IV. & alios quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, bo. mem. Alexandro Epiſcopo Oſtien. Cardinali Farneſio nuncupato, alias dictæ Baſilicæ, & prius vti Eccleſiæ S. Mariæ Maioris etiam de Vrbe Archipresbytero, quoad Baſilicam, & Eccleſiam prædictas reſpectiue, & illius perſonæ intuitu, & ad eius vitam dumtaxat, in genere vel in ſpecie conceſſa, ad te quamdiu Archipresbyteratum prædictum obtinueris, tuumque & dictæ Baſilicæ Vicarium, per te nunc forſan deputatum, & pro tempore à te deputandum, tenore præſentium extendimus & ampliamus.

§. 2. Et nihilominus motu & ſcientia ſimilibus omnes & ſingulas cauſas, & beneficiales, Eccleſiæ, ſpirituales, metas, prophanas & mixtas, etiam cõpromiſſas, tam ciuiles quam criminales (citra tamẽ pœnã ſanguinis & corporis afflictiuam) inter dictos Canonicos & Capitulũ, & Beneficiatos & Clericos, necnon Capellanos, Miniſtros, & Seruientes reſpectiue, ſeu quemcumque eorum ex vna & quaſcumque alias perſonas cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis & præeminentiæ exiſtentes, necnon hoſpitalia, pia loca, & Collegia, Communitates, vel Vniuerſitates; ex altera partibus ſiue inter dictos Capitulum, & Canonicos prædictos vel eorum quemlibet, ac beneficiatos, clericos, ſeu capellanos prædictos, vel quoſcumque eorum, coram quibuſcumque Iudicibus ordinariis, extraordinariis, Commiſſariis, & Exequutoribus, etiam S. R. E. Cardinalibus, ac Rotæ, & cauſarum Curiæ Cameræ Apoſt. Auditoribus, & Locatenentibus, ſuper quibuſcumque rebus, bonis, & pecuniarum ſummis, etiam vigore obligationis in forma Cameræ Apoſtolicæ vertentes & pendentes reſpectiue, omniũ & ſingularum ſtatus, & merita, nominaque & cognomina & qualitates, tam partium & perſonarum prædictarum, quam etiam rerum ſuper quibus pendent, pro expreſſis habentes, ad nos per præſentes auocantes, illaſque in ſtatu & terminis in quibus ad præſens repetiuntur, & quas in futurum moueri de nouo contigerit, tam actiue quam paſſiue, etiam per prædictos Canonicos, Capitulum, beneficiatos, clericos, & Capellanos ſeu eorum quemlibet contra quaſcumque perſonas, Conuẽtus, Collegia Capitula, Vniuerſitates, Societates, Hoſpitalia & loca quæcumque, ſæcularia & quorumuis Ordinum, Militiarum, & Hoſpitalium Regularia, priuilegiata etiam per prædictos Canonicos, & Capitulum contra beneficiatos, Clericos, & Capellanos prædictos, ſuper quibuſcumque pecuniarum ſummis, beneficiis Eccleſiaſticis, cenſibus, canonibus tritici, grani, vini, pecuniarum, aut aliarum rerum reſponſionibus, prædiis, rebuſque & bonis ad quamcumque pecuniarũ ſummam, numerum, quantitatem, & valorem aſcendentibus, ad dictam Baſilicam, aut illi vnitas vel annexas Eccleſias, & Parochiales, ſeu eius Capitulum, Canonicos, beneficiatos, clericos & Miniſtros, etiam priuatim, ac ratione ſingularum perſonarum quomodolibet ſpectantibus, aut eorum intereſſe, directe vel indirecte communiter vel diuiſim, ac eorum cuiuſlibet concernentibus, rebuſque aliis in actis cauſæ & cauſarum huiuſmodi latius deductis & deducendis, & illorum occaſione, cum omnibus & ſingulis ſuis incidentibus, dependen. emergen. annexis, & connexis, tibi tuoque prædicto Vicario nunc & pro tempore per te deputato.

Confirmatio amplioris iuriſdictionis, in cauſis cognoſcendis, Canonicorum, Beneficiatorũ Clericorum & aliorum.

§. 3. Summarie, ſimpliciter & de plano ſine ſtrepitu & figura iudicij, ſola veritate facti inſpecta, & quatenus opus ſit, exequutiue, etiam manu regia, abſque terminorum ſubſtantialium, & alicuius telæ iudiciariæ obſeruatione, ſiue confeſſione regeſtri ſiue extractus, quacumque appellatione poſtpoſita, etiam non friuola, audiendas, cognoſcendas, decidendas, fineque debito terminandas,

Cum poteſtate ſummarie, &c. & appellatione poſtpoſita procedendo.

nandas auctoritate Apoſtolica tenore earumdem præſentium committimus, & mandamus eiſque præſentibus perpetuis temporibus duraturis.

In Curia & extra eam citandi.

§.4. Cum poteſtate dictas partes reſpectiue, & alios omnes quos opus fuerit, ſua communiter vel diuiſim intereſſe putantes, in exequutione citationis nominandos, in Romana Curia, & extra eam, etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie & extraiudicialiter de non tuto acceſſu, citandi.

Iudicibus inhibendi, & cauſas auocandi, & reaſſumendi.

§.5. Ac omnibus Iudicibus ſupradictis, & quibus, & quoties opus fuerit, & ſub cenſuris Eccleſiaſticis, & pecuniariis pœnis, tuo arbitrio moderandis & applicandis, etiam per ſimile edictum inhibendi; cauſaſque ipſas coram quibuſuis eorum de facto forſan introductas, ſeu introducendas, ab eis auocandi, & reaſſumendi, & in euentum non paritionis, pœnas & cenſuras prædictas damnabiliter incurriſſe, & incidiſſe declarandi, illaſque etiam iteratis vicibus aggrauandi, & reaggrauandi; interdictum Eccleſiaſticum apponendi, & brachij ſæcularis auxilium inuocandi.

Mandata exequutiua decernendi & exequendi.

§.6. Loco vero ſententiæ ſeu ſententiarum prædictarum, & mandata exequutiua, in forma ſolita & conſueta decernendi, illumque vel illa, & quicquid per te, & Vicarium prædictum, vel alterum veſtrum iudicatum fuerit, exequendi.

Expenſas taxandi.

§.7. Expenſas quaſcumque taxandi, ac moderandi.

Singulis diebus in honorē Dei non feriatis procedendi.

§.8. Atque in cauſis omnibus, & ſingulis præmiſſis, vel eorum quolibet, ſeu quomodolibet præmiſſorum, etiam ſingulis diebus, & horis, præterquam in honorem Dei feriatis procedendi.

Canonicos & alios à iuramento abſoluendi ad effectum agendi, &c.

§.9. Necnon Canonicos, & Capitulum, ac beneficiatos, Clericos, & Capellanos prædictos, ſiue eorum quemlibet, à vinculo iuramenti, ad effectum agendi, aliiſque cenſuris Eccleſiaſticis, & pœnis quatenus oportuerit, abſoluendi.

Ceteraque in præmiſſis faciendi.

§.10. Omniaque & ſingula alia faciendi, gerendi, & exercendi in præmiſſis neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna.

Commiſſiones cauſarum nō ſignatas manu Papæ non attendendi.

§.11. Ac inſuper, ne præiudicium auctoritatis, iuriſdictionis, & facultatum prædictarum contingat cauſas ſub diuerſis prætextibus, à te, ſeu tuo Vicario auocari, ac aliis Iudicibus committi, omnes & quaſcumque commiſſiones tam gratiæ quam iuſtitiæ, intereſſe Baſilicæ, Capituli, & perſonarum prædictarum quomodolibet concernentes, aliter quam manu noſtra, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis, teque ad id vocato ſignatas, & inhibitiones earum prætextu emanandas, proceſſuſque per eaſdem habendos, & inde pro tempore ſequuta quæcumque, nullius roboris vel momenti eſſe, ac illis non obſtantibus, te, tuumque Vicarium, ad ulteriora in cauſis huiuſmodi procedere poſſe, atque ad parendum commiſſionibus prædictis, earumque prætextu emanatis inhibitionibus, minime teneri, ac ob non paritionem, cenſuras aut pœnas aliquas minime incurrere poſſe decernimus atque declaramus.

Pontificalia munia & iuriſdictionē ordinariā ſuper canonicis, &c. exercendi.

§.12. Dantes etiam tibi facultatem exercendi munia Pontificalia in Baſilica prædicta, ac ordinariam etiam in ſpiritualibus iuriſdictionem, ſuper Canonicis, Beneficiatis, Clericis ac Miniſtris prædictis, ita vt à te vel de tua licentia tantum, nec alias à quocumque Catholico Antiſtite, gratiam & communionem Sedis Apoſtolicæ habente, per te deputando, ad omnes etiam ſacros & preſbyteratus ordines promoueri. Tuque & Antiſtites huiuſmodi eos promouere abſque noſtra, vel ſucceſſorum noſtrorum, aut Vicarij, vel cuiuſuis alterius Ordinarij licentia, dimiſſoriis, aut examine, licite poſſitis, ac debeatis.

Collegij Fabricæ S. Petri ſuperiorē ab habendi, Officialeſq; reformandi, &c.

§.13. Poſtremo attendentes quod licet alias piæ mem. Clemens Papa VII. prædeceſſor noſter, vnum Collegium deputatorum Fabricæ prædictæ Baſilicæ nuncupati erexerit, ac tam ipſe, quam diuerſi alij Rom. Pontifices noſtri prædeceſſores, ipſi Collegio Officiales creandi, cauſas, priuatiue quoad omnes & quoſcumque alios Iudices cognoſcendi, & plures ampliſſimas facultates, iuriſdictiones, exemptiones, immunitates, indulta & priuilegia conceſſerint, ac in ſpecie Collegium, & Fabricam huiuſmodi, illiuſque perſonas, ſub immediata ſua, & pro tempore exiſtentis Rom. Pontificis, & Sedis Apoſtolicæ protectione ſuſceperint, ſibique & Sedi prædictæ, ita vt nullum alium, quam Romanum Pontificem ſuperiorem recognoſcerent, immediate ſubiecerint, eximendo Fabricam & Collegium huiuſmodi etiam ab ipſius Archipreſbyteri dictæ Baſilicæ pro tempore exiſtentis, omnimoda ſuperioritate, & iuriſdictione; nihilominus valde expedit, vt tu Fabricæ prædictæ tua auctoritate, conſilio, & laudabili ſtudio incumbas, te quamdiu vixeris, & Archipreſbyteratum prædictum obtinueris, Fabricæ & eius Collegij prædicti Protectorem & ſuperiorem, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium committimus, & deputamus. Dantes, & concedentes tibi, & tuo Vicario, plenam & liberam, ac omnimodam facultatem Congregationis Collegij prædicti, vbi, quando & quoties tibi videbitur conuocandi, in eiſdem præſidendi, Officiales, Deputatos, Miniſtros, ac perſonas dictæ Fabricæ reformandi, & corrigendi, & ab eis, adminiſtrationis, & muneris cuilibet contra commiſſi, ac tam accepti quam expenſi, rationes exigendi, ſalaria cum conſilio Collegij prædicti conſtituendi, minuendi, & ſi opus fuerit augendi, eoſque qui in cauſis Fabricam prædictam concernentibus ſententias tulerint, aut alias iudicauerint ſyndicandi, & in creationibus Officialium, & admiſſionibus perſonarum, ſeu deputatorum Collegij prædicti ſuffragium ferendi, ita vt tu ſi aderis ſuffragium duplex habeas, abuſus quoſcumque tollendi, ſtatuta cum conſilio eiuſdem Collegij de nouo condendi, immutandi declarandi, & corrigendi.

Cauſas dictæ Fabricæ intereſſe concernētes cognoſcēdi.

In vide bull. Clem. V. citatam in rubr.

§.14. Cauſas quaſcumque intereſſe dictæ Fabricæ tribunali pendentes, tam motas quam mouendas, perſonæ, ſeu perſonis tibi bene viſis, de eiuſdem tamen Fabricæ Collegio exiſtentibus, committendi, eaſque ſi videbitur etiam ab iis coram quibus introductæ & inſtructæ fuerint auocandi, & per te ipſum cognoſcendi, audiendi, terminandi, ſeu alij vel aliis eiuſdem Collegij Fabricæ perſonis committendi, omniaque in præmiſſis & circa ea neceſſaria, & quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, mandatum decernendi, & exequendi.

Clauſula de conceſſionis præſeruatiua.

§.15. Decernentes quoque præſentes ad vitam tuam, ſeu quamdiu Archipreſbyteratum huiuſmodi obtinueris tam noſtris quam etiam ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum temporibus durare, ſuamque vim, & roboris firmitatem obtinere, nec eaſdem præſentes ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium facultatum & gratiarum derogationibus, reuocationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus per nos vel ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore, & motu ſimili ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine edendis comprehendi, nec per eas immutari, ſuſpendi, limitari, moderari, aut ad terminos iuris reduci poſſe, ſed eaſdem præſentes perpetuo validas, & efficaces fore; & quoties huiuſmodi contraria emanabunt, toties illas in priſtinum, & validiſſimum, & eum in quo antea erant ſtatum reſtitutas, & ſub poſteriori data, per te ſeu Vicarium tuum eligenda, de nouo conceſſas cenſeri, & quicquid illarum vigore alias rite geſtum, ſtatutum, factum, mandatum, indultum, & exequutum fuerit, perpetuam vim, & roboris firmitatem obtinere.

Clauſula ſublata, &c.

§.16. Sicque per quoſcumque Iudices, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, in quauis cauſa & inſtantia, iudicari & definiri debere. Necnon irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula contrariorum derogatoria.

§.17. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis, ſtylo Palatij, regula Cancellariæ Apoſtolicæ prohibente mandata exequutiua alias quam ſub plumbo expediri, facultatibus, & iuriſdictionibus prædictæ Fabricæ illiuſque Collegio, deputatis, Officialibus, necnon Vicario noſtro in Alma Vrbe, ac Senatori, Auditori cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ, ſeu Cardinalibus, & quibuſuis Vrbis Iudicibus ſupradictis, ſub quauis verborum forma, & ex cauſis vrgentiſſimis per nos eiſdem conceſſis & innouatis, quas etiam ſi in eis caueatur expreſſe, quod illas aut non niſi certis modo & forma in eis

expreſſis, derogari valeat, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum ſpecialis mentio facta foret, præſentibus pro expreſſis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo; &c.

Dat. P. An 5. die 4. Mart.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1590. 4. Nonas Martij, Pontificatus noſtri Anno 5.

CIII. Erectio Burgi Felicis, S. Bernardi in Regione Montium Almæ Vrbis, & priuilegia pro inibi Fabricantibus, & Ædificantibus.

Hæc priuilegia vide ſup. in conſt. 66. Decet. *vbi etiam notaui.*

Edita An. D. 1590.

SIXTVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

DVm ad vberes, ſalutiferoſque fructus, quos benedicente Domino præcipue circa pauperes puellas educandas, & Deo conſecrandas, venerabilis dilectorum filiorum Sacerdotum, & aliorum vtriuſque ſexus Chriſtifidelium S. Bernardi Confraternitas in hac Alma Vrbe noſtra in dies proferre non ceſſat attendimus, facere nullo modo poſſumus, quin eos ſpeciali quadam huius Sedis beneuolentia proſequentes, ea ſibi fauorabiliter concedamus, per quæ eorum, ac Monaſterij Monialium, & Collegij Puellarum per ipſam Confraternitatem apud Eccleſiam S. Suſannæ de dicta Vrbe inſtitutorum vtilitati, cum dictæ Vrbis ornatu valeat ſalubriter prouideri.

Cauſa huius conceſſionis.

§. 1. Exponi ſiquidem nobis nuper fecerunt dilecti filij Officiales, & Confratres prædictæ Confraternitatis, quod ipſi pro eiuſdem Monaſterij commoditate, ac illius, & dicti Collegij cum officinis neceſſariis conſtructione quamdam partem vineæ exiſtentis in Regione Triuij in loco nuncupato Caput Domorum, à dilecto fratre noſtro Henrico S. R. E. Camerario Cardinali Caietano nuncupato, & venerabili fratre Camillo Patriarcha Alexandrino, ac dilecto filio nobili viro Honorato Duce Sermonetæ, fratribus germanis de Caietanis, pretio duorum millium & quingentorum; deinde reſiduum dictæ vineæ cum illius domo, viridario, & aliis quibuſcumque ſuis iuribus, & pertinentiis pretio duodecim millium, & quingentorum ſcutorum monetæ emerunt; pro quibus ſoluendis nonnulli ex dictæ Confraternitatis Confratres impoſuerunt ſuper eorum bonis ſtabilibus diuerſos cenſus, ſub acceſſionibus etiam propriis nominibus dilectorum filiorum Petri Fuluij V. I. D. Prioris, & Franciſci Contugij, ac Dominici Hattoni Cuſtodum, necnon Ludouici Riualdi Camerarij, ac Marcelli de Sancta Cruce & Andreæ Albertini Officialium, ac aliorum Confratrum dictæ Confraternitatis; quorum bonam fidem ipſa Confraternitas cum promiſſione releuationis indemnitatis recognouit; reſiduum vero dictorum quindecim millium ſcutorum interim ad cenſum accipere, pro quorum extinctione alios canones, & reſponſiones dictæ Confraternitatis extinguere, necnon reſiduum dictæ vineæ ſtratis viis publicis ad ornatum dictæ Vrbis, & fabricare volentium commoditatem diuerſis perſonis, aut liberum vendere, aut ad fabricandum in emphyteuſim ſub annuo canone concedere intendunt, & iam forſan vendiderunt, & ſeu conceſſerunt, prout in ſingulis inſtrumentis publicis, ac aliis ſcripturis forſan deſuper confectis plenius dicitur contineri. Cumque dicti Officiales, & Confratres cupiant, vt homines ad fabricandum in ſitu dictæ vineæ aliquibus priuilegiis, & gratiis alliciantur, ipſumque ſitum priuilegiis, & gratiis decoratum in Burgum Felicem S. Bernardi nuncupandum erigi. Nobis humiliter ſupplicari fecerunt, quatenus eorum deſiderio huiuſmodi annuere, aliaſque in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Erectio Burgi Felicis.

§. 2. Nos vt in Monte Quirinali, & apud etiam viam Felicem per nos annis præteritis apertam, quaſi noua Ciuitas conſtruatur, ac propterea homines inibi pro tempore habitantes ſeu ædificantes, ſpecialibus fauoribus, & gratiis inuitare volentes, ac dictæ vineæ qualitates, & veros annuos valores, ac ſingulorum inſtrumentorum, & ſcripturarum deſuper forſan confectarum, aliorumque de neceſſitate exprimendorum, & inde ſecutorum quorumcumque tenores etiam veriores, præſentibus pro expreſſis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, Emptionem dictæ vineæ, cenſuum impoſitiones, venditiones, fideiuſſiones, recognitiones bonæ fidei, necnon etiam dictæ vineæ diuiſiones, venditiones, liberas conceſſiones etiam in emphyteuſim factas & faciendas ſub pactis hinc inde conuentis & conueniendis, ac cum omnibus inde ſecutis Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus, ac confirmamus; ac omnes, & ſingulos tam iuris quam facti, ac ſolemnitatum quarumcumque etiam de iure, aut ex forma ſtatutorum dictæ Vrbis, vel alias quomodolibet requiſitarum, & omiſſarum, alioſque defectus ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus, dictaſque emptiones validas, & bene factas fuiſſe, & eſſe declaramus, dictamque vineam cum viis publicis apertam & diuiſam, in Burgum Felicem S. Bernardi nuncupandum, auctoritate & tenore prædictis perpetuo erigimus, & inſtituimus.

Priuilegia fabricantiū vel habitantium in eo.

§. 3. Illique ſic erecto & inſtituto, ac omnibus vtriuſque ſexus perſonis cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentibus in eo, & tota via Pia nuncupata vſque ad portam Piam, ac etiam in aliis viis prope, & circa ſupradictas forſan aperiendas, nunc & pro tempore fabricantibus vel habitantibus, omnia & ſingula priuilegia, gratias, fauores, & prærogatiuas, ac indulta domibus, & ædificiis facta & fienda, ac fabricantibus, & habitantibus in Monte Quirinali, & in via Felici per alias noſtras literas ſub dat. videlicet Idibus Septembris Pontificatus noſtri anno tertio conceſſa, eiſdem auctoritate & tenore perpetuo concedimus, eaque omnia & ſingula, acſi præſentibus expreſſa, ac de verbo ad verbum inſerta fuiſſent ad dictum Burgum Felicem S. Bernardi, & in eo, ac tota via Pia, vſque ad portam Piam huiuſmodi fabricantes, & habitantes extendimus, illiſque omnibus & ſingulis vti, frui, potiri, & gaudere poſſe volumus & declaramus, atque decernimus.

Facultas Cõfraternitatis S. Bernardi locandi quæcumque bona, &c.

§. 4. Præterea ipſius Confraternitatis, Priori, Cuſtodibus, & Officialibus nunc & pro tempore exiſtentibus, quæcumque alia bona ſtabilia, & immobilia, ſeu quaſi ſtabilia cuiuſcumque qualitatis, quantitatis, & valoris, & in quocumque loco exiſtentia, ad Confraternitatem Monaſterium, & Collegium huiuſmodi quomodolibet ſpectantia, pro pretio vel affictu, ac ſub pactis, & conditionibus hinc inde conueniendis, in emphyteuſim ſeu ad liuellum aut locationem ad longum, vel aliud tempus concedere, ac pecuniæ inde redigendæ in extinctionem cenſuum pro ſolutione dictorum quindecim millium ſcutorum impoſitorum, vel in emptionem aliorum bonorum ſtabilium in Confraternitatis Monaſterij, & Collegij prædictorum commodum vel vtilitatem conuertere, libere & licite poſſint & valeant, etiam concedimus & indulgemus.

Decretum irritans.

§. 5. Decernentes omnia, & ſingula præmiſſa valida perpetuo, & efficacia fore, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, ac ſingulis quos illa concernunt, & pro tempore concernere poterunt ſuffragari, ſicque & non aliter per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, ordinarios & delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, necnon Camerarium, & Cam. Apoſt. Theſaurarium, Præſidentes, & Clericos, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere; irritum quoque & inane; quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§. 6. Quocirca dilectis filiis dictæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, Præſidentibus, & Clericis, nunc & pro tempore exiſtentibus, per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Officialium, & Confratrum prædictorum, aut alicuius eorum, quos illa concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, ac domorum, ſeu ædificiorum in Burgo Felici S. Bernardi, & tota via

Pia

Pia huiuſmodi hactenus factorum, & pro tempore conſtruendorum, illorumque conductoribus, habitatoribus, incolis, dominis, eorumque hæredibus & ſucceſſoribus, artificibus, & quibuſcomque aliis in Burgo Felici S. Bernardi, & via Pia huiuſmodi quomodolibet ædificantibus, vel habitantibus, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eaſdem præſentes, & in eis contenta quæcumque, per eos ad quos ſpectat & ſpectabit in futurum, perpetuo firmiter & inuiolabiliter obſeruari, illaſque debitæ exequutioni demandari procurent. Contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; inuocato ad hoc etiam ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Derogatio contrariorum.

§.7. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Vrbis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis alia firmitate roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, & nouis reformationibus; priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis eidem Populo Romano, eiuſque Magiſtratibus; & Conſulatibus Artium, aut illarum Conſulibus, & quibuſlibet aliis perſonis quomodolibet conceſſis, confirmatis & innouatis; quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua mentio habenda, ſeu quæuis alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum exprimerentur & inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

D. P. An. 5. 11. April.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 11. Aprilis, 1590. Pont. noſtri anno 5.

Publicatio.

Anno a natiuitate Domini 1590. indict. 3 die vero 13. menſis Aprilis, tempore Pontificatus eiuſdem Sanctiſſ. in Chriſto patris & D.N.D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. anno eius 5. retroſcripta litera Apoſtolica, & omnia & ſingula in eis contenta, affixa, & publicata fuerunt ad valuas Eccleſiarum Baſilicarum S. Ioannis Lateranen. S. Petri de Vrbe, ac Cancellaria Apoſtolicæ, & acie Campi Floræ, vt moris eſt, per me Nicolaum Druyn, & Octauium Taglietium S.D.N. Papæ Curſ.

Pompeius Guerra Mag. Curſ.

CIV. Priuilegium Fratrum Militum S. Stephani, quod etiam bigami, & abſque habitu clericali incedentes, annuas penſiones Eccleſiaſticas, vſque ad ducatos ducentum retinere & transferre poſſint.

Inſtitutionem & alia de hac Militia vide ſup. in conſt. 60. Pij IV. His quæ. *vbi notaui. Et approbationem & extenſionem huius priuilegij mox edixit Paul. V. in eius conſt.* 46. Dum generoſa.

Edita An. D. 1590.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Circumſpecta Romani Pontificis prouidentia, gratias, quæ ex benignitate Sedis Apoſtolicæ emanarunt, libenter corroborat, & in priſtinum ac validum ſtatum reponit; cum præſertim per eas, & Catholicorum, nobiliumque, & Magnorum Principum honori, ac iuſtis deſideriis, & fortium Chriſtianæ Religionis, & Catholicæ fidei propugnatorum, ſub approbati alicuius Ordinis Regula & inſtituto, pro Chriſto aduerſus infideles militantium, qui pro eiuſdem Religionis, & fidei defenſione, & propagatione, ſuam vitam & opes prompte quibuſuis periculis exponunt, commodis & congrue ſuſtentationi opportune conſulitur.

Pius IV. Milites iſtos exemit à iuriſdictione Ordinariorum, ſolutioneq. decimarũ, aliaque ei indulta conceſſit, vt in eius conſt. 60. His quæ ſup.

§.1. Cum itaque alias fel. rec. Pius Papa IV. prædeceſſor poſt erectionem, & inſtitutionem Militiæ S. Stephani, ſub Regula S. Benedicti, per claræ mem. Coſmum, tunc Florentiæ, & Senarum Ducem, in Ducatu Florentiæ, de licentia Sedis Apoſtolicæ, ipſi Coſmo Duci per literas eiuſdem Pij prædeceſſoris attributa antea factam, ipſi Coſmo Duci Magno Magiſtro, necnon Conuentui, Militibus, Priori, ceteriſque Miniſtris Eccleſiæ dicti Conuentus, & aliis perſonis, etiam in ſacris, & Preſbyteratus ordinibus conſtitutis, etiam quæcumque, quoſcumque, & qualiacumque cum cura & ſine cura, beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, eorumque beneficiis, commendis, rebus, & bonis diuerſas exemptiones, etiam à iuriſdictione Ordinariorum libertates, immunitates, etiam à contributione decimarum, & onerum, indulta, priuilegia, facultates, indulgentias & gratias ſpirituales, & temporales benigne conceſſerit, atque elargitus fuerit.

Facultatem quoque dedit militibus etiã bigamis, penſiones obtinendi & transferendi, vſq; ad ſummã ſcut. 400. auri de Camera vt ibidem.

§.2. Atque in ſpecie hoc quoque inter alia indulſerit omnibus & ſingulis dictæ Militiæ S. Stephani Militibus coniugatis, ac etiam bigamis, aliiſque Preſbyteris, vt ſingulas penſiones annuas, vſque ad ſummam ducentorum ducatorum auri de Camera, ſuper quarumuis Cathedralium, & Metropolitanarum, & aliarum Eccleſiarum, Monaſteriorum, Prioratuum, Canonicatuum, & præbendarum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, aliorumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura & ſine cura, ſæcularium, & quorumuis Ordinum Regularium, fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis, alias ſibi canonice reſeruandas, accumulatiue cum quibuſuis penſionibus annuis, quas illos ex quouis alio priuilegio Apoſtolico pro tempore percipere contigerit, & continget, ad vitam percipere, exigere, & leuare, ac in ſuos vſus & vtilitatem conuertere libere & licite valerent, prout in eiuſdem Pij IV. prædeceſſoris binis literis, prioribus nimirum ſub datis Kalendis Februarij, poſterioribus vero ſub dat. Nonis Iulij, Pontificatus ſui anno 3. confectis plenius continetur.

Pius vero V. eiuſmodi indulta generaliter reuocauit vt in eius conſt. 73. Sacroſanctum.

§.3. Poſtmodum vero piæ mem. Pius Papa V. etiam prædeceſſor noſter, per ſuam quæ incipit: Sacroſanctum; deſuper editam conſtitutionem inter cetera reuocauerit, & aboleuerit omnia & quæcumque priuilegia, facultates, diſpenſationes, & indulta obtinendi ſimiles penſiones, fructus, & alias res Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum, & officiorum Eccleſiaſticorum ſæcularium & regularium dictæ S. Stephani, ceteriſque Militiis, ac Hoſpitalibus, earumque Militibus, Fratribus, & perſonis, tam Clericis quam coniugatis, quibuſuis modo & forma, ac quibuſcumque de cauſis conceſſa, & approbata, ita quod ipſi, ſiue coniugati ſiue bigami, ſiue Clerici ſiue etiam preſbyteri, nullas de cetero reciperent, ſed eas ſolas quas tunc habebant, retinerent, & eæ quoque per futurum contractũ Matrimonij extinctæ cenſerentur, prout in eadem conſtitutione latius continetur.

Hic autem Põt. ob cauſas hic expreſſas, approbat ante dictas Pij IV. conſtitutiones. & Pij V. bullã reuocat, quoad iſtos Milites, & quoad dictas penſiones.

§.4. Nos animaduertentes, noſtris potiſſimum temporibus huiuſmodi Milites, pro Dei, & Chriſtiani nominis gloria, ac fidei Catholicæ defenſione, non ſolum ſæpius, in diuerſis expeditionibus contra fideles fortiter, & magna cum laude dimicaſſe, ſed eorum triremes, & maritimas copias, ad Maris Mediterranei, & oræ maritimæ totius fere Italiæ tuitionem, ad coercendas Turcarum, & aliorum Piratarum incurſiones, magnum iugites adiumentum afferre, ipſamque Militiam nunc maxime ſub felici regimine & gubernio dilecti filij nobilis viri Ferdinandi Magni Etruriæ ſibi ſubiectæ Ducis, ac moderni Magni Magiſtri in dies magis florere, & compluriam Militum, qui regularem illius habitum ſuſceperunt nobilitate, opibus, & virtute præſtantium quaſi egregio, ac numeroſo fœtu multiplicato auctam eſſe, & quotidie augeri, ac præterea tam ipſum Ferdinandum Magnum Ducem, armis, opibus, potentia virtute, inclytarum Ciuitatum, & Populorum eius ditioni ſubiectorum amplitudine, ac Militum copiis inter Chriſtianæ Reipublicæ Principes valde inſignem, præcipua vero erga nos, & Sedem Apoſtolicam reuerentia & deuotione, ſummoque Catholicæ fidei tuendæ & propagandæ zelo accenſum, quam etiam eoſdem Milites, qui in tam egregio & laudabili exercitio non ſolum ingentes ſumptus aſſidue faciunt, ſed ſanguinem ipſum & vitam; cum ſe offert occaſio, prompte & libenter profundunt pro noſtra erga illos paterna charitate, Apoſtolica beneficentia & gratia dignos reputantes, aliiſque iuſtis, & rationabilibus de cauſis adducti, eoſdemque Ferdinandum Magnum Ducem, & ſingulos Milites, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti aliiſque Eccleſiaſticis

Mox Paul. V. ampliauit vt notaui hic ſup. in rubr.

ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes, ac tenores dictarum Pij IV. prædeceſſoris literarum, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu proprio, non ad alicuius nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera noſtra liberalitate, & certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, facultatem & indultum, percipiendi & exigendi penſiones annuas præfatas, vſque ad ſummas huiuſmodi ducentorum auri de Camera, Militibus præfatis coniugatis etiam bigamis, aliiſque etiam presbyteris, etiam accumulatiue cum quibuſuis aliis penſionibus annuis, quas illos ex quouis alio priuilegio Apoſtolico pro tempore contigerit, aut continget in futurum habere, vt præfertur, per Pium IV. prædeceſſorem conceſſa, & deinde per Pium V. etiam prædeceſſorem, vt diximus reuocatam, aduerſus ipſam reuocationem, abolitionem, prohibitionem, & conſtitutionem dicti Pij V. prædeceſſoris, cuius tenorem pariter præſentibus haberi volumus pro expreſſo, in integrum priſtinum, & validiſſimum, & eum, in quo antequam conſtitutio ipſa emanaret, quomodolibet erant, ſtatum, non ſolum iuxta formam, continentiam, & tenorem dictarum Pij IV. prædeceſſoris literarum, ſed omni meliori, validiori, atque ampliori modo, & forma plenarie Apoſtolica auctoritate tenore præſentium reſtituimus, reponimus, reintegramus, & reualidamus, ipſamque Pij V. prædeceſſoris conſtitutionem, quo ad dictos Milites S. Stephani, præſentes & futuros, locum non habere, eiſque minime obeſſe, ac nihil prorſus præiudicij afferre poſſe decernimus & declaramus, quinimmo dictæ conſtitutioni ad effectum præmiſſorum dumtaxat, latiſſime derogamus, eique plene & ſufficienter derogatum eſſe volumus.

Indultumque circa eas penſiones iterato concedit.

§.5. Et nihilominus, eiſdem Militibus, omnibus & ſingulis, etiam coniugatis, & bigamis, aliiſque etiam presbyteris, vt ſingulas penſiones, vſque ad ſummam prædictam ducentorum ducatorum auri de Camera ſuper huiuſmodi fructibus, redditibus, & prouentibus Eccleſiaſticis, aliiſque prædictis, alias ſibi canonice reſeruandas, accumulatiue cum quibuſuis aliis penſionibus annuis, quas eos ex quouis alio priuilegio, ſeu indulto, aut diſpenſatione Apoſtolica eis in genere & communiter, ſeu eorum cuilibet nominatim, & ſigillatim, etiam in vna non facta mentione de alia, vel aliis, ante vel poſt datam præſentium quandocumque conceſſa aut concedenda, vſque ad quamcumque ſummam, etiam dictis ducentis ducatis longe maiorem, pro tempore percipere contigerit, & continget ad vitam percipere, exigere, & leuare, inque ſuos vſus & vtilitatem conuertere libere & licite valeant, in omnibus & per omnia, perinde ac ſi ipſa reuocatio, abolitio, & conſtitutio dicti Pij V. prædeceſſoris non emanaſſet, aut ipſi Milites S. Stephani ſub ea comprehenſi non eſſent, de nouo concedimus, & indulgemus.

Eximitque ab onere deferendi habitũ & tonſurã clericalem. Necnon concedit, per contractum matrimonij, & exercitium Militiæ, penſiones non vacare.

§.6. Decernentes nihilominus & declarantes, eoſdem Milites, tam laicos quam clericos, etiam coniugatos, & non coniugatos, penſiones ſuper quibuſuis præfatarum Cathedralium, & Metropolitanarum, aut aliarum Eccleſiarum, Monaſteriorum, Prioratuum, Canonicatuum, præbendarum, dignitatum, perſonatuum, & adminiſtrationum, officiorum, aliorumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura & ſine cura, ſæcularium & quorumuis Ordinum Regularium fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis, ac diſtributionibus etiam quotidianis, alias eis canonice, & ex præfato, vel alio quocumque priuilegio, aut indulto Apoſtolico, ad quamcumque ſummam, ſe, ipſos fructus, redditus, & prouentus, eorumve partem aliquam loco penſionum earumdem ſibi reſeruatos aut aſſignatos, percipientes ad incedendum in habitu & tonſura clericali, deferendumque veſtes talares iuxta noſtram deſuper editam conſtitutionem, quæ incipit: Sacroſanctum, cuius pariter tenorem præſentibus haberi volumus pro expreſſo, minime teneri, neque ad id obligatos exiſtere, aut aliqua ratione cogi, aut compelli poſſe. Neque ipſas penſiones, aut illarum, vel fructuum, redditũum, & prouẽtuum huiuſmodi reſeruationes, per non delationem habitus, tonſuræ, aut veſtiũ huiuſmodi, aut per contractum matrimonij vel per bigamiam quamcumque ſuperuenientem, aut per exercitium Militiæ, & quoſcumque actus bellicos, clericis, & Eccleſiaſticis perſonis, de iure & per ſacros Canones prohibitos, nimirum Militares, etiam ſanguinis effuſione, membrorum mutilatione, & morte infidelium ſubſequuta minime ceſſare, expirare, aut caſſatas, vel extinctas dici, aut cenſeri poſſe, ſed ipſos Milites nihilominus, vt prius illas percipere, & exigere poſſe & debere, & dummodo habitum Militarem, veſtes nimirum communes laicales, cum inſignibus Crucis eius Militiæ conſuetis, iuxta alias noſtras ſuper declaratione huiuſmodi habitus Militaris, ſub Dat. vltimo Prid. Kalend. Februarij, Pont. noſtri Anno 4. quæ etiam incipit: Paſtoralis, editas literas deferant, vtique conſtitutioni noſtræ plene ſatisfacere.

Clauſulas huius conceſſionis præſeruatiuas appoſuit.

§.7. Nec præmiſſa, aut præſentes literas, de ſubreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, intentionis noſtræ, vel quouis alio defectu notari, impugnari, inualidari, aut ad terminos iuris reduci poſſe, aut debere, nec ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum ſuſpenſionibus, reuocationibus, limitationibus, aliiſque contrariis diſpoſitionibus, à nobis & ſucceſſoribus noſtris, ac Sede præfata, quauis de cauſa, quantumcumque iuſta, pro tempore emanatis & emanandis comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties eaſdem præſentes in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & de nouo conceſſas eſſe, & cenſeri. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§.8. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Florentino, & Piſano Archiepiſcopis, ac dilecto filio cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum, vbi & quoties pro parte ipſorum Ferdinandi Magni Ducis, & Militum, ſeu alicuius eorum fuerint requiſiti, per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eos, & eorum quemlibet, eiſdem præſentibus, ac in eis contentis quibuſcumque pacifice frui, & gaudere. Non permittentes, eos deſuper a quoquam quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Contrariis derogat.

§.9. Non obſtantibus rec. mem. Bonifacij Papæ VIII. pariter prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita, de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis vigore præſentium, ad iudicium non trahatur, ac dicti Pij V. prædeceſſoris, qua inter alia voluit, gratias huiuſmodi ſuis explodi temporibus, & quod ſibi licere non eſt paſſus, id ſuis ſucceſſoribus indicauit, necnon præfatis, & quibuſuis aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis ac in Conciliis etiam generalibus editis, & quarumcumque Eccleſiarum, Monaſteriorum, & Ordinum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, literis Apoſtolicis eiſdem Ordinibus, Eccleſiæ, & Monaſteriis, eorumque Capitulis, Conuentibus, Superioribus, Prælatis, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis conceſſis, etiam ſæpius approbatis & innouatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi de illis eorũque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel

excom

excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, de indulto huiuſmodi mentionem.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 6. die 23. Mart.

Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ 1590. Kalend. Iunij, Pontificatus noſtri Anno 6.

CV. Inſtitutio Præpoſiti, Sacriſtæ, Capellanorum, Clericorum, & Oſtiarij, ad Scalas Sanctas, prope Baſilicam S. Ioannis Lateranen. de Vrbe.

Edita An. D. 1590.

SIXTVS EPISCOPVS.

Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Hic Pont. ex cauſis hic expreſſis, Scalã Sanctam decentiori & ſanctiori loco, ante auguſtiſſimam Saluatoris noſtri Capellam prope Baſilicam ſancti Ioãnis Lateranen. repoſuit, & ne Opificum pedibus dicta Scala gradus, calcarentur, modum hic enarratum obſeruauit.

§. 1. CVm ſingularum rerum, quas Dominus noſter Ieſus Chriſtus, pro noſtra omniumque ſalute geſſit, aut paſſus eſt, pia & aſſidua meditatio cunctis fidelibus mirifice fructuoſa, ac propemodum ſalutaris exſtat atque ad miſeros peccatores à recta via aberrantes ad veram pœnitentiam reuocandos, iuſtos vero ad ardentioris deuotionis feruorem inflammandos, vehementem vim habeat, idcirco præcipuo enitendum eſt ſtudio, quo ſancta illarum memoria cunctorum mentibus piorum fortius imprimatur & tenacius retineatur. Hinc ſancta mater Eccleſia non modo iugi Prædicatorum verbi Dei admonitione, aliiſque multis & variis cohortationibus, verum etiam per ſanctiſſimæ Paſſionis Dominicæ venerãda myſteria, ſalutifera monumenta, ſacraſque Imagines, quæ noſtris oculis deuote contemplanda proponit, intimis cordis noſtri viſceribus id ipſum perpetuo foueri & conſeruari pia cogitatione procurat. Cum itaque ex ſacris illis locis per quæ tranſiens ipſe Chriſtus Dominus humanæ ſalutis myſterium operabatur, inter cetera quàm plurima monumenta, ſingulari Dei beneficio Almæ huic Vrbi iampridem conceſſa, ſit etiam illud præclarum atque inſigne quaſi egregium diuinæ erga nos charitatis pignus, Scalæ nimirum Sanctæ, quæ eiuſdem Saluatoris noſtri, dum multa iam paſſus, morti appropinquaret, ſacris, & pretioſiſſimo eius cruore reſperſis veſtigiis calcatæ, & iuxta antiquiſſimam Patrum traditionem pietãtis cauſa ab Hieroſolymis è Prætorio vbi Pilatus præfuerat Romam aduectæ, apud venerabilem S. Ioannis Lateranenſis Baſilicam aſſeruantur, eaſque intueremur propter ſuperiorum temporum iniurias, Vrbis excidia, direptiones, & alias calamitates iacere quodammodo in loco abiecto, ſitu, ſqualore ac ſordibus obſito, vetuſtate pene collapſo, atque ad excurrentis ac tranſeuntis turbæ tumultum omnifariè patenti, atque palam expoſito, vt ex hoc ipſo vtriuſque ſexus perſonarum ſummo non populi modo Romani, ſed exterarum quoque nationum ex remotiſſimis regionibus concurſu, & celebritate ad eas confluentium, mentes à pia meditatione non mediocriter abducerentur, ac diſtraherentur, & earum deuotio maximam perturbationem, moleſtiam, atque impedimentum pateretur, illud potiſſimum nobis cordi fuit, vt nullis parcentes impenſis, eas integre, diligenter, ac omni qua potuit, religione transferri curaremus. Id vero vt decenter, ac debita cum reuerentia perficeretur, ac ne Sanctos illos gradus non aliter quam ſupplicum genibus contrectari liceret, cum aliqua irreuerentia immũdis opificum pedibus profano quodam modo teri & conculcari contingeret, Deo illuminante excogitauimus noſtroque ſolerti ſtudio curauimus in ipſa tranſlatione cã diligentem adhiberi cautionem, vt qui gradus Scalarum earumdem Sãctarum infimo in loco veteris ſtructuræ ſitus & collocatus erat, is nunc omnium primus ſuo loco motus, ac transferentium humeris impoſitus ſummo, ac ſupremo in loco conſtitutus fuerit, & ſimiliter qui antea poſt aſcenſum infimi gradus ſecundus erat, is modo infra ſummum & ſupremum Scalæ Sanctæ gradum proximus eique immediate coniunctus habeatur, ac idem prorſus ordo præpoſtera huiuſmodi commutatione hac de cauſa inuerſus, eademque ſeries & conſideratio gradatim & ſigillatim in tertio, quarto, ad deinceps reliquis ſingulis eiuſdem Scalæ Sanctæ gradibus transferendis collocandis & adiungendis ſeruati extiterint, ſicque ipſas Scalas Sanctas pedibus mortalium intactas, minimeque calcatas, iuxta inſignem illam ac præcipuam ſanctitate toto terrarum orbe inter omnia Vrbis & orbis ſanctiora loca celeberrimam Capellam, quæ antiquiſſima & maxima maiorum noſtrorum veneratione iam inde ab ipſa creſcentis Eccleſiæ priſca ætate Sancta Sanctorum appellatur, & quam ob loci religionẽ prorſus intactam, ſuaque primæua Sede immota reliquimus, decentiori, ac ſanctiori, atque à multitudinis curſitantis ſtrepitu magis remoto & ad excitandam deuotionẽ aptiore in loco reponeremus. Vbi & qui per ipſas flexis genibus proſtrati, vt moris eſt, pie Deum precantes aſcendunt, nihil prorſus ante oculos habeant, quod eorum animum à deuota cõtemplatione auocet, ſed potius auguſtiſſimã Saluat. Imaginem, quæ in prædicta ſanctiori Capella ſingulari & ex omni antiquitate longiſſima plurium ſæculorum ſerie repetita memoria, ſummaque Patrum religione colitur, intuentes ipſa loci Sanctitate, ad exhibendum feruentiori ſtudio, ſinceroque cordis affectu Diuinæ Maieſtati cultum, maiorem in modum accendantur, & eædem Scalæ, in eam qua par eſt, dignitatem ac ſplendorem reſtitutæ ad æternam poſteritatis memoriam debito cum honore & reuerentia conſeruentur. Etenim ſi præcipua veneratione digniſſima ſunt ea omnia, quæ per contactum ſacratiſſimi Corporis D. N. Ieſu Chriſti, in quo omnis plenitudo diuinitatis corporaliter inhabitat, ſanctificata iure optimo cenſentur; quanta demum reuerentia, animique demiſſione colendæ, quanta etiam honorificentia & decore ornandæ & aſſeruandæ erunt hæ ſacroſanctæ Scalæ, quas idem Dominus ac Redemptor noſter iam antea flagellatus, & ſpinea corona caput circum vulneratus, non modo nudis ſacrorum pedum plantis, ſed eo ipſo quem pro nobis effundebat, ineſtimabili ſanguine aſperſit ſimulque glorioſis beatorum Pedum, & cruoris ex ſanctis vulneribus copioſe manantis veſtigiis, quæ adhuc extant, impreſſas ac notatas reliquit? Adorabimus inquit Propheta, in loco, vbi ſteterũt pedes eius, & rurſus Adorate ſcabellum pedum eius; quoniam ſanctum eſt. Apud Iſaiam quoque legimus; Locum pedũ meorũ glorificabo, & ad Sanctam Ciuitatẽ Hieruſalem adorabunt veſtigia pedũ tuorũ, & apud Ezechielẽ, Locus ſolij mei, & locus veſtigiorũ pedum meorũ.

Porticum ante d. Scalam ſatis ornatam extruxit.

§. 2. Hoc igitur pro opere tandẽ, licet ingenti ſumptu, feliciter Dei benignitate abſoluto, porticum quoque ante eas ſatis amplam atque ornatam extruximus; eamque ingentibus, ſolidioribus, ac robuſtioribus ferreis cratibus ad ſingula illius intercolumnia poſitis, vndequaque ſeptam, vt par erat, clauſimus, & cõmuniuimus, clauesq; illis aptari, vt congruis horis, & temporibus oſtia aperiri & obſerari queant, opportune curauimus. Alteras prӕterea ſcalas, binas videlicet ad dexteram, ac totidem ad ſiniſtram, ne quis per eaſdem Scalas Sanctas alia quam orandi cauſa, & genibus flexis congrua cum reuerentia tranſeat, neue ob confertam Populorum ex omnibus Mundi partibus eo concurrentium multitudinem, ſummamque frequentiam in aſcenſu & deſcenſu Chriſtifideles ſe inuicem impediant, latas, atque amplas.

Sacella duo apud d. Capellam Saluatoris ædificauit.

§. 3. Superius autem Sacella duo à lateribus dictæ ſanctioris Capellæ magna impenſa ædificauimus, necnon Altare in vno ex dictis Sacellis ſub S. Laurentij Martyris, in altero autem ſub S. Silueſtri inuocationibus ereximus. Illas vero omnes opere tectorio marmorato eoque etiam inaurato, piis & ad deuotionem Chriſtifidelium excitandam accommodatis picturis exornauimus. Ea nimirum ratione habita, vt in gradibus hinc inde poſitis, eorumque fornice figuræ veteris Teſtamenti, futuræ noſtræ redemptionis ſymbola ſint depicta.

In parietibus iuxta d. Scalam, Paſſionis Domini Myſteria depingi fecit.

§. 4. In ipſis vero Scalis Sanctis eiuſdem Sacratiſſimæ Paſſionis myſteria fuerint expreſſa, atque hoc modo qui eas, vt diximus genibus flexis deuote aſcendunt, religioſiſſimam eodem tempore Saluatoris Imaginem adorent, & quoquo ſe vertant, vndequaque ſalutiferæ Crucis & Paſſionis Dominicæ monumenta, pia contemplatione meditentur.

Sacella prædicta eorumque Sacriſtiam ornamentis Eccleſiaſticis ornauit.

§. 5. Quoniam vero maxime conuenit, vt in ſacro huiuſmodi loco, Dominicæ Crucis & Paſſionis memoria non ſolum in marmore, ac lapidibus, picturiſque & Imaginibus, ſed multo etiã magis in tremendo illo Miſſæ ſacrificio, veraque & actuali Corporis & ſanguinis D. N.

Ieſu

Ieſu Chriſti oblatione perpetuo recolatur, diuinuſque cultus non temporalibus modo, ſed ſpiritualibus quoque ædificiis augeatur; primum quidem eadem Sacella, & Altaria, eorumque Sacriſtiam, paramentis atque ornamentis Eccleſiaſticis, ſacris nimirum veſtibus, ſtolis, manipulis, amictibus, pluuialibus, caſulis, ceteriſque indumentis Sacerdotalibus, necnon calicibus, patenis, corporalibus, candelabris, lampadibus, vrceolis, vaſculis, mantilibus, linteis, palliis, ac etiam Miſſalibus ceteriſque ſacris libris, atque Eccleſiaſtica ſupellectili, & vtenſilibus omnibus neceſſariis, abunde inſtruximus atque ornauimus.

Modo vnam Præpoſituram, vnum Sacriſtæ Officium, Quatuor Capellanias, Quatuor Clericatus vnique Oſtiar. ũ, ibidem inſtituit.

§. 6. Mox etiam decreuimus inibi vnam Præpoſituram ad Scalas Sanctas appellandam, vnum Sacriſtæ Officium, necnon quatuor capellanias, & quatuor Beneficia Eccleſiaſtica Clericatus nuncupata, & vnum Oſtiariatum erigere. Ex redditibus vero nouorum locorum Montis Religionum, quæ vltra aſſignationem Aquæ Felicis perpetuæ conſeruationi per nos factam, ſuperſunt, numquam antea Cam. Apoſt. applicatis, neque incorporatis, ſed noſtra diligentia, induſtria & cura, ſine vllo Cam. Apoſtolicæ, aut cuiuſuis alterius grauamine, vel detrimento, de nouo inuentis, ac penſione annua perpetua quadringentorum ſcutorum monetæ ſuper fructibus, redditibus, prouẽtibus, ac diſtributionibus, etiam quotidianis, Prioratus Eccleſiæ Æſinæ per nos ad hunc effectum reſeruata, & aſſignata, Dotem præpoſituræ; Sacriſtiæ, Capellaniis, & Beneficiis prędictis aſſignari poſſe cenſuimus. Motu igitur proprio, non ad alicuius ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam ſed ex mera noſtra deliberatione, ac certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ad laudem & gloriam Omnipotentis Dei, ac in honorem & memoriam Paſſionis Domini Saluatoris Noſtri Ieſu Chriſti, diuinique cultus ad Scalas Sanctas; ac in nouis Sacellis prædictis incrementum, vnam præpoſituram, quæ inibi dignitas cenſeatur pro vno Præpoſito in preſbyteratus ordine conſtituto, vel qui in ea ætate ſit vt intra annum promoueri ad presbyteratum poſſit & debeat, qui capellanorum, & clericorum huiuſmodi caput exiſtat, ibidemque præſit, ac præterea perpetuum Sacriſtæ Officium pro vno Sacriſta, qui curam Altarium Scalarum Sanctarum, ac ipſius Sacriſtæ gerere, illamque cuſtodire, atque vt omnia nitida, ſacta, tecta, vt par eſt, cuſtodita ſint, diligenter prouidere, necnon quatuor Capellanias, pro totidem perpetuis Capellanis Presbyteris, ſeu intra annum pariter ad presbyteratum promouendis, & quatuor Clericatus nuncupanda Beneficia Eccleſiaſtica, pro totidem Clericis in minoribus ordinibus conſtitutis ad Scalas Sanctas appellandis

Munus eorum quiuis præſcribit.

§. 7. Qui quidem Præpoſitus, Sacriſta, & Capellani Terni qualibet hebdomada, & ſic vnuſquiſque eorum alternis hebdomadis Miſſam in nouis Sacellis prædictis per ſe ipſos, aut ſi quo die eiuſdem Præpoſiti arbitrio legitime impediti fuerint, per alium preſbyterum ab ipſo Præpoſito ad hoc ſpecialiter approbandum, celebrare, ac miniſtrare, Clerici autem illis inſeruire; ac vnum Oſtiariatum pro Oſtiario ad nutum Sacriſtæ deputando & amouendo, qui ipſas Scalas, omniaque Sacella, & altaria, ac Porticum mundare, congruiſque horis, & temporibus oſtia, & feneſtras claudere & aperire, aliaque iuxta prouidam ordinationem à Dilecto filio noſtro in Alma Vrbe Vicario nunc & pro tempore exiſtente eis deſignandam, facere & exequi, dictoque Præpoſito tamquam membra capiti obedire debeant, & teneantur, tenore præſentium perpetuo erigimus & inſtituimus.

Annuáſque redditus eiſdẽ aſſignat.

§. 8. Eiſque ſic erectis & inſtitutis, pro illorum dote, ac illa obtinentium congrua ſubſtentatione, vltra penſionem ſuperius expreſſam, etiam Centum noua loca Montis Religionum prædicta per nos erecta, ſiue annua emolumenta inde prouenientia, & inſimul ad mille centum & ſeptuaginta ſcuta monetæ Romanæ annuatim aſcendentia, ex eis nimirum Præpoſituræ prædictæ Ducenta, Sacriſtæ vero pro tempore exiſtenti centum quadraginta ſcuta monetæ (ex quibus tamen idem Sacriſta triginta pro mercede ſeu ſalario Oſtiarij quotannis erogare debeat, ſingulis vero Capellanis centum decem, ac denique ſingulis Clericatibus prædictis, quinquaginta ſcuta etiam monetæ ſimilia annua, motu, ſcientia, ac auctoritate ſimilibus perpetuo applicamus & appropriamus. Quod vero ex illis reliquum erit, ad centum & nonaginta ſcuta ſingulis annis aſcendens, id ipſis nouis Sacellis pro diuino cultu manutenendo & augendo, & in ea quæ pro tempore reficienda erunt, paramenta, ac ornamenta Eccleſiaſtica, ſiue in reparationem, & conſeruationem Scalarum & Porticus, ac totius continentis ædificij erogandum pariter perpetuo concedimus & aſſignamus. Quibus quidem impenſis deductis, totum id quod ſupererit in emptionem aliorum locorum Montium non vacabilium quotannis conuerti, & eorum fructus pro rata ſupradictæ portionis ratione habita, inter ipſos Præpoſitum, Sacriſtam, Capellanos, & Clericos diſtribui volumus. Necnon Præpoſito, Sacriſtæ, Capellanis, & Clericis emolumenta locorum Montium huiuſmodi, ac penſionem eis aſſignatam, per ſe vel Procuratorem legitimum, & ſi eis videbitur, per Camerarium, qui de eorum gremio exiſtat, & ad quem peculiaris cura recuperationis exactionis, diſtributionis, & repartitionis fructuum, redditutum, ac prouentuum huiuſmodi ad communem maſſam pertinentium ſpectet, (ita tamen, vt de receptis & adminiſtratis, rationem & computa ipſi Collegio reddere teneatur) per eos, eorumve maiorem partem, pro tempore deputandum à priore Eccleſiæ Æſinæ, necnon Depoſitario prædictis nunc & pro tempore exiſtentibus reſpectiue, qui ſine vlla mora, aut contradictione, etiam abſque aliquo Iudicis decreto aut miniſterio, & ſine alia noſtra aut pro tempore exiſtentis Romani Pontificis, aut Cameræ Apoſtolicæ, eiuſve Miniſtrorum licentia, aut mandato, ſeu Patentium expeditione, vigore præſentium literarum perſoluere debeant, exigendi, & percipiendi, ac inter ſe vt præfertur, diſtribuendi, plenam & liberam per præſentes facultatem concedimus & impartimur. Volentes ipſum Collegium, eiuſque ſingulares perſonas, nimirum Præpoſitum, Sacriſtam, Capellanos, & clericos prædictos, quo ad centum loca dicti Montis, eis vt dictum eſt, aſſignata, & applicata, eorum fructus, ſeu emolumenta eiſdem priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus necnon iuribus etiam anterioribus, & potioribus actionibus, hypothecis, obligationibus generalibus & ſpecialibus, antelationibus, & facultatibus (non tamen illa alienandi) perpetuo vti, frui, potiri & gaudere, quibus ceteri eiuſdem Montis locorum, ſeu portionum emptores, aut quouis titulo etiam oneroſo creditores ſeu montiſtæ, quo ad loca & portiones ad eos pertinentia, vtuntur, potiuntur & gaudent, ſiue vti, frui potiri & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, non ſolum ad eorum inſtar, ſed pariformiter & æque principaliter, & ſine vlla prorſus differentia, perinde ac ſi ipſi quoque Præpoſitus, Sacriſta, Capellani, & Clerici, vere & realiter perſoluto pretio, illa titulo oneroſo acquiſiuiſſent.

Eleemoſynas ibi elargiendas certo modo diſtribuendas eſſe decernit.

§. 9. Ac inſuper ſtatuimus & ordinamus, vt de cetero perpetuis futuris temporibus, omnes & quæcumque piorum Chriſti fidelium oblationes, & eleemoſynæ dictis Scalis Sanctis, & Sacellis, & Altaribus elargiendæ, per vnum vel duos ex dictis Sacriſta, Capellanis, & Clericis pro tempore ad hoc deputandos, fideliter cuſtodiantur, & aſſeruentur, & ſexto quoque menſe partim in Sacriſtiæ vſus & diuini cultus augmentum erogentur, partim vero inter ipſum Præpoſitum, Sacriſtam, Capellanos, & Clericos dictis Scalis Sanctis & Sacellis in diuinis perſonaliter inſeruientes tantum, atque inibi aſſiſtentes, vltra portionem ordinariam prædictam eis applicatam, quaſi diſtributionum quotidianarum loco, iuxta ordinationem dicti Vrbis Vicarij ſuper hoc faciendam diuidantur.

Ius patronatus & præſentandi ad dicta beneficia, Michaeli Peretto eius pronepoti, & deſcendentibus ma. culis alijs que hic nominantur concedit.

§. 10. Poſtremo, Iuſpatronatus, & præſentandi perſonas idoneas etiam alienigenas ad Præpoſituram, Officium Sacriſtæ, quatuor Capellanias, & alia beneficia Clericatus nuncupata huiuſmodi dilecto filio nobili adoleſcenti Michaeli Peretto Marchioni de Enciſia, nunc autem Burgi S. Petri, Militumque Cuſtodiæ noſtræ Præfecto, noſtro ſecundum carnẽ ex ſorore Pronepoti eiuſque maſculis ex maſculis deſcẽdentibus legitimis & naturalibus, ac ex le-

gitimo

gitimo matrimonio natis, & procreatis. Ita tamen quod præſentatio fieri debeat ſolum à primogenito, & ipſius primogeniti primogenito, vſque in infinitum, eiſque deficientibus, ad ſecundogeniti, & aliorũ ſucceſſiue lineas, & denique in maſculorum omnium defectum, ius huiuſmodi ad fœminas, earumque deſcendentes tranſeat, eiſdem modo & forma, quibus præſentatio ad aliam Præpoſituram, Sacriſtiam, Capellanias, & Beneficia per nos in Capella ad Præſepe Domini in Eccleſia S. Mariæ Maioris erecta, eiuſdem Michaëlis etiam illorum Patroni deſcendentibus reſeruata fuit, prout in literis Apoſtolicis deſuper expeditis, quarum tenorem haberi volumus pro expreſſo, ac ad verbum inſerto, plenius continetur. Et poſtmodum ſi defecerint omnes à dicto Michaële deſcendentes, iuſpatronatus & præſentandi huiuſmodi tranſeat ad dilectam in Chriſto filiam Flauiam etiam Perettam dicti Michaelis ſororem germanam, ſi extabit, & poſt eam, vel ſi ipſa non extabit, ad filios maſculos ipſius, & ab eis maſculos deſcendentes, vſque in infinitum, & ceſſantibus maſculis, ad fœminas à dictis maſculis deſcendentes, & ceſſantibus omnibus tam maſculis quam fœminis deſcendentibus, à dicta Flauia, ſuccedat dilecta in Chriſto filia Vrſina ſimiliter Peretta eiuſdẽ Michaelis etiam ſoror germana, & poſt eam, vel ſi ipſa tunc non extabit, eius filij maſculi ex maſculis deſcendentes. Deficientibus autem omnibus & ſingulis maſculis & fœminis deſcendẽtibus à dictis Michaële, Flauia, & Vrſina, tunc ſuccedat in iurepatronatus, qui nobis fuerit ſanguine proximior, ſeruato ſemper in omnibus caſibus ſupradicto ordine primogenituræ, tranſeundo ſcil. de primogenito in primogenitũ, & præterendo lineã primogeniti lineæ ſecundogeniti, & maſculos ex maſculis deſcendentes natis ex fœminis, ac maſculo ex fœminis ipſis fœminis, ac alias in omnibus & per omnia prout in linea filiorum, & deſcendentium à dicto Michaele, vt præfertur, alias in literis prædictis ordinatum eſt. Ita quod ius præſentandi huiuſmodi ad vnum ſolum ſucceſſorem in ſolidum, & poſt illum ad alium ſemper deueniat, abſque eo quod inter plures ſucceſſores diuidi poſſit.

Collationem Præpoſituræ, Vicario Vrbis, aliorum autẽ beneficiorum ipſi Præpoſito tribuit.

§. 11. Inſtitutio vero ad præſentationem huiuſmodi Vicario Vrbis prædicto quo ad Præpoſituram tantum quo ad Sacriſtiam verò, Capellanias, & beneficia ſeu clericatus huiuſmodi, ipſi Præpoſito pro tempore exiſtenti conceſſa ſit, & ad eos pertinere cenſeatur, ac in forma ſolita fieri debeat, idque tam hac prima vice, & ab eorum primæua erectione & inſtitutione, quam quoties ex nunc in futurum, illa & illa, quibuſuis modis & ex quorumcumque perſonis, etiam noſtris aut Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, ſeu cuiuſuis Cardinalis etiam tunc viuentis familiaribus, continuis commenſalibus, ſeu Romanæ Curiæ Officialibus, aut alias quomodolibet reſeruationem inducentibus, ſeu per liberas, vel ex cauſa permutationis reſignationes, de illis in dicta Curia vel extra eam quomodolibet factas, & admiſſas, aſſecutionem alterius beneficij Eccleſiaſtici quauis auctoritate collati, ſeu illa pro tempore obtinentium deceſſum, ſeu quamuis aliam dimiſſionem, miſſionem, priuationem, matrimonij contractum, Religionis ingreſſum, aut alias quomodocumque, etiam apud Sedem prædictam ſimul vel ſucceſſiue vacare contigerit, motu & ſcientia ſimilibus, auctoritate & tenore prædictis, pariter, perpetuo reſeruamus, concedimus, & aſſignamus. Decernentes ius patronatus & præſentandi huiuſmodi, laicorum Nobilium & Illuſtrium exiſtere, ac Michaeli, & alijs futuris Patronis prædictis, & eorum cuilibet perpetuo ſuffragari debere in omnibus & per omnia, abſque vlla prorſus differentia, perinde ac ſi illis & eorumdem cuilibet, ratione veræ, realis, actualis, plenæ, & integræ fundationis, ac perpetuæ dotationis per eos de eorum proprijs, & merè patrimonialibus & laicalibus bonis dumtaxat competeret, & conceſſum eſſet, ac vt tale ſub quacumque derogatione, etiam cum quibuſuis prægnantiſſimis efficaciſſimiſque verbis, clauſulis, & decretis, cum clauſula, Quorum tenores in quacumque diſpoſitione, etiam per viam Conſtitutionis, legis, regulæ Cancellariæ Apoſtolicæ, aut alias quomodocumque facta, nullatenus comprehendi, nec illi vnquam quouis tempore, etiam ratione cuiuſuis litis pendentis, vel vacationis Præpoſituræ, Sacriſtiæ, Capellaniarum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi apud Sedem prædictam, etiam ex cauſa permutationis, vel deuolutionis, ſeu alio quocumque prætextu, ex quacumque cauſa quantumuis vrgenti & legitima, per nos ſeu quoſcumque alios Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, vel Sedem prædictam, aut illius Legatos etiam de latere, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſeu cuiuſuis intuitu & contemplatione, per quaſcumque literas Apoſtolicas etiam in forma Breuis, & quauis etiam derogatoriarum derogatorias, ac fortiores & inſolitas clauſulas, necnon irritantia, & alia contraria decreta quæcumque derogari, aut derogatum cenſeri poſſe, neque deberi, niſi in illis de toto tenore; ac Data præſentium, necnon Patroni pro tempore exiſtentis nomine, cognomine ac qualitate, ſpecialis, ſpecifica, & indiuidua mentio facta fuerit, ac eiuſdem Patroni pro tempore exiſtentis ad hoc expreſſus acceſſerit aſſenſus; & aliter factas derogationes, necnon quaſcumque collationes, prouiſiones, commendas, præſentationes, inſtitutiones vel alias diſpoſitiones, de Præpoſitura, Sacriſtia, Capellanijs, & alijs beneficijs prædictis vt præfertur, & alio quouis modo, etiam apud Sedem eamdem pro tempore vacantibus, quibuſuis perſonis alias quam ad præſentationem Michaelis, & aliorum Patronorum prædictorum, ſeu de eorum expreſſo conſenſu, etiam cum ſpeciali & expreſſa derogatione Iuris patronatus huiuſmodi pro tempore factas, proceſſuſque deſuper habitos, ac inde pro tempore ſecuta quæcumque, nulla & inualida, nulliuſque roboris vel momenti fore & eſſe, ac pro nullis & infectis haberi & cenſeri, nec ius, aut coloratum titulum poſſidendi cuiquam tribuere, vel per illa acquiri poſſe: ſed præſentationes per Michaëlem, & alios futuros patronos prædictos pro tempore factas, & ſubſequutas inſtitutiones, validas & efficaces fore; ſuoſque effectus ſortiri, ipſiſque præſentatis & inſtitutis, tale ius in re & ad rem acquiri debere, quale acquiritur præſentatis & inſtitutis ad beneficia de vero & reali iure patronatus laicorum nobilium & illuſtrium; ratione primæuæ & integræ fundationis, ac perpetuæ dotationis ex bonis merè laicalibus & patrimonialibus dumtaxat exiſtentia.

§. 12. Necnon Præpoſituram, Sacriſtiam, Capellanias, aliaque beneficia Clericatus nuncupata huiuſmodi per nos erecta, ſub quibuſuis ſpecialibus vel generalibus reſeruationibus, vnionibus, annexionibus, incorporationibus, ſuppreſſionibus etiam perpetuis vel temporalibus, expectatiuis, & alijs etiam præuentiuis gratijs; ac vniendi, annectendi & incorporandi, necnon conferendi, prouidendi, & alijs facultatibus, conceſſionibus, literis mandatis etiam de prouidendo, & indultis quibuſcumque, illorumque & illarum reualidationibus; quibuſuis perſonis, etiam prædictæ Rom. Eccleſiæ Cardinalibus, etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac cum quibuſuis ſuſpenſiuis, reſtitutis, ac etiam derogatoriarum derogatorijs clauſulis, irritantibuſque & alijs, etiam vim contractus inducentibus decretis, atque alias quomodolibet nunc pro tempore conceſſis, necnon quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Cancellariæ regulis, quomodolibet & cum quibuſuis clauſulis & decretis, quantumuis ampliſſimis ac prægnantibus, & cum clauſula quorum tenores editis & edendis, nullatenus comprehenſa eſſe, aut fore, minimeque comprehendi poſſe aut debere, ſed ſemper ab illis excepta & excluſa eſſe, & cenſeri debere, ac omnia & ſingula præmiſſa, necnon præſentes literas, nullo vmquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quouis defectu, etiam ex eo quod cauſæ propter quas eadem præmiſſa facta ſunt, coram locorum Ordinarijs, vel alio Iudice examinatæ, verificatæ, & ab eo approbatæ, ac intereſſe forſan habentes ad id vocati non fuerint, nec deſuper ſuum conſenſum præſtiterint; ſeu ex quauis alia cauſa, vel quocumque prætextu quæſito colore vel ingenio notari, impugnari, inualidari; retractari, ad terminos iuris reduci, ſeu in ius, vel controuerſiam reuocari, aut aduerſus illa quodcumque iuris

Clauſ. præſ. appoſit.

facti, vel gratiæ remedium impetrari, & attento quod noſtra cura, vt præfertur, dos ipſa locorum Montium prædictorum inuenta eſt, in Cameræ prædictæ præiudicium nequaquam redundare dici aut cenſeri poſſe, nec ſub vllis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum in quo antea erant ſtatum reſtituta, repoſita & plenarie reintegrata, ac de nouo etiam ſub Data per eos quorum intererit quandocumque eligenda conceſſa, valida & efficacia fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, ac perpetuo ſuffragari, perinde ac ſi in Conſiſtorio noſtro ſecreto de vnanimi fratrum noſtrorum conſilio emanaſſent.

Decretum irritans addit. §. 13. Sicque in præmiſſis vniuerſis per quoſcumque, & ſingulos Iudices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quauis cauſa & inſtantia iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores huius conſt. deputat. §. 14. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Oſtien. Sabinen. & Tuſculan. Epiſcopis, motu ſimili per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore exiſtentium Patroni necnon Præpoſiti, Sacriſtæ, Capellanorum & Beneficiatorum huiuſmodi, ſeu alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ab omnibus ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit inuiolabiliter obſeruari, necnon Patronum, Præpoſitum, Sacriſtam, Capellanos, & Beneficiatos pro tempore exiſtentes prædictos, eorumque ſingulos, illis pacifice frui, & gaudere, eiſque de emolumentis locorum ſeu portionum Montis huiuſmodi, & penſione prædicta, perpetuo & integre reſponderi & ſolutiones eis faciendas tam à Camera Apoſt. eiuſque Miniſtris, quam ab aliis, ad quos ſpectat aut ſpectabit in futurum, ratas haberi, etiam alio particulari, aut nouo mandato, licentia, aut decreto, minime expectato nec requiſito. Non permittentes, ipſos vel quempiam ex eis per quoſcumque deſuper quomodolibet moleſtari, perturbari vel inquietari. Contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſulas derogatorias ſubdit. §. 15. Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. ſimiliter prædeceſſoris noſtri, qua cauetur, ne quis extra ſuam Ciuitatem, vel Diœceſim niſi in certis expreſſis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ Diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne Iudices à Sede prædicta deputati, extra Ciuitatem vel Diœceſim in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alij vel aliis vices ſuas committere audeant, ſeu præſumant & in Concilio generali edita de duabus dietis, necnon quatenus opus ſit Lateranenſis Concilij nouiſſime celebrati ſuper bonis Romanæ Eccleſiæ, & Sedis earumdem numquam, aut niſi ex certis tunc expreſſis cauſis alienandis, ac ſanctæ memoriæ Symmachi, Non liceat Papæ, ac Innocentij Octaui, Volentes, incipien. & Pauli Secundi, necnon Pij Quarti, ſuper gratiis intereſſe Cameræ prædictæ concernentibus in eadem Camera regiſtrandis. Ita vt præſentes literæ etiamſi in dicta Camera intra certum in ea præfixum tempus, nec vmquam poſtea præſentatæ, inſinuatæ, admiſſæ, aut regiſtratæ fuerint, nihilominus perpetuo valeant, ac etiam lapſo huiuſmodi tempore, iis quos concernunt ſuffragentur non ſecus ac ſi inſinuatæ, admiſſæ, & regiſtratæ fuiſſent, ac noſtra de Vnionibus committendis ad partes vocatis quorum intereſt, & dicti Lateranen. nouiſſimi, & aliorum generalium Conciliorum Vniones perpetuas niſi in caſibus à iure permiſſis fieri, aut vnius Diœceſis beneficia alterius Diœceſis beneficiis vniri prohibentium, necnon aliorum Romanorum Pontificum noſtrorum, prædeceſſorum, ceteriſque noſtris Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis & edendis, ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon Baſilicæ Sancti Ioannis Lateranen. Eccleſiæque Æſinæ, ac Congregationum, & Ordinum, Montiſque Religionum, & Cameræ prædictarum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, primæuiſque fundationibus, erectionibus, & inſtitutionibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis Archipreſbitero & Capitulo Baſilicæ prædictæ, ac Priori Æſino, Præſidentibuſque, Clericis & quibuſuis Miniſtris & Officialibus, Cameræ, ſeu Collegio Montis Religionum huiuſmodi, ac dilectis filiis Senatui, Populoque Romano ſuper dignitatibus, Capellaniis, & Beneficiis in ipſa Vrbe conſiſtentibus, illa aliis quam Ciuibus Romanis originariis conferri prohibentibus, & quibuſuis aliis conceſſis. Quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, & indiuidua mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, vel forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice ad effectū præſentium dumtaxat derogamus, contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

§. 16. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ erectionis, inſtitutionis, applicationis, & approbationis, impartitionis, ſtatuti, ordinationis, reſeruationis, conceſſionum, aſſignationum, voluntatum, decreti, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare, &c. *Sanctio pœnalis.*

Dat. Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ 1590. 4. Non. Iunij, Pont. noſtri Anno 6. *D. P. A. Lde 2. Iunij.*

CVI.

Alienationes Officiorum, ſeu iurium & emolumentorum, Officiis etiam maioribus S.R.E. annexorum, ab officialibus contra formam eorum primæuæ erectionis factæ reſcinduntur, & in poſterum fieri prohibentur.

Quo ad Officia à primæua erectione annexa Officio Vicecancellarij, attende conſtit. 16. Sixti IV. in §. 25. libro. 1. & declarationem huiuſmet Pontificis ſub iſta conſtitutione locatam.

Facultates diſponendi de Officiis vacabilibus Romanæ Curiæ, eorumque pretio reuocauit S.D.N. Vrban. VIII. Conſt. 20. *Sanctiſſimus.* inf. tom. 4. & etiam reuocauit conceſſiones diuerſorum Officiorum, Priuilegiorum, & Indultorum in præiudicium Sedis, & Cameræ Apoſt. emanatas, in Conſt. 28. *Superni* d. tom. 4.

SIXTVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.* *Edita An. D. 1589. & 1590.*

Exordium. CVm pro ſuprema iniunctæ nobis ſollicitudinis cura, atque ea quæ Rom. Pont. peculiaris exiſtit in tuendis S.R. Eccleſiæ rebus prouidentia eiuſdem Eccleſiæ iura, & emolumenta integra conſeruare, naturali, Diuinoque mandato moniti teneamur. Cumque ne ea contra antiquam Rom. Pont. vel aliorum, ad quos pro tempore ſpectat conſuetudinem, aliter quam concedenda ſunt concedantur, aut in alias perſonas contra concedentium voluntatem, attributamque ipſis facultatem transferantur, omni ſtudio cauere debeamus. Nulli mirum videri debet, ſi pleraque iura, atque emolumenta S.R.E. officiis etiam maioribus annexa, ab obtinentibus dicta officia, qui tamquam fideles, & prudentes ſerui, talenta à Domino

mino accepta dando ſuper lucrari, vel ſaltem vtendo communicare, non autem diſtrahenda conſumere debent, hactenus indebite alienata recuperare, & ne in poſterum alienentur prohibere optima ratione decernamus.

Cauſa huius conſt.

§. 1. Cum igitur ſint aliqua munera, aut officia, ſeu potius iura, regalia, & emolumenta maioribus officijs annexa, quæ aliquibus perſonis in laborum, & meritorum remunerationem ab ipſis Officialibus gratioſe concedi ab initio conſueuerunt, & omnino debuerunt, & nonnulla ſimiliter officia per ſe exiſtant, quæ perſonis inopia laborantibus ad honeſtam eorum dumtaxat vitæ aut familiæ ſuſtentationem à Sede Apoſtolica liberaliter tributa ſunt, Nos vt modus in huiuſmodi conceſſionibus ſeruari debitus, hactenus immutatus reſtituatur, & ne in poſterum aliquo pacto immutetur, atque vt beneficij accepti memoria pretij aut oneris impoſitione non lædatur, & ne officiorum conceſſorum emolumenta è perſonis aut familiis, quibus ad eorum ſuſtentationem conceſſa ſunt, egrediantur, aut ipſorum neceſſitatibus vllo tempore ſubtrahantur, & ne vlterius Camera Apoſtolica aliquam iacturam patiatur, quantum in nobis eſt, ſtatuendum atque conſulendum duximus. Summo itaque animi dolore nuper accepimus (id quod magna etiam cordis perturbatione, & iuſta indignatione commoti vix cogitatione reuoluere, nedum verbis recenſere poſſumus) quoſdam ad Apoſtolicæ Sedis Officia, etiam præcipua à Romano Pontifice adſcitos, quos Officiorum præfatorum iura & emolumenta conſeruare, & vt ceteris inferioribus Officialibus fidei & induſtriæ exemplo eſſent, amplificare oportebat, propriæ ſalutis immemores, ea contra antiquam maiorum conſuetudinem & attributam facultatem, & contra eius qui contulit, voluntatem, & in damnum Sedis & Cam. Apoſtol. ſuorumque in prædictis Officiis ſucceſſorum alienare, pecuniaſque inde collectas in proprios vſus conuertere non dubitaſſe. Nec ſine maiori animi moleſtia comperimus, eos huiuſmodi alienationes ſubreptitiis & obreptitijs confirmationibus Apoſtolicis approbari procuraſſe, & ſe eo pacto tueri, & quodam modo excuſare voluiſſe. Qua quidem in re non poſſumus non ſummopere deteſtari huiuſmodi hominum ingrati animi vitiū, dum inſignem Apoſtolicæ Sedis liberalitatem experti, res eorum fidei creditas, & ipſis in vſum, fructumue tantum conceſſas, in alios transferre auſi fuerunt; tum ſacrilegium eorumdem, quod bona, ac iura Deo, eiuſque Sponſæ Sacroſanctæ Eccleſiæ dedicata præripere veriti non fuerunt; demum impietatem, quod ea, quæ pauperibus educandis, quæ viris religione ac doctrina claris, ſedulamque ipſi Eccleſiæ operam nauantibus fouendis deſtinata ſunt, cupide exhaurire, & ad propria commoda conuertere non timuerunt. Inuenimus præterea nonnullos tum in variis Status noſtri temporalis Eccleſiaſtici locis, tum præſertim in hac Alma Vrbe noſtra, in qua Romani Pontifices prædeceſſores noſtri erga eiuſdem Vrbis Ciues & Incolas liberales & munificos ſe ſæpius exhibuerunt, qui diuerſa Officia, donec ipſi viuant vel eorum familiæ extent, in laborum & meritorum remunerationem, vel ad ſubleuandum eorum indigentiam ab ipſis prædeceſſoribus noſtris acceperunt, Apoſtolica benignitate abutentes, attributaque alimenta negligentes, quaſi per iniuriam benefactoris memoriam ingrati animi vitio delere, taliaque ſibi elargita Officia in alios transferre veritos non fuiſſe. Nonnullos etiam diuerſarum noſtræ & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ temporali ditioni ſubiectarum Prouinciarum, Ciuitatum & locorum Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Magiſtratus, & Romanæ Curiæ Officialium Collegia, huiuſmodi inferiora Officia, ſiue eorum iura, & emolumenta mediante pretio vel reſponſione concedere quandoque præſumpſiſſe.

Irritatio alienationum de quibus in rubrica.

§. 2. Vnde nos deteſtabiles huiuſmodi abuſus, ne latius ſerpant, prohibendos, iuſtiſſimaque &, ſeueriſſima ſanctione coercendos, & ex Romana Curia, Statuque temporali Eccleſiaſtico prorſus, eliminandos eſſe cenſentes, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus matura deliberatione, de eorumdem fratrum conſilio & aſſenſu, ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione reſcindimus & irritamus, quinimmo maledicimus & execramur omnes qualcumque venditiones, diſtractiones, pignorationes, hypothecas, necnon deputationes & conceſſiones ex titulo oneroſo ab omnibus ſuper nominatis quomodolibet factas, quorumcumque ab ipſo initio ſiue à primæua erectione, ex indulto Apoſtolico non alienabilium iurium & emolumentorum quibuſcumque Officiis cohærentium, etiam maioribus, nempe Maioris Pœnitentiarij, Vicecancellarij, Camerarij, Summatoris literarum Apoſtolicarum, Cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Generalis Auditoris, noſtri & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. in Vrbe Vicarij, & eiuſdem Vrbis Gubernatoris, ac Senatoris, aut aliorum quorumcumque, ſub ſigilli Secretariatus, Vicariatus, exercitij, deputationis, cuſtodiæ aut alio quouis nomine & vocabulo compiehenſorū, etiam ſub prætextu compenſationis aut remunerationis obſequiorum per dictos Officiales maiores Sedi Apoſt. impenſorum aut expenſarum, vel damnorum per eoſdem ex quauis cauſa paſſorum, vel ſue quouis neceſſitatis & indigentiæ quæſito colore, in fauorem quarumuis perſonarum, vt præfertur, factas, ac omnium etiam Officiorum, adminiſtrationum & iurium, quæ vel à prædeceſſoribus noſtris aliquibus perſonis ſeu familiis gratioſe conceſſa, vel à prædictis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Magiſtratibus, Officialibus aut Collegijs, pretio ſeu gratia vt præfertur, conceſſa fuerunt, etiam contractu vltro citroque obligatorio, publicoque inſtrumento ipſorum concedentium, & ſucceſſorum ſuorum nominibus ſolemniter inito & ſtipulato, necnon prætenſo iuramento aut quacumque confirmatione Apoſt. poſtea etiam iteratis aut multiplicatis vicibus ſubſecuto roboratas, quarum omnium & ſingularum ac inſtrumentorum & confirmationum huiuſmodi tenores præſentibus haberi volumus pro plene & ſufficienter expreſſis.

Et obſeruati inſtrumenti & deſuper celebratorū quacumque cautela munitorum.

§. 3. Declarantes nemini licuiſſe, nec licere huiuſmodi conuentiones, contractus & pacta, vltra facultatum ipſis conceſſarum limites in detrimentum Sedis & Cameræ Apoſtolicæ, ſuorumque in Officiis per eos obtentis ſucceſſorum, ſuper præmiſſis inire & celebrare. Ideoque tam ipſos contractus, conuentiones, pacta & quæcumque inſtrumenta inita & celebrata, nulla, inualida, ac viribus omnino vacua exiſtere, quam etiam iuramenta ſuper contractibus huiuſmodi præſtita ex hoc ipſo illicita, & nequaquam ſeruanda eſſe, ac ſuper illis editas à prædeceſſoribus noſtris confirmationes quibuſcumque præſeruatiuis, reſtitutiuis, mentis atteſtatiuis, derogatoriarum derogatoriis, aut aliis fortioribus, inſolitis atque efficaciſſimis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis munitas, tamquam in fraudem decretorum & canonicarum ſanctionum per ſubreptionem vel obreptionem ſeu vt dicitur per præoccupationem extortas verius, quam obtentas, ac pariter nullas & irritas eſſe & cenſeri. Cumnequaquam credendum ſit, quempiam ex eiſdem prædeceſſoribus noſtris voluiſſe confirmare quod non licet, nec veriſimile ſit (prout alias à quibuſdam in ſimilium gratiarum confirmationibus expreſſum, ac narratum fuiſſe accepimus) pro ſoluenda vel reſtituenda dictis Officialibus alienantibus exigua pecuniarum ſumma, pro ſeruitiis Sedi Apoſtolicæ præſtitis, aut ſumptibus eiuſdem Sedis cauſa ſuſceptis erogata, ipſius Cameræ, Sediſque Apoſtolicæ Ærarium adeo vnquam exhauſtū fuiſſe, aut iis anguſtiis laboraſſe, vt neceſſe fuerit ad huiuſmodi alienationes, earumque confirmationes tam perniciosas deuenire. Cumque ex hoc ipſo ſatis appareat, ipſos prædeceſſores ſubdola & fallaci impetrantium calliditate circumuentos fuiſſe, non autem vere id approbaſſe, quod vt diximus, non ipſius Cameræ, ſed eorumdem alienantium lucro ceſſit, qui præſertim eodem tempore ſe plane ingratos & Apoſtolicæ Sedis beneficiis prorſus indignos demonſtrarunt. Si enim Dominus eiiciendum cenſuit in tenebras exteriores ſeruum malum, pigrum & inutilem, quia traditum ſibi talentum fodiens in terram abſcondit, ac ſuperlucrari omiſit, ſed tamen quod acceperat, integrum ſine vlla diminutione ſeruauit & reddidit, quanto grauiori ſupplicio eum affeciſſet, qui illud ipſum defraudare, defraudatumque Apoſtolicæ confirmationis tegumento celare, fraudemque mendica-

tio

to ab ea approbationis prætextu pertinaciter tueri auſus eſſet? Præterea, ſi Ananiam de pretio proprij agri fraudata parte mentitum, illico in fraudis pœnam, ad Apoſtolorum pedes procidentem expiraſſe legimus, eos qui ſacræ Romanæ Eccleſiæ iura integra in ſuam vtilitatem conuertere, nedum de ſuis aliquid retinere ſtudent, iis & grauioribus pœnis afficiendos eſſe non cenſebimus?

Poſſeſſio eorumque ſtatim auferatur.

§. 4. Ac propterea illos, qui prædicta iura regalia, adminiſtrationes atque emolumenta alienata aut quomodolibet grauata detinent, vti intruſos & detentores ab illis, eorumque exercitio, prætenſa etiam immemorabili poſſeſſione ſeu quaſi per ſuperiores Officiales à quibus dependent, vel alios ad quos ſpectat, propria auctoritate, manu regia, de facto, ſine aliqua monitione, citatione, cauſæ cognitione, Iudicis decreto, declaratione aut miniſterio, abſque vlla pecuniarum aut pretij vel pignoris reſtitutione, & ſine ſpolij vel attentatorum vitio eiici, expelli, amoueri & priuari, & ad tradendas & conſignandas quaſcumque ſcripturas ad huiuſmodi Officia ſpectantes, quas penes ſe habent, necnon ad reſtitutionem fructuum dictorum Officiorum à die obitus earum perſonarum, quæ illa, vt præfertur vel alias, eis vendiderunt aut conceſſerunt, decurſorum, & ab iis forſan perceptorum, aut penes quoſcumque exiſtentium cogi & compelli, & alios in eorum locum, gratis tamen nec alias, ſubrogari libere & licite poſſe, ac omnino debere, eiſque tantum actionem repetendi pretij aut pignoris, vel delendæ & extinguendæ obligationis contra eorum perſonas cum quibus ipſi ab initio contraxerint, eorumue hæredes & bona, ſiquæ extent, habere, ipſoſque, qui pretia vel pecunias ipſas ſic indebite receperint, eorumue hæredes ad reſtitutionem teneri, atque ad id iuris & facti remediis opportunis cogi & compelli poſſe. Officia vero & adminiſtrationes vltimo dicta gratuito vt dictum eſt, certis perſonis, eorumue familiis conceſſa, & deinde ab eis de facto alienata, eo ipſo Cameræ Apoſtolicæ applicata, & ad eam deuoluta eſſe & cenſeri, nec ſolum emptores, verumetiam venditores omni iure ſibi in eis vel ad ea quomodolibet competenti cecidiſſe.

Sic & non aliter iudicetur

§. 5. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, Cameræ Apoſtolicæ Clericos, Præſidentes, ac S.R.E. Cardinales in quibuſuis cauſis & inſtantiis motis & mouendis, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari & definiri debere, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel in futurum attentari contigerit, irritum & inane decernimus & declaramus.

Prohibitio de cetero illa alienandi.

§. 6. In poſterum vero, ne quis ex ſuperius nominatis aut quacumque etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali vel alia maiori etiam Cardinalatus dignitate præfulgens, tale crimen attentare, aut quicquam ex præmiſſis vendere, alienare, pignorare, obligare aut hypothecare, vel ſub reſponſionis aut mercedis promiſſionis receptione ad dictorum Officiorum exercitia quempiam deputare audeat ſeu præſumat, ſub interminatione diuini iudicij, ac maledictionis æternæ diſtrictius interdicimus & prohibemus.

Officia integra Sedi & Cam. Apoſt. conſeruentur.

§. 7. Volentes, quod omnino ipſa Officia, prout cuique ab initio per Sedem Apoſtolicam conceſſa ſunt ita etiam integra & intacta, cum omnibus ſuis iuribus & emolumentis, pertinentiis, annexis & connexis retineantur, ac Sedi & Cameræ Apoſtolicæ perpetuo conſeruentur.

Tranſgreſſores multis pœnis ligantur.

§. 8. Siquis autem extiterit præſentis noſtræ conſtitutionis in aliquo violator, non ſolum prædictas venditiones alienationes, hypothecas, pignorationes, conceſſiones, aſſignationes vel deputationes, aliaſque ſimiles vel diſſimiles conuentiones poſt hac de cetero faciendas, ac quicquid illarum prætextu ſecutum fuerit, etiam Apoſtolica vel alia quauis auctoritate roboratum, pariter ex tunc, & è contra annullamus, reſcindimus & irritamus, declarationeſque & decreta, ac facultates, & alia quæcũque ſuperius expreſſa, ad illa in omnibus & per omnia extendimus & ampliamus, verumetiam qui eos, fuerint noſtræ huius prohibitionis de facto tranſgreſſores, ipſo iure omnibus & quibuſcumque per eos obtentis ſeu obtinendis Eccleſiaſticis officiis, beneficiis, muneribus, gradibus, honoribus, dignitatibus, attento quod illis ſeſe tanto facinore perpetrato indignos reddiderunt, priuamus, necnon priuatos, ac de ea & alia poſtea obtinenda perpetuo inhabiles & incapaces, infames, ignominioſos, ac perpetuæ infamiæ & ignominiæ labe & macula eis inuſta notatos atque inteſtabiles declaramus, ita vt illis portæ numquam pateant dignitatum, quinimmo in ſempiternæ maledictionis & anathematis pœnam in æternum condemnari, & tradi cenſeantur.

Contraria remouentur.

§. 9. Non obſtantibus præmiſſis, ac de iure quæſito non tollendo, Cancellariæ Apoſtolicæ regula, & quibuſuis ſtatutis, aut diuturnis & pacificis poſſeſſionibus, ſeu quaſi, quæ vſurpationes cenſeri debent, necnon pro illorum confirmatione, etiam Motu proprio & ex certa ſcientia ac titulo oneroſo præmiſſis, vel aliis grauioribus & vrgentioribus de cauſis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, & cum prædictis vel aliis efficacioribus, validioribus, ac prorſus inexcogitatis clauſulis, & verborum conceptionibus per quoſcumque noſtros prædeceſſores, aut noſmetipſos & Sedem prædictam conceſſis gratiis aut litteris Apoſtolicis, etiam ſæpius approbatis & innouatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi in eis caueatur expreſſe, quod illis non niſi eorum tenoribus ad verbum inſertis, ac modis & formis inibi traditis ad vnguem ſeruatis, aut non niſi certarum, quarum intereſt perſonarum expreſſe ad id accedente conſenſu, vel eis ſaltem prius ſatisfacto, derogari vllo modo poſſit, aliter factæ derogationes nullius ſint roboris vel momenti, tenores huiuſmodi perinde acſi forma requiſita plene adimpleta & obſeruata, ad verbum inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Statum aliquorum Officiorum, pro ipſis Officialibus maiorib. præſeruatur.

§. 10. Noſtræ tamen mentis atque intentionis non eſt, per præſentes in aliquo immutare ſtatum Officiorum quæ maioribus Officiis annexa ab ipſo initio ex indulto Apoſtolico, pretio, vel recognitione aliqua interueniente conceduntur, & vacabilia ſunt quorum cum pro tempore vacant, collatio ſiue titulo oneroſo conceſſio, ſeu quæuis alia diſpoſitio ad ipſos Officiales hactenus pertinere conſueuit, in quibus, quo minus ipſi Officiales, vt prius illa concedere, pretiumque inde percipere, ſeu alias de eis diſponere valeant, nullum in poſterum præiudicium generari volumus.

Iuſſio hanc bullam publi.

§. 11. Vt autem præſentes literæ omnibus innoteſcant, mandamus illas ad valuas Baſilicæ Lateranen. & Principis Apoſt. de Vrbe, necnon Cancell. Apoſtolicæ de more affigi & publicari, eorumque exemplis etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, eamdem prorſus fidem adhiberi quæ ipſis originalibus adhiberetur, exhibitis vel oſtenſis.

Sanctio pœnalis.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reſciſſionis, irritationis, maledictionis, execrationis, declarationis, decreti, mandati, conceſſionis, interdicti, prohibitionis voluntatum, annullationis, extenſionis & priuationis infringere vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem, &c.

D. P. A. 5 die 15. Ianuarij

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuogeſimo nono, 18. Kal. Februarij Pontificatus noſtri anno quinto.

Papa ſubſcr.

Ego Sixtus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus ſubſcripſi.

De ventre matris meæ tu es Deus protector meus.

Cardinalium ſubſcript.

Ego Ioannes Epiſc. Oſtien. Card. S. Georgij.
Ego Alph. Epiſc. Portuen. Card. Geſualdus.
Ego Inn. Epiſcopus Tuſculan. Card. de Arag.
Ego Marcus Ant. Epiſc. Prædeſtin. Card. Columna.
Ego Ptolomæus Epiſcopus Sabinen. Card. Comenſis.
Ego Gabr. Epiſc. Albanen. Card. Paleottus.
Ego Marcus Siticus tit. Sanctæ Mariæ Tranſtiberim Cardinalis ab Altaemps.
Ego F. Michael Bonellus tit. Sancti Laurentij in Lucina, Cardinalis

Cardinalis Alexandrinus.
Ego Ludouicus tt. S. Anaſtaſiæ. Card. Madrutius.
Ego Nic. tt. S. Praxedis Card. Senonen.
Iul. Ant. tit. S. Barthol. in Inſula Cardin. Sanctæ Seuerinæ.
Ego Hier. tit. S. Suſannæ. Card. Ruſticucius.
Ego Io. Hier. tit. S. Ioannis ante portam Latinam Card. Albanus.
Ego Hieronymus tit. Sanctæ Priſcæ Cardinalis Simoncellus.
Ego P. tit. S. Hier. Illyricorum. Card. Deza.
Ego Ant. tit. SS. Ioannis & Pauli Card. Caraſa.
Ego Io. Ant. Card. SS. Quatuor.
Ego Io. Baptiſta Card. S. Marcelli.
Ego Iul. tit. S. Euſebij Card. Cananus.
Ego Ant. Maria tit. S. Mariæ de Pace Card. Saluiatus.
Ego Vincentius tit. Sancti Clementis, Cardin. Montis Regalis.
Ego Philippus tit. S. Sabinæ, Card. Spinula.
Ego Scipio tit. Sancti Saluatoris in Lauro Card. Lancellottus.
Ego Vincentius tit. S. Alexij Card. Gonzaga.
Ego Ioan. Baptiſta tituli S. Mariæ in Aracœli Cardinalis Caſtruccius, Sign. Iuſt Præfectus.
Ego Federicus tit. S. Stephani in Monte Cælio Cardin. Cornelius.
Ego Dominicus tit. S. Laurentij in Pane Perna, Card. Pinellus S. Mariæ Maioris Archipr.
Ego Hippolytus tit. S. Pancratij, Card. Aldobrandinus, Maior Pœnitentiarius.
Ego Hier. tit. S. Petri ad Vincula Card. de Ruuere.
Ego Fr. Conſtantius tit. S. Petri in Monte Aureo Card. Sarnanus.
Ego Gughelmus tituli S. Martini in Montibus Cardin. Alanus.
Ego Scipio tituli S. Mariæ de Populo Card. Gonzaga.
Ego Antonius tit. S. Vitalis Card. Saulius.
Ego Euangeliſta tit. Sancti Matthæi in Merulana Card. Coſentinus, Archipreſb. S. Petri.
Ego Ioan. tit. S. Mariæ Tranſpontinæ, Cardinalis de Mendoza.
Ego Marianus Perbenedictus, tit. SS. Petri & Marcellini. Card. de Camerino.
Ego F. S. Mariæ in Via Lata, diac. Card. Sfortia.
Ego Alexander, S. Laurentij in Damaſo, diaconus Card. Montaltus, Vicecancellarius.
Ego Hieronymus, S. Euſtachij diac. Card. Matthæius.
Ego Benedictus Sanctæ Mariæ in Coſmedin Cardin. Iuſtinianus.
Ego Aſcanius S. Nicolai in carcere, diaconus Cardinalis Columna.
Ego Federicus S. Agathæ, diac. Card. Borromæus.
Ego Auguſtin. S. Adriani diac. Card. Cuſanus.
Ego Franc. Maria, S. Mariæ in Dominica, diac. Card. à Mont
Ego Guido, SS. Coſmæ, & Damiani, diac. Cardinalis Pepulus.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1590. Indictione 4. die vero 28. menſis Martij, Pontificatus Sanctiſs. in Christo patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ V. anno 5. retroſcripta litera Apoſtolica, affixa, & publicata fuerunt ad Valuas Baſilicæ Lateranenſis, ac Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, per me Franciſcum Baron eiuſdem Sanctiſſimi D. N Papæ Curſ.

Pompeius Guerra Mag. Curſor.

Sequitur declaratio & confirmatio Officiorum Vicecancellarij Sanctæ Romanæ Eccleſiæ.

SIXTVS PAPA V.
Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1590. Vicecancellariatus habet, & ad ſui conſeruation. concedit officia hic aſſignata.

§. 1. CVm Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Vicecancellarius pro tempore exiſtens, Regentis Cancellariæ Apoſtolicæ, ac ſex maioris cum aſſignatione emolumentorum Officij minoris gratiæ, & quindecim minoris Præſidentiæ abbreuiatorum, & vigintiquinque Sollicitatorum literarum Apoſtolicarum, ac duodecim Notariorum Auditorum cauſarum Palatij Apoſtolici, ac tria Cubiculariorum, & ſeptem Scutiferorum de numero Participantium, ac vigintiſex S. Petri, & tredecim S. Pauli necnon duo de Lilio, & viginti Florum Militum, ac Cuſtodis Notariatuſque & Oſtiarij eiuſdem Cancellariæ, atque vnum Notariorum Contradictarum, & aliud de Conſuetis nuncupata, ac nonnulla alia ipſius Vicecancellarij ſeu Cancellariæ Officia tam, per obitum, reſignationem & priuationem, quam forſan alias pro tempore vacantia, perſonis eidem Vicecancellario beneviſis ad vitam recipientium conferre & aſſignare, neque illis ad eiuſdem Vicecancellarij libitum, ſimili modo quo Romanus Pontifex de aliis Romanæ Curiæ Officiis diſponere ſolet, diſponere conſueuerit, & in poſſeſſione ſeu quaſi diſponendi de eiſdem Officiis, vt præfertur expreſſione Rom. Pontificum, vel forſan conceſſione ſiue indulto Apoſtolico, per plures annos fuerit, prout eſt etiam de præſenti.

Quo ad Officium Abreuiatorum extat clara Sixti IV aſſignatio in eius conſt. 10. §. 29.

§. 2. Nos ad quorum notitiam deuenit, Vicecancellarium pro tempore exiſtentem conſueuiſſe, & ſolitum fuiſſe de dictis Officiis etiam pacto pretio ad libitum ſuum vt præfertur diſponere, dignitati prædicti Officij Vicecancellariatus ad illud pro tempore obtinentis, necnon ab eo officia prædicta recipientium quieti, & ſecuritati in præmiſſis prouidere volentes, Motu ſimili, non ad dilecti filij noſtri Alexandri S. Laurentij in Damaſo Diaconi Cardinalis Montalti eiuſdem S. R. E. Vicecancellarij, ac etiam literarum Apoſtolicarum Summatoris, noſtri ſecundum carnem ex Sorore pronepotis, vel alterius pro eo nobis deſuper oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera liberalitate, certaque ſcientia noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, conceſſionem, indulta, conſuetudinem, permiſſionem, & poſſeſſionem huiuſmodi (etiam ſi de applicatione dictorum Officiorum aut aliquorum ipſorum eidem Vicecancellariatus Officio, aut facultate, ſiue conceſſione vel indulto, illa aut aliqua ipſorum, vendendi aut ad libitum ſuum de eis diſponendi non appareret, ac etiam quandoque conſtet, præfatum Vicecancellarium de prædictis Officiis aut eorum aliquo, ſemel tantum, aut eis vel pluries diſpoſuiſſe, & in ſuppreſſione eorum vel aliquorum ex eis, nouaque erectione, nullam eidem Vicecancellario de illis diſponendi facultatem fuiſſe conceſſam Apoſtolica auctoritate confirmamus & approbamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, ſupplentes omnes & ſingulos, tam iuris quam facti, & aliarum ſolemnitatum omiſſarum defectus, ſiqui interuenerint in eiſdem.

Hic Pontifex huiuſmodi Vicecancellarij facultatem comprobat.

§. 3. Et nihilominus potiori pro cautela, ne quicquam præmiſſorum in dubium aliquo tempore reuocari contingat, Motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſtatuimus & ordinamus, eidemque Alexandro Cardinali, & pro tempore exiſtenti Vicecancellario concedimus & indulgemus, vt quotieſcumque officia præfata, quorum omnium quantitates, qualitates, & iura, inſtitutiones & erectiones, cum quibuſuis qualitatibus, decretis, conditionibus, & formis, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, per ceſſum vel deceſſum, aut promotionem, priuationem ſeu quamuis aliam dimiſſionem eorum qui Officia præfata pro tempore obtinebunt vacare contigerit, quæ omnia & ſingula Officia præfatis vacationibus quemadmodum Officia noſtra ſub tecta ſunt, etiam ſubiacere volumus, decernimus & declaramus, illa omnia ad liberam ipſius Alexandri Cardinalis, & pro tempore exiſtentis Vicecancellarij voluntatem & diſpoſitionem, etiam pacto pretio, pertinere. Poſtque idem Alexander Cardinalis & pro tempore exiſtens Vicecancellarius aut per eum ad hoc ſpecialiter deputatus, illorum omnium & ſingulorum, capta ſolita impoſitione, reſignationes recipere & admittere, ac per ſuas literas ſuo ſigillo pendente munitas de illis dum pro tempore vacauerint, etiamſi illa eorumque emolumenta ab initio ſiue in eorum prima erectione ex indulto Apoſtolico alienabilia non ſint, & quandocumque appareat de huiuſmodi officiis aut aliquo eorum, Roman. Pont. diſpoſuiſſe, per ſe ipſum aut eius Locumtenentem, aut ad hoc

Ampliatio & expenditur.

hoc ſpeciale mandatum habentem, quibuſuis perſonis, cum quarumcumque conſtitutionum & litterarum Apoſtolicarum in contrarium facientium derogatione, in omnibus & per omnia ad inſtar Rom. Pontificis prouidere, ſeu illa vendere & alienare abſque pœnarum & cenſurarum etiam Eccleſiaſticarum incurſu, & exigentibus perſonarum meritis & ſufficientia, ſuper earumdem perſonarum quibus ipſe prouiderit de huiuſmodi officiis requiſitarum qualitatum defectu, cum ſibi placuerit diſpenſare, & eaſdem perſonas ad ipſa Officia, conſtitutionibus præfatis, quarum tenorem non obſtan. habilitare, & illi quibus de eiſdem Officiis dictus Alexander Cardinalis, & pro tempore exiſtens Vicecancellarius ſeu deputandus, ſuis literis duxerit prouidendum, ad Officia ipſa, abſque aliqua contradictione, aut aliarum litterarum expeditione recipiantur & admittantur, ita quod litteræ præfati Alexandri Cardinalis ſeu deputati, vel pro tempore exiſtentis Vicecancellarij valeant, & perpetuæ firmitatis robur obtineant, & his quibus conceſſæ ſunt pleniſſime ſuffragentur, acſi ſuper prædictis Officiis, litteræ Apoſtolicæ confectæ & expeditæ fuiſſent.

Clauſulas præſeruatiuas appoſuit.

§. 4. Decernentes dictum Alexandrum, & Cardinalem pro tempore exiſtentem Vicecancellarium, ſuper diſpoſitione dictorum Officiorum, vt præfertur facienda prouiſoſque ab eo, de illis per nos aut ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, eorumque Datarios, & eiuſdé Romanæ Eccleſiæ Camerarium, vel Cameræ Apoſtolicæ Præſidentes, Clericos, alioſue quoſcumque quauis auctoritate & poteſtate fungentes, vllo vmquam tempore quauis occaſione vel cauſa etiam iuſta vel iniuſta impediri, inquietari, vel moleſtari non poſſe neque debere. Minuſque præſentem gratiam, & ſi videbitur deſuper conficien. literas quouis prætextu, & ex quocumque capite, de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ vel alio quouis defectu notari, impugnari, inualidari, in ius vel controuerſiam reuocari, ad terminos iuris reduci, aut aduerſus illas, quodcumque iuris, facti vel gratiæ remedium impetrari poſſe, neque ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus per nos vel ſucceſſores noſtros Roman. Pont. aut dictam Sedem ex quibuſuis cauſis, etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter pro tempore factis & faciendis, comprehendi, & comprehenſas cenſeri, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & validum ſtatum reſtitutas, repoſitas & plenarie reintegratas, ac de nouo etiam ſub data poſteriori, per dictum Alexandrum Cardinalem & pro tempore exiſtentem Vicecancellarium quandocumque eligenda, conceſſas, ac validas & efficaces aduerſus quaſcumque impugnationes & reuocationes exiſtere. Ipſumque Alexandrum Cardinalem & pro tempore exiſtentem Vicecancellarium, ad ſuperius expreſſa & prænarrata, in loco vel parte verificandum ſeu probandum, aut præſentem gratiam, & literas deſuper conficien. quandocumque purificandum minime teneri, ſed ſola præſentium narratiua, abſque alia probatione ſeu verificatione aut purificatione ſufficere, eique in iudicio & extra vbique ſtari, ſed nec aliquam probationem cuiuſcumque naturæ & ſpeciei illa ſit vel fuerit in Camerarium adduci vel admitti. Quinimmo etiam ſi ſuperius expreſſa & narrata huiuſmodi minus vera ſint, & contrarium quandocumque probari contingat, nihilominus præſentes & deſuper conficiendas literas ſuum plenarium effectum conſequi, prædictumque Alexandrum Cardinalem & pro tempore exiſtentem Vicecancellarium, illis & eorum effectu potiri & gaudere.

Clauſulam ſublata, &c. addit.

§. 5. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Iudices, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac eiuſdem Sanctæ Romæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata &c. iudicari & definiri debere, irritumque & inane, quicquid ſecus in contrarium præmiſſorum, abſque dicti Alexandri Cardinalis & pro tempore exiſtentis Vicecancellarij, etiam in Conſiſtorio de fratrum conſilio contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 6. Non obſtantibus de iure quæſito non tollendo, & gratiis ad inſtar non concedendis, aliiſque Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, editis, & etiam in craſtinam aſſumptionis cuiuſcumque Rom. Pontificis ad ſummi Apoſtolatus apicem edendis. Necnon Symmachi, Pauli II. Innocentij VIII. Pauli IV. & Pij V. ac quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum de rebus Eccleſiæ ſeu Cameræ & Sedis Apoſt. non alienandis, ac male alienatis recuperandis, necnon Pij etiam IV. de ſimilibus gratiis in Camera infra certum tempus à die illarum conceſſionis computandum, regiſtrandis & inſinuandis, ita quod ad præſentem gratiam regiſtrandum & inſinuandum idem Alexander Cardinalis, & pro tempore exiſtens Vicecancellarius, nullo vmquam tempore teneatur, nec propterea illa nulla ſit, aliiſque Apoſtolicis, ac in generalibus Conciliis ſpecialiter vel generaliter contra præmiſſa vel eorum aliqua quomodolibet, etiam per nos conſiſtorialiter, & de fratrum conſilio, & præſertim noſtra ſub Dat. videlicet 18. Kal. Februarij, Pont. noſtri Anno Quinto diſponente ne Officiales Officia, eorumue emolumenta eorum Officiis annexa alienare poſſint, editis & edendis, aliiſque conſtitutionibus & ordinationibus, ac Officium huiuſmodi erection. & fundation. ac Cameræ præfatorum etiam iuramento, &c. roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, vſibus, naturis, ſtabilimentis & etiam nouis reſeruationibus, eorumque innouationibus, priuilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis per præfatos & quoſcumque alios Rom. Pontifices prædeceſſores, ac nos & dictam Sedem, etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac conſiſtorialiter & per viam generalis legis & ſtatuti perpetui, ac ex quãtumcumque grauibus & onerofis cauſis, ac cũ quibuſuis etiam derogatoriarũ derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, etiam vim contractus inducentibus, ac etiam irritantibus, & aliis decretis in genere vel in ſpecie, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis & innouatis, & quocumque tempore etiam longiſſimo obſeruatis, etiam præmiſſa fieri ſpecialiter & expreſſe prohibentibus. Quibus omnibus etiam ſi de illis, &c. eorum tenores, &c. latiſſime hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe, motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine paribus derogamus, eaque omnia in quantum præmiſſis obeſſe, aut illorum executionem & effectum retardare poſſent, omnino tollimus & abrogamus, ac pro ſublatis & abrogatis habare volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Iſta conſt. ſunt à me inductæ ſup. in Pij V. conſt. 15 Ad. monet.

Hæc bulla eſt quæ præcess.

Solamque ſignaturã ſufficere decreuit

§. 7. Volumus autem, quod præſentis cedulæ ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat etiam abſque data & regiſtratura ac publicatione. Quodque ſi videbitur, huiuſmodi cedula in quinterno Cancellariæ deſcribatur, & etiam ſine publicatione, data & regiſtratura, eis fides omnino adhibeatur in iudicio & extra, perinde acſi literæ etiam ſub plumbo expeditæ eſſent, quæ nihilomininus expediri poſſint per Breue noſtrum, ſub quacumque data, ſtylo Cancellariæ, & Cameræ præfatarum, ac regulis & conſtitutionibus, necnon priuilegiis, Regiſtratoribus ſupplicationum Apoſtolicarum, & aliis præfatæ Curiæ Officialibus conceſſis in contrarium diſponentibus, & aliis non obſtantibus quibuſcumque.

Placet & ita Motu proprio mandamus.

Papa ſubſcr.

Lecta & publ. fuit ſuprad. Conſt. Romæ in Cancell. Apoſt. Anno Incarnation. Dominica 1590. die vero 3. menſis Aprilis Pont. S. D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papa V. Anno 5.

Publ. Pont. A. 5. die 3. Apr.

CVII.

Inſtitutio vniuerſitatis Studij generalis, diuerſarum ſcientiarum & bonarum artium, in Collegio Presbyterorum Societatis Ieſu, à Carolo Auſtriæ Archiduce in Oppido Græcen. Salzburgenſis Diœceſis fundato, & à Gregorio XIII. erecto, cum redditiuum aſſignatione & priuilegiorum elargitione.

Edita An. D. 1585.

SIXTVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

COeleſtis Patris prouidentia ad ſummi Apoſtolatus apicem euecti, tanquam de excelſo monte ad vniuerſi agri dominici militantis Eccleſiæ noſtrum dirigentes intuitum ac conſiderantes quod per literarū ſtudia, ad rectè beatæque viuendum via præbetur, veritas agnoſcitur, iuſtitia colitur, ceteræque virtutes illuſtrantur, ac humanæ proſperitatis conditio augetur, fides Catholica, & cultus diuinus prætenditur ad ea per quæ ſtudia huiuſmodi vbilibet, maxime in regionibus vbi maior neceſſitas viget, propagentur, & humiles perſonæ ad excelſum felicitatis faſtigium euehere cupiētes in hoc pio eorum propoſito vtilius confoueri, ac laborum ſuorum honores & præmia conſequi valeant, præſertim dum Principum Chriſtianorum vota id expoſcunt libenter intendimus, & in his partes Apoſtolicæ prouidentiæ impendimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Carolus Archidux Auſtriæ ad fidem Catholicam tuendam & augendā, in Oppido Græcen Salzburgen. Diœceſis Collegiū Presbyterorū Societatis Ieſu fundauit, & Greg. XIII. illud erexit & inſtituit.

§. 1. Sane exhibita nobis nuper pro parte dilecti filii, nobilis viri Caroli Archiducis Auſtriæ, qui etiam Styriæ, Carinthiæ & Carniolæ Dux exiſtit petitio continebat quod alias fel. rec. Gregorius Papa XIII. prædeceſſor noſter, in Oppido Græcen. Salzburgen. Diœc. dicti Caroli Archiducis dominio in temporalibus ſubiecto, Collegium Presbyterorum Societatis Ieſu propriis ſumptibus ipſius Caroli Archiducis fundatum & extructum, auctoritate Apoſtolica perpetuo erexit & inſtituit, ac inter alia eidem Collegio pro illius Magiſtrorum, Scholarium & aliorum d. Societatis Religioſorum ſuſtentatione, penſionem annuam duorum millium & ducentorum Florenorum Renenſium ſuper Monaſterii, ſeu Domus de Milſtade nuncupati eiuſdem Diœc. quod ſeu quæ olim Ciſtercien. ſeu alterius Ordinis, poſtea vero Ordine ipſo ac ſtatu & eſſentia regularibus, necnō Conuentualitate, ac forſan nomine Monaſterii in eo ſuppreſſis & extinctis, Militiæ ſeu Ordinis militaris S. Georgii etiam tunc forſan extinctæ ſeu extincti, licet aliquot Sacerdotes in Militia ſeu Ordine Militari huiuſmodi adhuc tunc remanerent, & quod ſeu quæ de iurepatronatus eiuſdem Caroli ac pro tempore exiſtentis Auſtriæ Archiducis, & ſeu prædictæ Carinthiæ Ducis ex fundatione, vel dotatione aut ex priuilegio Apoſtolico, cui nō eſt hactenus in aliquo derogatum, eſſe dignoſcitur, ac in quo ſeu qua à quadraginta annis & vltra ex quo Militia ſeu Ordo Militaris huiuſmodi defecit, vnus Adminiſtrator conſtitui, & per eumdem Adminiſtratorem illud ſeu illa gubernari, ac per ipſum de eiuſdem Domus fructibus, redditibus & prouentibus diſponi conſueuit, fructibus, redditibus & prouentibus huiuſmodi dicta auctoritate ſub certis modo & forma tunc expreſſis conſtituit & aſſignauit, volens, vt quandocumque & quotieſcumque dictus Carolus Archidux vel eius ſucceſſores aliqua alia bona etiam Monaſterii ſeu Domus huiuſmodi quorum annui redditus de dictis oneribus ad parem valorem aſcenderent, ipſi Collegio aſſignauiſſent, penſio præfata caſſata & nulla cenſeretur eo ipſo, aſſignatio vero cum applicatione eadem auctoritate facta obtineret, prout in eiſdem prædeceſſoris literis deſuper confectis plenius continetur.

Et modo idem Carolus huius Pontificis per erectionem Studij generalis in d. Collegio ad maiorem eius profectum inſtat.

§. 2. Cum autem prædictus Carolus Archidux, auitam à maioribus ſuis acceptam Catholicam religionem ſartam tectam & inuiolatam in locis ſibi ſubiectis vbi viget conſeruare, ſicubi vero collapſa eſt hac potiſſimum ratione reſtituere, ſuoſque ſubiectos quamplurimos ad literarum ſtudia, nauandamque bonis artibus operam excitare cupiens, atque vtraque in re prædictæ Societatis operam, & induſtriam, laboreſque ea de cauſa ſuſceptos valde vtiles & fructuoſos in dies magis expertus, & ampliores manipuli, & diuerſarum Nationum aut linguarum agris, quarum Prouincias dictus Carolus Archidux poſſidet, opitulante Deo colligi poſſint, Studij generalis Vniuerſitatem in d. Collegio potiſſimum auctoritate prædicta erigi, eiuſque curam & regimen prædictæ Societati committi & mandari deſideret, ipſeque ad hunc effectum, etiam hortum ipſi Collegio contiguum pleno iure ad prædictum Carolum Archiducem ſpectantem, & certam etiam tunc expreſſam quantitatem Salis, ex Salinis ibidem ad eumdem Carolum Archiducem pertinentibus per eius Miniſtros eidem Collegio quotannis in certis terminis ſimiliter tunc expreſſis porrigendam partem, etiam tunc deſignatam Muræ Fluuij Oppidi Græcen. præfati, cum omnibus ſuis emolumentis, commodis & iuribus, vt piſcium copia eis non deeſſet, eidemque Collegio pie ac liberaliter in perpetuum conceſſerit, & amplioribus etiam immunitatibus, exemptionibus, liberationibus, libertatibus, priuilegiis & gratiis ipſum Collegium & Studium generale ſic erigen. ornauerit & cumulauerit, ac ad ſuſtinenda onera, impenſaſque pro ipſius Studij generalis conſeruatione & amplitudine Collegij præfati redditus annuos augēdos eſſe neceſſario exiſtimet, ac quantum in eo eſt ſedulo prouidere intendat. Propterea nobis humiliter ſupplicari fecit, quatenus ſubditorum ſuorum ſaluti & commodo conſulentes, in præfato Oppido & Ædibus d. Collegij, Studij generalis Vniuerſitatem, in qua Societatis religioſi huiuſmodi Theologiam, Philoſophiam, ac ingenuas artes publice profiterentur, & iuuenes quoſcumque docerent, auctoritate prædicta perpetuo erigere, & inſtituere, aliaſque in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſt. dignaremur.

Illud erigit ſub regimine Societatis Ieſu.

§. 3. Nos igitur qui dudū inter alia voluimus & ordinauimus, quod literæ reſeruationis vel aſſignationis cuiuſuis penſionis annuæ, ſuper alicuius beneficij Apoſtolici fructib. expediri non poſſent, niſi de cōſenſu illius qui d. penſionē perſoluere tunc haberet, præfatum Carolum Archiducem à quibuſuis excommunicationis ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis cenſuris, ſententiis & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes & abſolutum fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, in Oppido prædicto & Ædibus dicti Collegij vbi nunc Scholæ ſunt, ſeu forſan in ampliorem conſtruentur, Vniuerſitatem Studij generalis, in qua Religioſi Societatis huiuſmodi Theologiam, Philoſophiam & ingenuas artes publice profiteantur, ac iuuenes quoſcumque doceant, ad inſtar aliarum Vniuerſitatum Studiorum generalium tam in tranſalpinis Prouinciis & Regnis, quam alias vbilibet erectorum, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſine alicuius præiudicio perpetuo erigimus & inſtituimus, ipſamque Vniuerſitatem, ac Studium generale ſic erectam & inſtructam, curæ, regimini & adminiſtrationi Rectoris Collegij huiuſmodi pro tempore exiſtentis, qui totius Vniuerſitatis Rector exiſtat, prædicta auctoritate etiam perpetuo ſupponimus, & ſubmittimus.

Priuilegiaque aliarum Studiorum generalium ei concedit.

§. 4. Ac eidem Vniuerſitati illiuſque Rectori, Magiſtris, Scholaſticis, aliiſque præfatis & ſingulis vt omnibus & quibuſcumque priuilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, fauoribus, gratiis prærogatiuis, honoribus & præeminentiis, huiuſmodi Vniuerſitatibus illarumque pro tempore exiſten. Rectoribus, Magiſtris, Doctoribus, Lectoribus, Præceptoribus, Scholaſticis, Procuratoribus, Bidellis, Nunciis; Officialibus Miniſtris & aliis perſonis in genere vel in ſpecie, tam præfata quam Imperiali, Regia, aut Ducali auctoritatibus, & alias quomodolibet pro tempore conceſſis, non ſolum ad eorum inſtar & pariformiter & æque, principaliter in omnibus & per omnia, vti, potiri & gaudere. Inſuper Rectori eiuſdem Vniuerſitatis & Collegij pro tempore exiſten. vt illos quos in ipſa erecta Vniuerſitate, vel etiam alibi in quauis alia per debitum tempus ſtudaſſe, ac ſcientia & moribus idoneos eſſe reppererint, in præfatis facultatib. artium & Theologiæ ad Baccalaureatus etiam formati, Licentiaturæ, Lauteæ, Doctoratuſque & Magiſterij gradus, ſeruata forma Vienneñ. Concilij, & alias iuxta Vniuerſitatum aliorum Studiorum generalium conſuetudines, & erectæ Vniuerſitatis ſtatuta promouere, & ipſorum graduum ſolita inſignia eis exhibere, vtque ad dictos gradus ſic per illum promoti poſtea publice & priuatim, etiam in omnibus aliis Vniuerſitatibus

Studiorum generalium facultates præfatas, interpretari & alios docere, & de eis diſputare, gradui ſeu gradibus huiuſmodi conuenientes actus exercere ac in omnib. priuilegiis, gratiis, fauoribus, prærogatiuis, & indultis quibus alij in prædictis, ſeu aliis Vniuerſitatibus & alibi iuxta illarum conſtitutiones & mores ad gradus præfatos promoti de iure vel de conſuetudine vtuntur, potiuntur & gaudent, ac vti, potiri & gaudere poterunt, in futurum in omnibus & per omnia, perinde acſi gradus dus ipſe in Vniuerſitatibus huiuſmodi iuxta illarũ mores & conſuetudines rite ſuſcepiſſent, vti, potiri & gaudere.

Præpoſito generali d. Societatis dat facultatem ſtatuta, pro illius feliciore regimine edenda.

§. 5. Necnon moderno & pro tempore exiſtenti dictæ Societatis Propoſito generali, vt per ſe vel dd. Collegij & erectæ Vniuerſitatis Rectorem aut alium ſeu alios pro ſalubri & felici directione dictæ Vniuerſitatis erectæ, ac Rectoris, Magiſtrorum, Procuratorum, Bidellorum, Nunciorum & aliorum Miniſtrorum & Officialium muneribus & functionibus modoque & forma docendi, & alias ſua officia exercendi, ac ſcholaſticorum manutentione, quæcuque ſtatuta & ordinationes licita & honeſta, ac ſacris Canonibus & Concilij Tridentini decretis non contraria, edere & promulgare, eaque pro temporum, rerum & perſonarum qualitate mutare, corrigere & reformare, ſeu illa caſſare & abrogare, ac alia de nouo edere, & ſub illorum obſeruatione pœnas eius arbitrio imponere.

Lectoreſque & officiales omnes eligendi.

§. 6. Dictæque erectæ Vniuerſitatis Doctores, Magiſtros, Lectores, Scholaſticos, Procuratores, Bidellos alioſque Miniſtros & Officiales eligere & amouere, ſeu electiones factas confirmare licite valeant, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium huiuſmodi etiam perpetuo concedimus & indulgemus.

Bona per Carolum Collegio donata, hic Pont. perpetuo eidem applicat. Annuamque redditum aſſignat.

§. 7. Demum bona & iura à prædicto Carolo Archiduce, vt præfertur, Collegio & illius Vniuerſitati per præſentes erectæ prædictis conceſſa & donata, auctoritate & tenore præfatis ſimiliter perpetuo applicamus, & appropriamus.

§. 8. Præterea in augmentum dotis Collegij & erectæ Vniuerſitatis huiuſmodi, vtque d. Societatis Presbyteri, ac alij inibi pro tempore degentes commodius ſuſtentari valeant, eis de alicuius ſubuentionis auxilio prouidentes, vltra prædictam iam vt præfertur aſſignatam aliam penſionem annuam aliorum duorum millium florenorum etiam Remenſium, itaut vtraque penſio huiuſmodi in vniuerſum & inſimul ad ſummam quatuor millium & ducentorum florenorum ſimilium aſcendant, ſuper Monaſterij ſeu Domus huiuſmodi fructibus, redditibus & prouentibus, etſi ſuper illis aliæ penſiones annuæ aliis perſonis aſſignatæ exiſtant, ac omnes huiuſmodi inſimul eorundem fructuum & prouentuum medietatem excedant ac omnes illos abſorbeant, pro tempore exiſtenti Rectori vel alteri Superiori Collegij, & erectæ Vniuerſitatis huiuſmodi vel eius Procuratori ad hoc ab eo ſpeciale mandatum habenti, pro tempore exiſten. Monaſterij ſeu Domus huiuſmodi Adminiſtratorem, & eius ſucceſſores Monaſterium ſeu Domus huiuſmodi pro tempore quomodolibet obtinens, ac eorumdem fructuum, redditunm & prouentuum fictuarios, ſeu alios Monaſterij ſeu Domus huiuſmodi Officiales annis ſingulis in quatuor terminis ſingulo videlicet trimeſtri pro quarta parte penſionis quatuor millium & ducentorum florenorum huiuſmodi prima ſolutione in principio menſis Ianuarij proxime præteriti incipien. & ſic deinceps pro quarta parte penſionis quatuor millium & ducentorum florenorum huiuſmodi de trimeſtri in trimeſtre, in fine cuiuſlibet trimeſtris non obſtante quacũque mutatione ipſorum fructuum, redditunm & prouentuum, aut aliorum quorumcumq; ad Monaſterium ſeu Domum huiuſmodi pertinen. quibuſcumque tẽporibus vel cauſis contingente, quam propterea quocunque modo aut titulo fieri contigerit, & quatenus eorundem Collegij & erectæ Vniuerſitatis fundationi, ac eiuſdem Caroli Archiducis ordinationi, ac penſionis huiuſmodi reſeruationibus, conſtitutionibus & aſſignationibus, præiudicet, ſubreptitiam, irritam & inanem nulliuſque prorſus roboris vel momenti eſſe decernimus integre perſoluendam auctoritate Apoſt. tenore præſentium huiuſmodi pariter perpetuo reſeruamus, conſtituimus & aſſignamus decernenteſque priorem penſionem à d. prædeceſſore, vt præfertur reſeruatam etiam, non obſtante eiuſdem prædeceſſoris decreto præfato per ipſum appoſito, propter præmiſſa minime ceſſare, neque priorem penſionem huiuſmodi caſſatam vel extinctam eſſe aut fore, ſed alias iuxta prioris reſeruationis formam & tenorem in dictis terminis perſolui debere, & in ſuo robore permanere, perinde acſi decretum prædeceſſoribus huiuſmodi appoſitum ab initio non fuiſſet.

Conſulatio literarum conſeruationis perſonatum.

§. 9. Ac præſentes literas nullo tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ vel alio quouis defectu notari ſeu impugnari poſſe ſicque in præmiſſis vniuerſis & ſingulis per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quocumque quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, necnon Adminiſtratorem præfatum, & Monaſterij ſeu Domus huiuſmodi pro tempore exiſtentem ad integram ſolutionem penſionis quatuor millium & ducentorum florenorum huiuſmodi prædicto Rectori & Superiori Collegij, & erectæ Vniuerſitatis huiuſmodi facien. iuxta poſterioris reſeruationis, conſtitutionis & aſſignationis prædictarum tenorem fore efficaciter obligatos, ac volentes & eadem auctoritate Apoſtolica ſtatuentes quod ille ex Adminiſtratore & ſucceſſoribus præfatis, qui in dictis terminis vel ſaltem intra triginta dies illorum ſingulos immediate ſequen. penſionem quatuor millium & ducentorum florenorum huiuſmodi per eum tunc debitam non perſoluerit, lapſis diebus eiſdem ſententiam excommunicationis incurrat, à qua donec Rectori vel Superiori Collegij, & erectæ Vniuerſitatis huiuſmodi vel eorum Procuratori præfatis de penſione quatuor millium & ducentorum florenorum huiuſmodi per eum tunc debita integre ſatisfactum, aut alias cum dictis Rectore ſeu Superiore vel eorum Procuratore præfato ſuper hoc amicabiliter concordatum fuerit, præterquam in articulo mortis conſtitutus, abſolutionis beneficium nequeat obtinere. Si vero per ſex menſes dicta triginta dies immediate ſequen. ſententiam ipſam animo quod abſit ſuſtinuerit indurato, ex tunc effluxis menſibus prædictis ipſis regimine & adminiſtratione Monaſterij ſeu Domus huiuſmodi perpetuo priuatus exiſtat, illudque ſeu illa vacare cenſeatur eo ipſo.

Executores quoque deputat.

§. 10. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Salzburgenſi & Amerinen. ſi Epiſcopis, ac dilecto filio cauſarum Curiæ Apoſtolicæ generali Auditori per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios, faciant penſionem quatuor millium & ducentorum florenorum huiuſmodi Rectori vel Superiori ſeu eorum Procuratori præfatis iuxta poſterioris reſeruationis, conſtitutionis & aſſignationis, & decreti tenorem integre perſolui, & nihilominus quemlibet ex adminiſtratore Monaſterij ſeu Domus & ſucceſſoribus ſuis præfatis, quem huiuſmodi excommunicationis ſententiam incurriſſe eis conſtiterit, quoties ſuper pro parte Rectoris vel Superioris prædictorum fuerint requiſiti, eaſdem præſentes & in eis contenta quæcumque ſolemniter publicantes, tamdiu Dominicis & aliis feſtiuis diebus in Eccleſiis cum maior inibi populi multitudo ad diuina conuenerit, excommunicatum publice nuncient, ac faciant ab aliis nunciari, ac ab omnibus arctius obſeruari & euitari, donec Rectori vel Superiori aut Procuratori præfatis de penſione quatuor millium & ducentorum florenorum huiuſmodi tunc debita fuerit integre ſatisfactum, ipſeque excommunicatus ab huiuſmodi excommunicationis ſententia abſolutionis beneficium meruerit obtinere. Contradictores per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Contrariis omnibuſcumque derogat.

§. 11. Non obſtantibus voluntate priori & ordinationibus noſtris præfatis, necnon conſtitutionibus &

ordinatio

ordinationibus Apoſt. ac Monaſterij ſeu Domus & illius Ordinis, ac Vniuerſitate præfatorum, iuramento, confirmatione Apoſt. vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, cęteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi Adminiſtratori & ſucceſſoribus ſuis præfatis, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod ad præſtationem vel penſionem alicuius minime teneantur, & ad id compelli aut quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas Apoſt. non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali vel ſpeciali cuiuſque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam vel totaliter non inſertam, effectus huiuſmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet vel differri, & de qua cuiuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, erectionis, inſtitutionis, ſuppoſitionis, ſubmiſſionis, indulti, applicationis, appropriationis, reſeruationis, conſtitutionis, aſſignationis, decreti, voluntatis, ſtatuti & mandati infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dom. 1585. Kal. Ianu. Pont. noſtri anno 1.

VRBANVS VII. PONT. CCXXXII. ANNO DOMINI MDXC.

VRbanus Septimus, ciuis Romanus, Ioannes Baptiſta Caſtanea antea dictus, Patre Coſmo Ianuenſi, Archiepiſcopus Roſanenſis, presbyter Cardinalis tituli Sancti Marcelli, Creatus Romæ 17. Kalendas Octobris, Anno Domini 1590. Vixit dies duodecim. Nullos creauit Cardinales, obiit quinto Kalendas Octobris. Eius cadauer in Baſilica S. Petri ſepultum fuit. Vacauit Sedes menſes duos, dies octo.

GREGORIVS XIV. PONT. CCXXXIII. ANNO DOMINI MDXC.

GRegorius Decimusquartus, Mediolanenſis, Nicolaus, Sfondratus antea dictus, Patre Franciſco, presbyter Cardinalis tituli S. Cæciliæ, creatus Romæ nonis Decembris, Coronatus ſexto Idus eiuſdem menſis, & anni 1590. Vixit menſes decem, dies totidem. Creauit Card. quinque. Obiit Romæ in Palatio S. Marci, Idibus Octobris, anno Domini 1591. eius Cadauer in Baſilica S. Petri ſepultum eſt in ſacello Gregoriano. Vacauit Sedes dies quatuordecim.

Confirmatio conſtitutionis Pij V. de non alienandis & infeudandis Terris & locis S.R.E. 1.

Hæc Pij V. conſtitutio eſt 35. ſup. vbi tibi indicaui eius declarationes, & extenſiones.

Eamdem conſtitutionem certo modo delarauit etiam iſte Gregorius in Conſiſtorio ſecreto, ſed eam declarationem reiecit Clemens VIII. vt inf. in ſua conſtitut. 1. Ad Romani.

Aduerte addita ſup. lib. 1. ad Leon. 1. Com. 1.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1590.*

ROMANVS Pontifex, pro Paſtoralis ſibi diuinitus iniuncti muneris debito, inter ceteras quas pro communi bono Chriſtianæ Reipublicæ ſuſcipit curas, etiam ad ea confirmanda quæ ad ſtatum Eccleſiaſticum, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ditionem, etiam temporalem in primis tuendam & conſeruandam, à prædeceſſoribus ſuis non minus prudenter ac ſapienter, quam rite & recte geſta & conſtituta fuerunt incumbere ſolet, & quo firmius illa ſubſiſtant, & ſanctius ab omnibus obſeruentur ſuæ comprobationis & muniminis, partes libenter ac mature adhibet, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire. *Exordium.*

§. 1. Sane iam pridem fel. rec. Pius Papa V. prædeceſſor noſter tenoris ſubſequentis literas edidit. *Pij V. conſtitutio hic eſt indicata.*

Omi titui in tertio huius bullæ, habes eam ſup Admonet.

Confirmatio de qua in rubrica. §. 2. Nos igitur recol. me. Gregorij XIII. ac Sixti V. Rom. Pontificum ſimiliter prædeceſſorum noſtrorum exempla, ac pium in tuendis S.R.E. iuribus zelum imitantes, eaſdem literas, & in eis contenta quæcumque, ex certa noſtra ſcientia, ac de nobis à Deo attributæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium approbamus, confirmamus, atque etiam innouamus, eaſque, & ea omnia inconcuſſæ, ac validiſſimæ firmitatis robur perpetuis futuris temporibus obtinere, & à cunctis quos illa quomodolibet concernunt, inuiolabiliter obſeruari debere decernimus atque mandamus.

Nulli ergo omnino hominum liceat, &c. Si quis autem hoc attentare, &c.

Dat. P. An. 1. die 19. Decem. Datũ Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo, quingenteſimo nonageſimo, 14. Calend. Ianuarij, Pontificatus noſtri Anno primo.

II

Quod Congregatio Clericorum Regularium Minorum, omnibus gratiis, prærogatiuis & priuilegiis Congregationis Clericorum Regularium Theatinorum perfruatur.

Iſtam Congregationem primo approbauit Six. V. vt ſupra in ſua conſtit. 81. Sacra. Et omnes eius gratias & priuilegia confirmauit Clemens VIII. die 1. Iunij 1592. ſed hanc bullam tamquam ſimpliciter confirmatoriam conſulto prætermiſi.

Edita An. D. 1591.

GREGORIVS PAPA XIV.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Romanus Pontifex perſonarum Eccleſiaſticarum quantumlibet, præſertim Regularium vota, Religionis propagationem & augmentum reſpicientium, ad exauditionis gratiam libenter admittit, prout conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Petitio communium priuilegiorum alias conceſſorum Congregationi Presbyterorum qui Theatini nuncup. in ur. Hac vide ſup. conſt. 11 Cle. VII. Expone: cum sis... §. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Presbyterorum & Clericorum Congregationis Clericorum Regularium Minorum nuncupatorum, nobis exhibita petitio continebat, quod cum ipſi cupiant pro illorum Congregationis augmento, vt ipſi in via Domini ſub ſuaui Religionis iugo Deo dante plurimum proficere poſſint, omnia priuilegia, gratias, facultates tam ſpirituales quam temporales, ac indulta Congregationi huiuſmodi concedi, nobis humiliter ſupplicari fecerunt, quatenus eorum deſiderio huiuſmodi annuere, aliaſque in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Conceſſio Pont. ſis, eorumdem priuilegiorum. §. 2. Nos igitur huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnia & ſingula priuilegia, prærogatiuas, conceſſiones, facultates, exemptiones, immunitates, indulta, indulgentias, & peccatorum remiſſiones, cæteraſque gratias ſpirituales & temporales, ac tam coniunctim quam diuiſim etiam per viam communicationis, vel extenſionis aut alias quomodolibet dictæ Congregationi Presbyterorum Theatinorum nuncupatorum, illiuſque Generali, aliiſque Superioribus Officialibus, Miniſtris, & perſonis, eorumque domibus Regularibus quibuſcumque conceſſa, ac quibus dicta Congregatio Theatinorum, eiuſque domus Regulares, necnon Generales, Superiores, Officiales, Miniſtri, & aliæ quæcumque illius perſonæ, de iure, vſu, conſuetudine, priuilegio aut conceſſione Apoſtolica, vel alias quomodolibet etiam per viam communicationis & extenſionis vtuntur, fruuntur, potiuntur & gaudent, ac vti, frui, potiri & gaudere poſſunt, & poterunt quomodolibet in futurum, eidem Congregationi Clericorum Minorum, illiuſque domibus Regularibus, necnon Præpoſito generali, aliiſque Superioribus, Officialibus, Miniſtris, & aliis quibuſcumque illius perſonis nunc & pro tempore exiſtentibus, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo concedimus, illaque omnia & ſingula ad dictam Congregationem Clericorum Minorum, illiuſque domos Regulares, necnon Præpoſitum generalem, Superiores, Officiales, Miniſtros, & perſonas prædictas, itaut dicta Congregatio Clericorum Minorum, eiuſque Regulares domos, illorumque Generalis, Superiores, Officiales, Miniſtri, & perſonæ nunc & pro tempore exiſtentes, præmiſſis omnibus & ſingulis, æque & pariformiter, & ſine aliqua differentia, vti, frui, potiri & gaudere libere & licite poſſint, perinde ac ſi ſingula præmiſſa illis ſpecialiter & expreſſe ac principaliter non autem ad inſtar conceſſa, & præſentibus, expreſſa, ac de verbo ad verbum nihil penitus omiſſa inſerta fuiſſent, auctoritate & tenore prædictis extendimus illaque omnia & ſingula dictæ Congregationi Clericorum Minorum, illiuſque domibus regularibus & perſonis prædictis communicamus.

§. 3. Decernentes præſentes literas de ſubreptionis aut obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quouis alio defectu, notari, impugnari, aut alias quomodolibet infringi nullatenus vmquam poſſe, ſed illas ſemper & perpetuo validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri. Clauſula præſeruatiua.

§. 4. Sicque & non aliter per quoſcumque Iudices quauis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Clauſula ſublata, &c.

§. 5. Non obſtantibus noſtra de non conceden. indulgentiis ad inſtar, ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Congregationis Theatinorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis dictæ Congregationi Theatinorum, eiuſque Superioribus & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, ac irritantibus & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac alias in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis & innouatis, quibus omnibus, illorum omnium tenores ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Clauſula derogatoria.

§. 6. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Superioris dictæ Congregationis minorum ſui ſcriptis, & ſigillo dictæ Congregationis munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra illud adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Fides tranſumptorum.

Nulli ergo omnino hominum, &c. Si quis, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 18. Februarij, milleſimo quingenteſimo nonageſimo primo, Pontificatus noſtri Anno primo. Dat. P. An. 1. die 18. Feb.

Moderatio duarum Conſtitutionum Sixti V. ſuper receptione Nouitiorum illegitimorum ad Ordines Regulares.

Quo ad Nouitiorum receptionem & educationem vide bullam Clem. VIII. infra num. 83. In ſupremia.

GREGORIVS EPISCOPVS
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Edita An. D. 1591.

Exordium. Circum ſpecta Romani Pontificis prouidentia, ea quæ rationabilibus cauſis auctoritate Apoſt. ſancita fuerunt ipſa rerum experientia ſuadente, ex aliis interdum non minus iuſtis cauſis moderatur & immutat, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Sixtus V. ſub forma recipiendi Religioſos duas ſtatuit conſt. 41. 72. ſup. Cum ... §. 1. Sane licet alias fel. rec. Sixtus Papa V. prædeceſſor noſter, nonnulla circa qualitates, modum, & formam admittendi Religioſos ad quoſcumque Ordines, ſalubriter ſtatuerit, in duabus deſuper, prima videlicet ſub Datum ſexto Calendas Decembris, Anno Tertio, & altera ſub Datum duodecimo Kal. Nouemb. Anno

Anno Quarto ſui Pontificatus editis conſtitutionibus latius continetur. Quia tamen vſu comprobatum eſt, multa inuenta fuiſſe impedimenta, propter quæ ea quæ in præmiſſis ſtatuta fuerunt, executioni mandari minime potuerunt. Vnde quamplures literis, & pietate inſignes viri, à ſancto propoſito Regularem ducendi vitam abducti ac impediti, atque etiam alij diu cum maxima eorum laude in Religione verſati ab illius dignitatibus, honoribus, prælaturis, cum non modico Religionis & Ordinum huiuſmodi detrimento repulſi & inhabiles penitus redditi fuerint.

Quas hic Pontif. ad terminos iuris reducit.

§. 2. Nos igitur ea quæ docuit experientia ſalubriter fuiſſe conſtituta confirmare, quæ vero moderatione aliqua indigere moderari volentes, ac dictarum conſtitutionum, & inde ſequutorum quorumcumque tenores etiam veriores, præſentibus pro expreſſis habentes, habita cum venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, ſuper negociis & conſultationibus Regularium deputatis, matura deliberatione, de eorumdem conſilio prædictas conſtitutiones in ea parte qua cauetur, ne illegitimi ex certo inibi expreſſo damnato thoro vel complexu, ad quamcumque Religionem, neque ad habitum, aut profeſſionem regulares, ſed tantum ad habitum Conuerſorum, aut famulorum, in Monaſteriis aliiſque locis regularibus ſeruientium admittantur, & ſi poſt dictam Conſtitutionem profeſſionem emitterent, voluit illam nullius eſſe momenti. Et in altera parte, in qua illegitime genitos, etiam ante ipſas Conſtitutiones profeſſos vigore priuilegiorum, aut indultorum Apoſtolicorum, cuiuis Ordini, Religioni, Monaſterio aut Congregationi, eorumve Superioribus, in genere vel in ſpecie conceſſorum, etiam ipſi per ingreſſum Religionis, vel per eoſdem Superiores legitimatos, ſeu ad gradus, honores, & dignitates habilitatos ſeu integratos, ab honoribus, gradibus, & dignitatibus quibuſcumque, tam antiquis, quam aliis priuilegiis, literis Apoſtolicis, indultis, aut declarationibus non obſtantibus, excludi, ac diſpenſationes quaſcumque aut legitimationes non ſuffragari, neque in futurum cum his niſi à Sede Apoſtolica, priuilegiis quibuſcumque non obſtantibus, diſpenſare poſſe voluit, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ad terminos iuris reducimus, & moderamur, ac omnes diſpenſationes & habilitationes, vigore priuilegiorum aut indultorum Apoſtolicorum, cuiuis Ordini, Religioni, Monaſterio, aut Congregationi, eorumve Superioribus, in genere vel in ſpecie, vt præfertur, conceſſorum, quæ tempore conſtitutionum huiuſmodi vſu recepta, & non ſub vllis aliis reuocationibus comprehenſa erant per quoſcumque eorum Superiores factas, in priſtinum ſtatum, & validitatem, in quibus ante ipſas conſtitutiones exiſtebant, reſtituimus & reintegramus. Volentes, iiſdem conſtitutionibus non obſtantibus eos qui quouis modo illegitimi procreati fuerint ad habitum & profeſſionem regulares admitti poſſe quemadmodum admitti poterant ſi ſupradictæ conſtitutiones editæ non fuiſſent.

Quam reductionem hic declarat.

§. 3. Ita tamen, vt cum de recipiendis quomodocumque illegitime natis, ad habitum & profeſſionem Ordinum quorumcumque agatur, ij ad quos hujuſmodi receptio ſpectat, præter alia, de quibus ex dictarum conſtitutionum præcepto circa quoſcumque etiam legitimos diſquirere debent, diligenter eorum vitam & mores inquirant, & ita demum recipiant, ſi tamen bonam indolem, & virtutis ſpecimen præſeferant, ac tot eis merita ſuffragentur, vt natalium ſuppleant defectum, eorumque receptio Religionis commodo & vtilitati profutura videatur. Et ſuper hoc ipſo ij ad quos, vt dictum eſt, pertinet huiuſmodi receptio, matura deliberatione habita, ita cenſuerint & iudicauerint, dummodo tamen filius illegitimus, in Religione in qua pater, ſiue ante ſiue poſt natiuitatem dicti filii profeſſus fuerit, ipſo patre viuente non admittatur, quod expreſſe prohibemus.

Generalibus vel Prouincialibus Ordinum, concedit auctoritatem diſpenſandi illegitimos ad dignitates iuxta eorum priuilegia vſu recepta.

§. 4. Volumus quoque ac ſtatuimus, licere Generali, aut Prouinciali ſingulorum Ordinum, aut Congregationum, aut Hoſpitalium, ad quos dicta diſpenſatio ſpectat iuxta tenorem priuilegiorum & indultorum Apoſtolicorum eis conceſſorum, quæ, dummodo vſu recepta nec alias ſub vllis reuocationibus comprehenſa ſint, vt præfertur, in hac parte reualidamus cum illegitimis, quos dictus Generalis, aut Prouincialis, cum Generali, Prouinciali ſeu intermedio Capitulo & non alias, ſuffragantibus meritis dignos iudicauerint, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas diſpenſare, ac diſpenſationes huiuſmodi pro tempore ita factas, & inde ſequuta quæcumque vt ante valere & tenere, perinde ac ſi ſupradictæ conſtitutiones non emanaſſent.

Superioribus Ordinū concedit, Nouitios præuia informatione ad Religionē recipere poſſe.

§. 5. Ceterum cum acceperimus, nonnullarum Religionum & Ordinum, præſertim Monacalium Monaſteria ita inſtituta eſſe, vt in eis perpetua quædam filiatio conſtituatur; ideoque receptio Nouitiorum in vnoquoque Monaſterio ad ſuperiorem Prælatum, & Capitulum eiuſdem Monaſterij tantum pertineat, quæ etiam Monaſteria, vt plurimum inter ſe longe diſtant, nec Generalia, Prouincialia, aut intermedia Capitula niſi raro celebrare ſolent. Ideo ſtatuimus, vt Superiores illorum Monaſteriorum de conſenſu ſui Capituli, præhabita ſimul cum his de quibus in vnaquaque Religione aut Monaſterio, iuxta eius conſtitutiones recipiendus interrogari ſolet, aliqua informatione ſuper his quæ in dictis conſtitutionibus continentur ad receptionem huiuſmodi procedere valeant, dum tamen antequam ad profeſſionem admittatur, plenaria, & eo modo, prout in dictis conſtitutionibus habetur, inquiſitio fiat, quæ poſtea ab his, à quibus in prædictis Monaſteriis examinari ſoleat, diligenter examinetur, & approbetur, & demum omnia in dicto Capitulo coram Superiore referantur. Volentes, quod Superiores prædicti cum eorum Capitulo, aut vbi conſuetudo non fuerit celebrandi Capitula, cum tribus aut quatuor ad id in Generali Congregatione per vota ſecreta deputatis, ſeruatis eorum regularibus inſtitutis ac ſupradictis omnibus, eandem in recipiendis Nouitiis habeant auctoritatem, quæ per dictas conſtitutiones Prouincialibus Capitulis eſt attributa.

Ad quod vide bullam Clem. VIII. citatam his in rubrica.

Clauſula ſublata, &c.

§. 6. Decernentes, ſic & non aliter per quoſcumque Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam eiuſdem Romanæ Curiæ Cardinales, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari & definiri debere. Irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis, eadem prorſus fides, in iudicio & extra illud adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Dat. P. An. 1. die 15. Mart.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1591. Id. Martij, Pontificatus noſtri anno primo.

IV.

Damnatio ſponſionum, ſeu Excommiſſarii ſuper vita, morte, & futura electione Summi Romani Pontificis, ac promotionibus S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalium.

De materia Cardinalium late dixi ſup. ad conſt. 50. Sixti V. Poſtquam, *ibi videas.*

Edita An. D. 1591.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Excommiſſorum vſus, multa mala maximaque damna parit.

COgit nos deprauata miſeri huius ſæculi corruptela, vt vel in ipſo noſtri Pontificatus ingreſſu ſeuerioribus pœnis illorum coërceamus audaciam, qui cæca ducti cupiditate grauioribus peccatis diuinam Maieſtatem lædere, ac ſacroſanctæ Eccleſiæ Dei, mala & ſcandala

 pernicioſa

pernicioſa inferre non perhorreſcunt. Qualis multa cum ingenti animi noſtri dolore ſenſimus manare ex frequenti ſponſionum illarum vſu, quæ Excommiſſæ vulgo dictæ, ſuper futura electione, aut vita & morte Romani Pontificis, aut promotionibus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium fieri conſueuerunt. Nam ſiue rem ipſam quæ nedum Eccleſiaſtica, ſed & ſacra & mere ſpiritualis eſt, ſpectemus, profanatio quædam rei ſacræ, & ſacrilegium quoddam inde propterea committi videtur, dum electionibus & promotionibus ſacris, ac plene ſpiritualibus, ſors pecuniarum immiſcetur, & turpiſſimæ nundinationis genus cohæret, ſiue grauiſſima peccata earum occaſione perpetrari ſolita, & detrimenta inde prouenientia, ſponſiones huiuſmodi, quæ ſuper prædictis fiunt omnino damnandas & prohibendas, atque à Chriſtifidelium commercio prorſus exterminandas arbitramur. Multi ſiquidem cupiditate, aut metu iacturæ pecuniarum illicitis modis, directe vel indirecte per ſe vel alium, electiones, ſeu promotiones impedire, aut retardare conantur. Alij eligendorum, aut promouendorum honorem, & famam, & exiſtimationem, impiis, falſis ac prorſus iniquis detractionibus aut diffamationibus lædere, ac dilacerare non erubeſcunt. Orationes vero, & vota, ac pias preces Chriſtiani populi, quas eo potiſſimum tempore, ſummo deuotionis feruore ex intimo cordis affectu, ab vniuerſo fidelium cœtu Deo Omnipotenti offerri par eſſet, vt huiuſmodi electionibus ac promotionibus Spiritus ſanctus aſſiſteret, non mediocriter hac de cauſa impediri, perturbari, ac refrigeſcere neceſſe eſt, dum multi temporalibus lucris intenti, aut obliuiſcuntur, quæ Dei ſunt, aut certe deſiderant ſæpenumero, & procurant vt eligantur non ij qui optimi ſunt, ſed ex quorum electione plurimum lucri ſe conſecuturos animaduertunt. Nec deſunt, qui innumerabiles fraudes, ac pernicioſa mendacia, dolos & fallacias comminiſcuntur, dum ſponſionum pretia augere aut imminuere, callide & verſute ſatagunt. Nonnulli quoque manifeſta iniuſtitia peccant, dum fere certi eorum qui eligendi, aut promouendi ſunt, conuentiones ſeu ſponſiones ineundo, ab aliis id ignorantibus pecunias per fraudem extorquent. Multi præterea dum vana ſpe vniuerſum patrimonium ſuum in diſcrimen temere deducunt, repente & ex improuiſo ad inopiam rediguntur, ex quo & abominabiles contra Deum blaſphemiæ, & plurima ſcandala, & peccata atrocia conſequuntur, quod autem deterius eſt, miſeri quidam ad nefandas Dæmonum inuocationes, ad prohibita ſortilegia, damnataque diuinandi genera confugiunt, vt futura, ſi id fieri poſſet, prænoſcendo, minori cum periculo, aut quemadmodum ipſi vana ſpe decepti ſibi perſuadent, certiore euentu ſponſiones ineant. Illud denique omnibus notiſſimum eſt, magnum hoc eſſe auaritiæ fomentum, & ex eo vehementem quæſtus cupiditatem, quandoque etiam in Eccleſiaſticis ac Religioſis perſonis excitari.

Hic idem Pōt. inhærendo, cōſtitutioni Pij IV. num. 63. In eligendis, omnes excommiſſas ſuper vita, morte aut creatione Summi Pont. vel promotione Card. vbique prohibet.

§. 1. Nos igitur, qui hoc præcipuum munus ad paſtoralem noſtram ſollicitudinem maxime pertinere exiſtimamus, vt gregem Dominicum fidei noſtræ creditum ab omni offenſione, atque æternæ vitæ periculo ſecurum, in viam ſalutis, diuina fauente gratia, dirigamus, peſtiferi huius morbi contagionem, priuſquam in communem fidelium perniciem latius ſerpat, quantum in nobis eſt, tollere, necnon delicti & ſcandali inde vt plurimum prouenientis occaſionem penitus & vbique ſubmouere cupientes, ac ſimul æquum cenſentes, vt in quo frequenter & grauiter peccatur, id ad tollendum ſcandali periculum generatim, & peræque omnibus interdicatur, fel. record. Pij Papæ Quarti prædeceſſoris noſtri, qui pariter hoc ipſum ſuper futura Pontificis electione fieri prohibuit, veſtigiis, inhærentes, de tributæ nobis à Domino poteſtatis Apoſtolicæ plenitudine, hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione damnamus & reprobamus omnes & quaſcumque ſponſiones, promiſſiones, ſtipulationes, conuentiones, aut pacta, Excommiſſas vulgo dictas, quouis nomine, aut vocabulo appellatas. Quas ſiue per cedulas, vt aiunt, vel apochas, aut alio quocumque, publicæ aut priuatæ ſcripturæ, aut chirographi genere, vel per Menſariorum, aut Mercatorum libros, aut partitas, vt dicunt ſeu verbo tantum data fide, aut facto depoſito certæ pecuniarum ſummæ, vel cuiuſuis alterius rei pretio extimabili, aut alias quoquomodo, vel ſub quauis nominati aut innominati cōtractus forma aut conditione, in euentum vitæ aut mortis, vel futuræ creationis Romani Pontificis, tam eo viuente quam Apoſtolica Sede vacante, aut in euentum promotionum S. R. E. Cardinalium, poſtbac in quibuſuis Chriſtiani Orbis Regnis, Dominiis, Prouinciis, Ciuitatibus, Terris & locis, vbilibet gentium aut locorum iniri quandocumque contigerit, ipſoſque contractus, ſponſiones, aut pacta, ſiquæ poſt hanc noſtram prohibitionem inita fuerint, vel etiam antea, quarum tamen vel quorum exitus adhuc expectantur, damnata prorſus, illicita & inualida decernimus, & declaramus illaque ex nunc prout ex tunc, & è contra, harum ſerie reſcindimus, & annullamus, ac ne de cetero fiant diſtrictè interdicimus, & prohibemus. Decernentes ex eis tamquam damnatis, & reprobatis, etiam ſi iuramento, quod pariter illicitum, & tamquam contra bonos mores præſtitum nihil operari, in hoc caſu declaramus, aut inſtrumento in forma Cam. Apoſt. vel alias quomodolibet roborata fuerint, nullam prorſus obligationem oriri, nullāque actionem, realem aut perſonalem, aut Iudicis officium in foro exteriori neque extra illud, nec etiam quo ad forum conſcientiæ, prouenire, neque exceptionem, aut aliud quodcumque ius cuiquam competere.

§. 2. Quinimmo ſtatuimus & declaramus, ex prædictis damnatis ſponſionibus nullum talium pecuniarum dominium, etiam ſi ſolutæ, aut datæ, ſeu remiſſæ, vel condonatæ hac de cauſa fuerint, cuiquam acquiri, ſed quicquid pecuniarum, aut cuiuſuis alterius rei, in contractus ſeu ſpōſiones huiuſmodi deductum fuerit, ſiue datum & acceptum, ſiue tantummodo promiſſum, vel vt præfertur condonatum, aut etiam vt ab aliis ſoluatur mandatum exiſtat, eo ipſo piis locis eius Ciuitatis aut Oppidi vbi ſponſiones ipſæ initæ, vel vbi primum detectæ fuerint, etiam ſi prius alibi initæ ſint, acquiſitum cenſeri, & ipſos contrahentes ad reſtitutionem, ſiue elargitionem, eiſdem piis locis in vtroque foro teneri, & in foro exteriori ad id per Epiſcopum (cuius conſcientiam ſuper hoc oneramus) opportunis iuris & facti remediis, etiam ſub cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, cogi & compelli debere, & non ſolum Procuratoribus, ſeu adminiſtratoribus, ſed cuilibet perſonæ, actionem popularem nomine eorumdem piorum locorum pro ipſis pecuniis conſequendis competere. Ita tamen, vt ſi plura loca pia in Oppido ſeu Ciuitate huiuſmodi exiſtant, inter ipſa loca is præferatur, & pecunias integre lucretur, qui prior agere cœperit.

Et quicquid de excommiſſis deductum fuerit, piis locis applicat.

§. 3. Nec componere, transigere, aut concordare cum ipſis delinquentibus, aut illis partem aliquam pœnæ remittere, aut cōdonare quoquomodo liceat, ſed integre ab ipſis locis piis exigatur, quod ſi de facto concordatum fuerit, tunc eo ipſo concordia, compoſitio, aut tranſactio irrita ſit & nulla, & actio pro reliqua ſumma non exacta ad alia loca pia deuoluta cenſeatur, donec pœna prædicta integre ab ipſis tranſgreſſoribus fuerit perſoluta.

Quibus deſuper tranſigere aut ſe concordare poſſe vetat.

§. 4. Perſonas vero Eccleſiaſticas, ſiquæ forſan, quod non credimus, tale aliquod pactum aut ſponſionem, contra hanc noſtrā prohibitionem inire præſumpſerint, tam ſæculares quam cuiuſuis Ordinis aut Militiæ regulares, cuiſcumque ſtatus, gradus, vel conditionis fuerint, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Primatiali, Patriarchali, aut alia quacumque, etiam S. R. E. Cardinalatus præfulgeant dignitate (præter ſupradictam, & alias in præſenti Conſtitutione contentas pœnas) omnibus, & quibuſcumque per eas obtentis beneficiis, cum cura & ſine cura, ſæcularibus, & quorumuis Ordinum, aut Militiarum regularibus, ex tunc eo ipſo per præſentes in vtroque foro priuamus, & priuatas, ac ad illa & quæcumque in poſterum obtinenda, perpetuo inhabiles & incapaces declaramus, eaque omnia iuxta præſentem Conſtitutionem ipſo facto vacare, deque illis libere per Sedem Apoſt. vel per ordinarios Collatores aliis prouidere poſſe, ac etiam ſi alioquin noſtræ, Sedis Apoſt. ſeu Rom. Pontificis tantum, diſpoſitioni ex quauis reſeruatione

Eccleſiaſticiſque per ſponſ. Excommiſſas facientibus pœnam priuationis beneficiorū imponit.

tione generali, etiam in corpore iuris clauſa, ſeu alias quomodolibet reſeruata ſeu affecta fuerint, nihilominus per ordinarios Collatores, ad quos eiſdem reſeruationibus, ſeu affectionibus Apoſtolicis ceſſantibus, pertineret, libere & licite conferri, & de eis perinde ac ſi reſeruata aut affecta non eſſent, diſponi poſſe volumus & declaramus.

Etiam in quam alios, hanc prohibitionem contrauenientibus excommunicationis pœnam infligit.

§. 5. Vlterius etiam in eos, qui talia patrare, & huic noſtræ Conſtitutioni contrauenire præſumpſerint, tam ſi prædicti, quæ hic pro expreſſis habeantur, quam ſi quibuſuis mundanis etiam Ducalibus, Regiis, Imperialibus dignitatibus fungantur, ac etiam in eoſdem, vel alios, qui id in Terris, Locis, Ciuitatibus, ac Dominijs ſibi ſubiectis, tacite vel expreſſe fieri permiſerint, eorumque Conſiliarios, Magiſtratus, Poteſtates, Gubernatores, Præfectos, aut Locatenentes, eorumque ſingulos qui pariter conſenſum, auxilium, conſilium, vel fauorem in præmiſſis præſtiterint ac in quoſcumque proxenetas, vel mediatores, excommunicationis ſententiam per eaſdem præſentes ferimus, & promulgamus, eoſque ipſo facto abſque aliqua monitione, aut declaratione, ſeu Iudicis decreto aut miniſterio, excommunicationis ſententiam incurrere volumus, à qua eorum nullus ab alio quam à Romano Pontifice, pro tempore exiſtente, niſi in mortis articulo, & quo ad eos qui pecunias, vel aliud quidpiam præmiſſorum occaſione perceperint, etiam prævia reſtitutione integra pecuniatum eiuſmodi occaſione perceptarum, abſolui poſſit aut debeat.

Clauſula ſublata, & decernens irritans.

§. 6. Sicque in omnibus & ſingulis ſuperius expreſſis, per quoſcumque Iudices, ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac eiuſdem S. Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quauis cauſa & inſtantia, iudicari & definiri debere. Irritum quoque & inane decernimus, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca vniuerſis locorum Ordinarijs, vbilibet conſtitutis, per Apoſtol. ſcripta mandamus; vt præſentes literas in ſuis quiſque Eccleſiis, Ciuitatibus, Diœceſibus, & locis ab omnibus inuiolate obſeruari curent. Et contra quoſcumque præſentis Conſtitutionis tranſgreſſores ad declarationem cenſurarum & pœnarum huiuſmodi procedant, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula contrariorum derogatoria.

§. 7. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, necnon Regnorum, Prouinciarum, Ciuitatum, Oppidorum & locorum, iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, etiam quantumuis longiſſimo tempore obſeruatis, ac legibus etiam municipalibus, & pragmaticis, aliiſque ſanctionibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel ad verbum non inſerta, effectus earum impediri valeat vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Aut ſi aliquibus, communiter vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Forma & effectus publicationis conſt.

§. 8. Ceterum, vt præmiſſa, ac eædem præſentes literæ ad eorum quorum intereſt, notitiam deducantur, nulluſque poſſit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare, volumus vt eædem præſentes in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, & acie Campi Floræ, per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ, copia illarum ibidem dimiſſa, ab eadem die, quo ad eos qui in Vrbe ſunt, quo vero ad eos qui citra montes ſunt, poſt viginti dies, quo ad eos qui vltra montes, poſt duos menſes à die publicationis prædictæ numerandos, omnes & ſingulos perinde afficiant & arctent, ac ſi illis ipſis fuiſſent perſonaliter intimatæ. Quodque earum exemplis etiam impreſſis, manu Notarij publici & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio & extra, quæ ipſis præſentibus originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino, &c. Si quis, &c.

Dat. P. An. 1. die 21. Mart.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1591. duodecimo Kal. Aprilis, Pontif. noſtri anno primo.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1591. Indictione 4. die vero 28. menſis Martij, Pontificatus Sanctiſs. in Chriſto patris, & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papa XIV. anno I. retroſcripta litera Apoſtolica affixa, & publicata fuerunt ad Valuas Baſilica Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellaria Apoſtolica, & acie Campi Flora, vt moris eſt, per nos Ioannem Gauce, & Catherinum Menandi Curſ.

Pompeius Guerra Mag. Curſor.

Confirmatio exemptionis Fratrum Militum Sancti Ioannis Hieroſolymitani, eorumque Familiarium, & cet. à ſolutione decimarum, & aliorum onerum, Et extenſio facultatis M. Magiſtri & Conuentus, quo ad diſpoſitionem beneficiorum. Ac præſeruatio Ordinariorum, quo ad perſonas curam animarum habentes. V.

Hanc exemptionem, & præſeruationem firmauit primo loco Pius V. in ſua conſtit. 77. Et ſi cuncta, ſup. vbi videas quæ notaui.

GREGORIVS PAPA XIV.
Ad futuram rei memoriam.

Edita An. D. 1591.

Proœmium.

QVanta Chriſtianæ Reipublicæ commoda atque ornamenta, omni tempore attulerit Hoſpitalis Sancti Ioannis Hieroſolymitani ampliſſimus Ordo, inſignia quæ aſſidue præſtitit pietatis & caritatis officia, iam late teſtantur ſummo ardentique ſtudio, vel initio naſcentis Eccleſiæ in Ciuitate Sancta Hieruſalem, in qua Chriſti pedes ſteterunt, & vbi Deus Rex noſter ante ſæcula ſalutem in medio terræ dignatus eſt operari complexa, & vſque modo, proſt tempora tulerunt, variis in locis continuata, quæ nunc potiſſimum elucent eo in Hoſpitali, quod Inſula Melitæ B. Pauli Apoſtoli, cuius in tutela eſt, multis celebrata miraculis ab eo Ordine conſtitutum fuit, in quo eiuſdem Pauli auctoritate permoti eius Hoſpitalis curam gerentes re ipſa comprobant, iactis fidei & ſpei fundamentis, inter præcipuas virtutes quæ Theologicæ dicuntur, caritatem principem obtinere locum neque his piis actionibus, quas iidem aſſiduis officiis, & hoſpitalitatis ſtudiis in proximos exercent plane ſecundæ aut poſtremæ ſunt res, ab eis ad diuini nominis gloriam & exaltationem præclare geſtæ, quarum longe lateque fama peruagatur. Dum tamquam veri Chriſti athletæ Machabæorum æmulati morem, aſſumpta galea ſalutis aduerſus Chriſtiani nominis hoſtes, & præſertim impios Mahometis ſectatores arma ſumunt fortiterque dimicant. Nos igitur Religionem floridam paternis contemplantes affectibus, ea quæ eis pro eorum proſpero ſtatu commodo & quiete per Romanos Pontifices prudenter conceſſa reperimus, vt illi rata firmaque perpetuo ſubſiſtant, libenter approbationis noſtræ munimine roboramus.

Priuilegiorum & indultorum conceſſio à Prædeceſſoribus, & præſertim à ſolutione decimarum, &c.

§. 1. Cum itaque, ſicut accepimus, licet alias fel. rec. Leo X. Clemens VII. Paulus III. & Pius V. Gregorius XIII. & Sixtus V. Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, inter alia priuilegia & indulta dilectis filiis Magiſtro & Conuentui Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani à Sede Apoſtolica conceſſa, eumdem & pro tempore exiſtentem Magiſtrum, Baiulliuos, Caſtellanum Empoſtæ, Priores, Præceptores, Milites, Familiares aliaſque perſonas Hoſpitalis huiuſmodi; necnon eorum Subditos, Vaſſallos, Colonos, & Seruitores, & alios in eorum obſequiis, & dicti Hoſpitalis beneficijs quomodolibet nuncupatis exiſtentes etiam preſbyteros curam animarum exercentes, quandiu illi in exercent, & in illorum obſequiis forent, illorumque ani-

malia, prædia, domos, molendina, & bona quæcumque, quæ obtinebant, ac in poſterum obtinerent & poſſiderent, à ſolutione, & exactione decimarum, cenſuum, iurium, etiam Synodalium, & Canonicarum portionum, ſeu caritatiui ſubſidij, aut iucundi aduentus, ſeu quartæ, aut alias quomodolibet, aut aliorum quorumcumque onerum ſub certis modo & forma, exemerint & liberauerint, prout in diuerſis ipſorum prædeceſſorum deſuper confectis literis plenius continetur.

Ordinariorũ moleſtia ſuper prædictis gratiis.

§. 2. Et licet ipſi Milites, & aliæ perſonæ præfatæ, non debuiſſent neque deberent, à quoquam contra dictorum priuilegiorum tenorem & formam moleſtari, perturbari, vel inquietari, cum ipſi non modo eorum facultatibus & fortunis, verum etiam ſanguini & vitæ pro tuitione fidei Catholicæ non parcant; nihilominus diuerſi locorum Ordinarij, & Parochialium Eccleſiarum Rectores, & multæ Capitulares perſonæ id ſibi omnino iuxta ſacri Concilij Tridentini decreta licere aſſerentes, eoſdem Magiſtrum, Baiuliuos, Caſtellanum Empoſtæ, Priores, Præceptores, Milites, & perſonas, diuerſis oneribus contra eorum priuilegia prægrauare, illoſque ad decimas, cenſus, ſubſidia, etiam caritatiua, congruas portiones, iucundum aduentum, paſtor bonus, aut alias nuncupata onera, etiam iura ſynodalia cogere præſumant, in graue ipſius Hoſpitalis detrimentum & grauamen.

Huius Pontif. Confirmatio dictorum priuilegiorum.

Quæ tamen, intellige vt hic in fine.

§. 3. Nos igitur attendentes, Hoſpitalis præfati multa eſſe in fidem Catholicam, & Sedem Apoſtolicam merita, nobis & venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus non incognita, Cardinalem Magnum Magiſtrum, Baiuliuos, Caſtellanum Empoſtæ, Præceptores, Milites, Fratres, Familiares, & eorum ſingulos, ac ſingulares dicti Hoſpitalis perſonas, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes necnon omnium & ſingulorum priuilegiorum, indultorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, libertatum & gratiarum per præfatos, & alios quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores, noſtros, ac Sedem Apoſtolicam Hoſpitali, illiuſque Magiſtro, Conuentui & Fratribus, Militibus, aliiſque perſonis præfatis hactenus conceſſorum, ac literarum deſuper confectarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes. Motu proprio, non ad Cardinalis Magni Magiſtri & Conuetus Hoſpitalis huiuſmodi, aut alicuius alterius ſuper hoc pro eis nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, & de mera noſtra liberalitate, ac Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia & ſingula priuilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, libertates, & alias gratias eidem Magiſtro & Conuentui quomodolibet conceſſa, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium confirmamus, approbamus, illiſque perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, ac omnes & ſingulos tam iuris quam facti defectus ſiqui forſan interuenerint in eiſdem, ſupplemus.

Pij V. conceſſio vniendi & diſmembrandi beneficia.

§. 4. Cum autem felicis recordationis Pius Papa IV. prædeceſſor noſter, eidem Magiſtro & Conuentui inter cetera priuilegia, Prioratus, Baiuliuatus, Caſtellaniam, Empoſtæ, Commendas, ac alia eiuſdem Hoſpitalis beneficia, libere vniendi & diſmembrandi facultatem conceſſerit. Et nihilominus à quibuſdam quandoque dubitatum fuerit, an ante vel poſt mortem poſſeſſorum vnio ſeu diſmembratio ipſa fieri poſſet ac deberet.

Huius Pont. extenſio de conſt. Pij V.

§. 5. Nos ad tollendum omne dubium & ambiguitatem, quæ in præmiſſis in futurum oriri poſſet, vt quandocumque eis videbitur, ſiue ante ſiue poſt mortem poſſeſſorum, Prioratus, Baiuliuatus, Caſtellaniam Empoſtæ, ac alia eiuſdem Ordinis beneficia vnire, & diſmembrare, libere & licite poſſint & valeant, Necnon omnia & ſingula priuilegia, & exemptiones præfatas, etiam ad Confratres & Donatos eiuſdem Hoſpitalis extendi debere, auctoritate præfata decernimus & declaramus.

Clauſulæ præſeruatiua.

§. 6. Decernentes præſentes literas nullo vmquam tempore, de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo, quod locorum Ordinarij vocati non fuerint, notari, impugnari, vel inualidari minime poſſe, minuſque ſub quibuſcumque ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, limitationibus, reſtrictionibus, & derogationibus comprehendi poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, totis in priſtinum, ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas eſſe.

Exemplorum fides.

§. 7. Sicque ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Executores huius conſt.

§. 8. Quocirca dilectis filiis in Regnis Hiſpaniarum, & Neapolitani, noſtris & Sedis Apoſtolicæ pro tempore exiſtentibus Nunciis, aut Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, per præſentes Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Cardinalis Magni Magiſtri & Conuentus fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eoſdem Magiſtrum & Conuentum, confirmatione, approbatione, adiectione, ſuppletione, decreto, & aliis præmiſſis pacifice vti, frui, & gaudere. Non permittentes eos per Ordinarios prædictos, aut quoſcumque alios, contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, perturbari, aut inquietari; contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas appellatione poſtpoſita compeſcendo; ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras & pœnas huiuſmodi incurriſſe declarari. illaſque etiam iteratis vicibus aggrauari. interdictumque Eccleſiaſticum apponi. inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 9. Non obſtantibus piæ memoriæ Bonifacij Papæ Octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad iudicium non extrahatur, ac aliis quibuſuis Apoſtolicis, necnon in Prouincialibus & Synodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, necnon iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis perſonis, etiam præfatis locorum Ordinariis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam Motu & ſcientia ſimilibus, etiam conſiſtorialibus, & de fratrum noſtrorum conſilio in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab eadẽ ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Præſeruatio conſtit. Pij V. Greg. XIII. & Conc. Trid.

§. 10. Volumus autem quod felicis recordationis Pij Quinti xxij. Septembris. Anno ſexto, ac Gregorij Decimitertij prædeceſſorũ noſtrorum literis, ſub Annulo Piſcatoris 25. Nouembris, Anno nono Pontificatuum ſuorum expeditis, in ſuo robore & efficacia permanentibus,

nentibus præſentes literæ non comprehendant; Neque Eccleſias neque perſonas, in his quæ ad curam animarum pertinent, in quibus decreta Concilij Tridentini huiuſmodi omnino ſeruari debeant.

Fides tranſumptorum, &c.

§. 11. Declarantes inſuper ac præcipientes, quod præſentium literarum tranſumptis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in iudicio & extra illud vbique locorum plena & indubitata, eademque prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 1. die 30. April.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris, die vltima Aprilis, milleſimo quingenteſimo nonageſimo primo, Pont. noſtri Anno primo.

VI. Forma promouendi ex præſcripto Concilij Tridentini, ad regimina Eccleſiarum Cathedralium, & aliarum dignitatum, de quibus conſiſtorialiter prouidetur.

De his agitur in Concil. Tridentin. ſeſſ. 7. cap 1. ſeſſ. 24. cap. 2. & ſeſſ. 25. cap. 1. & antea in Leonis X conſt. 7. Supernæ. *& poſtremo in Sixt. V. conſtit.* 74. Immenſa. *in 3. Congreg.*

Edita An. D. 1592.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

Salus gregis pendet à bono paſtore.

ONus Apoſtolicæ ſeruitutis, ad quod nuper nos dignatio diuina prouexit, aſſidue admonet, in eam potiſſimum, curam nobis eſſe paſtorali ſolicitudine incūbendum, vt quæ à ſacris œcumenicisque Conciliis pro communi totius Chriſtiani populi ſalute, pie prudenterque ſtatuta ſunt, nulla aut temeritate violentur, aut negligentia deleantur; ea præſertim quæ ad bonos, idoneosque Paſtores Cathedralibus, ac Superioribus Eccleſiis gubernandis præficiendos pertinent, nam ſi in quibuſuis Eccleſiæ gradibus & miniſteriis, curandum eſt tales eligi, qui in Religione & ſanctitate fideles ædificent, multo certe magis elaborandum eſt, ne in eius electione erretur, qui ſupra omnes gradus conſtituitur, cui tamquam ſeruo fideli & prudenti totius familiæ cura traditur, qui ad omnem virtutem, & mandatorum Dei obſeruantiam aliorum forma eſſe debet, cum certum ſit gregis ſalutem magnopere pendere ex boni Paſtoris præſtanti vita & doctrina.

Conciliū itaque Trid. inſignes viros ad Cathedrales Eccleſias eligi decreuit ea loco citato in rubrica.

§. 1. Sane venerabiles patres, qui ex toto Terrarum Orbe ad ſacrum generale Tridentinum Concilium à Summis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris euocati magna frequentia conuenerunt, cum in aliis rebus multis præclarum ſtudium ad corrigendos deprauatos mores, & collapſam Eccleſiaſticam diſciplinam reſtituendam oſtenderunt, tum in eo potiſſimum inſigni zelo, magnaque cum laude laborauerunt, vt rationem inuenirent, qua viri doctrina, pietate prudentiaque excellentes, & in Eccleſiaſticis functionibus diu multumque verſati, Eccleſiis Cathedralibus præficerentur.

Hic Pont. vt Epiſc. Cremonen. d. Concilio interfuit, & illud exequi exoptat.

§. 2. Nos igitur, qui cū in minoribus conſtituti, Cremonen. Eccleſiam regeremus, in eodem Concilio cum ſanctis & egregiis illis Patribus interfuimus, & Concilio abſoluto ad Eccleſiam noſtram reuerſi magno ſemper deſiderio flagrauimus vt tam ſalubria generalis Concilij decreta executioni debitæ mandarentur, atque vt fieret pro virili parte curauimus. Multo nunc magis, cum diſponente Domino omnium Eccleſiarum cura & ſolicitudo nos premit, ſummo deſiderio tenemur vt Paſtores ij præficiantur Eccleſiis, qui opus ſuum & miniſterium impleant, & de omnium ſalute nos in Domino lætificent.

Concilium mandauit, vt in quibuſcūq. locis per Metropolitanum in Synodo præſcriberetur forma examinis & inſtructionis.

§. 3. Illud autem in hoc ſaluberrimo & pernéceſſario negocio, quod eſt de Epiſcopis eligendis & præficiendis videtur eſſe præcipuum, vt inſtructio, examen, & inquiſitio, de fide, vita, moribus, doctrina, & prudentia promouendorum, tam accurate, fideliter ac ſerio inſtituatur, vt omnis fallaciæ fuco remoto, certo confidere, valeamus, tales à nobis Chriſti gregi paſcendo eſſe præpoſitos, quales tantum onus, Angelicis videlicet humeris formidandum, exigit, & quales ille expetit, qui pro iiſdem ouibus redimendis propriæ vitæ ac ſanguini non pepercit. Et quidem in hac parte prouidentia dicti Concilij Tridentini minime defuit, cum ſtatuerit ac mandauerit, vt in Prouinciali Synodo per Metropolitanū habenda, præſcriberetur quibuſque locis & Prouinciis, propria examinis, ſeu inquiſitionis, aut inſtructionis faciendæ forma, Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis iiſdem locis vtilis atque opportuna eſſe videretur.

Sed in pauciſſimis locis id executum fuit.

§. 4. Verum neque id hactenus niſi à pauciſſimis factum eſt, neque ſpes eſt, niſi longiſſimo temporis ſpatio, vt ab omnibus fiat; atque interim, dum certa examinis ſiue inquiſitionis ratio a Prouincialibus Conciliis expectatur, perit vber ille fructus, qui ex tam vtilibus Concilij generalis decretis ſperari poſſe videatur, & experientia ipſa docuit per tot annos à publicatione Concilij præteritos elapſos, quid in vnaquaque Prouincia opus ſit, quidue proficiat.

Hic ideo Pont. aſſignat perſonas, quibus committenda erit inſtructio, & examen extra Curiā.

§. 5. Hac itaque cum Venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus matura deliberatione, ac de eorum vnanimi conſilio & aſſenſu, præſenti noſtra perpetuo valitura conſtitutione decernimus, vt cum extra Romanam Curiam, examen inſtructio ſiue inquiſitio facienda erit, nemo omnino cuiuſcumque ſtatus, gradus, conditioniſue fuerit inquiſitionem prædictam in ſe arrogare præſumat, ſed integram, hoc negotium iis qui a prædicto Tridentino Concilio deſignātur, Apoſtolicæ videlicet Sedis Legatis ſeu Nunciis Prouinciarum, aut eius de quo inquiſitio fit, Ordinario, eoque deficiente, Ordinariis viciniorbus relinquatur; niſi iuſtis de cauſis, nobis aut pro tempore exiſtenti Romano Pontifici per ſpeciale mandatum alicui alteri hoc munus quandoque committendum eſſe viſum fuerit. Quod ſi forte aliquis prædictorum, conſanguinitate aut affinitate vſque ad tertium gradum incluſiue promouendū contingeret, vt omnis ſuſpicio carnalis affectus à tam ſancto negocio repellatur, ille quidem eo caſu cenſeatur excluſus, atque ad eum qui proxime ſequitur hoc eſt, ſi Legatus excludendus erit, ad Nuncium, ſi Nuncius ad Ordinarium, ſi Ordinarius, ad viciniorem Ordinarium inquiſitionis officium deferatur.

Et in Curia.

§. 6. In Curia vero hæc functio ſpectet, vel ad eos Cardinales qui à nobis vel pro tempore exiſtente Romano Pontifice deligētur, vel ad Cardinales earum Prouinciarum ſeu Regnorum, apud nos & Sedem Apoſtolicā Protectores, in quibus Eccleſiæ ipſæ conſiſtunt, ſi tamen ad ipſos huiuſmodi vacantium Eccleſiarum relatio pertinebit; quod ſi de Epiſcopo vel Metropolitano extra Romanam Curiam degente, ab vna Eccleſia ad aliam ex aliqua graui & iuſta cauſa transferēdo agetur, hoc munus deficientibus Legato vel Nuncio Apoſtolico eius Prouinciæ aut Regni, vbi Eccleſia ipſa à qua transfertur ſita erit, ad Metropolitanum ſi Epiſcopus, ad Suffraganeum vero antiquiorem reſidentem, ſi Metropolitanus transferendus erit, pertinere declaramus.

Forma inquiſitionis, inſtructionis & examinis præſcribit.

§. 7. Deinde, quia ſacrum Tridentinum Concilium, non ſine magna ratione eminentes perſonas, & quæ negotij magnitudinem probe intelligerēt, ad hoc officium nominauit, Declaramus & ſtatuimus, tam Legatos ſiue Nuncios, quam Ordinarios vel alios ab hac ſancta Sede forte delegandos, non per Auditores aut Vicarios, aliosve miniſtros, ſed per ſeipſos inquirendi munus exercere debere, quamuis ab huiuſmodi perſonis, aliiſque viris peritis adiuuari poſſint. Et ſi Prælatus inquirens, per ſe non poſſet ob locorum diſtantiam teſtes examinare circa articulum aliquem, vt legitimos natales, vel ætatem aut aliquid eiuſmodi, licebit ei articulum illum alteri perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſubdelegare, non autem vniuerſam inquiſitionem. Quod ſi forte contingat, aliquem ſupradictorum legitime impediri, vt per ſe hoc munus præſtare non poſſit, ad alios ea cura transferetur, qui ſunt ab eodem Concilio Tridentino ad hoc officium deſignati, vt ſupradictum eſt, de iis quo ob ſanguinitatem vel affinitatem ab hoc munere excluduntur. Adhæc, vt mens eiuſdem ſacri Concilij recte ac fideliter debitæ executioni mādetur, & tale ſit

examen

Eandemque inquiſitionem fieri mandat, de promouendis ad Eccleſias, de quibus conſiſtorialiter prouidetur cum onere declarationibus.

§. 12. Hæc porro omnia, quæ de promouendis ad Eccleſias Cathedrales dicta ſunt, ad eos etiam pertinere, atque in eorum promotione ſeruanda eſſe declaramus & decernimus, qui nominati, præſentati, aut electi fuerint ad dignitates, Abbatiales, ac Prioratus, ſeu Præpoſitatus, Monaſteriorum regimina, aut alias regularium cuiuſuis Ordinis, aut etiam ſæcularium præfecturas, de quibus conſiſtorialiter prouideri contigerit; atque eos præſertim, quibus præter curam & regimen Monachorum aut canonicorum clericorumque, regularium vel ſæcularium, annexa eſt in populum iuriſdictio ſpiritualis, vel temporalis; excepta tamen ætate circa quam nihil innouamus.

§. 13. Quo vero ad doctrinam, cum generalia Concilia non ſtatuant vt perſonæ promouendæ ad regulares dignitates, Doctoratus ſint licentiæ gradum ſuſcipere, vel publicum teſtimonium ab Academia aliqua habere teneantur, & tamen æquum ſit, vt ea doctrina polleant qua onus ſibi imponendum ſuſtinere valeant, declaramus & ſtatuimus, vt Prælati qui inquirendi munus ſuſcepturi ſunt, ſtudioſe ac diligenter inquirant, ſuper doctrina eiuſmodi perſonarum, iuxta modum & formam ſuperius præſcriptam, vt nos & pro tempore futuri Romani Pontifices, habita de illis vera informatione per proceſſum qui ab inquirente tranſmittetur, certo ſtatuere, ac iudicare poſſimus an perſona promouenda vera ſit talis qualem dignitas illa ad quam prouehenda eſt, exigit & requirit.

Ius præſentandi vel eligendi habentes, pie hortatur ad idoneos præſentandum & eligendum.

§. 14. Hortamur vero in viſceribus Domini noſtri Ieſu Chriſti, ac paterna caritate monemus eos omnes, qui ab hac ſancta Sede nominandi, præſentandi, vel etiam eligendi futuros Epiſcopus vel Abbates ius habent, vt ſerio apud ſe cogitent quanti momenti ſit hoc negotium, ex quo ſalus animarum, tranquillitas Reipublicæ, incolumitas Religionis, propagatio fidei, aliaque permulta & maxima bona dependent. Illud etiam ſæpe & ſæpius ad mentem reuocent, quod ſancta Tridentina Synodus admonet, nihil ſe ad Dei gloriam, & populorum ſalutem vtilius poſſe facere, quam ſi bonos paſtores & Eccleſiæ gubernandæ idoneos promoueri ſtudeant, eoſque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, niſi quos digniores, & Eccleſiæ magis vtiles ipſi iudicauerint, non quidem precibus vel humano affectu aut ambientium cupiditatibus, ſed eorum exigentibus meritis præfici diligenter curauerint. De nominandis vero, præſentandis, vel eligendis ad regulares dignitates præter ea quæ ſuperius obſeruanda eſſe declarauimus, illud quoque paternis his noſtris hortationibus & monitionibus adijciendum cenſuimus, vt nominationis, præſentationis vel electionis ius habentes, eos diligere ſtudeant, atque omnino conentur, qui non modo eumdem Ordinem ſint ante profeſſi, ſed in eodem etiam ſatis diu laudabiliter verſati; neque enim decet, vt Magiſtri aliorum eſſe incipiant, qui non fuerint ante diſcipuli, & ſubditis imperare præſumant, qui prius non didicerint Superioribus obedire.

Inquiſitores prædictorum, ad diligenter inquirendum monet.

§. 15. Eos denique qui vel examinando, & inquirendo, vel teſtimonium ferendo, operam ſuam in hac re præſtabunt ſerio admonemus, vt ea fide ac diligentia in negocio tanti momenti verſentur, vt à Deo & à nobis laudem pro bono opere expectare valeant.

Sanctio pœnalis.

§. 16. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ prohibitionis, voluntatis, declarationis, decreti, ſtatuti, hortationis, & monitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Dat. P. An. 1. die 15. Maij.

Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo nonageſimoprimo, Idibus Maij, Pontificatus noſtri Anno primo.

Statuitur, & decernitur ne Capucini poſſint vel debeant Laicorum & Clericorum confeſſiones, audire.

GREGORIVS PAPA XIV.
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1591.

Exordium.

Cauſa huius conſt.

DEcet Seraphicam Religionem Sancti Franciſci Ordinis Fratrum Minorum liberum Domino famulatum exhibere, & à ſæcularium, quantum fieri poteſt conuerſatione ſeiungi, vt ab humili humanæ actionis quaſi ſolo ad arcem contemplationis remotis impedimentis aſcendat, vbi in ſpiritu, & veritate facilius Dominum adoret. Oratio enim per ſolitudinem, quietius concipitur, & per meditationem altius extollitur & ita quòd fides credit, ſpes, & charitas tutius orat: Spiritualis verò anima duabus quaſi alis in Cœlum elata ita etiam Deo arctius coniungitur, & cœleſtis beatitudinis ſpecimen in hac carne quodammodo deguſtat. Nos igitur ne optimam partem, quam dilecti filij Fratres Congregationis Capuccinorum Ordinis Minorum nuncupatorum elegerunt importuna ſæcularium rerum adminiſtratio impediat, aut mundanarum occupationum cura diſtrahat prouidere pro noſtra Paſtorali ſolicitudine ſatagentes ad dicti ordinis etiam Conſtitutionum confirmationem Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine Hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione ſtatuimus, & decernimus nullum poſt hac Ordinis præfati Religioſum poſſe, vel debere in Laicorum vtriuſque ſexus, & Clericorum ſæcularium quacumque dignitate, & præeminentia, atque auctoritate, & facultate ſuffulti ſint, confeſſionibus occupari, vel confeſſiones eorum audire, etiam ſi ad id faciendum à ſuperioribus Ordinis, aut Protectore; aut etiam à nobis, & ab ipſa Apoſtolica Sede quomodolibet, & ſub quacumque verborum forma licentias hactenus obtinuerint, quas auctoritate præſentium reuocamus, caſſamus, & annullamus. Decernentes nihilominus irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Ne Capucini poſſint vel debeant laicorū, & clericorum confeſſiones audire.

Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem vt præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem, quæ præſentibus adhiberetur, fides adhibeatur.

D. P. A. 1. die 1. Iunij.

Dat. Romæ in Monte Quirinali ſub Annulo Piſcatoris, die prima Iunij. 1591. Pontificatus noſtri Anno primo.

M. Veſtrius Barbianus.

VII.

De Immunitate Eccleſiarum, quibuſdam exceptis caſibus, inuiolabiliter obſeruanda.

Ad quod habes etiam diſpoſitionem Concilij Tridentini ſeſſ. 25. cap. 20. & bullam 1. Ioan. XXII. Ex parte, *ſup. vbi notani.*

GREGORIVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1591.

Pius V. & Six. V certis caſibus permiſit extrahi ex Eccleſiis homines criminoſos.

CVm alias, nonnulli prædeceſſores noſtri, & præſertim fel. recordat. Sixtus Papa IV. necnon Pius etiam V. ſancto zelo ducti, diuerſas facultates & indulta extrahendi, etiam in caſibus quibuſdam à iure non permiſſis, ex Eccleſijs criminoſos & delinquentes, compluribus ſæcularibus Principibus, eorumque Curijs & Magiſtratibus ſub varijs modis & formis conceſſerint, prout in illis plenius continetur.

Sed ſæcularium Principum Miniſtri hac facultate nimis ſunt & male hic enarrata abuſi ſunt.

§. 1. Experientia poſtmodum docuit, tum diuerſitatem & differentiam huiuſmodi indultorum, tum quia plerique eorumdem Principum Miniſtri; ex hoc ipſo illa diuerſimode, etiam latius quam par erat, & ad ſuum libitum interpretandi occaſionem arripuerunt, illiſque abuti cœperūt, ſubortam eſſe non mediocrem in aliquibus locis, libertatis & immunitatis Eccleſiaſticæ perturbationem & confuſionem; alibi vero ne ipſos quidem laicos indultis huiuſmodi vti voluiſſe, aut potuiſſe quod populis, inueterata erga Eccleſias reuerentia, deuotis, & aſſuetis, ſcandali potius quam quietis occaſionem

præberent

præberent. Illud etiam abſurdum ſæpenumero ſecutum eſt, vt infimæ interdum conditionis laici, non modo iuris, ſed etiam literarum penitus ignari & imperiti, dum quaſi poteſtates, aut Miniſtri Curiæ ſæcularis in aliquo Caſtro, aut Oppidulo iuriſdictionẽ exercebant, facultatũ & indultorum huiuſmodi limites longe exceſſerint, eaq; ſuo arbitratu in ſenſus minus rectos, & ab intentione concedentis omnino alienos, detorſerint, & illorum prætextu quicquid ſibi in mentẽ venit attentare præſumpſerint, in graue iuriſdictionis & immunitatis Eccleſiaſticæ præiudicium, locorum, & perſonarum diuino cultui dicatarum contemptum, ipſius diuinæ maieſtatis offenſam, & ſcandalum plurimorum. Quare pro commiſſo nobis à Domino Paſtoralis officij munere, prædictis abſurdis & ſcandalis obuiare, ac differentias huiuſmodi ad vniformem regulam reducere, omnemque dubitandi, ac perperam interpretandi occaſionem dilucida declaratione ſubmouere, abuſus tollere, & ne Eccleſiaſtica iura plane conculcentur & negligantur, opportune prouidere decreuimus, prout etiam dictus Sixtus prædeceſſor noſter iiſdem de cauſis motus ſtatuere decreuerat, licet morte præuentus hoc adimplere nequiuerit; ita tamen, vt quando præſens temporum calamitas, & nimia, quæ iam inualuit peruerſorum hominum malitia id expoſcit, aliquid, etiam ad terrorem delinquentium, & ad coercenda illorum facinora, vltra id quod priſca illa maiorum noſtrorum diſciplina, & vetus ſacrorum canonum norma præſcripſerat in quibuſdam caſibus congrua moderatione adhibita, permittamus.

Hic itaque Pont. huiuſmodi facultates reuocat, & immunitatem Eccleſiarum obſeruari præcipit.

§. 2. Hac itaque noſtra perpetuo valitura conſtitutione, omnia & quæcumque priuilegia, indulta, & gratias, tam per prædictum Sixtum ac Pium Quintum, quam alios quoſcumque noſtros prædeceſſores, aut noſmetipſos, Sedem Apoſtolicamque eiuſue Legatos, ſuper abducendis, vel extrahendis ab Eccleſiis Monaſteriis, Sacellis, domibus, regularibus & ſæcularibus locisſue ſacris aut Religioſis, aliaſque in caſibus à iure permiſſis hominibus certorum tunc expreſſorum vel non expreſſorum criminum reis aut fraudulentis decoctoribus, etiam in odiũ certorum delictorum, & pro bono, pace, & quiete publica, & ex cauſis vrgentiſſimis ac neceſſariis & æquipollentibus caſibus in iure expreſſis, atque ex paritate, identitate, aut maioritate rationis extenſis, perpetuo vel ad certum nondum elapſum tempus, ſeu ad vitam alicuius Principis, aut beneplacitum ſeu alias quomodolibet conceſſa, etiam iteratis, aut multiplicatis vicibus, approbata, & innouata, ac vſu recepta, literaſque Apoſt. ſub plumbo, aut in forma Breuis ſeu alias quomodocumque deſuper confectas, quarum tenores hic haberi volumus pro expreſſis, ac ad verbum inſertis, ſublata penitus omni differentia, ita ad vnam tantum formam reducimus, & moderamus.

Certos tamen caſus hic expreſſos excipit, in qui us laici delinquentes Curiæ ſæculari remitti debent.

Quoad hæreticos habes etiam ſup. XXII. cit. in ener.

§. 3. Vt laicis, ad Eccleſias, locaque ſacra, & religioſa prædicta confugientibus, ſi fuerint publici latrones, viarumque graſſatores, qui itinera frequentata, vel publicas ſtratas obſident, ac viatores ex inſidiis aggrediuntur, aut de populatores agrorum, quive homicidia, & mutilationes membrorum in ipſis Eccleſiis earumve Cœmeteriis committere non verentur, aut qui proditorie proximum ſuum occiderint, aut aſſaſſinij vel hæreſis, aut læſæ Maieſtatis in perſonam ipſiuſmet Principis rei, immunitas Eccleſiaſtica non ſuffragetur. Sed vniuerſis & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, ceteriſque Eccleſiarum, & Monaſteriorum Prælatis, tam ſæcularibus quam cuiuſuis Ordinis Regularibus, diſtricte præcipiendo mandamus, & præcipimus, vt laicos in caſibus prædictis delinquentes, ad eorum Eccleſias, Monaſteria, domos, & alia loca ſupradicta ſacra, ſeu Religioſa reſpectiue confugientes, & in eis ſe recipientes atque morantes, qui prædicta delicta, eorumue aliquod, iudicio ſuo commiſiſſe videbuntur, quando à Curia ſæculari fuerint requiſiti, & quilibet eorum fuerit requiſitus, Miniſtris, & Officialibus Curiæ ſæcularis abſque irregularitatis nota, aut alicuius cenſuræ Eccleſiaſticæ incurſu, tradi, & conſignari curent, & faciant, & quilibet eorum curet & faciat.

Et Curia ſæcularis abſque licentia Iudicis Eccleſiaſtici nullo pacto accipiat.

§. 4. Ne autem Curia ſæcularis prædicta Miniſtri ſa cultate illos per ſe & propria auctoritate extrahendi, & abducendi ſibi olim, vt præfertur, attributa, & per præſentes reuocata, abutantur, Volumus, dictaque auctoritate decernimus, & declaramus, vt Curia ſæcularis eiuſque Iudices & Officiales, ab Eccleſijs, Monaſterijs, locisque ſacris prædictis, laicum aliquem vt præfertur, delinquentem in nullo ex caſibus ſupradictis ſine expreſſa licentia Epiſcopi, vel eius Officialis, & cum interuentu perſonæ Eccleſiaſticæ ab eo auctoritatem habentis, ad quos ſolos, & non alios, Epiſcopis inferiores, etiamſi alij Ordinarij ſint, aut nullius Diœceſis, aut Conſeruatores ab hac Sede ſpecialiter vel generaliter deputati, prædictam licentiam dandi, facultas pertineat. Occurrente autem caſu in loco exempto, & nullius diœceſis, tunc ad Epiſcopum viciniorem deuoluatur hæc cognitio, & non ad alios, capere, extrahere, aut incarcerare non poſſint, niſi eo caſu, quo ipſe Epiſcopus, & dictæ perſonæ Eccleſiaſticæ requiſitæ illos in delictis ſuperius expreſſis culpabiles, tradere, aut capturæ & carcerationi interuenire, & aſſiſtere recuſauerint, tuncque reuerentiæ Eccleſiæ, & locis ſacris debitæ memores, prædictos delinquentes, minori quo id fieri poterit cum ſcandalis & tumultu, extrahere curent.

Sed Eccleſiaſticis ut prius videant an carceratus aliquod ex commemoratis excerptis commiſerit.

§. 5. Quodque delinquentes laïci prædicti, poſtquam, vt præfertur ab Eccleſiis, locisue ſacris extracti & capti fuerint, ad carceres Curiæ Eccleſiaſticæ reponi, & inibi ſub tuto & firmo carcere ac opportuna cuſtodia, data illis, ſi opus fuerit, per Curiam ſæcularem, detineri debeant, nec inde extrahi, Curiæque ſæculari prædictæ conſignari nec tradi poſſint, niſi cognito prius per Epiſcopum, ſeu ab eo deputatum, an ipſi vere crimina ſuperius expreſſa commiſerint; tuncque demum de mandato Epiſcopi per Iudicem Eccleſiaſticum Curiæ ſæculari, quacumque appellatione poſtpoſita, conſignentur.

Criminis hæreſis cognitio totaliter reſeruatur Eccleſiaſt.

§. 6. De crimine vero hæreſis, cognitio ad forum Eccleſiaſticum tota pertineat, neque in ea Curia, ſæcularis ſe quoquomodo intromittat.

Et immunitas perſonarum Regularium in omnibus caſibus.

§. 7. Sicuti etiam prohibemus, ne contra Eccleſiaſticas perſonas, ſæculares aut cuiuſuis Ordinis, vel Militiæ etiam Sancti Ioannis Hieroſolymitani regulares quoquomodo etiam vigore prædictorum priuilegiorum indultorum, aut conceſſionum quæ omnia ad terminos iuris per præſentes reducimus, procedant, aut ſe intromittant, illaſve ab Eccleſiis, Monaſteriis, Domibus, locisque ſacris, aut religioſis, etiam in caſibus in hac conſtitutione expreſſis, extrahere, abducere, capere, carcerare, aut cognoſcere de criminibus ad forum Eccleſiaſticum pertinentibus, alias quam de iure, & per priuilegia eiſdem Ordinibus aut militiis conceſſa permittitur, quomodolibet præſumant.

Contrauenientes pœnas hic enarratas incidant.

§. 8. Quod ſi quis quacumque dignitate & auctoritate præditus, præmiſſorum, aut alio quouis prætextu, quicquam præter aut contra huius noſtræ cõſtitutionis tenorem attentare præſumpſerit, declaramus eum ipſo facto, cenſuras & pœnas eaſdem incurrere, quæ, contra libertatis, iuris, & immunitatis Eccleſiaſticæ violatores per ſacros Canones, & Conciliorum generalium, noſtrorumque prædeceſſorumque conſtitutiones ſunt promulgatæ.

Clauſula ſublata, &c.

§. 9. Sicque per quoſcumque Iudices, ordinarios & delegatos etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, in quauis cauſa & inſtantia, iudicari, & definiri debere, necnon irritum decernimus & inane ſi ſecus ſuper his, per quoſcumque quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Clauſula derogatoria.

§. 10. Non obſtantibus præmiſſis, tam Sixti, & Pij V. quam aliorum quorumcumque prædeceſſorum noſtrorum literis Apoſtolicis, priuilegiis, indultis, & facultatibus, quibuſuis perſonis etiam Imperiali, Regia, Ducali, aut alia quauis dignitate & auctoritate fulgentibus, aut Rebuſpublicis, Dominiis, Regnis, Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis, eorumve Curijs, Parlamentis, Senatibus, Conſilijs, Communitatibus, Vniuerſitatibus, Collegijs, aut Præſidentibus, Proregibus, Gubernatoribus, Locatenentibus, Vicarijs, Poteſtatibus, aliiſque Magiſtratibus,

Magiſtratibus, Officialibus, Miniſtris, aut Conſiliariis, ex prædictis, vel aliis etiam grauioribus, & vrgentioribus cauſis; tam illorum intuitu & contemplatione, ſiue ad eorum preces, & inſtantiam, quam etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac per modum ſtatuti & legis perpetuæ, etiam in vim contractus, & fratrum noſtrorum conſilio, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, & cum quibuſuis præſeruatiuis, reſtitutiuis, mentis atteſtatiuis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque validiſſimis, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiamſi inibi caueatur expreſſe, quod illis, niſi ſub certis modis & formis, & niſi de expreſſo eorum conſenſu ad quorum fauorem conceſſæ fuerint, derogari poſſit, & aliter factæ derogationes nullius ſint roboris vel momenti, & alias quomodolibet conceſſis etiam ſæpius approbatis, & innouatis. Quæ omnia, & ſingula, ac illorum tenores pro expreſſis habentes, quatenus præmiſſis in aliquo aduerſentur, aut plures quam ſuperius expreſſos caſus contineant, auctoritate & tenore præmiſſis omnino, ac perpetuo tollimus, & abrogamus, ac ad terminos præſentis Conſtitutionis, quoad ſuperius deſcripta dumtaxat, reducimus: & nolumus cuiquam de cetero ſuffragari, & qualibet alia dictæ ſedis indulgentia generali vel ſpeciali, per quæ præſentibus non expreſſa, vel ad verbum non inſerta effectus earum quomodolibet valeat impediri.

Publicationē huius conſtitutionis demandat. §. 11. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam facilius deducantur, mandamus illas in valuis S. Ioannis Lateranen. & Principis Apoſtolorum, Baſilicarum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ de more affigi, & publicari; earum exemplis inibi affixis & dimiſſis, ac poſt publicationem huiuſmodi volumus & decernimus, vt omnes & ſingulos quos concernunt, & concernent in futurum, perinde arctent, & afficiant, ac ſi eorum cuilibet perſonaliter intimatæ fuiſſent. Earumdem vero præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, eamdem fidem in iudicio, & extra illud vbique gentium & locorum haberi volumus, quæ eiſdem originalibus literis haberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctionē pœnalem adiicit. §. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ moderationis, præcepti, mandatorum, decretorum, reductionum, declarationum, prohibitionis, ſublationis, abrogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Dat. P. An. 1. 24. Maij. Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo nonageſimoprimo nono, Kal. Iunij, Pontificatus noſtri Anno 1.

Publicatio. *Anno a natiuitate Domini 1591. indict. 4. die vero 28. menſis Maij, Pontificatus Sanctiſſimi in Christo patris & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIV. anno eius 1. retroſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in valuis Baſilicarum Principis Apoſtolorum de Vrbe, & S. Ioannis Lateranen. & necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Cæſarinum Menandi, & Nicolaum Druyn Curſ.*

Pompeius Guerra Mag. Curſ.

VIII. Moderatio Conſtitutionis à Sixto V. editæ, contra Abortum quouis modo procurantes, & eorum complices.

Edita An. D. 1591.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius moderationis. SEdes Apoſtolica pia mater aſſidue ſentiens ponderis ſibi incumbentis in procuranda ſalute animarum, pretioſo Chriſti Domini ſanguine redemptarum, grauitatem, & magnitudinem, in re tanti momenti, vt par eſt, magis in dies ſollicita, eumdemque optimum finem ſemper ante oculos propoſitum habēs, nihil vmquam intentatum prætermittit eorum, quæ ad fidelium animas in viam ſalutis dirigendas iudicat pertinere. Quare nimirum videri debet, ſi interdum quidem contumacium fidelium audaciam pœnarum ſeueritate deterret. Rurſus eiſdem, ſi ad cor redire velint, & peccati veniam humiliter expoſcere, maternum aperit ſinum, viamque ad pœnitentiam eis ſternit faciliorem, ac manſuetudine congrua rigorem temperat, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

§. 1. Dudum ſi quidem fel. rec. Sixtus Papa V. prædeceſſor noſter, iuſtitiæ zelo accenſus, contra procurantes abortum fœtus tam animati, quam inanimis, eiuſque grauiſſimi ſceleris participes & adiutores, necnon contra eos qui mulierum fœcunditatem impedirent, & ſterilitatis potiones ſeu venena præberent, conſtitutionem edidit, ſub dat. 4. Kal. Nouembris, Pontificatus ſui anno tertio, per quam vitra diuerſas, ſpirituales & temporales pœnas, etiam inter alia excommunicationis ſententiam contra eos promulgauit, ſibique & ſucceſſoribus ſuis tantum abſoluendi facultatem reſeruauit, prout in eadem conſtitutione plenius continetur.

Six. V. contrà abortum procurantes edidit bullam quæ 87. eſt ſup. eius. a. tam. §. 2. Cum igitur poſtmodum experientia docuerit, ex remedio huiuſmodi, non quæ ſperabatur, vtilitatem & fructum prouenisſe, verum potius multis Satanæ malitia ad peccandum inductis, difficiliori ob ſoli Sedi Apoſtolicæ reſeruatam abſoluendi facultatem, reddito ad pœnitentiam aditu, eos à nefariis huiuſmodi flagitiis perpetrandis non ſolum non retraxiſſe, ſed etiam plurimorum ſacrilegiorum, grauiſſimorumque peccatorum, & ſcelerum occaſionem dediſſe. Nos propterea animaduertentes, gladium Eccleſiaſticæ diſciplinæ, præterim quoad cenſuras & pœnas ſpirituales, ita exerendum eſſe, vt ad medicinam tendat, non ad perniciem animarum, æternumque Paſtorem, cuius vices in terris gerimus, quantum (diuina eius gratia adiutrice) poſſumus, imitari volentes, qui venit animas hominum ſaluare non perdere, neminique quantumcumque grauiter, & enormiter deliquerit, viam ſalutis præcluſit, quin potius ad eam aſſequendam copioſa remedia adhibuit, ac nobis reliquit, & ſimul vtilius cenſentes, vbi nec de homicidio, nec de animato fœtu agitur, pœnas non imponere duriores iis, quæ per ſacros Canones, & leges prophanas ſunt inflictæ, habita ſuper hoc cum Venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus, ſuper negociis & conſultationibus Epiſcoporum deputatis, matura deliberatione, de eorum conſilio, conſtitutionem prædictam ſic duximus moderandam, vt à peccato, & excommunicatione contra perſonas illis expreſſas lata, tā quoad eos qui hactenus deliquerunt, quam quoad illos qui poſt noſtram conſtitutionem in eiſdem caſibus deliquerint, quilibet preſbyter, tam ſæcularis, quam cuiuſuis Ordinis regularis ad Chriſtifidelium confeſſiones audiendas, & ad hos caſus ſpecialiter per loci Ordinarium deputatus, plenam & liberam in foro conſcientiæ tantum, abſoluendi habeat facultatem, eamdem prorſus quam idem Sixtus prædeceſſor, ſibi ac ſuis ſucceſſoribus reſeruauit.

Quam hic Pont. moderatur quoad reſeruationem à ſententia ab excommunicatione. §. 3. Quo vero ad pœnas procurantium abortum fœtus inanimis, aut exhibentium mulieribus, vel ſumentium venena, ſterilitatis, aut quocumque modo auxilium, vel conſilium eis dantium, in prædicta conſtitutione contentas conſtitutionem prefatam, in ea parte vbi de his agit, ad terminos iuris communis, ac ſacrorum Canonum, & Concilij Tridentini diſpoſitionem, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, tum quo ad præterita, quam quoad futura, perpetuo reducimus, perinde ac ſi eadem conſtitutio in huiuſmodi parte numquam emanaſſet.

Clauſula derogatoria. §. 4. Non obſtantibus eadem prædeceſſoris noſtri conſtitutione, quam quoad reliqua omnia, præter contenta in hac noſtra conſtitutione in ſuo robore omnino permanere volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Exemplorum fides. §. 5. Volumus autem, vt præſentium tranſumptis, Notarij publici manu ſubſcriptis, & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici munitis eadem prorſus fides habeatur, in iudicio & extra illud, quæ eiſdem originalibus haberetur exhibitis vel oſtenſis.

Sanctio pœnalis. §. 6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrarum moderationis, reductionis, & volunta-

eum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Dat. P. An. 1. 31. Maij. Datum Romæ in Monte Quirinali, anno Incarnationis Dominicæ, 1591. prid. Kal. Iun. Pontific. noſtri anno 1.

IX. Conceſſio vſus bireti rubri, S.R.E. Cardinalibus, ex Ordinibus Regularium aſſumptis.

Edita An. D. 1591. ***De materia Cardinalium, ſatis dixi ad conſt.*** **50.** *Six. V. ſup.* Poſtquam. *ibi videas.*

Hic Pont. velit Cardinalium audiri. SAnctiſſimus D.N.D. Gregorius Papa XIV. vocauit ad Sedem, Dominos Cardinales, eiſque propoſuit, de concedendo vſu rubri bireti, DD. Cardinalibus ex Ordinibus regularium aſſumptis, & ſententias eorum audiuit, die 26. Aprilis 1591. Romæ apud S. Petrum in Conſiſtorio ſecreto.

Vſum bireti rubri Cardinalibus ex Ordinibus Regularium aſſumptis conceſſit. §. 1. Poſtea die Dominico 9. Iunij feſto Sanctiſſimæ Trinitatis, Sanctiſſimus D.N. Romæ in ædibus Hortorum Quirinalium, antequam deſcenderet ad SS. Apoſtolorum proximam Baſilicam, ad Capellam celebrandam, dedit rubea bireta infraſcriptis DD. Cardinalibus ex Ordinibus regularium, quæ perpetuo deferrent more aliorum, habitu in ceteris nihil immutato. Cardinales hi fuere.

Nomina Cardinalium qui d. bireta tunc receperunt.

Frater Michaël Alexandrinus.)Ambo ex Or-
Frater Hieronymus Aſculanus.)dine Prędicat.
Frater Conſtantius Sarnanus, ex Ordine Minorum Conuentualium.
Frater Gregorius de Monteſparo nuncupatus, ex Ordine Eremitarum S. Auguſtini.

Approbatio quarta inſtituti & Religionis Clericorum Regularium Societatis Ieſu, cum aliquarum impugnationum reiectione.

Hanc Religionem primo approbauit Paul. III. vt ſup. in eius conſtit. 25. Regimini. *vbi etiam cetera plene adnotaui, ibi videas.*

Edita An. D. 1591. *GREGORIVS EPISCOPVS*
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. ECcleſiæ Catholicæ, cui Deo auctore præſumus, decoraque vtilitas poſtulat, vt cum in omnibus illius, membris fouendis atque ornandis, aſſidue nobis laborandum ſit: in illa tamen præcipuam vigilantiæ noſtræ partem impendere debeamus, quæ non modo ipſa per ſe, robur, ac pulchritudinem corpori huic myſtico afferunt; ſed ceteras etiam eiuſdem partes vel diruptas conſolidare, vel integras cuſtodire, vel fœdatas eluere, atque etiam ornare valeant. Inter hæc autem quem locum obtineant Religioſi Ordines, præſertim vero qui proximorum vtilitati deſeruiunt, non obſcure perſpicimus, cum & ſuperiora tempora, & præſentia diligenter attendimus.

Societas commendatur. §. 1. In his vero Religio Societatis Ieſu, quam nouiſſimis hiſce diebus diuina prouidentia excitauit, adeo ſtrenue laborauit, ac ſine intermiſſione laborat, vt illius vel turbationem, & infirmitatem, ad commune Eccleſiæ damnum, vel pacem atque integritatem, ad eiuſdem vtilitatem maxime pertinere putemus. Et quoniam neque tranquillitati, neque firmitati huiuſmodi Ordinum proſpectum eſſe poteſt, niſi eorum inſtituta firmiter inconcuſſa ſeruentur, iiſdemque modis feliciter progrediantur & creſcant, quibus à Fundatoribus, Domino inſpirante, atque hac ſancta Sede approbante, primum fundati ſunt, neceſſarium duximus, ea quæ ab Ignatio, huius Ordinis Fundatore, ordinata, & à prædeceſſoribus noſtris Roman. Pontific. circa eiuſdem Societatis Inſtitutum ſancita ſunt, Apoſtolicæ firmitatis munimine denuo roborare.

Paul. 3. Iul. 3. & Gregor. 13. Societatis inſtitutum approbarunt, vt notaui ſup. d. c. 9. & aucc. cit. in rubr.

§. 2. Quamuis enim præfatæ Societatis Inſtitutum iam inde ab eius primordiis fuerit per fel. re. Paulum III. & Iulium etiam III. Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros approbatum; & a fel. rec. Gregor. XIII. etiam prædeceſſore noſtro primo per eius quaſdam litteras ſub Dat. Kal. Febr. Pont. eius anno vndecimo: Deinde copioſius per Conſtitutionem, quæ incipit, Aſcendente Domino, confirmatum; Nihilominus tamen non idcirco defuerunt, qui adhuc ſub zeli, & boni ſpecie, aliqua ex iis quæ in dictis Pontificiis approbationibus & confirmationibus continentur, & alia etiam quæ ad inſtitutum, & rationem gubernandi dictæ Societatis pertinent, variis modis impugnare.

Illud tamen nonnulli reprobare ſunt multis modis hic relatis. §. 3. Quin etiam apud piæ mem. Sixtum Papam V. prædeceſſorem item noſtrum oblatis libellis, & variis excogitatis modis traducere & calumniari, atque vt ea quæ conſultiſſime ſancita erant infringerentur, conari veriti non fuerint. Inſtantes ſcilicet, vt res & negocia Societatis non per Superiores, vt hactenus iuxta illius Conſtitutiones, Apoſtolica diplomata factum eſt, ſed per Capitula, ſeu Congregationes definiantur. Vt electiones tam Prouincialium quam Superiorum localium non à Præpoſito Generali iuxta huiuſmodi Conſtitutiones ac diplomata, ſed in Capitulis eiſdem fiant. Vt nouitij in Societatem & ad vota Scholaſticorum, peracto biennio Nouitiatus in Capitulis eiſdem admittantur. Vt profeſſioni certum ac præfixum tempus ſtatuatur, quo exacto, per ſuffragia Congregationis Religioſi huiuſmodi ad profeſſionem admittantur. Vt qui iuxta Inſtitutum ac formulam ipſam votorum, qua vouerunt, ſanctæque huius Sedis approbationem à Societate dimittuntur non niſi ordinarij iudicij forma ſeruata dimittantur. Illa etiam in controuerſiam & examen eodem tempore adducta fuere, nempe, Nomen ipſum Societatis IESV quod non eſſet ita deinceps vocanda. Religioſos non profeſſos non debere ad ſacros ordines promoueri. Huiuſmodi Religioſos non eſſe prohibendos, quin ad alios Regulares Ordines tranſire; ſimiliter nec laicos, vt ad Sacerdotium, nec alios non profeſſos, vt ad profeſſionem, aut ad gradus mutationem aſpirare poſſint. Facultatem præterea, eos qui profeſſi non ſunt, dimittendi non probari. Quibus & huiuſmodi aliis nouis impugnantium inuentis ſi aditus pateret, vniuerſa Societatis ſtructura labefactaretur, atque conuelleretur.

Hic idem Pont. impugnationes rerum multis rationibus hic enarratis. §. 4. Nos igitur huiuſmodi impugnationibus diligenter conſideratis, & perpenſo circa reliqua, quæ in controuerſiam & examen deducta fuerant nonnullorum Venerabilium fratrum noſtrorum S.E.R. Cardinalium iudicio, qui ex mandato eiuſdem Sixti prædeceſſoris, illa accurate diſcuſſerant, & examinauerant. Simul etiã perpendentes, primum quidem quod modus ille, res & negocia per Capitula definiendi, optimum Societatis Ordinem, ac vniuerſam gubernandi rationem penitus euerteret. Illam enim Ignatius Fundator quamuis Superiorum conſilium, prudentiamque ac rerum experientiam adiuuare, & promouere curauerit, adhibitis ſcilicet tam Generali Præpoſito, quam ſingulis aliis Superioribus, tum Prouincialibus tum localibus ſuis, ex ſelectioribus, Conſiliariis, atque Admonitoribus, monarchicam tamen & in definitionibus, vnius Superioris arbitrio contentam eſſe decreuit. Deinde quod ratio Capitularium electionum maxima ipſi Societati afferret incommoda. In qua licet electiones quædam primariæ, cuiuſmodi ſunt Generalis Præpoſiti, ac illius Aſſiſtentium & Admonitoris, in generalibus Congregationibus, in Prouincialibus vero tam eorum qui Generalem Præpoſitum eligere, vel generali ipſi Congregationi cum iure ſuffragij intereſſe, quam Procuratorum etiam, qui è ſingulis Prouinciis quolibet triennio in Vrbem ad Procuratorum Congregationem mittuntur, & eiuſmodi quædam aliæ electiones per ſecreta ſcrutinia, & deciſiua ſuffragia fiant. In reliquis nihilominus proprij cuiuſque gradus iudicium, & officiorum diſcretio ac diſtributio, iuxta Conſtitutiones eaſdem & Apoſtolica diplomata ipſius inſtituti confirmatoria, prædictorum Pauli Tertij ac Iulij etiam Tertij prædeceſſorum noſtrorum, tota eſt in ipſius Præpoſiti Generalis manu. Quam Præpoſiti Generalis, ac reliquorum illi ſubordinatorum Superiorum auctoritatem nonnulli impugnatores

tores multis modis contrahere, ac eneruare tentarunt. Denique quod in ipſorum dimiſſionibus, qui iuxta formulam Votorum ſimplicium in conſtitutionibus expreſſam vouerunt, quoſque in Societate retinere non expedit, nec contractus vitioſe claudicet, nec vlla alia interueniat iniuſtitia. Conſiderantes inſuper, quod in regularis diſciplinæ, ac ſpiritualis perfectionis non exiguum detrimentum, totiuſque Ordinis perturbationem maximam, atque perniciem vergeret, ſi ea quæ à Fundatoribus ſanctè ſtatuta ſunt, atque ab vniuerſo Ordine ſæpius in illius generalibus Cõgregationibus recepta & approbata, & quod præcipuum eſt, ab hac ſancta Sede ſancita & confirmata ſunt, non ſolum mutari, ſed quocumque prætextu impugnari ac labefactari contingat. Omni nobis ſtudio curandum eſſe duximus eiuſmodi nouitatibus, ac temerariis impugnantium præſumptionibus omnem aditum præcludere, ac Societatis indemnitati proſpicere, vt hac ratione Societas ipſa noſtro & Apoſtolicæ Sedis præſidio munita, atque in ſui inſtituti puritate, & Regularis diſciplinæ integritate, quiete ac pace conſeruata, vberiores in dies fructus in agro Domini pergat ipſo Domino adiuuante, alacriter & abſque impedimento proferre.

Dictumque Inſtitutum, & Societatis priuilegia omnia approbat.

§. 5. Motu igitur proprio, & ex certa ſcientia noſtra deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, laudabile ipſius Societatis Inſtitutum, Conſtitutioneſque omnes ac ſtatuta, & decreta, & quæ illud concernunt præmiſſa omnia & ſingula, prædictaque ac quæcumque alia eius priuilegia, facultates, exemptiones, immunitates, gratias & indulta à prædictis ſeu etiam ab aliis prædeceſſoribus noſtris etiam per communicationem conceſſa, qualiacumque illa, acſi ad verbum præſentibus inſererentur, pro expreſſis habentes, tenore præſentium approbamus & confirmamus; ſupplentes omnes iuris ac facti defectus ſiqui interuenerunt in eiſdem.

Et de nouo ſtatuit quod,

§. 6. Et nihilominus hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione, motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſtatuimus & decernimus & ordinamus.

In Congregationibus procedatur, iuxta conſtitutiones, & decreta.

§. 7. Vt in Societatis prædictæ Congregationibus quibuſcumque eo prorſus modo procedatur, atque ea tantum tractentur & definiantur, quæ in Conſtitutionibus ac Congregationum generalium decretis ſtatutum iam eſt, vel in poſterum ſtatuetur, vt in eiſdem Congregationibus tractentur & definiantur.

Superiorum electio tota ſit penes Præpoſitum.

§. 8. Electio vero Superiorum, tam Prouincialium & Viſitatorum, quam quorumcumque localium, tota ſit penes Præpoſitum Generalem iuxta Conſtitutiones eaſdem, prout penes ipſum eſſe & conſeruari diſtricte præcipimus, cum poteſtate illorum facultatem reuocandi, reſtringendi, & etiam augendi, ac adminiſtrationis rationem ab illis exigendi, & eoſdem ab officio remouendi, prout in Domino iudicauerit expedire.

Nouitii ad Societatem & ad Scholaſticorũ vota per Superiores admittantur.

§. 9. Nouitios etiam tam in eorum admiſſione ad Societatem, quam ad Scholaſticorum vota, poſt biennium Nouitiatus iuxta Societatis morem, per Superiores admittendos eſſe.

Graduum diſcretio, ac in Coadiutores formatos & profeſſos promotio ſit in manu Præpoſiti generalis.

§. 10. Graduum etiam diſcretio & iudicium, ac Coadiutorum tam ſpiritualium quam temporalium ſimulque & Profeſſorum promotio, iuxta huiuſmodi Conſtitutiones ſimiliter ſit in manu Præpoſiti Generalis.

Tempus promotionis ad huiuſmodi gradus quod ſit.

§. 11. Tempus autem promotionis ad huiuſmodi gradus, nullo modo volumus certum ſeu determinatum eſſe, ſed Conſtitutiones ac diplomata prædicta hac etiam in parte omnino obſeruari volumus & mandamus; quæ ſtatuunt, ſelectos tantum ſpiritus, & doctrinæ viros, & multum diuque exercitatos, ac in variis probationibus virtutis, & abnegationis ſui ipſorũ, cum omnium ædificatione & ſatisfactione ſatis cognitos, ad Profeſſionem eſſe admittendos, & denique nonniſi cum Societati vel eius Præpoſito Generali fuerit ab eis plene in Domino ſatisfactum.

Omnis auctoritas omn. eiq. facultates Præpoſito conceſſa, inuiolata conſeruentur ex cauſis hic expreſſis.

§. 12. Omnis vero auctoritas, omnes denique facultates prædictæ Societatis, Conſtitutiones & Apoſtolica diplomata Præpoſito Generali conceſſæ, tam in iis quæ ipſe per ſe exercere debet, quam in communicatione Prouincialibus & Viſitatoribus, ac aliis quibuſcumque Superioribus per ipſum facienda, integre & inuiolate conſeruentur; quoniam vt ratio ipſa docet, & Ignatius Fundator prudenter animaduertit, ad hoc vt Societas bene gubernetur, valde expedit vt Præpoſitus Generalis omnem habeat in ea auctoritatem ad ædificationem, ex qua præter ceteraquamplurima, illud ſequetur commodi, vt vniuerſus Ordo ad monarchicam gubernationem compoſitus maxime ſeruetur vnitus, ipſiuſque membra per vniuerſum Orbem diſperſa, per omnimodam hanc ſubordinationem ſuo capiti colligata, promptius atque facilius à ſummo capite Chriſti in Terris Vicario, ad varias functiones iuxta eorum peculiarem vocationem, ac ſpeciale votum dirigi, atque moueri poſſit.

Forma iudiciaria in remiſſionibus non ſeruetur, ſed forma conſtitutionum.

§. 13. Quod vero attinet ad dimiſſionem, Declaramus formam iudiciariam adhibendam non eſſe, ſed modum in Conſtitutionibus præſcriptum, & hactenus in ipſa Societate ſeruatum de cetero ſeruari volumus; nempe vt etiam ſine aliquo proceſſu, tela, aut ordine iudiciario, ac nullis terminis etiam ſubſtantialibus ſeruatis, ſola facti veritate inſpecta, culpæ vel rationabilis cauſæ tantum ratione habita, ac perſonarum aliarumque circumſtantiarum, quarum conſideratione ſit cum charitate & prudentia coniuncta, procedi poſſit, auctoritate prædicta declaramus & decernimus.

Omnes facultates ad correctionem & punitionem aliis Ordinibus conceſſa Societati eiuſque Præpoſito conceſſa ſint.

§. 14. Quin etiam omnes facultates, omnemque iuriſdictionem, quod ad ſubditorum correctionem & punitionem pertinet, quibuſcumque Ordinibus eorumque Generalibus hactenus conceſſas, non ad inſtar, ſed æque principaliter ipſi Societati, eiuſque Præpoſito Generali concedimus & elargimur. Quo vero ad reliqua quæ in controuerſiam vocata erant, ſic ſtatuimus.

Nomen Societatis Ieſu retineatur.

§. 15. Nomen Societatis IESV, quo laudabilis hic Ordo naſcens à Sede Apoſtolica nominatus eſt, & hactenus inſignitus, perpetuis futuris temporibus in ea retinendum eſſe.

Societatis Religioſi emiſſis votis ſimplicibus ad ſacros ordines promoueri poſſint.

§. 16. Ac Religioſos huiuſmodi poſt emiſſa vota, etſi ſimplicia, ad ſacros etiam presbyteratus ordines iuxta Summorum Pontificum conceſſiones promoueri poſſe.

Et ad nullum Ordinem, Carthuſienſiũ excepto, eis tranſire liceat.

§. 17. Eiſdemque, emiſſis huiuſmodi votis ad quemuis alium Ordinem Mendicantium vel non Mendicantium (Carthuſienſium dumtaxat excepto) tranſire minime licere.

Ad Sacerdotium, vel ad Profeſſionem aut cuiuſuis gradus mutationem aſpirare non debeant.

§. 18. Laicos vel alios non Sacerdotes, ad Sacerdotium, vel eoſdem aut qui Sacerdotes ſunt, ad profeſſionem, aut cuiuſuis alterius gradus mutationem aſpirare non debere.

Poteſtas dimittendi tamquam res magni momenti ad Societatis conſeruationem; omnino retineatur.

§. 19. Poteſtatem quoque à Societate dimittendi quoſuis non profeſſos, ab hac Sede Apoſtolica ſæpius approbatam, eoſque ab omni obligatione votorum iuxta Conſtitutiones & diplomata huiuſmodi emiſſorum, per dimiſſionem ipſam, per quam vota prædicta ceſſant liberandi, tamquam rem magni momenti ad Societatis puritatem & conſeruationem retinendam, omnino ratam, intactam & illibatam eſſe volumus.

Perturbatorũ audacia coerceatur.

§. 20. Et vt perturbatorum & contradicentium audacia coerceatur, ac nec ipſi vel pernicioſo eorum exemplo alii in poſterum quæ ab hac Apoſtolica Sede ſemel ſtabilita ſunt, præcipue circa Regularium Ordinum inſtitutionem & confirmationem, in quibus alioquin ad eamdem Sedem tantum manus apponere ſpectat, impugnare aut eneruare impune præſumant aut vllo modo valeant. Præcipimus in virtute ſanctæ Obedientiæ vniuerſis & ſingulis perſonis, tam ſæcularibus quam quorumuis Ordinum regularibus, cuiuſcumque ſtatus, gradus & præeminentiæ exiſtant, etiamſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, aut alia maiori eccleſiaſtica dignitate ſeu Cardinalatus honore vel mundana quauis auctoritate, ſeu excellentia præfulgeant, ipſis vero Regularibus etiam dictæ Societatis Religioſis ſub pœnis excommunicationis latæ ſententiæ, necnon inhabilitatis ad quæuis officia & dignitates, vociſque tam actiuæ quam paſſiuæ priuationis, eo ipſo abſque alia declaratione incurrendis, quarum abſolutionem Nobis ac Succeſſoribus noſtris dumtaxat reſeruamus, ne dictæ Societatis Inſtitutum.

Conſtitutiones Societatis non immutentur.

§. 21. Conſtitutiones aut decreta, vel ex eis quidpiam aut ex præmiſſis omnibus articulum quemlibet, vel aliud quid ſupradicta concernens maioris boni, aut zeli ſeu quouis alio quæſito colore aut prætextu directe vel indirecte impugnare, vel immutari, alterari aut formam aliam ſeu

ſeu rationem circa ea induci curare, aut contra vel præter ea ſeu quæuis alia ipſius inſtituti ſubſtantialia agere vel quidpiam vlli alij, præterquam Nobis aut Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, idque immediate vel per noſtrum aut Sedis Apoſtolicæ Legatum ſeu Nuncium vel ipſius Societatis generali Congregationi, aut præpoſito generali addendum minuendum aut immutandum ſiue alterādū proponere quoquomodo audeāt vel præſumāt.

Innouantur pœnæ conſt. fel. re. Greg. 13 omniaque in ea contenta confirmantur.

§. 22. Pœnas denique omnes in Gregorij XIII. prædeceſſoris prædicti Conſtitutione, Aſcendente Domino, contentas, ac Conſtitutionem eamdem cum omnibus & ſingulis in ea contentis, acſi ea omnia ad verbum præſentibus insererentur, per præſentes approbamus & innouamus.

Præſentes de ſubreptionis vitio notari non poſſint.

§. 23. Decernentes præmiſſa omnia & ſingula, necnon præſentes ac in eis contenta quæcumque, nullo vmquam tempore, etiam ex eo quod intereſſe forſan habentes ad id vocati non fuerint, vel alio quocumque prætextu, & ex quauis cauſa quantumuis vrgenti, legitima, & rationabili, de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ vel alio quouis defectu notari, impugnari, inualidari, retractari, annullari, reuocari, ad viam iuris reduci, in dubium vel controuerſiam reuocari, aut aduerſus illa quocumque iuris, facti, vel gratiæ remedium impetrari poſſe vel debere.

Nec ſub quibuſuis reuocationibus comprehendantur.

§. 24. Nec ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aut alijs contrarijs diſpoſitionibus comprehendi, ſed ab illis ſemper excepta, & quoties emanabunt, toties in priſtinum & eum in quo antea quomodolibet erant, ſtatum reſtituta, repoſita & plenarie reintegra, ac de nouo etiam ſub Dat. per Societatem illiſque Præpoſitum Generalem, & alios Superiores prædictos quandocumque eligendos, de nouo conceſſa, ac etiam confirmata, & approbata, validaque, efficacia, & illibata, etiam abſque eo quod deſuper a dicta Sede illorum vlterior reſtitutio, reualidatio, confirmatio ſeu noua conceſſio impetranda ſit, fore & eſſe, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac eaſdem præſentes literas ad probandum plene omnia & ſingula præmiſſa ſufficere, nec ad id alterius probationis adminiculum requiri.

Et ita iudicari debeat.

§. 25. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, etiam cauſarum palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Card. etiam de latere Legatos, in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & definiri debere. Necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Ordinarij curent obſeruantiam hic mādatorum.

§. 26. Mandantes vniuerſis, & ſingulis Patriarchis Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac ceteris Eccleſiarum, & locorum etiam Regularium Prælatis per vniuerſum Orbem conſtitutis, vt præſentes literas in ſuis quiſque Eccleſijs Prouinciis, Ciuitatibus, Diœceſibus, & iuriſdictionibus ab omnibus inuiolate obſeruari curent. Quin etiam præpoſitum, ac perſonas Societatis huiuſmodi defendant, eoſque præmiſſis omnibus, & pacifice frui faciant, & gaudere, non permittentes ipſos per quoſcumque quomodolibet moleſtari. Contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia iuris, & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato ad hoc etiam ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Quibuſcumq. non obſtantibus.

§. 27. Non obſtantibus tam ipſius Sixti prædeceſſoris ſuper modo, & forma admittendi Nouitios ad Religionem, quam aliis quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis aut decretis per eumdem, vel quoſlibet alios prædeceſſores noſtros, etiam viuæ vocis oraculo, aut alias quomodolibet editis, ac etiam aliorum Ordinum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſcumque huiuſmodi Ordinibus, Vniuerſitatibus, locis aut perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cum quibuſuis irritatorijs, annullatiuis, caſſatiuis, reuocatiuis, modificatiuis, præſeruatiuis, exceptiuis, declaratiuis, mentis atteſtatiuis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis in genere vel in ſpecie, ac alias quomodolibet etiam pluries conceſſis, confirmatis, confirmatis, innouatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi in eis caueatur expreſſe, quod illis nullatenus, aut non niſi ſub certis modo, & forma in illis expreſſis derogari poſſit, pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa mentio habenda, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem Sede ſit indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Præſens conceſſio aliis non communicatur.

§. 28. Præſentis autem conſtitutionis, & gratiæ communicationem, omnibus aliis qui ſua priuilegia cum ipſa Societate copioſe participant, participareque poterunt quomodolibet in futurū, fieri omnino prohibemus.

Tranſumptis fides datur.

§. 29. Ceterum volumus, vt præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Secretarij dictæ Societatis vel Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo præpoſiti Generalis eiuſdem Societatis, vel alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem omnino fides habeatur in iudicio & extra illud, quæ literis ipſis originalibus haberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. An. 1. 28. Iunij.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1591. quarto Kal. Iulij, Pontif. noſtri anno 1.

Quod nec Fratres Reformati Fratrum Minorum Conuentualium S. Franciſci, neque alij Religioſi, Capucium & habitum Capucinorum, vel alium ei conſimilem deferre poſſint. XI.

Capucinorum inſtitutionem, & alia eos concernentia, notaui ſupra ad conſt. 21. *Clemen. VII.* Religionis. *Et ibi etiam de toto Ordine Fratrum Minorum remiſſiue dixi.*

Hanc conſt. innouauit, & declarauit Greg. XV. Conſtitut. 15. *Ex iniuncto*, inf. tom. 4.

GREGORIVS PAPA XIV.
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1591.

Franciſcana Religio commendatur.

BEati Franciſci Confeſſoris Sodalitas ab vno fundatore inſtituta, & ad eumdem Dei finem Ordinata, vtriuſque Seraphicæ Religionis nomine nuncupata, in plures Sodalitates, & membra, Apoſtolica permiſſione diuiditur, & quaſi circumamicta varietate, prout pietas diuerſimode ſuadet, corde vno, & anima vna Deum colit, & inſtar agri Dominici varios atque vberes fructus quotidie profert, & diſtinctiores, & abundantiores, vt confidimus, in dies proferre non ceſſat.

Paulus III habitum Capucinorum, ceteris aliis vetuit ſup. in eius conſt. 11. Exponi.

§. 1. Sane cum ad aures noſtras peruenerit, alias fel. rec. Paulum Papam III. prædeceſſorem noſtrum inter alia per ſuas in forma Breuis literas, quibuſuis perſonis, cuiuſcumque conditionis exiſterent, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna eo ipſo incurrenda, ne habitum per Fratres Ordinis Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum nuncupatorum geſtari ſolitum niſi in eadem Congregatione eſſent, & ſub moderni, & pro tempore exiſtentis Generalis eiuſdem Ordinis obedientia, & cura permanerent, geſtare quoquomodo præſumerent, diſtrictius inhibuiſſe.

Pius IV conſimilem habitū pariter prohibuit, die 1. Aprilis 1560 in ſua bulla quam prætermiſi vt plane hic relatam.

§. 2. Et piæ memoriæ Pium Papam IV. etiam prædeceſſorem noſtrum, litteras eiuſdem Pauli prædeceſſoris confirmando, inſuper non ſolum ne habitum prædictū, iuxta literarum ipſius Pauli prædeceſſoris huiuſmodi tenorem, verum etiam, nec ita conſimilem, quod propter

eum

eum poſſent credi Fratres Congregationis Cappuccinorum geſtare deberent, ſub eadem excommunicationis pœna eo ipſo incurrenda, prohibuiſſet.

Gregorius XIII. ea ſimilem habitum Fratribus Tertij Ordinis prohibuit die 29. Octob. 1581. ſed cum bullam ex rationis prædicta non poſuit.

§. 3. Et ſimiliter fel. rec. Gregorium Papam XIII. etiam prædeceſſorem noſtrum, literas prædeceſſorum huiuſmodi, & in eis contenta quæcumque pro expreſſis habendo, & innouando, Motu proprio, & ex certa eius ſcientia, eoſdem Fratres, qui Tertiarij ex Ordine Conuentualium dicuntur, non ſolum Capucium rotundum, ſed etiam habitum coloris Berettini, ſeu Subcinericij ad inſtar Fratrum eorumdem Conuentualium, deferre deberent, ita vt a Fratribus Capucinis facile diſcernerentur, ſub eiſdem Pauli III. & Pij IV. pœnis poſt ſex menſes ipſo facto incurrendis ſtatuiſſe, & ordinaſſe.

Hic modo Pôt. Fratribus Cõuentualibus Reformatis d. prohibitionem innouat, & illorum habitum deſignat.

§. 4. Verum quia iidem Fratres, qui Reformati Conuentualium dicuntur, ita conſimiles eiſdem Fratribus Capuccinis incedere præſumunt, vt paſſim à populo pro Capuccinis habeantur ac illis tamquam Capuccinis, eleemoſynæ, & oblationes conferuntur, non ſine graui plebis offenſione & ſcandalo, dum reputantur Capuccini eſſe. Idcirco rationabile exiſtimantes, vt qui ex inſtituto regulæ, atque in vitæ regularis obſeruantia vniformes non ſunt, etiam habitus diſtinctione dignoſcantur, vtque prædeceſſorum huiuſmodi literarum contemptus, & contumacia, ſeuerioris diſciplinæ cenſuram inueniat ad euitandas etiam confuſiones, & contentiones, quæ exinde oriri poſſent, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione, ſingulas prædeceſſorum huiuſmodi literas, & in eis contenta quæcumque pro expreſſis habentes, & harum ſerie approbantes, & confirmantes, atque etiam innouantes, Motu etiam ſimili, & ex certa ſcientia noſtra ſtatuimus, & ordinamus, quod ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus, huiuſmodi Fratres Reformati non ſolum in Vrbe, ſed etiam vbique locorum per vniuerſum Orbem exiſtentes, vt vere & realiter à Cappucinis diſtinguantur, & dignoſcantur, præter Capucium penitus rotundum, & colorem Berettinũ vel Subcinericium, vt præmiſſum eſt, etiam mantellum longius ad Conuentualium longitudinem deferre, & mozettam latam & longam non ſub mantello, ſed ſupra geſtare teneantur.

Receptionemque Capuccinorum eiſdem Reformatis interdicit.

§. 5. Inſuper ſtrictiori Capuccinorum prædictorum vitæ conſulentes, nec ab eiſdem Reformatis ipſi Capuccini admitti, vel recipi poſſint ſub eadem excommunicationis ſentẽtia ipſo facto tã ab ipſis Capuccinis receptis, quam Reformatis recipientibus incurrenda, interdicimus & prohibemus. Et nihilominus actum ipſum receptionis, & tranſitus tamquam indebite factum ex nunc prout ex tunc irritum, & penitus nullum eſſe decernimus & declaramus.

Hoc idem interdixit Fratribus Minimis Pius V. in conſt. 45. Sedis.

§. 6. Et quoniam ſimiliter accepimus nonnullos alios, qui ſub eremitarum vocabulo nominantur, vagos aut profugos, ac Acephalos ſub nullius obedientia degentes, nec Epiſcoporum iuriſdictioni ſe ſubijcientes, ſine aliqua licentia, vel loci aſſignatione, non ſine graui fidelium ſcandalo huc illucque vagari, eorumdem Fratrũ Capuccinorum habitum vel adeo conſimilem geſtantes, vt facile pro Capuccinis reputentur, Motu pari, eoſdem Eremitas ſine litteris dimiſſorijs alicuius Superioris Ordinis approbati, de cuius gremio ſint, vel Epiſcopi loci illius vbi degunt, vagari, aut ex proprijs locis diſcedere nõ poſſe, & imprimis ab habitu Capuccinorum eiuſdem ſaltem, vel aliis notioribus differentiis diſtingui, & dignoſci debere omnino præcipimus, & iubemus.

Habitum Capuccinorum ceteris omnibus iterato prohibet.

§. 7. Mandantes propterea vniuerſis, & ſingulis Fratribus Reformatis prædictis, eorumque Superioribus, ac ipſis Eremitis acephalis, & ſine obedientia itinerantibus præter pœnas per prædeceſſores prædictos inflictas, in virtute Sanctæ obedientiæ, ac ſub indignationis noſtræ, aliiſque grauioribus pœnis arbitrio noſtro imponendis, vt præmiſſa omnia & ſingula, omni excuſatione, & tergiuerſatione poſtpoſita, intra ſex menſium ſpatium à data præſentium computandum, ſtatim adimpleant, & exequantur. Quod ſi facere diſtulerint vel neglexerint, eos per Almæ Vrbis Vicarium noſtrum hic in Vrbe, eiuſque diſtrictu, ac per locorum Ordinarios, vbi Fratres prædicti reperiantur, per carcerationem, aliaque opportuna iuris & facti remedia prout contumacia cuiuſque exegerit cogi, & compelli poſſe ac debere volumus, & iubemus. Et nihilominus irritum, & inane decernimus, quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Quibuſcumq. non obſtan.

§. 8. Non obſtantibus quatenus opus ſit, regula noſtra de iure quæſito non tollendo, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & vtrarumque regularum ſiue Ordinum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, regulis, & inſtitutis, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apoſt. Fratribus, & Eremitis prædictis, eorumque Superioribus, & perſonis, in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, confirmatis & innouatis. Quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§. 9. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu publici Notarij ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem fides vbique, in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. A. 1. die 6. Iulij

Datum Romæ in Monte Quirinali ſub Annulo Piſcatoris die 6. Iulij, Pont. noſtri anno 1.

XII.

Iuriſdictio S. R. E. Cardinalis Protectoris, & Iudicis cauſarum, intereſſe monaſterij Monialium S. Marthæ de Vrbe tangentium.

Hoc Monaſterium ſeu potius domus erat probationis dudum & refrigerij, mulierum vitæ culpabilis, vt innuptæ Moniales fierent, vel matrimonio copularentur, nuptæ vero proprijs viris reſtituerentur. Sed hoc pium opus, ad Monaſterium Domus Piæ nuncupatum, olim tranſlatum fuit; vt videre eſt ſup. in Gregorij XIII. conſtitut. 52. Cupientes. *Hoc autem Monaſterium, Virgines tantum hodie recipit, & valde floret.*

GREGORIVS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1591.

Exordium.

SAlubrem Monaſteriorum omnium præſertim Vrbis noſtræ de quibus peculiarem curam habemus, ſtatum deſiderantes non modo quæ illis conceſſa ſunt libenter confirmamus, & approbamus, verum etiam quæ expreſſiorem ſenſum poſtulare videntur, re diligenter perſpecta, ita declaramus, vt omnis dubietas de piis Chriſtifidelium mentibus euellatur.

Paulus III. Domum in Vrbe deputauit ad recipiendũ mulieres vitæ culpabilis, & Confraternitatem deſuper inſtituit.

§. 1. Dudum ſiquidem fel. rec. Paulus Papa III. quamdam in Vrbe domũ pro mulieribus, tam coniugatis quam ſolutis vitæ culpabilis recipiendis, ibique retinendis, etiam ſub clauſura, donec vel Moniales fierent, vel matrimonio copularentur ſi innuptæ, vel ſi nuptæ eſſent, proprijs viris reſtituerentur deputauit. Ac pro gubernio mulierum, & Domus huiuſmodi, Confraternitatem de Gratia nuncupatam, cum Eccleſia, Dormitorijs, & alijs neceſſariis ad prædicta, ac facultate condendi quæcumque ſtatuta licita, & honeſta.

Et poſtea erectum ibidem fuit Monaſterium pro recipiendis, quæ ex prædictis mulieribus Moniales eſſe volebant.

§. 2. Ac piæ memoriæ Rodulphus tituli Sanctæ Mariæ Tranſtiberim Preſbyter Cardinalis, de Carpo nuncupatus, necnon ſimilis memor. Raynutius tituli S. Angeli Preſbyter Cardinalis, Rauennaten. nuncupatus, & maior Pœnitentiarius, comperto quod multæ ex dictis mulieribus, locum in aliis Monaſteriis commode non reperiebant vbi Moniales fieri voluiſſent, habita fideli informatione à Confratribus dictæ Confraternitatis, illorumque ſupplicationibus inclinatus, auctoritate Apoſtolica, & de mandato eiuſdem prædeceſſoris, partem dictæ Domus in Monaſterium Monialium, ſub inuocatione Sanctæ Marthæ, per Protectorem, & Confratres prædictos electam cum Eccleſia, Clauſtro, Dormitorio, & alijs neceſſariis pro vna Abbatiſſa per eumdem Rodulphum Cardinalem, & pro tempore exiſtentem Protectorem ipſius Confraternitatis, perpetuo ſeu ad tempus, prout ipſi Protectori videretur eligenda,

ac per ceteras Moniales confirmanda, & aliis mulieribus ad dictam Domum acceſſuris, & Religionem ingreſſuris ſub certis modo, & forma tunc latius expreſſis perpetuo erexit, & inſtituit, & Abbatiſſam eligendi, & Monialibus habitum exhibendi, ac profeſſionem recipiendi, eidem Rodulpho Cardinali Protectori per eundem prædeceſſorem plena facultas conceſſa fuit. Nec non Confraternitatem, Domum, & Monaſterium S. Marthæ huiuſmodi, eorumque bona ſub protectione Romani Pontificis, & pro tempore exiſtentis Protectoris recipit, ac obedientiæ, correctioni, & viſitationi illius Vicarij Generalis ſubiecta, fore, & eſſe decreuit, & declarauit.

Iulius III. iuriſdictionē congreſſ[illegible] cauſas mulierum Monialium, & Monaſterii prædictorum, conceſſit cum

§. 3. Et deinde piæ mem. Iulius Papa etiam III. pro maiori dictarum mulierum quiete, eidem Rodulpho Presbytero Cardinali, & pro tempore exiſtenti Protectori, ac Viceprotectori Monaſterij, Domus, & Confraternitatis prædictæ, omnes, & ſingulas cauſas, quæſtiones, & controuerſias, ciuiles & criminales, ac mixtas, ſuper dotibus, rebus, & bonis quibuſcumque mulierum, & Monaſterij huiuſmodi, ac illorum occaſione, coram quibuſuis Iudicibus, tam Eccleſiaſticis quam ſæcularibus dictæ Vrbis quomodolibet motas, & mouendas, tam actiue quam paſſiue, cum omnibus, & ſingulis earum inciden. dependen. emergen. annexis, & connexis, præuia opportuna auocatione per ſe vel alium ab eo, & pro tempore exiſten. Protectore deputandum, ſummarie, ſimpliciter & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, audiendi, cognoſcendi, decidendi, & fine debito terminandi, ac quicquid decreuiſſet debitæ executioni mandandi, ac demandari faciendi, ac indemnitati partium conſulendo in cauſis ipſis, ac omnibus negocijs, Domum, ac Moniales, & confraternitatem huiuſmodi pro tempore concernen. etiam nullo penitus Iuris ordine, ſeu Cameræ Apoſtolicæ ſtylo, vel conſuetudine ſeruatis, ſed ſola facti veritate inſpecta, de bono & æquo quandocumque ei viſum foret, de facto, manu regia, velo leuato, & alias pro eius arbitrio procedendi, iudicandi, necnon excommunicationis, & alias cenſuras, & pœnas deſuper promulgandi & relaxandi, & ab eis abſoluendi, & brachium ſæculare inuocandi, & etiam quaſcūque perſonas, quacūq; auctoritate & dignitate fulgentes, & Moniales, & mulieres ipſas contra voluntatē dicti Rodulphi Card. & pro tempore exiſten. Protectoris, ſeu Viceprotectoris alibi quam coram eo, ſeu eius deputato, quomodolibet moleſtari, & denique omnia & ſingula in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, & opportuna, etiam vnica ſententia, ita quod ab ea, & aliis præmiſſis nullo vmquam tempore appellare liceret, etiā per viam mandati executiui, facien. geren. & exequen. in omnibus & per omnia, ac ſi tres ſententiæ conformes deſuper latæ eſſent, ſublata quacumque appellandi, & nullitate dicendi, plenam, liberam, & omnimodam, facultatem conceſſit, dictaſque cauſas, vt præfertur audien. cognoſcen. & deciden. eidem Rodulpho Cardinali, & pro tempore exiſtenti Protectori, & Viceprotectori ſeu ab eis deputando in omnibus, & per omnia commiſit. Decernens proceſſus, & ſententias ſic ferendas, nullatenus impugnari, ſeu reuocari, niſi motu proprio, & ipſo Protectore ſemper vocato & audito, ac eo conſentiente, impediri non poſſe. Et ſi per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiri, ac irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigeri attentari, decreuit.

Facultate ſummarie, &c. procedendi.

Appellatione, quæ remota.

Congregatio III. [illegible] in d. Monaſterio [illegible] recipi mulieres [illegible], ſed Virgines tantum ex ca[illegible] hic expreſſa.

§. 4. Demum recol. me. Gregorius PP. XIII. prædeceſſor noſter cum accepiſſet, quod huiuſmodi mulieres corruptæ, quæ in Moniales recipi ſolitæ erant admitti deſierant, & earum loco Virgines recipi conſueuerunt, quæ tamen aliquando remiſſius ibi Moniales fiebant, & ſubinde inſtitutum hoc Virgines recipiendi minuebatur, ne promiſcue cum corruptis reciperentur, deuotioni ac maiori augmento dicti Monaſterij conſulens, accedentibus maxime ſupplicationibus Abbatiſſæ dicti Monaſterij, ac illud gubernantium, ſtatuit & decreuit quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus, aliæ quam Virgines, & mulieres honeſtæ vitæ, & famæ in Moniales dicti Monaſterij à quoquam quauis auctoritate fungente, & quacumque etiam Cardinalatus honore fulgen. admitti, vel recipi non valerent, cum irritantis appoſitione decreti, prout in ſingulis dictorum Pauli III. Iulij etiam III. ac Gregorij XIII. prædeceſſorum, & Raynutij Cardinalis, literis deſuper confectis plenius continetur.

Sed dubitatū fuit an Protector & Congregatio haberet omnimodū regimen d. Monaſterij ob mutationem de qua ſupra.

§. 5. Cum autem ſicut nuper accepimus, quantum Monaſterium huiuſmodi à primæuo illius ſtatu, in bonitate & obſeruantia creuerit ad honorem Omnipotentis Dei, & dictæ Vrbis vtilitatem, non ſine vigilanti cura pro tempore exiſtentis Protectoris, & Congregationis prædictæ, & quomodo in dies magis & magis hoc opus creſcat etiamſi à Rodulpho Cardinali, & aliis pro tempore exiſtentibus Protectoribus viſitatum ſciamus in vniuerſum per ſe, & dictam Congregationem huiuſmodi Monaſterium, in ſpiritualibus & temporalibus regi, & gubernari, ſtatuta ad id neceſſaria & opportuna conceden. mulieres ad monacan. virgines educan. recipien. moniales prædictas examinan. illiſque habitum exhiben. ad profeſſionem recipien. licentiaſque ingrediendi dictum Monaſterium, eiſdem virginibus, & quibus opus eſſet conceden. per ſe vel alium ab eo deputatum, confeſſarios eligen. & alia facien. geren. & exercen. quæ ſibi in præmiſſis omnibus, & ſingulis facultatibus conceſſa reperiuntur, vel quæ ſibi beneuiſa forent, & quæ Ordinarij locorum ex forma Iuris, & Decretorum Concilij Tridentini facere ſoliti ſunt facultatem habere. Tamen nonnulli nimium ſcrupuloſi de prædictorum poteſtate, & aliquibus ab eis geſtis vel gerendis dubitarunt, & dubitant, quærentes cauſam ex ipſiſmet facultatibus non admodum explicitis, & alias.

Hic ideo Pōt. auctoritatem Protectoris & Congregationis confirmat.

§. 6. Nos omnem in præmiſſis dubitandi materiam remouere cupien. ad dictarum literarum tenores, acſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro expreſſis haben. Motu proprio, ac ex certa noſtra ſcientia ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine conceſſiones ac literas prædictas Apoſt. auctoritate tenore præſentium approbamus & confirmamus.

Innouatque iterum concedit & ampliat.

§. 7. Et quatenus opus ſit, illas innouamus, & ad tollen. omne dubium, & alias ad omnem alium meliorem finem, & effectum, decernimus, & declaramus integrum & plenarium gubernium dicti Monaſt. Monialium ſpectare & pertinere ad Protectorē pro tēpore exiſtētē dicti Monaſt. illiſque ſeu Viceprotectori, vel ab eis deputando, licuiſſe & licere mulieres monacandas recipere, receptas probare probatas examinare, examinatas in moniales admittere, vel reiicere, admiſſis habitum exhibere, & ad profeſſiones admittere, puellas ad educationē recipere, receptas intromittere, & retinere, retentas ſuis loco, & tempore dimittere, ipſiſque & aliis perſonis dictum Monaſterium ingredi volentibus, pro re' us ac negocijs neceſſariis licentiam concedere, confeſſarios, & alios Miniſtros deputare, & demum omnia, & ſingula circa gubernium, & regimen dicti Moniſterij facere, gerere, & exercere, quæ in Monaſteriis Monialium ſuarum diœceſum Ordinarij locorum, tam in vim iuris communis, quam dicti Concilij, & approbatæ conſuetudinis in dicta Vrbe reſpectiue facere ſoliti ſunt, conſueuerunt, & poſſunt. Reſeruata dilecto filio noſtro Hieronymo tit. S. Suſannæ Presbytero Card. Ruſticuccio nuncupato, & pro tempore exiſtenti Vicario noſtro in dicta Vrbe, & eius diſtricta generali d. Monaſterij viſitatione, & ita de cetero fieri, & obſeruari volumus, & mandamus. Necnon Protectorem & Congregationem prædictos, ad antiquum eorum ſtatum, & obſeruantiam, & facultatem, quatenus opus ſit, reſtituimus, & plenarie reintegramus, ac reſtitutos & reintegratos eſſe ſtatuimus, ordinamus.

Clauſ. præſeruatiua.

§. 8. Necnon præſentes literas, & in eis contenta quæcumque valida, & efficacia fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri & inuiolabiliter obſeruari debere, nec de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio ſeu intentionis noſtræ defectu quouis quæſito colore, prætextu, vel ingenio notari vel impugnari, nec per nos & Sedem Apoſtolicam vllo vmquam tempore reuocari, aut alias illis derogari poſſe, & quoties illa reuocari, aut alias illis derogari contigeri, toties in priſtinum ſtatum

ſtatum reſtitui; & de nouo, etiam ſub poſteriori data per ipſos Protectorem, Congregationem, eligen. conceſſa, & ſtabilia eſſe.

Clauſula ſublata, &c.

§.9. Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane decernimus, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§.10. Non obſtantibus præmiſſis, & conſtitutionibus & ordinationibus Apoſt. & ſtatutis, & conſuetudinibus dicti Monaſterij, iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis; priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis Rom. Cur. Tribunalibus, Curiis, Magiſtratibus Iudicibus, præſertim dicto Vicario, & aliis quibuſuis perſonis, ſub quibuſuis tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, formulis, & decretis, etiam motu ſimili, & conſiſtorialiter conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, eorum tenores præſentibus pro expreſſis haben. illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. 1. die 18. Iulij.

Datum Romæ in Monte Quirinali, ſub annulo Piſcatoris, die 18. Iulij, Pontificatus noſtri Anno 1.

XIII. Cōfirmatio priuilegiorum Ordinis Fratrum Cruciferorum, & communicatio gratiarum Ordinibus Religioſorum Mendicantium conceſſorum, & concedendorum.

De hoc Ordine, dixi ſup. in conſt. 1. Vrbani III. Cum anteceſſor.

Edita An. D. 1591.

GREGORIVS PAPA XIV.
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

ROmanus Pontifex Religioſis Altiſſimo famulantibus conceſſa priuilegia, nedum confirmare, ſed & alia Congregationum Regularium perſonis conceſſa, ad eos quandoque extendere conſueuit, prout eorumdem Religioſorum vota expoſcunt, & ipſe conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Petitio Cōgregationis.

§.1. Sane dilecti filij Magiſter Generalis, & Fratres Congregationis Cruciferorum nobis nuper exponi fecerunt, quod cum eidem Congregationi, quæ per beatum Cletum inſtituta, & per fel. recordationis Alexandrum Tertium Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, reformata fuit, & in qua ad præſens quamplures ſacræ Theologiæ magiſtri, & verbi Dei Concionatores reperiuntur, diuerſa priuilegia, gratias, & indulta conceſſa, & per eoſdem ac alios Romanos Pontifices etiam prædeceſſores noſtros, confirmata, & innouata fuerint, prout in diuerſis literis deſuper confectis plenius continetur, Cupiant Magiſter Generalis, & Fratres prædicti priuilegia, gratias, & indulta huiuſmodi, pro illorum ſubſiſtentia firmiori per nos confirmari, & approbari, necnon alia, tam Mendicantium quam non Mendicantium Ordinibus, & Congregationibus, ac eorum Monaſteriis, domibus, & locis ac perſonis, per quoſcumque Romanos Pontifices, & præſertim piæ mem. Pium V. prædeceſſores noſtros quomodolibet conceſſa, priuilegia, facultates, & gratias, ad dictam Cruciferorum Congregationem, illiuſque Fratres, & perſonas extendi, illaque eis communicari. Quare pro parte Magiſtri Generalis, & Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus eorum deſiderio annuere, aliaſque in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Pontifex cōfirmat indultorũ & indulgentiarum Ordinis, quatenus ſint in vſu & Concilio Tridentino non contrarientur.

§.2. Nos igitur Congregationem Cruciferorum prædictam, eiuſque Fratres, & perſonas quaſcumque, ob eorum regularem diſciplinam ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes ac ſingulorum priuilegiorum, & gratiarum, ac literarum deſuper confectarum huiuſmodi tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnia, & ſingula priuilegia, prærogatiuas, conceſſiones, facultates, exemptiones, libertates, immunitates, indulta, indulgentias, ceteraſque gratias ſpirituales, & temporales dictæ Congregationi Cruciferorum, omnibuſque & ſingulis illius tam virorum quam mulierum Monaſteriis, Hoſpitalibus, domibus, & Conuentibus, necnon illorum Prioribus, Superioribus, Officialibus, & perſonis, tam in genere quam in ſpecie, ac alias quomodolibet, & quandocumque, tam per prædictos quam alios quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac Sedem Apoſtolicam quomodolibet conceſſa, necnon deſuper confectas literas, & ſcripturas; quæcumque, quatenus in vſu ſint, & decretis Concilij Tridentini non aduerſentur, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illiſque perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & ſingulos iuris, & facti defectus, ſi qui forſan interuenerunt in eiſdem ſupplemus, & nihilominus pro potiori cautela, illa omnia dictæ Cruciferorum Congregationi ſinguliſque illius Monaſteriis, Hoſpitalibus, Domibus, Conuentibus, Prioribus, & Superioribus, & perſonis, eiſdem auctoritate, & tenore, de nouo concedimus.

Et quoad indulgentias, vide reuocationem, & nouã conceſſionem S.D.N. Pauli V. conſt. 16. Romanus.

Cōmunicatio priuilegiorum quibuſuis Ordinibus Mendicantiũ conceſſorum, & concedendorũ quatenus, &c.

§.3. Et inſuper omnia & ſingula priuilegia, prærogatiuas, conceſſiones, facultates, exemptiones, immunitates, indulta indulgentias, ceteraſque gratias, ſpirituales & temporales, ac tam coniunctim quam diuiſim, & alias quomodolibet quibuſuis Mendicantium, & non Mendicantium Ordinum Congregationibus, ac tam virorum, quam mulierum Monaſteriis, domibus, & regularibus locis in quibuſcumque mundi partibus conſiſtentibus, illorumque Superioribus, Fratribus, Monachis, & perſonis per dictum Pium Quintum, & alios quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem eamdem, etiam per viam communicationis, vel extenſionis, aut alias conceſſa, decretis eiuſdem Concilij minime contraria, ac quibus ſingulæ Congregationes prædictæ eorumque monaſteria, domus, & loca, ac Superiores Fratres, Monachi, & perſonæ huiuſmodi, de iure, vſu, conſuetudine, vel priuilegio, aut conceſſione Apoſtolica, vel alia quacumque auctoritate, aut alias quomodolibet vtuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, frui, potiri, & gaudere poſſunt, & poterunt quomodolibet in futurum, ad prædictam Cruciferorum Congregationem, ita vt illa eiuſque tam virorum quam mulierum Monaſteria, Hoſpitalia, Conuentus, ſeu regulares domus, illorumque Priores, Superiores, Officiales, Fratres, miniſtri, & aliæ perſonæ nunc, & pro tempore exiſtentes, præmiſſis omnibus, & ſingulis, æque ac pariformiter, & ſine vlla prorſus differentia, vti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite poſſint, ac ſi illa dictæ Cruciferorum Congregationi, illiuſque Monaſteriis, Hoſpitalibus, Conuentibus, & domibus regularibus, ac Superioribus, Officialibus, Fratribus, miniſtris, & aliis perſonis prædictis, ſpecialiter, & expreſſe, ac principaliter, non autem ad inſtar, conceſſa, ac præſentibus de verbo ad verbum inſerta fuiſſent, auctoritate & tenore prædictis perpetuo extendimus, illaque omnia, & ſingula dictæ Cruciferorum Congregationi, illiuſque monaſteriis, Hoſpitalibus, Conuentibus, ac Regularibus, domibus, necnon Prioribus, Superioribus, Officialibus, Fratribus, miniſtris, & perſonis prædictis quibuſcumque communicamus.

Clauſula ſublata, &c.

§.4. Decernentes, ſic, & non aliter per quoſcumque Iudices quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§.5. Quocirca dilecto filio, moderno & pro tempore exiſtenti Cruciferorum Congregationis Protectori, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, ſolemniter publicando, ac dictæ Cruciferorum Congregationis Fra-

tribus, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtendo, faciant auctoritate noſtra, præſentes & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari, ac ſingulos quos ipſæ literæ concernunt, illis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes, eos vel eorum aliquem deſuper contra præſentium tenorem per quoſcumque, etiam locorum Ordinarios, quomodolibet indebite moleſtari, perturbari vel impediri. Contradictores quoſlibet, & rebelles, ac præmiſſis non parentes, per ſententias, ac cenſuras Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, quacumque appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula cū. trariorum derogatoria.

§. 6. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, Synodalibus, & generalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon mendicantium & non mendicantium Ordinum, Congregationum, monaſteriorum, & Regularium domorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis eorumque Superioribus, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis in genere vel in ſpecie, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum exprimerentur & inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque cõtrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§. 7. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo dictæ Cruciferorum Congregationis, vel illius Protectoris obſignatis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

D. P. An. 1. die 12. Iulij.

Dat. Romæ in Monte Quirinali, ſub annulo Piſcatoris, die 12. Iulij, Pont. noſtri Anno 1.

XIV. Confirmatio & declaratio iuriſdictionis, & priuilegiorum Rotæ Ciuitatis Maceraten. ſtatus Eccleſiaſtici.

Hanc Rotam inſtituit Sixtus V. vt ſupra in eius conſt. 94. Romanus.

Edita An. D. 1591.

GREGORIVS EPISCOPVS, *Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.*

Proœmium.

Romanum decet Pontificem, æqui bonique ſupremum Aſſertorem, ad ea quæ per eius prædeceſſores in ſubſidium, & vtilitatem pauperum, in quibuſuis locis, ſed præſertim in Prouinciis ſuæ, & Apoſtolicæ Sedis ditioni immediate ſubiectis degentium, necnon faciliorem iurium ſuorum conſequutionem prouide inſtituta fuerunt, ſollicite intendere, ac vt firma, & illibata perſiſtant, efficaciuſque obſeruentur, ſuæ confirmationis præſidio propenſius roborare. Si vero aliqua in alieni iuris præiudicium tendere, aut diſcordiam, ac litium diſſenſionem diſpendia afferre poſſe reperiuntur, ita declarationis ſuæ adminiculo elucidare ac moderari, vt vnicuique quod ſuum eſt remaneat, nec debita iuſtitiæ adminiſtratio impediatur, ac alias deſuper diſponere, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Sixtus V. inſtituit Rotā in Ciuitate Maceraten. Status Eccleſiaſtici, aut ſupra in eius conſt. 94. Romanus.

§. 1. Cum itaque felicis recordationis Sixtus Papa V. prædeceſſor noſter per ſuas ſub plumbo expeditas literas in ſubſidium & vtilitatem pauperum Prouinciæ noſtræ Marchiæ, ac ex certis aliis rationabilibus cauſis, in Ciuitate Maceratenſi, quæ alias ſatis celebris & inſignis, ac fere in medio dictæ Prouinciæ, ac in Territorio fœcundo & amæno ſita, ſolitaque Sedes Legatorum exiſtit, vnum Tribunal Audientiæ cauſarum Rotam nuncupandum, quinque Iudicum Iuris Vtriuſque Doctorum, qui omnes, & ſingulas totius prouinciæ prædictæ, ac Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, Caſtrorum, & aliorum locorum ſub eadem prouincia comprehenſorum, necnon incolarum in illis habitantium, cauſas, lites, & controuerſias ciuiles, tam profanas, quam Eccleſiaſticas, meraſque & mixtas, necnon etiam criminales, in quibus appellationi locus foret, tam in prima in Diœceſi, ac iuriſdictione Maceraten. quam in ſecunda, & vlterioribus inſtantiis in cauſis appellationis totius Prouinciæ huiuſmodi cognoſcere, decidere, fineque debito terminare, ac iudicare poſſent, & deberent, motu proprio perpetuo erexerit, & inſtituerit.

Ad quā etiā ab Epiſcopis Prouinciæ appellari permiſſit, vt ibid.

§. 2. Ac inter alia diſpoſuerit, quod Auditores Rotæ huiuſmodi, in cauſis appellationum, & grauaminum à ſententiis, & grauaminibus per Epiſcopos dictæ Prouinciæ illatis, procedere ac iuriſdictionem habere poſſent.

Epiſcopi conqueſti ſunt, dari appellationem etiam in concernen. correctionem morum, &c.

§. 3. Cumque vigore ſeu prætextu iſtius facultatis, Venerabiles fratres Epiſcopi dictæ Prouinciæ conqueſti fuerint, prædictos Auditores, etiam in cauſis ad Forum Eccleſiaſticum ſpectantibus, morumque correctionem concernentibus, ac in illis in quibus appellationi ſuſpenſiuæ locus non eſt, proceſſiſſe.

Congregatio ſuper negotiis Epiſcoporum Rotæ inhibuit.

§. 4. Ac proinde habito pro parte dictorum Epiſcoporum recurſu ad Congregationem Venerabilium Fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium ſuper negotiis Epiſcoporum deputatorum literas eorum nomine, etiam de mandato noſtro decretas obtinuerunt, per quas Auditoribus mandabatur, ne in prædictis, & aliis Epiſcoporum eorumdem cauſis procederent, prout in ſingulis literis prædictis plenius continetur.

Ciuitas Maceraten. ad Papa habuit recurſum.

§. 5. Verum ſicut nobis poſteà innotuit, & dilecti filij homines Prouinciæ Marchiæ, necnon Communitas Ciuitatis Maceraten. prædictarum, per dilectos filios Phœbum Rotundum Prouinciæ, & Antonium Franciſcum Pellicanum, Nicolaum Hercolanum, & Voluminium Picutium, Ciuitatis Maceraten. huiuſmodi Oratores ad gratulandum nobis, ac præſtandam debitam obedientiam deſtinatos, quos libenter audiuimus, nobis exponi fecerunt, literas dictæ Congregationis, ipſis, & prædicto Tribunali, ac priuilegiis, & facultatibus illius Iudicibus conceſſis, graue damnum, & præiudiciũ inferre.

Qui modo Rotæ facultatem reſtringit, quoad dictas appellationes.

§. 6. Idcirco Nos, quibus in primis ſemper cordi fuit iuſtitiam vnicuique æqua lance adminiſtrare, ac Epiſcoporum decori ſimul, & pauperum ſubditorum noſtrorum commodis & vtilitati conſulere, lites & differentias, quæ occaſione literarum prædictæ Congregationis exoriri poſſent præcidere eaſque moderari, & elucidare, ac alias in præmiſſis omnibus de opportuno remedio ſalubriter, & mature prouidere volentes, ac literarum earumdem tenores præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes. Motu proprio, non ad hominum, aut Communitatis vel Oratorum prædictorum, ſeu alicuius ipſorum aut cuiuſuis, ſeu quorumuis aliorũ pro eis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiã, ſed de mera voluntate, & matura deliberatione, ac ex certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, decernimus, & declaramus, modernos & pro tempore exiſtentes Auditores Rotæ, ac Tribunalis totius Prouinciæ Marchiæ huiuſmodi, etiam vigore dictarum literarum Sixti prædeceſſoris cauſas appellationum, ſeu recurſus, & querelas, quæ ab Ordinariis locorum dictæ Prouinciæ, circa ea quæ pertinent ad Viſitationẽ aut morum correctionem interponuntur, cognoſcere, ac etiam in iis caſibus, in quibus ab eorumdem Ordinariorum decretis, ſeu interlocutoriis, ſententiis, aut ordinationibus, ex forma Sacrorum Canonum, & decretorum Concilij Tridentini, necnon etiam Conſtitutionum Apoſtolicarum, appellationes, recurſus, & querelæ, quoad effectum ſuſpẽſiuum prohibentur, procedere non poſſe nec debere, ac Rotam & illius Auditores prædictos in iſtis caſibus nullam prorſus iuriſdictionem habere. Inhibitiones quoque in huiuſmodi cauſis per eoſdem Auditores conceſſas, & concedendas, cum proceſſibus, ac omnibus inde ſecutis, nullius roboris vel momenti fore, & eſſe.

In reliquis vero eius iuriſdictione & indulta confirmat.

§. 7. In reliquis vero, omnibus & ſingulis erectionem ac inſtitutionem prædictæ Rotæ, necnon priuilegia, facultates, & indulta quæcumque, eidem Rotæ eiuſque Auditoribus ſeu Iudicibus, necnon Notariis, Curſoribus ac aliis Officialibus & perſonis, per literas ipſius erectionis ac alias

alias quomodolibet conceſſa, eaſdemque literas, necnon omnia, & ſingula capitula, ordinationes, reformationes, & ſtatuta, ceteraque in vim literarum erectionis huiuſmodi, ac facultatis ad hoc in illis attributæ, etiam circa taxas, mercedes, ac ſalaria eorumdem officialium facta, & in eis contenta quæcumque Apoſtolica auctoritate prædicta perpetuo approbamus, & confirmamus, ac eis plenariæ, & inuiolabilis firmitatis Apoſtolicæ robur adiicimus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, omneſque & ſingulos, tam iuris quam facti defectus, ſiqui in præmiſſis quomodolibet interuenerint, ſupplemus.

Clauſulas præſeruatiuas appone.

§.8. Decernẽtes erectionem Rotæ huiuſmodi, ac priuilegia, facultates, indulta, & alia præmiſſa valida & efficacia eſſe, & perpetuo fore, ſuoſq; plenarios & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac omnibus quos concernunt & concernẽt, quomodolibet in futurum inuiolabiliter perpetuo obſeruari, ſicque ab omnibus cenſeri, atque ita per prædictos, & quoſcumque alios Iudices ordinarios vel delegatos, etiam cauſarum noſtri Palatij Apoſtolici Auditores, eorumque Locatenentes, ac eiuſdem S.R.E. Card. etiam de latere Legatos, & Vicelegatos, necnon Cameræ Apoſtolicæ Præſidentes & Clericos, aut quoſuis alios, ſublata eis & ipſorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, vbique locorum iudicari, definiri, & interpretari debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorẽ & Protectorem deputat.

§.9. Quocirca dilecto filio Henrico tituli Sanctæ Pudentianæ Preſbytero Cardinali Caetano nuncupato, Camerario noſtro moderno, & pro tempore exiſtenti Rotæ & Auditorum, Priuilegiorumque & indultorum prædictorum, Protectori, motu, ſcientia ac poteſtatis plenitudine ſimilibus per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſe per ſe vel alium ſeu alios, eaſdem præſentes & in eis contenta quæcumque ſolemniter publicans, ac Rotæ ac eius Auditoribus, necnon officialibus prædictis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtens, ipſas præſentes literas, ac in eis contenta huiuſmodi debitæ executioni demandet, ac demandari faciat, necnon ab illis omnibus quos illæ concernunt, inuiolabiliter perpetuo obſeruari faciat, mandet, atque procuret, non permittens Auditores, Notarios, Curſores ac alios Officiales Rotæ, necnon Homines Prouinciæ huiuſmodi deſuper per quoſcumque, contra præſentium tenorem quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, vel impediri. Contradictores quoſlibet, & rebelles, ac præmiſſis non parentes, per ſententias, & cenſuras Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, & alias pœnas, ceteraque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando. Inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Clauſ. derog. ſubnectit.

§.10. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Cameræ, & Prouinciæ, Ciuitatum, & locorum, etiam iuramento; confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, ac vſibus, & naturis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiã illis, ac quibuſuis ſuperioribus, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus ac formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam motu pari ac alias in contrarium quomodolibet facientibus, ac conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, expreſſa, & indiuidua mentio habenda foret, eorum omnium, & ſingulorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum exprimerentur, insererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe harum ſerie Motu ſimili derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, ſeu ſi aliquibus, communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Dat. P. An. 1. die 12. Iulij.

Datum Romæ in Monte Quirinali, ſub annulo Piſcatoris, die 12. Iulij, 1591. Pontificatus noſtri Anno 1.

Diſpenſatio Societatis Ieſu, recipiendi Nouitios, etiam non ſeruata forma conſtitutionis a Sixto Quinto deſuper editæ. XV.

Hæc Sixt. V. conſt. eſt 71. ſup. Et de materia huius Societatis plene dixi ſup. in conſt. 25. Pauli III. Regimini.

GREGORIVS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1591.

Propoſitio cauſarum ob quas Societas Ieſu obſeruare nequit conſt. Sixt. de Nouit. recep. quæ eſt ſup.

EXponi nobis nuper fecit dilectus filius Claudius Aquauiua, Societatis Ieſu Prępoſitus Generalis, quod cum in ipſa Societate, iuxta illius inſtitutum Apoſtolica auctoritate confirmatum, nec conuentus, ſeu Congregationes generales niſi ad Præpoſitum Generalem eligendũ, & alias rariſſime, & ex cauſis tantum magni momenti: neque Prouinciales in quibus iuxta fel. record. Sixti Papæ V. Prædeceſſoris noſtri priorem de Nouitiis admittendis conſtitutionem, quæ incipit: Cum de omnibus. Nouitij ipſi admitti deberent, frequentius quam ſingulis triennis cogantur. Et dum hæ coguntur, duodecim ad ſummũ dies durare, in quibus non de Nouitiis admittẽdis, ſed grauiora alia, iuxta Societatis eiuſdem conſtitutiones, tractari debent. Ratio vero deputandi eos, qui Nouitios extra congregationes ipſas, iuxta poſteriorem eiuſdem prædeceſſoris declarationem, admittere poſſint, primum quidem valde difficulter, & incõmode in praxim deduci poſſint, præſertim in regionibus Aquilonaribus, & Vltramarinis propter magnam Collegiorum inter ſe diſtantiam, & ſæpiſſime etiam propter itinerum difficultates, bellaque, & alia pericula. Denique etiam in vniuerſum modus ille minus exactus ſit eo modo, quem Societas ipſa ſequitur, cum in illo duo vel tres deputati ſufficiant, in hoc plures communiter interueniant. Et poſtremo, cum ratio illa decernendi, valde differat à modo quem Societatis conſtitutiones, & Apoſtolica diplomata in deliberationibus faciendis, ac vniuerſa illius gubernatione pręſcribunt, iuxta quem modum, Superior (auditis in rebus alicuius momenti Conſultoribus) decernit quod ſibi ad maiorem Dei gloriam facere videtur. Admiſſio autem illa per deputatos, cum ad eorum ſuffragia non conſultiua (vt ſunt in Societate) ſed deciſiue fieri debeat, diuerſitatem non paruam in Societatem inducit.

Supplicatio Propoſiti pro habenda deſuper prouiſione.

§.1. Quare nobis humiliter ſupplicari fecit dictus Claudius quatenus ſtatui, & indemnitati dictæ Socitatis conſulentes, in præmiſſis opportune prouidere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Pontificia diſpenſatio recipiendi nouitios & eſt eis diſpenſan. &c. Quoad vltimam partem vide conſtit. Clem. VIII. n. 115. Quæcumque.

§.2. Nos igitur, qui Societatem prædictam, propter eius in Eccleſia Dei vberes fructus ſynceris ſemper amplexi ſumus affectibus, atque, vt vberiores in dies proferre valeat, integram, & intactam illi ſuos Nouitios admittendi, & tam cum illis, quam cum veteranis illegitimis diſpenſandi, facultatem ſeruari cupimus, prædictum Claudium ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi volentes & à quibuſuis excõmunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, Societati prædictæ, vt ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, tam in Nouitiis, etiam cuiuſuis generis illegitimis admittendis, quam in diſpenſationibus ad quælibet officia, gradus & dignitates in Societate obtinenda, ipſis cuiuſuis generis illegitimis concedendis formam, & rationem omnimodam in illius Apoſtolicis diplomatis, ac priuilegiis quibuſuis, necnon, & in conſtitutionibus, decretis, & regulis expreſſam, libere, & licite proſequi, & retinere valeat, Apoſtolica auctoritate decernimus, & quatenus opus ſit, etiam de nouo concedimus, & indulgemus, eamque perpetuo obſeruari volumus, & mandamus.

Derogatio contrariorum.

§.3. Prædictis, ac noſtra nuper edita, quæ incipit: Circumſpecta, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis non obſtantibus quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§.4. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis manu dictæ Societatis Secretarij, aut Notarij

tarij

tarij publici ſubſcriptis, ac perſonæ alicuius in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ, ſeu Præpoſiti Generalis pro tempore exiſtentis, eiuſdem Societatis ſigillo munitis, eadem prorſus fides, vbique locorum in iudicio, & extra illud adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat. P. An. 1. die 30. Aug. Dat. Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 30. Auguſti 1591. Pont. noſtri Anno 1.

XVI. Confirmatio gratiarum, & priuilegiorum Monachorum Ordinis Ciſtercienſis, Congregationis S. Bernardi in Italia regularis obſeruantiæ. Et communicatio omnium indultorum aliis Congregationibus d. Ordinis conceſſorum, & concedendorum.

Iſtam Congregationem inſtituit Alex. VI. ſup. in conſt. 7. Plantatus. *vbi plene notaui.*

Quæ autem ſint priuilegia Ordinis Ciſtercienſis, tibi indicaui ſup. in conſt. 1. Paſcal. 2. *Deſiderium.*

Edita An. D. 1591.

GREGORIVS PAPA XIV.
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. ROmanus Pontifex Religioſorum Cógregationibus illarumque perſonis ſub Regulari reformatione Altiſſimo famulan. à Sede Apoſtolica conceſſa, priuilegia, nedum confirmare, & approbare, ſed & alia aliorum Ordinum Regularibus perſonis, & locis conceſſa, ad eos quandoque extendere conſueuit, prout eorumdem Religioſorum vota expoſcunt, & ipſe conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Petitio Cõgregationis Sãcti Bernardi, pro confirmatione gratiarum à Summis Pont. eis cõceſſarum, & pro cõmunicatione indultorũ aliarum Congregationũ Ordinis Ciſtercienſis. §. 1. Sane dilecti filij Præſidens, Definitores, Viſitatores, Abbates, & Priores Congregationis S. Bernardi in Italia, Ciſtercienſis Ordinis Prouinciarum Tuſciæ, & Lombardiæ, nobis nũper exponi fecerunt. Quod cum alias per fel. record. Alexandrum VI. Iulium II. Gregorium XIII. Sixtum V. nonnulloſque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & ſeu Sedem prædictam, diuerſa priuilegia, & indulta, dicto Ordini Ciſtercien. ac eidem Congregationi S. Bernardi, eiuſque Monaſteriis, Domibus, & locis, ac Præſidenti, Definitoribus, Viſitatoribus, Abbatibus, Prioribus, & perſonis, generaliter, & particulariter, conceſſa, & ſeu forſan confirmata, approbata, & innouata fuerint, prout in literis Apoſtolicis deſuper confectis plenius continetur. Cumque aliæ ſint eiuſdem Ordinis Ciſtercien. Congregationes, & Monaſteria in diuerſis Mundi partibus conſiſtentia, & omnia ſint vnius corporis membra, & inſtituti, cupiunt Præſidens, Definitores, Viſitatores, Abbates, & Priores prædicti, priuilegia, gratias, & indulta huiuſmodi pro illorum ſubſiſtentia firmiori, per nos confirmari, & approbari, necnon alia eidem Ciſtercien. Ordini, eiuſque ſingulis Congregationibus, Monaſteriis, domibus, & locis illorum, illarumque Generalibus, Abbatibus, Præſidentibus, Superioribus, Capitulis, Officialibus, & perſonis conceſſa, priuilegia, facultate, & indulta, ad dictam Congregationem S. Bernardi in Italia, illiuſque Monaſteria, Domos, & loca, ac Præſidentem, Definitores, Viſitatores, Abbates, Priores, & perſonas, & vtrumque eorum extendi, illaque eis communicari. Quare pro parte dictorum Præſidentis, Definitorum, Viſitatorum, Abbatum, & Priorum, nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus eorum deſiderio annuere, aliaſque in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Confirmatio Pẽtificia omnium gratiarũ à quibuſcumque conceſſarũ d. congreg. S. Bernardi. §. 2. Nos ſingulorum priuilegiorum, gratiarum, & indultorum, ac deſuper confectarum literarum huiuſmodi tenores præſentibus pro expreſſis habentes, necnõ Præſidentem, Definitores, Viſitatores, Abbates, & Priores, eorumque ſingulares perſonas, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnia & ſingula cuiuſuis generis, priuilegia, prærogatiuas, conceſſiones, facultates, exemptiones, libertates, conſeruatorias, immunitates, indulta, ac indulgentias, etiam plenarias, & peccatorum remiſſiones, ceteraſque gratias, ſpirituales, & temporales, etiam per modum communicationis, & extenſionis, Ordini Ciſtercien. & Congregationi S. Bernardi huiuſmodi, illorumque Monaſteriis, Domibus, locis, rebus, & bonis, ac Abbati Generali, & Præſidenti, Definitoribus, Viſitatoribus, Capitulis, Abbatibus, Prioribus, Officialibus, Miniſtris, Monachis, ac illius ſingularibus perſonis, & cuilibet eorum, tam in genere vel in ſpecie, & tam coniunctim quam diuiſim, aut alias quomodolibet tam per prædictos, & quoſcumque alios Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros, & ſeu Sedem eamdem, quam etiam Imperatores, Reges, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios quoſcumque etiam ad quorumuis inſtantiam conceſſa, necnon deſuper confectas literas, & ſcripturas quaſcumque Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo approbamus & confirmamus, illiſque perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & ſingulos tam iuris, & facti ſolemnitatum, quarumcumque quomodolibet omiſſarum, alioſque defectus, ſiqui forſan interuenerint in eiſdem, ſupplemus.

Iterataque cõceſſio earũdem gratiarum. §. 3. Eaque omnia, & ſingula in eis contenta, ac comprehenſa, cum illorum extenſionibus, communicationibus, & ampliationibus dicto Ordini, & Congregationi S. Bernardi in Italia, ſinguliſque eius Monaſteriis, Domibus, locis, rebus, & bonis, Abbatique Generali, & Præſidenti, Definitoribus, Viſitatoribus, Abbatibus, Prioribus, Superioribus, Prælatis, Officialibus, Miniſtris, & perſonis eorumque Capitulis, etiam Generalibus, & cuilibet eorum, auctoritate, & tenore prædictis, etiam de nouo, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, perpetuo concedimus.

Cõmunicatio quorumcumque Indultorum Ord. Ciſtercienſi quomodo libet conceſſorũ & concedendorum, in quantum d. Congreg. S. Bernardi expediat, & eius Ordinationibus non ſint contraria. §. 4. Et inſuper omnia, & ſingula priuilegia, prærogatiuas, conceſſiones, iuriſdictiones, antelationes, fauores, facultates, declarationes, diſpenſationes, conſeruatorias, immunitates, exéptiones, libertates, præeminentias, & indulta, cuiuſuis generis exiſtentia, necnon indulgentias etiam plenarias, & peccatorum remiſſiones, ceteraſque gratias, ſpirituales, temporales tam eidem Ciſtercien. Ordini, eiuſque Capitulo, & Abbati etiam Generali, ac quibuſuis illius, etiã quatuor primis Abbatibus ſcilicet Claræuallis, Morimundi, Pontigniaci, & Firmitatis, quam etiã eiuſdem Ordinis Congregationibus in Regnis Hiſpaniæ, Portugalliæ, ac quibuſuis aliis, eorumque & aliorum, tam virorum quam mulierũ, Monaſteriis, Domibus, Eccleſiis, locis, rebus, & bonis, necnon Capitulis eorum, etiam Generalibus, Definitoribus, Abbatibus, & aliis quibuſuis eorum Superioribus, Prælatis, Officialibus, Miniſtris, Monachis, Nouitiis, Fratribus, & Cõuerſis, ac perſonis quibuſcumque tam in Vrbe quam quibuſcumq, mundi partibus conſiſtentibus, etiam illorum, & illarum intuitu, aut alias quomodolibet, & ſub quacumque forma, & expreſſione, verborum conceſſa, & concedenda, ac quibus de iure, vſu conſuetudine, vel priuilegio, aut conceſſione, Apoſtolica, Regia, Imperiali, Epiſcopali, in genere vel in ſpecie ac tã coniunctim, quam diuiſim, etiam per viam communicationis, & extenſionis, aut alias quomodolibet, vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere quomodolibet poſſunt, & poterunt in futurum, etiamſi talia ſint vel fuerint, quæ ſpecialem, & indiuiduam requirerent mentionem, ſeu in præſentibus de verbo ad verbum inſertionem, ſeu particularem conceſſionem, ad prædictam Congregationem S. Bernardi in Italia, illiuſque Monaſteria, Domos, loca res, & bona, necnon Præſidentem, Definitores, Viſitatores, & Capitula, Abbates, Priores, Officiales Miniſtros, Monacos, & ſingulares perſonas, ita quod dictæ Congregationis S. Bernardi Monaſteria Domos, loca, Conuentus, & Capitula, etiam generalia, Præſidens, Definitores, Viſitatores, Abbates, Priores, Officiales, Miniſtri, Monachi, Nouitij Fratres, Conuerſi, donati, oblati, & aliæ illius ſingulares perſonæ, ac eorum res, & bona, ſub eorum cura, & ſecundum eiuſdem Congregationis inſtituta, nunc, & pro tempore viuentes, & exiſtentia, præmiſſis omnibus, & ſingulis æque pariformiter, & abſque vlla penitus differentia, perinde ac ſi illis, & eorum ſingulis principaliter, & ſpecialiter & expreſſe, ac nominatim, & non ad inſtar conceſſa fuiſſent (in quantum eidem Cõ-

gregationi

gregationi expediat, eiuſque gubernio priuilegiis, conſtitutionibus, & definitionibus non aduerſentur) vti, frui, potiri, & gaudere, libere, & licite poſſint, & valeant, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo extendimus, illaque omnia, & ſingula præmiſſa, eis, & eorum cuilibet eiſdem auctoritate, & tenore, ſimiliter perpetuo communicamus, & concedimus.

Clauſula ſublata, &c.

§.5. Decernentes, ſic & non aliter, per quoſcumque Iudices, quauis auctoritate fungen. etiam locorum ordinarios, ac S.R.E. Card. etiam de latere Legatos, Vicelegatos Sedis Apoſtolicæ Nuncios & Cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiri debere, irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Defenſorū & executorū ſuæ bullæ deputatio.

§.6. Et nihilominus dilecto filio noſtro ipſius Congregationis S. Bernardi in Italia moderno, & pro tempore exiſten. S.R.E. Card. Protectori, ac Venerabili Fratri Epiſcopo Papien. necnon dilecto filio Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditori, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios, præſentes literas vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Præſidentis, Definitorum, Viſitatorum, Abbatum, & Priorum prædictorũ, aut alicuius eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eaſdem præſentes literas, & in eis contenta quæcumque inuiolabiliter obſeruari, ac plenum effectum ſortiri, necnon Præſidentem, Definitores, Viſitatores, Abbates, Priores, alioſque prædictos, & eorum ſingulos, omnibus præmiſſis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, & eorum quemlibet deſuper contra præſentium tenorem, ſub quouis prætextu etiam ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, & etiam defectu intentionis noſtræ per quoſcumque quomodolibet moleſtari, perturbari, vel impediri. Contradictores quoſlibet & rebelles, etiam per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis, ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Derogatio omnium contrariorum.

§.7. Non obſtant. noſtra de non conceden. Indulgentiis ad inſtar, ac piæ me. Bonifacij Papæ Octaui, etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dictis, aliiſque Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & ordinationibus, ac dictis S. Bernardi in Italia aliorum, aliarumque Congregationum dicti Ordinis prædictarum, etiam iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, declarationibus, inhibitionibus, & decretis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Legatis Nunciis, & Ordinariis, ac Congregationibus, & Ordinibus prædictis, illorumque Abbatibus, etiam generalibus, aliiſque Superioribus, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, etiam in illarum fundationibus, & erectionibus obtentis, ac cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere vel in ſpecie, per quoſcumque Rom. Pont. ſimiliter prædeceſſores noſtros, ac nos Sedemque Apoſtolicã prædictam etiã Motu ſimili, & Conſiſtorialiter, aut alias quomodolibet conceſſis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, etiã ſi in eis caueretur expreſſe, quod illis nullatenus, aut nonniſi ſub certis modo, & forma derogari poſſit, illorũ omnium & ſingulorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent præſentibus pro ſufficiẽter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ad effectum præmiſſorũ derogamus, illiſque ad plenum derogatum eſſe volumus & derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter aut diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

§.8. Volumus autem, quod earumdem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius ex ſcribis prædictorum Abbatum, aut Prælatorum, aut Notarij publici ſubſcriptis & ſigillo alicuius Monaſterij dictæ Congregationis S. Bernardi in Italia, aut alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra illud, ac vbique adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. *Fides danda tranſumptis huius bullæ.*

Datum Romæ apud S. Marcum, ſub Annulo Piſcatoris die 6. Septembris, 1591. Pontificatus noſtri anno 1. *Dat. P. An. 1. die 6 Sept.*

Approbatio Regulæ Congregationis Clericorum regularium Miniſtrantium Infirmis, cum gratiarum, & priuilegiorum conceſſione. XVII.

Congregationem iſtam confirmauit Sixtus V. ſup. in eius conſt.25. Ex omnibus. *Et hanc regulam reformauit Clemens VIII. infra in conſtit. 78.* Superna.

GREGORIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1591.*

Illius, qui pro gregis dominici ſalute in ara Crucis immolari non abnuit, vices, quamuis immeriti gerentes in terris, curis vrgemur aſſiduis & cõtinua meditatione pulſamur circa ea quæ pro pauperum Chriſti infirmorum neceſſitatibus nedum corporalibus, ſed etiam ſpiritualibus adiuuandis in hac Vrbe noſtra pie inſtituta ſunt, omni ſtudio intendere, & quæ propterea prouide facta fuiſſe dicuntur vt firma perpetuo, & illibata perſiſtant Apoſtolico munimine roboramus, & vt ad præmiſſa peragenda Chriſti fideles libentius concurrant, fideles ipſos ſpiritualibus muneribus proſequimur, vt exinde reddantur diuinę gratię aptiores, ac charitatis, & miſericordiæ feruor in dies amplius augeatur in eis, aliaque deſuper concedimus, prout conſpicimus in Domino ſalubriter expedire. *Proœmium.*

Sixtus V. Congregationem approbauit in conſt. cit. in rubr.

§.1. Cum itaque dudum fel. rec. Sixtus Papa V. prædeceſſor noſter, certis cauſis adductus ex certa ſua ſcientia, Congregationem ſub vocabulo, ſeu nomine Miniſtrantiũ Infirmis, in Vrbe tunc conſtitutam, per ſuas in forma Breuis deſuper confectas literas perpetuo approbauerit, & confirmauerit prout in ipſis literis plenius continetur:

Congregatio poſtea Regulã conſtituit.

§.2. Et ſicut accepimus, dilecti filij Camillus de Lellis, modernus ipſius Congregationis Præfectus, & alij eius ſocij, cupientes in charitatis vinculo perſiſtere, & maiori cum animi quiete Deo ſeruire, & ad perficiendam, & conſeruandam eorum Congregationis in Chriſto vnionem quãdam viuendi formulam iuxta ea quæ ad propoſitum, ſibi finem conducere vſu didicerunt, ediderint, factumque ſit, vt eorumdem Camilli, & ſociorum vitæ inſtitutum, ſub dicta formula comprehenſum, fidelibus gratum, & acceptum, ac ad proximi ſubuentionem adeo vtile, & neceſſarium exiſtat, & ipſa Congregatio numero ſociorum admodum creuerit; & quamplures Chriſtifideles ſummo deſiderio, & affectu, in dictam Congregationem recipi, & admitti plurimum exoptent.

Formulæ autem prædictæ tenor ſequitur, qui talis eſt

Cuius tenor hic inſeritur.

§.3. Quiſquis decreuit ſe huic charitatis muneri in perpetuum addicere, ſtatuat ſe mũdo, rei ſuque omnibus ſæculi eſſe mortuum, & Chriſto ſoli viuere, ſeque nobis aggregẽt, vt admiſſa peccata expiet, ſub iugo ſuauiſſimo perpetuæ paupertatis, caſtitatis, & obedientiæ, & ſub perenni miniſterio ægrotantium, quos etiam peſtis infecerit, non ſolum in Noſocomiis, ſed etiam in Carcerum valetudinariis, vbi ægroti magna, tam corporalium quam ſpiritualiũ rerum anguſtia premuntur. Ac de his vniuerſis (Deo adiuuante) præcepta dabuntur in Conſtitutioni- *De Quatuor votis. Ad hæc vide bullam Clem. VIII cit. ad rmar.*

Bus

bus ſuo tempore edendis, quibus ſub vllius peccati pœna obſtringi non intendimus, iis tamen exceptis ad quæ obſeruanda votorum vinculis obligamur.

Paupertate. §.4. Paupertatem noſtram ita interpretamur, vt Religioſorum ſit paupertas mendicantium eorum, qui nec ſinguli nec vniuerſi fructus vllos ac redditus capiant, quæ vero neceſſaria erunt, ea ex humili exercitio oſtiatim emendicandi, vel ex eleemoſynis fidelium nobis ſponte oblatis comparabimus, nemo per ſe, & arbitratu ſuo quæritabit, ſed ij ſoli quibus ob communem vſum ab obedientia id oneris imponetur.

Generalis & Conſultorum officia. §.5. Totius Congregationis ſuperior, Præfectus Generalis appellatur, cuius officium perpetuum erit quoad viuet. Socios autem habebit quatuor, qui Conſultores dicentur. Creabuntur autem hi cum Congregatio maiorem numerum erit nacta idoneorum hominum, iique pariter officium perpetuum gerent, dum Generalis Præfectus erit ſuperſtes. Votum eorum æque ac Præfecti, deciſiuum erit, præterquam quod Præfectus duplex habebit, ſinguli illi ſimplex. Nihil eorum, de quibus ſecundum conſtitutiones factas, aut faciendas, cum Conſultoribus decernendum eſt, ſtatuetur, niſi de illorum conſilio, & ſententia, maior vero pars ſententiarum vincet. Ne autem ex ſententiarum æqualitate res in dubium veniat; ad id vir grauis de Congregatione deputetur, qui voto ſuo (prout neceſſitas poſtulauerit) alterius, quam meliorem cenſuerit, partis numerum augeat. Præfectus vna cum ſociis poteſtatem habebit, tùm interpretandi, & ea explicandi, de quibus ſuper inſtituto noſtro (quod hic ſummatim comprehenditur) dubitatio fuerit orta, tum conſtitutionum ad optimam Congregationis diſciplinam faciendarum, Conſtitutiones autem, experiendo primum atque vtendo expendentur, deinde à Capitulo, ſiue Congregatione generali, prout expedire videbitur, admittentur. Præfectus Generalis ac ſocij, Præfectos aliorum locorum, vbi Congregatio ſedem habuerit, & Prouinciales, & Viſitatores, quos oportuerit, eligent.

Generalis electione & vota ab eo emittenda. §.6. Electio verò Generalis Præfecti, & Conſultorum, poſthac in Congregatione generali facienda eſt. In præſens quidem Generalis creabitur ſuffragiis maioris eorum partis, qui nunc Crucem gerunt, ac iuxta formam ſtatuendam. Idem ſtatim ac renunciatus Generalis fuerit, quatuor votorum profeſſione, obedientiæ ſcilicet, paupertatis, caſtitatis, & quod præcipuum huius inſtituti ſcopum continet, perennis (vt dictum eſt) miniſterij ægrotantium ſolemniter ſe obſtringet, tumque apud ipſum, aut eum cui is hoc negotij dederit, eodem modo profitebuntur omnes qui ſpecimen ſui dederint, & idonei, ac digni iudicati fuerint.

Officia miſſorum ad Hoſpitalia. Hæc latius eſt diſpoſitum in conſt. Clem. VIII. vt in rubr. §.7. Volumus autem noſtros in Noſocomiis, cum Superiorum ſuorum iuſſu, (conſentientibus eorumdem Noſocomiorum Præfectis) mittentur, itam operam nauare, vt nulla publica officia, magiſtratuſve, aut redituum adminiſtrationem in iis ſuſcipiant, verum omnes curam ægrotorum, tum corporis tum animæ gerant; & aliquot ex ipſis nocturnas excubias diurnaſque ibi ducant, atque ægrotis agonizantibus, donec ex hac vita migrent, nuſquam deſint. Quod ſi nobis, vt ceteris pauperibus Noſocomiorum patroni, aut adminiſtratores, aliquid eleemoſynæ, ſiue quotidianæ, ſiue menſtruæ, ſiue annuæ, ſiue in plures annos largiri voluerint, Congregatio noſtra ius nullum habeat id exigendi, ſed quæ dabuntur liberaliter cum gratiarum actione accipiet. Nos enim curæ ægrotorum incumbimus nulla mercede vel ſpe temporali adducti, ſed ex inſtituti noſtri obligatione.

Munerum receptione prohibita. §.8. Itaque ab ægrotis Hoſpitalium nulla munera, nihil pecuniæ, nullam omnino rem noſtri capiant, ac ne per ſubmiſſas quidem perſonas. Legata ab iis, qui in Noſocomiis defuncti fuerint; in rem noſtram relicta, non admittantur.

Officiales in Hoſpit. quando recipiendi in Congreg. §.9. Qui in Hoſpitalibus ſunt Noſocomiorum Officiales, & famuli, in Congregationem noſtram non recipiantur, ſine aſſenſu eorum, qui illis in locis præfecti ſunt.

Infirmorum extra Hoſpit. viſitatione, & curatione. §.10. Experiendo didicimus, plurimis maximiſque difficultatibus, & incommodis, animæ præſertim, eos conflictari, qui extra Noſocomia, & Carceres in aliis locis ægrotant, ac potiſſimum tenues, & plebeios homines, exteroſque qui conducto degunt. Quare volumus (adiuuante Domino noſtro Ieſu Chriſto) à noſtris eos inuiſi & iis, quoad fieri poterit, adhiberi conſolationem, exhortationem, & alia huiuſmodi iuxta Conſtitutiones edendas, priuſquam vero illi ſenſuum vſum amittant, adducantur, pro cuiuſque conditione, & natura, ad proteſtationes, ſecundum formam Eccleſiæ Sanctæ faciendas, cumque ingraueſcet morbus, diu noctuque apud eos excubent noſtri, animamque commendent, ac ſalutaribus monitis opitulentur, magnumque ponatur in eo ſtudium, vt hortationibus piis informentur, ne tentationibus ſuccumbant, & in illo formidoloſo vitæ exitu confortentur, vt bene, ac diligenter commendentur animæ.

Emolumento ab eis non quærendo. §.11. Caueant autem maxime, ne quiſquam eorum, qui ad viſendos per eiuſmodi loca ægrotos, & ad charitatem iis præſtandam, opem que offerendam, mittentur, ob labores ſuos vllum munus, aut rem, pecuniamue accipiat, nec vllam vel exiguam ſtipem, atque eleemoſynam, ſed omnia ad ſolam Domini Dei gloriam, animarumque ſalutem fiant, atque adminiſtrentur. Quinimo vt noſtrarum vtilitatum ratio omnis prætermittatur, nec quiſquam proprio emolumento ſtudeat, neutiquam noſtri ægrotis auctores ſint neque conſilium dent, aut hortentur, vt aliquid erogent eleemoſynæ, aut teſtamentum faciant, aut legata relinquant in rem atque vtilitatem noſtram.

Officij diuini recitatione. §.12. Propter multas inſtituti noſtri occupationes, qui noſtrum ſacris ordinibus initiati erunt, diurnum officiũ quotidie recitabunt, non in Choro, ſed priuatim ac ſigillatim, ceteri tertiam Beatiſſimæ Virginis Roſarij partem, eius Officium paruum.

Exemptione à proceſſionibus. §.13. Proceſſiones etiam ſolemniſſimas, ceteraſque ſolemnitates (quibus pie alij Religioſi Ordines interſunt) ipſi non obibunt, vt liberius, magiſque aſſidue ægrotis operam nauent, quo in miniſterio perſeuerare cupimus, immediatæ ſubditi curæ, animaduerſioni, ſpeciali protectioni ac defenſioni Sanctiſſimi D. N. Papæ, Sanctæque Sedis Apoſtolicæ.

Orationis & Sacramentorũ frequentia. §.14. Vt autem ſpiritum noſtri recreent, ac paſcant, poſſintque tantam diuinæ gratiæ vbertatem adipiſci, vt munera, & officia ſua cum charitate exequantur, exercebunt ſe in oratione mentali & vocali, tum in examine conſcientiæ, ſeque ſæpiſſime munient Sacramento confeſſionis, & communione corporis Chriſti, nonnullis item abſtinentiis, quæ omnia conſtitutionibus particulatim exponentur.

Nouitiis recipiendis. Tu vide bullã Clem. VIII. vt in rubr. §.15. Ac quoniam noſtris, vt alterius ſaluti conſulant, cum proximis aſſidue conſeruandum eſt, volumus Nouitios, ſecundum formam edendarum conſtitutionum iam admiſſos, præter accuratam examinationem per biennium ante probari quam ad profeſſionem admittantur, qui à Præfectis, iuxta modum in eiſdem conſtitutionibus ſtatuendum, idonei exiſtimati fuerint, exacto biennio, profitebuntur.

Sacerdotum Habitu. Hoc habes in Sixt. conſtit. vt in rubr. §.16. Veſtis erit pauperum atque honeſtorum Sacerdotum nigri coloris, pallio autem, ac tunicæ dumtaxat, qui profeſſionem fecerint, aſſuetur ad dexteram Crux oblonga ad palmi menſuram, ex panno caſtanei coloris qui vulgo tanens dicitur.

Laicorum & Sacerdotum numero. Tu vide d. conſt. Clem. VIII. §.17. Noſtri inſtituti ratio poſtulat, vt longè maior eſſe debeat Laicorum quam Sacerdotum numerus. Idcirco ſtatuimus eos tantum eſſe ſacris ordinibus deſtinandos, quos Præfectus Generalis, atque vna Conſultores, vel de eorum licentia alij Superiores, non aptos modo ad ipſos ſacros ordines, ſed etiam ad miniſterium noſtrum, ex conſtitutionum præſcripto, congruentes ac neceſſarios iudicarint.

Studentibus §.18. Idemque ſeruandum decernimus erga Clericos qui ad ſtudium admittentur, ij vero in eo ſe ex ipſarum conſtitutionum regulis exercebunt, vt ita literis vacent, ne mortificationis, & ægrotorum iuuandorum (prout Præfectis viſum fuerit) ſtudia omittant.

Lecis recreatione. §.19. Propterea quod hæc exercitia cum diſciplina ſpirituali coniuncta, ærumnas, & incommoda afferunt quodque grauia ſunt nobis, ac terra loca frequentanda, experti ſumus, eorum tuendæ valetudinis cauſa, qui

his

his officiis in Domino functi fuerint, aliquo loco opus eſſe vbi puro, libero, ac ſalubri aere, grauis odor, & putor conceptus purgetur, noſtrique è multis laboribus ac vigiliis reſpirent, quem etiam locum deſtinari cupimus noſtris ex inualetudine ſe reficientibus, quo citius afflictæ vires recuperentur. Quare eiuſmodi locum habere Congregatio poterit, idque fore interpretamur, ſalua, & integra cui dediti ſumus, paupertate, eius autem loci qualitas conſtitutionibus definietur.

Nouitiorum habitatione.

§. 20. Quibus præterea in Vrbibus, & Oppidis Congregatio Nouitios educabit, poſſit habitationem habere ſeparatam à profeſſorum domo.

Pötificia confirmatio ſupra dictarum regularum.

§. 21. Cum autem, ſicut accepimus, in præmiſſis nihil, quod pium non ſit, aut ſalutare reperiatur, Nos vt Camillus, & Socij præfati in eorum pie viuendi propoſito, eo promptiores reddantur, quo ſe maiori Sedis Apoſtolicæ gratia & fauore complecti animaduerterint, & præmiſſa dictæ Sedis patrocinio communiri, & corroborari viderint, prouidere volentes, ad Camillum, & Socios prædictos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis, ſententiis cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes. Necnon dictarum literarum Datam ac præmiſſorum omnium, & ſingulorum veriores, etiam totos tenores, ac occaſiones, & cauſas, ac circumſtantias, etiam hic de neceſſitate exprimendas, præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, Motu proprio, non ad dictorum Camilli, & Sociorum præfatorum, aut aliorum pro eis nobis deſuper oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia noſtris, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, præmiſſa omnia, & ſingula, tamquam ad ſpiritualem profectum animarum pertinentia, & opportuna, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur, & patrocinium adijcimus, & apponimus, omneſque, & ſingulos, tam iuris quam facti, ac quarumcumque ſolemnitatum, etiam ſubſtantialium, hic forſan de neceſſitate exprimendarum, & inſerendarum defectus, perpetuo ſupplemus.

Sub Sedis Apoſt. protectione receptio

§. 22. Dictoſque Camillum, & ſocios, ac ipſam congregationem, illiuſque membra omnia, nunc, & pro tempore in quibuſuis locis conſiſtentia ſub noſtra, & huius ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, ac Beati Petri ſpeciali & immediata protectione ſuſcipimus, & admittimus.

Licẽtia emittendi ſupradicta quatuor vota.

§. 23. Et nihilominus potiori pro cautela, Camillo, & ſociis præfatis ac eorum cuilibet, vt quandocumque eis viſum fuerit, poſſint prædicta ſubſtantialia religioſæ vitæ, paupertatis, videlicet, caſtitatis, & obedientiæ, & perennis miniſterij ægrotantium vota, iuxta præfatæ formulæ tenorem emittere. Et præfectus hac prima vice eligendus, in manibus cuiuſcumque perſonæ in dignitate ſeu adminiſtratione Eccleſiaſtica conſtitutæ ſæcularis vel cuiuſuis Ordinis Regularis ſolemniter profiteri, & tam ipſe quam alij pro tempore exiſtentes Præfecti, & Socij eiuſdem Congregationis, ſub nomine, & nuncupatione Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis, in communi, & de communi viuentes, in locis ſibi forſan iam conceſſis vel in futurum concedendis, ſub dicta immediata & ſpeciali protectione in vnum habitare, & ex eis inter ſe Superiorem, Præfectum nuncupandum, eligere, vt præfertur, iuxta eorum formulam huiuſmodi.

Et alios in Religionem recipien.

§. 24. Et quoſcumque alios ſæculares Clericos, quauis dignitate fungentes, ſeu Laicos, qui, Deo inſpirante, ad huiuſmodi propoſitum, & communem viuendi modum ſeſe conferre, & conformare voluerint, recipere, & poſt approbationem, iuxta prædictam eorum formulam, ad huiuſmodi votorum profeſſionem, in manibus eorum Superioris, ſeu Præfecti emittendam, & ad communem viuendi modum admittere.

S[illegible] fa[illegible]

§. 25. Necnon inter eos quaſcumque conſtitutiones particulares, quas ad huiuſmodi congregationis, ſeu [illegible]gionis finem & Omnipotentis Dei gloriam, proxi[illegible] vtilitatem conformes eſſe, & conducere, iudicauerint, & condere, & tam hactenus factas quam in poſterum faciendas conſtitutiones ipſas, iuxta temporum & locorum ac rerum qualitatem, & varietatem mutare alterare, ſeu in totum caſſare, & alias de nouo condere, facere, & edere poſſint, & valeant, quæ poſtquam mutatæ ſeu de nouo conditæ, editæ, ac ab Vrbis Vicario examinatæ, & approbatæ fuerint, eo ipſo, dicta Apoſtolica auctoritate confirmatæ, & approbatæ, ac etiam de nouo conceſſæ, etiam ſub quacumque data, per Præfectum, & ſeu alios Superiores dictæ Congregationis eligenda, ſint, & eſſe cenſeantur, dummodo tamen ſacris Canonibus, & Concilij Tridentini decretis, ipſiuſque Congregationis Regularibus inſtitutis non contrarientur, quas, vt præfertur, ſine noua approbatione Sedis Apoſtolicæ, vel primo conditas vel mutatas ſeruare in omnibus teneantur, ſecundum inſtitutum rationem.

Priuilegiorum conceſſio.

§. 26. Necnon etiam eidem Camillo, & ſociis, ac pro tempore exiſtentibus Præfectis Generalibus, aliiſque omnibus, & ſingulis perſonis dictæ Congregationis, vt omnibus & ſingulis quibuſcumque etiam ſpeciali nota dignis priuilegiis, exemptionibus, immunitatibus, indulgentiis, facultatibus, libertatibus, auctoritatibus, indultis, fauoribus, prærogatiuis, conceſſionibus, & gratijs quorumuis, etiam Ciſtercienſis, Cluniacenſis ac ſancti Benedicti Monachis, Clericis regularibus, & preſbyteris Collegialibus Societatis IESV, & Canonicis Congregationis Lateranenſis, ac quibuſcumque alijs Clericis Regularibus & aliorum, tam Mendicantium quam non Mendicantium, Ordinum, & Congregationum fratribus & perſonis, tam in ſpiritualibus quam in temporalibus, in ſpecie vel in genere, etiam communicatiue, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac Sedem præfatam quomodolibet conceſſis, quæ tamen ſunt in vſu, nec vllis reuocationibus comprehenſa, neque decretis dicti Concilij, nec ipſius Congregationis Regularibus inſtitutis contraria, & quibus illi, tam in vita quam in mortis articulo, etiam circa peccatorum remiſſiones, & iniunctarum pœnitentiarum relaxationes, aut alias quomodolibet vti, potiri, frui & gaudere poſſunt aut poterunt quomodolibet in futurum perpetuis futuris temporibus vti, potiri frui, & gaudere, ac illorum omnium participes eſſe poſſint, & debeant pariformiter, & æque principaliter, abſque vlla prorſus differentia, perinde ac ſi Congregationi, Præfectis, Socijs, ac perſonis, & eorum domibus & Eccleſijs vel Oratoriis huiuſmodi nominatim & ſpecialiter ac generaliter conceſſa fuiſſent.

Facultas Generalis omnes ſubditos abſoluendi, &c. Tu vide conſt. Clem VIII. Quæcũque n. 115.

§. 27. Ac pro tempore exiſtenti Præfecto generali huiuſmodi, vt per ſe vel alium ſeu alios, ad id per eum pro tempore deputatum ſeu deputatos, omneſque & ſingulos eiuſdem Congregationis Socios, & perſonas ſub eius obedientia, diſciplina, & correctione pro tempore degentes, ab omnibus & ſingulis eorum peccatis, ante vel poſt ingreſſum in dictam Congregationem per eos commiſſis, necnon à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis, & ſæcularibus ſententiis, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, non tamen nominatim, quomodolibet latis & promulgatis, & huiuſmodi ſententiis innodatos aut in locis Eccleſiaſtico interdicto ſuppoſitis, diuina officia celebrantes & ſuſcipientes, & cenſuris huiuſmodi ſic ligatos, & propterea, aut alias ex quocumque capite vel cauſa, præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, ac membrorum mutilationum irregularitatem incurrentes, Apoſtol. auctoritate in foro conſcientiæ tantum abſoluere, necnon cum eis, ſi opus fuerit, etiam cum rehabilitatione & abſterſione inhabilitatis & infamiæ maculæ diſpenſare, ita tamen, quod ſic abſoluti & diſpenſati pro tempore, ſi ab huiuſmodi Congregatione quandocumque egrediantur, eo ipſo in priſtinas ſententias & cenſuras, à quibus eos abſolui contigerit, relabantur & reincidant.

Facultas tantũ profeſſos ſuſcipien. Ordines à quocumque Antiſtite.

§. 28. Ipſiſque Socijs & Fratr. expreſſe profeſſis Congregationis huiuſmodi, & eorũ ſingulis vt à quibuſcumque maluerint Catholicis Antiſtitibus gratiam & communionem dictæ Sedis habentibus, ad ſacros, etiã preſbyteratus ordines, ſub titulo paupertatis Congregationis

huiuſmodi promoueri, de licentia tamen Præfecti, ſeu alterius eorum Superioris, ſecundum eorum conſtitutiones, ipſique Antiſtites ordines ipſos huiuſmodi Socijs, abſque obedientiæ, & omni alia promiſſione vel obligatione conferre.

Facultas Generalis diſpēſandi ſup. defectu natalium.

§. 29. Ac dicto Præfecto generali pro tempore exiſtēti, ſeu de illius licentia Præfectis inferioribus aliorum locorum, ſeu Prouincialibus dictæ Congregationis pro tempore exiſtentibus, & illorum Vicarijs, ac Locatenentibus vt cum eiuſdem Congregationis perſonis defectū natalium, etiam ex adulterio, ſacrilegio, inceſtu, & quouis alio nefario & illicito, ac prohibito, & damnato coïtu prouenientem patientibus, poſtquam in dicta Congregatione vota emiſerint, vt defectu huiuſmodi non obſtante ad quoſcumque ſacros, etiam presbyteratus ordines promoueri, & in illis, etiam in Altaris miniſterio miniſtrare, necnon ad quaſcumque adminiſtrationes, perſonatus, præeminentias, & officia dictæ Congregationis eligi, admitti, & aſſumi, illaque gerere, & exercere.

Aliaque loca recipienda.

Tu vide bullam 99 Cl. 8. Quoniam.

§. 30. Ac Præfecto & Socijs Congregationis huiuſmodi, vt quæcumque loca, & domus ad inhabitandum eis donata, vel ab illis quomodolibet habita, in domos & Oratoria Ordinis, & Congregationis huiuſmodi erigere, facere ſeu erigi procurare, abſque noua dictæ Sedis deſuper obtinenda approbatione, libere, & licite poſſint & valeant. Necnon ſi contingat Præfectum, & Socios ipſos aliquam domum, Eccleſiam, Oratorium, ſeu quemuis alium locum dictæ Congregationis ædificare, & conſtruere, ſeu id per alicuius perſonæ teſtamentum mandari, vel quouis modo offerri domum, Eccleſias, ſeu Oratoria, vel loca huiuſmodi, cum omnibus ad id neceſſarijs & opportunis conſtrui, & ædificari, ac locum pro huiuſmodi conſtructione oblatum recipi poſſe, ipſaſque domos, Eccleſias, Oratoria, & cellas vbilibet per dictos ſocios pro tempore conſtructa, vel eis donata, eo ipſo quo ædificata vel donata fuerint Apoſtolica auctoritate erecta, approbata, & confirmata, ac bona quæcumque pro domorum vel Oratoriorum huiuſmodi ver perſonarum inibi commorantium ſuſtentatione & manutentione, per quoſque Chriſti fideles pro tempore donata, relicta, & legata, eo ipſo, prædicta auctoritate, perpetuo applicata, & appropriata eſſe, & cenſeri, Eccleſiaſque, & Oratoria præfata cum cœmeterijs per quoſcumque Epiſcopos, benedici ſeu conſecrari, & quouis modo polluta reconciliari poſſint, & debeant perpetuo concedimus & indulgemus, ſtatuimus, & ordinamus.

Appellatio à correctione prohibetur.

§. 31. Et volumus quod à correctione regulæ Congregationis huiuſmodi, ſecundum ordinationes factas, vt vigor diſciplinæ melius conſeruetur, appellari, aut talis appellatio per vllum Iudicem admitti, nec ab officijs abſolutio, aut priuatio peti nullatenus poſſit.

Et impetratio Prælaturarū.

Tu ad hoc vide bullam Cl. VIII. cit. in rub.

§. 32. Nec Præfectus generalis dictæ Congregationis pro tempore exiſtens, aliquam dignitatem extra Religionem ſeu Congregationem ipſam, ſine eiuſdem, ſeu illius Congregationis expreſſa licentia, nec aliquis ex ſocijs huiuſmodi, abſque conſenſu dicti Præfecti generalis, & expreſſa licentia, quæ dari non valeat, niſi ad id à Romano Pontifice per obedientiæ præceptum pro tempore fuerint coacti, prælaturæ, vel quamcumque aliam dignitatem acceptare, vel ad illam aſſumi queant.

Et alteri quā Præfecto confitendi.

§. 33. Necnon quod quilibet ex Socijs Congregationis huiuſmodi peccata ſua proprio Præfecto, vel ab eo deputato ſeu deputatis, & alias, ſecundum ordinationes Congregationis præfatæ deſignatis ſeu deſignandis, confiteri debeat, niſi ſuper hoc a dicto proprio Præfecto alium Confeſſorem eligendi facultatem habuerit.

Ad aliosque Ordines tranſeundi.

§. 34. Ac inhibemus, ne quis poſt emiſſa vota, ſecundum conſtitutiones ſeu ordinationes eiuſdem Congregationis, ad quemuis alium Ordinem, etiam per Sedem præfatam approbatum (Cartuſienſium Ordine dumtaxat excepto) transferri, egreſſi vero alias, quam, vt præfertur, de Ordine ſeu conſortio huiuſmodi, in nullo alio præterquam Cartuſienſium Ordine prædicto admitti, recipi vel retineri poſſint.

Apoſtatæ coërceantur.

§. 35. Ipſi Præfectus generalis, & alij inferiores Præfecti eiuſdem Congregationis, per ſe vel alios, illos ſic egreſſos, & alios quoſcumque dictæ Congregationis Apoſtatas, & etiam alios quoſuis inſolentes, & qui id mereri videbuntur, in quocumque habitu apoſtatas præfatos contigerit reperiri, excommunicare, capere, incarcerare, coercere & alias ſuæ diſciplinæ ſubmittere, necnon ad id, ſi opus fuerit, auxilium brachij ſæcularis inuocare.

Congregationes laicorum recipi poſſint.

Tu vide bullā 111. Cl. VIII. Quacumque.

§. 36. Inſuper Præfecto generali, vel de eius licentia, alijs locorum Præfectis ſeu ſuperioribus dictæ Congregationis, etiam pro tempore exiſtentibus, vt in ſua Congregatione quoſcumque alios ſæculares, laicos ſeu in presbyteratus ordine conſtitutos aggregare, & adijcere, pro pijs miſericordiæ, & charitatis operibus huiuſmodi exercendis, qui ſic aggregati, omnibus, & ſingulis indulgentijs, & gratijs eiuſdem Congregationis gaudeant, & potiantur, & gaudere ac potiri debeant, & illas conſequantur, dummodo ea opera faciant, & exerceant, quæ pro eiſdem indulgentijs, & gratijs conſequendis fuerint præſcripta.

Diuina officia celebrentur.

§. 37. Necnon Pręfecto generali, & alijs Superioribus, necnon de eorum etiam facultate, vniuerſis fratribus & ſocijs Congregationis Miniſtrantium Infirmis huiuſmodi, in presbyteratus ordine conſtitutis, vt in locis vbi degunt, & eos pro tempore morari contigerit, habere Oratoria, & in eis Miſſas & alia diuina officia celebrare, ac Eccleſiaſtica ſacramenta recipere, libere, & licite poſſint, & valeant reſpectiue etiam concedimus, & indulgemus.

Exemptio ab Ordinariorū ſuperioritate iuxta Concil. Trident.

§. 38. Ipſamque Congregationem Miniſtrantium Infirmis, & vniuerſos illius ſocios, & perſonas ſingulas, ac eorum bona, & res quaſcumque ab omni Superioritate, iuriſdictione, correctione, & viſitatione quorumcumque locorum Ordinariorum, & Epiſcoporum, ſalua tamen decretorum dicti Concilij diſpoſitione, eximimus, & penitus liberamus.

Priuilegia omnium Ordinum.

§. 39. Necnon priuilegia, indulgentias, prærogatiuas, exemptiones, immunitates, gratias, & indulta, Monachis, & Fratribus, ac Societatis Ieſu, & Canonicis, alijſque perſonis ſupradictis, tam in ſpiritualibus quam in temporalibus, tam in ſpecie quam in genere, etiam communicatiue conceſſa, vt præfertur, ad Præfectum generalem etiam pro tempore exiſtentem, alioſque ſocios & etiam particulares Congregationis huiuſmodi Miniſtrantium Infirmis, perpetuo extendimus, & ampliamus, ac in eis locum habere, & ſuum plenarium effectum ſortiri debere decernimus, & declaramus.

Indulgentiæ.

§. 40. Et inſuper animarum profectui prouidere volentes, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis Chriſti fidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis, ac ſacra communione refectis, qui dictam Congregationem pro tempore ingredientur, die primo illorum ingreſſus, & receptionis ac emiſſionis profeſſionis, necnon qui ſimiliter pœnitentes, & confeſſi, ſi id commode fieri poterit, ac dicta communione refecti, in dicta Congregatione pro tempore deceſſerint, in eorum mortis articulo, præſertim in proximi ſubuentionem, ratione peſtis, ſeu cuiuſcumque alterius morbi contagioſi, in forma Iubilei Anni S. Romæ concedi ſoliti, Necnon etiam vere pœnitentibus, & confeſſis, ac Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento refectis in piorum operum miſericordiæ, & charitatis exercitio perſeuerantibus, ſingulis primis diebus Dominicis cuiuſlibet menſis, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Ac eiſdem Socijs, & Religioſis dictæ Congregationis, & in ea aggregatis, vt etiam omnibus, vt præfertur, & ſingulis indulgentijs, quibus ipſimet Religioſi gaudent, & eos gaudere, ac potiri volumus, quotieſcumque Infirmis præſto fuerint, ac illos noctu viſitauerint, & curauerint, eorumque lectos faciendo, ac illis ad manducandum porrigendo, & auxiliando, ac diſponendo ad bene moriendum & viam ſalutis, ac Doctrinam Chriſtianam illos docendo, ac denique omnia officia charitatis, vel ſpiritualia vel corporalia, quæ ad animarum ædificationem pertinent, exercendo, & Sacramenta Eccleſiaſtica adminiſtrādo, ceteraque ſimilia præſtiterint, pro quolibet præmiſſorum piorum operum, necnon omnibus & ſingulis officialibus, & miniſtris, ac alijs perſonis dictæ Congregationis ob infirmitatem, vel

propter

propter obedientiam, ſeu alia de cauſa domi remanentibus, ſi quinquies Orationem Dominicam, & toties ſalutationem Angelicam deuote recitauerint, etiam viginti annos, & totidem quadragenas de eis iniunctis, & alias quomodolibet debitis pœnitentijs miſericorditer in Domino relaxamus. Ac quod omnes, & ſinguli vtriuſque ſexus benefactores huius Congregationis, poſſint eſſe participes omnium operum meritoriorum quæ in Congregatione huiuſmodi pro tempore fient, etiam concedimus, & indulgemus.

Clauſula præſeruatiua.

§. 41. Decernentes eaſdem præſentes literas, ſub quibuſcumque ſimilium vel diſſimilium indulgentiarum, vel aliarum gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, & alijs contrarijs diſpoſitionibus, etiam in fauorem Baſilicæ Principis Apoſt. de dicta Vrbe, ſeu Cruciatæ S. aut etiam per nos ſeu per alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac dictam Sedem, etiam Motu, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſed ad quorumuis Imperatorum, & Regum inſtantiam, pro tempore quomodolibet factis, minime comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas, ac de nouo conceſſas eſſe, & cenſeri debere.

Clauſula ſublata, &c.

§. 42. Sicque per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Card. & cauſarum Palatij Apoſt. Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate vbique iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores & defenſores.

§. 43. Quocirca Venerabilibus fratribus noſtris Oſtien. & Tuſculan. Epiſcopis, ac dilecto filio cauſarum curiæ Cameræ Apoſtol. generali Auditori, per Apoſt. ſcripta, Motu pari mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas, ac omnia, & ſingula in eis contenta, vbi & quando expedierit, ac quoties pro parte Præfecti, & Sociorum prædictorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præinſertis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præmiſſa omnia obſeruari. Non permittentes Præfectum, ac ſocios præfatos deſuper à quoquam quomodolibet moleſtari ſeu inquietari, contradictores dicta auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Derogatio obſtantium.

§. 44. Non obſtantibus piæ memoriæ Bonifacij Papæ Octaui etiam prædeceſſoris noſtri qua cauetur, ne Mendicantes loca ad inhabitandum recipere, ſeu recepta mutare præſumant, abſque dictæ Sedis licentia ſpeciali, de prohibitione huiuſmodi expreſſam mentionem faciente; Necnon dicti Sixti prædeceſſoris, ac Pictauien. Concilij, contra illegitimos, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, ac noſtra, de non concedendis indulgentijs ad inſtar conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Ciſtercien. Cluniac. S. Benedicti, Mendicantium, & Societatis Ieſu, & Canonicorum Lateran. Ordinum huiuſmodi, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, & conſuetudinibus priuilegijs quoque indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis perſonis per quoſcumque Rom. Pontifices prædeceſſores noſtros præfatos, ac nos & dictam Sedem, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus; ac quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus; & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & alijs decretis, in genere vel in ſpecie ac alias quomodolibet etiam pluries conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, & ſingulis etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe, Motu pari derogamus, contrarijs quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Fides tranſumptorum.

§. 45. Volumus autem, quod earumdem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Canonici Metropolitanæ vel alterius Cathedralis Eccleſiæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus eiſdem adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§. 46. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, adiectionis, conceſſionis, appoſitionis, ſuſceptionis, admiſſionis, indulti, ſtatuti, ordinationis, exemptionis, liberationis, extenſionis, ampliationis, decreti, declarationis, relaxationis, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac B. Petri & Pauli Apoſt. eius ſe nouerit incurſurum.

D. P. A. 1 die 21. Septemb.

Datum Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ 1591. 11. Kal. Oct. Pont. noſtri anno quarto.

Confirmatio gratiarum, & indultorum Eremi Camaldulenſis, Congregationiſque dicti Eremi, & S. Michaëlis de Murano Ordinis Camaldulenſis ſub Regula S. Benedicti. Cum priuilegiorum quibuſcumque aliorum Religioſorum, etiam Mendicantium Ordinibus, conceſſorum & concedendorum, communicatione. XVIII.

Alia de hoc Ordine Camaldulenſi, indicaui ſup. in conſtit. 1. Alexandri II. Nulli, *Priuilegia autem ſignanter vide ſup. in Alexand. IV. conſt.* 11. Officij. *& in Leon. X. conſt.* 2. Etſi. *ac Pij V. conſt.* 41. Et ſi mendicantium, *in fin.*

Edita An. D. 1591.

GREGORIVS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Ex iniuncto nobis deſuper Apoſt. ſeruitutis officio ad ea, quæ à prædeceſſoribus noſtris pro Eccleſiaſticarum, præſertim Regularium perſonarũ, quæ ſub ſuaui Religionis iugo Altiſſimo famulantur, directione, & tranquillitate, ſtatuta, & conceſſa fuerunt, conſeruanda, & augenda, libenter inducimur, vt Apoſt. gratijs & fauoribus circumſepti, & muniti cum maiori quiete, ac deuotionis feruore, ſub regularis vitæ obſeruantia, ac Monaſtica diſciplina, viuere, ac Deo Optimo Maximo preces fundere liberius valeant.

Plures Rom. Pont. Congregationi indulta conceſſerunt.

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Generalis & Viſitatorum, ac Prioris Eremi, necnon Congregationis eiuſdem Eremi, & S. Michaëlis de Murano Camaldulen. Ordinis, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias felicis recordationis Leo X. Clemens VII. Paulus III. Iulius etiam tertius, Gregorius XIII. & Sixtus V. ac alij etiam Romani Pont. prædeceſſores noſtri, tunc exiſten. Generali & Viſitatoribus, ac Priori Eremi, necnon Congregationis eiuſdem Eremi, & S. Michaëlis de Murano, diuerſa priuilegia, facultates, & indulta, ac gratias ſpirituales & temporales conceſſerunt, omniaque & ſingula priuilegia, indulta, facultates, & gratias, ac conceſſiones ipſis, ac perſonis, domibus & bonis eorumdem eatenus, tam Apoſtolica quam Ordinaria, Imperiali vel Regia auctoritatibus quomodolibet conceſſa, & conſuetudine legitima præſcripta, acquiſita, Apoſtolicæ auctoritate, certis modo & forma, confirmauerunt.

Et loca eiuſdem ſub Sedis Apoſt. protectione ſuſceperunt.

§. 2. Ac inter alia ſtatuerunt & voluerunt, quod Monaſteria, Prioratus, Eccleſiæ, Hoſpitalia, Capellæ, & loca dicti Ordinis & Congregationis, tunc & pro tempore exiſtentia, ac eorum quodlibet, necnon Abbates, Priores, Abbatiſſæ, Fratres & Sorores, ac perſonæ in eis degentes, in ius & protectionem Beati Petri & Sedis Apoſtolicæ, ac ſub eorum & ſua protectione eſſent.

Exemptionem ab omni collecta, decimis, &c.

§. 3. Eademque Monaſteria, Eccleſiæ, Prioratus, & loca manualia, granciæ, poſſeſſiones, & bona, ac Prælati & perſonæ Congregationis prædictæ, ab omni impoſitione

 exactione,

exactione, collecta, decima, caritatiuo ſubſidio, ac alio quocumque reali ab perſonali, mixto munere, vel grauamine, omnino immunes eſſent & exempti.

Loca omnia Congregationi vnita, per eius Prælatos conferri mandarunt.

§. 4. Statuto præterea, quod omnia & ſingula Monaſteria, Hoſpitalia, Prioratus, & beneficia Eccleſiaſtica, & loca eidem Congregationi vnita & aggregata, ſeu in poſterum aggreganda per quoſcumque, cuiuſuis dignitatis fuerint, in titulum vel commendam obtenta, cum primum per ceſſum vel deceſſum illa obtinentium vacarét, ad eundem Ordinem effectualiter reuerterentur, & Congregationi prædictæ huiuſmodi pleno iure, & cum effectu aggregarentur, poſſentque Prælati & alij, qui beneficia & loca aliqua dicti Ordinis, in titulum vel commendam haberent, titulo & adminiſtrationi dictorum locorú, in manibus Generalis, & Capituli cedere; qui poſſeſſiones huiuſmodi admittendi poteſtatem habere intelligerétur ad hoc, vt eidé Congregationi vnirentur, & effectualiter aggregarentur; ita tamen, vt loca, quæ ſic applicari contingeret, Monachis dictæ Religionis iuxta eorú inſtituta cócedéda, debitis propterea non fraudarentur obſequijs, ſed per Prælatos Monaſteriorú vel locorú quibus applicata forent, & annexa, onera & officia ſolueta implerétur.

Prælatorum eiuſdem Monaſterij profeſſorum numerum taxarút.

§. 5. Inſuper ſtatuerunt & ordinarunt, quod & eiuſdem & Ordinis Prælatorum numerus augeri non poſſet, nec plures eſſent quam ſeptem, qui eſſent eiuſdem Monaſterij profeſſi; excepto tamen Generali, qui in dicto numero non comprehenderetur.

Generali poteſtatem abſoluendi Monachos, &c. ampliſſimam dederunt.

Tu vide moderationem Clem. VIII. in ſua bulla 11.

§. 6. Ac propterea eidem Generali pro tempore exiſtenti vt Monachos ac Moniales de Cógreg. à quibuſuis etiam maioris excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis, & quibus pro tempore irretiti forent, etiam ſi illorum abſolutio dictæ Sedi ſpecialiter vel generaliter reſeruata foret, ſatiſfacto tamen ijs ad quorum inſtantiam cenſuræ ipſę forſan emanauerant; ac à quibuſuis irregularitatibus tam de iure quam ex ipſius Eremi conſtitutionibus, & regularibus inſtitutis, quomodolibet prouenientibus, & quibuſcumque alijs peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis quantumcumque grauibus & enormibus, etiam talibus, quod de illis eſſet Sedes prædicta merito conſulenda, & dictæ Sedi qualitercumque reſeruatis, exceptis contentis in Bulla in die Cœnæ Domini legi conſueta, quoties opportunum foret, eorum confeſſionibus diligenter auditis, abſoluere, ac eis pro cómiſſis pœnitentiam ſalutaré iniungere, ac ſeipsú, etiá à quocúque alio Prelato vel Eremita Sacerdote vices ſuas illi cómittendo; abſolui facere libere & licite poſſet, facultatem conceſſerunt.

Priori & Eremitis Camaldulen. omnia indulta Eremi S. Romualdi communicarunt.

§. 7. Eiſdemque Priori & Eremitis Eremi huiuſmodi, quod omnibus & ſingulis priuilegijs, indultis, conceſſionibus, indulgentijs, & gratijs, Eremitis S. Romualdi, alias de Maſſalio in genere quomodolibet conceſſis, approbatis & innouatis, ac quibus Eremitæ Congregationis S. Romualdi huiuſmodi vtebantur, potiebantur, & gaudebant, ac vti, potiri, & gaudere poterant quomodolibet in futurum, vti, gaudere, & potiri, libere & licite poſſent.

Dubiaq. deſuper oriunda, in fauorem Congregationis interpretari decreuerunt.

§. 8. Et quod quicquid dubij in dictis priuilegijs, conceſſionibus, & gratijs emerſerit, id, data verborum ambiguitate ac iuris peritorum interpretatione, in fauorem Congregationis, & locorum particularium eiuſdem interpretari deberet, ſtatuerunt & ordinarunt, prout in diuerſis dictorum prædeceſſorum deſuper confectis literis & ordinationibus viuæ vocis oraculo factis, plenius continetur.

Hic modo Pont. prædicta omnia confirmat.

§. 9. Quare pro parte Generalis, & Viſitatorum, ac Prioris Eremi, necnon Congregationis eiuſdem Eremi, ac S. Michaelis de Murano huiuſmodi nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt ſingulis prædictis, ceteriſque in eiſdem literis contentis robur noſtræ approbationis adijcere, & alias in præmiſſis opportune prouidere, de benignitate Apoſt. dignaremur. Nos igitur eoſdem Generales & Viſitatores, ac Priorem Eremi, necnon Congregationem eiuſdem Eremi, & S. Michaelis de Murano, ac ſingulares perſonas Monaſteriorum & locorum eorumdem, ſpecialibus fauoribus & gratijs proſequi volentes, precibus etiam Venerabilis fratris noſtri Ptolomæi Epiſcopi Tuſculanenſis S. R. E. Card. Comenſis nuncupati, eiuſdem Ordinis & Religionis Camaldul. Protectoris inclinati, eoſdemque Generalem, Viſitatores prædictos à quibuſuis excommunicationis & cenſuris, ac ſingularum literarum prædictarú veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, inſererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, ceſſiones, vniones, aggregationes, & incorporationes ſingulorum Monaſteriorum, Eccleſiarum, Hoſpitalium, Beneficiorú & locorum quorumcumque, in eiſdem prædeceſſorum literis, & præſertim Leonis X. expreſſorum, eidem veſtræ Congregationi vigore eorumdem indultorum Apoſtolic. & facultatum huiuſmodi hucuſque factas, & quæ effectú ſortitæ ſunt, ratas & validas, ac efficaces exiſtere, decernimus & declaramus. Necnon vniones & aggregationes huiuſmodi, ac omnia & ſingula priuilegia, facultates & indulta præmiſſa, prout expreſſa ſunt, necnon omnia & quæcumque alia priuilegia, indulta, conceſſiones, exemptiones, immunitates, facultates & gratias, tam ſpirituales quam temporales, Generali, Viſitatoribus, Priori, & Congregationi, ac Ordini prædicto, necnon Monaſterijs, Eccleſiis, domibus & locis, illorumque ſingularibus perſonis, tam per dictos prædeceſſores, quam alias quomodolibet dicta auctoritate Apoſtol. conceſſa, necnon ſingulas dictorum prædeceſſorum literas, ac omnia & ſingula in illis contenta, & inde ſecuta quæcumque quatenus ſint in vſu, & prout hactenus obſeruata fuerút, Apoſtolica auctoritate prædicta, ex certa noſtra ſcientia tenore præſentium approbamus, confirmamus & innouamus, illiſque perpetuę ac inuiolabilis firmitatis robur adijcimus, ac omnes & ſingulos, tam iuris quam facti, ac ſolemnitatum quarumcumque quomodolibet omiſſarú, aliosque defectus, ſiqui forsá interuenerint in eiſdem ſupplemus; vnioneſque & aggregationes, ac omnia alia & ſingula præmiſſa, & in eiſdem literis contenta, & comprehenſa, ac ſupérius expreſſa, eiſdem Generali, Viſitatoribus, Priori, & Congregationi, ac prædictis, eorumque perſonis & Miniſtris, & cuilibet eorum, auctoritate & tenore prædictis, etiam de nouo, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine perpetuo concedimus & indulgemus.

Ordinarios vt in prædictis Congregationi faueant iubet.

§. 10. Ac diſtinctius præcipiendo mandamus, quibuſuis Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac locorum Ordinariis quibuſcumque, vt ſuper priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, facultatibus, gratiis huiuſmodi, tam ſpiritualibus quam temporalibus, eoſdem Generalem & Abbates, etiam ratione Viſitationis, correctionis, aut alio quouis prætextu, etiam reſpectu Monaſteriorum Monialium eiuſdem Ordinis, ſub cura & gubernio Generalis & Abbatum prædictorum exiſtentium, nullatenus moleſtare, inquietare, vel perturbare audeant vel præſumant.

Indulta quarumcumque Regularium Congregationi elargitur.

Quoad indulgentias vide immutationé in bull. 16. Paul. V. Romanum.

§. 11. Ac præterea volentes, eoſdem Generalem, Viſitatores, Priorem Eremi necnon Congregationis eiuſdem Eremi, ac S. Michaëlis de Murano, ac Ordinem prædictum Camaldulenſem amplioribus fauoribus & gratiis proſequi, eiuſdem Generali, Viſitatoribus, Priori, Monaſteriis, domibus, & locis, Ordinis & Congregationis prædictæ, omnia & ſingula priuilegia, prærogatiuas, conceſſiones, iuriſdictiones, cautelectiones, fauores, facultates, declarationes, depoſitiones, immunitates, exemptiones, indulta, cuiuſcumque generis exiſtentia, necnon indulgentias etiam plenarias, ac peccatorum remiſſiones, & ceteras gratias ſpirituales & téporales, quibuſuis aliis Regularium Congregationum Ordinibus, eorumque Monaſteriis, tam virorum quam mulierum, eorumque Generalibus, Abbatibus, aliiſque Superioribus & perſonis eorumdem, in quibuſcumque Mundi partibus exiſtentibus, alias quomodolibet conceſſa & concedenda, ac quibus de iure, vſu, conſuetudine, vel priuilegio, aut conceſſione Apoſtolica, Regia, Imperiali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, in genere vel in ſpecie, tam coniunctim, quam diuiſim, etiam per viam communicationis & extenſionis alias quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri & gaudere quomodolibet poſſunt & poterunt in futurum, etiamſi talia ſint vel fuerint, quæ ſpecialem & indiuiduam requirerent mentionem, ſeu præſentibus de verbo ad verbum inſertionem, & ſeu particularem conceſſionem eidem auctoritate & tenore perpetuo communicamus, extendimus & concedimus. Ita quod iidem Generalis, Viſitatores, Monaſteria, & loca prædicta, vt præfertur, ac eorum Prælati, Fratres, & perſonæ prædictæ, ac eorum res & bona, ſub eorum

Digitized by Google

eorum cura, & ſecundum eiuſdem Congregationis inſtituta, nunc & pro tempore viuentes & exiſtentes, præmiſſis omnibus ſingulis æque pariformiter, & abſque alia penitus differentia, perinde ac ſi illis, & eorum ſingulis perſonaliter & ſpecialiter, & expreſſe ac nominatim, necnon ad inſtar conceſſa eſſent, in quantum eidem Congregationi expediat, (dummodo eiuſdem Congregationis regularibus Ordinibus, eiuſque gubernio, priuilegiis, conſtitutionibus & definitionibus non aduerſentur) vti, frui, potiri, & gaudere, libere & licite poſſint & valeant.

Prælatorum, numeri eiuſdem Monaſterij profeſſorum augm.

§. 12. Inſuper cum eiuſdem Ordinis & Congregationis Prælati, qui ſint eiuſdem Monaſterij profeſſi, plures quam ſeptem, excepto Generali, qui in dicto numero non computatur, Ordinationibus Apoſtolicis minime eſſe valeant, tenore præſentium; eadem Apoſtolica auctoritate numerum Prælatorum dictæ Congregationis augemus; ita quod futuris temporibus octo Prælati eiuſdem Monaſterij profeſſi (excepto Generali, quem in dicto numero volumus non comprehendi) eſſe poſſint & valeant; ac præſertim in his dictæ ſuæ Congregationis, Monaſteriis, & Eccleſiis, videlicet, Sanctæ Mariæ à Puteo Stratæ, Taurinenſis, Sancti Viti in Carcubio Mediolanen. Sanctorum Catherinæ & Romualdi Cremonen. necnon S. Auguſtini de Baſſiano de Abrutio, etiam S. Nicolai de Cornu eiuſdē Prouinciæ Abrutij Pennen. ſuos Abbates & Prælatos eligere, deputare, ac inſtituere, vt & in aliis ſuis Monaſteriis dictæ Congregationis poſſint & valeāt.

Clauſula ſublata, &c.

§. 13. Decernentes ſic & non aliter per quoſcumque Iudices, quauis auctoritate fungentes, etiam locorum Ordinarios, ac S.R.E. Cardinales etiam de latere Legatos, Vicelegatos, Sedis Apoſtolicæ Nuncios, & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate vbique iudicari & definiri debere, irritū quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquā quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§. 14. Et nihilominus eidem Venerabili fratri noſtro Ptolomæo Epiſcopo Tuſculan. S.R.E. Cardin. Comenſi eiuſdem Congregationis & Ordinis Protectori nunc & pro tempore exiſten. ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cā. Apoſtolicę generali Auditori, per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdē Generalis, Viſitatorum, Prioris Eremi, & Congregationis prædictæ, aut alicuius eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicātes, eiſque in præmiſſis efficacis, defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eaſdem præſentes literas, & in eis quæcumque inuiolabiliter obſeruari, ac plenum effectum ſortiri, necnon Generalem, Viſitatores, Abbates, Priores, & Monachos prędictos, & eorum ſingulos omnibus præmiſſis pacifice frui & gaudere, non permittentes eos & eorum, quemlibet deſuper contra præſentium tenorem, ſub quouis prætextu, etiam ſubreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, etiam defectu intentionis noſtræ per quoſcumque quomodolibet moleſtari, perturbari, vel impediri. Contradictores quomodolibet & rebelles, etiam per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo; legitimiſque ſuper his habendis, ſeruatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§. 15. Non obſtan. noſtra de non concedendis indulgētiis ad inſtar, ac fel. recordat. Bonifacij Papę Octaui prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliiſque Apoſtolicis, & in Prouincialibus & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, etiā iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, cōſuetudinibus, declarationibus, inhibitionibus & decretis; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Legatis, Nunciis, & Ordinariis, ac Congregationibus & Ordinibus prædictis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, & decretis irritantibus, in genere vel in ſpecie, per quoſcumq; Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem Apoſtolicam, etiam Motu ſimili, & conſiſtorialiter, aut alias quomodolibet conceſſis, & etiam iteratis vicibus approbatis & innouatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque tenoribus & formis ſpecialis, ſpecifica, expreſſa; & indiuidua, acſi de verbo ad verbū, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, etiamſi in eis caueretur expreſſe, quod illis nullatenus, aut non niſi ſub certis modo & formis derogari poſſit, illorum omnium & ſingulorum tenores, acſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ad effectū præmiſſorum derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim, ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi mentionem.

Clauſ. præſeruatiua.

§. 16. Volumus autem, vt præſentibus noſtris literis per quaſcumque reuocationes, ſeu Apoſt. conſtitutiones, ſub quibuſcumque verborum formis, etiamſi Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine emanauerint, derogari non poſſit, niſi eorumdem priuilegiorum, & præſentium totus tenor de verbo ad verbum inſeratur, ac de omnibus & ſingulis dictę Congregationis Monaſteriis nominatim ſpecifica mentio fiat.

Fides tranſumptorum.

§. 17. Quodque earumdem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Prælati dicti Ordinis, aut Protectoris, ac Notarij publici ſubſcriptis & ſigillo dictæ Congregationis, aut alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem fides adhibeatur, in iudicio & extra, quæ eiſdem, præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Dat P. An. 1 24. Septemb.

Datum Romæ apud S. Marcum, ſub Annulo Piſcatoris die 24. Septembris, milleſimo quingenteſimo primo, Pontificatus noſtri anno primo.

Moderatio indultorum S.R.E. Cardinalium, ſuper collatione beneficiorum. XIX.

Aliam moderationem edidit Pius V. ſup. in eius conſtit. 47. Sanctiſſimus. *Et aliam quam videas edidit, poſtremo Paulus V. in conſt.* 58. Sanctiſſimus. *vbi notabo.*

Quod Capitula Eccleſiarum Cathedralium quibus S.R.E. Cardinales præſunt, ex indultis conferendi Beneficia Eccleſiaſtica reſeruata vel affecta eiſdem Cardinalibus conceſſis, nullum ius prætendere poſſint, declarauit Sanctiſſ. D.N. Vrban. VIII. conſt. 59. *Accepto*. inf. tom. 4. Qui conſt. 60. *Licet*. declarauit, quod S.R.E. Cardinales Eccleſiarum Præſules, indulto conferendi Beneficia Eccleſiaſtica ratione Eccleſiarum, quibus præſunt, vel quarum regimine vltimo loco ceſſerunt, dumtaxat vti poſſint.

Edita An. Dñi 1591.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater & D.N.D. Gregorius diuina prouidentia Papa XIV. ex quibuſdam contra diſpoſitionem iuris communis Sanctæ R. E. Cardinalibus, ſuper collatione beneficiorum Eccleſiaſticorum apud Sedem Apſtolicam vacantium conceſſis indultis & facultatibus, ſæpenumero impeditus quo minus ſolitam Sedis huius benignitatem erga, pauperes, & benemeritos liberaliter exercere poſſit, ac ſimul volēs litibus obuiare, quę ſuper illorum interpretatione oriuntur. fel. recordat. Pij Papæ V. ſui prædeceſſoris veſtigiis in hac parte inhærēdo.

Moderatio indultorum Sanctæ R.E. Card. ſuper collatione beneficiorum

§. 1. Omnia & quæcumque indulta, conceſſiones, facultates, & priuilegia, conferendi quæcumque apud Sedem Apoſtolicam vacantia, aut in poſterum vacatura beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſæcularia & quorumuis Ordinum regularia, quomodocumque qualificata, ad collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, & quamcumque aliam diſpoſitionem, tam dictorum Cardinalium ratione Patriarchalium, Metropolitan. & Cathedralium Eccleſiarum, non tamen earum quibus in titulum aut denominationem ſui Cardinalatus præſunt, circa quæ aliquid de nouo diſponere non in-

tendit,necnon Monaſteriorum Prioratuum, dignitatum, & aliorum quorumcumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, quæ quomodolibet obtinent, & impoſterum obtinebunt,ac etiam quorum collatio,prouiſio,& quæuis alia diſpoſitio illis ex cauſa factæ per eos ceſſionis,regiminis, & adminiſtrationis,ſeu commendæ,aut reſignationis Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum huiuſmodi beneficiorum, Apoſtolica auctoritate reſeruata, &c. exiſtit, vel in poſterum reſeruabitur; quam etiam aliorum quorumcumque inferiorum collatorum, aut collatricum, coniunctim vel diuiſim, de iure, priuilegio, conſuetudine, aut alias quomodolibet pertinentia, ac etiam illa commendandi, ac alias de eis diſponendi, vel de conſenſu ipſorum Cardinalium requirendo in prouiſione eorumdem beneficiorum apud Sedem prædictam, vt præfertur vacantium, per Sanctitatem ſuam facienda, & quod ſine conſenſu huiuſmodi factæ prouiſiones, quæuis aliæ diſpoſitiones nullæ & irritæ ſint, omnibus & ſingulis Cardinalibus prædictis per quoſcumque Romanos Pontifices, ac Sanctitatem ſuam, & dictam Sedem,etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine,& conſiſtorialiter,ac etiam ex pactis inter dictos Pontifices & Cardinales diuerſis temporibus factis, firmatis, & iuratis, ac quibuſuis oneroſis, & aliis cauſis conceſſa,etiam iteratis aut multiplicatis vicibus approbata, innouata ac extenſa, quibuſcumque concepta formulis,ac etiam reſtitutiuis,mentis atteſtatiuis,præſeruatiuis, derogatoriarum derogatoriis,aliiſque efficaciſſimis & inſolitis clauſulis,necnon vim contractus inducentibus,ac irritanti, & quod ſine eorum conſenſu derogationes pro tempore factæ nemini ſuffragentur,aliiſque decretis ſuffulta quorum omniū tenores Sanctitas ſua haberi voluit pro expreſſis,ſpecialiter & expreſſe reuocauit, literaſque Apoſtolicas deſuper confectas, & quoad ea in quibus illa effectum nondum ſortita erant, & inde ſecuta quæcumque caſſauit, annullauit, vireſque & effectum de cetero non habere decreuit.

Declaratio. §. 2. Salua tamen remanente facultate conſenſus per ipſos Cardinales in prouiſionibus Apoſtolicis beneficiorum per obitum familiariū continuorum commenſalium eorumdem Cardinalium, etiam apud Sedem prædictam vacantium, præſtandi, iuxta formam Regulæ Cancellariæ Apoſtolicæ ſuper hoc editæ, & in caſibus tantum in ipſa Regula expreſſis. Volens vlterius quod eadem beneficia per obitum familiariū, continuorum commenſalium eorumdem Cardinalium poſthac, tam apud eamdem Sedem quam extra Romanam Curiam vacantia, etiamſi ad alicuius alterius Cardinalis collationem, vel aliam diſpoſitionem pertinere deberent,etiamſi tunc ceſſent aliæ Apoſtolicæ reſeruationes hactenus editæ,nihilominus in poſterum diſpoſitioni Sanctitatis ſuæ reſeruata cenſeantur; itaut in prouiſionibus talium beneficiorum ſuper expeditionibus literarum illius Cardinalis, cuius familiaris defunctus extitit, ſi ipſe Cardinalis tunc præſens in eadem Curia, fuerit,conſenſus requiri omnino debeat,non autem beneficia huiuſmodi ad collationem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem Cardinalis ordinarij collatoris vllo modo pertineant, nec eiuſdem Cardinalis ordinarij collatoris, etiamſi in Romana Curia præſens fuerit,conſenſus quoquomodo requiratur,Eaſdemque conſtitutiones, & Regulas Cancellariæ, etiam declaratorias ſuper beneficiis familiarium prædictorum Cardinalium editas, tam quoad Cardinales indulta huiuſmodi habentes, quam non habentes, atque adeo indulta ipſa ad terminos præſentis conſtitutionis reduxit & moderatus fuit.

Decretum irritans. §. 3. Decernens ſic in iis, ceteriſque omnibus præmiſſis per quoſcumque, &c. etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & eoſdem Cardinales, ſublata, &c. necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper his, per quoſcumque etiam prætextu facultatum, indultorum & conceſſionum huiuſmodi, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §. 4. Prædictis & quibuſuis & aliis Regulis, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque non obſtantibus.

Papæ ſubſcrip. Placet publicetur & deſcribatur.

INNOCENTIVS IX. PONT. CCXXXIV.
ANNO DOMINI MDXCI.

INnocentius Papa Nonus, Bononienſis, Ioannes Antonius Fachenettus antea dictus, Presbyter Cardinalis tituli Sanctorum Quatuor Coronatorū, Creatus tertio Kalendas Nouembris. Coronatus tertio Nonas Nouembris Anno Domini 1591. Vixit menſes duos. Creauit Cardinales duos. Obiit tertio Kalendas Ianuarij Anno Domini 1592. Sepultus fuit in Baſilica Principis Apoſtolorum. Vacauit ſedes dies triginta.

Confirmatio & extenſio conſtitutionis Pij V. à Gregorio XIII. Sixto V. Gregorio XIV. comprobatæ; de non alienandis & infeudandis Ciuitatibus & aliis locis Sedis Apoſtolicæ. I.

Hæc Pij V. prohibitio eſt in eius bulla 35. Admonet. *vbi plene tibi indicaui eius declarationes & ampliationes. Et conſtitutio Gregorij XIII. eſt 3. ſup. ac Sixti V. eſt 26 ſup. & Gregory XIV. eſt ſup.*

Vide addita ad Leon. I. ſup. lib. 2.

INNOCENTIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. *Edita An. D. 1591.*

Exordium. QVÆ ab hac Sancta Sede, cui licet indigni, auctore Domino præſidemus, pie & ſalubriter ſancita & ordinata noſcuntur, ea vt perpetuo firma, illibataque permaneant, non ſolum conſenſus, approbationis & innouationis noſtræ munimine roboranda, ſed etiam declarationis præſidio quatenus expedire viſum ſit fulcienda cenſemus. Et præcipue muneris noſtri eſſe ducimus, ea quæ à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ad patrimonij, dignitatis, & amplitudinis Sanctæ huius Sedis conſeruationem & incrementum laudabiliter diſpoſita, & conſtituta ſunt, in nobiſmetipſis ſeruare & aliis ſeruanda tradere & demonſtrare.

Pij V. conſtitutio eſt indicata in rub. §. 1. Sane fel. rec. Pius Papa V. prædeceſſor noſter, de conſilio & aſſenſu venerabilium fratrum ſuorum tunc S. R. E. Card. optimam & ſaluberrimam Conſtitutionem edidit, & promulgauit tenoris ſequentis.

Omittitur inſertio huius bullæ cum ea ſit poſita in loco tibi in rub. cit.

Confirmationes Gregorij, Sixti & alterius Gregorij ſunt citatæ in rub. §. 2. Quamquidem Conſtitutionem piæ mem. Gregor. XIII Sixtus V. & Gregor. XIV. Romani Pontifices pariter prædeceſſores noſtri, ſicuti in ea cauetur, ſeruare iurarunt, ac per eorum literas approbarunt, & confirmarunt & innouarunt, prout in illis plenius continetur.

Approbatio huius Pont. §. 3. Nos itaque officij & conſcientiæ noſtræ debito ſatisfacere

tisfacere cupientes, Motu proprio, non ad alicuius ſupplicationem, vel ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia meraque deliberatione noſtra in hoc primo ſecreto Conſiſtorio, quod cum venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus habemus conſtitutionem prædictam, & omnia in ea contenta auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium confirmamus, approbamus & innouamus, eamque inuiolabilis firmitatis robur obtinere plenamque executionem & effectum perpetuis futuris temporibus habere decernimus. Ac præterea eiſdem, Motu proprio, ſcientia, deliberatione, & auctoritate aſſiſtentibus, & approbantibus eiſdem S.R.E. Cardinalibus.

Extēſio eiuſdem.

§.4. Declaramus eadem Conſtitutione prohibitam fuiſſe, ac prohiberi, omnem & quamcumque infeudationem, & alienationem Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, & Locorum prædictorum, eidem Sedi tam immediate quam mediate ſubiectorum, non ſolum ne fiat, neue attentetur poſt eorum deuolutionem, ſed etiam antequam deuoluantur, ac omnem & quamcumque in perpetuum vel ad tempus prorogationem, & extenſionem infeudationum, inueſtituarum, ac conceſſionum, de dictis Ciuitatibus, Terris, Oppidis, & Locis, non dum finitarum, ipſorumque incorporationem, quoad effectum impediendæ alienationis, prorogationis, & extenſionis huiuſmodi, non à die eorum deuolutionis, ſed à die ipſius Conſtitutionis, & etiam antequam illa deuoluantur, ipſo iure cum omnibus clauſulis & decretis in prædicta Conſtitutione contentis, Cameræ & Sedi Apoſtolicæ factam cenſeri.

Promiſſio Cardinalium circa obſeruantiam.

§. 5. Inſuper volumus & declaramus, vt promiſſio, & iuramentum præſtitum & præſtandum, de ſeruanda eadem Pij prædeceſſoris præfati Conſtitutione per nos, & Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros, ac S.R.E. Cardinales, intelligatur de ipſa Pij prædeceſſoris Conſtitutione, vt ſupra per nos declarata, & ſecundum hanc noſtram declarationem eamdem Conſtitutionem ad vnguem & inuiolate obſeruari oportere ac debere ſicuti & nos ſeruaturos eſſe promittimus, ac ſanctè & ſolemni more iuramus.

Clauſula ſublata.

§.6. Et ita per quoſcumque Iudices, ordinarios, & delegatos, quauis auctoritate fungentes, etiam Cameræ præfatæ Præſidentes, Clericos cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis, & eorũ cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, declarari & definiri debere; irritum & inane, ſi ſecus ſuper his per quoſcumque, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Iuſſio deſcribendi hanc bullam iuxta bullam Pij V. Clauſ. derog.

§.7. Ac præſentes noſtras literas, in libello in quo ipſa, Conſtitutio Pij prædeceſſoris continetur, ac in libro Quinterno appellato Cancellariæ Apoſtolicæ, deſcribi mandamus.

§. 8. Non obſtantibus iis, quæ idem Pius prædeceſſor voluit non obſtare, ceterìſque in contrarium facientibus quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam, noſtræ approbationis, confirmationis, innouationis, declarationis, voluntatis, decreti, promiſſionis, iuramenti, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem, hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſum.

Dat. P. An. 1. die 4. Nou.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo nonageſimo primo, pridie Non. Nouẽbris, Pontificatus noſtri anno 1.

Papa ſubſcrip.

Ego Innocent. Catholicæ Eccleſiæ Epiſc.

Cardd. ſubſcrip.

Ego Alph. Epiſc. Oſtien. Card. Geſualdus.
Ego Inn. Epiſcopus Portuen. Card. de Arag.
Ego Marcus Ant. Epiſc. Præneſtin. Card. Columna.
Ego Ptolemæus Epiſc. Tuſculan. Cardinalis Comenſis.
Ego Gabr. Epiſc. Sabinen. Card, Paleottus.
F. Michael Bonellus Epiſc. Albanen. Alexandrinus.
Marcus Siticus Cardin. ab Altaemps.
Ludouicus tituli S. Laurentij in Lucina, presbyter Cardinalis Madrutius.
Nic. de Pelleue Card preſbyter, tit S. Praxedis, vulgo de Sen.
Iul. Antonius Sanctorius, tituli S. Bartholomæi in Inſula, preſb. Card S. Seuerinæ.
Hieronymus Card. Ruſticucius tt. S. Suſannæ.
Hieronymus Card. Simoncellus, tt. S. Priſcæ.
Petrus Card. Deza, tt. S. Hier.
Alex. Card. Floren. tt. SS. Ioannis & Pauli.
Iulius Card. Cananus, tt. S. Anaſtaſiæ.
Ant. Maria Card. Saluiatus, tt. S. Mariæ de Pace.
Aug. Card. tt. S. Marci de Verona.
Ego Vincentius tt. S. Clementis, Card. Montis Regalis.
Ego Philippus Card. Spinula tt. S. Sabinæ.
Ego Georgius, tt. S. Sixti Card. Raziuil.
Ego Simeon Card. de Terranoua, tt. S. Mariæ Angelorum.
Ego Scipio tt. S. Saluatoris in Lauro Card. Lancellottus.
Ego Henricus tit. S. Pudentianæ Cardin. Caetanus S.R.E. Camerarius.
Ego Ioannes Baptiſta Cardinalis Caſtrucius
Ego Dominicus, tt. S. Chryſogoni Card. Pinellus.
Ego Hyppolytus tit. S. Pancratij. presb. Card. Aldobrandinus, Maior Pœnitentiarius.
Ego Hieronymus tit. S. Petri ad Vincula, S.R.E. presbyter Card. de Ruuere.
Ego Frater Hieronymus, tt. S. Mariæ ſuper Mineruam S.R.E. presb. Card. Aſcul.
Ant. Maria, tt. S. Agnetis in Agone, Card. Peruſ.
F. Conſtantius Card. Sarnanus tt. S. Petri in Monte Aureo.
Ego Gul. Card. Alanus, tt. S. Martini in Montibus.
Ego Scipio tt. S. Mariæ de Populo Cardinalis Gonzaga.
Ego Antonius tt. S. Stephani, Card. Sauilius.
Ego Euangeliſta tituli Sancti Matthæi in Merulana, presbyter Card. Cuſentinus.
Egg Ioan. Franciſcus, tit. S. Mariæ in Via, presbyter Cardin. Maurocenus.
Marianus tituli SS. Marcellini & Petri, presbyter Cardin. de Camerino.
Ego Greg. Card. à Montelparo, tt. S. Auguſtini.
Ego P. Card. Sfondratus, tt. S. Cæcil.
Ego Benedictus Iuſtinianus, tt. S. Marcelli.
Ego Auguſtinus, tt. S. Laurentij in Pane & Perna, presbyter Card. Cuſanus.
Ego Fr. Maria Card. SS. Quirici, & Iulitæ.
Ego Octauius Card. S. Ioan. ante portam Latinam.
Ego F. Card. S. Mariæ in Via Lata.
Ego Alexander S. Laurentij in Damaſo, diac. Card. Montaltus S.R.E. Vicecancellarius.
Ego Aſcanius, S. Mariæ in Coſmedin, S.R.E. diac. Card. Columna.
Ego Federic. S. Nicolai in carcere, diac. Card. Borromæus.
Ego Guido, SS. Coſmæ, & Damiani, diac. Card. Pepulus.
Ego Odoardus S. Adriani diac. Card. Farneſius.
Ego Octauius S. Georgij in Velabro, diaconus Cardinalis de Aquauiua.
Ego Flaminius S. Mariæ in Dominica.

Publicatio.

Anno à natiuitate Domini Noſtri IESV Chriſti 1592. indiction. 4. die vero 2. menſis Ianuarij, tempore Sedis vacantis, per obitum bonæ memor. Innocentij Noni, ſupraſcripta litera affixa & publicata fuerunt ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Laertium Cecchetum, & Marcum Antonium Sanctiſſ. D. Noſtri Papæ Curſ.

Hieronymus Lutius Mag. Curſ.

Indulta Inclyti Senatus Populique Roman. de reis non condemnandis vigore alicuius reſcripti contra formam iuris, & non confiſcanda legitima filiorum viuentibus eorum genitoribus, & neque arbitraria compoſitione recipienda, in Dataria, pro licentia dandi dotem, ſupra ſummam à Statuto taxatam. II.

Quoad d. legitimam, contrarium remanet deciſum extra Vrbem, ex Bulla Pij II. n. 2. Etſi cuncta. §. 8. *& conſonat conſtitutio Sixti IV. n. 24. Cura. ſup: Summam vero Dotis à Statuto taxatam eſſe ad ſc. 5500. liquet ex bulla Sixti V. n. 52.* Cum in vna. *in fine.*

Edita An. D. 1591.

INNOCENTIVS EPISCOPVS.

Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa huius conceſſionis. AD Romanum ſpectat Pontificem, inter multas & graues, quas pro communi Chriſtianæ Reipublicæ bono, ſuſcipit curas, in eam quoque præcipuo ſtudio incumbere, vt eius in temporalibus ſubditi, præſertim vero Dilecti filij S. P. Q. R. quorum propria & peculiaris cura ei ſpecialiter commiſſa eſt, non ſolum à quocumque grauamine, quoad fieri poteſt, immunes reddantur, ſed priuilegiis & gratiis in dies ampliori bus ornentur. Quare nos, & muneris noſtri debito ſatisfacere, & paternam caritatem, ac beneuolentiam quam iam pridem erga eos gerimus, inſigni aliquo monumento teſtatam eſſe cupientes, quo & ipſi benignitatem noſtram experti, & alij eorum exemplo in fide, obedientia, ac deuotione Sanctę huius Sedis alacriori animo perſeuerent, atque ad promerendam vberiorem noſtram & illius gratiam in dies magis inuitentur.

Prohibitio reos condemnandi contra ius, vigore aliarum reſcripti. §. 1. Primum quidem hac noſtra perpetuo valitura Cōſtitutione, abolemus & ab hac inclyta Vrbe, noſtris volumus exulare temporibus, modum illum procedendi contra reos alicuius criminis aut delicti, qui licet iuxta diſpoſitionem iuris communis & ſacrarum Conſtitutionū, ac eiuſdem Vrbis ſtatutorum, pœna capitis plecti non debeant, tamen vigore ſpecialis mandati & reſcripti per Roman. Pontif. Motu proprio, ſeu alias ſignati, pœna vltimi ſupplicij damnatur; & quod nobis licere non patimur, id etiam noſtris ſucceſſoribus indicamus, diſtrictius prohibentes ne impoſterum Iudices quicumque quauis auctoritate fungentes, reum aliquem contra Iuris communis, & Apoſtolicarum ſanctionum & ſtatutorum Vrbis tenorem, vigore ſeu prætextu reſcriptorum huiuſmodi, quæ contra intentionem concedentis per ſubreptionem extorta cenſeantur, capitaliter condemnare præſumant.

Prohibitio confiſcari legitimam filiorum in vita parentum in Vrbe. §. 2. Præterea volumus ac præſentium tenore decernimus, quod in eadem Vrbe noſtra, ſi contingat filios viuentibus eorum genitoribus, delictum aliquod committere, ipſi parentes quoad vixerint, ad ſoluendam legitimam Portionem de propriis bonis, eiſdem filiis de iure debitam, minime cogi aut compelli poſſint, nec contra ipſos delinquentium genitores ad legitimæ portionis prædictę confiſcationem, per quoſuis Iudices procedi debeat; ſed in quibuſuis criminalibus cauſis iuris communis diſpoſitio, & ſtatuta Vrbis omnino ſeruentur; necnon quaſcumque prædeceſſorum noſtrorum Conſtitutiones in contrarium forſan deſuper editas, quarum tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, ad terminos iuris, ac dictorum ſtatutorum, harum ſerie reducimus, & moderamus, ſtatutaque ipſa in hac parte approbantes, illa aduerſus quemcumque contrarium vſum aut Conſtitutionem reſtituimus & reualidamus.

Prohibitio exigendi prohibitionē pro licentia Dotiū iuxta ſummā ab Vrbis Statuto taxatā. §. 3. Et inſuper, quia etiam accepimus vſu receptum eſſe, vt pro obtinenda derogatione ſtatuti, ſeu reformationum eiuſdem Vrbis, ſuper certa Dotium puellarum quæ pro tempore nubunt ſumma & quantitate editarū compoſitio non certa, ſed arbitraria, iis qui in Dataria, & materiis componendis pro tempore præſident ſoluatur. Nos ipſius Vrbis Ciues & Incolas ſpecialibus fauoribus & gratiis proſequentes, illos à ſolutione compoſitionis huiuſmodi perpetuo eximimus & liberamus, immuneſque & exemptos eſſe volumus; diſtricte interdicentes dilecto filio Datario, nunc & pro tempore exiſtenti, ac Præfecto compoſitionum, ceteriſque Miniſtris Officialibus, ne ab iis qui in dicta Vrbe cum aliqua ampliori dote matrimonia contrahentes, derogationem huiuſmodi à nobis, vel ſucceſſoribus noſtris impetrabunt, etiam ſi Barones, Domicelli, & nobiles fuerint, doſque ipſa longe vltra taxam prædictam ad quamcumque ſummam exceſſiua extiterit, quidquam vel minimum pro ſimili compoſitione vllo modo exigant, neque ad eam quouis prætextu cuiquam ſoluendum compellant; ſtatuto tamen ipſo ſuper taxa dictarum Dotium nihilominus in ſuo robore permanſuro.

Clauſula præſeruatiua. §. 4. Decernentes præſentes literas, &c. ex quauis cauſa ex quocumque capite de ſubreptionis vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut quopiam alio defectu notari, impugnari ſeu inualidari vel reuocari, aut alias quomodolibet infringi, ſeu aduerſus illas quodcumque iuris, gratiæ, vel facti remedium impetrari nullatenus poſſe, ſed illas ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri & obtinere, ac ab omnibus inuiolabiliter obſeruari & adimpleri.

Clauſula ſublata. §. 5. Sicque & non alias per quoſcumque Iudices & Commiſſarios & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores & S.R.E. Card. ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate in quauis cauſa & inſtantia iudicari & definiri debere; ac irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula derogatoria. §. 6. Quocirca dilectis filiis modernis ac pro tempore exiſtentibus S.R.E. Camerario, ac Vicecamerario, Theſaurario & Clericis Præſidentibus Cameræ Apoſtolicæ, necnon Gubernatori, & Senatori eiuſdem Vrbis per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel quilibet eorum faciant præfatos S.P.Q.R. atque adeo ſingulares illorum perſonas, ceteroſque omnes & ſingulos quos præmiſſa concernunt, & concernent in futurum, illis pacifice frui & gaudere; non permittentes illos deſuper à quoquam quomodolibet indebite moleſtari; contradictores per opportuna iuris, & facti remedia compeſcēdo.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, ac quatenus opus ſit noſtra de non tollendo iure quæſito, quatenus præmiſſorum occaſione cum publico detrimento ius alicui quæſitum dici aut cenſeri quoquomodo poſſit; & quibuſuis aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis, legibus & conſuetudinibus; priuilegiis quoque, indultis, ac Sixti V. & Gregorij XIV. conceſſionibus ſuper pręmiſſis quomodolibet emanatis, aliiſque literis Apoſtolicis tam ſupradictis quam quibuſuis, aliis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus ac formis, ac cum quibuſuis derogatoriarum derogatoriis, ac aliis efficaciſſimis clauſulis & decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac conſiſtorialiter, & alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, expreſſa, ac ſpecifica mentio ſeu expreſſio habenda, aut quæuis alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi pro expreſſis, ac ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice & ad effectum præmiſſorum dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ac derogatum eſſe volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Derogatio ob transitum. §. 8. Volumus autem, vt præſentium tranſumptis etiam impreſſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis, eadem prorſus fides in iudicio & extra illud habeatur, quæ eiſdem originalibus haberetur exhibitis vel oſtenſis.

Fides exemplorum. §. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam, noſtrorum abolitionum, decretorum, reductionis, moderationis, reſtitutionis, reualidationis, prohibitionis, interdicti, inhibitionis, reuocationis, caſſationis, annullationis, extinctionis, ac derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum.

Dat. P. An. 1. die 1. Dec. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo nonageſimo primo, Calen. Decembris, Pontificatus noſtri anno primo.

FINIS SECVNDI TOMI.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google